

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

+ *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.

+ *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.

+ *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.

+ *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via `http://books.google.com`

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

2530
894
v.1-2

Library of

Princeton University.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

DICTIONARIUM LATINO-BELGICUM,

IN QUO

voces, verba, atque elegantiæ exquisitissimæ, optimorum scriptorum fide traduntur,

OPUS

ad utramque linguam intelligendam utilissimum,

Curâ ac studio B. Jo[illegible] & S. H[illegible]

Tachard Gui

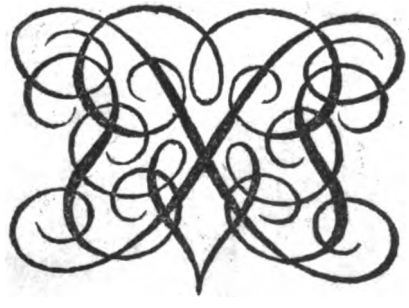

DORDRACI,
Apud THEODORUM GORIS,

Et ROTTERODAMI,
Apud PETRUM VANDER SLAART,
MDCXCIX.
CUM PRIVILEG...

Digitized by Google

Digitized by Google

DEN ED. JONKHEER

HUGO DU BOIS,

EENIGEN ZONE

VAN DEN EDELEN GROOTACHTBAREN HEERE

Mr. FRANCO DU BOIS,

RAAD EN VROEDSCHAP, MITSGADERS

MEERMALEN

BURGERMEESTER

DER STAD

ROTTERDAM,

VOOR DEZEN

GECOMMITTEERDE RAAD VAN D' EDELE GROOT MOGENDE HEEREN STATEN VAN HOLLAND EN WESTFRIESLAND,

ENZ.

word dit Woordboek gedienstiglijk opgedragen van
Zijn Eds. Dienaar

P. VANDER SLAART.

Digitized by Google

Digitized by Google

DE DRUKKERS AAN DEN LEZER.

WY geven de Nederduitſche Wereld hier ten beſten het voortreffelijk Woordboek, dat de geleerde Jezuijt Tachart, tot gebruik van de KINDEREN VAN VRANKRIJK heeft gemaakt, in plaats van Franſch, nevens het Latijn Neêrduitſch ſprekende, met verſcheide woorden vermeerderd, en in velen verbeterd. Deze overzetting is gedaan van *Mr. B. Jaques*; en *Mr. S. Hannot* heeft zig tot den arbeid gezet om vele Latijnſche woorden hier by te voegen, mitsgaders van alle de woorden en ſpreekwijzen af te ſchrijven, op een rang, en wijze, ons zoo gemakkelijk, dat wy in ſtaat zijn, om eerſtdaags dit zelve Woordboek, met het Neêrduitſch voor, als een tweede deel, in 't ligt te geven, gelijk wy onze pers daar toe reeds vaardig maken. Veel tot lof van dit ondernomen werk uit te weiden, is ons inzigt of luſt niet. Dog niemand zal ons met regt tegenſpreken, als wy durven beweren, dat tot nog toe

(RECAP)
2530
.894
(v.1-2)
18971
Digitized by Google

in ons Vaderland geen Latijnſch en Duitſch woordboek is uitgekomen, 't welk by dit halen kan, als niet alleen dienſtig en nut voor de jeugd, maar ook voor den genen die reeds merkelijk zijn gevorderd. Want hier ſtaan niet alleen de woorden, die de geleerde gewoon zijn van de gulde eeuw te noemen, dat is, die meeſt gebruikt wierden toen men het zuiverſte Latijn ſprak, maar ook de voornaamſte verſcheidenheden van zin, zoo eigentlijke als oneigentlijke, en de beſte ſpreekwijzen, nevens derzelver velerley vertaling; zulks dat men zig hier niet behoeve te binden aan een enkel woord, maar men kan, na dat de ſtoffen vereiſſen, een of meer andere woorden en benamingen gebruiken, tot groot nut en gerief der gener, die zig in 't vertalen van oude Latijnſche Schrijvers, of in 't leeren der Nederduitſche taal, willen oeffenen. Ook ontbreken d'er geen namen van eertijds, en nog bekende rijken, landen, ſteden, en rivieren: en wat de konſten en konſtwoorden belangt, dezelve hebben hare zuivere vertalingen of met een enkel woord, of met klare omſchrijvingen uitgedrukt. De leergierige jeugd ontfangt daarenboven groot ligt uit de eigentlijke en oneigentlijke beduideniſſen der Naam- en Werkwoorden, en derzelver Val-en Tijdbuigingen, mitsgaders haar regering, zoo omtrent perſonen, als zaken: al het welke, of in de woorden zelve, of in de bygebragte voorbeelden der ſpreekwijzen word aangetoont, nevens de kortheid en langheid der lettergrepen.

Maar 't welk dit Woordboek byzonderlijk van alle andere Latijnſche en Neerduitſche-Woordboeken onderſcheid, is, dat men hier na vermogen getracht heeft alles in zuiver Nèerduitſch te zeggen, en de ſpelling der beſte en beroemdſte hedensdaagſche Schrijvers te volgen, zonder kromtaal, of baſtaardwoorden te gedoogen, en geene andere van uitheemſchen afkomſt, dan die in de geachtſte Nederduitſche ſchriften dezer eeuwe reeds voor gewettigd

Digitized by Google

tigd in ons Vaderland doorgaan. Daar toe willen wy ook niet verzwijgen dat de Heer Pieter Rabus op ons verzoek dit geheele werk, alvorens het na de drukpers ging, heeft nagezien, en met zeer vele Neêrduitsche woorden verrijkt. De vertalers laten echter in 't stuk van spelling yder zijn oordeel vry, en willen deze niemand voor onfeilbaar opdringen. Neem dan, lezer, dit werk als ten nutte onzer Landsgenooten uitgevoerd, en (dewijl dog geen volmaakt Woordboek ooit gevonden is, en niet lichtelijk zal gevonden worden) de feilen, daar in voorkomende, ten besten; en wacht eerlang het gemelde tweede stuk, waar in onze moedersprake zal voorstaan. Dit zullen wy bezorgen, dat niet alleen met een rijken overvloed van allerley woorden en namen in 't Neêrduitsch, boven alle andere Woordboeken zal uitmunten, maar ook met de uiterste keurlijkheid uitgevoerd werden, zullende dan beide deze Woordboeken te zamen een aan een geschakeld werk uitmaken. Vaar wel.

D. GORIS.

P. v. SLAART.

Digitized by Google

EXPLICATIO NOTARUM, quæ in hoc Dictionario adhibentur.

* Ad notandas varias unius vocabuli ſignificationes.

* * Elocutiones figuratas.

*** Elocutiones poëticas.

† Ad deſignanda verba, quæ habebantur vetera & obſoleta in ſeculis puræ Latinitatis.

ǂ Ad ſignificandum aliquid ineſſe obſervationis.

Verklaringe der merkteekenen, die in dit Woordboek gebruikt werden.

* Om te toonen de verſcheide beteekeniſſen van een woord.

* * Om aan te wijzen de *figuurlijke* uitdrukkingen.

*** Om de Poëtiſche gebruiken te kennen te geven.

† Om uit te drukken welke woorden verouderd zijn.

ǂ Om eenige opmerkingen te vertoonen.

Pag. 3. lees voor Abditum partum, Abditam partem.

Pag. 227. lees agter Perdignus. *Zeer waardig. Zeer wel verdienende.*
——— Perdignus tuâ amicitia. *Uwe vriendſchap overwaardig, zeer wel verdienende.*

Pag. 267. Nationes illæ uſque ad Oceanum Rheno prætexuntur. *Die volkeren wonen langs den Rhijn tot aan de Noord-zee.*

Pag. 294. Quadrandæ orationis induſtria. *De naarſtigheid, of yver om een vertoog op koten te ſtellen.*
——— Sententias in quadrum numerumque redigere. *Redenen in den haak, en op maat ſtellen.*

Pag. 311. Navem in mare referre. *Een ſchip in zee brengen.*

Digitized by Google

DICTIONARIUM LATINO-BELGICUM.

WOORDBOEK DER LATIJNSCHE EN NEDERDUITSCHE TALEN.

A.

A *Is d'eerste letter by alle volkeren, en maakt geen aangenaam geluid, wanneer ze in eenige reden te veel gebruikt werd, gelijk als Cicero aanmerkt.* De Romeinen noemden de A literam salutarem, *de heilzame letter*, om dat de Regters zig daar van bedienden om een beschuldigde vry, of onschuldig van eenige misdaad te verklaren. A beteekende Absolvo, *Ik ontsla u, ik verklaar u onschuldig.* Zy bedienden zig ook van de A in 't geven van hunne stemmen, als er overlegt wierd, of men een wet zoude maken, of afschaffen. Die dan schreef op de berden A, wilde zeggen, Antiquo, *ik verwerpe de wet.* Antiqua sequor, nova non placent. *Ik volge d'oude wetten, de nieuwe behagen my niet.* Maar als het volk de wet wilde goed keuren, schreet yder U. R. dat is, uti rogas, *zoo als gy verzoekt.*

A *en* Ab *zijn twee* præpositiones [*voorstel woorden*] *die een* ablativus casus *regeren.* A *zet men voor naamwoorden, beginnende van een medeklinker;* Ab *voor zulke die van een klinkletter beginnen, of van een* h. *Trouwens dit laatste behoeft men voor geen onfeilbaren regel te houden, al word in de Scholen zoo geleert: want het is zeker, dat de beste Schrijvers ook* ab *stellen voor woorden, met een medeklinker beginnende. Dit zal straks blijken in de spreekwijzen* ab lævâ, ab Romanis. *enz.*

A *en* Ab *hebben verscheide beteekenissen. Men zal hier alleenlijk de beste of voornaamste stellen, d'andere zal men konnen vinden in haar plaats by de naamwoorden en werkwoorden daar zy voorgesteld staan.*

A *of* Ab *gevoegd by een* verbum activum, neutrum, *of* passivum, *beteekent d uitwerkende oorzaak, of de persoon die iets doet, 't welk wy uitdrukken met* van *of* door.

Mars communis sæpe spoliantem & exultantem evertit & perculit ab abjecto. Cic. *Het lot van den oorlog heeft dikwils den plunderenden en juichenden viand verdelgt, en doen sneuvelen* van *of* door *den genen die overwonnen scheen te zijn.* Caput à sole dolet Plin. H. *Ik heb pijn in 't hoofd* van *de zon.* Hannibal victus est à Scipione. *Hannibal is* door *of* van *Scipio overwonnen geweest.*

De Latijnen bedienen zig dikwils, en niet zonder cieraad, van het genus passivum, *in plaats van 't* activum, *inzonderheid als'er maar een* pronomen *voor 't* verbum *staat. Gelijk als,* Ab illo victus sum. *Ik ben van hem overwonnen, dat is zoo veel als, Hy heeft my verwonnen.* Tenetur undique, *Hy is aan alle kanten gevangen, bezet, in 't naauw: men heeft hem over al gegrepen, of vast, hy is rondom in de klem, of in de val.*

II. A *en* Ab *vindmen by voorname Schrijvers dikwils gevoegd by woorden, eenigen tijd beteekenende, die men op verscheide manieren kan uitleggen.* Ab incunabulis, *van de wieg, van kinds been af.* Ab anno hujus seculi sexto, *zedert het zesde jaar van deze eeuw.* A puero, à puero parvulo, à puero pusillo, à tenero, &c. *Dit alles beteekent, als men het overbrengt tot een naamwoord van de derde persoon, zedert zijn kindsche jaren, van een klein kind af, van zijn teedere jaren af enz.* Ab adolescentulo, ab adolescentiâ, ab ineunte adolescentiâ, à primâ adolescentiâ, à primâ ætate, ab ineunte ætate, à juventâ, &c. *Van zijn jongelingschap af, van zijn jeugd af, zedert zijn eerste jeugd, enz. Men moet met Turselinus aanmerken dat deze Schrijvers gemeenlijk zeggen,* A pueris, à parvis, à teneris, &c. als zy van vele spreken, dog als zy maar van een spreken, dan zetten zy, A puero, à parvulo, à tenero. Columella zegt niettemin, A tenero consueverunt. *Zy hebben het van kindsbeen af aangewend.* A condiscipulatu. *Van dien tijd af, of, zedert dat ze by elkanderen t'school gingen.* Nepos in Attic.

III. *Beteekenen* A *en* Ab *eenige bedieninge of dienst daar men in is.* Polybius à studiis, *Polybius was zijn meester.* Narcissus ab epistolis, *Narcissus zijn geheimschrijver.* Pallas à rationibus, *Pallas zijn rent-, reken-, of schatmeester.* A pedibus *of* servus à pedibus. Cic. *Een voetknegt of jongen.* A manu, à manibus, *of* Servus à manu. Suet. *Een geheimschrijver of schrijver.*

IV. A *en* Ab *beduiden de plaats daar men iets van daan neemt, of doet, de persoon die eenig belang heeft, en iemands woonplaats.* Pecuniam numeravit ab ærario. Cic. *Hy betaalde hem met geld uit den schatkist.* A me tibi persolvam. Cic. *Ik zal u met mijn eigen geld betalen.* A me hoc illi dices. Cic. *Dit*

Digitized by Google

zult ey hem van mijnen 't wegen zeggen. A judice venio. Ter. *Ik kome van 't huis des regters.* Ab eâ, à me, à nobis, à Glycerio Missis egreditur. Ter. *Missis komt van haar, van mijn, van ons, van Glycerium's huis van daan.* A matre pulli. Colum. *Jongen, die pas van de moeder komen, versch uit het nest gestoorde jongen.* Ab ostio hæc audivi. Plaut. *Deze dingen hebik aan de deur gehoort.*

V. Bedui den A en Ab *in goede Schrijvers, 't gene wy in 't Hollands zeggen van naby, daar omtrent van daan, by, digt by.* Venit ab Româ. *Hy komt van omtrent Romen, of niet ver van Romen van daan.* Ab Româ aberat. *Hy was nog in, nog omtrent Romen.* Dit is de reden waarom (gelijk Servius aanmerkt) dat men, net willende schrijven, moet stellen, A theatro venit, *Hy komt van naby 't tooneel.* En men zegt, E theatro venit, *Hy komt van 't tooneel.*

VI. Word A of Ab *cierlijk gebruikt in een reden als men beduiden wil, ten aanzien, wegens, voor, of ter zake enz.* Vir ab innocentiâ clementissimus. Cic. *De zagtmoedigste man des werelds ten aanzien van onschuldige.* Ab recenti memoriâ perfidiæ aliquanto minore cum misericordiâ auditi sunt. Liv. *Zy wierden ter zake van de versche gebeurenis hunner trouwloosheid met wat minder medelyden geboort.*

VII. Men gebruikt A en Ab *cierlijk met de* præpositio, usque. Opinio jam usque ab heroïcis ducta temporibus. Cic. *Een gevoelen al van der ouder helden tijden her aan ons overgeleverd.*

VIII. Moet men A en Ab *met de oude Schrijvers gebruiken om de gelegenheid, of plaats van iets aan te wijzen, mitsgaders de zijde die wy kiezen.* A tergo, à fronte, à lateribus tenetur. Cic. *Van achteren, van voren, en van ter zijde is hy gevat.* Ab Oriente, *aan 't Oosten.* Ab dextrâ, *Aan de rechterhand.* Ab lævâ, *of* Ab sinistrâ, *Aan de linkerhand.* Ab Romanis. Cic. *Aan de zijde der Romeinen.* Ab aliquo stare. Cic. *Iemands zijde kiezen.*

A matre illius venio. Plaut. *Ik kome van zijns moeders wegen.*

A nobis amat. Plaut. *Hy bemint iemand van onzen huize.*

Ab imis unguibus usque ad verticem summum. Cic. *Van de teenen af tot den kruin van 't hoofd.* Horatius zegt op den zelven zin, A vertice ad imos talos, *Van 't hoofd tot de voeten.*

A calce ad carceres. Cic. *Van 't begin tot het einde.* Deze maniere van spreken is genomen van 't wedloopen met paarden, en beteekent eigentlijk, *van 't begin tot het einde van den loop, of renbaan.*

Sanus ab aliquo. Hor. *Die op kosten, of op 't voorbeeld van een ander wijs geworden is.*

* * Abs re mihi consuluit. Plaut. *Hy heeft my tot schade, tegen mijn belang geraden.* Abs re orare aliquid ab aliquo. Plaut. *Iets tot iemands nadeel, of tegen de reden verzoeken.*

Detinere aliquem à domo. Hor. *Iemand van zijn land, of huis afhouden.*

* * Ab ovo usque ad mala. Hor. *Van 't begin tot het einde, van 't eerste tot het laatste.* Deze oneigentlijke manier van spreken is van d'ouden herkomstig, die gewoon waren hunne maaltijden te beginnen met het eten van eyeren, en met fruit, en appelen of dergelijk te eindigen. Eigentlijk beduid het, *Van de eerste opdissing tot de laatste, van d'eyeren tot d'appelen toe.*

A B

ÄBÄ, æ, F. G. *Aba.* Daar zijn twee steden van deze naam, een in Phocis een landsteck in Griekenland, d'andere in 't gelukkig Arabiën. De rivier Euphraat heeft zijn oorspronk uit een berg in Armenië, dien Plinius *ABA* noemt. De inwoonders van 't land noemen die *Caicol.*

ÄBÄCTOR, ōris, m. g. Apul. *Een voe-roover, veedief, die de beesten met list, of geweld wegvoert.*

ÄBÄCTŪS, ūs. M. Plin. H. *Wegvoeringe, ligtinge van menschen, of beesten.*

Cum abactus hospitum exerceret. Plin. J. *Toen hy de herbergiers uit hunne huizen verjaagde, verdreef; toen hy hen met geweld uit hunne huizen deed vlugten.*

ÄBÄCTŪS, a, ūm. part. Cic. *Weggevoerd, geroofd, opgeligt.*

Abactus amnis. Tac. *Een rivier die van zijn boezem afgeleid is, den welken men een anderen loop heeft doen nemen.*

Furto abacti greges. Plin. *Gestole, opgeligte kuddens beesten.*

Abacti magistratu. Fest. *Afgezette overheden, dien hun ampt afgenomen is.*

Necdum omnis abacti pauperies epulis Regum. Hor. *De armoede is nog niet t'eenemaal van de tafels der grooten verbannen.*

Abacta nocte. Virg. *De nagt doorgebragt, of over zijnde, de nagt voorby, of verstreken zijnde.*

Abacti partus conscientiâ libidinum. Tac. *Afgedreven, afgezette vrugten, om hun geilheid bedekt te houden.*

Abactum flamen. Stat. *Stille wind, stil geworden, bedaarde wind.*

ÄBÄCŬLŬS, i. M. Plin. *Een tafeltje, rekentafeltje.*

Abaculi, orum. m. plur. Plin H. *Legpenningen om te rekenen, rekenpenningen.*

ÄBÄCŬS, i. M. Gr. Cic. *Schenk tafel, gereedtafel, daar men glazen, goude, of zilvere vaten opzet enz. tot cieraad van een kamer, van een zaal, of ten dienst van de tafel. Een leye, of schuifbord.*

Abacus. Vitr. *Een konstwoord in de bouwkunde.* De ouden noemden het Abacus. Dat is dat stuk, 't welk dient tot deksel voor goude, of zilvere vaten, of van 't vierkant hoofdstuk van een pilaar.

Abacus. Vitr. Pers. *Een glad tafeltje daar de ouden trekken op maakten, of getallen oprekenden.*

ÄBÄGIO, ōnis. Varro. *Een spreekwoord.* Dit woord is verouderd.

ÄBÄLIĒNÄTIO, ōnis. F. Cic. *Vervreemdinge, overdragt van goederen of regten, verkoopinge.*

ÄBÄLIĒNÄTŪS, a. ūm. part. Cic. *Vervreemd,* in de eigen en oneigentlijke zin, *zie* Abalieno.

Esse animo ab aliquo abalienato. Cic. *Van iemand een afkeer hebben, tegen iemand gram, of verbitterd zijn.*

Abalienati sunt scelere istius à nobis Reges amicissimi. Cic. *Door de misdaad van dezen schelm zijn de Koningen, die onze grootste vrienden waren, van ons vervreemd. De schelmery van dezen heeft de (gemoederen der) Koningen, onze beste bondgenoten, van ons vervreemt, afkeerig gemaakt.*

Abalienati jure civium. Liv. *Van 't regt van burgerschap vervreemd, ontbloot, beroofd.*

Abalienata membra, *of,* abalienata morbis membra. Quintil. *Doode, onnutte ledematen, daar men zig niet meer van kan bedienen; die ons door ziekte te onbruik zijn geworden.*

ÄBÄLIĒNO, āe, āvī, ātūm, āre. Cic. *Vervreemden, op wat maniere het ook zy.*

Agros abalienare. Cic. *Landeryen verkoopen, vervreemden, wegschenken.* Homines rebus suis abalienare. *Menschen hun goederen ontvreemden.* Nepos in Agesil.

Abalienare aliquid ab aliquo. Plaut. *Iets van een ander ontvreemden, 't goed of regt van een ander vervreemden.*

Abalienare à se aliquid. Plaut. *Zig van iets ontslaan, iets verkoopen, schenken, van zig vervreemden.*

* * Abalienare Fabium, *of,* Fabii voluntatem, ab alio. Cic. *Fabius, of Fabius vriendschap van een ander aftrekken, of vervreemden.* Dat is, *Fabius een ander te onvriend maken.*

Abalienare judices à se. Cic. *De regters van zig vervreemden, dezelve verbitteren door onbehoorlijk beleid of taal.* Den ongunst van de regters op den hals halen.

Mors sola animum meum à te abalienabit. Plaut. *De dood zal my alleen van u vervreemden, de dood alleen zal een einde van mijn vriendschap maken.*

Ita nos abalienavit? Plaut. *Heeft hy ons dus afgeslagen, geweigert te hooren, of voor 't hoofd gestooten?*

ÄBÄMITÄ. æ. F. Quintil. *De zuster van mijn overgrootmoeder, overoudmoeye.*

ÄBÄNNÄTI, & ÄBÄNNITI. *Gebannt personen voor een jaar wegens een onvoorziene doodslag.*

† ÄBÄN-

Digitized by Google

ABANNATIO, onis. f. Bud. *Ban, banniſſement, of balling-ſchap over een jaar.* Dit woord word niet gebruikt als in de regten. De ouden, als zy een manſlag by ongeluk bedreven hadden, moeſten een jaar buiten het vaderland blijven, en deze ſtraffe wierd *abannatio* genoemd.

ABAPHUS Gr. *Ongewerwd.*

ABARISTUM, i. n. *Een wondbeelders gereedſchap, waar mede zy een bekkencel ter zake van een breuke doorboren. Andere ſchrijven* Anabriſtum

ABARIS. idis. M. G. *Een bewooner van de vaſte kuſt,* Quaſi baride, i. e. Navigio non egens.

ABARCEO, es, ēre. Feſt. *Zie* Abercео.

ABBAS, atis. M. *Een Abt.* Dit woord vind men niet als in kerkelijke Schrijvers. Men kan 'er zig van bedienen, als het de nood vereiſcht.

ABASSINIA, Abyſſinia, Abaſſenia, Aboſſia, æ. F. *Abiſſine, een rijk in Oppr. Æthiopien, of Morenland.*

ABASSINI, *of* Abyſſini, ōrum. M. Plur. *Abiſſinen, Æthiopers, Morenlanders uit Afrika.*

ABBATIA, æ. F. *Abdye.*

ABBATISSA, æ. F. *Abdiſſe.* Men bedient zig van deze woorden, by gebrek van beter.

ABBLANDIOR, *Zie* Adblandior.

ABAZEA, ōrum. N. Plur. ἀβάζεια. Cic. *Een ſoort van offerhande, geduvende welke men niet ſprak.* Sommigen wilden dat in Cicero ἀναβάζεια heeft geſtaan.

ABAVIA, æ. F. *Overgrootmoeder.* De Regtsgeleerden hebben dit woord, dat men in geen oude Schrijvers vind, van 't woord ABAVUS geleend.

ABAVUNCULUS, i. M. *De broeder van een overgrootmoeder.* Dit nieuw woord is afkomſtig van Avunculus, [*moeders broeder*] dat by oude Schrijvers gevonden werd.

ABAVUS, i. M. Plaut. Cic. *Overgrootvader.* Virgilius noemt hem, Quartus pater, *de vierde vader.*

ABAX, acis. M. G. Digeſt. *Een ſpinde om potten, ſchotelen, enz. in te ſluiten.*

ABBREVIATOR, ōris. M. *Verkorter, die iets kort maakt, of verkort.*

ABBREVIO, as, āvi, ātum, āre. Acc. Vitr. *Verkorten kort maken.*

In diverſos auctores diſperſa abbreviare Vitr. *'t Gene in, of by verſcheide Schrijvers verſpreid is by een vergaderen, of in een kort begrip by een brengen.*

ABDERA, æ. F. *Abdera, of Adra, een ſtad in Andaluſiën, ‡ van waar 't Biſdom na Almeriëns is overgebragt.* Marius Niger zegt, dat dit Almeriën zelf is. Pomponius Mela noemt die Abdera.

ABDERA, æ. F. *of* Abdera, orum, plur. n. Plin. H. *Dit is een ſtad in Thraciën, die in den beginne genaamd is* Abdera, *naderhand* Clazomene, Maximianopolis, *en eindelijk* Aſperoſa.

ABDERITANUS, a, um. *Van Abdere.* Martialis gebruikt dit woord in een oneigentlijken zin, *om een dom, dorper, bot, of onzinnig menſch te beteekenen.*

ABDERITES, æ. m. Juſtin. *Van Abdera geboortig.*

ABDERITICUM imperium. Cic. *Een beſpottelijk gebied, een dwaze regeringe.* Anderen vertolken het, *Een gebied waar toe men zijn toevlugt kan nemen, 't welk tot iemands wijkplaats kan dienen.*

ABDICATIO, ōnis. F. Plin. H. *Ontvinge, verſtootinge van een zoon, beroovinge van alle zijn regten.*

Abdicatio. Liv. *Nederlegging, afſtegging, affland van een ampt, ampts affland.*

ABDICO, as, āvi, ātum, āre. Acc. Cic. *Opzeggen, ontzeggen, afſlaan, verwerpen, afſeggen, nederleggen.*

Abdicare filium. Quintil. *Zijn zoon niet willen erkennen, verſtooten, hem verklaren vervallen te zijn van alle zijn regten.* Dit is zwaarder als hem onterven.

Abdicare magiſtratum. Sall. ſe magiſtratu. Cic. *Een Overheids ampt opzeggen, verlaten, afleggen, nederleggen. Zig daar van ontſlaan, ontlaſten, ontheffen.*

Abdicare ſe tutelâ. Cic. *Zig van een voogdye ontlaſten, ontſlaan, ontheffen,* enz.

Abdicare ſe libertate. Cic. *Zijn vryheid opzeggen, verkoopen, opgeven, laten varen.*

Abdicare legem. Cic. *Een wet vernietigen, verbreken, afſchaffen.*

* * Abdicare cibum aliquem. Plin. H. *Eenige ſpys quaad keuren, verbieden te eten, ontzeggen.*

Abdicare aurum è vitâ. Plin. H. *'t Gout uit den handel der menſchen bannen, deſzelfs gebruik in de menſchelijke maatſchappy verbieden.*

ABDICO, is, xi, ctum, ĕre. Cic. *Eenig voornemen quaad keuren, tegenſpreken, wanganſtig zijn.* Dit woord is in de vogelwichchelaryen der Oude gangbaar geweeſt.

Id aves abdicunt. Liv. *Het vliegen der vogelen verbied het, ſtrijd 'er tegen, ontzegt het.*

ABDITAMENTUM, i. N. *Vermindering.* Dit is een woord ‡ by de Oude, voor Apulejus tijd onbekend, men moet het niet gebruiken.

ABDITE. Adv. Cic. *Heimelijk, in een afgelegen, of verborgen plaats, in 't verborgen.*

ABDITIVUS a, um, Filius abditivus à patre. Plaut. *Een kind, 't welk men den vader ontrooft heeft, dat in 't verborgen buiten kennis van d'ouders ergens gewoont heeft.*

ABDITUS, a, um. part. Cic. *Verborgen, geheim, bedekt, verholen gehouden.*

Sub terram abditus. Cic. *Onder d'aarde verborgen, geſteken gezonken, begraven.*

In abditum partum ædium ſeceſſit. Cæſ. *Hy werk in het geheimſte, of afgezonderſte vertrek van 't huis.*

Abdita regio. Sall. *Een afgelegen, of onbekend land.* Vallis. Cæſ. *Een diepe, of verborgen valey, dal.*

* * Abdita voluntas. Cic. *Een heimelijke wil, een bedekt voornemen, een hart dat niet te doorgronden is, een geveinſt, loos hart, een geheim oprzet.*

ABDITUM, i. N. Plin. H. *Een verborge of verhole plaats.*

ABDO, is, didi, itum, ĕre. Acc. Cic. *Verbergen, bedekken, verſteken.*

Abdere ſe in locum aliquem. Ter. Loco aliquo. Ovid. *Zig in eenige plaats verbergen, ergens na toe wijken, zig ergens t'ſchuil houden, verſchuilen.*

Abdere ſe litteris, *of* totum ſe in litteras. Cic. *Zig geheel aan 't letterblokken overgeven. Zig ganſchelijk tot de boekeffening zetten. Zijn ganſche werk daar van maken, en als tot de ooren toe daar in verborgen zitten.*

Abdo me in bibliothecam. Cic. *Ik ga my in een boekkamer ſluiten.*

Rus, domum ſe abdere. Ter. Cic. *Zig na huis, zig op 't land begeven.*

E conſpectu heri ſui ſe abdere. Plaut. *Zig uit d'oogen van zijn Heer ergens onthouden, buiten zijn gezigt blijven, verſchuilen, of t'ſchuil houden, verſteken.*

Ferrum abdere intra veſtem. Liv. *Een zwaard onder zijn kleederen verbergen, een degen met zijn kleed bedekt houden.*

ABDOMEN, inis. n. Celſ. *De onderbuik, of dat gedeelte van dien, 't welk te zamen geſteld is uit acht ſpieren, en van het buikvlies, mitsgaders het vet, dat dezelve omringt.*

Abdomen porcæ. Juv. Plin. H. *Het buikſpek van een zog, met ſpenen met al.*

Manebat inſaturabile abdomen. Cic. *Hy bleef of was altijd onverzadiglijk, men kon zijn honger niet verdrijven, by ſchrokte als een vraat, den buik van dien vraat kon men niet vullen, men kon hem niet verzaden.*

Abdomini natus, non gloriæ. Cic. *Geboren om den buik te vullen, niet om eere te behalen. Voor den buik, niet tot roem, luiſter, of glorie. Geboren om zijn buik te dienen, niet om roemrugtig te leven.*

Abdomine tardus. Petſ. *Die traag is door zijn dikken buik. Een dikbaſt.*

ABDUCO, is, xi, ctum, ĕre. Acc. Cæſ. Cic. *Wegvoeren, afwenden, afkeeren, afleiden, weg-, of afbrengen.*

Abducere aliquid ad opus. Cæſ. *Iets wegbrengen om tot eenig werk te gebruiken.*

Abducere aliquem ſecum rus, domum &c. Ter. *Iemand met zig op 't land, of na huis enz. brengen, of leiden.*

Magnis itineribus in agrum Romanum milites abduxit. Salluſt. *Hy deed zijn krijgsknegten met lange dagreizen het Roomſche*

Digitized by Google

ſche gebied in rukken, by leide of voorde ben met lange dagreizen in 't land van Romen.

Navim remulco abducere. Cæſ. *Een ſchip boegſjaaren, een ſchip met boegſjaaren wegvoeren.*

Abducere aliquid. Plaut. Cic. *Iets wegvoeren.* Aliquem, *of* * * alicujus animum abducere à ſollicitudine, curâ, moleſtiâ &c. Cic. *Iemands gemoed van kommer, zorge, of moeijelykheid afwenden, ontheffen, afbrengen.* A ſtudio. Ter. *Hem van de boekoeffening aftrekken, hem 't zelve beletten.* Ab officio. Cic. *Hem van zyn pligt verleiden, hem beletten dat by zyn pligt betragt.*

Abducere aliquem ad nequitiam. Ter. *Iemand tot boosheid vervoeren, verleiden, hem tot ſlempen en ondeugden inwikkelen.*

Abducere aliquem à Republicâ. Cic. *Iemand van den dienſt van 't gemeenebeſt aftrekken, verleiden: hem de zyde van't gemeenebeſt doen verlaten*

Convivam me ſolum abducebat ſibi. Ter. *Hy nam my alleen met zig, om met hem te eten, of zyn gaſt te zyn.*

Abducere aliquem in ſervitutem. Cæſ. *Iemand tot ſlaverny vervoeren, tot een ſlaaf maken.*

Abducere diſcipulum Socratis, *of*, ab Socrate. Cic. *Een leerling van Sokrates winnen, dat is te zeggen, hem andere gevoelens doen aannemen.* Servum. Cic. *Een ſlaaf uit iemands dienſt verleiden, zyn meeſter doen verlaten.* Uxorem. Cic. *Een 's anders huisvrouw wegvoeren, ſchaken.*

Abducere aliquem dolis, vi, *of*, per vim de aliquo loco. Plaut. Cic. *Iemand van zekere plaats door liſt of met geweld ligten, vervoeren, wegvoeren.*

Abduxi vos à negotiis veſtris. Plaut. *Ik hebbe u van uw dingen afgetrokken. Ik hebbe ul. uwe dingen doen verzuimen.*

Ars illa à Religionis authoritate abducitur ad mercedem atque quæſtum. Cic. *Die wetenſchap word afgetrokken, verwrongen van de aanzienlykheid des godsdienſts tot gewin, en neering. Men maakt van die kenniſſe, voorheenen zoo heilig, een handel.*

Abducere mentis aciem à conſuetudine oculorum. Cic. *Zyn gemoed, zyne beſpiegelingen aftrekken van de gewone voorwerpen der oogen. Zyn geeſt ontwennen van te oordeelen volgens 't gene dat men gemeenlyk ziet.*

Equitatum ad ſe abduxit Dolabellæ. Cic. *Hy heeft de ruiterey van Dolabella aan zyn zyde getrokken, hy deed dezelve tot zyne henden overkomen.*

Abducere aliquem à malis ad bona. Cic. *Iemand van quade tot goede wegen brengen. Iemand van 't quade tot het goede doen keeren.*

Ab aratro abduxerunt illum, ut Dictator eſſet. Cic. *Zy namen hem van de ploeg om hem tot* Dictator *(oppergezagbebber) te verheffen.*

A fide judicem abducere. Cic. *Een regter van zyn trouw afleiden, afbrengen, of omkoopen. Een regter tegen zyn gemoed, gewiſſe, of eed doen oordeelen.*

, Abducere caput ab ictu. Virg. *Het hoofd van den ſlag afkeeren, afwenden. Een ſlag ontwyken.*

Non abducar, ut rear. ſeq. infin. &c. Cic. *Men zal my niet afwenden of bewegen om te denken, dat enz. Men zal niet maken dat ik zal gelooven enz.*

ĂBDŪCTUS, ă, ūm. Cic. *Weggevoerd, vervoerd, ontvoerd, ontnomen, geligt.*

Abductus à ſenſibus. Cic. *Buiten zig zelven, of zyne zinnen vervoerd, verrukt.*

Abductus in ſecretum. Liv. *Ter zyde aan een kant, om een boek, in een geheime plaats getrokken, gevoerd, geleid, gebragt, enz.*

, Abducti montes undâ. Val. Flac. *Bergen door baren ter neder geworpen, omgeſpoeld.*

ĂBĔCĔDĂRĬUS, ii. m. g. *Een abc jonge. Ook een abc meeſter.*

ĂBĔDO, is, *of* ăbĕs, ăbēdi, abēſum, ĕrĕ. Acc. Tac. *Eten, opeten, verteren, doorbrengen, verſlinden, verbraſſen.*

ĂBĔMO, ĭs, ĕrĕ. Plaut. *Wegnemen.* Dit is een woord te ‡ zamen geſteld van *ab* en *emo*, 't welk voor dezen *geven* beteekende.

ĂBĔO, ĭs, ĭvi, ĭtūm, īrĕ. Cic. *Weggaan, vertrekken, zig van een plaats begeven.* Men voegt by dit woord de *ablativus caſus*, met *à* of *ab*, *è* of *ex*, voornamentlijk als de naamwoorden van groote tuſſenwijdte zijn. Men gebruikt zelden *do.*

De loco, nunc quidem abiit peſtilentia. Cic. *Wat de plaats aangaat, de beſmettelyke ziekte houd daar nu al op.*

Abire in, of ad aliquem locum. Ter. Cic. *In zekere plaats treden, gaan, na zeker geweſt vertrekken.*

* * Abire ab aliquâ re. Cic. *Van een zaak aftreden, afwijken: een voorwerp laten varen.*

Abire ad vulgi opinionem. Cic. *Tot het gevoelen des gemeenen volks overtreden.* Ad ineptias. Cic. *Tot benzelwerk vervallen.*

Abiit ille annus, *of*, illud tempus. Cic. *Dat jaar, of die tyd is verſtreken, voorby: wy zyn nu in dien tyd niet.*

Abiit tua nauſea. Cic. *Uw walging, of tegenheid is voorby, weg, over, is verdweenen.*

Abire è vitâ. Cic. E medio. Cic. *Uit het leven ſcheiden, ſterven.*

Abire ad Deos. Cic. *Ten Hemel varen. Tot de Goden gaan.*

Abire exulatum. Liv. *Balling's lands gaan.* Dormitum. Plaut. *Gaan ſlapen, ruſten.*

Abire de provinciâ. Cic. *Uit een landvoogdyſchap gaan.* Urbe, Domo. Cic. *Uit de ſtad, van huis gaan.*

Abire ab aliquo. Ter. *Van iemand ſcheiden, afwijken, of afgaan. Iemands gezelſchap verlaten.*

Abire magiſtratu, *of*, à magiſtratu. Cic. *Zyn overheidsampt verlaten, afgaan, nederleggen.* Ab emtione. Paul. Juriſconſult. *De koop afgaan, zig niet aan de koop houden.*

Abire incœpto. Liv. *Zyn onderneminge ſtaken. Van zyn opzet afgaan.*

Abire in ſalem. Plin. H. *Tot zout worden, ſmelten.* In ſemen. Plin. H. *In 't zaat ſchieten*, als men van een plant enz. ſpreekt.

* * In ora hominum pro ludibrio abire. Liv. *Ten ſpot worden: By de gebeele wereld voor gek gaan.*

Ne longius abeam. Cic. *Op dat ik niet verder trede, op dat ik niet wydloopiger over deze zake ſpreke.*

In infinitum abire. Plin. H. *Oneindig verwydloopen*, als men een optellinge of verhaal van iets doet.

Abiit horum vetuſtate memoria. Liv. *De geheugeniſſe dezer dingen is door oudheid vergaan. Deze dingen zyn zoo oud, dat men 'er niet meer van denkt, of ſpreekt.*

Abiit hoc oppidum in villas. Plin. H. *Deze ſtad is niet meer als een dorp, zy is gebragt of vervallen tot boeren huizen.*

Pretium ejus rei retro abiit. Plin. H. *De prys van die zaak is gedaalt, ze is nu zoo dier niet.*

Abiit rete peſſum. Plaut. *'t Net is aan ſtukken gebroken.*

Haud repulſus abibis. Sall. *Gy zult niet ongetroost henen gaan. Men zal u niet te rug, of wederom zenden, zy zullen u niet afſlaan, gy zult uw verzoek verkrygen, erlangen, bekomen.*

Abiit Fabius præceps in vulnus. Liv. *Fabius vloog tegen de wonden in, ontzag geen wonden.*

Abeunt in ſumptus fructus prædiorum. Cic. *De inkomſten der pagthoeven loopen met de onkoſten, of ongelden henen, worden door de ongelden verſlonden. De landeryen worden door de onkoſten opgegeten.*

Abiit in diem præſens malum; plagæ creſcunt. Plaut. *Het tegenwoordig gevaar is uitgeſteld, dog gy hebt des te grooter ſtraf te verwagten. De ſtraf van uw miſdaad is verſchoven, dog de ſlagen zullen te meerder zyn, of verdubbelt worden.*

Abi tacitus tuam viam. Plaut. *Ga uw 's weegs zonder een woord te ſpreken.*

Hoc non ſic abibit. Ter. *Dit zal zoo niet doorgaan, dit zal ik zoo niet dulden, gedoogen, gehengen, lyden, toeſtaan.*

Non hoc tibi ſic abibit. Plaut. *Deze uwe miſdaad zal niet ongeſtraft blyven; gy zyt daar nog niet vry van.*

Abi hinc ab oculis meis. Ter. *Ga weg uit myn oogen, verſchyn niet meer voor my.*

Abi in malam rem, malumque eruciatum. Cic. Ruwelyk, *loop aan de galg, loop voor den Duivel.*

Abi, virum te judico. Ter. *Ga heen, gy zyt een wakker man.*

't Is

Digitized by Google

't Is genoeg ſoldaat, zet je hoet op: gelijk men zegt.

Abibitur. Plaut. *Men zal henen gaan. Men zal vertrekken.*

Ad ſanos abeat tutela propinquos. Hor. *Laat gezonde en verſtandige vrienden de voogdye waarnemen.*

ĂBĔQUĪTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Liv. *Te paard rijden, afryden.*

Prætores pavidi abequitabant Syracuſas. Liv. *De verſchrikte of verbaaſde Overſtens vlugten, of reden met vollen ren na Syrakuſe.*

† ĂBĔRCĔO, ēs, ērĕ. Plaut. *Iemand verdrijven, verjagen, afweren, afſlaan, beletten dat iemand in een plaats komt.*

ĂBĔRRĀTĬO, ōnis. F. *Afdwalinge, verwarringe, afzonderinge.* Dit woord word nier cierlijk gebruikt, als in een oneigentlijken zin.

Aberratio à dolore, à moleſtiis, &c. Cic. *Vergetinge van droefheid, of moeylykheid; eenig vermaak, waar door men ſmart of ongenoegen niet gedenkt.*

ĂBĔRRĀNS. ăntis, om. gen. Cic. *Afdwalende, die zig afzondert, afgezonderd, afdolende.* V. Aberro.

Studium ab communi utilitate aberrans. Cic. *Een genegentheid verwremd, of vremd, afgeerig van't algemeene voordeel.*

ĂBĔRRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Abl. Zonder præpoſitio, of met a of ab. Cic. *Afdwalen, afſcheiden, zig afzonderen, afwyken, afdolen.*

Aberravit à patre inter homines. Plaut. *Hy heeft zijn vader in den drang van't volk verloren, hy is in &c. van zijn vader afgedwaalt, afgedoolt.*

Aberrat ad alia illius oratio. Cic. *Hy vervolgt zijn reden niet, hy dwaalt van zijn onderwerp af, hy vervalt tot iets anders.*

Redeat unde aberravit oratio. Cic. *Laat ons onze voorgaande redenen over't vrige onderwerp vervatten, laat ons tot ons vorig onderwerp keeren.*

Aberrare à miſeriâ, à dolore. Cic. *Zijn gedagten afwenden van de bedenkinge, of overweginge van eenig ongeval, of ellende. 't Gedenken van eenige ramp verbannen, verdrijven.*

Aberrare propoſitio, of à propoſito. Cic. *Van zijn oogmerk of voornemen afdwalen, van zijn onderwerp ſcheiden.*

Aberrare conjecturâ, of à conjecturâ. Cic. *Zig in zijn giſſinge bedriegen, in zijn gedagten bedrogen zijn.*

Aberrare verbo. Cic. *Een woord qualyk uitſpreken, miſſen in d'uitſpraak van een woord.* Nutu. Cic. *Een verkeerde wenk, of teeken geven met d'oogen: een wenk geven tegen't gene dat 'er beſproken was.*

Aberrare ab alterius levitate. Cic. *Verſchillen van de ligtvaardigheid van een ander, hem niet gelyken in ongeſtadigheid van inborſt.*

Aberrant inter ſe orationes. Liv. *De redeneringen zijn van een verſcheide ſtyl.*

Ab exemp'ari in melius aberrare. Plaut. *Iets beter als het ontwerp, of beſtek maken.* Als men van een werkbaas ſpreekt.

ĂBFŌRĔ *voor* abfuturum eſſe. Virg. Credunt nihil abfore, quin, &c. *Zy gelooven dat hun niets zal beletten, dat enz. Dat hun niets zal ontberen, om dat enz.* V. Abſum.

ĂBFUTŪRŬS, ă, ŭm. V. Abſum.

ĂBHĪNC. Cic. *Voor dezen.* Dit Adverbium ſtaat dikwils by een accuſativus, ſomwijlen voor een ablativus.

Abhinc triennium. Ter. Abhinc triennio. Cic. *'t Is drie jaren geleden, zedert drie jaren, voor drie jaren.*

Abhinc annos quindecim, of annis. Plaut. Cic. *Voor, of zedert vyftien jaren, het is vyftien jaren geleden.*

ĂBHŌRRĔO, ēs, ŭī, ērĕ. Aliquo, of ab aliquo. Ter. Cic. Aliquem, of aliquid. Liv. Suet. *Ergens van ſchrikken, gruwen, een afſchrik hebben. Iemand, of iets vervloeken.*

Abhorret illius animus à nuptiis, ab uxore ducendâ. Ter. Cic. *Hy ſchrikt als hy om't huwelyk denkt; hy heeft een afkeer van trouwen.*

Abhorret à ſcribendo Cic. *Hy kan aan't ſchryven niet komen, hy heeft een ſchrik van't ſchryven, hy wil niet ſchryven.* A pugnando. Cæſ. *Hy is een viand van't vegten, van ſtryden, hy haat het vegten.*

Id abhorret à fide. Liv. *Dat is ongelooffelyk, men kan dat niet gelooven.*

Id non abhorret à vero. Tac. *Dat is niet onwaarſchynlyk: dat kan wel waar zyn.*

Abhorrere à pace. Cæſ. *Een afkeer van vrede hebben, de vrede ſchuwen.*

Abhorret voluntas ejus à me. Cic. *Hy bemind my niet, hy heeft geen genegentheid voor my. Hy is my niet genegen.*

Horum animus atque auris abhorret à vobis. Cic. *Zy mogen ul. niet zien noch hooren. Zy hebben een afkeer van ul.*

Hujuſce temeritas non procul abhorret ab inſaniâ. Cic. *De onbedachtzaamheid van dezen gelykt wel na dolheid. Komt 'er na hy, verſchilt 'er niet veel van.*

Talibus vitiis abhorrent. Cic. *Zy hebben een afſchrik van zoodanige gebreken. Zy kunnen deze ondeugden niet dulden, gedoogen, die misſlagen komen haar onverdragelyk voor.*

Abhorret tantum facinus ab illo. Cic. *Het is niet waarſchynlyk, dat hy dat ſchelmſtuk bedreven zou hebben, hy is niet bequaam om zulk een grooten miſdaad te begaan.*

Nec ab utilitate eorum qui audient, nec ab officio noſtro, nec ab ipsâ causâ Sextii abhorrebit oratio mea. Cic. *Myn vertoog zal voor de toehoorders niet onnut, nog tegen myn pligt, nog tegen de zake van Sextius zelfſtrydig zyn.*

Non abhorrent ejus mores à meis. *Zyn zeden verſchillen niet van de mine.* Nepos in Attico.

ĂBHŌRRĒNS, ēntis, om. gen. Cic. *Verſchillend, ſtrydig, die een afkeer, of ſchrik van iets heeft.*

Abhorrens os ab Latinorum nominum prolatione. Liv. *Een mond, of tonge die geen Latynſche woorden kan uitſpreken.*

Lacrymæ abſurdæ & abhorrentes. Liv. *Zotte beſpottelyke tranen, die men't ontyde en zonder reden ſtort.*

Vehiculum cultu haud ſane à vilioribus vulgatique usûs abhorrens. Q. Curt. *Een wagen zeer weinig in koſtelykheid van de ſlegtſte en gemeenſte verſchillende.*

Virgo parùm abhorrens famam. Liv. *Een degter die niet veel op haar eer ſtaat, die't niet veel ſcheelt wat men van haar zegt, die niet veel ſtewit, van de ligte ſoort.*

ĂBJĔCTĒ. Adv. Cic. *Laffelyk, bloedhartiglyk, veragtelyk, op een ſlegte, miſpryſelyke manier.*

ĂBJĔCTĬO, ōnis. F. Abjectio animi. Cic. *Lafheid, bloedhartigheid, kleinheid van moed, kleinmoedigheid.*

ĂBJĔCTŬS, ă, ŭm, part. Cic. *Verſtooten, verworpen, verlaten, begeven, verſmaad.*

Abjecta togâ. Cic. *Zyn tabbaard ter nedergeworpen, of afgelegt hebbende.*

Abjectus. Cic. *Veragt, miſpryſelyk, gering.* Sprekende van perſonen en zaken.

Abjectoeſſe animo. Cic. *Neerſlagtig van gemoed, laf, en kleinmoedig zyn.*

Abjectus animus. Cic. *Laſhartige, kleinmoedige zugten, die een braaf man niet voegen.*

Abjecti ſenarii. Cic. *In ongebruik geraakte Teſlingen. Vaarzen, die by na geen goed gelui, of maat hebben.*

Abjecta oratio, of verba. Cic. *Een ſlegte, geringe, of veragtelyke reden, van geen hoogdravenden ſtyl.*

Ædes abjectæ. Plaut. *Een huis tot een geringe prys verkogt, zeer goede, of ſchande koop verkogt, 't welk men by na om niet heeft gegeven.* Dus lezen het Turnebus en Lambinus; doch Scaliger wil het gelezen hebben, Ablectæ, *een treffelyk huis.*

Abjectæ extra vallum corpora oſtentui. Facit. *Lyken buiten's leger voor yders oogen ten toon geworpen.*

Abjectus in profluentem. Flor. *In een ſtroom of vloed geworpen.*

ĂBĬĒGNŬS, ă. ŭm. adj. Aut. ad Her. *Van denneboomenhout.*

ĂBĬĒS, ētis. f. Cic. *Een Denneboom, maſtboom.*

*** Abies. Virg. Ovid. *Een ſchip, om dat 'er in't bouwen van een ſchip veel denneboomen-hout gebruikt word.* Plautus noemt dus, de ſchryfvelkens.

ĂBĬĒTĀRĬŬS, ă, ŭm. Feſtus. *Van een denneboom of maſtboom.*

Abietarius negotiator. *Een koopman van denne, of maſtbomen: een hout kooper.*

Digitized by Google

Abietaria negotia. Fest. *Handel in denne of naesboomen.* Fest. Sommigen lezen negotiatio.

ĂBĪGĂ, æ f. Plin. H. *Veld Cypresse.* Men noemt het dus zegt de Schrijver, om dat het de vrouwen de vrugt afdrijft.

ĂBĪGĔĂTŬS, ūs. M. Ulp. *Veeroovinge, veediefte, beestenroof, veedievery.*

ĂBĪGĔŬS, ī. m. Ulp. *Veeroover, die 't vee met geweld wegvoert, drijft.*

ĂBĪGO, ĭs, ēgī, ăctŭm, ĕrĕ. Acc. unius. Abl. alterius *met* A *of* AB; E, EX *of* DE. Cic. Liv. *Verjagen, verdrijven, een onaangenaam of ongemakkelijk persoon van iemand of ergens van daan doen vertrekken.*

Abigere pecus. Cic. *Vee met geweld wegvoeren, roven; maar als 'er in pascua by staat, bedud het, de beesten na de weide brengen, aanr., en afdrijven.*

Abigere fœtum. Colum. *of,* partum medicamentis sibi abigere. Cic. *Zig zelf een miskraam doen krijgen, de vrugt afdrijven, een miskraam door quade middelen veroorzaken.* Als men van een vrouw spreekt.

Abigere curas. Hor. *Zyn zorge, droefheid, of ongerustheid laten varen, verdrijven.* Consulatus officia. Plin. J. *De zorgen van 't Burgermeesters ampt verwerpen; zyn pligt van Burgermeester verzuimen, niet willen betragten.*

Abigere aliquem aliquo. Ter. *Iemand na zekere plaats te rug zenden, drijven, jagen.*

Abigere fastidium. Plin. H. Lassitudinem ab aliquo. Plin. H. *Iemands walging, vermoeidheid, of quijnen verdrijven, doen verdwijnen.*

ĂBJĬCĬO, ĭs, jēcī, jĕctŭm, jĭcĕrĕ. Acc. Cic. *Met veragtinge afwerpen, verwerpen, wegzenden, te rug zenden, wegwerpen.*

Abjicere se ad pedes alicujus, *of* alicui. Cic. *Zig voor iemands voeten nederwerpen, zig voor hem vernederen.*

Ego me plurimis pro te supplicem abjeci. Cic. *Ik heb my by zeer vele personen bedeeven om voor u te smeeken. Ik heb vele personen tot u voordeel gebeden, gesproken.*

Abjicere se. Cic. *Zig veragten, vernederen, wegwerpen, verlaten, vernederen.*

Abjicere se, *of* aliquem in mare. Cic. *Zig of iemand van boven neder in de zee werpen.* Jaculum intra munitiones castrorum. Cæs. *Een schigt of pyl binnen de werken van 't leger werpen.*

Abjicere aliquem. Cic. *Iemands vriendschap of beschermingе laten varen, niet meer over, of voor deszelfs verdediging, of vriendschap zorgvuldig, of bekommerd zyn.*

Abjecit Natura animantes ad pastum. Cic. *De natuur heeft de beesten ter weiden geschikt.*

Abjicere aliquid in propatulo. *Iets voor de hand wegwerpen.* Nepos in Hannib.

* * Abjicere ædificationem, *of* consilium ædificandi. Cic. *'t Bouwen, of 't voornemen van bouwen staken, laten varen.* Consilium profectionis. Cic. *Zyn voorgenome reis staken.* Arma, *of* consilium belli faciendi. Cic. *De wapenen nederleggen, 't voornemen van te oorlogen veranderen, laten varen.* Postulationem triumphi. Cœli. ad Cic. *Afstaen, afstaan van het Zegepralen te verzoeken.*

Abjicere amorem ab aliquo. Cic. *Afstaen van iemand te beminnen, zyn vriendschap of genegentheid van iemand trekken, afwenden.*

Abjicere animum. Cic. *Den moed verliezen, verloren geven.* Spem omnem. Cic. *Wanhopen, alle hope verliezen, alle hope wegwerpen.*

Abjicere auctoritatem Senatûs. Cic. *Het gezag van den raad verwerpen, te kort doen, verminderen, veragten, of veragtelyk maken.*

Abjecerunt suas cogitationes in rem tam humilem. Cic. *Zy hebben hun gedagten over zoo gering, of vuil een zake laten gaan, zy hebben zig daar toe laten gebruiken.*

Abjicere cogitationem, curam Reip. *of* de Republica. Cic *Niet langer op de welstand van 't Gemeenebest denken, de zorge van 't gemeen laten varen.*

Abjicere famam ingenii. Cic. *Niet langer denken op de eere van een man van verstand te zyn.* Gloriam. Cic. *De glorie of roem verwerpen, veragten.* Obedientiam. Cic. *Weigeren te gehoorzamen.* Humanitatem. Cic. *De beleefdheid, of goeden inborst van een eerlyk man verliezen.* Timorem. Cic. *De vreeze verwerpen.* Socordiam. Cic. *Moed scheppen. De lusteloosheid, of lafhartigheid laten varen.*

Abjicere se in herbam. Cic. *Zig in 't gras of groente nederleggen, zig omagtzaamlyk in 't gras nederwerpen.* Humi se abjicere. Plin. H. *Op d'aarde leggen.* Ovidius zegt, Abjectus in herbis. *Op 't gras nederlegende, of uitgestrekt.*

Abjicere Hispaniam. Cic. *Het voornemen staken van na Spanje te reizen, de reis na Spanje laten varen.*

Abjicere spem de aliquo. Cic. *Wegens iemand wanhopen, niets goeds van iemand verwagten, of konnen hopen.*

ĂB-INTEGRŌ. Cic. Virg. *In 't geheel, op nieuw, nieuwelyks.* Columna ab integro nova. Cic. *Een geheel nieuwe Pilaar, Zuil.*

ĂB-INTESTĀTO. *Zonder uiterstewille.*

Ab-intestato alicui succedere. Digest. *Zonder uiterste wille iemands goed erven, erfgenaam zyn van een persoon wiens uiterstewille krageloos verklaard is, uit hoofde van bloedverwandschap erven.*

ĂBĪTĬO, ōnis. F. Ter. &.

ĂBĪTŬS, ūs. m. Plaut. Ter. Cic. *Vertrek, scheiding, afscheiding.* De ouden beteekenden door ABITIO *de dood,* en door ABIIT *hy is gestorven.* Wy zeggen op den zelven zin, *hy is gescheiden, hy is 'er geweest.*

* * Abitus. Virg. Tac. *Doortogt, vertrek, een weg waar door men kan heen gaan.*

ĂBJŪDĬCO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. aliquid ab aliquo. Cic. *Iemand iets ontwyzen, oordeelen dat iemand iets niet toebehoort. Iemand door vonnisse eenig goed benemen. Iets tegenwyzen.*

Abjudicare sibi libertatem. Cic. *Zig de vryheid onwaardig oordeelen; zig door eigen oordeel van vryheid berooven.*

Abjudicata est à me. Plaut. *Men heeft my ontzeid haar te zien of spreken.*

Opinione Populi Romani ratio veritatis, fidei, &c. ab hoc ordine abjudicatur. Cic. *Het Roomsche volk oordeelt, dat 'er in deze orde geen waarheid of trouw enz. te vinden is.*

Totum id abjudico. Cic. *Ik spreke dat alles togen, ik verwerpe het alles.* Budæus leest ABDICO.

Abjudicabo me à vitâ. Plaut. *Ik zal my 't leven benemen, ik zal my zelven den dood aandoen.* Deze spreekwyze word zelden gebruikt.

ĂBJŪGO, ās, ārĕ. *Ontspannen, het jok afnemen, afdoen:* by voorbeeld van de ossen die een jok dragen; het beteekent nog, *ontenig maken, ontbinden, scheiden, afzonderen.* Pacuv apud Non.

ĂBJŪNGO, gis, jūnxī, junctŭm, gĕrĕ. Acc. Virg. *Ontparen, scheiden, 't jok afnemen, ontspannen.*

* * Abjungere aliquem ab alio. Plaut. *Iemand van een ander scheiden, afzonderen.*

Abjungere se ab aliquo genere dicendi. Cic. *Zekere manier van spreken laten varen, zekere stiyl ontwennen. Zig van eenige wyze van zeggen afzonderen.*

ĂBJŪRĀTŬS, ă, ŭm. Pecunia abjurata. *Eenig geld, 't welk men met eede verklaart niet aangeraakt te hebben.* De Regtsgeleerden gebruiken dit woord. *Afgezworen geld.*

Abjuratus. Virg. *Omegtvaardig, tegen regt bezeten; gehouden tegens den eed die men gedaan heeft, dat men 't niet hadde.*

ĂBJŪRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Acc. rei, dat. Pers. Plaut. *Met eede afslaan, weigeren, ontkennen, loochenen. Plegtelyk betuigen, zweren, vloeken dat men iets van iemand niet ontfangen heeft.* Cicero gebruikt het voor enkel ontkennen, of verzekeren, dat men niets belooft heeft, of schuldig is. *Afzweren.*

Creditum abjurare. Sall. *Ontkennen dat men iets ontfangen heeft, 't welk iemand zegt ons geleend of toevertrouwd te hebben. Het toevertrouwde ontzweren.*

Abjurare pecuniam in jure. Plaut. *Verklaren voor 't gerigt dat men zekere somme gelds niet heeft genoten.*

ĂBLĂQUĔĂTĬO, ōnis. f. Plin. H. Col. *Wegneminge van d'aarde by de bovenste wortels, plantontbloting.*

ABLĂ-

Digitized by Google

ABLĂQUĔĀTŬS, ă, ŭm. part. Colum. *Omtrent de bovenſte wortel van aarde ontbloot.* Als men ſpreekt van een wijnſtok, plant enz.

ABLĂQUĔŌ, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Vitem, arborem &c. Cat. Col. *De aarde wegnemen van de bovenſte wortels van wijnſtokken, boomen enz.* op dat dezelve vrugtbaarder zouden zijn.

ABLĀTIVŬS, ī. M. Quintil. De ablativus, *of de zeſde caſus van een nomen, of naamwoord by de Latinijten.*

ABLECTÆ ædes. Plaut. *Een aangenaam, vermakelijk, bekoorlijk, ſchoon, cierlijk, fraai huis.* Dus leeſt Scaliger op deze plaats in Plautus. V. Abjectus.

ABLEGĀTĬO, ōnis. F. Cic. *Bezending, te rugzendinge met bevelſchriften.*

ABLEGO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Acc. Ter. Cic. *Iemand wegzenden, te rug zenden, die ons koſtelijk, of laſtig valt, de zak geven, vertrekken.*

Hoc à fratris adventu me ablegat. Cic. *Dit belet my op de wederkomſt mijns broeders tegenwoordig te zijn.*

Ablegare pecus à prato. Varr. *Beletten dat het vee in de hooyvelden loopt. Uit de velden houden.*

ABLĪGŪRĬO, īs, īvī, ītŭm, īrĕ. Acc. Ter. *Zijn goederen verquiſten, zottelijk doorbrengen, verſlempen, verbraſſen, opvreten en zuipen, verſmullen, verſlampampen.*

ABLŌCO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Suet. *Iets verhuuren, te huur zetten.*

ABLŪDO, ĭs, lūsī, ūsŭm, crĕ. abl. cum præpoſitione *à* vel *ab.* Hor. *Niet over een koman, niet gelijken.*

Hæc à te non multum abludit imago. Hor. *Dit beeld gelijkt u niet qualijk.*

ABLŬO, ĭs, ŭī, ūtŭm, crĕ. acc. Cic. *Waſchen, afwaſſchen, met eenige vogt reinigen, aſſpoelen.*

Abluitur terra pluviis. Colum. *De aarde, het aardrijk word door den regen bewaterd, bevogtigd, beſproeid.*

Abluere ſe, *of,* aliquem flumine. Virg. *Zig zelf, of een ander in een rivier reinigen, waſchen.* Op de maniere der Ouden. *Aſſpoelen.*

Abluere maculam. Plin. H. *Een vlak wegnemen, afwaſſchen, uit doen.* In den oneigentlijken zin, *een hoon, of ſchandvlek afwaſſchen, afwiſſchen, aſſpoelen.*

ABLŪTĬO, ōnis. F. Macrob. *Waſching, afwaſching, afwiſſchen, aſſpoeling.*

ABMĀTĔRĔRĀ, æ. F. *Oudmoeije, grootmoeije. De zuſter van iemands grootmoeder.* Regtsgeleerden gebruiken dit woord.

*** ABNĀTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Stat. *Afſwemmen, zwemmende afwijken, wegzwemmen.*

ABNĔCO, ās, ārĕ. Plaut. *Dooden.* Dit woord word niet wel gebruikt.

ABNĔGŌ, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Colum. Plin. *Afſlaan, weigeren, ontzeggen.*

Abnegare aliquem comitem. Hor. *Iemand tot geen medgezel willen hebben, iemands gezelſchap weigeren, afſlaan.*

ABNĔPŌS, ōtis. M. Suet. *Agter-, naneven, na, of agterkinds kinderen.*

Hic Auguſti abnepos erat. Tac. *Auguſtus was zijn overgrootvader, hy was een agter kinds kind, een na-neef van Auguſtus.*

ABNĔPTĬS, ĭs, F. *Na-nigt, agter-nigt: dogter van een kindr-kind.*

ABNŌCTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Sen. Ph. *Buitens huis ſlapen, buiten ſlapen, 's nachts niet t'huis ſlapen.*

ABNŌDO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Colum. *De knorren, lede-kneppen, of quaſten van boomen, of wijnſtokken affnijden, afhouwen, afkappen.*

ABNŌRMĬS, ĭs, M. & F. Abnormĕ, ĭs. N. Hor. *Ongeregeld, ongeſchikt, dat buiten den regel of haak is.*

Abnormis ſapiens. Hor. *Iemand die niet bedreven, wijs, of verſtandig is in, of volgens de regelen. Een wijsgerige, die ongeregelde manieren heeft. Een ongeregelde wijsaart.*

ABNŬO, ĭs, ŭī, ūtŭm, crĕ. Plaut. Cic. *Iets door een teeken afſlaan, weigeren, eenigen wenk geven dat men iets niet goed keurt.* Cicero gebruikt het om te beteekenen, *iets afſlaan, weigeren.* Men vind in de fragmenta of gebroke ſtukken van Saluſtius Abnuiturus.

Abnuere curam pecoris. Colum. *Zig niet willen beluſten met de zorg over 't vee.*

Milites omnia abnuunt. Sall. *De krijgsknegten luideren na geen bevel, willen niemand gehoorzaam zijn, ontzeggen alles.*

Abnuere juſſa ducis. Tac. *Gehoorzaamheid aan, of 't bevel van een Veldheer weigeren, de geboden van een Hoofd van 't heir weigeren uit te voeren.*

Cruciatibus adhibitis abnuere cædem. Tac. *In 't midden van 't pijnigen een moord ontkennen, de moord loochenen onder de folteringen, of op den pijnbank.*

Abnuere alicui de aliqua re. Sall. *Iemand iets afſlaan, weigeren; zig in eenige zaak tegen iemand ſtellen.*

Nihil unquam abnuit tua voluntas meo ſtudio. Cic. *Uw genegenheid te mijwaarts heeft my niets van mijn verzoek geweigert, afgeſlagen, ontzegt.*

Impetum & ſubita belli locus abnuebat. Tac. *Men kon de plaats niet met geweld, of ſchielijk aantaſten, men kon die niet beklimmen, of overrompelen.*

*** Abnuere. Virg. *Betuigen dat men iets niet wil, verbieden, quaadkeuren.*

Abnuitur. Liv. cum infinit. *Men ſtaat het niet toe, men komt niet over een, hier in zal niet worden getreden, hier zal niet van vallen.*

ABNŬĬTŬRŬS. V. Abnuo.

ABNŪTO, ās, ārĕ, dat. Perſ. Plaut. Cic. *Met d'oogen of 't hoofd te kennen geven, of door eenig teeken betuigen dat men iets weigert, afſlaat. Neen zeggen, neen wenken.*

ABŌLĔŌ, ēs, ēvī, & ŭī, ĭtum, ērĕ. Virg. *Afſchaffen, vernietigen, te niet doen, afkeuren.*

Illo igni vocem populi, libertatem Senatûs, & conſcientiam generis humani aboleri arbitrabantur. Tac. *Door dat vyer meenden zy de ſtemme des volks, de vryheid van den Raad, en 't gewiſſe (de geheugenis of de getuigenis) van 't menſchelyk geſlagt vernietigt te hebben.*

Abolere epiſtolas. Tac. *Brieven verbranden, in 't vyer werpen.* Corpus igni. Tac. *Een lichaam wegdoen, aan kant helpen, verbranden, tot aſſche verbranden.*

Crimen vel nomina reorum abolere. Suet. *De miſdaden der ſchuldigen uitwiſſchen, en vergeven, hen uit het getal der miſdadigen ſchrappen.* Nomen legionis. Front. *Een regiment of keurbende afdanken, breken.*

Dignitatem, magiſtratum abolere alicui. Liv. *Iemand van zijn waardigheid of overheids-ampt afzetten, ontbloten, berooven, ontzetten.*

Leges abolere. Cic. *Wetten afſchaffen, vernietigen, vertreden, te niet doen, breken.*

Abolere odorem. Plin. H. *Den reuk benemen, doen verliezen.*

Aliquid undis abolere. Virg. *Iets afwaſſchen, in't water reinigen, aſſpoelen, ſchoon maken, zuiveren.*

ĂBŌLENDUS, a, um. *Dat vernietigt of afgeſchaft zal, of moet worden.*

ĂBŌLESCO, ſcĭs, ēvī, ēſcĕrĕ. Col. *Vergaan, verdelgd, vernietigd, afgeſchaft werden.*

Vinea ſiccitatibus non aboleſcit. Colum. *De droogte doet een wijngaard niet uitgaan, ſterven, of dor worden.*

*** Tanti non aboleſcet gratia facti. Virg. *De deftigheid van zulk een grooten daad zal niet vergeten, of uit de geheugenisſe gewiſcht worden. Men zal nooit zoo voortreffelijk een daad vergeten.*

Hujus rei prope memoria aboleverat. Liv. *De geheugenis van deze zaak was byna verloren, ze was haaſt in 't vergeeboek geraakt.*

ĂBŌLĬTĬO, ōnis. f. Quintil. Flor. *Vergiffenis, genade, quijtſcheldinge, algemeene vergiffenis.*

ĂBŌLĬTUS, a, um. *Vernietigd, te niet gedaan, afgeſchaft.*

Abolitio ſententiæ. Tac. *Te niet doeninge, vernietiging van een vonnis of gewijſde,* Legis. Suet. *Afſchoffing, verbreking van een wet.*

ĂBŌLLĂ, æ. f. Suet. *Een tabbaard, rok, mantel, een kleed van aanzien.*

Abolla. Varr. Mar. *Een krijgs- of wapen rok.*

*** Audi

Digitized by Google

*** Audi facinus majoris abollæ. Juv. *Hoor een ſchelmſtuk van een aanzienlijker perſoon, of van een quant die weitſer gekleed gaat.*

ĂBŌMĪNĂBĪLĪS, is, e. Plin. *Gruwelijk, verfoeijelijk.*

ĂBŌMĪNANDŪS, ă, ūm. Plin. H. Quintil. *Verfoeijelijk, vervloekelijk, dat vervloekt of verfoeit moet worden.*

ĂBŌMĪNĂTŪS, ă, ūm. Hor. *Vervloekt, verfoeid.*

ĂBŌMĪNŌR, āris, ātūs sum, āri. Acc. Plin. H. *Verfoeijen, een afſchrik van iets hebben, vervloeken.*

Aut onus, quod abominor, in te ruet. Q. Curt. *Of de laſt, waar van ik de goden bidde u te willen behoeden, zal u overſtelpen, overrompelen, zal op u ſtorten, vallen.*

ĂBŌRĪGĔNĒS, ūm. M. Plur. Sall. Liv. *De Aborigenes, het oudſte volk van Italien.* Aborigenes, *de eerſte inwoonders van een land.* Feſt. *Gering volk, welker geſlagt onbekend is.*

ĂBŌRĪŌR, ōrĕris, ăbōrtī. Gel. *Voor den tijd geboren worden, voor den tijd komen,* als men van een kind ſpreekt.

Aboriri. Varr. *Een miskraam krijgen, voor den tijd bevallen, in de kraam komen.*

Hoc vinum prægnans ſi biberit, fit ut aboriatur. Varr. *Indien een zwangere vrouwe van deze wijn drinkt, zal zy een miskraam krijgen, of voor haar tijd verloſſen. Zommige meenen dat men daar onder moet verſtaan* fœtus aboriatur. *Dan 't zal de vrugt voor de tijd komen.* De geleerde komen met den anderen over deze plaats van Varro niet over een.

ĂBŌRTĬŌ, īs, īvī, ītĕ, Plin. *Miskramen, een miskraam krijgen.*

ĂBŌRTĬO, ōnis. f. Cic. *Miskraam, bevallinge voor den tijd, misdragt.*

Abortioni operam dare. Plaut. *Tragten, pogen, om een miskraam te krijgen.*

ĂBŌRTĬVUM, i. n. Plin. h. V. Abortus.

ĂBŌRTĬVŪS, ă, ūm. Hor. Suet. *Die voor den tijd geboren is, een onvolmaakt of wanſchapen kind. Een misdragt.*

* * Abortivus. Plin. II. *Het gene een miskraam veroorzaakt. Dat een vrouw voor haar tijd doet bevallen.*

† ĂBŌRTO, ās, ātĕ. Varr. *Een miskraam krijgen, misdragen, voorden tijd baren.*

ĂBŌRTŪS, ūs. M. Ter Cic. *Miskraam, misval.* Plinius gebruikt dit woord om te kennen te geven, dat het graangewas en de boomen, of niets voortbrengen, of hun granen en vrugten te vroeg voortbrengen.

Abortum pati. Plin. Abortum facere. Plin. J. *Miskramen, misvallen, voor haar tijd komen, bevallen.* Sprekende van vrouwen. *Voor den tijd, of te vroeg werpen,* als men van dieren ſpreekt.

Abortum facere, abortum inferre. Dat. Plin. H. *Doen misvallen, miskraam veroorzaken, voor den tijd doen bevallen.*

ĂBPĂTRŪUS, ī, m. g. Theop. *De broeder van mijn overgroot vader.*

Ăbră, æ, f. g. gr. *Een jonge dienſtmaagd.*

ABR

ĂBRĂDO, ĭs, sī, sūm, dĕrĕ. Colum. *Schrappen, afſchrappen.*

Abradere barbam. Plin. H. *Den baard afſchrappen, ſcheren, afſcheren, afſnijden.*

* * Ab aliquo aliquid abradere. Ter. Cic. *Iets door liſt, behendigheid, of geweld van iemand afhalen.*

Abradi bonis. Plin. J. *Van alle zijn goederen beroofd worden.*

Abreptus, a, um. *Weggegrepen, gerukt, ontrukt: met geweld ontſtolen, ontrooſd.*

ĂBRĪNCA, æ. f. *Avranches,* een ſtad in Normandyen.

ĂBRĬPĬO, ĭs, pŭī, rĕptūm, rĭpĕrĕ. Aliquid ab aliquo. Cic. *Iets van iemand weggrijpen, ontrukken, wegrukken, ontſtelen, vervoeren, ontrooven, iets met geweld van iemand nemen, ontvreemden.*

Ab aliquo legiones abripere. Cæſ. *Iemand zijne keurbenden ontrooven, iemands benden ligten, tot overloopen verleiden.*

A complexu vel ex complexu parentum liberos abripere. Liv. *De kinderen uit de armen der ouders wegrukken, rooven.* Ab aris focisque. Cic. *Van de Altaren, en uit de huizen nemen, wegvoeren.* Ab aratore frumentum. Cic. *Den arbeidsman het koren met geweld afnemen, ontrooven.*

Abripere aliquem ad quæſtionem. Cic. *Iemand wegvoeren om ondervraagt of gepijnigt te werden.* In vincula. Cic. *Na de boeijen ſlepen,* dat is, *gevangen zetten.* In cruciatum. Ter. *Ter ſtraffe voeren.* In ſervitutem. Cæſ. *In ſlaverny voeren, ſlaaf maken.*

Abripi tempeſtate. Cic. *Door een ſtorm weggevoert, geſcheiden, afgerukt werden.* Vi fluminis. Cæſ. *Door ſtroomen van een rivier weggevoert, gerukt of gedreven werden.*

Abripere ſeſe. Plaut. *Zig wegpakken, ſchielijk vertrekken, ontvlugten.*

* * Æſtus ingenii tui procul à terrâ te abripuit. Cic. *De vlugheid van uw verſtand heeft u verre boven d'aarde verheven, of vervoert.*

Abripite hunc intro. Plaut. *Rukt dezen quant ſluks na binnen.*

* * Eum à ſimilitudine patris natura abripit. Cic. *Zijn inborſt belet hem zijn vader te gelijken. Hy heeft andere neigingen als zijn vader.*

Naſum mordicus abripere. Plaut. *Iemand met de tanden den neus afrukken.*

ĂBRŌDO, dī, dēsūm, dĕrĕ. Acc. Varr. Plin. *Afknagen, afknabbelen, afbijten.*

ĂBRŌGĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Affchaffinge, verbrekinge, vernietiging, of te niet doening van een wet.*

* * Magiſtratus abrogatio. Quintil. *Het afzetten van een overheid.*

ĂBRŌGO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Acc. Cic. *Breken, afſchaffen, te niet doen, vernietigen,* by voorbeeld, *een wet.*

Abrogare alicui magiſtratum. Cic. *Iemand van zijn overheids-ampt berooven, afzetten, van zijn bediening ontzetten,* Imperium, poteſtatem. Cic. *'t Gebied, 't gezag, de magt benemen.* Vectigalia. Cæſ. *De tollen wegnemen, afſchaffen.*

* * Abrogare alicui fidem. Cæſ. Liv. *Iemand alzijn geloof en aanzien benemen, hem voor een bedrieger doen doorgaan.* Fidem jurisjurandi. Cic. *Beletten dat zijn eed geloofd werd.*

Abrogare de legibus. Flor. *Iets van de wetten verkorten, de wetten ergens in te kort doen, zig tegen de wetten ſtellen, kanten.*

Italiâ eum abrogavit. Plin. H. *Hy dreef hem uit Italie.*

ĂBRŌTŌNĪTĒS, æ. m *of* vinum abrotonites. Colum. ἀβροτονίτης. *Wijn daar Averuit of Averoone op is, Averoonwijn.*

ĂBRŌTŌNŪM, ī. n. Hor. Celſ. ἄβροτονον. Lucanus zegt Abrotonus i. m *'t Kruid Averuit of Averoone.*

ĂBRŪMPO, ĭs, rūpī, ruptūm, ĕrĕ. Virg. Plin. *Afbreken, aan ſtukken breken.*

* * Abrumpere ſe ab aliquo Cic. *Met iemand breken, de vriendſchap opzeggen.*

Abrumpere rem inchoatam. Plin. H. *Een begonnen werk afbreken, laten ſtilſtaan, laten varen, een werk onvolmaakt laten.* Sermonem. Virg. *Zijn reden afbreken, in iemands reden vallen.* Venas. Tac. *Aderlaten, de aderen openen.* Patientiam. Tac. *Zijn geduld verliezen, gram werden.* Fidem. Tac. *Zijn trouwe, of woord breken.* Spem ac metum. Tac. *Hope en vreeze laten varen; zig ontſlaan van alle beweginge van hope en vrees.*

*** Abrumpere ſomnos. Virg. *Den ſlaap afbreken, wakker worden.* Fas omne. Virg. *Geen agt meer nemen op eenige gerechtigheid, alle regt en billikheid ſcheiden.* Lucem, vitam. Virg. *'t Leven benemen, dooden, doen ſterven.*

*** Ignibus æther abrumpitur. Ovid. *De lugt word van een gebroken,* dat is, *berſt door den blixem van een.*

ĂBRŪPTĒ. Adv. Quintil. *Plotſelijk, kort afgebroken, zonder voorbereiding.*

ĂBRŪPTĬO, ōnis. f. Cic. *Breuke,* in den eigentlijken zin. En in den oneigentlijken, *vredebreuk, egtſcheidinge, afzonderinge, ſcheidinge.*

ĂBRŪPTŪS,

Digitized by Google

ĀBRŪPTŬS, ă, ūm. *Met de* præpositio. *E of Ex. Ergens van daan gevoerd, genomen.* Ferri in abruptum. Virg. *Vallen; na de afgronden, of laagtens gerukt worden, sprekende van een rotse.*

* * Abruptus locus orationis, *of*, abruptum dictum. Quintil. *Een afgebroke stuk, of gedeelte van een reden.*

Abruptum sermonis genus. Quintil. *Een soort van een afgebroke, schielijke reden: een afgebrokereden.*

* * Abruptus. Virg. Cæs. *Steil, spits, hoog, moeijelijk om te genaken.*

* * Ingenium abruptum. Quintil. *Een haastige, hevige, geweldige, oploopende, drijstige geest. Een heet hoofd, heet gebakerd, of hevig mensch.*

ABS

ĀBS. præp. V. A B.

ĀBSCĒDENTIĀ, ĭum. n. plur. Vitr. *Afzonderingen, diep tens*, een woord in de schilderkonst.

* * Omnia abscedentia. Cels. *Alles wat zig tot een gezwel zet.*

ĀBSCĒDO, ĭs, cēssī, cēssūm, dĕrĕ. Cic. Liv. *Afwijken, henen- of weggaan, vertrekken, scheiden.*

Abscedere ab aliquo Plin. H. a conspectu alicujus. Plaut. *Van iemand afscheiden, uit zijn gezigt vertrekken, wijken, gaan. iemand verlaten.*

Citò ab eo ægritudo, ira abscessit. Plaut. Ter. *De ziekte, de gramschap week rat van hem af, ging, of was ras in hem over: hy is niet lang gramstuurig, of ziek geweest.*

In altum abscedere. Plaut. *In volle zee wijken, wegvaren, steken.*

ĀBSCŌNSĬO, ōnis, f. g. Plin. *Verberginge, verschuilinge.*

* * Abscedere. Vitr. *Afscheiden, diep schijnen, of blijken te zijn.* Schilderkonst woord.

* * Abscedere. Cels. *Tot een gezwel zetten, een etterbuil, of gezwel worden.*

Sub linguâ aliquid abscedit. Cels. *Hy krijgt een gezwel, of zweer onder de tong.*

** Abscedere alicui. Ovid. *Van iemand afwijken, ontvlugten. Iemand schuwen, ontwijken, mijden.*

ĀBSCĒSSĬO, ōnis. f. Cic. *Vertrek, scheidinge, afzonderinge, afstogt.*

ĀBSCĒSSŬS, ūs. m. Cic. *Vertrek, afstogt:* Abscessus. *Een gezwel.*

ĀBSCĪDO, ĭs, cīdī, cīsūm, cīdĕrĕ. acc. Ovid. *Snijden, afsnijden, afhouwen, afslaan.*

* *

ĀBSCĪNDO, ĭs, cĭdi, cĭssūm, cindĕrĕ. Acc. Cic. Cæs. *Snijden, afsnijden, afhouwen, afslaan, afkappen.*

Abscindere cervicibus caput. Cic. *Den kop van de schouders slaan, iemand onthalzen, onthoofden.*

Abscindere venas. Tac *Een ader openen, aderlaten.*

* * Abscindere terras Oceano. Hor. *De landen door de zee van malkander scheiden.*

A pectore tunicam ejus abscidit. Cic. *Hy heeft hem de rok van de borst afgescheurt, afgerukt.*

* * Omnium rerum respectum præterquam victoriæ urbis abscindamus. Liv. *Laat ons de agtinge van allen, behalven de overwinninge van de stad afsnijden, dat is, laten varen. Laat ons nergens om denken als om de overwinninge van dien te bevegten.*

ĀBSCĪSĒ. Adv. Val. Max. *of*, Abscissĕ. Gall. Jurisc. *Stiptelijk, kortelijk, bondiglijk, met een beknopte, bondige stijl.*

ĀBSCĪSSĬO, ōnis. f. Aut. ad Her. *Afbrekinge*, In de Redenkonst, als men 't gene men begonnen heeft, niet voleindigt.

ĀBSCĪSSŬS, ă, ūm. Part. Liv. *Afgesneden, afgebroken, ruw, ongemakkelijk te genaken.*

Abscissus in duas partes exercitus. Cæs. *Een leger in tween verdeeld, gescheiden.*

* * Spe undique abscisâ. Liv. *Alle hope van uitkomst afgesneden zijnde. Geen hope van reddinge overblijvende.*

Abscissa castigatio. Val. Max. *Eengestrenge, verhaaste straffe.* Abscissior justitia. Val. Max. *Zeer scherp, zeer kort regt.*

ĀBSCŌNDĪTĒ. Adv. Cic. *Heimelijk, bedektelijk, in 't geheim.*

ĀBSCŌNDĪTŬS, ă, ūm. Part. Cic. *Verborgen, bedekt, verholen.*

ĀBSCŌNDO, ĭs, abscōndī, abscōnditūm, dĕrĕ. Plaut. Virg. *Verbergen, bedekken, wegsteken, verschuilen.* Abscondidi in præsito, en abscōnsum in supino vind men in geen goede Schrijvers.

In terram abscondere. Colum. *In, of onder de aarde verbergen, steken, begraven.*

** Abscondere urbem. Virg. *'t Gezigt van een stad verliezen: die niet meer konnen zien als men 'er van afreist.*

ĀBSĒNS, ēntis. omn. gen. Cic. Ter. *Afwezend, afzijnde, afwezig, of niet tegenwoordig, die afblijft.*

Absente nobis. Plaut. Ter. *Gedurende onze afwezentheid.* Een hellenismus, of maniere van spreken onder de Grieken, stellende het eenvoudig voor 't meervoudig getal, 't welk men niet dikwils moet navolgen.

** Absentem urbem tollis ad astra. Hor. *Gy prijst de Stad, daar gy niet zijt, ten Hemel toe.*

ĀBSĒNTIĀ, æ. f. Cic. *Afwezendheid, het afzijn, het niet tegenwoordig zijn.*

ĀBSĒNTO, ās, āvi, ātum, ārĕ. Claud. *Afzijn, afwezen, afblijven.*

ĀBSĪLĬO, ĭs, sĭlŭī, absĭlīrĕ. Liv. Stat. *Afspringen, springende, of dansende vertrekken, haastelijk, en ter vlugt vertrekken.*

ĀBSĪMĬLĬS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Colum. *Ongelijk, verscheiden, verschillend, dat by iets niet voegt.* In den eigentlijken zin voegt men dit woord by de particulæ negativæ nec, neque, non, haud &c.

* * Non absimilis est principi. Suet. *Hy is niet ongelijk een Vorst, hy heeft de manieren, den imborst, de neigingen van den Prins.*

ĀBSĪNTHĬĀTŬS, ă, ūm. Sen. Ph. Suet. *Gealsemd, gemengd met alsem.*

ĀBSĪNTHĪTĒS, vinum factitium ex absinthio. Colum. *Alsem wijn.*

ĀBSĪNTHĬUM. *Alsem.*

* * Absinthium, Quintil. *Bitterheid, heilzaam bitter.*

ĀBSĬS, ĭdis. f. Plin. J. ἀψὶς. *Een boog in 't bouwerk, een gewelf, kring.*

In absida curvatus. Idem. *Boogswijze, tot een gewelf, of boog, tot een kring gemaakt.* 't Heeft Absida in accusativo.

Absis. Plin. H. *De kring of kreits waar in yder starre zijn loop heeft.*

* * Absis. Ulp. *Een soort van aarde vaatwerk, rond gelijk een tafelbord*, volgens d'aanmerkinge van Turnebus.

ĀBSĬSTO, ĭs, stĭtī, stĭtūm, ĕrĕ. abl. sine præp. Virg. *Afstaan, weggaan, vertrekken, niet genaken, zig begeven van enz.*

A Sole absistere. Plin. H. *Uit de zon wijken, gaan staan.*

* * Absistere bello. Liv. Tac. *Van den krijg afstaan, den oorlog eindigen.* Incepto. Liv. *Zijn voornemen afstaan, zijn voornemen staken, laten varen.* Oppugnatione, *of* obsidione, *of* obsidendo. Liv. *Afstand doen van een beleg; een beleg staken, opbreken.* Precando. Virg. *Ophouden van bidden.*

Spe labefactandæ fidei haud absistens. Liv. *Niet afstaande, of den moed niet verloren gevende van zijn trouwe te zullen krenken, van hem te zullen omkoopen.*

ĀBSŌLVO, ĭs, sōlvī, sōlūtūm, sōlvĕrĕ. Acc. Cic. *Afdoen, afmaken, eindigen, voltooijen, voltrekken, volbrengen.*

* * Absolvere aliquem majestatis. Cic. Crimine majestatis. Cic. *Iemand van gequetste Majesteit vry spreken.*

Absolvere aliquem suspicione regni. Liv. *Iemand vryspreken van 't vermoeden, dat hy na het Koninkrijk gestaan hadde.* De prævaricatione. Cic. *Van ontrouwe in iemands geregtzake, of geding gepleegt te hebben.*

Absolvi omnibus sententiis. Cic. *Van alle de regters geregtvaardigt, ontslagen, vry verklaart worden.*

Absolvere se judicio ab altero. Cic. *Zig doen vryspreken van misdaden, daar een ander hem van beschuldigt.*

Digitized by Google

** Neque absolvit eos curâ familiari tam parva res. Sall. *Een zoo geringe zake bevrijde hen niet van de zorge hunner huisgezinnen. Zoo weinig was niet genoeg tot onderhoud van hun huishouden.*

Absolvere aliquem. Plaut. *Iemand voldoen, betalen, afbetalen.*

Me hinc absolvite. Plaut. *Vaardig my af, op dat ik mag gaan, zend my te rug van hier.*

Absolvere navem. Plaut. *Een schip afsteken, 't anker ligten.* Pensum. Varr. *Zijn taak, of opgelegde werk afdoen, eindigen.*

De aliquâ re, *of* rem aliquam paucis absolvere. Salust. *Van iets met weinig woorden gewagen, handelen, spreken, of schrijven.*

Uno labore duas ærumnas absolvere. Plaut. *Zig met eene moeite van twee rampen bevrijden, verlossen, ontslaan. Twee vliegen met eene lap slaan.* Een spreekwoord.

ĂBSŎLŪTE. Adv. Cic *Volstrektelijk, volmaaktelijk, volkomentlijk, in 't geheel, vol uit.*

ĂBSŎLŪTĬO, ōnis. f. Cic. *Voltooijinge, volbrenginge, eindiging, volvoeringe, volmakinge.*

Absolutio. Cic *Vryspreking, verlossing, ontslaging, regtvaardiging, bevrijding.*

ĂBSŎLŪTŌRĬUM, ĭi. n. Plin. H. *Een kragtdadig middel, 't welk iets t'eenemaal geneest.*

ĂBSŎLŪTŌRĬŬS, ă, ūm. Ascon. Pæd. *Dat de vergiffenis, of vryverklaringe van een misdaad aangaat.*

Tabulæ absolutoriæ. Suet. *Vrybrieven, vrywijzinge, brieven van vergiffenis, van vryspreking.*

ĂBSŎLŪTŬS, ă, ūm. Part. Cic. *Volmaakt, voltooid, volvoerd, geeindigd, volslagen, volbragt.*

Numeris omnibus absolutus. Cic. *Een volmaakt man, dien niets ontbreekt om volmaakt te zijn. In allen deele volmaakt.*

Visus est marinus homo absolutâ similitudine. Plin. H. *Men zag een Zeeman, of Meerman, die andere menschen volkomentlijk geleek.*

** Absolutus. Cic. *Vrygesproken, onschuldig verklaard, ontslagen, op vrye voeten gesteld, gestaakt.*

ĂBSŎNŬS, ă, ūm. Cic. *Verschillende, niet overeenkomend, onaangenaam, ongerijmd.*

Absonus voce. Cic. *Wanluidende, die een verschillende, slegte, ruwe, of onaangename stem heeft.*

** Absona dicentis fortunis dicta. Hor. *Een reden, of taal die ganschi niet overeen komt met den staat, of hoedanigheid van den gene die ze voert.*

Eorum nihil est absonum fidei originis divinæ. Liv. *In alle deze zaken is niets, dat met het gevoelen wegens zijn Goddelijke oorspronk strijd; Niets, dat zijn Goddelijke geboorte om verre stoot, niets dat ons zonde konnen bewegen, om te gelooven, dat hy van de Goden niet gesproten is.*

Absonus à voce motus. Liv. *Een beweginge, of gebaarde, die niet overeen komt met het gene men zegt: een beweginge die met de stem niet overeen komt.*

ĂBSŌRBĔO, bēs, bŭī & psī, ăbsōrptum, bĕrĕ. Acc. Plin. H. *Opslorpen, indrinken, alles opzwelgen,* sprekende van natte waren.

Absorbere. Cic. *Inslorpen, verzwelgen, verslinden.* Sprekende van schepen, of vloten op zee.

Hunc absorbuit æstus quidam gloriæ. Cic. *Hem heeft een geweldige eergierigheid, een zekere drift, of hartstogt om roem te verkrijgen, vervoert, aangeport.* Consuetudinis. Cic. *Hy heeft zig door de gedurige, en sterke gewoonte laten verleiden.*

Absque præp. abl. Cic. *Zonder.*

Absque sententia. Quintil. *Zonder raad.* Het is beter dat men de præpositio *sine* gebruikt, en zegge, sine injuriâ. *Zonder oneelijk,* als absque injuriâ.

Absque eo, absque te, rectè ego mihi vidissem. Ter. Plaut. *Zonder hem, zonder u zoude ik in mijne zaken wel voorzien, of die wel waargenomen hebben. Had ik na hem en u niet gelustert, ik zoude in mijn zaken wel voorzien hebben.*

ĂBSTĂNTĬĂ, æ. f. Vitr. *Afgelegentheid, tusschenwijdte, scheiding.* Men vind dit woord niet als in dezen Schrijver.

ĂBSTĔMĬŬS, ă, ūm. Varr. Ovid. *Die geen wijn drinkt,* Plinius zegt, Abstemius vini.

** Eam aquam qui biberint abstemii fiunt. Vitr. *Die van dat water gedronken hebben haten de wijn.*

. Abstemius. Hor. *Matig en spaarzaam in 't eten en drinken.*

Prandium abstemium. V. Prandium.

ĂBSTĔRGĔO, ēs, sī, sūm, gĕrĕ, & Abstĕrgo, ĭs, sī, sūm, gĕrĕ. Acc. Cic. Cæs. *Afvegen, afwisschen, afwasschen, wasschen, reinigen, spoelen.*

Abstergere vulnus. Ter. *Een wonde zuiveren, waschen, afwasschen.* Cruorem. Liv. *'t Bloed afwasschen.* Dolorem. Cic. *De pijn wegnemen, doen stillen, stillen, verdrijven.* Metum. Cic. *De vreeze verbannen, verdrijven.* Fastidium Cic. *De walg, tegenheid, of wijsheid benemen,* anders, *trek tot eten, of graagheid verwekken.*

Absterge sudorem tibi. Plaut. *Veeg dat zweet (van uw aanzigt) af.*

ĂBSTĔRRĔO, ēs, rŭī, rĭtŭm, rĕrĕ. Cic. *Afschrikken, vervaren, verschrikken, verbaasd maken: schrik, of vreeze aanjagen.*

Absterrere aliquem ab aliquâ re faciendâ. Ter. Cic. *Iemand afschrikken, of een afschrik doen hebben van iets te doen. Iemand iets ont-of afraden.*

Absterrere aliquem à concionibus. Liv. *Iemand afschrikken van de vergaderingen, beletten in de vergaderingen te verschijnen.*

Absterrere clamore de frumento asseres. Plaut. *Door schreeuwen de gansen van 't koren afschrikken, weren, van een koren veld afhouden.*

Supplicem quempiam à nobis absterrere. Cic. *Luiden, die iets van ons verzoeken, afschrikken, wegjagen, verdrijven, verstooten, afslaan, doen vertrekken.*

ĂBSTĔRRĬTŬS, ă, ūm. Part. Liv. *Afgeschrikt, vervaard, door vreeze afgehouden, verjaagd, verdreven.*

ĂBSTĬNĔNDŬS, ă, ūm. A cibo abstinendus. Colum. *Een persoon die men van spijs moet afhouden.*

ĂBSTĬNĔNS, ēntis. omn. gen. Cic. *Onthoudende, matig, bezadigd: die zig weet te beteugelen, en te bestieren dat hy niets quaads begeert, of doet.*

Homo alieni abstinentissimus. Plin. J. *of,* rebus alienis. Colum. *Die niets van een ander ten onregte zou willen nemen: die een schrik heeft van een 's anders goed te nemen.*

** Abstinentes oculi. Cic. *Onthoudende, ingetogene, kuische oogen.*

ĂBSTĬNĔNTĔR. Adv. Cic. in Sal. *Spaarzaamlijk, matiglijk, opregtelijk, zonder iets van een ander aan te raken.*

ĂBSTĬNĔNTĬĂ, æ. F. Sall. Cic. *Spaarzaamheid, onthoudinge, opregtigheid, matigheid,* een deugd strijdende tegen de ydelheid en gierigheid.

** Abstinentia. Quintil. *Onthoudinge, soberheid, nugterheid, matigheid, etens, of levens maat, of regel.*

Abstinentia vini, cœnæ. Plin. H. *Onthoudinge van wijn, van eten.*

ĂBSTĬNĔO, ēs, tĭnŭī, tēntŭm, tĭnērĕ. Cic. Abstinere. *Alleen, of* Abstinere se. *Zig onthouden, afhouden, wederhouden, beteugelen van enz.* Ab alieno. Cic. *Een 's anders goederen niet benemen.* Carne. Plaut. *Van vlees onthouden.* Vino. Plin. H. *Geen wijn drinken.* Injuriâ Cic. *Geen ongelijk doen.* Negotiis. Cels. *Zig van zaken afhouden, zig met geen zaken bemoeijen.* Publico. Suet. *In 't openbaar niet verschijnen.* A mari. Plaut. *Niet in zee gaan, zig van de zee afhouden.*

Neque dicto ullo aut facto abstinuit, quod modo ambitiosum foret. Sall. *Hy onthielt zig van geen woord, of daad, hy liet geen woord, of daad na, die maar eerzugtig was, of zijn eerzugt bevorderde: alle zijn zeggen en doen strekte tot eerzugt, of eerzugtige voornemens.*

Abstinere ægrum cibo. Cels. *Een zieke het eten onthouden.* Militem à prædâ. Liv. *Een krijgsknegt beletten, verbieden den buit aan te raken.* Pupillum hæreditate patris. Papin. *Beletten dat een minderjarige tot bezit van zijn erfgoed kome.* Manum alieno. Cat. Manus, mentem, oculos ab alienis. Cic. *Zijn hand, of handen van anderer luiden goed afhouden, geen ander mans goed nemen.* Manus in aliquo judi-

Digitized by Google

judicio. Cic. *Niet tragten een voordeelig vonnisse te verkrijgen door gunst, geld, of andere tegen regten strijdige middelen.* Manus à ſocio, aut à ſe. Cic. *De handen van zijn makker, of zig zelfs ont- of afhouden, aan dezelve niet ſlaan. Zijn medgezel, of reisbroeder niet dooden; hem zelven niet ombrengen.*

Romano bello fortuna Alexandrum abſtinuit. Liv. *Het geluk heeft Alexander wederhouden van tegen de Romeinen oorlog te voeren.*

Hoſte omne jus belli abſtinuerunt. Liv. *Zy onthielden zig jegens den vianд van al het regt des oorlogs. Zy mishandelden hun vianд ganſch niet gelijk hun volgens 't regt van den oorlog vry ſtond. Zy deden hun vianden geen geſtrengen oorlogshandel aan.*

Mihi abſtineant invidere. Plaut. *Laat hen ophouden my te benijden.*

Abſtinere, quominùs, &c. Suet. *Zig onthouden van enz. zig betengelen van enz.*

Abſtinere gemitus, ſcreatus, riſus. Ter. *Van zugten, ſpuwen, lachchen ophouden, zulks ſtaken.*

Abſtinere ſermonem de aliquâ re. Plaut. *Niet meer van iets ſpreken.* Bellum à populo. Cic. *Het volk den oorlog niet langer aandoen.*

Infantibus abſtinere necandis. Cæſ. *Ophouden van kinderen te dooden, vermoorden: kindermoorden ſtaken, nalaten, kinderen t'leven ſchenken.*

Tergis abſtinetur. Sall. *Men ſpaart hen de rug, geeft hen geen meer zweep, of ſtokſlagen.*

Abſtinere ab aliquo. Cic. *Iemand ſparen, zijn handen van hem afhouden.*

*** Abſtinere irarum, rixæ, pecuniæ. Hor. *Ophouden, of onthouden van gramſchap, toorn, krakkeel, of gekijf, en geld ontfangen, zulks ſchuwen, vermijden.*

ĀBSTO, ās, abſtĭti, abſtĭtūm, abſtāre. Hor. *Van iemand.* *** *of van iets afſtaan.* Men moet dit woord niet ligt gebruiken.

ABSTŌRQUEO, ēs, ēre. *Afperſſen, wegnemen, met geweld ontrukken, afknevelen,* ziet Extorqueo.

ĀBSTRĀCTŪS, a, um. part. *Afgetrokken.*

ĀBSTRĂHO, is, xi, ctum, here. Acc. & Abl. cum præpoſitione è, *of* ex. Ter. *Aftrekken, afnemen, afkorten. Iemand, of iets van een plaats wegnemen, ligten, of voeren.*

Eum unâ mecum hinc abſtraham. Ter. *Ik zal hem met my mede nemen. Ik zal hem met my hier brengen.*

* * Abſtrahere copias ab aliquo. Plaut. ad Cic. *Iemand zijn benden ontrekken, doen overloopen.* Aliquem à malis. Cic. *Iemand uit een ongelukkigen ſtaat verloſſen.* A rebus gerendis. Cic. *Iemand afſtrekken, afwenden van zijn dingen waar te nemen.* Se à corpore abſtrahere. Cic. *Hem zelven van de banden des lichaams, zig van de ſtoffe ontſlaan.* A ſollicitudine. Cic. *De kommer laten varen.* Aliquem è gremio, è ſinu, de complexu. Cic. *Iemand uit den ſchoot, uit den arm rukken.* E comitatu aliorum. Cic. *Uit het gezelſchap van andere troonen, lokken.*

Abſtrahere aliquem in ſerviturem. Cæſ. Liw. *Iemand in ſlaverny wegvoeren.*

Ab illis me nunquam commodum abſtraxit. Cic. *Mijn eigen voordeel heeft my nooit van hun belang afgetrokken.*

Abſtractus animus à certâ ratione. Cic. *Een gemoed afgetrokken, afgewend van de zekere, of vaſte, gewiſſe reden.*

ĀBSTRICTŪS, a, um. Lic. *Ontbonden, los gemaakt,* ‡ *verloſt.* Sigonius zegt dat Titus Livius zig niet bedient van dit woord; en dat men in plaats van Laxaret elatum pedem abſtricto modo, *moet lezen* abſtricto nodo, 't welk my dunkt met de meeninge van Schrijvers wel over een te komen.

ĀBSTRINGO, is, inxi, ictum, ere. *Ontbinden, los maken, ſlaken.*

ĀBSTRŪDO, is, si, sūm, dĕre. Acc. Cic. *Verbergen, verſteken, uit het gezigt nemen.*

Abſtrudere ſe in ſilvam. Cic. *Zig in een boſchaadje verbergen, wegſteken, verſchuilen, verduiſteren.*

Abſtrudere, theſaurum. Plaut. *Een ſchat verbergen, begraven.* Triſtitiam. Tac. *Zijn droefheid ontveinzen, bedeke houden, verbergen.*

ĀBSTRŪSŬS, a, ūm. Cic. *Verborgen, bedekt, weggeſteken, verholen.*

Abſtruſus dolor. Cic. *Een verborge, ontveinſde droefheid, hartzeer, ſmart.*

Homo abſtruſus. Tac. *Een groot zwijger, die zijn gedagten verborgen houd, een ingetoge man, dien men niet kan doorgronden, of uithooren.*

Ratio abſtruſa. Claud. *Een duiſtere, verborge, onbegrijpelijke, of moeijelijke reden.*

Abſtruſus terræ ſerpens. Vell. Paterc. *Een onder d'aarde verborge ſlange.*

Abſtruſæ inſidiæ. Cic. *Geheime liſten en lagen, verborge hinderlagen die niet ligt ontdekt, of voorzien konnen werden.*

ĀBSŪM, ābĕs, abfŭi, ābeſſe. Ab aliquo loco. Ter. Cic. *Van een plaats afwezen, afzijn.* De beſte Schrijvers gebruiken in plaats van, *à loco* gemeenlijk de Adverbia van de vrage *unde.* Abeſt hinc in plaats van ex hoc Loco *hy is hier niet.* Iſthinc. *Hy is daar niet daar gy zijt.* Men zegt in futuro van de Infinitivus modus (abſore) en in futuro van het participium Abfuturum, am, um, eſſe vel fuiſſe. *'t Welk men op zijn plaats zien kan.*

Nummus abeſſe hinc non poteſt. Plaut. *Hier mag niet een ſtuk gelds afgetrokken, afgekort worden, daar mag niet een penning aan ontbreken.*

Abeſſe urbe, domo, *of* ab urbe, ab domo. Cic. *Uit de ſtad zijn, niet t'huis, of van huis zijn.* A bello. Cæſ. *Uit den oorlog blijven, zig daar van daan houden, daar niet bevinden.*

Abeſſe in altercationibus. Cic. *Zig niet bevinden, laten vinden by krakkeelen, en twiſten.*

Multùm abeſt ab iis. Cic. *Hy is op verre na zoo goed niet als zijl. Hy is verre beneden hen, of hunne verdienſten.*

Abeſſe à caſtris bidui (itinere.) Cic. *of* Bidui viâ. Cæſ. *Twee dagen reizens van 't leger afzijn.* Magnum ſpatium. Cic. *Een groote weg afzijn.* Aliquot milia paſſuum. Cic. *Verſcheide duizend ſchreden, of verſcheide Italiaanſche mijlen afzijn.* Viam aliquot dierum Cæſ. Cic. *Eenige dagen reizens afweezen.*

Abeſſe propiùs à morte. Cic. *Na by de dood zijn, niet verre van de dood zijn, op ſterven leggen.* A periculo. Cæſ. *Buiten gevaar zijn, op een verzekerde plaats zijn.*

Abeſſe ab aliquo. Cæſ. *of* alicui. Cic. *Iemand niet mee, of voordeelig zijn, ingeval van nood hem niet byſtaan, niet helpen, of ontzetten.*

Longè ab his fraternum nomen populi Romani abfuturum eſt. Cæſ. *De naam, of hoedanigheid van broeders des Roomſchen volks zal hun ganſch niet dienſtig zijn. Zy zullen zig niet mogen bedienen van, of goed doen met den eernaam van broeders van 't Roomſche volk.*

Quid huic abeſſe poterit de maximarum rerum ſcientiâ? Cic. *Wat zal aan dezen ontrent de kennisſe van de deftigſte zaken konnen ontbreken.*

* * Abeſſe à bello. Cic. *Geen luſt, of zin tot den oorlog hebben.* A contentione. Cic. *Krakkeelen haten.*

Aberat ab auribus, cogitatione, oculis populi Romani. Cic. *Hy was buiten het gehoor, de gedagten, en oogen van 't Roomſche volk. Het Roomſche volk hoorde niet van hem ſpreken, dagt om, of zag hem niet.*

Abeſſe à culpâ, à ſuſpicione. Cic. *Buiten ſchuld, buiten vermoeden zijn.*

Nihil abeſt ad ſubvertendum imperium, prætet idoneum ducem. Sall. *Daar ontbreekt niets om 't gebied t'onderſteboven te keeren, als een bequaam veldoverſte: men heeft anders niet van nooden om den ſtaat te verdelgen, als een braaf Veldheer.*

Tantùm abeſt ut, ſeq. ſubj. Cic. *Zoo verre is't 'er van daan, dat enz.*

Partùm, *of* nihil abfuit, quin & ſeq. ſubj. Cic. *'t Scheelde weinig, of niet, of enz.*

Abſit verbo invidia. Liv. *Met verlofgezegd, zonder iemands belging gezegd, niemand tegere zig aan dit zeggen, niemand neme dit qualijk, dat men my dit vergeve; ik zegge dit niet om iemand te mishagen.*

Digitized by Google

ABSŪMEDO, ĕnis. f. Plaut. *Verteringe, verbraſſinge, verteringe, nielinge, doorbringinge.*

ABSŪMO, is, ūmpsi, ūmptūm, ĕrĕ. Plaut. *Verteren, verſlijten.*

Abſumere diem. Liv. Tempus. Cic. *Den dag, en tijd doorbrengen, verſlijten.* Argentum. Plaut. *Zijn geld verteren, verdoen, uitgeven, verſpillen, verquiſten.*

Abſumſit domus incendium. Plin. J. *De brand heeft die huizen verſlonden, verdelgt, verbrant.*

Illuvies Syriam abſumpſit. Juſtin. *De hooge watervloeden hebben Syrie verwoeſt.*

* * Abſumi fame. Liv. *Door honger verteert worden, van honger ſterven.* Ferro. Liv. *Door 't zwaard verdelgt worden.* Clade. Cic. *Door de nederlage vergaan.* Curâ. Ter. *Van kommer, of droefheid ſterven, verteert werden, uitteren.* Morbo. Sall. *Van ziekte ſterven.* Morte fortuitâ. Tac. *Door een onverwagte dood weg genomen worden.* Sumptu. Ter. *Door groote koſten opgegeten, bedorven worden.*

Putant dentes in cornua abſumi. Plin. H. *Zy meenen dat het voedſel der tanden in de horens verteert werd. Zy gelooven dat de horens het groeijen der tanden verhindert.* Om dat de dieren die groote horens hebben, niet veel tanden hebben.

Abſumpti ſumus. Plaut. *Wy zijn t'eenemaal bedorven, verloren.*

Salus abſumpta. Virg. *Een hopeloos leven, een hopelooze gezandheid, een wanhopige ſtaat van gezondheid.*

ABSURDĒ. Adv. Cic. *Ongerijmdelijk, zottelijk, plompelijk, zonder verſtand, buiten de zaak, wanſchikkelijk.*

Abſurdè canere. Cic. *Zeer qualijk, zeer lomp, zeer onaangenaam zingen.*

ABSURDUS, ă, ūm. Cic. *Ongerijmd, beſpottelijk, belachchelijk, wanſchikkelijk, lomp, plomp.*

Abſurdum atque alienum à vitâ alicujus. Cic. *Dat niet overeenkomt met, maar ſtrijdig is tegen iemands maniere van leven.*

Vir abſurdus. Cic. *Een zot, of dwaas. Een ſlegthoofd, een plompaart, lompaart.*

Vox abſurda. Cic. *Een onaangename ſtemme, of quaad gelud van een ſtemme, een lompe ſtem.*

ABSYNTHIUM. V. Abſinthium.

ABU

ABVERTO, ĭs, ĕrĕ. Plaut. *Afkeeren, by voorbeeld een ſchip.*

ABVŌLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. *Afvliegen, wegvliegen.*

ĂBULA, æ. f. *Avila, een ſtad in Kaſtilie.*

ĂBULENSIS, is. m. & f. ſe, is, N. *Van Avila. Een Avilenſer.*

ĂBUNDĂNS, tis, omn. gen. Abl. of gen. Cic. Virg. *Overvloedig, rijk, welvarend, overvloeijende.*

Abundanti doctrinâ homo. Cic. *Een man van zeer groote geleerdheid.*

Ingenio, doctrinâ, ſtudio, otio abundans. Cic. *Een perſoon die groot verſtand, veel bequaamheid, geleerdheid, en ledige tijd, of tijds genoeg heeft.*

Ex abundanti. Quintil. *Van zijn overvloed, ten overvloede, overvloedigliſk, ten vollen, daarenboven.*

Abundans. Virg. *Gezwollen, over de oevers vloeijende loopende, ſtroomende.* Als men van rivieren ſpreekt.

ĂBŪNDĂNTĔR. Adv. Adv. Cic. *Overvloediglijk, rijkelijk, in overvloed.*

Abundanter dicere. Quintil. *Een wijdloopige en uitgebreide ſtijl, of manier van ſpreken hebben.*

Abundantius creſcere. Plin. H. *Overdadiglijk groeijen.*

ĂBŪNDĂNTIĂ, æ. f. Cic. *Overvloed, rijkdom, volheid.*

Abundantia feminarum. Plin. H. *Maand-ſtonden van vrouwen als die overvloedig zijn. Der vrouwen overvloeiſel.*

Abundantia amoris. Cic. *Overgroote liefde, of vriendſchap.*

ĂBŪNDĂTIO, ōnis. f. Plin. H. *Overvloeijinge, overloopinge, hooge vloed, overſtroominge.*

ĂBŪNDE. Adv. Cic. *Genoeg, genoegzaam.* Men zegt wel ſatis abundanter, *overvloedigliſk genoeg*, maar niet *ſatis* abundè gelijk Valla aanmerkt. Men moet zeggen ſatis abundèque, *genoeg, en ten overvloede*, om dat *abundè* en ſatis gemeenlijk een en 't zelve beteekenen, en ſomtijds de zelve caſus regeren. Abundè gloriæ adeptus. Suet. *Die eere genoeg behaalt, of ingelegt heeft.* Abundè eſſe alicui. *Genoegzaam tot iemands voordeel zijn.*

Parentes abundè habemus. Sall. *Wy hebben ouders, en bloedverwanten genoeg.*

Abundè eſt. Cic. *'t Is genoeg, overvloedig genoeg.*

Abundè. Cic. *Overvloediglijk, ten overvloede, in overvloed, rijkelijk.*

Abunde tibi adſunt omnia. Cic. *Gy hebt alles in overvloed.*

ĂBŪNDO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic *Overvloeijen, in overvloed hebben.*

Abundare gallinâ, lacte. Cic. *Overvloed van hoenderen opkweeken; vol op van melk hebben*, ſprekende van een landwoning. Bellicis laudibus. Cic. *Grooten lof en agtinge in den oorlog, of oorlogszaken verkregen hebben.* Honoribus. Cic. *De aanzienlijkſte erampten bedient hebben.* Amicitiâ, of Amore. Ter. *Gelukkig in zijn vriendſchap, of liefde zijn, in de vriendſchap alles vinden, dat men kan wenſchen.* Divitiis. Cic. *Overvloedig rijk zijn, zeer groote goederen bezitten.*

Abundare. Virg. *Overvloeijen, overſtroomen, over de oevers loopen*, ſprekende van rivieren, of wateren.

Hic abundat in eo genere rerum. Cic. *De man heeft vele duſdanige dingen. Hy heeft 'er overvloed, of verſchot van.*

Abundare videtur hoc nomen. Aſc. Pæd. *My dunkt dat 'er dit woord niet was*, ſprekende van een reden.

ĂBŪSĬO, ōnis. f. Cic. Κατάχρησις *misbruik*, een redenkonſtige draay, als men in plaats van eigentlijke woorden andere gebruikt, die den zin der zelver naby komen.

ĂBŪSIO, ōnis, f. g. Cic. *Misbruik, quaad gebruik van iets.*

ĂBŪSIVĒ. Adv. Quintil. *Verkeerdelijk, niet wel ter ſnede, per* Catachreſin, als men een woord gebruikt dat niet genoeg uitdrukt.

ĂBŪSQUĒ. Adv. Loci. abl. Virg. Tac. *Zedert zekere tijd.* Abuſque manè ad veſperum. Plaut. *Van 's morgens tot des avonds.*

ĂBŪSŬS, ūs. m. Cic. *Misbruik, quaad gebruik.*

Abuſus. Ulp. *Verbruiking, gebruik, ſlijtinge*, als men ſpreekt van zaken die door 't gebruik vergaan.

ĂBŪTŎR, ĕris, ăbūsŭs sum, ăbūtī. Abl. Ter. Cic. *Misbruiken, iets qualijk gebruiken* Dit woord beduid ook by de beſte Schrijvers, *zijn tijd dwaaſſelijk aan iets beſteden, of zijn tijd verſpillen, en qualijk gebruiken.*

Abuti operam in aliquâ re faciendâ. Ter. *Zijn moeite verliezen, verloren arbeid doen, zig onnutteliijk vermoeijen in iets te doen.*

Abuti aurum, argentum. Plaut. *Goud, of zilver verſpillen, verquiſten, verteren.*

Tempore conceſſo abuti. Cic. *De tijd, die ons vergund is, misbruiken, doorbrengen.*

Abuti facilitate, patientiâ alicujus. Cic. *Iemands rekkelijkheid, geduld, misbruiken.* Auribus alicujus. Plin. J. *Iemand door zijn praten laſtig vallen, moede maken.* Ignoratione alicujus ad ſalutem cujuſpiam. Cic. *Zig van iemands onwetendheid bedienen tot behoudenis van een ander.* Legibus ad quæſtum. Cic. *De wetten tot zijn winſt en eigen baat verdraaijen, misbruiken.*

Abuti ſanguine militum. Cæſ. *Het bloed der krijgsknegten misbruiken*, dat is, *niet ontzien.*

Obſequio alicujus ad omnes res abuti. Cic. *Iemands gedienſtigheid in alle voorvallen te veel gebruiken, iemand over al uitzenden.*

Hic ſermone arrepto pro mandatis abuſus eſt. Cic. *Deze die woorden verſtaan hebbende, heeft ze genomen voor een bevel, dat hy moeſt uitvoeren.*

Digitized by Google

ABY

ABY

ĂBYDŎS, ī. f. of, Abydum, i. n. Plin. *Abydos, een oude ſtad, en voorheen zeer groot.* Het is tegenwoordig niet meer als een ſchans in de ſtraat van de Dardanellen.
ĂBYSSŬS, ī. f. ἄβυσσος. *Afgrond.* dit is geen Latynſch woord.

ACA

ĂC. *Conjunctio.* Cic. *En, ende, ook.* Diutiùs abfuturus eſt, ac vellem. Cic. *Hy zal langer weg blyven als ik wel wilde.*
Faciam tibi boni aliquid pro iſthac re, ac lubens. Ter. *Ik zal zeer blyde zyn, als ik in erkentiſſe van dien dienſt u ook in 't een of 't ander kan verpligten, ook zal ik het gaarne, of zeer gewillig doen.*
Neſcio quid tibi oblitus ſum hodiè, ac volui dicere. Ter. *Ik weet niet wat ik heden hebbe vergeten, en u willen zeggen.*
ĂCĂCIA, æ. f. Plin. H. *Acacia, een boom welke uit het Oſten gebragt word, waar van de bloem cierlyk of welriekend is.*
ĂCĂDEMIĂ, æ. f. Cic. Ἀκαδημία. *Hoogeſchole,* Men noemde voor henen met deze naam een plaats by Athenen, daar de Platoniſten vergaderden, dog nu worden door dit woord beteekent alle zoodanige plaatſen die in onduitſch Academien of Univerſiteiten [*Landſcholen*] geheten worden.
Hic exiſtit orator ex Academiæ ſpatiis. Cic. *Deze is al zyn welſprekendheid aan de Wysgeerte van Plato verſchuldigt,* of *aan de Academie by Athenen.*
ĂCĂDĔMĬCŬS, ă, ŭm. Cic. *Een leerling van Plato, een Academiſt, een volger van Plato.*
ĂCĂLĂNTHĬS, ĭdĭs. f Virg. Ἀκάνθις. Andere lezen Acanthis, ziet Acanthis.
ĂCĂNTHĬNŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Van beerenklaauw, 't kruid beerenklaauw gelykende.*
ĂCĂNTHĬS, ĭdis. f. Plin. H. *Een Diſtelvink, een Goudvink.*
ĂCĂNTHŬS, ī. m. Vitr. Virg. *Beerenklaauw.* Paterculus en Servius zeggen, dat 'er in Egypten een zeer welriekende boom van dezen naam is.
ĂCĂPNŬS, ă, ŭm. Mart. Ἀκαπνὸς. *Niet rookende, zonder rook,* als men van hout ſpreekt.
ĂCĂRNĂNĬĂ, æ. f. *Akarnie, een Wingewest in Epirus,* of gelyk men tegenwoordig zegt, *Albanie.*
ĂCĂRŬS, ī. m. g. Jun. *een wormtje, een maaye in de kaas,* aliis, *een myt.*
ĂCĂRNAN, ānĭs. &
ĂCĂRNĂNĬŬS, ă, ŭm. Acărnănĭcŭs, ă, ŭm, adj. *Van Akarnie, of Albanie. 't gene aan dit land behoort.*
ĂCATĬŬM, ĭ. n. Plin. H. *Een ſoort van een kleinſchip, getuigt een ſchuit of boot,* zoo Plinius het beſchryft zoude het een Sloep gelyken.

ACC

ĂCCĂNTO, ās, ātĕ. dat. Stat. *Digt by zingen, toe zingen.*
ĂCCĔDO, ĭs, cēſī, cēſūm, cēdĕrĕ. acc. cum præp. ad Plaut. Ter. dat. Liv. *Komen, aankomen, aanlanden, nabykomen, naderen, iemand gaan vinden, by iemand komen.*
Accedere in oppidum. Cic. *De Stad naderen, genaken, nabykomen.* In Provinciam ſuam. Cic. *Zig in, of na zyn bewindhebberſchap begeven.* Alicui ad aurem. Cic. *Iemand naderen om hem iets in 't oor te luiſteren.* Ad Rempublicam. Cic. *In, of tot zaken van ſtaat treden.* Ad periculum. Cic. *In gevaar komen, zig in gevaar ſteken, werpen.* Virtuti alicujus. Cic. *Iemands deugd na by komen, iemand in deugd gelyken.*
Acceſſit illi ætas. Cic. *Zyn ouderdom is toegenomen, hy is oud geworden.* Illi animus. *Hy heeft moeds, harts genoeg.* Somnus. Celſ. *Hy ſlaapt.* Febris. Celſ. *Hy heeft de Koortſe.* Operi manus extrema. Cic. *De laatſte hand is aan het werk gekomen; men heeft het werk voltooit.*
Plurimum pretio acceſſit. Colum. *De prys is merkelyk geſteigert.*
Horum poteſtas ad Deorum accedit. Cic. *De magt dezer luiden komt die van de Goden naby, gelykt die der Goden wel.*
Accedit proximus Cæſari, longo tamen intervallo proximus. Cic. *Hy komt naaſt aan Caſar, hy gelykt Caſar de beſte, of meeſt van allen, egter is 'er nog een vry groot onderſcheid tuſſchen beide.*
Haud invito ad aures ſermo acceſſit tuus. Ter. *Uw reden muhaagde my ganſch niet.*
Accedere ad aliquem, of, ad alicujus ſententiam. Cic. Alicui in multis. Quintil. *Iemands gevoelen toeſtemmen, van iemans gevoelen zyn, met iemand in vele zaken overeenkomen.*
Ad hæc, of, his accedit, & ſeq. ſubj. Accedit eo quod. * *Voegt hier by, dat enz. hier by komt, enz.*
Accedunt tibi à me hæc dona. Liv. *Die geſchenken zyn u van my geſchonken, vereerd: Gy hebt ze van my ontfangen. Ze komen van my.*
Acceſſit fervor capiti, numeruſque lucernis. Hor. *Zyn hoofd begon al warm te worden, en zyn oogen twee voor een te zien.* als men ſpreekt van een dronken menſch.
Voluntas veſtra ſi ad Poëtam acceſſerit. Ter. *Indien gy den dichter met uw genegentheid, met uw goedkeuringe vereert.*
ĂCCĔLĔRĀTĬO, ōnĭs. f. Auct. ad Her. *Verhaaſtinge, haaſt, voortporringe, ſpoed.*
ĂCCĔLĔRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. *Rat gaan, zig haaſten, naarſtig zyn, vaardig loopen, vorderen, ſpoeden.* Dit Verbum (werkwoord) is activum en neutrum.
Accelerare alicui magiſtratum. Tac. *Iemand ter goeder ure op zyn tyd tot overheid verhelfen, die tot het overheids-ampt voor de gewoonelyke tyd vorderen.*
Accelerare iter. Cæſ. *De weg verhaaſten,* dat is, *zig haaſten op de weg, de reis ſterk voortzetten, de treden verdubbelen.* Opus. Stat. *Zyn werk bevorderen.* Præcepta. Claud. *Met naarſtigheid en ſpoed de ontfange bevelen volvoeren, uitvoeren.*
ĂCCĔNDO, ĭs, cēndī, cēnsūm, cĕrĕ. acc. Cic. *Aanſteken, ontſteken, in den brand ſteken, in vlammen zetten.*
Accendere facem. Cic. *Een fakkel, toorts, of kaars aanſteken.* Ignem. Virg. *Vyer aanſteken, vyer maken.*
* * Marium ille contra Metellum accenderat. Sall. *Hy had Marius tegen Metellus opgemaakt, opgehitſt, opgezet, aangezet. Hy had Metellus by Marius verdagt gemaakt.*
Eo magis accenſa vis venti eſt. Liv. *De kragt van de wind ontſtak te meer,* dat is, *wierd des te grooter.*
Accendere ſitim. Plin. H. *Den dorſt verwekken, vermeerderen.* Febrim. Celſ. *De koortſe doen verheffen.* Curam alicui. Liv. *Iemand groote kommer aanjagen, verwarringe in iemand veroorzaken, zeer ontruſten.* Animum alicujus. Liv. *Iemands gemoed ontſteken, iemand tergen, tot gramſchap verwekken.*
Ut affectus veſtros in mei amorem accenderent. Tac. *Om uwe gemoederen tot agtinge voor my te ontſteken, of bewegen.*
Accendi ad dominationem. Sall. *Na heerſchappy haken, verlangen; zeer begerig zyn om te regeren.*
Ea vox ſummum ei favorem accendit. Liv, *Die reden ontſtak,* dat is, *won 't eenemaal de gunſt van 't volk voor hem.*
* * Accendi in aliquem. Salluſt. *Tegen iemand ontſteken worden, gram worden, gramſchap tegen iemand opvatten.*
Vitia accendis & irritas vetando. Ovid. *Gy maakt door 't verbieden, dat men grooter drift, trek, en hardnekkigheid heeft tot ondeugd.*

Digitized by Google

Licentia invidiam accendit. Sall. *De ongebondenheid verwekt nijd, maakt iemand hatelijk.*

Ingenium cupidum pacis vehementiùs accendere. Sall. *Iemands gemoed tot vrede genegen met meer yver aanzetten, daar toe opscherpen : In iemands hart een vieriger genegentheid tot de vrede ontsteken, verwekken.*

*** Accendere mentes in prælia. Sil. Ital. *De gemoederen tot den strijd ontsteken, aanzetten, aanporren.* Auro clypeum. Idem. *Zijn schild met goud bedekken, vergulden.* Equum stimulis. Idem. *Het paard met sporen aandrijven, de sporen geven.*

ACCĒNSĔO, üi, ēnsĕ. Aliquem numero sapientum accensere. Sen. Phil. *By stellen, byvoegen, onder rekenen. Iemand in 't getal der Wijzen rekenen, stellen.*

ACCĒNSŬS, ă, ūm. Cic. *In brand gesteken, in vlammen gestelt, aangesteken.*

* * Accensus irâ. Virg. *Van gramschap brandende, vervoerd.* Contumeliâ. Sall. *Door hoon geergd, die gevoelig over eenig hoon of ongelijk is.* Pollicitationibus. Salluft. *Door beloften opgewekt, aangemoedigd.*

* * Ex Tribunitiâ potestate omnes discordiæ accensæ. Sall. *Door de magt van de Gildhoofdmannen zijn alle verwarringen veroorzaakt, verwekt.*

ACCĒNSŬS, ī. m. Varr. Cic. *Een bode, helbardier, een oppasser.* Dit was by de Romeinen een dienaar, die de Burgermeester of Hoofdschout volgde om hunne bevelen te ontfangen.

* * Accensus. Varr. Veg. *Een Krijgsknegt die by de hooge Bevelhebbers der legers de zelve dienst waar nam, als de boden en dienaars by de Overheid. een Krijgsherout.*

ACCENTIŪNCŬLĂ, æ. f. A. Gell. *Woordklankje, een merkje boven een letter, om te toonen dat die kort, lang, of zwaar moet uitgesproken worden : ook de klank zelfs die zoo uitgesproken word.*

ACCENTŬS, ūs. m. Quintil. *Klankteeken, 't welk men boven de lettergrepen stelt, om te kennen te geven, dat die ligt, of zwaar, kort of lang uitgesproken moeten worden.*

ACCEPTILĀTIO, ōnis. f. Ulp. *Quytscheldinge, quytbriefje,* het zy de schuld betaald is of niet. Ziet Apocha.

ACCEPTIO, ōnis. f. Cic. *Neminge, aanneminge, grijpinge, ontfang.*

Hujus rei species erat acceptio frumenti. Sall. *De voorwending van dit werk was, dat hy koren ging ontfangen, halen.*

ACCEPTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. Colum. *Ontfangen, aannemen, nemen.*

ACCEPTŎR, ōris. m. Illorum verbis falsis acceptor fui. Plaut. *Een aannemer, geloover. Ik heb hunne leugens of leugentaal geloofd. Zy hebben my door hun valschheid bedrogen.*

ACCEPTŌRIŬS, ă. ūm. Frontin. *Die ontfangt, die den dienst van den ontfang waarneemt.*

Acceptorius modulus. Frontin. *Een haalmaat, de maat van iets dat men nemen of halen moet,* by voorbeeld van water, 't welk iemand toegelaten is uit een waterleidinge, of stads bron te mogen putten, halen.

ACCEPTRĪCĂ, æ. f. Plaut. *Een ontfangster, een Vrouwe † die gewend is te nemen of ontfangen.*

ACCEPTŬS. ă, ūm. Cic. *Ontfangen, aangenomen, genomen,* 't beteekent ook *ontbaald en aangenaam.*

Ratio accepti. Plaut. Acceptorum & datorum. Cic. *Rekeninge, staat van 't gene wy ontfangen en uitgegeven hebben.*

Tabulæ accepti & expensi. Cic. *Rekeningboek, rekenboek, boek van ontfang en uitgifte.*

Accepto, *of,* acceptum ferre. Accepto, *of* acceptum facere. Habere acceptum. Accepto liberare. Ulp. *Voor ontfangen houden, bekennen dat men het ontfangen heeft.* De Regts-geleerden gebruiken ze in passivo. Men zegt ook acceptam pecuniam, *of* acceptos nummos ferre, facere, habere. *Bekennen, dat men eenig geld ontfangen heeft, Iemand vry van een schuld verklaren.*

Acceptum, *of* acceptam pecuniam referre. Cic. *Schrijven, dat men iets ontfangen, of in betalinge aangenomen heeft; daar van rekening houden.* Expensum ferre. Cic. *Opschrijven wat men uitgegeven, besteed, of verschoten heeft; rekening, of boek van kosten houden.*

In acceptum aliquid referre. Cic. *Geregtelijk betuigen, dat iets gedaan is, volgens de wetten, en in behoorlijke maniere.*

Acceptum referre aliquid alicui. Cic. *Bekennen, dat men aan iemand iets schuldig is,* 't zy goed of quaad. Acceptum refero versibus esse nocens. Ovid. *Myn schuld of misdaad wijt ik myne vaarzen.*

Tibi, *of* clementiæ tuæ vitam refert acceptam, *of,* quod vivat hoc tibi refert acceptum. Cic. *Hy is aan u of uwe goedertierentheid zijn leven verschuldigt : hy bekent dat hy door uw barmhertigheid het leven behouden heeft, dat hy wegens zijn leven aan u verpligt is.*

Omnia mala uni accepta referemus Antonio. Cic. *Wy zullen alle deze ongevallen Antonius alleen wijten, toeschrijven. Wy zullen alle deze ongelukken Antonius alleen te laste leggen.*

ACCEPTŬS, ă, ūm. Alicui acceptus. Cæs. Apud aliquem acceptissimus. Plaut. *Die in iemands goede gunst staat, dat iemand behaagt, behagelijk, aangenaam,* sprekende van personen of zaken.

ACCERSĪTŎR, ōris. m. Plin. H. *Die iemand gaat halen, of loopt zoeken.*

ACCERSĪTŬS, ūs. m. Ad aliquem ipsius accersitu venire. Cic. *Ontbieding. Na gedane ontbieding by of tot iemand gaan; iemand gaan spreken die ons zulks heeft laten weten.*

ACCERSĪTŬS, ă, ūm. *Geroepen, ontboden, gehaald.* Accersitus ad aliquem. Plaut. *By iemand verzogt om hem te bezoeken of te spreken.*

Ex causâ culpæ accersitus. Front. *Wegens een begane misdaad ontboden, geroepen.*

Accersitus rivulus. Cic. *Een Riviertje, van zekere plaats af geleid.* Accersita humus. Quintil. *Gehaalde, van een ander plaats gebragte aarde.*

Accersita oratio. Quintil. *Een al te gezogte, te gemaakte, reden, die iemand niet natuurlijk is, ver gehaald.*

ACCERSĬO, īs, &
ACCERSO, is, īvī, ītūm, ĕrĕ. acc. Cic. *Ontbieden, doen komen, gaan halen of zoeken, roepen, iemand mede nemen, brengen.*

Accersere aliquem ad se. Cic. *Opontbieden, iemand zenden om een persoon te zoeken, te halen : iemand by zig ontbieden.* Auxilia ex aliquo. Cic. *By iemand hulp doen verzoeken.* Ex aliquo loco. Cæs. *Hulp, of hulpbenden uit zeker gewest ontbieden.* Aliquem ad bellum. Sall. *Iemand verzoeken om zig in 't veld by ons te voegen, om ons den oorlog te helpen voeren.*

Accersere orationi splendorum. Cic. *Hoogdravendheid, deftigheid by zijn reden weten te voegen, of by een te halen. Hoogdravend spreken.*

Accersere aliquid usque à capite. Cic. *Iets van zijn oorspronk ophalen;* als men iets verhaalt of beschrijft.

Accersere aliquem majestatis *of* crimine majestatis. Cic. *Iemand van gequetste Majesteit (Oppermogentheid) of hoog verraad beschuldigen, aanklagen, daar over voor 't gerigt doen verschijnen:* Dog een leerling zy gewaarschuwd, dat hy leze en schrijve niet *accersere*, maar *arcessere, arcessitus.* en zoo voorts.

ACCERSĪTOR, ōris. m. g. Plin. Jun. *Die iemand gaat roepen of halen.*

ACCERSĪTUS, ă, ūm. *ontboden, geroepen.*

ACCERSĪTUS, ūs. m. g. Cic. *Ontbieding, roepinge, halinge.*

ACCESSĬO, ōnis. f. Plaut. *Aankomste, aanmaderinge, nadering, genaking.*

* * Accessio. Cic. *Vermeerdering, aangroeijing, aangroei, aanwasch.*

Accessio pecuniæ. Cic. *Geldaanwinning, rente, inkomste van een hoofdsumme.* Fortunæ & dignitatis. Cic. *Verheffinge, verhooginge,* sprekende van iemands staat.

Acces-

Digitized by Google

Acceſſio alicujus rei. Cic. *Aanwinning van een zaak, 't bezit, genot van iets.*

Acceſſionem afferre ad veteres neceſſitudines. Cic. *De oude vriendſchap vermeerderen, doen aangroeijen.*

Hanc domum demolitus acceſſionem adjunxit ædibus. Cic. *Dit huis ter neder geworpen hebbende heeft hy het zijne vergroot, verwijd.*

Smaragdis teximus calices, aurum jam acceſſio eſt. Plin. H. *Wy maken nu onze bekers van Eſmeranden en edele geſteenten; het goud is maar toevallig, of dat komt 'er ſtegts by.*

Acceſſio febris. Celſ. Plin. H. *Overval van de koortſe, of het begin van dien, naderinge, aankomſte van de koorts, de verdubbeling.*

* * Acceſſio. Cic. *Wijnkoop:* dat men vrywillig boven de bedonge prijs ten beſten geeft.

* * Acceſſio. Paul. Juriſconſult. *Borg, borgtogt, die iets verantwoorden zal, die voor iets, of een ander binnen ſtaat, teekent.*

ACCESSŎR, ōris. Val. Max. *Boven 't getal, bygevoegde, een bylooper.*

ACCESSORĬUS, a, um. Digeſt. lib. 50. *Toevallig, in tegenſtellinge van het hoofdzakelijke.*

ACCESSŬS, ūs. m. Cic. *Aankomſte, komſte, naderinge, aannaderinge, toegang.*

Acceſſus, idem quod adductus. *Loopgraven.*

Acceſſus ad urbem. Cic. *Aankomſte, komſte in de ſtad.*

Acceſſus & receſſus maris, *of* æſtûs. Cic. *Vloed, en ebbe van de zee, hoog en laag water.*

Acceſſus fluminum. Sen. Ph. *Het zee-gat, of de mond van een rivier, ontlaſtinge der zelve in de zee.* Solis, ſtellarum. Cic. *Naderinge, opkomſt van de zon, en ſterren.* Febris. Plin. H. *Overval, aankomſt, of verdubbeling van de koorts.*

Acceſſus ad res ſalutares. Cic. *Een beweginge, die ons tot heilzame zaken opwekt, port. Een genegentheid of trek om de zelve na te ſporen, uit te vorſchen.*

Acceſſum alicui dare. Ovid. *Verlof geven, toeſtaan om ons te bezoeken.* Negare. Ovid. *Iemand zulks weigeren.*

ACCIDENS, entis. n. Quintil. *Het toevallige, byvallige van iets, de omſtandigheden van de plaats, ontmoetinge van perſonen, tijds gelegentheid.*

ACCIDENTIĂ, ium. n. plur. Quintil. *Ongevallen, ongelukken, rampen, gevallen, toevallen, die iemand overkomen.*

ACCIDENTIĂ, æ. f. Plin. H. *Geſchiedenis, voorval, toeval, geval.*

ACCĪDO, is, idi, idĕre. Cæſ. *Vallen, digt by iemand nedervallen,* ſprekende van pijlen en ſchichten.

Accidere ad genua, ad pedes alicujus. Cic. *Voor iemands voeten neder vallen, knielen, zig buigen, nederwerpen, vernederen.*

* * Accidere. Cic. *Gebeuren, voorvallen, geſchieden.*

Nihil mali accidit Scipioni. Cic. *Aan Scipio gebeurde geen ongeval, niets quaads. Geen ramp of quaad quam Scipio over.*

Si quid illi accidat. Cic. *Indien hem eenig ongeval overkomt, Indien hy komt te ſterven.* Zomtijds word 'er Humanitûs by gevoegd.

Quæ ſcribis, *of*, quæ à te in me profecta ſunt, jucundiſſimè acciderunt. Cic. *De dingen die gy my ſchrijft, en de goede dienſten die gy my gedaan hebt, zijn my zeer vermakelijk gevallen; hebben my groot vermaak gedaan.*

Mihi omnia, quæ jucunda alterius ex humanitate homini accidere poſſunt, ex illo accidebant. Cic. *My geſchiede alle het vermaak, dat men van iemands beleefdheid zoude konnen verwagten.*

Hoc (mihi) accidit præter optatum, præter opinionem, *of*, nihil tale ſperanti. Cic *Dit is tegen mijn wenſch, gedagten, buiten mijn verwagting of vermoeden voorgevallen; Dit had ik ganſch niet verwagt.*

Accidit, ut ſeq. ſubj. &c. Cic. *Het gebeurde, het geſchiede, dat enz.*

Non accideret mihi tuâ operâ opus eſſe. Cic. *Het gebeurde niet, het viel niet voor, dat ik uw hulpe van nooden hadde: ik heb u niet van doen gehad.*

Ne hoc accidat ſummo in viro. Cic. *Op dat zulks aan een man van den grootſten ſtaat niet overkome: dat dit ongeluk een perſoon van den eerſten ſtand niet treffe.*

Iſtud verbum verè in te accidit. Ter. *Dat woord valt, voegt, paſt op u volkomentlijk.*

Nihil mihi ad dolorem accidit acerbius. Cic. *Niets is my zoo ſmartelijk gevallen. Ik hebbe nooit gevoeliger ſmart geleden. Ik ben nooit zoo levendig van eenige droefheid of ongeval getroffen.*

Signa de cœlo ad terram accidunt. Plaut. *De ſterren vallen, of dalen van den Hemel op d'Aarde.*

Tiberio haud ingratum accidit. Tac. *Het viel Tiberr niet onaangenaam. Tiberius was wel vernoegd, was wel te vreden, was blijde.*

Accidere ad aures Regis. Liv. *Ter ooren, tot kenniſſe van de Koning komen.*

Jam clamor ſuorum vincentium accidebat. Liv. *Het gejuig van zijn overwinnend volk quam hem reeds ter ooren.*

ACCĪDO, is, idi, isum, idĕre. Arborem. Cæſ. *Afhouwen, hakken, knotten, afknotten. Een boom aan den voet afhouwen, by de wortel afzagen.*

* * Accidit uno prælio res Veſtinorum. Liv. *Hy krenkte in eene veldſlag den ganſchen ſtaat, belang, magt, of aanzien der Veſtinen. Hy bragt hen door een enkelen ſlag tot d'uiterſte nood.*

ACCĬĔO, es, civi, citum, ĕre. Plaut. V. Accio.

ACCĪNCTŬS, a, um. Hor. *Toe, of ingeruſt, bereid, vaardig, gereed, om iets te doen, uit te voeren.*

In omnia bonitas intenta & accincta. Plin. J. *Een goeden imborſt, genegen en bereid, om alle goede dienſten te doen.*

* * Accinctus ſtudio populi. Tac. *Met 't volks gunſt omringd,* dat is, *door 't volk begunſtigd, bemind, die de ſtemmen van 't volk heeft.*

ACCĪNGO, is, cinxi, cinctum, cingĕre. Enſem lateri. Virg. *Omringen, omgorden, omhangen. Een zwaard of degen aangorden.*

* * Accingere ſe magnis rebus. Tibul. Ad magnas res. Liv. *Groote zaken ondernemen, zig tot groote ondernemingen vervaardigen, toeruſten, begeven.* Operi. Virg *Zig in ſtaat ſtellen om een werk te beginnen: zig bereiden tot werken.* Pugnæ. Virg. *Zig tot den ſtrijd vervaardigen, toeruſten.*

* * Se accingit juvene partem curarum capeſſituro. Tac. *Hy neemt een jongeling mede, of hy is van een jongeling verzeld om een gedeelte zijner zorgen met hem te deelen.*

** Accingi armis. Virg. *Gewapend worden: de wapenen opvatten, aandoen.* Enſe. Virg. *'t Zwaard op de zijde gorden, of ſteken.* Facibus. Virg. *De fakkels of toortſen opvatten, zig met fakkels voorzien.*

ACCĪO, is, ivi, itum, ire. acc. Cic. Sall. *Iemand gaan, of laten zoeken, zenden om iemand te zoeken, ontbieden, roepen, of laten roepen, doen komen.*

Accire properis literis. Tac. *Met een haaſtigen brief ontboden worden.*

Acciri in regnum. Cic. *Ontboden worden om het Koninklijk gebied te aanvaarden,* dat is, *om tot Koning verheven te worden.*

Accire voluptatem. Cic. *Vermaak aandoen, toebrengen, verooraken, geven.*

ACCĬPĬO, is, cepi, ceptum, cipĕre. Cic. *Aannemen, ontfangen, nemen, toeſtaan, krijgen.*

Accipere aliquid ab aliquo *of* ex aliquo. Plaut. De aliquo homine *of* loco. Cic. *Iets van iemand, of ergens van daan nemen, ontfangen.*

* * Accipere excuſationem, *of* ſatisfactionem alicujus, *of* ab aliquo. Cic *Een verſchooninge, of voldoeninge van iemand aannemen.* Cauſam alicujus. Cic. *Aannemen om iemands zake te verdedigen, of zijn regt ſtaande te houden.* Conditiones ab hoſte. Cæſ. *Van een vijand voorwaarden ontfangen, de voorwaarden en witten die by ons voorſchrift toe-*

Digitized by Google

toeſtaan, aannemen. Conjecturam. Quintil. *Het voornemen giſſen*, by voorbeeld, *van een wetgever, uiterſtewil-maker enz.* Pecuniam adverſus, of contra legem. Plaut. Cic. *Geld tegen de wet, of tegen 't verbod van de wet ontfangen, geld aannemen om een onregtvaardig oordeel, of vonnis te vellen.*

Mortem huic minitantur, niſi accipiat ſacramentum. Front. *Zy dreigen hem met de dood, indien hy den zelven eed niet aanneemt te doen.*

Animo magis quam vultu ea crimina accipiebat. Liv. *Hy was door die miſdaden meer in zijn gemoed geraakt, getroffen, als hy uiterlijk liet blijken. Die miſdaden troffen hem gevoeliger als men uit zijn wezen konde beſpeuren.*

Tanquam non acceperim, ſed fecerim hoſtes Gallos. Liv. *Als of ik de Franſchen niet tot vyanden gekregen, maar ge maakt hadde.*

Accipere mentem benignam, animum quietum in aliquem. Virg. *Goede gedagten, een goedaardig gemoed tot iemand krijgen.*

Accipere conſulem de plebe. Cic. *Een man uit het gemeene volk tot Burgermeeſter aannemen, verkiezen.*

Accipere ab aliquo humanitatem, aut injuriam. Cic. *Van iemand beleefdheid ontfangen, of heusheid, of van iemand gehoont worden.*

* * Accipere litem ad ſe. Plaut. *Zig meeſter van een geding maken, 't zelve voor hem doen komen, of brengen, om daar over te oordeelen.* Men kan 't ook uitleggen, *de goede uitkomſt van een zake op zig, of tot zijnen laſte nemen.*

Memoriam accipere de aliquo. Cic. *Van iemand hooren ſpreken, of gewag maken.*

Nomen accipere. Liv. *Iemand in't ſchouwen der benden (monſteren,) aannemen, door laten gaan, bequaam keuren, tot de monſteringe aannemen.*

Rationes ab aliquo accipere. Cic. *Van iemand rekening ontfangen, iemand rekening doen doen.*

* * Rempublicam accipere. Cic. *De beſtieringe van den Staat aannemen.*

* * Accipere aliquid ab aliquo. Ter. Cic. *Iets van iemand verſtaan, of hooren zeggen.*

Accipere auditione & famâ. Cic. *Iets weten, verſtaan door hooren zeggen, en door 't loopende gerugt.*

* * Locum aliquem parùm accipere. Cic. *Eenige plaats in een Schrijver niet wel verſtaan, niet wel begrijpen.* Ad verbum accipere. *Een plaats volgens de woorden verſtaan, uitleggen.*

* * Accipere aliquem. Plaut. Cic. *Iemand onthalen, huisveſten, in zijn huis ontfangen, herbergen.* Aliquem prandio, of in prandio. Plaut. *Iemand ter middagmaal onthalen.*

Nemo accipit melius prorsùs neque prolixius. Plaut. *Niemand onthaalt iemand deftiger, treffelijker als hy, men vind nergens zoo net, zoo wel gedienden, of koſtelijken tafel.*

Accipere aliquem verberibus. Cic. *Iemand met ſlagen onthalen, den rug ſmeren, afroſſen.* Malè aliquem verbis. Cic. *Iemand ſchelden, wat uitmaken.*

Accipere prædia in æſtimationem. Cic. *Landeryen, woningen volgens waarderinge in betaling nemen, volgens t'zeggen van ſcheidsluiden, of die hun des verſtaan.*

Accipere veterem orationem Architæ. Cic. *De reden, die Architas wel eer geſproken hadde, aanhooren.*

Ad contumeliam omnia accipiunt. Ter. *Zy nemen alles als hoon op, zy ergeren, zy ſtoren zig aan alles, zy nemen alles qualijk.*

Inſignem in ſe contumeliam accipere. Ter. *Een grooten, een merkelijken hoon aangedaan werden, lijden.*

* * Mollius accipere aliquid. Tac. *Iets zagtzinniger, gunſtiger nemen, uitleggen: in een beter zin nemen, verſtaan.*

Aliorsùm, ac in aliam partem, atque feci, accipit. Ter. *Hy neemt de zake anders als ik die voorgenomen hadde; hy legt de zaak tegen myn meeninge uit.*

** Accipere ventos à tergo. Ovid. *De wind van agteren krijgen, gaan met de wind agter zig, voor de wind hebben.*

ACCĬPĬTĔR, trĭs. m. Cic. Vitg. *Een ſperwer, of havik.* Men noemt ook met dezen naam alle roofvogels.

Accipiter pecuniarum. Plaut, *Een geldhavik*, dat is, *gierigaart.*

ACCĬPĬTRĀRĬUS. ĭi. m. g. Jun. *Een Valkenier.*

ACCĬPĬTRĪNA, æ. f. g. Apul. *Havikskruid.*

ĀCCĪSŬS, ă, ŭm. Acciſæ res, opes. Liv. Hor. *Gekrakte, gekrenkte, vervalle zaken, doorgebragte, verminderde goederen.* Dapes. Virg. *Half opgegete vleeſch, overgeſchote brokken.*

ACCĪTŬS, ūs. m. Men vind dit woord niet anders als in d'Ablativus. Accitu genitoris Virg. *Op ontbiedinge van zyn vader, die hem doet halen, zoeken, roepen.* Accitu Prætoris evocari. Cic. *Op ontbiedinge, door bevel, of laſt van den Hooffſchout gedagvaart, ontboden, geroepen worden.*

ĀCCLĀMĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Toeroepinge, geſchreeuw, roepinge.*

Acclamatio. Cic. *Toejuichinge, vreugde-galm, of geſchreeuw*, dat gedaan word om te toonen dat wy iets goed-keuren, dat ons iets wel gevalt. *Uitlachinge, uitjouwinge*, om te kennen te geven dat wy iets quaad-keuren, als 't ons mishaagt.

Acclamatio. Quintil. *Toeroepinge, toejuichinge*, een trek in de Redenkonſt, als men iemand met weinige woorden prijſt, of als men een bedrijf, 't welk men verhaalt, veragt.

ĀCCLĀMĬTO, ās, ārĕ. Dit werkwoord is geen Latijn: Plautus dien men aantrekt maakt 'er twee woorden van en zegt, *ac clamitat.*

ĀCCLĀMO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. dat. Cic. *Iemand toejuichen, hem met zyn goedkeuringe begunſtigen; door toejuichinge iets toeſtemmen dat hy doet, of zegt.*

* * Acclamare. Cic. *Iemand uitjouwen, het gene hy zegt met geſchater, met geſchreeuw uitlacchen, quaad-keuren, verwerpen, en tegenſpreken.*

ĀCCLĪNĀTŬS, ă, ŭm. Ovid. *Gebogen, ſteunende, ruſtende, leunende, na toe hellende.*

* * Caſtra tumulo ſunt acclinata. Liv. *Het leger lag op een heuvel. Zy zijn op 't hangen van een heuvel gelegerd. Zy legerden hen bezijden de hoogte.*

ĀCCLĪNĬS, is. m. & f. nĕ, ĭs. n. dat. Plin. H. *Steunende, leunende, gebogen, hellende, genegen.*

Acclinis arbori. Virg. Plin. H. *Steunende, of leunende op een boom, tegen een boom gebogen.*

* * Acclinis falſis animus. H. *Een gemoed tot valsheid geneigd, of ligt tot valsheden hellende, dat zig ligtelijk laat miſleiden, verleiden.* Dus vind men dit woord in de beſte afdrukſelen van Plinius, Virgilius, en Horatius, maar geenzints *acclivis.*

ĀCCLĪNO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. cum præpoſitione ad. Ovid. *Tegen iemand, of iets ſteunen, leunen, ruſten.*

Arbori ſe acclinare. Frontin. *Tegen een boom ſteunen, leunen, ruſten, zig ſtaande houden.*

* * Acclinare ſe ad cauſam Senatûs. Liv. *Na de zyde van den Raad hellen, of daar toe genegen zijn. De zake van den Raad begunſtigen.*

ĀCCLĪVĬS, is. m. & f. īvĕ, ĭs. n. Cic *Allenkskens hoog opgaande, dat zig zagtjes en ongevoelig verheft, ſteil, of hoog word: 't welk allenkskens hoog oploopt.* Sprekende van een weg, veld, berg, of heuvel enz.

Aditus leniter acclivis. Cæſ. *Een vlakke en gemakkelijke toegang tot een berg.*

ĀCCLĪVŬS, ă, ŭm. Liv. V. Acclivis.

ĀCCLĪVĪTĀS, ātis. f. Cæſ. *Hoogte, ſteilte, toegang, of opgang van een berg.* Declivitas *is de dalinge, en 't afgaan van een berg enz.*

ĀCCŎLĂ, æ. m. Cic. Virg. *Buurman, gebuur, nabuur, die ‡ digt by eenige plaats woont.* Dit woord word van mannen en vrouwen geſproken, maar men voegt 'er anders niet als adjectiva maſculina by.

ĀCCŎLO, ĭs, ŭi, zonder ſupin, ĕrĕ. acc. Cic. *Bywonen, wonen, buurman, of gebuur zijn.*

Fluvius accolitur crebris oppidis. Plin. H. *De rivier word van*

Digitized by Google

van vele ſteden bewoont. Op den oever van die vloed ſtaan vele ſteden.

ACCŌMMŌDATĒ. Adv. Cic. Nettelijk, wel gepaſt, netjes, zoo als 't behoort, cierlijk. Men zegt accomodatiùs en accomodatiſſimè.

Accomodatè dicere ad perſuadendum. Cic. Iets ter ſnede, of van pas zeggen om iemand te bewegen. Zaken zeggen, die bequaam zijn om te bewegen.

Accommodatè ad ſenſum communem, & ad intelligentiam popularem. Cic. Op een maniere, die geſchikt is tot het algemeen begrip, overeenkomende met het gemeene verſtand van 't volk.

ACCŌMMŌDATĬO, ōnis. f. Cic. Voeginge, ſchikkinge.

ACCŌMMŌDATŪS, a, um. Cic. Voegende, geſchikt, overeen komende, bequaam. De beſte Schrijvers gebruiken accommodatior en accommodatiſſimus.

Accommodatus ad otium alicujus. Cic. Iemand die zig volkomentlijk ſchikt, draagt na het leven van iemand, die de ledigheid bemint. Ad vim. Cic. Die geweld bemint, tot geweld genegen. Ad tumultum. Cic. Die vermaak ſchept in verwarringen, en oproer: tot meuiten geneigd.

Accommodatus naturæ. Cic. Dat met de natuur overeen komt, natuurlijk, eigenaardig, dat met den aart van iemand, of iets overeen komt.

Temporis noſtri auribus accommodatum ingenium. Tac. Een inborſt na de ooren van onzen tijd geſchikt, dat is, Volgens de keure van deze eeuw, van deze eeuw hoog geagt.

Accommodatum tempus frugibus percipiendis. Plin. H. De regte, of bequame tijd om vrugten in te zamelen.

Accommodatus. Dat. Plin. H. Gelijkmatig, naby komende, na anderen gelijkende, als men vrugten ſpreekt.

ACCŌMMŌDE is geen Latijn, en word uit Quintilianus qualijk bygebragt, men leeſt daar Commodè, of Commodiſſimè.

ACCŌMMŌDO, ās, āvī, ātūm, āre. acc. Cic. Schikken, iets byleggen, vereffenen, gelijkmatig maken.

Accommodare ſe ad Rempublicam, & maximas res gerendas. Cic. Zig ſchikken, begeven, ſtellen, voegen na de beſtieringe van den ſtaat, en tot zeer groote zaken te ondernemen, of uit te voeren.

Accommodare ſuum conſilium ad conſilium alterius. Cic. Zijn raadgeving volgens eens anders gevoelen ſchikken, rigten.

Accommodare curam pratis, pecoribus, hortis &c. Quintil. Zijn zorge beſteden, aan beemden, vee, tuinen, zig tot weiden, vee aanqueeken, en tuinvermakelijkheden begeven, overgeven, ſchikken.

Accommodare alicui mendacium. Cic. Ten voordeele van iemand liegen, een dienſtige leugen vertellen. Locum deſidendi. Val. Max. Plaats ſchikken, of maken om te zitten.

Accommodare teſtes ad crimen. Cic. Een miſdaad door getuigen bewijzen. In plures cauſas exordium. Cic. Een voorrede tot vele zaken ſchikken, na vele zaken rigten.

Accommodare ſe ad alicujus arbitrium, nutum, &c. Cic. Zig na iemands goed dunken, of wenken, ſchikken, zig door iemand laten regeren, zig na iemands neiginge voegen, ſchikken, dragen.

Accommodare alicui de habitatione. Cic. Iemand met een vertrek, of kamer dienen, huisveſten, huisveſting geven. Ædes ad nuptias. Cic. Zijn huis leenen om aldaar bruiloft te houden.

Accommodare clypeum ad dorſum. Plaut. Het ſchild op den rug ſchikken, of leggen, aandoen.

Se accommodare ad aures veraces & religioſas alicujus. Cic. Zig ſchikken na iemands waarheidslievende en vroome ooren, dat is, een maniere van ſpreken, of ſchrijven aannemen, welke behagen zal aan perſonen, die gaarne de waarheid, en iets godsvrugtigs hooren Schrijven, of ſpreken, het gene wel geoeffende, en doorkneede verſtanden welgevalt.

ACCŌMMŌDUS, a, um. Vallis accommoda fraudi. Virg. Bequaam. Een dal, of valley bequaam tot hinderlagen.

ACCREDO, is, dĭdī, dĭtum, ĕre. acc. Lucret. Col. Alicui accredere. Hor. Geloven, geloof geven, geloof aan iets ſtaan.

Neque divini, neque humani quidquam mihi poſthac accredas ſi &c. ſeq. ſubj. Plaut. Geloof my nooit in geeſtelijke nog wereldſche zaken, geloof mijne woorden nog eeden niet meer, geloof my na dezen nooit meer, indien enz.

ACCREMENTŪM, i. n. Plin. H. Aangroeijing, vermeerdering, aanwaſch, toeneming.

ACCRESCO, is, crēvī, ſine ſupino, ācrēſcĕrĕ Cic. Corn. nep. Aangroeijen, aanwaßen, zwellen, hoog worden, verergeren, toenemen: als men van een rivier, of ziekte ſpreekt.

* * Accreſcere alicui rei. Hor. By iets aangroeijen, gevoegt, of toegevoegt worden.

* * Dictis illius accreſcit fides. Liv. Het gene hy zegt begint geloofwaardiger te worden; zijn zeggen begint op beenen te ſtaan.

In partem pretii emptoribus accreſcebat vectigal illud. Tac. De koopers waren ter zake van deze ſchattinge genoodzaakt meer gold te beſteden, uit te geven, te betalen.

Patrimonium tibi litibus accrevit. Sall. Uwe vaderlijke goederen zijn door krakkeelen, en gedingen aangegroeid, vermeerderd.

Negotia nova veteribus accreſcunt. Plin. J. Op, of by de oude zaken groeijen nog nieuwe aan.

* * Pectori accreſcere. Tac. Tegen, of ter hoogte van de borſt aangroeijen; oploopen, opgroeijen tot de hoogte van't gene dat iets ondersteunt, als men van een laan, wandelweg, of boom ſpreekt.

ACCRETĬO, ōnis. f. Cic. Aangroeijing, aangroei, aanwaſch, vermeerdering.

ACCŪBĀTĬO, ōnis. f. Cic. Aanlegging, aanzitting, de geſtalte van een perſoon, die nederlegt, of zit: Nederzitting, nederlegginge. Dus noemden de oude hun geſtalte, als zy zig aan tafel begaven, dat is, als zy gingen leggen, en zig met den elleboog ondersteunden, op een tafel bed met voordagt daar toe gemaakt. Plinius bedient zig van de Ablativus accubitu in dezen zin, dog men vind geen andere caſus van dit woord.

ACCŪBĬTŪS, ūs, m. g. Plin. Aan-, of nederlegging, aan-, of nederzitting.

ACCŪBO, ās, āvī, ĭtum, ācubārĕ. Cic. Plaut. Aanleggen, aanzitten, by iemand gaan leggen, op den elleboog nederleggen, zig op de maniere der ouden aan tafel begeven.

Eodem lecto Scipio & Annibal accubuerunt. Liv. Scipio en Hannibal lagen op 't zelve bed aan tafel.

* * Theatrum monti accubat. Suet. Het tooneel is digt by een berg gelegen. De Schouwburg is aan een berg gebouwd.

ACCŪBĬTUM, i, n. g. Lamprid. Een ruſtbedde.

ACCŪBĬTĀLĬA. Cæl. Dekens van een ruſtbed.

ACCŪDO, is, ĕre. Byſmeden, Tres nummos accudere poſſum, ut triginta ſint. Plaut. ik kan 'er nog drie zilverlingen by voegen, om 'er dertig van te maken.

ACCŪMBO, is, ācccŭbŭī, ăccŭbĭtŭm, ācccumbĕrĕ. Cic. Aanleggen, aanzitten. aan de tafel gaan, zig aan de tafel op de maniere der ouden begeven. Dit geſchiede met te gaan leggen op daar toegemaakte bedden, en op den elboog te leunen.

Accumbere alicui, of cum aliquo. Plaut Mart. Met iemand zig op 't zelve bed aan tafel begeven, met iemand ter tafel aanzitten. In ſummo. Plaut. Aan 't hooger einde van de tafel leggen, (nu zitten.) De eerſte plaats aan de tafel hebben.

Epulis accumbere divûm. Virg. Aan de tafels der goden aanzitten, eten.

ACCŪMŬLĀTĬO. ōnis. f. Plin. H. Ophoopinge, dekkinge van de wortelen van een wijnſtok, of boom met aarde, bedekkinge der wortelen.

ACCŪMŬLĀTISSĬMĒ. Adv. Cic. Zeer heerlijk, treffelijk, overvloedigliik, rijkelijk.

ACCŪMŬLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. Ophoopen, op een hoop vergaderen, vergaderen, opſtapelen, een hoop, of ſtapel maken.

Accumulare vitem, vel arborem. Plin. H. De wortels van een wijnſtok, of boom bedekken met aarde.

Digitized by Google

Accumulare aliquem donis. Virg. *Iemand met geſchenken ophoopen, beladen : Iemand heerlijke ſchenkaadjes doen.*

ACCŪRATĒ. Adv. Cic. *Zorguuldiglijk, met zorg, ſtiptelijk, netjes, vlijtiglijk, met naarſtigheid, naauwkeurigelijk.*

Accuratè aliquem fallere. Ter. *Iemand behendiglijk, of met liſt bedriegen, doorſtrijken, opligten.*

ACCŪRATĬO, ōnis. f. Cic. *Zorg, naauwkeurigheid, naarſtigheid, ernſt, aandagt, yver, vlijt.*

ACCŪRATŪS, ă, ūm. Cic. *Naauwkeurig, keurlijk, doorwrogt, net of effen, zorguuldig : met zorg, naauwkeuriglijk, zinlijk, met aandagt gemaakt.*

Accurata commendatio. Cic. *Een ernſtige aanbevelinge, aanpryzinge.* Oratio. Cic. *Een doorknede, keurlijke, doorwrogte, naauwkeurige, welbeſpaafde reden.* Malitia. Plaut. *Een doortrapte, een behendige boosheid.*

ACCŪRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Plaut. Cic. *Zorg over of voor iets dragen, iets met aandagt, vlijt, ernſt, zorg of naaukeurigheid doen, of maken.*

Accurare penſum. Plaut. *Zyn taak, of opgelegd werk afdoen, vlijt aanwenden, of zorg dragen, om zijn taak waar te nemen, te doen.* Prandium alicui. Plaut. *Zorg dragen om het middagmaal voor iemand te bereiden.*

Omnes res ne temerè faciam, accuro. Ter. *Ik doe alles met groote zorg of omzigtigheid. Ik draage zorg, dat ik niets roekelooslijk doe.*

Accurare aliquem. Plaut. *Zorg dragen om iemand wel te onthalen, alles aanwenden om hem goede ciere te maken, wel op te diſſchen.*

Penſum ſuum lepidè accurare. Plaut. *Zijn taak, of opgelegde werk netjes doen. Zyn pligt ſtiptelijk waarnemen, betragten, doen.*

ACCŪRRO, ĭs, ĭccūrrī, ĭccūrsūm, rĕrĕ. Cic. *Aanloopen, toeloopen, haaſt maken om te komen, ſpoeden, de treden verhaaſten, wakker aanſtappen.*

Accurrere ad aliquem. Ter. *Na iemand, of na des zelfs huis loopen. iemand met ſpoed gaan zoeken.*

Accurrere in, vel, ad aliquam locum. Cic. *Na, of in zekere plaats loopen.*

Accurritur ab univerſis. Tac. *Al het volk is op de been, Alleman ſchiet toe, zy loopen van alle kanten by een.*

ACCŪRSŪS, ūs. m. Sen. Trag. Plin. J. *Aanloop, toeloop, toevloed van volk.*

Accurſus civium, provinciarum. Plin. J. *Byeenkomſte, of toevloed van Steden, en Landen.*

ACCŪSĀBĬLIS, is. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Cic. *Beriſpelijk, te beſchuldigen, die verdient beſchuldigt, beriſpt, iets verweten, of bekeven te worden.*

ACCŪSĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Beſchuldiging, betigting, aanklaging, beriſping, verwijting, aanklagt.*

ACCŪSĀTIVUS. i. m. *De accuſativus caſus, of vierde caſus, in een naamwoord (nomen.) Men voegt'er wel caſus by.* Varro zegt *accuſandi caſus.*

ACCŪSĀTOR, ōris. m. Cic. *Beſchuldiger, aanklager, betigter.*

ACCŪSĀTORĬĒ. adv. Cic. Liv. *Om iemand te beſchuldigen, te beriſpen, aanklaagens wijze, met oprzet om iemand te beſchuldigen, aan te klagen, of te betigten.*

ACCŪSĀTORĬUS, ă, ūm. Cic. *Den beſchuldiger toebehoorende, dat tot de beſchuldiging behoort.*

ACCŪSĀTRIX, ĭcis. f. Plaut. *Beſchuldigſter, aanklaagſter, betigtſter.*

ACCŪSĬTO, ās, ārĕ. Plaut. *Dikwils beſchuldigen, betigtigten, aanklagen.*

ACCŪSO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Beſchuldigen, aanklagen, betigten, iets te laſte leggen, laken, beſtraffen, beriſpen, verwijten.*

Accuſare alicujus ſententiam. Cic. *Iemands gevoelen beſchuldigen, quaad keuren, verwerpen, beriſpen, laken, tegenſpreken.* Inertiam. Cic. *Iemands leny- of traagheid beſchuldigen, beriſpen, laken.* Aliquem in aliquâ re. Cic. *Iemand in iets beſchuldigen, beriſpen, laken, hier of daar over beſtraffen.*

Accuſare aliquem crimine. Cic. *Iemand van een miſdaad beſchuldigen, betigten, aanklagen.* De epiſtolarum negligentiâ. Cic. *Iemand beriſpen om dat hy na laat aan ons te ſchryven.* Capitis, of, rei capitalis. Cic. *Van een halszaak, groote miſdaad die de dood verdient, beſchuldigen, betigten, aanklagen.*

A C E

ĂCE, ēs. f. Plin. H. *Akon*, of *Ptolomais*, een ſtad in Phœnicie op de zee-kuſt.

ĂCĒDIĂ, æ. f. Dit woord word van geen goede Latijnſche Schrijvers gebruikt. *Nalatigheid, ledigheid, lenyheid, ſlufheid, onagtzaamheid.*

ĂCĒPHĂLUS. *Zonder hoofd.* Acephali Sacerdotes. *Prieſters die onder geen Biſſchop ſtaan.* Cæl. lib. 3. Ant. Acephali verſus. *Vaarzen die met een korte lettergreep beginnen.*

ĂCĒNTĒLĂ, ōrūm. n. plur. Plin. H. *De zuiverſte chriſtallen zonder vlekken, of gebreken, die niet ruw of oneffen zijn.* Men vind elders *Acenteta*, en *Aconteta*. Plin.

ĂCĒŌ, ēs, ŭī, ētĕ. Cato. *Zuur, wrang worden. Zuur wrang zijn.*

ĂCĔR, ĕris. n. Ovid. Plin. H. *Een maſt-boom, maſt-houtboom.*

ĂCĔR, ăcrĭs, ăcrĕ. Adj. Colum. *Scherp, zuur, wrang in de mond.* Acris in de nominativus maſculinus, vind men niet als in Ennius, men moet zulks niet navolgen. Equus acer. virg. *Een ſnel paard.* Acer conſilio. Curt. *Een goed Raadsheer.*

Acetum acre. Hor. *Zuure azijn, ſterke azijn.*

Acris tibia. Hor. *Een ſcherp piepende fleuit, een pijp of fleuit van een ſcherp, ſchel, of doordringend geluid.*

Viſus acer. Plin. H. *Een ſcherp, doordringend gezigt.*

Acre ingenium. Cic. *Een yverige, wakkere, ſchrandere, leverdige, moedige geeſt : een ſchrander vernuft, of verſtand.* Prælium. Tac. *Een hardnekkig, ſcherp gevegt.* Studium acre. Cic. *Naarſtige beoefeninge.*

Acerrimus inimicus. Cic. *Een zeer ſcherpe, dat is, een geſtagen of dood viand.*

Amor acer gloriæ. Cic. *Scherpe liefde, of luſt na glorie. Groote yver om eere te behalen, in te leggen.*

Curæ acres. Varr. *Groote zorgen, zware, treffende bekommerniſſen.* Acris memoria. Cic. *Een ſterke gehengenis.*

Homo acer. Cic. Hor. *Een dapper, moedig, heldhaftig man, of ook van een ſchrander, doordringend verſtand.*

ĂCĔRĀTŪS, ă, ūm. *Met Kaf gemengd.* Lutum, of cœnum aceratum. Lucil. Feſt. *Kluiten, daar men de Velden mede afpaalt.*

Cochlea acerata. Plin. H. *Een ſlak enz. zonder hoornen.*

ĂCĔRBĒ. Adv. Cic. *Scherpelijk, ſtraffelijk, geſtrengelijk, bitterlijk, wreedelijk.*

Acerbè ferre & graviter, ſeq. infin. Cic. *Zeer qualijk en hoog opnemen, zeer bedroefd of geraakt zijn over iets ; zeer gevoelig over iets getroffen zijn.*

Acerbius exigere. Cic. *Met al te groote ſcherpheid, ſtrengheid iets invorderen, ophalen, met geweld afeiſſchen, afvorderen, afvergen.*

ĂCĔRBĬTĀS, ātĭs. f. *Zuurheid, ſcherpheid, wrangheid van ‡ vrugten, als die onrip zijn.* Men toont geen voorbeeld van deze beteekeniſſe, ook heb ik die nergens gevonden.

* * Acerbitas. Cic. *Droefheid, ſmart, hartzeer, quellinge, bitterheid des harten.*

* * Acerbitas. Cic. *Scherpheid, ſtraſheid, bitterheid, wreedheid, ſtrengheid, felheid, ruwheid.* Als men ſpreekt van perſonen, zaken, en tijd.

Acerbitatem inimicorum docet, qui &c. Cæſ. *Hy vertoont de bitterheid, dat is, ongeregtigheid en quaadaardigheid zijner vyanden, die enz.*

ĂCĔRBĬTŪDO, ĭnis. f. A. Gell. V. Acerbitas.

ĂCĔRBO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Acc. Stat. *Verbitteren, ** iets onaangenaam, onſmakelijk, wrang, of bitter maken.*

Acer-

Digitized by Google

Acerbare crimen. Virg. *Een misſlag vergrooten, wijdloopig aantoonen, ten vollen verhalen, bezwaren.* Vulnus. Claud. *Een wonde verargeren.* In den oneigentlijken zin. *Iemands tween verwekken.*

ĂCERBŬS, ă, ŭm. Colum. Plin. *Zuur, wrang, ruw van ſmaak, groen, of onrijp, van een ſcherpe ſmaak.*

* * Acerbus. Cic. *Wreed, ſtraf, ruw, quaadaardig, bitter, fel.*

Acerbus homo. Cic. Hor. *Een bitter man,* dat is, *van een geſtrengen inborſt, oploopend, fel, gramſtuurig.*

Frigus acerbum. Hor. *Bittere, groote, ſtraffe, ſcherpe, felle koude.* Funus acerbum. Virg. *of,* interitus acerbus. Cic. *Een ſmartelijke, betreurlijke, of ontijdige dood van iemand, die langer zoude hebben konnen leven volgens den gemeenen levensloop.*

ĂCERNŬS, ă, ŭm. Virg. *Van een maſtboom.*

ĂCĔRŌSŬS, ă, ŭm. Feſt. Lucil. *Met kaf gemengd, daar kaf in is,* als men van koren of brood ſpreekt. Acero. *Met kaf vermengen.*

ĂCERRĂ, æ. f. Cic. Virg. Hor. *Een wierook-vat, of vaatje, waar in men de reukwerken en offerhanden voor lijken deed branden.* Men kan ook daar mede beteekenen, *een offer-teſt, of pan.*

Veſtam plenâ veneratur acerrâ. Virg. *Hy doet ter eeren van Veſta een wierookvat vol reukwerken branden, opofferen.*

ĂCĔRSĔCŌMES, æ. m. Juv. *Ongeſchoren, ruig, die veel of lang hair heeft.*

ĂCERVĀLIS, ĭs. m. & f. ālĕ, ĭs. n. Cic. *Opgehoopt, geſtapelt, van veele by een geheopt,* in den eigentlijken en oneigentlijken zin. Cicero zegt dat wy dit woord niet moeten gebruiken als met veel omzigtigheid.

ĂCERVĀTIM. Adv. Varr. Cæſ. Colum. *Hoops-, ſtapels wijze, met hoopen, met meenigte.*

Non acervatim, ſed ordine opus ſtruere. Vitr. *Een werk, niet overhoop, maar met een welgeſchikte rang bouwen, ſtigten.*

* * Acervatim reliqua dicam. Cic. *Het overige zal ik te gelijk, of overhoop,* dat is, *zonder orde zeggen; d'andere zaken zal ik onder den anderen mengen, verhalen.*

De aliquo loco acervatim ſe præcipitare. Cæſ. *Zig hals over kop van een hoogte werpen: met hoopen, of gedrang zig op malkander nederwerpen, nederſtorten.*

ĂCERVĀTIŌ, ōnis. f. Plin. H. *Ophoopinge, hoop, ſtapel, meenigte.* In d'eigentlijken en oneigentlijken zin.

ĂCERVO, ās. āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Plin. H. Quintil. *Op een hoop leggen, ophoopen, ſtapelen, op den anderen leggen.*

Leges alias ſuper alias acervare. Liv. *Stapels van wetten maken: d'eene wet na de andere geven.*

ĂCERVŬS, ī. m. Cic. Virg. *Een hoop, een ſtapel, een meenigte van dingen.*

Acervus facinorum. Cic. *Een Stapel ſchelmſtukken,* dat is, *meenigvuldige miſdaden, een reeks van miſdaden, opgehoopte miſdaden.*

ĂCĔSCO, ĭs, ăcŭī, ăcĕſcĕrĕ. Hor. Colum. *Zuur, ſcherp, zerp, wrang van ſmaak worden.*

ĂCĔTĂBŬLŬM, ī. n. Quintil. *Een azijn, of edik-flesje, een klein vaatje daar men azijn of edik voorheen in deed om op tafel te gebruiken.*

* * Acetabulum. Colum. Celſ. Plin. H. *Een kleine maat by de Romeinen, zijnde omtrent twee oncen en een half, of het vierde van een Roomſche Hemina.*

ĂCĔTĂBŬLĂ, ōrŭm. n. plur. Plin. H. *De pan, of holligheid daar het gebeente zig in een voegd, voeginge, ſluitinge van het gebeente, panholte van 't gebeente om in malkander te ſluiten.*

Acetabulum. Sen. Ph. *Bekertje daar de Gechelaars mede ſpelen.*

ĂCĔTĂRIĂ, ōrŭm. n. plur. Plin. H. *Azijn-ſalade, ſalade, of kruiden die men raauw met edik eet.*

ĂCĔTĂRIUM vas. *Een azijn pot, ſles, of vat.*

ĂCĔTŬM, ī. Hor. Plin. *Azijn, edik.*

* * Italo perfuſus aceto. Hor. *Met Italiaanſchen azijn over-*

ſoort, dat is, *niet weinig uitgelacchen en beſpot volgens den aart der Italianen.*

ACH

ĂCHAĬĂ, æ. f. Plin. H. *Achaïe,* een landſchap in Griekenland: Men noemt het nu *Morea.*

ĂCHAĬCŬS, ă. ŭm. Virg. *Van Achaïe, of Morea.*

ĂCHAĬS, ĭdis. f. V. Achaïa.

ĂCHĂTES. æ. m. Ἀχάτης. *Agaatſteen,* als Plinius dit woord in fœminino gebruikt verſtaat hy 'er *Gemma* onder.

ĂCHĔRŌN, *of* Ăchĕrōns, ōntĭs. m. Virg. *Een riviet in klein Aſia.* De Poëten nemen de zelve voor de riviet van de Hel, en ſomtijds voor de Hel zelf.

Senex acherunticus. Plaut. *Een ſlok oudman, die 't eene been in 't graf heeft, bukkende van ouderdom.*

ĂCHĔTÆ, ārŭm. Plin. *Sprinkhanen.*

ĂCHILLĔĂ, æ, *of,* Ăchilleos, i. f. *Duizendblad,* een kruid, zoo genaamd, om dat het van Achilles gevonden is.

ĂCHILLEŬM, ī. Plin. H. Ἀχιλλεῖον. *Een ſoort van ſponsgie, zeer zaft en dik, daar men pinceelen van maakt.*

ĂCHIMĔNĬS, ĭdis. f. Plin. Ἀχαιμενίς. Een kruid dienſtig voor bezweerders om de Krijgsknegten in den ſtrijd een ſchrik aan te jagen en in wanorde te brengen, als men 't zelve in hun benden werpt. Zoo 't waar is.

ĂCHRĂS, ădis. f. Colum. Ἄχρας. *Een ſoort van een wilde Pere-boom.*

ACI

ĂCĬĂ, æ. f. Celſ. *Een naalde met een draad, of met garen.*

ĂCĬCŬLĂ, æ. f. *Een ſpeld,* ook *een kleine naalde.*

ĂCĬDŬLŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Zuuragtig, aan de zure, o ſcherpe kant, wat zuurtjes, zerpjes.*

ĂCĬDŬS, ă, ŭm. Plaut. Vitruv. *Zuur, ſcherp, wrang.*

ĂCĬĒS, ēi. f. Cic. Cæſ. *De ſcherpte, of punt van een zwaard, mes, of biſſ, enz.*

* * Acies oculorum. Cic. Virg. *Oogappelen, of 't gezigt.* Ingenii, animi, mentis. Cic. *Schranderheid, ſnedigheid van 't verſtand.* Unguium Plin. H. *Scherpte van nagels, of klaauwen.* Attentionis. Flor. *De kragt, of yver van aandagt, wakkerheid, ſnedigheid in 't toeluiſteren.*

Acies. Cic. *Een bende Krijgsluiden in ſlagorde.* Prima acies. Liv. *De voortogt, voorhoede van een leger.* Secunda acies. Liv. *'t Gros van 't leger.* Poſtrema, ac noviſſima acies. Liv. *De agterhoede.*

* * Acies. Cic. *Veldſlag, ſtrijd, gevegt.*

Amplecti hoſtium aciem. Liv. *Het leger der vianden omringen, bezetten, omcingelen.*

Cadere in acie. Liv. *In den ſlag ſneuvelen, blijven.*

Concurrunt acies. Liv. *De benden vallen op elkander aan, zijn handsgemeen, aan 't ſlaan. Het treffen begint.*

Acies ad ſolis occaſum continentur. Cæſ. *Zy bleven in den ſlag tot zonnen-ondergang toe.*

Acie confligere. Cic. Concurrere, dimicare. Liv. *In ſlagorde ſtrijden, ſlaan.*

Aciem componere. Tac. Dirigere. Cæſ. Exornare. Sall. Explicare. Liv. Inſtruere. Cic. *Zijn benden in ſlagorde ſtellen, ſchikken, toeruſten.*

Aciem dilatare. Liv. Diſtrahere, diſſendere. Cæſ. Extendere. Liv. *Zijn benden uitſtrekken, ontſluiten, verbreiden, een grooter voorhoede maken.*

Inclinat, *of,* inclinatur acies. Liv. *Het leger begint te deinzen, is in wanorde, geraakt aan 't zakken, of wijken.*

Aciem extenuare. Liv. *Een leger, of krijgsmagt verzwakken.*

Aciem paſcere. Virg. *Den ſtrijd verzoeken.*

Digitized by Google

Aciem juſſit prōcurrere. Cæſ. *Hy beval zijne benden voort te zetten, aan te vallen.*

Aciem inſtaurare. Liv. Reſtituere. Cæſ. *Zijne benden herſtellen, weder ten ſtrijde aanvoeren, een gebroke bende herſtellen, een ſtrijd hervatten.*

ĂCĪNĂ, æ. f. Catul. *De korl van een druif.* Scaliger wil dat men in dezen Poët zal lezen *Acinus* tegen het gevoelen van Aulus Gellius.

ĂCĪNĂCĒS, of, ĂcĭnăcĭS, is. m. Hor. *Een zwaard, ſabel, houwer van Ooſterſche volkeren gebruikt.*

ĂCĪNĂCĔŬS, ă, ŭm. Ulp. *Van druiven, of bezien-korlen.*

ĂCĪNĂTĬCĪŬM, ī. n. Ulp. *Een kleine wijn gemaakt van druivenkorlen.* Dus moet dit woord geſchreven worden en geenzins *Acinacium.*

ĂCĪNŌSŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Dat veel korlen heeft, vol korlen:* als men van druiven of dergelijk ſpreekt.

Acinoſus. Plin. H. *Sap-rijk, dat veel ſap heeft,* van kruiden geſproken.

ĂCĪNŪM, ī. n. Colum. Hor. &

ĂCĪNŬS, ī. m. Cic. Plin. *Een korl van een druif, of bezie.*

ĂCĪPĒNSĔR, ĕrĭs. m. Cic. Hor. &

ĂCĪPĒNSIS, is. m. Martial. *Een Steur.*

ĂCLĪS, ĭdĭs. f. Virg. *Een ſchicht, een pijl.*

ACN

ĂCMŌN, ōnĭs. Gr. *Een aanbeeld.*

ĂCNŬĂ, æ. f. Varr. Colum. *Een maat van land van honderd en twintig voet in 't vierkant,* men noemt het ook actus quadratus. Voſſius en Salmaſius willen, dat men tegen de getuigenis van de hand-ſchriften zal lezen, *Acna,* maar men moet het niet navolgen.

ACO

ĂCŌLŪTHŬS, ĭ, m. g. *Een volger, die zijn meeſter volgt.*

ĂCŌN, ōnĭs. f. Plin. H. V. Ace.

ĂCŌNĪTŬM, ī. n. Virg. Plin. H. Ἀκόνιτον. *Wolfs-wortel, Monniks-kapjes,* een vergiftig kruid.

ĂCŌNTĬĂS. m. Plin. H. Ἀκόντιας. *Een vierige lugtſtraal.*

ĂCŎPĂ, ōrŭm. n. plur. Plin. H. Ἀκέσματα. *Hulpmiddelen, geneesmiddelen om vermoeidheid te verdrijven.*

ĂCŎPĬS, is. f. Plin. H. *Een koſtelijke of edele ſteen, dienſtig om vermoeidheid te weren.*

ĂCŎPŪM, ī. n. Celſ. V. Acopa.

ĂCŎR, ōrĭs. m. Colum. Plin. H. *Zuurheid, ſcherpheid, ſcherpe of wrange ſmaak in vrugten.*

ĂCŌRNĂ, æ. f Plin H. Ἀκόρνα. *Een ſoort van een diſtel, hebbende vet ſap van verw als bloed,* zommige noemen 't de gezegende diſtel of *Carduus benedictus.*

ĂCŌRŌN, ī. n. Plin H. Ἄκορον. *Riekend liſch, kalmus.*

ĂCŌSMŬS. Plin. *Ongecierd.*

ACQ

ĂCQUĪĒSCO, ĭs, ēvī, ētŭm, ēſcĕrĕ. Cic. *Ruſten, gaan leggen om te ruſten, te vreden zijn.*

Huic acquieſcebant milites. Hirt. *Op hem ruſten de Soldaten,* dat is, *Hy was de vreugd en hope der Krijgsknegten, zy luiſterden alle na hem, zy ſtelden een zeer groot vertrouwen op hem.*

Acquieſcere in aliquâ re, of, in alliquo homine. Cic. of, alicui rei. Sen. *Behagen in iets ſcheppen, iets roeſtemmen. Veel agtinge hebben voor een perſoon, dit ont aangenaam is, daar over voldaan, gerust, en verheugd zijn.*

Acquieſcere à laſſitudine. Corn. Nep. *Ruſten na vermoeidheid.*

Parvâ ſpe acquieſcere. Liv. *Op een geringe hope ruſten, ſtoomen: zig met kleine hope voeden.*

Acquieſco ſcribens ad te, & legens tua. Cic. *Ik neme een zonderling vermaak in het ſchrijven aan uw, en in 't lezen van uwe brieven.*

* * Acquieſcere. Corn. Nep. *Sterven, overlijden, ontſlapen, ruſten.*

ĂCQUĪRO, ĭs, sīvī, sītŭm, ĕrĕ. acc. Cic. *Verkrijgen, winnen, erlangen, verwerven.*

Moram acquirere ad aliquid faciendum. Cic. *Tijd, of uitſtel verwerven om iets te doen.*

ACR

ĂCRĂTŎPHŌRŬM, ī. n. Cic. Colum. Ἀκρατόφορον. *Een kruikje, een klein vaatje, of kanne om wijn in te dragen.*

ĂCRĂTUS, ă, ŭm. *Louter, zuiver, onvermengd.*

ĂCRĔDO, ĭnĭs. f. g. *Scherpte, zuurheid.*

ĂCREDŬLĂ, æ. f. Cic. *Een Nagtegaal,* ſommige willen dat het een kleine *uyl,* of *nagtvogel* is.

ĂCRĒPĂLŬM Medicamentum. *Een Dronkaarts-ſtrankje.*

ĂCRĬCŬLŬS, ă, ŭm. Cic. *Zuuragtig, zuurtjes, zerp, aan de zuure, of ſcherpe kant.*

ĂCRĬFŎLĬŬM, ī. n. g. *Alizier-boom.*

ĂCRĬMŌNĬĂ, æ. f. Colum. *Zuurheid, ſcherpheid, wrangheid, zerpheid,* in den eigentlijken zin, als men van iets ſpreekt, dat de ſmaak of reuk betreft.

* * Orationis acrimonia. Cic. *Kragt, hevigheid, doordringendheid, en ſcherpheid van een reden.*

Vultûs acrimonia. Auct. ad Her. *Zuurheid van wezen, een zuur, ſtuurſch gezigt.*

ĂCRĬTĀS, ātĭs. f. Accius apud A. Gell. V. Acrimonia

ĂCRĬTĔR. Adv. Sall. Cic. *Heviglijk, dapperlijk, geweldiglijk, kragtelijk, fel, felijk, met wakkerheid.* Men zegt in alle beteekeniſſen *Acriùs* en *acerrimè.*

Acriter pugnare. Cæſ. *Dapperlijk, moedigliik, heviglijk, hardnekkiglijk ſtrijden, vegten.*

Acriter Numidiam ingreditur. Sall. *Hy trok Numidie onvertzaagd in.*

Solem acriter intueri. Cic. *De Zon ſterk aanzien.*

Adoleſcens non acriter intelligens. Cic. *Een jongeling van geen vlug verſtand, niet ſchrander van geeſt, niet ſnedig van vernuft.*

ĂCRĬTŪDO, ĭnĭs. f. Vitruv. A. Gell. *Zuurheid, ſcherpheid, zerpheid.*

Venæ per eam terram egredientes intinguntur acritudine. Vitruv. *De waterbronnen, door die aarde ſtroomende krijgen een zerpe, wrange, of zuure ſmaak.*

ĂCRŌĂMĂ, ătĭs. n. Cic. Plin. J. Ἀκρόαμα. *Gehoor, zang-gehoor. Het voornaamſte of aangenaamſte geluid in een ſpeel of zangſtuk.* Insgelijks *een overeenkomſte, of gelijkheid van geluid in ſpeeltuigen.*

Acroama. Cic. *Een Liefhebber, die in de zang- of ſpeelkonſt zijn deel ſpeelt of zingt,* voornamentlijk die op een zangtuig ſpeelt.

Acroama feſtivum. Cic. *Een vermakelijk, genoegelijk, aangenaam verhaal.* Manuſius en eenige anderen zeggen, dat Cicero wil zeggen, *een vermakelijk man, een zoet kouter.*

ĂCRŌĂSĬS, is. f. Cic. Vitruv. Ἀκρόασις. *Gehoorzaal, gehoor.* Aliquid legere in acroaſi. Cic. *Iets in een kring van vergaderd volk lezen.*

Acroaſim facere. Vitruv. *Een vergadering van volk by een brengen.*

ĂCRŌCĔRĂUNĬĂ, ōrŭm. plur. n. Hor. Ἀκροκεραύνια. *Bergen op de grenzen van Epirus. Bliksemgebergte.*

ĂCRŌCHŌRDŌN, ōnĭs. f. Celſ. Ἀκροχόρδων. *Een wrat,* of

Digitized by Google

of uitwaſſingje op de handen, als het in de teenen is noemt men *'t een Exterooy*, ook *vereelt vleeſch.*

ĀCRŎCŌRINTHŬS, ī. f. Plin. H. Ἀκροκόρινθος, *Korinthus-burgt. Een berg waar op 't Kaſteel van Korinthen gebouwd was.*

ĀCRŌDRYĀ, ōrŭm. n. g. plur. Digeſt. *Alle vrugten met harde ſchalen, als noten, amandelen, enz.*

ĀCRŌMIŬM, ĭī. n. g. *Het opperſte ſchouderdeel.*

ĀCRŌSTICHĪS, ĭdis. f. Cic. Ἀκροστιχίς. *Een Letterdigt, waar aan men uit de eerſte letteren een naam of zin kan leſen.* Cicero ſchreef dit woord met regt in 't Grieckſch, maar de nood en 't gebruik hebben 't Latynſch gemaakt.

ĀCRŌTĒRIĀ, ōrŭm. plur. n. Vitruv. Ἀκρωτήρια. *De uitwendigſte gedeeltens* (by de ouden) *van 's menſchen lichaam*, gelijk als in de dieren zijn, *de neus, de ooren, de vingers enz.* Ten tweeden in gebouwen zijn de Acroteria, *de Kanteelen, of voltooyinge der daken*, en in de ſchepen *de Stevens.* Ten derden zijn de Acroteria in gebouwen, in 't byzonder *de Pedeſtallen* [*ſtylen of zuilen*] *die in 't midden of aan de zijde der gevels geſtelt worden om beelden op te zetten.* Ten vierde zijn het *vercierſelen, die men op de huizen ſtelt.* Ten vijfde beteekent Acroteria *landhoogtens, hoofden, kapen op de zee-kuſten, en by havens.*

ĀCRŌTHŎRĀX. Gr. *Een dronk, of half dronk menſch.*

ACT

ĀCTĀ. æ. f. Cic. Virg. Corn. Nep. *Een groene, of grazige oever, een ſtroom met groente, of groene boomen bedekt, een aangename plaats aan de Zee-kant.*

ĀCTĂ, ōrŭm. n. plur. Cic. Ovid. *De daden, bedrijven van treffelyke mannen.*

Acta diurna. Tac. Suet. *Dagregiſter, waar op men ſchrijft dat yder dag voorvalt. Dagluyſt, dagboek.*

Acta publica. Cic. *Openbare regiſters, gedenkſchriften, keuren van de Overheid, ſtads blaffarts.*

Aliquid in acta mittere ſeu referre. Juv. Mandare actis. Tacit. *Iets aanteekenen, te boek ſetten*, vulgò, *regiſtreren.*

ĀCTÆĀ, æ. f. Plin. H. *Een kruid, Hadŭk genaamd, of wilde Vlietse.*

ĀCTĬO, ōnis. f. Cic. *Een handeling, daad, werkinge, handteringe, bedrijf, ook de gebaarden van iemand.*

Gratiarum actio. Cic. *Dankzegginge, dank.*

* * Actio vitæ. Cic. *Maniere, beleid, beſtieringe, wijze van leven.*

Actio tragica, *of*, ſcenæ. Cic. *Treurſpel, een blyſpel, treurſtuk, toneelſtuk.*

* * Actio. Cic. *Geſtalte, gelaat, gebaarden, beweginge van 's lighaam.*

* * Actio in rem. Ulp. *Aantaal, of regt in, tot, of op een zake die ons toebehoort.*

Actio in personam. Ulp. *Aantaal, of eiſch tegen een perſoon waar mede wy iets eiſchen dat hy ons verſchuldigt is.*

ĀCTĬTO, ās, āvī, ātŭm, āre. acc. Aul. Gell. *Dikwils iets doen, bedrijven, of handelen.*

Actitare cauſas. Cic. Martial. *Zaken bepleiten, bedienen*, voornamentlijk die zulks dikwils doet.

ĀCTĬŪM, ĭī. n. Plin. H. *Een ſtad van Akarnië in Epirus.* Heden de Kaap van Bigalo.

ĀCTĪVŬS, ă, ŭm. Verbum activum. Rhemn. Palæm. *Een verbum activum. doende werkwoord.* Een Letteroonſtig eigen woord.

* * ĀCTIVŬS, ă, ŭm. Quintil. *Doende, dotnig, oefenig. Die iets oeffent, bedient, die iets doet*, als men ſpreekt van konſten of wetenſchappen.

ĀCTĬVŬS, ă, ŭm. Quinul. *Vlug, gaauw, vlijtig, handig, bibendig.*

ĀCTŎR, ōris. m. Cic. *De aanlegger, de eiſcher, die iets doet, of bedrijft.*

* * Actor. Ter. Cic. *Een tooneel-ſpeler, die zijn rol in een bly- of treurſpel ſpeelt.*

* * Actor cauſarum. Cic. Hor. *Een voorſpraak* (*Advokaat*) *pleiter, dinger.*

Actor. Cic. *Een uitvoerder van zaken: Een raadsman van een gemeente of vergaderinge.* vulgò, (collegie) Tacitus zegt, Actor publicus. *Een Taalman (Prokureur) van en gemeenebeſt.* De Regtsgeleerde gebruiken het in deze zin.

* * Actor belli. Flor. *De ſtigter, aanrader van den oorlog.*

Actor. Colum. Plin. H. *Een Pagter van landerijen, of huizen, Een bewindsman, of handeldrijver* by of van een Koopman. Vulgò. *Factor.*

* * Actor. Ulp. *Een eiſcher, aanlegger van een geding*, een woord in regten.

ĀCTŬĀRĬŎLŬM, ī. n. Cic. *Een klein en zeer ligt vaartuig: een galey, een roeyſcheepje.*

ĀCTŬĀLIS, is, m. & f. g. e. n. g. Adj. *dadelijk, ſeitelijk.*

ĀCTŬĀRĬŬM, ĭī. n. *of*, Actuaria navis. Cic. Cæſ. *Een ligt vregat, roeyſchip.*

Actuarium minutum. Cic. *Een boot, of ſloup, een dubbelde ſloup, een ſnaauw.*

ĀCTŬĀRĬŬS, ă, ŭm. Actuaria navis, *of*, Actuarium navigium. Cæſ. Liv. *Een klein oorlo ſchip, een ligt vregat.*

ĀCTŬĀRĬŬS, ĭī. m. Suet. *Een geheimſchrijver, een openbaar beampſchrijver.* Vulgò. *Notarius.*

ĀCTŬŌSĒ. Adv. Cic. *Kragtiglijk, kragtdadiglijk. Met gebaarden van drift, of hartstogten, op een levendige maniere, moedriglijk.*

ĀCTŬŌSŬS, ă, ŭm. Cic. *Kragtdadig, daadvaardig, bezig, gaauw, vlug, bewegend, levendig, zwierig, gezwind.*

ĀCTŬS, ūs. m. Cic. Sall. Quintil. *Een daad, bedrijf.*

Actus ſui rationem reddere alicui. Scæv. Juriſconſult. *Reden, of rekenſchap van zijn doen, of bewint aan iemand geven.*

* * Actus. Ovid. *Gang, pas of tred, geſtalte in 't gaan, gebaarden in 't wandelen.*

Quanto venit equus ſpectabilis actu? Ovid. *Met hoe grooten zwier, hoe deftig ſtapt dat paart? hoe treffelijk treed dat paard voort? hoe net en evenmatig draaft het door?*

* * Actus. Cic. *Bedrijf*, als men van een bly- of treurſpel ſpreekt.

Actus. Vitruv. *Een ſtuk lands of grond van honderd en twintig voeten wijdte.*

Actus quadratus. Varr. Colum. *Een ſtuk lands van honderd en twintig voet in 't vierkant.*

* * Actus forenſis. Quintil. *Bepleiting voor de Vierſchaar. Het pleiten, de bedieninge of waarneming van gedingen.*

Actus rerum. Plin. J. *Afdoening, bevordering, voortzetting van zaken.*

* * Actus. Plin. H. *Een drijfpad, dreef. De breedte van den weg, waar door de Oſſen trokken als zy arbeiden.*

Actus hominis. Cic. *Een zekere tijd van 's menſchen leven, als men 't zelve in velen verdeelt.*

* * Actus. Modeſt. Juriſc. *Dreef, drijf-pad. Een zeer breede weg in bebouwde landen, waar door iemand vermogt met zijn vee en wagens te rijden en doortrekken.*

ĀCTŬS, ă, ŭm. part. Cic. *Gedaan dat voorby is.*

Actum agere. Ter. *Gedaan werk doen. Iets doen dat reeds gedaan is, verloren arbeid doen, zijn tijd met vrugteloozen arbeid verſlijten.*

ĀCTŪTŬM. adv. Ter. Cic. *Aanſtonds, met den eerſten, op ſtaande voet, terſtond, ten eerſten.*

ACU

ĀCŬLĔĀTŬS, ă, ŭm. Cic. *Stekende, gepunt, geſpitſt, dat vele punten heeft, met punten gewapend.*

* * Aculeatus. Plin. H. *Met een ſpits, of punt gewapend, dat een ſteker heeft*, als men van een dier ſpreekt.

Digitized by Google

* * Aculeatus. Cic. *Scherpzinnig, ſtekende, volgeeſtig, knagtig, ſnedig, ſchrander.* Van een rede, woord, of brief enz. geſproken.

* * Aculeatus. Plaut. *Stekende, dat knaginge, of droefheid veroorzaakt.*

ĂCŪLĔŎLŬS, ī. m. Mart. *Een ſpitsje, kleine punt, ſtekertje.*

ĂCŪLĔŬS, ī. m. *Een angel,* als men van gekorve dieren ſpreekt.

Aculeus. Liv. Plin. H. *De punt, ſtilts, ſpits, of ſcherpte,* als men van een werktuig, of pijl ſpreekt.

* * Aculeus. Plaut. Cic. *Droefheid, ongeruſtheid, zorge, kommer, bartzeer, knaginge.*

* * Aculeus. Cic. *Stekend ſchimpwoord, een bittere ſchertſe, bytende, gevoelige ſpotdrijvinge.*

Aculei contumeliarum. Cic. *Scherpe ſmaadſteken.*

Aculeos habere in reprehendendo. Cic. *Scherpe woorden gebruiken als men iemand beriſpt. Met hevigheid en ſcherpelyk iemand beſtraffen.*

Emittere, erigere aculeos ſeveritatis in aliquem, aut in vitia. Cic. *Een perſoon, of des zelfs misſlagen met veel ſcherpheid en bitterheid beſtraffen.*

ĂCŪMĔN, ĭnĭs. n. Cic. *Een punt, ſtilts, of ſpits van iets dat gepunt is,* te weten een mes, een ſtaak, enz.

Acumen naſi. Cic. *Het ſpits, of tipje van den neus.* Roſtri. Plin. H. *De punt, 't ſpits van de bekken der Vogelen.* Saporis Plin. H. *De fijnheid van de ſmaak.*

* * Acumen. Hor. *Gaauwheid, konſtgreep, ſcherpzinnigheid, behendigheid, ſnedigheid.*

Homo ſine acumine ullo. Cic. *Een menſch zonder eenige gaauwheid, een dommekragt, een plompaart, die geen wellevendheid, of verſtand heeft.*

Acumen ingenii. Cic. *Snedigheid, ſchranderheid, deftigheid, doorſlepenheid, wakkerheid van 't verſtand.*

* * Acuminibus ſuis ſe pungunt dialectici. Cic. *De reden-konſtenaars prikken, ſteken malkanderen met hunne ſpitsvinnigheden, met hunne ſcherpzinnigheden.*

ĂCŪMĬNĀTŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Gepunt, ſcherp, geſcherpt, geſpitſt.*

ĂCŪMĬNO, ās, āvī, ātŭm, āre. *Scherpen, ſcherp, of ſpits maken.*

ĂCŬO, ĭs, ŭī, ūtŭm, ĕre. acc. Cic. Colum. *Wetten, ſlijpen, ſcherpen, ſpitſen.*

Aper acuit dentes in prælia. Tibul. *Het wilde zwijn ſcherpt zijn ſlagtanden tot den ſtrijd.*

* * Acuere. Cic. *Aanporren, noopen, aanmoedigen, prikkelen, opwekken, tergen.*

Acuere aliquem ad crudelitatem. Cic. *Iemand tot wreedheid porren, ophitſen, aanzetten.*

* * Acuere ingenium. Cic. *'t Verſtand ſcherpen, opwekken.*

* * Acuere lumen. Ovid. *'t Gezigt ophelderen, klaar, of helder maken.*

ĂCŪNCŬLA, æ, f. g. *Een naaldeke.* Acuncula puellaris Suet in Calig. *Hair-naalde.*

ĂCŪPĔDĬŬS, ă, ŭm, & Ăcŭpĕs, ĕdis. *Gezwind, of ſnel ter been.*

ĂCŬS, ūs. f. Cic. *Een naalde om te naaijen.*

* * Acus. Juv. *Een naalde, of priem, die de vrouwen gebruiken om haar hair net te verdeelen.*

ĂCŪPĬCTŎR, ōrĭs, m. g. *Een bordnur- of tapyt-werker.*

ĂCŪPĬCTŬS, ă, ŭm. part. Jun. *Geborduurd, geſtikt.*

** Acu pingere. Ovid. *Naalde-werk maken, ſtikken, borduren.*

* * Rem acu tetigiſti. Plaut. *Gy hebt den ſpijker op 't hooft geſlagen. Gy hebt het net geraden, verhaalt, gevat, getroffen.*

ĂCŬS, ī. m. Martial. *Een zeker viſch Gepe geheten.*

ĂCŬS, ūs. f. Colum. *of,* Ăcŭs, ĕris. n. Varr. Cato. *Kaf.*

ĂCŪTĔ. adv. Cic. *Snedigliik, ſcherpzinniglijk, verſtandiglijk, behendiglijk, ſchranderlijk, met kenniſſe.*

* * Acutè ſonare. Cic. *Schelklinken. Een ſcherp, dringend, of doordringend gelmid hebben.*

ĂCŪTŬLŬS, ă, ŭm. Cic. Concluſiones acutulæ. *Scherpzinnigjes. Sluitredenen, die verſtandig, ſcherpzinnig, en volgeeſtig genoeg zijn.*

ĂCŪTŬS, ă, ŭm. Plaut. *Gepunt, ſcherp, ſpits, gewet, geſlepen, 't geen wel ſnijd,* men zegt *Acutior* en *acutiſſimus.*

* * Acuti oculi. Plaut. *Scherpe,* dat is, *ſcherpziende oogen, een levendig, doordringend gezigt.*

Acutæ aures. Hor. *Naaukeurige, ſcherpe, aandagtige, tot hooren genegen ooren.*

Vir acutæ naris. Hor. *Een man van goed begrip, die iets wel kan onderſcheiden, een goed kenner van zaken.*

Minus aptis acutis naribus. Hor. *Een menſch, die wat plomp is, die by ſchwandere verſtanden niet gelijk, die geen doorknede herſenen heeft.*

* * Acuti cibi. Plin. J. *Graagmakende koſt, ſpijzen, die graagheid verwekken, die zorp ſmaken.*

Acutus odor, ſapor. Plin. H. *Een ſcherpe, zuure reuk, ſmaak.* Sonus. Cic. *Een helder, ſchel, doordringend geluid.*

Acutum gelu. Hor. *Een ſcherpe, koude, ſterke, groote, harde, doordringende Vorſt.*

* * Acutus. Cic. *Scherpzinnig, verſtandig, gaauw, ſchrander, doorſlepen, behendig, levendig, gezwind, vaardig, vlug van geeſt, vernuftig.*

Acutus. Cic. *Vlug, gaauw, levendig, gezwind, welgemaakt, dun, die van een teedere, of tengere geſtalte is.*

Acutum in alicujus vitiis cernere. Hor. *Scherp op een's anders ondeugden agt nemen, letten. De minſte ondeugden in een ander zien, beriſpen.*

Tantò mihi ægritudo acutior eſt in animo, quantò &c. Plaut. *Mijn droefheid is des te ſcherper, grooter, ſmartelijker, als enz.*

A D

AD præp. acc. Cic. *Tot, by, na.* Als men 't voegt by een woord van tijd of grootheid beduid het *tot zoo verre.* Ad ſenectutem. Cic. *Tot den ouderdom toe.* Ad inſtiniam. Cic. *Tot dwaasheid, of dolheid toe.* Perpotavit uſque ad veſperam. Cic. *Hy heeft tot den avond toe gedronken, of niets gedaan als drinken.*

Ad amuſſim. *Na den rigtſnoer, nettelijk, ſtiptelijk.*

Ad hund modum. *Op deze manier.*

Ad te ibam. Ter. *Ik ging na u toe.*

Ad denarium ſolvere. Cic. *Tot een penning toe betalen.*

Ad dimidias, ad tertias (partes) of, ad dimidiam, ad tertiam (partem) decoquere. Colum. Plin. *tot de helft, of een derde toe doen verkoken, zieden.*

Frequentes fuimus ad ducentos. Cic. *Wy waren d'er byeen, tot twee honderd perſonen, tot een getal van twee honderd.*

Ad quæ tempora te expectabo? Cic. *Tot wat tijd zal ik u wagten? hoe lang zal ik toeven, verbeiden?*

Ad decem millia annorum. Cic. *Tien duizend jaren na dezen.* Ad annum. Cic. *Binnen een jaar, van nu af in een jaar.*

Ad multam noctem. Cic. *Tot diep, ſpade, of laat in de nagt.* Ad meridiem. Plaut. *Omtrent, of tegen den middag.*

Saxa multa ad manum erant. Liv. *Daar waren vele ſteenen by de hand [om te gebruiken].*

Ad dexteram, ad lævam, of, Siniſtram. Cic. Cæſ. *Aan de regter, aan de ſlinkerhand, ter regter, ter ſlinker zijde, regtsom, ſlinksom.*

Ad diem. Cic. *Op een geſtelden, bepaalden dag*

Ad extremum, ad ultimum, ad poſtremum. *Eyndelijk, ten laatſten.* Deze twee laatſte woorden worden meer by de geſchigt-ſchrijvers als by de redenaars gevonden.

* * Mihi eſt ad forum negotium. Plaut. *Ik heb iets op de markt te doen, te verrigten.*

Ad

Ad extremas foſſas caſtella conſtituit. Cæſ. *Hy bouwde twee ſchanſen, ſterktens, aan 't einde der gragten.*

* * Ad, Met een Gerundivum beteekent, *om, ten einde dat enz.*

Ad perſuadendum. Cic. *Om te bewegen, ten einde dat hy hem daar toe zoude overreden.*

Sicut eſt unum ad duo, ſic duo ad quatuor. Varr. *Gelijk als een is tot twee, dat is, verſcheelt van twee, zoo verſcheelen twee van vier.* Dat is te zegten, gelijk als een de helft van twee is; zoo is ook twee de helft van vier, of is 'er tweemaal in.

Ad omnia. Liv. *Boven, of buiten dit alles, voegt nog by dit alles.*

ĂDĂCTĬO, ōnĭs. f. Jurisjurandi adactio. Liv. *Opdringing van een eed. Bedwang om iemand een eed te doen afleggen.*

ĂDĂCTŬS, ūs. m. Dentis adactus. Lucret. *Een bet, of bete, inſlag van tanden.*

ĂDĂCTŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Ingeſlagen, gehegt, gedreven: met geweld, met kragt nedergedrongen.*

Cuneus arbori adactus. Plin. H. *Een wegge, of kegge in een boom geſlagen.*

** Adactus jugo Rhenus. Propert. *De Rhijn onder 't jok gebragt*, dat is te zeggen, *de volkeren aan den Rhijn t'ondergebragt.*

** Alte vulnus adactum. Virg. *Een diep-gebragte wonde.*

ĂDÆQUĂTĬO, ōnĭs. f. *Even gelijke verdeeling, ſchiftinge.* Dit woord vind men niet als by de Regtsgeleerden.

ĂDÆQUĔ. Adv. Liv. *Even, gelijk, even zoo veel.* Nunquam adæquè riſi. Plaut. *Ik heb nooit zoo veel gelachchen.*

ĂDÆQUO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Cic. *Verevenaren, even gelijk maken, zoo groot, zoo wel maken.*

Adæquare muri altitudinem. Cæſ. *Zoo hoog als de muur optrekken, bouwen, de hoogte van dien verevenaren.* Curſum alterius. Cæſ. *Zoo ſnel als een ander loopen, gaan.*

Adæquare tecta ſolo. Liv. *De huizen gelijk maken met de grond*, dat is, *ſlegten, verdelgen, verwoeſten, om verre ſmijten, balen, t'onderſte boven werpen, tot de grond vernielen.*

* * Adæquare cum virtute fortunam. Cic. *Het geluk met zijn verdienſten verevenaren*, dat is, *zijn verheffinge door groote deugden onderſchragen, beveſtigen.*

Adæquare memoriam nominis cum omni poſteritate. Cic. *De gedagtenisſe van den naam prijſſelijk by alle nakomelingen maken.*

cum familiariſſimis eſt adæquatus. Cic. *Hy is met de beſte of naaſte vrienden gelijk geſteld, op de zelve wijze onthaald. Men heeft hem zoo wel als de beſte vrienden onthaalt. Hy heeft zoo aanzienlijk een plaats en zoo veel voordeel genoten als de gemeenzaamſte vrienden.*

ĂDÆRĂTĬO, ōnĭs. f. *Waarderinge, ſchatting, prijs-ſtellinge volgens de mart van alles.* Dit woord vind men niet als by de Regtsgeleerde.

ĂDÆRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Ibid. *Waarderen, op geld ſtellen, ſchatten volgens de mart-prijs, de prijs ſtellen.* Dit is een konſt-woord in den oorlog geweeſt, als aan de Roomſche Soldaten in plaatſe van koſt of voorraad, die men hun in zekeren tijd verſchuldigd was, geld gegeven wierd, en zoo veel als alles op de mart verkogt wierd. *Adærare* beteekent ook, *in 't ſchuldboek aanteekenen.*

ĂDÆSTŬO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Stat. *Zwellen, zeer groot worden, overvloeijn, ſtroomen, of loopen*, als men van een rivier ſpreekt.

ĂDĂGGĔRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Cato. Plin. H. *Opdijken, ophoopen, opſtapelen, op den anderen leggen.*

Terram circa arborem adaggerare. Colum. *Aarde rondom een boom ophoopen*, dat is, *de aarde by een wortel ophoopen om een boom te voeden.*

ĂDĂGĬŪM, ĭī. n. Plaut. *Een ſpreekwoord, ſpreuke.*

ĂDĂLLĬGĀTŬS, ă, ŭm. Dat. Plin. H. *Aangebonden, gebonden, aangehegt.*

ĂDĂLLĬGO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Aliquid alicui rei. Plin. H. *'t Een aan 't andere binden, hegten.*

ĂDĂMĂNTÆŬS, ă, ŭm. Ovid. *Van Diamant, hard als een Diamant.*

ĂDĂMĂNTĪNŬS, ă, ŭm, Plin. H. *Van Diamant.*

* * Adamantinus. Hor. *Hard als een Diamant, dat men niet kan breken, overſterk, onſchendbaar, onverbreekelijk.*

ĂDĂMĂNTĬS, ĭdĭs. f. Plin. H. *Dit is een kruid, 't welk de kragt heeft om een Ieeuw op den rug* (zoo 't waar is dat Plinius zegt) *te doen gaan leggen, als men hem 't zelve doet geraken.*

ĂDĂMĀS, āntĭs. m. Virg. Plin. H. *Adamas. Een Diamant.*

Adamas. *Ameril, een ſoort van yzer, dienende tot het ſlijpen van edele geſteentens.*

ĂDĂMBŬLO, ās, āvi, ātŭm, ārĕ. Ad oſtium alicujus. Plaut. *Voor iemands deur wandelen, kuyeren, ſpanceren.*

ĂDĂMŌ, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Cic. Quintil. *Boven mate beminnen, groot behagen ſcheppen, teederlijk, driftig beminnen, lief hebben.* Van zaken en perſonen ſprekende.

Eam rem in homine illo, vel in ea re hominem illum adamo. Cic. *Ik beminne dien perſoon in dat geval, in die zaak; hy behaagt my, hy is my daar in uitermate aangenaam, ik bemin dat in hem.*

Adamare aliquam ſententiam. Cic. *Eenig gevoelen zeer beminnen*, dat is, *begunſtigen, eenig goeddunken met een byzondere genegentheid volgen, opvolgen.*

ĂDĂMŪSSĬM. Adv. Varr. *Stiptelijk, volkomentlijk, naauwkeurigli k,* Zie ad amuſſim met 2 woorden.

ĂDĂPĔRĬO, īs, ĕrŭī, ĕrtŭm, rīrĕ. acc. Liv. Plin. H. *Openen, ontdekken, ganſch ontblooten.*

ĂDĂPĔRTĬLĬS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Ovid. *Dat opengaan kan, dat ligt geopent kan worden.*

ĂDĂPĔRTŬS, ă, ŭm. Part. Liv. *Open, geopend.*

Adapertæ fores. Liv. Ovid. *Opene deuren.*

Adapertæ vites. Colum. *Wijnſtokken, welker wortels van aarde ontbloot, of niet meer met aarde bedekt zijn.*

ĂDĂQUO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Pallad. *Vee aan 't water brengen, wateren, drenken, doen drinken.*

Adaquare arbores. Plin. H. *De boomen bewateren, beſproeijen, beſprengen.*

Adaquari. Plin. H. *Gewatert, beſproeyt, beſprengt worden*, als men van boomen ſpreekt.

Lacus ubi adaquari ſolet. Suet. *Een wedde, of ſtaande water, daar men 't vee te wedde brengt*, dat is, *water laat drinken.*

Adaquandi cauſa. Cæſ. *Om water te halen, te beſchikken, verſch water te bezorgen.*

ĂDĂRCĂ, æ. f. Plin. H. *Een ſoort van Watte of Katoen, gemaakt van zeeſchuim.*

ĂDĂRĔO, *of*, ĂdārēſCo, ĭs, ŭī, ădārēſcĕrĕ. *Droog, of † dor worden, verdroogen.* Men vind van dit woord niets als het volgende. Ubi adaruerit amurca. *Als de moer, of droeſem van den oly droog zal geworden zijn.*

ĂDĂSĬA. Feſt. *Een jong lam, verſch van een oude ooye geworpen.*

ĂDĂUCTO, ās, ārĕ. Accius apud Non. *Vermeerderen, † vergrooten.* Zie adaugeo.

ĂDĂUCTŬS, ūs. m. *Vermeerdering, vergrooting.* Men † vind van dit woord niet als d'ablativus *adauctu* in Lucretius.

ĂDĂUGĔO, ēs, ădāuxi, ădāūctum, ădāugērĕ. acc. Cic. *Vermeerderen, vergrooten, meerder of grooter maken.*

Adaugere ſuſpicionem. Auct. ad Her. *Het vermoeden vergrooten, vermeerderen, verſterken, waarſchijnelijker maken.*

ĂDĂUGĔSCO, ĭs, ſcĕrĕ. Lucret. *Groot worden, aangroeijen, aanwaſſchen, meerder worden, toenemen.*

Digitized by Google

ĀDBĪBO, īs, ādbibī, ādbibĭtūm, ĕrĕ. Plaut. *Drinken. Zuipen, zwelgen.*

Ubi adbibit plus paulò. Ter. *Toen hy wat meer als reg uit gedronken hadde, toen hy een halve roes in hadde.*

** Pectore aliquid adbibere. Hor. *Iets in zijn gemoed indrinken, dat is, inprenten, drukken; eenige leerſtukken, of grondregelen leeren, in zijn gedagten prenten.*

ĀDBĪTO, ās, ātĕ. Plaut. *Naderen, bykomen, genaken,* † *na toe gaan of treden.*

ĀDBLĀNDĬOR, ītŭs ſum īrī. *Zeer vleijen, vriendelijk toeſpreken.*

A D C

ĀDCĪDO, ĭs, ĭdī, ĕrĕ. Utinam adcidiſſet ad terram arbor. Enn. apud. Varr. † *Och of dezen boom ter aarde was gevallen.*

ĀDCRĔDO, ĭs, dĭdī, dĭtŭm, dĕrĕ. acc. Lucret, Colum. *Gelooven, zig iets inbeelden.*

ĀDCRĔSCO, ĭs, crēvī, ſcĕrĕ. dat. Hor. *Aangroeijen, by groeijen, bygevoegd worden.*

Veteribus negotiis nova quotidiè adcreſcunt. Plin. J. *Dagelijks komen my nieuwe bezigheden over op de oude.*

ĀDDĔCĔT, ādděcŭĭt, ādděcĕrĕ. Plaut. *Zeer wel betamen, voegen, paſſen.*

A D D

ĀDDENSĔO, ēs, ĕrĕ. Lucret. Virg. *Verdikken, dikmaken, digt maken, ſluiten.*

Extremi addenſent acies. Virg. Zommige lezen addenſant. *De laatſte ſluiten hun rijen en gelederen.*

ĀDDENSO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Plin. H. *Verdikken, dik- of drabbig maken,* als men van eenige vogt ſpreekt.

ĀDDĪCO, īs, xī, ctŭm, ĭcĕrĕ, Aliquid alicui. Cic. *Toeſchikken, toewijzen, ſchenken. Iets aan iemand leveren, toeſchikken.*

Nummo uno ædes alicujus alteri addicere. Cic. *Voor eene penning iemands huis aan een ander leveren, opgeven.*

Addicere bona alicujus in publicum. Cæſ. *Iemands goederen verbeurd verklaren.*

Addicet Prætor familiam totam tibi. Plaut. *De Hoofdſchout zal alle zijn Huisgenooten aan u verbeurd verklaren, u toewijzen.*

* * Addicere ſe alicui. Cic. *Zig aan iemand geheel overgeven, toewyen.*

Huic claſſi me addixi. Virg. *Ik hebbe my aan deze vloot toegeſchikt. Ik ben gekomen om my te werpen in de armen van de luiden van deze vloot, om my over te geven aan hun goeddunken.*

Addicere ſe alicui ſententiæ. Cic. *Zig aan eenig gevoelen overgeven.*

Inſanum aliquem rationibus addicere neceſſariis. Cic. *Een dwaas onder de noodzakelijke beſtieringe en voogdye* [*zijner bloedverwanten*] *ſtellen.*

Addicere ſanguinen alicujus. Cic. Aliquem ſupplicio, *of,* morti. Cic. *Iemand ter dood verwijzen, doemen, tot de doodſtraffe veroordeelen. Op iemands hoofd geld zetten.*

Addicere aliquem in ſervitutem. Liv. *of,* ſervituti. Cæſ. *Iemand tot ſlaverny verwijzen, doemen, tot ſlaafmaken, verſlaven.*

Addicere aliquem ad jusjurandum. Salluſt. *Iemand verpligten, doemen om een eed te doen.*

* * Addicere aliquod opus decem nummorum millibus. Cic. *Iets beſteden om te maken voor tien duizend penningen.*

Addicentibus auſpiciis. Tac. *De wichelteekenen gunſtig zijnde, of ſchijnende.*

ĀDDĬCTĒ. *Slaafſch.* Adv. Addictius regnantur. Tac. *Zy zijn hun Vorſt uitermaten geboorzaam. Zy worden met groot gezag of ontzag geregeert.*

ĀDDĬCTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Overleveringe, toewijzinge aan de meeſt biedende, aan den hoogſten bieder.*

ĀDDĬCTŬS, ă, ŭm. Cic. *Toegewezen, overgelaten, overgeleverd, of gedaan aan de meeſt-biedende.* Een woord in regten.

* * Fidem habere pretio addictam. Cic. *Een trouwe hebben, die te koop, of om te koopen is. Zig laten omkoopen, door geld omzetten.*

Addictus alitibus & canibus. Hor. *Tot vogelen en honden,* dat is, *Tot de vogelvangſt en de jagt zeer genegen.*

* * Addictus. Quintil, *Door den Rigter verwezen,* of *door de Wet veroordeeld om zijnen ſchuldeiſſcher te dienen, tot dat de ſchuld voldaan is.*

* * Addictus alicui. Cic. *Tot iemands dienſt genegen, verpligt, toegewijd.*

ĀDDĬSCO, ĭs, ādděcī, ſine ſupino, ādděctŭm, ĕrĕ, acc. Cic, Ovid. *Leeren, aanleeren, vaſtleeren.*

ĀDDĪTĀMENTŬM, i. n. Cic. Sen. Ph. *Byvoegſel, aangroeiing, aanlaſſing.*

ĀDDĪTŬS, ă, ŭm. Cic. *Bygevoegd, gevoegd, vermeerderd.* Additâ ætate. Plin. H. *Ouder zijnde.* Addito tempore. Tac. *in vervolg van tijd, meister tijd.*

** Additus alicui. Plaut. Virg. *Een gezwore vriend van iemand.* Troïanis additus Juno. Virg. *Juno de dood-vijandin der Trojanen, hardnekkig in hen te vervolgen.*

ĀDDĪVĪNO, ās, ārĕ. *Voorſpellen, voorzeggen.* Addivinans ex facie hominum. Plin. H. *Een aangezigtskundige, iemand die iets voorſpelt uit de trekken van een 's anders aangezigt.* Daar is niemand als Plinius die dit woord gebruikt, en ook niet anders als in participio.

ĀDDO, ĭs, dĭdī, dĭtŭm, ădděrĕ, Aliquid alicui. Cic. *Bydoen, byvoegen, het een by 't ander voegen, hegten, een ding met een ander vereenigen, vermengen.*

Aliquid addere divitioribus. Ter. *Iets aan rijker luiden byzetten, of de rijkſte vereeren.*

Addere aliquid in, vel, ad aliud, v. g. Ad manſuetudinem alicujus, in orationem. Cic, *Een zake by een andere voegen,* by voorbeeld, *by iemands goedaardigheid, by een reden of verzoeg.*

Addere in eundem faſciculum literas. Cic. *Brieven in 't zelve bondelke, of pakje ſteken.*

Addere de ſuo. Cic. *Van 't zijne daar by voegen.*

Aliquid minutatim & gradatim addere & demere. Cic. *Met kleintjes, en allenkjes iets byvoegen en afnemen, toedoen en afdoen.*

Addendo ad deducendo videre quæ reliqui ſumma fiat. Cic. *Byvoegende,* dat is, *Optellende en afrekkende zien wat 'er over blijft.*

* * Animos addere alicui. Cic. *Iemand moed geven, aanmoedigen, hart in 't lijf ſpreken.* Virtutem. Sall. *Tot dapperheid verwekken, helden-moed inboezemen.* Facta pollicitis. Hor. Ovid. *Zijn beloften volbrengen.* Gradum. Plin. J. *Zig haaſten, de treden verdubbelen.* Cognomen alicui. Virg. Liv. *Iemand een toe- of bynaam geven.* Opera veſti. Plaut. *Een kleed met eenig werk vercieren.*

Aliis bellis Reipublicæ multum addidêre. Sall. *In andere oorlogen hebben zy den ſtaat wel bygezet,* dat is, *'t gemeene beſt groote dienſten gedaan.*

* * Concioni edicto addidit fidem. Liv. *Hy beveſtigde de vergaderinge met een openbaar gebod. Hy gaf de vergadering gezag door een openbaar bevel, of keure.*

Nugis addere pondus. Hor. *Beuzelingen gewigt byzetten,* dat is, *prijzen, agten, roemen.* Als men ſpreekt van een ſlegt gedigt, of ſtuk in onrijm.

* * Addere aliquem alteri cuſtodem. Plaut. *Iemand een ander tot oppaſſer byvoegen,* dat is, *belaſten om agt te geven op eens anders beleid, of om hem gade te ſlaan.*

Adde huc, huc adde *of* adde quod. Cic. *Voeg hier by dat, nog meer, buiten dit.* Een maniere om een reden by een te ſluiten.

* * Aves

Digitized by Google

* * Aves addixerunt. Cic. *De teekenen van 't vogelgeſchrey waren 't gunſtig.* Een manier van ſpreken by de ouden ‡ als de vogel-wichchelary hun begunſtigden.

*** Vatibus addere calcar. Hor. *Den dichters een ſpoor geven*, dat is, *opwekken, aanmoedigen.*

ADDŎCĔO, ēs, cŭī, ĭtŭm, ērĕ. acc. Hor. *Onderwijzen, Leeraaren.* Zommige lezen *ac-docet* in plaats van *addocet.*

ADDORMĪSCO, ſcĭs, ĕrĕ. Suet. *Slapen, in ſlaap vallen.* † Ik geloove met velen, dat men op deze plaats moet lezen *obdormiſcere.*

ADDŪBITĀTĬO, ōnĭs, f. g. *Twijffelinge.*

ADDŪBĪTĀTŪS, ă, ŭm. Cic. *Twijffelagtig, duiſter, onzeker, ongewis: daar men aan twijffelt, dat men niet verzekerd is, dat niet blijkt, of klaar is.*

ADDŪBĬTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. Hor. *Twijffelen, eenigſins in twijffel trekken, onzeker zijn, overleggen, bedenken, overwegen.*

Addubitare de aliquo. Liv. *Zig over iemand bedenken*, dat is, *Overwegen, op wat maniere men iemand moet handelen.*

ADDŪCO, ĭs, xī, ctŭm, cĕrĕ. acc. Cic. *Voeren, toe- of aanvoeren, geleiden, meêbrengen, doen komen, halen.*

Aliquem alteri, *of*, ad alterum adducere. Cic. *Iemand by een ander brengen, geleiden; by een ander doen komen.*

Adducere aliquem ad noſtrum arbitrium. Cic. Ad noſtram ſententiam. Liv. *Iemand tot ons gevoelen overhalen, brengen, tot onze gedagten overreden, ons goeddunken doen opvolgen.*

Res in controverſiam adducta eſt. Cic. In Certamen. Plaut. *De zaak is in twijffel getrokken.*

Adducere aliquem in dubitationem. Cic. In dubium. Liv. Ad dubitationem Plin. H. Utrum &c. *Iemand doen twijffelen, iemand in twijffel brengen, of enz.*

Adducere aliquem ad magnum facinus. Cic. *Iemand tot een groot ſchelmſtuk verleiden, aanporren, aanſtoken, lokken, ophitzen, vervoeren.* Ad *of* in fictum. Cic. *Tot geſchrey brengen*, dat is, *doen ſchreijen, weenen.*

* * Adducere in honorem aliquid. Cic. *Iets tot eere, of eeragting brengen*, dat is, *de waarde, aanzienlijkheid, of agtinge van iets vertoonen, iets hoog doen agten.* Aliquem in invidiam. Cic. *Iemand doen benijd worden, nijd tegen hem verwekken.* Aliquem in judicium. Cic. *Iemand beſchuldigen, voor 't geregt doen dagen.* Aliquem in ſum mas anguſtias. Cic. *Iemand tot d'uiterſte nood brengen.* Aliquem in ſuſpicionem alicujus rei. Cic. *Iemand van iets verdagt maken.*

* * Adducere vultum ad triſtitiam. Sen. Ph. *Het wezen tot droefheid zetten, een bedroefd wezen toonen, een droevig aangezigt maken.*

Adduci odio. Cic. *Door haat vervoert worden.* Metu. Cic. *Door vreeze bewogen worden.* Officio. Cic. *Door pligt verbonden zijn.* Oratione. Cæſ. *Door een vertoog bewogen worden.*

Adduci in ſermonem, vituperationem &c. Cic. *Op de tongen der menſchen rijden, van zig doen ſpreken, de weereld den mond open doen, verſmaad of verdagt worden.*

Res adducta erat in eum ſtatum *of* locum, ut &c. Cic. Liv. *De zaak was in dien ſtand gebragt, dat enz. Het was zoo verre gekomen, dat enz. Het ſtond 'er zoo mede geſchapen, het was 'er zoo wede gelegen, dat enz.*

Alicujus rei tædium adducere. Plin. H. *Iets doen haten. Een afkeer, of tegenheid van iets verwekken.*

Abducere habenas. Cic. *Den toom kort op houden.* Cutem. Ovid. *Het vel gerimpeld maken, fronſen, by een trekken.* Arcum. Virg. *Den boog ſpannen.*

Adducis me ut tibi aſſentiar. Cic. *Gy beweegt my, dat ik van uw gevoelen werde. Gy haalt my over tot uwe gedagten.*

Non adducor ullum bonum putare &c. Cic. *Men zal my niet bewegen om te denken, men zal my niet wijs-maken, dat eenig eerlijk menſch geloven zal, dat enz.*

Nullo frigore adduci poteſt, ut capite ſit operto. Cic. *Hy kan door geen koude bewogen worden om zijn hoofd te dekken.*

Verebantur, ne ad eos exercitus noſter adduceretur. Cæſ. *Zy vreeſden, dat ons leger op hun aangevoert zoude worden: Zy vreeſden, dat onze wapenen tegen haar gekeert zouden worden..*

ADDŪCTŪS, ă, ŭm. Part. Cic. *Gebragt, geleid, gevoerd.*

Adductus arcus. Virg. *Een geſpanne boog.*

Adductus in ſpem clementiæ Romanæ. Tac. *Gebragt tot hope van de goedertierenheid der Romeinen. Zig betrouwende op de goedertierenheid der Romeinen.*

* * Signa ad veritatem adducta. Cic. *Beelden zeer naby de waarheid gebragt*, dat is, *die het oorſpronkelijke wel geleken, die de perſonen zeer net verbeelden.*

* * Stylus adductior. Plin. J. *Een wat te korte, te beknopte, naauwgezette ſtijl.*

ADDŪPLĬCO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Plaut. *Verdubbelen, dubbel maken.*

ADE

ĂDĔDO, ĭs, ēdī, ēsŭm, ēdĕrĕ. Virg. Propert. *Eten, opeten, verſlinden, opſlokken, verteren, optreten.*

Solſtum digito beryllon adederat ignis. Prop. *Het vyer had een ring van koſtelijke geſteente, dien hy gewoon was aan den vinger te dragen, opgegeten, geſchroeit.*

ĂDELPHĬDĒS, ūm. plur. f. Plin. H. Ἀδελφίδες. *Zuſters.* Een ſoort van Dadels die een ſmaak hebben zoo gelijk en overeenkomende met een andere ſoort, *Caryota* genaamd, dat zy dien naam in 't Grieks Zuſters beteekenende, verkregen hebben. *Sorores Caryotarum.*

ĂDEMPTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Ontneminge, beroovinge, verminderinge.*

Ademptio civitatis. Cic. *Ban, of ballingſchap uit de Stad; ontneminge van iemands burgerregt.*

ĂDEMPTŬS, ă, ŭm. Cic. *Ontnomen, vervoerd, weggebragt.*

Cui adempta eſt civitas. Cic. *Die van zijn burger-regt ontbloot, ontzet is; Die 't regt van burger niet meer geniet.*

*** Ademptus. Hor. *Weggeruk*, dat is, *gedood, dood, overleden.* Cui conditio mortis adempta. Virg. *Die de onſterfelijkheid verkregen heeft.*

ĂDĔŌ. *Zoo, zoo zeer.* Zie hier het beſte en frayſte gebruik van dit woord, en het heeft meer cierlijkheid als 't herhaalt word.

Vultu adeò modeſto, adeò venuſto (erat) ut nihil ſuprà. Ter. *Zy was zoo zedig, zoo ſchoon van wezen, dat men niets volmaakter zou konnen aanſchouwen.*

Adeòne hoſpes hujus urbis, ut &c. Cic. *Zijt gy in deze ſtad zoo vremd, dat enz.*

* * Adeò res rediit, ut &c. Ter. *De zaak is tot dezen ſtand, daar toe gekomen, dat enz.*

Nunc adeò. Ter. *Aangaande nu dezen tijd.*

Id adeò. Cic. *Dit aangaande.*

Id adeò meâ facilitate, quam aliâ ullâ meâ culpâ contigit. Cic. *En dat is immers zoo veel door mijn toegevendheid voorgevallen, als door eenige andere misſlag, die ik zonde hebben konnen begaan.*

* * Hunc intrà mœnia, atque adeò in Senatu videtis. Cic. *Dezen quant ziet gy nog binnen uwe muren, jazelfs nog in den Raad.*

Adeò ipſe non violavit, ut ſummam adhibuerit curam, ne &c. Cic. *Hy raakte haar niet alleen zelfs niet aan, maar droeg ook d'uiterſte zorg, dat niemand enz. Het was 'er zoo verre van daan dat hy haar wilde misthandelen,*

Digitized by Google

dat hy in tegendeel alle mogelijke vlijt aanwende, op dat niemand enz. Verre van haar te onteeren, te ſchenden, deed hy zijn uiterſte beſt, op dat niemand enz.

Adeò ſumma erat obſervatio in bello movendo. Cic. *Zoo groot was hunne uiterſte opmerkinge, of omzigtigheid in 't ondernemen van den oorlog. Zoo wel hadden zy hun bedagt voor dat zy den oorlog begonden, verklaarden.*

* * Nihil hoc moleſtum fuit, aut ſi adeò bidui aut tridui eſt hæc ſollicitudo. Ter. *Dit is hem niet laſtig geweeſt, of zoo 't hem verveelt heeft, is het op zijn argſte maar een eenzaamheid van twee of drie dagen geweeſt.*

ĂDĔO, īs, īvī, ĭtum, īrĕ. acc. Met of zonder præpoſitio ad. Ter. Cic. *Bygaan, toegaan, iemand gaan bezoeken, vinden, ontmoeten, naderen.*

Adire aliquem ſi quid velit. Cic. *Na iemand gaan om te vernemen, of hy iets van noden heeft, of van ons verzoekt.*

Adire aliquem per epiſtolam. Plaut. *Aan iemand ſchrijven; verſtand met hem houden, hem door brieven ſpreken.* Scripto. Tac. *Een geſchrift, verzoek ſchrift, of gedenkſchrift aan iemand behandigen, aanbieden.*

Adire aliqnem de re aliquâ. Ter. *Iemand over een zake gaan ſpreken, hem die bekendmaken, aandienen.*

De aliquâ controverſiâ judices adire. Cic. *Over eenig verſchil voor den regter gaan.* Ad arbitrum. Ter. *Tot een ſcheidsman gaan,* dat is, *Een ſcheidsman, of zegsman over een zaak verkiezen, een geding of geſchil door bemiddeling laten beſlegten, een zaak verblijven.*

Adire ad aliquem locum. Cic. *Na een plaats toegaan, treden.* Ad Rempublicam. Cic. *In de beſtieringe, of het bewind van den Staat treden, het beleid van Staatszaken aannemen.*

Adire diſcrimen, *of,* periculum Ter. Cic. *of,* Ad periculum. Cæſ. *Een gevaar aangaan. Zig in gevaar begeven, zig voor nood of ongeval bloot ſtellen, 't gevaar tarten.*

Inimicitias. Cic. *Viandſchappen aangaan, vianden maken, vianden op den hals halen.*

In aliquâ re periculum capitis adire. Cic. *In een zaak zig in gevaar van 't leven ſtellen. In iets lijfsgevaar loopen.*

Adire hereditatem alicujus. Cic. *Iemands erfeniſſe aanvaarden, zig dragen als zijn erfgenaam, bezit van zijn goederen als erfgenaam nemen.*

ĂDĔOR, īris, īrī. Paſſ. ab ADEO. Men gebruikt dit ‡ woord niet als in de derde perſonen.

In prœliis adeuntur illa pericula. Liv. *In veldſlagen gaat men die gevaren aan, ontbloot men zig voor zulke gevaren. In ſtrijden loopt men zulke gevaren.*

Prætor adiri hodie non poteſt. Cic. *Men kan heden by den Hoofdſchout of regter niet gaan, of hem genaken, men kan hem niet ſpreken, hy geeft van dag geen gehoor.*

* * Cenſuit Alinius ut libri Sibyllini adirentur. Tac. *Alſinius was van gevoelen, dat men tot de boeken der Sibyllen zoude gaan,* dat is, *dat men die raad zoude vragen.*

ĂDĔPS, ĭpis. m. &. f. Colum. Plin. H. *Smeer, vet.*

Adipes tenuare. Quintil. Minuere, *of,* detrahere. Plin. H. *Het ſmeer of vet doen verminderen, dun, of mager maken.*

* * Caſſii adipem non pertimeſcebam. Cic. *Ik ontzag de lijvigheid van Kaſſius,* dat is, *den vetten Kaſſius niet.*

ĂDĔPTIO, ōnis. f. Cic. *Verkrijginge, bezit, eigendomsverkrijging.*

ĂDĔPTUS, ă, ŭm. acc. part. Cic. Catul. Propert. *Die iets verkregen, verworven, of bekomen heeft, die iets bezit.*

Adeptus rerum. Tac. *Der zaken meeſter geworden zijnde, de opperſte magt bekomen hebbende.* Deze ſpreekwijze is te Poëtiſch.

Adeptus ſummos honores à populo. Cic. *Die de hoogſte bedieningen van 't volk verkregen heeft. Door 't volk met de grootſte eerampten verheerlijkt, door 't volk tot de eerſte waardigheden verheven.*

Adeptæ palmæ. Ovid. *Verkregee overwinningen; bekome Lauwieren,*

Senectutem ut adipiſcantur omnes optant, eandem accuſant adeptam. Cic. *De ganſche wereld wenſcht ouderdom te verkrijgen, en die verkregen hebbende, beſchuldigen zy de zelve.* Men leeſt in de beſte handſchriften *Adepti* gelijk *Aldus Minutius* aanmerkt.

ĂDĔQUITO, ās, āvī, ātum, ārĕ. Liv. *Te paard zitten, rijden, toerijden.*

Portæ adequitare. Plin. H. *Een poort te paard genaken, na een poort toe rijden.*

Noſtros adequitant hoſtes. Cæſ. *De viandlijke ruitery nadert ons volk.*

ĂDĔRRO, ās. ārĕ. Stat. *Rondom, of byzwerven.* Scopulis Delphines aderrant. *De dolfijnen zwerven om de roſſen.*

ĂDĔSDŬM. Ter. *Kom hier, nader.*

ĂDĔSPŎTUS, ă, ŭm. Cic. *Zonder Meeſter, of Heer.* Rumores adeſpoti. Cic. *Gerugten, die geen meeſter, of uitvinder hebben, nieuwe tijdingen waarvan men den brenger, of uitſtrooijer niet weet.*

Bona adeſpota. Apud Juriſc. *Goederen die geen Heer of eigenaar hebben, die verbeurd- verklaard zijn aan den Vorſt.*

Adeſſe. V. Adſum.

ĂDĔSŬRIO, īs, īvī, ădĕsŭrītŭrĕ. Plaut. *Honger hebben, groote graagheid, of trek tot eten hebben, uitgehongerd zijn.*

ĂDĔSŬS, ă, ŭm. Part. Paſſ. ab Adedo. Ovid. *Gegeten, opgegeten, verteerd, verdaan, geſleten.*

Scopulus adeſus aquis. Hor. Ovid. *Een rots door de baren verſleten, door 't water uitgehold.*

Adeſâ pecuniâ. Cic. *Zijn geld opgegeten, verteert, verquiſt, verſpilt hebbende.*

A D F

Adfabre. V. Affabre.

Adfinis. V. Affinis.

ĂDFĔRĔ. Virg. *Voor,* ădfŭtūrŭm ĕſſĕ. Cæſ. Virg. Liv. *Die ergens zal zijn, of wezen, of die zig t'eeniger tijd, of op zekere plaats zal bevinden.*

Utinam Rex ipſe adforet. Virg. *Och of de Koning hier zelf tegenwoordig was.*

Adfore ab aliquo loco. Virg. *Die van een plaats moet komen, of vertrekken, die ergens van daan zal komen, of gaan.*

ĂDFRĔMO, ĭs, ĕrĕ. dat. Val. Flac. *Tegen iemand, of iets* ** *morren, knorren, razen, kijven.*

ĂDFRĪCO. V. Affrico.

ĂDFRĪNGO, ĭs, frēgi, ăctŭm, frĭngĕrĕ. Adfringunt poſti- ** bus ungues. Stat. *Zy breken hun klaauwen, of boeven door 't kloppen aan de deur.*

Adfrio. V. Affrio.

A D G

ĂDGĔMO, ĭs, gĕmŭī, ĕrĕ. Dat. Uterque loquenti adgemit. Stat. *Zy ſpreken den anderen al zugtende, zy ſtreken malkander door zugten.*

Adgemere alicujus malis. Ovid. *Iemands ongevallen, ongelukken, of rampen helpen bezugten, beklagen, beweenen, betreuren.*

Adglomero. V. Agglomero.

Adglutino. V. Agglutino.

Adgrego. V. Aggrego.

ĂDGRĔDĬŎR, ĕrĭs, ădgrĕdī. *By, naby, of aankomen.* Otæ quà adgreditur mare. Plaut. *De Zee-kuſten, de ſtranden die de Zee beſpat, beſpoelt.*

ĂDGŬBERNO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Flor. *Stieren, regeren, beſtieren, beheerſchen, bewind hebben.*

Sit-

Digitized by Google

Sic adgubernante fortunâ, ut &c. *Het geval de zaken zoo beſtierende, dat enz.*

Per medias hoſtium naves utre ſuſpenſus iter pedibus adgubernabat. Flor. Front. *Door 't midden der viandlijke ſchepen, en op een lederen zak drijvende, beſtierde hy zig met de voeten. Zijn voeten ſtrekten hem tot een roer, toen hy op een ledere zak door de viandlijke vloot dreef.*

ADH

ĂDHĪBĪTO, ās, āvī, ātŭ. *Bywoonen.*

Adhæc. Cic. *Hier boven, daar by, daarenboven, voeg hier nog by, buiten dit alles.*

ĂDHÆRĔO, ēs, hæsī, hæsūm, ērĕ. Cic. Cæſ. *Aanhangen, zig ergens aan vaſt houden, blijven hangen, tegen iets aanhouden, aankleven.*

Adhærere lateri alicujus. Liv. *Aan iemands zijde hangen, Iemand verzellen, aan zijn zijde zijn.*

Lateri adhæret gravis dominus. Liv. *Een laſtig Heer hangt ons op zijde. Wy hebben gedurig een ongemakkelijken Heer op de zijde. Hy valt ons telkens zeer moeylijk, laſtig.*

Adhærere ad turrim. Cæſ. *Aan, of tegen een toren blijven hangen.* Als men van een pijl ſpreekt.

In me omnia tela conjurationis adhæſerunt. Cic. *Alle de ſchigten of zwarigheden van de t'zamenzweringe bleven op my hangen,* dat is, *Zijn op my geſtort, gevallen. Alle de vlokverwanten, of t'zaamgezworene hebben mijn ondergang beſloten gehad. Me* is hier ablativus.

ĂDHÆRESCO, ĭs, ĭdhæsī, ĭdhæsūm, ĭdhærĕſcĕrĕ. dat. *of,* acc. cum præp. In, *of,* ad. *of* abl. cum præp. In. Cic. Cato. *Ergens aan blijven hangen, vaſt houden, aankleven, ergens aan, of togen gehegt, gevoegd zijn.*

Adhæreſcere in aliquo loco. Cic. *In zekere plaats wonen, zig onthouden, verblijven.*

Ad diſciplinam aliquam tanquam ad ſaxum adhæreſcere. Cic. *Aan een leere, of gevoelen, gelijk als aan een klip, blijven hangen,* dat is, *onbedagtelijk aankleven; het zelve aannemen, gelijk iemand in een ſtorm een rots vaſt grijpt om op te klimmen. Het eerſte gevoelen dat hem voorkomt toevallen.*

ĂDHÆSĔ. adv. A. Gell. *Met motte, bezwaarlijk, liſtende, hakkelende, ſtamerende.* Dit is geen cierlijk woord om te gebruiken.

ĂDHÆSĬO, ōnis. f. Cic. *Aanhanging, vereeniging, aankleving.*

ĂDHÆSŬS. ūs. m. Lucret. V. Adhæſio.

ĂDHĂLO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Plin. H. *Toeademen, toeaaſſemen, beaaſſemen, ergens op blazen, of den adem laten gaan, met zijn adem bezwalken.*

ĂDHĂMO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Adhamare honores. Cic. ‡ *Eere najagen, na eerampten ſtaan, tragten.* Dit woord is getrokken uit een van de gebroke ſtukken van Cicero; het beduid eigentlijk *(met den hoek vangen)* maar 't word in den eigentlijken zin niet gebruikt, en in den oneigentlijken zin zelf moet men zig daar van niet bedienen.

ĂDHĪBĔO, ēs, ŭī, ĭtŭm, ĭdhībĕrĕ. Cic. *Bywoegen, aanvoegen, bydoen, geven, bybrengen, byſtellen, aanwenden.*

Ad panem aliquid adhibere. Cic. *Toeſpijs met brood eten. Toeſpijs met brood gebruiken, nutrigen.*

Deo, *of,* ad Deum cultum, honorem, preces, thus, odores adhibere. Cic. Hor. *God dienen, eeren, aanbidden, wierook, en reukwerken offeren.*

Adhibere animum, mentem, aures ad aliquid. Cic. *Zijn hart, zinnen, of ooren tot iets aanwenden.* dat is, *Iets zorgvuldig bedenken, overwegen, overleggen; iets met aandagt aanhooren.*

Nullam adhibere memoriam contumeliæ. Corn. Nep. *Alle voorleden ongelijk vergeten; geen hoon ons aangedaan gedenken.*

Aliquem adhibere arbitrum. Cic. *Iemand tot ſcheids- of zegsman nemen, gebruiken.*

Aliquid in eruditate adhibere. Celſ. *Iets nuttigen, gebruiken, of innemen tegen een quade maag, of als men met een vaauwe, of koude maag gequeld is.* Vinum ægrotis. Cic. *De zieken wijn geven.* Remedia vulneribus. Cic. *De wonden doen verbinden, genezen.*

Equo calcaria, aut frænos adhibere. Cic. *Het paard de ſporen geven, of met den toom inhouden; het paard aanporren, of inteugelen.* Omnes machinas alicui rei. Cic. ad res agendas, *of* in rebus agendis. Cic. *Alle werktuigen aanwenden, alle kragten inſpannen, alle vlijt en zorg aanwenden om zijn oogmerk in eenige zaken te bereiken.*

Adhibere curam. Cic. *Zorg, of vlijt aanwenden, zorg dragen.*

Adhibere cautionem, judicium. Cic. *Voorzigtigheid, en oordeel aanwenden,* dat is, *gebruiken.* Celeritatem, diligentiam in re aliquâ. Cic. *Naarſtigheid in iets gebruiken.*

* * Adhibere collegium Prætorum. Cic. *Den Raad der Schouten doen vergaderen; de vergaderde Schouten raad vragen.*

Adhibere ſibi aliquem in *of* ad conſilium. Cic. *Iemand raad vragen, of by hem te rade gaan.* Se in conſilium. Cic. *Zig zelf wel bedenken, iets by zig zelf wel overleggen.*

* * Adhibere crudelitatem, ſeveritatem in aliquem, *of* in aliquo. Cic. *Wreedheid, ſtrengheid tegen iemand plegen. Iemand met wreedheid, ſtrafheid, of geſtrengelijk handelen.*

* * Alicujus rei magnum delectum adhibere. Cic. *Iets met veel zorg verkiezen.*

Adhibere fidem in amicorum periculis. Cic. *Trouwheid in vrienden nood, of gevaar gebruiken. Zijn vrienden in hun gevaren, en ongevallen trouwelijk dienen, byſtaan, helpen.*

* * Arbiter adhibebit fidem. Plaut. *Deze ſcheidsman zal trouwheid gebruiken, zal trouw en opregt zijn, zal ter goeder trouwe handelen, uitſpraak doen.*

Inſanorum viſis fides non eſt adhibenda. Cic. *Men moet geen geloof geven aan de gezigten der dwazen.*

‡ Robertus Stephanus en Manucius lezen *non eſt habenda*; derhalven is het zekerder dat woord, en niet *adhibere fidem* in dezen zin te gebruiken.

* * Numerus iambicus adhibetur in fabulis. Cic. *Men gebruikt de vaarzen,* Jambici *genaamd, in de Toonneelſpelen.*

Permagni hominis eſt ſic ſe adhibere in tantâ poteſtate, ut &c. Cic. *Het is de eigenſchap van een groot perſoonadje in zoo grooten gezag hem zelven zoo te dragen, dat enz.*

* * Adhibitus eſt ei cœnæ Simonides. Quintil. *Simonides was op dat Gaſtmaal verzogt: was tot dat avondmaal genoodigd.*

Adhibere epulis aliquem. Virg. Conviſtibus. Tac *Iemand aan zijn tafel ontfangen, met zig laten eten.*

Ad partus abhibetur Juno. Cic. *Juno word in geval van Kinderbaren aangeroepen: Men bid Juno aan in den arbeid der Vrouwen.*

Adhibere medicum. Cic. *Een Geneesheer doen roepen, ontbieden, gebruiken: zig van een Arts bedienen.*

* * Motus adhibere Judici. Cic. *Bewegingen in een regter verwekken, een regter tot voor- of nadeelige gevoelens,* by voorbeeld, *van haat of medelijden enz. bewegen.*

Adhibere Deum teſtem. Cic. *God tot getuige roepen.* Teſtes, patronum. Cic. *Getuigen gebruiken, iemand verzoeken om getuigenis tot zijn voordeel te geven: Iemand als een voorſtander, of beſchermheer gebruiken.*

ĂDHĪNNĬO, īs, īvī, & ĭī, ītŭm, īrĕ. dat. Ovid. Plin. H. *Toeneijen, toehinnikken,* gelijk de paarden.

Ad illius hanc orationem adhinniit. Cic. *Hy ſloeg een getuid gelijk een moedig paard op 't hooren van deze zijne*

Digitized by Google

‡ *redenen.* Dit is een oneigentlijke taal van Cicero, waar in hy Piſo by een hengſt vergelijkt, hem beriſpende, dat hy zijn hartstogten op zekere tijd niet konde bedwingen, maar zijn vreugde door een geſchreeuw te kennen gaf, toen men hem wegens de vryheid ſprak.

ĂDHŎRRĔSCO, ĭs, *of* ădhŏrrĕo, ēs, ŭi, ĕrĕ. Ovid. *Schrikken, verſteld ſtaan, door vreeze bewogen zijn, door vreeze beven, verbaaſd zijn.*

ĂDHŎRTĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Aanporringe, aanmaninge, noopinge, opwekkinge, vermaninge.*

ĂDHŎRTĀTŎR, ōris. m. Liv. *Een aanporrer, aanmaner, noper, vermaner, aanmoediger, moedgever.*

ĂDHŎRTŎR, āris, ārĕ, ātŭs sŭm, ārī. acc. Cic. Catull. *Aanporren, vermanen, opwekken, aanmoedigen, nopen.*

Locus ad bellum faciendum adhortatur. Cic. *De plaats port, of moedigt ons tot den oorlog, verpligt ons tot het ondernemen van den oorlog.*

Videris facere præterquam res adhortetur tua. Ter. *Gy ſchijnt my te veel te doen buiten uwe gelegentheid van zaken: uwe huiſelijke zaken vereiſchen niet, dat gy zoo veel moeite, of arbeid doet.*

ĂDHŪC. *Een* adverbium temporis *(van tijd.)* Nog, tot nog, tot nu toe, tot huiden toe.

Conveniunt adhuc utriuſque verba. Ter. *Hun woorden komen tot nog toe wel overeen, zy ſpreken beide nog uit eenen mond.*

Ut adhuc locorum feci, faciam ſedulò. Plaut. *Gelijk ik overal tot nog toe gedaan hebbe, zal ik met zorge volharden te doen.* Deze maniere van ſpreken word niet veel gebruikt.

ADI

ĂDJĂCĔO, ēs, ĕrĕ. Dat. Liv. *Byleggen, nabygelegen zijn, aangrenzen, by een, of nevens leggen.*

ĂDJĀNTŬM, i. Plin. H. *Een kruid genoemd* Capillus ‡ Veneris *(Venus hair) of vrouwen hair, ſteenruit.* Men noemt het Ἀδίαντον in 't Grieks, om dat de bladeren in water geſtoken niet nat worden.

ĂDJECTĬO, ōnis. f. Cic. *Byweegſel, bywerp, toewerp. Aanwas, aangroeijing, vermeerdering.*

Adjectio. Vitr. *Toewerp,* als men ſpreekt van vele pilaren, waar van d'eene vervolgens dikker als d'andere is.

* * Adjectio. Vitriv. *De dikte, of uitbreidinge van 't midden eener pilaar, of zuil.* Een konſtwoord in de bouwkunde; dit is om de geſtalte na te bootſen, van 't lichaam, 't welk dikker is omtrent de buik, als by 't hoofd, of de voeten.

Sic adjectio quæ adjicitur in mediis columnis mollis & conveniens efficitur. Vitruv. *Dus word de dikte in 't midden der pilaren net, en gevoegelijk gemaakt.*

* * Adjectionibus mala quædam curantur. *Daar zijn qualen, die men geneeſt met den buik te vullen, met veel eten.*

ĂDJECTĬTĬŬS. *Dat men op den hoop toewerpt.*

ǂ ĂDJECTĪVŬS, ă, ŭm. *Bygevoegd,* dit is een woord door de (ſpraakkundigen) uitgevonden.

ĂDJĔCTŬS, ă, ŭm. part. Plin. H. Quintil. *Bygevoegd, bygeworpen.*

ĂDJĔCTŬS, ūs. m. Vitruv. *Bywerpſel, byvoegſel.* Lucretius gebruikt dit woord in ablativo om daar mede te kennen te geven Appulſu, *door zijn aankomſte, door zijn nadering.*

* * Adjectus cuneorum. Vitruv. *Aanvoeringe van mijnen, ondermijninge.*

ĂDJĪGO, ĭs, ēgī, ăctŭm, ădjĭgĕrĕ. acc. Cæſ. Plin. H. *Aan- of inſlaan, aanduwen, induwen, indrijven, met kragt drukken, nederduwen, ter neder ſlaan,* by voorbeeld een ſpijker, wegge, ſtaak enz.

* * Adigere aliquem ad inſaniam. Ter. *Iemand tot uitzinnigheid brengen. Iemand gek, of dol doen worden.*

Telum aliquò adigere. Cæſ. *Een pijl, of ſchigt na een plaats werpen, ſchieten.*

Adigere aliquem ad juſjurandum. Cæſ. *Iemand tot een eed dwingen, verpligten: dwingen om een eed te doen.* Jurejurando adigere. Liv. *Iemand door een eed verbinden, bewegen, om tot iets te treden.* Sacramento milites. Liv. *Krijgsknegten aannemen, werven.* Men heeft ‡ deze maniere van ſpreken in 't Latijn behouden, om daar door de werving van volk te kennen te geven, hoewel men thans de krijgsknegten den eed niet afneemt, gelijk de Romeinen.

Provinciam omnem in ſua & Pompei verba adigebat. Cæſ. *Hy dwong het heele Wingeweſt te zweren, dat zy hem, en Pompejus getrouw zouden zijn. Hy heeft het geheele land zoo in zijn naam, als in die van Pompejus den eed doen aflegen.*

Dum naves adiguntur. Tac. *Terwijl de ſchepen in zee gebragt worden, terwijl men die in 't water brengt.*

** Adigat me fulmine ad umbras. Virg. *Dat hy my met den blixem na den afgrond zende.*

ĂDJĬCĬĂLIS, ĭs. m. f. lĕ, ĭs. n. Adjicialis cœna. Plin. H. Adjiciales epulæ. Varr. *Een heerlijk onthaal, of gaſtmaal, dat de Romeinen aanregteden op het maken van hunne* Pontifices, *of hoge Prieſteren, of op eenige buitenſ gewone vreugde-tijden.* Macrobius zegt dat men dezelve aldus genaamt heeft ter zake, dat 'er zeer vele onnoodige geregten opgediſcht wierden.

ĂDJĬCĬO, ĭs, jēcī, jĕctŭm, ădjĭcĕrĕ. acc. Cæſ. *Na toewerpen, werpen, ſlingeren, ſchieten,* by voorbeeld een pijl, ſchigt, of eenig ander tuig.

* * Ex collibus telum in litus adjici poterat. Cæſ. *Men kon van de heuvelen een ſchigt op het ſtrand, of den oever werpen. Men kon de laagte met pijlen beſtelligen, beſchermen, beſchieten.*

Adjicere aliquid alicui rei, *of* ad rem aliquam. Cic. Liv. *Iets by, of toewerpen. Ergens iets byvoegen, toedoen, iets by den anderen voegen.*

Adjicere ad fundi pretium. Varr. *Landgoederen in prijs doen ſtijgeren; dierder maken.*

* * Ad belli laudem doctrinæ gloriam adjicere. Cic. *By den lof van oorlogsdaden den eernaam van groote geleerdheid voegen, hebben; de eere van wetenſchappen by zijne heldendeugden voegen: zeer geleerd, en te gelijk dapper zijn.*

* * Animum alicui rei, *of* ad aliquam rem adjicere. Ter. *Zig met luſt tot iets begeven, zig aan iets overgeven.*

Animum ad virginem adjecit. Ter. *Hy heeft zijn hart op het meisje, geſtelt.*

Adjicere animum hereditati, *of* ad hereditatem. Cic. *Het oog werpen, of hebben op een erfenisſe.*

In aliquem locum imprudentiam oculorum adjicere. Cic. *De oogen onbedagtelijk, of zonder daar op te denken op een plaats werpen.*

ĂDĪMO, ēmī, ēmptŭm, ĕrĕ. Aliquid alicui. Cic. Ter. *Iemand iets ont- of afnemen, benemen, ontrooven, ontrukken.*

Vocem alicui adimere. Plin. H. *Iemand de ſtem benemen, of doen verliezen.*

* * Aditum liitoris Syracuſanis ademerunt. Cic. *Zy hebben die van Syrakuſe de weg na 't ſtrand afgeſneden, zy hebben hun belet in de haven te keeren.*

Adimere facultatem alicui. Cæſ. Poteſtatem. Cic. *Iemand de vryheid, de magt benemen van &c.* Metum. Cic. *De vreeze benemen, bannen.* Somnum. Cic. *Den ſlaap benemen, of beletten te ſlapen.*

* * Hanc, niſi mors, mihi adimet nemo. Ter. *Niemand zal my haar benemen... Niemand zal my van haar ſcheiden als de dood: ik zal de zelve ten ſpijt van de ganſche wereld beminnen tot de dood.*

ĂDĪMPLĔO, ēs, ēvī, ētŭm, ĕrĕ. Oculorum vicem adimplere. Plin. H. *Vervullen. 't Gebrek, of plaats van de oogen vervullen, waarnemen, de pligt van oogen doen,*

in

in plaats van oogen dienen. Men vind dit woord niet als op deze plaats van Plinius: ſommige zeggen, dat 'et ſtaat *Implore.*

ĂDINDO, is, dĕdi. acc. Cato. *Inſteken, inbrengen, indrijven, indrukken, inperſen, indoen.*

‡ ĂDINSTĂR. V. Inſtar. Dit is geen zuiver Latijnſch woord; egter gebruikt het Apuleius nu en dan.

ĂDĪNVĔNTŪS, ă, ūm. *Uitgevonden, verdigt, verzonnen, verzierd.* Res animo adinventa. Cic. *Een verzonne, verdigte, of verzierde zaak: een verdigtſel.*

Huic voluprati adinventum eſt odium. Plaut. *Men heeft een middel gevonden om een afkeer van deze welluſt te verwekken. Men heeft iets uitgevonden om hem deze welluſt te doen haten.*

ĂDĪPĂLIS, is. m. & f. lĕ, is. Dit is geen Latijn. De beſte drukken lezen, Adipatum in Cicero. 't Is waar, dat Eraſinus zegt, dat hy in zekere plaatſen by Schrijvers Adipale gelezen heeft, maar gelijk hy die niet aanwijſt, zoo gelooft men hem niet op zijn bloot zeggen.

ĂDĪPĂTŪS, ă, ūm. Cic. *Vet, met vet doorregen, doorſpekt.*

ĂDĪPĂTA, ōrūm. n. plur. Juv. *Vette, met vet doorregen, doorſpekte koſt.*

* * Optimum quoddam & tanquam adipatum dictionis genus. Cic. *Een grove, zware maniere van ſpreken, (en indien ik zoo ſpreken mag) vet, en walgelijk.* Nonius leeſt Adipatæ.

ĂDĪPĪSCOR, ĕrĭs, *of* ĕrĕ, ădĕptŭs ſum, ădĭpiſci. acc. Plaut. Cic. *Krijgen, verkrijgen, bekomen, erlangen, verwerven.*

Adipiſci honores. Cic. *Eere verkrijgen,* dat is, *tot eere, en ampten komen, geraken, bedieningen verkrijgen.* Gloriam, decus. Plaut. *Eere behalen, inleggen, agtinge bekomen.*

Anne ego adipiſcar, quod jus publicum eſt. Ter. *Zal ik niet verwerven,* dat is, *zal men my niet toeſtaan dat gene, 't welk een openbare keur, of algemeen regt is?*

De eâdem causâ bis judicium adipiſci. Ter. *Twee vonniſſen, of gewijſdens over eene zaak krijgen.*

Non ætate, verum ingenio adipiſcitur ſapientia. Plaut. *De wijsheid word niet door den ouderdom, maar door 't verſtand verkregen. Men bekomt de wijsheid niet door hooge ‡ jaren, maar door oeffening van 't verſtand.* Men moet dit woord niet in Paſſivo gebruiken, al doet het Plautus.

* * Adipiſci aliquem. Plaut. *Iemand krijgen, inhalen, agterhalen, bereiken, in 't gaan, of loopen op de zijde komen.*

ĂDĪTĭCŭLŪS, i. m. *Een kleine ingang, kleine naauwe ‡ doortogt.* Dit woord ſtaat alleen in Feſtus.

ĂDĪTĬO, ōnis. f. Quid tibi hunc aditio eſt? Plaut. *Toegang, bezoek. Wat reden, wat zaken bewegen u om hem te ‡ bezoeken? waarom gaat gy hem vinden?* Plautus ſtelt hier d'accuſativus by *aditio,* dat het verbum *adire* zelfs regeert: op dezelve wijze zegt Cicero Domum reverſio *en* Cæſar domum reditio. *Wederkomſt tot zijn huis.*

* * Aditio hereditatis. Ulp. *Verkrijging, aanwaarding, bezitneming van een erfeniſſe. Gedraging als erfgenaam.*

ĂDĪTO, ās, āvi, ātum, ārĕ. frequent. ab adeo. Plaut. *Dikwils, of menigmaal na toe gaan, of iemand bezoeken.*

ĂDĪTŪS, a, um. part. *Daar men by-, of na toegegaan heeft.*

ĂDĪTŪS, ūs. m. Cic. *Toegang, weg, aankomſte, doortogt, pad.*

Aditus portûs. Cæſ. Cic. *De ingang, de mond, d'aankomſte, opening van een haven.*

Aditus fluminis. Front. *De ondiepte, of waadbare plaats van een rivier.*

Alicui aditum ad cœlum dare. Cic. *Iemand toegang tot den hemel geven,* dat is, *den weg voor iemand ten hemel banen.*

* * Huic ego tantummodò aditum ad tui cognitionem patefacio. Cic. *Ik geve hem alleen toegang, openinge, of gelegentheid om u te kennen. Ik doe niet anders als hem by u binnen geleiden, brengen.*

Habere aditum in urbem, in curiam. Cic. *Toegang tot een ſtad, of geregtshof hebben, daar ontfangen worden.*

Difficilis ad illum eſt aditus. Cic. *Tot hem is moeijelijke toegang.* Dat is. *Men kan hem niet ligtelijk ſpreken; men kan hem niet wel genaken, men komt niet gemakkelijk by hem.*

Hæc oppida pedibus aditum non habent. Cæſ. *Men kan die ſteden te voet niet genaken, naderen: voetgangers konnen in die ſteden niet komen.*

Duo ſunt aditus in Ciliciam ex Syria. Cic. *Daar zijn twee wegen om van Syriën in Cilicië te trekken. Men kan uit Syriën op twee plaatſen in Cilicië komen.*

* * Aditus ad aliquid faciendum. Cic. *Middel, hulpmiddel, manier, aanvang, voorſlag om iets te doen.*

Sola viri molles aditus & tempora noras. Virg. *Gy alleen wiſt zekere gemakkelijke luimen en tijden om hem te ſpreken. Gy wiſt alleen den voordeeligen tijd om gehoor by hem te hebben, verkrijgen.*

ĂDJŪDĪCO, ās, āvi, ātum, ārĕ. Aliquid alicui. Cic. *Iemand iets toewijzen, of den eigendom door vonniſſe geven. Verklaren, dat iemand iets met regt toebehoort.*

* * Cauſam alicui adjudicare. Cic. *Een zake, of geding ten voordeele van iemand uitwijzen. Hem de zaak doen winnen.*

* * Aliquid ſibi armis adjudicare. Hor. *Zig iets met de wapenen toewijzen,* dat is, *zig door de wapenen meeſter van iets maken.*

Aliquem alteri in ſervitutem adjudicare. Cic. *Iemand by vonniſſe een ſlaaf van een ander verklaren. Iemand door een gewijſde veroordeelen om een ander te dienen.*

Oſtreis hujus regionis optimum ſaporem adjudicavit. Plin. H. *Hy oordeelde, dat de oeſters van dit geweſt de beſte van ſmaak waren; dat die alle andere in ſmakelijkheid, en lekkerny te boven gingen.*

ĂDJŪGĀTŪS, ă, ūm. *Gebonden, gekoppeld, vaſtgemaakt.* Vitis adjugata. Plin. H. *Een wijnſtok die aan latten gebonden is. Een wijngaard.*

ĂDJŪGO, ās, āvi, ātum, ārĕ. Vites. Colum. Plin. H. *Binden, koppelen; de wijnſtok aanbinden, te zamen voegen, een wijngaard maken.*

ĂDJŪMĔNTŪM, i. n. Cic. *Hulp, onder- of byſtand, onderſteuning, behulp.*

* * Adjumentum ad pulchritudinem. Ter. *Behulp tot ſchoonheid. Cieraad; kleederen, koſtelijkheid, om de ſchoonheid te vermeerderen.* Ad victoriam. Cic. *Een hulpmiddel, of middel om de overwinninge te bekomen.*

Adjumenta per homines eloquentiſſimos Reipublicæ importata. Cic. *Goede dienſten, die de welſprekendſte luiden den gemeenen Staat gedaan hebben.*

Adjumento eſſe alicui in aliquâ re. Cic. *Iemand in een zaak helpen, behulpzaam, nut, of voordeelig zijn.*

Habere à naturâ adjumenta rerum gerendarum. Cic. *De natuur te baat hebben om zaken uit te voeren: voorzien zijn van natuurlijke gaven, en voordeelen om zaken tot een gewenſcht einde te brengen.*

ĂDJŪNCTĬO, ōnis. f. Cic. *Byvoeging, vermeerdering.*

* * Adjunctio animi. Cic. *Vereeniging van gemoederen, gelijkmatigheid, overeenkomſt van aart, genegentheden, of neigingen.*

* * Adjunctio. Cic. *Byvoegſel, gevolg, noodzakelijkheid van een onderſtellinge.*

ĂDJŪNCTŌR, ōris. m. Cic. *Byvoeger, 't zamenvoeger.* Galliæ adjunctor. Cic. *Die Gaulen by 't Roomſch gebied gevoegt, of met het zelve door zyne overwinningen vereenigt heeft.*

ĂDJŪNCTŪS, ă, ūm. part. ab adjungo. Dat. Cic. *Bygevoegd, aangebonden, aangehegt, vaſtgemaakt, nabygelegen.*

Digitized by Google

ADJŪNGO, ĭs, jūnctūm, ādjūngĕrĕ. Aliquid alteri, *of* ad alterum. Cic. *Byvoegen. Iets aan een ander ding voegen, vereenigen, bydoen, aanhegten, toevoegen.*

Accessionem adjungere ædibus. Cic. *Een gebouw vergrooten, een huis uitbreiden: nieuwe vertrekken aan maken.*

* * Si te mea erga te studia parùm mihi adjunxerint. Cic. *Indien de genegentheid, die ik altijd voor u hebbe gehad, u maar weinig aan my verpligt, of verbonden heeft, of u geen vriend van my hebben konnen maken.*

Sibi *of* alteri aliquem ad amicitiam adjungere. Cic. *Met iemand vriendschap aangaan, maken; iemand een vriend verwekken, bezorgen.*

Hominum animos ad suos usus adjungere. Cic. *De gemoederen der menschen tot zijn belang byvoegen, overhalen; tot, of op onze zijde trekken.*

Aliquem, *of* alicujus benevolentiam beneficiis adjungere nobis. Ter. Ad nostram necessitudinem. *Iemand door weldaden winnen, tot ons belang voegen, bewegen, den zelven doen treden aan onze zijde door weldaden.*

Adjungere se ad alicujus causam, *of* ad rationes alicujus. Cic. *Zig aan iemands zijde, of belang voegen. Zig aan iemands zijde begeven.*

Fidem alicui rei adjungere. Cic. *Geloof aan iets geven, slaan, iets gelooven.*

Imperio populi Romani Ciliciam adjunxit. Cic. *Hy heeft Cilicië by 't Roomsche gebied gevoegt; hy heeft Cilicië onder de Roomsche heerschappy gebragt.*

* * Se *of* animum adjungere ad aliqnid. Ter. Cic. *Zijn zinnen ergens op stellen, zig tot iets t'eenmaal zetten, stellen, begeven.*

Isocrates verbis solutis numeros adjunxit. Cic. *Isokrates heeft aan zijn ongebonden woorden een soort van een zangmate, of stemvalling gegeven.*

Imperium, quod amicitiâ adjungitur. Ter. *Een gebied, dat met vriendschap verkregen word; een heerschappy, die men door liefde en vrede bekomt.*

ADJŪRĀMĔNTŪM, ī. n. &c.

ADJŪRĀTĬO, ōnis. f. *Bezweringe, verzoek, ernstig gesmeek.* Deze twee woorden, die egter van eenige Schrijvers gebruikt worden, zijn geen Latijn.

‡ Adjuratio magica. *Een toovenaars bezweringe.* Dit woord word in goede Schrijvers niet gevonden, de Kerkelijke Schrijvers zeggen Adjuratio divini nominis. [*Bezwering de s Goddelijken naams*] om daar door te beteekenen Exorcismus. *Geest- of Duivels-bezweringe.*

ADJŪRGĬŪM, ĭi. n. Plaut. *Twist, oneenigheid, kyvaadje.*

‡ Vele gelooven met reden dat deze plaats van Plautus vervalscht is.

ADJŪRGO, ās, ārĕ. acc. Plaut. *Bekyven, berispen, bestraffen, over den hekel halen, doorstrijken.*

ADJŪRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Zweren, bezweren, met eede betuigen.*

* * Per Deos omnes tibi adjuro. Ter. *Ik bidde u, ik bezwere u by alle de Goden.*

* * Adjurare. Liv. *Iemand dwingen om een eed te doen.*

ADJŪTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Ter. *Helpen, bystaan, bystand, of onderstand doen.*

His onera adjuta. Ter. *Ontlast hen van hun last, helpt hen hun last dragen.* Terentius gebruikt deze wijze van spreken, in plaats van te zeggen, Hos onera portantes adjuta.

* * Adjutare funera alicujus. Ter. *Iemand helpen begraven. Zig by iemands lykdienst, of begraffenis bevinden, daar by, of tegenwoordig zijn.*

‡ Adjutamur. Lucret. *Wy worden geholpen.* Daar is niemand als deze Poët, die dit verbum *adjutor* in passivo gebruikt heeft. Eenige geringe Latijnsche Schrijvers hebben 'er een verbum deponens van gemaakt, maar men moet hen niet navolgen.

ADJŪTŌR, ōris. m. Ter. Cic. Hor. *Een helper, voorstander, beschermer, schutsheer, verdediger, die ons met raad en daad bystaat.*

* * Adjutor alicujus ad iracnndiam. Cic. Iracundiæ. Ter. *Die een ander tot gramschap verwekt; die iemands toorn gaande maakt, of houd. Een quaad-stoker, stokebrand, twistmaker.*

Adjutor alicujus in aliquâ re. Ter. Cic. *Of* Ad aliquam rem. Cic. *Die iemand in iets helpt, bystaat, die iemand in een zaak goede dienst doet, of goeden uitkomst doet erlangen.*

Adjutor his contra patriam inventus est nemo. Cic. *Men heeft niemand konnen vinden, die hen tegen den dienst van hun vaderland heeft willen bystpringen, helpen, bystaan.*

ADJŪTŌRĬŪM, ĭi. n. Sen. Ph. *Hulp, bystand, onderstand.*

* * Adjutoria senectutis. Colum. *Behulpselen, troostmiddelen van den ouderdom.*

ADJŪTRIX, īcis. f. Cic. *Een helpster, beschermster, verdedigster, voorspreekster, een vrouwe die ons helpt, of begunstigt.*

* * Assentatio scelerum adjutrix. Cic. *De pluimstrijkery is een helpster, voortstuwster, of aanzetster van schelmstukken.*

Matres filiis in peccato adjutrices solent esse. Ter. *De moeders zijn gewoon hare dogters voor te spreken, de hand boven 't hoofd te houden als zy misslagen begaan: zy verschoonen gewonelijk harer dogters feilen.*

ADJŪTŪS, ă, ūm. Cic. *Geholpen, bygestaan, beschermd, verdedigd, onderstcund.*

ADJŪTŪS, ūs. m. *Hulp.* Dit is geen woord, dat men mag gebruiken.

ADJŪVO, ās, jūvī, jūtūm, ādjūvārĕ. acc. Cic. *Helpen, te hulp komen, bystpringen, vertroosten, bystaan, onderstcunen.*

Adjuvare aliquem in re aliquâ. Ter. Cic. *Een persoon in iets begunstigen, bystaan, helpen, onderstcunen om zijn ondernemingc uit te voeren.*

* * Judicium Neronis nihil te adjuvat. Cic. *Het oordeel van Nero helpt, of baat u niets, doet u geen voordeel.*

Haud multùm heredem adjuvant. Ter. *Zy doen den erfgenaam geen grooten dienst, ze helpen den erfgenaam niet.*

* * Insaniam & errorem alicujus adjuvare, Plaut. Cic. *Iemands ontzinnigheid, of dwalingen onderhouden, voortof aanzetten.*

Litteris ad colendam virtutem adjuvamur. Cic. *Door de geleerdheid worden we geholpen, of aangezet om de deugd te oefenen. De geleerdheid is een groot hulpmiddel om de deugd te betragten.*

Adjuvare injuriam. Cic. *Ongelyk, of onregt onderstcunen, verdedigen, voorspreken, voorstaan, staande houden.*

Hæc concoctionem minùs adjuvant. Plin. H. *Deze dingen helpen den maag de spijze niet verteken. Deze dingen doen den maag niet teren.*

Adjuvabat etiam eorum consilium quod &c. seq. indicat. Cic. *Haar raad hielp des te beter, wierd des te beter aangenomen, gevolgt, om dat &c. Dat sterkte, of bekragtigde haar raadgevinge, dat &c.*

Adlabor. V. Allabor.

ADLĂBŌRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. dat. Cic. Hor. *Zwaar arbeiden, zig moede werken, veel moeite nemen.* Sommige schrijven Allaboro.

Adlatro. V. Allatro.

Adlino. V. Allino.

Adlecti. V. Allecti.

Adlego. V. Allego.

ADM

ADMĀNDO, ās, āre, Plaut. *Gebieden, bevelen, belasten,* † *aanbevelen, laten weten.* In de beste drukken leest men *mandare*, en dat is wel het beste.

ADMĀTŪRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Cæs. *Rijp doen worden, rijp maken, verhaasten, bevorderen.* Men vind dit woord niet als in den oneigentlijken zin.

Horum

Digitized by Google

Horum deceſſu admaturari defectionem exiſtimabat. Cæſ. *Hy geloofde dat d'afval van 't volk door hun vertrek verhaaſt wierd.*

ĀDMĒTĬŌR, īris, *of* ītĕ, admēnsŭs sŭm, admētīrī. acc. Cato. Cic. *meten, toe- of op- meten.*

Frumentum militibus admetiri. Liv. *Den krijgsknegten het koren toemeten, uitdeelen.*

ĀDMĪNĬCŬLĀTŎR, ōris. m. Eo adminiculatore uſus eſt Cicero in ſtudiis literarum. A. Gell. *Een helper. Cicero heeft hem als een helper gebruikt in zijn geleerdheids oeffeningen. Hy heeft Cicero in zijn boekoeffeningen behulpzaam geweeſt.* Dit is een ongewoon woord.

ĀDMĪNĬCŬLĀTŬS, ă, ŭm. part. Plin. H. *Geholpen, onderſchraagd, onderſtut, ondersteund.*

Adminiculatior memoria. A Gell. *Zeer ſterke, groote geſtheugeniſſe.* Men moet deze ſpreekwijze niet ligt gebruiken.

ĀDMĪNĬCŬLO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Colum. *Met ſtaken, en ſtutten onderſchragen, onderſtutten.* Van een wijnſtok geſproken.

ĀDMĪNĬCŬLŎR, āris, *of* ārĕ, ātŭs sŭm, ārī. Depon. Cic. *Een wijnſtok onderſchragen, onderſtutten.*

ĀDMĪNĬCŬLŬM, i. n. Quint. Curt. *Hulp, behulp, ſtut, ſteunſel.*

Adminiculum vitis. Cic. *Steunſel, ſtut van een wijnſtok.*

* * Adminiculum. Varr. Cic. *Hulp, onderſtand, byſtand, ſteunſel, ſtut.*

ĀDMĪNĪSTĔR, trī. m. Cic. *Een huisgenoot, of dienaar, die iemand dient,* vulgo *een bediende.*

Victûs quotidiani adminiſter. Cic. *Een knegt, die alle dagen ſpijze bereid, een kok.*

* * Adminiſter alicujus. Cic. *Een zaakuitvoerder, gezant, die iemands zaken waarneemt, of uitvoert.*

Adminiſter libidinis, audaciæ alicujus. Cic. *Een ophitzer van iemand tot wellusten, en roekeloosheid: een ophitzer, ſtoker, aanzetter tot wellust, en onbeſchaamdheid.*

ĀDMĪNĪSTRĀ, æ. f. Cic. *Een dienareſſe, dienſtmaagd, of meid, een vrouw die iemand helpt, die men tot dienſt gebruikt.*

* * Adminiſtra & cōmes virtutis ars. Cic. *De konſt, of wetenſchap is een dienareſſe, en medgezellinne van de deugd.* Dat is, *dient ons om de deugd te bekomen, en die te behouden.*

ĀDMĪNĪSTRĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Bedieninge, regeringe, beſtieringe, bewind,* van een zaak, of ſtaat.

* * Exitus adminiſtrationeſque portûs impedire. Cæſ. *Den uitgang, en andere dienſten, of voordeelen van een haven beletten.*

* * Adminiſtratio libera. Ulp. *Een vry bewind, beſtiering, of regeringe; volle-magt, zoodanige als men geeft aan een zaakuitvoerder, of taalman.*

* * Adminiſtratio aquæ. Vitruv. *Verdeelinge, uitdeelinge van water: bewind, beſtier over 't water.*

Telarum organica adminiſtratio. Vitruv. *De konſtige maniere om linnen te weven.*

ĀDMĪNĪSTRĀTĪVŬS, ă, ŭm. Ars adminiſtrativa. Quintil. *Oeffenig, werkdadig. Een werkdadige, werkzame, oeffenende, dienſtige konſt, of wetenſchap tot 's levens beſtiering, beleid.*

ĀDMĪNĪSTRĀTŎR, ōris. m. Cic. *Een dienaar, zaakuitvoerder, volmagtigde, bewindhebber.*

Adminiſtrator belli gerendi. Cic. *Het opperhoofd, de beſtierder, aanlegger van een oorlogs-onderneminge, die 't oorlogs-bewind, beſtier, of beleid heeft.*

ĀDMĪNĪSTRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Cic. Cæſ. *Bedienen, beſtieren, regeren, zorg dragen over iets, beſtellen, beleggen, bewindhebben.*

Per eos homines judicia adminiſtrantur. Cic. *Door die menſchen word het gerigt geoeffent: door die word regt gepleegt.*

Adminiſtrare mundum, Rempublicam, rem familiarem. Cic. *De wereld, den Staat, zijn goedren regeren, beſtieren.*

* * Adminiſtrare pocula Jovi. Cic. *Jupiter den beker voordienen,* dat is, *Jupiter te drinken geven; voor Jupiter ſchenken.*

* * Lautè munus tuum adminiſtrasti. Ter. *Gy hebt uw dingen wel waargenomen, gy hebt u in uw poſt wel gequeten.* Terentius gebruikt deze maniere van ſpreken, om een menſch van een friſſe maag te verbeelden, als hy aan een goede tafel wakker geſchaft heeft.

ĀDMĪRĀBĬLĬS, is. m. f. lĕ, is. n. Cic. *Wonderlijk, verwonderlijk, wonder, wonderbaar, verwonderenswaardig, verbazend.*

Admirabilis in dicendo. Cic. *Een man die wonderlijk welſprekend is.*

ĀDMĪRĀBĬLĬTĀS, ātis. f. Cic. *Wonder, verwonderlijkheid. Wonderlijke ſchoonheid, of deftigheid, die wonder, en verbaasdheid verwekt.*

ĀDMĪRĀBĬLĬTĔR. adv. Cic. *Wonderlijk, verwonderlijk, wonderenswaardiglijk, treffelijk.*

Admirabilitèr aliquem accipere. Cic. *Iemand wonder wel,* dat is, *deftiglijk onthalen.*

ĀDMĪRĀNDŬS, ă, ŭm. Cic. Virg. *Wonderlijk, verwonderlijk, wonderwaardig, verbazend.*

ĀDMĪRĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Verwonderinge, verbaasdheid.*

Eum cepit admiratio. Liv. *Hy wierd met verwondering bevangen,* dat is, *hy wierd verwondert, ontſtelt.*

Hæc ſunt quæ admirationes efficiunt in bonis oratoribus. Cic. *Deze zijn de zaken, die de luiden over goede redenaars doet verwonderd ſtaan: die men in groote redenvoerders prijſt, en verheft.*

Habere, obtinere admirationem. Cic. *Met verwonderinge aangemerkt worden, de luiden over zig verwonderd doen ſtaan.*

Hoc mihi movet maximam admirationem. Cic. *Dit verwekt zeer groote verwonderinge in my. Dit komt my zeer vremd voor.*

In admiratione eſſe. Plin. H. *In verwondering, of verwonderlijk zijn, met verwondering aangezien worden.*

ĀDMĪRĀTŎR, ōris. m. Vell. Paterc. Sen. Ph. *Een verwonderaar, die zig verwondert, die verwonderd is.*

Admirator nimius antiquitatis. Quintil. *Een al te groot liefhebber van oudheden: een bygeloovig oudheids minnaar.*

ĀDMĪRŎR, āris & ārĕ, ātŭs sŭm, ārī. acc. Ter. Cic. *Zig verwonderen, zig ergens over verwonderen, iets met verwondering aanmerken, verbaasd ſtaan, verſteld zijn.*

In hoc maximè admirabar eum, quod, ſeq. indic. aut ſubj. Ter. *Over hem was ik hier in ten hoogſten verwondert, dat &c. Daar in verwonderde ik my meeſt over hem. Hy ſcheen my daar zeer wonderlijk in dat, &c.*

Hoc in vobis admirabar, quod &c. ſeq. indic. aut ſubj. Ter. *Over u was ik hier in verwondert, dat &c. In die zaak verwonderde ik my over u, dat &c.*

Admirari aliquem ex oré alterius. Cic. *Op een anders zeggen zig over iemand verwonderen.*

De Dionyſio admiror, qui &c. Cic. *Ik ben verwonderd over Dionyſius, die &c.*

‡ Admirari. *Verwondert worden.* Men vind maar een voorbeeld van dit verbum in paſſivo bygebragt door Priſcianus, dien men niet moet na volgen.

ĀDMĪSCĔO, ēs, īscŭī, īstŭm, ādmīscērĕ. Aliquid alicui. Cic. Aliquid cum aliquo. dat. Colum. Plin. H. *Bymengen, mengen. Iets by den ander mengen, te zamen gieten.*

* * Admiſcere ſe alicui negotio. Ter. *Zig in eenige zake mengen, ſteken, dringen, wikkelen: zig eenige zaken aantrekken.*

Ne te admiſce, nemo te accuſat. Ter. *Trek u die zaak niet aan, niemand beſchuldigt u. Zijt gy niet ongerust, niemand betigt u.*

ĀDMĪSSĀRĬUS, *of* admiſſarius equus. Varr. *Een hengst, gehouden om merryen te dekken, beſpringen.*

* * Admiſſarius. Cic. *Een groote hoerejager, of ligtmis,*

een

Digitized by Google

een geilen bok, een menſch aan alle uuligheid overgegeven, men zou konnen zeggen, een Stads-hul.

ĀDMISSĬO, ōnĭs. f. Plin. J. Sen. Ph. *Toegang, ingang, vryheid om by grooten in te treden.* Men kan het gehoorverkrijging noemen.

ĀDMISSIŌNĀLĒS, ium. Lamprid. *Wachters aan de hoven der Keizers, die de luiden in, en uitlieten. Hofwagters.*

Admiſſionem dare. Plin. J. *Regt, of verlof gunnen om by een Vorſt binnen te treden. Gehoor geven, verleenen.*

Qui in primas & ſecundas admiſſiones digeruntur. Sen. Ph. *Die in rang geſchikt worden, om eerſte en tweede by een Vorſt gehoor te hebben, die men vervolgens met orde by den Vorſt brengt.*

Admiſſionum libertus. Plin. *H. Een vrygemaakte ſlaaf, wiens ampt het was luiden, die den Vorſt verzogten te ſpreken, binnen te brengen.*

ĀDMISSIVŪS, ă, ūm. Admiſſivæ aves. Feſt. *Voordeelige, gunſtige teekenen der vogelen, vogelen die iets goeds voorbeduiden.*

ĀDMISSŪM, i. n. Liv. *Misdaad, euveldaad, quaad bedryf.*

ĀDMISSŪRĂ, æ. f. Varr. Plin. H. *De tyd als men de merryen van de hengſten laat dekken, beſpringen.*

ĀDMISSŪS, ă, ūm. Virg. *Binnen gelaten, binnen gebragt, ontfangen, die binnen getreden is.*

* * Admiſſus arcanis principis. Hor. *Dien de geheimen van den Vorſt toebetrouwt worden, die de geheimen des Vorſten weet, de vertrouweling van een Prins.*

ĀDMISTĬO, ōnĭs. f. Cic. Vel admixtio. onis f. g. *Vermenging, t'zamengieting.*

ĀDMISTŪS, ă, ūm. dat. of abl. part. ab admiſceo. Cic. *Zamengemengd, vermengd, by-, of onder malkanderen gegoten.*

* * In illis ſcriptis multa admiſta ex intimâ Philoſophiâ. Cic. *In die ſchriften zijn vele zaken gemengd, begrepen, vervat, die uit de verborgenſte wysgeerte getrokken zijn.*

ĀDMITTO, ĭs, mīsī, mĭssūm, ădmittĕrĕ. Aliquem. Ter. Cic. *Iemand binnen brengen, ontfangen, laten binnen komen. Iemand gehoor, of toegang verleenen, vergunnen.*

Fac admittar ad illum. Ter. *Maak dat ik gehoor by hem krygе, of toegang by hem hebbe, dat ik hem ſpreken mag.*

Admittere aliquem in aliquem locum. Cic. *Iemand in een plaats geleiden, brengen, of in een plaats laten treden.*

Admittere aliquem ad colloquium. Cæſ. *Iemand tot mondgeſprek, of t'zamenſpraak toelaten: hem toeſtaan, ons wat te onderhouden, of te ſpreken, hem te ſprake ſtaan.* Ad, of in conſilium. Sall. *Iemand in den Raad brengen, plaats in den Raad geven.* In cibos aliquid. Plin. H. *Iets tot ſpijzen aannemen, gebruiken: van iets eten, nuttigen.*

In conſilium caſus non admittitur. Cic. *In een wijze raadpleginge laat men geen geval toe, datis, daar komt geen geval te pas. Het geval heeft geen deel in een werk van voorzigtigheid.*

* * Admittere equum. Cic. Liv. *Het paard de ſporen geven, doen rennen.* Frigus. Celſ. *De koude binnen laten, geen zorg tegen de koude dragen.*

Admittere jocos. Mart. *Schertſen, boertery konnen hooren, verdragen.* Sumptum. Ter. *Onkoſten doen.* Solatia. Plin. J. *Trooſt ontfangen, zig laten vertroöſten.*

* * Quod cavere poſſis, ſtultum eſt admittere. Ter. *Dwaas is het toe te laten, dat men kan verwyden. Het is dwaasheid, als men het kan doen, de plagen niet te ſchuwen, daar te vallen: het is zotheid zig aan gevaar, dat men kan ſchuwen, bloot te ſtellen.*

* * Admittere facinus, delictum, flagitium, culpam, of in ſe culpam. Ter. *Een misdaad, euveldaad, ſchelmſtuk, of misſlag begaan, doen.*

* * Admittere alicui noxam. Plaut. *Iemand een misſlag vergeven.*

* * Admittere aliquid. Cic. *Iets op zig, of aannemen, t'welk men ont vertrouwt, gelijk als eenig bevel, verzoek, of geheimenis.*

* * Admittunt aves. Plaut. *of* Admittunt ritè aves. Liv. *De vogelteekenen zijn gunſtig, voordeelig, de wichelaryen der vogelen ſtaan het toe.*

* * Admittere marem fœminæ. Colum. *Het mannetje by 't wyfje brengen.*

* * Mare admittit. Plin. J. *De zee word ſtil, of bevaarbaar, het word ſtegt water, de baren gaan leggen.*

Admittere. Plin. H. *Enten, enten maken.*

ĀDMŎDĔRŎR, āris, ātŭs sūm, āri. Plaut. *Matigen, bateugelen, intoomen, bedwingen.* Riſu ſe admoderari. Plaut. *Zig van lachen bedwingen.*

** ĀDMŎDŬLŎR, āris, āri. Claud. *Op de maat met iemand zingen, maatgezang houden.*

ĀDMŎDŬM. adv. Cic. *Genoeg, gemoegzaam.*

* * Admodùm. Cic. *Overvloedig lyk, zeer uitnemend, volmaakt elyk.*

Pauci admodùm familiares. Cic. *Zeer weinige vrienden.*

Admodùm nihil, of nihil admodùm. Cic. *Ganſch niet, niets ter wereld, niets met al.*

Nupèr admodùm. Ter. *Zeer korten tyd geleden, nu onlangs, een dag twee, of drie geleden.*

Admodùm exigui pulveris. Colum. *Zeer weinig ſtof.*

* * Irane patris tui, ais, veritum conſpectum hinc abiiſſe? R. Admodùm. Ter. *Is het waar, dat gy van hier vertrokken zyt geweeſt, om dat gy in uw 's vaders tegenwoordigheid niet durfde verſchynen? Antw. Ja, ik verzeker het u: het is zoo als gy zegt. Ja dog.*

† ĀDMÆNĬO, īs, īrĕ. acc. Plaut. *Belegeren, loopgraven voor een ſtad maken, een ſtad aantaſten, omringen.*

ĀDMŎLĬŌR, īris, ītŭs sūm, īri. acc. Q. Curt. *Tragten, pogen, veel moeite doen.*

Rei ſacræ manus admoliri. Plaut. *De handen aan iets heiligs ſlaan; het geheiligde aantaſten.*

ĀDMŌNĔO, ēs, ŭi, ĭtŭm. ērĕ. acc. Cic. Cæſ. *Vermanen, waarſchuwen, iemand iets in gedagten brengen, verwittigen, helpen onthouden, indagtig maken.*

Admonere aliquem rem aliquam, of de re aliquâ. Cic.

Alicujus rei. Liv. *Iemand iets bekend maken, erinneren, in gedagten, of te binnen brengen, verhalen, verwittigen, helpen beugen.*

Me tuis verbis admonuit, ut &c. Cic. *Hy heeft my van uwent wegen gewaarſchuwt, dat &c.*

* * Aliquem admonere. Cic. *Iemand kennisse geven, waarſchuwen, vermanen, beſtraffen.*

* * Admonere equum virgâ. Virg. *Een paard met een rysje aanzetten, met een ſtokje opwekken.* Bovem flagello. Colum. *Een os met de zweep voort-drijven.*

ĀDMŎNĬTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Bekendmakinge, raad, vermaninge, erinnering, waarſchuwinge, verwittiging.*

* * Admonitio. Cic. *Raadgevinge, bekendmaking, berisping, beſtraffinge.*

Admonitio doloris, morbi. Plin. H. *Vermaninge van ſmart, of ziekte, vernieuwing van pyn, of ziekte; gevoel van ſmart, die op ſommige tyden na een groote ziekte wederkomt.*

Admonitio. Ulp. *Maninge, vermaning, ſchuldeiſching.*

ĀDMŎNĬTŎR, ōris. m. Cic. *Vermaner, waarſchuwer, die iemand iets doet gedenken.*

ĀDMŎNĬTŌRĬŬS, ă, ūm. adj. *Dat tot vermanen, of waarſchouwen dient.*

Admonitor. Cic. *Een vermaner, verſtendiger, bekendmaker, of waarſchuwer.*

ĀDMŎNĬTŪM. i. n. Cic. *Waarſchuwinge, bekendmakinge, verwittiging, verſtendiging, onderwyzinge.*

ĀDMŎNĬTŪS, ūs. m. Men vind van dit ganſche woord niets dan de ablativus *Admonitu*: zie *Admonitio.*

Locorum admonitu de aliquibus cogitare. Cic. *Op luiden gedenken, als zekere plaatſen ons dezelve in gedagten brengen.*

ĀDMŎNĬTŪS. ă, ūm. Cic. *Gewaarſchuwd, vermaand, indagtig gemaakt.*

Admonitus. Cic. *Berispt, dien iets bekend gemaakt is, verwittigd.*

AD-

Digitized by Google

ADMÖRDĚO, ēs, ādmördī, ādmörsūm, ērĕ. Aliquem. Plaut. *Bijten, iemand opligten door 't helpen opeten van zijn goed. Iemand uitzuipen.*

ADMÖRSŬS, ă, ŭm. Virg. Propert. *Gebeten, met de tanden geschaurd, geschonden.*

ADMŌTĬO, ōnis. f. Cic. *Naderinge, byvoeging, bylegging, aanwending.*

Elicere sonos nervorum admotione digitorum. Cic. *Op een speeltuig, of op snaren spelen: op een speeltuig met de vingeren geluid slaan.*

ADMŌTŬS, ă, ŭm. dat. *of* acc. *met* Ad. Cic. *Genaderd, bygevoegd, bygelegd, aangebonden.*

Admotus. Liv. *Gegeven, aangeboden, toegereikt, bygebragt.*

ADMŌTŬS, ūs. m. Pline H. Plinius de Historischrijver gebruikt d'ablativus, admotu. *Door komste, of aannadering*

ADMŎVĚO, ēs, mōvī, mōtŭm, ērĕ. acc. Cic. *Iets voor- of bybrengen, byvoegen.*

Admovere exercitum ad urbem. Liv. Prope urbem. Cic. *Zijn leger voor een stad voeren, brengen, een stad doen naderen.*

Admovere fasciculum ad nares. Cic. *Een ruiker aan den neus houden, brengen, of steken.* Cibum ad os. Plin. H. *Het eten aan den bek houden,* als men van vogels spreekt. *Spijs in den mond steken.* Calcar equo. Cic. *Een paard de sporen geven.* Aurem. Ter. *Het oor leenen, het oor digt by houden.*

Flagro admoveri. Val. Max. *Met de zweep geslagen worden, zweepslagen krijgen.*

Admovere manum operi. Ovid. *De hand aan 't werk slaan.* Nocentibus. Liv. *Quaaddoenders straffen.* Vectigalibus. Cic. *De tollen, schattingen na zig trekken, opsteken.*

Summæ rei admovere aliquem. Tac. *Iemand in 't hoogste bewind,* dat is, *in de grootste eerampten stellen, eerste Staatsdienaar maken, in Staats-bedieninge vestigen.*

Stimulos admovere alicui. Cic. *Iemand prikkelen, aanzetten,* dat is, *aanporren, opwekken, aanmoedigen, hart in 't lijf spreken.* Cicero gebruikt dit woord ook in den eigentlijken zin om te beteekenen, *met den angel te steken.*

*** Cum tibi Sol tepidus multas admoverit aures. Hor. *Als de Zon, in hitte afgenomen, u meer toehoorders bygebragt zal hebben. Als het koeldar en gemakkelyker saisoen u een grooter getal toehoorders zal verwekken.*

ADMŪGĬO, īs, īvī, ītŭm, īrĕ. dat. Ovid. *Toeloeyen, naloeyen, loeyen.*

*** Admugire. Sen. Trag. *Brullen,* als men van een Leeuw spreekt.

ADMŪRMŪRATĬO, ōnis. f. Cic. *Gemor, mompelinge: verward gewag, geraas.*

Admurmuratio secunda. Cic. *Een gunstig geluid, geroep, toejuiching, goedkeuring,* voornamentlijk spreekt men dus, als 'er vele personen byeen zijn.

ADMŪRMŪRO, ās, āvī, ātŭm. ārĕ. dat. Cic. *Morren, mompelen, een dof en verward geluid slaan, om iemands zeggen voor quaad, of goed te keuren.* Niettemin gebruikt het Cicero doorgaans in een goeden zin.

ADMŪTĬLO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Plaut. *Verminken, Lamslaan, de leden aan stukken slaan, of breken.*

** Inveni sycophantiam, quî admutiletur miles. Plaut. *Ik heb een bedrog uitgevonden, om dezen soldaat armen en beenen aan stukken te slaan.*

ADM

ADNĀSCŎR, ĕrĭs, nātŭs sŭm, ādnascī. abl. cum præp. in. Plin. H. *By, op, of na een boom groeijen, wassen,* als men spreekt van iets, dat met deszelfs natuur, of aart niet over een komt.

Viscum adnascitur in quercu, robore, &c. Plin. H. *De marentakken groeyen op den eiken, en haageiken boom.*

Adnascuntur gemini dentes. A. Gell. *Twee tanden groeyen d'een na den anderen aan.*

ADNĀTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. dat. *of* acc. cum præp. ad. Plin. H. *Na een plaats toe zwemmen; een plaats zwemmende naderen, genaken.*

Comes lateri adnatabat. Sen. Trag. *Hy zwom aan zijn zijde.*

ADNĀTŬS, ă, ŭm. dat. Plin. H. *Aangegroeid, nagekomen,* van een zesde vinger, enz. gesproken.

ADNĀVĬGANS, āntis. omn. gen. Plin. H. *Digt by zeilende, varende, die digt voorby vaart, langs de kust zeilende.*

ADNĀVĬGO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. dat. Plin. H. *Aanvaren, byvaren, varen, voorby, of langs de kusten varen, een eiland, of land aandoen.*

ADNĔCTO, is. V. Annecto.

ADNĬCTO, ās, ārĕ. Plaut. Fest. *Met de oogen wenken, teeken geven, toewenken, of winken.*

ADNĪHĬLO, vide Annihilo.

ADNĪTŌR, ĕrĭs, nīsŭs, *of* nīxŭs sŭm, ādnītī. Liv. *Pogen, zijn best doen, tragten, kragten inspannen, vlijt aanwenden.*

Aliquid adniti. Plin. J. *Zijn uiterste best doen om iets te bekomen, of te weeg te brengen.*

Adniti de triumpho. Cic. *Zijn uiterste vlijt aanwenden, alle kragten inspannen, hemel en aarde bewegen, alle man bewogen om te mogen zegepralen, met nadruk na de zegepralinge dingen.*

Omni opere, ut viveret, adnixus est. Plin. H. *Hy heeft alles in 't werk gesteld, zijn uiterste best gedaan, om zijn leven te behouden, hy heeft alle middelen gebruikt, om zijn leven te verlangen.*

Ad aliquid tanquam adminiculum adniti. Cic. *Na iets als na een steunsel tragten, iets als tot een steunsel zoeken.*

ADNĪSŬS, *of* adnixus, ă, ŭm. Salo, hastæ &c. Virg. ‡ *Steunende tegen, of op een roede, spiesse &c.* Servius zegt, dat het beter is het woord *Adnixus* te gebruiken. Titus Livius gebruikt het een, en 't ander.

Frumentum illi defuit nullo circùm adnitente. Sall. in Frag. *Het koren ontbrak hem, zonder dat iemand daar omtrent zig bemoeide, moeite deed, of vlijt aanwende, om hem 't zelve te beschikken, bezorgen, verschaffen.*

ADNO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. *of* dat. Cæl. Virg. Liv. *Na een plaats toe zwemmen, een plaats zwemmende genaken: aanzwemmen.*

ADNŌTĀMENTŬM, I. n. A. Gell. &

ADNŌTĀTĬO, ōnis. f. Quintil. *Aanteekeninge, teeken, merk: aan-, of opmerkinge,* die men schrijft, om ons iets in de gedachten te brengen.

ADNOTĀTŎR, ōrĭs. m. Plin. J. *Aanteekenaar, aanmerker, opmerker.*

ADNŌTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Plin. H. & J. Quintil. *Aanteekenen, teekenen, merken, aanmerken, opmerken.* Als men spreekt van een zake, die men leest, of uitschrijft, om die te gedenken.

Ex noxiis laniandos adnotavit. Suet. *Hy teekende eenige van de misdadigen aan, om van de beesten verscheurt te worden,* dat is, *hy verwees hen.*

Adnotare reum. Martian. Jur. *Iemand op de rolle der misdadigen stellen, iemand in persoon dagvaarden.*

Adnotatum est, seq. infinit. Suet. *Men vind aangeteekend, dat enz. Men weet, het is bekend, dat, enz.*

ADNŪBĬLO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Stat. *Zig bewolken, ouwolken, met wolken bedekken, duister maken, donker worden.*

ADNŪMĔRO. V. Annumero.

ADNŪNTĬO. V. Annuntio.

ADNŬO. V. Annuo.

ADNŪTRĬO, īs, īvī, ītŭm, acc. cum. dat. Plin. H. *Voeden, by iemand opvoeden, optrekken, opbringen, opquee-ken.*

Digitized by Google

ADO

ĂDŌBRŬO, ĭs, ŭī, ūtŭm, ĕrĕ. acc. Colum. *Met aarde bedekken, een graan koren in d'aarde ſteken, de wortel van een boom met aarde dekken.*

Adolens. *Welriekende.* Adolentia naribus ſemina. *Welriekende kruiden,* quibus opponuntur *triſtia.* Arnob. *Stinkende kruiden.*

ĂDŌLĔO, ēs, ĕvī & ĭī, ĭtŭm, ĕrĕ. acc. Virg. *Branden, offer branden, offeren.* Het præteritum en ſupinum van dit verbum zijn in geen gebruik, in † deze beteekeniſſe. Adolere *beteekent eigentlijk vermeerderen, groeyen,* maar men vind dit woord tegenwoordig niet in dezen zin.

*** Flammis adolere penates. Virg. *Reukoffer doen ter eere van de Huisgoden. De Goden door reukwerken te offeren tot gunſt bewegen.* Altaria tædis. Virg. *Het vuur op d'altaren aanſteken.*

ĂDŌLESCENS, entis. *In comparativo,* Adoleſcentior. *Zonder ſuperlativus.* M. & f. Cic. Ter. *Een jongeling, of een jonge dogter, die in een onderdom van groeyen, of groot worden is,* dat is volgens 't oordeel van Plinius van twaalf tot † twintig jaren. In regten worden de jongelingen en jonge dogters minderjarig, of jong genoemd tot hunne vijf en twintig. Cicero, Tacitus, &c. noemen perſonen de veertig jaren oud zijn Adoleſcentes.

ĂDŌLESCENTIĂ, æ. f. Cic. *Jongelingſchap, onderdom die na de kindsheid komt, jeugd.*

A primâ adoleſcentiâ, ab ineunte adoleſcentiâ, ab adoleſcentulo. Cic. *Van den eerſten tijd der jongelingſchap af, van 't begin der jeugd, van zijn eerſte jaren af.*

Adoleſcentia Academiæ. Cic. *De ſtichtinge, opkomſt van de hooge ſchole; De nieuwlijks opgeregte hooge ſchole.*

ĂDŌLESCENTĬŌR, āris, ātŭs sŭm, āri. Varr. apud Non. *Den jongeling, of jeugdeling ſpelen. Handelen, doen als een jongeling; dartelheid plegen, boerten, jokken, benzelen. De gebaarden, manieren, en 't beleid van een jongeling hebben.*

ĂDŌLESCENTŬLĂ, æ. f. Ter. *Een jong meisje, dogtertje, vrijſtertje.*

ĂDŌLESCENTŬLŬS, ī. m. Cic. *Een jong manneke, een jongetje, een jong knaapje, een veyertje.*

ĂDŌLĔSCENTŪRĬO, ĭs, īrĕ. Quintil. *Na zijn jongelingſchap gaan, beginnen een jongeling, of dogter te worden.*

Adoleſcenturire. Varro & Laber. apud Non. *De gebaarden en manieren van een jongeling aannemen; jong en wulpſch zijn, zig gedragen als een jongman.*

ĂDŌLESCO, ĭs, ădŏlŭī, ădultum, ădŏlescĕrĕ. Cic. Virg. *Groeyen, vermeerderen, groot worden, toenemen.*

Adoleſcit rario. Cic. *Zijn reden, of redekavelinge neemt toe, word rijp.* Cupiditas. Cic. *Zijn begeerlijkheid word vierig, driftig.* Numerus. Vell. Paterc. *Het getal neemt toe, word grooter, word menigvuldig.* Lex Tac. *De wet gaat in zwang, is in volle kragt, word ſtrengelijk onderhouden.*

Dixit auctu Imperii adoleviſſe privatas opes. Tac. *Hy zeide, dat de rijkdom van de gemeente met d'opkomſt van 't gebied vergroot is; dat de ſchatten van de gemeene borgers door de vermeerdering van 't rijk aangegroeid zijn.*

Adoleſcit huic ſuperbia. Tac. *Den hoogmoed van dezen neemt toe: deze man word zeer hoovaardig, hoogmoedig, trots, opgeblazen.*

Adoleſcunt ignibus aræ. Virg. *De altaren zijn met vyer en reukofferhande bedekt.*

ĂDŌPĔRĬO, ĭs. Adŏpĕrŭī. *Toedekken, dekken, verbergen,* † Men kan geen zeker bewijs van dit verbum geven.

ĂDŌPĔRTŬS, ă, ŭm. Colum. *Toegedekt, bedekt, verborgen, verholen.* Caput adopertum. Liv. *Een gedekt, beſchaduwd hoofd.* Æther adopertus nubibus. Ovid. *Een donkere, met wolken bedekte lugt, ligte, nevelagtige, dikke lugt.*

ĂDŌPĪNŌR, ārĭs, ārī. Lucret. *Denken, oordeelen, meinen, van gevoelen zijn.*

ĂDŌPTĀTĬO, ōnis. f. A. Gell. *Aanneming tot een zoon.* 't Is beter dat men Adoptio gebruikt.

† ĂDŌPTĀTĪTĬUS, ūm. Plaut. *Aangenomen tot kind.* Feſtus zegt dat dit woord nog beduid. *Een zoon van een aangenome kind.* Maar hy vergrijpt zig: men behoeft maar te lezen de tweede uitkomſt van het vijfde bedrijf van 't blyſpel in Plautus genaamd *Pœnulus.*

ĂDŌPTĀTŎR, ōris. m. Scip. apud A. Gell. *Aannemer tot kind, vader door zoons aanneminge.*

ĂDŌPTĀTŬS, ă, ŭm. part. Cic. *Aangenomen tot zoon.*

** Adoptatiſſimus mihi fuit tabellariorum adventus. Cic. *De aankomſte van uwe boden, afgezondenen is my zeer aangenaam geweeſt.*

ĂDŌPTĬO, ōnis. f. Cic. *Aanneminge tot kind, of zoon, verzoninge.*

Adoptio. Plin. H. *Entinge van een ſcheute op een boom van een andere ſoort.*

ĂDŌPTĪVŬS. Vell. Paterc. *of* adoptivus filius. P. Scipio apud Gell. *Aangenome zoon, of kind.* Sacra adoptiva. Cic. *Offerhande, die de aannemer tot kind doet.*

ĂDŌPTO, ās, āvī, ātŭm āre. Sibi aliquem filium. Plaut. Aliquem pro filio. Plaut. Cic. *Verzonen, iemand tot zijn zoon aannemen, verkiezen;* door zijn naam aan hem te geven, en hem als erfgenaam te ſtellen.

Adoptare ſe alicui Ordini. Plin. H. *Zig in eenige orde, of maatſchappy begeven, inlijven; lidmaat van eenige vennootſchap, of gemeinſchap worden.*

Sociam te mihi adopto ad meam ſalutem. Plautt. *Ik neme u aan als een medgezellin in een zake, daar mijne behoudenisſe aanhangt.*

Ut planè publicus parens in locum liberorum adoptaſſe ſibi populum videretur Flor. *Op dat hy t'eenemaal zoude ſchijnen als een algemeene vader van 't volk, de burgers in plaats van zijn eigen kinderen aangenomen te hebben.*

Aliquem ab alio adoptare. Cic. *Iemand uit een's anders huisgezin tot zoon aannemen.*

Adoptare ſe. Cic. Sibi nomen. Martial. *Een naam, of eernaam aannemen; zig met een anderen naam doen noemen.* Miniſtros. *Volk tot huis, of hofdienſt aannemen.*

Adoptavit nomen ut Homeromaſtix vocitaretur. Vitruv. *Hy liet zig de zweep van Homerus noemen.*

Adoptare herbam. Plin. H. *Zijn eigen naam aan een kruid geven, een kruid zijn naam doen dragen.*

ĂDŎR. n. Hor. *Een ſoort van zuiver koren, 't welk door de † ouden in de offerhanden gebruikt wierd.* Men vind geen caſus van dit woord in goede Schrijvers: wat 't woord *Ador* aangaat, het is geen zuiver Latijn.

Ador. Hor. *Grof, gemeen koren.*

Adorati imbres. Sen. Ph. *Milddigheden der Keizaren in maniere van een regen geſtort, welke het volk met groote eerbiedigheid ontfing, en waar voor zy de Vorſt bedankten † met hem aan te bidden.* Zommigen lezen Odorati.

ĂDŌRĀTĬO, ōnis. f. Liv. Plin. *Aanbiddinge, gebed.* Adoratio. Plin. H. *Gebod, of bedplegtigheid, kerkdienſt, heilige gebaarden, gewoontens.*

ĂDŌRDĬOR, īris, ītus sŭm, īri. Amb. *Beginnen, aanvangen.*

ĂDŌRĔA, æ. f. Plaut. *Zekere maat van koren, die aan de krijgsknegten, na de overwinninge, uitgedeelt wierd.*

** Adorea. Hor. *Roem, eer, voordeel dat men voor een dappere daad krijgt.*

ĂDŌRĔŬM, ī. n. Plin. H. Beteekent het zelve als *Ador.*

ĂDŌRĔŬS, ă, ŭm. Virg. Hor. *Van zuiver koren gemaakt.* Falx adorea. Varr. *Een ſikkel om koren te maaijen.*

ĂDŌRĬŌR, ĕris & īris, ădortŭs sŭm, ſæpius quam ădorsŭs, ădŏrīri. acc. Cic. *Aanvallen, beſpringen, beſtoken, beſtormen, aan boord komen, of klampen, omvallen, aanranden, aandoen.*

Adoriri ſeq. infinit. Cic. Virg. *Iet beginnen, aanvangen, ondernemen, beſtaan.*

Adorini

Digitized by Google

Adoriri aliquem jurgio de aliquâ re. Ter. *Iemand over iets kyvende aanſpreken ; iemand met harde woorden over iets bejegenen.*

Sic ab hoc nihil fiet, tum hunc adoriar. Ter. *Indien deze niet doet gelijk ik verzoek, zoo zal ik den anderen gaan aanſpreken : komen wy by dezen niet te regt, zal ik my tot den anderen keeren, wenden.*

ĂDŌRNĂTŪS, ă, ūm. Cic. *Vercierd, opgepronkt, gekleed, opgetooid, opgeſchikt.*

Adornatus. Cic. *Bereid, gereed, toegeſteld, vervaardigd, uit- of toegeruſt.*

Adornatus equus venatui. Tac. *Een paard tot de jagt opgetooid, toegeruſt.*

ĂDŌRNO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Liv. Quintil. *Vercieren, oppronken, verryken, kleeden, optooyen, opſchikken, vervaardigen, uit- of toeruſten.*

Adornare aliquem. Cic. *Iemand loven, prÿzen, eeren, verheffen. Iemands lof verkondigen.*

Verbis benefacta adornare. Plin. J. *Weldaden met woorden roemen, verheffen ; Toegeſtane gunſten erkennen.* Dit kan ook beteekenen, *De weldaden, goede dienſten, afgeſchenken, die men doet, met verpligtende woorden verzellen : By zyn vereeringen nog groote beleeftheid voegen.*

Adornare aliquid, ut &c. Ter. *Iets vervaardigen, toeruſten, gereed maken, toeſtellen, ſchikken, beſtellen, om enz.*

Adornare bellum. Liv. *Den oorlog toeruſten, toeſtel, of bereidſtlen tot den oorlog maken, zig tot den oorlog vervaardigen, toeruſten.*

Adornare naves. Cæſ. *Schepen toeruſten.* Mare claſſibus & præſidiis. Cic. *De zee, of zeekuſten met vloten, met bezettingen, en ſterktens, of ſchanſen verſterken.*

Adornare teſtes. Cic. *Getuigen opmaken, de woorden in den mond ſteken, omkoopen.* Comparationem criminis. Cic. *Een beſchuldiging tegen iemand verzinnen, verzieren, verdigten.*

Adornare telum in aliquem. Plaut. *Toeleggen om iemand te treffen, om iemand een trek te ſpelen, zig vervaardigen om iemand een pots te ſpelen, aan te regten, om hem te gaauw te zyn, te bedriegen, op te ligten.*

ĂDŌRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Virg. Liv. *Aanbidden, ontzien, vreezen, eeren, eerbiedigheid bewÿzen, betoonen.*

ĂDŌRSŪS, ă, ūm. Ovid. Men zegt beter.

ĂDŌRTŪS, ă, ūm. Virg. *Begonnen, aangevangen hebbende, die iets ondernomen, of begonnen heeft.*

ĂDŌRTŪS, ă, ūm. part. *Die iemand beſprongen of aangevallen heeft.*

ADP

ĂDPĔTO. V. Appeto.

ĂDPLŌRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. dat. Hor. Sen. Ph. *By, of met iemand weenen, ſchreÿen.*

ĂDPLŪMBĂTŪS. V. Applumbatus.

ĂDPLŬO, ĭs, ŭī, ĕrĕ. Plin. H. *Regenen.*

ĂDPORRĔCTŪS. V. Apporrectus.

ĂDPŌSCO, ĭs, ĕrĕ. Cic. Hor. *Verzoeken, vergen, wenſchen, afeiſſchen, vragen, afvorderen.*

Hæc dotis adpoſcunt talenta duo. Ter. *Gy moet nog twee talenten daar boven tot huwelÿks goed geven ; deze zaken vereiſchen, dat men nog twee talenten meer ten huwelÿk geve.*

ĂDPRĔCĂTŪS, ă, ūm. acc. Hor. *Gebeden hebbende, die gebeden, die aangeroepen heeft.*

ĂDPRĔCŌR. V. Apprecor.

ĂDPRĬMĔ. V. Apprimè.

ĂDPRŌBO. V. Approbo.

ĂDPRŌMISSŌR. V. Appromiſſor.

ĂDPRŌMITTO. V. Appromitto.

ĂDPRŌPĔRO. V. Appropero.

ĂDPŪGNO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Tac. *Vegten, bevegten, beſpringen, aantaſten, beſtoken.*

ADR

ĂDRĂCHNĒ, ēs. f. Plin. H. *Adelaxvn. Een boomtje, of ſtruik, een haag appelboomtje gelijk, dat op de bergen groeyt, en tweemaal des jaars draagt.*

ĂDRĀDA, æ. m. Tac. *D'Oder, een rivier in Duitſchland ;* Die door Heſſen ſtroomt.

ĂDRĀDĬCO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. *Aanwortelen.*

ĂDRĂDO, ĭs, āsī, āsūm, ădĕrĕ. Colum. Plin. H. *Schrappen, ſchaven.*

ĂDRĔMĬGO, ās, āvī, ātūm. ārĕ. dat. Floc. *Ergens na toe roeyen, varen, met riemen naderen.*

Adremigabant Rhodii. Flor. *Die van Rhodus boegtjaarden hunne ſchepen.*

Adremigare portui. Flor. *In, of na de haven roeyen.* Littori. Flor. *Na 't ſtrand roeyen, met riemen na den oever varen.* Alsmen ſpreekt van ſchepen die voort geroeyt worden.

ĂDRĔPO, ĭs, rĕpsī, rĕptūm, rĕpĕrĕ. acc. Met de præp. ad Colum. Plin. H. *Aankruipen, bykruipen. Ergens na toe kruipen.*

Adrepere ad amicitiam alicujus. Cic. *In iemands vriendſchap inkruipen, zig gevoegelyk in iemands goede gunſt dringen, wikkelen.*

Adrepere animo alicujus. Tac. *Iemands hart bekruipen, Iemands hart winnen, ſtelen, behendig iemands genegentheid winnen, iemand bekoren.*

*** Leniter in ſpem (hæreditatis) adrepe officioſius. Hor. *Wikkel u zelven zagtjes met gedienſtigheden, en eerbiedigheid in des zelfs gunſt, op hope van zyn erfgenaam te zullen zyn.*

ĂDRĔPTĀNS, āntĭs. omn. gen. Plin. H. *Aan- of by kruipende.*

ĂDRĬĂ, æ. f. Juſtin. Een ſtad in de Golf van Venetiën, waar van die nog *Sinus Adriaticus* genoemd word.

Adria, æ. m. Hor. Plin. H. *De Adriatiſche Zee, of Golf van Venetiën.* De Poëten gebruiken dit woord om de ganſche Middelandſche Zee te beteekenen. En Voſſius zegt dat *Adria* in dezen zin *Maſculini generis* is, om dat 'er dan *Sinus* onder verſtaan word.

ĂDRĬĂCŪS, ă, ūm. Propert. Ovid. *Adriatiſch, van de Golf van Venetien, of van de Adriatiſche Zee.*

ĂDRĬĂNŎPŎLIS, ĭs of ĕōs f. *Adrianopolen,* of *Adriaanſtad,* Een ſtad in Thracia, nu Romania, onder het gebied van den Turk.

ĂDRĬĂNŪS, ă, ūm. Adrianum mare. Hor. *De Adriatiſche Zee, de Golf van Venetien.*

ĂDRĬĂTĬCŪS, ă, ūm. Catul. Hor. *Adriatiſch, van de Golf van Venetien.*

ĂDRŌDO, ĭs. V. Arrodo.

ĂDRŪMĔTŪM, ī. n. Plin. *Mahometum, Adrumetum,* een ſtad in Africa in 't rijk van Tunis. Het was eertijds een biſdom.

ADS

ĂDSCĪSCO, ĭs, ĭdſcīvī, ĭdſcītūm, ĭdſcīſcĕrĕ. acc. Cic. *Aannemen, ontfangen, nemen, byvoegen.*

Adſciſcere ſibi laudem. Cic. *Zig eenige lof toeſchryven, geven, of aanmatigen.* Regis *of* regium nomen. Cic. *De hoedanigheid van Koning aannemen, zig Koning doen noemen.* Aptum auribus dictioris genus. Cic. *Een ſtyle gebruiken, opnemen, die 't oor behaagt. Een maniere van ſpreken volgen, die 't oor aangenaam is.*

Adſciſcere civem. Cic. *Iemand tot Burger aannemen, iemand het regt van Burgerſchap geven, onder 't getal der burgers ontfangen.* Sibi ſocios. Cæſ. *Medgezellen, bondgenooten aannemen.* Generum. Virg. *Een zwager, of ſchoonzoon nemen, zyn dogter uithuwelÿken.*

Digitized by Google

Nova verba adſciſcere. Hor. *Nieuwe woorden aannemen, gebruiken, nieuwe ſpreekwyzen opnemen.*

Oppidum ſibi commercio adſciſcere. Cic. *Een ſtad door koophandel winnen, op zyn zyde krygen. Een ſtad te vriend maken door 't voordeel van de koopmanſchappen.*

Adſciſcere ad aliquod fœdus aliquem. Cic. *Iemand bewegen om in een verbond, of maatſchappy te treden.*

Adſciſcere leges. Cic. *Wetten aannemen, inwerren, ontfangen.* Conſuetudinem. Cic. *Een gewoonte aannemen enz.* Ritus peregrinos. Liv. *Manieren en gewoontens van vremdelingen aannemen, enz.* Sacra ex *of* à Græcis. Cic. *Plegtige offergewoontens van de Grieken aannemen, ontleenen.*

Adſciſci in civitatem. Liv. *In 't getal der burgers aangenomen, ontfangen worden: het burgerregt bekomen.*

Adſciſcitur à civitate. Cic. *De Stad ſchenkt hem 't burgerregt, hy word in 't getal van haar burgers aangenomen, ontfangen.*

ĀDSCĪTĪTĬŪS, a, um. Plaut. *Bygevoegd, vremd, nagemaakt.*

ĀDSCĪTŬS, a, um. part. Superis adſcitus. Ovid. *Ontfangen, aangenomen. In den Hemel ontfangen; in 't getal der Goden geſteld.*

Nativus quidam lepos, & non adſcitus. Corn Nep. *Een zekere aangeboren aardigheid, zoetvloeijendheid, bevalligheid van taal of ſpreken, die niet gemaakt of bedagt is.*

Adſcitæ dapes. Ovid. *Uitheemſche, vremde, buitenlandſche geregten.*

ĀDSCRĪBO, is, pſi, ptum, ĕre. acc. cum dat. Cic. *Byſchryven, toedoen, in-, by-, of aanlaſſen, byvoegen,* als men ſpreekt van een naam, of raad.

Adſcribere diem epiſtolæ, *of* diem in epiſtolâ. Cic. *Een brief dagteekenen, den dag by een brief ſchryven, of voegen, den dag, waar op die geſchreven is, byſtellen.*

Adſcribere aliquem civitati, *of* in civitatem, *of* in civitate. Cic. *Iemand als burger inſchryven, aannemen: het regt van Burger ſchenken, in 't getal der burgers ſtellen.*

Petivit, ut ſe ad amicitiam adſcriberent tertium. Cic. *Hy verzogt, dat zy hem tot een derde in hun vriendſchap wilden aannemen, ontfangen. Hy verzogt hun beide, dat zy hem plaats in haar vriendſchap wilden verleenen.*

Adſcribi ſuperis. Hor. *In 't getal der Goden geſtelt zyn.* vulgò (Gecanonizeerd) *tot heilig verklaard.*

Adſcribere alicui ſalutem. Cic. *Aan iemand in een's anders brief de gebiedenis doen, doen groeten.* Bonos exitus Diis. Cic. *Den goeden uitſlag van onze zaken den Goden toeſchryven;* dat is, *de Goden aanmerken als d'oorzaak van voorſpoed.* Negligentiam alicui. Cic. *Iemand nalatigheid te laſt leggen.*

Adſcribere aliquem ad, *of* in numerum. Cic. *Iemand in 't getal ſtellen, voegen; iemand mede tellen, rekenen.*

Adſcribere aliquem comitem alteri. Cic. *Iemand een ander toevoegen om hem te verzellen, en by te ſtaan.* Tutorem liberis. Cic. *Een voogd over zyn kinderen nalaten, geven, noemen, aanſtellen.*

ĀDSCRĪPTĬO, ōnis. f. Cic. *Byvoegſel, byſchrift, inſchryving, een* Poſtſcriptum, *of naſchrift in een brief.*

ĀDSCRĪPTĪTĬŪS, ii. Cic. *Gepoorterd, geburgerd, in 't getal der burgers aangenomen, die 't burgerregt heeft bekomen, een nieuw gemaakt burger, amptenaar, of ampt man by d'oude gevoegd.*

Miles adſcriptitius. *Een krygsknegt tot volmaking van krygsbenden. Die eerſt geworven is,* volgens Feſtus.

ĀDSCRĪPTĪVŬS, i. m. Plaut. Varr. *Een geworve krygsknegt, die 't leger volgt, om de plaats der geneetene te vullen, die aan de benden ontbreken.*

ĀDSCRĪPTŌR, ōris. m. Cic. *Die een ander voorhelpt, begunſtigt,* als men van een voorſpraak (Advokaat) ſpreekt, die een 's anders raad door de zijne ondertreunt, of als men ſpreekt van iemand, die in het behang van een ander treed.

Adſcriptor dignitatis alicujus, *of* in reſtituendâ dignitate. Cic. *Een voorſtander om iemand in zyn eerſte waardigheid te herſtellen. Die tuſſchen beide ſpreekt voor iemands herſtelling in zyn vorige bedieningen.*

ĀDSĔRO. V. Aſſero.

ĀDSERTŌR. V. Aſſertor.

ĀDSĪBĪLO, ās, āvi, ātum, āre. dat. Stat. *Zyffelen, ſchuiffelen, byzyffelen, toezyffelen.*

*** Almus adſibilat alno. Claud. *De Elzeboomen maken onderling een zoet geruiſch.*

ĀDSĪCCO. V. Aſſicco.

ĀDSĪDĔO. V. Aſſideo.

ĀDSĪGNATŌR. V. Aſſignator.

ĀDSĪGNĪFĪCO, ās. āvi, ātum, āre. acc. Varr. *Aantoonen, aanwyzen, beteekenen, doen zien.*

ĀDSĪGNO. V. Aſſigno.

ĀDSĪLĬO V. Aſſilio.

ĀDSĪMĪLIS. V. Aſſimilis.

ĀDSĪMŬLO. V. Aſſimulo.

ĀDSĪSTO. V. Aſſiſto.

ĀDSŌLĔT. V. Aſſolet.

ĀDSPECTĀBĪLIS. A. Aſpectabilis.

ĀDSPECTO. V. Aſpecto.

ĀDSPĪRO. V. Aſpiro.

ĀDSPŬO, is, ĕre. Plin. H. *Spuwen, tegen, of toeſpuwen.*

ĀDSTERNŌR, ĕris, ādſtrātŭs ſum, ādſtĕrnī. dat. Ovid. *** *Zig voor iemand nederwerpen. Zig op iets uitſtrekken, ter aarde werpen.*

Adſternuntur ſepulcro. Ovid. *Zy werpen haar op, of by 't graf ter neder.*

ĀDSTĪPŪLĀTĬO, ōnis. f. Plin. H. *Toeſtemminge, beſtemminge, overkomſt, overeenkomſt van gevoelens.*

Adſtipulatio. Quintil. *Gelykmatigheid, overeenkomſt, vereeniging,* van de ſtemme met de gebaarden.

ĀDSTĪPŪLĀTŌR, ōris. m. Cic. *Die van 't zelve gevoelen is, die iets toeſtaat; toeſtemmer, beſtemmer.*

Adſtipulator vanæ opinionis. Val. Max. *Die een ydel, verwaand gevoelen ſtaande houd, voorſpreekt, verdedigt, toeſtemt.*

Adſtipulator. Cic. *Die voor een ander iets aſſpreekt, die voor een ander binnen ſtaat, een borge.* Voornamentlijk als by van bankiers geld leent.

ĀDSTĪPŪLĀTŬS, ūs. m. Men vind in Plinius H. Jovis adſtipulatu. *Door de toeſtemminge, en zigtbare getuigeniſſe van Jupiter.*

ĀDSTĪPŪLŌR, āris. ātŭs ſum, ādſtīpŭlārī. dat. Liv. Plin. H. *Iets dat een ander zegt toeſtemmen, toeſtaan, van 't zelve gevoelen met een ander zyn.*

ĀDSTĪTŬO, is, ŭi, tūtum, ĕre. Plaut. *Vervaardigen, gereedmaken, toeſtellen, bereiden, ſchikken,* Ollas. *De potten te vieren zetten.* Zommigen vertalenhet, *de potten in ordre ſchikken, op haar plaats zetten.*

Reum ad alicujus lectum adſtituere. Auct. ad Her. *Een middadige voor, of by het bed van iemand doen komen, brengen.*

ĀDSTO, ās, ādſtĭtī, ādſtĭtūm, ādſtārĕ. dat. *of* acc. cum præp. ad. Cic. *Voor, of by iemand, of iets ſtaan. Tegenwoordig zyn, ſtilhouden, iets bywonen.*

Adſta atque audi. Plaut. *Blyf ſtaan, en hoor toe.*

Adſtare ad tumulum alicujus. Cic. *By iemands graf blyven ſtaan, of eenigen tijd by iemands graſſtede vertoeven.*

Adſtare alicui. Cic. Ante oculos. Virg. In conſpectu alicujus. Cic. *In iemands tegenwoordigheid zyn, in iemands gezigt ſtaan, zig aan iemand vertoonen.*

Adſtare in genua. Plaut. *Op de knyen by iemand tegenwoordig zyn, leggen voor iets.* In currum. Plaut. *Op een wagen zyn, op een wagen klimmen.*

Adſto illi Advocatus. Plaut. *Ik ben zyn verdediger, zyn voorſpraak* (vulgo) *Advokaat.*

Confidenter mihi contrà adſtitit. Plaut. *Hy ſprak my ſtoutelyk in 't gezigt tegen. Hy hield het tegendeel ſtoutelyk ſtaande.*

Ad-

Digitized by Google

Adſtante, atque audiente totâ Italiâ Cic. *In't aangezigt, in de tegenwoordigheid, in het gezigt, en in 't aanhooren van ganſch Italiën.*

*** Squammæ adſtantes. Virg. *Opregte, overend gezette, om hoog ſtaande ſchobben*, als men ſpreekt van een ſlang, of adder.

ADSTRĔPO, ĭs, ŭī, ĭtŭm, ĕrĕ. acc. Tac. *Tegendruiſſen, iets met geraas, of overlaſt zeggen.*

Irritis precibus Principis aures adſtrepebant. Plin. J. *Zy vielen den Vorſt met vergeefſche gebeden laſtig.*

Adſtrepebat huic vulgus. Tac. *Het volk juichte hem toe.*

ADSTRĬCTĒ. adv. Cic *Beknoptelijk, bondiglijk. Op een ingetoge, bedwonge manier.* Sprekende van een vertoog.

Adſtrictius dicere. Plin. J. *Een al te geſlote ſtijl, of een zeer beknopte, of bondige manier van zeggen hebben.*

ADSTRĬCTĬO, ōnis. f. Plin. J. *Bindinge, ſtoppinge, ſtoppende kragt.* Een konſtwoord in de Geneeskunde.

ADSTRĬCTŌRĬŪS, ă, ŭm. Plin. H. *Bindende, ſtoppende, dat een ſtoppende kragt heeft.* Gelijk de Geneeshceren ſpreken.

ADSTRĬCTŪS, ă, ŭm. Cic. Plin. J. *Gebonden, geſloten, gehegt.* Adſtrictus ad ſtatuam. Cic. *Aan een beeld gehegt, gebonden.*

Nullis adſtrictus diſciplinæ legibus. Cic. *Aan geene byzondere leere verbonden.*

Adſtricta frons. Mart. *Een ingetogen, norſch, zuur gezigt.*

Adſtrictus orator. Cic. *Een bondige Redenaar.*

Poëta numeris adſtrictior. Cic. *Een Digter die zig ſtiptelijk aan de maat bind.*

Adſtrictus voluptatibus. Cic. *Aan zijne wellusten gebonden, overgegeven.*

Lingua adſtricta mercede. Cic. *Een gehuurde tonge, die men betaalt om te zwygen.*

ADSTRĬNGO, ĭs, ādſtrinxī, ſtrĭctŭm, gĕrĕ. acc. Cic. *Binden, hegten, aanbinden, ſluiten.*

Adſtringere aliquid ad aliud. Cic. Colum. *Het een aan't ander knoopen, hegten, binden, vaſtbinden.*

Adſtringere alvum, *of* ventrem. Celſ. *Hardlyvig maken, ſtoppen.* Frontem. Sen. Ph. *Het voorhoofd fronſſen, in rimpels trekken.*

** Scelere adſtringere. Cic. *Zig ſchuldig aan een ſchelmſtuk maken.* Aliquem furti. Plaut. *Iemand van dievery beſchuldigen, betigten, van dievery overtuigen.*

Adſtringere argumenta. Cic. *Zyn redenen by een ſchakelen, ſluiten.*

** Vinclis Græciam, *of* Græcos adſtringere. Cic. *Grieckenland, of de Grieken onder 't jok brengen, boeyen. Grieckenland in banden ſluiten, verſlaven, in ſlaverny voeren.*

Beneficiis aliquem ſibi adſtringere. Cic. *Iemand door wel daden aan zig verbinden, verpligten.*

Adſtringi lege. Cic. *Door de wet verbonden, verpligt worden.* Neceſſitate. Cic. *Door de nood geperſt, geprangt worden.*

Ad ſervitutem alicujus ſe adſtringere. Quintil. *Hem zelven iemands ſlaaf maken, zig zyn bevelen onderwerpen.*

Alicui fuam fidem adſtringere. Ter. *Zyn trouw, of geloof aan iemand verbinden, verpanden; iemand zyn woord geven.*

Aliquem ſuis conditionibus adſtringere. Cic. *Iemand voorgeſchreven voorwaarden doen aannemen, daar aan verbinden, die tegen zyn dank opdringen, doen ontfangen, toeſtaan, toeſtemmen.*

** Adſtringere moreſ. Quintil. *De zeden verbeteren. De ongebondenheid der zeden inteugelen.*

ADSTRŬO, ĭs, ſtrūxī, ſtructum, ĕrĕ. acc. *met een* dat. Colum. *By, of op iets bouwen.*

** Adſtruere aliquid magnificentiæ alicujus. Plin. H. *Iets by iemands grootdadigheid voegen.* Muneri. Plin. J. *Ey een geſchenk iets voegen, 't zelve vergrooten, verrycken.* Dignitati ſuæ. Plin. J. *Iets voegen by zyn verheffinge, waardigheid; zig verder verheffen, groot maken.*

** Quæ Neroni falſus adſtruit ſcriptor. Martial. *Dingen die een valſch geſchigt-ſchrijver Nero toeſchrijft, of van Nero verhaalt.*

Ut & Livium quoque priorum ætati adſtruas. Vell. Paterc. *Op dat gy ook Titus Livius zoud rekenen, ſtellen by, of onder de Schrijvers van de eerſte eeuwe. Om Livius ook te tellen onder d'aloude Schrijvers.*

Adſtruere aud tis. Sil. *Iets voegen by't gene dat men gehoort heeft, een tijdinge, die men verſtaan heeft, vergrooten, vermeerderen.*

Adſtruere ſibi aliquid. Quintil. *Zig iets verbeelden, voor oogen ſtellen, inbeelden.*

ADSTŬPĔO, ēs, ŭī, ērĕ. dat. *of* acc. cum præp. ad. Stat. *Van verwondering overvallen zyn, verbaaſd, verſtelt ſtaan, opgenomen, opgetogen zyn*, als men iets hoort, of ziet.

Adſtupere divitiis Sen. Ph. *Zig door rykdommen laten betooveren, verleiden, misleiden: door rykdom verblind worden.*

ĀDSŬLTO. V. Aſſulto.

ĀDSŬM, adeſ, adfŭī, ādēſſĕ. Cic. *Tegenwoordig zyn, verſchynen, byſtaan, zig op een plaats bevinden. Iets bywonen.*

Adeſſe pugnæ, *of* in pugnâ. Cic. *In den ſtryd zyn, den ſlag bywonen.* In ædibus. Ter. *In huis zyn.* In conſilio. Cic. *In den raad zyn, den raad bywonen.*

In pariundo aliquot huic affuerunt. Ter. *Eenige perſonen waren by haar in't kinderbaren tegenwoordig, bevonden zig by haar in barens-nood, woonden het by.*

Adeſſe ad exercitum. Plaut. *In't leger, of by't leger zyn.* Ad portam. *Voor de poort zyn, aankomen, digt by de poort zyn.* Ad rem divinam. Cato. *Den Godsdienſt bywonen.* Ad judicium. Cic. *In 't gerigt, voor 't regt, voor den regter verſchynen.*

** Adeſſe Judici. Cic. *By een regter zitten. Een bysitter, of bygevoegde van een regter zyn; met, of nevens hem oordeelen.*

Adeſdum, paucis te volo. Ter. *Kom hier, ik moet u een woord of twee ſpreken.*

Adeſſe ex aliquo. Cic. *Uit zekere plaats komen.*

** Adeſſe animo. Cic. *Gunſtiglijk hooren, zyn zin tot iets ſtellen: ook goeden moed hebben, onverſaagd zyn.*

** Adeſſe alicui. Virg. Cic. *Iemand begunſtigen, verdedigen, voor, of byſtaan in ongeval, zyn regt ſtaande houden.* Rebus alicujus. Cic. *Iemand in zyn zaken, voor- of byſtaan, handhaven, verdedigen, de hand boven't hoofd houden, behulpzaam zyn, beſchermen.*

Adſunt opinioni meæ leges. Plin. J. *De wetten begunſtigen, beveſtigen myn gevoelen.*

Adeſſe alicui in conſilio. Cic. Ad cauſam defendendam. Ter. *In den Raad verſchynen, om iemands belang te verdedigen. Iemands zaak, of belang in den Raad ſtaande houden, voorſpreken, op zig nemen, waarnemen, handhaven, beweren.*

Propè adeſt cum alieno more vivendum eſt mihi. Ter. *De tijd is na by, het zal niet lang aanloopen, duren, of ik zal op een andere maniere moeten leven. In't korte zal ik na 't goeddunken van anderen moeten leven.*

Adeſte æquo animo per ſilentium. Ter. *Heb de goedheid van ons met gunſt, en ſtilzwygen te hooren.*

Dona tibi adſunt à Phædriâ. Ter. *Hier zyn, dat is, ik brenge u de geſchenken, die Phædria u zend. Ik kome u deze vereeringen van wegen Phædria aanbieden.*

ĀDTĔXO, ĭs, xŭī, tĕxtŭm, ĕrĕ, unum ad aliud. Cic. *Ey voegen, aanbinden, hegten, aan een voegen, aanweven, aanbreyen, aanvlegten. Het een aan't ander voegen, hegten, enz.*

Loricæ ex cratibus adtexuntur. Cæſ. *Men maakt, men vlegt een borſtwering van horden.*

ĀDTŌNDĔO, ēs, ādtŏndī, ādtōnsŭm, ādtōndĕrĕ. acc Plaut. *Iemand ſcheren, den baard afſcheren, het hair digt afſnyden, ſcheren.*

Adtondere. Virg. *Opeten, afweiden, afſcheren*, ſprekende

Digitized by Google

van kruiden. *De bladeren afplukken, affnijden*, als men van een boom, of wijnſtok &c. ſpreekt.

* * Is me uſque adtondit doctis dolis. Plaut. *Die ſielt heeft my door zijne doortrapte liſten, en behendige ſtreken geſchoren*, dat is, *al mijn geld ontzet, ſchandig gemaakt, my zilver-ſchoon gemaakt.* Hy voegt 'er zomtijds by *Aurea. Hy heeft my al mijn goud ontſtolen.* Dit is een maniere van ſpreken.

ADTŌNSŬS, ă, ūm. Plaut. Celſ. *Geſchoren, 't hair, of wol afgeſchoren.* Sprekende van een menſch, of beeſt.

* * Adtonſa arva. Lucan. *Afgeweide landen, velden. Land daar 't gras, of koren &c. afgemaeid is.*

ADTRĔMO, ĭs, trĕmŭi, mĕtĕ. Alicui oranti. Stat. *Beven, ſtaan en beven. Van iemands woorden beven, verbaaſd zijn. Van iemands woorden dreunen, daveren, ſchudden.* Sprekende van een Zaal, Paleis &c.

ADUĂCA, æ. f. *Tongeren*, Een ſtad in 't land van Luik. Zommige zeggen *Advatica Tungrorum.*

ĂDŬĂTĬCI, ōrŭm. m. plur. Cæſ. *De inwoonders van 't Graafſchap Namen*,

Aduaticorum oppidum. Cæſ. *Namen*, een Hoofdſtad in de Spaanſche Nederlanden.

ADVĔCTĬO, ōnĭs. f. Plin. H. *Toevoer, aanvoering, vervoering, toebrenging.*

ĂDVĔCTĬTĬŬS, ă, ūm. Vinum advectitium. Sall. *Toegevoerde wijn, die van 't eene land na 't andere gevoerd is.*

ADVĔCTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Tac. *Toevoeren, aanvoeren, vervoeren, doen komen, toedragen, brengen.*

ADVĔCTŌR, ōrĭs, m. *Toevoerder, die iets vervoert.* ‡ Men moet dit woord verdagt houden, om dat men het maar eens in Plautus vind, en dat de meeſte der beſte drukken *adventor* hebben.

ADVĔCTUS, ă, ūm. part. ab advehor. *Aangebragt, toegevoerd, aangevoerd.*

ADVĔHO, ĭs, vēxī, vĕctŭm, hĕrĕ. Plaut. Cic. *Aanvoeren, toevoeren: te water, of te land iets toe brengen.*

Lembo ad navem advehi. Plaut. *Met de boot na boort varen, gevoert worden, zig laten brengen, voeren.*

Rhodum aliquid advehere. Cæſ. *Met een ſchip iets na Rhodus voeren.*

Milites ſecum advehere. Liv. *De krijgsknegten met zig voeren.*

Advehi equo in aliquem locum. Cic. *Te paard in een plaats aankomen, gebragt worden.* Navi. Plin. H. *Te ſcheep ergens na toe gevoert worden, aankomen, landen.*

ADVĔLĬTĀTĬO, ōnĭs. f. Feſt. *Kijvaadje, ſchimpige woorden, uitdaag- of tartwoorden, die men voor den ſtrijd den een den anderen toeſpreekt: een ſchermutſelinge.*

ADVĔLO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Advelat tempora lauro. Virg. *Dekken. Hy dekt zijn hoofd met Lauwer-takken. Hy zette een Lauwer-kroon op zijn hoofd.*

ĂDVĔNĂ, æ. m. Cic. *Een vremdeling, vremde, uitheemſch,* ‡ *die van verre landen komt, een buitenlander.* Dit woord heeft in de beſte Schrijvers altijds een adjectivum maſculinum by zig, *by voorbeeld* Advena quidam &c. *Een zeker vremdeling.* Maar men voegt het by alle *ſubſtantiva* van wat *genus* die ook zijn,

Anus advena. Ter. *Een vremde oude vrouwe.*

Advenæ volucres. Varr. *Vremde vogelen, die van verre landen komen.*

Advena mancipium. Priſc. *Een vremde, of uitheemſche ſlaaf.*

Advena exercitus. Virg. *Een vremd leger.*

ADVĔNĔRŌR, ārĭs, ātŭs sŭm, ārī. Varr. *Aanbidden, hoog eeren, eerbiedigheid bewijzen.*

ADVĔNĬO, īs, vēnī, vēntŭm, vēnīrĕ. Cic. *Aankomen, bykomen, naderen, genaken, zig vervoegen, komen.*

Advenire alicui vel ad aliquem. Cic. *Tot, of by iemand komen. Iemand naderen, genaken.*

Oprimè mihi in tempore advenis. Plaut. *Gy komt zeer wel van paſſe, regt ter goeder ure.*

Pace advenio ad vos, Plaut. *Ik kome in vrede, of vreedzaam by u.*

Dies advenit, quo die &c. Cic. *De dag komt aan, nadert aan.* Litteræ advenerunt. Suet. *De brieven zijn aangekomen, men heeft de brieven ontfangen.*

ADVENTĬTĬŬS, ă, ūm. Cic. *Vremd, uitheemſch, van buiten ingebragt, uit een verre land gebragt.*

Adventitiæ copiæ. Cic. *Vremde, uitheemſche, buitenlandſche benden.*

Tepor adventitius. Cic. *Een vremde laauwheid, een ongewone, onnatuurlijke laauwte.*

Adventitia pecunia. Cic. *Geld dat my van vremden, en niet van ouders verkrijgen.* Het beduid ook, *Geld van nieuwe ſchattingen.* Dos. Ulp. *Huwelijks-goed, dat ons buiten onze ouders van anderen geſchonken word.* Doctrina. Cic. *Een Leere, die uit andere landen komt.*

Adventitia viſio. Cic. *Een ſchielijk, onverhoopt, onvoorzien gezigt.*

ADVĔNTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Plaut. Virg. *Naderen, aankomen, komen, een plaats genaken.*

Ad, *of* in Italiam adventare. Cic. Virg. *Italien naderen, genaken. Na Italien komen. In Italien aankomen.*

Adventare alicui. Tac. *Iemand naderen, tot iemand komen, genaken.* Portis. Stat. *De poorten naderen, voor de poort komen, zijn.*

* * Adventat Reipublicæ excidium. Tac. *De ondergang van het Gemeene-beſt nadert, is naby. Het verval van den ſtaat nadert, is op, of voor handen.*

Adventans ſenectus. Cic. *De nakende, naderende ouderdom.*

* * Adventantes Euri. Virg. *De opkomende winden, winden, die zig ſtaan te verheffen.*

ADVĔNTŌR, ōrĭs. m. Plaut. *Een aankomende, aankomeling, gevallige gaſt, die by geval komt, een nieuwlijks aangekomen, een vremdeling, iemand die aankomt, of aangekomen is.*

ADVĔNTŌRĬŬS, ă, ūm. Epiſtola adventoria. Martial. *Aankomende. Een brief die men een vriend voor af toezend, die op reis na huis is.* Adventorius. Mart. *Dat men iemand in 't overkomen tegenzend, dat men iemand op zijn t'huiskomſte aanbied.*

ADVĔNTŬS, ūs. m. Cic. *Aankomſte, komſte, naderinge.*

* * Adventus malorum. Cic. *Naderinge, opkomſte van ongevallen.*

ADVĔRBĔRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Stat. *Afſlaan, kloppen, digt afroſſen, braaf den rug ſmeren.*

ADVĔRBĬŬM, ĭī. n. Quintil. *Een bywoord.* Dit is een konſtwoord van de ſpraakkunde.

ĂDVERSĀRĬĂ, ōrŭm. plur. n. Cic. *Een kladboek, Papiere, of taſelboek*, daar men alles, dat dagelijks uitgegeven of ontfangen wierd, aanteekende, om het naderhand in 't net te boek te zetten.

In adverſaria referre. Cic. *In 't kladboek ſtellen, zetten, aanteekenen.*

Jacēre in adverſariis. Cic. *Geſchreven ſtaan in papieren of kladboeken, die niet in 't net zijn overgedragen.*

ĂDVERSĀRĬĂ, æ. f. Cic. *Een viandin, tegenſtreefſter.*

ĂDVERSĀRĬUS, ĭī. m. Cic. *Een tegenparty, viand, tegenſtrever.*

Adverſarius alicujus, *of* alicui. Cic. *Iemands viand, tegenparty, tegenſtrever.*

Adverſarius. Cic. *Iemands party in een geding, in een twiſt-reden.*

ĂDVERSĀRĬŬS, ă, ūm. Cic. *Tegenſtrevig, tegengeſteld, tegenſtridig, ſtrijdende, nadeelig, ſchadelijk.*

ĂDVERSĀTRĬX, ĭcĭs. f. Plaut. *Viandin, tegenſtreefſter, die iets tegenſpreekt.*

In eâ re mihi fuit adverſatrix. Ter. *Zy heeft my in die zaak altijds een tegenſtreefſter geweeſt, of tegengeſproken: Zy heeft my in dat geval altoos tegengeſtreeft, de voeten dwars gezet.*

ĂDVERSE. Adverb. *Tegen.*

ĂDVERSĬTĀS, ātĭs. f. Plin. H. *Tegenſtrevinge, ſtrijdigheid, tegenſtellinge, afkeer, weerzin, tegenſpoed.*

AD-

Digitized by Google

ĀDVERSĬTŎR, ōris. m. *Die voor af komt, voorloper,* Plautus geeft dezen naam aan *een slaaf, die voor zijn Heer gaat, als die van ten reis wederkomt.* Donatus verzekert dat het zulke waren, *die zorge moeten dragen van voor hun meesters te gaan, om hen t'huis te brengen.*

ĀDVERSO, ās, āre. Plaut. *Tegenspreken, tegenstreven, tegenstaan, zig tegen aan kanten.*

ĀDVERSŎR, āris, ātus sum, āri. dat. Cic. *Tegenstreven, tegenspreken, wederstreven, zig tegenstellen, tegen aan kanten, iets beletten.*

Adversari alicui. Cic. *Van iemand in gevoelen verschillen. Van strijdige gedagten zijn. Iemand tegenspreken.*

Adversari ornamentis alicujus. Cic. *Zig stellen, kanten tegen de grootheid, verheffinge, geluk, of voordeelen van iemand.* Adversari præceptis alicujus. Plaut. *Iemands bevelen tegenspreken, zig tegens de zelve stellen.* Libidini alterius. Cic. *Zig aankanten tegen iemands ongeregeldheden, of ligtmisstrijen.*

Adversari rem aliquam. Tac. *Iets verwerpen, quaadkeuren.*

‡ Men moet dezen Schrijver niet navolgen in de *casus* dien hy by dit *verbum* voegt.

Nolo tuam adversari adversus sententiam. Plaut. *Ik wil uw gevoelen niet tegenspreken. Ik ben niet van zins my tegen uwen raad te kanten.*

Adversante & repugnante naturâ. Cic. *Tegen zijn aart en inborst aan, tegen zijn genegenheid, of zin, tegen de borst, zijn aart geweld aandoende.*

ĀDVERSŪM, i. n Cic. *Tegenspoed, ongeluk, ongeval, ramp.* Si quid adversi acciderit. Cic. *Indien ons eenig ongeval overkomt.* Nihil adversi. Cic. *Geen nadeel, of tegenspoed, niets tegenspoedigs.*

Advĕrsŭm, *of* ādvĕrsus. præp. acc. Cic. *Tegen, dwars tegen.* Adversus leges. Cic. *Tegen de wetten.* Adversus aliquem dicere. Ter. *Iemand tegenspreken, tegen iemand spreken.*

Adversus. Plin. H. *Tegen-over, daar over, regt voor ons.*

‡ Of gelijk Cicero zegt, volgens de beste drukken, *Ex adversus.*

Alicui adversum ire *of* fieri. Plaut. Ter. *Iemand tegen gaan, of gaan ontmoeten.*

Adversus aliquem de aliquâ re loqui. Ter. *Tegen iemand over iets spreken. Iemand over een zaak onderhouden.*

Adversus. *Jegens, ten aanzien van.* Pietas adversus Deum. Cic. *Godvrugtigheid jegens God.*

Adhibenda est reverentia adversus homines. Cic. *Men moet agtinge, eerbiedigheid voor, of jegens de menschen hebben.*

ĀDVERSŬS, ă, ŭm. dat. Cic. *Strijdende, schadelijk, verderfelijk, strijdig, viandig.* Men zegt *adversior*, en *adversissimus.*

Prælium adversum. Liv. *Een nadeelige strijd, slag.* Ventus adversus. Hor. *Tegenwind* Valetudo adversa. Liv. *Ongezondheid, ziekte, zwakheid, quale, krankheid, krankte.*

Acclamatio adversa. Cic. *Een nadeelige toeroepinge.*

Neque est Testudine aliud Salamandræ adversius. Plin. H. *Daar is niets zoo strijdig, of viandlijk tegen een Salamander, als een Schildpad. Daar is geen grooter (antipathie) tegenzugt, als die tusschen een Salamander, en een Schildpad is.*

Adversa via. Plaut. *Verkeerde weg, de weg regt tegen over.*

Adverso flumine. Virg. Aquâ adversâ. Plaut. *Tegen stroom tegen het watergang, of loop van de rivier.*

* * Res adversæ, *of* Adversi casus, *of* Adversa fortuna. Cic. *Tegenspoed, ongeval, ramp, ongeluk.*

* * Adversus. dat. Sall. *Regt-over, tegen-over gelegen, of wonende.*

Situs est ex adverso. Ter. *Hy is 'er regt-over gehuisvest.*

Stare adversus vestigiis. Cic. *Met de voeten tegen den anderen staan: Gaan met de voeten tegen malkander gekant.*

Folia inter se adversa. Plin. H. *Bladeren, die na malkanderen wijzen: die tegen den anderen gekeerd zijn.*

Frons ædificii ventis amicissimis adversa. Colum. *De gevel, of het voorste van 't huis staat tegen de gezondste, of heilzaamste winden over; de gevel staat gekeerd na de beste winden toe.*

Collis tantum adversus in latitudinem patebat, quantum &c. Cæs. *De heuvel had voor aan zoo veel breedte, als, of dat enz. strekte zig voor aan zoo breed uit, als, of dat enz. De heuvel was aan de zijde die na den viand strekte, zoo breed, als, of dat enz.*

* * Adversæ cicatrices. Cic. *Lidteekenen, of wonden van voren ontfangen, eerlijke wonden.* Dentes adversi. Cic. *De voortanden.*

Adversum vulnerari. Cic. *Van voren gequetst, gewond worden.*

Solem adversum intueri. Cic. *De Zon sterk in 't gezigt aankijken.*

ĀDVERTO, ĭs, tī, sum, tĕre. dat. Colum. Virg. *Ergens na toe keeren, zig wenden.*

Advertere agmen urbi. Virg. *Zijn leger na een stad voeren, doen wenden, zwenken.* Vineta orienti. Colum. *De Wijngaarden tegen 't Oosten planten.*

Advertere, in plateam. Ter. *Na eenige straat toe keeren, wenden.*

Advertere, *of* Advertere in animum. Ter. *Toezien, zorg dragen, overwegen, aandagtig zijn, aan-, of opmerken.*

Ea res adverterat Sabinos. Liv. *Die zake deed de Sabinen weder tot bedaren komen.*

Hæc quoque doctos advertunt. Plin. H. *Deze zaken verwekken nieuwsgierigheid in de geleerden: Doen de geleerde opmerken. Deze dingen trekken d'oogen, en aandagt der wijze mannen op zig.*

Alicui rei animum advertere. Tac. *Naarstig op iets letten, iets met aandagt op, of aanmerken, overwegen, betragten.*

Advertere oculos alicui rei *of* ad aliquam rem. Ter. *Iets aanschouwen, de oogen na iets wenden.* Animum, *of* mentem. Virg. Ovid. *Het hart, of de zinnen op iets wenden,* dat is, *overwegen, bedenken.* Aures. Propert. *De oren ergens na toe keeren.* dat is, *luisteren.* Oculos in aliquem locum. Ter. *De oogen na een plaats toe keeren.* Pedem ripæ. Virg. *voeten na den oever wenden. Na een rivier treden, gaan, zig keeren.*

Advertere in aliquem. Tac. *Iemand straffen, kastijden, iets op iemand wreken, verhalen.*

Advertebatur seq. infinit. Cic. *Men zag, men wist, men merkte, of bespeurde, dat enz.*

ĀDVESPĔRĀSCIT. Impers. præt. Advesperavit. fut. Advesperascet. Infinit. Advesperascere. Ter. Cic. Plin. H. *Het word avond, het is laat, den avond, of de nagt nadert, of komt aan.*

ĀDVIGĬLO, ās, āvi, ātum, āre. Ter. *Waken.* In den oneigentlijken zin, *zijn best doen, naarstig zijn, vlijt aanwenden, goede middelen in 't werk stellen, op zijn hoede zijn.*

Advigilare ad custodiam ignis. Cic. *By 't vuur waken, dat het wel werde bewaard,* of wel, *zorg dragen, dat het vuur niet uitgeblusseht werde, of uitga.*

* * Advigilare alicui. Tibull. *Een wakend oog over iemands beleid hebben, zorge over iemands opvoedinge dragen.*

*** Pila advigilantia somnis Regum. Stat. *Pieken,* dat is, *Piekeniers, of Kryigsknegten, die wagt houden, als de Koningen slapen, rusten.*

ĀDVIVO, ĭs, ĕre. *Leven.* Alle de taalkundige lezen in ‡ Plinius *vivere*, Hermolaus uitgezonderd, dewelke *advivere* leest, 't welk men niet moet gebruiken.

ĀDŪLATĬO, ōnis. f. Cic. *Vleijery, gevley, pluimstrijkery, een snoode gemaakte gedienstigheid.* Cicero gebruikt het om te beteekenen, *gedienstigheid voor, of believinge van een Meester.*

Adulatio in aliquem. Tac. *Overdaad van believinge voor iemand.*

ĀDŪ-

Digitized by Google

ĂDŪLĀTŎR, ōris. m. Cic. *Een vleyer, pluimſtrijker, een die door geveinſde ſtreken zig in eens's anders gunſt wikkelt, in plat Bataafſch, Een gatlikker, een ſtikſlooyer.*

ĂDŪLĀTŎRCŬLŬS, ī, m. g. deminut. Gloſſ. *Een vleyertje, pluimſtrijkertje, ruw lijk, een gatlikkertje.*

ĂDŪLĀTŎRĬŬS, ă, ŭm. Ter. *Van een vleyer, of pluimſtrijker; vleyende, vleyachtig.*

Exemplar apud poſteros adulatorii dedecoris habetur. Tac. *Hy word by de nakomelingen aangezien, of de nakomelingen merken hem aan als de eerſte, die zig door ſchandelijk geveley, of pluimſtrijken onteert, of als een voorbeeld van ſchandelijk gevlei.*

ĂDŪLĀTRIX. *Vleyſter, pluimſtrijkſter, ſtikſlooiſter.* Dit woord is van geen goed Schrijver.

ĂDŪLO, ās, āre. Lucret. *Vleyen, pluimſtrijken, ſtikſlooyen.*

Nec adulari nos ſinamus. Cic. *Laat ons niet laten vleyen. Adulari* is hier *in paſſivo* genomen. Of gelijk d'anderen zeggen, die het *in activo* nemen. *Laat ons geen vleyers zijn.*

ĂDŪLŎR, āris, ātŭs sŭm, āri. acc. *of* dat. Cic. Sen. Ph. Tac. dat. Liv. Quintil. *Vleyen, pluimſtrijken, ſtikſlooyen; ſchandelijk gedienſtig zijn.* Quintilianus meent dat men by dit *verbum* een *dativus* moet voegen, maar wy konnen met Cicero, en andere Schrijvers daar wel een *accuſativus* by ſtellen.

Adulari aliquem. Cic. Colum. *Streelen, opzitten, ſombarten*, als men ſpreekt van een hond.

* * Adulari fortunam alicujus. Cic. *Iemand wegens zijn ſtaat, of goederen vleyen, pluimſtrijken, ſtikſlooyen, ſtreelen. Iemand wegens zijn verheffinge believen, zijn hof by hem maken.*

ĂDŪLTĔR, ĕri. m. Cic. *Overſpeler, egtbreker.* Adulter. Hor. *Een onkuiſch man, een ligtmis.*

ĂDŪLTĔRĂ, æ. f. Ovid. *Overſpeelſter, egtbreekſter.* Plinius Hiſt. beteekent met dit woord *een Leeuwinne*, die zig van een Luipard laat beſpringen.

Mens adultera. Ovid. *Een verbaſterd, ontaard, vuil, ſnood, onrein gemoed.*

ĂDŪLTĔRĀTĬO, ōnis. f. Plin. H. *Verandering, vermenging van 't een met het andere, vervalſching; brouwing, menginge van drank, of iets anders onder een.*

ĂDŪLTĔRĀTŎR, ōris. m. Adulterator monetæ. Digeſt. *Een valſcher, of vervalſcher, valſche-munter, valſche-muntſlager.*

ĂDŪLTĔRĀTŪS, ă, ŭm. Plin. H. *Vervalſcht, gemengd, veranderd, toegemaakt*, als men van drogerijen ſpreekt.

Adulterata. Suet. *Door overſpel bevlekt, onteerd, of bezoedeld.*

* * Adulteratæ Gallorum reliquiæ. Flor. *De verbaſterde, ontaarde overblijfſelen der Gauſen.*

ĂDŪLTĔRĪNŬS, ă, um. *of* Adulterino ſanguine natus. Plin. H. *Overſpelig, uit overſpelig bloed geboren*, dat is, *Overwonne baſtaard, kind van overſpel.*

Adulterinus nummus. Cic. *Een valſch ſtukgelds, een valſche penning.*

* * Adulterinum ſignum. Cic. *Een valſch, nagebootſt, nagemaakt zegel.*

Adulterina clavis. Sall. *Een valſche ſleutel.*

ĂDŪLTĔRĬO, ōnis. m. ADULTERITAS, atis. f. *Overſpel, egtbreuk.* Aulus Gellius verzekert, dat deze twee woorden door Laberius zijn verzonnen, en dat het gebruik die niet heeft goed gekeurt.

ĂDŪLTĔRĬŬM, ĭi. n. Cic. *Overſpel, egtbreuk, misdaad van egtbreuk.*

* * Adulteria mercis. Plin. H. *Vervalſchinge, vermerginge, veranderinge, meuntering van koopmanſchap, of waren.*

* * Adulteria naturæ. Plin. H. *Vermenginge, vermommige, die de natuure verzeraakt door 't geven van verſchiede verwen, of door 't vermengen van ſtoffen, en bergerſen.*

* * Adulteria arborum. Plin. H. *Enten, boom-enten van verſcheiden aart, of ſoort.*

ĂDŪLTĔRO, ās, āvi, ātŭm, āre. acc. Suet. *Overſpel begaan, plegen, bedrijven, doen: egtbreken.*

Adulterare liquores. Plin. H. *Vogten vermengen, vervalſchen.* Merces. Plin. H. *De goede waren met ſlegte mengen, vervalſchen.* Pecuniam. Cic. *Valſch geld ſlaan, geld vervalſchen.* Tabulas Cic. *Stukken namaken, nabootſen, vervalſchen, veranderen, valſche beſcheiden maken*, Gelijk als een uiterſte wille, enz.

Jus pecuniâ adulterare. Cic. *Voor geld het regt omkoopen*

Voluptas naturam boni fallaciter imitando adulterat. Cic. *De welluſt vervalſcht de natuur van 't goede door bedrieglijke nabootſing.*

Adulterare judicium veri. Cic. *Het oordeel der waarheid vervalſchen. Een valſch denkbeeld van de waarheid geven.*

ĂDŪLTĔRŎR, āris, ātŭs sŭm, āri. Cic. *Overſpel begaan, bedrijven, doen, plegen: egtbreken.*

ĂDŪLTŬS, ă, ŭm part. Ab adoleſco. Cic. *Volwaſſen, jongman geworden, die in zijn jongelingſchap getreden, of groot geworden is.*

Adulta. Cic. Tac. *Vergroot, ingeworteld, aangegroeid, vermeerderd*, ſprekende van een deugd, of ondeugd.

Athenæ adultæ. Cic. *De ſtad Athenen na een gerumme tijd volbouwd, groot, of bloeijende geworden zijnde.*

Adulta viribus Dalmatia. Vell. Paterc. *Dalmatien magtig, of ſterk geworden zijnde, in magt toegenomen hebbende.*

Adultus. Sall. Tac. *Geverderd, byna verloopen, verſtreken.* ſprekende van den tijd, een ſaiſoen, de nagt, enz.

ĂDŪLTĬŎR, ōris. m. &. f. Plin. H. *Volwaſſenener, grooter, ſterker, kragtiger, friſſcher, kloeker.*

ĂDŪMBRĀTIM. adv. Lucret. *Duiſterlijk*, item *ſchetswijze.*

ĂDUMBRĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Schetſe, geringe gelijkenis, Eerſte afteekening, of teekening van de grond van een ſtuk ſchildery, enz. ruwe ſchets.*

ĂDŪMBRĀTŬS, ă, ŭm. Cic. *Geſchetſt, in 't ruw geteekend, geſchilderd, afgebeeld, afgemaald.*

Rei alicujus adumbrata intelligentia. Cic. *Een ruw denkbeeld, of onvolmaakte ſchets, kenniſſe, of wetenſchap van iets.*

Adumbratæ res. Cic. *Bewimpelde, vermomde zaken, nagemaakte dingen, vol van veinzery, en bedrog.*

Lætitia adumbrata. Tac. *Een gemaakte vreugd: geveinſde, ſchijnende blijdſchap.*

Signa virtutis adumbrata. Cic. *Schijnende teekenen, ſchaduwteekenen van deugd.*

Adumbrata imago gloriæ. Cic. *Een ligte ſchildery, of geſchetſt denkbeeld van roem.*

Pollux adumbratus. Cic. *Die den naam, en hoedanigheid van Pollux zig toeſchrijft. Een valſche, nageboorſte, gewaande, of tweede Pollux.*

ĂDŪMBRO, ās, āvi, ātŭm, āre. acc. Colum. *Omſchaduwen, iets in de ſchaduwe zetten, beſchaduwen tegen de zon, of ongemakken van 't weder.*

* * Adumbrare. Cic. Quintil. *Schetſen, trekken, iets in 't ruw teekenen, vertoonen, of verbeelden.*

* * Fictos Heroum luctus adumbrare dicendo. Cic. *In een vertoog de verzierde rouwklagten der helden verbeelden, afmalen.*

* * Adumbrare. acc. Cic. *Namaken, naboetzen, verzinnen, uitvinden.*

ĂDŪNĀTŬS, ă, ŭm. In acervo, *of* in acervum. Plin. H. *Opgehoopt, opgeſtapeld, by een vergaderd, gebragt, verzameld; op een ſtapel, op een hoop gelegd.*

* * Adunatis omnibus variorum populorum. Juſtin. *Hebbende de ballingen van verſcheidene geweſten by een vergaderd.*

Adunatis copiis. Juſtin. *Zijn benden weder by een verzamel d, gemaakken, of gerukt hebbende.*

ĂDŪNCĬTAS, ātis. f. Cic. Plin. H. *De krumme gedaante, of kromte van den vogel met een krommen bek.*

Digitized by Google

bek. Deze Schrijvers gebruiken dit woord niet als in dezen zin.

Aduncitate roſtrorum cibum capiunt quædam animalia. Cic. *Zommige dieren ontfangen haar voedſel door middel van hun kromme bek.*

ĂDŪNCŪS, ă, ūm. Liv. *Krom, omgekromd, hankagtig.*

Adunca ex omni parte dentium ſerrula. Cic. *Een zaagje, dat allezins kromme tanden heeft.*

* * Naſo aduncо aliquem ſuſpendere. Hor. *Iemand met verderwaardigheid, of ſmaad beſchimpen, met hoogmoed en fierheid verſmaden, veragten.* 't Beduid eigentlijk *ſpotswijze iemands neus opligten, of een ſlag, of knip op de neus geven.*

ĂDŪNO, ās, ārĕ. *Ophoopen, ſtapelen, verzamelen, vereenigen, een maken.* Men vind van dit verbum niets in Plinius en Juſtinus als het Participium *Adunatus*, die moet men nazien.

ĂDVŌCĀMENTŪM. Plin. J. Dit woord is niet in gebruik in dien zin, welke de Schrijver van het nieuwe woordboek 't zelve toeſchrijft. Zoek *Avocamentum.*

ĂDVŌCĪTO, ās, āvi, ātĕ. Feſt. *Dikwils byroepen.*

ĂDVŌCĀTĬO, ōnis. f. Cic. *De hulp, byſtand, raad, en daad van een voorſpraak in een geding.*

* * Advocatio. Liv. *Een vergadering, of bende, die men verzoekt, om ons te komen byſtaan.*

* * Advocatio. Cic. *Raad, raadgevinge, vergadering, of byeenkomſt over zaken.*

* * Advocatio. Cic. *Verdediging, of beſchuldiging: pleiting om te beſchuldigen, of verdedigen.*

Aliquem advocatione juvare. Plin. J. *Voor iemand pleiten. Iemand met pleiten dienen.*

In advocationem rogari. Plin. J. *Verzogt worden om voor iemand te pleiten.*

* * Advocationem petere, *of* poſtulare. Cic. *Tijd verzoeken, uitſtel verzoeken.*

Advocationem dare. Sen. Ph. *Tijd, of uitſtel vergunnen.*

ĂDVŌCĀTŪS, i. m. Ter. Cic. *Een voorſpraak.* Vulgò *Advokaat.*

* * Advocatus. Cic. *Iemand, die verzogt is, om een ander door zijn tegenwoordigheid, raad, of aanzien by te ſtaan, als men een geding zal uitwijzen.*

* * Advocatus. Plaut. *Een getuige, die men verzogt heeft om over bewijſtukken te ſtaan, die de regtspleging aangaan.*

Advocatum invocare ad. &c. Cic. *Een voorſpraak verzoeken om &c.*

Advocatus eo, venio, adſto amicis. Cic. *Ik kome om mijn vrienden te verdedigen, om hun zake te bepleiten, om hen te dienen.*

ĂDVŌCĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Geroepen, ontboden, gehaald.*

Adhibere oculos advocatos ad aliquid inveſtigandum. Cic. *Zig van d'oogen bedienen om iets te onderzoeken, na te ſpeuren, bezien.*

Artem adhibes advocatam ſenſibus. Cic. *Gy gebruikt een konſt om de zinnen te haat te komen. Gy bedient u van een konſt om die te helpen, te hulp te komen, behulpzaam te zijn.*

ĂDVŌCO, ās, āvi, ātūm, ārĕ. acc. Cic. *Iemand roepen, byroepen, doen komen, of ontbieden, verzoeken om ons te helpen,* 't zy met zijn tegenwoordigheid, of aanzienlijkheid, *om zig in ons pleitgeſchil te laten gebruiken.*

Advocari cauſæ. Quintil. *Verzogt worden om een zaak te bepleiten, als voorſpraak in een zake dienen.*

Advocare aliquem contra ălium. Cic. *Iemands hulp, of byſtand verzoeken, hem bidden om ons als voorſpraak te dienen, of onze zake door zijn tegenwoordigheid, of raad voor 't geregtshof te ondersteunen.*

Aliquem ſibi advocare. Ter. *Iemand als voorſpraak verzoeken, aannemen, aanſtellen.*

* * Aliquem ſibi advocare. Cic. *Iemand als bygevoegde aannemen in 't uitwijzen van een geding.*

* * Advocare. Cic. *By zig roepen, ontbieden, doen komen, laten halen.*

Advocare concionem. Cic. *Het volk by een roepen,* dat is, *vergaderen, of doen byeen komen.*

* * Advocare animum ad ſciſcum. Cic. *Weder moed grijpen,* ook *bedaren, of de geeſten weder vergaderen.*

* * In alio cibi genere India advocatur, in alio Ægyptus. Plin. H. *Indië verſchaft eene ſoort van ſpijze, Egypten een andere. Men zoekt in Indiën en Ægypten verſchride ſoort van koſt.* Dit is een ſteekreden tegen de lekkernye van zijn tijd.

ĂDVŎLĀTŪS, ūs. Cic. *Vlugt, gevlieg van een vogel eer gens na toe.* Cicero gebruikt niets als d'ablativus *advolatu*, welke gevonden word in eenige treurſpel-vaarzen uit het Grieks vertaald, die hy daar meld.

ĂDVŎLO, ās, āvi, ātūm, ārĕ. acc. *met de* præpos. Ad Cic. Plin. H. *Ergens na toe vliegen.*

Caprarum uberibus advolant. Plin. H. *Zy vliegen op de uyers der geiten aan.* Sprekende van zekere vogelen.

* * Ad aliquem ex aliquo loco advolare. Cic. *Ter vlugt uit een plaats loopen om iemand te zoeken; vliegen,* dat is, *met yver, of haaſt gaan, of loopen van zekere plaats na iemand toe.*

Advolare in auxilium. Plin. H. *Toeloopen, toevliegen tot hulp, byſpringen.*

** Fama mali advolat Æneæ. Virg. *Het gerugt van dit ongeval vloog na Æneas toe. Æneas verſtond ten eerſte dit ongeluk, dit geval, deze ramp.*

ĂDVŌLVO, ĭs, vōlvi, vōlūtūm, vōlvĕrĕ. acc. cum dat. Virg. *Toewentelen, toerollen, iets rollen, wentelen na iets anders, by, of toerollen.*

Advolvere aliquid ad ignem. Plin. H. *Iets rollende in 't vyer ſtooten, iets in 't vyer rollen, wentelen.*

Advolutus genibus alicujus. Liv. *Voor iemands knyen nedergerold,* dat is, *leggende, vernederd.*

** Clamor advolvitur aſtris. Stat. *Het geroep verheft zig na den Hemel, ſtijgt na den Hemel.*

ĂDVŌRSŪM. V. Adverſum.

ĂDVŌRTO. V. Adverto.

ĂDŪRGĔO, ēs, ērĕ. Digito adurgendus eſt. Celſ. *Drukken, dringen, aandringen. Gy moet hem met den vinger drukken,* ſprekende van een tand, die pas uitpuilt.

* * Adurgens, ēntis. Hor. *Aandringende, die aanport, die iemand vervolgt.*

ĂDŪRO, ĭs, ādūſi, ādūſtūm, ādūrĕrĕ. acc. Cic. *Branden, braden, ſchroeijen.*

Candente carbone ſibi adurebat capillum. Cic. *Hy brande, of ſchroeide zijn hair met een gloeyende kool af.*

* * Adurere. Virg. *Branden, barnen, heet, of bruin maken, verdroogen.* Als men van groote hitte ſpreekt.

* * Adurere. Virg. *Verdorren, dor maken, droogen, verdroogen.* Als men van een zeer groote koude, of van de ſneeuw ſpreekt.

* * Adurunтur femora equitatu. Plin. H. *Door 't lang te paard rijden worden de dyen verhit, ontſteken, enz.*

ĂDŪSQUĔ. adv, Seq. acc. Virg. *Tot &c. toe.* In plaats van *Uſque ad.*

ĂDŪSTĬO, ōnis. f. Pliu. H. *Brand, verbrandinge.* Picis aduſtio. Plin. H. *Branding van pek,* dat is, *pek die brand.*

* * Aduſtio infantium. Plin. H. *Een ſoort van vuurigheid, of ontſteking, welke de kinderen overkomt, die zig tuſſchen de vliezen der oogen en het brein zet.*

ĂDŪSTŪS, ă, ūm. Ter. *Gebrand, aangebrand, na brand riekende,* als men van koſt ſpreekt.

Color aduſtior. Liv. *Een gebrande, bruine, taangele verwe.* Gelijk de gene hebben, die van een lange reis komen.

ĂDYNĂMŪS. Plin. *Kragteloos, zwak, ſlap, onvermogend, zonder magt.* Adynamum vinum. *Wijn daar geen pit in is, of die geen kragt heeft, flaauwe wijn.*

Digitized by Google

ADYTUM, I, n. Virg. Adytum. *Het binnenkoor, het geheim oor, de heiligſte plaats van een tempel, een gheime, bedekte plaats in de tempels der ouden, daar weinigen in mogten treden.* Daar was het, dat de gewaande Godſpraken antwoord gaven.

Æ

ÆBURA, æ. f. Liv. *Talanera.* Een ſtad in nieuw Kaſtiliën op den Tajus.

Ædepol. Plaut. Ter. Dit is een ſoort van zweren by de ouden om te zeggen per ædem Pollucis. *By den Tempel van Pollux.* Men verta lt het. *In waarheid, zekerlijk, waarlijk.*

ÆDES, *of* ædis, is. f. Cic. *Een tempel, een kerk, een kapelle, of kerkje.*

Ædis. Plaut. Varr. Ovid. *Een huis, herberg, woonvertrek, woonſtede.*

* * Ædis. Q. Curt. *Een vertrek, plaats om te ſlapen, een kamer.*

ÆDES, ium. pl. ur. f. Cic. Virg. *Een huis.*

** Primæ ædes. Ovid. *d'Ingang van een huis, het voorhuis.*

Ædes. Virg. *De woonplaats, of kerf der honigbyen.*

ÆDICŬLA, æ. f. Cic. Liv. *Een kapelle, kerkje, tempeltje.*

* * Ædicula; æ. f. Plaut. Ædiculæ, arum. Cic. *Een kamer, een vertrek, of gemak.*

* * Ædiculæ, arum. Ter. *Een hut, een huisje.*

* * Ædicula. Plin H. *Een gewelf, vak, of overdekte plaats, daar de Heidenen hunne beelden ſtelden.* Men kan het paſſen op Grafſteden, &c.

ÆDIFICĀTIO, ōnis. f. Cic. *Bouwinge, voornemen, of onderneminge van bouwen, timmeraadje, gebouw, getimmer.*

Ædificationem ſuſtentare ad adventum alicujus. Cic. *Het bouwen tot iemands komſte ophouden, ſtaken, uitſtellen, verſchuiven.*

ÆDIFICATIŪNCŬLĂ, æ. f. Cic. *Een klein gebouw, bouwinge van een huisje.*

ÆDIFICĀTŎR, ōris. m. Cic. *ſtichter, bouwer, bouwmeeſter, die iets laat bouwen, die bouwt, of timmert.*

Ædificator mundi Deus. Cic. *God is de Stichter, Bouwer, Werkmeeſter, de Kanſtenaar, en Grondlegger des weelds.*

Ædificator. Colum. *Een lieſhebber van bouwen, timmeren, die geneegen is tot bouwen, timmeren, ſtigten.*

ÆDIFICIŪM, ii. n. Cæſ. Cic. *Een gebouw, huis, woonplaats, geſicht.*

Ædificium lucidum. Celſ. *Een lugtig gebouw, daar lugt, en licht genoeg is.*

ÆDIFICO, ās, āvi, ātŭm, āre. Cic. *Bouwen, ſtichten, timmeren, doen bouwen, doen timmeren.* Sprekende van ſteden, huizen, en ſchepen enz.

* * Hortos ædificare. Cic. *Gebouwen om een tuin ſtigten, een tuin met gebouwen verciereu. Wyken en ſtraten maken, in het rond bouwen.*

Ædificare bellè. Cic. Elegantèr. Colum. Lautè Cic. *Fraaijelijk, cierlijk, heerlijk, of deftig bouwen, timmeren.*

* De exemplo meo ipſe ædificato. Plaut. *Werk, of bouw volgens het beſtek dat ik u gegeven hebbe.*

* * Ædificare Rempublicam. Cic. *Een Gemeenebeſt opregten, ſtigten, wetten en inzettingen een Gemeenebeſt voorſchryven.*

ÆDILIS, is. m g. Cic. *Een bouwmeeſter, bouwheer.* Dit was een overheid van 't oude Romen, die zorg droeg over de vertooningen van ſpelen, openbare en byzondere gebouwen, waterleidingen, baden, tempelen, en die de prijs ſtelde van alles dat in die ſtad verkogt wierd.

Ædiles curules. Cic. De Ædiles wierden dus genoemt na den voren zetel in maniere van een wagen, die zy gebruikten als een teeken van hun gezag.

Ædiles plebis. Cic. *Wijkmeeſteren.* Deze waren het dog egter zoo aanzienlijk niet als d'eerſte, welke het gemeene volk van Romen in hun zaken aanſprak, ten einde zy bericht zouden doen aan de *Tribuni plebis*, of gemeentens bezorgers, welkers bygevoegde zy waren.

ÆDILITAS, ātis. f. Cic. *Bouwmeeſterſchap.*

ÆDILITIUS, ă, ŭm. Cic. *Bouwmeeſterlijk, of dat tot ampt aangaat.*

Homo ædilitius. Cic. *Die 't ampt van bouwheer, of bouwmeeſter bedient heeft.*

ÆDITIMOR. Gell. & ædituor, aris, &c. Lucret. *Den tempel bewaren.*

ÆDITOR, ōris. m. g. Gloſſ. *Een deurwagter.*

ÆDITIMŪS, i. m. Varr. Cic. &

ÆDITŪUS, i. m. Varr. Cic. *Tempel-bewaarder, die de gewijde dingen bewaart, een Kerkmeeſter.* Varro zegt, dat in zijn tijd *Ædirimus* begon gebruikt te worden, en dat de beſchaafde luiden Ædituus ſchreven.

** Quales ædituos habet virtus tua. Hor. *Welke verkondigers, of digters heeft uw deugd om de gedagteniſſe van dien onſterffelijk te maken. Welke Schrijvers bewaren de gebeurteniſſe van uw deugd in hunne treffelijke werken.*

ÆDŌN, ōnis. Sen. Trag. Aëdon. *Een negtegaal.*

ÆDŬA civitas. Cæſ. *Borgonje.*

ÆDŬI, ōrum. Cæſ. *Het volk van Borgonje*, dat eertijds die van Autun, van Lyons, van Mâcon, en Nevers begreep.

ÆGE

ÆGÆUM mare. Plin. H. *De Ægeeſche, of zwarte zee, thans d'Archipel.*

ÆGĔR, ægră, ægrum. Cic. *Ziek, krank, zwak, quijnend, zugtig.*

* * Æger curis ingentibus. Virg. Animo. Cic. Animi. Liv. *Ziek van groote kommer. Die door groote zorgen geſolt, gequelt word. Die met veel droefheden, en ongerustigheden overvallen word, of omringd is.*

Æger ex vulnere. Liv. *Ziek van, of aan een wonde.*

Æger pedibus. Salluſt. *Zwak, qualijk ter been.* Nervis. Tac. *Die jigt heeft.*

Eſſe ægro corpore, *of* ægrâ valetudine. Cic. *Ziek, krank, of onpaſſelijk zijn.*

* * Ægras Reipublicæ partes ſanare. Cic. *De zieke, of ontſtelde deelen van een gemeenen Staat genezen, herſtellen.* Dat is *een Staat weder tot zijn vorigen ſtand brengen door het ſtillen van oproer, en verdeeltheden.*

Ægris oculis aliquid inſpicere. Tac. *Iets met een wangunstig, quaad, en nidig oog aanſchouwen.*

Æger anhelitus. Virg. *Korten adem, aamborſtigheid.* Mors ægra. Virg. *Een gewaldige, of harde dood.* Amor. Virg. *Een zorgelijke, onrustige liefde.*

ÆGERRIMĒ. adv. Cæſ. *Zeer moeyelijk, zeer bezwaarlijk, met veel moeitens.*

ÆGI

ÆGILŌPĂ, æ. f. *of*

ÆGILŌPS, ōpis. m. Plin. H. Celſ. Fiſtula Lachrimalis, *Een ettergezwel in 't oog.*

* * Ægilops. f. Plin. H. *Een ſoort van een groote boom, die akers draagt.*

Ægilops. Plin. H. *Een ſoort van ajuin.*

* * Ægilops. Plin. H. *Gebaarde ervene, dravig.* Een onkruid, dat de gerſt doet ſterven.

ÆGIS, idis, f. Virg. Mart. Claud. *Een pantſier, borſt-*

Digitized by Google

‡ *borſtharnas*, dat de Digters, Jupiter, Apol, en Minerve toe ſchrijven, waar in men zag een Gorgons hoofd met over end ſtaande ſlangen. Men zegt, dat met dezen naam genoemd is geweeſt, het vel van de geit, die Jupiter gevoed hadde.

*** ÆGISŌNŬS, ă, ŭm. Valer. Flac. *Harnasklinkende, dat klinkt als een harnas; of gewapend en bedekt met een borſtharnas met een Gorgons hoofd en ſlangen.*

ÆGÍTHŬS, i. m. Plin. H. *Een vogeltje, dat een zeer grooten afkeer van een ezel heeft.*

ÆGŌCĔRĀS, ātis, m. Plin. H. *Een kruid bokshoorn genaamd.*

ÆGŌCĔRŌS, ōtis. Lucret. *of* Ægoceros, i. m. Lucan. *** Αἰγόκερως. *'t Hemels teeken* Capricornus, [*De Steenbok, of bok*] een zonnekreits aan 't Zuiden. *Een Steenbok.*

ÆGR

ÆGRĒ. adv. Cæſ. *Bezwarelijk, moeyelijk, naauwelijks, ter naauwer nood, met moeite.* Men zegt Ægrius en Ægerrimè.

Ægrius arborem revellere. Plin. H. *Een boom met zeer veel moeite uitroeijen: veel moeite doen om een boom uit de aarde te rukken.*

* * Ægrè. Cic Ter. *Met droefheid, onruſt, ongeruſtheid, pijn, ſmart.*

Aliis ægrè eſt, quia &c. Ter. *Dit ſmart anderen, om dat &c. Andere zijn moeylijk, qualijk te vreden, om dat &c.*

Quid eſt, quod tuo nunc animo ægrè eſt? Plaut. *Wat is 'er, dat u tegenwoordig ſtoort? wat is 'er 't welk thans u geeſt ontruſt? wat is 'er 't welk u bekommert, deert, zeer doet, of quelt?*

Voluit facere contra huic ægrè. Ter. *Hy heeft hem willen bedroeven, verſtoren, of ſpijt aandoen: hy heeft voor gehad hem te tergen, verbitteren, te tarten.* Dit laatſte word gezegt in, of van een ommegang, of praat.

Aliquid ægrè ferre, *of* pati. Plaut. Ter. *Iets ter naauwer nood verdragen: moeite genoeg hebben om iets te dulden; iets tegen dank gebeugen, gedoogen, iets met ongeduld verdragen.*

Nihil ægrius factum eſt multo meo labore, quàm ut &c. Cic. *Niets is van my met meer moeite gedaan, of uitgeregt, dan op dat &c. Niet tegenſtaande alle mijn aangewende mocite had men zeer veel werk om enz.*

Ægrè aliquo carere. Cic. *Iemand met ongenoegte, of ſmart ontberen, miſſen: met ſmart van iemand ſcheiden, met hartſeer iemanas afweezendheid lijden.*

ÆGRĔO, ēs, ægrŭi. Lucret. V. Ægreſco.

ÆGRĔSCO, is, ægrĕſcere, Siti. Plin. H. *Ziek zijn, ziek zijn van dorſt, groo en dorſt lijden.*

* * Ægreſcere. Lucret. *Quijnen, verſlagen, of neerſlagtig zijn, nederig, vernederd worden.* Als men van de geeſt ſpreekt.

* * Ægreſcere medendo. Virg. *Door hulpmiddelen erger, bevijger, of driſtiger worden,* als men van een hartstogt ſpreekt. *Gramſtuurig, oploopend, verbittert worden, door den heilzamen raad, die men ontfangt.*

*** Ægreſcere rebus læris alterius. Stat. *Bedroefd zijn over een anders voorſpoed, moeylijk zijn over iemands geluk.*

ÆGRIMŌNIĂ, æ. f. Plaut. Cic. *Ongenoegte, zorg, kommer, leed, droefheid, quellinge, hartzeer, bitterheid des harte.*

Faſtidioſa ægrimonia. Hor. *Een walgelijke droefheid, overtollige, of qualijkvoegende quellinge, ſmart, of hartzeer.*

ÆGRĬTŪDO, ĭnis. f. Ter. Plin. H. *Ziekte, quale, zwakheid, quijning, ſmart.*

Ægritudo. f. Plaut. Ter. Cic. *Droefheid, ſpijt, ſmart, ongenoegte, leed,* dat wy gevoelen wegens aangedanen hoon, enz.

Societas æritudinis. Cic. *Deelagtigheid aan droefheid, verdeelinge van ſmart, of hartzeer.*

Stirpes ægritudinis. Cic. *Den oorſprong, of de wortels der ſmart. De oorzaak van droefheid, ſmart.*

ÆGRŌR, ōris. m. Lucret. *Ziekte, krankte, verſlagenheid, quijning, omluſt.*

ÆGRŌTĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Ziekte, orgeſteldheid, zwakheid, krankte van lichaam, of geeſt.* Men kan 'er *mentis, animi*, of *corporis*, gelijk Cicero doet byvoegen, om onderſcheid te maken.

ÆGRŌTO, ās, āvi, ātum, āre. Cic. *Ziek zijn, krank, onpaſſelijk zijn, ziek, ongeſteld van lichaam, of gemoed zijn.* Dit woord paſt op t een en 't ander.

Animus ex eâ re ægrotat. Cic. *Dit maakt hem bedroefd van geeſt, dit quelt, dit ſmart hem; hier over is hy ziek, of bedroeft.*

Ægrotant aliquando poma cum imbres defugere, aut abundavêre. Plin. *Het ooſt, of de vrugten zijn ruw en dan niet goed, als 'er regen ontbroken heeft, of dat het te veel heeft gereenen.*

ÆGRŌTŬS, ă, ŭm. Ter Cic. *Ziek, quijnend, onpaſſelijk, ontſteld, zwak, ſprekende van 't lichaam, of gemoed.*

* * Ægrota Reſoublica. Cic. *Een vervallen, quijnend, qualijk geſteld Gemeeneheſt.*

ÆGRŬM, i. n. Plaut. *Ongenoegte, quellinge, droefheid, hartzeer.*

ÆGYPTŬS, i. f. Cic. *Egyptenland*, een Koninkrijk in Aſia.

ÆGYPTĬĂCŬS, ă, ŭm. Ægypriacum mare. Plin. H. *Egyptiſch. d'Egyptiſche zee, of de zee van Egyptenland.*

ÆGYPTĬŬS, ă, ŭm. Cic. *Egyptenaar, in Egypten geboren.*

ÆMĂTHĬĂ, æ. f. Pliu H. V. Emathia.

ÆMĂTHĬŬS, ă, ŭm. Lucan. V. Emathius.

ÆMĬLĬĂ, æ. f. Mart. *Emiliën*, een geweſt in Italien, begrijpende de landſtreek thans by ons genoemd *Romanie*, nevens een gedeelte van Lombardyen over de rivier de *Pô*.

ÆMĬLĬŬS, ă, ŭm Hor. *Van Romanië, of van dat gedeelte van Lombardyen, 't welk over de Pô legt.*

ÆMŎNĬĂ, æ. f. Hor. *Theſſaliën*, een geweſt in Macedonia.

ÆMŎNĬŬS, ă, ŭm. Ovid. *Van Theſſalien geboortig, of Theſſalien toebehoorende.*

ÆMŬLANDŬS, ă, ŭm part. Plin. J. *Waardig om nagevolgt te worden, dat men behoort na te volgen, die men als een voorbeeld zig moet voorſtellen.* Als men van perſonen ſpreekt.

ÆMŬLATĬO, ōnis. f. Cic. *Nayver, navolginge, yver, begeerte om iemand op 't ſpoor van dingd te volgen, een deugdelijke drift om iemand te evenaren.*

Æmulatio. Cic. Val. Max. *Nayver, benijding, belging, ongenoegte, of afkunſt tegen iemand, om dat hy't gene bezit, 't welk wy zelfs wenſchen te hebben. Argwaan.*

ÆMŬLĀTŎR, ōris. m. Cic. *Navolger, nayveraar, die iemand tragt na te volgen;* item *een benijder.*

Æmulator alicnæ ſive fortunæ, ſive induſtriæ. Cic. *Nayverig, argwanende, nijdig over iemands welvaren, of naarſtigheid en bequaamheid.*

ÆMŬLĀTŬS, us. m Tac. *Nayver, minnenijd, ſmart, of ongenoegte tegen een medevryer, zo omtrent de liefde, als in de regeringe.*

Ne Otho æmulatus ageret in urbe. Tac. *Op dat Otho geen agterdenken, of argwaan zoude verwekken in de Stad Romen* [*Uit vreeze dat hy mede na 't oppergezag geſtaan zoude hebben, indien hy te Rome bleef wonen.*]

ÆMŬLŎR, āris, ātus sum, āri. dat. Cic. *Nayverig zijn over iemands welvaren, nijdig zijn, ongenoegte ſcheppen om dat hy iets bezit, 't welk wy zelfs wenſchen.*

Æmulari aliquem in aliquâ re. Cic. *Iemand ergens in navolgen, op 't ſpoor volgen, pogen om hem in iets te overtreffen, tragten om hem te overwinnen.*

Digitized by Google

ADYTUM, i, n. Virg. Ἄδυτον. *Het binnenkoor, het geheimkoor, de heiligſte plaats van een tempel, een gebeime, bedekte plaats in de tempels der ouden, daar weinigen in mogten treden.* Daar was het, dat de gewaande Godſpraken antwoord gaven.

Æ

ÆBURA, æ. f. Liv. *Talanera.* Een ſtad in nieuw Kaſtiliën op den Tajus.

Æl. pol. Plaut. Ter. Dit is een ſoort van zweren by de ouden om te zeggen per ædem Pollucis. *By den Tempel van Pollux.* Men verta lt het. *In waarheid, zekerlijk, waarlijk.*

ÆDES, *of* ædis, is. f. Cic. *Een tempel, een kerk, een kapelle, of kerkje.*

Ædis. Plaut. Varr. Ovid. *Een huis, herberg, woonvertrek, woonſtede.*

* * Ædis. Q. Curt. *Een vertrek, plaats om te ſlapen, een kamer.*

ÆDES, ium. plur. f. Cic. Virg. *Een huis.*

** Primæ ædes. Ovid. *d'Ingang van een huis, het voorhuis.*

Ædes. Virg. *De woonplaats, of korf der honigbyen.*

ÆDICŬLA, æ. f. Cic. Liv. *Een kapelle, kerkje, tempeltje.*

* * Ædicula; æ. f. Plaut. Ædiculæ, arum. Cic. *Een kamer, een vertrek, of gemak.*

* * Ædiculæ, arum. Ter. *Een hut, een huisje.*

* * Ædicula. Plin H. *Een gewelf, vak, of overdekte plaats, daar de Heidenen hunne beelden ſtelden.* Men kan het paſſen op Graffteden, &c.

ÆDIFICĀTIO, ōnis. f. Cic. *Bouwinge, voornemen, of onderneminge van bouwen, timmeraadje, gebouw, getimmer.*

Ædificationem ſuſtentare ad adventum alicujus. Cic. *Het bouwen tot iemands komſte ophouden, ſtaken, uitſtellen, verſchuiven.*

ÆDIFICĀTIŪNCŬLĂ, æ. f. Cic. *Een klein gebouw, bouwinge van een huisje.*

ÆDIFICĀTŌR, ōris. m. Cic. *ſtichter, bouwer, bouwmeeſter, die iets laat bouwen, die bouwt, of timmert.*

Ædificator mundi Deus. Cic. *God is de Stichter, Bouwer, Werkmeeſter, de Konſtenaar, en Grondlegger des weelds.*

Ædificator. Colum. *Een lieſhebber van bouwen, timmeren, die genegen is tot bouwen, timmeren, ſtigten.*

ÆDIFICIUM, ii. n. Cæſ. Cic. *Een gebouw, huis, woonplaats, geſticht.*

Ædificium lucidum. Celſ. *Een lugtig gebouw, daar lugt, en ligt genoeg is.*

ÆDIFICO, ās, āvī, ātum, āre. Cic. *Bouwen, ſtichten, timmeren, doen bouwen, doen timmeren.* Spreekende van ſteden, huizen, en ſchepen enz.

* * Hortos ædificare. Cic. *Gebouwen om een tuin ſtigten, een tuin met gebouwen verciëren. Wijken en ſtraten maken, in het rond bouwen.*

Ædificare bellè. Cic. Elegantèr. Colum. Lautè Cic. *Fraaijelijk, cierlijk, heerlijk, of deftig bouwen, timmeren.*

* De exemplo meo ipſe ædificato. Plaut. *Werk, of bouw volgens het beſtek dat ik u gegeven hebbe.*

* * Ædificare Rempublicam. Cic. *Een Gemeenebeſt opregten, ſtigten, wetten en inzettingen een Gemeenebeſt voorſchryven.*

ÆDILIS, is. m g. Cic. *Een bouwmeeſter, bouwheer.* Dit was een overheid van 't oude Romen, die zorg droeg over de vertooningen van ſpelen, openbare en byzondere gebouwen, waterleidingen, baden, tempelen, en die de prijs ſtelde van alles dat in die ſtad verkogt wierd.

Ædiles curules. Cic. De Ædiles wierden dus genoemt na den yvoren zetel in maniere van een wagen, die zy gebruikten als een teeken van hun gezag.

Ædiles plebis. Cic. *Wijkmeeſteren.* Deze waren het dog egter zoo aanzienlijk niet als d'eerſte, welke het gemeene volk van Romen in hun zaken aanſprak, ten einde zy berigt zouden doen aan de *Tribuni plebis*, of gemeentens bezorgers, welkers bygevoegde zy waren.

ÆDILITAS, ātis. f. Cic. *Bouwmeeſterſchap.*

ÆDILITIUS, ă, ūm. Cic. *Bouwmeeſterlijk, of dat tot 't ampt aangaat.*

Homo ædilitius. Cic. *Die 't ampt van bouwheer, of bouwmeeſter bedient heeft.*

ÆDITIMOR. Gell. & ædituor, aris, &c. Lucret. *Den tempel bewaren.*

ÆDITOR, ōris. m. g. Gloſſ. *Een deurwagter.*

ÆDITIMUS, i. m. Varr. Cic. &

ÆDITŪUS, i. m. Varr. Cic. *Tempel-bewaarder, die de gewijde dingen bewaart, een kerkmeeſter.* Varro zegt, dat in zijn tijd *Ædirimus* begon gebruikt te worden, en dat de beſchaafde luiden Ædituus ſchreven.

** Quales ædituos habet virtus tua. Hor. *Welke verkondigers, of digters heeft uw deugd om de gedagteniſſe van dien onſterffelijk te maken. Welke Schrijvers bewaren de gedenkeniſſe van uw deugd in hunne treffelijke werken.*

ÆDŌN, ōnis. Sen. Trag. Ἀηδών. *Een nagtegaal.*

ÆDŬA civitas. Cæſ. *Borgonje.*

ÆDŬI, ōrum. Cæſ. *Het volk van Borgonje*, dat eertijds die van Autun, van Lyons, van Mâcon, en Nevers begreep.

ÆGE

ÆGÆUM mare. Plin. H. *De Ægeeſche, of zwarte zee, thans d'Archipel.*

ÆGER, ægra, ægrum. Cic. *Ziek, krank, zwak, quijnend, zugtig.*

* * Æger curis ingentibus. Virg. Animo. Cic. Animi. Liv. *Ziek van groote kommer. Die door groote zorgen geſolt, gequelt word. Die met veel droefheden, en ongeruſtigheden overvallen word, of omringd is.*

Æger ex vulnere. Liv. *Ziek van, of aan een wonde.*

Æger pedibus. Salluſt. *Zwak, qualijk ter been.* Nervis. Tac. *Die jigt heeft.*

Eſſe ægro corpore, *of* ægrâ valetudine. Cic. *Ziek, krank, of onpaſſelijk zijn.*

* * Ægras Reipublicæ partes ſanare. Cic. *De zieke, of ontſtelde deelen van een gemeenen Staat genezen, herſtellen.* Dat is *een Staat weder tot zijn vorigen ſtand brengen door het ſtillen van oproer, en verdeeldheden.*

Ægris oculis aliquid inſpicere. Tac. *Iets met een wangunſtig, quaad, en nidig oog aanſchouwen.*

Æger anhelitus. Virg. *Korten adem, aamborſtigheid.* Mors ægra. Virg. *Een geweldige, of harde dood.* Amor. Virg. *Een zorgelijke, ongeruſte liefde.*

ÆGERRIMĒ. adv. Cæſ. *Zeer moeyelijk, zeer bezwaarlijk, met veel moeitens.*

ÆGI

ÆGILŌPĂ, æ. f. *of*

ÆGILŌPS, ōpis. m. Plin. H. Celſ. Fiſtula Lachrimalis, *Een ettergezwel in 't oog.*

* * Ægilops. f. Plin. H. *Een ſoort van een groote boom, die akers draagt.*

Ægilops. Plin. H. *Een ſoort van ajuin.*

* * Ægilops. Plin. H. *Gebaarde ervene, dravig.* Een onkruid, dat de gerſt doet ſterven.

ÆGIS, idis, f. Virg. Mart. Claud. *Een pantſier, borſt-*

Digitized by Google

‡ *borſtharnas*, dat de Digters, Jupiter, Apol, en Minerve toe ſchrijven, waar in men zag een Gorgons hoofd met over end ſtaande ſlangen. Men zegt, dat met dezen naam genoemd is geweeſt, het vel van de geit, die Jupiter gevoed hadde.

*** ÆGISŌNŪS, ă, ūm. Valer. Flac. *Harnasklinkende, dat klinkt als een harnas; of gewapend en bedekt met een borſtharnas met een Gorgons hoofd en ſlangen.*

ÆGITHŪS, ī. m. Plin. H. *Een vogeltje, dat een zeer grooten afkeer van een ezel heeft.*

ÆGŌCĔRĀS, ātis, m. Plin. H. *Een kruid boks-hoorn genaamd.*

ÆGŌCĔRŌS, ōtis. Lucret. *of* Ægoceros, ī. m. Lucan. *** Αιγόκερως. *'t Hemels teeken* Capricornus, [*De Steenbok, of bok*] een zonnekreits aan 't Zuiden. *Een Steenbok.*

ÆGR

ÆGRĒ. adv. Cæſ. *Bezwarelijk, moeyelijk, naauwelijks, ter naauwer nood, met moeite.* Men zegt Ægrius en Ægerrimè.

Ægrius arborem revellere. Plin. H. *Een boom met zeer veel moeite uitroeijen: veel moeite doen om een boom uit de aarde te rukken.*

* * Ægrè. Cic Ter. *Met droefheid, onruſt, ongeruſtheid, pijn, ſmart.*

Aliis ægrè eſt, quia &c. Ter. *Dit ſmart anderen, om dat &c. Andere zijn moeylijk, qualijk te vreden, om dat &c.*

Quid eſt, quod tuo nunc animo ægrè eſt? Plaut. *Wat is 'er, dat u tegenwoordig ſtoort? wat is 'er 't welk thans u geeſt ontruſt? wat is 'er 't welk u bekommert, deert, zeer doet, of quelt?*

Voluit facere contra huic ægrè. Ter. *Hy heeft hem willen bedroeven, verſtoren, of ſpijt aandoen: hy heeft voor gehad hem te tergen, verbitteren, te tarten.* Dit laatſte word gezegt in, of van een ommegang, of praat.

Aliquid ægrè ferre, *of* pati. Plaut. Ter. *Iets ter naauwer nood verdragen: moeite genoeg hebben om iets te dulden; iets tegen dank gebengen, gedoogen, iets met ongeduld verdragen.*

Nihil ægrius factum eſt multo meo labore, quàm ut &c. Cic. *Niets is van my met meer moeite gedaan, of uitgeregt, dan op dat &c. Niet tegenſtaande alle mijn aangewende moeite had men zeer veel werk om enz.*

Ægrè aliquo carere. Cic. *Iemand met ongenoegte, of ſmart omberen, miſſen: met ſmart van iemand ſcheiden, met hartſeer iemands afweezerdheid lijden.*

ÆGRĔO, ēs, ægrŭi. Lucret. V. Ægreſco.

ÆGRESCO, is, ægrĕſcĕre, Siri. Plin. H. *Ziek zijn, ziek zijn van dorſt, erco en dorſt lijden.*

* * Ægreſcere. Lucret. *Quijnen, verſlagen, of neerſlagtig zijn, nederig, vernederd worden.* Als men van de geeſt ſpreekt.

* * Ægreſcere medendo. Virg. *Door hulpmiddelen erger, heftiger, of driftiger worden,* als men van een hartstogt ſpreekt. *Gramſtuurig, oploopend, verbittert worden, door den heilzamen raad, die men ontfangt.*

*** Ægreſcere rebus lætis alterius. Stat. *Bedroefd zijn over een anders voorſpoed, moeylijk zijn over iemands geluk.*

ÆGRIMŌNIĂ, æ. f. Plaut. Cic. *Ongenoegte, zorg, kommer, leed, droefheid, quellinge, hartzeer, bitterheid des harte.*

Faſtidioſa ægrimonia. Hor. *Een walgelijke droefheid, overtollige, of qualijkvoegende quellinge, ſmart, of hartzeer.*

ÆGRITŪDO, ĭnis. f. Ter. Plin. H. *Ziekte, quale, zwakheid, quijning, ſmart.*

Ægritudo. f. Plaut. Ter. Cic. *Droefheid, ſpijt, ſmart, ongenoegte, leed,* dat wy gevoelen wegens aangedanen hoon, enz.

Societas æritudinis. Cic. *Deelagtigheid aan droefheid, verdeelinge van ſmart, of hartzeer.*

Stirpes ægritudinis. Cic. *Den oorſprong, of de wortels der ſmart. De oorzaak van droefheid, ſmart.*

ÆGRŌR, ōris. m. Lucret. *Ziekte, krankte, verſlagenheid, quijning, omluſt.*

ÆGRŌTATIO, ōnis. f. Cic. *Ziekte, ongeſteldheid, zwakheid, krankte van lichaam, of geeſt.* Men kan 'er *mentis, animi*, of *corporis*, gelijk Cicero doet byvoegen, om onderſcheid te maken.

ÆGRŌTO, ās, āvi, ātum, āre. Cic. *Ziek zijn, krank, onpaſſelijk zijn, ziek, ongeſteld van lichaam, of gemoed zijn.* Dit woord paſt op 't een en 't ander.

Animus ex eâ re ægrotat. Cic. *Dit maakt hem bedroefd van geeſt, dit quelt, dit ſmart hem; hier over is hy ziek, of bedroeft.*

Ægrotant aliquando poma cum imbres defuêre, aut abundavêre. Plin. *Het ooſt, of de vruchten zijn ruw en dan niet goed, als 'er regen ontbroken heeft, of dat het te veel heeft gereenen.*

ÆGRŌTŪS, ă, ūm. Ter Cic. *Ziek, quijnend, onpaſſelijk, ongeſteld, zwak,* ſprekende van 't lichaam, of gemoed.

* * Ægrota Reſpublica. Cic. *Een vervallen, quijnend, qualijk geſteld Gemeenebeſt.*

ÆGRŪM, ī. n. Plaut. *Ongenoegte, quellinge, droefheid, hartzeer.*

ÆGYPTŪS, ī. f. Cic. *Egyptenland,* een Koninkrijk in Aſia.

ÆGYPTĬĂCŪS, ă, ūm. Ægyptiacum mare. Plin. H. *Egyptiſch. d'Egyptiſche zee, of de zee van Egyptenland.*

ÆGYPTĬŪS, ă, ūm. Cic. *Egyptenaar, in Egypten geboren.*

ÆMĂTHĬĂ, æ. f. Pliu H. V. Emathia.

ÆMĂTHĬŪS, ă, ūm. Lucan. V. Emathius.

ÆMĬLĬĂ, æ. f. Mart. *Emiliën,* een geweſt in Italien, begrijpende de landſtreek thans by ons genoemd *Romanie*, nevens een gedeelte van Lombardyen over de rivier de *Pô*.

ÆMĬLĬŪS, ă, ūm Hor. *Van Romanie, of van dat gedeelte van Lombardyen, 't welk over de Pô legt.*

ÆMŌNĬĂ, æ. f. Hor. *Theſſaliën,* een geweſt in Macedonia.

ÆMŌNĬŪS, ă, ūm. Ovid. *Van Theſſalien geboortig, of Theſſalien toebehorende.*

ÆMŬLANDŪS, ă, ūm part. Plin. J. *Waardig om nagevolgt te worden, dat men behoort na te volgen, die men als een voorbeeld zig moet voorſtellen.* Als men van perſonen ſpreekt.

ÆMŬLATIO, ōnis. f. Cic. *Nayver, navolginge, yver, begeerte om iemand op 't ſpoor van deugd te volgen, een deugdelijke drift om iemand te evenaren.*

Æmulatio. Cic. Val. Max. *Nayver, beni ding, belging, ongenoegte, of afkunſt tegen iemand, om dat hy't gene bezit, 't welk wy zelfs wenſchen te hebben. Argwaan.*

ÆMŬLATŌR, ōris. m. Cic. *Navolger, nay eraar, die iemand tragt na te volgen;* item *een benijder.*

Æmulator alienæ ſive fortunæ, ſive induſtriæ. Cic. *Nayverig, argwanende, nijdig over iemands welvaren, of naarſtigheid en bequaamheid.*

ÆMŬLATŪS, us. m Tac. *Nayver, minnenijd, ſmart, of ongenoegte tegen een medevryer, zoo omtrent de liefde, als in de regeringe.*

Ne Otho æmulatus ageret in urbe. Tac. *Op dat Otho geen agterdenken, of argwaan zoude verwekken in de Stad Romen* [*Uit vreeze dat hy mede na 't oppergezag geſtaan zoude hebben, indien hy te Rome bleef wonen.*]

ÆMŬLŌR, āris, ātus sum, āri. dat. Cic. *Nayverig zijn over iemands welvaren, nijdig zijn, ongenoegte ſcheppen om dat hy iets bezit, 't welk wy zelfs wenſchen.*

Æmulari aliquem in aliquâ re. Cic. *Iemand ergens in navolgen, op 't ſpoor volgen, pogen om hem in iets te overtreffen, tragten om hem te overwinnen.*

Digitized by Google

Aliquem æmulari. Hor. *Iemand navolgen, tragten om te doen gelijk een ander.* Alicujus negligentiam. Tet. *Iemands leuy-, of nalatigheid navolgen.*

Quoniam æmulari non licet, nunc invides. Plaut. *Om dat gy hen niet kunt navolgen, zijt gy nu nijdig.*

Æmulari. Quintil. *Iets doen om ſtryd, uit nayver, of om iemand na te volgen.*

* * Æmulari cum aliquo. Liv. *Met iemand twiſtredenen, redekavelen, om te weten wie ergens gelijk in heeft.*

ÆMŬLŬS, i. m. Cic. *Een navolger, nayveraar.*

Æmulus. Celſ. *Een volger, leerling.*

* * Æmulus. Ter. Cic. Virg. *Een medeverver, viand, benijder, minnenijdige, belgzieke.*

ÆMŬLŬS, a, um. Colum. *Strijdig, ſchadelijk, nadeelig, verderfelijk.*

Æmulus. dat. Plin. H. *Even gelijk, gelijkende, even groot.* Carthago de terrarum orbe urbis æmula fuit. Plin. H. *Carthago betwiſte Rome het gebied over de wereld.*

Arbor alteri magnitudine æmula. Plin. H. *Een boom zoo groot als een andere, een andere in de hoogte gelijk.*

Fama æmula Herculei laboris. Sil. *Een grooten naam evenarende den roem, die Herkules door zijn groote daden verdient heeft.*

Labra roſis æmula. Mart. *Lippen, of een mond, die rozen in de roode verwe evenaren.*

Sidus Veneris cognominibus æmulum Solis & Lunæ. Plin. H. *Het geſtarnte Venus heeft namen, die de zon en de maan naby komen.*

ÆNĔĀTŌR, ōris. Sen. Ph. Suet. *Een trompetter, die op een trompet ſpeelt.*

ÆNĔŌBĂRBŬS of Ænobarbus. *Roode, of roſſe baard,* Barbaroſſa. Suetonius zegt, dat men deze naam gafaan Domitius, die Caſtor en Pollux niet wilde geloovén, toen zy hem de tijdinge van een groote overwinninge bragten, en terwijl zy ſpraken, en de baard van Domitius aanraakten, die van zwart, gelijk die altijds geweeſt was in een roſſe, of roode aanſtonds veranderde.

ÆNĔŌLŬS, a, um. Feſt. *Van koper, of metaal gemaakt.*

ÆNŬLŬM, i. n. Feſt. *Een klein koper vat.*

ÆNĔŬS, a, um. Cic. *Van koper, van metaal: van koper, of metaal gemaakt.*

** Stare æneum. Hor. *In 't koper verbeeld ſtaan.*

ÆNĪGMĂ, ătis. n. Cic. *Een raadſel, een duiſtere, onbegrijpelijke reden. Een zinſpreuk die moeylijk is te bevatten, daar men na raden moet.*

Ænigmata ſomniorum. Cic. *Dingen, of gezigten, die wy in droomen zien.* De ouden geloofden, dat de droomen zinnebeelden waren, in welke de Goden vertoonden 't gene hen zoude gebeuren.

ÆNĪGMĂTĬCŬS, a, um. adj. *Raadſelig, raadſelagtig, duiſter, donker.*

ÆNĪGMĂTĬSTES, is, m. g. *Een raadſelgever.*

ÆŌLĬĂ, æ. Virg. *Æolië.* Heden noemt men het de eilanden Lipari, die tuſſchen Italie en Sicilien zeven in getal zijn.

Æolia, æ, *of* Æŏlis, ĭdis. f. *Æolië.* Een landſtreek in klein Aſia op de zeekuſten tuſſchen Jonië en 't land van Trojen.

ÆŌLĬDES, is. m. Virg. Hor. *Van Æolië.*

ÆŌLĬPĪLĂ, æ. f. Vitruv. *Een holle kopere kloot,* die men door een kleine openinge met water vult, op 't vuur zet, en als 't water heet word komt 'er een kragtige waaſſeming met groot gelnid uit. Deze klooten plagten gebruikt te worden, om den rook op te doen trekken.

ÆQUABĬLIS, is. m. & f. lĕ, is. n. Cic. *Even gelijk, even groot, gelijkende, wel geſchikt.*

Lenitate æquabili, profluens orationis genus. Cic. *Een ſoort van redenvoeringe, daar een zoetvloeyende, en wel geſchakelde ſtijl in is.*

Hiſtoriam aut opus tractu orationis leni & æquabili polire. Cic. *Een geſchiedenis, of werk met een zoetvloeyende, en geſchakelde ſtijl beſchrijven, maken.*

Æquabile genus orationis. Cic. Cic. *Een ſoort van een geſchakelde, effe reden, daar niet veel ommezwaey by is; een ſtuk van een vloeyenden ſtijl, dog zonder eenige blijkende optooijinge.*

* * Vir cunctis vitæ officiis æquabilis. Tac. *Een man, die in alle manieren en pligten van 't leven een geſchikte, beſchaafd, en geregeld beleid houd.*

Vir famâ æquabili. Sall. *Een man van een doorgaande goeden naam, die altyds een eerlijk man geagt is geweeſt.*

Nihil eſt quod æquabile inter omnes atque unum omnibus eſſe poſſit. Cic. *Daar is niets dat alle man even gelijk is, of even zeer te pas komt.*

In omni genere æquabilem ſe præbere. Cic. *Zig in alleen deelen en gelegentheden dezelve, of zig zelfs gelijk toonen; nooit ontaarden; zig over al als een man dragen; in alle voorvallen een groote evenmatigheid, eenparigheid, en bedaardheid van gemoed toonen.*

ÆQUABĬLĬTAS, ātis. f. Cic. *Evenmatigheid, eenparigheid, gelijkheid, geſchiktheid.* In beleid, ſtijl, of beweging.

Æquabilitas dicendi. Cic. *Gelijkmatigheid, eenparigheid van ſtijl: een geſchikte geſchakelde, verheven ſtijl.*

Præclara eſt in omni vitâ æquabilitas, *of* æquabilitas univerſæ vitæ. Cic. *Een geſchikt, beſchaafd, geregeld, beleid in den gebeelen loop des levens is een treffelijke zaak.*

Juris æquabilitatem exercere. Cic. *Alle menſchen eenpariglijk, en op dezelve wijze regt doen.*

ÆQUĀBĬLĬTĔR. adv. Cic. *Gelijkmatiglijk, eenpariglijk, op eenerleywijze.*

Campus is totus æquabiliter in illam partem vergit. Varr. *Dat ganſche veld hangt vlak en effen aan die zijde.*

Æquabiliter prædam diſpertire. Cic. *Den buit gelijkmatig deelen.*

Facetiarum genus æquabiliter in omni ſermone fuſum. Cic. *Een ſoort van vermakelijkheden in, of door een ganſche reden vermengd.*

Æquabilibus atque conſtantibus ſeſe res humanæ haberent. Sall. *De zaken der werelds zouden met meerder ſtandvaſtigheid en billikheid toegaan. Men zoude zoo veel quellinge, moeite, en verwiſſelingen niet onderhevig zijn.*

ÆQUĀEVŬS, a, um. Virg. *Even oud. Van den zelven tijd, of ouderdom, tijdgenoot.* Dit is een Poëtiſch woord, men gebruikt gemeenlijk in ondigt *Æqualis.*

Arbor æquæva urbi. Plin. H. *Een boom zoo oud als de ſtad Rome.*

ÆQUĀLIS, is. m. & f. lĕ, is. n. alicujus, *of* ălicui. dat. Cic. *Evengelijk, gelijkmatig, gelijkende, eenparig, evenmatig: van 't zelve getal, dezelve geſtalte, of gedaante.*

Æqualis alicujus, *of* alicui. Ter. Cic. *Van den zelven ouderdom, of tijd, tijdgenoot.* Sprekende van 't gene t leven heeft, en niet. Zommige zeggen dat *æqualis* eigentlijk beteekent, *van den zelven ouderdom, en van 't zelve jaar,* en Cœtaneus *van den zelven tijd,* hoewel d'ouderdom verſcheiden is.

Linguâ & moribus æquales. Liv. *Elkanderen in taal, en zeden gelijk. Die dezelve taal en manieren hebben.*

Virtutes eſſe inter ſe æquales aiunt. Cic. *Zy zeggen, dat de deugden onder haar zelven gelijkmatig zijn. Zy houden ſtaande, dat 'er geen onderſcheid tuſſchen de deugden is.*

Æquale urbi ſacrificium. Cic. *Een offerhande zoo oud als de ſtad, vaſtgeſteld van de grondlegginge der ſtad.*

** Nihil æquale homini fuit illi. Hor. *Hy heeft nooit eenige ſtantvaſtigheid van gemoed gehad. Men heeft nooit een wonderlijker, of wiſpeltuurigher menſch gezien als hy was.*

Æqualis meus. Ter. *Die van mijn ouderdom is.* Donatus zegt, dat men 't zoude konnen vertalen. *Mijn medgezel, mijn vriend.*

Æquales fidi. Virg. *Getrouwe medgezellen, medemakkers, kameraden, vrienden.*

ÆQUĀ-

Digitized by Google

ÆQUĀLĪTĀS, ātis. f. Cic. Plin. H. *Gelijkheid, evenmatigheid, volmaakte gelijkenis.* In den eigentlijken, en oneigentlijken zin.

Ad æqualitatem aliquid redigere. Plin. H. *Iets tot effenheid of gelijkheid brengen*, dat is, *beſchaven, ſchaven, effen, glad, of vlak maken, wederbrengen tot zijn natuurlijke ſtand, en geſchiktheid.*

* * Exuere æqualitatem. Tac. *Pogen hem zelven boven anderen te verheffen, onderſcheiden, zijns gelijke niet langer willen dulden.*

Æqualitas veſtra & pares bonorum gradus &c. Cic. *De gelijkmatigheid van uw ſtaat, en gelijke trappen van eere.*

ÆQUĀLĪTĒR. adv. Cic. *Gelijkmatiglijk, evenpariglijk.*

ÆQUAMĒNTŪM, ī, n. g. Feſt. *Gelijke deelinge van 't hooſd-haar.*

ÆQUĀNĪMIS, ĭs. m. & f. mĕ, ĭs. n. &

ÆQUĀNĪMŪS, ă, ūm. *Gelijkmoedig, geruſt, ſtil, te vreden, vreedzaam, vergenoegd, gemoedig.* Dit is een woord van den digter Auſonius, 't welk het beſte Latijn niet is.

ÆQUĀNĪMĪTĀS, ātis. f. Plin. H. *Eenparigheid, geruſtheid, bedaardheid van gemoed*, in voor- en tegenſpoed.

* * Æquanimitas populi. Ter. *Genoegen, gunſt van 't volk*, als het een tooneelſpel hoort ſpelen.

ÆQUĀNĪMĪTĒR. adv. Macrob. *Eenpariglijk, eendragtiglijk,* ‡ *met bedaardheid, ſtantvaſtiglijk.* Dit woord is van 't beſte Latijn niet.

ÆQUATĬO, ōnis. f. Liv. *Gelijkheid van ſtand, hoedanigheid, of rang.*

Æquatio bonorum. Cic. *Gelijkmatigheid van goederen, eſſen, of gelijke verdeelinge van goederen.* Dignitatis. Cic. *Gelijkheid van rang, of waardigheid.*

ÆQUĀTŌR, ōris. m. *Den Middellijn, den Evenaar*, een kreits of kring, die den Aardkloot van Ooſt tot Weſt met een evenmatige tuſſchenwijdte van de Noord- en Zuidpool doorloopt. Dit is een woord van hedendaagſche Schrijvers.

ÆQUĀTŪS, ă, ūm. V. Æquo.

ÆQUĒ. adv. adv. Cic. *Eenpariglijk, op dezelve wijze of maniere, van gelijken, gelijkerwijs.*

Æquè quàm. Plaut. Æquè ac, æquè atque, æquè ut. Cic. *Zoo veel als, van 't zelve als.*

Nihil eſt æquè quod faciam lubens. Ter. *Daar is niets, dat ik zoo gewillig, of met zoo veel vermaak zoude doen.*

Æquè ac ſi &c. ſeq. ſubj. Cic. *Gelijk als, of op dezelve wijze als of, enz.*

Adverte animum, ut æquè mecum hæc ſcias. Ter. *Luiſter toe, op dat gy deze dingen zoo wel moogt weten als ik.* In plaats van te zeggen, *Æquè atque ego ſcio.*

Juxtà tecum æquè ſcio. Ter. *Ik weet het byna zoo wel als gy.*

Nullus eſt hoc æquè meticuloſus. Plaut. *Daar is geen menſch in de wereld zoo vreesagtig als hy.* Hoc *is hier in* ‡ *Ablativo.* Plautus gebruikt dikwils deze maniere van ſpreken, welke men niet ligt moet navolgen.

Nihil æquè laboravit, quàm ut ſeq. ſub. Suet. *Hy heeft meest zoo grooten vlijt aangewend, als op dat enz.*

Paucis diebus, quæ fieri vellet, imperavit, diebuſque æquè poſt paucis &c. Cæſ. *Hy beval in weinige dagen 't gene hy wilde gedaan hebben te doen, en binnen even weinige dagen daar na enz.*

Quid Davus narrat. Dā. Æquè quidquam nunc quidem. Ter. *Wat zegt Davus dog? Da. Niets ter wereld, ten minſten nu niets: of ik zeg thans niets byzonders.*

* * Judex æquè ſtatuit. Sen. Trag. *De Regter heeft billijk geoordeelt. Hy heeft de zaak regtvaardiglijk afgedaan,* ‡ *beſlegt, uitgeſproken.* Men moet dit woord in dezen zin niet ligtelijk gebruiken.

ÆQUIBŌNĬQUE facere. *Iets in den beſte zin nemen, duiden.*

ÆQUIDIĒS. *Als nagt en dag even lang is.*

ÆQUIFŌRMIS, ĭs, ĕ. adj. *Gelijkvormig.*

ÆQUIDIĀLĔ, ĭs. n. Feſt. *Even lange dagen en nagten, als de zon in de middelſtreep is.*

ÆQUILĀTĀTĬO, ōnis. f. Vitruv. *Even gelijke groote, even verre uitſtrekkinge, tuſſenwijdte tuſſen twee.*

Ab centro, deducto circino, ad lineam planitiæ æquilatatio ſignetur in extremis lineis circinationis. Vitruv. lib. 9. c. 8. *De paſſer geopend hebbende om de wijdte te nemen van de ſtreep der vlakte tot het middelpunt, moet men twee even teekens maken op 't buitenſte van den kring.*

ÆQUILĪBRĬS, ĭs. m. & f. brĕ, ĭs. n. Vitruv. *Evenwigtig,* ‡ *dat even veel weegt.* Maar in dezen eigentlijken zin word het niet gebruikt. Rei alteri. *Dat na een andere zaak word gepaſt, en afgemeten, of afgepaſt.*

ÆQUILĪBRĬTĀS, ātis. f. Cic. *Evenwigt, gelijkedeelinge, verdeelinge.*

ÆQUILĪBRĬŪM, ĭī. n. A. Gell. *Evenwigtigheid, als de weegſchaal aan gene zijde overhangt.*

Rumpendi pariter brachii efficere æquilibrium. A. Gell. *Iemand den arm aan ſtuk ſlaan, die 't ons heeft gedaan: Hem betalen met den arm in gelijks te breken. Een gelijke vergeldinge doen met iemand den arm te breken die 't ons heeft gedaan.* Dit is de *Pœna talionis*, of *ſtraffe van gelijke vergeldinge.*

ÆQUIMĀNŪS, ī. m. g. Auſon. *Die regts en ſlinks is.*

ÆQUINŌCTĬĀLIS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Catull. Plin. H. *Nagtevenig, van de nagteveninge ſtreep.*

Circulus æquinoctialis. Varr. Plin. H. *De Evenaar, de nagt en dagevenende ſtreep.*

ÆQUINŌCTĬŪM, ĭī. n. Cæſ. Cic. *Nagtevening, als dag en nagt even lang is.*

Æquinoctium vernum. Varr. Plin. H. *Nagtevening van, of in de Lente.*

Æquinoctium autumnale. Varr. *Nagtevening in den Herfſt.*

ÆQUIPĀR, ārĭs. omn. gen. *Gelijk, gelijkmatig.* Dit woord ‡ word niet gevonden als in Auſonius: Men moet het niet gebruiken.

ÆQUIPĀRĀBĪLIS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. dat. of ablāt. *met de* Præpoh. cum Plaut. *Vergelijkelijk by, enz. Na iets gelijkende.*

ÆQUIPĀRĀTĬO, ōnis. f. A. Gell. *Gelijkheid, vergelijkinge, overeenkomſt, evenmatigheid.*

Rex de numero exercitus ſui, ac de æquiparatione æſtimandâ quæſierat. A. Gell. *De Koning had hem wegens het getal zijnes legers ondervraagt, en of hy die niet zoo talrijk als die der vyanden oordeelde.*

ÆQUIPĀRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Aliquem aliquâ re. Cic. Virg. Liv. *Iemand in iets evenaren. Iets zoo wel en fraay doen als hy.*

Æquiparat ſurculus matricem. Suet. *Het endje verevenaart de boom daar 't van geſneden is.* dat is, *Het verheft zig, het word zoo hoog als de boom, daar't van gekomen is.*

* * Æquiparare ſuas ad virtutes alterius. Plaut. *Zijne deugden by die van een ander vergelijken. Zijne deugden by die van een ander ſtellen, gelijkmatig oordeelen.*

Æquiparare aliquid alicui. Liv. *Het een by 't ander vergelijken.*

ÆQUIPĒS, ĕdĭs. adj. omn. g. *Die evengroote, of gelijke voeten heeft.*

ÆQUIPŌLLENTĬA, æ. f. g. *Gelijkheid van magt, even groot vermogen.*

ÆQUIPŌLLĔŌ, ēs, ērĕ. *Van gelijke prijs, waarde, of vermogen zijn.*

ÆQUIPŌNDĬUM, ĭī. n. Vitruv. *Gelijk gewigt, tegenwigt, gelijkheid van zwaarte.*

ÆQUĬTĀS, ātis. f. Cic. *Billijkheid, regtvaardigheid, opregtigheid, redelijkheid, rekkelijkheid.*

ÆQUĪVŌCUS, ă, ūm. adj. *Dat twee dingen beteekent, dubbelzinnig.*

* * Æquitas animi. Cic. *Billijkheid, rekkelijkheid van gemoed, ſtandvaſtigheid, geſtadigheid, opregtigheid, eenparigheid, bedaardheid van gemoed.*

* * Æquitas cauſæ. Cic. *Goed regt, geregtige zaak, billijkheid van een zaak, of geding.*

Quàm habet æquitatem, ut &c. ſeq. ſubj. Cic. *Wat regtvaardigheid, redelijkheid, of billijkheid heeft het in, dat enz.*

Digitized by Google

Æquitate uti. Cic. *Met billikheid handelen, opregtheid gebruiken.*

Æquitatem omnem rejicere. Cic. *Alle billijkheid of rekkelijkheid verwerpen. Nog regt nog reden willen verſtaan.*

Æquitas. Sen. Ph. *Evengelijkheid, gelijke deelinge.*

ÆQUĬVĂLĔO, ēs, ĕrē. *Even veel waardig zijn.* Dit is een ſlegt Latijnſch woord.

ÆQUO, ās, āvi, ātum, ārĕ, acc. Cic. Virg. *Vereffenen, vlak maken, ſchaven, glad maken, ſlegten.*

* * Æquare ſolo urbes, domos &c. Liv. *Steden en huizen tot de grond toe ſlegten, verdelgen, verwoeſten, vernielen, over hoop ſchieten, of werpen.* Tecta cœlo. Virg. *Huizen hemelhoog bouwen.* Animum natalibus. Ovid. *Een hart hebben zijn geboorte, of afkomſte waardig.* Animo genus & fortunam ſuam. Liv. *Een geeſt hebben evenmatig met zijn geſlagte, en voorſpoed. Een hart of grootmoedighe d hebben, welke met zijn hoedanigheid, en geluk overeenkomt.*

* * Laborem operum juſtis æquare partibus. Virg. *Aan de arbeidsluiden hun werk, hun taak gelijkmatig geven, verdeelen, aanwijzen, toeleggen.* Pericula omnium. Cæſ. *Het gevaar tuſſen alle man gelijkmatig verdeelen, even gelijk maken, gemeen maken.*

Amorem æquare. Virg. *Even lief hebben, de liefde, die men voor ons heeft, beantwoorden.* Gloriam alterius. Liv. *Zoo veel eere of roem verkrijgen, behalen als een ander; Zoo veel agtinge en naam hebben als een ander.*

Imperium terris, animos æquabit Olympo. Virg. *Hy zal zijn gebied over de ganſche aarde uitbreiden, en zijn moeten hemel doen ſtijgeren, of doen verheffen.* Of wel, *hy zal den Aardbodem onder brengen, en door zijn heldenmoed verdienen gerelt te worden onder de Goden.*

Æquare pretium alterius rei. Plin. H. *De prijs van eene andere zaak verevenaren,* dat is, *Zoo veel waardig zijn als iets anders, van een en dezelve prijs of waarde zijn.* Picturam alicujus. Plin. H. *Zoo konſtig ſchilderen, als een ander; zoo keurlijk en fijn ſchilderen, als een ander; zoo vermaard een ſchilder zijn, als een ander.*

Æquare ſe cum alio. Cic. *Zig een ander gelijk maken, een ander verevenaren.* Indien die andere van grooter aanzien is, zegt men, *Zijn verdienſten evenaren, verkrijgen, na by komen, tot zijn ſtand komen, of zig met hem gelijk ſtellen, even grootmoedig dragen.* Indien hy van geringer ſtaat is, zegt men, *zig zoo verre vernederen, als hy.*

Terreſtrium certaminum arte quamvis clariſſimum Imperatorum experientiâ vel ingenio æquabat. *Hy evenaarde in ervarenheid en behendigheid de grootſte Veldheeren des wereids in gevegten te land.*

Libri jam ſe orationibus fere æquarunt. Cic. *Men heeft thans byna zoo vele boeken als redenvoeringen, vertogen. De boeken halen byna 't getal der redenvoeringen op.*

Æquare aliquem alicui. Liv. Aliquem cum alio. Cæſ. *Iemand by een ander vergelijken, gelijk ſtellen, even goed agten, te zamen meten.*

Omnium ſcelera vix cum hujus parvâ parte æquari poſſunt. Cic. *De ſchelmſtukken van de geheele wereld konnen naauwlijks een gering gedeelte der ſnoodheden, die dezen ſiel bedreven heeft, verevenaren.*

** Æquare ventos. Virg. *Zoo ras gaan of loopen, als de wind.* Nocti ludum. Virg. *Den ganſchen nagt over ſpelen. Den nagt ſpelende doorbrengen.*

ÆQUĀTŬS, ă, ūm. Virg. *Effen, glad, effengemaakt, geëffend, vlak, geſchaafd, geſlegt, gelijk.*

Æquatæ auræ Virg. *Bolle, zafte, ſtille winden,* op zee noemd men dit, *een labber koelte.*

* * Æquatis velis. Virg. *Met volle zeilen, met een voor deelige wind, die de zeilen vult, of doet dragen.*

* * Ibant æquati numero. Virg. *Zy gingen wel in getal geſchikt. Zy trokken in goeden rang.*

* * Æquata cœlo machina. Virg. *Hemelhoog gebouw, of werktuig van een ongemeene hoogte.*

ÆQUŎR, ŏris. n. Colum. *Een vlakte; vlak, ruim veld, of ſtuk lands.*

Camporum patentium æquora. Cic. Aperta æquora. Virg. *Een zeer groote opene vlakte, een vlak wijduitgeſtrekt veld, of ſtuk lands.*

Æquor maris. Colum. *De vlakte van de zee.*

* * Æquor. Virg. Catull. Ovid. *De zee, de baren, de golven der zee, 't water van de zee.*

ÆQUŎRĔUS, ă, ūm. Virg. Colum. *Dat aan de zee behoort, van de zee.*

** Genus æquoreum. Virg. *Het Zee-geſlagt,* dat is, *de Viſſchen* Vulgus æquoreum. Sen. Trag. *Zee-monſters of gedrogten, zeer groote Zee-viſſchen.* Populi æquorei. Ovid. *Zee-volke en, Eylanders, Strand- of Kuſtbewoonders.*

ÆQUŪM, i. n. Cic. Virg. *Billijkheid, regtvaardigheid.*

Non æquum dicis of facis. Ter. *Gy zyt onredelijk in uw taal, of in uw beleid. Gy ſpreekt, nog doet redelijk, uw doen is niet billik of redelijk.*

Si tu aliquam partem æqui bonique dixeris. Ter. *Indien gy in uw eiſch of prijs tot redelijkheid komt, indien gy redelijk zijt in uw loven, indien gy niet onredelijk eiſcht.* ſprekende van een koop.

* * Aliquid æqui boni, of æqui bonique facere. Ter. Cic. *Iets in 't goede, of wel nemen. Iets zonder moeilijkheid of arg verſtaan, opvatten met zagtzinnigheid en bedaartheid, iets in den beſten vouw ſchikken, iets in een goeden zin vatten.*

In causâ æquum & bonum habere. Cic. *Goed regt hebben, onwederſprekelijk gelijk hebben, een wel gegronde zaak hebben.*

Nihil æqui bonive ab aliquo impetrare. Cic. *Geen regt noch reden van iemand konnen erlangen; niets op zijn gemoed konnen winnen; hem niet konnen bewegen, tot eenige regtvaardige of redelijke voorwaarden.*

Aliquid facere ex æquo & bono. Ter. *Iets met billikheid doen, zonder bedriegelijke ſtreken, volgens regt en reden. In een zaak regtvaardelijk handelen*

Æquum & bonum colere. Plaut. *De billikheid gade ſlaan, oeffenen; Een vroom en onberiſpelijk beleid hebben.*

Præter æquum & bonum. Cic. *Tegen regt en reden.*

Ex æquo. Plin. H. *Geli kmatig, zonder aanzien van perſonen, zonder onderſcheid, op eenerley wijze.*

ÆQUŬS, ă, ūm. Cic. *Glad, effen, geſchaafd, vlak.* In æquo campo. Liv. *Op een vlak veld.*

* * Manibus æquis abſceſſum eſt. Tac. *Zy trokken met gelijk voordeel af. Het geluk van den ſtrijd was wederzijds even gelijk.* Æquè. Virg. *Met gelijke, even ſterke benden.*

* * Æquus. Cic. *Billijk, regtvaardig, regtmatig, regt, redelijk.*

Alienæ laudes parùm æquis auribus accipi ſolent. Cic. *Men hoort met geen goede ooren ander mans lof, of anderen prijzen. Men kan niet wel verdragen, dat anderen geprezen worden.*

* * Utinam eſſet mihi pars æqua amoris tecum. Ter. *Och of gy my zoo wel beminde, als ik u doe.*

* * Se æquum alicui præbere. Ter. Cic. *Iemand redelijk, billijk, zaftzinnig handelen, eerlijk bejegenen.*

Quò æquior ſum Pamphilo. Ter. *Waarom ik Pamfilus te gunſtiger ben. Dit vereiſcht dat ik Pamfilus meer gelijk geve.*

* * Æquo animo aliquid ferre, pati, accipere, Ter. Cic. *Iets met geduld, zaftmoedigheid, zonder gramſchap verdragen, dulden, lijden, nemen.*

* * Æquo animo eſſe de re aliquâ. Cic. *Over iets geruſt zijn, zig geruſt ſtellen; Niet langer over iets ongeruſt of bekommerd zijn.*

Animum æquum ſibi parare. Hor. *Zijn gemoed in alle voorvallen tot geruſtheid, bedaardheid, ſtandvaſtigheid gewennen.*

Æquius, juſtius eſt, ſeq. infinit. *Het is regtmatiger, en beter, dat enz.* Dit is een manier, dien men volgens 't zeggen van Cicero gebruikt in 't verdeelen der goederen tuſſchen man en vrouw, als zy geſcheiden zijn: wanneer als men overweegt, of het redelijker is, dat de man niets

Digitized by Google

niets moet hebben van zijn vrouws bruid-schat ('t welk gebeurde als de man oorzaak van de scheidinge was) of dat men hem een zeste deel zoude toewijzen, dat hem to quam, als de vrouw in de schuld was.

Animus præsentibus æquus. Hor. *Een gemoed, te vreden, vergenoegd met het tegenwoordige*, dat is, *met dat gene, 't welk hy heeft, of bezit.*

ĂĔR, ĕris. m. Cic. *De lugt.* Dit element waar in wy adem scheppen, en het gevogelte vliegt. Het heeft in *Accusativo, Aërem* of *Aëra*. Men vind in Lucretius *Aëribus*, en in Vitruvius *Aëres*, voor *de goede of quade lugt, daar men woont.*

Aër crassus. Cic. Densus. Hor. Concretus. Cic. Densatus. Quintil. *Dicke, grove, verdikte, betrokke, lugt.*

Aër purus, tenuis. Cic. Liquidus. Plin H. Laxatus. Quintil. *Zuivere, fijne, dunne, aangename, heldere lugt.*

* * Aëra reddere. Varr. *Lugt geven*, dat is, *een slag, of geluid geven.* A's men spreekt van een blaas vol lugt of wind, die wel gesloten of toegebonden is.

ÆRĂ, æ. f. *Reekeninge van tijds, of jaars aanvang. Begrip van tyd.* Een aanmerkenswaardige geschiedenis, waar van men de jaren begon te rekenen. De *æra*, of tijd-rekeninge van Spanje is in de historien vermaard, hoewel men die thans niet onderhoud; zy heeft dertig jaren voor Christus geboorte aanvang genomen. Eenige hebben gelooft dat dit woord geproten is van deze vier letteren A. E. R. A. (anderen zetten A. ER. A.) te zamen gevoegd, dewelke geschreiden zijnde, beteekent zouden hebben *Annus erat Augusti.* En dit schijnt Vossius, en den geleerden Spanjaard Sepulveda, zeer waarschijnlijk.

* * Æra. Plin. H. Een onkruid, dat het koren bederft, en welkers korlen een soort van ligthoofdigheid en dronkenschap veroorzaken in de gene, die ze eten.

ÆRĂMĔNTŪM, i. n. Plin. H. *Een werk, of werktuig van koper, of metaal.*

ÆRĂRIĂ, æ. f. g. Plin. *Een koper-mijn, koper groeve.*

ÆRĂRIÆ, ārūm. plur. f. Vatro. *Een koper-wassery. Een plaats daar men 't koper wascht.*

* * Ærariæ. Plin. H. *Een koper-oven, een plaats daar men 't koper doet smelten* V. Ærarius.

ÆRĂRIŪM, ii. n. Cæs. Cic. *'s Lands- of Stads geldkist, of schatkist, schatkas, schatkamer. Openbare schatkamer van een Land, of Stad.* Cæsar en Livius noemen het Sanctius Ærarium, *Een byzondere plaats daar de openbare, of paarschatten van een Land bewaart wierden*, en die men niet opende, als in dringende nood van den Staat.

* * Ærarium. Cic. *Geld van 't gemeen, algemeene schatkist.*

Ex ærario domum ædificare. Cic. *Van 's Lands geld een huis bouwen.*

Ad ærarium referre aliquid. Tac. *Iets boeken, of te boek zetten.* Rationem *of* rationes. Cic. *Reekeninge aan de rekenkamer doen.*

Ærarium militare. Suet. *Geld uit de schat-kamer tot de onkosten van den oorlog geschikt; de krygs-geldkasse.*

ÆRĂRIŪS, ii. m. *of* Ærarius faber. Plin. H. *Een koper-slager, een kopergieter, een koper- of metaalwerker.*

ÆRĂRIŪS, ă, ūm. Plin. H. *Van geel koper, van metaal, van rood koper.*

* * Ærarius. Cic. *Die door den Tugtmeester van Rome van zijn burgerregt beroofd is, en verpligt jaarlyks zekere schattinge te betalen.*

Tribunus ærarius *of* ærarii. Varr. *De schatmeester.* Men kan dus de *omtangers* noemen. Quæstor. Tac. *De meester van 's Lands of Stads schatkist.* Scriba. Cic. *Geheimschryver van de geldmiddelen of 's lands schatkist.*

Præfectus ærarii. Men kan dus, volgens 't zeggen van Budæus, noemen *een algemeene tegenboekhouder, of bezorger der geldmiddelen.*

* Ærarii milites. Varr. *Krygskregten, die loon, bezoldinge, of soldy trekken; beiden die men betaalt.*

Ærariæ fabricæ. Plin. H. *Kopergietery, de konst om 't koper tot het gebruik bequaam te maken, de manier om zig van koperwerken te bedienen, koperslagery, kopersmits winkel.*

Ærariæ officinæ. Plin. H. *Een koper winkel, of koopersmits winkel.*

ÆRĀTŪS, ă, ūm. Cic. Plin. H. *Met koper gedekt, beslagen, overgeblazen, verkoperd.*

Æratæ naves. Cæs. *Schepen met koper of metaal gewapend, welkers voorsteevens met koper voorzien, of gewapend waren.*

Æratus. Cic. *Vol schulden, met schulden overstolpt, die Schotten en Walen schuldig is.* Dit woord word meest gebruikt in regten.

Æratus. Plaut. *Die rijk is, die veel gelds heeft.*

ĂĔRĔŬS, ă, ūm. Cc Catull. V. Aërius.

ÆRĔŬS, ă, ūm. Virg Plin. H. *Van geel, of rood koper, van metaal.*

ÆRĪFĔR, ă, ūm. Ovid. *Koper draagende, met koper gedekt,*

** den zelven Schrijver noemd æriferæ manus, *handen, die met kopere bellen behangen zijn.*

ÆRĪFĪCĪŪM, i. n. g. *Koperwerk.*

ÆRĪFŌDĪNÆ, æ. f. Varr. *Een roode, of geele koper-mijn; een koper groeve.*

ÆRĪNŪS, ă, ūm. Plin. H. *Van 't onkruid, dat het koren schadelijk is.*

ÆRĪPĒS, ærīpĕdis. omn. gen. Virg. Ovid. *Die metale of* ** *kopere voeten heeft.*

ĂĔRĪPĒS, ĕdis. comm. g. ex aër et pes. Virg. *Die zeer snel ter been is.*

ÆRĪSŌNŪS, ă, ūm. Stat. Val. Flac. *Luidende, klinkende* ** *als koper.*

** Urbes ærisonæ. Claud. *Steden daar men niets hoort als 't luiden van klokken, trompetten, of andere kopere speeltuigen.*

ĂĔRĬŪS, ă, ūm. Cic. Virg. *Van de lugt, lugtig, 't welk in de lugt is, leeft, of gemaakt word.*

** Aërius. Virg. *Hemelhoog, hoog, verheven, steil,* als men spreekt van een boom of toren, een muur of stad. *Die een zeer hooge vlugt heeft, die in de lugt vliegt,* sprekende van een vogel. Virgilius zegt nog, Mel aërium. *Honig van dauw gemaakt*, vulgò *honigdauw.*

ĂĔRĪZŪZĂ, æ f. *Daar onder verstaande.* Jaspis, Plin. H. Ἀερίζωος. *De Jaspis steen, wiens verwe gelykt na de lugt in den herfst, als de zon begint op te komen.*

ÆRŌ, ōnis. m. Plin. H. *Een soort van een mande van biezen, of teen.*

ÆRO, ās, ārĕ. *Met koper bedekken, overblazen, verkoperen.* dit woord is niet goed.

ĂĔRŌMANTĬĂ, æ. f. g. *Een wichchelary, of voorzegginge uit de lugt.*

ÆRŌSŬS, ă, ūm. Plin. H. *Koperagtig, waar in veel geel, of rood koper is, met kopar gemengd*, als men van een ander metaal spreekt.

Æroſus. Festus zegt, dat de oude dus noemden, *Landen daar veel koper gevonden wierd.*

Æroſus lapis. Plin H. *Koopersteen, een steen daar men koper uit trok, waar mede men kopar maakte.*

ÆRŪCĂ, æ. f. Vitruv. *Spaansch groen.* Een verwe.

ÆRŪGĬNŌSŬS, ă, ūm. Sen. Ph. *Verroest, met roest bedekt, vol roest, ingekankerd.*

ÆRŪGO, ĭnis. f. Colum. Plin. H. *Roest, inroesting, inkankeringe in geel, of rood koper.*

Ærugo. Vitruv. *Koper groen, Spaansch groen, dat op 't koper groeit, en 't zelve bederft.* 't Is een verwe, waar van de Schrijver de mengeinge uitleet.

** Ærugo. Hor. Martial. *Quadsinkinge, begrijnzing, bestraffinge, tedillinge, nyd, nayver.*

ÆRŪ-

Digitized by Google

ÆRŪMNĂ, æ. f. Cic. *Droefheid, quelling, ellende, moeilykheid, ſmart, ramp, quellaadje.*
Ærumna. Plaut. *Arbeid, vermoeidheid.*
ÆRŪMNĀBĬLIS, is. m. & f. lĕ, is. n. Lucret.
ÆRŪMNĀTŪS. Plaut. &
ÆRŪMNŌSUS, ă, ŭm. Plaut. Cic. *Rampzalig, met moeite, ſmart, en onruſt beladen, overſtelpt; vol ellende: bedrukt, ellendig.* Men zegt Ærumnoſior Ærumnoſiſſimus.
** Ærumnoſum ſalum. Cic. *Een holle zee, moeylyk om te bevaren; vol ſtormwinden, zanden, en rotſen.*
ÆRŪMNULĂ, æ. f. Plaut. *Een ſoort van een gevorkte ſtok, die de arme reizigers gebruikten om hun pakkaadje te dragen.* Feſtus zegt dat men in dezen zin ook Ærumna gezegt heeft.
ÆRŪSCĀNS, āntĭs. Sen. Ph. A. Gell. &
ÆRŪSCĀTŌR, ōrĭs. m. A. Gell. *Een Goochelſpeler, ſlegt gezel, die een aalmoes verzoekt, een arm menſch die eenig klein geld tragt te winnen, door eenige klugtjes, kunſten, gaauwigheden, of looze ſtreken en door andere dergelyke middelen.*
ÆRŪSCO. ās, āvĭ, ātŭm, ārĕ. Gell. *Met guichelen, bedelen, en andere ſlegte kunſten, of ſtreken de koſt winnen.*
ÆS, ærĭs. n. Cic. Plin. H. *Geel koper, rood koper, metaal.* Daar zijn drye ſoorten van koper, als
Æs coronarium. Plin. H. *Kroon-koper*, om dat men daar kroonen van maakte, die men op de Schouwtoonnelen gebruikte.
Æs regulare, *of* ductile. Plin. H. *Gewerkt koper, of't welk men gebruiken kan, bequaam om geſlagen te worden.*
Æs caldarium. Plin. H. *Koper of metaal, alleen bequaam om geſmolten te werden, 't welk onder den hamer breekt. Klokſpys.*
Æs. Plaut. Ter. *Geld, munt.*
Ære ſuo aliquid emere. Ter. *Iets met eigen geld koopen.*
Æs petere. Plaut. *Geld eiſſchen.*
Æs circumforaneum. Cic. *Geld op woeker of renten opgenomen, geleend.* Die geld uit leenden, woonden te Rome digt by een openbare plaats, of markt.
Meo ſum pauper in ære. Hor. *Ik ben arm, dog niemand ſchuldig.*
Æs alienum. Cic. *Schulden, uitſchulden, geld, dat men ſchuldig is.*
Æs alienum cogere. Plaut. Contrahere. Cic. Facere. Cic. Conflare. Sall. In æs alienum incidere. Cic. Ære alieno ſe obſtringere. Cic *Schulden maken, geld leenen, Zig in ſchulden ſteken, zig met ſchulden beladen.*
Laborare ex ære alieno. Cæſ. In ære alieno eſſe, *of* æs alienum habere. Cic. *Schuldig zyn, vol ſchulden ſteken.*
Æs alienum diſſolvere. Cic. Ære alieno exire. Cic. Se liberare. Cic. *Zyn ſchulden betalen, afdoen; zyn ſchuldeiſſchers voldoen.*
In ære meo es. Cic. *Gy ſtaat in myn ſchuldboek, gy zyt aan my verpligt, verbonden.* In Cicero beteekent dit nog, *Ik reken u voor myn vriend. Gy behartigt myn belang.*
* * Ex ære aliquem ducere. Plin. H. Ære ducere alicujus vultum ſimulantia. Hor. *Iemand in koper of metaal verbeelden, afbeelden. Iemands beeld in koper of metaal maken.*
Enimvero ære meo me laceſſis. Plaut. *Gy betaalt my zeker met de zelve munt dien ik u geleent hebbe. Gy geeft my 't zelve weder dat ik u gegeven hebbe. Gy geeft my 't zelve geld wederom.* Dat is te zeggen, *Gy blyft my in 't ſchertſen niet ſchuldig.*
* * Æs præteritum, *of* Æra præterita. Front. *Soldye van voorgaande maanden, agterſtallen.*
Ære dirutus civis. *Een Burger, die al zyn geld verſmeert en verteert heeft, die niet een ſtuiver meer heeft.* Miles. Cic. *Een krygsknegt, die zyn loon, ſoldy, of bezoldinge ten behoeve van 't gemeen verbeurt heeft.* Dit was een groote ſchande by de oude.
Æs Salluſtianum, Livianum &c. Plin. H. *Koper van Salluſtius, van Livius &c.* Om dat zy meeſters der mynen waren, daar men dat koper uit vergaderde.
** Excudere ſpirantia mollius æra. Virg. *Kopere beelden meer na 't leven, netter, konſtiger, levendiger, zwieriger, byna ſprekende, of zeer aardig maken.*
‡ Æs *In ſingulari, en* Æra *in plurali*, worden door de Poëten dikwils genomen voor alles, dat van koper gemaakt is, of daar koper in komt, gelijk als trompetten enz.
ÆSĂLŌN, ōnĭs. Plin. H. *Een Meerlyn*, eenſoort van een roofvogel.
ÆSCHYNŌMĔNE, ēs. f. Plin. H. *Een gevoelig kruid.* Dit is een ſoort van kruid in Aſia of Amerika, 't welk na zommiger zeggen de bladeren in een trekt, als men het met de hand aanraakt. De Grieken noemden het Αἰσχυνομένη, dat is te zeggen, *beſchaamde.* Daar zijn verſcheide ſoorten van. Dit is nogtans dat gevoelige kruid niet, dat men nooit gekent heeft, als in Amerika.
ÆSCŪLĀTŌR, ōrĭs. m. Mart. *Een potſemaker, een goochelaar.*
ÆSCŪLĒTŪM, ī. n. Hor. *Een plaats met groene eiken beplant.*
ÆSCŪLĔUS, ă, ŭm. Plin. H. Æſculīnŭs, ă, ŭm. Vitruv. *Van een eike-boom, van een groene eik gemaakt.*
ÆSCŬLŬS, ī. f. Virg. Plin. H. *Een groene eik, een ſoort van een eike-boom.* Dus genoemd, om dat de oude leefden van eikels, die op dezelve waſchten.
ÆSTĀS, ātĭs. f. Cic. *De zomer.* De oude verdeelden voorheen het jaar niet anders, als in winter en zomer, hebbende yder zes maanden.
Ineunte æſtate. Cæſ. *In 't begin van de zomer.*
Æſtate adultâ. Tac. *In 't midden van de zomer, diep in de zomer.*
Audivit hîc æſtatem eſſe perbonam. Plaut. *Hy heeft gehoort, dat de zomer hier zeer vermakelyk is. Dat deze plaats zeer fris en aangenaam is in de zomer.*
* * Æſtates. Plin. H. *Hitten, roodheid, of zalwe verwe door ongemeene hitte van de zomer veroorzaakt; roode vlekken, die de verwe van 't aangezigt bederven.*
ÆSTĬFĔR, ă, ŭm. Virg. *Dat de zomer, of hitte mede brengt.*
** Æſtifer. Stat. Lucan. *Heet, verbrand, verdord, dor.* Sprekende van een Landſchap.
ÆSTĪMĀBĬLIS, ĭs, m. & f. lĕ, ĭs. n. Cic. *Waardeerlyk, waardig op prys geſtelt te worden, ſchatbaar.*
ÆSTĪMĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. Cæſ. *Waarderinge, agtinge, op prys ſtellinge, ſchatting.*
Tradere æſtimationem alicujus rei. Vitruv *De prys van iets verklaren. Verklaren wat iets waardig is.*
* * Æſtimatio. Cic. *Agtinge, prys, verdienſte, waardy.*
Non militis de Imperatore æſtimatio eſt. Liv. *Het paſt een krygsknegt niet over zyn Veldheer te oordeelen.*
Æſtimationem frumenti Magiſtratus habet. Liv. *De Overheid waardeert het koren. Het is 't ampt van de regeringe, de prys van het koren te ſtellen.*
Æſtimationes vendere. Cic. *Goederen op een prys verkoopen, die ons door zegsmannen toegewezen zyn, voor 't geld dat iemand ons ſchuldig was.*
Ab aliquo prædia in æſtimationem accipere. Cic. *Landhoeven koopen voor de prys daar die op gewaardeerd zyn, of voor de prys die ſcheidslieden geſtelt hebben.*
Æſtimationem aliquam accipere. Cic. *Iets aannemen op den voet als het gewaardeerd is, of voor de prys door goede* ‡ *mannen vaſt geſteld.* Cicero gebruikt het op een andere plaats, om te zeggen. *Groote ſchade lyden,* ſpelende of ziende op 't gebod van Cæſar, die, om de ſchuldeiſſchers te voldoen, wilde, dat men de goederen en landerijen zoude waarderen op den zelven voet als

Digitized by Google

als die te voren verkogt wierden ; en verpligte de ſchuldeiſſchers na den burgerlijken oorlog, om dezelve volgens die prijs te ontfangen, hoewel ze in prijs veel verminderd waren, 't welk den genen groote ſchade toebragt, aan wien men veel geld ſchuldig was.

Dare æſtimationem. Cic. *Landeryen, of andere goederen geven, volgens waardeeringe, volgens de prijs, door zegs luiden vaſtgeſteld, om een ſchuld te betalen.*

Varias rationes ſecretâ æſtimatione penſare. Q. Curt. *Verſcheide redenen, of gevoelens in zijn gemoed overwegen, onderzoeken, zonder zijde te kiezen.*

ÆSTĬMĀTOR, ōris. m. Cic. *Waardeerder, prijsſteller, die de prijs der dingen vaſtſtelt.*

Incautior fidei æſtimator fuit. Liv. *Hy is een al te onvoorzigtig waardeerder van trouw geweeſt, dat is, hy heeft geen bequaamheid gehad, om getrouwe luiden te verkiezen, hy liet zig door te veel te vertrouwen, door ligtgeloovigheid bedriegen, misleiden.*

Rerum juſtus æſtimator. Cic. Acerrimus. *Een regtvaardig oordeelaar, onderſcheider van zaken : een vroom regter,* ſprekende van een geding, of koopmanſchap. *Die wel oordeelt, die regtmatig waardeert, een groot, ervaren, bequaam kenner, die over zaken weet te oordeelen.*

Immodicus æſtimator ſui. Q. Curt. Cic. *Een onmatig waardeerder van hem zelven, iemand die hem zelf te veel agt, die te groote gedagten van zijn verdienſten heeft, die wegens zijn hoedanigheden opgeblazen, of verwaand is.*

ÆSTĬMĀTŌRĬUS, ă, ŭm. Ulp. *Dat de waarderinge of de prijs, die geſtelt moet worden door een regsman, aangaat.*

Actio æſtimatoria, of de æſtimato. Ulp. *Aantaal op een perſoon, ten einde hy ons zal hebben ter handen te ſtellen, of een zake zelf, of des zelfs waarde, volgens uitſpraak van een derde.*

Exceptio æſtimatoria. Pompon. J. C. *Verzet, of weigeringe van zig de uitſpraak over de prijs van een zaak aan iemands uitſpraak te willen onderwerpen.*

ÆSTĬMÆ, ārŭm f. plur. Feſt. Æſtĭmŭm, ī. n. Hyg. Front. Voor *Æſtimatio*, deze woorden zijn geen goed Latijn.

ÆSTĬMO, ās, āvī, ātŭm ātĕ. acc. rei, & abl. pretii. Cic. *Agten, oordeelen, ſchatten, prijs ſtellen, prijzeren.* Of liever *waardeeren, de prijs van iets vaſtſtellen.*

Æſtimare aliquid pecuniâ. Cic. *Iets op geld, na waardye van geld waarderen, agten, ſchatten.*

* * Æſtimare. Mart. *Iets onderzoeken, aanmerken, bedenken, overwegen.*

Æſtimare de aliquo Scriptore. Cic. *Van een Schrijver oordeelen.*

Æſtimare. acc. Cic. *Iets waarderen, agtinge voor een zaak, of perſoon hebben.*

Magni, of magno aliquem æſtimare. Cic. *Iemand hoog agten, groote agtinge, of genegentheid voor hem hebben.*

Bene de aliquo æſtimare. Cic. *Wel van iemand oordelen; een goed gevoelen van iemand hebben.*

Vulgus ex veritate pauca, ex opinione multa æſtimat. Cic. *Het gemeene volk oordeelt zelden na waarheid van zaken, en veeltyds volgens waan, of na 't gene, dat men in't gemeen zegt. Het graauw oordeelt zelden over zaken, zoo als ze in zig zelven zijn, maar zoodanig als die van anderen aangemerkt worden.*

Aliquem ex artificio æſtimare. Cic. *Iemand over, of na zijn konſt, behendigheid, of wetenſchap prijzen, loven, agten.*

Ad exemplum ambarum mores eorum æſtimans. Ter. *Oordeelende van haar beider zeden en neiginge volgens het onderſcheid van haar beleid.*

Ego te æſtimatum huic dedi viginti nummis. Plaut. *Ik hebbe u hem ter handen geſtelt, op twintig rijksdaalders geſchat,* ſprekende van een ſlaaf. Dat is te zeggen, dat de gene aan wien men hem geeft, twintig rijksdaalders zal betalen, indien hy hem niet weder te voorſchijn brengt.

Æſtimandum dare aliquid ſuo cujuſque animo. Quintil. *Iets aan een yders goeddunken overgeven, om'er van te oordeelen.*

Aliquid æſtimare annis. Hor. *Oordeelen over de prijs van iets volgens deſzelfs oudheid.*

Æſtimare perſonas accuſatorum. Ulp. *De beſchuldigers onderzoeken. Oordeelen of zy niet behoorden gewraakt te werden, of zy bequaam zijn om getuigenis te geven, of men die behoorde te gelooven.*

Æſtimare litem. Cæſ. Cic. *De koſten, ſchaden, en winſtdervinge van een geding ſchatten, bepalen.*

Fidem alicujus æſtimare. Q. Curt. *Iemands geloof, of trouwe gronden, onderzoeken, beproeven, ondertaſten, toetſen, op de toets zetten.*

ÆSTIVA, ōrŭm. n. plur. Cic. Virg. *Een zomervertrek, plaats daar men de zomer doorbrengt, daar men zig begeeft om de hitte te ſchuwen; daar men het vee brengt onder de ſchaduwe tegen de hitte.*

* * Æſtiva. Cic. *Een zomerleger, plaats daar men den oorlog in de zomer voert, zomer-veldtogt.*

ÆSTIVE. adv. Cum inſpicio marſupium, æſtivè admodum viaticati ſumus Plaut. *Na de manier, zoo als men des zomers doet. Als ik onze beurs nazie, heeft ze ons duurende de reis niet zeer zwaar gewogen; wy zijn niet zeer heet geworden door die op de weg te dragen.*

ÆSTIVO, ās, āvi, ātŭm, ātĕ. Varr. Plin. H. *De zomer doorbrengen, geduerende de hitte des zomers op zekere plaats wonen.*

ÆSTIVŬS, ă, ŭm. Cic. *Zomeragtig, van de zomer, tot de zomer behoorende.*

Æſtiva aqua Ulp. J. C. *Water dat des zomers goed is.* Propertius noemd ook dus, *laauw water.*

Locus æſtivus. Cic. *Een plaats toegeeigend om de zomer te ſlijten, een zomer-hofſtede, of plaats.*

Aura æſtiva. Hor. *Een zomerlugtje, zomerwindje, koelte, zagte wind, koele wind.*

Æſtiva animalia. Plin. H. *Zomerdieren, diertjes, gekorve dieren, die duurende de zomer meeſt geteelt worden, als luizen, vloo.*

ÆSTŬARIA, ōrŭm. plur. n. Cæſ. Tac. *Wadden, ondergevloeide plaatſen, of landeryen, met water en moeraſſen omringd.*

ÆSTŬARIŬM, ī. n. Cæſ. *Een wadde, bank, engte, of boezem, waar door de vloed van de zee inbreekt.*

Æſtuarium. Vitruv. *Een gat in een ſchoorſteen, of kamer, waar door de rook uit trekt. Allerhande openinge, waar door de dampen een vrye uittogt hebben.*

ÆSTŬĀTĬO, ōnis. f. Plin. H. *Sollinge, beweginge, onruſt, gramſchap, verwarringe,* als men van een hoop volks ſpreekt.

ÆSTŬO, ās, ātĕ. Cic. Juven. *Heet zijn, verhit zijn, hitte gevoelen, warm zijn.*

* * Æſtuare alicuius deſiderio. Cic. *Sterven, blaken van begeerte en ongeduld om iemand te zien.*

* * Æſtuare invidiâ. Sall. *Gehaat worden, het voorwerp zijn van de nijd van de ganſche wereld.*

* * Æſtuare. Q. Curt. *Onſtuimig zijn, hol ſtaan,* als men ſpreekt van de zee.

* * Ventus æſtuat in eum locum Suet. *De wind loeit en brult tegen die plaats. De wind is op die plaats geweldig; die plaats word door de winden aangetaſt, legt zeer bloot voor 't geweld der winden.*

Æſtuat mare. *De zee barnt, is onſtuimig.*

* * Æſtuare, of dubitatione æſtuare. Cic. *Sterk twijfſelen, wankelen, in groote verlegenheid zijn.*

Pudor in corde æſtuat. Virg. *De ſchaamte welt op in zijn hart, hy krijgt moed van ſchaamte.*

ÆSTUŌSĬUS. adv. Hor. *Met grouter geweld, met meerder hitte,* ſprekende van 't vyer.

ÆSTŬŌSE. adv. *Hittiglijk, vierigliik, drifiiglijk.*

Digitized by Google

ÆSTŬŌSŬS, ă, ŭm. Cic. Colum. Hor. *Heet, brandende, warm*, als men ſpreekt van de wind, een land, of weder &c. Men zegt *Æſtuoſior*, en *Æſtuoſiſſimus*.

* * Æſtuosâ viâ iter conficere. Cic. *Door, of over een heeten weg reizen.*

* * Æſtuoſus. Hor. *Woedende, onſtuimig, vol van ſtormwinden, ontroerd*, ſprekende van de zee.

* * Animal æſtuoſiſſimum. Plin. H. *Een zeer heet dier, van een zeer heeten aart, brandend.*

ÆSTŬS, ūs. m. Virg. *Warmte, hitte.*

* * Æſtus. Plaut. *of* æſtus maris. Virg. Æſtus marinus, *of* maritimus. Cic. *Hoog en laag water, ebbe en vloed van de zee, gety.*

Æſtus. Virg. *Barning van de zee, zeegeklots, beweging der zeebaren, het zwalpen van een onſtuimige zee.*

Æſtus gloriæ. Cic. *Een drift, of groote begeerte tot eer, roem: blakende, brandende eerzugt.*

Æſtus ingenii. Cic. *Een vlugheid, vaardigheid, of verrukkinge van verſtand. Een opziedend vernuft.*

Æſtus animi. *Drift, ontroeringe van 't gemoed.*

Æſtus conſuetudinis. Cic. *De barning*, dat is, *de kragt, het geweld, het vermogen van de gewoonte.*

* * Æſtu curarum fluctuare. Virg. *Door vele zorgen, en ongerustheden ontroerd, of verſteld zijn.*

Æſtus ulceris. Cic. *Ontſtekinge van een zweer, of ettergezwel.*

* * Æſtus muſtulentus. Plaut. *Het kooken, of giſten van moſt; de dampen, of rook van nieuwe wijn.*

* * Æſtus febris. Cic. *De hitte, het geweld, de brand van de koorſte.*

Ætatem, adv. Ter. *Een eeuw geduurende, iemands leven lang.*

ÆTĀS, ātĭs. f. Cic. *Ouderdom, levens-tijd, of tijd des levens.*

Ætas. Plin. H. *Ouderdom eigen, of bequaam om de wapenen te voeren, dragen.*

Ætas Plin. H. *De tijd, een gezette tijd van 't jaar.*

* * Ætas. Cic. *Eeuw, een tijd van honderd jaren.* Aurea ætas. Ovid. *Gouden eeuw.* Heroïcæ ætates. Cic. *De tijd, of eeuwe der aloude helden.*

* * Ætas hominis. Plaut. Cic. *Een 't menſchen levenstijd.*

Fervor ætatis. Cic. *De hitte, 't vyer, de drift, de kragt van de jeugd.* Flos ætatis. Lucret. Florens ætas. Cic. Integra ætas. Ter. *Het bloeyen van de jeugd, bloeyende jeugd, 't beſte van iemands leven.*

Ætas firmata. Cic. Virg. Confirmata, conſtans, media. Cic. *Mannen-ouderdom, kragt, of ſterkte, beſtendige ouderdom. Vaſte jaren.*

Ætatis flexus. Cic. *Dalende levens-tijd, afgaande jaren.*

Ætas ingraveſcens, provecta. Cic. *Hoogen ouderdom, hooge jaren.*

Ætas decrepita, extrema, exacta. Cic. *Stok-ouderdom, grijze ouderdom, zeer hooge ouderdom, laatſte levenstijd, miterſte ouderdom.*

Ætas quietè, purè, & elegantèr acta. Cic. *Een leven geruſtelijk, opregtelijk, en aangenamelijk verſleten.*

Id ætatis ſumus, *of* eâ ætate ſumus. Cic. *Wy zijn van dien ouderdom, van die jaren, of levens-tijd.*

Ætatis ejuſdem. *Van een, en de zelve ouderdom.*

In literis ætatem agere. Cic. *Zijn leven in boekoeffeningen ſlijten, doorbrengen.*

Jam exceſſit ætas ex magiſterio tuo. Plaut. *Ik ben te oud om langer onder uw voogdye te ſtaan. In den ouderdom, daar ik nu in ben, hebbe ik uwe onderwijzingen, of leſſen niet meer van nooden.*

A teneris ætatibus. Vitruv. *Van hunne teedere jaren, van kindsbeen af.*

ÆTĀTŬLĂ, æ. f. Cic. *Kindsheid, teedere jaren, of jeugd, eerſte jaren van 't leven.*

In deliciis, in mollitiis ætatulam agitis. Plaut. *Gy ſlijt uw teedere jeugd in vermakelijkheden en wellustigheden. Gy leid een zagt, aangenaam en lekker leven*, ſprekende tot jonge perſonen.

Mulier formâ ſcitulâ & ætatulâ. Plaut. *Een ſchoone en jonge vrouw. Een zeer aanminnelijke vrouw in 't bloeyen van haar jeugd.*

ÆTĔRNĬTĀS, ātĭs. f. Cic. *Eeuwigheid, tijd zonder begin of einde, eeuwige duurzaamheid.*

Ad memoriam æternitatis. Cic. *Tot eeuwige gedagtenisſe; om 'er voor altoos op te denken, om zijn gedagtenisſe te vereeuwigen.*

Æternitate. Cic. *Van alle eeuwigheid, van alle tijden.*

In omni æternitate. Cic. *De eeuwigheid geduurende, in alle eeuwen, eeuwiglijk.*

Æternitatem alicui donare. Cic. Aliquem æternitate. Plin. H. *Iemand d'eeuwigheid ſchenken*, dat is, *onſterfelijk maken; iemand in zijn ſchriften vergoden, maken dat men altoos van hem denkt, of ſpreekt.*

** ÆTĔRNO, ās, āvī, ātŭm. āre, aliquem laudibus ac litteris. Varr. Aor. *Iemand vereeuwigen, onſterfelijk maken door lofredenen, die men hem toeſchrijft.*

ÆTĔRNŌ. adv. Plin. H. *Eeuwiglijk, in alle toekomende eeuwen, voor altoos, ten eeuwigen dage.*

ÆTĔRNŬM. adv. Virg. *Eeuwiglijk, voor altoos, ten eeuwigen dage, voor alle tijden, altijd, geduriglijk.*

In æternum. Plin. H. *Voor altoos, in eeuwigheid, in alle eeuwen.*

ÆTĔRNŬS, ă, ŭm. Cic. *Eeuwig, onſterfelijk, geduurig, eeuwigduurende.*

* * Virtus æterna. Sall. *Een deugd die ons vereeuwigt, of onſterfelijk maakt, die ons altijds doet leven in de gemoederen der menſchen.*

* * ÆTĔRNĬŌR, ōrĭs. m. & f. Æternĭus, ōrĭs. n. Plin. H. *'t Welk nog langer duurt, dat nog langer blijft ſtaan, of ouder is*, ſprekende van een bolch.

ÆTHĔR, ĕrĭs. m. Cic. *Hoofdſtoffelijk vuur, de opperlugt.*

* * Æther. Cic. *De lugt.* Cicero zegt, dat dit woord, eerſt zuiver Grieksch zijnde, in zijn tijd Latijn geworden en aangenomen is.

** Æther. Virg. Ovid. *Den hemel, ſchoon weder, helderheid des lugts.*

ÆTHĔRĔŬS, *of* Æthĕrĭus, ă, ŭm. Cic. Martial. *Dat van den hemel, of opperlugt is; hemelſch, dat van 't hoofdſtoffelijk vyer is, of daar toe behoort.*

* * Æthereus. Virg. Ovid. *Van lugt, van de lugt, lugtig, dat in de lugt is, of de lugt aangaat.*

** Æthĕrĕus, ă, ŭm. Virg. Ovid. *Hemelſch, goddelijk.* Trophæa ætherea. Claudian. *Hemelſche zegeteekenen, of den goden toegeeigend, toegeheiligd.*

ÆTHIŌPĬA, æ. f. Plin. H. *Æthiopien, Morenland, een gedeelte van Amerika onder de heete, of gezengde lugtſtreek.*

ÆTHIŌPS, ŏpĭs. m. Plin. H. *Een Æthioper, Moor, of Morenlander.* Dus noemt men alle menſchen, die zwart zijn.

ÆTHIŌPĬS, ĭdis. f. Plin. H. *Een ſoort van kruid, dat uit Æthiopie komt, hebbende bladeren die van Lattuw gelijk, gezond voor de waterzugtige.*

ÆTHRA, æ. f. Cic. *Het verheevenſte gedeelte des hemels.*

* Æthra. Virg. Cic. *De lugt, den hemel.*

ÆTĬTĒS, æ. m. Plin. H. Αετίτης. *Een Arendſteen*, een ſoort van ſteen van groote waarde, die men vind in de neſten van Arenden, zoo 't waar is.

ÆTNĂ, æ. m. Cic. Virg. Plin. H. *Den berg Ætna, by d'Italianen den berg Gibel in Sicilien*, zeer vermaard door 't vuur en vlammen, die dezelve uitwerpt.

ÆTNÆŬS, ă, ŭm. Cic. Virg. *Van den berg Ætna, of dat daar aan behoort.*

ÆTNĂ, æ. f. Cic. *Ætna*, een ſtad in Sicilien.

ÆTNĒNSĬS, is. m. & f. sĕ, ĭs, n. Cic. *Die van de ſtad Ætna is.*

Ætnenſis

Digitized by Google

Ætnenſis ager. Cic. *Het land, het regtsgebied van de ſtad Ætna.*

ÆTŌLIĂ, æ. f. Cic. Ovid. *Ætolien, een landſchap van Griekenland grenzende aan Epirus.*

ÆTŌLI, ōrūm. m. plur. Cic. Ovid. *Ætoliers of Etoliers, 't volk van Ætolien.*

ÆTŪATĒS, ūm. Cæſ. Cæſ. *Zwitſers die op de grenzen der Graubunders woner.*

ÆVĪTAS, ātīs. f. Varr. A. Gell. *Ouderdom.*

ÆVĪTERNŪS, ă, ūm. Varr. *Eeuwig, eeuwigduurende.*

ÆVŪM, ī. n. Cic. *De tijd, of eeuwigheid.*

Ævo ſempiterno frui. Cic. *Eeuwig leven, een eeuwig leven genieten.*

* * Ævum. Virg. Ovid. Plin. H. *De tijd, de ouderdom, de eeuw.*

In noſtro ævo peritiſſimus. Plin. H. *Een zeer geleerd, ervaren man van onze eeuw. Een zeer gaauw man van onzen tijd.*

* Ævum. Hor. *Het leven, de levenstijd.*

Ævum cum Diis agere. Cic. *Met de goden leven, zijn levenstijd verſlijten.*

*** Extento ævo vivere. Hor. *Zeer lang leven, eeuwiglijk leven.* Quibus integer ævi ſanguis. Virg. *Die in 't bloeyen, en de kragt van haar jaren zijn, in haar beſte jaren.*

A F F

AFFĂBĪLIS, īs. m. & f. lĕ, īs. n. Ter. Cic. *Spraakzaam, geſpraakzaam, minzaam, verpligtende, beleefd, beuſch, meegaande, wellevend,* voornamentlijk in woorden.

AFFĂBĪLISSĪME. adv. Affabiliſſimè aliquid dicere. A. Gell. *Zeer minnelijk. Iets met zeer groote beuſheid, op een zeer verpligtende wijze, met groote beleefdheid zeggen.*

AFFĂBĪLĪTAS, ātīs. f. Affabilitas ſermonis. Cic. *Spraakzaamheid, geſpraakzaamheid, beuſheid, believing, zagtzinnigheid in een t'zamenſpraak, verpligtende reden.*

AFFĂBĪLĪTĔR. adv. Macrob. *Met minzaamheid, beleefdelijk.* Dit woord word niet veel gebruikt.

AFFĂBRE. adv. Cic. *Konſtiglijk, met veel konſt, net, volmaaktelijk,* ſprekende van een ſtuk werks: in den eigentlijken zin.

AFFĂBRUM. *Konſtiglijk gemaakt werk.*

AFFĂBŪLĀTĬO, ōnis, f. g. *Leere uit een verdigtſel getrokken.*

AFFĂNIÆ, ārūm. f. plur. *Wijſewaasjes, zotternyen, ydedele woorden, beuzelingen.*

AFFĀTIM. adv. Cic. *Overvloediglijk, zeer veel, genoeg.*

Affatim alicui ſatisfacere. Cic. *Iemand ten uiterſten voldoen, hem volkomentlijk te vrede ſtellen, vergenoegen.*

Affatim tibi divitiarum eſt. Plaut. *Gy zijt overvloedig rijk, gy hebt meer ſchatten en goederen als gy van noden hebt.*

Affatim lignorum. Liv. *Hout in overvloed.*

Affatim eſt hominum, qui &c. Plaut. *Daar zijn overvloedig menſchen genoeg, die enz. Men vind oneindige menſchen, die enz.*

AFFĀTŪS, ūs. m. Virg. Stat. *Aanſpraak, t'zamenſpraak, geſprek.*

AFFECTĀTĒ. adv. *Gemaaktelijk, nagebootſt.*

AFFECTĀTĬO, ōnis. Plin. H. *Drift, groote begeerte tot iets dat de natuur niet heeft gegeven, beyveringe.*

Tanta eſt decoris affectatio, ut &c. Plin. H. *Men heeft zoo groot een begeerte om ſchoon te ſchijnen, dat enz.*

* * Affectatio, Quintil. *Making, zoeking, verbeelding, verboetſinge, gemaaktheid, een gemaakte konſt, gemaakte manieren, een gemaakte toeleg.*

AFFECTATŌR, ōris. m. Quintil. *Naboetſer, namaker, die vol gemaakte mijnen, of gebaarden is, die iets met veel drift benaarſtigt, zoekt.*

* * Risûs affectator. Quintil. *Die gebaarden van lacchen maakt, die poogt of tragt om iemand te doen lacchen.*

* Affectator Imperii. Flor. *Die na 't opperſte gebied ſtaat, die na 't rijk dingt.*

AFFECTĀTŪS, ă, ūm. Plin. J. *Gemaakt, gezogt, al te gezogt, nagebootſt, te naauwkeurig gezogt.*

* * Affectatum regnum. Quintil. *Een gezogt rijk, of oppermogentheid, een rijk, daar men na tragt, ſtaat, of dingt.*

AFFECTĬO, ōnis. f. Cic. *Geſteltenis, beweginge, drift, hartstogt, ontſteltenis, veranderinge in 't gemoed, of lichchaam.*

* * Affectio animi. Cic. *Hartstogt, begeerte, genegentheid, ontroeringe.*

* Affectio aſtrorum, of cœli. Cic. *Schikkinge, of plaatſe der ſtarren, of des hemels.*

* Affectio firma corporis. Cic. *Een goede geſteltenis; goede, friſſe, vaſte gezondheid.*

* Affectio erga aliquem. Plin. H. *Genegentheid, vriendſchap, liefde, jegens iemand.*

AFFECTISSĬMŪS, inopiâ. Vell. Paterc. *Zeer arm, die in d'uiterſte armoede zit.*

AFFECTO, ās, āvi, ātūm, ārĕ. acc. Auct. ad Her. *Naboetſen, met zorg zoeken, te veel pogen, om enz.*

Affectare munditiem. Corn. Nep. *Tragten om zig net en rein te houden, zorg te dragen om wel helder en ſchoon gekleed te voorſchijn te komen.* Studia Gallorum. Tac. *De gunſt van de Gaulen winnen, daar op uit zijn om hare genegentheden te winnen.*

* * Affectare regnum per injuriam. Liv. Plin. H. *Een rijk door onregtmatige middelen tragten te bekomen. Tegen billijkheid na de oppermogentheid ſtaan, of dingen.* Siciliam. Flor. Tac. *Een voornemen hebben, of het oog ſtaan op Sicilien, deſzelfs bezit najagen.*

* Affectare aliquid. Ulp. *Iets met voordagt doen, duidelijk, om dat het blijken zoude, tragten om iets te doen zien.*

* Gladiatorio animo ad me affectant viam. Ter. *Zy komen tot my als wanhopende menſchen, zy komen by my met gebaarden van ſchermers.*

* Quò iter affectet videtis. Cic. *Gy ziet welke weg hy neemt, of inſlaat, wat voornemen hy heeft, waar by na toe meent te gaan, waar by henen wil, wat hy beoogt.*

* Eam affectat viam, ut vino me deponat Plaut. *Hy tragt, hy ſtelt middelen in 't werk, om my dronken te maken.*

* Affectare aliquem damnis. Plaut. *Iemand beſchadigen, ſchade doen, veroorzaken, toebrengen.* Men moet deze ſpreekwijze niet dikwils gebruiken; het is beter dat men zegt *afficere.*

AFFĔCTŌR, āris, ārūs sum, ārī. acc. Varr. *Iets naboetſen, ergens na tragten, dingen, ſtaan.*

AFFECTUŌSUS, ă, ūm. Macrob. *Vol teederheid, liefdadig, minnelijk, minzaam, gedienſtig.* Dit woord is geen zeer goed Latijn.

AFFECTŪS, ūs. m. Quintil. *Drift, hartstogt, beweginge, gevoelen, genegentheid.*

* * Affectus amoris, aut timoris. Quintil. *De hartstogt van liefde, of van vreeze.*

* Affectus. Plin. J. *Neiginge, genegentheid, liefde.*

Aſſumere affectus alicujus. Quintil. *Tot iemands gevoelen overtreden, die aannemen.*

Inducere judicem in affectus. Quintil. *Een regter tot eenig gevoelen bewegen, in zijn gevoelens verwekken,* by voorbeeld van medelijden, of haat enz.

* Affectus. Celſ. *Ongeſteldheid, ziekte, zwakheid, flaauwheid, droefheid, quijning.*

AFFECTŪS, ă. ūm. part. ab Afficio. Cic. *Aangedaan, geſteld, dat in eenige geſteldheid des lichchaams, of gemoet is.* Men zegt Affectiſſimus.

Quonam modo affectum te offendam. Ter. *In wat ſtaat,*

Digitized by Google

in wat geſteldheid, of ſchikking van gemoed zal ik u vinden? hoe zal ik u te moede, of geſteld vinden.

Variè ſum affectus tuis letteris. Cic. *Uwe brieven hebben verſcheide gevoelens, of bewegingen in my gemaakt.*

* * Affectus beneficiis. Cic. *Die weldaden ontfangen, of genoten heeft.* Honoribus. Cic. *Die eere aangedaan is, geëerd.* Imperio. Cic. *Die 't oppergezag heeft.* Lætitiâ. Cic. *Bly, vrolijk, vol vreugde* Morbo. Cic. *Zwak, ziek, ongeſteld.* Deſperatione. Cic. *Wanhopende, die in wanhope is.* Audaciâ. Ter. *Stout, ligtvaardig, reukeloos, vermeten, onbeſchaamd.* Senectute. Cic. *Oud, ſtokoud, huog van jaren.* Optimâ valetudine. Cic. *Die in een volkomen gezondheid is, zeer gezond.* Siti. Liv. *Zeer dorſtig, verſmachtend van dorſt.*

* Affectus ab aliquo morte. Cic. *Van iemand gedood, dood geſlagen*

* Affectus moleſtiâ ex re aliquâ. Cic. *Met droefheid aangedaan over iets.*

* Affecta ætas. Cic. *Hooge ouderdom.* Æſtas affecta. A. Gell. S. I. Ital *Diep in de zomer, zomer die byna voorby is.* Bellum affectum. Cic. *Een oorlog, die ver voortgezet, of byna geeindigd is.*

* Affectus. Cic. *Ziek, ongeſteld, in quaden ſtaat, verſlagen, zwak,* ſprekende van een ſtaat, perſoon, of ‡ eenige zake. Cicero voegt 'er ſomtijds *Male* of *Graviter* by.

* Corpus affectum. Celſ. *Een ongeſteld lichaam, ſlap, zwak, ziek.* Vires corporis affectæ. Liv. *Verzwakte krachten van 't lichaam.*

AFFĔRO, fers, attŭli, allātum, afferrĕ. acc. rei. dat. perſ. *of* acc. cum præp. ad. Ter. Cic. *Aan-, of toebrengen, bybrengen, dragen, brengen.*

* * Afferre aliquid ad communem fructum, *of* utilitatem. Cic. *Dienen, iets tot voordeel, tot het belang van 't gemeen bybrengen. Het gemeen in iets nut in zijn.*

* Ad ea nihil afferunt. Cic. *Die dingen ſtrijden daar niet tegen, ſpreken dit niet tegen, brengen niet tot nadeel van, of geen gewigt, noch redenen tegen dit alles mede.*

* Nihil afferunt, qui negant &c. Cic. *Die brengen niets by, zy zeggen niet met alle, die ontkennen enz.*

An ætatem afferet? Cic. *Zal hy zijn ouderdom bybrengen als een rede, of voorwendſel? zal hy zig met zijn ouderdom verſchoonen, op zijn ouderdom beroepen?*

Afferre cauſam, cur *of* quoniam. Plin. H. *of* Quod ſeq. ſubj. Cic. *Reden geven waaromme, van; voor reden bybrengen, verhalen dat, enz.*

Afferre aliquid in contrariam partem. Cic. *Iets in tegendeel verhalen, bybrengen.*

Afferre exempla in medium. Cic. *Voorbeelden bybrengen, aantrekken, verhalen, melden.*

* Afferre alicui adjumentum, opem, auxilium ad aliquam rem. Cic. *Iemand hulpe aanbrengen tot iets, of om 't zelve tot een gewenſcht einde te brengen, iemand dienſtig zijn om iets uit te voeren, te weeg te brengen.*

Afferre conſilium alicui. Cic. *Iemand raden, met raad by ſtaan.*

* Fidem afferre alicui rei. Liv. Plin. H. *Iets geloofwaardig maken, iets beveſtigen, doen gelooven.*

Afferre alicui laborem, moleſtiam, luctum. Cic. *Iemand ſmart, moeylijkheid, droefheid aan-, of toebrengen, veroorzaken.* Fattidium. Cic. *Iemand doen walgen, of afkeer krijgen.* Voluptatem *of* conſecutionem voluptatis. Cic. *Iemand vermaak geven, veroorzaken, doen gevoelen, doen genieten, aandoen.* Deſperationem. Cæſ. *Iemand doen wanhopen, tot wanhope brengen.*

Pudor transfugis attulit pœnitentiam. Front. *De ſchaamte veroorzaakte berouw, en verandering van gedagten in de overloopers.*

* Manus alicui afferre. Cic. *De handen aan iemand ſlaan,* dat is, *iemand geweld aandoen.* Bonis alienis. Cic. *Een anders goederen nemen, zonder regt gebruiken.*

Tarquinius vim Lucretiæ attulit. Cic. *Tarquinius heeft Lucretia geſchonden, heeft haar eere kragt en geweld aangedaan, heeft haar onteert.* Men zegt ook vim alicui afferre, *iemand dwingen, perſen, dringen, iemand tegen dank iets doen doen, of laten, geweld aandoen.*

* Manus ſibi afferre. Plaut. *De handen aan hem zelven ſlaan,* dat is, *zig zelfs dooden.* Men voegt 'er *Violentas* by.

* Pro ſe quiſque manus affert. Cic. *Yder een tragt zig te beſchermen, yder houd het met zijn zijde om die te verdedigen.*

* Hæc dies aliam vitam affert. Ter. *In deze tijd moet men anders leven; wy moeten van leven, van beleid veranderen, verwiſſelen.*

* Quò me miſeras, affero omne impetratum. Plaut. *Ik komme u zeggen, dat my ter plaatſe, daar gy my gezonden hebt, alles is toegeſtaan, dat gy my belaſt hadde te verzoeken.*

* Afferre obſcuritatem laudibus alicujus. Cic. *Iemands lof verduiſteren, bezwalken, verminderen.* Orationi. Cic. *Een reden duiſter maken, maken dat men die niet kan verſtaan.*

* Afferre alicui religionem. Cic. *Angſt, of ſchroom, of twijffelmoedigheid in iemand verwekken, veroorzaken.*

* Hæc res Conſulatûs repulſam ei attulit. Cic. *Dit was de reden, waarom hem 't burgermeeſters-ampt geweigert wierd.*

* Affertur, *of* rumores afferuntur ſeq. infinit. Cæſ. Cic. Liv. *Men zegt, men verhaalt, het gerugt loopt, dat enz.*

Afferuntur rumores de illo. Cic. *Men doet verſcheide gerugten van hem loopen; men verhaalt verſcheide tijdingen van hem,* ſprekende van een afwezende.

* Quod à me allatum erat, mihi relatum eſt. Ter. *Men heeft my het gene dat ik gebragt had, of de weêrgaa, wederom gebragt.*

AFFIBŬLO, ās, ārĕ. Celſ. *Aangeſpen.*

AFFĬCIO, is, affēci, affectum, afficerĕ. acc. Cic. *Aandoen, raken, bewegen, opwekken, nadrukkelijkheid veroorzaken, gevoelen verwekken, iemand bewegen.*

Afficere animos. Cic. *De gemoederen raken, bewegen, aandoen.*

* * Corpora afficiunt fames & ſitis. Liv. *De honger, en dorſt treffen, verſlappen, verzwakken de lichamen.*

* Del ctatione, gaudio, lætitiâ, aliquem afficere. Cic. *Iemand vermaak, vreugde aandoen.* Pudore, metu, moleſtiâ. Cic. *Iemand beſchaamd, bevreeſd, bedroefd, of moeylijk maken.*

Sollicitudo ex te afficit me. Cic. *De ongeruſtheid, de kommer, die ik uwentwegen hebbe, bedroeft my, ontruſt my.*

Multò magis, ut vulgò dicitur, viva vox afficit. Plin. J. *De ſtemme zelf, de levende ſtemme, gelijk gemeenlijk gezegt word, raakt iemand veel gevoeliger. De levendige ſtemme, om zoo te ſpreken, veroorzaakt grooter nadrukkelijkheid.*

* Afficere aliquem injuriâ. Cic. *Iemand ongelijk doen, of aandoen, honen, verongelijken.* Beneficiis. Cic. *Iemand verpligten, wel doen.* Lucro. Plaut. *Iemand winſt of voordeel toebrengen.* Sepulturâ. Hirt. *Iemand begraven.* Regis honore & nomine. Cic. *Iemand de eere, en hoedanigheid van Koning toeſtaan, hem 't voorregt en d'ternaam van oppermagt opdragen.*

* Affici morbo. Ter. *Ziek zijn.* Morte ab aliquo. Cic. *Van iemand gedood worden.* Pudore. Cic. *Beſchaamd zijn.* Solicitudine. Cæſ. *Bekommerd, bedroefd, ongeruſt zijn.* Torminibus. Plin. H. *Pijn in den buik hebben, voelen.*

Eum uno vulnere in mortem affecit. Tac. *Hy heeft hem met eenen ſlag, of wonde omgezelt, gedood, omgebragt.*

* Stipendio exercitum afficere. Cic. *Een leger, heir, krijgsloon, loon geven, ſoldy, bezolding geven, betalen.*

* Eodem modo erga amicos affecti ſumus, quo erga noſ-

Digitized by Google

noſmetipſos. Cic. *Wy hebben dezelve, of zoo veel genegentheid, of zoo goed gevoelen voor, en van onze goede vrienden, als voor, of van ons zelven.*

AFFICTITIUS, ă, ūm. cum præp. ad. Varr. *Bygevoegd, aangehegt.*

Afflictitium ad villam leporarium. Varr. *Een warande, of park, gevoegd by een landhuis, dat daar aan behoort of agter is.*

AFFICTŪS, ă, ūm. Cic. *Bygevoegd, dat ſlegts bygevoegt word, 't welk geen overeenkomſte heeft met het gene volgt.*

Afflictum citharœdi proëmium Cic. *Een voorſpel, dat een ſpeelder ſpeelt op zyn luit, en 't welk niet behoort tot het ſtuk dat hy moet ſpelen.*

AFFIGO, is, affixi, affixūm, gĕrĕ. acc. cum dat. Cic. *Aanhegten, binden, iets aan een ander ding ſpykeren.*

Affigere aliquem Cruci. Liv. *Iemand aan een kruis hegten, nagelen, kruicigen.* Cuſpidem ad terram. Liv. *De ſpits in d'aarde ſteken, planten, drukken, duwen.*

* * Aliquid animo affigere. Quintil. *Iets in gedagten of † in 't hoofd brengen. Iets van buiten leeren.* Cicero gebruikt het om te zeggen, *in 't gemoed drukken, in 't hart ſchryven, prenten.*

* Affigere literas pueris. Quintil. *De kinderen in letterkunde onderwyzen, leeren lezen.*

* Si te caſus lecto affixit. Hor. *Indien eenig geval u 't bedde heeft doen houden; indien gy door eenig toeval gedrongen zyt geweeſt om het bedde te houden.*

** Terræ affigere radicem. Virg. *Wortel vatten, wortel in d'aarde ſchieten.*

AFFINGO, is, affinxi, affictum affingĕrĕ, aliquid alicui. Cic. *Verzieren, verdigten, iemand iets valſchelyk toeſchryven, iemand over iets valſchelyk betigten, beklad den, beſchuldigen.*

* * Affingere orationem ſapientis ſtulto. Cic. *Een dwaas als een wys menſch doen ſpreken. Een gek een wys mans reden doen voeren.*

* Affingere aliquid rumoribus. Cæſ. *Iets by loopende gerugten voegen, of bydoen, die vergrooten.*

* Affingere hominum mores. Cic. *De reden der menſchen ten toon ſtellen, beſtraffen, ontdekken, bloot leggen, afbeeldingen der menſchen, of beſchryvingen maken.*

AFFINIS, is. m. & f. nĕ, is. n. alicujus *of* alicui. Ter. Cic. *Zwager, iemand door huwelyk beſtaande.*

* * Facinoris *of* facinori affinis. Cic. *Medepligtige, ſchuldig aan dezelve misdaad, deelagtig aan een ſchelmſtuk.*

* Affinis ejus conductionis erat. Liv. *Hy had deel aan die pagthoeve; hy trad in die openbare pagt.*

* Affinis earum rerum, quas fert adoleſcentia. Ter. *Genegen om 't vermaak, dat de jeugd mede brengt, te nemen. Een lieflebber van de genengelykheden, of tydkortingen, die de jeugd eigen zyn.*

* Publiciſne affinis fuit, an maritimis negotiis? Plaut. *Heeft hy zig met Staats-zaken bemoeit, of handel over de zee gedreven? heeft hy zig in lands-zaken gewikkelt, of koopmanſchap gedaan?*

Suſpicionis affinis. Cic. *Die men verdagt kan houden, die niet vry van vermoeden is.*

* Affinis veritati mendacia. Plaut. *Zeer waarſchynlyke leugens.*

* Affinis. dat. Sall. *Gebuur, wiens land of huis digt by de ons legt, of ſtaat.*

** Affinia vincula. Ovid. *Banden van zwagerſchap, verwantſchap door 't huwelyk.*

AFFINITAS, ātis. f. Cic. *Zwagerſchap, maagſchap, verwantſchap, vriendſchap door den trouw.*

Cum aliquo affinitate ſe devincire *of* affinitates jungere. Cic. *Zig met iemand door 't huwelyk, of zwagerſchap verbinden, iemands dogter of zuſter trouwen.*

Affinitatem dirimere. Tac. *Zwagerſchap verbreken.*

AFFIRMATĒ. adv. Cic. *Met zekerheid, volmondiglyk, met hooge, klare, duidelyke woorden.*

Affirmatè aliquid promittere. Cic. *Iets met eede, plegt telyk beloven.* Stephanus Dolerus gelooft, dat men moet lezen *Affirmative.*

AFFIRMATISSIMĒ ſcribere. A. Gell. *Met zeer duidelyke woorden ſchryven; in zyn ſchriften verzekeren.*

AFFIRMATIO, ōnis. f. Cic. *Beveſtiging, verzekering, bewys, ſtellinge.*

* * Quod meâ affirmatione tibi recepi. Cic. *Het gene ik u op mijn woord belooft hebbe te zullen doen. Het gene ik my aan u verbonden hebbe te zullen doen, uitvoeren.*

* Annalium conſtantiſſima affirmatio. Plin. H. *De eigen-kragtige en ſtandvaſtige getuigeniſſe van alle jaarboeboeken, hiſtorien.*

AFFIRMO, ās, āvī, ātūm, ārĕ, aliquid alicui. Cic. *Beveſtigen, verzekeren, iemand iets bewyzen, betuigen.*

Id tibi affirmo te non diutiùs futurum. Cic. *Ik verzekere u, ik ſta u borge, ik belove u op, ik verpande u mijn woord, dat gy daar niet langer zult blyven.*

Jurejurando aliquid affirmare. Liv. *Iets met eede verzekeren, of beveſtigen. Zweren om iemand tot geloof van iets te bewegen.*

Quid opus eſt de eo tam valdè affirmare? Cic. *Wat behoeft men my zoo vele eeden zynenthalve, of ter zake van hem te doen? waar toe gepoogt my zoo kragtige verzekeringen van hem te doen?*

* * Affirmare aliquid rationibus. Cic. *Iets door redenen beveſtigen, ſtaande houden, onderſteunen, bekragtigen, aanwyzen.*

* Alicujus virtutem armis affirmare. Tac. *Iemands magt, dapperheid beveſtigen, ſtaande houden door de wapenen.*

AFFIRMATORES, ūm. m. plur. Ulp. *Die voor voogden binnen ſtaan, borgen voor voogden. De gene die bequame borgen voorgeſteld hebbende, daar voor zig verbinden.*

AFFIXŪS, ă, ūm. dat. *of* acc. cum præp. Ad. Cic. Plin. H. *Aangehegt, gebonden, aangeklonken, geſpykerd, vaſtgemaakt:* in den eigentlyken en oneigentlyken zin.

In ſaxis affixus. Cic. *Aan een rotſe gehegt, vaſt, gebonden.*

* * Affixus lateri alicujus. Virg. *Aan iemands zyde gebonden, die hem niet verlaat, die altyd by hem is.*

* Affixus alicui tanquam magiſtro. Cic. *Die iemands gevoelen op volgt, als of 't zyn meeſter was; die aan iemands gedagten gebonden is.*

* Affixus in animo & ſenſu. Cic. *In 't hart en zinnen gedrukt, begraven, geprent.*

* Quibus in rebus me ille ſibi affixum habebit. Cic. *In welke voorvallen hy my altyds genegen tot zyn belang zal vinden.*

AFFLATŪS, ūs. m. Ovid. Plin. H. *Blazing, ademhalinge, adem,* wind der dieren.

* * Afflatus à terrâ. Cic. *Een dump, uitwaaſſeming, blazinge, of wind, die van onder de aarde komt.*

Afflatus divinus. Cic. *Goddelyke bewegnge, ingevinge, geeſtdryvery.*

* Afflatum ex aliquo loco recipere. Plin. J. *De wind, of adem uit eenige plaats ontfangen.*

* Afflatus. Varr. *Aanblazinge, ernſtige, vaardige geeſt.*

Bœotii ſine afflatu vocant TEBAS. Varr. *De Bœoters ſpreken Theben zonder H, of aanblazinge uit.* Dat is, zy zeggen Tebas, Teben *in plaats van Thebas.*

AFFLATŪS, ă, ūm. Cic. *Aangedaan, aangeblazen, aangemoedigd, geraakt.*

Dei numine afflatus. Virg. *Door God aangemoedigd, aangedreven.*

* * Peſte afflatus. Claud. *Door de peſt, of ſmettelyke ziekte geſlagen, beſmet.*

Sole afflatus. Claud. *Door de ſtralen van de Zon geſlagen, verdord.* Incendio. Liv. *Verbrand, beſchadigd, of bezeerd door brand.*

AFFLĔO, ēs, ēvī, ētūm, ērĕ. Plaut. *Mede-weenen, of om de leus ſchreyen, gebaarden maken van ſchreyen.*

Digitized by Google

‡ weenen. Dit is de zin, of meining van Plautus.

AFFLICTĀTIO, ōnis. f. Cic. *Quellinge, pijn, ongenoegte, droefheid, beweginge, hartzeer, ontſteltenis, die te met in 't aangezigt beſpeurt word.*

AFFLICTIO, ōnis. f. *Kommer, zorg, quelling, pijn,* ‡ *ſmart.* Het is niet zeker, dat Cicero dit woord gebruikt zoude hebben; *Afflictatio* is beter en zekerder.

AFFLICTO, ās, āvī, ātum, āre. Seſe. Ter. Cic. *Zig quellen, ongenoegte aandoen, hartzeer hebben, bekommeren, ontſtellen.*

* * Afflictabat naves tempeſtas. Cæſ. *De ſtorm bragt de ſchepen veel ongemak toe. Het onweder ſchokte de ſchepen geweldig.* Naves in vadis afflictantur minuente æſtu. Cæſ. *Als de zee van ebbe gaat, of ebt, worden de ſchepen belemmert door de droogtens, ondieptens. De ſchepen ſtooten dikwils als het ebt.*

* Italiam luxuriâ & ſævitiâ afflictabat. Tac. *Hy bedorf, hy plaagde Italien door zijn overdaad en wreedheid.*

* Afflictari. Cic. *Zig quellen, zig pijnigen, bekommerd maken, ontruſten, zig bedroeven: gequeld, ontruſt, bedroefd worden.*

De aliquâ re acerbiſſimè afflictari. Cic. *Zeer ongeruſt, bekommerd over iets zijn. Zeer verlegen, bedrukt, bedroefd of zwaarmoedig over iets zijn.*

* Afflictari morbo. *Van ziekte aangetaſt worden, ziek worden.*

AFFLICTŌR, tōris. m. Afflictor authoritatis alicujus. Cic. *Een queller; een krenker, verminderaar van iemands gezag.*

AFFLICTUS, a, um. Colum *Verſlagen, vernederd, vervallen, bedorven.* Men zegt afflictior.

Afflictus. Cic. *Gequeld, vervolgd, gepijnigd.*

* * Afflictus *of* afflictus animus. Cic. *Verſlagen, verzwakt, bedrukt, de moed benomen.* Afflictus mœrore, calamitate. Cic. *Overſtelpt van droefheid, en ellende.*

Afflictum aliquem erigere, excitare, recreare. Cic. *Een bedrukten hart, of moed inſpreken, verquikken, opwekken in zijn bedrukten ſtaat; vertroöſten in zijn droefheid.*

* Ab amicitiâ afflictâ transfugere & ad florentem devolare. Cic. *Een ongelukkige en verlate vriend verlaten, en een ander, die voorſpoedig en in aanzien is aannemen. Een vriend, die in ongunſt is de zak geven, om een ander, die in gunſte is, te verkiezen.*

* Afflictæ naves. Cæſ. *Ontredderde, reddeloos, ſchalooze, beſchadigde, ontrampeneerde ſchepen,* door ſtorm of anderſins

* Navis afflicta ad ſcopulos. Cic. *Een ſchip tegen de rotſen verbrijzeld, aan ſtukken geſlooten; dat ſchipbreuk tegen de klippen geleden heeft.*

Res afflictæ. Lucan. *Slegte, of in quaden ſtaat zijnde zaken; half bedorven, of verwaarden boedel.* Fortunæ. Cic. *Vernielde, verwoeſte goederen, landerijen; verteerde, verquiſte, opgegete gelden, middelen.*

* Salus afflicta. Cic. *Bedorve, ongeſtelde, zeer zwakke, byna hopeloze gezondheid.* Virtus. Cic. *Verloren moed.* Fides. Tac. *Wankelende trouwe, die een vlek ontfangen heeft, bevleki is. Een woord of belofte, die men niet ſtiptelijk heeft gehouden.* Reſpublica. Cic. *Een Staat, die naby deszelfs val is. Een Gemeenebeſt in een erbarmelijken, beklagelijken ſtand.* Afflictior conditio. Cic. *Een ſlegter, quader ſtaat, als die ooit te voren geweeſt heeft.*

AFFLIGO, is, āfflixī, āfflictum, āffligĕre. acc. Cic. Plaut. *Quellen, ter neder ſlaan, over hoop werpen, ter aarde ſmijten, verwoeſten, verdelgen.*

Affligere aliquem ad terram. Plaut. *Iemand ter aarde werpen, ſmijten, agter over werpen, om verre ſlaan;* hy ‡ voegt 'er zomtijds by *Pugnis. Met vuiſten ter neder ſlaan, kloppen.*

* * Affligere. Cic. *Verzwakken, kragteloos maken, overſtelpen, verdrukken, verminderen, uitputten,* ſprekende van den ouderdom, of een ziekte.

* Affligere rem aliquam vituperando. Cic. *Een ding verminderen, bederven, inſtallig maken, de prijs of waardje van een zaak doen dalen, door 't zelve te veragten.*

* Affligere mores. Plin. H. Flor. *De zaden bederven, verbaſteren.*

* Affligere aliquem. Cic. *Iemand bederven; zijn goede-* ‡ *ren opeten, uitknipen, op den dijk zetten.* Dus moet men Plautus uitleggen met Lambin. Aſin. a. 4. ſc. 2. Maar niet zeggen, *Dood ſlaan, ter neder ſlaan,* gelijk Calepinus, en Paſſeratus vertalen.

Affligere aliquem. Cic. *Iemand quellen, ontruſten, overvallen, verdrukken, vervolgen.*

AFFLO, ās, āvī, ātum, āre. dat. Hor. acc. Ovid. *Tegen iets blazen, den adem op iets laten gaan.*

* * Affiare alicui mali quidpiam. Cic. *Iets met zijn adem vergiftigen, beſmetten.*

* Rumor neſcio quis afflaverat. ſeq. infinit. Cic. *Daar wierd een zeker gerugt verſpreit, verbreid, dat enz.*

Romam ipſam Regis hujus terror afflabat. Flor. *Rome zelfs was door vreeze van deze Koning verbaaſt, ontſteld, De ſchrik van de wapenen dezes Konings verſpreide zig tot binnen Romen zelve.*

* Afflabunt tibi non Arabum de gramine odores. Prop. *Gy zult de reukwerken, die in Arabiën groeyen, niet rieken. De geurige reukwerken der Arabiers zullen u niet ter hand komen.*

Odores afflantur ex floribus. Cic. *De geur of reuk komt van de bloemen. De bloemen geven de geurige reuk van zig.*

Afflare alicui leniter. Tibull. *Iemand begunſtigen, by-* ‡ *ſtaan, helpen; gunſtig, voordeelig zijn.* Dit is een gelijkſpreuk, geleend van zoodanige, die op zee een zafte voorſpoedige wind hebben.

Affiante fortunâ. Suet. *Het geluk gunſtig zijnde; door gunſt of weldaad van het geluk.*

* Afflare aliquem fulmine. Plin. J. *of* fulminis ventis. Virg. *Iemand met blixem, of met winden van den blixem ſlaan. Iemand met een blixemſlag ligt quetſen, ſlaan.*

* Sperat ſibi auram poſſe aliquam afflari in hoc crimine voluntatis eorum, qui &c. Cic. *Hy hoopt dat hy in dit miſdaad, waar van men hem beſchuldigt, nog een lugtje van gunſt zal vinden by de genen, die enz.*

* Afflari ſidere. Plin. H. *De invloeijingen der ſterren gevoelen.*

* Afflari divino ſpiritu. Cic. *Door de Geeſt Gods aangeblazen, bewogen, geraakt, geport, aangemoedigd worden.*

** Lætos oculis afflarat honores. Virg. *Zy had in haar oogen een buiten-gemeene levendheid, helderheid, glans. Zy had in haar oogen een ſchoonheid, en aangenaamheid vol bekoorlijkheden.*

AFFLUĒNS, ēntis. part. omn. gen. *Vloeyende, zig uitſtrekkende, loopende, ſtroomende.* Sprekende van een rivier.

* * Barbari undique affluentes ad famam ejus. Liv. *De woeſte menſchen van alle oorden toevloeyende op 't gerugt van zijn treffelijke naam. De Barbaren begaven zig tot hem in groot getal ten aanzien van zijn groote verdienſten, of toen zy hoorden, dat hy in perſoon 't leger bevelen zoude.*

* Affluens, *alleen, of* copiis ac opibus affluens. Cic. ‡ *Rijk, overvloedig gegoed, ſchat- en goed-rijk.* In Cicero vind men *Affluentior* en *Affluentiſſimus.*

* Domus omni ſcelere affluens. Cic. *Een huisgezin overvloedig van alle ſchelmſtukken, met ſchelmſtukken aan een hangende; daar men ſchelmſtukken begaat.*

* Bonitate affluens. Cic *Een man vol goedheid, zeer goedaardig.* Omni lepore & venuſtate. Cic. *Een man vol bekoorlijkheden, ſchoonheid, en aangenaamheid; die in alle zijne manieren zoete, zagtzinnige, aangename en verrukkende gebaarden heeft.*

* Affluens eruditis viris & literatiſſimis ſtudiis locus. Cic. *Een plaats overvloeyende van geleerde mannen, en daar men in de geleerdſte en treffelijkſte wetenſchappen onderwezen word.*

** Anni

Digitized by Google

, Anni affluentes. Hor. *Toenemende jaren, aankomende ouderdom, aangroeyende jaren.*

‡ AFFLŪENTĖR. adv. *Overvloedeglijk.* Men moet dit woord, dat men in geen goed Schrijver gevonden heeft, niet gebruiken. Cicero zegt alleenlijk *Affluenter.*

AFFLŪENTIĂ, æ. f. Rerum omnium affluentia. Cic. *Overvloed, rijkelijkheid van alle zaken.*

Affluentia annonæ. Plin. J. *Overvloed van leeftogt, voorraad.*

* * Affluentia ingenii. Quintil. *Rijkdom van vernuft, groote geeſt, verſtand, ſcherander begrip, gaauw verſtand.*

Affluentia, om te zeggen, *Toevloed, t'zamenkomſte van volk.* Dit woord is van geen vermaard Schrijver.

AFFLŪENTĬŪS. adv. Cic. *Overvloediger, in grooter getal, in grooter overvloed.*

AFFLŪO, ĭs, flūxī, flūxūm, ĕre. Colum. Plin. H. *Vloeyen, voorby ſtroomen, loopen, beſproeyen.* Spreekende van een rivier.

* * Affluebant copiæ. Liv. *De benden quamen met hoopen, de krijgsknegten quamen in groot getal aan; zy vergaderden, zy gaven zig aan met hoopen.*

* Nihil ex iſtis locis literarum, nec rumoris affluxit. Cic. *Men heeft niet eene brief, of eenige tijdinge uit die geweſten ontfangen; men heeft uit dat land noch brief noch nieuws, of gerugten.*

* Affluere, acc. cum præp. ad. Cic. dat. Ovid. *Inſtuipen, inkruipen, 't hart bekruipen, indringen, ongevoeliglijk toevloeyen.*

* Affluere frumento. Plaut. *Groote overvloed van koren hebben.* Voluptatibus, divitiis. Cic. *In groote weelde, en rijkdommen leven.* Rebus omnibus. Cic. *Niets gebrek hebben, alles in overvloed hebben.*

ĂFFŎDĬO, *of* Adfŏdĭo, ĭs, fōdī, fōſſūm, fŏdĕre. acc. Plin. H. *Bygraven, delven, ſpitten, d'aarde opkloven.*

Furto vicini cæſpitem ſolo noſtro affodimus. Plin. H. *Wy delſden ſteelsgewijs de zoden van onzen buurman op, om dezelve te gebruiken op 't land, dat wy daar by hadden.*

ĂFFŎR, ārĭs, ātŭs ſūm, ārī. acc. Cic. Virg. *Iemand toeſpreken, aanſpreken, onderhouden.*

* * Aliquem nomine affari. Cic. *Iemand by zijn naam aanſpreken.*

* Affari aliquem dulci amore. Virg. *Iemand roepen, aanſpreken, met een hart, geraakt van vriendſchap, en teedere liefde. Iemand minzaamelijk aanſpreken.*

, Affari. acc. Virg. *Iemand danken, bedanken, dankzeggen.*

Affore pro ad futurum eſſe. *Die ergens zal zijn.*

ĂFFŎRMIDO, ās, āvī, ātŭm, āre. Plaut. *Zeer vreezen, verſchrikt zijn, beven van vreezen.*

ĂFFRĀNGO, ĭs, gĕrĕ. Stat. V. Adfringo.

ĂFFRĔMO, ĭs, ŭi, ĕmĕre. *Tegen iemand morren.*

ĂFFRĪCĂNĂ, æ. f. Liv. *Een Struisvogel.* Horatius zegt avis Afra.

ĂFFRĪCO, ās, frĭcŭī, frĭctŭm, frĭcārĕ, aliquid alicui. Colum. Plin. H. *Iets aan, of tegen wrijven.*

Sus parieti affricat latera. Tibul. *De zog wrijft haar ſchoften tegen de muur.*

ĂFFRĪCTŪS, ūs. m. *Aanwrijvinge.* Spuma aquæ marinæ affrictu verrucas tollit. Plin. H. *Het ſchuim van zeewater over wratten gewreven, neemt dezelve weg, geſt neeft ze.* Men vind geen ander caſus van dit woord.

ĂFFRĪO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Varr. *Vergruizen, kruimelen, klein ſtampen, ſtooten, tot gruis malen. Iets 't welk tot ſtof gemaald is, op iets anders ſtrooyen, daar mede mengen.*

ĂFFŪLGĔO, ēs, fulſī, ăffulgērĕ. Sil. *Aan, of opſchijnen, glinſteren; klaar, helder worden.*

* * Sardiniæ recipiendæ repentina ſpes affulſit. Liv. *Daar verſcheen een ſchielijke hope om Sardinie te herwinnen.*

Mihi talis fortuna affulſit. Liv. *Zoodanig een geluk logte my toe. Duſdanige hope, of voordeel heeft my't geluk gegeven.*

ĂFFŪNDO, ĭs, fūdī, fūſūm, ăffundĕrĕ. acc. cum dat. *Opſtorten, eenige vogt over, of op iets gieten, ſtorten.*

* * Affunditur huic urbi æſtuarium. Plin. H. *Deze ſtad word omringt, of beſproeit door een arm van de zee: een arm van de zee ſpoelt tegen de muuren van deze ſtad.*

* Affundere. acc. cum dat. Tac. *Iets by een ander ding gieten, vermengen, te zamen doen ſmelten.*

In aquâ venenum affundere. Tac. *Venijn, of vergift in 't water werpen, 't water vergiftigen.*

* Ubi Moſæ aquas Rhenus Oceano affundit. Tac. *Daar den Rhijn het water van de Maas in de zee ſtort.*

ĂFFŪRCILLO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. *Iets met een vork het onderſte boven keeren.*

ĂFFŪSŬS, ă, ŭm. dat. Hor. Ovid. Lucan. *Nedergeſtort, uitgeſtrekt, voor, of by iemand leggende.*

* * Affuſa aqua. Ovid. *Geſtort, uitgegote, geplengd water.*

* Venenum vulneri affuſum. Tac. *Venijn, vergift of gift op een wonde gegoten.*

* Amnis urbi affuſus *of* urbs amne affuſa. Plin. H. *Een rivier, vloed, ſtroom, die de muuren van een ſtad bevogtigt, beſproeit, beſpoelt; dewelke voorby een ſtad vloeit, of ſtroomt.*

‡ Het is beter de eerſte ſpreekwijze te gebruiken.

* Affuſus prælio. Front. *Toeſchietende, die toeſchiet, of op 't gevegt iemand byſpringt.*

ĂFĔR, ăfră, ă'rŭm. Vir. *Een Afrikaan, van Afrika, dat Afrika aangaat.*

A FORIS. Plin. H. Dit zijn twee woorden, die beteekenen, *van buiten, die van buiten komt.*

ĂFĔR, ăfrī. m. Virg. Hor. *Afrikaanſch, van Afrika geboortig.*

ĂFRĪ, ōrŭm. m. Cic. Virg. *Afrikanen, volkeren van Afrika.*

ĂFRĪCĂ, æ. f. Cic. Hor. *Afrika, een van de vier deelen des werelds.*

ĂFRĪCĂNŬS, ă, ŭm. Cic. Hor. *Afrikaner, Afrikaanſch, van Afrika, dat aan Afrika behoort.*

ĂFRĪCĂNÆ, ārŭm. f. plur. Plin. H. *Panthers, Luipaarden.* Men noemt ze dus, om dat 'er vele in Afrika zijn.

ĂFRĪCŬS, ă, ŭm. Sil. *Afrikaanſch, van Afrika.*

, Africæ procellæ. Hor. *Afrikaanſche ſtormen, dat is, ſtormen verwekt door winden, die over, of van Afrika komen waaijen.*

ĂFRĪCŬS, i. m. Cæſ. Hor. *Een zuide wind, die van Afrika komt, en Weſtwaarts waait.* Men noemt die de Zuid-Weſte wind.

A G A

ĂGĂMŪS. i. m. g. *Ongehouwd, ongehuwd, ongetrouwd.*

ĂGĂNĬPPE, ēs. Virg. Plin. H. *of* Ăgănippis, ĭdis. f. Ovid. ‡ *Aganippe, of Hyppokrene, de hengſtbron.* Een fontein of bron in Beotien. De Digters zeggen, dat die aan Apollo en de Zaaggodinnen toegewijd is, en dat die gevonden zou zijn door den hengſt *Pegaſus*, toen hy op een tijd met zijn hoef in d'aarde ſloeg.

ĂGĂNĬPPÆŬS, ă, ŭm. Propert. *Dat van Aganippe, of Hyppokrene is.*

Aganippæa lyra. Propert. *Een lier, die de Zanggodinnen toebhoort, of aangaat.*

ĂGĂPE ēs. f. g. *Een gemeene liefde-maaltijd onder d'eerſte Chriſtenen.*

ĂGĂRĪCŪM, ī. n. Plin. H. *Kampernoelje. Een ſoort van duivelsbrood, of vooze bol, die op zekere boomen van den Boſſor groeit, voornamentlijk op de Lork-boomen.* NB. Men zegt, dat het een zoete reuk heeft, en in de nagt zeer helder ſchijnt.

ĂGĂSO,

Digitized by Google

AGASO, ōnis. m. Plaut. Liv. Front. *Een Paardebewaarder, ſtalknegt, een Ezeldrijver.*

AGATHA, æ. f. Plin. H. *Agde*, een ſtad in Languedok, alwaar een zeehaven is.

AGATHOPOLIS, eōs. f. Ptolm. *Montpellier*, een ſtad in Languedok. V. Monſpeſſulanus.

AGATHYRSI, ōrum. m. plur. Virg. Plin. H. *De Agathyrſers.* Een oud volk van Scythien.

AGE. Imp. ab ago. Plaut. Ter. Cic. Men gebruikt het om een of meer perſonen aan te porren, of aan te moedigen. *Sa, wel aan, kom aan, toe, val aan, wakker!*

Age. Cic. *Wel aan dan, nog meer, verder, laat ons tot deze zaake komen, treden.* Een ſoort van interjectio.

Age porro, age vero, age dum, age ſis. Cic. *Kom aan nu, ſa laat ons zien, wel aan laat ons zien zoo gy wilt.*

Age, age. *Sa, ſa.*

Age ſanè inquam. *Sa, wel aan ik ben daar mede te vreden, ik ſta het toe.* Agite of agite dum Liv. *Sa wel aan, moed mannen,* ſprekende tegen vele perſonen.

AGEA, æ. f. Enn. Feſt. *Het dek, of de overloop daar de matroſen blijven,* om op de zeilen te paſſen.

AGELASTUS, i. m. Plin. H. Ἀγέλαστος. *Die nooit lagt. Een droevigaart.*

AGELLUS, i. m. Ter. Cic. Hor. *Een veldje, een bruhje of ſtukje lands, dat iemand bouwt.*

AGEMA, ătis. n. Q. Curt. Liv. *Een Macedoniſche Ruiterbende.* Arrianus zegt ook, dat men dus ook noemde, *een Macedoniſche bende voetvolk.* En Titus Livius zegt, dat deze by die volkeren dezelve waren, die de Romeinen *Legiones* noemden.

AGENDICUM, i. n. Cæſ. *Sens.* De hoofdſtad van het Landſchap Sens, *of* Sennes. Men gebruikt gemeenlijk *Senones*, of *Senona Senonarum.*

AGER, āgri. m. Cic. *Een akker, of veld, dat men bouwt, of bearbeid, een ſtuk lands.*

Agri bonitas. Cic. *De deugd, vetheid, of vrugtbaarheid van een ſtuk lands, of veld.* Agricultio. *Landbouw.*

Ager colonus. Cic. *Een veld, of ſtreek lands tot volkplantinge geſchikt.* Paſſeratus zegt, dat dit een land is bequaam om te bouwen.

Effætus ager. Virg. *Uitgemergeld land, dat te lang vrugt gedragen, of niet braak gelegen heeft, 't welk geen vrugten meer kan voort brengen, uitgeput, onvrugtbaar, kragteloos.* Rudis. Colum. *Een onbebouwd land, of veld vol ſtruiken en onkruid.* Silveſtris. Hor. Colum. *Een ſtuk lands bequaam om boomen te planten.*

* * Ager. Cic. *Regtsgebied, land, regtsban, of velden,* rondom een ſtad, en die daar van afhangen.

AGGEMO. V. Adgemo.

AGGER, ĕris. m. Virg. *Een dijk, een hoop aarde, een heuveltje.*

Nivei aggeres. Virg. *Sneeuwhoopen, ſneeuwbergen, gelijk als bolwerken van ſneeuw.*

* * Agger. Virg. Cæſ. *Een dijk, een dam, dijkaadje, een opwerpinge van aarde tegen een rivier.*

* Agger. Cæſ. Virg. Liv. *Een wal, borſtweringe, bolwerk; ſchiet-, of beukſchans.*

* Agger. Cic. Virg. *Een heuvel, verhevenheid van aarde, hoogte, rijzende grond.*

* Agger. Cæſ. *Land, dat men gaat bezien om voorgronden te maken.*

AGGERATIO, ōnis. f. Vitruv. *Hoop, hoogte, ophoopinge, opwerpinge van zand, of aarde.*

AGGERATUS, ă, um. Tac. *Vergaderd, opgehoopt.* Trames aggeratus. Tac. *Verhoogd, hoog gemaakt pad.*

AGGERO, ās, āvi, ātum, āre. acc. Virg. *Ophoopen, op malkander werpen,* by voorbeeld, *aarde,* enz.

Aggerare cadavera. Virg. *Lijken ophoopen, op den anderen ſtapelen, ſmijten; de lijken op den ander doen vallen.*

* * Multa aggerat prædia pugnæ. Virg. *Hy hoopte veel buit, in den krijg bekomen, op malkander. Hy ſtapelde den roof op den ander.*

* Aggerare arbores of terram circa arbores aggerare. Colum. *De wortelen der boomen met aarde bedekken, aarde rondom de boomen opwerpen, derzelver voet met aarde voorzien.*

* Aggerare iras. Virg. *Iemands gramſchap vermeerderen, vergroten; tot woede verwekken.*

* Aggerare aliquod ſpatium. Q. Curt. *Een ledige plaats dammen, vullen,* by voorbeeld een gragt, arm van de zee, om twee landen aan een te voegen. *Door een dijk twee ſtukken lands, door een arm van de zee van een geſcheiden, aan een hegten.*

AGGERO, is, geſſi, geſtum, gerĕre. acc. Virg. Plin. H. *Ophoopen, ſtapelen, vergaderen, te zamen brengen.*

* * Piſciculos aggerebant minutos, ut à majoribus abſumerentur. Varr. *Zy bragten aan, of wierpen vele kleine viſſchen in 't water, op dat zy van de groote tot voedſel verſlonden zouden werden.*

* Tellus aggeritur tumulo. Virg. *Men bedekt het graf met aarde.*

* Aggerere falſa. Tac. *Valſcheden, leugens aanbrengen, verhalen, een vermoeden vermeerderen door valſche uitſtrooiſels.*

* Eorum aggerimus bona; quin ultro ipſi aggerunt ad nos. Plaut. *Wy hoopen, ſtapelen voor ons hun goederen op, en zy zelver brengen ons die nog.*

* Aggerere aquam alicui. Plaut. *Iemand water toebrengen, met water voorzien, iemand water toevoeren, 't welk by van nooden herft,* gelijk de waterdragers doen, voornamentlijk als het in groote meenigte werd gebragt.

Aggerundâ aquâ curvum aliquem facere. Plaut. *Iemand krom doen worden, door water te doen dragen.*

AGGESTUS, ūs. m. Tac. & Aggeſtio. *Een hoop, een ſtapel,* ſprekende van hout en werkſtoffe

Corpus inſepultum quantulocumque terræ venerari aggeſtu. Quintil. *Een onbegrave lijk met een handje vol aarde vereeren.*

* * Aggeſtus copiarum. Tac. *Verzamelinge, of hoope van benden, groot getal krijgsvolk.*

AGGLOMERO, ās, āvi, ātum, āre. *Byeen trekken, ſluiten, in een drommen,* ſprekende van krijgsknegten die zig ſluiten. Ik heb geen voorbeeld van dit woord in den eigentlijken zin gevonden, 't welk is, *op een kloen winden.*

Lateri agglomerant (ſe.) Virg. *Zy ſluiten zig in een kring rondom my. Zy ſtellen zig aan mijn zijde, als in een drom.*

AGGLUTINO, ās, āvi, ātum, āre. acc. Plin. H. *aanlijmen, aanhegten met lijm, of met ſoudeerſel iets by een voegen,* gelijk als goud, yzer, &c.

* * Agglutinare. Cic. *Te zamen voegen, aan een knoopen, over een brengen, eigenſchap of zin geven.* Sprekende van twee gedeeltens van een reden, die op den ander niet gevoeglijk volgen.

* Mihi ad malum malæ res plurimæ ſe agglutinant. Plaut. *Zeer vele quade dingen vereenigen zig tot mijn ongeval.*

AGGRAVESCO, ĕre. Ter. Cic. *Verzwaren, ſlimmer, geweldiger worden, toenemen, verargeren.* Sprekende van een ziekte.

Aggraveſcens vulnus. Cic. *Een wonde, die erger, ſlimmer, zwaarder, of gevaarlijker word.*

AGGRAVO, ās, āvi, ātum, āre. acc. Plin. H. *Verzwaren, zwaarder maken, beladen, bezwaren.*

Aggravat odor ille caput. Plin. H. *Die reuk bezwaart het hoofd, omſtelt het hoofd, veroorzaakt zwaarhoofdigheid, vliegt of trekt in 't hoofd.*

Externo bello res ſi aggravatæ fuiſſent. Liv. *Indien de zaken door een buitenlandſchen oorlog belemmerd waren geweeſt; zoo wanneer in dien ſtand van zaken een uitheemſchen oorlog had uitgeberſten.*

* Ea

Digitized by Google

* Ea aggravat hostis. Liv. *De viand bezwaart, of vergroot die ongemakken.*

Aggravare invidiam alicujus. Liv. *De nijd, die men tegen iemand heeft, vergrooten. Iemand nog hatelijker maken.*

* Aggravare reum. Quintil. *Een misdadige belasten, des zelfs misdaad bezwaren, zijn overtredingen voor den regter uitbreiden, ten toon stellen, aanwijzen, bezwaren.* Aliquid. Quintil. *Een zake van gewigt, aanzienlijkheid, of geloof toebrengen.* Sprekende van een reden of bewijs.

* Ab aliquo aggravari inopiâ. Liv. *Door iemand tot armoede, of ellende gebragt worden; door iemand bedorven worden.*

* Fortuna eorum sortem crudelius aggravat. Q. Curt. *De Fortuin maakt haar lot zwaarder en onverdragelijker, de Fortuin bezwaart hun lot bitterlijk, wreedelijk, gewel dig.*

AGGRĔDIŎR, dĕris, aggressus sum, aggrĕdi. acc. Plaut. Ter. Cic. *Na iemand toegaan, iemand naderen, genaken, aandoen, of spreken, op de zijde komen, bykomen.*

* Aggredi aliquem de aliquo. Plaut. *Iemand gaan spreken wegens een ander; iemand eerst aanspreken over eenig ander persoon, de samenspraak hem aangaande beginnen, aanvangen.*

* Aggredi aliquem. Plaut. Sall. *Iemand aantasten, bespringen, aandoen, beslaken, aanvallen, aanranden.*

* Aggredi. Cic. *In zekere zaak treden, een zaak aanvangen.* Aliquid aggredi. *Iets beginnen, of ondernemen,* by voorbeeld een oorlog, een reden.

* Oræ, quà aggreditur mare, cernuntur. Plaut. *Men zag de kusten, stranden, of oevers, die de zee bespoelt.*

Aggredi ad historiam. Cic. *Beginnen te schrijven, of een geschiedboek te maken.* Ad leges singulas. *Een aanvang maken aangaande alle byzondere wetten te spreken, of schrijven.*

Aggredi dicere *of* ad dicendum. Cic. *Beginnen, aanvangen te spreken.*

* Hac non succesſit aliâ aggrediemur viâ. Ter. *Het is op deze wijze misluk, laat ons een anderen weg inslaan. Door dezen weg is de aanslag niet wel uitgevallen, laat ons nu andere middelen in 't werk stellen.*

AGGRĔGO, ās, āvi, ātum, āre. acc. Cic. *Volk verzamelen, vergaderen, by een brengen, roepen.*

* * Aggregare aliquem in numerum. Cic. *Iemand in 't getal stellen, aannemen, iemand onder enz. rekenen.*

Quos in comites fortuna aggregaverat. Vell. Paterc. *Zodanigen, die hem de Fortuin tot medgezellen, of mededmakkers gegeven had.*

* Aggregare se ad aliquorum amicitiam. Cæs. *Tot, of in de vriendschap van eenige luiden treden, zig begeven. Zig in vriendschap vereenigen, met hen vriendschap aangaan.*

* Quibuscumque signis occurrerat se aggregabat. Cæs. *Hy ging zig begeven onder de eerste vendelen, die hy ontmoette.*

AGGRESSIO, ōnis. f. *Aanval, bespringing, storm: ook een beginsel, aanvang.*

* Animos prima aggressione occupare. Cic. *De gemoederen in de eerste poginge winnen, innemen, bewegen; of zig meester van dezelve maken, die overhalen.*

AGGRESSŎR, ōris. m. Ulp. J. C. *Bespringer, moorder, aanranter, doodslager.*

* Aggressor. Ulp. J. C. *Een struikroover.*

AGGRESSŪRA, æ. f. Ulp. J. C. *Aanval, bespringing, aanranding.*

A G I

AGILIS, is. m. & f. lĕ. is. n. Hor. *Gaauw, vlug, radligt, vaardig, gezwind, vloak, rap van leden.*

AGILIŌR. Plaut. *Gezwinder, gaauwer, vlugger, vaardiger: of raddor, ligter, rapper van leden.* Vossius bewijst, dat het zekerder is *Agilissimus* dan *Agillimus* te gebruiken.

Agilis industria. Colum. *Werkzame naarstigheid.* Classis agilis. Liv. *Een vloot, die wel zeilt.*

AGILITAS, ātis. f. Plin. H. *Gezwindheid, gaauwheid, radheid, rapheid van leden.*

Agilitas. Cic. *Gaauwheid, gezwindheid, leerzaamheid van 't geest.* Cicero gebruikt een verzaffinge in de oneigentlijke toepassinge van dit woord.

Agilitas navium. Liv. *Gezwindheid, ligtheid, welbezeildheid van schepen.*

AGILIUS. adv. Colum. *Gezwinder, gaauwer, vlugger, raddor, vaardiger.* In den eigentlijken zin.

AGINA, æ. f. Fest. Ἀγὶνη. *Even wigt, of het gat waar in de tonge van de balans keert, waar in die beweegt om even-wigt te maken.*

AGINĀTŎR, ōris. m. Fest. *Die iets doet, die loopt of draaft op hope van 't minste gewin: dien het minste belang doet arbeiden.*

AGINŪM *of* Aginnum, i. n. *Agen,* Stad en Bisdom van Guyenne. Hoofdstad van het Agenois.

Aginnensis, is. m. & f. se, is. n. *Van 't Agenois geboortig.*

AGITABILIS, is. m. & f. lĕ, is. n. Ovid. *Bewegend, dat ligtelijk bewogen, gevoert, of beroert word.* Sprekende van de lugt.

AGITATIO, ōnis. f. Cic. *Roeringe, beweginge, bezigheid.*

* * Agitatio. Cic. *Ontroeringe, moeite, onrust.*

* Agitatio mentis. Cic. Quintil. *Werkzaamheid, beweginge, oeffening van geest.*

* Agitatio terræ. Colum. *Landbouwinge, als men 't land bewerkt, en mest.*

* Agitatio studiorum. Cic. *Genegentheid, neiginge, begevinge tot geleerde oefferingen. Oeffeninge van geleerdheid.*

AGITATŎR, ōris. m. Cic Virg. *Koetsier, wagenaar, die paarden, of andere dieren drijft.* Dus noemden de Romeinen de gene, die in de openbare spelen te Romen de wagens en paarden bestierden, of die dezelve ten strijd aanvoerden.

Agitator asselli. Virg. *Een ezeldrijver.* Ik geloove, dat het beter is dit woord dus uit te leggen, dan met Servius te zeggen, *die een ezel slaat, of smijt.*

AGITATUS, a, um. part. Cic Virg. *Ontroerd, ontstuimig, hol, bewogen.* Sprekende van de baren van de zee, of een staat.

* * Agitatus. Cic. *Bewogen, ontrust, gedreven, die doende, of in beweginge is,* sprekende van 't gemoed.

* Agitatus curis. Cic. *Door zorge gedreven, ontroerd, ontrust, vol kommer.* Injuriis Hor. *Onwaardiglijk gehandeld, mishandeld, verongelijkt, gehoond.*

* Agitatus. *Verhandeld, betwist, daar van is gesproken, overwogen, overlegd.* Sprekende van een geschil, of zake.

* Agitatior animus. Sen. Phil. *Een gezwinder, vaardiger, gaauwer, levendiger, werkzamer gemoed, of geest.*

AGITATUS, ūs. m. Varr. *Beweginge, roeringe.*

AGITO, ās, āvi, ātum, āre. acc. Plaut. Cic. Virg. *Beroeren, plagen, sollen, schudden, bekijven, ontrusten, moeite verocrzaken, vervolgen, bestraffen.*

* * Atra bilis hunc agitat hominem. Plaut. *Deze is met de zwarte galle gequeld.*

* Agitare caput. Colum. *Het hoofd schudden, bewegen.*

* Agitare aves, feras. Cic. *Vogelen, wilde dieren jagen, opjagen, vervolgen:* Sprekende van een roofvogel. Men kan ook zeggen Agitare cervum, *een hart jagen.*

* Equum calcaribus agitare adversus clivum. Plaut. *Een paard met de sporen na, op, of tegen een steilte aandrijven, porren, jagen.*

Digitized by Google

* Agitare Rempublicam. Sall. *Een Gemeenebeſt of Staat regeren, beſtieren.*
* Agitabat pyratas naves. Flor. *Hy voerde de zeerooverde ſchepen aan, dat is, hy was 't hoofd der zeeroovers.*
* Beneficiis magis quam metu imperium agitare. Sall. *Meer door weldaden en belooningen regeren, als door vreeze van ſtraffe.*
* Paribus uterque votis ac viribus imperium orbis agitabat. Flor. *Zy ſtonden beide met evengelijke ſtemmen en magt na de heerſchappye over de wereld.*
* Agitare. Cic. Sall. *of* vitam agitare. Sall. *Verblijven, wonen, inwonen, leven.* Pacem. Sall. *In vrede leven, ruſt en vrede genieten.*

Ut agitarem inter vos liberè convivium. Ter. *Op dat ik met vermaak in vryheid met ul. het gaſtmaal zou houden, of eten.*

* Diem feſtum apud aliquem agitare. Ter. Cic. *Een feeſt, hoogtijd, of heiligen dag by iemand, of in des zelfs huis houden, vieren, doorbrengen.*
* Agitare aliquid *alleen, of* in mente *of* animo agitare. Cic. Ter. Cum animo. Sall. *Iets in zijn gemoed overwegen, overleggen.*
* Agitare rationem, quæſtionem. Cic. *Een rede, een geſchil verhandelen, betwiſten, daar over ſpreken om des zelfs kragt, of waarheid te onderzoeken.*
* Agitare aliquid. Tac. *Op iets denken. Zorg dragen om iets te doen.*
* Agitare cœtus nocturnos. Sall. *Nagt-vergaderingen houden, beleggen, des nagts volk verzamelen.*
* Agitare choros. Virg. *Reyen, of danſreyen aanvoeren: danſen.* Equum. Virg. *Te paard ryden, zitten.*
* Agitare honores. Tac. *Eerampten beklitten, bedienen.*
* Agitare ævum. *Het leven doorbrengen, leven.*
* Agitare fugam. *Snellijk vlugten.*
* Agitare cœtum. *Volk vergaderen.*

AGM

ĀGMĔN, ĭnĭs. n. Cic. Virg. *Een bende van oorlogsvolk, een vaandel krijgsknegten, een regiment, een leger, 't gros van 't leger.* Titus Livius en Cicero noemen dus ook *een hoop, of menigte van mannen en vrouwen.* Virgilius zegt het ook van *een hoop ravens, of kudde harten.*

Agmen. *Een kudde, koppel, een hoop van alderley dingen.*

Agmen. *Een vergaderinge, bende, ſchare.*

Agmen quadratum. Cic. *Een vierkante, digt geſlote bende voetvolk.*

Tripartito agmine. Cic. *Zijn leger, of heir in drie verdeelt hebbende, van zijn leger drie lichamen gemaakt hebbende.*

Primum agmen. Cæſ. *De voorhoede.* Noviſſimum agmen. Cæſ. *De agterhoede.*

Agmen ſtare paratum, & ſequi. Q. Curt. *Een leger vaardig om te legeren, en voort te rukken, te trekken.*

Agmen nec turbâ nec ſarcinis prægrave. Q. Curt. *Een leger, nog met troz, nog met onnoodig volk belemmerd.*

Agmen claudere. Cæſ. *In de agterhoede zijn, de agterhoede uitmaken.*

* Majus in dies occupationum agmen extenditur. Plin. J. *De meenigte van zaken, die my dagelijks overkomen, neemt toe; ik worde alle dagen met nieuwe bezigheden belemmert.*
* Agmen aquarum. Virg. *Een groote, of hooge vloed, een ſtort of plasregen, groote overvloed van water.* Sprekende van regen enz.
* Agmen. Virg. *Kragt, geweld, beweginge.*
* Agmina caudæ. Virg. *De vouwen van een ſtaart.*
* Agmen. Virg. *De ſtroom, of loop van een vloed.*

Leni fluit agmine Tibris. Virg. *De Tiber vloeit zagtjes, ſtroomt zoetjes.*

ĀGMĬNĀLĬS, ĭs, m. & f. g. lĕ, ĭs. n. g. *Dat tot het leger behoort.*

Āgmĭnālēs equi. *Legerpaarden.*

AGN

ĀGNA, æ. f. Hor. Ovid. *Een jong ſchaapje.*

ĀGNĀSCŌR, ĕrĭs, ātus ſum, ī. Cic. *Geboren worden na dat d'uiterſtewille zijn's vaders gemaakt is.*

Cui filius agnatus ſit. Cic. *Die een zoon geboren word na dat hy zijn uiterſtewille heeft gemaakt.*

* Agnaſci alicui. Modeſt. J. C. *Zig door zwagerſchap aan iemand verbinden: iemands zoon door aanneminge worden.*

ĀGNĀTĪ, ōrūm. m. plur. Cic. *Bloedverwanten van vaders-, of zwaard zijde.*

ĀGNĀTĬO, ōnĭs. f. Cic *Bloedverwantſchap aan de vaders-, of de zwaard zijde.*

ĀGNĀTŬS, ă, ūm. Plin. H. *Aangewaſſen, dat tegen de gemeene loop van de nature aangegroeid is,* gelijk als een zeſde vinger aan de hand.

‡ ĀGNĔLLŬS, ī. m. Plaut. *Een klein rammetje.* By Plautus ſpreekt iemand een ander met dit woord aan, om den zelven te vleyen.

ĀGNĪLE, ĭs. n. g. *Een lamskooije, ſchaapskooije.*

ĀGNĪNŬS, ă, ūm. Plaut. Plin. H. *Van een lam, lamſch.*

ĀGNĪNĂ, æ. f. Plaut. *Vleeſch van een lam, lamſchvleeſch.* Men voegt 'er *Caro* by, of het word 'er onder verſtaan.

ĀGNĪNŪM, ī. n. Flor. *Lamſchvleeſch.*

ĀGNĬTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Erkentenis, kenniſſe, denkbeeld.* Quæſtio ad agnitionem animi pulcherima. Cic. *Een voortreffelyk vraagſtuk, dienende tot kenniſſe van de ziele.*

* * Agnitio. Plin. H. *Wederkenniſſe, erkenteniſſe; een teeken, dat ons iets weder doet kennen, of in gedagten komen.*

ĀGNĬTŬS, ă, ūm. Val. Flac. *Erkend, weder bekend geworden, gekend.*

Natales agniti. Pompon. J. C. *Een afkomſt, die weder bekend, of erkend is geworden.*

‡ ĀGNŌMĔN, ĭnĭs. n. Cic. *Bynaam.* Te weten een naam, dien men verkregen heeft na eenige groote daad, of wegens een groote deugd, dienſt, of andere reden. Cicero gebruikt nu en dan *Agnomen* en *Cognomen* zonder onderſcheid.

ĀGNŌSCO, ĭs, āgnōvī, āgnĭtŭm, āgnōſcĕrĕ. acc. Ter. Cic. *Iemands aangezigt wederom kennen, te binnen brengen.* Als men iemand, die lang afwezend is geweeſt, ‡ in 't eerſte niet kent als hy by ons komt. Cicero gebruikt dit woord ook voor *kennen, erkennen.* En de Digters voor *iets begrijpen, ontknoopen, onderſcheiden.*

* Agnoſcere. Cic. Ter. Virg. *Erkennen, begrijpen, aanmerken, ontvouwen, ontknoopen, onderſcheiden, wederkennen.*

Quibus ſignis natam agnoſcebas. Plaut. *Door welke teekenen kende gy uw dogter wederom?*

Formam agnoſco meam. Plaut. *Ik kenne mijn gedaante, gebaarden, geſtalte.* Als men van een perſoon ſpreekt, die ons gelijkt.

* Agnoſcere ſcriptum alicujus. Cic. *Iemands ſchrift kennen, dat hy de gene is, die iets heeft geſchreven.* Errata, crimen ſuum. Cic. *Zijn dwalinge, misverſtand, zijn misdaad erkennen, bekennen, belijden.* Filium. Corn. Nep. *Iemand voor zijn zoon erkennen, houden, kennen, wederkennen.*

In aliquo antiquæ feſtivitatis imaginem agnoſcere. Cic. *In iemand de verbeeldinge van oude vrolijkheid en vermakelijken aart bemerken, erkennen.*

Digitized by Google

* Agnoſcere. Ulp. *Geſtand doen, goed keuren, bondig en van waarde houden, erkennen 't gene een volmagtigde gedaan heeft.*
* Humanitatem & facilitatem agnoſcimus tuam. Cic. *Wy zijn aan u verpligt wegens uw beleefdheid en goedaardigheid. Wy erkennen uw beſcheidenheid, hensheid, beliefvinge.*
* Agnoſco ex me. Cic. *Ik giſſe, ik weet het uit my zelve.*

ĂGNŬS, I. m. Cic. *Een lam.* Agnus is eigentlijk, *een jong rammetje.* De ouden hadden 't woord Agna niet, maar gebruikten Agnus fœmina om *een jong ooytje* te beteekenen.

AGO

ĂGO, ĭs, ēgī, ăctŭm, ăgĕrĕ. acc. Cic. *Doen, drijven, handelen, bedrijven, aantaal doen, beſchuldigen, in regten betrekken, pleiten, verdrijven, regeren, vervolgen enz.*

Agere alicui gratias. Cic. *Iemand bedanken, dankzeggen.*

Ex inſidiis agere. Cic. *Heimelijk en ſtil handelen, uitvoeren.*

Vi agis mecum. Plaut. *Gy doet my geweld aan.*

Id ago, ut &c. ſeq. ſubj. Cic. *Ik doe dit, op dat enz. Dit is mijn oogmerk in dit te doen, op dat enz. Ik doe dit met gedagten, of op hope, dat enz.*

* Agere pœnitentiam, quod &c. ſeq. ſubj. Val. Max. *Berouw hebben, dat enz.* Men zou ook konnen zeggen Agere pœnitentiam. *Boete doen, boetvaardigheid plegen.*
* * Radices agere. Cic. *Wortelen ſchieten, krijgen.* In den eigentlijken zin: dog in den oneigentlijken *toenemen, aanzienlijk worden*, ſprekende van roem, naam, of agtinge.
* Agere facilè. Ter. *Op zijn gemak leven, een geruſt en ſtil leven leiden.*
* Ruinas agere. Cic. *Dreigen om in te ſtorten*, ſprekende van een gebouw. Animam. Cic. *Den geeſt geven, ſterven.* Annum quartum. Cic. *Vier jaren oud zijn.* Quietam ſenectutem. Cic. *Een geruſte ouderdom genieten, zijn oude dagen in zoete ruſt verſlijten.* Vitam, ætatem alicubi. Cic. *In eenige plaats wonen, leven.* Mandata alicujus. Cic. *Iemands bevelen volvoeren.*
* Primas partes *of* primas agere in aliquâ re. Cic. *De voornaamſte in eenige zake zijn. Het opperbewind van iets hebben.* Terentius leet het uit, *de eerſte, of voornaamſte perſoon in een blyſpel ſpelen.*
* Cum aliquo agere, ut &c. Plaut. Ter. *By iemand aanhouden, verzoeken, bidden, dat enz.*
* Agere de aliquo. Ter. Cic. *Van, of wegens iemand ſpreken, handelen.*
* Agere benè cum aliquo. Cic. *Iemand wel handelen, met zaftzinnigheid en vriendſchap bejegenen.*
* Quid cum illis agas, qui &c. Plaut. *Wat zult gy uitregten aan de zijde der gener, die enz.*
* Nihil ago tecum. Ter. *Ik vind mijn rekening by u niet, daar is by u niets te halen, of winnen, ik heb met u niets te doen.*

De aliquâ re cum aliquo *of* apud aliquem agere. Cic. *Met iemand over eenige zake handelen, die hem bekend maken: iemand over eenig ding ſpreken.*

Actum *of* acta agere. Ter. Cic. *Gedaan werk doen*, dat is, *verloren arbeid doen.*
* Agere conventus. Cic. *Vergaderingen houden; Staten, Gilden enz. doen verzamelen.*
* Agere aliquem in crucem. Cic. *Iemand aan 't kruis hegten, kruisigen, hangen, doen ophangen.*
* Agitur caput meum, conſulatus, exiſtimatio &c *of* agitur de capite meo &c. Cic. *'t Is te doen om mijn leven, Burgermeeſters-ampt, en goede naam enz. Mijn leven enz. hangt 'er aan.*
* Agere furti cum aliquo. Cic. *Iemand van diefwery beſchuldigen.* Men verſtaat 'er onder, *Crimine.*

Non capitis ejus agitur, ſed pecuniæ. Ter. *Men dingt hem niet na 't leven, maar na zijn geld.*

Agere pecuniarum litem adverſus aliquem. Quintil. *Een geding over geld tegen iemand voert zetten.*
* Agere aliquem. Ter. Cic. *of* partes alicujus. Ter. *Iemand verbeelden, zijn perſoonadje vertoonen, verbeelden, deſzelfs rol in een blyſpel, of elders ſpelen, hem in een gezelſchap naboetſen.*
* Agere turres. Cæſ. *Torens aanvoeren.*
* Hoc age. Ter. *Let op 't gene ik u zegge; luiſter toe.*

Alias res agis. Plaut. *Gy denkt op andere dingen, uwe gedagten ſpelen op iets anders, gy let niet op 't gene ik zegge.*
* Agere jumentum. Cic. *Laſtdragende beeſten menen, drijven.* Pecus. Cic. Hor. Virg. *Veedrijven.* Navem. Hor. *Een ſchip regeren, beſtieren.*
* Unde agis? Plaut. *Van waar komt gy?*
* Nunc agendo, nunc ſuſtinendo agmen. Liv. *Nu zijne benden doende voort rukken, dan weder ſtand doende houden. Of wel, nu op den viand aanvallende, dan weder dezelve ſtaande houdende.*
* Negotium agere ſuum. Cic. *Zig met zijn eigen zaken bemoeyen, zijn eigen belang, of dingen betragten, behartigen.*

Tu meam rem ſimulas agere, tuam agis. Plaut. *Gy veinſt mijne zaken waar te nemen, en gy bevordert de uwen.*
* Amicum ex Imperatore agere. Plin. H. *De waardigheid van een Keizer afleggen, om de hoedanigheid van vriend aan te nemen; afſtaen Keizer te zijn om iemands vriend te worden.*

Amicum Imperatoris agere. Tac. *Zig beroemen een vriend des Keizers te zijn; voor vriend des Keizers ſpelen.*

Conſulem agere. Val. Max. *Den eernaam van Burgermeeſter aannemen; als Burgermeeſter handelen, voor Burgermeeſter ſpelen.*
* Diem feſtum agere. Cic. *Een heiligen, of feeſtdag vieren.*
* Joca atque ſeria cum humillimis agere. Sall. *Met de geringſte menſchen ernſtig en boertende zijn.*
* Agere triumphum ex aliquo populo. Liv. De aliquo. Plin. H. *Over eenig volk zegepralen.*

Agere triumphum de aliquo. Cic. *Zegepralen, zig beroemen iemand overwonnen te hebben.*
* Alicubi forum agere. Cic. *Ergens regt plegen, regt doen.*
* Agere aliquem præcipitem ex &c. Cæſ. *Iemand van boven nederwerpen uit enz.*

Agere aliquem præcipitem de &c. Cic. *Iemand met geweld, of hals over kop uit een plaats jagen.* In den eigentlijken en oneigentlijken zin, *iemand bol over bol een plaats, of ſterkte doen ruimen.*
* Folia agere. Plin. H. *Bladeren krijgen: botten.* Sprekende van een boom.
* Experimenta per mortes agunt. Plin. H. *Zy leeren, zy krijgen ervarenheid door de dood van de menſchen.*
* * Diris aliquem agere. Hor. *Iemand vervloecken, vloeken toewenſchen.*

Te diſcus agit. Hor. *Gy ſchept vermaak in de werpſchijven, in de kloisbaan, gy zijt een lieſhebber van 't ſchijfwerpen.*

Agere natalem diem. Cic. *Zijn geboortedag vieren.*

Agere & ferre. Liv *Roven, ſtelen, en wegdragen.*

Agere prædam. Liv. *Roven, plonderen.*

Agere rimas. Cic. *Opbreſſen, ſcheuren, ſplijten.*

ĂGŌGĂ, æ. f. Plin. H. Ἀγωγή. *Een greppe, of graftje, dat men maakt om het water te ontfangen, 't welk men in 't delven ontmoet.*

ĂGŌLUM. *Een veedrijvers ſtaf.*

ĂGŌN, ōnis. m. H. Ἀγών. *Strijd, pooging, worſteling.*

Digitized by Google

Men noemde ook met dezen naam, het perk, daar men in ſtreed, of worſtelde.

Gymnicus Agon Romæ celebrabatur. Plin. J. *Men vertoonde te Rome een worſtelſtrijd.* De worſtelaars waren in die ſtrijd naakt.

ĂGŌNĂLĬS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Agonales dies. Varr. Lux agonalis. Ovid. *Dit zijn eenige plegtige dagen, duurende dewelke de Hoogepriester by de Heidenen een ram opofferde, en voor d'offeringe vraagde* Ago-ne? *zal ik toe ſnijden?* de Ouden en Ovidius noemden deze feeſtdagen Ăgōnĭă, ōrŭm. n. p.

ĂGŌNĬĂ, æ, f. *Doods benaauwdheid, uiterſte ſchrik of vreeze, ſtrijd.*

AGONES *waren onder de Romeinen die gene, dewelke het vee, dat geoffert moeſt worden, ſlagteden:* en ſpreekwoordswijze wierden dus de gene genoemt, die lang beraadſlaan en nogtans niets uitvoeren.

ĂGŌNĬZO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. *In doods benaauwtheid zijn, worſtelen.*

ĂGŌRĂNŎMŬS, ī. m. Plaut. Ἀγορανόμος. *Een marktmeeſter, of keurmeeſter van de markt, die de prijs van marktwaren ſtelt.*

AGR

ĂGRĂGĂS *of* Acrăgās, æ. m. Cic. Virg. *Agrigente, of Gergenti,* een ſtad in Sicilie.

ĂGRĂMMĂTŬS, ī. m. Vitruv. Ἀγράμματος. *Die niet kan lezen.*

ĂGRĂRĬŬS, ă, ŭm. Cic. *Dat aan 't veld, of bouwland behoort.*

Agraria lex. Cic. *d'Akkerwet, een wet by de Romeinen aangaande de verdeelinge van landeryen onder 't gemeene volk.*

ĂGRĂRĬĬ, ōrŭm. m. plur. Cic. *De gene, die zig by, of aan de Akkerwet hielden, die dezelve ſtaande hielden, of wilden doen onderhouden.*

ĂGRESTĬS, ĭs. m. & f. ăgreſtĕ, ĭs. n. Cic. *Van 't land, boersch, dat aan 't veld behoort, of daar in groeit.*

* * Agreſtis. Cic. Virg. Hor. *Wild, ruw, woeſt, plomp, onbeleefd.*

* Agreſtis. Cic. Virg. *Landman, huisman, boer, iemand die op 't land woont.*

* Agreſtis. Cic. *Wild,* ſprekende van een boom, of dier.

ĂGRĬCŌLĂ, æ. m. Cic. Virg. Colum. *Een landman, landbouwer, boer, wijngaardenier.*

ĂGRĬCŌLĂTĬO, ōnis. f. Colum. *Landbouw, landbouwery, landwerk.* Het is beter het volgende woord te gebruiken.

ĂGRĬCŪLTŪRĂ, æ. f. Cic. *Landbouw, landwerk, de konſt van land te bouwen of bewerken.*

ĂGRĬCŪLTŌR, ōris. m. Liv. *Landbouwer, landman.* ‡ Volgens het gevoelen der geleerde zijn dit twee byzondere woorden in dezen Schrijver.

ĂGRĬGĒNTŬM, ī. n. Cic. *Agrigente,* of *Gergenti,* voor dezen *Agragas,* een ſtad in Sicilie.

ĂGRĬGĒNTĪNŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Van Agrigente, of Gergenti.*

ĂGRĬPĔTĂ, æ. m. & f. Cic. *Die zijn aandeel in verdeelinge van land verdert, eiſcht.* Aldus Manutius zegt, dat die iemand is, *die in een nieuwe volkplantinge woont.* Dit woord word beide van een man en een vrouw gezegt.

ĂGRĬPPĂ, æ. m. Plin. H. A. Gell. *Die met de voeten voor uit ter werelt komt.* Men noemt die dus, om dat zy hunne moeders veel ſmart veroorzaakten.

ĂGRĬPPĪNĂ, æ. f. *of* Colonia Agrippina. *Keulen, een ſtad, Keurvorſt en Aartsbiſdom in Duitſchland.*

ĂGRŌSUS, ī. m. Varr. *Rijk van landeryen, dat vele landeryen, akkers, en hoffleden heeft.*

ĂGYRTĂ, æ, m. g. *Een gnichelaar.*

AH

AH

AH, aha. Interj. Plaut. Ter. *Och! helaas!* Een geroep dat ſmart, verontwaardiging, en gramſchap te kennen geeft.

ĂHĒNŌBĂRBŬS, ī. m. g. *Koperbaard, die een roſſen baard heeft.*

ĂHĒNĔŬS, ă, ŭm. Hor. Ovid. *Van rood, of geel koper, van metaal.*

ĂHĒNĬPĒS, ĕdis, omn. gen. Ovid. *Kopervoetig, dat kopere, of metale voeten heeft.*

ĂHĒNŬS, ă, ŭm. Virg. Hor. Ahena ſimulacra. *Metale, of kopere beelden.*

** Aheneus *of* Ahenus. Hor. Ovid. *Hart, ſterk, ſtijf, ondoordringelijk, onbewegelijk, hard, vaſt, als koper.*

ĂHĒNUM, ī. n. Plaut. Virg. Vitruv. *Een kopere pan; een koper vat, pot, een kopere ketel.*

Ahenum. Ovid. Martial. *Een groot koper vat, of ketel.*

AI

ĂIO. *Ik zegge.* Dit is een verbum anomalum en defectivum. Hier volgen de *tempora* en *modi,* die by goede Schrijvers gebruikt worden.

Præſ. Aio, ăis, ăit. plur. aiūnt. *Ik zegge, gy zegt, zy lieden zeggen.* Ter. Plin. Cic.

Actum aiunt, ne agas. Ter. Vel actum, ut aiunt, ne agas. Cic. *Doet geen verloren arbeid, gelijk men zegt. Bemoei u niet om, volgens het gemeen zeggen, gedanen arbeid te doen.*

Ain, ain-tu, ain tandem, *in plaats van* aiſ-ne? Ter. *Zegt gy het? zegt gy het dan? verzekert gy het? houd gy het dan ſtaande? ſpreekt gy de woorden?*

Imperf. āiēbăm, ās, ăt. *Ik zeide enz.*

Perfect. ăiſtĭs. *Gy hebt het gezegt, gy lieden hebt het gezegt.*

Imperat. præſ. Ăī. *Zeg het, verklaar het.* Vel ai, vel nega. Plaut. *Beken, of ontken het.*

Fut. optat. & præſ. ſubj. āiās, āiăt, āiāmŭs, āiānt. ſive aias, ſive neges. Plaut. Cic. *Het zy gy het belijd, of ontkent.*

Neque neget aliquid, neque aiat. Cic. *Zoodanig, dat hy niets durft ontkennen, of bekennen.*

Part. āiens, ēntĭs. *Zeggende, verzekerende.*

AJŪS, lŏcūtĭŭs, idem quod garrulus. *Een grooten ſnapper, of blaskaker.*

AJŪGĂ, æ, f. g. herbæ genus. *Veldcypres, of een kruid hoe langer hoe liever* genaamd.

ĂIZŌON, oi. n. g. *Een kruid, dat altijd groen is.*

Aizoon majus. *Donderbaard, donderbladert.*

Aizoon minus. *Witte katte-kervel.*

AL

ĂLĂ, æ. f. Cic. *Een wiek, vleugel, of vlerk van een vogel.*

* * Ala. Plin. Hor. Plin. H. *De armpit, of holte onder den arm by de ſchouder, d'oxel.*

* Ala. Plin. H. Word ook genoemt *het vleeſch van kikvorſchen, dat boven de voorſte pooten is.*

* Ala. Plin. H. *De holte in de bladeren van een kool, of andere plant tuſſchen de ſtam, of de takken.*

* Ala. Cæſ. *Een vleugel van een leger, beuden aan beide zijden van 't gros van 't leger.*

* Ala. Cic. Liv. Front. *Een bende ruiters, die men by de vleugels van een leger ſtelde.* Zommige zeggen, dat dit ‡ een bende was van vier en zeſtig paarden. Tacitus noemt dus allerhande lichamen van paardevolk, hoedanig die mogen zijn.

Alæ

Digitized by Google

Alæ præfectus. Liv. *Overſte van een vleugel. Hopman van een vaandel, of overſte van een bende ruiters. Eevelhebber over eenige ruiters*, vulgò *een brigadier.*

* Alæ ſagittarum. Virg. *De vederen, of vlerken van een pijl.* Dit zijn de vederen, die agter aan 't einde van een pijl gehegt worden, om die regt te doen vliegen.

* Alæ. Vitruv. *De vleugels van een gebouw, of huis.*

** Alæ velorum. Virg. *De zeilen, welbezeildheid, of ſnedigheid van een vaartuig.*

Fulminis ocyor alis. Virg. *Vlugger, ſchigtiger, radder als de vleugels van den blixem.*

ĂLĂBĂSTĔR, tri. Cic. Alabaſtrum, i. Martial. Ἀλάβαστρος. *Albaſt, of een vat, of doos van albaſt, waar in d'ouden hun koſtelijke reukwerken bewaarden, om dat die daar in lang goed bleven.*

* * Alabaſter roſæ. Plin. H. *De knop van een roos*, om dat die de albaſt-doozen gelijkt.

ĂLĂBĂSTRĪTĒS, æ. m. Plin. H. Ἀλαβαστίτης. *Albaſt*, ‡ een ſoort van een ſteen, of marmer, men verſtaat 'er onder, of voegt 'er by *Lapis.*

ĂLĂCĔR, crĭs. m. & f. Ter. Cæſ. & ălacrĭs, ĭs. m. & ălacrĕ, ĭs. n. Cic. *Wakker, moedig, ſtout, gauw, rad, levendig, vaardig, vrolijk, gezwind, kloek, manhaftig.*

Alacer ad alteri nocendum, *of* ad maleficium. Cic. *Vaardig om een ander quaad te doen, gereed om iemand te beledigen, of beſchadigen.*

Alacres animo ſumus, ut &c. Cic. *Wy menſchen van herte, met groote genegentheid en yver, dat enz.*

Vultus alacer. Cic. *Een moedig, wakker, levendig, vrolijk wezen.* Animus. Cic. *Een vrolijk, kloek, manhaftig, ſchrander gemoed.*

ĂLĂCRĬTĀS, ātĭs. f. Cic. Cæſ. *Wakkerheid, vrolijkheid, moedigheid, yverige begeerte, groote moed, vaardigheid, manhaftigheid.*

* Alacritas canum. Cic. *Wakkerheid, vlugheid, gezwindheid van jagthonden.*

ĂLĂCRĬTĔR. adv. Plin. H. *Vlytiglijk, met yver, met moed of wakkerheid, ſtandvaſtiglijk, manhaftiglijk, kloek, moediglijk.* Pater Gaudin heeft zeer wel aangemerkt, dat dit woord een weinig verdagt is, en dat 'er in de beſte drukken van Plinius hiſt. ſtaat *acriter*; ook is het wel bekend, dat Plinius het in dezen zin gebruikt.

ĂLĂMĂNNĬĂ, æ. f. V. Alemannia.

ĂLĂPĂ, æ. f. Phæd. Juven. Martial. *Een kinnebakſlag, een ſlag met een platte, of geſlote hand, of vuiſt.*

ĂLĂRĬS, ĭs. m. f. rĕ, ĭs. n. & Ălārĭus, ă, ŭm. Liv. Men gebruikt het doorgaans in plurali.

ĂLĂRĬI, ōrŭm. m. plur. Cic. Cæſ. Alārēs, ĭŭm. m. plur. Liv. *Die in, van, of by de vleugels zijn*, ſprekende van een bende ruiters.

Cohortes alariæ. Cic. *of* alares. Cæſ. *Benden, of ruiters, die by de vleugels van een leger zijn geſteld.*

ĂLĂTĔRNŬS, i. f. Colum. Plin. H. *Een ſoort van een boom, die nooit zaad noch vrugt draagt, de bladeren zijn die van een olijfboom en ſteenpalm gelijk.*

ĂLĀTŬS, ă, ŭm. Virg. Ovid. *Gewiekt, gevleugeld, gevlerkt, die vleugels heeft.*

ĂLĀUSĂ, æ, f. g. Auſon. *Elft.*

‡ ĂLĀUDĂ, æ. f. Plin. H. *Een leeuwerk.* Cicero geeft den naam van *Alauda* aan de krijgsknegten van een Romeinſche keurbende, die men in 't eerſte *Galarita*, en naderhand *Alauda* of Leeuwerk noemde.

ALB

ĂLBĂ, æ. f. Virg Liv. *Alba.* Daar zijn vele ſteden van dezen naam.

Alba longa. *Lange Alba.* Een ſtad door Askaan, den zoon van Æneas, in 't land van Latium gebouwd, waar van men niets als verwoeſte overblijſſelen ziet, of vervalle muuren.

Alba auguſta. *Aubenas*, een ſtad in 't Narbonnois Gau‡ len, eenige zeggen dat het *Viviers*, een ſtad van het Vivarees op de *Rhône* is, welke men *Alba Auguſta Helviorum* noemt.

Alba græca. *Belgrado*, een ſtad in Neder-Hungarie.

ĂLBĀRĬUM, ii. n. Daar onder verſtaande, of uitdrukkende ‡ Opus. Vitruv. *Een ſtuk werks van witte gemengde kalk.* Plinius zegt, dat dit is een *pleiſtering van gemengde kalk*, of *pleiſter van een muur gemaakt van kalk, witte gebroke ſteen enz.* maar 't is beter zig te gedragen aan Vitruvius.

ĂLBĀTŬS, ă, ŭm. Cic. Hor. *Gewit, met wit gedekt, overwrogt, gepleiſterd; met wit bekleed.*

ĂLBĔDO, ĭnis. f. g. *Witheid, blankheid.* Dit is geen zuiver Latijnſch woord.

ĂLBĔNS, ēntĭs. omn. gen. part. ab albeo. Plin. H. *Wit, blank; dat wit of blank word.* Sprekende van hair, een bloem, paard enz.

* * Albente cœlo. Cæſ. *Op 't aanbreken van den dag; als het dag word.*

ĂLBĔO, ēs, ălbŭī, ălbĭtŭm. Virg. Ovid. Martial. *Wit, of ‡ blank zijn, wit worden.* De voornaamſte Schrijvers, die dit woord gebruiken, doen genoegzaam blijken dat het veel in gebruik is geweeſt.

Arbor cui albet cortex. Plin. H. *Een boom, die een witte ſchors, of baſt heeft.*

ĂLBĔSCO, ĭs, ălbĕſcĕrĕ. Cic. Virg. *Wit, of blank worden, wit zijn.*

ĂLBĬCO, ās, ārĕ. Hor. Plin. H. *Blank, of wit worden.*

Ex nigro albicare. Plin. H. *Van zwart witagtig worden.*

Albicatur. Varr. *Het, of hy, word wit, of blank.*

ĂLBĬDŬS, ă, ŭm. Ovid. Colum. *Wit- of blankagtig, dat wit gelijk is, of 't wit naby komt.*

Albidior. m. & f. ălbĭdĭŭs. n. Celſ. Plin. H. *Witagtiger, dat meer naar 't wit helt.*

ĂLBĬI, ōrŭm. m. plur. Cæſ. *Albiers.* Volk van 't Biſdom van Riez in Provence.

ĂLBĬŎN, ii. n. Plin. H. *Engeland*, voor dezen *Albion* genaamd.

ĂLBĬS, ĭs. m. Lucan. Tac. *De Elve*, een riviet in Duitſchland.

ĂLBĬTŪDO, ĭnis. f. Plaut. *Witheid.*

ĂLBŌ, ās, āvī, ātŭm, āre. *Witten, wit maken.*

ĂLBŎR, ōris. m. Varr. *Witheid, blankheid, witte verwe.*

ĂLBŪGO, ĭnis. f. Plin. H. *Het wit van 't oog.*

ĂLBŪLĂ, æ. m. *of* f. Ovid. Martial. Dus noemde men voor heen den *Tiber*, die voorby Rome vloeit.

ĂLBŪLÆ, ārŭm, *of* albulæ aquæ. Plin. H. *De baden van* Tivoli. Baden, of wateren in 't land van Rome goed tegen verſcheide qualen.

ĂLBŪCŬM, ī. n. g. Plin. *Witte afrodille.*

ĂLBŬLŬS, ă, ŭm. Catull. *Wit, blank, 't geen een fraaije witte verwe heeft.*

ĂLBŪM, i. n. Virg. *Witheid, een wit.* Sparſus albo, *of* maculis albis. Virg. *Met witte vlakken geciert.* De zelve Digter zegt, Maculis inſignis, & albo. Dat is te zeggen, Maculis albis. *Met witte vlakken.*

* * Album. Cic. *Een witte tafel, of tafelboek, waar in de hoofdſchouten te Romen hunne bevelen, en de Hoogepriеſters der Romeinen het voornaamſte, 't welk yder jaar voorviel, aanteekenden.* De Hoogepriеſter bewaarde dit tafelboek in zijn huis, een yder wierd toegelaten om in 't zelve te lezen. Ten tijde van Cicero noemde men dit boek *Annales Maximi.*

Aliquid in album efferre. Cic. Referre. Liv. Liv. *Iets in dit tafelboek, of jaarboek ſchrijven.*

* Album. Plin. H. Senec. *Een witte tafel waar in men de namen der gene ſchreef, die na eenig ampt ſtonden.*

‡ Hier komt het van daan, dat men dit woord gebruikt

Digitized by Google

bruikt om te beteekenen, *getal, rolle, lijst, register, waar van de voorteelden hier volgen.*

In albo profitentium citharœdorum adſcribi. Suet. *Aangenomen worden in 't getal der gener, die lieſhebbers zijn van op de luit te ſpelen.*

Albo Senatorio aliquem eradere. Tac. *Iemand uit het getal der Raadsheeren ſchrappen, het ampt van Raadsheer benemen, daar van afzetten.*

Non erat in hoc albo. Plin. H. *Hy was onder dat getal, of in dien rang niet; hy was niet van dat gezelſchap, of die party niet.*

* Album ovi. Plin. H. Celſ. *Het wit van een ey.* Oculi. Plin. H. Celſ. *Het wit van 't oog.*

ALBŪMĔN, ĭnis. n. Plin. H. *Het wit van een ey.*

ALBŪRNŪM, ī. n. Plin. H. *Het wit, of het zaſſte gedeelte tuſſchen de ſchorſe en 't harde van een boom.*

ALBŬS, ă. ŭm. Cic. *Wit, blank.*

Albus calculus *of* lapillus. Ovid. *Een witte key, of witte ‡ ſteen, keurſteen.* Men gebruikt deze woorden gemeenlijk in den oneigentlijken zin, om te beteekenen, *een voordeelige ſtemme, gunſtig gevoelen, of goedkeuringe.* Want de aloude regters gaven hunne ſtemmen door 't werpen van een ſteentje in een bos, of kruik; indien de ſteen wit was, beduide ze een voordeelig vonnis, indien zwart, het tegendeel.

Album calculum alicui opinioni adjicere. Plin. H. *Eenig gevoelen goed keuren, toeſtemmen, voorſpreken, verdedigen.*

** Albus ventus. Hor. *Een goede wind, zagt, helder weder.*

Albi equi. Hor. Albæ quadrigæ. Plaut. *Zeer gezwinde, ſnelle paarden; zeer ligtloopende karoſſe.*

ALBŪTĬŪM vide Albucum.

A L C

ALCÆA, æ. f. Plin. H. *of*

ALCĔA, æ. f. Plin. H. *Zigmaarts kruid.*

ALCĔDO ĭnis. f. Plaut. *Alcyon, een ysvogel,* een vogel, die in ſtil weder haar neſt in de zee maakt.

ALCĔDŌNĬA, ōrŭm. plur. n. Plaut. *Zeer mooy ſtil weder.* De tijd wanneer de Alcyon haar neſt op de zee maakt zoo men zeide.

* * Alcedonia ſunt circa forum. Plaut. *Het is op de markt zeer ſtil, zoo gernſt, als de zee is,* wanneer de Alcyon daar haar neſt maakt. *Daar is niets te verrigten.*

ALCES, is *of* Alcē, ēs. f. Cæſ. Plin. H. *Een Eland.* Een ‡ dier, een Hart gelijkende. d'Ablancourt vertaalt het in Cæſar, *een wilde, of woud-exel.*

ALCYŌN, ŏnis. f. Plin. H. *Een vogel, die haar neſt op de zee maakt.*

ALCYŎNĔŬS, ă, ŭm. Alcyonei dies *of* Alcyonides, um. Colum. *De tijd, of de dagen waar in de Alcyon haar neſt op de zee maakt.* Dat is te zeggen, *zeve dagen voor en na de winter-zonneſtand.*

A L D

ALDŬADŬBĬS, is. f. Cæſ. Een rivier in Duitſchland.

A L E

ALĔA, æ. f. Cic. *Dobbel-, dobbelſteenen-ſpel.* Het beduid ook voornamentlijk by de Digters alle ſoort van waagſpelen. *Een teerling.*

* * Jacta eſt alea. Suet. *De dobbelſteen is geworpen, de kans is gewaagt, de zaak is al beſloten, het leit 'er al toe, men kan nu niet te rug gaan, 't voornemen is al vaſt geſteld, het is geklonken.*

* Alea. Cic. *Kans, geluk, gevaar, onzekerheid.*

* Vir extrà omnem ingenii aleam poſitus. Plin. H. *Een man, die alle anderen in verſtand te boven gaat. Een verſtand boven alle andere van zijn eeuwe verheven.*

* Maris & negotiationis alea. Colum. *Het gevaar, of ongeval, 't welk men ter zee, en in den koophandel loopt, of onderhevig is.*

* Ire in dubiam imperii ſervitutiſque aleam. Liv. *Zig in gevaar ſtellen van Koning, of ſlaaf te zullen zijn. Strijden om Opperheer, of ſlaaf te zijn.*

* Aleam adire. Sen. Ph. *De kans wagen. 't Gevaar trotſeren, zig aan 't gevaar bloot ſtellen.*

ALĔĀTŎR, ōris. m. Cic. *Een dobbelaar, tuiſſcher.*

ALĔĀTŌRĬŬS, ă, ŭm. Cic. *Dat aan den dobbel, of het tuiſſchen behoort, dobbelagtig, tuiſchagtig.* Forum aleatorium. Suet. *Dobbel- of tuiſchſchool, openbare plaats, daar men by een quam om te dobbelen.*

ALECTŌRĬA, æ, f. g. Plin. *Een ſteentje, dat men in den buik, of maag van een Haan vind.*

ALĔMĀNNI, ōrŭm. m. plur. *Hoogduitſchers.*

ALĔMĀNNĬĂ, æ. f. Claud. *Hoogduitſchland.*

ALĔO, ōnis. m. Nonius apud Feſt. *Een tuiſſcher, dobbelaar.*

ĂLĔS, ĭtis. f. Plin. H. *Een vogel.* De Digters gebruiken dit woord ook in Maſculino genere.

* * Ales. Hor. *Voorzegginge, voorbeduidinge.* Om dat men zig oulinks in 't gemeen van vogelen bediende in het doen van voorzeggingе enz.

ĂLĔS, ĭtis, adj. omn. gen. Cic. Virg. *Gevlengeld, gewiekt, dat wieken heeft.* Sprekende van een paard, wagen, of menſch.

* * Ales. Ovid. *Snel, vlug, ligt.* Paſſu volat alite. Ovid. *Hy vliegt in 't gaan, hy loopt, gaat zeer ſnel, vat.*

** Plumbum ales. Sil. *Een loode bal, of kogel, die zeer ſnel vliegt.*

ĂLESCO, is, ĕre. Varr. Lucret. *Groeijen, vet worden, groot worden.*

ĂLĔTŪDO, ĭnis. f. Feſt. *Vetheid, welgezetheid, of goede gezondheid van lichaam.*

ĂLEXĂNDRĬĂ, æ. f. Cæſ. *Alexandrie,* een ſtad in Egypten.

ĂLEXĂNDRĪNŬS, ă, ŭm. Quintil. *Van Alexandrie.*

ĂLEXĬĂ, æ. f. Cæſ. *Aliſe,* een ſtad in Borgondie in het Dueſmois.

ĂLEXĬPHĂRMĂCŎN, ī. n. Plin. H. *Een treffelijk, kragtig geneesmiddel tegens vergift. Tegengift.*

ĂLGĂ, æ. f. Virg. Hor. *Zeemoſch, wier.* Een ſoort van kruid, dat in zee groeit.

ĂLGENSĬS, is. m. & f. sĕ, is. n. Plin. H. *Dat zig met zeemoſch, of wier voed.*

ĂLGĔO, ēs, ālsi, ălgĕre. Cic. *Koud zijn, koude hebben, ſtijf van koude zijn.*

* * Probitas laudatur & alget. Juven. *De vroomheid word geprezen, maar van weinige behartigt, of blijft egter arm.*

ĂLGĬDŬS, ă, ŭm. Catull. *Koud, bevroze, geſtremd door koude, yskoud.*

ĂLGĬFĬCŬS, ă, ŭm. A. Gull. *Dat koude veroorzaakt, of iemand van koude doet beven,* ſprekende van vreeze, of angſt.

ĂLGŎR, ōris. m. Plaut. Sall. *Groote koude.*

ĂLGŌSŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Daar veel zeemoſch, of wier gevonden word.*

ĂLGŬS, ūs *of* i. m. Plaut. Lucret. *Groote koude.*

A L I

ĂLĬAS, adv. Cic. *Anders, anderſins, op een ander tijd, of maal, op een and re maniere.*

* * Non aliàs magis admiratus eſt felicitatem ſuam. Q. Curt.

Digitized by Google

Curt. *My heeft nooit zoo verwonderd gewoest over zijn goed geluk, als in deze gelegentheid.*

* Aliàs. Plin. H. *Elders van daan.*

* Nemo potest aliàs beatus, aliàs miser esse. Cic. *Niemand kan te gelijk even gelukzalig, en even ellendig zijn. Niemand kan nu gelukkig, en ten eerſten weder ellendig zijn.*

Aliàs aliud iisdem de rebus sentiunt. Cic. *Zy zijn te met over dezelve gevoelens van ſtrijdige gedagten.*

ALIBI. adv. Cic. *Elders, op een ander, in een ander geweſt, of plaats.*

* * Alibi. Plaut Ter. *In een ander geval, gelegentheid, tijd, of zake.*

ALIBILIS, is. m. & f. bile, is. n. Varr. *Voedzaam,* ‡ *ſprekende van melk, of andere eetwaren.* Varro zegt in dezen zin *Alibilior* in *Comparativo.*

ALICA, æ. f. Plin. H. *Een ſoort van koren, daar men vogt van maakt. Gort, ſpelt.*

* * Alica. Plin. H. Martial. *Een ſoort van bier, of drank, gemaakt van zeker koren,* Zea, *of ſpelt* genoemd: *ſpeltebier.*

ALICARII, ōrum. m. plur. Feſt. *Spelte-bier-brouwers, of verkoopers.*

ALICARIÆ, ārum. f. Plaut. Feſt. *Gemeene hoeren, ſtraat-* ‡ *ſmoſſen.* Om dat ze zig onthielden voor de huizen daar men de *Alica*, of het ſpelte-bier verkogt.

ALICŪBI. adv. Ter. Cic. *Ergens, op eenige plaats.*

ALICŪLA, æ. f. Mart. *Een klein kleed, of rok met groote, ruime, wijde mouwen,* indien wy Turnebus en Voſſius gelooven.

ALICŪNDĒ. adv. Ter. Cic. *Ergens van daan, van eenige plaats.*

Alicundè exora mutuum. Plaut. *Verzoekt het ergens te leen, leen het hier of daar.*

ALIENATIO, ōnis. f. Cic. *Vervreemding, verkooping, overdragt, afſtand.*

* * Alienatio. Cic. *Vervreemdig,* dat is, *breuk van vriendſchap, miſverſtand, koelheid, ſcheidinge, oneenigheid, geſchil, tweedragt.*

Tuam à me alienationem ad cives tibi gloriæ fore putaviſti. Cic. *Gy hebt geloofd by de burgers eere te zullen inleggen, door vriendſchap met my te maken. Gy geloofde, dat uw, aanzien zoude toenemen, indien gy my verliet, indien gy u zelven vriand tegen my verklaarde.*

* Alienatio exercitûs. Cæſ. *Vriandſchap, of haat der krijgsknegten, vervreemdinge van een leger.*

* Alienatio mentis. Celſ. Plin. H. *Beroovinge, omſeltenis van zinnen; zotheid, dwaasheid, buitenſporigheid.*

ALIENATŪS, a, um. Cic. *Vervreemd, verkogt, overgedragen, weggeſchonken, veranderd.*

* * Alienatus ab aliquo. Cic. *Van iemand vervreemd, die zijn liefde in haat veranderd heeft, die de banden van vriendſchap verbroken heeft.*

* Alienatus ab ſenſu animus, alienatus ſenſibus. Liv. Mente. Plin. H. *Die van zinnen beroofd is, die zijn verſtand quijt is, die 't ſpoor bijſtor is, in de herſſens geprikt.* ‡ Men vind ook in Livius. *Alienatus a ſenſu animus.* Om te beteekenen, *een gemoed, 't welk geen gevoelen heeft, of 't welk de ſmart van 't lichaam niet voelt.*

Penè alienatâ mente. Cæſ. *Zijn zinnen byna verloren hebbende, ter naaſten by van alle gezonde redekavelinge vervreemd.*

* Falsâ ſuſpicione alienatus. Sall. *Door, of op valſch vermoeden van zijn ſtaats-bewind beroofd, afgezet.*

* Alienatus ad libidinem animus. Cic. *Een verdorven gemoed; aart, inborſt, tot wellust overgegeven.*

ALIENIGĒNA. æ. m. & f. Cic. *Vitheemſch, een vreemdeling, van een ander land, ver afgelegen geweſt, een uitLander.*

Vinum alienigena. A. Gell. *Vreemde wijn, wijn van een ander land.*

ALIENIGĒNUS, a, um. Alienigena exercitatio *of* ſtudia alienigena. Val. Max. *Vreemd. Vreemde oefeningen, by uitheemſche volkeren geleerd; vremde geleertheids-oefeningen.*

ALIĒNO, as, ātum, āre. acc. Cic. *Iets vervreemden,* door verkoopen, ſchenken, overdragen enz. *Iemands goederen aan een ander opdragen.*

Alienare vectigalia. Cic. *De inkomſten van den Staat doen vervallen, tot iets anders gebruiken, vervreemden, opſteken.*

* * Alienare aliquem ab alio. Cic. *of* alicujus voluntatem. Cæſ. *Iemand vervreemden,* dat is, *met een ander quaad vriend maken, vriandſchap ſtaken, afkeer tegen iemand verwekken.*

Alienari ab aliquo. Cic. *De genegentheid en vriendſchap voor iemand verliezen; koel, vervreemd, of onverſchillig ten zijnen aanzien worden.*

* Alienare aliquem. Ter. *Iemand ons huis verbieden, beletten ons te zien, of bezoeken.*

Tu me alienabis nunquam, noſter qui ſim. Plaut. *Gy zult nooit te weeg brengen, dat ik als vreemdeling aangemerkt, of gehandelt zal worden, dewijl ik reeds een huisgenoot ben.*

* Quod apud nos gignitur in totum tranſmarino alienatur. Plin. H. *Men gebruikt het gene in ons eigen land groeit niet meer, dewijl men alles uit vremde landen ontbied. De dingen die uit vremde landen gebragt worden, zijn de oorzaak, dat men dezelve die hier groeyen niet gebruikt.* Sprekende van een geneesmiddel, of kruid.

* Alienare mentem alicujus. Liv. *Iemand zijn zinnen doen miſſen, gek maken.*

* Alienari. Celſ. *Bederven, verandert worden, of zijn.* Sprekende van een gezond gedeelte van 't lichaam.

Inteſtina evoluta momento temporis alienantur. Celſ. *Het ingewand uit een lichaam genomen, of ontwijd, bederft in een oogenblik.*

ALIĒNUM, i. n. Cic. Sall. Res alienæ. Cic. *Een 's anders goederen, of zaken.*

Ex alieno reſtrictior fui. Cic. *Ik heb altijd zeer ſpaarzaam van een's anders goed geweeſt, als ik 't zelve in mijn bewind hadde.*

ALIĒNUS, a, um. Cic. *Vremd, een ander toebehoorende,* van een ander.

* * Alienus *of* alienus homo. Ter. Plaut. Cic. *Een vreemdeling, of uitheemſch man.* Sprekende van iemand, die van een ander huisgezin, ſtad, of land is.

Ego vobis alienus ſum? Ter. *Ziet gy my aan voor een vremdeling? rekent gy my onder vremden? neemt gy my voor, of handelt gy my als een vremde?*

* Alienus. Cic. *Vremd, ons niet beſtaande, die van ons maagſchap, of zwagerſchap niet is.*

* Non alienus ſanguine à Regibus. Liv. *Niet vremd van Komings afkomſt, die van Koninklijk bloed is, van Koninglijke afkomſtig.*

* Alienus. abl. *met* A *of* Ab. Cic. *Die van onze vrienden of goede bekenden niet is.*

* Alienus eſt à noſtrâ amicitiâ. Ter. *Hy is van onze vriendſchap vervreemd. Hy maakt geen meer werk van ons, hy heeft geen meer genegentheid, of agtinge voor ons.*

* Alieno animo eſſe ab aliquo, *of* alienum animum habere Cic. *Van iemands vriendſchap vervreemd zijn; geen meer genegentheid, of agtinge voor iemand hebben.*

* Alienus. dat. *men zegt* alienior & alieniſſimus. Celſ. *Strijdig, ſchadelijk, onbequaam, ongevoegelijk.*

* Alienior eſt à me. Cic. *Hy is my zeer viandig, hy ſtelt zig te hevig tegen my, hy haat my te veel, hy is my geen vriend.*

* Alienus dignitatis, à dignitate *of* dignitate alicujus. Cic. *Die van dezelve waardigheid niet is, die van geringer ſtand, of van minder aanzien is, die met een's anders ſtand, waardigheid, of aanzien niet overeen komt.*

Alienum eſt inſtitutis meis. Cic. *Dit komt met myn ma-*

Digitized by Google

nier van leven niet over een, dit voegt my geenſins, dit ſtrijd tegen mijn inborſt, en beleid.

* Alienum rationibus meis. Sall. *Dit is my ſchadelijk, ſtrijdt tegen mijn belang.*

Alienum hoc ducunt majeſtate ſuâ Cic. *Zy merken dit aan als ſtrijdig tegen hun grootmagtigheid, of oppermogendheid, als iets dat beneden hun ſtaat is.*

Alienus à ſapiente. Cic. *Een wijs man niet voegende.* A vitâ meâ. Cic. *Strijdig tegen mijn manier van leven.* Ab ætate noſtrâ labor. Cic. *Arbeid, in onze eeuw onbekend, die met onze eeuw niet overeenkomt.*

* Homo non alienus à litteris. Cic. *Een man niet vremd van de geleerdheid, een geleerd man, die geleerdheid bemint, die een liefhebber van geleerde oeffeningen is.*

* Alienum. Cæſ. *Buiten de zaak, of tijd, niet ter ſnede, niet ter zake, t'onpaſſe.*

Aliena loqui. Ovid. Celſ. *Buiten de zaak, niet ter ſnede, of ter zake ſpreken; omgerymdheden voortbrengen.*

Meam partem facere tum memini, cum aliena eſt oratio. Plaut. *Ik weet dat het mijn pligt is te zwijgen, als het ſpreken niet te pas komt.*

Alienus, alienior, alieniſſimus. Cic. Cæſ. Liv. *Onbequaam, ongelegen, ontijdig, nadeelig, ſtrijdig,* ſprekende van een poſt, gelegentheid van een plaats, landſtreek, of ſaiſoen enz.

ĂLĪFĔR, ĕra, ĕrum. Ovid. &c

ĂLĪGĔR, ĕra, ĕrum. Virg. Plin. H. *Vleugeldragende, gewiekt,* *** *gevleugeld, gevlerkt.*

ĂLĪMENTĂRĬŬS, a, um. Cæſ. ad Cic. *Dat aan mondkoſt, voedſel, onderhoud, of leeftogt behoort.*

* * Alimentarius. L. quum 2. *Iemand, aan wien leeftogt, of onderhoud by uiterſtewille gemaakt is.*

* Lex alimentaria. Cæſ. ad Cic. *Een wet, die de kinderen verpligtte hunne arme ouders te onderhouden.*

ĂLĪMENTŪM, i. n. Cic. *Mondkoſt, voedſel, onderhoud, leeftogt, of alle het gene de menſchen, beeſten, of elementen tot onderhoud, of tot voedſel ſtrekt.*

Alimenta arcu expedire. Tac. *Van de jagt leven, zijn levens-onderhoud met den boog bezorgen, zijn koſt met ſchieten winnen.*

* Alimentum virtutis honos. Valer. Maxim. *De eere is de voedſter van de deugd, eer moedigt de deugd aan.*

ĂLĪMŌNĬĂ, æ. f. A. Gell. *Voedſel, onderhoud, leeftogt, mondkoſt.*

ĂLĪMŌNĬŪM, ii. n. Varr. *Voedſel, onderhoud, leeftogt, mondkoſt.*

ĂLĬŌ. adv. Cic. *Elders na toe, na een andere plaats, na een ander geweſt.* Spreekende van de beweginge.

Aliò ſuum animum conferre. Ter. *Op iets anders denken, zijn gedagten op iets anders laten gaan, zijn gemoed na iets anders wenden.*

Aliò reſponſionem ſuam derivavit. Cic. *Hy heeft niet ter zake geantwoord, hy heeft ons met zijn antwoord getragt op te ligten, hy heeft uitvlugtjes gebruikt.*

Statuam, an illùc mihi eundum ſit, an quò aliò. Cic. *Ik zal vaſtſtellen, of ik na die plaats zal gaan, of elders na toe.*

ĂLĬŌQUĬ *of* alloquin. Cic. *Anderſins, anders, zonder dat, indien niet.*

ĂLĬORSŪM *of* alioverſùm. adv. Plaut. A. Gell. *Na een andere plaats, elders na toe, na een andere kaſt, of geweſt.* ‡ Met beweginge.

Aliorſùm, atque ego feci, accipit. Ter. *Hy neemt, of verſtaat dit anders, als ik het gemeent had te doen.*

Iſtuc alioverſùm dixeram. Plaut. *Ik had dat anders gemeent, ik had een ander oogmerk of inzigt in dat zeggen. Ik zeide dat tot een ander einde.*

ĂLĪPĔS, ĕdis. omn. gen. Virg. Ovid. *Vleugelvoetig, die wieken, of vleugels aan de voeten heeft.*

*** Alipes. Virg. Sil. *Gezwind, ſnel, ligt.* Spreekende van een paard, een wagen, enz.

ĂLĪPĬLŬS, i. m. Sen. Ph. *Die in de baden de hairen onder de okſelen uittrekt, aſſcheert, hair-uittrekker.*

ĂLĪPTĂ, æ. n. Celſ. *Een badhouder.*

ĂLĪPTĒS, æ. m. Cic. Juven. Ἀλείπτης. *Een zalver, die de worſtelaars tot den ſtrijd ſmeerde, of die zorg over hun gezondheid en krachten droeg, ook iemand die de luiden zalfde, als zy in 't bad gingen.*

ĂLĪQUÀ, adv. Cic. *Ergens door, door zekere plaats.*

Aliquà evolare. Cic. *of* evadere. Liv. *Door zekere plaats ontſnappen, ontvlugten, vlieden.*

Aliquà. Virg. *In zekere plaats.*

Aliquà hoc ad partem permanabit. Aliquà pater reſciſcet. Ter. *Dit zal mijn vader hier of daar, door 't een of 't ander middel hooren, ter ooren komen, by zal 'er op deze of gene manier de ſnuf van krijgen, of agter komen, dit zal uitlekken.*

ĂLĪQUĀM multi, pro aliquot. *Sommige, een goed deel.*

ĂLĪQUĀMDIŪ. adv. temporis. Cic. *Eenigen tijd lang, of gedurende, een wijl.*

ĂLĪQUĀNDO. adv. Cic. *Altemet, nu en dan, ſomtijds.*

* Aliquandò. Cic. *In 't toekomende, t'eeniger tijd.*

* Aliquandò *of* tandem aliquandò. Cic. *Eindelijk, met der tijd, wel eens, t'eeniger tijd.*

Sit diſcordiarum finis aliquando. Cic. *Laat 'er eindelijk, of eens een einde van tweedragt zijn, laat ons dog t'eeniger tijd deze geſchillen beſlegten, bylegten.*

Spes eſt hunc miſerum aliquando tandem poſſe conſiſtere. Cic. *Daar is hope, dat deze ellendige t'eeniger tijd ruſte zal vinden.*

ĂLĪQUĀNTĪLLŪM. a. Een Adverbium van hoe grootheid. Plaut. *Zeer weinig of luttel, een zietje, byna niets.*

Foris quod guſto aliquantillum, etiam id beat. Plaut. *Het minſte, dat ik buitens huis proeve of ete, doet my goed* ‡ *aan 't hart.* Het is zeer moeijelijk te weten of *Aliquantillum* hier een *adverbium* of *nomen* is.

ĂLĪQUĀNTISPĔR. adv. Plaut. Ter. *Voor een weinigje tijds, een wijltje,*

ĂLĪQUĀNTŌ. adv. Cic. *Een weinigje, een luttel,* hier word meerendeels een *comparativus* bygevoegt, gelijk aliquantò Doctior *een weinig geleerder.*

Aliquantò amplius quam ferre poſſent. Cic. *Wat meer als zy dragen, of verdragen konden; boven hunne kragten, vermogen.*

Folium aliquantò latius. Plin. H. *Een vry breed blad.*

Aliquantò antè. Cic. *Een weinig tijds te voren, kort te voren.*

Poſteà aliquantò *of* aliquantò poſt. Cic. *Kort daarna, een weinig tijds, of kort naderhand.*

ĂLĪQUĀNTŪLŪM. adv. quantitatis. Ter. Cic. *Een weinigje, eenigzins, een luttel.*

Subtriſtis viſus eſt aliquantulùm. Ter. *Hy ſchijnt, of is my eenigzins bedroefd, hy gelijkt my wat droevig.*

Aliquantulùm frumenti. Plin. H. *Een weinig, of eenig koren.*

Aliquantulùm æris alieni. Cic. *Eenige, of weinige ſchulden.*

Aliquantulùm ſuſpicionis. Cic. *Eenig, of weinig vermoeden, een ligt vermoeden.*

ĂLĪQUĀNTUM. adv. Een adverbium van hoe grootheid. Cic. *Een weinig.*

Aliquantùm nummorum. Cic. *Een weinig, of luttel geld, nog eenig geld.*

Aliquantùm ſpatii. Cic. *Een weinig, of luttel plaats.*

Aliquantùm animi. Cic. *Een weinig moed, wat moeds.*

Timidus es aliquantùm. Ter. *Gy zijt wat beſchroomd, gy zijt eenigzins vreesagtig.*

Aliquantùm eſt ad rem avidior. Ter. *Hy is wat geldgierig. Hy ſtelt zijn zinnen te veel op gewin. Hy let wat te veel op den tas.*

Huc concede aliquantùm. Plaut. *Kom een weinigje henwaarts. Kom een luttel nader.*

ĂLĪQUĀNTŬS, a, um. Timor aliquantus. Sall. *Eenige vrees, een geringe kommer.*

Numerus aliquantus. Sall. *Een klein getal, eenig getal.*

ĂLĪQUĀTĔNŬS. adv. Plin. H. Colum. Quintil. *Eenigermate, eenigzins, ten deele, eenigerwijze.*

ĂLĬ-

Digitized by Google

ĀLĪQUĬD. Dit woord, gebruikt als een ſubſtantivum, beteekent *iets, of eenige zake.* In dezen zin word het niet gebruikt als alleenlijk in de nominativus en accuſativus.

Aliquid monſtri. Ter. *Een ſoort van een monſter, iets wonders, buiten gemeens, iets doodelijks, gedrogtelijks.*

Aliquid novi. Cic. *Iets nieuws, eenige nieuwe mare.*

Eſt aliquid nupſiſſe Jovi. Ovid. *Het is wat te zeggen met Jupiter getrouwd te zijn. Het is voordeelig, gemalin van Jupiter te zijn.*

Aliquid ſe futurum putat Cic. *Hy denkt nog iets, of een man te zullen worden, hy hoopt 'er nog te zullen toekomen.*

Tibi aliquid de meis ſcriptis mittam. Cic. *Ik zal u eenige mijner ſchriften toezenden.*

ĀLĪQUIS, ălĭquā, ălĭquŏd *of* ălĭquĭd. Cic. *Iemand, iets, eenig.*

Illum aliquis evocate. Plaut. *Roept hem een van alle. Dat iemand van ul. hem hale.*

Unus aliquis. Cic. *Iemand.* Tres aliqui. Cic. *Zekere drie luiden.*

Aliquis de tribus nobis; de familiâ. Cic. *Iemand van ons drien, iemand van 't huisgezin.*

Aliquis meorum. Cic. *Iemand van mijn vrienden.*

ĀLĪQUISPĬAM, æpĭam, ŏdpĭam. *Iemand, eenig.*

Quadringentos aliquos milites ad eam verrucam ire jubeas. Cat. *Beveelt zekere vier honderd krijgsknegten die hoogte, of dien heuvel in te nemen.*

ĀLĪQUŌ. adv. Ter. *Ergens na toe, na zeker geweſt, of plaats.* Met beweginge.

ĀLĪQUŌRSUM. Adv. loci. *Na eenige plaats toe.*

Ut in angulum aliquò abeam. Ter. *Op dat ik ergens in een hoek vertrekke.*

ĀLĪQUŎT plur. indeclin. omn. *Eenige, zekere luiden, een zeker getal, ſommige.*

Aliquot me adiere. Ter. *Eenige quamen by my.* Donatus legt het uit. *Zekere perſonen in tamelijk getal.*

Aliquot epiſtolas accepi à te. Cic. *Ik hebbe eenige brieven van u ontfangen.*

Per dies aliquot. Cic. *Eenige dagen geduurende.*

ĀLĪQUŌTFĀRĬAM adv. Varr. *Eenige malen, eenige reizen, of op ſommige plaatſen.* De woorden van dezen Schrijver konnen dezen zin verdragen.

ĀLĪQUŌTIĒS. adv. Cic. *Eenige reizen, eenigen malen, meermaals.*

ĀLĪSO, ōnis. m. Tac. *Elſemburg in Weſtphalen,* op de Lip by Paderborn.

ĀLĬTĔR. adv. Cic. *Anders, anderzins, op een andere manier, of wijze.*

Alitèr ac, *of* alitèr atque, *of* alitèr atque ut, *of* alitèr quam ſeq. indic. Plaut. Ter. Cic. *Anders als enz. op een andere maniere, of wijze als.*

Ego iſti nihilo ſum alitèr ac fui. Ter. *Het ſtaat tuſſchen ons beide niet anders als voor dezen, ik hebbe dezelve agtinge, gedagten, voor hem als voorheen.*

Alitèr atque ali èr. Plin. H. *Anders, en anders. Op verſcheide manieren, wijzen.*

Nunquam te alitèr atque es, in animum induxi meum. Ter. *Ik hebbe u niet anders in mijn gemoed aangemerkt, dan gy zijt.*

Alitèr nec induciæ, nec ſpes pacis ulla eſt. Cæſ. *Zonder dat, anders is 'er geen beſtand, nog hope van vrede.*

ĀLĬTŪRĂ, æ. f. A. Gell. *Voedſel, zog,* Sprekende van een voedſter.

ĀLĪCŪBI. adv. Varr. Plin. H. *Op een ander, elders, op een andere plaats, in een ander land, of geweſt.*

ĀLĬŪNDĔ. adv. Cic. Quintil. *Elders van daan, van een andere plaats, of geweſt.* Met de verba venire *komen,* redire, reverti, *wederkeeren enz.*

Res aliundè nota. Quintil. *Een zake van een andere plaats bekend gemaakt.*

Aliquid aliundè audire. Cic. *Iets elders van daan verſtaan, hooren.*

ĀLĬŪS, ălĭă, ălĭŭd. genit. ălĭŭs. dat. ălĭī. Cic. *Een ander.* Cicero en Aulus Gellius gebruiken ſomtijds *alia in genitivo.*

Alius *herhaald, maakt een tierlijke taal.* Alius alium percontamur, cuja eſt navis? Plaut. *Wy vraagden d'een den ander, of malkander van wat geweſt, of wiens het ſchip was?* Men kan zulks ook in andere perſonen doen, by voorbeeld. Alius alium percontaris. *Gyl. vraagt malkander,* en in plurali op de zelve maniere. Men ziet door deze Schrijver en anderen, dat *Alius* niet gebruikt word, als wanneer men maar van twee ſpreekt.

Alii factum laudant, alii vituperant. Cic. *Sommigen prijzen, anderen laken, beriſpen, of beſtraffen de daad.*

Fallacia alia aliam trudit. Ter. *Het eene bedrog ſtuurt het ander voort.*

Alia alios delectant. Cic. *Den eene neemt hier, den andere daar vermaak in; yder heeft zijn byzonder vermaak, en neiginge.*

Res eadem alio atque alio elata verbo. Cic. *Eene en de zelve zaak, met byzondere, of verſcheide woorden verhaald, met verſchillende redenen voorgeſteld.*

Alius. Cic. *Verſchillende, ongelijk.*

Alia cauſa eſt ejus qui calamitate premitur, & ejus qui &c. *Het is geheel anders gelegen, geſteld met de zake van iemand, die door armoede geperſt word, dan die van een ander, dewelke enz.*

Non poſſent aliud judicare ac judicarunt. Cic, *Zy zouden niet anders konnen oordeelen, dan zy gedaan hebben.*

Alius eſſem atque nunc ſum. Cic. *Het zoude met my anders ſtaan, geſteld, of gelegen zijn als 't nu is, ik zoude in een anderen ſtaat, van andere gedagten zijn als tegenwoordig.*

* Alius vir erat. Liv. *Hy was een heel ander man.* Dat is, *hy was manhaftiger, edelmoediger, geleerder, enz.*

Me quotidiè aliud ex alio impedit. *Telkens overvallen, beletten, belemmeren my nieuwe voorvallen. Alle dagen komen my verſche hinderpalen voor.*

Aliud eſt actio bona, aliud oratio. Plin. J. *Daar is groot onderſcheid tuſſen een goede, of treffelijke daad en een vertoog, of redenvoeringe.*

Aliis ſuper alias epiſtolis egit mihi gratias. Plin. J. *Hy heeft my met vele brieven na den anderen bedankt.*

Ovorum alia ſunt candida, alia pallida. Plin. H. *Van de eyeren zijn eenige blank, of wit, andere bleek. Onder de eyeren vind men witte en bleeke.*

Alius nemo præter me, te &c. Ter. *Niemand als gy en ik, of buiten my en u,*

Nec nobis præter me alius quiſquam eſt ſervus Soſia. Plaut. *Ook is 'er tot ornent geen andere ſlaaf* Soſia *geheten als ik.*

Alius iſto. Hor. *Een ander als hy.* In plaats van alius quam iſte, *of* alius ab iſto.

ĀLĬŪSMŎDĪ. adv. indeclin. Cæſ. *Van een andere maniere, of ſoort.*

ALLĂBŎR, ĕrĭs, ăllāpsŭs ſŭm, ăllābī. Cic. Liv. *Digt by vloeyen, ſtroomen, vlieten, vallen, zakken,* ſprekende van de zee, rivieren, of vogt.

* * Allabi, cum dat. Virg. *Aankomen, landen, in een havn loopen.*

ĀLLĂBŌRO. V. Adlaboro.

ALLÆVO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Colum. *Sliipen, glad, of effen maken, ſchaven.* Men ſchrijft ook Allevo.

‡ ALLĂMBO, ĭs, ĕrĕ. Dit woord wil in den eigentlijken zin, *likken* beteekenen, maar in dien zin word het niet in oude Schrijvers gevonden.

Allambentes flammæ. Quintil. *Vlammen rondom iets ſpelende, zonder 't zelve te beſchadigen.*

ALLĂPSŬS, ă, ŭm. part. ab Allabor. Cic. *Voorby, of byvloeyende, gevloeid, ſtroomende, geſtroomd, geſtort,* Sprekende van de zee, een rivier, of vogt enz.

* * Ad exta angues duo ex occulto allapſi. Liv. *Twee ſlangen kropen, of glipten uit een verhole plaats na d'ingewanden van 't geoffert beeſt.*

* Allapſus genibus alicujus. Sen. Trag. *Voor iemands knyen*

Digitized by Google

knyen gevallen, nedergeſtort, voor iemands knyen leggende.

ALLAPSUS, ūs. m. Serpentis allapus. Hor. Val. Max. Het voortkruipen, of naderinge van een ſlang, als hy ergens na toe kruipt.

** Allapſus. Sil. Aankomſt, naderinge, komſt.

ALLATRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Aanbaffen, aanbaſſen, na, of tegen iemand, of iets baffen. Sprekenſ de van een hond. Men vind dit woord in dezen zin by geen oude Schrijvers.

* * Allatrare aliquem. Martial. Iemand laſteren, van iemand qualijk, of met nijd ſpreken, iemand valſchelijk beſchuldigen, beliegen.

Allatrare magnitudinem alicujus. Liv. Iemands groote naam door meenigvuldige laſteringen tragten te benadelen, of den luiſter te benemen. Van een groot man quaad ſpreken, hem te na ſpreken, tegen zijn verheffinge, of geluk keffen.

* Maria allatrant hanc oram. Plin. H. De zee ſtort zijne baren met groot gelnid op deze kuſt, de zee buldert met geweld op dezen oever.

ALLATUS, ă, ūm. Part. ab afferor. Gebragt, toe, of bygebragt.

ALLAUDO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Iemand zeer prijzen.

ALLECTATIO, ōnis. f. Quintil. Lokkinge, troeteling, vleyinge, vriendelijkheid. Sprekende van een voedſter ten aanzien van een klein kind.

ALLECTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Cic. Aanlokken, door vriendelijke reden tot iets verzoeken, noodigen: verlokken.

* Sibilo allectare boves quò libentiùs bibant. Colum. Oſſen door geſteurt lokken, op dat zy te gewilliger zouden drinken.

ALLECTOR, ōris. m. Colum. Een aanlokker, lokker, verlokker, lokvogel. Sprekende van een toegemaakte vogel, om anderen in 't net te lokken.

ALLECTUS, ă, ūm, part. ab allegor. Feſt. In een maatſchappy, of elders aangenomen.

Allectus, ă, ūm, part. ab allicior. Quintil. Aangelokt, verlokt.

ALLEGATIO, ōnis. f. Cic. Gezantſchap, bezendinge, bevel, laſt, of volle magt-gevinge.

Quum ſibi omnes ad iſtum allegationes difficiles viderent Cic. Toen zy alle beſpeurden, dat het hun moeijelijk zoude vallen gezanten aan hem af te vaardigen.

* * Allegatio. De regtsgeleerden gebruiken dit woord om te beteekenen een bygebragte reden, of middel om een zake te bewijzen, en goed doen kennen van den regter.

ALLEGATUS, ūs. m. A. Gell. Vide Allegatio.

ALLEGATUS, ă, ūm. Cic. Bygebragt, aangetrokken, gemeld. Sprekende van een getuige, of Schrijver.

ALLEGO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Ter. Cic. Afzenden, afvaardigen, of iemand met volle magt, of bevel zenden om over iets te handelen.

Allegare aliquem ad alterum of alterī. Plaut. Cic. Iemand na een ander afvaardigen, zenden.

Allegare aliquem ad aliquod negotium. Plaut. Iemand afzenden, afvaardigen, om over een zake te handelen; iemand met bevel verzenden om een handelinge by te wonen.

Alium ego iſti rei allegabo. Plaut. Ik zal deze zake een ander aanbevelen, ik zal belaſten dat een ander daar zorg voor drage, ik zal daar een ander toe gebruiken.

Ne credas à me allegatum hunc ſenem. Ter. Geloof niet dat ik dien ouden man uitgezonden, of opgemaakt hebbe.

* * Allegare. Quintil. Plin. J. Stat. Aantrekken, bybrengen, melden, noemen uitleggen, te weten een Schrijver, een wet, een reden, zijn regt, of eiſch.

ALLEGO, ĭs, lēgi, lectum, allegĕrĕ. acc. Plin. J. Suet. Iemand aannemen tot een vergaderinge, inlijven, verkiezen, uitkiopen.

Aliquem de plebe allegere. Liv. Iemand uit het gemeene volk verkiezen, uitkippen om tot eenig ampt te verheffen.

Aliquem in ordinem Senatorum of inter Senatores allegere. Suet. Plin. J. Iemand tot een Raadsheers-ampt verheffen, verderen: iemand Raadsheer maken, in 't getal der Raadsheeren aannemen, tot Raadsheer aanſtellen, verkiezen.

Suffragio alicujus allegi. Cæſ. Door iemands ſtem tot een ampt gevordert, of verheven worden.

ALLEGORIA, æ. f. Quintil. Ἀλληγορία. Gelijkſpraak, gelijkſpreuk, byſpraak. Een redenkunſtige manier van ſpreken, als men in een reden de woorden in een onſ eigentlijken zin moet verſtaan. Men vind dit woord in Cicero in 't Grieksch geſchreven.

ALLEVAMENTUM. i. n. Cic. Verligtinge, trooſt. V. Allevatio.

ALLEVATIO, ōnis. f. Cic. Trooſt, verligtinge, verzaftinge, verzoetinge, van droefheid, ſmart, pijn, ongenoegte.

* * Humerorum rarò decens allevatio atque contractio eſt. Quintil. Het voegt zelden wel, dat men de ſchouders optrekt en weder ſluit, of laat dalen.

ALLEVATUS, ă, ūm. part. ab allevor. Opgeheven, verligt.

ALLEVIO, ās. āvī, ātūm, ārĕ. Verligten, ligtmaken.

ALLEVO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Verligten, verzoeten, verzaften, laſt helpen dragen, opheffen, iemand onderſteunen.

* * Allevare ſupercilia. Quintil. De winkbraauwen optrekken, opheffen, opbeuren.

* Allevare afflictum. Quintil. Iemand in zijn droefheid, ongeval, of quellinge vertroöſten, byſtaan, helpen, moed, of hart in 't lijf ſpreken.

Allevor, cum loquor tecum abſens. Cic. Ik word verligt, ik gevoele verligtinge, als ik afwezende u door brieven ſpreke.

* Allevare dictis ærumnam, ſollicitudinem alicujus. Cic. Iemands hartzeer, of kommer door troöſtelijke en vriendelijke redenen verzaften, verligten, verzoeten, uit het hoofd praten.

* Confirmationem adverſariorum allevare. Cic. De bewijzen van zijn tegenpartyen wederleggen, kragteloos maken, vernietigen. Fabius Victorinus leeft Alleviare.

* Conſulatu allevabatur. Flor. Hy wierd hoogmoedig, trots, of opgeblazen door zijn Burgermeeſters-ampt. Zijn Burgermeeſters-ampt deed hem moed grijpen.

ALLIA, æ. f. Virg. Allia. Een rivier van Italie, die in den Tiber vloed, thans Rio di Moſſo.

ALLIENSIS, is. m. & f. sĕ, is. n. Allienſis pugna. Cic. Van, of by Allia. Een veldſlag by de rivier Allia geleverd, alwaar de Romeinen door de Gaulen geſlagen wierden.

ALLIATUS, ă, ūm. Plaut. Na look riekende, die look geſteten heeft. Zommige zeggen, dat Plautus dit woord als een ſubſtantivum gebruikt, en dat komt het van Alliatus. i. m. g. of Alliatum, i. n. g. Men kan 'er ook onder verſtaan Cibus of Panis (alliatus,) en dan beteekent het, een geregt daar veel look in is, of brood met look toebereid. Deze plaats van Plautus kan op die twee manier uitgelegt werden, dog de eerſte ſchijnt de beſte.

ALLICĔFACIO, is, ēcī, ăctum, ĕrĕ. Suet. Aanlokken, verlokken. Dit woord word voor geen goed Latijn aangezien.

ALLICĔFACTUS, ă, ūm. part. ab allicefacio. Suet. Aangelokt, verlokt, door belofte en hope gewonnen, bewogen om iets te doen. Men twijffelt met reden of deze plaats van Sueronius niet vervalſcht is.

ALLICIO, is, allexi, allectum, allicĕrĕ. acc. Cic. Iemand aanlokken, door beloften en goede woorden winnen, bewegen, tot zijn zijde trekken. Men vind in Varro, Hygenius, en Priſcianus allicui in prætetito, maar het is beter Allexi te gebruiken.

Magnes ferrum allicit. Cic. De zeilſteen trekt het yzer tot zig.

* * Al-

Digitized by Google

* * Allicere aliquem. Cic. *Iemand door bevalligheden, bekoorlijkheden, en liefkoozinge tot zig trekken, aanlokken, verlokken.* Benevolentiam alicujus. Cic. *Zig van iemand doen beminnen, iemands gunſt, of genegentheid winnen.*

Omnis virtus nos ad ſe allicit. Cic. *De deugd trekt ons alle tot zig, de deugd doet zig beminnen en zoeken.*

Allicere ad benevolentiam. Cic. *Doen beminnen, goede gunſt, of genegentheid in iemand verwekken.* Ad miſericordiam. Cic. *Tot mededoogen bewegen.* Ad utilitates noſtras. Cic. *Iemand tot ons belang overhalen,* door gevley, of 't winnen van zijn vriendſchap.

* Allicere lectorem delectatione aliquâ. Cic. *Een lezer door eenige vermakelijkheden tot zig trekken, aanlokken, bekoren, behagen.* Aliquem beneficiis. Cic. *Iemand door weldaden tot zig trekken, bekoren, aanlokken.*

* In hunc ſenſum allicior beneficiis. Cic. *Ik worde tot deze gedagten bewogen door weldaden. Genote weldaden doen my deze goede gevoelens hebben.*

* Allicere ſomnum. Plin. H. *Vaak, of ſlaap verwekken, veroorzaken.*

ĀLLIDO, ĭs, āllīsī, āllīsūm, āllīdĕrĕ. acc. Colum. *Tegen iets aanwerpen, ſmijten, ſlaan, ſtooten, kloppen, kloiſen, wrijven, breken, verbrijzelen.*

Allidere aliquid alteri rei, *of* ad rem alteram. Lucret. Catull. *Een ding tegen iets anders ſtooten, ſlaan, verbreken.*

* * In iis alliſus eſt. Cic. *In die gevallen, of zaken heeft hy ſchade geleden, verlies gedaan, geleden, of is hy niet wel gehandeld.*

* Allidi ad ſcopulos. Cæſ. *Door de baren op de rotſen, of klippen geſmeten, geklotſt, verbrijzelt worden, op de klippen ſtooten, aan ſtukken geſlagen worden.*

ĀLLĪGĀTĬO, ōnis. f. Vitruv. Colum. *Aanbindinge, aanknoopinge, bindinge, band.*

Tubulorum geniculos alligationibus continere. Vitruv. *De plaatſen, daar de pijpjes krom zijn, of ellebogen maken, met banden vaſt binden, aan een binden, met banden be zorgen.*

Alligationis tempus. Colum. *De tijd om te binden, 't ſaiſoen, of jaargety om de wijnſtokken op te binden.*

ĀLLĪGĀTŌR, ōrĭs. m. Colum. *Aanbinder, Aanhegter, aanknooper,* ſprekende van een wijngaardenier. Men † kan dit woord in dezen zin op andere dingen paſſen.

ĀLLĪGĀTŪRĂ, æ. f. Colum. *Band, aanbindinge, aanknoopinge, maniere van aanbinden.*

ĀLLĪGĀTŪS, ă, ūm. cum præp. ad. part. ab alligo. Cic. *Aangebonden, aangeknoopt, aangehegt, verknogt, vaſtgemaakt.*

* * Civitas fœdere aligata. Liv. *Een ſtad door een vredens-verbond verknogt, verbonden.*

* Alligatus nuptiis. Cic. *Door 't huwelijk verbonden, door huwelijks-band verknogt.*

ĀLLĪGŌ, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Cic. *Aanbinden, aanknoopen, aanhegten, vaſt maken, met banden te zamen voegen, binden.*

Alligare aliquid alteri rei *of* ad alteram rem. Colum. *Iets aan een ander ding binden, knoopen, hegten, vaſt maken.*

Alligare vulnus. Liv. *Een wonde verbinden, toebinden.*

* * Alligat ea lex omnes mortales. Cic. *Die Wet verbind alle menſchen.*

* Eo pacto illic alligabis filium. Ter. *Door dat middel zult gy uw's zoons genegentheden en driften bepalen, daar door zult gy beletten, dat hy zig aan een ander verbind, of dat hy op een ander de vryer maakt.*

Beneficio & benevolentiæ ſignificatione alligari. Cic. *Door weldaden en betuigingen van genegentheid verpligt, verbonden zijn.*

Aliquem jurejurando alligare. Plaut. *Iemand met eede verbinden, verpligten.*

* Alligare ſe furti. Ter. *Zig aan dieffſtal ſchuldig maken, of iets doen, dat ons aan dievery ſchuldig doet ſchijnen.* Hier word *Scelere* onder verſtaan.

* Alligare ſe ad pœnam. Quintil. *Zig tot, of aan eenige ſtraf verbinden, overgeven.* Ad præcepta. Quintil. *Zig verpligten tot het onderhouden van eenige gebuden of wetten.*

** Palus illos undâ alligat. Virg. *Een moeraſch belet hen den doortogt door des zelfs water.*

ĀLLĪNO, ĭs, āllēvī, āllĭtūm, allĭnĕrĕ. acc. unius. abl. alterius. Hor. Plin. J. *Smeren, zalven, iets zaftjes wrijven.*

* * Incomptis carminibus atrum ſignum allinere. Hor. *Onbeſchaafde, of ſlegte vaarzen doorſchrappen, uitdoen.*

* Vitium alicui allinere. Sen. Ph. *Iemand een miſdaad aanwrijven.*

* Nulla nota, nullæ ſordes huic ſententiæ allini poterant. Cic. *Men konde dit gewijſde, dit vonnis of oordeel niet bekladden, men konde het zelve in geenen deele verdagt maken.*

ĀLLĬŪM, ĭī. n. Virg. Plin. H. *Look, knoflook, knoplook.*

Allium redoles. Plaut. *Gy riekt, of ſtinkt na look: Gy riekt look, of knoflook.*

Allii caput. Plin. H. *Een bol look, of knoflook.*

Allii caput *of* allii ſtica, æ. *Een kluſtje look, of knoflook.*

ĀLLŌBRŌGĒS, ūm. plur. m. Cæſ. *De Allobrogen, Savoyers in het Dauphiné.*

ĀLLŌBRŌGĬCŬS, ă, ūm. Celſ. Plin. H. *Van 't land der Allobrogen, van Savoye, van het Dauphiné komende,* ſprekende van wijn, druiven, enz.

ĀLLŌBRŌX, ŏgis. Hor. *Een Allobroger, Savoyard, Iemand uit het Dauphiné.*

ĀLLŌCŪTĬO, ōnis. f. Catull. Plin. J. *Aanſpraak, t'zamenſpraak,* Zie Alloquium.

ĀLLŌQUĬŪM, ĭī. n. Hor. Liv. Plin. H. *Aanſpraak, t'zamenſpraak, koutinge, gemeenzame reden, of ommegang.* Het is beter *alloquium* te gebruiken als *allocutio.*

ĀLLŌQUŎR, ĕrĭs, āllŏcūtŭs sūm, āllĕquī. acc. Plaut. Ter. *Iemand aanſpreken, zijn reden tot iemand rigten, met iemand kouten, ſpreken, iemand onderhouden.*

Te alloquor. Plaut. *Ik begeve my tot u, ik ſpreke u in dit geval aan, u moet il hebben.*

Alloqui familiariter cum aliquo. Q. Curt. *Met iemand gemeenzaam ſpreken, kouten.*

ĀLLŪBESCO, ĭs, ſcĕrĕ. dat. Plaut. *Behagen, welgevallen, Aangenaam, of bekoorlyk zijn.* Sprekende van een welgemaakt perſoon.

ĀLLŪCĔO, ēs, āllūxī, āllūcērĕ. Alicui. Varr. Suet. *Ligt, of glans geven, ſchijnen, iemand ligten.* Sprekende van een waskaars of toortſe.

Fortuna tibi faculam lucrificam a'lucere vult. Plaut. *Het geluk wil u een fakkeltje van gewin aanſteken, wil u een ſtraaltje, of glansje van winſt toeſchieten, wil u eenigzins begunſtigen.*

ĀLLŪCĬNĀTĬO, ōnis. f. Sen. Ph. Feſt. *Miſſlag, ſeil, dwaling, blindheid van verſtand, vergiſſinge, vergrijpinge.*

ĀLLŪCĬNŎR, ārĭs, ātŭs sūm, ārī. Cic. *Dwalen, miſtaſten, zig vergiſſen, vergrijpen.*

ĀLLŪCĬTĂ, æ. m. Petron. *Een kleine vlieg, een mugge.*

ĀLLŪDO, ĭs, āllūsī, āllūsūm, āllūdĕrĕ. dat. Plin. H. Matt. *Zig vermeiden, ſpelen, met iemand ſpelen, beilen, vermaak nemen: begunſtigen, met iemand vrolyk zijn, uit vermaak boerten.* De oude Schrijvers gebruiken *alludo* nooit om te beteekenen, *Een zinſpelinge gebruiken.*

Ad aliquem alludere. Ter. Juſtin. *Iemand troetelen, met iemand ſpelen, of beilen, iemand vleijen, pluim-ſtrijken, of ſlikſtooijen.*

Quum tibi alludit hujus vitæ proſperitas. Sen. Ph. *Als het geluk vermaak ſchept in u te begunſtigen, wanneer u de fortuin toelagt.*

ĀLLŪDĒNS, ēntĭs. omn. gen. Cic. Virg. *Boertende, ſpelende, lachende, beilende, troetelende, vleyende.*

ĀLLŪO, ĭs, āllŭī, āllŭĕrĕ. acc. Cic. *Een land beſpoelen,*

Digitized by Google

beſproeyen; voor by iets vloeijen, ſtroomen, ſprekende van een rivier.

Alluuntur à mari mœnia. Cic. *De muren, of wallen worden van de zee beſpoelt, beſproeit: De zee ſlaat tegen d. wallen.*

Latera inſulæ alluere. Cic. *De zijden van een eiland beſpoelen.*

ALLUS, i. m. Feſt. *De grote teen, of toon.* Zie Hallus

ALLŪVIĒS, alluviēi. f Liv. Front. Colum. *Vloed, aanſpoelinge, overvloeiing van een rivier.* Eenige zeggen, dat Livius dit woord neemt voor *een modderig, of vuil ſtaande water.*

ALLŪVIO, ōnis. f. Cic. *Aangroeijinge, aanwaſch van een ſtuk lands*, als een vloed eenige aarde van een ander ſtuk afſpoelt, en van langzamer hand aan een gebuurig land opwerpt.

ALMŪS, ă, ūm. Plaut. Virg. Colum. *Vrugtbaar, overvloedig, goed, vet.* Sprekende van een land, een voedſter, &c.

* * Almus. Virg. Hor. Tibull. *Gelukkig, beroemd, vermaard, voortreffelijk, zuinig.* Sprekende van een vrede, een dag, of Godheid enz.

* Almus. Virg. Propert. *Heilig, gewijd.*

* Almus. Virg. *Kuiſch, rein, zuiver, ſchoon, aangenaam.*

ALNĔŪS, ă, ūm. Vitruv. *Van elſt, of elzenhout.*

ALNŪS, i. f. Virg. Plin. H. *Een elzen-boom, elſt.*

** Alnus Virg. Lucan. *Een ſchip, een boot, of ſloep.*

ALO, ĭs, ălŭi, ălĭtŭm *of* altum, ălĕre. acc. Cic. *Voeden, opvoeden, onderhouden, koeſteren: koſt, drank, en kleederen geven.*

* * Alere copias, exercitum ſuis, fructibus. Cic. *Van zijn eigen inkomſten een leger onderhouden.*

* Alere capillos. Plin. H. *Het hair onderhouden, laten groeijen, lang laten worden: Doen groeijen, groot worden.*

* Alere bellum. Liv. Litem, Controverſiam. Cæſ. Vitium. Virg. Morbum. Cic. *Een oorlog, twiſt, ondeugd, een ziekte voeden, verlengen, koeſteren, voortzetten, aanzetten, aandrijven, voortſtuwen.*

* Alere ſpem Cic. *Hope voeden, verwekken, aanqueecken, geven.* Artes. Cic. *De konſten doen bloeijen.* Ingenium, mentem. Cic. *Het verſtand of verſtandsvermoeden, ſcherpe, aanqueecken, verſierden.* Sprekende van 't lezen, of een ſchrijver.

* Spe ali. Ovid. *Door hope gevoed worden, hope of moed houden.*

* Hos manus & lingua periurio & ſanguine civili alebat Sall. *Deze geneerden hen met meineedige tongen, en 't plengen, of ſtorten van der burgeren bloed; Zy leefden van 't gewin, 't gene zy trokken wegens valſche eeden en burgermoorden.*

ALŌE, ēs. f. Celſ. Plin. H. Juven. *Aloë.* Een zeer bitter kruid.

* Aloë. *Het ſap van Aloë.*

ALŌGĬA, æ. f. Sen. Ph. *Ongerijmde, wanſchikkelijke, buitenſporige, niet ter zake dienende, redenloze, onhebbelijke, ſtordige, ſlegte taal of reden.*

ALŌPĔCĬA, æ. f. Plin. H. Ἀλωπεκία. *Uitvallinge van 't hair.* Plinius gebruikt doorgaans, *Alopecia*, in plurali.

ALŌPĔCĬAS, æ. m. Plin. H. *Een viſch, die een vos gelijkt, een zee-vos.*

ALŌPĔCĬS, ĭdis. f. Plin. H. *Een ſoort van een ſlegte wijnſtok:* dus genoemd, om dat die een voſſe-ſtaart gelijkt.

ALŌPĔCŪRŌS, i. f. Plin. H. *Een kruid, een voſſe-ſtaart gelijk; voſſe-ſtaart.*

ALŌSA, æ. f. Auſon. *Een viſch, een Elſt genoemd.* Deze digter is d'eerſte, die zig van dit woord bedient heeft.

ALPES, ĭum. plur. f. Cic. *De Alpen, of Alpiſche bergen,* dic Italie van Vrankrijk, en een gedeelte van Duitſchland ſcheiden. Klaudianus heeft *Alpes, ĭs*, in ſingulari gebruikt.

ALPĪCI, ōrŭm. m. plur. Corn. Nep. *Volkeren, die 't Alpiſche gebergte bewonen.*

ALSINE, ēs. f. Plin. H. *Een kruid, muur geheten.*

ALSIŌSŬS, ă, ūm. Varr. *Koud, koel.* ſprekende van een plaats, rijd, enz.

* Alſioſus. Plin H. *Koud, koel, verkoelende, verfriſſende, koel van aart.* Sprekende van een kruid.

* Alſioſus. Plin. H. *Koud, van een konde of korle geſtelt reniſſe.* Alle de woordboeken legten alſioſus uit, *kouzelyk, huiverig*, maar die uitleg inge ſchijnt verdagt, want Plinius in alle de plaatſen, die aangetrokken worden, gebruikt dit woord in die beteekenis niet.

ALSIŪS, ă, ūm. Lucret. *Koud, koel, kouwelijk, huiverig.*

* * Nihil alſius. Cic. *Daar is geen koelder, of kouder plaats, geen plaats daar men koeler, of friſſcher lugt ſchept.*

ALSŌS, ă, um. part. ab algeo. *Bevrozen, ſtijf van konde, zeer koud.*

ALTANŪS, ī. m. Plin. H. *De Zuid Ooſte wind.* Vitruvius, die 't Kompas, of Wind-wijzer meer dan in vier en twintig ſtrooken verdeelt, noemt die een derde Zuid aan Zuid Ooſt.

ALTANI, ōrŭm. Plin. H. *Aardwinden, winden, die uit d'aarde, of zee waayen.* Deze Schrijver zegt met Ariſtoteles, dat, als deze winden uit de zee komen, die *Apogai*, en indien uit de zee wede komen, *Tropai* genoemt worden.

ALTĀRIA, ium. plur. n Cic. *Altaren, of Ontaren.* Men vind *altare* in ſingulari by geen oude Schrijvers.

ALTE. adv. Cic. Virg. *Hoog, om hoog.* Sprekende van iets, dat men opheft, men zegt *altius* en *altiſſime.*

Alte à terra. *Hoog van, of boven d'aarde.*

Alte aſcendere. Cic. *Hoog opgaan, opſtreden, klimmen.*

Alte cadere. Cic. *Van om hoog neder vallen, ſtorten, ter neder plijffen.*

Alte ſpectare. Cic. *Om hoog zien, na boven kijken.*

Duos alte digitos terram crebro incuſſere. Colum. *Twee vingeren hoog aarde op ietwat zijden, twee vingeren dikte aarde met een ſtef op iets ſtroojen.*

* * Alte. Virg. Liv. *Diep, om laag, beneden, zeer laag.* In den eigentlijken zin.

* Alte cultus puer. Hor. *Een knegt met hoog opgegorde kleederen* Dat is eigentlijk, *Een naarſtig, vaardig, en bedendig voet jongen.*

* Alte *of* altius aliquid petere *of* repetere. Cic. *Iets van zeer verre, van lange tijd geleden, van hoog op, van oude tijden ophalen.* Sprekende van een geſchiedenis, die van den beginne verhaalt word.

* Altius verbum transferre. Cic. *Een woord al te oneigentlijk gebruiken.*

ALTĔR, ĕra. V. Halter.

ALTER, ă, ūm. gen. ălterĭus. dat. ălterī. Cic. *Een ander, d'andere*, als men niet meer als van twee luiden ſpreekt; Terentius en Columella zeggen ook *altera* in fœminino genitivo caſu, 't welk men niet moet navolgen.

Alteri ſe id poſſe adipiſci arbitrantur, ſi &c. Cic. *Eenigen meenden dat zy zonden verkrijgen, indien, enz. Anderen weder, indien, enz.*

Duplices ſunt ſimilitudines: unæ ſunt rerum, alteræ verborum. Cic. *Daar zijn tweederhande gelijkenijſſen, eenige van zaken, andere van woorden.* Men ziet in deze twee voorbeelden, dat men *unus* en *alter* zonder onderſcheid gebruikt om te beteekenen een, als het woord *alter* daar aan volgt.

Acceſſit ad illam adoleſcentulus unus & item alter. Ter. *De jongelingen quamen haar bezoeken, eerſt een, en vervolgens twee. D'een en d'ander.* Dus legt het Donatus uit, die deze plaats in Virgilius aanhaalt, alter ab undecimo annus. *Het dertiende jaar*, volgens 't zeggen van Servius. Cicero gebruikt het anders. Unus & alter dies.

Digitized by Google

dies intercesserat, *Twee dagen waren verstreken, het was twee dagen geleden.*

Alter ab altero adjuvatus. Cic. *D'een van de andere geholpen, onderling van den andere bygestaan.*

Neutra lingua alteri officit. Quintil. *Geen van beide talen strijden tegen den anderen. Geen van beide talen stooten tegen elkander.*

* Quoniam ex diverso convehunt, hier word onder verstaan formicæ *Mieren.* Altera alterius ignara. Plin. H. *Om dat zy van verscheide oorden alles te zamen voeren, weten zy van den anderen niet.* Men zoude volgens den regel moeten zeggen, *alia aliarum ignara*, om dat hy van vele Mieren spreekt, derhalven moet men hem niet navolgen in dit stuk.

Alterius imperio se subjicere. Cic. *Zig een 's anders gebied onderwerpen.*

Alter nostrûm fallitur. Cic. *Wy hebben een van beide ongelijk, wy dwalen een van beide, een van ons beide bedriegt zig.*

* Alteris castris pervenit ad &c. Q. Curt. *Hy quam in de tweede legerplaats digt by enz.*

* Alter ex duobus. Quintil. *Een van beide. Een van tween.*

* Alter ego. Cic. *Een persoon my volkomentlijk gelijkende, zoo in 't aangezigt, als aart, enz.* Men zegt ook alter idem. *Een tweede ik.*

Mars alter. Cic. *Een tweede Mars, een ander Mars, een held zoo dapper als Mars.*

Tu nunc eris alter ab illo. Virg. *Gy zult nu nevens hem in staat zijn, Gy zult zijn plaats bekleeden, gy zult d'eerste naast hem zijn.*

* Altero quoque die. Cic. *Van twee tot twee dagen, van de twee dagen een.*

* Avis est altera. *De wichelteekenen zijn strijdig.* Festus ‡ zegt, dat de ouden om het woord *adversus* niet in hun tempelen te gebruiken, *alter* zeiden, 't welk zoo ruw en onaanlenaam niet was.

ALTĔRŪM de duobus. Cic. *Van twee dingen het eene.*

* Etiamsi alterum tantum perdendum. Plaut. *Al zoud 'er nog eens zoo veel by verloren worden.*

Alterum tantum ex Latino delectu adjiciebatur. Liv. *Daar wierden nog eens zoo veel krijgsknegten uit de nieuwe Italiaansche wervinge bygevoegt.*

Pars pedis æqualis alteri, aut altero tanto major. Cic. *Het eene gedeelte van een voet moet even zoo groot als het ander, of eens zoo groot zijn.*

ALTĔRATĬO, ōnis. f. *Veranderinge, verwisselinge.*

ALTĔRCANGĔNŎN, i. n. Plin. H. Vide alterum.

ALTĔRCATĬO, ōnis. f. Cic. *Twistreden, geschil, pleitgeschil, geschil.*

ALTĔRCATŎR, ōris. m. Quintil. *Een twistredenaar, een voorspraak, een muggezifter, of haarklover.*

ALTĔRCŎR, āris, ātus sum, āri. abl. Met de præpositio cum. Ter. Cæc. *Twistredenen, tegenspreken, kyven, haarklooven.*

Populi inter se altercabantur. Liv. *Die volkeren waren tweedragtig, lagen met den anderen over hoop.*

* * Altercari cum aliquo. Quintil. *Iemand verstrik vragen doen.* Gelijk de voorspraken voor den regtbank doen. Men zou konnen zeggen, op contra- of tegenvragen hooren.

* Altercari cum aliquo. Sen. Ph. *Met iemand spreken, iemand anderhouden, met iemand praten.*

ALTĔRCŬM, i. n. Plin. H. *Bilsenkruid, dolkruid.*

ALTĔRNĀTIM. adv. Quadrig. *By- of met beurten, beurt om beurt, aan een volgende.*

ALTĔRNĀTĬO, ōnis, f. g. *Beurtwisselinge.*

ALTĔRNĀTŬS, a, um. Plin. H. *Op zyn beurt geplaatst, 't een voor en 't ander na gesteld.*

Nervi cervorum & dorcadum alternati. Plin. H. *Zenuwen van Harten en Dassen, nevens den anderen geschikt.*

Ex splendidis sordidisque (parentibus) alternata terris. Sen. Ph. *Een afkomste van edele en onedele ouders, beurt om beurt.*

ALTĔRNĔ. adv. Plin. H. Sen. Ph. *Met beurten, beurt om beurt, agtereenvolgende.*

ALTĔRNO, ās, āvi, ātum, ātre. acc. Colum. *Zaken schikken dat die vervolgens na den anderen komen.*

* * Al ernant spesque timorque fidem. Ovid. *De hope en de vreeze veranderen beurt om beurt het geloof van die zake.*

* Fœminas aliæ tantum generant aut mares, plerumque & alternant. Plin. H. *Andere baren mannetjes, andere wijfjes, doch meerendeels een van beide, beurt om beurt.*

* Alternare cibum. Plin. H. *By beurten spijze geven, spijzigen.*

* Alternant ferè arbores fructus *of* alternant fructus arborum. Plin. H. *De boomen dragen door aans om de twee jaren. De boomen zyn 't eene jaar vrugtbaar en 't volgende niet.* Alternant is in 't laatste voorbeeld een *verbum neutrum.*

* Hæc alternanti potior sententia visa est. Virg. *Dit gevoelen scheen haar, alles nederzijds overwegende, het beste.*

* Alternantes brachia tollunt. Virg. *Zy verheffen hunne armen by beurten, na den anderen.*

Alternante aquâ. Propert. *De baren mallanderen volgende, de golven zig d'een voor en d'andere na verheffende.*

ALTĔRNŬS, a, um. Cic. *Overbeurtig, op zyn beurt geschikt, d een na de andere geschikt.*

Alternis annis ægrotat. Cato. *Hy is om de twee jaren ziek.*

Alterno quoque die. Celf. *Van twee tot twee dagen, van de twee dagen een, om de twee dagen.*

Alternâ pereiere manu. Ovid. *Zy sneuvelden door malkanders handen, zy wierdm van elkander verslagen.*

Alternis pedibus insistere. Plin. H. *Nu op het een, dan weder op 't ander been staan.*

* * Alterni sermones. Hor. *Onderlinge redenen, praat.* Horatius spreekt hier van treur- en blyspelen, daar men by beurten spreekt.

Amant alterna camœnæ. Virg. *De Zanggodinnen zijn liefhebsters van by beurten te zingen.*

Alternâ vice. Colum. Alternis. Plin. H. Alternis vicibus. Sen. Ph. Per alternas vices. Ovid. *By beurten, beurt om beurt, d'eene voor, d'ander na, vervolgens.*

ALTĔRO, ās, āvi, ātum, ātre. acc. Ovid. *Veranderen, verwisselen.*

ALTĔRŬTĔR, tra, trum. gen. ältĕrŭtrĭus. dat. ältĕutrī. Cic. Coll. *Een van beide, d'een of d'ander.* Sprekende van twee personen of zaken.

ALTĔRŬTĔRQUĔ, ältĕrutrăque, ältĕrutrŭmquĕ. Plin. H. *Beide, d'een en d'ander.*

ALTĔRUTRĬNQUĔ. adv. Plin. H. *Wederzijds, van beide kanten, aan beide zijden.* Dit woord komt zeer verdagt voor, want men leest in de beste handschriften *alterutraque.*

ALTHÆA, æ. f. Plin. H. *Heimswortel, witte of wilde malluwe.* Een kruid.

ALTĬLIS, is. m. & f. lĕ, is. n. Varr. Mart. Plin. H. *Dat men voed, of mest om te eten.* Sprekende van gedierte.

ALTĬSŎNUS, a, um. Sen. Trag. Claud. *Hoogdravend, hooglu dend, hoogklinkend, dat van om hoog gehoort word.* Cicero trekt dit woord uit zeker oud Digter aan.

ALTĬTŎNANS, āntis. m. *Om hoog dendrende, hoog dondererde.*

ALTĬTŪDO, ĭnis f. Cic. *Hoogte, verheventheid.* Van een plaats, of gebouw, enz.

Columnas habet in altitudine duplices. Vitruv. *Daar zijn of staan twee rijen pilaren boven den andere.*

* Altitudo. Cic. Cæs. *Diepte.* Sprekende van de zee, een gragt, of dergelijk.

* Altitudo plagæ. Celf. *De diepte van een wonde.*

* Altitudo animi. Cic. *Grootmoedigheid, edelmoedigheid, groote moed, verheve geest.*

* Altitudo fortunæ, gloriæ. Cic. *Grootheid, aanzienlijkheid, vermogen en roem*

Digitized by Google

* Altitudo orationis. Cic. *Verhevenheid, hoogdravendheid van een vertoog of reden.*

* Ad simulanda negotia altitudo ingenii incredibilis. Sall. *Een ongelooflijk behendige geeſt om zijn zaken zoodanig een glimp te geven als hy wilde. Een byzonder gaauw verſtand om zaken te veinzen en ontveinzen.*

ĀLTĪVŌLĀNS, āntis. omn. gen. Poëta apud Cic. *In de ‡ lugt, of om hoog vliegende.* Hy ſpreekt daar van het gevogelte.

ĀLTĪVŌLŬS, ă, ūm. Plin. H. *Hoog vliegende, dat een hooge vlugt neemt.*

ĀLTĬŪSCŬLŬS, ă, ūm. Suet. *Wat hooger als gemeen.* Sprekende van een ſchoe, of ſchoen.

ĀLTŌR, ōris. m. Cic. *Een voedſteraar, een opvoeder.*

ĀLTRĬNSĔSŬS. adv. Plaut. *Van een andere zijde of kant, van de overzijde.*

ĀLTRĬX, īcis. f. Cic. Hor. *Voedſter, Zoogvrouwe.*

* Terra altrix. Cic. Hor. *'t Vaderland, land daar men opgevoed, of opgebragt is.*

ĀLTRŌVERSŪM. adv. Plaut. *Van een andere zijde of kant.*

Cum altroversùm eam mecum rationem puto. Plaut. *Als ik aan de andere zijde die reden overwege.*

ĀLTŬM, ī. n. Cic. Virg. *Het diep, dat is, de zee.*

In altum navigare piſcatoriâ ſcaphâ. Sall. *Met een viſſchers boot- of ſchuit, in zee ſteken, diep in zee loopen, zeylen.*

Altum. Virg. *De Hemel.*

ĀLTŬS, ă, ūm. part. ab Alo. Cic. *Opgevoed, opgebragt.*

ĀLTŬS, ă, ūm. adj. Cic. *Hoog, verheven, groot, hoogdravend.* In den eigentlijken, en oneigentlijken zin.

* * Altus. Cic. *Laag, hol, diep.* In d'eigentlijken en oneigentlijken zin.

Altus. Cic. Virg. *Hoog, groot, of edelmoedig. Verheven van geeſt.*

Alto vultu dona nocentium rejicere. Hor. *Met een groot en edelmoedig gezigt de geſchenken der misdadigen verwerpen. De giften der quaaddoenders met veragtinge van de hand wijzen.* Sprekende van een regter of overheid.

Altus dolor. Virg. *Diepe of groote pijn, ſmart.* Somnus. Liv. *Diepe ſlaap.*

Conclamare altiore voce. Catull. *Sterker of luider roepen, zijn ſtem verheffen.* Men vind deze ſpreekwijze nergens ‡ anders. Cicero zegt, Clarius, *luider,* Clarâ voce, *met een heldere ſtemme,* en Claré. *Luid, helder,* maar niet alté *of* altâ voce.

* Altus. Hor. *Hoogdravend, verheven, diepzinnig.* Sprekende van een Digter.

* Altiores literæ. Sen. Ph. *Hooger, treffelijker wetenſchappen. Verhevener geleerdheid.*

ĀLVĔĀRĔ, is. n. Varr. Colum. *Een byekorf.*

ĀLVĔĀRĬŪM, is. n. Varr. *Plaats daar de byekorven ſtaan.*

ĀLVĔĀTŬS, ă, ūm. Cato. *Uitgehold, gedolven gelijk de boezem van een rivier.*

ĀLVĔŌLĀTŬS, ă, ūm. Vitruv. *Gedolven,* gelijk de boezem van een rivier, of een trog.

ĀLVĔŌLŬS, ī. m. Liv. *Een hol, of diepte, of laagte, goot.*

* * Alveolus. Colum. *Een neſt daar de hoenders broeijen.*

* Alveolus. Cic. *Een dam-, ſchaak-, of tiktak-bord, een verkeerbord.*

ĀLVĔŬS, ī. m. Virg. Quintil. *De boezem van een rivier.*

* Alveus. Plin. H. *Een bye korf.*

* Alveus. Liv. *Een trog, of houte vat gelijk een trog uitgehold. Een melk-mouw.*

* Alveus. Sall. Liv. *De holte, of het hol van een ſchip.*

* Alveus. Cic. Vitruv. *Een bekken, een kuip, een bad.*

* Alveus. Vitruv. *Een galerije, digt by een bad.*

* Alveus *of* Alveus luſorius. Vitruv *Een ſchaak-, dam-, of tiktak-bord.*

** Alveus. Virg. Propert. *Een ſchip, een vaartuig.*

ĀLVĪNŬS, ī. Plin. H. *Die de loop heeft.*

ĀLŪMĔN, ĭnis. n. Vitruv. Plin. H. *Aluin.*

ĀLŪMĬNĀTŬS. ă, ūm. Plin. H. *Van Aluin, met Aluin gemengd.*

ĀLŪMĬNŌSŬS, ă, ūm. Vitruv. Plin. H. *Van Aluin, Aluinagtig, na aluin riekende.*

Locus aluminoſus. Vitruv. *Een plaats daar aluin is.*

ĀLŪMNĀ, æ. f. Plin. H. Tac. *Voedſter, zoogvrouwe, minne.*

Alumna. Varr. *Voedſter-dogter, een meiſje, by iemand opgebragt.*

Bene conſtitutæ civitatis alumna eſt eloquentia. *De welſprekendheid is een voedſterkind van een wel geregelde ſtad.*

ĀLŪMNŬS. i. m. Plaut. Cic. Virg. *Voedſterkind, by iemand opgevoed. Een houwkind, Voedſterling,*

* * Urbis alumnus. Quintil. *In Rome opgevoed, opgebragt, Een Roomſch kind.* Roma word hier per excellentiam *Urbs* genoemt.

Juvenis quaſi alumnus diſciplinæ meæ. Cic. *Een Jongeling die ik door wetenſchappen, om zoo te ſpreken, opgevoed, of opgequeekt hebbe.*

Alumnus Virg. *voedſterheer, opvoeder.*

ĀLŪTĂ, æ. f. Cæſ. Mart. *Zeem, zeemleder, zaftleder,*

‡ *om handſchoenen, of der gelijk van te maken,* Cæſar zegt, dat de Gaulen zeilen van het zelve maakten.

Aluta tenuitèr confecta. Cæſ. *Getouwd of bereid zeemleder, zaft leder.*

** Aluta. Mattial. *Een ſchoe, of pantoffel.* Om dat men die van *Aluta* ofzacht leder maakte.

ALŪTĀRĬŪS, m. ĭī. Plaut. *Een leertouwer, een leerbereyder.*

ĀLVŪS, ī. f. Cic. Sall. Virg. *De Darmbuik, de buik.* Accius gebruikt dit woord in Maſculino. en Feſtus zegt, dat het eigentlijk de buik van een zwangere vrouwe beteekent.

Alvi ductio. Celſ. Alvi purgatio. Cic. *Buikzuiveringe, ſpeenartſeny.*

Alvi reſolutio. Celſ. *Loop, loſlyvigheid.*

Alvus cita. Plin. H. Fuſa. Celſ. Liquida. Celſ. *Zagte, gemakkelijke, loſſe, duzne afgang.*

Alvus coacta. Celſ. Contracta. Celſ. Dura. Hor. *Hardlyvigheid, harde, of pijnelijke afgang.*

Alvum mollire. Plin. H. Ciere. Plin. Solvere. Plin. H. H. Elicere. Plin. H. Movere, purgare. Plin. H. *Den buik verzaften, iemand loſlyvig maken, ſtoelgang verwekken.*

Alvum emendare, cohibere, contrahere, firmare, ſiſtere. Plin. H. *De loop, of loſlijvigheid ſtoppen, de ſtoelgang benemen, hardlijvig maken.*

* * Alvus. Celſ. Plin. H. *Afgang, drek, ſtront.*

* Alvus. Varr. Colum. *Een bye korf.*

AMA

ĂMĂ f. g. Gr. *een ſchop, of ſpade, een fikkel, een vuur- of brandhaak. Ook een wijn- of watervat.*

ĂMĂBĬLIS, is. m. & f. lĕ, is. n. Cic. *Beminnelijk, lieffelijk, minzaam, lieftallig, vriendelijk.*

ĂMĂBĬLĬTAS, atis. f. Plaut. *Beminnelijkheid, minzaamheid, lieffelijkheid, bekoorlijkheid, lieftalligheid, vriendelijkheid.*

* Amabilitas. Plaut. *Genegentheid, vriendſchap.*

ĂMĂBĬLĬTĔR. adv. Anton. ad Cic. *Vriendelijk, lieffelijk, lieftalliglijk, minnelijk.* Men zegt *amabilius & amabiliſſimè.*

* Amabilitér. Hor. *Aangenaam, beleefdelijk, heuſchelijk.*

* Amabiliter. Ovid. *Verliefdelijk, teederlijk.*

Spectare aliquem amabilibus Ovid. *Iemand zeer minnelijk, teederlijk, bekoorlijk aanzien.*

ĂMĂBO, Of interjectio Amabo te. Cic. is een blandientie *Ey lieve, ik bid u, zoo lief als ik u hebbe.*

Dic, amabo te. Plaut. *Ik bid u, ey lieve zeg het my.*

Ite,

Digitized by Google

Ite, inquam, domum, amabo. Plaut. *Ik bid u liedeu, ey lieve gaat na huis.*

ĀMĀNDATIO, ōnis. f. Cic. *Verzendinge, wegſchikkinge, ballingſchap.*

AMĀNDO, ās, āvi. ātĕ, acc. *Wegſchikken, bannen, verzenden.*

Amandare aliquem in Græciam. Cic. *Iemand na Grieken-land wegzenden, bannen.*

* Amandare aliquid à ſenſibus. Cic. *Jets buiten 't bereik der vijf zinnen ſtellen.*

ĀMĀNS, antis. omn. gen. Ter. Ovid. *Een vryer, oppaſſer, minnaar. Een verliefde, een zalet jonker,*

* Amans patriæ Cic. Uxoris. Plaut. *Een voorſtander, een liefhebber van zijn vaderland, van zijn vrouwe.*

ĀMĀNTĒR. adv. Cic. *Teederlijk, Minnelijk, lieftallig, liefſelijk, vriendelijk.* Men zegt amantius en amantiſſimè.

ĀMĀNŪENSIS. is. m. Suet. *Een Geheimſchrijver, een ſchrijver.*

ĀMĀRĀCĪNUM, ī. n. Lucret. *Oly van moeder-kruid.* Hier word *oleum* onder verſtaan,

ĀMĀRĀCĪNŪS, ă, ūm. Plin. H. *Van Moederkruid.*

ĀMĀRĀCŪM, ī. n. Plin. H. *Moederkruid.* Dit is een welriekend kruid. anders *Mariolein.*

ĀMĀRĀCŪS, ī. m. Virg. Catull. Plin. H. *Moederkruid.*

ĀMĀRĀNTŪM, ī. u. Ovid. *Fluweel bloem.*

ĀMĀRĀNTŪS, ī. m. Plin. H. *Amarant, Een Purpere bloem, die niet verwelkt.* Dus moet men dit woord ſchrijven en geenzins Amaranthus.

ĀMĀRE. adv. Aſcon. Pæd. *Bitterlijk, ſmartelijk.*

ĀMĀRESCO, is, āmāreſcĕrĕ. Pallad. *Bitter worden.*

ĀMĀRITAS, atis. f. Vitruv. &c.

ĀMĀRĪTĒS, tĕī. f. Catull. *Bitterheid, wrangheid.*

ĀMĀRĪTŪDO, inis. f. Plin. H. *Bitterheid, wrangheid, bittere ſmake van ie s.*

* Amaritudo. Plin. H. *Bitterheid van harte, hartzeer: Gramſchap tegen iemand.*

ĀMĀRŌR, ōris m. Lucret. Virg. *Bitterheid in de ſmake.*

ĀMĀRŪLĒNTŪS, ă. ūm. A. Gell. *bitter, hevig, ſcherp, vol gal.* Sprekende van een ſchrijver: want men vind dit woord niet als in den oneigentlijken zin.

ĀMĀRŪS, ă, ūm. Cic. *Bitter, wrang.* Sprekende van van vrugten of ſpijze.

* * Calix amarior. Catull. *Een zuivere beker wijn, een Glas vol ſterke wijn.*

* Os amarum habere. Plaut. *Een bitſe, of ſcherpe tonge hebben, een lebbigen bek hebben,*

* Amarus. Cic. *Miſnoegd, bedroefd, vol hartzeer.*

* Amarus. Hor. Ovid. Quintil. *Bitter, vol gal, ſcherp, onaangenaam,* ſprekende van een reden, geſchrift, of ſchertſe.

* Amaræ mulieres ſunt. Ter. *De vrouwtjes vallen wat bitter, wat ſcherp, wat bits.*

ĀMĀSIA. *een vrijſter.*

ĀMĀSIŪS, ii. m. Plaut. A Gell. *Een vrijer, oppaſſer, minnaar.*

ĀMĀTIO, ōnis. f. Plaut. *Liefde, liefkoozinge, lieftalligheid.*

ĀMĀTŌR, ōris. m. Cic. *Den minnaar, of liefhebber, een Pol.*

Amator pacis. Cic. *Een Liefhebber van vrede.*

Amator ruris. Hor, *De Liefhebber van 't land.* Fluminis. Flor. *Een liefhebber van zwemmen, baden.*

Amator noſter. Cic. *Onze vriend,*

* * Amator. Ter. Cic. *Een minnaar, vryer, oppaſſer, liefhebber van 't vrouw getimmer,* Volgens cicero is er dit onderſcheid tuſſchen *amator* en *amans*, dat het eerſte iemand beteekent, die neiginge en bequaamheid tot minnen heeft. En het tweede iemand die op iemand verliefd is.

ĀMĀTŌRCŪLŪS, ī. m. Plaut. *Een Vryertje, Minnaartje, oppaſſertje, een bylooperije.*

ĀMĀTŌRIE. adv. Cic. *lieffelijk, minnelijk, minzaam, teederlijk, minnelijk, lieftalliglijk.*

Amatorie ſcripta epiſtola. Cic. *Een minnebrief, een brief vol lieftallige en minzame woorden, een verliefde brief.*

ĀMĀTŌRIŪS, ă, ūm. Cic. *Lieftallig, minzaam, minnelijk, vriendelijk.* Sprekende van een geſprek.

* * Amatoriæ levitates. Cic. *Ligtvaardigheden van minnaars.*

* Amatoria poëſis. Cic. *Een verliefd gedigt, Minnevaerzen.*

ĀMĀTŌRIŪM, ii. n. Vitruv. Plin. H. *Minnegift, minnenijn.* Daer by uitdrukkende, of onder verſtaande Virus. *Liefde-of minne-drank.*

ĀMĀTRIX, īcis. f. Plaut. Mart. *Vrijſter, weeſtreſſe, lief, verliefde dagter, of vrouw, liefhebſter,*

* Amatrices aquæ. Martial. *Aangename, vermakelijke, behoorlijke wateren: die in de drinkers van dien liefde verwekken.*

ĀMBĀCTI, ōrūm. m. plur. Enn. *Voetjongens, gebuurde dienſtknegten,* Cæſar noemt ook met dezen naam de luiden, die de Heeren van Gaulen in 't leger volgden, en 't ſchijnt dat dit de zelve zijn, waar van Ennius ſpreekt.

ĀMBĀGES, plur. f. dat Ambagibus. Virg. Liv. *Omweegen, duiſtere, twijffelagtige, dubbelzinnige taal.* Men vind het geheele pluralis van dit woord, uitgezonderd de Genitivus. Plinius Hiſt. Ovidius, en Suetonius gebruiken zomtijds *ambage* in ablativo ſingulari, om te beteekenen, *verwarringe, ongelegenheid, verlegendheid,* in den eigentlijken, en oneigentlijken zin.

* * Ambages. Suet. Plin. H. *Verlegentheid, verwarringe, ongelegentheid, ommeſlag.*

Ambages mihi narrare occipit. Ter. *Hy begint my zoo wat praatjes, en omwegen te verhalen, hy begint my beuzelingen te vertellen, om den tuin te leiden.*

ĀMBĀGIŌSŪS. ă, ūm. A. Gell. *Onzeker, twijffelagtig, dubbelzinnig, verward,* ſprekende van een raadſel.

ĀMBĀRŪM. i. n. g. *Amber.*

AMBĀRRI, ōrūm. plur. m. Cæſ. *Volkeren van 't Biſdom Chalons op de Saone.*

AMBĀRVĀLIĂ, orum. n. g. Vopiſc. *Feeſtdagen, waar in de ouden voor de welſtand der landeryen een zeug vol biggen opofferden.*

Terque novas circum felix eat hoſtia fruges. virg.

ĀMBĒDO, ambēdis, of ambēs, ambēdit of ambeſt. præt.

* ambēdi, ſup ambēsūm, ambēdĕrĕ, acc. Plaut. Tac. *Rondom af eten; iets op eten, opſlokken, rondom afeten,* men moet dit woord maar zelden gebruiken.

Uxoris dotem ambedere. Plaut. *Zijn vrouws huwelijksgoed verbraſſen, opſlokken.*

ĀMBESTRICĒS (urſæ) hominum Am. Marc. *Beerinnen die mannen en vrouwen opeten.*

ĀMBESŪS, ă, ūm. Virg. *Rondom afgegeten* Servius zegt, dat dit is, met de tanden rond gebeten.

* * Ambeſa flammis robora. Virg. *Half afgebrande boomen.* robur pro arbore.

ĀMBIĀNI, ōrūm. plur. m. Cæſ. *Volk van 't Biſdom Amiens.*

AMBIBĀRETI, ōrūm, plur. m. Cæſ *Volk van het Vivarez. Welker Hoofdſtad Viviers is.* Sanſom zegt dat dit *het volk van 't biſdom Nevers is.*

AMBIBARII, ĭorūm of ambibarī. ōrūm. plur. m. Cæſ. *Volk van het biſdom Avranches in Normandyen,* Men ziet in dat land nog *Hambie*, een dorp, zijnde het overblijſſel van een oude ſtad.

ĀMBIDENTĒS. Feſt. m. g. *Schapen met twee tanden.*

AMBIDEXTĔR, trĭ. m. g. ab ambo & dexter. *Regts en ſlinkſch: behendig.*

ĀMBIFĀRIŪS, ă, ūm. Arn. *Dubbel, dubbelzinnig.*

AMBIGĀRIŪS. ii. m. g. *Een zagtzinnig ſcheidsman.*

Digitized by Google

AMBĪGO, īs, ambīgĕrĕ. De aliquâ re. Ter. Cic. *Twijfelen iets in twijffel trekken, onzeker zijn.*

* * Ambigere de aliquâ re. Ter. Cic. *Iets betwisten, tegenspreken, verschil over iets hebben.*

Regni certamine ambigebant. Liv. *Zy twisteden om 't rijk, of betwisteden het rijk.*

* Ambigere cum aliquo. Cic. *Een geding tegen iemand voeren, verschil met iemand hebben.*

Muris ambigere. August. *Met wallen of muren omtrekken.*

Illud inter homines ambigitur, sive, seq. subj. Cic. *Dat word by de menschen in twijffel getrokken, of enz.*

Non ambigitur, quin seq. subj. Plin. H. *Men twijffelt niet dat enz. Men stelt het vast, dat, enz.*

Causæ quæ ambiguntur propter scriptum. Cic. *Zaken, die door de duisterheid der schriften, of stukken, voor den regter komen, of in twijffel getrokken worden.*

AMBĪGŬĒ. adv. Cic. *Twijffelagtig, dubbelzinnig, duisterlijk.*

* * Ambiguè certabant. Tac. *Zy streden met gelijk voor- of nadeel. De overwinninge was twijffelagtig.*

* Ambiguè agere. Tac. *Dubbelzinnig handelen, geen zijde kiezen, onverschillig ten aanzien van twee partijen handelen.*

AMBĪGŬĪTĀS, ātis. f. Cic. *Twijffelagtigheid, dubbelzinnigheid, duisterheid.*

AMBĪGŬŬM, i. n. Cic. *Twijffelagtigheid, dubbelzinnigheid, duisterheid.*

AMBĪGŬŬS, ă, ŭm. Cic. *Twijffelagtig, dubbelzinnig, duister.*

Ambiguus consilii, ambiguus futuri. Tac. *In twijffel staande wat raad te zullen volgen. Niet wetende wat 'er konde voorvallen.*

* Fides ambigua. Liv. *Een verdagt, in twijffel getrokken, onzeker geloof, of trouwe.*

* Ingenium ambiguum. Plin. H. *Een veranderlijke, wispeltuurige aart, of verstand.*

* Vultus ambiguus. Hor. *Een twijffelagtig aangezigt, als men niet wel kan onderscheiden of het een man of vrouw is.*

* Ambiguus pudoris ac metûs. Tac. *Hangende, dobberende tusschen schaamte en vreeze.*

Ex ambiguo dicta. Cic. *Dubbelzinnige, twijffelagtige woorden, dubbelzinnigheden.*

* Aquæ ambiguæ. Ovid. *Wateren van verscheide hoedanigheden, na den tijd dat men 'er van drinkt.*

* Domus ambigua. Virg. *Een verdagt huis. Een huis door veranderlijke menschen bewoond.* Ambigua gens. Tac. *Een veranderlijk, wispeltuurig, of ongestadig volk.*

* Non aliàs magis in ambiguo Britannia fuit. Tac. *Engeland is nooit zoodanig in gevaar geweest.*

AMBĪLĪĀTĒS, ŭm. plur. m. Cæs. *Die van Amballe.* Een volk van Bretanje.

AMBĬO, īs, īvī, ītŭm, īrĕ. acc. Cic. *Rondom gaan, rondom trekken, omringen, enz.*

* * Ambire. Virg. *Rondom vloeijen, stroomen, loopen, omringen.* Sprekende van een rivier of de zee.

* Oras vestis ambire auro. Virg. *De boorden van een kleed met goud beleggen.*

* Ambire. Cic. *Een ampt verzoeken, bekuipen, ergens na dingen, staan, vrijen.*

Ambire virtute. Plaut. *Door zijn deugd na iets dingen, staan.*

Ambire magistratum sibi of alteri. Plaut. *Voor zig zelf, of iemand anders na 't overheids-ampt dingen, staan, bekuipen.*

* Ambire. acc. Cic. *Wenschen, zoeken, ernstig iets begeeren.*

** Ambire furentem affatu. Virg. *Een woedend, of gram mensch zachtzinnig ondergaan. Met zoete woorden ter neder zetten, stillen.*

** Sollicitis precibus ambire aliquem. Hor. *Iemand ernstig en zorgvuldiglijk smeeken*

AMBĪTĬO, ōnis. f. Cic. *Eerzugt, eergierigheid, staatzugt, ongeregelde drift tot eer.*

* Ambitio. Cic. Tac. *Ydele eerzugt, hoogmoed, laatdunkendheid.*

* Ambitio. Cic. *Verzoek van ampt. Ernstig geding na een ampt.*

Ambitione summâ ab aliquo quidpiam contendere. Cic. *Iets van iemand met de grootste ernst, en aanhouding verzoeken.*

* Ambitio. Liv Suet. *Roem, vermaardheid.*

* Magnâ ambitione eum Syracusas perduxit. Corn. Nep. *Hy bragt hem met een groote eere en pragt na Syrakuze.*

Ambitio, pro circuitione. Solin. *Omkeer, ommetrek, omgang, omringe, omcingelinge.*

AMBĪTĬŌSĒ. adv. Cic. Liv. *Met verzoek, met moeyte, met kuipernen.* Sprekende van een ampt.

* * Ambitiosè. Cic. *Hoogmoediglijk, verwaandelijk, eerzugtiglijk.*

* Ambiti sè tristis. Mart. *Een mensch, die droevig poogt te schijnen.*

* Ambitiosè. Cic. *Ernstiglijk, vlytig, yverig.*

Ambitiosissimè petere Provinciam. Quintil. *Het bevel, bestier over een landschap ernstig verzoeken.*

AMBĪTĬŌSŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Verre rondom loopende.* Sprekende van een rivier. Men zegt *ambitiosior* en *ambitiosissimus.*

* * Ambitiosus. Cic. *Eerzugtig, eergierig, staatzugtig.*

* Ambitiosus. Cic. *Hoogmoedig, verwaand.*

* Ambitiosæ amicitiæ. Cic. *Vermaarde, grootsche vriendschappen.* Flagitationes, rogationes. Cic. *Verzoeken, die met veel ernst, grooten toestel, of luister, geschieden.*

* Decreta ambitiosa. Ulp. *Gewijsdens door naloopen en gunst verkregen.*

* Ambitiosus. Quintil. *Gemaakt, gezogt.*

AMBĪTŬS, ūs. m. Cic. Hor. *Een ommekring, kring, of ommetrek, loop.* Sprekende van een rivier, starren, enz.

* * Ambitus. Cic. *Ommekring, bemuuringe, cingel, omschanzinge.* Sprekende van een stad, leger, huis enz.

‡ Festus zegt, dat de ouden twee voeten en een half, rondom de huizen lieten, op dat men 'er rondom zou konnen gaan.

Operis ambitus trecenta stadia complectitur. Q. Curt. *De ommekring, of ommetrek van 't werk begrijpt, behelst drije honderd stadien. Het werk is drije honderd stadien in 't rond.*

* Ambitus verborum of Ambitus alleen. *Omweg in een rede, ommeslag van woorden.*

* Ambitus. Suet. *Ommespraak, breedspraak, lange reeks van woorden, omwegen.*

* Ambitus. Cic. *Verzoek, dinging na een ampt,* voornamentlijk als men gevley gebruikt, en schenkaadjen verceert, thans kuipery genoemd.

* Ambitus calamitatis. Quintil. *Een gevoelige, en verzierde armoede, of elende.* Als men tranen stort, en treurgewaad gebruikt, om mededoogentheid te verwekken.

* Ambitu civitatis non est in gaudium evicta. Tac. *Zy was door geen eere, haar door de stad aangedaan, tot vreugde verwekt.*

AMBĪTŬS, ă, ŭm. part. ab Ambior. Ovid. *Omringd, omcingeld, omheind.*

* Ambitus. Cic. *Verzogt, na gedongen, daar na gestaan, gekuipt.*

AMBO, ambæ, ambo. Cic. *Beide, alle beide, beide te zamen.* Men gebruikt gemeenlijk ambo, als twee personen te gelijk iets gezegt of gedaan hebben, en *uterque*, als het op verscheide tijden gezegd, of gedaan is.

AMBRĪCĒS, ŭm. f. plur. Fest. *Latten* (andere zeggen) *ronde ticchelen.*

AMBRŌSĬĂ, æ. f. Cic. *Goden spijs.* Volgens 't zeggen ‡ der oude spreukjes. Zommige namen het voor een soort van drank, dog de meeste verstaan daar door een zekere kost.

* Am-

Digitized by Google

* * Ambrosia. Celſ. *Een ſoort van tegengift.* Plin. Hiſt. ſpreekt van een kruid van deze naam.

AMBRŌSIĀCŪS, ă, ūm. Vitis, *of* uva ambroſiaca. Plin. H. *Een ſoort van wijngaard, of druif.*

AMBRŌSIŪS, ă, ūm. virg. Ovid. *Na Godenkoſt ſmakende.*

* Ambroſius. Virg. *Goddelijk, onſterffelijk.*

AMBŪBĀIÆ, ārūm. plur. f. Hor. Suet. *Fleuit-ſpeelders.* Vele uitleggers van Horatius zeggen dat dit ligte vrouwen of landloopſters waren. Dit woord komt van 't Syriſch, gelijk Voſſius toont.

AMBŪBEIĀ, æ. f. Celſ. &

AMBŪGIA. æ. f. Plin. H. *Wilde cikoreye.*

AMBŪLĀCRŪM, ī. n. Plaut. *Spanſeerhof, Galerye, wandelplaats.*

AMBŪLĀTĪLIS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Vitruv. *Wandelende, wandelbaar.*

Funduli ambulatiles. Vitruv. *Kleine buizen, die op en neder gaan gelijk de klappen der pompen.*

AMBŪLĀTIŌ, ōnĭs. f. Cic. Plin. J. *Wandelinge, wandelplaats, glaan, galerye.*

Ambulatio hypæthra. Vitruv. *Een open laan of Galerye, daar de worſtelaars zig in mooy weder oeffenden: een worſtelbaan.*

Ambulatio ſubdialis Plin. H. *Een open laan, wandelplaats of galery.*

AMBŪLĀTIŪNCŪLĀ, æ. f. Cic. *Een wandelingetje, een kenyertje.*

AMBŪLĀTŌR, ōrĭs. m. Cic. *Een wandelaar, een ſtraatſlyper, die geen vaſte woonplaats heeft.*

* Ambulator. Matt. *Een liefhebber van wandelen.*

AMBŪLĀTŌRIŪS, ă, ūm. Hirt. *Wandelbaar, dat men hier en daar doet voortgaan, bewegelijk,* ſprekende van een werktuig, toren, enz.

* Operculum ambulatorium. Plin. H. *Een dekſel, dat men met gemak beweegt.*

AMBŪLĀTRIX, ĭcis. f. Cato. *Een wandelaarſter, een liefhebſter van kenyeren.*

AMBŪLO, ās, āvi, ātŭm, ārĕ. Cic. *Wandelen, kenyeren, ſpanſeren.*

Ambulare in ſole. Cic. *Inde zan wandelen, kenyeren, ſpanſeren.*

Ambulare foro tranſverſo. *Dwars over de markt kenyeren, wandelen, ſpanſeren.*

* * Ambulare. Plaut. Cic. *Gaan, voortgaan, reizen, voeteren.*

Ambulare maria. Cic. *De zee bewandelen,* dat is *wandelen op een plaats voor dezen door de zee bedekt.* Cicero gebruikt deze oneigentlijke wijze van ſpreken, handelende van Xerxes, die een ſchipbrugge over de Helleſpont geſlagen hadde.

Ambulatur. Varr. *Men wandelt.*

* Ambulare in jus. Ter. *Voor den regter gaan, gaan pleiten.*

Benè ambulato. Plaut. *Wandel gelukkiglijk. Ik wenſch u een goede reis.*

* Ambulat hoc caput per omnes leges. Plin. H. *Alle de wetten ſpreken, handelen van dit ſtuk.*

** Cœna ambulans. Mart. *Een kort avondmaal.* Turnebius zegt, dat de Poët hier ſpreekt van een avondmaal, daar alles ten eerſten, zoo als men wat heeft gegeten, weder afgenomen word.

AMBŪRO, ĭs, ūſī, ūſtŭm, ūrĕrĕ. acc. Plaut. Cic. *Branden, rondom branden, verbranden, ſchroeyen; ten halve verbranden.*

AMBŪSTĀ, ōrŭm. plur. n. Plin. H. *Schroeyingen, brandingen, verbrandbeden.*

AMBŪSTIO, ōnĭs. f. Plin. H. *Verbrandinge, brand, verbrandheid.*

AMBŪSTŪS, ă, ūm. Cic. Virg. *Gebrand, rondom gebrand, geſchroeyd, ten halve verbrand.*

Tot circa me jactis fulminibus quaſi ambuſtus. Plin. J. *Byna verbrand door zoo vele blixemſtagen, die by my nedervielen.*

* Ambuſti artus vi frigoris. Tac. *Ledematen door de kragt vande koude geknakt.*

AMBŪSTŪLĀTŪS, ă, ūm. Plaut. *Ten halven gebrand, gebraden, geroost.*

* Ambuſtus incendio ſociorum. Cic. *Inde ongelukken zijner bondgenoten verward, bedremmeld, ingewikkeld.*

AMELLŪS, ī. m. Virg. *Sterrekruid.* Dit is een bloem, die gevonden word by de rivier Mela, loopende by Breſſe of Breſcia, een ſtad in Italie.

AMENS, ēntĭs. omn, gen. Ter. Cic. *Uitzinnig, dul, ‡ zend, dwaas.* Sprekende van perſonen. Virg. Zegt nu en dan *ament animi*: Men zegt *amentior* en *amentiſſimus.*

Amens furor Catull. *Een dolle woede, uitzinnige dwaasheid.*

Amens. Virg. Ovid. *Verbaaſd, verſchrikt, ontſteld, radeloos, ſpoorbijſter.*

AMENTĀTŪS, ă. ūm. Cic. *Aan een riem gebonden, vaſt gemaakt.*

AMENTIĀ, æ. f. Cic. Hor. *Uitzinnigheid, zotheid, Dwaasheid, dulheid, zinneloosheid.*

* Amentia. Ovid. *Verbaaſtheid, ontſteltenisſe, ſchrik.*

AMENTO, ās, āvi, ātŭm, ārĕ. Lucan. *Met een riem, of band aanbinden, aan een riem vaſt binden.* Het beduid ook *aandringen.* Chriſtus amentavit hanc ſententiam. Tert. *Chriſtus drong deze reden aan.*

Jaculum amentavit habenâ. Lucan. *Hy bond een band aan zijn ſpieſſe.*

AMENTŪM, ī. n. Virg. Liv. *Een riem, een band, die de ouden deden aan zekere wapenen: een krigs-werptuig-riem om de zelve met grooter kragt te werpen, en weder na zig te halen.*

Amentum Virg. *Een ſpies, ſchigt, of pijl;* öf eenig ander ſchiet-geweer, 't welk men wierp, en met een band weder na zig trok. Feſtus zegt, dat men de ſchoebanden ook dus kan noemen.

AMĔS, ĭtis *of* Amītis, ĭs. m. *of* f. Hor. *Een vorkje, of kromſtaakje, daar de vogelvangers hunne netten aanhangen. Een vogel of vogelaars ſtokje.*

AMĔTHYSTĪNĀTŪS, ă, ūm. Matt. *Gekleed in een gewaad van Amethyſte verwe. In 't Purper gekleed.*

AMĔTHYSTĪNŪS, ă, ūm. Plin. H. *Van Amethyſt, Purper.*

** AMĔTHYSTĪNĀ, ōrŭm. n. plur. Juven. *Een kleed van violette verwe, een purper kleed.*

AMĔTHYSTIZŌNTES, carbunculi. Plin. H. *Puiſten, of zweeren van een Amethyſte of purpere verwe. roode puiſten.*

AMĔTHYSTŬS, ī. m. *Een Amethyſt ſteen.* Sommige zeggen Amathyſtus.

AMĬĂ, æ. f. Plin. H. *Een zeker viſch,* met meenigte in de zwarte zee gevonden.

AMĪANTŬS, ī. m. Plin. H. *Amiant, een ſoort van berg ſtof, of ſteen, alnin gelijk, die in 't vuur niet verbrand, en geen ſcherpe ſmaak heeft.*

AMĪCĀ, æ. f. Ter. Hort. *Minnareſſe, vriendin, vrijſter, meeſ‡ treſſe, boelin.* Dit woord word by de beſte Schrijvers in een quaden zin gebruikt, voor een vrouwsperſoon, die op een ongeoorlofde maniere bemint word.

AMĪCABĪLIS, ĭs, m. & f. lĕ. ĭs. n. Plaut. Ulp. *Vriendelijk, van een vriend, een vriend welvoegende.* men moet dit woord niet gaarne in een beſchaafd werk gebruiken.

Operam amicabilem alicui dare. Plaut. *Iemand als een vriend te hulp komen, byſtaan, iemand vriendſchap bewijzen, of goede dienſt doen.*

Amicabilem affectionem alicui promittere. *Iemand goede gemeentheid en vriendſchap beloven.*

AMĪCĒ. adv. Cic. *Vriendelijk, liefelijk, met vriendſchap.*

AMĪCISSĪME. adv. Cic. *Zeer vriendelijk, zeer liefelijk, met de uiterſte genegentheid.*

AMĪCĪO, īs, āmicŭi & mixi, āmictŭm, āmicīrĕ. acc. Hor. Ovid. *Dekken, omwinden, kleeden, bekleeden.*

Amicire ſe. Suet. *Zig kleeden, de kleederen aantrekken*

Digitized by Google

Sæpè, dum amicitur, dicebat. Sen. Ph. Plin. J. *Hy ‡ sprak dikwils, terwijl hy zijn tabbaard schikte.* Dit word voornamentlijk gezegt van een redenaar, die zijn tabbaard schikt, om des te statelijker gebaarden te hebben.

ĀMĪCĪTĔR. adv. Plaut. *Vriendelijk.*

ĀMĪCĪTIĀ, æ. f. *Vriendschap, genegendheid, gunst.*

Amicitiæ condimentum. Cic. *Sausse van vriendschap*, dat is, *Regtschape Vriendschap, het vermaak van vriendschap.*

Venenum. Cic. *Het vergif, de pest van vriendschap.*

Principum graves amicitiæ. Hor. *Gevaarlijke, lastige vriendschappen, of gemeenzaamheid met Vorsten,*

Officiosa amicitia. Cic. *Een dienstpligtige, of verpligtende vriendschap.*

Aliquem in amicitiam recipere. Cic. Accipere. Liv. Adscribere ad amicitiam. Cic. Jungere amicitias cum aliquo. Cic. *Iemand tot vriend, of in 't getal zijner vrienden aannemen, ontfangen, met iemand vriendschap aangaan, maken.*

Amicitiam alicujus appetere. Cic. Ad amicitiam alicujus se applicare. Cic. se conferre. Cic. *Iemands vriendschap wenschen, begeren, iemands genegentheid verzoeken, zig tot iemands vriendschap begeven.*

Amicitiam alicuius consequi. Cic. Sibi comparare. Cic. Conciliare. Cic. *Iemands vriendschap of genegentheid verwinnen, verkrijgen, by iemand wel staan.*

Disrumpere amicitias, divellere, dissociare, dissuere, dissolvere. Cic. *Vriendschap afbreken, ontzeggen, verbreken.*

Removere se ab amicitiâ alicujus. Cic. *Iemands vriendschap verlaten, met iemand breken.*

* Amicitia est rutæ cum fico. Plin. H. *Daar is een onderlinge trek, of medeneiginge tusschen een wijnruite en een vygeboom.*

ĀMĪCO, ās. āvī, ātūm, ātĕ. Prece numen amicare. Stat.

** *Tot vrienden maken. De Goden door gebeden zig gunstig maken, tot vrienden maken.*

ĀMĪCTŌRĬŪM, ĭī. n. Martial. *Een halsdoek.*

ĀMĪCTŬS, ūs. m. Cic. *Kleed, gewaad, dekzel. Alles 't geen dient om iemand te kleeden, of dekken.*

* Amictus. Ovid. Quintil. *Kleed, kleedy. Maniere van kleedinge of gewaad. Wijze van zijn Tabbaard te heffen of schikken.*

Ipso amictu capiebat homines. Cic. *Hy won zelfs de menschen door zijn gebaarden in 't schikken van zijn gewaad of tabbaard.* Sprekende van een redenaar.

ĀMĪCTŬS, ă, ūm. Cic. *Gedekt, gekleed,*

Amictus togâ purpureâ. Cic. *Met een purpere Tabbaard gedekt, gekleed.*

* Ulmus amicta vitibus. Hor. *Een olmboom met wijn-stokken omringd.*

ĀMĪCŬLĂ, æ. f. Cic. Plin. J. *Een vryster tje, vriendinnetje. Ook een boellinnetje, hoertje,* alsmen 't in een quaden zin gebruikt.

ĀMĪCŬLŪM, ī. n. Cic. *Een soort van een mantel. Een * mantel.* Quintus Curtius gebruikt het om een Koninklijke mantel te beteekenen.

ĀMĪCŬLŬS, ī. Cic. Catull. Hor. *Een vriendje, een teedere vriend.*

ĀMĪCŬS, ī. m. Cic. *Een vriend.*

Amicus ex animo. Cic. *Een waaragtige, opregte, trouwhartige vriend, hartvriend, halsvriend.*

Habes amicos, quia amicus ipse es. Plin. J. *Gy hebt vrienden, om dat gy zelfs een trouw vriend zijt.*

Solus est homo amico amicus. Ter. *Hy is d'eenigste trouwe vriend zijner vrienden. Hy is de eenigste zeer trouwhartige vriend.*

* Amicus magnus. Cic. Amicus majorum. Hor. *Een vermogend vriend; Die groote vrienden heeft, Een vriend der Grooten.*

ĀMĪCŬS, ă, ūm. dat. Cic. *Vriendelijk, gunstig, genegen lief.* Men zegt *amicior* en *amicissimus.*

Amicæ civitates. Cæs. *Met elkander verbonden of verknogte steden.*

* * Amicus. Virg. Ovid. *Nut, voordeelig, verquikkend.* Sprekende van den Regen.

Amicus. Hor. Virg. *Bequaam, lieffelijk, aangenaam, voordeelig, schoon.* Sprekende van 't weer, de wind enz.

* Amici pavones & columbæ. Plin. H. Amicæ pavonibus columbæ. Stat. *De pauwen en duiven zijn den anderen gunstig, genegen.*

* Amicior omnium libertati quam suæ dominationi. Corn. Nep. *Die groster agtinge heeft voor de vryheid van 't ganssche Land, als voor zijn eigen Heerschzugt.*

** Nec Diis amicum est nec mihi te prius obire. Hor. *Het is den Goden nog my aangenaam, dat gy eerst sterft.*

ĀMĪSĬĀ, æ. m. Tac. *De Ems.* Een rivier in Duitsland.

ĀMĪSSŬS, ūs. m. Corn. Nep. *Verlies van iets.*

Amissum Siciliæ culpæ Ducis tribuebant. Corn. Nep. *Zy schreven het verlies van Sicilie het verzuim vanden Veldheer toe.*

ĀMĪSSĬO, ōnis. f. Cic. *Verlies, schade.*

* Amissio sensuum. Cic. *Beroovinge van zinnen.*

* Amissio pueri. Val. Max. *Het verlies of de dood van een kind,*

ĀMĪSSŬS, ă, ūm. Cic. *Verloren, quijtgeraakt, dat men verlooren laat gaan.*

Amissa præda de manibus. Cic. *Verkrege buit, welke men weder verliest. gemaakte en weder ontweldigde buit of roof.*

* Amissâ conjuge mœstus. Ovid. *Bedroefd over de dood zijner huisvrouwe.*

ĀMĪTĂ. æ. f. Cic. *Moeye van 's vaders zijde. Vaders zuster.*

ĀMĪTĪNI, ōrum. plur. m. Non. *Volle neven, kinderen van Vaders zuster en broeder.*

ĀMĪTTO, ĭs, āmīsī, āmīssūm, āmīttĕrĕ. acc. Plaut. Ter. *Wegzenden, afvaardigen, laten gaan, verliezen, laten varen.*

Unam hanc noxam amitte. Torent. *Vergeef my deze eene misdaad.*

* * Amittere Cic. *Verliezen, verloren laten gaan.*

Amittere aliquid *of* aliquem de manibus. Cic. manibus. Liv. *Iemand of iets uit de handen laten ontglippen, ontsnappen. Uit ons geweld laten ontkomen, ontrooven.*

* Rem de manibus amittere. Cic. *Zig van iets ontlasten.*

* Amittere animam *of* vitam. Plaut. *Het leven verliesen,* dat is, *sterven.* Vitam per dedecus. Cic. *Schandelijk sterven.* Aspectum. Cic. Oculos. Cæs. *Het gezigt verliezen, blind worden.* Causam *of* litem. Cic. *Een geding verliezen.* Civitatem. Cic. *Het burgerregt verliezen.* Occasionem. Cic. *Een gelegentheid verzuimen of verloren laten gaan.* Oppidum. Cic. *Een stad verliezen.*

Vitam amisit, non perdidit. Auct. Ad Hor. *Hy heeft het leven verlaten, maar niet verlooren.*

* E conspectu meo illum amisi. Ter. *Ik heb hem uit het gezigt verloren.*

* Sensum omnem humanitatis ex animis amittere. Cic. *Alle gevoelens van een goeden inborst en beleefdheid verliezen.*

ĀMMĪUM, ĭī. n. Plin. H. *Een soort van graan,* kunijzaat zeer gelijk.

ĀMMOCHRYSŬS, ī. m. Plin. H. Ἀμμόχρυσος. *Een soort van kostelijke steen, van verwe gelijk als zand met goud gemengd.*

ĀMMONĬĀCŪM, ī. n. Pliu. H. Ἀμμωνιακόν. *Gom Ammoniak.*

ĀMMONĬĀCŬS, ă, ūm. Ovid. Cels. Ἀμμωνιακός. *Van gom Ammoniak, daar gom Ammoniak gevonden word.*

Sal ammoniacus. Ovid. Plin. H. *Zout van Ammoniak, of Armoniak. Pis-zout.*

ĀMMŌNĬTRŪM, ī. n. Plin. H. Ἀμμωνίτρον. *Een soort van stof, waar van glas word gemaakt,* een vierde zand, en drie vierde zwavel.

ĀMNĪCŌLĂ, æ. m. & f. Ovid. *Stroombewoner, die by, of ** inde rivieren woont, 't geen by, of in rivieren word gevonden.*

ĀMNĪ-

Digitized by Google

ĀMNĪCŪS, ă, ūm. Plin. H. *Van een rivier, of ſtroom.*
Inſula amnica. Plin. H. *Een Eiland in een rivier, of dat een ſtroom maakt.*
ĀMNĪGĒNŪS, ă, ūm. adj. *Uit een rivier geſproten.*
ĀMNĪS, is. m. Cic. Virg. *Een rivier, ſtroom, of vloed.*
*** Fluminis amnis. Tac. *Het water van een ſtroom of vloed.*
Oceani amnes. Virg. *Het water, de baren, of golven van de zee.*
ĀMO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Cic. *Beminnen, liefhebben veel van iemand houden.* Cicero zegt, dat *amo*, veel meer beteekent als *diligo.*
Amat qui ſe ſic amari putat, ut tædium non pertimeſcat. Plin. J. *Die gene bemint, de welke oordeelt dat hy zoodanig word bemint, dat hy geen moeylijkheid behoeft te vreezen.*
Amare nihil aliud eſt, niſi eum ipſum diligere quem amas, nullâ indigentiâ, nullâ utilitate quæſitâ. Cic. *Beminnen is niets anders, dan hem lief te hebben dien gy bemind, zonder hem van nooden te hebben, of zonder gezogt voordeel.*
Mutuis animis ſe amant. Catul. *Zy beminnen den anderen met onderlinge genegentheid. Zy hebben elkanderen even lief.*
Amare aliquem ex animo. Cic. *Iemand van harte of teederlijk beminnen.*
Amare aliquem, *of* aliquam in matrimonium. Quintil. *Een perſoon beminnen met oogmerk om die te trouwen.*
Plurimùm te amo merito tuo. Ter. *Ik beminne u zeer veel wegens uwe verdienſten. Uwe verdienſten doen my u groot lijks liefhebben*
Amare ab aliquo. Plaut. *Iemands huisgenoot, of in iemands huis beminnen.*
* Amare Ter. *Beminnen, minnen, verliefd zijn.*
* In aliquo ſe valdè amare. Cic. *Zig in iets hoog agten. Verblijd zijn in iets gezegt of gedaan te hebben.*
In negotio Attilii multùm te amavi. Cic. *Ik ben u zeer verpligt geweeſt wegens uwe goede dienſten in de zaak van Attilius.*
Te multùm amamus quod &c. ſeq. ſubj. Cic. *Wy beminnen u, wy zijn zeer verpligt aan u, om dat enz.*
* Ama me. Cic. *Betrouw my, geloof my, voorzeker.*
* Amare ſe. Cic. *Zig zelven hoog agten, zijn eigen gedagten of verſtand hoog waardeeren.*
Amare ſe ſine rivali. Cic. *Zig alleen hoogagten.*
ĀMŌENĒ. adv. Plaut. *Aangenaam, gewrig, lieffelijk, zoet* ſprekende van de geur van een reukwerk.
ĀMŌENĪSSĪMĒ habitare. Plin. J. *In een zeer aangename, vermakelijke of luſtige plaatſe wonen.*
ĀMŌENĪTĀS, ātĭs. f. Cic. *Luſtigheid, lieffelijkheid, ſchoonheid, vermakelijkheid.* Van weder, plaats, bron, enz.
* * Amœnitates ſtudiorum. Plin. J. *Vermakelijkheden, lieffelijkheden der geleerdheids oefeningen.*
Itinere decedere non intempeſtivis amœnitatibus admonebamur. Plin. J. *Wy wierden door welvoegende vermakelijkheden gepert om een weinig van ons voorwerp af te wyken.* In de eigentlijke zin is het. *Wy wierden door de luſtige en aangename voorwerpen voor het gezigt genoopt om uit onze weg te treden.*
ĀMŒNĪTĔR. adv. A. Gell. *Luſtiglijk, vermakelijk, lieffelijk.*
ĀMŒNŪS, ă, ūm. Cic. *Luſtig, lieffelijk, ſchoon, vermakelijk.* ſprekende van een plaats, huis enz. Men zegt *amœniſſimus,*
Amœniſſima voluptas. Cic. *Een zeer lieffelijk, vermakelijk, verrukkend vermaak, of welluſt.*
ĀMŌLĬŌR, ītus, ītŭs ſum īri. Aliquid ex aliquo loco, Plin. H. *Iets met moeyte bewegen, wegdoen, verdrijven. afweren.*
* * Amoliri periculum. Plin. H. *Gevaar afwenden, afkeeren, afweren.*
* Hinc vos amolimini Ter. *Vertrekt gy lieden van hier.*
* Amoliri ſingula. Quintil. *Alles van ſtuk tot ſtuk wederleggen, beantwoorden,* ſprekende van een reden, of pligt, geſchil.
ĀMŌLĬTĬO, ōnis. f. A. Gell. *Verdryvinge, afweringe, afkeeringe.*
Ubi infantis ex oculis matris amolitio facta eſt. A. Gell. *Alsmen 't kind uit des moeders gezigt genomen zal hebben.*
ĀMŌMĬS, ĭdis. f. Plin. H. *Een ſoort van welriekende plant die, welke* Amomum *genoemd word, gelijkende, maar zoo hard nog goed van reuk niet.*
ĀMŌMŪM, ī. n. Plin. H. *Een ſoort van welriekend boomtje, waar van reukwerken gemaakt wierden,* de meeſt geagtſte komen uit Armenien.
Amomum. Virg. *De vrugt van het boomtje* Amonum *geheeten.*
ĀMŌR, ōris. m. Cic. *Lieſde, genegentheid, gunſt.*
Amor cultu optimus. Plaut. *Lieſde, genegentheid, die zeer wel verdient gekoeſtert, en onderhouden te worden.* Dat is, *een gelijkmatige en onderlinge vriendſchap tuſſen twee vrienden.*
Amor, ut alia, ſubjectis non imperatur: nullus eſt affectus tam erectus, & liber, & dominationis impatiens, nec qui magis vices exigat. *De lieſde word niet opgedrongen, gelijk andere dingen, aan d'onderdanen; daar is geen hartsegt, die verhevener, vryer is, die grooter afkeer van heerſching heeft, nog die de onderlinge beurtpligten meer vereiſcht.*
* * Amor. Cic. *Ongeoorloofde min, begeerlijkheid, Onkuiſche drift.*
* Amor. Cic. *Lieſdadigheid, genegentheid, vriendſchap, trek, zugt, lieſde.* Voor vrienden, het vaderland enz.
* Amor ſui. Hor. *Eigen lieſde.*
* Amor flagitii. Cic. *Neiginge tot ſchelmſtukken.* Gloriæ. Cic. *Begeerte, trek, zugt tot eere of roem.*
Amor auri. Virg. *Goud- of geldzugt.* Amor habendi. Hor. *Begeerte om goederen te hebben.* Pugnandi. *Genegentheid om te vegten, ſtryden.*
Amor. Virg. *De Lieſde, of God der lieſde,* Cupido.
ĀMŌRĒS, um. m. plur Virg. *Minneryen, lieſkoozingen,* zoo in een goeden, als quaden zin.
Salutem dices Atticæ, amoribus atque deliciis meis. Cic. *Groet Attica, die mijn waarſte en lieſſte pand is, die ik teederlijk beminne en hoog agte.*
ĀMŌTĬO, ōnis. f. Cic. *Wegdoeninge, wegneminge.*
Amotio doloris. Cic. *Verdryvinge, verzaftinge van pyn of ſmart.*
ĀMŌTŬS, ă, ūm. Part. *Weggedaan, weggenomen.*
AMŎVĔŌ, ēs, āmōvī, ōtūm, ērĕ. Aliquid de *of* ex aliquo loco. Plaut. Ter. *Wegdoen, wegneemen, wegrukken, iets van een plaats dragen.*
* * Amovere aliquem à foribus. Plant. *Iemand van, of voor de deur van daan jagen, dryven.*
Amove hunc ex iſtis locis. Ter. Cic. *Verjaag, of verdryf hem uit die plaatſen, doe hem uit die geweſten vertrekken.*
* Amovere aliquem ex officio aliquo. Cic. *Iemand uit een ampt of bedieninge zetten, iemand een ampt ontnemen.*
* Amovere à ſe culpam. Liv. *Zig wegens een miſdaad regtvaardigen, zig zuiveren.* Suſpicionem ab aliquo. Plaut. *Het vermoeden op iemand wegnemen. Hem niet langer verdagt houden.*
* Virgas lex amovet à civium Romanorum corpore. Cic. *De wet bevryd de lichaamen der Roomſche burgers van roedeſlagen.*
* Amorem iſtum ab animo amoveas tuo. Ter. *Ban die lieſde uit u gemoed. Laat die minneryen varen.*
ĀMPĔLĪTĪS, ĭdis. f. Plin. H. Ἀμπελῖτις. *Een ſoort van zwarte aarde,* jodenlijm gelijk.
ĀMPELOLEUCE, ēs. f. Plin. H. *Stik wortel, zwermkruid, witte wyngaard, quartilbeyen.*

Digitized by Google

AMPĔLŎPRĀSSUM. ī. n. g. *Wilde look.*

AMPHĪBĬUM, ĭī. n. Varr. Ἀμφίβιον. *Dat beide in 't water en op 't land leeft*, gelijk de krodil, enz. *water-, en landgedierte.*

AMPHĪBŎLĬĀ, æ. f. Quintil. Ἀμφιβολία. &c.

AMPHĪBŎLŎGĬĀ. æ. f. Quintil. *Dubbelzinnige reden.*

AMPHĪBRĂCHYS, ŏŏs *of* ĭs. *of* Amphibrachus, ī. m. Daar onder verſtaande, Pes. *Een* pes [*of voet*] *in de Proſodia van drie lettergrepen, eene lange tuſſen twee korten, als* āmātă.

AMPHĪMACRŬS, ī. m. Daar onder verſtaande Pes. *Een*

* Pes [*of voet*] *in de Proſodia van drye lettergrepen, eene korte tuſſen twee langen als* Amphōră. Deze ſchrijver zegt, dat men die gemeenlijk *Creticus* noemt.

AMPHĪMĂLLŎN, ī. n. Plin. H. *Bonte kleed, van buiten en binnen ruw. Elders leeſt men* Amphimallus.

AMPHĪPRŌSTYLŎS, ī. f. Daar onder verſtaande of uitdrukkend- Ædes. *Een Tempel, welke voor en agter pylaren of zuilen heeft.*

AMPHISBÆNĂ, æ. f. Plin. H. *of.*

AMPHISĪBÆNĂ, æ f. Lucan. *Een ſlang, die voor- en agter uit kan kruypen*, volgens den oorſpronk van des zelfs naam. Dit heeft Plinius, Lucanus, en andere doen gelooven dat hy agter, en voor een hoofd had.

AMPHĪTĂNE, ēs. f. Plin. H. *Een ſoort van koſtelijke ſteen, ook* chryſocolla *genoemd.* De zelve treft het goud en 't yzer na zig.

AMPHĪTĂPĂ, æ. f. Varr. Ulp. *Een bont kleed van buiten en binnen ruw.*

AMPHĪTHĂLĂMŬS, ī. m. Vitruv. V. Anthithalamus.

AMPHĪTHĔĀTRĀLĬS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Plin. H. *Dat tot een rond ſchouwburg behoort.*

Amphitheatrales ludi. Mart. *Spelen, die in de ronde ſchouwburgen vertoont wierden.*

AMPHĪTHĔĀTRĬCŬS. ă, ŭm. Plin. H. V. Ampitheatralis.

AMPHĪTHĔĀTRŬM, ī. n. Matt. *Een ronde hoog opgeſtrokte ſchouwburg*, waar in de Romeinen zaten om de ſpelen, en gevegten van menſchen en beeſten te zien; de zelve ging allenga wat hooger, en was eenigſins van een eironde ommekring, daar in yder volgens zijn rang zat.

AMPHŎRĂ, æ. f. Cic. Hor. *Een zeker aarde kruik met*

* *twee oren* welke d'ouden gebruikten om hun wijn, honig, en andere, zoo droge, als natte waren te meten. Budæus zegt, dat agt volle Roomſche *Amphora* een Franſch oxhoofd uitmaken, en de Grieckſche drie.

* Amphora. Mart. *Een groote ſles, een wijnvat, een wijnkruik.*

Nec Bacchus in Amphorâ langueſcit mihi Hor. *De wijn bederſt niet in mijn vat. Ik laat mijn wijn op 't vat niet bederven.*

AMPHŎRĀRĬŬS, ĭī. m. g. *Die wijnkruiken om loon draagt.*

AMPHŎRĀLIS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Plin. H. *Dat tot een wijnvat, of kruik behoort.*

AMPLĒ. adv. Cic. *Breedelijk, grootelijks, grootdadiglijk, prachtig, rijkelijk.*

Amplè & magnificè domum exornare. Cic. *Een huis rijkelijk vercieren, of met huisraad voorzien.*

AMPLĔCTŎR, ĕrĭs, āmplexŭs sŭm, amplecti. acc. Plaut. Cic. *Omhelzen, in de armen omvangen, ſluiten, drukken, omarmen, omvatten.*

Amplecti aras. Ovid. Limina portæ. Virg. *De autaren, de poorten eener ſtad omvatten.*

Amplecti genua alicujus. Plaut. *Iemands knyen omhelzen, zig voor iemands knyen nederwerpen.*

* * Amplecti victoriam. Liv. *De overwinninge zig toeſchrijven; Gelooven, dat men heeft overwonnen: handelen als of men had overwonnen.*

* Amplecti virtutes alicujus. Cic. *Iemands deugden beminnen, eeren, navolgen.*

* Amplecti jus civile *of* artem aliquam. Cic. *Het burgerregt, of eenige kunſt, of ambagt aanvaarden.*

* Aliquid amplecti verbis pluribus *of* paucioribus. Cic. *Iets in weinig of vele woorden begrijpen, verhandelen.* Vetſibus. virg. *Iets in digt verhandelen.*

* Mœnia muro amplexus eſt. Flor. *Hy heeft de wallen met muurwerk omringt.*

* Amplecti *alleen, of* animo amplecti multa. Cic. *Vele zaken verſtaan, begrijpen, weten.*

* Amplecti *alleen, of* amore aliquem amplecti. Cic. Sall. *Iemand beminnen, lieſhebben, groote vriendſchap bewijzen.* Se amplecti. Hor. *Zig zelfs beminnen, veel werk van hem zelven maken, vol van eigen liefde zijn.*

Libenter amplector talem in te animum. Cic. *Zoodanig een geeſt of inborſt beſpeure ik gaarne, beminne ik in u, ik ben wel in mijn ſchik over die geſteltenis van uw gemoed.*

* Amplecti aliquem *of* dignitatem alicujus. Cic. *Iemand of deszelfs waardigheid begunſtigen, voorſtaan, beſchermen, verdedigen. Iemands zijde kiezen.*

* Aliquid virtutis nomine amplecti. Cic. *Iets uit hoofde van de deugd ontfangen, aannemen, omhelzen.*

AMPLEXŎR, ārĭs, ātŭs sŭm, ārī. Cic. *Dikwils omhelzen.* Dit woord heeft dezelve eigentlijke en oneigentlijke beteekeningen, als *Amplector.*

AMPLEXŬS, ūs. m. Cic. *Omhelzinge, omarminge, omvattinge.*

* Amplexus. Cic. *Omvattinge, omwindinge.*

Serpentis amplexu circumplicatus. Cic. *Door de omwindinge of omkring van een ſlange omringd.*

AMPLĬĀTĬO, ōnĭs. f. Aſcon. Pæd. *Uitſtel, verſchuivinge van een vonniſſe tot een nader regtdag*, ook *vergrootinge.*

AMPLĬĀTŬS, ă, ŭm. Val. Max. *Tot een nader regtdag verſchoven, uitgeſteld.*

AMPLĬFĬCĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Vermeerderinge, vergrootinge, uitbreidinge, verwijdinge.*

Amplificatio pecuniæ. Cic. *Vermeerderinge van geld.* Gloriæ, honoris. Cic. *Vermeerdering, aangroey van eere, roem.* Rei familiaris. Cic. *Vermeerderinge van goederen of inkomſten.*

Amplificatio. Cic, *Uitbreidinge van woorden.* Een redenkonſtige term.

AMPLĬFĬCĀTŎR, ōrĭs. m. Cic. *vermeerderaar, vergroter, verbreider.*

Amplificator dignitatis meæ. Cic. *Een vermeerderaar, vergrooter van mijn waardigheid, en agtbaarheid.*

AMPLĬFĬCĔ. adv. Catull. *Pragtiglijk, rykelijk, heerlijk.*

AMPLĬFĬCŌ, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Cic. *Vergrooten, uitbreiden, uitleggen.* ſprekende van een huis of ſtad.

* † Amplificare aliquid. Cic. *Iets uitbreiden, in't breede voordragen.* ſprekende van een reden: men kan 'er met Cicero byvoegen *verbis*, of *dicendo.*

* Alicujus gloriam *of* aliquem amplificare. Cic. *Iemand of des zelfs roem verheffen, iemand loven.* Cicero voegt 'er ſomtijds *Laudibus* by.

* Alicujus auctoritatem apud alios amplificare. Cæſ. *Iemands gezag of aanzien by anderen verheffen, grootmaken.*

* Amplificare rem familiarem. Cic. *Zijn huisgezin verrijken, zijn vaderlijke goederen vermeerderen, vergrooten.*

* Rempublicam amplificare. Cic. *Het aanzien, of vermogen van 't Gemeenebeſt vermeerderen, vergrooten.*

* Amplificatur ſonus. Cic. *Het geluid word grooter, klinkt verder.* Pretium. Cic. *De prijs word grooter, ſtygert, of ryſt.*

AMPLĬO, ās. āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Hor. *Vergrooten, vermeerderen.* Sprekende van goederen, inkomſten.

* * Ampliare vires. Plin. H. *Zijn kragten vermeerderen, Zig verſterken, ſterkmaken.*

* Ampliare plagam ſcalpello. Celſ. *Een wonde met een ylijm vergrooten, openſnyden.*

Am-

Digitized by Google

* Ampliat ætatis ſpatium ſibi vir bonus. Mart. *Een vroom man verlengt zijn levenstijd.*
* Senatus majeſtatem numero ampliavit Flor. *Hy hreft de grootagtbaarheid van den raad vergroot door 't vermeerderen van hun getal.*
* Ampliare *alleen of* ampliare reum, hominem. Cic. Cauſam. Val. Max. *Het vonnis over een miſdadige of over een zake uitſtellen, verſchuiven, om nader onderzoek te doen.*

Ampliari. Liv. *Uitgeſteld worden tot een anderen regtdag, op dat de zake nader onderzogt mag worden.* woorden in regten.

ĀMPLĬTĔR. adv. Plaut. *Rijkelijk, overvloediglijk, ruim.*
* * Amplitèr apponere in cœnâ. Plaut. *Rijkelijk, overvloediglijk ten avondmaal opdiſſen.*

Amplitèr eſt exceptus. Plaut. *Hy is treffelijk, pragtiglijk onthaalt geweeſt.*
* Amplitèr mentiri. Plaut. *Liegen of 't gedrukt was, grovelijk liegen.* Cicero zegt *admodum.*
* Amplitèr occupatus. Plaut. *Iemand, die zeer bezig is, of veel te doen heeft.*

ĀMPLISSĪMĒ. adv. Cic. *Zeer rijkelijk, zeer overvloediglijk.*
, Ampliſſimè gerere honores. Cic. *Eerampten met groote agtbaarheid, en roem bekleeden.*
* Ampliſſimè decernere de alicujus dignitate. Cic. *Zeer gunſtiglijk en eerlijk van iemands waardigheid oordeelen.*

ĀMPLĬTŪDO, ĭnis. f. Plin. H. *Grootheid, Agtbaarheid, aanzienlijkheid: kloekheid van perſoon.*
* * Amplitudo urbis Plin. H. *Grootheid, of uitgeſtrektheid van een ſtad.* Maris. Plin. H. *Breedte, grootheid, of uitgeſtrektheid van de zee.*
* Amplitudo opum. Plin. H. *Grootheid, aanzienlijkheid van rijkdom, of ſchatten.*
* Amplitudo. Cic. *Grootheid, gezag, grootmagtigheid, waardigheid, vermogen, rijkdom.*

Amplitudinem ſuam retinere. Cic. *Zijn aanzien, waardigheid, gezag behouden, voorſtaan.*
* Amplitudo animi. Cic. *Grootmoedigheid, edelmoedigheid, kloekmoedigheid.* Nominis. Cic. *Doorlugtigheid, grootheid, vermaardheid van naam.*

ĀMPLĬŪS. adv. Cic. *Breeder, grooter, meerder, of meer.*
* Ampliùs. Sall. *Langer tijd.*
* An quid etiam eſt ampliùs? R. Vero ampliùs. Plaut. *Hebt gy my nog iets meer te zeggen Antw. ? Zekerlijk, nog meer.*
* Hoc ampliùs. *Boven dit, verder, nog meer.*

Nihil ampliùs. Cic. *Niets meer.*
Nihil ampliùs, quam &c. Cic. *Niets anders, of meer, als enz.*
Ampliùs ſunt ſex menſes. Cic. *Het is meer als zes maanden geleden.* Hier word *quam* onder verſtaan.
Ampliùs horas quatuor pugnaverunt. Cæſ. *Zy hebben meer als vier uren gevogten, geſtreden, geſlagen.* Hier word *quam* onder verſtaan.
Ampliùs liberorum. Plaut. *Meer kinderen.*
Pugnatum eſt ampliùs duabus horis. Liv. *Men heeft 'er meer als twee uren geſtreden, geſlagen, gevogten.*
Ampliùs opinione morabatur. Sall. *Hy vertoefde, hy bleef langer uit als hy gemeent hadde.*
* Ampliùs pronuntiare reum. Cic. *Het vonnis over een miſdadige uitſtellen, verſchuiven.*

ĀMPLO, ās, āre, acc. Pacuv. Apud. Non. *Vergrooten, vermeerderen, bezwaren,*
Humile dictis amplare. Ibid. *Iets gerings door zijn reden of zeggen verheffen.*

ĀMPLŬS, ă, ūm. Cic. *Groot, wijd, breed, uitgeſtrekt, ruim.* ſprekende van een ſtad, geweſt, gebouw of plaats.
* * Amplus. *Groot, aanzienlijk, agtbaar, verheven, hoog,* ſprekende van een perſoon, beeld, een boom enz.
* Amplus. Cic. *Grootmoedig, edelmoedig, milddadig.*

Homines ampli. Cic. *Aanzienlijke, eerwaardige, verhevene, doorlugtige, treffelijke mannen.*
* Familia ampliſſima. Cic. *Een zeer aanzienlijk, doorlugtig huis, of geſlagt.*
* Ampliſſimo loco natus. Cic. *Een perſoon uit zeer grooten huize geſproten.*
* Res geſtæ ampliſſimæ. Cic. *Zeer doorlugtige daden.*
* Cujus amicitia non ſolum mihi ampla. Cic. *Wiens Vriendſchap my niet alleen aanzienlijk maakte.*
* Suos per ſe ampliores eſſe volbeat. Cic. *Hy wilde zijn vrienden door zijn toedoen verheffen. Hy wilde dat zijn vrienden door hem zelf aanzienelijker zouden zijn.*

Amplior fit morbus, ira. Ter. *De ziekte, de gramſchap neemt toe, word grooter.*
, Divitiæ tribus amplæ Regibus. Hor. *Rykdommen, groot genoeg voor drie Koningen.*

ĀMPLIVĂGŬS, ă. ūm. *Wijduitgeſtrekt, zeer breed of ruim.*

ĀMPULLĂ, æ. f. Cic. Plin. H. *Een dikbuikige ſles,* om wijn, edik of oly in te doen.
* Ampulla. Mart. *Een fioel, of ſles tot reukwerken,* van eenige koſtelijke ſteen gemaakt.
* Ampulla potoria. Mart. *Een glas, of ſles om te drinken.*
, Ampullæ. Hor. *Hoogmoedige, ſtoffende, opgeblaze woorden, gaſkonnades, rodomontades.*

ĀMPŬLLĂCĔŬS, ă, ūm. Plin. H. *Aan een ſles, of fioel behoorende, buikagtig.* men zegt ook *Ampullarius. a. um.*
* Ampullacea pyra. Plin. H. *Peren, een ſles gelijkende.*

ĀMPŬLLĀRĬŬS, ĭi. m. Plaut. *Een fleſſe- of fioolmaker, een glasblazer.*

ĀMPŬLLESCO. ĭs, ĕrĕ. gel. *Hoogmoedig, opgeblazen worden.*

ĀMPŬLLŎR, ārĭs, ārī. *Hoogmoedig, opgeblaſen zijn.* Tragicâ ampullari in arte. *Treurſpelen in een hoogmoedige opgeblaze ſtijl ſchrijven.*

ĀMPŬTĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Afhouwinge, afſnydinge, afkappinge, ſnoeyinge.* van een boom, wijnſtok enz.

ĀMPŬTĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Afgehouwen, afgeſneden, afgekapt, afgeſlagen.* Sprekende van een tak, of ledemaat.
* * Amputata loqui. Cic. *Iets ten halven verhalen, afgebroke reden voeren.*
* Amputata & abſciſſa oratio. Plin. J. *Een afgebroke en niet te zamenhangende reden.*

ĀMPŬTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Cic. Hor. *Afhouwen, afſnyden, afkappen, rondom afhouwen enz.* Amputare caput. *Het hoofd afſlaen.*
* * Amputare ramos miſeriarum. Cic. *De takken van ellende wegnemen afſnyden,* dat is, *de rampen doen minderen.*

ĀMSĀNTŬS, ĭ. m. Cic. Virg *Een ſtaande water of fontein in 't rijk van Napels, tans* Muſiti *genoemd.* De oude geloofden, dat de zwarte doodelijke wateren, de welke in 't midden ter lengte van een menſch ſprongen, uit de hel quamen.

ĀMŬLĂ, æ. f. *Een vaatje daar de ouden water in deden, door welk zy geloofden zig te konnen beſchermen tegen verſcheide gevaren.* Men kan het nu een wywatervat noemen.

ĀMŬLETŪM, i. n. Plin. H. *Middel, of tegengif tegen vergift, (zoo genaamde) toovery, en andere ongevallen.* Plinius zegt, dat het ſomtijds om der kinderen hals gehangen wierd.

ĀMŬRCĂ, æ. f. Virg, Colum *Hef, droeſem, of gezonke vuiligheid van oly.*

ĀMŬRCĀRĬŬS, ă ūm. Dolium amurcarium. Cato. *Een oly-droeſem-vat, een olyvat.*

ĂMŬSĬŪM. i. n. g. Vitruv. *Een zee-kompas.*

ĀMŬSSIS, ĭs. f. Cic. *Regtſnoer der timmerlieden, of paſloot.*
* * Judicium ad amuſſim factum. A. Gell. *Een regtſchape, net, wel beſchaafd verſtand, of oordeel.*

ĀMŬSSĬTĀTŬS, ă, ūm. Amuſſitata indoles. Plaut. *Een regtſchape, volmaakte imborſt,* Vitruvius zegt Amuſſitates,

Digitized by Google

Opus amuſſitatum. Plaut. *Een volmaakt, net, of keurlijk werk.*

ĀMUSSĬUM, ĭi. n. Marmoreum amuſſium. Vitruv. *Een zeer glad-geſlepe marmere tafel.*

ĀMŪSŬS, ĭ. m. Vitruv. Ἄμουσος. *Die de zangkonſt niet verſtaat; een ongeleerd menſch.*

ĀMYGDĂLĂ, æ. f. Plin, H. *Een Amandelboom.*

Amygdala, æ. f. Plin. H. *Een amandel.*

ĀMYGDĂLĂCĔŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Van een amandelboom, of tot een amandelboom hoorende.*

Amygdalaceus ramus. Pallad. *Tak van een Amandelboom.*

ĀMYGDĂLĪNŬS, ă, ŭm. Pliu. H. *Van amandelen gemaakt,* te weten oly, melk.

ĀMYGDĂLĪTES. æ. m. Plin. H. *Een ſoort van een kruid wolfsmelk.*

ĀMYGDĂLŬM. ĭ. n. Colum. *Een amandelboom.*

Amygdalum. Colum. *Een amandel.*

ĀMYLŬM, ĭ, n. Cato. *Ameldank, ſtijfſel.*

ĀMYSTĬS, ĭdis. f. Hor. Ἄμυστις. *Eene keels ſuipen,* een verfoeyelijke maniere van zuipen door de Thraciers uitgevonden. *Zy goten groote dronken wijn in hun keel, zonder te zwelgen, of adem te halen.*

Vincere aliquem amyſtide. Hor. *Iemand overwinnen in dergelijk beeſtagtig zuipen.*

AN

ĂN. ſeq. indic. Cic. *Is een* adverbium interrogantis, *na en dan* dubitantis &c. [*een vraag-of twijfel woordje*]

An poteſt ulla eſſe excuſatio? Cic. *Kan 'er wel eenige verſchooninge zijn? kan men dit wel verſchoonen?*

An vero illi poſſent? &c Cic. *Zouden zy wel konnen?*

An decertare mecum voluit? Cic. *Heeft hy met my willen twiſtredenen? heeft hy met my willen ſtriiden?*

Paucis antequam mortuus eſt diebus, an menſibus? Cic. *Is het weinige dagen of maanden voor zijn dood geweeſt?*

Refert etiam (ſcire) qui audiant, Senatus, an populus, an judices. Cic. *Daar is ook aangelegen, dat men weet, wie d'er aanbehooren, den Raad, het volk, of de regters.*

An ille tempus aut in poëtis volutandis, aut in muſicis conteret? Cic. *Zoude hy zijn tijd in het doorlezen van dichters, of in de zang-konſt verſlyten?*

Obſecro, an is eſt? Ter. *Ik bidde u, ey lieve is hy het?*

An quid eſt etiam amplius? Ter. *Is 'er nog iets meer? hebt gy niets meer te zeggen?*

Multum intereſt, utrum laus imminuatur, an ſalus deſeratur. Cic. *Het ſcheelt veel, of iemands luf verkort, vermindert word, dan of zijn welvaren verlooren gaat,*

An non hoc dixi eſſe futurum? Ter. *Hebbe ik u niet gezegt, dat zulks gebeuren zoude?*

Tentabam ſpirarent, an non, auræ. Plaut. *Ik ging beproeven, of de wind waayde of niet.*

Haud ſcio, an illam non amat. Ter *Ik wete niet, of hy haar niet en bemint.*

Iſtud quidem magnum, atque haud ſcio, an maximum. Cic. *Dat is zekerlijk een groote zaak, en ik wete niet, of het niet de grootſte des werelds is.*

ĂNĂBĂSIS, is. f. Plin. H. *Een kruid Paardeſtaart genoemd.*

ĂNĂBĂTHRŬM, ĭ. n. Juven. *Een ladder of trap waar mede men na de verhevenſte plaats van de ſchouwburg klom.* Ook *een hoog geſtoelte.* Juv. ſat. 7. verſ. 46.

ĂNĂCAMPSĔRŌS, ōtis. f. Plin. H. *Een tooverkruid, dat (zoo men zegt) alleenlijk maar aangeraakt zijnde de voorige liefde in een perſoon vernieuwt, hoedonig de zelve te vooren ook geſteld mogt zijn, ten aanzien van zijn, of haar geweezen lief.*

ĂNĂCĔPHĂLĔŌSĬS, is. f. g. *Een ſluitreden, oſte korte herhalinge van al het geene te voren gezegd is.*

ĂNĂCHĪTĒS, is. m. Plin. H. *Een ſteen van groote waarde,* om datze gezegt word, venijn, vrees, en gekke inbeeldingen te verdrijven.

ĂNĂCHORĒTĂ, æ. m. g. *Een kluizenaar,*

ĂNĂCLĪNTĔRĬŬN. ĭi. n. g. *Een ruſtbedde, of matras.*

ĂNĂDĒMĂ, ătis. n. Lucret. Ἀνάδημα. *Vrouwen hoofdcieraad.* als bloem-kranſſen, kroone enz.

ĂMĂDĒSMŌS, ă, m. g. *Een windel of band, om de wonden te verbinden.*

ĂNĂGĂLLIS, ĭdis. f. Plin. H. Ἀναγαλλίς. *Guchelheil.* 't is tweederhande 't eene rood, 't ander blaauw van verw.

ĂNĂGLYPTĂ, ōrŭm. plur. n. Plin. H. Martial. Ἀνάγλυπτα. *Gedreve gond, of zilverwerk.* Sommige zeggen. Anaglypha. ANAGLYPTES *een beeldhouwer, een graveerder.*

ĂNĂGNOSTĒRĬŬM. ĭi. n. g. *Een gehoorzaal, of leeſzael*

ĂNĂGNŌSTĒS. æ. m. Cic. *Een voorlezer, een lezer.*

ĂNĂGYRŌS, ĭ. f. *of* Ănĕgyris, is. f. Plin. H. Ἀναγυρος. *ſtinkende boom.*

ĂNĂLĔCTĂ, ōrŭm. n. plur. Martial. *Koſt die op de borden overblijft, of onder de tafel valt, overgeſchote brokken.* dus moet Martialis 7 Epig. 19. uitgelegt worden. *klikjes.*

ĂNĂLECTĂ, æ. m. *of* analectes, æ, m. g. *Die de overbliſſels van de ſpijs by een vergadert.* Dus leggen eenigen Martialis uit in zijn 14 boek epig. 82. Dog andere lezen aldaar *analecta, orum, in plurali.*

Grammatici analectæ. Seneca noemt dus *de ſlaven, die de letterkonſt verſtonden, en dienden om hun heeren de woorden, welke zy vergeten hadden, in gedagten te brengen.*

ĂNĂLECTĬDĒS, ŭm. plur. f. Ovid. *In* ſingularis analectis. idis. fœm gen. *Een kuſſentje of vulſel, dat de vrouwen, die ongelijke ſchouderen hadden, gebruiken, om de zelve evenmatig te doen ſchijnen.*

ĂNĂLEMMĂ, ătis. n. Vitruv. *De wetenſchap of manier om, de zonneloop na te ſpeuren volgens de toeneminge der ſchaduwen na de winterſche zonneſtand.*

* * * Analemma. Vitruv. *Een gereedſchap om de toeneminge en verminderinge der ſchaduwen op te nemen.*

* Analemma. Vitruv. *Een ſoort van een graadboog, dienende om de uuren aantewijſen volgens het onderſcheid der ſchaduwen gedurende de nagtevening, of* æquinoctium.

ĂNĂLŎGĬĂ, æ. f. Varr. Quintil. *Evenmatigheid, gelijkmatigheid, overeenkomſte.* ſprekende van namen, zaken, of getal in de wiſkonſt.

ĂNĂLŎGĬCŬS, ă, ŭm. A. Gell. *Gelijkmatig, evenmatig, overeenkomende.*

ĂNĂLŎGŬS, ă, ŭm. Varr. *Wel geſchikt na iets, gelijkmatig, evenmatig.*

ĂNĂNCÆŬS, ă, ŭm. Anancæum poculum. Plaut. *Een luſtige beker, een ſtijve roemer, een berkemeyer, een hansbeker.* Dus wierden de bekers geheten, die de ouden op 't einde van een feeſt uitdronken.

ĂNĂNCĬTĬS, ĭdis. f. Plin H. *Een edel geſteente, waarmede de tooveraars (zoo men zegt) de geeſten deden verſchijnen.*

ĂNĂPÆSTĬCŬS, ŭ, ŭm. Verſus anapæſticus. Cic. *Een vaars uit* Anapæſtiſche pedes [*voetmaten*] *beſtaande.*

ĂNĂPÆSTŬM, ĭ. n. Cic. *Idem.*

ĂNĂPÆSTŬS, ĭ. m. Cic. *De* pes [*voetmaat*] *in de Proſodia, beſtaande uit twee eerſte korte lettergrepen, en de derde lang, als* rēdeūnt.

ĂNĂPHŎRĂ, æ. f. Aſc. Pæd. *Herhalinge van woorden, of een reden.* gelijk als. *Verres calumniatores apponebat, Verres adeſſe jubebat, Verres cognoſcebat, Verres judicabat. Cic*

Anaphora. Plin. H. *Dat gedeelte van den hemel, dat* 30 graden

Digitized by Google

graden van den opgang, en voortgang van alle de planeten, en geſtarntens in 't Ooſten afgelegen is.

ANAPHORICUS, a, um. Anaphoricum horologium. Vitruv. *Een ſoort von een water-of winter uu-wijzer*, Budæus, zegt dat dit zoo genaamt word, om de teckenen, die daar op vertoont wierden, welke onophoudelijk tot den toppunt na om hoog klimmen, en zig bewegen, 't eene teeken na het ander. men kan dit ook noemen *een zandloper*, waar allenkskens water uitlekt in plaats van zand; *een waterglas.*

ANARCHIA, æ. f. g. *Regering zonder opperhoofd.*

ANARCHUS. i. m. g. *Zonderbegin, of overheid.*

ANARTES, ium. Cæſ. *Een volk, wonende na by de Daciers, aan gere zijde van den Rhyn en den Donauw.*

ANAS, atis. f. Cic. *Een endvogel, of end.*

ANASARCA, *Waterzugt door 't ganſche lichaam.*

ANASTOMOSIS, os vel eos f. g. Græc. Cel. *Uitborſtinge des bloeds uit een geborſte ader;*

ANASTROPHE, es, f. g. *Een redenkonſtige ſpraakzwier, als 't eene woord voor 't ander tegen den aart geſtelt word.*

ANATARIA aquila. Plin. H. *Een arend, die op endvogels prooit.*

ANATARIUS, a, um. *Van een endvogel.*

ANATARIUS, ii. m. g. *Die de endvogels bewaart.*

ANATHEMA, atis. n. g. *Gifte of offerhande, welke men in de kerken ophangt.* ook *vervloekinge, of een vervloekt menſch.*

ANATICULA, æ. f. Cic. *Een endvogeltje, Een endje.*

ANATINUS, a, um. Plaut. *Dat van een endvogel is, of daar na gelijkt.*

Utinam uterer fortunâ anatinâ, ut poſtquam exiviſſem ex aquâ, arerem tamen. Plaut. *Och of ik het geluk van een endvogel hadde, dat, zoo dra als ik uit het water getreden was, ik ten eerſten droog wierd.*

ANATOCISMUS, i. m. Cic. *Beding van renten van verſchere renten, rente van rente, woeker van woeker.*

ANATONUS, a, um. Vitruv. l. 10. c. 15. *Omhoog ſtrekkende.*

Capitulum anatonum. Vitruv. *Een zeer hooge, of verheve hoofd van een pilaar.*

ANCEPS, cipitis. omn. gen. Plaut. Catull. Ovid. *Tweeſnydende. Aan wederzijden ſcherp.*

* * Anceps imago. Ovid. *Een beeld met twee hoofden*

Bellum. Liv. *Een dubbele oorlog, twee oorlogen te gelijk.* Hoſtis. Liv. *Een gevaarlijke vians.*

* Anceps beſtia. Cic. *Een beeſt dat op 't land en in 't water leeft. water-en landgedierte.*

* Anceps. Cic. *Dubbelzinnig. twijffelagtig, onzeker, dat tweezins verſtaan kan worden.* ſpreckende van een woord of reden.

* Anceps. Cic. *Twijfelend, in twijffel ſtaande, wankelend, dobberend, Twijffelmoedig.* Anceps animus. *Een twijffelend gemoed.*

* Anceps prælium. Liv. *Een twijffelagtige ſtrijd. Een onzekere, hachelijke veldſlag*, wanneer men niet weet wie overwonnen heeft.

* Bellum ancipiti marte geſtum eſt. Liv. *Den oorlog is met gelijkmatig voordeel gevoerd geweeſt.*

* Anceps belli fortuna *of* Exitus. Cic. Caſus. Lucan. *Het geluk of d' uitkomſt van den oorlog is twijffelagtig, het lot, de kans der wapenen is wiſſelvallig.*

* Jus anceps. Hor. *Onzeker, twijffelagtig, Duiſter regt.*

* Anceps. Cic. *In twijffel getrokken, betwiſt, daar verſcheide gevoelens over zijn.*

* Anceps hic & lubricus locus eſt. Plin. J. *Deze plaats is gevaarlijk en glad.*

ANCHORA, æ. f. Cic. *Een anker,*

In anchoris eſſe *of* ad anchoras ſtare *of* In anchoris conſiſtere. Cæſ. *Ten anker leggen, rijden, vertenid leggen.*

In anchoris expectare. Cæſ. *Iemand voor 't anker leggen wagten.*

Anchoras tollere. Cic. Moliri, vellere. Liv. *Het anker ligten.*

Anchoras facere ante portum. Liv. Virg. *Het anker voor een haven werpen, voor een have ten anker komen, of vertuyen.*

* Anchora. Cic. *De kabel, of het touw van 't anker.*

Anchoras præcidere. Cic. *De kabel of het anker kappen.*

Naves ad anchoras collocare. Suet. *De ſchepen ten anker leggen, doen komen.*

ANCHORALIA, ium. plur. n. Plin. H. *De kabel-of anker-touwen.*

ANCHORALIS, is. m. & f. le, is. n. &

ANCHORARIUS, a, um. Cæſ. *Van het anker, tot het anker behoorende.*

Anchorarii funes. V. Anchoralia.

ANCHUSA, æ. f. Plin. H. *Oſſetong, wilde Oſſetong.* Een zeker kruid, 't welk men gebruikt om de wolle rood te verwen, en de vrouwen te blanketten.

ANCILE, is. n. Virg. Hor. *Een klein eyrond ſchild, of boog kelaar.*

ANCILLA, æ. f. Cic *Een dienſtmaagd, een ſlavinne.*

ANCILLARIOLUS, i. Sen. Ph. *Die op de dienſtmaagden of ſlavinnen verliefd is. liefhebber van dienſtmaagden.*

ANCILLARIS, is. m. & f. re, is. n. Cic. *Dat de meiden, dienſtmaagden, en ſlavinnen aangaat.*

ANCILLOR, aris, atus ſum, ari. dat. *Dienen, zig in iemands dienſt begeven, zig ſlaaf van iemand maken.* Titinnius, en de ſchrijver van 't vertoog tegen Sallutius, die men Cicero toeſchrijft, gebruiken dit woord in dezen zin, en zijn de eenigſte onder de ouden, die zig daar van bedient hebben.

Sidus ancillans. Plin. H. *Een voordeelig, nut, of dienſtige geſtarnte.* ſprekende van de Maan, die ebbe en vloed veroorzaakt.

ANCILLULA, æ. f. Ter. Cic. *Een dienſtmeiſje.*

ANCLABRIS, is, f. g. Feſt. *Zekere tafel in heilige offerhanden gebruikt.*

ANCLABRA, orum. n. pl. feſt. *Vaten, door de prieſters in offerhanden gebruikt.*

ANCON, onis *of* Ancona, æ. f. Cæſ. *Ankone, een ſtad in Italie.*

ANCON, onis. m. Vitruv. Ἀγκών. *Een elleboog van een gewelf.*

ANCONES, um. plur. Vitruv. Ἀγκῶνες. *hoeken, krommens, vaten zoo rond als een elleboog,*

* Ancones. Vitruv *De trekken, die een hoek maken.*

Ancon ferreus. Vitruv. *Een kromme yſere baar. Een yſere elleboog.*

* Ancones. Vitruv. *Birdzels, bouw vaſten, of ſchragen. Ook kanteelen in de bouwkunſt.*

ANCTITO, as, avi, atum, are. Bud. *Dikwils, of groote lijks quellen.*

ANCONISCI, orum, m. g. *Schragen, bindſels, houwvaſten inde bouwkunſt.*

ANCUS. Feſt. *Die een krommen arm heeft.*

ANDABATA, æ. m. Cic. *Die met geſloten oogen vegt.*

‡ Erasmus zegt dat het onzeker is, of dit een ſoort van volk is geweeſt, of wel een zeker ſpel, gelijk als Seneca ſchijnt te kennen te geven.

ANDEGAVI, orum. plur. m. *Die van Anjou in vrankrijk.*

ANDEGAVUM; i. n. *Angers. De hoofdſtad van Anjou.*

ANDES, ium. m, plur. Cæſ. *Die van Anjou.*

ANDRAGNE, es. f. Celſ. *Porcelein kruid.*

ANDRAGO. inis. f. g. *Een mannelijke vrouw. Een heldin, manninne.*

ANDRODAMAS, antis. m. Plin. H. *Een koſtelijke ſteen* ‡ waar van Plinius twee ſoorten ſtelt, d'een zwart, en zeer moeyelijk te breken, waar van die zijn naam heeft, d'andere een diamant gelijkende en vierkantig, alzoo genoemd, om dat die de bewegingen van gram, ſchap ſtilt in den genen, dewelke zelve by hun dragen.

ANDRO..

Digitized by Google

Animam objectare periculis. Virg. *Zijn leven aan gevaar bloot ſtellen.*

Animam debere. Ter. *Tot de ooren toe in ſchulden ſteken; Aan Schotten en Walen ſchuldig zijn, aan de gantſche wereld ſchuldig zijn.*

* Anima mea. Cic. Animæ meæ pars, ac dimidium. Hor. *Myn ziel, of tweede ziel, de wederhelft van myn ziel, of leven.* Woorden van teedere liefde.

* Anima. Plaut. Ter. Cic *Adem, wind, ademtogt.*

Anima fœtet uxoris *of* uxori tuæ. Plaut. *Uw's vrouws adem ſtinkt.*

Anima ſu vis. Plaut. Pura. Cic. *Een zuivere, zoete, welriekende adem.*

Animam comprimere, Ter. Continere. Cic. Tenere. Ovid. *Den adem inhouden, ademtogt beletten.* Plautus zegt *animam comprimere*, voor, *Gramſchap matigen, bedwingen.*

* Anima. Varr. Lucret. Cic. *De lugt.*

* Anima follis Plaut. *De wind van een blaasbalg.*

* Anima. Plaut. Hor. *De wind. Tegt des winds.*

ĂNĪMABĪLĬS, is. m. & f. le, is. n. Cic. *Dat doet leven, en adem halen, lugtig, friſch.* Sprekende van de lugt.

ĂNĪMADVĔRSĬO, ōnis. f. Cic. *Op-, of aanmerkinge, toezigt, aandagt, overweging.*

Animadverſio. Cic. *Straffe, kaſtijdinge, tugt.*

Animadverſio in ſceleratos. Cic. *Straffe der miſdadige, of quaad doenders.*

* Animadverſio. Cic. *Beſtraffing, beriſping, ſtraffe woorden.*

ĂNĪMADVĔRSŎR, ōris. m. Cic. *Op-, of aanmerker, die gade ſlaat, kaſtijder.*

Animadverſor vitiorum. Cic. *Die de miſdaden ſtraft. Een tuchtmeeſter.*

ĂNĪMADVĔRSŬS, a, um. Cæſ. *Op- of aangemerkt, gade geſlagen, geſtraft.*

Animadverſa à peritis. Cic. *Zaken door ervare of geleerde mannen aangemerkt.*

Hæc te animadverſa. Cæſ. *Dit gemerkt, beſpeurd hebbende.* Virgilius zegt *His animadverſis.*

* Animadverſa ſeverè flagitia. Suet. *Strengelijk geſtrafte miſdaden.*

* Corpora animadverſorum. Plaut. Ter. *De lijken der geſtrafte miſdadigen.*

ĂNĪMADVĔRTO, is, vĕrtī, vĕrsŭm, vĕrtĕrĕ. Ter. Cic *Toezien, aan, of opmerken, overwegen, waarnemen, gade ſlaan, kaſtijden, opletten.*

Cum ſilentio animadvertite. Ter. *Let'er met ſtilzwygendheid op.*

Hoc etiam in beſtiis animadverti poteſt. Cic. *Dit kan ook in de beeſten aan- of opgemerkt worden.*

Animadverti ex tuis literis. Cic. *Ik heb dat uit uw brief aangemerkt, beſpeurt.*

* Rem ſuam animadvertere. Ter. *Zijn dingen waarnemen, gade ſlaan.*

* Animadvertere crimen. Cic. *Een miſdaad ſtraffen.*

Hæc primum ab illo animadvertenda eſt injuria. Ter. *Dit misbedrijf, of onregt moet men eerſt in hem beſtraffen, beriſpen.*

Facinus animadvertendum. Ter. *Een daad, of miſdaad die te beſtraffen, of ſtraffen is.*

Animadvertere in aliquem. Cic. *Iemand ſtraffen, beſtraffen, beriſpen.* Dit word voornamentlijk gezegt van de genen, die regt hebben om zulks te doen, te weten, regters, enz.

Animadvertere in aliquem ultimo ſupplicio. Ulp. Capitali pœnâ. Ulp. Verberibus. Salluſt. *Iemand met de dood ſtraffen. Met ſlagen ſtraffen.*

ĂNĪMAL, ālis. n. Cic. *Een dier, gedierte.*

ĂNĪMĀLIS, is. m. & f. lĕ, is. n. Cic. *Dierlijk, van een dier, tot een dier behoorende: dat leven en gevoelen heeft.*

* Animalis intelligentia. Cic. *Levendig, of vlug verſtand.*

Res animalis. Quintil. *Een levendig ding.*

* Animalis. Plin. H. Cic. *Dat men uitademt.*

* Animalia vincula. Cic. *De Zenuwen.*

ĂNĪMĀNS, antis. comm. gen. Cic. Ovid. *Een dier, dat adem heeft, of gevoelen: gedierte.*

ĂNĪMĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Inſtortinge van de ziel.* Sprekende van een menſch.

ĂNĪMĀTŬS, ūs. m. Plin. H. *Ademhaling, ademtogt.*

Animatu carere. Plin. H. *Geen adem, of ademtogt hebben.*

ĂNĪMĀTŬS, a, um. Cic. *Ziel, en leven hebbende, bezield, levend.*

Divinâ mente animatus. Cic. *Met goddelijken zin bezield. Die een Goddelijke ziel heeft.*

Animatus. Plaut. Cic. *Geſteld, gezegen, aangedaan, wel gemoed.*

Benè animatus erga aliquem. Plaut. Circa aliquem. Hor. In *of* erga aliquem. Cic. *Tot iemand wel genegen, gunſtig zijn.*

Sin aliter ſint animati. Plaut. *Zoo 't met hun gedagten niet anders geſteld is. Indien zy niet anders gezegen zijn. Indien zy geen ander voornemen hebben.*

Ita animatus fui, ut ſeq. ſubj. Ter. Cic. *Ik was van voornemen, van gedagten, om enz.* Plautus laat altemet het woordje *ut* uit, en ſtelt het volgende *verbum in infinitivo.*

‡

Socii infirmè animati. Cic. *Onwiſſe, onzekere, trage bondgenooten.*

Melius animatus quam paratus. Cic. *Veel vlugger van verſtand, als gereed, of vaardig, om iets uit te voeren.* Animatus word eigentlijk gezegt van iemand, *die een wel geſteld hart en verſtand heeft*, en *paratus* van hem, *die vaardig is in het uitvoeren.*

‡

Animatæ tegulæ. Vitruv. *Vorſten, of pannen boven op de daken der huizen.* Dus worden de pannen genoemt, die boven op een rije van d'eene gevel tot d'andere op de huizen leggen.

ĂNĪMO, ās, āvi, ātŭm, ārĕ. acc. Cic. *Bezielen: ziele, leven, gevoelen geven.*

Animari. Cic. Colum. *Bezielt worden. Ziele, leven, gevoelen krijgen.*

*** Animare aliquid in anguem. Ovid. *Iets een gedaante van een ſlange geven: in een ſlang veranderen, vormen.*

*** Animare aliquem in prælia. Claud. *Iemand tot den ſtrijd aanmoedigen, opwekken.*

*** Subitis animantur frondibus haſtæ. Claud. *Hun pieken, of ſpieſſen kregen ſchielijk blaaderen.*

ĂNĪMŌSĔ. adv. Cic. *Moedigljk, vromelijk, kloekmoedigljk, edelmoedigljk.*

* * Animosè ſententiam defendere. Cic. *Een gevoelen kraftiglijk, met yver en ſtantvaſtigheid beweren, voorſtaan, verdedigen.*

* Animoſiſſimè aliquid comparare. Suet. *Iets met groote edelmoedigheid koopen, zonder aen prijs te ontzien.*

ĂNĪMŌSĬTAS, ātis. f. Aſc. Pæd. *Moedigheid. Den yver, die men in iemand beſpeurt, als hy iets beweert.*

ĂNĪMŌSŬS, a, um. Cic *Gemoedigd, moedig, edelmoedig, dapper, vroom, heldhaftig.*

Vir cladibus animoſior. Flor. *Een man, door nederlagen, of nadeelen moediger en dapperder geworden.*

Animoſus equus. Ovid. *Een moedig, wakker paard.*

** Animoſa contentio. Plin. H. *Een twiſtreden, of geſchil vol wederzijdſchen yver.*

** Animoſus. Virg. *Kraftig, geweldig, hevig, zwaar.* Sprekende van den wind.

Animoſus rebus anguſtis. Hor. *Moedig, moed houdende in tegenſpoed. Die de moed in armoede niet laat zakken.*

** Virtus divitiis animoſa ſuis. Claud. *Een deugd, of dapperheid, moedig op zijn eigen bequaamheden en verdienſten.*

** Animoſa pericula. Mart. *Grootmoedige, edelmoedige gevaren.*

* Animoſum ſignum. Prop. *Een wel na 't leven gemaakt beeld, van een levendige geſtalte.*

ĂNĪMŬLĂ, æ. f. Sulp. ad Cic. A. Gell. *Een zieltje.*

ĂNĪMŬ-

Digitized by Google

ANIMŬLŬS, i. m. Plaut. *Hartje, ziehje.* Een vleijend woord.

ANIMŬS, i. m. Cic. *De ziele, 't gemoed, moed.*

* Animi beſtiarum. Cic. *Zielen der beeſten.* (Heidenſcher wijze geſproken.)

Animus Afflictus, Fractus, Demiſſus, Abjectus, Mollis. Cic. *Een verſlage, verſaagd, nederig, laf, verwijfd gemoed.* Animus mollis. Cic. *Een gemoed dat niet ligt geraakt is, dat ligt een aangedaan leed vergeeft.*

Animi valentes. Cic. *Gezonde, dappere, wijze, ſtandvaſtige gemoederen.*

Animi altitudo, amplitudo, magnitudo, firmitas. Cic. Præſtantia. Quintil. Splendor. Cic. Sublimitas. Plin. H. *Grootmoedigheid, grootharigheid, ſtandvaſtigheid, uitnemendheid, luiſter, verheevenheid van gemoed.*

Animi pendeo vehementer. Cic. *Ik ſta geweldig in twijffel, in dut, ik weet gantſch niet wat ik zal beſluiten.*

Animo libenti prolixoque facere aliquid. Cic. *Iets met vermaak en goede genegentheid doen.*

Sin aliter animus veſter eſt. Ter. *Maar is het met uw genegentheid anders geſteld, of indien gy een ander voornemen hebt.*

Æquo animo carere re aliquâ. Cic. *Gemillig, of met genegentheid iets miſſen, van iets ſcheiden.*

Bono animo eſſe *of* bonum animum habere. Cic. *Goeden moed hebben, moed houden, goeds moeds zijn.*

Iniquo *of* peræquo animo aliquid pati. Cic. *Iets met groot ongeduld en miſnoegen verdragen, lijden.*

Æquo animo aliquid Pati, Ferre, accipere. Cic. *Iets met geduld, lijden, verdragen, nemen.*

Animum habere ad audaciam. Cic. *Een ſtouten, en onbeſchaamden inborſt hebben.*

Animum vincere. Cic. Plaut. *Zijn neigingen, hartstogten, driften verwinnen.*

Ex animo. Cic. *Van harte, waarlijk, opregtelijk, uit 's harten gronde.*

* * Animus. Cic. Animi mens. Cic. Animi ingenium. Cic. *Aart, zeden, inborſt, verſtand.*

* Animus. Cic. *Moed, edelmoedigheid, hart.*

* Animos facere. Liv. Addere, Dare. Cic. *Aanmoedigen, moed geven, moed verwekken.*

Noſtris animus acceſſit. Cic. *De onze ſchepten, of kregen moed.*

* Animus. Cic. *Dewille, begeerte, genegentheid, neiginge, vermaak.*

Teneo quid animi veſtri ſuper hac re ſit. Plaut. *Ik weet wat uw genegentheid, en gedagten in deze zake zijn.*

Meo quidem animo *of* meo animo. Cic. *Volgens mijn raad, of gevoelen.*

Animi causâ. Plaut. *Vermaakshalve, om genengtens wille.*

Ex animi ſententiâ. Cic. *Na zijn zin, en begeerte, na 's harten zin.*

* Animus. Cic. *Gedagten, voornemen, beſluit.*

Quid animi habeam, periclitamini? Plaut. *Onderzoekt gy wat gedagten ik hebbe? Polſt gy my om mijn voornemen, of beſluit te weten?*

Paucis ad moriendum, pluribus ad fugam animus fuit. Q. Curt. *Weinigen konden beſluiten, of hadden zin, om te ſterven, dog de meeſte om te vlugten.*

* Animus. Ter. *Adem, adem-togt of -halinge.*

Animum recipere. Ter. *Ademen, adem ſcheppen.* Cicero gebruikt dit om te beteekenen. *Weder moed ſcheppen, den moed herwatten.*

* Animus. Cic. Virg. *Geheugeniſſe, gedagte, genegentheid, zinnen.*

Animus eſt in hortis. Cic. In navi. Plaut. In patinis. Ter. *Zijn gedagten ſpelen op zijn tuinen, op zijn ſchip, in de kouken op de ſchotels.*

Jurare ex animi ſui ſententiâ. Cic. *Volgens zijn gemoed zweren.*

* Animus. Cic. *Hoogmoed, laatdunkendheid, vermetelheid, hoovaardy.* De beſte Schrijvers gebruiken dit woord in dezen zin *in plurali*, gelijk volgt.

Animos alicujus comprimere. Cic. *Iemands hoogmoed, of vermetelheid beſtraffen, betengelen.*

* Anime mi, noli te macerare. Ter. *Mijn tweede ziel, mijn lief, wilt u niet quellen.* Woorden van teederheid.

* Animus. Plaut. Ter. *Inbeeldinge, aart, nukken.*

Animo ſervire *of* morem gerere. Plaut. Obſequi. Ter. Indulgere. Ovid. *Zijne neigingen, en hartstogten opvolgen, zijn 's harten luſt voldoen.*

Manus fugient heredis, amico quæ dederis animo. Hor. *Uw erfgenaam zal niets moeten miſſen, als 't bet gene gy met een goed hart opbrengt om goede vier te maken.*

Animo Procuratoris intervenire. Ulp. *Zig voor iemand als volmagtigde inſtellen.* Een woord van regten.

* Animus. Ter. Cic. *Genegentheid, vriendſchap, liefde.*

Quo animo ſunt inter ſe? Cic. *Hoe zijn zy elkander genegen? Wat vriendſchap is 'er tuſſchen hen?*

ĂNĬSŎCYCLĂ, ōrum. n. plur. *of* Ănisŏcycli, ōrum. m. plur. Vitruv. Ἀνισόκυκλα. *Werktuigen*, gemaakt ‡ van ongelijke kringen, die de ouden gebruikten om pijlen te ſchieten. Zommige zeggen, dat de veer daar van gelijk de agterſte krul van een paruik gemaakt was.

ĂNĬSŪM. i. n. Plin. H. Ἄνισον. *Anys.*

ANNĀLIS, is. m. & f. lĕ, is. n. Varr. *Van een jaar, een jaar oud, jarig.*

Tempus annale. Varr. *De tijd van een jaar. Jaargety.*

Lex annalis. Cic. *Een jaar-wet*, dat is, *De wet die de jaren bepaalde, wanneer iemand in openbare bedieningen mogt worden aangenomen.*

ĂNNĀLIS, is. m. Corn. Nep. Plin. H. *Jaar-boek.* Het pluralis word meer gebruikt. Vulgò, *Kronyk.*

Annalis tuus. Cic. *Uw jaarboek.*

ĂNNĀLES, ĭum. m. plur. Cic. *Jaar-boeken.* Aulus Gellius zegt, dat dit *een Hiſtoriſch boek* is, volgens den rang en 't onderſcheid der ſijden, die men uitdrukt.

ĂNNĀRĬŬS, ă, ŭm. Lex annaria. Feſt. *Een Roomſche wet, die de overheden verbood langer als een jaar hun ampten te bekleeden.* Villius die deze wet doordrong, wierd toegenaamt Annalis.

ĂNNĔ. Eſt interjectio interrogantis. Cic. *Of*, (vraagwoordje).

Cum interrogatur pauca ſint, anne multa. Cic. *Als 'er gevraagt word of 'er weel zijn, of weinig.*

Anne licebit fœderatis, iſtud nobis non licebit? *Of zal 't gene, het welk den bondgenooten geoorloft is, ons ook niet vry ſtaan? Waarom zouden de bondgenooten zulks vermogen, en wy niet?*

An partus ancillæ ſit in fructu habendus? Cic. *Of de vrugt van een Slavin ook onder de goederen van 't vrugt-gebruik gerekent moet worden?*

ĂNNĔCTO, is, nexŭi, nexŭm, nĕctĕrĕ. acc. unius. dat. alterius. Cic. *Iets aan een ander ding aanbinden, aanknoopen, aanhegten.*

ĂNNĔXĬO, ōnis. f. g. *Vaſtmakinge, aanbindinge, aanhegtinge.*

Ad linguam ſtomachus annectitur. Cic. *De maag is aan de tong gehegt, of vaſt.*

Inſulam continenti annectens. Plin. H. *Dat een eiland aan 't vaſte land voegt.*

Silva domum urbi annectit. Plin. J. *'t Boſch voegt het huis aan de ſtad.*

ĂNNĔXŬS, ă, ŭm. Cic. *Aangebonden, aangehegt, aangeknoopt, aan vaſt gemaakt.*

Scapha navi annexa. Cic. *Een boot aan een ſchip gebonden, vaſt gemaakt.*

ĂNNĔXŬS, ūs. m. Tac. *Nabuurigheid, aangrenzinge*, ſprekende van een veld, of land.

Floruit urbs uberis agri annexu. Tac. *De ſtad bloeide door vrugten van 't nabuurige land.*

ĂNNĔLLŬS, i. m. Lucret. *Een ringetje, kleine ring.*

ĂNNĬCŬLŬS, ă, ŭm. Varr. Colum. *Van een jaar, een jaar oud.*

Digitized by Google

Annicula ætas. Colum. *Een jaar, den onderdom van een jaar.*

ANNÍFĔR, ă, ūm. Plin. H. *Alle jaren, of yder faiſoen van 't jaar vrugtdragende.*

ANNÍCTO, ās, āvī, ātūm, āre. *Iemand toewenken.*

ANNÍHÍLO, ās, āvī, āvūm, āre. *Vernietigen, te niet doen.*

ANNÍLIS. *Zie* Annoſus.

ANNÍSŬS ă, ūm. part. ab annitor. *Zijn beſt gedaan hebbende.*

ANNÍTŎR. V. Adnitor.

ANNÍVERSĀRIŬS, ă, ūm. Cic. *Jaarlijks, dat alle jaren geſchied, van jaar tot jaar.* Spreekende van een offerhande, of feeſt.

Anniverſaria febris. Cic. *Een jaarlijkſche koortſe.*

* Anniverſarii boſtes. Flor. *Jaarlijkſche vianden, daar men yder jaar mede oorlog voert.* Auſtri. Nigid. apud A. Gell. *Winden, die jaarlijks op zekere tijd waayen.*

ANNO, ās, āre. Hor. *Aanzwemmen.* Zie *Adno.*

ANNŌMĪNĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Woordenſpeling, gelijkheid van woorden van een verſcheiden zin.* Een redenkonſtig cierſel, gelijk als in *flamma* en *fama*, enz.

ANNŌNĂ, æ. f. Cic. *Leeftogt, koſt voor een jaar.*

Annonæ caritas. Cic. *Dierte van leeftogt, of mondkoſt.*

Difficultas. Cic. *Moeite om koſt te krygen.* Vilitas. *Goede koop van koſt.*

Frumentum ad annonæ incendium ſupprimere. Quintil. *Het koren op de zolders houden om de prijs te doen ſtygeren.* Aldus legt Turnebus deze plaats uit.

Incendere innonam. Varr. *De leeftogt in prijs verhoogen, dierder verkoopen.*

Urit populum gravis annona. Vell. Paterc. *De ſchaarſe en dure leeftogt drukt het volk.*

* Annona dupla. Veget. *Dubbelde mondkoſt, dubbeld rantſoen.*

ANNŌNĀRIŬS, ă, ūm. Veget. *Tot de leeftogt, of mondkoſt behoorende.*

Diverſæ annonariæ ſpecies. Veget. *Verſcheide ſoorten van mondkoſt, ſpys.*

ANNŌSŬS, ă, ūm. Hor. Virg. *Out, vele jaren hebbende, met jaren beladen.*

ANNŌTĀTĬO. V. Adnotatio.

ANNŌTĀMENTŬM. V. Adnotamentum.

ANNŌTĀTŎR ōris. m. g. *Aanteekenaar, aanmerker, die iets gade ſlaat.*

ANNŌTĪNŬS, ă, ūm. Colum. *Van een jaar, dat in een jaar gegroeid is.*

* Naves annotinæ. Cæſ. *Mondkoſt- of leeftogt-ſchepen, ſchepen met mondkoſt geladen, bevragt,* vulgò *proviand-ſchepen.*

ANNŌTO. V. Adnoto.

ANNŬLĀRIS, is. m. & f. rĕ, ĭs. n. Digitus annularis. Plin. H. *De vinger, daar men den ring aan draagt, ringvinger.*

Candidum annulare. Plin. H. *Vernis, wit yzerſchildery, dat op de ringen word gedaan,* ook *luiſter om ſchilderijen ſchoon te maken.*

ANNŬLĀRĬŬS, ĭi. m. Cic. *Een ringmaker, een goudſmid van ringen.*

ANNŬLĀRĬŬS, ă, ūm. Vitruv *Van een ring, dat van een ring gemaakt is.* Annularia creta. Vitruv. *Krijt van gemeene ringen gemaakt.* Dit noemd Plinius wit amilleerneel voor de ringen, en luiſter om de Schilderijen ſchoon te maken.

Annulariæ ſcalæ. Suet. *Een wenteltrap.*

ANNŬLĀTŬS, ă, ūm. Plaut. *Geringd, die een ring draagt. Ook vaſt gebonden als een hond.* Apul.

Auriculæ annulatæ. Plaut. *Met ringen vercierde ooren.*

ANNŬLŬS, ĭ. m. Cic. *Een ring, een vinger-ring.*

Annulus ſignatorius. Valer. *Een zegelring, of wapenring.* Men zegt ook *Sigillaris.*

Annulum inducre. Cic. *Een ring aan doen.* A *of* è digitis detrahere. *Den ring van den vinger trekken.*

Annulo ſigilla imprimere. Cic. *Met zijn ring zegels opdrukken, zegelen.*

Annulo ſuo tabulas obſignare. Plaut. *Met zijn zegel, of wapenring, brieven toezegelen.*

Annuli curam habere. Juſtin. *Het zegel bewaren, ampt van zegelen bedienen.*

* Annulus. Vitruv. *Een pantzier, ringkraag, borſtharnas.*

* Annulus pronubus. Tertull. *Een trouw-ring.*

ANNŬMĔRO, ās, āvī, ātūm, āre. Argentum alicui. Cic. *By- aan- of toetellen, geld betalen, geven.*

* * Annumerare aliquid alicui rei. Cic. *Iets by een andere zaak voegen.*

* Annumerare aliquem in grege patronorum *of* inter patronos. Cic. *Iemand onder 't getal der voorſpraken, of voorſtanders tellen, rekenen.*

* Se in exemplis annumerare. Ovid. *Hem zelven onder voorbeelden tellen, rekenen.*

* Nec habent annumeranda tibi pro Republicâ vulnera. Plin. J. *Zy behoeven u geen verhaal te doen van de wonden in dienſte van 't Gemeene-beſt ontfangen.*

Annumeratus es unà cum illis. Cic. *Gy zijt met hen te zamen gerekend, gy zijt onder hen geteld.*

ĀNNŪNTĬĀTĬO, ōnis. f. g. *Boodſchappinge, verwittiging.*

ĀNNŪNTĬO, ās, āvī, ātūm, āre. Aliquid alicui. Cic. *Iets aan iemand boodſchappen, verwittigen, te kennen geven, verſtendigen.*

* * Alicui ſalutem annuntiare. Cic. *Iemand groeten, doen groeten, de gebiedenis doen.*

ĀNNŬO, ĭs, ānnŭĕrĕ. dat. perf. Cic. *Met het hoofd toeknikken, dat men iets toeſtemt.*

Annuere. Ter. *Teeken doen met het hoofd, dat men iets zal doen, dat men gehoorzamen zal.*

* * Ne abſcedam imperat, annuo. Ter. *Hy gebied, dat ik niet zal vertrekken, ik ſta het toe. Hy belaſt my te blyven, ik doe teeken, dat ik zijn bevel zal volgen.*

Annuo me venturum. Plaut. *Ik belove te zullen komen.*

Annuere (alicui) an velit. Tac. *Iemand toeknikken, of hy het toeſtemt: Door een wenk vragen of hy het verſtaat, of begeert.*

* Annuere alicui, Ovid. *Iemand begunſtigen.* Cœptis alicujus. Virg. *Iemands voornemen, of ondernemingen begunſtigen, bevorderen.* Promiſſis. Plin. J. *Zijn beloften toeſtaan, voldoen.* Victoriam alicui. Virg. *Iemand de overwinninge geven, toeſtaan.* Cœlum alicui. Virg. *Iemand den hemel toeſtaan, in den hemel ontfangen.*

* Annuere aliquem. Cic. *Iemand met knikken aanwijzen, te kennen geven.*

** Quibus facili Deus annuit aure. Propert. *Dewelke God met een gunſtig oor hoort, verhoort.*

ĀNNŬS, ĭ. m. Cic. *Een jaar.*

Annus. Ovid. *De tijd, eeuw, faiſoen.* Annus hybernus. Hor. *De winter, de winter-tijd.* Men kan dit ook uitleggen een heel koud jaar.

Anno proximè ſuperiore. Cic. *Voorleden jaar, het laatſte jaar voor dit.*

Quinto anno exeunte. Cic. *of* vertente. Plaut. *Met het uitgaan van het vyfde jaar. Omtrent het einde van het vyfde jaar.*

Expleto anno ætatis undevigeſimo. Quintil. *Negentien jaren onderdoms bereikt hebbende. Na het negentiende jaar.*

* Annus noſter. Cic. *Het jaar, waar in wy van behoorlyken onderdom zijn, om openbare ampten te bedienen.*

* Anni emeriti. Ovid. *Uitgediende jaren,* dat is, *zeer hooge onderdoms, ſtok-onderdoms.*

** Serpens novus exuit annos. Sil. *Een vervelde Slang trekt zijn jaren uit,* dat is, *word weder jeugdig.*

ĀNNŬŬS, ă, ūm, Plaut. Cic. *Jaarlijks, van een jaar, een jaar durende.*

* * Annui Magiſtratus. Cæſ. *Overheden, die yder jaar weder verkoren worden, welker bediening maar een jaar gedeurt.*

Annuis vicibus *of* annuâ vice imperium illis habendum reliquit. Plin. H. *Hy liet hen 't gebied over, om van jaar tot jaar by beurten te regeren.*

* Annus. Cic. *Dat jaarlijks gebeurt, of voorvalt.*

Annus

Digitized by Google

Annæa certamina. Virg. *Strijden, Spiegel-gevegten, die jaarlijks voorvallen, of vertoont worden.*

Annua febris. Prop. *Een jaarlykſe koortſe.*

* Nox erat annua nobis. Ovid. *Wy hadden het ganſchte jaar door meeſt nagt.*

ĀNNŪĂ, ōrūm. n. plur. Plin J. Suet. *Jaarlikſche wedde, loon. Mondkoſt, of onderhoud voor een jaar.* Ulpianus zegt in den zelven zin *Annona.* Men kan 'er *alimenta* en *alimentum* onder verſtaan, en dan zijn 't *adjectiva.*

ĀNNŪTRĬO. V. Adnutrio.

ĀNŌDĪNĂ, ōrūm. n. plur. Celſ. Ἀναδύματα. *Pynſtillende artſenijen, geneesmiddelen.*

ĀNŌMĂLĬĂ, æ. f. g. *Ongelijkheid, verſcheidentheid van den regel.*

ĀNŌNĬS, vel ōnōnĭs. f. g. *Stalkruid, prangwortel.*

ĀNŌNYMŌS, ī. f. Plin. H. Ἀνώνυμος. *Zonder naam.* Een kruid dus genoemd, om dat het geen naam heeft.

ĀNŌRMĬS. V. Abnormis.

ĀNQUĪNĂ, æ. f. g. *Het touw, dat de ſpriet aan de maſt bind.*

ĀNQUĪRO, ĭs, quīsīvī, quīsītūm, quīrĕrĕ de aliquâ re. Liv. *Iets naaukeurig onderzoeken, onderſaan, vernemen, vulgò informatie nemen.* Zoo in, als buiten regten.

Id quod fieri poſſit anquiritur. Cic. *Men onderzoekt, vernoemt, onderſtaat naauwkeurig, wat 'er zoude konnen gebeuren.*

Anquirere capite, de capite, *of* capitis de aliquo. Liv. *Iemand na den hals dingen. Iemand van halszaken beſchuldigen.*

Anquirere pecuniâ. Liv. *Onderzoek doen, of berigt over landdievery nemen.*

ĀNQUĪSĪTĔ. adv. A. Gell. *Naarſtiglijk, zorgvuldiglijk, met yver.*

Anquiſitè aliquid quærere. A. Gell. *Iets naarſtiglijk, onderzoeken, zorgvuldiglijk zoeken.*

* * Anquiſitius ſuper aliquâ re diſſerere. A. Gell. *Zeer wetteliyk, en zorgvuldiglijk over iets redeneren.*

ĀNSĂ, æ. f. Virg. *Hegt, handvat van eenig ding, het oor van een pot, enz.*

* * Anſa ferrea. Vitruv. *Een anker om muuren vaſt te hegten.*

* Anſa rudentis. Vitruv. *Het einde van een kabel, daar 't anker aan vaſt gemaakt word.*

* Anſa. Cic. *Gelegentheid, oorzaak, voorwerp.*

Anſam quærere, ut &c. Plaut. *Gelegentheid, middel, of wegen zoeken, om enz.*

Anſam reprehenſionis habere. Cic. *Beſtraffelijk, berispelijk zijn.*

Dare anſam ad reprehendendum. Cic. *Gelegentheid geven om berispt, of beſtraft te worden.*

Sermonis anſas dabat. Cic. *Hy gaf reden, of gelegentheid om van hem te doen ſpreken, hy deed de wereld den mond open.*

Anſam contentionum detinere. Cic. *Gelegentheid tot tweedragt, en twiſt wegnemen.*

** Anſa. Tib. *Een ſchoe-band, of liever het oor van een ſchoe.*

ĀNSĀTŪS, ă, ūm. Varr. Colum. *Dat een handvat, of hegt heeft.* Sprekende van een vat, of pot.

* * Anſatus. Plaut. *Die de handen op zy heeft in het gaan.*

ĀNSĔR, ĕris. m. Cic. *Een Gans, 't zy wild, of tam.*

ĀNSĔRĀRĬŪS. *Ganzen-hoeder, of houder.*

ĀNSFRCŪLŬS, I. m. Colum. Plin. H. *Een Gansje, een kleine Gans.*

ĀNSĔRĪNŬS, ă, ūm. Colum. Plin. H. *Van een Gans, tot een Gans behoorende.*

ĀNSŬLĂ, æ. f. Val. Max. *Een ſchoebandje, ſchoe-neteling.*

ĀNTÆ, ārūm. f. plur. Vitruv. *Pilaren, ſtijlen, poſten van beide zijden der deuren. Platte pilaſters, lijſt- en houtwerk boven deuren, ſchoorſteenen enz.*

* * Antæ. Vitruv. *Vierkante pilaren, die de hoeken van gebouwen uitmaken.*

ĀNTĂRCTĬCŬS, I. m. Polus antarcticus. Hygin. *De Zuid Pool.*

ĀNTĀRĬŬS, ă, ūm. Antarium bellum. Feſt. *Een oorlog, die voor de poorten van ſteden gevoert word.* Of gelijk het anderen uitleggen, *een oorlog, of opſtand tegen zijn Overheid.*

Antarii funes. Vitruv. *Touwen,* daar men iets, dat opgeregt word, mede vaſt houd, en als onderſchraagt. Baldus wil, dat het zijn touwen, welke dienen om een pak te plaatzen, daar men 't hebben wil. *De ſtag van groote ſokke, of bezaan-maſt.*

ĀNTĔ. præp. acc. Cic. *Eer, voor, te voren.*

* * Ante Jovem. Virg. *Voor Jupiter, of Jupiters tijd,* dat is, *voor de geboorte, of regeringe van Jupiter.*

* Mortuus eſt ante iſtum Prætorem. Cic. *Hy is voor den tijd van dien Hoofdſchout geſtorven.*

Quod ante pedes eſt, videre. Ter. *Tegenwoordige, dagelijks voorvallende dingen zien, of beſchouwen.*

* Ante alios fortunatus. Virg. *Gelukkiger dan anderen.*

‡ Ante word meeſt by de poſitivus gradus gevoegt, hoewel de Poëten zeggen, ante alios omnes immanior. *De wreedſte des werelds.* Ante alios omnes pulcherrimus. *De ſchoonſte van alle menſchen.*

Tibi ante alios gratias habeo ſummas. Plaut. *U boven anderen danke ik ten hoogſten.*

* Ante me te deligo. Cic. *Ik beminne u boven mijn zelven.*

* Ante diem tertium. Cic. *Voor drie dagen, drie dagen geleden.*

In ante diem ſextum Calendas Octobres comitia diſtulit. Cic. *Hy heeft de Staatsvergaderinge uitgeſtelt tot zes dagen voor den eerſten dag van Wijnmaand.*

Ex ante diem ſextum idus Octobres venerant. Cic. *Zy waren gekomen zedert den zeſden dag voor den 15. Octob.*

† De conſtructie is. Ex die ante diem ſextum ante Calendas Octobres.

ĀNTĔ. adv. van de tijd. Plaut. Cic. *Voor dezen, voor henen, te voren.*

Quadriennio antè. Cic. *Vier jaren te voren.*

Paucis antè diebus. Cic. *Weinige dagen te voren.*

ĀNTĔĂ. adv. Cic. *Eer, te voren.* Anteaquam. *Voor dat, voor aleer.*

Anteaquam ad me ſcripſiſſes. Cic. *Eer gy my zoud geſchreven hebben.*

ĀNTĔĂCTŬS, ă, ūm. Ovid. Juſtin. *Voorleden, te voren gedaan.*

* Anteacta ætas. Lucr. *Voorgaande, voorleden tijd.*

Anteacta vita. Cic. *Voorgaande, verenigeleide leven.*

Rerum anteactarum accuſari. Corn. Nep. *Over voorgaande zaken beſchuldigt worden.*

ĀNTĔĀMBŪLO, ōnis. Martial. *Een voorloopers, of bediende, die voor een groot Heer, of Overheid gaat.* Gelijk als Helbardiers, enz.

ĀNTĔBĀSĬS, ĭs. f. Vitruv. *De voorplint. Het werk naaſt aan de grondlegging van iets.* Eenigen lezen Antibaſis.

** ĀNTĔCĀNĬS, ĭs. m. Cic. *De Voorhond,* Zeker geſtarnte, zoo genoemd, om dat het voor een ander, genaamd *de grooten Hond,* opgaat.

ĀNTĔCĂPĬO, ĭs, cēpī, cēptūm, cāpĕrĕ. Aliquid. Sall. luſt. *Te voren innemen, winnen, bezetten, iemand voorkomen.*

Pontem antecapere. Sall. Tac. *Een brugge, voor- of innemen, winnen, bezetten voor de komſt van den viand.*

* * Famem, frigus, laſſitudinem luxu antecapere. Sall. *Honger, koude, vermoeydheid door een zaft en lekker leven voorkomen.*

Tempus legatorum antecapere. Sall. *Zijn dingen verrigten voor de komſt der Gezanten. Voor den tijd van de komſte der Gezanten zijn oogmerk bereiken.*

Noctem antecapere. Sall. *De nagt voorkomen, zijn oogmerk of zaken voor de nagt bertiken.*

Locus caſtris antecaptus. Liv. *Een ſtreek tot een legerplaats voor in genomen, of bezet.*

Antecepta animo rei alicujus informatio. Cic. *Een berigt, dat iemands gemoed te voren ingenomen heeft.*

ĀNTĔCĂPTŬS, ă, ūm. part. ab antecapio. &c antece-

Digitized by Google

ptus, ă, ūm. Cic. *Voorgekomen, te voren ingenomen, te voren gewonnen, te voren bezet.*

ANTĔCĔDĒNS, ēntĭs, cum. g. part. *Die voorgaat, die de voortogt heeft, die voor uit trekt, die voor treed.*

ANTĔCĔDŌ, ĭs, cĕssī, cĕssūm, cēdĕrĕ. dat. of acc. Cæſ. Colum. *Voorgaan, de voortogt hebben, voor aan, of aan 't hoofd trekken.*

* * Antecedere ad explorandum. Liv. *Voor uit trekken om den viand, of 't land te beſpieden, ontdekken.*

Magnis itineribus aliquem antecedere. Cæſ. *Iemand door groote togten voorkomen, voor uit rukken.*

* Fatum alterius antecedere. Cæſ. *Eer als, of voor een ander ſterven.*

* Antecedere alicui. Cic. *Iemand te boven gaan, overtreffen.*

Antecedere alteri *of* alterum ætate. Cic. *Iemand in ouderdom te boven gaan.* Honoribus. Cic. *In eerampten te boven gaan.* Uſu rerum. Cic. *In kenniſſe van zaken en ervarenheid verwinnen, overtreffen, te boven gaan, uitſteken, boven uitmunten.*

* Cibum antecedat exercitatio. Celſ. *Laat de oeffeninge van 't lichaam voor het eten geſchieden.*

* Annus antecedens. Plin. H. *Het voorgaande, het verſtreke jaar.*

ANTĔCĔLLO, ĭs, ŭī, ĕrĕ. Alterum *of* alteri aliquâ re, *of* aliquâ in re. Cic. *Iemand in iets te boven gaan, overtreffen, overwinnen, uitſteken, boven iemand in iets uitmunten.*

* * In ultimis religio privatis affectibus antecellit. Flor. *De Godsdienſt heeft meerder kragt op de gemoederen van den gemeenen man, dan eenige byzondere hartstogten.*

* Alicui rei multum longéque ad honorem antecellere. Cic. *Iets wijd en zijds overtreffen in iemands roem, of eere aan te brengen.* Sprekende van oeffeningen

ANTĔCĔLLENS, ēntĭs, omn. g. part. *Die overtreft, die te boven gaat, die uitmunt, die uitſteekt.*

ANTĔCESSĬO, ōnĭs. f. Cic. *Voorgang, voortogt,* ook *uitmuntinge.* Ook *een voorreden, of inleidinge.* Sprekende van een reden.

Rerum anteceſſiones. Cic. *Voorgang, of voorrang van zaken.*

* Anteceſſio Aſtrorum. Cic. *De agteruitgang der geſtarnten.*

ANTĔCESSŎR, ōrĭs. m. Paul. J. C. *Een voorzaat, voorganger in een bedieninge.*

ANTĔCESSŌRES, ūm. m. plur. Cæſ. *Voorloopers, wegbaners, verlore wagten, brandwagten.*

ANTĔCESSŬS, ūs. Sen. Ph. *Betalinge voor den verſchijndag, of voor af, of uit, of op de hand.*

In anteceſſum dare aliquid. Sen. Ph. *Iets voor den verſchijndag betalen, geven* Accipere. Sen. Ph. *Iets voor den verſchijndag aannemen, ontfangen.*

Prædam in anteceſſum dividere. Flor. *Den buit, of roof voor af verdeelen.*

ANTĔCŬRRO, cŭcūrrī, cūrsūm, cūrrĕrĕ. acc. Vitruv. *Voor af, voor uit, of voorby loopen.*

Stella ſolem antecurrens. Vitruv. *Een ſtarre, die voor de Zon opgaat.*

ANTĔCŬRSŌRĔS, ūm. m. plur. Cæſ. *Voorloopers.* Zie anteceſſores.

ANTĔDĪCO, ĭs, dīxī, dictūm, dīcĕrĕ. acc. Cic. *Voorzeggen, voorſpellen, voorboodſchappen, van te voren zeggen.*

ANTĔĔO, ĭs, īvī, ĭtūm, īrĕ. dat. perſ. Cic. *Voorgaan, voor uit gaan, overtreffen, of te boven gaan.*

* * Anteire aliquem *of* alicui ætate. Cic. *Iemand in ouderdom te boven gaan.* Virtute. Cic. *In deugd, of heldenmoed overtreffen.* Opibus. Cæſ. *In rijkdom te boven gaan.*

Animi præſtantia bonis omnibus anteit. Cic. *De voortreffelijkheid, en edelheid van 't gemoed gaat boven alle rijkdom. Een deftig gemoed overtreft alles.*

Nec ſe illi abs te propter iſtam cauſam anteiri putant. Cic. *Ook gelooven zy niet, dat zy daarom van u overtroffen werden. Zy agten u daarom niet hooger als hen zelven.*

Vos ætatem meam honoribus veſtris anteiſtis. Liv. *Gylieden hebt my grooter eere aangedaan, als mijn ouderdom medebrengen, of eiſſchen kan.*

Ne illi ab aliis apud Principem anteirentur. Tac. *Op dat zy van anderen in de gunſt van den Vorſt niet overtroffen zouden werden.*

ANTĔEXSPECTĀTŬM. adv. Virg. *Onvoorziens, eer men 't verwagte.* Ten zy dit, en 't volgende mogelijk twee woorden zijn.

ANTĔFĂCTŬM, ī, n. g. Liv. *Een werk, dat te voren gedaan is.*

ANTĔFĔRO, fĕrs, tŭlī, lātūm, fĕrrĕ. acc. cum dat. Cic. Hor. *Voorſtellen, hooger agten, waarderen.*

* * Anteferre greſſum. Virg. *Voorgaan, voor uit trekken.*

* Alicui ſe honore anteferre. Cic. *Zig verwaardiger, of hooger als een ander oordeelen, agten.*

Alicui virtute anteferri. Cæſ. *Iemand in dapperheid, of moed, te boven gaan. Moediger, en heldhaftiger als iemand anders geagt worden.*

ANTĔFIXŬS, ă, ūm. Vitruv. *Voor aan gehegt, gemetſeld, geplaatſt.* Sprekende van een pilaar, enz.

Antefixa truncis arborum capita. Ter. *Hoofden aan de ſtammen der boomen gehegt, vaſt gemaakt.*

ANTĔGĔNĪTĀLIS, is. m. & f. lĕ, ĭs. n. Antegenitale experimentum. Plin. H. *Voorouderlijk. Ervarenheid der Ouden, ondervindinge van voorouders, of voorzaten.*

ANTĔGRĔDIŎR, ĕrĭs, grĕſſŭs sŭm, ăntĕgrĕdī. acc. Cic. *Voor gaan, voor uittrekken, voortreden.*

* * Antegredi debet honeſtas. Cic. *De eerlijkheid moet voorgaan. De eerlijkheid behoort de eerſte plaats te hebben.*

ANTĔGRESSŬS, ă, ūm. Cic. *Vooruit gegaan, voornit getreden.*

Antegreſſa ſigna. Cic. *Vooruit getrokken, of gerukte vaandels, of teekenen.*

ANTĔHĂBĔO, ēs, bŭī, bĭtūm, bērĕ. acc. cum dat. Tac. *Hooger agten, van grooter waarde houden, voorſtellen.*

ANTĔHAC. adv. Ter. Cic. *Voor dezen, voorheen, hier voormaals.*

ANTĔLĂTŬS, ă, ūm. dat. Cic. Corn. Nep. *Hooger geagt, voorgeſteld.*

ANTĔLŎGĬŪM, ĭī. n. Plaut. *Voorreden, inleidinge.*

ANTĔLŎQUĬŪM, ĭī. n. Anteloquium alicui deferre. Macrob. *Iemand de voortogt, of rang van ſpreken overgeven.*

ANTĔLŪCĀNŬS, ă, ūm. Cic. *Voor den dag, voor 't ligt gebeurd, zeer vroeg.*

Vinci opificum antelucanâ induſtriâ. Cic. *Overtroffen worden door de zeer vroege naarſtigheid der ambagtslieden.*

Antelucanum tempus. Cic. *De tijd tuſſchen middernagt en den dag.*

ANTĔLŪDĬŪM, ĭī. n. Anteludia pompæ. Apul. *Voorſpelen van den zegepralinge, pralende plegtigheid, of openbare vertooninge.*

ANTĔMĔRĬDĬĀNŬS, ă, ūm. Plin. H. *Voormiddagſch, dat voor de middag is, of gebeurt.*

* Antemeridianus ſermo. Cic. *Een vertoog, voor den middag uitgeſproken.*

* Antemeridianæ literæ. Cic. *Brieven voor de middag ontfangen.*

ANTĔMŪRĀLE, ĭs, n. g. *Een voor-muur, gevel, of borſtweering.*

ANTĔNNĂ, æ. f. Cæſ. Virg. *De ſpriet.*

Cornua antennæ. Virg. *De nokken van de ſpriet.*

Antennam demittere. Ovid. *De ſtriet laten zakken, laten vallen; ſtrijken.*

ANTĔOCCŬPĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Voorkominge,* Redenrijk cierſel, als men het gene, dat een wederparty ons kan voorwerpen, van te voren wederlegt, en beantwoord.

ANTĔOCCŬPO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Cic. *Voor innemen, bezitten, tegenwerpingen voorkomen, beantwoorden voor die gedaan worden.*

AN-

Digitized by Google

ANTĔPĂGMENTŪM, i. n. Vitruv. *Cierraad boven een deur. Kappe boven een deur, of ſchoorſteen.*

ANTĔPĬLANI, ōrūm. m. plur. Liv. *Voor-piekeniers, krijgslieden, die voor de ſpiesdragers ſtreden.* Deze worden mede *Principes* geheten, om dat zy meeſt van de beſten Adel, en aanzienlijk in koſtelijke wapenen waren.

ANTĔPŌNO, is, pŏſŭi, pŏsĭtum, pōnĕre. acc. cum dat. Cic. *Voorſtellen, voorzetten, aanbieden, hooger agten, ſchatten.*

Quid antepones illi jentaculo? Plaut. *Wat zult gy hem tot een onbyt voorſtellen, aanbieden?*

Prandium alicui anteponere. Plaut. *Iemand het middagmaal voorzetten, voorſtellen.*

* * Anteponere amicitiam rebus omnibus. Cic. *De vriendſchap boven alles ſtellen, agten, ſchatten.*

His tantularum rerum occupationes Britanniæ antepoſuit. Cæſ. *Hy agte deze geringe bezigheden hooger als de overwinninge van Britanje. Om zulke kleinheden ſtaakte hy zyn ondernemінge op, of tegen Britanje.*

ANTĔPŌTĔNS, ēntis. omn. gen. Plaut. *Veel vermogende, zeer magtig.*

Omnium hominum præcipuus voluptatibus, gaudiiſque antepotens. Plaut. *De gelukkigſte, de voornaamſte van alle menſchen in 't genot van vermaak, en vreugde.*

ANTĔQUAM. adv. ſeq. indic. aut ſubj. *Voor dat, eer dat, voor al eer.*

Ante mortua eſt quam tu natus eſſes. Cic. *Zy is geſtorven voor gy geboren waart.*

Ante annum, quam hæc dicerentur. Aſc. Pæd. *Een jaar voor dat deze zaken gezegt wierden.*

Nunquam eris dives, antequam tibi reddatur &c. Cic. *Gy zult nooit rijk zyn, voor dat u wedergegeven word, enz.*

ANTĔRĬŎR, ōris. m. & f. ūs, ōris. n. Cæſ. *Voor, voorſtaande, die voor is, die voorgaat, 't geen voor u ſtaat.* gelijk de peuy, of gevel van een huis.

Vallus anterior. Cæſ. *De voorſte, of naaſte gragt, afſnijdinge aan den vland.*

Tempus anterius. Ulp. *De tijd voor dezen, de voorgaande tijd.*

ANTĔRIS, ĭdis. f. Vitruv. Ἀντηρίς. *Schoor-pilaren, of zuilen. Schoor-bogen van huizen,* zoo van ſteen, als hout.

ANTĔS, ĭum. m. plur. Virg. *Hoek ſteenen, of buiten-pilaren, daar 't gebouw op ruſt.* Ook de eerſte ranken en botten van een wijnſtok.

ANTĔSIGNĀNŬS, i. m. Cic. Cæſ. *Een krijgsknegt, die voor aan de vaandelen der Roomſche Keurbenden ſtreed.*

ANTĔSTO, ās, ſtĕtĭ, ſtātŭm, ſtāre. dat. perf. acc. rei. Cic. *Iemand in iets overtreffen, te boven gaan:* Apulejus ‡ ſtelt 'er een *accuſativus perſonæ* by, maar men moet hem niet navolgen.

Anteſto. *Voorſtaan.*

ANTĔSTŌR, āris, ātus ſum, āri. Hor. *Iemand tot getuige nemen, roepen. Iemand dagvaarden om getuigenis der waarheid te geven.* Als men iemand tot getuigen wilde nemen, moeſt men, volgens de Roomſche wet, tegen hem zeggen, Licetne anteſtari? *Mag ik u tot getuigen nemen?* De andere antwoorde, Licet, *Gy moogt,* en liet hem met eenen zijn oor aanraken, of vatten.

Anteſtare me. Plaut. *Neem my tot getuige.*

ANTĔVĔNĬO, is, vēni, vĕntum, venire. acc. Plaut. Sall. Tac. *Voorkomen, voortrekken, vooraan komen.*

* * Antevenire omnibus rebus. Plaut. *In alles uitmunten.*

* Conſilia & inſidias alicujus antevenire. Sall. *Iemands beraadſlagingen, en lagen voorkomen, verydelen.*

* Antevenire, ſine caſu. Virg. *Voorkomen, in de voorbaat, of voorhaal zijn.*

* Conſilio & manu omnes antevenire. Sall. *In wyzen raad, en dapperheid alle anderen overtreffen; In goeden raad en heldenmoed alle andere te boven gaan.*

ANTĔVĔNTŬLI crines. *Voormederhangende hairen.*

ANTĔVĔRTO, ĭs, vĕrtī, vĕrſum, vĕrtĕre. dat. Ter. Cic. *Agterhalen, inhalen, voorby gaan, voorkomen.*

Miror, ubi eo huic anteverterim. Ter. *Ik ben verwonderd hoe ik hem mag agterhaald hebbe; Ik ſta en kijk, dat ik voor hem aangekomen ben.*

* * Omnibus ille conſiliis antevertendum putavit, ut Narbonem proficiſceretur. Cæſ. *Hy vermeinde, dat hy zyn reis na Narbone moeſt ſtellen boven alle zijn beraadſlagingen en ondernemingen.*

* Mœrores mihi antevertunt gaudiis. Plaut. *Ik heb grooter reden om bedroefd als verblijd te zijn.*

* Rebus aliis antevertar quæ mandas mihi. Plaut. *Dat gy my gebied zal ik boven, of voor andere zaken verrigten. Ik zal uwe bevelen boven alles ſtellen.*

diplum cum tecum agere conarer, Fannius antevertit. Cic. *Toen ik over deze zelve zaak met u tragte te handelen, heeft Fannius my voorgekomen.*

ANTĔVŎLO, ās, āvi, ātŭm, ārĕ. Virg. *Voorvliegen, voor uit vlugten, voorgaan, voorloopen, voortrekken, voorrukken.*

Antevolant Zephyros pennæ. Claud. *Zyn vleugels zijn ſneller als de Zuide Winden, hy vliegt ſneller als de wind.*

ANTĔŬRBANŬS, ă, ŭm. Anteurbana prædia. Feſt. *Voor, of by de ſtad gelegen, of ſtaande woningen.*

ANTHĔDŎN, ŏnis. m. Plin. H. Ἀνθηδών. *Zeker ſoort van miſpelboom.*

ANTHĔMĬS, ĭdis. f. Plin. H. Ἀνθεμίς. *Kamille.*

ANTHĪNŬS, ă, ŭm. Plin. H. Ἄνθινος. *Van bloemen, van bloemen gemaakt.*

Anthinum mel. Plin. H. *Bloems-honig, Leme-honig.* Alzoo genoemd, om dat het van bloemen gemaakt is.

ANTHŎLŎGĬCA, ōrŭm, n. g. Plin. H. *Boeken die van bloemen handelen.*

ANTHRĂCĬŬS, ă, ŭm. Varr. Ἀνθρακίων. *Zwart, donker-verwig, kool-zwart.* Men zegt ook Anthracinus, ă, ŭm.

ANTHRĂCĪTES, æ. m. Plin. H. Ἀνθρακίτης. *Een ſoort van een bloed-ſteen,* in Afrika gevonden, en die men houwt gelijk marmer.

ANTHRĂCĪTIS, ĭdis. f. Plin. H. Ἀνθρακῖτις. *Een ſoort van Karbonkel-ſteen.* Van verwe als een brandende kole.

ANTHRAX, ăcis. m. Plin. H. Ἄνθραξ. *Een kole, een peſt-kole,* ook *een negenoog.*

Anthrax. Vitruv. *Berg aarde,* van verwe, als roodagtig, met roode ſtof bedekt, waar uit de ouden quikzilver haalden.

ANTHRĪSCŬS, ī, n. g. *Kervel.*

ANTHRŎPŎPHĂGĪ, ōrŭm. m. plur. Plin. H. Ἀνθρωποφάγοι. *Menſchen eters, die van menſchevlees leven.*

ANTHŬS, ī. f. Plin. H. *Een vogel,* welke het brieſſchen van paarden nabootſt.

ANTĬÆ. ārŭm. f. plur. *Voorlokken van Vrouwen,* volgens Feſtus zeggen. *Scheelen, lokken.*

ANTĬBŎRĔŬS, ă, ŭm. Horologium antiboreum. Vitruv. *Een uurwyzer na 't Noorden ſtrekkende.* De uitleggers van dezen Schrijver weten niet van wat uurwijzer hy wil ſpreken.

ANTĬCA, æ. f. g. *De voordeur, het voorhuis, of voorſte deel van 't huis.*

ANTĬCHTHŎNĔS, ŭm. m. plur. Plin. H. Ἀντίχθονες. *Tegen-voeters, tegen voetelingen.*

ANTĬCĬPATĬO, ōnis. f. Cic. *Voor kenniſſe van iets, voor hy het ziet, of hoort.* Gelijk van de Godheid enz. Ook *voorkominge, verraſſinge.*

ANTĬCĬPĀTŬS, ă. ŭm. Mentī alicujus. Cic. *Dat vorens in iemands gemoed ingedrukt, ingeprent is.*

ANTĬCĬPO, ās, āvi, ātŭm, ārĕ. acc. Cic. Plin. H. *Voorkomen, verraſſen, iets voor afnemen, of doen.*

Anticipare alicujus rei moleſtiam. Cic. *De ongemeegte van iets voor af gevoelen.*

Anticipare mortem. Suet. *De dood, die men ons meende*

aan

aan te doen, voorkomen. Zig ontijdig om hals brengen, om een wreede, of ſchandelijke dood te ontgaan.

ANTĪCŪS, ă, ūm. Varr. Cic. *Van vore ſtaande, dat voor aan is.* Sprekende van een deur, plaatſe, enz.

ANTĪCYRĂ, æ. f. Hor. Ovid. *Anticyra.* Een eiland in de Golf van Negroponte, vermaard wegens de nieswortel, die aldaar groeit: ook een ſtad in Phocis, digt by de Zee, welke voorheen *Suela* genoemt wierd.

ANTĪDŌRŪM, ī. n. Ulp. Ἀντίδωρον. *Geſchenk tot vergeldinge van een andere ſchenkaadje, of ziſte.*

ANTĪDŌTĂRIŪS, ĭi. m. g. *Die het tegengift bereid.*

ANTĪDŌTŪM, ī. n. Celſ. &c.

ANTĪDŌTŪS, ī. f. Quintil. Ἀντίδοτος. *Tegengift, tegenvenijn.*

ANTĪGRĂPHĒŪS, ī, m. g. *Die tegen boekhoud, een naſchrijver, die andere dingen uitſchrijft,* vulgò *een kontrerollenr, of copieerder.*

ANTĪGRĂPHŪM, ī, n. g. *Een tegenboek, een kontrerol, een naſchrift.*

ANTĪLĒGŌMĒNĂ, ōrūm, n. g. pl. Plin H. *Tegenſpraken, of twiſt tuſſchen partijen.*

ANTĪLENĂ, æ. f. g. *Den borſtrieme van 't paard.*

ANTĪNŌMĬĂ, æ. f. g. *Verſchil, ſtrijdigheid der regten, of wetten.*

ANTĪŌCHENĪ, ōrūm. m. plur. A. Gell. &

ANTĪŌCHENSĒS, ĭūm. m. plur. Cæſ. *Die van Antiochie.*

ANTĪŌCHĬĂ, æ. f. Cæc. *Antiochie.* Vele ſteden zijn 'er van deze naam, de voornaamſte legt in Syrie.

ANTĪPĂTHĬĂ, æ. f. Plin. H. Ἀντιπάθεια. *Afkeer, weerzin, tegenzin, tegenheid, verſcheidenheid van aart, imborſt.*

ANTĪPHERNĂ, ōrūm. n. plur. Digeſt. Ἀντίφερνα. *Tegenhuwelijks ſchat, Bruidegoms ſchat.* Goed, dat de man ſchenkt aan zijn vrouwe tot vergeldinge van de Bruidſchat.

ANTĪPHRĂSĬS, ĭs. f. g. *Tegenzegwijs. Woorden die anders te verſtaan zijn, als die luiden.*

ANTĪPŌDĒS, ūm. m. plur. Cic. Sall. Ἀντίποδες. *Tegenvoeters. Die regt met de voeten tegen ons aan gaan.*

ANTĪPŌLĪS, ĕōs. f. Liv. Ἀντίπολις. *Antibo,* een ſtad, en haven in Provence.

ANTĪPŌLĪTĂNŪS, ă, ūm. Martial. *Van Antibo geboortig.*

ANTĪQUĀRĬĂ, æ. f. Juven. *Een vrouwe, die oude en in ongebruik geraakte woorden gebruikt, liefhebſter van oudheden, of ouderwetſche zaken.*

ANTĪQUĀRĬŪS, ĭi. m. Suet. *Die oude, en in ongebruik geraakte woorden gebruikt. Een liefhebber van oudheden. Een begunſtiger van oudheden.*

ANTĪQUĀTĬO, ōnĭs. f. A. Gell. *Veroudering, vernietiging, herroeping van een wet.*

ANTĪQUĒ. adv. Hor. *Van ouds. na de oude maniere, ouderwetſcher wijze.*

ANTĪQUĪTĀS, ātĭs. f. Cic. *Aloudheid, oudheid, oude tijd, lang verſtreke tijd, d'ouden.*

Multæ antiquitatis peritus. A. Gell. *Een kenner veler oudheden.*

* Antiquitas. Sall. *Teederheid, genegentheid.* Sommige lezen, en met rede, *anxietas.*

ANTĪQUĪS moribus. Plaut. *Volgens regt aloude manieren.*

ANTĪQUĪTŪS. adv. Sil. Quintil. Plin. H. *Van oude tijden, van ouds her, voorheen, voor dezen, oulinx.*

Antiquitùs. Cæſ. *Van alle tijden af.*

ANTĪQUO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Cic. *Een Wet verwerpen, vernietigen.*

ANTĪQUŪS, ă, ūm. Cic. *Oud, aloud, ouderwets.* Men zegt *antiquior* en *antiquiſſimus.* Ook *adel, agtbaar, groot.*

Antiquus amicus. Plaut. *Een oude vriend.*

Antiquiſſimæ literæ. Cic. *Zeer oude, lang voorheen geſchreve brieven.*

Dies antiquior erat adſcripta in tuis literis, quàm in Cæſaris. Cic. *Daar was een ouder dag geſteld in uwe brief als in Cæſars.*

Homò antiqui officii. Cæſ. *Een man van oude, of welbekende vroomheid, of deugd.*

More antiquo. Plaut. *Op de oude maniere, gelijk de oude voorhenen deden.*

* * Antiquus. Cic. *Iemand, die oude, en ingebruik geraakte woorden, en ſpreekwijzen gebruikt.*

* Antiquum obtines. Ter. *Gy zijt nog de zelve man, of de oude gaſt, gy zijt niet veranderd van beleid, of manieren.* Dit word in een goeden, en quaden zin gezegt.

Antiquum obtines tuum tardus ut ſis. Plaut. *Gy gaat nog den ouden gang van traagheid, gy zijt nog even leuy, en ſlef.*

Rationem antiquam obtinete. Ter. *Neemt uwe oude maniere van leven weder aan.*

ANTĪQUĬŌR, ōrĭs. m. & f. ŭs, ŏrĭs. n. Cic. *Dierbaarder, aangenamer, meer bemind.*

Cura antiquior *of* antiquiſſima. Cic. *Groote, of oude zorge, zorge voor iets boven andere dingen.*

Nihil habeo antiquius quam ut &c. Nihil mihi eſt antiquius, quam &c. Cic. *Ik heb niets liever, niets komt my aangenamer voor, als dat enz. Niets gaat my meer ter harten, dan dat enz.*

Oportet antiquiorem mortem turpitudine haberi. Auct. ad Her. *Men behoorde liever de dood, als ſchande te verkiezen.*

Antiquiſſimum habeo, antiquiſſimum mihi eſt. Cic. *Dat is my zeer lief, zeer aangenaam. Dat gaat my ter harte.*

De Tullià tibi antiquiſſimum eſſe video. Cic. *Ik beſpeure, dat gy ongemeene zorg voor Tullia draagt, dat gy byzondere agtinge, of genegentheid voor Tullia hebt.*

ANTĪRRHĪNŌN, ī. n. Plin H. Ἀντίρρινον. *Brant, kalfsmuil, kalfsneus, klaptandtjes kruid.*

ANTĪSSĬŌDŌRŪM, ī. n. *Auxerre,* een ſtad in Bourgonje.

ANTĪSŌPHĪSTĒS, æ, m. Quint. *Een ſtrijd- of tegen-redenaar, die looze tegenwerpingen gebruikt tegen een ander.*

ANTĪSTĒS, ĭſtĭtĭs. m. Cic. Prop. *Een Tempelvoogd, hooge, of voornaamſte Prieſter der Heidenſche afgoden.* Men kan thans een *kerkvoogd* dus noemen. *Een Hooge-prieſter, een Biſſchop.*

Antiſtes alicujus artis. Cic. *Een uitmuntend liefhebber, of kenner van eenige konſt. De voornaamſte van zijn konſt, of hanteringe.*

ANTĪSTĒS. ĭtĭs. f. Valer. Max. *Een Prieſteresſe der oude afgoden. Kerk- of Tempel-voogdeſſe.*

ANTĪSTĬTĂ, æ. f. Plaut. Cic. Ovid. *Een Prieſteresſe der oude afgoden.*

ANTĪSTĬTŪM, ĭi. n. g. *Overheid.*

ANTĪSTĬTŌR, ōrĭs, m. g. Colum. *Meeſter van een werk, een werkmeeſter, of baas.*

ANTĪSTO, ās, ſtĕti, ſtātūm, ſtārĕ. dat. perf. abl. Rei. Cat. Tac. *Iemand in iets overtreffen, te boven gaan.*

Cognitum eſt quanta antiſtaret eloquentia innocentiæ. Corn. Nep *Men wiſt hoe veel de welſprekendheid boven, of tegen de onnoozelheid vermogt, of kragt hadde.*

Aliquâ in re alium antiſtare. Metell. Numid. apud Aul. Gell. *Iemand in eenige zake overtreffen, te boven gaan.* Men moet dit verbum niet ligt met een accuſativus gebruiken. Antiſto. *Voorſtaan.*

ANTĪTHĂLĂMŪS, ī. m. Vitruv. *Voor-kamer, vertrekplaats voor de kamer der Groote Vrouwen.* Voor der zelver dienaars enz. van de kamer door een gang geſcheiden. Sommige afdrukſels lezen *amphithalamus.*

ANTĪTHĒSĪS, ĭs, f. g. & ἀντίθετον. *Een tegenſtelling van ſtrijdige zaken, of tegenſtrijdigheid van zaken:* gelijk als hitte ſtrijd tegen de koude.

ANTĪTYPŪM, ī. n. g. *Nadrukkinge, dat na een ander voorbeeld gedrukt is, een tweede druk.*

ANTLĬĂ, æ. f. Martial. *Een pomp, waterpomp,* werktuig om water op te halen, of te putten.

* Antlia. Suet. *Vonnis, of ſtraffe der miſdadigen, om water te pompen. Straf van 't waterhuisje.*

AN-

Digitized by Google

ANTRUM, i. n. Virg. *Hol, kuil, of groef, onder de aarde, of in een boom.*

ANTUATES. V. Nantuates.

ANTUERPIA, æ. f. *Antwerpen.* Een vermaarde ſtad in Brabant.

ANTUERPIENSIS, is. m. & f. sĕ, is. n. *Van Antwerpen, van Antwerpe geboortig, Antwerpenaar, Antwerpſch.*

ANUS, ūs. f. Cic. *Een oude vrouw, een beſje.*

ANUS, i. m. Cic. *De aars.*

ANXIE. adv. Sall. Plin. H. *Zorgvuldiglijk, angſtiglijk, kommerlijk, moeyelijk, naerſtiglijk.*

ANXIETAS, ātis. f. Cic. Ovid. Plin. H. *Angſt, kommer, benaudtheid, zorgvuldigheid.*

* Anxietas. Cic. *Een ongeruſt, bekommerd weſen, of ongeruſte buye.*

ANXIETUDO, ĭnis. f. Cic. V. Anxietas.

ANXIFER, a, um Cic. *Dat kommer, angſt, of ongeruſtheid veroorzaakt.*

ANXIUS, a, um. Cic. *Beangſt, bekommerd, benaud, ongeruſt.*

* Anxia cura. Plin. H. *Een ongeruſte, benaude zorge, groote zorge, of kommer.*

Oratio anxia. A. Gell. *Een al te zorgvuldiglijk doorwrogt vertoog.*

Anxius de aliquâ re. Quintil. *Bedroefd, bang, benaud, bedugt over iets.*

Potentiæ anxius. Tac. *Nayvering, bang, bedugt over iemands magt, of grootheid.* Alterius ſecuritatis. Plin. H. *Zorgvuldig, bekommerd over iemands welvaren.*

Alicujus vicem anxius. Liv. *Bedugt, bang, bekommerd over iemands gezondheid, of ſtaat.*

Anxius curis. Liv. *Bang van zorgen, met zorg beladen, overſtelpt.*

AON

AONIA, æ. f. *Aonie.* Een geweſt in oud Beotie, daar de hengſtebron verziert word, toegewijd aan de Zanggodinnen, welke ook deſwegen *Aonides* genoemt worden.

AONIUS, a, um. Virg. *Van Aonie, of in Aonië geboren.*

AORTA, æ. f. Celſ. Ἀορτή. De groote ſlagader aan de linker zijde van 't hart, die de levendige geeſten door 't ganſche lichaam verſpreid.

APA

APAGE, Apagesis. Interj. Ter. Cic. Ἄπαγε, *Spreek my daar niet meer van, weg! weg! weg hier van daan, vertrek, ga heen, maak u van hier.*

Apage te. Ter. Apagete. Cic. *Pak u van hier., ſcheerje van hier, weg.*

Apage illud. Plaut. *Spreek my daar niet van, of neem dat uit myn gezigt, of weg.*

Apage illum à me. Plaut. *Breng hem uit myn oogen, of gezigt.*

Apage à me iſtam ſalutem, quæ &c. Ter. *Weg, weg met zulk een groetenis, dewelke enz.*

APAMEA, æ. f. Plin. H. Ἀπάμεια, *Apaméa.* Een ſtad in Syrie, thans *Aman*, of *Hama* genoemd. Ok is 'er een ſtad van den zelven naam in Bithynie *Apemi* geheten, en een andere in *Phrygia.*

APAMEA, Apamia, æ. f. *Pamiers*, een ſtad in Languedok.

APARINE, es. f. Plin. H. Ἀπαρίνη, *Kleefkruid, Klis, klit.* Een kruid, 't welk aan de kleederen der voorbygaande blijft hangen.

APATHIA, æ. f. A. Gell. Ἀπάθεια, *Ongevoeligheid van alles.*

APELIOTES, æ. m. Catull. H. Ἀπηλιώτης. *De Ooſtewind.*

APELLA, æ. m. Hor. *Beſneden, een Jood.* Sommige gelooven, dat dit de naam is van een vermaarde Jood ten tijde van Horatius.

APENNINUS, i. m. Virg. Plin. H. *Het Appemynſche gebergte in Italie,* ſtrekkende van Savona dwars door Italie tot de Engte, dewelke het zelve van Sicilie ſcheid.

APER, apri. m. Varr. Virg. *Een wild varken.*

APERIO, is, ĕrŭi, ertum, aperīre. acc. Cic. *Openen, openbaren, ontdekken.*

Aperire ærarium. Cæſ. *De ſtads, of 't lands ſchatkiſt openen.* Literas. Cic. *Een brief openen, open doen, opbreken.* Teſtamentum. Plin. H. *Een Viterſtewille openen.*

* * Aperire alicui rem familiarem. Cic. *Iemand zyne goederen ten dienſte aanbieden, zyn huis aanbieden, van alles declagtig maken.*

* Aperire viam incendio. Liv. *Den weg tot brandſtigtinge banen.*

* Aperire viam alicui. Virg. Iter in aliquam regionem. Liv. *Iemand den weg, of doortogt in een land banen, openen.*

* Aperire iter ferro. Sall. *Den weg door 't ſtaal, of zwaard openen, banen.*

* Aperire ſententiam ſuam alicui. Cic. *Zyn gevoelen aan iemand ontdekken, openbaren.*

Aperire dolum. Plaut. *Een bedrog ontdekken, openbaren.* Verum. Sall. *De waarheid openbaren, ontdekken.* Arcanum. Liv. *Een geheim ontdekken, openbaren, gemeen maken.* Flagitium alicujus. Plaut. *Iemands ſchelmſtukken aan den dag brengen, openbaren, ontdekken.*

* Aperire ſe. Ter. Cic. *Zig bekend maken.* Quis ſit aperit. Corn. Nep. *Hy openbaart wie hy is. Hy maakt zig bekend.*

* Aperire futura. Virg. *Toekomende dingen openbaren, voorzeggen.* Ænigma. Plaut. *Een raadſel raden, uitleggen.*

* Aperire dubia, involuta. Cic. *Twijffelagtige, verwarde en verborgene zaken openbaren, uitleggen, ontvouwen.*

* Aperire caput. Cic. *Het hoofd ontdekken, den hoed afnemen.*

* Aperuit aciem dies. Tac. *Den dag ontdekte het leger, deed hen het leger zien.*

* Aperire curſum alicui ad laudem. Cic. *Den weg tot loſ en eere voor iemand banen.*

* Amnis aliud os aperit. Q. Curt. *De vloed maakt een andere opening, krygt een andere mond.*

* Ut aperuere ſe campi. Q. Curt. *Zoo ras als wy de velden ontdekten, zoo dra de velden zig lieten zien, in ons gezigt quamen.*

* Virtus tua tibi reditum ad tuos aperuit. Cic. *Uw deugd heeft u den weg gebaant om weder by de uwen te keeren. Uw deugd heeft u weder in uw vaderland gebragt, geholpen.*

* Aperire ſuſpicioni, aut crimini locum. Cic. Occaſionem. Liv. *Gelegentheid tot agterdenken, argwaan, of ſchelmſtukken geven.*

* Aperit florem arbor. Plin. H. *Deze boom begint te bloeijen, bloeit.*

* Aperire ludum. Cic. Ludum docendi. Suet. *Een ſchole openen, opregten, de jeugd beginnen te onderwyzen.*

* Naturam alicujus & mores aperire. Sall. *Iemands aart en zeden ontdekken, beſchryven, openbaren.*

* Aperire de aliquâ re. Cic. *Van iets beginnen te ſpreken, een voorwerp, of vertoog aanvangen.*

* Aperire cuniculos. Cæſ. *Een mijn door een tegenmijn ontdekken, onbruikbaar maken.*

* Aperire limites. Vell. Paterc. *De wegen vergrooten, verbreeden.*

* Aperire parietem. *Een muur openen, doorſlaan.* De regtsgeleerden gebruiken dit woord om te beteekenen, *een venſter, of deur in den muur maken.*

Apertum eſt quis &c. ſeq. ſubj. Phæd. *Het is openbaar, kenneljk, ontdekt, wie enz.*

Digitized by Google

Aperibo. *Ik zal openen.* Plautus en eenige andere Schrijvers gebruiken dit woord in plaats van *Aperiam*

APERTE adv. Cic. Cæs. *Openlijk, in 't openbaar, klaarlijk, duidelijk, ronduit.* Men zegt *Apertiùs* en *Apertissimè.*

* † Apertè. Cic. *Netjes, duidelijk, haarblijkelijk, onderscheidenlijk.*

* Apertè aliquem fallere. Ter. *Iemand haarblijkelijk, of leelijk bedriegen, opligten.*

* Apertissimè insanire. Cic. *Haarblijkelijk dwaas, dul, of zot zijn.*

APERTIO, ōnis. f. Varr. *Opening, opedoeninge.*

In apertum proferre. *In 't licht brengen, openbaren.*

APERTURA, æ. f. Vitruv. *Een openinge open gat.*

Fores aperturas habent in exteriores partes. Vitruv. *De deuren hebben hare opening aan de buitenste deelen.*

APERTUS, a, um. Cic. *Open, open gedaan, ontdekt, geopenbaard, blaat.*

Ex i inere nostros latere aperto aggressi sunt. Cæs. *Zy grepen de onze op den weg in den blooten flank, of zyde aan.*

Apertus. Cic. *Klaar, blinkend, openbaar.*

** Apertus. Virg. *Helder, schoon, zuiver, zonder wolken.* Sprekende van den hemel, of de lugt.

Apertus campus. Virg. *Een open veld, een wijd vlak veld, een ruime vlakte.*

** Apertus. Virg. *Veilig, zonder gevaar, of logen,* Sprekende van een Bosch.

* Navis aperta. Liv. *Een open vaartuig, een schuitje zonder dek, of overloop.*

* Apertus. Cic. *Openhartig, vryborstig, opregt,* sprekende van een persoon.

APERTUM, i. n. Cic. Liv. Tac. *Vlakte, vlak veld.*

* * Opus in apertum proferre. Cic. *Een werk in 't ligt, of openbaar geven, uitgeven, gemeen maken.*

* Castra in aperto posita. Liv. *Een leger in een vlak en open veld ter nedergeslagen, gelegerd.*

Locis apertioribus, *of* apertissimis campis. Cæs. *In de open plaatsen, vlakke velden.*

* Apertus impetus maris. Cæs. Vitruv. *Openbaar geweld der zee, een open en onstuimige zee, ook een zeestortinge, golf, of baar van de zee.*

APES. V. Apis.

APEX, icis. m. Colum. Virg. *De punt, top, spits, of kruin van een gebergte, enz.*

* Apex. Colum. *De punt, of spits van een zeissen, of sikkel.*

* Apex. Plin. H. *De kam, of kuif van vogelen.*

Apex. Quintil. *Het puntje, of stipje,* dat de lange lettergrepen van de korte onderscheid.

* Apex. Cic. *Het toppunt, het grootste cieraad, de uiterste volmaaktheid, of hoogste trap van iets.*

* Apex. Virg. *Een zijde, of wolle quispel, of bos,* aan 't einde van een stokje boven op de mutsen van zekere oude Heidensche Priesters; weshalven de Poëten het gebruiken voor de muts zelve, als mede om de waardigheid hunner Priesteren en Koningen te beteekenen.

Apices juris. Ulp. *Spitsvinnigheden, scherpzinnigheden van regten.*

APEXABO, ōnis. f. Varr. *Een beuling, bloedbeuling, worst.*

APHACE, es. f. Cic. Plin. H. Ἀφάκη, *Kankerbloem, Paardebloem.*

APHRACTUM, i. n. Cic. &c.

APHRACTUS, i. m. Cic. Ἄφρακτον, *Een open lang vaartuig,* by die van *Rhodus* voornamentlijk gebruikt.

APHRONITRUM, i. n. Stat. Mart. Plin. H. Ἀφρόνιτρον, *Het schuim, de bloem van zwavel.*

APHROSELENUS. i. m. g. *Spiegelsteen.*

APHYA, æ, f. g. Græc. *Een Spiering.* Latinè apua.

APIANA brassica, æ. f. Plin. H. *Krulkool.*

‡ Apiana uva. Plin. H. *Muskadelle-druif.* Dus genoemd van Apis [*een bye*] om dat de byen die zoeken.

APIANUS, a, um, adj. *Dat den byen aangenaam is.*

APIARIUM, ii. n. Colum. A. Gell. *Een byekorf.*

APIARIUS, ii. m. Sil. Colum. Plin. H. *Een byehouder, hoeder, of bewaarder.*

APIASTRA, æ. f. Dus noemt Servius *zeker vogeltje dat op de byen aast.* In Hoogduitsch *byen wolf.* By ons *spegt.*

APIASTRUM, i. n. Plin. H. *Conflile de grein, byen-blad.* Om dat de byen daar zeer gretig na zijn.

APIATUS, a, um. Apiata mensa. Plin. H. *Een gespikkelde ingeleide tafel met kleine vlekjes.*

APICA, æ. f. Varr. Plin. H. *Een schaap zonder wol aan de buik.*

APICULA, æ. f. Plaut. *Een byetje.*

APICULUS, i, m. g. *Een klein stipje.*

APINÆ, ārum. f. plur. Mart. *Notenvliezen,* ook *wisjewasjes, kinderwerk, vodderyen.* Dit woord komt van *Apina* een klein stedeke in de *Pouglie* van geen aanzien.

‡ APIS, is f. Cic. Virg. *Een bye, honingbye.* In Genitivo plurali *apum* en *apium,* dog *apum* is meest in gebruik.

APISCOR, ĕris, aptus sum, apiscī, acc. Lucr. Manil. A. Gell. *Verkrygen, erlangen, krygen.* Nonius zegt dat het nog beteekent, *vinden, betrappen, nemen.*

Sine me hominem apisci. Plaut. *Laat my dien quant maar krygen, wagt maar tot ik dien gast zal betrappen.* Dus spreekt een Heer van zijn slaaf, die hem geld ontstolen heeft.

Causa possessionis apiscundæ. Ulp. *Een oorzaak om het bezit van iets te krygen, of nemen.* Dus spreken de regtsgeleerde somwijds.

APIUM, ii. n. Hor. Plin. H. *Eppe, juffrouwwerk,* Ook *peterselye.* Plinius meld verscheide soorten van dien.

APLUDA. V. Appluda.

APLUSTRE, is. n. Lucan. Juven. *Een vlagge, wimpel, vaan, en dergelyk cieraad van een schip.* Cicero in zijn Aratus zegt *Aplustra* per syncopen voor *aplustria,* 't welk anderen gebruiken.

APOCHA, æ. f. Ulp. Ἀπογρ. *Handschrift, quytirg-schrift.* Dit woord verschilt van Acceptilatio, volgens de aanmerkinge van Ulpianus, dat *Acceptilatio, quytscheldinge, altijds en zonder betaling bewijd, maar* Apocha *niet anders als de gene die betaalt heeft.*

APOCOPE, es. f. g. *Afsnijdinge van een letter agter van een woord.*

APOCRYPHUS, i. m. *Verborgen, buiten-vogelig.*

APODES. m. g. plur. num. *Gierzwaluwen,* om dat ze geen pooten schijnen te hebben.

APODYTERIUM, ii. n. Cic. Vitruv. Ἀποδυτήριον. *Ontkleedingkamer, plaatsen, of vertrek daar men zig ontkleede voor dat men in de baden ging.*

APOGÆUS, i. m, Plin. H. Ἀπόγαιος. *Aardwind.*

APOGRAPHA, æ, f. g. *Boedel-lijst.* (inventaris.)

APOGRAPHUM, i. n. Cic. Plin. H. Ἀπόγραφον. *Vitschrift, afschrift, dubbeld van iets.* Vulgò *copie.* In den eigentlijken en oneigentlijken zin. De beste handschriften schrijven 't in 't Grieksch.

APOLECTI, orum. m. plur. Liv. Ἀπόλεκτοι. *Verkore raadsluiden, geheime raadsheeren, vergaderinge van aanzienlijke mannen,* by die van Etolie.

APOLIS, idis. m. g. *Een balling, vreemdeling.*

APOLOGATIO, ōnis. f. *Een fabel, verdigtsel, verhaal van fabelen.* Quintilianus zegt, dat dit woord, 't welke eenige Schrijvers van zijn tijd gebruikten, in geen gemeen gebruik ontfangen is.

APOLOGIA, æ, f. g. *Verantwoordinge.*

APOLOGO, as, āre. acc. Perf. Sen. Ph. *Iemand met woorden wakker doerhalen, honen.*

APOLOGUS, i. m. Ἀπόλογος. *Een fabel, een verdigtsel.*

APO-

Digitized by Google

ĂPŌPHĂSĬS, ĭs, f. g. Græc. Quint. *Een ontkenninge.*

ĂPŌPHŌRĒTĂ, ōrūm. n. plur. Suet. Martial. *A'ποφορητα. Nieuwjaars geſchenken, die gedaan wierden op de feeſten ‡ van Saturnus.* Turnebus gelooft, dat dit giften waren, die de gaſten na 't feeſt gegeven wierden om mede na huis te nemen.

ĂPŌPHTHĔGMĂ, ătĭs. n. Cic. *A'ποφθεγμα. Klemſpreuk, klemgezeg, kortbondige ſpreuk. Korte zinſpreuk, ſpreuk, of ſpreekwoord.* Men vind het by Cicero in 't Griekſch geſchreven.

ĂPŌPLĒCTĬCŪS, ă, ūm, adj. *Beroerd, met beroerdheid geſlagen.*

ĂPOPLĒXĬĂ, æ. f. Celſ. *A'ποπληξια. Beroerdheid,* Vulgo *popelſye, doodelijke beroerte, of overval.*

ĂPŌSTĂSĬA, æ. f. g. *Afvallinge, afvalligheid.*

ĂPŌSTĂTĂ, æ. m. *A'ποστατης Afvallige, weglooper, die zijn geloofsgenooten, of vrienden afvalt, verlaat.*

ĂPŌSTĂTŌ, ātĕ. *Afdwalen.*

ĂPŌSTŎLŪS, *Een Apoſtel, of Kruisgezant.*

ĂPŌSTRŌPHĂ, æ. f. Aſcon. Pæd. *of* Apoſtrophe, ēs. f. ‡ Quintil. *A'ποστροφη Afwendinge.* Een redenkonſtige wijze, als iemand zijn vertoog tot een ander in 't byzonder, of tot levenlooze zaken wend.

ĂPŌSTĒMĂ, ătis. u. Plin. H. *A'ποστημα. Ettergezwel, gezweer.*

ĂPŌTHĒCĂ, æ. f. Colum. *A'ποθηκη. Pakhuit, of kelder,* daar men wijn, enz. in legt, *voorraadkelder.*

Apotheca. Cic. Hor. *Pakhuis voor allerhande waren en mondkoſt, voorraadhuis, ſchuur, of zolder.*

ĂPŌTHĔSĬS, ĭs. f. Vitruv. *A'πόθεσις. Weglegging van iets om het op te ſluiten.* Dog deze Schrijver gebruikt het voor een Bouwkonſtwoord, als *Apophygis.*

ĂPŌTHĔŌSĬS, ĭs. f. Suet. *A'ποθέωσις. Vergodinge.* Te weten als de ouden hunne Helden, of Keizers in 't getal hunner Goden plaatſten, of inwijdden: waar van ‡ men de plegtigheid in Herodiaan kan zien. Men kan het toepaſſen op 't maken der heiligen.

APP

ĂPPĂRĀTĒ. adv. Liv. *Heerlijk, pragtiglijk, met luiſter, met groote toebereidſelen.* Sprekende van een vertooning.

* Apparatè. Cic. *Pragtiglijk, koſtelijk, voortreffelijk, met grooten toeſtel.* Sprekende van een gaſtmaal.

Potes apparatius apud multos cænare. Plin. J. *Gy kunt pragtiger, en koſtelijker by anderen het avondmaal houden.*

ĂPPĂRĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Toebereidinge, toebereidſel, toeſtel, toeruſtinge.*

Apparatio materiæ. Vitruv. *Toebereidſel, vervaardiging, toeſtel van ſtoffe.*

ĂPPĂRĀTŌR, ōrĭs. m. Liv. *Toebereider, toeſteller, toeruſter.*

ĂPPĂRĀTŪS, ūs m. Cic. Hor. *Toeſtel, toeruſtinge, toebereidſel van iets.*

* Apparatus belli. Cic. *Toeruſtinge van oorlog, wapening.*

‡ Valla merkt aan, dat dit woord de daad van toeruſtinge, en ook de toegeruſte zake beteekent.

ĂPPĂRĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Vervaardigd, gereed gemaakt, toegeſteld, toegeruſt, bereid.*

* * Apparata domus rebus omnibus. Cic. *Een huis van alles wel voorzien.*

* Apparata oratio. Auct. ad Her. *Een voorbedagt, of beblokt vertoog.*

* Apparata verba. Auct. ad Her. *Uitgeleze, uitgekipte, uitgezogte, bedagte woorden.*

ĂPPĂRĔŌ, ēs, pārŭī, pārĭtūm, pārērĕ. Cic. Virg. *Verſchijnen, voor den dag komen, blijken, klaarlijk blijken.*

* Res apparet. Ter. *De zaak blijkt, is baarblijkelijk, is klaar.*

* Promiſſa apparent. Ter. *Men ziet de uitwerkſelen van uw beloften.*

Apparet, *of* apparent hæc data eſſe &c. Cic. *Het blijkt dat die dingen gegeven zijn.*

Apparet, utrum &c. ſeq. ſubj. Cic. *Het blijkt wel, of enz.*

Apparet ipſo nomine. Plin. H. *Het blijkt uit den naam zelfs, dat hy 't is.* Oratione. Cic. *Gelijk als men uit het vertoog kan zien.*

Ex eo apparet quæ ſit præda Prætoris. Cic. *Hier uit blijkt het, hier uit beſpeurt men wat de proy, of de buit van de hoofdſchout is.*

* Illud quod apparet ad agricolas. Varr. *Het gene de boeren in 't veen, of de kinkels wel weten.* Men moet deze ‡ Latijnſche manier van ſpreken niet gebruiken.

* Apparere Magiſtratui. Liv. Suet. *Voor de overheid gaan.* Gelijk eertijds de geregts-dienaars, of hellebardiers met de bijlen, bondelen, en roeden deden. Men kan dit woord gebruiken omtrent perſonen, die voor groote heeren met de kentteekenen van hun waardigheden gaan.

* Apparere Regi. Corn. Nep. *Een Koning oppaſſen, dienen, opwagten.* Sprekende van een Geheimſchrijver, of ander bediende.

* Apparere ad ſolium Regis. Virg. *Voor den Koninklijken zetel, troon verſchijnen;* om den Koning eenigen dienſt te doen.

* Mox apparebo domi. Plaut. *Ik zal aanſtonds t'huis zijn.*

* Apparere in alicujus nomine. Cic. *Onder iemands naam, beſcherminge, of aanzienlijkheid in 't ligt komen,* ſprekende van een boek.

ĂPPĂRĬTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Het ampt, of den dienſt van* ‡ *Stads dienaren, hellebardiers, en boden,* of andere bedienden van de Overheid die de teekenen van des zelfs waardigheid voor hem droegen.

ĂPPĂRĬTŌR, ōrĭs. m. Cic. *Een deurwaarders, deurwagter, een bode,* of eenig ander bediende van een Overheid: de Romeinen noemden dus den genen, die de teekenen van waardigheid voor de Overheden in plegtelijke gevallen droegen.

* Apparitores Regis. Liv. *De lijfwagt van een Koning.* Item *een hellebaardier, bode, oppaſſer van d'Overheid.*

ĂPPĂRĬTŪRĂ, æ. f. Suet. V. Apparitio.

Apparituram facere. Suet. *Het ampt, of den dienſt van een deurwaarder, deurwagter, of bode van een Overheid waarnemen.*

ĂPPĂRŌ, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Ter. Cic. *Bereiden, vervaardigen, gereed, of klaar maken, toeſtellen, toeruſten.*

Apparat ſeq. infin. Virg. *Hy maakt zig gereed, hy ruſt zig toe om enz.*

Apparare bellum. Cic. *Toeſtel tot den oorlog maken, alles tot den oorlog vervaardigen, toeruſten.*

Nuptias mihi apparari ſenſit. Ter. *Hy beſpeurde, dat men toeſtel tot mijn huwelijk maakte.*

* Crimina apparare in aliquem. Cic. *Misdaden verzinnen om iemand te beſchuldigen; een beſchuldiging verdigten.*

Dum apparatur. Ter. *Terwijl alles vervaardigt, gereed gemaakt, of toegeſteld word.*

ĂPPĔLLĀTĬO, ōnĭs. f. Plin. H. Quintil. *Benaminge, roepinge, ook hooger beroep* (vulgo appèl.)

* Apellatio tribunorum. Cic. Ad populum. Plin. H. *Beroep op des volks gildhoofdmannen, op het volk:* als men verzoekt, dat die, of het volk iets zouden oordeelen.

* Apellatio literarum. Cic. *Benaming, of noeming der letteren,* als men dezelve ſpelt.

ĂPPĔLLĀTŌR, ōrĭs. m. Cic. *Beroeper op een hooger Regter.*

ĂPPĔLLĀTŌRĬŪS, ă, ūm. *'t Gene tot hooger beroep, of* (appel) *behoort.*

* Libelli appellatorii. Uld. *Verzoekſchrift van hooger beroep.*

Digitized by Google

Tempora appellatoria. *De tijd, waar in men volgens de wet het hooger beroep moet doen aanteekenen en vervolgen.* Te weten 10 dagen na 't vonnis om aan te laten teekenen, en nog 20 daar na om 't beroep te vervolgen.

ĀPPELLĪTO, ās, āvī, ātūm. ārĕ. *Dikwils roepen, noemen.*

ĀPPELLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Cic. *Iemand, of iets noemen, heten, een naam geven, tot een hooger Regter beroepen.*

* Appellare nomen alicujus. Cic. *Iemands naam melden, noemen, zeggen.*

Appellare aliquem, *of* aliquid nomine ſuo, *of* nominatim. Cic. *Iemand, of iets by den naam, of by name noemen.*

Appellare aliquem Punicè. Plaut. *Iemand in de Karthaagſche taal roepen, aanſpreken.*

* Paucis eſt quod volo te de communi re appellare meâ & tuâ. Plaut. *Ik wil u wel een woord of twee ſpreken wegens ons beider gemeene zaak, of beling.*

* Crebris aliquem litteris appellare. Cic. *Iemand met veelvuldige brieven aanſpreken. Aan iemand dikwils, of vele brieven ſchrijven.*

* Appellare legentem. Cic. Hor. *Iemand die leeſt met aan te ſpreken ſtoren.*

* Appellare aliquem de aliquâ re. Cic. *Iemand van iets voor den Regter beſchuldigen.* De pecuniâ. Cic. *Een wiſſel, of toewijzing briefje op iemand trekken wegens ſchuld.*

* Appellare. Cic. *Tot, of op een hooger Regter beroepen,* als wy meenen door een lager Regter verongelijkt te zijn.

Appellare Tribunos. Liv. A Prætore ad Tribunos. Cic. *Van den Hoofdſchout op de Gild-hoofdluiden des volks beroepen.*

A *of* ex ſententiâ appellare. Paul. Jurıſ. *Van een vonnis, of gewijſde hooger beroepen.*

* Appellare Deum. Cic. *God aanbidden, aanroepen, tot hulp roepen.*

Appellatus eſt Cæſar ab Æduis. Cæſ. *Cæſar wierd van de Borgonjers te hulp geroepen, verzogt.*

* Appellare victorem aliquem. Virg. *Iemand verwinnaar verklaren, noemen.* In een zaak, of gevegt enz.

* Appellare literas. Cic. *De letteren noemen, ſpellen.* Suavitas appellandarum literarum. Cic. *Aangenaamheid, of bevalligheid in 't noemen, ſpellen, of uitſpreken der letteren.*

ĀPPĔLLO, ĭs, āppŭlī, āppŭlsŭm, āppĕllĕrĕ. *Aankomen, landen, belanden, aan land treden, in de haven komen, of 't anker werpen.* Daar word *Navem* onder verſtaan.

Appellere Siciliæ, *of* in Siciliam. Front. *In Sicilie aankomen, landen.*

Huc me appuli. Ter. *Ik ben hier aangekomen, geland.* Te weten te water.

Ad ſcopulos appellere. Cic. *Op de rotſen, of klippen verwallen, ſtooten, drijven.*

Naves ad opera Cæſaris appellebat. Cæſ. *Hy voerde de ſchepen tegen de werken van Cæſar aan.*

* Animalia ad aquam appellere. Varr. *De beeſten, het vee na 't water drijven.*

* Animum appellere ad uxorem. Ter. *Zijn gedagten tot trouwen ſtellen, zijn zinnen op een wijf zetten.* Ad ſcribendum. Ter. *Zig tot het ſchrijven van boeken begeven.*

** Deus me appulit veſtris oris. Virg. *God heeft my op uwe kuſten, of geweſten gebragt.*

ĀPPĔNDĔO ēs, ērĕ. *Aan blijven hangen.*

ĀPPĔNDĬCŬLĂ, æ. f. Cic. *Aanhangſeltje, aankleefſeltje,* ſprekende van een zaak.

ĀPPĔNDĬX, ĭcis. f. Feſt. *Aanhangſel, aankleefſel, byvoegſel.* In den oneigentlijken en oneigentlijken zin, Gelijk als een leuiffel van een huis, een druif aan den wijnſtok, en andere by- of toevallige zaken.

* Appendix animi corpus eſt. Cic. *Het lichaam is een aanhangſel van de ziele.* Dat is, *het lichaam is vereenigd met de ziel, waar van het afhangt.*

* Appendix. Varr. *Dat aan een ſtuk land legt, of voorby ſtroomt,* te weten een ander ſtuk lands, weg, of rivier.

* Spina appendix. Plin. H. *Een Berberis, een kruid, of* * *Sauceboom,* ſchietende wortelen en takken met doornen voorzien, draagt een roode vrugt, welke de Schrijver ook *Appendix* noemt.

* Appendices. Liv. *Soldaten, geworven om vaandelen mede te vullen.*

ĀPPĔNDO, ĭs, pĕndī, pēnsŭm, pĕndĕrĕ. acc. Plin. H. *Aanhangen, wegen.*

Appendere aliquid ad ſolem. Plin. H. *Iets in de zon hangen.*

* * Alicui aurum appendere. Cic. *Iemand goud toewegen.* Het beduid ook, *geld aan iemand tellen, geven, leenen.*

* Aliquid mutuò appendere. Plin. H. *Iets by 't gewigt uitleenen, iets uitzetten op renten, of om zoo veel wederom te hebben.*

* Verba appendere. Cic. *De woorden wegen, wikken, de zelve in haar grootſte kragt gebruiken.*

ĀPPĔNSŬS, à, ŭm. Cic. *Gehangen, aan iets gehangen, gewogen.*

E lacunari appenſus gladius. Cic. *Een zwaard aan de zolder hangende, of gehangen.*

* Appenſum aurum. Liv. *Gewoge goud.*

ĀPPĔTĔNS, ēntĭs. omn. gen. particip. Alicujus rei. *Iets zeer begerende; hakende, verlangende na iets.* Men zegt, *Appetentior* en *Appetentiſſimus.*

Alieni appetens. Sall. *Begerig na een's ander mans goed.*

* Homo alicujus appetentiſſimus. Plin. H. *Een perſoon, die na een 's anders gezelſchap zeer haakt, of verlangt, die hem zeer bemint, en wenſcht te zien.*

ĀPPĔTĔNTĬĂ, æ. f. Cic. *Begeerte, luſt, zugt, of trek tot iets.*

Appetentiam cibi *of* ciborum præſtare, facere. Plin. H. *Graagheid, luſt tot eten verwekken, veroorzaken.*

Liberalium artium appetentia. Plin. H. *Begeerte, zugt, trek, om de vrye konſten te leeren.*

Effrænata appetentia. Cic. *Een ongeregelde, ongebonde, onmatige begeerte, luſt, begeerlijkheid.*

ĀPPĔTĪBĬLĬS, ĭs, ĕ. adj. *Waardig om gezogt, of begeerd te worden, wenſchelijk.*

ĀPPĔTĪBĬLĬTĔR. adv. *Begeerlijk, gretiger wijze.*

ĀPPĔTĪTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Begeerte, genegentheid, zugt, trek, of drift tot iets.*

Appetitio principatûs. Cic. *Begeerte om te heerſchen, heerſch zugt.*

Appetitio alieni. Cic. *Begeerlijkheid na een 's ander mans goed.*

* Appetitio. Cic. *Hartstogt.* Ook *neiginge, trek, medeneiging.* Welke ook in ongezielde dingen gevonden word.

* Appetitio alicujus rei. Cic. *De poginge, of begeerte om iets te verkrijgen, of magtig te werden.*

* Appetitio cibi. A. Gell. *Luſt, trek tot eten, honger.*

ĀPPĔTĪTŬS, ūs. m. Cic. *Begeerlijkheid, groote begeerte.*

Appetitus Caninus. *Overgroote honger, honds honger.*

Appetitus. Cic. *Welluſt, welluſtige begeerte.*

Appetitus voluptatis. Cic. *Trek.* Ook *neiginge tot vermaak, of welluſt.*

ĀPPĔTĪTŪS, ūum. m. plur. Cic. *Neigingen, togten, drift-ten van 't gemoed.* Dit woord word in dezen zin niet anders als in *plurali* gebruikt.

Appetitus animi reguntur, remittuntur, continentur. Cic. *De hartstogten worden geregeert, gematigt, en beteugelt.*

APPĔTO, ĭs, pĕtĭī, pĕtīvī, pĕtītum. pĕtĕrĕ. acc. Cic. *Zeer begeren, na iets haken, rooken, verlangen, luſtig zijn. Iets dringen najagen,* te weten rijkdom, lof, roem, vermaak, enz.

* Ap-

Digitized by Google

* Appetere aliquid. Cic. *Iets uit den aart beminnen, na jagen. Een natuurlijke trek, genegentheid, of neiginge tot iets hebben.* Cicero zegt ook, *Naturâ aliquid appetere.*

Tu puer me appetisti. Cic. *Nog een jongen zijnde hebt gy reijn vriendschap gezogt.*

* Appetere aliquid alicui. Cic. *Iets voor iemand winnen, verkrijgen, bezorgen,* sprekende van een overwinninge.

* Appetere amicitiam alicujus. Cæs. Cic. *Iemands vriendschap verzoeken, begeren, najagen.* Inimicitias. Cic. *Zig voor iemands haat bloot stellen, zoeken van iemand gehaat te zijn.*

* * Appetere Regnum. Cæs. Cic. *Een Koningrijk zoeken, najagen, begeren, na de Opperheerschappye dingen, of staan.*

* Alienam sibi laudem appetit. Cic. *Hy wil zig een's anders lof toeeigenen.*

Appetam hujus rei principatum, quæ ad tuam dignitatem pertinet. Cic. *Ik zal altijd na 't voornaamste van die zaak tragten, jooken, of haken, die tot luister van uw waardigheid behoort. Ik zal voornamentlijk alles zoeken te weg te brengen om u te eeren en te dienen.*

* Mortem appetere. Cic. *Zig dooden, de dood zoeken.*

* Quid in illâ appetitur? Mart. *Wat is 'er bekoorlijks, begeerlijks, aantrekkelijks, of fraais in haar? Wat word 'er in haar bemint?*

* Europam appetere. Cic. *In Europe komen, na Europe komen, of zeilen.*

Aliquem appetere ferro, gladio. Cæs. *Iemand met staal, of een zwaard aantasten, bespringen, quetsen.* Unguibus. Liv. *Iemand met nagelen, of klauwen krabbelen.* Lapidibus. Cic. *Iemand met steenen gooyen, werpen.* Insidiis. Cic. *Iemand lagen leggen, in 't net zoeken te lokken.*

* Ignominiis omnibus appeti. Cic. *Allerhande hoon en schande aangedaan worden. Van alle man versmaad worden.*

* Aliquid appetere. Cic. *De handen aan, of op iets slaan, iets zoeken in zijn magt, of geweld te krijgen.* Cicero voegt 'er somtijds *Manibus* by.

* Appetit meridies. Plaut. *De middag is op handen, nadert.*

Appetit comitiorum tempus. Liv. *De tijd van de Staatsvergaderingen nadert, is op, of voor handen. Men zal haast vergaderinge der Staten houden.*

Parturitio huic appetit. Plaut. *Haar tijd van baren nadert, is op, of voor handen, aanstaande.*

APPIANUM, i. n. *of* Appianus color. Plin. H. *Een soort van slegte groene verwe.*

APPINGO, is, pinxi, pictum, pingĕre. acc. Cic. *Iets by een brief schrijven, voegen, stellen. Iets by schilderen.*

** Appingere Delphinum silvis. Hor. *Een dolfijn in een bos uitschilderen.* Dat is te zeggen, *iets ongeloofelijks vertellen, verhalen.*

APPLAUDO, is, plausi, plausum, dĕre. dat. Plaut. Cic. *Met de handen uit gunst tot iemand klappen, toejuichen.*

APPLAUSOR, ōris. m. Plin. J. *Die de handen uit gunst te zamen slaat, een toejuicher, begunstiger.* Voornamentlijk in een openbare zake.

APPLAUSUS, ūs. m. Cic. *Goedkeuringe, klappinge der handen tot teeken van gunst.*

APPLAUSUS, a, um. Ovid. Sil. *Zagt met de hand geslagen, of gestreeld.* Sprekende van een paard, of ander dier, 't welk men met de hand te slaan vriendschap wil toonen.

APPLICATIO, ōnis. f. Animi applicatio. Cic. *Stellinge van 't gemoed tot iets, toepassinge, of toeeigeninge des geests tot iets.*

* Jus applicationis. Cic. *Het regt van eigendom, 't welk een Roomsch burger had op de goederen van een vreemdeling, die zig onder zijn beschermінge begeven hebbende, naderhand zonder uiterstewille quam te sterven.*

APPLICATUS, a, um. Plin. H. *Opgelegd,* Sprekende van zalve enz. *Toegepast.*

Fistulæ applicatæ ædibus. Pompon. *By een huis gevoegde water-pijpen, of buizen.*

Applicatæ naves ad terram. Cæs. *Op 't droog, of op 't strand gebragte schepen.*

Urbs colli applicata. Liv. *Een stad op het hangen van een heuvel, of aan den voet van een berg gebouwd, gestigt, gelegen.*

Equus auribus applicatis. Varr. *Een paard met korte, of kleine ooren, dat geen hangende ooren heeft.*

Applicatus ad se diligendum. Cic. *Met zig zelfs, of met eigen liefde ingenomen, genegen om zig zelfs te beminnen.*

APPLICITUS, a, um. part. dat. Plin. J. Sil. *Aan, of by iets gevoegd, gestigt, gehegt.* Ook *toegepast.*

Vallis hosti applicita. Front. *Een vlakte digt by den vijand gelegen, die aan 't vijandlijk leger grenst.*

APPLICO, as, plicŭi, *of* plicŭi, plicātum *of* plĭcĭtum, plicāre. dat. cum acc. Colum. Plin. H. *Byvoegen, opleggen, aanwenden, aan, of by doen. Een hulpmiddel op een wonde leggen, 't zy pleister-zalve, enz. Toepassen, toeeigenen, gebruiken.*

* * Applicare scalas (muris *of* ad muros) Liv. *De stormladders tegen de muuren aanvoeren, planten, hegten.*

Applicare navim ad ripam Cic. *Een schip aan den oever brengen.* Terræ. Liv. Ad terram. Cæs. *Op 't land, of op 't droge brengen, voeren.*

Applicari in terras alicujus. Ovid. *In iemands land aanlanden, aankomen, den voet aan land zetten.*

* Applicare amicas aures votis alicujus. Hor. *Iemands bede gunstig hooren, 't oor leenen, openen voor iemands verzoek.*

* Applicare se ad arborem. Cæs. *Rusten op een boom, tegen een boom leunen, steunen.* Ad flammam. Cic. *By 't vyer zig begeven, zig gaan warmen.*

* Applicare castra flumini. Liv. *Zijn leger by een rivier ter neder slaan.* Arma corpori. Liv. *Zijn wapenen omgorden, aandoen.*

* Applicare se flumini. Front. *Zig agter een vlood legeren, zig zoodanig neder slaan, dat men een stroom van agteren heeft.* Sprekende van een leger.

* Applicare se ad aliquem. Ter. *Zig tot iemand begeven vervoegen, zig onder iemands vleugelen, of schirm begeven,* Cicero gebruikt het om te beteekenen, *vriendschap, verwantschap, of verbintenisse met iemand aangaan.*

* Applicare se ad ductum alterius. Cic. *Zig aan iemands beleid, of bestier overgeven, daar op zig verlaten.*

Applicare se ad fidem, amicitiam & familiaritatem alicujus. Cic. *Zig begeven onder iemands beschermінge, iemands vriendschap, of gemeene ommegang zoeken.*

* Applicare aliquem alicui officio. Colum. Ad aliquod officium. Plin. H. *Eenig ampt iemand toevoegen, iemand tot een bedieninge gebruiken.* Dit word ook van ongezielde dingen gezegt.

Applicare se ad Philosophiam. Cic. *Zig tot de Wijsbegeerte begeven, zig schikken, tot de beoefeninge van wijsgerigheid.*

Applicare se ad aliquod studium. Ter. *Zig tot eenige oeffening wenden, begeven*

* Applicare se ad aliquem. Cic. *Zig tot iemand als tot een leermeester begeven, iemand gaan hooren leeraren, onderwijzen.*

* Applicare animum alicujus ad deteriorem partem. Ter. *Iemands gemoed tot het quade, tot booze wegen, of manieren buigen, verleiden, leiden.*

* Ea sibi animus ita applicuit, ut &c. Sen. Ph. *Zijn gemoed is zoodanig daar toe genegen, dat enz. Hy is daar op zoo gezet, gesteld, dat enz. Hy is zoodanig een liefhebber van die dingen, dat enz.*

** Vix unum applicabat annum. Martial. *Hy had naauwlijks een jaar bereikt, hy was ter naauwer nood een jaar oud.*

APPLŪDĀ, æ. f. Plin. H. *Zemelen; vuiligheid die na 't reinigen*

nigen van 't koren overblijft. Aulus Gellius verhaalt, dat een voorſpraak (advokaat) zig van dit woord bedienende in 't pleiten, geloofd wierd Toskaanſch, of Gauloiſch te ſpreken.

ĀPPLŪMBĀTŪS, ă, ūm. Ulpien. *Verlood, met lood bedekt.*

ĀPPLŪMBO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. *Verlooden, met lood bedekken.*

ĀPPLŪO. V. Adpluo.

ĀPPŌNO, ĭs, pŏsŭī, pŏsĭtūm, pōnĕrĕ. acc. cum dat. Liv. *Byſtellen, byzetten, byvoegen, opſtellen, opzetten.*

Apponere manum ad os *of* ante os. Plaut. Cic. *De hand voor, of aan den mond houden.* Aurem ad glaciem. Plin. H. *Het oor tegen, of aan 't ys leggen.* Lumen. Cic. *De kaarſen, of ligt op zetten.*

* In epulis *of* in cœnâ ſolidum aprum apponere. Plin. H. *In een gaſtmaal een geheel wild varken opdiſſchen, voorzetten.*

Aliquid alicui in menſam apponere. Plaut. *Iemand iets opdiſſchen, voorzetten.*

Apponere aliquid. Plaut. *Iets by, toe, of in doen.* Sprekende van iets, dat men in de koſt doet.

* Apponere menſam. Plaut. *De tafel dekken.* Cicero zegt, appoſitâ ſecundâ mensâ, *op het tweede geregt.*

* Apponere alicui argentum purum. Cic. *Iemand in louter zilver opdiſſchen.*

* Apponere annos alicui. Hor. *Iemand jaren toerekenen, toevoegen.*

* Apponere cuſtodem alicui. Cic. *Iemand een wagt toevoegen.*

* Accuſatorem alicui apponere. Cic. *Een beſchuldiger tegen iemand ophitſen, omkoopen, aanzetten, iemand met een omgekogte getuige beſchuldigen, betigten.*

Accuſatorem apponere è ſinu ſuo. Cic. *Een valſche getuige, die van ons onderregt is, tegen iemand omkoopen.*

* Apponere modum vitiis. Cic. *Ondeugden de maat ſtellen, of palen ſtellen, matigen, beteugelen. Staande houden dat de ondeugden beteugelt konnen worden.*

* Ad tua præcepta de meo his nihil novum appoſui. Plaut. *Ik heb hun volgens uw bevel niets van mijne, maar alleen uwe woorden gezegt. Ik heb hen uw zeggen ſtiptelijk aangedient, zonder iets daar by te voegen.*

* Poſtulat id gratiæ apponi ſibi. Ter. *Hy meent dat men aan hem deſwegen verpligt, of verbonden is.*

Apponere notam verſui, *of* ad verſum. Cic. *Een merk by een vaars ſtellen, zetten.*

* Appone hunc diem id lucro. Hor. *Reken dit gewonnen geloof, dat dit heden winſt is.*

* Diem in epiſtolâ apponere. Cic. *Den dag of (datum) by een brief voegen, ſchrijven.* Signum. Cic. *Den brief toezegelen.*

ĀPPŌRRĔCTŪS, ă, ūm. Ovid. *By uitgerekt, uitgeſtrekt.*

ĀPPŌRRĬGO, ĭs, rexī, rectūm ĕre. *Toe- of aanreiken.*

ĀPPŌRTĀTĬO, ōnĭs. f. Vitruv. *Bybrenginge, toevoer.*

ĀPPŌRTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Acc. cum ablat. & præp. e, ex, *of* de. Cic. *Bybrengen, aanvoeren, toevoeren.* Zoo per as, als anderzints.

Apportat vitia ſenectus. Cic. *De ouderdom brengt gebreken mede. Als men oud is, zoo is men vele gebreken onderworpen, onderhevig.*

Apportare aliquid ad aliquem locum. Cic. *Iets in eenige plaats brengen.*

Apportare aliquid alteri ab aliquo. Cic. *Iemand iets van wegen een ander brengen, iemand iets, van een ander ontfange, behandigen.*

Apportare aliquid novi. Ter. *Iets nieuws brengen, of zeggen.* Nuntium alicui. Ter. *Iemand eenige nieuwe mare brengen.*

Ætas, uſus, ſemper aliquid apportant novi. Ter. *De ouderdom, de ervarentheid brengen ons altyds iets nieuws mede; leeren, verſchaffen ons doorgaans wat nieuws.*

ĀPPŌSCO. V. Adpoſco.

ĀPPŌSĪTE, adv. Cic. *Gevoeglyk, welgeſchikt, ter zake, ter ſnede, eigentlyk, netjes.*

Appoſitè dicere ad perſuaſionem *of* ad perſuadendum. Cic. *Gevoeglyk, ter zake, ter ſnede ſpreken, redeneren om iemand te bewegen, overtuigen.*

ĀPPŌSĪTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Byzettinge, byſtellinge, byvoeginge.*

Sine appoſitione exemplorum. Cic. *Zonder byvoegſel van voorbeelden, zonder voorbeelden te melden.*

Appoſitio. *t'Zamenvoeginge.* Een figuur in de Grammatica, als men twee ſubſtantiva in een en de zelve caſus by den anderen ſtelt, Gelijk Urbs Roma. *De Stad Rome.*

ĀPPŌSĪTŪM, ī. n. Sen. Ph. *'t Geen men op voorraad bewaart, of weggezet heeft.*

Appoſitum. Quintil. *Byvoegſel,* of een adjectivum, 't welk de beteekening van een ſubſtantivum, daar 't by gevoegd is, veermeerdert, of vergroot.

ĀPPŌSĪTŪS, ă, ūm, cum præp. ad. Cic. *Eigentlyk, gevoeglyk, welgeſchikt, net, bequaam.* Sprekende van perſonen, tijden, en plaatſen. Quintilianus en Tacitus voegen zomtijds een dativus by dit woord.

* Ager appoſitus ad vitem, ad frumentum. Varr. *Een veld, of ſtuk lands, bequaam tot de wyngaard, of het koren.*

* Æger appoſitus ad medendum. Varr. *Een zieke, die ligt te genezen is, wiens quale gemakkelyk te kennen, en te heelen is.*

* Caſtellum flumini appoſitum. Tac. *Een kaſteel, of burgt,* op een rivier geſtigt, gebouwd.

ĀPPŌSĪTŪS, ūs. m. Plin. H. *Oplegginge.* Sprekende van eenig geneeſmiddel, of kruid, men vind in dezen Schrijver niets als d'ablativus *appoſitu* van dit woord.

ĀPŌSTŌLI, ōrūm. m. plur. Ulpian. Ἀποστόλοι. *Brieven, van, of zending na een Hooge-regter.*

ĀPPŌTŪS, ă, ūm. Plaut. *Die wel gedronken heeft, half vol, of dronken,* Plautus voegt 'er nu en dan *probè* by.

ĀPPRĔCĀTŪS. V. Adprecatus.

ĀPPRĔHĔNDO, ĭs, ēndī, ēnsūm, ēndĕrĕ. Acc. Plaut. Cic. *Iets vatten, grypen, aantaſten.* Men voegt 'er zomtijds manu by.

ĀPPRĔHĔNDĔRE, *Begrypen, bevatten, verſtaan.*

Apprehendere manu aliquem *of* manum alicujus. Cic. *Iemand met de hand vatten, grypen, of iemands hand vatten, grypen.*

Apprehendere regionem. Cic. *Een geweſt innemen, bemagtigen, verwinnen.*

Quantum apprehenderint tres digiti. Plin. H. *Zoo veel als men met drie vingers kan vatten, of grypen.*

Apprehendere aliquem. Ulp. *Iemand vatten, by den kop grypen, gyzelen, vangen.*

ĀPPRĔHĔNSĬO, ōnĭs. f. g. *Aanvatting, aangryping.*

ĀPPRĔHĔNSŪS, ă, ūm. part. *Aangevat, gevat, gegrepen.*

ĀPPRĔSSŪS, ă, ūm, part. *Tegen aan gedrukt, geperſt.*

ĀPPRĔTĬŎR, āris, ātūs sūm, āri. *Loven, waarderen, ſchatten.*

ĀPPRĪMĒ. adv. Ter. Cic. *Ten hoogſten, zeer, byzonderlijk, uitnemend, uitſtekend.*

Apprimè doctus, nobilis. Varr. Tac. Cic. *Zeer, uitnemend geleerd, edel, hoog-geleerd, hoog-edel.*

Id Apprimè rectè dicitur. Cic. *Dit word uitſtekend wel gezegt.* Zommigen lezen *rectiſſimè.*

ĀPPRĪMO, ĭs, prēſsī, prēſsūm, prīmĕrĕ. Aliquid alteri rei *of* ad alteram rem. Plin. H. *Iets tegen een ander ding aandrukken, duwen, perſen.*

ĀPPRĪMŪS, ă, ūm. A. Gell. *De voornaamſte, aanzienlykſte, waardigſte, treffelykſte.*

Flos apprima tenax. Virg. *Een zeer vaſthoudende bloem, zeer moeylyk om te plukken.* Apprima is hier volgens, de vryheid, die Poëten nemen, in de accuſativus pluralis; of, gelijk Scaliger wil, moet men *apprime* lezen, en de laatſte lettergreep kort ſtellen, gelijk Lucretius eenige malen doet.

AP-

Digitized by Google

APPRŌBĀTIŌ, ōnis. f. Cic. *Goedkeuringe, goedvinding, toeſtemming.*
Approbatio. Cic. *Proeve, redeneringe, bewijs.* Van een voorſtel in een vertoog.
Approbatio. Cic. *Toeſtemming, bewilliging, raadgevinge.*
Movere approbationem alicujus. Cic. *Iemands toeſtemminge, of goedkeuringe verwerven, verkrijgen.*
Vinolenti non eadem quæ faciunt, approbatione faciunt quâ ſobrii. Cic. *Dronke menſchen doen alles niet met zoo groote zekerheid, overleggинge, of ſtantvaſtigheid, als de nuchtere doen.*
APPRŌBĀTŌR, ōris. m. Cic. *Goedkeurder, toeſtemmer, die iets van waarde houd.*
APPRŌBĒ. adv. A. Gell. *Zeer wel, volkomen wel, treffelijk.* Sommige lezen adprobè.
APPRŌBO, ās, āvi, ātum, āre. acc. Cic. *Iets goedkeuren, toeſtemmen, van waarde houden, loven, bewilligen.*
Approbare aliquid autoritate ſuâ Cic. *Iets door zijn gezag beveſtigen, ſtaande houden, onderſteunen.*
Approbare aliquid. Cic. *Iets bewijzen, met redenen beveſtigen, verſterken.*
Approbavit ſe Reipublicæ amore ſuperfuiſſe. Front. *Hy bewees, dat hy uit liefde tot het Gemeenebeſt zijn leven geſpaart heeft.*
Laus pueri approbet genus à bonâ matre. Catul. *Laat de lof van een kind de goede opvoedinge en 't geſlagt zijns moeders bewijzen, doen blijken.*
Aliquid alicui approbare. Cic. *Iemand iets aanprijzen, iemand iets doen goedkeuren, voor regtmatig houden.*
Fama id approbat. Ter. *Het gerugt, of de wereld keurt dat goed. Ider een looft het.*
Approbatur opus arbitratu Domini. Paul. Juriſc. *Het werk word door 't oordeel van den Heer goed gekeurt. De Heer vind het werk volgens afſpraak en beſtek gemaakt.*
Ad tempus factum opus tubtiliter Regi approbavit. Vitruv. *Hy leverde het werk konſtiglijk gemaakt aan den Koning op den gezetten tijd.*
APPROBRAMEMTŪM, i. n. Plaut. *Oneer, ſchande, hoon.*
APPRŌBŪS, a, um. Adoleſcens approbus. Cæcil. apud A. Gell. *Een zeer vroom, welgemanierd, en verſtandig jongeling,* ſommigen lezen adprobus.
APPRŌMISSŌR, ōris. m. Ulp. *Een borge, die voor een ander binnen ſtaat, of zig verbind.*
APPRŌMITTO, is, misi, missum, mittĕre. Cic. *Zig voor een ander borge ſtellen, borg ſtaan, binnen ſtaan.*
APPRŌNO, ās, āre. In genua, *Iemand te voet vallen, voor iemand knielen.* Dit woord komt van Apuleius, en is buiten gebruik.
APPRŌPĔRĀTŪS, a, um, part. Liv. *Gehaaſt, met haaſt gedaan, of uitgevoerd, zeer geſpoed.*
APPRŌPĔRO, ās, āvi, ātum, āre. Plaut. Ter. Cic. *Zig haaſten, verhaaſten, ſpoeden, reppen; iets met yver, of naarſtigheid doen.*
Approperare gradum. Plaut. *De ſchreden verhaaſten, verdubbelen, ſterk aan gaan.*
* * Mortem approperare. Tac. *Zijn dood verhaaſten.*
Approperare ad cogitatum facinus. Cic. *Zig verhaaſten om een bedagt voornemen, of ſtuk, uit te voeren.*
Opus adeò approperatum eſt, ut &c. Liv. *Het werk is zoodanig gevorderd, verhaaſt, dat enz. Men werkt met zoo grooten yver aan dat werk, dat enz.*
APPRŌPINQUĀTIŌ, ōnis. f. Cic. *Naderinge, aannaderinge, genaking.*
APPRŌPINQUO, ās, āvi, ātum, āre. Cic. *Naderen, genaken, voor de hand, of op handen zijn.*
Appropinquabant hoſtes finibus noſtris. Cæſ. Ad fines. Hirt. *De Vianden naderden onze grenzen, of landpalen.*
Appropinquare ad ſummam aquam. Cic. *Boven water komen,* ſprekende van iemand, die onder water is geweeſt.
Appropinquare in inſulam. Corn. Nep. *Een eiland naderen, genaken.*
* * Appropinquabat hyems. Cæſ. *De winter naderde, was voor handen, aanſtaande.* Dies definita. Val. Max. *De beſtemde dag genaakte, was op handen.* Tuus adventus. Cic. *Uw komſte was ophanden, men verwagte u alle uren.* Occaſus urbis. Cic. *De ondergang van de ſtad was na by, naderde, was aanſtaande.* Judicium illius. Cic. *Zijn vonnis was op handen.*
* Mors illi appropinquat. Cic. *Zijn dood nadert hem. Hy legt op ſterven, of is in doods moed.*
* Appropinquare primis ordinibus. Cæſ. *Op een goeden voet ſtaan om tot de eerſte ampten, of den hoogſten trap verheven, of gevordert te worden.* Sprekende van een krijgsman, bevelhebber.
APPŪLIA. V. Apulia.
APPŪLŪS. V. Apulus.
APPŪLSŪS, ūs. m. Liv. *Aankomſt, landinge, belandinding, komſte in een haven.*
Terra Solis appulſu exardet. Cic. *De aarde word, of is zeer heet door de opkomſt van de zon.*
* * Appulſus caloris & frigoris. Cic. *De aankomſt, of het eerſte gevoelen van hitte, of koude.*
APPŪLSŪS, a, um. Cic. *In de haven gekomen, aangeland.* Cicero voegt 'er nu en dan by *Navigio*, met een vaartuig, of *navi*, met een ſchip.
APRĀRIŪS, a, um. *Van een wild varken.*
APRICĀTIŌ, ōnis. f. Cic. *Bakeringe, verwarminge in de zon.*
Mallem unam tecum apricationem in illo Lucretino tuo Sole, quam &c. Cic. *Ik wilde my liever eens bakeren, of verwarmen in de zon op uw hofſtede Lucretinum, dan enz. Ik zou grooter genoegen ſcheppen in my met u in de zon te Lucretium te vermaken, dan enz.*
Ad apricationem egredi. Colum. *Uit de ſtad gaan om zig in 't ſchoon weder te vermaken. De landlugt gaan ſchepen, om een keuyer gaan.*
APRICĪTAS, ātis. f. Plin. H. *Zoete, heldere, gematigde lugt.*
Apricitas diei. Colum. *Het ſchoonſte, of warmſte van den dag, mooy weder.*
APRICŌR, āris, ātus ſum, āri. Cic. *In de zon zitten, of leggen, zig in de zon bakeren, of verwarmen.* Varro voegt 'er *in Sole* by.
APRICŪS, a, um. Cic. Colum. *Voor de zon open, of bloot leggende.* Sprekende van een plaats, of tuin. Men zegt Apricior dies. *Een beete dag.* En Apriciſſimus dies. Colum. *Een zeer heldere, of beete dag.*
* * Apricus. Perſ. *Iemand, die vermaak ſchept in zig in de zon te warmen, of bakeren. Die zig gaarne in de zon verwarmt.*
* Aprici flatus. Colum. *Warme, zoele winden.* Flores. H. *Schoone bloemen,* om dat de bloemen, welke in de zon ſtaan, beſt bloeyen.
*** Hæc in apricum proferet ætas. Hor. *De tijd zal deze dingen ontdekken, openbaren, aan den dag brengen.*
APRILIS, is. m. Varr. Hor. *De maand April, Grasmaand.* Men verſtaat 'er onder, of drukt 'er *Menſis* by uit.
Apriles Kalendæ, Nonæ. Cic. *Den eerſte, de vijfde dag van April.*
APRINŪS, a, um. Plin. H. *Van een wild varken.*
APRŪGNA, æ. f. Plaut. *Wild varkensvleeſch.* Men verſtaat 'er *Caro* onder.
APRŪGNŪS, a, um. Plaut. Plin. H. *Van een wild varken.*
APSIS. V. Abſis.
Apſis, idis. f. g. Plin. *De rand van een rad, of ander rond ding.*
APTĀTŪS, a, um. part. acc. cum præp. ad. Cic. *Geſchikt, gepaſt, gevoegd, net, behoorlijk, gevoeglijk gemaakt.*
* * Aptatus cibo. Plin. H. *Goed om te eten.*
* Aptatus ad delectationem populatem. Quintil. *Gemaakt, geſchikt, aangeſield om 't volk vermaak aan te doen. Dat den volke wel bevalt.*
APTE. adv. Cic. *Netjes, zinlijk, gevoeglijk, bequamelijk, eigen-*

Digitized by Google

eigentlijk, men zegt *Aptius* en *Aptissimè* in deze beteekeningen.

Aptè ad pedem calceus convenit. Cic. *Die schoen past seer net aan mijn voet, is net na mijn voet gemaakt.*

* * Aptè ad tempus dicere. Cic. *Redeneren volgens den eisch des tijds, spreken gelijk de tijd vereischt.*

* Aptè quietèque ferre fortunæ casum. Cic. *Een ongeval van de fortuin gevoeglijk en geduldiglijk verdragen. Een ramp van 't geval met geduld op nemen.*

APTITŪDO, ĭnis, f. g. *Bequaamheid.*

APTO, ās, āvi, ātum, āre. Aliquid ad rem alteram *of* rei alteri. Cic. *Schikken, bequaam maken, voegen, vervaardigen, passen 't een op 't ander.*

Aptare usum valli ad commoditatem ferendi & ad munitionis firmamentum. Liv. *Paalwerk hakken, en gereed maken, om te kunnen met zig voeren, en daar mede zig te verschansen.*

Cibaria in fascillos aptare. Front. *Zijn kost in zakken en pakken steken, doen.*

* * Aptare. acc. Hor. *Vervaardigen, gereed maken, voorbereiden.*

* Aptare mundè convivium. Pompon. apud Non. *Een gastmaal netjes vervaardigen. Een maaltijd zindelijk toebereiden.*

Aptare tabulam. Colum. *Een bord, of tafereel toemaken, vervaardigen.*

* Insignia alicujus sibi aptare. Virg. *Iemands wapenen, of lievery gebruiken. Iemands wapenen zig toeeigenen.*

** Aptare classem velis. Virg. *Een vloot de zeilen aanslaan. Een vloot zeilvaardig maken.* Navem remigio. Virg. *Een schip met ritmen voorzien.* Animos armis. Virg. *Het gemoed tot den oorlog schikken. Gedagten tot den oorlog krijgen.* Se pugnæ. Virg. *Zig tot den strijd schikken.* Bella modis cytharæ. Hor. *Oorlogs-deuntjes op de lier spelen. Oorlogen in Liervaarzen beschrijven.*

APTŌTŪM. I, n. g. Græc. *Een woord, dat geen casus heeft.*

APTUS, a, um. dat. acc. *met* ad Cic. *Bequaam, welvoegende, geschikt, gevoegd, net.* Men zegt *Aptior* en *Aptissimus* in alle de beteekeningen van *Aptus.*

* * Aptus equinâ setâ. Cic. *Met paardshair gebonden, vast gemaakt.*

* Apta inter se. Cic. *Zaken wel by een gevoegd, wel by een voegende, passende.*

* Aptus. Cic. *Eigen, overeenkomende, voordeelig, juist, passende, voegende.*

* Agmen aptum viæ. Liv. *Een leger tot den optogt vaardig, gereed staande.*

* Aptus in oratione. Cic. *'t Welk in een vertoog wel voegt, of te pas komt.*

* Aptus tempori, personæ. Cic. *Den tijd eigen, met de tijd overkomend. Een persoon wel voegende.*

* Cibus aptus stomacho. Cels. *Spijze, die de maag eigen is, of goed doet.*

* Venti Romanæ classi quam suæ, aptiores flabant. Liv. *De winden waaiden gunstiger voor de Romeinsche vloot, dan voor de zijne.*

* Ut cujusque animis aptum erat. Q. Curt. *Gelijk als met yders genegentheid, of zinlijkheid best over een quam.*

* Aptus ad aliquid. Cic. *Ergens toe genegen, bequaam, trek toe hebbende, zin in, of bequaambeden tot iets hebbende.* Spreekende van personen. Livius zegt ook *in aliquid.*

* Aptior omni versu vita esse debet. Cic. *Het leven moet geschikter, beschaafder, netter, en geregelder zijn als het beste vaars, of gedigt.*

* Aptus ex se, *of* totus aptus ex se. Cic. *Een persoon, die geheel uit hem zelven, zonder eens anders hulp bequaam is tot iets. Die genoeg uit zig zelfs heeft om zaken wel uit te voeren, of gelukkig te leven.*

* Aptus mihi homo. Cic. *Een man die my wel bevalt, behaagt, aanstaat, met mijn aart wel over een komt.*

** Avitus apto cum lare fundus. Hor. *Een erve van mijn voorouders met een net, bequaam en gevoeglijk huisje.*

** Cœlum stellis ardentibus aptum. Virg. *De hemel met helder schijnende sterren versierd.*

Aptus. particip. *Verkregen, erlangd.* Sommige oude gebruiken het voor *Adeptus.*

APŪA, æ. f. Plin. H. *Een visie dat uit den regen voort komt,* zoo 't geen onwaarheid is. Sommige lezen Aphya. *Een Spiering.*

APŪA, æ. *Prontremoli.* Een sterke stad op de grenzen van Toskanen en van de riviet van Genua.

* APŪANI, ōrum. m. plur. Liv. *Stedelingen, of burgers van Pontremoli.*

APUD. præp. acc. Cic. *By, na by, digt by, naast.*

Apud focum sedere. Cic. *By 't vyer zitten.*

Apud Crassum sedebat. Cic. *Hy zat naast Krassus.*

Apud forum audivi. Ter. *Ik heb het op, of by de markt gehoort, verstaan.* Apud Carthaginem. Cic. *By Karthago.*

Apud exercitum esse. Cic. *In 't leger, of by 't leger zijn*

Apud aliquem domi esse. Ter. *By iemand t'huis, of gehuisvest zijn.* Ruri. Cic. *Op 't land by iemand wonen, of leven.* Tecum erat apud te. *Hy was aan uw huis by u.*

‡ *Men zegt egter niet* ire apud aliquem, *By iemand aan zijn huis gaan.* Men vind *apud* by de oude Schrijvers niet met eenig ander *verbum* van beweginge.

* * Sum apud te primus. Ter. *Ik bezit de eerste plaats in uw hart. Gy bemint my boven alle anderen. Gy agt my hoogst.*

* Apud me minimum valent præmia. Cic. *De beloonigen worden by my in 't minst niet geagt, zijn by my 't minste niet waardig, of gelden 't minste niet.*

Apud aliquem amicitiâ valere. Cic. *Groot vermogen op, of by een vriend hebben, een zeer groot vriend van iemand zijn.* Beneficiis. Cic. *Op iemand door weldaden groot vermogen hebben.* Gratiâ, autoritate. Cic. *Veel aanzien, vermogen, of ontzag op iemand hebben.*

* Mos fuit apud Romanos. Cic. *Het was de gewoonte by de Romeinen.*

Apud majores nostros. Cic. *By, of ten tijde van onze voorouders, voorzaten.*

Factitata apud majores. Cic. *Dingen door onze voorouders dikwils gedaan.*

Apud Platonem scriptum est. Cic. *In Plato staat geschreven. Men leest, of vind in Plato.*

* Apud aliquem mentiri. Plaut. *Iemands leugens verhalen, vertellen, by iemand liegen.*

Apud illum fuit magnus usus juris. Cic. *Hy had een groote ervarendheid in, en kennisse van regten, hy was in de regten door en door geoefferd.*

* Apud matrem rectè est. Cic. *Mijn moeder is wel te pas. Tot mijn moeder is alles wel.*

* Apud aliquem dicere. Cic. *By, of in tegenwoordigheid van iemand spreken, voor iemands vierschaar pleiten.*

Cum de me apud te loquor. Cic. *Als ik u van mijn zelve spreke,* te weten in brieven.

* Apud se esse. Ter. *By zig zelve, of zijn zinnen zijn.* Het beteekent nog *in zijn eigen huis zijn.*

Non sum apud me. Ter. *Ik ben my zelve niet, ik ben buiten mijn zelven, ik voele geen bewegingen van blidschap, of droefheid.*

Sic apud animum meum statuo. Sall. *Dus stelle ik 't by mijn zelven vast, die rekening make ik.*

Apud oppidum morati. Cæs. *By de stad vertoeft, of gebleven hebbende.*

Apud Mutinam. Suet. *By Modena, in 't beleg van Modena.* Tacitus zegt nu en dan in dezen zin, *Mutinam apud.*

Iù Sibaritică civitate apud Asiam. Tac. *In de stad Sibaris, in Asië gelegen.*

Apud duos nupta. A. Gell. *Aan twee mannen getrouwd.*

APŪLIA, æ. f. Cic. Hor. *De Pouglie.* Een landstreek in 't rijk van Napels. Sommige schrijven *Appulia* en *Appulus.*

APŪ-

Digitized by Google

ĂPULŬS, ă, ŭm. Mart. *Van de Pouglis, of in de Pouglis geboren, woonagtig.*

ĂPŬS, ŏdis. m. Plin. H. *Een vogeltje dat geen pootjes heeft, of zeer zelden gebruikt.* Men beuzelt, dat dit de Paradijs-vogel, of spiervogel is.

ĂPYRĬNŬS, ă, ŭm. Mart. Ἀπύρηνος. *Vrugt zonder kern, of graan, zagt van kern.* Gelijk Seneka zegt. Columnella zegt *Apirinus* en *Apirenus*, in den zelven zin.

ĂPYRĬNÆ, ōrŭm. n. plur. Mart. *Granaatappelen.* Men verstaat 'er *Mala* onder.

ĂPYRŌTŌS, ī. m. Plin. H. Ἀπύρωτος. *Karbonkelsteen.* Zoo genoemd, om dat het vyer die niet kan beschadigen, gélijk men zegt.

A Q

ĂQUÆ, æ. f. Cic. *Water.*

Aqua viva. Varr. *Stroomend, vloeyend water.* Cisternina. Colum. *Regenbak-water.* Fontana. Colum. *Fontein, of bronwater.* Fluvialis. Plin. H. *Rivier- of stroomwater.* Nivalis. Plin. H. *Sneeuwwater.* Marina. Plin. H. *Zeewater.* Maximè probabilis, *of* probatissima. Colum. Plin. H. *Water zeer goed, gezond, en smakelijk om te drinken.*

* * Aqua illi hæret. Cic. *Hy staat verlegen, hy weet niets meer by te brengen, of zeggen. Hy kan 't niet goed maken, of uitvoeren.*

* Aquam perdere. Quintil. *Tijd verliezen, verzuimen.*

‡ Deze leemspreuk komt van de ouden, die den tijd rekenden volgens uurwijzers met water.

Aqua intercus. Plaut. Cic. *Waterzugt. Water tussen vel en vleesch.* Celsus zegt *Aqua inter cutem.* Ziet *intercus.*

*** Scribere in aquâ quidpiam. Catul. *Vergeefsche beloften doen, iets beleven, dat wy niet meenen, of kennen na komen.* Gelijk iets te vergeefs op water geschreven word.

ĂQUÆ Augustæ, *of* Tarbellicæ. *Acqs*, of *Dax*, een stad in Gascogne.

ĂQUÆ Convenarum. *Bagneres.* Een stad in Gascogne aan den voet van 't Pyreneesche gebergte.

ĂQUÆLĬCĬUM, ĭi. n. g. *Een waterloop.*

ĂQUÆMORTUÆ. Plin. *Aigues-mortes.* Een stad in 't Narbonnois Gaule.

ĂQUÆ Patavinorum. Liv. *Bagni d'Abado.* Baden in 't gebied van Padua.

ĂQUÆ Sextiæ. Plin. H. *Aix*, in Provence.

* Aquæ. Cic. *Allerhande plaatsen, daar men de baden, of genezende wateren gaat gebruiken.* Men voegt 'er om onderscheids wille den byzonderen naam by, gelijk als Aquæ Puteolanæ. *De wateren van* Puteoli, *of* Puezzolo. Suessanæ, *of* Sinuessanæ. Liv. *De wateren van* Torre di Bagni *in Italie.*

ĂQUÆDŬCTŬS, ūs. m. Cic. Vitruv. *Een waterleidinge*, door een buis, goot, of gragt. Het is ook een landdienstbaarheid, waar door de eigenaar gehouden is zijn buurman een buis, goot enz. door zijn land te laten

‡ houden om water door te bekomen. Pomponius noemt dit *Aquagium.*

ĂQUÆDŬCTĬO, ōnis. f. *Toevoer van water door waterleidingen, buizen enz.* By de regtsgeleerde gebruikelijk.

ĂQUĂGĬUM, ĭi. n. V. Aquæductus.

ĂQUÆHAUSTŬS, ūs. m. Is by de regtsgeleerden, *'t regt om in een's anders land water te mogen halen, of putten.*

ĂQUALĬCŬLŬS, ī. m. Pers. *De onderbuik, daar de drek*

*** *by een komt, de Pens.* Ook *een varkens trog.*

ĂQUĂLIS, is. m. Plaut. Varr. *Een watervat, of kruik, een handbekke, een lampet.*

ĂQUĂRĬUM, ĭi. n. Cat. *Een drenkplaatse, daar men water houd om de beesten te laten drinken, een wedde.*

ĂQUĂRĬŎLUS, ī. m. g. *Een roffiaan, hoerevoogd, een plugge.*

ĂQUĂRĬŎLUM, ī, m. g. *Een goosteen, of plaatse daar men unil water in uit giet.*

* Aquarium, *of* Aquariolum, ii. n. *Een goosteen, of kleine goosteen.* Men vind dit woord in geen onde Schrijvers.

ĂQUĂRĬUS, ă, ŭm. Cic. Colum. *Van water, waterachtig.*

* Aquaria cos. Plin. H. *Een slijpsteen.*

* Vas aquarium. Varr. *Een watervat, kruik, of pot.*

Aquaria Provincia. Cic. *Opperbewind over openbare wateren, waterleidingen.* Ook om zorge te dragen, dat 'er geen verbode waren te water in, of uitgevoert werden.

ĂQUĂRĬUS, ĭi. m. Cic. *Waterwerker, waterleider. Die zorg voor openbare wateren draagt.*

* Aquarius. Cic. Hor. *De Waterman, of Watergieter.* Een hemelsteeken.

* Aquarius. Juven. & Aquariolus. i. m. Fest. *Een waterdrager, putter, of haalder.* De oude Letterkenners zeggen, dat men dit volk tot de slegtste diensten gebruikte.

ĂQUĂTĬCŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Dat in 't water is, of leeft, in, of by 't water groeit.*

* * Aquaticus. Ovid. *Wateragtig*, dat is, *regenagtig, buijig, dat regen, of water mede brengt*, sprekende van een zuide wind.

ĂQUĂTĬLIS, is. m. & f. lĕ, is. n. Cic. *Dat in 't water leeft, of veeltijds in 't water is.* Cicero noemt zelfs den Krokodil *Aquatilis bestia.*

Musculi aquatiles. Plin. H. *Waterrotten.*

* * Aquatilis. Varr. *Vloeyend als water, na water gelijkende.* Sprekende van eenige vogt.

ĂQUĂTĬLE, is. n. Colum. *Een watergedierte.*

ĂQUĂTĬO, ōnis. f. Cæs. *Waterhaling, voorraad van water.*

Aquationis causâ. Cæs. *Om water te halen, om versch water te bekomen.*

* * Aquatio. Cic. *De plaats, daar men 't water gaat putten, zoeken, scheppen, of halen; waterplaats.*

* Aquatio. Plin. H. *Overvloed van regen*, op sommige tijden van 't jaar.

* Aquatio. Pallad. *Wateringe, besproeijinge.*

ĂQUĂTĬUS. V. Aquatus.

ĂQUĂTŎR, ōris. m. Cæs. Front. *Waterhaler, of zoeker.* Voornamentlijk *Iemand die gelast is om water voor ten leger te gaan zoeken, of halen.*

ĂQUĂTŬS, ă, ŭm. Plin. H. Sen. Ph. *Klaar, dun, vloeijend, wateragtig, waterig.*

ĂQUESCĔRE. *Water worden, in water veranderen.*

Aquatus ovi liquor. Scrib. Larg. *De waterige vogt van een ey.*

ĂQUĬFŎLĬA, æ, f. Plin. H. &

ĂQUĬFŎLĬUM, ĭi. n. Plin. H. *Steekpalm-boom, Hulst.*

ĂQUĬLA, æ. f. Virg. *Een Arend, of Adelaar.*

* * Aquila. Lucan. *De Arend, of Standaard der Roomsche benden. De Roomsche Adelaar.*

* Aquilæ senectus. Ter. *Ouderdom van een Arend. Een Adelaars ouderdom.* Dit word gezegt van een gryzaart, die veel meer drinkt als eet, om dat de oude Arenden

‡ volgens tuig van Plinius, vermits 't opperste van hun kromme bekken, zoodanig aangroeiden, dat ze die niet wel konden openen, hun zelven meer met drinken als met eten onderhouden. Ten zy men liever dit neme voor een frissen groenen ouderdom, om dat de Arenden jaarlijks van vel op haar neus, of snebbe vernieuwt worden.

ĂQUĬLĔGĬUM, ĭi. n. Plaut. *Vergaderinge van water.*

ĂQUĬLEĬA, æ. f. Cic. *De stad Friuli*, in den Staat van Venetien.

ĂQUĬLENTA æ, f. g. Idem quod Aquifolia.

ĂQUĬLEX, ĕgis. m. Varr. *Fontein-, of Bronmeester. Iemand die waterbronnen opzoekt.*

ĂQUĬLĬCĬA festa. Festus zegt, dat dit *feestdagen waren, voorheen aangeregt ter eere van Jupiter om regen te verwerven. Feestdagen om regen te verwerven.*

ĂQUĬLĬFĔR, ĕri. m. Cæs. *De Roomsche Standaard-, of Adelaar-drager, Vaandrager, Standaard-drager.*

Digitized by Google

ĀQUĪLĪNŪS, ă, ūm. Plin. H. *Van den Arend, of Adelaar, daar aan behoorende.*

* * Ungulæ aquilinæ. Plaut. *Arends, of Adelaars klaauwen, diefagtige handen die alles rooven, 't welk voor handen is.* Dit ſpreekwoord word in blyſpelen gebruikt.

ĀQUĪLO, ōnĭs, m. Cic. Vitruv. *De Noorde, en Noord-Ooſte-wind.*

* * Spelunca converſa ad Aquilonem. Cic. *Een hol na 't Noorden, of Noordooſten ſtrekkende.*

ĀQUĪLŌNĒS, ūm. m. plur. Virg. Hor. *De winter, of winterſche winden, of buyen, ſtormen, rukwinden.*

ĀQUĪLŌNĀRĬS, ĭs. m. & f. rĕ, ĭs. n. Cic. *Noordſch, uit den Noorden, Noord.*

ĀQUĪLŌNĬŪS, ă, ūm. Plin. H. V. Aquilonaris.

* Aquilonia hyems. Plin. H. *Een koude winter, een winter met vele Noorde, of Noord-Ooſte winden.*

ĀQUĪLŪS, ă, ūm. Plaut. Suet. *Bruin, duiſterverwig, zwartagtig.*

ĀQUĪMĪNĀLĔ, ĭs. n. &c.

ĀQUĪMĪNĀRĬŪM, ĭi. n. Is by de regtsgeleerden *een waterbak, of vat.* Alciatus zegt, dat het een ſoort van een kommetje was om uit te eten en drinken.

ĀQUĪNĀRĬI, ōrūm. m. g. *Vaten, of kuipen om water in te dragen.*

ĀQUISGRĀNŪM, ī. n. *De ſtad Aken.*

ĀQUĪTĀNĬĀ, æ. Cæſ. *Guyenne,* een landſtreek van Vrankrijk. Ten tijde van Cæſar grenſde dezelve aan de Garonne, den Oceaan en de Pyreneen. Auguſtus voegde daar by de landen tuſſchen de Loire en de Garonne.

ĀQUĪTĀNĬCŪS, ă, ūm. Plin. H. &

ĀQUĪTĀNŪS, ă, ūm. Tibull. *Van Guyenne.*

ĀQUŌR, ārĭs, ātŭs sŭm, ārī. Cæſ. Virg. *Water putten, water halen, water zoeken.*

* * Aquari. Cæſ. *Voorraad van water halen, verſch water halen. putten, ſcheppen; om verſch water na land gaan.*

Aquabantur ex eo flumine. Liv. Front. *Zy haalden water uit die rivier, zy voorzagen hun van water uit die ſtroom.*

ĀQUŌSŬS, ă. ūm. Liv. *Vogtig, wateragtig, vol water, daar water te vinden is.* Men vind de Comparativus *Aquoſior* in Plinius.

* * Aquoſus. Propert. *Waterverwig, waterig, klaar als water,* of, volgens eeniger zeggen, *van water gemaakt.* Sprekende van kriſtal. De eerſte uitlegginge is eigentlijker.

*** Aquoſus. Virg. *Dat regen beteekent, of mede brengt.* Aquoſa nubes. Virg. *Een groote water-, of regenagtige wolk.* Aquoſus languor. Hor. *De waterzugt.*

ĀQUŬLĂ, æ. f. Cic. *Een beek, of ſtroomtje, een kreekje.* Suffundere aquulam. Plaut. *Wat water op iets gieten, iets beſproeyen.*

A R

ĂRĂ, æ. f. Cic. *Een altaar, of outer. Toevlugt.*

* Ara. Cic. *Den Altaar.* Een hemelsteeken zoo genaamd.

* Ara Legum. Cic. *De toevlugt der wetten, het gerigt of de vierſchaar,* om dat de wetten aldaar als een heilige plaats bewaart behooren te worden.

ĂRĂBĂRCHĒS, æ, m. g. *Tolmeeſter van 't vee, dat uit Arabie in Ægypten gebragt wierd.* Hun ampt wierd *Arabarchia* genoemd. In dergelijk een zin vind men *Aſiarchia,* en *Syriarchia.*

ĂRĂBS, ăbĭs. m. & f. Hor. Claud. *Een Arabier.* Men zegt *Arabes* en *Arabas* in de accuſativus pluralis.

ĂRĂBĬĂ, æ. f. Plin. H. *Arabie,* een landſchap in Aſie. Propertius maakt de eerſte lettergreep lang.

ĂRĂBĬCŪS, ă, ūm. Plaut. *of* ĂRĂBĬŬS, ă, ūm. Propert. *Arabiſch, van Arabie, in Arabie gegroeid.*

Arabicus ſinus. Plin. H. *Het roode meer,* thans de zee van Mecha.

ĂRĂBĬCE, adv. Arabicè olere. Feſt. *Na d'Arabiſche reukwerken ruiken.*

ĂRĂBĬLĬS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Plin. H. Sil. *Ploegbaar, goed en bequaam om te beploegen, en te bouwen.*

Campus nullis tauris arabilis. Plin. H. *Een veld, dat door geen oſſen kan beploegt, of bebouwt worden.*

ĂRĂCŪS, ī. m. g. Κράκ. Een ſoort van platte erweten.

ĂRÆ, ārŭm. f. plur. Virg. *Banken, platen,* Dit zijn zekere blinde klippen tuſſchen Sardinie en Afrika.

ĂRÆŌSTYLŌS, ī. f. Vitruv. Ἀραιόστυλος. *Een gebouw, welker pilaren, daar 't op ruſt, zeer wijd van den andere ſtaan.*

Men voegt 'er by, of verſtaat 'er onder *Ædis,* of *Porticus.*

ĂRĂNĔĂ, æ. f. Virg. *Een ſpinne, of ſpinnekop.*

* * Aranea. Catull. *Een ſpinnewebbe, of rag.*

* Aranea. Plin. H. *Boomwolle, ſtoppelhair,* dat men van een ſtruik, ſtronk, of ſteel van kleine boomtjes maakt.

ĂRĂNĔŎLĂ, æ. f. Cic. *Een ſpinnetje, of kleine ſpinnekop.*

ĂRĂNĔŎLŬS. ī. m. Virg. *Een ſpinnetje, of kleine ſpinnekop.*

ĂRĂNĔŌSŬS, ă. ūm. Catul. *Vol ſpinnewebben, of rag, van ſpinnerag gemaakt.*

* * Araneoſus. Plin. H. *Spinnewebbe, of rag gelijk.*

ĂRĂNĔŪM, ī. n. Plin. H. *Boomrag,* een ſoort van quaad in de wijngaarden, of olyfboomen, als een kleine vlies de olijven en druivetroſſen omringt.

ĂRĂNĔŬS, ī. m. Colum. *Een ſpinne, of ſpinnekop.*

* Araneus. Plin. *Een zeekrabbe,* een ſpinne gelijkende.

* Araneus mus, aranei muris. m. Colum. Een ſoort van een *wezeltje.*. Een klein dier maar zeer vergiftig van beet.

ĂRĂR & Ărărĭs, ĭs. m. Cæſ. Tibul. *De Saine,* een rivier, die in de Rhone valt by Lyons.

ĂRĂTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Landbouwinge, beploeginge.*

* * Aratio. Cic. *Bouwland, land bequaam om te ploegen, beploegd land, teel-land.*

ĂRĂTĬŪNCŬLĂ, æ. f. Plaut. *Een ſtukje bouw-, ploeg-, of teelland.*

ĂRĂTŎR, ōrĭs. m. Cic. *Een landbouwer, landman, akkerman, ploeger.*

*** Arator. Ovid. *Ploegende.* Van een os geſproken.

ĂRĂTRŪM, ī. n. Cic. *Een ploeg.*

ĂRĂTUS, ă, ūm. *Geploegd, bebouwd, geakkerd.*

ĂRĂUSĬCĂ, æ. f. V. Arauſio.

ĂRĂUSĬCĂNŬS, ă, ūm. *Van Oranje, of van Oranje geboortig.*

ĂRĂUSĬO, ōnĭs. f. *Oranje.* Een ſtad, en Vorſtendom in Provence.

ĂRBĬTĔR, trĭ. m. Cic. *Scheidsman, zegsman, goedeman,* gekozen door twee partyen, die in der minne willen geſcheiden zijn.

Quis in hanc rem arbiter fuit. Cic. *Wie is 'er als ſcheids-, regts-, of goedeman in die zake gekoren geweeſt.*

Ire ad arbitrum. Plaut. *Voor een zegs- ſcheids-, of goedeman komen, of verſchijnen.*

Ad Arbitrum vocare aliquem. Plaut. *Iemand voor een ſcheids-, of zegsman roepen, dagvaarden.*

Ad Arbitrum me appellis. Plaut. *Gy doet my voor een ſcheidsman verſchijnen.*

Arbiter datus à Senatu de finibus, &c. Cic. *Een zegs-, of ſcheidsman door den raad aangeſteld om de grenzen, of landſcheidingen te bepalen, ſchikken, regelen, vaſtſtellen.* Datus arbiter inter aliquos. Cic. *Genoemd, of aangeſteld als zegs-, of ſcheidsman tuſſchen eenige luiden.*

* * Arbiter formæ. Ovid. *De regter, of ſcheidsman over een ſchoonheid.*

*** Arbiter iræ. Ovid. *De aanſtoker, of beſtierder van iemands gramſchap.*

* Arbiter. Hor. Ovid. *Oppervoogd, heer, meeſter.*

* Arbiter. Plaut. Liv. *Getuige, byſtander, ooggetuige.*

Mihi jam arbitri vicini ſunt. Plaut. *Mijn gebueren zijn nu mijne getuigen. Die zien en weten wat 'er tot mijnent omgaat.*

Loca

Digitized by Google

Loca ab arbitris remota. Cic. *Eenzame, verhole, onbekende, bedekte, afgelege plaatſen.*

Sine arbitris *of* Remotis arbitris. Liv. *Zonder oor-, of oogetuigen.*

* Literarum arbiter. Tac. *Opperbrieven-Schrijver.* Budæus ‡ wil, dat men Arbiter initiationis zal vertalen. *Gevadervan een kind, dat gedoopt word.*

ARBITRĀ, æ. f. Hor. *Scheidsvrouwe, getuige.*

O rebus meis non infideles arbitræ. Hor. *O getrouwe getuigenis geeſters van alle mijne zaken, Van mijn doen en laten.*

ARBITRĀLIS, is. m. & f. le, is. n. Arbitralis judicatio. Martial. *Vitſprake van ſcheids-, of zegsluiden, van goede mannen.* Dit woord is geen puik Latijn.

ARBITRĀRIŌ. adv. *Volgens goeddunken, willekeuriglijk.*

Arbitrario. adv. Perii haud arbitrario. Plaut. *Ik ben t'eenemaal, of onvermijdelijk bedorven.*

ARBITRĀRIŪS, ă, ūm. Plaut. A. Gell. *Willekeurig, vry, aan iemands wille hangende.* Ook *iets, dat nog aan ſcheidsmannen te bepalen ſtaat.*

ARBITRĀTŪS, ūs. m. Plaut. *Goeddunken, meininge, begeerte, luſt, zinlijkheid, inbeeldinge.*

Arbitratu meo. Cic. *Volgens mijn goeddunken, zinlijkheid, of gedagten.*

Arbitratu ſuo aliquid vendere. Cic. *Iets zoo hoog, of dier verkoopen als't hem luſt, of belieft.*

In ditionem & arbitratum alteri ſe dedere. Plaut. *Zig aan't gebied, magt, en gezag van iemand overgeven. Zig aan iemands goeddunken ſtellen.*

ARBITRIŪM, ĭi. n. Cic. *Vitſprake, oordeel van ſcheidsluiden, of goede mannen.*

* Arbitrium. Cic. *Gevoele, wille.*

Conferre omnia ad arbitrium alicujus. Cic. *Alles aan een's anders gevoelen, of uitſpraak ſtellen. Zig in alles aan iemands oordeel gedragen.*

* Arbitrium. Cic. *Zinlijkheid, begeerte, inbeeldinge.*

Ad arbitrium ſuum. Cic. Arbitrio ſuo. Vell. Paterc. *Volgens zijn zinlijkheid, inbeeldinge, of begeerte.*

Ad arbitrium & nutum alicujus totum ſe fingere. Cic. *Zig t'eenemaal ſchikken naar iemands zinlijkheid, wille en inbeeldinge.*

Homo ſui arbitrii. Suet. *Een perſoon die volgens zijn eigen goeddunken, zinlijkheid, wille, en inzigten leeft, of handelt.*

* Arbitria belli paciſque agere. Liv. *Oorlogs en vredentgevallen beſlegten, zig als regter over oorlog en vrede dragen.*

* Te penes eſt arbitrium vitæ noſtræ. Ovid. *Het ſtaat aan u over ons leven te ſchikken. Ons leven is in uw genade, of handen.*

Liberum arbitrium. Liv. *Vrye, onbedwonge wille, willekeur.*

* Arbitrium. Cic. *Oordeel, vonnis, gewijſde.*

** Cum de te fecerit arbitria. Hor. *Als hy over u het oordeel, of vonnis geſtreken zal hebben. Als hy uitſpraak over uw noodlot gedaan zal hebben.*

* Arbitria funeris. Cic. *De prijs, of beſooninge, die men geeft voor iemands begraaffenis.*

ARBITRŌR, āris, ātus sum, āri. Ulp. *Vitſpraak doen, of oordeel als ſcheidsman ſtrijken.*

* * Arbitrari. Ter. Cic. *Oordeelen, denken, gelooven, agten.*

* Hinc potero huc & illuc, quid agant, arbitrari. Plaut. *Hier uit kan ik oordeelen, denken, giſſen, merken wat zy hier en daar, of over al doen.*

* Arbitrari. Ulp. *Geſchat, gewaardeert worden.* Men moet deze ſpreekwijze den regtsgeleerden over laten.

Sumptus funeris arbitrantur pro facultate vel pro dignitate defuncti. Ulp. *Men ſchat de onkoſten van't begraven na de magt, of waardigheid van den overledene.*

ARBŌR, ŏris. f. Cic. *Een boom.*

Arbor novella, vetula. Cic. *Een jonge boom, een oude boom.*

* Arbor. Front. in Juv. *De maſt van't ſchip.* De Poëten gebruiken dit woord meer als redenaars.

* Arbor. Cato. *De boom van een pers.*

** Arbor. Virg. *Een riem, haak, of boom.*

Arbor. Jovis, *Een eike boom.* Arbor infelix. *Een krombout, dwarshout, galg.*

ARBŎRĀRIŪS, ă, ūm. Plin. H. *Dat in boomen woont, in boomen neſtelende.*

ARBŎRĀTŎR, ōris. m. Colum. Plin. H. *Die opzigt op de boomen heeft, boomplanter en ſnoeyer.*

ARBŎRĔSCO, ĭs, bŏrĕſcĕrĕ. Plin. H. *Groot worden als een boom, groeyen als een boom, tot een boom waſſen.*

ARBŎRĔTŪM, ĭ. n. Sen. Ph. *Boomgaard, boſchaadje,* Aulus Gellius zegt, dat dit woord ſleg Latijn is, en dat *Arbuſtum* veel meer word gebruikt.

ARBŎRĔŪS, ă, ūm. Virg. *Van een boom, tot een boom behoorende.*

* * Arboreus. Plin. H. *Een boom gelijkende, van de dikte, of groote van een boom.*

* Falx arborea. Varr. Arboria. Cat. *Een kromt houwmes om boomen te ſnoeyen, en van quaſten enz. te ſnijveren.*

ARBŌS, ŏris. f. Virg. *Een boom.* Ziet Arbor.

ARBŪSCŪLA, æ. f. Varr. Colum. *Een boomtje, een ſtruik.*

* Arbuſcula. Vitruv. *Een ſtuk houts, tak, gelijk een tuinſtaak enz.*

ARBŪSTĪVŪS, ă, ūm. Arbuſtivus locus. Colum. *Een plaats met boomen beplant, of bezet om de wijnſtokken te ondersteunen.*

* * Arbuſtivæ vites. Colum. *Wijnſtokken om, of op boomen gevlogten, tegen boomen opwaſſende.*

ARBŪSTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ, Agrum quercu, populo. &c. Plin. H. *Een ſtuk lands met eike, of populierboomen enz. beplanten, bepoten.* Dit geſchiede om wijnſtokken daar aan te vlegten.

ARBŪSTŪM. ĭ. n. Colum. *Een boomgaard, bos, of boſchaadje, boomqueekery, een tuin.*

ARBŪSTŪS, ă, ūm. Idem quod Arbuſtivus.

Arbuſtum. Colum. *Een plaats met boomen beplant om de wijnſtokken te ondersteunen.*

ARBŪTĔŪS, ă, ūm. Virg. Ovid. *Van een wilde, of haagappelboom.*

ARBŪTŪM, ĭ. n. Virg. *Een wilde, of haag-appel.*

ARBŪTŪS, ĭ. f. Virg. *Een wilde, of haag-appelboom.*

ARCĂ, æ. f. Cic. *Een koffer, kiſt.*

* Arca. Plin. H. *Een doodkiſt, of graf.*

* Arca. Vitruv. *Bindſels, of voegen van eenig houtwerk.*

* Arca. Cic. *Eengat, of enge plaats, een koffer gelijk,* daar men miſdadigen in vaſt ſloot, op dat zy den anderen niet zouden konnen ſpreken. *De ſtok. Het boeygat.*

* Arca. Vitruv. *Een waterdam, ſtaketſel in't water, een ſluis.*

* Arca. Vitruv. *Een holte, of diepte,* die men ziet onder een bedſtede, of andere afgeſchote ſolderingen, en kasjes.

ARCĂDĔS, ūm. m. plur. Virg. *'t Volk van Arkadie.*

ARCĂDĬA. æ. f. Cic. *Arkadie.* Een land in Peloponeſus.

ARCĀNĒ. adv. Colum. Arcanò. Cæſ. *Heimelijk, bedekelijk, in't verborge, in't verholen.* Kolumella zegt Arcaniùs, *heimelijker.*

ARCĀNŪM, ĭ, n. Hor. Q. Curt. *Een geheim, verborgenheid, geheimeniſſe.*

ARCĀNŬS, ă, ūm. Cic. *Geheim, bedekt, verholen, verborgen.*

* * Arcanus. Propert. Mart. *Afgezonderd, afgelegen, verholen.* Sprekende van een plaats. *Duiſter, verborgen, moeylijk om te verſtaan, of begrijpen,* van konſten en wetenſchappen geſproken.

* Arcanus. Plaut. *Een digt menſch: iemand, die een geheim wel bewaren kan. Een zwijger.*

* Arcanæ tabellæ. Ovid. *Brieven vol geheimen, of verborgentheden.*

* Arcana nox. Ovid. *Een duiſtere, donkere, wolkagtige nagt.*

* Arcanus. Virg. Plin. H. *Duiſter, verborgen, onnaſpeurlijk.*

Digitized by Google

Sprekende van iemands gevoelen, of gedagten.

ARCARIUS, ii. m. De regtsgeleerden gebruiken dit woord om te beteekenen, *Een kassier, of schatmeester.* Arcarius, a, um. adj. *Kisten, of koffers aangaande.*

ARCAS, adis. m. Virg. *Van Arkadie geboortig.*

ARCATUS, a, um. Ovidius gebruikt het voor Arcuatus Zie Arcuatus.

ARCELLA, æ. f. Colum. *Een wijngaard, of druif-prieel.* Festus zegt, dat dit een diminutivum van *Arcera* is.

ARCELLATA vitis. Colum. *Een wijngaard by wijze van een prieel gelegd.*

ARCEO, es, cui, cere. acc. Cic. *Afweren, bedwingen, beletten, verjagen.*

* * Vinclis aliquem & custodiâ arcere. Cic. *Iemand in banden en boeyen gevangen houden, knellen.*

* Vincula arcebant palmas. Virg. *Hy was aan de handen gekneveld, gekneld.*

* Arcere aliquem regione aliquâ. Virg. A regione. Cic. *Iemand uit een land houden, weren, iemand den intogt in een land beletten.*

Arcere aliquem aditu. Liv. *Iemand beletten om by zig te komen.* Reditu. Cic. *Iemands wederkomst beletten.* Progressu. Cic. *Iemands vorderinge tegenstaan.*

* Homines pœnâ arcere ab injuriâ. Cic. *De menschen door strusse afschrikken van ongelijk te doen.*

* Arcere flumen. Cic. *Een vloed afwenden, van zijn loop inhouden.*

* Arcere aliquem. Cic. Colum. *Iemand uit een plaats verjagen, verdrijven, iemand beenen maken.*

* Arcere Solem. Colum. *De zonneschijn beletten,* sprekenkende van een schaduwagtige boom.

** Arcere aliquem veterno. Hor. *Iemand van een oude quale des geests genezen.* Gelijk als van hoovaardy, traagheid enz.

* * Oestrum pecori arcere. Virg. *De wespen, horzels, of paardevliegen van de beesten jagen, verdrijven.*

ARCERA, æ. f. Varr. Cic. *Een soort van een rosbaar, of wagen aan alle zijden bedekt, in maniere van een koffer,* om zieken, en oude luiden, die niet konden gaan in te dragen. *Een rosbaar, bedekt koetsje.*

ARCESSITOR, ōris. Plin. J. *Die iemand gaat halen, of zoeken, een opzoeker, bode.*

ARCESSITUS, ūs. m. Ipsius rogatu, & arcessitu veni. Cic. *Ontboden, opontboden, gehaald. Op zijn verzoek en ontbieding ben ik gekomen.*

Arcessitus, a, um. Dictum arcessitum. Cic. *Een gezogt, bedagt woord.*

ARCESSO, i, ivi, itum, ere. acc. Cic. *Iemands ontbieden, halen, laten halen, gaan zoeken, of roepen.* Dus moet men dit woord schrijven en niet *Accersere.*

Eum ad te arcesse. Cic. *Ontbied hem, laat hem halen, of by u komen.*

Arcessere aliquem ad societatem laboris. Cic. *Iemand ontbieden, verzoeken, laten halen om deel te nemen in eenige zware zaak, of groote onderneminge.*

* * Cum arcessebantur ab aratro, qui Consules fierent. *Toen men de luiden van de ploeg haalde, om Burgermeesteren te maken.*

* Arcessere aliquid à capite, *of* usque à capite. Cic. *Iets van den beginne, of oorsprong ophalen.* Sprekende van een zake, of reden.

* Comœdia res è medio arcessit. Hor. *Het blyspel vertoont iets zeer gemeens, haalt niet veel byzonders voor den dag.* De meeste der afschriften hebben *Accersit,* dog *Arcessit* is beter.

* Arcessere aliquem capitis. Cic. Judicio capitis. Cic. Aliquo crimine in judicium capitis. Cic. *Iemand over halszaken beschuldigen, betigten, aanklagen: iemand wegens zware misdaden voor den Regter roepen. Iemand na den hals dingen.*

ARCHAICUS, a, um. Lecti Archaici Hor. *Oud, aloud, ouderwets. Oude, ouderwetsche geringe bedden,* Volgens Lambinus. Daar van komt het, dat men een verouderde spreekwijze *Archaismos* noemt. De meeste afschriften hebben *Lecti Archaici,* 't welk Turnebus goedkeurt. *Bedden van Archaias, een slegt werkbaas, gemaakt.*

ARCHANGELUS, i. m. *Een Aartsengel.*

ARCHARIUS, ii. m. g. *Een regeerder, een bewindhebber.*

ARCHETYPUM, i. n. Varr. Plin. J. *Een oorsprenkelijk stuk werkt, een beeldenaar,* waar na andere dubbelden gemaakt worden.

ARCHETYPUS, a, um. Plin. J. Juven. *Oorsprenkelijk, eerst gemaakt, of uitgevonden.* Sprekende van een stuk schildery enz.

** Archetypi amici. Mart. *Schijnende vrienden, of vrienden in schijn; naauwvrienden zonder daad, onzekere vrienden.*

ARCHIATRUS, i, m. g. *Opperarts, of geneesheer.*

ARCHIDIACONUS, i. m. g. *Aartsdiaken.*

ARCHIDUX, ucis. com. g. *Aartshartog, of Hartogin.*

ARCHIEPISCOPUS, i. m. g. *Een Aartsbisschop.*

ARCHIGRAMMATEUS, i, m. g. *Opper-Geheimschrijver, of Kancellier.*

ARCHIMANDRITA. æ. m. g. *Een Abt, of Prior.*

ARCHILOCHIUS, a, um. Edicta Archilochia. Cic. *Bloedwetten, die iemand heel zwaar vallen, en tot wanhope vervoeren, vonnissen die iemand razende maken, en bloedig zijn,* gelijk het gedigt van Archilochus, 't welk te weeg bragt, dat deszelfs schoonvader hem zelven verhing.

ARCHIMAGIRUS, i. m. Juven. Ἀρχιμάγειρος. *Opperkeukenmeester, of kok.*

ARCHIMIMUS. i. m. Suet. *Opperblyspeler, Opperhofnar, des Vorsten eerste Potsemaker.*

ARCHIPIRATA, æ. m. Cic. *Opper-zeerover, zeeschuimer.*

ARCHIPRESBYTER. eri. m. g. *Een Aartspriester.*

ARCHISTRATEGUS, i. m. g. Græc. *Een Veldoverste, Opperkrygshoofd.*

ARCHITECTA, æ. f. Naturæ Architectæ vis. Plin. H. *Bouwmeestresse, stichster. De kragt, of 't vermogen der natuur, als werkmeestresse, of opperbouwster tot het voortbrengen van dingen.* Dus vind men het in de oude handschriften van Plinius, welke in de boekkamer des Konings van Vrankrijk zijn, en in die van Monsr. Dalechamp, maar niet, *Naturæ Architectatio,* gelijk de woordenboeken zeggen, nog *Architectatio,* gelijk Pater Gaudin nevens andere willen.

ARCHITECTATIO, onis. f. g. Quint. *Gebouw, meesterlijk gebouw.*

ARCHITECTON, onis. m. Ph. *Een opperbouwmeester.*

* Me dolis jam superat Architectonem. Plaut. *Hy overtreft my, die een konstig bedrieger ben in doortraptheid.*

ARCHITECTONICE, es. f. Quintil. *Bouwkunde, de regelmatige bouwkunde.*

ARCHITECTONICUS, a, um. Vitruv. *Van de bouwkunde, dat tot de bouwkunde, of tot een oppermetselaar behoort.*

ARCHITECTOR, oris. m. Plaut. *Een opperbouwmeester, stigter, of metselaar.* Men moet Architecton lezen.

Architector, aris, atus sum, ari. acc. Auct. ad Her. Vitruv. *Bouwen, stigten, timmeren.*

* * Architectari voluptates. Cic. *Wellusten, of vermaak verzinnen, uitvinden, bedenken.*

ARCHITECTURA, æ. f. Cic. *Bouwkunde, konst van bouwen.*

* * Architectura. Plin. H. *Gebouw. Bouwkonst.*

ARCHITECTUS, i. m. Cic. *Een Bouwmeester.*

** Architectus, i, m. Cic. *Een uitvinder, of het hoofd van bedrog; die de voornaamste persoonadje in een bedriegelijke onderneminge speelt.* Hier word *Doli* bygevoegt, of onder verstaan.

* Deus Architectus omnibus. Plaut. *God is de Opperbouwmeester, Bouwheer, Stigter van alles.*

* Architectus beatæ vitæ. Cic. *De uitvinder van een gelukzalig leven; de veroorzaker van gelukzaligheid.* Sceleris. Cic. *Die 't beleid, of 't bestier van een schelmstuk,*

of

Digitized by Google

of misdaad heeft; hoofd van quaaddoenders, voorsteller van een misslaad. Verborum. Cic. *Die de woorden uitgevonden heeft.*

ARCHĪTHĂLĂSSŬS, ī. m. g. Gr. *Een Admiraal, Vlootvoogd, Zeebevelhebber, Zeekrijgsvoogd.*

ARCHĪTRICLĪNŬS, ī. m. *Een Hofmeester.* Dit woord is geen goed Latijn.

ARCHĪŬM, ĭī. n. *of* ĂrchīvŭM, ī n. Ulp. *Handvesten, plaatse daar de handvesten bewaard worden, brievenvertrek op 't Stadshuis.*

ĂRCHŌN, ōntis. m. Cic. *Overheid van Athenen, zy waren negen in 't getal, met een volslage magt over alle leden van 't Gemeenebest voorzien. Zy zijn door Koning Kodrus aangesteld geweest, en bleven in hun ampt gedurende hun leven: Naderhand wierden zy van tien* ‡ *tot tien jaren verandert. Hoewel nu de persoonen van dezen raad van negen mannen, archontes genaamd wierden, wierd egter, volgens 't zeggen van Budæus, deze naam voornamentlijk gegeven aan den Voorzitter, of, gelijk andere zeggen, aan de tweede persoon, behoudende d'eerste den naam van Koning.*

ĂRCIFINĬŬS, ager. Varr. *Een stuk lands aan bergen grenzende: een veld, dat met bergen, boomen, wegen, en stroomen omringd is.*

ĂRCIRMA. Plaustrum quo homo gestari solebat. Fest. *Een ruiwaar.*

ĂRCITĔNENS, ēntis. m. gen. Virg. *Die een boog draagt,* ‡ *een boog-schutter.* De Poëten geven dezen naam aan Apollo, om dat men hem in 't gemeen met een boog in de hand schildert.

* Arcitenens. Cic. *De Schutter.* Een Hemelsteeken.

ĂRCTĂTĬO, ōnis. f. Varr. *Verkortinge, benaauwing, of naauwmaking, verenging.*

ĂRCTĂTŬS, ă, ŭm. Cic. *Naauw, eng.* Sprekende van een brug, enz.

ĂRCTĒ. adv. Colum. *Naauw, digt by een, vastelijk.* Van binden, hegten, omhelzen, en dergelijk gesproken.

* * Arctè. Plaut. *In een naauwte, of engte.*

* Arctè aliquem diligere. Plin. J. *Iemand teederlijk, vastelijk beminnen.* Tenere aliquid. Cic. *Iets zeer vast houden.* Dormire. Cic. *Vast slapen, in een diepen slaap leggen.*

* Arctè aliquem habere. Plaut. *Iemand van na by gade slaan, weinig vryheid geven, in toom houden.*

ĂRCTĬCŬS, ă, ŭm. Ovid. Hygin. *Noordsch, van 't Noorde, Noord.*

ĂRCTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Colum. Martial. *Naauw maken, verengen, benauwen, sluiten, persens bang maken, prangen.*

** Fortuna fingit arctatque, ut lubet. Plaut. *De fortuin doet en laat, verhoogt en vernedert na haar welgevallen.*

* Arctare. Mart. *Naauw, of eng maken.*

ĂRCTŌPHYLĂX, ăcis. m. *Den Osschenwachter, of Beerwagter.* Een gestarnte in 't Noorde, by den grooten Beer, een Griekisch woord Ἀρκτοφύλαξ.

ĂRCTŎS, ī. f. Ovid. Ἄρκτος. *De Beer.* Een gestarnte: Twee zijnder, de groote, en de kleine Beer.

ĂRCTŌŬS, ă, ŭm. Martial. *Noordsch, Noorder, van 't Noorde, Noord.*

Arctous polus. Sen. Trag. *De Noord-pool, of Asspunt.*

ĂRCTŪRŬS, ī. m. Virg. Hor. Ἀρκτοῦρος. *Een starre in 't Noorden van de eerste grootte, welke men ziet by de staart van de groote Beer.*

ĂRCTŬS, ă, ŭm. Hor. *Naauw, eng, besloten.* Men zegt *arctior* en *arctissimus.* Sprekende van een plaats die eng is.

* * Arctus. Cic. Hor. *Naauw, eng, gesloten, vast, digt,* als men van binden, of hegten spreekt.

* Arctissimum amoris vinculum. *Een zeer naauws band van vriendschap.*

* Arcta convivia. Horat. *Gastmalen, daar men by een gedrongen, of benaauwd zit.*

* Arctum animum solvere. Hor. *Een benaauwd hart vertroosten, verligten, van zijn smart verlossen.*

* Ut omnia sibi in dies arctiora viderunt esse. Q. Curt. *Zoo als zy zagen, dat ze alle dagen van alle kanten meer en meer geprangt, geknelt wierden, in 't naauw gebragt, of benaauwt wierden.* Sprekende van belegerde, die geen oorlogs-, of mondbehoeftens genoeg hebben.

* Arctus somnus. Cic. *Diepe, vaste slaap.*

* Arcta fames. Sil. *Groote, dringende, knellende, bange hongers nood.*

* Arctis in rebus alicui opem ferre. Ovid. *Iemand in bange zaken,* dat is, *verlegenheid, grooten nood, of armoede te hulp komen, bystaan.*

ĂRCŬĂRĬŬS, ĭī. m. Aur. Arcad. *Een boogmaker.*

ĂRCŬĀTĬO, ōnis. f. Front. *Een boog in de bouwkunde, een verwulfsel, gewelf.*

ĂRCŬĀTŬS, ă, ŭm. Liv. *Boogswijze gemaakt, verwulfd, gewelfd.*

Arcuatum pedibus repens. Plin. H. *Boogsgewijze op zijn voeten kruipende.* Spreknede van een worm.

* Arcuatus. Colum. *Geelzugtig, die de geele zugt heeft.*

Arcuatus morbus. *De geelzugt.*

ĂRCŬLA, æ. f. Plaut. Cic. *Een koffertje, een kistje, of kasje.*

Arcula loculata. Varr. *Een kasje, waar in de Schilders hun* ‡ *verwen leggen,* men kan het ook passen op *de kasjes der drukkers.*

ĂRCŬLĂRĬĪ, ōrŭm. m. plur. Plaut. *Koffer-kasse- of kistmakers. Schrijnwerkers.*

ĂRCŬLĀTĂ. Fest. *Ronde kringen, die in de offerhanden van meel gemaakt wierden.*

ĂRCŬLŬM, ī. n. *Een rond doekje,* volgens 't zeggen van Festus, *'t welk de slaven op hunne hoofden leiden, om hun lasten te ligter te konnen dragen.*

ĂRCŬLŬS, ī, m. g. *Een boogje.*

ĂRCŬŌR, ārīs, ātŭs sŭm, ārī. Plin. H. *Zig buigen, of krommen in 't gaan als een boog.* Sprekende van een kruipenden Worm.

ĂRCŬS, ūs. m. Cic. Virg. *Een boog,* om pijlen te schieten.

* Arcus. Cic. Virg. *Een regenboog.* Horatius noemt die ‡ *arcus Pluvius,* om dat ze kort voor, of na den regen zig vertoont.

* Arcus. Ovid. *Een boog, gewelf, verwulfsel, gewelfsel.*

* Arcus ob recepta signa dicantur. Tacit. *Men vervaardigt de praalbogen ter zake van hernomen vaandelen, of standaarden.*

ARD

ĂRDEĂ. æ. f. *Een Reiger.*

ĂRDĔLĬO, ōnis. m. Mart. *Een albeschik, albedillar, bemoeyal, iemand die zig over al mede bemoeit, en niets wel verstaat. Die veel gerugts maakt, zonder iets uit te voeren. Die zig alles onderwind, die zig veel onnuttes arbeid op den hals haalt. Een albedrijf.*

ĂRDENS, ēntis. omn. gen. Cic. Virg. *Gebrand, aangestoken, brandende, zeer heet.* Men zegt *ardentior* en *ardentissimus.*

* * Ardens febris. Plin. H. *Een heete, of brandende koorts.*

* Ardens equus. Virg. *Een moedig paard, een paard vol vyer.*

* Ardentes litteras in eum ad me misit. Cic. *Hy zond my een brief vol gramschap, en heviglheid tegen hem.*

* Ardens oratio, Cic. *Een levendig, moedig, yverig, ernstig vertoog, of redenvoering.*

* Ardens in cupiditatibus. Sall. *Drijstig, brandende in zijn begeerlijkheden.*

* Ardens. Virg. *Blinkend, glinsterend, schitterend, blank.* Sprekende van een schild, of beukelaar.

* Ardentes auro apes. Virg. *Bijen blinkende, glinsterende als goud.*

Digitized by Google

* Ardens. Virg. *Brandend, vol vyer.* Sprekende van iemand, of des zelfs oogen.

* Ardens ſtudium. Cic. *Een ſterke, levendige, brandende neiging, poging, betragting, genegentheid, en begeerte.*

* Ardentiſſimus color. Plin. H. *Een levendige, gloejende, glinſterende, en zeer ſchoone verwe.*

ARDENTĔR. adv. Plin. H. *Vyeriglijk, heviglijk, driftiglijk, met grooten yver.* Men zegt *ardentius* en *ardentiſſimè.*

* Ardenter. Cic. *Heftiglijk, kragtiglijk, met groote genegentheid, zeer ernſtiglijk.*

ARDĔO, ēs, ārsī, ārsūm, ārdĕrĕ. Cic. *Branden, in vyer en vlammen ſtaan, ontſteken worden, blaken.*

** Ardet mihi animus irâ. Cic. *of* Ardeo irâ, iracundiâ, &c. Cic. Ter. *Mijn hart brand, of blaakt van gramſchap, ik ben door grimmigheid ontſteken, ik ben door toorn vervoerd.*

Ardet in ulciſcendum animus. Cæſ. *Zijn hart brand van ongeduld om zig te wreken, hy dorſt na wraak.*

Ardere in arma. Vitg. *Verlangen, haken om de wapenen op te vatten, den oorlog vyeriglijk begeren. Heet na krijg zijn.*

Ardere cupiditate, deſiderio. Cic. *Branden, ontſteken zijn van genegentheid, en begeerte van iets.* Studio belli. Cic. *Branden van drift, of trek tot den oorlog.* Studiis equorum. Hor. *Een groot lieſhebber van paarden zijn.* Amore alicujus. Cic. *Iemand vyeriglijk, innerlijk beminnen.* Odio alicujus. Cic. *Iemand fel, geweldig, of bitterlijk haten.*

* Ardere crudelitatis infamiâ. Plin. H. *By de ganſche wereld als een wreedaard ſtinken, voor een wreed gedrogt by yder geagt worden.*

* Ardere invidiâ. Liv. *Zeer benijd worden, 't voorwerp van een ydars nijd zijn.*

* Odia ardent in illum. Cic. *Een yder is met haat tegen hem ingenomen, de wereld brand van haat, en afkeer tegen hem.*

* Ardere podagræ doloribus. Cic. *Door de pijnen van jigt, of voetenvel branden,* dat is, *geplaagt, gepijnigt worden.*

* Ardere. Virg. *Blinken, glinſteren, ſchitteren.* Sprekende van een ſchild, of kleed.

* Ardere. Cic. *Branden, vol vyer zijn.* Van de oogen geſproken, enz.

* Ardere. ſeq. infin. Virg. *Vyeriglijk wenſchen, begeren, branden van begeerte, en ongeduld, om enz.*

*** Ardere aliquem. Virg. Hor. Aliquo. Hor. In aliquo. Ovid. *Iemand vyeriglijk beminnen, op iemand verſlingerd zijn.*

ARDĔŎLĂ, æ. f. Plin. H. *Een jonge, of kleine reiger, een reigertje.*

ARDĔSCO, ĭs, ĕrĕ. Lucret. Virg. Plin. H. *In vyer, of vlammen geraken, branden, haaſtig, en toornig worden, zeer ſcherp zijn.*

* Ardeſcere mucronem juſſit. Tac. *Hy beval zijn pook, of moordpriem te wetten, ſlijpen.*

Ardeſcere in nuptias. Tac. *Haken, jooken, verlangen om te trouwen.*

*** Ardeſcere in iras. Ovid. *Toornig, heftig, in toorn ontſteken worden.*

ARDŌR, ōrĭs. m. Cic. *Hitte, vyerigheid.*

* * Ardor vultûs, oculorum. Cic. *Het vyer, dat in iemands wezen, of oogen blaakt, moedigheid van 't gezigt, levendigheid van oogen.*

* Ardor. Cic. *Hevigheid, heftigheid, drift, liefde, togt, groote begeerte.*

* Ardor animi. Cic. *Hartstogt, gramſchap, vervoeringe van toorn, drift des gemoeds.*

* Ardor alicujus rei. Cic. *Groote begeerte, zugt, of trek tot iets.*

Ardor mentis ad gloriam. Cic. *Groote begeerte des gemoeds tot roem: geweldige drift om eere te behalen.*

Ardor vetitus. Ovid. *Oneerlijke, onkuiſche minnevlam, verbode minnedrift.*

ARDŬĔNNĂ, æ. f. Cæſ. *Het Boſch van Ardenne.* Op de grenzen van Vrankrijk, Lotharingen, en de Nederlanden.

ARDŬĬTĀS, ātĭs. f. Varr. *Hoogte, ſteilte, moeite.*

ARDŬŬS, ă, ŭm. Cic. Cæſ. Liv. *Hoog, ſteil, moeylijk te genaken, te beklimmen.* Sprekende van een berg, hoogte en dergelijk.

* * Arduus. Cic. Salluſt. *Moeylijk, zwaar, groot, ongemakkelijk, werkzaam, bezwaarlijk.* Van een werk des verſtands geſproken.

* Arduus. Virg. Liv. Tac. *Hoog, verheven, groot.* Sprekende van een boom, of ſterkte.

* Res arduæ. Hor. *Tegenſpoed, ongeluk, quade zaken.*

* Ardua. Liv. Ardua terrarum. Virg. *Hoogtens, en bergen der aarde.*

* * Cervix ardua. Virg. Liv. *Een mooije, welgemaakte hals, of hoofd.* Sprekende van een paard, die dezelve wel draagt.

ĂRĔĂ, æ. f. Cic. Hor. *Een opene plaats, vlakte.*

* Area. Liv *Voorplaats, of voorhof van een huis.* Plinius zet 'er gemeenlijk de Genitivus *(domus)* by, om 't zelve te kennen te geven.

* Area. Cic. Colum. *Een dorſch vloer.*

* Area. Ovid. *Een vlakte, vlakke plaats.*

* Area. Vitruv. *Het erf, waar op een huis ſtaat.*

* Area. Colum. *Een bed, of vierkant in een tuin een perk.*

* Area. Sen. Ph. *Een ligte kring, die men nu en dan, om de Zon, Maan, of Starren ziet.*

* Area. Celſ. *Vitvallinge van 't hair, van 't hooft, of den baard.*

* Area. Varr. *Een groote voet, een voet in 't vierkant.*

ĂRĔĂLĬS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Cribrum areale. Servius. *Een zeef, wan, of teems, om 't koren te reinigen, zuiveren.*

ĂRĔĀTŌR, ōrĭs. m. g. *Een dorſcher.*

ĂRĔCŎMĪCĪ, ōrŭm. m. Plur. Plin. H. *Volkeren van 't Narbonnois Gaule.* Strabo zegt *Aricomiſci.*

ĂRĔFĂCĬO, ĭs, fēci, făctŭm, făcĕrĕ. acc. Cato. Plin. H. *Iets droogen, dor maken, ver- of opdroogen.*

ĂRĔLĀTE, ēs. f. Cæſ. *Arles, een ſtad in 't Narbonnois Gaulen.* Auſonius noemt die ſomtyds *Arelas,* in gen. atis.

ĂREMŌRĪCĪ, ōrŭm. m. plur. Cæſ. *Het volk van Langnedok.* Men vind 'er nu en dan *Volca, arum,* by.

ĂRĒNĂ, æ. f. Cic. *Zand, zavel.*

*** Arena. Virg. *Een oever, have van een ſtroom.*

Adverti arenæ. Virg. *Na 't ſtrand, den oever, of de haven wenden, koers na land, of een rivier zetten.*

Arena. Cic. Virg. *Drooge zandige grond.*

*** Arena. Hor. Mart. *Een ſchouwplaats, een ſtrijdperk, of baan, een vegtperk.*

In arenâ meâ. Plin. J. *In mijn perk,* dat is, *in mijn bedrijf, handel, of zaken. In 't gene dat mijn ampt, of bedieninge betreft, aangaat.*

ĂRĒNĂCĔŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Zandig, van, of vol zand.* Sprekende van een geweſt.

Arenacea duritia. Plin. H. *Zandagtige, of zavelagtige hardheid.*

ĂRĒNĀRĬĂ, ōrŭm. n. plur. Vitruv. Ărēnārĭæ, ārŭm. f. plur. Cic. *Zandputten, velden daar men zand uit ſpit, of delft, zand duinen.*

ĂRĒNĀRĬŬS, ĭ. m. Calliſtr. Arcad. *Een ſchermer, die met het zwaard in een ſtrijdpark vegt.*

ĂRĒNĀTĬO, ōnis. f. Vitruv. *Overpleiſteringe, overſtrijkinge van een muur met kalk.* Zommigen lezen Ărēnātūm in Vitruvius.

ĂRĒNĀTŪM, ī. n. Cat. Vitruv. *Mörter van kalk en zand.*

ĂRĒNĀTŬS, ă, ŭm. Cat. *Met zand gemengd.*

ĂRĒNĬVĀGŬS, ă, ŭm. Lucan. *Landlooper, die door zandige landen zwerft.*

***

ĂRĒNŌSŬS, ă, ŭm. Virg. *Vol zand, zandig.*

* Arenoſa urina. Celſ. *Water, of pis vol zand, of graveel.*

ĂRĔ-

Digitized by Google

ĀRĒNŪLĀ, æ. f. Plin. H. *Een zandje, een graan zands, of graveel.*

ĀRĒNS, ēntis. V. Areo.

*** Arens silva. Virg. *Een droog, of geſchroeid boſch.* Fluvius Virg. *Een uit- of opgedroogde rivier, of vloed.*

ĀRĔO, ēs, uī, ētē. Plaut. *Droog zijn, of worden, verdroogen, opdroogen.*

* * Arere. Virg. *Dor worden, verdroogen, vogtigheid quijt raken, verliezen.* Spreekende van kruiden, landen, 't vel enz.

* Arere ſiti. Sen. Ph. *Van dorſt verſmagten, flaauw worden, ſtikken.* Ovidius gebruikt *arere* alleen, dog men moet hem niet ligt navolgen in ondigt.

ĀRĔŌLĀ, æ. f. Colum. *Een beddetje in een tuin.*

* * Areola domûs. Plin. J. *Een kleine plaats van een huis, een vloertje.*

ĀREŌPĀGĪTĒS, æ. *of* Ārĕŏpāgītă, æ. m. Cic. *Een Areopagiter. Een regter van Areopagus.* Een plaats in Athenen.

* * Areopagita. Cic. *Een geſtreng, regtvaardig, onomkoopelijk, ongekrenkt regter,* als of hy in de geſtrenge Atheenſche regtplaats, Areopagus [het veld van Mars] zat.

ĀREŌPĀGĪTĪCŪS, ă, ūm. Enn. apud Varr. *Van Areopagus, of daar toe behoorende.*

ĀREŌPĀGŪS, ī. m. Cic. Ἀρειος πάγος. *Areopagus,* [het veld van Mars] *of een vergadering van eenige Atheenſche regters, zeer beroemd wegens hunne regtsplegingen.*

ĀRĔPĒNNIS. Menſura dimidii jugeri. Colum. *Een half-bunder lands.*

ĀRESCO, ĭs, ārŭī, ārēscĕrĕ. Plaut. *Droog, of dorre worden, verdroogen.*

Unum pallium mihi areſcit. Plaut. *Mijn eenigſte mantel hangt te droogen.*

* * Lachryma citò areſcit. Cic. *De tranen verdroogen raſ, droogen dra op.*

Areſcit terra calore. Lucret. *De aarde, of 't land word droog, of verdroogt door de hitte.*

* Humor ille areſcit in gemmas. Plin. H. *Deze vogt droogt tot geſteente. De vogt verandert al opdroogende in paarlen, of juweelen.*

ĀRĔTĂLŎGŬS, ī. m. Suet. in Aug. Juven. *Een potſemaker, een klugt-verteller, een koddige ſnaak, een ſnorker,* volgens 't zeggen van Turnebus. En volgens 't gevoelen van anderen, *een man, die aangaande de dingd ſpreekt.*

ĀRĔTĬŪM, ĭī. n. Liv. *Arezzo.* Een ſtad in Toskane.

ĀRĔTĪNŬS, ă, ūm. Martial. *Van Arezzo, of Toskane, te Arezzo gemaakt.*

ĀRGĔMĂ, ătis. n. Plin. H. Ἄργεμον. *Een quale in 't oog;* als dezelve in 't wit van 't oog is veroorzaakt die roode vlakken, indien in 't bruine van 't oog, witte vlakken.

ĀRGĔMŌNĒ, ēs, f. &

Argemonia, æ, Plin. H. Ἀργεμωνία. *Een kruid, dat vlakken in de oogen geneeſt.* Ziet Argema.

ĀRGĒNNŪM, ī. n. Feſt. *Zeer blank zilver.*

ĀRGĒNTĀRĬĂ, æ. f. Liv. *Een zilver-mijn, zilver-groeve.* Men verſtaat 'er *fodina* onder.

* * Argentaria. Plaut. *Een bank, winkel van een wiſſelaar, een Zilver- of Goudſmids winkel.* Men verſtaat 'er onder *taberna.*

* Argentaria. Cic. *Wiſſelary, de bank, het ampt, of de handel van een Wiſſelaar.*

Romæ argentariam non ignobilem fecit. Cic. Exercuit. Ulp. *Hy handelde met luiſter, met eere, te Rome in de wiſſel.*

Argentariam diſſolvere. Cic. *Bankrot ſpelen.*

ĀRGĒNTĀRĬŪM, ĭī. n. g. *Een zilver-kas.*

ĀRGĒNTĀRĬŬS, ă, ūm. Plaut. *Van zilver, tot zilver behoorende.*

Argentaria metalla. Plin. H. *Een zilvermijn, zilvergroeve, zilver bergſtoffe.* Auxilia. Plaut. *Hulp, of onderſtand van geld.* Inopia. Plaut. *Gebrek van geld.* Cura. Ter. *Zorg, of bewind over 't vinden van geldmiddelen.* Argentarius commeatus. Plaut. *Voorraad van reisgeld.*

* * Argentaria creta. *Aarde van verwe als zilver.*

* Argentaria menſa. Ulp. *De tafel van een bankier, of wiſſelaar.*

ĀRGĒNTĀRĬŬS, ĭī. m. Plaut. Cic. *Een bankier, een wiſſelaar.*

ĀRGĒNTĀTŬS, ă, ūm. Val. Max. *Verzilverd, met zilver bedekt, vercierd.*

* * Argentata querimonia. Plaut. *Een klagte met geld verzeld, een klagte die geld mede brengt.*

* * Argentati milites. Liv. *Krijgsknegten met zilvere wapenen gewapend.*

ĀRGĒNTĔŎLŬS, ă, ūm. Securicula argenteola. Plaut. *Van zilver. Een zilver bijltje.* Men voegt dit woord niet als by *Diminutiva.*

ĀRGĒNTĔŬS, ă, ūm. Plaut. Plin. H. *Van zilver, van zilver gemaakt.*

* * Argenteus. Ovid. *Zilver gelijkende, blinkende als zilver.* Spreekende van een verwe, blad, of hair enz.

Argenteus fons. Ovid. *Een zilver-klare, of heldere bron.*

* Salus argentea. Plaut. *Een zilvere groete,* dat is, *een groeteniſſe met geld verzeld.*

ĀRGĒNTĪ-FŎDĪNĂ, æ. f. Varr. Plin. H. *Een zilvermijn, zilvergroeve.*

ĀRGĒNTĪNĂ, æ. f. g. *Zilverkruid.*

ĀRGĒNTĪ ſpūmă. *Zilver-ſchuim.*

ĀRGĒNTŌRĀTŬM, ī. n. Ptolom. *Straatsburg,* een ſtad in der Elſas in Duitſchland op den Rhijn. De hedendaagſche Schrijvers gebruiken *Argentina.*

ĀRGĒNTŌSŬS, ă, ūm. Plin. H. *Met zilver gemengd, vol zilver.*

ĀRGĒNTŬM, ī. n. Cic. *Zilver, geld, of zilver geld.*

Argenti vena. Lucret. *Een ader van zilver.*

* * Argentum. Ter. *Zilver geld.*

Argentum. Cic. *Zilver huisraad, zilver tafel-voorraad.* De regtsgeleerden zeggen nu en dan Argentum eſcarium, *Zilvere eetvaten,* Potorium, *Zilvere drinkvaten, of wel drinkbaar zilver.*

Navis plena argenti facti atque ſignati. Cic. *Een ſchip bevragt, of geladen met ongemunt en gemunt zilver.*

Argentum raſile, Vell. Paterc. *Gebruineerd, gepolijſt zilver.*

Argentum Vivum. Vitruv. Plin. H. *Quikzilver.*

ĀRGĒSTĒS, ĭs. m. Vitruv. *De Zuidweſtewind, Weſt, een derde van Zuidweſt.*

ĀRGĬLLĂ, æ. f. Cic. *Potaarde, leem.*

ĀRGĬLLĂCĔŬS, ă, ūm. Plin. H. *Van potaarde, potaarde gelijkende.*

ĀRGĬLLŌSŬS, ă, ūm. Varr. Colum. *Van potaarde, vol potaarde, daarmen potaarde vind,* van een berg, of ſtuk lands geſproken.

ĀRGĬLĒTŬM, ī. n. Virg. Varro zegt, dat dit een plaats in Rome is, dus genoemd om dat Argos dus verre gekomen en aldaar begraven was, of om dat 'er veel potaarde gevonden wierd.

*** ĀRGĬLĒTĀNÆ tabernæ. Mart. *Boekwinkels.* Om dat 'er in dat gedeelte van Rome, 't welk *Argiletum* genaamt wierd, een groote menigte van die waren.

ĀRGĪVŬS, ă, ūm. Cic. *Van Argos.* Een ſtad in Achaje.

*** Argiva Phalanx. Virg. *De Griekſche benden, het Grieksch leger, of heir.*

ĀRGŌ. f. indeclin. Cic. *Het beroemde ſchip Argo,* 't welk Jaſon, volgens 't zeggen der Digters, gebruikte om 't gulde vlies te gaan halen.

ĀRGŎLĬCŬS, ă, ūm. Virg. V. Argivus.

ĀRGŌNĀVĬS, ĭs. f. Colum. *Het ſchip Argo.* Ook een geſtarnte.

ĀRGŌNĀŪTĂ, æ. m. Hor. *Argosvaarder,* deze naam word gegeven aan de helden, die zig op 't ſchip Argo waagden om 't Gulde Vlies te gaan winnen.

*** Argonauta. Mart. *Een vadzig, leuy, of traag matroos*

Digitized by Google

troos, of die laag op een reis uit is. Om dat de Argonauten veel tijds op hun togt verfleten.

ARGŌŪS. ă, ūm. Val. Flac. *Van 't ſchip Argo, of daar toebehoorende.*

ARGŪMENTĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. Quintil. *Redeneringe, redentwiſt. Bewijs, uitleggінge van een bewijs.*

ARGŪMENTŌR, ārĭs, ātŭs ſūm, āri. Cic. *Redeneren, redekavelen, iets tot bewys bybrengen, twiſtredenen.*

* Argumentari aliquid, *of* de re aliquâ. Cic. *Over iets redeneren, redekavelen, zintwiſten, woordenwiſſelen.*

* De voluntate alicujus argumentari. Cic. *Over iemands voornemen redeneren, redekavelen. Iemands oogmerk ontvouwen, giſſen.*

Sed quid ego argumentor? Cic. *Maar wat mag ik al redeneren over dit geval? Waar toe dient het my met deze redeneringen op te houden?*

ARGŪMENTŌSŬS, a, ūm. Quintil. *Vol redeneringe, wijdloopig, dat veel onderzoek vereiſt.*

ARGŪMENTŬM, i. n. Cic. *Een bewijsreden, een reden, bewijs.*

* * Argumentum. Cic. *Een bewijs, bewijsreden, klemreden, drangreden, dringreden, bewijsteeken, teeken, getuigeniſſe.*

* Argumenta criminis alicujus. Cic. *De bewijzen, overtuigingen, kenteekenen van iemands miſdaad.*

Argumentis agere. Cic. *Met redenen en goede bewijzen handelen, redekavelen.*

Argumentum frigidum. Quintil. *Slegte, arme, koude, zwakke redeneringe.* Grave, firmum. Cic. *Een kragtige, doordringende redeneringe.*

Magno argumento eſſe debet, &c. ſeq. infin. Plaut. Of wel met quod &c. ſeq. indic. Cic. *Het is een groot kenteeken, en doordringend bewijs, dat enz.*

Maximo argumento erat ad illius innocentiam. *Het was een groot bewijs van zijn onſchuld.*

Ei rei argumentum dicam. Plaut. *Ik zal u daar van de reden zeggen.*

Negantur diutius anno vivere, argumento, quia &c. Plin. H. *Zy worden gezegt niet langer als een jaar te leven, door deze reden, om dat enz.*

* Argumentum. Cic. Quintil. *De ſtoffe, het voorwerp, de inhoud* van een blyſpel, een vertoog, een brief enz. Aſcon. Pæd. noemt het verhaal van duſdanig een inhoud, of ſtoffe. *Argumentalis narratio.*

ARGŪO, ĭs, ŭi, ūtŭm, ŭĕrĕ. acc. Virg. *Bewijzen, aantoonen, met reden beveſtigen.*

Ex audito arguere. Plaut. *Van hooren zeggen ſpreken, redeneren.*

Vultu genus arguitur. Ovid. *Het geſlagt word uit het gelaat bewezen,* dat is, *men kent iemands geſlagt uit zijn wezen, gebaarden, of trekken van 't gezigt.*

* * Arguere. acc. Plaut. Cic. *Iemand berispen, beſtraffen, beſchuldigen, betigten.*

Arguere ſolœciſmum ab alio factum. Suet. *Een 's anders wansprake berispen, beſtraffen.*

* Suâ confeſſione arguitur, &c. ſeq. infinit Tac. *Men bewijſt door zijn eigen bekentenisſe, hy is door zijn eigen belijden overtuigd, dat enz.*

* Id quod arguis. Cic. *De zaak, die gy tegenwerpt.*

* De re aliquâ verbo arguere. Cic. *Iemand met woorden over, of van iets beſchuldigen.*

* Arguere reum aliquem. Ulp. *Iemand overtuigen ſchuldig te zijn.*

Arguere reum facinoris. Cic. *Bewijzen dat iemand aan een miſdaad ſchuldig is.*

Arguere aliquem furti. Cic. *Iemand van dievery beſchuldigen, betigten.* Crimine, de crimine. Cic. *Van een miſdaad beſchuldigen.*

* Uſus eas leges non arguit. Liv. *Het gebruik beſtrijd, berispt, of ſtrijd tegen die wetten niet.*

ARGŪTĀTĬO, ōnĭs, f. g. Catul. *Redeneringe, twiſtredeninge, verhandelinge van eenig betwiſt ſtuk, geklap, geſnap.*

Argutatio, ōnĭs. f. Catull. *Het menigvuldig gekraak van een bed, kas, of iets anders, als men 't beweegt, en de ſtukken niet wel in een zijn gevoegd.*

ARGŪTĀTŌR, ōrĭs. m. A Gell. *Een muggezifter, of haarkloover, een twiſtredenaar.* Ook, gelijk ſommige willen, een *ſnaak, die zig inbeeld verſtand te hebben en wel te ſpreken: een kijver, een ſnapper.*

ARGŪTE. adv. Cic. *Verſtandiglijk, ſcherpzinniglijk, liſtiglijk, konſtiglijk, behendiglijk, ſnedigliik.*

Argutè dicere, reſpondere. Cic. *Verſtandiglijk, ſcherpzinniglijk ſpreken, antwoorden.*

ARGŪTIÆ, ārŭm. f. plur. Cic. *Verſtandige, ſcherpzinnige woorden, gedagten, of antwoorden. Aangename nette reden.*

Mihi exhibes argutias. Plaut. *Gy houd my ſcherpzinnige taal voor, gy ſpreekt verſtandige woorden, gy begint wat te ſchertſen, ſpotten.*

Argutiæ. Cic. *Spitsvinnigheden, geſtepe redeneringe, haarkloovery, liſtige uitvlugtjes.*

* * Argutiæ digitorum. Cic. *Gedurige beweginge, verroeringe der vingers.* Als men ſpreekt.

* Argutia vocis. Plin. H. *Een verkleininge, of vermindering van de ſtem, een leidinge van de ſtem.*

ARGŪTĬŎLĂ, æ. f. A. Gell. *Een redeneringe, die wat te ſcherpzinng, of ſpitsvinnig is. Een te doorſtepen antwoord, een te gezagte ſcherpzinnigheid.*

ARGŪTĬŎLŬS, ă, ūm. Argutiola ſententia. Gell. *Snedig, ſcherpzinnig. Een gevoelen vol doorſtepe ſcherpzinnigheid.*

ARGŪTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ, aliquid alicui. Propert. Perſ. *Iemand dikwils over iets beſtraffen, berispen; iemand een misſlag dikwils verwijten, in 't aanzigt ſmijten.*

ARGŪTŌR, ārĭs, ātŭs ſūm, āri. Plaut. *Praten, ſnappen, kakelen.* Ook *ſcherpzinnig, ſpitsvinnig redekavelen.*

* Argutari. Plaut. *Aardige quinkſlaagjes, of ſchertſen gebruiken, vermakelijke, wolijke taal voeren.*

Argutari pedibus. Titinn. apud Non. *Trappelen, ſpinnevoeten, de beenen opligten en nederzetten, met de voeten gedurig tegen iets aan ſtooten.*

ARGŪTŬLŬS, ă, ūm. Cic. *Volgeeſtig, beſchaafd, net, verſtandig.* Sprekende van een reden, of boek.

ARGŪTŬS, ă, ūm. Cic. *Volgeeſtig, ſpitsvinnig, ſcherpzinnig, verſtandig, aardig.*

* * Argutus. Hor. *Schrander, liſtig, behendig, doortrapt, ſnedig.* Men zegt *Argutior* en *Argutiſſimus.*

* Arguta ſedulitas. Cæl. ad Cic. *Een voorzigtige naarſtigheid, verreziende, ſnedige vlijt.*

* Argutus. Propert. Cic. *Helder, hoog, doordringend van ſtem; wel zingend, die dikwils zingt.* Sprekende van een perſoon, vogel enz. Argutus Olor. *Een zingende zwaan.*

* Arguti oculi. Ovid. *Heldere, aangename, wolijke oogen.*

* Arguta vallis. Colum. *Een weêrklinkende vlakte, daar een weêrklank is.* Manus. *Een hand, die een welvoegende, aangename beweginge in 't redeneren heeft.*

* Arguta exta. Cic. *Ingewanden, die het toekomende duidelijk te kennen geven.*

** Argutus. Virg. *Net, ſcherp, aardig, proper.* Sprekende van een paards hoofd.

ARGYRĪTĬS, ĭs. f. Plin. H. *Schuim van zilver.*

ĂRĬDĬTAS, ātĭs. f. Plin. H. *Droogte, dorheid, droogheid.*

ĂRĬDŬLŬS, ă, ūm. Catul. *Wat droog, dor, of opgedroogd, droogagtig.*

Aridula labella. Catul. *Drooge lippen.*

ĂRĬDŬS, ă, ūm. Cic. *Droog, dor, verdroogd.*

* * Aridus. Quintil. *Dor, droog, mager, ſchraal.* Sprekende van een meeſter, die zijn leerling niet veel opening van zaken geeft, of van een vertoog, daar geen zaken in zijn.

* Aridus. Ter. *Gierig, wreedgierig, zeer ſpaarzaam.*

* Victus

Digitized by Google

* Victus aridus, vita arida. Cic. *Een armoedig, flegt, hard, woest, of eenzaam leven.*

* Ex arido tela conjicere. Cæs. *Van de kant van een stroom pijlen schieten.*

In arido consistere. Cæs. *Op het droge*, dat is, *aan land staan.*

Arido argento est opus Plaut. *Daar moet baar geld zijn.*

ĂRIES, ētis. m. Cic. *Een Ram.*

* Aries. Cic. *De Ram.*

ĂRIĔTĀRĬUS, ă, ŭm. Arietaria machina. Vitruv. *Een muurbrekende ram, een stormbok, muurbreker, muurrammeyer, een oorlogswerktuig, gelijk een Ram.*

ĂRIĔTĪNŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Van een ram, tot een ram* ‡ *behoorende.* Columella voert dit woord by een zekere peulvrugt, om dat het een ramshoofd gelijkt.

ĂRIĔTO, ās. āvī, ātŭm, ārĕ, in aliquem. Cic. *Als rammen stooten, met de horens, of hoofden tegen malkander aanloopen.* Sprekende van een ram.

* * Arietare in portas. Virg. *Rammeyen, met een oorlogsram, of ander geweld op de poorten aanloopen.*

* Arietare ædes. Plaut. *Sterk aankloppen, op de deuren* ‡ *bonzen.* Als of men die om verre wilde loopen. In aliquem. Sil. *Willens tegen iemand aanloopen, met de kop tegen iemand stooten.*

* Arietare aliquem in terram. Q. Curt. *Iemand onder de voet, of om verre loopen, tegen de aarde smijten.* Arietare. Verb. neutrum. *Strukkelen.*

* Nihil est in quo arietet. Sen. Ph. *Niets zal hem doen wankelen, struikelen, of aarzelen, niets kan hem den moed benemen, of verstaagd maken.* Sprekende van een wijs man.

* Antequam acies inter se arietarent. Sen. Ph. *Voor dat de benden, of stagordens op den anderen rammeiden*, dat is, *aanvielen. Eer de legers handsgemeen wierden. Eer de strijd, of het treffen aanging.*

† ĂRĬLĀTŌR, ōris. m. Fest. Arrilator *of* Arulatot. A. Gell. *Die een godspenning geeft, om des te beter geloofd te worden.*

ĂRĪMĪNŬM, ī. n. Cæs. *Rimini.* Een stad in Italie.

ĂRĪNCĂ, æ. f. Plin. H. *Roomsche tarwe, Amelkoren.*

ĂRĬŎLĀTĬO. V. Hariolatio.

ĂRĬŎLŬS. V. Hariolus.

ĂRISTĂ, æ. f. Cic. *Het haar van een korenaer*; 't welk ‡ de vogelen belet het zelven te eten. De Poëten nemen 't voor koren, of d'aëren zelfs.

** Post aliquot aristas. Virg. *Na eenige zomers, of eenige jaren.*

** Arista Pers. *De baard, het hoofdhair*, als het ruw en ongekruld is.

ĂRISTĂRCHŬS, ī. m. Cic. *Een keurmeester van een werk, of boek. Een letterzifter, boekzifter*, Deze leenspraak ‡ komt van eenen Aristarchus, die een zoo net oordeel hadde van iets fraais, dat men niet wilde gelooven, dat eenig vaars van Homerus gemaakt was ten zy hy 't zelve goed keurde.

ĂRISTŎCRATĬĂ, æ. f. Ἀριστοκρατία. *Regeringe der beste, of edelste burgers in een Gemeenebest.* Dit is een Griekssch woord.

ĂRISTŎLŎCHĬĂ, æ. f. Cic. *Koolwortel, Oosterluse.* Plinius zegt, dat het dezen naam gekregen heeft, om dat ‡ het het baren van zwangere vrouwen voort helpt.

ĂRISTŎTĔLES, is. m. *Aristoteles.* Een beroemd wijsgeer.

ĂRISTŎTĔLĬCŬS, *of* ĂRĬSTŎTĔLĬUS, ă, ŭm. Cic. *Van Aristoteles, of tot Aristoteles behoorende.*

ĂRĬTHMĔTĬCĂ, æ. f. Sen. Ph. *of* ĂRĬTHMĔTĬCĔ, ēs. f. Plin. H. Ἀριθμητικὴ *Telkunst, rekenkunst, talkunde.*

In Arithmeticis satis exercitatus. Cic. *Een goed rekenkundige, wel geoefend in de telkunst.*

ĂRĬTHMĔTĬCŬS, ă, ŭm, adj. *Rekenkundig, talkundig.*

ĂRĬTŪDO, ĭnis. f. Varr. *Droogte, dorheid, droogheid.*

Semper servas gloriam aritudinis. Plaut. *Gy behoud altijd de eer van droog te blijven.* Van een endvogel.

ĂRMĂ, ōrŭm. n. plur. Cic. *Wapenen, allerhande geweer.*

Ars armorum. Quintil. *Wapenhandel, ommegang met geweer.*

Arma alia ad tegendum, alia ad nocendum. Cic. *Daar zijn wapenen om zig mede te beschermen, en ook om iemand te beschadigen. Daar is geweer om zig mede te verdedigen, en geweer om den viand mede aan te grijpen.*

In armis esse. Cæs. Cic. *In slagorde staan, in de wapenen staan.* Ad arma ire. Capere arma. Cic. *Na 't geweer loopen, 't geweer opvatten, ter wapen roepen.*

Consules ad arma vocant. Cic. In arma. Virg. *De Burgermeesteren beleasten 't geweer op te vatten.*

* * Arma cerealia. Virg. *Bak-gereedschap.* Coquinaria. Plaut. *Keuken, of koks gereedschap.* Rusticorum. Virg. *Akkermans gereedschap, of tuig.* Studiorum. Plin. J. *Behoeften tot de boek- of letteroefeninge.* Navis. *Scheepsbehoefte, of tuig.* Men kan dus alles beteekenen, dat tot iets gebruikt word.

* * Arma. Virg. Tac. *Oorlog, krijg.*

Armorum denuntiatio. Liv. *Verklaringe van oorlog, of krijg.*

Armorum rudis. Stat. Inscius. Quintil. *Der wapenen onbedreven*, dat is, *Onkundig, ongeoefend in oorlogszaken.*

Discedere ab armis. Cic. *De wapenen laten varen, neder leggen.* Ook *het leger, of den dienst verlaten, den oorlog staken.*

** Arma. Virg. *Oorlogsdaden, krijgs-ondernemingen.*

** Armis egregius, inclytus, magnus. Virg. *Vermaard, beroemd door oorlogsdaden, en heldenstukken.* Expertus. Virg. *Geoefend, ervaren in oorlogszaken.*

ĂRMĂMĔNTĂ, ōrŭm. n. plur. Plaut. Cæs. *Scheepstoerusting, toetakeling. Allerhande tuig, of behoeften tot toerustinge van een schip.* Gelijk als zeilen, masten, touwen enz.

Eripere armamenta. Cæs. *Een schip ontwapenen, ontakelen.*

* * Armamenta. Plaut. Plin. H. *Behoeften, of gereedschap tot allerhande werk.*

ĂRMĂMĔNTĂRĬŬM, ĭi. n. Cic. Liv. *Wapenhuis, tuighuis.*

ĂRMĂMĔNTĂRĬUS, ĭi. m. g. *Een harnas-, of wapenmaker.*

ĂRMĂRĬŎLŬM, ī. n. Plaut. *Een kabinet, of schapraitje, een spindetje.*

ĂRMĂRĬŬM, ĭi. n. Plaut. Cic. *Een kasse, of spinde, daar men zilver, eten, en dergelijk insluit*, Vulgo *Een schaprey.*

ĂRMĀTŪRĂ, æ. f. Cic. Vitruv. *Wapeninge, wapenen, toerustinge, manier van zig te wapenen.*

Armaturæ duplices. Veget. *Krijgsknegten, die dubbele soldy, of rantsoen kregen.*

Armatura levis. Cic. Levis armaturæ milites. Liv. *Ligte wapenrusting, ligtgewapende krijgsluiden.*

Armatura varia peditatûs & equitatûs. Cic. *Een groote sleep, of nasleep van voetvolk en ruitery.*

ĂRMĀTŬS, ūs. m. Cilices mille eodem armatu. Liv. *Gewapend. Duizend Ciliciers met een en 't zelve geweer gewapend.*

ĂRMĀTŬS, ă, ŭm. Cic. *Gewapend, met wapenen voorzien, of toegerust.* Cicero gebruikt *Armatissimus* in dezen zin.

* * Urbs armata muris. Cic. *Een stad met muuren, of wallen, versterkt, omringd. Een bemuurde, of versterkte stad.*

** Armatum pectus fide. Sil. *Een hart met trouw gewapend*, dat is, *Een trouwhartig gemoed, een getrouw persoon.* Dolis. Sil. *Een hart met bedrog gewapend, een bedriegelijke imborst, schalke, of listige aart.*

Armatus incredibili audaciâ. Cic. *Met ongelooffelijke stoutheid gewapend, gehard*

Armatus contra fortunam. *Gewapend tegen den aanstoot, of tegenspoed van 't geval. Voorzien tegen rampsp.ed.*

Digitized by Google

ĀRMĒNĬĂ, æ. f. Plin. H. *Armenie.* Een geweſt in Aſia, gelegen tuſſchen den berg *Kaucaſus*, en 't gebergte *Taurus*, ſtrekkende van *Kappadocie* tot de *Kaspiſche* zee.

* Armenia major. *Groot, of hoog Armenië.* Thans Turkommanie en Kurdeſtan.

* Armenia minor. *Klein, laag, of neder Armenië.*

ĀRMĒNĬĀCŬS, ă, ūm. Colum. *Een Armeniër, van Armenië, Armeniſch.*

ĀRMĒNĬĀCĂ, æ. f. Colum. *Een Abrikoosboom.* Hier moet onder verſtaan, of bygevoegd worden *Malus.*

ĀRMĒNĬĀCŪM, ī. n. Colum. *Een Abrikoos.* Malum moet 'er onder verſtaan, of bygezet worden.

ĀRMĒNĬŬS, ă, ūm. Virg. Hor. *Een Armeniër, van Armenie.* Sprekende van perſonen, of zaken.

* * Armenium malum. Plin. H. *Een Abrikoos.*

* Armenium, ĭī. n. Vitruv. *Azuur, Azuurverwe.*

ĀRMENTĀLIS, ĭs. m. & f. ĕ̄. n. Virg. *Van, of tot een hoop beeſten, of groſ vee behoorende.*

ĀRMENTĀRĬŬS, ĭī. m. Varr. Virg. *Een veehoeder, een vetweider, een oſſenhoeder.*

ĀRMENTĪNŬS, ă, ūm. &

ĀRMENTĪTĬŬS, ūm. Varr. *Van, of tot een hoop, of trop beeſten, of groſ vee behoorende.*

ĀRMENTŌSŬS, ă, ūm. Plin. H. *Veerijk, beeſtrijk.* Sprekende van een land. Aulus Gellius zegt *Armentoſiſſimus* in dezen zin.

ĀRMENTŬM, ī. n. Cic. Virg. *Een hoop van groſ vee, of zware beeſten.* Te weten Oſſen, Paarden, Kemelen enz.

ĀRMĪFĔR, ă, ūm. Ovid. *Gewapend, met wapenen *** voorzien, die de wapenen draagt, dapper, moedig.* Armifer campus. Stat. *Het ſtrijd-veld.* Armiferi labores. Stat. *De arbeid, of ongemak van den oorlog.*

* * Armifer. Q. Curt. *Een krijgsman, krijgsknegt, ſoldaat.*

ĀRMĪGĔR, ī. m. Cic. *Een ſchildknaap, of iemands wapendrager.*

* * Armiger. Suet. *Een zwaar gewapend krijgsman.*

ĀRMĪGĔR, ă, ūm. Prop. *Gewapend, die de wapenen *** draagt.*

ĀRMĪGĔRĂ, æ. f. Ovid. H. *Een wapendragſter, die iemands wapenen draagt.* Sprekende van een vrouw, of van een arend.

ĀRMILLĂ, æ. f. Plaut. Liv. *Een armring, ook een veldteeken aan den arm, als mede een teeken, dat de poſtboden droegen.*

* * Armilla. Vitruv. *Een yzere band, waar mede men de balken ſloot om het ſlijten te beletten.*

ĀRMILLĀTŬS, ă, ūm. Suet. *Die een armring draagt.*

* * Armillatus canis. Propert. *Een hond met een halsband.*

ĀRMILLŪM, ī. n. Varr. *Een ſoort van een vat waar in de offerwijn bewaart wierd.*

ĀRMĪLŪSTRĬUM, ĭī. n. g. *Wapenſchouwinge.*

ĀRMĪPŌTĔNS, ēntĭs. omn. gen. Cic. Virg. *Een dapper krijgsheld, een heldhaftig oorlogsman.*

*** Armipotens regio. Stat. *Een ſtrijdbaar, of dapper geweſt.*

ĀRMĪSŌNŬS, ă, ūm. Virg. *Die klinkt met de wapenen,* *** *die klinkende wapenen draagt.*

*** Antrum armiſonum gladiis. Stat. *Een hol, dat van wapenen, of zwaarden klinkt, of weerklank geeft.*

ĀRMŌ, ās, āvī, ātŭm, ātĕ, acc. Cic. Virg. Liv. *Wapenen, toeruſten, de wapenen aandoen, iemand de wapenen doen opvatten.*

Manus alicujus armare in perniciem alterius. Cic. *Iemand geweer, of wapenen in handen geven tot verderf van een ander. Iemand tegen een ander wapenen.*

Armari in *of* contra Rempublicam. Cic. *Zig wapenen, of de wapenen opvatten, aangrijpen tegen 't Gemeenebeſt.*

* * Armare aliquem religione. Cic. *Iemand een voorwendſel, of dekmantel van godsdienſt verſchaffen. Iemand gelegentheid geven om met een voorwendſel van godsdienſt zijn oogmerk te bereiken.*

* Ad omnia te ſumnum armavit ingenium. Cic. *Uw groote geeſt heeft u tot alles bequaam gemaakt. Uw doordringend verſtand ſtaat nergens voor ſtil.*

Europam ad funeſtum armare bellum. Liv. *Europe tot een doodelijken oorlog wapenen. Europe in een bloedigen oorlog wikkelen, in een bloedbad zetten.*

Armare accuſatorem. Cic. *Een beſchuldiger wapenen, toeruſten, oprenyen,* dat is, *alles inblazen, ingeven dat hy zeggen zal.*

* Armare ſe eloquentiâ. Cic. *Zig met welſprekendheid wapenen, in de welſprekendheid oeffenen.*

* Armare naves. Cæſ. Liv. *Schepen toeruſten, wapenen.*

*** Armare veneno ferrum. Virg. *Zijn geweer vergiftigen.*

ĀRMŌRĀCĔĂ, *of* ĀRMŏRĀCĬĂ, æ. f. Plin. H. *of* ĀRMŏRĀCĬŪM, ĭī. n. Colum. *Wilde radijs.*

ĀRMŌRĪCĂ, æ. f. Cæſ. *Armorika.* Een geweſt eertijds begrijpende Neder-Bretagne, Neder-Normandiën, en Touraine.

ĀRMŌRĪCI, ōrŭm. m. plur. Cæſ. *Van Armorika. Een Breton.*

ĀRMŪS, ī. m. Virg. Hor. *De ſchouder.* Sprekende van ‡ viervoetige dieren. De Poëten gebruiken 't voor de ‡ ſchouder van een menſch, en Feſtus zegt, dat de oude dit woord ook gebruikten om den ſchouder en den arm te gelijk te beteekenen.

ĀRMUZĬĂ, æ. f. Plin. H. *Ormus.* Een vermaard Eiland, en ſtad van Perſien.

ĀRNŌGLŌSSA, æ. f. g. Een kruid *Weegbree* genaamd.

ĀRNŬS, i. m. Plin. H. Tac. *d'Arne, of d'Arno.* Een rivier van Toskane in Italie.

ĀRO, ās, āvī, ātŭm, ātĕ. acc. Cic. Colum. *Akkeren, ploegen, landbouwen, land bewerken.*

* Arare ex agro frumentum. Cic. *Koren van een ſtuk lands maaijen, inzamelen, verzamelen.*

*** Arare æquor. Virg. *De zee bouwen, bevaren.*

ĀRŌMĀTĂ, ūm. n. plur. Col. Ἀρώματα. *Specerijen.* Allerhande welriekende, of ſmakende kruiden, die men gebruikt om een ongezond gedeelte van 't lichaam te verwarmen, om de maag te verſterken, of om reukwerken te maken.

ĀRŌMĀTĀRĬUS, & Ārōmātŏpōlă. *Een Droogiſt, Kruidenier, of Apotheker.*

ĀRŌMĀTĬCŬS, ă, ūm. Plin. H. *Van ſpeceryen, na ſpeceryen riekende, welriekende.*

ĀRŌMĀTĪTĒS, æ. m. Plin. H. *Specerywijn, Hypokras.* Hier moet *vinum* onder verſtaan, of bygezet worden.

Aromatites. Plin. H. *Een edele ſteen van verwe gelijk Myrrhe.* Het kan zijn, dat dit woord *maſculijn* is om dat 'er *lapis* onder word verſtaan.

ĀRŎN, ī. n. Plin. H. Ἄρον. *Kalfsvoet, Papenkulletjes.* Zeker kruid.

ĀRQUĀTŬS, ă, ūm. Ovid *Geboogd, gewelfd, boogswijs gemaakt.*

ĀRQUĀTŬS, ūs. m. Celſ. Plin. H. *De gelezugt, of geelzugt.*

ĀRQUĀTĪ, ōrŭm. m. plur. Varr. *Die de geelzugt hebben, met de geelzugt gequeld zijn.*

ĀRQUĪTĔS, ūm. g. Plin. *Boogſchutters.*

ĀRRĔCTĀRĬĂ, ōrŭm. n. plur. Vitruv. *De ſtaande ſtijlen, of poſten van eenig werktuig, gebouw, of een ladder enz.*

ĀRRĔCTĀRĬŬS, ă, ūm. Vitruv. *Dat dienſtig is om op te rechten.* Sprekende van eenig gereedſchap.

ĀRRĔCTŬS, ă. ūm. Virg. Liv. *Opgeregt, opgeheven, overend gezet, verheven, hoog.*

* * Arrectus animus ad bellandum. Liv. *Een moed na den oorlog hakende, heldenmoed.*

ĀRRĔPO. V. Adrepo.

ĀRRĔPTO, ās, āvī, ātŭm, ātĕ. Frequentativum. *Ergens dikwils na toe kruipen.*

AR-

Digitized by Google

ĀRRHĂ, æ. f. Plin. H. *Een Godspenning, pandpenning.*

ĀRRHĂBO, ōnis. m. Plaut. Ter. *Een Godspenning, pandpenning.*

Arrhaboni quinque dedit nummos. Plaut. *Hy gaf vijf ſtukken gelds tot een Godspenning.*

Relicta eſt huic arrhaboni pro illo argento. Ter. *Zy is by hem gebleven als een onderpand van dat geld.*

ĀRRĬDĔO, ēs, rīsī, rīsūm, rĭdērĕ. dat. Ter. Cic. *Toelachen, lachen, vriendelijk aanzien.*

* * Hoc mihi arridet. Cic. *Dit ſtaat my wel aan, gevalt my wel, is my aangenaam.*

Arrideri. Cic. *Geloofd, geprezen, hoog geagt worden.* Sprekende van een redenvoerder, die in 't openbaar ſpreekt.

ĀRRĬGO, ĭs, ārrēxī, ārrēctūm, ārrĭgĕrĕ. acc. Virg. *Opregten, over end zetten, opheffen.*

* * Arrigere aliquem verbis. Sall. Virg. *Iemand een hart in 't lijf ſpreken, of onder den riem ſteken, iemand moed geven.*

* Arrigere aures. Plaut. Ter. *Het oor leenen, naarſtig toeluiſteren, zig aanſtellen om toe te hooren.*

ĀRRĬPĬO, ĭs, rĭpŭī, rĕptūm, ārrĭpĕrĕ. acc. Cic. Ter. *Aangrijpen, aanteſten, aanvatten. Met geweld, of ſchielijk met de hand grijpen, wegrukken, wegnemen, of voeren.* Sprekende van perſonen, of zaken.

Aliquem medium arripere. Plaut. *Iemand by, of om zijn middel vatten, grijpen.*

* * Arripere aliquem ex aliquo loco. Cic. *Iemand uit een plaats rukken, wegvoeren.*

* Arripere aliquem in *of* ad quæſtionem. Cic. *Iemand na de pijnbank rukken, voeren.*

* Arripere cauſam ad incendium, cædes &c. Cic. *Een voorwendſel aanvatten, of opnemen om brand te ſtigten, te moorden, enz.*

Hoc arripuit in occaſionem. Flor. *Hy nam die gelegentheid waar, om enz. Daar nam hy gelegentheid uit, om enz.*

* Arripere tempus. Cic. Occaſionem. Liv. *De tijd, of de gelegentheid waar nemen, by 't hair grijpen.* Maledictum ex trivio. *Jan hagels ſcheldwoorden gebruiken. Kijven als een bekelteef, visvleet, enz.* Verba de foro. Cic. *Stadhuis-, of geregtshofs-woordengebruiken.*

* Arripere ſimilitudinem alicujus. Cic. *Iemands gelijkeniſſe aangrijpen,* dat is, *Tragten om iemand te gelijken, om iemands gebaarden en zeden na te volgen.*

* Arripere aliquid ex reſponſione alicujus Cic. *Iets uit iemands antwoord trekken, vatten, giſſen, beſluiten.*

* Arripere aliquid. Cic. *Iets begrijpen, verſtaan, vatten, beſeffen. Iets aanvatten.*

* Avidè literas arripere. Cic. *Zig naarſtig tot de letteroeffeninge begeven, yverig letter blokken.*

ĀRRĬSĬO. ōnis. f. g. *Toelachinge.*

ĀRRĬSŎR, ōris, m. g. *Een Toelacher.*

ĀRRŌDO, ĭs, rōsī, rōsūm, ārrōdĕrĕ. acc. Cic. *Beknagen, beknaauwen, iets rondom afknagen, eten.*

* Arrodere Rempublicam. Cic *Het Gemeenebeſt opſlokken, uitzuipen, bederven.*

ĀRRŌGĀNS, āntis. omn. gen. Cæſ. Cic. *Hoogmoedig, trots, vermetel, laatdunkend, bars, hoovaardig.*

Arrogans minoribus. Tac. *Hoogmoedig, trots, bars tegen luiden van minder ſtaat.*

ĀRRŌGĀNTĔR. adv. Cic. *Hoogmoedigliik, trotſelijk, hoovaardiglijk.* Men zegt *arrogantius* en *arrogantiſſimè.*

ĀRRŌGĀNTĬĂ, æ. f. Cæſ. Cic. *Hoogmoed, trotsheid, hoovaardy, laatdunkendheid, vermetelheid.*

ĀRRŌGĀTĬO, ōnis. f. A. Gell. *Verzoninge, zoonaanneminge. Iemand die zijn eigen meeſter is tot zoon aanneminge.* Dit geſchiede met toeſtemminge van den aangenomene, en met bewilliginge van 't Roomſche volk.

ĀRRŌGO, ās, āvī, ātūm, ārrōgārĕ, Aliquid ſibi. Cic. *Zig iets toeſchrijven, de verdienſten, of lof van iets zig zelven toeeigenen.*

Tantum mihi non arrogo, ut, ſeq. ſubj. &c. Cic. *Ik vermete my zelven zoo veel niet, dat enz.*

* Arrogare aliquid aliquem. Plaut. *Iemand iets met ernſt vergen, met groote aanhoudinge verzoeken.*

* Venus hæc volo arroget te. Plaut. *Ik wil, dat Venus getuige zy van 't gene gy my belooft.*

‡ Pretium chartis arrogat annus. Hor. *De tijd verhoogt de prijs van geleerde werken, de jaren doen ſtukken van geleerde luiden hoog geagt worden.*

** Nihil non arrogat armis. Hor. *Daar is niets, 't welk hy met de wapenen niet zoude durven ondernemen, hy agt niets onmogelijk voor zijne wapenen.* Sprekende van een overwinnaar.

* Arrogare aliquem. A Gell. *Verzoonen,* dat is, *iemand met toeſtemminge van 't volk tot zoon aannemen.* Deze aan te nemene zoon moeſt veertien jaren oud, en zijn eigen meeſter zijn.

ĀRRŌSŎR, ōris. m. Sen Ph. *Een opſlokker, een uitzuiper van een ander. Die goede cier maakt op een anders koſten, een ſchuimer, klaploper.*

ĀRRŪGĬĂ, æ. f Plin. H. *Een goudmijn, goudgroeve, of kuil daar men goud uit graaft.*

ĀRS, ārtis. f. Cic. *Konſt, wetenſchap, ambagt.*

Artem factitare. Cic. Exercere. Ovid. *Een ambagt, of nering doen, hanteren.*

Ars ordinata præceptis. Liv. Mart. *Een konſt, volgens regelen, en inzettingen geſchikt.*

* * Ars. Plaut. Ter. Virg. *Bedrog, ſchalkheid, looſheid, liſt, looze doortrapte vond, of trek.*

* Ars. Ter. *Behendigheid, konſtgreep, uitvindinge, bequaamheid.*

Quid eſt quod mea ars efficere tibi poſſit ampliùs? Ter. *Wat is 'er, waar in mijn geringe bequaamheid u verder dienſt kan doen?*

In illâ causâ omnes artes ſuas protulit. Plin. J. *In die zaak heeft hy alle zijn behendigheid, gaven, en wetenſchap gebruikt.*

Homo primarum artium princeps. Ter. *Een man, die de voornaamſte wetenſchappen grondig verſtaat, een volmaakt man, een perſoon van de grootſte verdienſten door zijn wetenſchappen.*

ĀRSĔNĪCŬM, ī. n. Plin. H. Ἀρσενικόν. *Een goud-geelagtige bergſtoffe.* Ook *een doodelijk vergift, rotte-kruid.*

ĀRTĔMĬSĬĂ, æ. f. Plin. H. Ἀρτεμισία. *Byvoet, Sant Jans kruid.*

ĀRTĔMŌN, ōnis. m. Vitruv. Ἀρτέμων. *Een blok daar twee, of meer ſchijven in zijn om laſten op te hijſſen. Windaas, katrol.*

Artemon. Jul. Poll. *Het bezaan-zeil in groote ſchepen, of de ſok in kleine.* Andere zeggen het groote ree zeil.

ĀRTĒRĬĂ, æ. f. Cic. Ἀρτηρία. *Den adem, ſlag- of bare-ader (pols).*

Aſpera arteria. Cic. *De lugt- of ſtrotpijp, lugtader, ademgat.*

ĀRTĒRĬĂCE, ēs. f. g. Plin H. *Hulp, of geneesmiddel tegen een quade ſlagader.*

ĀRTHRĬTĬCŬS, ă, ŏm. Cic. Ἀρθριτικός. *Jigtig, met jigt gequeld.*

ĀRTHRĪTĬS, ĭdis. f. g. Vitruv. Ἀρθρίτις. *Jigt.*

ĀRTĬCŬLĀMĔNTŬM, ī. n. Scrib. Larg. *Voeginge der ledematen.* Dit woord word naaulijks gebruikt.

ĀRTĬCŬLĀRĬS, is. m. & f. rĕ, is. n. Plin. H. *Tot de voeginge der leden behoorende.*

Articularis morbus. Plin. H. *Jigt, pijn door alle de leden. Gewrigtziekte.*

ĀRTĬCŬLĀRĬŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Tot de voeginge der leden behoorende.*

Articularius morbus. Plin. H. *Jigt, pijn door alle de leden, lede ziekte.*

ĀRTĬCŬLĀRĬŬS, ĭī. m. Plaut. *Jigtig, met jigt gequeld.*

ĀRTĬCŬLĀTĔ. adv. Cic. *Van lid tot lid, van punt tot punt, onderſcheidentlijk, netjes.* Sprekende van de uitſpraak, of een rede.

Digitized by Google

* * Illi articulatè salutem dices. Cic. *Gy zult hem uitdrukkelijk van mijnent wege groeten.*

ARTICŬLATIM. adv. Cic. *Aan, of met stukken, of brokken.*

Articulatim aliquem concidere. Plaut. Consecare. Ascon. Pæd. Alicujus membra dividere. Cic. *Iemand van lid tot lid kappen, in stukken houwen, tot hutspot kappen.*

* * Articulatim. Lucret. *Onderscheidentlijk, netjes, klaarlijk.* Sprekende van de uitspraak.

* Articulatim aliquid explicare, dicere. Varr. Cic. *Iets van lid tot lid, van punt tot punt, van stukje tot beetje ordentelijk uitleggen, ontleden.*

ARTICŬLĀTIO, ōnis. f. Cic. Plin. H. *Uitbottinge.* Van boomen, wijnstokken, enz.

* * Articulatio. Plin. H. *Boomeuvel in de botten, quaad, of quale in de knoppen, of botten der boomen.* Door quaad weder, of verzuim.

ARTICŬLĀTUS, ă, ūm. Vox articulata. Apul. *Een onderscheiden, welverdeelde stemme.* Men moet deze manier van spreken niet veel gebruiken.

ARTICŬLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Liv. *De woorden onderscheidentlijk uitspreken, lid by lid voegen. Afdeelingen, en verdeelingen maken.*

ARTICŬLŌSŬS, ă, ūm. Plin. H. *Vol botten, of knoppen, vol leden.*

Articulosa partitio. Quintil. *Verdeelinge van een reden in verscheiden kleine deelen.*

ARTICŬLUS, ī. m. Cic. *Lid, leedje, kneukel, of knokkel,* in menschen, en beesten.

In articulo quo jungitur capiti cervix. Liv. *In 't lid, daar den hals aan 't hoofd gevoegt word.*

Dolor articulorum. Cic. *De jigt, quale, of pijn in de leden, kneukel- of leden-wee.*

* Articulus. Plin. H. *Een knop, of bot in wijnstokken, en andere planten.* De beste Schrijvers gebruiken meest *geniculum* om de botten en knoppen van boomen te beteekenen

* Articuli montium. Plin. H. *Heuveltjes, en kleine hoogtens,* rondom de groote bergen.

* Articulus. *Een punt, hoofdstuk, of hoofddeel.* Dus word dit woord alleenlijk gebruikt by de Regtsgeleerden.

* Articulus. Quintil. *Een leedje,* dat de Griekssche taal en meest alle andere gebruiken om de *genera* der woorden te onderscheiden, en 't welk by de Latinen niet gebruikt word.

* Articulus. Varr. *Een pronomen,* gelijk als, qui, quæ, quod; hic, hæc, hoc.

* Articulus dicitur, cum verba singula intervallis distinguuntur. Cic Auct. ad Her. *Men noemt het een* articuculus [*Leedje*] *als yder woord door eenige tusschenwijdte met een streepje word onderscheiden.*

* Articuli orationis. Auct. ad Her. *De t'zamenknoopinge, t'zamenhanging, vervolg van een rede; dat een vertoog met streepjes aan een bind, of knoopt.*

* Articulus. Ter. Cic. *Tijd, stond, gelegentheid.*

* In ipso articulo me oppressit. Ter. In ipso temporis articulo. Cic. *Hy heeft my op den geselden tijd gevonden, Hy quam ter regter uur by my.*

In quo me articulo rerum mearum fortuna deprehenderit, videtis. Q. Curt. *Gy ziet in welk een gelegentheid van mijne zaken de fortuin my aangegrepen heeft.*

Commoditatis omnes articulos scio. Plaut. *Ik weet alle gunstige, voordeelige, en bequame tijden, oogenblikken, en gelegentheden waar te nemen.*

* Articulus. Ovid. *Een vinger- of vingerlid.*

ARTĬFEX, ĭcis. m. Cic. *Een konstenaar, werkbaas, meester in eenige kunst.*

Artifex statuarum. Quintil. *Een beeldhouwer, een beeldsnijder.*

* * Scenicus artifex. Cic. *Een Toonneelspeler, iemand die zijn rol aardig speelt.* Medicus. Cels. *Een kunstig, zeer ervaren Arts, of Geneesheer.*

* Politus scriptor atque artifex. Cic. *Een beschaafd Schrijver, en meester van welsprekendheid.* Hy voegt 'er nu en dan *dicendi artifex* by.

Mundi artifex. Cic. *De Maker, Opperbouwmeester des werelds.*

* Artifex alicujus negotii. Sall. *De aanlegger, bewerker van eenige zake, die 't bestier, of 't bewind van iets heeft.*

Suavitatis, voluptatis Artifex. Cic. *De uitvinder van zoetigheden, vermaak, of wellust. Die zijn gedagten scherpt om nieuwe lustigheden voor te brengen.*

* Artifex ad ambitionem. Cic. *Een meesterlijk bestuiper van ampten.* Ad judicium corrumpendum. Cic. Corrumpendi judicii. Ascon. Pæd. *Die het omkoopen van regters volkomen verstaat.*

** Morbi artifex. Propert. *Een Arts, Geneesheer, genezer.*

Solus amor morbi non amat artificem. Propert. *De liefde alleen haat haar eigen Geneesheer.*

ARTĬFEX, ĭcis. omn. gen. adject. Quintil. *Kunstig, aardig, net, fraay.* Sprekende van een beweginge, een veldslag, enz.

* Argutiæ artifices. Plin. H. *Treffelijke stem, zoet aangenaam gezang.* Sprekende van een Nagtegaal.

ARTĬFĬCĬĀLIS, is. m. & le, is. n. Quintil. *Kunstig, volgens de regelen van de kunst gemaakt.* Van een verdeelinge, of bewijsreden gesproken.

ARTĬFĬCĬĀLITER. adv. Quintil. *Kunstiglijk, aardiglijk, zinnelijk, fraaitjes.*

ARTĬFĬCĬŌSE. adv. Cic. *Kunstiger wijze, met kunst, volgens de regelen van de kunst, verstandiglijk, als een kunstenaar.*

ARTĬFĬCĬŌSŬS, ă, ūm. Cic. *Kunstig, vol kunst, volgens den regel gemaakt.* Sprekende van een werk. Ook *listig, loos, schalk.*

* Ignis artificiosus. Cic. *Een vyer tot eenig werk dienende, daar men eenig werk mede maakt. Een konst-vyer, of konstig vyer.*

* Rebus artificiosis se delectare. Vitruv. *Vermaak in kunstwerken scheppen.*

ARTĬFĬCĬUM, ĭi. n. Cic. *Konst, of kunst, ambagt, wetenschap, list, loosheid.*

Simulachrum singulari artificio perfectum. Cic. *Een beeld met byzondere kunst gemaakt, een uitstekend kunstig beeld.*

* Artificium. Cic. *Zinlijkheid, fraaiheid, netheid, cierlijkheid van schilderen, beeldhouwen, enz.*

* Artificium. Cat. Cic. *Gaauwheid, kunstgreep, behendigheid.*

Artificio simulationis eruditus. Cic. *Doorslepen, doortrapt in de kunst van veinzen; een groot veinzer.*

* Artificium. Cic. *Looze streek, bedriegery, bedrog.*

ARTĪTŬS, ă, ūm. Plaut. *Geoefend, ervaren in kunsten, een verstandig liefhebber van kunsten.* Dus legt het Festus uit.

ARTŌCŎPŬS, ī. m. Juven. Ἀρτοκόπος. *Een bakker.*

ARTŌCRĔĀS, ātis. n. Perf. Ἀρτόκρεας. *Een vlees-pastey.* Sommigen zeggen *Artocrea, a. f. g.* Dog 't eerste is zekerder.

ARTŎLĀGĀNŬS, ī. m. Cic. Ἀρτολάγανος. *Een olykoek, pannekoek, of struif.*

ARTŌPTĀ, æ. f. Plaut. Ἀρτόπλαξ. *Een wafel-yzer, een bak-yzer, of pan.* Dien de ouden gebruikten, eer zy ovens, of bakkers te Rome hadden. In alle de handschriften van Plinius Hist., daar hy dit vaars van Plautus bybrengt, leest men *artoptafia*; ook twijfelt die Schrijver of dit wel een vaars van Plautus is, en of het de naam niet is van de vrouw, die zulk slag van brood bakte.

‡

ARTŌPTĬCĬUS, ă, ūm. Panis artopticius. Plin. H. Ἀρτοπλίνος. *Brood in een pan gebakke.* Een ander zegt *geharst brood.*

ARTRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plin. H. *Het land akkeren, bouwen.*

ARTŬATŬS, ă, ūm. *Aan stukken, of van lid tot lid gescheurd.*

Digitized by Google

ſcheurd. Firmicus heeft eerſt dit, en 't volgende woord gebruikt, dog ze zijn geen zeer goed Latijn.

ĀRTŪĀTIM. adv. Firm. *Aan ſtukken, van lid tot lid.*

ĀRTŪO, ās, āvī, ātūm, āre. *Ontleden.*

ĀRTŪS, gen. ū ūm, dat. ūbūs. m. plur. Cic. *Leden*, dat is, *De byeenvoegſelen van 't lichaam, 't gebeente, vlees, aderen, enz.* Dit woord word in ſingulari niet gebruikt. Lucanus heeft zulks alleen maar gedaan.

Artuum dolor. Cic. *Jigt, pijn in de leden.*

Artus. Virg. *De leden, of ledematen van 't lichaam.*

Omnibus artubus contremiſcere. Cic. *Door de ganſche leden beven, trillen.*

Elapſi artus in pravum. Tac. *Uit het lid gedrongen ledematen, die uit het lid zijn. Verſtuikte leden.*

ĀRVĒRNI, ōrūm. m. plur. Cæſ. *'t Volk van Auvergne.*

ĀRVĒRNIĀ, æ. f. *Auvergne.* Een geweſt in Vrankrijk.

ĀRVĪNĀ, æ. f. Virg. *Smeer, vet tuſſchen vel en vleeſch, reuzel.*

ĀRŪNCŪS, ī. m. Plin. H. Ἕρυγξ. *Geiten baard.*

ĀRŪNDĪFĔR, ă, ūm. Ovid. *Daar riet waſt, rietdragend.* Sprekende van een ſtuk lands. Aruncus. Een kruid *boksbaard* genoemd.

ĀRŪNDĪNĀCĔŪS, ă, ūm. Plin. H. *Riet gelijk,* ſprekende van koren bladeren, als ze groen zijn, *rietagtig.*

ĀRŪNDĪNĒTŪM, ī. n. Cat. Plin. H. *Een ſtuk lands, met riet beplant, daar veel riets waſt.*

ĀRŪNDĪNĔŪS, ă, ūm. Virg. Plin. H. *Vanriet, van riet gemaakt.*

Silva arundinea. Virg. *Een rietboſch.*

ĀRŪNDĪNŌSŪS, ă, ūm. Catull. *Vol riet, rietdragend, overvloeijend van riet.* Sprekende van een land.

ĀRŪNDO, ĭnis. f. Plaut. Varr. Liv. *Een riet.*

* * Arundo. Plin. Virg. Ovid. *Een rietpijp, een ſteuitje, een ſpeel-pijp, een pijl.* Om dat men die van riet plag te maken.

Equitare in arundine. Hor. *Op een lange ſtok rijden,* gelijk de kinderen.

* Arundo. Plaut. Tibull. *Een viſſchers hengel.* Captare arundine piſces. *Viſſchen met de hengel-roede vangen.*

ĀRŪNDŪLĀTIO, ōnis. f. Varr. *Manier van vaſtbindinge, en ſchikkinge van de takken der boomen, of wijnſtokken.*

ĀRŪRA, æ. f. g. *Een mate van tuſſen de twee- en drie en veertig ſchreden, zijnde het derdedeel van een ſtadium, of lengte van 125 ſchreden.*

ĀRŪSPEX. V. Hārūſpex.

ĀRVŪM, ī. n. Varr. Colum. *Beploegd, dog nog niet bezaaid land.*

Arvum. Virg. *Een akker, een beploegd, of bezaaid ſtuk lands, een kamp lands.*

* Arvo aliquem paſcere. Hor. *Iemand met de inkomſten van zijn land onderhouden.*

ĀRX, ārcis. f. Cic. *Een ſlot, kaſteel, of burgt.*

* * Arx omnium gentium Roma. Cic. *Rome is de toevlugt, of burgt van alle volkeren.*

In arce legis præſidium conſtituere. Cic. *Zijn veiligheid, of toevlugt in de wetten ſtellen. Zig onder de beſcherminge der wetten begeven.*

* Arx cauſæ. Cic. *Het voornaamſte, het punt, de grond, het gewigt, of de ſterkte van een zaak.*

, Arces. Hor. *Verhevе, of hooge plaatſen, ſterktens, of bergen.*

AS

ĀS, aſsis. m. Varr. *Een Roomſch pond van twaalf oncen.* Dit geld was van koper, gaande in yder twaalfonc deelen. Ook beteekent *AS* alle geheele zaken, die in twaalf deelen verdeelt konnen werden.

* * Hæres ex aſſe. Cic. *Eenige erfgenaam, erfgenaam van den ganſchen boedel.* Want by de Romeinen wierden de erfeniſſen verdeelt in twaalf deelen, of gelijk zy zeggen oncen, welke een *as* uitmaken.

Ad aſſem omnia perdere. Hor. *Alles tot den laatſten penning verliezen. Tot de uiterſte armoede gebragt worden.*

ĀSĀRŌTŪM, ī. n. Vitruv. Ἀσάρωτον. *Een ſoort van konſtig plaveiſel, of een vloer van ingeleide ſteen,* dus genoemd om dat men die niet afveegde als met ſpongien, of om dat men in dezelve dat gene zag, 't welk gemeenlijk van de tafel valt als men eet, zoo dat het geleek als of de vloer nooit geveegd was, of eindelijk om dat de ſteenen van zoo drooge ſtoffe gemaakt waren, dat ze alle vogt inzogen, zoo dat men de vloer niet behoefde te vegen.

ĀSĀRŪM, ī. n. Plin. H. Ἄσαρον. *Mans-oor, Hazelwortel.*

ĀSBESTĪNŪM, ī. n. Plin H. Ἀσβεστον. *Vlas, of lywaad,* ‡ dat niet en brand, maar in 't vuur gezuivert, of ſchoon word. *Plinii alumn.* Hier word *linum* onder verſtaan.

ĀSCĀLĀBŌTES, æ. m. g. ſive āſcălăbus, ſpecies ſtellionis. *Een Hagedis.*

ĀSCĂLŌNĬĀ, æ. f. Plin. H. *Skalioenen, Chalotten.*

ĀSCĂRĬS, ĭdis, f. g. *Een Aarswormtje.*

Aſcendens machina. Vitruv. *Een ſtorm-ladder.*

ĀSCĒNDO, ĭs, ſcēndī, ſcēnsūm, āſcēndĕre. Cic. Cæſ. *Opklimmen, na boven gaan, opſtijgen, opklauteren.*

Aſcendere navem. Ter. In navem. Hirt. *t'Scheep gaan, aan boord gaan, een ſchip beklimmen.* Equum. Liv. In equum. Cic. *Te paard ſtijgen, gaan zitten.*

Equo adverſam ripam aſcendere. Cic. *Te paard den tegen overleggenden oever beklimmen.*

Scalis muros aſcendere. Viag. *De muuren met ſtormladders beklimmen. Een ſtorm met ladders loopen, doen.*

Aſcendere in concionem. Cic. *Op ſtoel klimmen om een vertoog te doen, of om te prediken. Ter kanſſel ſtijgen.* Voorheen beduide het, *op de ſtoel treden, om een vertoog voor 't Roomſche volk te doen.*

Ad honores *of* in honores aſcendere. Cic. *Tot eere verheven worden, tot eerampten opklimmen, opſtijgen.*

Ex honoribus majorum unum gradum dignitatis aſcendit. Cic. *Hy is in eere een trap hooger als zijn voorouders geſteigert Hy is tot een hooger trap van ſtaat verheven als zijne voorzaten.*

Super nobiles aſcendunt. Tac. *Zy klimmen, of ſtijgen d'Edelen te boven. Zy worden magtiger dan de Edelen van 't land,* of wel, *zy verheffen, agten zig hooger dan de Edelen.*

Gradatim vox aſcendit, Cic. *De ſtem verheft zig trapswijze, of allengskens. Klimt op, neemt zaſtjes toe.*

ĀSCENSĬO, ōnis. f. Vitruv. *Opkomſte der ſtarren boven onzen gezigteinder, of kimme.*

Graduum aſcenſio. Vitruv. *Beweginge der ſtarren, volgens de graden van een Hemels teeken.*

* Aſcenſionem facere ad aliquem locum. Plaut. *Na een plaats klimmen, opgaan.*

* Quæ fuit aſcenſio Oratorum? Cic. *Langs wat trappen zijn de redenaars gevorderd? hoe hebben zy zig meeſters in de kunſt gemaakt?*

ĀSCENSĪBĬLIS, Is, ĕ. Adj. *Opklimmelijk, toegankelijk.*

ĀSCENSŪS, ūs. m. Cic. Cæſ. *Opklimming, opgang, opſtijginge.*

Aſcenſu Templi prohibere. Cæſ. Ab aſcenſu prohibere. Cic. *Iemand wederhouden van na den Tempel te treden, opgaan, opklimmen.*

Mollis aſcenſus. Cæſ. *Gemakkelijke opgang, een hoogte, die ligtelijk te beklimmen valt, die zagtjes en allengskes opgaat.* Difficilis, arduus. Cic. *Een moeylijke, gevaarlijke, ſteile, ruwe opgang.*

* * Aſcenſus ad honores. Cic. *Opgang, vorderinge tot eerampten, verheffing tot waardigheden.*

* Aſcenſus. Vitruv. *Een ſoort van Stormladder om ſteden* ‡ *te beklimmen.* Dezelve Schrijver noemt die ook *aſcendens machina.*

Digitized by Google

ASCETĂ, æ. m. g. *Een Monnik.* Aſcetria, æ. f. g. *Een Nonne.*

ASCETERIĂ, ōrūm. n. plur. Juſtinian. Ἀσκητήρια. *Klooſters, eenzame plaatſen tot beſpiegelingen.*

ĀSCIĂ, æ. f. Vitruv. Plin. H. *Een ſchave.* Het ſchijnt ook ‡ by Plinius *een bijl* te beteekenen.

ĀSCĬO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. calcem. Vitruv. *Met een bijl kalk hakken.*

ĀSCĬSCO. V. Adſciſco.

ĀSCŌPĒRĂ, æ. f. Suet. Ἀσκωπήρα. *Een ledere zak, buidel, knapzak.*

ĀSCŌLĬĀSMŪS. ī. m. g. *Hinkinge met d'eene voet.*

ĀSCRĪBO. V. Adſcribo.

ĀSCRĪPTĬO. V. Adſcriptio.

ĀSCRĪPTĬTĬŪS. V. adſcriptitius.

ĀSCRĪPTŌR. V. Adſcriptor.

ĂSELLI, ōrūm. m. plut. Plin. H. *Twee ſtarren* in 't Hemelsteeken de Kreeft.

ĂSELLŪS, ī. m. Cic. *Een kleine, of jonge Ezel, een Ezeltje.*

* Aſellus. Plin. H. *Een Kabbeljaauw.* De Latijnen noemden die viſch dus om dat hy in verw de Ezels gelijkt. ‡

Aſellus minor. *Een Schelvis.*

Aſellus mollis. *Een wijting, bolk.*

* Aſellus. Vitruv. *Een Windaas.*

ĂSĬĂ, æ. f. Cic. *Aſie*, een van de deelen des werelds.

ĂSĬĂCŪS, ă, ūm. Ovid. Et

ĂSĬĂNŪS, ă, ūm. Juven. Quintil. Et

ĂSĬĂTĬCŪS, ă, ūm. Cic. *Van Aſia, Aſiatiſch, van Aſia geboortig, in Aſia wonende, gegroeid, of groeijende.*

Genus dicendi Aſianum. Quintil. Aſiaticum. Cic. *Een Aſiatiſche manier van ſpreken. Een wijdloopige uitgebreide ſtijl, gelijk die van Aſia.*

ĂSĬLŪS, ī. m. Virg. *Een Weſpel, horzel, paardevlieg.* ‡ Een vlieg, welke de Oſſen, Paarden, en Slangen zeer quelt.

ĂSĬNĂ, æ. f. Varr. *Een Ezelinne.*

ĂSĬNĂRĬŪS, ă, ūm. Plaut. *Van den Ezel, tot een Ezel behoorende.*

ĂSĬNĂRĬŪS, ĭī. m. Cat. Suet. *Ezeldrijver, Ezelhoeder.*

ĂSĬNĪNŪS, ă, ūm. Varr. Plin. H. *Van den Ezel, tot een Ezel behoorende, Ezelſch, Ezelachtig.*

ĂSĬNŪS, ī. m. Varr. *Een Ezel.* Een dier, aangemerkt, dat het nog leuy, om dat het altijds eene pas gaet, nog lekker is, om dat het zeer ſlegt voeder eet.

* Aſinus. Cic. *Een zot, een ezel, een dommekragt, een botmuil, plompe, domme vlegel.*

Neque homines magis aſinos unquam vidi. Plaut. *Ook heb ik nooit zulke groote ezels, of domme vlegels gezien.*

ĂSĬO, ōnis. m. Plin. H. *Een Kerk-uil*, zeker nagt-vogel, kleinder als een nagt uil, en veel grooter als de kleine uil, hebbende ſteile vederen op 't hoofd, gelijk ezelsooren, waar van 't ook dezen naam gekregen heeft.

Aſius lapis. Plin. H. *Een ſoort van ſpongieuze ſteen, blaauw van verwe.* Men plagt 'er doodkiſten. of graven van te maken, om dat die het vleeſch verteerde.

ĂSŌTŪS, ī. m. Cic. Ἄσωτος. *Een gulzig, en dronke ſlampamper. Een overgegeve ligtmis.*

ĂSŌTĬA. æ. f. g. *Gulzigheid, ſlampampery.*

ĂSPĂLĂTHŬS, ī. m. Plin. H. Ἀσπάλαθος. *Wilde Galigaan.* Een ſoort van ſtruik met witte doornen bezet, welkers bloem een roos gelijkt.

ĂSPĂRĂGŬS, ī. m. Mart. Ἀσπάραγος. *Sperges. Aſperges.* Citius quam coquuntur aſparagi. Auguſtus ſpreekwoord. *Raſſer als men Aſperges kookt*, dat is, *met den eerſten, aanſtonds.*

ĂSPECTĂBĬLIS, is. m. & lĕ, is. n. Cic. *Zienlijk, dat gezien, of aanſchouwt kan worden.*

* * Aſpectabilis. Cic. *Aanzienlijk, waardig om gezien, of aanſchouwd te worden.*

ĂSPECTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Plaut. Cic. *Aanzien, aanſchouwen, iemand, of iets dikwils aanzien.*

* * Collis aſpectat adverſas deſuper arces. Virg. *De heuvel ziet over de kaſteelen aan de andere zijde heen. De hoogte beſtrijkt de ſloten aan de overzijde.*

* Aſpectari. Virg. *Geeerd, geagt, van de menſchen aangezien worden, achtbaar zijn.*

ĂSPĔCTŬS, ūs, m. Cic. *Het aanzien, aanſchouwinge, bekijkinge, uitzigt, gedaante.*

* Aſpectus. Cic. *Het gezigt.*

* Alicujus rei aſpectus miſerabilis. Cic. *Een bedroefd gezigt, elendig ſchouwſpel van iets.*

Ad aſpectum præclarus. Cic. *Aangenaam, treffelijk om te zien, te aanſchouwen.* Sprekende van een plaats.

In aſpectu urbis habere portum. Cic. *Een haven hebben in 't gezigt van de ſtad, na by de ſtad.*

Primo aſpectu. Cic. *In den eerſten aanzien, of op 't lag, op het eerſte gezigt, in d'eerſte ontmoetinge.*

Sub aſpectum cadere. Cic. Venire. Cic. *Onder 't gezigt vallen*, dat is, *In 't gezigt komen, zigtbaar zijn, of worden.*

Uno aſpectu de aliquo judicare. Cic. *Van iemand oordeelen, hem maar eens gezien hebbende.*

Aſpectum definire. Cic. *Het gezigt bepalen, eindigen.*

Copias in aſpectum hoſtium adducere. Planc. ad Cic. *Zijn benden in 't gezigt der vianden voeren, voor den viand brengen.*

* Aſpectus morum. Plin. H. *Oordeel over iemands zeden, denkbeeld dat men over iemands manieren maakt.*

* Aſpectus. Plin. H. *Aanſchouwinge, beſchouwinge, gedaante.* Sprekende van een ſtarre, een huis, enz.

ĂSPĔLLO, is, āſpŭlī, āſpŭlsūm, āſpĕllĕrĕ. acc. Plaut. Cic. *Iemand verjagen, verdrijven, afweren, wegjagen.*

Spes mihi aſpellit metum. Plaut. *De hope beneemt my de vreeze, verdrijft alle vreeze.*

ĂSPĔR, ă, ūm. Cic. Plin. H. *Scherp, hard, ruw, onaangenaam, wrang, leelijk.* Sprekende van 't gene onaangenaam is voor 't gezigt, en d'andere zinnen. Men zegt *Aſperior* en *aſperrimus.*

Vinum aſperum. Ter. *Ruwe, onrijpe, groene, wrange wijn.*

* Aſper. Cic. Cæſ. *Oneffe, ruw, ſteil*, van een weg, plaats, rots, of berg, geſproken.

* Aſpera tempora. Cic. *Slegte, harde, ellendige, bedroefde tijden.*

* Aſperrimo hyemis (tempore.) Tac. *In 't felſte van de winter, in de grootſte koude des winters, in 't hartje, in de bitterſte koude des winters.*

* Aſper. Cic. *Stuurſch, norſch, ruw, ſtraf, ſtreng van aart.*

* Aſper animus. Cic. *Een ongemakkelijk, wederſpannig gemoed, daar niet wel mede is om te gaan.* Nummus. Suet. Perſ. *Nieuw geſlagen geld.* Patronus. Cic. *Een ſcherpe, ſtekende voorſpraak.* Victus. Plaut. *Een ſtreng leven.*

* Aſpera doctrina. Cic. *Een ruw, of ſtreng leerſtuk.* Oratio. Cic. *Een ruwe, harde, onbeſchaafde redenvoeringe.* Pugna. Virg. *Een hardnekkig, ruw, ſcherp gevegt.* Silva. Cic. *Een ruw boſch, met heggen en doornen bezet.* Cœna. Plaut. *Een ſchraal, ſlegt, ſober Avondmaal.* Tractatu terra. Plin. H. *Een land moeylijk om te bebouwen, beakkeren.* Gens cultu. Virg. *Een ruw, dom, bot, onleerzaam volk.*

* Facetiæ aſperæ. Tac. *Scherpſtekende ſchertſe, bittere, ſchimpige boerterijen.*

* Aſpera bella. Hor. *Zware, harde oorlogen.* Signis pocula. Hor. *Gedreve bekers, bekers daar de beelden ſterk op uitmunten.*

* * Urbs ſtudiis aſperrima belli Virg. *Een ſtad, zeer ontzachelijk door oorlogskunde, vol dappere burgers. Een krijgshaftige ſtad.*

ĂSPĔRĔ. adv. Cic. *Scherpelijk, ſtraffelijk, bitterlijk, ſtrengelijk, ruwelijk.* Van ſpreken, ſchrijven, of beriſpen geſproken. Men zegt *aſperiùs*, en *aſperrimè.*

* Nimis aſperè aliquem tractare. Cic. *Iemand te ruw, te ſtraf, te ſtrengelijk handelen, bejegenen.*

* Pa-

Digitized by Google

* Parietem aſperrimè trulliſſare. Vitruv. *Een muur zeer ruw met de truweel beſtrijken.*

ASPERGILLŪM, ī. n. Sipont. *Wy-quiſpel.* Dit woord is nieuw, andere gebruiken *aſperſorium.*

ASPERGO, ĭs, ſpērsī, ſpērsūm, ſpĕrgĕrĕ. acc. cum. abl. Cic. *Beſprengen, beſproeijen, bevogtigen.*

Aram ſanguine aſpergere. Cic. *Het outer met bloed beſprengen, met bloed bevogtigen.*

* * Aquam aſperſiſti. Plaut. *Gy hebt my met water beſprengt,* dat is, *Ik ben tot mijn zelven wede gekomen, gy hebt my 't leven weder gegeven.*

* Aſpergere ſalem carnibus. Plin. H. *Het vleeſch zouten, met zout beſprengen, zout op 't vleeſch doen.*

Sale minuto & toto carnem aſpergere. Colum. *Het vleeſch met weinig grof zout beſprengen.*

* Aſpergere alicui molettiam. Cic. *Iemand moeyte aandoen, verooraaken.* Labem. Cic. Notam. Ulp. *Iemand een ſchandvlek aanwrijven, iemand zwart maken, of zijn eer te na ſpreken.* Sales orationi. *Aangename, en verſtandige redenen in zijn vertoog mengen.*

* Illi laudatione tuâ labeculam aſperſiſti. Cic. *Gy hebt hem door uw loſinitery een vlekje aangewreven. De loſ, die gy hem gegeven hebt, is hem wat nadeelig geweeſt.*

* Alicujus facti ſuſpicione aſpergi. Cic. *Verdagt gehouden worden van een miſdaad.*

* Ejus criminis illum rumor aſpergit. Q. Curt. *Het gerugt houd hem voor een medepligtige, of uitvoerder van die miſdaad; hy word van de wereld wegens dat ſchelmſtuk beſchuldigt.*

Aſpergere aliquid in literis. Cic. *Iets in een brief byvoegen, laten invloeijen, ter loops aanroeren.*

* * Aſpergere aliquem. Ovid. *Iemand beſpotten, met iemand de gek, of den draak ſteken. Iemand beſchimpen.*

ASPERGO, ĭnis. f. Ovid. Plin. H. *Beſproeijinge, beſprenginge, bevogtiginge.*

* Non poteſt aſpergo in interiorem partem pervenire. Vitru. *De regen, beſprenginge door de wind gedreven, kan daar niet binnen in komen.*

* Leni aſpergine ſubjectos flores fovere. Plin. J. *De bloemen met een zagte beſproeijinge opqueeken.*

* Aſpergo. Virg. Plin. H. *Vogtigheid, of natheid, welke van de reiſen, of muuren, in regenagtig weder druipt, of zijpt.*

* Aſpergine maris marceſcunt arbores. Plin. J. *Door de beſprenging, of door 't beſpoelen van het zeewater verwelken de boomen.*

ASPĔRITĀS, ātis. f. Plin. H. *Scherpheid, ruwheid, wrangheid, wreedheid* in vrugten, ſpijs, en drank, enz.

* Aſperitas viæ, montis. Cic. Ovid. *Ruwheid, moeylijkheid, gevaar van een reis, weg, of gebergte.*

* Aſperitas vocis. Lucret. *Ruwheid, ſtraſheid van ſtem.* Squamarum. A. Gell. *Ruwheid, hardheid van ſchubben, of ſchobben.*

* Aſperitas. Cic. *Groſheid, ſtraſheid, ſtuursheid, ruwheid, onbeleefdheid, ſtrengheid.* Spreekende van iemands aart, gebaarden, zeden enz.

Aſperitas agreſtis, inconcinna, gravis. Hor. *Boerſche, plompe, wanſtaltige onbeleefdheid; woeſte, grove, botte manieren.*

* Aſperitas orationis. Liv. *Straſheid, ruwheid, bitterheid, ſcherpheid, hevigheid van een vertoog, of redenvoeringe.*

* Aſperitas contentionis oratoris humanitate conditur. Cic. *De bitterheid, de hevigheid van de twiſt, of 't geſchil, word door de zagtmoedigheid, en beleefdheid van een redenvoerder verzagt.*

* Aſperitas intercolumniorum. Vitruv. *De ruwheid der tuſſenpylers,* dat is, *de ongelykheid in 't zien van een groot getal pilaren van een tempel,* als men die op de hoeken aanſchouwt, want dan ſchijnen de pilaren tegen malkander aangevoegd, en by een gefloten.

ASPERNĀBILIS, is. m. & f. le, is. n. A. Gell. *Veragtelijk, miſprijſſelijk, verwerpelijk, waardig verſmaad, of veragt te worden.*

Res eruditis aſpernabiles. A. Gell. *Zaken, welke van de geleerde veragt, miſprezen, gelaakt worden. Die geletterde luiden verſmaden, verwerpen.*

ASPERNANDŬS, ă, ūm. Particip. Vir minimè aſpernandus. Cic. *Te verſmaden zijnde. Een man, die men in geenen deele behoorde te veragten, verſmaden. Een man van verdienſte.*

ASPERNĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Veragtinge, verſmadinge, laking, verwerpinge.*

ASPERNŌR, āris, ātŭs sūm, ārī. acc. Ter. Cic. *Iemand als een onbekende verſmaden, veragten.*

Illius crudelitatem Dii à ſuis aris aſpernati ſunt. Cic. *De Goden hebben de offerhande, en beloften van dezen wreedaart t'eenemaal verſmaad, veragtelijk verworpen.*

ASPĔRO, ās, āvī, ātūm, ātĕ. acc. Colum. *Scherp, ruw, grof, oneffe maken.*

* Aſperare caput folio ficulneo. Plin. H. *Het hoofd met een vygeblad wrijven.* Want dit blad is wat ruw.

* Aſſerculi formatis gradibus aſperantur, ne advolantibus ſint lubrici. Colum. *De plankjes worden door gemaakte trapjes ongelijk gemaakt, op dat ze voor de toevliegende vogelen niet glad zouden vallen.*

* Apes aſperantur. Varr. *De Bijen worden mager, hun hair ſteat ruw, hard, over end.*

* Aſperare crimina. Tac. *Miſdaden verzwaren, bezwaren, vergrooten.* Iram victoris. Tac. *De gramſchap van een overwinnaar tergen, verbitteren, ſcherpen.*

* Saxo aſperare pugionem. Tac. *Zijn moordpriem op een roſſe ſlijpen, wetten, ſcherpen.*

* Sagittas oſſibus aſperare. Tac. *De pylen voor aan met ſcherpe beentjes voorzien.*

* Aſperare aliquem. Stat. *Iemand tergen, verbitteren.* Undas. Virg. *De zeebaren doen ſteigeren, onſtuimig maken.*

* Hunc aſperaverant carmina in ſævitiam ejus vulgata. Tac. *Zekere vaarzen, tegen zijn wreedheid verſpreid, hadden hem verbittert, getergt.*

ASPERSĬO, ōnis. f. Cic. *Beſprenginge, beſproeijinge.* &

ASPERSŪS, ūs. m. Olei aſperſu necantur. Plin. H. *Zy worden gedood door beſprenginge, of natmakinge met oly.*

ASPERSŪS, ă, ūm. Cic. *Beſprengd, beſproeid, bevogtigd.*

* * Aſperſus luto. Hor. *Met ſlijk beſpat.*

Aſperſus infamiâ. Cic. *Met eerloosheid bevlekt, met ſchande bezwalkt, met een ſchandvlek gemerkt.*

Aſperſus oculis liquor. Plin. H. *Vogt in de oogen geſprengd.*

ASPĔRŪGO, ĭnis. f. Plin. H. *Kleeſkruid.*

ASPHŎDĔLŬS, ī. m. Plin. H. Ἀσφόδελος. *Goude-wortel, Heiden-bloeme, Affodille.* De wortel is die der rapen gelijk.

ASPĬCĬO, ĭs, āſpexī, āſpectūm, āſpicĕrĕ. acc. Cic. *Aanzien, aanſchouwen, aanmerken, beſpiegelen, bezeffen.*

Ad aliquem aſpicere. Cic. *Na iemand toe zien, zig na iemand toewenden, keeren.*

Ad faciem alicujus aſpicere. Plaut. *Na iemands aangezigt kijken, de trekken van iemands wezen aanſchouwen, aanmerken.*

Furtim inter ſe aſpiciebant. Cic. *Zy zagen elkanderen ſteelswijze aan. Zy aanſchouwden den anderen bedektelijk, zy wierpen malkander geſtole oogjes, of wenken toe.*

* Aſpicere lucem. Cic. *Het ligt aanſchouwen, geboren worden, in de wereld komen.* Van een kind geſproken.

* Me Scorpius aſpicit. Hor. *Ik ben onder 't Hemelsteeken den Scorpioen geboren.*

** Aſpicere aliquem. Virg. *Na iemand omzien,* dat is, *Iemand helpen in nood, begunſtigen, byſtaan.*

* Si genus aſpicitur. Ovid. *Indien het geſlagt, of de oorſpronk aangemerkt word; indien men de opkomſt, of hoedanigheid aanziet.*

Sin ſolo aſpicimur ſexu. Sil. *Indien men ons alleen volgens onze kunne* [of Sex] *aanmerkt, indien wy maar in onze kunne aangezien worden.*

ASPILĀTĒS, æ. f. Plin. H. Ἀσπιλάτης. *Een ſoort van koſte-*

lijken

Digitized by Google

lijken ſteen, van vyer-verwe, welke in Arab'e in de ‡ neſten van eenige vogelen gevonden word, zoo men zegt.

ĀSPIRĀTIŌ, ōnis. f. Cic. *Ademhalinge, ademtogt, aanblazinge.*

Aſpiratio aëris. Cic. *Aanblazinge, of togt van de lugt.*

* * Aſpiratio Cœli, Caniculæ, &c. gravis & peſtilens. Cic. *Invloeijinge van den hemel, van 't Hondsgeſtarnte ('t welk in de hondsdagen ſchijnt) enz. Een zware, beſmettelijke aanblazinge, of togt des lugts.*

* Terrarum aſpiratio diſparilis. Cic. *Ongelijke, verſcheidene uitwaaſſemingen, en dampen der aarde.*

* Aſpiratio. Quintil. *Aanblazende, dringende uitſpraak van een woord.*

ĀSPIRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Virg. Catull. *Blazen, waaijen, aanblazen.*

* Aſpirare. Cic. *Ademhalen, adem ſcheppen, ademen.*

* Aſpirare ad locum aliquem. Varr. *Na eenige plaats waaijen, indringen*, ſprekende van de wind.

* Ne felis aut vipera ad *of* in eum locum aſpiret. Cic. Colum. *Op dat geen Kat nog Adder in die plaats kome, ſluipe, of glippe.*

* Aſpirare ad aliquem. Cic. *Tot iemand naderen, digt by iemand komen; tragten om iemand te ſpreken, of gehoor by iemand te krijgen.*

* Ex bellicâ laude nemo ad Scipionem aſpirare poteſt. Cic. *Niemand kan Scipio in helden-lof evenaren; niemand kan Scipio in oorlogsdaden naby komen; Scipio heeft zijns gelijke niet in vermaarde oorlogstogten.*

* Aſpirare ad aliquid. Cic. *Iets beoogen, na iets ſtaan, na iets dingen:* te weten lof, waardigheid, voordeel, enz.

* Aſpirare ad pecuniam alicujus. Cic. *Iemands geld begeeren, geld van iemand zoeken te verkrijgen.*

* Ingenium alicui aſpirare. Quintil. *Iemand verſtand, of kenniſſe inboezemen.*

* Aſpirare alicui. Virg. Cœptis alicujus. Ovid. *Iemand begunſtigen, deszelfs voornemens, of ondernemingen bevorderen, voortzetten.* Aſpirante fortunâ. Q. Curt. *Door begunſtiginge, of gunſt van de fortuin.*

Pravo conſilio interdum caſus propitius aſpirat. Val. Max. *Het geval begunſtigt nu en dan quaden raad.*

ĀSPĪS, ĭdis. f. Cic. Ἀσπὶς. *Een zeer venynige Slange, een Aſpis-Slang.*

ĀSPLĒNŪM, ī. n. Vitruv. Plin. H. Ἀσπλήνιον. *Steenvaren, of mildkruid, herten-tonge.* Andere ſchrijven *aſplenium.*

ĀSPŌRTĀBĬLIS, ĭs, ĕ. adj. *Ligt om te vervoeren.*

ĀSPŌRTĀTŪS, ă, ūm. part. *Wechgevoerd, vervoerd.*

ĀSPŌRTĀTIŌ, ōnis. f. Cic. *Wechvoeringe, vervoeringe, aſvoeringe, afbrenginge.*

ĀSPŌRTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Ter. *Verbrengen, van de eene plaats na d'ander voeren, wegvoeren.*

Quocumque aſportabitur, certum eſt perſequi. Ter. *Werwaarts hy ook gevoert word, heb ik beſloten hem te volgen.*

Aſportare aliquid Alexandriam, in Macedoniam, ad aliquem &c. Cic. Liv. *Iets na Alexandrie, Macedonie, of na iemand voeren, brengen, overvoeren.*

Multa de ſuis rebus, ſecum aſportabat. Cic. *Hy bragt vele van zijne gorderen met zig.*

ĀSPRĔDO, ĭnis. f. Celſ. &

ĀSPRĬTŪDO, ĭnis. f. Celſ. *Ruwheid, ſcherpheid van iets,* van de tonge, of van een lidteeken geſproken.

Aſpredo cutis. Celſ. *Ruwheid, hardheid van 't vel, of de huid.*

ĀSPRĔTŪM, ī. n. Liv. *Onteſſe, ſteenagtige, doornagtige plaats.*

ĀSSĀ, æ. f. Juven. Nonius zegt, dat men oulinks dus een minne, of voedſter noemde, om dat die geduurig by 't kind is.

* Aſſa vox. Varr. Cat. Aſcon. Pæd. *De ſtem van een menſch alleen, menſche-ſtemmen zonder ander ſpeeltuig.* Ziet aſſus.

Cantare carmina aſsâ voce. Varr. *Vaarzen zonder eenig ſpeeltuig zingen.*

* Aſſa. Varr. *Gebrade vleeſch, gebraad.* Cato word hier onder verſtaan.

ĀSSĀ, ōrūm. n. plur. Cic. *Vertrekjes in baden, om in te zweeten.*

ĀSSĀMĔNTĂ, ōrūm. n. plur. Plin. H. *Gezaagde, gekloofde delen, planken.*

ĀSSĀRĬŪS, ă, ūm. Cat. *Gebraden, 't welk gebraden kan werden.*

ĀSSĀTŪRĂ, æ. f. Vopiſc. *Gebraad, gebrade vleeſch.* Dit woord is geen goed Latijn.

ĀSSĔCLĂ, æ. m. Cic. *Een volgeling, knaap, knegt, hofdienaar, voetknegt.* Men vind *aſſecla* niet in de oude Schrijvers, om daar door te beteekenen, *een volger, of leerling.*

Aſſeclæ Legatorum. Cic. *Het gevolg, de trein, ſtaffiers, of bedienden van een Gezant.*

* Aſſecla menſarum. Cic. in Sall. *Een ſtemplooper, ſchuimer, tafelvolger.*

ĀSSĔCTĀTIŌ, ōnis. f. Plin. H. *Gevolg, ſtoet, trein, gezelſchap van iemand.*

* * Aſſectatio Cœli. Plin. H. *Waarneminge van des hemels loop.*

ĀSSĔCTĀTŌR, ōris. m. Cic. *Een ſtaffier, of bediende van een Heer.*

* * Aſſectator alicujus. Plin. H. *Volger, of navolger van iemand, die zijn gevoelen, en ſtijl agtervolgt.*

* Aſſectator eloquentiæ. Plin. H. *Die zig tot de welſprekendheid begeeft. Oeffenaar der welſprekendheid.*

ĀSSĔCTŌR, āris, ātūs sūm, āri. acc. Cic. *Iemand volgen, verzellen, gezelſchap houden, geſtaden, opwagten, oppaſſen.* Op een reis, of in een ſtad, 't zy pligtshalven, of om iemand eer aan te doen.

* * Omnibus officiis illum aſſectatus eſt. Suet. *Hy heeft hem met alle pligtplegingen, en gedienſtigheden opgevolgt, opgewagt, gezogt tot vriend te maken.*

ĀSSĔNSIŌ, ōnis. f. Cic. *Toeſtemminge, bewilliging, goedkeuringe.*

* * Aſſenſio. Cic. *Overeenkomſt, eenparig gevoelen, genegentheid, of beweginge des gemoeds, overeenſtemminge.*

ĀSSĔNSŌR, ōris. m. Cic. *Een toeſtemmer, die iets toeſtaat, of ſtemt, bewilligt, of goedkeurt.*

ĀSSĔNSŪS, ūs. m. Cic. *Toeſtemminge, bewilliginge, goedkeuringe.*

Aſſenſus ſuos firmè ſuſtinere. Cic. *Zijne gedagten, gevoelens ſtantvaſtiglijk bewaren, ſtaande houden, verdedigen.*

Aſſenſu audientium dicere. Plin. J. *Spreken met goedkeuringe, roem, en lof der toehoorders.*

* Aſſenſus. Cic. *Toeſtemminge, neiginge, of beweginge des geeſts, genegentheid, hartstogt.*

ĀSSĔNSŪS, ă, ūm. Particip. Cic. *Ingewilligd, toegeſtaan, toegeſtemd, vergund, goedgekeurd.*

ĀSSĔNTĀTIŌ, ōnis. f. Cic. *Gevley, vleijery, pluimſtrijkery, liefkozinge.*

Aſſentationibus benevolentiam alicujus colligere. Cic. *Of* ſe in alicujus conſuetudinem immergere. Cic. *Door gevley, of pluimſtrykery, iemands gunſt verwerven, winnen; Door pluimſtrijken, en vleijen, zig in iemands vriendſchap inwikkelen.*

* * Aſſentatio. Vell. Paterc. *Toegevinge, goedaardigheid, believinge.*

Iſtæc illum aſſentatio perdidit. Plaut. *Die toegevinge, die believinge, die goedaardigheid heeft hem bedorven.*

ĀSSĔNTĀTIŪNCŪLĂ, æ. f. Cic. *Vleijerijtje, kleine believinge.*

Aſſentatiuncula alicujus amorem aucupari. Cic. *Iemands vriendſchap met vleijerijtjes na jagen. Iemands gunſt door liefkoozerijtjes zoeken te winnen.*

* * Aſſentatiuncula. Plaut. *Laſhartig, ſchandelijk gevley; veragtelijke pluimſtrykery.*

ĀSSĔNTĀTŌR, ōris. m. Cic. *Een vleijer, een pluimſtrijſter, een laſhartig hoveling.* Emphaticè *een gatlikker.*

AS-

Digitized by Google

ASSENTĀTŌRĬE. adv. Cic. *Al vleijende, met gevley, of pluimſtrijkery.*

ASSENTĀTRĪX, īcis. f. Plaut. *Vleyſter, pluimſtrijkſter, lieſkooſter.*

ASSENTĬO, īs, sēnsī, sēnsūm, sēntīrĕ. dat. Plaut. Ovid. Dit woord word zoo wel niet gebruikt als het volgende.

ASSENTĬŌR, īrīs, sēnsūs sūm, sēntīrī. dat. Cic. *Toeſtemmen, toeſtaan, vergunnen, inwilligen, overeenkomen, bewilligen, goedkeuren, overeenſtemmen, van een gevoelen zijn.*

Huic aſſenſi ſunt ad unum omnes. Cic. *Zy ſtonden alle, niemand uitgezonderd, zijn gevoelen toe. Zy volgden alle zijn gedagten, zijn raad.*

De re aliquâ *of* rem aliquam aſſentiri alicui. Cic. *Iemand iets toeſtemmen, toeſtaan, inwilligen. In iets met iemand overeenkomen, zijn raad volgen.*

Alicui verbo aſſentiri. Sall. *Iemand met woorden te kennen geven, dat men van zijn gevoelen is. Iets met woorden toeſtemmen, bewilligen.*

Illi aſſenſum eſt. Cic. *Zijn raad wierd toegeſtemt, goed gekeurt, gevolgt.*

ASSENTŌR, ārīs, ātūs sūm, ārī. dat. Ter. Cic. *Vleijen, pluimſtrijken, lieſkoozen. Iemand in alles believen, alles toeſtaan, toeſtemmen, Om zijn gunſt te winnen.*

Imperavi egomet mihi omnia (illi) aſſentari. Ter. *Ik heb my zelven een wet geſteld om hem alles in te willigen, toe te ſtaan, in alles te believen.*

* * Aſſentari alicujus imbecillitati. Cic. *Iemands zwakheid verſchoonen, of iets toegeven.*

ASSĒQUŌR, ĕrīs, sēcūtūs sūm, sēquī. acc. Ter. Cic. *Iemand op weg agterhalen, inhalen.* Item, *verkrijgen, bekomen, erlangen.*

* * Aſſequi propoſitum. Cic. *Zijn oogmerk bereiken, tot zijn voornemen komen.* Magiſtratus, honores. Cic. *Overheidsampten, of eerampten verkrijgen, bekomen.* Maturitatem. Cic. *Ryp worden.* Ingenium alterius. Plin. J. *Zoo verſtandig, zoo gaauw zijn als een ander, iemand in verſtand evenaren.* Cogitationem alicujus. Cic. *Iemands gedagten doorgronden, bezeffen, vatten, begrijpen.*

* In eâ re nihil aliud aſſequeris, niſi ut &c. Cic. *Daar wint gy niets anders mede, als dat enz. Daar verdert gy niets mede, dan dat enz.*

* Nullam partem videor tuorum meritorum aſſecutus. Cic. *Ik beelde my in, dat ik uwe verdienſten in geenen deele vergolden, of beloont hebbe. Dat ik de genote vriendſchap op geenerley wijs veldaan hebbe.*

* Aliquid ex aliquâ re conjecturâ aſſequi. Cic. *Iets uit een zaak giſſen, raden.* Suſpicione. Cic. *Iets vermoeden.*

Apertis obſcura aſſequi. Cic. *Duiſtere dingen door klare begrijpen, vatten; door de kenniſſe van bekende dingen tot kenniſſe van verborge zaken komen.*

* In Senatu Conſularem autoritatem aſſequebatur. Cic. *Hy had in den Raad zoo veel gezag als een Burgermeeſter; Hy had in de Vroedſchap zoo grooten vermogen als een Burgermeeſter.*

ASSĔR, ĕrīs. m. Cæſ. Vitruv. *Een balk, een plank.* Het ‡ pluralis is meeſt in gebruik. Het beteekent nog *gekloofde ſtukken hout* van de breedte van eenige duimen, dewelke eigentlijk dienen tot bindzels van het dak.

* Aſſeres. Vitruv. *De ribbens van een zolder.*

ASSERCŬLŬS, i. m. Cat. Colum. *Een balkje, plankje, lat, een ſtuk hout gelijk een bezemſtok, of ſtokje.* Cato gebruikt nu en dan *aſſerculum in neutro genere* in den zelven zin.

ASSĔRO, īs, aſsĕvī, aſsĭtūm, aſsĕrĕrĕ. Cat. *Planten, zaaijen; byplanten.* Sprekende van een boom, enz. Dit ‡ woord vind men niet als in paſſivo.

ASSĔRO, īs, sĕrŭī, sĕrtūm, sĕrĕrĕ. acc. Cæſ. Cic. *Verzekeren, betuigen, vaſt toezeggen, iets ſtaande houden, bewaren, beveſtigen.*

* * Aſſerere manu ſervum aliquem liberali causâ. Plaut. Ter. *Voor den regter, of 't geregt betuigen, verklaren dat men een ſlaaf vry maakt. Iemand zijn vryheid ſchenken.* Dit doende, leiden de ouden hun hand op 't hoofd van den ſlaaf.

* Aſſerere aliquem in ſervitutem. Liv. *Iemand verſlaven ſlaaf maken, beweren dat iemand zijn ſlaaf is.* In libertatem. Liv. *Iemand vry maken, iemand zijn vryheid ſchenken.* Sibi hæreditatem alicujus. Ulp. *Beweren, ſtaande houden dat ons iemands erfenis toekomt, dat wy iemands erfgenamen zijn.*

* Aſſerere ſibi nomen ſapientis. Cic. *Zig den naam van wijs toeeigenen, toeſchrijven.* Sibi Majeſtatem divinam. Suet, *Zig een Goddelijke oppermogendheid, grootmagtigheid toeſchrijven. Zig als een God laten eeren, dienen.*

* Aſſerere ſe ab injuriâ oblivionis. Plin. J. *Zig beroemd, vermaard maken. Te weeg brengen, dat men by de nakomelingen niet vergeten word.* A mortalitate. Plin. J. *Onſterfelijk worden, zijn naam onſterfelijk, of eenwig maken.*

* Studiis ſe aſſerere. Cic. Ovid. *Zig ganſch aan de Boekoefeningen overgeven, zig geheel tot het letterblokken begeven.*

** Aliquem Cœlo aſſerere. Ovid. *Iemand onder 't getal der Goden rekenen, vergoden, in den hemel opnemen.* Se aſſerere. Ovid. *Zig zelfs in vryheid ſtellen.*

ASSERTĬO, ōnīs. f. Cic. *Verzekeringe, beweringe, betuiginge, verklaringe, beveſtiginge.*

Aſſertio. Quintil. Plin. J. *of* Aſſertio in libertatem. Liv. *Vrymakinge, vrijinge, ſchenkinge van vryheid, vryverklaringe.*

ASSERTŌR, ōrīs. m. Ovid. Liv. Mart. *Verloſſer, bevryder.* Suæ *of* alienæ libertatis. Liv. *Verdediger van zijn eigen, of eens anders vryheid.*

* * Aſſertor (veritatis.) Suet. *Beſchermer, verdediger der waarheid.*

ASSERVĀTĬO, ōnīs. f. g. *Toezigt, bewaringe.*

ASSERVĬO, īs, sĕrvīvī, sĕrvītūm, sĕrvīrĕ. dat. Cic. *Dienen, zig onderwerpen, vernederen, ſlaaf zijn.*

* Toto corpore contentioni vocis aſſerviunt. Cic. *Met hun ganſche lichaam arbeiden zy om hun ſtem te verheffen.*

ASSERVO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Cic. *Bewaren, gade ſlaan, 't oog op iets houden, toezien dat iemand niet ontvlugt.*

* * Aſſervare regionem. Cæſ. *Een landſchap, of geweſt bewaren, gade ſlaan, behouden.* Oram maritimam. Cæſ. *De zeekoſt bewaren, beveiligen, landingen beletten.* Portas, muros urbis. Cæſ. *De poorten, de wallen bewaren, beveiligen, bewaken. De wagt aan de poorten, of wallen hebben.*

* Singulorum hominum exitus occultos aſſervare. Cæſ. *Alle verholе uitgangen om te ontvlugten bewaren, bewaken. Alle plaatſen, waar door iemand heimelyk zou ontſnappen, bezeilen.*

* Aſſervare aliquem in carcerem. Liv. *Iemand in het gevangenhuis bewaren, vaſt houden.*

* Sale *of* in ſale carnes aſſervare. Plin. H. *Het vleeſch door, of in 't zout bewaren, in 't zout leggen.*

* Aſſervare aliquem. Plaut. Ter. *Iemand gade ſlaan, een wakend oog op hem houden. Zijn beleid opmerken.*

ASSESSĬO, ōnis. f. Cic. *Aan, of byzittinge, verblijf, t'zamenkomſinge.* Voornamentlijk als ze lang is. Ook *hulp, of bystand.*

ASSESSŌR, ōrīs. m. Cic. *Een byzitter, Raadsheer, Raadsman, of Raadgever.* Dusdanig een wierd door 't Gemeenebeſt van Lacedæmon hun Koningen toegevoegt om hun met raad by te ſtaan.

* * Aſſeſſor. Juſtinian. *Een mederegter, iemand, die in des regters afweezen voorzat.*

ASSESSŪRA, æ. f. Ulpian. *Het regt om naaſt iemand in een openbare bedieninge te zitten, 't vermogen, of regt om mede te vonniſſen.*

ASSESTRIX, īcis. f. g. Afran. *Byzitſter, raadsvrouw.*

ASSĔVERANTĔR. adv. Cic. *Verzekerender wijze, verzeker-*

Digitized by Google

ker, zekerlijk, voor vaſt toezeggende, met nadruk, nadrukkelijk. Den zelve zegt *aſſeverantiùs. Zekerder, vaſter, nadrukkelijker.*

ĀSSĔVĔRĀTĔ. adv. Tragœdias Poëtarum ſcitè & aſſeveratè arctavit. A. Gell. *Hy ſpeelde de treurſpelen der digteren netjes en vrymoedigliyk.* Dit woord word weinig gebruikt.

ĀSSĔVĔRĀTĬO. ōnĭs. f. Cic. *Verzekeringe, verklaringe, beveſtiging, vaſte toezegginge.*

* * Aſſeveratio in vultu. Plin. J. *Vrymoedigheid in't wezen; opregtheid, en ſtantvaſtigheid in 't aangezigt.*

ĀSSĔVĔRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Cic. Quintil. *Verzekeren, verklaren, beveſtigen, vaſtelijk toezeggen.*

Aſſeverare de re aliquâ. Cic. *Iets beveſtigen, verzekeren, verklaren.*

* Aſſeverare gravitatem. Tac. *Telkens de Statelijkheid vertoonen.*

ĀSSĔŪM, n. Celſ. *Een ſtove, of vertrek om te zweeten.*

‡ De ouden gebruikten dezelve zomtyds in plaatſe van baden.

ĀSSĪCCĔSCO, ĭs, sīscĕsĕrĕ. Colum. *Droog worden, verdroogen.*

ĀSSĪCCO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Colum. *Iets droogen, droog maken.*

Aſſiccare aliquid in Sole. Colum. *Iets in de Zon droogen, in de Zon hangen om te drougen.*

Aſſiccat ventus rorem vitibus peſtiferum. Colum. *De wind droogt de ſchadelijke dauw in de wijnſtokken op.*

ĀSSĪCŬLŬS. V. Axiculus.

ĀSSĪDĔO, ēs, sēdī, sēſsūm, sĭdērĕ. dat. Cit. Ovid. *By, of naaſt iemand zitten.*

In ſellâ apud aliquem aſſidere. Plaut. *Op een ſtoel, of zetel by iemand zitten.*

Apud carbones aſſidere. Plaut. *t'Elkens by 't vyer, of over den haart zitten. Zig gedurig warmen.*

* * Aſſidere ferociſſimis populis. Plin. J. *By zeer wreede, of woeſte volkeren wonen, verblyf houden.*

* Aſſidere Literis. Plin. J. *Altijd in de boeken bezig zyn, gedurig letterblokken.* Uni Urbi. Q. Curt. *Lang voor een belegerde ſtad leggen, lang voor een enkele ſtad blyven leggen.* Gubernaculis. Plin. J. *Aan't roer zitten,* dat is, *Een ſtaat beſtieren, regeren.*

* Aſſideri. Sall. *Belegert, bezet, beſloten, benaauwt worden.* Sprekende van een ſtad.

** Aſſidere inſano. Hor. *Een dullen naby komen,* dat is, *Een dwaas, of onzinnig menſch gelyken, byna gek, of zot zyn.*

ĀSSĪDO, ĭs, sēdī, sēſsūm, sīdērĕ. Ter. Cic. *Byzitten, nederzitten, zig by iemand neder zetten, plaatſen voegen.*

Aſſidere in Bibliothecâ. Cic. *In een boekzaal, of kamer zitten, gaan zitten, nederzitten.* In Arâ. Plaut. *Aan de voet van een altaar nederzitten.* Super Serpentem. Cic. *Op een ſlange neder zitten.*

Dextrâ Adherbalem aſſedit. Sall. *Hy zat ter regter hand van Adherbal.*

ĀSSĪDŬĔ. adv. Ter. Cic. *Gedurigliyk, zonder ophouden, t'elkens, geſtadigliyk.*

* Aſſidue. Virg. *Dikwils, alle dagen, meermalen, eeuwig en altoos.*

Aſſiduiſſimè cum aliquo eſt. Cic. *Hy is zeer dikwils, of onophoudelijk by hem, hy is niet van hem af te ſcheuren. Hy is eeuwig en altoos in zyn gezelſchap.*

ĀSSĪDŬĪTĀS, ātĭs. f. Cic. *Geſtadigheid, vlyt, gangenheid, zorge, by, of jegens een vriend, een zieke,* enz.

Aliquem aſſiduitate exercitationis formare. Cic. *Iemand door geſtadige oeffeninge van des zelfs verſtand een ſchrander of geleerd man maken.*

* * Aſſiduitas ejuſdem litteræ *of* verbi. Cic. *Gedurige herhaalinge van de zelve letter, of het zelve woord.* Bellorum. Cic. *Duurzaamheid, langduurigheid der oorlogen.*

ĀSSĪDŬŌ. adv. Plaut. V. Aſſidue.

ĀSSĪDŬŬS, ă, ŭm. Cic. *Volhardende, gedurig, geſtadig.* Men zegt *aſſiduior* en *aſſiduiſſimus.*

* * Aſſiduus mecum fuit. Cic. *Hy was geſtadig by my; hy heeft my gedurig by gebleven. Hy ſcheide nooit van my.*

Aſſiduus eſt in prædiis. Cic. *Hy is altijd, of telkens op zyn hoſſteden, hy is eeuwig en altoos op 't land.*

* Febris aſſidua. Cic. *Een geſtadige, of doorgaande koorts.*

* Aſſiduus. Cic. *Naarſtig, vlytig, zorgvuldig, naaukeurig; op zyn pligt paſſende.*

* Aſſiduus Scriptor. A. Gell. *Een goed, bequaam, naaukeurig, geleerd ſchryver.* Teſtis. A. Gell. *Een goede, zekere, geloofwaardige, onwraakbare getuige.*

* Aſſiduus. Cic. *Rijk, gegoed, welgeſteld.* Aulus Gellius zegt, dat deze leenſpraak komt *à multis aſſibus.* Dat is te zeggen, *vele penningen, of groot geld.*

ĀSSĪGNATĬO, ōnis. f. Cic. *Toewyzinge, toeſchikkinge, verdeelinge, deelinge,* van landerijen, goederen, &c.

ĀSSĪGNĀTŬS, ă, ŭm. dat. Cic. *Toegewezen, toegeſchikt, verdeeld, beſteld, aan iemand gegeven.*

Aſſignati Apparitores à Prætore. Cic. *Geregtsdienaars, door den Hooſdſchout toegeſchikt, genoemd, aangeſteld.*

Munus à Deo dono alicui aſſignatum. Cic. *Een ampt van God iemand toegeſchikt, betrouwd, of gegeven.*

* Res aſſignata. Ulp. *Een gezegeld, of verzegeld ding.*

ĀSSĪGNO, ās, āvī, ātūm, ārĕ, aliquid alicui. Cic. *Iets aan, of toewyzen, of voor iemand ſchikken, toeſchikken, geven, ten deele geven, verdeelen.*

Natura avibus cœlum aſſignavit. Plin. H. *De Natuur heeft den Vogelen de lugt tot haar deel geſchikt, heeft het gevogelte de lugt tot verblyf gegeven.*

* * Aſſignare civitati unius amentiam. Liv. *De dwaasheid van een enkel perſoon de ganſche ſtad wyten, te laſte leggen.* Culpam fortunæ. Cic. *De ſchuld op de fortuin leggen, het geval een miſſlag te laſte leggen, toeſchryven, toerekenen.*

Aſſigna improbitati meæ, quod &c. Cic. *Schryf het myn ongeregtigheid toe, dat enz. Leg de ſchuld op myn boosheid, dat enz.*

ĀSSĪLĬĔNS, ēntĭs. omn. gen. part. Ovid. *Toe, aan, of tegenſpringende.* Aqua aſſiliens ſcopulo. *Water tegen een roſſe ſtortende.*

ĀSSĪLĬO, ĭs, sĭlŭī, sŭltūm, sĭlīrĕ. dat. Ovid. Plin. H. *Toe, aan, op, of tegen ſpringen. Iets beſpringen, een aanval doen.* Aſſiluit defenſæ mœnibus urbis. *Hy deed een aanval op de welbemuurde ſtad.*

* Aſſilire. Phæd. *Toeloopen, toeſchieten, toevliegen, gezwind ergens na toe gaan.*

* Neque aſſiliendum ſtatim eſt ad illud genus orationis. Cic. *Ook moet men niet aanſtonds tot die manier van ſpreken komen. Men moet ten eerſten die ſoort van reden niet gebruiken.*

ĀSSĪMĬLĀTĬO. V. Aſſimulatio.

ĀSSĪMĬLĬS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. dat. *of* gen. Cic. Ovid. *Zeer gelyk, of gelykende.*

ĀSSĪMĬLĬTĔR. adv. Plaut. *Gelykelijk, op dezelve manier, of wyze, gelykende, even zoo.*

ĀSSĪMĬLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ, Rem aliquam alteri. Ovid. *Vergelyken, gelyk ſtellen, gelyk maken.* Cicero zegt *Aſſimulandus.*

Os porcum aſſimilat. Claud. *Zyn mond gelykt een Verkens muil, of ſnuit, hy heeft een Zwyns mond.*

ĀSSĪMĬLĀTĬO, ōnis. f. Plin. H. *Gelykinge, gelykmatigheid.* Men leeſt in de beſte handſchriften Aſſimulatio, *veinzinge.*

ĀSSĪMŬLĀTŬS, ă, ŭm. Cic. *Gemaakt, geveinſd, valſch.* Sprekende van vriendſchap, deugd, enz.

Aſſimulatæ litteræ. Cic. *Vervalſchte, valſche, nagemaakte brief. Brieven na anderen zeer gelykende.*

* Res miraculis externis aſſimulata. Tac. *Een zaak, na uitheemſche wonderen gelykende.*

ĀSSĪMŬLO, ās, āvi, ātum, ārĕ. acc. Ter. Cic. *Iets veinzen, de gebaarden maken van iets te doen; iets na maken, na apen, iets na teekenen, of ſchilderen.*

Aſſi-

Digitized by Google

Assimulabimus tuum amicum hujus esse. Ter. *Wy zullen veinzen, wy zullen hem doen gelooven, dat de vriend van dezen man, zijn vriend ook is.*

Assimulat se lætum. Ter. Quasi sit lætus. Plaut. *Hy veinst zig vrolijk te zijn, hy houd zig als of hy blygeestig was, hy speelt de blyde man.* Amicum. Ter. *Hy draagt, of houd zig als of hy vriend was.*

* Assimulare anum. Ovid. *Zig een oud wijf veinzen, een oude vrouw verbeelden, verbeelden; zig als een beije verkleeden.*

* Assimulare litteras. Tac. *Brieven na maken, naboetsen.*

* Assimulare aliquem alteri. Tac. *Iemand by een ander vergelijken, gelijk stellen.*

* Assimulare aliquid. Quintil. *Iets vertoonen, na maken, na schilderen, of teekenen.*

* Assimulat, tetigit quoscumque, colores. Ovid. *Hy gelijkt (trekt na zig) alle de verwen, die hy nadert.* Sprekende van 't beestje Chamæleon.

ASSIPONDIUM, ii. n. Varr. *Een pond, een gewigt van een pond.*

ASSIS, is, m. Varr. Colum. *Een balkje, een plankje, een tafeltje.*

ASSIS. Vitruv. V. Axis.

ASSISTENS, entis. omn. gen. part. Quintil. *Een bystaander, een toehoorder, iemand die tegenwoordig is, of iets bywoont.*

ASSISTO, is, astiti. astitĕrĕ. dat. Ovid. *Staan, bystaan, byzijn, iets bywonen,*

Assistere divinis. Hor. *De Godsdienst, of offerhande bywonen.*

Assistere propter aliquem. Plaut. Ter. *By iemand staan, blijven, zig ophouden.*

Assistere ante fores. Cic. *Voor, of aan de deur staan.* Foribus alicujus. Tac. *Voor iemands deur blijven staan, of wagten.*

Assistere rectum. Cic. Recto trunco. Ovid. *Regt over end blijven staan, met de stam regt en begt blijven staan.* Sprekende van een paal, die men gezet, of een boom die men geplant heeft.

* * Paribus assistit in armis. Virg. *Hy quam te voorschijn met gelijke wapenen. Hy verscheen met een en dezelve wapenen voorzien.*

* In publico assistere in conspectu patris. Cæs. *In 't openbaar voor zijn vader verschijnen, zig vertoonen.*

Contra omnes hostium copias in ponte unus assistit. Cic. *Hy stond alleen pal op de brugge tegen alle de vijandlijke benden.*

* Assistere alicui. Ulp. *Iemand bystaan, helpen, in regten verdedigen, voor hem pleiten.*

ASSITUS, a, um. part. ab assero. *Bygezaaid, bygeplant.*

ASSO, as, avi, atum, are. Vitruv. *Met planken beleggen, bevloeren; planken en balken by den ander voegen; bezolderen.* ‡ Zommigen lezen *coassare* en andere *coaxare.*

* * Assare. *Braden roosten.* Dit woord word in dezen zin ‡ by de ouden niet gebruikt. Men vind by Plinius *in assatis.* Ziet assus.

ASSOCIO, as, avi, atum, are. Aliquid alteri rei. Claud.

, *Iets aan een ander ding hegten, voegen, vast maken.*

, Associare passus. Stat. *Verzellen, vergezelschapt gaan. Te zamen gaan. In gezelschap reizen.*

ASSOCIARE. Stat. *Vergezellen, gezelschap houden.*

ASSOLET. Ut assolet. Liv. *Volgens gewoonte, gelijk men gewoon is.*

Quæ assolent signa ad salutem esse. Ter. *De gewoonelijke teekenen van gezondheid. De gewoonelijke kenteekenen van welvaren.*

Senatus ad quos assoleret referendum censuit. Cic. *De Vroedschap besloot deze zake te stellen aan de Regters, die zy gewoon waren daar toe te stellen. Belaste, dat men berigt van die zake zoude doen aan de gewoonlijke Regters in zulke voorvallen.* Ik vinde van dit woord niet anders als *assolet, assolent* en *assoleret.*

ASSONO, as, sonui, sonitum, sonare. Ovid. *Wederklinken, tegen klinken, weêrgalmen, weder antwoorden.*

, Plangentibus assonat Echo. Ovid. *De weêrgalm beantwoord de klagende luiden.*

ASSUDESCO, is, assudescĕre. Ab igne assudescit. Varr. *Hy word droog van 't vyer, het vyer maakt hem droog, braad hem.*

ASSUEFACIO, is, feci, factum assuefacĕre, Aliquem alicui rei, of ad aliquam rem. Cic. *Iemand iets aanwennen, gewennen, gewend, of gewoon maken. Iemand in gewoonte van iets brengen.*

Equos assuefaciunt remanere eodem vestigio. Cæs. *Zy gewennen hunne paarden op een en dezelve plaats te blijven staan.*

ASSUEFACTUS, a, um. abl. of dat. Cic. Tac. *Aan, of tot iets gewend.* 't Is beter de *ablativus* te gebruiken.

Scelerum exercitatione assuefactus. Cic. *Tot schelmstukken gewend; gewoon schelmerijen uit te voeren.*

Puro sermone assuefactus. *Gewoon, gewend zuivere nette taal te spreken.* Moribus Gallicis. Cæs. *Aan Fransche zeden, of manieren gewend.*

Cum Barbaris genere quodam pugnæ assuefactus. Cæs. *Gewend aan een zekere manier van vegten met de woeste volkeren.*

Assuefactus superari. Cæs. *Gewoon zijnde overwonnen te worden.*

ASSUESCO, scis, assuevi, assuetum, assuescĕre. dat. of abl. rei. Cic. *Zig gewennen, gewend worden, in gewoonte komen.*

* Assuescere ad homines. Cæs. *Zig tot de menschen gewennen, gewend worden de menschen te zien, of by dezelve te blijven.* Sprekende van wilde beesten.

* Mentem & corpus assuescere pluribus. Hor. *Zijn gemoed en lichaam tot lekkerny en pragt gewennen; Zijn geest en lichaam in overvloed onderhouden.*

* Armis Romanis assuescere. Flor. *Zig tot de Roomsche wapenen gewennen; de Romeinsche wapenen gewend worden.*

* Cogit os assuescere vetustæ sedi. Cels. *Hy dwingt het been in zijn oude stad, of natuurlijke plaats te blijven.*

* Huic solo longo tempore assuescitur. Liv. *Men word dit land door langheid van tijd gewend, gewoon.*

ASSUETUDO, inis. f. Ovid. Tac. *Gewoonte, gemeen gebruik, aanwendsel.*

Assuetudo mali. Liv. *Gewoonte tot quaad; aanwendsel tot boosheid.*

ASSUETUS, a, um. abl. of dat. Cic. *Tot iets gewend.* Te ‡ weten arbeid, enz. Livius voegt 'er nu en dan de genitivus by.

Assuetus mendaciis. Cic. *Tot leugens, of leugentaal gewend.*

Assuetior montibus. Liv. *Meer gewend tot het gebergte, of om op de bergen te leven, te gaan, enz.*

* Longius assueto videre. Ovid. *Verders als na gewoonte zien.*

, Manus ad Sceptra assueta. Stat. *Een hand tot den rijksstaf gewend, gewoon den rijksstaf, of scepter te zwaaijen.*

ASSULA, æ. f. Plaut. *Krullen, spaanderen, splinters.* Met de schave afgeschaafd, of met de bijl gehakt. Zommige lezen *astula.*

‡ Assula. Vitruv. *Een stukje, of brokje marmer,* als men marmer houwt.

ASSULATIM. adv. Plaut. **Assulatĕ.** adv. Plin H. *Met stukken en brokken, aan spaanderen.*

ASSULTIM. adv. Plin. H. *Met sprongen, al springende, springender wijze.*

ASSULTO, as, avi, atum, are. dat. Tac. Plin. H. *Ergens met geweld aan- of opspringen, zig op iets werpen.*

* * Assultare frontem, & latera exercitus. Tac. *De voorhoede, en de flank, of de zijde van een legger aanvallen, aangrijpen.*

* Assultare tergis pugnantium. Tac. *De vianden van agte-*

Digitized by Google

ren beſpringen, in den ſtaart ſtaan, of vallen. Op de agterhoede der ſtrijdende vianden ſtorten.

Aſſultatum eſt caſtris. Tac. *Men beſprong het leger, men taſte hun legerplaats aan, men viel, of ſtorte op hun leger, men beſtormde hun legerplaats.*

ASSŪLTŪS, ūs. m. Virg. *Aanval, ſtorm.*

ASSŪM, ī. n. *of* Aſsă, ōrūm. n. plur. Varr. *Gebraad, gebrade vleeſch.*

ASSŪMO, īs, sūmsī, sūmtūm, sūmĕrĕ. acc. Cic. *Aannemen, na zig nemen, wegnemen, nemen.*

* * Aſſumere uxorem, generum. Plin. J. *Een wijf, een ſchoonzoon nemen.*

* Aſſumere aliquod genus orationis ad cauſas forenſes. Cic. *Een wijze van ſpreken in geregtszaken aannemen, gebruiken.*

* Aſſumere Sacra de Græciâ. Cic. *Godsdienſtige plegtigheden van de Grieken aannemen, ontleenen.*

* Aſſumere aliquem in conſilium. Plin. J. *Iemand raad vragen.* In ſocietatem Liv. *In de maatſchappye ontfangen, met iemand maatſchappy aangaan.* In nomen. Plin. J. Filium ſibi. Plin. J. *Iemand tot zijn zoone, en naamgenoot aannemen, zijn eigen naam geven.*

In exemplum operis aliquem ſibi aſſumere. Quintil. *Iemand tot een voorbeeld in zijn werk ſtellen, of nemen.*

* Aliquid ſibi *of* ſuæ laudi aſſumere. Cic. *Zig iets tot eigen lof toeſchrijven.*

Aſſumere aliquid ſibi. Cic. *Iets na, of voor zig nemen, toeeigenen, zig eigen maken, eigenen, in bezit nemen.*

* Aſſumere cibum, potionem. Celſ. *Koſt, drank nemen, dat is, eten, drinken.*

* Aſſumere aliquid. Cic. *Iets uit een ander ding beſluiten, bewijzen.*

ASSŪMTIO, ōnĭs. f. Cic. *Aannemsinge, ontfang.* Ook de *minor*, of *tweede ſtellinge in een ſluitreden*, Quint.

In iis artibus eſt aliquid aſſumtione dignum. Cic. *In die konſten is iets aannemens, of leerenswaardig, 't welk verdient aangenomen, of geleert te worden.*

ASSŪMPTĪTĬŪS, ă, ūm. adj. *Boven het getal aangenomen.*

ASSŪMTĬVŬS, ă, ūm. adj. Cic. *Uit iets anders beſloten.* Een ſpreekwijze in de Redenkonſt, als men van 't geſchil, of de ſtaat van dien ſpreekt.

ASSŬO, īs, sŭī, sūtūm, sŭĕrĕ. *Aan, of op iets naaijen.* Horatius gebruikt niets als het *paſſivum* van dit woord, ſprekende van een qualijk bygebragt cieraad in een reden.

ASSŪRĂ, æ. f. Varr. *Zorge over eenig dier, maniere om dieren te voeden, en opbrengen.*

ASSŪRGO, īs, sūrrēxī, sūrrĕctūm, sūrgĕrĕ. Cic. *Opſtaan, zig opregten, rijzen.*

Aſſurgere ex aliquo loco. Liv. *Van een plaats, daar men gevallen lag, opſtaan. Zig van, of uit een plaats begeven.*

* * Aſſurgere in arborem. Plin. H. *Zoo hoog als een boom opgroeijen, de hoogte van een boom bereiken.*

* Centum millibus paſſuum aſſurgere. Plin. H. *Honderd duizend ſchreden hoog rijzen, de hoogte van honderd duizend ſchreden bereiken.* Van een berg geſproken.

Molliter & clementer aſſurgere. Colum. *Zagtjes, zoetjes, allengskens rijzen, opgaan.* Van een heuvel geſproken.

* Aſſurgere. Virg. Celſ. *Rijzen, groot worden, vorderen, voortgaan.* Sprekende van een gebouw. *Verheffen, opzwellen.* Van een gezwel.

Aſſurgere abeunti, venienti. Cic. *Voor een gaande, of komende, eerbiedigheidshalvan opſtaan. Hem groeten, of eere bewijzen.*

* Aſſurgere. Virg. *Opkomen, beginnen te ſchijnen.* Sprekende van een ſtarre.

* Aſſurgere. Quintil. *Een hoogdravende ſtijl gebruiken, zijn ſtem verheffen.* Sprekende van een Redenaar.

Animus ſublimitate casminis heroici aſſurgit. Quintil. *Het hart word door de hoogdravendheid van heldenvaarzen opgetogen, opgewekt.*

* Aſſurgere ex morbo. Liv. *Van, of uit een ziekte opſtaan, opkomen, herſtelt worden.*

** Querelis haud juſtis aſſurgis. Virg. *Gy komt met onregtmatige klagten te voorſchijn. Gy gebruikt ongeregtige klagten.*

** Vitibus, vinis aſſurgere. Virg. *In goedheid, of deugd andere wijnſtokken, en wijnen wijken.* Sprekende van die van een ander land. *Vitibus* en *vinis* ſtaan hier *in dativo caſu.*

** Tum aſſurgunt iræ. Virg. *Toen ſteigert zijn gramſchap, toen word hy door grimmigheid vervoert.*

** Animo aſſurgere. Stat. *Moed grijpen, moed ſcheppen, moed krijgen.*

Aſſurgi. Cic. *Gegroet worden, pligtplegingen, of eerbewijzinge ontfangen*, in 't komen, of gaan.

Iis ab univerſis aſſurrectum queſtus eſt. Suet. *Hy klaagde dat de ganſche vergaderinge opgeſtaan hadde om hun eere te bewijzen op hun aankomſt.*

ASSŬS, ă, ūm. Plaut. Celſ. *Gebraden, geroost.*

Fames ad aſſum vitulinum perducitur. Cic. *Mijn honger duurt nog tot het opdiſſen van 't gebrade Kalfs-vleeſch.*

‡ Dit was by de ouden het laatſte vleesgeregt.

Aſſa & elixa. Celſ. *Gebrade en gezode koſt.*

* * Aſſo Sole abuti. Cic. *Zig te dikwils in de warme zonneſchijn vermaken.*

ASSYRĬĂ, æ. f. Cic. *Aſſyrie, thans Syrie.* Een landſchap in Groot Aſia.

ASSYRĬI, ōrūm. m. plur. *Aſſyriërs, volkeren van Syrie.*

ASSYRĬŬS, ă, ūm. Virg. *Van Syrie, in Syrie geboren, gegroeid.*

AST, conj. Cic. *Maar.* De redenaars gebruiken *aſt* zelden.

ASTĂ, æ. f. Plin. H. *Aſt, of Aſte.* Een ſtad in Piemont.

ASTĂCŬS, ī. m. Plin. H. *Een Zee-krabbe.*

ASTĂPHĬS, ĭdĭs. f. Plin. H. *Gekonſijte druiven, rozijnen.*

ASTER, ĕrĭs. m. Plin. H. *Een ſoort van aarde, waar van men in 't eiland Samos potten en vaten bakte, en die met een ſtarre teekende.* De zelve Schrijver beteekent met dit woord ook *een kruid, ſtarrekruid geseemd.* Zeer goed tegen qualen in de liezen.

Aſter, *een ſtarre.* Aſter atticus, vel acticus. *Starrekruid.*

ASTĔRĬĂ, æ. f. Plin. H. *Een ſoort van koſtelijke ſteen, vol ſtralen.*

ASTĔRĬĂS, æ. m. Plin. H. *Een ſoort van een Reiger. Een Hazelhaarijs.*

ASTĔRĬCŬM, ī. n. Plin. H. *St. Pieters kruid.*

‡ Een ſoort van baſilienkruid, of baſilicum gelijkende. Men gebruikt het zelve om glazen ſchoon te maken.

ASTĔRĬŎN, ĭī. n. Plin. H. *Een ſoort van een Spinnekop*, door welkers bijten de knijen verzwakt worden, zijnde met witte ſtrepen voorzien.

ASTĔRĬSCŬS, ī. m. *Een ſtarretje, of merkje, dus (*) geſteld*, als men iets heeft overgeſlagen, aanmerkt, of teekent om te geheugen, of iets uit te leggen. Dit woord word in geen goed Latijnſch Schrijver gevonden.

ASTERNŌ, ĭs, strĭvī, strātūm. ĕrĕ. *Byleggen, Uytroojen*

ASTERNŌR. V. Adſternor.

ASTĬPŪLATĬO. V. Adſtipulatio.

ASTĬPŪLŌR. V. Adſtipulor.

ASTĬTŬO. Vide adſtituo.

ASTO. Vide adſto.

ASTHMĂ, ătĭs. n. *Aamborſtigheid, korten adem, kuch.* Celſus ſchrijt het niet anders als in het Grieksch Ἄσθμα.

ASTHMĂTĬCŬS, ă, ūm. Plin. H. *Aamborſtig, kuchende, kortademig, die zijn adem met moeite haalt.*

ASTO. V. Adſto.

ASTRĂGĂLĬZO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. *Met teerlingen, met biltikken, of koten ſpelen.*

ASTRĂ-

Digitized by Google

ĀSTRĀGĀLŪS, ī. m. Vitruv. *Ronde withollingen aan een volgende, aan een geſchakeld, een rondte als een knokkel van een lid, een hiltik, een koot.* Men noemd *Aſtragalus* ook *een Paternoſter*, om dat men die met kleine ronde balletjes, of klootjes knokkelswijze aan malkander rijgt. Zommigen maken dit woord *fœminini generis*, andere *maſculini*. Men vind ook in Vitruvius *aſtralogum, i. n. g.* Ook *een hiltik, of kootſpel.* De zeven knokkels van 't rugbeen daar den hals op ruſt.

* Aſtragalus. Plin H. *Wilde, of boere erweten.*

ĀSTRĔPO. V. Adſtrepo.

ĀSTRICTE. V. Adſtrictè

ĀSTRICTŌRĬŪS. V. Adſtrictorius.

ĀSTRICTŪS. V. Adſtrictus.

ĀSTRĬFĔR, ă, ūm. Martial. *Starrendragende.* Van den hemel, of hemelteeken geſproken.

ĀSTRĬNGO. V Adſtringo.

ĀSTRĬOS, ōtis, f. g. Plin. *Een ſtarreſteen*, heel na aan kriſtal komende.

ĀSTRŎLĀBĬUM. *Een gereetſchap om den loop der ſterren te meten. Platkloot.*

ĀSTRŎLŎGĬĂ, æ. f. Cic. Ἀστρολογία. *Starreloopkunde, ſtarrevoorzegkunde.*

ĀSTRŎLŎGŬS, ī. m. Cic. Ἀστρολόγος. *Een ſtarrekijker, een ſtarreloop- ſtarrekragtkundige.*

ĀSTRŎNŎMĬA, æ. f. g. *Starrekunde.*

ĀSTRŎNŎMUS. ī. m. g. *Een ſtarrekijker.*

ĀSTRŪM, ī. n. Cic. Ἄστρον. *Een geſtarnte, een ſtarre.*

ĀSTRŬO. V, Adſtruo.

ĀSTŪ. Nom. indeclin. Ter. Cic. *De ſtad, of Athenen.*

‡ Dus noemden de Grieken by uitnementheid *Athenen*, nabootſende de Romeinen, die Romen ook op die wijze *Urbs* geheten hadden.

An in aſtu venit? Ter. *Is hy in de ſtad gekomen?* dat is, *Is hy te Athenen gekomen.*

ĀSTŪPĔO. V. Adſtupeo.

ĀSTŪR, ūris. m. Martial. *Van Aſturie afkomſtig, in Aſturie gegroeid.* Sprekende van menſch, of beeſt.

ĀSTŪRĬĂ, æ. f. *Een rijk van Spanje op den Oceaan.*

ĀSTŪRĬCŬS. ă, ūm. Sil. V. Aſtur.

ĀSTŪRCO, ōnis. m. Auct. ad Her. Plin. H. *Een hakkenaye, een telle, een klepper.*

ASTŪS, ūs. m. Virgil. Sil. Stat. *Loosheid, ſchalkheid, liſtigheid, liſt, ſchranderheid, doortraptheid.* Men vind ‡ in Proſa by de redenaars naauwlijks meer als de *ablativus Aſtu.* Dog eenige willen, dat Cicero *Aſtus in accuſativo plurali* gebruikt heeft. *Aldus Manutius* leeſt *Aſtutos.*

ĀSTŪTE. adv. Plaut. Ter. *Schranderlijk, behendiglijk,* men zegt *Aſtutiùs*, en *Aſtutiſſimè.*

Aſtutè. Plaut. Cic. *Argliſtiglijk, looſſelijk, bedriegelijk, ſchalkelijk.*

ĀSTŪTĬĂ, æ. f. Cic. Ter. *Doortraptheid, behendigheid, bedrog, gaauwigheid.*

Aſtutiam atrocem ſibi reperire. Plaut. *Een ſchalk, looze, en ſtoute liſt verzinnen, uitvinden.* Om eenig ongeval te ontwijken.

Hem aſtutias? Ter. *Zie waar toe uwe loosheden, ſtreken, en liſten ſtrekken!*

ĀSTŪTŬS, ă, ūm. Ter. Cic. Hor. *Doortrapt, behendig, gaauw, loos.* Voornamentlijk om een beſteken werk, of voornemen uit te voeren. Men zegt *Aſtutior* en *Aſtutiſſimus* in alle deze beteekeningen.

* Aſtutus. Cic. *Een ſchalk, een bedrieger, een looze ſnelt.*

ĂSYLĂ, æ. f. g. *Vogelkruid.*

ĂSYLĬA. æ. f. *'t Regt tot, of 't gebruik van een toevlugtplaatſe.*

ĂSYLŬM, ī. n. Cic. Ἄσυλον. *Een vryplaatſe, een toevlugt, een ſchuilplaatſe, toevlugtplaatſe.*

In Aſylum confugere. Cic. *Zig na een toevlugt, of verzekerde plaats begeven, vlugten.*

Aſyli jus firmare. Tac. *Het regt van vryplaatſen, of toevlugtplaatſen beveſtigen, verdedigen, ſtaande houden.*

ĂSYMBŎLUS, ă, ūm. Ter. Ἀσυμβόλους. *Die zijn gelag niet betaalt, iemand die vry gelag, of de vrye ſtemp heeft. Gelag-vry.*

Aſymbolus venit. Ter. *Hy heeft op vrye koſten gegeten, zijn maal heeft hem niets gekoſt, hy is 'er op de vrye ſtemp gekomen.*

Ne immunes omninò Aſymboli veniamus. A. Gell. *Op dat wy niet zouden komen zonder iets aan 't gelag te betalen, op dat wy niet als genoodigde zouden komen zonder iets by te leggen.*

A T

ĀT. conj. Cic. *Maar, ten minſten.* At certè. *Negans, niettemin* Atat interj. *Ha, ha.*

At videte hominis audaciam. Cic. *Maar ziet de ſtoutheid van die quant.*

Parum ſuccedit quod ago, At facio ſedulò. Ter. *Het gene ik doe, gelukt niet wel, maar ik doe het egter met ernſt.*

Si non hominis, at ætatis rationem haberet. Cic. *Had hy geen achtinge voor de man, ten minſte moeſt hy zijn onderdom ontzien hebben.*

At enim nihil novi fiat contra inſtituta majorum. Cic. *Maar laat 'er dog niets nieuws ingevoert werden tegen de inzettingen onzer voorouderen.*

At, at meus, hic quidem Pater eſt? Plaut. *Och, och dit is gewis mijn vader.*

At, at, hinc illud eſt, hinc illæ lacrimæ. Ter. *Och, och! daar komt het van daan, daar uit ontſtaan die tranen.*

ĂTABŬLUS, ī. m. Hor. Plin. H. *Een warme wind, welke de bergen en velden in de* Pouglie *verdort, en ſchroeit.*

ĂTĂGEN. A. Attagen.

ĂTĂVŬS, ī. m. Ter. Cic. *Bet oud over grootvader, overgrootvaders grootvader.* Ziet Avus.

** Atavis editus Regibus. Hor. *Geſproten uit overoude Koningen. Doorlugtig door overoude koninglijke voorvaderen.*

ĂTAX, ăcis. m. Lucan. *De Aude.* Een rivier in Languedok.

** Atax. Tibul. *of* Ătăvĭnŭs, ī. *Die by de Audie woont.*

ĂTĔCHNĬA. æ. f. g. Quintil. *Onwetendheid.*

ĂTELLĂNUS. ī. m. g. *Een potſenmaker, klugtſpeler.*

ĂTĔR, ătră, ātrum. Ter. Cic. *Zwart*, ſprekende van de verwe, van 't gezigt, wijn, brood enz.

Ater. Virg. A. Gell. *Duiſter, donker, wolkagtig, naar.* Sprekende van de nagt, een wolk, een hol enz.

* Atra bilis. Cic. Atra bile. *Zwarte gal, zwaarmoedigheid.*

** Ater. Virg. Ovid. *Noodlottelijk, bedroefd, doodelijk, duiſter, ongelukkig.* Sprekende van een dag, een voorteeken, droefheid, een boom &c.

** Atrum agmen. Virg. *Een bende krijgsknegten, zwart door ſtof.* Mare. Hor. *Een onſtuimige, of woeſte zee.*

ĀTHĒNÆ, ārum. f. plur. Cic. *De ſtad Athenen*, voorheen vermaard door alleshande wetenſchappen en treffelijke veldheeren, nu vervallen tot een klein dorpje *Setenes* genaamd.

ĀTHĂNĂTOS. ī. m. g. *Onſterfelijk.*

ĀTHĒNÆUM. *Zale, alwaar de Hoogleeraars leeraarden.*

ĀTHĔOS. ĕī. m. g. *Een Ongodiſt, een godloos menſch, die in geen God geloofd, een Godverzaker.*

ĀTHĔRA, æ, f. g. *Moos met fijne bloem daar in.*

ĀTHĔRŌMĂ, ătis. n. Celſ. Ἀθήρωμα. *Een ettarig gezwel, komende aan 't hoofd, onder de oxelen, en in de zijde. Een brypuiſt, bryggezwel.*

ĀTHĔSĬS, is. m. Virg. *De Adeſe*, een rivier in Italien, ſpringende uit de Alpen, en vloeyende na Trente, zulks dat hy Verona voorby loopt.

ĀTHLĒTĂ, æ. m. Cic. Ἀθλητής. *Een worſtelaar een*

Digitized by Google

kampvegter. Dus noemde men ook den genen, die in openbare ſpelen tegen menſchen, of beeſten op allerhande wijze ſtreden, om de geſtelde prijs voor de overwinnaars.

ATHLETICĂ, æ. f. Plin. H. *Vegtkunſt, ſchermkunde, manier, kunſt, of handteringe van worſtelen, of kampen.*

ATHLĒTICĒ. adv. Plaut. *Kragtiglijk, vromelijk, gelijk een worſtelaar, of kampvegter.*

Athleticè valere. Plaut. *Zeer friſs, kloek, ſterk, en gezond zijn.* Gelijk de worſtelaars, of kampvegters in 't gemeen zijn.

ATHLĒTICŪS, ă, ūm. Plin. H. *Van een kampvegter, of worſtelaar, of tot den zelven behoorende.*

Athleticus victus. Celſ. *Koſt, of maniere van leven,* gelijk de kampvegters, die niets als hartige koſt aten. *Gezonde hartige ſpijs.*

ATHLĒTHĒTA, æ. m. m. g. Bud. *Die de prijs voor de worſtelaars ophangt, ſtelt, of geeft.*

ATĪNIĂ, æ. f. Colum. *Een ſoort van Olmboom,* die zeer weinige granen voortbrengt, die beſloten zijn in deszelfs bladeren, welke het vee zeer gaarne eet.

ATLANTES, ūm. m. plur. Vitruv. *Beelden van mannen, die ingebouwen iets torſſen, of onderſchragen, ook de dieren enz. welke Heere-wapenen ter zijden ophouden.* Dit ‡ woord vind men doorgaans in 't Grieksch geſchreven. De leenſpreuk komt van Atlas, een vermaard ſterrekundige, die, volgens de verdigtſelen der Poëten, den hemel torſt.

ATLANTĪCŪS, ă, ūm. Atlanticum mare. Cic. Æquor. Hor. *De Atlantiſche zee, den Oceaan.*

ATLĀS, antis. m. Cic. *De berg Atlas.*

ATNĒPŌS. ōtis, m. g. *Bet agter naneef, bet na agterkindszoon.*

ATNEPTIS. is. f. g. *Bet agter nanigt, bet na agterkindsdogter.*

ATRĂCIA æ. ſtat. *Tooverkunde, de zoo genaamde zwarte kunſt.*

ĂTŌCIŪM, ĭi. n. Plin. H. Α"τοκιον. *Een ſoort van kruid, dat onvrugtbaarheid in vrouwen veroorzaakt.*

ĂTŌMŪS, i. f. Cic. Α"τομος. *Een ondeelbaar deeltje, ſtreepje, ſiertje, ondeeltje, verzeling.*

ATQUĒ. conj. Cic. *Ende ook.*

Mihi quidem non fit veriſimile, atque ipſis commentum placet. Ter. *My ſchijnt het niet waarſchijnlijk, en nogtans behaagt hun dat verdigtſel.*

Atque *alleen.* Virg. Atque atque muros aſcendit. Enn. apud A. Gell. *Hy ſprong aanſtonds op de wallen.*

ATQUI. Cic. *Maar, nogtans, egter, doch, niettemin.*

Atqui ſi tempus eſt ullum jure hominis necandi. Cic. *Maar indien 'er ooit een tijd is om een menſch met regt om 't leven te brengen, te dooden.*

Atqui, ne ex eo quidem tempore id egit. Cic. *Nogtans heeft hy het t'zedert dien tijd nog niet gedaan.*

ATRACTYLIS, ĭdis. f. Plin. H. Α'τρακτυλις. *Wilde, of baſtaard ſaffraan.* Een ſoort van een diſtel met gele bloemen, welker ſap bloedverwig is.

ATRĀMENTĀRIŪM, ĭi. n. *Een inkt hoorn, of koker.* Dit ‡ woord is van Valla gekomen, men moet het gebruiken om dat men geen eigentlijker heeft.

ATRĀMENTŪM, i. n. Cic. *Schrijf-inkt.*

Atramentum librarium. Vitruv. Scriptorium. Celſ. *Schrijf inkt, druk-inkt.*

Atramentum ſutorium. Plin. H. *Koperrood, vitrioel, ſchoenmakers zwart.*

* Atramento ſutorio abſolutus. Cic. *Door gunſt vry geſproken, ontſlagen door een vonnis 't welk iemands oneer, en ſchande genoegzaam ontdekt.* Want als men het zwart uitwrijft, zoo maakt men nieuwe vlekken.

* Atramentum. Cic. Plin. H. *Zekere zwarte vogt, welke de Spaanſche Zee-kat uitwerpt,* om dus (zoo men ſchrijft) de oogen der viſſers te ontſnappen.

ATRĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Zwart, zwart gemaakt.*

Fluvius atratus ſanguine fluxit. Cic. *De rivier vloeide, gevorwd, en zwart door 't bloed.*

* Atratus. Cic. *In 't zwart gekleed, in den rouw.*

ATREBĀS, ātis. m. & f. Cæſ. *Een Artoiſer. Van Artois geboortig.*

Atrebatium Regio. Cæſ. *Het gewest, of 't land van Artois.*

ATRĒBĀTES. um *of* ĭum. Cæſ. *Arras, de hoofdſtad van Artois.*

ATRICĀPILLA, æ. f. g. Feſt. *Een zeker vogel met een zwart hoofd. Zwartkopje.*

ATRICŌLŌR, ōris. omn. gen. Plin. H. *Zwart, zwartagtig, bruin.* Sprekende van een menſch.

ATRIENSIS, is. m. Cic. Colum. *Een ſlaaf, die in de gang voor de kamer oppaſte, en het huisraad nevens de kleederen gade ſloeg.* Thans een *kamerdienaar, of knegt,* een *deurwaarder.* Cicero voegt 'er nu en dan *ferox* by.

ATRĪĀRIŪS, ĭi. m. Ulp. V. Atrienſis.

ATRĪŎLŪM, ī. n. Cic. *Een kleine voorzaal, of voorhuis.*

ATRĪPĪLŪS, ă, ūm. *Zwart van hair.*

ATRIPLEX, icis. n. Plin. H. *Een kruid, melde, of milde geheten.*

† ĀTRĪTĀS, ātis. f. Plaut. *Zwartheid.*

ĀTRĪŪM, ĭi. n. Cic. Vitruv. *Een voorhuis, of hof, een voorzaal.*

** Atrium. Virg. *De Zalen, of vertrekken van een huis, of hof.*

ĀTROCĪTĀS, ātis. Cic. *Wreedheid, felheid, grimmigheid, woeſtheid, verwoedheid, woede.*

* Atrocitas morum. Tac. *Woeſtheid, ruwheid, ſtrengheid van zeden.*

* Peccati atrocitas. Cic. Sceleris Sall. *Zwaarheid, groſheid, grootheid van een miſſlag, of ſchelmſtuk.*

ĀTRŌCĪTĔR. adv. Cic. *Wreedelijk, felijk, woedender wijze, grimmiglijk, ormenſchelijk.* Men zegt *atrocius* en *atrociſſimè.*

Reſpublica atrociter ſeditionibus agitabatur. Sall. *Het Gemeenebeſt wierd geweldig, grootelijks ontroert, of ontrust door oproeren.*

ĀTRŎPHI, ōrum. m. plur. Plin. H. Α"τροφοι. *Perſonen, die geen voedſel trekken uit het gene zy eten. Die in een tering zijn.*

ĀTRŎPHA. Plin. *Deelen des lichaams, die geen voedſel trekken, die uitdroogen.*

ĀTRŎPHIĂ. æ. f. Celſ. Α'τροφια. *Voedeloosheid. Een ziekte, waar door het lichaam uitdroogt, en de menſchen in een tering geraken.*

ĀTRŎPHŪS, ă, ūm. Plin. H. Α"τροφος. *Droog, dor, verdroogd, dat geen voedſel trekt.* Sprekende van de leden van een menſch, die de tering heeft.

ĀTRŌR, ōris. m. A. Gell. *Zwartheid, bruinheid.* Dit woord word niet veel gebruikt.

ĀTRŌX, ōcis. omn. gen. Cic. *Wreed, fel, woeſt, grimmig, woedende, onmenſchelijk.* Men zegt *atrocior* en *atrociſſimus.* ‡ Atrox is een Grieksch woord ἀτρωξ, 't welk van onrijpe vrugten, en raauw vleesch gezegt word.

* Atrox aſtutia. Plaut. *Een ſtoute, moedwillige, groote loosheid, ſchalkheid.*

Atrociſſimum certamen. Liv. *Een felle, woedende, wreede, bloedige ſtrijd, of velaſlag.* Bellum. Sall. *Een bloedige, wreede, oorlog.*

* Litteræ atroces. Cic. *Scherpe, ſcheldende, bittere, troſſe brief.*

* Atrociſſima ſuſpicio. Cic. *Een verfoeijelijk, ſchandelijk, quaadaardig vermoeden.*

* Atrox odii fœmina. Tac. *Een vrouw van een fellen en onverzaenelijken haat.*

* Atrox negotium. Sall. *Een zaak van de grootſte aangelegentheid, van het uitterſte gevolg.*

* Atrox Cœlum, perinde ingenio eſt. Flor. *De lugt is 'er zoo ruw, of ſtreng, als den inborſt der inwoonders.*

* Atrox genus orationis. *Een ruwe, harde ſtijl, of maniere van ſpreken.*

* Atrocia exta. Næv. apud Non. *Raauwe ingewanden*

Atrox

*** Atrox animus. Hor. *Een geſtreng, onbewoegelijk, hardnekkig, eigenzinnig, onverzettelijk gemoed.* Ook een wreede inborſt.

ATTACTUS, a, um. part. Plaut. *Aangeraakt, met de hand gevat, aangeroerd, aangetaſt.*

*** Attactus telo. Sil. *Met een pijl gewond, gegriefd, geraakt, gequetſt.*

ATTACTUS, us. m. Varr. *Aanraking, aanroaringe, aantaſtinge.*

Volvitur inter veſtes attactu nullo. Virg. *Hy kruipt zonder dat men 't voelt tuſſchen de kleederen. Hy ſluipt ſtilletjes onder de kleederen.* Van een Slang geſproken.

Aſper attactu. Varr. *Ruw om aan te raken.* Sprekende van leder, het vel, enz.

ATTACUS, i. m. g. *Een kleine Sprinkhaan, die wiekjes, of vleugels begint te krygen.*

ATTÆ, ārum. m. plur. Feſt. *Perſonen, die in 't gaan de aarde maar ligtjes raken, of die in 't gaan de beenen uit zwakheid ſlepen.* Horatius gebruikt dit woord, maar hy verſtaat 'er een digter door, mogelijk om dat die dit gebrek hadde. Men zegt ook *atta* uit eerbiedigheid tegen een zeer oud man, gelijk wy thans zeggen grootvader.

ATTĂMĪNO, ās, āvī, ātum, ārĕ. acc. Aur. Vict. *Bezoedelen, ontreinigen, bevlekken, bederven.*

Divina domi militiæque facta imprudentiâ attaminavit. Aur. Vict. *Hy bezoedelde, bevlekte, zyn voortreffelyke daden van oorlog, en vrede door zyn onvoorzigtigheid.*

* * Attaminare virginem. Juſtin. *Een maagd ſchenden, onteeren.*

ATTĂGEN, ēnis. m. *of* Attăgēnă, æ. f. Plin. H. Ἀτταγὴν. *Een hazel-hoen.*

ATTĂMEN. adv. Ter. *Maar, negtans, niettemin, evenwel, egter.*

ATTĂMEN, ĭnis. n. g. *Een buidel, zak.*

ATTĔGIÆ, ārum. f. plur. Juven. *Huisjes, hutjes, hutten.* Van Viſſers, Slaven, Harders, enz.

ATTĔLĂBUS, i. m. Plin. H. Ἀτέλαβος. *Een ſoort van kleine Sprinkhaan zonder wiekjes.*

ATTĔMPĔRĀTĒ. adv. Ter. *Van paſſe, op de beſtemde tyd, ter geſtelder ure. Stipjes op het uur.*

Attemperatè venit in ipſis nuptiis. Ter. *Hy quam net op het ſluiten, of voltrekken van 't huwelyk. Hy quam van paſſe om de bruiloft by te wonen.*

ATTĔMPĔRO, ās, āvī, ātum, ārĕ. Sen. Ph. *Ergens na rigten, voegen, ſchikken, ſtieren.*

Errantem gladium ſibi attemperat. Sen. Ph. *Hy ſtierde het miſſende zwaard zyner viands, op hem zelven aan.*

ATTENDO, ĭs, tĕndī, tēntum, tendĕrĕ. Ter. Cic. *Toehooren, toeluiſteren, aandagtig zyn, opletten.* Men voegt 'er by *admodùm, magnoperè, diligenter.*

* Attendere animum *of* animo. Ter. Cic. *Met aandagt toehooren, toeluiſteren; zig zelven tot aandagt opwekken.*

* Attendere Juri. Suet. *Zig in de regten oeffenen.*

* Attendere alicui. Plin. J. *Iemand met aandagt, of gunſt hooren.*

* Attendere aliquid. *of* de aliquâ re. Cic. *Iets aanmerken, opmerken, zyn gedagten over iets laten gaan.*

* Attendere & aucupari verba. Cic. *Woorden met aandagt verzinnen, zoeken, overwegen, uitkippen.*

Attendere animos ad ea quæ conſequuntur. Cic. *Naarſtiglyk, met vlyt toeluiſteren, en letten op de volgende dingen.*

Dicentem attendere. Cic. *Iemand, die ſpreekt, met aandagt hooren.*

* Ea commodiùs attendiſſe quàm cæteros non affirmamus. Cic. *Wy beweren, of zeggen niet, dat wy die dingen beter hebben doorgrond, onderzogt, of ontdekt als anderen.*

ATTENTE. adv. Cic. *Aandagtiglijk, met aandagt, vlytigtijk, zorgvuldiglijk.* Sprekende van lezen, zien, denken, enz. Men zegt *attentiùs* en *attentiſſimè.*

Attentè fungi officio. Ter. *Zyn ampt met vlyt, en zorgvuldiglijk waarnemen, bedienen. Zig wel in een bedieninge quiiten.*

ATTENTIO. ōnis. f. Cic. *Aandagt, vlyt, zorgvuldigheid naarſtigheid, opmerkinge.*

ATTENTĀTUS, a, um. Cic. *Begonnen, onder, of aangenomen.* Sprekende van een werk.

Attentata defectio. Liv. *Een afval, die men gepoogt heeft te veroorzaken, te weeg te brengen.*

ATTENTO, ās, āvī, ātum, ārĕ. acc. Colum. *Beproeven, verzoeken, onderſtaan.*

Attentare aliquid. Varr. *Iets ondernemen, iets poogen te doen, de hand aan een werk ſlaan.*

* Attentare aliquid. Cic. *Iets beginnen, een werk aannemen, werk ſtellig maken.*

* * Attentare aliquem. Cic. *Iemand aantaſten, aanranden, beſpringen.* Urbem. Cic. *Een ſtad aangrijpen, beſtormen, tragten te nemen.* Tempus proſperum. Tac. *Een goede gelegentheid zoeken, een bequame tijd verwagten.*

Per partes Romanos attentavit. Front. *Hy heeft de Romeinen in kleine benden verdeeld beſprongen, aangetaſt. Hy is op de verdeelde Romeinen aangevallen.*

* Veretur Auditor ne compoſitæ orationis inſidiis ſua fides attentetur. Cic. *Een toehoorder vreeſt, of is bedugt, dat men zyn geloof zoekt te onderkruipen, of te winnen door opgepronkte, en kunſtige redenen.*

* Jura alicujus attentare. Hor. *Iemands regt, of geregtigheid aantaſten, verminderen, ſchenden.*

* Attentare teſtamentum. Val. Max. Sententiam. Ulp. *Een uiterſte wille, een vonnis pogen te niet te doen, vernietigen, verbreken.*

ATTENTUS, a, um. Cic. *Aandagtig, vlytig, naarſtig, zorgvuldig, oplettende.* Men zegt *attentior* en *attentiſſimus.*

Animus in ſpe atque in timore attentus. Ter. *Een gemoed tuſſchen hope en vreeze dobberende.*

* * Attentior ad rem ſuam. Ter. *Geweldig op zyn voordeel, of winſt geſteld, op den tan lettende, winſt- of geldzugtig, gierig.* Horatius zegt alleenlijk *nimis attentus*, te veel op zijn belang geſteld.

Attentus rerum. Cic. *Zyn zaken gadeſlaande, zyn dingen behartigende, op zyn zaken paſſende, agt nemende.*

In re adventitiâ attentus. Cic. *Die eenig goed, hem van een ander gegeven, wel gade ſlaat. Die onverwagte goederen wel beſtiert, belegt.*

* Attenta vita. Cic. *Een zorgvuldig, bekommerd leven, een ſpaarzaam leven.*

Attentus quæſitis. Hor. *Zorgvuldig, vlytig, naarſtig om gewonne goederen te behouden.*

ATTĔNŬĀTĒ. adv. Cic. *Slegtjes, ſobertjes, ſchraaltjes, zwakkelijk, van een ſlegte ſtijle.*

ATTĔNŬĀTIO, ōnis. f. Auct. ad Her. *Verminderinge, verzwakkinge.* Van een vermoeden, enz.

ATTĔNŬĀTUS, a, um. Virg. Hor. *Verminderd, verzwakt, verdund, magr, of ſchraal geworden.*

* * Attenuatus. Cic. *Eenvoudig, ſlegt, ſober, gering.* Van een ſtijl, of reden gezegd.

* Attenuatum bellum. Cic. *Een oorlog, die met weinig yver word voortgezet, een zwakke, ſlappe krijg.*

* Legio prælio attenuata. Cæſ. *Een Kembende, door veldſlagen verzwakt, verminderd, beſchadigd.*

* Rerum omnium attenuata copia erat. Liv. *De overvloed van alles was grootelijks verminderd, men begon van alles gebrek te krijgen.*

ATTĔNŬO, ās, āvī, ātum, ārĕ. acc. Ovid. Catul. *Verminderen, klein maken, verzwakken, verdunnen, verkleinen.*

* Lambendo cutem attenuare. Plin. H. *Al likkende, het vel glad, dun, en effe maken.* Gelijk de leeuwen, katten, enz.

* Attennare curas. Ovid. *Zorg, kommer, of droefheid verminderen, verjagen, verzoeten.* Opes. Ovid. *Goederen verminderen,*

Digitized by Google

minderen, verquisten, doorbrengen. Corpus. Ovid. Het lichaam verzwakken, mager, dun, en schraal maken. Sprekende van waken, enz.

* Magnâ cæde attenuantur præsidii vires. Liv. De kragt van de bezettinge wierd door de groote nederlage, of slagtinge verzwakt, vermindert.

, Virum insignem attenuat Deus. Hor. God vernedert, werpt wel een voornaam, of dorslugtig man ter neder.

, Nives attenuare. Mart. Sneeuw smelten.

ATTĔRO, ĭs, trīvī, trītūm, tĕrĕre. acc. met een dat. Plin. H. Iemand, of iets tegen den anderen wrijven, of ‡ stooten. Iets verminderen. Catullus zegt atterui in praterite.

Non te pœniteat insuetas atteruisse manus. Catull. Laat het u niet berouwen, dat gy uw handen, die zulks niet gewend waren, aan 't werk geslagen, of te werk gesteld hebt.

* Atterere. acc. Virg. Iets verbryzelen, breken, aan stukken smyten, met voeten treden.

* Atterere. Virg. Mart. Slyten, verslyten, bederven, mishandelen. Sprekende van een kleed. of werktuig.

* Alteri alteros attriverant. Sallust. Zy hadden malkander t'eenemaal door oorlogen verzwakt, gesleten, uitgeput. Van twee volkeren gesproken.

Alicujus famam atque pudorem atterere. Sall. Iemand alle eere, en schaamte benemen. Iemand tot eerloosheid, en onbeschaamdheid verleiden.

* Atterere opes imperii. Sall. Den rykdom, het gezag van een gebied uitputten, verminderen. Het vermogen, of de magt van een Staat verzwakken. Sprekende van legers, en pragt.

ATTESTĀTĬO, ōnis. f. g. Getuigenis.

ATTESTĀTŌR, ōris. m. gen. Plin. J. Getuige, getuigenis gever.

ATTESTĀTŪS, ă, ŭm. Plin. H. Getuigd, verklaard; tot getuige geroepen, genomen. Van personen en zaken gesproken.

ATTESTŌR, āris, ātŭs sŭm, āri. acc. Cic. Iemand tot getuige roepen, iemand, of iets tot getuige nemen.

* Attestari. Plin. H. Getuigen, verklaren, getuigenis geven, verzekeren.

Attestante omnium memoriâ. Plin. H. Gelyk de gansche wereld nog gehengt. Gelyk de gehengenis van yder een getuigt.

ATTEXO. V. Adtexo.

ATTĬCĂ, æ. f. Plin. H. Het gebied van Athenen, thans Setines.

ATTĬCE. adv. Cic. Op zyn Atheensch, op de Atheensche manier.

* Atticè loqui. Cic. Zuiver, net, wel, en beschaafd spreken, gelyk men oulinks by de Atheners best Grieks sprak.

ATTĬCISMŬS, i. m. Cic. Quintil. Zuiverheid, beschaafdheid, netheid van taal. In den eigentlyken zin beduid het, de Atheensche taal, of maniere van spreken, of schryven.

ATTĬCĬSSO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Plaut. Spreken gelyk de Atheners. En in den oneigentlyken zin, pogen, blokken, om net, en beschaafd te spreken.

ATTĬCŬS, ă, ŭm. Cic. Een Athener, dat tot de stad, of 't land van Athenen behoort.

* Atticus Sermo. Cic. Beschaafde, nette, zuivere taal, of reden. Om dat de Atheners de beschaafdste, en netste in taal en zeden waren van alle de Grieken.

* In eo est Attica elegantia. Ter. By hem is een treffelyke welsprekendheid. Hy spreekt zeer net en verstandiglyk.

ATTĬGO, ĭs, ĕrĕ. De oude, voornamentlyk Plautus, gebruiken dit woord, dog attingo is in de beschaafder Latynsche eeuwe in des zelfs plaats gekomen.

ATTĬGŬUS, ă, ŭm. By gelegen, of leggende, aanpalende, ‡ aangrenzende, belend. Dit woord komt van Apuleius, en word by de ouden niet gevonden.

ATTĬNĔO, ēs, tĭnŭī, tĭnētŭm, ēre. acc. Plaut. Tac. Iets vatten, vast houden, iemand, of iets op, of tegenhouden.

ATTĬNET. Impersonale. Het behoord, het betaamt, het belangt, het raakt, het is noodig. Nihil ad me attinet. Ter. Plaut. Het gaat my niet aan, het raakt my niet.

* * Aliquos spe pacis attinere. Sall. Eenige luiden met hope van vrede tegen, of ophouden, onder voorwendsel van vrede wederhouden van zig in staat te stellen.

* Obscurum noctis attinuit victorem exercitum. Tac. De duisterheid van de nagt wederhield het overwinnend heir van hun voordeel te bevorderen, belette het zegepralende heir de overwinninge te vervolgen.

* Impetum ejus attinuere Senatores. Tac. De Raadheeren wederstonden, betengelden zyn eerste geweld.

* Attineri vinculo servitutis. Tac. In slaavsche banden vast gehouden worden. Publicâ custodiâ. Tac. In de gevangenisse gesloten zitten. Domi custodiis. Tac. t'Huis zig in geleerde bespiegelingen ophouden.

* Quid istud ad me attinet? Plaut. Wat legt, of is my daar aan gelegen? Wat gaat my dat aan? Wat raakt dat my?

Ille ad me attinet. Ter. Hy is myn, hy behoort my toe, hy gaat my aan.

Hæc attinent ad vitem colendam. Cic. Deze dingen behooren, of dienen tot de wyngaard-bouwery.

* Quam ad rem hoc attinet somnium? Plaut. Wat voorspelt my, of beduid deze droom?

Quid attinet &c. seq. infin. Hor. Waar toe dient het, strekt het? Waar toe is 't nut? enz.

Non venit quia nihil attinuit. Cic. Hy is niet gekomen, om dat 'er niets aan gelegen was.

ATTĬNGO, ĭs, ĭgī, ĭctŭm, ĭngĕre. acc. Plaut. Ter. Cic. Iets aanraken, aanroeren, ligtjes met de hand betasten. Terentius zegt nu en dan, vel digito uno. Met eene vinger aanraken, dat is, zeer zagtjes.

* * Hoc nihil attingit ad rem. Plaut. Dit dient, of behoort tot de zake niet, dit raakt de zaak niet, of behoort 'er niet toe.

* Illæ virtutes virum bonum attingunt. Cic. Die deugden behooren tot een vroom man, zyn hem eigen.

* Si qua de Pompeio tuendo te cura attingit. Cic. Indien gy eenige zorge draagt tot beschermінge van Pompeius.

* Attingit te hæc res. Cic. Deze zaak gaat u aan, raakt u, behaagt u, gy zyt 'er gevoelig van.

* Attingere aliquem sanguine, cognatione. Cic. Iemand in bloede, of verwantschap bestaan, raken. Affinitate. Cic. In zwagerschap bestaan. Summâ necessitudine. Cic. Van iemands naaste bloed, of beste vrienden zyn. Suspicione. Cic. Iemand verdagt houden.

* Attingit eum hæc infamia. Liv. Men houd hem van die schande, van die misdaad, verdagt. Die oneer raakt, of treft hem. Dit schelmstuk word hem toegeschreven.

* Attingere Rempublicam. Cic. Treden tot bestier van 't Gemeenebest. Forum. Cic. Beginnen geregtzaken waar te nemen.

Tantum negotii attigit, quantum recusare non potuit. Cic. Hy heeft geen zaken by de hand genomen, dan zodanige, welke hy niet weigeren konde. Hy heeft zig met niets bemoeyt, dan dat gene, 't welk hy niet kon afslaan.

* Attingere litteras Græcas. Cic. Eenigzins de Griekſche taal kennen, zig stellen om het Griekſch te leeren. Poësim ne primoribus quidem labris attingere. Cic. De digtkunde met de voorste lippen niet aanraken, dat is, geen de minste smaak, of kennisse in, of van de digtkunde hebben, dezelve maar zeer weinig verstaan.

* Aliquid attingere. Cæs. Cic. Van iets spreken, iets aanroeren, melden in een historie. Gentes aliquas. Sall. Van eenige volkeren gewag maken, gewagen. Versibus res gestas alicujus. Cic. Iemands heldendaden in vaarzen melden, verkondigen.

* Attingere aliquem. Cæs. Iemand onderhalen, inhalen, agterhalen, bereiken. Æstiva. Cic. De zomer bereiken, in de zomertyd komen. Bellum. Sall. Een oorlog beginnen, ondernemen. Regionem. Cæs. In een geweſt komen, voet aan land zetten.

* De

* De prædâ meâ ne summum quidem attigit. Cic. *Hy heeft van mijn buit niet een penning aangeraakt, of gekregen.*
* Attingere regionem, populos, fluvium. Cæſ. Cic. *Zig uitſtrekken tot, of grenzen aan een land, volkeren, een rivier. By een geweſt, volkeren, of rivier gelegen zijn.*

ATTHIS, ĭdis. f. Martial. *Een Nagtegaal.* De leenſpraak **** is genomen van Atthis, zoon van Pandion, Koning van Athenen, die in dezen vogel, na 't zeggen der digters, veranderd was.

ATTOLLO, is, ăttŏllĕrĕ. acc. Cic. *Opheffen, verheffen, oprapen, opligten.*
Attollere oculos. Virg. *De oogen opheffen, na om hoog zien.* Pallium. Ter. *Zijn mantel opligten opheffen.* Vocem. Quintil. *Zijn ſtemme verheffen, opheffen.* Se à terrâ. Plin. *Van de aarde opryzen,* ſprekende van een kruid. Se à gravi caſu. Liv. *Van een zwaren val opſtaan, zig na een zwaren val opheffen.* Aliquid humeris. Virg. *Iets op de ſchouders leggen, opligten, om te dragen.*
* * Attollere oculos. Cic. *Weder bekomen, d'oogen opſtaan.*
* Partus attollere. Plin. H. *Zijn jongen, of jongetjes opbrengen,* ſprekende van beeſten. *Kinderen,* of *vrugt opvoeden, opbrengen.* Van vrouwen geſproken.
* Rem parvam attollere. Celſ. *Eengeringe zaak verheffen, hoog ophalen, prijzen.*
* Venæ attollunt ſe. Celſ. *De aderen verheffen zig, worden groot, zwellen.*
Virtutibus res principum attolluntur vel afflictæ. Aurel. Vict. *Door deugden worden de zaken van Vorſten, hoewel in een verwarden ſtaat, herſtelt.*
** Attollere minas. Colum. *Iemand dreigen, dreigende aanzien.* Ira. Virg. *Grimmig worden, in toorne ontſteken.* Nomen alicujus ad Aſtra. Lucan. *Iemands naam, of lof ten hemel verheffen, prijzen.*
** Attollere ſe. Virg. *Opkomen, verſchijnen, zig vertoonen.* Sprekende van eilanden, die men ontdekt in 't reizen, te water, of te land.

ATTŌNDĔO. V. Adtondeo.

ATTŌNĪTĔ. adv. Plin. H. *Verbaaſdelijk, met ontſteltenisſe, met verwondering.*

ATTŌNĪTŬS, a, um. Virg. Liv. *Verbaaſd, ontſteld, verzet, verſchrikt.*
** Attonitus. Celſ. *Verſlagen, gevoeleloos, ongevoelig,* door een blixem-ſlag, of beroerte.
* Mulier attonitæ mentis. Q. Curt. *Een vrouwe van verwarde zinnen.*
** Attonitus vates. Hor. *Een verrukt, opgetoge, of vervoerd digter.*
** Domus attonita. Virg. *Een verbaazend, een wonderlijk huis.*
** Attonitis oculis videre aliquid. Claud. *Iets met verbaaſde oogen, met verwonderinge aanſchouwen, 't zy het gezigt wonderlijk,* of ſchrikkelijk is.

ATTŌNO, ās, ăttŏnŭī, ăttŏnātŭm, ăttŏnārĕ. acc. Ovid. *Iemand verbazen: Verbaaſd, verwonderd maken, ontſtellen, verſchrikken.* Dit woord vind men zelden.

ATTŌNSŬS, a, um. part. *Rondom afgeſcheren.*

ATTRĂCTŬS, a, um. part. *Aangetrokken, nagetrokken.*

ATTRĂCTĬO, ōnis. f. Quintil. *By een trekkinge, te zamenbalinge.* Het is eigentlijk een letterkonſtige ſpreekwijze, als men vele zaken met eene uitdrukt.

ATTRĂHO, is, ăttrāxī, ăttrăctŭm, ăttrăhĕrĕ. acc. Cic.
‡ *Na, by, of tot zig trekken.* Cicero zegt nu en dan *ad ſe.*
* * Tribunos ad ſe attrahi juſſit. Liv. *Hy beval de Gildhoofdmannen tot zig te roepen, by deed hen voor hem komen.*
Attrahi ad judicis ſubſellia. Cic. in Sall. *Voor den Regter, of derzelfs vierſchaar geſleept, gevoert, gebragt worden.*
Attrahere aliquid in ſe. Plin. H. *Iets tot, of na zig trekken.* Sprekende van den zeilſteen, enz.
* Attrahere & reddere animam. Plin. H. *Adem halen, en laten gaan.*
* Similitudo ad amicitiam attrahit. Cic. *De gelijkheid van weezen, of aart, trekt onze gemoederen tot vriendſchap, doet ons elkanderen beminnen.*

ATTRECTĀTĬO, ōnis. f. Sine ullâ attrectatione. A. Gell. *Zonder iets aan te raken, zonder de hand aan iets te ſlaan, zonder 't minſte weg te nemen.*

ATTRECTĀTŬS, ūs. m. Attrectatu amplificare dolorem. Cic. *Aanraking. De ſmart, of pijn van een wonde door 't dikwils aanraken vergrooten, een queſtſwar door 't aanraken verargeren.*

ATTRECTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Plaut. Cic. *Handelen, taſten, aanraken, zagtjes aanroeren, aanvatten.*
* * Rem alienam attrectare. Sabinus apud A. Gell. *De handen aan een's anders goed ſlaan; eens's anders goed ſtelen, roven.*
* Attrectare terminos Gallorum. Flor. *De grenzen der Franſchen beſtoken, iets op de Franſche landpalen ondernemen.*
* Attrectare ſacra. Virg. *Gebeiligde dingen aantaſten, de handen aan gewijde dingen ſlaan, gewijde dingen ontheiligen.*

ATTRĔMO. V. Adtremo.

ATTRĔPĬDO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Plaut. *Aandrentelen, met kleine ſchreden voort treden,* gelijk de oude luiden doen, en de kinderen, die zig haaſten.

ATTRĪBŬO, is, trĭbŭī, trĭbūtŭm, trĭbŭĕrĕ. dat. & acc. Cæſ. Cic. *Toeſchikken, toewijzen, geven, toeſchrijven, ten deel geven.*
Natura pudorem mihi attribuit. Cic. *De natuur heeft my ſchaamte gegeven, ik ben uit den aart beſchaamd, bloo.*
Pecus omne equitibus agendum attribuit. Sall. *Hy beval de ruitery alle het vee voor zig te drijven, en gade te ſlaan.*
* * Attribuere alicui curam. Liv. *Iemand de zorge over iets aanbevelen.*
* Attribuere orationem legi, urbi, &c. Cic. Liv. *Een Wet, of Stad in een reden als ſprekende invoeren,* door een redenkonſtige ſpraakverbeelding.
* Attribuere locum alicui. Cæſ. *Iemand een plaats, of pas aanwijzen om te bewaren, iemand ergens plaatſen. De bewaringe van een doortogt, of poſt toebetrouwen.*
* Attribuere, alicui navem, legionem, *of* legioni aliquem. Cæſ. *Iemand het bevel van, of over een ſchip, of keurbende geven. Iemand bevelhebber van een ſchip, of overſte van een keurbende maken.*
* Attribuere milites claſſi. Cæſ. *Krijgsknegten op de vloot inſchepen, de ſoldaten op de vloot doen ſcheep gaan, aan boort gaan.*
Alicui gentem *of* regionem attribuere. Cæſ. *Iemand een volk, of geweſt geven om te regeren, een volk, of land onder iemands gehoorzaamheid, of gezag geven.*
* Regionem attribuere militibus ad hyemandum. Cæſ. *De krijgsknegten een geweſt aanwijzen om hun winterverblijf te betrekken.*
* Attribuere alicui calamitatis cauſam. Cic. *Iemand de oorzaak van eenig ramp, of ongeval toeſchrijven, wijten, hem als de oorzaak van d'ellende ſtellen.* Culpam. Cic. *Iemand de ſchuld wijten, toeſchrijven, over een miſſlag beſchuldigen.*
* Attribuere alicui autoritatem. Cæſ. *Iemand het gezag toewijzen, geven; of iemands gezag erkennen.*
* Attribuere ſibi aliquid. Cic. *Zig zelven iets toeſchrijven, toeëigenen, zig zelven de eer van iets geven, zig van iets beroemen.*
* Mancipiis, aliiſque rebus certam pecuniam attribuere. Liv. *Een zeker ſum gelds ſtellen op het verkoopen van ſlaven, en andere dingen.*
Dextra pars Maſſilienſibus attribuitur. Cæſ. *De regtervleugel wierd den Maſſilienzers aangewezen.* Sprekende van een ſtrijd.

ATTRĪBŪTĬO, ōnis. f. Cic. *Over- of aanwijzinge, betaalinge.*
* Attributio, Cic. *Agterſtallen.*

Digitized by Google

ATTRIBŪTŪS, ă, ūm. dat. Cic. *Aan, of toegewezen, of geſchikt, toegeſchreven, gegeven.*
* Attributus. Cæſ. *Toebetrouwd, in bewaringe gegeven.* Van een ſtad, of poſt, enz. geſproken.
* Pecunia attributa. Cic. *Aangewezen, of geteld geld, om 't krijgsvolk te betalen.*

ATTRĪTIO, ōnis, f. g. *Aanwrijvinge, verſlijtinge.*

ATTRĪTŪS, ă. ūm. part. ab Attero. Martial. Cic. *Verſleten, verbruikt, bedorven, kaal geſleten.* Sprekende van een kleed, linnen, enz.
Mentum ſtatuæ attritius. Cic. *Een zeer afgeſleete kinne van een beeld.*
* * Attritæ opes. Liv. *Uitgeputte, verminderde vijkdom.*
Exercitus ducum avaritiâ aut temeritate attritus. Sall. *Een leger door de gierigheid, of roekeloosheid, der bevelhebberen zeer verzwakt, verminderd.*

ATTRĪTŪS, ūs. m. Plin. H. *Aan, of tegenwrijvinge, tegenbotzinge.*
Nubium attritu excutitur fulmen. Front. *Door de t'zamenbotzinge der wolken word de blixem voortgebragt.*
* Attritus calceamentorum. Plin. H. *'t Wringen, klemmen, of prangen der ſchoenen.*
* Arborum & rupium attritum quærit. Plin. H. *Hy zoekt de boomen en roſſen om zig daar tegen aan te wrijven. Hy wrijft zig gaarne tegen boomen, en roſſteenen.*

ATTUĂTĪCI. V. Adtuatici.

ĂTYPŪS, i. m. Sabin. Juriſc. apud A. Gell. Ulp. Ἄτυπος. *Een ſtamelaar, een hakkelaar, die zijne woorden niet wel uit ſpreekt.*

AV AU

AU eſt interjectio conſternati animi.

ĂVĂRE. adv. Cic. Liv. *Gierigliik, karigliik, wrekkelijk, gretigliik.*
* Avarius exigere aliquid. Colum. *Iets ſcherpelijk, ſtiptelijk, tot het niterſte af, of inworderen.* Sprekende van loon, of iets, dat ons toekomt.

ĂVĂRES, ūm. plur. *Het volk van Hongarie.*

ĂVĂRICŪM, i. n. Cæſ. *Bourges*, de hoofdſtad van Berry.

† ĂVĂRĬTĔR. adv. Plaut. Ziet *avarè.*

ĂVĂRITIĂ, æ. f. Cic. Hor. *Gierigheid, overgroote ſpaarzaamheid, wrekheid, karigheid, geldzugtigheid, begeerlijkheid tot geld, en goed.*
* Avaritia gloriæ. Q. Curt. *Zugt tot eer, of roem, eerzugt, eergierigheid.*

ĂVĂRĬTIĒS, ēī. f. Lucret. V. Avaritia

ĂVĂRŪS, ă, ūm. Cic. *Gierig, karig, wrek, geldzugtig.* Cicero zegt *avior*, en Ulpianus *avariſſimus.*
* Avara adulatio. Plin. J. *Een ſchandelijk geveley, om voordeel te doen. Pluimſtrijkery uit inzigt van gewin.*
, Avarus cædis. Claud. *Bloeddorſtig, na bloed, en ſlagtinge hakend, moordgretig, moordgierig.* Laudis. Hor. *Begerig na lof, die eer, of lof zoekt te behalen.*
, Avarus venter. Hor. *Een onverzadelijke buik, een wolve-maag.*

AUCEPS, Aucŭpis. m. & f. Ter. Ovid. *Een vogelaar, of vogelverkooper, een vogelvrouw, of vogelverkoopſter.*
Auceps ſermoni *of* verbis alicujus. Plaut. *Die op iemands reden, of woorden paſt om hem te verſtrikken. Die na iemand ſtaat en luiſtert om hem in zijn woorden te vatten.*
‡ deze Schrijver voegt 'er nu en dan *auribus* by.
* Auceps ſyllabarum. Cic. *Een zifter van lettergrepen, een haarkloover, die zelfs de lettergrepen onderzoekt. Een zeer naauw woordenvitter.*

AUCTĂ, ōrūm. plur. n. Aucta Lunæ. A. Gell. *Vermeerderinge, aanwaſſinge. Het waſſen van de Maan.*

AUCTĂRĬUM, ĭi. n. Plaut. *Toemate, toe- of bovenwigt, toetal, toegift, boven het regte gewigt, getal, of mate.* 't Zy van koren, zilver, koopmanſchappen, enz.

AUCTĬFĬCŪS, ă, ūm. Lucret. *'t Welk doet groeijen, groot worden, het gene voed.*

AUCTĬLIS, is. ĕ. adj. *Dat groeijen, en toenemen kan, of vermeerdert kan werden.*

AUCTĬO, ōnis. f. Cic. *Openbare verkoopinge aan den meeſtbiedende.* Auſonius zegt *Auctio haſta.*
Auctionem hîc faciam. Plaut. Cic. *Ik zal de verkoopinge hier houden. Ik zal het goed hier aan den meeſtbiedende verkoopen.* Cicero voegt 'er nu en dan *bonorum* by.
Auctionem pendere. *Een verkoopinge verkondigen, uitroepen.*
* Auctio. Tac. *Aangroeijinge, vermeerdering.*

AUCTIŌNĂRIŪS, ă, ūm. Tac. *Dat openbare verkoopingen aangaat.*

AUCTIŌNĂLĬA, ĭum, n. g. pl. n. *Verkoopboeken.*
Atria auctionaria. Cic. *Zalen, of voorzalen, daar de verkoopingen gehouden wierden.* Plinius Hiſt. merkt aan, dat de ouden niet toelieten verkoopingen op de hoeken van ſtraten, of in openbare plaatſen te houden.
Auctionariæ tabulæ. Cic. *Regiſters, waar in de in 't openbaar verkogte goederen, mitsgaders derzelver prijs, opgeteekent wierden.* Deze regiſters wierden van een wiſſelaar geteekent.

AUCTIŌNŌR, āris, ātūs sūm, āri. Cic. *Goederen in 't openbaar aan de meeſtbiedende verkoopen. Goederen door een uitroeper laten verkoopen.*

AUCTĬTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Auctitare pecunias fœnore. Tac. *Zijn geld vermeerderen, vergroten door woeker, of renten.* Dit woord word weinig gebruikt.

AUCTŌ, ās, āvi, ātūm, ārĕ. acc. Lucr. Plaut. *Vermeerderen, vergroten, doen groeijen, of toenemen. Zijn goederen, enz. vermeerderen.*
Auctare aliquem opibus. Catul. *Iemand verrijken, ſchatten geven.* Lucro. Plaut. *Iemand geld doen winnen, iemand winſt toebrengen.*

AUCTŌR, ōris. m. Cic. *Een Schrijver, een uitvinder, een maker, ſtigter, of aanrader van iets.*
Auctor Legis. Cic. *Een uitvinder, maker, of aanrader van een wet.* Societatis. Cic. *De inzetter, inſtelder, of opregter van een maatſchappye.* Conſilii. Cic. *De raadgever, of aanrader.* Pacis. Cic. *De aanrader, of voortzetter des vredes.* Profectionis meæ. Cæſ. *De oorzaak van mijn vertrek.*
Auctor alicui ad aliquid. Cic. *De aanrader, aanporter, voortſtuwer van iemand tot iets,*
Auctor his rebus quis eſt? Ter. *Wie heeft deze dingen aangeraden? Wie beſtiert deze zaken? Wie is aanlegger, of beſtierder van dit werk?*
Auctor tibi ſim. ſeq. infin. Cic. *of* Ut, ſeq. ſubj. Plaut. *Ik rade u aan, enz. Ik bidde u dat, enz.*
* Auctor. Cic. *Tuſſen handelaar, middelaar, beſtierder, aanlegger, ondernemer.*
Te auctore, id fecit. Ter. *Hy heeft dat op u aanraden, door u toedoen gedaan:* Principe auctore. Plin. J. *Door 't bevel, of laſt van den Vorſt.*
* Auctor. Cic. *Een Schrijver.* Dit woord word niet alleen gebruikt, men voegt 'er *libri* of *operis* by.
Illos ſui auctores habet. Ter. *Hy heeft die als zijn meeſters, of voorgangers gevolgt. Hy gebruikt hen tot een voorbeeld.* Sprekende van een ſtijl, ſpreekwijze, denkbeeld, &c.
* Auctorem eſſe. Plaut. Liv. *Volmagtigen, zig tuſſchen ſtellen, tuſſchen komen, goedkeuren, beveſtigen.*
* Auctor. Cic. *Getuige, waarborg, die getuigenis kan geven, daar men zig aan gedragen kan.*
* Auctor. Plaut. Cic. *Bevrijder, een, van wien men iets van gekogt heeft, die 't zelve moet vrijen, en waren.*
* Auctor ſecundus. Ulp. *Een borge voor de vrijinge, en waringe van iets dat verkogt is, een verkoopers borge voor de waringe van iets.*
* Auctor pupilli. Paul. Jur. *Een voogd, of momboir van een weeskind.* Om dat hy alles moeſt goed keuren, 't welk den minderjarigen ſtond te doen. Cice-

Digitized by Google

re zegt, sine tutore auctore. *Zonder toestemminge van de voogd.*

AUCTŌRAMENTUM, I. Quintil. *Verband, verbintenis, om iets te moeten doen. Geld op de hand, om iets voor een ander te doen.*

Auctoramentum servitutis. Cic. *Verband tot slaverny.*

* * Constituere auctoramentum jugulati civis. Vell. Pat. *Een vergeldinge, of loon stellen op een vermoorden burger.*

AUCTŌRĀTUS, ă, ūm. part. Hor. Plin. H. *Op zekere prijs, of loon aangenomen, verbonden, verpligt om eenigen dienst te doen.* Sprekende van een werkbaas, een schermmeester, een krijgsknegt, enz.

Eo pignore velut auctoratum sibi proditorem ratus est. Liv. *Met dat pand meende hy den verrader gansch elijk aan zijn zijde getrokken, gewonnen te hebben.*

AUCTŌRITĀS, ātis. f. Cic. *Gezag, waardigheid, vermogen, aanzienlijkheid.*

* Auctoritas. Cic. *Geloof, aanzien, agtinge.*

* Auctoritatem alicui attribuere. Cæs. Cic. *Iemand magt, of gezag geven, opdragen, zijn magt erkennen.*

Alicujus rei defugere auctoritatem. Ter. *Schuwen, vermijden te gaan, of aanzien te worden, voor den aanlegger, of bestierder van iets,* te weten een toeleg, of onderneminge.

Consulatûs mei non defugio auctoritatem. Cic. *Ik weigere niet het gezag, of bedieninge van mijn burgermeesters ampt staande te houden, te verdedigen.*

Auctoritatem alicui dare. Cic. *Iemand aanzien, gezag, of vermogen geven.* Detrahere. Quintil. *Iemands aanzien, gezag, vermogen, of agtinge verminderen, benemen.*

* Auctoritas. Vitruv. *Heerlijkheid, pragt, voordeel, schoonheid, aangenaamheid, vryheid.* Sprekende van een plaats, of gebouw, enz.

Ut majestas Imperii publicorum ædificiorum egregias haberet auctoritates. Vitruv. *Op dat de grootmagtigheid van 't Keizerrijk zoude uitblinken door de pragt, en heerlijkheid der openbare gebouwen.*

* Ambulatio circa cellam Templi habebit auctoritatem. Vitruv. *De wandelinge omtrent het gewelf van den Tempel, zal een treffelijke pragt vertoonen. De wandelplaats, of wandeldreef rondom den Tempel, zal ruimer, en heerlijker zijn.*

Ut aspectus propter asperitatem intercolumniorum habeat auctoritatem. Vitruv. *Op dat de uitzigt, door de als aan een schakeling van de pylaren heerlijk en pragtig zy. Om het gezigt van den Tempel door de gereedheid der zuilen treffelijker te maken.*

* Cantio Harmoniæ maximè gravem & egregiam habet auctoritatem. Vitruv. *Zeetluidend en overeenstemmend gezang heeft een nadrukkelijke, en buitengemeene kragt om iemand te raken, en bewegen.*

* Opus venustate & proportionibus habet auctoritatem. Vitruv. *Het werk is zeer heerlijk, en uitmuntende door zijn schoonheid, en evenmatige schikkinge.*

* Auctoritas. Plin. H. *Agtinge, waarde, verdienste, prijs.*

Esse in auctoritate. Plin. H. *Geagt, of hoog gewaardeert worden.* Dezelve Schrijver zegt, Summa ebori auctoritas erat. *Het elpenbeen, of het yvoor, wierd hoog geagt, was op een hooge prijs.*

* Auctoritates publicæ. Cic. *Openbare, geloofwaardige eernamen.*

* Auctoritas. Cic. *Bewijs, getuigenis, gevoelen, oordeel,* van een Schrijver, of Getuige, enz.

* Auctoritas of jus auctoritatis. Cic. *Bezittinge, in bezitneminge, bezit-regt.*

AUCTŌRO, ās, āvi, ātūm, āre. acc. Suet. Valer. *In, of opschrijven, op de krijgsrolle stellen, met eede, of geld op de hand, tot den dienst verpligten, verbinden.* Van krijgsknegten gesproken.

Auctorari sese non est passus. Cic. *Hy liet zig niet inschrijven in 't getal der schermers.*

Auctorare sese. Quintil. *Zig verpligten om iemand als schermer, of schermmeester te dienen. Zig in hun getal voor zekere prijs laten optekenen, inschrijven.*

* Romanis certam victoriam, partibus suis excidium, sibi mortem pessimo auctoravit facinore. Vell. Pater. *Door dit schrikkelijk schelmstuk bragt hy den Romeinen een gewisse overwinninge, den ondergang van zijn wederparty, en bevrydde zig zelven voor een schandelijke dood.*

AUCTŪS, ă, ūm. Plaut. Sall. *Gegroeid, vermeerderd, vergroot.* In den eigentlijken en oneigentlijken zin, als men van een land spreekt.

Auctus in altitudinem. Sall. *Hoog, hoog geworden, verheven, groot geworden, opgegroeid, opgewassen.*

Auctus civibus, agris &c. Sall. *Met burgers, en bygewonne landen vermeerderd, verrykt.*

Re fortunisque auctior. Liv. *Ryker, en voorspoediger geworden.*

Duplici lætitiâ & voluptate uno tempore auctus. Cæs. *Op eenen tyd met dubbele blydschap, en vermaak begunstigd.*

Filiolo auctum me scito. Cic. *Weet, dat myn huisgezin met een zoontje vergroot is; weet, dat my een zoon geboren is.*

AUCTŪS, ūs. m. Lucr. Liv. Plin. H. *Toeneminge, vermeerdering, aangroey, aanwas.* Sprekende van den dag, het lichaam, het water, enz.

Pompei fastigium tantis auctibus fortuna extulit. Vell. Pater. *De Fortuin verhefte de voorspoed van Pompeius met zoo groot een aangroey, vermeerdering.*

AUCŪPĀTĬO, ōnis. f. Quintil. *Vogelvangst, vogeljagt.*

AUCŪPĀTŌRĬUS, ă, ūm. Martial. *Tot de vogelvangst dienende, of behoorende.*

Proficere in aucupatoriam magnitudinem. Plin. H. *Groot genoeg worden om tot de vogelvangst te dienen.* Van een vogeltje gesproken.

AUCŪPĬUM, ĭi. n. Cic. *Vogelvangst, vogeljagt.*

Aucupium. Cels. *Vogelvlugt, of jagt: dat men op de vogeljagt vangt.*

Propagare vitam aucupio sagittarum. Cic. *Zig onderhouden met wildbraad, dat men met pylen schiet.*

* * Aucupium delectationis. Cic. *Poginge, tragtinge, najaginge, om iemand vermaak aan te doen.* Verborum. Cic. *Uitzoekinge, uitkippinge van woorden.*

* Hoc novum est aucupium. Ter. *Dat is een nieuwe vond om de luiden te doeken, te vangen. Dit is een nieuwe streek om de wereld te bedriegen.*

AUCŪPO, ās, āvi, ātūm, āre. acc. Plaut. *Iemand doorstrijken, bedriegen, opligten, by den neus hebben.* Plautus gebruikt dit woord meer als *aucupor.*

* Aucupare. Plaut. *Luisteren, loeren, naarstig letten wat een ander praat.*

AUCŪPŌR, āris, ātus sum, āri. acc. Plin. H. *Vogelen vangen, jagen.* Dit woord word zelden in den eigentlijken zin gevonden, men vind in Plinius H. niets als *aucupans.*

* * Aucupari. acc. Plaut. Cic. *Iemand zoeken te agterhalen, iemand agterbalen door zoete taal; bedriegen, opligten, doeken, bedotten.*

Aucupari famam. Plin. H. *Faam najagen,* dat is, *Zijn best doen om roem te verkrijgen; tragten, pogen om eere in te leggen, te behalen.* Delectationem dicendo. Cic. *Iemand in het spreken zoeken te behagen.* Rumorem. Cic. *Na nieuwe gerugten, of maren haken, daar gretig na luisteren.*

Imbecillitatem alicujus aucupari epistolis. Cic. *Iemands zwakheid lagen leggen in brieven; door brieven tragten een eenvoudig mensch op te ligten, te agterhalen.*

* Assentatione alicujus gratiam aucupari. Cic. *Iemands gunst, of genegentheid, pogen, tragten te winnen door gevley, pluimstrijken, en slikflooyen.*

* Orationem ex omni genere aucupari. Cic. *Een voorwerp van een vertoog uit allerhande zaken nemen.*

* Aucupari tempus alicujus. Cic. *Een's anders tyd waarnemen, op een's anders uure passen.* Tranquillitates. Cic. *Schoon, fraay, helder stil weder verwagten,* om een reis aan te nemen, enz.

Digitized by Google

AUDACIA, æ. f. Cæſ. Cic. *Stoutheid, vermetelheid, roekeloosheid.* Men vind eens by Cato, en Cicero *Audaciæ* in *plurali.*

* * Audacia. Cic. *Kloekmoedigheid, moed, onvertzaagtheid, dapperheid, heldenmoed.*

Equites audaciæ expertæ. Liv. *Ruiters, of Ridders van bekende dapperheid, van beproefde heldenmoed.*

AUDACITĔR. adv. Sall. Cic. Plaut. Quintilianus zegt, dat dit woord by de redenaars niet gebruikt word, ziet *Audacter.*

AUDACTĔR. adv. Cic. Liv. *Stoutelijk, vermetelijk, roekeloozelijk, onbeſchaamdelijk.* Men zegt in alle de beteekeniſſen *Audaciùs*, en *Audaciſſimè.*

* Audacter. Cic. *Kloekmoedigliik, moedigliik, dapper, onvertzaagdelijk, heldhaftigliik.*

* Jurare audacter. Plaut. *Stoutelijk, zonder ſchaamte, of baperen zweren.*

Audacius transferunt verba Poëtæ. Cic. *De Poëten zijn wat te ſtout in 't overbrengen van woorden tot een anderen zin.*

AUDACŬLUS, a, um. A. Gell. Feſt. *Wat roekeloos, onbedagt, wat te ſtout, en vermetel.* Sprekende van een woordenzifter, voorſpraak enz.

AUDAX, ācis. omn. gen. Cæſ. Cic. *Stout, vermeten, onbedagt, roekeloos, onbeſchaamd, haldadig.* Sprekende van daden, perſonen, en zaken. Men zegt *Audacior*, en *Audaciſſimus.*

Facinus audax. Ter. Factum. Virg. *Een ſtoute, roekeloozedaad.* In deze Schrijvers vind men 't ook voor *een kloekmoedige, dappere, groote, onvertzaagde daad.*

Audacior ad facinus. Cic. *Stout, roekeloos, om een ſchelmſtuk te begaan, een roekeloze ſiel.*

Audacia cœpta. Virg. *Kloekmoedige ondernemingen.*

** Audax ingenii. Stat. *Stoutmoedig, ſtoutende op zijn verſtand.* Animi. Claud. *Dapper van gemoed.* Viribus. Virg. *Stoutmoedig, moedig, of op zijne kragten, op zijn ſterkte ſteunende, zig betrouwende.*

AUDENDUS, a, um. Liv. *Dat waardig is, of verdient ondernomen te worden.*

Res magno duci audenda. Liv. *Een zaak, dewelke een groot Veldheer behoort te ondernemen, te beſtaan, een onderneminge, een vermaard Veldoverſte voegende, betamende om te ondernemen.*

** Auctor audendi. Virg. *Den aanlegger, of beſtierder van een ſtoute daad. Aanſtoker, voortzetter van een ſtoutmoedig bedrijf.*

Audendum dextrâ. Virg. *Men moet het met de regterhand, of vuiſt,* dat is, *met de wapenen ondernemen, men moet dapper met het geweer in de vuiſt ſpelen.* Sprekende van een ſtrijd.

Audendum eſt. Tib. *Men moet dapper en onvertzaagd zijn, men moet het beſtaan, men moet niets vreezen, men mort niet beſchaamd, of bloo zijn, men moet het wagen.*

AUDENS, entis. omn. gen. Virg. *Stoutmoedig, dapper, onvertzaagd, moedig.* Dezelve Schrijver zegt *Audentior* in dezen zin.

** Audens. Ovid. *Onbeſchaamd, vermetel, roekeloos.*

* Rhodum inſulam, inde Suriam audentioribus ſpatiis petit. Tac. *Hy trok na Rhodus, en van daar over 't ruime ſee, of de volle zee na Syrie.*

AUDENTĔR. adv. Ulp. *Stoutelijk, vermetelijk, onbeſchaamdelijk, roekeloozelijk.*

Audentius. Tac. *Al te ſtoutmoedigliik, roekeloozelijk, al te onvertzaagdelijk.*

AUDENTIA, æ. Tac. *Stoutmoedigheid, kloekmoedigheid om iets te ondernemen.*

Cur tibi ſimilis audentia negatur. Plin. J. *Waarom word u dezelve vryheid geweigert? Waarom zoud gy zulks mede niet durven beſtaan?* Hy zeide pas te voren, dat Homerus de vryheid nam van de grepen der woorden kort en lang te maken enz.

AUDĔO, es, ausus sum, audēre. Ter. Virg. *Durven, darren, moed hebben om iets te beſtaan, of uit te voe-*

Nihil audeo mutire. Ter. *Ik durve niet een woord kikken, ik heb het hart niet van een woord te ſpreken.*

* * Audeo confiteri. Cic. *Ik durve het belijden. Ik make geen zwarigheid zulks te bekennen.*

* Audere aliquid. Liv. Virg. *of* Facere aliquid. Virg. *Iets durven beſtaan, 't hart hebben van iets te ondernemen, of uit te voeren.*

* Idem in ipſum auſurus fuiſſet. Flor. *Hy zou hem op de zelve wijze hebben durven handelen.*

* Audere oppugnationem. Liv. *Een aanval, of ſtorm beſtaan aan te voeren, te doen.* Pœnam alicujus. Tac. *Iemand durven ſtraffen.* Ultima. Liv. *De uiterſte buitenſporigheden, en ſchelmſtukken beſtaan.*

Audere vim alicui, *of* in aliquem. Tac. *Iemand kragt en geweld durven aandoen, iemand darren mishandelen.*

Multa dolo, pleraque per vim audebantur. Liv. *Men beſtond vele zaken met liſt, of bedrog, dog de meeſte met geweld. Vele dingen wierden met loosheid, maar de meeſte geweldiger hand uitgevoert.*

AUDIBILIS, is. č. adj. *Verhoorlijk, waardig gehoort te worden.*

AUDIENS, entis. omn. gen. Cic. *Hoorende, toe, of aanhoorende, luiſterende.*

* * Audiens edicto. Cic. *Die een openbaar gebod, of keure gehoorzaamt, of zig daar aan gedraagt.*

Reſpondit dicto audientem fuiſſe Prætoris. Cic. *Hy antwoorde, dat hy den Hoofdſchout ſtiptelijk gehoorzaamt had, dat hy zijne bevelen hadde nagekomen.*

Tibi audiens ſum imperii. Plaut. *Ik gehoorzame uw bevel.* Deze conſtructie is Griekſch en Poëtiſch, men moet dezelve in onrijm niet navolgen.

AUDIENTIA, æ. f. Plaut. Cic. *Gehoor, aandagt. Het ſtilzwijgen om iemand te hooren ſpreken.*

Fac audientiam. Liv. *Doe hun ſtilzwijgen, gehoor geven, beveel hen toe te luiſteren.* Plautus voegt 'er populo by. *gebied het volk te zwijgen, gehoor te geven.*

Faciebat ipſa ſibi audientiam diſerti ſenis oratio. Cic. *Het vertoog zelfs van den welſprekenden ouden man verwekte gehoor, aandagt, en ſtilzwijgen,*

Improbitas illius orationi meæ factura eſt audientiam. Cic. *Zijn ſchelmery zal gehoor, of aandagt voor mijn redenvoeringe verwekken. Zijn quaadaardigheid zal my gunſtig doen gehoort worden.*

AUDIO, is, ivi, itum. Ire. acc. Cic. *Hooren, verſtaan, iemand, of iets aanhooren.*

Liquidiſſimè, clariſſimè audire. Plin. H. *Zeer duidelijk, klaarlijk, en onderſcheidentlijk hooren, verſtaan.*

Audite paucis. Ter. *Hoort gy. met korte, of weinig woorden.*

* Copiæ ex longinquo in magis audiebantur. Tac. *Men verſtond van verre, dat die benden talrijkor waren, het gerugt, 't welk men van verre hoorde, maakte deze benden veel grooter in getal als zy waren.*

* Audire Polemonem. Cic. *Zig onder Polemon in geleerdheid oeffenen, onder P.. letterblokken, Polemons leerling zijn, Polemon tot meeſter hebben.*

* Neque, quis eſſet, unquam audivi dicere. Ter. *Ook heb ik nooit hooren zeggen wie hy was.*

Hoc majores audivi dicere. Cic. *Dit hebbe ik mijn voorouders hooren zeggen, dit hebbe ik uit mijn ouders verſtaan, mijn ouders hebben dit my verhaalt.*

Audiſtis dici Epicureos. ſeq. infin. Cic. *Gy. hebt hooren zeggen, dat de Epikuriſten enz.*

* Audird. Ter. *Begrijpen, vatten, verſtaan, bezeffen.*

Audire aliquid à, ab, de, è, ex aliquo. Cic. *Iets van, of uit iemand hooren zeggen, verſtaan.*

* Audi ad omnes litteras. Cic. *Geef agt, let aandagtig op alle brieven.*

Aliquid de aliquo audire. Ter. Cic. *Iets aangaande, of van een ander hooren; iets hooren zeggen, verhalen, 't welk een ander aangaat.* Aliquem de aliquâ re. Cic. *Iemand aangaande een zaak hooren ſpreken.*

Hoc nunquam verbum ex uxore audies. Plaut. Ter. *Dat*

Digitized by Google

woord zult gy nooit uit mijn vrouw verſtaan; zy zal nooit zulks tegen u zeggen, zy zal u dus nooit aan, of toeſpreken.

Hôc te ex aliis audire malo. Cic. *Ik hebbe liever, dat gy dit uit anderen verſtaat, van anderen hoort. Ik wil liever dat een ander u dit zegt.*

Nihil Romæ auditur novi. Cic. *Men hoort niets nieuws te Rome, te Rome zijn geen nieuwe tijdingen, nieuwe maren.*

* Audire de capite. Sen. Ph. *Een halszake als regter onderzoeken, kenniſſe van halszaken nemen.*

Audire preces alicujus. Cæſ. Cic. *Iemands bede aanhooren,* ‡ *verhooren;* de Poëten zeggen *Audire aliquem.*

Audio. Ter. *Ik ſta, of ſtemme het toe.* Non audio. Cic. *Ik ſta het niet toe, ik zou daar niet in treden* (voornamentlijk zoo men iemand antwoord, die onze toeſtemminge vraagt) *ik hebbe daar toe geen ooren.*

Nec Homerum audio qui ait &c. Cic. *Ook ben ik niet van 't gevoelen van Homerus, dewelke zegt enz. Ook geloof ik Homerus niet.* Dit woord, by een ontkennend woord gevoegd, is in dezen zin cierlijker, hoewel Cicero ergens zegt, *Si fabulas audire volumus.* Indien wy ons zelven aan verdigtſelen willen gedragen.

* Non erunt homines divitiis affluentes audiendi Cic. *of* Qui divitiis affluunt. Quintil. *Ook zal men aangaande deze zaken na geen luiden van overvloedige rijkdom moeten luiſteren. Ook moet men zig in dit voorval niet aan rijke luiden gedragen.*

Audire aliquem. Cic. *Iemand raad vragen, iemands raad volgen, na zijn raad luiſteren.*

* Audire benè. Cic. *Wel geagt worden, een goeden naam hebben,* item *wel luiden.* Malè. Ter. Cic. *Een quade naam hebben, qualijk luiden, by de wereld in een quaad blaadje ſtaan.* Minùs commodè. Cic. *Geen zeer goeden naam hebben, wat ſlegties te boek ſtaan.*

Benè audire. Ter. *Eemint, geprezen, geëert worden.* Cicero voegt 'er A Parentibus by, *bemint, geagt, en geprezen worden van zijn ouders.*

* Malè audies. Ter. *Gy zult wat hooren, dat u niet wel in de ooren klinkt, ik zal u wat anders zeggen, ik zal 't u in uw aanzigt zeggen, ik zal taal voeren, die u niet wel in de ooren zal klinken.*

Audiſti Rex & Pater. Hor. *Men heeft u den naam van Koning en Vader gegeven. Men heeft u Koning en Vader des Vaderlands genoemd.*

AUDITIO, ōnis. f. Cic *Gehoor, hooren zeggen, aanhooringe.*

Aliquid auditione accipere. Cic. *Iets van hooren zeggen weten, verſtaan, iets van een ander hooren zeggen.*

De auditione teſtimonium dicere. Aſcon. Pæd. *Getuigen 't gene men uit een ander heeft verſtaan. Getuigen volgens hooren zeggen.*

* Auditio. Cæſ. *Gehoord nieuws, loopende gerugten, tijdingen, loopmaren.*

Auditiones fictæ. Cic. Falſæ. Tac. *Valſche, onwaaragtige, verdigte tijdingen, gerugten.*

Ne tenuiſſimam quidem auditionem de eâ re accepi. Cæſ. ad Cic. *Ik heb zelfs de minſte tijdinge van die zake niet verſtaan, gehoort. Daar is my niets ter wereld van ter ooren gekomen.*

* Auditio. A. Gell. *Gehoorzaal, plaats, of kamer.*

Quando erat ab auditionibus obeundis otium. A. Gell. *Als ik van de leſſen in de ſchole bevrijd was.*

AUDITIUNCŪLA, æ. f. A. Gell. *Een vertoogje, kleine, korte les, of onderwijzinge.*

Auditiunculâ quâdam de Catonis familiâ aſperſus es. A. Gell. *Men heeft u eenige dingetjes van 't huisgezin van Kato verhaalt, vertelt; men heeft u eenige kenniſſe van Kato's huiſſilinke zaken gegeven.*

AUDITŌR, ōris. m. Cic. *Een aan, of toehoorder, die toeluiſtert.*

* Auditor Platonis. Cic. *Een leerling, een ſcholier van Plato.*

* Auditor. Varr. Juven. *Een doorſnuffelaar van een boek. 't Zy om zig te oeffenen, of om het zelve te beriſpen.*

AUDITŌRIUM, II. n. Quintil. *Een gehoorzaal, plaats, of kamer.*

Auditorium. Quintil. *Een openbare ſchole, leerplaatſte, hoorplaatſe.*

* * Auditorium. Paul. Jur. *De vyerſchaar, of 't gerigtshof eenes Reps.*

* Ingens auditorium. Plin. J. Quintil. *Een groote toeloop van toehoorders, een groote vergaderinge, een aanzienlijk getal toehoorders.*

AUDITUM, I. n. Plaut. An tu audito nuntias. Plaut. *Een gehoorde zaak. Vertelt gy zulks uit hooren zeggen?* Ik ‡ geloove, dat men moet zeggen *Audita.*

Ipſe audito Caſtellum obſideri. Tac. &c. *Hy, gehoort hebbende, dat het ſlot belegerd was enz.*

AUDITRIX, īcis. f. g. *Een toehoorſter.*

AUDITŪS, ūs. m. Cic. *Het gehoor, aan, of toehooringe.*

Animal ſolerti auditu. Plin. H. *Een dier van een ſnedig gehoor, een ſcherphoorend dier.*

Gravitatem auditûs oleum amygdalinum diſcutit. Plin. H. *Olye van Amandelen verdrijft hardhoorendheid, of doofzigtigheid.*

* Brevi auditu magna tranſibat. Tac. *Hy hoorde zaken van groot gewigt kortelijk aan.*

AVE. Imper. Mattial. *Goeden dag, goeden morgen, goeden* * *avond, zijt gegroet, God beware u.* Dit komt van 't *verbum defectivum avere.* Sprekende tot meer als een, zegt men *Avete.* Andere zeggen, dat het niet komt van *Aveo*, maar van 't Puniſche woord *Avo*, *Ave*, id eſt, *Vive.* Scal.

Ave matutinum portare. Martial. *Iemand goede morgen wenſchen, zeggen.*

Alicui dicere, ave? Mart. *Iemand goeden dag wenſchen, iemand verwellekomen, of wellekom heten,* als by van de reis komt.

AVECTŪS, A, ŪM. part. *Weggevoerd.*

Avete. 2. perſ. fut. imper. Sall. *Vaar wel, God beware u.* Deze Schrijver ſtelt dit woord aan 't einde van een brief.

Non vis avere, vale? Mart. *Wilt gy niet verwellekomd zijn, of aangeſproken worden, vaar wel dan.*

AVĔHO, IS, AVĒXI, AVĔCTUM, AVĔHĔRE. acc. Plaut. Ter. *Van d'eene plaats na d'andere voeren, af, of wegvoeren,* ‡ *weg brengen:* zoo ter zee als te land: men ſtelt het gene daar men 't mede voert in ablativo.

Hos quocumque vento, in quaſcumque terras jubebo avehi. Suet. *Ik zal hen, met wat winden het ook zy, na deze, of gene landen laten vervoeren.*

Aliquem ſecum avehere. Ter. *Iemand met zig mede nemen.* Ægyptum, *of* in Ægyptum. Liv. *Iemand na Ægypten mede voeren.* Ab aliquo loco. Plaut. *Van een plaats vervoeren.*

AVELLANA, æ. f. Plin. H. *Een hazelnoot, haasnoot.*

AVELLO, IS, AVELLI & AVULSI. AVULSUM, AVELLĔRE, acc. cum abl. & præp. è, *of* ex. Cic. *Met geweld afrukken, afſcheuren, aftrekken, afplukken.* Sprekende van een blad, of vrugt van een boom enz. Cicero voegt 'er ſomtijds Vi by. *Met geweld.*

Templo, *of* è templo aliquid avellere. Cic. Virg. *Iets uit een tempel wegnemen, wegdragen, afrukken.* Sprekende ‡ van een beukelaar, een ſchild, of beeld Voornamentlijk zoo het ergens aan gehegt is geweeſt.

Avellere aliquem de matris complexu. Cic. *Iemand uit de armen, of omhelzinge zijn's moeders rukken.*

* * Ab aliquo ſeſe avellere. Ter. *Zijn genegentheid van iemand met groote moeite aftrekken, iemands vriendſchap ongewillig verlaten, zig van iemand af ſcheuren, zig ongaarne van iemand afzonderen,* voornamentlijk, indien de genegentheid groot is.

* Avellere rus ab aliquo. Ter. *Iemand door liſt, of geweld een hofftede afhandig maken.*

Digitized by Google

AVENA, æ. f. Cic. Virg. *Haver.* Daar van zijn twee soorten, het eene, daar men de paarden mede voedert, en 't andere, *avena ſterilis* genoemd. Virg. eclog. 5. verſu 37. *Windhaver* geheten, 't welk het koren verſtikt.

*** Avena Virg. *Een halm, riet, of pijpe*, waar op de harders ſpeelden. Het beduid eigentlijk de halm, waar van de harders hunne pijpen maakten.

AVENACEUS, a, um. Plin. H. *Van haver, van haver gemaakt.* Sprekende van meel, of brood.

AVENARIUS, a, um. Avenaria Cicada. Plin. H. *Een Sprinkhaan, die zig in 't haver, of een haverveld onthoud.*

AVENIO, onis. f. *Avignon.* Een ſtad in Provence.

AVENS, entis. omn. gen. partic. Hor. *Begerende, jookende, hakende, die menſcht, verlangt, haakt, of begeert.*

AVEO, es, ere, ſeq. infin. Cic. Hor. *Haken, verlangen, menſchen, begaren, zeer begeren.*

AVERNALIS, is. m. & f. le, is. n. Hor. Ovid. *Onderaardſch, helſch, tot den afgrond, of helle behoorende.*

*** AVERNUS, a, um. Virg. Ovid. V. Avernalis.

AVERNUS, i. m. Avernum, orum. n. Virg. *Avernus.* Een Meir van Kampanie in Italie. De Digters nemen het voor de mond van de helle, en voor de helle zelfs.

AVERRUNCANDUS, a, um. Averruncandæ Deorem iræ cædere victimas. Liv. *Om de Goden te paayen, verzoenen, offerhandon ſlagten.*

AVERRUNCO, as, avi, atum, are. Cato. *Een wijnſtok ſnoeyen, het overtollig hout, of onnutte ranken, afſnijden.*

* Averruncare. acc. Varr. Cic. *Afweren, afwenden, afkeeren: een onheil, gevaar, onweder, of de gramſchap der Goden afwenden, keeren, zig zelfs, of iemand daar van bevrijden.* Dit woord is deze beteekenis als toegewijd, men moet het op niets anders toepaſſen.

AVERRUNCUS, i. m. g. *Die 't quaad verhoed, die eenige ramp, of ongeval afkeert.* Dii Averrunci. *Quaad, of onheil werende Goden.*

AVERSABILIS, is. m. & f. le, is. n. Lucret. *Gruwzaam, afgrijſelijk, verfoeyelijk, gruwelijk.*

Scelus averſabile. Lucret. *Een vervloekt, een verfoeyelijk, gruwelijk ſchelmſtuk.*

AVERSATIO, onis. f. Quintil. *Afkeer, haat, walginge,* welke men aan 't gezigt beſpeurt, als ons iets mishaagt.

AVERSIO, onis. f. Hert. *Omkeeringe, afwendinge.* Sommige lezen het anders.

* Averſio. Quintil. *Afwendinge van een voorwerp, afwijkinge.* Een ſpreekkonſtenary van de redenkundigen, als men de toehoorders ongevoeliglijk van de voorgeſtelde zake trekt.

AVERSOR, aris, atus sum, ari. acc. Cic. Liv. *Den rug toekeeren, het hoofd omkeeren, het gezigt van iets afwenden,* uit ſchaamte, gramſchap, of verontwaardiginge. *Iets afwenden, veragten.* Quintilianus zegt in dezen zin, Vulku aliquid averſari. *Iets met het gezigt verſmaden.*

* Averſari preces alicujus. Liv. *Iemands bede, of geſmeek verſmaden, veragten, in de wind ſlaan.* Honorem. Ovid. *Eere, of waerdigheden verſmaden, veragten, verwerpen, ſchuwen.*

* Averſione, *of* per averſionem emere, vendere. Ulpian. *Iets voet ſloots koopen, verkoopen, zonder 't zelve te moeten vryen, of waren.*

Averſari aliquem Sall. Liv. *Een afkeer van iemand hebben, iemand niet mogen zien noch lyden.* Voornamentlijk als men zulks met het omkeeren van 't hoofd betuigt.

AVERSOR, oris. m. Pecuniæ averſor. Cic. *Een gelddief, die geld, of iets anders tot een verkeerd oogmerk gebruikt.*

AVERSUS, a, um. part. Cic. *Afgekeerd, gewend; omgekeerd, gewend; die den rug toegekeert heeft.*

Averſum vulnerari. Cic. *In den rug, of van agteren gequetſt worden.*

Averſa charta. Mart. *Een omgekeerd papier, de rug, of d'andere zijde van een papier.*

* Averſa pecunia. Cic. *Geſtole geld, penningen tot een verkeerd oogmerk gebruikt.*

* Averſi milites. Cæſ. *Krygsknegten, die met de rug gekeerd ſtaan.*

* Averſus ab aliquo. Cic. Hor. *Tegen, of op iemand verbitterd, verſtoord, gram, afkeerig.*

* Milites averſi à prælio. Cæſ. *Uit den ſtrijd gevloden krijgsknegten, ſoldaten die den rug gekeert, die 't gevegt, of veld verlaten hebben.*

* Averſus à propoſito. Liv. *Van zijn voornemen afgewend, afgeweken; die zijn oogmerk geſtaakt heeft.* A vero. Cic. *Een vriand van de waarheid.* A contubernio. Colum. *Die een afkeer heeft van met iemand in een huis te wonen.*

Averſus, a, um. adj. dat. Cic. *Strijdende, ſtrijdig, vriandig.* Men zegt *Averſior* en *Averſiſſimus.*

Ne reliquorum defenſioni ſit averſior. Quintil. *Op dat hy niet afkeeriger werde tegen de verdediginge der overige: op dat hy de verdediginge der anderen met geen grooter afkeer hoore.*

Averſiſſimo animo eſſe ab aliquo. Cic. *Zeer afkeerig, en bitter van gemoed tegen iemand zijn. Een grooten afkeer van iemand hebben.*

AVERTÆ, avum. Plin. *Borſtriemen van paarden.*

AVERTO, is, verti, verſum, vertere. Oculos, caput &c. Cic. *Omkeeren, omwenden, afwenden.* De oogen, 't hoofd enz.

Avertere ſe. Cic. *Zig omkeeren, wenden; den rug toekeeren.* Plautus voegt 'er *ab aliquo* by, *iemand den rug toekeeren, wenden.*

Avertere ſe ex, *of* ab oculis alicujus. Cic. Virg. *Zig uit iemands gezigt begeven, omkeeren, wenden.*

* Avertere hoſtem à portis. Cæſ. *Den vriand van de poorten afhouden, afweren. afwijzen.*

* Avertere flumen. Cæſ. Cic. *Een rivier afwenden, afkeeren, afleiden, een anderen loop doen nemen.*

Fluxus à ſaxo ad litus avertit ſcapham. Plaut. *De baren dreven de boot van de rots af, na 't ſtrand.*

* Avertere ſe in mercatum. Plaut. *Zig tot den koophandel begeven, iets anders ſtaken om koopmanſchap te gaan drijven.*

Regem in cogitationem belli avertere. Liv. *Den Koning bewegen, tot gedagten om te oorlogen.*

Avertere ſe, *of* aliquem ab amicitiâ alterius. Cæſ. Ab amore. Cic. *Zig zelf, of iemand van een 's anders vriendſchap afwenden.* Ab infamiâ aliquem. Cic. *Iemand van eerlooze daden afhouden, beletten dat hy eerloos werd.*

* Galliæ animi à ſe avertebantur. Cæſ. *De gemoederen van ganſch Gaulen wierden van hem vervreemt. Geheel Gaulen verliet zijn zijde, zijn zaak.*

* Aliquem avertere, *allem* Cæſ. *of* In fugam. Sall. *Iemand doen vlugten, op de vlugt jagen, drijven.*

* Culpam in aliquem avertere. Liv. *De ſchuld op iemand werpen, iemand beſchuldigen om zig zelfs, of een ander, te verſchoonen.*

* Avertere aliquid. Cic. *Iets ſtelen, wegnemen, wegvoeren, rooven.* Sprekende van beuit, geld enz. Cæſar voegt 'er nu en dan *Domum* by.

* Avertere ſomnos. Hor. *De ſlaap, of vaak verdrijven.*

Quod omen Deus avertat. Cic. *Welke voorbeduiding God verhoede, afwende.* Optantis eſt.

*** Equus fontes avertitur. Virg. *Het paard keert zig van de bronnen af,* dat is, *het wil niet drinken.* Avertitur is hier deponens.

*** Magicis ſacris ſanos ſenſus alicujus avertere. Virg. *Door toverkonſten iemand zijne zinnen afwenden, het gebruik zijner zinnen belemmeren.*

AUFERO, aufers, abſtuli, ablatum, auferre. acc. Cic. *Wegnemen, wegdragen, wegbrengen.*

De *of* è convivio inter manus, tanquam è prælio auferetur.

Digitized by Google

tur. Cic. *Hy word uit een gaſtmaal op de armen gedragen, als of hy gewond uit een ſtrijd quam.* Dat it, *hy is zoo dronken als een Varken.*

Aliquid auferre de aliquo loco. Cic. *Iets van een plaats wegnemen.* Ab januâ. Plaut. *Van voor de deur wegnemen, wegbrengen.*

Auferre aliquid ex aliquo. Ter. Ab aliquo. Cic. Alicui. Plaut. *Iets van iemand* (met liſt, of geweld) *ontnemen, ontrooven, ontrukken, ontvoeren, ontdragen.*

* * Auferre per judicium. Ulp. Judicio. Cic. *Door een vonniſſe, of gewijſde bekomen, na zig nemen.*

Auferre ſe aljcundè. Ter. *Ergens van daan gaan, zig ergens van daan begeven, of wegpakken.*

* * Auferre litem. Plaut. *Een geding winnen.* Decretum. Cic. *Een verbod, gebod, raadſlot, plakkaat, of waarſchouwinge verwerven.*

* Ne te auferant aliena conſilia. Cic. *Laat u door geen andere raad miſleiden, volg geen raad van anderen.*

* Auferre aliquid ab aliquo. Ter. Cic. *Iets van een ander verwerven, bekomen, verkrijgen.*

Auferre laudem ex aliquâ re. Cic. *Eere met, of in iets behalen, inleggen.* Famam docti viri. Hor. *Den naam van een geleerd man verkrijgen, bekomen.*

* Dies quindecim auferent hi ludi. Cic. *Deze ſpelen zullen vyftien dagen na zig ſlepen; men zal vyftien dagen van noden hebben om deze ſpelen wel te vertoonen.*

* A judice of ab alio dies aliquot auferre. Cic. *Van een Regter, of iemand anders, eenige dagen uitſtel bekomen, verwerven.*

Auferre nugas. Ter. *Weg met die beuzelingen, ſlaak die praatjes.* Pollicitationes. Ter. *Spreek my niet meer van die beloften, vertrek met die beleften.* Jurgium. Plaut. *Laat ons niet langer kijven; weg met dit gekijf.*

* Non hæc ſic auferes. Ter. *Gy zult dat zoo niet voor niet gedaan hebben. Ik ſchelde u daar mede zoo niet quyt.* Non hæc auferes inulta. Ter. *Ik, of wy zullen u daar voor betalen; men zal dat wel wreken, gy zult daar voor lijden.* Tacita. Tac. *Men zal dit alles niet verzwijgen; daar zult gy breeder van hooren; daar zullen wy over klagen.*

Hinc me auferet ætas. Hor. *De ouderdom zal my hier van bevryden, verloſſen. De tijd zal my buiten deze moeyte ſtellen, zal my deze moeyte benemen.*

Auferre ſomnum. Hor. Celſ. *De ſlaap verdrijven, benemen.* Spem rei faciendæ. Cic. *De hope van iets uit te voeren, of te doen, benemen, ontnemen.* Alicui vitam. Ovid. *Iemand het leven benemen, dooden.*

** Auferme terrere. Hor. *Houd op van my te verſchrikken: dreig, of verſchik my niet meer.*

AUFŪGIO, is, fūgi, fūgĭtūm, fūgĕrĕ. Ter. Cic. *Vlugten, ontvlugten, ontſnappen, ontkomen.*

Aufugere aſpectum alicujus. Cic. *Iemands aanſchijn, of gezigt ontvlugten, ſchouwen, vermyden.*

Ex aliquo loco aufugere. Liv. *Uit eenige plaats ontvlugten, ontſnappen, ontkomen.*

AUGĒO, ēs, āuxī, āuctūm, āugĕrĕ. acc. Cic. Cæſ. *Vermeerderen, vergrooten, vermeenigvuldigen, aangroeijen, grooter worden.*

* * Augere aliquem. Cic. Tac. *Iemand verryken, met rykdom, of eere ophoopen. Iemand tot ampten, en goederen verheffen.* Cicero voegt 'er nu en dan *divitiis, opibus, honoribus* by.

* Augere. acc. perſ. abl. rei. *of* acc. rei. gen. perſ. *of* acc. rei. dat. perſ. Sall. Cæſ. Cic. *Verheffen, vereeren, begiftigen, ſchenken, grooter, en magtiger maken.*

* Augere animum alicujus. Plaut. Cic. *Iemands dapperheid, moed, of kloekmoedigheid vergrooten, opwekken, ververmeerderen.* Culpam. Plin. J. *Zijn misſlag bezwaren, vergrooten.* Dignitatem, Nomen. Cic. Liv. *Waardigheid, of naam vergrooten. Iemands agtinge, en eere vermeerderen.*

Augere munus vesbis. Cic. *Een geſchenk met beuſche woorden verzellen, en aanzienlijker maken.* Een ſchenkaadje aanmerkelijker maken door verpligtende redenen.

Nominibus Imperatoriis augere aliquem. Tac. *Iemand met Keizerlijke eernamen vereeren. Iemand den eernaam van Opperveldheer geven.* Scientiâ aliquem. Cic. *Iemand met wetenſchap vermeerderen, dat is, wijzer, of verſtandiger maken.*

Ejus ipſius cupiditatis ſuſpicionem auxit. Cic. *Hy heeft het vermoeden van die zelve begeerlijkheid vergroot, vermeerdert, verſterkt.*

Alicui ſpem augere. Cæſ. *Iemands hope vergrooten, iemand meer hope geven, in ſpreken.* Terrorem. Sall. *Iemands ſchrik vergrooten, iemand grooter ſchrik aanjagen.*

Senectus mihi ſermonis aviditatem auxit. Cic. *De ouderdom heeft mijn luſt tot kouten, of ſamenſpreken, vergroot. Heeft in my meer ſmaak, en luſt tot den omnegang met menſchen verwekt.*

AUGĒSCO, is, āugēſcĕrĕ. Cic. Plin. H. *Grof, groot worden, waſſen, toenemen.* Sprekende van 't lichaam, vrugten, enz.

* * Mihi augeſcit magis de filio ægritudo. Ter. *De droefheid, of ſmart over 't afzijn* [*of de dood*] *mijn's zoons word grooter, neemt toe. De ongerustheid over mijn zoon vermeerdert dagelijks.*

Illis animi augeſcunt. Sall. *Zy ſcheppen nieuwen moed, hun dapperheid neemt toe, zy worden onverzaagd.*

Res hoſtium tacitis augeſcunt incrementis. Liv. *De zaken der vianden worden door heimelijken aangroey in beter ſtaat geſtelt, worden ſtillerjes voort gezet.*

AUGĪFICO, ās, ārĕ. Enn. *Vermeerderen, vergrooten, groot ter maken.*

AUGMĔN, ĭnis. n. Lucret. *Vergrootinge, vermeerderinge;* ** *aangroey.*

AUGMENTĀTIO, ōnis. f. Dit woord word in geen goede Schrijvers gevonden. *Zie* Augmen.

AUGMENTO, ās, ārĕ. *Vermeerderen, vergrooten.* Dit woord is geen zuiver Latijn. Turnebus heeft het eerſt gebruikt

AUGMENTŪM, i. n. Dit woord vind men ook in geen Latijnſche Schrijvers. *Zie* Augmen.

AUGŪR, ūris. m. Cic. *Een Vogelwichchelaar, vogelwaarnemer, waarzegger, of voorſpeller* van toekomende dingen op 't vogelgeſchrey, vlugt, eten, enz. De Poëten beteekenen met dit woord ook, de beeſten, menſchen, en goden, die iets voorzeiden.

Augur caſſa futuri. Stat. *Een valſche voorzegſter.*

Augur aquæ cornix. Hor. *Een Kraay, die regen voorſpelt.*

AUGŪRĀCŪLUM, i. n. Feſt. *Vogelwichchelplaatſe, wichchelplaatſe, daar de waarzeggers hunne opmerkingen namen.* Dit was gemeenlijk een hoogte, daar een ſoort van een tent was, waar in zy de vogelen waar namen.

AUGŪRĀLIS, is. m. & f. lĕ, is. n. Cic. *Tot een waarzegger, of wichchelaar behoorende.*

AUGŪRĀLĔ, is. n. Sen. Ph. *Wichchelaars kenteken, 't welk* hen van andere luiden onderſcheidde.

* Augurale. Tac. V. Auguraculum.

AUGŪRĀTIO, ōnis. f. Cic. *Wichchelary, Vogelwichchelary, beſchouwinge van de vogelen,* om het toekomende te weten.

AUGŪRĀTŌ. adv. Liv. *Na voorgaande wichchelary, na 't vliegen, 't geſchrey, enz. der vogelen, beſchouwt, aan- of opgemerkt te hebben.* Dit kan nog beduiden, *Na alles wel overwogen, of overlegt te hebben, na alle bedenkelijke middelen in 't werk geſtelt te hebben.*

AUGŪRĀTŪS, ūs. m. Cic. *Wichchelarykonſt, de konſt van wichchelary, of waarzeggen, volgens vogelgevlieg, en vogelgeſchrey, enz.*

* Auguratus. Cic. *Wichchelaarsampt, de waardigheid, of bediening van wichchelaar.*

AUGŪRĀTŪS, ă, ūm. part. Cic. *Alvorens gewichchelaart verkoren, gebouwd, na de wichchelaars raad gevraagt te hebben.* Sprekende van een Tempel, plaats, enz.

AU-

Digitized by Google

AUGŪRIUM, ii. n. Cic. *Waarzegging, wichchelary, voorzegging, uit de vlugt, enz. der Vogelen, vogelwichchelary.*

* * Augurium. Cic. *Voorweetenſchap, giſſing, voorſpellinge.*

* Augurium. Flor. *Vogelwichchelary-kunde, de kunſt, de weetenſchap van wichchelen.* Ook *een wichchelteeken.*

AUGŪRIUS, a, um. Cic. *Van een wichchelaar, tot een wichchelaar behoorende.*

AUGŪRO, as, āvī, ātum, āre. acc. Cic. Virg. *Vogelwichchelen, wichchelen, voorzeggen, voorſpellen, waarzeggen,* voornamentlijk uit het geſchrey, gevlieg, enz. van vogelen.

AUGŪRŌR, āris, ātus sum, āri. acc. Cic. *Voorzeggen, voorſpellen, waarzeggen, voorzien, giſſen.*

Augurari ex avium volatu. Cic. *Iets voorzeggen uit de vogel-vlugt.*

* * Augurari aliquid. Cic. *Iets voorzeggen, voorſpellen, voorweten, voorzien, giſſen.*

Augurari conjecturâ. Cic. *Giſſen, na iets raden, na iets ſlaan.*

De aliquo augurari aliquid. Cic. *Iets van iemand voorzeggen, voorſpellen, waarzeggen.*

AUGŪSTA, æ. f. *Sebaſte.* Een ſtad in Cilicie.

Auguſta Auſcicorum. Plin. H. *Auch.* De Hoofdſtad van Armagnak in Gaſcogne.

Auguſta Cæſarea, *of,* Cæſarea Auguſta. *Saragoſſa.* Een ſtad in Spanje.

Auguſta Prætoria *Aoſta.* Een ſtad in Piemont.

Auguſta Taurinorum. *Turin.* De Hoofdſtad van Piemont.

Auguſta Trevirorum. *Trier.* Een ſtad in Duitſchland.

Auguſta Vindelicorum. Tac. *Augsburg.* Een ſtad in Duitſchland.

AUGŪSTALE, is. n. Quintil. *De tent, of veld-tent, van een Keizer, Vorſt, of Veldheer.*

AUGŪSTĀLIA, ium. n. g. *Spelen ter eere van Auguſtus.*

AUGŪSTĀLIS, is. m. & f. le, is. n. adj. Colum. *Van Auguſtus, of tot Auguſtus behoorende, veldheerlijk.* Vegetius noemt dus eenige Overſten, door Auguſtus aangeſteld om de eerſte rijen der benden tot den ſtrijd aan te voeren.

AUGŪSTĀTUS, a, um. Macrob. *Verheerlijkt, heerlijk gemaakt, gewijd, geheiligd.*

AUGŪSTE. adv. Cic. *Godvrugtiglijk, ernſthaftiglijk, eerbiedigelijk, vromelijk.*

* Auguſtè. Cic. *Heerlijk, pragtig, met grooten ſtaat.* Men zegt *auguſtius* en *auguſtiſſimè.*

AUGŪSTODŪNUM, i. n. *Autun.* Een ſtad in Bourgogne.

AUGŪSTUS, a, um. Cic. *Heerlijk, treffelijk, verwaardig, geheiligd, gewijd.* Sprekende van een Tempel, een ſtad, enz. Men zegt Auguſtior *en* Auguſtiſſimus, a, um.

* Auguſtus. Liv. *Hoogſtzig, hoogagtbaar, zeer aanzienlijk.* Sprekende van een perſoon, zijne gebaarden, of aangezigt.

* Auguſtus. Plin. H. *Van Auguſtus, of tot Auguſtus behoorende.*

AUGŪSTUS, i. m. *alleen, of,* Auguſtus menſis. Suet. *De maand Auguſtus.* Dus van Keizer Auguſtus met zijn eigen naam genoemd. By ons *Oogſtmaand.*

AVIA, æ. f. Cic. *Grootmoeder.* Zoo van vaders, als moeders zijde.

AVIĀRIA, ōrum. n. plur. Virg. *Beſſchen, beſſchaadjen, een wond, of kreupelboſch.* Daar de vogelen neſtelen, en zingen.

AVIĀRIUM, ii. n. Cic. Colum. *Een vogel-kooy, huisje, of kevy.* Allerley plaatſen, daar men vogelen houd, of in laat broeijen.

AVIĀRIUS, ii, m. Colum. *Vogelbewaarder, die op de vogelen paſt.*

AVICŪLA, æ. f. A. Cell. *Een vogeltje.*

AVIDE. adv. Cic. Hor. *Gretiglijk, zeer begeriglijk, graag, in ſlokkender wijze.* Sprekende van eten, en drinken. Men zegt *avidius* en *avidiſſimè.*

* * Avidè. Cic. *Vierigliik, ernſtiglijk, gaarne, met luſt, met gretigheid, gretiglijk.*

Avidè litteras alicujus expectare. Cic. *Iemands brieven met verlangen, met ongeduld verwagten.*

Avidè ſe certamini offerre. Liv. *Zig vyeriglijk, met yver, en luſt tot de ſtrijd, of ſlag begeven.*

Avidè mandata exequi. Liv. *Iemands bevelen met yver, met luſt, uitvoeren.*

AVIDITAS, ātis. f. Cic. *Graagheid, luſt tot eten.* Aviditas ad cibos. Plin. H. *Honger, trek, of begeerte om te eten.*

Aviditas. Cic. *Begeerte, groote genegentheid, ernſt, yver, vyerigheid, zugt, gretigheid.*

* Aviditas legendi. Cic. *Luſt, genegentheid, of trek tot lezen.* Gloriæ. Cic. *Eergierigheid, zugt tot roem, drift om eere te behalen.*

AVIDUS, a, um. *Begeerlijk, gretig, zeer graag in 't eten; die iets vyeriglijk bemint, zoekt, of begeert.* Men zegt in alle beteekeningen *avidior* en *avidiſſimus.*

* * Avidus. Plaut. Hor. Ter. Cic. *Begerig, luſtig tot ſpys, zeer hongerig.* Terentius zegt avidus cibi. *Graag.*

* Avidus in pecuniis locupletum. Cic. *Gretig, dorſtende, hakende na 't geld van rijke luiden.*

Avidus ad rem. Ter. *Geld, en goedgierig. Die zijn part op winſt, en goed ſtelt.*

* In res novas ingenia avida. Tac. *Gemoederen tot nieuwigheden gezegen. Die veranderingen, of wat nieuws beminnen.*

Avidus cædis. Ovid. *Bloeddorſtig, moorddadig, moordgierig, moordgretig.* Novitatis. Plin. H. *Verlangende na nieuws, of nieuwigheden.* Gloriæ. Cic. Voluptatis. Cic. *Gezegen om roem, en eere te behalen, genegen tot vermaak.* Avidus famæ malæ. Tac. *Gretig na een quaad gerugt, die zig zoekt vermaard te maken door ſchelmſtukken.* Pacis. Sall. *Verlangende na de vrede, ernſtig na vrede wenſchende.*

* Aures avidæ. Cic. *Aandagtige ooren, begerig om toe te hooren.*

Urbs ſermonum avida. Tac. *Een ſtad, daar men gaarne praat, of komt.*

* Manus ſubitis avidæ. Tac. *Handen, die zig met alles zoeken te verrijken, dat haar voorkoms, die ſchielijk rijk zoeken te worden.*

** Cœli pars avida. Lucret. *Een groot uitgeſtrekt gedeelte des Hemels.*

AVIS, is. f. Cic. *Een vogel.*

AVIS. *Een vogel-wichchelary-teken. Een wichchelteeken, voorteeken, voorbeduidinge.*

Avi ſecundâ. Bonis, *of* Secundis avibus. Cic. *Met geluk kige wichchelary, of voorteekenen.* De eerſte manier van ſpreken is wat Poëtiſch. *Met goed geluk, of goede voorbeduiding.*

* Avis alba. Cic. *Een wonderſtuk, iets wonderbaarlijks, een buiten gemeen gezigt.* By ons, *Een witte Rave.*

AVĪTUS, a, um. Cic. *Overouderlijk, dat van onze voorvaders, of grootvaders is, of afkomt.*

* Avitus. Cic. *Van de voorouders, grootvaders, of daar toe behoorende.*

* Avitum merum. Ovid. *Oude wijn.*

AVĪUS, a, um. Plaut. Sall. Hor. *Ongebaand, ontoegankelijk, niet te genaken, zeer ruw.* Sprekende van een boſch, berg, weg, enz. Tacitus zegt āvia, ōrum. n. g. Als een ſubſtantivum, om te beteekenen, *ongebaande, ontoegankelijke, of afgelege wegen, en plaatſen.*

* * Avius à rectâ ratione. Lucret. *Dwalende van de regte reden, het regte ſpoor van reden byſter.*

** Avius lupus. Virg. *Een Wolf, die afgelege, en ontoegankelijke wegen inſlaat.*

AULA, æ. f. Cic. *Een zaal.*

* * Aula. Cic. *Een Hof, of Koninklijk Paleis.* Sommige

Digitized by Google

ge voegen 'er *regalis* of *regia* by: Virgilius noemt dus ‡ het vertrekje, 't welk de bijen in hun korven voor hun Koning maken.

† Aula. Plaut. *Een kopere pot.* Men ſchrijft, en zegt *olla.*

AULÆUM, I. n. Cic. *Tapyten, tapiſſerijen, behangſels, tapytwerk.*

* Aulæum. Hor. *Een tafellaken, ſprey, of kleed.* Op dat de tafel in 't eten ſchoon zou blijven.

AULANÆUM. I. n. g. *De tol, waar uit der Vorſten lijfwagt betaalt wierd.*

AULAR, vel ollar. Varr. *Een dekſel van een pot, of put.*

AULERCI, ōrūm. m. plur. Cæſ. *Het volk van Mans, van Perche, en Evreux.* Men onderſcheidde dezelve ten tijde van Cæſar met de volgende namen.

Aulerci Cænomani. Cæſ. *Die van Mans, en daar omtrent.*

Aulerci Diablintes. Cæſ. *Die van Perche.*

Aulerci Eburovices. Cæſ. *Die van Evreux, en daar omſtreeks.*

AULETRIS. f. g. Græc. *Een fleuit, of pypeſpeelſter.*

AULICŎQUA, ōrūm. Feſt. *Alles, dat in potten gekookt kan worden.*

AULETICUS, ă, ūm. *Begnaam om op de fleuit te ſpeken.*

AULICUS, I. m. Suet. *Een Hoveling, Hof-jonker, Hofvolger.*

AULĪCUS, ă, ūm. Suet. *Hooffſch, van 't hof, tot het hof behoorende, hoffelijk.*

* Apparatus aulicus. Suet. *Een hoffelijke, ſtatelijke, pragtige toeruſtinge, toeſtel.*

AULÆDUS, I. m. Cic. *Een fleuit-ſpeelder, een pyper.* Dus ‡ leeſt Quintilianus, en Eraſmus na hem, in Cicero, en niet *aulæus.*

AVŌCĀMENTUM, I. n. Plin. J. *Vermakende, verluſtigende, aangename oeffeninge, uitſpanninge,* om den geeſt wat te verligten.

AVŌCĀTIO, ōnis. f. Cic. *Een uitſpanninge, als men zig wat verluſtigt.*

Levationem ægritudinis ponit in avocatione à cogitandâ moleſtiâ. Cic. *Hy ſtelt de verligtinge van de ſmart in 't afwenden des gemoeds van droevige gedagten.*

AVŌCO, ās, āvī, ātūm ārē. acc. unius, & abl. alterius cum præp. a, *of* ab. Cic. *Afroepen, wederroepen, afwenden.*

Aliquem avocare à ſtudio litterarum. Cic. *Iemand van 't letterblokken afwenden, afkeerig maken.* A vitiis. Cic. *Iemand van ondeugden afhouden, afkeerig maken.*

* * Avocare ſe à corpore. Cic. *Met zyn gedagten boven lichamelyke zaken ſteigeren; de zorge voor 't lichaam laten varen, aardſche gedagten verwerpen.*

* Avocare Philoſophiam à rebus occultis. Cic. *De wysbegeerte uit duiſtere zaken ontwarren. De wysbegeerte ontdekken, opheldren.*

* Avocare concionem ab alio. Meſſala apud A. Gell. *Beletten, dat iemand een vergadering van 't volk verzamelt.*

AVŎLO, ās, āvī, ātūm, ātŭrē. *Wegvliegen, afvliegen.* Spreke ‡ kende van Vogelen. Men heeft dit woord in den eigentlijken zin niet gevonden, als alleenlijk by de Regtsgeleerden.

* * Avolare ex aliquo loco. Cic. *Uit zekere plaats met haaſt ontvlugten, ontſnappen, ontkomen.*

AUR

AURĂ, æ. f. Caull. Virg. *Een windje, lieffelijk lugtje, koelte, koel windje.*

Aura. Plin. J. *De wind.* Hoedanig die ook is.

* Aura. Virg. *De lugt.*

Attollere ſe in auras. Virg. *Zig in de lugt opheffen, opvliegen.*

Vitales carpere auras. Virg. *Leven, adem ſcheppen.*

* Libertatis auram captare. Liv. *Een adem van vryheid ſcheppen. Vryheid genieten, in vryheid leven.*

* Aura fallax. Hor. *Een bedriegelyke lugt.*

* Aura. Virg. *De luiſter, het glinſteren, het blinken van 't goud.*

* Aura. Hor. *De reuk, lugt.*

* Ne tua illos retardet aura. Hor. *Op dat de lugt, of reuk van u hen niet ophoude.* Dat is, *op dat, als zy u gezien zullen hebben, zy niet by u blyven.*

* Aura popularis. Virg. *De gunſt van 't volk, de genegenheid der gemeente.*

Atbitrio popularis auræ. Hor. *Volgens 't goeddunken, of de nukken van 't ongeſtadig volk.*

* Auræ popularis homo. Liv. *Iemand, die de gunſt, genegenheid, of liefde van 't volk zoekt te winnen, te bekomen.*

* Aura honoris. Cic. *Ydele begeerlykheid, zugt tot eere.* Rumoris. Cic. *Een verſpreid gerugte.*

Captus aurâ frivolâ. Phæd. *Met ydele gloria, of roem opgeblazen, met een ydele verwaande tenit van eere, of roem bezeten.*

AURÆ. ārūm. f. f. pl. n. *As-yzers.*

AURĀMENTUM. n. g. *Werktuig om goud te graven, of zuiveren.*

AURĀRIÆ, ārūm. f. plur. Tac. Plin. H. *Goudmyjnen,* ‡ *goudgroeven, myjnen daar men goud vind.* Men verſtaat 'er *fodina* onder.

AURĀRIUS, ă, ūm. Plaut. *Van goud, goudagtig, na goud gelykende, tot goud behoorende.*

AURĀRIUS faber. I. m. g. *Een goudſmit.*

Auraria metalla. Plin. H. *Goudmyjnen, goudgroeven, goude berg-erts.*

* Negotium aurarium. Plaut. *Goudhandel. Een koophandel, daar veel geld mede te winnen is.*

AURĀTĂ, æ. f. Martial. Celſ. *Een goudverwige viſch, Zeebraaſſem.*

AURĀTŌR, ōris. m. g. *Een vergulder.*

AURĀTŪRĂ, æ. f. Quintil. *Vergulding, vergulding.*

AURĀTUS, ă, ūm. Cic. *Vergult.*

* Aurati piſces. Celſ. *Viſſchen met goude, gulde, of vergulde ſchobben.*

AURĒLIĂ, æ. f. *Orleans,* de Hoofdſtad van het geweſt van dien naam.

AURĔŎLUS, I. m. Martial. *Een gulde, of goude ſchild.* Een ſoort van goude munt.

AURĔŎLUS, ă, ūm. Plaut. Catull. *Van goud, van goud gemaakt.*

* Aureolus. Varr. *Goudverwig, na goud gelykende.*

* Aureolus. Cic. *Voortreffelyk, koſtelyk, deftig, overwaardig, gulde, zyn gewigt van goud waardig.* Sprekende van een boek, een vertoog, enz. Gelijk men zegt *een goud* [dat is, *een overkragtig*] *hulpmiddel.*

AURESCO, ĭs, ſcĕrĕ. Varr. *Goudverwig, rood zyn,* Sprekende van den dageraad.

AURĔUS, ă, ūm. Cic. *Van goud, van goud gemaakt.*

* Aureus. Virg. *Verguld, goudverwig, goud gelykende, goud geel.* Sprekende van hair.

* Aurea ætas. Ovid. *Gulde tyd, gelukzalige eeuwe.*

* Aureum dictum. Lucret. *Een goude, of gulde ſpreuk.*

* Aurei mores. Hor. *Gulde, voortreffelyke, deftige, aangename zeden.*

AURĔUS, I. m. Plin. H. *Een ſtuk van omtrent een goude* ‡ *nobel, rozenobel.* Ten tijde der Keizeren, wierd dit geld vermindert, men verſtaat 'er *nummus* onder.

AURICHALCUM. V. Orichalcum.

AURĪCŎMUS, ă, ūm. Sil. Val. Flacc. *Goudhairig,* dat is, *die blond, of goud geel hair heeft.*

* Auricomus. Virg. *Gonde, of goud gele bladeren hebbende.* Van een boom geſproken.

AURĪCŬLĂ, æ. f. Hor. *Een oor, een kleine oor, het oortje. het lelletje van 't oor.*

Auricula infimâ mollior. Cic. *Zagter, buigzamer als het onderſte lelletje van 't oor.* Sprekende van een perſoon

Digitized by Google

van een zeer zoeten, zaften, en goedaardigen inborst.

Opponere auriculam. Hor. *Het oor geven, het oor toereiken.* Dat is in den oneigentlijken zin, *Zig aanbieden aan iemand, om hem als getuige te dienen voor den regter.*

‡ Want by de Romeinen, als iemand als getuige over iets wilde ſtaan, reikte hy het oor toe aan de genen, die hem tot dien einde wilde dagvaarden. Dus zeggen wy Hollanders *oirkonden.*

AURICULARIS. V. Oricularis.

AURICULARIUS. V. Oricularius.

AURIFER, ĕra, ĕrum. Cic. Plin. H. *Goud dragende, goudrijk, daar veel goud is, of gevonden word.* Sprekende van een land, berg, of mijn enz. *Daar goud in, of doorvloeit.* Van een rivier gezegd.

Natura regionis omnis circa ſe aurifera eſt. Flor. *De aart van 't ganſche geweſt en 't omleggende land is goudrijk.*

AURIFEX, ĭcis. m. Plaut. Cic. *Een goudſmit.* Aurificina. *Een goudſmitswinkel.*

AURIFODINA, æ. f. Plin. H. *Een goudmijn.*

AURIFUR. ŭris. m. g. *Een goud dief.*

AURIGA, æ. m. Virg. Ovid. *Een koetſier, een wagenaar, een voerman, een karreman.*

* * Auriga. Cic. Vitruv. *De Voerman.* Een geſtarnte in 't Noorden.

Eſt ad pedes geminorum tranſverſus Auriga. Vitruv. *De Voerman is dwers onder den voet van 't hemelsteeken, de Tweelingen.*

Auriga. Ovid. *Een loots, of ſtierman.*

AURIGARIUS, ĭi. m. Suet. V. Auriga.

AURIGATIO, ōnis. f. Suet. A. Gell. *Wagenvoeringe, menninge van een karos, enz.*

AURIGATOR, ōris. m. Plaut. *Een koetſier, wagenaar, wagenmenner, voerman, karreman.*

AURIGER. Val. Flacc. V. Aurifer.

AURIGINOSUS, vel Auruginoſus, a, um. *Geelzugtig, die de geelzugt heeft.*

AURIGO, vel aurugo, ĭnis. f. g. *De geelzugt.*

AURIGO, ās, āvī, ātum, āre. Suet. Plin. H. *Een koets, karos, wagen, of karre mennen, beſtieren, voeren.*

* Aurigare. Suet. *Zig oeffenen in 't mennen, of beſtieren van een karos, wagen, enz.*

‡ Aurigari. acc. Varr. *Een zake beſtieren, regeren, geleiden,* in den oneigentlijken zin.

AURIPIGMENTUM, i. n. Plin. H. *Een goud-gele verwe.*

* Auripigmentum. Vitruv. *Geel vergift, of rottekruid.*

AURIS, is. f. Cic. *Het oor, een oor.*

* * Abhorret à nobis auris Deorum. Cic. *De Goden hebben een afkeer van ons te hooren.*

Aliquid auribus accipere. Cic. *Iets hooren, iets verſtaan.*

Alienas laudes æquis auribus accipere. Plin. J. *De lof van een ander met goede, en gunſtige ooren hooren. Een ander met vermaak hooren prijzen, verheffen.*

Illud capit aurem. Phœd. *Dat ſtreelt, dat kittelt, vermaakt het oor.*

Aures meas illi dedi. Cic. *Ik hebbe hem myne ooren geleent,* dat is, *ik heb hem gehoort, aangehoort.*

Aures facites alieui dare. Cic. *Iemand goedgunſtiglijk hooren.*

Noli putare me hoc auribus tuis dare. Cic. *Wil niet denken, dat ik u dit zegge om u te vleyen, of te behagen.*

Auribus alicujus parcere. Cic. *Iemand in 't ſpreken ontzien, niets zeggen, 't welk hem aanſtootelijk zou konnen voorkomen.*

Aurium ſuperbiſſimum judicium. Cic. *Een zeer naauwkeurig oordeel van 't gehoor. Een gehoor, of ooren daar het minſte gebrek van wel te hooren niet by is.*

Alio mentes, alio aures dividere. Catul. *De ooren na 't 't eene, en de gedagten na 't andere wenden. Een zake hooren, en een andere denken.*

* Facites habere aures. Quintil. *Leerzame, gezeggelijke toehoorders hebben. Gunſtiglijk gehoort worden.*

* Habere aures teretes, exploratas. Cic. Gell. *Een ſcherp, gaauw, dun, fyn gehoor hebben.* Hebetes, ſurdas, jacentes. Cic. Gell. *Niet hooren wat men zegt, dooſagtig, of nalatig zyn in 't hooren.* In den eigentlijken zin, dog in den oneigentlijken *geen goed oordeel, geen goed gehoor hebben.*

* Aurem alicui pervellere. Sen. Ph. *Iemand iets dikwils zeggen, iemand aan de ooren hangen, iemand dikwilt met een ding laſtig vallen.* Vellere. Virg. *Iemand waarſchuwen.*

* Lupum auribus tenere. Cic. Ter. *Een wolf by de ooren houden,* dat is, *in dwazend vreezen zyn.* Een ſpreekwoord, als men in een zaak gewikkeld is, die men zonder de grootſte moeite, en gevaar, niet kan volvoeren, nog ſtaken.

AURISCALPIUM, ĭi. n. *Een oorlepeltje.* Men vind dit ‡ woord by Martialis in het 14 boek, daar het als een titel van een puntdigt ſtaat. Dog het is niet zeker, dat dit woord van hem komt.

AURITUS, a, um. Virg. Hor. *Geoord, die ooren heeft, ſcherp van gehoor, die lange ooren heeft.*

* * Auritus. Plaut. *Aandagtig, toeluiſterend,* ſprekende van perſonen.

Auritum facere populum. Plaut. *Het volk aandagtig maken, tot aandagt bewegen.*

* Auritus teſtis. Plaut. *Iemand, die uit hooren zeggen iets getuigt.*

AURO, ās, āvī, ātum, ātre. acc. *Vergulden.* Dit woord word niet als in *Priſcianus* en *Titus Livius* in de volgende plaats gevonden.

Statuam auratam illi poſuit quæ primum in Italiâ aurata eſt. Liv. *Men ſtelde hem ter eere een vergult beeld, het eerſte dat in Italie vergult was.* Sommige lezen *Statuta.*

AURO, ōnis. m. *Zeker kruid, of boomtje, 't welk langs de zee groeit.* Dit is een woord door de naſchrijvers in Plin. den ouden ingeſlanſt, gelijk ligt te zien is in *Theophraſtus,* waar uit *Plinius* die plaats getrokken heeft.

AURORA, æ. f. *De dageraad, de morgenſtond.*

* Auroram ſequi. Virg. *Na het Ooſten reizen, trekken.*

Prima aurora. Virg. *De eerſte dageraad, of morgenſtond, het krieken van den dageraad.*

AUROSUS, a, um. adj. Lamp. *Grondagtig.*

AURUM. i. n. Cic. *Goud.* Het zwaarſte metaal.

* * Aurum. Cic. *Goud geld, goude munt.* Men voegt 'er wel *Signatum* by.

Aurum factum. Virg. Ulp. *Gewrogt, gemaakt goud.* Te weten, tot vaten, beelden, enz. Infectum. Virg. Grave. Liv. *Ongewrogt goud, ſtaven goud, een klomp goud.*

* Aurum. Plaut. Ter. *Ingeweven goud, goude, met goud geſtikte kleederen, citraadjen.* Gelijk de vrouwen voor dezen droegen.

Aurum textile. Plin. H. *Goud laken.* Coronarium. Cic. *Kroonen goud.* Waar van de kroonen gemaakt wierden voor de gene, die zegepraalen zonden.

* Aurum Toloſanum. Cic. *Doodelijk goud, ſchadelijke* ‡ *ſchat.* Deze manier van ſpreken komt van de oude Tectoſagen, die door den roof uit der Goden tempelen, en van verſcheide Ooſterſche volkeren verrijkt, en na Toloſe gekeert zijnde, geſtraft wierden, door een woedende peſt, die niet ophield, voor dat zy alle hunne zoo onregtmatig verkregene ſchatten in een meir geworpen hadden.

* Aurum æſtivum. Juven. *Zomerſche goude ringen, ligte ringen, of ander goud cieraad om des zomers te dragen.* Semeſtre aurum. Juven. *Goud, dat maar zes maanden in* ‡ *'t jaar gedragen wierd.* Deze Digter ſpreekt van goude ringen, waar van d'eene groot en zwaar zijnde, des winters gedragen wierden, en de andere ligte, des zomers.

* Aurum coronatum. Stat. *Een goude kroon, een kroon*

Digitized by Google

van goud. Gemmatum. Stat. *Een goudſmit-werk met paarlen, edel geſteente bezet.*

AUSCI, ōrūm. m. plur. *Het volk van Auch*, Men vind het ook voor *Auch*, of *Auſch*, een ſtad van *Armagnak* in Vrankrijk.

AUSCULTATIO, ōnis, f. Plaut. *Toehoringe, toeluiſteringe, gehoorzaamheid, opvolging van iemands bevel, of raad.*

Quid mihi tibi erat auſculatio? Plaut. *Waarom heb ik u gehoorzaamt? Waarom heb ik uwen raad gevolgt? Na uw zeggen geluiſtert?*

AUSCULTATŌR, ōris. m. Cic. *Aan-, of toehoorder.*

AUSCULTO, ās, āvī, ātūm, āre, aliquid, of aliquem. Ter. Cic. *Aan, of toehooren, hooren, iets verſtaan.*

Auſcultare ad fores, ab oſtio. Plaut. *Aan de deur luiſteren, aan de deur hooren.*

* * Auſcultare alicui. Ter. *Iemand gehoorzamen, zijn raad, of bevelen opvolgen, na iemand luiſteren.*

Auſculta mihi. Cic. *Geloof my, vertrouw my, volg mijn raad.*

AUSIM, is, it*, āsīmus. ſeq. infin. Lucr. Virg. Liv. *Ik durve, ik darre, ik heb dat durven enz.* Feſtus zegt Auſis, in plaats van Audeas, *Durf.*

AUSONIA, æ. f. Virg. Ovid. *Auſonia*, een geweſt in Italie, daar *Benevente* thans gelegen is; dog de Poëten nemen het voor ganſch *Italie.*

AUSONIUS, a, ūm. Virg. Ovid. *Van Auſonie, of Italie, die van, of in Italie is.*

***

AUSPEX, icis. m. Hor. *voorzegger*; uit het zingen, vliegen enz. *Een wichchelaar, een aanvoerder, of beſtierder van iets.*

* Auſpex legis. Cic. *De beſchermer, verdediger van de wet.*

* Musâ auſpice. Hor. *Onder 't beſtier, de gunſt, en beſcherminge der Zanggodinnen.*

AUSPICALIS, is. m. & f. le, is. n. Plin. H. *'t Welk iets goeds, of quaads voorſpelt, die iets voorzegt, of* Auſpicialis *dat tot wichhelen, of wichchelaars behoort, of dient.*

AUSPICATŌ. adv. Cic. *De wichchelaars raad gevraagt hebbende, volgens den raad der waarzeggers.*

* Auſpicatò. Ter. *Gelukkiglijk, voorſpoediglijk, ter goeder ure, ter regter tijd.*

AUSPICATUS, ūs. m. g. *Voorzegginge, waarzegginge, aanvang, beginſel.*

AUSPICATUS, a, ūm. Cic. *Geheiligd, gewijd, gedaan volgens den raad der wichchelaars, of na hen raad gevraagt te hebben.* Men zegt *Auſpicatior* en *Auſpicatiſſimus.*

* * Auſpicatus. Hor. *Gelukkig, voorſpoedig, dat zeer wel uitvalt.*

* Auſpicatiſſimum exordium. Quintil. *Een zeer gelukkig, gewenſcht beginſel.*

* Dea auſpicatior. Catull. *Een zeer gunſtige Godin, die ligtelijk eenige bede toeſtaat.*

* Hunc militiæ gradum ſub patre tuo auſpicatus in Aſiâ perfruor &c. Vell. Paterc. *In dezen krijgsſtand onder uw vader in Aſie gedient hebbende, geniet ik thans enz.*

AUSPICIUM, ii. n. *Wichchelary, waar- of voorzegginge*; voornamentlijk uit het geſchrey, of vliegen der vogelen.

Addicentibus auſpiciis. Tac. *Met gunſtige wichchelteekenen, of gelukkige voorzeggingen.*

* Auſpicio alicujus. Plaut. Virg. *Onder iemands gunſt; beleid, of beſcherminge. Door iemands gezag, in iemands naam, onder iemands beleid, door laſt van iemand.*

* Auſpicium. Plaut. Virg. *Gezag, magt, vermogen, beleid.*

Paribus auſpiciis. Virg. *Met gelijke magt, ook met gelijk geluk.*

‡ AUSPICŌ, ās, āre. Plaut. V. Auſpicor.

AUSPICŌR, āris, ātus ſum, āri. Cic. *Agt nemen op 't zingen, of vliegen der vogelen, om iets te voorzeggen, waarzeggen, wichchelen.*

* * Auſpicari aliquid. Colum. Flor. *Iets ondernemen, beſtaan, beginnen.*

Cædem civium auſpicantur ab eo. Juſtin. *Zy begonden de burgermoord met, of van hem.*

Vitam à ſuppliciis auſpicari. Plin. H. *Zijn leven met tegenſpoed, rampen, of lijden beginnen; van den beginne des levens ongelukkig zijn.*

AUSTER, ſtri. m. Cæſ. *De Zuide wind.* By de Poëten word het voor alle de winden genomen.

*** Auſter adverſus, *of* auſtri adverſi. Virg. *Tegenwinden, nadeelige winden.*

AUSTERE. adv. Cic. *Strengelijk, ruwelijk, ſcherpelijk, wreedelijk, op een harde maniér.*

AUSTERITAS, ātis. Plin. J. *Strengheid, ruwheid, ſcherpheid, wreedheid, hardheid, ſtuurheid.*

* Auſteritas. Quintil. *Ernſthaftigheid, geſtrengheid, ſtatelijkheid, deftigheid.*

* Dare coloribus auſteritatem, Plin. H. *Sterkgeſtekende, of levende glans aan verwen geven.*

* Auſteritas. Plin. H. *Diepte van verwe.*

AUSTERUS, a, ūm. Cic. *Streng, ſtraf, ruw, bars*; ook *ſtatig, deftig.* Men vind *Auſterior* in alle de beteekeniſſen.

* Auſterum vinum. Colum. *Ruwe, groene, ſcherpe, wrange wijn.*

* Auſterus. Plin. H. *Diep, duiſter, donker*, van verwe.

*** Auſterus labor. Hor. *Ruwe, harde, moeylijke arbeid.*

AUSTRĀLIS, is. m. & f. lē, is. n. Cic. *Zuide, van 't Zuiden, aan 't Zuiden.* Van landen, winden enz. gezegd.

Cingulus auſtralis. Cic. *De Zuider kruits, of lugtſtreek.*

Polus auſtralis. Sen. Trag. *Het Zuider aſpunt, de Zuidpool.*

AUSTRINUS, a, ūm. Colum. *Zuid*, ſprekende van de wind, enz. *Zuidelijk.*

* Auſtrinus. Plin. H. *Schoon, helder, aangenaam.* Sprekende van de lugt, het weder, den dag, als de Zuide wind waait.

AUSTRO, ās, āvī, ātūm, āre. Plaut. *Nat maken, bevogtigen, beſproeyen.*

AUSUM, i. n. Virg. Ovid. *Een kloekmoedige onderneminge,* *** *aanſlag, ſtout beſtaan.* Dit woord is in *plurali*, in alle des zelfs *caſus* gebruikelijker, de *genitivus* alleen uitgezonderd.

Auſa fortia. Virg. *Dappere, edelmoedige, moedige aanſlagen, ondernemingen.* Furialia. Ovid. *Roekeloze, dolle, onbedagte aanſlagen, daden.*

AUSUS, a, ūm. ſeq. infin. Cic. *Die iets durft ondernemen, die onderneemt enz., die beſtaat enz., die moed heeft om enz., die de vryheid neemt van enz.*

Auſus capitalia. Liv. *Die halsſaken begaan heeft. Die miſdaden gepleegt heeft, dewelke met de dood ſtrafbaar zijn.*

AUT. conj. Ter. Cic. *Of, ofte, wel.*

AUTEM. conj. Ter. Cic. *Maar.* Deze *coniunctio diſcretiva* word cierlijk gebruikt om een reden te vullen, of ſtaande te houden.

* * Ferendus tibi in hoc meus error; ferendus autem? Imo etiam adjuvandus. *Hier in moet gy mijn misſlag dulden: maar wat mag ik zeggen dulden? gy behoort dezelve voor te ſpreken, en verſchoonen.*

* Quid autem ille (ait)? Ter. *Maar wat zegt hy dog?* Quid autem meâ? Ter. *En wat legt my daar dog aan gelegen? maar wat gaat my dat aan?* hier word *intereſt*, of *refert* onder verſtaan.

AUTHENTICUS, a, ūm. Ulpian. *Oorſpronkelijk, eigengeloofwaardig.*

Inſtrumenta authentica. Ulp. *Oorſpronkelijke, eigengeloofwaardige ſtukken.* Gelijk als de ontwerpen van openbare beamptſchrijvers.

Rationes authenticæ. Ulp. *De oorſpronkelijke rekeningen.*

Digitized by Google

AUTHEPSA, æ. f. Cic. Αὐθέψης. *Een groote kopere pot,* ‡ *zeer geagt by de Romeinen, hebbende onder een holte om vyer in te ſtoken. Dit woord beduid in 't Grieks, van zelfs kokende, om dat deze potten zeer weinig vyer van nooden hadden.*

AUTOCHTHONES. *Poorters, inwoonderen,* als of zy in 't land geboren waren.

AUTODIDACTUS. *Eigengeleerde, die iets zonder meeſter geleert heeft.*

AUTOGRAPHUS, a, um. Suet. Αὐτόγραφος. *Eigen handſchrift, met eigen hand geſchreven.* Sprekende van een brief enz.

AUTOMATARIA, ōrum. n. plur. *Van zelfs bewegende werktuigen, zekere werktuigen, die door binne-veren, of raders zelfs ſchenen te bewegen.* Ulpianus heeft dit woord ‡ eerſt in Latijnſche letteren geſchreven. Andere zeggen Automatarius, en Automata, ōrum. m. g. Automatarius *die werken maakt, welke door raders en veren bewegen.*

AUTOLECYTHUS. i. m. g. *Een fiesl, een bedelaar, een landlooper.*

AUTOLYCUS. *Een hoofdman van dieven. Opperſte gaauwdief.*

AUTOMOLÆ, *of* Autŏmŏli. *Vlugtelingen.*

AUTONOMIA. *Vryheid om volgens zijn eigen wetten te leven.*

AUTOPHORUS. i. m. g. *Een openbare dief, een dief op de daad, of met het geſtole goed betrapt.*

AUTOPYRUS, i. m. g. *Brood daar geen zemelen afgenomen is.*

AUTUMNALIS, is. m. & f. lĕ, is. n. Varr. Plin. H. *Van den Herfſt, tot de Herfſt behoorende.*

‡ AUTUMNITAS, ātis. f. Cat. V. Autumnus.

AUTUMNUS, i. m. Cic. Virg. *De Herfſt, de tijd van den Herſt.* Een jaargedeelte. Men zegt ook *Autumnal* in dezen zin.

AUTUMNUS, a, um. Plin. H. V Autumnalis.

AUTUMNO, ās, āre. Aët in Italiâ ſemper autumnat. Plin. H. *Herfſt maken, Herfſtagtig zijn. De lugt in Italie is altijd Herfſtagtig. De lugt in Italie maakt altijds Herfſtweder. Men geniet daar altijd een Herfſtlugtje.*

AUTUMO, ās, āvi, ātum, āre. Cic. Catull. *Meenen, vermeenen, denken, oordeelen, van gevoelen zijn.*

AVULSIO, ōnis. f. Plin. *Afrekkinge, afrukkinge.*

AVULSOR, ōris. m. Plin. H. *Afrukker, afrekker.*

AVULSUS, a, um. Plin. H. *Afgetrokken, afgerukt, afgeſcheiden.*

Sicilia interfuſo mari avulſa eſt. Plin. H. *Sicilie is door de tuſſen geſtorte zee van 't vaſte land afgerukt, geſcheiden.*

* * Avulſus à ſuis. Cic. *Van de zijne, of van zijn vrienden afgerukt, met geweld, of dwang afgezonderd.*

His avulſi propriam fecere gentem. Plin. H. *Van deze volkeren afgezonderd, hebben zy een volk op hun zelven gemaakt.*

AVUNCULUS, i. m. Cic. *Oom van 's moeders zijde, moeders broeder.*

Magnus, *of* Major avunculus. Cic. Paul. Juriſc. *Oudoom van 's moeders zijde.*

AVUS, i. m. Cic. *Grootvader, van 't vadere, of moeders zijde.*

AVI, ōrum. m. plur. Virg. *Grootvaderen, voorvaderen, voorouders, voorzaten.*

AUXESIS. is. f. figurâ Rhetorices, quæ rem ſupra modum auget. *Een vergrootende, of vermeerderende ſpreekwijze.*

AUXILIARIS, is. m. & f. rĕ, is. n. Cic. *Behulpzaam, helpende, die de behulpzame hand bied, die iemand byſtaat.*

* Auxiliaris. Ovid. *Genegen om iemand te helpen, gunſtig.*

Auxiliares, ium. m. plur. *of* Auxiliares Cohortes. Cæſ. Copiæ. Veget. *Hulpbenden, onderſtand-vaandelen.*

Cicero zegt *Auxiliaria cohortes* in dezen zin.

AUXILIARIUS, a, um. Cic. V. Auxiliaris.

AUXILIATIO, ōnis. f. Liv. *Hulp, onderſtand, byſtand.*

Tribunis auxiliatio adverſus conſules erat. Liv. *De gildhoofdmannen boden de ſterke hand tegen de Burgermeeſteren; zy beſchermden 't volk tegen het gezag en de magt der Burgermeeſteren.*

AUXILIATOR, ōris. m. Quintil. *Een helper, beſchermer, die de ſterke hand bied, die iemand byſtaat, byſpringt.*

AUXILIATUS, ūs. m. Lucret. *Hulp, byſtand, onderſtand.*

‡

AUXILIATUS, a, um. Nil vis medentum auxiliata malis. Stat. *Helpende, of geholpen hebbende. De hulp, of konſt der geneesheeren bragt geen hulp voor die qualen.*

AUXILIOR, āris, ātus ſum, āri. dat. Ter. Cæſ. *Helpen, byſtaan, onderſtand doen, de ſterke hand bieden.*

* * Auxiliari. dat. Ovid. Plin. H. *Een quale genezen, verzagten, herſtellen.*

Auxiliari contra aliquid. Plin. H. *Een quaal verdrijven, goed en heilzaam tegen een quaal zijn.*

AUXILIUM, ii. n. Cic. *Hulp, onderſtand, byſtand.*

Auxilii copiam non habeo. Ter. *Ik ben in geen ſtaat om iemand te helpen, of by te ſtaan.*

* Auxilium adverſæ valetudinis. Celſ. *Hulpe,* dat is, *geneesmiddel, of artzeny tegen de ziekte.*

* Matres filiis auxilio ſunt in paternâ injuriâ. Ter. *De moeders komen hare kinderen te hulp tegen de ſtraffheden van hun vader.*

* Ad auxilium altitudinis ædificiorum area coëgit devenire. Vitruv. *De naauwheid, of engheid van het erf heeft de menſchen gedwongen de gebouwen te helpen, met die hoog op te halen, de ſchaarsheid van de grond heeft ons hoog doen timmeren.*

, Auxilium nauticum. Ovid. *Scheepshulpe,* dat is, *een roer, of eenig voornaam ſtuk van een ſchip.*

, Auxilium viæ. Virg. *Reisbehulpſelen, namentlijk reisgeld, wiſſels, edele geſteentens, of dergelijk, waar door iemand zijn reis met gemak kan bevorderen.*

AUXILIÆ, ārum. n. plur. Cæſ. *Hulpbenden, volk van* * * *bondgenooten, onderſtands-vaandelen.*

AUXILLA, æ. f. g. *Een kookpotje.*

A X

AXAMENTA, Feſt. *Vaarzen, door de Prieſters van Mars op alle de Goden, of het ganſche volk, gemaakt, gelijk* Aſſamenta *vaarzen zijn door dezelve op byzondere perſonen gemaakt.*

AXARE, pro nominare apud antiquos.

AXICIA, æ. f. g. *Een ſchaar om 't hair te ſcheren.*

AXICULUS, i. m. Colum. *Een plankje, berdetje, een lat.*

Axes erant etiam tabulæ in quibus Athenis Solonis leges ſcriptæ erant. Gell.

AXILLA, æ. f. *Den Oxel.* Dit woord in dezen zin, is ‡ niet van Cicero, of eenig goed Schrijver.

AXINOMANTIA, æ. f. Plin. Ἀξινομαντεία. *Zekere voorzegginge door hulpe van eenige bijlen,* die de Grieken *Axinas* noemden.

AXIOMA, ātis. n. Cic. Ἀξίωμα. *Een algemeene, of grondregel, bekende zinſpreuk, of ſpreekwoord.* In de beſte drukken van Cicero ſtaat het in 't Grieksch.

AXIOSUS, a, um. Plaut. V. Axitioſus.

AXIS, is. m. Colum. *Een plank.* Men ſchrijft ook *Aſſis.*

Axis. Vitruv. *De klap van een pomp.* Dit is 't gene, dat het water tegen houd.

* Axis. Vitruv. Plin. H. *De as, of ſpille,* rondom welke de raders van een wagen enz. loopen.

, Axis. Ovid. Juven. *Een koets, een karre, koets enz.*

, Axis. Cic. *Het aſpunt des werelds, het Noorder aſpunt.*

Axis

Digitized by Google

Axis meridianus. Vitruv. *De middellijn, of ſtreep, nagt, en dag evenmakende lijn.*

* Axis. Virg. *Den Hemel.*

*** Axis. Stat. *Noordſche geweſten.* Om dat de zelve onder het Noorder aſpunt leggen.

AXITIOSUS, ă, ūm. Axitioſæ mulieres. Feſt. *Vrouwen, die een en dezelve zake voor hebben, of uitvoeren.*

AXON, ŏnis. m. Vitruv. Ἄξων. *De middellijn, of ſtreep,* ‡ die men van d'eene kant van een kring, tot d'andere haalt, ook een as, of ſpille van alle 't gene, waar om iets draait.

AXONA, æ. m. Cæſ. *De Aiſne*, een rivier, loopende uſſen het Retelois, en 't Barrois.

AXONES, ūm. m. plur. Lucan. *Volkeren, by de rivier de Aiſne woonende.*

AXUNGIA, æ. f. Plin. H. *Wageſmeer, vet.*

AZYMUS, ă, ūm. Ἄζυμος. *Zonder deeſem, ongedeeſſemd.* Sprekende van brood. Dit woord is enkel Griekſch.

B

BAB

BABÆ. Plaut. Een interjectio admirationis & ironiæ. Men zegt gemeenlijk *Papæ*, 't welk by de Blyſpel-ſchrijvers in zwang gaat. *Is't mogelijk?*

BABYLO, ōnis, *of* Babylōnĭus, æ. f. Q. Curt. Juſt. *Babylon.* Een Stad in Mezopotamie, thans Bagdat genoemd.

BABYLONICUS, ă, ūm. Plin. H. of Babylōnĭus, ă, ūm. Cic. *Van Bagdat, of Babylonie geboortig, daar gemaakt.*

* Babylonios tentare numeros. Hor. *De Babyloniſche uitrekeninge naſpeuren, nazien.*

BABYLONIENSIS, is. m. & f. sĕ, ĭs, n. Plaut. *Een Babylonier.*

BABYLONII, ōrūm. m. plur. Cic. *Starrekijkers, waarzeggers*, om dat die van Babylonie daar in vermaard waren.

BACCA, æ. f. Cic. Virg. Plin. H. *Bezie, een harde bezie, alle ſoort van kleine vrugten, gelijk als van laurierboomen, olyf-boomen, enz.*

* Bacca. Virg. Hor. *Een edele ſteen, een paarl.*

BACCALAUREUS, ī, m. g. *Die zijn eerſte proef in eenige wetenſchap gedaan heeft. Een Bakkelaurist.*

BACCALIA, æ. f. Plin. H. *Een gemeene laurier-boom,* ‡ *gende veel bezien*, men verſtaat 'er *laurus* onder.

BACCHA, æ, f. Cic. Liv. *Een Bachus Prieſtereſſe, Wijnpapinne.*

*** Baccha. Propert. *Een dol, of razend wijf.* Om dat de Wijnpapinnen uitzinnig in hare Bachusvieringen ſchenen te zijn.

BACCHABUNDUS, ă, ūm. Bacchabundum agmen incedebat. Q. Curt. *Het leger trok op met drank en ſpijs overladen. Het heir trokte al wetende en zuipende voort.*

BACCHANAL, is. n. Plaut. *Feeſtdag*, aan Bacchus toegewijd.

BACCHANALIA, ĭum *of* iōrūm. n. plur. Cic. *Feeſtdagen aan Bacchus toegewijd*, waar in groote overdaad, enz. geſchiede, dus kan men *de vaſten-avonds dagen* noemen.

Bacchanal *of* Bacchanalia facere, exercere. Plaut. Vivere. Juven. *Drinken en klinken, ſtampampen; zeer los en ongebonden leven.*

BACCHANS, āntis. omn. gen. part. Ovid. *Een Bachuspriester, Wijnpaap, een perſoon die aan Bachus offerde* Dit ‡ woord ſtelt men gemeenlijk in *fœminino genere*, om dat het vrouwen waren, die deze offerhanden deden met groot geſchreeuw, en braſſen; voornamentlijk in den wijn.

BACCHAR, ăris. n. *of* Bacchăris, ĭs. f. Virg. *Onze lieve Vrouwe handſchoen-kruid*; Is welriekend. Andere leggen ‡ het andere uit voor *Nardum Ruſticum*, enz.

BACCHATIO, ōnis. Cic. *Slampampinge, ligtmiſſerye, braſſery, en dronkenſchap.*

BACCHATIM. *Op zijn dronkaarts.*

BACCHÆUS, ă, ūm. Ovid. Bacchĭcus, ă, ūm. Ovid. ‡ *Van Bachus, tot Bachus behoorende.* Virgilius zegt Bacchēĭus met vier lettergrepen. 2 Georg. V. 454.

BACCHEIS, ĭdis. f. g. *Een Prieſtereſſe van Bacchus.*

BACCHIDES. æ. m. g. *Bacchus zoon, of zoons zoon.*

BACCHIUM vel Bacchēum. *Offer-wijn op de Feeſtdagen van Bacchus.* Ook *de Tempel van Bachus.*

BACCHIUS, ĭi. m. Quintil. *Een voetmaat in de Proſodia van drie lettergrepen, de eerſte kort, en de twee laatſte lang* ‡ *gelijk* rēnātus. Men gebruikte die in de gezangen ter eere van Bacchus: men verſtaat 'er *Pes* onder.

BACCATUS, ă, ūm. Virg. *Met paarlen verciert, van paarlen gemaakt.*

BACCHATUS, ă, ūm. part. Virg. *Van alle kanten toeloopende met groot geſchreeuw, gelijk Wijnpapen, en Wijnpapinnen.*

*** Bacchatus. Virg. *Daar men gedurende de Bacchusfeeſten gekomen, of zig onthouden heeft.*

BACCHOR, āris, ātus sum, āri. Colum. *Slampampen, de ligtmis ſpelen, drinken en klinken, zuipen, en braſſen.* Bacchari, etiam numine afflari. Ulp. *Als razende, dol of bezaten zijn.*

* Bacchari per urbem. Virg. *Door de ſtad als uitzinnig loopen, als een offeraar aan Bacchus door de ſtraten zwieren, razen, loopen ſchreeuwen.*

* Bacchari. Cic. *Spreken dat het klinkt, of dondert, met heuzigen yver, of helder uit de borſt ſpreken, ſtampeijen* van een Redenaar, die in 't openbaar ſpreekt.

* Bacchari cum aliquo. Plin. H. *In toorn tegen iemand ontſteken, gram worden, tegen iemand hevige taal voeren, uitvaren.*

* Bacchari in cæde alicujus. Cic. *Woeden in het vermoorden, of doodſlaan van iemand; Iemand al razende, en vervoerd den hals breken.*

Bacchari. Hor. Ovid. *Stormen, woeden, een vliegende ſtorm waaijen.* Van de wind geſproken.

BACCHUS, ī. m. Ovid. *De Wijngod, Bacchus*, der ouden afgod van den wijn, en 't dronke drinken.

* Bacchus. Virg. Tibull. *Wijn, druiven vogt.*

BACCIFER, ă, ūm. Ovid. *Vol bezien, dat bezien draagt.* Sprekende van een olyf-boom, een kleverboom, enz.

BACCULA, æ. f. Plin. H. *Bezie, kleine vrugt*, gelijk kappers, kruisbezien, enz.

BACILLUM, ī. n. Varr. Cic. Bacillus, ī. m. Cic. *Een ſtokje, een rijsje.*

Bacillo alicujus oculos tundere. Cic. *Iemand met een ſtokje in 't gezigt ſlaan.*

BACRIO, ōnis. f. g. Feſt. *Een watervat met een lang handvat.*

BACTRA, ōrūm. ī. n. plur. *Het land der Baktren*, aan gene zijde van Aſſyrie, dus genoemd van een rivier Bacios, die 't zelve beſproeit.

BACTRI, *of* Bactrĭānī, ōrūm. m. plur. Q. Curt. *De Baktren*, een zeker volk.

BACULUM, ī. n. Ovid. Celſ. *Een ſtok, of ſtaf, een rotting, een wandelſtok:* eigentlijk *een ſteun-ſtok.*

Paſtorale baculum. Stat. *Een Harders-ſtaf.*

BACULUS, ī. m. Cic. *Een rotting, een wandel-ſtaf.*

BADIZO, ās, are. Plaut. Βαδίζω. *Voort gaan, gaan.* Plautus heeft dit woord uit het Griekſch genomen.

BADIUS, ă, ūm. Varr. *Kaſtanjebruin, donkerverwig.*

BÆTA, æ, f. g. *Een Harders kleed, van vellen gemaakt.*

BÆTICA, æ. f. Strabo. *Andaluzie*, een Rijk in Spanje.

BÆTICATUS, ă, ūm. Mart. *In 't zwart, in 't bruin, in een donkerverwig gewaad gekleed.*

BÆTICUS, ă, ūm. Mart. *Van Andaluzie, tot het rijk van Andaluzie behoorende.*

Bæticus. Mart. *Bruin, donker van verw, duiſterverwig, maar blin-*

Digitized by Google

blinkende gelijk de wol van Andaluzie, welke by de ouden hoog geagt was.

BÆTICŎLA, æ. m. Sil. *Die langs de rivier Guadalquivir woont.*

BÆTIS, ĭs. m. Martial. *Guadalquivir*, een rivier van Andaluzië in Spanje.

BÆTIRÆ, ārūm. f. plur. Pomp. Mela. *Beziers*, een ſtad in Languedok, andere zeggen Biterræ.

BÆTYLUS. Saxum illud faſciis obvinctum, quod pro Jove devoravit Saturnus. Heſych.

BĂGŌŪS, ī. m. *Een gelubde, ontmande.* Dit woord komt van de Perſianen.

BĂJÆ, ārūm. *Giften*, welke van de Keizers, en Aartsvaderen jaarlijks uitgedeelt wierden in de weke voor Palm-Zondag, waar van daan ook de naam komt.

BĂIÆ, ārūm. f. plur. Cic. *Baye*, een ſtad in 't rijk van Napels, vermaard wegens des zelfs baden.

BĂJŌCÆ, ārūm. f. *Bayeux*. Een ſtad in Normandyen.

BĂJONA, æ. f. *Bayonne*. Een ſtad in Guyenne.

BĂJŪLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. Quintil. *Torſſen, iets op de ſchouderen, of ſchoſt dragen.*

BĂJŪLUS, ī. m. Cic. *Een laſt, of zakkedrager, een kruijer, of arbeider.*

BĂJUS. Idem quod Badius.

BĂLÆNA, æ. f. Plin. H. Juven. *Een Walviſch*, viſch van ongemeene groottе.

BĂLÆNĀTUS, ă, ūm. *Van Walviſchbeen, of van Walviſchbeen gemaakt.* Dit woord is van Turnebus.

BĂLĂNĀTUS, ă, ūm. Perſ. *Overgoten, gezalfd, of geſtreken*, met olye van Balanon, of zekeren eikel, by de ouden gebruikelijk.

BĂLĂNĪNUS, ă, ūm. Plin. H. *Van een aker, of eikel Balanon, of daar uit getrokken.*

BĂLĂNĪTĒS, æ. m. Plin. H. Βαλανίτης. *Een ſoort van koſtelijke ſteen, groenagtig van verwe, met een vlammige ader in 't midden.*

BĂLĂNĪTIS, ĭdis. f. Plin. H. Βαλανῖτις. *Een kaſtanje, een groote ronde kaſtanje, een aker, of eikel gelijk.* Andere zeggen, *een kaſtanje, of groote ronde kaſtanjeboom.*

BĂLĂNUS, ī. f. Hor. Mart. Βάλανος. *Een ſoort van een aker, of eikel, zoo groot als een okker-noot, waar uit de Ouden zekere rtukwerken trokken om zig mede te beſtrijken.*

‡ Plinius ſtelt *balanus* in maſculino, dog in 't Grieſch is is het fœminin, en dus ſtelt het Horatius, 't welk wel het zekerſte is.

* Balanus. Plin. H. *Een kaſtanje, of groote ronde kaſtanje*

‡ van een treffelijke ſmaak, welke men van Sardis na Romen voerde, waar om men 'er zomtijds Sardiana byvoegt.

* Balanus. Plin. H. *Een dadel.* De vrugt van een dadelboom.

* Balanus. Plaut. *Een zekere viſch, doornvis.*

* Balanus. *Een zetpille, om ſtoelgang te verwekken.*

BĂLĂTRO, ōnis. m. Varr. Hor. *Een ſchurk, een ſielt, een*

‡ *ligte vink, een plugge.* Andere nemen het voor *een kakelaar, een raasbol, een ſnappert, een windbreker.*

BĂLĂTŪS, ūs. m. Ovid. Plin. H. *Het gebleet van een Schaap, of Geit.* Men zegt ook *balatum. i. n. g.* Gloſſ.

BĂLAUSTĬUM, ĭī, n. Plin. H. *Granaat-appel-bloeyſem;*

‡ *dienende tot artzeny, en om te blanketten.* Dioſcorus wil, dat dit van een wilde Granaat-appelboom is.

BĂLAUSTĪNUS, ă, ūm. Plin. H. *Van verwe gelijk granaat-appel-bloeiſem.*

BĂLBE. adv. Lucret. *Stamelende, onverſtaanlijk, verwardelijk.*

BĂLBUS, ă, ūm. Cic. *Die ſtamelt, die hakkelt, die liſpt. Een ſtamelaar, hakkelaar.*

** Balba feris annoſo verba palato. Hor. *Gy ſtamelt in uw hoogen ouderdom. Gy hakkelt in uw oude dagen.*

BĂLBŪTIES. ēī. f. g. *Stamelinge, quade uitſprake.*

BĂLBŪTIO, īs, īvī, ītūm, īrĕ. Cic. *Stamelen, hakkelen, liſpen, verwardelijk ſpreken, babbelen.* Men zegt ook *Balbucinor.*

* Balbutire de re aliquâ. Cic. *Over iets babbelen, over iets als een kind zonder oordeel ſpreken.*

* Balbutire. Plin. H. *Stamelen, hakkelen, kneuteren.* Sprekende van een vogel, die in de winter met groote moeyte zingt.

** Balbutire aliquem. Hor. *Iemand, of deszelfs naam ſtamelende, of hakkelende noemen.*

BĂLĔĂRES, ĭum. f. plur. *De Baleariſche eilanden* in de Middelandſche zee tegen over Catalonie: te weten *Majorke* en *Minorque*, beide aan Spanje behoorende.

BĂLĔĂRĬCŬS, ă, ūm. Ovid. Plin. H. *Dat tot Majorke, of Minorke behoort.*

BĂLĔĂRIS, ĭs. m. & f. rĕ, ĭs. n. V. Balearicus.

BĂLĪNĔÆ, ārūm. f. plur. Varr. Plaut. *Baden, of badſtoven.*

BĂLĪNĔUM. ī. n. Plaut. Cic. *Een bad, of plaats om te baden.*

‡ Varro merkt aan, dat *Balinea* gezegt word van openbare baden, en *Balineum* van byzondere.

Inſtrumentum balinei. Vell. Paterc. *Badgereedſchap, tuig tot de baden behoorende.*

BĂLĬŎLUS, ă, ūm. *Geſpikkeld, gevlakt, geel, bruin, kaſtanje bruin.*

* Baliolus. Dus noemt Plautus *een manneke met een aan-*

‡ *gezigt vol roode vlakken, of puiſten*, of gelijk andere zeggen, *met ros, of zeer rood hair.*

BĂLĬS, ĭdis. f. Plin. H. *Een ſoort van kruid*, dat de kragt zou gehad hebben, om iemand van een ſlange-bete (zoo 't waar is) te doen herleven.

BĂLĬSTA *of* Bălĭſtă. æ. f. Cic. Vitruv. *Een ſlingerwerptuig, ſchietgewaarte, een oorlogstuig om ſteenen, balken, enz. mede te werpen.*

BĂLLISTARĬUM, ĭī. n. Plaut. *Een plaatſe, daar men ſlingers, of tuigen opregt, om ſteenen, en balken mede te werpen.*

BĂLISTARĬUS, ĭī. m. g. *Een ſlingermaker.*

BĂLITO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Oves balitantes. Plaut. *Bleeten. Dikwils bleetende ſchapen.*

BĂLĬUS. V. Badius.

BĂLLŌTTE, ēs. f. g. Gr. Plin. *Zwarte malreve, ſtinkende anderen.* Een kruid.

BĂLNĔĂRIÆ, ōrūm. n. plur. Cic. Colum. *Algemeene, of byzondere baden, badſtoven.* Dit is eigentlijk 't vertrek, daar de badſtoven zijn.

BĂLNĔĂRĬUM. ĭī. n. g. *Plaatſe, of vertrek der badſtoven.*

BĂLNĔĂRĬUS, ă, ūm. Ulp. *Van de baden, tot de badſtoven behoorende.*

Inſtrumentum balnearium. Ulp. Zie boven *inſtrumentum balinei.*

* Fures balnearii. Catull. *Bad-dieven, die 't geld, of kleederen der baders ſtelen.*

BĂLNĔĂTŎR, ōris. m. Cic. *Een bad-, of badſtoof-meeſter, die baden houd, verhuurt, of beſorgt.*

BĂLNĔĂTRIX, ĭcis. f. Petron. *Een badhoudſter, badbeſorgſter, verhuurſter.*

BĂLNĔŎLÆ, ārŏm. Cic. f. plur. & Bălnĕŏlum, ī. n. Juv. *Een badje, badſtoofje.*

BĂLNĔÆ, ārūm. f. plur. Cic. *Baden, badſtoven, en voornamentlijk openbare, gelijk men hedendaags in Turkyen, en elders, ziet.*

Exire de balneis. Cic. *Uit het bad gaan, vertrekken.*

BĂLNĔO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. *In een bad, of badſtove zig waſſchen, baden.*

BĂLNĔUM, ī. n. Cic. *Een bad, een badſtove.*

Ambulare in balneum. Cic. *Zig gaan baden, de baden gaan gebruiken.*

Experiri, tentare balneum. Celſ. *De baden beproeven, een proeve van 't bad nemen.*

BĂLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Ovid. Phæd. *Bleeten, gelijk Schapen, of Geiten.*

* Balare. Varr. *Over Schapen redeneren.* Men moet dit woord niet gebruiken als met omzigtigheid.

BĂL-

Digitized by Google

BALSAMELÆON. Ruel. Græc. Succus oleo perſimilis, ineunte autumno ex imis balſami fruticis partibus ſcarificatis profluens.

BALSAMINUS, a, um. Plin. H. *Van balſem, van welriekende balſem gemaakt, balſemagtig.* Oleum balſaminum. *Balſem oly.*

BALSAMITA, æ, f. g. Dioſcorid. *Een witte Violet*, hebbende bladeren als wijnruit, dog van meer glans, en altijd groen.

BALSAMUM, i. n. Plaut. *Een balſem boomtje.* De beſte waſſen in de Levant, en in Judea.

BALTEUM, i. n. Cæſ. Propert. &

BALTEUS, i. m. Virg. Plin. H. *Een wapenriem, of gordel, een draagband.*

Balteus. Vitruv. *Pylaarlijſt, het bovenſte, en onderſte lijſtwerk van een pilaar.*

BALUCA, æ. f. Juſtinian. V. Balux.

BALUX, ucis. f. Plin. H. *Goud aarde, goudzand*, 't welk men in de groeven, en rivieren vind. Het is niet zeker, dat Martialis dit woord gebruikt heeft; andere lezen, *Palus.*

BAMBATA, æ. f. Colum. *Zee-aluin, zee-look.* Voornamentlijk als die geweekt is. Zommige verſtaan 'er *ſcilla* onder.

BAMBACION. ii. n. g. *Katoen.*

BAMBLIO, onis. m. g. Idem quod Balbus. Andere ſchrijven *Bambalio.*

BAMMON. *Een ſchoteltje met azijn, om aan de tafel in te doopen.*

BANAUSUS. i. m. g. Græc. *Een ambagtsman.*

BANCHUS, i. m. Plin. H. *Een ſoort van een lenge*, daar men ſtokvis van maakt.

BANDUM, i. n. g. *Een Veldoverſtens ſtandaard, een ſtandaard, een vaandel.* Ook *een bende krijgsknegten.*

BAPHEUS, i. m. g. *Een verwer.*

BAPHIA, orum n. g. pl. n. Lamp. *Verwerije.*

BAPHICE. *Kunſt van verwen.*

BAPTES, æ. m. Plin. H. *Een ſoort van een koſtelijken ſteen, zaft, en welriekende.*

BAPTISTERIUM, ii. n. Plin. J. *Een bad-kuipe, een doppvonte, een vont.*

BAPTISMA. atis. n. g. *Doopſel, waſſchinge.*

BAPTIZO, as, avi, atum, are. *Doopen, waſſchen.*

BARATHRUM, i. n. Virg. *Een afgrond, een zeer diepe, of gevaarlijke kuil, of holligheid*, te water, of te land.

* * Barathrum. Plaut. *Een ſlempemper, een groote ligtmis, een opſlokker, quiſtgoed, vraat, en zuiper.*

* Barathrum. Hor. *Een vraat, een ſlokop, een gulzige onverzadelijke ſchrokdarm.*

** Barathrum. Plaut. Martial. *De holte van de maag, de buik.*

*** Barathrum. Claud. *De helle, de afgrond der helle.*

BARBA, æ. f. Cic. *De baard.* Dit woord word ook toegepaſt op 't hair, dat de beeſten onder de kin hebben.

Barbam abradere. Plin. H. Deponere, ponere, reſecare. Hor. Tondere. Cic. *Zig ſcheren, doen ſcheren, den baard afſchrappen, doen afſchrappen.*

Barbam promittere. Tac. Paſcere. Hor. *Den baard laten groeijen, lang worden.*

Barbâ tenus Philoſophus. Cic. *Iemand, die anders geen Wijsgeer gelijkt, als door den baard; een baard-Filoſoof, een Filoſooph in ſchijn.*

* Sapientem paſcere barbam. Hor. *Een Wijze, of Filoſofiſche baard laten groeijen. Een lange, of wijsgeerige baard laten waſſen.*

BARBARE. adv. Plaut. Cic. *Ongerijmd, lomp, buttelijk, in kromtaal, in baſtaardytaal.* Sprekende van de taal.

* Barbarè Comœdiam vertere. Plaut. *Een blyſpel plomp, of qualijk overzetten, vertalen.* Barbarè vertere, beduid ook, *uit het Griekſch in 't Latijn, of eenige andere taal overzetten.*

* Barbarè. Hor. *Woeſtelijk, wreedelijk, beeſtelijk, ontaardelijk, Barbaarſch.*

BARBARIA, æ. f. Cic. *Barbarie, 't land der Barbaren, Barbariſch volk.*

* * Barbaria. Cic. Liv. *Strafheid, woeſtheid, wreedheid, beeſtagtigheid.*

* Barbaria. Cic. *Wildheid, boerſchheid, ruwheid, plompheid, botheid, onbeleefdheid.*

BARBARICARIUS. ii. m. g. Donat. *Een bordduurwerker.*

BARBARICUS, a, um. Vitruv. Liv. *Woeſt, wild, vreemd: Barbaarſch, tot Barbarie behoorende.*

Victor ope Barbaricâ. Virg. *Overwinner door de hulp der der wilde, of woeſte volkeren.*

Barbaricus ornatus. Vitruv. *Een wild, woeſt, of Barbaarſch cieraad.*

* * Barbarica ſilva. Colum. *Een boomgaard met allerhande ſoorten van boomen, en planten.*

BARBARICUM, i. n. *Geſchreeuw, of voldgejuig, als de ſoldaten na den ſtorm, of ſtrijd rukten.* Want de Barbaren dan luidbegonden te ſchreeuwen, om hunne vianden te verbazen.

BARBARIES, ei. f. Cic. *Barbarie, woeſt land, of volk, vreemd volk.*

* * Barbaries. Cic. *Wantaal. kromtaal, ongerijmde, plompe, botte, weemde taal.*

BARBARISMUS, i. m. Auct. ad Her. Martial. *Woeſte taal, ontaal, ongerijmdheid in 't ſpreken, of ſchrijven.* Misſlagen in 't ſtellen, of ſpellen der letteren, of lettergrepen, in 't deelen van een woord in twee, en vereenigen van twee woorden in een, als men de aſpiratio qualijk gebruikt, en eindelijk als men een woord t'onpaſſe gebruikt.

BARBARUS, a, um. Cic. *Woeſt, wild, vreemd.* Sprekende van volkeren, of landen, enz.

* * Barbarus. Cic. *Barbaarſch, wreed, ſtraf, onmenſchelijk, beeſtagtig.* Ovidius zegt *Barbarior*, en *Barbariſſimus.*

* Barbarus. Cic. *Vreemdeling; die de manieren, of taal van een land niet verſtaat.* De Grieken noemden alle andere volkeren, buiten hun zelven, *Barbaren.*

* Barbarus. Cic. *Plomp, lomp, ruw, onbeſchaafd, groff, onbeleefd van taal, of zeden.*

BARBATULUS, a, um. Cic. *Die een kleinen baard heeft, die eerſt een baard begint te krijgen.* Ook, *die zijn baard altijd netjes laat ſcheren. Een baardmannetje.*

* Barbatulus mullus. Cic. *Een barbeel, of barm*, een zekere viſch, dog men weet niet wel van wat viſch Cicero hier ſpreekt. Men denkt dat het een barm is, om dat dezelve een lelletje onder de kin heeft gelijk een ſpitſe knevel.

BARBATUS, a, um. Cic. *Gebaard, die een baard, of groten baard heeft.*

BARBATUS. Juv. *Oud, ervaren, hoog van jaren, gebaard.*

** *of draagt.*

BARBIPER, a, um. Lucr. *Gebaard, die een baard heeft.*

BARBITIUM. ii. m. Barbitio hircino Philoſophum mentiebatur. Apul. *Hy geliet zig als een Filoſoof door zijn bokkebaard.*

BARBITOS, *of* Barbitus, i. m. & f. Hor. Ovid. *Een ſoort van ſnaarſpeeltuig.* Sommige noemen het een luit, andere een harp, andere een groote lier. De Poëten gebruiken het voor allerhande ſpeeltuigen.

BARBO, vel Barbus m. g. alias mullus. *Een Balbeel, of Barm.*

BARBULA, æ. f. Cic. *Een baardje, een kneveltje.*

Burbulæ florum. Pliu. H. *De puntjes, of ſpitſen der bloemen.*

BARCA. *Een ſchuit, of bark.* Gloſſ.

BARCELLA. *Een ſchuitje.* Gloſſ.

BARCELLARIUS. ii. m. g. Gloſſ. *Een ſchuitevoerder.*

BARCINO, onis. f. Plin. H. *Barcelone.* De hoofdſtad van Katalonie.

BARDIACUS. i. m. g. Martial. Genus veſtis ſine Circulo.

BARDOCUCULLUS, i. m. Martial. *Een mantel met een kap.*

Digitized by Google

kewel, een ſchippers wagtrok met een muts daar aan, een Monnikſrok.

BARDUS, a, um. Cic. *Dom, zot, bot, plomp, narre.*
Bardum me faciebam. Plaut. *Ik ſpeelde den botmuil, ik hield my als of ik dom, of gek was.*

BARIS, idis. f. Propert. *Een ſoort van een boot, of vaartuigje, by de Ægyptenaren gebruikelijk.*

BARIUM, ii. n. Tac. *Bari.* Een ſtad in Napels in de Golf ‡ van Venetien. Horatius zegt *Bari mænis*, of *Barri* gelijk andere meenen, *De wallen van Bari.*

BARO, onis. m. Cic. Perſ. *Een dommekragt, een botmuil, een dwaas.* Voornamentlijk als men van filoſofie ſpreekt.
Baro, onis. m. g. *Een Baanderheer, een Baron.*

BARRIO, is, ire. Feſt. *Kryſſchen, gelijk een Olifant.*

BARRITUS, us. m. *Het gekryſch van een Olifant;* in den ‡ eigentlijken zin. Dog Vegetius zegt, dat eentige dus het veldgeſchrey der ſoldaten, als zy na den aanval gingen, noemden.

BARYCUS, a, um. Species ædium ſunt barycæ. Vitruv. *De gevelen der gebouwen zijn ruim en breed.*
Barycæphalus, a, um. Ædium barycephalæ ſpecies. Vitruv. *Huizen met overhangende, en uitgeſtrekte gevels.*
‡ Deze twee woorden hebben de uitleggers van Vitruvius groote moeite veroorzaakt, en de vertalinge is egter niet zeker.

BARRUS, i. m. Hor. *Een Olifant, Elefant.*

BASALTES, æ. m. Plin. H. *Een ſoort van yzergraauw marmer.*

BASANITES, æ. m. Plin. H. *Een toetsſteen,*

BASCAUDA, æ. f. Martial. *Een vat, of koelbak om glazen in te waſſen.* De beſte quamen voor deze uit Engeland.

BASIATIO, onis. f. Catull. *Kuſſinge, zoen.*

BASIATOR, oris. m. Martial. *Een kuſſer, die gaarne kuſt, zoent.*

BASILEA, æ. f. *Bazel.* Een ſtad in Zwitſerland.

BASILICA, æ. f. Cic. *Een paleis, hof, of verblijf van een Vorſt, of Overheid.* Voornamentlijk daar men regt doet, ‡ als *een gerigtshof, of ſtadhuis.* Het beteekent ook *een tempel, of kerk.*

BASILICE. adv. Plaut. *Koninglijk, heerlijk, pragtiglijk, vorſtelijk.*
Baſilicè ſe infetre. Plaut. *Treden als een Koning, gebaarden maken van een groot Heer in 't gaan.*
* Baſilicè interii. Plaut. *Ik ben t'eenemaal bedorven.*

BASILICUS, a, um. Plaut. *Koninglijk, heerlijk, vorſtelijk, pragtig.* Sprekende van onkoſten, gevolg, of kleederen, enz.
* Baſilicus. Cic. *Doorlugtig, koninglijk, heerlijk, voortreffelijk, grootdadig,* ſprekende van daden, woorden, bevelen, of wetten enz.
Baſilicus, i. m. Plaut. *Een weeg met koten, hiltikken, of dobbelſteenen, als yder ſteen een verſcheide getal heeft,* of ‡ gelijk ſommige willen, *als de omgekeerde ſteen een Koning vertoonde,* 't welk een gelukkige gooy was. Plautus noemt dat Jactare baſilicum. *Gelukkig gooijen.*

BASILINDA. æ. f. g. *Een ſpel,* Koningsſpel genaamd.

BASILISCUS, i. m. Plin. H. *Een Baſiliſcus.* Een zeer vergiftig Slanggedierte, dus genoemd, om dat dit witte vlakken op het hoofd, gelijk een kroon heeft, en om dat hy alle andere Slangen door zijn geſchuiffel vertjaagt, men zegt, dat hy een menſch door 't enkel gezigt kan dooden.

BASIO, as, avi, atum, are, acc. Catull. Mart. *Kuſſen, zoenen.*

BASIS, is. f. Cic. *De grond, of ſteunſel,* van een beeld, of zuil enz.
* Baſis. Cic. *De grond, ſteunſel, grondveſt, of het onderſte van een ſchildery, enz.*

BASSARIS, idis. f. g. *Een Prieſtereſſe van Bacchus, een wijnpapinne.*

BASTAGIA, æ. f. g. *Zoetelary, zoetelaars-ampt.* Baſtagiary, orum. m. g. *Zoetelaars.*

BASIUM, ii. n. Catull. *Een kus, een zoen.*

BATAVIA, æ. f. *Batavië.* Dit was ten tijde van Julius Cæſar meerendeels Zuid-Holland.

BATAVI, orum. m. plur Cæſ. Lucan. *Batavieren, Hollanders.*

BATILLUM, i. n. *of* Batillus, i. m. Varr. Plin. H. *Een ſchuppe, of teſt,* van hout, of yzer. *Een vuurſchuppe, of ſchop, of vyerteſt.*
Batillum. Hor. *Een vyerteſt, of pan,* waar in de ouden op de komſte van hun huis- of landheeren reukwerken brandeden.
* Batillum. Varr. *Een ſikkel, of ſikkeltje om koren te maaijen.*

BATIOCUS. i. m. g. Plaut. *Een wijnkan, of kitte.*

BATTOLOGIA, æ. f. g. *Veelvuldige herhalinge van een en dezelve zake.*

BATIOLA, æ. f. Plaut. *Een ſoort van een gouden kop, ook* ‡ *van zilver enz.* by de ouden gebruikt. Sommigen willen, dat Plautus in zijn Fragmenten dus *een pot,* of *beker* noemd.

BATIS, is. Plin. H. *of* Batris, is. f. Colum. *Een ſoort van een zeepkruid, dat van zelfs groeit:* ook *doornboſch* van ſommigen genaamd.
* Batis hortenſiana. Colum. *Tuin-Batille.*
* Batis marina. Plin. H. *Zee-Batille.*

BATIS, idis. f. Plin. *Een ſoort van een zeeviſch, zeer lekker van ſmaak,* welkers gal in azijn gedoopt, quade ooren geneeſt.

BATRACHION, ii. n. Plin. H. *Hanevoet.*

BATRACHITES, æ. f. Plin. H. *Een ſoort van koſtelijke ſteen,* van verwe en gedaante als een kikvorſch.

BATRACHOMYOMACHIA, æ. f. Martial. S.at. *Kikvorſchen- en muizenſtrijd.* Dit is een werkje, 't welk men Homerus toeſchrijft.

BATUO, is, ere. Plaut. *Slaan, ſmijten, kloppen.*
Ut iis batuatur tibi os. Plaut. *Op dat men u wat voor uw mond, bakhuis, of ſmoel kloppe. Op dat men u een paar blaauwe oogen, en een dikke neus geve.*
* Battuere. Suet. *Slaan, vlegten, ſmijten.*
* Batuere rudibus cum aliquo. Suet. *Met de ſchermdegens tegen iemand vegten, met iemand zig met ſchermdegens oeffenen.* Zie Rudis.

BATUS, i. m. g. *Een ſoort eener Hebreeuwſche maat.*

BAUBOR, aris, ari. Lucret. *Blaffen, baffen,* gelijk de ‡ honden.

BAXEA, æ. f. Plaut. *Een ſoort van voetzolen, pantoffelen, of muilen,* welke de Wijsgerige, en Prieſters gebruikten by de ouden.

BDELLIUM, ii. n. Plin. H. *Een zwarte dog zeer welriekende boom, zoo groot als een olyfboom, welkers vrugt wilde vygen gelijkt.*
* Bdellium. Plaut. Plin. H. *Het ſap, of de gom van den boom* Bdillium, *hebbende een voortreffelijken reuk.*

BE

BEARNIA. V. Benearnia.

BEATE. adv. Cic. *Gelukkiglijk, gelukzaliglijk, voorſpoediglijk, na wenſch.*
Sit tibi beatè ac beatè. Catull. *Dat het u voorſpoedig, gelukkig, en na wenſch ga.*

BEATIFICUS, a, um. adj. *Zaligmakende.*

BEATITAS, atis. f. Cic. *of* Beatitudo, inis. f. Cic. *Gelukzaligheid, geluk, zegen, voorſpoed.*

BEATULUS, a, um. Perſ. *Gelukzalig, voorſpoedig, wel te vreden, welvarende.*

BEATUS, a, um. Cic. *Gelukzalig, gelukkig, voorſpoedig, welvarende, wel te vreden, of vergenoegd.*

BEATÆ memoriæ. *Zaliger gedagtenisſe.*
* * Beatus. Sall. *Rijk, gezeed, van groote middelen, vele goederen.* Horatius voegt 'er *Divitiis* by.
Ab omni parte beatus. Hor. *In allen deele gelukzalig, geluk-*

Digitized by Google

gelukkig, voorſpoedig, welvarende, vergenoegd.
* Beatus. Hor. *Rijk, vrugtbaar, vrugtdragende, weelderig, vet, voortreffelijk.* Sprekende van een ſtuk lands, een geweſt enz.

BECHIUM, II. n. Plin. H. *Bézoen. Hoefbladeren, Paardsklaauwen, Brandlastouw, Sant Katrijns kruid, Sant Quirijns kruid.*

BEGUINA. æ. f. g. *Een Begijn.*

BEGERRI, ōrūm. Plin. H. V. Bigerriones.

BELA, æ. f. Varr. *Een ſchaap.* Men moet dit woord ‡ niet gebruiken.

BELBUS, quæ & Hyæna. Capitolinus. Ferarum aſtutiſſima, quæ ſub noctem imitatur humanos gemitus, ut homines, pietate motos, & ad ſuccurrendum egredientes, devoret.

BELGA, æ. m. Lucan. *Een Nederlander, en Nederduitſcher.*

BELGÆ. ārūm. m. plur. Cæſ. *Nederlanders, Nederduitſchers.* Volkeren tuſſchen den Oceaan, den Rhijn, de Marne, en de Seine.

BELGICUS, ă, ūm. Virg. *Nederlandſch, Nederduitſch,* tot Nederland behoorende.

BELGIUM, ĭi. n. Cæſ. *Pikardien,* oulinks een geweſt in ‡ Vrankrijk, als men het zelve in zijn grootſte uitgeſtrektheid neemt. Thans gebruikt men *Belgium,* om Vlaanderen te beteekenen.

BELLARIA, ōrūm. n. plur. Varr. A. Gell. *Het laatſte geregt, het fruit.* Allerhande zuiker gebak, enz. dat men laatſt opdiſcht, *Banket.*
* Liberi Bellaria. A. Gell. *Drank, die op 't geregt geſchonken word.*

BELLATOR, ōris. m. Cic. *Een krijgsman, een oorlogsheld: iemand, die den oorlog verſtaat.*
* Bellator. Plaut. *Een krijgsknegt, ſoldaat: iemand, die ten oorlog trekt.*
, Bellator enſis. Ovid. *Een zwaard om in den ſtrijd te gebruiken, een oorlogszwaard.* Equus. Virg. *Een ſtrijd-, ſlag-paard, een oorlogs-paard.*

BELLATORIUS, ă, ūm. Plin. J. *Tot den oorlog, twiſt, of geſchillen behoorende.* Men vind dit woord meeſt in den oneigentlijken zin. Jumenta bellatoria Amm. Marcell. *Oorlogspaarden.*
Et quaſi bellatorium ſtylum ſuaſerim. Plin. J. *En ik zoude hem zoo te zeggen een oorlogsſtijl aanraden.*

BELLATRIX, īcis. f. Virg. *Een oorlogsvrouwe, of heldinne, een ſtrijdbare vrouw.*
* Bellatrix iracundia. Cic. *Oorlogs heldsgramſchap, ſtrijdbare toorn.*
, Bellatrix triremis. Stat. *Een oorlogs-galeye.*

BELLATULUS, ă, ūm. Plaut. *Mooy, ſchoon, fraay, zaet, mooytjes, ſchoontjes, goelijkjes. Een goelikkertje, aangenaam, lief.* Men moet dit woord niet gebruiken, dan in een vrolijke, en geneuchelijke maniere van ſpreken.

BELLAX, ācis. omn. g. *Tot den oorlog en krijg geneigd.*

BELLE. adv. Cic. *Fraaitjes, mooitjes, zeer wel, netjes, lieffelijk.* Men zegt *Bellissimè.*
Bellè ſe habet. Cic. *Hy vaart wel, het gaat wel.*
Non bellè eſt illi. Cic. *Hy vaart niet wel, hy is niet gezond, het gaat hem niet wel.*
* Belliſſimè navigare. Cic. *Zeer gelukkig varen, voorſpoedig, met goed weder, en wind zeilen.*
* Bellè ferre aliquid. Cic. *Iets met goeden moed verdragen, iets met bedaardheid verdragen, lijden, dulden.*
* Bellè cecidit. Cic. *Het is zeer wel uitgevallen, 't is na wenſch gelukt.*
* Bellè aliquid tangere, of tractare. Plaut. *Iets zaftjes, voorzigtiglijk, en netjes handelen, beſtieren.*
* Bellè tangere aures. Lucret. *De ooren lieffelijk ſtreelen, vleyen; een aangenaam geluid hebben, lieffelijk in de ooren klinken.*

BELLI. adv. Plaut. *In den oorlog.*

BELLICO, ās, āvī, ātūm, āre. *Oorlogen.*

BELLICOSE. *Kloekmoediglijk, heldhaftiglijk.*

BELLICOSIUS. *Met groote moed, zeer heldhaftiglijk, zeer kloekmoediglijk.* Men is niet verzekerd of dit een *adverbium* in Livius is, ten minſten vind men 'er geen *Bellicosè.*

BELLICOSUS, ă, ūm. Cic. Cæſ. *Oorlogshaftig, ſtrijdbaar, in den oorlog ervaren, in den ſtrijd geoeffend, dapper, heldhaftig, kloekmoedig.* Sprekende van een volk, ſtad, of perſoon. Men zegt, *Bellicosior,* en *Bellicoſſimus,* in alle deze beteekeningen.
Bellicoſæ copiæ. Cic. *Strijdbare, dappere, heldhaftige benden.*
* Annus bellicoſior. Liv. *Een jaar van oorlogen, waar in meer oorlogen als gemeen gevoert worden.*

BELLICREPUS, ă, ūm. adj. Bellicrepa ſaltatio, in qua cum armis ſaltabatur. Feſt. *Een wapendans.*

BELLICUM, ĭ. n. Bellicum canere. Liv. *Den aanval blazen, den trompet ſteken om op den vijand los te gaan, den aanval ſlaan, teeken geven om den vijand te beſpringen.*
Ubi primum bellicum cani audiviſſet. Liv. *Zoo ras als hy den trommel had hooren roeren, of den trompet ſteken tot den aanval, of den oorlog.*
* * Bellicum me ceciniſſe dicunt. Cic. *Zy zeggen, dat ik de aanſtoker, of helhamel van dezen oproer, of afval, been geweeſt.*
Hâc voce veluti bellicum inter amicos ceciniſſet. Juſtin. *Als of hy door deze woorden den twiſt, of krijgsbazuin had geſteken, als of hy zijn vriend tot tweedragt opgehitſt, of aangeport had.*

BELLICUS, ă, ūm. Cic. Cæſ. *Tot de krijg, of oorlog behoorende.*
Bellica diſciplina. Cic. *Oorlogs, of krijgstugt, krijgskunde.*
Res bellica. Cic. *Krijgs-, of oorlogskunde, krijgshandel.*
* Bellicus Deus. Ovid. *d'Oorlogsgod, God des oorlogs.* Te weten Mars. Equus. Prop. *Een oorlogspaard, een ſtrijdpaard.*
* Bellica navis. Propert. *Een oorlogsſchip.* Virtus. Cic. *Dapperheid, ſtrijdbaar gemoed, heldhaftigheid.* Laus. Cic. *Groote oorlogslof, eer door heldendaden behaald.* Corona. Plin. H. *Een overwinnaars kroon.* Præda. Sall. *Oorlogsbeuit, roof.*
Gens illa ſummam habet laudis bellicæ opinionem. Cæſ. *Dat volk is ten hoogſten vermaard door hunne oorlogsdaden, en heldenmoed.*

BELLIFER, ă, ūm. Claud. *Strijdbaar, dapper, oorlogend.* Sprekende van een land.

BELLIGER, ă, ūm. Ovid. *Heldhaftig, ſtrijdbaar, kloekmoedig, oorlogend.*
* Labores belligeri. Valer. *Oorlogs-arbeid, of moeite.*
, Belligera trophæa. Stat. *Oorlogs-zegeteekenen, beuit der vianden.*

BELLIGERO, ās, āvī, ātūm, āre, cum aliquo. Plaut. *Tegen iemand oorlogen, den oorlog voeren.*
Par illi eſt in belligerando. Cic. *Hy verſtaat den oorlog zoo wel als hy, hy is zoo ervaren in oorlogszaken als hy, hy verevenaart hem in oorlogskunde.*
* Cum fortunâ belligerandum fuit. Cic. *Men moeſt tegen de fortuin oorlogen, vegten.*

BELLIPOTENS, entis. omn gen. Enn. apud. Cic. Stat.
, Een oorlogsheld, een dapper, heldhaftig krijgsman.
, Bellipotens. Virg. *Krijgsoverſte, beſtierder van den oorlog.*

BELLIO, ōnis. m. Plin. H. *Een ſoort van goudsbloem.*

BELLIS, idis. f. Plin. H. *Een matelief, of kerſouwe.* Zeker bloem rood, en wit, in Mey bloeyende.

BELLO, ās, āvi, ātūm, āre. Cic. Virg. *Oorlogen, oorlog voeren, ſtrijden.* Virgilius gebruikt *Bellantur,* als een *deponens* in plaats van *Bellant.*
Bellare cum aliquo. Cic. Alicui. Stat. *Tegen iemand oorlogen, oorlog voeren, ſtrijden, in oorlog zijn.*
Bellare de re aliquâ. Tac. *Over iets oorlogen, oorlog voeren, ſtrijden.*

Digitized by Google

Bellare acie. Liv. *In ſlagorde ſtrijden, vegten, ſlaan.*
* Bellant acies. Stat *De benden zijn ſlaags, of handgemeen. De legers zijn in 't gevegt.*

BELLOCASSI, ōrūm. m. plur. Cæſ. & Velocaſſes. ūm. m. g. pl. Plin. *Het volk van Lions in Vrankrijk, by de rivier de Loire.*

BELLŌVĂCI, ōrūm. m. plur. Cæſ. *Volk van 't land van Beauvais.*

BALLŌVĂCŪM, ī. n. *Beauvais.* Een Biſſchoplijke ſtad, Graafſchap, en Pairſchap in Vrankrijk.

BELLŌVĂCŪS, ă, ūm. Cæſ. *Van Beauvais, of van Beauvais geboortig.*

BELLŪA, æ. f. Cic. *Een beeſt, een groot, wreed, of ſchrikkelijk dier; een ſchrikdier.*
Belluæ fluitantes & innantes. Cic. *Drijvende, en zwemmende dieren, of beeſten,* gelijk als Viſſchen, ſchulpviſſchen, enz.
* * Bellua. Plaut. Cic. *Een beeſt van een menſch, een woeſt, wreed, onmenſchelijk gedrogt.*
* Bellua. Plaut. *Een dom beeſt, een groote botmuil, een domme kragt. Een grove nar.*

BELLŪĂLIS, īs. m. & f. ălĕ, īs. n. *Beeſtagtig, tot beeſten behoorende.* Dewijl men dit woord alleen in Macrobius vind, zoo moet men 't zelve niet gebruiken.

BELLŪĂTŪS, ă, ūm. Belluata tapetia. Plaut. *Tapeſſerijen, behangſelen, waar in beeſten verbeeld ſtaan.*

BELLŪŌSŪS, ă, ūm. adj. *Beeſtagtig, tot beeſten behoorende, wreed.*

BELLŪLE. adv. Plaut. *Aangenaam, fraaitjes, kuipjes, beleefdelijk, goedaardiglijk, netjes, mooitjes.*

BELLŪLŪS, ă, ūm. Plaut. *Fraay, mooy, aangenaam, ſchoon, bevallig, liefkallig, welgemaakt, net beſneden.* Sprekende van een ſchoonheid, enz.

BELLŪM, ī. n. Cic. *Oorlog, tijd van oorlog, of krijg.*
Durus bello. Virg. *Verhard door, of in den oorlog, verbitterd, dapper, onverwinnelijk.*
Bello expertus. Virg. Bellis. Tac. *Ervaren, bedreven, geoeffend in den oorlog, of krijg.* Habilis. Ovid. *Bequaam tot den oorlog, of krijg, tot de wapenhandel.*
Belli expers. Ovid. Immunis. Virg. *Bevrijd, ontheven van den krijg, of van na den oorlog te trekken.* Inſolens, inexpertus. Tac. Rudis. Hor. *Onervaren, onbedreven in den oorlog, de krijg, of oorlogszaken: een nieuweling in oorlogszaken.*
Bellum acerbum. Cic. Duriſſimum. Cic. *Een heftige, hardnekkige, bloedige oorlog.* Longinquum. Juſtin. *Een oorlog in verre gelege gewesten.* Finitimum. Juſtin. *Een oorlog tegen naburige volkeren.*
Bello aſſiſtere. Hor. Liv. *Den oorlog ſtaken, eindigen, laten varen.* Aliquem bello laceſſere. Cic. Petere. Virg. *Iemand den oorlog aandoen, aanzeggen, tot den oorlog tarten.*
Bellum adornare. Cic. *Toebereidſelen ten oorlog maken, zig tot den oorlog uitrusten, vervaardigen.* Cogitare de bello. Cæſ. *Op den oorlog denken, gedagten tot den oorlog hebben.* Alere bellum. Cic. Ducere. Cic. Prorogare. Cic. *Den oorlog verlengen, ſtepende houden.* Gerere, conficere, inferre. Cic. *Den oorlog voeren, aandoen, oorlogen.* Inferre ‡ regeert een dativus perſonæ.
Conficere bellum. Cic. *Een oorlog volvoeren, ten einde brengen, eindigen.*
Bellum extinguere. Cic. Profligare. Tac. Reſtinguere. Cic. *Een oorlog vernietigen, byleggen, beſlissen, eindigen.* Alicui indicere. Cic. *Iemand den oorlog verklaren.* Redintegrare. Cic. Renovare. Cic. *Den oorlog vernieuwen, wederom beginnen.*
* Bellum. Sall. *Een veldſlag, een ſtrijd, een gevegt.*
Belli vel domi rem publicam augere. *In oorlogs- en in vrede tijden het Gemeene-beſt vergrooten, doen bloeijen, in luiſter doen toenemen.*

BELLŪŌSŪS, ă, ūm. Hor. *Vol wilde dieren,* item *woeſt, onſtuimig.*

BELLŪS, ă, ūm. Plaut. Cic. *Schoon, fraay, aangenaam, lieftallig, net, welgemaakt.* Sprekende van perſonen en zaken: men zegt *belliſſimus, a, um.* in alle de beteekeningen. Men vind *bellior* alleenlijk in Varro, dog men moet het niet gebruiken.
* Unumquodque belliſſimum carpam. Ter. *Ik zal over al het fraaiſte, het beſte, het ſmakelijkſte, het lekkerſte, het beſt toebereide uitkippen.* Van een gaſtmaal geſproken.
* Illud quidem nec bellum eſt nec memorabile. Plaut. *Dat is niet fraay, nog gedenkens, of vertellens waardig.*

BĔLŌNE, es. f. Plin. H. *Een hoorevisch,* anders *acus* genoemd.

BĔNĔ. adv. Cic. *Wel.* Men zegt ovet al *melius optimè.*
Benè agere. *Weldoen, welvaren.*
O factum benè. Ter. *O dat is wel gedaan, dat is treffelijk gedaan.*
* * Benè. Cic. *Zeer uitſtekend.*
Oratio, epiſtola benè longa. Cic. *Een zeer lange reden, of brief.* Benè doctus. Plaut. *Een uitſtekend geleerd man.* Benè nummatus. Cic. *Een zeer rijk man.*
Bené natus. Hor. *Wolgeboren, van goeden huize, wel, of treffelijk opgevoed, opgebragt.*
* Benè ambula, & redambula. Plaut. Benè ambulato. Plaut. *Ga, en keer voorſpoedigliik, ter goeder ure. Ik wenſch u een gelukkige reis, en voorſpoedige wederkomſte.*
* Benè manè. Cic. *Zeer vroeg.*
* Benè habet. Plaut. *Hy vaart wel.*
* Benè hoc habet. Plaut. *Dit gaat wel.*
* Benè de aliquo mereri. Cic. *Veel goeds van iemand verdienen, iemand verpligten, goede dienſten doen.* Dog als iemand dien men verpligt, minder is, zoo zegt men *goede dienſten, of vriendſchap doen.*
Si benè quid te merui. Virg. *Indien ik iets aan u wel verdient hebbe,* dat is, *indien ik u ooit verpligt hebbe, indien ik u dienſt, of goede dienſten gedaan hebbe.*
Benè planè *of* planè benè magnus dolor. Cic. *Waarlijk een groote, ongemeene ſmart, of droefheid.*
* Illi benè eſt ligno, aquâ, cibo. Plaut. *Hy ſtaat zeer wel met hout, water, en meundkoſt. Hy heeft hout, water, en ſpijs in overvloed.*
* Tibi benè eſt. *Het ſtaat, of gaat wel met u, gy leeft gerust, en gemakkelijk.*
* Benè tibi habent principia. Ter. *Gy heb wel begonnen.*
* Benè vos, benè nos, benè te &c. Plaut. *Op u lieder gezondheid, op ons aller gezondheid, op uw gezondheid:* ‡ Men verſtaat 'er *valere jubeo* onder.
* Benè vertat, benè tibi vertat, *of* Deus benè vertat, quod agis. Plaut. Liv. *God geve u zegen, en voorſpoed in uwe ondernemingen, God bevordere uw werk, uw oogmerk.*
* Benè veſtire. Cato. *Overvloed van kleederen, en livreijen hebben, een groot gevolg hebben.* Paſcere. Cato. *Veel vee hebben, weiden, overvloed van vee in de weide hebben.*
* Benè factum te adveniſſe. Ter. *Zyt ter goeder ure gekomen, zijt welkom, het is zeer wel dat gy gekomen zijt, gy doet wel dat gy komt.*

BĔNEARNIA, æ. f. *Béarn,* een kleine landſtreek in Vrankrijk, aan de voet van 't Pyreneeſche gebergte.

BĔNEARNŪS, ă, ūm. *of* Bĕnĕārnēnsis, īs. m. & f. sĕ, īs. n. *Van Béarn, van Béarn geboortig.*

BĔNĔDĪCE. adv. Plaut. *Vriendelijk, verpligtender wijze, zaftzinniglijk, beleefdelijk.*

BĔNĔDĪCO, īs, dixī, dictŭm, dicĕrĕ. dat. Cic. *Zegenen, wel, of voordeelig van iemand ſpreken, iemand prijzen, loven.*

BĔNĔDĪCTĬO. ōnis. f. g. *Zegen.*

BĔNĔDĪCTŪS, ă, ūm. *Gezegend, geloofd.*
* Benè quæſo inter vos dicite, & mihi abſenti tamen. Plaut. *Spreekt wel van den anderen, en zijt eendragtig, ſpreekt niet tot nadeel van my, in mijn afweezen.*
* Benedixiſti. Ter. *Gy hebt gelijk, gy hebt wel gezegt, gy ſpreekt regt.*

BĔNĔDĪCTŪM, ī. n. Plaut. Ter. *Lof, prijs, goede, of voordeelige woorden, of getuigeniſſe.*

* Bene-

Digitized by Google

* Benedictum. Cic. *Een treffelijke reden, fraaije ſprenk, een woord op zijn tijd, en wel geſproken, klemſpreuk.*

Benedictis ſi certaſſet, audiſſet benè. Ter. *Indien hy wel van ons hadde geſproken, zouden wy ook goede getuigeniſſe van hem gegeven hebben.*

BĔNĔFĂCIO, īs, fēci, fāctūm, făcĕrĕ. dat. perſ. Cic. *Iemand wel doen, weldaden bewijzen, verpligten, goede* ‡ *dienſten doen.* Plautus zegt nu en dan in dezen zin, *benè facere erga aliquem.*

Deus tibi benefaxit. Ter. *God zegene u, geve u zegen, en voorſpoed, hoope u met weldaden op.*

* Benefacere. Cic. *Wel doen, eerlijk, en opregt handelen, zig als een man met eere dragen.*

* Benefacere aliquid. Hor. *Iets wel, en na behooren doen.*

Benefacis quod non dubitas. Cic. *of* Qui non dubites. Cic. *Gy doet wel, dat gy niet twijffelt, gy verpligt my, dat gy de zake niet in twijffel trekt, het is my aangenaam, dat gy het gelooft.*

BĔNĔFĂCTŎR, ōris. m. g. *Weldoender.*

BĔNĔFĂCTŪM, ī. n. Cic. *Een goede, eerlijke, en een vroom man welvoegende daad.*

Benefacta in luce ſe collocari volunt. Cic. *Goede daden willen wel voor de wereld bekend ſtaan, mogen, of willen wel van de wereld gezien worden.*

* Benefactum, ī. n. Ter. Cic. *Weldaad, gunſt, dienſt, beleefdheid.*

Benefacta pro debitis exigimus. Cic. *Wy eiſſchen, of vergen gunſten en weldaden, als of men die aan ons verſchuldigd was.*

* Benefactum. Cic. *Weldaad, verpligtende daad, goede dienſt.*

Benefacta mea Reipublicæ procedunt. Sall. *Mijn gedane dienſten zijn aan 't Gemeenebeſt voordeelig.*

BĔNĔFĪCENTIĂ, æ. f. Cic. *Mildheid, milddadigheid, edelmoedigheid, neiginge om iemand goed, of goede dienſten te doen, gulhartigen aart.*

BĔNĔFĪCIĀRIŬS, ă, ūm. Sen. Ph. *Dat men door een's anders gunſt, of weldaden bezit.*

BĔNĔFĪCIĀRIŬS, ĭī. m. Cæſ. *Die gunſt, of weldaden ontfangen heeft, een leenman, die goederen te leen bezit.*

* Beneficiarius. Veget. *Een krijgsknegt, die door zijn bevelhebber verheven, of gevorderd is tot eenige bedieninge, die door gunſt van zijn overſte een ampt bekomen heeft.*

* Beneficiarius. Feſt. *Een krijgsknegt, die door gunſt van zijn Vorſt, of Veldoverſte van zijn dienſt bevrijd is, of ontheven van dienſt te doen.* Thans *een afgedankt, dog bezoldigd krijgsknegt.*

BĔNĔFĪCIŬM, ĭī. n. Cic. *Een weldaad, gunſt, dienſt, beleefdheid, verpligtende daad.*

Accipere *of* habere beneficium ab aliquo. Ter. Cic. *of* Beneficio ab aliquo affici. Cic. Devinciri. Ter. *Gunſten, of weldaden van iemand ontfangen, genieten.*

Beneficium conferre in aliquem. Cic. Apud aliquem ponere. Cic. Dare alicui. Cic. Beneficio aliquem obſtringere, complecti. Cic. Beneficiis aliquem ornare, cumulare. Cic. *Iemand door weldaden, gunſten, en goede dienſten verpligten. Iemand met weldaden ophoopen.*

Illud beneficium feneratum tibi pulcrè dices. Ter. *Gy zult rond uit zeggen, dat gy die weldaad treffelijk op woeker gezet hebt. Gy zult erkennen, dat de dienſt, dien gy my doet, u dubbeld voordeel zal aangebragt hebben.*

Beneficium verbis initum re comproba. Ter. *Bewijs uw gunſt, die gy met woorden betuigt hebt, met de daad.*

Alicui debere beneficia. Cic. *Aan iemand wegens weldaden, en goede dienſten verpligt, of verſchuldigd zijn.*

* Meo beneficio. Cic. *Door mijn toedoen, of gunſt, uit genegentheid, of gunſt mywaarts.* Tuo. Cic. *Door uw toedoen, of gunſt; uit genegentheid, of gunſt tot u.*

Beneficio victus. Cic. *Door weldaden overwonnen, die de genote weldaden onmogelijk kan vergelden.*

Illud ab eo impetratum eſt in ſummo beneficio, pro aliis qui &c. Cic. *Dat heeft men van hem verworven, als de grootſte gunſt, of weldaad voor de andere, welke enz.*

Gratus & memor beneficii. Cic. *Dankbaar over, en geheugeniſſe dragende van genote gunſten, en weldaden.*

An hoc pro beneficio habendum eſt quod maluerit, &c? Cic. *Moet men dit voor een gunſt, of weldaad houden, dat hy liever gewilt heeft, enz?*

* Beneficium. Digeſt. *Vryheid, gunſt, voorregt, voordeel, ontheffinge.* Welke perſonen wegens ouderdom, of dienſten, enz. toegeſtaan worden.

Beneficio illo legis nihil utor. Cic. *Ik bedien my ganſch niet van dat voorregt, of voordeel van de wet.*

* Beneficium. Cic. *Belooninge, loon, milddadigheid,* die een Vorſt, of Staat, in jaarlijkſche wedden, geld, en ampten, enz. doet.

BĔNĔFĪCŬS, ă, ūm. Cic. *Weldoende, verpligtende, mild, milddadig, genegen tot goed doen.* Men zegt *benefizentiſſimus*, en niet *beneficiſſimus*, hoewel Kato zulks eens ‡ gebruikt heeft.

Beneficus in amicum. Cic. *Weldoende aan zijn vriend, die zijn vrienden goede dienſten, of goed doet.*

Beneficus eſt oratione. Plaut. *Hy is mild van beloften, hy doet groote beloften met woorden.*

BĔNĔMĔREOR. V. Mereor.

BĔNĔMERĪTŬS. V. Meritus.

BENEVENTŬM, ī. n. Hor. *Benevente.* Een ſtad in 't rijk van Napels.

BĔNĔVŎLĔ. adv. Cic. *Goedwilliglijk, goedhartiglijk, goedgunſtiglijk, van, of uit goeder harte.*

BĔNĔVŎLENS. ēntis. omn. gen. Plaut. Cic. *Goedhartig, gulhartig, goedgunſtig, weldoende, of genegen om goed te doen.* Zie benevolus.

Benevolens vivit tibi. Plaut. *Hy is u goed vriend, hy bemint u, hy is u goedgunſtig.*

BĔNĔVŎLENTIĂ, æ. f. Cic. *Goedwilligheid, goedhartigheid, vriendſchap, goede gunſt, genegentheid om goed te doen.*

Benevolentiam alicujus allicere. Cic. Colligere, captare, Cic. Sibi adjungere. Cic. *Iemands gunſt, of genegentheid winnen, zig zelf in iemands vriendſchap wikkelen, dringen; iemands liefde tot zig trekken, of lokken.*

BĔNĔVŎLŬS, ă, ūm. Cic. *Weldoende, goedhartig, gunſtig, verpligtende, die goed doet, goed wil, of genegen is te doen.* Men zegt *benevolentior* en *benevolentiſſimus.*

Benevolus erga aliquem. Plaut. Alicui. Cic. *Goedgunſtig of goedhartig jegens iemand, tot iemand genegen, die iemand zoekt voordeel, of goede dienſten te doen.*

Judices, Auditores, benevolos facere, efficere. Cic. *De Regters, en toehoorders goedgunſtig maken. Der zelver gunſt, of genegentheid verwinnen.*

BĔNĪGNĒ. adv. Plaut Cic. *Goedgunſtiglijk, beleefdelijk, gulhartiglijk, zaſtzinniglijk, goedaardigluk.* Men zegt in alle ‡ de beteekeningen *benignùs*, en *benigniſſimè.* Tinnius, volgens 't zeggen van Nonius, zegt *benigniter*, dog men moet hem niet navolgen.

* Benignè. Cic. Hor. *Mildelijk, milddadiglijk, overvloediglijk, treffelijk, heerlijk.*

* Benignè dicere. Ter. *Verpligtenderwijze ſpreken, heuſche taal voeren.* Reſpondere. Hor. Facere. Ter. *Goedgunſtiglijk antwoorden, verpligten, dienſt doen.* Negare. Ter. *Iets met beleefdheid, of heuſche woorden afſlaan, weigeren.*

BĔNĪGNĪTĂS, ātis. f. Plaut. Cic. *Goedhartigheid, beleefdheid, heusheid, goedheid, gunſt.*

* Naturæ benignitas. Cic. *Goedaardigheid, zaftmoedigheid,* Ook *mildheid, vrugtbaarheid, en overvloed der nature.*

* Deorum benignitate. Planc. ad Cic. *Door de genade, goede gunſt, en goedheid der Goden.*

BĔNĪGNŬS, ă, ūm. Plaut. Cic. *Goedgunſtig, genadig, goedhartig, heuſch, beleefd, zaftmoedig, goedaardig.*

* * Benignus. Cic. Hor. *Mild, milddadig, grootdadig, edelmoedig, weldoende, genegen tot goed doen.*

Benignus alicui. Plaut. In aliquem. Ter. *Mild, milddadig, weldoende aan iemand.*

Eo uſus ſum benigno. Ter. *Ik heb hem milddadig, verpligtende, en edelmoedig bevonden, hy heeft my goeden dienſt gedaan.*

Digitized by Google

* Benignus. Plin. H. Ovid. *Vruchtbaar, weeldrig, vruchtdragend.* Sprekende van een ſtuk lands, enz.

* Benignus ſermo. Hor. Oratio. Cic. *Heuſche, aangename, gunſtige, verpligtende reden.* Dies. Stat. *Een gelukkige, gunſtige dag.* Vultus. Liv. *Een zoet, aangenaam, en lachend wezen.*

** Vini ſomnique benignus. Hor. *Genegen tot wijn, en ſlapen, een groot drinker, en ſlaper.*

BENNA, æ. f. Cato. *Een wagen met twee wielen, welke van rijzen gemaakt is. Een wagen, een meſtkarre, een benne.*

BĒO, ās, āvī, ātūm, āre. acc. Plaut. Ter. *Zaligen, dat is, Zalig, of gelukkig maken, vertroöſten, verblijden, met goed opboopen.*

* Beare. acc. Plaut. *Vermaak aandoen, verheugen, goed doen.*

Sed hoc me beat, quod vicit. Plaut. *Maar dit doet my goed, dit is my lief, en aangenaam, dit verheugt my dat hy overwonnen heeft.*

Beaſti. Ter. *Gy hebt my gelukkig gemaakt, grootelijks verheugt, verblijd.*

** Cœlo aliquem beare. Hor. *Iemand in den hemel ſtellen, onſterfelijk maken.*

** Seſe alicubi beare. Hor. *Ergens zijn vermaak nemen, zijn tijd met genoegte in eenige plaats verdrijven.*

BĔRĔCYNTHĬUS, ī. f. Plin. H. *Berecynthus*, een ſtad, en berg in Frygië, alwaar Cybele, de huisvrouw van Saturnus, en moeder der Goden, in 't byzonder geëert wierd.

BĔRĔCYNTHĬUS, ă, ŭm. Virg. *Van Berecynthus, of daar toe behoorende.*

BĔRŒ, ēs. f. Plin. H. *Beroë*, daar zijn twee ſteden van dezen naam, d'eene in Macedonie, door de Turken *Boër* genaamd, de andere in Syrie, thans *Aleppo* geheten.

BERYLLUS, ī. m. Propert Plin. H. Βήρυλλος. *Een edele ſteen, Beryl genaamd*, kriſtal gelijk. De meeſt geagtſte komt naaſt aan de verw van de zee.

Baculum aureum beryllis diſtinguebant. Q. Curt. *De gouden ſtok, of ſtaf, was met Beryllen vercierd.*

BERYTUS, ī. f. Plin. H. Βηρυτός. *Baruth*, een ſtad in Fenicie, tuſſen Tripoli en Damaskus, op de Zee-kuſt.

BES *of* BESSIS, is. m. Varr. Cic. Colum. *Twee derde deelen, of agt oncen.* Ook *twee derdedeelen van alles, dat in twaalf deelen verdeelt word.*

* * Beſſes uſuræ. Dus noemen de Regtsgeleerden *renten tegen de penning agt*, dewijl in agt jaren de renten de hoofdſomme uitmaken.

* Beſſis. Vitruv. *Het getal van vier, of twee derden van het volmaakte getal in de Wiskunde, welk zes is.*

* Beſſem bibere. Martial. *Agt malen drinken.*

BESSALIS, is. m. & f. lĕ, is. n. Vitruv. *Agt duimen lang, dik, of breed. Iets van agt oncen volgens anderen.*

BESTIA, æ. f. Cic. *Een beeſt, een onredelijk dier.* Dit woord word ook gezegt van Viſſen, Vogelen, Slangen, enz.

Aliquem beſtiis objicere. Cic. *Iemand de beeſten ten proojje voorwerpen.*

* Beſtia. Vitruv. *Het beeſt*; Een geſtarnte alzoo genaamd.

BESTIALIS, is, ĕ. adj. *Beeſtagtig.*

BESTIALITER. adv. *Beeſtelijk, beeſtagtig.*

BESTIARIUS, ă, ŭm. Ludus beſtiarius. Sen. Ph. *Spel, of gevegt van, of met beeſten, beeſtengevegt.*

BESTIARIUS, ĭi. m. Cic. *Die geſchikt is om in openbare ſpelen met beeſten te ſtrijden.*

BESTIŎLA, æ. f. Cic. *Een beeſtje, een diertje.*

BETA, æ. f. Cic. Plin. H. *Biete* [hoef-kruid] of *bete.*

** Beta fatua. Mart. *Smakeloose biete.*

Betâ languidior. Catull. *Smakeloozer dan een biete.*

BETĂCĔUS, ă, ŭm. Pes betaceus. Varr. *De voet, een ſteel, of wortel van een biet.* Priſcianus zegt, dat *betaceus* een ſubſtantivum is.

BĔTĬZO, ās, ātĕ, vel potius *Betiſſare*, ut Cauſanbonus legit. *Flaauw zijn, laf zijn*, item *weak, verwijfd zijn.*

‡ Suetonius zegt, dat Auguſtus dit woord voor zijn rekening gebruikte, in plaats van *Lachaniſſare*, 't welk van Griekſchen afkomſt is: *Betiſſare* van *Beta*, gelijk *Lachaniſſare* van 't Grieſch λάχανον, dat het zelve is.

BĔTO, ās, ātĕ. Varr. *Gaan.* Men moet dit woord niet gebruiken.

BETŌNĪCA, æ. f. Plin. H. *Betonie, geneſſelen.* Men moet ‡ *Vetonica* lezen, volgens de beſte Handſchriften van Plinius.

BĔTŬLLA, æ, f, Plin. H. *Een benkeboom*, welkers takken goed zijn tot hoepen.

BETŪNIA, æ. f. *Betune*, een ſtad in Vlaanderen.

BIB

BIÆON *of* BIÆUM. *Zekere wijn*, gemaakt van druiven in de zon gedroogt, en zee-water, andere zeggen regenwater.

BĪBACĬTAS. ātĭs. f. g. *Onmatigheid, gulzigheid in 't drinken.*

BĪBĂCŬLUS. *Dronkertje.*

BĪBĂX, ācis. omn. gen. Negid. *Een groot drinker, een zuiper*, ‡ *een natbals.* A. Gellius merkt aan, dat hy dit woord in andere Schrijvers gelezen heeft. *Bibaculus, een zuiper*, en bibacitas, *dronkenſchap* zijn geen Latijn.

BĪBESĬA, æ. f. *Zuipluſt, groote dorſt, geweldige luſt tot drinken.* Plautus heeft dit woord uitgevonden, 't welk men niet moet gebruiken.

BĪBLĬA, ōrŭm. n. g. *De H. Schriftuur, de Bibel.*

BĪBLĬŎGRĂPHUS. ī. m. *Een Boekſchrijver, of Drukker.*

BĪBLĬŎPĔGUS. ī. m. g. *Een Boekbinder.*

BĪBLĬŎPŌLA, æ. m. Mart. Βιβλιοπώλης. *Een Boekverkooper, een Koopman in boeken.* Bibliopolium. *Een boekwinkel.*

BĪBLĬŎTĂPHI. *Neuswijzen, die goede boeken bewaren, en niemand willen laten zien, of lezen.*

BĪBLĬOTHĒCA, æ. f. Cic. Βιβλιοθήκη. *Een boekzaal, een boekkamer, boekvertrek.*

Aſſidere in Bibliothecâ. Cic. *In zijn boekkamer blijven, zitten blokken.*

Ego hic paſcor Bibliothecâ Fauſti. Cic. *Hier bedien ik my van de treffelijke boekzaal van Fauſtus.*

Tractare Bibliothecam multorum nummorum. Cic. *Het opzigt hebben over een boekvertrek van groote waarde.*

BĪBLĬŎTHĒCĀLIS. is. e. adj. Mart. *Tot een boekvertrek behoorende.*

BĪBLŌS, ī, & bĭblŭs, ī. f. g. Arbor in Ægypto etiam Papyrus dicta, cujus cortice loco Chartæ uſi ſunt veteres. *Papier.*

BĪBO, ōnis. m. g. *Een zuiper, een zwelger, een groote dronkaart, een natbals.*

BĪBO, is, bĭbī, bĭbĭtŭm, bibĕrĕ. acc. Cic. *Drinken, opdrinken.*

Bibe ſi bibis. Plaut. *Drink zoo 't u beliefst, drink dog eens.*

Calidum bibere. Varr. *Warme drank drinken.*

Bibere ad numerum. Ovid. *Tot een zeker getal glazen drinken, de glazen tellen, die men drinkt.*

Bibere in auro. Sen. Trag. Gemmâ. Virg. *Uit een goude kop, uit een beker met edel geſteente vercierd drinken.*

More Græco bibere. Cic. *Op de Griekſche manier drinken.* Dat is, *overdadiglijk, en uit groote glazen.*

Bibere pro ſummo. Plaut. *Een wakkeren herkemeijer, een braven beker ſtorten. Drinken als of men nooit meer drinken zoude.*

** Sat Prata biberunt. Virg. *De beemden zijn genoeg bevogtigd.*

Hor-

Digitized by Google

Hortus bibit aquas. Ovid. *De tuin is met water beſproeid, bevogtigd.*

*** Haſta altè bibit acta cruorem. Virg. *De ſpieſſe diep in 't lijf geworpen deed het bloed vlieten; wierd door 't bloed bevogtigt.*

*** Bibere longum amorem. Virg. *Allengsjes de liefde indrinken*, dat is, *Allengsjes door de liefde verwonnen worden, ongevoeliglijk door de min overvallen, getroffen worden.* Maternos mores. Claud. *De moederlijke zeden, manieren, en beleid inzuigen.*

* Suſpenſis auribus bibere aliquid. Propert. *Iets met uitgereikte, en aandagtige ooren hooren.*

* Lana colorem bibit. Plin. H. *De wol kan geverwt worden, trekt, of drinkt de verwe na zig.* Candorem ſpongia. Plin. H. *De ſpons word wit, trekt het wit na zig.*

Ab horâ tertiâ, bibebatur. Cic. *Men dronk van drie uuren af.*

Nulla aconita bibuntur fictilibus. Juven. *Men drinkt geen vergif uit aarde vaten.*

Arbiter bibendi. Hor. *De Meeſter, Inzetter, of Koning van een drinkgeleg, of heilige dag, wanneer men ſmeerde.*

‡ Dit was by de Ouden de gene, die vaſtſtelde uit welk een ſoort van koppen, en hoe vele teugen, men moeſt drinken.

Bibere quincunceem. Mart. *Vijf reizen drinken.* Beſſem.

‡ Mart. *Agt reizen drinken.* De Ouden dronken dikwils zoo vele reizen als 'er letteren in de namen hunner vrienden, of liefſtens waren.

BĪBŌNUM, ī. n. Tac. *Beblin*, een ſtad in Zweden, of *Bebenhauſen*, een ſtad in 't Hartogdom Wurtemberg.

BĪBŌSŬS, ă, ūm. *Een drinker, een zuiper, een nathals,* ‡ *een dronkert.* A. Gellius zegt, dat hy dit woord nooit gelezen heeft, als in Laberius; men moet het niet gebruiken.

BĪBRĀX. Cæſ. Men komt over de plaats, waar dezeſtad gelegen is, niet over een: Sanſon zegt dat het *Fimes* is in ‡ Champagne, dog andere zeggen met beter reden: dat het *Braine* is, een ſteedje tuſſen *Fimes* en *Soiſſons.*

BĪBŬLŬS, ă, ūm. Virg. Plin. H. *Dat de vogt ras na zig trekt, inzuigt, 't welk het water indrinkt, of na zig trekt.* Sprekende van zand en dergelijk. Bibulus, *een gretig drinker, een nathals.*

* Bibula charta. Plin. J. Papyrus. Lucan. *Vloeyend papier, kladpapier, vlakpapier.*

* Bibulus lapis. Virg. *Een ſponsagtige ſteen.* Servius zegt, dat de Poëet hier door zand verſtaat.

* Bibulus Falerni. Hor. *Een liefhebber van Falerne wijn, een groot drinker van Falernſche wijn.*

BĪCĔPS, bĭcipitis. omn. gen. Cic. Plin. Hor. *Tweehoofdig, dat twee hoofden heeft.*

* Biceps civitas. Varr. *Een ſtad met twee overheden; door tweederley overheid geregeerd, welke twee byzondere oppervoogden heeft.*

* Parnaſſus biceps. Ovid. *De tweetoppige Parnas, Parnaſſus met twee toppen, of kruinen, met twee heegtens.*

BĪCLĪNĬUM, ĭi. n. Plaut. *Een eetzaal met twee bedden.* De maniere der ouden was, al leggende op tafelbedden te eten.

BĪCŎLŎR, ōris. omn. gen. Ovid. Plin. H. *Tweevervig, van twee verwen.*

BĪCŎRNIS, is. m. & f. nĕ, ĭs. n. Virg. Ovid. Plin. H. *Tweehoornig, dat twee hoornen heeft.*

* Bicornis. Colum. Virg. *Gewerkt, dat twee tanden heeft,* Sprekende van eenig werktuig.

* Luna bicornis. Hor. *De waſſende maan.*

*** Bicornis Rhenus. Virg. *De tweehoornige, of in twoen verdeelde Rijn, met twee boezemen.* Mons. Stat. *Een berg met twee toppen, of kruinen.*

BĪCŎRPŎR, ŏris. omn. gen. Cic. *Tweelijvig, dat twee* *** *lichamen heeft.* Firmius gebruikt *Bicorporeus, a. um.*

BĪCŪBĪTĀLIS, is. m. & f. lĕ, ĭs n. Plin. H. *Twee ellebogen lang, hoog, of breet.*

BĪDENS, ēntis. m. Virg. Colum. *Een gaffel, werk, of eenig ander werktuig met twee tanden.*

*** Bidens, entis. f. Virg. *Een ſchaap van twee jaren, of met twee tanden.* De Poëten gebruiken dit woord zonder onderſcheid voor een ſchaap.

BĪDENTĀL, ālis. n. Hor. *Een plaats door 't offeren van een tweejarig ſchaap gewijd, voornamentlijk als ze door den blixem geſlagen was, daar dan niemand mogt komen.*

BĪDŬĀNUS, ă, ūm. adj. *Twee dagen end.*

BĪDŬUM, i. n. Cic. *Twee dagen, de tijd van twee dagen.*

Bidui aberant caſtra. Cic. *Het leger lag twee dagen reizens daar van daan.* De zelve Schrijver voegt 'er elders *Spatio* by.

Bidui navigatio. Plin. H. *Twee dagen varens, of zeilens, twee etmalen zeilens.* Sollicitudo. Ter. *Een bekommernis, of droefheid van twee dagen.*

In hoc biduum vale. Ter. *Vaar wel duurende deze twee dagen.*

BĪENNIS, is. m. & f. nĕ, ĭs. Bienne ſpatium. Cic. *Tweejarig, de tijd van twee jaren.*

BĪENNĬUM, ĭi. n. Cic. *Den tijd van twee jaren.*

BĪFĀRĬĀM. adv. Cic. *Tweezins, in twee deelen, op tweederley maniere.*

BĪFĔR, *of* Bifĕrus, ă, ūm. Varr. Virg. Colum. *Dat twee* *** *malen op een jaar vrugten draagt.* Sprekende van een boom, een veld, enz.

BĪFĬDĀTŬS, ă, ūm. Plin. H. *In twee geſpleten, gewerkt.*

BĪFĬDŬS, ă, ūm. Virg. *In twee geſpleten, gewerkt.*

* Bifidum iter. Valer. *Een tweeſprong.*

BĪFŎRIS, is. m. & f. rĕ, ĭs. n. Ovid. *Het gene twee deuren, poorten, of openingen heeft.*

Valvæ bifores. Ovid. *Een poort, of deur die in twee ſtukken, of deelen open gaat.*

* Biforem dat tibia cantum. Virg. *Men ſpeelt op een pijpe, of fleuit met twee gaten.* Per metathefin, pro biforis tibia. Deze fleuit had veel aangenamer geluid als d'andere met een gat. Zie *Tibia.*

*** BĪFŎRMĀTŬS, ă, ūm. Cic. V. Biformis.

BĪFŎRMIS, is. m. & f. mĕ, ĭs. n. Virg. Hor. *Tweevervig, dat twee gedaantens, of geſtaltens heeft.*

BĪFRŌNS, ōntis. omn. gen. Virg. *Die twee voorhoofden, of aangezigten heeft.*

BĪFŪR. *Een dubbele dief, een dief tweemalen betrapt.*

BĪFŪRCŪS, ă, ūm. Colum. *Gewerkt, dat twee verken, of ſcheprtens heeft.*

BĪGA, æ. f. Plin. H. Suet. Bigæ, ārum. f. plur. Virg. *Een geſpan van twee paarden nevens den anderen, twee paarden voor aan geſpannen, een wagen, of karos met twee* ‡ *paarden.* Varro merkt aan, dat men niet en zegt *Duæ bigæ*, of *tres bigæ*, maar binæ, ternæ bigæ. *Twee, of drie wagens, enz. met twee paarden.*

BĪGĂMĬA, æ. f. *Huwelijk met twee vrouwen.*

BĪGĂMŬS, ă, ūm. *Die twee vrouwen heeft. Ook die na de* ‡ *dood van zijn eerſte vrouw hertrouwd is.* Dit woord word niet als by kerkelijke Schrijvers gevonden.

BĪGARĬUS, ĭi. m. g. *Een karredrijver, voerman van een wagen, of karre met twee paarden.*

BĪGĀTŬS, i. m. Liv. *Geld, waar op een wagen en twee paarden nevens den anderen geſlagen ſtaan.*

BĪGEMMIS, is. m. & f. mĕ, ĭs. n. Colum. Vitis. *Een wijnſtok met twee knoppen, botten, ſpruiten, of welke tweemaals botten, of knoppen heeft.*

BĪGENĔRI, æ, ă. adj. plur. *Dieren van twee geſlagten, gelijk de muilezel, geteeld van een exel en een merry, enz.*

‡ Men vind in Varro nog elders geen *Bigenus, a, um.* nog *Bigeneris*, en *Bigenere*, 't welk de woordboeken zonder voorbeeld bybrengen. Ik geloove nogtans, dat men zou konnen zeggen, *Bigener, a, um.* in ſingulari.

BĪGERRĬCĂ. Gloſſ. *Een kleed, met geite hont geweerd.*

BĪGERRIŌNES, ūm. m. plur. plur. Cæſ. *Het land, of 't volk van* Bigorre *in* Gaſcogne.

BĪJŪGIS, is. m. & f. gĕ, is. n. Virg. &

Digitized by Google

vriendelijk ſprekende. Dit woord is nooit by de Ouden in groot gebruik geweeſt.

BLANDILŌQUENTŪLUS, ă, ūm. Plaut. *Een zeer lieffelijke, aangename, vleijende prater, of kouter, een zoet koozertje.*

BLANDILŌQUUS, ă. ūm. V. Blandiloquentulus.

** Vox blandiloqua. Sen. Trag. *Een vleijende, een aangename, lieffelijke, vriendelijke, bekoorlijke ſtem.*

BLANDIMENTUM, ī. n. Cic. *Lieſkoozinge, zoet gevley, bekoorlijkheid, aantrekkelijkheid.*

* Blandimentum. Plin. H. *Bovengemeene zorge om een plant te koeſteren, en op te queeken.*

Blandimenti impetrare radices. Plin. H. *De wortelen door goede voorzorge doen ſchieten.*

BLANDIOR, īrīs, ītūs sūm, īrī. dat. Cic. *Vleijen, lieſkoozen, pluimſtrijken, ſtreelen.*

Blandiri alicui. Cic. *Iemand vleijen, door lieffelijke woorden: of anders des zelfs gunſt winnen.*

Per ſe & per alios mirificè mihi blanditur. Cic. *Hy vleit my zelfs, en doet my door anderen wonderlijk vleijen, ſtreelen.*

* Suaviter blanditur ſenſibus noſtris voluptas. Cic. *De welluſt, of 't vermaak vleit, ſtreelt, bekoort onze zinnen zeer lieffelijk.*

* Quædam partibus blandiuntur, ſed in ſummam non conſentiunt. Quintil. *Eenige dingen begunſtigen ons voor een gedeelte van de zaken, maar komen met het oogmerk, en de grond van dien, niet over een.*

† BLANDITĒR. adv. Plaut. V. Blandè.

BLANDITIA, æ. f. Cic. *Gevley, lieſkoozinge.* De pluralis blanditiæ, ārūm. f. g. word meer gebruikt.

Flecti & capi blanditiis. Ovid. *Door gevley, geſtreel, en zoete taal bewogen, gewonnen, bekoort worden.*

Numinorum aliquid blanditiis exprimere ab aliquo. Cic. *Iemand wat geld door gevley, of geſtreel uit de zak praten, afperſen.*

Blanditiis ſe in alicujus conſuetudinem immergere. Cic. *Door gevley zig in iemands gunſt, of gemeenzaamheid dringen, inwikkelen.*

Vendere blanditias. Tib. *Iemand vleijen, ſtreelen, lieſkoozen om gewin, of om iets te bekomen.*

† BLANDITIM. adv. Lucret. V. Blandè.

BLANDITŪS, ă, ūm. Plin. H. *Aangenaam, vermakelijk, zoet, bekoorlijk, luſtig.* Van een reis, een wandelinge enz. geſproken.

* * Blanditum tempus. Plin. H. *Schoon, helder, vermakelijk weder.*

** BLANDĪTŪS, ūs. m. Lucret. V. Blanditia.

BLANDŪS, ă, ūm. Ter. Cic. *Vleijende, bekoorlijk, lieffelijk, aangenaam, beleefd, verpligtende,* men zegt *blandior* en *blandiſſimus, a, um.*

* * Blandus amicus. Cic. *Een vleijende, ſtreelende, pluimſtrijkende vriend.*

* Blandus Doctor. Hor. *Een zaftzinnig, zaftmoedig, goedaardig Leeraar.*

* Anni blandi. Prop. *Aangename, jeugdige, vermakelijke, zoete jaren; lieffelijke, luſtige tijd.*

BLAPSIGŌNIA, æ. f. Plin. H. *Quale in de bijen, 't vermeenigvuldigen belettende.*

BLASPHĒMIA, æ. f. *Laſteringe, godslaſteringe, vervloekte taal.* Dit, en het volgende woord, worden niet gebruikt als van geeſtelijke Schrijvers.

BLASPHĒMO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. *Laſteren, godslaſteren, vloeken.*

BLĂTĔRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Hor. *Snappen, kakelen, den ſnater roeren, babbelen, kallen, onbedagt ſpreken, tieren, razen.*

BLĂTĔRO, ōnis. m. A. Gell. *Een ſnappert, een kakelaar, een babbelaar, een raasbal, een onbedagt ſpreker.*

BLĂTIO, īs, īrĕ. Nugas blatis. Plaut. *Babbelen, kakelen.*

† *Gy vertelt niets dan beuzelingen, gy verhaalt niets anders als ongerijmde wijſgewasjes, of vodderijen.*

BLĂTTĂ, æ. f. Virg. *Een ſoort van gekorve dier, dat in de byekorven voortkomt.*

* Blatta. Hor. Mart. *Een ſoort van een mot,* die boeken, en kleederen, enz. beſchadigt.

BLĂTTĂRIĂ, æ. f. Plin. H. *Mottenkruid.*

BLĂTTĂRIŪS, ă, ūm. Blattaria balnea. Sen. Ph. *Vol motten. Baden daar vele motten zijn.*

BLĂTTĔŬS, ă, ūm. Europ. *Purper-verwig;* hoewel men † in geen goede Schrijvers het woord *blatta* vind om purper te beteekenen.

BLĀVĬA, æ. f. *Blaije,* een ſtad in Santonje, op de rivier Gironde.

BLĒNNŪS, ă, ūm. Plaut. *Zot, dwaas, dom, een quylebabbe.*

BLĪTĔŬS, ă, ūm. Plaut. *Een dwaas, een nar, een gek,* † *een botterik.* Deze byſpraak is genomen van een kruid *Mayer* genoemd, dat geen ſmaak heeft.

BLĪTŪM, ī. n. Plaut. Plin. H. *Mayer.* Een kruid.

BOA

BŎĂ, æ. f. Plin. H. *Een ſoort van een water-ſlang,* dus genoemd wegens des zelfs grootte, † en dikheid, die somtijds de grootte van een Os verevenaart; of om dat ze een ongemeen gezwel veroorzaakt aan de gene, die daar van gebeten zijn, zoo men zegt.

* Boa. Plin. H. *Een ziekte, waar door 't lichaam met roode puiſten bedekt word;* Zommige noemen het de mazelen, andere de kinder-pokjes.

* Boa. Feſt. *Een gezwel in de beenen, of dijen, door langduurig gaan.*

BŎĀRĬŪS, ă, ūm. Plin. H. *Van oſſen, tot oſſen behoorende.*

Boarium forum. Plin. H. *Een oſſemarkt,* † *een plaats daar oſſen verkogt worden.* De digter Propertius, noemt het, *Boarium arvum.* Boarium, *een oſſe-ſtal.*

BŎĀTŎR. ōris. m. g. *Een oſſehoeder, of weider,* ook *een plompe boer.*

BŎĀTŪS. ūs. g. *Brullinge, loeijinge van een os.*

BOE

BŎĒMĬA, æ. f. Tacit. *Bohemen.* Een rijk in het Keizerrijk. † Men vind nu en dan in dezen Schrijver *Boiemia.*

BŎĒMĪ, ōrūm. m. plur. *Bohemers, 't volk van Boheme.*

BOEŌTĬA, æ. f. Cæſ. *Beotie, een geweſt in 't oude Griekenland,* waar van Thebe de Hoofdſtad was.

BOEŌTĬŬS, ă, ūm. Ovid. *Een Beotiër, of Theber.* Ovidius zegt ook Bœōtŭs, ă, ūm.

BOIA. æ. f. Plaut. Feſt. *Halsband, boey, of ketting,* welke voorheen om den hals der misdadigen geklonken wierd. Hier van daan komt ons Hollandſch woord *boeijen.*

* Boia. Cæſ. *Bourbon in Vrankrijk.* Dit woord is niet zeker in Cæſar.

BOII, boiōrūm. m. plur. Plin. H. *De Beijerſche volkeren,* † in Duitſchland.

* Boii. Cæſ. *Het volk van Bourbon,* in Vrankrijk.

BŌLBĪTŪM. ī. n. g. *Geſchut, kanon.*

BŌLĒTĀRĬŪM, ĭī. n. *of* Bōlētārĭă, æ. f. Mart. *Een koſtelijk vat, of diſch,* daar men eertijds Kampernoelje, of Duivelsbrood in voordiſchte. Naderhand gebruikte men het zelve om minder geregten in voor te zetten.

BŌLĒTŪS, ī. m. Plin. H. Juven. *Gele kampernoelje, duivelsbrood.*

BŎLĬS, ĭdis. Plin. H. *Een vyerige ſpieſſe in de lugt.* Zijnde een zeker verheveling, ter lengte van een ſpies.

* Bolis. *Een diep-loot.* Dit is een Grieksch woord, en by † geen goede Schrijvers te vinden.

BŌLŪS, ī. m. Varr. *Een beet, een brok, een ſtuk, een*

Digitized by Google

een mond-vol, een klomp, het zy van brood, koper, aarde, enz.

* * Bolus. Varr. Plaut. *Een goede brok, een roof, een goede benit.* In den oneigentlijken zin.

Antequam ad hunc bolum pervenias. Varr. *Eer dat gy dat brokje na u neemt; eer gy dat stukje na u sleept.* Sprekende van een land, 't welk groote huur betaalt.

Hoc ego te mulctabo bolo. Plaut. *Ik zal u dat brokje wel door de neus boren; ik zal u dien roof, of beuit wel ontleggen, ontjagen.*

* Bolus. Plaut. *Bekoorlijkheid, bekoringe, aanlokſel;* Ook *een werp met een net, of dobbelſteenen.*

* Nimis lepidè jecisti bolum. Plaut. *Gy hebt uw net wel geworpen, uw lagen wel gelegt, gy hebt een goede trek gedaan, getrokken.*

* Ludere annulum tribus bolis in aliquid. Plaut. Juven. *Om een ring in drie werpen met de dobbelſteenen tegen iets anders ſpelen.*

BŌMBARDA. æ. f. g. *Geſchut, kanon.*

BŌMBAX, interjectio negligentis. Plaut.

BŌMBĪLO, ās, āvī. Aut. Phil. *Dommelen, rommelen, en ruiſſchen,* gelijk de bijen doen.

BŌMBĪLATIO, ōnis. f. Feſt. *Het gedommel, geruiſch, of* † *geluid, 't welk de bijen maken.*

BŌMBUS, i. m. Varr. *Een gedommel, gerommel, geluid, of geruiſch, gelijk de bijen maken.*

Intus apes ſi faciunt bombum. Varr. *Indien de bijen van binnen gedommel maken.*

* Bombus. Cat. Perſ. *Het ſteken, het geluid van een trompet, hoorn, of eenige dergelijke ſpeeltuigen.*

BŌMBYCĪNA, ōrum. n. plur. Mart. *Zyde kleederen.*

BŌMBYCĪNUS, a, um. Plin. H. Juven. *Zyde, van zyde gemaakt.*

BŌMBYLIUS, ii. *Een ſoort van bijen,* die groot geraas met haar wieken maken, dus van *Bombus* genaamd, ook *een zekere kruik,* welke door de naauwheid bobbelt als men drinkt. Item, *een perſoon die vele onnutte woorden, en zotte taal gebruikt.*

BŌMŌLŌCHUS. i. m. g. *Een ſielt, een guichelaar.*

BŌMBYX, ycis. m. Plin. H. *Een Zyd-worm.* De Schrijver † beteekent 'er ook *de zyde zelfs* mede, en maakt het fœminin, hoewel Propertius het in maſculino gebruikt.

* * Bombyce lucet. Propert. *Hy is in zijde gekleed, hy is met zijde uitgedoſt, hy blinkt in zijn zijde kleederen.*

* Goſſipii *of* Xili bombyx. Plin. H. *Katoen, kottoen.*

BŌNASSUS & BŌNASUS. i. m. g. Plin. *Een ſoort van wilde buffels.*

BŌNA, ōrum. n. plur. Cic. *Goederen, rijkdom, geld en goed, middelen.*

Bona caduca. Ulp. *Goederen aan den Heer na de dood van den bezitter vervallen.*

Bona vacantia. Ulp. *Onbeheerde goederen, goederen zonder eigenaar, of bezitter.*

Bonorum poſſeſſio. Ulp. *Bezit, eigendom, of regt van goe-* † *deren.* Dit is na regten, een regt om iemands nalatenſchap in eenige gevallen te eiſſchen, 't zy volgens, of tegens de uiterſtewille aan, en dewijl dit regt verſcheiden is, zoo zijn 'er ook verſcheide *bonorum poſſeſſiones.*

BŌNNA, æ. f. Tac. *Bon,* een ſtad in Duitſchland.

BŌNNENSIS, is. m. & f, sĕ, is. n. Tac. *Van Bon, van Bon geboortig, tot Bon behoorende.*

BŌNŌNIA, æ. f. Cæſ. *Bolonje, of Boulogne,* een ſtad in Italie. Men vind een andere van de zelve naam in Vrankrijk.

BŌNŌNIENSIS, is. m. & f. sĕ, is. n. Cic. *Van Bologne, van Bologne geboortig; of daar toe behoorende.*

BŌNUM, i. n. Cic. *Het goede.*

Bonum ingenitum. Quintil. *Het ingeſchape goed, de goede natuurlijke hoedanigheden van de ziele, of het lichaam.*

Bona ingenii. Quintil. Animi & corporis. Cic. *Groote begaafdheden, of gaven, van verſtand, ziele, en lichaam.*

Bonum naturæ. Quintil. *Goed der nature, natuurlijk goed, goede natuurlijke begaafdheden, natuurlijke voordeelen.*

Bonum litterarum. Cic. Studii. Cic. *Het nut, het goed, het voordeel van de boekeſſinge, of het letterblokken.*

BŌNITAS, ātis. f. Cic. *Goedheid, zaftzinnigheid, eerlijkheid, gematigdheid, mildheid, vrugtbaarheid.*

* * Ingenii bonitas. Cic. *Deugd,* dat is, *deftigheid, ſchranderheid des geeſts.* Cauſæ. Cic. *Het goed regt, de regtvaardigheid, de billijkheid van een zake, of geding.* Naturæ. Cic. *Goedheid, zaftmoedigheid van nature.*

* Bonitas ſoli. Quintil. Agri. Cæſ. Prædiorum. Cic. *De deugd, of vrugtbaarheid van een land, veld, of Hofſtede.*

Bonitas vocis. Cic. *Goedheid, heldere doordringende kragt van een ſtemme.* Verbi. Cic. *De deugd, de kragt, de eigenſchap, de aardigheid van een woord.*

Bonum publicum. Sall. Commune. Lucret. *Het gemeene goed, of beſt, het voordeel van 't gemeen, van een Staat.*

Summum bonum eſſe heræ putabam hunc Pamphilum. Ter. *Ik oordeelde, dat deze Pamphilus mijner meeſteresſe hoogſte goed, of waardſte pand was.*

BŌNUS, a, um. Cic. *Goed, goedaardig.* Melior, *beter,* ‡ optimus, *zeer goed, beſt, allerbeſt.* Zie die elk opzijn letter.

Bonus animus. Ter. *Goede moed, dapperheid, onverzaagdheid.*

Bono animo eſſe. Ter. Cic. *Goeden moed hebben, onverſchrokken zijn, geen vreeze hebben.*

* Nondum bono erant animo in Rempublicam. Cæſ. *Zy waren nog tot het Gemeneweſt niet wel genegen; zy hadden nog geen opregte genegentheid voor 't Gemeneweſt.*

* Bono animo aliquid facere, dicere. Ter. Cic. *Iets met een goed gemoed, uit een opregt inzigt doen, of zeggen, iets zonder arg, of liſt doen, of zeggen.*

* Bona ætas. Varr. *Gode, gemakkelijke, friſſe, gezonde levenstijd, of ouderdom.* Conſcientia. Tac. *Een goed opregt geweten, gewiſſe.* Forma. Ter. *Een aangename, treffelijke ſchoonheid, of gedaante.* Memoria. Cic. *Een goede gedenkenisſe.* Natura. Ter. *Een goeden aart, of nature.*

* Scio te bonâ eſſe voce. Plaut. *Ik weete wel, dat gy een heldere, doordringende ſtemme hebt, die men wel kan hooren en verſtaan.*

* Bona dicta. Plaut. *Goede, zaftzinnige, beleefde, verpligtende woorden.*

* Bona verba quæſo. Ter. *Watte praatjes! al zaftjes! al zoetjes! zoo 't u belieft. Ik bidje ſpoort u niet, gaat zoo niet aan; laat het zoo hoog niet komen.*

Bonâ tuâ *of* veſtrâ veniâ. Cic. *Met uw, of u lieder verlof, believen.*

* Bona Ars, *of* Artes bonæ. Hor. Sac. *De goede, of vrye kunſten, edele wetenſchappen.*

* Bona librorum copia. Hor. *Een groote menigte, een goed getal boeken.*

* Bonum factum ut &c. ſeq. Subj. *Het is wel gedaan, op dat, enz.*

* Bonæ fidei emptor. Modeſt. Jun. *Een koper ter goeder trouwe.*

* Bonâ fide. Ter. *Ter goeder trouwe, met een zuiver gewiſſe, in opregtheid, zonder arg, of liſt.*

* Sine bonâ gratiâ hoc perit. Plaut. *Dit gaat verloren, zonder dat 'er zig iemand aan kreunt, of 't zig aantrekt.*

* Bona pars hominum erat &c. Cic. Hor. *Een goed gedeelte der menſchen was, enz. Een groot getal perſonen was, enz.*

* Vir bonus. Cic. *Een goed, vroom, opregt, eerlijk man.*

* Bonus Poëta. Cic. *Een goed, bequaam, kundig Dichter.*

* Vir bonus militiâ. Tac. *Een treffelijk krijgsheld, een zeer goed Overſte, een man die den oorlog door en door verſtaat.*

* Bonus. Virg. *Gunſtig, genegen, genadig.*

Digitized by Google

* Iis rebus ſupra bonum atque honeſtum perculſus eſt. Sall. *Hy wierd door die zaken, boven de reden, en gevoeglijkheid geraakt, gegrieft. Hy was door die zaken gevoeliger getroffen, als zijn ſtaat voegde, of betaamde.*

* De Numidiâ bonum habete animum. Sall. *Hebt goeden moed, of goede gedagten van de zaken van Numidie, hebt omtrent Numidie goeden moed.*

* Magis vultum quam ingenium bonum habet. Sall. *Hy heeft een beter wezen als verſtand, of inborſt.*

BŌO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. Ovid. *Brullen, loeijen als een Os.* ‡ Varro zegt *Bovare.*

Boat Cœlum fremitu militum. Plaut. *Den hemel wedergalmt, davert, door 't gedruis der Krijgsknegten.*

* Vox boans. Ovid. *Een daverende, ſchreeuwende, luide ſtem.*

BŌŌTĒS, æ. m. Virg. Ovid. Βοώτης. *Een Oſſedrijver.* Ook ‡ een geſtarnte by den Beer, waarom men het zelve den Beerbewaarder noemt.

BŌRĔĀS, æ. m. Virg. *De Noorde wind*; by anderen, *de Noord-ooſte wind.*

BŌRĔŪS, ă, ūm. Ovid. *Noord, Noordſch.*

BŌRYSTHĔNĒS, is. m. Plin. H. *De Boryſthenes, de Dnieper*; een rivier van Scythië, of Satmatie.

BŌRYSTHĔNĬDÆ, ārūm. m. plur. Propert. *De Scythiërs, de Sarmatiërs*, die langs den Dnieper wonen.

BŌRYSTHĔNĬŪS, ă, ūm. Ovid. *Van den Dnieper. of daar toe behoorende.*

BŌS, bŏvĭs. m. & f. Cic. *Een Os, of Koe:* het heeft in dat. en abl. Pl. *bobus* vel *bubus.*

* Bos. Plin. H. *Een ſoort van geld, waar op een, of twee oſſen gedrukt ſtonden.*

BŌSCĬ, of Bŏſchis, ĭdis. f. Colum. *Een ſoort van een Vogel, welke zig in de Moeraſſen, en aan het Zeeſtrand onthoud.* Reyher noemt het *een Kriech*, of *Kriek-end*, andere zeggen *boſcas.* Boſcis. *Een vogel in huis opgebragt.*

BŌSPHŌRĀNŪS, ă. ūm. Cic. *Van den Boſphorus, die by de Boſphorus woont.*

BŌSPHŌRĬŪS, ă, ūm. Mare Boſphorium. Ovid. *De Boſphoriſche Zee.*

BŌSPHŌRŪS, ĭ. m. Βοσφόρος. *De Boſphorus*; Een naauwe zee-engte, dus genoemd, om dat een os die kon ‡ overzwemmen. Daar zijn twee Boſphori. De Boſphorus Thracius, en Boſphorus Cimmerius, d'eerſte gelegen by Konſtantinopolen, ſcheidende Aſie van Europe, d'ander in den ingang van de moeraſch Meotis, by Krimski, of het Krimſch Tartarië, oulinks *Taurica Cherſoneſus.*

BŌTRĬŌN, ōnis. m. Martial. *Een bos druiven, een druiven-tros.* Plinius noemt dus een geneeſmiddel, daar druiven in komen.

BŌTRYS, yŏs, f. g. *Druivenkruid, piment.*

BŌTRYO, ōnis, m. g. *Een druiven-rank.*

BŎVĪLLÆ, ārūm. f. plur. *Babuco, of Bauco*, een ſtad onder den ban van de ſtad Rome.

BŎVĪLĔ. *Een oſſe-ſtal.* Bubile is beter.

BŎVĪLLŪS, ă, ūm. Caro bovilla. *Oſſevleeſch, rundvleeſch.* Men vind dit woord niet in Plinius. Bovinus, ă, ūm. is beter.

BŎVĪNĀTŌR, ōris. m. Lucil. A. Gell. *Een hairkloover,* ‡ *een kakelaar, die altijd een ſtok in 't wiel ſteekt; een traag, of leuy menſch.*

Bovare. V. Boare.

BŎVĪNŌR, ārīs, ātūs sūm, ārī. *Kijven, ſchelden.*

BŎTŪLĀRĬŪS, ĭi. m. Sen. *Een beuling-worſt- of ſaucysmaker.*

BŎTĔLLŪS. Mart. *Een beuling, worſt, of ſaucys.*

BŎTŪLŪS, ĭ. m. Mart. Ziet *botellus.*

BŎX, ŏcis. m. Plin. A. Βῶξ. *Een ſoort van Zeeviſch*, die ſomtijds bruk, of loeit als een Os.

BRA

BRĂBEŪTĒS, æ. m. Suet. Βραβεύτης. *De prijsuitdeeler, een regter in ſpelen, ſtrijden, of oefeningen, die den overwinnaar werklaarde, en de prijs toewees.*

BRĂBĬŪM. Zie *Bravium.*

BRĂBYLĂ, ōrūm. plur. n. Plin. H. Βραβύλα. *Een ſoort van Prunellen, of wilde pruimen, welke langzaam rijp worden.*

BRĀCĂ of Brācci, æ. f. Ovid. Men gebruikt het volgende pluralis meeſt.

BRĀCÆ, ārūm. f. plur. Ovid. Suet. *Een ſoort van gewaad, lang en wijd genoeg*, 't welk de Gaulen, de Sarmatiers, de Perſianen, enz. gebruikten. Men mag wel gelooven, op 't gene Juvenalis en Pomponius Mela daar van zeggen, dat het een ſoort van *een langagtige mans rok* is. ‡ Ambroſius en zommige anderen noemen dus *een broek.*

BRĀCĀTŪS, *of* Braccatus, ă, ūm. Cic. *Die met een rok*, Bracca *genoemd, gekleed is.* Andere zeggen *die een broek draagt, gebroekt.*

Braccata Gallia. Plin. H. *Provence, en een gedeelte van Languedok, het Narbonniſch Gaulen, om dat ze* Braccæ *droegen.*

BRĀCĀRĂ, æ. f. Ptolom. *Brague*, een ſtad, en Aartsbiſdom in Portugaal; men zegt ook Brācārūm, ĭ. n. g.

BRĂCHĬĂLĔ, ĭs. n. Plin. H. *Een armring, of cieraad aan de armen.*

BRĀCCHĬĂLĬS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Plaut. *Van den arm, tot den arm behoorende.*

Nervus bracchialis. Plaut. *De armzenuw, een zenuw in den arm.* Craſſitudo. Plin. H. *Dikte van den arm.*

BRĀCHĬĀTŪS, ă, ūm. Colum. Plin. H. *Lang gearmd, of getakt, dat wyduitgeſtrekte takken, ſtruiken, of ſpruiten heeft.* Sprekende van een wijnſtok, een boom, enz.

BRĀCHĬŌLŪM, ĭi. n. Catull. *Een kleine arm, of armtje.*

BRĀCHĬŪM, ĭi. n. Cic. *De arm, een arm.*

* Brachium maris, fluminis &c. Liv. *Een arm van een zee, of rivier.*

Brachium portus. Suet. *Een arm van een haven.*

* Brachia montium. Plin. H. *De heuvelen, of zijdhoogtens van bergen.*

* Brachia vitium. Colum. *De ranken, of uitgeſtrekte takken der wijnſtokken.* Kato zegt, Brachium craſſum vineæ. *Een dikke, of grove rank, of tak van een wijnſtok.*

* Brachia. Plin. H. *De pooten, welke ſommige viſſen gebruiken om te zwemmen.*

* Brachium. Liv. Lucan. Hirt. *Een verſchanſinge. Eene ſchansbogt van een leger, een borſtweringe.*

* Aliquid levi brachio *of* molli brachio agere. Cic. *Ergens ligt overloopen, iets onagtzaamlijk, zonder ernſt, of yver doen.*

* Me quodammodo molli brachio de Pompei familiaritate objurgas. *Gy beriſpt my zafijes, en ter loops, over myn gemeenzaamheid met Pompeius.*

BRĂCTĔĂ, æ. f. Virg. *Een dun plaatje, looſ, of blad van goud, zilver, of eenig ander metaal, gelijk als dun klatergoud.* Ook een weêrhaan op torens, enz.

* Bractea ligni. Plin. H. *Een dun plankje, of ſtukje houts, daar men iets mede bedekt.*

BRĀCTĔĀTŪS, ă, ūm. Sen. Phil. *Met een dun plaatje van eenigerhande metaal bedekt.*

* * Bracteata felicitas. Sen. Phil. *Een ſchijnend geluk, voorſpoed in ſchijn, een vermomd geluk.*

BRĀCTEĀRĬŪS, ĭi. m. &

Bracteator, oris. m. *Een goud, of zilver-ſlager.* Iemand, ‡ die dunne plaatjes, of bladeren van eenig metaal ſlaat.

BRĀCTEŎLĂ, æ. f. Juven. *Een dun plaatje, of blad van eenig metaal.*

BRĀNCHĬÆ, ārūm. f. plur. Plin. H. *De oren van viſſchen, de kaken waar door zy 't water in halen, en uitwerpen, anders kieuwen.*

BRĀNNOVĪCĒS, ūm. plur. m. Cæſ. *Het volk van Maurienne, of Merienne in Savoyen.* Zy behoorden ten tijde van Cæſar, aan 't Narbonnoiſch Gaulen.

BRĀSSĬCĂ, æ. f. Cic. *Kool.*

Braſſica lævis. Cat. *Groote roode kool met gladde bladeren.*

Braſſe-

Digitized by Google

Braſſica capitata. Plin. H. *Kabuis-kool. Sluis-kool.*
Braſſica criſpa. Cat. Apicna. Plin. H. *Gekrenkelde, of krulkool.* Braſſica Pompeiana, Cypria, Cauliflora, *bloem kool.* Subanda, Lacuturia. *Savoy-kool.*

BRATŪS, i. f. Plin. H. *Een boom de Cypreſſe gelijkende, die gebrand zijnde, byna een reuk geeft als een Ceder.* Men vind die niet, dan in 't Oosten.

BRĂVIŪM, ii. n. Βραβεῖον. *Strijdprijs, wedloopprijs, overwinningprijs. De prijs van eenige oefeninge, gevegt, of ſpel.* Dit is een Griekſch woord.

BRĂXĂRĔ, brăxātŏr, brăxātōrĭum. *Brouwen, een brouwer, een brouwery.*

BRESSIĂ, æ. f. *Breſſia*, een geweſt van Vrankrijk tuſſen de Rhone, en de Saone.

BRĔPHŌTRŎPHĬŪM, ii. n. Βρεφοτροφεῖον. *Een vondelings-huis, een huis daar men kleine kinderen in opvoed.* Dit is een zuiver Griekſch woord.

BRĔVI. adv. Plaut. Cic. *In 't korte, in een korte tijd, in weinig uren, dagen, of jaren, in een korte wijl.*
In brevi. *In een korten tijd, in weinige jaren, dagen, enz.*
* Brevi. Cic. *Kortelijk, in, of met weinig woorden, in een woord, of twee, beknoptelijk.*
Percurrere aliquid brevi. Cic. *Iets kortelijk doorloopen, met haaſt doorleezen.* Definire, circumſcribere. Cic. *Iets met weinige woorden bepalen, beſchrijven.*
Non breviantiquior. A. Gell. *Al'vry wat ouder, geen kleintje ouder.* De Schrijver ſpreekt van twee digters, waar van d'een zeventien jaren ouder was dan den ander.

BRĔVIĂ, ium. plur. n. Virg. Tac. *Ondiepten, zanden, banken in de zee.*

BRĔVIĂRĬUM, ii. n. Sen. *Een kort begrip, verkortſel, of ontwerp van iets.* Deze Schrijver merkt aan, dat dit woord in zijn tijd begon gebruikt te worden, en dat men, om zuivere tale te ſpreken, *ſummarium* gebruiken moet.
* Breviarium fecit totius imperii. Suet. *Hy maakte een regiſter van 't ganſche Keizerrijk*; Om het getal van 't krijgsvolk, de inkomſten, en onkoſten te weten.
* Breviarium rationum. Suet. *Een rekenboekje van uitgeſten; een rekenboek, een regiſter van 't geen dat men uitgeeft, en ontfangt, en in wat geld.*
Breviariæ rationes. Scæv. Juriſc. *Rekeningen, baat, regiſter, of lijſt van eenige goederen.*

BRĔVILŌQUĔNS, ēntis. omn. gen. Cic. *Kortſprekende, bondig, en kort, beknoptelijk ſprekende.*

BRĔVILŌQUĔNTĬĂ, æ. f. Cic. *Korte, bondige, beknopte maniere van ſpreken.*
Breviloquentiam in dicendo colat. Cic. *Dat hy de beknoptheid in 't ſpreken betrachte, dat hy een korte, en bondige ſtijle gebruike.*

BRĔVIO, ās, āvī, ātŭm, āre. acc. Quintil. *Kort maken, korten, iets bondig, beknopt, en kort voorſtellen, verhalen, verhandelen.*

BRĔVIS, is. m. & f. vĕ, is. n. Cic. *Kort, beknopt, bondig.* Van een reden, een werk van 't verſtand, enz. geſproken. Men zegt *brevior & breviſſimus.*
* Brevis. Cic. *Kort, dat kort moet uitgeſproken worden, een korte lettergreep.*
* Brevis. Cic. *Dat kort duurt, van kleine uitgeſtrektheid, eng, geſloten.*
Brevis cena. Hor. *Een kort, of haaſtig avondmaal.* Cura. Hor. *Een korte zorg, of droefheid.* Breve caput. Hor. *Een klein hoofd.*
Dabo operam ut breve id faciam. Orat. in Sall. *Ik zal mijn beſt doen om 't kortelijk af te handelen. Ik zal tragten de zaak met korte woorden te verhalen.*

BRĔVĬTĀS, ātis. f. Cic. *Kortheid.*
* Brevitas diei. Cic. *Kortheid van den dag.* Syllabæ. Cic. *Van een lettergreep*, als men die kort moet uitſpreken.
* Brevitas Salluſtiana vitanda eſt. Quintil. *Men moet de beknoptheid, kortheid, gedrongen, of geſloten ſtijl van Salluſtius ſchuwen.*
* Brevitas. Cæſ. *Kortheid, kleine geſtalte.*
Gallis brevitas noſtra contemptui eſt. Cæſ. *De Franſchen veragten onze korte geſtalte.*
Brevitas arboris. Plin. H. *Laagheid van een boom.*

BRĔVĬTĔR. adv. Cic. *Kortelijk, beknoptelijk, bondiglijk.* Men zegt *brevius*, en *breviſſimè.*

BRĬĂ, æ. f. *Het land van Brie*; tuſſchen de Seine en de Marne, op de grenzen van 't eiland van Vrankrijk en Champagne.

BRĪGANTĬĂ, æ. f. *Bragance*, een ſtad en Hartogdom in Portugaal.

BRĪGANTĪNŪS, a, um. *Van Bragance.* Daar is een meir ‡ in 't Alpiſche gebergte, van Plinius *lacus Brigantinus* genoemd.

BRĪGANTĬŪM, ii. n. *Brianzon*, een ſtad in het Dauphiné. Ptolomeus noemt dus *Compoſtelle*, een ſtad in Spanje.

BRĬŌCÆ, ārum. f. plur. *St. Brieu*, een ſtad in Neder‡ Bretanje.

BRĪSĂ, æ. f. Colum. *De wijnoogſt, de geperſte druiven.*

BRĪSĂCŬM, i. n. *Briſak*, een ſterke ſtad in 't Briſgauw, in Duitſchland.

BRĪSGŌUĬĂ of Brīſgŏī, æ. f. *Briſgauw*, in Duitſchland.

BRĬTANNĬĂ, æ. f. Cæſ. *Groot Britanje, Engeland.*
* Britannia. *Bretagne*, een geweſt nu tot Vrankrijk behoorende. Men voegt 'er ſomtijds *minor* by, om onderſcheid te maken. ‡

BRĬTANNĬCĂ, æ. f. Plin. A. *Een kruid met lange en zwarte bladeren*; zeer heilzaam tegen tandpijn, en beten van Slangen.

BRĬTANNĬCŬS, a, um. Prop. *Van Engeland, van Groot Britanje, daar toe behoorende.*
Æſtus Britannici. Cic. *d'Engelſche zeën.*
Ego noſtras litteras Britannicas expecto. Cic. *Ik verwagte uwe brieven uit Groot Britanje.*

BRĬTANNŪS, i. m. *of* Brĭttŏnī, ōrum. m. plur. Cæſ. *De Engelſchen, het volk van Groot Britanje.* Lucretius ‡ ſtelt d'eerſte lettergreep van Britannus lang.

BRĬTO, ōnis. m. *of* Brittŏnes, um. m. plur. *De Britons, of 't volk van Bretagne*, in Vrankrijk.

BRĪVĂ *of* Brīvă-cūrrĕtĭă, æ. f. *Brive, of Brive la Gaillarde*, een ſtad in 't Limouſin.

BRĪVAS, ātis. f. *Brioude*, een ſtad in Auvergne.

BRĪXĬĂ, æ. f. Liv. *Broſſe*, Een ſtad, en biſdom van Venetien afhankelijk.

BRŌCCHĬTAS, ātis. f. Plin. H. *Misvormigheit in de lippen, of tanden, als de zelve voor, of ter zijde verder als de anderen uitſteken.*

BRŌCCHŬS, i. m. Plaut. *Die vooruitſtekende tanden, of lippen heeft*; *tuitmuil.*
* Dentes brocchi. Varr. *Tanden, die voor, of ter zijden uitſteken.* Brocchi, *de ſlagtanden van een Beer.*

BRŌNCŬS. Plaut. Nom. V. i Brōcchus.

BRŌNTĬĂ, æ. f. Plin. H. Βροντία. *Een donderſteen, een blixemſteen.* Om dat men geloofde, dat die met den donder nederviel, of dat de zelve het vyer uitbluſchte, ‡ 't welk door den blixem ontſteken was.

BRU

BRŪCHŬS, i. m. g. Græc. *Een worm, die 't koren ſlaet. Een kever.*

BRŪCTĔRĬ, ōrum. m. plur. Tac. *De Broekters.* Een oud Duitſch volk, aan de kant van Oost-Vriesland.

BRŪMĂ, æ. f. Varr. Cic. *De kortſte dag van 't jaar. De dag van de winterſche zonneſtand.*
* Bruma. Cic. Cæſ. Virg. *De winter, de wintertijd.*
Ante brumam. Ter. *Voor de winter.*

BRŪMĀLĬS, is. m. & f. lĕ, is. n. Cic. Cæſ. *Van de winter, winterſch, tot de winter behoorende.*
Brumales dies. Cæſ. *Winterſche dagen, winter-dagen.*

Digitized by Google

* Brumalis dies. Cic. *De kortſte dag, de dag van de winterſche zonneſtilſtand.*

BRŪNDŪSĪUM, ĭi. n. Cic. Hor. *Brindeſi, of Brindes*, een ‡ vermaarde ſtad en haven van de *Pouglie* in Italie, in de Golf van Venetie. Cæſar zegt *Brundiſium.*

BRŪSCUM. i. n. g. & ūs, i. m. g. *Een bult, of knobbel in een boom, voornamentlijk de palmboom.* Ook *ſtokpalm, wilſdoorn, ſtikpalmboom; keerbeſſen.*

BRŪSIŪM, ĭi. n. Plin. H. *Een quaſt, of bult, welke in* ‡ *maſhoutwerkhout komt.* Deselve was by de Romeinen in zoo hoog een agtinge, dat Plinius verzekert, dat de Romeinen die hooger als 't cederhout zouden geagt hebben, indien men 'er een tafel van had konken maken.

BRŪTĂ. Zie *Brutus.* Men moet in Plinius *Brutum* lezen, ‡ in plaats van *Brutum*, volgens de beſte handſchriften.

BRŪTĔSCO, ĭs, ĕrĕ. *Beeſtagtig worden.*

BRŪTIANI. V. Brutii.

BRŪTĬI, ōrūm. m. plur. Plin. H. *Brutiërs.* Volkeren van dat gedeelte van Kalabrie, 't welk na de kant van Si- ‡ cilie legt. Dit volk was het eerſte, 't welk volgens 't zeggen van A. Gellius, de party van Hannibal verkoren hadde, en naderhand door de Romeinen tot veragtelijke dienſten gebruikt wierd, gelijk als 't gaan voor overheden, het volvoeren van hun vonniſſen aan ‡ de miſdadigen. Daar van komt het nog, dat duſdanigen, van wat volk, of land die ook zijn naderhand *Brutuani* genoemt wierden.

BRŪTŪS, ă, ūm. Plin. H. *Onredelijk, dom, onverzagtig.* Sprekende van beeſten. *Bot, dwaas, zot, beeſtagtig.* van menſchen.

* * Bruta pira. Plin. H. *Een ſoort van ruige peren met klei-* ‡ *ne haartjes, gelijk de beeſten, bedekt.* Dus moet men in Plinius lezen, en niet *Brutæ gentilitatis pira.*

* Bruta tellus. Hor. *Logge, zware, onbewegelijke aarde.*

* Bruta fortuna. Pacuv. apud. Cic. *Onbedagte, blinde fortuin.*

* Bruta fulmina. Plin. H. *Blixem-ſlagen, die geen ſchade doen, daar men niets uit voorzeggen konde, die men* ‡ *niet behoefde te vreezen:* gelijk als de welke op bergen, of woeſte landen vielen, waar uit de oude, dewelke naauwkeurig toezagen waar die vielen, geen giſſinge van het toekomende konde trekken.

BRYÁ, æ. f. Βρύα. *Heye*, daar men bezems, of boenders van maakt.

* Brya ſatira. Plin. H. *De Tamarinde-boom.*

BRYŎN, yĭ. n. Plin. H. Βρύον. *Koraalkruid*, een kruid dat op de rotſen by de zee groeit. Ook *hoppe.*

* Bryon. Plin. H. *Een ſoort van wit ſchilagtig mos aan oude boomen, die van goede reuk is.*

BRYŌNĬĂ, æ. f. Plin. H. Βρυωνία. *Witte wingaard, Alſpape, Quartel-bezyen.*

BŪĂ. æ. f. g. Varr. *Kleine kinderen drank.*

BUB

BŪBĂLŪS, ĭ. m. Plin. H. Mart. *Een buffel.* Een dier uit Afrika gekomen, zwartagtig, hebbende een kop gelijk een koe, of hart, 't zelve was by de ouden onbe- ‡ kend, maar wierd naderhand gebruikt in Italie tot de landbouw.

BŪBĂLĪNŪS, ă, ūm. *Van een buffel, of van buffels-vel.* ‡ De regtsgeleerden gebruiken het in dezen zin, en de geleerde Bayſius zegt, dat men door *Thorax Bubalinus*, uitdrukken kan. *Een kolder van buffels leder.*

BŪBĂSTIS, is. f. g. *De Godin der oſſedrijvers.*

BŪBĬLĔ, is. n. Varr. Colum. Būbilis, is. m. Plaut. *Een oſſe-ſtal.*

BŪBĪNĀRE. Lucil Menſtruis aliquid inquinare.

BŪBŌNĂ. æ. f. g. *De Godin der oſſen.*

BŪBO, ōnis. m. Ovid. Plin. H. *Een nagtuil, een kerkuil,* † *een mil*; Virgilius ſtelt het *fœminin* tegen 't gebruik aan, dog by zien volgens aanmerkinge van Servius op 't algemeene word *Avis.*

BŪBO, ĭs, ĕrĕ. Auct. Philom. *Een geluid ſlaan als een pitoor, of nagtuil doet.*

BŪBŌNĬŪM, ĭi. n. Plin. Βουβώνιον. *Starrekruid.* Hebbende lange bladeren, en een bloem, een ſtarre gelijkende.

BŪBSĔQUA, æ, m. g. Apul. *Een oſſendrijver, of hoeder.*

BŪBŪLCĬTŌR, ārĭs, ārī. Plaut. *Oſſen hoeden, weiden,* † *drijven.*

BŪBŪLŌ, ās, āvī, ātūm, ārĕ. *Schreeuwen, gelijk de uilen.*

BŪBŪLCUS, ĭ. m. Cic. Virg. *Een oſſehoeder, een oſſedrijver.*

BŪBŪLŪS, ă, ūm. Varr. *Van een runder, os, of koe, tot een os, of koe behoorende.*

Bubulum pecus. Varro. *Oſſen.* Cotium. Plaut. *Oſſenleder,* Lac. Plin. H. *Koemelk.*

BŪBŪLĂ, æ. f. Plaut. *Runtvleesch, oſſevleesch, of koevleesch.* Men verſtaat 'er *Caro* onder.

BUC

BŪCARDĬĂ, æ. f. *Een ſoort van een Turkois, of edele ſteen,* gelijkende na een hart van een os, word niet gevonden als omtrent Babylon, zoo men ſchrijft.

BŪCCĂ, æ. f. Cic. *De mond.* Dit woord word niet gebruikt als in ſchimpende, of gemeenzame praat.

Quod in buccam venerit ſcribere. Cic. Loqui. Mart. *Alles ſchrijven dat in 't hooft ſchiet, altijd zeggen dat voor de mond komt.*

* Buccæ fluentes. Cic. *Hangende koonen, kaken, wangen.*

Tumidæ. Perſ. *Groote dikke koonen, wangen, kaken.*

Buccas ambas alicui inflare. Hor. *Iemand beſpotten, met iemand de gek ſteken, tegen iemand gram worden.*

* Bucca panis. Martial. *Een ſtukje, of mond vol broods.*

BŪCCĔĂ, æ. f. Suet. *Een ſtukje, of mond vol,* van brood, vlees, enz.

BŪCCELLĂ, æ. f. Mart. *Een klein ſtukje, of mond vol,* van alle eetbare dingen.

BŪCCELLĀTUM. i. n. g. genus panis Caſtrenſis. *Twee bak,* vulgò *biskuit.*

BŪCCELLĀTUS. ă, ūm. *In beten, of monden vol geſneden.*

BŪCCĪNĂ, æ. f. Cic. *Een oorlogs-trompet, een bazuin.*

Omnia ad Buccinam facere. Varr. *Alles doen op 't ſteken der trompetten, en 't geluid van den hoorn, enz.*

* Buccina. Ovid. *Een hoorn, een krombooren.*

* Buccina. Varr. Colum. *Een herders hoorn.*

BŪCCĪNĀTŌR, ōrĭs. m. Cic. Cæſ. *Een trompetter, een hoornblazer.*

* * Buccinator exiſtimationis alicujus. Cic. *Een uittrompetter, een bazuiner, een verkondiger van iemands eer, of lof.*

BŪCCĪNO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Varr. *Op de trompet blazen, de trompet, of bazuin ſteken, den hoorn blazen.*

Cum buccinatum eſt. Varr. *Als men de trompet geſteken, of den hoorn geblazen heeft.*

BŪCCĪNŪM, ĭ. n. Plin. H. *Een trompet, een krom-, of andere blaashoorn.*

* * Buccinum. Plin. H. *Een ſoort van ſchulp-viſch, een hoorn gelijkende.*

BŪCCO, ōnis. m. Plaut. *Een plompaart, een botmuil, een vlegel. Iemand die dikke koonen heeft.*

BŪCCŪLĂ, æ. f Suet. *Een koontje, een wangetje, een kaakje.*

* Buccula. Liv. *Het vizier van een helm.*

BŪCCŪLENTŪS, ă, ūm. Plaut. *Die een groote wijde mond heeft,*

Digitized by Google

heeft, die grove dikke uitpuilende lippen heeft, smoelig.

BUCENTAURUS. Dit was een groot schip daar een Centaurus agter op stond.

BUCENTRUM, i. n. g. Een osseprikkel.

BUCĔPHĂLUS. Die een osschoofd heeft. Dus wierd zeker paard van Alexander de Groote genoemd.

BUCĔRĂS, ătis. n. g. Senegroen, zeker kruid.

BUCERDĂ. z. f. g. Koemest.

BUCĔRĬUS, ă, ūm. Lucret. V. Bucerus. Zie Bucerus. Deze Schrijver zegt Bucerĭæ greges. Hoopen, of benden van ossen, en zet greges als fœmininum tegen het gemeen gebruik.

BUCĔRŬS, ă, ūm. Ovid. Dat ossehoornen heeft; tot een os, of koe behoorende.

Bucera secla. Lucret. Armenta. Ovid. Kudden, benden, drijven van ossen, koeyen, of boombeesten. Zie Secla.

Bucera gigni in eâ terrâ pascique solent. A. Gell. Men ‡ is gewoon in dat land vele boombeesten voort te queeken, en te weiden. Sommige lezen Brutta.

BUCETŪM, i. n. Lucan. Land, alwaar ossen, of koeyen weiden.

BUCŎLICŬS, ă, ūm. Ovid. Tot ossen, of osseboeders behoorende.

Bucolici modi. Ovid. Ossedrijvers, of schaapharders deuntjes, liedjes, of gedigten.

BUCŪLA, z. f. Cic. Virg. Een jonge koe, een vaars.

BUCŪLÆ, ārum. f. plur. Vitruv. Een windaas. In 't Latijn alzoo genaamd, om dat de handboomen, die men in de gaten steekt, de ooren van een zog, of zwijn ‡ verbeelden. Men noemt het op de schepen het rondhout, daar men de ankers mede op wind.

BUCŪLŬS, i. m. Colum. Een jongen os.

BŪDĂ, z. f. Buda, of Offen. Wel eer de hoofdstad van Hongarie.

BŪFO, ōnis. m. Virg. Een padde.

BUGLŌSSŬS, i. f. Plin. H. Βούγλωσσον. Bernasie, ossetong.

BUL

BŪLĂPĂTHŪM, i. n. Plin. H. Herba ex lapithi genetibus, als meeuwelkruid, scherpe klever, en zurkel.

BŪLBĂCĔŬS, ă, ūm. Plin. H. Dat vele ronde, kleine, vezelagtige bolletjes in de wortels heeft.

BŪLBINĔ, ēs. f. Plin. H. Βολβίνη. Een soort van look met een rooden bol.

BŪLBŎCĂSTĂNUM. Een aardnoot.

BŪLBŎS, i, m. g. Ovid. Chalotten, en alderhande ronde wortelen, die vele schellen, d'eene op d'andere hebben.

BŪLBŌSŬS, ă, ūm. Plin. H. Dat vele kleine bolletjens in de wortel heeft.

BŪLBŪLŬS, i. m. Pallad. Kleine ajuin, chalotte.

BŪLEUTĂ, z. m. Plin. J. Βουλευτής. Een Raadsheer, raadsman, raad, of raadgever.

BŪLEUTĔRĬŎN, ii. n. Cic. Βουλευτήριον. De Raad, het hof, de zaal, enz. daar de Raad vergadert. Men ‡ schrijft dit woord gemeenlijk in 't Griekisch.

BŪLGĂ, z. f. Varr. Een leder zakje, of zak.

BŪLGĂRĬĂ, z. f. Bulgarie, of Neder Mesie, Een gewest in Europe, tussen den Donauw, en de zwarte zee.

BŪLGĂRI, ōrum. m. plur. De Bulgaren, 't volk van Bulgarie.

BŪLĬS, is. m. f. Plin. J. Βῆλις. Raad, of vergaderinge der voornaamste.

BŪLIMOS. i. m. g. & Bulimia z. f. g. Onverzadelijke honger.

BŪLLĂ, z. f. Val. Een bobbel op 't water.

* Bulla. Cic. Een soort van een cieraad, of bagge, welk de gedaante had van een hart. De oude deden het om den hals van kleine kinderen, de rijke van goud, de andere van leder.

* Bulla. Plaut. Cic. Vitruv. Een kop, of knop van een groote spijker, een spijker met een groote knop, welke men in groote deuren tot cieraad slaat.

BŪLLĀTŬS, ă, ūm. Juven. Een kind met een bagge, een hart gelijkende, om den hals.

* * Bullatæ nugæ. Pers. Hoogdravende beuzelingen, wisje wasjes met groote woorden opgetooid, opgeschikt.

Pagina illi turgescit bullatis nugis. Pers. Zijn boek word dik door opgeprunkte beuzelingen, door zotternyen met groote woorden opgeschikt.

BŪLLĬO, is, īvi, ītum, īre. Cels. Koken, zieden.

BŪLLO, ās, āvi, ātum, āre. Plin. H. Cels. Opbobbelen, bobbelen opwerpen, een bobbel, of blaasje maken.

BŪLLŬLĂ, z. f. Cels. Een bobbeltje, blaasje, of belletje in 't water enz.

* Bullula. Cels. Een zweertje, een puistje, een rood vlakje in 't aangezigt.

BŪMĂMMĂ uva, z. f. Varr. Βύμμυς. Een groote tros, of bos druiven; een bos druiven, die by na zoo groot is als ‡ een uyer van een koe. Columella en Plinius zeggen Bumammia.

BŪMĂSTŎS, of Bŭmăstŭs, i, m. Plin. H. Βύμμαστος. Zie Bumamma.

BŪMĔLĬĂ, z. f. Plin. H. Een soort van een grooten eiken boom, welkers bladeren zeer heilzaam zijn tegen slangengift, en het sap tegen zweren en gezwellen.

BŪNĬĂS, ădis. f. Colum. Plin. H. Βουνιάς. Een soort van groote raap, of knol.

BŪNĬUM. ii. n. g. Napi genus. Plin. Een soort van een knol.

BŪPHTHĂLMŎS, of Bŭphthălmŭs, i. m. Plin. H. Βουφθάλμος. Een kruid, koedille, rundsoog, koeoog.

BUPRESTIS, is, f. Plin. H. Βύπρηστις. Een vergiftig gekerfve dier in Italie, een soort van een schalbijter gelijkende, het heeft deze naam geknegen, om dat het in 't gras verborgen leggende, en door de ossen gegeten zijnde, dezelve zoodanig doet zwellen dat ze berssten, zoo men de Schrijvers mag gelooven.

* Buprestis. Plin. H. Een soort van vergiftig kruid, welk de ossen doet berssten.

BŪRĂ, z. f. Varr. De staart, of 't handvat van de ploeg.

BŪRDĔGĂLĂ. of Burdigala, z. f. Bourdeaux, de hoofdstad van Guyenne. Daar is ook een Aardsbisdom en Parlement.

BŪRDĬGĂLĒNSĬS, is. m. & f. sĕ, is. n. Van Bourdeaux, te Bourdeaux geboren.

BŪRDO, ōnis. m. Ulp. Een muilezel. Sommige nemen dit woord voor een klein paard.

BŪRGŪNDI, ōrum, of Bŭrgundiōnes, ōnum. m. plur. Borgonjers, 't volk van Borgonje.

BŪRGŪNDIĂ, z. f. Borgonje. Een gewest in Vrankrijk.

BŪRIS, is. f. Virg. De staart, of 't handvat van de ploeg.

BŪRRHŬS. Die na den eten een rood aangezigt heeft.

BŪSTĔŬS, ă, ūm. Plaut. Die na by de dood is, stokoud, die d'eene voet in 't graf heeft. Ook een doode, die al op de houtstapel legt om verbrand te worden, of die reeds verbrand is, volgens gewoonte der ouden. Plautus heeft dit woord tegen een ouden paay uitgevonden.

BŪSTĬRĂPUS. ă, ūm. adj. Die de graven besteelt.

BŪSTŬĀRĬŬS, ă, ūm. Bustuarius Gladiator. Cic. Een ‡ lijkzwaard-schermer, een schermer, die ter eere van een aanzienlijk dood lijk tegen een ander vogt by de oude Romeinen.

* Bustuaria mœcha. Mart. Een allemans hoer. Dus genoemd om dat ze woonde buiten Romen, by de plaats, daar de doode lijken verbrand wierden.

BŪSTŪM, i. n. Cic. Een graf, of grafstede. Dit was eigentlijk de plaats, daar men by de ouden de lijken verbrandde, en de asschen begraven wierden.

* * Bustum omnium legum. Cic. Het graf van alle wetten, de schender, de vernietiger, de breker van goddelijke en menschelijke wetten.

Digitized by Google

BŪTĔO, ōnis. m. Plin. H. *Een pittoor.* Een roofvogel by na zoo groot als een reiger.

BŪTĪSIĂ, æ. f. Suet. *Offerhande van oſſen, oßenoffer.*

BŪTĪO, ōnis. m. Auct. Philom. *Een pittoor.* Een zwartagtige vogel, niet wel ter vlugt.

BŪTĪO, īs, īre. Aut. Philom. *Een geluid ſlaan gelijk een pittoor.* Deze vogel, ſtekende zijn bek in ſlijk, riet, of water, maakt zoo groot een geluid als een os.

BŪTŌMUM. ī. n. g. *Riet, gras.*

BŪTYRŪM, ī. n. Βούτυρον. *Boter.*

Panis butyratus. *Een boterham.*

BUXĔTŪM, ī. n. Mart. *Een plaats met palm- of bosboomen beplant, een bosboomen bos.*

BŪXĔUS, ă, ūm. Mart. Colum. *Van een palm- of bosboom, van bosboomenhout gemaakt.*

* Buxeus color. Plin. H. *Bosboomenverw, bleek geel.* Van verwe als palmhout.

* Buxeus. Colum. *Na een bosboom, of bosboomen hout gelijkende.*

BŪXĬFĔR, ă, ūm Mons Buxifer. Catull. *Een berg met bos- of palmboomen beplant; die bos- of palmboomen voortbrenet.*

BŪXŌSŪS, ă, ūm. Plin. J. *Een palmboom gelijkende, een bosboom gelijk.*

BŪXŪM, ī. n. Virg. *of* Buxus, i. f. Virg. *Een bos- of palmboom.*

** Volubile buxum. Virg. *Een palm- of boshoute-tol om mede te ſpelen.*

Torquere flagello buxum. Perſ. *Een tol met de zweep voort ſlaan.*

** Buxus. Stat. *Een fleuit, dwars-fleuit, of eenig ander ſpeeltuig van palmen- of boshout gemaakt.*

Buxos inflare. Claud. *Op de fleuit, of dwars-fleuit ſpelen.*

BYNĔ, es. f. g. *Mout.*

BYRSA. æ. f. g. *Leder.*

BYSSŬS, ī. f. Plin. H. *Zeer fijn lywaad.* Ook *fijn vlas gelijk zijde.*

BYSSĪNŬS, ă, ūm. Byſſinum linum. Plin. H. *Zeer fijn lywaad.*

BYZŌMĂCHĒRON. *Een ſoort van een zwaard.*

C

DE letter C beteekende by de ouden en nog by ons *honderd.* Cicero noemt deze letter de droevige, om dat de Regters als ze een miſdadigen wilden verwijzen in een *urna*, of klein vatje, een briefje met een C wierpen, beteekende, Condemno. *Ik verwijze hem.*

CAB

CĂBĂLĂ, Caballa, occultiſſima ſcientia, quam cum lege divinitus Moſi traditam aſſerunt Rabbini.

CĂBĂLLĪNŬS, ă, ūm. Plin. H. *Van een paard, of hengſt, tot een paard, of hengſt behoorende.*

Fons Caballinus. Perſ. *De hengſte-bron.* Een bron, die de hengſt Pegaſus door 't trappen met zijn poot op den berg Helicon in Beotie ontdekte, gelijk de Digters verzieren.

CĂBĂLLŬS, ī. m. Varr. Hor. *Een paard van geringe waarde.* Men gebruikt dit woord ſpotsgewijs, en 't woord ‡ *Equus* om een goed paard te beteekenen. De Poëten gebruiken egter het een en 't ander zonder onderſcheid. *Een hengſt.*

CĂBĂDĒS. *Een wapenrok.*

CĂBĔLLĬO *of* Căballĭo, ōnis. f. Plin. H. *Cavaillon.* Een ſtad in 't Graafſchap Venaiſin.

CĂBĬLLŌNUM, *of* Cabilonum, ī. n. Cæſ. *Chalons op de Saone,* een ſtad van Bourgogne.

CĂBĪLŌNĒNSĬS, ĭs. m. & f. sĕ, ĭs. n. *Van Chalons, van Chalons op de Saone geboortig.*

CĂBUS. *Een zekere koremaat by de Joden.*

CAC

CĂCĂBO, ās, ātĕ. Auct. Philom. *Zingen, of een geluid ſlaan gelijk een veldhoen, of Patrijs.*

CĂCĂBŬS, *of* Căccăbus, ī. m. Varr. *Een ketel, of groote panne, een kopere pot.*

CĂCĂLĬĂ, æ. f. Plin. H. *Wilde Karve.*

CĂCĂTŪRĬO, īs, īre. Mart. *Noodhebben om te kakken, of af te gaan, om op 't huisje te gaan.*

CĂCHĔCTÆ, ārum. plur. m. Plin. H. *Die de maag vol ongezonde vogtigheden, of een ſlappe en qualijkſterende maag hebben.* Cachexia. *Ongezondheid van lichaam.*

CĂCHĪNNĀTĬO, ōnis. Cic. *Geſchater, gelag met luider kele, een lag dat het ſchatert.*

CĂCHĪNNO, ās, āvī, ātum. ātĕ. Lucret. Suet. *Schateren van lachen, luids keels lachen, ongemeen lachen, lachchen dat het ſchatert.*

CĂCHĪNNŎR, ārīs, ātūs sūm, ārī. Cic. *Luid lachen, lachen dat het ſchatert.*

CĂCHĪNNO, ōnis. m. Perſ. *Een groot lacher, iemand die zeer lichtelijk luid uit lacht.*

CĂCHĪNNŬS, ī. m. Cic. *Onmatig, luid, ſchaterend, of groot gelach.*

Commovere cachinnos. Cic. *Iemand doen lachen.*

Tollere cachinnum. Cic. *Een geluid van lachen opheffen; lachen dat het ſchatert.*

** Cachinni, ōrum. plur. m. Catul. *De baren, of golve van de zee,* om dat de baren, als de zee onſtuimig is, zig openen, gelijk als de mond doet in 't lachen. Andere nemen dit woord voor 't ruiſchen der baren.

CĂCHLĂ, æ. Plin. H. *Oſſen-oog* Een kruid.

CĂCHRYS, yŏs. f. Plin. H. Κάχρυς. *Graan van een roſmarijn-boom.* Ook *een ſoort van een klein bolletje,* 't welk groeit van de haageikenboom, de maſt-, of denneboom, en de lindeboom

CACO, ās, ātĕ. Hor. *Kakken, afgaan, op 't gemak, of 't huisje zitten.*

CĂCŎDÆMŌM, ŏnis. m. *Een quade geeſt, een drommel, droes, duivel.* Men vind dit woord in Valerius Maximus, in 't Griekſch geſchreven.

CĂCŎĒTHĔS, is. n. Plin. H. Celſ. Κακόηθες. *Een ſoort van een quaadaardige zweer.* Ook *een boosaardige gewoonte.*

* Cacoethes ſcribendi. Juven. *Een quade luſt, of trek tot ſchrijven, vremde begeerte om boeken te ſchrijven, ſchrijfzugt.*

CĂCŎSTŎMĂCHUS. *Die een quade maag heeft.*

CĂCŎZĒLĬA, æ. f. *Quade nabootſinge, of navolginge, een misſlag in te groote gemaaktheid, als men iets nadoet, of iemand naäapt.*

CĂCŎZĒLŬS, ī. m. Suet. Κακόζηλος. *Een ſlegt nabootſer, of naäper.*

CĂCTŎS, ī. m. H. Κάκτος. *Een Artichok.*

CĂCŬBĂLŬM, ī. n. Plin. H. *Een ſoort van een kruid, 't welk zwarte bezien draagt, die zeer heilzaam zijn tegen het koningszeer.*

CĂCŬLĂ, æ. m. Plaut. *Een krijgsmans knegt, een legerknegt.* Plautus voegt 'er nu en dan *Militaris* by.

CĂCŪMĔN, ĭnis. n. Cic. *De top, de kruin, de punt, het tipje, het ſpits, het hoogſte,* van een berg, boom, enz.

Cacumen ovi. Plin. *Het dunſte einde van een ey.* Pilorum. Hirt. *De punt van pieken.*

* * Venire ad ſummum cacumen. Lucret. *Tot de grootſte, of hoogſte volmaaktheid, tot het toppunt van kenniſſe komen, opklimmen. Tot den top van volmaaktheid ſtijgeren.*

CĂ-

Digitized by Google

CACUMINATUS, a, um. Plin. H. *Scherp, ſpitsagtig gemaakt, geſpitſt.*

CACUMINO, as, avi, atum, are. Aures cacuminare. *** Ovid. *De ooren opregten, de ooren regt op, of over end zetten.*

CAD

CADAVER, eris. n. Cic. Cæſ. *Een lijk, een doode romp.*

* Cum tot oppidorum cadavera projecta jaceant. Sulpit. ad. Cic. *Nu 'er zoo vele rompen van ſteden, of verwoeſte ſteden verlaten, en onbewoond leggen.*

CADAVEROSUS, a, um. Terent. *Een lijk gelijkende, doodbleek, vervaarlijk om te zien.*

Cadaverosa facies. Terent. *Een aangezigt met de dood op de lippen, een doodverwig wezen, een zeer mager, naar, ongedaan wezen.*

CADETES, um. m. plur. Cæſ. *Het volk van 't land van* ‡ Caulx, of gelijk ſommigen het met grooter waarſchijnelijkheid verbeteren, *Caletes.*

CADIVUS, a, um. Plin. H. *'e Welk ligtelijk afvalt, of reeds van zelfs afgevallen is,* ſprekende van vrugten. Poma cadiva *afval van boomen.*

CADMIA, æ. f. Plin. H. *Een zekere ſteen,* waar uit koper getrokken word.

CADO, is, cecidi, casum, cadere. Cic. *Vallen, nederſtorten.*

Ab alto cadere. Plin. H. *Van een hoogte, van om hoog vallen.* Cicero zegt *Altè cadere.*

De ex equo cadere. Plaut. Cic. *Van een paard afvallen.*

Cadere in plano, *of* in planum. *Op, of tegen de vlakke grond vallen, nederſtorten.*

In plagas cadere. Ovid. *In 't net vallen, in iemands ſtrikken, of lagen vervallen, verſchalkt worden.* In den eigentlijken en oneigentlijken zin.

* Cadit illi animus, *of* cadit animus illius, *of* cadit ille animis. Cic. *Hy geeft den moed verloren, zijn hart zinkt hem in de ſchoenen, het ontbreekt hem aan hart.*

Sub unum fortunæ ictum totæ vires regni cecidere. Curt. *De gantſche krachten van het rijk wierden door eene ſlag van de fortuin, of door een enkel ongeval verbroken.*

* Spes cadit. Ovid. Liv. *De hope vervalt,* dat is, *daar is geen hope meer.* Ira. Ovid. Liv. *De gramſchap ſtilt, gaat over.*

* Fabula cadit. Hor. *Dit blyſpel word niet meer geagt, vervalt, houd geen ſtand.*

* Cadit ventus. Virg. *De wind gaat leggen, de wind word ſtil, ſtilt.*

* Cadere causâ, formulâ. Quintil. Cic. *Een geding, of gerigtspleit verliezen.*

* Arma cadunt de manibus. Cic. *De wapenen vallen uit de handen, men ſmijt de wapenen, of het gewerp, ter neder.*

Verbum aptè cadit ad id quod agis. Cic. *Dit woord komt met het gene dat gy doet wel over een.*

* Non cadit in alium tam abſolutum opus. Plin. H. *Niemand anders kan zoo volmaakt een werk maken.*

In eum cadit hoc ſcelus. Virg. *Hy is bequaam om dit ſchelmſtuk uit te voeren, of hy is niet te goed om zulk een ſchelmſtuk te begaan.* Suſpicio. Cic. *Men houd hem verdagt, het vermoeden valt op hem.*

Non cadit in eundem contemtus pecuniæ & cupiditas. Quintil. *Veragtinge van 't geld en begeerlijkheid konnen in dezelve perſoon geen plaats hebben.*

* Non cadit in conſuetudinem id verbum. Cic. *Dit woord is in geen gebruik.*

* Pedes illi maximè cadunt in orationem. Cic. *Men gebruikt die voetmaten dikwils in een redenvoeringe, die voetmaten komen zeer wel in een vertoog te pas.*

* Hoc cadit in deliberationem. Cic. *Daar word over beraadſlaagt, die zaak word overwogen.* In diſceptationem. Cic. *Dit word betwiſt, hier over is men het niet eens, dit word tegengeſproken.* In intelligentiam noſtram. Cic. *Dat konnen wy verſtaan, of begrijpen, dit gaat ons verſtand niet te boven.*

* Cadere in offenſionem alicujus. Cic. *In iemands ongunſt vervallen.* In poteſtatem, *of* ſub ditionem alicujus. Cic. *In iemands handen, magt, of geweld vallen, geraken.* In ſuſpicionem alicuius. Corn. Nep. *By iemand verdagt worden.* In morbum. Cic. *In een ziekte vallen, krank worden.*

* Cadit adventus tuus in alieniſſimum tempus. Cic. *Gy komt op een zeer ongelegen tijd, uw aankomſt is zeer ontijdig.*

* Cadere ſub aſpectum, ſub oculos. Cic. *In 't gezigt, of onder de oogen komen, zigtbaar zijn, gezien konnen worden.*

* Sub judicium ſapientis & delectum illa cadunt. Cic. *Een wijs man kan van deze dingen oordeelen, en verkiezinge doen.*

* Cadere. Cic. *Gebeuren, geſchieden, voorvallen.*

Nihil mihi optatius cadere potuit. Cic. *Niets konde my wenſchelijker gebeuren, geſchieden.*

* Irritum ceciderunt merita erga Neronem ſua. Tac. *Zijne gedane dienſten aan Nero zijn vrugteloos uitgevallen, deden hem geen voordeel, quamen hem niet te ſtade.*

* Multa jucunda ceciderunt mihi à te. Cic. *Gy hebt my vele vermakelijkheden aangedaan. My is groot vermaak door u geſchied, of toegebragt.*

* Bellè cecidit illud. Cic. *Dat is treffelijk, zeer wel uitgevallen, dat is zeer wel gelukt.* Fortuitò. Cic. *Dat is by geval gebeurd, geſchied.*

Cœpta ſecus cadunt. Tac. *Zijne ondernemingen vallen verkeerd uit, zijn aanſlagen gelukken niet.*

* Cadere. Cic. *Eindigen, uitgaan.*

Verba melius in ſyllabas longiores cadunt. Cic. *De woorden eindigen, of gaan gevoeglijker uit met een lange letter greep.*

Verba quæ ſimiliter cadunt. Quintil. *Woorden, die met gelijk gelnid eindigen.*

Oratio aptè cadens. A. Gell. *Een vertoog dat wel valt, vloeit, een nette, beſchaafde aanſpraak, of reden.*

* Cadere. Plaut. Cæſ. *Sneuvelen, blijven, verſlagen worden.* Men voegt 'er dikwils *in acie* by.

* Crebri hoſtes cadunt. Plaut. *Vele vianden ſneuvelen, worden verſlagen, blijven in 't gevegt.*

Cadere ante aras. Virg. *Voor het outer opgeoffert, of geſlagt worden, ſneuvelen.*

* Ovis cadit Jovi. Ovid. *Men offert een Schaap aan Jupiter.*

* Cadit ſolutio in diem Calendarum. Cic. *De betaaldag valt, of verſchijnt op den eerſten dag van de maand; de betalinge, of de vervaldag komt op de eerſte dag in de maand.*

* Cadentia verba tollere. Hor. *Woorden prijzen, die een ander uit de mond vallen. Iets loven, 't welk een ander zonder inzigt zegt.*

*** Quo cadant promiſſa non curare. Hor. *Geen zorg dragen over 't gene men belooft heeft.*

CADOMUM, i. n. *Caan.* De Hoofdſtad van Neder Normandijen.

CADUCARIUS, ii. m. g. *Een erfgenaam van onbeheerde goederen.*

CADUCARIUS, a, um. Lex caducaria. Ulp. *Een wet, aangaande goederen, die aan den Heer weder vervallen.*

CADUCEATOR, oris. m. Liv. *Een Herout, Krijgs- of Vredesbode.* Een Wapenvoogd, die men zend om vrede, of ſtilſtand te verzoeken, of om den oorlog te verklaren.

CADUCEUS, ei. m. Varr. Hygin. *of* Caduceum, i. n. Apul. *Een witte roede, die de Vrede-boden droegen. Een* ‡ *vredeſtaf.* Caduceus is eigentlijk de ſtaf van Merkuur, omvlogten met twee ſlangen, welker hoofden tegen den ander over ſtonden.

CÆ-

Digitized by Google

CĂDŪCĬFĔR, ĕ, ūm. Ovid. *De Slange-ſlaſdrager. die 't ſtokje Caduceus genaamd, draagt.* Dus noemen de Poëten Mercuur.

† CĂDŪCĬTĔR. adv. Vart. *Snellijk, vaardiglijk.*

CĂDŪCŪM. *Een tent, of kleed daar de koopmanſchappen mede gedekt worden.*

CĂDŪCŬS, ă, ūm. Cic. *Vallende, bouwvallig, 't welk niet langer ſtaan kan.*

Caducus morbus *De vallende ziekte.*

Frondes caducæ. Ovid. *Vallende, of gevalle bladeren.*

Arbor caduca. Hor. *Een boom, gereed om te vallen, of die gevallen legt.*

* * Caducæ literæ. Plin. H. *Byna uitgeſleten, naauwlijks leezbare letteren.*

*** Caducæ preces. Ovid. *Onnutte, onvoordeelige, vergeeſſche gebeden.*

* Caducus. Cic. *Vergankelijk, vervallen, verweeſt.*

Fama caduca. Ovid. *Een vervallende, of quade naam, of aanzien.* Spes. Ovid. *Een bedriegelijke, onzekere hoop.*

* Caducus. Cic. Ulp. *Aan den Heer vervallen.* Sprekende van goederen, die geen meeſter hebben, of van leengoederen, die in zekere gevallen aan den Heer wederom vervallen.

Caduca hæreditas, poſſeſſio. Cic. *Een erfenis, of bezit aan den Heer vervallen.*

* Caduca auſpicia. Feſt. *Quade voorſpellingen, genomen uit dingen die in de tempelen gevallen waren.*

*** Caducus bello. Virg. *In den oorlog gebleven, geſneuveld, verſlagen.*

CĂDŪRCI, ōrūm. m. plur. Cæſ. *Het volk van Querci.*

CĂDŪRCŪM, ī. n. *Cahors*, de Hoofdſtad van Querci.

* Cadurcum. Plin. H. Juven. *Een ſoort van zeer wit linne, 't welk te Cahors gemaakt wierd.*

CĂDŪS, ī. m. Colum. Hor. *Een groot aarde wijnvat*, by de ouden.

* Cadus. Plin. H. *Een wijntonne, of vat.*

*** Cadus. Ovid. *Wijn.*

CÆC

CÆCĬĂS, æ. m. Plin. H. *Kaerlaes. Een wind, komende van de winterſche zonneſtand.* Men noemt die *Zuid-Ooſt, een derde Ooſtelijk*, als 't Kompas in vier en twintig winden verdeeld is. Deze wind trekt de wolken na zig, waar van 't ſpreekwoord komt *Malum ad ſe trahere ut cæcias nubes*, zig zelfs vele zwarigheden op den hals halen, gelijk de wind Cæcias de wolken, 't welk gezegt word van iemand, die zig in gedingen, en ongelegentheden verward heeft.

CÆCĬGĔNŬS, ă, ūm. Lucret. *Blind geboren, blind van zijn geboorte af.*

CÆCĬLĬA. æ. f. Colum. *Een ſoort van blinde Slange.*

CÆCĬTĀS, ātĭs. f. Cic. *Blindheid, mangel van gezigt.*

* Cæcitas libidinis, Cic. *Blindheid der welluſten, verblinde wellustige driften.*

* Cæcitas mentis. Cic. *Verblindheid van verſtand, onwetendheid.*

CÆCO, ās, āvī, ātūm, āre. acc. Plin. H. *Blinden, verblinden, blind maken, de oogen uitſteken.*

* * Cæcare animum alicujus. Cic. *Iemands verſtand verblinden, iemand onwetend houden, verleiden.*

* Cæcare mentes largitione. Cic. *De gemoederen door giften, en gaven verblinden, verleyden.*

* Cæcari erroribus. Cic. *Door dwalingen, en onwetendheid verbline worden.*

* Cæcata celeritate oratio. Cic. *Een redenvoeringe, die duiſter is door de vaardigheid van die uit te ſpreken.*

CÆCŌR. ōrĭs, ōrūs sūm, ārī. *Blind zijn.*

CÆCŪBŬM, ſcilicet vinum. *Zeer treffelijke wijn. Van Cæcubum*, eertijds een bekende plaats in Kampanië.

CÆD

CÆCŪLTO, ās., āvī, ātūm, āre. Plaut. *Byna blind zijn ſteek blind, of byziende zijn.*

Oculi mei cæcultant. Plaut. *Het gezigt begeeft my, ik ben ſteekblind, of byziende, ik kan naauwlijks meer zien.*

* Cæcultare. Feſt. *Een blinde naboorſen.*

CÆCŪLŬS, ă, ūm. Plaut. *Half blind, zwak van gezigt, die byna niet kan zien.*

CÆCŬS, ă, ūm. Cic. *Blind, van gezigt beroofd.* Horatius zegt *in Comparativo Cacior.*

* * Cæcus. Virg. *Duiſter, donker, dat men niet wel kan zien.*

Cauſæ cæcæ. Lucret. *Onbekende, geheime, onzekere oorzaken.*

* Fortuna cæca. Cic. *De blinde Fortuin, die geen onderſcheid maakt.* Expectatio. Cic. *Een onzekere, twijffelagtige verwagtinge.* Res. Cic. *Een duiſter, onbegrijpelijke, onzekere zaak.* Via. Ovid. *Een onzeker, onbekende, krombe weg.*

* Cæcum murmur. Virg. *Een zagt geruiſch.*

* Cæcum vallum. Cæſ. *Een geheim, bedekt bolwerk, of borſtweringe.*

* Cæcus. Varr. Virg. *Blind, donker, dat geen venſters heeft, of openingen om ligt te ſcheppen.* Sprekende van een huis, een gevangenis, enz.

*** Cæca coma. Ovid. *Verward, of ongekemd hair.*

* Cæcus. Cic. Hor. *Blind, onbedagt, roekeloos, onvoorzigtig.*

Cæcus furore, crudelitate, &c. *of* Cæco furore fertur. Cic. *Hy is verblind door woede, wreedheid, enz. Hy word door blinde woede, of driften vervoert.* Horatius zegt Cæcus furor, *blinde, of verblinde woede.*

Cæcos ictus inferre. Liv. *Blinde, of vergeeſſche ſlagen toebrengen, onder den hoop ſlaan op hope van te raken.*

* Hoſtem cæcum ad has belli artes habebitis. Liv. *Gy zult een vriand voor hebben, onkundig, en onervaren in deze oorlogskonſten, of krijgsliſten.*

* Cæcâ die emere aliquid, & vendere occultâ. Plaut. *Iets op geloof inkoopen, en voor gereed geld verkoopen.*

CÆCŪTĬO, īs, ītĭ. Varr. *Byna blind zijn, ſchemerende oogen hebben, zeer weinig zien.*

Oculi mihi cæcutiunt, Varr. *De oogen begeven my, ik heb mijn gezigt byna verloren, ik zie naauwlijks meer.*

CÆD

CÆDĒS, ĭs. f. Cic. *Moord, doodſlag, ſlagtinge, moordery, nederlaag.*

CÆDO, cæcīdī, cæſūm, cædĕrĕ. acc. Cæſ. *Snijden, afhouwen, ſnoeijen, kappen.*

Marmora in mille ſpecies cædere. Plin. J. *Het marmer tot duizend gedaantens houwen.*

Cædere carmina in marmore. Ovid. *Vaerzen in marmer ſnijden, houwen.*

* Lignum cædere. Plaut. *Hout hakken, hout kloovem.*

* Cædere. Quintil. *Slaan.*

Cædere aliquem virgis. Cic. Flagellis. Hor. *Iemand met roeden, of zweepen ſlaan.* Verberibus. Ter. *Iemand wakker afroſſen.* Pugnis. Cic. Plaut. *Iemand vuiſtſlagen, of muilpeeren geven.* Sætis. Hor. *Iemand met ſteenen werpen.* Loris. Cic. *Iemand met riemen, of banden ſlaan.*

* Cædere. acc. Cic. *Moorden, vermoorden, dooden, dood ſlaan, ſlagten, verſlaan.*

* Cædere hoſtes. Cic. *De vianden verſlaan, de vianden over hoop werpen.*

Aliquem ex occulto cædere. Ter. *Iemand in 't verborge, of uit een binderlage dood ſlaan.*

* Cædere hoſtias. Cic. Victimas. Liv. *Offerhanden ſlagten, opofferen.*

* Sermones cædere. Ter. *Zig met praten bezig houden, praatjes vertellen, den tijd met kouten verdrijven.*

* Teſtibus cædi. Cic. *Door getuigen geperſt, of overtuigt worden.*

CÆ-

Digitized by Google

CÆDŪŪS, ă, ŭm. Plin. H. Colum. *Dat men affnijd, of afhouwt, bequaam om af te houwen.*
Cædua ſilva. Plin. H. Colum. *Een boſch om hout in te hakken.*
* Frutex cæduæ naturæ. Plin. H. *Een ſtruik, of boomtje, dat men dikwils kan afhakken.*

CÆL

CÆLĀMĔN, ĭnĭs. n. Ovid. *Graveerſtel, etſery, graveerwerk, etſinge, geſneden goud, of zilverwerk.*
CÆLĀTŌR, ōrĭs. m. Cic. *Een graveerder, etſer, wapen-, of plaatſnyder.*
, Formæ cælator ahenæ Propert. *Een maker van kopere beelden.*
CÆLĀTŪRA, æ. f. Quintil. *Etſinge, graveringe, wapen-, of plaatſnydinge, Ge-etſt, gegraveerd, of geſneden werk.*
* Cælatura. Quintil. *De kunſt van etſen, graveren, wapen-, of plaatſnyden.*
CÆLĀTŪS, ă, ŭm. Cic. *Geetſt, gegraveerd, geſneden.*
Coronæ cælatæ. Vitruv. *Geſneden, gehouwe kroonen van pilaren.*
Quadrigæ in capulo gladii cælatæ. Val. Max. *Een wagen met vier paarden op de handvat van een degen gegraveert.*
Aurum cælatum. Cic. *Gegraveerd goud, gegraveerde goude vaten.*
, Opus Muſis cælatum. Hor. *Een werk, door de Zanggodinnen gemaakt, of voltooid.* Dat is, *een zeer net, deftig, en beſchaafd werk.*
CÆLĔBS. V. Cœlebs.
CÆLĪBĀTŪS. V. Cœlibatus.
CÆLESTĪS. V. Cœleſtis.
CÆLO, ās, āvī, ātŭm, āre, opus. Cic. *Een werk etſen, graveren, ſnijden.*
Cælare ſpeciem aliquam argento. Cic. In argento. Virg. *Eenig beeld, of beeltenisſe op zilver graveren, ſnijden.*
CÆLŬM, ī. n. Cic. *Een beitel, een graveer-beitel* van ſtaal.
CÆMENTĀRĬUS, *Een Metſelaar, die met ſteen metſelt.*
CÆMENTĪTĬUS, ă, ŭm. Vitruv. *Van ongehouwe ſteen gemaakt, of gebond, van ſteen geſtigt.*
CÆMENTŬM, ī. n. Cic. Hor. *Ongehouwe, of ruwe ſteen. Mortel.*
Structura cæmentis, calce & arenâ compleatur. Vitruv. *Laat het gebouw met ruwe ſteenen, kalk, en zand voltooit worden.*
* Cæmentum. Plin. H. *Een muur van ruwe ſteen, en mortel gemetſeld.*
Cæmenta calce durata. Liv. *Muuren van ruwe ſteen en kalk gemetſeld.*
* Cæmenta marmorea. Vitruv. *Uitſpringende, of afgeſlage ſtukjes, en brokjes marmer,* als men 't marmer hakt, of houwt.
CÆPĂ, æ. f. Plin. H. *of* Cæpe. n. indeclin. Plin. H. *Ajuin.*
CÆPĪNA, æ. f. Columel. *Een plaats, of bedde met ajuin bezaaid, bepoot.*
CÆPŪLA, æ. f. Pallad. *Een ſoort van kleine ajuin.*
CÆRĔFŎLĬUM, ĭī. n. Plin. H. *Kervel.* Een kruid.
CÆRĔMŌNĬA, æ. f. Cic. *Kerkzede, kerkplegtigheid, of gewoonte, kerkgebruik, of plegtigheid.* Men gebruikt gemeenlijk *Ceremonie, arum.* in *plurali.*
CÆRŬLEŬS. V. Cœruleus.
CÆRŬLŬM, ī. n. gen. Poëtis pro mari. *De zee.*

CÆS

CÆSĂR-AUGŬSTA, æ. f. *Saragoſſe*, een ſtad in Spanje.
CÆSĂREA, æ. f. Plin. H. *Cæſarea*, daar zijn vele ſteden van dezen naam in Cappadocie, in Cicilie, in ‡ Bithynie, in klein Aſie, en Paleſtine.
CÆSĂRĬĀTŪS, ă, ŭm. Plaut. *Die veel hair heeft, of lang, of weelderig hair draagt.*
CÆSĂRIES, ēi. f. Plaut. Liv. *Het hoofdhair, lang hair*
‡ Servius zegt, dat dit woord alleen van mannen gezegt word.
CÆSĂRŌDŪNŬM, ī. n. *Tours*, de hoofdſtad van het geweſt, zoo genaamd.
CÆSĂRŌMĂGŬS, ī. m. *Beauvais*, een ſtad in Pikardye.
CÆSĬM. adv. Liv. *Al ſnijdende, houwende, kappende.*
Punctim & cæſim hoſtem petere. Liv. *Zijn viand met de punt en ſnede, (met ſteken en houwen) van 't geweer aanvallen, aantaſten, beſtoken.*
Major pars operis in vineam ductim potius quam cæſim. facienda eſt. Colum. *Het beſte en grootſte gedeelte van de wijngaard-bouw beſtaat meer in 't wel leiden van dezelve, als in het afſnoeyen van de ranken.*
* * Cæſim dicere. Cic. Quintil. *Een afgebroke ſtijl gebruiken, afgebroke taal ſpreken, voeren.*
CÆSĬO, ōnĭs. f. Columel. *Affnijdinge, ſnoeyinge, afhouwinge, afkappinge.* Van een wijnſtok, of hout geſproken.
CÆSĪTĬUS, ă, ŭm. Cæſitium linteolum. Plaut. *Wit. Een zeer witte linne doek, een afgeſnede ſtuk linnen, een ſtuk linnen welkers zelfkanten afgeſneden zijn.* Dus verklaart het Nonius nevens de meeſte uitleggers.
CÆSĬŬS, ă, ŭm. Ter. Cic. *Hemels-blaauw, blaauw.*
Oculi cæſii. Vitruv. *Blaauwe oogen.*
* Cæſius. Ter. *Die blaauwe oogen heeft. Blaauwoogig.*
CÆSŌNĔS, ŭm. m. plur. Plin. H. *Kinderen uit 't moeders lijf geſneden.*
CÆSPĔS, ĭtĭs. m. V. Ceſpes.
CÆSPĪTĪTĬUS. V. Ceſpititius.
CÆSPĪTO. V. Ceſpito.
CÆSPĪTĀTŌR. V. Ceſpitator.
CÆSTRŬM, ī. n. V. Ceſtrum.
CÆSTŬS, ūs. m. Cic. Virg. *Een oſſen-ledere want, een kamp-handſchoen, van zwaar leder, met lood en yzer geveerd.* Sommige zeggen, dat het ook beteekent, *een ledere riem aan 't einde met loot voorzien.*
CÆSŬM, ī, n, g. *Een gedeelte van een redenvoeringe, die nog niet volmaakt is. Een ſnede van een vertoog.*
CÆSŪRA, æ. f. Lucret. *Affnijdinge, afhouwinge, afkappinge, ſnoeyinge,* van boomen, boſſchen, enz.
Tempeſtiva cæſura. Plin. H. *Tijdelijke ſnoeyinge, afhouwinge.*
* Cæſura. Plin. H. *Snede, inſnijdinge*, dus noemt men ‡ ook een lettergreep, die laatſt in een voetmaat overſchiet.
CÆSŪRĀTIM. adv. *Kortelijk, met korte woorden.*
CÆSŬS, ă, ŭm. Plin. J. *Afgehouwen, afgekapt, geſneden.* Van boomen geſproken.
* Cæſus. Ovid. *Geſneden, ingeſneden.*
* Cæſus. Cic. *Gedood, verſlagen, in ſtukken gehouwen.*
* Cæſæ victimæ. Cic. *Geſlagte offerhanden.*
Cæſa & porrecta (exta.) Cic. *Ontweide, en in 't vyer geworpene ingewanden.*
Ne quid inter cæſa & porrecta, ut aiunt, oneris mihi addatur aut temporis. Cic. *Op dat my onderuſſen, of in deze tuſſen-tijd geen moeylykheden, of uitſtel ontmoete. Op dat my op 't punt van mijn vertrek, geen belet, of uitſtel wederhoude.* Cicero ſpeelt hier op de gewoonte der ouden, dewelke hun offerhanden weder op nieuws begonden met het offeren van nieuwe ingewanden, indien hun eenig quaad voorteeken in 't beſien van der beeſten ingewanden ontmoet was, voor 'dat zy die in 't vyer geworpen hadden.
CÆTĔRĂ. ōrŭm. m. g. *De overige, de reſt.*
CÆTĔROQUI. & cæteroquin. adv. *Zonder dat, anders.*
CÆTĔRŬM. adv. *Verders.* It. *maar.*
CAIĒTĂ, æ. f. Virg. *Gaiete*, een ſtad in 't rijk van Napels.
CAĪNŌ, ōnĭs. m. *Chinon*, een ſtad in Touraine.

Digitized by Google

CAL

CĂLĂBER, abrā, abrūm. Hor. *of* Călabrĭcŭs, ă, ūm. Columel. *Van Kalabrie, of daar van geboortig.*

CĂLABRĬĂ, æ. f. Plin. H. *Kalabrie*, een geweſt in 't rijk van Napels.

CĂLĂGŪRĬS, *of* Călăgŭrrĭs, ĭs. f. Plin. H. *Kalahorre.* Een ſtad in Kaſtilien.

CĂLĂGŪRRĬTĀNŬS, ă, ūm. Plin. H. *Van Kalahorre, van Kalahorre geboortig.*

CĂLĂĬS, ĭs. m. Plin. H. *Een koſtelijke ſteen, de Sapphyr gelijk, doch veel witter.*

CĂLĂMĀRĬŬS, ă, ūm. Calamaria theca. Suet. in Claud. *Tot pennen behoorende. Een pennekoker, of laadje.*

CĂLĂMĔTĂ, ōrūm. n. plur. Columel. *Kleine ſtaken, of rieten daar men de wijnſtokken aan bind.*

CĂLĂMĔTUM, ī. n. g. *Een plaats daar veel riet groeit.*

CĂLĂMĪNTHĂ, æ. f. g. *Neppe, nippe, kattekruid.*

CĂLĂMĬSTRĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Gekruld.*

Calamiſtratus ſaltator. Cic. *Een danſer, die gekruld hair heeft.*

Calamiſtrata coma. Cic. *Gekruld hair.*

CĂLĂMĬSTRO, ās, āvī, ātŭm, ātĕ. Cic. *Het hair krullen.*

CĂLĂMĬSTRŪM, ī. n. Cic. Plaut. Ter. *Een hairpriem, een tuig, of yzer om 't hair mede te krullen, en in ſcheelen mede te ſchikken.* Cicero zegt eens, gelijk eenige lezen, *Calamiſter, i. m. g.*

* * Hiſtoriam calamiſtris inurere. Cic. *Een geſchiedenis, opkrullen*, dat is, *net beſchaven, een hiſtorie oppronken, optooijen, net opſchikken.*

Nec calamiſtri quidem adhibebuntur. Cic. *Men zal zelfs geen geleend cieraad in een vertoog mogen gebruiken.*

CĂLĂMĪTĀS, ātĭs. f. Plaut. Ter. *Vorſt ſtreng, of quaad weder:* in 't gemeen *alle ramp van wind, of weêr, dat het gewas, of koren beſchadigt.*

* * Calamitas. Cic. Cæſ. *Ellende, ongeval, ongeluk, ramp.*

CĂLĂMĪTĔ, ēs, *of* Călămĭtē, æ. f. Plin. H. Καλαμίτης. *Een kikvorſch, die zig in 't riet onthoud.*

CĂLĂMĪTŌSĔ. adv. Cic. *Ellendiglijk, rampzaligliik, ongelukkiglijk.*

CĂLĂMĪTŌSŬS, ă, ūm. Cic. *Quaad weder onderworpen, aan, of voor quaad weder, vorſt, of hagel bloot ſtaande.* Sprekende van koren, de wijnſtok enz. Men zegt *Calamitoſior* en *Calamitoſſimus.*

Calamitoſus ager cœlo ac loco. Cic. *Een veld in quade lugt en plaats gelegen, daar het vorſt, hagel, en ſneeuw onderhevig is.*

* * Calamitoſus. Cic. *Schadelijk, beſchadigend, nadeelig, 't welk ramp, of ſchade toebrengt, veroorzaakt*, van de lugt, een ſtorm, en dergelijk geſproken.

Fuga patriæ calamitoſa. Cic. *Een ſchadelijke, nadeelige, of rampzalige vlugt voor het vaderland.*

Otium calamitoſum. Cic. *Schadelijke, verderfelijke, nadeelige ledigheid.*

* Calamitoſus. Cic. *Rampzalig, ongelukkig, ellendig, met ongevallen, en rampen omringd.*

CĂLĂMŬS, ī. M. Virg. *Een riet, een rotting.*

* Calamus. Cic. Hor. *Een ſchrijfpenne.* Celſus voegt 'er *Scriptorius* by.

* Calamus. Plin. H. *Een koren halm.*

* Calamus. Plin. H. *Een ent om te enten.*

** Calamus. Virg. *Een harders pijp, of fleuit, een rietpijp.*

** Calamus. Ovid. *Een pijl, of ſchigt.* Om dat men die in 't gemeen van rottingen, of riet maakte.

** Calamus. Mart. *Een lijmſtokje, een roedje, of rijsje met lijm beſtreken.*

** Calamus agreſtis. Virg. *Een harders lied, een eenvoudig deuntje, een eenvoudige fijl.*

CĂLĂNTĬCĂ, æ. f. Cic. *Een heuik.*

CĂLĂRĬS, ĭs. f. Plin. H. *Kagliari*, de hoofdſtad van *Sardaigne.* Sommige ſchrijven *Caralis.*

CĂLĂRĬTĀNŬS, ă, ūm. Cæſ. *Van Kagliari, daar geboren, of toebehorende.*

CĂLĂSĬS, ĭs. f. Feſtus zegt, dat dit *een linne kleed is tot de enkelen komende*, 't welk de Ægyptenaren gebruikten Herodotus ſchrijft Καλάσιρις.

CĂLĂTHĬĀNŬS, ă, ūm. Calathiana viola. Plin. H. *Een ſoort van een gele violette, hebbende kleine bladeren, zonder reuk*, en welke een klein teene bennetje gelijkt.

CĂLĂ, æ. f. Lucil. V. Calo, onis.

CĂLĂTHĪSCŬS, ī. m. Catul. *Een klein korfje van teen, een mandetje.*

CĂLĂTHŬS, ī. m. Virg. Κάλαθος. *Een benne, of korf, een naaymande.*

* Calathus. Virg. *Een vat, om melk ter markt te brengen. Een melk-emmer.* Ook *een offerbeker.*

CĂLĀTŎR, ōrĭs. m. Plaut. *Een ſlave, wiens pligt het was, zijn meeſter de namen der burgers te zeggen, en d'andere ſlaven te roepen.* Feſtus zegt, dat men hen dus noemde, om dat ze dikwils geroepen wierden, en om dat men hen telkens van nooden hadde, *Een trosboeve.*

CĂLĀTŪS. V. Calo.

CĂLBĔŬS, ĕī. m. Cat. *Armring, arm-cieraad.* Feſtus zegt dat de oude, die in hun zegepralinge mede namen, en aan de krijgsknegten vereerden tot loon hunner dapperheid.

CĂLCĀNĔŬM, ĕī. n. Virg. *De hiel, de verzen.*

CĂLCĂR, ārĭs. n. Hor. Ovid. *Een ſpoor.*

Agitare, Concitare calcaribus equum. Plaut. Liv. Addere, Subdere equo calcaria. Ovid. *Een paard ſporen, de ſpoor geven, met de ſpoor aanprikkelen.*

Equus calcaribus incenſus. Cæſ. *Een paard, 't welk met de ſporen geſtoken is.*

* * Calcaribus egere. Cic. *Sporen*, dat is, *aanprikkelinge, aanporringe van nooden hebben*, om iets te doen, of uitvoeren.

Calcar alicui admovere, adhibere. Cic. Addere. Hor. *Iemand aanprikkelen, aanporren, opwekken, noopen, aannopen, perſen, aanmoedigen.*

Immenſum calcar habet gloria. Ovid. *Eere en roem heeft over ſcherpe ſporen, roem is de grootſte aanmoedigінge, of prikkel des werelds: niets is 'er, dat iemand ſterker aanport, als roem, en eer.*

* Calcaria. Columel. *De ſporen van een haan enz.*

CĂLCĂRĬŬS, ĭī. m. Cat. *Een kalkbrander, een kalkmaker, die in kalk werkt.*

CĂLCĂRĬŬS, ă, ūm. Plin. H. *Van kalk, tot kalk behoorende.*

Calcaria fornax. Plin. H. *Een kalkoven.* Men zegt ook Calcatorium, ii. n. g. Pallad.

CĂLCĀTĂ, æ. f. Hirt. *Een takkebos, een bos rijzen, mutsaard.*

Secum extulerunt calcatas ad foſſas complendas. Hirt. *Zy bragten takkebooſſen met zig om de gragten te vullen.*

CĂLCĀTŌRĬŬM, ĭī. n. Pallad. *Een druive-pers.* Dit ‡ woord kan toegepaſt werden op verſcheide plaatſen daar men druiven perſt, of ſtampt.

CĂLCĀTŪRĂ, æ. f. Vitruv. *Pers- of raderen trapping, klimminge, of gang in een raderwerktuig om 't zelve te doen omdraayen.*

Pinnæ rotarum ſine operarum calcaturâ fluminis impulſu ſunt verſatæ. Vitruv. *De vleugels der raderen worden door de kragt van de ſtroom omgedreven, zonder dat 'er menſchen-arbeid toe van nooden is.*

CĂLCĔĂMĔN, ĭnĭs. n. *of* Călcĕāmĕntŭm, ī. n. Plin. H. Cic. *Een ſchoe, ſchoeiſel.*

Induere calceamentum. Plin. H. *Schoenen aantrekken, aandoen, ſchoeyen.*

CĂLCĔĂRĬŬM, ĭī. n. Suet. *of* Călcĭārĭŭm, ĭī. n. Ulp. *Schoeyen, het aantrekken der ſchoenen.*

** Pecuniam alicui conſtituere calcearii nomine. Suet.

Digitized by Google

Aan iemand geld uitleenen om ſchoenen te koopen, of zig daar van te voorzien.

Calciarium alicui debere. Ulp. *Verbonden, of ſchuldig zijn iemand ſchoenen te leveren.*

CALCĔĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Geſchoeid, geſchoend, die de ſchoenen aan heeft.*

Commodè calceatus. Cic. *Die gemakkelijke ſchoenen aan heeft. Gemakkelijk geſchoeid.*

* Calceati dentes. Plaut. *Teere tanden, harde tanden.* Dit is een ſpreekwoord der blyſpelers.

CALCĔĀTŪS, ūs. m. Plin. H. *Alle ſoort van ſchoenen.*

CALCĔO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Acc. perf. Abl. rei. Cic. *Iemand ſchoenen aantrekken, aandoen. Paarden, enz. beſlaan.*

Alicui calceandos pedes committerĕ. Phæd. *Schoenen by iemand laten maken, zig van iemand de ſchoenen laten aandoen.*

Dum calceabantur obliti. Plin. H. *Zy ſtorven terwijl men hen de ſchoenen aantrok.*

* Calceare mulas. Suet. *De muilinnen, of muil-geleinen met hoefyzers beſlaan.*

CALCĔŌLĀRIŪS, ĭī. m. Plaut. *Een ſchoenmaker.*

CALCĔŌLŪS, ī. m. Cic. *Een kleine ſchoe, ſchoen, of ſchoentje.*

CALCĔŪS, ī. m. Cic. *Een ſchoen, of ſchoe.*

Inducere, induere calceos alicui. Plin. H. Suet. *Iemand ſchoenen aandoen, aantrekken.*

Calceus pede major ſubvertit, minor urit. Hor. *Een al te groote ſchoen doet vallen, en een te kleine wringt de voet.*

* * Mutare calceos. Cic. *Van ſtaat veranderen.* Cicero ‡ ſpreekt van een perſoon, die zig zelfs Raadsheer maakte, en tot een reeks, zoodanige ſchoenen aantrok, die de Raadsheeren van andere Amptenaren onderſcheidden. Eigentlijk *ſchoenen verwiſſelen, van ſchoenen veranderen.*

CALCIFRĀGA, æ. f. g. *Steenvaren, een kruid.*

CALCITRĀTŪS, ūs. m. m. Plin. H. *Schoppinge, 't agter uitſlaan van een paard enz. ook wederſpannigheid.*

CALCITRĀTŪS, ă, ūm. Columel. *Dat agter uitſlaat.* Sprekende van een paard, enz.

CALCITRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plin. H. *Schoppen, agterwitſlaan.*

* * Calcitrare. Cic. *Wederſpannig, hardnekkig, en ongehoorzaam zijn.* Cic.

CALCITRO, ōnis. m. Balbus apud A. Gellium. *Een paard, dat met de pooten agter uitſlaat, of ſchopt.*

* * Calcitro. Plaut. *Die met de voeten aan een deur klopt, ſchopt, of ſtoot.*

CALCITRŌSUS, ă, ūm. Colum. *Gewoon met de pooten agter uit te ſlaan. Spartelig, ſchopzugtig.*

CALCO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Ovid. Plin. H. *Met voeten ſchoppen, ſtooten, vertreden, ſtampen, trappen.* Ovidius zegt nu en dan *pede*, of *pedibus.* Calcare pedibus amorem Ovid. *De liefde ganſch veragten.*

Calcare pavimentum. Vitruv. *De vloer met hamers, of handboomen kloppen, ſtampen.*

Calcare uvas. Cat. *Druiven treden, perſen, trappen.*

* * Calcare oſſa. Plin. *Beenen kneuzen, plat drukken.*

* Calcare aliquem. Ovid. *Iemand veragten, met de voeten trappen.* Jus. Claud. *Het regt ſchenden, veragten, verſmaden, onder de voeten vertreden.* Honores. Claud. *Eerampten verſmaden, veragten, waardigheden met de voeten vertreden.*

* Calcare viam. Petron. *Een weg betreden, bewandelen.*

, Calcanda ſemel eſt via lethi. Hor. *Men moet eens ſterven, men moet de weg des doods eens betreden.*

Calcare æquor. Ovid. *Op zee zijn, de zee bouwen, ter zee varen.*

CALCŪLĀTŌR, ōris. m. Mart. *Een rekenaar, opteller, opmaker van rekeningen, of een-rekenmeeſter, een meeſter, die leert rekenen.*

CALCŪLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Veget. *Rekeningen, berekenen optellen: rekeningen opmaken, oprekenen.*

CALCŪLŌSUS, ă, ūm. Columel. *Steenagtig, gruisagtig, zavelagtig, ſprekende van een land.*

* Calculoſus. Vitruv. Plin. H. *Die de ſteen, of gravеel heeft, de ſiten, of 't gravеel onderworpen.*

CALCŪLUS, ī. m. Cic. *Een ſteentje, een keytje.*

* * Calculum parem ponere. Plin. J. *Met de zelve maat uitmeten, met de zelve maat betalen.*

* Calculus. Plin. H. Celſ. *Steen, gravеel, of zand in de blaas.*

Calculorum valetudo. Plin. H. *Quale van ſteen, of gravеel.*

* Calculus. Vitruv. *Een kalkſteen.*

* Calculus. Juven. *Een leggenning om te rekenen, rekenpenning.*

* Calculus. Quintil. Mart. *Allerley ſpeelſchyven, dobbelſteenen.*

Calculum reducere. Cic. apud Non. *Herrekenen, dat is, iets dat niet wel is gedaan, weder beginnen, herſtellen;* ‡ *zijn beleid verbeteren.* In den eigentlijken zin, *een quelijk geſpeelde ſchyf weder op zijn plaats ſtellen.*

Calculus candidus. Plin. J. *Een klein wit keytje, een witte* ‡ *kenſteen, waar mede eenige volkeren, en voornamentlijk de Thraciërs hunne gelukkige dagen mede te kenneu gaven.*

O diem candidiſſimo calculo mihi notandum! Plin. J. *O zeer gelukkige, voorſpoedige dag voor my! de beſte van mijn ganſche leven!*

Album calculum errori alicujus adjicere. Plin. J. *Iemands misſlag door zijn ſtemme goed keuren.*

Calculos ponere. Columel. *Rekeningen onderzoeken, optellen, oprekenen, rekeningen opmaken.*

Imperator cum imperio calculum ponit. Plin. J. *Dat een Keizer zijne onkoſten na de grootheid van zijn gebied ſchikke; dat hy geen hooger ſtaat voere, als de inkomſten van zijn rijk mede brengen.*

Ad calculos vocare amicitiam. Cic. *Rekening houden van de goede dienſten aan zijn vrienden.*

Alicujus rei calculum ſubducere. Cic. *De rekening opmaken: waarderen, de waarde, of prijs van iets onderzoeken, aanmerken; oprekenen hoe veel iets waardig is;* in den eigentlijken en oneigentlijken zin.

CĂLDĂ. Plin. Scil. aqua. *Warm water.* Pro calida.

CĂLDĀRIŬM, ĭī. n. Vitruv. *Een gewelfde warme kamer, daar de ouden zig in begaven, om na het baden te zweeten.*

CĂLDĀRIĂ, ōrŭm. n. plur. Vitruv. *Warme baden, of badſtoven.*

CĂLDĀRIŬS, ă, ūm. Abenum caldarium. Vitruv. *Een kopere ketel, of vat, waar in men het water voor de badſtoven warm maakte.* Vitruvius en Plinius de jonge noemen Cella caldaria, *de plaatſe daar het water voor de badſtoven warm gemaakt wierd.*

Æs caldarium. Plin. H. *Geel-, of rood koper, om te gieten, onbequaam om te ſlaan.*

CĂLDIŎR. V. Caldus.

† CĂLDŎR, ōris. m. Vitruv. *Warmte, hitte.*

CĂLDŬS, ă, ūm. Varr. Vitruv. Mart. *Heet, warm, brandend.* Horatius zegt *Caldior* in den oneigentlijken zin, om een al te vierig en driftig perſoon te beteekenen.

CĂLĔDŌNIĂ, æ. f. Tac. *Caledonia, een geweſt in Schotland, of gelijk het de Schotten noemen, Alibania,* ‡ *in 't Noorder deel van Schotland: de zee aldaar word Oceanus Caledonius* genoemd.

CĂLĔFĂCIO, cis, fēcī, factūm, ficĕrĕ. acc. Cic. *Verwarmen, warmen, warm, of heet maken.*

* * Calefacere aliquem. Cic. *Iemand quellen, torgen, ſarren, den kop warm maken, opbitſen, opſtoken.*

* Gabinium ad populum luculentè calefecerat. Cic. *Hy had Gabinius by 't volk dapper zwart gemaakt, of uitgeſchildert.*

CĂLĔFĂCTO, ās, āvī, ārĕ. Plaut. Hor. *Verwarmen, warm, of heet maken. Zulks dikwils doen.*

Digitized by Google

Virgis aliquem calefactare. Plaut. *Iemand met roeden warm slaan.*

CALEFACTUS, ūs, m. g. Plin. *Verwarminge.*

Calefactus, ă, ūm. Ovid. Claud. *Warm, gewarmd, heet, warm, of heet gemaakt.* In den eigentlijken en oneigentlijken zin. De Poëten zeggen nu en dan *Calfactus.*

CALEFIO, fis, factus sūm, fiĕrī. Cic. Plin. H. *Warm, heet worden, of zijn, heet, of warm gemaakt worden.*

CALENA, Poculi genus. *Een kroes.*

CALENDÆ, ārūm. plur. f. Cic. *De eerste dag van alle maanden.*

Feminæ Calendæ. Juv. *De eerste dag van Lentemaand.*

‡ Want op dien dag plagten de vrouwen een maaltijd te geven aan hare slaven, op dat zy het overige van 't jaar des te beter op hun dienst zouden passen. Op den zelven dag ontfingen de vrouwen geschenken van hunne bloedverwanten en vrienden.

Calendæ primæ, secundæ, tertiæ, &c. Ulp. Mart. *De eerste, tweede, derde maand enz.*

Intra Calendas quintas. Ulp. *Binnen vijf maanden, in de tijd van vijf maanden.* Kato zegt egter, Primis Calendis, *de eerste dag van de maand.*

Ad Calendas Græcas. *Nooit, nimmeer* (want de Grieken rekenden niet by de Kalenden) *te Sint Juttemis, als de kalveren op 't ys dansen.*

CALENDARIUM, II. n. Ulp. *Een maandboek, register, rekenboek,* daar men den dag van ontfangt, en uitgifte in opteekende.

CALENDARIS, Is. m. & f. g. rĕ, Is, n. g. *Dat tot den eersten dag van de maand behoort.*

CALENDATIM. adv. Bud. *Alle eerste dagen van de maand, van maand tot maand.*

CALENS, ēntis. omn. gen. Cic. Hor. *Warm, heet, verhit,* in den eigen- en oneigentlijken zin.

* Calentes adhuc ab recenti pugnâ Romani. Liv. *De Romeinen nog verhit zijnde door de zoo even gedane slag.*

CALEO, călŭī, călĭtūm, ērĕ. Cic. Virg. *Warm, heet, of vierig zijn, branden, in vlammen staan.*

Caletur maximè. Plaut. *Het is ongemeen heet, het weder is zeer heet.*

* * Calere. Cic. *Ontsteken worden, gram worden, bewogen worden, driftig, ernstig, of yverig worden.*

Ad suum quæstum calent & fastidiunt. Plaut. *Zy zijn yverig, of traag, na dat hun belang zulks vereischt. Hun doen en laten is uit inzigt van voordeel.*

* Rumores illi de comitiis Gallorum Cumarum tenus caluerunt. Cic. *Die gerugten wegens de Staatsvergaderinge der Gaulen, waren al tot Kume zeer gemeen.*

* Aures nostræ calent illius criminibus. Cic. *Onze oren zijn warm van alle zijne ondeugden te hooren. Het verveelt ons zijn schelmstukken langer te hooren; wy hebben zijn misdaden tot walgens toe gehoort. Wy hooren niet als van zijn schelmeryen.*

* Judicia calent. Cic. *Het is zeer druk in de vierschaar; men heeft voor de regtbank veel te doen.*

* Populus calet uno scribendi studio. Hor. *Het volk word door een en dezelve lust tot schrijven gedreven; het volk is even heet op 't schrijven, en 's maken van boeken.*

* Spe calere. Curt. *Door hope aangemoedigt, genoopt worden.*

CALESCO, scis, scĕrĕ. Ter. Cic. *Heet, of warm worden.*

* Agitante Deo calescit Poëta. Ovid. *Den Digter word yverig door den aanmoedigenden God* [Apol]

CALESTRA, genus mitræ. Isid.

CALETÆ, ārūm, *of* Caletes, ūm. plur. Cæs. *Het volk van Caulx in Normandyen.*

CALETUM, I. n. *Kalais,* een stad in Pikardye.

CALFACIO, cis, calfēci, calfactum, calficĕrĕ. acc. Cic. *Verwarmen, warmen, warm, of heet maken.*

* * Aliquem calfacere. Cic. *Iemand persen, opwekken, bewegen, tergen, ophitsen, den kop warm maken.*

CALFACTUS, ūs. m. Calfactu aliquem fovere. Plin. A. *Warminge, verwarminge. Iemand zachtjes, zoetjes warm maken; iemand door een aangename warmte koesteren*

CALICATUS, ă, ūm. Calicata ædificia. Fest. *Gebouwen met witte kalk bestreken, huizen met kalk geverft.*

CALICULATIM, adv. *Bekerswijze, kelkswijze.*

CALICULUS, I. m. Cat. Cels. *Een kelkje, kroesje, bekertje.*

CALIDARIUM, II. n. Cels. *Een stove, of vertrek, daar men het water voor de baden warm maakte.*

CALIDE. adv. Plaut. *Vieriglijk, driftiglijk, ernstiglijk, met yver, vaardiglijk.*

Quidquid acturus es, age calidè Plaut. *Dat gy voor hebt te doen, voer dat met ernst en yver uit.*

CALIDITAS, ātis. f. g. *Warmte.*

CALIDOBECUM, I. n. *Kaudebek,* een stad in Normandyen, aan den mond van de Seine, vermaard door de boeden by ons koddebekken geheten.

CALIDUS, ă, ūm. Cic. *Heet, warm, kokende, brandende.* Men zegt *Calidior* en *Calidissimus.*

* * Calidus. Virg. Cic. *Hevig, driftig, vierig, haastig, schigtig,* sprekende van personen en hartstogten.

Calidus redemtor. Hor. *Een yverig, ernstig, moedig, en strijdvaardig verloser.*

* Calidum consilium. Plaut. Cic. *Een schielijke, vaardige, opstaandevoet gegeve raad.* Mendacium. Plaut. *Een aanstonds verzonne, stoute, onbeschaamde leugen*

* Opus est nummis calidis. Plaut. *Men heeft gereed geld van noden; daar moet munt zijn, geld by de vie.*

* Vide ne nimiùm hoc sit calidum modo. Ter. *Zie toe dat dit niet te onbedagt in zijn werk gaat, bedenk u, of dit niet te gevaarlijk is.* Donatus zegt, dat het beter is *Calidum* te lezen, 't welk een anderen zin zou mede brengen.

CALIENDRUM, I. n. Hor. *Gemaakt, of omleend vrouwen hair. Een parruk.*

CALIGA. æ. f. Cic. *Een soort van laarsjes, kousen, of hozen,* welke de Roomsche krijgsknegten ter halver been toe droegen. *Een kous.*

* * Juventam in caligâ militari toleravit. Plin. H. *Hy is in zijn jeugd maar slegt soldaat geweest.* De gemeene krijgsknegten droegen maar korte laarsjes, of kousen zoo genoemd.

CALIGARIS, Is. m. & f. ărĕ, Is. n. &

CALIGARIUS, ă, ūm. Plin. H. *Tot gemeene krijgsknegten laarsjes, of kousen behoorende.*

CALIGATIO, ōnis. f. Plin. H. *Duisterheid, blindagtigheid, schemeringe van gezigt.*

CALIGATUS, ă, ūm. Juven. *Met laarsjes, of hozen, (Caligæ genaamd) voorzien, of aangedaan.*

CALIGINOSUS, ă, ūm. Cic. Hor. *Duister, donker, vol duisterheid.*

Caliginosa stella. Cic. *Een duistere, of donkere starre.*

CALIGO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plin. H. Cels. *Schemeren, steek- of byziende zijn, schemerende oogen, of een quaad gezigt hebben, byna niet met alle zien.*

Caligant oculi tui ex somno. Cels. *Uwe oogen schemeren van de vaak. Gy kunt door de vaak niet meer uit uwe oogen zien. Uwe oogen gaan toe door de vaak, of wel, gy zijt nog niet wakker, gy kunt van den slaap nog niet ter degen zien.*

* * Caligat animus illius. Plin. H. *Hy is dom, plomp van verstand. Hy kan byna niets begrijpen.*

Caligare in Sole. Cic. Quintil. *In de zonneschijn blindagtig, steek- of byziende zijn; ook in klare, duidelijke, tastelijke zaken dom, bot, plomp, of onwetend zijn.*

Ad ea caligat humanum genus. Plin. H. *Daar in is het menschelijke geslagt onwetend. Geen menschen kunnen die zaken bevatten, begrijpen.*

CALIGO, Inis. f. Cic. *Duisterheid, donkerheid, duisternisse.*

* * Caligo oculorum. Plin. H. *Duisterheid, schemeringe, blindheid der oogen, slegt, of zwak gezigt.*

* Ca-

Digitized by Google

* Caligo temporum. Cic. *Onwetendheid, domheid, bothheid der tijden; verwarringe, roup, of ongeval eener eeuwe.*
* Caligo mentis. Cat. *Blindheid, onwetendheid, botheid van verſtand.*
* Omnibus ducibus magnitudine ſuâ inducturus eſt caliginem. Patere. *Hy zal door zijn groote daden den luiſter van alle veldheeren verduiſteren. Hy zal de grootſte oorlogshelden in voortreffelijke daden ganſch de loof afſteken.*

CĂLIX, ĭcis. m. Varr. Cic. *Een beker, kelk, kroes, of kop om uit te drinken.*
Fecundus calix. Hor. *Een vollen beker, een berkemeyer, of wel, glazen vol wijn, die dikwils geledigt worden.*
* Calix. Plin. H. *Een bloemknop, een uitbottende bloem, de knop van een bottende bloem.*
* Calix cochleæ. Plin. H. *Het huisje van een ſlak, of ſlek.*

CĂLLĂIS, ĭs. f. Plin. H. *Een edel geſteente in Indië, bleekgroen van verwe, van de grootte en gedaante van 't oog.* De zelve is vol ſtukjes goud, en aan de rotſen vaſt.

CĂLLĔO, ēs, ŭi, ēre. Plin. H. *Hard, eeltig, of vereelt zijn, of worden.*
Plagis coſtæ illius callent. Plaut. *Zijn zijden zijn vereelt, of hard door ſlagen.*
* * Callere. acc. Plaut. Ter. Cic. *Konnen, weten, begrijpen, verſtaan.*
Aliquid probè & pulchrè callere. Ter. Plaut. *Iets volkomentlijk, meeſterlijk, grondiglijk, zeer wel verſtaan, begrijpen, weten.*
Legitimum ſonum digitis callemus & ante. Hor. *Wy kennen het regtmatig gelnid van een gedigt door des zelfs mate, en 't gehoor.*
Callet pauperiem pati. Hor. *Hy kan armoede verdragen, lijden. Hy weet zig in armoede te behelpen.*

CĂLLESCŌ, ĭs, ĕre. *Weeren, eeltige, of vereelte handen, of voeten krijgen, vereelt worden.*

CĂLLIBLĔPHĂRUM, i. n. Plin. H. *Genees middel om quade wijnbraauwen te verſtellen, of van vlekken te zuiveren.*

CĂLLIDĔ. adv. Plaut. Cic. *Looſelijk, liſtiglijk, ſchalkelijk, doortrapteliik.*
* Callidè. Cic. *Wijſſelijk, voor- of omzigtiglijk, behendiglijk, verſtandiglijk, ſchranderlijk.*
Callidè dicere. Cic. *Met groot verſtand ſpreken.*

CĂLLIDĬTAS, ātis. f. Cic. *Behendigheid, gaauwheid.*
* Calliditas. Ter. Cic. *Loosheid, liſt, doortraptheid, ſchalkheid, bedrog.*

CĂLLIDŬS, ă, ŭm. Cic. *Behendig, gaauw, welbedagt, voorzigtig.* Men zegt *Callidior* en *Callidiſſimus.*
* Callidus. Ter. Cic. *Doorſlepe, loos, ſcherpzinnig, doortrapt.*
* Callidus temporum. Tac. *De tijden wel verſtaande, die zig net na de tijden weet te ſchikken, of voegen, wel ervaren in de zeden en gewoontens der tijden.* Rerum. Hor. *Wel bedreven, ervaren, of geoefend in zaken; die zaken wel kent, of kan doorgronden.*
Ad fraudem callidus. Cic. Ad fraudationem callidum ingenium. Plaut. *Loos, doortrapt, ſchalk in 't bedriegen, of een inwerpſt, doorſlepen om te bedriegen.*

CĂLLIGŌNŎN, i. n. Plin. H. Καλλιγονον. *Wegkruid.*

CĂLLIŎNYMŬS, i. m. Rlin. A. Καλλιονυμος. *Een viſch, wiens gal lidteekenen geneeſt, of wegneemt.*

CĂLLIS, is. m. Virg. Cic. *Een betrede, of gebaande weg, een pad in een berg, of boſch voor beeſten gemaakt.* Livius ‡ ſtelt dit woord somtijds *ſamninin.*

CĂLLISTRŪTHIÆFICŪS, plur. f. *Een ſoort van zeer koele vijgen:* Junius zegt vijgen van uitneemende ſmaak en veuk.

CĂLLITRĬCHĂ, æ. vel Callitrĭchē, ēs. f. Plin. A. *Vrouwen hair.* Een kruid.

CĂLLITRĬCHŎN, chi. n. Plin. H. *Vrouwen hair.* Een kruid.

CĂLLITRĬX, ĭchis. f. Plin. H. *Vrouwen hair.* Een kruid.
* Callitrix. Plin. H. *Zeker ſoort van Aap,* dus wegens ‡ zijn mooy hair genoemd, hebbende een baard als een man, en de ſtaart veel grooter als anderen.

CĂLLŌSŬS, ă, ŭm. Colum. *Hard, eeltig, vereelt,*

CĂLLŬM, i. n. Cic. *Hardigheid, hardheid, vereeltheid, of eelt van vel, harde knobbel door arbeid enz. eelt, een weer.* Men zegt ook *Callus*, i. m. g.
* * Callum obducere alicujus animo. Cic. *Iemands gemoed verharden, ongevoelig maken van droefheid, of hartzeer enz.*
Callum aprugnum. Plaut. *Een harſt- of ruggraat van een wild varken.*

CĂLO, ās, āvi, ātum, āre. *Roepen.*
Calo, ōnis. m. Cic. Liv. *Een trosboef, of legerknegt.*
Calones. Feſt. *Hoosblokken, houte klompen.*

CALONĒSŬS, i. f. *Belle Iſle.* Een eiland digt by Bretagne, met een ſterkte voorzien.

CĂLŌPĀNTĂ. æ. m. g. *Een ſpotter, of ſpotvogel.*

CĂLŌPŎDĬUM, ii, n. g. *Een hoosblok, of klomp.*
Calopodium ferratum. *Een ſchriekſchoen, ſchaatzen.*

CĂLŌR, ōris. m. Cic. *Hitte, warmte.*
Calor ſe frangit. Cic. *De hitte neemt af, gaat over, vermindert.*
Decedere calori. Virg. *Hitte ſchuwen, de warmte ontwijken, zig in de koelte begeven.*
* * Juvenilis calor. Quintil. *Jeugdelijke drift, hitte, drift, vyer van de jeugd,* de Digters gebruiken het om *gramſchap en haastigheid* te beteekenen.
Pietatis calor. Plin. J. *Yver, ernſt, aandagt, opgetogenheid van Godsvrugt.*

CĂLŌRĬFĬCŬS, ă, ŭm. Taur. apud. A. Gell. *Verhittende, verwarmende.*
Oleum calorificum eſt. Taur. apud. A. Gell. *De olyde verwarmende van aart.*

† CĂLPĂR, ăris. n. Varr. *Een groote aarde kruik, of vat*
‡ *om wijn in te doen.* De ouden, volgens 't zeggen van Feſtus, noemden ook dus de eerſte wijn van een wijnſtok, dien zy aan Jupiter offerden.

CĂLPE, ēs. f. Plin. H. *Gibraltar.* Een ſtad in Spanje, gelegen by de Straat van den zelven naam, en vermaard door de pilaren van Herkules.

CĂLTHĂ, æ f. Virg. *Een goudsbloem.*

CĂLTHŬLĂ, æ. f. Varr. *Een ſoort van een zeer korte mantel.* Men noemde die zoodanig om dat dezelve zoo geel was als een goudsbloem.

CĂLVĂ, æ. f. Plin. H. *De herſenpan, het bekkeneel, hersenbekke.*

CĂLVĀRĬA, æ. f. Celſ. V. Calva.

CĂLVĀTŬS, ă, ŭm. Calvata vinea. Plin. H. *Een wijnſtok met weinige en van den ander ſtaande wijnſtokken.*

CĂLVĀSTER, trī, m. g. *Kaalagtig.*

CĂLVĪTĬES, ēi. f. g. Cic. *Kaalheid, kaalte.*

CĂLVĔFĬO, is, factŭs sŭm, fĭĕrī. Varr. *Kaal worden.* Men leeſt in vele handſchriften *Calvus fio.*

CĂLVĔO, ēs, ēre. Plin. H. *Kaal zijn, dun hair hebben.*

CĂLVĔSCO, ſcis, călvĕſcĕre. Plin. H. *Kaal zijn, of worden, t'hair verliezen.* Sprekende van menſchen, beeſten, kleederen enz.
In colla calveſcere. Colum. *Geen hair aan den nek, of hals hebben, kaal aan den hals, of nek zijn, of worden.*

CĂLVĪTAS, ātis. f. Ulp. *Bedrog: doortrapte, loeze ſtreek.*

CĂLVĪTĬUM, ii. n. Cic. *Kaalheid, verlies, of uitvallinge van 't hair, kaalte.*
* Calvitium loci. Colum. *Ledige, onvruchtbare grond, daar niets groeit.*

CĂLŪMNĬA, æ. f. Cic. *Een valſche beſchuldiginge, laſteringe, laſter, laſtertaal.*
* Calumniæ litium. Cic. *Spitsvinnigheden, behendige ſtreken, en kunſtjes in gedingen, of regtsverderingen. Onregtvaardige, gezogte regtsgedingen, of aantalen.*

CĂLŪMNĬĂTĬO, ōnis. f. Aſcon. Pæd. N. Calumnia.

CĂLŪMNĬĀTOR, ōris. m. Cic. *Een valſche beſchuldiger, een laſteraar, een ſchender van iemands goeden naam, een verzierder van beſchuldigingen.* Ulpianus zegt calumniatrix, ĭcis. f. g. *Een valſche beſchuldigſter, een ſchendſter van iemands goeden naam.*

* Calumniator. Cic. *Een hairklover, muggezifter,* die door bedrog, kunſtjes, en ſtreken, een geding ſlepende houd.

CĂLŪMNĬŎR, āris, ātus ſum, āri. acc. Cic. *Iemand valſchelijk beſchuldigen, laſteren, aanklagen, ſchenden,* 't zy in, of buiten regten. Dit verbum regeert een dativus, zoo dat Calepinus Aſconius Pedianus qualijk tez ſnede bybrengt.

CĂLŪMNĬŌSE. Papinian. Juriſc. *Valſchelijk, laſterlijk.*

CĂLŪMNĬŌSUS, ă, ŭm. Ulp. *Valſchelijk beſchuldigende, laſterende, ſchendende.*

* Crimina calumnioſa. Ulp. *Valſche, verzierde miſdaden.*

CĂLVO, ĭs, ī, ĭtum, ĕre. *Kaal maken.*

CĂLVŎR, ōris, cālvi. Sallaſt. *Bedrogen, gedoekt, bedot worden.* Plautus gebruikt het in een activen zin. Sopor manus Calvitur. *De ſlaap bedriegt de handen,* dat is, *hy ſlaapt zoo vaſt, dat hy niets vaſt kan houden.*

CĂLVŬS, ă, ŭm. Suet. Mart. *Kaal, dien 't hair uitgevallen is,* voornamentlijk voor aan den kruin.

* * Calvus. Plaut. *Geſchoren, dien 't hair afgeſneden is, kaal.*

CĂLVŬS mons, calvi montis. m. *of* Calvomontium, ĭi. n. *Chaumont,* een ſtad in Vrankrijk. Men vint 'er een van dezen naam in Baſſigny, in 't eiland van Vrankrijk, Guyenne, enz.

CĂLX, cālcis. m. *of* f. Ter. Cic. *De verſen, of hiel van de voet.*

Calx. Plaut. Ter. *Schoppinge, ſlag met de agterpooten.* Spreekende van allerhande dieren.

Calcibus aliquem cædere. Plaut. Concidere. Cic. Incurſare. Plaut. Petere. Hor. *Iemand met voeten trappen, ſchoppen, vertreden, op 't lijf loopen.*

Calces ſcaporum. Vitruv. *De voet der pilaar-ſtijlen.*

* * Calx. Cic. *Het einde, het uiterſte, of het laatſte van iets.*

* A capite uſque ad calcem. Plaut. *Van 't hoofd tot de voeten.* ‡ In den oneigentlijken zin, *van 't begin tot het einde.*

CĂLX, cālcis. f. Cic. *Kalk.*

* A calce ad carceres revocari. Cic. *Van 't einde eener loopbaan tot voor aan te rug geroepen worden.* In den oneigentlijken zin, gelijk Cicero het gebruikt, *Jong op een nieuw worden, weder beginnen te leven.* Cicero ſpeelt hier op het reenen van paarden, wordende het einde van de loop met een witte kalkſtreep afgeteekend.

CĂLYCŬLUS, i. m. Plin. H. *Een knopje van een bloem.* Zie *Caliculus.*

CĂLYPTRA. æ. f. g. *Een hemik.*

CĂLYX, ycis. m. *of* Plin. H. *De knop van een bloem, de ſchille van vruchten,* welke de korengranen beſluiten. Zie *calix.*

CAM

CĂMĂRA, æ. f. Tac. *Een Ten-ſchuit, een ſoort van vaartuig met een dek.*

CĂMĂRĬA, æ. f. *Het eiland Camargue* aan den mond van de Rhone.

CĂMBESTRION. *Een ſoort van krijgsgereedſchap.*

CĂMELĂRĬUS, ĭi. *Een Kemeldryver, of hoeder.* Dit woord vind men alleenlijk in Chariſius, die geen Schrijver van den eerſten rang is.

CĂMELĀSIUM, ĭi. Marcell. *Belaſtinge, of ſchattinge op de Kamelen.*

CĂMELĀSIA, æ. *of* Camelārĭa, æ. f. *Kemeldryvinge, of hoedinge, handteringe van Kemelen op te voeden.* Budæus wil dat men *Camelaſia* moet leezen in Chariſius, die d'eenigſte is, in wien men dit woord vind.

CĂMELĪNUS, ă, ŭm. Plin. H. *Van den Kamel, tot Kemelen behoorende.*

CĂMELLA, æ. f. Ovid. *Een ſoort van Vat in Offerhanden gebruikt.*

CĂMELŌPĂRDĂLĬS, ĭs. f. Plin. H. *Een beeſt, by de Æthiopers Nabis genoemd, hebbende* (zoo 't waar is dat men ſchrijft) een hals gelijk een Paard, pooten als een Os, 't hoofd als een Kemel, roodagtig van verwe met witte vlekken.

CĂMELŌPĂRDUS, idem.

CĂMELUS, i. m. & f. Liv. Plin. H. *Een Kamel, of Kameel.* Een groot tam dier in Afrika, en Aſia.

CĂMENA, æ. f. Virg. *Een gezang, een Zang-godin.*

Inhumanæ ſenium depone camenæ. Hor. *Verlaat deze ſombere treurige gedagten, omſlaan door digten en letterblokken.*

CĂMĔRA. æ. f. Varr. Cic. *Een gewelf, verwelfſel, gewelfdak, of prieel.*

Camera. Tac. V. Camara.

CĂMĔRĂCUM, i. n. *Kamerik,* een ſtad in Vlaanderen.

CĂMĔRĂRĬUS, ĭi. m. g. *Een kamerling.*

CĂMĔRĂRĬUS, ă. ŭm. Cameraria Cucurbita. Plin. H. *gelijk als een kamer, of gewelf. Kamvoorde, Pompoen, welfgewijze aan Prieelen groeijende.*

Camerata arca. Ulp. *Een koffer, een gewelfde kiſt.* In eenige drukken leeſt men *arcta arca.*

CĂMĔRĀTĬO, ōnis. f. g. *Welvinge, verwelvinge.*

CĂMĔRĀTUS, ă, ŭm. Digeſt. *Verwelfd, gewelfd.*

CĂMĔRO, ās, āvi, ātum, āre. Plin. H. *Welven, verwelven, verwelfswijze maken.*

CĂMINO, ās, āvi, ātum, āre. acc. Plin. H. *Gelijk een ſchoorſteen, of oven maken.*

CĂMĪNUS, i. m. Virg. *Een oven.*

* Caminus. Cic. Stat. *Een ſchoorſteen, of ſtoomoven.*

* Caminus. Cic. Stat. *Den haart, of haartſtede.*

Luculento camino uti. Cic. *Wel opſtoken, een bruaf groot vyer aanleggen, zig wel verwarmen.*

** Oleum addere camino. Hor. *Oly in 't vyer werpen,* ‡ *gieten.* In den oneigentlijken zin, *Iemands gramſchap opzetten, ophitſen, aanſtoken.*

CĂMĪSĬA, æ. f. Paul. in Feſt. *Een hemd, of bemde.* Dit is geen woord van een goed Schrijver.

CĂMMĂRUS, i. m. Plin. H. Colum. Mart. Καμμαρος.

‡ *Een Zee-krabbe, een Kreeſt.* Andere Schrijven Gammarus en Camarus.

CĂMPĂ, æ. f. V. Campe.

CĂMPĂNĂ, æ. f. *Een klok.* Dit woord is geen Latijn. Campanula. *Een klokje, een belletje.*

CĂMPĂNĬA, æ. f. Liv. *Kampanje.* Een geweſt in 't rijk van Napels.

* Campania, æ. f. *Champanje,* een geweſt in Vrankrijk.

CĂMPĂNĬUS, ă, ŭm. Tibul. *of* Cămpānus, ă, ŭm. Virg. *Van Kampanje, in 't rijk van Napels geboortig.*

Morbus Campanus. Hor. *Roode puiſten, en karbunkels in 't aangezigt,* welke die van Kampanje ter zake van hun zuipen onderhevig waren.

CĂMPĂRĬUS, ĭi. m. *Een Akker- of Landman, een boer,* ‡ *of huisman.* Dit woord komt van Valla; men moet het niet gebruiken, dewijl men 't niet anders vind.

CĂMPE. ēs. f. Colum. Κάμπη. *Een rijp, of ruſpe,* een *gekorve dier,* welke de bladeren van kruiden, en boomen op eet.

CĂMPESTĔR, ſtris. m. & f. ſtre, is. n. Varr. Cic. *Veldagtig, tot het veld, of 't land behoorende.*

Campeſter locus. Varr. *Een plaats vol velden.*

* * Campeſtris ludus. Cic. *Een boere-, of huismans-ſpel.*

* Campeſtres Scythæ. Hor. *Scythen, die op 't land woonden, Scythiſche boeren.*

* A campeſtri aditu caſtra poſuit ante urbem. Liv. *Hy ſloeg zijn leger voor de ſtad neder, by de aankomſte van 't plaats*

Digitized by Google

platte land. Hy legerde zig tegen de poort aan, welke na 't platte land ſtrekte.

CĀMPESTRĔ, is. n. Hor. *Onderbroek, of broek van een worſtelaar.* Bond zegt, dat dit een naauw gewaad was, 't welk de jonge luiden in hunne oeffeningen in 't veld van Mars gebruikten.

CĀMPSŌR, ōris. m. *Een Wiſſelaar, een bankier.* Dit is een ſlegt Latijnſch woord.

CĀMPTĔR. ēris. m. g. *Het uiterſte einde van een veld, of renbaan.*

CĀMPŬS, ī. m. Cic. Cæſ. *Een veld, een vlak veld, of vlakte.*

* Campus. Cic. Virg. *Veld daar een ſlag is, of word gedaan.*

Patentia camporum æquora, *of*, Immenſa camporum ſpatia, *of*, Immenſitates camporum. Cic. *Zeer groote, wijduitgeſtrekte vlaktens, zeer ruime, opene vlakke velden, landſtreken.*

** Liquentes campi. Virg. Natantes, Lucret. *De Zee, het ruime ſop.*

** Campo indulgere. Perſ. *Vermaak ſcheppen in landoeffeningen, op 't land zijn tijd en goed beſteden, zijn leven ſlijten.*

* Campus. Cic. *Vergadering, ſtaatelijke verzameling van 't Roomſche volk,* om dat het zelve in het veld van Mars by een quam.

* Campus. Cic. Quintil. *Een ſtoffe, of voorwerp,* zoo zegt men *een veld, of open veld van ſtoffe.*

Latiſſimus dicendi campus. Cic. *Een zeer wijdloopige verhandelſtoffe, een ruim veld van zeggen.*

Magnus campus ad laudem. Cic. *Een zeer groote gelegenheid om eere te behalen.*

Campum dare in quo excurrere virtus cognoſcique poſſit. Cic. *Een loopbaan openen, gelegentheid geven om zijn moed en dapperheid te oeffenen, en doen blijken.*

CĀMŬM, ī. n. Ulp. *Een ſoort van bier, of drank.*

CĀMŪRA. æ. f. g. Feſt. *Een kop,* welke voortijds gedekt voor de Bruid gedragen wierd, waar in haar goed was.

CĀMŪRŬS, ă, ūm. Virg. Feſt. *Krom, gedraaid, omgewrongen.* Sprekende van hoornen, of gehorende dieren.

CĀMŪS ī. m. g. Plaut. *Een toom, bit, of halſter.*

CAN

CĀNALICŎLÆ, ārūm. m. plur. A. Gell. Feſt. *Bedelaars, arme luiden.* Of gelijk anderen 't uitleggen *Potſemakers,* dus genoemd om dat ze langs een goot wandelden, welke in 't midden van een openbare plaats te Rome lag.

CĀNALICŬLA, æ. f. Varr. A. Gell. *Een gootje, of buis.*

CĀNALICŬLĀTŬS, ă, ūm. Plin. H. *Gemaakt gelijk een goot, of buis: goten, of buizen hebbende.*

CĀNALICŬLŬS, ī. m. Celſ. Colum. *Een goot, een buis, een waterloop.*

* * Canaliculus. Vitruv. *De holte, of buis van een werktuig, een gootje, of buisje van yzer, of hout, de ronde opening van ſchietgeweer, een loop.*

* Canaliculus. Vitruv. *Een hout, of yzer langwerpig drink-, of etenbakje,* voor vogelkooijen, of vlugten.

CĀNALIENSIS, is. m. & f. sĕ, is. n. &

CĀNALITIUS, ă, ūm. Plin. H. Canalitium metallum. *Dat in aders, of buizen is. Erts, bergſtoffe, metaal, dat men in de berggroeven vind.*

CĀNALIS, is. m. Vitruv. Colum. *Een goot, of waterloop.*

‡ Zommige ſtellen 't fœminin.

* * Canalis. Vitruv. *De pijp, of holte van een werktuig, een buis van hout, of yzer.*

* Canalis tubæ. Sen. Ph. *Het grootſte, of wijdſte end van een tromper.*

* Canalis. Sen. Ph. *De boezem van een rivier.*

CĀNARIA, æ. f. Plin. H. *Kanarie.* Een Afrikaanſch eiland, een der gelukkige Eylanden in de Atlantiſche zee: het zelve heeft haar naam medegedeelt aan anderen de Kanariſche eilanden genoemd; zommige ſchrijven, *Canaria.*

Canaria. Plin. A. *Honds-kruid,* waar mede de honden hun maag zuiveren.

CĀNARIŬS, ă, ūm. Plin. A. *Hondſch, tot honden behoorende, van den hond.*

Canarium Sacrificium, *of* Augurium. Plin. H. *Offerhande van een rooden hond,* welke de Ouden deden aan 't hemelsteeken Hondsgeſtarnte genoemd, op dat ze een vrugtbaren herfſt zouden hebben.

CĀNĀTIM adv. Non. *Gelijk een hond.*

CĀNCELLĀTIM. adv. Plin. H. *Tralywijze gelijk een net, op de maniere van kruiswijze baren.*

CĀNCELLĀTŬS, ă, ūm. Plin. H. *Op de maniere van tralijen, of kruiswijze baren gemaakt.*

Cancellata cutis. Plin. H. *Vel met dwarſe ſtrepen geteekend, gekrabd vel.*

CĀNCELLI, ōrūm. m. plur. Cic. *Tralijen, baren.*

* Cancelli. Cic. *Grenzen, land- of ſcheid-palen, palen.*

Cancellis certarum rerum circumſcripta ſcientia. Cic. *Een wetenſchap binnen de palen van zekere zaken beſloten. Een wetenſchap, welke maar eenige byzondere zaken betreft.*

Extra eos cancellos non egrediar quos mihi ipſe circumſedi. Cic. *Ik zal de palen, die ik my zelve heb voorgeſchreven, niet te buiten gaan: Ik zal niet afweiden van 't voorwerp, dat ik voorgenomen hebbe te verhandelen.*

CĀNCELLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Colum. *Maken, ſchikken gelijk tralijen, of overdwarſe baren.*

* Cancellare teſtamentum. Ulp. *Een uiterſte wille in 't geheel, of ten deele uitſchrappen, of te niet doen.*

CĀNCĔR, crī. m. Virg. Plin. H. *Een Kreeft, of krabbe.* Een zeker zee-viſch.

* Cancer. Vitruv. Plin. H. *De Kreeft.* Een hemelsteeken.

‡ Men vind in Lucretius *canceris* in genitivo.

* Cancer. Ovid. *De Kanker.*

CĀNDEFĂCIO, is, fēci, fāctūm, fācĕrĕ. acc. Plaut. *Bleiken; wit, of blank maken.* Item, *gloeijend maken.*

CĀNDEFACTŬS, ă, ūm. Plin. H. *Gloeijend, blakend, heet, blozend, rood door 't vyer.*

CĀNDELA, æ. f. Colum. Plin. H. *Een kaars.*

CĀNDELĀBRŬM, ī. n. Cic. *Een kandelaar.*

CĀNDĔNS, ēntis. omn. gen. part. Virg. Plin. H. *Blank, ſchijnende, glinſterende, blinkende.*

* Candens. Cic. *Brandende, ontſteken, vyerig, gloeijend.*

Candens carbo. Cic. *Een vyerige, of gloeijende kool.*

CĀNDENTIA, æ. f. Candentia Lunæ. Vitruv. *Schijn, glans, ſchijnſel. De maneſchijn, de helderheid, het blinken, de glans, het glinſteren van de maan.*

CĀNDĔO, ēs, dŭī, dērĕ. Catul. Hor. *Wit, blank, of helder zijn.*

* * Candere. Cic. *Ontſteken zijn, in brand, in vyer en vlam ſtaan, gloeijen.*

* Candere. Hor. *Weêrſchijnen, blinken, glinſteren, ſchitteren.*

* Ea loca æſtate ſæviſſimè candent. Colum. *Die plaatſen zijn in de zomer brandend heet. Men moet daar een geweldige hitte des zomers uitſtaan.*

CĀNDESCO, is, ſcĕrĕ. Tib. *Blank, wit, of helder worden.*

* Aër candeſcit. Ovid. *De lugt word helder, of klaar.*

* Candeſcere. Ovid. Vitruv. *Blaken, heet, rood, blozend worden door 't vyer, gloeijen.*

CĀNDICANS, āntis, omn. gen. part. Plin. H. *Blank, of witagtig, na wit gelijkende.*

CĀNDICANTIA, æ. f. Plin. H. *Blankagtige, witagtige verwe.*

CĀNDICO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plin. H. *Wit zijn, of wit worden; witagtig zijn.*

CĀNDIDATŌRIUS, ă, ūm. Cic. *Tot het verzoek van een ampt behoorende.*

Digitized by Google

Candidatorio munere fungi. Cic. *Ampleren bekleden*, een ampt verzoeken. *De pligt doen van een amptverzoeker.*

CANDIDĀTŪS, ă, ūm. Plaut. *In 't wit gekleed.*

Candidatus. Cic. *Iemand die een ampt, of waardigheid verzoekt, of daar na ſtaat, of dingt.* Dus noemde men hen te Rome, om dat ze in 't wit gekleed waren, 't zy om haar opregtigheid in 't bedienen van 't ampt te beteekenen, of om 't volk te kennen te geven, dat ze niet door hun verdienſten, maar door de gunſt van 't volk het ampt hoopten te bekomen.

Candidatus Conſulatûs. Vell. Paterc. *Die na 't Burgermeeſterſchap ſtaat, of dingt.* *Die op de verkiezing, of noemlijſt van Burgermeeſteren ſtaat.*

Candidatus Prætorius. Cic. *Die na 't Hoofdſchouts-ampt ſtaat, of dingt, die op de keurlijſt van Schout ſtaat.*

* Candidatus Principis. Suet. *Iemand die een ampt van den Vorſt verzoekt, en hem aangeprezen is.* Candidati Principis. *Die der Vorſten brieven in den raad laten.* Ulpian. Mitsgaders deftige Edelen, en Ridders, die by de Keizeren, gelijk de gepurperde Hofamptenaren by de Perſiaanſche Koningen dienſtvaardig ſtonden.

* Candidatus eloquentiæ. Quintil. *Die zig in de welſprekendheid oeffent. Die na de eer van welſprekendheid ſtaat, of dingt.*

* Candidatus non ſolum Conſulatûs, ſed etiam gloriæ & immortalitatis, & exempli quod ſequeretur boni Principes. Plin. J. *Die niet alleen ſtaat, of dingt na 't Burgermeeſterſchap, maar ook na glorie, en onſterffelijkheid, mitsgaders om een voorbeeld te ſtrekken voor alle goede Vorſten om na te volgen.*

* Candidati milites. Veget. *Krijgsknegten door voorregten van anderen onderſcheiden, voorname krijgsknegten.*

CANDIDĒ. adv. Candidè veſtitus. Plaut. *In 't wit gekleed, die een wit kleed draagt.*

* * Candidè. adv. Cic. *Opregtelijk, openhartiglijk, ter goeder trouwe, goedhartiglijk, zaftmoedigliglijk.*

* Candidè veſtitus. Plaut. *Net, rein, ſtatig, volgens zijn ſtaat en rang gekleed.*

CANDĪDO, ās, āre. Veſtem lixivio candidare. *Witten, wit maken. Een ſtuk linnen met loog ſchoon maken, waſſchen.* Dit woord en deze ſpreekwijze vind men in geen goed Schrijver.

CANDĪDŪLŪS, ă, ūm. Cic. *Wit, witjes, witachtig.*

Candiduli dentes. Cic. *Zeer witte tandjes.*

CANDĪDŪS, ă, ūm. Virg. *Wit, blank.* Men zegt *candidior* en *candidiſſimus.*

* * Candidus. Virg. *Wit, helder, ſchijnende, blinkende, glinſterende.* Sprekende van een verwe, of iets dat zeer wit, of blank is.

* Dies candida. Ovid. *Een gelukkige; een helderе, klare, ſchoone dag.*

* Favonius candidus. Hor. *Een gunſtige, zaſte, goede, zoete wind.*

* Vox candida. Quintil. *Een onderſcheidentlijke, klare, helderе, fraaije ſtem.*

* Candidus. Hor. Cic. *Openhartig, opregt, vroom, vriendelijk, wyborſtig, goedgunſtig.*

* Candidus Lector. Ovic. *Een gunſtige, opregte, onzydige lezer.*

* Candidum dicendi genus. Cic. *Een klare, nette, onderſcheidene ſtijl.*

* Candidum ovi. Plin. H. *Het wit van een ey.*

* * Somnia candida. Ovid. *Aangenaame, iets goeds beduidende droomen.*

CANDOR, ōris. m. Plaut. Cic. *Witheid, helderheid, blankheid, ſchoonheid.*

* * Superbia candoris. Vitrev. *Helderheid, ſchoonheid, fraaiheid, of glans van de wit- of blankheid.*

* Candor. Cic. *Blankheid van verwe, of 't aangezigt.*

* Animi candor. Cic. *Een blanken imborſt,* dat is, *openhartigheid, opregtheid, wyborſtigheid, goedaardigheid.*

* * Æſtivus candor. Claud. *De zomer-hitte.*

CANENS, ēntis. part. A caneo. Virg. Ovid. *Wit, blank, grijs.*

Canens ſenecta. Virg. *Witte,* dat is, *hooge, grijze ouderdom.*

Gelu canens. Ovid. *Ryp, yzel.*

CANĒO, ēs, ŭī, ēre. Virg. *Wit, of blank zijn, of worden, grijze hairen krijgen.*

* Canere. Virg. *Met rijp bedekt zijn.*

* Ætas mea canuit ſub galeis. Claud. *Ik hebbe in den oorlog grijze hairen gekregen, ik heb het beſte van mijn leven in de wapenen verſleten.*

CANĒPHŌRA, æ. f. Cic. Κανηφόρος. *Een meisje, met een korf, of benne op haar hoofd.*

CANĒPHŌRŪS, i. m. Plin. H. Κανηφόρος. *Een jonge, die een korf, of benne op zijn hoofd draagt.*

CANESCO, is, ĕſcĕre. Ovid. *Wit, of blank worden, oud, en grijs worden.*

* * Oratio caneſcit noſtra. Cic. *Mijn ſtijl word onverwets, mijn manier van ſchrijven gaat niet meer in zwang.*

CANI, ōrūm. plur. m. Cic. *Witte, of grijze hairen.*

CANĬA, æ. f. Plin. H. *Witte brandnetelen.*

CANĪCÆ, ārūm. plur. f. Lucul. Feſt. *Zemelen,* waar van men brood voor de honden maakte. Of gelijk Pacuvius zegt Canicaceus panis. *Hondenbrood.* Dit vind men nergens anders.

CANĪCĔPS, ĭpĭtis. omn. gen. Plin. H. *Hondhoofdig,* een dier, hebbende 't hoofd gelijk een hond.

CANĪCŪLA, æ. f. Plaut. Cic. *Een teefje.*

* * Canicula. Cic. Hor. Vitruv. *De Hondſtarre,* Een ſtarre die in de Hondsdagen ſchijnt.

* Canicula. Plaut. Perſ. *Een hondſche gooy, of werp:* als alle vier de ſteenen even eens leggen, 't welk een ongelukkige gooy in 't ſpelen is.

CANĪCŪLĀRIS, is. m. f. rĕ, is. n. Pallad. Dies Caniculares. *De Hondsdagen.*

CANĪNŪS, ă, ūm. Ovid. *Hondſch, tot honden behoorende.*

Dentes canini. Celſ. Plin. H. *Hondstanden, oogtanden,* om dat 'er eenige peesjes in komen, waar door 't oog bewogen word.

CANIS, is. m. f. Cic *Een hond, een reu, of teef.*

Canis venaticus. Colum. *Een jagthond, hazewind.* Pecuarius. Colum. *Een hond, die 't vee bewaart.* Villaticus. Colum. *Een huishond, een hond die op zijn meeſters grond, of werf paſt, een hoefwagter.*

* * Canis. Virg. Vitruv. *Het Hondje,* een ſtarre.

Canis major. Vitruv. *De ſtarre de groote Hond,* welke het Hondje volgt.

Canis minor *of* minuſculus. Vitruv. *Het Hondje,* een ſtarre die de Tweelingen volgt, en by 't hoofd van de Slang is.

* Canis. Plaut. Ovid. Prop. *Een gooy, of werp van vier gelijken.*

* Canis. ſeq. gen. Cic. *Die iemand overal volgt gelijk een hond zijn meeſter.*

* Canis. Plaut. *Handboeijen, of ketenen,* welke men by de Romeinen aan de handen der ſlaven deed.

CANISTRUM, i. n. Virg. *Een korf, of mande van teenen, of wiſſen gemaakt.* Palladius zegt *caniſtros in plurali.*

CANĪTIĒS, ēi. f. Virg. Hor. *Grysheid, witte, of grijze hairen van oude menſchen.*

* Canities. Hor. Plin. H. *Ouderdom, grijsheid.*

CANĪTŪDO, ĭnis. f. Plaut. V. Canities.

CANNĂ, æ. f. Colum. Vitruv. *Een riet, een rotting.*

** Canna. Ovid. *Een ſlemit, pijp, rietpijp, ruiſchpijp.*

CANNĂBĪNŪS, ă, ūm. Colum. *Van hennip, of kennip, of daar van gemaakt.*

CANNĂBIS, is. f. Colum. Plin. H. *Hennip, of kennip.* Zeker kruid. Palladius zegt *cannabum, i. n. g.*

Torta cannabis. Perſ. *Een koord, touw, of kabel,* om dat die van kennip worden gedraait, of geſlagen.

CANNÆ, ārūm. f. plur. Liv. *Kanne,* een ſtad in de Pouglie in Italie, vermaard door de ſlag, die Hannibal aldaar van de Romeinen won.

CANNENSIS, is. m. & f. sĕ, is. n. Cic. *Van Kanne, of daar toe behoorende.*

Can-

Digitized by Google

Cannenſis pugna. Liv. *De ſlag by Kanne.*

CĀNNETŪM, i. n. Pallad. *Een plaats met riet, of rotting beplant, een rietboſch.*

CĀNNĔŪS, a, um. Colum. *Van riet, of rotting.*

CĀNO, is, cĕcĭni, cāntum, cănĕre. Cic. *Zingen.*

Canunt tubæ. Cic. *De trompetten klinken, men ſteekt het trompet.*

Canere ad Chitharam laudes alicujus. Quintil. *Iemands lof op de harp, of luit zingen.*

Canere fidibus, tibiâ &c. Cic. *Op de luit, of ſnaren, op de fleuit ſpelen.*

*** Canere aliquem, *of* ſuper aliquo, *of* laudes alicujus. Virg. *Iemands lof zingen, dat is, Iemand prijzen, loven, verheffen; iemands lof verkondigen, verbreiden.* Voornamentlijk in gedigt.

* Canuntur hæc apud Homerum. Cic. *Homerus ſpreekt van deze zaken in zyne gedigten.*

*** Canere prælia, Reges. Virg. Hor. *Veldſlagen verhalen, melden; den lof, en deftige daden van Koningen in gedigt verkondigen, verbreiden, opzingen.*

* Canere. Cic. *Voorzeggen, voorſpellen.*

* Id fama canit. Mart. *Het gerugt zegt dat, zoo loopt het gerugt.*

* Canere bellicum. Cæſ. *Den aanval blazen. Teeken geven, of trompet ſtoken om den aanval in een landgevegt te doen.* Als het een zeegevegt is zegt deze Schrijver *claſſicum canere.*

Receptui canere. Liv. *Den aftogt blazen, teeken geven om af te trekken, of te wyken.*

Buccina canit receſſus. Ovid. *Men ſteekt de trompet om af te trekken, te wyken.*

Canere ſigna. Liv. *Teekenen aan een leger, enz. geven.* Voornamentlijk met trompetten, of pijpen.

* Eandem cantilenam canere. Ter. *Het oude deuntje zingen, altyd een en 't zelve verhalen.*

* Canere ſurdis auribus. Liv. *Voor doove ooren zingen, Voor, of aan een doof, of dood mans deur kloppen. Iemand aanſpreken die geenzins na ons wil hooren.*

* Sibi intùs canere. Cic. *Voor zig zelf alleen zingen,* dat is, *niets behartigen als eigen belang en voordeel.*

CĀNŌN, ōnis. m. Cic. Κανών. *Een regel, rigtſnoer, ſtok, grondregel.* De kerkelijke Schrijvers gebruiken het om de inzettingen der Kerkvergaderingen te beteekenen.

Canon ſcriptorum alicujus. Cic. *Een oordeelaar over of een beſtiller van iemands ſchriften.* Men vind dit woord in de beſte drukken in 't Griekſch.

* Canon artis. Plin. H. *Een voornaam, of meeſterſtuk in een kunſt, een volmaakt, oorſpronkelijk werk.*

* Canon. Vitruv. *Loode goot.*

* Canon. Aſcon. *Wet, of regel omtrent de waarde van gangbaar geld, belaſtingen op, in-, en uitgebragte goederen, en andere laſten.*

CĀNŌNĬCŬS, a, um. Vitruv. *Regelmatig, volgens d'inzettingen gemaakt.* Ook *tot den regel behoorende.*

Sciat canonicam rationem Architectus. Vitruv. *Dat een Opperbouwmeeſter de gelykmatigheid, en de grondregelen van dien wete.*

Canonicus, i. m. *Een Dom-heer.* Dit woord vind men niet als by geeſtelijke Schrijvers.

CĀNŌPUS, i. m. *of* Cănōbus. Virg. *Bochir, of Bichieri.* Een ſtad van Ægypten aan den mond van de Nijl.

* Canopus. Vitruv. *De naam van een ſtarre in 't zuiden, welke men op onze pools hoogte niet kan zien.*

CĀNŌR, ōris. m. Virg. Ovid. Quintil. *Zoete toon, aangenaam gelnid, gezang, gelnid, of geſchal van ſpeeltuigen.*

CĀNŌRŬS, a, um. Cic. *Welluidend, aangenaam van klank, zoet van geluid, aangenaam, helder.* Sprekende van een ſtem, of ſpeeltuigen.

* Avis canora. Virg. *Een zingende vogel.* Animal ſpontè canorum. Cic. *Een beeſtje, dat van zelfs, of gaarne zingt.* Canorus Orator. Cic. *Een welſprekend redenvoerder.*

*** Nugæ canōræ. Hor. *Wiſjewasjes, in grootte woorden voorgedragen.* Verſus canori. Hor. *Hoogdravende, welluidende gedigten, vaarzen van een goede mate.*

CĀNTĂBĔR, bri. m. plur. Hor. Cāntăbri, brōrum. Cæſ. Cæſ. *De Baſques.* Een volk van Biskaijen, voorheen *Cantabri* genoemd.

CĀNTĂBRĬA, æ. f. Plin. H. *Biskaye,* een geweſt van Navarre, digt by de zee.

CĀNTĂMĔN, ĭnis. n. Prop. *Betooveringe.*

CĀNTĂBŪNDŬS, a, um. Cantabundus acceſſit. Quadrig. apud A. Gell. *Al zingende. Hy quam al zingende.*

CĀNTĂTĬO, ōnis. f. Plaut. *Een liedje, een deuntje, wyſje, of gezang.* Zommige lezen *cantio.*

CĀNTĂTŌR, ōris. m. A. Gell. *Een zinger, die zingt.*

Cygnus cantator funeris ſui. Mart. *Een Zwaan, die zyn dood door 't zingen voorſpelt, een Zwaan, die al ſtervende zingt,* zoo de Oude beuzelen.

CĀNTĂTRĬX, ĭcis. f. Avis cantātrix. Varr. *Een vogel die zingt.*

Cantatrices choreæ. Claud. *Zingende dans-reijen.*

CĀNTERĬĂTŬS, a, um. Canteriata vinea. Colum. *Een wynſtok met verſcheide ſtokken, of latten onderſteund. Een wynſtok-prieel.* Doletus zegt, dat dit *een wynſtok is aan een beining, of muur gevlogten.*

CĀNTĒRĪNŬS, a, um. Plaut. *Van een ruin, of daar toe behoorende.*

Canterinum hordeum. Colum. *Een ſoort van gerſt die men paarden gaf.* Lapathum. Plin. H. *Wilde zuuring, zuurkelkruid.*

CĀNTĒRĬŎLŬS, i. m. Colum. *Een ſtokje, latje, of rys,* om jonge wynſtokken, ajuin, of boomtjes op te houden.

CĀNTĒRĬŬS, ii. m. Colum. *Een ſtaak, ſtok, paal, of lat,* om wynſtokken, jonge boomen, enz. te onderſteunen.

*** Canterius. Colum. *Een onderſteunde wynſtok, een wynſtok-prieel.*

* Canterius. Colum. *Een rotting, of ſtok, dwers gelegd over twee anderen, die 't zelve onderſteunen.*

* Canterius, Plaut. Cic. *Een ruin, of gelubde hengſt.*

CĀNTĒRĬI, ōrum. plur. m. Vitruv. *Steunſelen, ſcheren, ſchragen in gebouwen.* Dus word het hout genaamd, dat alles onderſchraagt wat 'er boven op is.

Canterii prominent ad extremam ſubgrundationem. Vitruv. *De ſcheren ſtrekken tot den uiterſten overſtek, of uitſteekſel.*

CĀNTHĂRĬS, ĭdis. f. Cic. Κανθαρίς. *Goud-groene boom-worm, een kever, een Spaanſche vlieg.* Een venynig gekorve dier.

Cantharidas ſumere. Cic. *of* Cantharidum ſuccos bibere. Ovid. *Een drankje van Spaanſche vliegen innemen.*

CĀNTHĂRŬS, i. m. Virg. Κάνθαρος. *Een wyn-kruik, ſloop, kan, een wynkanne.* Hebbende een handvat met een zeer engen hals.

*** Cantharus. Plin. H. *Een ſoort van ſlakken, die 't koren op eet.*

* Cantharus. Plaut. *Een kop, of drinkſnig,* gelijk een ſlakhuisje gemaakt.

Modicis cantharis vinum potare. Hor. *Den wyn uit matige bekers, koppen, of glazen drinken.*

* Cantharus. Paul. Dig. *Een ſoort van vermakelyke beeldenſtyen in wateropwerpingen, of ſonteinen.*

CĀNTHĂRŬS. *Een kopere, of yzere klopper, of ring van een deur.* Ook *een viſch* van dien naam.

CĀNTHŬS, i. m. Perſ. *Een yzere ſcheen, of band om een rad.*

CĀNTĬCŬM, i. n. Cic. *Een lied, gezang,* item, *een liedje, een deuntje, een wyſje.*

Cantica excipere modis Muſicis. Quintil. *Liedjens op zangmate zingen.*

Canticum agere. Liv. *Zingen, deuntjes zingen, of quelen.*

CĀNTĬLĒNA, æ. f. Cic. *Een lied, een deuntje, een wyſje.*

Digitized by Google

* * Cantilenam illam mihi crebrò insusurat. Cic. *Hy zingt my dsorgvuns het oude deuntje. Hy zingt my dikwils een en dezelve zake.*

* Cantilena. Cic. *Een praatje, wijsjewaasjes, valsch gezegt.*

CĀNTĬO, ōnis. f. Plaut, Vitruv. *Een liedje, deuntje, wijsje.*

* Cantio. Cic. *Toovery, betooveringe.*

CĀNTĬTO, ās, āvī, ātūm, āre. Varr. Ter. *Dikwils zingen, vele deuntjes, of liedjes zingen.*

Hæc carmina in epulis sunt cantitata. Cic. *Deze liederen zijn op dat gastmaal gezongen.*

CĀNTĬŪM, ĭi. n. *Kent*, een Graafschap in Engeland, voor dezen was 't een Koninkrijk.

CĀNTĬŪNCŪLA, æ. f. Cic. *Een liedje, een deuntje.*

CĀNTO, ās, āvī, ātūm, āre. acc. Cic. *Zingen, liedjes, of deuntjes quelen.*

Cantatum aliquem provocare. Ter. *Iemand tot zingen uitdagen, beroepen.*

* * Cantare fidibus alicui. Plaut. *Op snaren-tuig voor iemand spelen, iemand met de luit vermaken.* Carmina tibiis. Corn. Nep. *Vaarzen, of deuntjes op de pijp spelen.*

* Cantare aliquid alicui. Ter. *Iemand iets dikwils verhalen, herhalen, iemand over iets dikwils aanspreken, of aan de ooren lellen.*

* Hæ litteræ idem cantant quod priores. Plaut. *Deze brieven melden 't zelve als de voorgaande, zingen het oude deuntje.*

* Cantare. Virg. *Tooveren, betooveren.*

Cantare aliquem. Cic. *Iemand in 't openbaar prijzen.*

CĀNTŌR, ōris. m. Plaut. Hor. *Een zinger, of zangmeester.*

Cantor. Hor. *Een zanger, of zinger in een spel.*

* Cantor formularum. Cic. *Een leeraar van 't regt, een leermeester in de regten.*

CĀNTRĪX, īcis. f. Plaut. *Een zangster, zangmeestresse, zangeresse.*

* Aves cantrices. Varr. *Zingende vogelen.*

CĀNTŪARĬA, æ. f. *Kantelberg*, de Hoofdstad van 't gewezen rijk van Kent.

CĀNTŪS, ūs. m. Cic. *Een lied, deuntje, wijsje.*

* * Cantus. Cic. *Een toon, of stem.* Kunstwoord in de Zangkunde.

* Cantus Cytharæ. Hor. *Het gelvid van de harp.* Avium. Hor. *Het gezang, of gequeel der vogelen.* Symphoniæ. Cic. *Overeenstemmende maat gezang.* Vocis. Cic. *De galm van een stemme.*

* Cantus. Ovid. Tib. *Toovery, betooveringe, bezweringe.*

CĀNŪS, ă, ūm. Plaut. *Wit, blank, grijs.* Sprekende van menschen en zaken.

* * Cana Fides. Virg. *Grijze*, dat is, *oude trouwe, oprigtheid, openhartigheid.* Veritas. Varr. *Oude, zuivere, eenvoudige waardeid.*

* * Canus. Virg. Hor. *Wit, met rijp, of sneeuw bedekt.*

CAP

CĂPĂCĬTAS, ātis. f. Colum. *Wijdte, begrip, grootte, uitgestrektheid, ruimte* van een plaats, vat, enz.

* Capacitas animi Cic. *Bequaamheid, verstand, groote geest, schranderheid van geest, of vernuft.*

CĂPAX, ācis. omn. gen. Hor. Plin. H. *Ruim, wijd, breed, uitgestrekt, daar wat in gehouden kan worden.* Men zegt † capacior en capacissimus.

Villa usibus capax. Plin. J. *Een ruime, gemakkelijke, met goede vertrekken voorziene landhoeve, hofstede, of woning.*

Capax populi locus. Ovid. *Een plaats die veel volk kan houden, daar vele menschen in kunnen geplaatst worden.*

Calix capax ad sextarios tres. Plin. H. *Een beker daar drie pinten in gaan, die drie pinten houd.*

* * Ripa capax. Ovid. *Een hooge, of verheven oever.*

* * Capax. Cic. *Bequaam, schrander, verstandig, van goed begrip.*

Capax ad præcepta animus. Ovid. *Of*, Capax discendi præcepta. Vell. Paterc. *Een zeer leerzaam gemoed, een hart, dat de gegeve leerstukken wel begrijpt.*

Capax invidiæ. Plin. J. *Nydig, genegen om iemand te benijden.* Scelerum. Sen. Trag. *Bequaam, genegen tot scheimstukken.* Fortunæ in quam alitur. Vell. Paterc. *Het geluk, of de waardigheid verdienende, waar toe hy opgevoed word.*

Galba omnium consensu capax fuit Imperii, nisi Imperasset. Tac. *Volgens 't eenparig gevoelen van yder een, was Galba bequaam tot het gebied geoordeeld, al had hy al niet gregeerd.*

Capacissimus omnis secreti. Plin. J. *Bequaam om alle geheimen te verzwijgen, een persoon, dien men allerhande geheimen zou kunnen toevertrouwen.*

Vir amicitiæ usque in intimam familiaritatem capax. Plin. J. *Een man, bequaam tot de allernaauwste vriendschap.*

CĂPĔDO. ĭnis. f. Cic. *Een groote kan, of kruik met ooren*, by de Ouden in offerhanden gebruikt.

CĂPĔDŬNCŪLA, æ. f. Cic. *Een kleine kan met ooren*, by de Ouden in Offerhanden gebruikt.

CĂPELLA, æ. f. Virg. Colum. *Een jonge, of kleine geit, een geitje.*

* Capella. Plin. H. *De kleine Geit*, een starre alzoo genaamd.

CĂPĔR, pri. m. Virg. Mart. *Een bok.*

* Caper. Catul. *Onaangenaame, vyze, sterke reuk der oxelen.*

CĂPĔRO, ās, āre. Plaut. *Rimpelen, fronssen.*

Quid caperat illi frons severitudine? Plaut. *Wat fronst hem het voorhoofd zoo? Hoe staat zijn gezigt nagetrokke, droevig, en strak? Hoe staat zijn trouw zeer droevig? Hoe komt het dat hy 'er zoo bedrukt uitziet?*

CĂPĔRĀTUS, ă, ūm. Frons caperata. Varr. *Een gerimpeld, gefronst, getrokke, strak gezigt, of voorhoofd.*

CĂPESSO, īs, īvī, ītūm, ĕre. acc. Cic. *Iets met de hand, of vuist vatten, grijpen, nemen, aanvaarden.*

* * Capessere arma. Liv. Virg. *De wapenen opvatten, in de vuist nemen, aanvaarden.* Bellum. Liv. *Een oorlog ondernemen.* Pugnam. Liv. Justin. *Den strijd beginnen, aanvangen, slag leveren.* Fugam. Plaut. *Vlugten, de vlugt nemen.* Cursum ad aliquem. Plaut. *Na iemand toe loopen.* Imperia alicujus. Virg. Plaut. *Iemands gebooden, of bevelen gehoorzamen, uitvoeren, volbrengen.*

* Capessere se domum. Plaut. *Zig na huis begeven, na huis gaan.* Urbem. Cic. *Na de stad gaan.*

Quam magis te in altum capessis, tam æstus te in portum refert. Plaut. *Hoe gy u dieper in zee poogt te begeven, hoe u de baren, of 't getij wederom nader aan de haven voert.*

* Capessere Rempublicam. Sall. *De regeringe aanvaarden, het Gemeenebest bestieren, regeren. Het bewind van den staat in handen nemen.* Solemnia Regni. Tac. *Zig met plegtelijke rijkszieraden bekleeden.* Partem belli. Liv. *Deel in een oorlog nemen.* Partem curarum. Tac. *Een gedeelte van een's anders zorgen op zig nemen, aan een's anders kommer deelagtig worden.* Matrimonium. A. Gell. *Trouwen, een huwelijk aangaan.*

* Capessere inimicitias. Tac. *Vriendschap op zijn hals halen, zig vianden maken.*

* Capessere recta. Hor. *Of*, Se ad vitam meliorem. Plaut. *Goede wegen inslaan, zig tot een beter leven begeven. Zig tot deugden en een beter leven schikken.*

CĂPĬDŪLUM, i. n. Fest. *Een soort van een muts*, waar † mede de Ouden hun hoofd dekten.

CĂPILLĀCĔUS, ă, ūm. Plin. H. *Hairig, vol hair, gehaird, behaird.*

* Capillaceus. Plin. H. *Vol veeltjes, veraalagtig.*

CĂPILLĀMENTUM, i. n. Plin. H. Vitruv. *Het hair, het hoofdhair.*

* Capillamentum. Suet. *Een pruik, gelecnd, of valsch hair.*

CĂ-

Digitized by Google

CĂPILLĂMĔNTĂ, ōrūm. plur. n. Plin. H. *De vezels van een wortel.*

* Capillamentum cryſtalli. Plin. H. *Straoptjes in Kriſtal.*

CĂPILLĂRĔ, is. n. Mart. *Een mats om 't hair in te ſteken.* De meeſte uitleggers zeggen dat het is, *Een welriekende zalf om 't hair mede te wrijven.*

CĂPILLĂRIS, is. m. & f. rĕ, is. n. Plin. H. Feſt. Arbor capillaris, *of* capillata. *Hairig. Een zekere boom te Rome,* waar aan de Veſtaalſche Nonnen haar hair hingen, eer zy ingewijd wierden.

CĂPILLĀTŪS, ă, ūm. Cic. *'t Welk vele vezelen heeft,* Item *gehaird, behaird, hairig, of die lang hair draagt.*

Capillata folia. Plin. H. *Bladeren met vele vezelen.*

CĂPILLĬTĬŪM, ĭi. n. Celſ. *Het hair, 't hoofdhair.*

CĂPILLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plin. *Hair maken, hair doen hebben.*

CĂPILLŌSUS, ă, ūm. adj. Gloſſ. *Gehaird, die lang hair heeft, valhairig.*

CĂPILLŌR, āris, ātūs sūm, ārī. Plin. H. *Hair hebben;* ook *vezelen hebben.*

CĂPILLŪS, i. m. *of* Căpilli, ōrūm. plur. m. Ter. Cic. *Het hoofdhair, 't hair.*

Capillus incomtus, horrens, horridus, neglectus, incultus. Cic. Plin. J. Ovid. *Ongekemd, verward, ruw, verwaarloosd hair.* Compoſitus. Plaut. Comtus. Cic. *Wel gekemd, net, fraey hair.*

Ornare, pectere, comere capillos. Ovid. *Het hair vercieren, kammen, krullen.*

* Capillus. Cic. *Het hair, den baard.*

* Capillus. Gell. *Het hair van beesten.*

Argilla cum capillo ſubacta. Vitruv. *Petaarde, of kley, met beestenhair gemengd.*

CĂPĬO, is, cēpī, căptūm, căpĕrĕ. acc. Cic. *Nemen, met de hand vatten, grijpen.*

Capere aliquid manu. Virg. In manum. Plaut. *Iets met, of in de hand nemen, vatten, grijpen.*

* * Capere radicem, robur. Plin. H. *Wortel vatten, ſchieten, ſterk worden.* Vitium. Colum. *Een fout, of gebrek aannemen,* dat is, *bederven worden.* Rimam. Plin. H. *Splijten.* Somnum. Cic. *Slapen, in ſlaap vallen.*

* Magnam cepi ex tuis litteris voluptatem, gaudium &c. Cic. *Ik ſchepte groot vermaak en vreugde uit uwe brieven; uw ſchrijven heeft my veel blijdſchap en genoegen toegebragt.*

Magna me capiebat voluptas quòd &c. Quintil. *Ik ſchepte groot vermaak om dat ens.*

Deſiderium Athenarum te capit. Cic. *Het jooken na Athenen bevangt u,* dat is, *gy verlangt, gy haakt na 't gezigt van Athenen.*

* Cepit quoſdam religio. Liv. *Eenige wierden bekommert, bedugt, angſtvallig.*

Cepit eum ſatietas hominum, negotiorum odium. Plaut. Ter. *Hy heeft een walg van de menſchen, en een afkeer van zaken gekregen.*

Capere cibum. Cic. *Eten.*

Capere oblivionem. Plin. *Vergeten.*

Eum ſatias amoris in uxore cepit. Liv. *Hy kreeg een walg van zijn wijf.*

Ut animum ejus cura ſacrorum cepit. Liv. *Zoo als hy de zorg over gewijde zaken aangenomen hadde.*

* Ceperat eum ex famâ rerum geſtarum admiratio viri. Liv. *Hy wierd over den man door den roem zijner treffelijke daden verwondert; hy agte hem deswegen zeer hoog.*

* Nondum hæc legio magnam virtutis ceperat opinionem. Cæſ. *Deze kuurbende had nog geen grooten naam van dapperheid. Men had nog geen groot gevoelen van de kloekmoedigheid van deze ketenbende.*

* Capio aliquam voluptatem, quod ullâ voluptate non capiar. Plin. J. *Ik ſchoppe eenig vermaak, om dat ik door geen vermaak vervoert, of bekoort werde.*

* Rebus illis capitur hæc ætas Cic. *Deze eeuw word door die dingen vervoert, bekoort. Het volk van dezen tijd vervalt tot dat vermaak.*

* Capi aliquo. Ovid. *Door iemand bekoort worden, op iemand zeer verlieſd, of verzot zijn.* Ab aliquo. Cic. *Door iemand bedrogen, misgeſtreken, opgeligt worden.*

Captus eſt. Ter. *Hy is gevangen, hy heeft den hoek in de keel, hy heeft de ſchigt in 't hart.* Sprekende van een verlieſd perſoon.

* Capi aſſentatione. Cic. *Vermaak ſcheppen in gevlei en pluimſtrijken.* Muneribus. Tib. *Door geſchenken, giften, en gaven overwonnen, of vervoert worden.* Specie. Quintil. *Door ſchijn bedrogen, of verblind worden.*

Pictura me capit. Hor. *Ik heb vermaak in ſchilderyen, ik ben een groot lieſhebber van de ſchilderkunſt.*

* Tantam multitudinem ædes non capiunt. Cic. *Het huis kan zoo groot een menigte niet begrijpen, houden. Men kan zoo groot een hoop volks in 't huis niet brengen.*

Unâ domo capiuntur. Cic. *Zy wonen in een en 't zelve huis, zy wonen onder een dak.*

* Amentiam ejus non capiebat civitas. Cic. *De ſtad konde de dwaasheid van hem niet langer dulden, verdragen.*

* Tantam celeritatem capere tam grave agmen non poterat. Curt. *Zoo zwaar een leger was niet bequaam tot zoo ſchielijk een optogt.*

* Ex iis prædiis bina talenta capiebat. Ter. Cic. *Hy trok uit die hoſſteden twee talenten; die hoſſteden bragten hem 's jaars twee talenten op.*

* Capere aliquem bello. Cic. *Iemand in den oorlog vangen, gevangen nemen, oorlogs gevangen maken.*

* Capere animum patrium & virtutes. Cic. *Het gemoed, en de deugden van zijn vader aannemen,* dat is, *navolgen.*

* Conjecturam capere de *of* ex re aliquâ. Cic. Cæſ. *Giſſing nemen,* dat is, *door eenig ding na iets giſſen, of ſlaan, uit een giſſinge uit iets trekken, maken.*

* Sibi conſilium capere. Cæſ. *In zijne eigen zaken voorzien, overleggen, overwegen wat men tot zijn veiligheid en voordeel in 't werk moet ſtellen.* Conſilium pro re & pro tempore capere. Cæſ. *Raad verſchaffen na den eiſch van zaken en des tijds.* Exemplum de aliquo. Ter. *Een voorbeeld na iemand nemen, zig na zijn beleid ſchikken, hem op 't eeren ſpoor na volgen, zig aan iemand ſpiegelen.*

* Capere lumina à meridie. Vitruv. *Ligt ſcheppen aan 't 't Zuide, venſters aan de Zuid zijde hebben.* Van een huis geſproken.

* Capere invidiam apud aliquos. *of* iram aliquorum ex largitione. Liv. *Vianden en nijdige menſchen door milddigheid maken; benijd, of gehaat worden ter zake van zijn milddadigheid.*

* Si capiendos mihi ſciam eſſe inimicos omnes homines. Ter. *Al wiſt ik, dat ik de ganſche wereld tot viandzon maken, al zonde ik de viandſchap van alle man op mijn hals moeten halen.*

* Altero oculo capitur. Liv. *Hy heeft maar een oog, hy verlieſt een oog.* Ik zou egter niet gaarne in 't Latijn zeggen, Oculo aliquem capere. *Iemand een oog benemen, of uitſteken.*

* Capere aliquem judicem, *of* arbitrum de re aliquâ. Plaut. Ter. *Iemand tot regter, of ſcheidsman over een zake nemen.*

* Capere urbem. Virg. *Een ſtad innemen, bemagtigen, winnen.* Scalis arcem. Liv. *Een kaſteel, of ſlot met ſtormladders innemen, bemagtigen, winnen.*

* Capere inſulam. Cæſ. *Aan een eiland komen, een eiland aandoen, daar de voet aan land zetten, een landing doen; een eiland innemen, winnen, bemagtigen.* Altitudines. Liv. *Hoogten bemagtigen, innemen, bezetten; daar op poſt vatten.* Locum. Cæſ. *Een poſt winnen, innemen.*

* Gallia initium capit à Rhodano. Cæſ. *Vrankrijk begint*

Digitized by Google

van de Rhone aan de zijde van Italie. Frankrijk is door de Rivone aan de kant van Italie bepaald.

* Capere Magiſtratum. Cic. *Het Overheids-ampt aanvaarden, daar in geveſtigt worden, bezit van 't zelve nemen. In de regering komen.*

* Provinciam cepiſti duram. Ter. *Gy hebt een zware zaak ondernomen, gy hebt een laſtig ampt aangenomen.*

* Eas res mens aut cogitatio cujuſquam capere non poteſt. Cic. *Niemand kan die zaken met zijne gedagten, of verſtand begrijpen, bezeffen, of vatten.*

CĂPIS, idis, f. Varr. Liv. *Een drinkvat, of kop*, met twee handvaten, of ooren om mede vaſt te houden.

CĂPISTERIUM, ii. n. Colum. *Een zift, of wanne.*

CĂPISTRĀTUS, ă, ūm. Capiſtratæ tigres. Ovid. *Gemuilband. Gemuilbande Tijgerinnen, dien men de muil met muilbanden toegeſloten heeft.*

CĂPISTRO, ās, āvī, ātūm, āre. Boves fiſcellis capiſtrari oportet. Plin. H. *Muilbanden. Men moet de oſſen halfters van wiſſen, of muilkorven aandoen.*

CĂPISTRUM, i. n. Varr. Virg. *Een muilband, een halfter, een muilkorf.*

* * Capiſtrum. Colum. *Een teentje*, waar mede men den ‡ wijnſtok aan latten hegt. Cato de R. R. gebruikt dit woord om te beteekenen, *den band welke men gebruikt om de armen van een pers van zig te ſtooten, en na zig te trekken.*

** Maritale capiſtrum. Juven. *De huwelijks muilband, de band des huwelijks.* Die is een ſpotwoord.

CĂPITĂL, ālis. n. Plaut. *Een zware, of hals-miſdaad, miſdaad, die de dood verdient.*

* Capital. Varr. *Een ſtuk lywaad, dekſel, lint, of band*, waar in de ouden hun hair wonden, of mede vaſt bonden in hunne offerhanden.

CĂPITĂLIS, is. m. & f. lĕ, is. n. Cic. *Halsſtraffelijk, de dood verdienend, zwaar:* ſprekende van een miſdaad. Cicero zegt, Capitalior. Capitalis noxa. *Een halsſtraffelijke miſdaad.*

Capitale eſt. Cic. *Het is een halszaak, het is een zware miſdaad.* In ſellâ regiâ reſedisſe tibi capitale foret. Front. *Het had u 't leven gekoſt, indien gy op den Koninklijken zetel had gaan zitten.*

Pœna capitalis. *Hooge, zware, of halsſtraffe.* Deze is ‡ driederhande by de regtsgeleerden, eerſtelijk de ſtraf des doods, de tweede doeminge om voor 't leven in berggroeven te arbeiden als ſlaaf, de derde het verlies van burger-regt.

* Periculum capitale. Plaut. *Een zeer groot gevaar: halsgevaar, lijfsgevaar, levensgevaar, daar 't leven in de waagſchaal ſtaat.*

* Odium capitale. Cic. *Doodelijke, onverzoenelijke haat.* Judicium. Paul. *Een halsvonnis. Een ter dood verwijzend vonnis, of gewijſde, oordeel om 't leven, of zijn vryheid te verliezen.*

* Adverſarius capitalis. Cic. *Een doodviand, een onverzoenlijk viand.* Morbus. Gell. *Een doodelijke, of zeer gevaarlijke ziekte.*

* Capitalis reditus. Cic. *Een wederkomſte, die iemand zeer dier ſtaat, den hals, 't lijf, of leven koſt.*

* Capitale ingenium. Ovid. *Een voornaam, verheven, ſchrander, defig, voortreffelijk verſtand.*

* Capitales viri. Cic. *Halsregters, Regters over zware miſdaden, Regters over halszaken.*

* Scriptor capitalis. Cic. *Een kort, of beknopt Schryver, die korte begrippen maakt, die maar ter loops van zaken ſpreekt.*

* Capitalis locus. Ovid. Feſt. *Een gewijde plaats, welkers antheiliginge een zware, of halsſtraffelijke miſdaad was.*

CĂPITĂLITER. apv. Plin. J. *Doodelijk, halsſtraffelijk, zwaarlijk.*

Capitaliter aliquem apud Judices lacesſere. Plin. J. *Iemand over zware, of halsſtraffelijke miſdaden voor den Regter beſchuldigen, hem met zaken betigten die hem 't leven zouden kunnen koſten.*

CĂPĪTĀTIO, ōnis. f. g. *Hoofdſchattinge, hoofdgeld.*

CĂPĪTĀTUS, ă, ūm. Plin. H. *Gehoofd, een hoofd, of kop hebbende. Geknopt, een bol hebbende*, ſprekende van ajuin, look, enz.

* Capitatus clavus. Varr. *Een ſpijker, of nagel met een hoofd.*

Capitata vinea. Colum. *Een wijnſtok, die een groote ſtam heeft.*

CĂPĪTĔLLUM, i. n. Plin. H. *Een klein hoofd, een hoofdje, de kruin van een pilaar.*

CĂPĪTĬUM, ii. n. Varr. *Een hulſel, vrouwen-hoofd-tooiſel.*

CĂPĪTO, ōnis. m. Cic. *Die een groot hoofd heeft, een grootkoofd, dikkop.* Capitoſus idem.

* Capito. Plaut. *Koppig, eigenzinnig, kriegelig, kerzelig, hardnekkig, halsſtarrig menſch.*

* Capito. Cat. *Een grootkop*, een zeker viſch.

CĂPĪTŌLĬUM, ii. n. Cic. Virg. *Het Kapitolium*, een ‡ ſterkte in het oude Rome, op den berg van *Saturnus*, dus genoemd, om dat men in 't graven der grondlegginge een menſchen-hoofd vond.

CĂPĪTŪLĀTIM. adv. Plin. uterque. *Met hoofdſtukken, deelen, of leden: kortelijk, ter loops.*

CĂPĪTŪLĀTUS, ă, ūm. Celſ. *Die een klein hoofd heeft, of een dik end.* Coſtæ liviter capitulatæ. Celſ. *Ribben, welke een ſoort van een klein hoofdje hebben.*

CĂPĪTŪLUM, i. n. Plaut. *Een klein hoofd, of bol, hoofdje, bolletje.*

* * O lepidiſſimum capitulum. Ter. *O mijn zoet lief bolletje! o mijn allerlieffte zoete bekje!*

* Capitulum ſarmenti. Colum. *Het hoofd, of 't end van een wijngaard-rank.* Mali punici. Celſ. *Een graan, of korrel van een granaatappel.* Columnæ. Varr. Vitruv. *De kruin, of kroon van een pilaar.*

* Capitulum libri. Cic. *Een hoofddeel, of ſtuk van een ‡ boek*, in de beſte drukken leeft men *caput*, 't welk ook beſt is.

CĂPNĪĂS, æ. m. Plin. H. *Een ſoort van bruine, en als berookte Jaſpis-ſteen.*

CĂPNĪTIS, idis. m. Plin. H. *Een ſoort van zeer dunne, of fijne kopere ſtoffe, welke aan den oven blijft hangen.*

CĂPNŌS, i. f. Κάπνος. Dicitur & fumaria Bulboſa. *Helwortel.*

CĂPO, ōnis. m. Mart. *Een kapoen, kapuin, of gelubde haan.*

CĂPNŌMĂNTĬA. *Rookwichchelary, waar-, of voorzegginge uit het ſcheiden van den rook, welke op het op 't outer aangeſtoken wierook quam.*

CĂPPĂDŌCĬA, æ. f. Plin. H. *Kappadocië*, een landſtreek in Aſie na de kant van de zwarte zee.

CĂPPĂDŌX, ōcis. m. Cic. *Een Kappadocier, van Kappadocië geboortig.*

CĂPPĂRI, indeclin. Plin. H. *Een kapperboom.* Capparis.

* Celſ. *Kappers.*

CĂPPĂRIS, is. f. Colum. Κάππαρις. *Een kapper.* Men vind in Palladius, *Cappar in nominativo.*

* Capparis. Plin. H. *Een kapperboom.*

CĂPRĂ, æ. f. Cic. *Een geit, geite.*

* * Olida capra. Hor. *Sterke, vuyze reuk der oxelen, bokke-ſtank.*

* Capra. Hor. *De Geit*, een hemelsteeken.

CAPRĀRĬUS, ii. m. Varr. Colum. *Een geitehoeder.*

CAPRĔA, æ. f. Hor. *Een Rhee-bok, een wilde geit.*

* Caprea vineæ. Varr. *De rank van een wijnſtok, welke de teere rankjes, die om de latten, of ſtaken krullen onderſteunt*, waar mede de wijnſtok zig aan de latten enz. hegt.

CAPRÆ, ārum. plur. f. Tac. Plin. H. *Kapri*, een eiland digt by Napels.

CAPRĔŌLUS, i. m. Virg. Colum. *Een klein reebokje, een wild geitje.*

* * Ca-

Digitized by Google

* * Capreolus. Varr. Plin. H. *Een teer rankje*, van een ‡ wijnſtok, kruid., *die zig ergens aan hegten, en omkrullen.* A capiendo. Varr.

* Capreoli. Cæſ. *Kleine ſoorten van balken*, die als armen aan beide zijden in de muur gemetſelt worden, ‡ om de dwars-balken te onderſchragen. Men noemt die • ook biedſels en ſtutbalken.

* Capreoli. Vitruv. *Hegtbalkjes.*

* Capreolus. Colum. *Een houweel.* Een werktuig, met twee yzere tanden.

CAPRICORNUS, i. m. Cic. Vitruv. *Een ſteenbok*, ook een hemelsteeken zoo genaamd.

CAPRIFICATIO, ōnis. f. Plin. H. *Vijgeboomen-bouw. Manier om vijgen rijp te doen worden: vijgenqueekery.*

CAPRIFICO, ās, āvi, ātum, āre. Plin. Plin. H. *Vijgeboomen bouwen, hanteren, vijgeboomen-queeken.*

CAPRIFICUS, i. Ter. Hor. *Een wilde vijgeboom.*

CAPRIGENUS, a, um. Plaut. *Van een geit geworpen, of voortgebragt. Geit-, of bokagtig.*

CAPRILE, is. n. Vitruv. Colum. *Een geiten-ſtal.*

CAPRIMULGUS, i. m. Carul. *Geitenmelker.*

* * Caprimulgus. Celſ. *Een dommekragt, een botterik, een plompe boer.*

* Caprimulgus. Plin. H. *Een geitenmelker*, zeker nagtvogel, welke zig des avonds in de geite-ſtallen verbergt, en de geiten zuigt.

CAPRINUS, a, um. Cic. Hor. *Van een bok, of geit: tot een bok, of geit behoorende.*

Caprinus grex. Liv. *Een kudde geiten, of bokken.*

CAPRIPES, edis. omn. gen. Propert. *Een boksvoet, bokspoeten, of geitevoeten hebbende.*

CAPRONÆ, ārum. plur. f. Lucil. Feſt. *Het hair 't welk voor op 't voorhoofd komt.* Ook *het hair dat op der paarden voorhoofd voorhangt, de bleſſe.*

CAPRUNCULUM, i. n. Feſt. *Een ſoort van aarde vat.*

‡ Dus (na de giſſinge van Voſſius) genoemd om dat het eenigzins een bok geleek. Ook zoude het volgens gedagten van den zelven Voſſius wel konnen zijn, dat men *Capunculum* zou moeten ſchrijven, als een *diminutivum* van *Capis.*

CAPSA, æ f. Cic. Hor. *Een koffer, kas, of lade.*

* Capſa. Hor. *Een tafeltje, of laſſenaar om een boek in boekkamers op te leggen.*

CAPSARIUS, ii. m. Suet. *Een kofferdrager, een voetjongen, een voetknegt, ſlaaf* die zijn Heer na de hoogſchole volgt, en de boeken in een kasje na draagt.

* Capſarius. Paul. Juriſc. *Een gebuurde knegt*, die de kleederen bewaarde van de gene, die in de openbare baden gingen. De regtsgeleerde gebruiken dit woord ook voor een kiſtemaker.

CAPSIUM. i. n. g. *Braſyliſche peper.*

CAPSIS, *in plaats van*, Cape ſi vis. *Neem het indien gy* ‡ *wilt.* Feſtus zegt, dat men ook *Capſit* voor *Caperit* gebruikt heeft.

CAPSULA, æ. f. Catul. Plin. H. *Een koffertje, of kasje.*

CAPSUS, i. m. Capſus rhedæ. Vitruv. *Het vak van een karos. De plaats daar de koetſier zit.*

CAPTATIO, ōnis. f. Plin. H. *Poginge, tragtinge, zorg om iets te bekomen, naarſtig geloop, kuipery om iets te verkrijgen.*

* Captatio verborum. Cic. *Woorden-vittinge, of ziftinge: woorden-ſtrijd.*

* Captatio teſtamenti. Plin. H. *Behendigheid, middelen, ſtreken, die iemand in 't werk ſtelt om een uiterſte wille tot zijn voordeel te doen maken.*

CAPTATOR, ōris. m. Cic. *Een dinger na iets, die iets zoekt, of tragt te bekomen, een bekuiper.*

Captator auræ popularis. Cic. *Die des volks gunſt zoekt, of tragt te bekomen, die zig poogt in des volks gunſt te wikkelen.*

* Captator. Sen. Ph. *Die iemands gunſt zoekt, om zijn erfgenaam te worden. Die iemand zoekt te behagen op hope van zijn goed te erven.*

CAPTATORIUS, a, um. adj. *Bedriegelijk, argliſtig.*

CAPTIO, ōnis. f. Plaut. *Bedrog, ſtreke, arg, ſnedig kunsje, vintery.*

* * Captio in verbis. Cic. *Dubbelzinnigheid in woorden,* ‡ *ſtrikreden*, zoo dat men die op twee manieren, of niet wel verſtaan kan.

* Captiones dialecticæ. Cic. *Streken, dubbelzinnigheden, bedriegelijke ſluitredenen der redeu-, of taalkundigen.*

Inducitis vos in captiones, quas nunquam explicabitis. Cic. *Gy verwart u zelven in zwarigheden, welke gy nooit zult te boven komen, of verwinnen; gy vervalt in verwarringen, waar van gy u zelven nooit zult konnen bevrijden.*

CAPTIOSE. adv. Cic. *Verſtrikkender-wijze, dubbelzinnigelijk, argliſtiglijk, bedriegelijk.*

Captiosè interrogans. Cic. *Die vraagt om iemand met liſt te verſtrikken, of 't net over 't hoofd te halen.*

CAPTIOSUS, a, um. Cic. *Verſtrikkend, dubbelzinnig, argliſtig, loos, bedriegelijk.* Sprekende van perſonen en zaken, Cicero zegt *Captioſior*, en *Captioſiſſimus.*

Captioſa interrogatio. Cic. *Een ſtrikvraag, een looze vraag om iemand te verſchalken.*

Captioſa ſolvere. Cic. *Strikredenen, dubbelzinnigheden, bedriegelijke ſluitredenen wederleggen, ontdekken, ontknoopen, oploſſen.*

* Captioſus alicui. Cic. *Nadeelig, ſchadelijk aan iemand.*

CAPTIVITAS, ātis. f. Tac. Plin. H. *Gevangelijkheid, ſlaverny, gevangeniſſe.*

CAPTIUNCULA, æ. f. Cic. *Kleine ſtrikreden, argliſtigheid, liſtig ſtreekje.*

CAPTIVUS, a, um. Cic. Virg. *Een gevangen, een oorlogs-gevangen.*

Ex auro captivus Oceanus. Flor. *Een overheerde zee in goud verbeeld.*

* Captiva civitas. Cic. *Een verſlaafde ſtad, bloot ſtaande aan de ondernemingen van ſtaatzugtigen, enz.*

* Captivus. Ovid. Plin. H. *Den vijand afgenomen, ontweldigd, genomen.*

** Captiva veſtis. Virg. *Een gewaad, den vyand ontnomen, afhandig gemaakt.*

CAPTO, ās, āvi, ātum, āre. acc. Cic. Ovid. *Vatten, grijpen, nemen.*

Captare piſces arundine. Ovid. *Viſſen met den hengel, of roede vangen.* Feras laqueis. Virg. *Wilde dieren met ſtrikken vangen.* Muſcas. Suet. *Vliegen vangen.*

* * Captare. Cic. *Iets zoeken, tragten, pogen, te verkrijgen, zijn beſt doen om te bekomen.*

Captare benevolentiam alicujus. Cic. *Iemands gunſt, of vriendſchap zoeken, zig in iemands genegentheid wikkelen.* Voluptatem ex aliquâ re. Plin. H. *Vermaak in iets ſcheppen.*

Captare riſus hominum famamque dicacis. Hor. *Toeleggen om de menſchen vrolijk te maken, en den naam van een aardigen ſnaak te bekomen.*

Captare occaſionem. Cic. *Gelegentheid zoeken, waarnemen, gebruiken.* Temporum momenta. Suet. *Bequame tijden en ſtonden waarnemen om iets uit te voeren.* Tempeſtates, Tempus. Liv. *Zig van goed weder, bequame tijd bedienen, den regten tijd waarnemen.*

* Captare aëra, auras. Virg. *Lugt, of koele windjes gaan ſcheppen.*

Captare naribus auras. Virg. Sen. Trag. *Den neus in den* ‡ *wind ſteken*, om de lugt van een dier te krijgen. Sprekende van een jaghond.

Captare frigus. Virg. Auræ refrigerationem. Colum. *Friſſe koelte zoeken, ſcheppen.* Umbras arborum. *De ſchaduw der boomen zoeken, zig in de ſchaduw neder leggen, onder 't gelommer der boomen gaan leggen ruſten.* Fontium amœnitatem. Colum. *By vermakelijke bronnen, of aangename ſtroomen nederleggen, gaan ruſten.*

* Captare aliquem doctè atque astutè. Plaut. Cic. *Tragten, pogen om iemand ſnedig en behendig op te ligten, bedriegen, vatten, docken.*

Digitized by Google

Quâ viâ captent te illi, eâdem ipsos capi non est injurium. Ter. *Gy doet hen geen ongelijk, indien gy hen bedriegt, of opligt, op die wijze, gelijk zy u bedrogen hebben.*

* Captare aliquem. Mart. *Zijn hof by iemand maken, zig door gevlei en flikflooyen enz. in iemands gunst wikkelen.*

Captare aliquem aliquo emolumento. Cic. *Iemand door aangebode winst, of voordeel winnen, door inzigt van deszelfs belang op zijn zijde trekken.*

* Habet millies (nummûm) tamen captat. Mart. *Hy heeft bomderd duizend rijkdaalders 's jaars, en nogtans tragt hy dagelijks na meer geld.*

CAPTURA, æ. f. Plin. H. *Vangst van iets.*

Captura piscium. Plin. H. *Vis-vangst.*

Capturam dimittere. Plin. *Zijn roof verlaten, zijn beuit, of vangst laten ontnemen.*

* Captura. Plin. H. *De jagt.*

* Captura. Sen. Ph. Suet. *Winst, arbeidsloon, daggeld van een arbeider,* ook *het gene een arm menfch met bedelen op een dag vergadert heeft.*

* Alitus sordidæ mercis capturis. Val. Max. *Opgevoed in de vuilste, of slegtste koopmanschap.*

CAPTUS, ûs. m. Plin. H. *Vangst.* Pomponius de regtsgeleerde zegt Captus piscium. *Vischvangst.*

* Virtus in captu bonorum suorum tibi pondus examinandum relinquit. Val. Max. *De deugd laat u over, of beveelt u de gewigtigheid in 't verkiezen van hare goederen.*

* Captus. Ter. Cic. *Aart, inborst, begrip, verstand.*

Græci prudentes, ut est captus hominum. Cic. *De Grieken zijn loos en voorzigtig, volgens hun aart, of vernust.*

CAPTUS, a, um. Cic. *Genomen, gevangen.*

Scalis captum oppidum. Liv. *Een stad met stormladders genomen.*

* * Captus alicujus amore. Cic. *Op iemand verliefd.* Dulcedine vocis. Ovid. *Bekoord door de zoetheid eener stemme.* Auro. Hor. *Door goud gewonnen, omgekogt.*

* Captus pedibus. Liv. *Die het voetenwel, of de jigt heeft, die niet wel gaan kan.* Oculis & auribus. Cic. *Blind, doof.* Membris omnibus. Cic. *Die door alle zijne leden beroerd is.*

* Captus mente. Cic. *Onzinnig, dwaas, gek.* Corde. Plaut. *Op iemand verzot.*

CAPUA, æ. f. Liv. *Kapua,* een stad in 't rijk van Napels.

CAPULA, æ. f. Varr. *Een schepvaatje van aarde, of hout, met een of twee handvaten.*

CAPULARIS senex. Plaut. *Een oud man, die d'eene voet in 't graf heeft; die na by de dood is. Een stokoude grijsaart.*

CAPULATOR, ôris. m. Colum. *Die eenige vogt uit het eene vat in 't ander giet.*

CAPULO, as, âvi, âtum, âre. Catul. *Oly, of wijn uit het eene in 't ander vat gieten.*

CAPULUS, i. m. Cic. Virg. Colum. *Het gevest van een degen, de steel van een bijl, het handvat van iets.* Men vind *Capulum in Neutro gen.* in Festus niet.

* Capulus. Plaut. Varr. *Een doodkist, een doodberrye.*

CAPUS, i. m. Varr. *Een kapuin, kapoen.*

CAPUT, itis. n. Cic. *Het hoofd.*

* Caput. Ter. Cic. *Een persoon.*

O caput lepidum, festivum! Ter. *O zoet lief bolletje! O mijn zoetert! O aardige quant!* spotswijze.

Capitum triginta millia. Cæs. Liv. *Dertig duizend menschen, personen, zielen, koppen.*

* Capitis causa. Cic. *Een halsgeding, of zake.*

Agitur de capite. Cic. *Men dingt hem na den hals, men eischt zijn leven.*

* Per ignota capita vagata est vis morbi. Liv. *De kragt van de ziekte verspreide zig door 't slegte volkje.*

Aliquid comminiscuntur mali, quod capiti illorum sit. Ter. *of* Quod Dii capiti illorum reservent. Virg. *Zy berokkenen, bedenken iets quaads 't welk ik hen zelfs op den kop wensche te zullen konnen vallen, of 't gene ik hope dat de Goden hen op den kop zullen keeren.*

* Capite censi. Sall. *Het gering, slegt, of onvermogend volk.* ‡ Dit waren eigentlijk by de Romeinen de genen, die in de algemeene volkvergaderinge verklaarden, geene goederen te hebben, en vervolgens niet geschat wierden.

In capita singula tributum imponere. Cæs. *Een hoofdgeld instellen, invoeren.*

* Capitis minor. Hor. ‡ Dus wierden by de ouden genoemt driederhande personen, eerstelijk die hun burgerregt verloren, ten tweede, die gebannen wierden, ten derden, die hun vryheid benomen wierden.

* Caput liberum tibi faciam. Plaut. *Ik zal u vry maken, de vryheid schenken.*

* Caput tigni. Cæs. *Een end van een balk.* Ossis. Cels. *Het end van een been.* Vineæ. Colum. *Het end van een wijngaard-rank.* Pontis. Liv. *De voet, het begin van een brug.* Clavi. Varr. *Het hoofd, of de knop van een spijker.*

* Caput fluminis. Hor. *De oorspronk van een rivier.* Fontis. Vitruv. *De oorspronk van een bron, of fontein.*

* Caput fluminis. Cæs. *De mond van ten rivier.*

Multis capitibus in Oceanum Rhenus influit. Cæs. *De Rhijn vloeit met vele monden, of uitgangen in de zee.*

* Caput cenæ. Cic. *Het voornaamste, of beste geregt van een avondmaal.*

* Caput alicujus rei. Cic. *Het hoofd, dat is, de oorzaak, oorsprong, het beginsel, of 't voornaamste van een zaak.*

Ab illo capite hæc (nova) manant. Cic. *Deze nieuwe maren, of tijdingen ontstaan daar uit, zijn uit dien hoofde,* dat is, *uit die oorzaak gesproten.* Hæc manant sine capite. Cic. *Wy hooren deze dingen zonder den uitbrooyer te weten.*

* Ad consilium de Rep. dandum, caput est nosse Remp. Cic. *Om goeden raad, aangaande den gemeenen Staat te geven, is wel 't voornaamste dat men derzelve wel kenne.*

Caput est Oratoris, ut &c. *Dit is het voornaamste in een redenaar, dat enz.*

* Caput. Hor. *De hoofdsomme, het hoofdgetal.*

* Caput litterarum, sibi cum illo nihil posthac futurum. Cic. *Het voornaamste van den brief was, dat hy naderhand niets met hem te doen zoude hebben.*

* Caput. Cic. *Een hoofddeel, hoofdstuk,* Vulgò. *Een kapittel, of verdeelinge.* Sprekende van een boek, een brief, enz.

* Caput scelerum. Plaut. *Het hoofd, de aanlegger, de voornaamste oorzaak van schelmstukken.*

Si hic mali est quidquam, ille est huic rei caput. Ter. *Indien hier iets misdaan is, zoo is hy 'er de eerste oorzaak van.*

* Caput belli. Liv. *Het hoofd, de voornaamste oorzaak, of flokebrand van den oorlog.*

* Capita conjurationis. Liv. *De hoofden,* dat is, *de voornaamste t'zamenzweerders, vloekverwanten.*

Capita gregis. Colum. Ulp. *De koppen, het getal der beesten in, of van een kudde.*

* Caput regni Plin. H. & J. *De hoofdstad, of 't hoofd van een rijk.*

* Furunculus caput facit. Cels. *De zweer begint zig tot een spits te zetten. Men ziet deszelfs punt, of hoofd al.*

CAR

CARABUS, i. m. H. Καράβος. *Een krabbe, een soort van een kreeft.*

CARALIS, is. f. Hirt. Liv. *Kegliari,* een stad in Sardaigne. ‡ Dus moet men 't schrijven, gelijk Vossius toont, en niet Galaris.

CA-

Digitized by Google

CARANTONUS, i. m. Auſon. *De revier Charante*, dewelke ſpruitende uit het *Limoſin*, door 't *Angoumois* loopt, en beneden *Rochefort* in de zee ſtroomt.

CARBAS, z. m. Vitruv. *Ooſt-Noord-Ooſte wind.*

CARBASA, örum. plur. n. Virg. *De zeilen van een ſchip.*

CARBASEUS. Cic. Virg. *of* Carbaſinus. Varr. Carbaſinus, a, um. Plin. H. *Van zeer fijn lywaad, of dun linne gemaakt.*

CARBASUS, i. f. Plin. H. *Een ſoort van zeer fijn lywaad,* ‡ *of linne.* Men vind dit woord niet in *maſculino*, als by eenige *Grammatici.*

* * Carbaſus. Virg. Val. Max. *Een doek van fijn linne gemaakt.* In *plurali* zegt men *Carbaſa, orum. n. g.*

* Carbaſus. Virg. *Een zeil van een ſchip.* Men gebruikt *Carbaſa, orum. n. g.* Meeſt.

CARBATINÆ. Cat. *Een ſoort van boere ſchoenen.*

CARBO, ōnis. m. Ter. Cic. *Een doove kole, houtskole, een kolo.*

Tam atram reddam quam carbo eſt. Ter. *Ik zal haar zoo zwart maken als een kole. Ik zal haar geen kleintje uitmaken, ten toon ſtellen.*

Candens carbo. Cic. *Een heete, gloeyende, of glimmende kole.*

Lentis ureſe carbonibus. Ovid. *Iemand met een klein, of langzaam vyer verbranden.*

* Sequenda creta, vitanda carbone notaſti. Perſ. *Gy hebt de dingen, die men moeſt navolgen met krijt, en de dingen, die men moeſt ſchouwen, of vermyden, met een kole aangeteekent.* ‡ Pythagoras zeide voor dezen, dat wit een teeken van goed, en zwart van quaad was.

CARBONARIUS, a, um. Plin. H. *Van kolen, tot kolen behoorende.*

Carbonarium negotium exercere. Plin. H. *In kolen handelen, kolen verkoopen, koophandel in kolen drijven.*

CARBUNCULATIO, ōnis. f. Plin. H. *Quaadaardige lugt, die in de Lente de knoppen van boomen, wijnſtokken enz. ſchroeit.* Ook *een quaad 't welk de verſt in de Lente verzoraakt aan de vrugten der aarde.*

CARBUNCULO, as, avi, atum, are. Plin. A. *Door de verſt in de Lente geſchroeit worden,* ſprekende van boomen, wijngaarden, koren enz. Hy zegt ook in den zelven zin Carbunculor, aris, atus ſum, ari. en dan is 't een deponens.

Ulcera carbunculantia. Plin. H. *Zeer vyerige zweren, zweren die zig tot een kole zetten.*

CARBUNCULOSUS, a, um. Colum. *Geſchroeid, verdord, verbrand.* Sprekende van een veld, waar op al 't genaide dor word.

Carbunculoſa arena. Plin. H. *Zand gelijk gloeyende houtjes,* 't welk ligt heet word.

CARBUNCULUS, i. m. Plaut. Auct. ad Her. *Een kleine kee.*

* * Carbunculus. Varr. Plin. H. *Brandende, heete aarde, die de wortelen van al 't gezaaide verdroogt.*

Carbunculus. Vitruv. *Stuifzand*, een ſoort van zeer droog zand, of gruweel.

* Carbunculus. Plin. H. V. Carbunculatio.

* Carbunculus. Plin. H. *Een peſt-kole, een zeer vyerige* ‡ *zweer.* Celſus noemt dus een zeer onſteke gezwel in 't oog, of de wirkbraauwen.

* Carbunculus. Plin. H. *Een karbonkel, een robijn.* Een edel geſteente.

CARCASSUM, i. n. Plin. H. *Of.*

CARCASSO, ōnis. f. *of* Carcaſſio, ōnis. f. *Karcaſſone*, een ſtad in Languedok.

CARCER, eris. m. Cic. *Een gevangenis, een gevangenhuis, een kerker.*

Aliquem in carcerem condere, conjicere, ducere, mittere. Cic. *Iemand in 't gevangenhuis, den kerker, of 't gat ſmijten, gevangen zetten.*

Aliquem emittere e carcere. Cic. *Iemand uit het gevangenhuis, of den kerker ontſlaan, ſtaken, verloſſen.*

* * Carcer. Ter. *Een ſchelm, een ſtiekum, galgen aas.*

CARCERES, um. plur. m. Cic. Virg. *Het begin, of den aanvang van een perk, loopbaan, of de plaats, daar de renners met hunne paarden, en wagens in de renbaanſpeltyd hun loop begonden.*

* A calce ad carceres. *Of,* E carceribus ad calcem. Cic. A carceribus ad metas. Varr. *Van 't begin tot het einde.*

‡ Deze wijze van ſpreken is genomen van 't loopen der paarden, en beteekent in den eigentlijken zin, *van 't begin tot het einde van de loopbaan.*

CARCERARIUS, a, um. Plaut. *Van het gevangenhuis, of den kerker.*

Carcerarius, ii, m. g. *Een Cipier.*

CARCHEDONIUS, ii. m. Plin. H. Καρχηδόνιος. *Een ſoort van ſlegte Robijn, of Karbonkel,* welke in kopermijnen gevonden word.

CARCHESIUM, ii. n. Catul. Καρχήσιον. *De top van een maſt, van een ſchip; het bovenſte gedeelte van de maſt; de gaten, welke boven in de maſt de tonnen maſt houden.*

Carcheſium, ii. n. Virg. *Een hoog drinkvat, pot, of groote kop.* By de Grieken alleenlijk gebruikt, ſond. en groot, en de gedaante van een toppemaſt gelijkende.

* Carcheſium, Vitruv. *Rondhout, of kuitrollen,* daar men iets mede opwind, ook *houte rollen,* waar op men andere werktuigen voortſchoof, om de zelve te hieragen ‡ daar men die hebben wilde. Deze Schrijver voegt 'er nu en dan *verſatile* by, om de zelve klaarder te beteekenen.

CARCINETHRON, i. n. g. Plin. Καρκινέθρον, *kaapgras, kaapgras of lidkruid.*

CARCINIAS, z. m. Plin. H. Καρκινίας. *Kreefgeſteente,* een ſoort van koſtelijke ſteen, een zee-krabbe gelijkende.

CARCINODES, is. n. Celſ. Καρκινῶδες. *Een ſoort van een gezweer in den neus* (Polypus genaamd) *of een ſoort van kanker.*

CARCINOMA, atis. n. Plin. H. Καρκίνωμα. *De kanker.*

CARCINUS, i. m. Lucan. Καρκίνος. *De Kreeft,* een hemelſchteeken. Ook, *een krekeeſt.*

CARDAMOMUM, i. n. Plin. H. Καρδάμωμον, *Paradys koren.* Een welriekend kruid, waar van men verſcheide ſoorten in Arabie vind.

CARDAMUM, i. n. g. Græc. By Galenus, en Dioſcoris Naſturtium Silveſtre, *wilde ſterkers,* dog by Pancovius in zijn Kruidboek, Naſturtium Hortenſe, *Tuin-ſterkers.*

CARDIACUS, i. m. Cic. Hor. *Die pijn over 't hart onderhevig is; die pijn in de maag onderworpen is.*

Cardiacus morbus. Celſ. *Zwakheid van de maag; flaauwhartigheid, waar door het gantſche lichaam quijnt.*

CARDINALIS, is. m. f. le, is. n. Vitruv. &

CARDINATUS, a, um. Vitruv. *Ergens in vaſt hangende, geklonken, of geſlagen.* Sprekende van een ſtuk houts.

Cardinales ſcapi. Vitruv. *De ſtijlen daar de hangſels in geſlagen zijn.* Van een deur geſproken.

Tignum cardinatum *of* cardinale. Vitruv. *Een balk met voren, of voegen aan het einde,* om de zelve in de voegen van iets anders te doen ſluiten.

CARDO, inis m. Virg. *Het hangſel van een deur; de harre, een ſpille, waar op iets draait.* Nonius zegt dat dit woord van ouds ſomtijds fœminin was.

Portæ ſtridentes cardine. *Of,* Cardo ſtridens ſonibus. ‡ Virg. *Een poort, of deure, waar van de hangſels kraken.*

Facilis cardo. Juvenal. *Hangſels, die zoetjes ontſluiten. Een deur, die gemakkelijk open gaat.*

* * Cardo. Vitruv. *Een voege, of voeg.* Het einde van een afgekapt ſtuk houts, 't welk men in voegen en voeken vaſt maakt.

* Mundi cardines. Vitruv. Ovid. *De aſpunten der werelds.*

* Car-

Digitized by Google

* Cardines temporum. Plin. H. *De vier Jaargetyden.*
* Cardo. Hor. *Een tegenstreek, landschap, of gewest.*
Illius cardinis populi. Flor. *Het volk van dat gewest.*
* Cardo causæ, litis. Quintil. *Het voornaamste hoofdpunt van een zake, of geding. De grootste zwarigheid, de knoop,* het wezentlijkste van een zake, of geschil.
In eo cardo rei vertitur. Cic. *Daar in bestaat de knoop, of 't wezentlijkste van de zake. Daar komt de zaak t'eenemaal op aan.*
Haud tanto cessabit cardine rerum Juno. Virg. *Juno zal zig in zoo gunstig een gelegentheid van zaken niet stil houden. Zy zal deze destige gelegentheid by 't hair grijpen.*
, Extremus ævi cardo. Sen. Trag. *Dalende ouderdom, zeer hooge, of stokoude Jaren, de uiterste paal of 't einde des levens.*

CARDUELIS, is. f. Plin. H. *Een distelvink, een petter.*

CARDUUS, i. m. Virg. *Een distel.* Carduus altilis. *Een Artichok.*

CARE. adv. Cic. *Dier, tot een hoogen prijze.* Men zegt *carius* en *Carissimè.*
Care emere domum. Cic. *Een huis tot een zware, of hooge prijs koopen.*

CARECTUM, i. n. Virg. *Een plaats daar riet, gras, of scherpe biezen wassen.*

CARENDUS, a, um. Ovid. *'t Geen men derven, ontberen, of missen moet.*
, Vir mihi, demto fine, carendus abest. Ovid. *Ik zal mijn man voor eeuwig moeten derven, missen.*

CARĔO, es, ui, itum, ere. abl. Cic. *Derven, ontberen, † gebrek hebben, missen.* Dit verbum vind men somtijds in Terentius en Plautus met een genitivus, of een accusativus, dog men moet hen daar in niet navolgen.
* Caruit te febris heri. Plaut. *Of,* Caruisti febri. Cic. *Gy hebt gisteren de koortse niet gehad; gisteren zijt gy van de koortse bevrijd geweest.*
Carere crimine. Cic. Culpâ. Ter. *Geen schuld, of misdaad begaan hebben, schuldeloos zijn.* Dolore, *of,* Sensu doloris. Ter. *Van pijn, of smart bevryd zijn.* Libertate. Hor. *Zijn vryheid missen, slaaf, of dienstbaar zijn.* Luce. Ovid. *Dood zijn.* Temeto. Plaut. Cic. *Zig van wijn onthouden, geen wijn drinken.* Ook *wijngebrek hebben.*
* Carere Patriâ, Provinciâ, Domo &c. Cic. Ter. *Buiten zijn vaderland, geweest, of huis zijn; daar verre van daan zijn.* Româ. Cic. *Buiten Rome zijn.*
* Carere publico. Cic. *In 't openbaar niet verschijnen.* Foro. Cic. *In 't geregts hof niet komen.* Rebus urbanis. Cic. *Zig met geen stads zaken bemoeijen.* Luce forensi. *Voor de vierschaar niet verschijnen, niet meer pleiten, of geregtszaken waarnemen.*
Abest à culpâ, suspicione tamen non caret. Cic. *Hy is onschuldig, dog niet vry van vermoeden.*
, Carere mortis honore. Virg. *Onbegraven leggen.*

CARĔUM, ei. n. Plin. H. Κάρυον. *Witte komijn, karwey.*

CAREX, icis. m. Virg. Plin. H. *Riet, gras, lang, en scherp gras,* een soort van scherpe biezen.

CARIA, æ. f. Plin. H. *Karie,* een gewest in klein Asia, thans *Andinelle* genoemd; de Poëten maken de eerste lettergreep lang.
* Caria. Vitruv. *Karie,* een stad in Peloponnesus.

CAR, ăris. omn. gen. Ovid. *Een Kariër, van Karië geboortig.*

CARIATIS, idis. f. Vitruv. *Van Karie, in Karie geboren.*
* Cariatis. Vitruv. *Een soort van pilaren.* De Grieken, de Kariërs verdelgt hebbende, voerden der zelver vrouwen in zegepraal mede, en om hun overwinninge te verëeuwigen maakten de Boumeesters in plaats van zuilen, afbeeldsels der gevangene vrouwen, deftig na de manier van haar land gekleed.

CARICA, æ, f. g. Cic. Ovid. *Wilde vygen.*

CARICUS, a, um. Charta carica. Stat. *Van franchijn, of parkement.*

CARIES, ei. f. Vitruv Ovid. *Verrottinge, wormsteken, vermolsming, bederf.* Voornamentlijk in hout.
Infestari carie. Colum. *Verrot worden, verrotten, vermolsemen, door wormen gestoken worden.*
Cariem sentire. Plin. H. Recipere. Colum. Trahere. Plin. H. *Verrottingen, wormstekingen, vermolsemingen onderworpen zijn. Verrotten, verrot worden, vermolsemen.*
* Caries ossium. Cels. *Verrottinge, bedervinge, verderf in 't gebeente.*
* Caries vini. Plin. H. *Staartjes, of moer van wijn.*

CARINA, æ. f. Cic *De bodem, of kiel van een schip.*
* Carinæ putaminum. Plin. H. *Noten-schelpen.*
* Carinæ. Cic. Virg. *Een wijk in Rome.* Dus genoemd ter zake van de huizen welke den bodem van een schip geleken.
* Carina. Virg. Ovid. *Een schip, of vaartuig, een zeil.*

CARIFARIUS, ii. m. Plaut. *Een Verwer, die waschgeel verft.* Knapp's beteekend *wasch* in 't Grieksch.

CARINATUS, um. Plin. H. *Hol gelijk een schips bodem, of hol; het hol van een schip gelijkende.*

CARINO, as, avi, atum, are. Plin. H. *Hol maken gelijk † de kiel, bodem, of 't hol van een schip.* Festus noemt den gene Carinantes, *die gedurigh slotten, of quade taal voeren.*

CARIOSUS, a, um. Colum. Cels. *Verrot, van de wormen gestoken, vermolsemd, vervuild.*
Cariosa terra. Colum. *Een rotte, quade, stinkende, onvrugtbare grond.*
, Cariosa vini amphora. Mart. *Een beschimmelde fleschmet onden wijn.*

CARIS, is. m. *Of,* Carus, i. m. *De Chor,* een stroom die zig in de Loire ontlast.

CARITAS, atis. f. Cic. *Dierte, schaarsheid, hooge prijs, † van eetwaren, enz.* Cicero voegt 'er nu en dan *Annonæ, frumenti* &c. by.
Annus in summâ caritate est. Cic. *Dit is een uitnemend schaars, of dier jaar.*
Nummorum caritas. Cic. *Schaarsheid van geld.*
Annonæ inferre caritatem. Plin. H. *Dierte in leeftogt brengen. Levensmiddelen schaars, of dier maken.*
* * Caritas Deorum, Patriæ, Parentum. Cic. *Dierbare yver, liefde, liefdadigheid, voor de Goden, het Vaderland, en zijne Ouders.*
* Caritas amicorum. Cic. *Teederheid, of liefde voor zijne vrienden.* Liberorum. Cic. *Teederheid, liefde, genegentheid voor zijne kinderen.*
Caritatem in aliquem retinere. Cic. *Genegentheid, of liefde, voor, of tot iemand behouden, hebben.*
Aliquem eximiâ caritate diligere, *of,* alicujus caritate flagrare. Q. Curt. *Iemand met groote teederheid beminnen, of een uitstekende liefde voor iemand hebben.*
* Caritas. *Charité,* een stad op de Loire, in Vrankrijk.

CARMANIA, æ. f. Plin. H. *Karmanie,* thans *Chermam,* een gewest in Persie.

CARMANIOLA, æ. f. *Karmagnole,* een stad en Vesting in Piemont.

CARMELUS, i. m. Tac. *De berg Karmel,* in Palestine.

CARMEN, inis. n. Cic. Hor. *Een vaars, gedigt, stuk Poëtisch werk, digtery, een lied, of rijm.*
Carmen perpetuum. Ovid. *Een vaars, of gedigt, 't welk een gansche historie behelst.*
Carmen exequiale. Ovid. *Een lijkdigt, lijkgedigt, lijkschrift.*
Alternum. Ovid. *Een gedigt van tweederhande vaarzen by beurten gestelt.* Famosum. Hor. *Een schimp, hekel- of lasterdigt.* Nuptiale. Catul. *Een bruilofts-digt.* Opero-sum. Hor. *Een vaars dat veel moeyte, en tijds gekost heeft.* Plenum. Cic. *Een welluidend, of klinkend gedigt.*
Carminibus aliquem celebrare. Cic. *Iemands lof in gedigten verkondigen, iemand in vaarzen verheffen.*
Carmina Condere, Contexere, Fundere, Facere. Pangere.

Digitized by Google

gere. Lucret. Cic. Prop. Hor. *Vaarten, of gedigten maken, ſchrijven.*

Carmen alicui componere. Hor. Intendere. Claud. Scribere in aliquem. Cic. *Een gedigt ter eere van iemand maken.* Het kan ook beteekenen *een vaars, of gedigt tegen iemand ſchrijven, maken.*

* * Carmen. Cic. Liv. *Een ſoort van plegtige woorden, of gebeden,* door Regters, Gezanten, Prieſters, enz. in ‡ hun bedieningen gebruikt.

* Carmen meditatum delubris inferre. Plin. J. *Met een voorbedagt gebed in den Tempel treden. God met uitgekipte woorden, of voorbedagte taal in de Kerk aanbidden.*

* Carmen. Virg. Quintil. *Betooveringe, belezinge.*

* Carmen. Lucret. *Een wolkamme, of kaard.*

CĀRMĪNĀTĪO, ōnis. f. Plin. H. *Wolkamminge, kaardinge.*

CĀRMĪNĀTŌR, ōris. m. g. *Een wollekaarder, of kammer*

CĀRMĪMĀTRIX, īcis. f. g. *Een wolle-kaardſter, of kamſter, of hekelſter.*

CĀRMĪNO, āre, āvī, ātum, ārĕ. acc. Plin. H. *Wolkammen, kaarden. Vlas hekelen.*

CĀRNĀLĒS, ium. m. plur. Varr. apud Non. *Overheden, die zorg droegen dat men goed vleeſch verkogt, en goed gewigt leverde, Keurmeeſters van de vleeſch-halle.*

CĀRNĀRĪUM, ii. n. Plaut. Colum. *Een vleeſch-koip.*

* Carnarium. Varr. *Een vleeſch-huis, of halle, daar men vleeſch koopt, en verkoopt.*

* Carnarium. Plaut. *Vleeſch, 't welk men in de halle koopt.*

CĀRNĀRĪUS, ii. m. Mart. *Een groot vleeſch-eter:* Ook *een vleeſchhouwer.*

CĀRNĔUS, a. um. adj *Van vleeſch.*

CĀRNI, ōrum. m. plur. Liv. *Het volk van Friuli,* in Italie.

CĀRNĪFEX, ĭcis. m. Cic. *Een ſcherpregter, een beul.*

* Carnifex. Cic. *Een wreedaart, een moordenaar, of doodſlager, een ſchelm.*

** Avis carnifex. Mart. *Een vogel, welke menſchevleeſch eet, een roofvogel.*

** Pedes carnifices. Mart. *Jagtige voeten.* Om datze de menſchen als een beul pynigen.

CĀRNĪFĪCĪNA, æ. f. Plaut. Liv. *Geregtsplaatſe, daar de miſdadigen met de dood geſtraft worden.*

* Carnificina. Cic. *Wreedheid, onmenſchelijkheid, zeer wreede ſtraffe.* Varro gebruikt dit woord in plurali in dezen zin.

CĀRNĪFĪCĬUS, a, um. Carnificium cribrum. Plaut. *Een ſlaaf, wiens huid door de ſlagen als een zeef doorboord is.* Een tooneelſche ſpreekwijze.

CĀRNĪFĪCŌR, āris, ātus sum, āri. Liv. *In ſtukken gekapt, of gehouwen worden, door de vianden verſcheurt worden.* Carnifico, as, &c. Liv. *Dooden, gelijk de beul doet.*

CĀRNĪS. V. Caro.

CĀRNĪVŎRUS, a, um. Plin. H. *Een vleeſch-eter, een liefhebber van vleeſch te eten, die veel vleeſch eet.*

CĀRNŌSUS, a, um. Plin. H. *Gevleeſchd, wel in't vleeſch, dik, en vet.* Men zegt *Carnoſior* en *Carnoſiſſimus.* Et carnulentus, a, um. Solin.

Carnoſa radix, oliva. Plin. H. *Een brave dikke wortel, een welgevoede olyf.*

CĀRNŌSITĀS, ātis, f. g. *Vleeſchagtigheid.*

CĀRNŪLENTUS, a, um, adj. Solin. Idem quod carnoſus.

CĀRNŪTES, ium. m. plur. *Of,* Cārnŭtī, ōrum. Cæſ. *Het volk, of d'inwoonders van de ſtad Chartres, en des zelfs gebied.*

CĀRNŪTUM. i. n. *Chartres,* de Hoofdſtad van het geweſt des zelven naams.

CĀRO, carnis. f. Cic. *Vleeſch.* Priſcianus verzekert dat men ‡ *Carnis* in nominativo kan gebruiken, volgens Titus Livius, en Livius Andronicus, dog het is beter met alle de andere, *Caro* te gebruiken.

Carō piſcium. Plin. H. *Het vleeſch van viſſen.* Arborum. Plin. H. *De ſtof, het hout van boomen,* men gebruikt ‡ het ook om 't vleeſch, of ſpijs van vrugten te beteekenen.

CĂRŎBURGUS, i. m. *Cherburg,* een ſtad in Normandijen.

CĂRŎLESIUM, ii. n. *Charolois,* een land in 't Franſche Compté.

CĂRŎLOMŌNTIUM, ii. n. *Charlemont,* een ſtad in Champagne.

CĂRŎLŎPŎLOS, is. f. *Charleville,* een ſtad in Champagne.

CĂRŎLOREGIUM, ii. n. *Charlerey,* een ſtad in Henegouwen.

CĂRPĂTHUS, i. f. Plin. H. *Scarpantho,* een eiland in de Middellandſche Zee.

CARPĂTHIUS, a. um. Hor. *Dat gedeelte van de Middellandſche Zee,* voorby Kandie, tot aan 't eiland Rhodus.

CĂRPENTŌRACTE, es. f. *Karpentras,* een ſtad in 't Graafſchap Venaiſſin.

CĂRPENTĀRIUS, a, um. Plin. H. *Van een wagen, karos, enz.* Ook *van een wagenmaker, timmerman, of koetſemaker, of daar toe behoorende.*

Carpentaria fabrica. Plin. H. *Een timmermans, wage-, of koetſemakers winkel.*

CĂRPENTUM, i. n. Liv. *Een karos, een koets, een wagen,* welke voorheen de Juffers te Rome gebruikten.

CĂRPHŌS, i, m. g. *Senegroen,* en *ſenegrisk-kruid.*

CĂRPĪNĔUS, a, um. Colum. Plin. H. *Van den Abornboom, van den maſt-boom, af daar van gemaakt.*

CĂRPĪNUS, i. f. Plin. H. Columel. *Den Aborn, of de maſtboom.*

CĂRPO, is, psi, ptum, pĕrĕ. acc. Cic. Virg. *Plukken, lezen, vergaderen, zaſtijes aftrekken, of nemen.*

Quod erit beliſſimum carpam. *Ik zal het lekkerſte, en 't beſte na mijn nemen. Ik zal het ſmakelykſte aantaſten.*

Carpere flores ab arbore. Ovid. De arbore. Virg. *De bloeiſems, of bloemen van een boom plukken, lezen, aftrekken.*

* Carpere fugam. Sil. *Vlugten, de vlugt nemen.* Iter. Hor. *Een reis aannemen, gaan reizen.* Campum fugâ. Virg. Pede campos. Ovid. *Een veld vlugtende beſtetten, innemen.* Iter ſupremum. Hor. *De laatſte reize aannemen,* dat is, *ſterven.* Volatum. Stat. Aera alis. Ovid. *Vliegen, wegvliegen.*

Carpere viam. Virg. *Wandelen.*

Carpere lanam. *Wolkammen.*

* Carpere exercitum in multas partes. Liv. *Zyn leger, of heir in vele benden verdeelen.*

* Aliquem carpere. Cic. *Iemand beriſpen, beſtraffen.*

* Maledico dente aliquem carpere. Cic. *Iemand agterdeen rug te na ſpreken, laſteren, overliegen.*

* Cum corpus Reguli carpererur, carpi ipſe non potuit. Cic. *Toen men het lichaam van Regulus pynigde, kon men Regulus zelfs niet van zyn ſtandvaſtigheid verwikken.*

* Militum vocibus nonnihil carpitur. A. Gell. *Hy word eenigzins door de krygsknegten beſtraft, beriſpt. Hy word door de krygsknegten beſchuldigt.*

* Carpere aliquid. Cic. *Iets uit boeken trekken, verzamelen, leeren.*

* Noſtrum agmen carpebant ab omni parte. Liv. *Zy vielen op onze benden van alle kanten aan; zy beſprongen ons leger aan alle zyden.*

Agmen hoſtium equitatu carpere. Cæſ. *Het viandlyk leger met ruitery beſpringen, aantaſten, verſtrooijen, over hoop werpen.*

* Carpere cibum. Varr. *Spyze nemen, koſt gebruiken, gaan eten.* Cibos digitis. Ovid. *Spys met de vingers nemen, eten.* Herbas. Virg. *Kruiden eten.*

* Carpere vires. Virg. Colum. *De kragten verminderen, verzwakken, uitmergelen.*

Digitized by Google

Carpere aliquem. Mart. Opes alicujus. Ovid. *Iemand uitzuipen, kaal plukken, bederven.*

Carpere dulcia. Perſ. Gaudia, Ovid. *Vermaak nemen, ſchoppen, zig vermaken.* Diem. Hor. *Den dag vermakelijk verſlyten, een dag uit ſpeelen gaan.*

* Carpi. Virg. Ovid. Val. Flac. *Aangedaan, gequelt, ontruſt worden.*

Curâ carpitur illa tui. Ovid. *Zy word door liefde tot u gequelt, mager, uitgeteerd.*

Auro pectus carpitur. Prop. *De goudzugt, of gierigheid eet hem op, deet hem quynen, plaagt hem.*

Cæco carpitur igni. Virg. *Hy, of zy, word door een heimelijk, driftig, en blind minnevyer gequelt, gepynigt, ontruſt.*

* Carpi ad ſupplicium Cic. *Weggevoert, gerukt, of geſleept worden na de plaats van ſtraffe, of om geſtraft te worden.*

** Carpere quietem, ſoporem. Virg. *Slapen, ruſten, zoete ruſt genieten.* Auras vitales. Virg. *Leven, adem ſcheppen.*

** Forma carpitur ſuo ſpatio. Ovid. *De ſchoonheid verdwynt met de tyd, verwelkt, vergaat door den ouderdom.*

CĂRPTIM. adv. Plin. J. *Ter loops, kortelijk, beknoptelijk, ſtukgewys.*

Carptim aſtringere aliquid. Plin. J. *Een ſtoffe ter loops verhandelen.*

* * Res geſtas Populi Romani carptim perſcribere. Sall. *De daden van 't Roomſche volk ſtukswyze, of beknoptelijk beſchryven, of uit andere Schryvers verzamelen.*

* Carptim. Liv. Tac. *Elk in 't byzonder, een voor een.*

Carptim. *Hier en daar plukkende, uitkippende.*

CĂRPTŌR, ōris. m. Juven. *Een voorſnyder, iemand die aan de tafel een ander voordient, of ſnyd.*

* Carptor. *Een berisper, een bediller.* Aulus Gellius heeft ‡ dit woord getrokken uit eenen Livius, welke zyn bedillers noemt, ſubductí ſupercilii captores. *Berispers met gefronſte winkbraauwen.* Dog men moet hem niet navolgen.

CĂRPTŪRĂ, æ. f. Varr. *Plukkinge, lezinge, inzamelinge van vrugten.*

Nec aliud diſcrimen ſequuntur in carpturâ. Varr. *Ook maken zy geen ander onderſcheid in 't vergaderen van den honig.* Sprekende van bijen.

CĂRPTŬS, ūs. m. Trium digitorum carptus. Plin. H. *Een greep. Een greep van drie vingeren, dat is, zoo veel als men met drie vingeren vatten, of grypen kan.*

CĂRPTŬS, ă. ūm. Ovid. *Geplukt, gelezen, vergaderd.*

* Lana carpta. Celſ. *Gekaarde, of gekamde wol,* Ook *wol van geplukt lywaat.*

CĂRPŬS, ī. m. Celſ. *De voorhand, het gewerf van de hand.*

Qui obſonium carpit, Carpus vocatur; Itaque quotieſcumque dicit, Carpe, eodem verbo & vocat & imperat. Petron. *Die iemand voorſnyd, of dient, word in 't Latyn carpus genoemt, derhalven zoo dikwils als zyn Heer tegen hem zegt* carpe *zoo noemt hy met het zelve woord zyn naam, en gebied hem met eene zyn dienſt te doen.*

CĂRRŪCĂ, æ. f. Plin. H. Mart. *Een Karos, Kales, rosbaar.* Een ſoort van rytuig, 't welk voorheen luiden van aanzien gebruikten.

Carruca dormitoria. Sczvol. Juriſc. *Een ſlaapkoets, een karos, of kales,* daar men in kon ſlapen.

CĂRRŪCĂRĬUS, ĭī. m. Ulp. *Een Koetſier, of Voerman.*

CĂRRŪCĂRĬUS, ă, ūm. Ulp. *Van een Karos, wagen, of rosbaar, enz. daar toe behoorende.*

Carrucariæ mulæ. Ulp. *Karos-muilen, rosbaardragende Muilezelinnen.*

CĂRRŬS, ī. m. Cæſ. Cărrum, ī. n. Hir. *Een Wagen, een Karre.*

CĂRTĂLLŬS, ī. m. g. *Een teene korfje.*

CĂRTHĂGO, ĭnis. f. Virg. *Karthago,* een ſtad in Afrika.

CĂRTHĂGĬNĔNSIS, of Carthaginienſis, is. m. & f. sĕ, is. n. Liv. *Van Karthago, of daar in geboren.*

CARTHAGO nova *Karthagene,* een ſtad van 't ryk Murcia in Spanje, aan de zeekuſt. Daar is er nog een in Zuid-Amerika in nieuw Granada, alwaar een veilige reede, en een goede haven is, welke gemaakt word door een rivier die tuſſen d'oude en nieuwe ſtad ſtroomt.

CĂRTHĒGON, P'in. *Een graantje van een palmboom.*

CĂRTĬBŬLŬM, ī. n. Varr. *Een ſoort van een ſteene tafel, tamelijk lang op eene voet ſteunende.*

CĂRTĬLĂGĬNĔŬS, ă, ūm. Plin. H. *Kraak-, of knarsbeenagtig, van knars-, of kraakbeen.*

CĂRTĬLĂGĬNŌSŬS, ă, ūm. Celſ. *Kraak-, of knarsbeenagtig, vol kraak-, of knarsbeentjes.*

CĂRTĬLĂGO, ĭnis. f. Plin. H. *Kraak-, of knarsbeen.* Deeltjes van 't lichaam, harder als 't vleeſch en zafter als been.

CĂRŬNCŬLĂ, æ. f. Cic. *Een ſtukje vleeſch.*

* Caruncula. Celſ. *Een vleesklontertje, of knobbeltje, een vleesagtige uitwas.*

CĂRŬS, ă, ūm. Cic. *Dier, van groote prijs, of waarde, 't welk voor veel geld gekogt, of verkogt word.* Men zegt *Carior* en *Cariſſimus.*

Id non eſt trecentis nummis carum. Plaut. *Dat is niet dier voor driehondert rykdaalders.*

* Carus. Cic. *Dierbaar, lief, bemind, aangenaam.*

Carus alicui. Cic. *De iemand dierbaar en lief is, die van iemand teederlijk bemint word.* Sibi. Cic. *Die veel van zig zelven houd.*

Aliquem carum habere. Cic. *Iemand teederlijk beminnen, zeer lief hebben.*

CARYĂ. V. Caria.

CĂRYĂTĬDĒS. Vitr. *Vrouwen-beelden, daar pilaren op ruſten.*

CĂRYĬNŬS, ă, ūm. Καρύϊνος. Oleum Caryinum. Plin. J. *Van noten. Olye van noten.*

CĂRYON, yī, n. g. Græc. Plin. *Een noot, een okkernoot.*

CARYŌPHYLLŬM, ī. n. Plin. H. *Een kruidnagel-boom, een boom die genoffel-nagelen draagt.*

* Caryophyllum, i. n. Plin. H. Καρυόφυλλον. *Een genoffel-nagel, kruidnagel.*

CĂRĒŌTĂ, æ. f. Varr. Plin. uturque. &

CĂRYŌTĬS, ĭdis. f. Matt. Καρυῶτις. *Een ſoort van een dadel. De vrugt van een dadelboom.*

CĂRYTĬS, ĭdis. f. Plin. H *Een ſoort van wolfsmelk-kruid, met ſcherpe en ſtekende bladeren, dog zafter als de andren.*

CAS

CĂSĂ, æ. f. Cic. Hor *Een huisje, een krotje, een hutje van zoden, ſtroo, enz.*

* Caſa. Cæſ. *Hutten, kazematten, verblyfplaatſen der ſoldaten, of barakken.*

* Ita fugias, ne præter caſam. Ter. *Vlugt zoodanig, dat gy uw huis niet voorby en loopt.* Dat is, *men moet de eene ongelegenheid zoodanig ontwyken, dat men in geen andere vervalt.*

CĂSĂRĬĂ, æ. f. Feſt. *Een huis-hut-, of kazemat-bewaarſter.*

CĂSĂBŪNDŬS, ă, ūm. Varr. Macrob. *Die aan 't vallen is, die ligtelijk valt, ſtruikelende, waggelende.*

CĂSCŬS, ă, ūm. Ennius. Varr. *Oud, aloud, onderwets.*

CĂSĂLE, ĭs. n. of Căsălĭum, ĭī, n. *Kaſal,* een ſtad van het Monferrat, in Italie.

CĂSĔALE, is. n. Colum. *Een plaats, daar men kaas maakt, of bewaart.*

CĂSĔARĬŬS, ă, ūm. Taberna caſearia. Ulp. *Een plaats daar men de kazen rookt en droogt, om de zelve een goede verwe te doen hebben.*

CĂ-

CĀSĔUS, ĕi. m. Virg. Plin. H. *Een kaas.* Nevius en Plautus hebben *caseum.* n. g. gezet.

Caseus fistulosus. Colum. *Een kaas met oogen, kleine holtens, of putjes.*

Caseus lacte Fici glaciatus jucundissimè sapit. Colum. *Kaas, met melk van vygen overgoten, smaakt zeer lieffelijk.*

Figurare caseum. Plin. H. *Stremsel tot een kaas maken, de melk tot een kaas doen stremmen.*

CASIĀ, æ. f. Plin. H. *Kassia. Kassë, een soort van kaneelboomtje.* Een welrickende plant.

* Casia. Virg. *Een soort van bloem, waar na de byen zeer graag zijn.*

CĀSIŌLĀ. æ. f. g. *Een Kaasmisel, of kaasmivel van een Priester.*

CĀSO, ās, ārĕ Plaut. *Dikwils vallen, of struikelen.* Et † casito, as, are. Digest.

Casanti capite incedere. Plaut. *Gaan met een hangend hoofd, met een hoofd zeer voor over hangende.*

CĀSPIŬS, ă, ŭm. Virg. Caspiăcus, ă, ŭm. Stat. *Van, of by de Kaspische zee, daar toe behoorende.*

Mare Caspium. Hor. *De Kaspische zee.*

CĀSPII, ōrŭm. m. plur. Plin. H. *Het Kaspische volk: Scythen by de Kaspische zee wonende.*

Caspiæ portæ. Plin. H. *De poorten, of engtens van Hynnus.* Dus noemt men een zekere engte van den berg Taurus by de Kaspische zee.

CĀSSES, ĭum. plur. m. Virg. *Jagers netten, of striklen,*

† Cassis word naauwlijks in *singulari* gebruikt. Men vind het nogtans in Gratius, in zijn boek *De Venatione*, en in Seneca *Tragicus.*

* Decidit in casses præda petita meos. Ovid. *De gewenschte roof is in mijn netten gevallen, ik bezit nu 't gene daar ik zoo lang na verlangt hebbe.*

CĀSSĬCŬLUM, i. n. Fest. *Een netje, een kleine jagtstrik.*

CĀSSĬDĀ, æ. f. Virg. *Een helm, of helmet, een stormhoed, ook een bekkeneel.* Servius zegt dat Virgilius op die plaats van een Griekſche *accusativus*, een Latijnſch *nominativus* maakt.

CĀSSĬŌPEĀ, æ. f. Vitruv. Manil. *Cassiopea.* Een hemelsteecken tuſſen de geſtarntens van *Cipheus* en *Andromeda:* men vind ook in Cicero *Cassiepea.*

CĀSSIS, ĭdis. Cæſ Plin. H. *Een helm, een helmet, een stormhoed.*

Cassis, ĭs. f. Grot. *Een jagers net, of net.* Zie Casses.

CĀSSITA, æ. f. A. Gell. *Een leenwerk.*

CĀSSŬS, ă, ŭm. Cic. *Ydel, wan, ledig, onnut.*

* * Cassum granum. Plin. H. *Een ledig graantje, dat niets heeft als het bastje.*

Cassa nux. Plaut. *Een ledige noot.*

* Virgo dote cassa. Plaut. *Een maagd zonder bruidſchat, die geen huwelijks-goed mede brengt.*

* Cassus lumine, *of* luminis. Cic. *Blind, die zijn gezigt verloren heeft, van oogen beroofd.* Item *dood.* Sanguine. Cic. *Die geen bloed heeft.* Sensu. Lucret. *Ongevoelig, die geen gevoel heeft.*

Labor cassus. Plin. J. *Verloren, vergeefſche, onnutte arbeid, moeite.*

Cassa consilia. Sen. Philoſ. *Onvoordeelige, vergeefſche onnutte, dwaze raadgevingen.* Vota. Virg. *ydele, onvoordeelige, kragteloze, vergeefſche gebeden, beloften.*

In cassum it virtus. Lucan. *Hun dapperheid is te vergeefs, komt hun niet te ſtade.*

** Lumine cassus aër. Lucret. *Een duiſtere, donkere lugt.*

** Augur cassa futuri. Stat. *Een valſche waarzegſter, of wichchelaresse.*

CĀSTĂLIĀ, æ. f. Virg. *Kaſtalie,* een Bron op Parnas, de Zanggodinnen toegewijd.

CĀSTĀNĔĂ, æ. f. Varr. Plin. H. *Een Kaſtanjeboom.*

* Castanea. Virg. *Een Kaſtanje.* Virgilius zegt nu en dan Nuces Castaneæ. *Kaſtanien.*

CĀSTĀNĔTŬM, i. n. Colum. *Een plaats met kaſtanjeboomen beplant, een kaſtanjebos*

CĀSTĀNĪNUS, ă, ŭm. adj. *Van kaſtanjen.*

CĀSTĔ. adv. Cic. *Zuiverlijk, kuiſchelijk, reinelijk, eerlijk.* Men zegt *Castius* en *Castissimè.*

* Castè. Cic. *Opregtelijk, regtvaardiglijk.*

Castè & integrè vivere. Cic. *Opregtelijk en eerlijk leven, een onbeſproken leven leiden.*

* Castè. Cic. *Godvrugtiglijk, met een rein en opregt leven.*

Castè Deos venetari, colere. Cic. *De Goden godvrugtiglijk, heiliglijk aanbidden.*

CĀSTELLĀNUS, ă, ŭm. Cic. *Van een burgt, ſlot, of kaſteel, of daar toe behoorende.*

Castellanus triumphus. Cic. *Zegepralinge over een kaſteel, ſlot, of ſterkte.*

CĀSTELLĀNUS, i. m. Sall. Liv. *Een kaſtelein, of bewaarder van een kaſteel. Een burgtvoogd, ſlotvoogd.* Ook *die in een kaſteel, of ſlot woont.*

CĀSTELLĀTIM. adv. Liv. *Van ſterkte tot ſterkte, van ſchans tot ſchans, in ſchanſjes hier en daar gelegerd.*

Hostes circa collem castellatim dissipatos aggreditur. Liv. *Hy beſprong de vianden by den heuvel in verſcheide benden verſchanſt.*

CĀSTELLUM, i. n. Cic. *Een kaſteel, ſlot, burgt, ſchans, ſterkte, of veſting.*

* * Tribunal, Castellum omnium scelerum. Liv. *Een vierſchaar, die tot een toevlugt van alle ſchelmſtukken ſtrekt.*

* Castellum. Vitruv. *Een plaats daar men de gebreken van fonteinen naziet, een ſleutel van een fontein.*

* Castellum. Vitruv. Front. *Een waterhuisje, een waterbak, of komme tot waterleidingen,* daar de verſcheide waterleidingen door gevoed worden. *Een regenbak.*

CĀSTERĬĂ, æ. f. Plaut. *Een pak-, of tuighuis, daar men de riemen, ſpriten en ander ſchreps-gereedſchap inſluit als men niet vaart.*

CĀSTĬFĬCŬS, ă, ŭm. Mens castifica. Sen. Trag. *Reinkuiſchmakende, zuiver. Een zuiver, rein gemoed, een gemoed dat iemand zuiverheid, en reinheid aanraad.*

CĀSTĪGĀBĬLIS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Plaut. *Straſbaar, ſtraf verdienende, waardig geſtraft, beriſpt, of gekaſtijt te worden.*

Culpa castigabilis. Plaut. *Een ſtraſbare ſtraf, verdienende, beriſpelijke miſſlag, verzuim, of ſchuld.*

CĀSTĪGATĒ. *Netjes, ſtiptelijk, naauwkeurigliik.* Men vind † dit woord niet als alleen in *Macrobius.*

CĀSTĪGĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Beſtraffinge, beriſpinge, bekijvinge.*

Castigatio omnis contumeliâ verborum vacare debet. Cic. *Allerhande beſtraffinge, beriſpinge moet vry zijn van ſcheldwoorden. Als men iemand beriſpt moet men alle harde en ſcheldwoorden vermijden.*

* Castigatio. Cic. *Straffe, liffſtraffe, kaſtijdinge.*

CĀSTĪGĀTŎR, ōris. m. Plaut. Liv. *Een beſtraffer, beriſper, kaſtijder, ſtraffer.*

* * Castigator præteritorum seculorum. Colum. *Een beſtraffer, of beriſper van de voorgaande eeuwen.*

* Castigator lacrimarum, querelarum. Liv. *Die de tranen, of klagten betengelt, intoomt.*

CĀSTĪGĀTŌRĬUS, ă, ŭm. Plin. J. *Die beriſpt, beſtraft, of laakt.*

Adhibere solatium castigatorium alicui. Plin. J. *Iemand op een beriſpende, of beſtraffende wijze vertroosten. Iemand al zoetjes beriſpende vertroosten.*

CĀSTĪGĀTŬS, ă, ŭm. Cic. *Gekaſtijd, beriſpt, beſtraft, geſtraft.*

Castigatis obliquè patribus. Tac. *Hebbende de Raadheeren bedektelijk beriſpt, beſtraft.*

* Castigatus animi dolor. Cic. *Een gematigde hartzeer, een betengelde droefheid.*

** Castigatus. Ovid. Stat. *Schoon, bekoorlijk, beſchaafd, net, volmaakt, naauwkeurig, daar niets op, of tegen te,*

Digitized by Google

zeggen valt, onberispelijk. Sprekende van een werk, lichaam enz.

CĂSTĪGO, ās, āvī, ātūm, āre. acc. Ter. Cic. *Iemand beſtraffen, berispen, laken, bekijven, wakker over den hekel halen.*

Segniores caſtigat milites atque incitat. Cæſ. *De trager krijgsknegten beſtraft hy, en wekt hen tot brave daden op.*

Caſtigare aliquem dictis. Virg. Verbis. Cic. *Iemand met woorden berispen, over den hekel halen, beſtraffen.* Litteris. Cæſ. *Iemand met brieven beſchuldigen, berispen, beſtraffen.*

* Caſtigare dolorem. Cic. Lucan. *Droefheid of hartzeer matigen, beteugelen.* Segnitiem atque inertiam alicujus. Cic. *Iemands lewyheid, of traagheid, berispen beſtraffen, beſchuldigen.*

In hoc me ipſe caſtigo quod &c. ſeq. ſubj. *of* ind. Cic. *Ik beſchuldige, beſtraffe, berispe my zelven, om dat enz.*

* Caſtigare. Plaut. Cic. *Iemand kaſtijden, ſtraffen, mishandelen.*

Caſtigare aliquem vinculis & carcere. Cic. *Iemand met de gevangenis, of boeyen ſtraffen.* Verberibus. Cic. *Iemand met ſlagen, of geeſſels kaſtijden, ſtraffen, afroſſen.*

Caſtigare dolos. Virg. *Iemands loosheden, en bedriegeryen ſtraffen.*

* Carmen caſtigare ad unguem. Hor. *Een gedigt volkomentlijk verbeteren, beſchaven.*

CĂSTĬMŌNĬA, æ. f. Cic. *Kuisheid, zuiverheid, reinheid, eerbaarheid, opregtheid.*

Caſtimonia decem diemm. Liv. *Eerbaarheid, kuisheid van tien dagen, zuiverheid die men maar tien dagen onderhoud, onthoudige van tien dagen.*

CĂSTĬTĀS, ātis. f. Cic. Hor. *Kuisheid, zuiverheid, reinheid, eerbaarheid, opregtheid.*

† CĂSTĬTŪDO, ĭnis. f. Accius apud Non. V. Caſtitas.

CĂSTŎR, ŏris. m. Plin. H. Latinè fiber. *Een Bever.*

CĂSTŎRĔA, ōrūm. n. plur. Plin. H. Virg. *De balletjes van een Bever, beversklooten.*

CĂSTŎRĔUM, ĕi. n. Lucr. *Bevergeel, beverſpijn.* Een zeker geneesmiddel.

CĂSTŎRĔUS, ă, ūm. Plin. H. *Van een Bever, tot een Bever behoorende.*

* Caſtoreus odor. Plin. H. *Reuk van een Bever, dat is, een ſterke hoofdpijn verwekkende reuk.*

CĂSTRĂ, ōrūm. n. plur. Cic. Cæſ. *Een leger, een legerplaats,* Nonius zegt, dat Accius *Caſtra, æ, in f.* gebruikt heeft.

Caſtra ſtativa. Cic. *Een legerplaats, daar 't heir eenige tijd in 't veld legt.*

Caſtra navalia, nautica. Corn. Nep. *De roede, baay enz. daar een vloot ten anker legt.*

Caſtra habere nautica. Corn. Nep. *Op zee blijven, niet van boort komen, aan ſcheepsboort zig onthouden.*

Adpugnare caſtra. Tac. *of* Aſſultare caſtris. Tac. *Een legersplaats beſpringen, aantaſten, beſtoken.*

Caſtra caſtris conferre. Cic. *Regt tegen eens anders leger gelegerd leggen.*

Caſtra conſtituere. Cæſ. Facere. Cic. Locare. Lucret. Ponere. Cic. Metari. Liv. *Legeren, 't leger nederſlaan, ergens poſt met een heir vatten, grijpen.*

Habere caſtra in radicibus montis. Cic. *Aan den voet van een berg gelegert leggen.*

CĂSTRĂMĔTĀTĬO. ōnis, f. g. Liv. *Legering, poſtvatting van een heir.*

CĂSTRĂMĔTĀTOR, ōris. m. g. Vitruv. *Een afteekenaar, of aanwijzer van een legerplaats.*

CĂSTRĂMĔTOR, āris, ātūs sūm, āri. Liv. *Het leger nederſlaan, legeren.*

Quinis caſtris oppidum circumdedit. Cæſ. *Hy heeft de ſtad met vijf verſcheide poſten omringt, beſloten.*

* In Epicuri nos adverſarii noſtri caſtra conjecimus. Cic. *Wy hebben ons zelven in 't leger van onzen vriend Epicurus begeven, wy hebben de zijde van onzen vriend Epicurus gekoren, aangenomen.*

CĂSTRĀTĬO, ōnis. f. Colum. *Lubbinge, ontmanninge.*

* Caſtratio arborum. Colum. *Snoeyinge, reiniginge, ſnijdinge van boomen.*

CĂSTRĀTŪRĂ, æ. f. Plin. H. *Zuiveringe, reiniginge van 't koren.*

CĂSTRENSIS, is. m. & f. sĕ, is. n. Cic. *Van 't leger, of daar toe behoorende.*

Caſtrenſe peculium. Macer. Juriſc. *Goederen, die een vader ſchenkt aan een zoon die in 't leger dient: goed, dat een zoon die onder 's vaders voogdy ſtaat in 't leger wint.*

Caſtrenſis corona. Feſt. *Legerkroon,* dat is, *een kroon welke gegeven wierd aan den genen, die eerſt in de viandlijke legerplaats gekomen was.*

* Verbum caſtrenſe. Plin. H. *Een krijgskundig woord, een woord in den oorlog gebruikelijk.*

CĂSTRO, ās, āvī, ātūm, āre. acc. Plin. H. *Ontmannen, lubben, ſnijden, ſnoeyen, afſnijden.*

* Caſtrare alvearia. Colum. *Een gedeelte van honig uit de byekorven nemen.* Niet meer als voedſel voor de byen overlatende.

* Caſtrare arbores. Plin. H. *De boomen ſnoeyen, zuiveren, knotten.* Vites. Cat. *De wijnſtokken ſnoeyen, ſnijden als ze te veel hout maken.* Caudas catulorum. Colum. *De ſtaarten van jonge hondjes afſnijden.*

** Caſtrare avaritiam. Claud. *De gierigheid beteugelen, intoomen.*

CĂSTRŪM, i. n. Pomp. ad Cic. *Een ſchans, of ſterkte, legerſchans.*

CĂSTŬLĂ, æ. f. Varr. *Een ſchort, of voorſchoot,* welke de Roomſche vrijſters gebruikten.

CĂSTŬS, ūs. m. Varr. *Een plegtigheid, of kerkgewoonte.*

Caſtus, ă, ūm. Cic. *Kuiſch, eerbaar, rein, zuiver, eerlijk, opregt.* Men zegt, *Caſtior* en *Caſtiſſimus.*

* Vir caſtus. Cic. *Een vroom, eerlijk, opregt, onomkoopelijk man.* Mens caſta. Cic. Virg. *Een opregt, godvrugtig, godzalig gemoed.* Aures caſtæ. Claud. *Kuiſche reine ooren.*

Caſtus moribus. Mart. *Rein, eerbaar, kuiſch, vroom van zeden, die onberispelijk leeft.* A culpâ. Plaut. *Vry, zuiver van ſchuld, of misdaad.*

CĂSŬLĂ, æ, f. Plin. H. Juven. *Een hutje, of kotje.*

CĂSŬS, ūs. m. Cic. Quintil. *Een val.*

Ictu aliquem ad caſum dare. Cic. *Iemand door een ſlag ter neder doen vallen, iemand met een ſlag ter nedervellen, ſlaan.*

* * Caſus urbis. Virg. *De val,* dat is, *de ondergang, verwoeſtinge, verdelginge van een ſtad.*

* Caſus. Cic. *Een val, een miſſlag, een quade pas daar men toe vervalt.*

Se Rempublicamque in caſum dare. Tac. *Zig zelf en 't Gemeenebeſt ten val brengen, zig en den gemeenen Staat bederven.*

Aliorum opibus caſus meos ſuſtentabam. Cic. *Ik behielp my in mijne ongevallen met de ſchatten van andere.*

* Caſus. Cic. *Een toeval, geval,* item *ongeluk, ongeval, ramp, een voorval, geſchiedenis.*

Ferre ſapienter caſus adverſos. Cic. *Tegenſpoed wijſſelijk en met gedult verdragen. Zig verſtandig dragen.*

Nec mori, ſi caſus inciderit, pro vobis paratior fuit quiſquam. Planc. ad Cic. *Ook is 'er niemand gereeder, of williger geweeſt om voor u te ſterven, indien 't de nood vereiſchte.*

Mihi caſus ille incidit, *of* Incidi in eum caſum. Cic. *Dat ongeluk quam my over, die ramp trof my, of ik ben tot dat ongeval vervallen.*

* Caſus. Cic. *Gevaar, lot, geval, hachelijkheid, kans, ontmoetinge.*

* Caſus prælii. Cic. *De uitkomſt, het lot, het geval van een veldſlag, van den oorlog.*

Caeco caſu id fit. Cic. *Dat geſchied door een blind geval, dat gebeurt door een blind noodlot.*

Caſus,

Digitized by Google

Caſu. Cic. *By geval, toevalliglijk.*

* Caſus. Cic. *De Caſus van een Nomen*, by de letterkundige.

CAT

CĂTĂCHRĒSIS, ĭs. f. g. *Misbruik.* Figura Rhetoricæ, Latinis abuſio.

CĂTĂCLITUM. *Een beddeken, daar de ouden leggende op plagten te eten.*

CĂTĂCLYSMŪS, ī. m. Varr. Κατακλυσμὸς. *Een zondof zondvloed, een hooge watervloed.*

CĂTĂDRŌMŪS, ī. m Vitruv. Suet. Κατάδρομος. *Een ren, of loopbaan, een koorde daar men op danſt,* dit laatſte is waarſchijnlijker.

CĂTĂGRĂPHA. *Het ruwe ontwerp van een ſchildery, ook de beelden in een ſchildery, die zig van de zijde alleenlijk vertoonen.*

CĂTĂDŪPĂ, ōrūm. n. plur. Cic. Καταδοῦπος. *De* ‡ *ſluizen van den Nijl.* Dit is de plaats daar de wateren van die ſtroom met een vervaarlijk gedruis op de rotſen afſtorten.

CĂTĂGRĂPHŪM, ī. n. Plin. H. Κατάγραφον. *Beeltenisſe, beeld, verbeeldinge, welke zig in een ſchildery vertoont.*

CĂTĂGRĂPHŪS, ă, ūm. Catul. *Vol beelden, vol beeltenisſen van verſcheide verwen,* ſprekende van een ſchil- ‡ dery. Dus moet men in Katullus lezen, volgens aanmerkinge van Muretus, hoewel Scaliger wil, dat men moet lezen *Tyrographus*, dat is, *het gene te Tyrus met verſcheide verwen geſchilderd is.*

CĂTĂLAŪNENSIS. ĭs. m. & f. sĕ, ĭs, n. *Van Chalons geboortig.*

CĂTĂLAŪNIĂ, æ. f. melius CĂTĂLŌNIĂ. *Catalonie,* een Vorſtendom in Spanje.

CĂTĂLAŪNŪM, ī. n. *Chalons*, op de Marne in Champagne.

CĂTĂLAŪNĬCŪS, ă, ūm. Catalaunici agri. *Het land van Chalons.*

CĂTĂLEPSIS, ĭs, f. g. *Een ſpreekwijze in de Redenkunde.* Ook *een ſtapende verſtijvinge der leden, ſlaapzugt.*

CĂTĂLŌGŪS, ī. m. Plaut. Κατάλογος. *Een naamrolle,* ‡ *regiſter, lijſt, of naamlijſt.* Dit woord is geen Latijn.

CĂTĂMIDIŌ. ās, āvī, ātūm, āre. Spartian. *Iemand een openbare ſchande aandoen, met op 't ſchavot, of in de kaak ten toon te ſtellen.*

CĂTĂMĪTŪS, ī. m. Cic. Plaut. Κατάμιτος. *Een ſchandjonge,* gelijk als Ganymedes van Jupiter was, want deze word by Plautus zoo genoemt.

CĂTĂNĂ, æ. f. of CĂTĪNĂ, æ. f. Plin. H. Κατάνη, een ſtad in Sicilie.

CĂTĂPHRACTĂ, æ. f. Veget. Καταφράκτη. *Volle harnaſch, zware wapenruſting.*

CĂTĂPHRĂCTĂRĬUS, ĭi. m. g. Lamp. *Een krijgsman ten volle gewapend.*

CĂTAPHRĂCTŪS, ūm. Sall. Liv. Καταφρακτος. *Ten vollen, of van 't hoofd tot de voeten gewapend, in 't volle harnas.*

CĂTĂPĪRĀTER, ēris. m. Lucil. Καταπειρατὴς. *Een diep-, of peil-lood,* om de diepte van de zee te peilen.

CĂTĂPLĀSMĂ, ătĭs. n. Celſ. Plin. H. Καταπλασμος. *Een zekere plaaſter, of ſap, artzenypap.*

CĂTĂPŌTĬŪM, ĭi. n. Plin. H. Καταπότιον. *Pillen, of geneesmiddelen om zonder kaauwen te zwelgen.*

CĂTĂPŪLTĂ, æ. f. Hirt. Cæſ. Vitruv. Κατάπελτης. *Een oud krijgswerp- of ſchietuig om ſteenen, ſpitsigten enz. te werpen.*

CĂTĂPŪLTĀRĬŪS, ă, ūm. Catapultarium pilum. Plaut. *Van het werp- of ſchietuig. Een ſpitsigt met een oorlog-werptuig geſchoten, of geworpen.*

CĂTĂRĂCTĂ, æ. f. Vitruv. *of* Cătăractes, æ. m. g. Plin. H. Καταράκτης. *Een verheve plaats daar 't water met gedruis afvalt, een hooge waterval, of ſtortinge op rotſen.*

* Cataractæ, arum. f. plur. Plin. J. *Dammen, ſluizen, ſaſſen om 't water in te houden.*

Cataractis aquæ curſum temperare. Plin. J. *Den loop van 't water door dammen, of ſluizen ſtutten.*

* Cataracta. Liv. *Een valpoort, die men optrekt en laat vallen als men wil.*

Cataractam dejicere. Liv. *De valpoort laten vallen.*

* Cataracta. Plin. H. *Een ſoort van zee-roofvogel,* by ſommigen een kokmeeuw.

CĂTĂRRHŪS, ī. m. Καταῤῥοῦς. *Een zinkinge.* Dit is een Griekſch woord.

CĂTĂRRYTHUS, ă, ūm. adj. Plin. *Dat van een ſtroom beſproeit, of van water bevogtigt word.*

CĂTĂSCŌPĬŪM, ĭi. n. A. Gell. Κατασκόπιον. *Een beſpieſcheepje,* vulgò *een advijsjagt, een ligt fregat,* om den viand, of des zelfs kuſt te ontdekken.

CĂTĂSCŌPŪS, ī. m. Hirt. Κατασκόπος. *Een verſpieder, beſpieder.*

CĂTĂSTĂ, æ. f. Tibul. H. *Een verheve ſtellaadje op de markt,* om ſlaven in ten toon te ſtellen, en te verkoopen. *Een ſchavot.*

CĂTĂSTRŌPHĒ, ēs, f. g. Græc. *Het einde van een toonneelſpel, allerhande uitkomſt van zaken.*

CĂTĂSTŪS, ī. m. Vitruv. *Een ſlaaf,* zie Cataſta.

CĂTĂTECHNŌS, ī. m. Vitruv. Κατατέχνος. *Een treffelijk, naarſtig, behendig konſtenaar.* Dus noemden de Athenienzers, zegt Vitruvius, eenen Callimachus. Plinius Hiſtoricus noemt hem Κασιοτechnos, dat is, volgens 't zeggen van dien Schrijver, die zijn werk nooit na zijo zin vokooit heeft, maar telkens weder op nieuws begint.

CĂTĂTŌNŪS, ă, ūm. Vitruv. Κατάτονος. *Laag, na om laag ſtrekkende.*

Catatonum capitulum. Vitruv. *Een lage kruin, of koon van een pilaar.*

CĂTĔ. adv. Plaut. Cic. in Arat. *Liſtiglijk, loſſelijk, behendiglijk, voorzigtiglijk.* Pro caute.

CĂTECHĒSIS. *Onderwijzinge, ondervraginge in geloofſtukken zonder boek.*

CĂTĒCHIZO, ās, &c. *Iemand in geloofſtukken mondeling met vragen onderwegten.*

CĂTECHŪMENUS, ī. m. g. *Iemand die in geloofſtukken door vragen onderwezen word.*

CĂTĔGĔUM, ēi. n. g. *Onderaardſch huis, kelder, een huis dat onder de aarde ſtaat.*

CĂTĒIĂ, æ. f. Virg. A. Gell. *Een ſoort van een zware ſchigt met knopjes,* welke de Gaulen en Duitſchers gebruikten.

CĂTELLĂ, æ. f. Hor Liv. *Een ketentje, kettingje.*

* Catella, æ. f. Cic. Mattial. *Een teefje, hondje.*

CĂTELLŪS, ī. Cic. *Een reutje, hondje.*

* Catellus. Plaut. Liv. *Een bandje, een ketentje, kettingje.*

CĂTĒNĂ, æ. Cic. Virg. *Een keten, ketting, yzere boey, of band.*

Alicui catenas injicere. Cic. Liv. Nectere. Hor. Aliquem conſtringere catenis. Cic. Vincire. Ovid. Compeſcere. Hor. *Iemand ketenen, in de kettingen, yzere banden, of boeyen ſlaan, ſmijten, ſluiten, zetten.*

* Catenæ mulierum. Plin. U. *Vrouwen-ketenen, kettingen,* ‡ waar mede de Roomſche Juffers zig vercierden.

* Catena. Vitruv. *Een bind, of houvaſt.* Een *timmermans* ‡ *kunſtwoord.* Dit is een ſtuk hout, een voege, of voge aan beiden zijeen ende hebbende, welke met bontjes geklonken, een balk vaſt hout.

Legum catenis conſtrictus. Cic. Liv. *Door de banden der wetten wederhouden, betengeld. Door de ſtraffwrid der wetten in toom gehouden.*

CĂTĒNĂRĬŪS, ă, ūm. Catenarius canis. Sen. Ph. *Ge-*

Digitized by Google

bonden, geketend. Een bandhond, een band-rekel, om 't huis te bewaren.

CĂTENĀTĬO, ōnis. f. Vitruv. *Aan een bindinge, t'zamenvoeginge*, als men door voegen en voren iets aan een bind, voegt, of vaft maakt.

CĂTENĀTŬS, ă, ŭm. Cælius ad Cic. *Geketend, in de ketenen, kettingen geflagen, gefloten, in yzere boeyen en banden geklonken.*

* * Catenata lagena. Mart. *Een fleſch met een keten.*

* Catenatus hamus. Plin. H. *Een hoek, ketenswijs gemaakt.*

* Catenatus janitor. Colum. *Een geketende huisbewarende hond, of deurwagter, een hond by de deur aan de ketting leggende.*

* Catenatus. Hor. *Geketend, geboeid, verflaafd, gevangelijk weggevoerd.*

* Catenati verſus. Quintil. *Aan een geſchakelde vaarzen, of gedigten.* Labores. Mart. *Gedurige, aan een geſchakelde moeylykheden, en arbeid. Een vervolg van zwarigheden.*

CĂTENO. ās, āvī, ātŭm, āre. Cæl. ad. Cic. *Ketenen, boeyen, in kettingen fluiten.*

CĂTĒNŬLĂ. æ. f. g. *Een ketentje.*

CĂTERVĂ, æ. f. Cic. Virg. *Een hoop, of bende voetknegten, of voetvolk.*

* Caterva. Cic. Virg. *Een menigte, een ſchare, een t'zamenvloeyinge van volk.*

Caterva teſtium. Cic. *Een ſchare, een menigte, een hoop van getuigen.*

Toto foro vagantur magnâ caterva. Cic. *Zy zwerven rondom de geregtsplaatſe, of markt met een groot gevolg van menſchen.*

Anguinea caterva. Tib. *Een groot getal, een hoop ſlangen.*

CĂTERVĀRĬŬS, ă, ŭm. Suet. *Met benden, of hoopen voort gaande: ook gemeen, of ongeregt.*

CĂTERVĀTIM. adv. Plin. H. *Met benden, of hoopen, met menigte.*

Stumi catervatim volant. Plin. H. *De ſpreeuwen vliegen met hoopen, of menigte by malkander.*

* Catervatim dat ſtragem. Virg. *Hy geeft hen met hoopen de nederlage; hy velt hen met hoopen ter neder.* Spreekende van menſchen, enz.

CĂTHĂRMA, ātis. n. g. Græc. Bud. *Offerhande om plagen af te wenden.*

CĂTHĂRTĬCŬS, ă, ŭm. Celſ. Καθαρτικός. *Zuiverende.*

CĂTHEDRĂ, æ. f. Hor. Καθέδρα. *Een leeraars zetel, een ſtoel, geſtoelte*, om op te zitten.

CĂTHEDRĀLĬTĬŬS, ĭi. m. Mart. *Verwijfd, traag, lenig, die altijds blijft zitten:* ook, *iemand die zijn Heer in een ſtoel draagt.*

CĂTHEDRĀRĬŬS, ă, ŭm. Cathedrarius Philoſophus. Sen. Ph. *Van den ſtoel. Een wijsgeer, die niets verſtaat, als van de wijsgeerte wat op ſtoel te praten, en de oeffening van dien niet behartigt.*

CĂTHĔTŬS, ĭ. f. Vitruv. Καθετος. *Een lootregte lijn, of ſtreep.*

CĂTHŎLĬCŬS, ă, ŭm. Quintil. Καθολικός. *Algemeen.*

CĂTILLĂ, æ. f. Plaut. *Een lekkerbekkige vrouw, een wijf dat veel van lekkere beetjes houd.* Men brengt ten onregte uit Plautus het woord *Catillo* by, om te beteekenen, *lekkernyen beminnen, ſmakelijke beetjes zoeken.*

CĂTILLĀTĬO, ōnis. f. Feſt. *Afknevelinge, afperſinge, landdieverye*, die de beſtierders der Roomſche wingeweſten pleegden.

CĂTILLŌNES, ŭm. m. plur. Feſt. *Schotel-, of pannelikkers, vraaten, lekkerbekken, ſtemploopers, tafelſchuimers.*

CĂTILLŬS, i. m. Colum. Plin. H. *Een ſchoteltje, een kopje.*

* Catillus. Paul. Juriſc. *Het bovenſte van een molenſteen.*

CĂTĪNŬS, ĭ. m Vitruv. Hor. *Een klein bekken, een ſchotel, een kop.* Ik zou *Catinum, i. n. g* niet gebruiken, om dat men 't in geen goede Schrijvers vind.

CĂTOBLĔPĀS, æ. m. Plin. H. Κατωβλέπας. *Een dier van een matige, of tamelijke groote, welkers oogen de aanſchouwers van dien doen ſterven.* De Baſiliskus, volgens eeniger meininge.

CĂTŌCHĪTĒS, æ. m. Plin. H. Κατοχίτης. *Een koſtelijke ſteen in 't eiland Korſika*, welke in 't vatten gomagtig aan de handen kleeft.

CĂTŌNĬŬM, ĭi. n. Cic. A. Gell. *De hel, een onderaardſche kolk, of holte.* Een oud uitlegger van Juvenalis zegt, dat dit woord *een keten*, of *band*, beteekent. Sommigen lezen *Catorum.*

CĂTTI. ōrŭm. m. plur. Tac. *De Katten*, een oud vermaard volk in Duitſchland, die het land van Heſſen, 't Hartogdom van Brunswijk, en een gedeelte van 't land van Turingen bewoonden.

Caſtellum Cattorum. Tac. *Kaſſel*, een ſtad in Duitſchland.

CĂTŬĂCI, ōrŭm. V. Aduatici.

CĂTŬLĪNĂ, æ. f. Plin. H. *Honde vleeſch.* Men drukt 'er by uit, of verſtaat 'er *caro* onder.

CĂTŬLĪNŬS, ă, ŭm, adj. Plin. *Van een klein hondje, of ander jong beeſtje.*

CĂTŬLĪO, īs, īvī, ītŭm, īre. Varr. Plaut. *Loops, ritſig, togtig, of heet zijn.* Sprekende van der beeſten wijfjes.

CĂTŬLĪTĬO, ōnis. f. Plin. H. *Ritſighrid, of togt van een dier*, als 't wijfje 't manneje zoekt.

CĂTŬLŬS, ĭ. m. Varr. Virg. *Een hondje, een jong hondje.* Catulus ſimiæ. Plin. H. *Een jonge, of kleine Aap, of Simme.* Vulpis. Idem. *Een jonge, of kleine Vosch.* Muris. Idem. *Een jonge Muis.* Serpentis. Virg. Plin. H. *Een kleine Slang.* Delphini. Plin. H. *Een jonge Dolfijn.* Catuli Lacertarum Plin. H. *Jonge Hagedisſen.* Catuli Leonum. Claud. de Bello Get. *Jonge, of kleine Leeuwen.* Catuli Tigridis. Plin. *Jonge, of kleine Tygers.*

CĂTŬS, ă, ŭm. Cic. *Voorzigtig, omzigtig, ſchrander, wijs.*

* Catus. Varr. Hor. *Loos, ſim, behendig, doortrapt.*

CAV CAU

CĂVÆDĬŬM, ĭi. n. Plin. J. *Een voorhof, of plaats van een huis.* Vitruvius en Varro zeggen *cavum ædium.* Ziet *Cavum.*

CĂVĂMĔN, ĭnis. n. Solin. *Een hol, een holte, een welfſel, een kuil.*

CĂVĂTĬCŬS, ă, ŭm. Cavatica cochlea. Plin. H. *Gehuid. Een ſlak die in zijn huisje leeft, of groeit.*

CĂVĀTŎR, ōris. m. Plin. H. *Die iets hol maakt, uitholt, of boort.*

Cavator arborum. Plin. H. *Een holmaker, of boorder van boomen.*

CĂVĀTŬS, ă, ŭm. Virg. *Uitgehold, hol gemaakt, uitgeboord.* Rupes cavata. Virg. *Een holle, of uitgeholde rots.*

* Oculi cavati. Lucret. *Holle, of diepe oogen.*

CĂUCĂLĬS, idis. f. Plin. H. Καυκαλις. *Wilde peterſelie.* Een kruid, venkel gelijk, hebbende een kleine ſtruik, en witte bloem.

CĂUCĂSĔŬS. ă, ŭm. Prop. Virg. *Van den berg Kaukaſus, of daar toe behoorende.*

Caucaſeæ portæ. Plin. H. *De engte van den berg Kaukaſus*, welke *Herbent* genoemt word, volgens den naam van een nabygelege ſtad.

CĂUCĂSŬS, i. m. Cic. *Den berg Kaukaſus* in Aſia.

CĂUCOLIBERIS, is. m. *Collioure*, een ſtad in Rouſſillon.

CĂUDĂ, æ. f. Cic. *De ſtaart van een dier.*

Caudam trahere. Hor. *Een lange ſleep hebben.* Spreekende van gewaad. In den oneigentlijken zin beteekent het

hoog-

Digitized by Google

hoogmoedig, of ſtatelijk voorttreden; of gelijk andere zeggen, zig beſpottelijk aan toon ſtellen.

** Jactare caudam populo. Perſ. *Het volk ſtreelen, vleijen, plumſtrijken, zijn hof by 't volk maken.* Deze leenſpraake is genomen van de honden, welke quispelſtaarten als zy iemand ſtreelen

CAUDĔÆ, ārūm. V. Caudeus.

CAUDĔŪS, ă, ūm. Caudea ciſtella. Plaut. *Een teene korf, of mandje gelijk een paardeſtaart*, volgens Feſtus: anderen zeggen dat het is, *een mand, o, of korf van hair gevlogten.* Feſtus zegt *caudea arum f. g. pl.* alleen: want dus moet men lezen, en niet *caudeca*, gelijk Scaliger wil.

CAUDĔX, ĭcis. m. Virg. A. Gell. *De ſtam, de romp, het blok van een boom.*

* Caudex. Varr. Sen. Ph. *Een t'zamenvoeginge van groote planken.* Dus word het voor *een ſchip* genomen. Het is ook *t'zamenbindinge van verſcheide tafereelen met maſch overdekt.* By de Ouden gebruikt om op te ſchrijven.

* Caudex. Ter. *Een ſtok, een blok*, dat is, *een domme vlegel, een dommekragt, een botterik.*

CAUDICALĬS, is. m. & f. le, is. n. Plaut. *Van de ſtamme, of den romp van een boom.*

Te cum ſecuri caudicali præſicio provinciæ. Plaut. *Ik ſtelle u met dezen lyl om hout te klooven.*

CAUDICĀRĬŪS, ă, ūm. Naves caudicariæ *of* Codicatiæ. Sen. Ph. Varr. *Laſt-ſchepen van grof hout en groote plank gemaakt.* Men leeſt ook in Seneca *Caudicata naves.*

CAUDICĀTŪS, ă, ūm. V. Caudicarius.

CAUDĬŪM, ĭi. n. Liv. *Arpaia.* Een ſtad in 't rijk van Napels.

CAUDĪNŪS, ă, ūm. Caudinæ fauces. Liv. *De ſtraat, of engte van Arpaia*, alwaar de Romeinen voorheen onder het jok doorgingen.

CAVĔĂ, æ. f. Plaut. Cic. *Een hol, kuil, of kelder.*

* Cavea. Cic. *Een kooy, of kevie.*

* Cavea. Plaut. Cic. *Een Schouwburg*, of voor 't naaſte *de bak*, of *de zitplaatſen voor 't volk*, om de ſpelen te aanſchouwen.

* Cavea novellarum arborum. Colum. *Een afſchutſinge rondom jonge boomen.* Om de beeſten te beletten de zelve te beſchadigen.

* Cavea. Virg. *Een bye-korf*, by de Poëten.

CĂVĒNDŪS, ă, ūm. Cic. *Daar men zig moet voor wagten, 't welk men vermyden, of ſchouwen moet.*

Hoc oratori cavendum puto. Cic. *Een redenvoerder moet zig hier voor wagten, dit moet hy myden, of merken, meene ik.*

CĂVĔO, ēs, cāvī, cautūm, cavēte- ab aliquo, *of* ab aliquâ re. Cic. Ter. *Zig voor iemand, of iets wagten, iemand, of iets verdagt houden, ſchuwen, vermyden.*

Cavere ſibi. Cic. *Zig wagten, op zijn hoede zijn, voorzigtig in zijne zaken zijn.* Alteri. Cic. *Voor een's anders zaken zorgen, zorg dragen; iemand in 't ſchikken zijner zaken byſtaan, op dat hy niet bedrogen werde.*

Cavere aliquem, *of* ſibi ab aliquo. Cic. Cum aliquo. Plaut. *Zig voor iemand wagten, iemand verdagt houden, vermyden, ſchuwen, tegen hem op zijn hoede zijn.*

Caveo te amare. Ter. *Hy draagt zorge om u het minnen te beletten.*

Ut ſubitæ largitione comitem pœnitentiam caveret. Plin. J. *Op dat hy zoude voorkomen het berouw, welke altyd ſchielijke verquiſtingen vergelt.*

Ipſe ſibi cavit loco. Ter. *Hy heeft een verzekerde plaats voor zig gekoren. Hy heeft zig na een plaatſe van zekerheid begeven.*

Cave putes, *of* ne putes. ſeq. infin. Cic. *Wagt u van te denken, dat enz. Wilt dog niet gelooven, dat enz.*

Caves, ut dent tibi alii. Cic. *Gy draagt zorge, dat andere u geven, enz.*

Cavere omnia. Cic. *Zig voor alles wagten, in alle voorvallen op zijn hoede zijn.* Malum. Ter. Cic. *Het quaad ci-*

ven, vermyden. Jurgia. Ovid. *Kyvaadjen vermyden.* Vallum cæcum. Cæſ. *Zig wagten van in een verholе gragt te vallen, de zelve vermyden.*

Aliquid alicui cavere. Plaut. *Beletten, dat iets een ander niet overkome.*

Scabiem cavere pecori. Varr. *Het ſchurft van de beeſten afweren, afhouden.*

* * Cavere alicui in jure. Cic. *Iemands geregtigheid voor den regter ſtaande houden, beweren, verdedigen.*

Cum mihi meiſque ſæpè multa caviſſes. Cic. *Na dat gy dikwils zorge gedragen had voor mijne zaken, en die van mijne vrienden. Na dat gy my en mijne vrienden in onze zaken in vele gelegentheden goede dienſten gedaan hadde.*

* Cavere hæredi. Cic. *Zorg voor een erfgenaam dragen; zijne zaken in goeden ſtaat brengen.*

* Lex cavet privatorum ædificiis. Cic. *De Wet draagt zorg voor de huizen der burgers.*

* Cavere. Ulp. *Verzekeringe, borge ſtellen, of nemen voor iets.*

* Ab aliquo cavere. Cic. *Verzekeringe van iemand nemen, borge afvorderen.*

Hi obſidibus inter ſe cavere non poſſunt. Cæſ. *Zy konden malkander geen Gyzelaars tot onderlinge verzekeringe geven.*

Cavere obſidibus de pecuniâ. Cæſ. *Gyzelaars leveren, voor 't geld dat men ſchuldig is*, Obſidibus is hier in ablativo.

In eâ re caves tibi per Brutum. Cæcina ad Cic. *Gy beveyd u zelve in die zake van tegenſpraak door Brutus. Gy vermyd alle beknibbelingen door 't opdragen van uw boek aan Brutus.*

Pecuniam alicui cavere. Scævola Juriſc. *Iemands geld verzekeren, borge voor de betalinge ſtellen.*

Cavere capite pro pecuniâ. Plin. H. *Zyn hoofd voor eenig geld te pand ſtellen, zijn lijf, en leven verbinden vóór de betalinge van eenig geld.*

Cavere de evictione. Cic. *Borge ſtellen voor 't vrijen, en waren.*

Cave facias, faxis, reſponderis &c. Ter. Hor. *Wagt u van dat te doen, van te antwoorden. Doe dat dog niet, antwoord dog niet.*

Cætera cavebuntur. Cic. *Men zal voor de reſt zorge dragen, men zal de andere zwarigheden wel vermyden.*

Cautum eſt illi. Cic. *Men heeft daar in voorzien, men heeft daar raad in verſchaft.* Sprekende van zaken. *Men heeft zorge voor hem gedragen. Men heeft in zijne zaken voorzien.* Sprekende van perſonen.

Prædibus & prædiis mihi cautum eſt. Cic. *Men heeft my borgen geſteld, en landhoeven tot mijn verzekeringe verbonden. Ik heb borgen, en grondverzekeringen.*

Cautum eſt lege. Plin. H. *De Wet heeft geboden, de Wet zegt dnaelyk.*

Cauto opus eſt, ut &c. Plaut. *Men moet wel toezien, dat, enz.*

CĂVĔRNĂ, æ. f. Cic. *Een hol, gewelf, kuil, kelder, of onderaardſche diepte.*

Elicere ex cavernis terræ ſ. rum. Cic. *Yzer graven uit onderaardſche holen, of kuilen.*

* Caverna. Virg. *Een ſpelonk, holte, holligheid.*

* Cavernas habent aurium loco. Plin. H. *Zy hebben holle gaten in plaats van oorn.*

** Cavernæ cœli. Lucret. *Het gewelf van den hemel.*

CĂVĔRNŌSŬS, ă, ūm. Plin. H. *Vol gaten, en hollighеden.*

Radix cavernoſa. Plin. H. *Een holle, uitgeholde wortel.*

CĂVĔRNŬLĂ, æ. f. Plin. H. *Een gaatje, holletje, een kuiltje.* Van ooren, enz. geſproken.

CĂVILLĂ, æ. f. Plaut. V. Cavillatio.

CĂVILLĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Vermakelijke praat, quinkſlag, vrolijke ſcherts, gemeugelijke boerterije, ſnaakjes, zoete loopjes.*

Digitized by Google

Inepta cavillatio. Quintil. *Onnutte, quaadaardige praat; ſtekende, bittere, botte redenen.*

* Cavillationes juris. Quintil. *Spitsvinnigheden, hairkloverijen in regten.*

* Cavillatio. Quintil. Ulp. *Een valſche ſluitreden.*

* Cavillatio. *Scherpzinnigheden, behendigheid, greep, of* ‡ *ſtreek, om iemand op te ligten.* De Filoſoof Seneka verzekert dat hy dit woord in dezen zin, in zeker werk van Cicero heeft gelezen.

CĂVILLĀTŌR, ōris. m. Cic. *Een vermakelijke prater, een zoete kouter, een ſnaak, een vrolykaart.*

Cavillator facetus. Plaut. *Een geeſtige en vrolijke prater, ſnaak.*

CĂVILLĀTŪS, ūs. m. Apul. V. Cavillatio.

CĂVILLŌR, āris, ātūs ſūm, āri. acc. Cic. *Vermakelijk praten, kouten; zoete loopjes, quinkſlaagjes, en ſpreukjes verhalen.*

Familiariter cum ipſo cavillor. Cic. *Ik prate, ik koute gemeenzaam met hem, wy voeren nu en dan een gemeenzaam zoet praatje.*

Cavillari in re aliquâ. Cic. *Vermakelijk over iets ſchertſen, zoete loopjes over iets verhalen, aardig over iets kouten, de gek ſteken met iets.*

Togam ejus magno hominum riſu cavillatus ſum. Cic. *Ik hebbe met zijn tabbaart geſpot, dat 'er alle de menſchen geweldig over lachten.*

* Verba alicujus cavillari. Tac. *Iemands woorden beriſpen, ziften; Iemand zijne woorden agterhalen.*

CĂVILLŬLŪS, ī. m. Plaut. *Een ſoet loopje, ſpreukje, of aardig quinkſlagje.*

CĂVILLŬM, ī. n. Plaut. *Vrolijke ſcherts, aardige quinkſlag.*

CĂULÆ, ārum. f. plur. Varr. Virg. *Een ſchaapenſtal, of* ‡ *kooy.* Men vind *caula* in ſingulari by de Ouden niet.

* Caulæ corporis. Lucret. *De zweetgaten van 't lichaam.*

Palati. Lucret. *De holtens, of holligheden van 't verhemelte van de mond.*

CĂULĒSCO, ĭs. ĕrĕ. *Stelen, of ſtronken voorbrengen, krijgen.*

CĂULĬĀS, æ. m. Plin H. *Sap,* 't welk getrokken word van 't kruid *Benjamin,* of 't kruid *Laſerpitium.*

CĂULĬCŬLŪS, ī. m. Vitruv. Plin. H. *Een ſteeltje, of ſtronkje,* van een kruid, of boomtje.

CĂUDĬS, ĭs. m. Plin. H. *De ſteel, of ſtronk,* van een kruid, boom, of wijngaard.

* Caulis. Cic. Hor. *Kool.*

* Caulis pennarum. Plin. H. *De ſchaft van pennen.*

CĂVO, ās, āvī, ātūm, āre. Virg. Plin. H. *Vithollen, hol maken, uitgraven.*

Lintres arboribus *of* ex arboribus cavabant. Virg. Liv. *Zy maakten ſchuitjes van uitgeholde boomen.*

* Clypeum gladio cavare. Ovid. *Een ſchild, of beukelaar met een zwaard doorſtooten, of hol ſlaan.*

* Luna cavat cornua. Plin. H. *De Maan holt hare hoornen,* dat is, *is in 't afnemen.*

CĀUPO, ōnis. m. Cic. Hor. *Een Herbergier, een Waard.*'

* Caupo. Plaut. *Een verkooper in 't klein, een kleine ſlyter.*

CĀUPŌNĂ, æ. f. Cic. *Een Herberg, een Wijnkelder, of Kroeg.*

Vivere in cauponâ. Hor. *In een Herberg wonen.*

CĀUPŌNĀRIA. *Zoetelaarſchap.*

CĀUPŌNĬŬS, ă, ūm. Plaut. *Van een Herberg, of Herbergier, of daar toe behoorende.*

Puer cauponius. Plaut. *Een jonge die in een Herberg dient.*

Cauponiam artem exercere. Juſtin. *Herberg houden.*

CĀUPŌNŌR, āris, āri. Cauponari bellum. Poët. apud † Cic. *Oorlogen om den roof, of beuit.*

CĀUPŌNŬLA, æ. f. Cic. *Een herbergje, een kroegje, een eet-, of drinkwinkeltje.*

Deliteſcere in cauponulâ. Cic. *Zig in kroegjes verbergen, in kitjes, of herbergjes zitten plakken.*

CĀURŬS, ī. m. Vitruv. vel corus. *De Noord Noordweſte wind.*

CĀUSĂ, æ. f. Cic. *De oorzaak, de oorſpronk, de bronader, het begin.* In den eigen- en oneigentlijkenz

Quidquid oritur cauſam habet à naturâ. Cic. *Alles dat voortkomt trekt zijn oorſpronk uit de nature.*

* * Cauſa. Cic. *Reden, of zake waarom, voorwendſel, verſchooninge, beweegredenen, ſchijn, gelegentheid.*

O cauſam ſingularem! *O byzondere ſchoone verontſchuldiginge, of reden!*

Accipio cauſam. Cic. *Ik neme uw verſchoninge aan, ik vinde die goed, ik ben te vreden.*

Aliàs ut uti poſſim cauſâ hac integrâ. Ter. *Op dat ik op een ander tyd my van deze goede verſchooninge zoude konnen bedienen.*

Tibi cauſa eſt. Ter. *Gy hebt reden, gy kunt u gemakkelijk deſwegen verſchoonen.*

Pro cauſâ ſupplementi ab exercitu diſcedit. Cæſ. *Hy verliet het leger, onder ſchijn van vulbenden te werven.*

Cauſâ meâ, tuâ, illius. Ter. Cic. *Uit inzigt van, of liefde tot my, u, of hem.*

* Verbi, *of* exempli cauſâ. Cic. *By voorbeeld.*

Quæ cauſa eſt cur, &c. ſeq. ſubj. Cic. *Wat is de oorzaak, of de reden, dat enz.*

Hæc cauſa eſt, *of* id cauſæ eſt quod ſic ſtatuo. Cic. *Dit is d'oorzaak, de reden, waarom ik dit beſluite, waarom ik die zijde verkieze.*

Hoc cauſæ ſumſit, quod &c. Cic. *Hy nam dit tot een voorwendſel, dat enz.*

Nulla eſt cauſa malè merendi de Republicâ. Cic. *Daar is nooit reden om 't Gemeenbeſt quade dienſten te doen.*

Sepoſitus eſt per cauſam legationis in Luſitaniam. Suet. *Men zond hem van kant, onder voorwendſel van in Portugaal te gebieden.*

* Cauſa. Cic. *Een geregtszake, een zake, een geſchil, een geding, pleitzaak.*

Cauſam dicere, agere, orare. Cic. *Een zake, of geding bepleiten, verdedigen.*

Cauſam alicujus, *of* pro aliquo ornatè, accuratè, elegantèr dicere. Cic. *In iemands zake, of voor iemand cierlijk, naaukeurigljk, en met groote welſprekendheid pleiten.*

Dicit cauſam de capite ſuo. Cic. *Hy bepleit een zaak daar zijn leven aan hangt.*

Te aduocato multi cauſâ cadunt, *of* cauſam permittunt. Cic. *Vele luiden, waar voor gy pleit, verliezen hun zake.*

Cauſam obtinere. Cic. Vincere. Ovid. Tenere. Suet. *Een zaak, of geding winnen.*

Cauſam informare. Cic. *Een zaak, of regtsgeding voldingen, aanleggen, vervolgen, en ten einde brengen.*

Ingredi, *of* deſcendere in cauſam. Cic. *Tot de zaak, of 't geſchil treden, komen.*

Cauſam tradere adverſariis. Ter. *Een zaak aan partijen gewonnen, of overgeven. Een geding ten voordeele van partijen laten varen.*

* Cauſa tenuis & inops. Cic. *Een ſlegte, geringe, onvrugtbare ſtoffe.*

* Cauſa. Cic. *Een partije, zijde, aanhang.*

In eâdem cauſâ in quâ ego fuerat. Cic. *Hy was aan de zelve zijde, van de zelve partye als ik.*

* In eâdem cauſâ fuerunt. Cæſ. *Zy waren in een en den zelven ſtaat, zy waren 't zelve noodlot onderworpen, zy liepen 't zelve gevaar.*

* Cauſa. Plaut. *Een laſt, of bevel.*

Omnis familiæ cauſa conſiſtit tibi. Plaut. *De zorge, of laſt van 't ganſche huisgezin ſtaat aan u, ruſt op u.*

Cavere ſuam cauſam. Cælius ad Cic. *Zijne zaken bezorgen, zijn belang behartigen.*

Illi Senatus dederat cauſam ut &c. Cic. *De Raad gaf hem bevel, dat, enz. De Vroedſchap belaſte hem, dat, enz.*

* Expecto quemadmodum exeat ex hac cauſâ. Cic. *Ik wagte hoe hy zig uit die zaak zal redden; Ik zal zien hoe hy van dat geval afkomen zal.*

Digitized by Google

* Cauſa. Cic. Ulp. *Staat, rang, hoedanigheid.*
In cauſam ſuam recidere. Pompon. Juriſc. *Tot zijn verrigten ſaat komen, in zijn eerſte hoedanigheid herſtelt worden.*

CAUSĀLIS, is, e. adj. *Redengevende.* Conjunctio Cauſalis. *Een reden-bybrengend koppelwoord.*

CAUSĀRIE. adv. Miles cauſariè miſſus. Martian. Juriſc. *Om reden van ziekte. Een Krijgsknegt ter zake van ziekte, of onpaſſelijkheid van zijn dienſt ontſlagen.*

CAUSĀRIŪS, ă, ūm. Plin. H. *Ziek, onpaſſelijk, zugtig.*

* * Cauſariæ animi partes. Sen. Ph. *Ongeſteldheden van 't gemoed, ontſtelde hoedanigheden des geeſts.*

* Cauſaria miſſio. Ulp. *Een ontſlaginge uit krijgsdienſt ter zake van ziekte, enz.*

* Cauſarius miles. Liv. *Een Krijgsknegt uit den dienſt ontſlagen, om ziektens wille. Die verlof bekomen heeft om uit het leger wegens zijn onpaſſelijkheid te gaan.*

CAUSĀTIO, ōnis. f. g. Gell. *Verontſchuldiginge.* Somtyds ook *een innerlijke quale, of ziekte.* Pallad.

CAUSĀTIVŪS, ă, ūm. adj. *'t Gene de oorzaak van iets is.*

CAUSĀTE. adv. *Met reden.*

CAUSĀTĬŪS. adv. Plin. H. *Met grooter reden, ſchijn, of glimp van waarheid, onder beter voorwendſel.*
Quanto nos cauſatiùs ab eo judice defendimus? Plin. H. *Met hoe veel meer redenen wraken wy dien regter.* Sommigen lezen *excuſatiùs.*

CAUSĬA, æ. f. Plaut. *Een hoed met een broedenrand.* Valerius Maximus zegt, dat de Koningen van Macedonie zoodanig een droegen tot een teeken van hun waardigheid. Cauſiatus, *die zulk een hoed draat.*

CAUSĬDĬCŪS, i. m. Cic. Mart. *Een voorſpraak: iemand, die een geding verdedigt, bepleit.*

CAUSĬFĬCŌR, ārīs, ātŭs sŭm, ārī. Plaut. *Zig verſchoonen, een voorwendſel, of reden waarom bybrengen.*

CAUSŌN, ōnis, m. g. *Hitte, brand in een ziekte.*
Cauſon febris. Hippocr. *Een brandende Koortſe.*

CAUSŌR, ārīs, ātŭs sŭm, ārī. acc. Hor. *Zig verontſchuldigen, een voorwendſel, reden, of ſchijn van verſchooninge bybrengen.*
Cauſari annos. Mart. *Zig op zijn ouderdom beroepen, verſchoonen.* Hyemem. Tac. *De winter tot verſchooninge nemen.* Locum. Hor. *Zig op de plaats beroepen.* Ignorantiam. Ulp. *Onwetendheid, of onkunde voor reden bybrengen.*
Cauſari. Virg. *Een zaak uitſtellen, ſtepende houden, des zelfs voortgang beletten.*

CAUSTĬCŪS, ă, ūm. Plin. H. Mart. Καυστικός. *Brandende, verhittende, dat een brandende kragt heeft.*

CAUSTĬCĂ medicamenta. Plin. H. *Brandende geneesmiddelen.*
Curari cauſticis. Plin. H. *Met brandmiddelen genezen worden.*

CAUSTŪM, i. n. g. *Iets dat verbrand is.*

CAUSŬLĂ, æ. f. Cæſ. *Een oorzaakje, een geringe reden, een ſlegt voorwendſel.*

* Parvarum rerum cauſulas ſcripſit. Cic. *Hy heeft over geringe zaken eenige kleine aanmerkingen geſchreven. Hy heeft eenige geſchillen kortelijk, en ter loops beſchreven.*

CAUTĒ. adv. Cic. Ter. *Zorgvuldiglijk, voor of omzigtiglijk, wijſelijk;* Ook *liſtiglijk, behendiglijk, ſchalkelijk.* Men zegt *Cautiùs* en *Cautiſſimè* in deze beteekeningen.

CAUTĒLĂ, æ. f. *Verzekeringe, zekerheid, borgtogt,* dit woord word niet gebruikt als by de Regtsgeleerden. Cautela, *Voor- of omzigtigheid, liſt, ſchalkheid.*

CAUTĒR, ēris. m. Pallad. Καυτήρ. *Een brand- of merk-yzer.* *Cauterium* is beter.

CAUTĒRĬĀTŪS, ă, ūm. *Met een merk-yzer gebrand.*

CAUTĒRĬŪM, ĭi. n. Plin. H. Καυτήριον. *Een hêet, of gloeijend yzer om iets mede te branden, of merken. Een brand- of merk-yzer.*

* Cauterium. Martian. Juriſc. *Een geredſchap, 't welk de Schilders voorheen gebruikten om de verwen te temperen, als zy op waſch ſchilderden.*

CAUTĒS, is. f. Cæſ. Virg. *Een Rots, een Steenrots, een Klip.*

CAUTĬM. adv. Ter. V. Cautè.

CAUTĬO, ōnis. f. Cic. *Voor-, of omzigtigheid, zorgvuldigheid.*
Cautionem adhibere, adjungere. Cic. *Voor- of omzigtigheid gebruiken.*
A cautione diſcedere. Cic. *Zijn zorgvuldigheid, voor- of omzigtigheid ſtaken, laten varen, in zorgvuldigheid, voor- of omzigtigheid verſlappen.*
Cautio eſt ne reſciſcat ille. Ter. *Men moet zorg dragen dat hem zulks niet ter ooren komc; dat hy 'er geen kennisſe van krijge.*
Mihi *of* mea cautio eſt ne &c. ſeq. ſub. Ter. Cic. *Het is mijn pligt, het is my bevolen te zorgen, dat men niet, enz.*

* * Cautio. Cic. *Borge, verzekeringe, zekerheid.*
Cautiones facere pecuniarum. Cic. *Verzekeringe geven, borge ſtellen voor beloofde gelden.*

* Cautio. Sen. Ph. *Belofte, handſchrift.*

CAUTŌR, ōris. m. Cautor alieni periculi. Cic. *Die tegen een's anders gevaar waakt, of zorge draagt; die iemand van gevaar bevryd; Die een's anders veiligheid bezorgt.*

* Cautor formularum. Cic. *Die dingtale, of plegtelijke geregtstale onderzoekt; die ſtiptelijk op alle de minſte ſpitsvinnigheden van plegtelijke geregtstale ſlaat.* Carolus ‡ Stephanus verzekert, dat men moet lezen *cautor*; en Lambinus zegt, dat hy zulks in een oud handſchrift gelezen heeft.

CAUTŪM eſt illi. *Hy heeft verzekeringe, of borg.*

CAUTŪS, ă, ūm. Ter. Cic. *Voor- of omzigtig, zorgvuldig, welbedagt, wijs,* Men zegt *cautior* en *cautiſſimus.*
Cautus in periculis. Cic. *Voorzigtig, welbedagt, wijs ingevaren.*
Cautus in credendo. Cic. *Voorzigtig, welbedegt voor dat men iets geloofe, of aanneeme.*
Cautus ad aliquid. Tib. *Die tegen iets op zijn hoede is.*
Quo mulieri res eſſet cautior. Cic. *Op dat de goederen van deze vrouwe te zekerder zouden zijn; om de zalve te beter te verzekeren.*

* Cautus. Hor. *Loos, doortrapt, ſlim, behendig.*

** Nummus cautus. Hor. *Geld voorzigtiglijk belegd, of beſteed.*

CĂVŪM, i. n. Vitruv. Plin. H. &c.

CĂVŪS, i. m. Hor. Virg. *Een hol, kuil, holte, kot, of diepte.*
Cavum muri cubitale. Liv. *Een gat, of opening in een muur, een elleboog wijd.*
Cavum medium ſervare in ſtructurâ parietis. Vitruv. *Een opening in 't midden van een muur laten, die men bouwt.*

* Cavum ædium. Varr. Vitruv. *De plaats van een huis, het voorhof.* Voornamentlijk als rondom de plaats vele vertrekken, of kamers zijn.

CĂVŬS, ă, ūm. Virg. *Hol, vol holen, of gaten, uitgehold.*
Luna cava. Plin. H. *De Maan als die in 't afnemen is.* Vena. Cic. *De holle, of lever-ader.* Arbor. Virg. *Een holle, of uitgeholde boom.*

** Cava feneſtra. Virg. *Een ope venſter.* Lumina. Ovid. *Diepe, holle oogen.* Flumina. Virg. *Diepe ſtroomen.*

CĂYSTĔR, *of* Căyſtrŭs, i. m. Hor. Plin. H. *Chias, of Chiay,* een rivier in klein Aſie, ſpruitende uit Frygie, en by Efeſen in de zee ſtroomende.

CĂYSTRĬŪS, ă, ūm. Ales cayſtrius. Ovid. *Van Chiay. Een vogel van Chiay,* dat is, *een Zwaan,* om dat 'er vele in den vloed Chias gezien worden.

Digitized by Google

CEA CEB

CĔĂ, *of* CĬĂ, æ. f. Virg. Plin. H. *Zia*, een van de eilanden Cycladen geheten.

CĔBĂ, æ. f. Plin. H. *Ceba*, een ſtad in Piemont.

CEBANŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Van Cebo, of daar toe behoorende.*

CABENNĂ, æ. f. Solin. *Cevennes*, een land in Languedok.

CEBENNICI montes. *De bergen van Cevennes.*

CED

CE, adjectio ſyllabica, juncta cum pronominibus, quæ in c vel ſ deſinunt, ut hicce, hiſce.

CĔCŬBUM vini genus. Matt. Plin. H. *Een ſoort van zeer ſchoone wijn*, Zoo genaamd van de Cecubers, een volkin Kampanien.

CĔDO, ĭs, cĕſſi, cĕſſum, cĕdĕrĕ. Cic. Cæſ. *Wijken, aftrekken, weggaan, plaatſe ſchikken, vlugten.*

Tibi meâ ſede cedo. Max. *Ik geve u mijn plaats over.*

Cedere Italiâ, *of* ex Italiâ, *of* ab Italiâ, *of* de Italiâ. Cic. *Uit Italie wijken, vertrekken, vlugten, als balling vertrekken.* Ab ordine. Virg. *Zijn rang overgeven, laten varen.*

Ad *of* in locum aliquem cedere. Prop. Ovid. *Na eenige plaats wijken, vertrekken, zig ergens na toe begeven.*

* * Cedere foro. Cic. *Het Geregts-hof, of de Vierſchaar verlaten.* Fato. Liv. Vitâ, *of* è vitâ. Cic. *Sterven, overlijden.* Fato is in dativo. Vitâ, *of* è vitâ. *Sterven, overlijden.*

* Cedere foro. Juv. *Bankrot ſpelen, breken, met Moorkler zon vertrekken.*

* Cedere. Cic. *Iets opgeven, overgeven, verlaten.*

* Cedere alicui. Cic. Virg. *Iemand gehoorzamen.*

Precibus alicujus. Cic. *Iemands gebeden verbooren, door iemands bede verwonnen, vermurwt worden.*

Cedere alicui in re aliquâ, *of* re aliquâ. Cic. *Voor iemand in een zaak wijken.*

Pictura non cedit gratiæ marmoris. Plin. J. *Deze ſchildery, wijkt het marmer niet in fraayheid. De zelve ſtaat zoo fraay als of 't een marmer beeld was.*

* Cedere fortunæ, tempori. Cic. *Voor den tijd, of 't geval wijken, zig daar na ſchikken.* Malis. Virg. *Door ongevallen, of rampen overwonnen, weemoedig, of nederſlagtig worden.*

* Cedere ponderi, oneri. Plin. H. Quintil. *Onder een gewigt, of laſt bezwyken, te zwak zijn om die te dragen.*

Talus interdum ferendo oneri cedit. Celſ. *De koten zijn ſomtijds te zwak om den laſt van 't lichaem te dragen.*

* Jus ſuum cedere alteri. Virg. *Zijn regt aan een ander overdragen, afſtaan.*

De jure ſuo cedere alicui aliquid. Cic. *Iets van zijn regt ten voordeele van iemand afſtaan, laten vallen.*

In re aliquâ cedere intra finem juris ſui. Liv. *Zig in eenige zake binnen de palen van zijn regt houden.*

* Res illa benè, feliciter, *of* pro voto tibi ceſſit. Hor. Ovid. *Die zaak is u zeer wel gelukt, is nauw wenſch uitgevallen.* Atrociſſimè ceſſit. *Is zeer qualijk gelukt.*

Lucro res ea cedit mihi. Paul. Juriſc. *Dit ſtrekt my tot voordeel, of winſt.*

* Ceſſit illi victoria. Virg. *De overwinninge bleef aan hem.*

* More illius Regnum tibi cedit. Virg. *Door zijn dood komt het rijk op u. Als hy ſterft, erfe gy het rijk.*

* Antonii arma in Auguſtum ceſſere. Tac. *De magt van Antonius, verkoos de zijde van Auguſtus, of viel hem toe.*

* Temeritas in gloriam cedit. Curt. *De roekeloosheid begint iemand tot roem te verſtrekken.* Illius patrimonium in prædam hoſtium. *of* hoſtibus ceſſit. Sen. Ph. *Zijn vaderlijke goederen zijn den vianden tot buit, of ruſt in de handen gevallen.*

* Ceſſit illud in proverbium. Plin. J. *Dat is tot een ſpreekwoord geworden.*

* Fert munera Aſcanio, nec cedit honori. Virg. *Hy brengt ſchenkaadien aan Askanius, welke met den ſelfs ſtaat over een quamen. Hy vereerde hem geſchenken, die de hoedanigheid van Askanius wel voegden.*

** Iterum cedere marito. Virg. *Weder een man trouwen, zig andermaal in den egten ſtaat begeven.* Spreekende van een vrouwe.

CĔDO. Ter. Cic. *Geeft, zegt.* Men vind van dit verbum ‡ niets als deze tempus en perſoon in goede Schrijvers; 't zy ze tegen een, of meer perſonen ſpreken. Wel is waar, dat Plautus en eenige andere oude Poëten gezegt hebben *cette*, als zy tegen vele perſonen ſpraken, dog men moet zulks niet navolgen.

Cedo alios? *Zeg my de anderen. Waar zijn de anderen?* Cedo manum. Plaut. *Geef my de hand.* Cedo aquam manibus. Plaut. *Geef my water om de handen te waſſen.* Cedo quemvis arbitrum. Ter. *Neem zoodanig een ſcheidsman als gy wilt.* Cedo coram ipſo. Ter. *Zeg het hem in zijn tegenwoordigheid.* Cedo Senem. Ter. *Laat den ouden man by my komen.*

CĔDRĀTŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Met olye van Cederboom beſtreken, gezalfd.*

CĔDRĔLĀTE, ēs. f. Plin. H. Κεδρελάτη. *Een ſoort van Cederboom.*

CĔDRĔLÆŎN, *of* Cedrioleum, ī. n. Plin. H. Κεδρέλαιον. *Olye van de Cederboom.*

CĔDRĬĂ, æ. f. Plin. H. Κεδρεία. *Gomme van den grooten Cederboom*, Cedrelate geheten.

CĔDRĪNŬS, ă, ŭm. Plin. H. Κέδρινος. *Van den Ceder, van Cederhout gemaakt.*

CĔDRĬS, ĭdĭs. f. Plin. H. Κεδρὶς. *De vrugt van den Cederboom, Cederbezye.*

CĔDRĬŬM, ĭī. n. Plin. H. Κέδριον. *Gomme, of vogt, welke* ‡ *eerſt uit den Ceder vloeit*, als men die perſt. Vitruvius zegt Cedrëum. I. n. g. Men vind ook *Cedria.*

CĔDRŌSTĬS, ĭs. f. Plin. H. Κέδρωσις *Smeer-wortel-kruid.*

CĔDRŬS, ī. f. Virg. Vitruv. Κέδρος. *Een Cederboom.* Cedro digna carmina. Perſ. Cedro linenda. Hor. *Gedigten, waardig om eeuwig bewaart, engeagt te werden, waarzen, welke verdienen aan de nakomelingen overgelevert te* ‡ *worden.* Om dat het gene met Ceder-olye beſtreken, of in Cederhout geſneden is, niet ligt vergaat, of bederft.

CEL

CELĀTIM. adv. Siſenna apud A. Gell. *Heimelijk, in 't* † *verborgen, in 't heimelijk, in 't verbolc, bedektelijk.*

CELĀTŬS, ă, ŭm. Aliquid, *of* de aliquo. Cic. *Voor wien men iets verſcholen, of geheim gehouden heeft.*

* Celatus. Hor. Ovid. *Geheim, verborgen, verholen, heimelijk, verzwegen, onbekend.* Van perſonen, of zaken geſproken.

Virtus celata. Hor. *Een heimelijke, onbekende deugd.*

CĔLĔBĔR, brĭs. m. Ovid. Cĕlĕbĭs, ĭs. m. & f. brĕ, ĭs. n. Cic. Liv. *Vermaard, roemrugtig, wydberoemd, berugt.*

Celeberrimus arte, *of* in arte Grammaricâ. Plin. H. *Een zeer vermaard, beroemd, geleerd ſpraakkundige.*

Res eſt totâ Siciliâ celeberrima. Cic. *Het is een zaak in Sicilie zeer rugtbaar. Men ſpreekt in Sicilie over al van deze zake.*

* * Urbis pars celeberrima. Cic. *Een zeer volkrijk, bewandeld, of bewoond gedeelte van de ſtad.*

* Concio celeberrima. Cic. *Een zeer talrijke vergaderinge.*

* Dies

Digitized by Google

* Dies celebris. Cic. *Een heilige, of feestdag, een vierdag.*

CĔLEBRATIO, ōnis. f. Cic. *Lofrede, lofspraak, lofuiting.*

Equestres statuæ Romanam celebrationem habebant. Plin. H. *De beelden te paard waren te Romen zeer gezocht; om dat men die niet stigte als voor luiden van groote verdiensten.*

Nihil est, quod minùs meâ celebratione commemoratum sit. Cic. *Daar is niets, waar van ik met minder lof gesproken hebbe.*

* * Celebratio Cic. *Vaerdigheid, vergaderinge, schare, t'zamenkomste, toevloeijinge van volk.*

* Celebratio. Cic. *Plegtigheden, plegtige vieringe van feestheilige, of vreugdedagen.*

* Celebratio ludorum. Cic. *Vertooninge of plegtelijkheden van spelen.*

CĔLEBRĀTŌR, ōris. m. Triumphi. Matt. *Een beschrijver van een zegeprakinge.*

CĔLEBRĀTUS, a, um. Cic. *Beroemd, geprezen, verhevèn, vermaard, roemrugtig, men zegt, Celebratior en Celebratissimus.*

Vir illustri laude celebratus. Cic. *Een man van zeer doorluchtigen naam, die over al door zijn voortreffelijke daden hoog geagt, en beroemd is.*

* * Res celebratissima, *of* omnium sermone celebrata. Cic. *Een zeer wereldkundige zaak, een zeer bevogte zaak, die de gantsche wereld weet, en vertelt.*

CĔLEBRESCO, is, ĕscĕre. Non. *Vermaard, roemrugtig † worden.*

CELEBRIS. V. Celeber.

CĔLEBRITAS, ātis. f. Cic. *Vermaardheid, roem, deftige naam.*

* * Celebritas. Cic. *Vergaderinge, groote toeloop, schare, menigte, toevloeijinge van volk.*

Odi celebritatem, *of* celebritas mihi odio est. Cic. *Ik hate grooten toeloop, vergaderinge, of menigte van volk.*

* Propter vim celebritatem. Cic. *Om dat de weg zoo vol volks was.*

* Celebritas ludorum, dierum. Cic. *De plegtigheden, of vieringe van spelen, of dagen.*

CĔLEBRO, ās, āvi, ātum, āre, aliquem. Cic. *Iemand prijzen, loven, verheffen, zijn lof verbreiden, of des zelfs † lof-reden, of digt maken.* Men voegt er *Carmine*, of *prosa* by, indien 't in dicht, of ondicht geschied.

Celebrare memoriam alicujus, *of* nominis alicujus. Cic. *Iemands gedagtenisse, of de gedagtenisse van iemands naam roemen, vieren, verheffen.* Virtutem. Cic. *Iemands deugden loven, prijzen, verkondigen.*

* * Illi frequentiâ egressum vestrum celebraverunt. Cic. *Zy vereerden uw vertrek met een grooten toevloed, of nasleep volks.*

Frequentia populi & plausus me usque ad Capitolium celebravit. Cic. *De toevloed van 't volk en dat zelver toejuichinge verzelde my tot aan 't Kapitolium.*

* Celebrare diem. Cic. *Een dag vieren, onderhouden.* Ludos. *Spelen vertoonen, vieren.*

* Modum illum transferendi verbi delectatio, jucunditasque celebravit. Cic. *Die manier van taensprake is ingevoerd, vermaard geworden, en bevestigt door deszelfs vermakelijkheid en aangenaamheid.*

* Celebrare viam. Cic. *Een weg dikwils betreden, bewandelen, bereizen.*

CĔLĔR, m. Celeris. f. Celĕre. n. Ter. Cic. *Snel, vlug, † vaardig, rad, gaauw, ligt, gezwind.* Men zegt, *Celerior* en *Celerrimus.*

* * Celere consilium. Ter. *Een schielijk, onverwagt besluit, of voornemen, een vaardige vond, een goede opstaande voet bedagte raad.*

* Celer. Hor. *Lugtig, behendig, gereed, ywerig, voortvarend.*

CĔLĔRANTĔR. adv. Accius apud Non. *Met haast, of † spoed, schielijk.*

CĔLĔRĀTIM. adv. Sisen. Cĕlĕrĕ. adv. Pacuv. *Ras, schielijk, ter vlugt.*

CĔLĔRES, um. m. plur. Fest. *Ligtgemaende Ridders, of Ruiteren.*

CĔLĔRIPES, ĕdis. adj. Auson. *Snelvoet, snel, gezwind ter been.*

CĔLĔRITAS, ātis. f. Cic. *Snelheid, gezwindheid, radheid, vlugheid, ligtigheid, haast, naarstigheid.*

CĔLĔRITŪDO, ĭnis. f. V. Celeritas.

CĔLĔRIŪSCŬLE. adv. Cic. *Wat te haastig, of vaardig.*

Celeriuscule dicere. Cic. *Wat te ras, of vaardig spreken.*

CĔLĔRITĔR. adv. Cic. Cæs. *Haastiglijk, vaardiglijk, snellijk, gezwindelijk, vlugtelijk, naarstiglijk, meltert haast, met een vaart.* Men zegt, *Celeriùs* en *Celerrimè.*

* Celeriter. Cic. *Aanstonds, in 't korte, zoo dadelijk.*

CĔLĔRO, ās, āvi, ātum, āre. Cic. Virg. *Zig haasten, bevaarstigen, spoeden.*

Celerare opus. Virg. *Een werk verhaasten, bevorderen, voortzetten.* Gradum. Virg. *Zijn tredem, of stappen verhaasten, verdubbelen, zig haasten.*

Celerare manibus ministros. Tac. *Met zeer groote dagtekens zig spoeden, groote dagwerken doen.*

CĔLES, ētis. m. Plin. H. Κέλης. *Een boot, of schuitje met eenen riem: of gelijk anderen meenen, een vaartuig met † vele riemen, en tot yder riem een roeyer.* Men noemde dus ook *een paard te paard*; toen men de paarden begon te bestuijven, welke te voren niet gebruikt wierden, als om wagens enz. voort te trekken.

CĔLEUSMA, ātis. n. Ascon. Ped. *of* Celeuma, atis. n. Matt. Κέλευσμα. *Een bevel, of teeken, 't welk de bevelhebbers aan matrozen en roeyers met mondt, of een † stemtje gaven, om dit of dat scheepswerk te doen.* Sommige zeggen, dat dit het geluid is, welk de roeyers te gelijk geven, om te toonen dat zy alle vaardig zijn, en om den anderen tot volvoeringe van het bevolene aan te porren.

CĔLIA, æ. f. Plin. H. *Een soort van drank*, doorde Spanjaarden voor dezen van koren gemaakt.

CELLA, æ. f. Cic. *Een kelder, een voorraad- of spijskelder, botelary, schapraay.* Men voegt er *Penuaria* by.

Cella olearia. Cic. *Een olykelder.* Vinaria. Cic. *De wijnkelder.* Frigidaria. Plin. J. *Het vertrek, of de plaats daar men koud water voor de stoven bewaarde.* Vitruv. Plin. J. *De plaats; of het vertrek, alwaar 't water voor de baden der luden gewarmd wierd.*

* * Cella. Cic. *Een kamer, een vertrek, of kamertje.*

* Cella. Plaut. Hor. *Een hutje, kotje, of barak*, daar de slaven, of arme luiden hun verblijfplaats hadden.

* Cella ædis, *of* Templi. Vitruv. *De buik vande Kerk, het vak van de Kerk.*

* Cella minor. Vitruv. *Een Kapel, Kerk-kapel.*

* Cella. Virg. *Een byekorf.* By de Poëten.

CELLARIA, æ. f. Plaut. *Een keldermeesteresse, een vrouw die de spijs, of drank gade slaat.*

CELLĀRIS, is. m. & f. āre, is. n. Columbi cellares. Colum. *Van een hok. Duiven van 't hok, van het duivehok, of huis.*

CELLĀRIUM, ii. n. Plin. H. *Een kelder, spinde, of schapraay.*

CELLĀRIUS, ii. m. Plaut. Colum. Ulp. *Een keldermeester, botelier, hofmeester, die spijs en drank beseld en bewaart.*

CELLŬLA, æ, f. Ter. *Een keldertje, een spinde, een kamertje.*

* Cellula. Colum. *Duivenest, of hok.*

CĔLO, ās, āvi, ātum, āre. acc. Cic. *Verborgen, bedekt houden, bedekken.*

Celare aliquem aliquid, de aliquâ re. Ter. Cic. *Iets voor iemand verbergen, geheim, of bedekt houden, iets niet bekend maken.*

Hoc celatur patri. Ter. *Men houd dit voor zijn vader verborgen, dit word voor zijn vader bedekt, hier weet zijn oude man niet eens van.*

Digitized by Google

Celare ſe tenebris. Virg. *Zig in duiſternisſen verbergen, zig ganſch bedekt houden, niet te voorſchyn komen.*

Celare fugitivum. Ulp. *Een vlugtige, of voorvlugtige verbergen, wegſteken.*

CĔLŌX, ōcis. f. Varr. Plaut. Liv. Κέλης. *Een ſnaauw, of ligt fregat.* A. Gellius zegt, dat dit eigentlijk *een ligt vaartuig is, hebbende maar eenen roeyer tot yder riem.*

CĔLSĬTĀS, ātis. f. Animi celſitas. Cic. *Grootmoedigheid, verhevenheid, of edelmoedigheid van geeſt, of geemoed.* Men vind in de beſte drukken *Excelſitas.*

CĔLSĬTŪDO, ĭnis. f. Corporis celſitudo. Vell. Paterc. *Lengte, kloeke geſtalte, hoogheid van lichaam.*

CĔLSŬS, ă, ūm. Cic. *Hoog, verheven, groot.* Men zegt, *Celſior* en *Celciſſimus.*

* * Celſus. Cic. *Magtig, grootmogend, edel, edelmoedig, ontzachelijk.*

CĔLTÆ, ārūm. m. plur. Celſ. *De Celten*, een volk van 't Celtiſch Gaulen.

‡ Gallia Celtica. *Het Dyonnoiſch Gaulen*, behelzende de landen tuſſen de Alpen, de Garonne, en de Loire.

CĔLTĪBĔR, ĭ. m. Catul. *Een Celtiberiër, van dat gedeelte van Spanje geboortig*, 't welk voorheen *Celtiberie* genoemt wierd.

CĔLTĪBĔRĬ, ōrūm. m. plur. *De Celtiberiërs*, een volk van Spanje, aſſpronkelijk van de Celten, die Gaulen verlaten hebbende, dat gedeelte van Aragon gingen bezitten, 't welk aan gene zijde van de Ebre legt, nevens een gedeelte van Kaſtilie.

CĔLTĪBĔRĬĂ, æ. f. Cic. *Celtiberië*, een geweſt in Spanje. Zie *Celtiberi.*

CĔLTĬS, ĭs. f. Plin. H. *Een Lotusboom*, den ouden bekend.

CEN

CĒNA, æ. f. Cic. *Een avondmaal, onthaal, gaſtmaal, maaltijd.*

Cena recta. Suet. *Een deftig avondmaal, of onthaal.*

Dubia. Ter. *Een vol opgediſcht onthaal van vleeſch en viſch, en alle lekkernyen.*

Cenæ Cereales. Plaut. *Voortreffelijke avondmalen, maaltijden, onthalen*; gelijk die ter eere van Ceres op den 18 van Grasmand gegeven wierden.

Ite ad me ad cenam. Plaut. *Gaat by my ten avondmaal.*

Cena apponitur. Ter. *Het avondmaal word opgediſcht.*

De cena facio gratiam. Plaut. *Ik bedanke u voor uw aangeboden avondmaal.*

* * Secunda cena. Corn. Nep. Celſ. *Het tweede geregt.*

* Cena. Plin. H. *Een eetzaal.*

CĒNĀCŬLĀRĬĂ, æ. f. Exercere, *of* facere cenaculatiam. Ulp. *Een groot huis huuren, en de kamers van de hoogſte verdiepingen aan arme luiden verhuuren.*

CĒNĀCŬLĀRĬŬS, ĭī. m. Ulp. *Die een huis gehuurt, en de bovenſte kamers verhuurt heeft.* 't zy dezelve geſtoffeerd zijn of niet.

CĒNĀCŬLUM, ĭ. n. Varr. *Een eetzaal, kamer, of verſ trek.* Varro zegt, dat, dewijl de oude des avonds in de hoogſte kamers van t'huis aten, alle de vertrekken van de hoogſte verdiepingen dus genoemt wierden.

* * Cenaculum. Vitruv. Varr. *Die ſolder, of hoogſte verſ diepinge van een huis.* Budeus merkt aan, dat de dienaars der ouden daar hun verblijf hadden, en dat ze die vertrekken ook aan geringe luiden verhuurden.

Rarus venit in cenacula miles. Juven. *Een krygsknegt komt zelden op de zolder, of de hoogſte verdiepinge.* Dit was voorheen de verblijfplaats van arme luiden en ſlaven daar niet veel te rooven viel.

CĒNĀTĬO, ōnis. f. Colum. Suet. *Een eetzaal, vertrek, of kamer.*

CĒNĀTĬŪNCŬLĂ, æ. f. Plin. H. *Een ſalet om in te eten.*

‡ Plinius gebruikt het om te beteekenen, *een tuinhuisje om ſomtyds in te eten.*

CĒNĀTŌRĬŪM, ĭī. n. Mart. *Een avondkleed, een ſoort van een kleed*, 't welk de ouden gemeenlijk gebruikten, om des avonds mede te eten.

CĒNĀTŪRĬO, īs, īrĕ. Mart. *Luſt hebben om des avonds te eten, of avondmaal te houden.*

CĒNĀTŌRĬŬS, ă, ūm. & Cenaticus, a, um. Plaut. *Tot het avondmaal behoorende.*

CĒNĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Die 't avondmaal gegeven heeft.*

Cenatum eſt. Liv. *Men heeft het avondmaal al gehouden.*

CĒNĬPĔTĀ, æ, m. g. *Een taſelvriend, een ſchuimer.*

CĒNĬTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. Suet. *Het avondmaal dikwils houden, dikwils des avonds eten.*

Cenitare apud aliquem. Cic. *Dikwils by iemand het avondmaal houden, meermalen by iemand des avonds eten.*

Cenitare in publico. Suet. *In 't openbaar eten.*

CĒNŎBĬŬM, ĭī. n. g. *Vergadering van broeders, daar men in 't gemeen leeft, een klooſter.*

CĒNŎBĬĂRCHĂ, æ, m. g. *Klooſtervoogd, of opperſte van een klooſter,*

CĒNO, ās. āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Het avondmaal eten, houden, nuttigen: des avonds eten.*

Apud aliquem apparatiùs cenare. Cic. *By iemand deftig ter avondmaal onthaalt worden. By iemand des avonds lekker en treffelijk eten.*

** Cenare aprum, *of* patinas apri. Hor. *Een wild varken ten avondmaal eten.*

CĒNCHRĪS, ĭs. m. Lucan. Plin. H. Κέγχρις. *Een ſoort van gevlakte ſlangen, die de menſchen beſpringen.*

CĒNCHRĪS, ĭdis. Plin. H. *Een havik.* Een roofvogel.

CĒNCHRŌS, ĭ. m. Plin. Plin. H. Κέγχρος. *Een diamantje, zoo groot als een graantje.*

CĒNŎMĀNĪ, ōrūm. m. plur. Plin. H. *Het volk van Mans*, in Vrankrijk.

CĒNŎMĀNŪM, ĭ. n. *Mans*, de hoofdſtad van Maine in Vrankrijk.

CĒNŎMĀNĪ, ōrūm. m. plur. *Volkeren in Italie*, bewoond hebbende 't land, alwaar nu Verona, Mantua, en Kremone leggen.

CĒNŎTĂPHĬŬM, ĭī. n. Ulp. Κενοτάφιον. *Praalgraf, ydele pronk-graffſtede. Een ledige praal-graffſtede, ter eere van iemand.*

CĒNSĔO, ēs, sŭī, sūm, sērĕ. Cic. *Meenen, agten, oordeelen, denken, van gevoelen zijn, gelooven.*

Cenſeo ut proficiſcaris. Cæſ. *of* Tibi proficiſcendum cenſeo. Cic. *Ik oordeel dat gy de reis moet aannemen, ik ben van gevoelen, of gedagten dat gy vertrekken moet. Ik vinde goed dat gy reiſt.*

De fide cenſere alicujus. Cic. *Zijn oordeel, of gevoelen over iemands getrouwheid uiten.*

Me-ne cenſes te eſſe? Plaut. *Meent gy, dat ik ben als gy?*

Id cenſet Senatus. Cic. *De Vroedſchap keurt dat goed.*

* Cenſere familias, pecunias &c. Cic. *Een uit- of oprekeninge, een liſt, of rolle maken van huisgezinnen* ‡ *en der zelver goederen, of middelen.* Gelijk de Cenſores, Tugt, of Schatsheeren te Rome deden.

Magnum agri modum cenſere. Cic. *Vele landeryen opgeven, aangeven aan den Cenſor, Tugt, of Schatsheer*, als hy omſchrijvinge doet.

Quinto quoque anno Sicilia cenſetur, *of* Cenſetur Siciliam cenſor. Cic. *Op yder vyfde jaar word 'er een liſt, of rolle van de huisgezinnen en derzelver goederen in Sicilie gemaakt. Alle vyf jaren maakt de Cenſor, of Tugtheer een ſchatting-rolle in Sicilie.* Cenſetur is *paſſief* in 't eerſte, en *deponens* in 't tweede voorbeeld

CĒNSĔO, ēs, sŭī, sūm, sērĕ. & Cēnsĕōr, ērīs, sŭs sūm, ērī. Cic. *Iemand, of deſzelfs goederen ſchatten, waardeeren.*

CĒNSĒRE. Plaut. *Berispen, beſtraffen.*

CĒNSĬO, ōnis. f. Varr. *Een ſchattinge, een opſchrijvinge van huisgezinnen, en waarderinge van derzelver goederen.*

* Cen-

Digitized by Google

* Cenſio. Plaut. *Een ſchattinge, bezwaringe, of belaſtinge op iemand, of zijn goederen.*

CENSITOR, ōris. m. Ulp. *Een waardeerder, of ſchatter van iemands goederen. Zie* Cenſor.

CENSOR, ōris. m. Cic. *Een Schat-, of Tugtheer.* Dit was ‡ een Overheid by de Romeinen, dewelke het Roomſche volk en derzelver middelen opſchreef en 't volk ſchattede, en geſteld was om opzigt te nemen op de zeden der Roomſche burgers, met magt om dezelve te beſtraffen, en ſtraffen.

* Cenſor. Hor. *Een beriſper, bediller, een opzigter; iemand die iets naziet, of verzekert. Een beſtraffer van een's anders daden en zeden, een tugtmeeſter.*

CENSORIUS, a, um. Cic. *Van den Schat-, of Tugtheer, tot des zelfs ampt behoorende.* Ook *die* Cenſor, *of Tugtheer, is geweeſt.*

Minimè cenſorium eſt &c. ſeq. infin. Cic. *Het voegt een Schat- of Tugtheer in 't minſte niet, dat enz. Het is in geenen deele van de pligt eenes Schatmeeſters, dat enz. Een Tugtheer behoort niet enz.*

* Cenſorius. Quintil. *Een beriſper, een bediller, beſtraffer, of tugtmeeſter toebehoorende.*

Cenſoriâ virgulâ verſus notare. Quintil. *Vaarzen beriſpen, bedillen, ziften, laken.*

CENSUALIS, is. m. & f. le, is, n. Tac. Ulp. *Van een Schat- of Tugtheer.*

* Cenſualis contractus. Ulp. *Een overkomſte, of verdrag van inkomſten, of waar door een jaarlijkſche rente vaſtgeſteld word.*

Vinculis cenſualibus teneri. Ulp. *Verbonden zijn, om een jaarlijkſche rente voor iemand vaſt te ſtellen.*

CENSUM, i. n. Non. *Waarderinge, ſchattinge, opſchrijving van goederen.* Men vind *Cenſa, orum, plur. n.* in Cicero.

CENSURA, æ. f. Cic. *Schat, of Tugtheers-ampt, of waardigheid. Zie* Cenſor.

* * Cenſura. Hor. Plin. J. Juven. *Beſtraffinge, beriſpinge, lakinge, verbeteringe van iemands zeden.*

* Cenſuram vini in epulas Regis facere. Plin. H. *Wijn voor des Konings mond uitproeven.*

Poëtarum cenſura. Vell. Patere. *Oordeel, of gevoelen over of wegens de Digters en hunne werken.*

CENSUS, i. m. Cic. Aſcon. Pæd. *Een rijk man. Iemand die honderd duizend Seſtertien aan inkomſten heeft.*

CENSUS, a, um. Liv. *Die geſchat is, die aan den Schatheer, het getal van zijn huisgezin, en middelen opgegeven heeft.*

* Capite cenſi. Cic. *Gering volk, dat niet als hunne namen hoofd voor hoofd aan den Schatheer overgaf.*

Cenſus, us. m. Cic. *Opſchrijvinge, of rekeninge, een Staat, of rolle, welke de Schatmeeſters maakten van de perſonen in een huisgezin, en derzelver goederen enz.*

Prædia cenſui cenſendo. Cic. *Landerjen, welke men volgens 't regt van de ſtad Rome koopen, en verkoopen kan.*

* * Cenſus. Cic. Hor. *Inkomſten, of jaarlijkſche renten van iemands landen, of goederen.*

* Infra alicujus cenſum ingeniumque eſſe. Hor. *Beneden iemands ſtaat, of inborſt zijn.*

Dat cenſus honores, amicitias. Ovid. *Rijkdom brengt eer en vrienden mede.*

* Profectionem ſuam cenſu Galliarum obtexuit. Front. *Hy nam tot een dekmantel van zijn reis, dat hy de Staten van Gaulen ging by een roepen, beſchrijven.*

CENTAUREA, æ. f. Plin. H. Κεντωρεια. &

CENTAUREUM, ēi. n. Virg. Plin. H. *Santorye.* Herba, quæ & fel terræ dicitur.

CENTAURICUS, a, um. Stat. *Van een Centaurus, of halfpaardeman.*

CENTAURUS, i. m. Cic. Κενταυρος. *Een verzierd gedroogt, half menſch, half paard.*

* Centaurus. Vitruv. *De Centaurus, halfpaardeman.* Een ‡ hemelsteeken digt by *Libra* en *Scorpio.* Het is ook de naam van een groot ſchip in Virgilius.

CENTENARIUS, a, um. Varr. Plin. H. *Van honderd jaren, ponden, en dergelijk, of dat honderd in getal is.*

Centenarius grex. Varr. *Een kudde van honderd beeſten.* Numerus. Vitruv. *Het getal van honderd.*

* * Fiſtula centenaria. Lamina. Front. *Een buis, een plaat van honderd duimen, of voeten lang.* Lapis. Vitruv. *Een ſteen vanhonderd ponden.*

* Centenariæ cenæ. Feſt. *Een avondmaal waar aan, of voor men niet meer als honderd Romeinſche ſtuivers, of* ‡ *omtrent dertig Hollandſche mogt beſteden.* Dog daar onder waren geen vrugten, of ſaladen begrepen.

CENTENUS, a, um. Centenus judex. Ovid. *Honderd.*

, *Honderd regters.* Centena arbor. Virg. *Honderd groote riemen.* Arbor *ſtaat.* pro remo.

CENTENI, æ, a. plur Cic. *Honderd.*

Centeni anni. H. *Honderd jaren.* Nummi. Cic. *Honderd rijksdaalders.*

Decies centena (ſeſtertium.) Hor. *Een millioen, tien honderd duizend Seſtertiën.* Decies centena hominum millia. Plin. H. *Een millioen, of tien honderd duizend menſchen.*

CENTESIMA, æ. f. *of* Centeſimæ, ārum. f. plur. Cic. *Rente, intereſt, of woeker van twaalf ten honderd 's jaars,* ‡ *of van een ten honderd 's maands.* Dus genoemd, om dat in honderd maanden de renten de ſomme uitmaakten. Men zet 'er by, of verſtaat 'er onder *Uſura.*

Centeſimam rerum venalium deprecatur populus. Tac. *Het volk verzoekt van de ſchattinge van den honderdſten penning op te verkoopene goederen omſlagen te werden.*

Ab eo minori centeſimus nummum movere non poſſum. Sen. Pen. Ph. *Ik kan niet een penning van hem verkrijgen, beneden twaalf ten honderd 's jaars.*

CENTESIMO, ās, āvi, ātum, āre. Jul. Cap. *Den honderdſten man ſtraffen.*

CENTESIMUS, a, um. Plaut. Plin. H. *Honderdſte.*

Centeſimum fructum ager attulit. Plin. H. *Het land heeft vrugten tot honderd vont voortgebragt.*

CENTICEPS, centiciptis. omn. gen. Hor. *Honderdhoofdig, dat honderd hoofden heeft.*

CENTIES. adv. Cic. *Honderd malen, dikwils, vele reizen.*

CENTIFOLIA roſa. Plin. H. *Een roos met honderd bladeren.*

CENTIGRANUM, i. n. Plin H. *Een ſoort van tarwe hebbende in yder aër honderd granen.* Men verſtaat 'er Triticum onder.

CENTIMANUS, i. m. Hor. Ovid. *Die honderd handen heeft.*

CENTINODIA, æ. f. Plin. H. *Varkensgras, krenpelgras, duizendknoop.* Een kruid dus genoemd om dat het vol knoopen is.

CENTIPEDA, æ. f. Plin. H. *Honderd voet, een hairagtige worm met vele voeten.*

CENTIPELLIO, ōnis. m. Plin. H. *Het dubbeld hartevel.*

CENTIPES, pēdis. omn. gen. Plin. H. *Veelvoet, een viſch met vele pooten,* een rupſe gelijkende.

CENTO, ōnis. m. Cæſ. *Een dekſel van vele ſtukken op een gemaakt,* waar mede de krijgsknegten hun tenten en trospaarden bedekten.

* * Cento. Colum. *Een lapkleed, een boerekleed, of gewaad.* Een kleed uit vele lappen, van verſcheide verwen gemaakt.

* Centones. Juven. *Een vergaderinge, of mengelmoes van verſcheide vaarzen, uit een of meer Schrijvers. Lapſchrijften.*

* Alium quære, cui farcias centones. Plaut. *Zoek een ander, daar gy deze praatjes aan verhalen mag. Zoek een ander, dien gy deze verdigſelen op de mouw kunt ſpellen.*

CENTRALIS, is. m. & f. le, is. n. Plin. H. *Van 't middelpunt, dat in, of by het midden van iets is.*

CENTRONES, um. m. plur. Plin. H. *Die van Kortrijk* ‡ *in Vlaanderen.* Men noemde voorheen dus ook het volk van Tarente, in Savoyen.

Digitized by Google

CĒNTRŌSŬS, ă, ūm. Centroſa ſcobs. Plin. H. *Van quaſten. Zaagmolm van quaſten, of knoppen van boomen.*

CĒNTRŪM, ī. n. Plin. H. Κέντρον. *Het middelpunt, het midde*, van een kring, of dergelijk.

* Centrum. Plin. H. *Een zeer harde quaſt, of knop in een boom, of glas.*

CĒNTŪLĂ, æ. f. *Sant Riquier*, een ſteedje in Pikardye.

CĒNTŪM. indeclin. plur. omn. gen. Cic. *Honderd.*

CĒNTŪM-CĂPĪTĂ, ūm. plur. n. Plin H. *Kruiſdiſtel.*

CĒNTŪMCĒLLÆ, ārūm. f. plur. *Civita Vecchia.* In Italie.

CĒNTŪMGĔMĪNŬS, ă, ūm. Virg. V. Centuplex.

CĒNTŪMPŌNDĬŪM, ĭī. n, Plaut. Cat. *Honderd pond gewigt, groot, of grof gewigt.* Sommige lezen in Plautus *Centupondium.*

CĒNTŪMVĪRĀLĬS, ĭs. m. & f. ālĕ, ĭs. n. Cic. *Van de honderd mannen, daar toe behoorende.*

CĒNTŪMVĪRĪ, ōrūm. m. plur. Cic. *De honderd mannen te Romen.* Dit was een geregtshof, beſtaande in omtrent honderd en vijf regters, gekoren uit de vijf en dertig Roomſche Stammen, welker getal naderhand vergroot wierd.

CĒNTŪNCŬLŬS, ī. m. Liv. Front. *Een kleedje van vele op een genaaide lappen gemaakt. Een dekſeltje uit vele ſtukken gemaakt.*

* Centunculus. Plin. H. *Rood melizoenkruid.*

CĒNTUPLĔX, ĭcĭs. omn. gen. Plaut. *Honderdvoudig, honderd malen dubbel.* Men zegt ook *Centuplus.*

CĒNTUPLĬCĀTŌ. adv. Plin. H. *Honderdvoudiglijk, honderdmalen, dubbel, honderdmalen zoo veel.*

CĒNTŪRĬĂ, æ. f. Cic. *Een bende, hoop, of rot van honderd man; honderd koppen, of zielen.*

* Centuria. Varr. Colum. *De grootte van twee honderd bunders lands.* Varro en Kolumella zeggen dat een *Centuria* in 't begin maar honderd bunderen begreep, waar uit deze naam ook ſpruit, welke dezelve nog behoud hoewel 't getal der bunderen verdubbeld is.

CĒNTŪRĬĀTĬM. adv. Cic. *By, of met honderden, met honderden gelijk, met menigten.*

CĒNTŪRĬĀTŬS, ūs. m. Cic. *Hop- of hoofdmanſchap, bevel over honderd mannen.*

CĒNTŪRĬĀTŬS, ă, ūm. Cic. *In rotten, benden, of hoopen van honderd mannen verdeeld.*

* * Centuriatus. Cic. *Tot rotten, benden, of hoopen van honderd mannen behoorende.*

* Centuriatus. Plaut. *In ſlagorde geſteld, in goede orde geſchikt.*

* Centuriatus ager. Feſt. *Een veld van tweehonderd bunderen.* Gelijk men yder bende van honderd mannen aanwees.

CĒNTŪRĬO, ōnĭs. m. Cic. Cæſ. *Een hop- of hoofdman, een bevelhebber over honderd koppen.*

CĒNTŪRĬO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Cic. *In benden, hoopen, of rotten van honderd mannen verdeelen, ſchikken, ſtellen.*

CĒNTŪRĬŌNĀTŬS, ūs. m. Tac. V. Centuriatus.

CĒNTŪSSIS, ĭs. m. Perſ. *Een ſoort van geld, honderd Roomſche ſtuivers bedragende. Een ſtuk van 100 Roomſche ſtuivers.*

CĒNŬLĂ, æ. f. Cic. *Een avondmaaltje, een kleine maaltijd, gaſtmaaltje.*

CEP

CĒPA, *of* Cepe. V. Cæpa & Cæpe.

CĒPHĂLÆÆ, æx. f. Plin. Plin. H. Κεφαλαία. *Geſtadige, of dikwils wederkomende hoofdpijn.* Cephalalgia idem.

CĒPHYN, ēnĭs. m. Plin. H. *Een hommelbye, of groote bye*, welke de honig in de korven op eet. *Ook jonge hommelbyen.*

CĒPHĒŬS, ĕī. m. Vitruv. Κηφεύς. *Cepheus*, een hemelsteeken alzoo genaamd.

CĒPHŬS, ī. f. Plin. H. Κῆφος. *Een dier in Æthiopië, hebbende handen en voeten als een menſch*, zoo men zegt.

CĒPPHUS, ī. m. g. Jul. *Een zee-meeuw.*

CĒPIŌNĪDES, & Cēpiſes. *Zijn zekere Steenen by* Plinius.

CER

CĒRĂ, æ. f. Cic. Κηρός. *Waſch.*

* Cera. Cic. *Een boek, ſchrift, geſchrift, of de bladeren van een boek, of tafelboeken.* Codicis cera extrema. Cic. *Het laatſte zijdblad van een boek.*

Prima cera teſtamenti. Suet. *De eerſte ſluitreden in een uiterſte wille.* Ima *of* Ultima cera. Suet. Matt. *De laatſte ſluitreden, of 't ot van een uiterſte wille.*

* Ceræ. Ovid. *Een brief, of briefje.*

CĒRĂ. æ. f. *of* Cēræ, ārūm. f. plur. Ovid. Juven. *Taſereelen, beelden, of beeltenisſen van wasch.* De ouden bewaarden duſdanige beelden van alle hunne voorouders in hunne zalen, en kleynoody-vertrekken.

CĒRĀRĬŪM, ĭī. n. Cic. *Schattinge op 't waſch.*

CĒRĀRĬŬS, ĭī. m. g. Cic. *Een waſchmaker, waſchwerker.*

CĔRĀSĒTŪM. ī. n. g. *Een plaats daar vele kerſen, of krieken groeijen. Een Kerſe-, of Kriekbos.*

CĒRĀSTĒS, æ. m. Celſ. Plin. H. Κεραστής. *Een Slange met horens gelijk een Ram, en klein van lichaam.*

CĔRĀSŪM, ī. n. Plin. H. *Een kerſe, een kriek.* Ceraſa nigra, *Zwarte kerſen, of krieken.* Pliniana, *of* Aproniana. *Moerellen.*

CĔRĀSŬS, ī. f. Prop. Plin. H. Κέρασος. *Een kerſe, of kriekeboom.*

CĒRĀTĬĂ, æ. f. g. Plin. *Sint Jans Kruid.*

CĒRĀTĬĀS, æ. m. Plin. H. *Een dubbelde gehoornde ſtaartſtarre. Een geſtarnte met twee ſtaarten gelijk hoornen.*

CĔRĀTĪNÆ, ārūm. f. plur. Quintil. *Valſche, verwarde ſluitredenen*, Ook, *een ſtrikreden, of verſtrikkend beſluit.* Men verſtaat 'er *argumentationes* onder.

CĒRĀTĪTĬS, ĭs. m. Plin. H. *Een ſoort van wild eulzaad, mankop, mankop, zwart, en met kleine bladeren.*

CĔRĀTŪM, ī. n. Celſ. Κηρωτόν. *Plaaſter, of zalve van waſch.*

CĒRĀTŪRĂ, æ. f. Colum. *Smeringe, of zalvinge met waſch.*

CĒRĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Overwaſcht, met waſch bedekt, of overſtreken.*

CĒRAUNĬĂ, æ. f. Plin. H, *Een witte edele ſteen, blinkende byna gelijk een ſtarre.* Dezelve word gemeenlijk gevonden by plaatſen, welke door den bliksem beſchadigd zijn. Ook, *een donderſteen.*

* Ceraunia. Plin. H. *Een ſoort van Sint Jans brood.*

CĒRAUNĬĂ, ōrūm. n. plur. Virg. *De Cerauniſche bergen in Epirus.* Men noemt ze thans *de bergen van Chimere.*

CĔRAUNĬŪM, ĭī. n. Plin. H. Κερατίνιον. *Waternoten, of diſtelen met drie ſpitze punten.*

CĒRCŌPĪTHĒCŬS, ī. m. Varr. Matt. Κερκοπίθηκος. *Een Meerkat*, hebbende een zwart hoofd, en een ſtaart zeer ruig aan 't einde, gelijk Feſtus zegt.

CĒRCŪRŬS, ī. m. Plaut. Plin. H. Κερκοῦρος. *Een groot ſchip*, door die van Cyprus uitgevonden. Ook *een ſoort van zeer ſlegt Warmoes.*

CĒRDO, ōnĭs. m. Martial. *Een Schoenlapper.*

* Cerdo. Juven. *Een gering arbeids-, of ambagtsman, een geringe Kramer.*

CĔRĔĀLĬS, ĭs. m. & f ālĕ, ĭs. n. Plaut. Virg. *Van de Godinne Ceres, of tot Ceres behoorende.*

* * Cereales auræ. Plin. H. *Winden, die het koren doen groeijen.* Cerealia arma. Virg. *Gereedſchap, waar mede men*

Digitized by Google

man 't koren handmaakt, of brood maakt. Dona. Sil. *Brood.*

* Cereales cenæ. Plaut. *Voortreffelijk, heerlijk, pragtig zoendmaal, of onthaal.* Zoodanig als men gaf in de vierdagen van Ceres.

CĔRĔĀLĬA, ĭum. n. plur. Cic. *De Feest- of Vierdagen van Ceres.*

CĔRĔBELLUM, i. n. Celſ. *Achterbrein, minderbrein, byherſenen, bybrein.*

CĔRĔBRŌSUS, ă, ūm. Plaut. Hor. *Haaſtig, eigenzinnig, koppig, gramſtorig.* Ook, *die, veel, of groote herſenen heeft.*

* Cerebroſus. Plaut. Colum. *Gek, dwaas, razend, zielhoofdig, onzinnig.*

CĔRĔBRUM, i. n. Cic. *Het brein, de herſenen,* van een menſch, of beeſt.

CĔRĔMŌNĬA. V. Cærimonia.

CĔRES, ĕris. f. Cic. *De Godin van 't koren,* by de Heidenen.

* Ceres. Cic. Ter. *Koren, brood.*

CĔRĔŪS, ă, ūm. Cic. *Van waſch, of daar van gemaakt.*

* Cereus. Virg. Cereus color. Plin. H. *Van verwe gelijk waſch.*

** Cerea brachia. Hor. *Witte, blanke, welgemaakte, ſchoone armen.*

** Cereus. Mart. *Vet, poezel.*

** Cereus. Hor. *Week, zaft,* dat is, *ongeſtadig, ligtvaardig, ligt te verleiden.* Cereus in vitium flecti. Hor. *Die men ligt tot ondeugd vervoeren, of verlokken kan.*

CĔRĔŪS, ĕi. m. Cic. *Een Waſchkaars.*

CERIA, æ. f. Plin. H. *Een ſoort van hier, van koren gemaakt,* voorheen in Spanje gebruikt.

CĔRĬFĬCO, ās, āvī, ātūm, āre. Plin. H. *Waſch maken.*

CĔRĬNĀRĬUS, ĭi. m. Plaut. *Een Kleermaker, die waſchverwige kleederen verkoopt.*

CERINTHE, ēs. f. Plin. H. Κήρινθος. *Madelieven, of Kerſſouwen.* Een zeer aangenaam kruid, en bloem voor de Bijen.

CĔRĬNŬM, i. n. Plaut. *Een ſoort van waſchverwig vrouwegoed.*

CĔRĬNUS, ă, ūm. Plaut. Plin. H. *Waſchverwig, geel gelijk waſch.*

CĔRĬTUS, i. m. Plaut. Hor. *Dwaas, uitzinnig, in de herſens geprikt.* Eenigen lezen *ceritus.*

CERIUM, ĭi. n. g. Plin. *Een ſoort van gezwel.*

CERNE. Plin. H. *Madera,* een eiland van Afrika in den Oceaan.

* Cerne Æthiopica. *Madagaskar.* Een eiland in de Æthiopiſche Zee.

CERNO, ĭs, ſine præt. & ſupin. crĕ. acc. Cic. *Zien, aanſchouwen, bekijken, beſpeuren, bevroeden, begrijpen.* Men voegt 'er nu en dan *oculis* by.

Obliquis oculis aliquid cernere. Plin. H. *Iets van ter zijden zien, nanſchouwen.*

* Cernere. Cic. Vatr. Crēvī, crētum, crĕre. *Kennen, ontdekken, onderſcheiden, doorgronden, voorzien.* Cicero voegt 'er te met *animo,* of *mente* by.

In referendâ gratiâ ſuum commodum cernit. Cic. *Hy beoogt zijn belang in zijn dankelijke erkentenisſe.*

Acutum cernere in aliorum vitiis. Hor. *Scherp, klaarlijk de misſlagen van anderen naſpeuren.*

Cernitur magnus animus duabus rebus. Cic. *Men kent een groot gemoed aan twee zaken.*

Jam cernam me ne an illum potiorem putes. Cic. *Ik zal nu beſpeuren, ontdekken, of gy hem, of my liever hebt.*

* Ibi de divinis atque humanis cernitur. Plaut. *Men ſpreekt daar van godlelijke, en menſchelijke zaken.*

* Cernere hereditatem alicujus. Cic. *Iemands erfenisſe aanvaarden, zig dragen als iemands erfgenaam.*

* Cernere hereditatem alienæ gloriæ. Cic. *Zig de eere, of roem, die anderen toekomt, aanmatigen, toeſchrijven.*

* Fratris ſui amorem cum hæreditate crevit ille. Cic. *Hy heeft zijn 's broeders liefde tot my, met des zelfs gorderen geërft.*

* Cernere cum aliquo. Plaut. Virg. *Tegen iemand vechten, ſtrijden.* Men voegt 'er nu en dan *armis,* of *ferro* by.

* Cernere. Plin. H. *Ziften, wannen.*

CĔRNŬLO. V. Cernuo.

CĔRNŬO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Varr. *Voor over vallen, met den kop voor uit nederſtorten, zig na de aarde buigen.* Item *nederwaarts zien.*

* Hos cernuat fortuna & allidit. Sen. Ph. *De fortuin werpt dezen ter neder, en verplettert ze.* Cernuat is hier activum. Eenigen lezen *cernulat.*

CĔRNŬUS, ă, ūm. Virg. *Hellende, na de aarde ziende, gekromd, nederbukkende, ter aarde vallende.*

CĔRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. aliquid. Colum. *Iets met waſch beſtrijken, wrijven, overdekken.*

CĔRŌFĔRĀRĬUS, ĭi. m. g. *Die waſſche kaarſen draagt.*

CĔRŌMĀ, ātĭs. n. Plin. H. Κήρωμα. *Een ſoort van zalve van oly, waſch, en aarde t'zamen gemengd.* Waar mede de kampvegters zig beſtreken voor den ſtrijd. Het beteekent ook, *'t vertrek, daar zy zig beſtreken.*

CĔRŌMĂTĬCUS, ă, ūm. Juven. Κηρωματικός. *Met zoete zalve beſtreken.* Ziet Ceroma.

CĔRŌPLĀSTĒS, æ. m. g. *Waſſche Beeldenmaker.*

CĔRŌSTRŌTUS, ă, ūm. Vitruv. Κηροστρωτός. *Met ingelegd werk verciert, van ingelegd werk gemaakt.* Salmaſius meent, dat men moet lezen *Caſtrotus,* als komende van het Grieksch Κάστρον, 't welk een yzer, of brandyzer beteekent, om dat men 't hout daar mede brandde. Monſr. Perrault zegt, dat in zijn handſchrift ſtaat, *feres ceroſtrotæ. Een deur met ingelegd werk gecierd.*

CĔRRĔUS, ă, ūm. Hygin. &

CERRĪNUS, ă. ūm. Plin. H. *Van den Heſterboom.*

CERRĪTUS. V. Ceritus.

CERRUS, i. f. Vitruv. Plin. *Een ſoort van een eiken boom,* die eikelen draagt, en van groot gebruik in gebouwen is. Een heſterboom, een eerdveilboom.

CERTĀMĔN, ĭnĭs. n. Cic. *Strijd, gevegt, ſlag, veldſlag, geſchil, oneenigheid.*

In certamen venire cum aliquo. Cic. *Met iemand om een prijs in 't ſtrijdperk treden.*

Hæc res magni certaminis futura eſt. Liv. *Dit werk zal de oorzaak van vele veldſlagen, geſchillen, en moeylijkheden zijn; Men zal veel gevaar moeten uitſtaan om die te volvoeren.*

* Certamen. Cic. *Weddinge, ſpel, twiſt, yver, ſtrijdſpel.*

* Certamen. Virg. *Peginge, tragtinge.*

** Jaculi certamina ponit in ulmo. Virg. *Hy hegt een doelwit aan een Olmboom, om met de ſpiesſe na te werpen.*

CERTĀTIM. adv. Cic. *Om ſtrijd, yder op zijn beſt, wedijverende wijze.*

CERTĀTIO, ōnĭs. f. Cic. *Strijd, twiſt, gevegt, veldſlag, geſchil.*

Omiſſâ multæ certatione. Liv. *Het geſchil wegens de boeten overgeſlagen zijnde.*

Certatio iniquius inter nos comparata fuit. Ter. *De ſtrijd tuſſen ons beiden is zeer qualijk aangelegd geweeſt.*

* His certationibus exercebant ingenia. Vitruv. *Door deze yverige twiſtredenen oeffenden zy hun verſtand.*

CERTĀTŪS, ūs, m. Stat. *Strijd, gevegt.* Een Poëtiſch woord.

CERTĒ. adv. Cic. *Zekerlijk, waarlijk, voorzeker, zonder twijffel, ja voorzeker.*

Certè. Cic. *Ten minſten, voor 't minſten, immers.*

Mortem optent, aut certè timere deſiſtant. Cic. *Laat hen de dood wenſchen, of ten minſten, dat zy aflaten die te vreezen.*

CERTĬFĬCO, ās, āvī, ātūm, ārĕ, alĭquem. Ulp. *Verwittigen, bekend maken, verzekeren, verſtendigen.* Dit woord is alleenlijk van regtsgeleerden gebruikt.

CERTISSO, ās, ārĕ. Pacuv. apud Non. *Verwittigd zijn, iets weten.*

CER-

Digitized by Google

CERTĬTŪDO, ĭnis. f. *Zekerheid, verzekeringe, gewisheid.*
‡ Dit woord is geen Latijn.

CERTŌ. adv. Cic. Plaut. *Zekerlijk, gewisselijk, voorzaker, zonder twijffel, voorwaar.*
Certò hic meus est servus. Plaut. *Deze slaaf is zekerlijk de mijne. Ik verzeker u, dat dit mijn slaaf is.*

CERTO, ās, āvī, ātūm, āre. Cic. *Strijden, vegten, slag leveren, wedden, twisten, krakkeelen.*
Certare cum aliquo de aliquâ re. Cic. *Met iemand krakkeelen, of twisten over een zaak.* Virgilius en Horatius zeggen, *certare alicui.*
Certare pugnis, calcibus, ferro &c. Cic. *Met vuisten, schoppende, met den degen, of 't zwaard, enz. vegten.*
Nocturno mero. Hor. *Wedden wie den meesten wyn op een nagt zal uit zuipen.*
* Officiis inter se certant. Cic. *Zy pogen elk om strijd malkanderen in pligtplegingen, en goede diensten te overtreffen.*
In decus lethi cum aliquo certare. Sil. *Met iemand om strijd tragten wie roemrugtiger zal sterven.* Deze spreekwijze is wat Poëtisch.
De officio in Rempublicam certare. Tac. *Met yver tragten het Gemeenebest gode diensten te doen.*
* Certat Ægyptus cum ferocissimis terris. Plin. H. *Ægypten tart de allerwrugtbaarste landen.*
* Diis formâ certare. Sil. *De Goden in schoonheid evenaren.*
Uva purpuræ certans. Hor. *Een purper-roode druif.*
Certare ob aliquid. Hor. *Strijden om iets te bekomen.*
*** Certare. Virg. *Pogen, tragten, zijn uiterste best doen.*
*** Certare in omne facinus. Sen. Trag. *Alle schelmstukken pogen, tragten uit te voeren.*

CERTŪS, ă, ūm. Cic. *Zeker, verzekerd, ongetwijffeld,* ‡ *klaar, bavōlijkelijk, openbaar.* Men zegt *certior* en *certissimus.*
* * Certus. Cic. *Gewis, onvermijdelijk, dat niet missen kan, 't welk zekerlijk moet, of staat te geschieden.*
Pro certo habeo, *of* certum habeo, eum seq. infin. Cic. *Ik houde het voor gewis, ik ben verzekerd, ik weet gewisselijk, dat hy, enz.*
Certiorem aliquem facere de aliquâ re, *of* alicujus rei. Cic. *Iemand een zaak bekend maken, laten weten, te kennen geven, daar van verwittigen, verstendigen.* Men voegt 'er nu en dan *per literas*, of *scripto* by.
Habere certum de aliquo quid agat. Cic. *Voorzeker, gewisselijk weten, wat iemand doet, of voor heeft.*
* Certa nomina. Hor. *Zekere, goede, vaste, ontegensprekelijke inschulden.*
* Consul certissimus. Cic. *Een persoon, die zekerlijk Burgermeester moet zijn.*
Si ita certum est tibi. Ter. *Indien dat uw zin is, indien dat by u zoo vast staat.*
* Certi homines. Cic. *Trouwhartige, welbekende, beproefde mannen.* Liberi. Cic. *Wettige, van de ouders erkende kinderen.*
Tu mihi certus es. Prop. *Gy zyt my een vertrouwd, trouwhartig, wis, zeker vriend.*
* Certus sum ex hoc metu. Plaut. *Ik ben van deze vreeze bevryd, my staat van die kant niets meer te vreezen.*
* Legio certioris disciplinæ. Front. *Een treffelijk geoefende Keurbende.*
* Certus. Cic. *Vastgesteld, besloten, besteind.* Sprekende van dagen, gelegentheden, voornemens, enz.
Mecum certâ prælia mente geris. Ovid. *Gy doet my den oorlog met voorbedagten raad aan: Gy oorlogt tegen my opzettelijk.*
Fluctuantia reddere certa. Hor. *Onzekere zaken vast stellen, verzekeren, herstellen.*
Certum est mihi quid agam. Ter. *Ik bebbe besloten wat ik doen zal; het staat by my vast, ik weet wat my te doen staat.*
Certum est facere &c. Ter. *Ik heb besloten te maken, of doen, enz.*
Mihi certum est, te &c. Cic. *Ik ben verzekerd, dat gy enz.*
* Certus eundi *of* ire. Virg. *Vast besloten hebbende te vertrekken.* Certus exilii. Cic. *Vast gestelt hebbende in ballingschap te gaan.* Sceleris. Tac. *Voorgenomen hebbende om een schelmstuk te begaan.* Futuri. Sen. Trag. *Verzekerd van 't aanstaande. Die toekomende zaken weet.* Jaculis. Val. Max. *Bekendag, zeker, net in 't werpen van schigten.*
* * Certâ sagittâ metuendus. Hor. *Een gewis boogschutter, onzeggelijk door zijn net schieten.*

CERVA, æ. f. Virg. *Een Hinde.*

CERVARĬUS, ă, ūm. Plin. H. *Van een Hart, of Hinde, daar toe behoorende.*
Lupus cervarius. Plin. H. *Een Hartewolf,* Een dier, geteeld van een Wolf, en een Hinde, of van een Hart, en Wolvin.

CERŬCHUS, ī. m. Lucan. Κηρύκιον. *De Ree, of het dwarshout aan de mast, of spriet van een schip,* daar men de ‡ zeilen aan doet.

CERVICAL, ālis. n. Plin. H. *Een hoofd- of oorkussen, een hoofdpeuluw.*

CERVICŌSUS, ă, ūm. adj. *Straf, hardnekkig, onverbiddelijk.*

CERVICŬLA, æ. f. Cic. *Een halsje, of nekje.*
* Cervicula. Vitruv. *De hals van een werktuig,* dat naauw toeloopt, of enger word.

CERVĪNUS, ă, ūm. Plin. H. *Van een Hart, of Hinde, daar toe behoorende.*
* Cervinus color. Plin. H. *Bruine, geele verwe, vaalgeel, als een Hart.*

CERVISIA, æ. f. Plin. H. *Bier.*

CERVIX, ĭcis. f. *of* Cervīces, ĭcum. f. plur. Cic. *De nek, de hals, het agterste van de hals, het hoofd.*
* Malum à cervicibus alicujus depellere. Cic. *Quaad afweren, dat iemand over den hals, of over 't hoofd hangt.*
* In cervicibus hostium esse. Liv. *De vianden op den nek, hakken, of hielen zitten, benaauwen, prangen.*
* Si qui erunt tantis cervicibus qui audeant. Cic. *Indien 'er zoo stoute, stijf- of hardgenekte quanten zullen zijn, dewelke zullen darren, of durven, enz. Indien 'er zulke moedwillige gevonden zullen worden, die stoutheid genoeg zullen hebben, om enz.*
Cervix vitis. Colum. *Het bovenste van een wijnstok.* Arborum. Stat. Colum. *De kruin, of kroon der boomen.* Amphoræ. Mart. *De hals van een fleseh.*
* Cervix. Vitruv. *De hals van een goot,* die in de lengte zig vernaauwt, en enger word.

CERŬLA, æ. f. Cic. *Een stukje, of brokje wasch.*

CERŪSSA, æ. f. Vitruv. Plin. H. *Witte verwe, loodwit, blanketsel.*

CERŪSSĀTUS, ă, ūm. *Met witte verwe, blanketsel bestreken.*

CERŪSSO. ās, āvī, ātūm, āre. Cic. *Blanketten, met loodwit bestrijken.*

CERVŬLUS, ī. m. Front. *Een kleine gevorkte staak, of stam van een boomtje met vele stronken,* daar de Romeinen stormpalen rondom hun legers van maakten.

CERVUS. ī. m. Cic. *Een Hart.* Een wild dier.
* Cervus. Varr. Liv. *Een stuk gevorkt hout, een vorkswijze gemaakt steunsel, of schoor.* Om een balk, of tuit te onderschragen.
* Cervus. Varr. Virg. Liv. *Een slagboom, een stuk hout, of yzerwerk, gelijk de hoorns van een Hart.* 't Welk de Romeinen gebruikten om de wegen af te sluiten.
* Cervus. Colum. *Een tak van een boom, die door de last van de vrugten ter neder valt.*
* Cervus. Cæs. *Een afgehouwe stam van een boom met vele takken,* welke gebruikt wierd tot stormpalen om een leger.
Hosti adversos defigere cervos. Tib. *Stormpalen planten om den vland af te keeren.*

CERYX. ycis. m. Sen. Ph. apud Serenum. Κήρυξ. *Een Krijgsbode, Herout, een uitroeper, een geregtsdienaar.*

CES-

Digitized by Google

CES

CESPĔS, ĭtĭs. m. Cic. *Een groene aarde zode, een turf.*
*** Cespes. Hor. *Een altaar, outer.* Om dat die zomtyds van groene zoden gemaakt wierden.
CESPITĬTĬŬS, ă, ŭm. Plin. J. *Van groene zoden, of daar van gemaakt.*
CESPITĀTŎR, ōrĭs. m. Cespitator equus. *Een struikelend † paard.* Servius heeft dit woord eerst gebruikt.
CESPITO, ās, āvī, ātŭm, āre. *Struikelen, stronkelen.* Dit woord is geen Latijn.
CESSĀTA arva. Ovid. *Braakleggende landen, die men een jaar onbeploegd laat leggen, om in 't volgende weder te bezaaijen.*
CESSĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Stilzittinge, ledigheid, ruſt.* Ook *lenyheid, traagheid, onagtzaamheid. Sammelinge, ſukkelinge.*
* Fenus ceſſationis. Colum. *Het voordeel, dat men heeft door 't braak laten leggen van eenig land.*
CESSĀTŎR, ōrĭs. m. Cic. Hor. *Een onagtzaam, lenyt, traag, laf menſch, ſammelaar.*
Ceſſator in litteris. Cic. *Onagtzaam, traag, lenyt in 't ſchryven van brieven; in boekoeffeningen.*
CESSĀTŪS, ă, ŭm. adj. Ovid. *Af- of nagelaten, braakleggende, dat men niet meer gebruikt.*
CESSIM. adv. Juſtin. *Wykende, deinzende achter uit.* Ire ceſſim. Juſtin. *Wyken, deinzen, vlugten.*
* Mulæ quæ ceſſim eunt. Paul. Juriſc. *Muilezelinnen, welke niet voort willen, die agter uit gaan.*
CESSĬO, ōnĭs. f. Cic. *Afſtand, overlatinge, overdragt, vermindinge.*
CESSO, ās, āvī, ātŭm, āre. Cic. Hor. *Ophouden, ſtilſtaan, ledig zitten.*
Non ceſſat de nobis detrahere. Cic. *Hy houd niet op van qualyk van ons te ſpreken.*
* Ceſſare. Cic. *Sammelen, talmen, ruſten, ledigen tyd hebben, niets doen dan ſukkelen, lenyt en ledig zitten, ophouden van werken, vertoeven.*
Tabellarii ceſſant. Cic. *De afgezonde boden toeven, of beiden, zyn lang onderwegen.*
Nunquam in ſuo opere ceſſat. Cic. *Hy houd nooit op van werken, of letterblokken. Hy is altyds bezig.*
Ceſſat in officio. Liv. *Hy ſammelt, hy is nalatig in zyn pligt, hy betragt zyn pligt niet.*
* Ceſſas alloqui? Ter. *Waarom ſpreekt gy hem niet aan? Wat ſammelt gy hem aan te ſpreken?*
*** Opus ceſſat. Ovid. *Het werk ſtaat ſtil, het word geſtaakt.*
*** Morbus ceſſans nervis. Hor. *De jigt, zenuw-quaal.*
CESTĬCILLŬS, ī. m. Feſt. *Een wrongel, ſtroowiſch, of bink* † 't welk men op 't hoofd leide als men 'er iets op dragen moeſt. Salmaſius leeſt *Ceſtiullus.*
CESTRĂ, æ. f. g. *Een yzere hamer, of kolf.*
CESTRĔUS. *Een zeker viſch.* Ook *mugil* [harder, of *grootkop*] en *Cephalus* genoemd.
CESTROSPHENDŎNĂ, æ. f. Liv. Κεστροσφενδόνα. *Een ſoort van een ſlinger, om pylen, of ſchigten te werpen.*
CESTROTĂ. V. Ceroſtrotus.
CESTRŪM, ī. n. Plin. H. Κέστρον. *Een elsje, dril, of boor, om yzoor, enz. mede te booren.* Ook *een pook.* En een kruid *betonica* genoemd.
CESTŬS. ī. m. Martial. Κεστὸς. *Een gordel, of riem,* waar mede den Bruidegom op den trouwdag de bruid omgorde, en welke hy de eerſte nagt weder los maakte.

CET

CETĀRIĂ, ōrŭm. n. plur. Hor. Cetāriæ, ārŭm. f. plur. Plin. H. *Groote vyvers, of putten,* waar in zee-water ingelaten wierd, om groote viſchen te houden.
CETĀRIŬS, ĭ. m. Ter. Cic. *Een viſchverkooper, een zee- of zoute-viſch-verkooper.*
CETĀRIŬS, ă, ŭm. adj. Cic. *Tot groote viſchen behoorende.*
CETE. n. plur. indeclin. Cic. V. Cetus.
CETRĂ, æ. f. Curt. *Ligte ſchild, of beukelaar, met leder bedekt.* Welke de Spanjaarden, en die van Afrika gebruikten.
CETRĀTŬS. ī. m. Cæſ. Liv. *Met een ledere ſchild, of beukelaar gewapend.*
CETŬS, ī. m. Plaut. H. *Een groote Zee-viſch.* Gelyk een Walviſch, enz. *De Walviſch,* een hemelſchteecken by Aries, alzoo genaamd.
CEU. conjunct. Virg. Plin. H. *Gelyk, enz. Gelyk als, enz. even gelyk, enz., op de maniere als, enz.*
* Ceu vero. Plin. H. *Als of, enz.*
CEVĔO, eſt canum inter adulandum clunes moventium, ſumitur & pro indecorè adulari. *Onbehoorlyk vleyen, gelyk de honden doen, als ze al quiſpelſtaartende de billen voeren.*

CHA

CHÆRĔPHYLLŪM, ī. n. Colum. Χαιρέφυλλον. *Kervel,* een kruid.
CHĂLASĬĂS, æ. m. Plin. H. Χαλαζίας. *Een edele ſteen,* zoo hard als een diamant, *een Hagelſteen.*
CHĂLATŌRĬŬS, ă, ŭm. Funis chalatorius. Veget. *Om mede te hyſſen. Een touw om iets op te hyſſen, en laten dalen*
CHĂLCĀNTHŪM, ī. n. Plin. H. Χαλκανθον. *Koperrood* [*Vitrioel*].
CHĂLCĔDŌN, ōnĭs. f. Plin. H. Chălcĕdōnĭă, æ. f. Liv. *Chalcedonie,* een ſtad in Bithinie op den Boſphorus, nu by de Turken *Scutari* genaamd.
CHĂLCĔDŌNĬŬS, ă, ŭm. *Van Chalcedonie, of Scutari.*
CHĂLCĔŬS, ă, ŭm. Martial. Χάλκεος. *Van koper.*
CHĂLCĬDĬCĂ, æ. f. Varr. *Een ſoort van krytagtige aarde, welke men op 't koren ſtrooide, om 't zelve goed te bewaren.*
CHĂLCĬDĬCŪM, ī. n. Feſt. Chălcĭdĭcă, ōrŭm. Vitruv. † *Een ſoort van een groot gebouw,* in 't welk groote pragtige zalen waren, gelyk als aan Stadhuizen met galeryen, die op den anderen uitquamen, alwaar men regt pleegde. Feſtus zegt, dat die dus genoemd wierden na de ſtad Negroponte, in 't Latijn Chalcis geheten, alwaar die eerſt uitgevonden, of geſtigt zyn.
CHĂLCĬOECŌN, ī. n. Liv. Χαλκίοικον. *Een Tempel van koper.* Arnobius noemt dus de zalen, waar in de Goden verziert worden te vergaderen.
CHĂLCĬS, ĭdĭs. f. Plin. H. *Negroponte,* een ſtad in Grickenland.
Chălcis, ĭdĭs. f. g. Serpens ex genere Lacertarum. *Een ſoort van Slangen, of Hagedisſen.* Eſt & avis nocturna ex genere accipitrum, & Piſcis apud Plinium.
CHĂLCĬTĬS, ĭdĭs. f. Plin. H. Χαλκῖτις. *Een ſoort van koperſteen.*
CHĂLCŪS, ī. m. Plin. H. Χάλκους. *Een duit, een koper ſtukje gelds.*
CHĂLDÆŬS, ă, ŭm. Cic. *Een Chaldeër, een Babylonier.*
* Chaldæus. Cat. *Een waarzegger.*
CHĂLDĂĬCŬS, ă, ŭm. Cic. *Een Chaldeër, of daar toe behorende.*
CHĂLIX. *Een ſoort van een ſteen, daar men vyer uit ſlaat.*
CHĂLO, ās, āvī, ātŭm, āre. acc. Vitruv. Veget. *Laten* † *zakken, ſtryken, laten dalen, of vallen.* Sprekende van zeilen, enz.
Delphini ærei chalantes in arcam. Vitruv. *Kopere Dolfynen over een koffer gepaſt, hangende.*
CHĂLYBS, ybĭs. m. Virg. Sil. Χάλυψ. *Staal.*

Digitized by Google

*** Chalybs. Virg. Sen. Trag. *Een zwaard, degen, ook eenig tuig van ſtaal.*

CHAMÆ, ārum. f. g. Plin. *Een ſoort van ronde ſchulp-viſſchen.*

CHAMÆACTE, ēs. f. Plin. H. Χαμαιακτή. *Akkenkruid, adik, of adikboomtje, wilde vlier.*

CHAMÆCERASUS, i. f. Plin. H. Χαμαικέρασος. *Een ſoort van kerſeboom,* welke nooit hooger als drie elleboogen, of vier voeten en een half groeit.

CHAMÆCISSOS, i. f. Plin. H. Χαμαίκισσος. *Eerdvele, klimkruid.*

CHAMÆCYPARISSUS, i. f. Plin. H. Χαμαικυπάρισσος, *Tuin-Cypres.* Een kruid dat op de manier van een boomtje groeit.

CHAMÆDAPHNE, ēs. f. Plin. H. Χαμαιδάφνη. *Maagde palm. Ingroen, vinkoorde.*

* * Chamædaphne. Plin. H. *Laurier-kruid.*

CHAMÆDRYS, yos. f. Plin. H. Χαμαιδρυς. *Kruipende bastengel, lage eike, gamanderlijn.* Een kruid.

CHAMÆLEA, æ. f. g. Plin. *Vyfvingerkruid.*

CHAMÆLEON, ontis. m. Plin. H. Χαμαιλέων. *Een Kameleon, een klein beeſtje,* gelijk een Hagedis in Indiën, welke alle verwen aanneemt van iets, 't welk het genaakt, rood en wit uitgezonderd. Het wordgezegt alleen van de lugt te leven.

* * Chamæleon. Celſ. *Een diſtelagtig kruid,* een Artichok gelijk, dat de verwe aanneemt van de aarde daar 't groeit. gelijk de Kameleon van iets, 't welk het nadert. Chamæleon albus. *Diſtelkruid.* Niger. *Marienkruid.*

CHAMÆLEUCE, ēs. f. Plin. H. Χαμαιλεύκη. *Brandlastouwe.* Een kruid dat by de rivieren groeit, hebbende bladeren gelijk een Populierboom. maar wat grooter.

CHAMÆMELON, i. n. Plin. H. Χαμαιμηλον. *Kamillekruid.*

CHAMÆMYRSINE, ēs. f. Plin. H. Χαμαιμυρσίνη. *Wilde Mirthus.* Een ſeer ſcherp kruid.

CHAMÆPITYS, yos. f. Plin. H. Χαμαίπιτυς. *Veld-Cypres, hoe langer hoe liever.* Een kruid, zie *Abiga.*

CHAMÆRÔPS, ôpis. *Of,* Chamædrôps, ôpis. f. Plin. H. Χαμαιδρυψ. V. Chamædrys.

CHAMÆZELON, i. n. Plin. H. Χαμαίζηλον. *Vyf-blad.* Een kruid.

CHAMÆVI, ôrum. m. plur. *Of,* Camavi, ôrum. m. plur. Tac. *De Kamaviers,* een oud volk in Duitſchland, welke in Weſtfalen woonden.

CHAMULCUS. Marc. machina, quâ naves in littus attrahuntur. *Een ſlede, of werktuig, daar men de ſchepen mede op 't land haalt.*

CHAONES, ūm. m. plur. Plin. H. *De Chaoniërs,* een volk van Epirus.

CHAONIA, æ. f. Virg. *Chaonie,* een geweſt in Epirus.

CHAONIUS, ūm. Virg. *Van Chaonie, of daar toe behoorende.*

CHAOS. n. indeclin. Virg. Ovid. Χάος. *Een beÿert, mengelklomp. Verwarde oerſte t'zamenmenginge van alles. Verwarde woeſte klomp, algemeene duiſterniſſe.* Men vind in Virgilius *Chao* in ablativo ſingulari.

*** Chaos. Virg. *De hel, helſche duiſternis, of afgrond.*

CHARACATUS, ă, ūm. Colum. *Aan een paal gebonden. Met palen afgeſchoten.* Vitis characata. *Een wynſtok die rondom palen groeit.*

CHARACIAS, æ. m. Plin. H. Χαρακίας. *Een ſoort van melkkruid, ſpringwortel, ſpringkruid, ſchytwortel, ſpurgie.* Hebbende bladeren van een vinger dik.

CHARACTER, ēris. m. Colum. Χαρακτήρ. *Een teeken, kenteeken, uitgedrukt beeld, merkboeltenisſe, merkbeeldſel, afdrukſel, merk.*

* * Character. Varr. Cic. *De ſtijl, of maniere van ſpreken, of ſchrijven van iemand.*

* Character. Cic. *Den aart, inborſt, of neiginge van iemand.*

CHARACTERISMUS. i. m. g. Figura Rhetoricæ.

CHARADRIUS, ii. m. Ælian. Avis quæ & ideus vel Galgulus vocatur.

CHARAX, acis. n. Colum. Χάραξ. *Een paal, ſtok, of ſtaak, om de wynſtokken te onderſtutten.*

CHARIENTISMUS. i. m. g. *Lieffelykheid in 't ſpreken.*

CHARISMA, ătis. n. Χάρισμα. *Gunſt, geſchenk, gave.* Dit woord is zuiver Griekſch.

CHARISTIA, ôrum. n. plur. Ovid. Val. Max. Χαρίστια. *Vriende-maal-tijden. Treffelyke gaſtmalen van vrienden en magen.* By de ouden, wanneer zy malkander geſchenken vereerden.

CHARITAS. V. Caritas.

CHARITES, ūm. f. plur. Cic. *De bevalligheden, of drie Godinnen, Aglaia, Thalia, en Euphroſyne.* Dogters van Jupiter, en Venus.

CHARONIUM, ii. n. g. Plin. *Een gat, ſpelonk, of hol, daar een beſmettelyke lugt uit komt.*

CHARTA, æ. f. Cic. Χάρτης. *Papier.*

* * Charta. Cic. Ovid. *Een boek, blad, geſchrift.*

* Charta epiſtolaris. Mart. *Een brief.* Docta & laboriosa. Catul. *Een geleerd boek van groten arbeid.* Inepta. Hor. *Een dwaas, ſlegt, onnut boek.*

* Charta plumbea. Suet. *Plat lood, een loode plaat.*

CHARTACEUS, ă, ūm. Ulp. *Van papier, of daar vangemaakt.*

CHARTARIUS, ă, ūm. Officina chartaria. Plin. H. *Een papier-makery, of winkel.*

CHARTULA, æ. f. Cic. *Een papiertje, een blad papier.*

* * Chartula. Cic. *Een briefje, blaadje, een boekje, een gebeugboekje.* Charttulæ luſoriæ. *Speelkaarten.*

CHARTULARIUS, ii. m. m. Juſtin. *Een regiſter-meeſter, of bewaarder.*

CHARYBDIS, is. f. Virg. Plin. H. *Charybdis.* Thans *Galoſaro,* een ſchrikkelijke en gevaarlijke afgrond in de engte, of ſtraat van Sicilie, by de ſtad Meſſine.

* Incidit in Scyllam cupiens vitare Charybdim. Juven. *Hy ſpringt uit de pan in 't vier, hy valt van 't eene vermydde ongeluk in een ander. Hy ſchuwt den regen, en valt in de ſloot.* Scylla en Charybdis zijn twee afgronden, of draaykolken, over malkanderen.

*** Quantâ laboras in Charybdi! Hor. *In wat een afgrond van ongelukken zyt gy vervallen.*

CHASMA, ătis. n. Sen. Ph. Χάσμα. *Afgrond, groote openinge, of ſchoure in de aarde.*

Ager chaſmate periit. Ulp. *Het veld is verzonken.*

* * Chaſma. Sen. Ph. *Een openinge in den hemel, als den blikſem door de wolken berſt.*

CHAUS, i. m. Plin. H. *Een wilde katte, omtrent de groote van een luipaart.*

CHE

CHELÆ, ārum. f. plur. Cic. Virg. Χηλαί. *De voorſte poten, of voorſte ſterren van 't hemelſchreeuwen de Scorpioen.*

CHELÆ, ārum. f. g. *Krabbeſcharen.*

CHELIDONIA, æ. f. Plin. H. Colum. Χελιδόνιον. *Heimkruid, gouwekruid,* of *goudwortel.*

Chelidonia ficus. Plin. H. *Een ſoort van Vygeboom, welkers vrugt laat rÿp word.*

* Chelidonia. Plin. H. *Een ſoort van koſtelyke ſteen* (Gemma word'er onder verſtaan) Ook *een ſoort van een Adder* by Plinius.

CHELIDONIAS, æ. m. Plin. H. *De Weſte-wind.*

CHELONIA, æ. f. Plin. H. *Een koſtelyke ſteen,* het oog van een Schildpad gelijkende.

CHELONIA, ôrum. n. g. Vitruv. *De balk daar 't winduas in omloopt.*

CHELONIUM, ii. *Het huisje van een Slek.*

CHELONITIS, idis. f. Plin. H. Χελωνῖτις. *Paddegras,* ook *een edele ſteen,* een Schildpad gelijkende.

CHE-

Digitized by Google

CHĔLŌNĬUM, ĭi. n. *of* Chĕlōnĭa, ōrŭm. g. plur. Vitruv. Χελώνιον. *Een groote kabel, touw,* item *een ſoort van een yzer handvat.*

CHĔLYDRŬS, i. m. Virg. Χέλυδρος. *Een ſoort van een Waterſlang.*

CHĔLYS, ys, *of* yŏs. f. Ovid. Stat. Χέλυς, *Een luit, harp, cither, of eenig ander ſnaar-ſpeeltuig.* Eigentlijk *de roet van een ſpeeltuig.*

CHĔLYS, vŏs, f. g. Ovid. *Een Schildpad.*

CHĒNĂLŌPĒX, ēcis. f. Plin. H. Χηναλώπηξ. *Een Voſſegans,* zoo genaamd om dat hy de loosheid van een Vos heeft.

CHĒNISCŪS i. m. g. Apul. Gt. *Een ſonge Gans. Het galjoen van een ſchip.* Om dat het voorheen na de gelijkenis van een Gans gemaakt was.

CHĒNŎBŌSCĬUM, ĭi. n. Colum. Χηνοβοσκεῖον. *Een plaats daar men Ganzen houd, een Ganze-kot, of hok.*

CHĒNŌMYCŌN, i. n. Plin. H. Χηνόμυκον. *Een ſoort van een kruid, daar de Ganzen van overvaart worden.*

CHĔRĬUM, ĭi. n. *Quiers.* Een ſtad in Piemont.

CHĔRŌNĒSŬS, i. f. Plin. H. *Paniekde.* Een ſtad, in 't rijk van Valence in Spanje.

CHĔRNITĒS, æ. m. Plin. H. Χερνίτης. *Een ſoort van ſteen, zwoer gelijkende, waar in men de dooden plagt te begraven.*

CHĔRSYDRŬS, i. m. g. Iſid. *Een Slange die zig in 't water, en op 't land onthoud.*

CHĔRSŌNĒSŬS, i. f. *of* Chĕrŏnēsŭs, i. f. Plin. H. Χερσόνησος. *Cherſoneſus.* Een half eiland. Ook *Morea,* of *Peloponneſus* genaamd, ſommige ſchrijven *Chorneſus.*

Cherſoneſus, *Alleen, of* Cherſoneſus Thracia. *Het half eiland Morea, of Peloponneſus.* Aurea. *Het rijk van Malakka, nevens een gedeelte van 't rijk van Siam.* Cimbrica. *Jutland,* een geweſt van Denemarken. Taurica, Pontica *of* Scythica. *Krokye,* een land tuſſchen de Pontus Euxinus, en 't meir Meotis, van de Tartaren bewoond.

CHĔRŪSCI, ōrŭm. m. plur. Cæſ. *Of* Chĕrūſcæ, ārŭm. m. plur. Claud. *De Schernken,* een oud volk, 't welk † het land bewoonde, daar nu de Hartogdommen van Brunswijk, Lunenburg, en een gedeelte van 't land van Maagdenburg, en Turingen leggen.

CHI

CHĬLĬARCHŬS, i. m. Corn. Nep. Χιλίαρχος. *De Overſte, of Opperbevelhebber van de Perſiaanſche ruitery,* zijnde de tweede plaats van waardigheid in dat rijk. Dit woord beteekent eigentlijk *een Overſte over duizend krygsknegten.*

CHĬLĬAS, ădis, f. g. Gt. *Duizend, duizend-tal, een getal van duizend.*

CHĪLO, ōnis. m. Feſt. *Een diklip. Die groote, of dikke lippen heeft.* Dit woord komt van Χεῖλος, 't welk in 't Grieksch *een lip* beteekent.

CHĪLŌNĬUM, ĭi. n. *Kiel,* een ſtad in 't Hartogdom van Holſtein.

CHĪMÆRĂ, æ. f. Ovid. Plin. H. *De Chimere,* een berg in Epirus.

CHĪMÆUM, i. n. *Chimay,* een ſtad en Prinsdom in Henegouwen.

CHĪMĀSTRŬM, i. n. g. *Een wintergewaad.*

CHĪMĔRĪMŬS, ă, ŭm, adj. Mart. *Van de winter, winterſch.*

CHĪNŌNĬUM, ĭi. n. *Chinon,* een ſtad in Tourraine, in Vrankrijk.

CHĬŌS, ĭi. f. Cic. *Scio,* of *Chio,* een eiland in den Archipel.

CHĬŪS, ă, ŭm. Cic. *Van Scio,* of *Chio, of daar van gebortig.*

CHĪRĀGER gri, & Chīrăgrĭcŭs, i. m. g. *Handjigtig, die met jigt aan de handen gequeld is.*

CHĪRĂGRĂ, æ. f. Celſ. Χειράγρα. *Jigt aan de handen. Hand-euvel.*

CHĪRĬDŌTŬS, ă, ŭm. Χειριδωτός. *Een rok met lange mouwen, tot over de handen.*

CHĪROGRĂPHĀRĬŬS, ĭi. m. Chirographarius debitor. Ulp. *Een ſchuldenaar, die een ſchuldbrief geteekend heeft.* Creditor. Ulp. *Een ſchuldeiſcher, die een briefje van iemands hand heeft,*

CHĪROGRĂPHŬM, i. n. Cic. Suet. & Chirographus, i. m. Quintil. Χειρόγραφον. *Handteekeninge, een briefje van iemands hand.*

Imitari chirographum alterius. Cic. *Een's anders handſchrift, of teekening naebootſen.*

Suo chirographo litteras mittere. Cic. *Brieven afzenden met eigen hand geteekend.*

* * Chirographum. Cic. *Een briefje, cedeltje, quytſchrift,* of alles, 't welk men met eigen hand ſchrijft, of teekent.

CHĪRŎMANTĬA, æ. f. g. *Handkijkery-kunde. Kenſt van iets te voorzeggen uit de ſtrepen in de handen.*

CHĪRŎMANTĪS, ĭs. m. g. *Een handkijkery-wichchelaar, een waarzegger uit het bekijken der handen.*

CHĪRŌNĬĂ, æ. f. *of,* Chīrōnĭŏn, ĭi. n. Plaut. Χειρώνιον. *Groote Saturyo.* Een kruid.

CHĪRŌNŌMĬĂ, æ. f. Quintil. Χειρονομία. *Handgebaarmaking-kunſt. De konſt, of wetenſchap om goede gebaarden te maken, en 't lichaam in een het geſtalte te ſtellen; een evenmatige beweginge van 't ganſche lichaam.*

CHĪRŌNŌMŌN, ōnis. m. Juven. *Een gebaardemaker, een goochelaar.*

CHĪRŌNŌMŌS, i. m. f. Juven. Χειρονομός. *Iemand die nette, en welgeſchikte gebaarden heeft, die zijn lichaam in goede geſtalte weet te ſtellen.* Ook, *een dansmeeſter, die iemand een goede geſtalte leert maken, en 't ganſche lichaam net bewegen.*

CHĪRŌTHĒCÆ, æ. f. Χειροθήκη. *Een handſchoen.*

CHĪRŪRGĬÆ, æ. f. Cic. Χειρουργία. *Wond-heel-konſt.*

CHĪRŪRGĬCŪS, ă, ŭm. Celſ. Χειρουργικός. *Van de wondheel-konſt, of wondheelers, of daar toe behoorende.*

CHĪRŪRGĬCŪS, i. m. Celſ. *Een wondheeler.*

CHĪRŪRGŪS, i. m. Celſ. Χειρουργός. *Een wondheeler.*

CHL

CHLĂMYDĀTŬS, ă, ŭm. Cic. *Met een krygsrok gewapend.* Zie *Chlamys.*

CHLĂMYDŬLĂ, æ. f. Plaut. *Een krygsrokje.*

CHLĂMYS, ydis. f. Cic. Χλαμύς. *Een krygsrok, of mantel,* van de ouden in den oorlog gebruikt.

CHLŌRĬŌN, ōnis. m. Plin. H. Χλωρίων. *Een Wewaal,* een gele vogel, *Alias Chloris.*

CHO

CHŎĂ, æ. f. g. *Een ſoort van een mate, een congius.*

CHŎDAX, ăcis. m. Vitruv. V. Cnodax.

CHOENIX, icis. f. g. *Zekere maat* by de Grieken.

CHOERĂDES. f. g. *Klieven,* gelijk in 't varkens vleeſch.

CHŌNDRŎCŌPĬUM, ĭi, n. g. Jun. *Een gortmeulen.*

CHŎLĔRĂ, æ. f. Celſ. Χολέρα. *Gele gal, verbrande gulzwervinge, overloop van de gal, de boorts.* Zekere quale.

CHŎLĔRĬCŪS, ă, ŭm. Plin. H. Χολερικός. *Geel-gallig, die met de overloop van de gal gequeld is.*

CHŌMĂ, ătis. n. Ulp. Χῶμα. *Een dijk, of dam,* om 't overvloeijen van rivieren te beletten.

CHŌNDRILLĂ, æ. f. g. *Chondrille.* Een kruid.

Digitized by Google

CHŌRÆŬS, i. m. g. Cic. *Een dichtvoet van twee lettergrepen, waar van d'eerſte lang, en de tweede kort is.*

CHŌRĀGĬŬM, ii. n. Vitruv. Χορήγιον. *Een plaatſe, daar alles bewaart wierd, dat noodig was tot het kleeden, enz. der blyſpelers, en vercieren van 't ſchouwtoonneel.*

* * Choragium. Plin. H. *De kleederen van een blyſpeler, of het toonneel-cieraad.* Plinius en Valerius Maximus gebruiken het om alles te beteekenen, 't welk tot eenige pragt, of vertooninge dienſtig is.

Comico choragio tragœdiam agere. Plaut. *Een treurſpel ſpelen, met de kleederen, en toonneelcieraadjen van een blyſpel.*

Choragium falſæ gloriæ. Anct. ad Her. *Vertooninge, of toeſtel van een valſche, of gewaande roem. Toerustinge van ydele en valſche roempraal.*

* Choragium. Vitruv. *Een yzare veêr in een orgel; welke de dentels van het klaauwier weder doet opſpringen.*

CHŌRĀGŬS, i. Plaut. Χορηγός. *De meeſter van een rot blyſpelers, de gene die de kleederen der blyſpelers, en de cieraadjen der toonneelen beſtelt. Een voordanſer.*

CHŌRĀULĒS, æ. m. Plin. H. Matt. Χοραύλης. *Een ſpeler op de fluit, of zakkepyp.*

CHŌRĀULĬSTRĬĀ. æ. f. g. Propert. *Een danſeriu, danſeres.*

CHŌRDĀ, æ. f. Cic. Χορδή. *Een ſnaar van een ſpeeltuig.*

Experiri chordas. Stat. Tentare, Prætentare. Ovid. *De ſnaren toetſen, of ze evereenſtemmen, of niet. Een ſpeeltuig ſtellen.*

* * Eâdem chordâ ſemper oberrare. Hor. *Altyd dezelve ſnaar ſlaan, het oude deuntje zingen; dat is, telkens een en de zelve zaak verhalen, of de zelve miſſlag begaan.*

* Chorda. Colum. *Een koorde, rigtſnoer, of pas-lyn.*

Chordâ vites diſponere. Colum. *De wynſtokken volgens de pas-lyn planten.*

CHŌRDĀPSŬS, i. m. g. Celſ. *Pyn, of wringing in de darmen.*

CHŌRDŬS, ă, ŭm. Varr. *'t Welk laat komt, of laat geworpen word.* Sprekende van een Lam.

* Chordum frumentum. Colum. *Laat koren, dat in't laatſte van 't ſaiſoen gemaait word.*

CHŌREÆ, æ. f. Virg. Χορεῖαι. *Een rey, dans, danstey.* Men ſpreekt dit woord in onrijm lang uit.

CHŌRĬAMBŬS, i. m. g. Pes proſodiæ, quatuor ſyllabarum, prima & ultima longæ, & duæ mediæ breves ut Nōbĭlĭtās.

CHŌRĬŬM, ii. n. Vitruv. *Een ry, aaneenſchakelinge, ryeſteenen, of tigchelen.* Sommigen lezen Corium.

Alterius laterum choriis parietes alligantut. Vitruv. *De ryen ſteenen door malkander gemetſelt, houdende muren vaſt, maken de zelve hegt.*

CHŌRŌBĀTĒS, æ. m. Vitruv. Χοροβάτης, *Een ſoort van wiskonſtige maatſlokken, die men gebruikt om de hoogte van een plaats te nemen, een graadboog.*

CHŌRŌCYTHĀRISTĒS, æ. m. Suet. *Die op de harp, of eenig ander ſnaar-ſpeeltuig ſpeelt.*

CHŌRŌGRĀPHĬA, æ. f. Vitruv. Χωρογραφία. *Landbeſchrijvinge, een kaart van een geweſt, land, of rijk.*

CHŌRŌGRĀPHŬS, i. m g. Vitruv. *Een landbeſchrijver, die landen beſchrijft.*

CHŌRS, ōrtĭs. f. Varr. Mart. *Een plaats, of voorhof voor een huis.* Daar men gevogelte hield.

CHŌRTĀLĬS, is, m. & f. lĕ, is, n. Colum. *Dat in een plaats, of voorhof opgebragt is.* Sprekende van gevogelte.

CHŌRŬS, i. m. Virg. Hor. Χορός. *Een dans, rey, een gezelſchap van zingers, en danſers.*

* * Chorus. Cic. *Een gezelſchap, een vergaderinge, byeenkomſte, een meenigte van menſchen.*

Chorus juventutis. Cic. *Een gezelſchap, of vergaderinge van jonge luiden.* Canentium. Cic. *Een vergadering van zangers.*

* E Philoſophorum choro aliquem tollere. *Iemand uit het getal, of den rey der wyſgerigen ſchrappen.*

CHR

CHRĬA, æ. f. Quintil. Χρεία. *De Chria in de Rhetorica.* Dat is, een korte en kragtige bygebragte ſpreuk, met den naam van den Schrijver, tot vermaninge van de deugd en afradinge van ondeugden, om door de leerlingen wat wijdloopig uit te leggen, en zig daar over te oeffenen.

CHRĪSMĀ, ătis. m. g. Gr. *Zalvinge.*

CHRISTĬĀNI, ōrŭm. m. plur. Plin. J. Suet. *Chriſtenen.*

CHRŌMĀ, ătis. n. Vitruv. Χρῶμα. *Een overeenſtemmig gezang.*

Chroma ſubtili ſolertiâ, & crebritate modulorum ſuavem habet delectationem. Vitruv. *Een overeenſtemmig gezang geeft door de verſcheidenheid en konſtelyk geleide wyzen een zeer groot vermaak.*

CHRŌMĬS, is. f. g. Plin. *Een viſch, die in 't water een neſt maakt.*

CHRŌNĬCĀ, ōrŭm. n. plur. Plin. H. Χρονικά. *Jaar-, of tijdboeken.*

CHRŌNĬCŬS, ă, ŭm. A. Gell. Χρονικός. *Van een jaar-, of tijdboek, of daar toe behoorende.*

CHRŌNŌGRĀPHUS, i. m. g. *Een jaarboek-ſchrijver.*

CHRŌNŌLŌGĬA, æ. f. g. *Tydrekenkunde, tijdrekeninge, beſchryvinge van jaarboeken.*

CHRŌNŌLŌGUS, i. m. g. Gr. Qui de tempore loquitur, & temporis rationes novit. *Een tijdrekenkundige.*

CHRYSĀLĬS, ĭdis. f. Plin. H. Χρυσαλίς. *Een ſoort van worm, of rupſe, een ſchieter, of mot genaamd.*

CHRYSĀNTHĔMŬM, i. n. Plin. H. Χρυσάνθεμον. *Vekelaar, geele ganzebloem, hondsroze.* Sommige nemen het voor een goudsbloem, Roomſche kamille.

CHRYSE, ēs. f. *Japan,* een eiland na de kant van Oost-Indië. Ook de Chineeſche, of Japanſche zee.

CHRYSENDĔTĀ, ōrŭm. n. plur. Martial. Χρυσένδετα. *Groote ſchotels, of kommen van goud, of bekkens met edele geſteentens bezet.*

CHRYSĬTĬS, ĭdis. f. Plin. H. Χρυσίτις. *Goudſteine.*

CHRYSŌBĒRYLLŬS, i. m. Plin. H. Χρυσοβήρυλλος. *Een Beryllſteen, blinkende gelijk goud.*

CHRYSŌCŌLLA, æ. f. Plin. H. Χρυσοκόλλα. *Goudlijm, berggroen, ſoudeerſel van goud.* Dit is een bergſtof in zilver-koper- of loodmijnen.

* Chryſocolla. Vitruv. Flor. *Goudlijm, berggroen, borax.*

Een ſoort van vierderley verwe, witte, gele, groene, en zwartagtige.

* Chryſocolla. Plin. H. *Een ſoort van koſtelyken ſteen.* Zie Amphitane.

CHRYSŌCŌMĒ, ēs. f. Plin. H. Χρυσοκόμη. *Een zeker kruid dat goudverwige bloemen en bladeren heeft, een goudsbloem.*

CHRYSŌLĀMPYS, ĭdis. f. Plin. H. Χρυσολαμπίς. *Een zeker koſtelyk geſteente, 's daags bleek, en des nagts vyeragtig van verwe.*

CHRYSŌLĪTHUS, i. f. Plin. H. Χρυσόλιθος. *Een ſoort van een Jaſpiſteen, blinkende als goud.* Propertius maakt dit woord maſculin.

CHRYSŌMĒLŬM, i. n. Colum. Χρυσομήλον. *Een goudgele quee-appel, of peer.*

CHRYSŌPRĀSUS. i. m. g. Plin. Gemma porracei Coloris. *Een edel geſteente, van verwe als look.*

CHŪS. *Zie* Choa.

CHUTRA, æ. f. *of* Chytrĭ, æ. f. Cat. Χύτρα. *Een ziedpot, een kopere pot.*

CHYLUS. i. m. g. Gyl. *Gyl, maagſap, waar van 't bloed gemaakt word.*

CHY-

Digitized by Google

CHYTRÍNDA, æ. f. g. *Een ſoort van kinderſpel, klap in't handie gelijkende.*
CHYTRÓPUS, ódis. m. g. *Een potje*, ook *een troefſt.*

CIB

CÍBĀLVS, ĭs. m. f. lĕ, ĭs. n. Varr. *Dat tot koſt, of ſpijs behoort; goed om te eten.*
Res quæ cibali causâ cupimus. Varr. *Een ding, 't welk wy begeeren om te eten, koſt daar wy ons zelven mede voeden.*
CÍBĀRIA, ōrum. n. plur. Cic. *Mondkoſt, koſt, ſpijze, eetwaren, voedſel*, voor allerhande dieren.
Alicui cibaria, publicè præbere, *of* dare. Cic. *Iemand ten koſte van 't gemeen voeden.*
Cibaria duplicia. Varr. *Dubbeld rantſoen, dubbelde ſpijs, of koſt.* Menſtrua. Cic. *Mondkoſt, of ſpijs voor een maand.*
CÍBĀRIUM, ĭi. n. Sen. Ph. *Voedſel, onderhoud voor 't lichaam.*
Cibarium. Colum. *Kortmeel, grasmeel*, of meel dat uit het naziften van grove zemelen gezift word.
CÍBĀRIUS, ă, ŭm. Plaut. *Voedzaam, tot ſpijs, koſt, eetwaren, of voedſel behoorende.*
Cibarium oleum. Colum. *Slegte olye.* Vinum. Varr. *Kleine, of ſlegte wijn.* Cibarius panis. Cic. *Groſ, ſlegt, bruin broon.*
* Cibarius. Non. *Veragtelijk, ſlegt, gering.*
* Cibarius homo. Varr. *Een gering, ſlegt, veragtelijk, perſoon, een kalis.*
CÍBĀTUS, ūs. m. Plaut. *Mondkoſt, voedſel.* Zie Cibaria.
* Triticum cibatui gallinis objicere. Varr. *De hoenderen tarwe om te eten toewerpen, die met tarwe azen.*
CÍBĬCĪDA, æ. m. Lucil. *Een ſlokop, een groot eter, een vraat.* Dit is een kortswijlig woord.
CÍBĬLLA, æ. f. Varr. *Een ſpijstafel.*
CÍBO, ās, āvī, ātum, ātĕ. acc. Col. *Spijzigen, voeden, koſt geven.*
Manu ſuâ draconem cibare. Suet. *Een draak met eigen handen de koſt geven.*
Hæc animalia intra ſepta villæ cibantur. Colum. *Deze dieren worden binnen de heiningen van een woning, of landhuis geſpijſt, gevoed.*
CÍBŌRĬUM, ĭi. n. Hor. Κιβώριον. *Een groote kop, een drinkpot.* Ook *een koffertje, een doosje.*
CÍBŬS, i. m. Cic. *Spijs, koſt, voedſel, mondkoſt.*
Cibus gravis. Cic. *Zware koſt, of ſpijs die niet ligt te verduwen valt.* Facilis. Celſ. *Ligtige koſt, ſpijs die ligtelijk te verteren is.* Acutus. Plin. J. *Een zarpe, ſmakelijke koſt.*
Homo multi cibi. Hor. *Een groot eter, iemand die veel kan ſchranſen.*
Poma primo cibo aſſumere. Celſ. *Vrugten in 't eerſte gevegt eten.*
* Cibo meo tibi ſervio. Plaut. *Ik diene u met mijn koſt, gy eet op mijn koſten.*
* Humanitatis cibus. Cic. *Onderhoud, of voedſel van de burgerlijke beleefdheid, of wellevendheid.*
CÍCĀDA, æ. f. Virg. *Een K-ekel.*
CÍCĀTRICO, ās, āvī, ātum, ātĕ. Feſt. *Een wonde tot een lidteeken opheelen, een lidteeken aan een wonde laten.*
CÍCĀTRICŌSUS, ă, ŭm. Plaut. Quintil. *Vol, of gedekt met lidteekenen, vol wonden, bouwen en kerven.*
CÍCĀTRĬCŬLA, æ. f. Celſ. *Een lidteekentje.*
CÍCĀTRIX, ĭcis. f. Ter. Cic. *Een lidteeken, een wondteeken.*
* * Refricare cicatricem obductam Reipublicæ. Cic. *Een gebeelde wonde van een Gemeenebeſt weder open krabben.*
CÍCCŬM, i. n. Varr. *Een vlieſje, dat de kerlen van een granaadappel ſcheid. Een wijſe-wasje.*

CÍCĔR, ĕris. n. Varr. Hor. *Kleine, platte erweten, kekers, kichers.*
CICĔRĀ, æ. f. Colum. *Graauwe kicher.* Een ſoort van klein peulgewaſch.
CICERBĪTA, æ, f. g. Jun. *Konijnekruid, melkweye.*
CICERCŬLA, æ. f. Colum. *Kleine kichers, of kekers.* Een klein peulgewaſch.
CICERCŬLUM, i. n. Plin. H. *Een ſoort van roode aarde van Afrika*, welke de ſchilders gebruiken.
CICHŌRĔUM, ĕi. n. Hor. *of* Cichŏrĭum, ĭi. n. Plin. H. Κιχόρειον. Κιχώριον. *Chikereye, of Sikereye.* Een kruid. Ook *endyvie.*
CICI. n. indeclin. Plin. H. Κίκι. Alias Palma Chriſti. *Wonderboom, molkruid, kruisboom.*
CÍCĬNUS, ă, ŭm. Cicinum oleum. Celſ. *Oly van wonderboom, molkruid, of kruisboom.*
CÍCĬNDELA, æ. f. Plin. H. *Een zekere blinkende worm.*
CÍCŌNĬA, æ. f. Ovid. *Een oyevaar.*
** Ciconia. Perſ. *Beſpottinge, veragtelijke nawijzinge van iemand*, 't zy met de vinger, of halsreikende gelijk een oyevaar.
** Janum à tergo nulla ciconia pinſit. Perſ. *Janus word nooit van agteren beſpot, of met de vingers nagewezen.*
‡ Want de ouden ſchreven hem twee aangezigten toe.
CÍCŬM. V. Ciccum.
CÍCŪMA, æ. f. Feſt. *Een nagtrave*, Voſſius leeft, Ciccaba, volgens 't Griekſch Κικκάβη.
CÍCŬR, ūris. omn. gen. Cic. *Mak, tam, getemd, by de menſchen gewend.*
* Cicur ingenium. Varr. *Een zagte, leerzame, medegaande, vreedzame inborſt.*
CÍCŪRĬO, ĭs, īrĕ. Philom. *Kokkelen, of kraayen, gelijk een haan.*
CÍCŪRO, ās, āvī, ātum, ārĕ. acc. Varr. *Tam, of mak maken, temmen.*
CÍCŪTA, æ. m. Plin. H. *Scheerlinkkruid, dulle kervel, of petercely, winterlink-pijpkruid.*
* Cicuta. Virg. *Een fleuit, een harders-pijpe.* Om dat men die voorheen van de ſtronk van dulle kervel, of pijpkruid maakt.
* Cicuta. Hor. Juven. *Dulle kervel, of dulle petercely-drank*, een vergift.
CÍDĂRIS, ĭs. f. Curt. Κίδαρις. *Een Tulband, muts van Staat der Perſiaanſche Koningen.*
CÍDĂRUM, i. n. g. Gel. *Een ſoort van een ſchip.*
CÍDŌNĬUM malum, idem quod Cotoneum.

CIE CIL.

CĬĔO, cīēs, cīēvī, cītum, cīĕrĕ, acc. Cic. *Bewegen, opwekken, bevorderen, voortzetten, aanporren, aanmoedigen*, ſprekende van perſonen, of zaken.
* Alicui tetros cruciatus ciere. Cic. *Iemand vervaarlijke ſmarten, of pijnen aandoen, veroorzaken.*
* Ciere clamores. Virg. *Groot geluid ſlaan, luid uitroepen.* Rixam. Vell. Paterc. *Krakeel, of verſchil verwekken.* Lacrymas, fletus. Virg. *Weenen, ſchreyen: tranen ſtorten.* Turbas alicui. Plaut. *Iemand moeylykheden, of twiſt brouwen.* Cœlum tonitru. Virg. *Donderen in de lugt.*
* Ciere pugnam, prælium. Liv. *Een ſtrijd, of veldſlag aangaan, beginnen.* Stragem. Virg. *Een groote nederlaag geven.*
* Ciere nomen alicujus. Ovid. Tac. *Iemand by zijn naam roepen.*
* Ciere patrem. Liv. *Zig adelijk en wettig geboren bewijzen. Bewijzen dat hy geſproten is uit een van de honderd, door Romulus eerſt aangeſtelde Raadsheeren.*
* Ciere aliquem. Plaut. *Iemand tergen, quellen, ontrusten.*
* Ciere alvum. Colum. *Loslijvig maken.* Urinam. Plin. J. *Doen piſſen, waateren, of watermaken.*

Digitized by Google

** Belli ſimulacra ciere. Virg. *Een ſpiegelgevecht vertoonen.*

CĬLĬCES, ūm. m. plur. *De Ciliciërs, 't volk van Cilicië, of Karamanie.*

CĬLĬCĬA, æ. f. Plin. H. *Cilicie*, een geweſt in klein Aſie, thans Karamanje.

CĬLĬCĬŬM, ĭi. n. Varr. Liv. Κιλίκιον. *Een haire kleed van een reebok, of ander dier, een ſtoffe van hair geweven.*

‡ Men verſtaat 'er *Textum* onder.

CĬLĬCĬŬS, ă, ūm. Ulp. *Dat van hair gemaakt, of geweven is*, dus volgens 't zeggen van Varro genoemd, om dat duſdanige ſtoffen, of kleeden uit Cilicie quamen.

CĬLĬŬM, ĭi. n. Plin. H. *Het hair aan d'oogen, oogbrauwe.*

CĬLO, ōnis. m. g. Jun. *De ſpits, of kruin van 't hooſd.*

CIM

CĪMBRĪ, ōrūm. m. plur. Tac. *De Cimbren*, een volk van Duitſchland, dat voor dezen 't land bewoonde, 't welk nu *Jutland* genoemt word.

CĪMĒLĬUM, ĭi. n. g. *Een ſchat, koſtelijk pand, kleinoodie.*

CĪMĒLĬĀRCHĬUM. ĭi. n. g. *Een ſchatkamer, of vertrek.* Cimeliarcha. *Een ſchat, of kleinoody-bewaarder.*

CĪMĒX, ĭcis. m. Mart. Plin. H. *Een weeg-, of wandluis.*

CĪMMĔRĬI, ōrūm. m. plur. Cic. *De Cimmeriërs*, een volk

‡ in Italie, dat in holen woonde, tuſſchen *Bayes* en *Kuma*, en nooit zonligt zagen, daar van daan komt het ſpreekwoord Cimmeriæ tenebræ, *Zeer groote, nare duiſterniſſen.*

* Cimmerii. Plin. H. *De Cimmeriers*, een volk van Scythie, thans *kleine Tartaren* genoemd.

CĪMMĔRĬŬS, ūm. Mare Cimmerium. A. Gell. *De Boſphorus, of Straat van Kaffa in de zwarte zee*, dus genoemd om dat de *Cimmeriers* op die kuſten woonden.

CIN

CĬNÆDĬCŬS, ă, ūm. Cinædica cantatio. Plaut. *Ontugtig. Een onkuiſch lied, of gezang.*

CĬNÆDŬS, ĭ. m. Plaut. Κίναιδος. *Een jongetje zeer rad, en buigzaam van lichaam, dat volmaaktelijk danſte.* Het beduid ook, *Een ſchandjonge, boggerjonge.*

CĪNĂRĂ, æ. f. Colum. Κινάρα. *Een Artichok.*

CĬNCĬNNĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Gekruld, gekronkeld, die gekruld hair heeft.*

* Cincinnatæ ſtellæ. Cic. *Hair- of ſtaartſtarren.*

CĪNCĬNNŬS, ĭ. m. Cic. *Een hairlok, een bokkel, lok, of boſje gekruld hair*, gelijk men onder aan de paruiken, en agter ziet.

* Oratorum cincinni. Cic. *Cieraadjen, of pronkingen, bedagte fraayigheden van redenvoerders*, om hunne vertogen te vercieren.

CĪNCLUS, ĭ. m. g. *Een quikſtaartje*; een vogel zoo genaamd.

CĪNCTĬCŬLŬS, ĭ. m. Plaut. *Een klein kinderrokje, of een ſoort van een broekje, van den middel tot de knyen.*

CĪNCTŪRĂ, æ. f. Suet. *Een gordel, omgordinge.*

Cingi cinctură laxiori. Suet. *Een ruimen, of wyden gordel dragen.*

CĪNCTŪS, ă, ūm. Cic. *Omgord, gegord, die een gordel draagt.*

* * Cinctus coronâ hoſtium. Liv. *Door een vlandlijke bende omringd, bezet.* Gladio Hiſpanienſi. Liv. *Met een Spaanſch zwaard, of degen omgord, die dezelve draagt.* Cincta Mari regio. Cic. *Een geweſt door de zee omringd.*

Veſtes ad pectora cinctæ. Ovid. *Kleederen tot den middel toe opgegord.*

* Altè cinctus. Sen. Ph. *Een man van een groot hart, van zeer kleeden moed.*

* Altè cinctus puer. Hor. *Een ſlurk, kloek, wakker, behendig voetknegt.*

CĪNCTŪS, ūs. m. Varr. *Een ſoort van gewaad, 't welk de Romeinen zig om den middel gordeden, en tot de knyen quam.*

* Cinctus. Plin. H. *Een gordel, of riem.*

CĪNCTŪTŪS, ĭ. m. Hor. *Die met het gewaad* Cinctus

‡ *genaamd omgord is*, en in den oneigentlijken zin, *Een wakker, dapper, heldhaftig man.*

CĪNDĂLĬSMUS, ĭ. m. g. *Een ſoort van een kinderſpel*, als dezelve iets na een ſtok wierpen om die om verre te gooyen.

CĬNĔFĂCĬO, ĭs, fēcī, fāctŭm, făcĕrĕ. Luc. *Tot aſſche maken, brengen, verbranden.*

CĬNĔRĂCĔŬS, ă, ūm. Plin. H. *Van aſſche, aſchverwig.*

CĬNĔRĀRĬŬS, ĭi. m. Catul. *Die in de baden iemands hair kruld, of beſtoft enz.*

CĬNĔRĔŬS, ă, ūm. Colum. *Aſchverwig, aſchgraauw.*

CĬNĔRĬTĬŬS, ă, ūm. Terra cineritia. Varr. *Aſchagtige grond, of aarde.*

CĪNGO, ĭs, cinxī, cīnctŭm, cĭngĕrĕ. acc. Varr. Ovid. *Gorden, omgorden, omringen, omvangen.*

Urbem mœnibus cingere. Cic. *Een ſtad met muuren, of wallen omringen.*

Fluvius urbem cingit. Cæſ. *De rivier loopt, of ſtroomt rondom de ſtad, omringt de ſtad.*

Cingere urbem copiis. Liv. *Een ſtad berennen, blokkéren, beſluiten.* Obſidione urbem. Virg. *Een ſtad belegeren.* Foſsâ urbem. Virg. *Een gragt rondom een ſtad maken.*

Cingere ferrum. Virg. Latus ferro. Stat. Se gladio, Liv. *Een zwaard, of degen op de zyde gorden, ſteken.*

* * Cingere aliquem. Tac. Alicujus latus. Ovid. *Iemand verzellen om hem eere aan te doen, in iemands gevolg zijn.*

** Cingere lacum. Val. Flacc. *Rondom een meir wonen.*

CĪNGŬLĂ, æ. f. Ovid. *De buikriem van een paard.*

CĪNGŬLŪM, ĭ. n. Varr. *of* Cingŭlŭs, ĭ. m. Cic. *Een gordel, of riem.*

* Cinguli. Cic. *De Lugt, of Wereldſtreken. De Hemelgordels.*

† Cingulus. Feſt. *Iemand die zeer dun van middel is.*

CĪNĪFLO, ōnis. m. Hor. *Een perſoon die in de baden iemands hair krult, voornamentlijk met een yzertje. Een koleblazer om de yzers ten dien einde heet te maken.*

CĪNĪS, ĕris. m. en nu en dan f. Cic. Catul. *Aſſche.*

* * Dolorem inurere cineri alicujus. Cic. *Iemands aſſche ſmart aandoen*, dat is, *iemand na zyn dood te na ſpreken, ſchelden, laſteren, iemands gedagteniſſe bevlekken.*

Poſt cineres decus habere. Mart. *Na zijn dood geëert worden.*

** Haud cinerem quæritant iſti ſermones. Sen. Trag. *Deze reden moeten nooit vergeten worden, moeten eeuwiglijk onthouden werden.*

** Troja virorum omnium & virtutum cinis. Catul. *Troje was de graffſtede van alle helden en deugden, na de verdelginge van Trojen zag men geen groote mannen meer.*

CĪNNĂBĂRĬS, ĭs f. & Cinnăbărī. n. indeclin. Plin. H. Κιννάβαρις. *Drakenbloed.* Een gom van zeker boom in Afrika. Ook *vermilioen, bergroot.*

CĪNNĂMŌMŪM, ĭ. n. & Cinnămūm, ĭ. n. Plin. H. Κιννάμωμον. *Kaneel, of een kaneelboom.*

CĪNNŬS, ĭ. m. Non. *Een verzamelinge, of vermenginge van*

† *vele dingen*, ook *een Staatlijſt, of regiſter van vele zaken.*

* Cinnus. Plaut. *Een lok, of bos hair.*

CIO,

Digitized by Google

CIO, īs, īvī, ītūm, īrĕ. Colum. V. Cico.

CIPPUS, i. m. Hor. Perſ. *Een zuil, pilaar, of verheve ſteen, daar men een opſchrift op zag, ter gedagtenisſe van iemand, of iets.* Of gelijk anderen zeggen, *Een hoop ſteenen, of aarde, om tot een gedenkteeken te verſtrekken, of om de weg te wijzen*; Ook, *een graſſteen, of zark.*

* * Cippus. Cæſ. *Staken, of palen,* ſcherp van boven, en in de aarde geplant tot ſtormpalen. Ook, *een ſtuk, of boeijen,* voor misdadigen, om met de beenen in te ſluiten.

CIR

CIRCĂ, præp. acc. Cic. *Omtrent, by, nevens, om en by. Digt by.* Deze præpoſitio word gezegt van tijd, en plaatſe.

Circa forum. Quintil. *By, of omtrent de markt.*

Circa Regem erat turba Macedonum. Curt. *Digt by den Koning was een bende Macedoniers.*

Urbes circa Capuam. Cic. *Steden omtrent, of by Kapua gelegen.*

Circa horam octavam. Celſ. *Omtrent agt uren, by agt uren, niet ver van agt uren, op 't ſlag.*

Circa Demetrium. Quintil. *Ten tijde, in de eeuwe, of by 't leven Demetrius.*

* * Perſpectus tibi eſt animus meus circa curam valetudinis tuæ. Cic. *Gy kebt mijn gemoedtheid beſpeurt omtrent het bezorgen van uw gezondheid, of de zorg over uw gezondheid.*

Varia eſt circa hæc opinio. Plin. H. *Aangaande deze dingen zijn verſcheide gevoelens. Men komt over deze zaken niet over een.*

Litteras circa Præfectos Provinciarum dimittere. Liv. *Brieven aan de Bevelhebbers, of Landvoogden der wingewesten afzenden.*

Animus tuus eſt circa campos. Hor. *Gy zyt een liefhebber van 't landleven; gy denkt op 't land; hebt vermaak in op het land wonen.*

CIRCÆUS-MŌNS. m. *Circello,* een berg in Italie.

CIRCANĒA, æ. f. Feſt. *Een vogel, die in 't ronde na een hoog vliegt,* gelijk de groote Kiekedieven, en andere roofvogels.

CIRCENSIS, is. m. & f. sĕ, is. n. adj. Varr. *Tot het Roomſche renperk, tot den renbaan te Roomen, of tot den ronden ſtrijdperk behoorende.* Zie *Circus.*

Circenſes ludi. Liv. Virg. *Schouwſpelen, welke in 't* circus *of ronde ſtrijdperk vertoont wierden.* Zie *Circus.* Circenſium ludorum ſeptima erant curricula ſolennia. Gell.

CIRCINĀTIO, ōnis. f. Vitruv. *De kring, of ring van een rad, de kreits, kring, of rondte van een paſſer, of rad, enz.*

* Circinationen peragere, currere, facere. Vitruv. *Zijn omloop voleindigen, volbrengen,* ſprekende van een ſtarre.

CIRCINĀTO. adv. Plin. H. *In een kring, ring, of kreits.*

CIRCINĀTŪS, ă, ūm. Plin. H. *Krings-, rings-, of rondswyze, of rond gemaakt.*

CIRCINO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plin. H. *Ronden, rond maken, rond draaijen, een kring met een paſſer trekken.*

* Circinare in orbem ramos. Plin. H. *Rondom takken krijgen.*

** Circinare auras. Ovid. *Rondom in de lugt vliegen, kringswyze vliegen,* gelijk de Kiekedieven, en roofvogels.

CIRCINŪS, i. m. Cæſ. Vitruv. *Een paſſer.*

Circino circumductus. Cæſ. *Met een paſſer getrokken, dat een regelmatige kring maakt.*

CIRCĪTĔR. præp. acc. Cæſ. Cic. *Omtrent, om en by, digt by, na by, niet ver van.*

Circiter Calendas. Cic. *Omtrent den eerſten dag van de maand.*

Meridiem. Cæſ. *Omtrent, digt op de middag.* Horam octavam. Hor. *Omtrent, op 't ſlag van agt uren.*

Dies circiter decem iter fecerunt. Cæſ. *Zy deden een optogt van omtrent tien dagen.*

Circiter. adv. Cic. *Ten naaſten by, byna, ongevaar.*

CIRCITŌR, ōris. m. Ulp. *Een Kramer, een Marſchkramer, een Quakzalver.*

* * Circitor. Veget. *Een Bevelhebber, of Krijgsknegt die de ronde doet, en de ſchildwagten, en poſten bezigtigt,* om te zien of alles wel gaat.

CIRCIUS, ii. m. Vitruv. Plin. H. *De Weſt-Noord-Weſte wind.*

CIRCUITIŌ, ōnis. f. Vitruv. *Omgang, omkaeringe,* 't beteekent ook, *een omweg, of afgelege weg.*

Sol Cœli circuitionem percurrit. Vitruv. *De zon loopt rondom den hemel.*

* * Circuitio. Vitruv. *Galerije, leuiffel, trans rondom een huis, of Kerk.*

* Circuitio. Vitruv. *Een plaats, of wijdte rondom de tafel, of een bed om de luiden te dienen.*

* Circuitio, *alleen, of,* Circuitio verborum. Cic. *Omſpraak, omwegen, omreden.*

Nihil circuitione uſus es. Ter. *Gy hebt geen omſpraak, of omwegen gebruikt, gy hebt uw gemoed regt uit geſproken.*

CIRCUITŌR, ōris. m. Ulp. Zie Circitor, in alle des zelfs beteekeningen.

CIRCUITUS, ūs. m. Cic. Cæſ. *Omſpraak, omwegen, omreden.*

Per circuitum adducere exercitum. Front. *Een leger door een omweg leiden, een heir doen omtrekken.*

* * Circuitus Solis. Cic. *De ommeloop, of loop van de zon.* Striarum. Vitruv. *De ommeloop der kegels.*

Febris quæ certum circuitum habet. Celſ. *Een koorts die zijn vaſten omloop heeft, die op een gezetten tijd komt, die telkens op zijn uur zig verheft.* Febris quadrini circuitus, Plin. H. *De komſte van een vierdendaagſche koorts.*

* Circuitus, *alleen, of,* Circuitus verborum. Cic. *Omſpraak, omwegen, omreden.*

CIRCUITUS, ă, ūm. Circuitus eorum caſtris. Cic. *Rondom hun leger getrokken hebbende.*

** Circuitis Luna cornibus orbem alligat. Ovid. *Het is volle Maan.*

CIRCULĀRIS, is, ĕ, adj. *Rond, of tot een kring behoorende.*

CIRCULĀTIM. adv. Suet. *By beurten, beurt om beurt, elk op zyn tijd.* Of gelijk andere willen, *rondom, kringswyze.*

CIRCULĀTIO, ōnis. f. Vitruv. *Ommeloop, kreits, of loop der ſtarren, enz.*

Ex eo ſigno priore circulatione Luna cœpit facere curſum. Vitruv. *De Maan heeft uit dat Hemelsteeken haar eerſte loop begonnen.*

CIRCULĀTŌR, ōris. m. Celſ. *Een Goochelaar, een Quakzalver, een Jan Pottegie.*

* * Circulator auctionum. Aſin. Poll. ad Cic. *Een openbare uitroeper van verkoopingen.*

* Circulator. Sen. Ph. *Een gebruiker van ſtrikredenen, of omwegen. Een hairkloover, dwarsdrijver.*

CIRCULĀTORIUS, ă. ūm. Quintil. *Van een Goochelaar, Quakzalver, of Jan-Pottegie, dat volk eigen, of daar toe behoorende.*

CIRCULĀTRIX, īcis. f. Mart. *Een Goochelſpeelſter, een Quaakzalfſter, een Potſemaakſter.*

Lingua circulatrix. Mart. *Een dartele, quaadſprekende tonge.*

CIRCULĀTUS, ă, ūm. Celſ. *Rond, kringswijze, of half kringswyze gemaakt.* Sprekende van eenig gereedſchap.

CIRCULO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Colum. *Omringen, omvangen.*

Circulare aliquid foſſulâ. Colum. *Iets met een graftje omringen.*

* * Totis

Digitized by Google

* * Totis castris circulare. Cæs. *Het ganſche leger rond'om op de been brengen.*

* Circulari. Sen. Ph. *Voor Quakzalver, Goochelaar, of Jan Pottagie ſpelen. Zijn perſoon, verſtand, wetenſchap, enz.*

† *prijzen, verheffen.* Sprekende van een verwaande Wijsgerige. Dit verbum is daar *deponens.*

* Circulari. Cic. *Zig zelf, of 't hoofd aan alle kanten omwenden, keeren, draaijen.*

CĪRCŬLŬS, i. m. Cic. *Een kring, kreits, rondte, ring, of rondeel.*

Circulus auri. Virg. *Een gouden hals-, of armband, een goude ring.*

* * Circulus. Cic. *Een kring, of vergaderinge van volk.*

In circulum venire. Corn. Nep. *In een kring, of vergaderinge van menſchen komen.*

Circulos conſectari. Cic. *Verzamelingen, vergaderingen, gezelſchap van menſchen volgen, zoeken, bywonen.*

* Circulus Stellarum. Cic. *De loop, ommeloop, kring, of kreits der ſtarren.*

* Circulus. Varr. *Een ſoort van een ronde kaak, of koek, welke d'ouden van meel, en kaas maakten.*

Circulus ſignifer. Vitruv. *Een Teeken kring, of kreits, de Zonne-weg, of kreits.* Arcticus. Hygin. *De kreits, of kring van 't Noorder Aſpunt.* Lacteus. Cic. *De melkweg, in*

‡ *de ſtarrekunde.* Dit is een lange breede ſtreek in den Hemel, wit ſchijnende, waar in een groote meenigte kleine ſtarren zijn.

CĪRCŪM. præp. acc. Cic. *Rondom, rond, alomme, van alle zijden.*

Errare maria omnia circum. Virg. *Alle zeën rondom zwerven, zeilen.*

Qui circum eum ſunt. Cic. *Die hem verzellen, die rondom hem zijn, zijn gevolg.*

Circum. adv. Virg. *In 't rond, om en by.*

Da ab eo cantharum circum. Plaut. *Geeft den beker, of 't glas van hem af, in 't rond. Laat het glas van hem af, rond gaan.*

Circum circa regiones proſpicere. Sulpit. ad Cic. *De landen, of geweſten rondom bezigtigen.*

CĪRCUMĂCTĬO, ōnis. f. Vitruv. *Omdraaijinge, ommeloop, of loop,* van de wijzer van een uurwerk, enz.

CĪRCUMĂCTŬS, ūs. m. Plin. H. *Omdraaijinge, ommeloop, ommekeer van iets.*

Cervicem circumactu rotæ fregit. Sen. Ph. *Hy brak den hals door 't omdraaijen van een rader, of rad.*

Circumactus Aſtrorum. Sen. Ph. *D'ommeloop, ommedraay, of loop der ſterren.*

CĪRCUMĂDSPĬCIO. Plin. H. V. Circumſpicio.

CĪRCUMĂGGĔRO, ĭs, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. *Iets met aarde rondom ophoopen, iets bedyken, beſchanſſen, bebolwerken.* Men vind van dit woord niet als het volgende.

Radix ſimo circumaggerata. Plin. H. *Een wortel met meſt bedekt, of opgehoopt.*

CĪRCUMĂGO, ĭs, ēgī, actŭm, ĕre. acc. Liv. *Omdraaijen, omkeeren, omwenden, omdryven, omvoeren.*

Circumagere ſe. Liv. *Zig omdraaijen, omkeeren.*

Circumagete equum. Liv. *Een paard omdraaijen, om doen keeren.* Navem. Liv. Front. *Met een ſchip wenden, een ſchip over ſtaag, of over een andere boeg ſmyten.* Legiones. Flor. *Zijne keurbenden 't hoofd weder doen bieden, zijn krygsvolk doen omkeeren, zwenken.*

* * Circumegit ſe annus. Liv. *Het jaar heeft zig rond gedraait,* dat is, *is voorby, of verſtreken.*

* Circumagi. Sen. Ph. *Vry gemaakt, of geſtelt worden; uit den ſtaat van dienſtbaarheid, of ſlaverny ontſlagen worden.*

‡ De Romeinen bragten hunne ſlaven, die zy vry maken wilden voor den Hoofdſchout, die dan zijn bediende beval de vryverklaarde ſlaaf rondom te draaijen, tot een teeken, dat hy konde gaan daar 't hem beliefde.

* Hic paululùm circumacta fortuna eſt. Flor. *Hier is het geluk een weinig gekeerd, of omgedraaid.*

CĪRCUMĂMBŬLO, ās. āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Paul. Juriſc. *Rondom wandelen, kouyeren, zig verlustigen.*

CĪRCUMĂRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Plin. H. *Rondom ploegen, akkeren, of 't land bouwen.*

CĪRCŪMCÆSŪRĂ, æ. f. Circumcæſura membrorum.

† Lucret. *Aaneenſchakelinge, t'zamenvoeginge, vereeniginge der ledematen.* Anderen lezen *circumtextura.*

CĪRCŪMCELLĬO, ōnis. m. Feſt. *Een landloeper, zwerver, iemand die geen woonplaats heeft.*

CĪRCŪMCĪDĂNĔŬS, ă, um. Cat. *Rondom afgehouwen, gehakt, gekapt, of gefneden.* Circumcidaneum muſtum. Cat. *Wijn van de tweede perſinge.*

CĪRCŪMCĪDO, ĭs, cīdī, cīsŭm, cīdĕrĕ. acc. Cic. Cæſ. *Rondom afhouwen, afhakken, afkappen, affnyden, fnoeijen.*

Circumcidere arborem. Cic. Plin. H. *Een boom fnoeijen, van overtollige takken zuiveren.*

* * Circumcidere ſtipendia. Liv. *Soldy der krygsknegten beſnoeyen.* Negotioſam cogitationem. Cels. *Gedagten over zaken beſnoeijen, of zorgvuldige gedagten laten varen.*

* Vinum circumcidendum eſt ex toto. Cels. *Men moet den wijn in 't geheel affnyden, voor altoos verlaten.* In annum. Cels. *Men moet in een jaar tijds geen wijn drinken, men moet zig een jaar van wijn onthouden, ſpeenen.*

* Circumcidere multitudinem ſententiarum. Cic. *De veelvuldigheid van ſpreekwoorden vermyden, beſnoeijen.* Sumptus. Liv. *Onkoſten beſnoeijen, matigen, verminderen.*

CĪRCŪMCĪRCA. adv. V. Circum. *Daar, of daar omtrent.*

CĪRCŪMCĪSE. adv. Suet. *Rond-uit, zonder doekjes om te winden, bot uit, regt uit, in platte woorden.* Makrobius gebruikt *circumciſe dicere,* voor *kortelijk, beknoptelijk, en bondig ſpreken.*

CĪRCŪMCĪSĬO, ōnis. f. g. Lactant. *Beſnydenis aan de voorhuit.*

CĪRCŪMCĪSĬTŬS, ă, ŭm. Circumciſitium vinum.

‡ Varr. *Wijn van de tweede perſinge.* Zommige lezen *circumſitum.*

CĪRCŪMCĪSŪRĂ. æ. f. Plin. H. *Affnydinge, afkappinge, afhouwinge, afhakkinge, affnoeijinge in 't rond.*

CĪRCŪMCĪSŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Rondom afgehouwen, afgekapt, afgefneden.*

* * Res libro circumciſa. Varr. *Een zaak uit een boek gefneden.*

* Circumciſa inanitate & errore. Cic. *De ydelheid, en dwalinge beſnoeyd hebbende; onnutte dingen, en dwaasheden verlaten hebbende.*

* Circumciſum & breve orationis genus. Plin. J. *Een beknopte, bondige, en korte wijze van ſpreken.*

* Neſcio an illud ſatis circumciſum & abraſum. Plin. J. *Ik weet niet of dit wel cierlijk, en beſchaafd genoeg is.*

CĪRCŪMCLŪDO, ĭs, clūſī, clūſŭm, clūdĕre, acc. Plin. H. *Rondom beſluiten, omringen, omcingelen, bezetten, prangen, benaauwen.*

Parietes circumcludunt ambulationes. Vitruv. *De muuren omringen de wandelplaatſen; de waudel-laneu zijn met muuren omcingeld.*

Poculum à labris auro circumcludere. Cæſ. *De randen van een drinkkop met goud beſlaan.*

CĪRCŪMCLŪSŬS, ă, ŭm. Cic. *Rondom beſloten, omringd, bezet, geprangd, benaauwd, belegerd,* in den eigentlijken en oneigentlijken zin.

* Ille conſiliis, laboribus, periculiſque meis circumcluſus eſt. Cic. *Hy is door mijne raadgevingen, arbeid, en gevaar van mijn perſoon wederhouden geweeſt van zijn ſnoeden toeleg te volvoeren.*

CĪRCŪMCŌLO, ĭs, cŏlŭī, cūltŭm, cŏlĕrĕ. Paludem. Liv. *Rondom by een plaats woneu. Rondom een moraſch woneu, zijn verblyf hebben.*

CĪR ŪMCŪLCO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Colum. *Iets met de voeten vertreden, rondom betreden.*

CĪRCŪMCŪRRO, ĭs, cŭrrī, cŭrſŭm, cūrrĕrĕ. V. Circumcurſo.

* Ars

Digitized by Google

* Ars circumcurrens. Quintil. *Een algemeene konſt, of wetenſchap, die van alles handelt.*

CIRCŪMCŪRSO, ās, āvi, ātūm, āre. Cic. Ter. *Rondom loopen, rondom wandelen, van alle kanten rondom gaan, hier en daar loopen.*

Lecticulâ villas circumcurſare. Cic. *In een rosbaar rondom zijn landhoeven gedragen worden. Zijne woningen, of hofſteden in een rosbaar gaan bezigtigen.*

Circumcurſavi omnia. Plaut. *Ik hebbe alle plaatſen doorloopen, doorſnuffelt, doorzogt.*

Circumcurſare hâc & illâc. Ter. *Hier en daar, rondom loopen, doorſnuffelen, in alle hoeken en winkels loopen zoeken, over al loopen, gaan en komen.*

CIRCŪMDĀTUS, a, um. Cic. *Omringd, omvangen, beſloten.*

Tellus igne eſt circumdata. Cic. Ignis telluri circumdatus. Cic. *De aarde is van 't vyer omringd. Het vyer rondom de aarde zwevende.*

Circumdatus armis. Virg. *Met wapenen bedekt, omhangen, gewapend.* Pallio. Hor. *Met een mantel bedekt, omhangen.*

CIRCŪMDO, ās, dĕdi, dătūm, dăre. acc. Cic. *Omringen, omvangen, beſluiten, berennen, belegeren.*

Circumdare oppidum foſsâ. Cic. Circumdare oppido foſſam. Cic. *Een ſtad met een gragt omringen, een gragt rondom een ſtad maken.* Aulæa cubiculo. Curt. *Een kamer rondom met behangſels verzieren, behangen.* Urbem caſtris. Cæſ. *Een ſtad berennen, blokkeren, belegeren.*

Circumdare alicui cuſtodias. Cic. *Iemand in bewaringe van een wagt ſtellen, gevangen zetten.*

* * Circumdare ſibi cancellos. Cic. *Zig zelven palen, of een maat ſtellen.*

* Exiguis finibus Oratoris munus circumdare. Cic. *Het ampt, of de pligt van een Redenaar binnen enge palen beſluiten.*

CIRCŪMDŎLO, ās, āvi, ātūm, āre. acc. Plin. H. *Van alle kanten ſchaven, rondom glad en effen ſchaven.*

CIRCŪMDŪCO, ĭs, dūxi, dūctūm, dūcĕre. acc. Cic. *Iemand rondom leiden, geleiden, brengen, alles laten zien.*

Ædes aliquem circumducere. Plaut. *Iemand het ganſche huis doorleiden, in alle vertrekken brengen, alles rondom laten zien.*

* * Circumducere aliquem per dolos. Plaut. *Iemand door loosheden bedriegen, opligten, om den tuin leiden, potſen, of trekken ſpelen, doeken, bedotten, een vlaſſchen baard aanmaayen.*

Aliquem circumducere argento. Plaut. *Iemand met liſt zijn geld afhandig maken.* Men zegt kortswijligliik, en 't is ook hier de zin. *De beurs luizen, iemand zilver ſchoon maken, 't geld uit den buidel praten.*

* Circumducere cognitionem cauſæ. Ulp. *Het onderzoek, of oordeel over een zaak verlengen, uitſtellen, verſchuiven.*

CIRCŪMDŪCTĬLIS, ĭs, e. Bud. *Ligt om te draayen, verleggen, om rondom te voeren.*

CIRCŪMDŪCTIO, ōnis. f. Vitruv. *Rondom leidinge van water, of waterbuizen om een berg enz.* Circumductus. Idem.

* Circumductio. Plaut. *Bedrog, looze pots, of ſtreek, opligtinge.*

CIRCŪMDŪCTŪS, a, um. *Misleid, bedrogen.*

CIRCŪMĔO, circūmis & circŭis, circŭit, *of* circūmit, circumīvi, *of* circumĭi, *of* circŭivi, circŭitum, circumīre, *of* circŭire. Cic. *Rondom gaan, kruyeren, of wandelen.*

Circumire ſaucios. Tac. *De gequetſten rondom gaan bezoeken, zien, of moed geven.*

Circumire prædia. Cic. *Rondom zijne hoffieden gaan, kruyeren, of wandelen.*

* * Circumire agmina. Cic. *Benden bezetten, omringen.*

† Ab equitatu circumibatur. Cic. *Hy wierd door de ruitery omringt, bezet.*

* Belli fluctibus circumiri. Cic. *Door baren, of golven van oorlog omringt worden, dat is, rondom in oorlogsvlammen ſtaan.*

* Circumire aliquem. Cic. Ter. *Iemand bedriegen, opligten, doeken, bedotten, looze trekken ſpelen.*

CIRCŪMĔQUĪTO, ās, āvi, ātūm, āre. acc. Liv. *Rondom te paard rijden.*

Circumequitare mœnia urbis. Liv. *Te paard rondom een ſtad rijden.*

CIRCŪMFĔRENTĬA. æ, f. g. Apul. *De rondte, of kring van iets.*

CIRCŪMFĔRO, fĕrs, tŭli, lātūm, ferre. acc. Cic. *Rondom dragen, hier en daar dragen, van alle kanten dragen.*

In omnem partem circumferre oculos. Virg. Liv. *De oogen rondom werpen, laten gaan, van alle kanten iets bezien.*

Circumferre vinum. Plaut. *Wijn rondom brengen, of in 't rond ſchenken.*

* * Laudes alicujus ſupra meritum prædicatione circumferre. Plin. J. *Iemands lof boven zijne verdienſten rondom verbreiden, iemand over al boven zijne verdienſten loven, prijzen, verheffen.*

* Ad nutum licentium circumfertur. Curt. *Hy houd het met de meeſtbiedende. Hy kieſt de zijde der milddadigſte, hy ziet na de oogen der meeſtbiedende om.*

* Purâ undâ aliquem circumferre. Plaut. Virg. *Iemand met ſchoon water over al reinigen.*

* Circumfert ſe eſſe Cæſarem. Ovid. *Hy ſtroit over al uit dat hy Cæſar is. Hy geeft zig by de wereld voor Cæſar uit.*

CIRCŪMFĪRMO, ās, āvi, ātūm, āre. acc. Colum. *Van alle kanten ſterk, of hegt maken, verſterken, onderſtutten, verzekeren.*

CIRCŪMFLECTO, ĭs, flexi, flexūm, flectĕre. Virg. *Rondom buigen.*

Curſus circumflectere. Virg. *Rondom loopen, in een kring rennen.*

CIRCŪMFLEXŪS, ūs. m. Plin. H. *Ommekeer, omdraaijinge, ombuiginge.*

CIRCŪMFLO, ās, āvi, ātūm, āre. acc. Stat. *Rondom, of van alle kanten blazen.*

* * Ab omnibus invidiæ ventis circumflari. Cic. *Rondmet alle winden van de nijd bewaaid worden,* dat is, *van alle kanten zeer benijd worden.*

CIRCŪMFLŪENS, entis. omn. gen. part. Plin. H. *Rondom ſtroomende, vlietende, of vloeyende.*

* * Circumfluens copiis omnibus. Cic. *Rijk van wereldſche overvloed, of goederen, ſchatrijk.* Gloriâ. Cic. *Beroemd, vermaard, roemrugtig.*

* Circumfluens oratio. Cic. *Een wijdloopige, uitgebreide redenvoeringe.*

CIRCŪMFLŪO, ĭs, fluxi, flūxūm, flŭĕre. acc. Plin. H. *Rondom vloyen, ſtroomen, loopen, vlieten; een plaats rondom beſproeyen.* Sprekende van een rivier.

Amnis circumfluit urbem. Plin. H. *De ſtroom, of rivier vloeit rondom de ſtad, beſproeit de ſtad aan alle kanten.*

* * Gentes undique circumfluunt. Plin. H. *Het volk vloeit van alle kanten by een.*

Magna ſervorum nos circumfluxit multitudo. Varr. *Een groot getal ſlaven omringde ons, wy wierden door een bende ſlaven bezet.*

* Circumfluunt rebus *of* copiis omnibus. Cic. Res omnes eos circumfluunt. Curt. *Zy hebben vollen overvloed van alles, zy leven in overvloed en weelde.*

CIRCŪMFLŪUS, a, um. Ovid. Plin. H. *Rondom ſtroomende, vloeyende, vlietende, of loopende.*

Tellus præcincta circumfluo mari. Plin. H. *Een land door de rondom ſtroomende zee omringd...*

* * Inſula circumflua. Ovid. *Een eiland aan alle zijden*

Digitized by Google

met water omringd. Urbs circumflua ponto. Ovid. Val. Flacc. *Een ſtad rondom in de zee gelegen, daar de zee rondom vloeit.*

*** Mens circumflua luxu intactum ſervat vigorem. Claud. *Zijn geeſt behoud in 't midden van alle weelde, haare kragten ongeſchonden.*

CIRCŪMFŌDĬO, ĭs, fōdī, fōsūm, fōdĕrĕ. Plin. H. *Rondom graven, ſpitten, delven.*

CIRCŪMFŌRĀNĔUS, ă, ūm. Suet. *Een marktkramer, iemand die zijn goed op marken verkoopt.* Apuleius zegt, Domus Circumforanea, *Een huis, dat ligt vervoert kan worden.*

Circumforaneus Pharmacopola. Cic. *Een quakzalver, een meeſter, die zijn geneesmiddelen op de markt verkoopt.*

Æs circumforaneum. Cic. *Geld op renten geborgt, of genomen.* Om dat de wiſſelaars, en de gene die geld op renten uitzetteden, rondom een openbare plaats te Rome woonden.

CIRCŪMFŎRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Plin. H. *Rondom boren, doorboren, rondom gaten in sets boren.*

CIRCŪMFOSSŎR, ōris. m. Plin. H. *Iemand die rondom delft, ſpit, graaft.*

CIRCŪMFŌSSŪRĂ, æ. f. Plin. H. *Rondom delvinge, ſpittinge, gravinge; een gragt rondom een plaats.*

Aſpernatur circumfoſſuram cupreſſus. Plin. H. *De Cypreſſeboom kan geen omſpittingen verdragen.*

CIRCŪMFRĪCO, ās, ĭcŭī, ĭctūm, ārĕ. Cato. *Rondom kronwen, wrijven.*

CIRCŪMFŪLGĔO, ēs, fūlsī, fūlgērĕ. Plin. H. *Rondom blinken, glinſteren, ſchitteren.*

CIRCŪMFŪNDO, ĭs. fūdī, fūsūm, fūndĕrĕ. acc. Plin. H. *Rondom gieten, ſtorten, beſproeyen, of begieten.*

Lac, cum fervet, circumfunditur. Colum. *Als de melk kookt, ſpreid ze zig aan alle kanten uit.*

Aquam ad arborem circumfundere. Cat. *De wortel van een boom met water bevogtigen, beſproeyen.*

Circumfundit aër terram. Cic. *De lugt omringt de aarde.*

** Equitatus hoſtium noctu circumfunditur. Cæſ. *De viandlijke ruitery was 's nagts rondom op de been om het land te ontdekken.*

* Circumfundere hoſtium agmen. Liv. *Van alle kanten op de vianden ſtorten, aanvallen; de viandlijke benden onvoorziens overrompelen, omringen, aangrijpen, verſlaan.*

Milites ſe à tergo concioni circumfuderunt. Liv. *De krijgsknegten grepen de vergaderinge van agteren aan.*

* Multitudo concionanti circumfunditur. Liv. *Een menigte volks omringt hem als hy een reden voert.*

*** Denſis circumfunditur armis. Virg. *Hy word door een menigte viandlijk gewoer omringt, aangetaſt.*

CIRCŪMFŪSĬO. ōnis. f. g. Jul. Tirm. *Rondom gietinge, beſproeyinge.*

CIRCŪMFŪSŬS, ă, ūm. Plin. H. *Rondom gegoten, geſtort, geſproeid.*

* * Circumfuſus aëre. Cic. *Door de lugt omringd.* Libris. Cic. *Met boeken omringd.* Frequentiâ hominum. Cic. *Met een hoop volks omringd.* Luce. Cic. *Met ligt blinkende, ſtralende door het ligt.* Tenebris. Cic. *Met duiſternisſe bedekt.*

* Circumfuſus hoſtibus. Cic. *Door de vianden overrompeld, omringd, bezet.*

* Equites circumfuſi. Cic. *Ruiters rondom het land, of 't viandlijk legir beſpiedende, ontdekkende.*

* Undique & ubique circumfuſæ moleſtiæ. Cic. *Moeylijkheden, en quellingen die ons van alle zijden, en over al overvallen, overkomen.*

CIRCŪMGĔLĂTUS, ă, ūm. part. Plin. *Rondom bevroren.*

CIRCŪMGĔLŎR, ārĭs, ātŭs sūm, ārī. Plin. H. *Rondom bevriezen, toevriezen, vriezen, met ys omringt worden.*

CIRCŪMGĔMO, ĭs, gĕmŭī, gĕmĭtūm, gemĕrĕ. acc. Hor. *Rondom weenen, alomme zugten, klagen.*

Circumgemit urſus ovile. Hor. *De beer huilt rondom het ſchapenſtal.*

CIRCŪMGESTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Cic. *Rondom, of over al dragen, van alle kanten dragen.*

CIRCŪMGLŌBO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. dat. Plin. H. *Rondom ophoopen, verzamelen, vergaderen.*

Animalia eſcæ circumglobata. Plin. H. *Dieren, rondom boven den andere by haar aas, of ſpijs geplaatſt.*

CIRCŪMGRĔDĬŎR, dĕrĭs, grēſsŭs sūm, grĕdī. acc. Tac. *Rondom gaan, treden, omringen.*

CIRCŪMJĂCĔO, ēs, jăcŭī, jăcērĕ. dat. Liv. *Rondom leggen, om en by gelegen zijn.*

Regiones & inſulæ quæ circumjacent Europæ. Liv. *Landſchappen en eilanden rondom, of by Europe leggende.*

CIRCŪMJĔCTŪS, ūs. m. Cic. *Om, of rondom-werpinge, ommekring.*

CIRCŪMJĔCTŪS, ă, ūm. Liv. *Rondom, of om en by gelegen, nabuurig.*

Planities ſaltibus circumjecta. Tac. *Een vlakte met dikke boſſchaadjen omringd.*

Loca urbi circumjecta. Liv. *Rondom de ſtad gelege plaatſen.*

Campi circumjecti. Curt. *Nabuurige, rondom gelegene velden.*

CIRCŪMJĬCĬO, ĭs, jēcī, jĕctūm, jĭcĕrĕ. acc. *Rondom van daan werpen; van alle kanten werpen, gooyen.*

In aliquem locum jacula circumjicere. Liv. *Van alle kanten ſchigten na een plaats werpen.*

* * Sarcinis depoſitis vallum circumjicere. Liv. *Een borſtweringe rondom de ontlade leger-pakkaadje opwerpen.*

* Deus cœlum rotundo ambitu circumjecit. Cic. *God heeft den hemel met een ronden kring omvat.*

CIRCŪMLĂMBO, ĭs, lāmbī, lāmbĕrĕ. acc. Plin. H. *Rondom likken.*

CIRCŪMLĀTŬS, ă, ūm. dat. Plin. H. *Rondom, of over al gedragen, hier en daar na toe gebragt.*

CIRCŪMLĪGĀTŬS, ă, um. Circumligatus angui. Cic. *Van een ſlange omwonden, rondom gekneld.*

CIRCŪMLĪGO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Liv. Plin. H. *Rondom binden, omwinden, omzwagtelen, knellen, knevelen.*

Lignum ſtupâ circumligant. Plin. H. *Zy binden het hout met ruw vlaſch, of werk vaſt, zy binden ruw vlaſch, of werk rondom 't hout.*

*** Aliquem umbrâ circumligare. Stat. *Iemand met duiſternisſe omringen.* Ulnis. Stat. *Iemand omhelzen, omarmen, in de armen vatten.*

CIRCŪMLĪNĬO, līnĭs, lĭnīvī, lĭnītūm, lĭnīrĕ aliquid liquore. Quintil. *Iets met eenige vogt rondom beſtrijken, beſmeren, zalven.*

CIRCŪMLĪNO, ĭs, circŭmlīvī, circŭmlĭtūm, circŭmlĭnĕrĕ aliquid oleo, balſamo, &c. Colum. *Iets met olie, balſem, enz. beſtrijken, beſmeren, zalven.*

Circumlinire, *of* Circumlinere alveos fimo. Colum. Plin. H. *De byekorven met kley rondom beſtruken.*

* * Argumenta ad dicendum tenuiora extrinſecùs adductis rebus circumliniunt. Quintil. *Zy beſmeren, dat is, pronken, ſlegte voorwerpen van een vertoog, of redenvoeringe op met vergezogte zaken en ſpreuken.*

CIRCŪMLĬTĬO, ōnis. f. Sen. Ph. Plin. H. *Omſmeringe, Rondom zalvinge, ſmeringe, ſtrijkinge.*

CIRCŪMLĪTŬS, ă, ūm. part. Hor. *Rondom geſtreken, geſmeerd, gezalfd.*

* * Facies fuco circumlita. Lucret. *Een geblanket aangezigt, met blanketſel rondom beſtreken.*

*** Saxa muſco circumlita. Hor. *Rotſen rondom met mos bedekt.* Pocula auro. Ovid. *Vergulde drinkkoppen.*

CIRCŪMLŎCŪTĬO, ōnis, f. g. Quintil. figura Rhetoricæs. *Omſpraak, uitbreidinge.*

CIRCŪMLŎQUOR, ĕrĭs, cūtŭs sūm, loqui. *Vele woorden, of omſpraak in een rede gebruiken.*

CIRCŪMLŪO, ĭs, lŭī, lŭĕrĕ. acc. Liv. *Rondom waſſen, beſproeyen, bevogtigen.*

Flumine urbs circumluitur. Liv. *De ſtad word door den ſtroom beſpoelt, beſproeit, bevogtigt, omringt.*

CIR-

Digitized by Google

CIRCŪMLŪVIO, ōnis. f. Cic. *Groote vloed, overſtroominge, overſtelpinge rondom over een land.*

CIRCŪMLŪVIUM, ii. n. Fuſt. *Een ſtuk lands, een veld, door een watervloed van een ander afgeſcheiden, afgezonderd.*

CIRCŪMMISSUS, a, um. Cic. *Rondom gezonden, hier en na toe geſtierd, of afgevaardigd.*

CIRCŪMMITTO, is, misi, missum, mittĕrĕ. acc. Liv. *Rondom afzenden, alomme, hier en daar, of overal na toe ſtieren.*

Poſt montes milites circummiſit qui noſtros aggrederentur. Liv. *Hy beval eenige krijgsknegten agter om te rukken om ons aan te taſten.*

CIRCŪMMŪLCĔO, ēs, mulcērĕ. Plin. H. *Rondom ſtreelen, zaftjes ſtrijken; ook, vleijen, pluimſtrijken.*

Linguis ſerpentum circummulcentibus. Plin. H. *De Slangen zaftjes met haar tongen rondom likkende.*

CIRCŪMMŪNIO, is, ivi, itum, irĕ. acc. Cæſ. Colum. *Rondom, van alle zijden verſterken, alomme ſterk maken, verſchanſen, overal ſchanſen, of boerſweringen opwerpen.*

Hortum foſſâ circummunire. Colum. *Een ſloot rondom een tuin maken; een tuin rondom met een gragt voorzien, beveiligen.* Oppidum vallo caſtelliſque. Cæſ. *Een ſt. d met bolwerken, en kaſteelen om en om verſterken.*

CIRCŪMMŪNITIO, ōnis. f. Cæſ. *Verſchanſinge, rondom opwerpinge van bolwerken, beukwerken, of ſchanſen.* Ook *een veſting, of ſterkte.*

CIRCŪMMŪNITUS, a, um. part. Colum. *Rondom verſterkt, verſchanſt, bebolwerkt.*

* Milites ab hoſtibus circummuniti. Cæſ. *Krijgsknegten met viandlijke werken, of ſchanſen, omringd, beſloten, benaauwd.*

CIRCŪMNĀSCŎR, ĕris, natus ſum, naſci. Plin. *Rondom groeijen.*

CIRCŪMNĀVIGO, as, avi, atum, arĕ. acc. Vell. Pat. *Rondom varen, zeilen.*

Navis hæc Oceani circumnavigavit ſinus. Vell. Paterc. *Dit ſchip heeft alle de boezemen, en kromtens van de zee omgevaren, heeft de ganſche zee doorkruiſt.*

CIRCŪMŌBRŬO, is, ui, utum, ĕrĕ. Plin. *Rondom bedekken, rondom met iets omwinden, rondom beſluiten, omringen.*

CIRCŪMPĀDĀNUS, a, um. Liv. *Rondom de Po wonende, die by de rivier de Po woont.*

Circumpadanus campus. Liv. *Rondom de Po leggende velden.* Vinum circumpadanum. Liv. *Wijn, die rondom de Po waſcht, of geperſt word.*

CIRCŪMPĀNGO, is, pēgi, pactum, pangĕrĕ aliquid terrâ. Plin. H. *Iets rondom in de aarde ſteken, planten, poten.*

Rami terrâ circumpacti. Plin. H. *Takken rondom in de aarde geſloken, gepoot, geplant.*

CIRCŪMPĀVIO, is, irĕ. Area circumpavita. Plin. H. *Rondom beſtraten, of plaveijen. Een rondom geplaveyde plaats, of open erf.*

CIRCŪMPĔDES. Cic. *Voetknegten, of jongens, voetloopers, die bunne Heeren te voet opwagteden, trawanten.* Men † vind geen caſus van dit woord, zoo dat ik't zelve niet zou declineren.

CIRCŪMPLECTŎR, ĕris, plexus ſum, plectī. acc. Cic. Plin. H. *Omhelzen, omringen, omvangen, omvatten.*

Tertii vix eam arborem circumplectuntur. Plin. H. *Drie perſonen konnen naauwlijks dien boom omvatten.*

* * Patrimonium alicujus circumplecti. Cic. *Iemands vaderlijk goed aanſlaan, aantaſten, overweldigen, afhandig maken.*

CIRCŪMPLEXUS, ūs. m. Plin. H. *Omvattinge, omvanginge, omringinge.*

CIRCŪMPLEXUS, a, um. Cic. *Die iets omhelſt, omvat, of omvangen heeft.*

Turris igne circumplexa. A. Gell. *Een toren door de vlam† men omringd.* Men vind nergens anders een voorbeeld van dit participium *in paſſivo ſenſu.*

CIRCŪMPLĪCĀTUS, a, um. Puer ſerpentis amplexu circumplicatus, *of* Serpente circumplicatus. Cic. *Rondom omvat. Een kind door de omwindinge, of omvattinge van een Slange rondom gekneld; een kind, om het welke zig een Slang gewrongen heeft.*

CIRCŪMPLICO, as, avi, atum, arĕ. acc. Cic. *Rondom vouwen, rollen, omwikkelen, zig rondom iets winden. Iets omvangen.*

CIRCŪMPŌNO, is, pŏsŭi, pŏsĭtum, pōnĕrĕ. acc. Plin. H. *Rondom zetten, ſtellen, plaatſen, ſchikken.*

Aliquid alteri circumponere. Hor. *Een ding rondom een ander zetten, ſtellen, ſchikken.*

CIRCŪMPŎTATIO, ōnis. f. Cic. *Rondom-drinkinge, een teugje in 't rond.*

Circumpotatio omnis tollitur. Cic. *Men verbied t'eenemaal het drinken in 't rond.*

CIRCŪMRĀSUS, a, um. Colum. *Rondom geſchoren, geſchrapt, geſchaaſd.*

CIRCŪMRĀDO, is, rāsi, rāsum, rādĕrĕ. acc. Plin. H. *Rondom ſcheren, ſchrappen, ſchaven.*

CIRCŪMRĔTIO, is, ivi, itum, irĕ. acc. Lucret. *Rondom met netten bezetten, omringen, verwarren.*

CIRCŪMRETITUS, a, um. Cic. *Met netten omringd, bezet, in netten verward, die 't net over 't hooſd heeft.*

* Circumretitus frequentiâ populi. Cic. *Door een groote ſchare, of menigte volks omringd, bezet, ingeſloten.*

CIRCŪMRŌDO, is, rōsi, rōsum, rōdĕrĕ. acc. Plin. H. *Rondom knagen, knabbelen, van alle kanten afbyten.*

Circumrodo quod devorandum eſt. Cic. *Ik knabbele maar aan 't gene opgezwolgen dient te werden.* Dat is, *Ik roere iets maar zaftjes aan, 't welk ik hem in zijn aangezigt openbaarlijk behoor te verwijten.* Of gelijk wy zeggen, *Ik geef hem ſchoten onder water, in plaats van hem in 't openbaar ten toon te ſtellen.*

* * Dente alicujus circumrodi. Hor. *Van iemand over al beriſpt, beknibbelt, bedilt, gebekelt, gelaakt worden.*

CIRCŪMSCALPO, is, scălpsi, scălptum, scălpĕrĕ. acc. Plin. H. *Rondom kraauwen, ſchrappen, wijven, reinigen.*

CIRCŪMSCALPTUS, a, um. Dentes radice circumſcalpti. Plin. H. *Rondom geſchrapt. Tanden met een wortel rondom gewreven, gertingd, gezuiverd.*

CIRCŪMSCĂRIFICO, as, avi. atum, arĕ. acc. Plin. H. *Rondom inſnyden, inſnydingen doen, koppen.*

CIRCŪMSCINDO, is, scidi, scissum, scindĕrĕ, Aliquem *of* veſtem alicujus. Liv. *Iemands kleed, of gewaad rondom afſnyden, in ſtukken ſnyden, en kerven.*

CIRCŪMSCRIBO, is, scripsi, scriptum, scribĕrĕ. acc. Cic. *Rondom ſchrijven, beſchrijven.*

Circumſcribere aliquem virgulâ. Cic. *Met een ſtokje, of roede een kring rondom iemand maken, een ronde kreits rondom iemand met een rysje trekken, balen.*

* * Circumſcribere acc. Cic. *Bepalen, inſluiten, beſluiten, vaſtſtellen.*

Spatium *of* curriculum vitæ circumſcribere alicui. Cic. *Den loop, of tijd van iemands leven bepalen, vaſt ſtellen.* Exilii locum. Cic. *Iemand een plaats van ballingſchap aanwijzen, voorſchrijven.*

* Nullis terminis circumſcribit jus ſuum. Cic. *Hy bepaalt zijn regt garſch niet, hy verbeid zijn regtsgebied rondom nit.*

* Circumſcribere aliquem. Cic. *Iemand bedriegen, opligten, miſleiden, verſchalken, verkloeken.*

* Circumſcribere Magiſtratum. Cic. Cæſ. *Iemand in zijn Overheids ampt opſchorten, verbieden zijn ampt voor een tijd te oeffenen.* Sententiam. Cic. *Een gevoelen wederleggen, vernietigen.*

* Circumſcriptus eſt à Senatu. Cic. *Hy is door den Raad gelaſt geen zaken waar te nemen; den Raad heeft hem't bewind van zaken ontnomen.*

CIRCŪMSCRIPTĒ. adv. *Bepaaldelijk, kortelijk, bondiglijk, beknoptelijk.*

Digitized by Google

* Circumscriptè. Cic. *Netjes, op de maat; beschaafdelijk, cierlijk; met een nette, beschaafde, keurlijke stijl.*

CIRCŪMSCRĪPTIO, ōnis. f. Cic. *De uitgestrektheid, de kring, de kreits, de palen, of grenzen van iets.*

* Circumscriptio orationis of verborum. Cic. *Een omme-spraak, beschrijvinge, verklaringe van iets.*

* Circumscriptio. Cic. *Bedrog: schalke, looze streek, of greep, argligtigheid.*

* Circumscriptio. Cic. *Schortinge, opschortinge in een ampt, verbod om 't zelve te bedienen.*

CIRCŪMSCRĪPTŎR, ōris. m. Cic. *Een bedrieger, verleider, een argligtige fielt.*

* Circumscriptor. Juven. *Iemand die door looze, valsche, argligtige streken zig meester van eens anders goed maakt.*

CIRCŪMSCRĪPTŪS, ă, ūm. Cic. *Bepaald, ingesloten, omringd.*

Flumine circumscriptus. Cic. *Door een stroom, vloed, of rivier omringd.*

* Rerum forensium cancellis circumscripta scientia. Cic. *Een wetenschap, besloten, of bepaald binnen de palen van Geregtszaken.*

* Circumscriptus verborum ambitus. Cic. *Een nette beknopte reeks van woorden.* Stylus circumscriptior. Plin. J. *Een te gestote, al te beknopte, in een gedronge stijl.*

* Circumscriptus captiosis interrogationibus. Cic. *Door looze, of verstrikkende vragen verward, bedrogen, verleid, opgeligt.*

* Magistratus Senatusconsulto circumscriptus. Cic. *Een Overheid door een raadsbesluit in zijn ampt opgeschort.*

CIRCŪMSĔCO, ās, sĕcŭī, sĕctum, sĕcārĕ. acc. Cic. Colum. *Rondom snyden, afsnyden, besnoeijen.*

CIRCŪNSĔDĔO of CIRCŪMSĪDĔO, ēs, sēdī, sēssum, sĕdērĕ of sīdērĕ, Aliquem of urbem. Cic. *Iemand, of een stad belegeren.*

Ab hostibus in castello circumsedebatur of circumsidebatur. Cic. *Hy wierd door de vianden in een slot, schans, of kasteel belegerd, geblokkeerd gehouden.*

CIRCŪMSĔPIO, īs, sēpsī, sēptum, sēpīrĕ. acc. *met* abl. Liv. *Met heggen, heiningen, muuren, enz. omringen, besluiten, omheinen.*

* * Militibus corpus circumsepire. Liv. *Een goede lyfwagt rondom zijn persoon doen waken.*

CIRCŪMSĔPTŪS, ă, ūm. Cohortibus circumseptus. Cic. *Door krijgsknegten omringd, door benden van krijgsknegten bewaard.*

CIRCŪMSĔRO, īs, sēvī, sītum, sĕrĕrĕ, Aliquid alteri. Plin. H. *Iets rondom een ander ding zaaijen, poten, planten.*

CIRCUMSESSIO, ōnis. f. Cic. *Beleg, belegering, blokkeringe.*

CIRCŪMSĪDĔO. V. Circumsedeo.

CIRCŪMSĪDO, īs, sīdĕrĕ. acc. Liv. *Belegeren, blokkeren, belegerd, of besloten houwden.*

CIRCŪMSĪGNO, ās, āvī, ātum, ārĕ. acc. Colum. *Rondom merken, teekenen, of merkteekenen indrukken.*

CIRCŪMSĪSTO, īs, stĭtī, stĭtum, sīstĕrĕ. acc. Cæs. Cic. *Rondom iemand staan, hem omringen, insluiten, omvangen.*

Navem circumsistere. Cæs. *Een schip aan alle kanten bespringen, aan boord leggen, aantasten.*

CIRCŪMSŌNO, ās, sōnŭī, sōnĭtum, sōnārĕ. Liv. *Rondom geluid staan, klinken.*

Hostes circumsonat nostrorum clamor. Liv. *Het geschreeuw, of geroep der onzen klonk den vianden rondom in de ooren.*

Ululatibus circumsonat locus. Liv. *De plaats wedergalmde rondom door 't gehuil.*

* Circumsonant his undique aures meæ. Cic. *Myne ooren teniten al van alle deze zaken. Men valt my gestadig met die dingen lastig.*

CIRCŪMSPECTĀTŎR, ōris. m. g. Plaut. *Rondomkijker, doorsnuffelaar.*

CIRCŪMSPECTĀTRIX, īcis. f. Plaut. *Een gaapster, een nieuwsgierig vrouwspersoon, welke rondom, en overal kijkt.*

CIRCŪMSPECTIO, ōnis. f. Cic. *Omzigtigheid, toezigt, om- of voorzigtigheid, opmerkinge, zorgvuldigheid.*

CIRCŪMSPECTĒ. adv. Aul. Gell. *Voor- of omzigtiglijk, zorgvuldiglijk, wijselijk, met overleg.* Quintilianus zegt circumspectius in dezen zin.

CIRCŪMSPECTO, ās, āvī, ātum, ārĕ. acc. Ter. Cic. *Rondom zien, kijken, de oogen overal laten gaan, alles doorsnuffelen, alles naauwkeurig rondom bezigtigen.*

* * Circumspectare defectionis tempus. Liv. *Den tijd waarnemen, verwagten, gade slaan, om af te vallen, of oproer te verwekken.*

CIRCŪMSPECTŪS, ūs. m. Cic. Liv. *Rondom kijkinge, bezigtiginge rondom, naauwkeurige aanschouwinge.*

* * Mens stat in circumspectu mali sui. Ovid. *Het gemoed houd zig bezig in 't bespiegelen, of beschouwen van des zelfs rampen, smart, of ongevallen.*

CIRCŪMSPECTŪS, ă, ūm. Colum. Celf. *Voor- of omzigtig, wijs, welbedagt, zorgvuldig, schuw.* Sprekende ‡ van menschen, en beesten. Men zegt circumspectior, en circumspectissimus.

* Circumspectum judicium. Quintil. *Een wijs, voorzigtig, welbedagt oordeel.*

CIRCŪMSPĔRGO, īs, spĕrsī, spĕrsum, spĕrgĕrĕ. acc. Colum. *Rondom sprengen, besprengen, spreijen, strooijen.*

CIRCŪMSPICIĔNTIĂ, æ. f. Aul. Gell. *Opmerkinge, voor- of omzigtigheid, zorgvuldigheid.*

CIRCŪMSPICIO, īs, spexī, spectum, spĭcĕrĕ. acc. Ter. Cic. *Rondom bezigtigen, zien, aanschouwen, alles naauwkeuriglijk bekijken.*

* * Circumspicere aliquid animo. Cic. *Iets in zijn gemoed overwegen, overleggen, zijn gedagten over iets laten gaan.* Se circumspicere. Cic. *Agt op zig zelf nemen, zijn pligt betragten, zijn eigen stand, en pligt overwegen.*

* Magnificè te circumspicis. Cic. *Gy hebt groote gedagten van u zelven, gy zyt verwaand, of waanwys.*

CIRCŪMSTĀNS, ăntis. omn. gen. Ovid. Quintil. *Rondom staande, ommestander, die iemand omringt.*

* Mala circumstantia. Liv. *Ongevallen, welke ons omringen.*

* Res circumstantes. Auct. ad Her. *Omstandigheden, byzonderheden, zaken die een daad vergellen.*

CIRCŪMSTĀNTIĂ, æ. f. Sen. Ph. Aul. Gell. *Omringe, kring, ommekring, kreits.* Van personen en zaken gesproken.

* Circumstantia. Quintil. *Omstandigheid, byzonderheid van iets.* 't Zy van persoon, tijd, of plaats, enz.

CIRCŪMSTĂTĬO, ōnis. f. militum. Aul. Gell. *Een hoofdwagt, een wagthuis, een wagt krijgsknegten rondom iets.*

CIRCŪMSTO, ās, stĕtī, stātum, stārĕ. Cic. *Rondom iets, of om iemand staan, iemand, of iets omringen.*

* Circumstant nos fata omnia. Cic. *Alle ongevallen, en rampen staan ons te verwagten, ons bangen aan alle kanten ongelukken over 't hoofd.*

CIRCŪMSTRĔPO, īs, strĕpŭī, strĕpĭtum, strĕpĕrĕ. Tac. Sen. Ph. *Rondom ruisschen, gerugt maken, razen.*

* Minæ humanam vitam circumstrepunt. Sen. Ph. *Het menschelijk leven word van alle kanten gedreigt. De menschen staat gedurende zijn leven bloot voor duizend gevaren, die hem dreigen.*

CIRCŪMSTRŬO, īs, strūxī, strūctum, strŭĕrĕ. acc. cum dat. Plin. H. *Rondom bouwen, timmeren, metselen.*

CIRCŪMSŪDO, ās, āvī, enz. Plin. *Van alle kanten, of overal zweeten.*

CIRCŪMSŬO, īs, sŭī, sūtum, sŭĕrĕ. Plin. Plin. H. *Rondom naaijen, rondom benaaijen, of stikken.*

CIRCŪMTĔCTUS, ă, ūm. part. Plaut. *Rondom bedekt.*

CIRCŪMTĔGO, īs, texī, tēctum, tĕgĕrĕ. Lucret. *Rondom dekken, bedekken, besluiten, bewaren.*

CIRCŪMTĔXO, īs, texŭī, tēxtum, tĕxĕrĕ. Virg. *Rondom weven, beweven, bezomen, beleggen.*

Digitized by Google

Velamen circumtextum croceo acantho. Virg, *Een kleed met beerenklaauwen bloemen omweven.*

CIRCŪMTŌNDĔO, ēs, tōndī, tōnsūm, ĕrĕ. Suet. *Rondom ſcheren, of afſcheren.*

CIRCŪMTŌNSŬS, ă, ūm. Part. Suet. *Rondom geſcheren, of afgeſchoren.*

CIRCŪMTŬNO, ās, āvī, &c. Hor. *Rondom donderen, of groot gedruis maken.*

CIRCŪMTRĔMO, ĭs, ŭī. ĕrĕ. Lucr. *Van alle zijden boven, zidderen, daveren.*

CIRCŪMVĂDO, ĭs, vāsī, vāsūm, vădĕrĕ. aliquem. Plin. H. *Rondom, of van alle kanten omringen, beſpringen, aantaſten, overvallen, overrompelen.*

Ex utrâque parte aciem circumvadere. Liv. *Van wederzyden het leger overrompelen, beſpringen, aantaſten.*

* Terror Barbaros circumvaſit. Liv. *De ſchrik trof de Barbaren aan alle kanten, de vreeze verſpreidde zig rondom onder de woeſte menſchen.*

CIRCŪMVĂGŬS, ă, ūm. dat. Hor. *Dat rondom iets zwerft, ſtroomt, loopt, of vloeit.*

CIRCŪMVĂLLĀTŬS, ă, ūm. Liv. *Bebolwerkt, verſchanſt.*

CIRCŪMVĂLLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Cæſ. *Rondom beſchanſen, verſterken, met bolwerken, en ſchanſen voorzien, met ſterktens, ſchanſen, of buitenwerken omringen.*

* Circumvallant me res. Ter. *De bezigheden, of zaken overvallen my van alle kanten. Ik ben met bezigheden beleemerd, omringd, omzet.*

CIRCŪMVĔCTIO, ōnis. f. Cic. *Rondom voeringe, vervoeringe, van Waren en Koopmanſchappen, enz.*

* * Circumvectio Solis. Cic. *De ommeloop, of kreits van de Zon, om de aarde.*

CIRCŪMVĔCTŎR, āris, ātŭs ſum, āri. Plaut. &

CIRCŪMVĔHŎR, ĕris, vĕctŭs ſum, vĕhī. Liv. *Rondom gevoert, vervoert, of gebragt worden.*

CIRCŪMVĔCTŬS, ă, ūm. Part. Liv. *Rondom gevoerd.*

Oppida circumvectari. Plaut. *Van ſtad tot ſtad gevoert, gebragt worden;* in een karos, te paard, enz.

Equo circumvehi. Liv. *Rondom te paard ryden.*

CIRCŪMVĔNĬO, īs, vēnī, vĕntūm, vĕnīrĕ aliquem. Salluſt. *Iemand van alle zijden omringen, inſluiten, bezetten, omzetten.*

Circumvenire hoſtes. Cæſ. Tac. *De vianden omringen, van alle zijden overrompelen, beſpringen, aantaſten.* A lateribus aciem. Cæſ. *Een leger ter zyden aangrijpen.*

* * Circumvenire aliquem. Cic. *Iemand bedriegen, opligten, miſleiden, verſchalken, verklocken.*

Ab eo hoſtes in colloquio, per fidem, ſunt circumventi. Cæſ. *De vianden zijn door hem na zijn gegeven woord van trouwe, in een t'zamenſpraak opgeligt, en nedergeſabeld.*

* Per arbitrum aliquem circumvenire. Cic. *Iemand door middel van een ſcheidsman bedriegen, opligten, verſchalken.* Ignorantiam alicujus. Ulp. *Iemands onwetendheid misbruiken, een onwetend menſch opligten, verklocken.* Hoſtem per inſidias. Cæſ. *Den viand in een hinderlaag overvallen. Den viand lagen leggen, om hem te verſtrikken.*

* Circumvenire mœnia urbis vallo & foſſâ. Salluſt. *De wallen, of muuren van een ſtad met buitenwerken, en gragten omringen, verſterken. Buitenwerken, en gragten rondom een plaats maken.*

* * Fluvius urbem circumvĕnit. Virg. *De rivier loopt, ſtroomt, rondom; of omvirgt, en beſproeit de ſtad van alle kanten.*

CIRCŪMVĔNTĬO, ōnis, f. g. Digeſt. *Bedrog.*

CIRCŪMVĔNTŬS, ă, ūm. Stat. *Omringd, omvangen, bezet, omzet.*

* * Circumventus morbo, inopiâ, &c. Cic. *Door ziekte, gebrek, enz. overvallen, aangetaſt, geperſt.*

* Circumventus. Cic. Cæſ. *Bedrogen, miſleid, opgeligt, verſchalkt.*

Circumventus judicio iniquorum. Cic. *Door 't oordeel van onregtvaardige regters bedorven, opgeligt.* Pecuniâ. Cic. *Veroordeeld door omkooping der regters.*

CIRCŪMVĔRSĬO, ōnis. f. Quintil. lib. II. c. 3. *Rondomwending, draaijinge, of keeringe, een beweginge in 't rond.*

CIRCŪMVĔRSŎR, āris, āri. Lucret. *Rondom keeren, wenden, of draaijen; rondom gekeert, gewent, of gedraait worden.*

CIRCŪMVĔRTO, ĭs, vĕrtī, vĕrſum, vĕrtĕrĕ. aliquid. Plaut. *Iets rondom keeren, draaijen, of wenden.*

* * Circumvertere aliquem argento. Plaut. *Iemand zijn geld afhandig maken, iemand zilverſchoon maken, iemands beurs luizen.*

CIRCŪMVĔSTĬO, īs, īvī, ītūm, īrĕ. acc. cum abl. Plin. H. *Iemand met iets rondom bekleeden, dekken, kleeden.*

* * Circumveſtire dictis ſenſus animi. Cic. *De gedagten van zijn gemoed met duiſtere woorden bedekken, verbergen, geheim houden.*

CIRCŪMVĪNCĬO, īs, vīnxī, vīnctūm, vīncīrĕ. Plaut. *Rondom binden, vaſt maken, vaſt knoopen.*

CIRCŪMVĪSŎ, īs, ĕrĕ. Plaut. *Allenthalven, of dikwils rondom bezigtigen.*

CIRCŪMVŎLĀTŬS, ă, ūm. part. Navis ave circumvolata. Plin. H. *Rondom bevlogen. Een ſchip, rondom't welk een vogel gevlogen heeft.*

CIRCŪMVŎLĬTO of CIRCŪMVŎLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Virg. Hor. *Dikwils rondom vliegen, rondom iets vliegen.*

CIRCŪMVŎLVO, ĭs, vŏlvī, vŏlūtūm, vŏlvĕrĕ. acc. Plin. H. *Rondom wentelen, winden, bewinden.*

Circumvolvere ſe ſpinis, herbâ, &c. Plin. H. *Zig in de doornen, en kruiden omwentelen, bedekken, verſchuilen.* Arbore. Plin. H. *Zig rondom een boom winden, draaijen.*

* Sol circumvolvitur annum. Virg. *De zon eindigt zijn jaarlijkſchen loop, is ten einde van zijn jaarlijkſche kring.*

CIRCŪMVŎLŪTŎR, āris, ātŭs ſum, āri. Plin. H. *Zig rondom winden, wentelen, rondom rollen, draaijen.*

CIRCŪMVŎLŪTŬS, ă, ūm. Plin. H. *Rondom gewenteld, gewonden, gedraaid.*

Serpentes circumvolutæ ſibi. Plin. H. *Slangen, door malkanderen gewonden, gekronkeld, gewenteld, vermengd, gevlogten.*

CIRCŬS, ī. m. Κίρκος. *Kring, rondeel, of perk, renbaan, renperk, ſtryd- of wedloop-baan.* Een plaats te Rome, eyrondig met muuren beſloten, waar in men rende, ‡ worſtelde, en openbare ſpelen vertoonde. Nonius zegt, dat Circus *alle ronden, en kringen* beteekent.

** Circus candens. Cic. in Arato. *De melkweg in de lugt.*

CIRIS, ĭs. f. Ovid. *Een ſoort van een witte Reiger.* Ook *een Leeuwerk;* mitsgaders de ruigte aan een Oeſter, en hair over end ſtaande gelijk de knif van een Leeuwerk.

CIRNĔA, æ. f. Plaut. *Een teuitkan, een wijnpot, of kan.*

‡ Sommigen lezen *Hirnea.*

CIRRĀTŬS, ă, ūm. Perſ. Mart. *Die gekruld, en geloke hair heeft,* of gelijk anderen zeggen, *die dik, en lang hair heeft.*

CIRRI, ōrŭm. m. plur. Varr. Cat. *Gekrulde lokken, of tuiten hair,* of, gelijk anderen zeggen, *te zamen geknoopt, of lang, en weelderig hair.*

* Cirri. Plin. H. *Het hair van een Spaanſche Zeekat, of de poten van zeker viſch.*

* Cirri avium. Plin. H. *De kuiven van Vogelen.*

* Cirri veſtis. Phæd. *Het franje van een kleed.*

CIRRĪGĔR, ă, ūm. Claud. *Die gekruld hair heeft, of draagt.*

CIRRHĂ, æ. f. Liv. *Cirrha,* thans *Aſpropiti, in* Grieken-land by de Golf van Lepanto.

Cirrhæus ſinus. Ovid. *De Golf van Lepanto.*

CIRTHĂ of CIRTĂ, æ. f. Cæſ. Liv. *Conſtantia,* een ſtad in Afrike.

CIS. Heſych. *Een wormtje in tarw, of gerſt.*

Digitized by Google

Dicere omnia clamosè. Quintil. *Alles ſchreeuwende zeggen, telkens luidruchtig ſpreken.*

CLAMOSUS, a, um. Mart. Quintil. *Een raasbol, een ſchreeuwer, een luidruchtig ſpreker.*

Acceleratio orationis clamoſa. Auct. ad Her. *Een haaſtige, en luidruchtige uitſpraak van een verloop.*

* Clamoſus locus. Juven. Mart. *Een plaats, die door 't geroep wederkaalmt, daar men veel geraas maakt.*

CLANCULARIUS, a, um. Poëta clancularius. Mart. *Heimelijk, ſchuilende. Een heimelijk digter, die niet bekend wil zijn, die zijn naam voor zijn werken niet zet.*

CLANCULUM. adv. Ter. Plaut. *In 't geheim, in 't verborgen, heimelijk, bedektelijk, buiten iemands kenniſſe, of weten, ter ſluik.* Terentius zegt, Clanculum patrem. *Buiten zijn's vaders weten.*

CLANDESTINO. adv. Plaut. *In 't geheim, heimelijk, in 't verborgen, bedektelijk.*

CLANDESTINUS, a, um. Cic. *Geheim, verborgen, bedekt.*

CLANGO, is, ĕre. Tuba clangens. Val. Flacc. *Geklank maken, klinken. Een klinkende trompet, een trompet dien men ſteekt, een trompet daar men op blaaſt.*

* Clangunt aquilæ. Auct. Phil. *De arenden, of adelaars ſchreeuwen.*

CLANGOR, oris. m. Liv. Colum. *Het geſchreeuw van allerhande vogelen.*

* Clangor tubarum. Virg. *Het ſteken, het geluid van trompetten.*

CLANIS, is. m. Tac. Plin. H. *Een zeer lang Meir in Toskane* Chial genoemt.

CLANIUS, ii. m. Virg. *De Agno*, een rivier in 't rijk van Napels.

* Clanius. *De Clain*, een rivier in Poictou.

CLARASCUM, i. n. *Quieraſque*, een ſtad in Piemont.

CLARA-VALLIS, is. f. *Clervaux*, een vermaard kloofter van de Graauw-Monnikkenorde in Vrankrijk.

CLARE. adv. Cic. *Klaarlijk, baarblijkelijk, onderſcheidentlijk, openbaarlijk, duidelijk, openlijk.* Men zegt, *Clarius* en *Clariſſimè*.

* Clarè dicere. Ter. *Openhartiglijk, klaarlijk, regt uit, zonder omwegen, of geveinſtheid ſpreken.*

Unde venis dic clarè? Ter. *Waar komt gy van daan? zeg het regt uit, of openbartiglijk.*

* Clarè audire. Plaut. *Zeer wel, onderſcheidentlijk, klaarlijk hooren.* Oculis videre. Plaut. *Zeer wel zien, een ſcherp, of doordringend gezigt hebben.* Lucere. Vitruv. *Met een glans, of helder blinken, wederſchijnen.*

Ex eo loco vox quàm clariſſimè vagari poteſt. Vitruv. *De ſtem kan zig uit die plaats zeer klaarlijk verbreiden. Of men kan de ſtem uit die plaats zeer onderſcheidentlijk hooren.*

* Clarè aliquid prædicare. Front. *Iets in 't openbaar, luidruchtiglijk, met een klare ſtemme openbaren, verkondigen.*

CLARĔO, ēs, ŭi, *Zonder ſupinum.* ēre. Lucret. Cic. in Arato. *Klaarlijk blijken, openbaar, baarblijkelijk, kennelijk, klaar zijn.*

Hoc in primo carmine claret. Lucret. *Dit blijkt uit het eerſte vaars.*

* Ventura poteſtas claruit Aſcanio. Claud. *Askanius gaf kenteekenen, of bewijzen van zijn toekomende grootheid.*

* Familiæ illæ clarent. Suet. *Die huizen, of huisgezinnen zijn roemrugtig, vermaard.*

* Gloria viri magis claret. Ennius apud Cic. *De roem van die man is des te grooter, vermaarder.*

CLARESCO, is, ĕſcĕre. Sen. Trag. *Klaar, helder, of openbaar worden.*

Clarescunt luminibus tecta. Tac. *Het huis is door ligten, of kaarſen verligt.*

* Clareſcunt aquilonibus Alpes. Claud. *De Alpen worden door de winden ontdekt; de winden waayen het ſneeuw van de Alpes-bergen; zoo dat die zigtbaar worden.*

* Clareſcit ſonitus. Virg. *Het geluid word helderder, word duidelijker geboort.*

* Aliud ex alio clareſcit. Lucret. *Het eene word door 't andere openbaar, men kent het een door 't ander.*

CLARIFICO, as, avi, atum, are. acc. Plin. H. *Verklaren, helder, of klaar maken, zuiveren.* Sprekende van 't gezigt.

CLARIGATIO, onis. f. Quintil. *Oorlogs-verkondiginge, aanzegginge.* De Romeinen zonden voor het verklaren van een oorlog hun opperſte krijgsbode aan 't volk, door 't welke zy verongelijkt waren, om voldoeninge te verzoeken, met laſt, in geval van weigeringe, om den oorlog te verklaren, en deze daad van de krijgsbode, *Pater patratus* genoemd, word eigentlijk genoemt *Clarigatio*, om dat de zelve met luider ſtemme geſchiedde.

* Clarigatio. Liv. *Wedergeninge, of 't regt van dien.*

* Clarigatio. Liv. *Een geldboete.*

CLARIGO, as, avi, atum, are. Plin. H. *Den oorlog verklaren, verkondigen, aanzeggen.*

CLARISONUS, a, um. Gatul. Cic. in Arato. *Klaar, helder, doordringend van geluid, of ſtem.*

CLARITAS, atis. f. Plin. H. *Klaarheid, helderheid, ligt, of ſchijnſel.* Van ſtarren enz. geſproken.

Claritas vocis. Cic. *Helderheid, klaarheid, duidelijkheid van een ſtemme.* Oculorum *of* visûs. Plin. H. *Helderheid, klaarheid, ſcherpheid van oogen, of gezigt* Sonitûs. Vitruv. *Klaarheid, helderheid van geluid.*

* * Claritas. Cic. *Vermaardheid, roem, groote naam, grootheid, edelheid, roemrugtigheid.*

Claritas nominis. Hiſt. Juſtin. *Vermaardheid, edelheid van naam; luiſter, groot aanzien.* Generis. Plin. J. Naſcendi. Quintil. Parentum. Juſtin. *Vermaardheid, roem, aanzienlijkheid van geboorte, geſlagt, of ouders.* Rerum geſtarum. Hor. *Vermaardheid, roem, agtinge, door treffelijke daden.*

* Vinum illud in claritate (eſt) Plin. Plin. H. *Die wijn is vermaard, word hoog geagt.*

CLARITUDO, inis. f. Tac. *Klaarheid, glans, helderheid*, van een ſtarre.

* Claritudo vocis. Aul. Gell. *Helderheid van een ſtemme.*

* Claritudo Salluſt. Tac. *Edelheid, vermaardheid, grootheid, roem, luiſter, hooge agtinge, of aanzienlijkheid.*

* Claritudo familiæ. Tac. Vell. Paterc. *Vermaardheid, aanzienlijkheid, luiſter, roem, adel, edelheid van een huis, of huisgezin.*

CLARO, as, avi, atum, are, acc. Stat. *Verklaren, klaar, of helder maken, verligten, opheldren.*

* Multa nobis claranda ſunt verſibus. Lucret. *Wy moeten vele zaken in deze vaarzen verklaren, opheldren, uitleggen.*

* Clarare aliquem. Hor. *Iemand vermaard, of beroemd maken; iemands lof, of roem verbreiden.*

CLARÓR, oris. m. Plaut. *Klaarheid, helderheid, ligt, glans, luiſter.*

CLARUS, a, um. Cic. Virg. Hor. *Klaar, helder, ſchijnende, blinkende, mooy, ſchoon.* Sprekende van ſtarren, den dag, enz. Men zegt, *Clarior* en *Clariſſimus* in alle beteekeningen.

Clarus enſis. Plaur. *Een blinkend, ſchitterend, gladgeſlepe zwaard.* Vitrum clarum. Ovid. *Een ſchoon, helder glas.*

* Clara domus. Plaut. *Een lugtig huis*, of wel, *'t welk in een goede lugt ſtaat.* Vox. Cic. *Een klare, heldere doordringende, onderſcheidentlijke ſtem.*

* * Clarus. Cic. *Klaar, baarblijkelijk, openbaar, bekend.* Res luce *of* ſole clarior. Cic. *Een zaak klaarder als den dag, of de zonneſchijn.*

* Clarus. Cic. *Doorlugtig, vermaard, roemrugtig, aanzienlijk, beroemd.*

Clarus gloriâ. Cic. *Door roem vermaard, beroemd.*

CLASSIARIUS, ii. m. Cæſ. Tac. *Een zeeſoldaat, een krijgsknegt op een oorlog- of roeyſchip*, ook *een matroos, bootsgezel, vloteling.*

CLAS-

Digitized by Google

CLASSICĔN, ĭnis. m. g. Varr. *Een trompetter, of hoornblazer.*

CLASSICŬLA, æ. f. Cic. *Een vlootje, een kleine vloot schepen, een smaldeeling,* vulgo *een esquadre.*

CLASSICUM, i. n. Liv. Virg. *Een trompet.*

* Classicum. Cæs. *Het steken, of 't geluid van een trompet, het veldteeken tot den aanval.*

Classico ad concionem milites advocare. Liv. *De krijgsknegten door 't geluid van trompetten verzamelen.*

Classica apud Pompeium canebantur. Cæs. *De veldteekens tot den strijd wierden digt by Pompejus gegeven.*

CLASSICUS, ûm. Propert. *Van een vloot, of daar toe behoorende.*

Classicum bellum. Prop. *Een zee-krijg, een oorlog te water, of ter zee.* Certamen. Vell. Paterc. *Een zeegevegt, strijd, of slag.*

Corona classica. Vell. Paterc. *Een scheepskroon.* De Romeinen gaven die aan de genen die een slag gewonnen hadden.

* Classicus. Curt. *Een bootsgezel, matroos, of roeyer.*

* Classicus. Liv. Tac. *Een krijgsknegt te water dienende, een zee-soldaat.*

* Classicus. Liv. A. Gell. *Een man van den eersten rang.* De Romeinen verdeelden hunne burgers in vijf rangen en ryen, waar van d'eerste de aanzienlijkste was.

* Classicus scriptor. A. Gell. *Een vermaard, deftig, zeer geleerd, geloofwaardig, beschaafd, net Schrijver, die een ander tot een voorbeeld van schrijven, of spreken strekt, een Schrijver van den zuiverſten tijd.*

CLASSIGŬS, i. m. Varr. *Een trompetter.* Sommige lezen in Varro *Classicinos. num. m. plur.*

CLASSIS, is. f. Cic. *Een vloot, of scheepsmagt.*

Lunata classis. Lucan. *Een vloot in een halve maan geschikt.*

Classem armare. Virg. Instruere, Ornare, Comparare. Cic. Parare. Liv. *Een vloot toerusten, uitrusten, vervaardigen, in zee brengen.* Virgilius zegt in dezen zin *Aptare*, en *molire classem.*

* Classis. Cic. *Rang, gilde, vennootschap.*

Homines primæ classis. A. Gell. *Burgers van den eersten rang, voornaamste burgers, luiden van het grootste aanzien.* Infra classem. A. Gell. *Het gemeene volk, gemeene burgers, burgers die onder den eersten rang niet waren.* Quintæ classis. Cic. *Gemeen volkje, het Graauw, Janhagel.* Dit laatste word ook in den oneigentlijken zin gebruikt.

* Classis vinitorum, agricolarum. Colum. *Een bende wijngaardeniers, een hoop landbouwers, akkerluiden.* Puerorum. Quintil. *Een school met kinderen.*

Ducere classem. Quintil. *Een bende geleiden, aanvoeren; van den eersten rang zijn.*

** Classis. Virg. *Een bende ruiteren.*

CLĀTHRĀTUS, ă, ûm. Cat. Plaut. *Getralied, met tralien, of yzere bomen gesloten, toegemaakt.*

CLĀTHRI, ōrûm. m. plur. Plaut. Cic. *Een yzere bout, tralie, die men dwars tegen een deur stelt, of daar men venſters mede voorziet.*

CLĀTHRO, ās, āvi, ātûm, ātĕ. Colum. *Met yzere tralien, of bouten, toesluiten, toemaken.*

CLĀVA, æ. f. Cic. *Een knodze,* een stok welke na beneden dikker en dikker word. *Clava*, is eigentlijk een tak van een boom daar de bladeren enz. af zijn genomen. Salmas. Herculi clavam eripere. *Herkules zijn knodze ontwringen,* dat is, *iets onmogelijk beſtaan.* Macrob.

CLĀVĀRĬUM, ii. n. Tac. *Een geschenk dat de Romeinsche krijgsknegten in stoffen gegeven wierd.* Men gaf hen 't zelve om een soort van kousen te koopen die *Caligæ* genoemt wierden.

CLĀVĀTŎR, ōris. m. Plaut. *Een knodzedrager, die een knodze draagt, met een knods gewapend.*

CLĀVĀTŬS, ă, ûm. Plin. *Gemaakt gelijk een knods.*

* Clavatus. Fest. Non. *Met knoppen, of spijkertjes versierd, gesteken.* Sprekende van de kleederen, of schoenen der ouden.

CLAŬDĬCĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Krenpelheid, hinkinge, lamheid.*

Claudicationem afferre. Colum. *Lam, of krenpel maken.*

CLAŬDĬCO, ās, āvi, ātûm, ātĕ. Cic. *Krenpel, of lam gaan, hinken, krenpel, lam zijn, of worden.*

Ex vulnere accepto claudicare. Cic. *Krenpel, of lam van een wonde gaan.*

** Claudicat oratio, *of* In oratione aliquid claudicat. Cic. *Het vertoog, of de redenvoeringe staat niet op zijn beenen, is gebrekkelijk, of onvolmaakt; daar mangelt, of gebreekt iets aan.*

* Claudicare in aliquâ re. Cic. *Wegens iets in gebreke blijven, niet opregt handelen.* In officio. Cic. *Zijn pligt verzuimen, daar in nalatig zijn.* Ex aliquâ parte. Cic. *Ergens in nalatig zijn, iets verzuimen.*

* Fructus vineæ in pluribus pedamentis claudicat. Colum. *Een wijnstok, door vele scheuren onderschraagd, draagt too goede, of vele vrugten niet.*

** Claudicat ingenium. Lucret. *Hy heeft het niet vast, hy is gek, het schort hem in 't hoofd, het schort hem daar de boeren den hoed dragen.* Dit laatste is kortswijlig.

CLAŬDĬTAS, ātis. f. Plin. H. Virg. V. Claudicatio.

CLAŬDO, is, clāsi, clāsûm, clāudĕre, acc. Cic. *Sluiten, insluiten, stutten, toedammen.*

* Claudere sanguinem. Plin. H. *Bloed stelpen, stutten.*

* Claudere hostes. *De vianden omringen, benaauwen, prangen.*

* Claudere agmen. Cæs. *In de agterhoede optrekken.*

* Claudere. acc. Cic. *Toesluiten, binnen sluiten.*

Aqua claudit locum illum. Varr. *De plaats is door 't water omringd, besloten.*

* Claudere rem familiarem. Cic. *Zijn middelen wel en zuinig beleggen, uitzetten.* Portus alicujus. Cic. *De havens voor iemand sluiten.* Alicui exitum. Cic. Fugam, Transitum. Liv. *Iemand beletten te vlugten, ontſnappen, ontkomen.*

* Nollem tibi ullum commodum in me claudi. Ter. *Ik zoude niet gaarne nalatig zijn in 't minste voordeel, of den minsten dienst dien ik u doen kan. Ik zoude u van harten in alles willen verpligten.*

* Claudere orationem numeris. Cic. *Een vertoog, of reden voeren met een goede woordenleiding.*

** Claudere opus. Ovid. *Een werk eindigen.* Labores belli. Sil. *De moeylijkheden van den oorlog ten einde brengen, den oorlog eindigen.* Verba pedibus. Hor. *Woorden op de maat schikken, vaarzen maken.* Animam laqueo. Ovid. *Zig zelf verworgen, verhangen.*

** Lactuca claudebat avorum cœnas. Mart. *De ouden aten op 't einde van hun avondmalen lattouwe; de ouden eindigden hun avondmalen met salade.*

CLAŬDŬS, ă, ûm. Cic. *Krenpel, lam, hinkend.*

* Navis clauda. Viv. *Een ontramponeert, of beschadigd schip.*

** Carmina clauda. Ovid. *Treurvaarzen,* om dat die uit *Hexametra* en *Pentametra* van ongelijken maat beſtaan.

CLĀVĬCŬLA, f. Cic. Colum. *De strenge, of draad van een wijnstok, waar mede dezelve zig aan iets hegt.*

CLĀVĬCŬLĀRĬUS, ii, m. g. Jul. Firm. *Een sleutelдrager, een deurwagter.*

CLĀUSTRĀRĬUS, ii. m. g. Lampr. *Een slotemaker.*

CLĀVĬCŬLĀTIM. adv. Plin. H. *Op de manier, of gelijk als een streng, of groene draad van een wijngaard.* Zie Clavicula.

CLĀVŬLUS, i. m. Varr. *Een spijkertje, of knopje.*

CLĀVĬGĔR, ĕra, ĕrum. Ovid. *Een knodzedrager, die met een knods gewapend is.*

* Claviger. Ovid. *Die een sleutel draagt, een sleuteldrager.*

CLĀVIS, is. f. Cic. *Een sleutel.*

Digitized by Google

Quæ ſunt ſub clavi. Varr. *Dingen die opgeſloten, die onder bewaringe van een ſleutel leggen.*

* Odiſſe claves. Hor. *Een afkeer hebben van opgeſloten te zitten, gaarne zig in 't openbaar vertoonen.*

CLĀVŎLĂ, æ. f. Varr. *Een plant, ſtruik, een ſtek, of griffie van een boom,* welke men aan beide de enden afſnijd om te poten, of planten. Sommige lezen *Clabula.*

CLAUSTRŪM, ī. n. Cic. Catul. *Een ſlot, een bout, of allerhande gereedſchap om iets mede te ſluiten.* Ook *een klooſter, of beſlote plaats.*

* * Clauſtra. Hor. *Afſpalinge, draay-, of ſlagboom, hinderpaal, letſel, belet, dijk, of dam.* In den eigentlijken en oneigentlijken zin.

Clauſtra loci. Cic. Montis. Virg. *Een enge, of geſlote doortogt, of aankomſte tot een plaatſe.*

* Clauſtra Regni. Cic. Liv. *De ſleutels van een rijk,* ſprekende van ſterke grensſteden.

* Clauſtra pudoris & reverentiæ. Plin. J. *De wetten, of palen van eerbaarheid, en eerbiedigheid.*

* Clauſtra imperii, provinciæ. Cic. *De landpalen, grenzen, of onderhoorige landen van een gebied, of Wingewest.*

* Nobilitatis clauſtra refringere. Cic. *De hinderpalen, en belatſelen van den adel verbreken, verwinnen, te boven komen.*

CLAUSŪLĂ, æ. f. Cic. *Het einde, of beſluit van iets.* Clauſula orationis. Cic. *Het einde, of 't ſlot van een vertoog.* Edicti, teſtamenti. Cic. *Een reden, of zin in een gebod, of uiterſte wille.* Fabulæ. Cic. *Het einde van een blyſpel.* Epiſtolæ. Cic. *Het ſlot, of de laatſte woorden van een brief.*

* Clauſula. Cic. *Een korte en iets beſluitende reden,* ook *het einde van een reden.*

* Clauſula. Cic. *Een tuſſenreden.*

* Clauſula nervorum ſummæ exiſtimantur ungues. Plin. H. *Men gelooft dat de zennuwen aan de nagels eindigen.*

* Clauſulam imponere vitæ. Sen. Ph. *Sterven, overlyden.* Diſputationi. Colum. *Een reden, of twiſtreden eindigen.*

CLAUSŪM, ī. n. Virg. Colum. *Een beſlote plaats, een ſtal.*

Sub uno clauſo centum ovium capita habere. Colum. *Honderd ſchapen in een ſtal hebben.*

CLAUSUS, ă, ūm. Cic. *Geſloten, toegedaan.* Van een huis, deur, enz. geſproken.

Clauſus. Virg. *Ingeſloten, binnen geſloten, opgeſloten.*

* * Clauſus. Cic. *Bedekt, verborgen, duiſter, geheim.*

* Nullius domus clauſa contra tuam cupiditatem fuit. Cic. *Daar was geen huis van uw begeerlijkheid bevryd, of daar tegen geſloten.*

Eo ſilentio clauſa Curia erat! Liv. *Zoo zeer wierden de zaken van 't hof geheim, of verborgen gehouden! Dus wiſt het hof alles geheim te houden!*

* Aures clauſæ veritati. Cic. *Doove, of geſlote ooren voor de waarheid, die de waarheid niet willen hooren.*

CLĀVŪLUS, ī. m. Varr. *Een ſpykertje, of knopje.*

CLĀVUS, ī. m. Cic. Hor. *Een ſpyker, een nagel.*

Clavus trabalis. Hor. *Een yzere bout, of groote ſpyker.* Capitatus. Varr. *Een ſpyker met een groote knop, of hoofd.* Muſcarius. Vitruv. *Een groote platte ſpyker met een hoofd.*

* Clavus. Cic. Vitruv. *Het roer, of de helmſtok van een ſchip.*

* Clavum imperii tenere. Cic. *Aan 't roer van een gebied zitten, een ſtaat beſtieren, regeren.*

* Rectum clavum tenet. Quintil. *Hy handelt opregt, hy is van opregten handel en wandel.*

* Clavus. Plin. H. Celſ. *Een puiſt, zweer, of ettergezwel.*

* Clavus. Celſ. *Een harde blader aan de hand, een exteroog aan de voet.*

* Clavus. Hor. Plin. H. *Een ſoort van een ſleuyer,* ‡ *zaaid met knopjes van purper, of goud,* gelijk ſpijkershoofden, welke de Roomſche Ridders en Raadsheeren droegen boven aan hun tabbaarden, en hangende over de borſt.

Latus clavus, of laticlavus, ī. m. Hor. Tac. *Een groote, of breede ſleuyer, welke de Raadsheeren van Rome tot een teeken van hunne waardigheid droegen.* Auguſtus clavus. Varr. *Een kleine naauwe ſleuyer, die de Roomſche Ridders* ‡ *droegen, om hen van anderen te onderſcheiden.* Sommige zeggen dat het onderſcheid dezer ſleuyers niet beſtond in de breedte, maar in de grootte der knopjes daar de zelve mede verzierd waren.

Clavus annalis. Feſt. *Een nagel, of ſpyker,* dien de Roomſche Burgermeeſteren jaarlijks in de regter zijde van ‡ den Altaar, in den Tempel van Jupiter op den 14 van Herfſtmaand ſloegen, dienende om 't getal van jaren aan te wijzen. Naderhand ſloeg men ook ſpijkers als voren, als 'er iets wonderlijks voorviel, 't welk 't Gemeenebeſt ſcheen te dreigen.

** Clavus. Ovid. Cic. *Een Raadsheer.* Clavi menſura coacta eſt. Ovid. *Men heeft een behoorlijken Raad vergaderd, verzameld.*

CLĂZŎMĒNÆ, ārūm. f. plur. *Klazomene,* een ſtad in Aſie op de kuſten van de zwarte zee.

CLĂZŎMĒNĬŬS, ă, ūm. Cic. *Van Klazomene, of daar toe behoorende.*

CLE

CLEMĂ, ătĭs. n. Plin. H. Κλῆμα. *Kleine, teere wynaard-rankjes.*

CLEMĀTĬS, ĭdĭs. f. Plin. Κληματὶς. *Klim.* Dus genoemd ter zake van deſzelfs menigvuldige knoopen.

* Clematis Daphnoïdes. Plin. H. *Maagdepalm, ingroen, vinkoorde, maagdekruid.*

CLEMENS, ēntĭs. omn. Ter. Cic. *Goedertieren zaftmoedig, zafzinnig, beleefd, vreedzaam van geeſt, barmhartig.* Men zegt, *Clementior* en *Clementiſſimus.*

Clemens in diſputando. Cic. *Zafzinnig in 't redeneren, of iets te betwiſten.*

* Apud me tibi clemens fuit ſervitus. Ter. *Uw dienſtbaarheid is by my gemakkelijk geweeſt, gy hebt een zafzinnig meeſter aan my gehad.*

* Ego hanc clementem vitam urbanam ſecutus ſum. Ter. *Ik hebbe deze zafzinnige manier van in de ſtad te leven verkozen, gevolgt.*

* Clemens judex. Cic. *Een zafmoedig, goedertieren, of gunſtig regter.*

* Clemens ventus. Catul. *Zoete, zafte, aangename wind, of koelte.* Amnis. Ovid. *Een zoete, zafſtroomende rivier.*

* Clemens rumor. Salluſt. *Een zaft, of klein gerugt, iets nieuws dat niet veel gerugts maakt.*

** Ratibus clemens inſula. Claud. *Een eiland, gemakkelyk met een ſchip te genaken, of aan te doen.*

CLEMENTĔR. adv. Cic. Cæſ. *Goedertierentlyk, zafmoedig- of zafzinniglyk, beleefdelyk, barmhartiglyk, vreedzamelyk.* Men zegt *Clementius* en *Clementiſſimè.*

Clementer jus dicere. Cæſ. *Goedertierentlyk, zaftmoediglyk oordeelen, regt plegen.*

* Clementer munerare aliquem. Plaut. *Iemand mildadiglyk beloonen, iemand treffelyk, of ryklyk vergelden.*

* Clementer volo. Plaut. *Ik ben wel te vreden, ik ſta het gaarne toe.*

* Collis clementer aſſurgens. Front. Ter. *Een zaftjes opgaande heuvel, een hoogte van een gemakkelyken toegang.*

Clementer ambulare. Plaut. *Zagtjes, langzaam wandelen.*

CLEMENTIĂ, æ. f. Ter. Cic. *Goedertierenheid, zaftmoedig-*

Digitized by Google

digheid, goedaardigheid, goedgunſtigheid, vreedzaamheid, genade, barmhartigheid.

** Clementia æſtatis. Plin. J. *Aangename friſchheid van de zomer.* Hyemis. Colum. *Zafiheid van den winter, een zafte, gematigde winter.*

CLĒNŪS, ī. m. *De Klin,* een rivier, die zijn oorſpronk heeft in 't land van Marche, en door Poictiers loopende by Chatelereau in de Vienne ſtroomt.

CLĔPO, ĭs, clĕpsi, clĕptum, clĕpĕrĕ. acc. Plaut. Varr. Cic. Liv. Κλέπτω. *Stelen, roven.*

CLEPSAMMIDIŌN, ĭī. n. g. Jun. *Een uurglas, of zandlooper.*

CLEPSYDRĂ, æ. f. Cic. Κλεψύδρα. *Een water-uurwyzer.* Een Uurwijzer door 't loopen van water by de Ouden
‡ in de plaats van zand. Wy gebruiken het thans om *een Zandlooper* te beteekenen.

CLĒRŎMANTIĂ, æ. f. g. *Waarzeggинge door 't lot.*

CLĒRŪS, ī. m. g. *Een worm in de byekorven,* die den Honig bederft Ook *een geeſtelijk perſoon,* quaſi dicas ſors Domini. nam Κλῆρος Græcis ſors dicitur. *De Geeſtelijkheid.*

CLĪBĀNĀRĬŪS, ă, ūm, adj. Amm. *Ten volle gewapend.*

CLĪBĀNŪS, ī. m. Colum. Κλίβανος. *Een kleine oven; een oven, welke men vervoeren kan.* Ook *volle wapenruſtinge.*

CLĪĒNS, ēntĭs. m. Cic. *Een onderdaan, dienaar, of aanhanger van een groot Heer, die des zelfs gunſt, en beſcherminge verzoekt.* Ook, *een Leenman, die goederen van een Heer te leen bezit.*

Populi Gallorum clientes. Cæſ. *Volkeren, die hun land van de Gaulen te leen bezaten, Leenmannen der Gaulen. Volkeren onder de beſcherminge der Gaulen.*

* Cliens. Virg. Ovid. *Iemand die by een voorſpraak raad vraagt, of daar een voorſpraak voor pleit.*

CLĪĒNTĂ, æ. f. Plaut. Hor. *Een Leenvrouwe, een vrouwsperſoon, welke onder een 'i anders beſcherminge is.*

CLĪĒNTĒLĂ, æ. f. Cic. *Een menigte van Leenmannen, of aanhangers.*

* Clientela. Cic. Ter. *Beſcherminge, beſchuttinge, of gunſt.*

Alicui ſe commendare in clientelam. Ter. Se conferre in clientelam alicujus. Cic. *Zig onder iemands beſcherminge begeven, iemand tot een Beſchermheer verzoeken, aannemen.*

CLĪĒNTĒLĀRĬS *of* Clīentārĭs, ĭs. m. & f. ārĕ, ĭs. n. Clientare *of* Clientelare obſequium. *Manſchap, hulde, onderdanigheid van den Leenman aan den Beſchermheer.* De
‡ ze twee woorden zijn geen Latijn.

CLĪĒNTŬLĂ, æ. f. Aſc. Pedian. *Een vrouwsperſoon, die onder iemands beſcherminge ſtaat.*

CLĪMA, ătĭs. n. Vitruv. Κλίμα. *Lugt-ſtreek, geweſt, ſtreek, lugtsgeſteltenisſe.* Dit woord is van Vitruvius in 't Griekſch geſchreven.

* * Clima. Colum. *Een ſtuk lands van zeſtig voeten in 't vierkant.*

CLĪMĂCĬS, ĭdĭs. f. Virruv. Κλιμακίς. *Een laddertje.*

CLĪMĂCTER, ĕrĭs. m. Hug. apud A. Gell. *De traptijd, of klimtijd, tijd, of ouderdom,* te weten, het getal van zeven, of negen jaren, of vele reizen zeven, of negen jaren; op die tijd ſtaat men volgens 't zeggen der Star-
‡ rekundigen gevaar van leven, of verandering van geluk te verwagten. Ook *een bengel, of hengel* om een pot, enz. over 't vyer te hangen.

CLĪMĂCTERĬCŬS, ă, ūm. Annus climactericus. A. Gell. *Het klimmende, op trapswijze geklomme jaar, of yder zevende, of negende jaar van iemands leven, en wel voornamentlijk het drie en zeſtigſte jaar.*

Habes climactericum tempus, ſed evades. Plin. J. *Gy zyt in uw Climacteriſch jaar, dog zult het gevaar ontſnappen.*

CLĪMĂX, ăcĭs. f. Quintil. Rhetoricis Gradatio. *Trapſpreuk,*
‡ *opklimmend gezeg.* Een t'zamenſchakelinge van voorſtellingen, die den anderen volgen, en opklimmen, gelijk als *Mars videt hanc, viſamque cupit; potiturque cupitâ.*

CLĪNĂMĔN, ĭnĭs. n. Clinamen principiorum. Lucret. *De beweginge der eerſte beginſelen, de neiginge der onzigtbare deeltjes.*

CLĪNĬCĒ, ēs. f. Plin. H. Κλινική. *Geneeskunde,* voornamentlijk, *dat gedeelte, 't welk handelt van een gematigd leven, en geneesmiddelen.*

CLĪNĬCŪS, ī. m. Martial. Κλινικός. *Een Geneesheer.* Ook *iemand, die bedlegerig ziek legt.*

* Clinicus. Martial. *Een doodgraver, een drager van doode lijken.*

CLĪNO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Lucret. Cic. *Buigen,*
† *bukken, neigen.*

CLĪNŌPĒGŬS, ī. m. Jun, *Een Koetſe- of Rosbaar-maker.*

CLĪNŌPŎDĬŬM, ĭī. n. Plin. H. Κλινοπόδιον. *Wilde tymis, onzer vrouwe Bedſtroo.*

CLĪTĔLLÆ, ārŭm, f. plur Cic. *Een pakzadel van een laſtdragend beeſt.*

Clitellas vehere. Plaut. Perferre. Hor. *Een pakzadel dragen.*

* * Clitellas bovi imponere. Cic. *Een os een pakzadel op-*
‡ *leggen,* Dit is in den oneigentlijken zin, gelijk het Cicero verſtaat, *Iemand een ampt geven dat hem niet voegt, of daar hy onbequaam toe is.*

CLĪTĔLLĀRĬŪS, ă, ūm. Cic. Colum. *Die een pakzadel draagt.*

CLĪVĬĂ, æ. f. *Kleef,* een ſtad en Hartogdom in Duitſchland. Ducatus Clivenſis. *Het Hartogdom van Cleef.*

CLĪVĬUS, ă, ūm. Feſt. *Steil, moeylijk, van grooten arbeid.*

Clivia auſpicia, i. e. Quæ aliquid fieri prohibebant.

CLĪVŌSŬS, ă, ūm. Virg. Colum. *Oneffe, of heuvelagtig, vol heuvelen, of hoogtens.* Lucretius zegt, *Clivoſior.*

CLĪVŬLŬS, ī. m. Colum. *Een heuveltje, een kleine hoogte,* het beduid ook *het hangen, de voet, of dalinge van een heuvel.*

CLĪVŪM, ī. n. Cat. *Een heuvel, of hoogte, 't hangen,* of *de voet van een heuvel.*

CLĪVŬS, ī. m. Cic. Virg. *Een heuvel, een berg, een hoogte.* Ook *het hangen, de voet, of nederdalinge van dien.*

CLŎĀCĂ, æ. f. Cic. *Een riool, een goot.*

CLŎĀCĀLĬS, ĭs. m. f. ālĕ, ĭs. n. Cloacale flumen. Cat. apud Feſt. *Met riolen. Een rivier daar de riolen, en goten zig in ontlaſten.*

CLŎĀCĀRĬŪM, ĭī. n. Ulp. *Een ſchattinge, welke yder moeſt betalen, om de ſtad van Rome van alle vuiligheden en ſlyk te zuiveren.*

CLŎĀCĀRĬUS, ă, ūm. adj. Ulp. *Tot een riool behoorende, van een riool.*

CLŎĀCO, ās, ārĕ. acc. Feſt. *Vuil maken, bevlekken, be-*
† *derven.*

CLŪDEN, ĭnĭs. n. g. Apul. *Een kromme ſtok der goochelaars, of blyſpelers.*

CLŪDO, ĭs, clūſi, clūſūm, clūdĕrĕ. acc. Varr. Cic. *Sluiten, toedoen, inſluiten.* Zie Claudo.

CLŬĔO, ēs, ērĕ, Plaut. *Geagt worden, van aanzien*
† *zijn.*

* Cluere. Lucret. *Zijn, verſchijnen.*

CLŬO, ĭs, ĕrĕ, Prudent. *Blinken, vermaard zyn,* ook *zuiveren, waſſen, reinigen:* mitsgaders *vegten, ſtryden.* Hinc Venus Cloacina. *Een gewapende Venus.*

CLŪNĀCŪLŪM, ī. n. A. Gell. Feſt. *Een vleeshouwers mes.*

CLŪNĂ, æ. f. g. Feſt. *Een aap, een ſimme.*

CLŪNĬCŪM, ī. n. *Kluni,* een ſterkte Bourgogne, vermaard door de abdye van die naam.

CLŪNĬS, ĭs. m. & f. Hor. Juven. *De billen, de aars,*
‡ *het hinderſte.* Men gebruikt de pluralis *Clunes, ium.* meeſt.

Pulchræ clunes (equi.) Hor. *Welgemaakte hinderſte van een paard, of paardebillen.*

CLŬPĔĂ, æ. f. Plin. H. *Een elft.* Zeker viſch.

Digitized by Google

CLŪSĪLĪS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Plin. H. *Dat ligtelijk ſluit, gemakkelijk om toe te doen.*

CLŪSŪS, ă, ūm. Martial. *Geſloten, toegedaan, ingeſloten.*

* Cluſus. Val. Flacc. *Omringd, bezet.*

CLYPĔĀTŪS, ă, ūm. Plaut. Virg. *Die een ſchild draagt, met een beukelaar gewapend.*

CLYPĔO, ās, āvī, &c. *Met een ſchild wapenen.*

CLYPĔŪS, ĕī. m. Cic. Virg. *Een beukelaar, een ſchild.*

‡ Men vind in Livius *Clypeum ei. n. g.*

CLYRENTŪS, ă, ūm, adj. Virg. *Met een ſchild gewapend.*

CLYSTER, ĕrĭs. n. Plin. H. Κλυσμὸς. *Speuit-artzany, ſpeuit-geneesmiddel*, van agteren gezet om ſtoelgang te veroorzaken. *Een aarſpeuiting.*

* Clyſter. Celſ. *Een ſpeuit, of de pijp van een ſpeuit.*

CNĀSON. Feſt. *Een hairnaalde.*

CNĔCION, ĭī. n. g. Een kruid, dat ook *Sampſuchus*, of *Mariolein* genoemt word.

CNĔŌRON, ī. n. g. Plin. Frutex Coronarius. *Bijtkruid.*

CNĪCUS, ī. m. g. Vel Cnecus. Plin. *Wilde, of baſtaard ſaffraan.*

CNĪDII moduli. *Minneliedjes.*

CNĪPŌLŌGUS. *Een quikſtaartje.* Een vogeltje.

CNŌDAX, ăcĭs. m. Vitruv. Κνώδαξ. *Een yzere beut, of* ‡ *penne, die men in yzere raderen ſloeg.* Men vind in ſommige drukken *Chodax.*

CŎA veſtis, ſive ſubſtantivè Cos. Feſt. *Een dun zijde kleed, daar men 't lijf door zien konde.*

CŎACCĔDO, ĭs, cēſī, cēſūm, cēdĕre. Plaut. *Nadederen, genaken, bykomen.*

Pro veſte coaccedunt decem nummi. Plaut. *Voor 't kleed komen 'er nog tien rijksdalers by.*

CŎĂCERVĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Een hoop, of ſtapel.* Ook *ophooping, opſtapeling, verzameling.*

* * Coacervatio rerum dictarum. Cic. *Herhalinge van voorgeſtelde zaken. Verzamelinge van voorgedragе zaken.*

CŎĂCERVĀTUS, ă, ūm. *Opgehoopt, opgeſtapelt.*

CŎĂCERVO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Cæſ. Cic. Liv. *Ophoopen, opſtapelen, verzamelen, vergaderen, op malkander leggen.*

Coacervare cadavera. Cæſ. *Doode lijken op den anderen hoopen, ſtapelen.*

* Coacervare pecuniam omnibus modis. Cic. *Geld op allerhande middelen by een ſchrapelen, ſtapelen.*

Coacervare ſummas pecuniæ. Jabolen. *Sommen gelds optellen, oprekenen.*

CŎĂCĔSCO, ſcĭs, cŏăcŭī, cŏăcēſcĕrĕ. Cic. Celſ. *Zuur worden, verzuuren.*

CŎĂCTĔ. adv. V. Coactĭus.

CŎĂCTĬLĬĂ, ĭum. n. plur. Ulp. *Ruwe, dikke pak-kleeden, een maal, of reiszak.* Dus legt het Bayſius uit, die vorens gelooft hadde dat het vilten waren om hoeden van te maken.

CŎĂCTĬO, ōnĭs. f. Aſc. Pæd. Suet. *Een hoop, ſtapel, of verzamelinge.*

Coactiones argentarias factitare. Suet. *Geldmiddelen, ſchattingen, laſten, brandſchattingen ophalen, inzamelen, ontfangen.*

* Cauſæ coactio. Aſc. Pæd. *Herhalinge der hoofdpunten van een zake, korte voorſtellinge van iets.*

CŎĂCTĬŪS. adv. Aul. Gell. *Raſſer, haaſtiger, vlijtiger.*

* Nomen Græcum interpretari coactius. A. Gell. *Een Griekſch woord uitleggen door een woord in een andere taal, 't welk daar mede net overeenkomt.*

CŎĂCTŌ, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Lucret. *Dwingen,* † *noodzaken, verpligten, dringen.*

Singultus membra coactans. Lucret. *Een hik, welke de leden verteert, mager maakt.*

CŎĂCTŎR, ōrĭs. m. Cic. *Een inzamelaar, ingaarder, manr, inmaner, ophaalder van ſchattingen, of laſten.*

* Erant agminis coactores. Tac. *Zy waren in de agterhoede van 't leger.*

* Coactor. Cat. *Een varkedrijver.*

* Coactor. Sen. Ph. *Een dwinger, dringer, of laſtig verzoeker van iets.*

CŎĂCTŪRĂ, æ. f. Colum. *Een hoop, ſtapel, of verzameling van iets.* Seorſim reponatur diei coactura. Colum. *Laat alles* [te weten van de olyven] *'t welk op een dag vergadert is, byzonder gelegt werden.*

CŎĂCTŪS, ūs. m. Lucret. *Bedwang, aandringinge, aanporringe tot iets, perſinge.*

* * Coactus. Cic. *Dwang, kragt en geweld, aandringe om iets te doen.* Men vind dit woord niet als in ablativo by Cicero.

Coactu tuo ſcribam. Cic. *Ik zal ſchrijven dewijl gy my daar toe perſt, aanport, of zulks beveelt; ik zal op uw bevel ſchrijven.*

CŎĂCTŪS, ă, ūm. Cæſ. Cic. *Opgehoopt, opgeſtapeld, vergaderd, verzameld.*

Regio ſub arma coacta. Virg. *Een geweſt in de wapenen gebragt, een gewapend landſchap.*

Milites coacti ſtare ad prælium. Tac. *Krijgsknegten gedwongen om in den ſtrijd pal te ſtaan, om te vegten zonder te wijken.*

Copiæ coactæ in unum locum. Domit. ad Cic. *Benden op eene plaats verzameld, op de been gebragt.*

* Coactus. Ovid. Celſ. *Geſtremd, dik geworden,* van melk enz. geſproken.

* Coactus. Ter. Cic. *Gedwongen, genoodzaakt, geperſt, gedrongen.* Pudore. Cæſ. *Door ſchaamte, of eere verpligt.* Neceſſitate. Cæſ. *Door de nood geperſt, gedrongen.* Legibus. Ter. *Door de wetten verpligt, verbonden.* Ferro & igne. Properr. *Te vyer en te zwaard gedwongen, genoodzaakt.*

* Coactæ lacrymæ. Virg. Ovid. *Gedwonge, gemaakte, geveinſde tranen.*

** Scelus coactum. Sen. Trag. *Een ſchelmſtuk daar men toe gedwongen is.*

CŎĂDDO, is, ăddĭdī, ăddĭtūm, ăddĕrĕ. acc. Cat. *By een doen, of voegen, verzamelen, vergaderen.*

CŎĂDJĬCĬO, ĭs, jēcī, jēctum, jĭĕĕrĕ. Colum. *By malkander werpen, ſmijten.*

Lac pariter cum melle coadjiciatur in vas. Colum. *Laat de melk en de honig te zamen in 't vat gedaan werden.*

CŎĂDŪNĀTŪS, ă, ūm. Plin. J. *By malkander vergaderd, weder byeen gebragt.* Sprekende van vele perſonen.

CŎĂDŪNO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Plin. J. Ulp. *Weder vergaderen, verzamelen, byeenbrengen.*

Coadunare brachium ſtatuæ. Ulp. *Den arm weder aan 't beeld voegen, hegten.*

CŎÆDĬFĬCO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Cic. *Byeentimmeren, bouwen, huizen digt by den anderen ſtigten.*

Locus coædificatus. Cic. *Een digt bebouwde, of betimmerde plaats, een plaats aan alle kanten vol gebouwen.*

CŎÆQUĀLĬS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Colum. *Van de zelve ouderdom, even oud, van gelijke jaren,* ook *een* ‡ *medgezel, maat, of kameraad,* voornamentlijk indien hy van de zelve jaren is. *Coæquus idem.*

CŬÆQUĀTŪS, ă, ūm. Coæquati dignitate, pecuniâ. Salluſt. *Malkander evenarende in waardigheid en rijkdom; luiden van gelijke aanzienlijke ampten en middelen.*

CŎÆQUO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Colum. *Gelijk, effen, of glad maken.*

* * Coæquare gratiam civium. Salluſt. *Even groote gunſt voor alle de burgers hebben. Niemand der burgeren meer toeſtaan als den anderen.*

* Coæquare leges. Liv. *Een yder op een gelijke voet regt doen.*

CŎÆQUŪS, ă, ūm. Plin. H. *Gelijk, gelijkmatig.* Men leeſt in de beſte drukken *Æquus.*

CŎÆTĀNĔŪS, ă, ūm. Port. Lat. in Catil. *Van de zelve ouderdom, even oud.*

CŎÆVŪS, ă, ūm. Cic. *Van dezelve eenwe, of tijd.* Dit ‡ woord is niet zeker in Cicero. De meeſte lezen *Coæquus*, 't welk een beter zin maakt.

CŎĀG-

Digitized by Google

CŎĀGGĔRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. cum abl. *Ophoopen, opſtapelen, op den ander leggen, vergaderen.*

CŎĀGĬTĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Onderlinge beweginge, of voortdrijvinge van twee aan een gevoegde dingen.*

CŎĀGMENTĀTĬO, ōnis. f. Vitruv. *Verzamelinge, vereeninge, t'zamenbinding, voeginge; aan een lyminge.*

CŎĀGMENTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Cic. *Vergaderen, verzamelen, te zamen voegen, binden, vereenigen, aan malkander lijmen.*

Lapis hic perterebretur uti ex decurſu tubulus noviſſimus in eo coagmentetur. Vitruv. *Laat men dezen ſteen doorboren, op dat het laatſte nederdalende buisje in 't zelve vaſtgezet mag worden.*

CŎĀGMENTŪM, ī. n. Plaut. *t'Zamenvoeginge, band, bindſel.*

Specta, quàm arctè coagmenta connivent. Plaut. *Zie toe hoe digt dat de bindten, of voegſelen ſluiten.*

* Coagmentum lapidum. Cæſ. *Een hoop, of verzamelinge van ſteenen.*

* Coagmentum cameræ. Vitruv. *De ſluiten van een welfſel, van een boogswijs gemaakt gebouw.*

* Coagmentum tubulorum. Vitruv. *Byeen-ſoderinge, of t'zamenvoeginge van de einden der buisjes.*

* Coagmentum. Vitruv. *Een opgaande muurbindſel.*

CŎĀGŪLĀTĬO, ōnis. f. Plin. H. *Stremminge, verdikkinge, t'zamenruſninge.* Sprekende van melk, enz.

In primâ lactis coagulatione. Plin. H. *Zoo dra als de melk eerſt begint te ſtremmen, of runnen.*

CŎĀGŪLO, ās, āvī, enz. Plin. *Dik maken, doen runnen, ſtremmen.*

CŎĀGŪLŪM, ī. n. Plin. H. *Lebbe om de melk te doen runnen, alles 't welk eenige vogt doet ſtremmen, of verdikken.*

* Coagulum. Vitruv. *Runſel, ſtremſel,* ook *alles wat de kragt heeft van iets te verdikken, of doen ſtremmen.*

* Coagulum animi atque amoris. A. Gell. *Verknogtinge, vereeniginge van gemoed, en liefde.* Sprekende van een vriendſchap.

CŎĀLĔO, ēs, ŭī, ĭtūm, ērĕ. Plin. H. V. Coaleſco.

CŎĀLESCO, ſcĭs, cŏālŭī, cŏālĭtūm, cŏālēſcĕrĕ. Colum. *Wortelen ſchieten, vaſt groeyen, wortel vatten, kragten krijgen, ſterk worden.* Van een plantje enz. geſproken.

Ilex ibi coaluerat inter ſaxa. Salluſt. *Een eike boom had aldaar tuſſen de rotſen wortel gevat.*

* Coaleſcit vulnus. Plin. H. *De wonde begint zig te ſluiten, begint toe te gaan.*

* In unum ſonum coaleſcere. Quintil. *Eenerhande geluid maken.*

* Coaleſcere. Liv. *Zig vereenigen, byeen voegen, te zamen verbinden, een volk te zamen maken.* Sprekende van verſcheide volkeren.

* Animi concordiâ coaleſcunt. Liv. *Zy worden vereenigt door eendragt van gemoed.*

* Concordia in cives coaluit. Front. *De eendragt is onder de burgers herſteld.*

CŎĀLĬTŪS, ă, ūm. A. Gell. *Te zamen gegroeid, gevoegd, verknogt.*

* Coalitus. Tac. *Wortel gevat hebbende, vaſtgegroeid.*

** Coalita libertate irreverentia. Tac. *Onerbiedigheid, kaldadigheid door de vryheid verſterkt, voortgeſtuwd, gekoeſterd; met de vryheid aangegroeid.*

CŎĀMĬCI. Cic. *Vrienden te zamen, onderlinge goede vrienden, vertrouwelingen.*

CŎĀNGŪSTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Varr. *Benaauwen, prangen, eng maken, ſluiten, te zamen ſluiten.*

* * Coanguſtare legem Cic. *Een wet bepalen.*

CŎĀRCTĀTĬO, ōnis. f. Vitruv. *Benaauwinge, pranginge, engmakinge, of verenginge.*

Coarctatio cunei. Vitruv. *Het inſlaan van een beitel, of kegge.*

* Coarctatio militum facilius faciebat. Liv. *Men kon gemakkelijker de ryen en geledingen der krijgslieden ſluiten.*

CŎĀRCTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Liv. Colum. *Benaauwen, prangen, beſluiten, t'zamen dawen, eng, of naauw maken.*

Vulnus araneis oleo madentibus coarctat. Petron. *Hy verbond de wonde met ſpinnewebben met olye bevogtigd.*

* Gemini montes coarctant iter. Liv. *Twee bergen beſluiten de weg, de weg legt tuſſen twee bergen.*

* * Coarctare. acc. Cic. *Verkorten, een kort begrip maken; iets in korte woorden verzamelen, beſchrijven, te boek ſlaan.* Sprekende van een vertoog, of boek enz.

* Coarctare plures orationes in unum librum. Plin. J. *Vele vertogen, of redenvoeringen in een enkel boek begrijpen, beſluiten, beſchrijven.*

** Nox coarctat iter. Ovid. *De aankomende nagt doet de reizigers zig verhaaſten.*

CŎĀRESCO, ſcĭs, cŏārŭī, cŏārēſcĕrĕ. Vitruv. *Verdroogen, droog worden.*

CŎĀRGŪO, ĭs, gŭī, gūtūm, gŭĕrĕ. acc. Cic. *Bewijzen, aanwijzen, betoonen, openbaren, overtuigen.*

Alicujus errorem & improbitatem coarguere. Cic. *Iemands dwalingen en ſchelmery vertoonen, bewijzen, openbaren, aan den dag brengen.*

* Reus teſtibus coarguitur. Cic. *De ſchuldige, of miſdadige word door getuigen overwonnen.*

* Coarguere. Cic. *Beriſpen, beſtraffen, beſchuldigen.*

Coarguere alicujus avaritiam, *of* alìquem avaritiæ. Cic. *Iemands gierigheid beriſpen, beſtraffen, laken; iemand van gierigheid beſchuldigen.*

CŎĀSPERNOR, ārĭs, ātŭs sūm, ārī. acc. Tac. *Te zamen veragten, miſpriizen, laken, verwerpen, verontwaardigen, wederwaardiglijk aanzien.*

CŎĀSSĀTĬO, ōnis. f. Vitruv. *Een zolderinge, of zolder, een houte, of planke vloer.*

CŎĀSSO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Vitruv. *Zolderen, met planken beleggen, een houte, of planke vloer leggen.*

Cùm coaſſatum fuerit. Vitruv. *Als men het gezoldert heeft, als de planken gelegd zijn.*

CŎĀXO, ās, ārĕ. Auct. Philom. *Quakken gelijk een kikvorſch. Brikkekikken.*

CŎCCĪNĀTŬS, ă, ūm. Mart. *In 't rood, of ſcharlaken gekleed, uitgedoſt.*

CŎCCĪNĔŬS, ă, ūm. Plin. H. *Van ſcharlaken, rood gelijk ſcharlaken.*

CŎCCĪNŪM, ī. n. Mart. *Een ſcharlaken kleed, een rood gewaad.*

CŎCCĪNŬS, ă, ūm. Plin. H. *Van ſcharlaken, rood gelijk ſcharlake, hoogrood van verwe.*

CŎCCŬM, ī. n. Plin. H. Κόκκος. *Het graan daar men ‡ ſcharlaken van verwt.* Dit is eigentlijk een graan, waar van men een zeer heldere roode verwe maakt, welke het ſcharlaken gelijkenis.

* Coccum. Plin. H. *Hoog, of helder rood laken, een ſcharlaken kleed.*

CŎCCYX, ygis. m. Plin. H. Κόκκυξ. *Een koekkoek,* een vogel. Ook zeker viſch by Plinius. Item *het ſteuitbeentje onder het* Os ſacrum.

CŎCCYZO, ās, āvī. &c. *Roepen gelijk de koekkoek.*

CŎCHLĔA, æ. f. Cic. Κοχλίας. *Een ſlek, of ſlak,* een *ſlekhuisje, een ſchulpviſch,* ook *een wenteltrap.*

* Cochlea. Vitruv. *Een ſchroef.*

* Cochlea. Vitruv. *Een pomp,* een ſoort van waterpomp.

* Cochlea. Varr. *Een zeer lage dew daar men buigende, of kruipende in gaat.*

CŎCHLĔAR, ārĭs. n. Colum. CŎCHLĔĀRĔ, ĭs. n. Mart. CŎCHLĔĀRĬŪM, ĭī. n. Plin. H. *Een lepel.*

* Cochlearium. Plin. H. *Een lepel vol.* Ook *een plaats daar men ſlekken houd, of veed.* Var. Ook *de kleinſte maat van vogt,* gaande 12 van dezelve in de maat *Cyathus* genoemd.

CŎCLĔS, itis. m. & f. Plaut. Cic. *Die maar een oog heeft, die een oog verloren heeft. Een eenoog*

CŎCHLĬS, idis. f. g. *Een wenteltrap.*

Digitized by Google

COCTĪBĪLIS, is. m. & f. le, is. n. Plin. H. *Dat men gemakkelijk kan koken, of zieden, 't welk ligtelijk gekookt, of gezoden kan werden.* Sommige lezen *Coquibilis.*

COCTILIS, is. m. & f. lĕ, is. n. Curt. *Gekookt, dat men kan koken, verkoken, of verteren.*

Laterculus coctilis. Curt. *Gebakke tichchelſteen.*

* Muri coctiles. Ovid. *Wallen van gebakke ſteenen.*

COCTIO, ōnis. f. Plin. H. *Kokinge, verteringe, verkokinge van de mage.*

Coctionem facere. Plin. H. *Kokinge veroorzaken.*

COCTITO, ās, āvī, &c. Plaut. *Dikwils koken.*

COCTIVUS, ă, ūm. Plin. H. *Ligt om te koken, 't gene gemakkelijk gekookt, of gezoden kan werden.*

COCTOR, ōris. m. Sen. Ph. *Die zijn goed doorgebragt, vergeten, en verzopen heeft. Quiſtgoed.*

COCTURA, æ. f. Plin. H. *Kokinge, kookſel, ziedſel,* ook *iets 't welk men doet koken, zieden.*

Coctura crebris efficitur ut adveniant minio colores. Vitruv. *Door veelvuldig koken krijgt de Menie hare verwe.*

COCTUS, ă, ūm. Prop. *Gekookt, gezoden.*

* Pomum coctum. Cic. *of* ſolibus coctum. Plin. H. *Een appel door de zonne rijp geworden.*

Coctum pomum. Cic. *Een rijpen appel, rijpe boomvrugt, ooſt, of freuit.*

* * Benè coctus & conditus ſermo. Cic. *Een weldoorkneede, en doorwrogte reden, een treffelijk beſchaafd vertoog.*

*** Cocti muri. Propert. *Muuren van gebakke ſteen.*

COCULUM I. n. g. Plaut. *Een pot om in te koken.* Cocula. orum. pl. Feſt. *Stukjes hout om iets te doen koken.*

COCUS. V. Coquus.

COCYTUS, I. m. Cic. *De Hellevioed Cocytus,* een rivier van de helle: de Poëten nemen die ſomtijds voor de hel zelfs.

Cocytus. Virg. *De Cocytus,* een ſtroom in Campanie.

CODEX, icis. m. Ovid. Colum. *De ſtronk, ſtam, blok, of romp van een boom.* Zie Caudex. Codex robuſtus. Plaut. *Een plaats daar miſdadigen geſtraft wierden.*

* * Codex. Cic. *Een reken- of tafelboek.* Deze wierden by de oude Romeinen gemaakt van hout, met was overtrokken.

Codices eborei. Ulp. *Yvore tafel- of rekenboeken.* Chartacei. Ulp. *Een papierboek.*

Aliquid referre in codicem, *of* in codices. Cic. *Iets in een tafel- of rekenboek aanteekenen, ſtellen, te boek ſlaan.*

Codex dati, accepti & expenſi. Cic. *Een boek van ontfang, en uitgiſte.*

Codex. *Zeker boek in 't Corpus Juris.*

CODICARIUS, ă, ūm. Codicariæ naves. Plaut. *Van blokken, of ſtammen. Schepen, of vaartuigen van ſtammen van boomen gemaakt.*

CODICILLARIS, is, ĕ, adj. Lamprid. *Van open Vorſtelijke brieven, daar door vergund, verkregen.*

CODICILLI, ōrum. m. plur. Cic. *Tafel- of rekenboeken,* ‡ *geheugenis-, of gedenkſchriften.* Dit woord beteekent, gelijk P. *Manutius* aanmerkt, nooit in goede Schrijvers *een brief, of briefje.*

* Codicilli. Tac. Suet. *Een vergunbrief, Vorſtelijke open brieven van eenig ampt.*

Codicilli officiorum. Suet. *Vergunbrief van ampten.*

* Codicilli. Marcel. JC. *Een onvolkome uitſterſtewille, byvoegſel, of vervolg van een uiterſtewille,* Vulgò *een Kodicil.*

Legare aliquid codicillis. Marcel. *Iets in een Kodicil aan iemand maken.*

CODICULUS, I. m. g. *Een boekje.*

CODIAMINON, I. n. g. Plin. *Een zeker kruid, dat tweemalen in 't jaar bloeit.*

COELEBS, ibis. m. & f. Cic. *Ongetrouwd, ongehuwd, vryer, of vryſter zijnde, of blijvende.*

Vita cœlebs. Ovid. *Ongehuwde ſtaat, ongetrouwd leven.*

* Cœlebs. Martial. *Een weduwenaar.*

* Cœlebs platanus. Hor. Plin. H. *Een onvrugtbare aanboren-boom, of die de wijnſtok niet onderſchraagt.*

COELESTIS, is. m. & f. ĕ, is. n. Cic. *Hemelſch, van den hemel, uit den hemel gekomen.*

* Mens cœleſtis, ingenium cœleſte. Ovid. *Een hemelſch, voortreffelijk, verwonderenswaardig verſtand.*

* Vir in dicendo cœleſtis. Quintil. *Een man, die goddelijk ſpreekt.*

* Aqua cœleſtis. Plin. H. *Regenwater, water dat uit den hemel valt.*

* Os cœleſte. Vell. Patere. *Een goddelijke, een zeer welſpredende mond, of tong.* Opus cœleſtiſſimum. Vell. Paterc. *Een goddelijk, verwonderenswaardig, overdeſtig werk.*

COELESTES, ium. m. plur. Cic. *De Goden, de zalige zielen.* Virgilius voegt 'er nu en dan *Animæ* by.

COELIACUS, ă, ūm. Plin. H. Κοιλιακὸς. *Die groote buikpijn, of wee heeft.*

COELIACUS, I. m. Celſ. *Het Kolyk, groote pijn in 't gedarmte, of de buik.* Men verſtaat 'er *Morbus* onder; dit woord ſtaat gemeenlijk by dezen Schrijver in 't Griekſch geſchreven.

COELIBATUS, ūs. Sen. Ph. Suet. Fel. Capel. *Ongehuwde, ongetrouwde, vryer- en vrijſterlijke ſtaat.*

COELICOLA, æ. m. Catul. Virg. *Een hemelling, een gelukzalige ziel; een inwooner van den hemel.*

COELIFER, ă, ūm. Virg. *Die den hemel draagt, of* *** *derſchraagt.* Seneca Tragicus zegt, Manus cœlifera, *Een hand, die den hemel onderſteunt.*

COELITES, ūm. m. plur. Cic. *De gelukzalige zielen, de hemellingen.*

‡ COELITUS. adv. *Uit den hemel, van boven.* Dit is geen zuiver Latijnſch woord.

COELOPHTHALMUS, I. m. g. Jun. Gr. *Hol-oogig, die holle oogen heeft.*

‡ COELUM, I. n. Cic. *Den hemel.* Men vind in Lucretius *Cœli, orum. m. g. plur.*

Vertex cœli. Virg. *De kruin, of 't bovenſte gedeelte van den hemel.* De Wereldbeſchrijvers noemen het *Zenith.*

* In cœlum aliquem ferre *of* laudibus efferre. Cic *Iemand ten hemel toe loven, prijzen. Iemands lof hemelhoog verheffen.*

Excipere cœlo aliquem. Virg. *Iemand in den hemel ontfangen.*

* Cœlum capitis. Plin. H. *Het bekkeneel, of de holte van de pan des hoofds.*

* Cœlum cameræ. Vitruv. *'t Verhemelte, gewelf, of de holte van een boogswijs gebouw.*

Imum cœlum cameræ. Vitruv. *Het onderſte van een boog, gewelf.*

* Cœlum. Cic. *De lugt, of lugtſtreek.*

Cœli gravitas. Cic. *Zware, bedompte lugt, ongematigdheid van de lugt.*

Cœlum tenue, purum, ſalubre, &c. Cic. *Een dunne, zuivere, reine, gezonde lugt.*

* Teſte cœlo vivere. Sen. Trag. *Openbaarlijk, in 't gezigt van de wereld leven, openlijk, en in tegenwoordigheid van de wereld handelen en wandelen. Zijn perſoon nog daden voor de wereld verborgen houden.*

* Digito ſe cœlum attingere putat. Cic. *Hy waant, of meent, dat hy den hemel met zijn vinger kan aanraken.* Dat is, *Hy verheft hem zelven boven alle andere menſchen, hy meent dat hy ten top van geluk geſteegen is.*

* Bibulus eſt in cœlo. Cic. *Bibulus word geagt, en is de gelukkigſte menſch des werelds, leeft in volten overvloed en vreugde, heeft een hemel op aarde.* Beare cœlo. Hor. *Iemand gelukzalig maken, met den hemel zegenen.*

* Aliquem de cœlo detrahere. Cic. *Iemand van een groote roem, eer, of luiſter berooven.*

* Aſſerere aliquem cœlo. Ovid. Arcem cœli annuere alicui. Virg. *Iemand in den hemel ontfangen, opnemen: plaats by de gelukzalige zielen vergunnen.*

CoE-

Digitized by Google

COEMETERIUM, ii. n. *Een Kerkhof*, een plaats daar men dooden begraaft.

CŎĔMO, is, ēmi, ēmtum, ĕmĕrĕ. acc. Ter. *Iets te zamen koopen.*

CŎĔMTIO, ōnis. f. Cic. *'t Zamenkoopinge, wederzijdsche, ‡ onderlinge koop.* Een soort van overkomste by de Romeinen, waar door de langstlevende in 't bezit van des eerst-stervendens goederen gestelt wierd.

CŎĔMTIŌNĀLIS, is. m. & f. lĕ, is. n. Coemtionalis senex. Plaut. *Een oud, voorzigtig, schrander, ervaren man; een oud man die in 't koopen en verkoopen gebruikt wierd als raadsman.*

COENĀ. V. Cena.

COENACŪLARIĀ. V. Cenacularia.

COENACŪLARIŪS. V. Cenacularius.

COENACŪLUM. V. Cenaculum.

COENĀTIO. V. Cenatio.

COENĀTIŪNCŪLĀ. V. Cenatiuncula

COENĀTŌRIUM. V. Cenatorium.

COENĀTŪRIO. V. Cenaturio.

COENĀTŪS. V. Cenatus.

COENITO. V. Cenito.

COENO. V. Ceno..

COENŌBIĀRCHĀ, æ. m. g. Jun. *Een Kloosteroverste.*

COENŌBIUM, ii. n. g. Isid. *Een mannenklooster.*

COENŌSŪS, ă, ūm. Colum. *Slijkagtig, slijkerig, vol slijk, vuil, modderig.*

COENŪM, i. n. Cic. *Slijk, vuiligheid, modder.*

* * O cœnum! Cic. *O eerlooze schelm, fielt! O schandvlek! O schaamtelooze boef!*

In cœno volvi queruntur. Lucret. *Zy klagen dat men hun een vuil, morsig, en ellendig leven doet leiden.*

CŎĔO, īs, cŏīvī, *Dog wel meest* cōĭī, cŏĭtŭm, cŏīrĕ. Cic. *Te zamen komen, verzamelen, vergaderen.*

Coire in aliquem locum. Cic. In aliquo loco. Ter. *In een plaats byeenkomen, vergaderen, te zamen komen.*

Milites coeunt inter se. Cæs. In unum. Liv. *De krijgsknegten rukken, of trekken by een, begeven zig by den anderen op de been.*

Coire cum aliquo, *of* societatem cum aliquo. Cic. *Maatschappy, gezelschap, of gemeenschap met iemand aangaan, byslapen.*

Coire societatem de re aliquâ, rei alicujus. Cic. In rem aliquam. Paul. JC. *Maatschappy in een zaak met iemand opregten: zig met iemand verbinden, vereenigen om iets te doen.*

* Coeuntes milites. Stat. Val. Flacc. *De krijgsknegten op den anderen los gaande, handgemeen, in gevegt gewikkeld.*

* * Coit vulnus. Ovid. Celsi. Cicatrix. Plaut. *De wonde, het lidteeken gaat toe, sluit zig.* Pus. Celsi. *De etter word dik, stremt by een.* Sanguis. Virg. *Het bloed word dik, stremt, runt.*

COEPIO, is, coēpi, coēptŭm, coēpīre. Cic. *Beginnen.*

‡ Dit *verbum* word niet gebruikt als in *præterito*, en de *tempora* daar van spruitende. Viz. *Cœpi, Cœperam, Cœpissem, Cœperim, Cœpero, Cœpisse.* Cicero zegt eenige malen *Cœptus sum* in plaats van *Cœpi.*

Cœpit ruere. Cic. *Hy begon te vallen.*

Ad majores causas adhiberi cœptus est. Cic. *Men begon hem tot gewigtiger zaken te gebruiken.*

Cœptum per eos, per hunc desitum est. *Het is door hen begonnen, dog door dezen gestaakt.*

COEPTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Ter. Tac. *Beginnen, ondernemen, aanvangen.* Cœpturus, a, um. Quintil. *Die beginnen zal.*

Cœptare rebellionem. Tac. *Een oprstand, of meuitery beginnen, bestaan.* Arma. *De wapenen opvatten, aanvaarden, 't geweer in de vuist nemen, aangrijpen.*

COEPTŪM, i. n. Virg. Suet. *Begin, beginsel, onderneminge, ontwerp, voorneg, oogmerk.*

COEPTŪS, ūs. m. Cic. *Begin, of beginsel, aanvang.*

COEPTŪS, ă, ūm Cic. *Begonnen, ondernomen, aangevangen.*

Coepti ludi. Cic. *Begonne spelen.*

Cœptâ luce. Tac. *Den dag aangekomen zijnde.*

CŎĔPŪLOR, ārĭs, ātŭs sŭm, ārī. Gloss. *Met malkanderen gastmaal houden.*

CŎĔPŪLO, ōnis. m. g. *Een t'zamen-eter, die met een ander 't gastmaal houd.*

CŎĔQUITO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Equitum sex millia cœquitabant. Liv. *Zes duizend ruiters reden te zamen, waren te zamen op de been.*

CŎĔRCĔO, ēs, cŏĕrcŭī, cŏĕrcĭtŭm, cŏĕrcērĕ. acc. Cic. *Bedwingen, wederhouden, beteugelen, benaauwen, prangen, insluiten.*

Mundus omnia complexu suo coercet. Cic. *De wereld begrijpt alles in deszelfs ommekring.*

* Coercere flumen. Tac. *De vloed van een rivier stenitten.* Crines nodo. Hor. *De hairen met een lint by een knooper.* Inflammationem. Celsi. *Een ontstekinge, of vyerigheid stenitten, beletten voort te gaan.*

* Coercere improbitatem alicujus. Cic. *Iemands schelmerye, of boosheid beteugelen, bedwingen, straffen, stutten.* Cupiditates. Cic. *Zyn begeerlijkheden bedwingen, verwinnen, matigen, wederstaan.* Aliquem morte, vinculis. Cic. *Iemand met de dood, of boeyen straffen: of met de dood, of boeyen dreigen, in toom houden, beteugelen.*

* Coercere rapidam orationem. Cic. *De voorbarigheid van een vertoog stutten, matigen.*

* Coercere. acc. Auct. ad Her. Virg. *Dwingen, noodzaken, persen, verpligten,* om iets te doen.

** Numeris coercere bella. Ovid. *Oorlogen in vaarzen beschrijven.* Modico se coercere. Sen. Trag. *Zig met matig goed vergenoegen, met zijn matigen staat te vreden zijn, zig binnen de palen van zijn staat houden.*

CŎĔRCĬTIO, ōnis. f. Liv. *Dwang, bedwang, geweld.*

Coercitio profusarum libidinum. Tac. *Beteugelinge, straffe, stenitinge, intoominge van onmatige wellusten, weelde, en onkuisheden.*

CŎĔRCTIO, *of* CŎĔRTIO, ōnis. f. Cels. Quintil. *Berisping, bestraffinge, bekijvinge, straffe.*

CŎĔRRO, ās, āvī, &c. Paul. *Te zamen dolen, dwalen.*

COERŬLĔĀTŬS, ă, ūm. Vell. Paterc. *Blaauw geverwd, geblaauwd.*

COERŬLĔŬS, ă, ūm. Cic. Virg. COERŬLŬS, ă, ūm. Virg. *Blaauw, azuurverwig, azuurblaauw, hemelsblaauw.*

COESIUS, ă, ūm. V. Cæsius.

COETŬS. ūs. m. Cic. *Een vergaderinge, verzamelinge, weenigte, schare, of hoop volks.*

** Cœtus ossium. Lucret. *'t Zamenvoegsel, of vereeninge van ledematen.*

CŎĔXERCĬTĀTŬS, ă, ūm. Præceptiones coexercitatæ. Quintil. *Geoeffend, werkstellig gemaakt. Geoeffende, in't werk gestelde leerstukken, of lessen.*

CŌGĬTĀBĬLIS, is. m. & f. lĕ, is. n. Sen. Ph. *Bedenkelijk, begrijpelijk, dat men zig kan verbeelden, dat men kan bedenken.*

CŌGĬTATĔ. adv. Plaut. Cic. *Bedagtelijk, voorzigtiglijk, met voorbedagten rade, rijpelijk, wijselijk, met overleg.*

CŌGĬTĀTĬM adv. Fest. V. Cogitatè.

CŌGĬTĀTIO, ōnis f. Cic. *Gedagte, denkinge, aanmerkinge, overweginge, aandagt.*

Homo nullâ cogitatione. Cic. *Een persoon, die nergens om denkt, een agteloos mensch.*

Cogitatio acerrima, attentissima. Cic. *Zeer sterke, aandagtige gedagten.* Tacita. Cic. *Geheime gedagten.*

Accipere cogitationes alicujus. Catul. *Iemands gedagten, geheimen, voornemens, als vertrouweling weten, deelagtig zijn.*

Fingere aliquid cogitatione, *of* sibi cogitatione. Cic. *Iets in gedagten verzieren, verdigten, zig iets verbeelden, of inbeelden.*

Injicere cogitationem alicujus de re aliquâ. Cic. *Iemand*

Digitized by Google

mand eenige gedagten over iets inboezemen inprenten.

CŌGĪTĀTŌ. adv. Cic. *Met aandagt, met voorbedagten rade, met voordagt, willende en wetende.*

CŌGĪTĀTŪM, ī. n. Cic. *Een gedagte, een ontwerp, een voornemen, of toeleg. Dat men bedagt, of voorgenomen heeft.*

CŌGĪTĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Bedagt, overlegd, overwogen, ontworpen.*

CŌGĪTO, ās, āvī, ātūm, āre. acc. Cic. *Denken, meenen, zorgen, of verbeelden, overleggen, overwegen, bedenken.*

Romanis de se cogitandum fuisset. Liv. *De Romeinen behoordrn om hun eigen voordeel gedagt te hebben; zy moesten in hun veiligheid voorzien hebben.*

Cogitare aliquid in animo. Ter. Cum animo. Cic. Animo. Cic. Secum, *of* Secum animo. Ter. Cic. *Iets in zijn gemoed bedenken, overwegen, overleggen, onderzoeken.*

Toto animo cogitare de aliquo. Cic. *Om iemand met ganscher harte denken, vol gedagten over iemand zijn, ganschelijk met iemand opgetogen zijn.*

Cogitare ad verbum. Cic. *Een woord overwegen, uitkippen.*

Cogitare rem aliam ex aliâ. Ter. *Op vele dingen, d'een na d'ander denken, vele zaken vervolgens overleggen, overwegen.*

Cogitare de aliquo, *of* de aliquâ re. Cic. *Op iemand, of om iets denken, iemand, of iets in zijn gedagten brengen, erinneren.* De fugâ. Frontin. *Denken om te ontvlugten.*

De se & gloriâ suâ cogitare. Cic. *Om zig zelfs, en eigen luister denken, zorge voor zijn eigen belang en roem dragen.*

* Cogitare in aliquem amabiliter. Cic. *Vriendelijke, en goede gedagten van iemand hebben, om iemand ten goede denken.* Amicè de Romanis. Corn. Nep. *Zig beraden om een verbond met de Romeinen aan te gaan.* Malè de aliquo. Cic. *Quade gedagten van iemand, of nadeelige gedagten van iemand hebben.*

* Cogitare, dignitatem, honorem. Cic. *Waardigheid, en eere bedoogen; zig zelven tot waardigheid, en eerampten pogen te verheffen.*

* Cogitare rus, *of* in aliquem locum. Cic. *Denken na 't land, of na eenige plaats te trekken.*

CŌGNĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Maagschap, bloedverwantschap.*

Materna cognatio. Cic. *Bloedverwantschap, of maagschap van 's moeders zijde.*

* * Cognatio litterarum. Quintil. Studiorum, Artium. Cic. *Overeenkomst, 't zamenklevinge, vereeniginge van taalkunde, wetenschappen, en konsten.*

* Cognatio naturæ. Cic. *Overeenkomste, gelijkheid van aart, inborst, neiginge, of gemoed.*

* Sibi cum Oratoribus cognationem esse dicunt. Cic. *Zy zeggen, dat ze de Redenaars bestaan: zy beweren, dat hunne gevoelens en inzettingen met die der Redenvoerders overeen komen.*

CŌGNĀTUS, ă, ūm. Cic. *Vermaagschapt, in bloed bestaande een bloedverwand, een neef.*

* * Cognatus. dat. Cic. *Gelijk, gelijkende, overeenkomende, van eenerley aart, of inborst.*

Res alteri cognata. Plin. H. *Een ding met iets anders overeenkomende, daar na gelijkende.*

** Terræ cognatæ. Claud. *Nabuurige, byeenleggende, aan den ander grenzende, palende landen, of die eertijds vereenigd zijn geweest.* Urbes. Virg. *Steden door een en 't zelve volk bewoond.* Acies cognatæ. Lucan. *Legers, welker veldheeren bloedverwanten zijn.* Cineres cognati. Catul. *De asschen van onze bloedverwanten.*

CŌGNĪTĬO, ōnis. f. Cic. *Kenniss, oordeel, overweginge, verstand, spmerkinge, onderscheidinge.*

* Dies cognitionis. Cic. Ulp. *Aangestelde pleitdag, dag wanneer een zaak zal dienen, onderzogt, of uitgesproken worden.*

* Aliquem cognitioni Senatûs subtrahere. Plin. J. *Iemand het oordeel van den Raad onttrekken. Beletten dat de Raad zijn zaak onderzoekt.*

Cognitioni de Christianis interfui nunquam. Plin. J. *Ik hebbe nooit tegenwoordig geweest in 't onderwagen, vonnissen, of veroordeelen van Christenen.*

* Cognitio. Ter. *Erinneringe, kenteeken, merk, of teeken waar door men iemand, of iets kent.*

CŌGNĪTŌR, ōris. m. Cic. *Kenner,* ook *een volmagtigde, of pleitbezorger, een zaak-uitvoerder.*

CŌGNĪTŪRĂ, æ. f. Suet. *Het ampt van een Taalman, de dienst van een zaak-uitvoerder.*

CŌGNŌMĔN, ĭnis. n. Cic. *Een toenaam, bynaam, of Van.*
‡ De Poëten nemen het ook voor de naam zelfs.

CŌGNŌMĔNTŪM, ī. n. Plaut. Cic. *Een toe- of bynaam.*

CŌGNŌMĬNĀTŪS, ă, ūm. Plin. H. *Toe- of bygenaamd. In de wandeling geheten.*

* Verba cognominata. Cic *Woorden, welke een en dezelve zake beteekenen.*

CŌGNŌMĬNĬS, is. m. & f. nĕ, is. n. Plaut. Plin. H. *Van den zelven naam, die den zelven naam, bynaam, toenaam, of Van voert. Een geman, of maamgenoot.*

Cognominis alicujus. Plin. H. Vell. Paterc. *Die den zelven naam met een ander voert.*

CŌGNŌMĬNO, ās, āvī, ātūm, āre. acc. Plin. H. *Iemand een toenaam, bynaam, of Van geven.*

CŌGNŌSCO, scis, cōgnōvī, cōgnĭtūm, cōgnōscĕre. acc. Ter. Cic. *Kennen, begrypen, onderscheiden, bemerken.*

* * Cognoscere. Cic. *Zien, oordeelen, aanmerken, onderzoeken, ontdekken, leeren, verstaan, doorgronden.*

Cognoscere penitùs aliquam rem. Cic. *Iets grondig, of door en door verstaan: de waarde, en eigenschap van iets weten.*

* Aliquid ex aliquo, *of* ex litteris alicujus cognoscere. Cic. De re aliquâ. Cic. *Iets uit iemand, of des zelfs brieven verstaan, hooren.*

* Cognoscere de actis alicujus. Cic. *Iemands daden onderzoeken, naspeuren; kennisse van iemands doen nemen.* De salute alicujus. Cic. *Iemands gezondheid verstaan, tijding van iemands welvaren ontfangen.*

* Cognoscere Jus. Cic. *Zig in 't burgerlijk, of Roomsch regt oefenen.*

* Cognoscere aliquem Cic. *Iemand kennen, van andere personen onderscheiden, iemands aangezigt engebaarden onderkennen.*

* Cognoscere humanitatem alicujus. Cic. *Iemands beleefdheid beproeven, kennen, gemeten.*

Officiosum & gratum aliquem cognoscere. Cic. *Iemand verpligtende en dankbaar bevinden, kennen, bespeuren.* Divos præsentes. Virg. *De Goden behulpzaam bevinden.*

* Quas res gesserit cognoscite. Cic. *Aanhoort, luistert toe, wat daden hy uitgevoert heeft.*

CŌGO is, cōēgī, cōāctūm, cōgĕre. acc. Ter. Cic. *Verzamelen, byeen brengen, vergaderen, ophoopen.*

Cogere copias, *of* milites. Cæs. *Krygsknegten werven, verzamelen, op de been brengen, byeen rukken.* Pecus. Plaut. Virg. *Het vee byeen verzamelen, drijven.* Senatum. Cic. *Den Raad vergaderen, verzamelen, byeen roepen.* Copias in unum locum. Cæs. Ad unum locum. Virg. *Krygsbenden na de loopplaats voeren.* Milites in classem. Liv. *Soldaten verzamelen om op de vloot te dienen.*

* * Cogere pecuniam à civitatibus statuarum nomine. Cic. *Geld uit de steden ligten onder voorwendsel van beelden te zullen laten maken.* Stipem. Cic. *Een aalmoes verzoeken.*

* Cogere aurum in usus. Hor. *Goud verzamelen, om te gebruiken, om 'er zig van te bedienen.*

* Bona alicujus ad fiscum. Paul. JC. *Iemands goederen verbeurd verklaren.*

* Co-

Digitized by Google

* Cogere aliquem. ſeq. inf. Cic. Cogere ut. ſeq. ſubj. Virg. *Iemand dwingen, dringen, noodzaken*; ook *met aanhoudinge en yver tot iets perſſen, verzoeken, porren.*

Cogere aliquem in gemitum. Cic. Ad lacrimas. Plaut. *Iemand doen weenen, of tranen ſtorten.* In cruciatum. Plaut. *Iemand ter ſtraffe, of pyniging voeren.* In curſum verberibus. Plin. H. *Iemand door ſlagen tot loopen dwingen.*

* Cogere. acc. Celſ. *Doen ſtremmen, rennen, of runnen, dik worden; iets verdikken, dik maken*, ſprekende van vogt, balſem, enz.

Cogere lac in duritiam. Plin. H. *De melk doen ſtremmen, runnen, of rennen.*

* Hyems cogit frigore mella. Virg. *De winter doet den honig door de koude ſtremmen, hard worden.*

* Carnes coguntur. Plin. H. *Het vleeſch word hard, loopt toe.*

* In nubes cogitur aër. Cic. *De lugt word tot wolken verdikt.*

* Cogere cuneos. Virg. *Beitels, keggen, of weggen aandrijven, inſlaan.*

* Ex aliquâ re aliquid cogere. Cic. *Eenig gevolg uit een zake trekken, iets uit een ding beſluiten, trekken.*

* Cogere. Liv. *Perſſen, benaauwen, prangen, beſluiten.*

In arctiſſimas ripas cogitur amnis. Liv. *De ſtroom, of rivier word tuſſen twee naauwe oevers geprangt, beſloten.*

* Hi milites cogunt agmen. Cic. Curt. *Deze krygsknegten zyn in de agterhoede, maken de agterhoede uit.*

* In anguſtum meæ coguntur copiæ. Ter. *Mijn middelen zyn niet weinig verminderd, het hammetje is byna tot uitzet geſchild, de boter is op den bodem.*

, Buccina cogit eos ad verba Prop. *De trompet roept hen tot den raad, of geeft het teeken om te vergaderen.*

Verba cogere in pedes. Ovid. *Vaarzen maken.*

CŎHĂBĬTO, āre. Hieron. ep. 90. *Te zamen wonen.*

CŎHĂBĬTĀTŎR, ōris, m. g. Caſſiod. lib. 3. cap. 48. *Te zamenwoonder.*

CŎHĂBĬTĀTĬO, ōnis. f. g. *t'Zamenwoninge.*

CŎHÆRĒNS, entis. omn. gen. Cic. *Aanklevende, te zamen hangende, gehegt, vereenigd.* Ook *overeenkomende.*

Membrum cohærens cum omni corpore. Cic. *Een lid aan 't ganſche lichaam gevoeglijk geſchikt, gemaakt, gevoegd, verknogt.*

* * Verba inter ſe cohærentia. Cic. *Overeenkomende, te zamenhangende woorden; die elkander niet tegenſpreken.*

CŎHÆRĒNTĔR. adv. Flor. *Zonder ophouden, gedurigh, agtervolgende, geſtadigh.*

CŎHÆRĒNTĬŪS. adv. A. Gell. *Met beter ſlot van reden, met beter t'zamenhanginge, overeenkomſte, of waarſchynlijkheid, bequamelijker.*

CŎHÆRĒNTĬA, æ. f. Cic. *t'Zamenhanginge, aankleving, overeenkomſt, vereeniging, t'zamenvoeginge.*

Hæc ad cohærentiam mundi pertinent. Cic. *Deze dingen behooren tot het t'zamen onderhouden van de ganſche wereld.*

* * Mortis & vitæ cohærentia. A. Gell. *t'Zamenhang, of band van leven en dood.*

* Cohærentia vocis. A. Gell. *Gelykheid van een woord, overeenkomſt van 't zelve met het woord daar 't van afkomſtig is.*

CŎHÆRĔO, ēs, cŏhæsī, cŏhæsūm, cŏhærēre. dat. Dog meeſt Abl. met de præp. cum. Cic. *Aan iets kleven, blyven hangen, gevoegd, verknogt, gehegt, geſchikt zyn; zig aan iets vaſt houden.*

Aptè cohæret mundus. Cic. *De wereld is bequamelijk en net te zamen gevoegd, geſchikt. Alle deelen des werelds zyn volmaaktelijk te zamen vereenigd.*

* Inter ſe aptè cohærent extrema cum primis. Cic. *De laatſte dingen komen met de eerſte wel; en bequamelijk overeen; hangen zeer wel aan malkander, zyn wel te zamen geſchikt.*

Cohærent verba inter ſe. Cic. *De woorden komen zeer net overeen, ſtryden niet met malkander.*

* Cohærent ambo. Plin. J. *Zy komen beide zeer wel overeen, zyn beiden van gelyken aart en inborſt: hebben beide een en dezelve neigingen.*

CŎHÆRĔSCO, ſcis, ĕscĕre. Cic. V. Cohæreo.

CŎHÆRĒS, ēdis. m. Cic. *Een mede-erfgenaam, die met een ander iets erft.*

Multis cohæres. Hor. Multorum. Cic. *Mede-erfgenaam met vele anderen.*

CŎHĪBĔO, ēs, hĭbŭī, hĭbĭtŭm, hĭbēre. acc. Cic. *Bedwingen, wederhouden, ſtutten, betengelen.*

* * Cohibere aliquem carcere. Ovid. In vinculis. Curt. *Iemand in de gevangenis, of boeyen ſluiten, vaſt zetten.* Latebris. Virg. *Iemand verbergen, of verborgen houden.*

* Cohibere alicujus impetus, conatus, furorem. &c. Cic. *Iemands geweld, pogingen, woede bedwingen, betengelen, intoomen.*

* Cohibere aliquem ab aliquâ re. Cic. *Iemand beletten iets te doen.* Aſſenſionem, *of* Aſſenſum à rebus incertis. Cic. *Wederhouden van toeſtemminge, of geloof te geven aan onzekere zaken.*

* Cohibere manus ab aliquâ re. Cic. *Zyn handen t'huis houden*, dat is, *van iets afhouden, de handen niet ſlaan aan iets.*

* Cohibere aliquem. Hor. *Iemand wederhouden, ſtaande houden, beletten verder te treden.*

, Cohibere nodo crines. Hor. *Zyn haar opknoopen.* Auro lacertos. Ovid. *Goude armringen dragen.*

CŎHĪBĬTĬO, ōnis. f. Cic. *Bedwang, betengeling, belet, letſel, wederhoudinge.*

CŎHŌNĔSTĀTĬO, ōnis. f. g. *Vereeringe, als men iemand eere aandoet.*

CŎHŌNĔSTO, ās, āvī, ātŭm, ātĕ. acc. Cic. *Eeren, eere aandoen.*

Cohoneſtare exequias alicujus. Cic. *Iemands begraafenis, of uitvaart met zyn tegenwoordigheid vereeren.*

Me veſtrâ laude cohoneſtaſtis. Cic. *Gy hebt my door uwe lofredenen eere aangedaan. Gy hebt my de eer gedaan van my te prijzen.*

CŎHŌRRĔO, ēs, hŏrrŭī, hŏrrĭtŭm. Cic. *Verſchrikken, verbaaſd, verſlagen worden; grauwen, van vreeze ſchrikken, beven, ridderen.*

* Ex ſudore cohorrere. Cic. *Na 't zweeten koel worden, beven, kuiverig zyn.*

CŎHŌRRĔSCO, is, hŏrrŭī, hŏrrĕſcĕre. Suet. *Van vreeze ſidderen, beven, trillen.*

Totum corpus meum cohorreſcit. Suet. *Mijn ganſche lichaam ſiddert, beeft van vrees; ik ben t'eenemaal ontſteld, verſchrikt.*

CŎHŌRS, ōtis. f. Varr. *Een nederhof, een afgeſlote plaats, hok, of kot, daar men gevogelte houd.*

* * Cohors. Cæſ. *Een bende voetvolk,* (vulgò *een regiment.*) By de Romeinen beſtond een *Cohors* uit 400 en ſomtijds uit 5 en 600 koppen.

* Cohors Prætoria. Cic. Tac. *De lyfſchutbende, het* (*regiment,*) *de bende lyfwagten.*

* Cohors. Suet. *Een vergaderinge, ſchare, of meenigte volks.*

* Cohors. Cic. *Het gevolg, de naſleep, ſtoet, bedienden, welke de Overheden, of luiden van aanzien verzellen.*

, Cohors febrium. Hor. *Een menigte van koortſen.*

CŎHŌRTĀLIS, is. m. & f. lĕ, n. Colum. *Van het vogelkot, of hok, daar in opgebragt.*

Cohortales aves. Colum. *Vogelen, pluimgedierte in kotten, of hokken groot gemaakt.*

CŎHŌRTĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Aanmaninge, aanporringe, noopinge, opwekkinge.*

Tua me commovit, incitavit, excitavit cohortatio. Cic. *Uwe aanmaninge, opwekkinge heeft my bewogen, aangeport, opgewekt.*

CŎHŌRTĬCŬLA, æ. f. g. Cæſ. ad Cic. *Een kleine bende, een rot.*

Ibi neſcio quid cohorticularum amiſit. Cæſ. ad Cic. *Hy heeft aldaar eenige weinige benden verloren.*

CŎHŌRTŌR, āris, hŏrtātŭs sūm, hŏrtārī. acc. Cic. *Aanmanen, aanporren, opwekken, noopen, aanmoedigen.*

‡ Men vind in Nonius *Cohorto, as, are.* Dog men moet het niet navolgen.

Cohortari aliquem ad pacem. Cic. *Iemand tot vrede aanmanen, aanporren.* Ad ſtudium. Cic. *Iemand tot het letterblokken opwekken, noopen, aanmoedigen.*

Cohortari invicem. Suet. *Malkander opwekken, aanmoedigen, aanporren.*

CŌHŪM, ī. n. Feſt. *Een band waar mede de diſſel aan de ploeg vaſt gemaakt word.* Lorum quo temo buris cum jugo colligatur.

CŌHĪBĪLĪS, is. m. & f. lĕ, ĭs. n. Oratio cohibilis. Aul. Gell. *Aaneenhangende. Een geſchakelde, te zamenhangende, vervolgende reden.* Dit woord word niet veel gebruikt. Sommige lezen *Coibilis.*

CŌĪNQUĪNO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Colum. *Bevlekken, vuil maken, bezoedelen, bezwalken, beſmetten, bederven; iemands eere berooven.*

Pecorum progeniem coinquinare. Colum. *Het vee, of de jongen van dien beſmetten.*

* Coinquinare. Cic. *Onteeren, ſchofferen.*

Crimine aliquo ſe coinquinare. Val. Max. *Zig zelfs door eenige miſdaad bezoedelen, beſmetten, zig door een ſchelmſtuk onteeren.*

CŌĬTĬO, ōnĭs. f. Cic. Liv. *t'Zamenkomſt, vergaderinge, byeenkomſt.*

* * Coitio. Cic. Liv. *Een eedgeſpan, t'zamenrottinge, heimelijke byeenkomſt, een vloekverbond, een t'zamenzweringe.*

* Coitio. Ter. *Schermutſelinge, treffinge, gevegt.*

Prima coitio eſt acerrima. Ter. *Het eerſte treffen is 't hevigſte, de eerſte aanval is de bloedigſte, ſcherpſte.*

CŌĬTŪS, ūs. m. Plin. H. *t'Zamenvoeginge, vereeniging, t'zamenkomſt, vermenginge.*

Coitus Lunæ. Plin. H. *De voeging van de Maan met de Zonne.*

* * Coitus humoris, ſordium. Celſ. *Vergaderinge van vogten, etter, en vuiligheden.* Venæ. Celſ. *De veeeeninge van een bloed-ader.*

CŌLĂPHĬZO. ārĕ. Gr. *Vuiſt-, of kinnebakſlagen, ſlagen geven.*

CŌLĂPHŬS, ī. m. Ter. Phæd. Κόλαφος. *Een vuiſt-, of kinnebakſlag.*

Colaphos alicui ducere. Quintil. Incutere. Juven. Infligere. Ter. Plin. H. *Iemand vuiſt-, of kinnebakſlagen geven.* Men zegt kortswijlig, *vuiſtlook geven.*

Colaphis tuber eſt totum caput. Ter. *Myn kop is vol buiten door de vuiſtſlagen.*

CŌLĂRĬS, īs. f. g. Ariſt. *Een zekere vogel, welke van den uil, en andere kromgebekte vogels verſlonden word.*

CŌLĀTUS, ă, ūm. part. Plin. *Gekleinſt, doorgekleinſt, doorgezonken, door een doek, of iets geperſt.*

CŌLCHĪ, ōrūm. m. Ovid. Hor. *Het volk van Mingrelie,* in Aſia.

CŌLCHĬCUM. ī. n. g. Jun. *Tijdelooze, Herfſtbloem.*

CŌLCHĪS, ĭdis. f Plin. H. *Mingrelie,* een geweſt in Aſia, digt by de *Pontus Euxinus,* voor dezen *Colchis* genoemd.

CŌLCHŪS, *of* CŌLCHĬCŪS, *of* CŌLCHĬĂCŪS, ă, ūm. Prop. Hor. *Van Mingrelie, daar geboren, of toebehoorende.*

CŌLĔS, ĭs, vel colis, īs. m. Celſ. lib. 7. cap. 25. Idem quod penis. Het beteekend ook *Caulis.*

CŌLĔUS, ĕi. m. g. Cic. Teſticulus.

CŌLĬCŬLŬS, ī. m. Varr. Colum. *Een ſtruikje, plantje, end* van een boom, enz.

Arbor coliculum agit. Colum. *De boom begint ſpruiten, of hout te ſchieten.*

CŌLĬCŬS, ă, ūm. Celſ. Plin. H. Κωλικὸς. *Darmpijnig, die darmwee heeft.*

CŌLĬPHĬŪM, ĭi. n. Plaut. Perſ. *Brood, of voedſel,* dat de kampvegters gebruikten om ſterk te worden.

CŌLĬS, ĭs. m. Varr. *Een ſtruik, plantje, ſcheut, of end van een boom,* enz.

CŌLLĂ, æ. f. g. Gr. *Lijm, of ſodeerſel*

CŌLLĂBĀSCO, ſcĭs, cōllābāſcĕrĕ. Plaut. *Bouwvallig zijn, dreigen in te ſtorten, beginnen te zinken.*

* Collabaſcunt amici. Plaut. *De vrienden zijn weiffelig, onſtandvaſtig, zijn veranderlijk, wiſpeltuurig.*

CŌLLĂBĔFĂCTĀTŪS, ă, ūm. Collabefactatus auri rigor. Lucret. *Zaftgemaakt. Verzafte, weekgemaakte hardheid van goud.*

CŌLLĂBĔFĂCTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Ovid. *Afſchrikken, vervaard maken, bederven, verdelgen, verzwakken.*

CŌLLĂBĔFĬO, īs, factŭs sūm, fĭĕrī. Cæſ. *Geſtooten, geſchud, gebroken, verbrizzeld worden.* Sprekende van een ſchip 't welk op een klip, of zand vervallen is.

CŌLLĂBĔLLO, ās, &c. Lucr. *De lippen tegen malkanderen zetten, met geſlote lippen kuſſen.*

CŌLLĂBŎR, ĕrĭs, lāpsŭs sūm, lābī. Ovid. *Te zamen vallen, verv llen, inſtorten, nederſtorten, ploffen:* ook *in nood zijn van te vallen, ſtruikelen.*

* Collabi ruinâ. Liv. *Ganſch vervallen, vergaan.*

* Collabi dolore. Ovid. *Onder de ſmart nederzinken, van hartzeer quijnen.*

CŌLLACRĬMĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Te zamen beweeninge, beſchreyinge, onderlinge rouwklagt.*

CŌLLACRĬMO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Cic. *Te zamen weenen, ſchreyen, tranen ſtorten, beklagen.*

Collacrimare caſum alicujus. Cic. *Iemands ramp, of ongeval beweenen, betreuren, beklagen.*

CŌLLACRĬMŌR, ārĭs, ātŭs sūm, ārī. Cic. de Conſol. *Weenen, ſchreyen, bedrukt zijn, tranen ſtorten.*

CŌLLĀCTĀNĔŬS, ă, ūm. Ulp. *Die eene borſt gezogen heeft; die de zelve Minnemoeder gehad heeft.*

CŌLLĀCTĔŬS, ă, ūm. Martian. Capel. Juriſc. V. Collactaneus.

CŌLLĀPSŬS, ă, ūm. Ovid. *Gevallen, nedergeſtort, geploft.*

Ædes vetuſtate collapſæ. Suet. *Huizen door ouderdom in-, of nedergeſtort, gevallen.*

Collapſus ferro. Virg. *Door 't ſtaal, of 't zwaard geſneuveld, verſlagen.*

CŌLLĀRĔ, ĭs. n. Varr. *Een halsband.*

CŌLLĀRĬĂ, æ. f. Plaut. *Een halsring, of band om miſdadigen in te ſluiten. Een Kaak.*

CŌLLĀTĀTŪS, ă, ūm. Collatata oratio. Cic. *Uitgebreid, wijdbreid. Een uitgebreide, wijdloopige redenvoeringe.*

CŌLLĀTĬO, ōnĭs. f. Liv. *Een ſchattinge, openbare opgelegde laſt, of onderſtand geld.*

* * Collatio ſignorum. Cic. *Het treffen, ſtaan, 't gevegt van twee legers.*

* Collatio. Plaut. Cic. *Een gelijkenis, een vergelijkinge van twee perſonen by den anderen.*

CŌLLĀTĬTĬŪS, ă, ūm. Sen. Ph. Quintil. *Dat door vele perſonen op-, of byeengebragt word. Iets daar vele menſchen deel in hebben.*

* Collatitia inſtrumenta. Sen. Ph. *Werktuigen, of gereedſchap van velen geleend.*

CŌLLĀTĪVŬS, ă, ūm. Plaut. V. Collatitius.

CŌLLĀTO, ās. &c. Cic. *Wijdloopiger maken, uitbreiden.*

CŌLLĀTŌR, ōrĭs. m. Plaut. *By-, of toebrenger, met-, of toegever.*

Collator ſymboli. Plaut. *Die zijn gelag betaalt.*

CŌLLĀTŪS, ă, ūm. V. Confero.

CŌLLĀTŪS, ūs. m. Hirt. *Vergelijkinge,* men vind van dit woord niets als de *ablativus.* Zie *Collatio.*

CŌLLAŪDĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Lof, prijzing, loftuitery, lofreden.*

CŌLLAŪDO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Cic. *Loven, prijzen, iemand verhoffen, de zelfs lof, of roem verbreiden.*

Te collaudavi ſecundùm facta & virtutes tuas. Ter. *Ik heb u geprezen volgens uwe daden en deugden. Ik heb u na verdienſten verheven.*

Digitized by Google

CŌLLECTĀ, æ. f. Varr. *Verzamelinge, ingaderinge, schot.*

* Collecta. Cic. *Gelag, dat men betaalt.*

Collectam à convivis exigere. Cic. *De gasten het gelag, of verteerde penningen afvorderen.*

CŌLLECTĀNĔĀ, ōrūm. n. g. Gel. *Van alle kanten byeengeraapte schriften.*

CŌLLECTĀNĔŬS, ă, ūm. Plin. H. *Vergaderd, verzameld, opgehoopt, byeengebragt.*

Æs collectaneum. Plin. H.. *Een hoop koper van oude stukken, end koper.*

CŌLLECTIO, ōnis. f. Cic. *Vergaderinge, verzamelinge, hoop, stapel.*

* * Collectio hominum. Cic. *Vergaderinge, toeloop, toevloed van menschen.* Humorum. Plin. H. Sen. Ph. *Vergaderinge van vogtigheden, gewel.*

* Collectio. Sen. Ph. *Een besluit, sluitreden, gevolg, bewijsreden.*

* Non facit collectio amici sapientiorem. Sen. Ph. *De lof van vrienden maakt niemand wijzer.*

CŌLLECTĬTĬŬS, ă, ūm. Collectitius exercitus. Cic. *Verzameld. Een leger met haast op de been gebragt, schielijk geworve benden.*

CŌLLECTĬVŬS, ă, ūm. Quæstio collectiva. Quintil. *Veel besluitende. Een vrage daar men veel uit besluiten kan, daar men vele gevolgen uit kan trekken.*

CŌLLECTRIX, ĭcis. f. Plaut. *Een vrouw, welke voor de † kerk, of armen aalmoesen vergadert.* Andere lesen in deze plaats Conjectrix, *Een raadsher.*

CŌLLECTŪM, ī. n. Vivere collecto. Plin. H. *Aalmoesse. Van aalmoesten leven.*

CŌLLECTŬS, ă, ūm. Cic. *Vergaderd, verzameld.* Zie Colligo.

CŌLLĒGĀ, æ. m. Cic. *Een stoelbroeder, een medgezel in een ampt, een amptgenoot.*

Collega alicujus. Cic. *Een medgezel, kameraad, of amptgenoot van iemand.* Regni. Cic. *Een Rijksgenoot, iemand die nevens een ander regeert.* In Censurâ. Cic. *Amptgenoot van een Tugtheer.*

* Collega. Cic. Hor. *Een medestander, maat, of makker.*

CŌLLĒGĀTĂRĬŬS, ĭi, m. Ulp. *Aan wien iets benevens een ander by niterstrwille gemaakt is.*

CŌLLĒGĬĀTI artifices. *Konstenaars van een, en 't zelve gilde.*

CŌLLĒGĬŬM, ĭi. n. Cic. Liv. *Amptgenootschap, vennootschap, maatschappy, gezelschap, gilde.*

Collegium. Cic. Plin. H. *Een gemeenschap, vergaderinge, lichaam, een gilde, byeenkomst van vele luiden van eene hanteringe, of bedieninge.*

* Collegium. Hor. Martian. Jurisc. *Een hoop menschen welke gewoonlijk op een vastgestelde plaats by den anderen komen.*

* Collegium. Plin. H. Flor. *Een gildehuis, of vergaderinge van ambagtsluiden, of konstenaars:* alwaar men slaven en geringe luiden te werk stelde.

* Auxiliatur accipiter collegio quodam naturæ. Plin. H. *De havik, of sperwer helpt hem door een zekere medeneiginge van de natuur, of door een zekere overeenkomste van aart.*

CŌLLĔVO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Plin. H. *Verligten, vertroosten.*

Hoc medicamento asperitas oculorum collevatur. Sen. Ph. *De scherpheid, of brand in de oogen word door dat middel verzagt, genezen.*

CŌLLĪBĔRTŬS, ī. m. Plaut. *Door den zelven meester uit slaverny vrygemaakt, medevrygemaakte.*

CŌLLĪBĔT, cōllĭbŭit, *of* cōllĭbĭtum est, cōllĭbĕrĕ. Cic.

Colum. Dit is een *verbum impersonale*, alleenlijk in de derde persoon gebruikelijk, de voornaamste voorbeelden volgen.

Si quid ; (tibi) collibuit. Ter. *Indien u iets behaagt, gelust heeft, indien gy ergens toe genegen zijt geweest, zoo gy tot iets trek gehad hebt ; indien u iets aangenaam geweest is.*

Nihil flagitiosum putabas quod alteri collibuisset. Cic. *Gy oordeelde niets schelmagtig te zijn, dat den anderen maar luste te bestaan : gy agte niets snood, 't welk den ander gelieste uit te voeren.*

Mihi collibuit, *of* collibitum est hoc facere. Cic. Colum. *Ik heb lust gehad, het behaagde, het luste my dit te doen. Ik hebbe goed gevonden dit te bestaan.*

CŌLLĪCIÆ, ārum. f. plur. Colum. V. Colliquiæ.

CŌLLĪCŬLŬS, ī. m. *Een heuveltje, verheven stukje lands, † een hoop aarde.* Dit woord word nergens als in *Apulejus* gevonden.

CŌLLĪDO, ĭs, cōllīsī, cōllīsŭm, cōllīdĕrĕ. acc. Cic. *Tegen botsen, tegen iets slaan, stooten, smijten, kloppen, wrijven.*

* Collidere aurum. Ovid. *Goud plat, of tot bladen slaan.*

* Collidere manus. Quintil. *De handen t'zamen, of in malkanderen slaan.*

* Colliduntur hæ Leges. Quintil. *Deze wetten zijn strijdig, of stooten tegen den anderen, komen ganschi niet overeen.*

CŌLLĪGĀTĬO, ōnis. f. Cic. *t'Zamenbindinge, knoopinge, hegtinge : vereeniginge, verbintenisse, band.*

Colligatio societatis, propinquorum. Cic. *Band, vereeniginge, verwandschap tussen bloedvrienden.*

CŌLLĪGO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Cic. Ter. *Te zamen binden, knoopen, aan een hegten, voegen, vastmaken.*

Colligare vasa. Plaut. *De vaten, of 't huisraad te zamen pakken, zak en pak oppakken.* Vulnus. Plin. H. *Een wonde verbinden.*

Colligare aliquid in fasciculos. Plin. H. *Iets in bondelen t'zamen binden, iets in pakjes te zamen vast maken.*

Medium extrema colligat. Cic. *Het midden houd de uiterste einden by een.*

* * Memoriam morborum annorum uno libro colligare. Cic. *De historie, of gedenkschriften van vele jaren in een enkel boek verzamelen, vergaderen, beschrijven, begrijpen.*

* Colligare se cum aliis. Cic. *Zig met anderen verbinden, met anderen t'zamen spannen, gezelschap maken, zig met anderen in een zaak mengen.*

* Colligare impetum alicujus. Plin. H. *Iemands geweld inbinden, bedwingen, steuiten, betengelen, stutten.*

CŌLLĪGO, ĭs, lēgī, lēctŭm, lĭgĕrĕ. acc. Cic. *By een verzamelen, vergaderen, rapen, plukken, brengen, ophoopen, stapelen.*

Colligere rosas. Virg. *Roozen plukken.* Fructus. Hor. *Vrugten inzamelen, plukken.* Vestem. Plaut. *Zijn tabbaard opschorten.* Aliquid de pulvere. *Iets uit aarde, of stof oprapen, verzamelen.*

* * Colligere viros antiquitatis. Cic. *Brave mannen van oude tijden optellen, in een rede beschrijven, verheffen.* Memoriam antiquitatis. Cic. *De gedagtenisse van aloude tijden ophalen.* Peccata & vitia alterius. Cic. *Een 's anders ondeugden en gebreken verhalen, ten toon stellen, optellen.* Naufragia fortunæ, reipublicæ. Cic. *De rampen en ongevallen van de Fortuin, of 't Gemeenebest verhalen, oprekenen.* Aliquorum facetè dicta. Cic. *De geneugelijke, of kortswijlige redenen van eenige luiden verzamelen.*

* Colligere vitia multa in aliquem. Cic. *Iemand van vele ondeugden beschuldigen.* Causas, rationes ad aliquid. Plaut. Cic. *Oorzaken en redenen bybrengen, optellen om iets te bewijzen.* Rationes. Plaut. *Rekeningen opmaken, sluiten.* Annos. Plin. H. *De jaren optellen, rekenen, narekenen.*

* Antè animo aliquid colligere. Cic. *Iets in zijn gemoed voorzien, gissen, voordenken, van te voren besluiten.* Veteres calamitates animo. Cic. *Oude rampen, ongevallen in zijn gemoed overwegen, erinneren, bedenken.*

* Colligere. Cic. *Redeneren, besluiten, gevolg uit iets trekken.*

Colligere aliquid ex allâ re. Cic. *Iets uit een andere zaak besluiten.* Famam vigiliis & sudoribus. Cic. *Grooten*

Digitized by Google

naam door waken en zweeten, door wakkerheid en arbeid verkrijgen. Ex aliquâ re crudelitatis invidiam. Cic. Zig zelfs door iets den naam van wreede op den hals halen. Iram. Hor. Gram, toornig worden. Colligere campum. veget. Den roof vergaderen, den buit na een slag verzamelen.

* Colligere se, of animos. Cic. Liv. Weder tot zig zelven komen, weder moed scheppen. Ex somno se. Lucret. Wakker worden, ontwaken. Se ex timore. Cæs. Zig van vreeze herstellen. Alle vreeze laten varen.
* Colligere se. Virg. Zig in een buigen, krommen, 't lichaam in een trekken. Se in arma. Virg. Zig met wapenen dekken.
* Se colligere. Cic. Zig bedenken, in zig zelven treden.
* Colligere se. Cic. Rusten, adem scheppen, zijn adem verhalen.
* Colligere vasa. Cic. Zak en pak oppakken, den tros, of pakkaadje oppakken. Exercitum. Cic. Een leger werven, op de been brengen. Vires. Cic. Zijn kragten wederkrijgen, sterk worden.

COLLIMINIUM, II. n. Solin. Wederzijdsche grenzinge, grenzen, landpalen van byeengelege landen.

COLLIMITIUM, II. n. g. Solin. Einde van twee dingen aan malkanderen gevoegd.

COLLIMITOR, āris, ātus sum, āri. Solin. Aan malkanderen grenzen, palen.

COLLIMO, ās, āvi, ātum, āre. acc. Cic. A. Gell. Mikken, doelen; het wit, doelwit, doel, of 't merk raken, treffen. Dit woord is niet zeker in deze twee Schrijvers, Zie Collineo.

COLLINEO, ēs, ēvi, ētum, ēre. Cic. Mikken, doelen; het wit, doelwit, doel, of 't merk raken, treffen.

Collineare sagittam in locum aliquem. Cic. Een pijl net in een plaats schieten.

COLLINITUS, a, um. Colum. Bestreken, gewreven, gezalfd, besmeerd.

COLLINO, is, collīni, of collīvi, collēvi, collītum, collĭnĕre. acc. Colum. Bestrijken, wrijven, zalven, besmeren.

* Pulchrum ornatum turpes mores pejus cœno collinunt. Plaut. Quade, of schandelijke zaden omcieren een fraay gewaad erger als slijk.

COLLINUS, a, um. Colum. Van een heuvel, by, of op een heuvel gelegen.

* Collinus ager. Tac. Een stuk lands, een veld op een heuvel, of hoogte gelegen.
* Collina vina. Colum. Wijnen, die op heuvelen groeyen. Collina vinea. Colum. Een wijngaard op een heuvel, of hoogte geplant.

COLLIPHIA, ōrum. n. plur. Plaut. Koeken, of kaken met kaas gemaakt.

COLLIQUĔFACIO, is, fēci, factum, fĭcĕre. Cic. Doen smelten, in een smelten.

COLLIQUĔFACTUS, a, um. Cic. Gesmolten, vloeyend, of vogtig gemaakt, in nat gedoopt.

Venenum colliquefactum in potione. Cic. Vergift, in een drank gemengd, bereid.

COLLIQUESCO, scis, collĭcŭi, collĭquescĕre. Varr. Colum. Smelten, te zamen smelten.

Ea in piee colliquescunt. Colum. Die dingen smelten in 't pik.

COLLIQUIÆ, ārum. f. plur. Colum. Waterloopen, goten, violen.

Colliquiæ. Vitruv. Watergragten, sloten, waterleidingen, of buizen.

COLLIS, is. m. Cic. Een heuvel, hoogte, verheve stuk lands, een bergje.

Collis molliter acclivis, assurgens. Cæs. Colum. Een zagten, of allengskes opgaande heuvel. Deruptus, Arduus. Tac. Een steile heuvel, of hoogte.

COLLISIO, ōnis. f. Wrijvinge, stootinge, verpletteringe tegen iets. Dit woord vind men in geen goede Schrijvers.

COLLISUS, ūs. m. Plin. H. t'Zamenstootinge, wrijvinge, verpletteringe, botzinge.

COLLISUS, a, um. Sil. Tegen iets gewreven, gestooten, geslagen, verpletterd, gebotst.

* Græcia Barbariæ collisa duello. Hor. Griekenland, door den oorlog tegen de Barbaren afgemat, verzwakt, gekraakt.

COLLOCATIO, ōnis. f Cic. Plaatsinge, schikkinge, bestellinge, nederzettinge.

* Naves habent in portu cum laxamento collocationem. Vitruv. De schepen hebben overvloedige ruimte in die haven.
* Collocatio verborum. Cic. Plaatsinge, schikkinge, stellinge van woorden. Syderum. Cic. De plaats, of gesteltenis der sterren.
* Collocatio filiæ. Cic. Bruidschat, huwelijks-goed, uitzet, uithuwelijking van een dogter.

COLLOCATUS, a, um. V. Colloco.

COLLOCO, ās, āvi, ātum, āre, acc. Cic. Plaatsen, schikken, bestellen, nederzetten, of stellen: uitzetten, uithuwelijken, besteden.

* Collocare aliquem. Gels. Iemand doen zitten, een plaats geven, plaatsen, zetten.
* Tabulam in bono lumine collocare. Cic. Een schildery in goed ligt zetten. Aptè coxam. Plin. J. De heupe wel in 't lid zetten.

Suo quidque loco, of in loco collocare. Cic. Alles op zijn plaats zetten, schikken, stellen. Se in arborem. Plaut. Zig op een boom begeven, op een boom wijken. In mediam aciem auxilia. Cæs. De hulpbenden in 't midden van 't leger plaatsen, schikken, zetten, stellen. Insidias alicui. Cæs. Iemand een hinderlage leggen. Castra. Cic. Een leger nederslaan, gaan legeren.

* Collocare beneficium apud aliquem. Cic. Een weldaad aan iemand besteden, iemand door een weldaad verpligten, iemand dienst doen. Dotem in aliquo fundo. Cic. Huwelijks-goed op een stuk land vast zetten.
* Collocare filiam. Catul. Filiam nuptui. Colum. Nuptum. Cæs. In matrimonium. Cic. Zijn dogter uithuwelijken, besteden, ten huwelijk geven. Filiam alicui. Ter. Cic. Zijn dogter aan iemand geven, met iemand laten trouwen.

Collocare spem in aliquo. Cic. Zijn hope op iemand zetten, stellen, vesten, staat op iemand maken.

* Se totum in studio collocare. Cic. Zig t'eenemaal tot geleerde oefeningen begeven.
* Collocare pecuniam. Cic. Pecuniam nominibus. Ulp. In nomina. Paul. Zijn geld uit zetten, op renten zetten. Usuris gravioribus. Suet. Geld op zwaren woeker geven, uitzetten. Pecuniam in capita. Liv. Hoofdgeld instellen, invoeren.
* Collocare aliquem in aliquo gradu. Cic. Iemand in zekere waardigheid stellen. In Deorum numero. Cic. Iemand in 't getal der Goden stellen, tellen.

COLLOCUPLETO, ās, āvi, ātum, āre. acc. Ter. Verrijken, rijk maken, iemand goederen doen krijgen, iemand groote winsten toebrengen.

* Collocupletare rem aliquam oratione. Auct. ad Her. Iets door een vertoog verheffen, prijzen, ophelderen, oppronken, verzieren.

COLLOCUTIO, ōnis. f. Cic. t'Zamenspraak, onderhoud, t'zamenkomstinge, gesprek.

COLLOQUIUM, II. n. Varr. Cic. t'Zamenspraak, onderhoud, t'zamenkomstinge, praatje, gesprek, gezelschap, onhandelinge.

COLLOQUOR, ĕris, lŏcūtus sum, lŏqui. cum aliquo Cic. t'Zamen spreken, konten, praten, in gesprek zijn, ‡ met iemand ommegaan, of gemeenzaam zijn. Plautus voegt by dit woord nu en dan een accusativus, dog men moet hem niet na volgen.

Colloquuntur inter se. Cæs. Zy spreken te zamen, zy zijn in gesprek.

Colloqui cum aliquo per litteras. Cic. Iemand door brieven onderhouden, met iemand door brieven spreken.

COL.

Digitized by Google

CŌLLŪCĀTIO, ōnis. f. Varr. *Afhouwinge van de overtollige takken.* Van een boom, enz. gezegd.

CŌLLŪCĔO, ēs, lūxī, *zonder supinum*, lūcērē. Cic. *Glans, of schijn van zig geven, blinken, schijnen, glinsteren.*

Collucet flammis tota acies. Liv. *Het leger scheen in vyer en vlam te staan.* Cœlum ignibus. Stat. *Den hemel word door blixem verligt.* Sol mundo. Cic. *De Zon verligt, of geeft ligt aan de wereld.* Mare à sole. Cic. *De zee blinkt, glinstert door de Zonneschijn.* Templum fulgore candelabri. Cic. *Den tempel is verligt door de glans van den kandelaar.*

CŌLLŪCO, ās, āvī, ātūm, ārē. Colum. Cato. *De overtollige takken van een boom enz. afhouwen, bakken, snijden, snoeyen.*

CŌLLŪCTĀTIO, ōnis. f. Colum. Sen. Ph. *Worstelinge.* Ook *wederstand, poginge, wederstrevinge, spartelinge,* van een Os, dien men wil slagten, of van een visch, welken men schoon maakt, gesproken.

CŌLLŪCTŌR, āris, ātūs sūm, ārī. cum aliquo. Plin. H. *Worstelen, strijden, tegenspartelen.*

CŌLLŪDIUM, ii. n. Solin. *t'Zamenspelinge, onderlingspel.*

CŌLLŪDO, is, lūsī, lūsūm, lūdĕrē. Virg. *Te zamen spelen, kortswijl bedrijven, beilen, zig vermaken.*

* * Colludere cum aliquo. Cic. *Met iemand t'zamen spannen, heulen, verstand houden, om een ander op te ligten.*

‡ CŌLLUM, i. n. Cic. *Den hals, de nek.* Men vind *Collus, i. m. g.* in Plautus, dog men moet hem niet navolgen.

Tollere aliquem in collum. Plaut. *Iemand by den nek opvatten.*

** Collum. Virg. *Een persoon.*

Posuit collum in pulvere Teucro. Hor. *Hy is in 't land van Troje, of voor Troje verslagen, gesneuveld.*

** Colla montis. Stat. *De nek, of hals van een berg, of de tusschenwijdte tusschen het midden en de kruin van een berg.*

CŌLLŪMĪNO, ās, āvī, ātūm, ārē. Apul. *Verligten,* ‡ *ligt, of helder maken.* Men moet dit woord niet gebruiken.

CŌLLŪO, is, collūī, collūtūm, collŭĕrē. acc. Plin. H. *Wasschen, reinigen, zuiveren, spoelen.* Voornamentlijk als men van de mond, of tanden spreekt.

* Colluere amphoram. Cat. *Een fles spoelen, wasschen.*

CŌLLŪSIO, ōnis. f. Cic. Sen. Ph. *t'Zamenspanninge, heulinge; heimelijk verstand met iemand om een ander te bedriegen.*

CŌLLŪSIUM, ii. n. Ulp. V. Collusio.

CŌLLŪSŌR, ōris. m. Cic. Plin. H. Suet. *t'Zamenspeler, een spoelnoot, spoelmakker, die zig met een, of meer anderen vermaakt.*

* * Colluſor. Sen. Ph. *Die tegen een ander speelt in de kaatsbaan, op de trektafel, enz.*

* Colluſor puerorum. Plin. H. *Die met kinderen speelt.*

* Colluſor. Cic. *Iemand, die met een ander heult, of verstand houd om iemand te bedriegen.*

CŌLLŪSŌRIE. adv. Ulp. *Door 't zamenheulinge, door listig, heimelijk verstand.*

CŌLLŪSTRĀTUS, ă, ūm. Colluſtrata pictura. Cic. *Een heldere, blinkende schildery, daar veel dag in is.*

CŌLLŪSTRO, ās, āvī, ātūm, ārē. acc. Virg. *Aan alle zijde beschouwen, bezigtigen, de oogen over al laten gaan.*

‡ Cicero voegt 'er nu en dan *oculis* by.

Sol lŭce, *of* lumine omnia colluſtrat. Cic. *De Zon verligt alles door zijn glans. De Zon verbreid zijn ligt over al.*

CŌLLŪTŪLO, ās, ārē. acc. Plaut. *Vuil maken, bevlekken, besmetten.* Iemand onteren, zwart maken, te na spreken, desselfs schande openbaren.

CŌLLŪTUS, ă, ūm. V. Colluo.

CŌLLŪVIĀRIA, ōrūm. n. plur. Vitruv. *Een goot, vuilnisbak, riool.*

CŌLLŪVIES, ēī. f. Colum. Plin H. *Een samenvloejing van vuilnis, een hoop van vuiligheid, een mishoop, een hoop slinks, een goot, of riool.*

* * Colluvies sceleratorum. Cic. *Een hoop schelmen.* Nationum. Tac. *Toevloeyinge, of vereeniginge van verscheide volkeren.*

* Colluvies rerum. Tac. *Verwarringe, meenigte van zaken, of bezigheden.*

CŌLLŪVIO, ōnis. Liv. Tac. *Toevloeyinge, vermenginge, verzamelinge van vele dingen;* voornamelijk van vuiligheden, enz.

* * Colluvio. Cic. *Wanorde, verwarringe.*

* Natus ex omnium scelerum colluvione vir. Cic. *Een schandschelm, een gebore schelm, een eerlooze boef.*

* Leges quæ in colluvione Druſi vixerunt. Cic. *Wetten, welke stand gegrepen hebben in de wanorde en verwarringe door Druſus verwekt.*

CŌLLYBŪS, i. m. Cic. Κόλλυβος. *Dat men voor 't wisselen van gold geeft, wissel, bankgeld.*

* * Collybus. Cic. *Verlies, of afslag van gewisseld goud, of zilver.*

CŌLLYBISTES. æ. m. g. Gr. Bud. *Een wisselaar.*

CŌLLYRĂ, æ. f. Plaut. Κόλλυρα. *Een koek, of soort van brood in een pan gebakken.*

CŌLLYRIUM, ii. n. Hor. Κολλύριον. *Oogwater, of oogenzalf.*

* Collyrium. Celſ. *Een linne wiek om in een wonde te steken.*

* Collyrium. Celſ. *Een soort van artzeny, die men de ossen en paarden geeft, om de zalve dunbuikig te maken.*

CŌLO, ās, āvī, ātūm, ārē. Colum. Plin. Hor. *Kleinzen, doorkleinzen. Iets door een zift, of doek persſen, laten zijpen, druppelen.*

CŌLO, is, cŏlŭī, cultūm, cŏlĕrē. acc. Cic. *Akkeren, landbouwen, bouwen, bearbeiden.* Sprekende van landen, velden, wijngaarden, tuinen, enz.

* Colere capillos. Tib. *Op zijn hoofdhair passen, rein, of zindelijk op zijn hair zijn.* Corpus. Ovid. *Net, rein, zindelijk van lichaam zijn, zorg voor zijn lichaam dragen.*

* Colere aliquem. Cic. *Iemand eeren, in eere houden, eerbiedigheid bewijzen, agtinge voor hem hebben.*

* Colere aliquem. Cic. *Iemand beminnen, liefhebben, koesteren.*

* Colere urbem, domum. Plaut. Cic. *In een stad, of huis wonen, zig onthouden.*

* Colere amicitias. Cic. *Vriendschap koesteren, voortzetten, voortqueeken, bevorderen.* Pietatem. Cic. *Godsvrugt, of Godvrugtigheid beminnen, koesteren, bevorderen, voortqueeken.* Studia. Cic. *Letterblokken, of boekoefeninge beminnen, zijn tijd daar in besteden.* Leges. Cic. *De wetten onderhouden, handhaven.* Quæſtum Plaut. *Zijn gewin, of voordeel bevorderen, zoeken, bejagen.* Officium ſuum. Plaut. *Zijn pligt betragten, waar nemen.* Donis aliquem colere. Liv. *Iemand door geschenken zoeken te winnen, giften en gaven vereeren om desselfs gunst en bescherminge te verwerven.*

* Colere Deum. Cic. *God aanbidden. dienen, eeren.*

* Feſta colere. Ovid. *Heilige dagen, feestdagen vieren, plegtiglijk onderhouden.*

CŌLŌBIUM, ii. n. g. Sipont. *Een kolder.*

CŌLŌCASIA, æ. f. Plin. H. Cŏlŏcăsium, ii. n. Virg. Κολοκασία. *Een Egyptische boon, of boonwortel.*

CŌLŌCYNTHIS, idis. f. Plin. H. Κολοκυνθίς. *Koloquint, quintappel, bitterappel.*

CŌLŌN, i. n. Plin. H. Κόλον. *De groote darm, gaande van de regter na de linker zijde.* Ook *een snee, of lid in een reden.*

CŌLŌNĂ, æ. f. Ovid. *Een boerinne, een landof akkermans huisvrouw.*

* * Colona. Paul. Juriſc. *Een pagt-, of landhoeve, een woning.* Sommige lezen Colonia.

Digitized by Google

CŎLŌNĬÆ. æ. f. Cic. *Een volkplantinge, eenig volk, 't welk men zend om een Land te bewonen.*

* Colonia. Cic. *Een volkplantinge, een land nieuwlijks bevolkt.*

* Colonia. Paul. Juriſc. *Een pagt-of landhoeve, een woninge.*

* Colonia Agrippina. Tac. *Keulen, een Stad in Duitſchland aan den Rhijn*; dus genoemd na Agrippina Neros Moeder, welke daar een volk-plantinge zond. Deze Stad was te voren de Hooftſtad van de Ubiï.

CŎLŌNĬCŬS, ă, ūm. Cæſ. Suet. *Van een Volk-plantinge, of bevolkinge, daar toe behoorende.*

* Colonicus. Varr. *Van den Land- of Akker-man; tot den Akkerman of tot de Landbouw behoorende.*

CŎLŌNŬS, ī. m. Cic. *Een land- of akkerman, een boer, een bouwman.*

* Colonus. Colum. *Een pagter, of inhuurder van een pagt-of Land-hoeve. Een Landpagter.*

* Colonus. Cic. *Een nieuw inwooner van eenig land of plaats.*

CŎLŌNŬS, ă, ūm. Cic. *Van een volk-plantinge, daar toe behoorende.*

Colonus ager. Cic. *Een veld voor een volk-plantinge, een ſtuk lands aan vrienden gegeven om te bewonen.*

** Zephyrus colonus. Claud. *Een wind of Weſte wind, die gemeenelijk op zekere tijd waait.*

CŎLŌPHŌN, ōnĭs. f. Feſt. Κολοφὼν. *Einde, volmaaktheid, einde van een werk.*

Colophonem *of* Colophona operi imponere *of* addere. *Een werk eindigen, voltooyen, volmaken, voltrekken.* Strabo ‡ zegt, dat dit ſpreekwoord zijn oorſpronk heeft uit de dapperheid der Ridderen of Ruiters van Kolophos, die altijd de overwinninge toebragten aan de zijde, dien zy toevielen.

CŎLŌPHŌNĬÆ, æ. f. Plin. H. *Een ſoort van hars*, Waar mede men de ſtrijkſtokken van ſpeeltuigen ſtrijkt.

CŎLŌR, ōrĭs. m. Cic. *Verwe, kleur.* De ouden zeiden zomtijds Colos.

Color vivus. Mart. *Een levendige verwe.* Preſſior. Plin. J. *Een duiſtere, donkere verwe.*

Color ingenuus movetur pudore. Vitruv. Virg. *Een eerlijk menſch blooſt als hy beſchaamd is.*

Color virginis verus. Ter. *Regtſchape verw, of ſchoonheid van een maagd.*

* Color. Cic. *Verwe van't aangezigt.*

* Color civitatis. Cic. *De ſtaat, geſteldheid, geſteltenis van een ſtad.*

* Color. Quintil. *Voorwendſel, ſchijn, dekmantel, verſchooninge.*

* Quiſquis erit vitæ (meæ) color. Hoc. *Hoedanig de ſtaat van mijn leven ook zal zijn, het zy dat ik rijk of arm zal wezen.*

* Operum colores. Hor. *Cieraden, vercierſelen, opprongingen, optooyingen van werken*, in den eigen en oneigentlijken zin.

Omnibus eum pinxit artis coloribus. Cic. *Hy heeft hem in allen deele, in allerhande verwen zeer konſtig afgemaalt, na 't leven geſchildert, afgebeeld.*

CŎLŌRĀTŬS, ă, ūm. Hor. Celſ. *Geverwd, geſchilderd, dat eenige verwe heeft.*

Coloratior. Celſ. *Van een hooge verwe, diep van verwe.*

* Hominum coloratiora corpora. Front. *Gele, door de zon gebrande lichaamen, of menſchen.*

* Quæ ſcribis, ſunt colorata. Sen. Ph. *De dingen, die gy ſchrijft, zijn verzonnen: zijn niet natuurlijk, maar gemaakt.*

CŎLŌRĬUS. Coloriæ veſtes Val. *Kleederen van ongeverwde Wol gemaakt.*

CŎLŌRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ, acc. Cic. *Verwen, een verwe of kleur geven.*

* Colorare liberalitatem debiti nomine. Val. Max. *Zijn mildadigheid met de naam van ſchuld bedekken, bekleeden.*

Eloquentia ipſa ſe colorat & roborat. Cic. *De welſprekendheid verciert en verſterkt zig zelven. Heeft haar eigen cieraad en kragt.*

* Virtus, niſi altè deſcendit, animum non colorat, ſed inficit. Sen. Ph. *De deugd, indien dezelve niet diep in't hart daalt, maakt geen groot, maar een ligt indruksel op het gemoed.*

CŎLŌS, ōrĭs. m. Plin. H. V. Color.

CŎLŌSSÆŬS, ă, ūm. Plin. H. *Overgroot, geweldig groot, van een wonderlijke grootte, gelijk het beeld Koloſſus.* Sprekende van een Beeld.

Coloſſæum ſe pingi juſſit. Plin. H. *Hy beval, dat men hem zoo groot als 't beeld Koloſſus zou uitſchilderen.*

CŎLŌSSĬCŬS, ă, ūm. Vitruv. l. 10. c. 6. Plin. H. *Van 't beeld Koloſſus, zoo groot als 't beeld Koloſſus.*

Coloſſicotera opera. Vitruv. *Overgroote, wondergroote werken.*

CŎLŌSSŬS, ī. m. Vitruv. Plin. H. *Een overgroot beeld, Een beeld van wonderlijke grootte.* De vermaardſte was de Coloſſus van *Rhodus.*

CŎLŌSTRĂ, æ. f. Plaut. Cŏlōſtrum, ī. n. Plin. H. *Dik zog, 't welk eerſt in de borſten der kraamvrouwen komt. Ook Bieſt in Koeyen, enz. die geworpen hebben.*

CŎLŌSTRĀTĬO, ōnĭs. f. Plin. H. *Ziekte van jonge kinderen door 't zuigen van de eerſte melk, en in dieren door 't trekken van din bieſt.*

CŎLŌSTRĀTŬS, ă, um. part. Plin. *Geronnen, dik, geſtremd, gelijk bieſt, of melk daar men kaas van maakt.*

CŎLŬBĔR, cŏlubrī. m. Virg. Cŏlubrā. æ. f. Celſ. *Een ſlange, of houtſlange, een adder, een huisſlang.*

** Colubræ cæcæ. Colum. *Wormen, die in de maag of de buik zijn.*

CŎLŬBRĬFĔR, ĕră, ĕrūm. Lucan. *De ſlangen dragende, vol ſlangen, en adders.*

CŎLŬBRĬNŬS, ă, ūm, Colubrinum ingenium. Plaut. *Loos als een ſlange Een voorzigtige, doorſlepe, doortrapte, looze geeſt, of inborſt.*

CŎLŪM, ī. n. Virg. *Een klens- of pers-doek, een teems.*

* Colum. Plin. H. *Het kolyk, darmwee, darmpijn.*

Coli tormenta. Plin. H. *Smarten, pijnen, of wee van 't Kolijk.*

CŎLŪMBĂ, æ. f. Cic. *Een duif.*

CŎLŪMBĂR, ārĭs. n. Plaut. *Een halſyſer om miſdadigen in te ſluiten*, andere zeggen *Collumbar.*

CŎLŪMBĀRĪ. Sen. *Trekkebekken, kuſſen gelijk de duiven.*

CŎLŪMBĀRĬĂ, æ. f. Varr. *Een duive-kot of neſt, een duifhuis, een til, duive-til.*

CŎLŪMBĀRĬS, ĭs. m. & f. rĕ, ĭs. n. Colum. *Van een doffer of duif, daar toe behoorende.*

CŎLŪMBĀRĬŪM, ĭī. n. Varr. Colum. *Een duif-huis, of til.*

* Columbarium. Varr. *Een duive-neſt, kot, of hol.*

CŎLŪMBĀRĬŬS, ĭī. m. Varr. *Die op duiven paſt, die duiven houd, een duive melker.*

CŎLŪMBĀTĪM. adv. *Duifswijze, gelijk de duiven.* Aulus ‡ Gellius zegt, dat dit een woord is, uit vermaak door eenen Julianus eerſt gebruikt.

CŎLŪMBĪNŬS, ă, ūm. Hor. Colum. *Van een doffer, of duif; daar toe behoorende.*

Pullus columbinus. Cic. *Een jonge doffer, een duifje.*

CŎLŪMBŬLŬS, ī. m. Carul. Plin. J. *Een doffertje.*

CŎLŪMBŬS, ī. m. Hor. *Een doffer.*

Columbus cellaris. Colum. *Een tamme of huis-doffer of duif, grooter en vetter als de anderen.* Agreſtis *of* ſaxatilis. Var. *Een wilde duif.*

CŎLŪMĔLLĂ, æ, f. Cic. *Een pilaartje, of zuiltje.*

* Columella. Vitruv. *Een poſt, ſtijl, ſtut, of ſteunſel, ook den huig.*

CŎLŪMĔLLĀRĬS, ĭs. m. & f. rĕ, ĭs. n. Columellares dentes. Varr. *De oog- of hondstanden, de bak- of ſlagtande.*

CŎLŪMĔN, ĭnĭs n. Vitruv. *Een ſtut, ſteunſel, ſchraag, ſtijl, onderſteunzel, of zuil.*

* Columen familiæ, reipublicæ. Cic. *De zuil, ſteunſel, ſtut, cieraad, eer, van een huisgezin of geſlagt, van een*

Digitized by Google

een Staat of Gemeenebeſt. Partium. Cic. De voornaamſte van een geſelſchap.

† CŎLŪMIS, is. m. & f. mĕ, is. n. Plaut. Gezond, friſch.

CŎLŪMNĂ, æ. f. Cic. Een zuil, een pilaar.

Hæc aliquâ propone columnâ. Prop. Hegt deze dingen aan eenigen zuil.

Columnæ Herculis Plin. H. De Pilaren, of zuilen van Herkules, deſe zijn twee bergen aan beide zijden van de ſtraat van Gibraltar.

CŎLŪMNĀRĬŪM, ĭi. n. Vitruv. Een lugtgat, een kelder-gat, item een ſoort van een kop, daar men de lugt, of't bloed mede aftapt.

** Columnarium. Cæſ. Cic Een ſoort van ſchattinge of laſt † op yder pilaar; Ingeſteld op dat de Romeinen geen overgroote koſten in hunne gebouwen zouden doen

CŎLŪMNĀTĬO, onis. f. g. Apul. Bouwing op pilaren.

CŎLŪMNĀTŬS, ă, ŭm. Varr. Op pilaren of zuilen geſtigt, gebouwd, ſtaande.

CŎLŪRNŬS, ă, ŭm. Virg. Van de kornoelje boom, van kornoelje boomen hout gemaakt.

CŎLŪTĔA, æ. f. g. Een ſenilboom, of lombaartſe linſſenboom.

CŎLŬS, i. f. Cŏlus, ūs. f. Catul. Virg. Een ſpinrok.

CŎLŪTĔUM, ĕi. n. Plaut. Κολυτέα, Een ſoort van vrugt, dien de ouden in't laatſte geregt opdiſchten.

CŎLYMBĀS, ădis. f. Plin. H. Κολύμβας. Gepokelde, ingezuite Olijven.

CŌMA, æ. f. Cic. Κόμη. Het hoofd-hair, hair.

* Coma. Plin. H. Het hair van beeſten, de manen van paarden, en leeuwen.

* Coma arborum. Virg. Hor. De bladeren, en takken van boomen.

* Coma ovium. Colum. De wol van ſchapen.

CŌMĂ, ătis. n. g. Gal. Slaapziekte, een ziekte die een diepen ſlaap veroorzaakt.

CŌMAGĒNE, ēs. f. Komagene, een rijk in Aſie by den Euphraat.

CŌMĀNĂ, æ. f. Cæſ. Komane, een ſtad in Kappadocie.

‡ Daar is ook een ſtad en een golf van dezen naam in Amerika, digt by't eiland Margareta.

CŌMĀNS, ăntis. omn. gen. Plin. H. Gehaird, die lang of dik hair heeft.

Equæ comantes. Plin. H. Colla equarum comàntia. Virg.

‡ Merryen met lange manen. Comans word ook van Leeuwen en anderen gezegt.

* Galea of criſta comans. Virg. Een helm met een pluim, of veder.

* Sylvæ comantes. Val. Flacc. Dikke, bladerrijke boſchaadjen.

* Humus comans. Stat. Een grond of ſtuk lands met bloemen, kruiden, en groente bedekt.

* Comans ſtella. Ovid. Een hairſtarre, ſtaartſtarre.

CŌMĀTŬLŬS, ă, um. adj. Een krulbolletje.

CŌMĀRCHŬS, i. m. Plaut. κωμαρχος. Een Baron, of Heer van een plaats; volgens de uitlegginge van Lambinus.

CŌMĀTŌRĬŬS, ă, ŭm. Acus comatoria. Petron. Tot het hair behoorende. Een hoofd-of haarnaalde, om't hair te ſchikken. ‡ Deze wierd door de oude Roomſche Juffers veel gebruikt.

CŌMĀTŬS, ă, ŭm. Cic. Gehaird, die lang of dik hair heeft.

Comata Gallia. V. Gallia.

* Comata ſylva. Catul. Een dik, bladerrijk boſch.

CŌMBĪBO, is, bibi, bibĭtŭm, bibĕrĕ. acc. Hor. Ovid. Te zamen drinken, opdrinken, inſlorpen.

** Combibere lacrimas ſuas. Ovid. Zijn tranen by zig zelf opkroppen; zig zelf alleen vertroeſten.

* Combibere Artes. Cic. Konſten, en wetenſchappen leeren.

CŌMBĪBO, ōnis. m. Cic. Een drink-gezel, een herberg-of kroeg-makker, een likker-broer.

CŌMBĪNĀTĬO. Figura Rhetorices. Te zamen koppelinge.

CŌMBĪNO, ās, āvi. enz. Sipont. Te zamen koppelen.

CŌMBRĒTŬM, i. n. Plin. H. Winde, wrange, klokjes winde. Een kruid.

CŌMBŪRO, is, ūſi, ūſtŭm, ūrĕrĕ. acc. Cic. Branden, verbranden, in't vyer werpen, doen branden.

Vivum aliquem comburere. Cic. Iemand levendig verbranden, doen branden.

Calor nimius mihi comburit gutturem. Plaut. De al te groote hitte verdroogt mijn keel, ſchroeit die toe.

* Diem comburere. Plaut. Den dag met goede cier te maken ‡ door brengen. De Poët ſpeelt hier op de gewoonte der ouden, die de dooden verbrandden, eer zy hen begroeven.

CŌMBŪSTĬO, ōnis. f. Verbrandinge. Dit is geen woord van goed gebruik.

CŌMĒ, ēs. f. Plin. H. Bokſbaard. Een kruid.

CŌMĔDO, cŏmĕs, of cŏmĕdis, cŏmĕſt, of cŏmĕdĭt; prét. cŏmēdi; ſup. cŏmeſum, of cŏmeſtŭm; infin. cŏmĕſſe, of cŏmēdĕrĕ. acc. Cic. Opeten, eten, verteren, verſlinden.

*, Comedere aliquem, of rem alicujus. Ter. Cic. Iemand uitzuipen, of deſzelfs goederen opeten, verteren, opſlokken.

* Comedere beneficia alicujus. Cic. Voordeel door iemands weldaden genieten, en de zelve ondankbaar vergeten.

* Comedere aliquid oculis. Martial. Iets met de oogen opeten, met groote begeerlijkheid aankijken.

† CŎMĒDO, ōnis. m. Varr. Een groot eter, een ſlokop, een vraat. Men zegt ook Comedus. Feſt.

CŌMĒS, ĭtis. m. & f. Cic. Ovid. Een gezel, medgezel, makker, kameraad, of ſpitsbroeder. Die van iemands gezelſchap of gevolg is. Ook een Graaf.

** Comes Imperii alicujus. Sen. Ph. Rijksgenoot van iemand, die nevens een ander gebied. Honoris & calamitatis alicujus Cic. Een medgezel van iemand in roem en rampen, die deel heeft in iemands luiſter en ongevallen.

* Secretorum comes: Quintil. Een vertrouwling van iemands geheimen. Itineris. Plaut. Een reisbroeder.

Me ſupremum habuiſti comitem conſiliis tuis. Plaut. Gy hebt my als de grootſte van uw vertrouwelingen in uwe beraadſlagingen gebruikt, Gy hebt my uw geheimſte voornemens betrouwt.

* Comes exterior. Hor. Een medgezel die aan de lager, of linkerhand gaat. Interior. Ovid. Een gezel die aan de regter, of hooger hand treed.

Regis comites. Cic. De ſleep, trein, het gevolg van een koning. Militis. Cæſ. De medgezellen van een Soldaat, of Krygsknegt. Judicis. Cic. Mederegters, Gevoegden, Raadsmannen, medgezellen van een regter.

* Genius comes. Hor. Een geley geeſt, een gemeenzame geeſt.

CŌMESSĀBŪNDŬS, ă, ŭm. Liv. Een ligtmis of losbol, een ſlampamper, een dronkaart. Comeſſabundus incedit. Liv. Hy zwiert dronken langs de ſtraat.

CŌMESSĀTĬO, ōnis. f. Cic. Gulzige ſlempery, braſſery. Feſtus zegt, dat dit een ongebonde gaſtmaal is.

CŌMESSĀTŎR, ōris. m. Cic. Een ſlampamper, een braſſer, een gulzig eter, een vraat.

CŌMESSŎR, āris, ātŭs ſum, āri. Ter. Suet. Braſſen, ſlampampen, gulzig vreten.

* Comeſſari. Plaut. Goedcier na't avondmaal maken, laat in de nagt zitten eten en zuipen.

CŌMESTŪRĂ, æ. f. Hic cibus ſeptem habet bona in comeſturâ. Car. Eting. Deſe ſpijs heeft zeven goede hoedanigheden in't eten.

CŌMĒSŬS, ă, ŭm. part. ā. Cōmĕdŏr. Gegeten, verteerd, opgeeten

CŌMĒTA of CŌMĒTĒS, æ. m. Cic. Sen. Ph. κομήτης. Een hair-ſtarre, ſtaart-ſtarre, een ſtarre met een ſtaart.

CŌMICE. adv. Cic. Bluſpels-wijze, vermakelijk, met gebaarden van een bluſpeler.

CŌMICŬS, ă, ŭm. Cic. κωμικός. Van een bluſpel, bluſpelig.

Digitized by Google

Comicus Poëta. Cic. *Een blijspel-schrijver, een schrijver, een digter van blijspelen.*

* Comicus senex. Cic. *Een oud man, die in een blijspel vertoont word.*

* Res comica. Hor. *Het voor- of onderwerp van een blijspel, een vermakelijk geval.*

Comicus testis. V. Testis.

CŌMĪNŪS. adv. Cic. *Van na by, voor de vuist, voet aan voet, digt by, voor 's hands.*

* Cominus agere. Cic. *Spreken met de hoofden tegen malkanderen, de hoofden by den anderen steken.* Accedere ad aliquem. Cic. *Zeer digt by iemand komen.* Pugnare. Cæs. Cic. *Hand tegen hand, van na by, voet tegen voet vegten, strijden.*

* Cominus sole facto. Plin. H. *De Zon genaderd zijnde.*

* Cominus aliquem sequi. Virg. *Iemand kort navolgen, kort na iemand vertrekken.*

CŌMIS, ĭs. m. & f. mĕ, ĭs. n. Cic. *Vriendelijk, beleefd, heusch, gemeenzaam, gespraakzaam, goedaardig, verpligtend, gezeggelijk.*

Comibus oculis amorem sibi allicere. Ovid. *Liefde tot zig verwekken door vriendelijke en lokkende oogen. Zig doen beminnen door een lieffelijk gezigt.*

CŌMISSĀTIO, ōnis. f. V. Comessatio.

CŌMISSĬMĔ. adv. Plaut. *Zeer beleefdelijk, zeer heusch.* Zie Comiter.

CŌMISSŌR, ārĭs, ātŭs sum, āri. Plaut. V. Comessor.

CŌMISTRŪM, i. n. g. Jun. *Draag-loon, sleeploon, van een arbeider.*

CŌMĪTĀS, ātis. f. Cic. *Beleefdheid, heuschheid, vriendelijkheid, gespraakzaamheid, goedaardigheid, zagtzinnigheid, gezeggelijkheid.*

* Comitas orationis of sermonis. Cic. *Vriendelijkheid, beleefdheid, heuschheid van taal, of spreken.*

CŌMĪTĀTŬS, a, ŭm. abl. Cic. *Verzeld, vergezelschapt, die een gevolg of nasleep heeft.*

Comitatus. acc. Virg. *Die iemand verzelt, of gevolgt heeft.*

CŌMĪTĀTĬŌR, ōrĭs. m. & f. ūs, ōrĭs. n. Puero uno erat comitatior. Cic. *Zijn gevolg was door een jonge vergroot, hy had een voet jonge, meer als voor heen, in zijn gevolg.*

CŌMĪTĀTŬS, ūs. m. Cic. *Gevolg, sleep, gezelschap geleide, van menschen of eetwaren.* Men kan dus ook noemen, *het Hof, of de Hovelingen die een Koning verzellen.*

** Comitatus virtutum. Cic. *Gevolg, treffelijke hoedanigheden, welke de deugden verzellen.*

CŌMĪTĔR. adv. Cic. *Beleefdelijk, vriendelijk, heusch elijk, goedaardiglijk, op een verpligtende maniere.*

CŌMĪTĬA, ōrum. n. plur. Cic. *Staatsvergaderingen, vergaderinge van 't Roomsche Volk, van den Staat van Rome.*

Comitia centuriata. Cic. *Staatswijze vergaderinge van 't Roomsche Volk, met wiiken van honderden.* Curiata. Liv. *Staatswijze vergadering van 't Roomsche Volk met de wijken van tien.* Tributa. Cic. *Staatswijze vergadering van 't Roomsche Volk met de Gildens.* Consularia, Quæstoria, &c. Cic. *Staatswijze vergadering van 't Roomsche Volk, door last van Burgermeesteren, van Schatmeesteren, enz.*

CŌMĪTĬĀLIS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Cic. *Van de Staten, tot een Staatwijze vergaderinge behoorende.*

* Comitiales dies. Cic. *De dagen wanneer de Staten vergaderen.*

* Homines meri comitiales. Plaut. *Regte hairkloovers, en kakelaars, warre-vogels, muggezifters.* Deze waren eigentlijk te Rome luiden, die alle streken en kunsjes van de regtbank verstonden, en voor getuigen dienden, enz.

* Comitialis morbus. Plin. H. Comitiale vitium. Sen Ph. *De vallende ziekte.* Dus genoemd om dat de Romeinen hunne Staats-vergaderingen afbraken, als iemand de vallende ziekte kreeg.

* Comitialis homo. Plin. H. *De vallende ziekte onderworpen, onderhevig; die de vallende ziekte heeft.*

CŌMĪTĬĀLĬTĔR. adv. Id comitialiter accidit. Plin. H. *Dat is door de vallende ziekte geschied.*

CŌMĪTĬĀRĬŪS, a, ŭm. Cic. Liv. *Van de Staten, dat de Staten, of der zelver vergaderingen betreft.*

CŌMĪTĬĀTŬS, a, ŭm. adj. Cic. *Door de Staten van een Land tot een ampt verkoren.*

CŌMĪTĬĀTŬS, ūs. m. Cic. *De Staten, Staatswijze vergaderinge.* Ziet Comitium.

CŌMĪTĬŪM, ĭi. n. Cic. *De Vergader-zaal, of plaats der Staten.*

* Comitium. Corn. Nep. *Een openbare vergaderinge, vergaderinge van de burgers van een stad.*

** CŌMĪTO, ās, āvi, ātŭm, ārĕ. acc. Prop. Ovid. *Verzellen, vergezelschappen, gezelschap houden.*

CŌMĪTŌR, ārĭs, ātŭs sum, āri. acc. Cic. Virg. *Verzellen, vergezelschappen, gezelschap houden, geleiden, volgen.*

‡ Cicero stelt op zekere plaats een ablativus by dit verbum.

CŌMMA, ătis. n. κόμμα. *Sneede, streepje, scheidstreepje in een onvolbragte reden, dus (,).* Commata. *Sluisjes om water uit een vijver, of rivier te laten loopen.*

Comma. *Een soort van zeer slegt geld.* Mali commatis homo. *Een persoon van zeer slegte naam.*

CŌMMĂCŬLO, ās, āvi, ātŭm, ārĕ. acc. Cic. Virg. *Bevlekken, bezoedelen, besmetten, bezwalken, vuilmaken.*

Commaculare se crimine. Cic. *Zig door een schelmstuk bezoedelen, bevlekken, zwart maken. Een snood schelmstuk bedrijven.*

CŌMMĂDĔO, ēs, mădŭi, mădērĕ. Cat. *Vogtig, of nat worden, vogtigh of nat zijn.*

CŌMMĂLĂXO, ās, enz. Var. Exercere, ac maturè facere. *Oefenen, en spoedig rijp doen worden.*

CŌMMĂNDŬCO, ās, āvi, ātŭm, ārĕ. Plin. H. Val. Max. *Tussen de tanden knaauwen.*

CŌMMĂNĔO, ēs, ānsi, ānsŭm, ērĕ. Macrob. Idem quod maneo. *Blijven, bybljven.*

CŌMMĂNĬPŬLĀRĬS, ĭs. m. Tac. *Veld-kameraad, Oorlogs-makker of gezel, van 't zelve vaandel, enz. Rotgezel. Men zegt ook* Commanipulo. onis. m. h. Spartian. Ex cum & manipulus.

CŌMMĂRĬTUS, i. m. g. Plaut. *Die in plaats van een man dient.*

CŌMMĔĂTĬLĬS mīlĕs. Justin. *Een krijgsknegt, die een gedeelte van zijn soldy in mondkost ontfangt.*

CŌMMĔĀTŌR, ōrĭs. m. g. *Die over en weer vrijt.*

CŌMMĔĀTŬS, ūs. m. Cæs. Cic. *Doortogt, weg, aankomst.*

* Commeatus. Cic. *Lyf- of leestogt, mondkost. Geleide, toevoer van eetwaren.*

Intercludere hostes commeatibus of hostibus commeatum. Cæs. Cic. *Den vianden leestogt, mondkost, afsnijden, toevoer beletten, of ontnemen.*

* Hinc nullus est commeatus à nobis. Plaut. *Hier van daan kan men tot onzent niet binnen komen. Den ingang tot onzent is ons hier benomen, 't is hier alles digt toegesloten.*

* Duobus commeatibus exercitum reportare. Cæs. *Zijn leger in tweo deelen doen overtrekken, zijn leger over twee scheepsbruggen overvoeren.*

* Commeatus. Cic. Liv. *Verlof, vrygeleide.*

Commeatum alicui dare. Liv. *Iemand een afscheid-brief geven.*

CŌMMĔDĬTŌR, ārĭs, ātŭs sum, āri. Auct. ad Her. *Iets met aandagt, of ernst overwegen, bedenken.*

CŌMMĔMĪNĪ, cōmmĕmĭnīssĕ. verb. defect. Cic. *Gedenken, geheugen, onthouden.*

CŌMMĔMŌRĀBĬLIS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Plaut. Cic. *Prijselijk, voortreffelijk, doorluchtig, aanmerkelijk, heerlijk, loffelijk.*

CŌMMĔMŌRĀMĔNTŬM, i. Cæcil. apud Non. *Verhaal, vertellinge, erinneringe.*

CŌMMĔMŌRĀNDŬS, a, ŭm. Cic. *Aanmerkens-waardig, gedenkwaardig, waardig verhaalt, en gehengt te worden.*

Digitized by Google

CŌMMĔMŌRATĬO, ōnis. f. Cic. *Verhaal, erinnering, vertellinge, gewag.*

Ifthæc commemoratio quaſi exprobratio eſt immemoris beneficii. Ter. *Dit verhaal ſchijnt een verwijt te zijn van vergete weldaden.*

CŌMMĔMŌRO, ās, āvī, ātūm, āre. aliquem *of* aliquid. Cic. *Gewag van iemand of iets maken, iemand of iets melden; iets vertellen, verhalen, in gedagten brengen, erinneren, bybrengen.*

* Commemorare de aliquo *of* de aliquâ re. Cic. *Van iemand of iets gewag maken, ſpreken.*

Quamobrem dem pecuniam commemorabo. Ter. *Ik zal hen verhalen, bekend maken, waarom ik dit geld geve*

* Quid quoque die dixerim commemoro veſperi. Cic. *Ik herdenke, erinnere des avonds by mij zelven alles, wat ik yder dag gezegt hebbe.*

* Commemorare. Cic. *Loven, prijzen, verheffen.*

Hæc commemorantur in Regibus. Cic. *Deze dingen worden in Koningen geprezen, worden in Koningen ten hoogſten verheven.*

CŌMMENDĀBĬLIS, is. m. & f. lĕ, ĭs. n. Colum. *Loffelijk, prijſſelijk, waardig geagt, geëert te worden.*

CŌMMENDĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Aanbevelinge, aanprijzinge.*

Commendatio non vulgaris, accurata, diligens. Cic. *Een bovengemeene, ernſtige, zorgvuldige aanprijzinge, aanbevelinge.*

* Commendatio. Cic. *Lof, prijs, goedkeuringe, roem, luiſter.*

* Commendatio in vulgus. Cic. *Agtinge of aanzien, welke men by 't gemeene volk heeft.*

* Commendatio majorum. Cic. *De roem of luiſter der voorouders, of voorzaten*

CŌMMENDĀTĬTĬUS, ă, ūm. Commendatitiæ litteræ. Cic. *Brieven van aanprijzinge, aanbevelinge.*

CŌMMENDĀTŌR, ōris. m. Plin. J. *Aanprijzer, die iemand looft, prijſt, of verheft.*

CŌMMENDĀTRIX, icis. f. Cic. *Aanprijſter, aanbevelſter, een vrouw, die iemand of iets prijſt, looft, of verheft.*

Terra miraculorum ferax commendatrixque. Plin. J. *Een land vol wonderen, en daar door beroemd.*

CŌMMENDĀTŬS, ă, ūm. dat. Cic. *Aanbevolen, aangeprezen, iemands zorge of beſcherminge toebetrouwd.*

CŌMMENDO, ās, āvī, ātūm, āre. aliquem alteri. Cic. *Iemand aan een ander aanbevelen, aanprijzen, deszelfs zorge of beſcherminge toebetrouwen.*

* Commendare alicui liberos ſuos teſtamento. Cic. *Zijn kinderen by uiterſtewille aan iemand bevelen, deszelfs zorge en beſcherminge toebetrouwen.*

Galliam alicui *of* alicujus virtuti commendare. Cic. Front. *Gaulen aan iemand of deſzelfs dapperheid bevelen, toebetrouwen.* Opes & fortunas ſuas alteri. Cic, *Zijn middelen en welvaren aan een ander vertrouwen.* Nomen alicujus immortalitati *of* ſempiternæ gloriæ. Cic. *Iemands naam onſterfelijk maken, voor eeuwig in luiſter doen leven.*

* Commendare ſe alicui in clientelam & fidem. Ter. *Zig onder iemands beſcherminge, en trouwe begeven.* Aliquem alteri de meliore notâ. Cic. *Iemand aan een ander man van zeer goeden naam aanbevelen, aanprijzen.*

* * Commendare. acc, Cic. *Iemand of iets loven, prijzen, verheffen; iemands lof verkondigen.*

* Reos commendat ſubmiſſa oratio. Cic. *Onderdanige, nederige taal voegt miſdadigen wel.*

* Hoc commendat vinum. Plin. H. *Dit doet de wijn geprezen worden.* Eo cibo commendant halitum ſuum. Plin. H. *Door deze ſpijs maken ze hun adem zuiver en lieffelijk.*

* Illum commendat triſtitia. Cic. *Hy word door zijn ſomberheid geagt.*

* Studia per hoc mendacium nobis commendant. Plin. J. *Zy prijzen ons het letterblokken door deze leugen aan. Zy maken ons de boek-oeffeningen ſmakelijk door deze leugen.*

CŌMMENSŬS, ūs. m. Vitruv. *Gelijkmatigheid, metinge, gelijke maat.*

* Commenſus à membris operum. Vitruv. *De gelijkmatigheid, of gelijke maat van alle de ſtukken van gebouwen.*

CŌMMENTĂCŬLŬM, i. n. V. Commentariolum.

CŌMMENTĀRIENSIS, is. m. Aſc. Ped. *Een laag bevelhebber, die volle hield van de Soldaten, die de wagt moeſten waarnemen, of waargenomen hadden.*

* Commentarienſis. Paul. Juriſc. *Een (Notaris) openbaar beampt-ſchrijver, een geheim-ſchrijver.*

CŌMMENTĀRIŎLŬM, i. n. Cic. *Een dagboekje, aanteekenboekje, een gedenkboekje, een dagregiſter, dagluiſt.*

CŌMMENTĀRIUM, ii. n. Cic. *Een dagboek, aanteekenboek, een dagregiſter of gedenkboek.*

* Commentarium. Suet. *Verklaringe, uitlegginge, ontvouwinge van duiſtere zaken.* Men zegt ook Commentaria, orum. n. g.

* Commentarium paulò plenius. Cic. *Een volkome, wijdloopig, naauwkeurig gedenk-ſchrift, of verhaal.*

CŌMMENTĀRIUS, ii. m. Suat. Cōmmentārii, ōrum. plur. Cic. *Een gedenk- of dag-boek, een dagregiſter, een tafelboek.*

* A patre de aliquâ re commentarios accipere. Liv. *Van zijn vader bevelſchriften wegens iets ontfangen.*

* Commentarii Ariſtotelici. Cic. *De boeken, werken, of ſchriften van Ariſtoteles.* Publici. Cic. *Openbare handveſten, Stads regiſters, of Gedenkrollen.*

* Commentarius *en* Commentarii. Cic. *Gedenk-ſchriften; kort, bondig, eenvoudig verhaal van iets.*

Commentarii Cæſaris. Cic. *De eigen gedenk-ſchriften, of kort verhaal van Julius Cæſars daden.*

* Commentarius. Suet. Commentarii. A Gell. *Verklaringe, uitlegginge van een ſchrijver, enz.*

CŌMMENTĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Overdenkinge, overweginge, overleg, beſpiegelinge, aan- of opmerkinge.*

Accuratæ & meditatæ commentationes. Cic. *Naaukeurige, en doorknede gedagten, aanmerkingen.*

* Commentatio Indiæ. Cic. Plin. H. *Een beſchrijvinge van Indië, een verhaal, of hiſtorie van Indië.*

CŌMMENTĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Doorwrogt, bedagt, overwogen.*

Commentata oratio multis lucubrationibus. Cic. *Een redenvoeringe, of vertoog met veel arbeid en waken opgeſteld, gemaakt.*

CŌMMENTĬTĬUS, ă, ūm. Cic. *Verdigt, verzierd, verzonnen, bedagt, uit vermaak gezegd, of gedaan.*

* Commentitius. Suet. *Nieuw, pas verzonnen, bedagt, uitgevonden.*

Jus commentitium. Paul. Juriſc. *Nieuw, of nieuwlijks ingevoerd regt.*

CŌMMENTŌR, āris, ātŭs ſum, āri. acc. Plaut. *Bedenken, verzinnen, verzieren, verdigten, uitvinden.*

Ut citò commentatus eſt? Plaut. *Hoe ras heeft hy een verſchooninge verzonnen? Hoe dra heeft hy een voorwendſel verdigt, bedagt.*

* Commentari librum *of* Auctorem. Plaut. *Een boek of ſchrijver verklaren, uitleggen; aanteekeningen op een boek of ſchrijver maken.*

* Commentari aliquid *of* de aliquâ re. Cic. *Iets overwegen, iets maken, iets verhandelen, melden.*

* Inter ſe *of* ſecum commentantur quâ ratione traducendum ſit eis tempus. Cic. *Zy overleggen, overwegen, op wat wijſe zy de tijd zullen door- of overbrengen, verſlijten.*

* In veſtris auribus commentatus eſt. Cic. *Hy heeft in uw tegenwoordigheid geſproken, hy heeft een reden voor u gevoert.*

* Commentari. Cic. *Letterblokken. een boek, enz. verbeteren, beſchaven.*

CŌMMENTŌR, ōris. m. Ovid. *Een uitvinder, vinder, verzinner, verzierder, maker van iets.*

CŌMMENTŬM, i. n. Ter. *Een verdigtſel, verzierſel, fabel, oud wijfs praatje, leugen.*

Digitized by Google

Commenta opinionum. Cic. *Valscheden van gevoelens, dwalende gedagten, waangevoelens.*

CŌMMĔO, ĭs, īvī, ĭtŭm, ĕrĕ. Cic. *Reizen, gaan; na een plaats trekken, zig begeven.*

In viâ commeare. Ulp. Juriſc. *Over weg gaan, op de weg wandelen.*

Commeare in urbem. Ter. *Na de ſtad gaan.* Ab Ortu ad Occaſum. Cic. *Van 't Ooſten na 't Weſten gaan, reizen.* A loco in, *of* ad locum. Cic. *Van plaats tot plaats reizen.*

* Commeare. Cæſ. *Gaan en komen, af en aan, of heen en weder gaan.* Ultro citroque. Liv. *Van alle kanten gaan en komen, te zamen loopen.*

* Crebrò illius litteræ ab aliis ad nos commeant. Cic. *Zijn brieven komen dikwils ons ter handen door andere perſonen.*

CŌMMERCĬUM, ĭi. n. Cic. *Koophandel, handel, verhandelinge van waren, koopmanſchap.*

* Commercium. Plaut. Cic. *Ommegang, gemeenſchap, onderhandeling, verſtand met iemand, gemeenzaamheid.*

Illi cum alio nullius rei eſt commercium. Cic. *Hy heeft met niemand anders eenige de minſte gemeenſchap.*

* Commercia belli. Virg. Tac. *Handelingen geduurende den oorlog over 't wiſſelen van gevangens enz. gegeve lijfgenade.*

Commercia litterarum. Vell. Paterc. *Gemeenzaamheid, verſtand door brieven.*

CŌMMERCŌR, āris, ātŭs sŭm, āri. acc. Plaut. *Koopen, te zamen koopen.*

CŌMMĔRĔO, ēs, mĕrŭi, mĕrĭtŭm, mĕrērĕ. acc. Ter. Cic. *Iets verdienen, zig iets waardig maken.*

* Commerere. Ter. *Een misſlag begaan, misdoen, zondigen, nalatig zijn.*

* Commerere culpam de aliquâ re. Ter. *De ſchuld, of 't verwijt van iets verdienen, verdienen over iets beſtraft te worden.*

CŌMMĔRĔŌR, ĕrĭs, mĕrĭtŭs sŭm, mĕrēri. Ter. Cic. *Zie* Commereo *in alle des zelfs beteekeningen.*

* Commereri, *of* commerere culpam, *of* aliquid erga alterum. Ter. *Ten aanzien van iemand ſchuld hebben, in gebreke blijven, tegen iemand misdoen.* In ſe culpam. Ter. *Een misſlag begaan, in gebreke van zijn pligt blijven.*

CŌMMĔTĬŌR, īris, mēnsŭs sŭm, mĕtīri. Plaut. *Meten, afmeten.*

* Commetiri agros. Colum. *Landeryen meten, landmeten.*

CŌMMĬGRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Plaut. Ter. Cic. *Verhuizen, van woonplaats verwiſſelen, veranderen, op een ander gaan wonen.*

* Commigrare in aliquem locum. Cic. *Na een plaats gaan, verhuizen, in een plaats gaan wonen, verblijven.*

CŌMMĬLĔS, ĭtis. m. Cæſ. Plin. H. *Een ſpitsbroeder, rotsgezel, een medekrijgsknegt, ſoldaat van dezelve bende, of het zelve leger.*

CŌMMĬLĬTĬUM, Quint. ĭi. n. Tac. *Gezelſchap, ſpitsbroederſchap in den oorlog.*

Ipſe plenæ ex commilitio Cæſari dignitatis erat. Flor. *Hy wierd ten hoogſten geagt, dewijl hy Cæſars medgezel in de oorlogen geweeſt hadde.*

CŌMMĬLĬTO, ōnis. m. Cic. *Spitsbroeder, medekrijgsknegt, of makker.*

CŌMMĬLĬTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Flor. *Te zamen ſlaan, vegten, ſtrijden, in 't zelve leger ſtrijden.*

CŌMMĪNĂNDŬS, ă, ŭm. Oppugnatione comminandâ eos urbe continuit. Liv. *Gedreigd. Hy hield hen in de ſtad door een gedreigde belegeringe, hy ſloot hen in de ſtad door een voorgegeve beleg.*

CŌMMĪNĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Bedreiginge, dreigement.*

CŌMMĪNĪSCŌR, ĕris, cōmmentŭs sŭm, cōmmīnīſci. acc. Varr. Cic. *Verzinnen, uitvinden, verdigten, bedenken, verzieren.*

Cōmmīniſci nōmen alicujus. Plaut. *Op iemands naam komen, iemands naam gedenken, gehengen.*

* Commīniſci. Liv. *Denken, overwegen, overleggen, bedenken.*

CŌMMĪNĬSTRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Plin. H. *Dienen, helpen, geven, verſchaffen, beſchikken, ter hand ſtellen.*

CŌMMĪNŌR, āris, ātŭs sŭm, āri. Liv. Suet. *Zwaarlijk dreigen, groote dreigementen doen.*

CŌMMĪNŪO, ĭs, mĭnŭi. mĭnūtŭm, mĭnŭĕrĕ. acc. Hor. Plin. H. *Verminderen, verzwakken.*

* * Comminuere aliquem. Cic. *Iemand verſlaan, in ſtukken bouwen.* Ferociam alicujus. Cic. *Iemands opgeblazenheid, of hoogmoed betengelen, bedwingen.* Vires alicujus. Cic. *Iemands kragten verminderen, benemen.* Hoſtes. Cic. *De vianden ter neder hakken, t'eenemaal verſlaan.*

* Comminuere. Cic. *Verbreken, verbrijzelen, in ſtukken ſlaan.*

** Ut taceam, lacrimis comminuêre meis. Ovid. *Al zwijge ik, gy zult door mijne tranen bewogen worden.*

CŌMMĬSCĔO, ēs, mĭſcŭi, mĭſtŭm, mĭſcērĕ. acc. Cic. *Te zamen, of onder een mengen, vermengen.*

* * Commiſcere quidpiam cum aliquo. Plaut. *Iets met iemand te handelen, verrigten, of te doen hebben, eenige gemeenſchap met iemand houden.*

* Commiſcere conſilium cum aliquo. Plaut. *Met iemand raadplegen, iemand zijn gedagten, of voornemens mededeelen, openbaren.*

* Ita animum hujus hominis cum ſuo commiſcet, ut efficiat penè unum è duobus. Cic. *Hy heeft zijn gemoed zoodanig aan dat van den anderen verknogt, dat zy byna maar een hart en ziel hebben.*

CŌMMĪSĔRĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Medelijden, ontferminge, erbarminge, mededoogen, mededoogendheid, deernis.*

CŌMMĪSĔRĔSCO, ſcis, mīsĕrĕſcĕrĕ. gen. Ter. *Ontfermen, erbarmen. Medelijden, deernis, mededoogen hebben.* Commiſcereſcit, zonder *præteritum*, of *ſupinum*. Commiſereſcere. gen. Ter. *Over iemand ontfermen, erbarmen; mededoogen, of medelijden met iemand hebben.* Men vind Miſereſcite, *hebt medelijden, ontfermt u.*

Me illius commiſereſcit. Ter. *Ik heb medelijden, mededoogen, deernis met hem. Het is my leed, het deert my van zijnent wegen.*

CŌMMĪSĔRŌR, āris, ātŭs sŭm, āri. acc. Cic. *Ontfermen, erbarmen; medelijden, of mededoogen, deernis hebben.*

CŌMMĪSSĬO, ōnis. f. Cic. Suet. *Vertooninge.* Sprekende van een tooneelſtuk.

Commiſſio ludorum. Cic. *Vertooninge der ſpelen.*

* Commiſſio Poëtarum. Cic. Suet. *Poëzy-ſtrijd, twiſt, geſchil onder de Digters.*

CŌMMĪSSŪM, i. n. Cic. *Een misdaad, euveldaad, zonde, misſlag.*

CŌMMĪSSŪRA, æ. f. Cic. *Byeenvoeginge, voegſel, vereeniging, t'zamenſpijkeringe, of begimge.* Van een deur enz. geſproken.

Commiſſura verborum. Quintil. *Het vervolg, de ſchakelinge, of t'zamenhanginge van woorden.*

CŌMMĪSTUS, ă, ŭm. part. Lucr. *Gemengd, te zamen gemengd.*

CŌMMĪTĬGO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. act. Ter. *Verzachten, verzoeten, week, of zagt maken.*

* Utinam tibi videam committigari ſandalio caput. Ter. *Ik wenſche te zien, dat zy u met haar pantoffelen den kop plat, week, of murw ſloeg.*

CŌMMĬTTO, ĭs, mīsī, mīſſŭm, mīttĕrĕ. acc. Celſ. *Te zamen voegen, voegen, vereenigen, aan een hegten, vaſtmaken.*

Oras vulneris ſuturis inter ſe committere. Celſ. *De lippen, openingen van wonden toenaayen, met naalde en draad by een hegten.*

* * Com-

Digitized by Google

* * Committere ponte fluvium. Flor. *Een brug over een ſtroom maken, ſlaan. De oevers van een rivier door een brugge aan een voegen.*
* Moles urbem continenti committit. Q. Curt. *De dijk voegt de ſtad aan 't vaſte land.*
* Palpebræ non committunt. Celſ. *De winkbraauwen ſluiten niet wel.*
* Committere ſemen ſolo. Virg. Colum. *Het zaad zaayen, in de aarde werpen.* Vitem ſulco. Virg. *De wynſtok planten, poten.*
* Committere vineas Aquiloni. Colum. *De wijngaarden aan 't Noorden planten.*
* Committere. Ter. Cic. *Vertrouwen, betrouwen, aanbevelen, in bewaringe geven, in verzekeringe brengen.*

Committo tibi bona noſtra, ſalutem, liberos &c. Cic. *Ik betrouwe, of bevele u mijne middelen, leven, kinderen, enz. Ik ſtel dezelve in uw bewaringe, in uwe handen.* De exiſtimatione ſuâ alteri. Cic. *Zijn eer, of goede naam aan iemand betrouwen, zijn aanzien in iemands handen, of vermogen ſtellen.*

* Committere ſe fidei alicui, *of* fidei alicujus. Cic. *Zig aan iemands geloof, of goede trouwe overgeven, zig onder iemands beſcherminge begeven.* Curas ſuas auribus alicujus. Sen. Trag. *Zijn droefheid, of zorgen aan iemand verhalen.* Habenas alicui. Sen. Trag. *Iemand den loſſen toom, of ruimen teugel geven; iemand aan zijn eigen beleid overlaten.* Literis arcana. Cic. *Geheimeniſſen in brieven betrouwen.*
* Committere natam ſuam uxorem alicui. Ter. *Zijn dogter aan iemand ten wijve, of tot een huisvrouwe geven.*
* Committere ſe in diſcrimen. Liv. Periculo. Cic. *Zig aan gevaar bloot ſtellen, geven.* Fortunæ. Cic. *Zig aan 't geluk overgeven, zig aan 't geval bevelen.* Caput frigori. Celſ. *Het hoofd aan koude bloot geven.* Se periculo mortis, *of* vitæ. Cic. *Zig in levensgevaar begeven, in gevaar ſtellen van ſterven.*
* Navigationi, *of* fluctibus ſe committere. Cic. *Zig op zee begeven, zig aan de genade der zeegolven, of baren bevelen.* Ponti ſe. Virg. *Over een brug gaan, zig op een brugge begeven.* Soli ſe. *In de zon gaan, in de zonneſchijn zitten, of wandelen.* Se in conſpectum populi. Cic. *Zig aan 't volk vertoonen, in 't openbaar verſchijnen.* Se in Senatum. Cic. *Na den Raad gaan.* Se viæ *of* itineri. Cic. *Zig op weg begeven, zijn reis aanvangen, beginnen.* Vices ſuas alicui. Sen. Trag. *Iemand in zijn plaats ſtellen.*
* Committere inter ſe aliquos. Suet. *Eenige luiden aan 't vegten helpen, aan malkander hitſen.* Fratres odiis. Claud. *Broeders in haat tegen den anderen ophitſen. Twiſt tuſſen broeders zaayen.*
* Committere bellum inter populos. Liv. *Oorlogen tuſſen volkeren verwekken, volkeren tot den oorlog aanzetten, aanporren.* Certamen. Liv. *Den ſtrijd, of 't gevegt aanvangen, beginnen.*

Ad Romam commiſerat bellum, nec à parvis, nec à dubiis principiis. Liv. *Hy begon den oorlog digt by Rome, door merkelijke en openbare beginſelen.* Committere Prælium cum aliquo. Cæſ. *Met iemand ſchermutſelen, ſlaan, vegten, ſtrijden; iemand ſlag leveren.* Se in aciem. Cic. *Zig in den ſlag wikkelen, begeven.*

* Committere ludos. Cic. *Spelen vertoonen.* Spectaculum. Liv. *Een gezigt vertoonen.*
* Committere culpam, facinus, flagitium, &c. Cæſ. Cic. *Een misſlag, ſchelmſtuk, of miſdaad begaan.* Fraudem. Hor. *Bedrog plegen.* Multam. Varr. *Zig in gevaar van een boete ſtellen, een geldboete verbeuren.* Multa in Deum & homines. Cic. *Vele miſdaden tegen God en de menſchen bedrijven.* Contra Legem. Cic. *Iets tegen de Wet begaan, tegen de Wet zondigen, de Wet ſchenden.*
* Maturè cenam committis. Varr. *Gy houd het avondmaal vroegjes, gy laat 's avonds goed-tijds opdiſſen.*
* Non committam ut, *of* quamobrem me accuſes. Cic. *Ik zal niets begaan waar over gy my zult beſchuldigen, gy zult geen reden hebben om my te beſtraffen.*

Non committet ut iterum vapulet. Ter. *Hy zal het niet meer verknollen uit vreeze voor ſlagen, hy zal wel zorg dragen, dat hy niet weder afgeroſt werd.*

* Committere aliquid. Cic. *Iets verbeurd verklaren.*

CŌMMŌDA, ōrum. n. plur. Cic. *Middelen, goederen, gemak, rijkdom.*

CŌMMŌDĀTĀRIUS. ii. m. g. *Dien men iets geleent heeft.*

CŌMMŌDĀTŌR, ōris. m. Ulp. *Een uitleener, ſchuldeiſcher.*

CŌMMŌDE. adv. Cic. *Gemakkelijk, ligtelijk, zeer wel, met gemak, op zijn tijd, of pas.*

Commodè loqui Latinè. Cic. *Vlotjend Latijn ſpreken.* Dicere. Ter. *Lieffelijk en bewegelijk ſpreken.* Facere. Cic. *Beleefdelijk, verpligtender wijze handelen.* Saltare. Corn. Nep. *Treffelijk, lugtig, zeer konſtig, behendig, net, of wel danſen.*

* Minus commodè audire. Cic. *Een goeden naam hebben.*

CŌMMŌDĪTĀS, ātis. f. Cic. *Gemak, goede gelegentheid, bequame tijd.*

* Commoditas. Ter. *Voordeel, nut, winſt, bate.*
* Commoditas. Ter. Ovid. *Zagtzinnigheid, goedaardigheid, believinge, beleefdheid, gulle inborſt.*
* Commoditas corporis. Cic. *Raſchheid, vlugheid, welgemaaktheid, goede geſtalte, of gebaarden van 't lichaam.*
* Vitæ commoditas. Cic. *Gemak, genoegen, genoegen van 't leven.*
* Commoditates externæ. Cic. *Uiterlijke zegen, tijdelijke goederen, rijkdommen, ſchatten.*

CŌMMŌDĪTO, ās, āvī, ātum, āre. Catul. &c.

CŌMMŌDO, ās, āvī, ātum, āre. alicui. Cic. *Iemand dienſt doen, verpligten, vermaak aandoen, goeden dienſt doen.*

Commodare alicui omnibus, *of* in omnibus rebus. Cic. *Iemand in alles goeden dienſt doen, in alle gelegentheden verpligten.* Alicui in re aliquâ. *Iemand in eenige zake vergenoegen, verpligten, verbinden.* Omnibus in rebus ſe alicui. Cic. *Zig in alles tot iemands dienſt aanbieden, zig aan iemand overgeven om hem in alles ten dienſt te ſtaan.*

* Commodare aliquid alicui. Cic. Plaut. *Iets aan iemand leenen.* Aurem. Ovid. *Het oor leenen, gehoor geven.* Operam ſuam alteri. Cic. *Een ander helpen.*
* Commodare ſeveritatem peccatis magnis, veniam parvis. Tac. *Groote miſdaden ſtrengelijk ſtraffen, en kleine vergeven.* Conſilia in omnem eventum. Liv. *Raad tot alle voorvallende gelegentheden geven.*
* * Scelera commodare. Sen. Trag. *Schelmenſtukken uitvoeren om iemand te believen.* Patientem aurem culturæ. Hor. *Een geduldig oor aan onderwijzingen, of leerſtukken verleenen, een leermeeſter met geduld hooren.*

CŌMMŌDŪLE. adv. Plaut. *Gemakkelijkjes.*

CŌMMŌDŪLĀTIO, ōnis. f. Vitruv. *Celijkmatigheid, evenmatigheid, overeenkomſt, paſſinge, of weginge van de verſcheide ſtukken van eenig werk.*

CŌMMŌDŪM. adv. Plaut. Ter. Cic. *Van paſſe, op zijn tijd, ter geſtelder ure, netjes.*

Commodùm ad te dederam litteras, cùm ad me venit. Cic. *Ik had naauwlijks, of maar zoo even, net van pas aan u geſchreven, toen hy my quam vinden, bezoeken.*

CŌMMŌDŪM, i. n. Cic. *Voordeel, nut, winſt, gewin, gemak, welſtand, bate.*

Commoda publica. Hor. *Algemeen voordeel, of belang.* Vitæ. Lucret. *Gemak des levens.* Valetudinis. Cic. *voordeelen van gezondheid.*

Comparare ſua commoda ex incommodis alterius. Ter. *Gemak nemen ten koſte van een ander, gemakkelijk leven, door een ander te ontruſten, verongelijken.*

Servire alicujus commodis, *of* commoda ſequi alicujus.

Digitized by Google

Ter. *Iemands gemak, of voordeel bevorderen, zijn dienst voor het belang van iemand besteden.*

Quod commodo Reipublicæ facere possis. Cic. *Dat gy doen kunt tot welstand van 't Gemeenebest.*

Quod commodo tuo fiat. Cic. *Dat het tot uw voordeel, of welstand uitvalle, strekke. Ik wensch dat dit u wel zal gelukken.*

* Per commodum. Liv. *Ganschelijk op zijn gemak, of met gemak.*

CŌMMŌDŪS, ă, ūm. dat. Virg. Ovid. Hor. *Nut, voordeelig, goed, bequaam, oorbaar, voegende, eigen.* Men zegt *Commodior* en *Commodissimus.*

* * Homo commodus, *of* commodis moribus. Cic. *Een heusch, beleefd, zaftzinnig, goedaardig, verpligtend man.*

* Sibi commodus uni. Hor. *Een mensch, die alleenlijk zijn eigen voordeel zoekt; die niemand goed doet als hem zelven.*

Commoda Baccho terra. Virg. *Een land bequaam om wijngaarden voort te queeken.* Vestis ad cursum. Ovid. *Een kleed bequaam om in te loopen.* Stella homini. Prop. *Een gunstige, voordeelige sterre voor een mensch.*

* Commoda valetudo. Celſ. Quintil. *Goede, frisse gezondheid.* Statura. Plaut. *Goede, welgemaakte, bequame, fraeye gestalte.* Of gelijk Lambinus het uitlegt, *Een middelmatige gestalte, een tamelijke lijfshouding, of lijfstal.*

Tempus commodum. Cic. *Bequame, gelege, gunstige, goede tijd.*

* Quibus commodum est ire. Ter. *De gene die tijd, of gelegentheid hebben om te gaan.* Cùm, *of* quando commodum est. Cic. *Als men tijd, of gelegentheid heeft, als het te pas, of gelegen komt.*

CŌMMÆRĔŌ, ēs, ŭī, ēre. Plaut. *Zeer bedroefd, of bedrukt zijn.*

CŌMMŌLIŌR, īrīs, mōlītŭs sŭm, mōlīrī. Dolum ad aliquem. Poëta apud Cic. *Eenige list bedenken, verzinnen, uitvinden om iemand te bedriegen.*

CŌMMŌLO, īs, ŭī, ĭtŭm, ĕre. Colum. *Te zamen malen, in stukken wrijven.*

CŌMMŌNĔFĂCĬO, ĭs, fēcī, factŭm, făcĕre. acc. Cic. *Iemand waarschuwen, indagtig maken, vermanen.*

Commonefacere aliquem alicujus rei. Auct. ad. Her. *Iemand iets laten weten, verstendigen, bekend maken, verwittigen.*

Utilitatis publicæ eum commonefecit. A. Gell. *Hy heeft hem wegens den welstand van 't Gemeen vermaant; hy heeft hem gewaarschuwt, dat het algemeene voordeel, of nut gevaar liep.*

CŌMMŌNĔFĬO, fĭs, factŭs sŭm, fĭĕrī. Cic. *Gewaarschuwt, of vermaant worden.*

CŌMMŌNĔO, ēs, mōnŭī, mōnĭtŭm, mōnēre. acc. Cic. *Bekend, of indagtig maken, vermanen, verwittigen.*

Commonere aliquem suum officium. Plaut. De suo officio. Cic. Sui officii. Plaut. *Iemand vermanen om zijn pligt te betragten, iemand zijn pligt voorhouden.*

Commonere aliquem ut servet fidem. Ter. *Iemand vermanen om zijn woord te houden, of getrouw te zijn.*

CŌMMŌNĬTĬO, ōnīs. f. Quintil. Cic. *Verwittiginge, bekendmakinge, vermaninge, verstendiging.*

CŌMMŌNSTRĀTĬO, ōnīs. f. g. *Aantooninge, betooninge.*

CŌMMŌNSTRO, ās, āvī, ātŭm, ātĕ. aliquid alicui. Ter. Cic. *Iemand iets vertoonen, openbaren, aanwijzen, onderwijzen.*

CŌMMŌRĀTĬO, ōnīs. f. Cic. *Verblijf, woninge, woonplaats.*

Commoratio urbana. Cic. *Verblijf, woonplaats, of woninge in een stad.*

* Commoratio. Cic. *Vertoevinge, agterblijvinge, sukkeling, getalm, traagheid, uitstel.*

CŌMMŌRDĔO, ēs, mŏrdī, mŏrsŭm, mŏrdēre. acc. Plin. H. *Bijten.*

CŌMMŌRĬŌR, ĕrīs, mŏrtŭus sŭm, mŏrī. Plin. H. *Te gelijk sterven, overlijden.*

CŌMMŌRŌR, ārīs, ātŭs sŭm, ārī. Cic. *Wonen; zijn verblijf, of woonplaats hebben; verblijven, vertoeven, zig ophouden.*

Commorari ad, *of* apud aliquem locum. Cic. *Zig by, of regt over een plaats onthouden; in, of by eenige plaats wonen, vertoeven.* Circum aliquem locum Cic. *Rondom een plaats wonen, zijn verblijf hebben, vertoeven.*

Apud aliquem. Cic. *By iemand wonen, zig ophouden, gehuisvest zijn.*

* * Commorari in re aliquâ. Cic. *Lang op iets blijven staan, lang over iets redeneren, wijdloopig over een zaak spreken.* Verbis pluribus in re aliquâ. Cic. *Een zaak zeer lang, wijdloopig, en met zeer vele woorden verhandelen.*

Commorari aliquem. Plaut. *Iemand op-, tegen-, of wederhouden.*

Paulisper dum se uxor comparat, commoratus est. Cic. *Hy wagte, of toefde een poosje, terwijl zijn vrouw haar zelven gereed maakte.*

CŌMMŌRSŬS, ă, ūm. Plin. H. *Gebeten.*

CŌMMŌRTĂLĬS, ĭs. m. & f. ălĕ, ĭs. n. Colum. *Sterfelijk, de dood onderworpen, onderhevig.*

Commortalis natura. Colum. *Sterfelijke, de dood onderhevige natuur, een staat de dood onderworpen.*

CŌMMŌTĂCŬLUM. *Een beweeg-, of wenkroede, een stokje waar mede de Heidensche Priesters, gaande om te offeren, het volk van zig afkeerden.*

CŌMMŌTĬO, ōnīs, *of* animi commotio. f. Cic. Quintil. *Beweginge. ontstoltenis, onrust, droefheid, gevoelen, hartstogt, gramschap; 't zy wy dezelve in anderen verwekken, of zelfs gevoelen.*

CŌMMŌTĬŪNCŬLĂ, æ. f. Cic. *Een geringe beweginge, ontstoltenis, kleine aanval van een koorts, enz.*

CŌMMŌTŬS, ă, ūm. Cic. *Bewogen, verhit, gram, bevig, ook verwaard, bedroefd, ontsteld, verzet.* Zie Commoveo.

Commotior animus. Cic. *Een zeer verbitterd, vergramd, getergd, verstoord, hevig gemoed.*

* Commotus Patronus. Cic. *Een al te hevige, voorbarige, vyerige voorspraak.*

CŌMMŌVĔŌ, ēs, mōvī, mōtŭm, mōvēre. acc. Cic. Virg. *Bewegen, verbazen, bedroeven, ontrusten, vertoornen, tergen.*

Commovere alas. Virg. *De vlengels, wieken, of vlerken, opslaan, bewegen.*

* Commovere aliquem aliquo loco, *of* ab aliquo loco. Cic. Colum. *Iemand uit een plaats doen vertrekken, verjagen, verdrijven.* Castra ex aliquo loco. Cic. *Zijn legor uit een plaats doen trekken, van legerplaats veranderen.*

* Commovere aliquem. Cic. *Iemand tergen, tarren,* ook *opwekken, aanporren, perssen, aanmoedigen.*

* Commovere Judices. Cic. *De Rigters bewegen, in 't gemoed raken, gunstige gedagten in dezelve verwekken.* Expectationem sui alteri. Cic. *Een groote verwagtinge van zig zelf in 't gemoed van een ander veroorzaken.* Iram alicujus. Cic. *Iemands gramschap verwekken.* Aliquem ad aliquid. Cic. *Iemand tot iets aanporren, vermanen, bewegen, aanmoedigen.* Bellum. Cic. *Den oorlog verwekken, veroorzaken, ontvonken, te weeg brengen.* Alicui memoriam rei alicujus. Cic. *Iemand iets indagtig, maken, erinnern, in gedagten brengen.*

* Commovere aliquem. Ter. *Iemand raken, treffen, overvallen, verbaasd maken, doen verwonderen.*

* Commovere aliquem. Ter. Cic. *Iemand quellen, tergen, ontrusten.*

Commovi hominem. Ter. *Ik heb den man op zijn zwakste gevat, ik heb hem al bepraat, ik heb het hem al in 't hoofd gebragt.* Of gelijk Donatus zegt. *Ik heb hem al in 't net.*

CŌMMULCĔO, ēs, mŭlsī, mŭlsŭm, mŭlcērē. acc. Tiro apud Aul. Gell. *Vleyen, streelen, pluimstrijken, liefkoozen.*

Com-

Digitized by Google

Commulcere ſenſus honorificis ſententiis. Idem. *Iemand vleyen, liefkoozen, ſtreelen met zeer verpligtende redenen.*

CŌMMŪNĔ, is. n. Cic. *Een gemeente, gemeenſchap, burgery van een ſtad.*

* Commune Aſiæ. Cic. *Het volk van Aſia.*

CŌMMŪNĪCĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Mededeelinge, deelagtigmaking.*

CŌMMŪNĪCO, ās, āvī, ātūm, āre. aliquid cum aliquo. Cic. *Iemand iets mededeelen, deelagtig maken; iets openbaren.*

Mecum inimicitias communicaſti. Cic. *Gy hebt mijne vianden als de uwen gaagt; gy hebt den haat der menſchen tegen my helpen dragen.*

Communicare lucrum. Suet. *Iemand zijn winſt mededeelen.* Civitatem alicui. Cic. *Iemand het regt van burgerſchap geven.*

* Officia inter aliquos communicare. Suet. *Ampten onder eenige luiden verdeelen.* Mensâ ſuâ aliquem. Plaut. *zijn tafel aan iemand geven, iemand te gaſt verzoeken, met zig doen eten.* Cauſam civium cum ſervis. Salluſt. *De zake der burgers met die van de ſlaven ——.*

* Communicare cum aliquo. Cic. *Met iemand ſpreken, handelen, gemeenſchap houden.*

Communicare cum aliquo aliquid, *of* de re aliquâ. Cic. Alicui de re aliquâ. Cæſ. *Iemand een zaak mededeelen, verſtendigen, te kennen geven, daar van verwittigen, met hem ſpreken, handelen.*

Multa de eâ re inter ſe communicaverunt. Cic. *Zy hebben lang over die zake onderling geſproken.*

Communicabant inter ſe conſilia. Cic. *Zy beraadſlaagden, of hielden raad te zamen.*

CŌMMŪNIO, ōnis. f. Cic. *Gemeenſchap, gemeenzaamheid, vereeniging, maatſchappy, gemeente.*

Communio vitæ. Cic. *Gemeenzaamheid, maatſchappy des levens.* Sanguinis Cic. *Bloedverwandſchap.*

* Communio parietis. Tac. *Gemeenſchap van muur. Gemeene, of middelmuur.*

* Communio ſermonis. Cic. *Onderling geſprek, onderhond, t'zamenſpraak.*

CŌMMŪNĪO, īs, īvī, ītūm, īre. acc. Plaut. Cic. *Alom verſterken, ſterk maken, met wallen enz. voorzien, verſchanſen.*

Communire caſtella. Cæſ. Corn. Nep. *Kaſteelen, ſloten, verſterken, bewallen.*

* * Communire auctoritatem. Cic. *Iemands gezag, of aanzien vaſtſtellen, verſterken.*

CŌMMŪNIS, is. m. & f. nĕ, is. n. Cic. *Gemeen, verſcheide luiden toebehoorende, algemeen.*

Vitium commune omnium eſt quod. ſcq. ind. Ter. *Het is een algemeene misſlag, of ondeugd, dat enz.*

Cura rem communem. Plaut. *Bezorg onze huiszaken, gemeene goederen.*

* Fortuna communis eſt. Cic. *Het geval is my met anderen gemeen, ik neme deel aan 't geluk, of ongeluk van anderen.*

Mihi cum illo eſt commune negotium. Plaut. *Ik heb iets in 't gemeen met hem te verrigten.* Fortuna communis. Cic. *Deelagtigheid aan 't geluk, of ongeluk van iemand.*

Communia ſunt amicorum inter ſe omnia Ter. *Alle dingen zijn gemeen onder vrienden.*

Pernicies, *of* Corruptela communis adoleſcentium. Ter. *Het algemeene verderf, of d'ondergang van jongelingen.* Sprekende van een guit, die de jeugd verleid.

* Communis. Ter. Cic. *Gemeen, ſlegt, gering.*

* Vir communis. Suet. *Een gemeen, gering man.*

* Eſſe animo communi. Ter. *Gemeenzaam, geſpraakzaam, vriendelijk van gemoed zijn.*

* In commune metuo. Plaut. *Ik vreeze voor 't gemeen, voor ons allen.*

* In commune conſule. Ter. *Bezorg ons beider zaken, draag zorg voor ons beiden.*

* Communis. Hor. *Algemeen, dat niemand verhandelt beeft, dat een yder nemen mag.* Sprekende van een voorwerp van een vertoog, of blyſpel.

* Difficilè eſt propriè communia dicere. Hor. *Het is moeylijk nooit verhandelde zaken net en eigentlijk te beſchryven.*

CŌMMŪNĪTAS, ātis. f. Cic. *Gemeenſchap, maatſchappy, vereeniginge, verbintenisſe.*

Quæ vobis eſt cum eo communitas? Cic. *Wat gemeenſchap houd gy met hem?* Cum improbis? *Wat hebt gy met ſchelmen te doen?*

CŌMMŪNĪTĔR. adv. Cic. *In 't gemeen, gezamentlijk.*

Ira utrumque communiter urit. Hor. *De gramſchap beweegt hen even veel. Zy zijn even zeer verſtoord.*

* Communiter. Cic. *Gemeenlijk, gewoonlijk.*

* Communiter. Cic. *Eenpariglijk, eendragtiglijk.*

CŌMMŪNĪTĬO, ōnis. f. Vitruv. l. 10. c. 19. *Verſterkinge, omwalling, verſchanſſinge.*

* * Communitio. Cic. 2. de Orat. *Voor-, of omzigtigheid, voorzorge.*

CŌMMŪNĪTUS —— *verſterkt.*

CŌMMURMŪRO, ās, āvī, ātūm, āre. Plin. H. *Te zamen morren, kijven, knorren, mompelen.*

CŌMMURMŪRŌR, āris, ātus sum, āri. Cic. *Morren, mompelen, knorren.*

CŌMMŪTĀBĬLIS, is. m. & f. lĕ, is. n. Cic. *Wisſelbaar, wisſelvallig, veranderlijk, wispeltuwig, ongeſtadig, ligt.*

Reſpublica commutabilis. Cic. *Een wisſelvallige, veranderingonderworpe Staat, of Gemeenebeſt.*

Exordium commutabile. Cic. *Een wisſelbare, dat is, een gemeene inleidinge, dewelke een ander tot zijn voordeel kan gebruiken; een voorreden, die tot een andere zaak kan gebruikt worden.*

CŌMMŪTĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Verwisſelinge, veranderinge, ſtaatsverwisſelinge, ommekeer.*

Commutatio temporum. Cic. *Tijdwisſeling, wisſelvalligheid, verwisſelinge, veranderinge der tijden.* Voluntatium & animorum. Cæſ. *Veranderinge, verwisſelinge van gemoederen en genegentheden.* Morum, vitæ, ſtudiorum. Cic. *Veranderinge van zeden, leven, en neigingen.*

Commutatio æſtus. Cæſ. *Veranderinge, verwisſelinge van ebbe en vloed.*

CŌMMŪTĀTŪS, ūs. m. Lucret. *Veranderinge, verwisſelinge,* Sprekende van hoofdſtoffen.

CŌMMŪTO, ās, āvī, ātūm, āre. aliquid re aliquâ, *of* cum re aliquâ. acc. Cic. *Iets voor ietwes anders verwisſelen, verruilen.*

Commutare captivos. Cic. *Gevangens uitwisſelen, wisſelen, verwisſelen.* Colorem. Plaut. *Van verwe veranderen.* Locum, tempus rebus faciendis. Cic. *Verwisſelen, veranderen van tijd, of plaats om iets te verrigten.* Sermonem ad voluntatem alterius. Cic. *Zijn reden, of taal ten gevalle van een ander veranderen.* Vitam cum morte. Sulpit. ad Cic. *Sterven, overlijden.*

Veſtem commutant inter ſe & nomina. Plaut. *Zy verwisſelen van kleed, en naam; zy nemen d'een des anders gewaad, en naam aan.*

* * Commutare conſilium. Cæſ. *Van voornemen veranderen, een andere zijde kiezen, van beſluit, of gedagten veranderen.* Sententiam in horas. Cic. *Alle uuren van gedagten, of voornemens veranderen.* Fidem pecuniâ, *of* cum pecuniâ. Cic. *Zijn trouwe om geld verkoopen, zig door geld laten omkoopen.*

* * Unum verbum non eſt tecum commutaturus pater. Cæſ. *Uw vader zal met u niet een enkel woord wisſelen, zal u niets ter wereld verwijten.*

CŌMO, īs, cōmpſī, cōmptūm, cōmĕrĕ. acc. Ovid. *Kammen, vercieren, optooyen, opſchikken, ophullen, opquikken.*

Comere capillos, *of* comas. Ovid. Caput. Tib. *Zijn hair, of hoofd kammen, vercieren.*

Comere ſe alicui. Tib. *Zig optooyen, vercieren, 't hair kammen en krullen, om iemand te behagen.*

Digitized by Google

* * Comere colla genaſque. Stat. *Den hals en de wangen blanketten, oppoetſen.*

CŌMOEDIA, æ. f. Cic. *Een blyſpel, klugt, klugtſpel.*

CŌMOEDICE. adv. Plaut. *Blyſpels-, of blyſpelerswyze, met gebaarden van een blyſpeler.* Of gelijk andere zeggen, *Cierlijk, volmaaktelijk.*

CŌMOEDIŌGRĂPHUS, i. m. g. Prob. Gr. *Een blyſpelſchryver.*

CŌMOEDUS, i. m. Cic. *Een blyſpeler, klugtſpeler.*

CŌMŌSUS, ă, ūm. Plin. H. *Dik van haar: vol van takken en bladeren.* Men zegt, *Comoſior* en *Comoſiſſimus.*

CŌMŌTRION. Latine Calamiſtrum *Gereedſchap om 't haar mede te ſchikken, opprunken, of krullen.*

CŌMPACTILIS, is. m. & f. lĕ, is. n. Plin. H. *Dat aan een gevoegd, gehegt, geſpykerd, te zamen gebonden is, of kan worden.*

Compactiles trabes. Vitruv. *Aan een gevoegde balken.*

Poſtes. Vitruv. *Aan een gehegte, geklanke, vaſtgemaakte* [illegible]

Compactilis. Plin. H. *Kort in een* [illegible]

Apes in rotunditatem compactiles. Plin. H. *Ronde, dikke byen.*

CŌMPACTIO, ōnis. f. Cic. *t'Zamenhoopinge, voeginge, bindinge, vereeniginge, t'Zamenklinkinge.*

Compactio. Vitruv. *t'Zamenvoeginge van ſtylen, of pilaren, binding, hegting.*

CŌMPACTŌ. adv. Cic. Liv. De compacto. Plaut. Ex compacto. Suet. *Met opzet, met voorbedagten rade, met overleg, volgens beſluit.*

CŌMPACTŪRA, æ. f. Vitruv. *t'Zamenvoeginge, hegtinge, bindinge, ſpykeringe van ſtukken houts.*

CŌMPACTUS, ă, ūm. Cic. *t'Zamengevoegd, gehegt, gebonden, geſpykerd.*

Compactum corpus. Plin. J. *Een in een gedronge, welgemaakte, ſterk lichaam.*

Crura compacta. Varr. *Korte, ſterke, in een gedronge beenen, of dyen.*

Caſa malè compacta. Mart. *Een ſlegt gebouwde hut, een lomp gemaakt huisje.*

Compactus. Plaut. *By een-, of t'zamengebonden, gewonden.* Sprekende van boeken.

CŌMPAGES, is. f. Virg. Sen. Ph. *Een verzamelinge, hoop, een t'zamenvoeginge, of band.*

Dum ſumus in his incluſi compagibus corporis. Cic. *Zoo lang als wy binnen de banden van dit lichaam beſloten zyn.*

CŌMPĂGO, ĭnis. f. Sen. Ph. Celſ. V. Compages.

CŌMPĂGINO, āre. &c. Auguſt. *Te zamen voegen.* Ad compaginandum pontem. Am. Marcel. *Om een brugge zamen te voegen.*

CŌMPĂR, ărĭs. omn. gen. Liv. *Gelyk, gelykende, overeenkomende, eenerley, eenerhande.*

Compari marte concurrere. Liv. *Met gelyk voordeel, of kans ſtryden, ſlaan, vegten.*

Compar alicui. Lucret. *Iemands gelyk, wederga.*

Compar. m. & f. Hor. Plin. H. *Een ega; een man, of vrouw; mannetje, of wyfje.*

CŌMPĂRĂBĬLIS, is. m. & f. lĕ, is. n. Cic. *Vergelykelyk, gelykende, gelyk.*

CŌMPĂRĀTĒ. adv. Cic. *By vergelykinge, of gelykenis; met opzigt op iets.*

CŌMPĂRĀTIO, ōnis. f. Cic. *Vergelykinge, gelykenis, gelykheid.*

Comparatio duorum. Cic. De duobus. Cic. Inter duos. Quintil. *Vergelykinge, gelykheid van, of tuſſen twee perſonen.*

Ex comparatione. Plin. J. *By vergelykinge, na de waardy.*

Comparatio. Cic. *Overeenkomſte, gevoeglykheid, evenmatigheid.*

Comparatio. Cic. *Toebereidſel, toe-, of uitruſtinge.*

Comparatio novi belli. Cic. *Toebereidſel, toe-, of uitruſtinge tot een nieuwen oorlog, of ondernemінge.*

Juſta caloris in corpore comparatio. Vitruv. *Een goede gematigdheid van hitte in 't lichaam.*

Comparatio. Cic. *Verkeiginge, aanwinninge.*

CŌMPĂRĀTIVUS, ă, ūm. Cic. Quintil. *Gelykende, gelyk, tot een gelykenis behoorende.*

Comparativus gradus. Quintil. *De vergelykende trap.*

CŌMPĂRCO, is, părſi, părſum, părcĕre. Ter. *Sparen, beſparen; ſpaarzaam vergaderen, bewaren.*

De cibo aliquid comparcere. Ter. *Iets van zyn ſpyſ, of koſt ſparen, bewaren, beſparen.*

CŌMPĂRĔO, ēs, părŭi, părĭtum, părērĕ. Cic. *Verſchynen, te voorſchyn, of voor den dag komen, zig vertoonen, aangeven, of aanbieden.*

Comparere. Cic. *Verſchynen, zig laten zien, zig doen gevoelen.* Ook *blyven.*

Ea ornamenta comparent. Liv. *Die verciersſelen ſteken uit, zyn aanmerkelyk, aanzienlyk.*

CŌMPĂRO, ās, āvi, ātum, ārĕ. acc. Cic. *Vervaardigen, toebereiden, toe-, of uitruſten.*

Si ſcias quod donum tuo dono contrà comparet. Ter. [illegible] *wat hy tegens uw geſchenk vervaardigt; wat hy gereed laat maken om 't aanzien om verre te ſtooten, 't welk gy door uw gift verkregen hebt.*

Comparare ſe ad aliquid. Ter. Cic. *Zig tot iets bereiden, vervaardigen.* Canem ad pugnam, ad curſum. Colum. *Een hond leeren loopen, vegten.* Accuſatorem alicui, of in aliquem. Cic. *Een beſchuldiger tegen iemand opmaken, omkoopen.* Aditum ſibi ad aliquam rem. *Zig den weg tot iets openen, banen, middelen te werk ſtellen om iets te bekomen.*

Comparare bellum. Cic. *Zig, of alles tot den oorlog toe-, of uitruſten, vervaardigen, gereed maken.* Copias contra aliquem. Cic. *Benden tegen iemand verzamelen, werven, ligten.* Inſidias alicui. Cic. *Iemand belagen, lagen leggen.*

Comparare vultum ſuum ex vultu alterius. Plaut. *Zyn wezen en gebaarden na 't aangezigt, en gebaarden van een ander ſchikken, voegen, zetten.*

Comparare optimas artes. Cic. *Meeſter van de beſte konſten worden, zig in de treffelykſte wetenſchappen oeffenen.* Diligentiam. Cic. *Naarſtig worden.* Gloriam ex bellicis rebus. Cic. *Roem, of eere door helden-, of oorlogsdaden verkrygen, behalen.* Subſidium ab aliquâ re. Cic. *Hulp, of verligtinge uit iets trekken.*

Sapientia ejus laudes nobis comparat. Cic. *Zyn wysheid veroorzaakt ons deze lof, geeft ons dezen luiſter.*

Comparare. Cic. *Koopen, verkrygen, bekomen.*

Comparare aliquem alteri, of cum altero. Cic. Ad alterum. Ter. *Iemand by, of met een ander gelyken, vergelyken, nevens een ander ſtellen.* Aliqua inter ſe. *Eenige dingen by den anderen vergelyken, gelyk ſtellen.*

Aquarius Scorpioni æqualem comparat curſum. Vitruv. *Het hemelsteeken de Waterman volbrengt zyn loop zoo vas als het teeken de Scorpioen.*

Comparata eſt ita hominum natura, of ita homines à naturâ ſunt comparati, ut, &c. ſeq. ſubj. Cic. *De menſchen zyn dus van nature geſteld, dat enz. zyn dus van aart genegen, dat enz.*

Comparare ut, &c. Cic. *Bevelen, belaſten, gebieden, vaſtſtellen.*

Comparatum eſt legibus ut, &c. *Het is door de wetten bevolen, geboden, vaſtgeſteld, dat enz.*

Comparârunt inter ſe Conſules qui iret, of uter iret. Liv. *De Burgermeeſteren hebben beſloten, of overlegt wie van beiden gaan zoude.*

CŌMPĀSCO, ſcis, pāſcĕrĕ. Plin. H. *Schapen, of ander vee te zamen weiden, in 't veld laten grazen.*

CŌMPĀSCŌR, ĕris, pāſci. Varr. *Te zamen weiden, in 't veld loopen graxen.*

Jus compaſcendi habere. *Regt hebben van zyn vee mede te laten weiden.*

CŌMPĀSCŪUS, ă, ūm. *Daar veler luiden beeſten mogen weiden, gemeen om in te weiden.*

Com-

Digitized by Google

Compascuus ager. *Een gemeen, of openbaar stuk weilands waar op vele 't regt van weidinge hebben.*

CŌMPĒDES, ŭm. m. plur. Plaut. Cic. *Houte beenblokken voor paarden en andere beesten.* Ook *voetyzers, banden, of boeyen voor quaaddoenders. Zie* Compes.

Impingere compedes alicui. Plaut. *Iemand boeyen aan de beenen slaan, of in den stok zetten.*

* * Compedes. Cic. *Beletselen, verwarringen, belemmeringen.*

* * Compedes. Plin. H. *Vrouwen voetcieraad.*

* * Compedes corporis. Cic. *Banden, of gevangenis van 't lichaam.*

CŌMPĒDIO, īs, ītŭm, īrĕ. acc. Varr. *Vast binden, vast zetten, in boeyen slaan,* ook *beletten, belemmeren.*

Pedes corrigiis compedire. Varr. *De schoebanden vast binden.*

CŌMPĒDĪTŬS, ă, ŭm. Plaut. *In de boeyen, of yzers gesloten, geklonken, die yzers aan de voeten heeft.*

CŌMPELLĀTIO, ōnis. f. Cic. *Berispinge, bestraffinge, bekijvinge, vertooninge.*

Compellatio. Cic. *Apostrophe,* een spreekwijze, waar door men zijn reden aan iemand rigt. *Afkeering, afwending.*

Per compellationem hominis, urbis, &c. *Rigtende zijn reden aan een persoon, of stad.*

CŌMPELLO, ās, āvī, ātŭm, ātĕ. acc. Cic. *Zijne redenen aan iemand rigten, iemand aanspreken*

Compellare. Cic. *Noemen, by den naam roepen, aanspreken.*

Aliquem compellare in Scenâ. *Iemand op het tooneel noemen, melden.* Nomine aliquem. Liv. *Iemand by zijn naam noemen.*

Lege aliquem compellare. *Iemand voor 't gerigt dagvaarden, roepen.* Compellare de crimine. *Iemand van een misdaad beschuldigen, wegens een misdaad voor den regter roepen.*

Compellare. Cic. Suet. *Berispen, bestraffen, bekijven.*

CŌMPELLO, ĭs, pŭlī, pŭlsŭm, pellĕrĕ. acc. Cic. *Vergaderen, verzamelen, byeenvoeren, drijven, brengen.* Compellere homines in unum locum. *De menschen in eene plaats verzamelen.* Greges in unum. *Kudden-beesten by een drijven.* Ossa in suam sedem. Cels. *'t Gebeente weder in 't lid zetten.* In morbum. *In een ziekte doen vallen, een ziekte veroorzaken.* In plagas feram. *Een wild dier in 't net, of strikken drijven, jagen.*

* * Compellere. Plaut. *Dwingen, noodzaken, met kragt, of geweld persen,* ook *aanzetten, aanmoedigen, opwekken.*

Compellere aliquem ad bellum. Ovid. *Iemand tot den oorlog persen, aanmoedigen, aanporren, ophitsen, dringen.* Ad mortem, *of* In mortem. Quintil. Ad laqueum. Plin. H. *Iemand dwingen om zig zelf te doden, om zig te verhangen.*

Compellere in angustias. *Iemand in 't naauw jagen, prangen, benaauwen, insluiten, besluiten.* Hostes in oppida, *of* intra mœnia. Liv. *De vianden binnen hunne steden, of wallen drijven, jagen.*

Compuli mihi omnia ut crederet. Plaut. *Ik heb hem bewogen, om my alles te vertrouwen.*

CŌMPELLŪCIDUS, ă, ŭm. adj. Plaut. *Rondom helder, klaar.*

CŌMPENDIĀRIA, æ. f. Varr. Petron. *Een korte weg, toepad, naaste weg, of middel.*

CŌMPENDIĀRIŌ. adv. Sen. Ph. *Op een korte manier, of wijze, kortelijk, beknoptelijk.*

CŌMPENDIĀRIŪS, ă, ŭm. Cic. *Kort, beknopt, verkort.*

Via ad gloriam compendiaria. *De naaste weg om roem, of luister te verkrijgen. Het beste middel om eere te behalen.*

CŌMPENDIFĂCIO, ĭs, fēcī, fāctŭm, făcĕrĕ. *Voordeel, of winst doen, sparen, besparen.* Plautus maakt in 't gemeen van dit woord twee, en gebruikt *Compendi* gelijk *Parvi, Magni &c.*

Compendifeci binos panes in dies. Plaut. *Ik hebbe twee broden voor yder dag gewonnen.*

Operam fac compendi quærere. Plaut. *Spaar de moeite van zoeken.* Curam hanc facere compendi potes. Plaut. *Gy kunt deze zorge wel besparen, laten varen, u van dezelve ontslaen.*

Verbis velicationem fieri compendi volo. Plaut. *Ik wil dat men alle deze wederzijdsche redenen stake, dat men alle die praatjes zal laten varen.*

CŌMPENDIŌSŬS, ă, ŭm. Colum. *Nut, voordeelig.*

CŌMPENDIŪM, ĭī. n. Plaut. Cic. *Winst, voordeel, nut, belang,*

Privato compendio servire. Cæs. *Eigen baat, of voordeel behartigen, betragten, bejagen.*

Compendium. Plaut. *Verkortinge, kort begrip.*

Verbis fac compendium, *of* Verba confer ad compendium. Plaut. *Maak uw reden kort; zeg uw meening met korte woorden.*

Eâ ratione sumtûs operisque compendia fecit. Vitruv. *Door dat middel heeft hy vele moeite en kosten bespaart, heeft hy arbeid en onkosten uitgewonnen.*

Famuli compendium facere. Plaut. *Een knegt uitwinnen, geen knegt houden om de onkosten te ontgaan.*

Compendium viæ. Plin. H. *Een korte weg, of toepad.* Temporis. Colum. *Winst, uitwinning van tijd.*

* * Compendium docendi. Quintil. *Korte, gemakkelijke manier van onderwijzen, leeren.*

CŌMPENDIŪM, ĭī. n. *Kompiégne,* een stad op de Oise in l'Isle de France.

CŌMPENSĀTIO, ōnis. f. Cic. *Vergeldinge, verevening, gelijkmaking.*

CŌMPENSO, ās, āvī, ātŭm, ātĕ. acc. Cic. *Vergelden, schulden verevenen, vergelijken, gelijk maken.*

Compensare damna. Cic. *Schade herstellen, goed doen.* Aliquid alîquâ re, *of* cum aliquâ re. Cic. *Iets met iets anders vergelden, goedmaken, vergoeden.*

Tot amissis te compensavimus unum. Ovid. *Gy zijt ons in plaats van zoo vele verlore vrienden, gy hebt de plaats van zoo vele verlore vrienden vervult, wy hebben het verlies van zoo vele vrienden door u alleen goed gemaakt.*

Mea compensat vitiis bona. Hor. *Hy weegt mijne deugden en gebreken te zamen, hy bedenkt mijne goede en quade hoedanigheden.*

CŌMPĒRENDĪNĀTIO, ōnis. f. Asc. Pæd. *Vitstel, opschortinge van een vonnis.*

CŌMPĒRENDĪNĀTŬS, ūs. m. Cic. *Vitstel.*

CŌMPĒRENDĪNO, ās, āvī, ātŭm, ātĕ. acc. Cic. *Tot een anderen dag uitstellen, opschorten, verschuiven, slepende houden.*

Comperendinare reum. Cic. *Het vonnis over een misdadigen uitstellen, opschorten.*

CŌMPĒRIO, ĭs, cōmpĕrī, cōmpertŭm, cōmpĕrīrĕ. acc. Cic. Catul. *Bevinden, vinden, ontdekken, verstaan, bevroeden.*

Certis auctoribus aliquid comperire. Cic. *Iets uit geloofwaardige, aanzienlijke Schrijvers, of zeeluiden weten, verstaan, leeren.*

Comperire ex aliquo. Ter. *Iets uit iemand verstaan, of hooren.* Per aliquem. Cæs. *Door iemand leeren, wijs worden.* Aliquid de aliquo. Ter. Cic. *Iets van, of aangaande een ander hooren, verstaan.*

Comperi. Ter. Compertum est mihi. seq. inf. Sallust. *Ik heb het bevonden, weet het, het is my ter ooren gekomen.* Men moet niet zeggen, *Compertus sum.*

Comperior id fecisse. Ter. Sallust. *Ik bevinde, merke, of zie dat hy dat gedaan heeft.* Men vind van dit verbum deponens niet als de *indicativus præsens,* en de *subjunctivus.*

CŌMPERNIS, ĭs. m. & f Plaut. *Iemand, wiens beenen na binnen krom staan, wiens knyen tegen den anderen aankomen.*

CŌMPERTE, adv. Aul. Gell. *Vastelijk, zekerlijk, gewisselijk, voor gewis.* men zegt ook Compertius, *Gewisselijker,*

Digitized by Google

lyker, met grooter zekerheid. Dicere comperte. A. Gell. *Klaarlyk, onderscheidentlyk, net spreken.*

CŌMPERTŪS, ă, ūm. Cic. *Bekend, ondekt, bevonden, openbaar.*

Habere compertum de re aliquâ, *of* Habere aliquid compertum. Cic. *Gewisse, vaste tijdinge, of berigt van iets hebben; iets zeker weten, van een zaak wel verstendigd zyn.*

Comperta oculis proferunt. Liv. *Zy verhalen dat zy met eigen oogen gezien hebben, zy zyn ooggetuigen van 't gene zy verhalen.*

* Compertus flagitii. Liv. Tac. *Overtuigd, overwonnen, schuldig bevonden van een schelmstuk.*

CŌMPĒS, ĕdis. f. Plaut. Tib. *Een boeye, of yzere boeye. Zie* Compedes.

*** Pluvius nivali compede vinctus. Hor. *Een bevroze, toegevroze rivier.*

Vir exsolutâ compede. Stat. *Een man zonder zorg, droefheid, belemmering, of moeylykheden.*

CŌMPESCO, scis, compescŭi, *zonder supinum*, cōmpescĕre. acc. Prop. Hor. *Wederhouden, bedwingen, beteugelen.*

Compescere curas. Ovid. *Zyn droefheid matigen, laten varen.* Furorem. Ovid. *Zyn gramschap beteugelen, bedwingen,* Tumentes populos. Plin. J. *Opgeblaze volkeren onderbrengen.* Risum. Hor. *Zig van lachen bedwingen.* Mentem. Hor. *Zyn hartstogten, of neigingen bedwingen, beteugelen, matigen.* Incendia. Plin. *Brand stutten, blussen.*

* Compescere vitem. Colum. *Overtollige ranken van een wynstok afsnyden, snoeyen.*

CŌMPĔTĒNS, ēntis. omn. gen. Competens judex. Ulp. *Een bevoegd, dagelyks, wettig Regter.* Competens tribunal. Ulp. *Wettige, bevoegde, onderhoorige vyerschaar.*

CŌMPĔTĔNTĔR. adv. Ulp. *Behoorlyk, ten volle, genoegzaam, gevoeglyk, bequamelyk.* Dit woord word by de Regtsgeleerden gevonden, en is wat oud.

CŌMPĔTENTES. Plin. *Medevryers van een dogter.*

CŌMPĔTĔNTĬĂ, æ. f. A. Gell. *Gevoeglykheid, welgemaaktheid, fraayheid.* Sprekende van iemands ledematen.

Ad eandem competentiam nasci. A. Gell. *Op dezelve uure, onder dezelve starre geborèn worden.*

CŌMPĔTĬTŌR, ōris. m. Cic. *Medevryer, die na 't zelve rijk, ampt, enz. staat.*

CŌMPĔTĬTRĪX, īcis. f. *Medevryster.* Scenam habuimus Competitricem. Cic. *Wy hebben spelen gezien om stemmen van 't volk te bekuipen, verwerven.* Die nevens Cicero na 't Burgermeesters-ampt stonden, vertoonden openbare spelen om de stemmen en gunst van 't volk te winnen.

CŌMPĔTO, is, pĕtīvī, pĕtītūm, pĕtĕrĕ. Plin. J. *Te zamen een ampt enz. eisschen, verzoeken, bekuipen, te zamen na een bediening enz. staan, dingen.*

* Messium feriæ ætate competunt. Suet. *De Oogst-stilstand van regtdagen komt in de zomer.*

* Cuncta competunt voto. Colum. *Alles valt uit, geschied na wensch.*

* Si neptium competeret ætas. Suet. *Indien zyne nigten, zoons-, of dogters-dogteren van behoorlyken ouderdom, of mondige jaren waren.*

* Neque animo, neque auribus, neque linguâ competere. Sallust. apud Non. *Gansch onsteld, verbaasd zyn. Niets kunnen verstaan, hooren, of spreken.*

CŌMPILĀTĬO, ōnis, f. Cic. *Berooving, plonderinge, dievery.*

CŌMPILO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. aliquem. Hor. *Rooven, plonderen, stelen, uit een ander stelen.*

Compilare ædes. Plaut. Fana. Cic. *Een huis, of kerk berooven, plonderen, bestelen; daar alles uit ligten.* Rempublicam. Cic. *Een Gemeenebest uitzuipen, uitputten, bederven.*

* Ab Jurisconsultis eorum scientiam compilavit. Cic. *Hy heeft die wetenschap uit de boeken der Regtsgeleerden gezogen, getrokken, verzamelt, byeengeraapt.*

* Compilare scrinia alicujus. Hor. *Iemands koffers bestelen, berooven.* Dat is, *zyn werken, of schriften naschryven, stelen.*

CŌMPĪNGO, is, cōmpēgī, cōmpāctūm, cōmpĭngĕrĕ. acc. Cic. *Opkoopen, verzamelen, te zamen pakken, stapelen, voegen, binden, hegten.* Sprekende van boeken.

* Solum compingere axibus. Colum. *Een vloer met planken beleggen.*

* Compingere aliquem in vincula. Plin. H. In carcerem. Plaut. *Iemand in de boeyen, of kerker sluiten, vastzetten.* In navem. Plaut. *Iemand t'scheep brengen, voeren.* Se in aliquem locum. Cic. *Na een plaats wyken, vlugten, zig begeven, zig in een plaats opsluiten.*

CŌMPĪTĀLIS, is. m. & f. lĕ, is. n. Suet. *Van een viersprong, kruisweg, of openbare plaats; daar toe behoorende.*

CŌMPĪTĀLĬĂ, ōrūm. n. plur. subst. Varr. *Straatheiligedagen, welke men in 't openbaar vierde tot eere der Goden, die zorg voor de kruisstraten, enz. droegen.*

CŌMPĪTĀLĬTĬĂ, ōrūm. n. plur. Cic. V. Compitalia.

CŌMPĪTĀLĬTĬUS, ă, ūm. Cic. *Van een viersprong, of kruisstraat; daar toe behoorende.*

Dies compitalitius. Cic. *Een dag, toegewyd aan de Goden der Kruisstraten.*

* Ambulatio compitalitia. Cic. *Wandelinge op de kruisstraten, of viersprongen.*

CŌMPĪTŪM, ī. n. Cic. Hor. *Een viersprong, een kruisstraat, een opene plaats daar meer wegen, of straten in een loopen.*

Frequentia compita. Hor. *Volkryke viersprongen, of kruisstraten.* Ramosa. Pers. *Plaatsen daar vele straten van daan loopen.*

CŌMPLĂCĔO, ēs, plăcŭī, plăcĭtūm, plăcērĕ. Dit *verbum* word niet gebruikt als in de volgende *tempora.*

CŌMPLĂCĔT, cōmplăcēbat, cōmplăcērĕ. A. Gell. Complacet. *Het behaagt, het is aangenaam.* Complacebat. *Het was aangenaam, behaagde.* Complacere. *Behagen, aangenaam zyn.*

Hæc complacita est tibi. Ter. *Zy heeft u behaagt, zy was aangenaam.*

* Hoc Deo complacitum est. Plaut. *Dit heeft God behaagt, dus gelieft, gewilt.*

* Id doctis viris complacitum est. A. Gell. *Geleerde mannen hebben dat goedgekeurt, dat is 't gevoelen van geleerde luiden.*

CŌMPLĀCO, ās, āvī, ātūm ārĕ. acc. Cat. Aul. *Verzoenen, te vrede stellen, iemands toorn stillen, paayen.*

CŌMPLĀNO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Cat. *Glad, effen, gelyk maken, vereffenen.*

Complanare domum. Cic. *Een huis slegten, onder de voet werpen, omver smyten, verwoesten, verdelgen.*

Complanare opera. Hist. *Schanssen, of werken omverwerpen, slegten, verdelgen, verwoesten.*

CŌMPLAUDO, is, plausī, plausum, plaudĕrĕ. Cic. V. Complodo.

CŌMPLECTENDŬS, ă, ūm. Cic. *Dat men omhelzen, of aannemen moet. Te bevatten, begrypen.*

In hâc sententiâ complectendus erat mihi Cæsar. Cic. *In deze gedagten moest ik een goed gevoelen van Cæsar hebben.*

CŌMPLECTŌR, ĕris, cōmplexŭs sum, cōmplectī. aliquem. Cic. *Iemand omhelzen, omarmen, liefkoozen.* Vitruvius zegt, *Complecto, is, ere.* Dog men moet hem niet navolgen.

Complecti pedes alicujus. Lucan. *Iemands voeten omhelzen, iemand te voet vallen.* Dextram. Virg. *Iemands regterhand kussen, of iemand by de regter hand grypen.*

* Complecti aliquem, *of* aliquem complecti benevolentiâ, amicitiâ, caritate. Cic. Liv. *Iemand gunst, vriendschap, en liefde bewyzen, betoonen. Iemand in al-*

len

Digitized by Google

den deelen beminnen, dienſt doen. Omnibus ſtudiis, laboribus, vitæ periculis. Cic. *Iemand van ganſcher herten, met raad en daad, zelfs met gevaar van't leven dienen, beſchermen.*

* Complecti aliquem. Cic. *Iemand met open armen ontfangen, teederlyk verwellekomen, beſchermen, dienſt doen, verpligten.*

* Philoſophiam complecti. Cic. *De wysbegeerte omhelzen, betragten, zig daar toe begeven, of in oefenen.*

* Complecti animo. Cic. *Herdenken, erinneren, bedenken, overwegen.* Cogitatione aliquid, *of* aliquem. Cic. *Op iemand, of iets denken, iemand, of iets indagtig worden.* Memorià. Cic. *Iets van buiten leeren, onthouden.*

Complecti uno verbo omnia. Cic. *Alles met, of in een woord zeggen, begrijpen.* Aliquid oratione. Cic. *Iets in een vertoog melden, voordragen, verhalen.*

Complecti aliquid. Cic. *Iets omhelzen, omvatten, beſluiten.*

Omnium partes corripere atque complecti. Corn. Nep. *Zig met de bedieningen van alle anderen bemoeyen, en de zelve waar nemen.*

Apparatu & inceſſu vim Principis complectebatur. Tac. *Hy vertoonde in zyn toerustinge, gevolg en naſleep de magt van een Vorſt; zyn toerustinge en gevolg evenaarde die van een Prins.*

CŌMPLEMENTŪM, ī. n. Cic. *Vervullinge, voleindiging, volmaaktheid.*

Numerorum in oratione complementum. Cic. *Volmaaktheid van de maatklank van een vertoog, of redenvoeringe.* Men kan dus ook noemen, *Een ſtopwoord om een vaars, of reden te doen ſluiten, of wel luiden.*

CŌMPLĒO, ēs, plēvī, plētūm, plērĕ. acc. Cic. *Vervullen, voltrekken, voltooyen, volvoeren, ten einde brengen.*

Complere foſſam. Cic. *Een gragt vullen, toedammen.* Paginam. Cic. *Een blad vol ſchryven.*

Complere annos centum. Cic. *Honderd jaren leven.* Aliquid. Cic. *Iets voltrekken, voltooyen.* Summam promiſſi. Cic. *Zyn beloſte volbrengen, nakomen.* Hominem bonâ ſpe. Cæſ. *Iemand met goede hope vervullen.* Clamoribus, fletu omnia. Cæſ. Virg. *Alles door geſchrey, geween doen galmen, wedergalmen, klinken.*

Complere fata, tempora. Ovid. *Sterven, zyn dagen eindigen.*

Luna luſtrationem menſtruo ſpatio complet. Cic. *De Maan voleindigt haar loop in den tyd van een maand.*

Complere ſe aliquo cibo. Cic. *Zig met eenige ſpyze verzadigen, den buik, of maag vol eten, vol laden.*

Mœnia militibus complere. Virg. *De wallen met ſoldaten bezetten.*

Compleverant caſtris collem uſque ad oppidum. Cæſ. *Zy hadden den heuvel door hun leger tot aan de ſtad beſlagen, bezet.*

Hoſtes complent montem. Cæſ. *De vianden beſlaan, bezetten den berg, hebben poſt daar op gevat.*

CŌMPLĒTŪS, ă, ūm. Cic. *Vervuld, voltrokken, volmaakt, voltooid, geeindigd.*

CŌMPLEXIO, ōnis. f. Cic. *Omhelzinge, t'zamenvoeginge, vereeniginge.*

Cumulata bonorum complexio. Cic. *Opboopinge, vollen overvloed van goederen, middelen.*

Compl.xio. Cic. Verborum complexio. Cic. *Een reden in, of van een vertoog, of boek.*

Complexio. Cic. Quintil. *Het ſlot, of beſluit van een vertoog, of redenvoeringe.*

Complexio. Cic. *Het ſlot, of beſluit van een bewysreden.*

CŌMPLEXŪS, ă, ūm. Cic. *Die omhelſt, omarmt, omvat.*

Scelere omnia uno maleficio complexa eſſe videntur. Cic. *Alle ſchelmſtukken ſchynen in die misdaad begrepen te zyn.*

Complexa word hier in *paſſivo* gebruikt, 't welk een weinig buiten gemeen is.

Illud enim compoſitum jucundius ad aurem complexiusque eſt. A. Gell. *Die t'zamenvoeginge van woorden ſtreelt de ooren op een aangenamer wyze, is vermakelyker, en lieflelyker voor 't gehoor.*

CŌMPLEXŪS, ūs. m. Cic. *Omhelzinge, omvattinge, omvademing.*

Complexus. Cic. *Ommekring, of trek, kring, kreits, rondte.*

Complexus perſonarum. Quintil. *Omſtandigheden van perſonen.*

CŌMPLICĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Verward, duiſter.*

Animi ſui complicatam notionem evolvere. Cic. *De verwarde denkbeelden van zyn gemoed openbaren, verklaren.*

CŌMPLICO, ās, āvī, *of* ŭī, ātūm, *of* ĭtūm, ārĕ. Cic. *Te zamen vouwen.*

Complicare epiſtolam. Cic. *Een brief toevouwen, ſluiten.* Rudentem. Plaut. *Een kabel oprollen.* Femur. Celſ. *De eene dye over, of op d'ander leggen.*

CŌMPLŌDO, ĭs, plōſī, plōſūm, plōdĕrĕ. manus. Cic. Quintil. *De handen te zamen ſlaan, of klappen.* In den obeigentlijken zin. *Iets goed keuren, met gejuich, of handgeklap toeſtemmen.*

CŌMPLŌRĀTĬO, ōnis. f. Liv. *Beweeninge, rouwklagt, rouw, geſchrey,* voornamentlijk van velen.

CŌMPLŌRĀTŪS, ūs. m. Liv. *Rouwbeklag, rouwklagte, rouw.*

CŌMPLŌRĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Na de dood beklaagd, beweend, gemiſt.*

CŌMPLŌRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Cic. Liv. *Weenen, ſchreyen, klagen, rouw bedryven.*

Comploratum eſt publicè. Flor. *Men bedreef openbare rouw, de gantſche ſtad was met rouw, en geſchrey vervuld.*

CŌMPLŪO, ĭs, lŭī, lūtūm, ĕrĕ. *Beregenen.*

CŌMPLŪRES, ĭum. m. & f. plur. plūrā & plūrĭă, ĭum. n. plur. Cic. *Vele menſchen, een groot getal perſonen.*

CŌMPLŪRIES. adv. Plaut. *Meermalen, dikwils, meenigmalen.*

CŌMPLŪSCŬLI, ōrūm. m. plur. Dies compluſculi. Ter. *Tamelyk veie dagen, eenige dagen.*

CŌMPLŪTŬM, ī. n. *Alkala,* een Stad van Spanje in Nieuw Caſtilien.

CŌMPLŪTENSĬS, ĭs. m. & f. sĕ, ĭs. n. *Van Alkala, daar geboren, of toebehoorende.*

CŌMPLŪVĬĀTŪS, ă, ūm. Compluviata vinea. Varr. Plin. H. *Wijd op een dak opgeſchoten, een wynſtok aan vier kanten van een dak opwaſſende. Een wynſtok aan alle zyden boogswyze uitgebreid.*

CŌMPLŪVĬŬM, ĭī. n. Varr. Vitruv. *Een plaats waar in den regen van vele daken zig ontlaſt. Een gemeene regengoot.*

CŌMPLŪVĬŬS, ă, ūm. Compluvius lacus. Varr. *Een regen bak.*

CŌMPŌNO, ĭs, pŏsŭī, pŏsĭtūm, pōnĕrĕ. acc. Cic. *Te zamen ſchikken, zetten, ſtellen, voegen.*

Componere armamenta. Liv. *Alles t'ſcheep gereed maken tot een ſlag.* Exercitum viæ pariter & pugnæ. Tac. *Zyn leger tot de optogt en ſlag vervaardigen, toerusten.*

Componere aciem. Cic. *Zyn leger in ſlagorde ſtellen.* Aciem in cuneos. Tac. *Zyn heir in ſpitſen, rotten verdeelen.* Comas, crines. Virg. Ovid. *Zyn hairen kemmen, ſchikken.* Togam. Hor. *Zyn tabbaard net ſchikken, plooyen.* Vultus. Tib. *Zyn wezen gevoeglyk ſchikken, een ernſtig gelaat aannemen.*

* * Componere bellum. Virg. *Een oorlog ten einde brengen, eindigen, beſlegten.* Curas. Virg. *Droefheid verzagten, verzetten.* Fluctus. Virg. *De baren ſtillen.* Animos. Cic. *De gemoederen ſtillen, doen bedaren.*

Cum bonâ gratiâ aliquid componere inter aliquos. Ter. *Iets tuſſen luiden ten genoege van allen beſtiſſen, byleggen.* Pacem alicui cum altero. Plaut. *Vrede, of vriendſchap tuſſen twee luiden maken, dezelve verzoenen, bevreedigen.*

Cohæredes mei componere volebant. Plin. J. *Myn mede-erf-*

Digitized by Google

de-erfgenamen wilden de zake byleggen, daar over verdragen.

Componere olivas. Colum. *Olyven inzouten, zouten, pekelen.*

Parvis magna componere. Virg. Magna cum parvis. Sallust. *Groote dingen by kleine vergelijken, gelijk stellen.*

Componere Historiam, Libros. Cic. Plin. J. *Een geschiedenis, historie, of boek beschrijven, maken.* Carmina ad lyram. Hor. *Vaarzen maken om dezelve met speeltuigen te zingen.*

Componere fallacias. Plaut. *Bedrog, of arglistigheden verzinnen, beramen, bedenken, brouwen.* Urbem. Virg. *Een stad stigten, bouwen.*

Componere aliquem. Hor. Petron. Tac. *Iemand begraven, ter aarde brengen, in 't graf leggen.* Men voegt 'er nu en dan *tumulo* by.

*** Componere diem. Virg. *Den dag eindigen, ten einde brengen.* De Poëet spreekt hier op de manier der ouden, die de beenen van hunne gebrande doode lijken in aarde potten by een deden.

CŌMPŌRTO, ās, āvī, ātum, ārĕ. Cæs. *Te zamen voeren, brengen, dragen.*

CŌMPŌS, ōtis. m. & f. Cic. *Magtig, bezittende, die iets geniet, bezit, magtig, of meester is.* Men vind het in Seneca Tragicus in Neutro genere.

Compos animi, mentis, rationis. Cic. Animo. Sallust. Sui. Cic. *Met reden, verstand begaafd; die by zijn zinnen, verstand, of reden is.* Laudis Plaut. *Vol van roem, of luister.*

Facere aliquem compotem patriæ, urbis. Cic. Liv. *Maken dat iemand na zijn vaderland, of stad keert.* Voti. Cic. Sen. Trag. *Iemand zijn wensch doen erlangen, verwerven, te vrede stellen.*

*** Tibi compote voto reddunt grates. Sen. Trag. *Zy bedanken u, hun wensch verworven hebbende.*

CŌMPŌSITE. adv. Colum. *Geschiktelijk, zedelijk, zagtelijk.* Tacitus gebruikt *Compositius.*

Compositè ambulare. Colum. *Zagtjes, langzaam wandelen, kruyeren.*

* * Compositè dicere, eloqui. Cic. *Netjes, beschaafdelijk, onderscheidentlijk spreken.*

CŌMPŌSĪTIO, ōnis. f. Cic. *Opstellinge.* Sprekende van een werk des verstands.

Compositio. Cic. *t'Zamenstellinge, voeginge, schikkinge van verscheide dingen.*

Compositio membrorum. Cic. *Leden-schik, t'zamenvoeginge, of schikkinge der ledematen des lichaams.* Verborum. Cic. *Woorden-schik, t'zamenschakelinge, of voeging van woorden.*

Compositio Scenæ. Vitruv. *De schikkinge, voeginge, plaatsinge der deelen van een tooneel.*

Compositio. Cæs. Cic. *Verdrag, overkomste, vredehandelinge.*

De compositione agere, *of* loqui. Cæs. *Over vrede, of verdrag handelen, spreken.*

Compositio Gladiatorum. Cic. *Gevegt van zwaardvegters.*

Compositio. Cic. Compositio medicamentorum. Cels. *Menginge, toebereidinge van artseny en, geneesmiddelen.*

Compositio Magistratuum. Cic. *Keure, bevel, lust van de Overheid.*

Compositio. Colum. *Doorsmikeringe, inzaltinge, inzoutinge, pekelinge.*

CŌMPŌSĪTŌ. Ter. Ex composito. Plin. H. *Met voorbedagten rade, willende en wetende, met oogst.*

CŌMPŌSĪTŌR, ōris. m. Cic. *t'Zamensteller, Schrijver, Opsteller van een boek, enz.*

CŌMPŌSĪTŪRA, æ. f. Lucret. *t'Zamenvoeginge, stellinge, schikkinge, zettinge van iets.*

Solœcismus est inconveniens compositura partium orationis. A. Gell. *Wantaal, wanspraak, een Solœcismus is een quade, of verkeerde schikkinge der deelen van een rede.*

CŌMPŌSĪTUS, a, um. Cic. *Opgesteld, geschreven, gemaakt.* Men vind dit woord in dezen zin niet in Cicero, hy zegt *Compositior*, en *Compositissimus.*

Compositus. Cic. *t'Zamengevoegd, gesteld, gezet, van verscheide dingen gemaakt.*

* Composita oratio, *of* verbis puris & electis composita. Cic. *Een weldoorwrogte, beschaafde, nette redenvoeringe; een vertoog van zuivere en uitgekipte woorden t'zamengevoegd.* Verba composita. Sallust. *Uitgekipte, uitgelezene, welbedagte, zinrijke woorden.*

* * Compositus. Cic. *Door de Overheid belast, bevolen, geboden.*

* Compositus ad aliquid. Cic. *Aan iets eigen, voegende, met iets overeenkomende, tot iets nut, geschikt.*

* Compositus in ostentationem. Liv. *Tot pragt en praal gemaakt, geschikt.* In securitatem impensè. Tac. *Die kloekmoedige, onvertzaagde gebaarden zoekt te doen, of dort blijken, die zeer gerust en onbeschroomd is, of leeft.* Agmen compositum ad pugnam. Liv. *Een leger in slagorde geschikt, strijdvaardig staande.* Nomen terrori compositum. Flor. *Een gedugte, gevreesde naam.* Nihil erat compositum in ostentationem doloris. Tac. *Daar was niets gedaan tot een ydele vertooninge van rouw. Daar was geen ydele, of gewaande vertooninge van droefheid.*

Capillus commodè compositus. Plaut. *Welgeschikt haar.*

Compositus ad carmen. Quintil. *Tot een Digter gemaakt, geboren; aan de digtkunde eigen, daar toe geschikt.*

* Compositi affectus. Quintil. *Gematigde, geregelde, bedaarde hartstogten.* Mare compositum. Ovid. *Een stille zee.*

Vir compositus. Tac. *Een gematigd, bedaard, ernstig, weinigsprekend man.*

* Cum indice compositus. Tac. *Tegen zijn beschuldiger gehoord.*

Solis locis compositus. Plaut. *In eenzame plaatsen leggende, gelegen, gezet.*

* Compositissimæ epistolæ. Cic. *Zeer net, en welgeschreve, en gespelde brieven.*

CŌMPŌSTUS, a, um. De Poëten gebruiken dit woord *per Syncopen* voor *Compositus.*

CŌMPŌSTĔLLA, æ. f. *Kompostelle*, de Hoofdstad van ‡ Galicie in Spanje. Men vind 'er nog een in Nieuw-Spanje in Amerika.

CŌMPŌTĀTIO, ōnis. f. Cic. *Drinkfeest, t'zamendrinkinge, gelag, drinkgelag.*

CŌMPŌTO, ās, ārĕ. *Te zamen, met den ander drinken.* Dit *verbum* vind men in geen goed Schrijver.

CŌMPŌTŌR, ōris. m. Cic. *Drink-, of zuipgezel, med-dronkaard, mede-drinker, likkebroer.*

CŌMPŌTRIX, īcis. f. Ter. *Een vrouw die met een ander drinkt, een mede-drinkster, zuipster.*

CŌMPRÆS, ædis m. Fest. *Mede-borg voor iemand.*

CŌMPRĀNSŌR, ōris. m. Cic. *Die 't middagmaal met iemand houd; een mede-slemper.* De ouden dekten maar eens daags de tafel, en dat 's avonds, en zulks wierden de gene, die des middags aten voor geen nugtere menschen gehouden.

CŌMPRĔCĀTIO, ōnis. f. Liv. *Openbare gebeden, aanroepinge.*

CŌMPRĔCŌR, āris, ātus sum, āri. acc. Ter. *Bidden, smeeken, aanroepen.*

Fidem cœlestium comprecari. Catul. *De hulp der Goden aanroepen afbidden, de Goden te hulp roepen.*

CŌMPRĔHENDO, is, prĕhendi, prehensum prĕhendĕrĕ. acc. Cic. *Bevatten, begrijpen, iemand vatten, by de kop grijpen, vasthouden.*

* Comprehendere aliquem in fugâ. Cic. *Iemand in de vlugt agterhalen, betrappen.*

Vitis comprehendit. Colum. *De wijnstok begint wortel te schieten, word wortelvast.*

* Comprehendere aliquid. Virg. Verbis aliquid. Cic. Dictis aliquid Ovid. *Iets uitleggen, verklaren.* Lucullen-

Digitized by Google

lentioribus verbis rem eamdem. Cic. *Dezelve zake met zeer fraaye uitgelezè woorden verklaren.*

* Comprehendere. Cic. *Begrijpen, bezeffen, verſtaan.* Cicero voegt 'er in 't gemeen *animo*, of *mente* by.

Signis certis aliquid comprehendere. Colum. *Iets door zekere en vaſte teekenen weten, vatten, ontdekken, beſpeuren*

Facinus ipſius manifeſtò comprehenditur. Cic. *Zijn miſdaad word openbaarlijk bewezen, hy is openlijk van zijn miſdaad overtuigd.*

* Comprehendere aliquid cogitatione. Cic. *Iets in zijn gedagten bevatten, bewaren, houden.* Memoriâ. Cic. *Iets geheugen, onthouden.* Scientiâ. Cic. *Iets weten.*

* Comprehendere aliquem amicitiâ. Cic. *Iemand beminnen, in 't getal zijner vrienden rekenen.* Humanitate. Cic. *Iemand beleefdheid toonen, verpligten.* Officiis. Cic *Iemand goede dienſten doen, weldaden betoonen.*

* Caſæ celeriter ignem comprehenderunt. Cæſ. *De hutten vatteden aanſtonds de vlamme, waren, of ſtonden vas in vyer en vlammen.*

CŌMPRĔHĔNSĪBĬLĬS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Cic. *Begrijpelijk, bevatlelijk, dat men bezeffen, verſtaan, of vatten kan.*

CŌMPRĔHĔNSĬO, ōnĭs. f. Cic. *Vattinge, grijpinge, gevangen-neminge.*

* * Comprehenſio. Cic. *Begrip, bevattinge, bezeffinge, verbeeldinge, kennis van iets.*

Comprehenſio, *alleen, of* verborum comprehenſio. Cic. *Een lid, of gedeelte van een vertoog. Een plaats in een boek.*

CŌMPRĔHĔNSŬM, i. n. g. *Dat men begrepen, bevat, verſtaan heeft.*

CŌMPRĔHĔNSŬS, ă, ŭm. Cic. *Gevat, gevangen, gegrepen, betrapt.*

* * Comprehenſus. Cic. *Begrepen, bevat, verſtaan, bezeft.*

Sententia breviter comprehenſa. Cic. *Een zin, of zinſpreuk in korte woorden vervat, een gevoelen beknoptelijk zeidt.*

CŌMPRESSE, adv. Cic. *Kortelijk, beknopielijk, digt by een.*

CŌMPRĔSSĬO, ōnĭs. f. Vitruv. l. 9. c 9. *Verdikkinge, perſſinge, inſluitinge van de lugt, enz.* Een ſpreekwijze in de Natuurkunde.

Compreſſio aëris. Vitruv. l. 9. c. 9. *Lugtperſſinge.*

* Brevis Orator compreſſione rerum. Cic. *Een Redenaar, beknopt, bondig in zijne zaken, die zijne zaken, of ſtellingen in korte woorden begrijpt.*

CŌMPRESSIŪNCŬLA, æ. f. Plaut. *Teedere, lieffelijke omhelzinge, omarminge.*

CŌMPRESSĬŪS. adv. Dialectici loquuntur compreſſiùs. *De Redenkonſtenaars, of taalkundige ſpreken zeer beknoptelijk, zeer kort.*

* Illa quærit compreſſiùs. A. Gell. *Zy vraagt, of onderzoekt zeer ernſtig, zeer nadrukkelijk.*

CŌMPRESSĬŌ, ōnĭs, f. g. Et Compreſſus, us. m. g. *Omteeringe, kyſlapinge.*

CŌMPRESSŬS, ă, ŭm. Cic. *Geperſt, byeengeduwd, gedrukt.*

Compreſſus. Celſ *Geſloten, in een gedrongen.*

* Compreſſum frumentum. Cic. *Verborgen, verhole koren.* Odium. Cic. *Een verborge, geheime, verholen haat.*

* Compreſſâ palmâ ferire. Plaut. *Met een geſlote hand, of met de vuiſt ſlaan; vuiſtſlagen geven.*

Compreſſis, quod aiunt, manibus ſedere. Liv. *of* Compreſſas manus tenere. Lucan. *Met de armen kruiswijze ſtil zitten, dat is, ledig zitten, op en neer gaan zonder iets te doen, een leuy, traag leven leiden.*

CŌMPRĪMO, ĭs, prĕſſi, prĕſſum, primĕrĕ. acc. Cic. *Perſſen, drukken, in een dringen, duwen, ſluiten, benaauwen, prangen.*

* Comprimere aliquid. Cic. *Iets agterwegen houden, verduiſteren, verbergen.*

* Comprimere frumentum. Cæſ. *Koren verbergen, agterhouden, verholen houden.* Delictum. Cic. *Een miſdaad verbergen, geheim houden, niet melden.* Digitos. Cic. *De vingers ſluiten, by den ander trekken.* Alvum. Celſ. *Hardlijvig maken.* Stomachum. Celſ. *Het braken beletten.* Oculos. Ovid. *De oogen ſluiten.* Linguam alicui. Plaut. *Iemand den mond ſnoeren, doen zwijgen.*

* Comprimere. Ter. *Zig bedwingen, wederhouden, matigen; de hartstogten verwinnen, intoomen.*

* Comprimere conatus & furorem alicujus. Cic. *Iemands pogingen en woede beteugelen, bedwingen, ſtuiten.* Cupiditatem. Cic. *Iemands begeerlijkheid intoomen, wederhouden, bepalen, bedwingen.* Animi conſcientiam. Cic. *Zijn gewiſſe verdooven, toeſchroeyen, afbranden.*

* Comprimere fletus alicujus. Cic. *Iemands tranen afdroogen, ſtuiten, ſtutten, iemand vertroöſten.* Animam. Ter. *Den adem inhouden.* Præfurnium. Vitruv. *De mond van een oven toeſtoppen, ſluiten.*

Comprimere virginem. *Een maagd beſlapen, onteeren.*

CŌMPRŎBĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Goedkeuringe, toeſtemminge.*

CŌMPRŎBĀTŎR, ōrĭs. m. Cic. *Goedkeurder, toeſtemmer.*

CŌMPRŎBO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. *Goedkeuren, vinden, toeſtemmen.*

Sententiâ ſuâ aliquid comprobare. Cic. *Iets met zijn oordeel goed keuren, vinden, toeſtemmen.*

* Aliquid teſtimonio alterius comprobare. Cic. *Iets door een 's anders getuigenſſe, of bewijzinge aantoonen, bewaren, beveſtigen.*

CŌMPRŌMISSĀRĬŬS, ĭi. m. Compromiſſarius judex. Calliſtrat. Juriſc. *Een Regter door wederzijdſch verblijf aangeſteld, door partyen verkoren am hun zake te beſlegten.*

‡ CŌMPRŌMISSŬM, i. n. Cic. *Een verblijf.* Een geſchrift waar door men wederzijds iets aan goede mannen ſtelt om uitſpraak te doen, met belofte van zig daar aan te zullen gedragen.

Compromiſſum de re aliquâ facere. Cic. *Een verblijfgeſchrift over iets aangaan, teekenen.*

CŌMPRŌMITTO, ĭs, mīſī, mīſsŭm, mīttĕrĕ. Cic. *Iets aan goede mannen verblijven, iets aan goede mannen, of ſcheidsluiden ſtellen.*

CŌMPTŬS, ă, ŭm. Cic. Virg. *Gekemd, opgepronkt, opgeſchikt, opgehuld.*

* * Comptus. Cic. Tib. *Cierlijk, beſchaafd, net.* Sprekende van boeken, werken enz.

CŌMPTŬS, ūs. m. Lucret. *Cieraad, verciersel, oppronkinge, opſchikkinge.*

CŌMTŬS, ă, ŭm. Cic. Tib. *Cierlijk, beſchaafd, net.* Sprekende van boeken enz.

* * Comptus, a, um. Cic. *Verciersd, mooy gemaakt, gekemd, opgepronkt, opgeſchikt, opgetooid.*

CŌMPTŬS, ūs. m. g. Lucret. *Verciersel, hulſel, cieraad, oppronkinge, optooyinge, opſchikkinge.*

CŌMPŪGNŌ, ās, āvī, ātŭm, ā.ĕ. A. Gell. *t'Zamen vegten, ſtrijden.*

CŌMPŪLSĬO, ōnĭs. f. g. Plaut. *Bedwang, geweld.*

CŌMPŪLSO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Colum. *Tegen malkander ſlooten, kloppen.*

CŌMPŪLSŬS, ă, ŭm. Plaut. *Gedwongen*

CŌMPŪNCTĬO, ōnĭs. f. Plin. H. *Stekinge, groote ſmart, pijn, of wee.*

Laterum compunctio. Plin. H. *Stekinge, groote pijn in de zijde, zijdwee.*

CŌMPŪNCTŬS, ă, ŭm. Compunctus notis Threïciis Cic. *Geſteken, gemerkt. Met een heet yzer als een ſlaaf gebrandmerkt.*

CŌMPŪNGO, ĭs, pūngĕrĕ. acc. Colum. *Steken, prikken.*

‡ Men vind nog *Compunxi*, nog *Compupugi* in eenig goed Schrijver.

Muſca compungit collum equo. Phæd. *De vlieg ſteekt het paard in den hals.*

Digitized by Google

* * Color ille cõpungit aciem oculõrum. Lucret. *Die verwe krenkt het gezigt, benoemt de ſcherpte der oogen.*

* Stoïci ſe compungunt ſuis acuminibus. Cic. *De Stoyken ſteken den anderen met hun ſcherpzinnigheden, verwarren malkander door hunne ſpitsvinnigheden.*

CŌMPŪTĀBĪLIS, lis. m. & f. lĕ, lis. n. Plin. H. *Rekenbaar, dat men berekenen, oprekenen, of tellen kan, telbaar.*

CŌMPŪTĀTĬO, ōnis. f. Plin. H. *Optellinge, oprekeninge, rekeninge.*

* Vocare aliquem ad computationem. Plin. H. *Iemand dagvaarden, roepen, verpligten om rekeninge te doen.*

Computatio Romana. Plin. H. *Roomſche manier van rekeninge, of optellinge.*

CŌMPŪTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. Plin. H. *Oprekenen, optellen, rekenen.*

Computare digitis. Plaut. *Met de vingers oprekenen.*

Computare. Plaut. Plin. H. *Denken, meenen, gelooven, zig inbeelden.*

** Facies tua computat annos. Juven. *Uw aangezigt geeft uwe jaren te kennen, uw onderdom blijkt uit uw gelaat.* Suos jam dextrâ computat, annos. Juven. *Hy rekent nu zijn jaren met de regter vingers, dat is, by is nu* ‡ *al honderd jaren oud.* De Poëet ſpeelt hier op de maniere der ouden, die de linker vingers gebruikten om een getal onder de honderd, en de regter om een getal boven de honderd op te tellen.

CŌMPUTRESCO, is, putrŭī, putrĕſcĕrĕ. Colum. Plin. H. *Verrotten, verwilen, bederven.*

CŌNĀMĔN, ĭnis. n. Lucret. Ovid. *Poginge, tragtinge, proevinge om iets te doen, ondernemninge.*

CŌNĀMĔNTŪM, i. n. Conamentum ligneum. Plin. H. *Een handboom, of houte gereedſchap om zware laſten mede op te ligten.*

CŌNĀTŪM, i. n. Vell. Paterc. *Poginge, tragtinge, betragtinge, ondernemninge, proeve om iets te doen.*

Conata perficere. Cæſ. Exequi. Vell. Paterc. *Zijn pogingen, of ondernemingen uitvoeren, volbrengen.*

CŌNĀTŪS, ūs. m. Cic. *Poginge, tragtinge, ondernemninge, proeve om iets te doen.*

CŌNCĂCO, ārĕ. Sen. *Bekakken, bevuilen.*

CŌNCÆDES, ĭum. f. plur. Cæſ. Tac. *Afgehouwe ſtukken, of takken van boomen om verſchanſingen van te maken.*

CŌNCĂLĔFĂCĬO, is, fēci, factum, facĕrĕ. Cic. *Verwarmen, verhitten, warm, of heet maken.*

CŌNCĂLĔFĂCTŌRĬUS, a, um. Plin. H. *Verwarmende, verhittende.*

CŌNCĂLĔFĂCTUS, a, um. Cic. *Heet, warm, verhit, heet, of warm gemaakt.*

CŌNCĂLĔFĬO, is, factus sum, fĭĕrī. Varr. *Heet, warm, of verhit zijn; heet, of warm worden.*

* Trabes, cùm inter ſe tangunt, concalefiunt. Vitruv. *Balken, als ze tegen malkander leggen, worden warm, of broeyen.*

CŌNCĂLĒO, ēs, călŭī, călērĕ. Plaut. *Warm, heet zijn.*

CŌNCĂLĒSCO, ſcis, călŭī, călēſcĕrĕ. Plaut. Cic. *Warm, of heet worden, broeyen.*

Stagnum concalescit, niſi agitatum ventis renovetur. Colum. *Een ſtaand-water word warm, indien het door geen winden bewogen, of met water ververſcht word.*

* * Concaluit. Ter. *Hy is in gramſchap ontſteken, hy is toornig, of grimmig geworden.*

Animi concalescunt. Cic. *De gemoederen worden verhit, ontſteken.*

CŌNCĂLLĒSCO, ſcis, cāllŭī, cāllēſcĕrĕ. Cic. *Hard worden, vereelt worden.*

Manus opere concalluit. Cic. *De hand is door 't werken, vereelt, of hard geworden, is door den arbeid bequaam geworden, is 't werken gewoon.*

* * Animus illius uſu concalluit. Cic. *Zijn gemoed is door ervarentheid bequaam, ſchrander, en doorgeoeffend geworden.*

CŌNCĂMĔRĀTĬO, ōnis. f. Vitruv. *Een gewelf, verwelfſel, een boog, of halve kring van dien.*

CŌNCĂMĔRĀTUS, a, um. Vitruv. Suet. *Gewelfd, boogswijze gemaakt.*

CŌNCĂMĔRO, as, āvī, ātum, acc. Vitruv. Plin. H. *Welven, verwelven, boogswijze maken.*

CŌNCĂSTĬGO, ās, āvī, ātum, ārĕ. acc. Plaut. *Kaſtijden, beſtraffen, ſtraffen; met malkander kaſtijden enz.*

CŌNCĂTĒNO, ārĕ. *Te zamen in ketenen ſluiten.*

CŌNCĂVĂ, ōrum. n plur. Claud. *Holtens, holen, ſpe-*** *lonken, diepe graften.*

CŌNCĂVO, ās, āvī, ātum, ārĕ. Ovid. *Hol maken, buigen, krommen.*

Scorpius concavat brachia in geminos arcus. Ovid. *Het hemelsteeken de Scherpioen vertoont met zijn armen de gedaante van twee bogen, buigt zijn armen gelijk twee bogen.*

CŌNCĂVUS, a, um. Cic. Virg. *Hol, uitgehold, uitgegraven, gedolven.*

** Vela concava. Ovid. *Volle zeilen, zeilen die wind vatten.* Want als de zeilen wind vatten zijn ze in't midden hol.

CŌNCĔDO, is, cēſſī, cēſſum, cēdĕrĕ. Ter. Cic. *Wijken, afwijken, vertrekken, vlugten.*

Concedere aliquò. Cic. *Ergens na toe wijken, zig begeven.* Domum. Ter. *Na huis gaan.* Ad dexteram. Ter. *Aan de regterhand gaan.* Ad januam. *Na de deur gaan.* Ab alicujus. oculis. Cic. *Uit iemands gezigt gaan, wijken: iemands tegenwoordigheid mijden, ſchuwen.* Ex ædibus. Ter. *Uit den huize gaan.* In aliquem locum. Liv. *Zig in eenige plaatſe begeven, vervoegen.* In hyberna. Liv. *Zig in de winter bezatttingen begeven.*

* * Concedere alicui aliquâ re, *of* aliquam rem, *of* de aliquâ re. Ter. Cic. *Iemand in iets wijken, iets toegeven, toeſtemmen dat hy ons te boven gaat, de zaak gewonnen geven.* De jure ſuo. Cic. *Iets van zijn regt afſtaan, overgeven aan een ander.*

Concedere in ſententiam alicujus. Liv. *Van iemands gevoelen zijn, of worden, iemands gevoelen volgen, toeſtemmen.* In deditionem alicujus. Liv. *Zig aan iemand overgeven.* In ditionem & imperium alicujus. Liv. *Zig aan iemands magt en gebied onderwerpen.*

Victi in gentem nomenque imperantium conceſſere. Salluſt. *De overwonnen wierden een volk met de overwinnaren, en met den zelven naam genoemt.*

* * Concedere aliquid alicui. Cæſ. Cic. *Iemand iets toeſtaan, vergunnen, geven, verleenen.* Alicui impunitatem. Cæſ. *Iemand vergiffeniſſe toeſtaan, quijtſcheiden, van ſtraf bevrijden.* Dicto, *of* facto alicujus. *Woorden, of daden van iemand vergeven.* Id tibi concedo. Cic. *Ik ſta, of ſtemme u dat toe, dat bewiſte ik u niet, dat geef ik over.*

Concedere, alleen, *of* Concedere vitâ. Tac. Fato. Plin. J. *Sterven, overlijden.*

Concedere alicui ut. ſeq. ſubj. *of* Concedere. ſeq. inf. Cic. *Iemand toeſtemmen, toelaten, dat hy enz. Dulden, gehengen, gedoogen, willen dat iemand enz.*

** Urbem in iras concedere. Virg. *De ſtad aan iemands gramſchap, of woede overgeven, overlaten.*

CŌNCĔLEBRO, ās, āvi, ātum, ārĕ. acc. Plaut. *Feeſten, of heilige dagen vieren, plegtelijk houden.*

Concelebrare natalem ſuum. Plin. J. *Zijn geboortedag vieren.* Spectaculum magno apparatu. Liv. *Eenig ſchouwſpel, of gezigt met pragtige en groote toeſtel vertoonen.* Famâ ac litteris victoriam. Cæſ. *Een overwinninge met groote lof verkondigen, roemen, verheffen.*

Concelebrare convivia. Cic. *Gaſtmalen houden.* Mercatum in aliquo loco. Plin. H. *De markt in een plaats houden.*

Militaribus ſtudiis funus illud concelebratur. Liv. *Die begravenis word verzeld met vele teekenen van der krijgsknegten liefde: de ſoldaten woonden zijn uitvaart in grooter getale by om hun genegentheid te betoonen; die lijkſtatie wierd met de liefde der ſoldaten vereert.*

CŌN-

Digitized by Google

CŌNCELO, ās, āvī, ātūm, āre. A. Gell. *Iets verbergen, geheim, of verborgen houden, verzwijgen.*

CŌNCENĀTIO, ōnis. f. Cic. *Gastery, t'zamen-etinge.*

CŌNCENTIO, ōnis. f. Cic. *Overeenſtemminge, toeſtemminge;* ook *overeenkomſt van ſtemmen in 't zingen.*

Clariſſimâ concentione concionata eſt tota caterva. Cic. *De ganſche hoop ſprak duidelijk en regt uit, uit eenen mond.*

CŌNCENTŌR, ōris. m. g. *Medezinger; die met een ander zingt.*

CŌNCENTŪRIO, ās, āvī, ātūm, āre. *Met hoopen, of honderden vergaderen.* Corde ſycophantias. Plaut. apud Non. *Bedriegeryen, of ſchelmſtukken met honderden in zijn hart bedenken, ſmeden, overleggen.*

Epiſtola illa mihi concentuſiat metum in corde. Plaut. *Die brief overſtelpt mijn hart met vele vreezen; veroorzaakt groote zorg en vrees in my, vervult mijn hart met vrees.*

CŌNCENTŪS, ūs. m. Cic. *Maatgezang, t'zamenzinginge, overeenſtemmend gezang.*

Concentus omnium Doctrinarum. Cic. *Overeenkomſte, vereeniginge van alle wetenſchappen onder malkanderen.*

Concentum quid noſtrum dividat, audi? Hor. *Hoor wat onze onderlinge vriendſchap en gemeenzaamheid verdeelt, afbreekt.*

CŌNCEPTĀCŪLUM, i. n. Plin. H. *Een vang-, of vatplaats, de plaats daar in iets ontfangen, geboren, of bewaart word.*

Vena eſt conceptaculum ſanguinis. A. Gell. *Een ader is de bewaarplaats van het bloed.*

Superbia alibi conceptaculum habet. Plin. H. *De hoogmoed heeft elders haar oorſprong, word op een ander voortgebragt.*

CŌNCEPTIO, ōnis. f. Cic. Celſ. *Ontfanginge, telinge.*

Terra cœleſtium imbrium conceptionibus inſeminatur. Vitruv. *De aarde word vrugtbaar door 't ontfangen van den regen uit den hemel, of de lugt.*

Conceptio. Cic. *Voorſchrift, plegtelijke woorden, of taal, in openbare ſtukken gebruikelijk.*

* * Conceptio mundi. Vitruv. *De geſteltenisſe, toeſtand van de wereld.*

Mundus eſt omnium rerum conceptio ſumma. Vitruv. *De wereld begrijpt alles ten vollen; is met alles vervuld.*

CŌNCEPTIVUS, a, um. Conceptivæ feriæ. Feſt. Conceptæ feriæ. Varr. *Feeſtdagen die op onzekere dagen jaarlijks gevierd wierden.* De Romeinen verkondigden door laſt van den hoofdſchout den dag van dien.

CŌNCEPTUS, a, um. Cic. *Ontfangen, geteeld.*

* * Conceptus. Cic. *Begrepen, beraamd, bedagt.*

Conceptus animo, of mente. Cic. *Begrepen, bevat, verzonnen, uitgevonden, geſmeed.*

Odium in bonos conceptum. Cic. *Een haat tegen vrome luiden opgenomen, opgevat.* Infamia alicui Ordini concepta. Cic. *Schandvlek daar een orde mede bezoedeld, of bevlekt is, eerloosheid welke een maatſchappy aangeweven is.*

Concepta verba. Cic. *Plegtelijke, voorgeſchreve, gebruikelijke woorden in openbare ſtukken.*

Ova concepta. Petron. *Eyeren, daar kiekens in beginnen te groeyen.*

CŌNCEPTUS, ūs. m. Cic. *Ontfanginge, ontfankenis, voortbrenginge, telinge.*

* * Conceptus. Plin. H. *Dragt, voortbrengſel der dieren.*

CŌNCERNO, is, crēvī, crētum, cernĕre. Cic. *Klaarlijk zien, beſpeuren.* Ook *iets raken, aangaan, of tot iets behooren.*

CŌNCERPO, is, cērpsī, cērptum, cerpĕre. acc. Cic. Liv. *Verſcheuren, in ſtukken breken, verbrijzelen.*

Concerpi. Cic. *Verſcheurt, aan ſtukken gebroken worden.*

CŌNCERPTUS, a, um. Plin. H. *Verſcheurd, aan ſtukken gebroken, verbrijzeld.*

CŌNCERTĀTIO, ōnis. f. Ter. Cic. *Strijd, twiſt, kyvaadje, gevegt.*

Concertatio, alleen, *of* verborum concertatio. Cic. *Strijd, twiſt, verſchil, redenkavelinge over woorden.*

Concertatio animorum. Cic. *Nayver, wantrouwendheid van gemoederen.*

Concertatio rei inveniendæ. Vitruv. *Beraminge, raadplegginge, beraadſlaginge om iets uit te vinden.*

CŌNCERTĀTIVUS, a, um. Concertativa accuſatio. Quintil. *Over en wederſtrijdig. Wederzijdſche beſchuldiginge van twee perſonen, die een geding tegen den ander hebben.*

CŌNCERTĀTŌR, ōris. m. Tac. *Medevryer, mededinger; iemand, die nevens een ander na iets ſtaat.*

Concertator alicujus ſcientiâ militiæ. Tac. *Een medevryer, medeſtander van iemand in kennisſe van krijgszaken, iemnad die een ander in oorlogskunde evenaart, na de kroon ſteekt.*

CŌNCERTĀTŌRIUS, a, um. Cic. *Van een twiſt, of geſchil, daar toe behoorende.*

Genus dicendi concertatorium Cic. *Een ſtijl, wijze, maniere van redeneren, bequaam tot verſchillen, eigen om te verdedigen, of beſchuldigen.*

CŌNCERTO, ās, āvī, ātūm, āre. cum aliquo. Cic. *Met iemand ſtrijden, vegten, ſlaan.*

* * Concertare cum aliquo de re aliquâ. Cic. *Met iemand over iets twiſtreden, redekavelen, twiſten, woorden verwiſſelen.* Velocitate nandi. Colum. *Om ſtrijd zwemmen, twiſten wie radder zwemmen kan.* Verbis. Cic. *Met iemand kijven, woorden hebben.*

CŌNCESSĀTIO, ōnis. f. Colum. *Rust, ſtakinge van eenig werk, leesheid, traagheid, toevinge.*

Sine conceſſationibus permanere. Colum. *Zonder vertoeven, of ſtil ſtaan, voort gaan.*

CŌNCESSIO, ōnis. f. Cic. Varr. *Toelatinge, verlof, oorlof, toeſtemminge.*

CŌNCESSO, ās, āvī, ātūm, āre. ſeq. inf. Plaut. *Vertoeven, iets ſtaken.*

CŌNCESSUM, i. n. Cic. V. Conceſſio.

CŌNCESSUS, ūs. m. Cic. *Vergunninge, gunſt, toelatinge, gehengінge.* Men vind niet als de *ablativus* van dit woord in Cicero.

CŌMCESSUS, a, um. Cic. V. Concedo.

CŌNCHA, æ. f. Cic. Colum. *Een ſchelp, of ſchulp, of de vis in de zelve.*

Legere conchas. Cic. *Schelpen rapen, of ſchelpvisſen verzamelen, opzaeken.*

Concha. Solin. *Een troomswijze gewelf, vertooog-, of preekſtoel.* Dus legt het Salmaſius uit.

Concha. Cat. Plin. H. *Een pot, of drinkvat gelijk een ſchelp gemaakt.*

* * Concha. Propert. *Een paarl.* Concha. Virg. *Een trompet.* Ook *een breed vat gelijk een bekke.*

CŌNCHĀTUS, a, um. Plin. H. *Gelijk een ſchelp gemaakt.*

CŌNCHIS, is. f. Juven. *Een boom met een ſchil, of baſt.*

CŌNCHŪLA, æ. f. g. Apul. *Een ſchelpje.*

CŌNCHYLIĀTUS, a, um. Cic. Plin. H. *Purper, purperverwig, violetverwig.*

CŌNCHYLIUM, ii. n. Plin. H. *Een ſchelpvis, ſchelp.*

* * Conchylium. Plin. H. *Een moſſel.*

Conchylium. Plin. H. *Een ſoort van ſchulpvis, waar van purpere verw gemaakt wierd.* Ook *'t purper zelf.*

Conchylium. Quintil. *Een purper gewaad, of kleed.*

CŌNCHYTĀ, æ. m. Plaut. *Een vanger van ſchulpviſſen,* voornamentlijk van die, daar men purper mede verwde.

CŌNCIDO, is, cīdi, cīſum, cīdĕre. acc. Colum. *Hakken, houwen, kappen; in ſtukken hakken, houwen enz.*

Concidere res quaſdam minutiùs. Cic. *Eenige dingen ſmaldeelen, in vele deelen verdeelen, iets in vele ſtukken, of deelen onderſcheiden, deelen ſnijden.* In den eigen en oneigentlijken zin.

* * Concidere aliquem. Cic. *Iemand verdelgen, vernielen, in ſtukken houwen.* Auctoritatem Senatus. Cic. *He-*

Digitized by Google

gezag van den raad vernietigen, verkragten, smuiken. Aliquem totis voluminibus. Cic. *Iemands goeden naam in geheele boeken lasteren, iemand in geschreve boeken te na spreken.*

Concidere aliquem pugnis. Plaut. *Iemand met vuisten slaan, vuistslagen geven.* Virgis. Cic. *Iemand met roeden geeselen, slaan.*

Concidere exercitum. Cic. *Een leger ter neder houwen, t'eenemaal verslaan, in de pan hakken.*

* * Attes illæ concidunt quidquid est in oratione generosius. Quintil. *Die konstgrepen bederven alles wat in een vertoog, of redenvoeringe het edelmoedigste en kragtigste is.*

CŌNCĪDO, īs, cīdi, zonder supinum, cidĕre. Cic. *Vallen, vervallen, nederstorten, vallen, ploffen, te zamen vallen.*

Concidere sub onere. Liv. *Onder den last nederzinken, vallen, bukken, storten.*

Venti concidunt. Hor. *De winden gaan leggen, stillen, bedaren.*

Concidere. Colum. *Sterven, snenvelen, overlijden.*

Concidere in prælio. Cic. *In den slag sneuvelen, blijven, verslagen worden.*

Concidere. Liv. *In onmagt, of bezwijmenis vallen.*

* Concidit animo, *of* Animus illi concidit. Cæs. Cic. *Zijn moed begon te zakken, hy verloor den moed, of gaf den moed verloren.* Fides concidit. Cic. *Men geeft geen geloof meer.* Bellum concidit morte illius. Tac. *Den oorlog verviel met zijn dood.* Opes Pœnorum conciderunt. *De magt, of rijkdom der Karthaginenzers is vervallen, uitgeput.* Artes concidunt. Cic. *De konsten vervallen, gaan om brood, worden niet geagt.*

* * Concidere in optimâ causâ. Cic. *In de beste, of regtvaardigste zake 't onderspit delven; een zeer regtmatige en gegronde zake verliezen.*

CŌNCĪĒO, ēs, cīvi, cītum, cīĕrĕ. acc. Liv. *Vergaderen, verzamelen, by een roepen, bevoepen, op de been brengen.*

Concīere ad se multitudinem. Liv. *Veel volks rondom zig vergaderen, verzamelen.*

Concīere fluctus. Plaut. *De baren, of golven verwekken, onstuimig maken, bewegen.* Regionem aut populum. Val. Flacc. *Een land, of volk op de been brengen, tot opstand verwekken.*

CŌNCĪLIĀBŬLUM, i. n. Plaut. Liv. *Een kleine vergadering, een verzameling van weinig luiden.*

Conciliabulum. Liv. Plaut. Fest. *Een vergader-, of verzamelplaats, een plaats daar de markt in de steden, dorpen enz. gehouden word.*

CŌNCĪLIĀBŬNDUS, ă, ŭm. *Die als middelaar, of verzoener tusschen beiden komt.*

CŌNCĪLIĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Vereeniginge, verzoeninge, overkomst, verdrag.*

* Conciliatio. Cic. *Gunst, goede genegentheid.*

Ad conciliationem gratiæ. Cic. *Om gunst, of genegentheid te verwerven, verwekken.*

CŌNCĪLIĀTŌR, ōris. m. Varr. *Verzoener, middelaar, tusschenspreker, iemand die partyen vereenigt.*

CŌNCĪLIĀTRĪCŬLA, æ. f. Cic. &

CŌNCĪLIĀTRIX, īcis. f. Cic. *Middelaresse, verzoeneresse, een koppelaresse, zoekster van iemands gunst.*

Virtutis opinio est conciliatrix amicitiæ. Cic. *Gedagten van iemands deugd verwekt vriendschap.*

CŌNCĪLIĀTŪRA, æ. f. Sen. Ph. *Verzoeninge, bemiddelinge, verpligtende maniere van doen, vereeniginge, aanlokscl.*

CŌNCĪLIĀTŬS, ă, ŭm. Cic. *Verzoend, vereenigd, tot gunst bewogen, gunstig, bevredigt.*

Judex fit conciliatior. Quintil. *De Regter word gunstiger.*

* Conciliatus malè servus. Ter. *Een diergekogte slaaf; of* gelijk andere zeggen, *ter ongelukkiger ure, of tot iemands ongeluk gekogt.*

CŌNCĪLIĀTŬS, ūs. m. Lucret. *Verzamelinge, vergaderinge, vermenginge van zaken.*

CŌNCĪLĬO, ās, āvi, ātŭm, ārĕ. acc. cum dat. Cic. *Verzoenen, vereenigen, gunst verwekken, bevredigen; iemand op zijn zijde winnen, aanlokken, vergaderen.*

Conciliare aliquem alteri. Cæs. Cic. *Iemand tot een 's anders zijde trekken, vriend van een ander maken.*

* Conciliare sibi amicitiam, *of* benevolentiam, *of* animum alicujus. Cic. *Iemands genegentheid, vriendschap, of gunst bekomen, verkrijgen, verwerven, veroorzaken.* Sibi gratiam per rem aliquam. Cic. *Zig door ts dank, genegentheid, of aanzien verwekken.* A patre alicujus pacem. Plaut. *Gunst, of vriendschap voor iemand by zijn vader te weeg brengen, veroorzaken.* Iemands zake by zijn vader bemiddelen. Pecuniâ sibi legiones. Cic. *Keurbenden door zijn geld op zijn zijde trekken, winnen, krijgsknegten door geld op zijn zijde lokken.* Auctoritatem alicui rei. Plin. H. *Een zake agtinge toebrengen, aanzienlijk maken, doen geagt worden.* Odium re aliquâ. Plin. H. *Zig haat door iets op den hals halen.*

Conciliare. Plaut. *Bekomen, koopen, verkrijgen.* Conciliare vestem. *Een stuk laken tot een kleed laten vollen op de volmolen.*

CŌNCĪLĬUM, ĭi. n. Cic. *Een verzamelinge, vergaderinge, Raads, of Kerkelijke vergaderinge.*

Concilium dimittere. Cæs. *Den Raad, of vergaderinge doen scheiden, afbreken.*

Habere concilium. Cic. *Raad, of vergaderinge houden, den raad verzamelen.*

Concilium. Lucret. *Vergaderinge, verzamelinge, vermenginge van dingen.*

CŌNCĪNNĀTĬO, ōnis. f. Car. *Toerustinge, toestel, toebereidsel, oppronkinge, cieraad.*

CŌNCĪNNĀTĪTĬUS, ă, ŭm. adj. Apul. *Welgeschikt, bequaamelijk gelegen, of toegesteld.*

CŌNCĪNNĀTŌR, ōris. m. Colum. *Aanregter, toestcller, toerustcr, toebereider, vervaardiger.*

Concinnator capillorum. Colum. *Een hairkruller, kemmer, of snijder.*

Concinnator causarum. Ulp. *Een voorspraak, die quade zaken door kunsjes stepende houd, of waar neemt.*

CŌNCĪNNĀTŌRĬUS, ă, ŭm. Paul. Jurisc. *Van toerustinge, toestel, oppronkinge, of cieraad; of daar toe behoorende.*

CŌNCĪNNĀTŬS, ă, ŭm. Plaut. *Aangeregt, toegesteld, opgetooid, vervaardigd, opgequikt.*

CŌNCĪNNĒ. adv. Cic. *Netjes, gevoegelijk, bequaamelijk, fraaitjes.*

Concinnè dicere, *of* scribere. Cic. *Netjes, fraaitjes, beschaafdelijk spreken, schrijven.* Rogare. Cic. *Iemand gevoegelijk, en bequamelijker wijze iets verzoeken.*

* * Concinnè vestitus. Plaut. *Netteliik, fraayelijk, gevoegelijk gekleed.*

CŌNCĪNNĪTĀS, ātis. f. Cic. *Fraayheid, reinheid, zindelijkheid, netheid, schoonheid, aangenaamheid, aardigheid, bequaamheid, properheid, beschaafdheid.*

Orationis, *of* verborum concinnitas. Cic. *Beschaafdheid, cierlijkheid van een vertoog, of woorden.* Colorum. A. Gell. *Aangenaamheid, treffelijkheid, cierlijkheid der verwen.*

CŌNCĪNNĪTĔR. adv. A. Gell. *Fraayties, netjes, zindelijk, properlijk.*

CŌNCĪNNĪTŪDO, ĭnis. f. Cic. V. Concinnitas.

CŌNCĪNNO, ās, āvi, ātŭm. ārĕ. acc. Cic. *Fraay maken, toerusten, toestellen, bereiden, aanregten, opschikken, optooyen, vercieren, beschaven, opquikken.*

Concinnare lutum. Plaut. *Kley tot pleisteren toebereiden, vervaardigen.* Struices patinarias. Plaut. *Schotelen spitswijze opgehoopt voordisschen.* Aream. Plant. *Een plaats, of voorhof van een huis schoon maken, reinigen, effen, of glad maken.*

Concinnare vestem. Plaut. *Een kleed maken, of 't zelve herstellen, lappen.* Pelles. Plin. H. *Vellen toebereiden, touwen.*

Mu-

Digitized by Google

Munusculum tibi ex instituto meo concinnavi. Trebonius ad Cic. *Ik hebbe u een geschenkje volgens mijn vermogen vervaardigt.*

Concinnare vinum. Sen. Ph. *Wijn maken.*

Concinnare aliquem delirantem, *of* insanum. Plaut. *Iemand gek, zot maken, iemand uitzinnig, of dwaas doen worden.*

Concinnare ingenium alicujus. Sen. Ph. *Iemands verstand bestieren, leiden, beschaven.*

CŌNCINNŪS, ă, ūm. Plaut. *Schoon, fraay, aangenaam, welgemaakt, aardig, mooy, bevallig, aanminnig.* Spreekende van een aangezigt. Cicero zegt nu en dan *Concinnior.*

Homo concinnus amicis. Hor. *Een goedaardig, hupsch, beleefd, verpligtend, vermakelyk, aangenaam man voor zijne vrienden.*

Concinnus. Cic. *Net, wel, en cierlijk-sprekend.* Concinnus in brevitate respondendi. Corn. Nep. *Net, vaardig, gaauw en cierlijk in zijne kortheid van antwoorden.*

Concinnus. Cic. Hor. *Beschaafd, cierlijk, aangenaam, hoogdravend, destig, fraay.* Sprekende van een vaars, of reden.

Age ut tibi maximè concinnum est. Plaut. *Doe het gene gy best oordeelt, of 't gene u gevoeglykst zal schijnen.*

CŌNCĪNO, ĭs, cĭnŭī, cĕntŭm, cĭnĕrĕ. Cic. Hor. *Te zamen, of met partyen zingen, een maatgezang te zamen houden, te zamen zingen.*

Concinunt tubæ. Liv. *De trompetten worden geslaken.* Signa. Cæs. *De teekens tot den aanval worden gegeven, men steekt den trompet tot den strijd.*

* * Laudes alicui concinere. Tib. *Iemands lof zingen, in vaarzen verbreiden, verkondigen.*

Stoïci cum Peripateticis re concinunt. Cic. *De Stoïken komen met de Aristoles-gezinden in de grond van zaken over een; hebben in de grondregelen een en de zelve gevoelens.*

Videsne ut hæc concinant. Cic. *Ziet gy niet hoe deze dingen overeenkomen?*

Mundi partes inter se concinunt. Cic. *De gedeeltens van de wereld komen wel met malkanderen over een. Zyn gevoeglijk en net aan den anderen geschikt.*

CŌNCĪO, īs, cīvī, cītŭm, cīrĕ. Liv. *Opwekken, verwekken, veroorzaken, gaande maken, bewegen, porren.*

Concire hostes alicui. Plaut. *Iemand vianden verwekken.* Lites & turbas. Plaut. *Hem gedingen, en moeylykheden veroorzaken.* Seditionem. Liv. *Opstand verwekken, te weeg brengen.*

Ad arma aliquem concire. Liv. *Iemand aanmoedigen, opwekken, bewegen, porren om de wapenen op te vatten.*

CŌNCĪO, ōnis. f. Cic. *Een vergaderinge, verzamelinge, byeenkomste van veel volk om een vertoog enz. aan te hooren.*

Concio legitima. Cic. *Een wettige, behoorlijk aangelegde, byeengeroepen vergaderinge.*

Advocare, *of* vocare concionem. Cic. Tac. *Het volk, of de krygsknegten vergaderen, verzamelen.*

Concio. Cic. *Een redenvoeringe, of vertoog.* Men kan dus ook een *Predikatie* noemen.

Habere concionem de aliquo, *of* de aliquâ re. Cic. *Een vertoog voor 't volk doen ten voordeele van iemand, of van eenige zake.*

Concio. Cic. *Een gehoorzaal, een plaats om in 't openbaar te spreken.*

Ascendere in concionem. Cic. *Op 't stoel treden om te spreken.* Voor dezen was het, *op de stoel klimmen om een vertoog te doen.*

CŌNCIŌNĀBŪNDŪS, ă, ūm. Liv. *Die een vertoog doet, of een reden voert.*

CŌNCIŌNĀLIS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Cic. *Van een vergaderinge, of vertoog, daar toe behoorende.*

CŌNCIŌNĀRIŪS, ă, ūm. Concionarius populus. Cic. *Het volk van een vergaderinge, 't volk dat een vergaderinge bywoont.*

CŌNCIŌNĀTŌR, ōris. m. Cic. *Een reden-, of vertoogverder, een predikant.*

CŌNCIŌNĀTŌRIŪS, ă, ūm. A. Gell. *Van een vergaderinge, daar toe behoorende.*

CŌNCIŌNŌR, ārĭs, ātŭs sŭm, ārī. Cic. *Een vertoog doen, een reden voeren, prediken, in 't openbaar spreken.*

Concionari apud populum. Cæs. *Een vertoog voor 't volk doen, een reden voor 't volk voeren.*

De aliquo, *of* de re aliquâ concionari. Cic. *Aangaande iemand, of eenige zaak voor 't volk een reden voeren, spreken, preken.*

CŌNCĪPĪLO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Plaut. V. Compilo.

CŌNCĪPĬO, ĭs, cēpī, cĕptŭm, cĭpĕrĕ. aliquid. Cic. *Grijpen, vatten, vast houden.*

Concipere radices. Ulp. *Wortelen vatten.* Ignem. Cic. *Vyr vatten, in vlammen geraken.* Calorem. Cels. *Warm worden.* Inimicitias cum aliquo ex re aliquâ. Cæs. *Vyandschap tegen iemand over iets opvatten.* Vota. Ovid. *Beloften doen.*

Album opus ex alienis ædificiis concipit fumum. Vitruv. *Een wit gebouw vat den rook van andere huizen, dat is, word zwart, of bezwalkt, door den rook van de nabuurige huizen.*

* * Concipere. acc. Cic. *Begrijpen, bevatten, bezeffen, bevroeden, zig verbeelden, verstaan, vatten.*

Animo, *of* mente aliquid concipere. Cic. *Iets in zijn gedagten begrijpen, inprenten, drukken, opleggen, overwegen.*

Concipere flagitium. Cic. *Een schelmstuk smeden, bedenken, verzinnen, ontwerpen, ondernemen.*

Fraudem concipere. Cic. *Een bedrog, of list bedenken, uitvinden, smeden, verzinnen, ontwerpen.*

Concipere verba. Cic. *Woorden bedenken, uitvinden, verzinnen, voorschrijven, ontwerpen om gebruikt te worden.* Fœdus. Virg. *Een verbond ontwerpen, opstellen, maken.*

Nisi jurarent in quæ concepisset verba. Liv. *Indien zy niet gezworen hadden op de woorden, die hy hen voorgeschreven hadde, indien zy zoodanig een eed niet hadde gegedaan als hy begeert, of voorgeschreven had.*

Concipere vadimonium. Cic. *Een borgtogt, schrift voor 't verschijnen van een persoon in regten opstellen, ontwerpen.*

CŌNCISE. adv. Quintil. *Beknoptelijk, kortelijk, in weinige woorden, bondiglijk, stukswijze.*

CŌNCISŪRĂ, æ. f. Concisura aquarum. Sen. Ph. *Verdeelinge van fonteinwater, dat men na verscheide plaatsen leid.*

CŌNCISŬS, ă, ūm. Ovid. *Gesneden, gehouwen, gekapt.* *Zie* Concido.

* * Orator minutis numeris concisus. Cic. *Een zeer kort, beknopt en bondig redenaar.* Concisa oratio. Cic. *Een kort, beknopt en bondig vertoog.*

Concisus exercitus. Cic. *Een in stukken gehouwe leger, een in de pan gehakt heir.*

CŌNCĪTĀTE. adv. Concitatius. adv. Front. *Met yver, ernst, of drift.*

CŌNCĪTĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Beweginge, ontroeringe, ontsteltenis.*

Concitatio animi. Cic. *Ongerustheid, beweginge, ontroeringe des gemoeds.* Multitudinis, *of* populi. Cic. *Opstand, oproer, meuitery van de meenigte, of 't volk.* Judicum. Quintil. *Beweginge van 't gemoed der regteren.*

CŌNCĪTĀTŌR, ōris. m. Cæs. Cic. *Een beweger, opwekker, verwekker.*

Conc tator seditionis. Cic. *Een verwekker van opstand, de helhamel, of stoker van oproer, of meuitery.* Multitudinis. Cæs. *Een meuitmaker, oproer verwekker, een ophitser van de gemeente, van 't graauw.* Tubæ ac tumultus. Liv. *Een veroorzaker van oploop, en oproer.*

CŌNCĪTĀTRĪX, ĭcis. f. Vis herbæ concitatrix. Plin. H. *Gaande makend, de doordringende, of bewegende kragt van eenig kruid.*

CŌN-

Digitized by Google

CŌNCĪTO, ās, āvī, ātūm, āre. Cæs. Cic. *Aanporren, opbitsen, verwekken, aanprikkelen, aanmoedigen, bewegen, tergen, aanzetten.*

Concitare risum. Cic. *Iemand doen lachen, lachen veroorzaken.* Misericordiam populi. Cic. *Des volks medelyden verwekken, veroorzaken; 't volk tot medelijden bewegen.* Seditionem ac discordiam. Cic. *Oproer en tweedragt verwekken, zaayen.* Invidiam, of odium in aliquem. Cic. *Nyd en haat tegen iemand verwekken, veroorzaken, iemand doen benijd en gehaat worden.*

Concitare aliquem. Cic. Aliquem in iram. Quintil. *Iemand vergrammen, vertoornen; tot toorn, of gramschap wekken.* Populum in arma. Asc. Pæd. *Het volk de wapenen doen opvatten.*

Concitare morbos. Cels. *Ziektens veroorzaken.* Gravedines, of distillationes. Cels. *Zinkingen verwekken, veroorzaken.* Somnum. Plin. H. *Slaap veroorzaken, doen slapen.*

Concitare equum contra, of in aliquem. Liv. *Een paard tegen, of op iemand aandrijven, porren, prikkelen.* Se in hostem. Liv. *Zig op den vianden werpen, met geweld op den vianden storten.*

CŌNCĪTŌR, ōris. m. Liv. Tac. *Een beweger, verwekker, of oorzaak van iets, een oproermaker, belhamel, of opstoker van 't volk.*

Concitor vulgi. Liv. *Een opstoker, opreuyer van 't gemeene volk.* Belli. Tac. *Den aanleider, of stoker van den oorlog, of opstand.*

CŌNCĪTŪS, ă, ūm. V. Concio.

CŌNCĪTŪS, ă, ūm. Virg. V. Concieo.

CŌNCIŪNCŪLA, æ. f. Cic. *Een vertoogje, kleine, of korte redenvoeringe, korte opwekkinge, of aanporringe.*

CŌNCLĀMĀTIO, ōnis. f. Sen. Ph. Tac. *Geroep, geschreeuw, verwarde stem van velen.*

CŌNCLĀMĀTŪS, ă, ūm. *Geroepen, te zamen geroepen.*

CŌNCLĀMĪTO, ās, āvī, ātūm, āre. Plaut. *Dikwils en met luider stemme roepen, schreeuwen.*

Conclamitare totâ urbe. Plaut. *Door de ganschе stad roepen, schreeuwen.*

CŌNCLĀMO, ās, āvī, ātūm, āre. Cæs. Cic. *Met luider kele roepen, schreeuwen.* Voornamentlijk als men van velen spreekt, hoewel Cæsar, en T. Livius het voor enkel roepen, gebruiken.

Conclamare victoriam. Cæs. *Overwinninge roepen, schreeuwen dat men heeft overwonnen.* Socios. Ovid. *Zyn medgezellen by een roepen.*

Conclamare, alleen, of Conclamare vasa. Cæs. *Vitroepen dat men zak en pak oppakke, om op te trekken.*

Conclamare ad arma. Liv. *Ter wapen roepen.*

Conclamatum est. Ter. *Daar valt nu niets meer te doen, of te hopen, alles is verloren, daar is geen hope, of uitkomst meer.* Servius zegt, dat de ouden alvorens de doode lijken te verbranden, der zelver namen agt dagen lang luidskeels uitriepen, waar van daan 't komt, dat de Poëten *Conclamata corpora* noemen, *dooden en begreve lijken, of menschen die op sterven leggen.*

CŌNCLĀVĔ, is. n. Ter. Cic. *Een kamer, vertrek, of kabinet.*

Conclave. Ter. *Een afgeschote, of afgezonderd vertrekje, een binnekamertje.*

CŌNCLĀVĬUM, ii. n. Plaut. Vitruv. *Een kamer.*

CŌNCLŪDO, is, clūsī, clūsūm, clūdĕre. Cic. *Besluiten, insluiten, opsluiten.*

Concludere aliquem in aliquo loco. Plaut. In aliquem locum. Ter. Cic. *Iemand in een plaats opsluiten, vast zetten.*

* * Tot me rebus concludit pater. Ter. *Myn vader overstelpt, verwart, belemmert my met zoo vele bezigheden.*

Ut ab eâ virgine excludar, huc concludar. Ter. *Laat ik my hier verbinden op dat ik van 't ander meisje ontslagen worde.*

Concludere, alleen, of Concludere orationem, epistolam, &c. Ter. *Een brief, of vertoog eindigen, afbreken besluiten.*

Maximas res in unum diem opportunè concludere. Ter. *Zaken van de grootste aangelegentheid in eenen dag na den eisch, en gelukkig afdoen, afhandelen, volvoeren, uitvoeren.*

Concludere. Cic. *Besluiten, een besluit maken, of gevolg uit iets trekken.*

Concludere. Val. Flacc. *Sluiten, toedoen, insluiten.*

Concludere versum. Hor. *Een vaars maken, op zyn beenen stellen, maat en klank geven.*

CŌNCLŪSĔ. adv. Cic. *Beknoptelijk, bondiglijk, kortelijk.*

Aptè concluséque dicere. Cic. *Net en bondig spreken, volgens de regelen, en beknoptelijk spreken.*

CŌNCLŪSIO, ōnis. f. Cic. *Een besluit, het einde, oogmerk, of slot van iets.*

Conclusio orationis. Cic. *Het besluit, of slot van een redenvoeringe, of vertoog.*

Conclusio. Cic. *Een gevolg, een besluit uit iets.*

Conclusio. Vitrv. *Belegeringe, berenninge, blokkeringe van een stad.*

* * Ita confirmandæ sunt portuum conclusiones. Vitruv. *Dus moet men de hoofden van de havens vast en hegt bouwen.*

CŌNCLŪSIŪNCŪLA, æ. f. Cic. *Een klein, gering, of kragteloos besluit, gevolg.*

CŌNCLŪSŪRA, æ. f. Conclusuræ fornicationis. Vitruv. *De twee enden van een gewelf, de plaatsen daar een boog, of gewelf eindigt.*

CŌNCLŪSUS, ă, ūm. Cic. *Besloten, ingeslaten, toegedaan, opgesloten.*

CŌNCŌCTIO, ōnis. f. Cels. Plin. H. *Verteringe, verkokinge, verduwinge van spyze.*

Concoctionem medicamentis moliri. Cels. *Verteringe van kost door geneesmiddelen veroorzaken.*

CŌNCŌLŌR, ōris. omn. gen. Plin. H. *Van eenerhande, of dezelve verwe.*

Concolor alteri. Colum. *Van de zelve verwe als iets anders.*

CŌNCŌQUO, is, cōxī, cōctūm, cŏquĕre. Varr. *Koken, doen koken, zieden.*

Coquere. Cat. of Concoquere cibos. Cic. *De spyzen verkoken, verduwen, verteren.*

* * Concoquere odium. Cic. *Den haat van iemand verdragen, daar voordeel mede doen, of uit trekken.*

Aliquid totâ die concoquere. Sen. Ph. *Iets den ganschen dag overdenken, overwegen.*

Civitas hunc Senatorem concoquere vix poterat. Cic. *De stad kon naauwlijks zulk een Raadsheer dulden, verdragen.*

* Tres plagas Spartanâ nobilitate concoxi. Petron. *Ik verdroeg de drie eerste slagen met een Lacedemonische edelmoedigheid.*

Illic clandestina concocta sunt consilia. Liv. *Daar zyn die heimelijke voornemens gesmeed, beraamt.*

CŌNCŌRDIA, æ. f. Cic. *Eendragt, eenigheid, vrede, goed verstand, vriendschap.*

* Concordia Syrenum. Petron. *Maatgezang, zoet geluid der Meerminnen.*

CŌNCŌRDITĔR. adv. Plaut. *Eendragtelijk, eenpariglijk, vriendelijk.* Men vind in T. Livius *Concordiùs*, en in Cicero *Concordissimè* in dezen zin.

CŌNCŌRDO, ās, āvī, ātūm, āre. cum aliquo. Ter. *Met iemand wel overeenkomen, vriendelijk, gemeenzaam, of eendragtig leven, goed verstand houden.*

Concordare. Cic. *Overeenkomen, of stemmen, eensgevoelig zyn,* sprekende van oordeel, van gedagten enz.

Hæ voces concordant. Ovid. *Deze stemmen komen over een.*

CŌNCŌRPŌRO, ās, āvī, ātūm, āre. acc. Plin. H. *Inlyven, vereenigen, in een lichaam te zamen voegen, van vele dingen een lichaam maken.*

CŌN-

Digitized by Google

CŌNCŌRS, ōrdis. omn. gen. Cic. *Eendragtig, vreedzaam, goed verſtand houdende, wel met iemand over een komende; van een hart, zin, en wille.* Men vind in Cicero en Seneka den wijſgeer *Concordiſſimus, a, um.*

Credo eâ gratiâ illos magis concordes fore. Ter. *Ik hope dat zy door dat middel eendragtiger, of beter vrienden zullen werden.*

CŌNCRĀTĪTĬUS, a, um. Concratitius paries. M. Mela. *Van horden gevlogten. Een muur van gevlogte horden gemaakt.*

CŌNCRĔDO, ĭs, crĕdĭdī, crĕdĭtŭm, crĕdĕrĕ. aliquid alicui. Plaut. Catul. *Iets toebetrouwen, vertrouwen, in bewaringe geven, in handen ſtellen.*

Concredere aliquem in cuſtodiam alterius. Plaut. *Iemand in een's anders bewaringe betrouwen, ſtellen, Iemand eens anders zorge en beſcherminge aanbevelen, toebetrouwen.*

Concredere vites ſolo. Colum. *De wijnſtokken in de aarde planten, poten.*

CŌNCRĔMO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Plin. H. *Iets branden, verbranden, doen branden, in den brand ſteken.*

CŌNCRĔPO, ās, crĕpŭī, crĕpĭtŭm, crĕpārĕ. Ter. Cic. *Kraken, geraas of gekraak maken.*

Oſtium concrepuit. Plaut. *De deur heeft in 't openen gekraakt.*

Concrepuit exercitus gladiis ad ſcuta. Liv. *Het leger maakte een groot geluid of gekrak met hunne zwaarden tegen de ſchilden.*

Concrepare digitis. Cic. *Met de vingeren klappen, of gekletter maken.* Plautus gebruikt het om te beteekenen, *het ſpel van 't opſteken der vingeren, by de ouden gebruikelijk.*

CŌNCRĔSCO, ſcĭs, crĕvī, crĕtŭm, crĕſcĕrĕ. Cic. Virg. *Dik worden, ſtremmen, runnen, ronnen, klonteren* Glacie. Ovid. Concreſcere frigore. Lucret. Virg. *Door ys toebevrozen worden, door konde ſtremmen, dik worden.*

CŌNCRĒTĬO, ōnis. f. Cic. *Mengelmoes, verzamelinge, menginge van verſcheide dingen.*

Mens ſegregata ab omni concretione mortali. Cic. *Een gemoed van alle ſterfelyke ſtoffen of lighamelyke deelen, afgezonderd, gezuiverd.*

CŌNCRĒTŬS, a, um. ex aliquâ re. Cic. *Van iets te zamen geſteld.*

Concretus. Cic. *Dik, groſ,* van de Lugt geſproken.

Concretus frigore. Matt. Glacie. Virg. *Door konde geſtremd, verdikt, geronnen; door yz bevroren.* Sprekende van water, bloed, enz.

Concretum lac. Virg. *Dikke, geſtremde, geſchifte melk.*

CŌNCRĒTŬS, ūs. m. Plin. H. *Mengelmoes, menginge.* Dit woord word niet gebruikt als in de Ablativus.

CŌNCRIMĬNOR, āris, ātŭs sŭm, ārī. acc. Plaut. *Beſchuldigen, berispen, beſtraffen.*

CŌNCRĬSPĀTŬS, a, um. Vitruv. *Gekruld, krullende, kronkelend,* van 't hair geſproken.

CŌNCRĬSPO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Vitruv. *Krullen, kronkelen, gekroeſt maken.*

Humores ſe concriſpantes. Vitruv. *Dampen, die draayende of krullende om hoog vliegen.*

CŌNCRŬCĬŌR, āris, ātŭs sŭm, ārī. Lucret. *Gepynigt, geſolteert, geplaagt worden.*

Omni corpore concruciari. Lucret. *Door 't ganſche lichaam pyn gevoelen.*

CŌMCŬBIA nocte. Cic. Plin. H. *In't naarſte van de nagt. Te middernagt.*

CŌNCŬBĪNA, æ. f. Cic. *Een byzit, bywyf.*

CŌMCŬBĪNĀTŬS, ūs. m. Suet. *Byzitſchap, bywyfſchap.*

CŌNCŬBĪNŬS, ī. m. Catul. *Die een byzit onderhoud, Die met een bywyf huis houd. Een Pol.*

* Concubinus. Quintil. *Een verleide Jonge.*

CŌNCŬBĬTŬS, ūs. m. g. Cic. *Byſlapinge.*

CŌNCŬBĬUM, ĭi. n. Plaut. *Het ſtilſte, of naarſte van de nagt, Middernagt.*

CŌNCŬBO, ās, cŭbŭī, cŭbĭtŭm, cŭbārĕ. abl. *met de* præp. cum. Plaut. *Byſlapen, byleggen.*

CŌNCŬLCĀTĬO, ōnis. f. Obturbata concultatione aqua. Plin. H. *Betreding. Water door het trappen met de voeten ontroerd, met de voeten drabbig gemaakt.*

CŌNCŬLCO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. aliquem. Ovid. *Met de voeten vertrappen, vertreden; Iemand den voet op den nek zetten.*

Conculcare aliquem. Cic. *Iemand verſmaden, veragten, wederwaardiglyk handelen.* Provinciam. Cic. *Een Wingewest verdrukken.*

CŌNCŬMBO, ĭs, ŭbŭi, ŭbĭtum, ĕrĕ. Ter. *Byſlapen.*

CŌNCŬPĬO, *zie* Concupiſco.

CŌNCŬPISCENTIA. æ. f. g. Tert. *Begeerlykheid, luſt.*

CŌNCŬPISCO, ſcis, cŭpīvī *of* cŭpĭī, cŭpītŭm, cŭpiſcĕrĕ. aliquid. Cic. *Iets gretiglyk begeren, ernſtig wenſchen, na iets haken.*

CŌNCŬPĪTŬS, a, um. Concupitum adipiſci. Cic. *Begeerd, gewenſcht. Het gewenſchte of begeerde verwerven, erlangen, bekomen.* Concupita pecunia. Cic. *Het begeerde, gewenſchte, gezogte geld.*

CŌNCŪRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. aliquid. Plaut. *Groote zorge voor iets dragen.*

CŌNCŪRRO, cūrrī *of* cucūrrī, cūrsŭm, cūrrĕrĕ. Cic. *Loopen, te zamen loopen, verzamelen, met hoopen by een komen.*

In eam partem corporis materia concurrit. Cels. *De etter vergadert zig in dat gedeelte van 't lichaam; De ruuligheid, of etter, grypt aldaar plaats.*

Concurrere ad aliquem. Cic. *Na iemand toeloopen, rennen.* Alicui obviam. Ter. *Iemand te gemoet, of tegenloopen.* Ad arma. Cæſ. *Na de wapenen loopen.*

Concurrere. Cic. *Handgemeen worden, aanvallen, vegten, ſtryden.* Concurrere alicui. Virg. Cum aliquo. Salluſt. *Met iemand ſtryden, ſlaan, handgemeen zyn.*

Militum manus mutuis ictibus in ſe concurrit. Flor. *De Krygsknegten zyn in't gevegt gewikkeld, zyn handgemeen, zyn aan den anderen geraakt.*

* * Concurrunt multæ opiniones quæ, &c. ſeqq. ſubj. Ter. *Vele gevoelens komen over een, welke zeggen, dat enz. Daar zyn vele gedagten, welke oordeelen, dat enz.*

Multa concurrunt ſimul qui conjecturam hanc facio. Ter. *Daar komen vele zaken, of omſtandigheden te zamen, waar door ik deze giſſing make.*

Litteræ concurrunt aſperè. Cic. *Die letteren maken te zamen een onaangenaam, of hortend geluid.*

Concurrere in aliquam ſententiam. Cic. *In eenig gevoelen over een komen.*

Concurrunt Philoſophi. Cic. *De wyſgerige zyn van dit gevoelen, deze gedagten: komen of ſtemmen hier in over een.*

Sæpe concurrit ut. ſeq. ſubj. Cic. *Het gebeurt dikwils, het valt meermalen voor, dat.*

Vaccæ concurrunt. Vari. *De Koeyen ſlooten elkanderen met de hoornen, vegten met den anderen.*

CŌNCŪRSĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Te zamenloopinge, heen en wederloopinge.*

* * Concurſatio. Cic. *Toeloop, byeenkomſte, ontmoetinge van velen.*

* * Concurſatio. Cic. *Bezige t'zamenloop, beweging, haaſt, yver, woeling om iets te doen, of bekomen.*

CŌNCŪRSĀTŌR, ōris. m. Liv. *Een voetlooper om te verſpieden, of den viand te ontdekken, een Looper, een vlug of gezwind voetknegt,* ſprekende van Soldaten.

CŌNCŪRSĬO, ōnis. f. Cic *Te zamenkomſt, ontmoetinge, ſlootinge.* Van woorden, onſcheidbare deeltjes, zaken enz. geſproken.

Concurſiones aſtrorum. Cic. *De voegingen der ſterren.*

CŌNCŪRSO, ās, āvi, ātŭm, ārĕ. Cic. *Te zamen, op en neder, gins en weder loopen, over al zwerven.*

Lectică villas concurſare. Cic. *In een rosbaar zyn landhoeven gaan bezigtigen.*

Digitized by Google

CŌNCŪRSŪS, ūs. m. Cic. *Toevloeyinge, byeenkomste, meenigte van volk, schare.*
Concursus Italiæ *of* ex Italiâ. Cic. *Toevloeyinge, vergaderinge, oploop van gansch Italie.*
Sustinere concursum Philosophorum. Cic. *Iets tegen alle de wijsgeeringen beweeren, iets tegen het gansche lichaam der wijsgeerigen staande houden, verdedigen.*
Calamitatum concursus. Cic. *Een hoop rampen, ongevallen.*
Occupationum. Cic. *Een meenigte, of overvloed van bezigheden.*
Concursus atomorum. Cic. *De t'zamenkomst, samenloop, aanstaatinge, ontmoetinge der onscheidbare deeltjes.* Navium. Cæs. *Stootinge van schepen tegen den anderen, aan boord leggingе, klampinge.*
CŌNCŪSSIO, ōnis. f. Colum. Sen. Ph. *Schuddinge, beroeringe, stooringe, bewеginge.*
Concussio. Ulp. *Afpersinge, afknevelinge, zonder bevel van den Vorst of Overheid.*
CŌNCŪSSŪS, ūs. m. Plin. H. *Schuddinge, beroeringe.* Men vind in dezen schrijver niets als de ablativus concussu.
CŌNCŪSSŪS, a, um. Cels. *Geschud, geslooten.*
CŌNCŪTIO, is, cūssī, cussum, cūtĕrĕ. Cels. *Schudden, beroeren, slooten, storen.*
Concutere arces. Ovid. *Sloten, sterkten, of kasteelen beuken, beschieten, overhoop schieten.*
Cœlum sonitu concutit Deus. Ter. *God doet den Hemel beven, of door zijn gelmid zidderen.*
* * Concutere Rempublicam. Cic. *Den gemeenen staat beroeren, ontroeren, ontrusten, verwarren, verstoren.*
* * Seipsum concutere num, &c. seq. subj. Hor. *Zig zelf onderzoeken, polsen, of enz. By zig zelfs overdenken, of enz.*
Nec levitèr se Numidia concussit. Flor. *Numidie was niet weinig beroerd, In Numidie waren groote oproeren.*
CŌNDÆUM. æi. n. *Kondé op de Rivier Noireau, een Stad in Normandie, tusschen Falaise en Vire.*
CŌNDĂLIUM, ii. n. Plaut. *Een soort van een ring, of vingerhoed.*
CŌNDĂTUM, i. n. *Kondé,* een stad in Henegouwen.
CŌNDĔCENTĔR. adv. Aul. Gell. *Behoorlijk, betamelijk, gevoegelijker wijze.*
CŌNDĔCENTIA, æ. f. Cic. *Betamelijkheid, behoorlijkheid, gevoegelijkheid.*
CŌNDĔCĔT, dĕcŭit, dĕcĕrĕ. Cic. *Betamen, behooren, wel voegen.*
Hic ornatus te condecet. Plaut. *Dit cieraad voegt u zeer wel, dit gewaad past, of staat u zeer wel.*
CŌNDĔCŌRĂTUS, a, um. Plin. H. *Versierd, opgepronkt, opgetooid, opgeschikt.*
Disciplina variis eruditionibus condecorata. Vitruv *Een konst met vele wetenschappen versierd, met veel geleerdheid verzeld.*
CŌNDĔCŌRĔ. adv. A. Gell. *Betamelijk, behoorlijk, gevoegelijk, eerlijk.*
CŌNDĔCŌRO, as, āvī, ātum, ārĕ. acc. Plin. H. *Versieren, opprunken, optooyen, opschikken.*
Condecorare loca picturis. Plin. H. *Plaatsen met schilderyen versieren, opschikken.*
* * Condecorare ludos scenicos. Ter. *Toneelspelen met zijn tegenwoordigheid vereeren.*
* * Condecorat me suo nomine. Plaut. *Hy vereert my met zijn eigen naam, hy geeft my (by noemt my met.) zijn eigen naam.*
Tiara ornatum lepidè condecorat tuum. Plaut. *Dat hoofdcieraad, of hulsel versiert uw gewaad zeer aardiglijk, staat of voegt zeer netjes by u kleederen.*
CŌNDĔMNĂTIO, ōnis. f. Ulp. *Doeminge, verwijzinge, veroordeelinge.*
CŌNDĔMNĂTŌR, ōris. m. Tac. *Een veroordeelaar, verwijzer. Een beschuldiger, die iemand door den regter doet verwijzen.*
CŌNDĔMNĂTUS, a, um. Cic. *Veroordeeld, verwezen, verdoemd, gedoemd.*
CŌNDĔMNO, as, āvī, ātum, ārĕ. acc. Cic. *Iemand doemen, verwijzen, veroordelen, vonnis tegen hem vellen.*
Condemnat sceleris *of* scelere *of* de scelere generum suum. Cic. *Hy veroordeelt, verwijst zijn schoonzoon over schelmstukken, hy oordeelt hem schuldig aan misdaden.* Dit verbum regeert doorgaans een genitivum rei.
Condemnatur in quadrupulum. Ulp. *Hy word verweezen om viervoudig weder te geven.*
* * Condemnare in aliquem. Cic. *Iemand doen veroordeelen, verwijzen, vonnis tot zijn laste verbrugen.*
CŌNDENSĂTUS, a, um. Colum. *Dik, sprekende van wijngaard-ranken.*
† CŌNDENSĔO, ēs, ērĕ. Lucret. V. Condenso.
CŌNDENSO, as, āvī, ātum, ārĕ. Cat. Colum. *Verdikken, dikmaken, doen stremmen, ronnen, of runnen.*
* * In unum locum condensant se oves. Varr. *De schapen vergaderen zig alle in eene plaats; komen, vergaderen daar by malkanderen.*
CŌNDENSUS, a, um. Lucret. *Dik, grof, hegt, sprekende van een lichaam.*
Condensa acies *of* turma. Liv. *Een geslote, in een gedronge, slagorde, bende, of hoop krijgsknegten.*
Condensæ columbæ. Virg. *Digt by den andere gedrongen, of by een zittende duiven.* Arbores *of* Condensa arborum. Plin. H. *Dikke boomen, digt by een geplante boomen, een dik, lommerig wond.*
Condensa arboribus vallis. Liv. *Een vlakte of laagte met een dik bosch bedekt.*
CŌNDĔPSO, is, dĕpsŭī, dĕpsĭtum, dĕpsĕrĕ. acc. Cat. Non. *Te zamen kneden, mengen.*
CŌNDĪCO, is, dixī, dictum, dicerĕ. acc. Ter. Cic. *Betеekenen, te kennen geven, aanwijzen, stellen, vast stellen, bepalen, bestemmen, op een zeker tijd beloven.*
Condicunt locum tempusque coeundi. Justin. *Zy bestemmen, stellen den tijd en plaats van de vergaderinge vast.*
Condicere inducias. Justin. *Een wapenschorting, of stilstand van wapenen sluiten.* Operam. Plin. H. *Beloven iets te zullen doen.*
Condicere cenam alicui. Suet. *of* Aliquem ad cenam. Plaut. *Iemand ten avondmaal noodigen, verzoeken.* Aliquem in symbolum ad cenam ad alium. Plaut. *Iemand by een ander ten avondmaal verzoeken, wiens yder zijn aandeel betalende, of gelijk men zegt botje by botje.*
Condicere alicui. Cic. *Iemand laten verwittigen, dat men het avondmaal by hem zal komen houden,* of gelijk eenige het uitleggen, *Iemand toezeggen, dat men het avondmaal by hem zal komen eten.*
Condicimus pariter elatum ab eo filium. Petron. *Wy zeggen eenpariglijk, wy verklaren met malkanderen dat zijn zoon van hem begraven is.*
* * Condicere alicui aliquid. Ulp. *Iets van iemand weder eisschen, of vorderen.*
CŌNDĪCTIO, ōnis. f. Ulp. *Aantaal op, of geding tegen iemand, ontbiedinge, dagинge.*
CŌNDĪCTITIUS, a, um. Condictitia actio. Ulp. *Aantaal op iemands persoon. Dagvaardinge om iets van een persoon in regte te eisschen.*
CŌNDĪCTUS, a, um. Part. Suet. *Beloofd, vast gesteld, bestemd.*
CŌNDĪGNĒ. adv. Plaut. A. Gell. *Na verdiensten, na waarde, behoorlijk.*
CŌNDĪGNUS, a, um. A. Gell. *verdienende, na verdiensten, verdiend, waardig.*
CŌNDIMENTĂRIUS, a, um. Plin. H. *Tot sauce, inzoutinge, zultinge, of pekelinge behoorende, of dienstig.*
CŌNDIMENTUM, i. n. Plaut. Cic. *Sauce, inpekelinge, zultinge, inzoutinge.*
* * Condimentum humanitatis, amicitiæ. Cic. *Vriendschaps-sauce, dat is aangenaamheid, liefelijkheid van beleefdheid, van vriendschap.* Æumnæ. Plaut. *Hulpmiddelen, troost tegen, of verzoetinge van droefheid of hartzeer.*
CŌNDĬO, is, īvī, ītum, īrĕ. acc. Cic. *Spijze sauzen, smakelijk maken, toebereiden: ook inzouten, pekelen.*

Con-

Digitized by Google

Condire. Colum. *Doorſuikeren, in ſuiker inleggen.*
Condire vinum. Colum. *Wijn menyeren, ſnijden, mengen, vervalſchen, brouwen.*
* * Condire mortuos. Cic. *Doden balſemen.*
* * Condiebat aſperitatem contentionis Oratoris humanitate. Cic. *Hy verzagte, de heviglheid van 't geſchil met de zagtzinnigheid van de redenvoerder.*
Vitia quæ à naturâ habebat, ſtudio atque artificio malitiæ condiebat. Cic. *Hy voegde by zijn natuurlijke ondeugden, nog argliſtige verzonne ſtreken van boosaardigheid.*

CŌNDISCĪPŪLĂ, æ. f. Mart. *Een mede leer-meiſje, een leer-meiſje.*

CŌNCISCĪPŪLĀTŪS, ūs. m. Corn. Nep. Juſtin. *Leergezelſchap, Leer-of ſchool-genootſchap, medeleerlingſchap. Ook de tijd waar in men te zamen leert.*
A condiſcipulatu. Corn. Nep. *Zedert dat zy te zamen leerden, of t' ſchool gingen.*

CŌNDISCĪPŪLŪS, i. m. Cic. *Een mede-leerling.*

CŌNDĪSCO, īs, didici, diſcĕrĕ. Plaut. *Leeren, te zamen leeren.*
Lucem ferre paulatim condiſco. Plin. J. *Ik leer allengſkes de lugt verdragen, Ik word het verdragen van de lugt van al langzaam gewend.*
In tuâ pecuniâ condiſcit qui pecuniæ fructus ſit. Cic. *Hy leert, beſpeurt door't beſteden van uw geld, wat vrugt, gemak, of nut'er in geld ſteekt.*

CŌNDĪTĀNĔŪS, ă, ūm. Varr. *Goed, of bequaam om te doorſuikeren, zulten, ſprengen, inleggen, zouten.*

CŌNDĪTĪŌ, ōnis. f. Cic. Colum. *Konſytinge, zultinge, zoutinge, ſprenginge, ſmakelijke toebereidinge van ſpijze.*
Conditio vini. Varr. Colum. *Menyeringe, ſnijdinge, brouwinge, vervalſchinge van wijn.*

CŌNDĪTĪO, ōnis. f. Cic. *Staat, waardigheid, ſtand, hoedanigheid, van perſonen geſproken.*
Conditio infima. Cic. *De geringſte, veragtelijkſte ſtaat.*
* * Conditio. Cic. *Staat, geſteltenis, toeſtand, gelegentheid, ſprekende van zaken.*
Conditio. Cic. *Voorwaarde, beding, aanbiedinge, wet, beſprek, onderhandelinge.*
Bona conditio. Quintil. *Voordeelige voorwaarde, goed huwelijk.*
Conditio regionis. Colum. Loci. Ovid. *Gelegentheid, legts geſteldheid, geſteltenis, of toeſtand van een Land.* Victoriæ. Cic. *Het regt, of voordeel van een overwinnige.* Temporum. Quintil. *Geſteltenis, toeſtand der tijden.*
Conditio. Ulp. *Verdrag, beding.*
Conditio frugum. Cic. *Bewaringe, opleggінge van koren.*
Humano generi frugum terræ baccarumque arborum cultus & conditiones tradidit. Cic. *Hy leerde het menſchelijk geſlagt het aanqueeken van boomen, en 't bewaren, of opleggen der vrugten.*

CŌNDĪTĪŌNĀLIS, īs. m. & f. lĕ, īs. n. Martian. Juriſc. *Voorwaardelijk; onder beding, voorwaarde, of beſprek geſteld.* Men vind dit woord niet als by de regtsgeleerden.

CŌNDĪTĪŌNĀLĪTĔR. adv. Paul. Juriſc. *Onder beding, voorwaarde, beſprek.* Dit word ook niet gebruikt als in regten.

CŌNDĪTĪTĬŪS, ă, ūm. Colum. *Bewaard, opgeſloten, opgelegd.*

CŌNDĪTĪVŪM, i. n. Sen. Ph. *Een Graf, Graſtede, begraasplaatſe.*

CŌNDĪTĪVŪS, ă, ūm. Varr. *Dat men bewaart, of opſluit, Ook dat men konſijt, inzult, beſprengt, of dat daar toe bequaam is.*

CŌNDĪTŌR, ōris. m. Cic. *Een toemaker, toebereider van ſpijs of ſauces; een ſuikeraar, een inzulter; iemand, die de ſpijs ſmakelijk maakt, een Kok.*

CŌNDĪTŌR, ōris. m. Flor. Curt. *Een ſtigter van een Stad, enz.*
Conditor Legum. Plaut. *Een wet-gever, een voordrager van een wet.* Hiſtoriæ alicujus. Ovid. *De Schrijver van eenige geſchiedenis. Een geſchigtboek ſchrijver.* Sectæ alicujus. Colum. *De ſtigter of uitvinder van eenige gezindheid in den Godsdienſt, of wijsbegeerte.* Artis. Ovid. *De uitvinder of vinder van een konſt, of weteuſchap.*

CŌNDĪTŌRĬŪM, ĭi. n. Plin. H. Suet. *Een graf, graſſtede, begraasplaatſe.*

CŌNDĪTŪRĂ, æ. f. Sen. Ph. *Smakelijk makinge, toebereidinge van ſpijs of ſauces.*

CŌNDĪTŪS, ūs. m. Colum. *Konſytinge, inſuikering.*
Fructus conditui legere. Colum. *Vrugten, plukken om te ſuikeren.*

CŌNDĪTŪS, ă, ūm. part. à Condio. Cic. *Toebereid, ſmakelijk gemaakt.* Cicero gebruik Conditior.
* * Vir conditus ſale & facetus. Cic. *Een man doorzult in aardigheden, een man van vermoft, klugtig, vermakelijk, en boertig.*
Sermo bene conditus. Cic. *Een wel doorkruide aangename, deftige rede.*
Nemo unquam urbanitate, nemo lepore, nemo ſuavitate conditior. Cic. *Niemand was ooit meerder begaafd met beleefdheid, aangename bevalligheid in 't ſpreken, en zaftzinnigheid.*

CŌNDĪTŪS, ă, ūm. Cic. *Verborgen, opgeſloten, bewaard.*
Zie Condo in deszelfs verſcheide beteekeningen.

CŌNDO, īs, cōndĭdi, cōndĭtūm, cōndĕrĕ. Cic. *Verborgen, bedekken, ontwinden.*
Condere corpora. Plin. H. *Doode lijken begraven, ter aarde brengen.* Men voegt'er nu en dan by, terrâ, tumulo, ſepulchro of in ſepulchro.
Condere aliquid arcâ. Cic. In arcâ. Ovid. *Iets in een kiſt ſluiten, bergen, weglegen.* Nummos in crumenâ. Plaut. *Geld, of ſchijven in een beurs opſteken, weglegen.* Aliquem in carcerem of in carcere. Liv. *Iemand in een Gevangenis werpen, ſluiten.*
Condere urbem. Virg. Muros. Ovid. *Een ſtad bouwen ſtigten; muuren bouwen, opregten, opmetſelen.* Artes. Virg. *Konſten uitvinden.* Gentem. Virg. *Een volk voortplanten, telen, ſtigten.*
Condere carmen. Hor. Liv. Poëma. Cic. *Een gedigt maken, opſtellen.* Hiſtoriam. Liv. *Een geſchiedenis ſchrijven, maken.* Leges. Cic. *Wetten maken, geven.*
** Condere aurea ſecula. Virg. *De gulde tijden herſtellen, De wereld gelukkig maken.* Multa ſecula vivendo. Lucret. *Vele eeuwen leven.*
Vota diem condiderant. Stat. *Men bragt den ganſchen dag door met Kerk-beloften en Gebeden.*

CŌNDŌCĔFĂCIO, īs, fēci, fĭctŭm, făcĕrĕ. aliquem. Cic. *Iemand onderwijzen, leeraren.*

CŌNDŌCĔFĂCTŪS, ă, ūm. Cic. *Tam, of mak gemaakt, geleerd,* ſprekende van een wild dier.

CŌNDŌCĔO, ēs, dŏcŭi, dŏctŭm, dŏcērĕ. acc. Plin. Hiſt. *Onderwijzen, leeraren.*

CŌNDŌCTŪS, ă, ūm. Plaut. Pœn act. 3. ſc. 2. *Geleerd, onderwezen.*
Condocta mihi ſunt dicta ad hanc fallaciam. Plaut. ibidem. *De woorden tot voortzettinge van dit bedrog zijn my in den mondgeſloken.* Men moet deze maniere van ſpeken niet ligt gebruiken.
Condoctior ſum quàm Comicus. Plaut. ibid. *Ik weete mijn rolle beter als een tooneelſpeler; ik weet mijn boodſchap beter als een blijſpeler.*

CŌNDŌLĔO, ēs, dŏlŭi, dŏlērĕ. Cic. *Smarten, ſmart of pijn li den, bedroefd zijn.* Men vind nog de præſens nog de infinitivus van dit verbum. Ziet Condoleſco.

CŌNDŌLĔSCO, ſcis, dŏlŭi, ĕſcĕrĕ. Cic. *Pijn of ſmart lijden.*
Latus ei condoluit. Cic. *Zijn zijde deed hem zeer, of wee. Hy had pijn in de zijde.*
Caput de vento condoluit. Plaut. *Ik had pijn in 't hoofd van den wind.*
Si caput condolet. Tib. *Indien men pijn in 't hoofd heeft.*
Ulcera ad ſuſpicionem tactûs condoleſcunt. Sen. Ph. *Met*

Digitized by Google

CŌNCŪRSŪS, ūs. m. Cic. *Toeloopinge, byeenkomste, meenigte van volk, ſchare.*
Concurſus Italiæ *of* ex Italiâ. Cic. *Toeloopinge, vergaderinge, oploop van gantſch Italie.*
Suſtinere concurſum Philoſophorum. Cic. *Iets tegen alle de wijsgeeringen beweren, iets tegen het gantſche Lichaam der wijsgeerigen ſtaande houden, verdedigen.*
Calamitatum concurſus. Cic. *Een hoop rampen, ongevallen.*
Occupationum. Cic. *Een meenigte, of overvloed van bezigheden.*
Concurſus atomorum. Cic. *De t'zamenkomſt, ſamenloop, aanenſtooringe, ontmoetinge der onſcheidbare deeltjes.* Navium. Cæſ. *Stootinge van ſchepen tegen den anderen, aan boord loppinge, klampinge.*
CŌNCŪSSIO, ōnis. f. Colum. Sen. Ph. *Schuddinge, beroeringe, ſtooringe, bewoginge.*
Concuſſio. Ulp. *Afperſinge, afknevelinge, zonder bevel van den Vorſt of Overheid.*
CŌNCŪSSŪS, ūs. m. Plin. H. *Schuddinge, beroeringe.* Men vind in dezen ſchrijver niets als de ablativus concuſſu.
CŌNCŪSSŪS, a, um. Celſ. *Geſchud, geſtooten.*
CŌNCŪTIO, is, cūſſi, cūſſum, cūtĕrĕ. Celſ. *Schudden, beroeren, ſtooten, ſtoren.*
Concutere arces. Ovid. *Sloten, ſterkten, of kaſteelen beuken, beſchieten, overhoop ſchieten.*
Cœlum ſonitu concutit Deus. Ter. *God doet den Hemel beven, of door zijn gelui ſidderen.*
* * Concutere Rempublicam. Cic. *Den gemeenen ſtaat beroeren, ontroeren, ontruſten, verwarren, verſtoren.*
* * Seipſum concutere num, &c. ſeq. ſubj. Hor. *Zig zelf onderzoeken, peiſſen, of enz. By zig zelfs overdenken, of enz.*
Nec levitèr ſe Numidia concuſſit. Flor. *Numidie was niet weinig beroerd, In Numidie waren groote oproeren.*
CŌNDÆUM. i. n. *Kondé op de Rivier Noireau, een Stad in Normandie, tuſſchen Falaiſe en Vire.*
CŌNDĂLIUM, ii. n. Plaut. *Een ſoort van een ring, of vingerhoed.*
CŌNDĂTUM, i. n. *Kondé, een ſtad in Henegouwen.*
CŌNDĔCENTĔR. adv. Aul. Gell. *Behoorlijk, betamelijk, gevoegelijker wijze.*
CŌNDĔCENTIA, æ. f. Cic. *Betamelijkheid, behoorlijkheid, gevoegelijkheid.*
CŌNDĔCĔT, dĕcŭit, dĕcĕrĕ. Cic. *Betamen, behooren, wel voegen.*
Hic ornatus te cŏndecet. Plaut. *Dit cieraad voegt u zeer wel, dit gewaad paſt, of ſtaat u zeer wel.*
CŌNDĔCŎRĀTUS, a, um. Plin. H. *Verciert, opgepronkt, opgetooid, opgeſchikt.*
Diſciplina variis eruditionibus condecorata. Vitruv *Een konſt met vele wetenſchappen verciert; met veel geleerdheid verzeld.*
CŌNDĔCŎRĔ. adv. A. Gell. *Betamelijk, behoorlijk, gevoegelijk, eerlijk.*
CŌNDĔCŎRO, ās, āvi, ātum, ārĕ. acc. Plin. H. *Vercieren, opprouken, optooyen, opſchikken.*
Condecorare loca picturis. Plin. H. *Plaatſen met ſchilderyen vercieren, opſchikken.*
* * Condecorare ludos ſcenicos. Ter. *Toneelſpelen met zijn tegenwoordigheid vereeren.*
* * Condecorat me ſuo nomine. Plaut. *Hy vereert my met zijn eigen naam, hy geeft my (by noemt my met) zijn eigen naam.*
Tiara ornatum lepidè condecorat tuum. Plaut. *Dat hoofdcieraad, of hulſel verciert uw gewaad zeer aardiglijk, ſtaat of voegt zeer netjes by u kleederen.*
CŌNDĔMNĀTIO, ōnis. f. Ulp. *Doominge, verwijzinge, veroordeelinge.*
CŌNDĔMNĀTŌR, ōris. m. Tac. *Een veroordeelaar, verwijzer. Een beſchuldiger, die iemand door den regter doet verwijzen.*
CŌNDĔMNĀTUS, a, um. Cic. *Veroordeeld, verwezen, verdoemd, gedoemd.*
CŌNDĔMNO, ās, āvi, ātum, ārĕ. acc. Cic. *Iemand doemen, verwijzen, veroordelen, vonnis tegen hem vellen.*
Condemnat ſceleris *of* ſcelere *of* de ſcelere generum ſuum. Cic. *Hy veroordeelt, verwijſt zijn ſchoonzoon over ſchelmſtukken, hy oordeelt hem ſchuldig aan miſdaden.* Dit verbum regeert doorgaans een genitivum rei.
Condemnatur in quadrupulum. Ulp. *Hy word verweezen om viervoudig weder te geven.*
* * Condemnare in aliquem. Cic. *Iemand doen veroordelen, verwijzen, vonnis tot zijn laſte verbrijgen.*
CŌNDĔNSĀTUS, a, um. Colum. *Dik,* ſprekende van wijngaard-ranken.
† CŌNDĔNSĔO, ēs, ērĕ. Lucret. V. Condenſo.
CŌNDĔNSO, ās, āvi, ātum, ārĕ. Cat. Colum. *Verdikken, dikmaken, doen ſtremmen, rennen, of runnen.*
* * In unum locum condenſant ſe oves. Varr. *De ſchapen vergaderen zig alle in eene plaats; komen, vergaderen daar by malkanderen.*
CŌNDĔNSUS, a, um. Lucret. *Dik, groſ, begt,* ſprekende van een lichaam.
Condenſa acies *of* turma. Liv. *Een geſlote, in een gedronge, ſlagorde, bende, of hoop krijgsknegten.*
Condenſæ columbæ. Virg. *Digt by den andere gedrongen, of by een zittende duiven.* Arbores *of* Condenſa arborum. Plin. H. *Dikke boomen, digt by een geplante boomen, een dik, lommerig woud.*
Condenſa arboribus vallis. Liv. *Een vlakte of laagte met een dik boſch bedekt.*
CŌNDĔPSO, is, dĕpsŭi, dĕpsĭtum, dĕpsĕrĕ. acc. Cat. Non. *Te zamen kneden, mengen.*
CŌNDĪCO, is, dixi, dictum, dicerĕ. acc. Ter. Cic. *Betekenen, te kennen geven, aanwijzen, ſtellen, vaſt ſtellen, bepalen, beſtemmen, op een zeker tijd beloven.*
Condicunt locum tempuſque coeundi. Juſtin. *Zy beſtemmen, ſtellen den tijd en plaats van de vergaderinge vaſt.*
Condicere inducias. Juſtin. *Een wapenſchorting, of ſtilſtand van wapenen ſluiten.* Operam. Plin. H. *Beloven iets te zullen doen.*
Condicere cenam alicui. Suet. *of* Aliquem ad cenam. Plaut. *Iemand ten avondmaal noodigen, verzoeken.* Aliquem in ſymbolum ad cenam ad alium. Plaut. *Iemand by een ander ten avondmaal verzoeken, niets yder zijn aandeel betalende, of gelijk men zegt botje by botje.*
Condicere alicui. Cic. *Iemand laten verwittigen, dat men het avondmaal by hem zal komen houden,* of gelijk eenige het uitleggen, *Iemand toezeggen, dat men het avondmaal by hem zal komen eten.*
Condicimus pariter elatum ab eo filium. Petron. *Wy zeggen eenpariglijk, wy verklaren met malkanderen dat zijn zoon van hem begraven is.*
* * Condicere alicui aliquid. Ulp. *Iets van iemand weder eiſchen, of vorderen.*
CŌNDĪCTIO, ōnis. f. Ulp. *Aantaal op, of geding tegen iemand, ontbiedinge, dagvaart.*
CŌNDĪCTĪTIUS, a, um. Condictitia actio. Ulp. *Aantaal op iemands perſoon. Dagvaardinge om iets van een perſoon in regte te eiſchen.*
CŌNDĪCTUS, a, um. Part. Suet. *Beloofd, vaſt geſteld, beſtemd.*
CŌNDĪGNĒ. adv. Plaut. A. Gell. *Na verdienſten, na waarde, behoorlijk.*
CŌNDĪGNUS, a, um. A. Gell. *verdienende, na verdienſten, verdiend, waardig.*
CŌNDĪMENTĀRIUS, a, um. Plin. H. *Tot ſauce, inzoutinge, zultinge, of ſpekelinge behoorende, of dienſtig.*
CŌNDĪMENTUM, i. n. Plaut. Cic. *Sauce, ſpekelinge, zultinge, inzoutinge.*
* * Condimentum humanitatis, amicitiæ. Cic. *Vriendſchaps-ſauce, dat is aangenaamheid, lieflijkheid van beleefdheid, van vriendſchap.* Ætumnæ. Plaut. *Huijsmiddelen, trooſt tegen, of verzoetinge van droefheid of bekommer.*
CŌNDĪO, is, īvi, ītum, īrĕ. acc. Cic. *Spijſen ſalten, ſmakelijk maken, toebereiden: ook inwrijven, zalven.*

Con-

Digitized by Google

Condire. Colum. *Doorſuikeren, in ſuiker inleggen.*
Condire vinum. Colum. *Wijn menyeren, ſnijden, mengen, vervalſchen, brouwen.*
* * Condire mortuos. Cic. *Dooden balſemen.*
* * Condiebat aſperitatem contentionis Oratoris humanitate. Cic. *Hy verzaghte, de hevigheid van 't geſchil met de zagtzinnigheid van de redenvoerder.*
Vitia quæ à naturâ habebat, ſtudio atque artificio malitiæ condiebat. Cic. *Hy voegde by zijn natuurlijke ondeugden, nog argliſtige verzonne ſtreken van boosaardigheid.*

CŌNDISCĪPŪLĂ, æ. f. Mart. *Een mede leer-meiſje, een leer-meijte.*

CŌNCISCĪPŪLĀTŪS, ūs. m. Corn. Nep. Juſtin. *Leergezelſchap, Leer- of ſchool-genootſchap, medeleerlingſchap. Ook de tijd waar in men te zamen leert.*
A condiſcipulatu. Corn. Nep. *Zedert dat zy te zamen leerden, of t' ſchool gingen.*

CŌNDISCĪPŪLŪS, i. m. Cic. *Een mede-leerling.*

CŌNDISCO, ĭs, didĭcī, diſcĕrĕ. Plaut. *Leeren, te zamen leeren.*
Lucem ferre paulatim condiſco. Plin. J. *Ik leer allengſkes de lugt verdragen, Ik word het verdragen van de lugt van al langzaam gewend.*
In tuâ pecuniâ condiſcit qui pecuniæ fructus ſit. Cic. *Hy leert, beſpeurt door 't beſteden van uw geld, wat vrugt, gemak, of nut 'er in geld ſteekt.*

CŌNDĪTĀNĔŬS, ă, ŭm. Varr. *Goed, of bequaam om te doorſuikeren, zulten, ſprengen, inleggen, zouten.*

CŌNDĪTĬO, ōnis. f. Cic. Colum. *Konſtinge, zultinge, zouninge, ſprenginge, ſmakelijke toebereidinge van ſpijze.*
Conditio vini. Varr. Colum. *Menyeringe, ſnijdinge, brouwinge, vervalſchinge van wijn.*

CŌNDĪTĬO, ōnis. f. Cic. *Staat, waardigheid, ſtand, hoedanigheid,* van perſonen geſproken.
Conditio infima. Cic. *De geringſte, veragtelijkſte ſtaat.*
* * Conditio. Cic. *Staat, geſteltenis, toeſtand, gelegentheid,* ſprekende van zaken.
Conditio. Cic. *Voorwaarde, beding, aanbiedinge, wet, beſprek, onderhandelinge.*
Bona conditio. Quintil. *Voordeelige voorwaarde, goed huwelijk.*
Conditio regionis. Colum. Loci. Ovid. *Gelegentheid, legts geſteldheid, geſteltenis, of toeſtand van een Land.* Victoriæ. Cic. *Het regt, of voordeel van een overwinnige.* Temporum. Quintil. *Geſteltenis, toeſtand der tijden.*
Conditio. Ulp. *Verdrag, beding.*
Conditio frugum. Cic. *Bewaringe, oplegginge van koren.*
Humano generi frugum tertæ baccarumque arborum cultus & conditiones tradidit. Cic. *Hy leerde het menſchelijk geſlagt het aanqueeken van boomen, en 't bewaren, of opleggen der vrugten.*

CŌNDĪTĬŌNĀLĬS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Martian. Juriſc. *Voorwaardelijk; onder beding, voorwaarde, of beſprek geſteld.* Men vind dit woord niet als by de regtsgeleerden.

CŌDĪTĬŌNĀLĬTĔR. adv. Paul. Juriſc. *Onder beding, voorwaarde, beſprek.* Dit word ook niet gebruikt als in regten.

CŌNDĪTĬTĬŬS, ă, ŭm. Colum. *Bewaard, opgeſloten, opgeleyd.*

CŌNDĪTĪVŪM, i. n. Sen. Ph. *Een Graf, Graſtede, begraafplaatſe.*

CŌNDĪTĪVŬS, ă, ŭm. Varr. *Dat men bewaart, of opſluit, Ook dat men konſijt, inzult, beſprengt, of dat daar toe bequaam is.*

CŌNDĪTŌR, ōrĭs. m. Cic. *Een toemaker, toebereider van ſpijs of ſauſen; een ſuikeraar, een inzulter; iemand, die de ſpijs ſmakelijk maakt, een Kok.*

CŌNDĪTŌR, ōris. m. Flor. Curt. *Een ſtigter van een Stad, enz.*
Conditor Legum. Plaut. *Een wet-gever, een voordrager van een wet.* Hiſtoriæ alicujus. Ovid. *De Schrijver van eenige geſchiedenis. Een geſchigtboek ſchrijver.* Sectæ alicujus. Colum. *De ſtigter of uitvinder van eenige gezindheid in den Godsdienſt, of wijsbegeerte.* Artis. Ovid. *De uitvinder of vinder van een konſt, of wetenſchap.*

CŌNDĪTŌRĬŬM, ĭi. n. Plin. H. Suet. *Een graf, graſtede, begraafplaatſe.*

CŌNDĪTŪRĂ, æ. f. Sen. Ph. *Smakelijk makinge, toebereidinge van ſpijs of ſauſen.*

CŌNDĪTŪS, ūs. m. Colum. *Konfittinge, inſuikering.*
Fructus conditui legere. Colum. *Vrugten, plukken om te ſuikeren.*

CŌNDĪTŪS, ă, ŭm. part. à Condio. Cic. *Toebereid, ſmakelijk gemaakt.* Cicero gebruik Conditior.
* * Vir conditus ſale & facetus. Cic. *Een man doorzult in aardigheden, een man van vermaak, klugtig, vermakelijk, en boertig.*
Sermo bene conditus. Cic. *Een wel doorkneede aangename, deftige rede.*
Nemo unquam urbanitate, nemo lepore, nemo ſuavitate conditior. Cic. *Niemand was ooit meerder begaafd met beleefdheid, aangename bevalligheid in 't ſpreken, en zagtzinnigheid.*

CŌNDĪTŪS, ă, ŭm. Cic. *Verborgen, opgeſloten, bewaard.* Zie Condo in deszelfs verſcheide beteekeningen.

CŌNDO, ĭs, cōndĭdī, cōndĭtŭm, cōndĕrĕ. Cic. *Verborgen, bedekken, ontwinden.*
Condere corpora. Plin. H. *Doode lijken begraven, ter aarde brengen.* Men voegt'er nu en dan by, terrâ, tumulo, ſepulchro of in ſepulchro.
Condere aliquid arcâ. Cic. In arcâ. Ovid. *Iets in een kiſt ſluiten, bergen, weglegen.* Nummos in crumenâ. Plaut. *Geld, of ſchijven in een beurs opſteken, weglegen.* Aliquem in carcerem *of* in carcere. Liv. *Iemand in een Gevangenis werpen, ſluiten.*
Condere urbem. Virg. Maros. Ovid. *Een ſtad bouwen ſtigten; muuren bouwen, opregten, opmetſelen.* Artes. Virg. *Konſten uitvinden.* Gentem. Virg. *Een volk voortplanten, telen, ſtigten.*
Condere carmen. Hor. Liv. Poëma. Cic. *Een gedigt maken, opſtellen.* Hiſtoriam. Liv. *Een geſchiedenis ſchrijven, maken.* Leges. Cic. *Wetten maken, geven.*
*** Condere aurea ſecula. Virg. *De gulde tijden herſtellen, De wereld gelukkig maken.* Multa ſecula vivendo. Lucret. *Vele eeuwen leven.*
Vota diem condiderant. Stat. *Men bragt den ganſchen dag door met Kerk-beloften en Gebeden.*

CŌNDŌCĔFĂCĬO, ĭs, fēcī, făctŭm, făcĕrĕ. aliquem. Cic. *Iemand onderwijzen, leeraren.*

CŌNDŌCĔFĂCTŪS, ă, ŭm. Cic. *Tam, of mak gemaakt, geleerd,* ſprekende van een wild dier.

CŌNDŌCĔO, ēs, dōcŭī, dōctŭm, dōcērĕ. acc. Plin. Hiſt. *Onderwijzen, leeraren.*

CŌNDŌCTŪS, ă, ŭm. Plaut. Pœn act. 3. ſc. 2. *Geleerd, onderwezen.*
Condocta mihi ſunt dicta ad hanc fallaciam. Plaut. ibidem. *De woorden tot voortzettinge van dit bedrog zijn my in den mondgeſloken.* Men moet deze maniere van ſpreken niet ligt gebruiken.
Condoctior ſum quàm Comicus. Plaut. ibid. *Ik weet mijn rolle beter als een tooneelſpeler; ik weet myn boordſchap beter als een bliſpeler.*

CŌNDŌLĔO, ēs, dōlŭī, dōlērĕ. Cic. *Smarten, ſmart of pijn lijden, bedroefd zijn.* Men vind nog de præſens nog de infinitivus van dit verbum. Ziet Condoleſco.

CŌNDŌLĔSCO, ſcĭs, dōlŭī, ĕſcĕrĕ. Cic. *Pijn of ſmart lijden.*
Latus ei condoluit. Cic. *Zijn zijde deed hem zeer, of wee. Hy had pijn in de zijde*
Caput de vento condoluit. Plaut. *Ik had pijn in 't hoofd van den wind.*
Si caput condolet. Tib. *Indien men pijn in 't hoofd heeft.*
Ulcera ad ſuſpicionem tactûs condoleſcunt. Sen. Ph. *Met*

Digitized by Google

voelt pijn aan ettergezwellen, als men zig inbeeld, dat die aangeraakt worden.

CŌNDŌNŪM, ī. n. *Kondom*, Een bisschoppelijke stad in Gaskogne.

CŌNDŌMĒNSIS, is. m. & f. sĕ, is. n. *Van Kondom.*

CŌNDŌNĀTIO, ōnis. f. Cic. *Gifte, gave, geschenk, vereeringe, schenkaadje.*

CŌNDŌNĀTUS, ă, ūm. Cic. *Geschonken, vergund, gegeven, toegestaan.*

* * Condonatus. Plin. J. *Verschoond, vergeven, die vergiffenis verworven heeft.*

CŌNDŌNO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. aliquid alicui. Cic. *Iemand iets vergunnen, inwilligen, toestaan.*

Condonare alicui munus. Cic, *Iemand een geschenk vereeren, geven; Iemand een gift schenken.*

Condonare aliquem. Plaut. *Iemand vergeven, vergiffenis schenken, verschoonen.*

* * Crimen alicui condonare. Cic. Sallust. *Iemand een misdaad vergeven*

Filios ejus mihi potissimùm condona. Cic. *Vergeef, verschoon zijne zonen voornamentlijk om mijnent wille.* Reipublicæ injuriam, & meum dolorem fratris tui voluntati ac precibus condono. Cæs. *Ik vergeve u het ongelijk van 't gemeene best, en de droefheid of smart my aangedaan ten verzoeke, en op 't voorbidden van uw' broeder.*

Alicui pecuniam creditam condonare. Cic. *Iemand geleend geld quytschelden.*

Argentum hoc condonamus te. Plaut. *Wy geven u dit geld, vereeren u dese somme. Donatus zegt, dat (te) hier in ablativo staat, en dat anderen willen, dat het in accusativo is.*

CŌNDŌRMIO, īs, īvī, ītūm, īrĕ. Plaut. *Te zamen slapen, byslapen, slapen.*

CŌNDŌRMISCO, scis, scĕrĕ. Plaut. *Slapen, sluimeren, rusten.*

CŌNDRILLE, ēs, f. g. & Cōndrīllum, ī. n. g. Plin. *Wilde Endyvie.*

CŌNDŪCIBĪLIS, is. m. & f. lĕ, is. n. cum dat. Plaut. Auct. ad Her. *Nut, voordeelig, vorderlijk, oorbaar.*

CŌNDŪCO, is, dūxī, dūctum, dūcĕrĕ. acc. Cic *Medeleiden, voeren, brengen, geleiden,*

Multos in unum locum conducere. Cic. *Vele personen in eene plaatse te zamen brengen, verzamelen, doen by een komen.*

* * Conducere lac. Colum. *Melk doen stremmen, stollen, vonnen, vunnen.*

Conducere aliquem *of* aliquid. Plaut. Cic. *Iemand, of iets koopen.*

Conducere aliquem *of* aliquid. Plaut. Cic. *Iemant of iets huuren; Iemand huuren voor geld om iets te doen.* Navem. Plaut. *Een schip huuren, bevragten.* Milites. Q. Curt. *Krygsknegten werven, aannemen.*

Coctum, non vapulatum conductus fui. Plaut. *Gy hebt my gehuurt om te koken, of spijze toe bereiden, maar niet om te slaan of af te rossen.*

Alicui locum in proximo conducere. Cic. *Iemand een plaats in de buurt verhuuren.*

Nummo sum conductus. Plaut, *Ik ben voor een rijksdaalder 's daags gehuurd; Men geeft my een rijksdaalder 's daags.*

Aliquid de aliquo *of* ab aliquo conducere. Cic. *Iets van iemand huuren, te huur nemen.*

Conducere opus aliquod faciendum. Cic. *Een werk voor zeker geld aannemen om te maken.*

Meâ fiduciâ opus illud conduxi. Plaut. *Ik hebbe dat werk op mijn eigen voor- of nadeel aangenomen.*

Conducere. Cic. *Tot nut, of voordeel strekken; voordeelig, vorderlijk, nut zijn.* Men gebruikt dit woord niet als in de derde personen.

Hoc conducit tibi. Cic. In rem tuam. Plaut. Tuis rationibus. Cic. *Dat strekt tot uw nut, bate of voordeel; Is u dienstig, nut voordeelig; gy wint daar aan, trekt'er voordeel uit.*

Conducit hoc tuæ laudi. Cic. *Dit strekt tot uw eer, lof, of roem.*

Conducunt hæc ad victum. Plaut. *Deze zaken zijn dienstig, nut, voordeelig voor 't leven.*

Huic ætati non conducit iste locus. Plaut. *Die plaats voegt dezen ouderdom niet, past een man van uw jaren niet.*

CŌNDŪCTĬO, ōnis. f. Fundi. Cic. *Inhuuringe van iets voor zekere prijs. Van een erf.*

CŌNDŪCTITĬUS, ă, ūm. Varr. *Gehuurd, een huurling van iemand.*

Conductitiæ operæ, ārum. f. plur. Varr. *Gehuurde arbeiders.*

CŌNDŪCTŌR, ōris. m. Plaut. *Een huurder; iemand, die iets voor eenig geld of loon aanneemt te doen.*

Conductor meus. Plaut. *Die my gehuurt heeft.*

Conductor *of* Operis conductor. Cic. *Aannemer om iets, of eenig werk voor zeker loon te doen.*

CŌNDŪCTŪS, ă, ūm. Cic. *Geleid, gevoerd, by een gevoerd.* Ziet Conduco.

Nummi conducti. Hor. *Geleend geld.*

Exercitus conductus. Corn. Nep. *Geleende, wreemde, gehuurde benden, hulp benden.*

CŌNDŪLUS, ī. m. g. Fest. *Een ring.*

CŌNDUPLICĀTĬO, ōnis. f. Plaut. *Omhelzinge, omarminge van twee personen.*

Conduplicatio. Cic. *Herhalinge.* Een redenkonstige spreekwijze.

CŌNDUPLĬCO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Varr. Lucret. *Verdubbelen, vermeerderen, vergrooten.* Sprekende van middelen, rijkdom, enz.

Tenebræ conduplicantur. Cic. *De duisternissen vermeerderen, worden verdubbelt.*

Beneficium tibi conduplicabit. Ter. *Hy zal u deze weldaad dubbeld beloonen, vergelden, goed doen, tot uw voordeel erkennen.*

CŌNDŪRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Lucret. *Verharden, hard maken.*

Aqua ferrum candens condurat. Lucret. *Het water maakt het gloeyend yzer hard.*

CŌNDŪS, ī. m. Plaut. *Een Hofmeester, een Keldermeester.*

CŌNDYLŌMĂ, ātis. n. Plin. H. Κονδύλωμα. *Pijnlijk uitwas, brandig gezwel, speene aan de aars, den aambye.*

CŌNDYLŪS, ī. m. Mart. Κόνδυλος. *De kneukelen, of knokkelen, aan handen of voeten.*

† CŌNFĂBŪLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. *Te zamen praten, kouten, spreken; iets vertellen, verhalen.*

CŌNFĂBŪLŌR, āris, ātūs sūm, ārī. Plaut. *Te zamen spreken, praten, kouten; iets vertellen, verhalen; malkanderen onderhouden.*

Tecum rem meam confabulabor. Plaut. *Ik zal u mijn zake, of geval verhalen, openbaren, bekend maken.*

CŌNFĂMŪLOR, āris. dep. Marc. *Dienen, te zamen dienen.*

CŌNFARCĬO. V. Confercio.

CŌNFARRĔĀTĬO, ōnis. f. Plin. H. *Offeringe van een* ‡ *tarwe, of grane koek of kaak, door een nieuw getrouwden man of vrouw tot een teeken van een zeer naauwe verbintenis.* De Romeinen deden in 't begin van hunne huwelijken een koek of kaak van zeker graan gebakken, voor de nieuw getroude vrouwe dragen, en na dezelve opgeoffert te hebben, gaven zy die te eten aan 't nieuw getrouwde paar; maar naderhand wierd dit alleenlijk onderhouden in de huwelijken der Priesters.

CŌNFARRĔO, ās, āvī ātūm, ārĕ. Fac. *Nieuw getrouwde, met zodanige koek te zamen verbinden.*

CŌNFARRĔĀTI, ōrum. m. plur. Tac. *Personen met het offeren en eten van een meele koek of kaak, getrouwd.*

Assuetudo confarreandi. Tac. *De gewoonte der plegtigheden van confarreatio te onderhouden.* Ziet Confarreatio.

Digitized by Google

CŌNFĀTĀLIS, is. m. & f. lĕ, is. n. Cic. *Noodlotteliyk, aan een, of meer perſonen; ook die het zelve lot; of gevaal hebben, lotgemeen.*

CŌNFECTIO, ōnis. f. A. Gell. *Menginge, toebreidinge, toemakinge van artzenyn.*

* * Confectio eſcarum à linguâ adjuvatur. Cic. *De toebereidinge van de ſpyze word door de tong, of de ſmaak geholpen, voortgezet.*

* * Confectio belli. Cic. *Het einde van een oorlog.* Libri. Cic. *Makinge, opſtellinge van een boek.*

Confectio tributi. Cic. *Heffinge, invoeringe van een ſchattinge.*

Confectio valetudinis. Cic. *Verzwakkinge, uitputtinge, verminderinge, bederf van gezondheid.*

CŌNFECTŌR, ōris. m. Cic. *Die iets volvoert, eindigt, volbrengt, of volmaakt.*

Confector belli. Cic. *Die den oorlog ten einde brengt.* Negotii. Cic. *Die een zake afdoet, of volbrengt, uitvoert, of uitgevoert heeft.*

Ignis confector eſt & conſumptor omnium. Cic. *Het vyer verſtind en vertert alles.*

Confector ferarum. Suet. *Een jager, dooder van wilde dieren, wildſchutter.*

CŌNFECTRIX, icis. f. Cic. *Een verderſſter, vernielſter.*

CŌNFECTŪRA, æ. f. Plin. H. *Handwerk, maakſel, makinge.*

Veluſtas confectrix omnium. Cic. *Den ouderdom verdelgt alles.*

Confectura. Plin. H. *Menginge, makinge, toebereidinge, toemakinge.* Sprekende van honig, enz.

Proximum nomen amphitheatricæ (chartæ) datum fuerat à confecturæ loco. Plin. H. *Men gaf het den naam van papier van de ſchomwburg, naaſt aan de plaats, daar 't gemaakt wierd.*

Confectura mellis. Colum. *Toebereidinge, makinge van honig.*

CŌNFECTŪS, ă, ūm. Cic. *Geeindigd, volbragt, uitgevoerd, volvoerd, voltrokken.* Van een vertoog, een oorlog, een zake, of ſpelen geſproken.

Victoria confecta. Cic. *Een bevogte, volkome, volſtage overwinninge.*

* * Biennio confecto. Cic. *Twee jaren geleden, na twee jaren, den tijd van twee jaren verſtreken zynde.*

Confectus. Cic. *Verdelgd, bedorven, verloren, quijnende, zwak, krank, uitgeput, verſlagen.*

Confectus fame. Cic. *Afgemat, zwart, of half dood van honger.* Ætate. Cic. *Zwak, bevende van, of door ouderdom.* Vulneribus. Cic. *Vol van wonden* Confectus laboribus. Cic. *Door arbeid vermoeid.* Corporis morbo & animi dolore. Cic *Overvallen, overſtelpt door ziekte en hertzeer.* Vino luſtriſque. Cic. *Door zuipen en hoerjagen uitgeput, verzwakt.* Salo nauſeaque. Cæſ. *Door de zee en zeeziekte vermoeid, verzwakt.*

CŌNFERCIO, is, fērsi, fērtūm, fērcīre. acc. Plin. H. *Ophoopen, opſtapelen, te zamen brengen, iets op malkanderen leggen.*

Conferciunt ſe. Varr. *Zy komen met meenigten, of hoopen by een, zy vergaderen, zy ſluiten zig in een.*

CŌNFĔRO, fĕrs, tŭli, lātum, fĕrre. act. Plaut. Colum. *Te zamen, of by een dragen, brengen, voeren.*

Conferre. acc. Plaut. *Toebrengen, geven, verſchaffen, beſchikken, medebrengen.*

Conferre aliquid in commune. Cic. *Iets in 't gemeen toe- of bybrengen.* Om koopmanſchap mede te doen, enz.

Sicuti ex cenſu quotannis in tributa conferunt. Cic. *Die van Sicilien bragten alle jaren uit hunne inkomſten ſchattingen op.*

Conferre aliquid ad arbitrium alterius. Cic. *Iets aan een 's anders uitſprake ſtellen, een zake aan een 's anders oordeel overgeven.*

Conferre cum aliquo. Ovid. *Met iemand vegten, ſtryden.* Signa cum hoſte. Cic. *Met den vand ſlaan, de vanden ſlag leveren.*

Conferre culpam, *of* crimen in aliquem. Ter. Cic. *De ſchuld, of miſdaad op een ander leggen, hem daar van beſchuldigen, of de wiſt geven.* Studium, Officium, Operam, &c. ad, *of* in amplitudinem alicujus. Cic. *Zyn goede dienſten, zorge, en naarſtigheid aanwenden, te werk ſtellen tot iemands verheffinge, of grootheid van ſtaat.*

* * De Republicâ diſputationem in Scipionis perſonam & Manlii contuli. Cic. *Ik heb mijn verhandelinge aangaande een Gemeenebeſt gebragt op de perſonen van Scipio en Manlius. Die zamenſpraak dienaangaande gaat op hun naam.*

Conferre aliquem cum aliquo, *of* alicui. Cic. Rem aliquam *Iemand met een ander vergelijken, gelijk ſtellen.* Faciem & mores duorum. Ovid. *Het wezen en de zeden van twee perſonen vergelijken.*

Conferre ſermonem cum pliquo. Cic. Sermones inter ſe. Plaut. Capita. Cic. *Met iemand ſpreken, zamenſpraak houden.* Coràm hæc conferemus. Cic. *Wy zullen deze zaken verhandelen als wy by den anderen zullen zyn, wy zullen daar van ſpreken als wy den anderen weder zullen zien.*

Conferre gradum cum aliquo. Virg. Liv. Pedem. Quintil. *Iemand ontmoeten, zig by iemand voegen, nevens hem gaan, iemand op zyde komen.*

Conferre officium, beneficium in aliquem. Cic. *Een weldaad, of goeden dienſt aan iemand doen. Iemand door weldaden en goede dienſten verbinden, verpligten.* Lites. Hor. *Iemand een pleitgeding aandoen.* Maledicta. Cic. *Iemand vervloeken.*

Conferre tempus ad rem aliquam. Cic. In rem aliquam Plin. J. *Zyn tijd aan iets beſteden, hangen, den tijd met iets doorbrengen, verſlyten.* Operam ad Philoſophiam. Cic. *Zyn gedagten bezig houden in de wijsbegeerte, zig daar in oeffenen.*

Si omnes omnia ſua conſilia conferant ut. ſeq. ſup. Ter. *Indien alle menſchen hun raad te zamen gaven, dat enz. Indien de ganſche wereld te zamen aanraadde, dat enz.*

Conferre ſe ad Rempublicam. Cic. *Zig begeven ten dienſt van het Gemeenebeſt.* In amicitiam alicujus. Cic. *Zig tot iemands vriendſchap begeven, vriendſchap met iemand aangaan, maken.* In fidem alicujus. Cic. *Zig onder iemands beſcherminge begeven, zig aan iemand onderwerpen.*

Conferre ſe in aliquem locum. Cic. *Zig na een plaats vervoegen, begeven, na een plaats vlugten, wyken.* Ad hoſtes. Cic. *Zig na de vianden begeven, na de zelve vlugten, overloopen, wyken, der zelver zyde kiezen.* Plaut. In fugam. Cic. *Zig op de been, op de vlugt begeven.* Iter ſuum in aliquem locum. Cic. *Zyn weg na een zekere plaats nemen.*

* * Conferre ad eloquentiam. Cic. *Tot de welſprekendheid dienen; tot des zelfs voordeel, of bevorderinge ſtrekken.* Ad benè vivendum. Cic. *Dienſtig om wel te leven, nut, of voordeelig om wel te leven.*

Hæc Oratori conferunt. Quintil. *Deze dingen zyn voordeelig, nut voor een redenvoerder, ſtrekken tot zyn volmaaktheid.* Men gebruikt dit *verbum* in dezen zin niet anders als in de derde perſoon.

Rem in pauca confer. Plaut. *Maak 't gene gy te zeggen hebt wat kort.* Quàm potero in verba conferam pauciſſima. Plaut. *Ik zal 't in zoo korte woorden verhalen als my mogelijk is.*

Verba ad rem conferre. Ter. *Na komen dat men gezegt heeft, zyn beloften houden, volbrengen.*

CŌNFERRŪMĪNO, ās, āvi, ātūm., ārĕ. acc. Plin. H. *Souderen, met ſondèrſel te zamen voegen.*

CŌNFĔRTIM. adv. Liv. *Met geſlote benden, of gelederen, digt in een gedrongen.*

Confertim utrinque pugnabatur. Liv. *Men vogt, of ſtreed wederzijdſch met geſlote geledtren.*

CŌNFĔRTŪS, ă, ūm. part. à Confercio. Cic. *Vervuld, vol.* T. Livius zegt *Confertior* en *Confertiſſimus.*

Vita conferta voluptate. Cic. *Een leven vol van wellusten, vermaak, een zeer wellustig leven.*

Digitized by Google

** Conferti milites. Cæſ. Virg. Acies conferta. Cæſ. Agmen confertum. Virg. *Geſloten, digt in een gedronge benden, geladeren, ſoldaten.*

CŌNFERVA, æ. f. Plin. H. *Waterſpongie; moſch dat op 't water groeit.*

CŌNFERVĒFĂCIO, is, fēcī, factum, făcĕrĕ. acc. Lucret. *Verhitten, heet maken, ſchroeyen, branden, in brand ſteken.*

CŌNFERVĔO, ēs, fērbŭī, fervĕrĕ. Celſ. *Te zamen weder hegt worden, vaſt, of ſterk groeyen, zig weder by een voegen.*

Confervent oſſa mota aut ſoluta. Celſ. *De gebroke, uit het lid geraakte, verbuikte beenderen voegen zig weder by malkanderen; groeyen weder aan een.*

CŌNFERVESCO, ĭcis, fērbŭī, fervĕſcĕrĕ. Colum. *Heet worden, zieden, ſpelen, zaayen.* Sprekende van wijn welkers geeſten opvliegen

Violas cum aquâ conferveſcere faciunt ad ignem Vitruv. *Zy koken droge violen over 't vyer in water.*

Conferveſcere. Vitruv. Plin. H. *Heet, zoel worden, verſtikken.* Sprekende van de lugt, bergſtoffen, koren als 't op de zolders niet verwerkt word.

Ira conferbuit. Hor. *Zijn toorn ontſtak, zijn gramſchap wierd hevig.*

CŌNFESSIO, ōnis. f. Cic. *Belijdenis, bekentenis, erkentenis.*

Confeſſio errati. Cic. *Schuld-bekentenis.*

Taciturnitas confeſſionem imitatur. Cic. *Het ſtilzwijgen gelijkt een bekentenis van ſchuld.*

CŌNFESSOR, ōris. m. g. Cic. *Een bekenner, een belijder.*

CŌNFESSŌRIŬS, ă, ŭm. Cic. *Die bekent, belijd, of verklaart.*

CŌNFESSŬS, ă, ŭm. Cic. *Die bekent, of beleden heeft; bekend, beleden.*

Res confeſſa. Cic. *Een bekende, belede, openbare zaak.* Signa. Colom. *Klare kenteekenen.*

Hæc ex confeſſo ſunt turpia. Quintil. *Deze dingen zijn volgens algemeene bekentenisſe ſchandelijk; men komt over een dat deze dingen niet eerlijk zijn.*

Confeſſa res eſt. Cic. In confeſſo eſt. Plin. H. ſeq. inf. *Het is een bekende, klare, taſtelijke zaak; de ganſche weveld weet dit, ſtaat het toe.*

Ea res in confeſſum venit. Plin. H. *Deze zaak word van yder een bekent, een yder komt daar in over een, ſtemt dat toe.*

CŌNFESTIM. adv. Cic. *Van ſtonden aan, aanſtonds, terſtond, opſtaande voet, ten eerſten, ſtrax.*

CŌNFETŬS, ă, ŭm. Confeta ſus. Feſt. *Vol jongen. Een zaq vol biggens, welke men offerde.*

CŌNFIBŬLA, æ. f. Cat. *Een latnagel, houte nagel, een klamp.*

CŌNFICIENTISSIMŬS, ă, ŭm. Civitas litterarum conficientiſſima. Cic. *Zeer naauwkeurig, of werkzaam. Een zeer naauwkeurige ſtad, in 't opſchrijven van alle openbare onkoſten enz. Een ſtad, die zeer nette dagregiſters van onkoſten enz. houd.*

CŌNFĬCIO, is, fēcī, fectum, fícĕrĕ. acc. Cic. *Volbrengen, volvoeren, te weeg brengen.*

Facilè patris in leges conficiet ſuas. Ter. *Hy zal gemakkelijk ureda met zijn vader maken, of zig met hem verzoenen op zijn eigen voorwaarden.*

Conficere officia ſua. Plaut. *Zijn pligt doen, volbrengen, zijn ampt waarnemen.* Bellum. Cæſ. Cic. *Een oorlog eindigen.* Rem aliquam, *of* de re aliquâ cum aliquo. Cic. *Een zaak met iemand afhandelen, afdoen, verhandelen, ſluiten.* Mandata alicujus. Cic. *Iemands bevelen volbrengen, uitvoeren.* Viam longam. Cic. *Een groote, of lange reis volbrengen.*

Conficere aliquid dentibus. Plin. H. *Iets met de tanden kaauwen, malen, knagen.* Infini dentes eſcas conficiunt. Cic. *De agterſte tanden kaauwen de ſpijs.*

Conficere aliquem. Cic. *Iemand dooden, ter neder leggen, dood ſlaan.* Serpentes. Cic. *Slangen eten, doden, uitroeyen.*

Conficere ſe veneno. Flor. *Zig zelfs vergifrigen, zig door vergift, gift, of venyn om hals brengen.* Mens me mœror confici. Cic. *Mijn droefheid doet my quijnen, overſtelpt mijn hart.* Tempus omnia conficit. Cic. *De tijd vernielt en verſlenſt alles.* Dolore conficior & pudore. Cic. *Ik ſterve van ſmart en ſchaamte.* Lacrymis confici. Cic. *In zijn tranen zwemmen, bitterlijk weenen, ſchreyen.*

Conficere exercitum, *of* copias. Cic. Milites. Cic. Liv. *Een leger, of benden werven, op de been brengen, ligten.* Pecuniam. Ter. Cic. *Geld opleggen, vergaderen.* Rem ſine pugnâ. Cic. *Een zake zonder gevegt byleggen, beſlegten, afdoen.*

** Conficere argentum, pecuniam, patrimonium. Plaut. Cic. *Zijn geld, middelen, goederen op eten, verteren, doorbrengen, verquiſten.*

Permagna ex illâ re pecunia confici poteſt. Cic. *Men kan uit de zaak een grooten ſchat trekken.*

Confeciſti omnes res ac rationes meas. Plaut. *Gy hebt alle mijne zaken en voornemens om verre geſtooten, verydelt, te niet doen loopen.*

** Confecit annos centum. Cic. *Hy is honderd jaren oud, heeft honderd jaren bereikt.* Centum millia hominum. Cæſ. *Hy heeft een leger van honderd duizend mannen op de been gebragt.* Vitæ ſuæ curſum omnem in labore conficere. Cic. *Den ganſchen loop van zijn leven in arbeid doorbrengen.*

Reditum alicui conficere. Cic. *Iemands wederkomſte bezorgen, uitwerken; iemand wederom doen ontbieden, roepen.*

Quantas hic ſuis conſiliis mihi confecit ſollicitudines? Ter. *Hoe grooten kommer heeft hy my door zijn raad verwekt?*

* Illi ſuavitas vocis bene loquendi famam confecerat. Cic. *De aangenaamheid van zijn ſtem had hem den naam van wel te ſpreken toegebragt.*

Ex quo conficitur ut. ſeq. ſubj. Cic. *Waar uit men beſluit, dat enz. Men trekt daar uit, dat enz. Waar uit volgt, dat enz.*

Confectum eſt, *of* Res confecta eſt. Cic. *Het is 'er mede gedaan, alles is verloren.*

CŌNFICTĬO, ōnis. f. Criminis confictio. Cic. *Verzieringe, verdigtinge van een miſdaad; valſche beſchuldigingе, laſteringe.*

Criminis confictionem ſuſcepit. Cic. *Hy nam den laſt van die valſche beſchuldiginge, laſteringe, opzig zelven.*

CŌNFICTŬS, ă, ŭm. Cic. *Verzierd, verdigt, verzonnen, uitgevonden.*

Conficta à Pœtis. Cic. *Zaken door Digters verzierd, verdigt, verzonnen.* Conficta fabula. Cic. *Een verdigt, of verzierd ſprookje, praatje.*

Confictæ lacrymæ. Ter. *Geveinſde, gemaakte tranen.*

CŌNFIDEJŬSSOR, ōris. m. g. *Een medeborg.*

CŌNFIDĔNS, ēntis. omn. gen. Ter. Cic. *Stout, onbeſchaamd, roekeloos, verwaand, vermetel.*

** Confidens. Plaut. *Een kloekmoedig, onverzaagd, ſtandvaſtig man.* Cicero zegt egter, dat men in zijn tijd dit woord niet als in een quaden zin gebruikte.

CŌNFIDĔNTĔR. adv. Cic. *Stoutelijk, roekeloozelijk, vermetelijk.* Cicero zegt, *Confidentius*, en *Confidentiſſimè.*

Confidenter. Plaut. Ter. *Klockmoedigliik, ſtandvaſtiglijk, onverzaagdelijk.*

CŌNFIDĔNTIĂ, æ. f. Cic. *Vermetelheid, ſtoutheid, roekeloosheid, verwaandheid, vermetel.*

Confidentia. Cic. apud Non. *Standvaſtigheid, kloekmoedigheid, onverzaagdheid.* Dit woord word in dezen zin niet veel in goede Schrijvers gevonden.

CŌNFIDENTILŌQUUS, ă, ŭm. udj. Plaut. *Die ſtout en onverzaagd ſpreekt.*

CŌNFIDO, is, fidi, *of* fisŭs ſum, fidĕrĕ. alicui, *of* aliquo. Cæſ. Cic. Liv. Vitruv. *Zig op iemand, of iets be-*

Digitized by Google

betrouwen, vertrouwen, verlaten. Op iemand, of iets staat maken, steunen.

Confidere animo. Cic. Op zijn moed, of dapperheid steunen, vertrouwen, zig verlaten. Sibi. Cic. Op zijn eigen zelfs, of eige kragten betrouwen, staunen. Caussæ. Cic. Op zijn goede zake betrouwen, steunen.

Confidere consuetudine civitatis. Ulp. Verzekerd zijn van de gewoonte eener stad.

Hæc me, ut confidam, faciunt. Cic. Deze dingen doen my moed scheppen, geven my hope.

Confido eam rem tibi magnæ laudi fore. Cic. Ik vertrouwe, ik hope dat die zaak u tot groten lof zal gedyën, dat gy daar door groote eere zult behalen in leggen.

CŌNFĪGO, īs, fixī, fixūm, figĕrĕ. acc. Cic. Doorsteken, doorschieten, doorrijgen, doorgrieven.

Configere sagittis aliquem. Cic. Iemand met pijlen doorschieten.

Configere tabulas inter se. Cat. Planken aan malkanderen hegten. Tabulam aculeis. Colum. Nagelen, of spijkertjes in een plank slaan, een plank met spijkertjes vercieren.

Omnes vigilias, curas, cogitationes in Reipublicæ salute confixit. Cic. Hy besteedde al zijn waken, zorgen, en gedagten tot behoud, of de welstand van 't Gemeenebest.

CŌNFĪGŪRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. aliquid ad aliud, of ad similitudinem alterius. Colum. Iets de gedaante, of gelijkenis van iets anders geven; iets na de gedaante, of gelijkenis van een ander ding maken.

CŌNFĪNDŌ, īs, fidī, fissūm, findĕrĕ. Tib. Splijten, klieven, kloven, verdeelen.

Et ferro tellus, pontus confiditur ære. Tib. Men klieft de aarde met yzer, en de zee met koper. Men bouwt de aarde, en bevaart de zee.

CŌNFĪNGO, īs, finxī, fictūm, fingĕre. acc. Verdigten, verzieren, verzinnen, bedenken.

Confingere crimen in aliquem. Cic. Een misdaad tegen iemand verdigten, verzieren; iemand lasteren over iets dat hy nooit begaan heeft, iemand een verdigt schelmstuk te laste leggen. Rumorem. Auct. Cic. Een gerugt verzinnen, verzieren, verspreiden.

Dolum inter sese confinxerunt. Plaut. Zy hebben dat bedrog, of die list, onder malkanderen gesmeed.

Confingere aliquid ab alio cogitatum esse. Cic. Iemand lasteren van eenigen toeleg gesmeed te hebben; iemand valschelijk beschuldigen van een onderneminge voor gehad te hebben.

Confingere aliquâ materiâ nidos. Plin. H. Een nest van iets maken, bouwen. Mella. Plin. H. Honig maken.

CŌNFĪNE, is. n. Sen. Ph. De landpalen, grenzen, scheidpalen. Deze Schrijver gebruikt het meest in *plurali*.

In confinibus hostis arcendus est. Sen. Ph. Men moet de vianden op de grenzen verdrijven, afweren, te keer gaan.

*** Eum ferit ad confine papillæ. Val. Flacc. Hy treft hem digt by de tepel, of borst, by quetste hem digt aan de borst.

CŌNFĪNIS, is. m. & f. nĕ, is. n. Liv. Plin. H. Aangrenzende, aanpalende, naburig, naastgelege, rondom-leggende.

Confinis ager. Liv. Naastgelege land. Populus. Plin. H. H. Naburig, aangrenzend volk.

Caput confine collo est. Ovid. Het hoofd is aan den hals gehegt, is naast aan den hals. Collo is hier in dativo.

* * Genus orationis confine ejus generis quod appellamus dissolutum, &c. Auct. ad Her. Een manier van redeneren naast aan die, welke wy een losse stijl noemen, enz. Quintil. Dit gelykt na 't gene 't welk genoemt word enz. Dit is by na 't zelfde, 't welk wy noemen enz. Sprekende van een spreekwijze, of reden.

Confinis Æthiopiæ est. Plin. H. Hy woont digt by Æthiopie, op de grenzen van Æthiopie.

‡ Confinis mens. Matt. Mijn buurman. De Regtgeleerden zeggen, dat 'er dit onderscheid is, tussen *Confines* en *Vicini*, dat de eerste van den anderen gescheiden worden door een linie enz. welke tot een scheidpaal is, en de *Vicini* door mueren.

CŌNFĪNĬUM, ĭi. n. Cæs. Cic. Liv. De grenzen, scheid-, of landpalen, van landen enz. Cicero gebruikt dit woord in dezen zin in *plurali*.

Confinium. Plin. H. De buurt, grensplaats, landscheidinge.

Urbem in ipso maris fluminisque confinio ponere. Flor. Een stad op de zeestrand, of den oever van een rivier bouwen; een stad stigten daar de rivier zig in de zee ontlast.

In arcto salutis exitiique summus confinio. Vell. Paterc. Het staat dus, of zoo met ons: wy zijn aanstonds behouden, of verloren, wy staan op 't punt van aanstonds verloren te gaan, of verlost te worden.

Confinium boni & mali. Colum. Het onderscheid van goed en quaad: de middenweg, welke goed en quaad van elkanderen scheid. Artis & falsi. Tac. De gelijkenis tussen konstgrepen en leugentaal.

CŌNFIT, fiĕrī. Cic. Cæs. Virg. Geschieden, gebeuren, voorvallen. Men vind niet als de volgende *tempora* en personen van dit *verbum*.

Hoc confit quod volo. Ter. Het gene ik wil word volbragt.

Quò facilius per te res tota confieret. Balbus ad Cic. Op dat de ganssche zake te beter door u uitgevoert zoude konnen worden.

Res confit utroque modo. Lucret. Die zaak geschied op tweederley wijze. Id confiet Lucret. Dat zal geschieden, gedaan, volbragt worden.

Animadvertit id difficilius confieri. Cæs. Hy bespeurde dat het zeer zwaar was om uit te voren.

CŌNFIRMATĬO, ōnis. f. Cic. Bevestiginge, verzekeringe, bewijs, getuigenisse.

* * Confirmatio animi. Cic. Standvastigheid, onwrikbaarheid van gemoed.

Confirmatione non egebat virtus tua. Cic. Uw moed had geen vertroosting van noden; men behoefde uw heldenmoed niet op te wekken, aan te porren, te sterken.

CŌNFIRMĀTŌR, ōris. m. Confirmator pecuniæ. Cic. Een verzekeraar, een borg voor geld.

CŌNFIRMĀTŪS, ă, ūm. Cic. Bevestigd, vastgesteld, versterkt. Cicero gebruikt *Confirmatior*.

Confirmatiorem efficere exercitum. Cæs. Een leger gretiger tot den strijd maken, den moed van 't heir vergrooten, opwekken, vermeerderen.

† CŌNFIRMĬTĀS, ātis. f. Plaut. Vastheid, vast besluit, standvastigheid.

CŌNFIRMO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. aliquid. Cic. Bevestigen, verzekeren, bewijzen, door getuigenisse bekragtigen.

Omni hoc vobis ratione confirmo me. seq. inf. Cic. Ik verzekere, belove u met allerhande redenen, dat ik enz.

Confirmare aliquid alicui. Cic. Iemand iets verzekeren, bevestigen. Aliquid de aliquo. Cic. Iets van iemand verzekeren, bevestigen, betuigen, bewaren.

Confirmare bonos, of animos bonorum. Cic. De vromen, of derzelver gemoederen bevestigen, aanmoedigen, opwekken, opbouwen. Animum suum. Plaut. Moed scheppen, grypen, zig zelfs opwekken. Se ad omnia. Cic. zig tegen alle voorvallen wapenen, in staat stellen.

* * Confirmare aliquid rationibus exquisitis. Cic. Iets door uitgeleze, uitgezipte, desuige redenen bewijzen, bevestigen, aantoonen, sterken.

Confirmare amicitiam, of pacem cum aliquo. Cæs. Vriendschap, of vrede met iemand bevestigen, gestadigen. Alienas inimicitias contra Remblicam. Cic. Vreemde vijandlijkheden tegen 't Gemeenebest ophitzen, aanzetten, verwekken.

Tranfmarinis auxiliis sese confirmare. Cæs. Zijn leger met

Digitized by Google

overzeesche benden verſterken, vergrooten, vermeerderen, zig met benden van over de zee verſterken.

Confirmare ſe. Cic. *Zig zelf bevoſtigen, verſterken. kragt, of vermogen krijgen.* Corpus. Celſ. *Zijn lichaam verſterken.*

Cicatricula celerrimè in venâ confirmatur. Celſ. *Een lidteekentje in een ader gaat wel haaſt toe.*

Confirmare aliquem libertati. Cæſ. *Iemand zijn vryheid ſchenken, verzekeren.*

CŌNFĪSCĀTĬO, ōnis. f. Flor. *Verbeurd-verklaringe.*

Alicujus confiſcationem mandare. Flor. *Gebieden, beſlaſten iemands goederen verbeurd te verklaren, aan te ſlaan.*

CŌNFĪSCĀTŬS, ă, ūm. Suet. *Iemand, wiens goederen verbeurd-verklaard zijn.*

CŌNFĪSCO, ās, āvī, ātūm, āre. aliquem, *of* bona alicujus. Aſc. Pæd. Suet. *Iemands goederen verbeurd-verklaren, aanſlaan.*

CŌNFĪSIO, ōnis. f. Cic. *Betrouwinge, vertrouwen, trouwe.*

Firma animi confidio. Cic. *Groote ſtandvaſtigheid, vaſt vertrouwen, of geloof.*

CŌNFĪSŬS, ă, ūm. *Betrouwende, vertrouwende, geloovende.*

Confiſus alicujus voluntati. Cæſ. *Verzekerd van, betrouwende, ſteunende op iemands gunſt, of vriendſchap.* Munitione foſſæ. Cæſ. *Betrouwende, ſteunende op de ſterkte van de gragt.*

CŌNFĪTĔOR, ērīs, feſſus ſūm, fītērī. acc. Cic. *Belijden, bekennen, erkennen.*

Confiteri aliquod crimen, *of* de aliquo crimine. Cic. *Een miſdaad belijden, bekennen.*

Coëgit ipſos furatos de ſe confiteri. Vitruv. *Hy dwong hen te bekennen dat zy zelve de dieven waren.*

Iram vultu confiteri. Ovid. *Zijn gramſchap in zijn aangezigt doen blyken, vertoonen, belijden.*

CŌNFĪXŬS, ă, ūm. Virg. *Geſtoken, doorregen, doorſtoken, doorgrieſd.*

Confixus telis. Ovid. *Met pylen doorſchoten.*

Confixus clavis. Cæſ. *Geſpykerd, met nagelen, of ſpykers aan een geklonken, gehegt.*

CŌNFLĀGES, is. f Feſt. *Een windgat, een plaats voor alle winden openleggende.*

CŌNFLĀGĬTO, āre. Plin. *Te zamen verzoeken.*

CŌNFLĀGRĀTĬO, ōnis. f. Sen. Ph. *Brand, brandſtigtinge.* Vader Gaudin heeft dit woord eerſt in dezen Schrijver ontdekt.

CŌNFLĀGRĀTŬS, ă, ūm. Auct. ad Her. Vitruv. *Gebrand, verbrand, door vlammen verſtonden.*

Navis, *of* urbs incendio conflagrata. Vitruv. *Een ſchip, of ſtad door brand verſtonden, afgebrand, verteerd.*

CŌNFLĀGRO, ās, āvī, ātūm, āre. Cic. Plin. J. *Branden, verbranden, gebrand worden.*

Conflagrare flammis. Liv. *Door de vlammen verteerd, verſtonden worden, branden.*

* * Conflagrare invidiâ, *of* invidiæ incendio. Cic. *Van de gantſche wereld gehaat worden. Van yder een benijd worden.* Ille furtorum alterius invidiâ conflagravit. Cic. *Hy droeg den haat van des anders dieverzen.*

CŌNFLĀTĬLIS, is, e. adj. Prudent. *Gegoten, geſmolten.*

CŌNFLĀTĬO, ōnis. f. Sen. Ph. *Smeltinge, of gietinge van bergſtoffe; maniere van ſmelten, of gieten.*

CŌNFLĀTŪRA, æ. f. Plin. H. *Makinge van een werk door ſmelten en gieten.*

CŌNFLĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Geblazen, van iets gemaakt.*

Conflatus ex aliquâ re. Cic. *Van iets gemaakt, te zamengeſteld*

* * Conflati teſtes. Quintil. *Omgekogte, opgemaakte, opgeraapte, valſche getuigen.*

CŌNFLEXŬS, ă, ūm. Plin. *Gebogen, gekromd.*

CŌNFLĬCTĀTĬO, ōnis. f. Tubero apud A. Gell. *Gevegt, ſlag, ſtrijd, ſchermuſelinge.* Donatus zegt, dat dit woord eigentlijk beteekent, *Het tegen een ſtooten, of wrijven van twee lichamen.*

Totius exercitûs conflictatione oppugnatus. A. Gell. *Door 't gantſche leger aangetaſt, beſprongen, omringd.*

CŌNFLĬCTĀTUS, ă, ūm. Cic. *Beſtreden, gequeld.*

CŌNFLĬCTĬO, ōnis. f. Quintil. *Wrijvinge, ſtootinge van twee lichamen tegen malkanderen.*

Conflictio rerum inter ſe pugnantium. Cic. *Tegenheid van twee ſtrijdige zaken.*

CŌNFLĬCTO, ās, āvī, ātūm, āre. cum aliquo. Ter. *Met iemand vegten, ſtryden, ſlaan, worſtelen.*

Conflictare cum malo. Ter. *Met een ongeval, of ramp worſtelen, een ramp wederſtaan.*

CŌNFLĬCTŎR, āris, ātus ſūm, āri. Cic. *Met iemand vegten, ſtrijden, ſlaan, worſtelen, oneenig zijn.*

Qui conflictatur cum ingeniis ejuſmodi. Ter. *Die met zulke gemoederen te doen heeft, omgaat, of gemeenſchap houd.*

Conflictari capitis doloribus. Celſ. *Met hoofdpyn gequeld worden, hoofdwee lijden.* Morbo. Plin. H. *Met een ziekte worſtelen.* Siti. Celſ. *Groote dorſt lijden, van dorſt verſmagten.* Gravi annonâ. Cæſ. *Groot gebrek hebben aan levensmiddelen.*

Conflictari moleſtiis. Cic. *Door moeylijkheden ontruſt worden.* Superſtitione. Cic. *Met bygeloovigheid bezeten zijn.* Fortuna duriore. Cic. *Met groote tegenſpoed worſtelen.*

CŌNFLĬCTŬS, ūs. m. Cic. *Tegen-aanſtootinge, wrijvinge, botzinge, van lichamen, wolken enz.* Men vind in Cicero niets als de *ablativus Conflictu.*

CŌNFLĪGO, is, flixī, flictūm fligĕre. cum aliquo. Cæſ. Salluſt. *Met iemand vegten, ſtrijden, ſlaan, handgemeen zijn: iemand ſlag leveren.*

Contra conſpirationem hoſtium confligere. Cic. *Tegen vereenigde, of verbonde vianden vegten, oorlogen.*

Confligere acie. Liv. Collatis ſignis. Claud. *In ſlagorde vegten, ſtrijden, ſlaan.* Armis, *of* manu cum hoſte. Cic. *Met den viand ſlaan, vegten, ſtrijden, handgemeen zijn; de viand ſlag leveren.*

Confligunt venti. Virg. *De winden waayen tegen malkanderen aan.*

* * Confligunt Leges. Quintil. *De wetten zijn ſtrijdig, ſtooten, komen niet over een.* Cauſæ inter ſe. Cic. *Die oorzaken, of zaken, ſtrijden tegen malkanderen, komen gantſch niet over een.*

Confligere de re aliquâ. Cic. *Over iets twiſtreden, redenkavelen; iets betwiſten.*

CŌNFLO, ās, āvī, ātūm, āre. Hor. *Te zamen blazen, mede blazen.*

Ex eo principio conflata eſt magna familiaritas. Ter. *Uit dat beginſel, of die oorzaak, is een groote gemeenzaamheid, of vriendſchap ontſtaan, veroorzaakt.*

Conflare ignem. Plin. H. *Het vyer opblazen, aanblazen.*

Conflare ſtatuas, vaſa aurea. Sen. Trag. Suet. *Beelden, en goude vaten ſmelten, ook beelden enz. gieten, t'zamen ſlanſſen.*

* * Falces conflantur in enſem. Virg. *De ſikkels worden tot zwaarden geſmeed.*

Conflare. acc. Cic. *Maken.*

Conflare bellum. Cic. *Oorlog maken, verwekken.* Seditionem. Cic. *Oproer, opſtand verwekken, veroorzaken.* Crimen. Cic. *Een miſdaad vercieren, verdigten.* Exercitum. Cic. *Een leger werven, op de been brengen.* Æs alienum. Salluſt. *Schulden maken.* Societatem cum aliquo. Cic. *Maatſchappy met iemand aangaan.*

Hæc invidia conflavit. Cic. *De nyd heeft deze dingen verdigt, verzierd, verzonnen.*

Conflare alicui negotium. Cic. *Iemand werk maken, bezigheden veroorzaken.* Invidiam. Cic. *Iemand benijd, of gehaat doen worden.*

CŌNFLŬCTŬŌR, āris, ātus ſūm, āri. Metu conflictatur. Sen. Trag. *Hy dobbert, wankelt van vrees, de vrees doet hem dus in twijfel ſtaan.*

CŌN-

Digitized by Google

CŌNFLŪĒNS, entis. m. Cæſ. CŌNFLŪĒNTES, ium. m. plur. Liv. *t'Zamenloopinge, vloejinge, ſtroominge van twee rivieren.*

‡ CŌNFLŪĒNTES, ium. m. plur. *Koblentz*, Een ſtad in Duitſchland tuſſen *Trier* en *Keulen*. Sommige lezen *Confluentia.*

CŌNFLŪGES, ium. Non. *Plaatſe daar verſcheide beken te zamen vloeyen.*

CŌNFLŪŌS, a, um. adj. *t'Zamenvloeyende, ſtroomende.*

CŌNFLŪO, is, flūxī, flūxum, flŭĕrĕ. in aliquem locum Lucret. Cic. *Na een plaats toevloeyen, ſtroomen, te zamen vloeyen, loopen.*

* * Confluxerunt Athenas & in hanc urbem multi ex diverſis locis. Cic. *Vele menſchen vloeiden te Athenen, en in deze Stad uit verſcheide gewesten te zamen.*

* Plures ad ea ſtudia confluunt. Cic. *Vele luiden begeven zig tot die oeffeningen.*

* Ad eum laus, honor, dignitas confluit. *Lof, eer, en waardigheden komen hem t'huis, vallen hem van zelfs te beurt.* Multi ad eum confluunt. Cæſ. *Vele menſchen vervoegen zig by hem, gaan hem bezoeken.* Cauſæ pleræque ad me confluunt. Cic. *De meeſte zaken komen in mijne handen, worden my toegevoegt.*

* Aditus portûs plurimi in exitu conjunguntur & confluunt. Cic. *Vele uitgangen van de haven loopen in den mond van dezelve in een.*

CŌNFLŪXŪS, ūs, m. g. Confluvium, ii, n. g. Non. *Plaatſen daar verſcheide beken, of rivieren te zamen vloeijen.*

CŌNFŌDIO, is, fōdī, fōſsum, fōdĕrĕ. Cat. Plin. H. *Graven, delven, ſpitten.*

Hominem apud me hortum confodere juſſi. Plaut. *Ik heb dezen man tot enzant belaſt den tuin om te ſpitten, te delven.*

* * Confodere vulneribus aliquem. Liv. *Iemand met wonden doorgrieven, doorſtooten; iemand op vele plaatſen quetſen, wonden, grieven.* Jugulum alicujus. Lucan. *Iemand de ſtroot, of de keel doorſtooten.*

* Scripta alicujus notis confodere. Plin. J. *Iemands ſchriften beriſpen, bedillen, over den hekel halen.*

CŌNFŌRĔ. futur. Spero confore. Ter. *Ik hope dat het gebeuren zal.* Donatus zegt, dat dit woord van *Confit* komt. *Zie* Confit.

CŌNFŌRMĀTIO, ōnis. f. Cic. *Gedaante, geſtaltenis, geſchapenheid, vorminge, de trekken van iemands wezen.*

* * Conformatio. Cic. *Denkbeeld, verbeeldinge, vertooninge in gedagten.*

* Conformatio verborum & ſententiarum. Cic *Stellinge, plaatſinge, ſchikkinge, orde van woorden, en reden.* Vocis. Cic. *Het gelnid, de galm van een ſtem, de leidinge, of beſtieringe van de ſtemme.*

CŌNFŌRMĀTŪS, a, um. Cic. *Geſchikt, geplaatſt, na iets gemaakt, gevormd.*

CŌNFŌRMIS, is. m. & f. mĕ, is. n. *Gelijkmatig, gelijkvormig, gelijkende.* Dit woord vind men in geen goed Schrijver.

CŌNFŌRMĪTĀS, ātis. f. *Gelijkmatigheid, gelijkvormigheid.* Dit woord is geen Latijn.

CŌNFŌRMO, ās, āvī, ātum, ārĕ. Imaginem alicujus rei. Auct. ad Her. *Een denkbeeld van iets maken, iets in zijne gedagten verbeelden, inbeelden.*

Quando ova in ſpeciem conformantur. Colum. *Als de eyeren in de gedaante van een vogel gevormt worden.*

Conformare ad aliquid. Cic. *Iemand tot iets opvoeden, bequaam maken.* Filios poſteris. Tac. *Zijne zonen tot nut, of dienſt der nakomelingen opvoeden.*

Conformare ſe ad alicujus voluntatem. Cic. 1. fam. 8. *Zig na eens anders wille, of gedagten ſchikken, voegen. Een 't anders neiginge en oogmerk opvolgen.*

Animum & mentem meam ipsâ cogitatione hominum excellentium conformabam. Cic. *Ik ſtemde mijn gedagten en gemoed, door de overdenkinge en verbeeldinge van voortreffelijke mannen.*

* * Conſilium alicujus nonnullâ in re conformare. Cic *Iemands raad in een zake verbeteren, veranderen.*

CŌNFŌRNICŌR, āris, ātus ſum, āri. Vitruv. *Gewelfd, of boogswijs gemaakt zijn.*

CŌNFŌSSUS, a, um. Virg. *Doorſtoken, doorgrieſd, doorboord.*

CŌNFŌVĔO, ēs, fōvī, fōtum, ērĕ. Cat. *Koeſteren, warm houden.*

CŌNFRĀCTŪS, a, um. Plaut. *Gebroken, in ſtukken geſlagen.*

Confracta navis eſt illis. Plaut. *Zy hebben ſchipbreuk geleden.*

CŌNFRĀGŌSŪS, a, um. Liv. *Ruw, gebroken, oneven, rotsagtig, klippig, ſteenagtig.*

Locus lapidibus confragoſus. Colum. *Een ſteenagtige, ruwe plaats.*

Confragoſus. Quintil. *Ruw, grof, hard, lomp, moeylijk.* Sprekende van een vaars, een reden enz.

Teneo iſthuc ſatis, ſed quæro illud confragoſum. Plaut. *Dit begrijp ik genoeg, maar ik wenſchte dat moeylijke wel te weten, of verſtaan.*

CŌNFRĀGŪS, a, um. Lucan. Stat. *Ruw, ſteil, klippig, ſteenagtig.* Sprekende van een weg.

CŌNFRĔMO, is, frĕmūī, frĕmĕrĕ. Ovid. *Te zamen morren, razen.*

Cœlum confremit. Sil. *Den hemel maakt gedruis.*

CŌNFRICO, ās, fricŭī, fricārĕ. acc. Vitruv. Colum. *Wrijven, t'zamen wrijven.*

CŌNFRĪNGO, is, frēgī, frāctum, frīngĕrĕ. acc. Plaut. *Breken, aanſtukken ſmijten, ſlaan, wrijven, vernielen, verbrijzelen.*

Alicujus digitos confringere. Cic. *Iemands vingeren breken, aan ſtukken ſlaan.*

Navis nobis confracta eſt. Plaut. *Ons ſchip is gebroken, wy hebben ſchipbreuk geleden, een verloren reis gedaan.*

Alicujus rem confringere. Plaut. *Iemands goederen opſlokken, eten: iemand uitzuipen, bederven.*

CŌNFŪGĬO, is, fūgī, fūgĭtum, fugĕrĕ. ad aliquem. Cic. *Na iemand vlugten, wijken, zig begeven.*

Confugere in aliquem locum. Cic. *Na een plaats wijken, vlugten.* In naves. Cæſ *Na de ſchepen wijken, deinzen, vlugten.* Ad aram, *of* in aram. Cic. *Na het outer vlugten, wijken, toevlugt nemen.*

Confugere ad fidem alicujus. Cic. *Zig onder iemands trouwe, of hulp begeven.* In miſericordiam alicujus. Cic. *Toevlugt tot iemands barmhartigheid nemen.* Ad artes. Ovid. *Zijn toevlugt tot ſtreken nemen, zig met loozegrepen behelpen.*

Eò nunc confugit. Ter. *Nu neemt hy dit tot een toevlugt, of voorwendſel, nu gebruikt hy deze verſchooninge.*

CŌNFŪGĬUM, ii. n. Ovid. Stat. *Toevlugt, vrye, verzekerde plaats.*

† CŌNFULCĬO, is, fulsī, fultum, fulcīrĕ. Lucret. *Onderſchragen, onderſtutten, onderſteunen.* Men vind in Lucretius niet als *Conſultus*, en de beſte drukken lezen *Conſtictus.*

CŌNFŪLGĔO, ēs, fulsī, fulgērĕ. Plaut. *Blinken, ſchijnen, glinſteren, ſchitteren.*

Ædes confulgebant totæ. Plaut. *Het ganſche huis blonk, glinſterde.*

CŌNFŪNDO, is, fūdī, fūſum, fundĕrĕ. acc. Plaut. Cic. *Te zamen gieten, mengen, ſtorten.* Ook *ontſtuft, of beſchaamd maken.*

Aliquid cum aliquâ re, *of* alicui rei, *of* aliquas res inter ſe confundere. Cic. *Eenige dingen onder den ander gieten, mengen, ſtorten, verwarren.* In den eigen- en oneigentlijken zin.

Animalia circa cubile veſtigia ſua confundunt. Sen. Ph. *De dieren vermengen hunne voetſtappen rondom hun neſt, of leger.*

Confundere duas res in vas aliquod. Colum. *Twee dingen in een vat onder een gieten, mengen.*

Confundere aciem. Liv. *Een leger in wanorde brengen,*

Digitized by Google

breken, verwarren. Equitatum. Front. De ruiterij overhoop werpen, breken, in wanorde slaan.

* * Ipsum confundebant dicentem. Liv. Zy belemmerden, zy stoorden hem in 't spreken.

Tot disciplinis confunditur animus. Quintil. De geest word door zoo vele oefeningen, of wetenschappen verwart, verdoofd, verwildert, verbijstert.

CŌNFŪSE. adv. Cic. Verwardelijk, in wanorde, of wanschik, overhoop, bals over kop, onder malkanderen. Cicero zegt, Confusius.

CŌNFŪSIM. adv. Varr. Plin. H. V. Confusè.

CŌNFŪSIO, ōnis. f. Cic. Verwarringe, menginge, gietinge van vele zaken onder malkander. In den eigen- en oneigentlijken zin.

Confusio rerum & temporum. Cic. Verwarringe, wisselvalligheid, wanschik van zaken en tijden.

* * Confusio, onis. Tac. Vultûs. Petron. Schaamte, ontsteltenis, verwarringe in 't aangezigt.

* * Erit confusioni meæ non mediocre solatium. Plin. J. Dat zal my geen kleine troost zijn in mijn verwarringe, moeite, en schande.

Ista verò confusio est primis postrema præferri. Sen. Ph. Maar dat is een groote verwarringe, dat men het laatste voor voor het eerste stelt.

CŌNFŪSŪS, ă, ūm. Plin. H. Gemengd, te zamen gegoten, gestort. Plinius zegt Confusior.

Vinum à calore confusum. Vitruv. Wijn door hitte onklaar gemaakt, hangende.

* * Confusius. Cic. Verward, duister, moeylijk om te begrijpen.

Confusus, alleen, of Confusus animo. Liv. Ontsteld, beschaamd, verward, ontzet, verbaasd, belemmerd, onthutst, verlegen.

Confusi in corpus unum populi. Liv. Volkeren in een lichaam getreden, verbonden, vergaderd.

CŌNFŪTĀTIO, ōnis. f. Auct. ad Her. Wederlegginge.

CŌNFŪTO, ās, āvī, ātūm, āre. acc. Varr. Varr. Titin. Iets te zamen gieten, onder een mengen. Dit woord word in dezen zin weinig gebruikt.

Confutare aliquem qui nos culpat. Plaut. Iemand, die ons beschuldigt, wederleggen, tegenspreken, antwoorden.

Argumenta Stoïcorum. Cic. De bewijzen der Stoïsche wijsgerigen, wederleggen, beantwoorden.

Dolores alicujus rei recordatione confutare. Cic. Zijn smart, of hartzeer door 't herdenken van iets verzachten, verdrijven, matigen.

Audaciam alicujus. Cic. Iemands stoutheid, of vermetelheid betengelen, bedwingen, wederstaan.

CŌNGĔLĀSCO, scis, gĕlāscĕrĕ. A. Gell. Macrob. Dik worden, stremmen, runnen, bevriezen. Sprekende van natte waren.

CŌNGĔLĀTIO, ōnis. f. Plin. H. Stramminge, verdikkinge. Dit is een scheykonstig woord.

Liquor congelatione minuitur. Plin. H. Vogt vermindert door 't stremmen.

CŌNGĔLĀTŪS, ă, ūm. Vitruv. Bevrozen, toegevrozen.

Congelata regio. Vitruv. Een zeer koud geweest, een land daar veel ys is.

CŌNGĔLIDŪS, ă, ūm. Cels. Laauw, eenigzins warm. Sommige lezen op deze plaats van Celsus Gelidus, andere Calidus.

CŌNGĔLO, ās, āvī, ātūm, āre. Ovid. Plin. H. Bevriezen, vriezen, stremmen, runnen, of runnen, stollen.

Congelare lac. Colum. Melk doen stremmen, runnen, stollen.

Congelari. Colum. Bevrozen worden.

* * Humor iste solis calore congelatur. Vitruv. Dit vogt stremt, of word verdikt door de hitte van de Zon. De hitte van de Zon verdikt die vogt.

Congelavit otio. Cic. Hy is door ledigheid traag, onbequaam, en vadzig geworden.

*** Congelare. Ovid. Stijf, hard worden.

CŌNGĔMĬNĀTIO, ōnis. f. Plaut. Omarminge, omhelzinge. Men kan dit woord ook toepassen op twee personen nevens den ander wandelende.

CŌNGĔMĬNO, ās, āvī, ātūm, āre. Plaut. Verdubbelen, dubbels maken.

Congeminare ictus. Virg. Slagen verdubbelen, vermeerderen, herhalen.

*** Securim alicui congeminare. Virg. Iemand nog een slag met den bijl geven.

CŌNGĔMO, ĭs, gĕmŭī, gĕmĕrĕ. Cic. Zugten, weenen, te zamen zugten, weenen.

Congemere aliquem, of mortem alicujus. Lucret. Val. Flacc. Iemand, of deszelfs dood bewenen, beschreyen: iemands dood met tranen beklagen.

*** Arbor vulneribus eruta suprema congemuit. Virg. De boom, door vele hakken om verre vallende, gaf een groot geluid, of gekraak.

CŌNGĔNĔR, ĕris omn. gen. Plin. H. Van de zelve soort, of aart. Sprekende van dieren.

CŌNGĔNĔRĀTUS, ă, ūm. Verba congenerata. Varr. Medeoorspronkelijk. Woorden van den zelven oorsprong.

† CŌNGĔNĔRO, ās, āvī, ātūm, āre. Enn. Voortteelen, telen, voortbrengen, of gelijk andere zeggen, Zig vereenigen, verbinden, verknogten, gemeenzaamheid aangaan.

CŌNGĔNĪTŪS, ă, ūm. dat. Plin. H. Geteeld, voortgebragt, geboren.

Pili congeniti. Plin. H. Hairen, die te zamen uitgegroeid zijn.

CŌNGĔNŬLO, āre. Sisen. apud Nonn. Kyelen, op de knyen leggen.

CŌNGĔR, grī. m. Plaut. Ter. Plin. H. Een zee-, of konger-Aal.

CŌNGĔRIES, ēī. f. Ovid. Plin. H. Een hoop, stapel, verzamelinge, opstapeling.

Congeries bonorum. Claud. Overvloed van goederen, verzamelinge van rijkdom.

CŌNGERMĬNĀSCO, ĕrĕ. Et Congermino, āre. Varr. Te zamen groeyen, wassen, opwassen.

CŌNGĔRO, ĭs, gessī, gestūm, gĕrĕrĕ. Cic. Plin. H. Opbooopen, opstapelen, verzamelen, vergaderen, by een voeren, brengen.

Aliquid in aliquem locum congere. Cic. Iets na een plaats voeren, vervoeren, doen brengen. Saxa in aliquem. Sen. Trag. Iemand met steenen werpen.

* * Congerere crimina in aliquem. Cic. Iemand met vele misdaden beschuldigen, betigten. Maledicta in aliquem. Cic. Iemand de schuld van een misdaad wijten, geven. Causas criminis in aliquem. Liv. Iemand met eere, of lof ophoopen, ten hoogsten eeren, prijzen, verheffen. Ornamenta in aliquem. Cic. Iemand met vele eernamen vereeren.

*** Quò congessere palumbes. Virg. Daar de duiven hunne nesten gemaakt, of gebouwt hebben.

CŌNGĔRRO, ōnis. m. Plaut. Een medepraater, medeklapper, benzelaar, een medgezel in't kallen, klappen, bertèn; een kallevaar.

CŌNGESTĬO, ōnis. f. Vitruv. Hoop, stapel, vergaderinge van iets.

Retinere impetum congestionis. Vitruv. Beletten dat de opgehoopte aarde de muur niet te veel drukke.

Testudo quæ ad congestionem fossarum paratur. Vitruv. Het muurstormtuig, dat tot de dempinge, of toedamminge der gragten vervaardigt word.

CŌNGESTĬTĬUS, ă, ūm. Colum. Opgehoopt, opgestapeld, te zamen gevoerd.

Locus congestitius. Vitruv. Een mithoop, een vuilnishoop. Een plaats daar niets als opgeworpe aarde is.

CŌNGESTŪS, ūs. m. Colum. Een hoop, stapel, verzamelinge, byeenvoeringe van dingen.

Congestus avium. Cic. Toevoer van stroo, enz. door de vogelen om hunne nesten te maken.

CŌNGESTŪS, ă, ūm. V. Congero.

CŌNGIĀLIS, is m. & f. lĕ, is. n. Plaut. Vitruv. Van een

zes Sextarii, zes Sextarii houdende. Zie Congius.

CONGIARIUM, ii. Cic. Tac. *Staats- of Vorſten-ſchenkaadje. Gifte, geſchenk, of milddadigheid van 't gemeene beſt van Roomen, en naderhand van de Keizeren aan 't volk.*

‡ De beſte ſchrijvers noemen dus ook, *Een geſchenk dat de Vorſt aan een byzonder perſoon vereert.*

Clodius ab Antonio ingens congiarium accepit. Plin. J. *Klodius heeft van Antonius een heerlijk geſchenk ontfangen.*

CONGIARIUS, a, um. Plin. H. V. Congialis.

CONGIUS, ii. m. Plin. H. *Een Roomſche maat, houdende zes Sextarien, en weeg tien panden.* Het welk een weinig
‡ minder is als vijf pinten van onze maat, om dat men zes maal twintig oncen moet hebben om vijf pinten uit te maken, en dat een *congius* niet meer houd als honderd en agt oncen.

CONGLACIATUS, a, um. Plin. H. *Gevrozen, toegevrozen, bevrozen.*

CONGLACIO, as, avi, atum, are. Cic. *Vriezen, bevriezen, toevriezen.*

Aqua conglaciata frigore. Cic. *Water door de koude toegevrozen.* In eenige drukken ſtaat conglacatus.

* * Curioni Tribunatus conglaciat. Cælius ad Cic. *Kurio's Gildhoofdmanſchap bevrieß, dat is, Kurio voert niets uit, terwijl hy Gild hoofdman van 't volk is.*

CONGLOBATIM. adv. Liv. *Met hoopen, of meenigten, op een hoop, op een ſtapel, in't ronde.*

CONGLOBATIO, onis. f. Sen. Ph. *Een hoop, ſtapel, vergaderinge van dingen.*

CONGLOBATUS, a, um. Cic. *In 't rond opgehoopt, geſtapeld, op malkander gevoerd, rond om gezet.*

Conglobatum corpus in pilæ modum. Plin. H. *Een rond gemaakt, of rond lichaam gelijk een bal.*

* * Conglobatus ſanguis. Plin. H. *Geronne, geſtremd bloed.*

Humores conglobati. Vitruv. *Vergaderde vogtigheden.*

Corpuſcula conglobata. Lucret. *Ronde op een gehoopte ligbaamtjes.*

CONGLOBO, as, avi, atum, are. milites. Liv. *Ryen en gelederen der Krygsknegten verdubbelen, herſtellen, in goeden rang brengen.*

Cùm ſe milites in unum conglobaſſent. Liv. *Toen de ſoldaten zig, of hunne ryen en gelederen in een geſloten hadden.*

* * Mare undique æqualiter conglobatur. Cic. *De Zee is over al gelykmatig rond, heeft in alle plaatſen een ronde gedaante.*

CONGLOMERO, as, avi, atum, are. Lucret. *Op een kloen winden, by een verzamelen, vergaderen, ophoopen.* Het is beter Glomerare te gebruiken.

Conglomerare. Vitruv. *Iets kneden, een Paſtey van iets maken.*

* * Conglomerare mala in aliquem. Enn. *Iemand met ongemak overſtelpen.*

CONGLUTINATIO, onis. f. verborum. Cic. *T' zamenvoeginge, aan een banginge [van woorden.]*

Conglutinatio recens ægrè, inveterata facilè divellitur. Cic. *Een nieuwe vereeniging van vriendſchap word bezwaarlijk, maar een oude ligtelijk verbroken.*

CONGLUTINO, as, avi, atum, are. vulnus. Plin. H. *Een wonde te zamen hegten, voegen.*

Conglutinare aliquid cum aliquo. Auct. ad Hot. *Iets aan malkander lijmen, voegen, vaſt maken.* Duas res inter ſe. Vitruv. *Twee dingen aan malkander lijmen, vereenigen.*

Conglutinare amicitias. Cic. *Vriendſchap aangaan, ſluiten, beloven.*

Conglutinare meretricios amores cum nuptiis. Ter. *Hoeren in den huwelijken ſtaat houden, ſtaande huwelijk nog by hoeren loopen, of een hoer aanhouden.*

† **CONGRÆCO**, as, avi, atum, are. Plaut. *Op zijn Griekſch, ſtempen, zuipen.*

CONGRATULATIO, onis. f. Liv. *Gelukwenſchinge.*

Omnium congratulatio me commovet. Cic. *De vreugde, de gelukwenſchinge, de toejuichinge van yder een vermaake verheugt my.*

CONGRATULOR, aris, atus ſum, ari. alicui. Cic. *Gelukwenſchen, bieden, zig over iemands geluk verheugen, Iemand deswegen geluk, heil, en zegen wenſchen.*

CONGREDIOR, eris, greſſus ſum, gredi. in aliquem locum *of* in aliquo loco. Ter. Varr. Cic. *In een plaats te zamen komen, vergaderen, verzamelen.*

Congredi aliquem. Plaut. *Iemand aanſpreken, aanranden, gaan ontmoeten.*

Congredi cum hoſte. Cæſ. Cic. In hoſtem. Plaut. Armis *of* acie cum hoſte. Cæſ. Cic. Liv. *Den vianд ſlag leveren, met de vianden ſtrijden, hands-gemeen zijn.*

Congredi cum Rhetore. Cic. *Met een Redenaar twiſtredenen, zintwiſſen, redekavelen.*

Congredi alicui quotidianâ conſuetudine. Cæſ. *Met iemand alle dagen gemeenzaam ommegaan.*

Cum hoſte ad colloquium congredi. Liv. *By een komen om met de vianden in geſprek te treden. Met de vianden ſpreken, in onderhandelinge komen.*

CONGREGABILIS, is. m. & f. le. is. n. Cic. *Dat men ligt vergaderen, of verzamelen kan.*

CONGREGATIO, onis. f. Cic. *Vergaderinge, gezelſchap, byeenkomſt van volk.*

CONGREGO, as, avi, atum, are. acc. Cic. *Vergaderen, verzamelen, by een roepen, of ontbieden.*

Congregantur plauſu ad cibum hæc animalia. Plin. H. *Deze dieren worden met het klappen der handen geroepen, om te eten.*

Multos in unum locum congregare. Cic. *Vele perſonen in eene plaats verzamelen, vergaderen, by een brengen.*

Se cum quibuſdam congregare. Cic. *Zig met eenige luiden gemeenzaam maken, met de zelve vriendſchap maken, te zamen wonen, leven.*

CONGRESSIO, onis. f. Cic. *Ommegang, bezoek, gemeenzaamheid, vriendſchap, gezelſchap.*

Illum patrio jure prohibuit à tuâ congreſſione. Cic. *Hy heeft hem door zijn vaderlijk ontzag uw gezelſchap verbeden, of belaſt met u niet om te gaan.*

Congreſſio. Cic. *Vergaderinge, verzamelinge, byeenkomſt, te zamen ſpraak.*

CONGRESSUS, a, um. part. Cic. *Die iemand aangeſproken heeft, of genaderd is.*

Pede congreſſus. Virg. *Die voet by voet zet, die pal ſtaande vegt, of zonder wijken ſtrijd.*

*** Impar congreſſus Achilli. Virg. *Die tegen Achilles met ongelijke kragten heeft durven vegten.*

CONGRESSUS, us. m. Cic. *Ontmoetinge, bezoek, ommegang, geſprek.*

Congreſſus. Cæſ. Salluſt. *Gevegt, ſtrijd, ſchermutſelinge, aanval.*

CONGRUENS, entis. omn. gen. Cic. *Over een komende, voegende, paſſende, gelijkende, gevoeglijk.*

Congruens alicui rei *of* aliquâ re *of* cum aliquâ re. Cic. *Met een zake over een komende, een ding voegende, paſſende. Gelijkende, betamende.*

Actio virtuti *of* cum virtute congruens. Cic. *Een daad met de deugd over een komende; de deugd betamende, voegende, paſſende.*

Partes mundi inter ſe congruentes. Cic. *De over een komende, welgeſchikte, welgevoegde, geſchakelde deelen der werelds.*

CONGRUENTER. adv. Cic. *Gevoegelijk, betamelijk, behoorlijk.*

Congruenter naturæ vivere. Cic. *Volgens de wetten van de natuur leven, wandelen, handelen.*

CONGRUENTIA, æ. f. Plin. J. *Over een komſt, gevoeglijkheid, gelijkmatigheid.*

Ex capite ſtatuæ congruentiam membrorum deprehendere. Plin. J. *Uit het hoofd van een beeld over de gelijkmatigheid van de andere ledematen oordeelen.*

Digitized by Google

Congruentia morum. Suet. *Gelijkmatigheid, overeenkomſt van zeden, manieren.*

CONGRUO, is, congruĕrĕ. dat. Cic. *Over een komen, voegen, paſſen, betamen.*

Congruit mulier mulieri magis. Ter. *De eene vrouw komt beter met een andere over een; De vrouwtjes kennen elkander beſt verſtaan.*

Ille congruit cum naturâ & moribus meis. Cic. *Hy komt met mijn aart, inborſt, natuur, en zeden over een.*

Illius vitiis per avaritiam mirè congruebant. Tac. *Zy quamen met zijn ondeugden door hun gierigheid wonder wel over een, hy beminde hen ter zake van hun overeenkomſte met zijn gierigen aart.*

Ne ſentiant nos inter nos congruere. Ter. *Op 't dat zy niet beſpeuren, dat wy met malkanderen over een komen, dat wy den anderen verſtaan, dat wy het met elkander houden, of eene ſtreng trekken.*

Guttæ lactis inter ſe congruunt. Vitruv. *De druppelen van de melk voegen zig by den anderen.*

CONGRUS, i. m. g. *Een meer- of zee-aal.*

CONGRUUS, a, um. Claud. V. Congruens.

CONGYLIS, idis. f. Colum. *Een ronde raap, of knol.*

CONJECTANEA, orum. m. g. pl. Gel. *Boeken daar men giſſingen in ſchrijft.*

CONJECTATIO, onis. f. Plin. H. *Giſſinge, radinge.*

CONJECTIO, onis. f. Cic. *Werp, werpinge, gooyinge, gegooy, worp.*

Conjectione telorum fugare exercitum. Cic. *Een leger door 't werpen van ſchigten, pijlen op de vlugt drijven.*

Conjectio ſomniorum. Cic. *Droomgiſſinge, uitleggingevan droomen.*

CONJECTO, as, avi, atum, arĕ. acc. Ter. Tac. *Giſſen, raden, na iets ſlaan.*

Conjectat utrum, &c. ſeq. ſubj. Quintil. *Hy giſt, raad, of enz.*

Ex acceſſionibus conjectare quando dandus ſit cibus. Celſ. *Uit aankomſten van de ziekte giſſen, wanneer men een kranken ſpijs moet geven.*

Conjectat vultu Cæſaris offenſionem. Tac. *Hy giſt uit des Keizers wezen zijn miſnoegen. Hy oordeelt uit het aangezigt van den Keizer, dat hy verbolgen was.*

CONJECTOR, oris. m. Cic. *Een giſſer, rader, voorzegger.*

Conjector, *alleen, of* Conjector ſomniorum. Cic. *Een uitlegger van droomen.* Portentorum. Cic. *Een uitlegger van wonderlijke, of zeldzame voorvallen.*

CONJECTRIX, icis. f. Plaut. *Een voorzegſter, uitlegſter van droomen.*

CONJECTURA, æ. f. Cic. *Giſſinge, radinge, vermoeden, meeninge.*

Aberrare conjecturâ. Cic. *Qualijk giſſen, raden.* Auguratui. Cic. *Giſſen, door giſſinge waar zeggen, voorzeggen.* Conſequi. Cic. *Door giſſinge raden, denken, vermoeden.*

Conjecturam facere ex aliquâ re. Ter. *Door, of uit iets giſſen, iets vermoeden.*

Hanc de me conjecturam facio magis quam ex auditis. Plaut. *Ik gis, ik vermoede dit meer uit my zelven, als door 't gene ik gehoort hebbe.*

CONJECTURALIS, is. m. & f. lĕ, is. n. Cic. Celſ. *Giſſelijk, door giſſingen vermoed, geraden, dat door giſſinge gelooft werd, op giſſingen gegrond, ſteunende, gegiſt, geraden, vermoed.* Sprekende van een konſt, of wetenſchap.

CONJECTURO, as, arĕ. Sen. Ph. *Giſſen, raden, vermoeden.* Dit is geen zeker woord, Conjectare is beter.

Nobis rimari & conjecturare tantùm in occulto licet. Sen. Ph. *Ons is alleenlijk geoorloft deze zaken in 't verborgenſte, te onderzoeken, en na dezelve te ſlaan.* Zommigen lezen Conſectare, en andere verbeteren deze plaats dus, Nobis rimari illa, & conjecturâ ire in occulta tantum licet. *Wy vermogen alleenlijk die zaken te onderzoeken, en verborgene zaken te giſſen, of daar na ſlaan.*

CONJECTUS, us. m. Cic. *Werp, werpinge, ſmak, gooy, worp.*

Lapidum conjectu fracta domus. Cic. *Een huis door 't werpen van ſteenen om verre geworpen.*

Conjectus oculorum. Cic. *Werpinge, opſlag, wenk van de oogen.*

Terræ conjectu voraginem explere. Liv. *Een kuil, of hol met het inwerpen van aarde toevullen, dammen.*

Conjectu oculorum aliquem ut furem deſtinavit. Q. Curt. *Hy wees iemant, als den dief, aan door een wenk van zijn oogen.*

CONIFER, a, um. Virg. *Dat vrugten draagt, die van anderen ſmaller zijn als boven.* Gelijk de Pijnboom, de Cypreſſeboom, enz.

CONIGER, a, um. Catul. Vide Conifer.

CONJICIO, is, jēcī, jectum, jicĕrĕ. acc. Cic. *Werpen, gooyen, ſmijten.*

Tela conjicere in hoſtem. Liv. *Schigten, pijlen op den viand werpen, gooyen, ſmijten.* Oculos in aliquem. Cic. *De oogen op iemand ſlaan, werpen, iemand aanzien.*

Conjicere ſe in aliquem locum. Cic. *Zig in een plaats werpen, in een plaats wijken, zig begeven.*

Conjicere aliquid. Ter. Cic. *Iets giſſen, vermoeden, na iets ſlaan.* Tu conjicito cetera. Ter. *Gis gy, vermoed gy het overige; Ik laat u de reſt eens denken.*

Conjicere aliquem in carcerem. Cic. *Iemand in de Gevangenis werpen, gevangen zetten.* In fugam. Cic. *Iemand op de vlugt jagen, drijven, ſlaan.* Se in pedes. Ter. Se in fugam. Cic. *Zig op de vlugt begeven, vlugten, de vlugt nemen, zijn biezen pakken, 't haze-pad kiezen.*

Hæc in eum locum conjeci. Cic. *Ik heb die dingen op die plaats van 't boek ter neder geſtelt.* In epiſtolam. Cic. *Dit heb ik in den brief geſchreven.*

Conjicere culpam in aliquem. Cæſ. Cic. *De ſchuld op iemand werpen, brengen; iemand de ſchuld van iets wijten.* In lætitiam aliquem. *Iemand tot blijdſchap verwekken, of verheugd doen werden.*

* * Conjicere ſe in perturbationes. Cic. *Zig aan moeielijkheden helpen.* In tricas aliquem. Plaut. *Iemand in verlegentheid, of verwarringen brengen.* Maledicta in alicujus vitam. Cic. *Het leven van iemand vervloeken, verſoeyen.* Aliquem in nuptias. Ter. *Iemand in 't huwelijk wikkelen, tot het trouwen bewegen.* Se mente atque voluntate in verſum. Cic. *Zig met hart en zinnen tot het digten begeven, ſtellen.*

In Epicuri caſtra ſe conjicere. Cic. *Zig tot, of op de zijde van Epikurus begeven, De gevoelens van Epikuur volgen, aannemen.*

** Conjicere querelas abſenti. Tib. *Over een afweezende klagen.*

CONIMBRICA, æ. f. *Konimbre*, een Stad in Portugaal.

CONISCO, as, avi, atum, arĕ. Lucret. Cic. *Met de koppen, of hoornen tegen den andere ſtooten, gelijk de Rammen, of Stieren.*

* * Cum aliquo coniſcare. Quintil. *Met, of tegen iemand knikkebollen.* Dog in den oneigentlijken zin, met iemand over hoop leggen.

CONISTERIUM, ii. n. Vitruv. Κονιστήριον. *De plaats, daar de worſtelaars den anderen beſtoften, om te beter vat te hebben op hunne beſmeerde en gladde lichamen.*

CONJUGALIS, is. m. & f. lĕ, is. n Sen. Trag. *Van 't huwelijk, of den trouw, daar toe behoorende.*

Dii conjugales. Sen. Ph. *Huwelijks-goden.*

Thorus conjugalis. Sen. Trag. *Het huwelijks-echt- of bruloftsbed.*

CONJUGATIO, onis. f. Cic. *Opbindinge, leidinge van een wijnſtok, of de maniēr van dien.*

* * Conjugatio verborum. Cic. *Onderlinge aſkomſte, of overeenkomſte van eenerhande woorden. In de Redenkonſt, gelijk als* ſapiens, ſapienter, ſapientia.

Con-

Digitized by Google

Conjugatio verborum. Palæm. *Het voegen van (verba) per modos & tempora in de* Grammatica.

CŌNJŪGĀTŌR, ōris. m. Conjugator amoris. Catul. *Een verwekker, te zamen voeger, verknogter, vereeniger, verbinder van liefde, of genegentheid.*

CŌNJŪGĀTŪS, ă, ūm. Conjugata verba. Cic. *Gevoegde woorden. Zie* Conjugatio.

CŌNJŪGIĀLIS, is. m. & f. lĕ, is. n. Ovid. *Van 't huwelijk, of den trouw, daar toe behoorende. Zie* Conjugalis.

CŌNJŪGIŪM, ĭi. n. Cic. *Huwelijk, trouw. Echte staat.*

CŌNJŪGO, ās, āvī, ātūm, āre. acc. Cic. *Te zamen voegen, verbinden, vereenigen, verknogten.* In den oneigentlijken zin.

Morum similitudo amicitiam conjugat. Cic. *De overeenkomste, of gelijkheid van zeden verknogt de vriendschap.*

CŌNJŪGŪLŪM, i. n. g. Catul. *Winde, een soort van kruid.*

CŌNJŪGŪLŪS, ă, ūm. Conjugula myrtus. Cat. Plin. H. *Een soort van Myrteboom, die zig ergens aan vast maakt, of hegt.*

CŌNJŪGŪS, ă, ūm. Plin. H. *Gepaard, te zamen gekoppeld.* Sprekende van sommige dieren.

CŌNIŪM, ĭi. n. *Kosne*, een Stad van 't Nivernois in Vrankrijk.

CŌNJŪNCTE. adv. Cic. *Eendragtelijk, eenpariglijk, te zamen, met, of nevens.*

Conjunctissimè vivere cum aliquo. Cic. *Met iemand zeer eendragtiglijk, vriendelijk leven.*

CŌNJŪNCTIM. adv. Cic. *Te zamen, te gader, altemaal gelijk.*

CŌNJŪNCTIO, ōnis. f. Cic. *Te zamen voeginge, vereeniginge, te zamen bindinge, hegtinge.*

* Conjunctio. Quintil. *Een Conjunctie, of koppelwoord in de* Grammatica.

Conjunctio. Cic. *Verbintenis, eendragt, eenigheid, band, verknogtinge, goed verstand, overeenkomst van aart.*

Conjunctio, *Alleen, of* Sanguinis conjunctio. Cic. *Maagschap, bloed-verwantschap.*

CŌNJŪNCTŪS, ă, ūm. part. Cic. Catul. *Te zamen gevoegd, verknogt, gehegt, verbonden, vereenigd.* Men zegt Conjunctior *en* Conjunctissimus.

* * Miseria dedecore *of* dedecori conjuncta. Cic. *Ellende met oneer of schande vereenigd.*

Homines summâ benevolentiâ conjuncti *of* inter se conjunctissimi. Cic. *Menschen door de grootste vriendschap aan malkanderen vrknogt, door een volmaakte genegentheid aan den anderen gebonden, vereenigd.*

Concordiâ mihi conjunctissimus est. Cic. *Hy leeft met my in de grootste eendragt.*

Conjunctior illo nemo mihi est. Ovid. *Niemand is my vertrouwder vriend als hy. Ik hebbe geen grooter hart-vriend als hem.*

Mihi *of* mecum necessitudine, familiaritate, societate, omnibusque rebus conjunctus. Cic. *Een man, aan my door bloed-verwantschap, gemeenzaamheid, en maatschappy verbonden, en in alles verknogt.*

Fuit cum illo ætate conjunctus. Cic. *Hy was zijn tijd-genoot, leefde in dezelve eeuwe als hy.* Tempus conjunctum. Quintil. *De volgende tijd.*

Quorum mihi conjuncta cura de Republicâ fuit. Cic. *Met wien ik de zorg over 't gemeene best deelde.*

Vita vitiis conjuncta. Cic. *Een leven met ondeugden vereld, een schandelijk leven.* Leges naturæ conjunctæ. Cic. *Wetten met de natuur over een komende.*

CŌNJŪNGO, is, jūnxī, jūnctūm, jūngĕre. aliquid cum aliquo. Cic. *Te zamen voegen, hegten, vast maken.*

* * Conjungere se alicui. Cic. *Zig by, of nevens iemand voegen, Iemands zijde kiezen.*

Tecum in eo negotio se conjunxit. Cic. *Hy heeft in dien handel met u te zamen gedaan, Gy hebt die koopmanschap te zamen gedaan.*

Respublica nos inter nos conjunctura est. Cic. *Het belang van 't gemeene best zal ons wederom vereenigen.*

Conjungere domum conjugio. Cic. *Een huis door 't huwelijk aan een ander verknogten, met een ander vereenigen.* Sibi mulierem matrimonio. Liv. *Een vrouw trouwen.*

Suturâ oras vulneris conjungere. Celsi. *De lippen van een wonde toenaayen, hegten.*

CŌNJŪRĀTIO, ōnis. f. Ter. Cic. *Een te zamenzweringe, vloekverwantschap, eedgespan, heimelijke verbintenis.* Dit woord word ook in een goeden zin gebruikt.

CŌNJŪRĀTŪS, ă, ūm. Hor. Ovid. *T' zaamgezworen, vloekverwant.*

Conjurati rescindere cœlum. Virg. *Die t'zamen gezworen hebben den hemel te verdelgen.*

Conjuratus Getarum. Claud. *Bondgenoot van de Géten, Die met de Géten te zamen gezworen, of gespannen heeft.*

Socii navales conjurati. Liv. *Matroozen, of bootsgezellen, die op den zelven tijd dienst genomen, of te zamen opgeteekend zijn.*

CŌNJŪRĀTI, ōrūm. m. plur. Cic. Socii conjurati. Claud. *Te zaam gezworene, vloekverwanten, te zamen zweerders. Medepligtigen in een toeleg.*

CŌNJŪRO, ās, āvī, ātūm, āre. Virg. *Te zamen zweren, met eede beloven, zig onderling met eede tot iets verbinden.* In een goeden en quaden zin.

Conjurant inter se. Plaut. *Zy verbinden malkanderen met eede; Zy doen een wederzijdschen eed.*

Conjurare alicui. Hor. *Den eed aan iemand doen, of afleggen, aan iemand zweren, iets met eede beloven.*

Conjurare. Cic. *Te zamen zweren, spannen. Een verbond aan gaan, zig tot iets verbinden.* In een goeden en quaden zin.

Conjurare contra aliquem. Cæs. *Tegen iemand te zamen zweren, aanspannen* Contra Rempublicam. Cic. *Tegen 't gemeene best verraad brouwen.* In ruinam alicujus. Claud. *Iemands ondergang te zamen zweren, besluiten.*

Conjurare de interficiendo aliquo. Cic. *Een toeleg op iemands leven smeden; te zamen zweren, of spannen om iemand den hals te breken.*

CŌNJŪX, ūgis. m. & f. Cic. *Een egtgenoot, beilgenoot, man of vrouw, gemaal of gemalin.*

CŌNLATRO, ās, āvī, ātūm, āre. acc. Sen. Ph. *Tegenbaffen, tegen-keffen, dat is, qualijk van iemand spreken, iemand lasteren, schenden, agter den rug te na spreken.*

Conlatrare Philosophiam. Sen. Ph. *De wijsgeerte bekeffen, veragten, lasteren, schelden.*

† CŌNLAXO, ās, āvī, ātūm, āre. Lucret. V. Laxo.

CŌNLĔVO. V. Collevo.

CŌNNĀCŪM, i. n. *Koignak*, Een stad van 't Angumois op de Charante.

CŌNNĀTO, ās, āvī, ātūm, āre. Plaut. *Te zamen zwemmen, met een ander zwemmen.*

CŌNNĔCTO, is, nexŭī, nexūm, nĕctĕre. aliquid alicui rei *of* cum aliquâ re. Cic. Plin. H. *Iets te zamen binden, knoopen, voegen, hegten.*

Amicitia cum voluptate connectitur. Cic. *De vriendschap word met vermaak verknogt, vereenigt.*

Si verum est quod ita connectitur. Cic. *Indien 't waar is, dat men oldus. of daar uit zamenknoopt, of besluit. Indien 't gevolg waar is, 't welk'er dus uitgetrokken word.* Sprekende van een bewijsreden.

Aquitani Celtis connectuntur præfluente Ligeri. Plin. H. *Die van Guienne worden alleenlijk gescheiden van de Celten door de tussen stroomende Loire. De Loire scheid de Gascons van de Celten.*

* * Connectere quædam oratione. Quintil. *Eenige dingen in een vertoog te zamen schakelen, voegen. Eenige dingen in een redenvoeringe te zamen schikken om net te volgen.*

CŌNNEXIO, ōnis. f. Quintil. *Te zamen knoopinge, bindinge, voeginge, schakelinge, gevolg, vervolg;* van twee, of meer stellingen.

CŌNNEXIVŪS, ă, ūm. Connexiva conjunctio. A. Gell.

Digitized by Google

Een koppeland, of te zamen ſchakelend (voegwoord) koppelwoord.

CŌNNEXIVŪS, ă, ūm. A. Gell. *Te zamenbindende, te zamenvoegende.*

CŌNNEXŪM, ī. n. g. Cic. *Een beſluit, ſlot van een rede.*

CŌNNEXŪS, ă, ūm. Cic. *Te zamen geknoopt, gebonden, geſchakeld.* Zie Connecto.

* * Ratio connexi, cùm conceſſeris ſuperius, cogit inferius concedere. Cic. *De reden of wijze van de t' zamenſchakelinge, of 't gevolg, doet het beſluit doorgaan, als men de eerſte ſtellinge toegeſtaan heeft.*

CŌNNEXŪS, ūs. m. Vitruv. *Te zamen voeginge, ſchakeling.*

Connexus ſtaminis ad ſubtemen. Vitruv. l. 10. c. 1. *Te zamen voeginge, ſchikkinge, of manier van ſchakelinge van het ſcheerſel van een webbe, met een's wevers ſcheerdraad.*

CŌNNITŌR, ĕrĭs, nīsŭs *en* nīxŭs sūm, nīti. Cic. *Tragten, pogen, zijn beſt doen, alles aanwenden.*

Connituntur ut ſeſe erigant. Cic. *Zy tragten, pogen, doen hun beſt om zig op te regten.*

Cornibus connitii. Cic. *Met de hoornen, ſtooten, vegten.*

Animo. Cic. *Met zijn verſtand iets tragten, pogen te weeg te brengen.*

Connti ad aliquem convincendum. Tac. *Zijn beſt doen, alles aanwenden om iemand te overtuigen.*

* * Conniti virtute in ſuperiorem aliquem locum. Cæſ. *Met dapperheid tragten pogen, om een ſteile plaats te beklimmen, te winnen.*

* * Conniti. acc. Virg *In den arbeid, of bareus nood zitten, baren.* Ook *jongen werpen*, als men van dieren ſpreekt.

CŌNNIVĔNTIA, æ. f. Uip. *Oogluikinge, winkinge van iets niet te zien.*

CŌNNIVĔO, ēs, cōnnīvī, *of* cōnnīxī, cōnnīvēre. Cic. *Wenken, de oogen ſluiten, door de vingeren zien.*

Connivere ſomno. Cic. *De oogen door vaak ſluiten, in ſlaap vallen.*

Connivere in re aliquâ. Cic. *Oogluikinge in iets gebruiken, Iets door de vingeren zien. Gelaat maken, als of men 't niet zag.*

Deſertorum punitor acerrimus connivebat in ceteris. Suet. *Hy was een zeer ſtreng ſtraffer van overloopers, en zag de veſt door de vingeren.*

Ut fores illæ connivent! Plaut. Moſt. act. 3. ſc. 2. *Hoe wel ſluit die deur! Hoe digt is de zelve by een gevoegd!* Schertswijze gezegd.

CŌNNĪXŪS, ă, ūm. part. Virg. *Die getragt, gepoogt, of moeite aangewend heeft.*

Connixa. Virg. *Die geworpen heeft.* Sprekende van een ſchaap.

CŌNNŌDO, ās, āvī, ātūm, āre. Cato. *Te zamen knoopen.*

CŌNNŪBĬALIS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Stat. *Van den trouw, of 't huwelijk, daar toe behoorende.*

CŌNNŪBĬUM, ĭī. n. Cic. Virg. *Trouw, het huwelijk, huwelijke ſtaat, huwelijks band.*

CŌNNŪDO, ās, āvī, ātūm, āre. Plin. *Naakt maken, ontblooten.*

CŌNŌPEUM, ēī. n. Varr. Juven. *Konuwéles. Een behangſel, dat de ouden rondom bedden, enz. ſpanden, om de vliegen te weren. Men kan dus noemen, een verhemelſel, gordijn, en dergelijk van een bed.*

CŌNŌPS, ōpis. Gr. m. g. *Een mugge.*

CŌNŌR, āris, ātŭs sūm, āri. Cic. *Tragten, pogen, zijn beſt doen, ondernemen, beſtaan.*

Conari aliquid facere. Cic. *Iets tragten, pogen te doen, vlijt aanwenden om iets uit te voeren.*

Conari alicui obviam. Ter. *Voor iemand komen, of iemand tegen gaan.*

Conari aliquid. Ter. Cic *Iets pogen te doen, zijn beſt doen om iets te volvoeren. Voornemen, toeleggen, om iets te doen.*

Fallaciam in aliquâ re quominus fiat. Ter. *Door bedrog iets tragten te beletten, d'uitvoeringe van iets door liſt ſtuiten, ſtremmen.*

CŌNQUĂDRĀTŪS, ă, ūm. Colum. *Vierkant, vierkantig gemaakt, in vieren verdeeld.*

CŌNQUĂDRO, ās, āvī, ātūm, āre. Col. *Vierkantig maken.*

CŌNQUĀSSĀTIO, ōnĭs. f. Cic. *Schuddinge, beweginge, bevinge, ontruſtinge, verzwakkinge.*

Valetudinis conquaſſatio. Cic. *Verval, verminderinge van gezondheid.*

CŌNQUĀSSĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Geſchud, geſchokt, bewogen, ontruſt, verwoeſt, verzwakt.*

Provincia terræ motibus conquaſſata. Cic. *Een geweſt door aardbevingen geſchokt, bedorven, verwoeſt.*

* * Conquaſſata civitas *of* provincia. Cic. *Een verwoeſte, bedorve, uitgeputte, verzwakte ſtad of geweſt.*

Natio belli furore conquaſſata. Cic. *Een volk, door de woede van den oorlog bedorven, verwoeſt.*

CŌNQUĀSSO, āre, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Cat. *Schudden, aan ſtukken ſlaan, verbreken, verdelgen, verwoeſten.*

Apulia maximis terræ motibus conquaſſata eſt. Cic. *De Pouglie is door zeer groote aardbevingen verdelgd, verwoeſt, geſchud.*

CŌNQUĔRŎR, ĕrĭs, quæſtŭs sūm, quĕrī. acc. *of* abl. *Met de præpoſitie* de, Cic. *Iets beklagen, over iets klagen, t'onvrede zijn.*

Injurias & ſcelera *of* de injuriis & ſceleribus alicujus conqueri. Cic. *Over iemands ſchelmſtukken, en aangedaan ongelijk klagen.*

Conqueri adverſam fortunam, non lamentari decet. Cic. *Het wegt wel zijn ongeval te beklagen, dog niet al te bedrukt te zijn.*

Conqueri alicui. Catul. *Zijn klagten aan iemand doen, aan, of by iemand klagen.* De injuriâ alicujus cum aliquo conqueri. Cic. *Aan iemand klagen over 't ongelijk door iemand aangedaan.*

Conqueritur mecum fortunas ſuas. Plaut. *Hy klaagt my zijn ongeval, hy vertelt my zijne rampen.*

Pro Republicâ conqueri. Cic. *Tot voordeel, of uit den naam van 't gemeene beſt, klagen, zijn klagten doen.*

CŌNQUĒSTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Klagte.*

CŌNQUĒSTŪS, ūs. Liv. *Klagte.* Men vind in T. Livius, niet als d'ablativus van dit woord.

CŌNQUĪESCO, ĭs, quĭēvī, quĭētūm, quĭēſcĕre. Cic. *Ruſten, ruſt nemen, geruſt blijven, of zijn.*

Conquieſcere ab armis. Cic. *Den oorlog ſtaken, ophouden van oorlogen.* A victoriis. Cic. *Aſtaten te overwinnen.*

Conquieſcere in aliquo loco. Cic. *Zig in een plaats ophouden, ergens woonen, zijn verblijf, of zig geruſt houden.*

In amore alicujus conquieſcere. Cic. *Op iemands lieſde, of genegentheid betrouwen, ſteunen, zig verlaten, ſtaat maken, geruſt zijn.* In ſtudiis. Cic. *Vermaak in geleerde betragtingen ſcheppen.*

Sub armis totâ nocte conquieſcere. Cæſ. *Den ganſchen nagt in de wapenen blijven ſtaan.*

Calor conquieſcit. Celſ. *De hitte vermindert, neemt af, word matiger, ruſt, of bedaart wat.*

Bellum conquieſcit. Cic. *Den oorlog houd op, is over, of voorby, is geeindigd of bygelegd.* Febris. Celſ. *De koorts neemt af, bedaart, vermindert.* Sanguis. Celſ. *Het bloed ſtaat ſtil, loopt niet meer.*

Conquieſcunt litteræ. Cic. *Men ſchrijft niet, men houd op van, of ſtaakt het brieven-ſchrijven.*

Conquieſcere. Cæſ. *Slapen, ruſten.*

De hac re in utrumque oculum *of* in utramque aurem conquieſce. Plaut. *Gy kunt op deze zaak geruſt gaan leggen ſlapen; Gy kunt hier op veilig en zonder zorg gaan leggen ruſten.*

Notatur maximè numerorum ſimilitudo in conquieſcendo. Cic. *De gelijkheid van de maat-klank word meeſt in 't eindigen van een rede beſpeurt, aangemerkt.*

Niſi perfectâ re de me non conquieviſti. Cic. *Gy hebt niet geruſt alles voor my te doen, tot dat de zake uitgevoerd*

Digitized by Google

woerd was; gy hebt niet ſtil geſtaan voor dat myne zaken t'eenemaal afgedaan waren.

CŌNQUĪNISCO, ſcis, ēxī, ĕrĕ. Plaut. *Nederwaarts bukken, hellen.* Ook *wedermaardiglijk het hoofd tegen iemand ſchudden.* Prisc.

CŌNQUIRO, ĭs, quīsīvī, quīsītŭm, quīrĕrĕ. acc. Cic. *Iemand, of iets zoeken, zorvuldig na iets zoeken, iets by malkander zoeken.*

Conquirere aliquem. Cic. *Na iemand zoeken, vernemen, na iemand vragen.*

Conquirere aliquid ad voluptatem. Cic. *Iets tot vermaak, of welluſt zoeken, iets tot zijn genoegen opzoeken.*

Conquiritur ad mortem. Vell. Paterc. *Men zoekt hem op, om hem te dooden.*

Conquirere impedimenta. Tac. *Zijn pakkaadje, toeruſtinge, uitruſtinge vervaardigen, byeen vergaderen.* Opes. Plin. H. *Rijkdommen, of ſchatten ophoopen, verzamelen.*

Conquirere facta aliorum. Cic. *De daden van anderen naſpeuren, doorſtikken, onderzoeken, na de zelve vernemen, zig van de zelve den onderregten, berigten.*

CŌNQUISĪTĒ. adv. Auct. ad Her. *Vlijtiglijk, zorvuldiglijk, ſtiptelijk, naauwkeurigliik.*

CŌNQUISITĬO, ōnis. f. Cic. *Zoekinge, doorzoekinge, naauwkeurig onderzoek.*

Conquiſitio exercitûs. Cic. *Wervinge van een leger.*

Conquiſitionem militum habere, *of* facere. Liv. *Krijgsknegten werven, ligten, op de been brengen.*

Conquiſitio piaculorum. Liv. *Onderzoek, doorſtikkinge na ſchelmſtukken, of misdaden.*

CŌNQUISĪTŎR, ōris. m. Cic. *Een krijgsgelaſtigde, iemand die laſt heeft om volk te werven, of volbenden te ligten.*

* * Conquiſitor. Plaut. *Een toe, of opziener, een onderzoeker na iets, die een wakend oog houd.*

CŌNQUISĪTŬS, ă, ŭm. Cic. *Zorvuldig gezogt.*

Miles conquiſitus. Cic. *Een uitgelezen ſoldaat, of krijgsknegt.*

Dapes conquiſitiſſimæ. Cic. *Zeer uitgeleze, keurlijke geregten, lekkernyen.*

Carmina conquiſita. Lucret. *Uitgekipte, uitmuntende, treffelijke gedigten.*

Conquiſitæ rationes. Cic. *Uitgezogte, daſtige, uitgeleze redenen.*

CŌNRĒI. Ulp.. *Zie* Correi.

CŌNSĀLŪTĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Groetenis, groetinge, groete.*

CŌNSĀLŪTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Liv. *Malkander, of iemand groeten.*

Dictatorem aliquem conſalutare. Liv. *Iemand als Oppergezaghebber groeten, uitroepen.*

Simul Conſules conſalutati ſunt. Liv. *Zy wierden te gelijk Burgermeeſtren gegroet, verklaart.*

Cùm inter ſe amiciſſimè conſalutaſſent. Cic. *Toen zy malkanderen zeer vriendelijk gegroet hadden.*

Jungunt manus, & exercitus conſalutant. Flor. *Zy gaven malkanderen de hand, en groeteden elk de legers.*

CŌNSĀNĀSCO, ſcis, ſānāvī, ſānātŭm, ārĕ. acc. Liv. *Malkander, of iemand groeten.*

CŌNSĀNĔSCO, ſcis, ſānŭī, ſānĕſcĕrĕ. Ulp. *Gezond, herſtelt, genezen worden, weder op de been komen.*

CŌNSĀNĔSCO, ſcis, ſānŭī, ſānĕſcĕrĕ. Cic. *Gezond, herſtelt worden, weder bekomen.*

* * Quæ conſanuiſſe videbantur, recrudeſcunt. Cic. *De ongevallen die verdwenen, of geweerd ſchenen, overvallen ons op nieuws.* Dat is in den eigentlijken zin, *De wonden, die genezen ſchenen, zijn weder opgebroken.*

CŌNSĀNGUĪNĔUS, ă, ŭm. Cic. *Iemand van maagſchap, bloedverwant, of bloedvriend.*

CŌNSĀNGUĪNĪTĀS, ātis. f. Liv. *Maagſchap, bloedvriendſchap.*

CŌNSĀNO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. vulnus. Colum. *Een wonde genezen, heelen, herſtellen.*

CŌNSĀRCĪNĀTŬS, ă, ŭm. *Opgepakt, te ſamen gepakt, gebonden.* Dit woord word in dezen zin niet veel gebruikt by goede Schrijvers.

Verbum conſarcinatum. A. Gell. *Een ingevoegd, ingelaſt, ingelapt, tuſſen beiden geſtelt woord.*

CŌNSĀRCĪNO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. *Oppakken, inpakken.* Dit woord word in dezen zin niet gebruikt.

Conſarcinare verba. A. Gell. *Woorden tuſſen, of byvoegen, laßen, lappen, ſtellen.*

CŌNSĀRRIENDŬS, ă, ŭm. Colum. *Dat gewijd moet worden,* ſprekende van groeyend koren, enz.

CŌNSĀRRĬO, ĭs, īvī, ītŭm, īrĕ. Col. *Zie* Sarrio.

CŌNSAŪCĬŎR, āris, ātŭs sŭm, āri. Auct. ad Her. *Gewond, gequetſt, gegriefs worden.*

CŌNSCĔLĔRĀTŬS, ă, ŭm. Cic. *Met ſchelmſtukken beſmet, een overgegeve ſtelt, bootswigt, guit.* Cicero zegt, *Conſceleratiſſimus.*

Conſceleratus vultus. Cic. *Een ſchelmagtig wezen, het aangezigt van een ſchelm.* Mens conſcelerata. Cic. *Een ſchelmagtigen aart, of inborſt, oordeel, of verſtand.*

CŌNSCĔLĔRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Liv. *Beſmetten, met ſchelmſtukken ſchenden, bezoedelen.*

Conſcelerare domum. Catul. *Een huisgezin, of geſlagt door ſchelmſtukken onteeren, beſmetten, bezoedelen.* Aures alicujus. Liv. *Iemands ooren ontſtigten, ontreinigen, beſmetten.* Oculos. Ovid. *Zijne oogen door quaad ontſtigten, beſmetten, bezoedelen.*

CŌNSCENDO, ĭs, ſcendī, ſcensŭm, ſcendĕrĕ. Catul. Virg. *Opgaan, klimmen.* Op een berg, rots enz.

Conſcendere equum. Liv. In equum. Ovid. *Te paard ſtijgen, te paard klimmen.*

Conſcendere, alleen, *of* Conſcendere navem. Cic. Cæſ. In navem. Cic. *Aanboord, of t'ſchoep gaan, in zeeſteken. Zig na boord, of t'ſchoep begeven.*

Denis conſcendi navibus æquor. Virg. *Ik ſtak met tien ſchepen in zee, ik koos zee met tien zeilen.*

CŌNSCENSĬO, ōnis. f. Cic. *Scheepgang, ingang binnen ſcheepsboord.*

Conſcenſio in navem. Cic. *Vervoeginge, begeivinge na boord.*

CŌNSCĬENTĬA, æ. f. Cic. *Gewiſſe, medeweten, geweten, gebeugenis van binnen, of iets goed, of quaad is.*

Conſiliorum meorum conſcientia me conſolatur. Cic. *Myn gewiſſe, of geweten vertroost my, bevrijd my omtrent myn gegeven raad.*

Officii ſui conſcientiâ fruitur. Cic. *Hy geniet de vergenoeginge van zijn pligt volbragt te hebben.*

* * Conſcientia, alleen, *of* Mala animi conſcientia. Cic. *Quade gewiſſe, overtuiginge, wroeginge van 't geweten.*

Conſcientiæ maleficiorum, *of* facinorum eum ſtimulabat, agitant, inſectantur. Cic. *De wroegingen van zijn geweten, de bewuſtheid van zijne misdaden en ſchelmſtukken ſteken, ontruſten, vervolgen hem, laten hem niet met vreden.*

* * Conſcientia. Cic. *Gebeugenis, bewuſtheid, kenniße, wetenſchap van iets.*

Conſcientiam habet ſuæ conditionis. Plin. J. *Hy erinnert zig, of weet zijn ſtaat, hy is van zijn ſtaat bewuſt, hy weet wie hy is.*

Hominum conſcientiâ remotâ. Cic. *Ingeval de menſchen dit niet zouden weten, onderſtelt zijnde dat dit niet tot kenniße van de wereld zoude komen.*

Conſcientia alicujus. Tac. *Geheimhoudinge, vertrouwen, 't ſtilzwijgen van iemand.*

Sumi in conſcientiam. Tac. *Als een vertrouwd vriend aangenomen worden; iemands geheimen deelagtig worden.*

Conſcientiæ matris innexus. Tac. *In't vertrouwen van zijn moeder gewikkeld, deelagtig aan, of bewuſt van zijn 's moeders geheimen.*

CŌNSCĪNDO, ĭs, ſcīdī, ſcīſsŭm, ſcindĕrĕ. acc Ter. Cic. *In ſtukken ſnijden, breken, verbreken, verſcheuren.*

Aliquem capillo conſcindere. Ter. *Iemand het hair afſnijden.*

Digitized by Google

Conſcindere aliquem. Cic. *Iemands goeden naam te na ſpreken, laſteren, ſchenden.* Sibilis aliquem. Cic. *Iemand nahiſſen, zyffelen, najouwen.*

Curæ eum conſcindunt. Lucret. *De zorg, kommer, of 't hartzeer verteert, verſlind, ontruſt hem; doet hem quijnen.*

CŌNSCĬO, īs, īrĕ. Hor. *Bewuſt zijn, weten dat men ſchuldig is.* Men vind niets als de *infinitivus* van dit *verbum.*

Nihil conſcire ſibi. Hor. *Zig geen 's quaads bewuſt zijn, geen ſchuld in zijn gemoed gevoelen, zuiver van gewiſſe zijn.*

CŌNSCĬŎLŬS, ă, ūm. Catul. V. Conſcius.

CŌNSCĪSCO, ſcīvī, ſcītūm, ſcīſcĕrĕ. acc. Liv. *Iets te zamen belaſten, bevelen, beſluiten, goed keuren.* Sprekende van een orde, of Maatſchappy.

Senatus conſcivit ut bellum fieret. Liv. *Den Raad heeft belaſt, beſloten, dat den oorlog gevoert zoude worden.*

Conſciſcere ſibi exilium. Cic. *Zig vrywillig in ballingſchap begeven, zig gewillig laten bannen, zig den ban op den hals halen.* Mortem ſibi veneno. Cic. *Zig door vergift ombrengen. Zijn dood door venijn verhaaſten, zig vergeven.* Fugam ſibi ex aliquo loco. Liv. *Zig verwijzen om een plaats te verlaten, of daar uit te vlugten.*

Mortem, *of* Necem ſibi ipſe conſcivit. Cic. *Hy heeft hem zelven gedood, omgebragt.*

Humorem conſciſcere. Colum. *Vogt na zig trekken, nat, of vogtig worden.*

CŌNSCĪSSŪRA, æ. f. Plin. H. *Snijdinge, kloovinge, een ſnede, kloof, of reet.*

CŌNSCĪSSUS, ă, ūm. Part. Plaut. *Geſneden, geſcheurd, in ſtukken geſneden.*

CŌNSCĬUS, ă, ūm. Cic. *Medepligtig, medeſchuldig, bewuſt, kenniſſe van iets hebbende, of dragende.*

Conſcius alicujus. Cic. *Een vertrouwd vriend van iemand; deelgenoot van iemands geheimen.*

Conſcius ſceleruṁ alicujus, facinorum, maleficiorum. Cic. *Medepligtig, medeſchuldig aan iemands ſchelmſtukken, en miſdaden.*

Conſcius de aliquâ re, *of* alicujus rei, *of* alicui rei. Cic. *Bewuſt van een zaak, die kennis van een zaak heeft, of draagt, getuige van iets.*

Alicui in aliquâ re conſcius. Cic. *Die iets met een ander onderneemt, beſtaat; deelgenoot, of medeſtander van iemand in een zaak.*

Ego mihi nullius culpæ conſcius ſum. Cic. *Ik ben by my zelven van geen ſchuld bewuſt, ik heb een zuiver gewiſſe, mijn gemoed is vry.*

Iræ atque iracundiæ conſcius ſibi. Suet. *Bewuſt van zijn eigen oploopendheid en gramſchap*

† CŌNCSRIBILLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Varr. Non. *Schrijven, opſchrijven, opteekenen.*

Flagitia alicui conſcribillare. Catul. 22. *Iemand ſchelmſtukken toeſchrijven.*

CŌNSCRĪBO, īs, ſcrīpsī, ſcrīptūm, ſcrĭbĕrĕ. acc. Cic. *Schrijven, beſchrijven, opſtellen.*

De aliquo, *of* de aliquâ re ad alium conſcribere. Cic. Epiſtolam alicui de aliquâ re. Cic. *Een brief over een perſoon, of zaak aan iemand ſchrijven.*

De re aliquâ conſcribere. Cic. *Over, of aangaande iets ſchrijven, een boek over iets opſtellen, maken.*

* * Conſcribere milites, exercitum, &c. Plaut. Cic. *Soldaten, een leger, enz. werven, ligten, op de been brengen.*

CŌNSCRĪPTĬO, ōnĭs. f. Architecturæ conſcriptio. Vitruv. *Een beſchrijvinge, of boek van de bouwkunde.*

Falſæ quæſtionum conſcriptiones. Cic. *Valſche nederſtellingen van geſchillen.*

CŌNSCRĪPTŬS, ă, ūm. Plaut. *Geſchreven, opgeſteld.* Sprekende van een brief.

Epiſtola lacrymis conſcripta. Catul. *Een brief met tranen geſchreven.*

* * Conſcripti milites. Cæſ. *Geworve, geligte krijgsknegten.*

Patres Conſcripti. Cic. *Beſchreve vaderen van 't vaderland.* Dus wierden te Rome de vergaderde Stads Raden genoemt.

** Officium Conſcripti. Hor. *Het ampt, of de pligt van een Roomſch Raadsheer.*

CŌNSĔCO, ās, sĕcŭi, sĕctūm, sĕcārĕ. acc. Varr. Ovid. Plin. H. *Snijden, afſnijden, in ſtukken ſnijden, hakken.*

Conſecare minutatim. Varr. *In kleine ſtukken houwen, ſnijden, tot hutſpot kappen.*

CŌNSĔCRĀNĔUS, ă, ūm. adj. Capitol. *Geheiligd, gewijd, die een openbaren eed gedaan heeft, ingewijd.*

CŌNSĔCRĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Toegewijd, gewijd, geheiligd.* Zie Conſecro.

Conſecrata verba. Quintil. *Gewijde woorden.*

CŌNSĔCRĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Toe-, of inwyinge, opdragt.*

CŌNSĔCRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Aliquid alicui acc. Cic. *Iets aan iemand opdragen, toeheiligen, toewijen.*

Nomine alicujus Dei, *of* alicui Deo aliquid conſecrare. Cic. *Iets aan den naam van een God, of aan een Godheid toeheiligen, toewijen, toeeigenen.* Sprekende van een Tempel, enz.

Aliquid ad immortalitatem conſecrare. Cic. *Iets de onſterffelijkheid toewyen, iets onſterffelijk maken.* Memoriam nominis alicujus. Cic. *De gedagteniſſe van iemands naam onſterffelijk maken, der onſterffelijkheid inwijden.*

CŌNSĔCTĀNĔUS, ă. ūm. adj. Zie Conſectarius.

CŌNSĔCTĀRĬUS, ă, ūm. Cic. *Volgende, agtervolgende.*

Conſectaria me Stoïcorum brevia & acuta delectant. Cic. *De korte en ſcherpzinnige gevolgen van de Stoïken behagen my.*

CŌNSĔCTĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Najaginge, behartiginge, zoekinge, betragtinge van iets.*

Conſectatio concinnitatis. Cic. *Betragtinge van netheid en beſchaafdheid in taal.*

CŌNSĔCTĀTŌR, ōrĭs. m. *Najager, behartiger, zoeker.* Dit woord word niet gebruikt.

CŌNSĔCTĀTRĪX, īcĭs. f. Cic. *Een vrouwsperſoon, welke iets najaagt, of betragt.*

Libidines ſunt conſectatrices voluptatis. Cic. *De luſten, togten, driften, jagen de welluſten, of 't vermaak na; zoeken, of haken na welluſten.*

CŌNSĔCTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Snoeyinge, afſnijdinge, knottinge.* Sprekende van boomen.

CŌNSĔCTŌR, ārĭs, ātŭs sum, ārī. aliquem. Cæſ. Cic. *Iemand zorgvuldig zoeken, navolgen, nazetten, najagen, of loopen.*

Conſectari aliquid. Cic. *Iets bejagen, betragten, zorgvuldig zoeken, behartigen.*

Conſectari aliquem clamoribus & conviciis. Cic. *Iemand ſcheldende, en laſterende navolgen.*

Opes & potentiam conſectari. Cic. *Rijkdommen, en magt najagen, bejagen, zoeken.* Falſæ gloriæ umbras. Cic. *De ſchaduwen, of ſchijn van valſchen roem bejagen, najagen.*

Conſectari debita. Cic. *Zijn ſchulden agtervolgen, vervolgen, invorderen.*

Genus diſputandi Socratis conſectatus eſt. Cic. *Hy heeft de maniere van rede kavelinge van Sokrates agtervolgt, hy heeft de ſtijl van Sokrates nageboots, gevolgt.*

Benevolentiam alicujus largitione conſectari. Cic. *Door geſchenken tragten iemands goede gunſt te winnen.*

Aliquem conſectari. Ter. *Iemand verzellen, volgen, met iemand gaan, of reizen.*

CŌNSĔCTŬS, ă, ūm. Cic. *Geſneden, geſchoren.*

CŌNSĔCŪTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Gevolg, of vervolg van iets.*

Conſecutio verborum. Cic. *Vervolg, ſchakelinge, t'zamenhanginge van woorden; een agtereenvolgende reden.*

Conſecutio. Cic. *Bezit, verkrijginge, bekominge van iets.*

De

Detractio moleſtiæ conſecutionem affert voluptatis. Cic. *Het wegnemen van hartzeer brengt het gevolg van vermaak by*, dat is, *verwerzaakt ons 't genot van vermaak.*

Conſecutio. Cic. *Beſluit, gevolg uit iets.*

CŌNSĔMĪNĀLIS, is. m. & f. lĕ, ĭs. n. Colum. *Van 't zelve zaad, met de zelve planten bepoot.* Andere zeggen, *met verſcheide zaden bezaaid, met velerhande planten bepoot.*

CŌNSĔMĪNĔUS, ă, ŭm. Vitis conſeminea. Colum. *Een wijnſtok van de zelve plant.* Andere zeggen, *een wijngaard, van velerley wijnſtokken.*

CŌNSĔNĔSCO, ſcis, sĕnŭi, sĕnĕſcĕrĕ. Cic. *Oud, hoog van jaren, bejaard, bedaagd worden.* Van perſonen en zaken geſproken.

Conſeneſcit mœrore. Cic. *Hy word oud van hartzeer, de droefheid doet hem oud ſchijnen.* Vires illius conſeneſcunt. Cic. *Zyn kragten verminderen, nemen af, vergaan.*

* * Conſeneſcere in armis. Flor. Sub armis. Liv. *In de wapenen oud worden, oud ſoldaat worden, tot hoogen ouderdom in den krijg komen, de wapenen tot hoogen ouderdom dragen.*

* * Conſeneſcere. Cic. *Vervallen, te grond gaan, verminderen, afnemen, zyn agtinge, of aanzien verliezen.*

CŌNSENSĬO, ōnis. f. Cic. *Toeſtemminge, bewilliginge, overeenkomſte, eendragtigheid, t'zamenſpanninge, verbond,* in een goeden en quaden zin.

CŌNSENSŪS, ūs. m. Cic. *Toeſtemminge, bewilliging, eendragt, overeenkomſt.*

CŌNSĔNTĀNĔUS, ă, ŭm. Cic. *Overeenkomende, voegende, paſſende, bequaam, gelyk.*

Conſentaneus perſonæ, tempori. Cic. *Overeenkomende met perſoon en tyd; de perſoon en de tyd voegende, paſſende.*

Hoc erat conſentaneum cum litteris quas acceperam. Cic. *Dit quam over een met de brieven, welke ik ontfing; dit was 't zelve, dat ik uit ontfangene brieven verſtond.*

Mors ejus vitæ conſentanea fuit. Cic. *Zyn dood is zyn leven gelykmatig geweeſt; hy ſtorf gelyk hy geleefd hadde.*

CŌNSĔNTĬA, æ. f. *Koſenza*, een ſtad in 't rijk Napels.

CŌNSĔNTĬĔNS, ēntis. Part. *Overeenkomende, toeſtaande, bewilligende.*

CŌNSĔNTĬO, ĭs, sēnsī, sēnsŭm, sēntīrĕ. Cic. *Toeſtemmen, toeſtaan, bewilligen, overeenkomen, te zamen ſpannen.*

Conſentire alicui, *of* cum aliquo de aliquâ re, *of* in aliquâ re. Cic. *Met iemand over, of in een zake overeenkomen, van het zelven gevoelen zyn.*

Literæ non conſentiunt cum ipſius oratione. Cic. *Zyne brieven komen met zyn reden niet over een.*

Ceteri ad communem ſalutem conſentiunt. Cic. *De anderen ſpannen te zamen tot den algemeenen welſtand, komen over een, zyn van dezelve gedagten om 't algemeene welvaren te bevorderen.*

Hic ſibi ipſe, *of* ſecum ipſe conſentit. Cic. *Hy komt met hem zelven over een, hy ſpreekt zig niet tegen, zyn zeggen ſtrijd niet met malkander.*

Inter ſe omnes partes operis conſentiunt. Cic. *De deelen van 't werk komen wel over een, zyn wel geſchikt, gevoegd, geſchakeld.*

Oratio ex omni parte ſecum ipſa conſentit. Cic. Cæſ. *Deze redenvoeringe komt met haar zelven in allen deele wel over een, ſtaat wel op hare beenen, is wel geſchikt, geſchakelt.*

In quem illud elogium plurimi conſentiunt, fuiſſe virum populi primarium. Cic. *De meeſten komen in deze zyne lof over een, dat hy de voornaamſte van zyn landsgenooten was.*

CŌNSĔPĬO, ĕpis, ĕpsī, ĕptŭm, sĕpīrĕ. Cic. *Omheinen, met heggen, of muuren omringen.*

CŌNSĔPTŬM, ī. n. Varr. *Een veld, of plaats met muuren, of heggen beſloten, een perk.*

CŌNSĔPTŬS, ă, ŭm. Cic. *Beſloten, omheind, met heggen omringd.*

CŌNSĔQUENS, ēntis. omn. gen. Cic. *Uit iets volgende, beſloten, dat men ergens uit beſluit, of trekt.*

Status vitæ conſequentis. Cic. *De ſtaat van 't volgende leven, het leven hier namaals.*

Conſequens alicujus rei, *of* alicui rei. Cic. *Het gene uit een zaak volgt, dat 'er van afhangt, dat men 'er uit trekt, of beſluit.*

CŌNSĔQUENS, ēntis. n. Cic. *Gevolg, beſluit.*

CŌNSĔQUENTĔR. adv. Ulp. *Vervolgens, by gevolge, gevolgelyk.*

CŌNSĔQUENTĬA, æ. f. Cic. *Het vervolg, gevolg, de ſchakelinge.*

Conſequentia eventorum. Cic. *Het gevolg van de uitkomſten, de volgende uitkomſten.*

Per conſequentiam. Auct. ad Her. Ulp. *Vervolgens, by gevolge, gevolgelyk, door een noodzakelyk gevolg.*

CŌNSĔQUŌR, ĕris, sĕcūtŭs sŭm, sĕquī. Cic. *Volgen, navolgen, nazetten, najagen, of loopen.*

Conſequi gradu vocem alicujus. Plaut. *Iemand op de ſtem navolgen, agter aangaan.*

Conſequi aliquem. Cic. *Iemand onderſcheppen, inhalen, agterhalen,* met loopen, enz.

* * Conſequi aliquid. Cic. *Iets bekomen, verkrijgen, magtig worden, hebben, genieten, verwerven, erlangen.* Sprekende van eerampten, roem, wetenſchappen, enz.

Conſequi famam ex aliquâ re. Cic. *Roem, of eere door een zake behalen, inleggen.* Opes. Cic. *Rykdom verkrijgen, vergaderen.* Quæſtum. Cic. *Winſt, of voordeel doen, trekken.*

Omnia per Senatum conſecuti ſunt. Cic. *Zy hebben alles by de Vroedſchap verworven, verkregen.*

Conſequi facta aut beneficia alicujus memoriâ. Cic. *Iemands daden, of weldaden in zyne gedagten erinneren.* Animo aliquid. Cic. *Iets begrypen, vatten, verſtaan, bezeffen.* Conjecturâ aliquid. Cic. *Iets gißen, vermoeden.*

Ex quo illud conſequitur ut. ſeq. ſubj Cic. *Waar uit volgt, dat enz. Waar uit men beſluit, dat enz.*

Conſecutus eſt ſudor, dolor, &c. Cic. *Daar op is zweet, en pijn gevolgd.* Riſus mediocris. Cic. *Daar op volgde een tamelijk gelach.*

Illum ex ægritudine mors conſecuta eſt. *Zyn dood volgde uit de ziekte.*

Conſequi aliquem in aliquo libro. Cic. *Iemand in een boek navolgen, nabootſen.*

Conſequi aliquem ætate. Cic. *Van den zelven ouderdom zyn, in den zelven tijd leven.* In Præturâ. Plin. J. *Iemand in 't Hoofdſchouts ampt navolgen.*

Conſequi aliquid verbis, *of* dicendo. Cic. *Iets met woorden uitleggen, verklaren.*

Minuta quæ non poſſunt oculi conſequi. Varr. *Kleine dingen, die men niet kan zien, die voor 't gezigt verborgen zyn.*

CŌNSĔRO, ĭs, sēvī, sĭtŭm, sĕrĕrĕ. acc. Cic. Virg. *Op het land zaayen, bezaayen.*

Conſerere agrum pomis, oleis, fabâ, &c. Colum. *Een veld met appelboomen, olyfboomen beplanten, bepoten, met boonen bezaayen.*

CŌNSĔRO, ĭs, sĕrŭi, sĕrtŭm, sĕrĕrĕ. aliquid alicui. Ovid. Tib. *Iets by malkanderen, of aan een voegen, hegten, vlegten, ſamenvlegten, mengen, vaſt maken.*

Catenas ex vimine ſylveſtri conſeruit. Front. *Hy vloegt ketenen van teen.*

Manum conſerere, alleen, *of* Manum cum hoſte conſerere. Cic. Certamen, *of* Pugnam cum hoſte conſerere. Liv. *Met den vyand handsgemeen worden, ſlaags zyn, den vyand ſlag leveren.*

Conſerunt pugnam inter ſe. Liv. *Zy leveren den anderen ſlag, zy zyn met malkanderen ſlaags, of handsgemeen.*

CŌNSĔRRĀTUS, ă, ŭm. part. Plin. *Zaagswyze getand.*

Digitized by Google

CŌNSERTĒ. adv. Cic. *Geſchakelderwijs, op een t'zamen-hangende, doorgevlogte, doorweve manier.*

CŌNSERTŌR, ōris. m. Plin. H. *Een kampvegter, een ſtrijder, een kampioen.*

CŌNSERTŪS, a, um. Quintil. *Doorvlogte, doorweven, te zamen gevoegd.*

* * Conſertus ſermoni. Liv. *In een reden gevoegd, begrepen, ingelaſt.*

Bella conſerta bellis. Lucan. *Oorlogen, die uit malkanderen ſpruiten, een reeks van oorlogen.*

CŌNSERVĀ, æ. f. Varr. Ter. Cic. *Een meid-ſlavin, of dienſtmaagd.*

CŌNSERVĀTIO, ōnis. f. Cic. *Behoud, behoudenis, bewaringe, behoedinge, beſcherminge.*

CŌNSERVĀTŌR, ōris. m. Cic. *Behouder, behoeder, beſchutter, beſchermer.*

Conſervator Aſiæ, Reipublicæ, &c. Cic. *De behouder, of beſchermer van Aſie, van 't Gemeenebeſt, enz.*

CŌNSERVĀTRIX, īcis. f. Cic. *Behoedſter, beſchermvrouwe, ſchutſvrouwe.*

Natura eſt ſui conſervatrix. Cic. *De Natuure behoed, behoud, beſchermt haar zelve.*

CŌNSERVĀTUS, a, um. part. *Zie* Conſervo.

CŌNSERVĪTĪUM, ii. n. Plaut. *Meide-dienſtbaarheid, gemeene ſlavernij.*

CŌNSERVO, ās, āvi, ātum, āre. acc. Cic. *Bewaren, behoeden, beſchutten, beſchermen, behouden, bevrijden.*

Conſervare jusjurandum. Cic. *Zijn eed houden, nakomen.*

Rem ſuam, patrimonia. Ter. *Zijne middelen, of erfgoederen behouden, beſparen, bezuinigen, wel beleggen, beſtieren.* Res acceptas. Cic. *Ontfange dingen wel bewaren.*

Aliquem alteri conſervare. Cic. *Iemand tot voordeel van een ander bevrijden, beſchutten.*

Priſtinam erga me voluntatem tuam conſerva. Cic. *Behoud, bewaar uw vorige genegentheid tot my.*

Tuorum meritorum erga me memoriam conſervabo. Cic. *Ik zal de gedagteniſſe van uwe goede dienſten te mywaarts bewaren, behouden, in mijn gemoed prenten.*

CŌNSERVUS, i. m. Cic. *Mede-ſlaaf, mededienſtknegt.*

CŌNSESSŌR, ōris. m. Cic. Liv. *Die by, met, of nevens iemand zit, 't zy om nevens hem te zien, of te oordeelen. Een byzitter.*

Dives pauperem conſeſſorem faſtidit. Liv. *Een rijk menſch heeft een walg van een arm byzitter, zal niet wel gedoogen, dat een gering menſch aan zijn zijde zit.*

CŌNSESSŪS, ūs. m. Cic. *Zittinge, byeenkomſt, geſelſchap, vergaderinge, voornamentlijk als men zit.*

CŌNSIDĔO, ēs, ſēdi, ſeſſum, ſidĕrĕ. Cic. Virg. *By, nevens, of met iemand zitten, gezeten zijn.*

Platoni apes in labellis conſiderunt. Cic. *De byen zaten op de lippen van Plato, gingen op Platos lippen zitten.*

Conſidere in aliquo loco. Cic. *In een plaats zitten.* Sub arbore. Virg. *Onder een boom zitten, ruſten.*

Conſidere in aliquo loco, *of* aliquo loco. Cic. *In een plaats verblijven, wonen, zig onthouden, ruſten.* Apud urbem aliquam. Cic. *By een ſtad legeren, leggen, zig onthouden, wonen.* Sup montem. Cæſ. *Aan den voet van een berg legeren, leggen, verblijven.*

* * In mediocritate conſidere. Cic. *Een middelmatige ſtijl hebben, geen overvlieger zijn in 't ſpreken, of ſchrijven.*

CŌNSIDĔRĀNTIĀ, æ. f. Cic. *Aan-, of opmerkinge, overweginge, overleg, voorzigtigheid, bedagtzaamheid, aandagt.*

CŌNSIDĔRĀTĒ. adv. Cic. *Met op-, of aanmerkinge, met overleg, voorzigtiglijk, bedagtelijk.* Men zegt *Conſideratius* en *Conſideratiſſimè.*

Conſideratius cum aliquo loqui. Suet. *Zeer eerbiedigtlijk, zeer omzigtiglijk, met zeer groote agtinge met iemand ſpreken.*

* * Conſideratius utilitati noſtræ conſuluere. Cic. *Zy hebben ons welvaren zorgvuldiger, omzigtiger, behartigt: zy hebben ons voordeel met grooter aandagt betragt.*

CŌNSIDĔRĀTIO, ōnis. f. Cic. *Aan-, of opmerkinge, overleg, overweginge, voor-, of omzigtigheid, bedagtzaamheid, aandagt.*

Accurata conſideratio naturæ Cic. *Een naauwkeurige overweginge, beſpiegelinge, opmerkinge van de Natuur. Een zorgvuldige naſpeuringe van den aart der dingen.*

CŌNSIDĔRĀTŌR, ōris. m. A. Gell. *Aan-, of opmerker, overlegger, overweger, zorgdrager.*

CŌNSIDĔRĀTUS, a, um. Cic. *Voor-, of omzigtig, welbedagt, verſtandig, wijs.*

Tarditas conſiderata. Cic. *Een welbedagte, voorzigtige, verſtandige traagheid. Een onverhaaſt, voorzigtig beleid.*

In eâ re paulò minùs conſideratus ille, qui, &c. Cic. *Hy is in deze zaak niet wel bedagt, dewelke enz. Hy is in deze zaak wat minder voor-, of omzigtig, die enz.*

Conſideratus. Cic. *Bedagt, overlegd, overwogen, onderzogt, op-, of aangemaakt.*

CŌNSIDĔRO, ās, āvi, ātum, āre. acc. Cic. *Op-, of aanmerken, overleggen, overwegen, bedenken, beſpiegelen.*

Conſiderare ſecum, *of* cum animo ſuo aliquid. Cic. *Iets by zig zelven, of in zijn gemoed overwegen, bedaardelijk overleggen, bedenken.* Secum in animo vitam alicujus. Ter. *In zig zelven, of in zijn gemoed iemands leven overdenken, naſpeuren, aanmerken, overwegen.*

Conſiderare de aliquibus rebus cum aliquo. Cic. *Met iemand eenige zaken overleggen, over eenige dingen raadplegen, dezelve onderzoeken.*

CŌNSIDO, is, ſēdi, ſeſſum, ſidĕrĕ. Cic. *Te zamen nederzitten, gaan zitten.*

Perpetuis menſis alicubi conſidere. Virg. *Ergens gedurig aan tafel, of aan 't eten zitten.*

Conſidere. Liv. *Zinken, dalen, zakken, zijgen.*

Conſidere ad Aras. Tib. *Voor d'outers ter nedervallen, nederknielen.*

* * Conſidere in aliquo loco, *of* aliquo loco. Cic. Virg. *In een plaats wonen, vertoeven, verblijven, zig onthouden.*

Conſedit ira, *of* furor illius. Cic. Liv. *Zijn gramſchap, of woede is bedaard, geſtild.*

Conſidĭtur. Cic. *Men zit ter neder, men gaat zitten, is gezeten.*

Conſidere in aliam partem. Sen. Ph. *Van andere gedagten, of gevoelens zijn, een andere zijde kiezen.*

CŌNSIGNĀNTIŌS. adv. A. Gell. *Nadrukkelijker, kragtiger van taal, met grooter nadruk.*

Id conſignantiùs dixerunt Græci. A. Gell. *De Grieken zeiden dit nadrukkelijker, kragtiger; drukten dit eigentlijker uit.*

CŌNSIGNĀTIO, ōnis. f. Quintil. *Handteekeninge, eigen hand, geſchrift van iemand zelf geteekend, handſchrift.*

CŌNSIGNĀTISSIMĒ. adv. Verſus conſignatiſſimè factus eſt de id genus hominibus. A. Gell. *Daar is een gedigt zeer nadrukkelijk en kragtig op dat ſlag van volk gemaakt.*

CŌNSIGNĀTUS, a, um. Cic. *Geteekend, onderteekend, ondergeſchreven.*

Conſignatus litteris. Cic. *Geſchreven, in geſchrift geſtelt.*

Notiones quaſi in animo conſignatæ. Cic. *Kundigheden, denkbeelden, als in ons gemoed gedrukt, geprent.*

CŌNSIGNIFĪCO, ās, āre. *Zie* Significo.

CŌNSIGNO, ās, āvi, ātum, āre. acc. Plaut. Cic. *Teekenen, onderteekenen; ook toezegelen, toeſluiten.* Spreekende van een brief.

Signis alicujus aliquid conſignare. Cic. *Iets met iemands zegel, of zegelring zegelen, verzegelen.*

Conſignare aliquid litteris. Cic. *Iets ſchrijven, in geſchrift ſtellen.* Senatûs judicia de aliquo publicis litteris monimentiſque. Cic. *Het oordeel door den raad over iemand geveld, in openbare gedenkſchriften te boek ſtellen, nederzetten.*

CŌN-

Digitized by Google

CŌNSĪLĒO, ēs, ĭlŭī, ĭlĕrĕ. Enn. *Stilzwijgen, zwijgen, den mond houden.*

CŌNSĪLĒSCO, scĭs, ĭlĕscĕrĕ. A. Gell. *Ophouden van ſpreken, ſtilzwijgen, zwijgen, den mond houden.*

Strepitus maternæ ſollicitudinis conſileſcit. A. Gell. *Het gerugt van 's moeders bekommeringe, of van 's moeders zorgvuldigheid verdwijnt, houd op.*

CŌNSĬLĬĀRĬŪS, ĭi. m. Cic. *Een Raadsman, of Raadsheer, een Raadgever, Raad.*

Conſiliarii Regis. Cic. *Raadsheeren, of Raden van een Koning.*

CŌNSĬLĬĀTŎR, ōrĭs. m. Plin. J. *Raadsman, Raadgever, Raadsheer, Raad.*

CŌNSĬLĬGO, ĭnĭs. f. Plin. H. *Vierkruid, wrange-kruid.* Een ander zegt *ſlange-wortel.*

CŌNSĬLĬO, īs, ĭlŭī, ĭlĭtŭm. alicui. Tac. *Iemand beſpringen, aantaſten, op hem aanvallen.*

Repente noſtri conſiliunt hoſtes, *of* hoſtibus. Tac. *De onzen beſpringen ſchielijk de vianden, ſtorten met een vaart op de vianden, vallen 'er aanſtonds op aan.*

CŌNSĬLĬO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Tac. *Raad geven,* ook *raadvragen.*

CŌNSĬLĬŌR, ārĭs, ātŭs ſŭm, ārī. alicui. Hor. *Iemand raden, raad geven.*

Conſiliandi cum ſuis cauſâ. Cæſ. *Om met de zijne raad te plegen, om met dezelve alles te overleggen.*

Rediere Bononiam conſiliaturi. Tac. *Zy keerden na Bologne om raad te plegen, zig te beraden, alles te overwegen.*

* * Conſiliari. Varr. *Verkrenkt, of gekrenkt worden,* van laken geſproken.

CŌNSĬLĬŪM, ĭi. n. Cic. *Raad, raadgevinge, 't zy gegeven, of gevraagd.*

Conſilium capere. Cic. *Raad vragen, plegen.* Alicui dare. Cic. *Iemand raad geven.*

Conſilium capere ex re, & ex tempore. *Zig zelf na den eiſch der zake, en van den tijd raad geven, beraden.* Probare. Cic. *Een raad goed keuren, agtervolgen.*

Conſilium exquirere alicujus, *of* petere ab aliquo. *Iemands raad verzoeken, iemand vragen.*

Aliquem in conſilium advocare. Cic. *Iemand verzoeken om raad te geven, raad vragen, tot raadsman roepen.*

Conſilium habere de re aliquâ. Cic. Virg. *Over een zake raad plegen, zig beraden, raad houden.*

Conſilii locum non habeo. Ter. *Ik ben in geen ſtaat, of weet bequaam om raad te geven.*

Habere aliquem in conſilio. Plin. J. *Iemand als Raadsman gebruiken, houden, zig van iemands raad bedienen.*

Conſilium. Cic. *Toeleg, onderneminge, voornemen, beleid, oogmerk.*

Conſilium. Cic. *Den raad, verzameling van twee, of meer perſonen, die raad plegen.*

Conſilio. Liv. *Opzettelijk, met voorbedagten rade, willende en wetende. Met opzet.*

CŌNSĬMĬLĬS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Plaut. Ter. Cic. *Gelijk, gelijkende, overeenkomende, gelijkmatig.* In den eigen- en oneigentlijken zin.

Conſimilis alicujus rei, *of* alicui rei. Ter. Cic. *Een ding gelijkende, gelijk.*

Conſimilis moribus. Ter. *Gelijk van zeden, manieren. Van dezelve manieren, of zeden.*

Mores formæ conſimiles ſunt. Ter. *De manieren zijn haar, of zijn ſchoonheid gelijkmatig; evenaren de ſchoonheid van 't lichaam.*

CŌNSĬSTO, ĭs, cōnſtĭtĭ, cōnſtĭtŭm, cōnſiſtĕrĕ. Plaut. Ter. Cic. *Blijven ſtaan, ſtil ſtaan, wagten, rusten, zig ergens onthouden.*

Naves contra urbem in anchoris conſtiterunt. Cæſ. *De ſchepen bleven voor de ſtad ten anker leggen rijden. Lieten 't anker voor de ſtad vallen.*

Milites Albæ conſtiterunt. Cic. *De krijgsknegten bleven te Alba ſtaan, vertoefden by Alba.*

Conſiſtere. Cic. *Pal ſtaan, ſtand houden, 't hoofd, of wederſtand bieden.* Van een leger geſproken.

Vix bini Oratores ſingulis æstatibus conſtitere. Cic. *Naauwlijks hebben 'er twee goede redenaars in yder eeuw gebloeit.*

Conſiſtere in aliquâ re. Cic. *In een zaak beſtaan, in iets geſteld, gevoſt, op iets gegrond zijn, rusten, ſteunen.*

Spes eorum in eâ re conſiſtit. Cæſ. *Hun hope beſtaat in die zake, is daar op gegrond.*

Cauſa belli in perſonâ tuâ conſiſtit. Cic. *Gy zijt de oorzaak van den oorlog.*

Salus exercitûs in te conſiſtit. Cæſ. Cic. *De behoudenis van 't leger beſtaat in u.*

Mente conſiſtit. Cic. Mens ei conſiſtit. Celſ. *Hy is by zijne zinnen, hy is gezond van herſſenen, hy is by zijn verſtand.*

Conſiſtere pectore nihil quidquam poteſt. Ter. *Ik kan in mijn gemoed geen vaſt beſluit maken; ik weet ganſch geen raad: ik kan tot geen vaſt beſluit komen.* Men zegt in dit ſpreekwoord, *Ik weet niet aan wat heilige ik my zal vervoegen, of van wat hout ik een pijl zal maken.*

Stomachus conſiſtit. Celſ. *De maag is tot ſtilſtand gekomen, is het braken niet meer onderhevig.*

Conſiſtere cum aliquo. Cic. *Met iemand overeenkomen.* Cum eo verbis conſiſtis, re diſſides. Cic. *Gy komt met hem over een in de woorden, maar verſchilt in de zaken.* Cum aliquo in judicio Conſiſtere. Mart. *Tegen iemand pleiten, een geding voeren.*

Acies conſiſtit in agmen quadratum. Tib. *De benden ſtaan in een vierkante ſlagorde.*

* Uſuræ conſiſtunt. Cic. *De renten ſtaan ſtil, loopen niet langer.*

CŌNSĪTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Plantinge, potinge.*

Conſitiones arborum delectant. Cic. *Men ſchept vermaak in 't poten, planten van boomen.*

CŌNSĪTŌR, ōrĭs. m. Ovid. *Poter, planter.*

CŌNSĪTŪRĂ, æ. f. Cic. *Plantinge, potinge;* ook *een plant van een boom* enz.

CŌNSĪTŪS, ă, ŭm. Ovid. *Geplant, gepoot, ſprekende van boomen.*

Ager conſitus. Cic. *Een ſtuk lands met boomen beplant.*

Senectute conſitus. Plaut. *Door ouderdom beladen.*

CŌNSOBRĪNĂ, æ. f. Cic. *Eige, of volle nigt, oom's, of moeye's dogter.*

CŌNSOBRĪNŬS, ĭ. m. Cic. *Een volle, of eigen neef.* Dit woord beteekent eigentlijk een neef aan 's moeders zijde, hoewel de Schrijvers 't zelve ook toepaſſen op een volle neef aan de kant van een vader.

CŌNSŎCĔR, cĕrī. m. Conſoceri. Suet. Ulp. *Perſonen, welker zonen en dogters aan malkanderen getrouwd zijn, wederzijdſche ſchoonvaders.*

CŌNSŎCĬĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Gemeenſchap, maatſchappy, maatſchappy-making, verbond, gezelſchap.*

Diſſolvitur omnis humana conſociatio. Cic. *Alle menſchelijke gemeenſchap, of maatſchappy word verbroken.*

CŌNSŎCĬĀTŬS, ă, ŭm. Cic. *Vergezelſchapt, verzeld, vereenigd.*

Voluntas conſociatiſſima. Cic. *Een zeer naauwe, zeer eendragtige vriendſchap.* Sommige lezen *Conſtantiſſima.*

Conſociatus cum aliquo. Cic. *Met iemand vriendſchap, of goed verſtand houdende, in vriendſchap vereenigd.*

Inter ſe conſociati. Cic. *Goede, vertrouwde, onderlinge vrienden.*

Conſociati hominum alicubi greges. Cic. *Hoopen van menſchen ergens by een vergaderd, te zamen gevloeid.*

CŌNSŎCĬO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. *Vergezelſchappen, verzellen, in genegentheid te zamen voegen, vereenigen.*

Conſociare cum aliquo. Plaut. *Met iemand vriendſchap ſluiten, maatſchappy aangaan,* voornamentlijk van goederen en koepmanſchappen.

Digitized by Google

Sudor ſeſe cum unguentis conſociavit. Plaut. *Het zweet heeft zig met de zalve vermengt.*

Cum eo conſociaſti conſilia peſtis mex. Cic. *Gy hebt met hem uwe beraadſlagingen vereenigt tot mijn verderf.*

Conſociant illi arma cum Gallis. Liv. *Zy voegen hunne wapenen by de Gaulen, zy verbinden zig met de Gaulen, zy voegen hunne benden aan de zijde der Gaulen.*

CŌNSŌLĀBILIS, ĭs. m. f. lĕ, ĭs, n. Cic. *Vertrooſtbaar, bequaam om vertroost te worden.*

Dolor vix conſolabilis. Cic. *Een naauwlijks vertrooſtelijke ſmart, een hartzeer, dat by na geen troost kan ontfangen.*

CŌNSŌLĀNDŬS, ă, ŭm. Hic conſolandus mihi eſt. Plaut. *Hy dient, moet, of behoort van my vertroost te worden.*

CŌNSŌLĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Troost, vertroostinge, verzaftinge, verzoetinge van hartzeer.*

Ad hæc omnia una conſoliatio eſt. Cic. In his omnibus una conſolatio occurrit. Cic. *In alle deze ongevallen is maar eene troost, in alle deze rampen komt ons een enkele troost voor.*

CŌNSŌLĀTŎR, ōrĭs. m. Cic. *Vertroofter.*

CŌNSŌLĀTŌRĬŬS, ă, ŭm. Cic. *Troostelijk, 't welk dient om te vertroosten.*

CŌNSŌLĬDĀTŬS, ă, ŭm. V. Conſolidor.

CŌNSŌLĬDĀTĬO, ōnĭs. f. Ulp. V Conſolidor.

CŌNSŌLĬDO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Conſolidare parietem. Vitruv. *Een muur hegt, vaſt, digt maken.*

CŌNSŌLĬDŎR, ārĭs, ātŭs ſŭm, ārī. Ulp. *Met den eigendom vereenigt worden.* Dat is als de vrugtgebruiker van iets den eigendom bekomt.

Uſuſfructus apud eum conſolidatus eſt. Ulp. *Het vrugtgebruik is in zijn perſoon met den eigendom vereenigd.*

* * Rationes confectæ & conſolidatæ. Cic. *Opgemaakte, en geſlote rekeningen.* Het is beter zig aan 't handſchrift te gedragen, als aan *Victorius*, die op giſſingen wil hebben, dat men *Conſoluta* zal lezen.

CŌNSŌLŌR, ārĭs, ātŭs ſŭm, ārī. acc. Cic. *Troosten, vertroosten, troost geven.*

Conſolari dolorem alicujus. Cic. *Iemands hartzeer, of ſmart verzaften, verzoeten.*

Inani ſpe conſolaris me. Cic. *Gy troost my met ydele hope.*

Eloquentiâ conſolamur afflictos. Cic. *Wy troosten de bedrukten door welſprekendheid.*

Conſolor ipſe me per litteras. Cic. *Ik vertroost my zelven door boekoeffeningen, ik verzoet mijn hartzeer door geleerde betragtingen.*

Conſolari aliquem de morte alterius. Cic *Iemand over de dood van eenander vertroosten.* De Republicâ aliquem. Cic. *Iemand troosten over den ſlegten toeſtand van 't Gemeenebeſt.*

CŌNSŌMNĬO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. aliquid. Plaut. *Droomen, iets in zijn ſlaap denken.*

CŌNSŎNĀNS, ăntĭs. omn. gen. part. Vitruv. l. 5. c. 8. *Klinkende, galmende, wederklinkende, wedergalmende.*

* * Verba conſonantiora. Cic. *Beter luidende, aangenamer woorden.*

CŌNSŎNĀNS, ăntĭs. f. Quintil. *Een medeklinker, medeklinkletter.*

CŌNSŌNĀNTĬĂ, æ. f Vitruv. *Goed gelnid; overeenkomſt, maat, of val van een ſtem, of gelnid.*

Vox feriens ſingulorum vaſorum cava incitabit acutam claritatem, & concentu convenientem ſibi conſonantiam. Vitruvī *Een ſtem dringende in de holte der byzondere vaten, zal een helder en klaar geluid verwekken, en door de overeenkomſt van de ſtem een gelijkmatige galm voortbrengen.*

Conſonantiam habere. Vitruv. *In maatgezang, of gelnid overeenkomen, een geluid ſlaan, maken.*

Recipiunt à valvarum auxilio conſonantiam vocis. Vitruv. *Hun ſtem word geholpen door den wedergalm van de poor en.*

CŌNSŌNĀNTĬSSĬMĔ. adv. Vitruv. *Zeer net, zeer gelijkmatig, met zeer groote overeenkomſte, gelijkmatigheid.*

CŌNSŌNO, ās, sŏnŭī, sŏnĭtŭm, sŏnārĕ. Plaut. Virg. *Medeklinken, galmen; wederklinken, wedergalmen.*

Conſonare ſibi in aliquâ re. Quintil. *Zig in een zake gelijk zijn, een en dezelve man zig in een zake toonen, altijd eenparig beleid houden, zig zelven nooit verzaken, maar altijd een en dezelve zijn.*

Vitæ illius tenor per omnia conſonat ſibi. Sen. Ph. *De ganſche loop van zijn leven komt met zijn perſoon over een. Hy behoud altijd een eenparige manier van doen.*

Conſonat moribus oratio. Cic. *Zijn reden komt met zijne zeden over een, hy doet volgens zijn woorden, hy bewaarheid zijn woorden met zijne daden.*

CŌNSŎNŬS, ă, ŭm. Ovid. *Klinkende, medeklinkende, galmende, wederklinkende, wedergalmende.*

Vox conſona linguæ. Sil. Ital. *Een ſtem met de taal overeenkomende.*

* * Conſonus. Cic. *Overeenkomende, gevoegelijk, gelijkmatig.*

CŌNSŌPĬO, īs, īvī, ītŭm, īrĕ. aliquem. Lucret. *In ſlaap wiegen, doen ſlapen, ſlaap, of vaak veroorzaken, ſlaperig maken.*

Conſopiri ſomno ſempiterno. Cic. *Door een eenwige ſlaap overvallen worden; voor altoos in ſlaap vallen.*

CŌNSŌPĪTŬS, ă, ŭm. ab aliquo. Cic. *In ſlaap gewiegd, te ſlapen gelegd, ſlaperig gemaakt.*

Somno conſopitus. Cic. *Vaſt ſlapende, in diepen ſlaap leggende.*

CŌNSŌRĀNĪ, ōrŭm. m. plur. Plin. H. *Het volk van Conſerans in Gascogne.*

CŌNSŌRS, ōrtĭs. omn. gen. Cic. *Medgezel, deelgenoot, maat, kameraad.*

Conſors periculi alterius, of in periculo alterius, of periculi cum aliquo. Cic. Plin. J. *Deelgenoot van, deelagtig aan, medgezel van iemands gevaar; die 't zelve gevaar loopt, of den welken een gelijk lot ſtaat over te komen.*

Conſors alicujus in lucris atque furtis. Cic. *Deelagtig aan, medepligtig in iemands winſt en dieveryen.*

Conſors etiam Cenſoris erat. Liv. *Hy was zelf zoo groot een man als de Tugtheer, had zoo aanzienlijk een magt, was ook zijn medgezel.*

Non modò conſors, ſed conſors etiam Regnum duobus Regibus fuit. Liv. *Het rijk was niet alleen tuſſen de twee Koningen gemeen, maar wierd ook eendragtiglijk van hun geregeert.*

* * Conſortes. Cic. *Luiden, die landen aan malkanderen gelegen hebben.*

Generis conſortes. Ovid. *Magen, bloedverwanten.*

Conſors caſus. Prop. *Gelijk noodlot, dezelve ramp, eenerley ongeval.*

Conſors. Cic. *Een medeſtander, of gevoegde in een geding.* Een woord in de regten.

CŌNSŌRTĬO, ōnĭs. f. Cic. Liv. *Maatſchappy, gemeenſchap, gezelſchap, vriendſchap, gemeenzaamheid.*

Conſortio. Papin. Juriſc. *Gemeenſchap van goederen.*

CŌNSŌRTĬŪM, ĭī. n. Ulp. *Maatſchappy in iets, gemeenſchap van goederen.*

Stomacho cum capite quoddam conſortium eſt. Celſ. *Daar is eenige gemeenſchap tuſſen de maag en 't hoofd; de maag heeft eenige overeenkomſt en mededeelinge met het hoofd.*

CŌNSPECTŬS, ūs. m. Cic. *Gezigt, aanzien, bezigtiging, aanſchouwinge.*

Tanta eſt ejus rei tenuitas, ut in conſpectum non cadat. Cic. *Die zaak is zoo klein, dat is, zoo dun, en fijn, dat men die niet kan zien.*

Frui conſpectu urbis, amicorum, &c. Cic. *Het gezigt van de ſtad, en van zijn vrienden, enz. genieten; het vermaak hebben van de ſtad, en zijne vrienden, enz. te aanſchouwen.*

Se dare of venire in conſpectum alicujus. Cic. *Zig onder, of*

Digitized by Google

of in iemands gezigt begeven, zig aan iemand vertoonen, In iemands tegenwoordigheid verſchijnen.

In conſpectu Senatûs. Cic. *In 't gezigt, in de tegenwoordigheid, onder de oogen van den Raad.*

In conſpectu utraque acies erat. Q. Curt. *Beide de legers waren, of het wederzijdſche leger was, in malkanders gezigt.*

E conſpectu evolare. Cic. *Uit iemands tegenwoordigheid loopen, uit iemands oogen ſchielijk vertrekken, zig uit iemands gezigt begeven.*

CŌNSPECTUS, ă, ūm. Liv. *Gezien, aangeſchouwen, bekeken.*

Pictis conſpectus in armis. Virg. *Kenbaar, of onderſcheiden door zijn geverwde wapenen.*

Conſpectus. Liv. Tac. Juven. *Edel, aanzienlijk, ſchoon, aanmerkelijk, doorlugtig, groot-agtbaar.*

Fama conſpectum eum virum afficiebat. Liv. *De faam of den roem had dien man doorlugtig, of aanzienlijk gemaakt.*

Ut conſpectior mors foret. Tac. *Op dat zijn dood te aanmerkelijker of heerlijker zoude zijn, op dat zijn dood te grooter gerugt zoude maken.*

Comitatus turbâ quàm dignitate conſpectior. Tac. *Een hoop volks, aanzienlijker door hun meenigte, als door hunne waardigheid.*

Pars nulla erat conſpectior capillis. Ovid. *Geen gedeelte van zijn lichaam was ſchooner als zijn hair; zijn hair was 't ſchoonſte dat hy hadde.*

Platano conſpectior. Ovid. *Hooger, verhevener als een aanhorn-boom.*

CŌNSPERGO, ĭs, ſpĕrsī, ſpĕrsūm, ſpĕrgĕrĕ. aliquid aliquo liquore. Plaut. *Iets met vogt beſproeyen, bevogtigen, beſprengen; Water enz. op iets ſtorten, plengen, werpen, ſtrooyen.*

Conſpergere flores ante ædes. Plaut. *Bloemen voor 't huis ſtrooyen, werpen.*

Conſpergere aliquem lacrymis. Cic, *Iemand met zijn tranen beſproeyen, bevogtigen.*

Scripta ſua hilaritate quâdam conſpergere. Cic. *Zijn ſchriften met vrolijke of blijgeeſtige redenen vermengen, doorſpekken; Zijn werken met aangename en vrolijke ſpreuken verciereu, opprunken.*

CŌNSPERSŪS, ă, ūm. Colum. *Beſproeid, beſprengd, bevogtigd.*

Caro ſale conſperſa. Colum. *Vlees met zout geſprengd.*

* * Caput ſtellis conſperſum. Cic. *Een hooſd met ſtarren bezaaid; door, of van ſtarren blinkende.*

* * Oratio verborum ſententiarumque floribus conſperſa. Cic. *Een reden met bloemen, of aardigheden van woorden en zin-ſpreuken vercierd.*

CŌNSPĪCĀTŪS, ă, ūm. Plaut. *Die gezien, gemerkt, of beſpuurt heeft.*

Hunc conſpicatæ naves. Cic. *De ſchepen hem gezien hebbende.*

CŌNSPĪCILLO, ōnis. m. Plaut. *Beſpieder, verſpieder, waker, een ſchildwagt.*

Dum redeo domum, conſpicillo conſecutus eſt clanculum. Plaut. *Terwijl ikhna huis ging, volgde my die verſpieder heimelijk.* Het is beter dit zoo uit te leggen als dus, *hy heeft my van een verheven plaats nageoogt.*

CŌNSPĪCĪLLŪM, ī. n. Plaut. apud Non. *Een wagt-toren, plaats daar men afbeſpied, een gat om door te loeren.* Men neemt het ook voor *een bril, of verrekijker.*

CŌNSPĪCĬO, ĭs, ſpĕxī, ſpĕctum, ſpĭcĕre. acc. Cic. *Zien, aanzien, aanſchouwen, bekijken; ook beſpeuren, aan- of opmerken, overwegen.*

Conſpicite eum mentibus veſtris, quem oculis non poteſtis. Cic. *Aanmerkt, verbeeld hem, dien gy met uwe oogen niet kunt aanſchouwen, in uwe gemoederen.*

Conſpici velle Cic. *Aanſchouwd, bekeken willen zijn; vermaak ſcheppen in aangezien te worden.*

Conſpici bonis animi ſui. Ovid. *Aanzienlijk worden door de gaven van zijn gemoed: hoog geagt worden door zijn groote hoedanigheden.*

CŌNSPĪCŌR, āris, ātŭs ſūm, āri. Plaut. Ter. Cæſ. *Zien, aanzien, bekijken, aanſchouwen: Ook op- of aanmerken, beſpeuren, overwegen.*

Cur in his ego te conſpicor regionibus? Ter. *Waarom zie ik u in deze ſtreken?*

CŌNSPĪCŭŪS, ă, ūm. Hor. Ovid. *Zigtbaar, zienlijk, dat men aanſchouwen, of zien kan.*

Pyramides adnavigantibus conſpicuæ. Plin. H. *Graf-naalden zigtbaar aan de voorbyvarende, die de voor by zeilende konnen zien.*

Canis conſpicuus albo colore. Colum. *Een hond kenbaar door zijn witheid.*

Conſpicuus. Ovid. Mart. *Schoon, aanzienlijk, treffelijk, verheven, groot.* Van een plaats of ding geſproken.

* * Conſpicuus. Ovid. *Groot-agtbaar, aanzienlijk, doorlugtig; aanmerkelijk.*

Conſpicuus formâ juvenis. Plin. J. *Een jongman, door zijn ſchoonheid aanzienlijk, een ſchoon jongeling.*

* * Conſpicuus homo. Liv. *Een deftig, doorlugtig, aanzienlijk, verheven man.*

CŌNSPĪRĀTI, ōrūm. m. plur. Suet. *T'zamen-gezworene, vloek-verwanten.*

CŌNSPĪRĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Een t'zamen-zweringe, eed- of vloek-geſpan, een vloek-verbond, onderlinge bezwore toeleg,* in een goeden en quaden zin.

Ubi illa conſpiratio fuit conflata, reſtincta eſt. Cic. *Daar die t'zamenzweringe geſmeed wierd, is ze ook geſmoord.*

Conſpiratio. Cic. *Overeenkomſt, beſluit, te zamenſpanninge, onderling verbond van velen, om iets uit te voeren.*

Conſpiratio virtutum. Cic. *Vereeninge, te zamenſpanninge der deugden.*

Conſpiratio quorundam contra dignitatem alicujus. Cic. *T'zamenzweringe of ſpanninge, vloek-verbond, eed- of vloek-geſpan, tegen iemands waardigheid.* Conſpiratio bonorum in Republicâ bene gerendâ, *of* ad Rempublicam bene gerendam. Cic. *Verbond, eendragtig beſluit der vromen, om 't Gemeenebeſt wel te beſtieren.*

CŌNSPĪRĀTŪS, ūs. m. A. Gell. *Toeſtemminge, overeenkomſt, eendragt.*

CŌNSPĪRĀTŪS, ă, ūm. Res in unum conſpiratæ. Sen. Ph. *Zaken tot het zelve einde ſtrekkende, dienſtig, geſchikt.*

CŌNSPĪRŌ, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Te zamen zweren, aanſpannen, een vloek verbond aangaan.* Ook *overeenkomen, zig vereenigen, eendragtig zijn.*

Omnes Ordines conſpirant *of* Conſenſus omnium Ordinum conſpirat ad defendendam Rempublicam. Cic. *Alle de ordens zijn overeengekomen, hebben eendragtig beſloten, het Gemeenebeſt te beſchermen, verdedigen.*

Copiæ ad defectionem conſpirant. Front. *De benden beginnen na oproer of afval te denken.*

Conſpirare in aliquem. Suet. Cic. *Tegen iemand t'zamenzweren, een vloek- of eed- verbond aangaan, te zamen ſpannen tot zijn verderf.*

CŌNSPĪRĀRE. Plin. *Zig rondom draayen, in een ſlingeren als een ſlang, omloopen als een hoepel.*

CŌNSPĪSSĀTŪS, ă, ūm. Colum. Plin. H. *Dik, dik gemaakt, verdikt.*

Solum conſpiſſatum. Colum. *Vaſte, gepakte aarde.*

CŌNSPĪSSO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plin. H. *Dikmaken.*

CŌNSPŌNDĔO, ēs, ōndī, ōnsūm ēre. Cic. *Malkanderen iets beloven.*

† CŌNSPŌNSĪ, ōrūm. m. plur. Nævius apud Varr. *Die te zamen iets met eede beloofd hebben.* Ook *die malkanderen trouw belooft hebben.* Feſt.

CŌNSPŌNSŌR, ōris. m. Cic. *Mede-borg.*

Conſponſor. Feſt. *Een te zamenzweerder, vloek-verwant.*

‡ Als zy zig onderling met eede verbonden de zake geheim te houden, en 't zelve gevaar te loopen.

CŌNSPŪO, ĭs, ſpŭī, ſpūtūm, ſpuĕrĕ. Plin. H. *Tegen iets, of iemand ſpuwen, beſpuwen.*

CŌNSPŪRCO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Lucret. Colum. *Beſmetten, bezoedelen, vuilmaken, ontcieren.*

Digitized by Google

Aliquid lutō conſpurcare. Colum. *Iets met ſlijk beſmetten, vuilmaken.*

CŌNSPŪTO, ās, āvī, ātūm, āre, acc. Cic. *Op of tegen iemand ſpuwen.* Ook *dikwils ſpuwen.*

CŌNSPŪTUS, a, um. Plaut. *Beſpuwd, daar op geſpuwd is, met ſpeekſel bedekt.*

CŌNSTĀBILĪO, is, īvī, ītūm, īre. acc. Ter. *Beveſtigen, verzekeren, vaſt maken, vaſt ſtellen, zetten.*

Conſtabilire rem ſuam. Ter. *Zijne zaken beveſtigen, verzekeren, in een veiligen ſtaat ſtellen.*

CŌNSTĀBĪLĪTUS, a, um. part. Lucret. *Verzekerd, vaſt geſteld, beveſtigd.*

CŌNSTĀNS, āntis. omn. gen. Cic. *Standvaſtig, volhardende, eenparig van gemoed, bezadigd, grootmoedig, dapper.* Men zegt Conſtantior en Conſtantiſſimus.

Conſtans in rebus optimis. Cic. *Standvaſtig in de voortreffelijkſte zaken, in deugden volhardende.* Fidei. Tac. *Standvaſtig in trouw of geloof; getrouw.* In levitate. Ovid. *Standvaſtig, volhardende in ligtvaardigheid.* In vitiis. Hor. *Hardnekkig, volhardende in ondeugden.*

Conſtans animus. Cic. *Standvaſtige, onverſchroke, onverſaagde moed.* Voluntas. Cic. *Een ſtandvaſtige, onveranderlijke, duurzame, geſtadige, goede wille, genegentheid.* Ætas. Cic. *Rijpe mannelijke ouderdom.*

Conſtantem habent ſtellæ curſum of converſionem. Cic. *De ſterren hebben een geſtadigen of vaſten loop.*

Conſtans. Cic. *Zeker, waar, blijkelijk, verzekerd.*

Rumores conſtantes. Cic. *Ware, zekere, vaſte gerugten. Zekere mare, of tijdinge.*

Conſtans rumor, fama, ſermo. Cic. *Een zekere, vaſte, ware, algemeene, bekende, ſaaml. gerugt of reden.*

CŌNSTANTĒR. adv. Cic. *Standvaſtiglijk, geſtadiglijk, moediglijk, eenpariglijk, gedwiglijk.* Cicero zegt Conſtantius en Conſtantiſſimè.

Conſtanter. Cic. *Gedwiglijk op de zelve wijze, op eenerley maniere.*

Conſtanter dicere. Cic. *Geſchakelde, t'zamenhangende taal ſpreken.* Se gerere. Cic. *Zig ſtandvaſtiglijk, met eenparigheid van gemoed dragen.* Manere in aliquo ſtatu. Cic. *In eenigen ſtaat hardnekkig blijven.*

Conſtanter ſibi dicere. Cic. *Taal ſpreken, welke te zamen hangt, met zig zelf overeenkomt.*

* * Conſtanter omnes id fecerunt. Cic. Cæſ. *Zy hebben dat eenpariglijk, eendragtiglijk gedaan.*

CŌNSTANTIA, æ. f. Cic. *Standvaſtigheid, moed, dapperheid.*

* * Conſtantia. Cic. *Volhardinge, duurzaamheid, vaſtigheid, zekerheid.*

Conſtantia. Cic. *Eenparigheid van gemoed, een eenparig, bezadigd beleid.*

Conſtantia dictorum. Cic. *Overeenkomſt, goed gevolg van redenen of woorden.*

CŌNSTANTIA, æ. f. *Konſtants,* een vrye ſtad in Hoogduitſchland.

CŌNSTANTIA CASTRA, gen. Conſtantium Caſtrorum. n. plur. *Koutance,* een ſtad in Normandie. Zie Coſediæ.

Conſtantienſis ager. *Het land, of regtsban van Koutance.*

Conſtantienſis lacus. *Het Meir van Konſtans.* Dus genoemd ‡ om dat het by Konſtants legt.

CŌNSTANTĪNA, æ. f. *Konſtantine.* Daar zijn twee ſteden van dezen naam, d'eene in Arabie by de Middelandſche ‡ Zee, d'andere in Andaluſie in Spanje.

CŌNSTANTĪNŌPŌLIS, is, *of* cōs. f. *Konſtantinopolen,* ‡ De Hooft-ſtad van Turkyen; van de Turken *Stambol* geheeten.

CŌNSTERNĀTIO, ōnis. f. Liv. *Verbaaſdheid, verſlagenheid, ſchrik, vreeſ, ontſteltenis.*

CŌNSTERNĀTIO. Val. Max. *Oproer, verwarringe, verſaagheid, verbaaſdheid, morringe, wanorde.*

CŌNSTERNĀTUS, a, um. Liv. *Verbaaſt, verſlagen, verſchrikt, ontſteld, verward.*

Equi conſternati. Ovid. *Verſchrikte, verbaaſde paarden.*

Conſternatus ad arma. Liv. *De wapenen met haaſt of verſaagdheid aangegrepen hebbende, die 't gemeer ſchielijk opgevat heeft.*

CŌNSTERNO, ās, āvī, ātūm, āre. Liv. *Verbaazen, verſchrikken, doen ontſtellen, verwarren.*

Conſternare animos. Liv. *De gemoederen verbaaſd maken, verwarren.*

Conſternari animo. Salluſt. *Verbaaſd, verſlagen, verſchrikt, ontſteld, bevreeſd, bedeesd zijn.* In fugam. Liv. *In wanorde, op de vlugt gedreven worden, de vlugt nemen.*

CŌNSTERNO, is, ſtrāvī, ſtrātūm, ſternĕre. acc. Cic. Colum. *Beſtrooyen, boven opſtrooyen, beſpreyen, bedekken.*

Frumentum viam conſtravit. Cic. *De weg is met koren beſtrooid, bedekt, het koren is op de weg geſtort.*

Conſternere contabulationem lapidibus & luto. Cæſ. *Een zolder met ſteenen en kley beleggen, bevloeren, plaveyen.* Lapidibus & perticis ſcrobem. Plin. H. *Een put of greeve met ſteenen, en ſtokken bedekken.* Navibus mare. Liv. *De zee met ſchepen bedekken.*

CŌNSTĪPO, ās, āvī, ātūm, āre. Cæſ. *Stuwen, in malkanderen duwen, dringen:* ook *dik maken, in een ſluiten, perſen.*

Hoſtes ſe ſub ipſo vallo conſtipaverant. Cæſ. *De vianden hadden hun zelven onder de gragt digt in een geſloten.*

Tantus numerus hominum conſtipari non poteſt in eum agrum. Cic. *In dat veld kan zoo groot een getal volks niet geſtuwd, dat is, by een getrokken werden. Dat ſtuk lands kan zulk een menigte volks niet houden.*

CŌNSTĪTŪO, is, tūī, tūtūm, tŭĕre. acc. Cic. Cæſ. *Zetten, ſtellen, ſchikken, vaſt ſtellen, plaatſen, bevelen, belaſten.*

Aciem intra ſylvam conſtituerat. Cæſ. *Hy had zijn leger binnen't bos in ſlagorde geſteld.*

* * Conſtituere naves plano ac aperto littore. Sæſ. *De ſchepen voor't vlakke en open ſtrand ten anker leggen.*

Naves, niſi in alto, conſtitui non poterant. Cæſ. *De ſchepen konden niet als in't diepe vertrek, of ten anker gebragt werden, ten anker rijden.*

Conſtituere horrea certis locis. Cæſ. *Schuuren in zekere plaatſen bouwen, ſtigten, opregten.* Fora in quadrato. Vitruv. *Markten vierkant maken, openbare plaatſen in't vierkant ſtigten, bouwen.* Elephantes in ordinem. Hiſt. *De Olifanten in rang ſchikken, ſtellen.* Taurum ante aras. Vitg. *Een ſtier voor d'altaren brengen, leiden*

* * Conſtituere aliquem in aliquo munere. Cic. *Iemand in een ampt of bediening ſtellen, zetten, beveſtigen, Iemand een ampt geven.* Aliquem in locum alicujus. Cic. *Iemand in een 's anders plaats ſtellen, zetten.* Aliquid coram *of* ante oculos. Cic. *Zig iets voor oogen ſtellen, zig iets verbeelden.*

Conſtituere aliquem Regem. Cic. *Iemand tot Koning aanſtellen, verheffen, iemand Koning maken.* Teſtem & ſpectatorem alicujus rei. Cic. *Iemand tot een getuige en aanſchouwer van iets aanſtellen, nemen, gebruiken.*

Conſtituere pretium frumenti. Cic. *De prijs van 't koren vaſt ſtellen, op een vaſten voet brengen.* Vectigal. Cic. *Een ſchattinge invoeren, opleggen.*

Conſtituere rem familiarem. Cic. *Zijn middelen of huiſſelijken ſtaat verzekeren, bezorgen, vaſt ſtellen, wel beſtieren.* Pacem. Cic. *De vrede vaſtſtellen, vrede maken.* Amicitiam cum aliquo. Cic. *Vriendſchap met iemand maken, aangaan, ſluiten.*

In eo colendo patriam mihi conſtitui ſanctitatem. Plancus ad Cic. *In hem te eeren hebbe ik my voorgeſteld als een pligt, dien men een vader ſchuldig is.*

Conſtituere ſupplicium alicui maleficio. Cic. *Een ſtraffe tot eenig miſdaad vaſt ſtellen.* Supplicium in aliquem *of* alicui. Cic. *Iemand eenige ſtraffe opleggen, tot zekere ſtraffe verwijzen, veroordeelen.* Conditionem alicui. *Iemand een voorwaarde voorſchrijven, opdringen, ſtellen.*

* * Conſtituere alicui locum, diem, &c. Cic. *Iemand plaats,*

Digitized by Google

plaats, dag, enz. ſtellen, noemen, zetten, vaſtſtellen.

Conſtituunt diem. Cic. In diem. Salluſt. *Zy beſluiten, ſtellen, beſtemmen een dag.*

* * Conſtituere. Cic. *Iets voornemen, beſluiten, voorhebben, vaſtſtellen, van voornemen zijn: Zijn woord geven, beloven.*

Conſtituit ſe venturum. Ter. *Hy heeft zijn woord gegeven, hy heeft belooft dat hy komen zoude.* Mecum *of* mihi conſtituit ſe venturum in urbem. Ter. Cic. *Hy heeft my belooft in de ſtad te zullen komen.*

Conſtituimus inter nos ut. ſeq. ſubj. Cic. *Wy hebben beſloten, wy hebben beſtemt, dat enz.*

Conſtituere in re præſenti *of* cum re præſenti. Quintil. Trajan. ad Plin. J. *Een zaak beſlegten, afdoen, beſliſſen.*

Conſtituere actionem *of* judicium. Cic. *Een zaak of geding beſlechten.* Quæſtionem de furto. Cic. *Belaſten dat men hartig neme over dievery, dat 'er onderzoek over dieſſtal gedaan werde.* Vadimonium. Cic. *Een dagvaardinge doen, om op zekeren dag voor den regter te verſchijnen.*

Conſtituere vineas. Colum. *Wyngaarden, wynſtokken planten, poten.* Urbem. Cic. *En ſtad bouwen, ſtigten.*

CŌNSTĪTŪTŪM, I. n. plur. Cic. *Een keure, gebod, bevel, inzettinge, inſtellinge.*

CŌNSTĪTŪTĬO, ōnis. f. Cic. *Vaſtſtellinge, inzettinge.*

* Firma corporis conſtitutio. Cic. *Goede geſteldheid, gezondheid van lichaam.*

Conſtitutio. Ulp. V. Conſtitutum.

CŌNSTĪTŪTĪTĬŌS, a, um. Ulp. V. Conſtitutorius.

CŌNSTĪTŪTŌR, ōris. m. Legis conſtitutor. Quintil. *Een wetgever, een maker van wetten.*

CŌNSTĪTŪTŌRĬŌS, a, um. Conſtitutoria *of* conſtitutitia actio. Uip. *Aantaal op, of tegen iemand, die belooft hebbende op zekeren dag te betalen, daar van ingebreke blijft.*

CŌNSTĪTŪTŪS, a, um. Cic. *Vaſtgeſteld, geboden, bevolen.* Zie Conſtituo.

* * Corpus benè conſtitutum. Cic. *Een welgeſteld, gezond lichaam.*

CŌNSTO, as, ſtĭtī, ſtĭtūm *en* stātum, stāre. Plaut. *By een, of te zamen ſtaan, beſtaan.*

Virtus non conſtat ſine ratione. Cic. *De deugd beſtaat niet zonder reden, de deugd is altijd met redelijkheid vergeld.*

Deus ſine membris conſtat. Cic. *God beſtaat zonder lichamelijke deelen.*

Conſtare ex animo & corpore. Cic. *Uit een lichaam en ziel beſtaan, te zamen geſteld zijn.*

Per ſeipſum conſtare. Cic. *Uit zig zelven, alleen, van zig zelve beſtaan; onafhankelijk van een ander leven.*

Conſtat *of* Inter omnes conſtat. ſeq. inf. Cic. *Het is zeker, dat enz. Het blijkt aan yder een, dat enz. Elk een, de ganſche wereld weet, dat enz.*

Mihi conſtat. ſeq. inf. Cic. *Ik ben verzekerd, dat enz. Ik weete voor vaſt, dat enz.* De Cæſare conſtat.. ſeq. inf. Cic. *Het is bekend, zeker, of klaar, dat Cæſar enz.* De hâc re non conſtat. Cic. *Men is van deze zaak niet verzekerd, deze zaak is niet zeker, gaat niet vaſt.*

* * Tua in me merita *of* officia conſtant. Cic. *Uwe verdienſten, en goede dienſten mywaarts, zijn aan de ganſche wereld bekend.* Tibi conſtitit fructus otii tui. Cic. *Gy hebt de vrugt van uw ledigen of geruſten tijd vernomen, genoten,* Men kan 't ook vertalen, *De vrugt van uw ledige tijd, heeft u dier gekoſt, geſtaan.*

* * Sibi *of* ſecum conſtare. Cic. *Altijd dezelve man zijn, een eenparig, rechtſchapen beleid hebben; op zijn beenen ſtaan.* Sprekende van een perſoon. een rede enz. Non colot, non vultus ei conſtabat. Liv. *Zijn verw en wezen veranderde. Hy veranderde van verw en aangezigt, hy was ganſch beſchaamd of ontſteld.* Ea cum ſuperioribus non conſtant. Cic. *Die dingen komen met de voorgaande niet over een.*

Eorum ſcripta conſtant. Cic. *Hunne ſchriften zijn nog in wezen, men ziet nog van hunne werken.*

Animus Regis haud conſtabat ſatis. Liv. *Des Konings gedagten bleken niet genoeg. Men was nog niet genoeg van des Konings genegentheid verzekerd.*

Mente conſtare. Cic. *By zijn zinnen of verſtand zijn, zijne gezonde gedagten hebben.*

Injuriarum pars major conſtat vitio interpretantis. Sen. Ph. *Het grootſte gedeelte van ongelijk, beſtaat in 't gemoed van den genen, die het zelve verkeerdelijk mitlegt.*

Curiæ officium ſuum conſtat. Val. Max. *De Raad of Vroedſchap doet hun pligt.*

* * Ea tibi conſtant viginti millibus nummorum. Cic. *Die dingen koſten u twintig duizend rijksdaalders.*

Id propè dimidio minoris conſtabit alio. Cic. *Dat zal by na de helft minder koſten als 's andere.*

Navis tibi conſtat gratis. Cic. *Dit ſchip koſt u niet meer als dankzegginge, het koſt u niets als ik dank u.* Magno. Plin. J *Dat ſchip koſt u groot geld.*

Victoria plurimorum virorum fortium morte conſtat. Cæſ. *De overwinninge heeft de dood van vele dappere Helden gekoſt.* Conſtat mihi carè. Cic. *Het ſtaat my duur.*

CŌNSTRĀTŪM, I. n. Petron. Conſtratum navis. Petron. *Het dek van een ſchip.*

CŌNSTRĀTŪS, a, um. Cic. *Bedekt, geplaveid, bevloerd.*

Locus corporibus conſtratus. Cic. *Een plaats met lijken bedekt, gedekt.*

Naves conſtratæ. Cic. *Schepen met dekken, gedekte ſchepen.*

Conſtrata pontium. Liv. *De bogen of gewelven van bruggen.*

CŌNSTRĔPO, is, strĕpŭī, strĕpĭtŭm, strĕpĕrĕ. A. Gell. *Ruiſchen, razen, geraas maken.*

Horum teſtimoniis & exemplis conſtrepebat. A. Gell. *Hy vermoeide een yder, hy viel alle man laſtig met de getuigeniſſen en voorbeelden van die luiden.*

CŌNSTRĬCTŪS, a, um. part. Cic. *Beſloten, gebonden, vaſtgebonden, geknold.* Zie Conſtringo.

* * Sententia aptis conſtricta verbis. Cic. *Een meninge, in bequame of eigentlijke woorden begrepen, vervat.*

CŌNSTRĪNGO, is, strīnxī, strĭctŭm, strĭngĕrĕ. Plaut. Cic. *Binden, in-of vaſt binden, te zamen binden, ſluiten, in een binden, knellen.*

Conſtringere manus. Plaut. *De handen vaſt binden, knellen, vlengelen.* Aliquem. Ter. Catenis aliquem. Cic. *Iemand in ketenen of boeyen vaſt zetten.*

Orbem terrarum novis legibus conſtringere. Cic. *De wereld nieuwe wetten ſtellen, voorſchrijven.*

Conſtringere galeam. Val. Flacc. *Zijn helm aangeſpen, aanbinden, opzetten.* Veſtem. Sen. Trag. *Zijn kleed oplichten, opſchorten.*

* * Conſtringere mentem. Lucan. *Zijne hartstogten bteugelen, matigen, overwinnen.*

Conſtringendum ſe tradere libidinibus. Cic. *Zig aan wellusten als ſlaaf overgeven, door wellusten verſlaafd worden.*

Conſtringi neceſſitate. Cic. *Door de noed geperſt, gedrongen worden.*

Fides religione conſtringitur. Cic. *De Godsdienſt verpligt ons tot getrouwheid. De getrouwheid word door den Godsdienſt bevolen, voorgeſchreven.*

CŌNSTRŬCTĬO, ōnis. f. Plin. J. *Stigtinge, bouwinge, gebouw.*

* * Conſtructio hominis. Cic. *Maakſel, te zamenſtellinge van een menſch.* Een woord in de ontleding-kunde.

* Conſtructio verborum. Cic. *Plaatſinge, ſchikkinge van woorden.*

CŌNSTRŬCTŪS, a, um. pass. Cic. *Geſtigt, gebouwd, gemaakt.*

Domus conſtructior. Cic. *Een zeer net gebouwd huis.* Men leeſt in zommige drukken inſtructior.

Denti-

Digitized by Google

Dentibus in ore conſtructis manditur cibus. Cic. *De ſpijs word gekaauwd door de in den mond by een gevoegde tanden.*

Conſtructus. Cic. *By, of op malkanderen geſteld, opgehoopt, geſtigt, geſteld, geplaaſt.*

Menſæ conſtructæ dape multiplici. Catul. *Tafelen met velerhande geregten voorzien, gedekt.*

CŌNSTRŪO, ĭs, ſtrūxī, ſtrūctum, strŭĕrĕ. acc. Cic. *Stigten, bouwen, timmeren, gebouwen maken.*

* * Conſtruere pecuniam, *of* acervos nummorum. Cic. *Geld, of ſchatten, op malkanderen vergaderen, ophoopen, verzamelen.*

* Conſtruere vocabula. Cic. *Woorden in rang ſchikken, ſtellen.*

CŌNSTUPRĀTŎR, ōrĭs. m. Liv. *Een vrouwe-, of maagdenſchender, onteerder, of verkragter.*

CŌNSTUPRĀTŪS, ă, ūm. Judicium conſtupratum. Cic. *Een onregtvaardig, of omgekogt vonnis, oordeel door eerloose manieren verworven.*

CŌNSTUPRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. Liv. *Schenden, onteeren, verkragten, verleiden, bederven.*

CŌNSUĀDĔO, ēs, ſuāsī, ſuāsūm, ſuādērĕ. aliquid. Plaut. *Ernſtig raden, tot iets aanmanen, aanraden, porren.*

CŌNSŪĀRĀNI, ōrūm. m. plur. Plin. H. V. Conſorani.

CŌNSUĀSŎR, ōrĭs. m. Cic. *Aanrader, aanmaner, aanporrer.*

CŌNSŪDASCO, ſcĭs, ſcĕrĕ. Colum. *Zweeten, vogtig worden, uitſlaan,* van vrugten geſproken.

CŌNSŪDO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. Cat. Colum. *Zweeten, nat bezweet zijn.*

CŌNSUĒFĂCĬO, ĭs, fēcī, făctūm, făcĕrĕ. aliquem. Ter. Varr. *Aanwennen, gewoon, of gewend maken, iemand door gewoonte leeren, inprenten.*

CŌNSUĒSCO, ĭs, ſuēvī, ſuētūm, ſuēſcĕrĕ. ſeq. inf. Cic *Aanwennen, gewennen, gewend, of gewoon worden.*

Conſueſcere alicui, *of* cum aliquo. Ter. Cic. *Zig aan iemands gezelſchap gewennen, by iemand loopen.* Dit woord word gemeenlijk in een quaden zin gebruikt.

Conſueſcere alicui Auctori, *of* lectioni alicujus Auctoris. Tac. *Een Schrijver, of 't lezen van den zelven gewoon worden, aan den zelven gewennen.*

Conſueſcere dolori. Plin. J. *De ſmart of pijn gewoon worden, in de zelve hard worden.* Stagno. Colum. *Aan een ſtaande water gewennen, gewoon zijn in een ſtaande water te leven.*

Aves conſuevere libero victu. Colum. *De vogelen zijn gewoon in de vrye lugt, of in vryheid, te leven.*

Conſueſcere juvencum aratro. Colum. *Een jongen os aan den ploeg gewennen.*

CŌNSUĒTŪDO, ĭnĭs. f. Cic. *Gewoonte, gebruik, gemeene manier.*

Conſuetudo, alleen, *of* Conſuetudo victûs. Cic. *Manier van leven; beleid, gedrag, beſtieringe van 't leven.*

Conſuetudinem novam uſurpare. Cic. *Nieuwe manieren gebruiken, andere gewoontens aannemen, aanwennen.*

Conſuetudo. Ter. Cic. *Ommegang, gemeenſchap, gemeenzaamheid, vriendſchap, goed verſtand, gezelſchap, kennis.*

In conſuetudinem alicujus ſe dare, *of* ſe immergere, *of* ſe inſinuare. Cic. Conſuetudine alicujus ſe implicare. Cic. Conſuetudinem cum aliquo jungere. Cic. *Zig in iemands gezelſchap, of ommegang, wikkelen, begeven, dringen.*

Mihi cum Craſſo conſuetudinem ille fecit. Cic. *Hy maakte vriendſchap, of kennis tuſſen my en Kraſſus.*

* Conſuetudo. Varr. Cic. *Gebruik, manier, wijze.*

CŌNSUĒTŪS, ă, ūm. Cic. *Gewoon, gewend.*

Conſuetus in armis vitam agere. Cic. *Gewoon in de wapenen, of krijgsdienſt te leven.*

Conſuetus. Virg. Ovid. *Gemeen, gewoonlijk, dikwils voorvallende.*

Conſuetus amor. Ter. *Een lange, oude, bekende, geſtadige vriendſchap, liefde.*

Verba conſuetiſſima. Ovid. *Woorden, zeer in zwang gaande, of veel gebruikt wordende.*

‡ CŌNSŬL, ŭlĭs. m. Cic. *Een Burgermeeſter.* Dit was een Roomſch Overheid, na het verjagen der Koningen met een volkome, onbepaalde, magt aangeſteld.

* * Vinum natum proximis Conſulibus. Cic. *Wijn, 't jaar te voren geperſt; wijn van twee jaren.* Pompeio Coſ. *Dat is,* Conſule. Cic. *Pompejus Burgermeeſter zijnde, toen Pompejus Burgermeeſter was.* Veſpaſiano Titoque Coſſ. *Dat is,* Conſulibus. Suet. *Terwijl, of toen Veſpaſianus en Titus Burgermeeſters waren.* De ouden rekende hunne jaren na de als dan regerende Burgermeeſteren.

CŌNSŬLĀRĬS, ĭs. m. &. f. rĕ, ĭs. n. Cic. Hor. *Van een Burgermeeſter, daar toe behoorende, Burgermeeſterlijk, tot het Burgermeeſters ampt behoorende.*

Conſularis ætas. Cic. *Een ouderdom, bequaam om Burgermeeſter te zijn. Dat is van 43 jaren.*

CŌNSŬLĀRE vinum. Mart. *Oude wijn.*

Conſularis. Cic. *Een Oud Burgermeeſter, iemand die Burgermeeſter is geweeſt.*

CŌNSŬLĀRĬTĔR. adv. Liv. *Burgermeeſterlijker-wijze, gelijk een Burgermeeſter betaamt, of voegt.*

Vita conſulariter acta. Liv. *Een leven als een Burgermeeſter geleid, een Burgermeeſter waardig, of voegende.*

CŌNSŬLĀTŪS, ūs. m. Cic. *Burgermeeſterſchap, Burgermeeſters-ampt, de tijd van 't Burgermeeſters-ampt.*

CŌNSŬLO, ĭs, sŭlŭī, ſultūm, sŭlĕrĕ. Ter. Cæſ. *Beraadſlagen, raad plegen, raad geven, overwegen.*

Conſulere in longitudinem. Ter. *Voor het toekomende zorgen, voorzien.* In commune. Ter. In publicum. Plin. J. In medium. Liv. *Raad ſchikken, geven tot het algemeene welvaren, den algemeenen welſtand behartigen, betragten, bezorgen, bevorderen.* Ad ſummam rerum. Cæſ. *Alles aanwenden om een gewigtig voornemen uit te voeren.*

Conſulere aliquem. Cic. *Iemand raad vragen, of tot raadsman verzoeken.* Aliquem per litteras. Cic. *Iemands raad door brieven vragen, verzoeken.* Aliquem rem aliquam. Plaut. Cic. *Iemand over een zaak raad vragen.*

Conſulere Apollinem. Cic. Plin. H. *Apollo raad vragen.* Conjectorem. Plaut. *Een waar-, of voorzegger raad vragen.*

De ſe ter conſultum ſortibus dicebat utrum, &c. ſeq. ſubj. Cæſ. *Hy zeide dat men 't lot over hem driemaal geworpen hadde om te weten, of enz.*

Conſulere alicui, *of* rationibus alicujus. Cic. *Voor iemand, of deſzelfs zaken zorg dragen, voorzien; zijn voordeel, welvaren betragten, behartigen, bezorgen.* De ſalute alicujus. Cic. *Waken voor iemands behoudenis.* Famæ alicujus. Cic. *Iemands goeden naam verbreiden, iemand als een braaf man over al voorſtellen, voordragen.* Pudori alicujus. Cic. *Iemands eere beveiligen, zorg voor iemands eer dragen.*

Conſulere otio poſteritatis. Cic. *De ruſt der nakomelingen behartigen, betragten, bezorgen, bevorderen.* Tempori. Cic. *Zig na den tijd voegen, ſchikken.* Ex re. Tac. *Een zijde na de gelegentheid van zake kiezen, raad geven na de omſtandigheden van zaken.* Conſulere ſibi, *Zijn eigen voordeel, of welſtand betragten, voor hem zelven zorgen.*

Tibi conſultum eſſe optimè volo. Ter. *Ik wenſche u alles goeds, allerhande voordeel en voorſpoed.*

Conſulere boni aliquid. Plaut. Ovid. Colum. *Iets ten goeden, of wel, nemen, opvatten, in den beſten vorm ſchikken.*

Conſulere in aliquem, *of* de aliquo crudeliter. Liv. *Iemand wreedelijk handelen, zig wreedelijk tegen iemand dragen.* Aliquid in ſe &c in alterum peſſimè. Ter. *Zijn eigen en een 's anders zaken zeer qualijk beſtieren.*

Conſulere ſpeculum. Ovid, *In den ſpiegel zien, kijken.*

Conſulo tibi. *Ik geve u raad.* Ook *ik drage zorg voor u.*

Haud

Digitized by Google

Haud conſultum eſt quò eam. Cic. *Ik wete niet waer ik heen zal gaan.*

Cicerone conſulente Senatus decernit, ſeq. inf. Salluſt. *Cicero voorzittende, en de ſtemmen opnemende, beſloot den Raad, dat enz.*

CŌNSŪLTĀTĬO, ōnis. f. Ter. Cic. *Raadpleginge, raadvraging, raad, overweginge.*

Conſultatio. Cic. *Een ſtellinge, of geſchil, dat onderzogt, of overwogen word, een onderzoek.*

CŌNSŪLTĒ. adv. Plaut. *Voor-, of omzigtiglijk, wijſlijk, met rijpen rade.*

CŌNSŪLTŌ. adv. Plaut. Cic. *Met voordagt, met voorbedagten rade, willende en wetende.*

Ex conſulto. Auct. ad Her. *Willende en wetende, met voorbedagten rade.*

CŌNSŪLTO, ās, āvī, ātŭm, āre. aliquem. Plaut. *Iemand raad vragen, tot raadsman gebruiken, met iemand raadplegen.*

Conſultare de aliquâ re. Salluſt. Cæſ. Cic. *Over iets raad vragen, raadplegen, raad houden.*

Conſultare Reipublicæ. Salluſt. *Den welſtand van 't Gemeenebeſt door goeden raad bevorderen, behartigen, betragten.*

Ex re conſultas tuâ. Plaut. *Gy draegt zorg voor uw voordeel.*

CŌNSŪLTOR, ōris. m. Cic. Hor. *Een raadvrager, of pleger.*

Conſultoribus reſpondere. Cic. *Den raadvragenden raad geven, antwoorden.*

Conſultor. Varr. Salluſt. *Raadgever.*

CŌNSŪLTRIX, īcis. f. Cic. *Een bezorgſter van, of waakſter voor iemands welſtand.* Ook *een raadgeeſſter, of vraagſter.*

Natura conſultrix eſt utilitatum omnium. Cic. *De natuur is een bezorgſter van alle nut en gemak.*

CŌNSŪLTŪM, i. n. Cic. *Een beſluit, gebod, bevel, inzettinge.*

Conſultum. Cic. Vell. Paterc. *Toeleg, onderneminge.*

CŌNSŪLTŪS, ă, ūm. Cic. Hor. *Raad gevraagd, dien men raad gevraagt heeft, beraadſlaagd, verhandeld.*

* Res conſulta. Cic. *Een beraadſlaagde, overwoge, verhandelde zake.*

Conſultus. Cic. *Wijs, verſtandig, bequaam, ſchrander.* Juris. Cic. *Een regtsgeleerde.* Diſciplinæ alicujus. Colum. *Een meeſter van, of in een kunſt, of wetenſchap, die dezelve treffelijk verſtaat.*

Vir conſultiſſimus, ut in illâ quiſquam ætate eſſe poterat, omnis divini humanique Juris. Liv. *Een man zoo doorgeleerd en geoefend in goddelijke, en menſchelijke regten, als 'er een in die eeuw konde zijn. Een man zoo bequaam en verſtandig in geeſtelijke en wereldlijke inzettingen, als men in dien tijd iemand zoude konnen vinden.*

Conſulta verba. Ovid. *Wijze, verſtandige, voorzigtige, welbedagte woorden.*

Conſulto opus eſt. Salluſt. *Men heeft raad van noden, men moet raadplegen.*

CŌNSŪMMĀTĬO, ōnis. f. Colum. *Voleindinge, volmaking, voltrekkinge, voltooyinge.*

Conſummatio profeſſionis. Colum. *Volmaakte kennis van een konſt, of wetenſchap.* Operis. Colum. *Volmakinge, voltooyinge, volbrenginge van een werk.*

CŌNSŪMMĀTŪS, ă, ūm. Colum. *Voltrokken, volmaakt, volſlage, volteoid, ten einde gebragt.*

Juvenis conſummatiſſimus. Plin. H. *Een zeer volmaakt, of welgemaakt jongeling.*

Conſummatus. Cic. *Volmaakt, voleindigd, voltrokken, volbragt, volteoid.*

* * Ars ſingulari conſummata ingenio. Colum. *Een konſt, door een zonderling verſtand tot volmaaktheid gebragt.*

CŌNSŪMMO, ās, āvī, ātŭm, āre. acc. Plin. J. *Volmaken, voltrekken, volbrengen, eindigen, voltooyen.* Spreekende van een werk, een gebouw, enz.

Conſummare Sacrum. Sen. Trag. *Een offerhande volbrengen, voleindigen.* Scientiam. Colum. *Een wetenſchap tot volmaaktheid brengen.*

CŌNSŪMO, ĭs, ſūmſī, ſūmtŭm, ſūmĕre. acc. Cic. *Verteren, vernielen, verdelgen, verwoeſten, verſlinden.*

Conſumere bona. Cic. *Zijne goederen doorbrengen, verteren, opeten en drinken, verquiſten.*

Conſumere tempus rei alicui, of in re aliquâ. Cic. Cæſ. *Zijn tijd in een zaak beſteden, verſlijten, verlieren.* Horas multas ſermone. Cic. *Vele uuren met praten doorbrengen.*

Ætatem conſumere. Cic. *Zijn levenstijd verſlijten, zijn tijd beſteden.* Studium in honorem alicujus. Cic. *Zijn zorg, en vlijt aanwenden, beſteden tot iemands verheffinge.* Operam in re aliquâ. Ter. Cic. *Zig tot iets begeven.* Iter in re aliquâ. Cic. *Zig gedurende de reis met iets bezig houden.*

Oratio conſumitur in his deliberationibus. Cic. *Het vertoog loopt met deze overwegingen ten einde.*

Conſumi febri. Cic. *Door een koorts uitteren, quijnen.*

Lateris dolore. Cic. *Sterven, quijnen van pijn in de zijde.*

CŌNSŪMTĬO, ōnis. f. Cic. *Vernielinge, verwoeſtinge, verdelginge, verderf, verteringe.*

Conſumtio operæ. Auct. ad Her. *Groote arbeid, beſteedinge van moeite, aanwendinge van vlijt.*

Hæc non reperiuntur ſine elaboratione & operæ conſumtione. Auct. ad Her. *Deze dingen worden niet uitgevonden zonder 't beſteden van grooten arbeid en moeite.*

‡ Conſumtio. Cic. *De teringe.* Een ſoort van ziekte, die het bloed bederft, het lichaam uitdroogt, en allengsjes verteert.

Se ipſe conſumtione alebat ſui. Cic. *Hy voedde zig zelven door zijn teringe.*

CŌNSŪMTŌR, ōris. m. Cic. *Verdelger, verſlinder, vernieler, doorbrenger, verquiſter.*

Ignis conſumtor eſt omnium. Cic. *Het vyer vernielt, verwoeſt, verteert alles.*

CŌNSŬO, ĭs, ŭī, ſūtŭm, ŭĕre. acc. Plaut. *Naayen, aan den ander naayen, ſamenſtanſſen.*

* * Conſuere dolos. Plaut. *Bedriegerijen, looze ſtreken, argliſtigheden, t'zamenſtanſſen, dat is, bedenken, ſmeden, verzinnen.*

CŌNSŪRGO, ĭs, ſūrrexī, ſūrrectŭm, ſūrgĕre. Cic. *Opſtaan, te zamen opſtaan, oprijzen.*

Conſurgere alicui. Cic. *Voor iemand opſtaan, oprijzen, om hem eere te bewijzen.*

Conſurgere honorificè. Cic. *Uit eerbiedigheid opſtaan, beleefdelijk oprijzen, opſtaan om iemand te groeten.*

Ab Auſtro conſurgunt venti. Virg. *De winden verheffen zig, waayen uit het Zuiden.*

Conſurgere. Virg. Colum. *Opgroeyen, opwaſſen, groot worden.* Van een plant geſproken.

Fores conſurgunt in magnam altitudinem. Colum. *De deur rijſt op tot een groote hoogte, is zeer verheven, of hoog.*

* * Conſurgere ad bellum. Liv. In arma. Virg. *Ten oorlog oprijzen, dat is, de wapenen ten oorlog opvatten, zig ten oorlog toerusten, den oorlog ondernemen.* In iras. Val. Flacc. *In gramſchap, of toorne ontſteken, gram, of toornig worden.*

Bellum novum conſurgit hujc populo. Virg. *Daar ontſtaat een nieuwe oorlog tegen dit volk.*

Maritima ora ad finitimorum motus conſurrectura eſt. Liv. *Het volk aan de Zeekuſt zal op de beweginge der aangrenzende volkeren oproerig worden.*

Totis Imperii viribus contra eum conſurgitur. Flor. *Men gaat hem met de ganſche magt van 't Keizerrijk te keer.*

CŌNSŪRRECTĬO, ōnis. f. Cic. *Oprijzinge, opſtandinge, opſtand uit beleesdheid.*

CŌNSŪSŪRRO, ās, āvī, ātŭm, āre. cum aliquo. Ter. *Iemand iets in de ooren luiſteren, zeer zachtjes toeſpreken, prevelen.*

Digitized by Google

CŌNGŪFŪS, ă, ūm. Plaut. *Te zamen gevaald, gelegt, gevaagd, geflanst.*

CŌNTĀBEFĀCIO, is, fēcī, factūm, facĕrĕ. Plaut. *Verteren, uitdroogen, doen uitteren, uitmergelen.*

Hæc me cura & miseria contabefacit. Plaut. *Deze droefheid, of zorge, en ramp op ramp doet my uitteren, mergelt my uit, doet my verdwijnen, quijnen.*

CŌNTĀBĒO, ēs, ŭi. ĕrĕ. Vide Contabesco.

CŌNTĀBESCO, is, tăbŭī, tābescĕrĕ. Plaut. Cic. *Vitteren, zeer mager worden, of verdwijnen, uitdroogen, verdroogen, uitgemergelt worden, quijnen.*

CŌNTĀBŪLĀTIO, ōnis. f. Cæs. *Een zolderinge, of bevloeringe met planken.*

CŌNTĀBŪLĀTŪS, ă, ūm. Plin. H. *Met planken bevloerd, gezolderd.*

Turres contabulatæ. Liv. *Torens van planken gemaakt.*

CŌNTĀBŪLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. Suet. *Bezolderen, met een houte vloer beleggen.*

Turribus murum contabulare. Cæs. *Houte torens op een muur maken, bouwen: een wal met torens van planken voorzien.*

Contabulare Hellespontum. Suet. *Een houte brug over den Hellespont slaan, maken, bouwen, timmeren.* Naves. Front. *Een dek aan schepen maken, schepen met dekken voorzien.*

CŌNTĀCTŪS, ă, ūm. Sen. Ph. *Geraakt, aangeraakt, gehandelt.*

Res contacta halitu animalis. Plin. H. *Een ding door den adem van een dier geraakt, besmet.* Sale contacta caro. Cels. *Gezout, of gesprengd vleesch.*

Contactus societate peculatûs. Liv. *Medepligtig, schuldig aan landdievery; met landdievery besmet.*

Contactæ Gentes Punici belli societate. Liv. *Volkeren in het oorlogs-verbond met de Karthaginenzers mede ingewikkeld gebeest.*

CŌNTĀCTŪS, ūs. m. Virg. Colum. *Aantasting, aanraking, handeling, gevoel, aanroering.*

Oculos quoque inviolatos habebat à contactu dominationis. Tac. *Hy hield zelfs zijn oogen onbesmet van alle voorwerpen der opperheerschappye.*

Contactus Religionis. Val. Max. *Overeenkomste, verbintenis van godsdienst.*

CŌNTĀGES, is. f. Lucret. *Besmettelijkheid, smet, besmettelijke ziekte,* ook *aanroeringe.*

CŌNTĀGIO, ōnis. f. Plaut. Lucret. *Aanroeringe, aanraking, t'zamenvoeginge, vermenginge.*

Contagione mei patris metuo malum. Plaut. *Ik vreeze voor slagen, volgens den aart van mijn vader.*

* * Contagio. Cic. *Besmettelijkheid, smet, besmettelijke ziekte, pest.*

Fugere contagionem aspectus alicujus. Cic. *De besmettelijkheid van iemands gezigt schuwen, iemand vermijden om niet door hem onteert, of geschonden te worden.*

Quædam est contagio sceleris, si proditorem defendas. Cic. *Men word eenigzins door 't schelmstuk besmet, als men een verrader voorspreekt; wy worden eenigzins deelagtig aan de misdaad, als wy een verrader verdedigen.*

Contagio naturæ. Cic. *Overeenkomst, medeneiginge, medelijdinge van de natuur.*

CŌNTĀGIŌSŪS, ă, ūm. Cels. *Besmettelijk, overgaande, besmettende.* Van een ziekte, of quaal gesproken.

CŌNTĀGIŪM, ii. n. Plin. J. *Aanraking, aantasting, aanroeringe, handeling.*

Contagium. Virg. *Besmettelijkheid, smet, besmettelijke ziekte, pest.*

** Contagium. Hor. Ovid. *Ommegang, gemeenschap, gemeenzaamheid.* Voornamentlijk als die gevaarlijk is.

CŌNTĀMĪNĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Bevlekt, bezwalkt, onteerd, geschonden, bezoedelt, vuil gemaakt, bedorven.* In den eigen, en oneigentlijken zin. Cicero zegt *Contaminatissimus.*

* * Grex morbo contaminatus. Hor. *Een kudde door ziekte besmet.*

Judicium contaminatum. Cic. *Een verregtmat'g, met geld omgekogt vonnis.*

Homo contaminatissimus. Cic. *Een zeer schandel'jk monsch, een schandschelm, een verloore fiel.*

Spiritus contaminatus. Cic. *Een stinkende, vuile, besmetten adem.*

CŌNTĀMĪNO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Mart. *Bevlekken, besmetten, bezoedelen, onteren, bezwalken, vuil maken, schenden.*

* * Contaminare se, of aliquem scelere aliquo. Cic. *Iemand, of hem zelven met een schelmstuk bezoedelen, bevlekken.* Se sanguine alicujus. Cic. *Zig met iemands bloed besmetten, zijne handen in iemands bloed bezoedelen, schenden.* Veritatem mendacio. Cic. *De waarheid door een leugen schenden, verdrukken, onteren.*

* Contaminare fabulam. Ter. *Een toneelspel bederven, 't zy met het zelve slegt te vertalen, of dat men van twee spelen een maakt.*

CŌNTĔCHNŌR, āris, ātus sum, ārī. aliquid. Plaut. *Eenig bedrog enz. smeden, beramen, bedenken, verzinnen, aanregten.*

CŌNTECTŪS, ă, ūm. Ovid. *Bedekt, toegedekt.*

CŌNTĔGO, is, tĕxī, tĕctūm, tĕgĕrĕ. acc. Cic. *Iets dekken, bedekken, omwinden, verbergen.*

* * Libidines contegere. Cic. *Zijne wellusten bedekken, verbergen, verborgen, of bedekt houden.* Injuriam alicui factam. Ter. *Een ligelijk iemand aangedaan bedekken, begraven, bedekt, of verborgen houden.*

CŌNTĔMĔRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Mart. *Onteren, schenden, besmetten, bezoedelen, bederven.*

* * Leo ausus est magistri manus contemerare. Mart. *De Leeuw beefs zijn's meesters handen durven schenden, aan flukken gebeten, geslagen.*

CŌNTĔMNĔNDŪS, ă, ūm. Cic. *Verachtelijk, misprijselijk, verwerpelijk, snood, vuil.* Sprekende van zaken en personen.

CŌNTĔMNO, is, tĕmsī, tĕmtūm, tĕmnĕrĕ, acc. Cic. *Verachten, versmaden, verwerpen, misprijzen, laken, laten varen, de schop geven.*

CŌNTĔMPĔRĀTŪS, ă, ūm. Vitruv. l. 9. c. 6. *Gematigd, gesmijdigd, gezamvoerd.*

Sol, quæ propiora sunt, contemperata habet. Vitruv. *De Zon vervoert, matigt alles wat digt en naast by hem is.*

CŌNTĔMPLĀTIO, ōnis. f. Cic. *Bespiegelinge, beschouwinge, aanschouwinge, aandagt, op-, of aanmerkinge.*

Contemplatio. Asc. Pæd. Julian. *Gunst, oprigt, aanzien.* Contemplatione alicujus. ibid. *Ten aanzien, oprigt, ter gunst, of genegentheid van iemand.*

Contemplatio. Plin. H. *Gedagte, overweginge.*

Contemplationem dirigere ad aliquid. Colum. *Zijne gedagten over iets laten gaan, iets overwegen, bedenken.*

CŌNTĔMPLĀTIVŪS, ă, ūm. Sen. Ph. *Bespiegelend, beschouwig, dat in bespiegelinge, of in beschouwinge bestaat.* Sprekende van een wetenschap.

CŌNTĔMPLĀTŌR, ōris. m. Cic. *Opmerker, beschouwer, bespiegelaar.*

CŌNTĔMPLĀTRIX, īcis. f. Cels. *Een opmerkende, aandagtige, beschouwende, bespiegelende vrouwe.*

Ars contemplatrix alicujus rei. Cels. *Een kunst welke eenige zake beschouwt, bespiegelt, opmerkt.*

CŌNTĔMPLĀTŪS, ūs. m. Ovid. Macrob. *Bespiegeling, beschouwinge, op-, of aanmerkinge, aanschouwinge, gezigt.* Ovidius gebruikt niet als de *ablativus singularis* van dit woord.

† CŌNTĔMPLO, ās, ārĕ. Plaut. &

CŌNTĔMPLŌR, āris, ātus sum, ārī. acc. Cic. *Bespiegelen, beschouwen, op-, of aanmerken, aanschouwen, bezien, bezigtigen.* Cicero voegt 'er nu en dan *oculis*, of *animo* by, om te onderscheiden, of men iets met de oogen van 't lichaam, of van 't gemoed aanmerkt.

CŌNTĔMTĪBILIS, is. m. & f. lĕ, is. n. Ulp. *Verachtelijk, verfmadelijk, verwerpelijk, misprijselijk, snood, vuil.*

Digitized by Google

vuil. Het is beter met Cicero *Contemnendus*, *a*, *um.* te gebruiken.

CONTEMTIM. adv. Plaut. Liv. *Veragtelijker wijze, misprijselijk, versmadelijk, wederwaardiglijk.*

CONTEMTIO, ōnis. f. Cæs. Cic. *Veragtinge, versmadinge, misprijzinge, lakinge.*

CONTEMTIUS. adv. Vagari contemtius. Tac. *Zeer veragtelijk hier en daar zweerven, op en neder, agter 't land loopen.*

CONTEMTOR, ōris. m. Salluſt. Virg. *Misprijzer, veragter, versmader, laker,* van iemand, of iets.

Majeſtatis Regiæ vano ſermone contemtor. Val. Max. *Een veragter, verkleiner, versmader van de Koninglijke Grootmagtigheid door ydele en valſche redenen.*

CONTEMTRIX, icis. f. Plaut. Bacch. 3. ſc. 6. Plin. H. *Een misprijſter, versmaadſter, veragter, laakſter.*

Contemtrix periculi. Sil. Ital. *Een veragter van gevaar, een ſtoutmoedige, of roekeloose vrouw.*

CONTEMTUS, a, um. Cic. V. Contemno.

CONTEMTUS, ūs. m. Lucret. Quintil. *Veragtinge, versmadinge, ſmaad, wederwaardigheid, lakinge, verwerpinge.*

Nomen Romanum inter ſocios contemptu laborat. Liv. *De Roomſche naam word onder de bondgenooten versmaad, veragt.*

CONTENDO, is, tendi, tentum, tendere. acc. Virg. Cic. Vitruv. *Reiken, ſpannen.* Te weten, een boog enz.

Contendere poplitem. Hor. *De kuye-ſchijve uitrekken, of uitſtrekken.*

Voce contendere. Cic. *Zijn ſtem verheffen, met luider ſtemme ſpreken, roepen.*

Contendere, *alleen, of* Contendere viribus. Lucret. Omnibus nervis. Cic. Labore. Cic. *Alle kragten inſpannen, alle vlijt en vermogen aanwenden, met zijn gantſche magt iets tragten te doen.*

Contendere nervos *of* nervis in re aliquâ *of* ad rem aliquam. Cic. *Alle zijne zenuwen,* dat is, *al zijn magt gebruiken, inſpannen, alle zijn vermogen aanwenden, geen moeyte ſparen, om ee zaak uit te voeren.*

Contendere ut. ſeq. ſubj. Cic. *Tragten, pogen, alles aanwenden, in't werk ſtellen, inſpannen, om enz.*

Nil contra naturam contendamus. Cic. *Laat ons niets tegen de natuur ondernemen.*

Contendere animum in rem aliquam. Ovid. Animo. Cic. *Zijn gemoed, of zinnen tot iets begeven, ſtellen.*

Contendere aliquò *of* in aliquem locum. Plaut. Salluſt. Cic. *Ergens met haaſt na toe loopen, rukken, voortrukken, voortrekken, vliegen.* Ad aliquem. Cic. Virg. *Met haaſt na iemand loopen, iemand gaan vinden.* Magnis itineribus ad aliquem locum *of* ad aliquem. Cic. *Met groote dagreizen na een plaats of na iemand reizen, rukken.*

Contendere cum aliquo *of* contra aliquem de aliquâ re. Cic. Quintil. *Met iemand over iets twiſtredenen, woorden hebben, krakkelen, twiſten, vegten.* Omnia contendere. Cic. *In alles dwarsdrijven, iemand tegenſpreken, in alles harrewarren.*

Contendere bello cum aliquo. Virg. Armis. Cic. *Met iemand oorlogen, oorlog voeren, ſlaan, vegten.* Ludo. Virg. *Tegen iemand ſpelen, wedden.*

Contendere. Cic. Celſ. *Iets verdedigen, verzekeren, ſtaande houden, voorgeven.*

Contendere rem aliquam cum aliâ. Cic. *Iets met een ander ding vergelijken, het zelve tegen den anderen gelijk ſtellen.*

*** Non iſta contendunt meo amori. Prop. *Die dingen zijn met mijn lieſde niet te vergelijken.*

* Contendere aliquid ab aliquo. Cic. *Iets van iemand vergen, met ernſt of aanhouden verzoeken, begeren dat hy ons iets geve.*

CONTENEBRASCO, is, āvi, āſcĕre. Varr. *Nagt, duiſter, of donker worden.*

Paſcunt quoad contenebravit. Varr. *Zy weiden tot in den nagt, of tot donker toe.*

CONTENTE. adv. Cic. *Kragtiglijk, met geweld, of kragt, ernſtiglijk.*

Illum matet ſtrĕnuè contentéque habet. Plaut. *Zijn meeſter bond hem kort, geefs hem luttel vryheid, paſt hem van nu by op.*

CONTENTIO, ōnis. f. Cæſ. Cic. *Poginge, tragtinge, yver, ernſt, arbeid, moeite, vlijt,* ſprekende van 't lichaam of gemoed.

Contentio. Vitruv. *Spanninge van een boog, enz.*

Impetrare ſummâ contentione ut. ſeq. ſubj. Cæſ. *Met zeer groote aanhoudinge, ſmeeken, en yver verwerven, dat enz.*

Contentio. Cæſ. *Aanhoudinge, yver, ernſt, nadruk; Najaging.*

Contentio. Cic. *Twiſt, ſtryd, kyvaadje, geſchil, gevegt.*

Si in honoris contentionem incidiſſent. Cic. *Indien zy tot een ſtryd om eerampten vervallen, of gekomen waren.*

Contentio. Cic. *Gelykenis, vergelykinge.*

CONTENTIOSUS, a, um. Plin. J. *Twiſtig, hevig, ſtrydig, krakkeelagtig, twiſtziek.*

Contentioſus. Quintil. *Hardnekkig, koppig, driftig, of ernſtig na iets tragtende.*

CONTENTUS, a, um. part. à Contendo. Cic. *Vitgeroekt, gerekt, geſpannen,* van een boog of dergelijk tuig geſproken.

Contentus. adj. abl. Cic. *Te vreden, voldaan, vergenoegd.* Plautus zegt Contentior, *vergenoegder, beter voldaan.*

Contentus. part. à Contineo. Cic. *Begrepen, vervat.* Zie Contineo.

CONTERMINUS, a, um. Ovid. Colum. *Gebuur, nabuurig, aangrenzende, aanpalende, rondom, of digt by gelegen.*

Gentes Indis conterminæ. Plin. H. *Volkeren aan Indiën grenzende. Op de grenzen, of landpalen van Indiën wonende.*

CONTĔRO, is, trīvi, trītum, tĕrĕre. acc. Varr. Plin. H. *Verſlijten, breken, in ſtukken ſlaan, verbrijzelen, verſtorzelen, doorbrengen, verquiſten.*

Conterere aliquem *of* latera alicujus. Plaut. *Iemand trakteren, of digt aſſlaan, afroſſen, den rug ſmeren.*

* Conterere diem, vitam, ætatem in aliquo loco. Plaut. Ter. *Zijne dagen, of leven in een plaats verſlijten, doorbrengen.* In ſtudiis. Cic. *Zijn leven in regten, en pleiten verſlijten.* Diem & noctem conviviis. Cic. *Nagt en dag in gaſtmalen doorbrengen, overbrengen.* Tempus fruſtrà. Cic. *Zijn tijd onnut verquiſten, verſpillen, zijn tijd qualijk beſteden, gebruiken.*

Conterere ſe *of* Conteri in Muſicis, Geometriâ, &c. *Yverig bezig of doende zijn in de Zangkunde, de Landmeetkonſt, enz. Zijn tijd, en gedagten daar aan hangen of beſteden, daar in blokken.* In foro, in negotiis. Cic. *Zig ganſch in geregts, en andere zaken bezig houden. Zig in de zelve naarſtig oeffenen.*

Conterere aliquem oratione. Plaut. *Iemands hoofd door zijn reden breken, Iemand met zijn praat baloorig maken, of laſtig willen.* Quæſtum alicui. Plaut. *Iemands goederen, of winſt verteren, verſpillen, verquiſten, doorbrengen.*

Ne nos tam contemtim conteras. Plaut. *Wilt ons dog zoo ſmadelijk niet verſlooten, zoo wederwaardiglijk, of veragtelijk niet afwijzen, handelen.*

Alicujus injurias voluntariâ oblivione conterere. Cic. *Ongelijk, door iemand aangedaan, goedwillig vergeven en vergeeten.*

CONTERRĂNĔUS, a, um. Plin. H. *Landsman, landsgenoot, van't zelve gewest.*

Conterraneus mus. Plin. H. *Mijn landsman, landsgenoot.*

CONTERRĔO, ēs, rŭi, ritum, rĕre. acc. Liv. Colum. *Verſchrikken, ſchrik of vreeze aanjagen, verbaaſd maken.*

Loquacitatem illius aſpectuque conterruit. Cic. *Hy heeft zijn*

Digitized by Google

zijn klapagtigheid door zijn gezigt alleen betengelt. Hy deed hem door zijn enkel gezigt zwijgen.

CONTERRITUS, a, um. Virg. Verſchrikt, verbaaſd, ontſteld, bedeeſt, vervaard.

CONTESTATIO. onis. f. Cic. Dagvaardinge om getuigenis te geven.

Litis conteſtatio. Ulp. Voldinging van een geding.

CONTESTATO. adv. Ulp. Digeſt. l 1. paragr. 7. In tegenwoordigheid van getuigen, in 't openbaar.

CONTESTATUS, a, um. Cic. Wel bekend, blijkelijk, bewezen, klaar, openbaar.

Conteſtata virtus. Cic. Welbekende deugd.

Conteſtatam litem habere cum aliquo. Cic. Een voldonge geding met iemand hebben.

CONTESTOR, aris, atus ſum, ari. acc. Cic. Tot getuige nemen, roepen, verzoeken.

Conteſtari litem. Cic. Een geding, of pleitgeſchil voldingen.

CONTEXO, is, texui, textum, texere. aliquid alicui. Cic. Tib. Iets aan een ander ding weven, t'zamenweven, vlegten, voegen, hegten. In den eigen en oneigentlijken zin.

Contexere negotia noſtra cum alienis. Cic. Onze zaken, met die van anderen mengen, vereenigen.

** Tu contexes extrema cum primis. Cic. Gy zult eenparig beleid in 't laatſte zoo wel als in 't eerſte van uw leven behouden, Gy zult zorg dragen, dat uwe laatſte daden de eerſte gelijkmatig zullen zijn.

Contexere carmen. Cic. Een gedigt maken, een vaars maken, bewerken. Ctimen. Cic. Een ſchelmſtuk ſmeden, bedenken, verzinnen.

CONTEXTE. adv. Cic. Agtereenvolgende, aan malkanderen, aan een hangende, zonder tuſſenkomſt van iets.

CONTEXTIM. adv. Plin. H. V. Contexte.

CONTEXTUS, us. m. Cic. Te zamen-wevinge, voeginge, vlegtinge, ſchakelinge.

** Contextus rerum. Cic. Schakelinge, gevolg, te zamenhang van zaken. Orationis. Cic. De draad, ſchakelinge, vervolg van een vertoog. Litterarum. Quintil. Te zamenvoeginge, ſtellinge, of zettinge der letteren.

Hæc dicemus in contextu operis. Tac. Deze dingen zullen wy in 't vervolg van 't werk verhalen. Deze zaken zullen wy in 't midden van 't werk verhandelen.

Uno contextu. Ulp. Zonder afbrekinge, of tuſſenkomſte van iets, zonder tuſſenpoozen, alles op een en den zelven tijd.

CONTEXTUS, a, um. Cic. Te zamengeweven, gevlegten, geſchakeld, gevoegd, gebegt.

** Contextæ voluptates. Cic. Aan een geſchakelde vermakelijkheden, of welluſten. Een reeks van vermaak of welluſten.

Contextus auro & argento. Tib. Met goud en zilver doorweven, geſtikt. Gekleed met gewaad van goud en zilver doorſtikt (geborduurd).

CONTICEO, es, ticui, ticere. Zwijgen, den mond houden.

‡ Men vind dit woord in geen goede ſchrijvers; Men moet conticeſco gebruiken.

CONTICESCO, is, ticui, ticeſcere. Cic. Zwijgen, ſtilzwijgen, den mond houden.

Conticeſcit tumultus. Liv. Den oproer is geſtild, houd op.

Ætas nulla de tuis laudibus conticeſcet. Cic. Geen eeuw zal uw lof verzwijgen, Men zal in alle eeuwen uw lof vermelden.

Conticeſcunt Artes. Cic. De konſten vervallen, ſtaan ſtil. De wetenſchappen worden niet meer betragt.

CONTICINIUM, ii. n. Plaut. Varr. Het ſtille van de nagt. Het naarſte van de nagt.

CONTIGNATIO, onis. f. Cæſ. Liv. Vitruv. Een zolder, verdiepinge, of zolderinge van een huis.

CONTIGNO, as, avi, atum, are. Ædes aliquâ re. Plin. H. Een huis bezolderen; verdiepinge van een huis met iets maken.

Poſtquam eſt contignatum. Cic. Na dat men de zolders gelegt, of de verdiepingen gemaakt heeft.

Itinera ſunt turribus contignata. Vitruv. De torens ſtaan op de wegen met balken onderſtut.

CONTIGUUS, a, um. dat. Plin. H. By- of aan malkander leggende, den anderen rakende, by een ſtaande, gebuurig.

Contiguæ domus. Ovid. Naaſt malkanderen ſtaande huizen.

Contiguus mihi loco erat. Ovid. Hy ſtond, of was by my op de zelve plaats; hy ſtond digt by my.

CONTINENS, entis. omn. gen. alicui rei of cum aliquâ re. Cic. Naaſt ſtaande, of gelegen, naburig, aan iets anders gevoegd, palende, of grenzende. Sprekende van een huis, veld, enz.

Oratio continens. Cic. Een geſchakelde, agter een uitgeſproke, vervolgende reden. Labor. Cæſ. Gedurige, dmrzame, onophoudelijke arbeid.

Continenti ſpiritu. Cic. Zonder adem te verhalen, in eenen adem.

In continenti. Ulp. Aanſtonds, opſtaande voet, ten eerſten.

Febris continens. Celſ. Een gedurige, doorgaande koortſe.

Continens cauſæ. Cic. 'T voornaamſte punt van een zake.

** Continens. Cic. Ingetoge, matig, ſober, ongter, kuiſch, bezadigd, zuiver, zedig.

Continentiſſimus homo. Cic. Een zeer ingetoge, zedig, bezadigd, matig man.

CONTINENS, entis. f. Cic. Plin. H. Het vaſte land. Men ** voegt'er by, of verſtaat'er onder, Terra.

CONTINENTER. adv. Cæſ. Cic. Geduriglijk, geſtadiglijk, doorgaans, onophoudelijk, zonder ophouden.

Continenter uno ſpiritu multa dicere. Auct. ad Her. Vele dingen agter malkanderen in eenen adem zeggen.

** Continenter vivere. Cic. Matiglijk, ingetogen, eerlijk, geſchikt, wel, of deugzaam leven.

CONTINENTIA, æ. f. Cic. Matigheid, ingetogenheid, enthoudinge van welluſten, bezadigdheid, zedigheid, zuiverheid, kuisheid.

Continentia militum. Cæſ. Ingetogenheid, bedaardheid, zedigheid, gehoorzaamheid der Krijgsknegten.

CONTINEO, es, tinui, tentum, tinere. acc. Cic. Inhouden, begrijpen, bevatten, ſluiten, houden, vervatten.

Continere belluas ſeptis. Cic. De beeſten in beſlote velden houden, ſluiten. Canes catenis. Colum. De honden aan ketenen gebonden houden, in de kettingen ſluiten.

Stomachus cibum illum non continet. Celſ. De maag kan die ſpijze niet verdragen.

Continere caput. Plaut. Zijn hoofd ophouden, opſteken. Calorem. Cic. Warmte behouden, bewaren. Se domi. Ter. Tecto. Plin. H. Zig t'huis, of in huis enthouden, te huis blijven. Se in occulto. Cæſ. Zig verborgen, of uit de weg houden.

Continere. Cic. Wederhouden, betengelen, intoomen, bedwingen, ſtuiten; de wet, of palen ſtellen.

Maximâ hæc civitas minimæ domûs diligentiâ continetur. Flor. Deze overgroote Stad kan met zoo weinig moeyte beſtiert worden, als 't geringſte huis. Deze groote ſtad word met zoo weinig kommer geregeert, als het kleinſte huisgezin.

Contineo me ab aliis exemplis. Cic. Ik onthoude my van andere voorbeelden, dat is, Ik zal my in geen andere voorbeelden inlaten, Ik zal andere voorbeelden laten varen.

Continere alios ne, &c. ſeq. ſubj. Cic. De anderen beletten, wederhouden, dat zy niet enz. Niet dulden, dat andere enz. Aliquem in officio. Cic. Iemand in zyn pligt houden, iemand zijn pligt doen betragten.

Fides Rempublicam continet. Cic. Trouwheid behoud het Gemeenebeſt, doet het Gemeene beſt, of den Staat, beſtaan.

Continere dolorem. Cic. Zijn ſmart of hartzeer inhouden, ver-

Digitized by Google

vorbergen, bedekken. Tacitum gaudium. *Zijn blijdſchap omtweinzen, bedekt houden.* Audita. Ter. *Het gene men geboort heeft zwijgen.* Animam. Cels. *Zijn adem inhouden.* Gradum. Virg. *Stil blijven ſtaan, ruſten.* Alvum. Plin. H. *Den buikloop ſtoppen, ſtuiten.*

Continere manus alicujus ab aliquo Cic. *Iemands handen wederhouden, dat hy die aan iemand niet en ſla.*

Salus omnium illius ſalute continetur. Cic. *De behoudenisſe van allen is in de zijne begrepen, hangt van de zijne af.*

Continetur honeſtas ex quatuor virtutibus. Cic. *De eerlijkheid beſtaat uit vier deugden.*

Continere librum. Plin. J. *Een boek beletten in 't ligt te komen, agterwegen houden, niet dulden dat een boek in 't ligt komt, of gedrukt werde.*

CŌNTINCTŪS, ā, ūm. part. Continctus colore. Lucret. *Geverwd, met eenige verw beſchilderd, afgemaald.*

CŌNTINGENS, ēntis. omn. gen. part. Contingens cunctă lepōre. Lucret. *Alles met cierlijke taal of bevallige reden aanroerende, afmalende. Die zijn werken met bevallige welſprekendheid verciert, die alles cierlijk verhaalt, of voorſtelt.*

CŌNTINGĒNS, ēntis. omn. gen. part. acc. Cic. *Nabuurig, by, of naaſt aan gelegen.*

CŌNTINGO, is, tĭgi, tāctŭm, tĭngĕrĕ. aliquid. Cic. Virg. *Iets aanraken, aanroeren, aantaſten, handelen, of de hand daar aan ſlaan.*

Contingere avem ferro. Virg. *Een vogel met een pijl raken, treffen, ſchieten, wonden, quetſen.* Roſtro cibum. Cic. *Eten, of aas met den bek raken, opnemen, oppikken.*

Inter ſe contingere. Cæſ. Colum. Se inter ſe. Plin. H. *Malkanderen aanraken, raken, digt by den anderen ſtaan, of leggen.* Van perſonen en zaken geſproken.

Helvetii fines Germanorum contingunt. Cæſ. *De Zwitſers grenzen aan de Landpalen der Hoogduitſchers.*

Contingere ex utrâque parte ſylvam. Cæſ. *Wederzijdſch aan een boſch grenzen, belenden; Aan beide zijden digt by een woud, of boſchaadje leggen.* Het gaat niet vaſt, dat men een dativus by dit verbum in dezen zin moet voegen, gelijk zeker nieuw woordboek doet.

Contingere aliquem. Hor. Suet. *Iemand in bloede beſtaan, tot iemand behooren.* Regiam propinquitate, affinitate, aut aliquibus miniſteriis. Liv. *Des Konings huis in bloedverwantſchap, zwagerſchap, beſtaan, of daar van door ampten afhangen.* Ulu modico aliquem. Tac. *Eenige gemeenſchap of ommegang met iemand hebben, door eenige gemeenzaamheid aan iemand verknogt zijn.*

Auctoritatem alicujus loci contingere. Cic. *In een verbeve, of aanzienlijke vergaderinge verſchijnen; zig voor een groote vergaderinge vertoonen.*

Eos aliquâ parte ſuſpicio favoris in Regem contigit. Liv. *Zy waren eenigermaten verdagt van den Koning begunſtigt te hebben.*

Sors eum contigit. Vell. Paterc. *Het lot viel op hem, trof hem.*

** Hoc Romanos nihil contigit. Liv. *Dit raakt, betreft de Romeinen niet, de Romeinen hebben hier geen belang in.*

Mea cauſa nihil eo facto contingitur. Liv. *Die daad raakt of betreft mijn zake niet; Die daad dient ganſch niet tot mijn zake.*

Contingit ut. ſeq. ſubj. Cic. *Het gebeurt wel, dat enz. Het valt wel voor, dat enz. Het gebeurde wel, dat enz.* Dit woord word niet gebruikt, als in de derde perſonen van het eenvoudig en meervoudig getal.

Contingit mihi. Cic. *Het gebeurt my.*

Magis adeo id facilitate quàm ullâ aliâ meâ culpâ contigit. Cic. *Dat is meer door mijn toegevendheid, of goedheid, als door eenige andere mijne ſchuld geſchied.*

Si mihi vita contigerit. Cic. *Indien 't my gebeurt te leven.*

** Non cuivis homini contingit adire Corinthum. Hor. *Het mag een yder niet gebeuren na Corinthen te reizen.* Zeker ſpreekwoord.

CŌNTINGO, is, tĭnxi, tĭnctŭm, tĭngĕrĕ. Lucret. *Verwen, ſchilderen, zalven, wrijven.*

CŌNTINŪĀTIO, ōnis. f. Cic. *Vervolg, duurzaamheid, volhardinge, aanhoudinge, ſchakelinge.*

Continuatio rerum. Cic. *Schakelinge, t' zamenhang, vervolg, reeks van zaken.* Imbrium. Cæſ. *Aanhoudinge van den regen.*

Nimiam proſperorum ſuſpectam habebat continuationem. Flor. *Hy hield die te groote ſchakelinge, of reeks van voorſpoedige gevallen, verdagt. Hy mistrouwde zoo langduring een vervolg van voorſpoed.*

CŌNTINŪE. adv. Varr. Quintil. *Gedurigliik, geſtadigliik, zonder ophouden, telkens, doorgaans.*

Continuè grana inſerere. Quintil. *Graanen agter malkanderen aan een draad rijgen.*

CŌNTINŪĪTAS, ātis. f. Plin. H. *Vervolg, ſchakelinge, t' zamenhang, t' zamenknoopinge, t' zamenvoeginge.*

CŌNTINŪŌ. adv. Cic. *Aanſtonds, opſtaande voet, met den eerſten, dadelijk, van ſtonden aan.*

CŌNTINŪŌ, ās, āvi, ātŭm, ārĕ. Celſ. *Duuren, volharden, aanhouden, niet aflaten.*

Venti à primâ hyeme ad ultimum ver continuarunt. Celſ. *De winden hebben van 't eerſte des winters, tot in het laatſte van de Lente geduurt.*

Continuare agros. Cic. *Velden naaſt aan zijn eigen land koopen, bekomen.* Duas domos. Salluſt. *Twee huizen agter een bouwen.* Domos mœnibus. Liv. *Twee huizen agter een tegen de wallen timmeren, ſtigten.*

Continuare iter die ac nocte. Cæſ. *Nagt en dag de reis voortzetten.* Opus diem ac noctem. Cæſ. *Zijn werk nagt en dag bevorderen, nagt en dag werken.* Perpotationem biduo duabuſque noctibus. Plin. H. *Twee nagten en twee dagen met zuipen doorbrengen, verſpillen.* Summa imis. Liv. *De verbevenſte zaken by de geringſte voegen: Van de geringſte tot de hoogſte terrampten klimmen.*

Continuare Magiſtratum. Salluſt. *Zijn Overheids-ampt blijven behouden; Op nieuws tot het Overheids-ampt, 't welk men had bekleed, en moeſt afſtaan, verkoren werden.* Dapes. Hor. *Nieuwe lekkernyen opdiſſchen.*

Aliis ſomno mors continuata eſt. Liv. *De anderen wierden ſlapende gedood. Anderen wierden in hun ſlaap de doodt aangedaan.*

Germani Helvetiis continuantur. Tac. *De Duitſchers grenzen aan de Zwitzers; zijn gebuuren der Zwitzers.*

CŌNTINŪUS, ā, ūm. Plin. H. Celſ. *Duurzaam, gedurig, volhardende, aanhoudende.* Sprekende van vermaak, of ſmart.

Continui montes. Hor. *Een ry, of reeks van bergen: agter een volgende, of aan malkanderen gelege bergen.* Dentes. Plin. H. *Vervolgende tanden.*

Continuus terræ. Sen. P. *Dat de aarde raakt, of digt by de aarde is.*

Continui Magiſtratus. Cic. Liv. *Gedurige, lang agtereenvolgende Overheids-ampten, die men lange jaren bedient.*

† CŌNTŌLLO, is, tŏllĕrĕ. gradum. Plaut. *Te zamen, met of neven iemand gaan, voortgaan, naderen.*

CŌNTŌR, āris, ātus sum, āri. ex aliquo. Cic. *Iemand vragen, ondirzoeken, polſen, uithooren.*

Ex Publio de me contatur. Cic. *Hy ondervraagt Publius na my. Hy polſt Publius omtrent my. Hy tragt uit Publius iets my aangaande te hooren.*

CŌNTORQUĔO, ēs, tōrſi, tōrtŭm, tōrquērĕ. acc. Colum. Celſ. *Rondom twijnen, omwringen, draayen.*

Contorquere. acc. Cic. Virg. *Keeren, wenden, rondom draayen, omrollen.*

Contorquere gubernaculum aliquò. Lucret. Prorem ad aliquam partem. Virg. *Het roer, of de ſteven ergens na toe wenden, draayen, keeren:* Dat is, *ergens koers na toe zetten.*

Contorquere amnes in alium curſum. Cic. *Rivieren tot een nieuwen loop afwenden, de ſtroomen een anderen loop doen nemen.*

Contorquere aliquid in aliquem *of* in aliquem locum.

Digitized by Google

Virg. *Iets na een plaats werpen, ſlingeren, ſchieten.* Sprekende van een pijl, ſchigt enz.

Contorquere verba. Cic. *Zijn reden of woorden verdraayen.*

* * Stoïci ita contorquent, & concludunt. Cic. *De Stoïjken verdraayen het dus, en beſluiten.*

* Contorquere aliquem tum ad triſtitiam, tum ad lætitiam. Cic. *Nu iemand tot droefheid, dan tot blijdſchap draayen, bewegen; nu bedroeven, dan verblijden.*

CONTORSIO, ōnis. f. Auct. ad Her. *Werpinge, ſlingeringe, ſchoot, van een pijl, enz. Toebrenging van een ſlag, of ſtoot met den degen.*

Remotione brachii & contorſione dextræ gladius ad corpus afferri videtur. Auct. ad Her. *Het ſchijnt als of hy met het te rug trekken van den arm, en 't ſterk uitſteken van de regterhand, iemand een ſtoot met een degen wilde toebrengen.* Cicero ſpreekt hier van een redenaar, die wonderlijke gebaarden hadde.

Contorſiones orationis. Cic. *Verdraayinge, rekkinge van een reden. Duiſterre, verr'-gezogte, oneigentlijke wijze van ſpreken.*

CONTORTE. adv. Cic. *Duiſterlijk, oneigentlijk, verwardelijk, verdraaidelijk.* Cicero gebruikt Contortius.

Contortè aliquid dicere. Cic. *Iets duiſterlijk, verwardelijk zeggen, voordragen.*

Hæc concluduntur contortiùs. Cic. *Deze dingen worden oneigentlijk, duiſterlijk, verkeerdelijk daar uit beſloten; Deze zaken volgen niet natuurlijk, of wel.*

CONTORTOR, ōris. m. Contortor Legum. Ter. *Een verdraayer, verkeerd vitlegger der wetten.*

CONTORTULUS, a, um. Cic. *Wat verward, gedwonge, verdraaid, verr'-gezogt.*

CONTORTUPLICATUS, a, um. Contortuplicata nomina. Plaut. *Lange en moeylijk uit te ſpreken woorden.* Plautus heeft dit woord uitgevonden.

CONTORTUS, a, um. Cic. *Krom, gedraaid, verdraaid, omgewrongen.*

Contortus. Sen. Trag. *Rondom gewonden, gebonden, gevlogten.* Sprekende van een rijgſnoer, of 't hair enz.

Contortus. Ovid. *Geworpen, geſlingerd, gegooid, geſchoten.*

Contortus amnis. Cic. *Een afgewende rivier, een ſtroom die een nieuwe loop heeft.*

Contortus. Cic. *Verward, verdraaid, vergezogt, gerekt, duiſter, vol omwegen.* Sprekende van een redenvoeringe, enz.

Oratio contorta. Cic. *Een verdraaid, verward voordrag.*

CONTRA. præp. acc. Cic. *Tegen.*

Contra aliquem facere. Cic. *Zig tegen iemand ſtellen, iemands voornemens verijdelen, iemand belemmeren.*

Hæc res eſt contra me. Cic. *Deze zaak loopt my tegen, is my nadeelig, ſtrekt tot mijn nadeel.*

* * Contrà diſciplinam meam te geſtiſti. Plaut. *Gy hebt u tegen mijne tugt, en leſſen mijner opvoedinge gedragen.*

Contrà, *Alleen, of met een* accuſativus. Cic. *Tegen over, regt over.*

Adire aliquem contrà. Plaut. *Iemand te gemoet, of tegen gaan.*

CONTRA. adv. Ter. *In tegendeel.*

Huic dono donum aliud contrà comparat. Ter. *Hy vervaardigt een geſchenk om 't uwe te vergelden; Hy maakt een gift gereed om tegen de uwe te ſtellen, om uwe te beantwoorden.*

Aſpicere aliquem contrà. Plaut. *Iemand onder de oogen, of in 't aangezigt zien, bekijken.*

Contrà ac, contrà atque, contrà quàm fas erat, amore illius capta. Cic. *Tegen de betaamelijkheid, tegen de gevoeglijkheid, buitenſporiglijk met zijn liefde ingenomen, bezeten.*

Non carus eſt auro contrà. Plaut. *Het is niet dier tegen goud opgewogen.* Mihi auro contrà conſtat filius. Plaut. *Mijn zoon koſt my zijn gewigt van Goud.*

CONTRACTIO, ōnis. f. Plin. H. *Te zamentrekkinge, in-of by een trekkinge, krimpinge, inkrimpinge.* Sprekende van de zenuwen.

Digitorum, manûs & brachii contractio facilis eſt. Cic. *Het is gemakkelijk de vingeren, de hand en de armen te zamen, in, of by een te trekken.*

* * Contractio frontis. Cic. *Rimpelinge, in een, of t'zamentrekkinge, of fronſinge van 't voorhoofd.*

Contractio ſyllabæ. Cic. *Kortheid, of korte uitſpraak van een lettergreep.* Orationis. Cic. *Kortheid, beknoptheid van een redenvoeringe.*

Meam parcimoniam hujus paginæ contractio ſignificat. Cic. *De kleinheid van dit blad doet myn ſpaarzaamheid blijken.*

* * Contractio animi in dolore. Cic. *Toeſluitinge van 't hart in droefheid of hartzeer; ſmart of leed dat het hart tegen alle vreugde ſluit.*

CONTRACTIUNCULA, æ. f. Animi contractiuncula. Cic. *Kleine toeſluitinge van 't harte.*

CONTRACTURA, æ. f. Vitruv. *Verminderinge van de dikte van een pilaar na boven, verdunninge van een pilaar na boven.*

CONTRACTUS, ūs. m. Vitruv. V. Contractura.

Contractus. Ulp. *Een verdrag, overkomſte.*

CONTRACTUS, a, um. Cic. *Te zamen, in, of by eengetrokken, in-of opgekrompen, verminderd, verkort.* Cicero zegt Contractior. Zie Contraho.

Dies contractior. Sen. Ph. *Een korter, of zeer korten dag.*

Oratio contracta. Cic. *Een kort, beknopt vertoog.* Frons. Hor. *Een gerimpeld, in een getrokken, gefronſt voorhoofd.* Paupertas. Hor. *Zeer groote armoede.*

Contractior introitus. Cic. *Een zeer enge, of maauwe ingang.* Nox. Cic. *Een zeer korte nagt.*

* * Homo contractior. Virg. in Moreto. *Een alte gierig, of ſpaarzaam menſch.*

Contractus. Cic. *Verkregen, gewonnen, vergaderd, byeengetrokken.*

CONTRADICO, is, dixi, dictum, dicĕrĕ. Cic. *Tegenſpreken, antwoorden, beantwoorden, wederleggen, reden van het tegendeel geven.*

Contradicere alicui. Cic. *Iemand wederleggen, tegenſpreken, beantwoorden, in de vaſt zitten.*

Contradicere aliquid. Cic. *Iets wederleggen, tegenſpreken, beantwoorden, betwiſten, beſtrijden.*

Contradicuntur hæc. Cic. *Deze dingen worden betwiſt, tegengeſproken, beſtreden.*

CONTRADICTIO, ōnis. f. Sen. Ph. *Tegenſprekinge, beantwoordinge, wederlegginge, ſtrijdigheid, tegenſpraak.*

Invenire contradictiones. Sen. Ph. *Moeylijkheden, ſtrijdigheden, zwarigheden vinden.* In een reden, woord, of beſchrijvinge van iets.

Contradictio. Quintil. *Antwoord op een eiſch, tegen-verzoek, tegenſtellinge.*

† CONTRADO, is, trādidi, trāditum, trādĕrĕ. Lucret. *Overleveren, leveren, geven.*

CONTRAEO, is, ivi, itum, ire. Næv. *Tegen-gaan, te keer gaan.*

CONTRAHO, is, traxi, tractum, trahĕrĕ. acc. Cic. Virg. *By een trekken, verzamelen, vergaderen, verkorten.*

Contrahere milites. Cic. *Krijgsknegten verzamelen, werven, op de been brengen.* Omnes in unum locum. Cic. *Het volk in eene plaats by een trekken, verzamelen.* Membra. Cic. Vitruv. *De ledemin, of by malkander trekken, ſluiten, in-of opkrimpen.* Frontem. Cic. *Het voorhoofd in een trekken, rimpelen, fronſelen.*

Contrahere aliquem ad colloquium. Cic. *Iemand ter zijde trekken, roepen, om te zamen te ſpreken. Iemand ontbieden, om wat mede te konten, praten.*

Contrahere æruginem. Plin. H. *Koper-roeſtig worden, verroeſten.*

Contrahere amicitiam. Cic. *Vriendſchap aangaan, beloven,*

Digitized by Google

vrienden maken. Iram alicujus sibi. Ovid. *Iemands gramschap of toorn op den hals haten.* Odium & invidiam. Cic. *Haat en nijd op zijn hals halen, zig gehaat en benijd maken.* Nefas, crimen. Liv. *Een misdaad, of schelmstuk begaan.* Morbum. Celſ. Colum. *Een ziekte op zijn hals halen, zig ziek maken.* Pœnam sibi. Cæſ. *Een straf op zijn kop brengen, halen.* Æs alienum *of* nomina. Cic. *Schulden maken.* Orationem. Cic. *Een redenvoeringe verkorten, kort maken.* Neceſſitates ad bellum. Liv. *Tot den oorlog gedwongen, gedrongen, geperſt worden.*

Nihil omnino cum populo contrahunt. Cic *Zy hebben ganſch niet te doen, of gene de minſte gemeenſchap met het volk.*

* Contrahere iter. Prop. *De weg korter maken, verkorten.* Tempus. Plin. J. *Den tijd verkorten, korter maken, korter tijd ſtellen.*

* Contrahere vela. Cic. Hor. *De zeilen inhalen, ſtrijken, laten vallen, of réven.* In den eigentlijken zin, dog in den oneigentlijken. *Zig uit gevaar redden, zeer omzigtig, of welbedagt handelen, wel op zijn hoede zijn.* Item *een einde van zijn reden, of vertoog maken.*

Contrahere cicatrices vulnerum. Liv. *Litteekenen van wonden vereenigen, hegten.*

Fici ſuccus lac contrahit. Plin. H. *Het ſap van een vijg doet de melk ſtremmen, vonnen, of runnen.*

Contrahere cum aliquo. Cic. *Met iemand verdragen, overeenkomen; een verdrag, of overkomſte aangaan, ſluiten.*

Contrahere animum. Cic. *Den moed verliezen, laten zakken, verloren geven.*

CŌNTRĀLĪCĔŌR, ĕris, lĭcĭtus ſum, lĭcēri. Cic. *Tegen iemand aanbieden, den prijs opjagen, meer als een ander bieden.* Sommige maken van dit woord twee.

CŌNTRAPŌSĪTŬS, a, um. Quintil. *Tegengeſteld, tegen overgeſteld, ſtrijdig, ſtrijdende.*

CŌNTRARIE. adv. Cic. *In 't tegendeel, verkeerdelijk, ſtrijdiglijk.*

CŌNTRĀRIĔTAS, ātis. f. g. Macrob. *Strijdigheid.*

CŌNTRĀRIŬS, a, um. dat. *of* gen. Cic. *Strijdende, ſtrijdig, tegenſtrijdig, tegendeelig, viandlijk.*

Diſputare de omni re in contrarias partes. Cic. *Aangaande alle dingen voor en tegen zinnwiſſen, redeneren.*

Dicere contraria. Cic. *Strijdende, tegenſtrijdige zaken zeggen, vertellen.*

Orationes inter ſe contrariæ. Cic. *Tegen malkanderen ſtrijdende redenen.*

Flumina in contrarias partes fluunt. Cic. *De rivieren loopen te rug na hun oorſprong.*

Contrarium decernit ac, *of* atque paulò antè decreverat. Cic. *Hy beſluit het tegendeel van 't gene hy pas te voren vaſt geſteld had; hy oordeelt anders als hy te voren geoordeelt had.*

* * Contraria pignora. Front. *Wederzijdſche panden, of gyzelaars.*

E, *of* Ex contrario. Cic. *In 't tegendeel.*

CŌNTRĀSCRIPTŬM, i. n. Cic. *Antwoord op, beantwoordinge, wedenlegginge van een brief, of boek.*

CŌNTRĀSTO, ās, āvi, ātĕ. Næv. *Tegen iemand ſtaan, of tegen zijn.*

CŌNTRAVĔNĬO, īs, vēni, vĕntum, vĕnīrĕ. Cic. *Iemand te keer gaan, tegenrukken; iemand ontmoeten, tegen komen.* Ook *beſchuldigen.*

Si de litteris corruptis contravenit Cic. *Indien hy de brieven van valſcheid beſchuldigt. Indien hy tegen de brieven van valsheid ſchrijft.*

* * Ut ſi quâ ex parte contraveniretur, acie inſtructâ depugnarent. Cæſ. *Op dat zy, aan wat zyde men hen tegen zouden gaan, in ſlagorde zouden kunnen vegten.* Het is beter twee woorden van dit *verbum* te maken.

CŌNTRECTĀBILĪTĔR. adv. Lucret. *Met aantaſtinge, of aanrakinge, taſtjes iets aantaſtende, zootjes vattende.*

CŌNTRECTĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Aantaſtinge, aanroeringe, handelinge, aanrakinge.*

CŌNTRECTĀTŬS, a, um. Hor. *Aangetaſt, aangeraakt, aangeroerd, gehandeld.*

CŌNTRECTO, ās, āvi, ātum, ārĕ. acc. Colum. *Aanraken, aantaſten, aanroeren, handelen.*

Librum manibus contrectare. Hor. *Een boek doorbladeren, behandelen, dikwils in handen nemen.*

* * Contrectare aliquid. Cic. *Iets handelen, verhandelen, van iets ſpreken.*

* Contrectare oculis aliquid. Tac. *Iets aanſchouwen, bezien, bekijken.* Mente aliquid. Cic. *Dikwils om iets denken, peinzen, iets meermalen in gedagten overwegen overdenken.*

CŌNTRĔMISCO, ſcis, trĕmŭi, trĕmĭſcĕrĕ. Cic. *Beven, zidderen, trillen, verbaaſd, of verſlagen zijn.*

Cœlum tonitru contremuit. Cic. *Den hemel beefde, dreunde, daverde van den donder.*

Contremiſcere totis artubus, *of* toto corpore. Cic. *Met, of door 't ganſche lichaam, of alle de leden zidderen, beven.*

Contremiſcere injurias. Sen. Ph. *Voor ongelijk, of hoon vreezen.* Periculum. Hor. *Gevaar vreezen, ontzien, daar voor dugten, bedugt zijn.*

Illius in meâ causâ nunquam fides contremuit. Cic. *Zijn getrouwheid heeft nooit in mijn zaak, of belang gewankelt, of ontbroken.*

CŌNTRĔMO, īs, trĕmŭi, trĕmĕrĕ. Cic. *Beven, zidderen, trillen, daveren.*

CŌNTRĪBŬO, īs, trĭbŭi, trĭbūtum, trĭbŭĕrĕ. acc. Cic. *Mededeelen, te zamen geven, op- by-, of toebrengen.*

Contribuere pecuniam ad aliquid. Cic. *Geld op-, of bybrengen tot iets* Injuriam injuriæ. Sen. Ph. *Ongelijk met ongelijk vergelden, betaald zetten.* Laudem alicui. Cic. *Iemand lof toebrengen, leven, verheffen.*

* * Contribuere millium leguminibus. Colum. *Geers onder 't getal der peulvrugten rekenen, tellen.*

Contribuere Provincias in Regna. Plin. H. *Wingewesten in rijken inlijven, ſluiten, of daar aan vereenigen.*

Contribuere ſe alicui populo. Liv. *Zig met een volk vereenigen, verbinden, daar by voegen.* Sibi aliquam urbem. Liv. *Een ſtad innemen.*

CŌNTRĪBŪTĬO, ōnis. f. Papinian. Juriſc. *Mededeelinge; toe- by-, of opbrenginge.*

CŌNTRĪBŪTŬS, a, um. Calagurritani cum Oſcenſibus contributi. Cæſ. *Aan-eengevoegd. Die van Kalagurie, of Kalahorri in Biskajen aan die van Hueska grenzende.*

CŌNTRISTO, ās, āvi, ātum, ārĕ. Cælius ad Cic. Hor. *Bedroeven, bekommeren: bedroefd, bekommerd maken, quellen, hartzeer aandoen.*

* * Contriſtare annum. Hor. *Het jaar droevig, of ongelukkig maken.* Cœlum. Virg. *Het weder duiſter maken, verduiſteren.*

CŌNTRĪTŌR, ōris. m. Contritor compedum. Plaut. *Een ſlijter van ketenen, die altijd in de boeyen is, of die aan de beenen heeft.* Plautus noemt dus een quaden ſlaaf.

CŌNTRĪTŬS, a, um. part. Plin. H. *Vernield, verbroken, verbrijzeld, vermorzeld, in ſtukken geſlagen.*

* * Contritus. Cic. *Gemeen, aan yder bekend, dat yder in den mond heeft.* Sprekende van een ſpreekwoord, les, enz.

Ætas contrita in ſtudio aliquo. Cic. *'Een leven in eenige bezigheid, of oefening verſleten, doorgebragt.*

CŌNTRŌVĔRSĬA, æ. f. Cic. *Geſchil, verſchil, twiſt, ſtrijd.*

Habere controverſiam de aliquâ re cum aliquo. Cic. *Met iemand twiſt, geſchil, of verſchil over iets hebben.*

Mihi cum illo rei familiaris, *of* de re familiari controverſia erat. Cic. *Ik hadde geſchil, of verſchil met hem over onze huiſelijke zaken.*

Eſt inter eos de eo, *of* in eo controverſia, utrum, &c. ſeq. ſubj. Cic. *Daar is tuſſen hen een twiſt, verſchil, of geſchil, of enz. Zy zijn 'er oneens in, of enz. Zy betwiſten, of enz.*

Digitized by Google

Ea res in controverſiam vocatur, *of* adducitur, *of* in controverſiâ ſtatuitur, *of* verſatur. Cic. *Die zaak word betwist, in geſchil, of twijffel getrokken.*

Sine controverſiâ. Cic. *Zonder tegenſpreken, of twijffel; buiten alle bedenken.*

CONTRÖVERSIÖSUS, ă, ūm. Liv. *Verſchillende, daar geſchil, of twist over is.*

CONTRÖVERSÖR, āris, ātūs ſum, āri. inter ſe de aliquâ re. Cic. *Onder malkanderen over iets verſchillen, twiſten.*

CONTRÖVERSUS, ă, ūm. Cic. *Betwist, tegengeſproken, in twijffel, of geſchil getrokken.*

CONTRUCIDO, ās, āvi, ātūm, ārĕ. Cic. Suet. *Doodſlaan, verſlaan, dooden, iemand den hals breken.*

CONTRUDO, ĭs, trūsi, trūsūm, trūdĕre. Lucrer. *Te zamen, of by een duwen, ſtooten, drijven, ſlaan, dringen.*

Contrudere aliquid in aliquod vas. Varr. *Iets in een vat duwen, perſſen, ſtooten, drijven, ſlaan.*

Contrudere aliquem in aliquem locum. Cic. *Iemand in een plaats dringen, ſtooten, duwen.* Aliquid in naves. Cic. *Iets in de ſchepen wegſteken, opſluiten, opleggen, bergen.*

CONTRUNCO, ās, āvi, ātūm, ārĕ. acc. Plaut. *Afhouwen, afhakken, afſnijden, knotten, afknotten, verminderen.*

CONTRUSUS, ă, ūm. Cic. V. Contrudo.

CONTUBERNALIS, is. m. & f. lĕ, is. n. Cic. *Een Tentgenoot, Tafelgenoot, die in een huis by een ander gehuisveſt is. Die in de zelve tent, hut, of plaats zijn verblijf heeft. Een kameraad, of ſpitsbroeder, een rotsgezel.*

Aliquem contubernalem habere perpetuum. Front. *Iemand gedurig by zig huisveſten; een geſtadigen gaſt aan iemand hebben.*

Contubernalis. Cic. *Een gaſt, een medgezel, een tent-tafel-, of huisgenoot.*

CONTUBERNIUM, ĭi. n. Cæſ. *Een tent, hut, of bank, voor tien krijgsknegten, die zig in 't leger daar in onthielden.*

Contubernium. Cic. *Tent- tafel-genootſchap, gezelſchap, maatſchappy van luiden die by elkanderen gehuisveſt zijn.*

CONTUĔOR, ēris, tūtus ſum, tūēri. Cic. *Aanzien, aanſchouwen, bekijken, bezien.*

CONTUITUS, ūs. m. Cic. *Gezigt, aanſchouwinge, beſchouwinge.*

CONTUMACIA, æ. f. Cic. *Wederſpannigheid, hardnekkigheid, ongehoorzaamheid, halsſtarrigheid, koppigheid.*

Contumacia. Cic. *Hoovaardy, grootsheid, trots, trotsheid, vermetelheid, laatdunkendheid, opgeblazenheid.*

Adhibuit liberam contumaciam à magnitudine animi ductam, non à ſuperbiâ. Cic. *Hy betoonde een vryborſtige grootmoedigheid, ſpruitende uit de grootheid van zijn moed, dog niet uit opgeblazenheid.*

Contumacia. Cic. *Standvaſtigheid, onverwrikbaarheid, vaſt voornemen, of opzet, eenparigheid van gemoed.*

CONTUMACITĔR. adv. Cic. Liv. *Hardnekkiglijk, halsſtarriglijk.*

Contumaciter. Cic. *Hoogmoediglijk, vermetelijk, baldadiglijk, verwaandelijk.*

CONTUMAX, ācis. omn. gen. Cic. *Hardnekkig, halsſtarrig, koppig, onverzettelijk, wederſpannig, ongehoorzaam.*

Reſponſum à Piſone precibus contumacibus. Tac. *Piſo antwoorde met wederſpannige verſchooningen en verzoeken. Piſo's antwoord beſtond in vermetele verſchooningen, en verwaande onderwerpingen.*

Contumax in ſuperiorem. Cic. *Wederſpannig, ongehoorzaam, halsſtarrig, hardnekkig tegen zijn meerder.* Seneca Trag. zegt *Superiori.*

Arbor contumax emori. Plin. H. *Een boom, die lang geſtaan heeft, die niet wil verdorren, of uitdroogen, dien men niet kan doen uitgaan, of ſterven.*

Contumax fractu, *of* frangenti. Plin. H. *Moeilijk, zwaar om te breken, dat men niet als met groote moeite kan breken.*

** Contumax. Tac. *Standvaſtig, evenmoedig, eenparig van geeſt, onverwinnelijk, onverwrikbaar.*

Contumax adverſus tormenta. Tac. *Onverwinlijk door pijnen; ſtandvaſtig, onverwrikbaar in het lijnigen.*

CONTUMĔLIA, æ. f. Cic. *Groote ſmaad, ſmoon, ſpijt, of ongelijk.* 't Zy met woorden, of daden.

Contumeliam alicui facere. *Iemand groote ongelijk, of geweldige ſmaad aandoen.* Cicero verwerpt deze maniere van ſpreken; dog Plautus en Terentius gebruiken die.

Contumeliam alicui imponere. Cic. Dicere. Plaut. Aliquem contumeliâ inſequi, onerare, vexare. Cic. Afficere. Quintil. *Iemand met woorden hoonen, ſmaad aandoen, verkorten, te na ſpreken, beſpotten, verongelijken.*

Omnia ad contumeliam accipiunt. Ter. *Zy nemen alles voor hoon, ſmaad, en ongelijk op; zy houden zig in alles verſmaad, geboond, verongelijkt.*

** Naves ex robore factæ ad quamvis contumeliam perferendam. Cæſ. *Schepen van eike boomen gemaakt, om alle ſoorten van ſchokken, dat is, het ſtorten der baren, en ſlooten op banken, enz. te wederſtaan, of te verdragen.*

CONTUMELIÖSE. adv. Ter. Cic. *Verſmadelijk, ſmadelijk, hoogmoediglijk, ſpijtiglijk, veragtelijk, verwaandelijk, vermetelijk, baldadiglijk.* Cicero gebruikt *Contumeliosissimè.*

CONTUMELIÖSUS, ă, ūm. Cic. *Honende, verſmadende, ſpijtig, bits in woorden, laſterende, ſmadelijk, laſterlijk.* Sprekende van perſonen en zaken, men zegt *Contumeliosissimus.*

Contumelioſus in Edictis. Cic. *Die ſmadelijke, verwaande, en baldadige Keuren maakt.*

Contumelioſæ in aliquem litteræ. Cic. *Smadelijke, eerroovende, laſterlijke ſchriften, of brieven.*

CONTUMULO, ās, āvi, ātūm, ārĕ. acc. Ovid. Mart. *Begraven, ter aarde brengen, in 't graf leggen.*

Perdices ovis ſtragulum molli pulvere contumulant. Plin. H. *De patrijzen, of veldhoenderen, bedekken de ſchaapvagt met zagte ſtof.*

CONTUNDO, ĭs, contūdi, tūſum, tundĕre. acc. Varr. Colum. *Stooten, ſtampen, kloppen, breken: in ſtukken ſlooten, ſtampen.*

Contundere nares alicujus, *of* alicui. Ovid. *Iemand den neus aan ſtukken, of plat ſlaan: iemand een dikke neus ſlaan.* Aliquem pugnis. Plaut. *Iemand met de vuiſten afroſſen, of* (gelijk men kortswijlig zegt) *iemand vuiſtlook, of muilperen geven.*

Grando contudit vites. Hor. *Den hagel heeft de wijnſtokken beſchadigt.*

** Contundere aliquem, animum, ferociam, audaciam alicujus. Cic. *Iemand, of iemands hoogmoed, baldadigheid, ſtoutheid bedwingen, beteugelen, in den toom houden.* Calumniam. Cic. *Laſteringe overwinnen, laſteraars den mond ſtoppen, doen zwijgen, overwinnen.*

CONTUOR, inf. contŭi. Plaut. *Ik bezie, ik aanſchouwe, ik bezigtige.* Men vind van dit *verbum* niets meer als de eerſte perſoon *Contuor.*

CONTURBATIO, ōnis. f. Cic. *Verſtooringe, ongeruſtheid, quellinge van geeſt, ontroeringe, beroeringe.*

CONTURBATOR, ōris. m. Juven. *Een opſlokker, verquiſter, verſpiller van al zijn goed, een bankrottier.*

** Aper conturbator. Mart. *Een wild varken, dat alles vernielt.*

CONTURBO, ās, āvi, ātūm, ārĕ. Cic. *Verſtoren, quellen, verbazen, ontruſten, verſchrikken, beroeren.*

Conturbare. acc. Cic. *Verwarren, overhoop werpen, in wanorde brengen.*

Conturbare. acc. Cic. *Het onderſte boven werpen, vernielen, verwoeſten, verdelgen.*

Con-

Digitized by Google

Contrabasti mihi omnes rationes. Plaut. *Gy hebt alle mijne handslagen verydelt, verbroken, verwart, te niet gedaan, verbrod.*

Contrahere fortunas. Cic. Rem alicujus. Plaut. *Iemands middelen opslokken, verteren, verquisten, uitzuipen.*

Contrahere. Cic. *Alle zijne goederen opeten, alles verteren, bankrot spelen.*

CŌNTŪS, ī. m. Virg. *Een kloetstok, een schippers boom, of haak.*

Contis remisque superare adversum amnem. Plin. J. *Met boomen en riemen tegen stroom opvaren.*

* * Contus. Tac. *Een lange spies, of schigt, half-piek.*

CŌNTŪSIO, ōnis. f. Cels. Colum. *Stamping, stootinge, breking.* Ook *een buil, kneuzinge.*

CŌNTŪSUS, ă, ūm. Cic. *Gestampt, gestooten, gebroken, gekneusd.*

* * Animus contusus. Virg. *Een verslage, bedrukt, moedeloos, verslagtig gemoed.*

Contusus ictibus. Cic. *Door slagen gekneusd, geplatterd, gebrukt.*

CŌNTŪTŌR, ōris. m. Ulp. *Een medevoogd, of momboir.*

CŌNVĂDŌR, āris, ātus sum, āri. aliquem. Plaut. *Voor zijn verschijninge voor 't gerecht borge stellen.*

CŌNVĂLESCO, ĭs, vălŭi, valescĕre. Cic. *Gezond worden, herstelt worden, weder krachten verkrijgen.*

Convalescere ex morbo. Cic. *Uit een ziekte opstaan, gezond, of herstelt worden, weder op de been komen.*

Convalescere. Cic. Liv. Ovid. *Groeyen, aangroeyen, toenemen, vermeerderen, vergrooten.* Sprekende van een quale, een drift, vyer, enz.

* * In aliquem, *of* ad perniciem alicujus convalescere. Cic. *Zijn magt, of vermogen gebruiken tot iemands verderf.*

Inimici convaluerunt. Cic. *De vianden komen weder op de been, worden weder magtiger, beginnen weder 't hoofd op te steken.*

Iis ille rebus ita convaluit, ut, &c. seq. subj. Cic. *Hy is door die zaken zoo magtig en ontzachelijk geworden, dat enz. Die dingen hebben hem zoo veel vermogen en aanzien verworven, dat enz.*

CŌNVALLIS, is. f. Cic. Liv. *Een vlakte, of dal, met bergen omringd.*

CŌNVĂSO, ās, āvī, ātum, ārĕ. acc. Ter. *Pak en zak oppakken, zijn gereedschap opmaken om te vertrekken.* Ook *behendig, of heimelijk stelen.*

Aliquid convasassem. Ter. *Ik zoude wel zaftjes iets gestolen hebben, ik zou fraaitjes iets by my gesteken hebben.*

CŌNVECTĬO, ōnis. f. A. Gell. V. Convexitas.

CŌNVECTO, ās, āvī, ātum, ārĕ. acc. Virg. *Dikwils voeren, toevoeren, brengen.* Met de karre, of anderzins.

E proximis agris scalas convectant. Tac. *Zy brengen de ladders uit de naastgelege dorpen.*

CŌNVECTŌR, ōris. m. Cic. *Die met, of nevens anderen in een schip vaart,* vulgo, *Een passagier.*

Convectore aliquo uti. Cic. *Met iemand een reis ter zee doen.*

CŌNVĔHO, ĭs, vexī, vectum, vehĕrĕ. acc. Cic. Liv. *Iets voeren, toevoeren by een voeren, brengen, te zamen dragen.* Te land, of te water.

Convehere aliquid ex aliquo loco in aliquem locum. Cic. Liv. *Iets uit zekere plaats na een andere voeren, brengen.*

CŌNVELLO, ĭs, vellī, zelden vŭlsī, vulsum, vellĕrĕ. Plaut. Cic. *Afrukken, aftrekken, afslaan, afknijpen, schudden, om verre rukken, met de wortelen uit de aarde rukken.* Sprekende van een boom, een staak, enz.

Convellere saxa. Cæs. *Rotsen uit de aarde rukken.*

* * Convellere opinionem alicujus. Cic. *Iemands gevoelen wederleggen, beantwoorden, om verre slooten, iemand 't eenemaal van gevoelen doen veranderen.* Gratiam alicujus. Cæs. *Iemands aanzien bezwalken, iemands naam, of agtinge vernietigen, uitwissen.*

Convellere aliquid. Cic. *Iets vernietigen, te niet doen, breken, overtreden, met de voeten treden,* te weten, keuren, bevelen, enz. Van de Overheid, enz.

Convellere vires alicujus vigiliâ, siti, &c. Cels. *Iemands krachten bezwalken, uitmergelen, door waken, dorst, enz.*

Convellere aliquem ex, *of* de aliquo loco. Cic. *Iemand uit een plaats rukken, jagen, drijven, stooten.*

CŌNVELĂTUS, ă, ūm. Plin. H. *Met een kleed, overdekt, omwonden, behangen.*

CŌNVĔLO, ās, āvī, ātum, ārĕ. Plin. *Dekken, bedekken.*

CŌNVĔNÆ, ārum. m. plur. Cic. *Een volk uit verscheide landslnden bestaande, verscheide volkeren by een vergaderd om een land te bewonen.*

CŌNVĔNÆ, ārum. m. plur. Plin. H. *Het volk, of de inwoonders van Koninge,* aan de voet van de Pyrenén, welker hoofdstad St. Bertrand van Koninges geheten word.

CŌNVĔNIENS, ēntis. omn. gen. dat. Cic. *Overeenkomende, voegende, passende, gelijk, gevoegelijk, eigen. Zie* Convenio.

Homines bene convenientes. Cic. *Wel overeenkomende luiden, eendragtige vreedzame menschen.*

CŌNVĔNIENTĔR. adv. Cic. *Geschiktelijk, bequamelijk, gevoegelijk, volgens.*

Naturæ, *of* Cum naturâ convenienter vivere. *Volgens de wetten van de Natuur leven.*

Convenienter loqui ad statum præsentem. Liv. *Spreken na de tegenwoordige tijds-gelegentheid.*

CŌNVĔNIENTIA, æ. f. Cic. *Overeenkomste, eendragt, toestemminge, geschiktheid, gelijkheid, gelijkmatigheid.*

Convenientia temporum. Cic. *Gelegentheid, voorval der tijden.*

CŌNVĔNIO, ĭs, vēnī, vēntum, vĕnīrĕ. in, *of* ad aliquem locum. Cic. Apud aliquem locum. Tac. *In een plaats te zamen, of by een komen, vergaderen, verzamelen, zig vervoegen.*

* * Convenire aliquem, *of* ad aliquem. Cic. *Iemand bezoeken, gaan spreken.*

Hæc in vobis, *of* in vos convenirunt. Cic. *Dit voegt, of past ul. wel, deze dingen betamen, of voegen u.*

Convenire bene cum aliquo. Cic. *Met iemand wel overeenkomen, goed vriend zijn.* Ook *van een en 't zelve gevoelen, of de zelve gedagten zijn.*

Convenit in illum hoc verbum, hæc suspicio. *Dit woord past op hem, dit vermoeden heeft men te regt op hem.*

Convenit inter nos. Cic. *Wy zijn het eens, wy zijn van een gevoelen.* Hæc mecum fratri non conveniunt. Plaut. Ter. Cic. Non convenit mihi cum fratre de his rebus. Plaut. *Ik kome met mijn broeder hier omtrent niet over een. Mijn 's broeders en mijn gevoelen verschilt omtrent deze dingen. Wy zijn het hier in niet eens.*

Bene ratio accepti atque impensi inter nos convenit. Plaut. *Onze rekeninge van ontfang en uitgifte komt onder ons wel over een.*

Convenit numerus quantum debuit. Ter. *De somme is net gepast, daar is juist zoo veel geld als 'er wezen moet.*

Sibi convenire. Cic. *Spreken volgens zijn gewoonlijk beleid, dezelve man in woorden en manier van leven zijn.*

Calceus ad pedem illius optimè convenit. Cic. *De schoe past zyn voet zeer wel, staat zeer net aan zijn voet.*

Factum convenit. Auct. ad Her. *Men is het over het feit eens, men komt in de daad, het bedrijf, 't feit, over een, 't feit is klaar.*

Hæ civitates, *of* Hi populi Carthaginem conveniunt. Plin. H. In forum Carthaginis. Cic. *Deze steden, deze volkeren behooren onder gebied, of den regtsban van Karthago, staan onder den Raad, of vierschaar van Karthago.*

Ludus non convenit ætati tuæ. Cic. *Ætas tua ludo non convenit.* Plaut. *Het spel komt met uw ouderdom niet over een, het voegt niet dat een man van uw ouderdom speelt.*

Convenit te. seq. inf. Cic. *Gy behoort enz. Gy zijt verpligt te enz. Het voegt u, het past, betaamt u te enz.*

Facilè conveniebat Romanis. seq. inf. Liv. *De Romeinen stemden ligtelijk toe, dat enz. Zy stonden met weinig moeite toe, dat enz.*

Actione conveniri. Digest. *In regten betrokken, of gedaagt worden.*

Digitized by Google

CŌNVENTĬCŬLŪM, ī. n. Cic. *Kleine vergaderinge, of byeenkomſte.* Dit woord word niet gebruikt als in een gemeenzame ſtijl.

CŌNVĔNTĬO, ōnĭs. f. Tac. *Verdrag, overkomſt, handelinge.*

CŌNVĔNTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. in aliquem locum. Solin. *In een plaats by een, of te zamen komen, vergaderen, verzamelen.*

CŌNVĔNTŬM, ī. n. Cic. *Verdrag, overkomſt, beding, handelinge.*

CŌNVĔNTŬS, ūs. m. Cic. Cæſ *Staatswijze vergaderinge, rijkſdag, zittinge der Staten, de Staten.*

Conventum agere. Conventus agere. Cæſ. *Vergaderinge van Staten houden, den Staat doen vergaderen, by een roepen.* Indicere. Liv. *De Staten by een roepen, beſchrijven.*

Honeſtiſſimus conventus virorum. Cic. *Vergaderinge, byeenkomſte, verzamelinge, gezelſchap van zeer eerlijke luiden.*

Conventus. Cic. *Verdrag, overkomſt, beding, handelinge.*

Conventus. Plin. H. *Een regts-ban, uitgeſtrektheid van regtsgebied.*

CŌNVĔNTŬS, ă, ŭm. Cic. *Bezogt, geſproken, aangeſproken.*

Ille me conventum expetit. Ter. *Hy wenſcht my te bezoeken, te ſpreken.* Eo convento opus eſt. Cic. *Men moet hem noodzakelijk ſpreken.*

Conventa conditio. Feſt. *Bedonge, afgeſproke voorwaarde.*

Pax. Salluſt. *Een geſlote, vaſtgeſtelde, geteekende vrede.*

CŌNVĔRBĔRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Plin. H. *Slaan, afroſſen, aftouwen, makker afkloppen, beuken, de huid vol ſlagen geven.*

Converberare vitia. Sen. Ph. *Ondeugden beſtraffen, beriſpen, weren, tegenſpreken.*

CŌNVĔRRĬTŎR, ōrĭs. m. *Een afveger, iemand die veegt,* ‡ *of boſſelt.* Dit woord komt van Apulejus, en men mag by gebrek van een ander gebruiken.

CŌNVĔRRO, ĭs, vĕrrī, vĕrsŭm, vĕrrĕrĕ. acc. Plaut. Colum. *Afvegen, afborſtelen.*

* * Converrere aliquem. Plaut. *Iemand luſtig den rug, of de huid ſmeren, iemand digt afroſſen, iemand bont en* ‡ *blaauw ſlaan.* Dit zijn in 't Latijn en Duitſch woorden van een kortswijligen ſtijl.

CŌNVĔRSĀNS, āntĭs. omn. gen. acc. Cic. *Draayende, omdraayende, omkeerende, omwendende.*

CŌNVĔRSĀTĬO, ōnĭs. f. Sen. Ph. Quintil. *Ommegang, gemeenzaamheid, vriendſchap, kennis met menſchen.*

* * Converſatio. Ulp. *Woon-, of verblijfplaats, woninge.*

CŌNVĔRSĬO, ōnĭs. f. Cic. *Kring, ommeloop, kreits.*

Aſtrorum converſio, cœli, &c. Cic. *De omloop der ſtarren, den loop des hemels.*

Converſio. Plin. H. *Romdomkeeringe, 't onderſte boven werpinge, omkeeringe.*

Converſio rerum, tempeſtatum, Reipublicæ, &c. Liv. *Veranderinge, wiſſelvalligheid, ongeſtadigheid, verwiſſelinge, van zaken, tijden, van een Gemeenebeſt, of Staat.*

* * Converſio verborum. Cic. *Een omſpraak, of reeks van woorden, een zin, een zinſtot.*

CŌNVĔRSŌR, ārĭs, ātŭs sŭm, ārī. Sen. Ph. *Met iemand ommegaan, gemeenſchap houden, verkeeren.*

Nemo libenter triſti cōnverſatur, nedum triſtitiæ. Sen. Ph. *Niemand houd gaarne gemeenſchap met een bedroefd, of ſomber menſch, laat ſtaan met de droefheid zelf.*

CŌNVĔRSŬS, ă, ŭm. Cic. *Omgekeerd, omgewend, bekeerd.*

Non converſa Numina ſentis? Virg. *Voelt gy, beſpeurt gy niet, dat de Goden ten uwen opzigte veranderd zijn? of dat ze u wangunſtig zijn?*

Converſus. Cic. *Omgekeerd, 't onderſte boven gekeerd, geworpen.*

Converſus in pœnitentiam. Suet. *Bekeerd, berouw, of leedweezen hebbende, over iets bedroefd zijn.*

Converſus alicujus pœnitentiâ. Tac. *Door iemands berouw omgezet, bewogen, geraakt, verzaft.*

Capite converſus in terram ſuſpenditur. Sen. Ph. *Hy word met het hoofd nedewaarts opgehongen.*

Anno converſo. Cic. *Het jaar verſtreken, verloopen, verſchenen, om, of voorby zijnde.*

CŌNVĔRSŬS, ūs. m. Liv. Macrob. *Omkeeringe, omdraayinge, omwendinge, draayinge, omkeeringe na iemand.*

CŌNVĔRTO, ĭs, vĕrtī, vĕrsŭm, vĕrtĕrĕ. acc. Cic. *Omkeeren, omwenden, omdraayen, verwiſſelen.*

Convertere ſe ad aliquem. Cic. *Zig na iemand keeren, wenden, ook zig tot iemand begeven, zijn toevlugt tot hem nemen.* Aſpectum ad aliquem locum. Cæſ. *Ergens na toezien, of kijken, de oogen na een plaats wenden, ſlaan.*

Convertere terga. Cæſ. *Den rug toekeeren, vlugten, de vlugt nemen.* Agmen. Front. *Een leger doen zwenken, ſlinks, regts, enz. doen keeren.* Iter ſuum. Cæſ. *Van zijn vorige weg te rug keeren, van reis veranderen.*

Convertere copias ad, *of* in patriæ periculum. Cic. *Zijne benden tot nadeel van zijn vaderland gebruiken, aanvoeren.* Orationem ad increpandam alicujus fugam. Cic. *Zijn vertoog ſchikken, draayen om iemands vlugt te beſtraffen: beriſpen, te hekelen.* Rationem in fraudem & malitiam. Cic. *De reden tot argliſtigheid en quaadaardigheid verdraayen. Zig van de reden tot een dekmantel bedienen om bedrog en quaadaardigheid te plegen.* Rem aliquam ad ſalutem. Ter. *Een zaak tot welſtand, of voordeel draayen, herſtellen.*

Omnium oculos animoſque ad, *of* in ſe convertere. Cic. Q. Curt. *De oogen en gemoederen van alle menſchen tot zig trekken, zig van de gantſche wereld doen agten en beminnen.*

In te unum ſe tota convertit civitas. Cic. *De gantſche ſtad werpt haar oog op u, bemint, eert, en ſtelt haar hope op u.*

In rem aliquem animo & cogitatione ſe convertere. Cic. *Zig met hart en gedagten tot iets ſtellen, begeven.* Se ad otium. Cic. *Zig tot ruſt ſtellen, begeven.* Studium in ſcribendi operam. Cic. *Zijn genegentheid ſtellen tot het ſchrijven, zig ganſch tot het ſchrijven begeven.*

Animum alicujus ad Dei cultum à vitæ pravitate convertere. Cic. *Iemands gemoed van een boos leven tot godvrugtigheid bekeeren, wenden, geleiden.*

In rem ſuam convertere. Cic. *Een's anders goederen voor zijn eigen na zig nemen, gebruiken.* Ex, *of* De fortunis alicujus aliquid in rem ſuam. Cic. *Iets uit een's anders goederen, of middelen tot zijn eigen gebruik na zig nemen,*

* Convertere calamiſtro crines. Petron. *Iemands hair met krulgereedſchap opkrullen.*

* Convertere aliquem in belluam. Cic. *Iemand in een beeſt veranderen, een beeſt doen gelijken, ſchijnen.*

Græca, *of* E Græcis quædam in Latinum convertere. Cic. *Dingen uit het Griekſch in 't Latijn vertalen, overzetten.*

Converti, *of* Se convertere domum. Plaut. *Na huis keeren, gaan.*

Poſtrius poſtulas te ad verum convertere. Plaut. *Eindelijk verzoekt gy om de regte waarheid te mogen zeggen.*

Manus ſtatim ad uſum converſa eſt. Tac. *Hy kreeg ten eerſten zijn hand tot zijn gebruik, zijn hand was terſtond tot deſzelfs vorig gebruik herſteld.*

CŌNVĔSTĬO, īs, īvī, ītŭm, īrĕ. acc. Cic. *Kleeden, opſchikken, optooyen, oppronken, uitdoſſen, bedekken.*

Hederâ conveſtivit omnia. Cic. *Alles heeft hy met klim, of klimbladeren gedekt, verciert.*

Prata herbis conveſtiuntur. Cic. *De velden worden, of zijn met kruiden bedekt.*

CŌNVĔSTĪTŬS, ă, ŭm. Cic. *Gekleed, opgeſchikt, opgetooid, uitgedoſt.*

Conveſtita lucis domus. Cic. *Een huis met dikke boſchaadjen gedekt, omringd.*

CŌNVĔXĪTĀS, ātĭs. f. Plin. H. *Holte van iets, dat gewolfd, of welfswijze gemaakt is.*

CŌNVĔXO, ās, āvi, ātŭm, ārĕ. A. Gell. *Quellen, ontruſten, bedroeven, quaad doen.* Vexo is beter om te gebruiken.

CŌNVĔXŬS, ă, ŭm. Virg. Ovid. *Hol van boven, bol, gewelfd, overwelfd.*

CŌNVĔXA foramina terræ. Ovid. *Holen, of kuilen in de aarde.*

CŌNVĬCĬĀTŎR, ōrĭs. m. Cic. *Een ſchelder, laſteraar, quaadſpreker, naamſchender.*

CŌNVĬCĬŌR, ārĭs, ātŭs sŭm, ārī. dat. Quintil. *Scheelden, laſteren, quaad ſpreken, naamſchenden, ſchimpen, boonen.*

CŌNVĬCĬŬM, ĭi. n. Cic. *Scheldwoorden, laſtertaal, ongelijk, verwijt.* Item geſchreeuw van velen. Plaut.

Con-

Digitized by Google

Conviciis insectari aliquem. Cic. Proscindere. Plin. H. Convicia ingerere alicui. Hor. Facere. Cic. *Iemand schelden, quade woorden geven, iets verwijten.* Of gelijk wy kortswijlig zeggen, *wakker uitluyen, zwart maken, ten toon stellen.*

*** Convicia cicadarum. Ovid. *Het geraas van sprinkhanen.*

CŌNVĪCTĬO, ōnis. f. Cic. *Ommegang, gemeenzaamheid, onderlinge kennis, of vriendschap, t'zamenlevinge.*

CŌNVĪCTŌR, ōris. m. Cic. *Een slaper, een kostganger. Die by een ander woont en slaapt, Tafel-of-huis-genoot.*

CŌNVĪCTŪS, ūs. m. Cic. *Ommegang, gemeenzaamheid, onderlinge kennis, of vriendschap.*

Convictum domesticum & externum vitet. Colum. *Dat hy vermijde met de huisgenooten, of met vremden te eten,*

Convictus facilis. Mart. *Een geschikte, welgeregelde tafelhoudinge.*

CŌNVĪCTŪS, ă, ūm. part. Cic. *Overtuigd, overwonnen.*

CŌNVĪNCO, is, vīcī, victum, vincĕrĕ. Cic. *Overtuigen, overwinnen, openlijk bewijzen, aantoonen.*

Convincere aliquem auctoritatibus, testibus, chirographo. Cic. *Iemand door aanzienlijke schrijvers, getuigen, en zijn eigen handschrift, overtuigen, overwinnen.*

Convincere facta alicujus turpia. Plaut. *Iemands schandelijke daden in 't openbaar bewijzen, zonne-klaar doen blijken, ten toon stellen.*

Convincere aliquem falsi, levitatis, &c. Cic. *Iemand van valsheid, ligtvaardigheid, enz. overtuigen. Zijn valschheid, ongestadigheid, enz. doen zien of erkennen.*

Convincit ratio. seq. inf. Cic. *De reden overtuigt ons, toont ons aan, dat enz.*

CŌNVĪNCTĬO, ōnis. f. Quintil. *Te zamenvoeginge, een koppelwoord om een reden te zamen te binden.* Deze Schrijver merkt aan, dat het beter is dit woord, als Conjunctio te gebruiken.

CŌNVĪSO, īs, vīsī, vīsĕrĕ. acc. Cic. Liv. *Iemand bezoeken, gaan zien, of spreken, iets gaan zien, of bezigtigen.*

Oculis loca omnia convisere. Lucret. *Alle plaatzen bezigtigen, doorsnuffelen, bekijken, de oogen over al laten gaan.*

CŌNVĪVĂ, æ. m. of f. Ter. Cic. *Een genoode gast, een gast.*

CŌNVĪVĀLĬS, is. m. & f. lĕ, is. n. Liv. *Van een gastmaal, maaltijd, daar toe behoorende, dienende.*

Vasa convivalia. Liv. *Vaten tot een gastmaal dienende.*

Fabulæ convivales. Tac. *Gastmaal-praatjes, vrolijke spreukjes op een gastmaal.*

CŌNVĪVĀTŌR, ōris. m. Hor. Liv. Sen. Ph. *Gasthouder, gastheer, gastmaalhouder, aanregter van een maaltijd. De meester, of gever van 't gastmaal.*

CŌNVĪVĬUM, ĭi. n. Cic. *Een gastmaal, maaltijd.*

Convivium sublatum est. Plaut. *De tafel is opgenomen.*

Accersere aliquem in convivium. Cic. *Iemand op- of tot een gastmaal noodigen, verzoeken, laten noodigen.*

Convivium ornare, instituere, celebrare, parare, apparare magnificè, splendidè, opiparè. Cic. *Een treffelijk, heerlijk, deftig gastmaal aanregten, vervaardigen, laten bereiden*

CŌNVĪVO, īs, vīxī, victum, vīvĕrĕ. alicui. Sen. Ph. Cum aliquo. Quintil. *Met iemand te zamen wonen, of eten.*

Mecum hodie convivit. Plaut. *Hy eet heden by my, hy is heden mijn gast.*

Munus meum hæreat amico meo & convivat. Sen. Ph. *Dat mijn geschenk by mijn vriend blijve, en dat hy zig daar mede vrolijk make.*

CŌNVĪVŌR, āris, ātūs sūm, āri. Cic *Te gast, op een gastmaal zijn, goede cier maken, ook, gastmaal houden.*

Convivari in publico & de publico. Cic. *Gastmalen in 't openbaar en ten kosten van't gemeen houden.*

CŌNVŌCĀTĬO, ōnis. f. Cic. *T'zamenroepinge, volkvergadering, vergaderinge, byeenkomste der Staten.*

Nulla ad Rem publicam populi convocatio. Cic. *Daar was geen byeenkomst, of vergaderinge van 't volk, om het Gemeenebest te verdedigen.*

CŌNVŌCO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Cic. *Byeen roepen, verzamelen, vergaderen, ontbieden.*

Convocare ad se quosdam. Cic. *Zommige luiden by zig roepen, ontbieden, laten komen.* Ad societatem vitæ. Cic. *Eenige menschen verzamelen, vergaderen, om in gemeenschap te zamen te leven.*

Convocare Concilium. Cæs. *Den raad vergaderen, verzamelen, byeen roepen.*

Convocare ad *of* in concionem. Cic. *Het volk byeen roepen, vergaderen, verzamelen, om in 't openbaar iets voort te dragen.*

CŌNVŌLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. *met de* præp. ad. Cic. *Ergens na toe vliegen, loopen, haastig gaan, of komen.* Men vind dit woord niet in den eigentlijken zin.

CŌNVŌLVO, is, vōlvī, vōlūtūm, vōlvĕrĕ. acc. Virg. Plin. H. *Te zamen rollen, wentelen, omwenden, vouwen, omwinden.*

Convolvuntur in semet dracones. Plin. H. *De Draken wentelen, of krenkelen zig in malkanderen.*

Convolvere verba magno cursu. Sen. Ph. *Zeer ras spreken, zijn woorden vlug uitspreken.*

CŌNVŌLVŌLŬS, i. m. Cat. Plin. H. *Een worm, die zig in de wijngaard bladeren oprolt, en de druif schend.*

** Convolvolus. Plin. H. *Winde, wrange, klokjes winde, klok-bloem, klok-kruid.* Zeker kruid.

CŌNVŌTI, ōrum. m. plur. Fest. *T'zamen gezworene, t'zamenzweerders, te zamengezworene, die door een en den zelven eed verpligt zijn.*

CŌNUM, i. n. Varr. *Een kegel.* Een spits opgaand ding, onder rond en boven smal opgaande, gelijk een zuiker brood.

CŌNUS, i. Cic. κῶνος. *Een kegel,* item allerhande vrugt, die aan de steel dik en rond zijn, en na boven spits worden, gelijk als Pijn-appels, enz.

Conus. Virg. Ovid. *De top van den helm, daar men den veder-bos aan doet.*

CŌNVŪLNĔRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Colum. Plin. uterq. *Zwaar quetsen, wonden, grieven, treffen.*

CŌNVŪLSÆ, ōrum. n. plur. Plin. H. *Kramp, of krimpinge der zenuwen.*

CŌNVULSĬO, ōnis. f. Plin. H. *Opkrimpinge, kramp in de zenuwen.*

CŌNVULSŬS, ă, ūm. Cic. *Afgerukt, afgetrokken, afgescheurd, afgenepen, met wortels uit de aarde gerukt, nedergeveld.*

CŌNYSÆ, æ. f. Plin. H. κόνυζα. *Vlooyen-kruid.*

CŌŌLESCO, scis, ŏlescĕrĕ. Saxa sola calce coolescunt. Lucret. *De steenen kleven door de kalk alleen vast aan malkanderen.* Lambinus beweert, dat men dus moet lezen, en niet Coalescunt.

CŌŌNĔRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Ter. *Belasten, beladen, last opleggen.*

Militem super arma ferramentis quoque & coplis coonerant, Tac. *Behalven de wapenen beladen zy de Krijgsknegten met gereedschap, en mondkost.*

CŌŌPĔRCŬLUM, i. n. Plin. H. *Een deksel.*

CŌŌPĔRIMENTŪM, i. n. A. Gell. *Een deksel, dek-kleed, alles dat dient om iets te dekken.*

CŌŌPĔRĬŌR, īris, cōōpertus sūm, cōōpĕrīrī. Cic. Liv. *Bedekt, gedekt, overdekt worden.*

Cooperiri lapidibus. Liv. Cic. *Met steenen overdekt, dat is, geworpen, of gesteenigt worden.*

CŌŌPĔRTŬS, ă, ūm. Cic. Liv. *Bedekt, overgestrooid, overstolpt, begraven.* Auro Coopertus, Digest. *Met goud overblazen, verguld.*

Coopertus lapidibus. Cic. Liv. *Met steenen overdekt,* dat is, *geworpen, gegooid, gesteenigd.*

** Coopertus sceleribus, flagitiis. Cic. Sallust. *Vol schelmstukken, van boeve-stukken te zamenhangende.* Miseriis. Sallust. *Door ellende verdrukt, beladen, omringd.*

CŌŌPTĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Verkiezinge, keure, aanneminge, aanstellinge.*

CŌŌPTO, ās, āvi, ātūm, ārĕ. acc. Cic. *Verkiezen, aannemen, aanstellen, verklaren, inlijven.*

Cooptare Senatum *of* Senatores. Cic. *Raadsheeren verkiezen, aannemen, aanstellen, verklaren.* Aliquem in amplissimum Collegium *of* in Ordinem. Cic. *Iemand in een*

Digitized by Google

zeer aanzienlijk gezelschap, of vergaderinge aannemen, inlijven. Aliquem collegam sibi. Suet. Iemand tot een amptgenoot verkiezen, aannemen.

In eum locum te meâ nominatione cooptavi. Cic. Ik hebbe u tot die plaats genoemt, of voorgedragen.

CÖÖRIÖR, ëris, örtus sûm, öriri. Cic. Virg. Te zamen opstaan, rijzen, te zamen rotten, vergaderen, gaande raken, bewegen, ontstuimig, beroert, verwoed worden, zig verheffen. Sprekende van Meuiters, baren van de Zee, of den oorlog.

Coorta est tempestas. Cic. Virg. De storm, of 't onweder verhefte zig, ontstond, begon.

CÖÖRTÜS, à, üm. Cæs. Cic. Liv. Ontstaan, verwekt, gaande geraakt, t'zamenrottende; Sprekende van een storm of oproer, enz.

* * Populi coorti in pugnam of ad pugnam. Liv. Volkeren tot den strijd, of den oorlog by een gerukt; Die gewapend op de been zijn.

CÖPA, æ. f. Een waardin, of herberg-houdster. Ook, een Herberg of Waards-huis, 't welk de ouden Cupa noemden, volgens aanmerkinge van een nieuw uitlegger van Festus.

CÖPHINÜS, ī. m. Colum. Een mande, of korf van teenen, of wissen.

CÖPIA, æ. f. Cic. Overvloed, van wat het ook zoude mogen zijn, in den eigen en oneigentlijke zin.

Copia hominum. Cic. Een menigte, groote hoop, of toeloop van menschen.

* * Copia, Alleen, of Copia dicendi, of in dicendo. Cic. Welsprekendheid.

Copia. Ter. Plin. J. Leef- of lijftogt, mondkost.

Copia. Cic. Goederen, rijkdom, middelen.

Copiis omnibus circumfluere. Cic. In alle overvloed, en rijkdom leven.

Pro meâ copiâ. Plaut. Volgens, of na mijn vermogen, of krachten.

Magnitudines balneorum fiant pro copia hominum. Vitruv. Laat de grootheid, of ruimte der baden na 't getal of menigte der menschen gemaakt, geschikt worden.

Copia. Ter. Cic Vrijheid, oorlof, verlof, magt, vermogen.

Dare of facere copiam alicujus rei. Ter. Cic. Tac. Iemand iets ter handen stellen, iemand toelaten iets te doen.

Copia est illi in otio vivere. Sallust. Hy heeft gelegentheid om stil en gerust te leven. Cunctandi copia non est. Plaut. Het is geen tijd om te vertoeven, dralen. Daar valt niet veel te talmen.

Copia est, ut. seq. subj. Plaut. Ter. Ik kan of vermag, enz. het is geoorlofd, toegelaten, het staat vry, enz. daar is middel of gelegentheid, enz.

Copia est quæ volumus. Plaut. Wy hebben onzen wensch, wy hebben 't na ons zin.

Copiam facere argenti alicui. Plaut. Iemand geld aanbieden, leenen, geven. Consilii sui alteri. Cic. Iemand zijn voornemen openbaren, bekend maken, mededeelen.

Copiam alicujus habere. Sallust. Iemand in zijn magt hebben, iemand regeren, iemands meester zijn.

Copiam facere conveniendi alterum. Plaut. Iemand toelaten, de vrijheid geven, of gelegentheid verschaffen om iemand te spreken, of bezoeken.

Ea res dedit (id) existimandi copiam. Ter. Die zaak gaf gelegentheid om dat te denken, dat deed hen zulks vermoeden, oordeelen.

Copia in singulari, of Copiæ, arum. f. plur. Cic. Oorlogsboopen, of benden, Krijgs-volk; Een leger.

* * Copiæ. Vitruv. Stoffe, gereedschap. Gelijk als steen, marmer, hout, enz.

Copia. Ter. Middel, reddinge, uitkomst.

Ne quam aliam quærat copiam. Ter. Op dat hy geen andere uitkomst zoeke.

Copia. Plin. H. Gemak, voordeel.

Quantum copiarum in villâ tuâ! Plin. H. Hoe veel gemak hebt gy in uw Landhuis! Hoe fraay en gemakkelijk is'er alles geschikt.

CÖPIARIUS. Pandect. Een persoon die vremde Gezanten, kost, hout, en andere noodwendigheden verzorgt.

CÖPIATÆ, ārum. m. g. Luiden die de armen in ziekten oppassen, en helpen begraven.

CÖPIO, ās, āvī, ātum, āre. Gel. Een leger met alle noodwendigheden voorzien.

CÖPIÖLÆ, ārum. f. plur. Brut. ad Cic. Een legertje, een hoop Krijgsvolk.

Recurri ad meas copiolas. Brut. ad Cic. Ik haaste of spoedde my na mijn legertje.

† CÖPIÖR, āris, ātus sûm, ārī. Novius apud A. Gell. Rijk worden, schatten vergaderen. Ook, Krijgsvolk werven.

Romani magno commeatu prædâque ingenti copiantur. Idem. De Romeinen maakten zig rijk met dien grooten toevoer, en aanzienlijke buit, of roof.

CÖPIÖSE. adv. Cic. Overvloedelijk, rijkelijk, ruim genoeg, ten overvloeden, wijdloopig, in 't breede.

Copiosè de re aliquâ loqui, dicere, disserere. Cic. Wijdloopig, in 't breede van een zaak spreken, handelen.

CÖPIÖSUS, à, üm. Cic. Rijk, overvloedig, overvloeyende, wel of ruim genoeg van iets voorzien. Men zegt Copiosior en Copiosissimus.

Ager caprarum copiosus. Solin. Een land van geiten overvloeyende.

Via copiosa. Com. Nep. Een weg, of reis, daar men alles in overvloed vind.

Copiosus. Cic. Rijk, welgegoed, van groote middelen. Ook een groot prater, een wijdloopig spreker, iemand die vele woorden gebruikt. Vir inter suos copiosus. Cic. Een man die in zijn geslagt zeer rijk is. Copiosus grandi pecuniâ. A. Gell. Zeer rijk in baren gelde, Iemand die groot of veel geld heeft.

* * Copiosus homo ad dicendum of in dicendo. Cic. Een zeer welsprekend man, die zeer cierlijk in zijn taal is.

Copiosissimum ingenium. Plin. H. Een overvloedig, destig, zeer gaauw, of schrander verstand.

Copiosissimus hostis. Suet. Een zeer talrijk, magtig, of volkrijk vianд.

CÖPIS, idis. f. Curt. κοπίς. Een kleine houwer, of krommesabel.

CÖPRĔA, æ. m. Suet. κοπρίας. Een potsemaker, een klugtige snaak, een Janpottage.

CÖPTA, æ. f. Mart. κόπτη. Een soort van kaak, taart of tweebak, van amandelen, honig, korrelen van pijnappelen, enz. gemaakt.

CÖPULA, æ. f. Plaut. Band, koppeling, knoop, koppel.

Copula canum. Ovid. Een koppel honden, of de ledere of yzere band om ze te koppelen.

CÖPULATĒ. adv. A. Gell. By malkanderen, te gelijk, gelijkerhand, gezamentlijk, te zamen, gelijkerhand.

CÖPULATIO, önis. f. Cic. T'zamenvoeginge, vereeninge, koppelinge, begtinge.

CÖPULĀTUS, à, üm. Cic. T'zamengevoegd, vereenigd, gekoppeld, gebegt, verknogt.

Nihil est copulatius quàm morum similitudo. Cic. Daar is niets, dat de harten meer vereenigt, als de gelijkheid van aart en zeden.

Copulati veneruut. Cic. Zy quamen gelijkerhand, gezamentlijk.

CÖPŬLO, ās, āvī, ātum, āre. aliquid cum aliquo. Plaut. Cic. Te zamen voegen, vereenigen, koppelen, te zamen binden, hegten.

Copulare honestatem cum voluptate tanquam hominem cum belluâ. Cic. De eerbaarheid met de wellust koppelen, vereenigen, gelijk als of men een mensch en een beest te zamen voegde.

Copulare sermonem cum aliquo. Plaut. Redenen, of woorden met iemand wisselen. Met iemand spreken. Voluntates. Cic. De harten, of gemoederen vereenigen.

CŎQUA, æ. f. Plaut. Een keukenmeid.

CŎQUĪNA. æ. f. Plaut. Non. Een keuke.

CŎQUINĀRIŬS, à, üm. Plin. H. Van de keuken, daar toe behoorende.

Vasa coquinaria. Plin. H. Keuke-gereedschap, kook-vaten, of huis-raad.

CŎQUĪNO, ās, āvī, ātum, āre. Plaut. Koken, voor kok spelen.

CŎ-

Digitized by Google

Ire *of* Venire coquinatum. Plaut. *Gaan en komen om te koken, of voor kok te dienen.*

CŌQUĪNŪS, ă, ūm. Plaut. *Openbare plaats daar men de koks vond.*

Forum coquinum. Plaut. *Van een kok, daar toe behoorende.*

CŌQUO, ĭs, cōxī, cōctūm, cŏquĕrĕ. acc. Plaut. *Koken, zieden, doen koken.*

Coquere prandium. Plin. H. *Het middagmaal koken, toebereiden.* Cœnam alicui. Plaut. *Het avondmaal voor iemand koken, gereed maken.*

Coquere cibum. Cic. *De ſpys verteeren, verduwen, verkeken.*

Iram coquere. Sil. *Zyn gramſchap bedwingen, laten varen.*

Sol coquit fructus. Varr. *De Zon kookt, dat is, maakt de vrugten ryp.*

Coquere lateres in fornacem. Cat. *De tigchelſteenen in een oven bakken.*

** Omnibus conſultationibus inter ſe Principes Romanum coquebant bellum. Liv. *Die Vorſten ſmeedden, beraamden den oorlog tegen Rome met alle bedenkelyke beraadſlagingen en overleg.*

CŌQUŪLĂ, æ. f. Varr. apud Non. *Een keuke-meuje, een bakkerin.*

CŌQUŪS, ī. m. Cic. *Een kok, of houder van een gare keuke.*

* Coquus. Varr. Feſt. *Een bakker, of brader.*

CŌR, ōrdĭs. n. Cic. *Het hart.*

** Id mihi cordi eſt. Cic. *Dat legt my op't hart, dat trek ik ter harte: Dat gaat my ter harte, of aan't hart, daar ben ik voor bedugt.* Mihi cordi eſt hoc facere. Colum. *Ik ſchep vermaak in dit te doen: Ik hebbe trek of genegentheid om dit te doen.*

Is mihi cordi eſt. Cic. *Die perſoon legt my aan't hart, is my zeer lief.* Uterque utrique cordi eſt. Ter. *Zy beminnen malkander volmaaktelyk: Zy hebben zeer groote genegentheid voor malkanderen.*

Meum cor cumulatur irâ. Cic. *Myn hart word met gramſchap vervuld, overſtelpt.*

Illi cor ſapit *of* Ille cor habet. Cic. *Hy is een verſtandig man: Hy heeft een ſchrandere geeſt.*

** Cor. Cic. Virg. *Hart, moed, dapperheid, onverſaagdheid.*

*** Cor. Virg. *De Geeſt, de Ziel.*

CŌRĂCĪNUS, ă, ūm. Vitruv. Κορακῖνος. *Van een rave.*

Coracinus color. Vitruv. *Van verw of zwart gelyk een rave.*

CŌRĂCĪNUS, ī. m. Plin. H. Mart. Κορακῖνος. *Een ſoort van viſch die in de Nyl gevangen word.*

CŌRĂLĬUM, *of* CŌRĂLLĬUM, *of* CŪRĂLĬUM, ĭī. n. Virg. Plin. H. CŌRĂLLUM, ī. n. Plin. H. Κοράλλιον *of* Κοράλιον. *Koraal.*

CŌRĂLLĂCHĂTĒS, æ. m. g. Plin. H. *Een ſoort van Agaatſteen gelyk koraal.*

CŌRĂLLĬS, ĭdĭs. f. Plin H. Κοραλλὶς. *Een ſoort van koſtelyken ſteen, van verwe gelyk vermilioen.*

CŌRĀM. præp. abl. Cic. *Voor, in tegenwoordigheid van, in't byzyn, voor iemands oogen, in't gezigt.*

CŌRĀM. adv. Ter. Cic. *Voor de wereld, in't openbaar, openlyk.*

Coràm ante oculos. Ter. *In't gezigt van iemand.*

Coràm in os aliquem laudare. Ter. *Iemand in zyn eigen tegenwoordigheid pryzen, verheffen.*

Sed hæc & alia majora coràm. Cic. *Dog wy zullen van deze en gewigtiger zaken in't openbaar ſpreken, handelen.*

CŌRĂMBLĒ, ēs. f. Colum. Κορακμβλη. *Kool.*

CŌRĂX, ăcĭs. m. Cic. Κόραξ. *Een rave.*

Corax. Vitruv. *Een rave*, een ſoort van tuig of gereedſchap.

CŌRBEĬĂ, æ. f. *Korbie*, een ſtad in Picardie.

CŌRBĬS, ĭs. f. Cic. *Een teene korf, of mande, een paander.*

CŌRBĬTĂ, æ. f. Plaut. Cic. *Een zeer zwaar en breed koopvaardyſchip.*

CŌRBŎLĬUM, ĭī. n. *Korbeil*, een ſtedeke in't eiland van Vrankryk.

CŌRBŪLĂ, æ. f. Plaut. Varr. *Een korſje, mandje.*

CŌRBŪLO, ōnĭs. m. g. *Een zakkedrager, een arbeider.*

CŌRCHŌRUS, ī. m. Plin. H. Κόρχορος. *Guichelheil*, een kruid.

Corchorus. Plin. H. *Pimpernel*, een kruid.

CŌRCŬLUM, ī. n. Plaut. *Een hartje.*

Meum corculum. Plaut. *Myn hartje, myn ziel, myn engel, myn lief.*

Corculum, ī. m. Cic. *Een wys, verſtandig, ſchrander man.*

† Dit was een bynaam die aan wyze luiden gegeven wierd, volgens tuig van Cicero.

CŌRCŬLUS, ī. m. Plin. H. *Een verſtandig, wys, ſchrander man.*

CŌRCYRĂ, æ. f. Tac. *Korfu*, een eiland tegen over Kalabrie.

CŌRDĀTĒ. adv. Plaut. *Wyſſelyk, voor- of omzigtiglyk, verſtandiglyk.*

CŌRDĀTUS, ă, ūm. Cic. *Wys, verſtandig, voor- of omzigtig.*

CŌRDĀX, ăcĭs. m. Cic. Quintil. *Een Trochæus of pes in de proſodia*, beſtaande uit twee letter grepen, d'eerſte lang, de laatſte kort.

CŌRDŎLĬUM, ĭī. n. Plaut. Cic. *Pyn of wee, aan of voor't hart, hartzeer, hart-wee.*

CŌRDŪBĂ, æ. f. Cæſ. *Kordove*, een ſtad in Andaluſie.

CŌRDŪBĒNSĬS, ĭs. m. & f. sĕ, ĭs. n. Cæſ. *Van Kordove geboortig, of gekomen.*

CŌRDŪS, ă, um. Varr. Colum. *Later als het gewone ſaiſoen voortgebragt, gegroeid, opgewaſſen.* Sprekende van boomen en vrugten.

Fœnum cordum. Colum. *Laat komende hooy, herfſthooy.*

Agni cordi. Varr. Colum. *Lammeren in't laatſte van't ſaiſoen geworpen.*

CŌRDYLĂ *of* CŌRDYLLĂ, æ. f. Plin. H. Mart. Κορδύλη. *Een kleine Thonnyn.* Zeker zee-viſch.

CŌRĬĂCĔUS, ă, ūm. adj. *Van leder.*

CŌRĬĂGO, ĭnĭs. f. Colum. *Een quale onder de Oſſen*, alsze mager worden, en het vel aan de rug en zyden vaſt word.

CŌRĬĂGĬNŌSUS, ă, ūm. Veget. *Mager door't kleven van de huid aan de rug of zyde.*

CŌRĬANDRUM, ī. n. Plin. H. *Koriander*, kruid.

CŌRĬĀRĬUS, ĭī. m. Plin. H. *Een leêrbereider, leêrtouwer.*

CŌRĬĀRĬUS, ă, ūm. Plin. H. *Tot leêrbereidinge, of touwinge dienende.*

CŌRĪNTHĬĂ, ōrum. n. plur. *alleen, of* Vaſa Corinthia. Plin. H. *Korinthiſe vaten [van koper].*

CŌRĪNTHUS, ī. m. Cic. *Korinthen*, een ſtad in Peloponneſus.

CŌRĪNTHĬĂCUS, ă, ūm. Ovid. *Van Korinthen, daar toe behoorende.*

Corinthiacus ſinus. Ovid. *De Golf van Korinthen: De Korinthiſchen zee-boezem.*

CŌRĪNTHĬĒNSĬS, ĭs. m. & f. sĕ, ĭs. n. Plaut. *Een Korinther, van Korinthe, te Korinthe geboren.*

CŌRĪNTHĬUS, ă, ūm. Plin. H. *Een Korinther.*

CŌRĬŎN, ĭī. n. Plin. H. Κόριον. *Een kruid, door wat genaamd.*

CŌRĬŌSŌLĬTÆ, ārūm. f. plur. *Zie* Curioſolitæ.

CŌRĬUM, ĭī. n. Cic. *Leder, het vel, de huid.* Plautus gebruikt *Corius, ii. m. g.* dog men moet hem niet volgen.

Corium piſcis. Plin. *Het vel van een viſch.* Caſtaneæ. Plin. H. *De baſt van een koſtanje.*

Corium. Vitruv. *Een lage ſteenen, of kalk.*

CŌRNĔŌLUS, ă, ūm. Cic. *Van hoorn, hard gelyk hoorn.*

CŌRNĒSCO, ſcĭs, ēſcĕrĕ. Plin. H. *Verhoornd, hard als hoorn worden, tot hoorn geworden, tot een hoorn zetten.*

CŌRNĒTUM, ī. n. g. Var. *Een kornoelje boſch.*

CŌRNĔUS, ă, ūm. Ovid. *Van hoorn, van hoorn gemaakt.*

Cornеus. Cic. *Hard gelyk een hoorn.*

CŌRNĔUS, ă, ūm. Virg. *Van een kornoelje-boom, of van dat zelf's hout gemaakt.*

CŌRNĪCĔN, ĭnĭs. m. Salluſt. Liv. *Die den horen blaaſt, of ſteekt, een ſpeler op de krom of een ander hoorn.*

Digitized by Google

CŌRNÍCŌR, ārīs, ārī. aliquid ſecum. Cæſ. *Iets binnens monds mompelen: klappen gelyk een kraay.*

CŌRNÍCŪLĂ, æ. f. Hor. *Een jonge kraay, kouwke.*

CŌRNÍCŪLĀRÍŪS, ĭi. m. Aſc. Pæd. *Een hoornblaazer, ſtekker.*

CŌRNÍCŪLĀTŪS, ă, ūm. adj. Apul. *Gehoornd.*

CŌRNÍCŪLŪM, ī. n. Plin. H. *Een klein hoorn.*

Corniculum. Suet. *Een veld- of jaagt-hoorn, poſt-hoorn.*

Corniculum. Liv. *Een ſoort van cieraad van hoorn gemaakt,* 't welk de Romeinſche Veldheeren voorheen aan de ſoldaten tot een teeken van hun dapperheid vereerden.

CŌRNÍFĔR, ĕră, ĕrūm. Claudian. *'t Welk kornoeljen draagt.*

CŌRNÍGĔR, ĕră, ĕrūm. Virg. *'t Welk hoornen heeft, of draagt: hoorndragende, gehoornd.*

CŌRNÍPĒS, ĕdis. omn. gen. Virg. *Dat hoeven heeft,* gelyk paarden, oſſen, enz.

CŌRNÍX, ĭcis. f. Cic. Plin. H. *Een kraay.*

Cornicibus ſuperſtes *of* vivacior. Hor. Mart. *Die langer leeft als een kraay: Die ouder word als een kraay, die een kraay overleeft,* dat is, *langlevende.*

** Cornicum oculos configere. Cic. *De ſnedigſte, ſcherpſte of gaauwſte oogen bedriegen, opligten.* Of gelyk Budæus het uitlegd, *Toonen dat de beſte van allen zekere zaak niet wel verſtaan of begrypen.*

CŌRNŪ, ū. n. Cic. *Een hoorn.* Dit woord is *indeclinabile* in *ſingulari*, dog in *plurali* zegt men *Cornua, gen. Cornuum, dat. Cornibus*, enz.

Cornibus armata beſtia. Cic. *Een beeſt of dier met hoornen gewapend, voorzien.*

Cornua cervorum. Virg. *Harte hoornen.*

Ramoſa cornua. Virg. Plin. H. *Harts hoornen vol takken.*

Cornu. Virg. *Een ſpeel- of krom-hoorn, kornet: Een trompet.* Om datze voor heen van hoorn gemaakt waren.

Cornua Lunæ *of* Lunaria. Cic. Virg. Ovid. *De horens of ſpitſe punten van de waſſende maan.*

Cornua Lunæ coëunt. Ovid. *De maan word of is vol.*

Cornua montis. Stat. *De kruin, of ſpits van een berg.*

Cornua antennarum. Virg. *De nokken van de Reen, of ſprieten.*

Cornua portûs. Cic. *De twee hoofden van een have.*

Cornua fluminum. Val. Flac. Claud. *Draayingen, ommekringen, inhammen van rivieren.*

Cornu dextrum & ſiniſtrum. Ter. Cæſ. Cic. *De regter en linker vleugel van een leger.*

Cornua commovebo diſputationis tuæ. Cic. *Ik zal de ſtellingen van uw reden wederleggen.* Dit is de meeninge van Cicero in deze plaats, volgens aanmerkinge van Gaudin.

‡

Pauper cornua ſumit. Ovid. *De bedelaar of een arme ſteekt zyn hoornen op, begint trots of hoogmoedig te worden.* Addere cornua pauperi. Hor. *De armen tot baldadigheid verwekken.*

Mihi cornua obvertit in re ſecundâ. Plaut. *Hy verſmaad my in zyn voorſpoed: Hy zoekt my in zyn voorſpoedige ſtaat te beleedigen, den voet op den nek te zetten.*

Benignum cornu. Hor. Copiæ cornu. Plin. H. Copia divite cornu. Sen. Trag. *De hoorn van overvloed,* dat is in de oneigentlyke zin, *Overvloed van alles.*

Cornu Byſantii *of* Byſantiorum. Plin. H. *De engte der zee, welke Pera van Conſtantinopelen ſcheid.*

*** Flexile cornu curvare. Lenta flectere cornua. Ovid. *Een boog ſpannen.*

CŌRNŪBĬĂ, æ. f. *Kornwal*, een Graafſchap in 't Weſten van Engeland, vermaard door des zelfs tin, lood, enz.

CŌRNŪBĬĂ, æ. f. *Kornouaille*, een geweſt in Neder Bretagne. *Zie* Curioſolitæ.

CŌRNŪM, ī n. Virg. Hor. *Een kornoelje: De vrugt van een kornoelje-boom.*

CŌRNŪPĔTA, æ. m. g. *Een dier 't welk met de hoornen ſtoot: Een ſtootſch beeſt.*

CŌRNŪS, ī. f. Plin. H. Cornus, ûs. f. Stat. *Een kornoeljeboom.*

CŌRNŪS, ûs. m. Varr. *Een ſpeel- of krom-hoorn, een kornet, een fleuit.*

CŌRNŪTŪS, ă, ūm. Varr. *Gehoornd, dat hoornen draagt, of heeft.*

CŌRŌLLĂ, æ. f. Catul. Prop. *Een kroontje, een bloem-krans, een roze-krans, of hoed.*

Corolla plectilis. Plaut. *Een kroontje, hoedje, of krans gevlogten van kruiden en bloemen.*

Corolla. Varr. *Een kroontje of kransje van zilvere plaatjes en klatergoud gemaakt, dat gegeven wierd aan toneel-ſpelers, die deſtig hun rol geſpeeld hadden.*

CŌRŌLLĀRĬŪM, ĭi. n. Cic. Varr. Plin. H. *Toegift, toemaat, byvoegſel boven 't beloofde, of bedongene.*

Corollarium nummorum. Cic. *Een gewillig geſchenk in geld boven 't gene iemand ſchuldig is.*

** Corollarium. Cic. Suet. *Een ſchenkaadje, welke men gaf aan de toezienders van een ſpel, of genoodigde op een gaſtmaal:*

‡ Beſtaande meeſt in kroonen van zilvere plaatjes en klatergoud gemaakt.

CŌRŌNĂ, æ. f. Cic. *Een kroon, een krans.*

Vendere *of* Venundare ſub coronâ. Cic. Cæſ. *Openlyk of door een uitroeper verkoopen.*

Eos ſub coronâ vendidit. Cæſ. Venumdedit. Flor. Ii ſub coronâ venierunt. Liv. *Hy heeft hen in 't openbaar, of door den uitroeper verkogt: Zy zyn in 't openbaar aan de meeſtbiedende verkogt.* De Ouden als zy hun ſlaven wilden verkoopen, zonden die na de markt met kroonen op 't hoofd.

‡

Corona. Vitruv. Plin. H. *De kroon,* een geſtarnte by den draak of ſerpent.

** Corona. Sen. Ph. *Ronde kring, welke men nu en dan rondom de maan of ſterren ziet.*

Corona. Vitruv. *De kapiteelen boven de pilaren.*

Coronæ parietis. Vitruv. *De muur-band.*

Corona. Cic. *Een vergaderinge, hoop, of kring van volk.*

CŌRŌNĂ, æ. f. *De Koruna*, een haven en ſtad in Galicien.

CŌRŌNĀMĔNTĂ, ōrūm. n. plur. Plin. H. *Bloemen, kruiden en andere dingen om kroonen of kranſſen van te maken.*

CŌRŌNĀRĬĂ, æ. f. Plin. H. *Een kroon- ruiker- of krans-maakſter, of verkoopſter.*

CŌRŌNĀRĬŪS, ĭi. m. Plin. H. *Een kroon- ruiker- of krans-maker, of verkooper.*

CŌRŌNĀRĬŪS, ă, ūm. Cic. Vitruv. Plin. H. *Dienſtig, bequaam of kroonen, ruikers of kranſſen te maken,* te weten goud, bloemen, kruiden, enz.

Coronarium, *alleen, of* Aurum coronarium. Cic. *Vrywillige gift of geſchenk, die de wingeweſten gaven aan de Romeinſche Overheden om kroonen van te maken.*

** Opus coronarium ſubtilis ornatûs. Vitruv. *Beeldwerk van kroonen zeer cierlyk en zinnelyk geſneden.*

CŌRŌNĀTŪS, ă, ūm. Prop. *Gekroond, die een kroon, of krans op 't hoofd heeft.*

CŌRŌNĔŎLĂ, æ. f. Plin. H. *Een herſſt-roos.* Men verſtaat'er onder of voegd'er *Roſa* by.

CŌRŌNĬS, ĭdis. f. Mart. Κορωνίς. *Het einde, voltooijinge, voltrekkinge van een werk.*

Coronis. *De kruin, de top, het ſpits van een berg,* enz. Dit woord word by geen goede Schryvers in deze zin gevonden.

CŌRŌNO, ās, āvī, ātūm, āre. acc. Cic. Hor. *Kroonen, de kroon op 't hoofd zetten.*

Aditum ſylvæ cuſtode coronare. Virg. *De aankomſte tot een boſch met wagt omringen, bezetten, bewaren.*

Coronare aliquid variis rebus. Lucret. Mart. *Vele dingen rondom iets zetten, ſtellen: Iets met vele zaken omringen, bezetten, omzetten.*

Sylva coronat aquas. Ovid. *De rivier is aan beide zyden met een boſch bezet: Het boſch ſtrekt tot de rivier toe.*

Solem uti centrum itineribus coronant ſtellæ. Vitruv. *De ſterren loopen rondom de Zon als haar middelpunt.*

*** Vina *of* Crateras coronare. Virg. *Bekermeyers ſchenken, de glazen tot boven of ten boorde vol ſchenken.*

CŌRŌNŌPŪS, pŏdis. m. Plin. H. Κορωνόπους. *Kraayen-voet, harts-horen, vogel-neſt,* een kruid.

CŌR-

Digitized by Google

CŌRPŌRĀLIS, is. m. & f. lĕ, is. n. Sen. Ph. *Lighamelyk, dat een lighaam of lyf heeft.*

CŌRPŌRĀLITĔR. adv. Ulp. *Lighamelyk, taſtelyk.*

Corporaliter jurare. Ulp. *Plegtelyk zweren op den altaar.* De ‡ Heidenen raakten voor dezen het einde van den altaar aan als zy een eed deden.

CŌRPŌRĀTĬO, ōnis. f. Colum. *Geſtaltenis, lengte en dikte van 't lighaam, of het lyf.*

Aër roſcidus ampliores efficit corporaturas. Vitruv. *Een dampige, vogtige lugt, maakt grover, grooter, gezetter lighamen.*

CŌRPŌRĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Lighamelyk, dat een lighaam of lyf heeft.*

CŌRPŌRĔUS, ă, ūm. Cic. *Lighamelyk, taſtelyk, ſtoffelyk.*

CŌRPŌRŌR, āris, ātus ſum, āri. Plin. H. *Een lighaam worden, zig tot een lighaam zetten, de gedaante van een lighaam krygen.*

CŌRPULĔNTĬA, æ. f. Plin. H. *Lyvigheid, welgeſtheid, vetheid, welgeſtaldheid van 't lighaam.*

CŌRPULĔNTUS, ă, ūm. Plaut. Quintil. *Lyvig, dik, vet, welgeſteld van lighaam, kloek, welgezet.*

Videris corpulentior. Plaut. *Gy ſchynt wat dikker, lyviger, gezetter, vetter.*

CŌRPŬS, ŏris. n. Cic. *Het lighaam, het lyf.* Sprekende van menſchen en beeſten.

Corpus. Cic. *Het vleeſch, de ſtoffe, zelfſtandigheid.*

Corpus. Quintil. *Goede geſteltenisſe, of gezondheid.*

Corpus amiſi. Cic. *Ik hebbe van myn vet verloren: Ik ben mager geworden.*

In omni nuſquam corpore corpus erat. Mart. *Aan zyn gantſche lyf was niets als vel en been:* dat is, *Hy was zoo mager dat hy een ſchim geleek.*

Corpori ſervire. Cic. *Zyn lyf of lighaam tragten goed te doen, te koeſteren, weder tot goede ſtaat brengen.*

** Corpus. Cic. Liv. *Een lighaam, maatſchappy, gilde, vergaderinge, gemeenſchap.*

Unius corporis eſſe. Liv. *Een lighaam uitmaken, van 't zelve gilde of lighaam zyn.*

Sui corporis crearunt Regem. Liv. *Zy verkoren een Koning uit hun eigen lighaam, uit hun orde.*

Corpus Reipublicæ. Cic. *Het lighaam van 't gemeene beſt.* Civitatis. Liv. *Het lighaam of de gemeente van een ſtad.*

Corpus arboris. Plin. H. *De ſtam, of 't lighaam van een boom.* Vineæ. Colum. *De ſtam of ſtronk van een wynſtok.*

Corpus. Cic. *Een ſtuk, of volſchreven deel van een boek.*

Corpus Homeri. Ulp. *De werken van Homerus.*

CŌRPŬSCŬLUM, i. n. Plin. H. Juven. *Een lighaamtje, klein lighaam.*

Corpuſculum. Cic. *Een gruinje, een ziertje, deeltje.*

CŌRRĀDO, ĭs, rāsī, rāsūm, rādĕrĕ. acc. Ter. *By een ſchrappen, ſchraveelen, verzamelen, vergaderen.* Sprekende van goederen, enz.

Nummos decem corradet alicunde. Ter. *Hy zal ergens tien rykdaalders by een ſchraveelen, rapen.*

Corradere fidem dictis. Lucret. *Bewyzen dat men zegt; reden en bewys van zyn zeggen bybrengen.*

CŌRRĔCTĔ. adv. *Stiptelyk, nettelyk, naauwkeuriglyk.* Men vind dit woord niet ligt in goede Schryvers.

CŌRRĔCTĬO, ōnis. f. Cic. *Verbeteringe, beſchavinge.*

** Correctio. Cic. *Verbeteringe, hervattinge.* Een ſpraakwyze, als een Redenvoerder iets te voren gezegd, wederhaalt en verbetert.

CŌRRĔCTŌR, ōris. m. Cic. Hor. *Beriſper, beſtraffer van perſonen of hun misſlagen: verbeteraar.*

Uſus Corrector Legum unus eſt. Liv. *Het gebruik is de eenige verbeteraar, beſchaver, vyger der wetten.*

CŌRRĔCTUS, ă, ūm. Cic. *Verbeterd, beſchaafd, net, kenrlyk.* Sprekende van een werk des verſtands.

Correctus. Salluſt. *Verbeterd, goed gemaakt, herſteld.* Van een misſlag geſproken.

CŌRRĔPO, ĭs, rĕpsī, rĕptūm, rĕpĕrĕ. In aliquem locum. Cic. *Na een plaats kruipen, ſluipen, heimelyk gaan.*

** Intra muros urbis correpere. Varr. *Zy quamen zig allengskes binnen de ſtad ter neder ſlaan.*

CŌRRĔPTĔ. adv. A Gell. *Kortelyk, kortjes.*

Verbum correptè dicere. A. Gell. *Een woord kort uitſpraken.*

CŌRRĔPTĬO, ōnis. f. *Kortheid.* Correptio dierum. Vitruv. *Het korten der dagen.*

** Correptio. Quintil. *Korte uitſpraak van een woord of lettergreep.*

CŌRRĔPTŌR, ōris. m. Sen. Ph. *Een beriſper, beſtraffer, of ſtraffer.*

CŌRRĔPTUS, ă, ūm. Virg. *Gevat, gegrepen, weggenomen:* ook, *beriſpt, beſtraft.*

** Correptus. Varr. *Tot een kort begrip gebragt.*

Correptus. Quintil. *Kort, kort uitgeſproken.*

CŌRRĔUS, ĕi. m. Ulp. *Medepligtig, mede ſchuldig.*

CŌRRĪDĔO, ēs, rīsī, rīsūm, ēre. Lucret. *Te zamen lachchen.*

CŌRRĪGĬA, æ. f. Cic. *Een riem, band, of gordel.*

Corrigia calceamenti. Cic. *Een ſchoenband.*

CŌRRĪGO, ĭs, rēxī, rēctūm, rĭgĕrĕ. acc. Plin. H. *Iets regt maken, regten, regt buigen.*

Declinata pedamina corrigere. Colum. *Kromme gebogte ſtaken regten, regt zetten, herſtellen.*

Corrigere aliquem. Ter. Cic. *Iemand beriſpen,* ook, *tot een beter leven brengen, op 't pad van deugd ſtellen: Iemands leven verbeteren.* Aliquem ad frugem. Plaut. *Iemand tot een zuinig en geſchikt leven bekeeren, bewegen, overbrengen.* Peccatum, vitium, mores alicujus. Cic. Ovid. *Iemands misdaden, feilen, zeden beriſpen, beſtraffen.* Librum, mendum libri. Cic. *Een boek, misſlag of feil in een boek verbeteren.*

CŌRRĬPĬO, ĭs, rĭpŭī, rĕptūm, rĭpĕrĕ. acc. Plaut. Virg. *Grypen, vatten, in de hand nemen.*

Argentum vivum omnes micas auri corripit in ſe. Vitruv. *Het quikzilver trekt alle de ſtoffjes van 't goud na zig.*

Corripere ſe. Plaut. Ter. *Weg loopen, vlugten.* Gradum. Hor. *Zig haaſten, de ſchreden verhaaſten, verdubbelen.* Curſum. Liv. *Den loop beginnen, aanvangen.* Viam. Virg. Plin. J. *Zig op weg begeven.*

Corripere ſe ad aliquem. Ter. *Zig met'er haaſt na iemand begeven: Iemand haaſtig gaan zoeken.*

Corripi morbo, dolore, &c. Celſ. *Door ziekte of pyn overvallen, aangetaſt worden.*

Omnium partes corripere. Corn. Nep. *Zig met alle mans ampten bemoeyen: Zig in een yders zaken ſteken.*

Magnas opportunitates dies prolatando corripis. Salluſt. *Gy verlieſt groote genegentheden door uwe vertoevinge en uitſtel.*

Corripere ſyllabam. Quintil. A. Gell. *Een lettergreep kort maken, kort uitſpreken.*

CŌRRĪVĀLES, ium. m. plur. Quintil. *Mede-vryers: Luiden die na 't zelve ampt, enz. ſtaan.*

CŌRRĪVĀTĬO, ōnis. f. Plin. H. *Te zamen vloeyinge van wateren in een vat.*

CŌRRĪVŌR, āris, ātus ſum, āri. Plin. H. *Vloeyen, ſtroomen, loopen gelyk een rivier.* Sprekende van wateren.

Aquæ corrivatæ. Sen. Ph. *Wateren in een en de zelve ſtroom gevloeid, gevallen.*

CŌRRŌBŌRĀTUS, ă, ūm. Cic. *Ingewortelt, ſterk, verſterkt, vaſt.* Van een deugd, ondeugd, enz. geſproken.

Ætas corroborata. Cic. *Sterke ouderdom, of levens tyd.*

CŌRRŌBŌRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Cic. *Sterken, verſterken, wortelen ſchieten, inwortelen.* Sprekende van een deugd, enz.

Vox ſe corroborat. Cic. *De ſtem word kragtiger, luider, doordringender.*

Hoc corroborat ſtomachum. Plin. H. *Dit verſterkt de maag.*

Corroborare ſe. Cic. *Zig ſterk maken, ſterk worden, in kragten toenemen.* Militem aſſiduo opere. Suet. *Een krygsknegt door geſtadig werken ſterk maken, tot den arbeid gewennen.*

CŌRRŌDO, ĭs, rōsī, rōsūm, rōdĕrĕ. acc. Cic. *Rondom knagen, afknagen, aſſchen.*

Digitized by Google

CŌRRŌGO, ās, āvī, ātūm, āre. aliquid à quibuſdam. Cic. *Iets togeef of te leen van eenige perſonen ſmeeken, bidden, verzoeken.*

Corrogare nummos de alicujus bonis. Cic. *Geld van iemands goederen vergaderen, verzamelen, by een ſchravelen.* Pecuniam ad neceſſarios uſus. Cæſ. *Geld tot 's lands noodzakelyke gebruiken verzamelen, vergaderen.* Aliquid ex aliquo loco. Liv. *Iets uit een plaats wegnemen, rukken, vervoeren.*

Corrogare aliquos ut. &c. ſeq. ſubj. *Eenige menſchen verzoeken, ſmeeken, bidden, dat, enz.*

Ab aliquo loco amicos corrogare ut. ſeq. ſubj. Cic. *De vrienden van een zekere plaats verzoeken, ſmeeken, bidden, dat zy, enz.*

CŌRRŌSŬS, ă, ūm. part. à Corrodo. Juven. *Rondom geknaagd, afgegeten.* Sprekende van een been, enz.

Inſula corroſa. Varr. *Een rondom afgeſpoeld eiland.*

CŌRRŌTŪNDŌR, āris, ātŭs ſum, āri. Sen. Ph. *Rond gemaakt worden, rond worden, rond zyn.*

CŌRRŪDĀ, æ. f. & CŌRRŪDĀGŌ, ĭnis, f. g. Colum. *Wilde aſperge, koraal kruid.*

CŌRRŪGĀTŬS, ă, ūm. Corrugatum acinum. Colum. *Een gerimpelde bezye.*

CŌRRŪGO, ās, āvī, ātūm, āre. acc. Plaut. Hor. *Rimpelen, fronſſen.*

CŌRRŬMPO, ĭs, rūpī, rūptūm, rūmpĕre. acc. Cic. *Bederven, ſchenden, veranderen, vervalſchen.*

Ea opera corrumpuntur luminum fuliginibus. Vitruv. *Die werken worden bedorven door den rook van de ligten of kaarſen.*

Corrumpere fontes. Salluſt. *Fonteinen of bronnen bederven, vergiftigen.*

Domum & ſe igni corrumpere. Salluſt. *Zyn huis en zig zelfs verbranden.* Oculos. Plaut. *De oogen of ſchoonheid van dien ſchenden, bederven.*

Piſces illi corrumpuntur. Ter. *Die viſſchen zyn bedorven, beginnen te ſtinken.* Prandium corrumpitur. Ter. *Het middagmaal word bedorven.*

Corrumpere ſeipſum. Plaut. *Zig zelfs bederven: De ligtmis ſpelen.* Aliquem promiſſis, præmiis. Cic. *Iemand door beloften, giften en gaven omkoopen, omzetten.* Litteras, tabulas. Cic. *Brieven of geſchriften vervalſchen, veranderen.*

Corrumpere honores, præmia virtutum. Liv. *Eere en vergeldinge van deugden verſmaden, veragtelyk maken.*

** Corrumpere diſciplinam militum. Front. *De krygstugt verwaarloozen, verloren laten gaan, bedorven, laten vallen.*

** Corrumpere populares ad defectionem. Front. *Zyn landsvolk tot den afval verleiden, bewegen, aanporren.*

CŌRRŬO, ĭs, rŭī, rŭtūm, rŭĕre. Cic. *Te zamen vallen, zwaarlyk vallen, neder ploffen, ſtorten.*

Riſu corruere. Cic. *Door lachchen om ver vallen.*

Corruit domus, arbor. Cic. Ovid. *Het huis, de boom valt of ſtort ter neder.*

** Corruere. Cic. *Vervallen, zwak worden, verminderen.*

** Opes illius corruerunt. Cic. *Zyn rykdom of middelen zyn vergaan, verteerd, verſpild: Hy is bedorven,* of gelyk men zegt, *het hammetje is tot zynent geſchild: De boter is op den bodem.*

Antiochi iſta corruent univerſa. Cic. *Alle deze voorſlagen van Antiochus zullen van zelfs vervallen.*

Corruere divitias *of* aliquid aliud. Plaut. Varr. *Rykdommen of iets anders vergaderen, verzamelen, by een ſchravelen.*

CŌRRŬPTĒ. adv. Corruptè de aliquo judicare. Cic. *Verkeerdelyk, qualyk van iemand oordeelen: Een verkeerd of onregtvaardig oordeel over iemand vellen.*

CŌRRŬPTĒLĂ, æ. f. Cic. *Verderf, de peſt: Iemand die een ander verleid, of iets bederft.*

Tanta eſt corruptela malæ conſuetudinis ut, &c. ſeq. ſubj. Cic. *Het verderf van quade gewoonte is zoo groot, dat, enz. is zoo gevaarlyk, dat, enz.*

Reus corruptelam judicii moliens. Cic. *Een misdadige die de Regters zoekt om te koopen.*

Corruptela adoleſcentiæ, liberorum. Ter. *Een verderver, een peſt van de jeugd: Een verleider van jongelingen.*

Morum corruptela. Cic. *Bederf, verval van goede zeden.*

CŌRRŬPTĪBĬLIS, ĭs. ĕ. adj. *Bederffelyk, dat ligt bedorven word.*

CŌRRŬPTĬO, ōnis. f. Cic. *Bedervinge, verderf, vervalſchinge, ſchendinge, ondergang.*

CŌRRŬPTŌR, ōris. m. Cic. *Schender, bederver: Een omkooper, opmaker van valſche getuigen, enz.*

CŌRRŬPTRĪX, īcis. f. Cic. *Bederſſter, ſchendſter, omkoopſter, opmaakſter van valſche getuigen, enz.*

Provincia corruptrix. Cic. *Een geweſt dat de vernuften bederft, verleid.*

CŌRRŬPTŬS, ă, ūm. part. à Corrumpo. Plaut. Lucret. *Bedorven, geſchonden, vervalſcht.* Men zegt *Corruptior* en *Corruptiſſimus.*

** Corruptus animus. Cic. *Een bedorve, verleide geeſt of inborſt.* Judex. Hor. *Een omgekogt Regter.*

Corruptus ad ſcelus. Tac. *Tot een ſchelmſtuk omgekogt, opgemaakt, bewogen.*

Mores Corrupti. Cic. *Bedorve, quade zeden, manieren.*

Tabula corrupta. Cic. *Een vervalſcht, veranderd, bedorve ſtuk ſchildery.*

Voluptas dolore corrupta. Hor. *Een vermaak door ongenoegte bedorven, met hartzeer of ſmart vermengd.*

** Opes corruptæ. Salluſt. *Vergankelyke, bederſelyke rykdommen, goederen.*

Corruptus ex amore alicujus. Plaut. *Smoorlyk op iemand verlieft, op iemand verzot: Die een onmatige liefde voor iemand heeft.*

CŌRS, ōrtis. f. Vitruv. Varr. *Een neder-hof, een plaats: Een groote vogel-kooy, ket, of hok.*

CŌRSĂ, æ. f. Vitruv. *De plint van de boven lyſt.*

CŌRSĬCĂ, æ. f. Plin. H. *Het eiland Korſika in de Toſcaanſche zee.*

CŌRSĬCŬS, ă, ūm. *Van 't eiland Korſika, daar geboren.*

CŌRTĔRĬĂCŪM, ī. n. *Kortryk,* een ſtad in Vlaanderen.

CŌRTĔX, ĭcis. m. *of* f. Cic. Virg. *De ſchors, of baſt van een boom, plant, enz.*

Cortex ovi. Vitruv. *Een eyer-ſchaal.*

CŌRTĬCĀTŬS, ă, ūm. Colum. *Met een ſchors of baſt bedekt, 't geen een ſchors of baſt heeft.*

CŌRTĬCŌSŬS, ă, ūm. Plin. H. *Vol van groote of dikke ſchorſen of baſten: 't geen dikke ſchorſen of baſten heeft.*

CŌRTĬCŬLĂ, æ. f. Colum. *Een ſchorsje, baſtje.*

CŌRTĪNĂ, æ. f. Plin. H. *Een groot vat of verwers ketel.*

Cortina. Virg. *Een gordyn-tapiſſery, of behangſel aan 't einde van een ſchouburg of toonneel.*

Cortina Phœbi. Virg. *Een drievoet, een tafel, of ſtoel met drie voeten, waar op de Prieſterſe van Apollo op zat, om Godſpraken te geven.*

Cortina. Virg. *De ruimte, de bak, of het vak van een ſchouburg, of toonneel.*

CŌRTĪNĀLĔ, is. n. Colum. *De plaatſe daar men groote kopere vaten of ketels bewaart.*

CŌRTŌNĂ, æ. f. *Kortona,* een ſtad in Toſcanen.

CŌRTRĀCŪM, ī. n. *Kortryk,* een ſtad in Vlaanderen.

† CŌRVĬTO, ās, āre. Plaut. *Als een vraat eten, zig met ſpys opkroppen, oppropen.*

CŌRŪS, ī. m. Cæſ. Vitruv. *De Noord-weſte, Noord-noord-weſte* ‡ *wind.* Plinius H. teld dezelve onder de winden die Agreſtes genoemd worden, tegen 't gevoelen van Seneca en Vitruvius, aan welke men zig moet gedragen.

CŌRŪSCĀMEN, ĭnis, n. g. & CŌRŪSCĀTĬO, ōnis. f. g. Apul. *Weerligt, ſchynſel.*

CŌRŪSCO, ās, āvī, ātūm, āre. Cic. *Blinken, ſchynen, ſchitteren, flikkeren.*

Coruſcare enſem. Cic. *Een zwaard of degen zwaayen, draayen, omſlingeren datze flikkert.*

CŌRŪSCŬS, ă, ūm. Virg. *Blinkende, ſchynende, ſchitterende, glimpende, weerſchynende.*

Coruſcus auro. Virg. *Blinkende van goud.*

CŌRVŬS, ī. m. Cic. *Een rave,* een vogel.

Corvus demolitor. Vitruv. *Een ſtorm-rave, een gereedſchap*

om

Digitized by Google

omiets overhoop te ſtooten, werpen. Kurtius zegt, dat men die in belegeringe gebruikte.

Corvus. Curt. *Eengroote haak, of hoek.*

Corvus. Vitruv. *De raven*, een geſtarnte digt by den draak of ſlange.

CŌRYCÆŪS, ī. m. g. Gr. *Een luiſteraar, een verſpieder.*

CŌRYCĒŪM, ĕī. n. Κωρύκιον. *Een kaatsbaan*, hoewel zommige uitleggers willen, *een ſchole voor jonge dogters*, daar zy zig in 't worſtelen, en loopen of rennen oeffenden.

CŌRYLĒTŪM, ī. n. Ovid. *Een plaats met hazel-boomen bezet: Een hazelaar boſch.*

CŌRYLŪS, ī. f. Virg. *Een hazelaar: Een hazelnote boom.*

CŌRYMBĬĂ, æ. f. Plin. H. *Ferule*, kruid.

CŌRYMBĬFĔR, ă, ūm. Ovid. *Die bosies van klim-bezyen draagt: Met bosjes van klim-bezyen versierd.* Spreekende van Bacchus.

CŌRYMBĬŪM, ĭī. n. Petron. *Een bos of een lok hair met een lint of geknoopt.*

CŌRYMBŪS, ī. f. Virg. Plin. H. Κόρυμβος. *Een bosje van klim-bezyen, of iets anders 't welk als een druive tros groeid.*

Corymbus. Colum. *Een ſtronk van een artichok.*

CŌRYPHÆŪS, ī. m. Cic. Κορυφαῖος. *De ſtoker, aanleider, belhamel, roervink, of hoofd van een ſcheuringe, oproer, enz.*

CŌRYZA, æ. f. g. *Verkoudheid door zinkingen.*

CŌRYTŪS, ī. m. Virg. Κωρυτός. *Een pylkoker, of eigentlyk het binnenſte*, vulgò, *Cuſtode.*

CŌS, ōtis. f. Virg. Liv. *Een ſlyp- of wetſteen.*

Cos aquaria. Plin. H. *Een water ſlypſteen.* Olearia. Plin. H. *Een oly ſlypſteen.*

Cotes duræ. Virg. Scrupuloſæ. Cic. *Harde ſcherpe ſteenen.*

** Cotem fortitudinis eſſe dicunt iracundiam. Cic. *Men zegt, dat de gramſchap een wetſteen is van de dapperheid.*

CŌSĂ, æ. f. Liv. *Koſſano*, een ſtad in Kalabrie.

CŌSĂCI, ōrūm. m. plur. *De Koſakken*, een volk waar van eenige onderdanen zyn van Polen, gen d'anderen van de Czaar van Muſcovien.

CŌSĂNŪM, ī. n. *Koſſano* of *Koſano*. *Zie* Coſa.

CŌSCĬNŌMĂNTĬA, æ. f. g. Pollux. *Zifswichchelary, waarzeggenge door hulp van een zif of zeve.*

CŌSMĒTĂ, æ. m. Juven. Κοσμητής. *Een kamerdienaar.* Deze was eertyds een ſlaaf, die zyn's meeſters hair moſt krullen, enz. en hem helpen kleeden. Men kan dus ook noemen, *een kamermeid.*

** CŌSMĬCŪS, ă, ūm. Mart. *Een wereldling, een leerling van Sokrates.* Deze Wysgerige gevraagd zynde waar van daan hy was, antwoorde dat hy was van de wereld.

Coſmica tam mala quàm bona ſunt. Mart. *Men vind onder de volgers van Sokrates zoo veel quade als goede dingen.*

CŌSMŌGRĂPHĬĂ, æ. f. Κοσμογραφία. *Wereld beſchryvinge.*

CŌSMŌGRĂPHŪS, ī. m. g. *Een aardryks- of wereld beſchryver.*

CŌSMŪS, ī. m. g. Gr. Cic. *De wereld.*

CŌSSĬŪM, ĭī. n. Ptolom. Auſon. *Baſas*, een ſtad in Gaſkogne.

CŌSSŪS, ī. m. Plin. H. *Een hout-worm, die 't hout eet.*

† CŌSSI, ōrūm. m. plur. Feſt. *Oude luiden die gerimpeld vel hebben.*

CŌSSYRĂ, *of* CŌSYRĂ, *of* CŌSŪRĂ, æ. f. Plin. H. *Pantalerée*, een eiland van Afrika in de Middelandſche zee.

CŌSTĂ, æ. f. Plaut. Virg. *Een ribbe.*

Coſtæ navium. Plin. H. *De ribben, kuyen, binne houten, of zyden van ſchepen.*

** Coſta montis. Perſ. *De zyde van een berg, een heuvel by of aan een berg leggende.*

CŌSTĀTŪS, ă, ūm. Varr. *Welgeribd: Die groote ribben heeft.*

CŌSTŪM, ī. n. Hor. Κόστος. *Een wortel uit Arabie: Een welriekend kruid.*

CŌSTŪS, ī. f. Lucan. *Zie* Coſtum.

CŌTĀRĬĂ, æ. f. Alphen. Juriſc. *Zie* Cotoriæ.

CŌTĀRĬÆ, ārum. f. plur. Varr. *Zie* Cotoriæ.

CŌTĒS, is. Cæſ. *Zie* Cautes.

CŌTHŪRNĀTŪS, ă, ūm. Mart. *Die kroeskens, hooge ſchoenen, of korte laarsjes aan heeft.*

** Vates cothurnatus. Ovid. *Een hoogdravend deftig Digter: Een treurdigter.* Om dat die oulinks met hooggehielde ſchoenen, of laarsjes op het tooneel traden.

CŌTHŪRNŪS, ī. m. Cic. *Een broosje, of hooge ſchoen*, by de Ouden zoo voor mannen als vrouwen: ook, *een ſoort van laarsjes*, welke de treurſpelers gebruikten, en hun langer deed ſchynen.

Cothurnus. Hor. Quintil. *Een hoogdravende, ſtatelyke, deftige ſtyl.*

CŌTĬCŪLĂ, æ. f. Plin. H. *Een toetsſteen.*

CŌTĬŪS, ă, ūm. Cotia ſylva. *Het boſch van Ville-Cotteres.*

CŌTĬDĬE. adv. *Zie* Quotidie.

CŌTŌNĂ, ōrūm. n. plur. *Zie* Cottana.

CŌTŌNĔŪS, ă, ūm. Cotoneum malum. Celſ. Plin. H. *Een quee, een quee-appel.*

CŌTŌRĬÆ, ārūm. f. plur. Alphen. Juriſc. Digeſt. *Een put daar men ſlyp- of wetſteenen uit graaft, ſteenputten, ſteengroeven.*

CŌTTĂBŪS, ī. m. Plaut. *Het geluid van iets dat men neder klatſt.* Gelyk als men een weinig nats uit een drinkvat, (wyn uit een roemer, bier uit een glas) tegen de aarde klinkt.

Cottabi bubuli. Plaut. *Slagen met een bullepees, of ſpanriem.*

CŌTTĂNĂ, ōrūm. n. plur. Plin. H. κόττανα. *Een ſoort van kleine vygen.*

CŌTTĬÆ Alpes *of* Alpes Cottiæ. *Een reeks van bergen, begrypende de bergen Genevre, Senis, en Viſo.*

CŎTŬLĂ, æ. f. *Zie* Cotyla.

CŌTŪRNĬX, ĭcis. f. Ovid. Plin. H. *Een quakkel, of quartel.* Zeker vogel.

CŎTYLĂ, æ. f. Cat. Mart. κοτύλη. *Een Atheenſche maat, houdende 9 Italiaanſche oncen.* Men kan dus een halve pint noemen.

CŎTYLĒDŌN, ŏnis. f. Plin. H. κοτυλήδων. *Navelkruid.* Anders, *Umbilicus Veneris.*

CŌVĪNĂRĬŪS, ĭī. m. Tac. *Een krygsknegt die op een wagen met ſcherpe zikkels of groote kromme meſſen gewapend, vogt.*

CŌVĪNŪS, ī. m. Lucan. *Een zeiſſenwage, een ſoort van een wage met ſcherpe ſikkels, of groote kromme meſſen gewapend.*

CŌVŌRDĬĂ, æ. f. *Koeverden*, een ſtad in Overyſſel, in 't Zuiderdeel van Drenthe.

CŌXĂ, æ. f. Celſ. & CŌXĒNDIX, ĭcis. f. Varr. Suet. *De heup, het heupbeen, het dik van 't been.*

CRABRO, ōnis. m. Plaut. Virg. *Een horſel, een groote weſp.*

** Irritare crabrones. Plaut. *Horzels ſtoren*, dat is, *gramme menſchen tergen*, of gelyk men zegt, *quade honden wakker maken.* Deze ſpreekwyze word genomen van de weſpen, die getergd zynde, des te gevaarlyker worden.

CRĂCŌVĬĂ, æ. f. *Krakouw*, de hoofdſtad van Polen.

CRĂMBĒ, ēs. f. Plin. H. κράμβη. *Een ſoort van kool.*

CRĂNĬŪM, ĭī. n. g. Gr. *De herſenpan, het bekkeneel.*

CRĂPŪLĂ, æ. f. Liv. κραιπάλη. *Ziekte, onluſtigheid, hoofdpyn, ongemak door ſterk drinken.*

Crapula. Liv. *Dronkenſchap.*

Exhalare crapulam. Cic. *De pyn van dronken drinken uitwaaſſemen, zyn netten droogen*, gelyk men zegt. Diſcutere. Plin. H. Edormire. Cicer. Edormiſcere, Obdormiſcere. Plaut. *Zyn dronkenſchap uitſlapen.*

CRĂPŪLŌR, ārīs, ātūs ſūm, ārī. *Braſſen, dronken zuipen, ſlempen.*

CRĀS. adv. Cic. *Morgen.*

Digitized by Google

CRĀSSĀMĒN, ĭnĭs. n. Colum. *Dreuſſem of moet van eenige vogt, die op de grond zinkt.*

CRĀSSĀMENTŪM, ī. n. Colum. *Zie* Craſſamen. Craſſamentum. Aul. Gell. *Dikte, dikheid, groſheid.*

CRĀSSĒ. adv. Colum. *Dik, dikkelyk, op een dikke, in een gedronge maniere.* Craſſè intrinſecùs & extrinſecùs vaſa picantur. Colum. *De vaten worden van binnen en van buiten dik bepekt.*

** Scribere craſsè. Hor. *Ruw, onbeſchaafd, plomp ſchryven.*

CRĀSSĒSCO, ſcĭs, ĕſcĕrĕ. Plin. H. *Dik, vet, groſ, gezet worden.* Eo frumento aves craſſeſcunt. Colum. *De vogelen worden dik en vet door dat koren.* Craſſeſcit hæc arbor. Plin. H. *Deze boom word dik, groſ.* Aër craſſeſcit in nubes. Plin. H. *De lugt word tot wolken verdikt.*

CRĀSSĪTŪDO, ĭnĭs. f. Plaut. Cic. Cæſ. *Dikheid, groſheid, vetheid, gezatheid.* Craſſitudo aëris. Cic. *Dikheid, groſheid van lugt.*

CRĀSSŬS, ă, ŭm. Cic. *Dik, groſ, plomp, lomp.* Sprekende van dieren, boomen, vogt, werken, enz. Men zegt *Craſſior*, en *Craſſiſſimus.* Craſſum cœlum *of* Craſſus aër. Cic. Vitruv. Colum. *Dikke, grove, zware lugt.* Tenebræ craſſæ. Cic. *Dikke duiſternisſe.* Craſſus ager. Cic. *Een vet, vrugtbaar, goed ſtuk lands.* Craſſus homo. Ter. *Een dik, vet, wel gezet menſch.*

** Craſſus. Varr. apud Non. *Plomp, bot, lomp, groſ, onverſtandig, onwetend.* Van een perſoon of des zelfs verſtand geſproken.

Craſſa Minervâ. Hor. Craſſiore Musâ. Quintil. *Plompelyk, bot, lompelyk, ſlegtjes, onbeſchaafdelyk.*

CRĀSTĪNO, adv. Gell. *Morgen.*

CRĀSTĪNŬS, ă, ŭm. Cic. *Van morgen, tot den dag van morgen behoorende.* Dies craſtinus. Cic. *Morgen, den dag van morgen.* Stella craſtina. Plaut. *Een ſtarre die des anderen daags ſchynen moet.*

** Fructus craſtinus. Plin. H. *Een nieuwe, vroege vrugt.*

In craſtinum differre aliquem *of* aliquid. Cic. *Iemant tot morgen uitſtellen, ophouden: Iets tot morgen verſchuiven, ſleepende of ſleurende houden, uitſtellen.*

CRĀTÆGŌNŎN, & CRĀTÆŌGŌNON, ī. n. g. Plin. *Vlooykruid.*

CRĀTĒR, ēris. m. Virg. κρατήρ. *Een kop, beker, of nap, drinkbeker.* Crater delicatus. Cic. *Een zeer zinlyk of net gemaakte, gewrogte kop.* Magno cratere laceſſere aliquem. Val. Flacc. *Iemand met een wakkeren berkemeyer tarten: Iemand een groot glas brengen.*

** Crater. Plin. J. *De kom van een bron of waterloop.* Crater. Ovid. Plin. H. *Een groote opening, hol, of kuil in de aarde, of een berg.* Crater. Ovid. *Een ſchotel.* Crater. Vitruv. *Den beker*, een geſtarnte alzoo genaamt.

CRĀTĔRĂ, æ. f. Cic. *Een kop, drinkvat, of beker.* Cratera. Vitruv. *Een geſtarnte*, op 't midden van 't lighaam van 't teeken de Leeuw, of Leo genaamt.

CRĀTĔRRĂ, æ. f. Varr. apud Non. *Een tobbe, emmer, kuip, of kruik om water te halen.*

CRĀTES, is. f. Cæſ. Hor. Liv. *Een horde van ryzen of wiſſen.* Plautus en Varro zeggen *Cratis, is. f. g.* in deze zin. Crates. Virg. Crates dentatæ. Plin. H. *Een egge, ryf, kleuw, of ploegyzer.* Een gereedſchap om de klompen aarde, of kluiten van beploegd land te breken. Crates ſpinæ. Ovid. *De rug graad met de ribben daar aan.* Vinea cratem facit. Colum. *De wynſtok begint een horde te maken, dat is, door een te groeyen.*

CRĀTĬCŬLĂ, æ. f. Cat. *Een hordetje, of kleine horde.*

** Craticula. Mart. *Een rooſter.*

CRĀTĬO, is, īvī, ītŭm, īrĕ. acc. Plin. H. *Eggen, ryven, kleuwen, ploegen. De kluiten of klompen van beploegd land met een egge, ryf, of kleuw breken.*

CRĀTĬS, ĭs. f. *Zie* Crates.

CRĀTĬTĬŬS, ă, ŭm. Cratitius paries. Vitruv. *Hordenwerk.* ‡ Een muur van ſtaken en doorvlogte ryzen gemaakt. Gelyk een horde gemaakt, en met kley en hair overſtreken.

CRĔĀCĔNTRŪM, ī. n. g. Gr. Jun. *Een lardeerpriem, of vleeſch vork.*

CRĔĀGRĂ, æ. f. g. Gr. Jun. *Een vleeſch vork, of gaffel.*

CRĔĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Aanſtellinge, verheffinge, verkiezinge, noeminge tot een ampt, enz.* Creatio Magiſtratuum. Cicer. *Aanſtellinge, verkiezinge van Overheden.* Creatio. Ulp. *Voortbrenginge, voortteelinge.* Creatio. *Scheppinge, makinge van alles uit niets.*

CRĔĀTŌR, ōrĭs. m. Lucan. *De Schepper, maker, konſtenaar, werkmeeſter van iets.* Creator Romanæ urbis. Cic. *De ſtigter van de ſtad Rome.* Creator. Cic. Sen. Trag. *De vader.*

CRĔĀTRĪX, ĭcĭs. f. Lucret. Catul. Virg. *Voorzaakſter, ſtigſter, maakſter, uitwerkſter, moeder, voortbrengſter, voortteelſter.* Bellorum creatrix. Sil. Val. Flacc. *Oorzaak, voorzaakſter, verwekſter, aanſtookſter van den oorlog.*

CRĔĀTŪRĂ, æ. f. g. *Een ſchepſel.*

CRĔĀTŬS, ă, ŭm. part. *Geſchapen, gemaakt, tot eenig ampt verheven.*

CRĔBĔR, brĭ, brūm. Cicer. *Veel, menigvuldig, ettelyk, veelvuldig, dat dikwils geſchied.* Men zegt *Crebrior* en *Crebberrimus.* A. Gellius zegt *Crebroſſimus*, dog men moet hem niet volgen. Crebras litteras mittere. Cic. *Menig of veelvuldige brieven ſchryven, toe zenden.* Crebra Officia. Cic. *Veelvuldige, gedurige goede dienſten, wel daden.* Crebri ictus. Virg. *Herhaalde, verdubbelde menigvuldige ſlagen.* Crebri hoſtes occidêre. Plaut. *Vele vyanden ſneuvelden, bleven dood.* Creber. Cic. Virg. *Dik, digt by een geplaatſt, gevoegd, geſtelt: in een gedrongen.* Crebræ arbores. Virg. *Digt by een geplante boomen.* Agmen crebrius. Ovid. *Een groote, in een geſlote bende, hoop krygs volk.* Sermo creberrimus per eos dies fuit, te, &c. ſeq. inf. Cic. *In die dagen liep 'er een zeer ſterk gerugt dat gy, enz. was 'er een zeer drukke praat dat gy, enz.* Creber in eo fuiſti. Cic. *Gy ſtond of droeg lang en wydloopig daar op: Gy bleef daar ſterk op ſtaan.* Creber eſt rerum frequentiâ Thucydides. Cic. *Thucydides is vol van defrige zaken, heeft duizend fraaye dingen.* Creber procellis. Virg. *Vole ſtormen veroorzakende, verwekkende, vol ſtormen, ſtormagtig.* Sprekende van een wind.

CRĔBĔR arundinibus locus. Ovid. *Een plaats daar veel riet groeit.*

CRĔBRĀ. adv. Vit. *Dikwils, menigwerf, meermaals.* *Zie* Crebro.

CRĔBRĔ. adv. Vitr.

CRĔBRESCO, ĭs, crĕbŭī, crĕbrĕſcĕrĕ. Virg. Plin. H. *Toenemen, aanwaſſen, aangroeyen, vergroeten, zig verſpreiden.* Sprekende van iets nieuws, een gerugt, een wind, enz.

CRĔBRĪTĀS, ātĭs. f. Vitruv. *Dikheid, dikte.* Crebritas arborum. Vitruv. *Dikheid van een boſch, digt by een ſtaande boomen.* Aëris. Vitruv. *De dikheid van de lugt.* Tanta erat crebritas litterarum. Cic. *De meenigte van brieven of letteren was zoo groot.*

** Crebritas officiorum. Cic. *Meenigvuldigheid van goede dienſten.*

CRĔBRĪTĔR. adv. Vitruv. lib. 2. c. 8. *Dikwils, menigwerf, vaak, meermaals.* Parietes materiâ crebriter ſatisti. Vitruv. *Muuren dik met kalk beſtreken.*

CRĔBRŌ. adv. Cic. *Dikwils, menigwerf, vaak, meermaals, vele reizen of keeren.* Men zegt *Crebrius* en *Crebberrime.*

CRĔDĪBĬLĬS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Cic. *Geloofelyk, geloofwaar-*

Digitized by Google

waardig, waarſchynlyk.

CREDÍBÍLÍTĔR. adv. Cicer. *Waarſchynlyk, geloofwaardiglyk.*

CREDÍTŎR, ōris. m. Cic. *Een ſchuldeiſſcher, die iets geleend heeft.*

CREDÍTRIX, īcis. f. Paul. Juriſc. Digeſt. *Schuldeiſſcherſe.*

CREDÍTŪM, ī. n. Sen. Ph. Quintil. *Inſchuld, ſchuld, geleend geld, boekſchuld.*

CREDÍTŪS, a, ūm. *Zie* Credo.

CREDO, ĭs, dĭdi, dĭtŭm, dĕrĕ. aliquid. Cic. *Geloven, voor waarheid aannemen, vertrouwen, aan bevelen.*

Credere alicui *of* verbis alicujus. Cic. *Iemand of zyne woorden geloven, vertrouwen.*

Credis huic quod dicat? Terent. *Gelooft gy dat hy zegt? Gedraagt gy iets aan zyne woorden? Stelt gy eenig geloof in zyn zeggen?*

Credo tibi hoc. Ter. Cic. *Ik geloof dit op uw woord.*

Magnificum id ſibi credidit. Tac. *Hy oordeelde, geloofde dat dit een heerlyke zake, of groote eer voor hem was.*

De me aliis ne credas. Sen. Ph. *Geloof anderen niet in't gene zy van my zeggen.*

** Credere aliquid fidei alicujus. Cic. *Iets aan iemands trouwe bevelen, iets te bewaren geven, toevertrouwen.* Conſilia ſua alicui. Ter. *Iemand zyn voornemens toevertrouwen, deelagtig maken.*

Credere alicui pecuniam. Cic. *Iemand geld leenen.*

Hoc ei per ſyngrapham credidi. Cic. *Ik hebbe hem dit op zyn handſchrift geleend.*

De actis Deorum credere reverentius viſum eſt, quàm ſcire. Tac. *Het ſcheen eerbiedliger de daden of verborgenheden der Goden te gelooven, als te onderzoeken, of weten.*

Credidit (illis) de perfidiâ. Tac. *Hy geloofde het verraad op hun zeggen, of woorden.*

Oculis de homine non credo. Sen. Ph. *Ik vertrouwe of geloove geen menſch op het gezigt.*

Credere ſe mari. Cic. *Zig op zee betrouwen, begeven.*

Credere ſe tectis alicujus. Cic. *Zig onder iemands dak betrouwen, by iemand t'huis gaan leggen, by iemand zig verſchuilen.*

CREDŬLÍTAS, ātis. f. Cic. *Ligtgeloovigheid, voorbarig geloof.*

CREDŬLŬS, a, ūm. Cic. *Ligtgeloovig, voorbarig in't gelooven.*

Præbere ſe credulum. Cic. *Zig ligtgeloovig toonen, voorbarig zyn in't gelooven.*

CREMÁSTĔRĔS, ŭm, m. g. pl. n. Colum. Sunt teſticulorum nervi è quibus genitales partes dependent.

CRĔMATÍO, ōnis. f. Plin. H. *Brand, brandſtigtinge, in brand ſteking, brandinge.*

CRĔMÍŬM, ĭi. n. Plin. H. Colum. *Een droog ſtokje, ſpaanderije, ſtukje houts om't vyer te ontſteken.* Ook, *vleeſch in de pan gebakken.*

CRĔMŌ, ās, āvi, ātŭm, ārĕ. Ovid. Plin. H. *Branden, verbranden, in brand ſteken, de vlam ergens in ſteken: Iets aan de vlammen opofferen.*

Cremare igni. Cic. Cæſ. *Door't vyer verbranden, of gebrand worden.*

CRĔMŌNA, æ. f. Virg. *Kremona,* een ſtad in Italie.

CRĔMŌR, ōris. m. Car. Celſ. *Dik ſap, of room van iets.*

Cremor ptiſanæ. Celſ. *Room van gerſte drank, of water.*

CRENA, æ. f. Plin. H. *Een kerf, ſnede, ſpleet.* Crena calami. Jun. *De ſplits of ſpleetje in een penne.*

CRĔO, ās, āvi, ātŭm, ārĕ. Cic. Virg. *Scheppen, voortbrengen of telen.*

Creare Magiſtratum. Cic. *Overheid maken, verkiezen, aanſtellen.* Ducem bello gerendo. Liv. *Een veldheer verkiezen, aanſtellen, om den oorlog te voeren, voort te zetten.*

Errore faſtidium creare. Plin. H. *Walginge door dwalinge veroorzaken.* Errorem. Cic. *Dwalinge veroorzaken, iemand doen dwalen, doen bedrogen worden.*

Creare lites. Plaut. *Gedingen, twiſt, onenigheid veroorzaken, verwekken.* Periculum alicui. Cic. *Iemand in gevaar brengen, gevaar op den hals halen.* Voluptatem alicui. Plaut. *Iemand vermaak aandoen, toebrengen.* Diſſolutionem ſtomachi. Plin. H. *Iemand doen afgaan en braken.*

† CRĔPAX, ācis. oman. gen. Sen. Ph. *Razende, krakende, geraas makende.*

† CRĔPĔRŬS, a, ūm. Lucret. *Twyffelagtig, onzeker.*

CRĔPĬDA, æ. f. Cic. *Een pantoffel met een enkele zole, boven met riemtjes aan de voet vaſt gebonden.* Ne ſutor ultra crepidam. *Schoenmaker houd u by u leeſt.*

CRĔPĬDĀRĬUS, a, ūm. A. Gell. *Van een pantoffel.*

Crepidarius ſutor. A. Gell. *Een ſchoen of pantoffel maker.* Cultellus. A. Gell. *Een ſchoen of pantoffel makers mesje.*

CRĔPĬDĀTUS, a, ūm. Cic. *Die pantoffelen draagt.*

CRĔPĬDO, ĭnis. f. Cicer. *De rand, kant, of 't uiterſte van iets.*

Crepido urbis. Cic. *De kaay van een ſtad aan de rivier.* Maris. Vitruv. *Den oever of ſtrand van de zee.*

Crepido. Varr. Virg. Sen. Ph. *De kant, of rand van iets,* gelyk van een welput, rots of kuil.

CRĔPĬDŬLA, æ. f. Aul. Gell. *Een pantoffeltje.*

CRĔPĬTĀCŬLŬM, ī. n. Colum. *Een klokje, belletje, ſchel, ratel, klater,* en voorts alles wat men gebruikt om geluid te maken.

CRĔPĬTO, ās, āvi, ātŭm, ārĕ. Tib. Plin. H. *Geluid maken, kraken, wind laten, vyſten.*

Laurus crepitat in igne. Plin. H. *De laurierboom kraakt in 't vier.*

Crepitare dentibus. Plaut. *Op de tanden knerſen.*

CRĔPĬTŬS, ūs. m. Ter. Cic. *Geraas, gekraak, geluid, gedruis van iets dat breekt, of tegen iets aan ſloot.*

Crepitus armorum. Plin. H. *Klank, of gedruis van wapenen.* Dentium. Cic. *Knerſinge der tanden.* Forium. Plaut. *Het kraken van een deur.* Ventris. (*agterwind*) *een ſchoot, of veeſt.*

CRĔPO, ās, crĕpŭi, crĕpĭtŭm, crĕpārĕ. Plaut. Ter. Cic. *Kraken, razen, gedruis of geluid maken.*

Crepuit à Glycerio oſtium. Ter. *De deur kraakte van Glycerium.*

Crepare. Virg. *Met geluid ſplyten, berſten, ſcheuren.*

Crepare aliquid. Hor. *Verwaardelyk van iets ſpreken, praten, ſnappen, iets telkens pryzen, in de mond hebben.*

Ad menſam Leges crepare. Plaut. *Over de tafel van de wetten ſpreken.*

CRĔPŬNDĬA, ōrŭm. n. plur. Plaut. Cic. *Allerhande kinderſpel, of poppegoed.*

Crepundia. Cic. *Wuje waajes, vodderyen.*

CRĔPŬSCŬLŬM, ī. n. Plaut. Ovid. Colum. *Den dageraad, het kryken van den dag.* Ook, *de ſchemer avend.*

CRĒS, crētis. m. Cic. *Iemand in Kandia geboren, van Kandia van daan.*

CRESCĔNTĬA, æ. f. Vitruv. *Het langen der dagen.*

Horarum brevitas, aut creſcentia. Vitruv. *Kort of lang maken der uren.* De Ouden maakten ook hunne uren langer als de dagen lang waren.

CRESCO, ſcis, crēvi, crētum, crēſcĕrĕ. Cicer. *Groeyen, waſſen, toenemen, groot worden.*

Creſcere in domo alicujus. Suet. *In iemands huis opgevoed, opgebragt, groot gemaakt worden.*

Arbor hæc creſcit in latitudinem. Colum. *Deze boom groeit in de breedte.*

Lacus creſcit. Cic. *Het meir zwelt, word hoog van water.*

Creſcere. Cic. *Ryk worden, op de been komen, zyn fortuin maken.*

Opes illius multùm creverunt. Ovid. Crevit in multas opes. Liv. *Zyn middelen zyn geweldig vermeerdert: Hy is zeer ryk geworden, zyn rykdom is dapper aangegroeit.*

Apud Regem alicujus criminibus creſcere. Liv. *Zyn hof by den koning maken: meer en meer by den koning geagt worden, door iemand te beſchuldigen, of verklikken.*

CRESSÆ, æ. f. Ovid. *Van Kandia geboortig.*

Creſſâ ne careat dies notâ. Hor. *Dat men dezen dag met een wit merkje aanteekene.* De Ouden onder de Thraciers, en die van Kandia teekende de gelukkige dagen met een wit, en de ongelukkige met een zwart merkteken.

CRĒTA, æ. f. Cic. *Kryt,* witte en vette aarde.

Creta viridis. Vitruv. *Groene aarde,* zekere verw. Barbaro meent,

Digitized by Google

meent, dat dit *berg groen* is.

** Cretâ notare. Perſ. *Iets goed keuren, voor goed houden.*

CRETA, æ. f. Virg. *Het eiland Kreta*, thans Kandia in de Middelandſche zee.

CRETACEUS, a, um. Frumentum cretaceum. Plin. H. *Koren in een krytagtig land gegroeid.*

CRETATUS, a, um. Cic. *Wit gemaakt, met kryt beſtreken, gewit.*

CRETENSIS, is. m. & f. ſe, is. n. Cic. *Van Kandie, of daar toe behoorende.*

CRETICUS, a, um. Hor. Plin. H. *Van Kandie, daar toe behoorende.*

** Creticus pes. Cic. *Een pes in de Proſodia*, beſtaande uit drie letter grepen, de eerſte en laatſte lang, en de middelſte kort, anders Amphimacer genoemd.

CRETIO, onis. f. Cicer. *Aanvaardinge, aanneminge, bezitneminge van een erfenis.* Ook, *de plegtigheden der Ouden als zy een erfenis aanvaardeden.*

CRETOSUS, a, um. Ovid. Plin. H. *Krytagtig, vol, overvloedig van kryt.* Spreekende van een plaats, of ſtuk lands.

CRETULA, æ. f. Cic. *Een ſtukje kryt, een ſtukje vette, of teermagtige aarde of kley.* De Oude gebruikten de zelve om hunne brieven te verzegelen.

*** CRETUS, a, um. Virg. *Geboren, geſproten, afkomſtig, geteeld.*

Trojano ſanguine cretus. Virg. *Uit Troojaanſchen bloede geboren, geſproten.* Hectore cretus. Virg. *De zoon van Hektor.*

CRETUS, a, um. part. à Cerno. Ovid. *Gezien, aangezien.*

CRIBARIUS, a, um. Plin. H. *Van een ziſt, zeef, of teems.*

CRIBRO, as, avi, atum, are. Colum. *Ziften, teemzan.*

Cribrare. Plin. H. *Door de ziſt, teems of zeef gaan.*

CRIBRUM, i. n. Plaut. Cic. Colum. *Een ziſt, teems, of zeef.*

CRIMEN, inis. n. Cic. *Een miſdaad, euveldaad, ſchelmſtuk, hals, of ſyſtraffelyke daad of zake, ſnood feit, zonde, ſchuld.*

Ingrati animi crimen. Cic. *Ondaugd, gebrek van ondankbaarheid, of een ondankbaar gemoed, ondankbaarheid.*

Capitale *of* Capitis crimen. Cic. *Een miſdaad die de dood verdiend.*

Crimen Majeſtatis. Cicer. *Miſdaad van gequetſte Majeſteit.*

Perduellionis. Digeſt. *Landverradery.*

** Crimen. Cic. *Beſchuldiging, laſteringe.*

** Crimen falſum. Ter. Virg. *Een valſch vermoeden, roekeloos oordeel, valſche beſchuldiging.*

*** Criminibus terrere novis aliquem. Virg. *Iemand door nieuwe aanſlagen verſchrikken, vreeze aan jagen, verbazen.*

Serere crimina belli. Virg. *Tweedragt zaayen, de gemoederen tot den oorlog ophitzen, wetten, aan zetten.*

CRIMINALIS, is. m. & f. le, is. n. Criminalis cauſa. Aſc. Ped. *Lyf, of halsſtraffelyk geding tegens iemand.*

Criminale negotium. Ulp. *Een lyf, of halsſtraffelyke zake.*

CRIMINALITER. adv. Ulp. *Lyf, of halsſtraffelyk, lyfſtraf waardiglyk.*

CRIMINATIO, onis. f. Cicer. Q. Curt. *Beſchuldiging, aanklagte, beſtraffinge.* Ook, *Een valſche beſchuldiging, of laſteringe.*

Criminatio tua quæ eſt? Cic. *Wat is uwe beſchuldiginge tegen ons?* Ea in me abſentem uſus eſt criminatione. Cic. *Deze beſchuldiging heeft hy in myn afweezen tegen my ingebragt.*

Criminatio. Cic. *Miſdaad, euveldaad, ondeugd.*

Nihil adhuc criminationis eſt in Seſtium. Cic. *Daar is tot nog toe geen miſdaad, of reden van beſchuldiging tegen Seſtius: Seſtius is tot nu toe nog niet te beſchuldigen.*

CRIMINATOR, oris. m. Plaut. Bacchis. 4. ſc. 7. *Een betigter, beſchuldiger, aanklager, aanbrenger.*

CRIMINOR, aris, atus ſum, ari. aliquem *of* aliquid. Cic. *Iemand beſchuldigen, betigten, aanklagen, aanbrengen: Iemand of iets beriſpen, beſtraffen, laken.*

Criminari aliquem alteri. Ter. *Iemand by een ander beſchuldigen, aanklagen, aanbrengen, zwart maken.*

Aliquid de aliquo criminari. Cic. *Iemand van iets beſchuldigen, iemand iets te laſte leggen, over iets beriſpen, beſtraffen.*

Apud Populum criminatus eſt te bellum ducere. Cic. *Hy heeft u voor 't Roomſche volk beſchuldigt dat gy den oorlog ſtepende hield.*

Abſenti alicui criminari. Plin. J. *Een afweezende beſchuldigen, aanklagen, iets te laſte leggen.*

CRIMINOSE. adv. Cic. *Miſdadiglyk, ſnoodelyk, beſtraffelyk, ſchandelyk.*

CRIMINOSUS, a, um. Cic. *Een beſchuldiger, betigter, aanklager, aanbrenger.* Men zegt *Criminoſior* en *Criminoſiſſimus.*

Orator criminoſus. Cic. *Een aanklagend, beſchuldigend redenaar: Een quaad ſprekend redenvoerder.*

Nomen criminoſum. Cic. *Een laſterlyke naam.*

Carmen criminoſum. Hor. *Een ſchimp, of hekel digt.*

Liber criminoſiſſimus. Suet. *Een laſterlyk boek, vol van laſteringe en vuile taal, een boosaardig hekelſchrift.*

Criminoſus. Cicer. *Schuldig, ſtrafbaar, beſtraffelyk, beriſpelyk.*

Id mihi criminoſum erat, ſi, &c. ſeq. ſubj. Cic. *Daar in was ik te beſchuldigen, indien, enz.*

CRINALE, is. n. Ovid. *Een ſoort van een vrouwe kap, of keper, haar hulſel.*

CRINALIS, is. m. & f. le, is. n. Ovid. *Van 't hair, daar toe behoorende.*

*** CRINIGER, a, um. Lucan. *Hair hebbende, gehaird.*

CRINIOR, iris, iri. *Hair, of loof krygen.* Frondibus crinitur arbos. Stat. *De boom krygt loof of bladeren.*

Frondenti crinitur caſſis olivâ. *Den helm is met groene olyf takken gezierd.*

CRINIS, is. m. Cic. *Hair, haarbos.*

Crines ſparſi. Sen. Trag. Vagi. Ovid. Effuſi, paſſi. Virgil. *Hangend, of los hair.* Ornati, compoſiti, comti. Virg. Hor. *Net gebreid, geſchikt, opgepronkt, gekamd hair.*

Crine ruber. Mart. *Die rood of vos hair heeft.*

Crine decorus. Hor. *Die mooy of cierlyk hair heeft.*

Crines vibrati calido ferro. Virg. *Hair met een warm yzer gekruld.*

** Crines piſcium. Plin. H. *De vinnen van viſſen.*

Crines vitium, arborum. Plin. H. *De vezeltjes, of krultakjes van wynſtokken of boomen.*

Pulvere crines collinere. Hor. *Het hair poederen.*

CRINITUS, a, um. Virg. Ovid. *Gehaird, die hair heeft.*

Crinita ſtella *of* Crinitum ſidus. Plin. H. *Een hair, of ſtaart ſterre.*

CRISIS, is. f. Sen. Ph. *Affcheidinge, ſchielyke veranderinge, of teeneminge van een ziekte.* Ook, *Taal oordeel, ſpraakziſting, oordeel.*

CRISPANS, antis. omn. gen. part. Plin. H. *Krullende, kronkelende, krom, geſlingerd.* Ook, *vol van aderen*, als men van hout ſpreekt.

Naſus criſpans. Perſ. *Een opgeſchorte, vyze, gefronſte neus.*

*** CRISPULCANS, antis. omn. gen. Criſpiſulcans fulmen. Cic. *Blixem, die ſlangs gewys, of met kronkelende ſpleten valt.*

CRISPO, as, avi, atum, are. acc. Plin. H. *Krullen, kronkelen.* Criſpatur terrâ herbis. Col. *De aarde word groen, loof, of kruid ryk.*

Criſpare haſtilia. Virg. *De ſchigten zwaayen, doen blinken.*

CRISPULUS, a, um. Matt. *Een weinig gekruld, krullende, of gekronkeld, kronkelend.*

CRISPUS, a, um. Plaut. Teren. *Gekruld, kronkelend, gekronkeld, krullend.*

Criſpa abies. Cic. *Een denneboom vol of doorloopende van aderen.*

Criſpioris elegantiæ materies. Plin. H. *Stoffe van een keurlyker of netter, of doorloopende cierlykheid.*

CRISTA, æ. f. Colum. Plin. H. *De kam, of kuif der vogelen.*

Criſta. Virg. *Een vederbos, pluim, of top van een helm.*

CRISTATUS, a, um. Mart. *Gekamd, die een kam of kuif heeft, gekuifd.*

** Criſtatus. Liv. *Met een pluim of vederbos verciert.*

CRI-

Digitized by Google

CRĪSTŬLĂ, æ. f. Colum. *Een kammetje of kuifje.*

CRĪTĪCŬS, ī. m. Hor. Κριτικός. *Een woorden- of taalzifter, een bediller, oordeelaar.*

** Dies critici. Celſ. *Kenteiken-dagen, oordeel-dagen: Dagen als de Artſen de teekenen van leven of dood aanmerken.*

CRĪTHĒ, es. f. gr. Gr. Celſ. *Een wratje op de bovenſte wynbraauw.*

CRĪTHMŌN, ī. n. g. *Zeevenkel.* Jun. zegt *Crithamus*, en *Crithamum.*

CRŌĀTĬĂ, æ. f. *Kroatie*, een geweſt in Slavonie.

CRŌCĀTŬS, ă, ūm. Plin. H. *Geſaffraand, ſaffraan-verwig.*

CRŌCĔŬS, ă, ūm. Virg. *Saffraan-verwig.*

CROCĪAS, æ. m. g. Plin. *Een edele ſaffraan-verwige ſteen.*

CRŌCĪNŬS, ă, ūm. Catul. *Van ſaffraan.*

CRŌCĪO, īs, īvī, ītūm, īrĕ. Plaut. *Krokodillig*, dat is, *ſnood ſchreeuwen, gaffen als een rave.*

CRŌCĪTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. *Schreeuwen, gaffen als een rave.*

CRŌCĪTĀTĬO, ōnĭs. f. g. & CRŌCĪTĀTŬS, us. m. g. Feſt. *'t Geſchreeuw en gegaf van een rave.*

CRŌCŌDĪLĪNŬS, ă, ūm. *Krokodillige*, dat is, *ſnood.* Crocodilinæ ambiguitates. Quintil. *Dulbelzinnige ſtrikredenen, bedriegelyke, valſche ſluitredenen, of dulbelzinnigheden.*

CRŌCŌDĪLĪŬM, ī. n. g. Plin. *Diſtelkruid.*

CRŌCŌDĪLŬS, ī. m. Plin. H. Juven. Κροκόδειλος. *Een Krokodil.*

CRŌCŌMĀGMA, ătĭs, n. g. Plin. *Zalve van ſaffraan:* ook, *Droeſſem van ſaffraan-oly.*

CRŌCŌTĂ, æ. f. Cic. *Een ſoort van ſaffraan-verwig vrouwe gewaad.*

CRŌCŌTĀRĬŬS, ă, ūm. Crocotarius infector. Plaut. *Een ſaffraan-geel verwer.*

CRŌCŌTŬLĂ, æ. f. Plaut. *Een ſaffraan-geel kleedje.*

CRŌCŌTŬLĀRĬŬS infector. Plaut. *Een verwer van ſaffraangele kleederen.*

CRŌCŪM, ī. n. Plaut. Celſ. *Saffraan.*

CRŌCŬS, ī. m. Ovid. Juven. *Saffraan.*

CRŌCŪTĀS, æ. m. Plin. H. *Een dier in Æthiopie*, van een hond en een leeuwin, of van een wolf en een teef geteeld, zoo men zegt.

CRŌTĂLĬĂ, ōrŭm. n. plur. Plin. H. *Een ſoort van paarlen, of oorhangſels:* dus genoemd om dat'er drye aan yder zyde van 't hoofd hingen, en een aangenaam geluid gaven als men 't hoofd beweegde.

CRŌTĂLĬSTRĬĂ, æ. f. Prop. *Een vrouw die op de Cymbaal ſpeelt.*

CRŌTĂLŪM, ī. n. Virg. Κρόταλον. *Een ſoort van Cymbaal.*

CRŌTĂLŬS, ī. m. g. Gr. *Een keſſer, een ſnapper.*

CRŌTŌN, ī. n. g. Plin. *Een ſoort van Populier-boom.*

CRŪCĬĂBĬLĬS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. A. Gell. *Pynelyk, ſmartelyk, pyn of ſmart veroorzakende.*

Miſero cruciabilique exitu periit. A. Gell. *Hy ſtorf een ellendige en pynlyke dood.*

CRŪCĬĂBĬLĬTĀS, ātis. f. Plaut. *Smart, pyn, weedom, pyniging.*

CRŪCĬĂBĬLĬTĔR. adv. Hiſt. *Smartelyk, pynelyk, weedelyk.*

CRŪCĬĂMĔNTŪM, ī. n. Cic. *Pyniging, pyne, ſmart, weedom, geweld van een quale.*

CRŪCĬĀRĬŬS, ĭī. m. Sen. Ph. Petron. *Een gehangene, of gekruicigde.*

Cruciarius. Calpurn. Flacc. Apul. *Een galgbrok, galgenaas, een ſchelm die de ſtrop verdiend.*

CRŪCĬĀTŬS, ūs. m. Cic. *Pyniging, ſtraffe, folteringe.*

Cruciatus. Cic. *Pyn, ſmart, weedom, geweld van een quale.*

Cruciatus animi. Cic. *Hartzeer, droeſheid, quellinge des geeſts.*

CRŪCĬFĪGO, ĭs, fīxī, fixūm, fīgĕrĕ. aliquem. Plin. H. Suet. *Kruicigen, aan een kruis hegten, op een kruis leggen.*

CRŪCĬFĪXŬS, ă, ūm. Suet. *Gekruicigd, aan een kruis gehegt, op een kruis gelegd.*

CRŪCĬO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Ter. Cic. *Pynigen, pyn of ſmart aandoen, folteren, quellen.*

Cruciari dolore, fame, vigiliis. Cic. *Door hartzeer, honger, waken gepynigd, gequeld, ontruſt, afgemat worden.*

** Cruciare ſe. Ter. *Zig pynigen, quellen, ontruſten, bedroeven; bedroefd, ongeruſt, bedrukt zyn.*

CRŪDĔLĬS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Ter. Cic. *Wreed, onmeedoogend, onmenſchelyk, ſtraf, hard, onverzoenelyk.* Men zegt *Crudelior* en *Crudeliſſimus.*

Crudelis in liberos. Cic. *Wreed, ſtraf of hard tegen zyn kinderen.*

Crudelis in calamitate alicujus. Cic. *Wreed, ſtraf, onbarmhartig in iemands ellende of ongeval.*

CRŪDĔLĬTĀS, ātis. f. Cic. *Wreedheid, ſtraſheid, onbarmhartigheid, onmenſchelykheid.*

CRŪDĔLĬTĔR. adv. Cic. *Wreedelyk, onmenſchelyk, onbarmhartiglyk, ſtraffelyk.* Men zegt *Crudelius* en *Crudeliſſimè.*

CRŪDĔSCO, ſcis, crūdŭī, ĕſcĕrĕ. Virg. Stat. *Wreed en ſcherp worden, toenemen, erger, hevig, verbitterd, geterged worden.* Sprekende van een hartstogt of quale.

Pugna crudeſcit. Virg. *Den ſtryd word hevig, bloedig, heet.*

CRŪDĬTĀS, ātis. f. Cic. Celſ. *Raauwheid, zwakke kokinge of verduwinge van de maag.*

CRŪDŬS, ă, ūm. Plaut. Celſ. *Raauw, ongekookt.*

** Crudus. Cic. *Onryp, zuur, wrang, ſcherp.* Van vrugten geſproken.

* Crudus. Cic. Hor. Celſ. *Die een raauwe of zwakke maag heeft.*

* Crudus cibus. Juven. *Onverduwde, onverteerde, ongekookte koſt:* ook, *raauwe ſpys.*

, Crudum vulnus. Ovid. *Een verſche, nog bloedende, raauwe wonde.*

Cruda ſenectus. Virg. *Sterke, friſſche, gezonde ouderdom.*

Crudus. Colum. *Ruw, onbeploegd.* Sprekende van land.

* Vir crudus. Plaut. *Een haaſtig, hevig, ruw, onbeſchoft man.*

Cruda equa. Hor. *Een merry, die niet aan den hengſt en wil.*

Crudum corium. Vitruv. *Een nieuwlyks gevilde of raauwe huid.*

, Crudus. Virg. *Groen, hard, ſterk.* Van een baſt van een boom geſproken.

CRŪĔNTĀTŬS, ă, ūm. Ovid. *Bloedig, bebloed, rood van bloed.*

CRŪĔNTĬŬS. adv. Flor. Sen. Ph. *Wreedelyker, met groote wreedheid, onmenſchelyker.*

CRŪĔNTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Cic. Salluſt. *Bebloed maken, met bloed beſmetten, beſpatten.*

Cæde alicujus ſe cruentare. Cic. *Zig met iemands moord of bloed bezoedelen, de handen in iemands bloed waſſchen.*

CRŪĔNTŬS, ă, ūm. Cic. *Bloedig, wreed, bebloed, gruwzaam.* Men zegt *Cruentior. m.* en *f. Cruentius neutr.*

Cruentus. Virg. Plin. H. *Bloed rood, rood van bloed.*

CRŪMĂ, ătĭs. n. Mart. Κρῦμα. *Een ſoort van Kaſtinjet: Een beentje*, welke de oude Spanjaarden gebruikten om op kleine beentjes te ſlaan, op welkers geluid zy danſten.

CRŪMĒNĂ, æ. f. Plaut. Hor. *Een beurs.* Men vind in de oude handſchriften van Plautus *Crumina.*

CRŪŌR, ōrĭs. m. Virg. *Geſtort, geplengd, geronne bloed.*

CRŪPĔLLĀRĬŬS, ĭī. m. Tac. *Met yzer gewapend, Met yzere wapenen bedekt.*

CRŪRĀLĬS, vel CRŪRŪLĬS, ĭs, ĕ, adj. Ulp. *Tot het been of de ſchinkel behoorende, van 't been of de ſchinkel.*

CRŪS, ūrĭs. n. Cic. *Het been, de ſchonk of ſchinkel.*

Crus. Colum. *De voet van een boom, wynſtok, of dergelyk.*

CRŪSCŬLUM, ī. n. Mart. *Een ſchonkje, ſchinkeltje, of kleine been.*

CRŪSMA, ătĭs, n. g. Gr. Mart. *Een ſpeeltuig, 't welk men met de hand als een cymbaal ſlaat.*

CRŪSTĂ, æ. f. Plin. H. *De korſt van iets.*

Cruſta. Varr. Plin. H. *De ſchors, het bovenſte, of de room van iets, alles 't welk iets omvangt, gelyk een ſchul, ſchors of korſt.*

Cruſta parietis. Vitruv. Plin. H. *Een fluk pleiſtering van een muur.* Cruſta marmoris. Vitruv. *Een dun blad of ſtuk marmer.*

Cruſta aurea. Gic. *Een goude plaat om iets mede te dekken.*

Cruſta ulceris. Celſ. *De korſt of rove van een zweer of ettergeſwel.*

** Cruſta. Virg. *Het ys boven op 't water.*

Cruſta. Plin. H. *Een ſchubbe, of ſchobbe van een viſch.*

CRŪSTĀRĬŬS, ĭī. m. Plin. H. *Een vergulder, iemand die een ding met goud, zilver, enz. overblaaſt: Die iets met een plaat van goud, zilver, enz. overdekt: Een pleiſteraar van een muur.*

CRŪSTĀTŬS, ă, ūm. Lucan. *Met goude, zilvere, marmere en andere platen bedekt, overtrokken.*

Digitized by Google

** Cruſtatus. Plin. H. *Met ſchobben, of ſchubben bedekt, geſchobd, of geſchubd.*

CRŪSTO, ās, āvī, ātūm, āre. aliquid gypſo *of* cerâ. Plin. H. *Iets met pleiſter ſtoffe beſtryken, iets met was overdekken, overſtryken.*

CRŪSTŌSŪS, ă, ūm. Cic. *Met een korſt of ſchors bedekt, dat een korſt heeft.*

CRŪSTŪLA, æ. f. Plin. H. *Een korſtje.*

Cruſtula ulceris. Celſ. *Een korſtje, of roofje van een zweer of etterbuil.*

CRŪSTŪLĀTA, æ. f. g. Spart. *Een ſoort van koek, of taart.*

CRŪSTŪLĀRIŪS, ĭ. m. Sen. Ph. *Een paſteybakker, een taart, zuiker, of banketbakker.*

CRŪSTŪLUM, ī. n. Hor. *Een paſteytje, kaakje, of koekje, taartje, een tweebak, of (biskuit).*

CRŪSTUM, ī. n. Virg. *Een paſtey, taart, kaak, of koek, een taart.*

CRŪX, ūcis. f. Cic. *Een kruis, galg, dwarshout.*

Aliquem in crucem tollere, agere, *of* Cruce afficere, *of* Cruci ſuffigere. Cic. Affigere. Curt. In cruce ſuffigere. Hor. Cruci aliquem dare. Plaut. *Iemand kruisigen, aan't kruis hegten, op een kruis leggen.*

Crux. Ter. Cic. *Kruis, hartzeer, quellinge des geeſts, droefheid.*

Conſtituere ſibi crucem. Cic. *Zig zeer quellen, bedroefd maken, ontrusten, pynigen.*

CRYPTĂ, æ. f. Vitruv. Juven. Κρύπτη. *Een kuil, hol, put, of ondraardſch gewelf.*

CRYPTĬCŪS, ă, ūm. adj. gr. Sidon. *Verborgen, verholen.*

CRYPTŌPŌRTĬCUS, ūs. f. Plin. J. *Een gewelfde, onderaardſche galerye, of wandelgang.*

Cryptoporticus. Plin. H. *Een galerye, wandelgang, of bedekte weg rondom beſloten, daar geen dag in komt, om zig in te verkoelen.*

CRYSTĂLLĪNUM, ī. n. Plin. H. Juven. *Een kryſtallyn vas, glas, kop of eenig ander kryſtal-werk.*

CRYSTĂLLĪNUS, ă, ūm. Plin. H. *Van kryſtal gemaakt.*

CRYSTĂLLUM, ī. n. Stat. Claud. Κρύσταλλον. *Kryſtal.*

CRYSTĂLLUS, ī. f. Prop. Plin. H. Κρύσταλλος. *Kryſtal.*

CTĒNES, ūm. m. g. pl. n. Gr. *De voer voorſte tanden.*

CTĒNIĀTRUS, ī. m. Gr. *Een Geneeſmeeſter van paarden, en vee.*

CŪBĂ, æ. f. *Kuba*, een zeer lang eiland van Amerika.

CŪBĀTĬO, ōnis. f. Cubiculum dicitur à cubatione. Varr. *Men noemt een kamer* Cubiculum, *van 't woord* Cubatio *dat ſlapinge betookend.*

CŪBĀTUS, ūm. m. Plin. H. *Ruſt, ſlaap, te ſlaap, of te bedde legginge.*

CŪBĬCŪLĀRIS, is. m. & f. re, is. n. Cic. *Van een kamer, daar toe behoorende.*

CŪBĬCŪLĀRĬUS, ĭ. m. Cic. Suet. *Een kamer dienaar.*

CŪBĬCŪLĀRIUS, ă, ūm. Mart. *Van een kamer, daar toe behorende.*

CŪBĬCŪLĀTUS, ă, ūm. Sen. Ph. *In kamers of vertrekken verdeeld.*

Triremis cubiculata. Sen. Ph. *Een Galey daar kamers in zyn.*

CŪBĬCŪLUM, ī. n. Cic. *Een ſlaapkamer.*

Cubiculo præpoſitus. Suet. *Een groot kamerling, eerſte edelman van de bed of ſlaapkamer.*

Cubiculum cæcum. Varr. *Een duiſtere, blinde, venſterloze kamer.*

Cubiculum altitudine æſtivum, munimentis hybernum. Plin. J. *Een kamer door de hoogte na een zomer, en na den huisraad een winter kamer gelykende.*

CŪBĬCUS, ă, ūm. Vitruv. *Vierkantig.*

Rationes cubicæ. Vitruv. *Optellinge van vier zyden, en die even veel uitmaken.*

CŪBĪLE, is. n. Cic. *Een bed, ruſt koets.*

** Cubile avium. Cic. *De neſten van vogelen.* Musis. Plaut. *Met neſt van een muis.* Beſtiæ. Cic. *Het leger, hol of kot van een beeſt om 's nagts in te ruſten.*

Cubile. Vitruv. *Een laag ſteenen in een muur: De plaats, of 't gat om een ſteen in te leggen.*

Cubile tigni. Vitruv. *Een gat of vak, om een balk in te leggen.*

Cubile apum. Colum. *Een byekorf.*

Cubilia avaritiæ, curarum, &c. Cic. Virg. *De ruſt, of verblyf plaatſe van gierigheid, zorgen, enz.*

CŪBĪTĀL, ālis. n. Hor. *Een hooſd peulow, of oorkuſſe.*

CŪBĪTĀLIS, is. m. & f. le, is. n. Liv. Curt. *Een ellebeog lang, hoog, dik of breed.*

CŪBĪTO, ās, āvī, ātūm, āre. Cic. *Leggen, dikwils neder leggen, gaan leggen ſlapen.*

Cubitare cum aliquo. Cic. *Dikwils by iemand ſlapen.*

CŪBĪTŌR, ōris. m. Bos cubitor. Colum. *Een os, die dikwils gaat neder leggen.*

CŪBĪTUM, ī. n. Plin. H. *Een ellebeog. Het been of de pyp van dien.*

Cubitum. Vitruv. Liv. *De lengte, breedte, hoogte, dikte van een ellebeog lang, dat is, een voet en een half.*

CŪBĪTUS, ī. m. Virg. *Een ellebeog.*

** Cubitus. Celſ. *Het been of de pyp van de elleboog.*

Cubitus. Vitruv. *Een elleboog, of maat van anderhalve voet lang.*

‡ Voor dezen waren 'er drie ſoorten van Cubiti. De grootſte van negen Romeinſche voeten, de mindere van twee, en de minſte van anderhalve voet.

CŪBĪTŪS, ūs. m. Plin. H. *Slapinge, nagt ruſt, ſlaap, nederlegginge.*

Supini cubitus oculis conducunt; proni, tuſſibus; ſit in latera, adverſus diſtillationes. Plin. H. *Op den rug te ſlapen is goed tegen quade oogen, op den buik is goed tegen 't hoeſten, en op de zyden goed tegen zinkingen.*

Cubitus. Plin. H. *Een bed.*

Foliis ſibi cubitus ſternere. Plin. H. *Zig een bed van bladeren ſpreyen, maken, dekken.*

CŪBO, ās, bŭī, bĭtum, bāre. in aliquo loco. Cic. *In een plaats ſlapen, leggen, ruſten.*

Cubare. Cic. *Te bedde leggen, leggen ſlapen.*

** Cubare humi. Cic. *Op de aarde leggen, ruſten.*

Cubare. Cic. *Aan de tafel zitten.* De Ouden lagen op bedden rondom de tafelen als zy zouden eten.

‡ Cubare. Cic. Hor. *Ziek of krank te bed leggen, het bed houden.*

CŪBŪS, ī. m. Vitruv. Κύβος. *Een getal dat van vier kanten op geteld zynde even veel uit komt. Een net vierkant.* Een konſtwoord in de Landmetery. Ook, *Een teerling.*

Cubus eſt corpus ex ſex lateribus æquali latitudine planitierum quadratum. Vitruv. *Een Cubus of vierkant is een ligbaam beſtaande uit zes vlakke en gelykmatige zyden.*

CŪCŪBO, ās, āvī, ātūm, āre. Auct. Philom. *Schreeuwen als een uil.*

CŪCŪLLĀTUS, ă, ūm. Colum. *Die een kewvel of kaproen op 't hoofd heeft, met een kewvel gedekt.* Dit woord is verdagt in Columella.

CŪCŪLLĬO, ōnis. m. Cat. *Een kevel, of kewvel, een kaproen.*

CŪCŪLLUS, ī. m. Juven. *Een kewvel, of kaproen.*

** Cucullus. Mart. *Een peperhuisje, een huisje van papier.*

CŪCŪLUS *of* CŪCŪLLUS, ī. m. Hor. *Een koekoek. Zeker vogel.* Ook zeker viſch, *een zeehaan genaamd.*

Cuculus. Plaut. *Een overſpeler, of hoorndrager maker.*

CŪCŪMA, æ. f. Petron. *Een aarde of koper vat of ketel om water in heet te maken.* Ook, *Een hutje.* Mart.

CŪCŪMELLA, æ. f. Alphen. Juriſc. *Een ſous pannetje, een ketoltje.*

CŪCŪMĔR, ĕris. m. Varr. Cic. Colum. *Een komkommer.*

CŪCŪMĔRĀRĬUM, ĭ. n. g. Plin. *Plaats daar komkommers groeyen, komkommerbed.*

CŪCŪMIS, is. m. Plin. H. *Een komkommer.* Men moet de pluralis cucumeres, erum gebruiken, om komkommers te berekenen.

Anguinei cucumeres Colum. *Wilde komkommers.*

CŪCŪRBĪTA, æ. f. Virg. Plin. H. *Kauwoorde.* Een kruid.

Cucurbita. Juven. *Een kop glas, daar men met koppen bloed uit haalt.*

CŪCŪRBĪTĀRĬUM, ĭ. n. g. *Een plaats daar kauwoorde groeit.*

CŪCŪRBĪTĪNUS, ă, ūm. Cat. *Gelyk kauwoorde gemaakt, van kauwoorde.*

CŪCŪRBĪTŪLA, æ. f. Celſ. *Een kopglas.*

CŪCŪRĬO, is, īre. Philom. *Kokkelen, kraayen als een haan.*

CŪDO, is, cūdī, cūsum, cūdĕre. acc. Plaut. Ter. *Met de hamer ſlaan, kloppen, ſmeden.*

Cudere nummos, argentum. Plaut. Ter. *Geld laten, munten, munt ſlaan.*

Digitized by Google

** In me hæc cudetur faba. Ter. *Dit ongeluk zal my treffen, zal my op den hals vallen.*

CŪDO, ōnis. m. Sil. Ital. *Een muts of hoed van wilde beeste vellen.*

CŪJĀTĬS, is. m. & f. Plaut. Cic. *Van wat land? van wat geweest? of plaats?* Men vind in geen oude Schryvers *Cujas* in *nominativo.*

Rogabatur cujatem se esse diceret. Cic. *Hem wierd gevraagt van wat land hy zoude zeggen dat hy was.*

CŪJŬS, cūjă, cūjŭm? Ter. Cic. Virg. *Wiens? van wie? tot wien behoort?*

Cujum puerum hîc apposuisti? Ter. *Wiens kind hebt gy daar neder gelegt?*

Cuja interest? Cic. *Wien legt'er aan gelegen? Wien raakt het?*

‡ Cuja is volgens het gemeen gevoelen, de ablativus van Cujus, cuja, cujum.

Cuja res est? Cic. *Wiens is dit? wie hoort dit toe?*

CUĬCUĬMŌDĬ. adv. Cic. *Op wat manier het ook zy, op wat wyze of hoedanig het zoude mogen zyn.*

Hæc cuicuimodi sint, ad me scribe. Cic. *Schryf my die dingen, hoedanig die ook zouden mogen zyn.*

CŪJŪSDĂMMŌDĬ. Cic. *Eenigermaten, eenigzins.*

CŪJŪSMŌDĬ? Plaut. Cic. *Op wat wyze? hoedanig? op wat maniere?*

CŪJŪSMŌDĪCŪMQUĔ. Cic. Cujuscumquemodi. Sallust. *Op wat wyze of maniere het zoude mogen zyn.*

Cujusmodicumque mater sit. Cic. *Hoedanig een moeder het ook is, of zy, wat moeder het ook zoude mogen zyn.*

Cujuscumquemodi genus hominum. Sallust. *Wat soort van menschen het ook is, of zy, wat slag van volk het zoude mogen zyn.*

CŪJŪSQUĔMŌDĬ. Cic. *Zoodanig als 't is, zoo goed en zoo quaad als 't is.*

Tabulæ cujusquemodi sunt. Cic. *De dagschriften zoodanig of zoo goed en zoo quaad als ze zyn.*

** Fertur quasi torrens oratio, & multa cujusquemodi rapit. Cic. *De redenvoeringe vloeid als een stroom, en sleept vele zaken na zig, hoedanig die ook zyn.*

CUĬVĬS. Cic. *Zie* Quivis.

CŪLCĪTĂ, æ. f. Plaut. Cic. *Een matras, een onder bed, een vlok bed, een bultzak,* of der gelyk. Aldus Manutius leest *Culcitra.*

Culcita plumea. Cic. *Een veder bed.* Lanea. Plaut. *Een matras van wolle.*

‡ Plautus gebruikt dit laatste om te betekenen, een vlok wol of doekje, 't welk men voor zwakke oogen doet.

CŪLCĪTRĀRĬŬS, ĭi, m. g. Jun. *Een matras, bultzak, of beddemaker.*

CŪLCĪTŬLĂ, æ. f. Plaut. *Een matrasje, of onder beddetje.*

CŪLĔĀRĬS, is. m. & f. rĕ, is. n. Cat. Vitruv. *Dat zoo veel houd als de maat Culeus.*

Dolium of Labrum culeare. Cat. Vitruv. *Een groot vat, of voedertje van twaalf emmeren.*

CŪLĔŎLUM, ī. n. *Zie* Culiolum.

CŪLĔŪM, ĕi. n. Varr. apud Non. *Een soort van Romeinsche mate. Zie* Culeus.

CŪLĔŬS, ĕi. m. Cat. Plin. H. *Een Roomsche mate,* houdende 20 Amphoras, 200 en 60 Sextarios, of twee en veertig kannen.

Culeus. Cic. *Een ledere zak, een leder vel.*

CŪLEX, ĭcis. m. Virg. Hor. *Een mugge.*

‡ CŪLĪGNĂ, æ. f. Catul. apud Fest. *Een groote kop, of drinkvat.*

CŪLĪNĂ, æ. f. Cic. *Een keuke.*

CŪLĪNÆ, ārŭm. f. g. pl. n. Agen. *Openbare plaatsen in de voorsteden, om de armen in te begraven.*

CŪLĪŌLŬM, ī. n. *Een note schelp, of groene bolster.*

CŪLMĔN, ĭnis. n. Virg. Liv. *De toppunt, het spits, de kruin, top, of hoogte van iets.*

Culmen montis. Cæs. *Het spits, de kruin, de top of hoogte van een berg.*

Culmen. Vitruv. *De nok van een huis.*

‡ Dit is een lang stuk houts, welk boven op 't dak van de voorgevel tot de agter gevel strekt.

Culmen. Liv. Plin. H. *Volmaaktheid, hoogste trap, of top:* van een konst, de fortuin, enz.

Pervenire ad culmen. Plin. H. *Den hoogsten trap, of top bereiken, tot volmaaktheid van iets komen.*

Culmen pretii tenere. Plin. H. *Van de hoogste prys zyn, geweldig of uitnemende dier zyn.*

*** Culmen. Ovid. *Halm of stoppel van koren.* *Zie* Culmus.

CŪLMĬĂ, æ. f. *Kulme,* een stad van Pole, in't koninkryk Pruisse.

CŪLMŬS, ī. m. Cic. *De halm, stoppel of stronk van 't koren, die de aar ondersteund.*

CŪLPĂ, æ. f. Plaut. Terent. Cicer. *Schuld, misslag, feil, misdaad.*

In culpâ esse. Cic. *Schuld hebben, schuldig zyn, ongelyk hebben.*

Abhorres à culpâ of Extra culpam es. Cic. Culpa procul à te est. Ter. *Gy zyt gantsch onschuldig, het is uw schuld niet, gy hebt gantsch niet misdaan, gy zyt niet te beschuldigen.*

Hujus rei culpa in te residet of est. Cic. *De schuld van deze zake is in u, gy zyt 'er d'oorzaak van, dit is door u toegekomen.*

Non est tua culpa, sed mea. Mart. *Het is uw schuld niet, maar myne, men moet het my, maar u niet wyten.*

Culpam commereri. Plaut. Committere, contrahere, suscipere. Cic. *Een misslag, misdaad, of feil begaan, bedryven.*

Culpam in alium conferre, conjicere, derivare, transferre. Cic. *De schuld op iemand leggen: werpen: Een ander beschuldigen, de zake te laste leggen.*

Aliquem culpâ liberare. Cic. Exsolvere. Tac. A culpâ eximere. Cic. Culpæ liberare. Liv. *Iemand ontschuldigen, voorspreken, onschuldig of vry bewyzen te zyn, iemand regtvaardigen.*

Fortuita ad culpam trahere. Tac. *De schuld op 't geval leggen, het geval beschuldigen.*

CŪLPĀTĬO, ōnis. f. A. Gell. *Berispinge, bestraffinge.*

Meretur culpationes hujusmodi. A. Gell. *Hy verdient dusdanige berispingen, bestraffingen.*

CŪLPĀTŬS, ă, ŭm. Ovid. A. Gell. *Berispt, bestraft, berispens waardig.*

Culpatius esse arbitror, &c. seq. inf. Verba nova dicere quàm sordentia. A. Gell. *Ik oordeele het berispelyker, dat men nieuwe woorden gebruikt, als slegte.*

CŪLPĬTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. aliquem of aliquid. Plaut. Ter. *Iemand, of iets berispen, bestraffen, laken, beschuldigen.*

CŪLPO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Ter. Hor. Prop. *Berispen, bestraffen, laken, beschuldigen, betigten.*

Arbor aquas culpat. Hor. *Een boom heeft niet gaarne stort of plas regens, veel regen is een boom schadelyk.*

CŪLTĔLLĀTŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Meswyze gemaakt, scherp als een mes.*

CŪLTĔLLO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Front. *Landmeten.*

CŪLTĔLLŬS, ī. m. Varr. Hor. *Een mes, of mesje.*

Purgare ungues cultello. Hor. *De nagelen met een mesje reinigen, zuiveren.*

Cultellus ligneus. Vitruv. *Een houte pen.*

CŪLTĔR, trī. m. Ovid. *Een mes, een knyf.*

Aliquid in cultrum of in cultro collocare. Vitruv. *Iets lynregt over end zetten.* Een konstwoord in de bouwkunde.

Culter tonsorius. Cic. Tonsoris. Plin. H. *Een scheermes.*

Culter falcis rectam gerit aciem. Colum. *Het mes van een snoey-gereedschap heeft een regte snede.*

Culter aratri. Vitruv. *Het ploeg yzer.*

CŪLTĬO, ōnis. f. Agri cultio. Cic. *Landbouwinge, landbouw, akkerbouw, landbouwery. Zie* Agricultura.

CŪLTŌR, ōris. m. Cic. *Een arbeider, een landman, akkerman, bouwman, of boer.*

Cultor vineæ. Cic. *Een wyngaardenier.* Agrorum of terræ. Liv. *Landbouwer, akkerman.*

** Cultor alicujus loci. Cic. *Bewooner van zekere plaatse.* Nemorum. Virg. *Bewooner van een bosch, en, die in boschaadjen woont.*

Cultor veritatis. Cic. *Een waarheids-lievер, een liefhebber der waarheid, een opregt waarheid lievend man.*

Romanæ amicitiæ cultor. Liv. *Een voortzetter of bevorderaar van vriendschap met de Romeinen: Die de gunst van't Roomsche volk zoekt.*

Cultor. Ovid. Mart. *Aanbidder, Godvreezend man, dienaar van God.*

* Cultor. Ovid. Petron. *Een minnaar, of oppasser.*

Digitized by Google

* Cultores Auguſti. Tac. *De Prieſters van Auguſtus.*
Cultor ariſtarum. Catul. *Een koren maayer.*
CŪLTRĀRIŪS, ii. m. Plin. H. Suet. *Een Prieſter, een offerſlagter in offerhanden.*
CŪLTRĀTŪS, ă, ūm. Plin. H. *Meswyze gemaakt*, ook, *een meſſemaker*, Jun. *dat de gedaante van een mes heeft.*
CŪLTRIX, icis. f. Cic. *Een vrouw die in iets arbeid, of zorg voor iets draagt: Een arbeidſter.*
Cultrix nemorum. Phæd. *Een bewoonſter of liefhebſter van boſſchaadjen.*
CŪLTŪRĂ, æ. f. Cic. *Bouw, bouwinge, landbouw, landbouwery, arbeid in wyngaarden*, op 't land, enz.
** Cultura potentis amici. Hor. *Eerbiedigheid, gedienſtigheid, agtinge voor een magtig vriend: Eerbewyſinge, onderdanigheid aan een vriend van aanzien en vermogen.*
CŪLTŪS, ă, ūm. Cic. *Geëerd, aangebeden, gediend.* Men zegt *Cultior* en *Cultiſſimus.*
Cultus. Cic. *Vercierd, opgeſchikt, opgepronkt, opgetooid.*
Cultus. Cic. *Bebouwd, geakkerd, beploegd.*
CŪLTŪS, ūs. m. Cic. *Aanbiddinge; Godsdienſt, Godsvrugt, Godvreezendheid.*
Cultus. Cic. *Landbouw, akkerwerk, arbeid.*
Cultus. Cic. *Cieraad, verciersel, opſchikkinge, oppronkinge, optooijinge: Gewaad, kleed, toeruſtinge, ophullinge.*
Cultus, *alleen, of* Vitæ cultus. Cic. *Het gemak, 't vermaak, de zoethed van 't leven.*
Cultus paſtoralis. Vell. Paterc. *Kleed, gewaad van een harder.*
Cultus juſto mundior. Liv. *Overtollig cieraad van kleederen, al te gezogte netheid, puntigheid, en zinlykheid van gewaad.*
* Cultus animi. Cic. *Oeffeninge, bequaam makinge, ſcherpinge van 't gemoed of de gedagten.*
* Cultus. Quintil. *Cierlykheid, netheid, beſchaafdheid van taal.*
Affectare cultum effuſiorem in verbis. Quintil. *Tragten cierlyk en beſchaafd van taal te zyn.*
CŪLŬLLŪS, i. m. Hor. *Een groote kruik, of drink-pot.*
CŪM. præp. abl. Cic. *Met, ſamt, nevens, mitsgaders, mede.*
Cum diluculo hinc abiit. Plaut. Cum primâ luce. Ter. *Hy is met het krieken van den dageraad van hier vertrokken.*
Duo juvenes cum equis albis. Cic. *Twee jongelingen op witte paarde gezeten.*
Vir probus & cum magnâ fide. Plaut. *Een eerlyk en zeer getrouw man: Een man van eer en getrouwheid.*
Cum bonâ gratiâ eum dimiſi. Cic. *Ik hebbe hem wel te vreden of vergenoegd hunen gezonden.*
Eſſe cum poteſtate. Cic. *In gezag, of magt geſteld zyn: Hooge ampten of waardigheden bekleeden.*
Cum bonâ veniâ audire aliquem. Liv. *Iemand met een gunſtig oor, met genoegentheid of zaftmoedigheid hooren.*
** Cum eo, ut, &c. ſeq. ſubj. Colum. Celſ. *Mits dat, enz. Behoudens negtens, dat, enz. Op voorwaarde, dat, enz.*
Hæc ſervanda ſunt cum eo, ne. ſeq. ſubj. Celſ. *Men moet dit waarnemen: men moet deze dingen gade ſlaan, mits dat men niet, enz.*
Apud Regem gratiam auctam volebant cum eo, ut caveret, &c. Liv. *Zy wilden hun hof by den Koning maken: Zy wilden den Koning verpligten, mits dat hy zorg zou dragen, dat, enz.*
CŪM. conjunct. ſeq. indic. vel ſubj. Cic. *Als, wanneer.*
Cùm primùm. Ter. *Zoo ras of dra als, zoo aanſtonds als.*
Annus eſt *of* præteriit, cùm. ſeq. ſubj. vel indic. Cic. *Het is een jaar geleden, dat, enz. Het is nu jarig, dat, enz.*
Cùm. ſeq. ſubj. Cic. *Dewyl, nademaal, aangezien, gemerkt.*
Illud cùm omni ætati turpe, tum ſenectuti fœdiſſimum eſt. Cic. *Dat is ſchandelyk in alle tyden van 't leven, voornamentlyk in den ouderdom.* Men moet *cum* altyd eerſt zetten, om dat *tum* altyds de kragt van een reden vergroot.
Cùm propter ſummum ingenium ejus, tum propter ſingularem doctrinam. Cic. *Zoo ten aanzien van zyn uitnemend verſtand, als om zyn byzondere geleerdheid.*
CŪMĂTĬLIS, is. m. & f. lĕ, is. n. Plaut. *Zeeverwig, zeegroen.* Nonnus en ſommige anderen zeggen, dat dit *blaauw* beteekend.
CŪMĔRĂ, æ. f. Hor. *Een groote mande van teen, of bladeren van dadel-boomen om koren in te doen.*
CŪMĪNŪM, ī. n. Hor. Celſ. κύμινον. *Kumyn.*
CŪMPRIMIS. adv. Cic. *Voornamentlyk, in 't byzonder.*
Homo cumprimis locuples. Cic. *Een zeer ryk man: Een man van zeer aanzienlyke middelen.*
CŪMÆ, ārūm. f. plur. Liv. *Kume*, een ſtad in Italie.
CŪMÆŪS, ă, ūm. Virg. *Van Kume, te Kume geboren.*
CŪMĀNŪS, ă, ūm. Cic. *Van Kume, te Kume geboren.*
CŪMBRĬĂ, æ. f. *Kumberland*, een Graafſchap in Engeland.
CŪMŪLĀTĒ. adv. Cic. *Overvloediglyk, rykelyk, ruim, ten vollen, treffelyk*, in de eigen en oneigentlyken zin. Men zegt *Cumulatius* en *Cumulatiſſimè.*
Cumulatiſſimè gratiam referre. Cic. *Een weldaad treffelyk, rykelyk vergelden, erkennen.*
CŪMŪLĀTIM. adv. Varr. *Met hoopen, hoopswyze, ſtapelswyze.*
CŪMŪLĀTĬO, ōnis. f. g. Zaſius. *Ophoopinge, ſtapelinge.*
CŪMŪLĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Opgehoopt, tot boven vol, overvloedig.* Men zegt *Cumulatior* en *Cumulatiſſimus.*
Cumulatus re aliquâ. Liv. *Met iets opgehoopt, ten volle van iets voorzien.*
Menſura cumulata. Plin. H. *Een opgehoopte, ruim volle, overvloedige maat.*
** Cumulatus omni laude Orator. Cic. *Een zeer geprezen, hoggeagte, met alle eer opgehoopte Redenvoerder.* Virtus cumulata. Cic. *Een volmaakte deugd.* Cumulatior gloria. Liv. *Roem of luiſter tot een zeer hoogen trap verheven: Volmaakte luiſter of glorie.*
Oratio omni genere rerum cumulata. Cic. *Een reden overvloeyende van allerhande zaken, alles vervattende 't welk men op dat ſtuk zou kennen zeggen.*
Bene cumulatam gratiam referre. Liv. *Een weldaad milddadiglyk, rykelyk vergelden, erkennen.*
** Cumulatus voluptatibus. Cic. *Met vermaak of welluſten opgehoopt: Vol vermaak, of welluſten.*
Cumulatiſſimus ſcelerum. Plaut. *Met ſchelmſtukken aan malkander hangende, vol, opgehoopt, en opgepropt van allerhande ſchelmſtukken.*
CŪMŪLO, ās, āvī, ātūm, āre. acc. Cic. *Ophoopen, ſtapelen, op een hoop vergaderen, vermeerderen, opvullen.*
Cumulare Altaria donis. Virg. *De altaren met geſchenken ophoopen.* Muneribus aliquem. Virg. *Iemand met giften en gaven ophoopen, beladen.*
Cumulare benefacta ſua. Plaut. *Zyn weldaden vermeerderen.* Gaudium alicujus. Cic. *Iemands vreugde vergrooten: Iemand met vreugde vervullen.*
Cumulare laudibus aliquem. Tac. Plin. J. *Iemand geweldig pryzen: Iemand met lof ophoopen: Iemand ten hemel toe verheffen.* Officiis. Plin. H. *Iemand veele goede dienſten doen.*
* Cumulare ſcelus ſcelere. Cic. in Catil. *Het eene ſchelmſtuk op het ander hoopen, van 't eene boosheidſtuk tot het andere vervallen.* Laudem bellicam eloquentiâ. Cic. *Welſprekendheid by heldenlof of dapperheid voegen.*
Cumulare ſibi invidiam. Liv. *Zig haat op den hals halen: Geheele haat en benyd maken.*
CŪMŪLŪS, ī. m. Liv. *Een hoop, of ſtapel.*
** Cumulus. Cic. *Toegift, toemate, vermeerdering.*
Cumulus ad lætitiam ejus accedit. Cic. *Zyn blydſchap word volmaakt, ſteigerd tot den hoogſten top.*
Ad lætitiam cumulus ex tuis litteris acceſſit, *of* Tuæ litteræ cumulum mihi gaudii attulerunt. Cic. *Uw brieven hebben my een volmaakte blydſchap, of volkome vreugde toegebragt, veroorzaakt.*
Cumulus orationis. Quintil. *Het einde, het beſluit van een redenvoering of vertoog.*
** Cumulus aquæ. Virg. *Een golf, baar, of dyning van water.*
CŪNĀBŪLĂ, ōrūm. n. plur. Cic. *Een wieg*, of gelyk zommigen zeggen, *de zwagtels of lueren van een kind.*
A cunabulis ſagere. Plaut. A primis cunabulis. Colum. *Wys of verſtandig zyn van de wieg af.*
Cunabula avium. Plin. H. *De neſten van vogelen.*
Cunabula gentis alicujus. Virg. *Het land, daar een volk zyn oorſpronk uit genomen heeft.*
Cunabula Juris. Pompon. Juriſc. *Eerſte beginſelen van regten of regts geleerdheid.*
CŪNÆ, ārūm. f. plur. Cic. *Een wieg, de zwagtels, de lueren.*
Cunarum pueri motor. Matt. *Een wieger van een kind.*
Cunæ avium. Ovid. *Neſten van vogelen.*
CŪNCTABŪNDŪS, ă, ūm. Liv. *Traag, dralende, langzaam, wankelbaar van gemoed.*

Cun-

Digitized by Google

Cunctabundi egrediuntur è caſtris. Liv. *Zy trekken ongewillig niet gaarne, of traag uit hun legerplaats.*

Cunctabundus. Tac. *Die ſtaamert, langſaam, of met moeite ſpreekt.*

CŪNCTĀNTĒR. adv. Liv. *Traag, langſaam, dralende, ongaarne.*

** Cunctanter. Tac. *Voorzigtiglyk, op zyngemak, met overleg.*

CŪNCTĀTIO, ōnis. f. Cic. *Vertoovinge, dralinge, uitſtel, verſchuivinge.*

CŪNCTĀNTIOR, ōris. m. & f. ius, ōrius. n. Cunctantior fortaſſe & cautior eſſe deberem. Plin. J. *Ik moeſt misſchien wat langſamer en voorzigtiger handelen.*

CŪNCTĀTŌR, ōris. m. Liv. *Vertoever, draler, talmer, die zyn tyd en gemak ergens toe neemt, die iets uitſteld.*

CŪNCTŌR, āris, ātus ſum, āri. Cic. *Vertoeven, dralen, uitſtellen, langſaam of traag zyn, talmen, ſammelen, dobberen in gedagten, onzeker zyn van beſluit, twyffelen.*

Cunctari monitum alicujus. Ovid. *Uitſtellen van iemands waarſchuwinge of raad te volgen: Traag of nalatig zyn in 't opvolgen van iemands goeden raad.*

CŪNCTUS, ă, ūm. Cic. *Allegader, alle, gantſch, geheel, altemaal.*

Cuncta terra. Cic. *De gantſche of geheelen aardbodem.* Aſtra. Cic. *Alle de ſtarren.*

Cunctus populus. Cic. *Het gantſche volk, al het volk.* Cuncta civitas. Cic. *De gantſche of geheele ſtad.*

Faciſtam cunctam gratiam. Plaut. *Maak die gunſt volmaakt, volkomen: Doet my die volkome gunſt.*

CŪNĂTIM. adv. Cæſ. *Met benden, vaandels of met rotten, met hoopen.*

CŪNĂTUS, ă, ūm. Ovid. Colum. *Beitels, of wegges wys gemaakt, ſcherper aan 't een als 't ander einde.*

Forma ſcuti ad imum cuneatior erat. Lic. *Zyn ſchild was aan 't einde wat ſpitſer.*

CŪNĔO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plin. H. *Met een beitel, wegge, of kegge klooven: Een wigge, beitel, of kegge inſlaan.*

** Hæc per vim cuneantur. Quintil. *Men klooft, of ſcheid die dingen met geweld van malkanderen.*

* Ibi Hiſpania cuneatur anguſtiis inter duo maria. *Spanje word aldaar hoe langer hoe naauwer tuſſen twee zeen.*

Lapis qui latera fornicis inclinata cuneat. Suet. *De ſteen, welke de twee kromme zyden van 't gewelf vaſt en tegen houd.*

CŪNĔŌLUS, ī. m. Cic. Vitruv. *Een beiteltje, weggetje, keggetje.*

CŪNĔUS, ĕi. m. Virg. Hor. *Een wegge, kegge, of beitel,* om iets te klooven.

Cuneus. Vitruv. *Een ſpy of ſtukyzer,* 't welk men door een yzere bout of pen ſlaat om die vaſt te houden.

Cuneus. Liv. Tac. *Een bende of vaandel te voet of te paard.* Voornamentlyk zoo die driehoekig is, en voor ſpits.

Cuneus. Vitruv. *De hoeken, of hoekſteenen van muren.*

Cunei ſpectaculorum. Vitruv. *Verdiepingen in de ſchouwburgen, daar de kykers geplaatſt waren.*

Cuneus ſilaceus. Vitruv. *Een geelagtige driehoek.*

CŪNĬCŪLĀRĬUS, ĭi. m. Veget. *Een ſchans-graver, myndelver, of maker.*

CŪNĬCŪLĀTIM. adv. Plin. H. *Met kleine buixen, of goten: Goots of buiswyze.*

CŪNĬQŪLŌSUS, ă, ūm. Catul. *Konyn-ryk: Vol of overvloedig van konynen.* Ook, *vol holen of kuilen.*

CŪNĬCŪLUS, ī. m. Varr. *Een konyn.*

** Cuniculus. Cic. Cæſ. *Een myn, onderaardſch gewelf, een buis, of goot.*

Tranſverſis cuniculis hoſtium cuniculos excipere. Liv. *Der vyanden mynen, door tegen mynen ontdekken en onbruikbaar maken.*

Cuniculos agere. Cic. *Ondermynen, mynen maken.*

** Ea res cuniculis occultè oppugnatur. Cic. *Men tragt die zake door bedekte middelen en konſtgrepen te weeg te brengen.*

Cuniculus. Plin. H. *Een onderaardſche goot of riool.*

CŪNĬLĂ, æ. f. Plin. H. *Hofkruine, keule, wilde quentel, kleyne yſope.*

CŪNĬLĀGO, ĭnis. f. Plin. H. *Wilde keule,* een ſtinkend kruid.

CŪNNUS, ī. m. g. Mart. *Der vrouwen ſchamelheid.*

CŪPĂ, æ. f. Plin. H. Front. *Een wynkuip, kop:* ook, *een ton of pyp, oxhoofd.*

Cupa. Cic. Hor. *Een wynpers.*

** Cupa. Cic. *Een waardin, een herberg-houdſter.* Dus wil Voſſius en Scaliger hebben dat men zal lezen. *Zie* Copa.

CŪPĔDĬA, æ. f. Cic. *Lekkernyen, luſt tot lekkernyen.*

CŪPĔDĬA, ōrum. n. plur. Plaut. *Lekkernyen, lekkere, ſmakelyke beetjes of geregten, lekkere koſt, ſnoepery.*

CŪPĔDĬNĀRĬUS, ĭi. m. Ter. *Een paſtey- banket- of zuikerbakker, een kok.*

† CŪPĔDO, ĭnis. f. Lucret. *Begeerlykheid, luſt, begeerte. Zie* Cupido.

CŪPĔS, is m. Plaut. *Een lekker-bek, een lieſhebber van lekkernyen of lekkere geregten.*

CŪPĬDĔ. adv. Plaut. Cic. Catul. *Graag, gretiglyk, blydelyk, gaarne, driftiglyk, vieriglyk.* Men zegt *Cupidius* en *Cupidiſſime.*

Jam faxo pecuniam accipiat cupidè. Ter. *Ik zal wel haaſt maken, dat hy het geld graag zal aannemen.*

Cupidè proficiſci. Cic. *Haaſtiglyk, met vlyt vertrekken.*

Cupidiſſimè aliquem ad ſe domum recipere. Cæſ. *Iemand met groote genegentheid, met veel vreugde in zyn huis ontfangen, onthalen.*

CŪPĬDĬNĒUS, ă, ūm. adj. Ovid. *Van de luſt, minne, of liefde: dat de liefde of luſt aangaat.*

CŪPĬDĬTĀS, ātis. f. Cic. *Begeerlykheid, begeerte, luſt.*

Cupiditas. Cic. *Drift, hartstogt, genegentheid, groote trek.*

Cupiditas cibi. Celſ. *Trek, luſt, genegentheid tot ſpys.*

Cupiditates. Cic. *Genegentheden, hartstogten, driften, neigingen, begeerlykheden.*

Cupiditas honoris. Cic. *Eerzugt, ſtaatzugt: Driftige begeerlykheid tot eervol ſtaat.*

‡ CŪPĬDO, ĭnis. f. Virg. Liv. *Begeerlykheid, luſt, drift, hartstogt, begeerte.*

Cupido. Salluſt. *Nieuwsgierigheid, trek, neiginge, luſt, trek om iets te zien of te leeren.*

CŪPĬDO, ĭnis. m. g. Ovid. *De Mimne-god, de God der liefde.*

CŪPĬDŪS, ă, ūm. Ter. Cic. *Begeerlyk, genegen, beluſt, luſtig.* Men zegt *Cupidior* en *Cupidiſſimus.*

Cupidus videndi alicujus. Ter. *Begerig, beluſt, genegen om iemand te zien.* Pacis cupidus. Hor. *Vredelievend, genegen tot vrede.*

Vitæ cupidus. Cic. *Genegen om te leven, die gaarne 't leven zoo behouden, die 't leven bemind.*

Neque ſalutis, quàm fidei fuit cupidior. Corn. Nep. *Hy was niet meer genegen om zyn leven te bewaren, als om zyn trouwe ongeſchonden te houden: Hy droeg geen grooter zorge voor zyn behoudenis als voor zyn trouwe of woord.*

Cupidus vino. Plaut. *Genegen, of trek hebbende tot wyn.* Deze ſpreekwyze moet men niet zeer volgen.

Cupidus in perſpiciendâ rerum naturâ. Cic. *Naaukeurig lieſhebber van 't onderzoeken der geheimen van de natuur.*

Homo noſtri cupidiſſimus. Cic. *Een man ons zeer toegedaan of genegen: Die onze belangen t' eenemaal behertigd.*

CŪPIENS, ēntis. omn. gen. Plaut. Ter. *Begerende, wenſchende, luſtig.* Men zegt *Cupientiſſimus.*

† CŪPIĔNTĒR. adv. Plaut. *Met groote luſt of begeerte, gaarne, graag.*

CŪPIO, ĭs, īvī, ītūm, ĕrĕ. acc. Cic. *Iets begeren, wenſchen.*

Cupere alicui *of* alicujus causâ. Cæſ. Cic. *Iemand zeer wel genegen of toegedaan zyn, begunſtigen, alles goeds wenſchen, zyn belang of welſtand behartigen, tot zyn dienſt genegen zyn.*

Alicui maximè cupere *of* Omnia cupere alicujus causâ. Cic. *Iemands voordeel, belang, nut, profyt in alles waarnemen: Iemand verpligt zyn.*

CŪPĬTŌR, ōris. m. Tac. *Begeerder, wenſcher, die iets luſt, of gaarne zonde doen of hebben.*

Unus repertus eſt tàlis matrimonii cupitor. Tac. *Men vond nog een enkel perſoon die luſt tot zoodanig een huwelyk hadde.*

Incredibilium cupitor. Tac. *Ongeloofelyk begeerlyk, die onmogelyke, of ongeloofelyke zaken wenſcht, of begeert.*

CŪPĬTŪS, ă, ūm. Cic. *Begeert, gewenſcht.*

CUPRĔSSĔTŪM, ī. n. Cic. *Een plaats met Cypreſſe boomen beplant.*

CUPRĔSSĔUS, ă, ūm. Vitruv. Liv. *Van een Cypreſſe boom, daar toe behoorende, of van gemaakt.*

CUPRĔSSĬFĔR, ă, ūm. Ovid. *Vol Cypreſſe boomen, met Cypreſſe boomen beplant.*

Digitized by Google

CUPRESSINUS, a, um. Colum. *Van den Cypreſſe boom, daar van gemaakt.*

CUPRESSUS, i. f. *of* CUPRESSUS, us. f. Virg. Colum. *Een Cypreſſe boom.*

CUPREUS, a um. Plin. H. *Van koper. Zie* Cyprius.

CUPRUM, i. n. g. Plin. *Koper.*

CUR. adv. interrog. Ter. Cic. *Waarom? om wat reden? waar toe?*

Nulla cauſa eſt cur hunc tantâ calamitate affici velis. Cic. *Daar is geen reden, waar om gy dezen man zoo groote ellende of rampen wild doen lyden.*

CURA, æ. f. Cic. *Zorg, kommer, zorgvuldigheid, vlyt.*

Cura. Cic. *Droefheid, hartzeer, angſt, ongeruſtheid, verwerringe, ongelegenheid.*

** Cura. Ulp. *Bewind, zorge, op of toezigt over 't goed van een minderiarige.*

CURANTIA, æ. f. Cic. *Zorge, kommer, zorgvuldigheid, vlyt.*

Admonere aliquem de non-curantiâ. Cic. *Iemand over zyn zorgeloosheid, onachtzaamheid beſtraffen, beriſpen.*

CURATIO, ônis. f. Cic. *Genezinge, heelinge.*

Curatio. Cic. *Zorge, bewind, toe of opzigt over iets.*

Mea eſt curatio. Plaut. *Dis zorg is my bevolen: Dat raakt my, of gaat my aan.*

Corpora reſtituuntur in antiquam membrorum curationem. Vitruv. *De lighamen worden tot hun vorige ſtaat of gezondheid herſteld, gebragt.*

CURATIUS. adv. Cic. *Zeer zorgvuldiglyk, met groote vlyt, zeer naauwkeurigkyk.*

Diurna Populi Romani per provincias curatiùs leguntur. Tac. *De dag-regiſters van 't Roomſche volk, worden in de winigeweſten zeer naauwkeurig en zorgvuldig gelezen.*

Curatiſſimè aliquem recipere. Salluſt. *Iemand zeer heurlyk en met alle mogelyke toeſtel ontfangen, inhalen.*

Curatè. adv. Men vind dit woord in geen Schryvers. Zie *Curatius* en *Curatiſſimè.*

CURATOR, ôris. m. Cic. Varr. *Een bewindhebber van iets: Iemand die 't op of toezigt over iets heeft: Een bezorger, toeziender, verzorger.*

Curator gallinarius. Varr. *Een pluimgraaf: Iemand die opzigt over hoenderen heeft.*

Curator alicujus negotii. Cic. *De bezorger, of voortzetter van een zake.* Urbis & annonæ. Cic. *Die zorg over de ſtad en mondkoſt draagt: Een ſtads Regter en opziender over de leeftogt.*

Reipublicæ Curator. Salluſt. *Bezorger van 's gemeene lands zaken, 's lands voorſpraak.*

Curator. Hor. Quintil. *Een weesbezorger, een voogd.*

CURATORIA, æ. f. Modeſtin. Juriſc. *Het ampt, of de pligt van een weesbezorger of voogd.*

CURATRIX, icis. f. Modeſtin. Juriſc. *Een weesbezorgſter, of voogdes.*

CURATURA, æ. f. Ter. *Bezorging, kommer, opvoedinge.*

Filias reddunt curaturâ junceas. Ter. *Zy maken door bezorging [en al te naauwe opvoeding] hunne dogters zeer dun van middel.*

CURATUS, a, um. Hor. *Met zorg en vlyt gedaan, wel doorkneed, behartigd.* Men zegt *Curatior* en *Curatiſſimus.*

** Curatus ſermo. Plin. J. *Een nette, naauwkeurige, beſchaafde, doorwrogte reden.*

Preces curatiſſimæ. Plaut. *Zeer vierige, aandagtige, ernſtige gebeden.*

CURCULIO, ônis. m. Varr. Virg. *Een kalander-worm, een gekorve dier,* dat het koren knaagt.

** Curculio. Varr. *De ſtrot of wind-pyp.*

CURCULIUNCULUS, i. m. Plaut. *Een kalandertje.* Zie *Curculio.*

CURIA, æ. f. Cic. *Een Hof, Paleis, Raad- of Stadhuis, Vierſchaar.*

Curia. Liv. *Zeker gedeelte van't Roomſche volk, 't welk in drie rangen verdeeld was, de welke yder in tien wyken geſmaldeeld waren.*

** Curia. Varr. *De tempel van een wyk.* Yder *Curia* had een Prieſter en tempel by de Romeinen.

Dies Curiæ. Cic. *Feeſt- heilige- of vrolyke dagen.* Want de Romeinen en Grieken, volgens tuig van Plutarchus, gaven vele gaſtmalen, en bedreven groote vreugde op de dagen tot de vergaderinge van de *Curia* of wyken aangeſteld.

CURIA, æ. f. *Coire,* een ſtad van Duitſchland aan den Rhyn.

CURIA, æ. f. *Korbridge,* een ſtad in Engeland.

CURIALIS, is. m. & f. lê, is. n. Cic. *Van't ſtads- of raadhuis, van't hof.* Ook, *van't zelve Curia of wyk.*

** Curialis vernula. Ter. *Een jonge knegt, of dienaar, een ondeugend knegt.* Donatus zegt, dat dit een knegt was, welke oppaſte op de gaſtmalen, die na de vergaderinge van de *Curia* of wyken gegeven wierden.

CURIANUM Promontorium. *Kaap de Buch, of,* gelyk zommige zeggen, *het punt van Arcachon,* een hoofd of kaap in Guyenne.

CURIATIM. adv. A. Gell. *Met Curia of gilden.*

CURIATUS, a, um. Cic. *Van de Curia of door de wyken gedaan: Door dezelve gemaakt, beſloten.*

Curiata comitia. Cic. *Vergaderinge van't Roomſche volk,* alwaar de ſtemmen volgens 't getal van de *Curia* of wyken opgenomen wierden, aangaande de voorgeſtelde zaken.

CURIO, ônis. m. Liv. *Een Prieſter van een Curia of wyk, of gilde.* Men kan dus een kerſpel-paap noemen.

Curio. Mart. *Een openbaar uitraeper.*

CURIOSE. adv. Cic. Celſ. *Zorgvuldiglyk, naarſtiglyk, met vlyt, zinlyk, naaukeurigkyk, keurlyk, zeer net.*

Curioſius aliquid conquirere. Cic. *Iets zeer naauwkeurig, met groote vlyt zoeken, naſpeuren, onderzoeken.*

CURIOSITAS, âtis. f. Cic. *Nieuwigierigheid, begeerte, of drift om iets te weten.*

CURIOSOLITÆ, ârum. m. plur. Cæſ. *Het volk van Kornwal,* in Engeland.

CURIOSUS, a, um. Cic. *Naauwkeurig, zorgvuldig, naarſtig, vlytig.*

Curioſus. Cic. *Nieuwigierig, drifſig of begeerig om iets te weten.*

Curioſus Medicinæ. Plin. H. *Die zig met vlyt in de Geneeskunde oefent.*

Curioſus in re alienâ. Cic. *Nieuwigierig na een anders zaken.*

Curioſus agnus. Plaut. *Een mager, uitgeteerd lam, 't welk niet anders als vel en been heeft.*

CURLANDIA, æ. f. *Kourland,* een Hardogdom van Livonie.

CURO, as, avi, atum, are. Cicer. *Zorgen, zorge over iets dragen, iets bezorgen, gade ſlaan, op iets paſſen.*

Nihil curare. Cic. *Op geen ding paſſen, violen laten zorgen, niets ter wereld gade ſlaan.*

Curare arma. Liv. *De wapenen gade ſlaan, in goede ſtaat houden.*

Curare boves, equos. Plaut. Virg. Liv. *Oſſen, paarden bezorgen, gade ſlaan.*

Curare officium. Plaut. *Zyn pligt of ampt doen of betragten, wel waarnemen.* Negotia aliena. Cic. *Een anders zaken behartigen, gade ſlaan, betragten.* Pecuniam alicui. Cic. *Iemand geld bezorgen, verſchaffen.* Prandium. Plaut. *Het middagmaal bereiden, toemaken, vervaardigen.*

Curare ſe, amicos, &c. Plaut. Ter. Cic. *Zig zelfs, zyn vrienden, enz. wel onthalen, wel te eten en drinken geven, goede cier maken, wel opdiſſchen.*

Curare aliquem. Quintil. Morbum alicujus. Cic. *Een zieke genezen, bezorgen, of oppaſſen.*

Curare alicui. Plaut. *Over iemands welvaren bedugt of bekommerd zyn, voor iemands welvaren waken, zorg dragen.*

Quid tu me curas quid rerum geram? Plaut. *Waarom zyt gy bekommerd over't gene ik doe?*

Cura ut ſis, &c. Ter. *Draag zorg dat gy, enz. zyt. Tragt, enz. te zyn. Wend vlyt aan om, enz. te zyn.*

Cura hunc aſſervandum. Cæſ. *Draag zorg dat gy dezen man wel bewaart, ik betrouw u dezen man, bewaar hem wel.*

Non curat redire. Cic. *Hy draagt geen zorg om weder te keeren.*

Curare ſigna. Vitruv. *De beelden polyſten, glad houden of maken, met was beſtryken.*

*** CURRAX, acis. omn. gen. *Een loſſelaer van looper, of rennen.* Curraces laqui. *Verſchuivende ſtrikken,* gelyk die zyn, welke met luizen gemaakt zyn.

CURÔTRÔPHIUM, ii. n. g. Juſtin. *Plaats of huis daar kinderen opgevoed worden.* Dit is een Griekſch woord.

CURÔTRÔPHUS. i. m. g. Gr. *Opziender van een plaats daar kinderen opgebragt worden.*

CUR-

Digitized by Google

CŪRRICŪLŌ. adv. Plaut. Ter. *Loopende, rennende, haaſtiglyk, met een vaart, ras, te poſt.*

CŪRRICŪLUM, ī. n. Horat. Curt. *Een wage, kar,* (chaiſe.)

Curriculum. Cic. *Een loop of ren.*

** Curriculum. Cic. *Een ren, of loopbaan.*

Curriculum. Cic. *Den loop of omloop der ſtarren.*

Curriculum vitæ. Cic. *Levens loop, de loop, de tyd, of lengte van 't leven.*

Verſamur in noſtro vereri curriculo. Cic. *Wy houden onze oude gewoontens, wy handelen nog gelyk wy gewoon waren, wy zyn nog de zelve luiden.*

Curriculum induſtriæ meæ. Cic. *Den loop van alle myn vlyt en naarſtigheid: De zorgvuldigheid, zorg, of betragtinge van myn gantſche leven.*

Mentis curricula. Cic. *Bezigheden, oeffeningen van 't gemoed.*

* Deflectere ſe de curriculo petitionis. Cic. *Afſtaan van 't vervolgen van zyn verzoek, zyn verzoek ſtaken.*

CŪRRO, ĭs, cūcūrrī, cūrsūm, cūrrĕrĕ. Cic. *Rennen, loopen, zig haaſten, ras gaan.*

Stadium currere. Cic. *In den ren of loopbaan loopen.*

Currere ſubſidio alicujus *of* alicui. Cic. *Iemand te hulp loopen, zig haaſten om iemand by te ſtaan, te helpen, iemand vaardig by ſpringen.*

Currere ad mortem. Plin. J. *In de dood loopen.*

** Currit oratio. Cic. *De reden vloeit.*

* Curritur ad me. Terent. *Men neemt zyn toevlugt tot my, men komt of loopt na my.*

Seculum illud everſionibus urbium currebat. Flor. *Die eeuwe liep met den ondergang of verwoeſtinge van vele ſteden ten einde.*

CŪRRŪCĂ, æ. f. Juven. *Een graasmuſch.* Een vogeltje dat de koekoeks eyeren als haar eigen uitbroeid. Ook, *Een hoorndrager,* die eens anders kinderen als eigen opvoed.

CŪRRŬS, ūs. m. Cic. *Een wagen, karos, koets, kar.*

CŪRSĬM. adv. Cic. Vitruv. *Loopende, rennende, haaſtiglyk, ras.* In den eigen en oneigentlyken zin.

Curſim aliquem proſequi. Petron. *Iemand na loopen, rennende of loopende agter volgen.*

** Curſim dicere aliquid. Cic. *Iets ter loops aanroeren, zeer kortelyk zeggen.*

CŪRSĬO, ōnĭs. f. Varr. *Loop, ren.*

CŪRSĪTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Ter. Hor. *Loopen, rennen, dikwils loopen, rennen.*

Curſitare huc & illuc. Hor. *Heen en weder, of over al loopen.*

Curſitare ad aliquem. Cæl. ad Cic. *Iemand dikwils gaan bezoeken, veel by iemand loopen, of iemand veel overloopen.*

CŪRSO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Loopen, rennen, zig haaſten, ſpoeden.*

Curſare huc atque illuc. Cic. *Hier en daar loopen, op en neder, overal loopen.*

CŪRSŌR, ōrĭs. m. Cic. *Een looper, renner, voetlooper.* In een renbaan, of anderzints.

Curſor. Mart. *Een bode, of poſt.*

Curſores. *Poſtloopers, poſtboden, loopers.* Turnebus brengt dit woord uit een oud Hiſtoryſchryver by.

CŪRSŌRĬŪS, ă, ūm, adj. Sidon. *Tot loopen dienende.*

CŪRSŪRĂ, æ. f. Varr. *Loop, ren.*

CŪRSŬS, ūs. m. Cic. *Loop, ren.*

Curſus. Cic. *Weg, reis, of togt,* ter zee, of te land.

Magnos curſus conficere. Cic. *Groote reizen of togten doen, afleggen.*

Curſus. Cic. *De loop of omloop der ſtarren.*

Curſus fluminum. Cic. *De loop, ſtroominge der rivieren.*

Sanguinis ex naribus curſus. Celſ. *Bloedinge uit de neus.*

Curſus. Cic. *Weg, pad, of middel tot iets.*

Curſus honorum *of* ad honores. Cic. *De weg, pad, of het middel om: tot eeramptenen te komen.*

Curſus vivendi. Cic. *Loop, maniere, wyze, of beleid van leven.*

Eumdem vitæ curſum tenere. Cic. *De zelve loop of maniere van leven behouden, volgen: Het zelve pad bewandelen, de zelfde, of oude voetſtappen volgen.* In de eige en oneigentlyke zin.

Curſus rerum. Cic. *De loop, trein, ſchakelinge, of ſleep van zaken.*

Gloriæ. Cic. *Duurzaamheid van eer of luiſter.*

Curſus loquendi. Ovid. *Vaardigheid, ſnelheid in 't ſpreken, voortvarenheid van taal.*

CŪRTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Hor. Perſ. *Kort maken, korten, verminderen, afſnoeyen, beſnoeyen.*

CŪRTŬS, ă, ūm. Hor. *Kort, kort gemaakt, verminderd, beſnoeyd, verminkt.*

Mulus curtus. Hor. *Een kleine, korte, in een gedronge muilezel.*

** Curtus. Cic. *Te kort, te beknopt.*

Curtus. Cic. *Slegt, gering, mager, droog, dor.* Sprekende van een ſtyl of rede.

Curtus. Mart. *Gebroken, aan ſtukken, verbryzeld.* Van een glas geſproken.

CŪRVĀMĔN, ĭnĭs. n. Ovid. *Kromminge, kromte.*

Curvamen. Ovid. *Inham, hoek, keeringe, wendinge, kromte.* Sprekende van een haven of rivier.

CŪRVĀTĬO, ōnĭs. f. Colum. *Kromminge, buiginge.*

In curvatione vitis. Colum. *In het buigen of krommen van den wynſtok.*

CŪRVĀTŪRĂ, æ. f. Ovid. Plin. H. *Kromte, kromheid.*

Foramen habebat curvaturam molliter circumactam. Vitruv. *Laat het gat een zagtjes verminderende kromte hebben.* Hy ſpreekt hier van gaten in hout, dewelke, indienze niet wat krom uitgehold waren, de touwen zouden ſchenden door de ſcherpe kanten, die Vitruvius wil weg genomen hebben.

Is locus eſt Theatri curvaturæ ſimilis. Vitruv. *Die plaats is gelyk de kromte van een toonneel.*

Curvatura collis. Vitruv. *Het hangen van een heuvel.* Portûs. Vitruv. *Kromme inham van een have.*

** Curvatura. Vitruv. *Een gewelf, het rond van een boog, gewelf, of welfzel.*

CŪRVĀTŬS, ă, ūm. Cic. Virg. *Gebogen, gekromd.*

CŪRVĒSCO, ĭs, cĕrĕ. *Krom worden.*

CŪRŬLĬS, Is. m. & f. lĕ, ĭs. n. Curulis *of* Sella Curulis. Cic. *Elpenbeene Overheids zetel: Een ſtatelyke ywore, of elpenbeene ſtoel,* waar in de voorname Overheden in wagens zaten, als zy in 't openbaar verſchenen.

CŪRVO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Her. Ovid. Plin. H. *Krommen, krom maken, buigen, krom buigen.*

In arcus curvari. Virg. *Boogswyze gekromd, gebogen worden.*

CŪRVŬS, ă, ūm. Virg. *Krom, gebogen, boogswyze gemaakt.*

Curvus. Ovid. Sen. Trag. *Krom, vol omwegen.* Sprekende van een weg.

CŪSŌR, ōrĭs. m. Liv. *Een geldmunter, die geld ſlaat.*

CŪSPĬDĀTĬM. adv. Plin. H. *Punts wyze, gelyk een punt of ſpits.*

CŪSPĬDĀTŬS, ă, ūm. Plin. H. *Gepunt, ſpits, dat een punt of ſpits heeft.*

CŪSPĬDO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Plin. H. *Een punt maken, een punt of ſpits aan iets ſlypen, iets ſpits maken.*

CŪSPĬS, ĭdĭs. f. Virg. *Een punt, ſpits, of ſpits einde van iets.*

Cuſpis. Varr. *Een geſcherpte of gepunte ſtaak.*

*** Cuſpis. Ovid. Hor. *Een degen, ſchigt of pyl, enz.*

CŪSTŌDĬA, æ. f. Cic. *Bewaringe, hoedinge.*

Cuſtodia. ſing. *of* Cuſtodiæ, arum. f. plur. Cic. *De bezettinge, de wagt of ſchildwagt van een plaat.*

Cuſtodia. Cic. *Een gevangenhuis of kerker.* Suetonius neeme het ook voor de gevangenen zelfs.

Cuſtodiæ. Cic. *Een wagthuis, of krygswagt.*

CŪSTŌDĬO, īs, īvī, ītūm, īrĕ. acc. Cicer. *Bewaren, behoeden, gade ſlaan, zorg voor iemand of iets dragen.*

Cuſtodire ſe *of* aliquem. Cic. *Zorge voor zig zelfs of iemand anders dragen, voor zyn eigen of een anders behoudenis waken.*

Cuſtodire aliquem ab injuriâ. Quintil. *Iemand tegen ongelyk of hoon beſchermen, beſchutten, verdedigen: Beletten dat iemand verongelykt word.*

Cuſtodire aliquem. Cic. *Iemand gade ſlaan, in 't oog houden, beſpieden, met loode ſchoenen nagaan, bewaken.*

Cuſtodire aliquid memoriâ. Cic. *Iets in de geheugeniſſe bewaren, onthouden, opleggen.* Litteris. Cic. *Iets op ſchryven om te gedenken.*

CŪSTŌDĪTE. adv. Plin. J. *Wyſſelyk, voor, of omzigtiglyk, matiglyk, zediglyk, beſcheidentlyk.* De zelve Schryver zegt *Cuſtoditius* in de zelve zin.

Cuſtoditè ludere. Plin. J. *Met omzigtigheid, beſcheidenheid, matiglyk, zediglyk ſpelen, zig vermaken.*

CŪ-

Digitized by Google

CŪSTŌDĪTĬO, ōnĭs. f. g. Cuſtodela, æ. f. g. *Bewaringe, hoedinge.*

CŪSTŌDĪTŪS, ă, ūm. part. Suet. *Bewaard, gade geſlagen, gevangen gehouden.*

CŪSTŌS, ōdĭs. m. & f. Cicer. *Een bewaarder, voogd, opziender, hoeder, bewindhebber, bevelhebber.*

Gazæ cuſtos regiæ. Corn. Nep. *Groot ſchatmeeſter, of grootmeeſter van de kleerkamer des konings.*

Cuſtos corporis. Liv. *Lyfwagt.*

** Cuſtos, *alleen, of* Cuſtos præſidiarius. Colum. *De voornaamſte ſtammen van een wynſtok, enz. met de botten na't ſnoeyen.*

CŪTĬCŪLĂ, æ. f. Perſ. *Vellaje, teedere huid.*

CŪTĬS, ĭs. f. Ovid. Celſ. *Het vel, de huid.*

Homo cutatâ cute. Hor. *Iemand die zig zelfs wat goeds doed, die glad, dik en vet is, wel door meſt.*

Ad cutem tonſus. Celſ. *Tot het vel toe afgeſchoren.*

Cutis terræ. Plin. H. *Opper vlakte van de aarde.* Uvæ. Plin. H. *De ſchille of baſt van een druif.*

CŪTRĂCŪM, ī. n. *Koutras*, Een ſtad in Perigord.

CYĂNĔÆ, ārūm. f. plur. Ovid. *De Cyaneeſche eilanden, of rotzen in't kanaal van de zwarte zee.*

CYĂNĔŬS, ă, ūm. Plin. H. κυάνεος. *Hemelsblaauw, azuur.*

CYĂNŬS, ī. m. Plin. H. κύανος. *Korenbloem, roggebloem.*

Cyanus. Plin. H. *Een Turkois.* Een edel geſteente.

CYĂTHĪSSO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. *Iemand drinken ſchenken, te drinken geven.* Ook, *digt bekeren.*

CYĂTHŬS, ī. m. Hor. Suet. κύαθος. *Een kop, beker, glas, of kroes.*

Regi ad Cyathos ſtare. Suet. *'s Konings ſchenker zyn*, ook, *'s konings keldermeeſter.*

Cyathus. Colum. Plin. H. *Een ſoort van mate van 10 dragmata.*

CYBĔA, æ. f. Cic. *Een koopvaardy of vragtſchip, een fluit.*

CYBĬŪM, ĭī. n. Plin. H. Mart. κύβιον. *Een ſoort van vierkantige viſch.* Dit was een lekker geregt by de Ouden, als het met eyeren toegemaakt was.

CYCLĂDĀTŬS, ă, ūm. Suet. *Met een tabbaard of ſamaar gekleed.*

CYCLĂDĔS, ūm. f. plur. Plin. H. *De Cyklades*, zekere eilanden in de Egeeſche zee, of Archipel.

CYCLĂMĪNŬM, ī. Plin. H. κυκλάμινος. *Varkens brood, aard brood, aard appel.* Een veld gewas.

CYCLĂS, ădĭs. f. Prop. κύκλας. *Een tabl aard, of lang kamergewaad van een vrouw, met een ſleep.*

CYCLĬCŬS, ă, ūm. Cyclicus Scriptor. Hor. *Een digter van Heldendigten.* Ook, *een digter die zyn vaarzen aan genoodigde toehoorders op zegt, of voor leeſt:* Of eindelyk, *een digter, wiens werk uit verſcheide by een gevoegde ſtukken beſtaat.* Dus verſcheidentlyk verklaren de Uitleggers van Horatius deze plaats.

CYCNĔŬS, ă, ūm. Cic. Ovid. *Van een zwaan*, daar toe behorende. Anderen zeggen, Cygneus, ă, ūm.

Vox Cycnea. Cic. *Een zwane ſtem, een ſtem zoo aangenaam als die van een ſtervende zwaan*, zoo men verciert.

CYCNŬS, ī. m. Cic. κύκνος, *Een zwaan.* Anderen zeggen Cygnus.

CYDŌNĬŬS, ă, ūm. Cydonium malum. Prop. Colum. *Een queenappel.* Cygnus, *en* Cygneus. *Zie* Cycnus, *en* Cycneus.

CYLĬBĀNTŬM, ī. n. Varr. κυλίκιον. *Een ronde ſchenktafel.* Waar op de Oude hun glazen, bekers, en fleſſen zetteden.

CYLĬNDRĂCĔŬS, ă, ūm. Plin. H. *Gelyk een ronde, lange rolſteen gemaakt, van maakzel gelyk een rolſteen.*

CYLĬNDRŬS, ī. m. Virg. Vitruv. κύλινδρος. *Een groote lange rol van hout of ſteen, om de aarde effen te maken.*

** Cylindrus. Plin. H. *Een edele ſteen, lang en eyrond, welke de vrouwen aan't oor plagten te hangen.*

CYMĂ, æ. f. Plin. H. Cymä, ătĭs. n. Colum. κῦμα. *Een ſchoot of ſpruit van een kool of ander kruid, een koolſtronk.*

CYMĂTĬLIS. *Zie* Cumatilis.

CYMĂTĬŪM, ĭī. n. Vitruv. κυμάτιον. *Allerley looſwerk in de Bouwkunde.*

Cymatium. Vitruv. *Een ovaal, een vierkant rond, een ſchuins.*

CYMĒ, æ. f. Cic. κύμη. *Een boot, ſchuit, een ſcheepje.*

CYMBĂLĪSSĀRĔ. Caſſius Hemina apud Non. *Op de Cymbaal ſpelen.*

CYMBĂLĪSTĂ, æ, & CYMBĂLĪSTĒS. Apul. *Die op een Cymbaal ſpeelt.*

CYMBĂLŬM, ī. n. Cic. κύμβαλον. *Een cymbaal, een bel.*

CYMBĬŬM, ĭī. n. Virg. Prop. κυμβίον. *Een drink-ſchaal of kop gelyk een ſchip gemaakt.*

CYMBŬLĂ, æ. f. Plin. J. *Een bootje, ſchuitje.*

CYMĪNŬM, ī. n. Plin. H. *Zie* Cuminum.

CYMŌSŬS, ă, ūm. Colum. *Vol ſpruiten, of ſchoten.*

CYNĂ, æ. f. g. Plin. *Zeker boom in Arabie*, waar van ze kleederen maken.

CYNĂCĀNTHĂ, æ. f. g. Plin. H. *Een boomtje*, 't welk bezyen gelyk druiven draagt.

CYNĂNCHĒ, ēs. f. g. Gr. *Een ſoort van quale, dat aamborſtigheid veroorzaakt.*

CYNĂNTHĔMĪS, ĭdĭs, f. g. Jun. *Hondsdiſtel.*

CYNĒGĔTĬCĂ, ōrūm. n. g. pl. gr. *Boeken die van de jagt ſchryven.*

CYNĪPS, ĭphĭs. m. g. Gr. *Hondsvlieg.*

CYNŌCĔPHĂLĔĂ, æ. f. g. Gr. *Zeker kruid, een honds hoofd gelykende.* Anderen noemen't Canicularis.

CYNŌCĔPHĂLŬS, ī. m. Cic. κυνοκέφαλος. *Een ſoort van een aap, hebbende een kop gelyk een hond.*

CYNŌGLŌSSĂ, æ. f. g. vel CYNŌGLŌSSŬS, ī. m. g. *Honds-tongs-kruid.*

CYNŌGLŌSSŬS, ī. m. g. Gr. *Een viſch, ſchartong genaemd.*

CYNŌMĬĂ, æ. f. κυνόμυια. *Een honds vliege.*

CYNORRHĂDŌN, ī. n. g. Plin. H. *Een bloem van een roode kelie.*

CYNŌSBĂTŌS, ī. f. Plin. H. κυνόσβατος. *Eglantier.* Een boomtje vol doornen, met zoet riekende bladeren, en kleine roosjes.

CYNŌSŪRĂ, æ. f. Cic. Ovid. κυνόσουρα. *De kleine beer*, een geſtarnte.

CYNŌSŪRĂ ova, ōrūm. n. plur. Plin. H. *Eyeren die verlaten zyn voor dat ze uitgebroeyd waren: ſtink-eyeren.*

CYPĂRĬSSĬĂ, æ. f. Plin. H. κυπαρισσίας. *Een ſoort van wolfsmelk-kruid.*

CYPĂRĪSSŬS, ī. f. Virg. κυπαρισσος. *Een Cypreſſe boom.*

CYPĔRŪM, ī. n. Varr. CYPĔRŬS, ī. m. Plin. H. κύπερος. *Wilde Galigaan, een ſoort van riekende en hoekige bies.*

CYPRĪNŬM, ī. n. Celſ. κύπριον. *Een reukwerk of balſem van cypreſſe of laguſter bloemen gemaakt.*

CYPRĪNŬS, ī. m. Plin. H. κυπρῖνος. *Een karper.* Zeker rivier vis.

CYPRĬŬS, ă, ūm. Cyprium æs. Plin. H. *Van koper, koper.*

CYPRĬŬS, ă, ūm. Cic. *Van Cyprus, of in't eiland Cyprus geboren, gegroeid.*

CYPRŌS *of* CYPRŪS, ī. f. Plin. H. κύπρος. *Een Cypreſſe of laguſter boom, welkers bladeren zeer riekende zyn.*

Cyprus. Celſ. *Reukwerk of balzem van Cypreſſe of laguſter bloemen gemaakt.*

CYPRŬS, ī. f. Cic. *Cyprus*, een eiland van Aſie in de Middellandſche zee.

CYPSĔLŬS, ī. m. Plin. H. κύψελος. *Een gier zwaluwe, een ſoort van zwaluwe, een ysvogel.*

CYRNĔA, æ. f. g. Plaut. *Een ſoort van een wynvat.*

CYTHERĂ, ōrūm. n. plur. Virg. *Cerigo, of Cerigue*, een eiland in de zwarte of Ægeeſche zee.

CYTINŬS, ī. m. g. Plin. H. *Granate bloemen.*

CYTĬSŬM, ī. n. Varr. CYTĬSŬS, ī. m. *of* f. Virg. Colum. κύτισος. *Een boomtje*, poleye kruid genaamd

CYZĬCĒNŬS, ă, ūm. Cic. *Van Cyzikum*, een vermaarde ſtad in Bithynia.

CYZĬCŪM, ī. n. g. *Een vermaarde ſtad in Bithynia.*

CYZĬCŬS, ī. f. Cic. Ovid. *Cyſike of ſpiga*, Ook, *Zelia.* Een ſtad van klein Aſie in Myſie.

DAÆ

Digitized by Google

D

D A

DÆ, ārūm. m. plur. Virg. Plin. H. *Daërs*, een wild volk van Scythie by de Kaſpiſche zee.

DÆCÆ, ārūm. m. plur. DÆCI, ōrūm. m. plur. Stat. *Daciërs*, een volk van Scythie.

DÆCIA, æ. f. *Dacië*, een land dat langs den Donauw leĝt. Het oude Dacië was aan geen zyde van den Donauw.

Dacia Mediterranea. Entrop. *Zevenbergen, of Tranſilvanië.*

Dacia Alpeſtris. *Walachië.*

Dacia Ripenſis. *Moldavië.*

DÆCIUS, ă, ūm. Claud. *Van de Daciërs, of daar toe behoorende.*

DACTYLICUS, ă, ūm. Cic. *Van een dactylus*, een voetmaat in de Digtkunde.

Numerus dactylicus. Cic. *De maat of ſtemval van de pedes dactylici. Zie* Dactylus.

DÆCTYLIS, ĭdis. f. g. Plin. *De dikte van een vinger.*

DÆCTYLION, ĭi. n. g. *Een ring.*

DÆCTYLIOTHECA, æ. f. Plin. H. *Een ring-kas. Een kasje, of doosje om ringen, geſteenten, en andere kleynoodjen in te leggen.*

DÆCTYLUS, i. m. Cic. *δάκτυλος. Dactylus*, een pes in de Proſodia van drie lettergrepen, de eerſte lang, de twee laatſte kort. Dactylus. Plin. H. *Een ſoort van een ſchelpviſch.*

Dactylus. Apit. *Een dadel, de vrugt van een dadelboom.* Het is beter *Palmula* te gebruiken.

Dactylus. Colum. *Een ſoort van een wynſtok*, van de dikte van een vinger, welkers druif een dadel gelykt. Plinius noemd die *Dactylis, idis. f. g.*

DÆCUS, i. m. Hor. *Zie* Dacæ.

DÆDÆLUS, ă, ūm. Lucret. Virg. *δαίδαλος. Net, zinlyk, kunſtlyk, konſtig, wel gemaakt.* Sprekende van een werk of beeld.

Dædalus. Virg. *Naarſtig, ſchrander, aardig, bequaam, verſtandig, konſtig, behendig.* Van een konſtenaar geſproken.

DÆMON, ŏnis. m. *δαίμων. De duivel, booze geeſt, wederſpannige afgevalle engel.* Dit is de beteekening, welke de Chriſtenen dit woord toegepaſt hebben, 't welk in 't Grieksch beteekend, *verſtandig, kundig, ſchrander:* of volgens Cicero, *een geeſt, of gemeenzame geeſt.*

DÆMONIACUS, i. m. *δαιμονιακός. Van den boozen geeſt of de duivel beſeten.* De Chriſtelyke Schryvers gebruiken dit woord na Lactantius.

DÆMONICUS, ă, ūm. *δαιμονικός. Duivelſch, van den duivel of booze geeſt.* Dit woord word niet gebruikt als van kerkelyken.

DÆMONIUM, ĭi. n. Cic. *δαιμόνιον. Een geeſt, of gemeenzame geeſt*, gelyk als dien de Oude Sokrates toegeſchreven hebben.

DALMATÆ, ārūm. m. plur. Cic. *Dalmatiërs*, volk van Dalmatie.

DALMATIA, æ. f. Cic. *Dalmatia*, een geweſt van Illyrië, 't welk van Illyrië Macedonie en Myſië tot de Middelandſche zee ſtrekt.

DALMATICA, æ. f. g. Iſid. *Een witte Prieſters rok.*

DALMATICUS, ă, ūm. Tac. Stat. Claud. *Van de Dalmatiërs, daar toe behoorende.*

Mare Dalmaticum. Tac. *De Adriatiſche Golf.*

DAMA, æ. m. of f. Virg. Hor. *Een das, een reebok*, een wild dier.

DAMASCUS, i. f. Lucan. *Damaskus*, thans *Scham*, een ſtad in Syrie.

DAMASCENUS, ă, ūm. Plin. H. *Van Damaskus, daar toe behoorende.*

DAMIATA, æ. f. *Damiate*, voor heen een vermaarde ſtad in Ægypten in de Middelandſche zee, dog thans geheel vervallen.

DAMNAS, indecl. Quintil. *Verwezen, veroordeeld, verpligt.* Dit woord word niet gebruikt als in de Regten.

Hæres meus dare damnas eſto argenti pondo centum. Marcel. Juriſc. *Myn erfgenaam zy verpligt, verbonden tien ponden zilver uit te keeren.* Hæredes mei damnas ſunto tibi decem auri pondo dare. *Dat myne erfgenamen gehouden zyn u tien ponden zilver te betalen.*

DAMNATIO, ōnis. f. Cic. *Verwyzinge, veroordeelinge, doeminge, verdoemenis.*

DAMNATORIUS, ă, ūm. Cic. *Van veroordeelinge, doeminge, verwyzinge.*

Judicium damnatorium. Cic. *Een vonnis van doeminge, of verwyzinge.*

DAMNATUS, ă, ūm. Cic. *Verwezen, gedoemd, veroordeeld.*

Damnatus capite. Cic. Morti. Lucret. *Verwezen tot de dood, om 't leven te verliezen.*

Damnatus ad ſupplicium. Cic. *Tot een ſtraf verwezen, veroordeeld.* Ad perpetua vincula. Ulp. *Tot een eeuwige gevangenis verwezen.*

Cauſa damnata. Cic. *Een verlore zake.*

Damnatus in metallum. Plin. J. *Tot de mynen, of bergwerken verwezen, gedoemd, veroordeeld.*

Urbs alicui damnata. Hor. *Een ſtad aan iemands woede opgegeven, aan iemands goeddunken overgeleverd.*

Damnatus voti. Liv. Corn. Nep. *Verpligt, verbonden om zyn beloſte te houden*, na dat men iets verworven heeft.

DAMNATUS, ūs. m. Plin. H. *Verwyzinge, veroordeelinge, doeminge.* Men vind dit woord in dezen Schryver niet als in de *ablativus Caſus.*

† DAMNIFICUS, ă, ūm. Plaut. *Schadelyk, verderfelyk, dat ſchade veroorzaakt, nadeelig.*

† DAMNIGERULUS, ă, ūm. Plaut. *Schadelyk, nadeelig.*

DAMNO, ās, āvi, ātūm, āre. aliquem. Cic. *Iemand verwyzen, veroordeelen, doemen, een zake tegen wyzen.*

Damnare aliquem ſceleris *of* ſcelere. Cic. *Iemand over een ſchelmſtuk verwyzen, veroordeelen.* De vi, de repetundis. Cic. *Iemand over kragt en geweld, over afkneveling verwyzen.* Capite. Cic. *Iemand ter dood veroordeelen.* De majeſtate. Cic. *Iemand over gequetſte Opperſte magt, of hoog verraad verwyzen.*

Damnari judicio *of* ſententiâ alicujus. Cic. *Door iemands vonnis ſyn veroordeelt verwezen worden.*

Alicui damnari. Sen. Ph. Ad aliquem. Plaut. *Iemand toegewezen worden.*

Damnare aliquem. Cic. *Iemand doen verwyzen, vonnis tot zyn nadeel bekomen*, gelyk een voorſpraak doet, die een pleygeſchil tegens iemand wint.

Damnare aliquem. Liv. Tac. *Iemand in een boete beſlaan of verwyzen.* Tributis. Tac. *Iemand met ſchattingen belaſten, bezwaren.*

Hoc arboris genus damnatur in totum. Plin. H. *Deze ſoort van boom word gantſchelyk verworpen.*

Damnare votis. Virg. *Iemands bede toeſtaan: Iemands geloften verhooren.*

Damnari vororum. Liv. *Verpligt zyn eenige geloſte te volbrengen*, na dat men zyn bede verworven heeft.

DAMNOSE. adv. Damnosè bibere. Hor. *Te veel of te onmatig drinken, zig ſchade of quaad doen door veel drinken.*

DAMNOSUS, ă, ūm. Hor. Ovid. *Schadelyk, nadeelig, verderfelyk.* Sprekende van zaken en perſonen. Men zegt *Damnoſior.*

Damnoſus. Ter. *Een overgeve ligtmis, een bedorve menſch, een verquiſter.*

Damnoſa famæ reique mulier. Liv. *Een vrouwe die haar eer en goederen verloren heeft, beroofd van eer en middelen.*

DAMNUM, i. n. Cic. *Schade, nadeel, verlies.*

Dare alicui damnum. Ter. *Iemand ſchade doen, of toebrengen.*

Facere, contrahere damnum. Cic. *Schade lyden, verlies of ſchade doen.*

Reſarcire damnum. Cic. *Schade vergoeden.*

Magnum damnum factum eſt in Servio. Cic. *Men heeft veel aan Servius verloren, het verlies van Servius heeft ons groot nadeel toegebragt.*

Damnum eſt magnum, niſi hoc faciam. Ter. *Ik zal groote ſchade lyden indien ik dit niet doe: Ik zal veel verliezen ten zy ik dit doe.*

Digitized by Google

Damni infecti promittere. Cic. *Beloven, of zig verbinden, alle toekomende ſchade te zullen vergoeden.*

*** DĀNĂĪ, ōrūm. m. plur. Virg. *De Grieken.*

DĀNĪ, ōrūm. m. plur. *De Denen*, inwooners, volkeren van Denemarken.

DĀNĬĂ, æ. f. *Denemarken*, een Ryk in 't Noorden van Europe.

DĀNĪSTĀ, æ. m. Plaut. *δανειςής. Een woekeraar: Een uitzetter van geld op renten.*

DĀNĪSTĬCŪS, ă, ūm. *Woekeragtig.*

DĀNTĪSCŪM, ī. n. *Danzik*, een ſtad in 't Hartogdom Pruiſſen in Duitſchland.

DĀNŪBĬŪS, ĭī. m. Plin. H. *De Donauw*, een rivier van Duitſchland, welke zyn oorſprouk heeft in 't zwartewald.

DĀPĀLĪS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. *Koſtelyk.* Cena dapalis. Varr. *Een heerlyk, rykelyk, overvloedig avondmaal.*

DĂPĀLĪS, & DĀPĀTĬCŪS, ă, ūm. Feſt. *Zie* Dapſilis.

DĀPHNĪTĪS, ĭdis. f. Plin. H. *δαφνῖτις. Laurus Alexandrina.*

DĀPHNŌĬDĔS, ĭs. n. Plin. H. *δαφνοειδὲς. Kelderhals*, een boomtje.

DĀPHNŌN, ōnĭs. m. Petron. *δαφνὼν. Een plaats met Laurieren beplant.*

DAPĬFER, ĕrī. m. g. *Een ſpysdrager.*

DĂPĪNO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. *Spys bereiden.*

DĀPS, ăpĭs. f. Hor. Liv. *Een geregt, of lekker geregt, of koſtelyke ſpyze.* 'T is beter de *pluralis dapes* te gebruiken: ook, *een offerhande voor de Goden.*

DĂPĒS, dăpūm. f. plur. Cic. Virg. *Lekkere, heerlyke, koſtelyke geregten.*

DĀPSĬLĔ, & DĀPSĬLĬTER. adv. *Koſtelyk.*

DĀPSĬLIS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Plaut. Colum. *Heerlyk, lekker, groot, koſtelyk, overvloedig.*

Dapſilis quæſtus. Plaut. *Heerlyke, groote, koninklyke onkoſten.*

Lectus dapſilis. Plaut. *Een heerlyk, koſtelykbed.*

Vinea dapſili proventu fatigata. Colum. *Een wyngaard met overvloedige druiven beladen.*

DĀRDĀNĀRĬŪS, ĭī. m. Ulp. *Een koren byter: Een woekeraar die 't koren of iets anders opkoopt, om 't zelve in ſtegte tyden tot een hooge prys te verkoopen.*

DĀRDĀNĪ *of* DĀRDĀNĬĪ, ōrūm. m. plur. Cæſ. *Trojanen*, een volk in Aſië.

DĀRDĀNĬĂ, æ. f. Virg. Ovid. *Dardanie, het land van Troje, of Servie*, een land in Aſië.

DĀRDĀNĬŪM, ĭī. n. *of* DĀRDĀNŪM, ī. n. Plin. H. *Dardanello*, een ſtad tuſſen 't oude Trojen en de Dardanellen.

Dardanum *of* Dardanium. Plin. H. *Een ſoort van gouden aamring.*

DĀRĪCŪS, ī. m. g. Jun. *Een ſtuk Perſiaanſch geld*, waar op 't beeld van Darius ſtond, drie en een halve gulden waardig, anderen zeggen, ruim de helft minder.

DĀSYPŪS, ŏdĭs. m. Plin. H. *δασύπους. Een haas, of konyn: Een ſnelvoet.*

† DĀTĀRĬŪS, ă, ūm. Plaut. *Gegeven, dat men kan of moet geven.*

Nulla eſt falus mihi dataria. Plaut. *Ik hebbe geen groetenis of gebiedenis te doen: Ik groet niemand.*

DĂTĀRĬŪS, ĭī. m. *Zeker hedendaags hoofſch amptenaar te Roome, die de bullen dagteekent.* Dit is geen Latynſch woord, dog de nood doet dat men 't gebruikt.

DĂTĀTĪM. adv. Plaut. *Over en weder gevende.*

Datatim ludere. Plaut. *De bal over en weder ſlaan, kaatſen.*

DATĬĪ, ōrūm. m. plur. Ptolom. *Het volk van Dax of Dacqs*, in Guyenne.

DĂTĬO, ōnĭs. f. Varr. *Gevinge, ſchenkinge, vereeringe.*

Remittere in datione cibi. Varr. *Schraalder of minder koſt geven.*

In ſigni datione. Plin. H. *In 't geven van het teeken, als het teeken gegeven word.*

Datio. Liv. Plin. H. *Het regt van te mogen geven.*

DĂTĪVŪS, ī. m. Quintil. *De dativus, of derde caſus*, in de Grammatica.

DĂTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. aliquid alicui. Plaut. *Iemand iets geven, ſchenken, vereeren.*

DĂTŌR, ōris. m. Plaut. Virg. *Gever, ſchenker, weldoender: Milddadig menſch.*

Dator lepidus, probus. Plaut. *Een aangenaam, goedaardig beleeſd gever, ſchenker.*

Lætitiæ dator. Virg. *Veroorzaker van vreugde.*

Dator. Plaut. *D'opgever*, dat is, *die den bal in een kaatsbaan moet opgeven.*

DĂTŪM, ī. n. Cic. *Een giſte, ſchenkaadje, vereering.*

Par eſt ratio datorum & acceptorum. Cic. *De rekeninge van 't gegeven en ontfangene is gelykmatig, ſcheeld niet met allen. Daar is zoo veel uitgegeven als ontfangen.*

DĂTŪRUS, ă, ūm. Part. Ovid. *Die geven zal.*

DĂTŬS, ă, ūm. Cic. *Gegeven. Zie* Do.

DĂTŬS, ūs. m. Mille nummûm meo datu tibi ferebat. Plaut. *Hy bragt u duizend rykdaalders van mynent wegen, of op myn bevel.*

DAŪCŪS, ī. m. Plin. H. *δαῦκος. Vogelneſt, kroontjes-kruid, karote.*

DAVENTRĬĂ *of* DAVŌNTRĬĂ, æ. f. *Deventer*, een ſtad in de vereenigde Nederlanden.

DĔ. præp. abl. Cic. *Van, wegens, of van wegens.*

De ſuo. Cic. *Van 't zyne, van zyn geld of goederen, op zyn koſten, van zyn eigen.*

De ſuo tuis præceptis nihil appoſuit. Plaut. *Hy heeft niets van 't zyne, of van zyn uitvindinge by uwe bevelen gevoigt.*

De. Cic. *Aangaande, van wegen, rakende, over.*

Explicare mentem ſuam de aliquâ re. Cic. *Zyn gedagten over of aangaande een zake uiten, verklaren.*

De. Cic. *Van, onder, van 't getal, uit het midden van.*

Mitte ad nos de his aliquem. Cic. *Zend iemand van 't getal, of uit het midden van deze luiden.*

Is habetur Orator, ſed de minoribus. Cic. *Hy word een Redenvoerder, dog van de geringſten geagt, geoordeeld.*

Unus de illis. Cic. *Een van, of onder henlieden.*

** De nocte abire. Ter. *Des nagts weggaan, vertrekken.*

De mediâ nocte miſſus eſt equitatus. Cæſ. *De ruitery wierd ter middernagt, of omtrent middernagt afgezonden, afgevaardigt.*

De die. Ter. Cic. Catul. *By dag, op den dag, op ligten dag.*

De ſcripto dicere. Cic. *Lezen, iets uit een geſchrift zeggen, voordragen.*

De manu in manum. Cic. *Van hand tot hand.*

De. Plaut. *Na, kort na, pas agter.*

Non bonus eſt ſomnus de prandio. Plaut. *De ſlaap is ongezond kort na 't middagmaal: Men moet niet kort na 't middagmaal ſlapen.*

De. Ter. *Om, ter zake, ter believinge, uit inzigte van.*

De nihilo irafci. Plaut. *Om niet met al, om een beuzeling gram of toornig worden.*

Non hoc de nihilo eſt, quòd, &c. ſeq. indic. Ter. *Het is niet om niet met alle, dat, enz. Daar ſchuild wat agter, dat, enz.*

Nos amas de illâ. Ter. *Gy bemint ons om haren wille.*

Flebat uterque, pater de filii morte, de patris filius. Cic. *Zy weenden beide, de vader om de dood van zyn zoon, en de zoon om de dood van de vader.*

Adoleſcens de ſummo loco. Plaut. *Een jongeling van grooten huize, van een doorluchtige ſtam, van adelyke ouders.*

De exemplo alterius ædificare. Plaut. *Bouwen na 't voorbeeld, of beſtek van een ander.*

De ſententiâ alicujus. Cic. *Volgens iemands raad of gevoelen.*

De conſilio alicujus. Cic. *Door iemands raad, op 't aanraden van iemand.*

De more alicujus. Virg. *Volgens de gewoonte, of maniere van iemand.*

* De compacto. Plaut. *Volgens beſluit, afſpraak, of overkomſte.*

De improviſo. Cic. Plaut. *Schielyk, onverwagt, onvoorziens.*

De cetero. Plin. H. De reliquo. Cic. *Wat de reſt of het andere aangaat, betreft: Aangaand het andere.*

De induſtriâ. Cic. *Moedwillens, met opzet, met voorbedagten rade.*

De integro. Ter. *Van nieuw af aan, op nieuws, van voren af aan.*

De procul. Plaut. *Van verre.* De proximo. Plaut. *Van zeer naby.*

De repente. Ter. Cic. De ſubito. Plaut. *Schielyk, onvoorwigt, onvoorziens, dadelyk, op ſtaande voet.*

De tranſverſo. Cic. *Dwars.*

* Ecce

Digitized by Google

* Ecce autem de transverſo Lucius rogat, ut, &c. Cic. *Maar ziet Lucius komt my dwars tegen, en verzoekt dat, enz.*

Sus deque habere aliquid. Plaut. *Iets veragten, verwerpen, weinig zaak van iets maken.*

DĔĂ, æ, f. Cic. *Een Godin.*

DĔĂCĪNĀTŬS, ă, ŭm. Geloegd. Dolia deſcinata. Cat. *Vaten daar de wyn wegraapt is, ledige wynvaten.*

DĔĂLBĀTŬS, ă, ŭm. Cic. *Gemit, wit gemaakt of geverwd.*

DĔĂLBO, ās, āvī, ātum, āre. acc. Parietem, &c. Cic. *Een muur, enz. witten, wit maken.*

** De eâdem fidelià duos parietes dealbare. Cic. *Twee vliegen met eene lap ſlaan.* Zeker ſpreekwoord. *Zie* Fidelia.

DĔĂMĀTŬS, ă, ŭm. Plaut. *Zeer bemind, geliefd.*

Donum deamatum. Plaut. *Een zeer aangenaam, of lief geſchenk.*

DĔĂMBŬLĀTĬO, ōnis. f. Ter. *Wandelinge, ſpanſeringe.*

DĔĂMBŬLĀTŌRĬUM, ĭ. n. g. Val. *Een wandelplaats, of laan.*

DĔĂMBŬLO, ās, āvī, ātum, āre. Ter. Cic. *Wandelen, kuyeren, ſpanſeren.*

Ire deambulatum. Cic. *Om een wandeling of kuyer gaan, gaan ſpanſeren.*

Satis deambulatum eſt. Cic. *Wy hebben genoeg gewandelt.*

Multa cùm deambulaveris, Sen. Ph. *Na dat gy braaf of lang gewandelt zult hebben.* Men verſtaat'er *ſpatia* onder.

DĔĂMO, ās, āvī, ātum, āre. aliquem. Plaut. Ter. *Teederlyk, zeer, of uitneemende beminnen.*

Malùm ne deamo. Ter. *Ik beminne u teederlyk, uitneemende: Gy behaagt my byzonder wel.*

DĔĂRMĀTŬS, ă, ŭm. Liv. *Ontwapend, die de wapenen ontnomen zyn.*

DĔĂRTŬĀTŬS, ă, ŭm. Plaut. *In ſtukken geſcheurd, gekapt, of gehouwen:* ook, *die de leden uit het lid zyn.*

Deartuatus ſum hujus techinis. Plaut. *Ik ben ganſch van myn ſtuk of door de liſten van dezen man: Deze man zet my den voet overal dwars, breekt alle myn voornemens.*

DĔĂRTŬO, ās, āvī, ātum, āre. Opes alicujus. Plaut. *Iemands middelen of rykdom verteren, verquiſten.*

DĔĂURO, ās, āvī, ātum, āre. *Vergulden.* Dit is geen goed oud woord.

DĔBĂCCHŎR, āris, ātus ſum, āri. in aliquem. Terent. *Iemand ſchelden, tegen iemand buldaren, razen, of aangaan gelyk een dol of dronke menſch.*

DĔBĔLLĀTŎR, ōris. m. Virg. Stat. *Een overwinnaar, zegpraler.*

** Debellator ferarum. Virg. *Een jager.*

DĔBĔLLĀTŬS, ă, ŭm. Liv. *Overwonnen, ondergebragt, geſlagen.*

Debellato. Liv. *Den oorlog geëindigt zynde, in 't einde van den oorlog.* Ik geloove dat men'et *Bello* of *Exercitu* moet onder verſtaan.

DĔBĔLLO, ās, āvī, ātum, āre. Hoſtem. Virg. Plin. H. *Overwinnen, onderbrengen, verſlaan.*

Debellari cum Liguribus poterat. Liv. *Men kon den oorlog tegen de Liguriers by gelegt hebben.*

Debellatum illà victoriâ fuit. Tac. *Door die overwinninge wierd den oorlog geëindigd. Door deze zege nam den oorlog een einde.*

DĔBĔO, ēs, bŭi, bĭtum, bēre. aliquid alicui. Cic. *Iemand iets ſchuldig, verſchuldigd, of gehouden of verpligt zyn, te geven, betalen, ofte doen. Ook,* moeten.

Debent Pompeium horari. Cic. *Zy moeten Pompejus aanmanen, het is hun pligt Pompeius aan te porren, zy zyn gehouden hem aan te ſetten.*

Debere alicui. Cic. *Iemand ſchuldig zyn, aan iemand verpligt of gehouden zyn.*

Beneficium alicui debere. Cic. *Aan iemand verpligt of gehouden zyn wegens een weldaad.*

Maximam alicui gratiam debere. Cic. *Aan iemand ten hoogſten verpligt zyn, ten uiterſte gehouden, verſchuldigd zyn.*

Animam debet. Ter. *Hy ſterkt tot de oren in de ſchulden, hy is meer ſchuldig als hy kan betalen.*

Neque ſuſpicari debui, quòd, &c. ſeq. ind. Cic. *Ook hebbe ik niet moeten vermoeden, dat, enz. Ook hab ik niet kunnen vermoeden, dat, enz. Ook was't my onmogelyk te vermoeden of denken, dat, enz.*

Tibi debetur hujus rei inventio. Plin. H. *Aan u de uitvindinge van deze zaak verſchuldigt; de eer van deze uitvindinge komt u toe.*

DĔBĪBO, ās, bĭbī, bĭbĭtum, bĭbĕre. acc. Solin. *Opdrinken, drinken.*

DĔBĪLĬS, is. m. & f. lĕ, ys. n. Ter. Cæſ. Cic. *Zwak, krank, ongezig, quynende, mager.* Men zegt *Debilior.*

Membris capitis ac debilis. Cic. *Beroerd van leden en zwak, in zyn leden geſlagen en zwak.*

DĔBĪLĬTAS, ātis. f. Cic. *Zwakheid, krankheid, quyninge, vermindering, gebrek van krachten.*

Debilitas animi. Cic. *Kleinmoedigheid, gebrek of mangel van moed.*

DĔBĪLĬTĀTĬO, ōnis. f. Debilitatio animi. Cic. *Kleinmoedigheid, gebrek of mangel van moed, benemiuge van moed.*

DĔBĪLĬTO, ās, āvī, ātum, āre. acc. Cicer. *Verzwakken, magteloos maken, de krachten verminderen, de krachten benemen.*

Me dolor debilitat. Cic. *Het hartzeer doet my quynen, verzwakt my, beneemt my de krachten.*

** Debilitare ſpem. Cic. *De hoope verzwakken, verminderen, teneemen.* Virtutem *of* Animum alicujus. Cic. *Iemands moed of dapperheid doen zakken, verminderen, iemand de moed beneemen.* Audaciam. Cic. *Iemands ſtoutheid of hoogmoed beteugelen, bedwingen.*

Debilitari, *alleen, of* Debilitari animo. Cic. *Den moed verliezen, verloren geven.*

Debilitare aliquem. Sen. Ph. Alicujus membra lapidibus, fuſtibus, &c. Cic. *Iemand of des zelfs leden door ſteenen, ſtokſlagen, enz. quetſen, verminken. Iemand met ſteenen, of ſtok-ſlagen de leden onbruikbaar maken.*

DĔBĪTĬO, ōnis. f. Cic. *Schuld.*

Diſſimilis eſt pecuniæ debitio & gratiæ. Cic. *Daar is onderſcheid tuſſen een geld ſchuld of pligt van dankbaarheid.*

DĔBĪTŎR, ōris. m. Cic. *Schuldenaar, ſchuldpligtig.*

** Debitor. Juſtin. *Verpligt, gehouden wegens een weldaad.*

Debitor eſt tibi vitæ ſuæ. Ovid. *Hy is aan u zyn leven verſchuldigt, hy is aan u verpligt dat hy nog in't leven is.*

DĔBĪTRĪX, īcis. f. Ulp. *Schuldenares.*

DĔBĪTŬM, ĭ. n. Cic. *Een ſchuld, inſchuld, agterweezen.*

Confectari debita. Cic. *Zyn ſchulden of agterweezen eiſſchen, invorderen, vervolgen, ophalen, inmanen, zig doen betalen.*

Solvere alicui debitum. Cic. *Iemand zyn agterweezen of ſchuld voldoen, iemand betalen't geen men hem ſchuldig is.*

DĔBĪTŬS, ă, ŭm. Cic. *Schuldig, dat men ſchuldig is.*

Debitum officium. Cic. *Schuldige pligt.*

DĔBLĂTĔRO, ās, āvī, ātum, āre. alicui. Plaut. *Iemand ſchelden, iemand wakker uitmaken, ook babbelen en zottelyk praten.* Dit laatſte is een ſlegt woord. *Zie* Blatero.

DĔCĂCHĬNNŎR, āris, ātus ſum, āri, Ter. *Lachende beſchimpen, beſpotten, uitlachen.*

DĔCĂCHŎRDŬM, ĭ. n. g. Gr. *Een ſpeeltuig van tien ſnaren.*

DĔCĂDŌRŬS, ă, ŭm. Gr. *Tien palmen lang.*

DĔCĂLŌGŬS, ĭ. m. g. Gr. *De tien gebooden Gods behelzende.*

DĔCĂCŪMĬNĀTĬO, ōnis. f. Plin. H. *Kruin afſcheringe, afhouwinge van't bovenſte, of de kruin van een boom.*

DĔCĂCŪMĬNO, ās, āvī, ātum, āre. Arbores. Colum. *Het bovenſte of de kruin van een boom afhakken, afhouwen.*

DĔCĂGŌNŬS, ă, ŭm. Hygin. *Tienhoekig, 't geen tien hoeken heeft.*

DĔCĂLVO, ās, āvī, ātum, āre. *t' Eenemaal afſcheuren, of kaal maken.*

DĔCĂNTO, ās, āvī, ātum, āre. Cicer. Horat. *Verheffen, hooglyk pryzen, loven: zingen, opzingen, dikwils van iets praten, of gewag maken.*

Elegos decantare. Hor. *Treur of klaagliederen maken.*

Decantare aliquid alicui. Cic. *Iemand dikwils iets voorzingen, vertellen, herhalen, iemand laſtig vallen met dikwils iets te verhalen.*

Decantare aliquid. Quintil. *Iets dikwils verhalen, dikwils van iets ſpreken, iets telkens in de mond hebben.*

Lex multis decantata. Hor. *Een wet daar veele van ſpreken.*

DĔCĂNŬS, ĭ. m. *Een deken.*

DĔCĂPŎLĪS, ys. f. *Dekapolis*, een ſtreek in Paleſtina, tien ſteden hebbende.

DĔCĂPŬLO, ās, āvī, ātum, āre. Plin. H. *Van 't een in 't*

Digitized by Google

ander vat over gieten, overſteken. Plinius gebruikt dit woord niet, dan want hy zegt, Oleum ſæpius decapulandum. *Men moet dikwils van 't eene vat in 't andere overgieten.*

DĔCĂDĒS, ūm. f. plur. Liv. *Een boek van tien ſtukken.*

DĔCĂSTYLŌS, ī. m. & f. ŏn, ī. n. Plin. H. *Dat tien zuilen of pilaren aan een van de gevels of voorraamſte zyd muren heeft.*

DĔCAŪLESCO, ſcĭs, ſcĕrĕ. Plin. H. *Een ſteel of ſtronk krygen, tot een ſteel of ſtronk opgroeyen.*

DĔCĔDENS, ēntis. omn. gen. Cic. *Vertrekkende, weggaande, wykende, deinzende.*

Milites decedentes. Cic. *Overloopers, krygsknegten die hun poſt verlaten.*

DĔCĔDO, ĭs, cēſsī, cēſsūm, cēdĕrĕ. loco, *of* de, è, *of* ex loco aliquo. Cic. *Uit een plaats vertrekken, wyken, weg gaan, vlugten.*

Decedere agmine. Aſin. Poll. ad Cic. Tac. *Zyn ryen en gelederen verlaten, uit het leger loopen.*

Decedente die. Virg. *Met het eindigen van den dag, op 't vallen van den avond, den dag afnemende.*

Decedere alicui. Plaut. Cic. *Iemand wyken, iets toegeven uit eerbiedigheid; 't Zy in 't verlaten van zyn plaats om die hem te geven, of in 't opvolgen van zyn raad.* De viâ alicui. Plaut. *Iemand de hooger hand op de weg toeſtaan, op de weg wyken om iemand plaats te maken.* Decedere alicui. Cæſ. *Iemands gezelſchap of ommegang vermyden, iemand ſchuwen.*

Decedere de ſuis bonis. Cic. *Zyn goederen verlaten, laten varen.*

** Decedere de ſuo jure. Cic. *Van zyn regt afſtaan, laten vallen, afwyken.* Officio *of* De officio. Cic. Ab officio. Liv. *Zyn pligt verwaarloozen, nalatig zyn in zyn pligt, van zyn ſchuldige pligt afwyken.* Provincia. Cic. *Het bevel over een geweſt afſtaan, verlaten.*

Decedere jure ſuo. Liv. *Zyn pligt te buiten gaan.*

Decedere, *alleen, of,* Decedere de vitâ *of* de vitæ ſtatione. Cic. *Sterven, overlyden.* Pater nobis deceſſit. Cic. *Onze vader is geſtorven, overleden.*

Decedere de ſuo more. Cic. *Van zyn gewoonte afſtaan, tegen gewoonte doen of handelen.* De ſententia. Cic. *Van zyn gevoelen afgaan, van gedagten veranderen.*

Decedit ira (illi *of* illius.) Ter. *Zyn gramſchap of toorn bedaard, neemt af, gaat over.* Ea cura Patribus deceſſit. Liv. *Die zorge verliet de Raadsheeren, de Raadsheeren waren van die zorg bevryd.*

Multùm Regi ad omnia virium Carthagine amiſſâ deceſſit. Liv. *Des konings magt nam in alles geweldig af toen Carthago verloren wierd.*

Nihil decedet de ſummâ. Ter. *Men zal van de ſomme niets laten vallen, het kan niet een penning minder zyn.*

Decedit febris. Celſ. *De koorts neemt af, gaat over.*

*** Ibi non Hymetto mel decedit. Hor. *De honing aldaar, wykt die van Hymette niet, is zoo goed en keurlyk als die van Hymette.*

Decedere calori. Virg. *De hitte ontwyken, ſchuwen, de ſchaduw of 't gelommer zoeken.*

DĔCEM. plur. indeclin. Cic. *Tien.*

DĔCEMBĔR, brĭs. m. Cic. *De winter maand, de maand van December.* Dit was voorheen, eer de maand Januarius en Februarius by de andere gevoegt wierden, de tiende maand. Men vind in Cicero *decem & tres* voor *dertien,* en *decem & ſex,* voor *zeſtien.*

DĔCEMJŪGIS, ĭs. m. & f. gĕ, ĭs. n. Currus decemjugis. Suet. *Een wagen met tien paarden beſpannen, door tien paarden getrokken.*

DĔCEMPĔDĂ, æ. f. Cic. *Een erfſcheiders roede, een ſtok van tien voeten lang,* om 't land mede te meten.

DĔCEMPĔDĀTŌR, ōris. m. Cic. *Een landmeter.*

DĔCEMPLĔX, ĭcis. omn. gen. Corn. Nep. *Tienvoudig, tiendubbeld.*

Decemplicem hoſtium numerum profligaverunt. Corn. Nep. *Zy hebben een tien maal grooter getal van vyanden in de vlugt geſlagen. Zy hebben een vyand overwonnen die tien maal ſterker was als zy.*

DĔCEMPLĬCĀTŪS, ă, ūm. Decemplicatus numerus. Varr. *Een getal door tien verdubbeld, door tien of tienmalen vermeenigvuldigd.*

DĔCEM PRĪMĪ. Cic. *De tien voornaamſte Heeren.*

DĔCEMSCĀLMŪS, ī. m. g. *Een vaartuig met tien riemen.*

DĔCEMVĪR, īri. m. Liv. *Een Tien-man.* Zie *Decemviri.*

DĔCEMVĪRĀLĬS, ĭs. m. & f. lĕ. ĭs. n. Cic. *Van een Tienman, tot een Tienman, of des zelfs ampt behoorende.*

DĔCEMVĪRĀTŪS, ūs. m. Cic. *Het ampt van een Tienman.*

DĔCEMVĪRĪ, ōrūm. m. plur. Cic. *Tienmannen.* Dit waren tien luiden met volſlage magt aangeſteld, die 't gemeene beſt van Rome voor een tyd in plaats van Burgermeeſteren geregeert hebben.

DĔCĒNDĬŪM, ĭi. n. g. *De tyd van tien dagen.*

DĔCĔNNĬS, ĭs. m. & f. nĕ, ĭs. n. Plin. H. *Tien jaren oud, tien-jarig.*

DĔCĔNNĬŪM, ĭi. n. Ulp. *De tyd van tien jaren.*

DĔCĒNS, ēntis. omn. gen. Ovid. Sen. Trag. *Betamende, betamelyk, welvoegende, gevoeglyk, paſſende, welſtaande.* Men zegt *Decentior.*

Decens. Hor. Ovid. *Schoon, aangenaam, net, fraay, mooy.* Sprekende van het aangezigt of verwe.

Servus decens. Plin. J. *Een mooye, welgemaakte, fraaye ſlaaf.*

DĔCĔNTĔR. adv. Cic. Ovid. Hor. *Betamelyk, gevoegelyk, lieflyk, welgevoegelyk.* Men zegt *Decentius* en *Decentiſſimè.*

DĔCĔNTĬĂ, æ. f. Cic. *Betamelykheid, behoorlykheid, gevoegelykheid, welgevoegelykheid.* Cicero gebruikt dit woord met eenige verzagtinge.

Venuſtatem figurarum, &c. ut ita dicam, decentiam oculi judicant. Cic. *De oogen oordeelen aangaande de deftigheid, en zoo ik 't mag zeggen, over de netheid van geſtaltenis.*

DĔCEPTĬO, ōnis. f. Vituv. *Bedrog, bedriegery, oplegtinge.*

DĔCEPTŌR, ōris. m. Sen. Ph. *Een bedrieger, oplegter, verſchalker.*

DĔCEPTŪS, ă, ūm. Virg. *Bedrogen, opgeligt, verſchalkt.*

DĔCERNO, ĭs, crēvī, crētūm, cĕrnĕrĕ. acc. Cic. *Bevelen, of belaſten, beſluiten, oordeelen, beſlegten, gebieden,* van een regter of geregts hof geſproken.

Decernere alicui, ut, &c. ſeq. ſubj. Cic. *Iemand bevelen, dat hy, enz. Iemand belaſten, gebieden, dat hy, enz.*

Senatus decrevit de tua profectione in Siciliam, *of* De te decrevit ut ires in Siciliam, *of* te iturum in Siciliam. Cic. *Den Raad heeft u vertrek na Sicilien vaſt geſteld, heeft beſlaten dat gy na Sicilien zoud vertrekken.*

Decernere alicui honores divinos. Cic. *Iemand Goddelyke eere opdragen, bewyzen, aandoen.* Gratulationem conſervatæ Reipublicæ. Cic. *Belaſten dat iemand bedankt werde wegens het behouden van 't gemeene beſt.*

Decernere quæſtionem de aliquâ re. Cæſ. *Bevelen, belaſten, gebieden, dat een zaak onderzogt word.*

Decernere. acc. Cic. Liv. *Beſluiten, voornemen, vaſt ſtellen.* By exempel, een oorlog, de vrede, een veldſlag, enz.

Sumptus alicui decernere. Liv. *Gebieden dat iemand vry van onkoſten, of vrygehouden worde.*

Decernere pugnam. Liv. *Den ſtryd eindigen, bepalen, beſlegten.*

Decernere. Plaut. Cic. *Beſlijſſen, byleggen, veroffenen, beſlegten,* te weten, een geſchil, een krakkeel, enz.

Uter noſtrûm ſit Amphitruo, decerne. Plaut. *Oordeelt gy eens, wie van ons tweën de ware Amphitryon is.*

Decernere. ſeq. inf. Ter. Cic. *Beſluiten te, enz. vaſt ſtellen te, enz. voornemen te, enz.*

Mihi decretum eſt. ſeq. inf. Plaut. *Ik hebbe voorgenomen: Ik hebbe vaſt geſteld te, enz.*

Decernere armis *of* ferro. Cic. *Iets met de wapenen, of den degen in de vuiſt beſlijſſen, beſlegten, afdoen.*

* Capite meo decerno. Cic. *Ik waag 'er myn leven of hals aan.*

Eo judicio de omnibus fortunis decernit. Cic. *Hy waagt alle zyne middelen in dat geding, zyn gantſche welvaren hangt aan dat geding.*

DĔCERPO, ĭs, cērpſī, cērptūm, cērpĕrĕ. fructus, flores, &c. acc. Colum. *Plukken, afplukken, afleezen, verzamelen, vergaderen.* Sprekende van vrugten, bloemen, enz.

Ne quid jocus de gravitate decerperet. Cic. *Op dat de vrolykheid of boertery niets van zyn ſtatelykheid zoude verminderen.*

Nihil ſibi ex iſtâ laude quiſquam decerpit. Cic. *Niemand heeft eenig deel aan die lof.*

Decerpere fructus ex aliquâ re. Hor. *Vrugten van voordeel of*

Digitized by Google

of winſt uit iets trekken, genieten.

DECERTATIO, ōnis. f. Cic. *Stryd, gevegt, twiſt, geſchil, krakkeel.*

DECERTO, ās, āvī, ātūm, āre. Cic. *Stryden, vegten, twiſten, krakkeelen.*

Decertare cum aliquo armis. Cic. *Met wapenen tegen iemand ſtryden, kampen, vegten.*

Feliciter cum hoſtibus prælio decertare. Cic. *Gelukkig tegen de vyanden ſtaan: De vyanden in den ſlag overwinnen.*

Exercitum numeroſum parvis copiis habebat decertare. Front. *Hy had met een kleine magt tegen een talryk leger te ſtryden.*

Africus decertans Aquilonibus. Hor. *Zuidweſte winden met de Noordweſte winden worſtelende, ſtrydende.*

DECERTATŌRIUS, ă, ūm. Quint. *Dat in geſchil is, verſchillig.*

DECESSIO, ōnis. f. Cic. *Vertrek, afſcheid.*

Deceſſio. Cic. *Verminderinge, kertinge.* Van een ſomme gelds, enz.

Deceſſio febris. Celſ. *Afneminge, ophoudinge, afwykinge van de koortſe.*

DECESSŌR, ōris. m. Tac. Ulp. *Een voorraat, die voor iemand het zelve ampt lezaten heeft.*

DECESSUS, ūs. m. Cæſ. *Vertrek, afſcheid.*

** Deceſſus febris. Celſ. *Einde, ophondinge, afwykinge, of't afgaan van de koorts.*

DĔCĔT, dĕcŭit, dĕcĕrĕ. dat. of acc. Plaut. Ter. Cic. Salluſt. *Betamen, voegen, paſſen, wolſtaan.* Dit *verbum* heeft niets als de derde perſonen in *ſingulari* en *plurali.*

Ita nobis decet. Ter. *Dus betaamt of voegt het ons: Luiden als wy, moeten dus doen: Dit paſt ons.* Donatus merkt aan dat de beſte Latynſche Schryvers een *dativus* by dit *verbum* voegen, als'er geen ander *verbum* onmiddelyk na volgt; maar een *accuſativus* als'er een *verbum* agter komt, gelyk als, *Nos decet facere, Nos decet dicere, Wy moeten doen, wy moeten ſpreken, het betaamt ons te doen, het betaamt of voegd ons te ſpreken.*

Aliena non decent eum ornamenta. Cic. *Hem voegen of betamen geen vremde cieraden.*

Decet abs te id impetrare. Plaut. *Het betaamt dat men dit van u verwerve: Gy komt ons dit niet gevoeglyk afſlaan.*

Illud facinus noſtro generi non decet. Plaut. *Deze daad betaamt ons geſlagt niet: Deze miſdaad ontcerd ons geſlagt.*

DECĬDIUM, ii. n. Sen. Ph. *Verval, val, ondergang.*

DECĬDO, is, cĭdi, cĭdĕrĕ. Cic. *Vallen, afvallen, nederſlorten.*

Decidere aliquo loco of è, ex, de, à, ab aliquo loco. Plaut. Cic. Cæſ. *Uit een plaats vallen.* Equo of Ex equo. Cæſ. *Van't paard afvallen.*

Femina tibi decidunt in talos. Plaut. *Uw broek valt u op de enkelen, of hielen.*

Decidere ſpe of de ſpe. Ter. A ſpe. Liv. *Zyn hope verliezen, van zyn hope vervallen, in zyn hope bedrogen zyn.*

* Toto illius pectore decidi. Tib. *Ik ben gantſch uit zyn genegentheid vervallen, hy heeft my gantſch vergeten, hy denkt niet meer om my.*

Decidere ab archetypo. Plin. J. *Van't oorſpronkelyke verſchillen, 't zelve niet gelyken.* Sprekende van een ſchildery.

* [illegible] hoſtium virtute, ſed amicorum perfidiâ decidi. Corn. *[illegible]k ben niet gevallen of overwonnen door de dapperheid myner vyanden, maar door de trouweloosheid van myne vrienden.* [illegible] *geval komt niet door den moed van myn vyanden, maar door't verraad van myne gewaande vrienden.*

DECĪDO, is, [illegible], cīsum, cīdĕrĕ. acc. Colum. Plaut. *Afſnyden, afkappen, afhouwen.*

** Decidere negotium of de negotio. Cic. *Een zake beſlegten, uitſpreken, beſlisſen, byleggen, vereffenen.*

Decidere cum aliquo. Cic. *Met iemand verdragen, overeenkomen, een verdrag aangaan, een geſchil vereffenen, by leggen.*

DECĬDŬUS, ă, ūm. Plin. H. *Vallende, gereed om te vallen, dat ligtelyk valt, bouwvallig.*

DECĪDŪUS, ă, ūm. Ovid. *Afgehouwen, afgehakt, afgekapt.*

DĔCIES. adv. Cic. *Tien malen, tien werven, reizen of keeren.*

Decies centena. Hor. *Duizend, tienmaal honderd.*

DĔCĪMA, æ. f. Cic. *Het tiende gedeelte van iets, de tiende, van koren, enz. Zie* Decuma.

DĔCĪMA, æ. f. g. *Nomen unius è Pareis.*

DĔCĪMANI, ōrūm. m. plur. Front. *Krygsknegten der tiende keurbende.*

DĔCĪMO, ās, āvī, ātūm, ārĕ legionem of milites legionis. Suet. Front. Tac. *Een bende vertienen, dat is, de tiende man uitzonderen om hem te ſtraffen.*

DĔCĪMŎDIA of DĔCEMMŎDIA, æ. f. Colum. *Een vat van tien mudden.*

DĔCĪMŪM. adv. Liv. *Voor de tiende reis, ten tiende maal.*

DĔCĪMŬS, ă, ūm. Cic. *De tiende.*

DĔCĪPIO, is, cēpī, cēptum, cīpĕrĕ. aliquem. Cic. *Iemand bedriegen, verſchalken, oplichten, verkloeken, misleiden.*

Decipere ſpem alicujus. Cic. *Iemands hope bedriegen, iemands hope of verwagtinge te leur ſtellen.* Oculos. Ovid. *Iemands oogen bedriegen, te leur ſtellen, betooveren.*

DECĬPŬLA, æ. f. of DECĬPŬLUM, i. n. *Een ſlag-kooy, een val, een put om vogelen of beeſten te vangen.* Deze twee woorden zyn geen zuiver Latyn.

DĔCĬRCĪNO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Manil. *Tot een rondte of kring maken.*

DĔCĪRĒMIS, is. f. Plin. H. *Een galey met tien riemen aan een bank.*

DECISĬO, ōnis. f. Cic. *Beſligtinge, beſliſſinge, vereffeninge, afdoeninge, byleggiug van een geſchil.*

DECISŪS, ă, ūm. Hor. *Afgehouwen, afgehakt, afgekapt, afgeſneden.*

** Deciſus. Cic. Hor. *Beſligt, beſlift, afgedaan, vereffend, bygelegd.* Sprekende van een zake of geding.

DĔCLĀMATĬO, ōnis. f. Cic. *Een reden, redenvoeringe, of vertoog: De oeffeninge van een redenvoerder.*

** Declamatio. Cic. *Een vertoog 't welk men doet, een voorwerp waar over men een reden voert.*

DĔCLĀMATŌR, ōris. m. Cic. *Een Redenvoerder, een Redenaar.*

Declamator. Cic. *Een meeſter in de redineerkonſt, die anderen vertogen of reden leert voeren.*

DĔCLĀMATŌRIUS, ă, ūm. Cic. *Van een redenvoerder, of redenvoeringe, tot die beide behoorende.*

DĔCLĀMĬTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Redeneeren, een reden voeren, een vertoog doen: Dikwils redeneeren, of vertogen doen.*

Declamitare de aliquo. Cic. *Aangaande of tegen iemand een reden voeren, of een vertoog doen.*

DĔCLĀMO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Redeneeren, een reden voeren, een vertoog doen.*

Declamare alicui. Ovid. *Voor of in tegenwoordigheid van iemand redeneeren, een reden voeren, of een vertoog doen.*

Declamare orationes. Quintil. *Vertogen doen, redenvoeringen voorhouden, opzeggen.*

Declamare in aliquem. Cic. *Een reden tegen iemand voeren, een vertoog tegen iemand doen.*

Ad fluctum declamare. Cic. *Tegen de golven of baren aan baren, tegen aan ſchreeuwen.*

DĔCLĀRĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Verklaringe, vertooninge.*

Declaratio animi. Cic. *Verklaringe van zyne gedagten, uitinge van zyn gemoed of gevoelen.*

** Amoris declaratio. Cic. *Verklaringe, betuiginge van liefde of vriendſchap.*

DĔCLĀRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Cic. *Verklaren, betoonen, bewyzen, betuigen, uitleggen, ontvouwen, aanwyzen, ontknoopen, ontdekken, openbaren, aantoonen.*

Declarare gaudia vultu. Catul. *Zyn blydſchap door het wezen verklaren, openbaren.*

Declarare aliquem Conſulem. Cic. *Iemand Burgermeeſter verklaren, tot Burgermeeſter aanſtellen, verkiezen.*

DĔCLĪNĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Afwykinge, buiginge, afkeeringe, afwendinge, omdraayinge.*

Declinatio capitis. Curt. *Afwendinge, omdraayinge van 't hoofd.*

Declinatione corporis ictum effugere. Cic. *Den ſlag door 't buigen van 't lighaam ontwyken.*

Declinatio. Cic. *Vlugt, ontwykinge.*

Tua recuſatio ſit laboris & periculi declinatio. Cic. *Uw weigeringe is niet anders als een ſchuwinge van arbeid, en gevaar.*

* Declinatio ad libidinem. Cic. *Afwykinge, verval tot de welluſt.*

* Declinatio à propoſito. Cic. *Afwykinge van zyn voorwerp.*

Declinatio tubuli. Vitruv. *'T hangen of onderſte van een buis.*

Digitized by Google

De Digters omteeren uw oordeel over hen niet, nog uwe ſchenkaadjen.

Dedecorare faciem. Prop. *Zyn aangezigt ſchenden, ontcieren, leelyk maken.*

DEDĔCŌRŌSE, adv. Sex. Aur. Vict. *Schandelyk, oneerlyk.*

DEDĔCŌRŬS, ă, ŭm. alicui. Tac. *Schandelyk, oneerlyk, onbetamelyk.*

DEDĔCŬS, ŏris. n. Cic. *Schande, oneer, ſchandvlek, oneerloosheid.*

DEDĪCĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Opdragt, opofferinge, toewydinge.*

DEDĪCĀTŬS, ă, ŭm. Cic. *Opgedragen, opgeofferd, toegewyd, toegeheiligd.*

Dedicatus. Hor. *Iemand aan wien een tempel of altaar toegeheiligd is: De voorſtander, beſcherm-God of Heilig van een tempel, enz.*

DEDĪCO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. aliquid alicui. Cic. *Opdragen, opofferen, toewyden, toeheiligen.* Sprekende van een altaar, tempel, enz.

Publicè aliquem dedicare Deum. Cic. *Iemand openbaarlyk in 't getal der Goden ſtellen, rekenen, als een God eeren, een God verklaren.*

Librum alicui dedicare. Plin. H. *Iemand een boek opdragen.*

DEDĪGNĀTĬO, ōnis. f. Quintil. *Verontwaardinge, verſmadinge, ſmaad, verachtinge, wederwaardigheid.*

Dedignatio parendi. Plin. J. *Weigering van gehoorzaamheid, ongehoorzaamheid, verachtinge of verſmadinge van iemands bevelen.*

DEDĪGNŌR, ārīs, ātŭs ſŭm, ārī. acc. Virg. Colum. *Veronwaardigen, verachten, verſmaden, ſmadelyk verwerpen.*

DEDĪSCO, ĭs, dĭdĭcī, diſcĕrĕ. acc. Cic. *Ontleeren, agterwaarts leeren, vergeten.*

Dediſcendi tibi ſunt artolagani tui. Cic. *Gy moet u 't eten van koeken ontwennen: Gy moet geen koeken meer eten.*

DEDĪTĬO, ōnis. f. Cic. *Overgave, overgevinge, opgevinge,* van een ſtad, poſt, enz.

Deditionem facere ad hoſtem. Quintil. *Zig aan den vyand overgeven.* Significare. Cæſ. *Teeken doen of geven, dat men een plaats wil overgeven.*

Accipere in deditionem. Cæſ. *Met verdrag innemen.*

** Redegimus gentes illas in deditionem imperii noſtri. Cic. *Wy hebben die volkeren onder de gehoorzaamheid van ons gebied gebragt: Wy hebben die volkeren onder ons gebied doen buigen, ondergebragt.*

Deditionem ſuam ad Pompeium mittunt. Flor. *Zy zenden aan Pompejus om zig aan hem over te geven of onderwerpen: zy zenden voorwaarden van overgevinge aan Pompejus.*

DEDĪTĪTĬŬS, ă, ŭm. Cæſ. *Die zig in iemands genade of magt overgegeven heeft: Die een ſtad, ſterkte, enz. overgegeven heeft.*

Deditītius. Tac. *Een overlooper, een landverrader.*

DEDĪTŬS, ă, ŭm. dat. Cic. *Aan den vyand overgegeven. Zie* Deditītius.

** Caſtra dedita. Sil. *Overgegeve legerplaatſen.*

** Deditus voluptatibus, amori. Ter. Cic. *Genegen, geneigd, gezind tot welluſten, tot liefde: Wellustig, liefhebber van de min.* Gravitati. Cic. *Tot ſtatelykheid, zedigheid genegen: Een ſtatelyk deftig man.*

Aliquibus ſtudiis. Cic. *Tot eenige oeffeningen genegen, gezind.*

Deditus alicui. Cic. *Tot iemand genegen: Iemands goede vriend of begunſtiger, betragter van iemands welſtand of voordeel.*

Dedita opera. Cic. *Willende en wetende, met voorbedagten rade, met opzet.*

DEDO, ĭs, dĕdĭdī, dēdĭtŭm, dĕdĕrĕ. aliquid alicui. Plaut. Cæſ. *Iemand iets overgeven, overleveren, inruimen, in zyn magt geven, ten beſte geven, laten.* Van een ſtad, een leger, of legerplaats, enz. geſproken.

Dedere ſe hoſtibus *of* in ditionem hoſtium. Plaut. Cæſ. *Zig aan de vyanden overgeven, zig de magt der vyanden onderwerpen.*

Aliquem dedere hoſtibus. Cic. *Iemand aan de vyanden overleveren, overgeven.*

Dedere ſe *of* ſe totum alicui. Ter. Cic. *Zig geheel aan iemand overgeven, zig t'eenemaal aan iemands beleid vertrouwen, zig gantſch aan iemand onderwerpen.* Se delectationi toto animo. Cic. *Zig met gant'scher harte, t'eenemaal aan 't vermaak overgeven.* Se libidinibus, angoribus. Cic. *Zig aan wellusten, aan quellingen des geeſts overgeven.* Se litteris. Cic. *Zig tot het letterblokken, of boekeſſeninge begeven.* Se ipſum neci. Virg. *Zig zelfs dooden, ombrengen.* Aliquem ad necem. Tac. *Iemand doen ſterven, iemand dooden.*

Dedere aliquem alteri ad ſupplicium. Liv. Supplicio alterius. Cic. *Iemand aan een ander overgeven, overleveren om geſtraft te worden. Iemand in een's anders magt ſtellen om geſtraft te worden.*

Dedere aures ſuas Poëtis. Cic. *Het oor leenen aan de Digters, zig tot de digtkunde begeven, zig in het digten oeffenen.*

Tibi iſthuc dedam negotii. Ter. *Ik zal u die zake betrouwen, aanbevelen.*

DĒDŌCĔŌ, ēs, dŏcŭī, dŏctŭm, dŏcērĕ. aliquid. Cic. *Iemand iets doen vergeten, ontleeren, afleeren.*

DĒDŎLĔO, ēs, dŏlŭī, dŏlērĕ. Ovid. *Zyn droefheid ſtaken, laten varen, ophouden van droevig te zyn.*

DĒDŎLO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Plaut. Colum. Mart. *Met een ſchave of ander yzer gereedſchap ſchaven, glad maken.*

** Dedolare alicujus viſcera. Plaut. *Iemands ingewanden met een hakmes klein hakken.*

DĒDŪCO, ĭs, dūxī, dūctŭm, dūcĕrĕ. aliquem. Cic. *Iemand geleiden, leiden, brengen, ergens na toe vergellen.*

Deducere funus. Plin. H. *Een lyk geleiden, na 't graf vergellen, volgen: Een lyk ſtatie by wonen, ter begravenis gaan.*

** Deducere aliquem de aliquo loco. Cæſ. *Iemand uit een plaats doen neder komen: Iemand uit een plaats rukken, doen vertrekken.* Lunam cœlo. Virg. *De maan uit den hemel doen dalen.* Milites ex præſidiis. Cæſ. *De krygsknegten uit hunne bezettingen trekken.* Pedes de lecto. Plaut. *Zyn voeten van 't bed trekken.*

Deducere aliquid in aliquem locum, Cæſ. Cic. *Iets in een plaats brengen, voeren, dragen, vervoeren.*

Deducere aliquem ad nequitiam. Ter. *Iemand tot boosheid, tot quade wegen verleiden, vervoeren, brengen.*

Deducere aliquem de ſententiâ. Cic. *Iemand van zyn gevoelen afbrengen, van gedagten of beſluit doen veranderen.* A *of* ex propoſito. Cic. *Iemand van zyn voornemen afbrengen, doen afſtaan, afraden.*

Deducere aliquid de ſummâ. Cic. Vitruv. *Iets van een ſomme afrekken, afnemen, verminderen.*

Deducere (alicui) cibum. Ter. *Iemands koſt verminderen, beſneeyen.*

Deducere febrem ægroto. Hor. *Iemands koortſe verjagen, iemand van de koortſe genezen.* Faſtidium. Plin. H. *Iemands walginge verjagen, gemagte in iemand verwekken.*

Deducere aliquem ad cibum. Celſ. *Iemand doen eten, tot het eten brengen, gradheid of luſt tot ſpys in iemand verwekken.*

Spe deducebar ad eam cogitationem, ut, &c. ſeq. ſubj. Cic. *Ik wierd door myn hope bewogen tot de gedagten, dat, enz.*

Eò *of* In eum locum res deducta eſt, ut, &c. ſeq. ſubj. Cic. *De zaak is in dien ſtaat, daar of zoo verre gekomen of gebragt, dat, enz. Het is'er zoo mede gelegen, dat, enz.*

Navem deducere. Cæſ. *Een ſchip van 't droge in 't water brengen.*

Civitates diſſentientes in eauſam Regis deducebat. Liv. *Hy bragt de verſchillende ſteden aan de zyde, of tot het belang des Konings.*

DĒDŪCTĬO, ōnis. f. Cic. *Geleidinge, leidinge.*

Deductio. Vitruv. *Veeringe, toevoer, vervoeringe.*

Deductio aquæ. Cic. *Leidinge van water, waterleidinge.*

Rivorum à fonte deductio. Cic. *De konſt of wetenſchap om rivieren van hun oorſprong af te leiden.*

Deductio militum in oppida. Cic. *Verdeelinge van krygsvolk in ſteden.*

Deductio. Sen. Ph. *Verminderinge, kortinge, afrekkinge.*

Sine ulla deductione. Sen. Ph. *Zonder eenige vermindering, afkortinge, of afrekkinge.*

DĒDŪCTŌR, ōris. m. Cic. *Een leidsman, een geleider, een die een man van aanzien verzeld.*

DĒDŪCTO, ās, ārĕ. Lucil. apud Non. *Geleiden, leiden, brengen, voeren.*

DĒDŪCTŬS, ă, ŭm. Cic. *Geleid, gebragt, gevoerd.* Men zegt *Deductior.*

Naſus ab imo deductior. Suet. *Een neus zeer krom aan 't einde.*

Nomen deductum ab Anco. Ovid. *Een naam van Ankus ontleend, gekomen, getrokken.*

Digitized by Google

Carmen deductum. Virg. *Een vloeyend, zaft vaars.*
Tenui deducta Poëmata filo. Hor. *Gedigten met zeer veel cierlykheid, aardigheid en zafvloeyendheid gemaakt.*
Viri deducti ab Hippocrate. Celſ. *Leerlingen, navolgers van Hippokrates, luiden die de qualen op de maniere van Hippokrates genezen.*

DĔERRO, ās, āvī, ātum, āre. Virg. *Van de weg afdwalen, dolen.* Quintilianus voegd'er *Itinere* by.
Ictus eorum non deerrant. Plin. H. *Hunne ſlagen vallen niet mis, zy geven gewiſſe ſlagen.*
Deerrare ab aliquo. Plaut. *Van iemand afdwalen, iemand verliezen, van iemand afwyken.*
Deerrare. Colum. *Bedrogen zyn, misſlag hebben, dolen, dwalen.*
Sors deerrabat ad parum idoneos. Ter. *Het lot viel qualyk op onbequaame perſonen tot die ampten.*

DĔFÆCĀTŪS. *Zie* Defecatus.

DĔFĀMĀTŪS, ă, ūm. A. Gell. *Eerloos, onteerd, die zyn eer en aanzien verloren heeft.*

DĔFĀMO, ās, āvī, ātum, āre. Gel. *Laſteren, te na ſpreken, onteeren.*

DĔFĀTĪGĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Vermoeidheid, vermatheid.*

DĔFĀTĪGĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Vermoeid, afgemat, moede, afgeſloofd.*

** Deceptus ſum, at non defatigatus. Ter. *Ik ben bedrogen, dog niet van moed of hope ontbloot.*

DĔFĀTĪGO, ās, āvī, ātum, āre. acc. Ter. Cæſ. *Afmatten, moede maken, ontruſten.*
Defatigare Judices. Cic. *De regters moede maken, laſtig vallen.*
Noli defatigari, *of* Ne defatigere in bonis conſervandis, *of* Non defatigere conſervare viros bonos. Cic. *Laat het u nooit verdrieten, of laſtig vallen, vrome mannen te verdedigen, voor te ſpreken.*

DĔFĔCĀTŪS, ă, ūm. Colum. *Van giſt, droeſſem, hef of moer gezuivert; klaar, ſchoon, helder, ſchoon gemaakt.*
Defecatus. Plaut. *Rein, gezuiverd, gewaſſen, ſchoon gemaakt.*
Defecatus animus. Plaut. *Een geruſt, ruſtig, vrolyk gemoed.*

DĔFĔCŌR, āris, ātus sum, āri. Plin. H. *Van giſt, droeſſem, hef of moer gezuiverd zyn; ſchoon, helder, klaar, of ſchoon gemaakt zyn.* Sprekende van oly of wyn, waar van den droeſſem of moer afgenomen is.

DĔFĔCTĬO, ōnis. f. Front. *Gebrek, mangel, ſchaarsheid van iets.*
Fluvius ille aliarum aquarum defectione ſuccurrit. Cic. *Die rivier vervult het gebrek van andere wateren. Men gebruikt het water van deze ſtroom als de andere wateren begeven.*

** Defectio animi. Cic. *Kleinmoedigheid, verzagdheid.*
Defectio animæ. Celſ. *Beſwyminge, zwym, bezwykinge.*
Defectio, *alleen.* Suet. *of* Virium defectio. Cic. *Zwakheid, kragteloosheid, begevinge, verminderinge van kragten.*
Defectio Solis *of* Lunæ. Cicer. *Zonne-zwym, Maan-zwym, verduiſtering, ligt gebrek van zon of maan. Zon of maan verduiſtering.*
Defectio. Cic. Liv. *Afval, opſtand, oproer, muitery, zamen rottinge.*
Defectio à recta ratione. Cic. *Afdwalinge, afwykinge van de regtſchape reden, mangel, gebrek van regtſchape reden.*

DĔFĔCTĬVŪS, ă, ūm. adj. Cicer. *Gebrekkelyk, gebrek hebbende.*

DĔFĔCTŌR, ōris. m. Suet. Tac. *Een wederſpannige, afvallige, een muit of oproer maker.*
Defector. Front. *Een overlooper tot den vyand.*

DĔFĔCTŪS, ă, ūm. re aliquâ. Cic. *Van iets ontbloot, beroofd of gebrek hebbende.*
Defectus animo. Plin. H. *In zwym gevallen, leggende, bezwymd, bezweken.*
Sol defectus lumine. Tib. *De verduiſterde zon.* Lucerna lumine defecta. Petron. *Een uitgedane lamp.*
Defectus ſuo conſilio. Val. Max. *Van zyn verſtand of wysheid verlaten, ontbloot, beroofd.*
Defectus annis & viribus. Colum. *of* Defectæ ſenectutis homo. Ulp. *Door ouderdom afgeſloofd, ſtek end; zwak, afgemat door hooge jaren.*
Defectus liber. Cic. *Een voltooid, voltrokke boek.*
Defectus. Plin. H. Celſ. Mart. *Zwak, quynende, kragteloos, uitgemergeld.*

DĔFĔCTŬS, ūs. m. Liv. *Mangel, gebrek, ſchaarsheid.*
Defectus Solis & Lunæ. Cic. *Zon of maan verduiſtering, zon of maan zwym.*
Defectus. Q. Cur. *Opſtand, oproer, afval, muitery, overloopinge.*

DĔFĔNDO, ĭs, fĕndī, fēnsum, fendĕre. aliquem. Cicer. *Iemand beſchermen, verdedigen, de hand beven 't hoofd houden, beſchutten, behoeden.*
Defendere urbem. Cic. *Een ſtad beſchermen, verweren, verdedigen.* Urbem à vaſtatione. Plancus ad Cic. *Een ſtad van verwoeſtinge of plonderinge bewaren, bevryden.*
Defendere aliquem *of* cauſam alicujus. Cicer. *Iemands zake bepleiten, beweren: Iemand of des zelfs zaken verdedigen, voorſpreken.*
Se defendere excuſatione adoleſcentiæ. Cic. *Zig op zyn jeugd verſchoonen, verontſchuldigen, beroepen.*
Vim vi defendere. Cic. *Geweld met geweld afweeren, afkeeren, verdryven.*
Injuriam defendere ab aliquo. Cic. *Iemand van ongelyk bevryden, tegen ongelyk beſchermen.*
Defendere aliquid. Cic. *Iets beweren, ſtaande houden, verdedigen, verzeketen waar te zyn.*
Myrtos à frigore defendere. Virg. *De Myrteboomen tegen de koude beſchermen, beſchutten, van koude bevryden.*
Defendere Solis ardores. Cic. *De hitte van de zon afweeren, zig voor de hitte van de zon bevryden.*

** Defendere bellum. Cæſ. *Beſchermender, of verwerender wyze oorlogen.*

*** Duo defendunt retinacula navem. Prop. *Het ſchip ryd aan twee ankers.*

DĔFĔNSĬO, ōnis. f. Cicer. *Beſtherminge, verdediging, beſchutting, hoede.*
Criminis defenſio. Cic. *Verdediginge, voorſprekinge, verſchooninge van een miſdaad.*

DĔFĔNSĬTO, ās, āvī, ātum, āre. cauſas. Cicer. *Dikwils zaken bepleiten, verdedigen.*

† DĔFĔNSO, ās, āvī, ātum, āre. Plaut. Tac. *Verdedigen, beſchermen, verweren, beſchutten.*

DĔFĔNSŌR, ōris. m. Virg. *Beſchermer, beſchutter, verdediger, verweerder.*
Defenſor. Cic. *Een voorſpraak, verweerder van iemands zake.* Ulpianus zegt, mulier defenſor alicujus, *Een vrouw die iemand als voorſpraak dient.*
Defenſor. Cæſ. *Een ſchoor, ſtut, muur-zuil, muur-pilaar.*

DĔFĔRBĔO. *Zie* Deferveſco.

DĔFĔRO, fers, tŭlī, lātum, ferre. acc. Cic. *Dragen, brengen, toe of over dragen.*
Deferre nuncium alicui *of* ad aliquem. Cic. *Iemand een nieuwmare of iets nieuws brengen.* Munus alicui *of* ad aliquem. Cic. *Iemand een ſchenkaadje brengen, vereeren.*
Deferre aliquid ad *of* apud aliquem. Cic. *Iemand iets gaan verhalen, bekend maken, verwittigen, mede deelen, openbaren.*
Hæc ad Senatum detuli. Cic. *Ik hebbe deze zaken aan den Raad bekend gemaakt, voor den Raad gebragt, aan den Raad geopenbaart.*
Deferre aliquid ad aliquem. Cic. *Iets aan iemand brengen, aanbieden, geven, ſchenken.*
Tuam voluntatem ei per litteras detuli. Cic. *Ik heb hem uw wille door een brief bekend gemaakt, laten weten.*
Ei ſuam auctoritatem, gratiam, opes ad hoc negotium conficiendum detulit. Cic. *Hy bood hem zyn gezag, aanzien en middelen aan om deze zake te volvoeren.*
Deferre alicui Regnum. Cic. *Iemand een koningryk opdragen, aanbieden.* Legationem. Cic. *Iemand een gezantſchap aanbieden, geven.*
Aliquod negotium ad aliquem deferre. Cic. *Een zaak aan iemands oordeel opdragen, ſtellen. Iemand ſcheidsman van iets maken.*

* Cauſam deferre ad Judicem. Cic. *Een zake voor den Regter brengen, bepleiten.* Querelas ad aliquem per alium. Cic. *Zyne klagten aan iemand door een ander brengen, laten doen.* Aliquem *of* alicujus nomen ad Judicem. Cic. *Iemand of des zelfs naam aan den regter aanklagen, aanbrengen.* Nomen alicujus de aliquâ re. Cic. *Iemand over iets voor den Regter beſchuldigen, aanbrengen, beklagen, beklappen.*
Deferre aliquid cuipiam loco beneficii. Cic. *Iemand iets als*

Digitized by Google

een weldaad ſchenken, iemand met een milde geſchenk zoeken te verpligten.

In beneficiis ad ærarium delatus eſt à Lucullo. Cic. *Lukullus deed hem een jaarlykſche inkomſte uit de ſchatkiſt van den Staat tellen.*

Ad eum primas deferebant of Huic primæ ab eis deferebantur. Cic. *Zy gaven hem den eerſten rang, zy ſtelden hem boven alle anderen.*

Deferre alicui palmam eloquentiæ. Cic. *Iemand de prys van welſprekendheid toewyzen, iemand boven alle andere Redenaars verheffen, pryzen.*

Deferre alicui honorem. Cicer. *Iemand eeren, eere bewyzen, aandoen, eere geven.*

** Hoc quanti defertur? Sen. Ph. *Hoe veel gelt dit? wat is de prys van dit?*

DĒFERVĒFĂCĬO, ĭs, fēcī, făctŭm, făcĕrĕ. aliquid. Cat. *Iets doen koken, zieden, heet maken.*

DĒFERVĒFĂCTŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Gekookt, gezoden, heet gemaakt.*

Aqua in aheno defervefacta. Vitruv. *Water in een ketel gekookt, heet gemaakt.*

DĒFERVĒSCO, ĭs, fĕrvī, of beter fĕrbŭī, fĕrvĕſcĕrĕ. Cat. Colum. *Ophouden van koken, weder kout of koel worden.*

Æſtus defervefcunt. Varr. *De hitte neemt af, vermindert, bedaart.*

Muſtum defervefcit. Cat. *De moſt houd op van arbeiden.*

Defervefcit ira. Cic. *De gramſchap verkoelt, bedaart, neemt af.*

Jam defervit adoleſcentia. Ter. Jam cupiditates adoleſcentiæ deferbuerunt. Cic. *De jeugd of de begeerlykheden van de jeugd zyn nu reeds bedaard, verkoelt: De hitte en driften van de jeugd zyn nu al voorby, gematigd, het hollen van de jeugd is over.*

Studia hominum deferbuere. Cic. *De genegentheid, gunſt of zugt der menſchen voor hem is verkoeld, is verdweenen.*

Defervere. Vitruv. *Uitgaan, uitgebluſcht worden.*

DĒFĔSSŬS, ă, ŭm. Cic. *Vermoeid, moede, afgemat, afgeſloofd.*

DĒFĔTĪSCŎR, ĕrĭs, fĕfsŭs sŭm, fĕtīſcī. Ter. *Vermoeid, moede, afgemat, afgeſloofd zyn.*

Defeſſus ſum ambulando. Ter. Ambulare. Plaut. *Ik ben moede of vermoeid van wandelen.*

** Non defetiſcar uſque adeo experiri, donec, &c. ſeq. ſubj. Ter. *Ik zal niet moede worden, niet nalaten alles te beproeven tot dat, enz. Ik zal alles zonder moeiten te ſparen, in't werk ſtellen, tot dat, enz.*

DĒFĪCĬĔNS, ēntĭs. omn. gen. Ovid. *Ontbrekende, mangelende, ſchaars;* Sprekende van voorraad.

** Deficiens. Sen. Trag. Tac. *Stervende, de geeſt gevende.*

Deficiente quotidie Regis Majeſtate. Juſtin. *Des Konings grootmagtigheid dagelyks afnemende, verminderende.*

DĒFĪCĬO, ĭs, fēcī, făctŭm, fĭcĕrĕ. Cic. *Ontbreken, mangelen.*

Multa illum deficiunt. Cic. Multa illi deficiunt. Cæſ. Rebus deficitur. Cic. Multis rebus deficit. Varr. Colum. *Hem ontbreken, mangelen vele dingen: Hy heeft gebrek van vele zaken.*

Nunquam illum prudentia deficit. Cic. *Hem ontbreekt of mangelt het nooit aan voorzigtigheid, hy is nooit van voorzigtigheid ontbloot.*

Deficit Sol, Luna. Cic. *De zon, de maan bezwymt*, dat is, *zy verduiſteren.*

Deficit, *alleen, of* Viribus deficit, *of* Vires eum deficiunt. Cic. *Het ontbreekt hem aan kragten, hy is kragteloos, zyn kragten bezwyken.*

Deficit animo *of* animis. Cic. Deficit animum. Varr. *Het ontbreekt of mangelt hem aan moed, hy geeft den moed verloren.*

Deficere. Cic. *Afvallen, opſtaan, meuiten, overloopen.*

Deficere ab aliquo. Cicer. Cæſ. *Iemands zyde verlaten, uit iemands dienſt of leger tot een ander verloopen, iemands zyde verlaten.* Ab aliquo Principe ad alium. Liv. *Van den eenen vorſt tot den anderen afvallen, verloopen, overloopen.*

Deficit à virtute. Cic. *Hy wyke van de deugd af.* A dignitate ſuâ. Cic. *Hy draagt zig beneden zyn waardigheid, hy houd zyn rang of ſtaat niet, hy vernederd zig beneden zyn waardigheid.*

Utilitas ab amicitiâ deficit. Cic. *Voordeel of belang komt met de vriendſchap niet overeen, kan niet wel met de vriendſchap te zamen gaan.*

* Deficere à ſeipſo. Cic. *Zig zelfs ongelyk worden, veranderen van leven of beleid.*

Hæc figura deficit in mucronem. Plin. H. *Dit afbeeldſel, deze trek eindigt ſpits of puntswyze, is ſcherp aan't einde.*

Ad mores Perſarum deficere. Front. *Tot de zeden der Perſianen vervallen: De Perſiaanſche zeden of manieren aannemen.*

Membra corporis deficiuntur. Vitruv. *De leden van't lighaam worden verzwakt, verliezen der zelver kragt.*

DĒFĪGO, ĭs, fixī, fixŭm, fīgĕrĕ. aec. Cic. *Iets planten, hegten, induwen, indryven, inſteken.*

Cucurbiculas defigere. Celſ. *Koppen, koppen zetten.*

Defigere aliquid in terram. Colum. Terræ. Virg. *Iets in de aarde ſteken, duwen, planten.* Sicam in corpore alicujus. Cic. *Een pook in iemands lighaam ſteken, duwen.*

Defigere oculos in aliquâ re *of* in aliquam rem. Cic. *Zyne oogen op iets veſtigen, iets ſterk aanzien, aanſchouwen.* Mentem. Cic. *Zyne gedagten op iets veſtigen, ſterk over iets laten gaan: Met aandagt op iets denken.* Orationem. Cic. *Zyn redenvoeringe ſchikken om iets te verhandelen.*

Defigere aliquid in animis alicujus. Cic. *Iemand iets inboezemen, inprenten, indrukken.*

Pavor cum admiratione defixerat hoſtes. Liv. *De ſchrik en de verwonderinge verbaaſde de vyanden, deed hen t'eenemaal verſteld ſtaan.*

Defigere furta alicujus in oculis populi. Cic. *Iemands dieverye voor 't volk ten toon ſtellen, aan't volk openbaren, vertoonen.*

DĒFĪNGO, ĭs, finxī, fictŭm, fingĕrĕ. acc. Cat. *Vormen, een gedaante of geſtaltenis aan iets geven, iets een gedaante of geſtalte doen krygen.*

DĒFĪNĬO, ĭs, īvī, ītŭm, īrĕ. acc. Cic. *Bepalen: palen, grenzen, of landpalen ſtellen.* Sprekende van een veld, een Ryk, enz.

Ejus fundi extremam partem directo ordine oleæ definiunt. Cic. *De olyfboomen in een regte rye, bepalen het uiterſte gedeelte van dat ſtuk lands.*

Imperium termino aliquo definire. Cic. *Een gebied palen ſtellen, de uitgeſtrektheid van een gebied met eenige grenzen bepalen.*

Aſpectum noſtrum definit Horizon. Cic. *De kimme of gezigteinder bepaalt, of eindigt ons gezigt.*

Definire diem. Cæſ. *Een dag bepalen, ſtellen, vaſt ſtellen, beſtemmen, beramen.*

Definire rem aliquam. Cic. *Iets beſchryven, verklaren, uitleggen, ontvouwen.*

Definire aliquid lucidè. Cic. *Iets klaarlyk beſchryven, uitleggen, ontvouwen.*

Definire legem alicui. Cic. *Iemand een wet voorſchryven, ſtellen, opdringen.* Alicui quid faciat. Cic. *Iemand voorſchryven, zeggen wat hy doen moet.*

Definire. Cic. *Vaſt ſtellen, beſluiten, voornemen.*

Definitum eſt. Plaut. *Het is beſloten, vaſt geſteld.*

DĒFĪNĪTĒ. adv. Cic. *Beſcheidentlyk, duidelyk, uitdrukkelyk, klaarlyk, netjes.*

DĒFĪNĪTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Aanwyzinge, aantooninge.*

Hominum & temporum definitione ſublatâ. Cic. *Zonder aanwyzinge of uitdrukkelyk verhaal van menſchen en tyden. Het aanwyzen van perſonen en tyden overgeſlagen zynde.*

Definitio. Cic. *Bepalinge, beſchryvinge, verklaringe, uitleginge van den aart en eigenſchappen van iets.*

Definitio. *Grondregel, regel, gewyſde.* Dit woord word by de Regisgeleerden gebruikt.

DĒFĪNĪTĪVŬS, ă, ŭm. Cic. *Bepalende, beſchryvende, tot een beſchryvinge van iets behoorende.*

DĒFĪNĪTŬS, ă, ŭm. Cic. *Bepaald, vaſt geſteld, beſloten, beſtemd, beraamd. Zie* Definio.

DĒFĬŎCŬLŬS, ī. m. Mart. *Eenoogig, die maar een oog heeft.* Dit is een verdagt woord in Martialis; in eenige drukken vind men *Cacis oculis.*

DĒFĬT, dĕfĭĕrī. dat. Ter. *Mangelen, ontbreken, ſchaars zyn.*

Nihil defit. Ter. *Daar ontbreekt of mangelt niets.*

Nihil apud me tibi defieri patiar. Ter. *Ik zal niet dulden dat u iets tot onzent ontbreekt.*

Digitized by Google

DĔFĪXŬS, ă, ūm. Cic. *Geplant, ingedurwd, ingeſteken, ingeſlagen of gedreven.*

** Defixus altis radicibus. Cic. *Diep ingeworteld, dat diepe wortels geſchoten heeft.* Van deugden of ondeugden geſproken.

Defixus humi. Cic. *Aan d'aarde gehegt*, dat is, *tot aardſche dingen genegen, aardſch, die veel op de aarde denkt.*

Defixa ſpes eſt omnium in te. Cic. *Aller menſchen hope is op u geveſtigt, beruſt op u.*

Animus defixus malis. Claud. In malis. Cic. In contemplatione malorum. Plin. J. *Een gemoed altyd op zyne rampen denkende, zyne ongevallen overwogende.*

DĔFLAGRĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Brand, verbrandinge.*

† DĔFLAGRĀTŬS, ă, ūm. Poëta apud Cic. *Gebrand, verbrand, tot aſſchen verteerd, door 't vyer verſlonden.*

DĔFLAGRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Branden, verbranden, tot aſſchen verteren, door 't vyer verſlinden.*

Deflagrare ardore. Cic. *Door 't vyer verteerd, verſlonden worden.* Ictu fulminis. Cic. *Door een blixem-ſlag verbrand worden.*

** Communi incendio maluit quàm ſuo deflagrare. Cic. *Hy wilde liever met den gantſchen hoop als alleen verloren gaan.*

* Deflagrat ira. Liv. *De gramſchap bedaart, de hitte van zyn toorn is uitgebluſcht.* Seditio. Tac. *Den oproer of de muitery is geſtild, bedaard, neemt af, word ſtil.*

DĔFLĔCTO, īs, flexī, flexūm, flĕctĕrĕ. acc. Colum. *Iets buigen, krommen, vouwen.*

Deflectere, *alleen.* Suet. *of* Deflectere ex itinere. Plin. J. *Van den weg afwyken, dwalen, van den weg treden.*

Deflectere à veritate. Cic. *Van de waarheid afwyken, dwalen, dolen.* A virtute patris. Cic. *Ontaarden, afwyken van zyn's vaders deugd.*

Deflectere in aliquem locum. Plin. J. *Na een plaats keeren.*

Deflectere de curſu ſuarum actionum. Cælius ad Cic. *Afwyken, ontaarden van den loop zyner daden: Van beleid en daden veranderen.*

Redeat illuc unde deflexit oratio. Cic. *Laat ons tot ons voorwerp wederkeeren, laat ons weder komen tot den draad van onze reden.*

DĔFLĔO, ēs, ēvī, ētūm, ētĕ. aliquid. Cic. *Iets beweenen, beklagen, beſchreyen.*

DĔFLĔTŬS, ă, ūm. Cic. *Beweend, beklaagd, beſchreid.*

DĔFLEXŬS, ă, ūm. Plin. H. *Gebogen, gekromd, gevouwd, gekeerd, omgekeerd.*

Deflexus in alium curſum amnis. Cic. *Een rivier na een anderen loop afgewend, afgekeerd: Een ſtroom, die men een anderen loop heeft doen nemen.*

Deflexa ætas à laboribus ad otium. Cic. *Een ouderdom, welke van veel moeite en arbeid tot ruſt gekomen is.*

DĔFLEXŬS, ūs. m. *Gebogen.* Ne vitis deflexu rumpatur. Colum. *Op dat de wynſtok niet en breke door 't buigen.*

DĔFLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plin. H. *Blazen, af of weg blazen.*

DĔFLŌCĀTŬS, ă, ūm. Deflocati ſenes. Plaut. *Kaalhoofdige oude mannen, of, gelyk zommigen zeggen, Afgeſloofde, zwakke oude luiden.*

DĔFLŌRĀTŬS, ă, ūm. *Ontbloeiſemd.* Defloratæ victoriæ gloria. Liv. *De roem van een ontbloeſemde overwinning*, dat is, *De roem of eer van een overwinninge, die door een grooter voordeel verduiſterd is geweeſt.*

DĔFLŌRĔO, ēs, flōrŭī, flōrētĕ. Colum. *Zyn bloem, of bloeyſem verliezen.*

DĔFLŌRĔSCO, īs, flōrŭī, flōrēſcĕrĕ. Plin. H. *Zyn bloem of bloeiſem verliezen, verwelken.*

Flos carptus defloreſcit. Catul. *Een geplukte bloem verwelkt, of verlieſt zyn bloem ras.* Defloreſcere. Cic. *Verwelken, bederven.*

** Defloreſcit formæ dignitas aut morbo aut vetuſtate. Auct. ad Her. *De ſchoonheid verlieſt des zelfs glans of luiſter, of door ziekte of door ouderdom.*

Defloreſcit amor maturè. Cic. *De liefde gaat ras over, verlieſt dra des zelfs vyer: De aangenaamheid, zoetheid, het vermaak der minne is niet duurzaam.*

Cum corpore animus defloreſcit. Liv. *Het gemoed verlieſt zyn vlughtheid te gelyk met het lighaam: De geeſt en 't lighaam worden te zamen zwakker.*

DĔFLŌRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. A. Gell. *De bloem van iets benemen, iets voor af proeven.*

Futuri gaudii fructum ſpes tibi jam defloravit. Aul. Gell. *De hope heeft u voor af de toekomende vreugde doen proeven.*

DĔFLŬO, īs, flūxī, flūxūm, flŭĕrĕ. Virg. Plin. H. *Nederwaarts ſtroomen, vloeyen, loopen, zakken, vallen.* Sprekende van een riviere, enz.

Defluere, *alleen.* Cic. *of* Defluere ad *of* in terram. Cic. Liv. *Op de aarde vallen, ſtorten.*

Defluit capillus. Plin. H. *Het hair valt uit.*

Veſtis defluit ad imos pedes. Virg. *Het kleed hangt tot beneden aan de voeten.*

Defluere. Cic. *Voorby gaan, ophouden, niet langer duren, over gaan.*

Ubi ſalutatio defluxit. Cic. *Als de groeteniſſe afgelegd of gedaan zal zyn, als 't gezelſchap dat my bezogt had, weg gegaan was.*

Defluunt beneficia. Sen. Ph. Defluunt ex animo beneficia. Prop. *De weldaden worden niet gedagt, worden ras vergeten.*

Oratio ab eâ re defluxit in aliam. Cic. *De reden viel zoetjes van deze zake op een andere.*

Defluxit ætas, tempus, ingenium per ſocordiam, &c. Salluſt. *Het leven, de tyd, en 't verſtand is luy en traag beſteed geweeſt, is in traagheid doorgebragt, weggevloeid, geſleten.*

Defluere luxu & inertiâ. Colum. *In overdaad en luiheid zwemmen, baden; Traag en in weelde leven.*

Defluere ab Antiquis. Quintil. *Van de Ouden afwyken, de inzettingen en regelen der Oude niet navolgen.*

DĔFLŪVĬŪM, ĭī. n. Defluvium comæ *of* capillorum *of* capitis. Plin. H. *Afvallinge van 't hair.*

DĔFLŪŬS, ă, ūm. Plin. H. *Nedervloeyende, vallende.*

DĔFŌDĬO, īs, fōdī, fōſsūm, fōdĕrĕ. acc. Cat. Colum. *Graven, ſpitten, delven.*

Defodere aliquid. Cic. Defodere aliquid in terram. Liv. *Iets in of onder d'aarde begraven, verbergen, verſchuilen.*

** Filium in ludo defodit. Aſin. Pollio ad Cic. *Hy ſloot zyn zoon in 't ſchool op.*

Defodere ſe. Sen. Ph. *Zig begraven, verbergen, verſchuilen.*

DĔFŌRĔ. *Zie* Deſum.

DĔFŌRMĀTĬO, ōnis. f. Vitruv. *Afteekeninge, beſtek, ontwerp van iets.*

Opus perficitur ad propoſitum deformationis. Vitruv. *Men voltrekt een werk volgens het oogmerk van 't beſtek of d'afteekeninge.*

** Deformatio. Auct. ad Her. *Mismaaktheid, leelykheid, leelykmakinge, ſchendinge, ontcieringe.*

Deformatio. Liv. *Eerloosheid, ſchandvlek, oneer, ſchande, lak.*

DĔFŌRMĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Mismaakt, leelyk, leelyk gemaakt, geſchonden, ontcierd.*

Loca fulminibus deformata. Liv. *Plaatſen door den blixem geſchonden, bedorven, geſlagen.*

Deformatus. Mart. *Geſchilderd, geteekend, afgemaald, getrokken.*

** Virtutes à fortunâ deformatæ. Cic. *Deugden door de wiſſelvalligheid, of blindheid van 't geluk verduiſterd, verdrukt, beneveld.*

* Deformatus vitiis. Cic. *Door ondeugden onteerd, eerloos.* A. Gellius zegt *Deformatiſſimus* in dezen zin.

Habere aliquid animo deformatum. Plaut. *Iets in zyn gemoed overlegd, geſchetſt, of ontworpen hebben.*

* Deformatus fructus. Quintil. *Een vrugt die zyn gedaante heeft, een gevormde vrugt, een gezette vrugt.*

DĔFŌRMĬS, īs. m. & f. mĕ, īs. n. Cic. *Leelyk, mismaakt, afzienlyk, afſchuwelyk, vervaarlyk, wanſtallig, wanſchapen.*

Deformis. Cic. *Leelyk, ongevoegelyk, onbehoorlyk, onredelyk, onaangenaam.* Van zaken en perſonen geſproken.

Deforme arbitrabar hunc omnibus ſedentibus ſtare. Plin. J. *Ik oordeele het ongevoegelyk, onredelyk, onbehoorlyk, dat hy ſtaan zoude, daar alle de andere zaten.*

Deformis ager. Cic. *Een leelyk, ſlegt, afſchuwelyk, qualyk bebouwd ſtuk lands.* Aqua. Frontin. *Slegt, dik, vuil water.*

Deformem ſibi orationem habuit. Liv. *Hy voerde een ſchandelyke, onbehoorlyke, of hem niet voegende reden.*

Deforme obſequium. Tac. *Een la, hartige beleevinge, onbehoorlyke laffe onderwerpinge.*

Digitized by Google

Vita deformis. Stat. *Een ſchandelyk, eerloos leven.*

DĔFŌRMĬTĀS, ātĭs. f. Cic. *Leelykheid, mismaaktheid.*
Deformitas. Quintil. *Oneer, ſchandvlek, ſchande, eerloosheid, lak.*

DĔFŌRMĬTĔR. adv. Quintil. *Lomp, leelyk, zonder bevalligheid.*

DĔFŌRMO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Virg. *Mismaken, leelyk maken, ontcieren, ſchenden.*
Deformare operis ſpeciem. Vitruv. *Een beſtek, ontwerp van een werk afteekenen, maken.*
Deformare aliquem. Cic. Sen. Ph. *Iemand afmalen, beſchryven.* Zoo ten goeden als ten quaden.

DĔFŌSSŪS, ūs. m. Plin. H. *Gravinge, delvinge, verberging onder de aarde,* ook, *een gragt of ſloot.* Plinius gebruikt maar *d'ablativus defoſſu.*

DĔFŌSSUS, ă, ūm. Cic. *Begraven, onder de aarde verborgen.*

DĔFRAUDĀTŌR, ōrĭs. m. Sen. Ph. *Een bedrieger, een ſchalk, een opligter.* Men leeſt doorgaans in Seneca *Fraudator.*

DĔFRAŪDO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Cicer. *Bedriegen, opligten, verſchalken, verkloeken, te kort doen.*
Aliquem re aliquâ defraudare. Ter. *Iemand iets met bedrog afhandig maken, iets liſtiglyk ontnemen.*
Defraudare aliquem aliquid. Plaut. *Iemand iets ontſtelen, heimelyk afnemen.*
Defraudare ſuum genium. Ter. *Zyn eigen buik of maag te kort doen, zig geen ſpys en drank genoeg geven.*
Defraudare ſe fructu victoriæ. Liv. *Zig van de vrugt van de overwinninge berooven.*

DĔFRĔMO, ĭs, mŭī, ĭtūm, ĕrĕ. *Ruiſſchen, geraas of getier maken.*

** DĔFRĒNĀTŪS, ă, ūm. *Ongetoomd, onbeteugeld.* Defrenato volvuntur in æquora curſu. Ovid. *Zy ſtroomen, ſtorten, vallen, vloeyen met een groot geweld, met een onbedwonge loop in de zeen.* Sprekende van rivieren.

DĔFRĬCĀTŪS, ă, ūm. Plin. H. *Afgewreven, gewreven.*

** Dentes defricati. Catul. *Wit gewreven, gereinigde, blanke tanden.*

DĔFRĬCO, ās, frĭcŭī, frĭcātūm & frictūm, frĭcārĕ. Catul. Colum. *Wryven, afwryven.*
Urbem ſale multo defricare. Horat. *Een ſtad beſchimpen, beſpotten, ten toon ſtellen, hekelen.*

DĔFRĬCTŪS, ă, ūm. Colum. *Afgewreven, gewreven.*

DĔFRĪGĔSCO, ĭs, frīxī, frīgĕſcĕre. Colum. *Koud of koel worden.*

DĔFRĪNGO, ĭs, frēgī, frāctūm, frīngĕrĕ. Varr. Cicer. *Breken, afbreken, verbreken, in ſtukken ſlaan.*
Dextrâ pedem defringit. Cic. *Hy breekt zyn voet met de regter hand.*

† DĔFRŪDO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cat. *Bedriegen, opligten, iets afhandig maken, ſtelen.*

DĔFRŪGĀTĬO, ōnĭs. f. Seges nimiâ defrugatione exinanitur. Colum. *Een land word door dikwils bezaayen uitgeput, uitgemergeld, al haar vetheid en kragt benomen.*

DĔFRŪGO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. ſegetem. Plin. H. Colum. *Het land uitputten, uitmergelen, alle kragt en vetheid ontnemen.*

DĔFRŪTĀRĬŬS, ă, ūm. Vas defrutarium. Colum. *Een vat om gekookte wyn of razyne wyn in te maken.*

DĔFRŪTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Vinum. Colum. *Gekookte of razyn wyn maken.*

DĔFRŪTŪM, ī. n. Celſ. Colum. *Gekookte of gezode wyn, razyn wyn.*

DĔFŪGĬO, ĭs, fūgī, fūgĭtūm, fūgĕrĕ. acc. Cic. Cæſ. *Vlieden, ontvlieden, ſchuwen, vlugten, ontvlugten, ontſnappen, vermyden.*
Defugere aditum, ſermonem, &c. Cæſ. *Iemands ontmoetinge, of mondgeſprek ſchuwen, vermyden.* Adminiſtrationem Reipublicæ. Cic. *Het bewind over't gemeene beſt ſchuwen, vermyden, weigeren, afſlaan.*
Non defugio auctoritatem Conſulatûs mei. Cic. *Ik weigere niet het gezag of de eerlyke bedieninge van myn burgermeeſters-ampt ſtaande te houden.*
Nunquam defugiam auctoritatem. Terent. Plaut. *Ook zal ik niets ontkennen, 't welk door myn laſt of bevel is gedaan: Ik zal ſtaande houden dat uit myn naam gedaan is.*

DĔFŪNCTŌRĬE. adv. Ulp. *Slappelyk, ſchraaltjes, ter loops, onagtzaamlyk.*

DĔFŪNCTŌRĬŪS, ă, ūm. Petron. *Digt, ſlap.*
Ictus defunctorius. Petron. *Een ligte, zwakke, in 't voor by gaan gegeven ſlag.*

DĔFŪNCTŪS, ă, ūm. abl. Cicer. *Die iets volbragt, volvoerd, of voltrokken heeft.*
Defunctus Regis imperio. Liv. *Die't bevel of gebod des konings volbragt, of volvoert heeft.*
Defunctus periculis. Virg. *Van gevaren verloſt, gevaren ontſnapt, ontkomen, ontvlugt, die alle gevaar overkomen heeft.* Morbo. Liv. *Vit een ziekte ontkomen, herſteld.* Pietate. Cic. *Die de Godvrugtigheid betragt of behartigd heeft, die zyn pligt van Godvrugtigheid afgelegd of volbragt heeft.*
Defunctus jam ſum. Ter. *Ik ben buiten moeiten en zaken: Ik hebbe myne zaken afgedaan.*
Defunctus, *alleen,* Plin. H. *of* Vitâ defunctus. Virg. *Dood, overleden, geſtorven.*
Niſi quæ ſuis temporibus defuncta, videt, faſtidit & odit. Hor. *Hy heeft een walg van, en een haat tegen alle dingen, die in zyn tyd niet afgeſtorven zyn.*

DĔFŪNDO, ĭs, fūdī, fūſum, fundĕrĕ. Liquorem in vas. Cat. Colum. *Vogt in een vat gieten, ſchenken.*

** Defundere. Colum. *Storten, plengen, uitgieten.*
Verba pectore defundere. Petron. *Spreken, woorden van zig geven.*

DĔFŪNGŎR, ĕrĭs, fūnctŭs ſūm, fŭngī. officio *of* munere. Ter. Cic. *Zyn pligt of ampt betragten, behartigen, volbrengen, voldoen.*
Defungi tribus decumis pro unâ. Cic. *De tienden drie malen in plaats van eens betalen.*
Defungi periculis. Cic. *Gevaar loopen, uitſtaan.* Curâ. Liv. *Van een zorg of laſt bevryd worden.*
Defungi certamine. Liv. *Een ſtryd of gevegt ten einde brengen, eindigen.*
Pro maximis tuis beneficiis tam vili munere defungor orationis. Cic. *Voor alle uwe zeer groote weldaden, beloone ik u alleenlyk met een ſlegt en gering geſchenk van een vertoog; Door de ſlegte erkentenis van een redenvoeringe vergelde ik alleenlyk uw overgroote goede dienſten aan my.*
Cupio in hac re jam defungi. Ter. *Ik wenſchte wel dat dit het laatſte van alle myn ongelukken was. Ik wilde daar wel zoo goed koop af komen.*
Utinam hoc ſit modo defunctum. Ter. *Och of het quaad niet verder ging! God geve, dat het ongeval niet zwaarder werde! Dat het God gelieſde, dat dit de laatſte ramp was!*

** Unius pœnâ defungendum erat Patribus. Liv. *De Raadsheeren moeſten eene uit de hunne ſtraffen om hun zelven te bevryden: zy moeſten door de ſtraffe van een uit hun de overige behouden.*
Defungi pœnâ. Liv. *Straf lyden, ondergaan, geſtraft worden.*

DĔFŪSŪS, ă, ūm. Hor. Vitruv. *Geſtort, geplengt, uitgegoten.*

DĔGĔNĔR, ĕrĭs. omn. gen. Virg. Ovid. *Ontaard, verbaſterd, die zyn geboorte en voorouders ſchande aan wryft.*
Degener ſanguinis *of* virtutis patrum. Sil. *Van't bloed of de deugd zyner voorouders ontaard, verbaſterd, afgeweken.*
Neque ſe degenerem ad pericula teſtabatur. Tac. *Hy toonde ook niet, dat hy in't ondergaan van gevaar van zyne voorouders ontaard of verbaſterd was.*
Degener. Virg. Plin. H. *Laf, laſhartig, klein moedig, kleinhartig, ondel, bloo.* Sprekende van't gemoed, moed, of vreeze.

DĔGĔNĔRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. *Met de* præpoſitio *a, of ab.* Cic. *Ontaarden, verbaſterd worden, zyn geſlagt niet na volgen.*
Degenerare à majoribus. Cic. *Van zyn voorouders ontaarden, verbaſterd worden.* A virtute majorum. Cic. *Van de deugd zyner voorzaten ontaarden, afwyken.* A familiâ ſuperbiſſimâ. Liv. *Van den grooten hoogmoed zyns geſlagts afwyken. De overgroote hoogmoed van zyn geſlagt laten varen.*
Coſtæ paulatim in cartilaginem degenerant. Celſ. *De ribben veranderen allengskes in knarsbeen, worden met der tyd tot knarsbeen.*
Degenerare in feritatem. Plin. H. *Tot wildheid vervallen, ontaarden, woeſt of wild worden.*
Degenerare. Virg. *Bederven, vervallen, erger worden, de deugd, goeden aart of goedheid verliezen,* Sprekende van verplante boomen, en verderffelyke waren.
Degenerare vitio depravatæ conſuetudinis, Cic. *Ontaarden,*

Digitized by Google

verbasterd worden door de mistlag van een quade gewoonte.

** Degenerare à Stoïcis. Cic. *Van de Stoïken afvallen, afwyken, ontaarden, de gevoelens der Stoïken laten varen.*

DĒGĔRO, ĭs, gĕssī, gĕstūm, gĕrĕrĕ. Plaut. *Afvoeren, voeren, vervoeren.*

Degerere aliquid alicui *of* apud aliquem. Plaut. *Iets aan of by iemand brengen, voeren.*

DĒGLABRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Paul. Jurisc. *De schors of bast afnemen, afdoen, afrukken.*

DĒGLŪBO, ĭs, glūbĕrĕ. acc. Varr. *Ontschorssen, stroopen, de schors af doen, het vel af stroopen, villen.*

** Boni pastoris est tondere pecus, non deglubere. Tiber. Cæs. apud Suet. *Een goed herder mag de schapen wel scheeren, maar niet villen.*

DĒGLŪTĬNO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plin. H. *Ontlymen, iets dat gelymd was van malkander scheiden.*

DĒGLŪTĬO, ĭs, ĭvī, ĭtūm, ĭrĕ. Alcim. *Op of inslokken, verzwelgen, verslinden.*

DĒGO, ĭs, dēgī, dēgĕrĕ. ætatem *of* vitam. Cicer. *Leven, een leven leiden, verslyten.*

Degere vitam, ævum, ætatem *of* tempus vitæ cum aliquo. Cic. *Zyn leven, tyd des levens met iemant verslyten, zyn dagen by iemand doorbrengen, by iemand woonen.* Inter feras. Cic. *Onder of in 't midden van de wilde beesten woonen, leven.* In otio. Cic. *In rust, vrede, en ledigheid leven.*

Id sibi genus ætatis degendæ constituit. Cic. *Hy heeft deze maniere van leven te leiden verkozen.*

Degere corium de tergo alicujus. Plaut. apud Non. *Iemand het vel of de huit van den rug afslaan.*

DĒGRĀNDĬNĀT, āvĭt, ārĕ. Ovid. *Het hageld sterk, daar valt grooten hagel.*

DĒGRĀSSŌR, āris, ātūs sūm, ārī. acc. Stat. *Woeden, rooven, plonderen, moedwil bedryven, kragt en geweld aan doen, zwaar straffen.*

Injuria primos est degrassata duces. Stat. *Het ongelyk trof de voornaamste bevelhebbers.*

DĒGRĀVO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Prop. Liv. *Bezwaren, belasten, verdrukken.*

Degravari labore operis. Colum. *Door zwaren arbeid gedrukt, verdrukt, bezwaard, belast, afgesloofd, afgemat worden.*

** Degravare aciem. Liv. *Een leger benaauwen, prangen, persen, vermoeyen, afmatten.*

** Homines degravant ipsa quæ extulerant. Sen. Ph. *De zelve dingen, die de menschen verheven hebben, werpen die weder ter neder.*

DĒGRĔDĬŎR, ĕrĭs, grĕssus sum, grĕdī. Liv. *Neder treden, nederwaarts gaan.*

Palatio degreditur. Tac. *Hy gaat uit het Paleis: Hy treed neder uit het Hof.* In specum. Tac. *Hy gaat, of treed neder in een spelonk, of hol.*

Degredi ad pedes. Liv. *Van 't paard treden: Van 't paard stygen, springen.*

De viâ in semitam degredi. Plaut. *Een toepad inslaan, de weg verkorten, afsnyden.*

DĒGRŪMO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. viam. Lucil. *Een straat of weg met een lyn trekken, een regte straat of weg maken.*

DĒGŪLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. *Alles opslokken, verbrassen.*

DĒGŪSTĀTĬO, ōnis. f. *Proevinge.* Dies degustationi vini præstitutus. Ulp. *Degestelde of bestemde dag tot de proevinge van de wyn.*

DĒGŪSTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Plin. H. *Proeven, smaken.* Van wyn, enz. gesproken.

Degustare aliquid speculæ ex sermone alicujus. Cic. *Eenige kleine hope uit iemands rede scheppen, trekken.*

Degustare vitam aliquam. Cic. *Zekere maniere van leven beproeven, onderzoeken.* Exercitationem aliquam. Cic. *Zekere oeffeninge beproeven, onderzoeken.*

Degustare virum aliquem. Cic. *Een zeker man beproeven, ondertasten, polsen, onderzoeken.*

DĒHAŪRĬO, ĭs, haūsī, haūstūm, haūrīrĕ. acc. Cat. *Putten, uittappen, uittrekken.*

DĒHINC. adv. Cic. *Nadezen, hier na, nu voortaan, hier namaals, namaals.*

DĒHĪSCO, ĭs, hīscĕrĕ. Virg. Plin. H. *Opengaan, splyten, bersten, gapen.* Sprekende van de aarde, een muur, schip, enz.

In varias flammarum figuras nubes dehiscebat. Plin. J. *De wolk berste met verscheide gedaantens van vlammen.*

** Acies dehiscens. Liv. *Een opene, of niet wel gesloote bende, een gebroke slagorde.*

In dehiscentem intervallis hostium aciem emisit equites. Liv. *Hy zond de ruitery op de vyandlyke benden, die door de tussen wydtens niet gesloten of open waren.*

Os ad aures dehiscens. Plin. H. *Een mond tot de ooren toe open.*

Ossa juncta aliquando inter se dehiscunt. Celsi. *De t'zamen gevoegde beenderen berssten of splyten nu en dan weder van malkanderen.*

Dehiscere. Plin. H. *Zie* Dehisco.

Dehiscere. Plin. H. *Opengaan, botten.* Sprekende van een bloem.

DĔHŌNĔSTĀMĔNTŪM, ī. n. Sen. Ph. *Onteersel, oneer, schande, schandvlek.*

DĔHŌNĔSTŪS, ă, ūm. Aul. Gell. *Eerloos, oneerlyk, schandelyk, snood, vuil.* Sprekende van een woord.

DĔHŌRTŌR, āris, ātūs sum, ārī. Ter. Cic. *Ontraden, afraden, afmanen.*

Dehortatus est me, ne, &c. seq. subj. Ter. *Hy heeft my afgeraden, dat, enz. Hy heeft my bewogen dat ik niet, enz.*

Dehortari aliquem ab aliquâ re. Auct. ad Her. *Iemand een zake afraden, vermanen iets niet te doen, daar van afwenden.*

DĒJĔCTĬO, ōnis. f. Cic. *Af of nederwerpinge, af of nederstootinge: een geweldige verjaginge uit een plaats.*

** Dejectio. Celsi. *Stoelgang, afgang.* Dit zyn woorden in de Geneeskunde.

Medicamento dejectionem moliri. Celsi. *Door artzenyen of geneesmiddelen stoelgang verwekken: Iemand loslyvig maken.*

* Dejectio animi. Sen. Ph. *Verslagentheid, verzaagdheid van gemoed, zeer groote vreeze.*

DĒJĔCTŪS, ă, ūm. Cic. *Af of neder geworpen, af of neder gestooten, met geweld verjaagd uit een plaats, om ver geworpen.*

** Luna in Austros dejecta. Plin. H. *De Maan ten Zuiden dalende.*

Dejectus spe aliquâ. Cic. *Van eenige hope vervallen, beroofd, ontzet.*

Dejectus opinione trium Legionum. Cic. *Beroofd van de hope van drie keurbenden te zullen verwerven: De hope verloren hebbende van drie keurbenden te zullen bekomen.*

DĒJĔCTŪS, ūs. m. Liv. *Om verre of over hoop werpinge, af of neder werpinge, af of nederstootinge.*

Dejectus. Cic. Cæs. *Het hangen, hellen, of de nedergang,* van een berg, enz.

Dejectus aquæ. Sen. Ph. *Een waterstortinge, waterval.*

Par est semper aquæ à capite dejectus. Sen. Ph. *Dit water valt altyds met een even groote stortinge van des zelfs oorsprong.*

DĒJĔRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Ter. *Heiliglyk zweren, een groeten eed doen.*

Perjurate dejerare. Plaut. *Zweren by alles wat heilig is.* Per aliquod Numen dejerare. Varr. *By zekere Godheid zweren.*

DĒJĬCĬO, ĭs, jēcī, jĕctūm, jĭcĕrĕ. aliquem de aliquo loco. Cic. *Iemand uit een plaats werpen, stooten, slaan, verjagen, verdryven.*

Se per munitiones dejicere. Cæs. *Zig van de wallen of buitenwerken afwerpen, van de wallen nederspringen.*

Mensâ catillum dejicere. Hor. *Een schotelije van de tafel werpen, stooten, laten vallen.*

Venti ab terra subiti ac procellosi se dejiciunt. Liv. *De schielyke stormwinden vallen met geweld van de bergen: de schielyke, onstuimige landwinden bulderen lustig uit.*

Dejicere aliquem equo. Liv. *Iemand van 't paard afwerpen, stooten, doen nederploffen.*

Naves dejiciuntur ad Insulam. Cæs. *De schepen worden op het eiland geworpen, gedreven.*

Dejicere propugnaculum. Cæs. *Een bolwerk om verre, over hoop of ter neder werpen, slegten.*

Dejicere aliquem Magistratu. Cic. *Iemand van zyn Overheids ampt afzetten, berooven, ontblooten.*

Dejicere aliquem de fundo. Cic. *Iemand uit een stuk lands jagen, het bezit van dien benemen.*

Digitized by Google

Dejicere jugum à cervicibus. Cic. *Het jok van den hals afwerpen, zig vry maken.*

Nec à Republicâ oculos dejiciebam. Cic. *Ook wendde ik myn oogen nooit van de welſtand van 't gemeene beſt: Ook was ik altyds wakende voor 't welvaren van den Staat.*

De doloris terrore multùm dejicere. Cic. *Veel van zyn vreeze voor de pyn of ſmart laten varen: Op verre na zoo groote vreeze voor de pyn niet hebben.*

DEĪN. adv. Ter. Cic. *Namaals, daar na, naderhand, na dien tyd.*

DEĪNCEPS. adv. Cic. *Hier na, namaals, naderhand, na dezen tyd, nu voortaan, hier namaals.*

Deinceps. Cic. *Vervolgens, in rang agter malkander: gevolgelyk, d'een na den anderen, volgens rang.*

DEĪNDE. adv. Cic. *Naderhand, daar na, namaals, na dien tyd.*

DEĪNSŬPĔR. adv. Salluſt. *Van bovene, van om hooge, om hoog.*

DEĪNTĔGRŌ. adv. Cic. *Van nieuws of van voren af aan, van den beginne af.*

DĔJŬGĪS, ĭs. m. & f. gĕ, ĭs. n. Urbs dejugis. Tac. l. 5. Hiſtor. *Een ſtad tuſſen twee bergen, of aan den voet van twee bergen gelegen.*

† DĔJŬGO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Pacuv. *Ontkoppelen, ſcheiden, ontjokken, van 't jok ontſlaan.*

† DĔJŬNGO, ĭs, jūnxī, jūnctūm, jūngĕrĕ. Plaut. *Verdeelen, ſcheiden, ontkoppelen.*

† DĔJŪRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. *Zweeren, een eed doen.*

Dejurare per omnes Deos. Plaut. *By alle de Goden zweeren, alle de Goden tot getuige roepen.*

DĔJŪRĬŪM, ĭī. n. g. A. Gell. *Het zweeren ten heiligen.*

DĔJŪRŬS, ă, ūm. Adj. *Plegtelyk, of heiliglyk zweerende.*

† DĔJŬVO, ās, ārĕ. Plaut. *Iemand hulpe of byſtand weigeren, iemand niet te hulp komen, helpen, of byſtaan.*

DĔLĀBŎR, ĕrĭs, lāpsŭs sūm, lābī. aliquo loco, of è, ex, de aliquo loco. Cic. *Van een plaats nedervallen, ſtorten, ploffen, neder dalen.*

Delabi in flumen. Cic. *In een rivier of ſtroom vallen, neder-ſtorten.*

Delabi in morbum. Cic. *In een ziekte vallen, ziek worden.*

Delabi aliquo of in aliquem ſermonem. Cic. *Tot een zekere reden komen, ergens by geval van komen te ſpreken.*

* Delabi ad æquitatem & ad rerum naturam. Cic. *Tot de billykheid en den aart van zaken komen, treden. Zig aan de reden en aart van zaken gedragen.*

Delabitur interdum ut dicat, &c. Cic. *Het gebeurt hem, het valt hem ſomtyds uit de mond, dat hy zegt, enz.*

Delabi in fraudem. Cic. *Zig laten bedriegen, 't net over 't hooſd getrokken, of opgeligt worden.* In inſidias. Cic. *In hinderlagen vervallen.*

Smit rem familiarem delabi. Cic. *Hy laat zyn huiſelyke zaken vervallen, hy verwaarloſd zyn middelen, hy verzuimd zyn zaken.*

DĔLĂCĔRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Delacerare opes. Plaut. *Zyne goederen doorbrengen, opſlokken, verquiſten, verdoen.*

DĔLACRYMĀTĬO, ōnĭs. f. Plin. H. *Geſchrey, geween.*

Delacrymationem facere. Plin. H. *De oogen doen tranen.* Sprekende van een kruid of artzeny.

Delacrymationi proficere. Plin. H. *Het tranen der oogen beletten.*

DĔLACRYMO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Colum. *Weenen, tranen laten, beweenen, beſchreyen.* Ook, *het bloeden, en uitzypen van wynſtokken, en boomen.*

DĔLÆVO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Colum. *Glad en effen maken.*

DĔLĂMBO, ĭs, bĕrĕ. acc. Stat. *Aflikken, likken.*

DĔLĀMĔNTŎR, ārĭs, ātŭs sūm, ārī. acc. Ovid. *Beweenen, beſchreyen, beklagen, kermen.*

DĔLĀNĬO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Feſt. *In ſtukken ſcheuren, of houwen.*

DĔLĂPĬDO, ās, ārĕ. locum aliquem. Cat. *Een plaats van ſteenen zuiveren, de ſteenen uit een plaats nemen.*

DĔLĂPSŬS, ă, ūm, part. *Nedergevallen, neder geſtort, gevallen.*

DĔLĂSSO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Plaut. Horat. *Moede maken, vermoeyen, afmatten.*

DĔLĀTĬO, ōnĭs. f. *alluen, of* Nominis delatio. Cic. *Aanbrenginge, aanklaginge van iemand aan 't geregt, beſchuldiging van iemand van een misdaad.*

Delationes factitare. Tac. *Aanklagten doen, voor aanklager of beſchuldiger ſpeelen.* Subire. Tac. *Aangeklaagd, betigt, of beſchuldigt worden.* Alicui dare. Cic. *Zyn aanklagte of beſchuldiging voor iemand brengen.*

DĔLĀTŎR, ōrĭs. m. Plin. J. Mart. *Aanklager, aanbrenger, beſchuldiger, betigter, overdrager, overbriever, kraayer.*

DĔLĀTŬS, ă, ūm. Virg. *Gebragt, gevoerd, gedragen.*

** Vir divinitus ad nos delatus. Cic. *Een man ons door God toegezonden.*

In noſtrum ævum delatus. Hor. *In onze eeuw geboren.*

Delatus. Cic. *Aangebragt, aangeklaagd, beſchuldigd, betigt, bekraaid, beklapt.*

DĔLĂVO, ās, lāvī, lōtūm, lăvārĕ. acc. Plaut. *Waſſchen, reinigen, afwaſſchen.*

DĔLĔBĬLĬS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Cicer. *Uitwiſſelyk, 't welk ligtelyk uitgewreven, uitgedaan, of uitgewiſcht kan worden.*

DĔLĔCTĀBĬLĬS, ĭs, ĕ. adj. Tac. *Vermakelyk, geneugelyk.*

DĔLĔCTĀBĬLĬTĔR. Adv. Gel. *Met vermaak, of genuegte, vermakelyk, geneugelyk.*

DĔLĔCTĀMĔNTŪM, ī. n. Cic. *Vermaak, genuegte, genoegen, luſt, vreugde.*

DĔLĔCTĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Vermaak, genuegte, genoegen, aangenaamheid, luſt, welluſt, vreugde.*

Afferre alicui delectationem. Cic. *Iemand vermaak, genuegte aan doen, toebrengen, vervoorzaken.*

Alicujus audiendi delectatione duci. Cic. *Vervoerd, opgetogen worden door 't vermaak van iemand te hooren, groot genoegen of vermaak ſcheppen in 't hooren van iemand.*

Hoc habet magnam delectationem of Magnæ eſt delectationi. Cic. *Dit is een groot vermaak, dit is zeer geneugelyk, zeer aangenaam.*

DĔLĔCTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. aliquem. Ter. Cic. *Iemand vermaken, vermaak of genuegte aan doen, toebrengen, iemand behagen, voldoen.*

Delectare ſe aliquâ re of delectari aliquâ re of in aliquâ re. Cic. *Vermaak in iets ſcheppen, nemen, zig in iets vermaken, groot genoegen in iets nemen, een liefhebber van iets zyn.*

Iis viva poculis delectabatur. Vitruv. *Zy ſchepte in haar leven groot vermaak in die drinkvaten, zy was in haar leven een groot liefhebſter van die drinkvaten.*

** Delectare hoſtem. Quadrig. *Den vyand misleiden, in lagen wikkelen.*

DĔLĔCTŎR, ōrĭs. m. Front. l. 4. c. 1. *Een werver van benden, een volmagtigde om volk te werven.*

Pyrrhus delectori ſuo fertur dixiſſe: Tu grandes elige, ego eos fortes reddam. Front. *Men verhaalt dat Pyrrhus tegen zyn opperſte volkwerver gezegt zoude hebben, kieſt gy klocke ſterke mannen, en ik zal ben dapper en behendig maken.*

DĔLĔCTŬS, ă, ūm. Cæſ. Cic. *Verkoren, uitgekoren, uitgelezen, uitgezogt, uitgekipt.*

Delectus ad aliquam rem. Cic. *Tot iets uitgekoren.*

Delecti viri. Cic. *Uitgeleze, uitgezogte, voorname mannen.*

Delecta juventus. Virg. Delectus juventutis flos. Cic. *Uitgeleze, uitgezogte jeugd: Den uitgekipte bloem van de jeugd.*

DĔLĔCTŬS, ūs. m. Cic. *Keur, verkiezinge, uitkippinge.*

Delectus militum. Cic. Cæſ. *Wervinge van krygsknegten.*

Agere, habere, facere, conficere delectum. Cæſ. Cic. *Volk werven, benden aannemen, op de been brengen.*

Delectibus exercitum ſupplere. Tac. *Zyn leger met nieuw geworve volk opmaken, vullen.*

DĔLĔGĀTĬO, ōnĭs. f. Sen. Ph. *Volle magt, bevel, laſt, om iets in plaats van een ander te doen.*

Delegationem res iſta non recipit. Sen. Ph. *Die zaak lyd geen volle magt: Men kan die zaak door laſt van een ander niet waarnemen.*

Delegatio. Cic. *Overdragt, overgave van iets aan een ſchuldeiſſcher: Laſt om iets voor zyn inſchuld te ontfangen, overwyzinge van een ſchuld.*

DĔLĔGĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Volmagtigd, afgezant, laſthebbende.*

Delegatus. Plaut. *Afgezonden, weggezonden, ook, gebannen.*

DĔLĔGO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. aliquid alicui of aliquem alicui rei. Cic. Colum. *Iemand volle magt, laſt, of bevel to*

Digitized by Google

iets geven: Iemand tot iets volmagtigen, over iets met volle magt afvaardigen, afzenden.

Delegare aliquid alteri *of* ad alterum. Cic. *Een ander iets aanbevelen, volle magt, laſt, of bevel aan een ander geven om iets te doen.* Mali cauſam mortuis. Hirt. *De oorzaak van een ramp of ongeval doode luiden toeſchryven.*

Servati Conſulis decus ad ſervum delegat. Liv. *Hy ſchryft de eer van des Burgermeeſters behoudenis een ſlaaf toe: Hy zegt of ſchryft, dat een ſlaaf de eer gehad heeft van des Burgermeeſters leven te behouden.*

** Delegare debitorem alicui. Sen. Ph. *Aan iemand een ſchuldenaar in betaling toewyzen.*

Delegare aliquem. Liv. *Iemand als een gezant afvaardigen, afzenden.*

Delegare aliquem alteri. Cic. *Iemand aan een ander als zyn Stedehouder toevoegen.*

DĒLĒNĪFĪCŬS, ă, ūm. Delenifica verba. Plaut. *Streelende, zoete, vleyende, verpligtende, minnelyke woorden.*

DĒLĒNĪMĒNTŬM, ī. n. g. Afran. *Zie* Delinimentum.

DĒLĒNĪO. *Zie* Delinio.

DĒLĔO, ēs, ēvī, ētūm, ērĕ. acc. Cic. *Uitwiſſchen, uitdoen, uitwryven.*

Delere aliquid ex animis hominum. Cic. *Iets uit de gemoederen der menſchen wiſſchen, verbannen.* Memoriam alicujus rei oblivione. Cic. *Iets in vergetenheid begraven, eeuwig doen vergeten.*

Delere urbem. Cic. Cæſ. *Een ſtad verwoeſten, verdelgen, ſlegten, overhoop werpen.*

Delere exercitum. Cæſ. *Een leger ter neder houwen, ſabelen, gantſch verſlaan, in de pan hakken.*

* Delere Rempublicam. Cic. *Een gemeene beſt verkragten, vernietigen, bederven, 't onderſte boven keeren.* Leges. Cic. *De wetten vernietigen, afſchaffen.*

DĒLĒTĪLĬS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Varr. *Bequaam of dienſtig om iets mede uit te wiſſchen, wryven, of uitdoen.*

Spongia deletilis. Varr. *Een ſpons om iets uit te wiſſchen, wryven.*

DĒLĒTĬO, ōnĭs. f. Lucil. *Nederlaag, verdelginge, nederſabelinge van een leger, verwoeſtinge, ondergang.*

DĒLĒTĪTĬŬS, ă, ūm. Deletitia charta. Ulp. *Papier daar men iets op ſchryven en weder uitwiſſchen kan om iets anders te ſchryven, ſchryftafeltje, of boekjes papier.*

DĒLĒTŌR, ōrĭs. m. *Verdelger, verwoeſter.* Dit woord vind men in Cicero niet, en word nergens anders vernomen.

DĒLĒTRĪX, ĭcĭs. f. Cic. *Verdelgſter, vernielſter.*

Sica pene deletrix Imperii. Cic. *Een pook, welke byna de ondergang van 't gebied is geweeſt.*

DĒLĒTŬS, ă, ūm. Cic. *Uitgewiſcht, uitgewreven, uitgedaan.*

* Deletus. Cic. *Verſlagen, ter neder gehouwen, t'eenemaal in de pan gehakt.*

** Deletus. Cic. *Vernietigd, te niet gedaan, gebroken.*

DĒLĒVO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Glad, en effen maken, ſlypen, ſchaven.*

DĒLĪBĀMĒNTŬM, ī. n. Val. Max. *Zie* Libamen.

DĒLĪBĀTĬO, ōnĭs. f. Delibatio hereditatis. Florent. Digeſt. *Een makinge, waar door de uiterſte wilmaker tets van de gehcele erffeniſſe afirekt, kort, of vermindert.*

DĒLĪBĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Pas met de lippen geproefd,* ook, *uitgelezen, uitgekipt, uitgekoren.*

DĒLĪBĔRĀBŪNDŬS, ă, ūm. Liv. *In beraad ſtaande, die iets beraadſlaagd, overlegd of overweegd.*

DĒLĪBĔRĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Overweginge, overlegginge, beraadſlaginge.*

Illud in deliberationem cadit. Cic. *Men moet dat overwegen, overleggen.*

Habere de aliquâ re deliberationem. Cic. *Een zake overleggen, overwegen.*

DĒLĪBĔRĀTĪVŬS, ă, ūm. Cic. *Tot een overweginge, of overlegginge behoorende.*

DĒLĪBĔRĀTŌR, ōrĭs. m. Cic. *Beraadſlager, overlegger, overweger.*

DĒLĪBĔRĀTŬS, ă, ūm. Hor. *Beraadſlaagd, overlegd, overwogen.* Men zegt *Deliberatior.*

Mihi deliberatum & conſtitutum eſt, &c. ſeq. inf. *of* Sic habeo ſtatutum ac deliberatum, &c. ſeq. inf. *of* Certum deliberatumque eſt, &c. ſeq. inf. Cic. *Ik hebbe vaſt geſteld, beſloten, voorgenomen, ik ben van zins of gedagten te, enz.*

DĒLĪBĔRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Cic. *Overleggen, overwegen, bedenken, beraden, overpeinſen.*

Deliberare cum aliquo de aliquâ re. Cic. *Een zake met iemand overleggen, overwegen, over iets met iemand raadplegen.*

Deliberaverat non adeſſe. Cic. *Hy beſloot, hy nam voor daar van daan te blyven, daar niet tegenwoordig te zyn.*

DĒLĪBO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. aliquid. Claud. *Iets met het opperſte der lippen, of ligtjes proeven, ligtjes aanroeren, aanraken, reppen.*

Delibare cibos. Claud. *De ſpyze paajes proeven, weinig van de koſt nuttigen, eten.*

** Delibare artes. Ovid. *Maar weinig of ter loops zig in de konſten of wetenſchappen oeffenen, daar ligtjes over heen loopen.*

Honores. Liv. *Een korten tyd eerampten bezitten, bedienen.*

* Delibare floſculos undique. Cic. *Over al't beſte of voornaamſte uit Schryvers trekken, vergaderen, verzamelen.*

Delibare aliquid de laude *of* gloriâ alterius. Cic. *Iets van iemands loſ of roem verminderen: Iemand eenigzins te naſpreken, in zyn eer verkorten, te kort doen.*

Delibare arborem. Colum. *Een boom ſchenden, pellen, ontſchorſen, de baſt afnemen.*

Ne inter ſe agni delibent aliquid membrorum. Varr. *Op dat de lammeren makanders leden niet zouden quetſen, op datze den anderen niet zouden bezeeren.*

DĒLĪBRĀTŬS, ă, ūm. Colum. *Ontſchorſt, gepeld, dat de ſchors afgenomen is.*

Cortex delibratus. Colum. *Een afgepelde, afgetrokke ſchors.*

DĒLĪBRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Colum. *Pellen, de ſchors afirekken, afrukken, afnemen, ontſchorſſen.*

DĒLĪBŪTŬS, ă, ūm. abl. Cic. *Met iets gezalfd, beſtreken, beſmeerd.*

Delibutus capillus. Cic. *Beſtreke, gezalfd hair.*

Reddere aliquem gaudio delibutum. Ter. *Iemand vol vreugde maken: Iemand in blydſchap, of volle vreugde doen zwemmen.*

DĒLĪCĀTĒ. adv. Cic. *Lekkerlyk, ſmakelyk, teederlyk, welluſtiglyk, verwyfdelyk.*

DĒLĪCĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Welluſtig, teeder, weelderig, in weelde en overvloed of overdaad opgevoed.* Men zegt *Delicatior* en *Delicatiſſimus.*

** Delicatus. Cic. *Lekker, ſmakelyk, uitgelezen.* Sprekende van koſt, enz.

* Delicatus. Cic. *Treffelyk, uitgeleze, volgeeſtig, verſtandig, deftig.* Van een werk van 't verſtand geſproken.

* Delicatus. Plin. J. *Al te ver gezogt of gemaakt, al te ver gehaald.* Sprekende van een werk van 't verſtand.

Audentia hæc delicata eſt, haud neceſſaria. Plin. H. *Deze vryheid is te gezogt of te gemaakt, dog niet noodzakelyk.*

Faſtidii eſt delicatiſſimi. Cic. *Hy is zeer lekker van tong: Hy walgt zeer ligtelyk van iets.*

† DĒLĪCĬĂ, æ. f. Plaut. *Vermaak, lekkerny, enz. Zie* Deliciæ.

DĒLĪCĬÆ, ārūm. plur. f. Cic. *Vermaak, welluſt, vreugde, blydſchap, luſt.*

Deliciarum causâ. Cic. *Om zig te vermaken, verluſtigen.*

Amores & deliciæ tuæ Roſcius. Cic. *Roſcius uw groote vriend, en al uw vreugde.*

Mihi eſt in deliciis *of* Habeo illum in deliciis. Cic. *Ik beminne hem teederlyk: Ik houde uitſtekend veel van hem, hy is myn hartvriend.*

Ferre & ornare delicias alicujus. Cic. *Iemands welluſt, weelde, gevoeligheid wel mogen lyden, of zetten, en pryzen.*

Cùm ad faſtidium legentium deliciaſque reſpicio. Plin. H. *Als ik de walg en naaukeurigheid der lezers aanmerke.*

Eia! delicias facis. Plaut. *Ja ja! Gy wilt wat boerten, ſpotten, of zoete praatjes verleenen.*

* Nimias delicias facis. Plaut. *Gy verhaalt te veel boerteryen, gy zyt wat te vrolyk van taal, gy zyt te verheugd, te klugtig.*

Delicias facere. Catul. *Vermakelyke klugtjes verhalen, lekker en weelderig leven.*

Delicias dicere. Catul. *Zoete klugtjes vertellen, vermakelyk kouten.*

Deliciæ. Vitruv. *Zie* Deliquiæ.

DĒLĪCĬŎLÆ, ārūm. f. plur. Cicer. *Aangenaam vermaak, zoete luſt, geneugte.*

Tulliola, deliciolæ noſtræ. Cic. *Tulliola myn vermaak en lieve*

luſt

Digitized by Google

luſt, myn vreugde en ſchat.

DĒLĪCĬŎLŪM, ī. n. Deliciolum noſtrum. Sen. Ph. *Myn vermaak, zoete luſt, myn vreugde en myn ſchat.* Sprekende van perſonen en zaken.

DĒLĪCĬŪM, ĭī. n. Sen. Ph. Mart. *Zie* Deliciæ.

DĒLĪCTŪM, ī. n. Cic. *Een misdaad, euveldaad, ſchelm, of ſielteſtuk.*

DĒLĪCŬS, ī. m. Varr. *Een geſpeend biggetje.*

DĒLĪGĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Aangebonden, vaſt gemaakt, gehegt.*

Naves ad anchoras deligatæ. Cæſ. *Ten anker leggende of rydende ſchepen.*

Deligata ad ripam navicula. Cic. *Een ſcheepje aan den oever vaſt gemaakt, of gebonden.*

DĒLĪGO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Quintil. *Aanbinden, vaſt maken of binden, hegten.*

Naves ad terram deligare. Cæſ. *Schepen aan't land vaſt maken, binden.*

DĒLĪGO, ĭs, lēgī, lēctūm, lĭgĕrĕ. acc. Cicer. *Verkiezen, uitlezen, uitkippen, uitzoecken.*

DĒLĪMĀTŬS, ă, ūm. Plin. H. *Afgevyld, gevyld.*

Scobs delimatus æris. Plin. H. *Afgevyld, vylſel van koper.*

DĒLĪMO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Plin. H. *Afvylen, vylen.*

DĒLĪNĔĀTĬO, ōnĭs. f. *Afteekeninge, ſchets, ontwerp, beſtek.* Dit woord word in geen oude Latynſche Schryvers gevonden.

DĒLĪNĔO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Plin. H. *Afteekenen, ontwerpen, ſchetſen, een beſtek of ontwerp van iets maken.*

DĒLĪNGO, ĭs, linxī, lingĕrĕ. acc. Celſ. *Likken, aflikken.*

DĒLĪNĪMĔNTŪM, ī. n. Liv. *Smeekinge, zoete taal, ſtreelwoorden, goede woorden, ſtreelinge.* Om een meuitery te ſtillen. Ook, *Lieſkoozinge, troetelinge.*

Delinimenta vitæ. Tac. *Zoetheden, vermaak, vreugde, luſt van't leven.*

Imbuti redeunt & infecti Romanis delinimentis. Liv. *Zy keerden te rug door de beleefdheden en minnelyke woorden der Romeinen verzaft, omgezet, of bekoord.*

DĒLĪNĬO, ĭs, īvī, ĭtūm, īrĕ. aliquem *of* animum alicujus. Plaut. Cic. *Iemand of des zelfs toorn verzaften, verzoeten, ſtreelen, vermurwen, vleyen, bevredigen.*

Delinire animos prædâ, ſermone. Cic. Liv. *De gemoederen door hope van buit, door goede woorden ſtreelen, verzaften, bevredigen, winnen, vermurwen.* Blanditiis. Cic. *De gemoederen door gevley en geſtreel winnen, vermurwen, te vreden ſtellen.*

DĒLĪNĪTĬO, ōnĭs. f. *Streelinge, vermurwinge, bevrediging, verzoetinge, verzaftinge.* Men heeft reden om te twyffelen of dit woord Latyn is, men moet het niet gebruiken.

DĒLĪNĪTŎR, ōrĭs. m. alterius. Cic. *Een vleyer, ſtreeler, bevrediger: Die iemand vermurwt, bevredigt, of zyn gramſchap verzaft.*

DĒLĪNĪTŬS, ă, ūm. Cicer. *Geſtreeld, gevleid, vermurwd, verzagt, bevredigd, te vreden geſteld.*

Delinitus ſum ita, ut qui ſim neſciam. Plaut. *Ik ben zoodanig bekoord, vervoerd, betooverd, dat ik niet weet wie ik ben.*

Delinitus illecebris *of* blanditiis voluptatis. Cic. *Door de aanlokzelen en bekoringen van welluſt, verleid, verlokt, bekoord, vervoerd, overwonnen.*

DĒLĪNO, ĭs, līnī *of* līvī, lĭtūm, lĭnĕrĕ. *Vitwiſſchen, uitwryven, uit doen.* Men vind dit woord in geen Oude Schryvers. Zie Dēlĭtus.

DĒLĪNQUO, ĭs, līquī, lĭctūm, linquĕrĕ. Plaut. Cic. *Misdoen, iets na laten, zyn pligt verzuimen, een misſlag begaan.*

Delinquere aliquid *of* in aliquâ re. Cic. *Iets of in iets misdoen, iets verzuimen, een misſlag ergens in begaan.*

Delinquere in *of* erga aliquem. Plaut. Ovid. *Tegen iemand misdoen, iemand verongelyken, of quaad doen.*

Delinquere. Quintil. *Een misſlag tegen de ſpraakkunde begaan.*

DĒLĪQUĔSCO, ĭs, lĭcŭī, lĭquĕſcĕrĕ. Ovid. *Smelten, week worden.*

Alacritate degeſtiens deliqueſcit. Cic. *Hy zwemt in volle vreugde.*

DĒLĪQUĬÆ, ārŭm. f. plur. Vitruv. *Goten van een huis.*

DĒLĪQUĬUM, ĭī. n. Plaut. *Gebrek, verlies, vermindering.*

Deliquium Solis. Feſt. *Zon-verduiſtering, zonne-zwym.*

Deliquium animi. *Hartzwym, hartvang, bezwyminge, bezwykinge.* Men vind dit woord niet als in de nieuwe Schryvers in de Geneeskunde.

DĒLĪQUO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Celſ. *Iets van't eene in't ander vat overgieten.*

** Deliquare vinum in vas. Colum. *Wyn in een vat gieten, ſchenken, wyn in een vat afſteken.*

† DĒLĪQUŬS, ă, ūm. Tibi nil domi deliquum eſt. Plaut. *t' Huis is u niets ontbrekende, gy hebt t'huis alles, 't welk gy begeert.*

DĒLĪRĀMĔNTŪM, ī. n. Plaut. *Suffinge, dwaasheid, zotheid, uitzinnigheid, ſuffery.*

DĒLĪRĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Suffinge, ſuffery, dwaasheid, zotheid, uitzinnigheid, byſterheid, raaskallinge, mymeringe.*

DĒLĪRĬŪM, ĭī. n. Celſ. *Spoorbyſterheid, raaskallinge door ziekte, mymeringe.*

DĒLĪRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. Cic. *Niet regt of buiten de vore gaan in't land bouwen.* Item, *Suffen, raaskallen, buiten't ſpoor treden, dwalen, mymeren.*

Delirat timore. Ter. *Hy is door de vreeze verbyſterd, hy is buiten zig zelfs door de vreeze.*

Quidquid delirant Reges, plectuntur Achivi. Hor. *Al wat de Koningen miſdoen moeten de Grieken ontgelden: of, Dat de zog miſdoet moeten de biggen misgelden: dat de grooten misdoen moeten de kleine voor boeten, lyden. Laat Koningen hun hart ophalen, het volkje zal't gelag betalen.*

DĒLĪRŬS, ă, ūm. Plaut. Cic. *Suffende, buitenſporig, onzinnig, dwaas, gek, verbyſterd.*

DĒLĪTĔSCO, ĭs, lĭtŭī, lĭtēſcĕrĕ. Cic. *Verſchuilen, verbergen blyven, zig verbergen.*

Delitescere. Cic. *Niet te voorſchyn komen, zig in huis geſloten houden.*

Delitescere ſub umbrâ alicujus *of* in auctoritate alicujus. Cic. *Onder iemands vleugels ſchuilen: Onder iemands beſcherminge veilig zyn.*

DĒLĪTŬS, ă, ūm. Varr. Cic. *Vitgewiſcht, uitgewreven, uitgedaan.*

DĒLĪTĬGO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Hor. *Twiſten, krakkeelen, geſchil of verſchil hebben, verſchillen, harrewarren, kyven.*

DĒLPHĪ, ōrŭm. m. plur. Liv. *Delphos.* Een Griekſch eiland.

DĒLPHĪCĂ, æ. f. Cic. Plin. H. *Een ſchenktafel met drie voeten,* om koppen, glazen, enz. op te zetten.

DĒLPHĪCŬS, ă, ūm. Cic. Tib. *Van het eiland Delphos.*

DĒLPHĪN, ĭnĭs. m. Ovid. *en*

DĒLPHĪNŬS, ī. m. Cic. Ἀδελφὸς, *Een Dolfyn.* Zeker viſch.

Delphin *of* Delphinus. Varr. *De Dolfyn.* Een geſtarnte alzoo genaamd.

DĒLPHĪNĀTŬS, ūs. m. *Het Dauphiné,* een geweſt in Vrankryk.

DĒLPHĪNĀS, ātĭs. m. & f. *Van het Dauphiné.*

DĒLŪBRŪM, ī. n. Cic. *Een tempel, kerk, of gewyde plaats aan Goden.*

Delubrum. Feſt. *Een afgod, een ſtam van een boom zonder ſchors.* Servius zegt, dat de Oude dus noemden de plaats daar zy hunne handen waſchten, voor dat zy in de tempelen traden.

DĒLŪCTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. *Worſtelen, ſtryden.*

Quibus ærumnis delucta vi? Plaut. *Met wat rampen hebbe ik al geworſteld? wat ongevallen heb ik niet al uitgeſtaan?*

DĒLŪCTŎR, āris, ātŭs ſum, āri. cum aliquo. Plaut. *Met of tegen iemand worſtelen, ſtryden, vegten.*

DĒLŪDĬFĬCŎR, āris, ātŭs ſum, āri. acc. Plaut. *Iemand beſpotten, uitlagchen, met hem de gek of den draak ſteken, iemand opligten, een pots ſpelen, foppen.*

DĒLŪDO, ĭs, lūſī, lūſum, lūdĕrĕ. acc. Cic. *Iemand uitgekken, beſpotten, uitlagchen, opligten, een pots ſpelen, met iemand de gek of den draak ſteken.*

Te ego deludam contra luſorem meum. Plaut. *Ik zal't u, die my bedriegt, of beſpot, wel betaald zetten.*

DĒLŪMBĀTŬS, ă, ūm. Plin. H. *Die de lenden gebroken zyn, zwak van lenden.*

Delumbatæ radices. Plin. H. *Geknotte, afgeſneeide wortelen,* op datze niet lang zouden worden, maar in de dikte groeyen.

Curva lacunaria ad circinum delumbata. Vitruv. *Zolderinge naar de paſſer verwelfd.*

DĒ-

Digitized by Google

DĔLŪMBĬS, ĭs. m. & f. bĕ, ĭs. n. Perſ. *Die de lenden gebroken zyn, zwak van lenden.*

DĔLŪMBO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Plin. H. *De lenden breken, zwak maken.*

Delumbare ſententiam. Cic. *Een zin onvolmaakt maken, verkorten.*

DĔLŬO, ĭs, lŭĕrĕ. acc. Cat. *Afwaſſchen, met water reinigen, ſchoon maken, afſpoelen:* ook, *uitwiſſchen.* Zommigen lezen *Diluere.*

** Deluebant obortæ litteras lacrymæ. Varr. *De geſtorte tranen wiſchten de letteren uit.* Zommigen lezen *Delebant.*

DĔLŪSŬS, ă, ūm. Ovid. *Opgeligt, gedoekt, bedrogen, beſpot, om den tuin geleid.*

DĔLŪTĀMĔNTŪM, ī. n. Cat. *Leem of pleiſteringe van ſlyk of kley.* Deze wierd gemaakt van aarde, kley, ſlyk, of potaarde met droeſſem van olye gemengd, waar mede men vloeren digt maakte.

DĔLŪTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cat. *Met leem, ſlyk of kley pleiſteringe beſtryken, bedekken, overwerken, pleiſteren.*

DĔMĂDĔO, ēs, mădŭī, mădērĕ. Ovid. *Zeer nat of vogtig zyn.*

† DĔMĂGĬS. adv. Lucil. *Zeer veel meer, rykelyk of ongelyk meer.* De Oude gekruikten dit woord ook om (*minder*) te beteekenen. Feſt.

DĔMĀNDO, ās, āvī, ātūm, ārĕ, acc. Liv. *Belaſten, bevelen, gebieden, laſt of volle magt geven.*

Demandare alicui curam alicujus rei *of* aliquid curæ alicujus. Liv. *Iemand de zorge over iets aanbevelen, iets aan iemands zorge bevolen laten.*

Vicem noſtram alicui demandare. Suet. *Een ander in onze plaats ſtellen: een ander onze plaats toebetrouwen, aanbevelen, verzoeken om onze zaken waar te nemen.*

DĔMĀNO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Catul. *Zie* Dimano.

DĔMĀRCHŬS, ī. m. Plaut. Δήμαρχος. *Een overſte, beſchutsheer, of beſchermer van't volk.*

DĔMĔĂCŬLŪM, ī. n. g. Apul. *Afdalinge, trap om af te gaan.*

DĔMĔMĬNĪ. Jubet mortis dememiniſſe Deus. Mart. *God beveelt u de dood te vergeten.* Het is zekerder dat men leze, *te meminiſſe Deus. Dat gy aan de dood gedenkt.*

DĔMĔNS, ēntĭs. omn. gen. Cic. *Uitzinnig, dol, razende, zot, onbedagt, dwaas.* Men zegt *Dementior* en *Dementiſſimus.*

DĔMĔNS, ēntĭs. omn. gen. part. *Zie* Demo.

DĔMĔNSŬM, ī. n. Ter. *Ranſoen, beſcheide deel, van koren voor de ſlaven voor de tyd van een maand.* De Romeinen gaven de ſlaven yder vier mudden, of halfzifters, des maands.

DĔMĔNSŬS, ă, ūm. Plaut. Cic. *Gemeten, afgemeten.*

Demenſus cibus. Plaut. *Slaven mondkoſt voor den tyd van een maand.*

DĔMĔNTĔR. adv. Cic. *Uitzinniglyk, dwaazelyk, zottelyk.*

DĔMĔNTĬA, æ. f. Cic. Virg. *Uitzinnigheid, zotheid, dwaasheid, dolheid, onbedagtzaamheid.*

† DĔMĔNTĬO, ĭs, īrĕ. Lucret. *Uitzinnig, dol, razend, dwaas, of gek worden.*

DĔMĔNTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Apul. *Uitzinnig worden,* ook, *van zinnen beroven, uitzinnig maken.*

DĔMĔNTĬOR, īrĭs, ītŭs ſum, īrī. Apul. *Taſtelyk liegen, liegen of't gedrukt was.*

DĔMĔO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Apul. *Afſtreden, neder gaan, weg gaan.*

DĔMĔRĔO, ēs, mĕrŭī, mĕrĭtūm, mĕrērĕ. Plaut. *Winnen, verdienen, iets waardig zyn.*

Demerere mercedem. Plaut. *Een vergeldinge of beloninge verdienen, waardig zyn, bekomen.* Pecuniam. A. Gell. *Geld winnen.*

DĔMĔRĔŌR, ĕrĭs, mĕrĭtŭs ſum, mĕrērī. aliquem. Sen. Ph. Quintil. *Iemands goede gunſt of genegentheid winnen.*

Demereri beneficio aliquem. Liv. *Iemand door een weldaad verpligten, winnen.* Cultu Deos. Ovid. *De Goden door Godsdienſtigheid tot zig gunſtig maken.*

Crimine te potui demeruiſſe meo. Ovid. *Ik behoorde u door myn miſdaad gewonnen, verzoend of vermurwd te hebben.*

Demereri ſibi aliquem aliquâ re. Plaut. *Iemands vriendſchap door iets winnen: Iemands genegentheid door iets tot zig trekken, verwerven, bekomen.*

DĔMĔRGO, ĭs, mĕrſī, mĕrſum, mĕrgĕrĕ. acc. Cic. Colum. Plin. H. *In't water dompelen, duwen, plompen.*

Demergere in aquâ caput. Cic. Ovid. *Zyn hoofd onder 't water dompelen, duwen.*

Demergere naves. Plin. H. *Schepen in de grond boren, ſchieten, in de grond hakken, doen zinken.*

Fortuna, quem extulit, ſæpe demergit. Corn. Nep. *De fortuin werpt dikwils iemand, dienze verheven heeft van boven neder: Werpt dikwils den gene, dienze te gunſtigt heeft, in een afgrond van ongelukken.*

DĔMĔRSŬS, ă, ūm. Cic. *In't water gedompeld, geduwd, gezonken, geſlooten, verdronken.*

Demerſus in aquâ. Cic *In't water gedompeld, gezonken, enz.*

** Demerſus ære alieno. Cic. *Tot de ooren in ſchulden ſtekende: Die Schotten en Walen ſchuldig is.*

Demerſæ opibus leges. Cic. *Wetten door de kragt van rykdom, klinkende Goden of geld vernietigd, verbroken, verkragt, met de voeten getreden.*

* Animus demerſus in terram. Cic. *Een gemoed tot aardſche dingen genegen, een aardſch of wereldſch gemoed.*

DĔMĒTĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Gemeten, geregeld, geſchikt, afgemeten.*

DĔMĒTĬŎR, īrĭs, mēnsŭs ſum, mētīrī. Cic. *Meten, afmeten.*

DĔMĒTĪTŬS, ă, ūm. Cic. *Gemeten.* Zommigen lezen, *Demetatus.*

DĔMĔTO, ĭs, mĕſŭī, mĕſſum, mĕtĕrĕ. acc. Cic. Colum. *Afmaayen, afplukken, afſnyden.*

DĔMIGRĀTĬO, ōnĭs. f. Corn. Nep. *Verhuizinge, verwiſſeling van woonplaats.*

DĔMIGRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Verhuizen, van huis, of woonplaats veranderen.*

Demigrare de aliquo loco. Cæſ. *Uit een plaats verhuizen, vertrekken.* Ex aliquo loco in alium. Cic. *Van een plaats na een ander verhuizen, vertrekken, gaan wonen.* Aliquem locum. Corn. Nep. *Ergens na toe gaan verhuizen, zig in een plaats ter woon begeven.*

** Demigrare ex vitâ. Cic. *Uit het leven verhuizen,* dat is, *Sterven, overlyden.*

* Demigrare de ſtatu ſuo. Cic. *Zyn ſtaat laten varen, van ſtaat verwiſſelen.*

Demigrare ab improbis. Cic. *Der Godloozen, of boozе menſchen gezelſchap verlaten, dezelve ſchuwen, vermyden.*

DĔMĬNŬO. *Zie* Diminuo.

DĔMĬNŪTĬO. *Zie* Diminutio.

DĔMĬRŎR, ārĭs, ātŭs ſum, ārī. Cic. *Zeer verwonderd zyn, verſteld ſtaan, verbaasd zyn.*

Demirari aliquem. Ter. Cic. *Verwonderd of verbaasd over iemand ſtaan, verſteld zyn wegens zyn beleid of maniere van doen.* Aliquid. Ter. *Zig over iets verwonderen, iets met verwonderinge hooren, zien, verbaasd over iets ſtaan.*

DĔMĬSSE. adv. Ovid. *Laag, digt by de aarde, om laag, beneden.* Men zegt *Demiſſius* en *Demiſſiſſimè.*

** Demiſsè. Cic. *Slegtjes, in een ſlegte, magere, laffe ſtyl, zeer gemeen.*

Demiſsè. Cic. *Demoedigliyk, ootmoedigliyk, nederig, onderdaniglyk.*

DĔMĬSSĬO, ōnĭs. f. Vitruv. lib. 5. cap. 10. *Neder werpinge, duwinge, nederlatinge, nederkloppinge.*

Demiſſio animi. Cic. *Nederigheid, ootmoedigheid, demoedigheid, onderdanigheid, kleinmoedigheid, verſlagentheid, neêrſlagtigheid.*

DĔMĬSSŬS, ă, ūm. Cic. *Neder geworpen, neder geſlagen, neder gedruwd, neder gelaten, gezakt, gezonken.* Men zegt *Demiſſior* en *Demiſſiſſimus.*

Demiſſus locus. Cæſ. *Een lage, holle, of diepe plaats.*

Demiſsâ voce loqui. Virg. *Met een zaafte, lage ſtem ſpreken.*

Demiſſo capite diſceſſit. Virg. Vultum demiſſa diſceſſit. Virg. *Zy ging met een hangend hoofd henen, zy vertrok met een beſchaamd aangezigt.*

Demiſſus animus. Cic. *Bloo, of laſhartigheid, een neerſlagtig gemoed, een onedele laffe ziel.*

* Demiſſus homo. Hor. *Een laſhartig, vertzaagd menſch, een onnozelen bloed, een goede ſul of ſlokkert.*

Demiſſis tunicis ambulare. Hor. *Verwyfdelyk, wellustiglyk, weelderig leven.* Het was niemand by de Romeinen, als

Digitized by Google

alleen aan de vrouwen, geoorloft te gaan met rokken die tot de enkelen hingen.

DĒMĪTĪGO, ās, āvī, ātūm, āre, acc. Cic. *Verzoeten, verzachten, vermurwen, bevredigen, te vrede ſtellen.*

DĒMITTO, ĭs, mīsī, mīſsūm, mīttĕre. acc. Liv. *Neder of om laag zenden, werpen, ſtooten, doen zakken.*

** In eum caſum me fortuna demiſit. Cic. *De Fortuin heeft my tot dat ongeval gebragt, heeft my in die ramp gewikkeld.*

Se in res turbulentiſſimas demittere. Cic. *Zig in de moeylykſte, gevaarlykſte, verwardſte zaken inwikkelen, ſtoken.*

Demittere caput. Cic. *Het hoofd laten hangen, zakken.* Oculos. Ovid. *De oogen nederſlaan.* Se ad aurem alicujus. Cic. *Zig tot iemands oor buigen om hem te ſpreken.* Se in aquam. Celſ. *Zig in 't water begeven, in 't water gaan.*

Machinationibus aliquid in flumen demittere. Cæſ. *Iets door konſt-werkingen in 't water brengen.*

Demittere animum of Demitti animo. Cic. *Den moed verliezen, verloren geven, den moet laten zakken.*

Demittere animum ad miſericordiam. Cic. *Het gemoed tot mededoogendheid neigen, tot barmhartigheid bewogen worden.*

Demittere libenam. Colum. *De ſchors of baſt verliezen, afwerpen.* Sprekende van boomen.

DĒMĬURGŬS, i. m. Liv. *Ἀημιουργός. Een voornaam Staatsdienaar by de Grieken, die alles aan 't volk voorſloeg.* Gelyk onze *Penſionarisſen*, of een Spreker van 't Parlement in Engeland.

DĒMO, ĭs, dēmſī, dēmtūm, dēmĕre. acc. Cic. *Afneemen, beroven, ontblooten, ontneemen, benemen, wegneemen.*

** Demere aliquid de ſtipendio militum. Liv. *Iets van den krygsknegten bezoldinge, ſoldy, of betalinge afdoen, verminderen, bezuinigen.* De cibo. Plaut. Cibo of Ex cibo. Celſ. *Iets van de ſpys of koſt verminderen.*

Demere alicui curam, ſollicitudinem, moleſtiam. Terent. Liv. *Iemand zorg, kommer, moeite benemen, daar van bevryden.*

, Nubem demere ſupercilio. Hor. *Laat u ſtuurheid varen, maak u wat vrolyk.*

DĒMOCRĀTĬA, æ. f. g. *Een volk-regeringe.*

DEMOCRĀTĬCI, ōrūm. m. g. pl. *Voorſtanders, of liefhebbers van een volk regeringe.*

† DĒMŌLĬO, īs, īrĕ. Varr. Alphen. Juriſc. *Zie* Demoliot.

DĒMŌLĬŌR, īrīs, ītūs sūm, īrī. acc. Cic. *Af, om verre, of over hoop werpen, ſlagten, verdelgen, verwoeſten.* Sprekende van een huis, beeld, pilaar, ſtad, enz.

** Demoliri jus. Liv. *Het regt kranken, krenken, verkragten, onder de voeten treden, het onderſte boven keeren.*

* De ſe culpam aliquam demoliri. Plaut. *Zig van een ſchuld of misſlag zuiveren, regtvaardigen, zig onſchuldigen, verſchoonen.*

DĒMŌLĪTĬO, ōnīs. f. Cic. *Om verre, neder, of over hoop werpinge, ſlagtinge, verdelginge.*

DĒMŌLĪTŌR, ōrīs. m. Corvus demolitor. Vitruv. *Een kraan, daar men iets mede over hoop werpt.*

DĒMŌLĪTŪS, ă, ūm. Ulp. *Om verre, ter neder, over hoop geworpen, geſlagt, verdelgd, verniold.*

DĒMŌNSTRĀTĬO, ōnīs. f. Cic. *Betoginge, blykelyk bewys, betooninge, overtuginge, aanwyzinge, vertoog.*

Eſt ejus rei hæc demonſtratio. Vitruv. *Dis is de aanwyzinge, aantooninge, of betooninge van die zaak.*

DĒMŌNSTRĀTĪVŬS, ă, ūm. Cic. *Betogelyk, aanwyzende, betoogbaar, bewyſſelyk, baarblykelyk, klaar.*

DĒMŌNSTRĀTŌR, ōrīs. m. Cic. Colum. *Die iets klaar betoogt, bewyſt, aantoont.*

DĒMŌNSTRĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Klaarlyk betoond, aangewezen, bewezen, betoogd.*

DĒMŌNSTRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ, acc. Ter. Cic. *Betogen, klaarlyk aan of bewyzen, betoonen, van iets overtuigen. Iets uitleggen, verklaren.* In den eigen en oneigentlyken zin.

Demonſtrare aliquid alicui. Ulp. *Iemand iets aanwyzen, wyzen, leeren, aantoonen.*

Digito demonſtrare. Cic. *Met den vinger toonen, aanwyzen.*

DĒMŌRDĔO, ēs, mōrdī, mōrsūm. mōrdērĕ. Plaut. Plin. H. *Afbyten, byten.*

DĒMŌRĬŌR, ĕrīs ꝛ mōrtŭūs sūm, mōrī. aliquem. Plaut. *Van liefde tot iemand ſterven, op iemand ſmoorlyk verliefd zyn.*

DĒMŌRŌR, ārīs, ātūs sūm, ārī. Plaut. Vitruv. *Toeven, vertoeven, beiden, verbeiden, wagten, agterblyven, verblyven.*

Demorari aliquem. Cic. *Iemand op of tegen houden, doen blyven of wagten.*

Demorari aliquid. Virg. *Iets verwagten, wagten.*

DĒMŌRĀTŬS, ă, ūm. A. Gell. *Op of tegen gehouden.*

DĒMŌRSŬS, ă, ūm. Colum. Perſ. *Afgebeten, gebeten, geknaagd.*

DĒMŌRTŬŪS, ă, ūm. Cic. *Overladen, overloopt, geſtorven, dood.*

Vitis demortua. Colum. *Een doode, verſtorve, verdorde wynſtok.*

DĒMŌTŬS, ă, ūm. Cic. *Verzet, verplaatſt, bewogen, uit een plaats genomen.* Demotus in Inſulas. Tac. *Na de Eilanden gebannen.*

Amnis ſolito alveo demotus. Tac. *Een rivier of ſtroom uit zyn gewoone beezem geleid, gebragt.*

DĒMŌVĔO, ēs, mōvī, mōtūm, mōvērĕ. acc. Ter. Tacit. *Uit een plaats verzetten, verplaatſen, uit een plaats nemen, weg doen.*

Ne oculos à meis oculis quoquam demoveas tuos. Terent. *Hou uw oogen geſtadig op de myne, zonder dese ergens na af te wenden, beweeg uwe oogen gantſch niet van de myne.*

** Demovere aliquem provinciâ aliqui. Tac. *Iemand uit een wingewest verjagen, bannen, doen vertrekken.* Hoſtem gradu. Liv. *Den vyand verdryven, doen vlugten, deinzen.*

Demovere Ducem. Tac. *Een Overſte afzetten, van zyn ampt beroven.*

Demovere aliquem de ſententiâ. Plaut. Cic. *Iemand van zyn gevoelen afbrengen: van zyn gedagten doen veranderen, afſtaan.* Aliquem cura rerum. Tac. *Iemand van de zorg over gemeene zaken ontlaſten, ontſluffen: iemand van 't bewind over ſtaats zaken afzetten.*

DĒMTĬO, ōnīs. f. Varr. *Verminderinge, afneminge, kortinge.*

DĒMTŬS, ă, ūm. Cicer. *Afgenomen, verminderd, verkort, afgetrokken, uitgezonderd.*

Fine demto. Ovid. *Zonder einde, in der eeuwigheid, voor altoos.*

Demta æternitate. Cic. *De eeuwigheid uitgezonderd, ter zyden geſteld zynde, geſteld dat 'er geen eeuwigheid was.*

DĒMŪGĬO, īs, īvī, ītūm, īrĕ. Ovid. *Sterk loeyen gelyk een koe.* Men vind van dit woord in Ovidius niet anders als *Demugitus.*

DĒMŪGĪTŬS, ă, ūm. *Vol geloey.* Demugitæ paludes. Ovid. *Broeklanden of moraſſen klinkende, of wedergalmende door 't geloey der beeſten.*

DĒMŬLCĔO, ēs, mŭlſī, mŭlſūm, mŭlcērĕ. acc. Liv. *Streelen, vleyen, zagtjes met de handen ſtryken.*

Caput alicui demulcere. Plaut. *Iemands hoofd zagtjes wryven, beſtryken, ſtreelen: Iemand vleyen, troetelen.*

DĒMŪM. adv. Ter. Cic. *Ten laatſten, eindelyk, nu eerſt.*

Demum. Plaut. Plin. H. *Alleenlyk, voornamentlyk, boven alles.*

Ea demum magna voluptas eſt. Salluſt. *Dat is eerſt, of voornamentlyk een groot vermaak; Dit is het grootſte vermaak des werelds.*

DĒMŬRMŬRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Ovid. *Mompelen, morren.*

DĒMŬSSĀTĂ conſumelia. Apul. *Ontwinſde, met geduld gelede ſmaad, hoon, ongelyk, laſteringe.*

DĒMŪTĀTĬO, ōnīs. f. Plin. H. *Veranderinge, verwiſſelinge.* Men leeſt ook *Mutatio* in deze Schryver.

DĒMŪTĪLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Colum. *Verminken, affnoeyen, affwyden, knotten.* Voornamentlyk als men ſpreekt van boomtakken die te veel hout ſchieten.

DĒMŪTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Plaut. Tac. *Veranderen, verwiſſelen.*

Demutant moses ingenium. Plaut. *De reden doen iemand van aart of inborſt veranderen.*

Demutare placitum. Tac. *Zyn gevoelen veranderen, van zyn gedagten afſtaan.* Animum de fide. Plaut. *Zyn woord breken, zyn trouwe ſchenden.*

Non demutabo. Plaut. *Ik zal met van gedagten veranderen, Ik zal 'er by blyven.*

DĒNĀRĬŬS, ă, ūm. Plin. H. *Van ſlim, dat het gaal van tien begrypt.*

De-

Digitized by Google

Denarius numerus. Varr. *Het getal van tien, een tien-tal.*
Denarius. Vitruv. Plin. H. *Tien vingeren lang, dik, breed, diep.*
Denarius, alleen, Cicer. of Varr. Denarius nummus. Liv. ‡ *Een penning, of een zeker ſtuk gelds, 't welk tien aſſes, dat is, tien kopere ſtukjes waardig was.*
Ad denarium ſolvere. Cic. *Tot een pennig toe betalen.*
Exigere denarium ab aliquo in ſingulas amphoras vini. Cic. *Iemand een penning voor yder ſles wyn afvorderen.*
Mille denariûm. Varr. *Duizend penningen.* Deze Schryver zegt dat men dus in zyn tyd zeide, en niet *mille denariorum.*

DĒNĀRRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. aliquid alicui. Ter. Hor. *Net en in 't breede verhalen, vertellen, melden, vermelden, gewagen.*
DĒNĀSCOR, ĕrīs, nātūs sūm, nāſcī. Varr. *Sterven, overlyden.*
DĒNĀSO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. *De neus afſnyden, iemand van neus berooven.*
Os tibi denaſabit mordicus. Plaut. *Hy zal u de neus van 't aangezigt byten.*
DĒNĀTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Hor. *Zwemmen, van d'eene na d'andere plaats zwemmen.*
DĒNDRĀCHĀTĒS, æ. m. Plin. H. Δενδραχάτης, *Een ſoort van Agaat ſteen, waar in men een boomtje verbeeld ziet ſtaan.*
DĒNĔGO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. *Ontkennen, loochenen, van neen verzekeren.*
Denegat facta quæ tu facta dicis. Plaut. *Hy ontkent alles wat gy zegt dat hy gedaan heeft. Hy betuigt onſchuldig te zyn aan 't gene gy hem te laſte legt.*
Denegare aliquid alicui. Cic. *Iemand iets weigeren, afſlaan, ontzeggen.*
Denegare aliquid. Cic. *Iets ontkennen, niet toeſtaan.*
* Occupatio onus impoſitum denegat. Cic. *Myne bezigheid belet my die opgelegde laſt aan te vaarden.*
DĒNĪ, æ, ă. Cic. *Tien.*
Servos habent deni inter ſe communes. Cæſ. *Zy hebben met hun tienen, of elk tiental heeft een gemeene ſlaaf onder hun.*
Ter denæ naves. Virg. *Drie maal tien, dat is, dertig ſchepen.*
DĒNĪCĀLĪS, īs. m. & f. lĕ, īs. n. Denicales Feriæ. Cicer. ‡ Colum. *Plegtige vier dagen, gedurende welke de Oude zig reinigden, en hunne dooden beweenden,* voornamentlyk hunne ouders, erfgenamen, en ſchuldenaren, enz.
DĒNIGRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Varr. Vitruv. Plin. H. *Zwart maken.*
DĒNĪQUE. adv. Ter. Cic. *Eindelyk, ten laatſte.*
DĒNŌMĪNĀTĪO, ōnīs. f. Auct. ad Her. *Benaminge,* een ſpraakwyze.
DĒNŌMĪNĀTŪS, ă, ūm. Horat. Quintil. *Benaamd, genoemd.* Multa ſunt Latinè non denominata. Quintil. *Daar zyn vele dingen, die in 't Latyn niet genoemd zyn.*
DĒNŌMĪNO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Quintil. *Noemen, benamen, iets een naam geven.*
DĒNŌRMO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Hor. *Iets ontcieren, oneven maken, doen qualyk ſtaan.*
Angulus ille denormat agellum. *Die hoek ontciert het ſtukje lands.*
DĒNŌTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Plin. H. Colum. *Aanteekenen, beteekenen, opſchryven, beduiden.* Aliquem probro denotare. Suet. *Iemands naam ſchenden, of eer rooven.*
DĒNS, ēntīs. m. Cic. *Een tand.*
Dentes adverſi. Cic. Primores. Plin. H. *Voorſte tanden.* Gemini. Cic. Maxillares. Plin. H. Molares. Juven. *Kiezen, maal- of bak-tanden.* Canini. Plin. H. *Honds-tanden, oog-tanden.* Exerti. Plin. H. *Slag-tanden.* Cavi, concavi. Plin. H. *Holle tanden.* Tomici. Celſ. *Voor uitſteekende tanden,* om dat de zelve ſcherp of ſnydende zyn.
Dentes irritare. Celſ. *Tandpyn veroorzaken.* Circumpurgare. Celſ. *De tanden reinigen.* Circumſcalpere of Scalpere. Plin. H. *De tanden ſchrappen.* Colluere. Plin. H. Lavare. Catul. *De tanden waſſchen.* Eruere, evellere, eximere. Plin. H. *De tanden trekken.* Confirmare. Plin. H. *De tanden vaſt zetten, vaſt doen ſtaan.*
Dentes decidunt, defluunt, cadunt. Plin. H. *De tanden vallen uit.* Labant. Celſ. *De tanden worden los, vergaan.* Renaſcuntur, recreſcunt. Plin. H. *De tanden groeyen, of komen weder te voorſchyn.*
** Dente maledico carpere aliquem. Cic. Atro dente aliquem petere. Hor. *Iemand byten, quaad van iemand ſpreken, iemands goeden naam ſchenden, laſteren.*
Dens. Virg. *Punt of ſpits, angel of hoek: alles wat dient om iets vaſt te houden of te grypen.*
* Dens aratri. Colum. *Het ploeg-yzer.*
** Dens. Virg. Ovid. *Een houweel, ſpade, een fikkel.*
Dentes piſcium. Ovid. *De viſch-tanden.*
Dens. Vitruv. *De kant of zelfkant op het laken, getand lyſtwerk,* een ſpreekwoord in de bouwkunde.
DĒNSĀTĬO, ōnīs. f. Cic. *Verdikkinge, dikmakinge.*
DĒNSĀTŪS, ă, ūm. Virg. *Verdikt, dik gemaakt.*
Denſatum ſolum. Liv. *Een land of grond, die betreden, of vertreden word.*
Denſati ordines. Liv. *Verdubbelde of digt geſlote ryen, geledderen of benden.*
DĒNSE. adv. *Digt, op een hyeen gedronge wyze.* Zie *Denſus.* Want men vind *Denſe* in geen Schryvers.
DENSĔO, ēs, ērĕ. Lucret. Virg. Plin. H. *Dik worden, verdikken.*
Denſeri lac non patitur hæc herba. Plin. H. *Dit kruid weder-houd de melk van 't kappelen, ſchiften.*
DĒNSĪTĀS, ātīs. f. Plin. H. *Dikheid, digtheid, gedrongenheid, dikte.*
DĒNSĬŪS. adv. Plin. H. *Dikker, gedrongener, in grooter getal.*
Denſiùs. Ovid. *Meermalen, menderwerf.*
DĒNSO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plin. H. *Verdikken, dik maken, verdubbelen.*
Denſare capillum. Plin. H. *'T hair dikker doen groeyen.*
Denſare catervas, ordines. Virg. Liv. *Geledderen en ryen verdubbelen.*
Denſare ictus. Tac. *Slagen verdubbelen, dikmaals ſlaan, met herhaalde ſlagen treffen, wakker afroffen.*
DĒNSŬS, ă, ūm. Hor. Plin. H. *Dik, verdikt,* als men ſpreekt van de lugt, 't water, de aarde, enz. Men zegt *Denſior* en *Denſiſſimus.*
Denſus. Cic. *Dik, digt beplant,* als men van boſſchen, en boomen ſpreekt.
Denſi capilli. Cic. *Dik hair, overvloedig hair.* Pali. Front. *Digt gezette palen, ſtaken.*
Locus arboribus denſus. Cic. *Een plaats met boomen bedekt, zeer ſchaduwagtig.*
Denſus. Virg. Ovid. *Veelvuldig, dat dikwils gebeurt, 't welk te met voorvalt.*
DĒNTĀLĔ, īs. n. Virg. *Een ploeg-yzer.*
DĒNTĀRPĀGA, æ, f. g. & DĒNTĪDŪCUM, ī, n. g. Varro. *Een tangetje om holle tanden te trekken.*
DĒNTĀTIM, & DĒNTĬCŪLĀTIM, adv. *Tandswyze.*
DĒNTĀTŪS, ă, ūm. Ovid. Vitruv. Plin. H. *Die tanden heeft.*
Dentatus. Plaut. Catul. *Die groote, ſterke, grove tanden heeft.*
** Dentata charta. Cic. *Een ſchimp of hekelſchrift, bedilſchrift.*
DĒNTEX, ĭcīs. m. Colum. *Een viſch die groote tanden heeft.*
DĒNTĬCŪLĀTŪS, ă, ūm. Plin. H. *Getand, 't geen kleine tanden heeft.* Als men ſpreekt van een wiel, een zaag, of van de bladeren eeniger kruiden.
DĒNTĬCŪLĪ, ōrum. m. Vitruv. *Getand werk, een ſtuk van getand bouw-werk, lyſtwerk.*
DĒNTĬCŪLŪS, ī. m. Vitruv. *Zelfkant van laken, enz.*
DĒNTĬĒNS, ēntīs. omn. gen. Celſ. Plin. H. *Die tanden krygt.*
Dentientes gingivæ. Celſ. *Tandvleeſch, of kakebeen, welkers tanden uitvallen.*
† DĒNTĬFRĀNGĪBŬLUM, ī. n. Plaut. *Een tandebrekertje, gereedſchap om tanden uit te breken.*
† DĒNTĬFRĀNGĪBŬLŬS, ī. m. Plaut. *Die tanden breekt, of uit trekt, tand-trekker.*
DĒNTĬFRĬCĬUM, ĭī. n. Plin. H. Mart. *Een ſtoffe om de tanden te wryven, wit te maken, te reinigen, zuiveren, tandpoeyer.*
† DĒNTĬLĔGŬS, ī. m. Plaut. *Die gebroke tanden heeft.*
DĒNTĬLŎQUŬS, ī. m. g. Plaut. *Die door de tanden ſpreekt.*
DĒNTĬO, īs, īrĕ. Celſ. *Tanden beginnen te krygen.*
** Dentes dentiunt. Plaut. *De tanden worden lang, de tanden wateren na ſpys.* Als men ſpreekt van iemand die grooten honger lyd en niets heeft om te eten.

Digitized by Google

DĒNTĪSCĀLPĬUM, ĭī. n. Mart. *Een tandſtoker.*

DĒNTĬTĬO, ōnīs. f. Plin. H. *Uitkomſte der tanden, het tanden krygen.*

DĒNTO, ōnīs, m. g. *Een langtand*, dat is, *die lange tanden heeft.*

DĒNŪBO, ĭs, nūpsī, nūptūm, nūbĕrĕ. alicui. Tac. *Iemand trouwen, aan iemand zig verloven.* Sprekende van een vrouwsperſoon.

DĒNŪDO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Cic. *Berooven, ontblooten, ontdekken, ten toonſtellen.*

Caput tonſori denudandum præbere. Petron. *Zyn hooft laten ſcheeren.*

** Denudare. Cic. *Ontdekken, openbaren, uitleggen, bewyzen, doen blyken.*

Denudavit mihi ſuum conſilium. Liv. *Hy heeft my zyn gedagten geopenbaart.*

Scientiam ornatu ſuo ſpoliare atque denudare. Cic. *Een wetenſchap van des zelfs cierlykheid of cieraad ontblooten, berooven.*

DĒNŬMĔRO. *Zie* Dinumero.

DĒNŪNCĬĀTĬO, ōnīs. f. Cic. *Verkondiging, bekendmakinge, verwittiging.*

Denunciatio belli. Cic. Armorum. Liv. *Oorlogs verklaringe, verkondiging.*

** Denunciatio. Cic. *Voorzegginge, waarſchouwinge.*

Denunciatio. Plin. H. *Verkondiging, te kennen geving, dagvaardinge.*

DĒNUNCĬO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. aliquid alicui. Cic. *Verklaren, uitleggen, bedniden, aanzeggen, iemand iets te kennen geven, doen weten, aandienen, nieuwe tydingen zenden.*

Denunciare alicui bellum. Cic. *Iemand den oorlog verklaren, aanzeggen, verkondigen.*

Denunciare teſtimonium alicui. Cic. *Iemand dagvaarden om getuigenis te geven.*

Denunciare alicui. Cic. *Iemand dreigen.*

DĒNŬO. adv. Cic. *Op nieuws, nog een maal, ten tweedemaal.*

DĒŌCCO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Plin. H. *Het land eggen, breken, de kluiten breken.*

DĒŌNĔRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Ontlaſten, verminderen, verligten.* Men vind dit woord niet in zyn eigen beteekening.

Deonerare aliquid ex alterius invidiâ. Cic. *Iemand te ontlaſten van een gedeelte van de nyd die een ander tegens hem draagt.*

DĒŌRSŬM. adv. Plaut. Ter. Cic. *Om laag, beneden.*

Sursùm deorsùm curſitare. Ter. Commeare. Cic. *Overal, op en neder, hier en daar loopen.*

Deorsùm versùm *of* Deorsùm versùs clivus eſt. Cat. Ter. *Na de laagſte, na de diepſte plaats toe.*

DĒŌSCŬLŌR, ārīs, ātūs ſum, ārī. acc. Mart. *Kuſſen, zoenen.*

DĒPĀCĪSCŌR, ĕrĭs, pāctūs ſum, pācīſcī. cum aliquo. Cic. *Een verbond, handeling, verdrag met iemand maken of ſluiten, met iemand overeen komen, met hem verzoenen.*

Ipſe tria prædia ſibi depactus eſt. Cic. *Hy heeft drie erven voor zyn aandeel bedongen.*

Depaciſci ad conditiones alterius. Cic. *Een verbond of verdrag treffen op voorwaarden die een ander ons voorſtelt, de zelve aannemen.*

Depaciſci mortem jam cupio. Ter. *Ik weigere 't ſterven niet langer: Ik wil op dit oogenblik wel ſterven: Ik wenſche te ſterven.*

Periculo depaciſci. Cic. *Gevaar uitſtaan, doorſtaan: gevaar loopen, zig aan gevaar bloot ſtellen.*

DĒPĂCTŬS, ă, ūm. part. à Depaciſcor. Plin. H. *Verdragen, overeen gekomen, verzoend.*

DĒPĂCTŬS, ă, ūm. part. à Depango. Plin. H. *In de aarde geplant, gezonken, geſteld.*

‡ DĒPĀLĀTĬO, ōnīs. f. Vitruv. *De veranderinge die in lengte der dagen voorvalt, 't verkorten of verlangen der dagen.*

DĒPĀLMO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. aliquem. Labeo. apud A. Gell. *Iemand een kinnebakſlag geven.*

DĒPĀNGO, ĭs, pānxī, pāctūm, pāngĕrĕ. acc. Colum. *Planten, in d'aarde poten, doen zinken, vaſt zetten.*

DĒPĀRCŬS, ă, ūm. Suet. *Zeer ſpaarzaam, zeer zuinig, vrekgierig.*

DĒPĀSCO, ĭs, pāvī, pāſtūm, pāſcĕrĕ. acc. Colum. *Eten gelyk het vee, opeten of oplikken, eten.*

Agri publici ab ejus pecore depaſcuntur. Cic. *'S lands of ſtads gemeene weiden worden door zyn vee afgegeten.*

Depaſci veterem poſſeſſionem Academiæ ab eo non ſinamus. Cic. *Laat ons niet gedoogen dat hy zig meeſter maakt van het oude erfdeel van de hooge ſchole.*

Luxuries orationis ſtylo depaſcenda eſt. Cic. *Men moet al te overgroote overtolligheid van woorden in een vertoog tot een ſtyl ſchaven, of beſnoeyen.*

DĒPĀSCŎR, ĕrĭs, pāſtŭs ſum, pāſcī. acc. Plin. *Opeten of oplikken, eten, eten gelyk het vee.*

** Febris depaſcitur artus. Virg. *De koortſe verſlind, vermindert, verteerd de ledematen van't lighaam.*

DĒPĀSTĬO, ōnīs. f. Plin. H. *Opetinge, oplikkinge, afweidinge.*

DĒPĀSTŬS, ă, ūm. Virg. Plin. H. *Opgegeten, opgelikt, afgeweid.*

DĒPĀUPĔRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Varr. *Verarmen, arm maken, uitputten, uitzuipen.*

Domum depauperare ſumtu ſuo. Varr. *Door gemaakte onkoſten een huis bederven, verarmen.*

DĒPĔCTO, ĭs, pĕxŭī, pĕxūm, pĕctĕrĕ. acc. Ovid. *Kammen, kemmen.*

DĒPĔCŬLĀTŎR, ōrĭs. m. Cic. *Een roover, dief, plonderaar.*

Ærarii depeculator. Cic. *Een dief van ſtads of 's lands geld.*

DĒPĔCŬLŎR, ārīs, ātŭs ſum, ārī. Cic. *Stelen, iemand afzetten op de weg, iets rooven: Iemand plonderen, berooven.*

Laudem honoremque familiæ alicujus depeculari. Cic. *De luiſter en eere van iemands huisgezin ſtelen, rooven, benemen.*

DĒPĔLLO, ĭs, pŭlī, pŭlſum, pĕllĕrĕ. loco aliquo, *of* à, ab, de, è, ex loco aliquo. Cic. *Jagen, verjagen, verdryven, afwyzen of afſlaan: Iemand van een plaats ligten, vatten.*

** Depellere aliquem lacte *of* à lacte, *of* à matris ubere. Virg. Hor. *Een kind ſpeenen.*

* Depellere voluntariâ morte turpitudinem. Cic. *De ſchande door een gewillige dood voorkomen.*

Depellere famem cibo. Cic. *Den honger door ſpyze verdryven.*

Flammam ab aris. Cic. *De vlammen of't vier van d'autaren weren, op dat die niet verbrand werden.*

Depellere aliquem ſententiâ *of* de ſententiâ. Cic. *Iemand van zyn voornemen of oogmerk verleiden, doen afſtaan.* Suſpicionem à ſe. Cic. *Zig van agterdogt, quaad vermoeden, en nabedenken bevryden.*

Depellere morbum, dolorem. Cic. Celſ. *Een ziekte, ſmart of pyn verdryven.*

DĒPĒNDĔO, ēs, pēndī, pēnſūm, pēndērĕ. Plaut. Virg. Colum. *Hangen, leunen, op een zyde leunen, afhangen.*

Dependere aliquo loco. Virg. *Van eenige plaats hangen.*

DĒPĒNDO, ĭs, pēndī, pēnſūm, pēndērĕ. aliquid. Cic. Colum. *Iets betalen, eenig ding in betalinge geven.*

Pro capite pecuniam dependere. Sen. Ph. *Geld geven om zyn leven te behouden.*

Alicui rei tempus dependere. Lucan. *Aan eenig ding zyn tyd beſteden, zyn tyd met iets verdryven.*

Pœnas Reipublicæ morte dependerunt. Cic. *Zy zyn met de dood geſtraft, om 't ongelyk den Staat aangedaan, te vergeden.*

DĒPĒRDĬTŬS, ă, ūm. morte alicujus. Catul. *Door iemands dood bedorven, miſtrooſtig, verlaten, wanhopend zyn.*

Deperditus amore alicujus. Suet. *Iemand driftig beminnende, liefhebbende, op iemand verzot zyn.*

DĒPĔRDO, ĭs, dĭdī, dĭtūm, dĕrĕ. aliquid. Cic. *Iets verliezen.*

Deperdere aliquid de jure *of* de libertate civitatis. *Iets van ſtads voorregten of vryheden verloren laten gaan.*

Deperdere honeſtatem. Cic. *Zyn eere verliezen.*

Apud vos de exiſtimatione meâ nihil deperdidi. Cic. *By u lieden, in uw gedagten heb ik niets verloren van de agtinge of het aanzien, 't welk gy lieden voor my gehad hebt.*

DĒPĔRĔO, īs, īvī, ītūm, īrĕ. Cæſ. *Vergaan, verloren gaan, verzinken, bedorven zyn.*

Pudicitia deperit ſemel. Ovid. *De kuisheid, zuiverheid word maar eens verloren.*

** Deperit ille ſapor. Plin. H. *Die ſmaak vergaat, word verloren, is weg.*

De-

Digitized by Google

Deperire. Cic. Hor. *Quynen, ſterven.*

Deperire aliquem. Plaut. Amore alicujus. Liv. *Iemand ſmoorlyk lief hebben, beminnen, van liefde tot een perſoon te ſterven.*

DĒPĔTĪGO, ĭnĭs. f. Catul. *Vyrigheid, ſchurft.*

DĒPEXŬS, ă, ŭm. Ovid. *Gekamt, kaal gedragen, die 't hair uitgetrokken is.*

Depexum eum dabo. Ter. *Ik zal hem afroſſen, ik zal hem wel toeſtellen zoo als 't behoort.* Een ruwe manier van ſpreken.

DĒPĬCTŬS, ă, ŭm. *Uitgeſchilderd.*

DĒPĪLĀTRĪX, īcĭs. f. g. *Een hairtrekſter.*

DĒPĪLĀTŬS, ă, ŭm. Mart. *Kaal van hoofd, geſcheren, die men 't hair afgeſneden heeft.*

DĒPĪLĬS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Varr. *Kaal, zonder hoofdhair, een kaalkop.*

DĒPĪLO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. *Het hair uittrekken.*

DĒPINGO, ĭs, pinxī, pictŭm, pingĕrĕ. Cic. *Schilderen.*

Depingere tabellam. Catul. *Schilderen, een ſtuk of tafereel ſchilderen.*

Depingere aliquem. Cic. *Iemand uitſchilderen, uitbeelden, afmalen: Iemands beeltenis of ſchildery maken.* Facta alicujus. Ter. Vitam. Cic. *De daden van iemands leven vertoonen, verhalen, beſchryven.*

DĒPLĀNGO, ĭs, plānxī, plānctŭm, plāngĕrĕ. acc. Ovid. *Weenen, ſchreyen, bewenen, beklagen, klagen.*

DĒPLĀNO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. *Gelyk, en effen maken.*

DĒPLĀNO, adv. Digeſt. *Zonder regtsgeding.*

DĒPLĀNTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Varr. Plin. H. *Uitroeyen, uitrukken, uitnemen, afneemen, afbreken.*

DĒPLĔO, ēs, ēvī, ētŭm, ērĕ. Stat. Colum. *Ledigen, ledig maken.*

DĒPLĔXŬS, ă, ŭm. Lucret. *Ontbonden, ontketend,* als men ſpreekt van een leeuw, of dergelyk.

DĒPLŌRĀNDŬS, ă, ŭm. Cic. *Beklagelyk, beweenelyk, beſchreyelyk, te bewenen, te beklagen, te beſchreyen.*

DĒPLŌRĀTŬS, ă, ŭm. Liv. *Beklaagd, bewend, die men beſchreid of beklaagd heeft.*

Deploratus. Cic. *Beklaagd, die in een hopeloozen ſtaat is, verlaten, verloren zonder uitkomſt.*

Deplorato exitu. Flor. *De hope van te ontvlugten verloren hebbende, wanhopende van te zullen konnen vertrekken.*

Deploratus morbus. Plin. H. *Een ongenezelyke ziekte, een hopeloozen kwaal.*

Deploratus à Medicis. Plin. H. *Van de Geneesmeeſters verlaten, opgegeven.*

Ingenium deploratum. Sen. Ph. *Een gantſch bedorven aart, verleid, niet te regt te brengen, daar geen zalf meer aan te ſmeren is.*

DĒPLŌRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Cic. *Bewenen, zyn ongevallen of ongelukken beklagen, zugten.*

Deplorare de ſuis incommodis. Cic. *Zig over zyn rampen beklagen, zyn ongeluk bewenen.*

DĒPLŪMĬS, ĭs. m. & f. mĕ, ĭs. n. Plin. H. *Vederloos, van vederen beroofd, ontbloot.*

DĒPLŬO, ĭs, plŭī, plŭtŭm, plŭĕrĕ. Tib. Colum. *Regenen, nader regenen.*

** Multus in terras depluit lapis. Tib. *'T regent ſteenen op d'aarde: De ſteenen vielen als regen.*

*** Multo depluit imbre. Colum. Multas depluit lacrymas. Prop. *Hy ſtorte vele tranen, hy weende bitterlyk.*

DĒPŎLĪTŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Geſtepen, glad gemaakt, effen gemaakt,* als men van marmer of dergelyk ſpreekt. Men vind in de Schryvers het werkwoord *Depolio* niet.

Depolitus. Feſt. *Veltooit, volmaakt, geëindigd, beſchaafd.*

DĒPŎNO, ĭs, pŏsŭī, pŏsĭtŭm, pōnĕrĕ. acc. Cic. Cæſ. Plin. H. *Nederleggen of zetten, iets plaatſen, iets op een plaats neder-leggen.*

Deponere caput. Plaut. *Vervallen, zig verneederen, zinken, 't hoofd laten hangen.*

Se ſuaque omnia in ſylvas deponere. Cæſ. *Met alle de goederen na 't boſch vlugten, zig met alles na 't woud begeven.*

Deponere onus. Cic. *Zig ontlaſten, een laſt nederleggen.* In den eigentlyken en oneigentlyken zin.

Deponere aliquid apud aliquem. Plaut. In fide alicujus. Cic. In fidem. Liv. *Iemand iets in handen geven om te bewaren, iets 's betrouwen, in bewaring geven, iets in iemands handen beuelen.*

In aliquem deponere oculos. Hor. *Een perſoon met vermaak of aandagt aanzien, aanſchouwen, de oogen op iemand werpen die men bemind.*

** Deponere magiſtratum. Cic. *Zig van het overigheids ampt ontſlaan, zig van eenig ampt ontlaſten.* Imperium. Cic. *'T gebied overgeven.* Men zegt niet *Deponere aliquem imperio. Iemand van 't gebied berooven, een perſoon het gebied benemen.*

Aliquid intra urbem deponere. Front. *Iets in een ſtad bergen, behouden brengen, in verzekeringe of bewaringe in een ſtad brengen.*

* Deponere crines, ungues, &c. Petron. *Het hair ſcheren, laten ſcheren, de nagels korten of laten korten, ſnyden of laten afſnyden.*

Deponere bellum. Cic. *Den oorlog laten varen, eindigen: het voornemen van oorlogen verlaten.* Arma. Cæſ. *De wapenen ter neder werpen, de wapenen verlaten.* Ædificationem. Cic. *Een gebouw ſtaken, een voornemen van bouwen laten varen.*

* Deponere inimicitias, ſimultates. Cic. *Zyn haat of vyandſchap afleggen, zig verzoenen.* Memoriam alicujus rei *of* Rem aliquam ex memoria. Cic. *De gebeurenis van iets verliezen, iets vergeten.* Urbis & urbanitatis deſiderium. Cic. *De ſtad en des zelfs aangename ommegang vergeten, de begeerte verliezen om in de ſtad te zyn.*

Deponere curas & dolores in alicujus ſermone & ſuavitate. Cic. *Zyne zorgen en ongenoegten in het aangenaam en betoovend onderhoud van iemand vergeten: In de zoetheid van iemands ommegang zig van zyn moeylykheid ontſlaan.*

Deponere perſonam accuſatoris. Cic. *De perſoon van beſchuldiger af, of nederleggen, zig niet langer als beſchuldiger dragen, toonen.*

Deponere aliquem vino. Plaut. *Iemand dronken maken: Iemand door kragt van drinken onder de voet helpen.*

Deponere animam. Prop. *Sterven, de geeſt geven.*

Depono hoc apud te. Sen. Ph. *Deze gedagten betrouw ik u, dit verhaal ik u in vertrouwen: Ik zeg u dit in 't heimelyk.*

Deponere aliquid cum aliquo. Virg. *Wedden, over iets een wedſpel aangaan.*

Pueritiæ rudimenta in alicujus domo deponere. Juſtin. *In iemands huis heel jong opgevoed te zyn geweeſt.*

DĒPŌNTĀNI, ōrŭm. m. plur. Feſt. *Oude mannen van ſeſtig jaren, die geen regt meer hadden om hunne ſtemmen in verkiezingen, enz. te geven.* Zoo genoemd, om dat hun niet langer toegelaten was te Romen over de brug te komen, die na de plaats van de *Comitia* of dagvaart ſtrekte.

DĒPŎPŪLĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Berooving, verderf, plondering, verwoeſtinge, roovery.*

DĒPŎPŪLĀTŎR, ōrĭs. m. Cic. *Verderver, roover, roofvogel, verwoeſter.*

DĒPŎPŪLO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Hirt. Val. Flacc. Non. *Ontvolken, van volk ontblooten, verwoeſten, bederven, rooven.* Het is beter dat men *Depopulor* gebruikt.

DĒPŎPŪLŎR, ārĭs, ātŭs ſŭm, ārī. acc. Cic. *Ontvolken, berooven, uitplonderen, bederven, verwoeſten.*

DĒPŎRTĀTĬO, ōnĭs. f. Cat. *Wegvoering, wegbringing.*

Deportatio inſulæ *of* in inſulam. Ulp. *Vervoering, verzending,* dat is, *banning, ballingſchap in een eiland.*

DĒPŎRTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Cic. Cæſ. *Dragen, vervoeren, brengen, voeren.*

Aliquid deportare jumentis. Cic. *Iets voeren, verbrengen door beeſten: Iets door paarden doen brengen.*

Deportare litteras ex aliquo loco in aliquem. Cic. *Van eenige plaats brieven tegen iemand brengen.* Se in aliquem locum. Cic. *Zig op zeker plaats begeven, vervoegen, na een plaats toe gaan.*

Deportare in ſolas terras. Ter. *Gebannen, verbannen: Balling zyn in een eenzaam geweſt of wildernisſe.*

Belli confecti famam deportavit. Tac. *Hy heeft de eere van den oorlog geëindigt te hebben.* Magnum dedecus ex eâ regione deportavit. Cic. *Hy komt met ſchande beladen uit dat land te rug.*

DĒPŎSCO, ĭs, pŏpŏſcī, pŏſcĭtŭm, pŏſcĕrĕ. aliquid ab aliquo. Cic. *Afeiſſchen, iets van iemand met ernſt, met aanhouding verzoeken, een ding met moeylyk vallen vergen, eiſſchen, begeeren.*

Deposcere ſibi Imperatorem ad bellum. Cic. *Een Veldheer voor zig verzoeken.* Als men van een leger of heir ſpreekt.

Digitized by Google

DENTISCALPIUM, ii. n. Mart. *Een tandſtoker.*
DENTITIO, ōnis. f. Plin. H. *Uitkomſte der tanden, het tanden krygen.*
DENTO, ōnis, m. g. *Een langtand*, dat is, *die lange tanden heeft.*
DENŪBO, is, nūpsī, nūptūm, nūbĕrĕ. alicui. Tac. *Iemand trouwen, aan iemand zig verloven.* Sprekende van een vrouwsperſoon.
DENŪDO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Cic. *Berooven, ontblooten, ontdekken, ten toonſtellen.*
Caput tonſori denudandum præbere. Petron. *Zyn hoofd laten ſcheeren.*
** Denudare. Cic. *Ontdekken, openbaren, uitleggen, bewyzen, doen blyken.*
Denudavit mihi ſuum conſilium. Liv. *Hy heeft my zyn gedagten geopenbaart.*
Scientiam ornatu ſuo ſpoliare atque denudare. Cic. *Een wetenſchap van des zelfs cierlykheid of cieraad ontbloten, berooven.*
DENŪMĔRO. *Zie* Dinumero.
DENŪNCIĀTIO, ōnis. f. Cic. *Verkondiging, bekendmakinge, verwittiging.*
Denunciatio belli. Cic. Armorum. Liv. *Oorlogs verklaringe, verkondiging.*
** Denunciatio. Cic. *Voorzegginge, waarſchouwinge.*
Denunciatio. Plin. H. *Verkondiging, te kennen geving, dagvaardinge.*
DENUNCIO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. aliquid alicui. Cic. *Verklaren, uitleggen, beduiden, aanzeggen, iemand iets te kennen geven, doen weten, aandienen, nieuwe tydingen zenden.*
Denunciare alicui bellum. Cic. *Iemand den oorlog verklaren, aanzeggen, verkondigen.*
Denunciare teſtimonium alicui. Cic. *Iemand dagvaarden om getuigenis te geven.*
Denunciare alicui. Cic. *Iemand dreigen.*
DENŪO. adv. Cic. *Op nieuws, nog een maal, ten tweedemaal.*
DĔŌCCO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Plin. H. *Het land eggen, breken, de kluiten breken.*
DĔŌNĔRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Ontlaſten, verminderen, verligten.* Men vind dit woord niet in zyn eigen beteekening.
Deonerare aliquid ex alterius invidiâ. Cic. *Iemand te ontlaſten van een gedeelte van de nyd die een ander tegens hem draagt.*
DĔŌRSŪM. adv. Plaut. Ter. Cic. *Om laag, beneden.*
Sursùm deorsùm curſitare. Ter. Commeare. Cic. *Overal, op en neder, hier en daar loopen.*
Deorsùm versùm *of* Deorsùm versùs clivus eſt. Cat. Ter. *Na de laagſte, na de diepſte plaats toe.*
DĔŌSCŪLOR, ārīs, ātūs ſum, ārī. acc. Mart. *Kuſſen, zoenen.*
DEPĀCISCOR, ĕrĭs, pāctus ſum, pācīſcī. cum aliquo. Cic. *Een verbond, handeling, verdrag met iemand maken of ſluiten, met iemand overeen komen, met hem verzoenen.*
Ipſe tria prædia ſibi depactus eſt. Cic. *Hy heeft drie erven voor zyn aandeel bedongen.*
Depaciſci ad conditiones alterius. Cic. *Een verbond of verdrag treffen op voorwaarden die een ander ons voorſtelt, de zelve aannemen.*
Depaciſci mortem jam cupio. Ter. *Ik weigere 't ſterven niet langer: Ik wil op dit oogenblik wel ſterven: Ik wenſche te ſterven.*
Periculo depaciſci. Cic. *Gevaar uitſtaan, doorſtaan: gevaar loopen, zig aan gevaar bloot ſtellen.*
DEPACTUS, ă, ūm. part. à Depaciſcor. Plin. H. *Verdragen, overeen gekomen, verzoend.*
DEPACTUS, ă, ūm. part. à Depango. Plin. H. *In de aarde geplant, gezonken, geſteld.*
‡ DEPALATIO, ōnis. f. Vitruv. *De veranderinge die in lengte der dagen voorvalt, 't verkorten of verlangen der dagen.*
DEPALMO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. aliquem. Labeo. apud A. Gell. *Iemand een kinnebakſlag geven.*
DEPANGO, is, pānxī, pactum, pangĕrĕ. acc. Colum. *Planten, in d'aarde poten, doen zinken, vaſt zetten.*
DEPARCUS, ă, ūm. Suet. *Zeer ſpaarzaam, zeer zuinig, vrekgierig.*
DEPĀSCO, is, pāvī, pāſtum, pāſcĕrĕ. acc. Colum. *Eten gelyk het vee, opeten of oplikken, eten.*
Agri publici ab ejus pecore depaſcuntur. Cic. *'S lands of ſtads gemeene weiden worden door zyn vee afgegeten.*
Depaſci veterem poſſeſſionem Academiæ ab eo non ſinamus. Cic. *Laat ons niet gedoogen dat hy zig meeſter maakt van het oude erfdeel van de hooge ſchole.*
Luxuries orationis ſtylo depaſcenda eſt. Cic. *Men moet al te overgroote overtolligheid van woorden in een verzoog tot een ſtyl ſchaven, of beſnoeyen.*
DEPĀSCOR, ĕrĭs, pāſtus ſum, pāſcī. acc. Plin. *Opeten of oplikken, eten, eten gelyk het vee.*
** Febris depaſcitur artus. Virg. *De koortſe verſlind, vermindert, verteerd de ledematen van 't lighaam.*
DEPĀSTIO, ōnis. f. Plin. H. *Opslinge, oplikkinge, afweidinge.*
DEPĀSTUS, ă, ūm. Virg. Plin. H. *Opgegeten, opgelikt, afgeweid.*
DEPĀUPĔRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Varr. *Verarmen, arm maken, uitpatten, uitzuipen.*
Domum depauperare ſumtu ſuo. Varr. *Door gemaakte onkoſten een huis bederven, verarmen.*
DEPECTO, is, pexŭī, pexum, pectĕrĕ. acc. Ovid. *Kammen, kemmen.*
DEPĔCŪLĀTOR, ōrĭs. m. Cic. *Een roover, dief, plunderaar.*
Ærarii depeculator. Cic. *Een dief van ſtads of 's lands geld.*
DEPĔCŪLOR, ārīs, ātūs ſum, ārī. Cic. *Stelen, iemand afzatten op de weg, iets roven: Iemand plunderen, berooven.*
Laudem honoremque familiæ alicujus depeculari. Cic. *De luiſter en eere van iemands huisgezin ſtelen, roven, benemen.*
DEPELLO, is, pŭlī, pŭlſum, pellĕrĕ. loco aliquo, *of* à, ab, de, è, ex loco aliquo. Cic. *Jagen, verjagen, verdryven, afwyzen of afſlaan: Iemand van een plaats ligten, vatten.*
** Depellere aliquem lacte *of* à lacte, *of* à matris ubere. Virg. Hor. *Een kind ſpeenen.*
* Depellere voluntariâ morte turpitudinem. Cic. *De ſchande door een gewillige dood voorkomen.*
Depellere famem cibo. Cic. *Den honger door ſpyze verdryven.*
Flammam ab aris. Cic. *De vlammen of 't vier van d'autaren weren, op dat die niet verbrand werden.*
Depellere aliquem ſententiâ *of* de ſententiâ. Cic. *Iemand van zyn voornemen of oogmerk verleiden, doen afſtaan.*
Suſpicionem à ſe. Cic. *Zig van agterdogt, quaad vermoeden, en nabedenken bevryden.*
Depellere morbum, dolorem. Cic. Celſ. *Een ziekte, ſmart of pyn verdryven.*
DEPENDĔO, ēs, pendī, pēnſum, pendĕrĕ. Plaut. Virg. Colum. *Hangen, leunen, op een zyde leunen, afhangen.*
Dependere aliquo loco. Virg. *Van eenige plaats hangen.*
DEPENDO, is, pendī, pēnſum, pendĕrĕ. aliquid. Cic. Colum. *Iets betalen, eenig ding in het alvinge geven.*
Pro capite pecuniam dependere. Sen. Ph. *Geld geven om zyn leven te behouden.*
Alicui rei tempus dependere. Lucan. *Aan eenig ding zyn tyd beſteden, zyn tyd met iets verdryven.*
Pœnas Reipublicæ morte dependerunt. Cic. *Zy zyn met de dood geſtraft, om 't engelyk, den Staat aangedaan, te vergoeden.*
DEPERDĪTUS, ă, ūm. morte alicujus. Catul. *Door iemands dood bedorven, miſtroostig, verlaten, wanhopend zyn.*
Deperditus amore alicujus. Suet. *Iemand driftig beminnende, liefhebbende, op iemand verzot zyn.*
DEPERDO, is, dĭdī, dĭtum, dĕrĕ. aliquid. Cic. *Iets verlieſen.*
Deperdere aliquid de jure *of* de libertate civitatis. *Iets van ſtads voorregten of vryheden verloren laten gaan.*
Deperdere honeſtatem. Cic. *Zyn eere verlieſen.*
Apud vos de exiſtimatione meâ nihil deperdidi. Cic. *By u lieden, in uw gedagten heb ik niets verloren van de agtinge of het aanzien, 't welk gy lieden voor my gehad hebt.*
DEPĔRĔO, is, īvī, ĭtum, īrĕ. Cæſ. *Vergaan, verloren gaan, verzinken, bederven zyn.*
Pudicitia deperit ſemel. Ovid. *De kuisheid, zuiverheid word maar eens verloren.*
** Deperit ille ſapor. Plin. H. *Die ſmaak vergaat, word verloren, is weg.*

De-

Digitized by Google

Deperire. Cic. Hor. *Quynen, ſterven.*

Deperire aliquem. Plaut. Amore alicujus. Liv. *Iemand ſmoorlyk liefhebben, beminnen, van liefde tot een perſoon te ſterven.*

DĒPĔTĪGO, ĭnis. f. Catul. *Vyrigheid, ſchurft.*

DĒPĔXŬS, ă, ŭm. Ovid. *Gekamt, kaal gedragen, die 't hair uitgetrokken is.*

Depexum eum dabo. Ter. *Ik zal hem afroſſen, ik zal hem wel toeſtellen zoo als 't behoort.* Een ruwe manier van ſpreken.

DĒPĬCTŬS, ă, ŭm. *Vitgeſchilderd.*

DĒPĪLĀTRĪX, īcis. f. g. *Een hairtrekſter.*

DĒPĪLĀTŬS, ă, ŭm. Mart. *Kaal van hoofd, geſcheren, die men 't hair afgeſneden heeft.*

DĒPĪLIS, is. m. & f. lĕ, is. n. Varr. *Kaal, zonder hoofdhair, een kaalkop.*

DĒPĪLO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. *Het hair uittrekken.*

DĒPĬNGO, is, pinxī, pictŭm, pingĕrĕ. Cic. *Schilderen.*

Depingere tabellam. Catul. *Schilderen, een ſtuk of tafereel ſchilderen.*

Depingere aliquem. Cic. *Iemand uitſchilderen, uitbeelden, afmalen: Iemands beeltenis of ſchildery maken.* Facta alicujus. Ter. Vitam. Cic. *De daden van iemands leven vertoonen, verhalen, beſchryven.*

DĒPLĀNGO, is, plānxī, plāngĕrĕ. acc. Ovid. *Weenen, ſchreyen, beweenen, beklagen, klagen.*

DĒPLĀNO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. *Gelyk, en effen maken.*

DĒPLĀNO, adv. Digeſt. *Zonder regtsgeding.*

DĒPLĀNTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Varr. Plin. H. *Uitroeyen, uitrukken, uitnemen, afnamen, afbreken.*

DĒPLĔO, ēs, ēvī, ētŭm, ērĕ. Stat. Colum. *Ledigen, ledig maken.*

DĒPLĔXŬS, ă, ŭm. Lucret. *Ontbonden, ontketend,* als men ſpreekt van een leeuw, of dergelyk.

DĒPLŌRĀNDŬS, ă, ŭm. Cic. *Beklagelyk, beweenelyk, beſchreyelyk, te beweenen, te beklagen, te beſchreyen.*

DĒPLŌRĀTŬS, ă, ŭm. Liv. *Beklaagd, beweend, die men beſchreid of beklaagd heeft.*

Deploratus. Cic. *Beklaagd, die in een hopeloozen ſtaat is, verlaten, verloren zonder uitkomſt.*

Deplorato exitu. Flor. *De hope van te ontvlugten verloren hebbende, wanhopende van te zullen konnen vertrekken.*

Deploratus morbus. Plin. H. *Een ongenezelyke ziekte, een hopeloozе kwaal.*

Deploratus à Medicis. Plin. H. *Van de Geneesmeeſters verlaten, opgegeven.*

Ingenium deploratum. Sen. Ph. *Een gantſch bedorven aart, verleid, niet te regt te brengen, daar geen zalf meer aan te ſmeren is.*

DĒPLŌRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Cic. *Beweenen, zyn ongevallen of ongelukken beklagen, zugten.*

Deplorare de ſuis incommodis. Cic. *Zig over zyn rampen beklagen, zyn ongeluk beweenen.*

DĒPLŪMIS, is. m. & f. mĕ, is. n. Plin. H. *Vederloos, van vederen beroofd, ontbloot.*

DĒPLŬO, is, plŭī, plūtŭm, plŭĕrĕ. Tib. Colum. *Regenen, neder regenen.*

** Multus in terras depluit lapis. Tib. *'T regent ſteenen op d' aarde: De ſteenen vielen als regen.*

** Multo depluit imbre. Colum. Multas depluit lacrymas. Prop. *Hy ſtorte vele tranen, hy weende bitterlyk.*

DĒPŌLĪTŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Geſtepen, glad gemaakt, effen gemaakt,* als men van marmer of dergelyk ſpreekt. Men vind in de Schryvers het werkwoord *Depolio* niet.

Depolitus. Feſt. *Voltooit, volmaakt, geëindigd, beſchaafd.*

DĒPŌNO, is, pŏsŭī, pŏsĭtŭm, pōnĕrĕ. acc. Cic. Cæſ. Plin. H. *Nederleggen of zetten, iets plaatſen, iets op een plaats neder leggen.*

Deponere caput. Plaut. *Vervallen, zig vernederen, zinken, 't hoofd laten hangen.*

Se ſuaque omnia in ſylvas deponere. Cæſ. *Met alle de goederen na 't boſch vlugten, zig met alles na 't woud begeven.*

Deponere onus. Cic. *Zig ontlaſten, een laſt nederleggen.* In den eigentlyken en oneigentlyken zin.

Deponere aliquid apud aliquem. Plaut. In fide alicujus. Cic. In fidem. Liv. *Iemand iets in handen geven om te bewaren, iets betrouwen, in bewaring geven, iets in iemands handen bevelen.*

In aliquem deponere oculos. Hor. *Een perſoon met vermaak of aandagt aanzien, aanſchouwen, de oogen op iemand werpen die men bemind.*

** Deponere magiſtratum. Cic. *Zig van het overigheids ampt ontſlaan, zig van eenig ampt ontlaſten.* Imperium. Cic. *'T gebied overgeven.* Men zegt niet *Deponere aliquem imperio. Iemand van 't gebied berooven, een perſoon het gebied benemen.*

Aliquid intra urbem deponere. Front. *Iets in een ſtad bergen, behouden brengen, in verzekeringe of bewaringe in een ſtad brengen.*

* Deponere crines, ungues, &c. Petron. *Het hair ſcheren, laten ſcheren, de nagels korten of laten korten, ſnyden of laten afſnyden.*

Deponere bellum. Cic. *Den oorlog laten varen, eindigen: het voornemen van oorlogen verlaten.* Arma. Cæſ. *De wapenen ter neder werpen, de wapenen verlaten.* Ædificationem. Cic. *Een gebouw ſtaken, een voornemen van bouwen laten varen.*

* Deponere inimicitias, ſimultates. Cic. *Zyn haat of vyandſchap afleggen, zig verzoenen.* Memoriam alicujus rei *of* Rem aliquam ex memoria. Cic. *De geheugenis van iets verlieſen, iets vergeten.* Urbis & urbanitatis deſiderium. Cic. *De ſtad en des zelfs aangename ommegang vergeten, de begeerte verlieſen om in de ſtad te zyn.*

Deponere curas & dolores in alicujus ſermone & ſuavitate. Cic. *Zyne zorgen en ongenoegten in het aangenaam en betoverend onderhoud van iemand vergeten: In de zoetheid van iemands ommegang zig van zyn moeylykheid ontſlaan.*

Deponere perſonam accuſatoris. Cic. *De perſoon van beſchuldiger af, of nederleggen, zig niet langer als beſchuldiger dragen, toonen.*

Deponere aliquem vino. Plaut. *Iemand dronken maken: Iemand door kragt van drinken onder de voet helpen.*

Deponere animam. Prop. *Sterven, de geeſt geven.*

Depono hoc apud te. Sen. Ph. *Deze gedagten betrouw ik u, dit verhaal ik u in vertrouwen: Ik zeg u dit in 't heimelyk.*

Deponere aliquid cum aliquo. Virg. *Wedden, over iets een wedſpel aangaan.*

Pueritiæ rudimenta in alicujus domo deponere. Juſtin. *In iemands huis heel jong opgevoed te zyn geweeſt.*

DĒPŌNTĀNI, ōrŭm. m. plur. Feſt. *Oude mannen van ſeſtig jaren, die geen regt meer hadden om hunne ſtemmen in verkiezingen, enz. te geven.* Zoo genoemd, om dat hun niet langer toegelaten was te Romen over de brug te komen, die na de plaats van de *Comitia* of dagvaart ſtrekte.

DĒPŌPŪLĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Beroovinge, verderf, plondering, verwoeſtinge, roovery.*

DĒPŌPŪLĀTŌR, ōris. m. Cic. *Verderver, roover, roofvogel, verwoeſter.*

DĒPŌPŪLO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Hirt. Val. Flacc. Non. *Ontvolken, van volk ontblooten, verwoeſten, bederven, rooven.* Het is beter dat men *Depopulor* gebruikt.

DĒPŌPŪLŌR, āris, ātŭs ſum, ārī. acc. Cic. *Ontvolken, berooven, uitplonderen, bederven, verwoeſten.*

DĒPŌRTĀTĬO, ōnis. f. Cat. *Wegvoeringe, wegbrenging.*

Deportatio inſulæ *of* in inſulam. Ulp. *Vervoering, verzending,* dat is, *banning, ballingſchap in een eiland.*

DĒPŌRTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Cic. Cæſ. *Dragen, vervoeren, brengen, voeren.*

Aliquid deportare jumentis. Cic. *Iets voeren, verbrengen door beeſten: Iets door paarden doen brengen.*

Deportare litteras ex aliquo loco in aliquem. Cic. *Van eenige plaats brieven tegen iemand brengen.* Se in aliquem locum. Cic. *Zig op zeker plaats begeven, vervoegen, na een plaats toe gaan.*

Deportare in ſolas terras. Ter. *Gebannen, verbannen: Balling zyn in een eenzaam geweſt of wildernisſe.*

Belli confecti famam deportavit. Tac. *Hy heeft de eere van den oorlog geëindigt te hebben.* Magnum dedecus ex eâ regione deportavit. Cic. *Hy komt met ſchande beladen uit dat land terug.*

DĒPŌSCO, is, pŏpŏſcī, pōſcĭtŭm, pōſcĕrĕ. aliquid ab aliquo. Cic. *Afeiſſchen, iets van iemand met ernſt, met aanhouding verzoeken, een ding met moeylyk vallen vergen, eiſſchen, begeeren.*

Depoſcere ſibi Imperatorem ad bellum. Cic. *Een Veldheer voor zig verzoeken.* Als men van een leger of heir ſpreekt.

Digitized by Google

geſtalte: Een miſmaaktheid van lighaam of gemoed, die iemand beſpot doet werden.

Deridiculo corporis deſpiciendus. Tac. *Miſmaakt van lyf, die leelyk van lighaam is: Die veragtelyk, of verſmadelyk is wegen zyn ſlegte geſtalte en belachelyke gebaarden.*

Per deridiculum auditur. Tac. *Men luiſtert na hem, om de gek met hem te ſteken.*

Alicui per deridiculum verba dare. Plaut. *Iemand veel beloven met voordagt, om met hem te ſpotten.*

Deridiculi gratiâ. Plaut. *Spotswyze, lachende, ſchertſende, om met iemand te ſpotten.*

Deridiculo eſſe. Tac. *Zig belachelyk ten toon ſtellen, 't voorwerp zyn van beſpottinge, zig bloot geven om beſchimpt te worden.*

DERIDICŬLUS, ă, ŭm. Plaut. Liv. *Belachelyk, onbehoorlyk,* Sprekende van perſonen en zaken.

DERĬPĬO, ĭs, rĭpŭī, rĕptŭm, rĭpĕrĕ. acc. Virg. *Nemen, wegnemen, wegvoeren, roven, ſchaken.*

Deripere aliquem capillo de aliquo loco. Plaut. *Iemand by 't haar van eenige plaats trekken, rukken, doen afkomen.*

Aves ex nido. Plaut. *Der vogelen neſten ſtoren, dezelve uit het neſt ligten.*

DERĬSŎR, ōrĭs. m. Hor. Plin. H. *Een ſpotter, ſpreeuw, ſchertſer, uitlacher, ſchalk.*

DERĬSŬS, ūs. m. Sen. Ph. Quintil. *Beſpottinge, lacherye, ſchertſe, veragtinge.*

Curavit notitiam Hiſtoriæ Fabularis uſque ad deriſum. Suet. *Hy heeft zig zoodanig tot de Hiſtorie der Fabelen begeven, dat by zig ten toon ſtelde.*

DERĪSŬS, ă, ŭm. Cic. *Beſpot, uitgelacht, veragt.*

DERIVĀTĬO, ōnĭs. f. Derivatio fluminum. Cic. *Afleidinge van wateren uit een riviet: Een andere loop, dien men een vloed doet nemen.*

Derivatio verborum. Liv. Quintil. *Afkomſt van woorden.* Spreekwyze van de Spraakkonſt.

DERĪVO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ, acc. Colum. *Leiden, doen komen, afleiden.* Als men ſpreekt van wateren van een vloed of bron, of dergelyk.

** Derivare culpam *of* crimen in aliquem. Cic. *De ſchuld een ander wyten, zig ontſchuldigen en een ander beſchuldigen.* Iram alicujus in ſe. Ter. *Iemands gramſchap op zyn hals halen: Iemands toorn op hem zelven doen vallen.*

Partem curæ & cogitationis in provinciam aliquam derivare. Cic. *Zyn zorgen ten voordeele van een geweſt verdeelen: Een gedeelte van zyn zorge en gedagten voor de welſtand van een land beſteden.*

Reſponſionem aliò derivare. Cic. *Zig bedienen van een ontſpraak in't antwoorden: Niet regt uit antwoorden.*

DERŎDO, ĭs, rōsī, rōsŭm, rōdĕrĕ. *Knagen, afknagen, knabbelen.* Van dit woord vind men in Plinius Hiſtory niets anders als *Deroſus.*

DERŎGĀTĬO, ōnĭs. f. Auct. ad Her. *Inbreuk, vernietiging, herroeping van een handelinge, wet, of gedeelte van dien.*

DERŎGĪTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ, acc. Plaut. *Bidden, ſmeeken, verzoeken.*

DERŎGO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Legi *of* aliquid ex Lege. Cic. *Iets van de wet herroepen, afdoen: een gedeelte des wets vernietigen.*

Derogare de magnificentia alicujus. Cic. *Iemands grootdadigheid of grootmoedigheid verminderen, verkorten, te kort doen.* Ex æquitate. Cic. *De geregtigheid te kort doen, haar deugd en agtinge verminderen.*

Derogare alicui fidem *of* de fide alicujus. Cic. *Iemands geloof benemen, beletten dat iemand geloofd of vertrouwd word.*

Gratiam alicujus nomini. Plin. H. *Iemand ſchande aanwryven, zyn naam te kort doen, zyn geſlagt en agtinge nadeel toebrengen, verkleinen, verdunſteren.* Als men van een zoon ſpreekt, die zyn voorzaten onwaardig is.

Non mihi tantùm derogo, ut, &c. ſeq. ſubj. Cic. *Ik agte my zelve zoo gering niet, dat ik dat zoude, enz.*

Horum virtuti, generi, rebus geſtis fidem & autoritatem in teſtimonio cupiditatis atque inimicitiarum ſuſpicio derogavit. Cic. *Het vermoeden van driſt en vyandſchap heeft belet dat men deze luiden geloofde, zonder egter agt te nemen op haar deugd, geſlagt, of treffelyke daden.*

DERŌSŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Geknaagd, afgeknabbeld.*

DERŬMPO, ĭs, rūpī, rŭptŭm, rŭmpĕrĕ. Tac. *Breken. Zie* Dirumpo.

DERŬNCĬNĀTŬS, ă, ŭm. Plaut. *Afgeſneden, van een gekloofd.*

DERŬNCĬNO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Plaut. *Afſnyden, in ſtukken doen, van een kloeven.* Dit woord beteekent eigentlyk, *polyſten, hout ſchaven, glad maken.*

** Deruncinare aliquem lepidè. Plaut. *Iemand aardig opligten, een geeſtige pots ſpelen: Iemand iets op een aardige wyze van zyn hart binden.*

DERŬPTŬS, ă, ŭm. Liv. Tac. *Steil, ſteil gehouwen, afgebroken, hoog, moeylyk om te beklimmen.* Als men van een roteberg, of heuvel ſpreekt.

Tumulus deruptior. Liv. *Een al te ſteile hoogte.*

Per derupta equum dimittere. Tac. *Het paard aandryven door afgebroke en ſteile wegen of plaatſen.* Men verſtaat'er ondet *Loca.*

DERŬO, ĭs, rŭī, rŭtŭm, rŭĕrĕ. acc. Cic. *Verdelgen, 't onderſte boven werpen, ter neder ſlaan of ſtooten.* Men vind dit woord in den eigentlyken zin niet als in Apulejus.

Deruere cumulum de laudibus alicujus. Cic. *Iemands lof of roem verminderen, te kort doen.*

DESACRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. aliquid alicui. Stat. *Toeheiligen, wyen, opdragen.*

DESÆVĬO, ĭs, ſævĭī, ſævītŭm, ſævīrĕ. Virg. Suet. *Woeden, toornig of vergramd zyn, ſtormen, razen.* Als men ſpreekt van een menſch of beeſt.

Deſævire in aliquem. Claud. Sanguine alicujus. Stat. *Zyn woedende waak op iemand oeffenen, tegen iemand woeden, wreed handelen; Iemand doen ſterven.*

Toto deſævit in æquore victor. Virg. *De overwinnaar woedde door 't gantſche veld, hy ſloeg en reed alles overhoop, wat zig tegen zyn gramſchap ſtelde.*

*** Pelago deſævit hyems. Virg. *De winter maakt de zee onſtuimig.*

** Deſævire. Lucan. *Nalaten wreed te zyn.*

Tragicâ deſævire in arte. Hor. *Treurſpelen verdigten, maken, ſchryven,* om dat men in dezelve vele doodelyke en zeer wreede voorvallen vind.

DESALTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Suet. *Springen, danſen.* Men vind niet als *Deſaltans* in Suet.

Deſaltato cantico abiit. Suet. *Hy ging na een dansje te danſen weg.*

DESCENDO, ĭs, ſcendī, ſcensŭm, ſcendĕrĕ. ex *of* de aliquo loco. Cic. *Dalen, van een plaats neder komen, af treden.*

Deſcendere montem. Vell. Paterc. *Een berg afklimmen.*

Deſcendere equo. Liv. Ex equo. Cic. *Van 't paard ſtygen.*

Deſcendere in *of* ad aliquem locum. Cic. *In een plaats komen, afireden.* Ad *of* in forum. Cic. *Op de markt verſchynen, voor 't geregt komen.* In publicum. Cic. *In 't openbaar verſchynen, zig openbaarlyk vertoonen, laten zien.*

Deſcendere altè *of* in altum. Plin. H. Colum. *Diep in de aarde dalen, boren, diep in de aarde zinken, diepe wortelen ſchieten, maken.*

Deſcendere ad aliquam conditionem. Cic. *De voorwaarde of aanbiedinge aannemen, toeſtaan, overeen komen, een beding toeſtaan.* Ad partes alicujus. Tac. *Iemands zyde kiezen, volgen, zig aan iemands zyde begeven, vervoegen.* In cauſam alicujus. Liv. *In een verbond treden.*

Deſcendere ad ſocietatem calamitatis alienæ. Cic. *Een 's anders ongevallen deelagtig worden.*

Deſcenſum eſt in aciem. Liv. *Men begint ſlag te leveren.*

In eadem quæ ceteri deſcendere. Sen. Ph. *Handelen, zaggen, doen en ſpreken gelyk de anderen, ja-broeders.*

Deſcendere in ſeſe. Perſ. *Zyn gemoed onderzoeken, zig zelfs beproeven, toetſen.*

Non deſcendit alvus. Celſ. *Hy gaat niet wel af.*

Deſcendere ad accuſandum aliquem *of* ad accuſationem alicujus. Cic. *Komen om iemand te beſchuldigen, zig als beſchuldiger aanbieden, aangeven, beſchuldigen, zig als aanklager of betigter van iemand dragen.*

Hæc gemma deſcendit ad hyacinthum. Plin. H. *Dit edel geſteente gelykt een hyacinth.* Ad vicinium hyacinthi. Plin. H. *Deze ſteen komt naby een hyacinth.*

Frontis ad urbanæ deſcendi præmia. Hor. *Ik hebbe my wat vrymoedig, vrypoſtig getoond: Ik heb de ſtoutmoedige en vryborſtige manieren der ſtedelingen aangenomen.*

DESCENSĬO, ōnĭs. f. Plin. H. *Daling, nederkomſte, nederdalinge.*

In

Digitized by Google

In continentem descensionem facere. Plin. H. *Aan land treden, landen, op 't vaste land een landinge in 't werk stellen.*
In oras hostiles. Liv. *Op de vyandlyke kusten landen.*

DĒSCENSŪS, ūs. m. Virg. *Landinge, nederdalinge, afstedinge.*
Per eos montes unus est descensus. Front. *Daar is maar eene plaats om die bergen af te klimmen, men kan die bergen niet af treden als op eene plaats.*

DĒSCĪSCO, is, scīvī, scītum, scīscĕrĕ. ab aliquâ re. Cic. *Laten varen, nederleggen, verlaten, begeven.*
Descīscere à veritate. Cic. *Van de waarheid wyken, in dwalinge vallen, vervallen.*
Descīscere. Liv. *Tegen iemand opstaan, oproerig worden, oproer maken.*
Descīscere ab aliquo ad alterum. Cæs. Liv. *Iemands zyde verlaten, om die van een ander te verkiezen.* A seipso. Cic. *Zig vergeten, verloochenen, zyn handel niet staande houden.*
Descīscere à vitâ. Cic. *Het leven verlaten, sterven.*
Amore Cleopatræ descīscit in Regem. Flor. *Om Kleopatra te behagen word hy zoo ontaard, dat hy Koning werd, dat hy schandelyk den naam van Koning aanneemt.* Want de Roomsche Veldheeren geloofden dat zy Koningen verre te boven gingen.

DĒSCŌBINĀTŪS, ă, ūm. *Geschrapt, gekrapt, gevylt, lam, verminkt.* Men vind dit woord by de Schryvers niet in den eigentlyken zin.
Crura descobinata. Varr. *Beenen daar 't vel af is, opgeschrapte, gequetste,* voornamentlyk van doornen.

DĒSCRĪBO, is, scrīpsī, scrīptūm, scrībĕrĕ. acc. Cic. *Dubbeld schryven, overschryven, iets beschryven.*
Describere aliquem. Plaut. Cic. *Iemand beschryven, uitteekenen, uitschryven: Iemands hand nabootzen, nateekenen, namaken.* Rem aliquam. Cic. *Iets beschryven, uitleggen of verklaren: Den aart en eigenschappen ontdekken, openbaren.*
Describere milites. Cic. *Soldaten werven, benden ligten.*
Vectigal alicui describere. Cic. Justin. *Iemand schattinge opleggen: Iemand lasten doen betalen.* Vecturas frumenti civitatibus. Cæs. *De steden belasten het koren in te brengen, met vragten inzamelen.* Jura, Leges populis. Cic. *Het volk wetten voorschryven.*
Describere. Cic. *Schiften, scheiden, deelen, verdeelen, uitschryven, met aandagt schryven.*
Describere orbem radio. Virg. *Een ronde kring of kreits trekken, maken, teekenen, afteekenen met een landmeters staf.*

DĒSCRĪPTĒ. adv. Cic. 1. Inventione. *Onderscheidentlyk, netjes, cierlyk, zonder verwarring, met orde, wel geschikt.*

DĒSCRĪPTĬO, ōnis. f. Cic. *Beschryvinge, bepalinge, of uitlegging van een zaak.*
Descriptio. Cic. *Dubbeld of afschrift van een geschrift.*
Descriptio alicujus. Cic. *'t Afbeeldsel, afteekening, beschryvinge, schildery of print van iemand.*
Descriptio. Cic. *Schikking, rang, voegelykheid, deelinge, schifting.*
Descriptio militum. Cic. *Werving van krygsvolk.*

DĒSCRĪPTĬŪNCŪLĂ, æ. f. Sen. Ph. *Een kleine beschryving, beschryvingje.*
Ex iis epistolis celebres descriptiunculas subtexam. Sen. Ph. *Ik zal hier de vermaarde of vermaardste, de aangenaamste beschryvingen, of vermaaklykste historien uit die brieven verhalen.*

DĒSCRĪPTŪS, ă, ūm. Cic. *Voorgeschreven, belast, bevolen, geboden.* Zie *Describo* in alle des zelfs beteekeningen.
Buxus in formas mille descripta. Plin. J. *Een palm boom (tot) in duizend gedaantens gesneden, onderscheiden.*

DĒSĔCO, ās, sĕcŭī, sĕctum, sĕcārĕ. acc. Cic. *Snyden, afsnyden, doorsnyden.*
Desecare prata, arborem, vitem. Varr. Colum. *Een veld of beemd afmayen, een boom afhouwen, knotten.*

DĒSECRO, ās, ārĕ. *Ontheiligen, schenden.* Dit is geen zuiver Latynsch woord.

DĒSECTĬO, ōnis. f. Colum. *Afsnydinge, snydinge, afhouwinge.*

DĒSECTŪS, ă, ūm. Liv. Colum. *Gesneden, gemaayd, afgesneden.*
Desecta cervix. Colum. Auris. Cæs. *Een afgesneden, afgeslagen of afgehouwen hoofd, oor.*

DĒSĔRO, is, sēvī, sītum, sĕrĕrĕ. acc. Varr. *Zayen, planten, poten.*

DĒSĔRO, is, sĕrŭī, sertum, sĕrĕrĕ. acc. Cic. *Laten varen, verlaten, begeven, verwaarloozen.*
Deserere aliquem. Cic. *Iemand verzaken, misprizen, verlaten; niet meer voor iemand zorgen, of ongerust zyn.* Fidem in aliquem. Catul. *Gebrekelyk zyn in zyn trouwe voor iemand, den zelven verraden, bedriegen.* Preces alicujus. Cic. *Iemands bede of verzoek verzaken, afslaan, niet verwaardigen te hooren.*
Deserere exercitum. Cæs. *Verloopen, overloopen.*
Totus deseruit exercitus. Sen. Ph. *Het gantsche leger is verloopen.*
Deserere vadimonium. Cic. *In gebreke blyven van te verschynen, op de gestelden dag niet in 't gerigt verschynen.* Werd gezegt van iemand die borge gebleven is voor een 's anders persoon, in zaken van misdaad, dat hy zal verschynen, of dat de borge de straffe zal moeten lyden.

DĒSERTĬO, ōnis. f. g. Liv. *Verlatinge, begevinge, overloopinge.*

DĒSERTŌR, ōris. m. Cic. *Verlater, begever, die laat varen.*
Desertor. Cæs. Suet. *Een overlooper, een soldaat die overloopt.*
Desertor Asiæ. Virg. *Een vlugteling of balling uit Asia.*

DĒSERTŪS, ă, ūm. Cic. *Verlaten, begeven, verzagt, misprezen.* Sprekende van zaken en personen. Men zegt *Desertior* en *Desertissimus.*
Desertus locus of Deserta solitudo. Cic. *Een wildernis, eenzame of woeste plaats, woestyn.*
Desertus ager. Plin. H. *Verlate landeryen, onbebouwde, bedekt met onkruid, enz.*
Deserta Libyæ. Virg. Claud. *De wildernissen, woestynen van Libya.* Hier word onder verstaan *Loca.*

DĒSERVĬO, īs, īvī, ītum, īrĕ. alicui. Cicer. *Iemand dienen, verpligten, goede diensten doen.*
Deservire valetudini. Cic. *Zorge voor zyn gezondheid dragen, zyn gezondheid waarnemen, en agt nemen.* Corpori. Cicer. *Zig zelven goed doen met spys en drank, enz. Zig wel koesteren.*
Officia mea, operæ, vigiliæ deserviunt amicis. Cic. *Myne goede diensten, myn arbeid en waken, zyn tot voordeel of strekken tot nut van myne vrienden.*
Deservire honoribus. Plin. J. *Na eeramptem of bedieningen staan, tragten.* Studiis. Plin. J. *Zig oeffenen, geheel tot de oeffeningen van geleerdheid overgeven.*

DĒSĒS, ĭdis. m. & f. Liv. *Lui, zorgeloos, onagtzaam, ledig, traag, slof.*

DĒSĪCCO, ās, āvī, ātum, ārĕ. acc. Plin. H. *Droogen.*

DĒSĪDĔO, ēs, sēdī, sidērĕ. Plaut. Ter. Tib. *Ledig zyn, zig ledig zonder iets te doen op zeker plaats ontbonden, ieuwers luy en lekker leven.*
Desidere apud aliquem. Suet. *By iemand woonen, zig stil houden, huisvesting hebben, geherbergd zyn, t'huis leggen.*
Desidere in sociorum discrimine. Suet. *Gedurende 't gevaar van bondgenooten met de handen in de mouw staan kyken, zig stil houden, niets doen tot hulp of reddinge.*
Desidere. Val. Max. *Neder zitten.*
Desidere. Cels. *Op 't gemak zitten, op 't huisje zitten.*

DĒSIDĔRĀBĬLĬS, is. m. & f. lĕ, ĭs. n. Cic. *Aangenaam, wenschelyk, 't welk ons begeerlyk voor komt.*

DĒSIDĔRĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Begeerte, lust, graagte, trek, wensch.*

DĒSIDĔRĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Begeerd, gewenscht, gemist, beklaagd,* als men van vrienden, of vrome manneu spreekt.

DĒSIDĔRĬŪM, ĭi. n. Cic. *Begeerte, wensch, verlangинge, hakinge, drift, hartstogt.*
Desiderium amici. Cic. Hor. *Ongeduld om een vriend te zien, 't misnoegen, de quelling, de droefheid, of ongerustigheid die men over iemands afwezentheid heeft, lyd, of door staat.*
Apud nos of Nobis desiderium sui reliquit. Cic. *Hy heeft ons een groote droefheid wegens of over zyn verlies na gelaten.*
Sum in desiderio hujus rei. Cic. *Dit zonde ik zeer gaarne zien. Met verlangen wensch ik dit te zien.*
Esse in desiderio civitatis. Cic. *Van de stad gemist, beklaagt werden.*
Desiderium. Plin. H. *Begeerte, hakinge, verlanginge na iets; liefde, genegentheid;* verzoek aan een vorst of overheid. Ulpian. *'t Zelve als amasia, liefste, beminde.*
Potandi of Potionis desiderium. Cels. *Begeerte tot drinken, dorst.*

Digitized by Google

DESIDĔRO, ās, āvī, ātūm, āre. acc. Cicer. *Iets begeeren, wenſchen.*

Deſiderare aliquid ab aliquo. Cic. *Iets van iemand begeeren, verzocken, vergen: Iets van iemand verwogten.*

Deſiderare. Cic. *Verzoeken, eiſchen, ſmeeken, vergen, vereiſchen.*

Hæc non longam deſiderant orationem. Cic. *Deze zaken hebben geen lange redeneringe van nooden, ze vereiſchen niet veel woorden.*

Jus Civile Doctorem uſumque deſiderat. Cic. *'t Burgerlyk of Roomſch regt vereiſcht een leeraar of meeſter om 't zelve te leeren, en veel oeffeninge.*

Mea partes non deſiderabuntur. Cic. *'t Zal aan myn kant niet haperen, ik zal myn pligt betragten, myn beſt doen, ik zal myn ſchuldige pligt niet verzuimen.*

Sic Philoſophiam Latinis litteris perſequitur, nihil ut iiſdem de rebus à Græcis deſideres. Cic. *Hy ſchryft of handelt zoo deftig in 't Latyn van de wysbegeerte, dat men dien aangaande niets uit de Griekſche Schryvers behoeft te halen.*

Deſideratur à Philoſopho gravitas. Cic. *In een wysgeer word deftigheid of ſtatigheid vereiſcht, de deftigheid is noodzakelyk of voegt een wysgeer wel.*

Deſiderare. Cic. *Iets verzinnen of zoeken om te zeggen, niet vinden.*

In aliquo eloquentiam deſiderare. Cic. *Bevinden dat iemand niet welſprekend is.* Alicujus animum, vires, &c. *Verzoeken om voor zig te ſpreken. Iemands hulp, kragt, of vermogen verzoeken, te hulp roepen.*

Deſiderare aliquem. Cic. *Wenſchen om iemand te zien, bedroefd zyn over zyn dood of verlies, hem verzoeken tot voorſpraak, ſmart lyden over zyn afweezen of dood,* gelyk als,

Nunc Deſiderium deſiderat orbis Eraſmum,
Cui ſibi licuit ſcribere, quod libuit.

Paucos ex ſuis in eo prælio deſideravit Cæſar. Cæſ. *Cæſar heeft weinig volk in die ſlag verloren, aan de zyde van Cæſar zyn niet veel krygsknegten geſneuveld, gedood, gebleven.*

Deſiderari. Cic. *Gemiſt worden, af zyn, niet tegenwoordig zyn, iewers niet zyn, zig niet bevinden.*

Signum unum deſideratum eſt. Cic. *Een ſtandaart word vermiſt.*

Quinquaginta millia deſiderata ſunt. Curt. *Vyftig duizend mannen zyn'er geſneuveld, gedood; zy verloren 50000 krygsknegten.*

Eo anno nulla navis deſideratur. Cæſ. *In dat jaar is 'er geen een ſchip gebleven, vergaan.*

DESĪDIA, æ. f. Cic. *Luyheid, ſlofheid, zorgeloosheid, onagtzaamheid, vadzigheid, traagheid, ledigheid.*

Horridus deſidiâ. Virg. *Slordig, die vervaarlyk, of ſchrikkelyk is, door ſlordigheid, of luyheid.*

DESĪDIES, ēi. f. Lucret. *Zie* Deſidia.

DESĪDIŌSE. adv. Lucret. *Onagtzaamlyk, zorgloslyk, traaglyk.*

DESĪDIŌSŬS, a, um. Cic. Varr. *Luy, onagtzaam, zorgeloos, traag, ledig, vadzig.* Men zegt *Deſidioſior* en *Deſidioſiſſimus.*

Otium deſidioſum. Cic. *Een veragtelyke, verwyfde ledigheid of ruſt, luyheid, traagheid.* Deſidioſa delectatio. Cic. *Een zoet, zagt, en een verwyfd, wellustig leven, overdadigheid.*

DESĪDO, is, sīdĕre. Cic. Tib. Liv. *Zinken, zakken, onder te veel gewigt buigen, neder zinken, te gronde gaan.*

Deſidit tumor. Celſ. *'t Gezwel neemt af, vermindert, ſlinkt.*

DESIGNĀTIO, ōnis. f. Cic. *Afteekening, teekeninge, teeken, aanwyzinge.*

Deſignatio. Cic. *Voornemen, ſchets, ontwerp, beſtek, of ſchikkinge van een werk of gebouw.*

Deſignatio quadrata. Vitruv. *Een vierkant.*

Deſignationes undarum. Vitruv. *Verbeeldinge der beweginge van wateren of baren.*

DESIGNĀTŌR, ōris. m. Plaut. Cic. Hor. *Plegtig inhaalder, meeſter der plegtigheden, of ſtatelykheden, een amptman die den rang of ſtand van perſonen in openbare gehoor gevingen, enz. ſchikt of onderſcheid.*

DESĪGNĀTŬS, a, um. Cicer. *Opgeſchreven, aangeteekend, verklaard, genoemd, verkoren, verheven,* als men van Overheden of ampten ſpreekt.

Deſignatus. Cic. *Voorgenomen, bepaald, vaſt geſteld, aangelegd.*

DESIGNO, ās, āvī, ātūm, āre. acc. Cic. *Voornemen, teekenen, afteekenen, doen weten, iemand aanwyzen, toonen, iemand beſchryven zonder hem te noemen.*

Deſignare aliquem oculis. Cic. *Iemand met d'oogen aanwyzen, toonen.*

Deſignari vulgi digitis. Ovid. *Met de vingers van 't volk na gewezen werden.*

Ariſtoteles quodam loco mundum deſignavit Deum. Cicer. *Ariſtoteles noemt de wereld op zekere plaats een God of Godheid.*

Deſignare turpitudinem aliquam. Cic. *Deſchande, 't quaad, of belagchelykheid van iets aanwyzen, vertoonen, te kennen geven.*

Deſignare Conſules. Cic. *Burgermeeſteren aanwyzen, aanteekenen, noemen, kiezen, verkiezen.*

Deſignare agrum ſeminario. Cic. *Een ſtuk lands tot zaayen, teelen, of voort quaeken beweren, afteekenen, ſchikken.*

Deſignare aliquid. Ter. *Iets voornemen, onderwinden, aannemen, beſluiten.*

Quid non ebrietas deſignat? Hor. *Waar vervalt een dronke menſch niet toe? Wat durft hy niet ondernemen? Wat doet hy niet? Tot wat buitenſporigheid brengt de dronkenſchap een menſch niet?*

DESĪLĬO, īs, sĭlŭī, *of* sĭlĭī, sultūm, sīlīre. aliquo *of* ex aliquo loco. Prop. Hor. Ovid. *Afſpringen, ſpringen, zig ter neder werpen, afklimmen.*

Lecto deſilire. Hor. *Van 't bed ſpringen, opſtaan.*

Fulmina deſiliunt cœlo. Prop. *Den blixem valt van den hemel, 't blixemt ſterk.*

De navi deſilire in ſcapham. Plaut. *Van 't ſchip in de boot ſpringen.* E ſcaphâ in terram. Plaut. *Uit de boot op 't land.* Ab equo. Virg. Ex equo. Liv. Ad pedes. Cæſ. *Van 't paard ſpringen, treden.*

DESĪNO, īs, sīvī, sītūm, sīnĕre. Cic. *Uitſcheiden, nalaten, laten ſtaan, ſtil ſtaan, rusten, eindigen, op houden.*

Deſitum eſt videre. Cic. *Men is ziende blind, men ziet thans niet meer.*

Deſierant imbres. Ovid. *'t Hield op van of met regenen, het regende niet meer.*

Deſinit dicto Magiſtri eſſe obediens. Plaut. *Hy is zyn meeſter niet meer gehoorzaam, hy hoort 'er niet na.*

Deſino mirari. Cic. *Ik verwonder my niet langer, 't is my nu geen wonder, 't komt my nu niet vreemd voor.*

Deſinunt caduca. Plin. J. *Broozе goederen vergaan, houden op te zyn, gaan verlooren, of te niet.*

Gemma hæc deſinit in violam. Plin. J. *Deze ſteen gelykt wel een violet, is gemaakt van verwe als een violet, komt de verw van een violet na by, of loopt daar op uit.*

Deſinere in orbem. Plin. H. *In een rond of kring uitloopen, eindigen, of getrokken werden.*

Deſinere artem. Cic. *Een konſt, wetenſchap, of ambagt verlaten, laten varen, niet langer oeffenen.*

In eo deſitum eſt. Cic. *By hem heeft het een einde genomen, hy is de laatſte geweeſt.*

Hic primus Papyrius vocari eſt deſitus. Cic. *Deze is d'eerſte geweeſt die niet langer Papyrius genoemd wierd: Deze heeft eerſt den naam van Papyrius afgeſlagen, zig Papyrius niet willen laten noemen.*

Nunquam hîc deſitum eſſe & bibi. Plaut. *Men heeft 'er niet gedaan als eten en drinken: Gaſten en braſſen was 'er geen gebrek.*

Deſine mollium tandem querelarum. Hor. *Eindigd, of laat u verwyfde of teedere klagten eindelyk eens varen.* Een ſpreekwyze der Grieken, die zeggen λῆγε λεγῶν, daar onder verſtaande de *præpoſitio* ἐκ.

DESĪPIENS, entis. omn. gen. Cic. *Onwys, onzinnig, buitenſporig, gek, nar, ſuffer, dutter, dwaas.*

DESĪPIENTIA, æ. f. Lucret. *Onwysheid, onzinnigheid, gekheid of dwaasheid, miſſing van zinnen.*

DESĪPIO, is, sīpŭī, sīpĕre. Cic. *Onzinnig, gek, dwaas, een nar, ſuffer, dutter, of dat ſpoor by ſlaat worden of zyn, met zyn onwys zyn.*

Deſipere ſenectute. Cic. *Door of van ouderdom ſuffen, dutten.*

Deſipere in loco. Hor. *Op zyn tyd of uw ſnode zig gek houden,*

of

of den dwaas ſpelen, verbootſen.

Deſipere intra verba. Celſ. *Zyn dwaasheid door huitenſporige redenen doen blyken: Geen gek zyn als in zyn ſpreken.*

DĒSĪSTO, īs, ſtĭtī, ſtĭtūm, sīſtĕrĕ. Cic. *Uitſcheiden, eindigen, ſtilſtaan, ophouden, aflaten, ruſten.*

Deſiſte timere. Cic. *Vrees niet langer, laat u vrees varen.*

Deſiſtere bello. Liv. *Den oorlog laten varen.* Conatu. Cæſ. *Een onderneminge ſtaken, geen verdere poginge doen.* A defenſione. Cæſ. *Niet verder of langer in zyn verdediging hardnekkig zyn, in zyn beſcherminge verſlappen.* Fugâ of Fugere. Cæſ. *Ophouden van vlugten, niet langer vlugten, ſtand houden.* Sententiâ, à ſententiâ, de ſententiâ. Cic. *Een voornemen ſtaken, laten varen; veranderen van gedagten, van zinnen, bekennen overtuigd te zyn.*

Deſiſtere ab aliquo. Plaut. *Iemand begeven, in de nood laten.*

Deſiſtente autumno. Varr. *In't einde van den herfſt.*

DĒSĪTŪS, ă, ūm. A. Gell. *Verlaten, agter gelaten, laten varen, begeven.* Sprekende van een ambagt. *Zie* Deſino.

DĒSŌLĀTŪS, ă, ūm. Deſolatus aliorum diſceſſione. Tac. *Verwoeſt, verlaten: Door't vertrek van anderen ſchade, gebrek lyden.*

DĒSŌLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Colum. Stat. *Verwoeſten, plonderen, berooven, vernielen, verdelgen, verlaten.* Als men ſpreekt van ſteden of landeryen.

DĒSPĒCTĀTĬO, ōnis. f. Vitruv. Vulg. *Een Balcon, of uitſteek, aarkel, erkel, of arkener: 't uitzigt van een huis.* Men is van dit woord niet wel verzekerd in dezen Schryver; Salmaſius leeſt *Diſparatio*, en men vind in een zeer oud handſchrift *Operatio.*

Perficere deſpectationes. Vitruv. *'T uitzigt of gezigt aangenaam maken.*

DĒSPĒCTĬO, ōnis. f. Cic. *Veragtinge, hoon, verſmadinge.*

DĒSPĒCTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. aliquid. Virg. Liv. *Van een hoogte, of van verre iets dikwils aanzien.*

** Aliquos, ut multùm infrà deſpectare. Tac. *Eenige perſonen aanmerken als geringer, die beneden zyn ſtaat, hoedanigheid of agtbaarheid agten, oordeelen.*

* Deſpectari. Tac. *Met veragtinge aangezien, of gehandeld werden.*

DĒSPĒCTŬS, ă, ūm. Cic. *Veragt, wederwaardiglyk gehandeld, verſmaad.* Tacitus zegt *Deſpectiſſimus.*

*** Deſpectus tibi ſum? Virg. *Word ik van u veragt, verſmaad? maakt gy zoo weinig werks van my?*

DĒSPĒCTŬS, ūs. m. Cæſ. *Gezigt, uitzigt, veragtinge.*

Ex eo loco erat propinquus deſpectus in mare. Cæſ. *Van die plaats zag men de zee naby: D'uitzigt van die plaats ſtrekte op de zee.*

Oppidum ex omnibus in circuitu partibus altiſſimas rupes & deſpectus habebat. Cæſ. *De ſtad was t'eenemaal van zeer hooge roſſen en ſteyltens omringd.*

Deſpectui omnibus eſſe. Auct. ad Her. *Van de gantſche wereld met veragtinge aangezien worden: Van yder een verſmaad worden.*

DĒSPĔRĀNTĔR. adv. Cic. *Door wanhoop, zonder hope.*

Deſperanter tecum locutus eſt. Cic. *Hy ſprak u wanhopende aan.*

DĒSPĔRĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Wanhope.*

DĒSPĔRĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Hopeloos, verloren, daar men geen hope meer van heeft, ongeneeſelyk, verlaten.* Sprekende van een zieke, van eenige zake, enz. in den eigentlyken en oneigentlyken zin.

Deſperatus. Cic. *Wanhopig, hopeloos, verloren zonder eenige uitkomſte, daar men geen hope of verwagtinge meer van heeft.* Sprekende van zaken.

** Collegium deſperatum. Cic. *Een verdorve, ellendige vergaderinge, daar geen wys of eerlyk man meer komt.*

Deſperatus. Cic. *Een wanhopend menſch, die wanhoopt, een dolle, razende, die niets vreeſt of hoopt.*

DĒSPĔRNO, īs, ſprēvī, ſprētūm, ſpĕrnĕrĕ. Colum. *Misprysen, veragten, verſmaden, verwerpen.*

DĒSPĔRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Wanhopen, hopeloos zyn, niet meer hopen, de hope of moed verloren hebben.*

Deſperare aliquid of de aliquâ re, *zelden*; of alicujus rei. Cic. Cæſ. *Van iets wanhopen, de hope, de moed van het te zullen uitvoeren, of bekomen, enz. verloren geven.*

Sibi deſperare. Cæſ. *Van zyn leven wanhopen: De hope van't leven verlieren.* Sibi deſperare. Plancus ad Cic. *Geen hope op zyne benden ſtellen, niets meer daar van verwagten.* Oppido. Cic. *Geen hope van de ſtad hebben.*

** Deſperamur. Cic. *Wy zyn in een wanhopenden ſtaat.*

DĒSPĪCĀBĪLIS, is, ĕ. adj. *Veragtelyk, miſpryſſelyk.*

DĒSPĪCĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Veragtinge, verſmadinge, hoon: veragtende, verſmadende gebaarden.*

DĒSPĪCĀTŪS, ūs. m. Deſpicatui ducitur. Cic. *Men veragt hem, men maakt gantſch geen werk van hem.*

DĒSPĪCĀTŬS, ă, ūm. Ter. *Veragt, verſmaad, miſprezen, gelaakt.*

Homo deſpicatiſſimus. Cic. *Een zeer onwaardig menſch, ten uiterſte veragtelyk, alle verſmadinge waardig.*

DĒSPĪCĬĒNS, ēntis. omn. gen. Nemo tam ſui deſpiciens, ut, &c. ſeq. ſubj. Cic. *Geen menſch veragt zig zelven zoo verre, dat, enz. Niemand heeft ooit zoo geringe agtinge voor hem zelven gehad, dat, enz.*

DĒSPĪCĬĒNTĬĂ, æ. f. Cic. *Veragtinge, verſmadinge.*

DĒSPĪCĬO, īs, ſpexī, ſpectūm, ſpĭcĕrĕ. acc. Cic. *Van om hoog bezien, nederwaarts zien.*

Deſpicere aliquem. Cic. *Iemand veragten, met een verſmadend oog aanzien, van om hoog aankyken.*

DĒSPŌLĬĀBŬLŪM, ī. n. Plaut. *Berooving, ſtroopinge en moord, plonderinge.* Zommige lezen *Deſidiabulum: Luyheid, ledigheid, traagheid, verwyfdheid.* Dit woord is van Plautus eerſt verzonnen.

DĒSPŌLĬO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Plaut. Cic. *Iemand berooven, naakt uitſchudden.*

Armis aliquem deſpoliare. Cæſ. *Iemand ontwapenen.*

DĒSPŌNDĔO, ēs, ſpōndī, *of* ſpŏpōndī, ſpōnſum, ſpōndērĕ. alicui filiam. Ter. Cic. *Zyn dogter aan iemand ten huwelyk beloven, toeſtaan, geven.*

Deſpondebit eam mihi. Plaut. *Ik zal huwelyks beloften met haar aangaan, hy zal haar my toeſtaan.*

Deſpondit adoleſcenti filiam ſuam in divitias maximas. Plaut. *Hy heeft zyn dogter aan dien jongeling verlooft, 't welk een zeer voordeelig of groot huwelyk voor haar is.*

Intus deſpondebitur. Ter. *Binnen zal de ondertrouw geſchieden.*

Deſpondere aliquid alicui. Cic. *Iets aan iemand beloven.*

Spes Reipublicæ deſpondetur anno Conſulatûs tui. Cic. *Het gemeene beſt ſtelt geen grooter hope, als in't jaar, waar in gy Burgermeeſter zult zyn: Den Staat heeft niets meer te hopen, als dat gy Burgermeeſter zult zyn.*

Deſpondere, *alleen.* Colum. *of* Animum deſpondere. Liv. *Den moed verloren geven, verliezen, laſhartig worden.*

DĒSPŌNSĂ, æ. f. & DĒSPŌNSĀTĂ, æ. f. Suet. *Bruid, verlooſde, ondertrouwde.*

DĒSPŌNSŬS, ă, ūm. Cic. *Beloofd, verlooſd, verbonden.*

DĒSPRĔTŬS, ă, ūm. Varr. *Veragt, verſmaad.*

DĒSPŪMO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Virg. Plin. H. *Schuimen, afſchuimen.*

Deſpumare. Sen. Ph. *Schuimen, ſchuim opwerpen.*

* Ætas hæc jam deſpumavit. Sen. Ph. Ep. 68. *Deze eeuw heeft al zyn vyer of yver verloren: Den yver de voortvarendheid van deze eeuwe is verſtorven.*

DĒSPŪO, īs, ſpŭī, ſpūtūm, ſpŭĕrĕ. Plaut. Plin. H. *Spuwen.* Het beduid ook: *Veragten, verſmaden.*

Deſpuere alicujus preces. Catul. *Iemands bede veragten, verwerpen, verſmaden.*

DĒSQUĀMO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. piſces. Plin. H. *De viſſchen de ſchobbens afſchrappen, de viſſchen ſchoon maken.*

** Deſquamare arborem. Plin. H. *Een boom ontſchorſſen, een ſchorſe van een boom afnemen.*

* Deſquamare veſtes. Plin. H. *De vlakken uit een kleed wegnemen.*

DĒSTĔRCŌRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Ulp. *Reinigen, vuilgheden wegnemen.*

DĒSTĔRTO, īs, ſtĕrtŭī, ſtĕrtĕrĕ. Perſ. *Het ronken ſtaken, niet langer ronken, ontwaken.*

DĒSTĬLLĀTĬO, ōnis. f. Celſ. *Zinkinge, zugt.*

DĒSTĬLLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Celſ. Colum. *Afdruipen, afzypen, ſterke wateren branden.*

Deſtillare à capite in nares. Celſ. *Van of uit het hooſd door de neusgaten zinken, vloeyen, afzypen, zig ontlaſten.*

DĒSTĪNĀTĬO, ōnis. f. Plin. H. Front. *Voornemen, toeleg, beſluit, ſchikking, ontwerp om iets te doen.*

Digitized by Google

Quàm longè à deſtinatione ſuâ jacet. Petron. *Hoe verre legt hy van zyn voorgeſchikte plaats begraven.*

Deſtinatio exſpirandi *of* mortis. Plin. H. *Overweginge, beſluit, voorſlag om te ſterven.*

** Deſtinationem Conſulatûs mei approbaviſtis. Corn. Nep. *Gy luiden hebt de voorſtellinge, myne noeminge, myne verkiezinge tot het Burgermeeſterſchap goed gekeurt.*

DĒSTĪNĀTŪS, ă, ūm. Liv. *Geſchikt, beſtemd, beſproken.*

Deſtinatus ad mortem. Cic. *Tot de dood of tot ſterven geſchikt.*

Ad certamen. Liv. *Geſchikt, gekoren tot den ſtryd.*

Certo ictu deſtinata ferire. Curt. *Het wit net raken, net op het doelwit ſchieten, werpen.*

Locus alicui deſtinatus. Cic. *Een plaats voor iemand geſchikt, beſtemd, beſproken.*

Laus deſtinata alicui. Cic. *Een lofreden voor iemand geſchikt, bewaard, vervaardigd.*

Deſtinata perſona. Quintil. *Een zeker perſoon, een perſoon in 't byzonder.*

Certis quibuſdam & deſtinatis ſententiis quaſi addicti & conſecrati ſunt. Cic. *Zy zyn, om zoo te ſpreken, aan zekere bepaalde gevoelens gebonden en toegewyd: Zy kleven die aan.*

Deſtinatum eſt mihi animo *of* in animo, &c. ſeq. inf. Liv. *Ik heb beſloten te, enz. Ik heb verkoren te zullen, enz. Ik heb voorgenomen te, enz.*

*Deſtinatâ morte in prælium ruere. Flor. *In den ſtryd loopen met voornemen om te ſterven.*

Stipites firmiter deſtinati. Vitruv. *Staken vaſt aan een gebonden.*

DĒSTĪNO, ās, āvī, ātūm, āre. aliquid alicui. Cic. *Iemand iets toeſchikken.*

Deſtinare aliquem alicui rei *of* ad aliquam rem. Cic. Virg. Liv. *Iemand tot zekere zaak ſchikken*, gelyk als een ſlagtoffer tot den Altaar, een miſdadige ter dood, een eerlyk man tot een bedieninge, of ampt.

Deſtinare aliquid, *alleen.* Plin. J. Aliquid agere. Cæſ. Animo *of* in animo aliquid agere. Liv. *Voornemen, ontwerpen, overwegen, beſluiten, vaſtſtellen, een toelag maken, of oogmerk hebben om iets te doen.*

Habes quid in poſterum deſtinem. Plin. J. *Ik geloove dat gy alle myne voornemens weet: Gy verſtaat, of weet, wat ik in 't toekomende voorhebbe.*

Duobus talentis deſtinat ædes. Plaut. *Hy wil zyn huis voor twee talenten verkoopen: Hy houd of ſchat zyn huis op twee talenten.*

* Vulnerabant quem locum deſtinaſſent corporis. Liv. *Zy wonden, zy quaſten dat gedeelte van 't lighaam daar zy op gedoeld hadden, zy quaſten alle deelen van 't lyf daar zy op gemikt hadden.*

Animis eum omnes cædis auctorem deſtinabant. Liv. *De gantſche wereld hield hem van die moord verdagt. Hy wierd van alle menſchen aangezien voor den aanlegger van deze moord.*

Conjectum oculorum, quibus ut fur deſtinabatur, ferre non potuit. Curt. *Hy kon de oogen van alle menſchen, die hem als een dief aanzagen, niet verdragen.*

Deſtinare legationem ad aliquem. Suet. *Een Gezantſchap tot iemand zenden, een bezendinge aan iemand doen.*

Deſtinare aliquid. Cæſ. *Iets raken, of aanraken.*

Stipites deſtinare firmiter. Vitruv. *Staken vaſt by een binden, woelen.*

Funes qui antennas ad malos deſtinant. Cæſ. *Touwen die de ſpriten aan de maſten vaſt binden.*

Has rates quaternis anchoris ex quatuor angulis deſtinavit. Cæſ. *Deze ſchepen deed hy aan vier hoeken door vier ankers vaſt leggen.*

DĒSTĪTŪO, ĭs, ſtĭtŭī, ſtĭtūtūm, ſtĭtŭĕre. Acc. Cic. *Verlaten, opgeven, begeven, laten varen.*

Sorti fortunas deſtituere. Cic. *Zyn goederen aan 't geval bevolen.*

Deſtituere ſtudia civium. Liv. *De gunſt der burgers laten varen, afſtaan.*

Deſtitui ſpe. Ovid. *Van zyn hoope verſteken, in zyn hoope bedrogen zyn.*

Deſtituere preces alicujus. Ovid. *Iemands bede veragten, verſmaden, verwerpen.*

Deſtituere Deos mercede pactâ. Hor. *De Goden ontzetten van den loon die haar beloofd is.*

DĒSTĪTŪTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Woordbreekinge, bedrog, verlatinge, begevinge.*

DĒSTĪTŪTŌR, ōrĭs. m. Tib. *Verlater, begever.*

DĒSTĪTŪTŪS, ă, ūm. Cic. *Verlaten, begeven.*

Deſtitutus bonis conſiliis. Cic. *Van goederen en raad ontbloot, ontzet, beroofd.*

Deſtitutus palus. Gracchus apud A. Gell. *Een geplante ſtaak.*

DĒSTRĪGMENTŪM, ī. n. Plin. H. *Afſchraapſel, afval van iets.*

DĒSTRĪNGO, ĭs, ſtrīnxī, ſtrīctūm, ſtrīngĕre. acc. Horat. *Zie* Diſtringo.

Deſtringere. Plin. J. *Wryven, krabben.*

DĒSTRŪCTĪLIS, ĕ. adj. *Verderfelyk, verwoeſtelyk, vernielbaar.*

DĒSTRŪO, ĭs, ſtrūxī, ſtrūctūm, ſtrŭĕre. acc. Cic. *Vernielen, over hoop werpen, verdelgen, 't onderſte boven werpen.*

Deſtruere teſtes. Quintil. *Het zeggen der getuigen onwaar bewyzen, wederleggen.*

DĒSŬB. adv. præp. Cic. Liv. Sen. Ph. *Van onderen.* Het is † derhalven niet wel, dat Valla en Erasmus zeggen, dat men geen twee *præpoſitien* by een zet.

De ſub ſaxo. Sen. Ph. *Van onder een rots van daan, van de voet van een roſteen.*

Deſub Alpibus, id eſt, deſub ipſis Italiæ faucibus gentes. Flor. *Volkeren, die aan de voet van de Alpiſche bergen woonen, dat is te zeggen, aan den ingang van Italien.*

DĒSŬBĬTO. adv. Plaut. Cic. *Schielyk, onverziens, ter vlugt, ten eerſten.*

DĒSŬBŬLO, ās, āre. *Met de naalde door rygen, door boren.*

† DĒSŪDĀSCO, ſcĭs, ſcĕre. *Zweeten.* Deſudaſcitur. Plaut. *Daar word ſterk gearbeid; zy zweeten (van) door 't werken.*

DĒSŪDO, ās, āvī, ātūm, āre. Cic. *Zweeten, vlyt aanwenden, hard of zwaar werken.*

Deſudare in re aliquâ. Cic. *Zweeten, vlyt aanwenden, groote moeyte doen om iets te weeg te brengen, of uit te voeren.*

DĒSUEFĀCĬO, ĭcĭs, ēcī, ăctūm, ĕre. Cic. *Doen ontwennen.*

DĒSUEFĂCTŪS, ă, ūm. Cic. *Ontwend, afgewend.*

Multitudo deſuefacta à concionibus. Cic. *Een meenigte volks ongewoon in de vergaderingen te verſchynen.*

DĒSUĒFIO, ĭs, ĭfactŭs sŭm, fĭĕrī. Varr. *Ontwennen, een gewoonte verliezen.*

DĒSUESCENDŪS, ă, ūm. Quintil. *'t Welk men moet ontwennen, afwennen, nalaten.*

In deſueſcendis moratur. Quintil. *Hy houd zig bezig in zaken die men behoorde te ontwennen, vergeten.*

DĒSUESCO, ſcĭs, ſuēvī, ſuētūm, ſuēſcĕre. Liv. *Ontwennen, afwennen, een gewoonte laten varen, verliezen.*

Deſueſcere alicui rei. Sil. *Zig iets ontwennen, afwennen.*

DĒSUĒTŪDO, ĭnĭs. f. Liv. *Ongewoonte.*

Mitigare ferocem populum armorum deſuetudine. Liv. *Een woeſt volk zagtmoedig maken, door hen den oorlog te doen ontwennen.*

DĒSUĒTŪS, ă, ūm. Virg. *Ontwend, die een gewoonte hoeft laten varen.*

Deſuetus triumphis. Ovid. *Het zegepralen ontwend, die niets meer zegepraalt.*

Rem deſuetam uſurpare. Liv. *Iets doen dat men ontwent is.*

Verbum deſuetum. Ovid. *Een oud woord, buiten het gebruik.* Een ouwerwets woord.

DĒSŬLTŌR, ōrĭs. m. Liv. *Een ſpringer. Een ruiter die twee paarden in den ſtryd voerde, en die nu het eene, dan weder het andere beroed, om de zelve te verpoozen.*

Equus deſultor. Varr. *Een hand paard, een ſtryd paard.* Men zou ook dus konnen noemen, *een muſſel-paard.*

Deſultor amoris. Ovid. *Een ongeſtadige, onſtantvaſtig vriend, minnaar.*

DĒSŬLTŌRĬŬS, ă, ūm. Deſultorius equus. Suet. *Zie* Deſultor. *Een handpaard dat de Ouden gebruikten om in den ſtryd te beryden, als 't eerſte paard vermoeyd was.*

DĒSŬM, ĕs, fŭī, ĕſſe. dat. Cicer. *Af zyn, af blyven, zig ergens met bevinden.*

Non deſunt qui interpretentur. Plin. H. *Daar zyn 'er genoeg die 't uitleggen, men vind 'er die 't zeggen.*

Deeſſe alicui. Cicer. *Iemand verlaten laten, verlaten, begeven.*

Deeſſe ſibi. Cic. *Zig zelfs nadeelig, in de weg zyn, zyn aan-*

Digitized by Google

zien niet ſtaande houden. Deeſſe ſibi. Hor. *In gebreke blyven, van 't geene men zig zelfs ſchuldig is. Geen agt op zig zelfs geven.*

Deeſſe officio, muneri, &c. Cic. *Zyn pligt verwaarloozen, zyn ampt of pligt niet betragten, zyn pligt niet volbrengen.*

Occaſioni. Liv. Plin. H. *Een gelegentheid verwaarloozen, verliezen, laten ontglippen.*

Non animus ei, ſed vires defuerunt. Cic. *Het heeft hem aan geen hart, maar aan kragten ontbroken. Hy had geen magt maar moeds genoeg.*

Hoc unum ad priſtinam fortunam Cæſari defuit. Cæſ. *Dit eenigſte ontbrak Cæſar aan zyn voorig geluk.*

Amicis nunquam operâ & conſilio defui. Cic. *Ik heb myne vrienden in den nood altyd met raad en daad by geſtaan. Myne vrienden hebben my altyd tot hun dienſt bereid gevonden, als zy my van nooden hadden.*

Tibi nullum à me amoris, nullum ſtudii officium defuit. Cic. *Gy hebt van my alle de weldaden en dienſten ontfangen, die gy van myn vriendſchap, liefde, en genegentheid zoud hebben konnen verwagten.*

Nec ille defuit vitiis quin periret. Flor. *Hy liet niet na alles met zyne ondeugden te doen, om hem zelven te bederven.*

*** Tibi non deeſt faciem componere pugnæ. Tib. *Gy weet hoe gy een leger in ſlag orde moet ſtellen.*

DĒSŪMO, ĭs, sūmsī, sūmtūm, sūmĕrĕ. acc. Liv. *Nemen, kiezen, uit nemen, uit kippen, plukken.*

DĒSŪPĔR. adv. Cat. Virg. *Van om hoog, over, om hoog, boven.*

Deſuper. Tac. *Van boven, van om hoog.*

In phalangas inſilientes deſuper vulnerabant. Cæſ. *Springende op de benden met ſchilden gewapend, quetſten zy de zelve van boven.*

DĒSŪPĔRNĒ. adv. Vitruv. *Van boven, van om hoog.*

Temperavit ahena aquæ ferventis deſupernè contra hoſtium capita. Vitruv. *Hy deed groote kopere ketels vol heet water klaar maken, by de hand brengen, om op de hoofden der vyanden te ſtorten.*

DĒSŪRGO, ĭs, sūrgĕrĕ. *Op ſtaan, op ryzen.* Cœnâ deſurgere. Hor. *Van de tafel op ſtaan eer men 't avondmaal gedaan heeft.*

DĒTĔCTŬS, ă, ŭm. Virg. *Ontdekt.*

Ædes detectæ. Corn. Nep. *Ontbloote huizen, die geen dak hebben.*

** Detectus. Liv. *Ontdekt, verklaard, kenbaar gemaakt, geopenbaard, verkondigt, openbaar, gemeen gemaakt.*

*** Detectus caput. Virg. *Die bloots hoofds is, ongedekt.*

* Detectus. Liv. *Verborge, bedekt, geheim.* Sprekende van een hinderlage.

DĒTĔGO, ĭs, tēxī, tĕctŭm, tĕgĕrĕ. acc. Plaut. *Ontdekken.*

Detegere villam. Plaut. *Een landhuis ontdekken, het dak af nemen.*

Detegere. Liv. Plin. H. *Ontdekken, verkondigen, openbaren, zeggen, verklaren.*

DĒTĔNDO, ĭs, tĕndī, tēnsŭm, tĕndĕrĕ. tabernacula. Liv. *Tenten of hutten opſpannen, op ſlaan, ter neder ſlaan.*

DĒTĔRGĔO, ēs, tērsī, tērsŭm, tĕrgĕrĕ. Colum. *Reinigen, ſchoon maken, of ſchoon ſchuuren, af wryven, af vegen, af waſſen.*

Detergere oculos. Petron. *De oogen wryven*, als men wakker word.

DĒTĔRGO, ĭs, tērsī, tērsŭm, tĕrgĕrĕ. Plancus ad Cicer. Colum. *Af wiſſen, af wryven, af ſchuuren.*

Detergere faſtidia alicujus. Colum. *Iemands walging weg nemen.*

Detergere ſarmenta de arboribus & vitibus. Cat. Colum. *De takken van boomen en wynſtokken af ſnoeyen, de zelve zuiveren.* Supervacuos palmites. Colum. *De onnoodige takken van een wynſtok af ſnyden, ſnoeyen.*

Detergere remos. Cæſ. Liv. *De riemen van een Galeye breken, aan ſtukken ſlaan; Een Galey ontrampeneren, de roeyers van de zelve nemen.*

Aſſeribus falcatis detergebant pinnas. Liv. *Zy maakten hun toren ſchoon met planken, die met zeiſſens gewapend waren.*

DĒTĔRĬŎR, ōrĭs. m. & f. ŭs, ōrĭs. n. Ter. Cic. *Quader, erger, boozer, ſlimmer.* Sprekende van zaken en perſonen.

Peditatu erat deterior. Corn. Nep. *Hy was zwakker van voetvolk.*

Cæſar ſuo adventu vectigalia illis deteriora fecerat. Cæſ. *Cæſar had door zyn komſte hun inkomen verminderd.*

DĒTĔRĬŬS. adv. Cic. *Erger, ſlimmer, ſlegter.*

DĒTĔRMĬNĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Het einde, het oogmerk, het doelwit van een zake.*

Determinatio orationis. Cic. *Het beſluit, het einde van een redenvoeringe.*

DĒTĔRMĬNO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Liv. Plin. H. *Iets bepalen, of palen zetten, eindigen, af palen, Grenzen zetten, ſtellen.*

Id quod dicit ſpiritu, non arte determinat. Cic. *Hy ſchikt zyn woorden niet na de grondregelen van kunſt, maar volgens de kragt of maat van zyn adem.*

DĒTĔRO, ĭs, trīvī, trītŭm, tĕrĕrĕ. acc. Plaut. Colum. *Slaan, breken, kneuzen, kleinſlooten, verbreken.*

Deterere frumentum. Colum. *Koorn dorſchen.*

Deterere. acc. Plaut. Prop. *Af wryven, ſlyten, verſlyten, bederven, verminderen, beſchadigen.*

** Id uſu deteritur. Quintil. *Dit word door 't gebruik verſleten, ſlimmer, erger.*

Deterere laudes alicujus, ingenii culpâ. Hor. *Iemands lof verduiſteren, verminderen door gebrek van verſtand om de zelve na behooren te verbreiden.*

Deterere ſibi multa. Hor. *Vele dingen in zyn ſchriften verbeteren, uitwryven, nazien.*

DĒTERRĔO, ēs, tĕrrŭī, tĕrrĭtŭm, tĕrrĕrĕ. acc. Ovid. *Verbaaſd maken, verſchrikken, vreeze aanjagen.*

Deterrere aliquem ab aliquâ re. Ter. Cic. *Iemand beletten, afwenden, afſchrikken, afhouden, weren.*

Deterrere aliquem maledictis, ne ſcribat. Ter. A ſcribendo. Cic. Quin ſcribat. Plaut. *Iemand door quaadſpreken dreigen, van het ſchryven afweren, afſchrikken, weren, beletten te ſchryven.*

Contumeliis aliquem de ſtatu ſuo deterrere. Cic. *Iemand door laſteringen of quaadſpreken doen afſchrikken, beletten, van zyn ſtaat en rang te houden.*

DĒTĔRRĬMŬS, ă, ŭm. Cic. *Erg ſte.* Sprekende van zaken en perſonen.

DĒTĔRRĬTŬS, ă, ŭm. Cic. *Afgewend, belet, afgeſchrikt.*

DĒTĔSTĀBĬLĬS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Cicer. *Vervloekelyk, verdoemelyk, verfoeyelyk, ſchrikkelyk, gruwzaam.*

DĒTĔSTĀNDŬS, ă, ŭm. Sil. *Zie* Deteſtabilis.

DĒTĔSTĀTĬO, ōnĭs. f. Plin. H. *Vloek, vervlockinge, verfoeyinge.*

Deteſtatio. Liv. *Eed, plegtelyke beloſte.*

Deteſtatio. Ulp. *Verklaringe, aankondiginge, bekendmakinge.*

DĒTĔSTĀTŬS, ă, ŭm. Hor. *Vervloekt, verfoeyd, die ſchrik verwekt.*

DĒTĔSTŌR, ārĭs, ātŭs sŭm, ārī. acc. Cic. *Vervloeken, verfoeyen, ſchuwen, myden, afkeer, ſchrik hebben.*

Deteſtari iram Dei in caput alicujus. Plin. J. *Wenſchen dat Gods gramſchap iemand op 't hoofd valle. Iemand vervloeken.*

Minas & pericula in hoſtium caput. Liv. *God bidden dat hy 't gedreigde gevaar afwende, keere op 't hoofd der vyanden.*

Deteſtari aliquid ab aliquo. Cic. *God bidden, dat hy eenig gedreigd ongeval van iemand afwende.*

Deteſtamini hoc omen. Cic. *Verwerp, keer of wend dit voorteeken af.*

† Deteſtari Deos. Plaut. *De Goden tot getuigen nemen.*

DĒTĔXO, ĭs, tĕxŭī, tĕxtŭm, tĕxĕrĕ. acc. Virg. *Weven, vlegten.*

Detexere aliquid junco. Virg. *Een mande van biezen maken, vlegten.*

Ab exordio aliquid detexere. Auct. ad Her. *Iets van den oorſprong verhalen, verklaren, ophalen.*

** Detexere telam. Plaut. *Een toeleg of bedrog voortzetten, vervolgen tot het einde. Een voornemen volvoeren, uit voeren. Zyn rol uit ſpeelen.*

DĒTĔXTŬS, ă, ŭm. Tib. *Gevlogten, gemaakt.* Sprekende van een mande.

** Detextus. Cic. *Volvrokken, voltooid, geëindigd,* ſprekende van een vertoog dat men gemaakt heeft.

DĒTĪNĔO, ēs, tĭnŭī, tēntŭm, tĭnĕrĕ. Cic. *Tegenhouden, ophouden, wederhouden, doen vertoeven, vaſt of gevangen houden.*

Digitized by Google

Detinere aliquem ſuſpenſum. Cic. *Iemand in onzekerheid, in twyffel houden.*

Hoc negotium me detinet. Plaut. *Deze zake houd my op, belet my, houd my bezig, wederhoud my.*

Detinet nos de noſtro negotio. Plaut. *Hy houd ons op, hy verhindert ons van onze dingen te doen.*

Detinere animum ſtudiis. Ovid. *Zyn gemoed met geleerde oeffeningen bezig houden. Zig tot geleerde beſpiegelingen begeven.*

DĒTŌNDĔO, ēs, tŏtōndī of tōndī, tōnsŭm, tōndērĕ. acc. Colom. *Snoeyen, ontmitte takken af ſnyden, ſcheeren.* Sprekende van bomen.

Detondere. Colum. *Af nemen, af ſnyden.*

Detondere capillos. Ovid. *Het hair af ſnyden, ſcheren.* Virgulta vineæ. Colum. *De wyngaard ranken ſnoeyen.*

DĒTŌNO, ās, tōnŭī, tōnātŭm. Val. Flacc. *Donderen, groot geraas of geluid maken.*

** Detonare. Quintil. *Donderen, een groot geluid maken, zeer hard ſpreken, roepen.* Sprekende van een redenaar.

* In ſubjectos detonuit. Flor. *Hy ſtorte als een donder op, hy kapte, hy houwde de vyanden, die in de valeye waren, aan ſtukken.*

Syllana tempeſtas latiùs, intra Italiam tamen, detonuerat. Flor. l. 4. c. 2. *Het onweder door de oorlogen van Sylla verwekt, was verdondert, dat is, had zig reeds verre uitgeſtrekt, doch niet verder als in Italie.*

DĒTŌNSŬS, ă, ūm. Ovid. Colum. *Geſchooren, geſnoeid,* Spreekende van een palmboom, ſchaap, enz.

DĒTŌRNO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Plin. H. *Iets draayen, gelyk de konſt-draayers doen.*

DĒTŌRQUĔO, ēs, tōrsī, tōrtŭm, tōrquērĕ. acc. Cicer. Virg. Colum. *Iets keeren, draayen, buigen, doen buigen, krommen.*

Detorquere in lævam. Plin. H. *Na de linker zyde afkeeren, de linker zyde kiezen.* A ſiniſtrâ in dextram partem. Cicer. *Van de regter tot de Linker zyde keeren.*

Detorquere labra. Quintil. *De lippen of mond verdraayen, grimmatſen of babbeleguigjes maken, ſcheve mond trekken,* in 't ſpreken.

** Detorquere animum à virtute. Cic. *Het gemoed van 't pad der deugden afwenden.*

Detorquere voluntatem alicujus. Cic. *Iemand van voornemen doen veranderen, van zyne gedagten afwenden, zyn genegentheid of opzet doen verwerpen.*

Detorquere rectè facta. Plin. J. *Goede daden qualyk uitleggen, duiden: Een quaden zin geven.* Animum in alia. Tac. *Zyn geeſt tot andere dingen gebruiken, wenden.*

Verba eorum & vultus in crimen detorquebat. Tac. *Hy maakte een miſdaad van alles wat zy zeyden, of wat op hun aangezigt beſpeurd wierd.*

DĒTŌRTŬS, ă, ūm. Cic. *Verdraaid, krom, verkeerd, mismaakt.* Sprekende van voeten, hals, enz. *Zie* Diſtortus.

** Pravè detorta opinio. Cic. *Een wonderlyk, beſpottelyk, ongerymd, niet ter ſnede komende, ongegrond, qualyk begrepen, gevoelen of meeninge.*

Si Græco fonte cadant, parcè detorta. Hor. *Indien deze woorden van het Griekſch komen, dat men die dan een Latynſche woord-uitſprake geve, zonder veel veranderinge.*

DĒTRĂCTĬO, ōnis. f. Cic. *Aftrekkinge, verminderinge.*

Detractione cunei. Vitruv. *In 't wegnemen, of uitſlaan van den wegge of beitel.*

Statuæ efficiuntur detractione. Cic. *Men maakt de beelden met af en uit te houwen, ſnyden.*

** Detractio alieni. Cic. *Dieffal, roof van een's anders goed.*

* Detractio ſanguinis. Celſ. Plin. H. *Aderlatinge, afſtapping van bloed.*

Detractionibus curare aliquem. Vitruv. Plin. H. *Iemand door ontlaſtingen genezen.*

Detractio moleſtiæ. Cic. *Verwerpinge, verbanning van droefheid of ſmart.*

DĒTRĂCTŎR, ōris. m. Cic. *Een agterklapper, laſteraar, quaadſpreker.*

Alienæ, ſive induſtriæ, ſive fortunæ detractor. Cic. *Die de bequaamheid en voorſpoed van een ander laſtert, of daar van quaad ſpreekt.*

DĒTRĂHO, ĭs, trāxī, trăctŭm, trăhĕrĕ. aliquid alicui. Plaut. Ter. Cic. *Iets van iemand aftrekken, nemen, rukken, ſcheuren, wegvoeren.*

Detrahere alicui of de aliquo, of de alterius famâ. Cic. *Van iemand quaad ſpreken, Imand laſteren, ſchenden: Zyn goeden naam te na ſpreken, krenken.*

Detrahere aliquem ab injuriâ alteri inferendâ. Cic. *Iemand beletten, afweren, afwenden van ongelyk aan een ander te doen.*

Detrahere de pecuniâ. Cic. *Iets van een ſomme gelds verminderen, afrekken, afkorten.* De pondere. Cic. *'T gewigt verminderen.*

De pretio multùm detrahitur. Cic. *Zy trokken, zy kortedeu veel van de prys af. Men kort, men trekt veel van de prys af.*

Detrahere de ſuo jure & commodo. Cic. *Van zyn regt en voordeel verliezen, laten vallen, zig berooven, afſtand doen.*

Plurimùm metallorum pretio detrahitur. Cic. Metallis pretia detrahuntur. Plin. H. *Men vermindert de prys der metaalen grootelyks: De prys der metaalen daalt geweldig.*

Ex brachio detrahere ſanguinem. Colum. *Bleed nit den arm trekken,* dat is, *een ader in den arm openen.*

Detrahere ſanguinem alicui. Colum. *Iemand aderlaten, bloed afſtappen.*

Detrahere ſollicitudines. Cic. *Droefheid of ſmart wegnemen, verbannen, verdryven.*

DĒTRĔCTĀTĬO, ōnis. f. Liv. *Weigeringe, verwerpinge, opſtand, ongewilligheid om te gehoorzamen, ongehoorzaamheid.*

Sine detrectatione venere. Liv. *Zy quamen zonder tegenſpreken: Zy maakten geen zwarigheid van te komen.*

Detrectatio militiæ. Liv. *Ongewilligheid, zwarigheid makinge, weigeringe van een krygsknegt om zyn pligt waar te nemen.*

DĒTRĔCTĀTŎR, ōris. m. Petron. *Ongehoorzaam, ongewillig: Die weigert iets te doen.*

Detrectator miniſterii. Petron. *Die weigert zyn pligt waar te nemen: Die ongewillig is den dienſt te doen, die hy aan zyn heer of meeſter verſchuldigd is.*

Detrectator. Liv. *Naamſchender, quaadſpreker, laſteraar.*

Detrectator laudum alicujus. Liv. *Die iemands lof vermindert, of te na ſpreekt.*

DĒTRĔCTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Cæſ. *Ongehoorzaam zyn, zwarigheid maken of weigeren iets te doen.*

Detrectare imperium. Prop. Curt. *Ongehoorzaam, of hardnekkig zyn, gehoorzaamheid weigeren: Niet willen buigen of zig onderwerpen.* Pericula. Tac. *Weigeren, zwarigheid maken om zig in eenig gevaarlyk geval te ſteken: Gelegentheden van gevaar ſchuwen, vermyden, zig aan geen gevaar bloot willen ſtellen.* Summæ rei diſcrimen. Liv. *Alles niet willen wagen: Onwillig zyn om alles aan een beſlegtenden ſlag te hangen, te ſtellen.*

Detrectare ſacramentum. Tac. *Den eed van getrouwheid ſchenden, breken.*

Detrectare aliquem. Tac. Alicujus virtutes. Liv. Ingenium of laudes. Ovid. *Iemand des zelfs deugden, verſtand of lof te na ſpreken, beſtraffen, laken, verminderen, laſteren, ſchenden.*

Adverſæ res etiam bonos detrectant. Salluſt. *De tegenſpoed beneemt zelfs de vromen hun geloof of aanzien; belet dat men hun geloof geeft.*

DĒTRĪMĔNTŌSŬS, ă, ūm. Cæſ. *Schadelyk, verderfelyk, nadeelig.*

DĒTRĪMĔNTŬM, ī. n. Cic. Cæſ. *Verlies, ſchade, nadeel.*

Detrimentum alicui importare, afferre, inferre. Cic. *Iemand ſchade toebrengen, veroorzaken, aandoen: Iemand beſchadigen.*

Detrimentum accipere. Cæſ. Capere, facere. Cic. *Schade lyden, doen: Nadeel hebben, verliezen: De nederlaag hebben.* 'T zy in den oorlog, of in't geregt.

Detrimentum ſarcire, reſarcire. Cæl. *Schade herſtellen, vergoeden, goed maken, goed doen.*

DĒTRĪTŬS, ă, ūm. Colum. *Geſlagen, aan ſtukken geſtampt of geſtooten, gewreven, gekneusd of gebraken, klein gemaald.*

** Detritus. Prop. Tac. *Gebruikt, verſleten, geſcheurd, gebraken.* Sprekende van een vat, kleed, of koorde, enz.

DĒTRŪDO, ĭs, trūsī, trūsŭm, trūdĕrĕ. aliquem de, ex, è loco aliquo. Cic. *Afjagen, afſlaan, afweren, afſtooten: Iemand uit een plaats doen vertrekken.*

** Detrudere aliquid in aliud tempus. Cic. *Iets tot een andere tyd verſchuiven, uitſtellen, ſtepende houden, verlengen.*

Detrudere aliquem morti. Plin. J. *Iemand veroordelen tot ſterven, doen ſterven.* Ad mendicitatem. Plaut. *Iemand*

Digitized by Google

tot den bedelzak brengen. In laborem & luctum. Cic. *Iemand tot zwaren arbeid en verdriet veroordeelen, doemen, dwingen: Zwaar doen werken, veel doen lyden.*

In pœnam impiorum. Cic. *Iemand tot een ſtraffe der Goddeloozen doemen: Verwarren, verſtrikken, in kaſtydingen die men Goddeloozen aandoet.*

Hi me de meâ ſententiâ detruſerunt. Cic. *Deze hebben my tegen dank van zin of voornemen, doen veranderen: Zy hebben my gedwongen om van myn opzet afſtand te doen.*

DĒTRŪNCĀTĬO, ōnĭs. f. Plin. H. *Afſnoeyinge, afſnydinge, knottinge, afhakking, vermindering.*

DĒTRŪNCO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Liv. *Afhakken, wegnemen, afſnoeyen, knotten, afhouwen.*

Detruncare arborem. Liv. *Een boom afhouwen, knotten.*

Detruncare caput. Ovid. *Het hoofd afſlaan, afhouwen: Iemand enthalzen.*

Hos, incensâ eorum urbe, quaſi detruncaverat. Flor. *Met het afbranden van hun ſtad, had hy, om zoo te ſpreken, haar voornaamſte ſteunſel verdelgt.*

DĒTRŪSŬS, ă, ūm. Part. *Afgeſtooten, afgekeerd.*

DĒTŬLĪ. *Zie* Defero.

DĒTŪMĔO, ēs, tūmŭī, tūmērĕ. Stat. *Stil, ſlegt, effen worden, gaan leggen, bedaren,* van de zee, een vogt, enz. geſproken.

DĒTŪMĔSCO, ſcĭs, tūmŭī, tūmēſcĕrĕ. Petron. *Bedaren, gaan leggen.*

* Detumeſcunt odia. Petron. *Den haat is by gelegd, is gedaan, neemt af, is geſtild.*

DĒTŬRBO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Cic. *Ter neder werpen, ter neder ſlaan, over hoop werpen, afwerpen, afſlaan.*

Deturbare aliquem ab arce. Hor. *Iemand uit een kaſteel jagen, ſlaan, verdryven.* Ædibus. Plaut. *Iemand uit een huis jagen, dryven, buiten de deur ſluiten.* Aliquem in viam. Plaut. *Iemand op 't midden van den weg werpen, ter neder ſmyten.*

Deturbare hoſtes ex vallo, ſtatione, &c. Cæſ. Liv. *De vyanden uit hun borſtweringe of poſt dryven, verjagen: Haar werken, en legerplaats innemen, verkragten.*

** Deturbare aliquem de fortunis omnibus. Cic. *Iemand glad bederven, van alle zyne goederen berooven.*

* Deturbare aliquem de ſanitate ac mente. Cic. *Iemand van zyn zinnen berooven, onzinnig of herſenloos maken, zyn verſtand en oordeel doen miſſen, verwarren.* Spe of Exſpe. Cic. *Iemand alle hope benemen, de moed of hope doen verliezen, wanhopig maken, tot wanhope brengen.*

DĒTŪRGĔO, ēs, tūrſī, tūrgērĕ. Plin. H. *Bedaren, gaan leggen.* Dit woord is niet zeker, zommige lezen Detego.

DĒTŬRPO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. aliquem. Suet. *Iemands aangezigt of lighaam ſchenden, leelyk maken.*

Aquilonis afflatus poma deturpabat rugis. Plin. H. *De Noordewind ſchond of bedorf de appelen met die te doen rimpelen.*

DĒVĀSTĀTŪS, ă, ūm. Liv. *Verwoeſt, verdelgd, uitgeplonderd, vernield.*

Sumus hac æſtate devaſtati. Liv. *Wy zyn van deze zomer uitgeplonderd, uitgeſchud: Ons land is deze zomer verwoeſt geweeſt.*

Agmina ferro devaſtata. Ovid. *Benden die over de kling hebben moeten ſpringen, in de pan gehakte benden.*

DĒVĀSTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Liv. *Verwoeſten, verdelgen, uitroeyen, plonderen, vernielen, uitplanderen.*

DĒVĔCTŬS, ă, ūm. Part. *Weggevoerd.*

DĒVĔHO, ĭs, vexī, vĕctūm, vĕhērĕ. acc. Liv. Plin. H. *Afvoeren, voeren, vervoeren, brengen, dragen.*

Tibris commeatum devehit urbem. Plin. J. In urbem. Liv. *De Tiber voert de mondkoſt na de ſtad: De toevoer word door den Tiber na de ſtad gebragt.*

Inde devehimur Argentoratum Ello flumine. Tac. *Daar van daan voeren wy na Straatsburg langs de rivier den Il.*

Devehere aliquem in ultimas terras. Liv. *Iemand na de afgelegenſte geweſten, of na 't einde des werelds voeren, brengen.*

DĒVĔLLO, ĭs, vellī of vūlsī, vūlſūm, vellĕrĕ. acc. Plin. H. Claud. *Afrukken, met geweld aftrekken, afplukken.*

DĒVĔLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Ovid. *Ontdekken, ontvouwen, den gryns afnemen.*

DĒVĔNĔRĀNDŬS, ă, ūm. Tib. *Aanbiddelyk, zeer eerwaardig, zeer aanzienlyk.*

DĒVĔNĔRŎR, ārĭs, ātŭs ſum, ārī. acc. Liv. Tib. Ovid. *Hooglyk eeren, groote eere of eerbiedigheid bewyzen.*

DĒVĔNĬO, ĭs, vēnī, vēntūm, vēnīrĕ. aliquem locum. Virg. In of ad aliquem locum. Plaut. Cic. Cæſ. *In een plaats aankomen, zig na een plaats begeven.*

Devenire ad aliquem. Plaut. Cæſ. *By iemand komen, iemand komen zien, ſpreken, bezoeken.*

Devenire in manus victoris. Cic. *In handen van den overwinnaar vallen.*

Devenire ad Senatum. Cic. *Zyn toevlugt tot den Raad nemen: Na den Raad om hulp gaan.*

Devenire ad maturitatem. Colum. *Ryp of murw worden.* Spreekende van vrugten.

DĒVĔNŪSTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. A. Gell. *Leelyk maken, ontcieren, bederven.*

DĒVĔRBĔRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Ter. *Slaan, afroſſen, afkloppen.*

DĒVĔRGENTĬA, æ. f. Devergentia cœli. A. Gell. *Hellinge, afwykinge van den hemel.*

DĒVĔRRO, ĭs, vērrī, vĕrſūm, vĕrrĕrĕ. Colum. *Schoon afvegen, reinigen.* Men vind in deze Schryver niets als *Deverrendus.*

DĒVĔRTO, ĭs, vērtī, vĕrſūm, vĕrtĕrĕ. Plaut. *Afwenden, afkeeren.* *Zie* Diverto.

Deverti ab aliquo loco. Stat. *Van een plaats afwenden, afwyken.*

DĒVĔSTĬO, ĭs, īvī, ītūm, īrĕ. Apul. *Ontkleeden.*

DĒVĔXĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Zeer gequeld, geplaagd.*

DĒVĔXĪTĀS, ātĭs. f. Plin. J. *Hellinge, dalinge, 't hangen, of de nedergang van een heuvel, enz. Nederhellinge, afhellinge, afdalinge, nederdalinge.*

DĒVĔXO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. *Zeer quellen, plagen, bedroeven.* Men vind van dit woord in goede Schryvers niets als *Devexatus.*

DĒVĔXŬS, à, ūm. Cic. *Hellende, dalende, hangende, afgaande.*

DĒVĬCTŬS, ă, ūm. Cic. *Geſlagen, overwonnen, op de vlugt gedreven, in de pan gehakt.*

Urbs devicta. Cic. *Een gewonne ſtad.*

** Bonum publicum privatâ gratiâ devictum eſt. Salluſt. *De welſtand van 't gemeen is door de gunſt van byzondere perſonen overwonnen, overgehaald: Heeft voor 't aanzien van enkele perſonen moeten wyken.*

DĒVĬNCĬO, ĭs, vinxī, vīnctūm, vīncīrĕ. acc. Plaut. *Vaſt binden, knoopen, hegten.*

Devincire aliquem ad taurum. Plaut. *Iemand aan een ſtier vaſt binden.*

** Devincire urbem præſidiis. Cic. *Een ſtad met bezettinge bewaren, in toom houden, verzekeren, bewaren.*

Devincire affinitate ſeſe cum aliquo. Cic. *Zwagerſchap met iemand aangaan: Zig door zwagerſchap aan iemand verknogten, verbinden.*

Devincire aliquem ſibi beneficiis, obſervantiâ, liberalitate. Cic. *Iemand door weldaden, eerbiedigheid, mildadigheid verpligten, verbinden, winnen.*

Devincire ſe malâ cupiditate. Ter. *Tot quade begeerlykheid vervallen.* Se ſcelere. Cic. *Zig ſchuldig aan een miſdaad maken.*

DĒVĬNCO, ĭs, vīcī, vīctūm, vĭncĕrĕ. acc. Cæſ. *Winnen, overwinnen, onderbrengen, vermeeſteren, innemen.* Spreekende van een ſtad of geweſt.

DĒVĬNCTŬS, ă, ūm. Tib. *Vaſt gebonden, aangehegt.*

Operculum arcæ plumbo devinctum. Liv. *Het dekſel van een kiſt met loot overtrokken.*

Devinctus alicujus beneficio. Cic. *Door iemands weldoen verpligt, gewonnen.*

DĒVĬO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. *Van de weg afwyken, dwalen, doolen.*

DĒVĬRGĬNO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Digeſt. *Een maagd ontteeren.*

DĒVĪTĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Afwyking, ſchuwinge, vermyding.*

Facilior erit devitatio legionum quàm pyratarum. Cic. *Het zal gemakkelyker zyn de keurbenden als de zeeroovers te vermyden, ontgaan: Men zal de keurbenden beter als de zeeroovers ontſnappen.*

DĒVĪTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Plaut. Ter. Cic. *Schouwen, ontwyken, ontgaan, ontvlieden, ontſnappen.*

Devitare aliquem. Cic. *Iemand ſchouwen, vermyden, ontwyken.*

DĒ-

Digitized by Google

DEVĬŬS, ă, ŭm. Cic. *Afgelegen, onbekend, ver of leidende, weinig betreden, eenzaam.* Sprekende van een weg.

Devius. Cic. Hor. *Dolende, dwalende, van den regte weg geraakt, verloren.*

Gens of Urbs devia. Cic. Liv. *Een afgelege volk of ſtad: Een volk of ſtad verre van de wegen af wonende, leggende.*

** Vir of animus devius. Cic. *Een man die 't ſpoor byſter is: Een gemoed van den regten weg dwalende, ter ſlinker gaande.*

Vitam deviam ſequi. Cic. *Een ongeregeld leven leiden: Qualyk leven.*

Devius recti of æqui. Sil. *Van de reden en billykheid vervreemd: Onredelyk, onbillyk.*

DĔUNX, ūncĭs. f. Colum. Juven. *Elf oncen, elf deelen van alle de twaalf.* Sprekende van een veld.

Deunx. Cic. *Elf gedeeltens van een ganſche erfenis.*

Ex deuncē aliquem hæredem facere. Cic. *Iemand voor elf twaalfde gedeeltens van den boedel tot erfgenaam aanſtellen.*

DĔVŌCO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. aliquem aliquo loco, ex, de aliquo loco. Cic. Liv. Plin. J. *Iemand uit een plaats roepen, doen roepen, ontbieden.*

Ad auxilium aliquem devocare. Liv. *Iemand tot hulp roepen.*

Devocare ſuos exercitus fortunaſque in dubium. Cæſ. *Zyn leger en welſtand in gevaar of in de waagſchaal ſtellen: Zyn welvaren en heir wagen.*

In ſuſpicionem criminis aliquem devocare. Auct. ad Her. *Iemand over een miſdaad voor 't regt roepen, iemand met een ſchelmſtuk beſchuldigen, betigten.*

DĔVŎLO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Liv. *Afvliegen, nedervliegen.* Van een vogel geſproken.

Devolare de aliquo loco. Liv. *Uit een plaats ter vlugt neder dalen, neder komen, aanſtonts vertrekken.* In aliquem locum. Plin. H. *Na een plaats ſpoeden, met een vaart loopen, vliegen.*

Ubi fortuna dilapſa eſt, amici devolant omnes. Cic. *Als de fortuin gedaalt is, vervliegen, of verdwynen alle de vrienden.*

* Ad florentem amicitiam devolare. Cic. *Magtige en aanzienlyke vrienden zoeken.*

DĔVŎLVO, ĭs, vōlvī, vŏlūtŭm, vōlvĕrĕ. acc. Liv. *Iets van boven neder rollen, wentelen, doen tuimelen, ſtooten.*

Penſa fuſis devolvere. Virg. *De wolle of vlas op een ſpille winden.*

Devolvi ad otium & inertiam. Colum. *Tot ledigheid en luiheid vervallen: een ledig en luy leven leiden.* Ad ſpem inanem pacis. Cic. *Een ydele hope van vrede opvatten.*

DĔVŎLŪTŬS, ă, ŭm. Colum. *Van boven neder gerold, gewenteld, geſtooten.*

** Devolutus monte præcipite torrens. Liv. *Een ſtroom van een ſteilen berg rollende, ſtortende.*

Devoluta eò res, ut, &c. ſeq. ſubj. Liv. *De zake is daar toe gekomen of gebragt, dat, enz. De zaak ſtaat zoodanig, dat, enz.*

DĔVŎRĀTŬS, ă, ŭm. *Opgeſlokt, verſlonden, ingezwolgen, opgevreten.*

DĔVŎRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Celſ. Colum. *Verſlinden, opſlokken, neder zwelgen, op eten.*

** Devorare res novas. Cic. *Gaarne nieuwe tydingen of maren hooren: Na nieuwe tydingen gretig luiſteren.* Dicta alicujus. Plaut. Cic. *Iemands woorden gretig opſlokken, iemand met zeer groote aandagt en vermaak hooren.*

Oratio illius à multitudine devorabatur. Cic. *Zyn redenvoering wierd van de gemeente maar naauwlyk en niet grondig verſtaan, verzwolgen.*

Devorare patrimonia. Catul. Pecuniam. Cic. *Zyn goederen en geld doorbrengen, verquiſten, verdoen, opſlokken, verteren.*

Spe hæreditatem of bona alterius devorare. Cic. *Iemands erfenis of goederen in zyne gedagten opſlokken: Met zeer groot ongeduld iemands erfenis of goederen verwagten.*

Vinea hæc ſumtu fructum devorat. Varr. *Deze wyngaard verſlind des zelfs vrugten door de onkoſten: Men beſteed zoo veel geld aan deze wyngaard, als ze opbrengt aan druiven.*

Devorare libros. Cic. *Boeken zeer gretig en yverig lezen: Veel en zeer van boeken lezen.*

Devorare lacrymas & vocem. Ovid. Sen. Ph. *Zyn tranen en ſtemmen verzwelgen, wederhouden, verborgen houden: Zyn tranen en klagten verſlikken, in zyn boezem opkroppen.*

Devorare ſtultitias hominum. Cic. *De dwaasheden, en zotternyen der menſchen met geduld verdragen, dulden, lyden.*

Moleſtiam paucorum dierum. Cic. *De droefheid of moeylykheid van weinige dagen uitſtaan, verdragen, dulden.*

Urbs ab aquâ eſt devorata. Vitruv. *De ſtad is door 't water overſtelpt, ondergevloeid.*

* Devorare nomen aliquod. Plaut. *Iemands naam vergeten, niet gedenken.*

DĔVŌTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Toewyinge, verlovinge, toeheiliging, beloſte, welke men doet van zyn leven, perſoon, of goederen voor 't gemeene beſt.*

Devotio. Suet. *Vloek, vervloekinge, bezweringe, betooveringe.*

Devotio. Corn. Nep. *Vloek, vervloekinge, kerkelyke ban, ban, verwating.*

DĔVŌTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. *Iemand vervloeken, in den ban doen, verwaten.* Apuleius gebruikt dit woord om te beteekenen, *Betooveren, bezweren.*

* Devotare ſortes. Plaut. *Het betooveren, bezweren.*

DĔVŌTŌRĬŬS, ă, ŭm. Carmen devotorium. Liv. Tac. *Vlegtige woorden, als men zig tot iets list inwyen, of een beloſte deed.*

DĔVŌTŬS, ă, ŭm. Cic. Hor. *Ingewyd, toegeheiligd, opgeofferd, plegtelyk beloofd, opgedragen.*

Devotus. Catul. Hor. *Vervloekt, gruwelyk, gruwzaam, verfoeyelyk.*

Devotus alicui. Cæſ. Sen. Ph. *Iemand zeer genegen, of t'eenemaal toegedaan: die zig ganſch aan iemand of des zelfs belang opgeofferd heeft.*

Devotus ſtudiis. Cic. *Tot boekoeffeningen genegen, geneigd, toegedaan.* Vino. Phæd. *Tot de wyn genegen, op wyn verzot: Een dronken bloed.*

DĔVŎVĔO, ēs, vōvī, vōtŭm, vŏvērĕ. aliquid alicui. Cic. *Iets plegtelyk beloven, inwyen, opofferen, opdragen.*

Devovere ſe pro victoriâ. Plin. H. *Zig om de overwinninge aan de dood opofferen.* Pro populo. Liv. Pro Republicâ. Cic. *Zig voor de welſtand van 't volk of 't gemeene beſt opofferen, in de dood begeven.*

Devovere ſe, fortunas, caputque ſuum pro aliquo of alicujus incolumitate. Cic. *Zig zelf, zyn goederen, en leven voor iemand of zyn welvaren opofferen: Allerhande gevaar voor iemands behoudenis loopen.*

Devovere ſe amicitiæ alicujus. Cæſ. *Zig aan iemands vriendſchap opofferen: zig in zyn vriendſchap en belangen wikkelen.*

Devovere aliquem of caput alicujus. Ovid. Corn. Nep. *Iemand vloeken, vervloeken, in den ban doen.*

DĔŪRO, ĭs, ūſſī, ūſtŭm, ūrĕrĕ. acc. Liv. Tac. *Branden, verbranden.*

DĔŪS, ĕī. m. Cic. Θεός. *God.*

In eâ re tu mihi ſemper deus videri ſoles. Cic. *Gy ſchynt my in die zake altyds zoo gelukkig als een God te zyn.*

Facio te deum apud illum. Ter. *Ik maak een God van u by hem, Ik pryze u by hem tot den hemel toe.*

DĔŪTŎR, ĕrĭs, ūſus ſŭm, ūtī. abl. Corn. Nep. *Misbruiken, verwaarloozen, mishandelen.*

Mirabatur ut Rex ſic deuteretur victo. Corn. Nep. *Hy was verwonderd, dat de koning zyn overwonnene zoodanig mishandelde, of wel, hy ſtond verſteld, dat de koning zoodanig de voordeelen verzuimde van hem overwonnen te hebben.*

DĔVŬLSŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Afgerukt.*

DĔXTĀNS, āntĭs. m. Vitruv. Colum. *Tien gedeeltens van iets, 't welk in twaalf deelen beſtaat.*

DĔXTĔLLA, æ. f. Cic. *Een regter handje.*

DĔXTĔR, dĕxtrā, dĕxtrŭm. Cic. *Regts, dat aan de regter hand of zyde is, dog ſelden* dĕxtĕrā, dĕxtĕrŭm. *Men zegt Dexterior en Dexterius.*

Dextrum cornu. Liv. *De regter vleugel.*

Dexter. Virg. Quintil. *Gunſtig, toegenegen, toegedaan, voorſpoedig.*

Dexter. Liv. *Behendig, gaauw, gezwind, handig, konſtig, vlug van geeſt of ligbaam.*

Dexterior. Vitruv. *Behendiger, gaauwer, gezwinder, handiger, konſtiger, vlugger van geeſt of ligbaam.*

DĔXTĔRĀ of DĔXTRĀ, æ. f. Cicer. *De regter of hooger hand.*

Dextrâ, A dextrâ. Cic. Ad dextram. Plin. H. *Aan de regter of hooger hand, aan de regter zyde.*

Jun-

Digitized by Google

Jungere dexteras, copulare, conjungere. Virg. Dextram dextræ committere. Ovid. *Vrede of verbond maken, ſluiten.*

Renovare dextras. Tac. *Een verbond vernieuwen.*

Dare dextram alicui. Virg. *Iemand te hulp komen, byſpringen, de ſterke hand bieden, gunſtig zyn, hulp beloven.*

Dextrâ dicta alicujus refellere. Virg. *Iemands woorden met de regterhand wederleggen, beantwoorden:* dat is, *iemands redenen met den degen in de vuiſt oplosſen.*

DEXTĒRE. adv. Liv. *Behendiglyk, gaauwelyk, verſtandiglyk, konſtiglyk.*

Nemo dexteriùs fortunâ eſt uſus. Hor. *Niemand heeft zoit de (Fortuin) of't geluk behendiger of verſtandiger gebruikt, of beter voordeel daar mede gedaan.*

DEXTĒRIŎR. *Zie* Dexter.

DEXTĒRĬTĀS, ātĭs. f. Liv. *Behendigheid, gaauwheid, gezwindheid, handigheid, vlugheid van geeſt of lighaam.*

Singularis illi inerat ad omnia naturalis ingenii dexteritas. Liv. *In hem was een byzondere natuurlyke ſchranderheid, vlugheid, gezwindheid van geeſt om alles te doen.*

** DEXTĬMŪS, ă, ūm. Varr. Sall. *Dat aan de regter of hoger hand, of aan de regter zyde is.*

DEXTRO, ās, āvī, ātūm, āre. Val. *Iemand met de regterhand leiden.* Ook, *paarden in een geſpan koppelen.* Dit woord is't beſte Latyn niet.

DEXTRŌRSŪM. adv. Cic. *en*

DEXTRŌVERSŪM. adv. Plaut. *Aan de regter of hooger hand, aan de regter zyde.*

DĬĂBATHRĂ, ōrūm. n. plur. Varr. Feſt. *Een ſoort van ſchoenen, vrouwe muilen of pantoffelen, op de maniere der Grieken gemaakt.*

DĬĂBATHRĀRĬUS, ĭi. m. Plaut. *Een maker van vrouwe ſchoenen, muilen, of pantoffelen,* by de Grieken.

DĬĂBĀTĬCŪM, i. n. g. Gr. *Tol van waren.*

DĬĂBĒTĒS, æ. m. Colum. *Een katrol, buis of tap, daar iets door loopt.* Deze Schryver zegt dat de ambagtslieden dit woord gebruikt hebben.

DĬĂBŎLĒ, ēs. f. g. Gr. *Laſteringe.*

DĬĂBŎLŪS, i. m. g. Gr. *Laſteraar.*

DĬĂCHĒTON, i. n. g. Gr. *Een witte middelmatige doorn boom,* welkers wortel gezogt word, om zalven van te maken.

DĬĂCŌDĬŎN, ĭi. n. Plin. H. *Een artzeny of geneesmiddel van heul, of ſlaapkruid bollen gemaakt.*

DĬĂCŌNŪS, i. m. g. *Een* [Diaken] *Kerken dienaar.*

DĬĂDĒMĂ, ătĭs. n. Cic. *Een Koninglyke muts, een kroon, hoed, muts, of tulband van een Koning.*

DĬĂDĒMĀTŪS, ă, ūm. Plin. H. *Met een koninglyke muts, tulband, of kroon vercierd, gekroond.*

DĬÆRĒSĬS, ĕōs. f. g. Cic. *Een verdeelinge.*

DĬÆTĂ, æ. f. Cic. *Orde, geregeldheid of ſchikkinge in't eten en drinken.*

** Diæta. Plin. J. Suet. Stat. *Een hooge kamer, of eetzaal,* in een tuin of elders.

** Diæta. Plin. J. *Een vertrek, een tente, een tuinhuis, een ſoort van een toorn.* Plinius de Jonge zegt dat 'er in deze tente zomtyds vele kamers waren.

Diæta. Petron. *Een kajuit, kamer of vertrek in een ſchip.*

DĬÆTĀRĬŪS, ĭi. m. Ulp. *Een bediende, de welke op tuinhuizen, eet zalen, en tente paſt, de zelve net houd, en de tafel bediend als men eet.*

DĬÆTĒTĬCĂ, æ. f. gr. *Een genees middel, dat door't eeten genezen word.*

DĬĂGŌNĂLĬS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Vitruv. *Van de eene hoek na d'andere gaande, getrokken.*

DĬĂGŌNĬCŪS, ă, ūm. Vitruv. *Zie* Diagonalis.

DĬĂGŌNĬŌS, *alleen, of* Linea diagonios. Vitruv. *Een ſtreep van de eene tot de andere hoek gaande.*

DĬĂGRĂMMĂ, ătĭs. n. Vitruv. *Afteekeninge, beſtek, ontwerp, ſchets,* van een werk, enz.

Diagramma muſicum. Vitruv. *De Noten van verheffinge, of dalinge van de ſtemme in't zingen, Noten van maatgezang.*

Diagramma Muſicæ ratione deſignatum. Vitruv. *Noten van maatgezang volgende regelen van de liefhebbery.*

DĬĂGRĂPHĬCĒ, ēs. f. Plin. H. *Schildery, of konſt van ſchilderen.*

DĬĂLECTĬCĂ, æ. f. *of* DĬĂLECTĬCĒ, ēs. f. Cic. *Redeneer konſt, konſt van wel te redekavelen.*

DĬĂLECTĬCĂ, ōrūm. n. plur. Cic. *Zie* Dialectica.

DĬĂLECTĬCĒ. adv. Cic. *Redeneer konſtig, volgens de konſt van redekavelinge.*

DĬĂLECTĬCŪS, i. m. Cic. *Een redeneerkonſtige, een cryaar of goed redekavelaar.*

DĬĂLECTĬCŪS, ă, ūm. Cic. *Van de redeneer of redekavelkonſt;* daar toe behorende.

DĬĂLĬS, ĭs. m. Flamen Dialis. Liv. *De Prieſter van Jupiter, de Hooge Prieſter.*

DĬĂLŌGĬSMŪS, i. m. g. *Een redenkonſtige ſpreekwyze, als een redenvoerder hem zelfs vraagt en antwoord geeft.*

DĬĂLŎGŪS, i. m. Cic. *Te zamen ſpraak, ommegang, onderhoudinge.*

DĬĂMĒTRŎS, i. f. Vitruv. Colum. *De middellyn, lyn, of ſtreep midden door een rond.*

DĬĂNŒĂ, æ. f. g. Gr. Quint. *'t Gemoed, het verſtand, overdenkinge.*

DĬĂPĂSMĂ, ătĭs. n. Plin. H. *Welriekend poeder.*

DĬĂPĂSŌN. n. indecl. Vitruv. *Een* [octaaf] *of agtſte in de zangkunde, agt-toon.*

DĬĂPHŌNĬĂ, æs. f. g. Gr. *Verſchil, tweedragt.*

DĬĂPHŌRĂ, æ. f. g. Gr. *Onderſcheid.*

DĬĂPHRĂGMĂ, ătĭs. n. Cell. *Het middelſchot of middelrift.*

DĬĂRĬŪM, ĭi. n. Cic. Hor. Mart. *Mondkoſt, onderhoud, of rantſoen van een krygsknegt voor een dag.*

Diarium. A. Gell. *Een dag regiſter, dag boek, dag lyſt.*

DĬĂRĬŪS, ă, ūm. *Van eenen dag.*

DĬĂRRHÆĂ, æ. f. g. Cic. *Buikloop, loslyvigheid, ſchytery.*

DĬĂTHYRŎN, i. n. g. Vitruv. *Een windſchutſel, 't welk men voor een deur zet.*

DĬĂSTYLŎS, ă, ūm. Opera diaſtyla. Vitruv. *Gebouwen door van een ſtaande pilaren onderſteund.*

DĬĂTESSĂRŌN. n. indecl. Vitruv. *Een* [quart] *vier toon in de zangkunde.*

DĬĂTŌNŪS, i. m. *Toon ſchillende maatgezang, heeft gemakkelyker tuſſenpoozingen of ſtemvalling, om dat ze natuurlyk is.*

DĬĂTRĒTUM, i. n. Mart. *Een kop van kryſtal of zilver met geſteenten vercierd.*

DĬĂTRĒTŪS calix. Ulp. *Zie* Diatretum.

DĬĂTRĪBĂ, æ. f. A. Gell. *Een hooge ſchool, een ſchool, geſprek plaats.*

Ariſtotelis diatriba. A. Gell. *De hooge ſchool, of aanhangers van Ariſtoteles.*

DĬĂTRĪBE, vel DĬĂTRĪBĂ. *Een oeffenig, zintwiſting, voorſtel.*

DĬĂŪLŪS, i. m. g. *Een wydte van twee ſtadien.*

DĬĂZŌMĂ, ătĭs. n. Vitruv. *Een riem, een gordel.*

DĬBĂPHŪS, ă, ūm. Cic. Plin. H. *Twee malen geverwd.*

DĬBĂPHŪS, i. m. Cic. *Purper,* men gebruikt het ook om een *tabbaard of kleed te beteekenen.*

Strumam dibapho veſtire. Cic. *Zyn ſchande of oneer met een purper kleed bedekken.*

DĪCA. f. Cic. *Een geding, regtszake, dagvaardinge.* Dit woord vind men niet als in de *nominativus* en *accuſativus* van't eenvoudig of meervoudig getal.

Dicam alicui ſcribere, impingere, inſcribere. Plaut. Ter. *Iemand voor't regt roepen, dagvaarden, een geding aan doen, in regten betrekken.*

Dicas ſortiri. Cic. *Gedingen door 's lots beſlegten.*

DĪCĀCĬTĀS, ātĭs. f. Cic. *Boertery, ſchertſinge, geneugelyke, vrolyke praat; genegentheid om te ſchertſen.*

DĪCĀCŪLŪS, ă, ūm. Plaut. *Een zoet kouter, vermakelyk of klugtig prater, een ſnaak of boerter.*

Satis dicacula es. Plaut. *Gy praat of kout wat te veel meysje, gy zyt een ſnapſtertje, gy praat wat te drollig.*

DĪCĀTĬO, ōnĭs. f. Cicer. *Opdragt, toewyinge, opofferinge.*

DĪCĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Toegewyd, toegeheiligd, opgeoffert, opgedragen.*

DĪCAX, ācĭs. omn. gen. Cic. *Een boerter, ſnaak, ſchertſer; klugtig, vrolyk of geneugelyk kouter, prater, die vermaak in't ſchertſen ſchept.*

Digitized by Google

DICHĀLCŪM, I. n. Vitruv. δίχαλκον. *Een ſtuk koper geld.*

‡ Zynde twee der zelve een vierde van een obolus, als men een obolus in vier en twintig verdeelt.

DICHŌRĔŪS, ēi. m. Cic. δίχορεῖος. *Een digtmaat of voet, van twee chorei, een dubbelde choreus.* Een choreus beſtaat uit drie korte lettergreepen.

DICĬS causâ *of* gratiâ. Cic. *Quanſuis om gevoegs willen, welſtaans halve.*

DĪCO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. aliquid alicui. Cic. *Iets toewyen, toe heiligen, op offeren, op dragen.*

Se totum alicui dicare. Cic. *Zig gantſch aan iemand op offeren, of aan zyn dienſt en belang over geven.* Se alicui in clientelam. Cæſ. *Zig onder iemands beſchermingo begeven.* In ſervitutem. Cæſ. *Zig in iemands dienſt of dienſtbaarheid begeven.*

Dicare ſuum ſtudium laudi *of* ſaluti alicujus. Cic. *Zyn zorg of poginge tot iemands loſ en welſtand beſteden, op offeren.*

Totum hunc tibi dicamus diem. Cic. *Wy vergunnen u dezen gantſchen dag, wy ſtaan u dezen geheelen dag toe, deze gantſche dag is tot uw dienſt, wy zullen u dezen geheelen dag wagten.*

DĪCO, ĭs, dixī, dictŭm, dicĕrĕ. acc. Cic. *Zeggen, ſpreken, uitſpreken, vertellen, verhalen.*

Dicere aliquid bene Latinè. Cic. *Iets wel in't Latyn zeggen.* Injuſtè alteri. Plaut. *Qualyk van iemand ſpreken, iemand te na ſpreken.*

Dicere mendacium. Plaut. *Een leugen verhalen, liegen.* Nugas. Plaut. *Kinder praat, wisje waajes, of beuzelpraatjes vertellen.* Verba impia in Deum. Tib. *God laſteren, by Gods naam vloeken.*

Dicere ex tempore. Cic. *Voor de vuiſt, zonder voorgaande bedenkinge ſpreken.* Animo *of* Ex animo verè. Cic. *Opregtelyk de waarheid ſpreken, zeggen.*

Dico tibi, annon? Ter. *Spreek of zeg ik het tegen u, of niet? Spreek ik tegen u niet?* Dicisne, annon? Ter. *Zegt gy het of niet? wilt gy my dat niet zeggen?* Heus, tibi dico. Terent. *Hoor, ik zeg het u, ik ſpreek tegen u, u meen ik.*

Dicere audacter, apertè. Cic. *Vrymoedigiyk en rond uit, klaar, of duidelyk ſpreken.* Amicè. Plaut. *Vriendelyk, lieflallig ſpreken.*

Dicere aliquid alicui in aurem. Hor. Plin. H. *Iemand iets in 's oor luiſteren.*

Dicere. Cic. *Spreken, een reden voeren, een verioog doen.*

Dicere aliquid attenuatè, preſsè, anguſtè, exiliter. Cicer. Adſtrictè. Plin. J. *Iets in een magere, bekrompe, ſlegte ſtyl zeggen.* Sublatè, amplè. Cic. Effusè. Plin. J. *Iets hoogdravend, wolſprekend, wydluftig, in 't breede zeggen, verhalen.*

Dicere cauſam. Cæſ. Cic. *Een oorzaak tot zyn verſchooninge by brengen, zig verſchoonen, regtvaardigen.*

Dicere cauſam veneficii. Quintil. De veneficio. Liv. *Zig van vergift menginge onſchuldigen, zuiveren, regtvaardigen.*

* Dicere cauſam contra aliquem apud Judices. Cic. *Tegen iemand voor de regters pleiten.* Cauſam prò aliquo. Cic. *Voor iemand pleiten, iemand verdedigen.*

Dicere diem alicui. Cic. *Iemand een dag ſtellen om te verſchynen, iemand dagvaarden.* Diem rei capitalis alicui. Liv. *Iemand dagvaarden om op een halsſtraffelyke misdaad te antwoorden.*

Diem dicere alicui. Ter. *Iemand een dag betekenen, noemen, aanwyzen, ſtellen, bepalen om iets te doen.*

Diem dicunt quâ conveniant ad ripam Rhodani. Cæſ. *Zy beſtemmen een dag om [aan] op den oever van de Rhone by een te komen, te vergaderen.*

Dotem dicere alicui. Ter. *Iemand een bruidſchat beloven, aan wyzen, geven, iets ten huwelyk geven, beloven.*

Omnia bona doti dixit filiæ. Ter. Cic. *Hy heeft zyn dogter alle zyne goederen ten huwelyk beloofd.*

Dicere pretium muneri. Hor. *Een ſchenkaadje, of gift waardeeren, na waarde ſchatten.*

Dicere jus. Plaut. *Gerechtigheid handhaven, regt doen:* ook, *redelyke en billyke zaken ſpreken.*

Dicere jus alicui de re aliquâ. Cic. Liv. *Iemand regt in een zake doen.* Legem alicui. Cic. Plin. H. *Iemand een wet voorſchryven, ſtellen.*

Dixi. Ter. *Ik zegge u niet meer: Dit zy u genoeg gezegt.* Dreigender wyze. Dixi. Cic. *Ik heb gedaan: Ik eindige.*

Bene quæſo inter vos dicatis, & mihi abienti tamen. Plaut. *Ik bid u ſpreek wel van malkanderen, en van my, hoewel niet by u tegenwoordig zynde.*

DĪCRŌTŬM, i. n. Cic. δίκροτον. *Een bark, (galey) of roeyſchip met twee riemen in een bank.*

DICTĂMNŬM, i. n. Plin. H. Δίκταμνον. *Diptam.* Dit is een kruid zeer heilzaam tegen 't vergift en quetſuren van pylen. *Wilde pulre.*

DICTĂMŬS, i. f. Cic. *Zie* Dictamnum.

DICTĀTĀ, ōrŭm. n. plur. Cic. *Leerſtukken, die de meeſters de leerlingen voorzeggen, of opgeven om aan te teekenen.*

Dictata Magiſtri. Juven. Suet. *Van een meeſter opgegeve, voorgezegde leerſtukken, bevelen, inzettingen.* In allerhande konſten, enz.

DICTĀTŌR, ōris. m. Cic. *Een opper gezaghebber, opperheer, een opper of onbepaald bevelhebber.* Dit was een onbepaalde overheid by de oude Romeinen, in geval van groote, of hoogdringende nood.

DICTĀTŌRĬŪS, ă, ŭm. Cic. *Van een opper gezaghebber, daar toe behoorende.* *Zie* Dictator.

DICTĀTRĪX, īcis. f. Plaut. *Een opper voogdeſſe, volſtage meſtereſſe.*

DICTĀTŪRĂ, æ. f. Cic. *Opper gezag.* *Zie* Dictator.

DICTĀTŬS, ă, ŭm. *Zie* Dicto.

DICTĔRĬĂ, ōrŭm. n. plur. Varr. Mart. *Beerteryen, ſpotteryen, ſchimpende, ſtekende redenen.*

DICTĬO, ōnis. f. Cic. *Uitſpraak, maniere van uitſpreken, winge van een Redenaar.*

Dictio popularis. Cic. *Een gemeene manier van ſpreken.*

Dictio. Cic. *Styl, ſpreekwyze, taal.*

Dictio cauſæ. Plaut. Cic. *Verſchooninge, regtvaardiging, pleydooy.*

Dictio teſtimonii. Ter. *Getuigenis, het voorregt van getuigenis te mogen geven.*

Servo teſtimonii dictio non eſt. Ter. *Een ſlaaf mag of kan geen getuigenis der waarheid geven, heeft daar geen regt toe.*

Dictio. Liv. *Een Godſpraak: Antwoord van een Godſpraak.*

Dictio ſententiæ. Cicer. *Uitinge van zyn gedagten of gevoelen.*

Dictio. Cic. *Een reden, vertoog, of pleidooy.*

DICTĬŌSŬS, i. m. Varr. *Een zoet, vermakelyk, genoegelyk, vrolyk, klugtig kouter of prater, een vermakelyke ſnaak.*

DICTĪTO, ās, āvi. ātŭm, ārĕ. acc. Cic. *Dikwils zeggen, verhalen, vertellen, praten, herhalen, iets in den mond hebben.*

Dictitare cauſas. Cic. *Dikwils pleiten.*

DĪCTO, ās, āvi, ātŭm, ārĕ. aliquid alicui. Cic. *Een ander iets voorzeggen om te ſchryven.*

Dictare. Plin. H. Quintil. *Leeraren, ingeven, mede brengen.* Sprekende van de reden, of billykheid.

Lætitia humi hunc materiarum modum dictat. Colum. *De goedheid van de grond leeraart ons hoe veel hout men aan den wynſtok moet laten,* als men die ſnoeit.

Dictare orationem alicui. Cic. *Iemand een redenvoeringe of vertoog leenen, opgeven, voorzeggen.*

Adveni domum commodùm, ut rationem dictare te intelligo. Plaut. *Ik ben net van paſſe t'huis gekomen na uw zeggen, gelyk ik uit u verſta of vernoem.*

DĪCTŬM, i. n. Cic. *Een woord, een rede, een ſpreekwoord, gezag, ſpreuk.*

Dictum *of* Bonum dictum. Cic. *Een goed, vermakelyk, genoegelyk, klugtig, vrolyk woord.*

Nunciare alicui bona dicta. Catul. *Iemand goede tydingen brengen, verhalen.*

Dictum vetus. Ter. *Een oud ſpreekwoord.*

Petere aliquid ab aliquo bonis dictis. Plaut. *Iets van iemand met zoete goede woorden verzoeken.*

Dicere dicta *of* bona dicta. Cic. *Zoete klugsies, of loopies verhalen: vermakelyk of vrolyk kouten, praten.*

DICTŪRIO, is, īvī, ītŭm, īrĕ Macrob. *Verlangen, haken, gereed ſtaan om te ſpreken of iets te zeggen.*

DICTŬS, ă, ŭm. Plaut. *Gezegd, geſproken, ongeſproken, verhaald, verteld.*

Dictum, factum, *of* Dictum ac factum. Ter. *Zoo ras gezegd, zoo ras gedaan: Zoo gezegd zoo gedaan: Aanſtonts, op ſtaande voet.*

Dicto citiùs. Hor. Liv. *Eer als men 't zeggen kan: Eer men 't kan komen ſpreken.*

Digitized by Google

Dictum ſapienti ſat eſt. Ter. *Een woord is genoeg voor de geleerde.*

Honore dicto. Plin. H. *Met eerbiedigheid gezegd: Behoudens uw eerwaardigheid.*

Dictus dies alicui rei. Ter. Cic. *Een beſtemde, gezette, beſlote, bepaalde dag om iets te doen.*

Dictus. Ter. Cic. *Genoemd, gemeld.*

Cappadocia Eumeni dicta eſt. Corn. Nep. *Kappadocia wierd Eumenes toegewezen, viel Eumenes te beurt.*

Cui non dictus Hylas? Virg. *Wie heeft van Hylas niet hooren verhalen? Wie is Hylas onbekend?*

Dicta puella. Virg. & alii apud Non. *Een verloofd, of ondertrouwd meisje.*

DĪDĂSCĂLĪA, æ. f. g. Gr. Cæl. *Leere, onderwyzinge, of maniere van leeraren of onderwyzen.*

DĪDO, ĭs, dĭdĭdī, dĭdĭtŭm, dĭdĕrĕ. Lucret. Virg. Hor. *Deelen, verdeelen, verbreiden.*

Cibus in venas diditur. Lucret. *Het voedſel word door de adereu verdeeld, verbreid.*

Didere munia. Hor. *Ampten verdeelen, geven, toewyzen.*

Diditur ſtudia in contraria vulgus. Virg. *Het gemeene volk is in verſcheide gevoelens verdeeld: Heeft verſcheide gedagten en neigingen.*

DĪDŌRŬS, ă, ŭm. adj. Gr. *Twee palmen of handen breed.*

DĪDRĂCHMŬM, i. n. g. *Een ſtuk geld, waardig ontrent 2 as ſtuivers.*

DĪDŪCO, ĭs, dūxī, dūctŭm, dūcĕrĕ. Cat. Cæſ. Cic. *Afſcheiden, afwenden, verdeelen, van malkander ſcheiden, afzonderen.* Sprekende van perſonen of zaken.

Milites diducere. Cæſ. *Zyn krygsknegten in kleine benden verdeelen, verſcheide vaandels van de zelve maken.*

Manus hoſtium diducere. Cæſ. *De vyanden afwendingen doen maken.*

Diducere. acc. Cic. Colum. *Openen, van malkander doen of afzonderen, ſpalken.* Van den mond, de vingers, enz. geſproken.

Diducere circinum. Vitruv. *Een paſſer openen, verwyden.*

Cibus in corpus diducitur. Celſ. *De ſpys word door 't ganſche lighaam verſpreid, verdeeld.*

Animus in curas diducitur. Virg. *Het gemoed word door verſcheide zorgen belemmerd, aangedaan.*

Diducere Senatum in ſtudia. Tac. *Den Raad tweedragtig doen worden, tweezydigheid, of oneenigheid tuſſen den Raad ſtoken, tweedragt in den Raad zaayen.*

** Aſſem longis rationibus in centum partes diducere. Hor. *Een ſtuiver, of een ander geheel na lange uitrekeninge in honderd deelen verdeelen.*

DĪDŪCTĬO, ōnĭs. f. Sen. Ph. *Verdeelinge, afzonderinge, afleidinge.*

Diductio elementorum. Sen. Ph. *Verdeelinge, onderſcheidinge, ſcheidinge der hoofdſtoffen.*

Oſtendit intentionem ſpiritŭs, ejus diductio. Sen. Ph. *De kragt van den adem of wind blykt uit des zelfs uitſpatting.*

DĪDŪCTŬS, ă, ŭm. Celſ. Sil. *Verdeeld, afgezonderd, afgeſcheiden.*

** Diductus. Tac. Quintil. *Open.* Sprekende van een kleed, een poort, of d'aarde.

Diductus. Liv. Tac. *Open, breed uitgeſtrekt, wyd uitgebreid.* Sprekende van een ſlagorde.

Diductus. Cæſ. *Oneenig, tweedragtig, tot vyand gemaakt, vervremd.*

Ab hoſtibus meis diductus erat Pompeius. Cæſ. *Pompejus wierd door myne vyanden tot myn vyandſchap bewogen, misleid.*

DĪĔCŪLĂ, æ. f. Ter. Aſc. Pæd. *Een daagje, een weinig tyds, een korte tyd.*

† DĪĔRĔCTĂ, æ. f. Plaut. *Een gehange vrouwmenſch.*

† DĪĔRĔCTŬS, i. m. Plaut. *Een galg-brok, een galgenaas.*

DĪĔS, ēi. m. & f. Cic. *Een dag.* Men vind *Dies* naaulyks *feminin* in *genitivo plurali.*

De die. Ter. Catul. *Op den dag, op ſchoonen of ligten dag, op 't midden van den dag, terwyl 't nog dag was.*

Dies hodiernus. Cic. *Den huidigen dag, den dag van heden.*

Craſtinus. Plaut. *Morgen, den dag van morgen.* Heſternus. Cic. *Giſteren, den dag van giſteren.*

Dies nocteſque. Cic. *Nagt en dag, by nagt en by dag, onophoudelyk.*

Dies legitimi *of* ſtati. Cic. *Vierdagen, vrydagen, oorloſdagen, dagen van regtsbilſtand.*

Dies juſti. Aul. Gell. *Dus wierden genoemd de dertig dagen, die de Regters aan de ſchuldenaars toeſtonden om geld te verſchaffen.* Feſtus zegt dat men dus ook noemde, *de dertig dagen, gedurende welke men den oorlogs vaandel liet waayen, als 'er bevel gegeven was om zig tot den optogt gereed te houden.*

‡

Diem de die ducere. Cæſ. *Van dag tot dag uitſtellen.*

Iter diei. Liv. Unius diei. Cic. *Een reis van een dag.*

Dies longa. Virg. *De tyd, langheid, duurzaamheid van de tyd.* *Dies* is in deze zin altyds *fœminin.*

Dies antiqua in litteris adſcripta. Cic. *Een oude dagteekeninge in een brief.*

Dies Curiæ *of* Curialis. Cic. *Een vrolyke dag, een dag van vermaak, een feeſt- of vierdag.*

Emere aliquid die cæcâ. Plaut. *Iets op geloof koopen.* Die oculatâ. Plaut. *Iets met gereed of baar geld koopen.*

In diem vivere. *Zonder zorg of kommer voor toekomende dingen leven, geruſt en zonder zorg leven.*

DĬĔSĬS, ĭs. f. Vitruv. Δίεσις. *D'eerſte merkteen*, in de Zangkunde.

DĬĔSPĪTER, trĭs. m. g. Hor. *Vader van den dag, d'afgod Jupiter.*

DĬFFĂMĂTŬS, ă, ŭm. Tac. *Gelaſterd, geſchonden, onteerd.*

Diffamatus probroſo carmine. Tac. *Door een hekel- of ſchimpdigt gelaſterd, geſchonden.*

Crimen diffamatum. Ovid. *Een bekende, openbare, verkondigde miſdaad.*

DĬFFĂMO, ās, āvī, ātŭm, ātĕ. *Laſteren, ſchenden, onteeren, te na ſpraken.* Zie Diffamatus.

DĬFFARRĔĂTĬO, ōnĭs. f. Feſt. *Scheidinge van een huwelyk, of wel, de offerhande en plegtigheden van dien.*

DĬFFĔRCĬO, īs, fērsī, fērtŭm, fĕrcīrĕ. Hor. *Vollen, volmaken.* Men vind van dit *verbum* niets als 't *participium paſſivum* Differtus.

DĬFFĔRĔNS, ēntĭs. omn. gen. Cic. *Verſcheiden, onderſcheiden, verſchillende, ongelyk.*

DĬFFĔRĔNTĬĂ, æ. f. Cic. *Onderſcheid, verſcheidenheid, verſchil, ongelykheid.*

† DĬFFĔRĪTĀS, ātĭs. f. Lucret. *Onderſcheid, verſchil.*

DĬFFĔRO, dĭffĕrs, dĭſtŭlī, dĭlātŭm, dĭfferrĕ. acc. Cic. *Spreyen, verſpreyen, hier en daar na toe brengen, voeren, afzonderen.*

Tempeſtas nos ab aliis differt. Plaut. *De ſtorm ſcheid of zondert ons van den anderen af.*

Differre rumorem, famam. Plaut. Ter. *Een gerugt verbreiden, verſpreyen, doen loopen, uitſtrooyen.*

Differri lætitiâ. Plaut. *Door vreugde of blydſchap vervoerd, verruki worden.* Doloribus. Plaut. Ter. *Door hartzeer overſtelpt, ontroerd worden.* Invidiâ. Prop. *Van nyt en ſpyt berſten, verwoed zyn.*

Differre tempus. Cic. *Den tyd uitſtellen, verſchuiven, verlangen.* Aliquem *of* aliquid in aliud tempus. Cic. *Iets tot een anderen tyd uitſtellen, verſchuiven.*

Differre. Cic. *Verſchillen, van ſtrydige gevoelens zyn.*

Differre ab aliquo aliquâ re. Cæſ. Cic. Aliquâ in re. Corn. Nep. *Met iemand in iets verſchillen, in iets van andere gedagten zyn.*

Inter ſe differunt moribus. Cæſ. *Zy verſchillen in zeden en manieren van malkanderen.* Hoc inter ſe differunt. Cic. *Dit onderſcheid is 'er tuſſen hen.*

Multùm hæc res cum aliâ differt. Cic. *Deze zaak verſchilt veel van d'andere.*

Quid differt inter opinionem meam & tuam? Cic. *Wat onderſcheid is 'er tuſſen myn gevoelen en het uwe? Waar in verſchillen onze gedagten?*

Oratione aliquem differre. Ter. *Iemand door een redenvoering belemmeren, onthuiſm, engeruſt maken, de voet dwars zetten.*

Differtur, nunquam tollitur ullus amor. Prop. *De lieſde of vriendſchap neemt wel eenigzins af, maar word nooit gantſch uitgebluſcht.*

DĬFFĔRTŬS, ă, ŭm. Tac. *Vol, volgemaakt, geſteffeerd.*

Digitized by Google

DICHALCUM, i. n. Vitruv. διχάλκον. *Een ſtuk koper geld.*
‡ Zynde twee der zelve een vierde van een obolus, als men een obolus in vier en twintig verdeelt.

DICHOREUS, ei. m. Cic. διχορεῖος. *Een digtmaat of voet, van twee chorei, een dubbelde choreus.* Een choreus beſtaat uit drie korte lettergreepen.

DICIS causâ *of* gratiâ. Cic. *Quanſuis om gevoegs willen, wel-ſtaans halve.*

DICO, ās, āvī, ātum, āre. aliquid alicui. Cic. *Iets toewyen, toe heiligen, op offeren, op dragen.*
Se totum alicui dicare. Cic. *Zig gantſch aan iemand op offeren, of aan zyn dienſt en belang over geven.* Se alicui in clientelam. Cæſ. *Zig onder iemands beſcherminge begeven.* In ſervitutem. Cæſ. *Zig in iemands dienſt of dienſtbaarheid begeven.*
Dicare ſuum ſtudium laudi *of* ſaluti alicujus. Cic. *Zyn zorg of poginge tot iemands loſ en welſtand beſteden, op offeren.*
Totum hunc tibi dicamus diem. Cic. *Wy vergunnen u dezen gantſchen dag, wy ſtaan u dezen geheelen dag toe, deze gantſche dag is tot uw dienſt, wy zullen u dezen geheelen dag wagten.*

DICO, īs, dixī, dictum, dicĕre. acc. Cic. *Zeggen, ſpreken, uitſpreken, vertellen, verhalen.*
Dicere aliquid bene Latinè. Cic. *Iets wel in 't Latyn zeggen.* Injuſtè alteri. Plaut. *Qualyk van iemand ſpreken, iemand te na ſpreken.*
Dicere mendacium. Plaut. *Een leugen verhalen, liegen.* Nugas. Plaut. *Kinder praat, wisje waajes, of beuzelpraatjes vertellen.* Verba impia in Deum. Tib. *God laſteren, by Gods naam vloeken.*
Dicere ex tempore. Cic. *Voor de vuiſt, zonder voorgaande bedenkinge ſpreken.* Animo *of* Ex animo verè. Cic. *Opregtelyk de waarheid ſpreken, zeggen.*
Dico tibi, annon? Ter. *Spreek of zag ik het tegen u, of niet? Sprak ik tegen u niet?* Dicisne, annon? Ter. *Zegt gy het of niet? wilt gy my dat niet zeggen?* Heus, tibi dico. Terent. *Hoor, ik zeg het u, ik ſpreek tegen u, u meen ik.*
Dicere audacter, apertè. Cic. *Vrymoedigly k en rond uit, klaar, of duidelyk ſpreken.* Amicè. Plaut. *Vriendelyk, lieflallig ſpreken.*
Dicere aliquid alicui in aurem. Hor. Plin. H. *Iemand iets in 't oor luiſteren.*
Dicere. Cic. *Spreken, een reden voeren, een vertoog doen.*
Dicere aliquid attenuatè, preſsè, anguſtè, exiliter. Cicer. Adſtrictè. Plin. J. *Iets in een magere, bekrompe, ſlegte ſtyl zeggen.* Sublatè, amplè. Cic. Effusè. Plin. J. *Iets hoogdravend, welſprekend, wydluftig, in 't breede zeggen, verhalen.*
Dicere cauſam. Cæſ. Cic. *Een oorzaak tot zyn verſchooninge by brengen, zig verſchoonen, regtvaardigen.*
Dicere cauſam veneficii. Quintil. De veneficio. Liv. *Zig van vergift menginge ontſchuldigen, zuiveren, regtvaardigen.*
* Dicere cauſam contra aliquem apud Judices. Cic. *Tegen iemand voor de regters pleiten.* Cauſam pro aliquo. Cic. *Voor iemand pleiten, iemand verdedigen.*
Dicere diem alicui. Cic. *Iemand een dag ſtellen om te verſchynen, iemand dagvaarden.* Diem rei capitalis alicui. Liv. *Iemand dagvaarden om op een halsſtraffelyke misdaad te antwoorden.*
Diem dicere alicui. Ter. *Iemand een dag beteekenen, noemen, aanwyzen, ſtellen, bepalen om iets te doen.*
Diem dicunt quâ conveniant ad ripam Rhodani. Cæſ. *Zy beſtemmen een dag om [aan] op den oever van de Rhone by een te komen, te vergaderen.*
Dotem dicere alicui. Ter. *Iemand een bruidſchat beloven, aan wyzen, geven, iets ten huwelyk geven, beloven.*
Omnia bona doti dixit filiæ. Ter. Cic. *Hy heeft zyn dogter alle zyne goederen ten huwelyk beloofd.*
Dicere pretium muneri. Hor. *Een ſchenkaadje, of gift waardeeren, na waarde ſchatten.*
Dicere jus. Plaut. *Geregtigheid handhaven, regt doen:* ook, *redelyke en billyke zaken ſpreken.*
Dicere jus alicui de re aliquâ. Cic. Liv. *Iemand regt in een zaake doen.* Legem alicui. Cic. Plin. H. *Iemand een wet voorſchryven, ſtellen.*
Dixi. Ter. *Ik zegge u niet meer: Dit zy u genoeg gezegt.* Dreigender wyze. Dixi. Cic. *Ik heb gedaan: Ik eindige.*
Bene quæſo inter vos dicatis, & mihi abſenti tamen. Plaut. *Ik bid u ſpreek wel van malkanderen, en van my, hoewel niet by u tegenwoordig zynde.*

DICRŌTUM, i. n. Cic. Δίκροτον. *Een bark, (galey) of rooyſchip met twee riemen in een bank.*

DICTAMNUM, i. n. Plin. H. Δίκταμνον. *Diptam.* Dit is een kruid zeer heilzaam tegen 't vergift en quetſuren van pylen. *Wilde ſalye.*

DICTAMUS, i. f. Cic. *Zie* Dictamnum.

DICTATA, ōrum. n. plur. Cic. *Leerſtukken, die de meeſters de leerlingen voorzeggen, of opgeven om aan te teekenen.*
Dictata Magiſtri. Juven. Suet. *Van een meeſter opgegeve, voorgezegde leerſtukken, bevelen, inzettingen.* In allerhande konſten, enz.

DICTATOR, ōris. m. Cic. *Een opper gezaghebber, opperheer, een opper of onbepaald bevelhebber.* Dit was een onbepaalde overheid by de oude Romeinen, in geval van groote, of hoogdringende nood.

DICTATORIUS, a, um. Cic. *Van een opper gezaghebber, daar toe behoorende. Zie* Dictator.

DICTATRIX, icis. f. Plaut. *Een opper voogdeſſe, volſlage meeſteresſe.*

DICTATURA, æ. f. Cic. *Opper gezag. Zie* Dictator.

DICTATUS, a, um. *Zie* Dicto.

DICTERIA, ōrum. n. plur. Varr. Mart. *Boerteryen, ſpotteryen, ſchimpende, ſtekende redenen.*

DICTIO, ōnis. f. Cic. *Uitſpraak, maniere van uitſpreken, uitinge van een Redenaar.*
Dictio popularis. Cic. *Een gemeene manier van ſpreken.*
Dictio. Cic. *Styl, ſpreekwyze, taal.*
Dictio cauſæ. Plaut. Cic. *Verſchooninge, regtvaardiging, pleydooy.*
Dictio teſtimonii. Ter. *Getuigenis, het voorregt van getuigenis te mogen geven.*
Servo teſtimonii dictio non eſt. Ter. *Een ſlaaf mag of kan geen getuigenis der waarheid geven, heeft daar geen regt toe.*
Dictio. Liv. *Een Godſprake: Antwoord van een Godſprake.*
Dictio ſententiæ. Cicer. *Uitinge van zyn gedagten of gevoelen.*
Dictio. Cic. *Een reden, vertoog, of pleidooy.*

DICTIOSUS, i. m. Varr. *Een zoet, vermakelyk, genengelyk, vrolyk, klugtig kouter of prater, een vermakelyke ſnaak.*

DICTITO, ās, āvī, ātum, āre. acc. Cic. *Dikwils zeggen, verhalen, vertellen, praten, herhalen, iets in den mond hebben.*
Dictitare cauſas. Cic. *Dikwils pleiten.*

DICTO, ās, āvī, ātum, āre. aliquid alicui. Cic. *Een ander iets voorzeggen om te ſchryven.*
Dictare. Plin. H. Quintil. *Leeraren, ingeven, mede brengen.* Sprekende van de reden, of billykheid.
Lætitia humi hunc materiarum modum dictat. Colum. *De goedheid van de grond leeraart ons hoe veel hout men aan den wynſtok moet laten,* als men die ſnoeit.
Dictare orationem alicui. Cic. *Iemand een redenvoeringe of vertoog leenen, opgeven, voorzeggen.*
Adveni domum commodùm, ut rationem dictare te intelligo. Plaut. *Ik ben net van paſſe 's huis gekomen na uw zeggen, gelyk ik uit u verſta of verneem.*

DICTUM, i. n. Cic. *Een woord, een rede, een ſpreekwoord, gezeg, ſpreuk.*
Dictum *of* Bonum dictum. Cic. *Een goed, vermakelyk, genengelyk, klugtig, vrolyk woord.*
Nunciare alicui bona dicta. Catul. *Iemand goede tydingen brengen, verhalen.*
Dictum vetus. Ter. *Een oud ſpreekwoord.*
Petere aliquid ab aliquo bonis dictis. Plaut. *Iets van iemand met zoete goede woorden verzoeken.*
Dicere dicta *of* bona dicta. Cic. *Zoete klugties, of loopies verhalen: vermakelyk of vrolyk kouten, praten.*

DICTURIO, is, ivi, itum, ire Macrob. *Verlangen, haken, gereed ſtaan om te ſpreken of iets te zeggen.*

DICTUS, a, um. Plaut. *Gezegd, geſproken, uitgeſproken, verhaald, verteld.*
Dictum, factum, *of* Dictum ac factum. Ter. *Zoo ras gezegd, zoo ras gedaan: Zoo gezegd zoo gedaan: Aanſtonts, op ſtaande voet.*
Dicto citius. Hor. Liv. *Eer als men 't zeggen kan: Eer men zoo kunnen ſpreken.*

Digitized by Google

Dictum ſapienti ſat eſt. Ter. *Een woord is genoeg voor de geleerde.*
Honore dicto. Plin. H. *Met verbiedigheid gezegd: Behoudens uw eerwaardigheid.*
Dictus dies alicui rei. Ter. Cic. *Een beſtemde, gezette, beſlote, bepaalde dag om iets te doen.*
Dictus. Ter. Cic. *Genoemd, gemeld.*
Cappadocia Eumeni dicta eſt. Corn. Nep. *Kappadocia wierd Eumenes toegewezen, viel Eumenes te beurt.*
Cui non dictus Hylas? Virg. *Wie heeft van Hylas niet hooren verhalen? Wie is Hylas onbekend?*
Dicta puella. Virg. & alii apud Non. *Een verloofd, of ondertrouw meisje.*
DĪDĀSCĂLĪA, æ. f. g. Gr. Cæl. *Leere, onderwyzinge, of maniere van leeraren of onderwyzen.*
DĪDO, ĭs, dĭdĭdī, dĭdĭtŭm, dĭdĕrĕ. Lucret. Virg. Hor. *Deelen, verdeelen, verbreiden.*
Cibus in venas diditur. Lucret. *Het voedſel word door de aderen verdeeld, verbreid.*
Didere munia. Hor. *Ampten verdeelen, geven, toewyzen.*
Diditur ſtudia in contraria vulgus. Virg. *Het gemeene volk is in verſcheide gevoelens verdeeld: Heeft verſcheide gedagten en neigingen.*
DĪDŌRŬS, ă, ŭm. adj. Gr. *Twee palmen of handen breed.*
DĪDRĂCHMŬM, ī. n. g. *Een ſtuk geld, waardig ontrent 2 ſtuivers.*
DĪDŪCO, ĭs, dūxī, dūctŭm, dūcĕrĕ. Cat. Cæſ. Cic. *Afſcheiden, afwenden, verdeelen, van malkander ſcheiden, afzonderen.* Sprekende van perſonen of zaken.
Milites diducere. Cæſ. *Zyn krygsknegten in kleine benden verdeelen, verſcheide vaandels van de zelve maken.*
Manus hoſtium diducere. Cæſ. *De vyanden afwendingen doen maken.*
Diducere. acc. Cic. Colum. *Openen, van malkander doen of afzonderen, ſpalken.* Van den mond, de vingers, enz. geſproken.
Diducere circinum. Vitruv. *Een paſſer openen, verwyden.*
Cibus in corpus diducitur. Celſ. *De ſpys word door 't gantſche lighaam verſpreid, verdeeld.*
Animus in curas diducitur. Virg. *Het gemoed word door verſcheide zorgen belemmerd, aangedaan.*
Diducere Senatum in ſtudia. Tac. *Den Raad tweedragtig doen worden, tweezydigheid, of oneenigheid tuſſen den Raad ſtoken, tweedragt in den Raad zaayen.*
** Aſſem longis rationibus in centum partes diducere. Hor. *Een ſtuiver, of een ander geheel na lange uitrekeninge in honderd deelen verdeelen.*
DĪDŪCTĬO, ōnĭs. f. Sen. Ph. *Verdeelinge, afzonderinge, afleidinge.*
Diductio elementorum. Sen. Ph. *Verdeelinge, onderſcheidinge, ſcheidinge der hoofdſtoffen.*
Oſtendit intentionem ſpiritûs, ejus diductio. Sen. Ph. *De kragt van den adem of wind blykt uit des zelfs uitſpatting.*
DĪDŪCTŬS, ă, ŭm. Celſ. Sil. *Verdeeld, afgezonderd, afgeſcheiden.*
** Diductus. Tac. Quintil. *Open.* Sprekende van een kleed, een poort, of d'aarde.
Diductus. Liv. Tac. *Open, breed uitgeſtrekt, wyd uitgebreid.* Sprekende van een ſlagorde.
Diductus. Cæſ. *Oneenig, tweedragtig, tot vyand gemaakt, vervremd.*
Ab hoſtibus meis diductus erat Pompeius. Cæſ. *Pompejus wierd door myne vyanden tot myn vyandſchap bewogen, misleid.*
DĪĔCŬLĂ, æ. f. Ter. Aſc. Pæd. *Een daagje, een weinig tyds, een korte tyd.*
† DĪĔRĔCTĂ, æ. f. Plaut. *Een gehange vrouwemenſch.*
† DĪĔRĔCTŬS, ī. m. Plaut. *Een galg-brok, een galgenaas.*
DĪĔS, ēī. m. & f. Cic. *Een dag.* Men vind *Dies* naaulyks *feminin* in *genitivo plurali.*
De die. Ter. Catul. *Op den dag, op ſchoonen of ligten dag, op 't midden van den dag, terwyl 't nog dag was.*
Dies hodiernus. Cic. *Den huidigen dag, den dag van heden.*
Craſtinus. Plaut. *Morgen, den dag van morgen.* Heſternus. Cic. *Giſteren, den dag van giſteren.*
Dies noctesque. Cic. *Nagt en dag, by nagt en by dag, onophoudelyk.*
Dies legitimi of ſtati. Cic. *Vierdagen, vrydagen, oorloſtdagen, dagen van regtſtilſtand.*
Dies juſti. Aul. Gell. *Dus wierden genoemd de dertig dagen, die de Regters aan de ſchuldenaars toeſtonden om geld te verſchaffen.* Feſtus zegt dat men dus ook noemde, *de dertig dagen, gedurende welke men den oorlog vaandel liet waayen, als 'er bevel gegeven was om zig tot dan optogt gereed te houden.*
Diem de die ducere. Cæſ. *Van dag tot dag uitſtellen.*
Iter diei. Liv. Unius diei. Cic. *Een reis van een dag.*
Dies longa. Virg. *De tyd, langheid, duurzaamheid van de tyd.* *Dies* is in deze zin altyds *feminin.*
Dies antiqua in litteris adſcripta. Cic. *Een oude dagteekeninge in een brief.*
Dies Curiæ of Curialis. Cic. *Een vrolyke dag, een dag van vermaak, een feeſt- of vierdag.*
Emere aliquid die cæcâ. Plaut. *Iets op geloof koopen.* Die oculatâ. Plaut. *Iets met gereed of baar geld koopen.*
In diem vivere. *Zonder zorg of kommer voor toekomende dingen leven, geruſt en zonder zorg leven.*
DĪĔSĬS, is. f. Vitruv. Δίεσις. *D'eerſte merkteen*, in de Zangkunde.
DĪESPĪTER, trĭs. m. g. Hor. *Vader van den dag, d'afgod Jupiter.*
DĪFFĂMĂTŬS, ă, ŭm. Tac. *Gelaſterd, geſchonden, onteerd.*
Diffamatus probroſo carmine. Tac. *Door een hekel- of ſchimpdigt gelaſterd, geſchonden.*
Crimen diffamatum. Ovid. *Een bekende, openbare, verkondigde misdaad.*
DĪFFĂMO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. *Laſteren, ſchenden, onteeren, te na ſpraken.* *Zie* Diffamatus.
DĪFFĂRRĔĂTĬO, ōnĭs. f. Feſt. *Scheidinge van een huwelyk, of wel, de offerhande en plegtigheden van dien.*
DĪFFĔRCĬO, īs, fērsī, fērtŭm, fĕrcīrĕ. Hor. *Vollen, volmaken.* Men vind van dit *verbum* niets als 't *participium paſſivum* Differtus.
DĪFFĔRĔNS, ēntĭs. omn. gen. Cic. *Verſcheiden, onderſcheiden, verſchillende, engelyk.*
DĪFFĔRĔNTĬĂ, æ. f. Cic. *Onderſcheid, verſcheidenheid, verſchil, engelykheid.*
† DĪFFĔRĪTĀS, ātĭs. f. Lucret. *Onderſcheid, verſchil.*
DĪFFĔRO, dĭffĕrs, dĭſtŭlī, dĭlātŭm, dĭffĕrrĕ. acc. Cic. *Spreyen, verſpreyen, hier en daar na toe brengen, voeren, afzonderen.*
Tempeſtas nos ab aliis differt. Plaut. *De ſtorm ſcheid of zondert ons van den anderen af.*
Differre rumorem, famam. Plaut. Ter. *Een gerugt verbreiden, verſpreyen, doen loopen, uitſtrooyen.*
Differri lætitiâ. Plaut. *Door vreugde of blydſchap vervoerd, verrukt worden.* Doloribus. Plaut. Ter. *Door hartzeer overſtelpt, ontroerd worden.* Invidiâ. Prop. *Van nyt en ſpyt berſten, verwoed zyn.*
Differre tempus. Cic. *Den tyd uitſtellen, verſchuiven, verlangen.* Aliquem of aliquid in aliud tempus. Cic. *Iets tot een anderen tyd uitſtellen, verſchuiven.*
Differre. Cic. *Verſchillen, van ſtrydige gevoelens zyn.*
Differre ab aliquo aliquâ re. Cæſ. Cic. Aliquâ in re. Corn. Nep. *Met iemand in iets verſchillen, in iets van andere gedagten zyn.*
Inter ſe differunt moribus. Cæſ. *Zy verſchillen in zeden en manieren van malkanderen.* Hoc inter ſe differunt. Cic. *Dit onderſcheid is 'er tuſſen hen.*
Multùm hæc res cum aliâ differt. Cic. *Deze zaak verſchilt veel van d'andere.*
Quid differt inter opinionem meam & tuam? Cic. *Wat onderſcheid is 'er tuſſen myn gevoelen en het uwe? Waar in verſchillen onze gedagten?*
Oratione aliquem differre. Ter. *Iemand door een redenvoering belemmeren, onthuſten, ongeruſt maken, de voet dwars zetten.*
Differtur, nunquam tollitur ullus amor. Prop. *De lieſde of vriendſchap neemt wel eenigzins af, maar word nooit gantſch uitgebluſcht.*
DĪFFĔRTŬS, ă, ŭm. Tac. *Vol, volgemaakt, geſtoffeerd.*

Digitized by Google

Odoribus differtus. Tac. Flor. *Gebalſemd, vol renkwerken, daar mede gezalfd, beſtreken.* Van een lyk, een perſoon, enz. geſproken.

Piſcis differtus. Sen. Ph. *Een dikke vette viſch.*

Differtum forum. Hor. *Een markt vol volks.*

DĪFFĪBŪLO, ās, āvī, ātūm, āre. acc. Stat. *Onthaken, ontgeſpen, open doen.* Sprekende van een kleed of dergelyk.

DĪFFĪCĪLĒ. adv. Cic. *Moeyelyk, bezwaarlyk, zwaarlyk, met moeite, of arbeid.* Men zegt *Difficilius* en *Difficillimè.*

DĪFFĪCĪLIS, is. m. & f. lĕ, is. n. Cic. *Moeyelyk, zwaar, bezwaarlyk, ongemakkelyk om te doen.* Men zegt *Difficilior* en *Difficillimus.*

Difficile eſt dicere of dictu. Cic. *Het is moeyelyk of zwaar om te zeggen.*

Res difficilis ad judicandum. Cic. *Een zake die zwaar valt om te oordeelen, of beſlegten.*

Difficilis. Cic. *Duiſter, moeyelyk, verward, zwaar te verſtaan.*

Difficilis. Cic. *Laſtig, vol arbeids, bekommerlyk.*

Difficilis. Cic. *Korſelig, narrig, warkeppig, wonderlyk van hooft, eigenzinnig.* Sprekende van perſonen, en hun aart.

DĪFFĪCĪLĪTĒR. adv. Cic. Colum. *Moeyelyk, bezwaarlyk, ongemakkelyk.*

DĪFFĪCŪLTAS, ātis. f. Cic. *Moeite, zwarigheid, ongemak, arbeid, hinderpaal, laſel, belemmeringe.*

Difficultas. Cic. *Nood, mangel, gebrek, ſchaarsheid.*

Difficultas nummaria. Ter. Rei nummariæ. Cic. *Schaarsheid, mangel van geld.* Annonæ. Cic. *Duerte, ſchaarsheid, gebrek van laeſtegt of mondkoſt.* Rei frumentariæ. Cic. *Mangel, gebrek, of ſchaarsheid van koren.*

Difficultas corporis. Celſ. *Ongeſteldheid, ziekte, zwakheid, krankheid van lighaam.* Spirandi of ſpiritûs. Celſ. *Aamborſtigheid, korten adem, moeite in't adem halen.*

DĪFFĪCŪLTĒR. adv. Cic. Colum. *Moeylyk, bezwaarlyk, ongemakkelyk, met grooten arbeid.*

DĪFFĪDENS, entis, omn. g. part. Cic. *Wantrouwende, wanhopende, hopeloos, geen moed tot iets hebbende.*

DĪFFĪDENTĒR. adv. Cic. Liv. *Met wantrouwe, met vreeze, zonder hope.*

DĪFFĪDENTIA, æ. f. Cic. *Mis- of wantrouwe, kleinmoedigheid, wanhope van iets te zullen konnen uitvoeren.*

DĪFFĪDO, is, fīsūs sum, fidĕrĕ. Cic. *Wanhopen, wantrouwen, de moed verloren geven: Vreezen, bedugt zyn dat met iets niet zal konnen doen of verwerven.*

Diffidere ſibi. Plaut. Cic. *Zig zelven niet betrouwen, zyn eigen kragten miſtrouwen.* Alicui, *en zomtyds* de aliquo. Cic. *Iemand wantrouwen, verdagt houden, geen ſtaat op hem maken.* Militibus. Cic. *Slegte gedagten van de krygsknegten of der zelver dapperheid hebben, die miſtrouwen, verdagt houden.*

DĪFFĪNDO, is, fīdi, fīſſum, findĕrĕ. acc. Cic. Virg. *Kloven, van malkander ſpalken, ſplyten, doorſnyden.*

Diffindere vitem mediam per medullam. Cat. *Een wyngaardrank regt midden door kloven of ſnyden,* om in te enten.

** Diffindere portas urbis. Hor. *De poorten van een ſtad verbreken, verkragten, overhoop werpen.*

* Diffindere diem. Liv. Aul. Gell. *Tot des anderen daags uitſtellen, verſchuiven:* te weten, 't onderzoek van een zake, 't verkondigen van een wet, enz.

DĪFFĪNGO, is, finxī, fictum, fingĕrĕ. acc. Hor. *Herdoen, hermaken, verbeteren, een nieuwe gedaante geven.*

Diffingere incude ferrum retuſum. Hor. *Plompe, botte, langgebruikte wapenen op 't aanbeeld verſmeden, ſcherp maken.*

Nihil tunc diffingere poſſum. Hor. *Ik kan'er niets van ontkennen.*

* Diffingere Rheni luteum caput. Hor. *De ſtykagtige oorſprong van den Rhyn in waarheid beſchryven, uitbeelden.*

DĪFFĪNIO, is, īvī, ītum, īre. Valer. *Met weinige woorden beſchryven, verklaren.*

DĪFFĪNĪTIO, ōnis, f. g. Quint. *Beſchryvinge, verklaringe met korte woorden.*

DĪFFĪNĪTIVĒ. adv. Aſc. Pæd. *Bepaaldelyk, uiteindelyk.*

DĪFFĪSIO, ōnis. f. Diffiſio rerum. Aul. Gell. l. 14. c. 2. *Uitſtellinge, verſchuivinge van zaken tot 's anderen daags.*

DĪFFĪSSŪS, a, um. Cic. Varr. *Gekloofd, in ſtukken gehouwen of geſneden, geſpleten.* Sprekende van een tak van een boom, een rots, enz.

DĪFFĪSŪS, a, um. dat. Cic. Lucan. *Mistrouwende, wantrouwende, verdagt houdende.* Sprekende van zig zelfs, zyn verſtand, kragten, of een ander, &c.

DĪFFĪTĔOR, ēris, fitērī. Cic. Quintil. *Ontkennen, loochenen, beweren iets niet gezegd of gedaan te hebben.*

Pudor obſcœnum diffiteatur opus. Ovid. *Dat de ſchaamte hem zyn onkuiſch boek doe loochenen: Dat hy door ſchaamte bewogen worde te beweren, dat hy er geen Schryver van is.*

DĪFFLO, ās, āvī, ātum, āre. acc. Plaut. *Afblazen, afwaayen, door 't waayen afwerpen.* Sprekende van de wind die de bladeren afwaait.

Diffiare ſpiritu legiones. Plaut. *Door zyn adem keurbenden verſtrooyen, op de vlugt dryven, verjagen.*

Diffiari. A. Gell. *Opgehaald, opgetrokken worden.* Van een damp, die zig opheft, geſproken.

DĪFFLŪO, is, flūxī, flūxūm, flŭĕrĕ. Lucret. Cic. *Overloopen, van alle zyden zig verſpreyen, overvloeyen, overſtroomen.* Sprekende van wateren, rivieren: *ook,* ſmelten.

Rhenus in plures diffluit partes. Cæſ. *Den Rhyn vloeid of ſtroomt door verſcheide boezems, verdeeld zig in verſcheide boezems.*

Sudore diffluere. Plin. H. *Sterk zweeten, in zyn zweet ſmelten.*

Diffluere otio. Cic. Luxuriâ & laſciviâ. Ter. Cic. *In ledigheid, welluſten, dertelheid en onkuiſheid verzopen, verſmoord leggen: Een ledig, dertel, onkuiſch leve leyden.* Diffluere otio, beteekend ook, *in groote ruſt leven.*

Diffluere vetbis. Aul. Gell. *Overvloedig, of overtollig van woorden of praat zyn.*

DĪFFRĀCTUS, a, um. Vitruv. *In ſtukken gebroken.*

DĪFFRĪNGO, is, frēgī, frāctum, fringĕrĕ. Plaut. *Breken, verbreken, in ſtukken breken of ſlaan.*

DĪFFŪGĬO, is, fūgī, fŭgĭtum, fŭgĕrĕ. Cic. Liv. Hirt. *Vlugten, de vlugt nemen.*

Diffugere aliquid. Cic. *Iets ſchuwen, vermyden, zig houden of men iets niet wiſt.*

Non diffugio quin dicam quæ ſcio de ſuillo pecore. Varr. *Ik make geen zwarigheid van alles te zeggen dat ik aangaande de varkens weet.*

Diffugere nives. Hor. *De ſneeuw is verſmolten: De winter is voorby.* Stellæ. Ovid. *De ſterren zyn verdweenen.* Terrores animi. Lucret. *De ſchrik en vrees is bedaard, verdweenen, overgegaan.*

DĪFFŪGĬUM, ĭi. n. Tac. *Vlugt, toevlugt.*

DĪFFŪLMĪNO, ās, āvī, ātum, āre. Sil. *Blixemen, ook met geweld verſtrooyen, of over hoop werpen.*

Diffulminat omnem obſtantûm turbam. Sil. *Hy hakte, of velde den gantſchen hoop rondom zig ter neder: Hy verſtaat alles rondom zig.*

† DĪFFŪNDĬTO, ās, āre. bona. Plaut. *Zyn goederen verquisten, doorbrengen, verteeren.*

DĪFFŪNDO, is, fūdī, fūsum, fundĕrĕ. acc. Cic. Ovid. Plin. H. *Iets uitgieten, ſtorten, plengen.*

Diffundere ſe. Cic. Diffundi. Plin. H. *Storten, ſmelten, vloeyen, uitgegoten worden.*

Flendo diffundere dolorem, iram. Ovid. *Zyn ſmart, hartzeer of gramſchap, door weenen verdryven, verzaften.*

Diffundi ramis. Plin. H. Diffundere ramos. Ovid. Diffundere ſe. Colum. *Zyn takken uitbreiden, verſpreyen.*

, Diffundere vim ſuam longè lateque. Cic. *Zyn vermogen of dapperheid wyd en zyd uitſtrekken, doen voelen of vreezen.*

Ad caſtra hoſtium rumorem diffudit, &c. ſeq. inf. Front. *Hy ſtrooide in 't leger der vyanden een gerugt uit, dat, enz. Hy liet in 't vyandlyk heir een gerugt loopen, dat, enz.* Diffundere diem. Liv. *Iets tot 's anderen daags uitſtellen.*

Famam diffudit tanquam ab Gallis accerſeretur. Front. *Hy verſtreidde, of ſtrooide een gerugt uit, als of hy van de Gaulen aangezogt of ontboden wierd: Hy liet een gerugt loopen, dat de Gaulen zyn vriendſchap zogten.*

Diffundere vultum. Ovid. Stat. *Een vrolyk, of lagchend, vermakelyk wezen, of aangezigt toonen.*

DĪFFŪSĒ. adv. Cic. *Hier en daar, van malkander, van d'een tot d'andere zyde, in't breede.*

Res diffuſè dictæ. Cic. *Zaken in't breede, wydloopig, wydluſtig verhandeld, verhaald.*

DĪFFŪSĪLIS, is. m. & f. lĕ, is. n. Diffuſilis æther. Lucret. *De verſtrooide, uitgebreide, vogtige, zwevende lugt.*

DĪFFŪSIO, ōnis. f. Diffuſio animi. Sen. Ph. *Vrolykheid, vreug-*

Digitized by Google

vrongde, uitgelate blydſchap, verheuginge van 't gemoed.

DIFFŪSŪS, ă, ūm. Cic. *Verſpreid, breed, wyd, uitgeſtrekt:* ook, *geſtort, geplengd, over gegoten.* Men zegt *Diffuſior.*

** Arbor diffuſa ramis. Cic. *Een zeer breed-uitgeſtrekte boom: Een boom die groote wyde takken heeft.*

Diffuſiora conſepta. Colum. *Zeer ruime groote beſloote velden.*

* Error longè lateque diffuſus. Cic. *Een dwalinge wyd en zyd verbreid, verſpreid.*

Laus diffuſa. Cic. *Een wyd vermaarde, beroemde lof.*

*** Vultus diffuſus. Stat. *Een vrolyk, bly, verheugd wezen, aangezigt.*

DIGĔRO, ĭs, gĕſſī, gĕſtūm, gĕrĕrĕ. acc. Cic. *Schikken, in rang ſtellen, zetten, net plaatſen, wel verdeelen.*

Digerere aliquid in varias partes. Cic. *Iets in verſcheiden deelen verdeelen, onderſcheiden.*

Digeruntur cibi in omnes corporis partes. Celſ. *De ſpys word door 't gantſche lighaam verdeeld, verſpreid.*

Digerere. Cic. Celſ. *Verkoken, verduwen.*

Digerere humorem. Celſ. *Een vogtigheid, of zinkinge verdryven, verjagen, verteeren.*

DIGESTA, ōrūm. n. plur. Juriſc. *De vyftig boeken,* van de Roomſche burgerlyke Regten.

DIGESTIO, ōnĭs. f. Plin. H. *Schikkinge, ordening, plaatſinge, nette verdeelinge.*

Digeſtio. Celſ. *Verdouwinge, verteeringe, verſpreidinge van de ſpyze door 't lighaam.*

DIGESTŪS, ŭs. m. Stat. *Schikkinge, verdeelinge.*

DIGESTŪS, ă, ŭm. Cic. *Geſchikt, geplaatſt, wel verdeeld, onderſcheiden, in orde geſteld.*

DIGITĀBŬLA, ōrūm. n. plur. Varr. *Zie* Digitalia.

DIGITĀLIA, ĭūm. n. plur. Varr. *Een vingerhoed,* ook, *handſchoenen, of wanten.* Zommigen lezen *Digitabula* in Varro, maar *Digitalia* is beter, en komt met de eigenſchap van 't Latyn meer overeen.

DIGĪTĀLIS, is. m. & f. lĕ, ĭs. n. Vitruv. Plin. H. *Van den vinger, daar toe behoorende.*

Foramen digitale. Vitruv. Digitali craſſitudine. Plin. H. *Een gat van de wydte of grootte van een vinger.* Canaliculus digitalis. Vitruv. *Een gootje van een vinger breed.*

Digitalis. Vitruv. Plin. H. *Een vinger breed, dik, lang, wyd.*

DIGĪTĀTUS, ă, ŭm. Plin. H. *Die vingeren heeft.*

DIGĪTĔLLUS, ī. m. Plin. H. *Vingerhoed kruid.*

DIGĪTŬLUS, ī. m. Plaut. Ter. *Een vingertje, of kleine vinger.*

DIGĪTUS, ī. m. Cic. *Een vinger.*

Digitus index. Hor. Salutaris. Suet. *De voorſte vinger.* Medius. Mart. Infamis. Perſ. *De middelſte vinger.* Annularis. Plin. H. *De ring-vinger, de vinger naaſt de ping.* Minimus *of* Minuſculus. Plin. H. *De ping of oorvinger.*

Si ex iſto loco digitum tranſverſum *of* latum diſceſſeris. Plaut. Cic. *Indien gy daar een vinger breed of wyd van daan gaat, of vertrekt.*

Digitis computare. Plaut. Plin. H. *Op of met de vingeren rekenen, tellen.*

Tuos digitos novi. Cic. *Ik weete hoe groot een tel- of rekenkundige gy zyt.*

Aliquid ſumere digitis primoribus. Plaut. *Iets met het voorſte der vingeren aantaſten, nemen, vatten.*

Aliquid attingere digitis extremis. Cic. Primoribus. Plaut. *Een zeer geringe kennis van een zaak hebben, een zaak ter loops en alleen de ſchors van dien verſtaan, de ſchors van de zaak, doch niet de kern aan raken.*

DIGLĂDIŎR, ārīs, ātŭs sŭm, ārī. cum aliquo. Cic. *Met degens of zwaarden vegten,* ook, *twiſten, verſchillen, oneenig zyn.*

De eâ re digladiantur inter ſe. Cic. *Zy zyn in die zake oneenig, zy verſchillen daar in onder malkanderen.*

DIGNĀNTĔR. adv. Tacit. *Waardiglyk, na verdienſte, behoorlyk.*

DIGNĀTĬO, ōnĭs. f. Cicer. Liv. Vell. Paterc. *Waardigheid, eere, gezag, groote naam, gunſt.*

Quò plus dignationis adulatio haberet. Tac. *Op dat het gevley te grooter kragt of vermogen zoude hebben; op dat het pluimſtryken te aangenamer zoude vallen.*

Dignatio ope Senecæ Burro retenta eſt. Tac. *Door 't aanzien of toedoen van Seneka bleef Burrus zyn waardigheid of ampt behouden, bleef het ampt in 't bezit van Burrus.*

Dignatio. Tac. Suet. *Eerbiedigheid, eerbewyzing, agtinge, aanzien.*

Magna dignatione aliquem diligere. Suet. *Iemand met groote eerbiedigheid beminnen.*

DIGNĀNDŬS, ă, ŭm. *Waardig, verdienende.* Res dignanda æſtimatione. Cicer. *Een zaak, welke verdient geagt te worden.*

DIGNĀTŬS, ă, ŭm. Sil. *Geëerd, waardig geagt of geoordeeld, die iets verdient heeft.*

Deûm cultu & honore dignatus. Sil. *Met Goddelyke aanbiddinge en eere vereerd; Dien Goddelyke eere en dienſt gedaan is.*

DIGNĔ. adv. Cic. *Waardiglyk, na waarde of verdienſten, behoorlyk, betamelyk.*

DIGNĬTĀS, ātĭs. f. Cic. *Waardigheid, aanzien, gezag, hoedanigheid, verdienſten, grootheid, vermogen.*

Dignitatem tueri, ſuſtinere. Cic. *Zyn waardigheid, aanzien, of gezag beſchermen, ſtaande houden.*

Eſſe parentibus dignitati. Cic. *Zyn ouders eere aan doen.*

Dignitas domûs. Cic. *Waardigheid, doorluchtigheid, luiſter, vermaardheid van een huis of geſlagt.*

Dignitas. Cicer. *Waardigheid, ampt, bedieninge, overheids ampt.*

In ſuâ dignitate mori. Flor. *Sterven met de teekenen van zyn waardigheid, in zyn ampt of waardigheid ſneuvelen, ſterven, overlyden.*

Dignitas, *allem, of* Dignitas oris. Cic. *Agtbaarheid, ſtatelykheid, deftigheid, ſchoonheid van wezen of aangezigt, of gebaarden.*

Dignitas ſermonis. Cic. *Voortreffelykheid, deftigheid, hoogdravendheid van een rede.* Actionis. Cic. *Bevalligheid, ſtatelykheid, deftigheid van een daad.*

† DIGNO, ās, ārĕ. Cic. in Arato. Pacuv. apud Non. *Waardig oordeelen.* Zie *Dignor.*

DIGNŎR, ārĭs, ātŭs sŭm, ārī. aliquâ re. Cicer. *Met iets vereerd worden, iets waardig geagt of geoordeelt worden.*

Ob egregiam virtutem honore, cultu, laude dignantur. Cic. *Zy worden om hun uitmuntende deugd, eer, lof en prys waardig geoordeeld, geagt, zy verdienen door hunne treffelyke deugden, alle eer, eerbiedigheid, en lof.*

Apud nos hoc nomine dignantur. Cic. *By of onder ons eeren wy hen met dezen naam, of geven wy hen dezen heerlyken naam.*

Dignari aliquem aliquâ re. Virg. *Iemand een zake waardig oordeelen, agten.*

Dignari aliquem veniâ. Ovid. *Iemand vergiffenis waardig oordeelen, iemand vergeven, vergiffenis vergunnen, toeſtaan.*

Dignari. ſeq. inf. Hor. *Zig verwaardigen iets te doen, de moeite nemen van iets te doen.*

DIGNŌSCŌ, ĭs, nōscĕrĕ. rem aliquam aliâ *of* ab aliâ re. Colum. Plin. H. *Eene zake van de andere onderſcheiden, onderſcheid tuſſen 't een en 't ander maken.*

Terram dignoſcere ſapore. Plin. H. *Door de ſmaak de goedheid van een Land onderſcheiden, kennen.*

Civem hoſte dignoſcere. Hor. *Onderſcheid tuſſen een burger en een vyand maken.*

DIGNŬS, ă, ŭm. abl. *en* zomtyds genit. Ter. Cic. *Waardig, verdienende.* Men zegt *Dignior* en *Digniſſimus.*

Homines digni quibuſcum differatur. Cic. *Mannen, waardig of verdienende dat men met hun redeneerd, redekaveld.*

Huic homini dignum eſt divitias eſſe. Plaut. *Deze man verdient of is waardig dat hy ryk is.*

Dignus eſt Imperio *of* Dignus eſt qui imperet. Cic. *Hy is 't gebied waardig, hy verdient het opper gebied.*

Ad tuam formam illa una digna eſt. Plaut. *Zy is alleenlyk by u in ſchoonheid te vergelyken; Dat is de eenigſte ſchoonheid, welke verdient by de uwe geſteld, of nevens de uwe geagt te worden.*

Dignus majoribus ſuis. Cic. *Een man, zyn voorouders waardig, verdienende zoo deftige voorouders gehad te hebben, die de deugden zyner voorzaten evenaart.*

** Tanto me crimine dignum duxiſti? Virg. *Hebt gy my bequaam tot zoo groot een ſchelmſtuk geagt? of geoordeelt?*

DIGRĔDIŎR, ĕrĭs, grĕſſŭs sŭm, grĕdī. ab *of* ex aliquo loco. Cic. *Uit een plaats vertrekken, wyken, gaan, zig begeven.*

Digredi ab aliquo. Cic. *Van iemand ſcheiden, wyken, af gaan.*

Digredi de causâ *of* à causâ, à propoſito. Cic. *Van zyn voorwerp of wyken, af dwalen, uit weiden.*

Digitized by Google

DIGRESSIO, ōnis. f. Cic. *Vertrek, ſcheidinge, afſcheid.*
Digreſſio à propoſito *of* à propoſitâ oratione. Cic. *Uitweidinge, verandersinge, afwykinge van zyn voorgaande reden.*
DIGRĔSSŬS, ūs. m. Cic. Virg. *Vertrek, ſcheidinge, afſcheid.*
Digreſſus à propoſito. Quintil. *Uitweidinge, verandering of afwyking van zyn voorige reden.*
DIGRESSŬS, ă, ūm. ab aliquo loco. Cic. *Weg gegaan, vertrokken, afgeſcheiden, t' zyds geweken.*
Inde parvulam proclivitatem digreſſus. Hirt. *Daar van daan na een kleine ſtealte geruks zynde, of zyn leger op een heuveltje ter neder geſlagen hebbende.*
Mulier digreſſa à marito. Suet. *Een vrouw, van haar man of egtgenoot afgeloopen, afgezet, geſcheiden.*
Digreſſus longiùs iracundiâ. Cic. *Te verre door gramſchap vervoerd, verrukt.*
DIJŪDĪCĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Oordeel, onderſcheidinge, beſleginge, uitſpraak, vonnis.*
DIJŪDĪCĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Geoordeeld, beſlegt, afgedaan, uitgeſproken, uitgewezen.* Sprekende van een zaak, geding, verſchil, enz.
DIJŪDĪCO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. aliquid. Ter. Cic. *Oordeelen, beſlegten, uitwyzen, vonniſſen, vonnis vellen, afdoen, uitſpreken.*
Dijudicare inter aliquas ſententias. Cic. *Over eenige gevoelens oordeelen, zyn oordeel uiten.*
Dijudicare vera & falſa *of* vera à falſis. Cic. *Ware dingen van valſche onderſcheiden: onderſcheid tuſſen het ware en het valſche.*
Dijudicare controverſiam. Cic. *Een geſchil beſlegten, afdoen, uitwyzen.*
Dijudica uter utri virtute anteferendus ſit. Cæſ. *Oordeel wie van beiden in dapperheid behoorde voorgeſteld te worden.*
DIJŪNGO. *Zie* Disjungo.
DĪLĀBĬDŬS, ă, ūm. adj. Plin. *Vergankelyk, dat ligtelyk afvalt, of verſlyt.*
DĪLĂBŎR, ĕrĭs, lāpsŭs ſum, lābī. in agros, in oppida. Liv. *Landwaarts in of in de Steden vlugten, ontvlugten, ontſnappen, ontkomen.*
** Nebula dilabitur ad primum tęporem Solis. Liv. *De miſt verdwynt met de eerſte hitte van de zon.*
* Dilabi vetuſtate. Liv. Colum. *Van malkander door oudheid vallen, ſplyten, berſten, ſcheuren.* Van een ſchip, een kleed, enz. geſproken.
* Dilabi. Cic. Liv. *Te niet of verloren gaan, verteerd worden, vervallen, op raken.* Sprekende van inkomſten, zaken, enz.
Malè parta malè dilabuntur. Cic. *Qualyk gewonnen, qualyk verteerd: zoo gewonnen, zoo verteerd.*
Reſpublica dilabitur. Cic. *Het gemeene beſt vervalt, gaat te grond, gaat verloren.*
Illi meâ memoriâ dilabuntur. Cic. *Ik gedenke niet meer aan dat volk, zy gaan uit myn gehougenis.*
Dilabuntur cum eo nuncio copiæ. Corn. Nep. *Op die tydinge verliepen alle de benden, verſtrooide zig het krygs volk.*
DĪLĂCĔRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. Catul. Sen. Trag. *In ſtukken ſcheuren, verſcheuren, vernielen, van een rukken.*
Dilacerare Rempublicam. Cic. *Het gemeene beſt uit zuipen, bederven, uit putten, des zelfs inkomſten, enz. opſlokken, verquiſten.*
DĪLACRYMO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. in aliquam partem. Colum. *Na een plaats toe weenen, zyn tranen aan een zyde ſtorten.*
DĪLĂMĬNO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. nucem. Ovid. *Door ſnyden, midden door kluven.* De nuce. *Een noot midden door verdeelen, van malkander ſcheiden.*
DĪLĂNĬO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Cicer. *Verſcheuren, in ſtukken houwen, kappen, vierendeelen.*
** Dilaniare comas. Ovid. *Het haar uit trekken, rukken, ſcheuren.*
DĪLĂPĬDO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. agrum. Cat. *De ſteenen uit een veld nemen, een veld van ſteenen zuiveren.*
Dilapidare pecuniam. Ter. Cic. *Geld verſpillen, verquiſten, onnutteliyk door brengen, verbraſſen en verzuipen.*
Deus hominum labores grandine dilapidat. Colum. *God verdelt der menſchen arbeid door den hagel.*
DĪLĂPSŬS, ă, ūm. Cic. *Af of neder geſtort, geſtroomd, afgevloeid, afgeloopen.* Sprekende van water, ſneeuw, een rivier, enz.
Dilapſus. Cic. Ovid. Claud. *Verwelkt, vergaan, vervallen, verdweenen, vermindert.* Van ſchoonheid, ſmart, enz. geſproken.
Dilapſum ſenectute corpus. Val. Max. *Een lighaam door ouderdom uit geput, verzwakt, vervallen.*
Dilapſus. Liv. *Geſcheiden, verſtrooid, verſpreid, van malkander afgegaan.* Sprekende van een hoop volks.
Dilapſa oculi acies altitudinis ſpatio. Vitruv. *Verminderde kragt of ſcherpte van 't gezigt door de tuſſen wydte van de hoogte.*
DĪLĂRGĬOR, īrīs, ītūs ſum, īrī. aliquid multitudini. Cic. *Iets aan de menigte of 't gemeene volk ſchenken, vereeren, uitdeelen; Mildadigheid aan de menigte plegen.*
DĪLĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Uitſtel, verſchuiving, verlenging, opſchorſinge.*
Dilationem petit & pauculos dies. Plin. J. *Hy verzoekt uitſtel voor eenige dagen.*
Per dilationes bellum gerere. Liv. *Den oorlog met tuſſen poozingen en uitſtellingen voeren.*
DĪLĀTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Cic. *Breed maken, uitſtrekken, verwyden, openen, uitbreiden.*
Dilatare aciem. Liv. *Zyn leger uitbreiden, meer landen doen beſlaan.*
Dilatare orationem *of* argumentum orationis. Cic. *Zyn reden voerings of voorwerp van zyn vertoog uitbreiden, uitſtrekken, uitſtrekken, vergrooten.*
DĪLĀTŎR, ōris. m. Horat. *Die uitſtel, of uitvlugtjes zoekt, die telkens iets verſchuift of uitſtelt.*
DĪLĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Uitgeſtelt, verſchoven, opgeſchort.*
Dilato Mithridate. Flor. *Den oorlog tegen Mithridates uitgeſtelt hebbende.*
DĪLAŪDO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Cicer. *Loven, pryzen.*
DĪLECTŬS, ă, ūm. Cic. *Bemind, lief, waard.*
DĪLĪGENS, ēntis. omn. gen. Cic. *Naarſtig, vlytig, zorgvuldig, naauwkeurig.* Men zegt *Diligentior* en *Diligentiſſimus.*
Homo diligens. Cic. Diligens rei familiaris. Suet. *Een goed huishoudend man, die zyn zaken wel benaarſtigt, wel beharstigt.* Diligens de ſuo. Plin. J. *Een karig, gierig, doen man omtrent zyn goed: Een zuinig man.*
Diligens ad aliquid faciendum. Cic. In aliquâ re faciendâ. Cic. Plin. J. *Naarſtig, vlytig in het doen van iets.*
** Vir diligentiſſimus ſalutis meæ. Cic. *Een zeer zorgvuldig, yverig, vlytig man voor myn behoudeniſſe, welvaren, of belang.* Omnis officii. Cic. *Een man die in allen deelen zyn plgt betragt, waar neems, die in alles zyn uiterſte beſt doet, en zeer gedienſtig is.* Juris. Sen. Ph. *Een liefhebber, handhaver, voorſtander van 't regt, reden, en billykheid.*
* Diligens. Cicer. *Vlytig, naauwkeurig, getrouw.* Sprekende van een pligt, enz.
Litteras illi de omnibus rebus diligentes dabis. Cic. *Gy zult hem van alles naauwkeurige brieven of gedenk-ſchriften zenden, toe laten komen, af vaardigen.*
DĪLĪGENTĔR. adv. Plaut. Cicer. *Naarſtiglyk, vlytiglyk, naauwkeurigiyk, zorgvuldiglyk, met yver.* Men zegt *Diligentiùs* en *Diligentiſſimè.*
Diligenter loqui. Cic. *Zuiver, keurlyk ſpreken.*
Diligenter. Cic. *Byzonderlyk, naauwkeuriglyk.*
DĪLĪGENTĬA, æ. f. Cic. *Naarſtigheid, vlyt, zorgvuldigheid, naauwkeurigheid, aandagt, getrouwheid.*
Diligentia. Cic. *Zuinigheid, ſpaarzaamheid, goed beleid in huiſelyke zaken.*
DĪLĪGO, īs, lexi, lectŭm, ligĕrĕ. acc. Cic. *Teederlyk beminnen, liefhebben.*
Te in fratris dilexi loco. Ter. *Ik hebbe u als myn eigen broeder bemind.*
DĪLŎGĬA, æ. f. Aſc. Pæd. διλογία. *Dubbelzinnigheid, twyfelzinnigheid, dubbelzinnige woorden of reden.*
DĪLŌRĬCO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Openrarnen, ſnyden, in ſtukken ſnyden.* Sprekende van een kleed, enz.
DĪLŪCĔO, ēs, lūxī, lucērĕ. Hor. *Ligten, ſchynen, ligt, klaar of helder zyn.*
Dies ille tibi diluxit ſupremus. Hor. *Dit was de laatſte dag van uw leven.*
** Dilucet res magis Conſulibus. Liv. *De zaak blykt klaarder aan*

Digitized by Google

aan de Burgermeeſteren: De Burgermeeſteren worden netter van de zaak berigt: De zaak word klaarder aan de Burgermeeſteren geopenbaard, ontdekt.

DĪLŪCĒSCĪT, lūxĭt, lūcēſcĕrĕ. Cic. *Het word dag, de dag komt aan.*

DĪLŪCĬDĒ. adv. Ter. Cic. *Klaarlyk, netjes, onderſcheidentlyk, duidelyk, baarblykelyk.* Men zegt *Dilucidiùs.*

Dilucidè dicere. Cic. *Onderſcheidentlyk, net, duidelyk ſpreken.*

DĪLŪCĬDO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Auct. ad Her. *Verklaren, opheldren, ontvouwen, uitleggen.*

DĪLŪCĬDŪS, ă, ūm. Plin H. *Ligt, ſchynende, klaar, helder.* Sprekende van een verwe. Men zegt *Dilucidior.*

** Dilucida oratio. Cic. *Een klare, nette, duidelyke, verſtaanbare reden.*

DĪLŪCŪLĀT, lūcŭlāvĭt, lūcŭlārĕ. Ubi primùm diluculabit. Aul. Gell. *Zoo ras als't dag geworden zal zyn, zoo dra de dageraad zal aangekomen zyn.*

DĪLŪCŪLŌ. adv. Cic. *Met het krieken, of aanbreken van den dag: In d'eerſte morgenſtond.*

Primulo diluculo. Plaut. Primo diluculo. Cic. *Met het eerſte aanbreken van den dageraad, met het krieken van den dag, in de eerſte morgenſtond.*

DĪLŪDIĂ, ōrūm. n. plur. Hor. *De tuſſen tyd als'er geen ſchouwſpelen vertoond worden:* ook, *uitſtel, tuſſenpoozinge.*

** Diludia poſcere. Hor. *Tyd of uitſtel verzoeken, eiſſchen.* Dit beduid eigentlyk, *verzoeken dat de vertooninge van openbare ſpelen verſchoven worde.*

DĪLŪO, ĭs, lŭī, lūtūm, lŭĕrĕ. aliquid aquâ *of* alio liquore. Cæſ. Celſ. *Iets met of in water of eenig ander nat afwaſſchen, ſpoelen, ſchoon maken, mengen, reinigen, nat maken, weeken, ſmelten.*

** Vulnus aceto diluere. Petron. *Een wonde met azyn of edik reinigen, zuiveren, afwaſſchen.*

* Mihi, quod rogavi, dilue. Plaut. *Zeg my't gene ik u gevraagd hebbe, antwoord my net op myn vrage: Loſt myn vrage op.*

** Diluere crimina, peccata. Cic. Ovid. *Zig van miſdaden vry ſpreken, zuiveren, regtvaardigen.*

* Diluere curas Baccho. Ovid. *Zyn hartzeer met wyn afſpoelen, verdrinken.*

Diluere moleſtias. Cic. *Zyn droefheid, of moeylykheden verdryven, laten varen.*

Diluere auctoritatem. Sen. Ph. *Iemands gezag verminderen, iemands aanzien beſnoeyen.*

Diluere aliquam exiſtimationem. Front. *Een loopend gerugt doen verdwynen, ophouden, ſtillen.*

DĪLŪTĬŪS. adv. Dilutiùs potare. A. Gell. *Zuivere wyn, of wyn zonder water drinken.*

DĪLŪTŪM, i. n. Plin. H. *Het nat, daar iets in geweekt, geſmolten, of gemengd is.*

DĪLŪTŪS, ă, ūm. Lucret. Celſ. *Ergens in geweekt, geſmolten, gemengd: met water gemengd, gemaigd,* ook, *afgeſpoeld, gewaſſchen, geremigd.* Men zegt *Dilutior* en *Dilutiſſimus.*

DĪLŪVĬĀLĬS, is. m. & f. g. le, is. n. g. Solin. *Van de hooge vloed, watervloed, zundvloed, of daar toe behorende.*

DĪLŪVĬES, ēi. f. Hor. Ovid. Plin. H. *Een zond- of zundvloed, hooge watervloed, vloed.*

† DĪLŪVĬO, ās, ārĕ. Lucret. *Overvloeyen, overſtroomen, overloopen.*

DĪLŪVĬŪM, ĭi. n. Virg. Plin. H. *Een zundvloed, hooge vloed, of watervloed.*

DĪMĂCHÆ, ārūm. m. plur. Q. Curt. *Διμαχαι. Soldaten die te voet en te paard ſtreden.* Thans dragonders.

DĪMĂDĔO, ēs, dŭī, dērĕ. Lucan. *Smelten.*

DĪMĀNO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Cic. *Uitdruppelen, uitvloeyen:* ook, *verſpreid worden, iemand ter ooren komen, uitlekken, rugtbaar worden.*

Meus labor vitaque ratio dimanavit ad exiſtimationem hominum. Cic. *Myn arbeid en maniere van leven is rugtbaar geworden tot myn eer by de menſchen.*

Tenuis ſub artus flamma dimanat. Catul. *Een teedere vlam ſpreid zig door myn leden.*

DĪMENSĬO, ōnis. f. Cic. *Maat, meting, afmeting.*

DĪMENSŪS, ă, ūm. Cic. Virg. *Gemeten, afgemeten, afgepaſt.*

Tigna dimenſa ad altitudinem fluminis. Cæſ. *Balken afgemeten, afgepaſt na de diepte van de ſtroom of rivier.*

Dimenſus omnia. Cic. *Die alles afgemeten, afgepaſt, of van alles een gelykmatige maat genoman heeft.*

DĪMĔTĀTŪS, ă, ūm. acc. Cic. *Gemeten, afgemeten, op de maat gemaakt, afgepaſt.*

DĪMĔTĬŌR, īrĭs, mēnsŭs ſum, mētīrī. acc. Cic. *Meten, afmeten, de maat nemen, afpaſſen.*

DĪMĪCĀTĬO, ōnis. f. Liv. *Stryd, gevegt, ſchermutſelinge, ſlag.*

Dimicatio fortunæ, famæ. Cic. *Gevaar van middelen, en goeden naam.* Vitæ *of* capitis. Cic. *Gevaar van zyn leven te verliezen, van zyn hoofd quyt te raken.*

DĪMĪCO, ās, mĭcāvī, *en zomyds* mĭcŭī, mĭcātūm, mĭcārĕ. Cæſ. *Stryden, vegten, ſchermutſelen, handsgemeen zyn.* Cicero voegd'er *Pralio* by.

Dimicare de Imperio cum aliquo. Cic. *Met iemand om de heerſchappy ſtryden.*

Inter ſe dimicant. Plin. H. *Zy twiſten, zy ſtryden onder malkanderen.*

Dimicare pro aliquâ re. Cic. Plin. H. *Om eenige zake vegten, ſtryden.*

Dimicare de famâ. Corn. Nep. *Gevaar omtrent zyn goeden naam loopen.*

DĪMĬDĬĀTĬM. adv. Plaut. *Ten halve, voor de helft.*

Dimidiatim aliquid appetere. Plaut. *De helft van iets verzoeken, eiſſchen.*

DĪMĬDĬĀTŪS, ă, ūm. Cic. *In twee gelyke deelen verdeeld, door midden geſneden.*

Cibaria menſis dimidiati. Cic. *Mondkoſt voor een halve maand, of vyftien dagen.*

Procumbunt dimidiati. Plaut. *Zy leunen met het halve lyf.*

DĪMĬDĬŪM, ĭi. n. Cic. *De helft van iets.*

Vix dimidium dixeram, intellexerat. Ter. *Ik had naauwlyks de helft gezegt, en hy verſtond my al.*

DĪMĬDĬŪS, ă, ūm. Cic. *Half, in twee gelyke deelen verdeeld, door midden geſneden.*

Dimidius Patrum, dimidius plebis eſt. Liv. *Hy is aan d'eene zyde of ten deele uit Raadsheeren, ten deele uit het gemeene volk geſproten.*

DĪMĪNŬO, ĭs, mĭnŭī, mĭnūtūm, mĭnŭĕrĕ. aliquid. Ter. Cæſ. *Vermunderen, kleinder maken, afſnyden, beſnoeyen.*

Diminuere de aliquâ re Cæſ. Cic. Ex aliquâ re. Liv. *Iets van een ding afnemen, vermunderen, afſnyden.*

Diminuam tuum caput. Plaut. Tibi cerebrum. Ter. *Ik zal u den kop aan ſtukken ſlaan, ſmyten, de herſens uit het hoofd kloppen.*

Ira diminuitur. Ovid. *De gramſchap neemt af, bedaard, verminderd.*

Diminui. Cic. *Kleinder, of geringer gemaakt worden als iets is, verkleind worden, minder geacht worden.* Sprekende van een treffelyke daad, hoedanigheid, enz.

Capite diminui. Cic. *Van ſtaat verwiſſelen, veranderen.* Dit † geſchiede by de Romeinen eerſtelyk, als men van een ander tot zoon aangenomen wierd; ten tweede, als men zyn burger regt verloor; ten derden, als men om een miſdaad of anderzins zyn vryheid verloor en ſlaaf wierd.

DĪMĪNŪTĬO, ōnis. f. Cic. *Verminderinge, afneminge, verkleininge.*

Diminutio vectigalium. Cic. *Verminderinge, verligtinge van ſchattingen.*

Diminutio facta bonis *of* de bonis. Cic. *Vermindering, afneminge, verlies van goederen of middelen.*

Diminutione Provinciæ multatus. Cic. *Met verlies van't gezag over het wingewest geſtraft.*

Diminutio capitis. Cic. *Veranderinge, verwiſſelinge van ſtaat.* *Zie* Capite diminui.

* Diminutio. Liv. *Vervremdinge, regt om iets te vervremden.*

Mentis diminutio. Suet. *Zuffinge, uitzinnigheid, krankheid van herſenen of verſtand.*

Sideris diminutio. Front. *Verduiſteringe van een ſterre.* Voornamentlyk als het maar voor een gedeelte geſchied.

DĪMĪNŪTĪVE. adv. Aſc. Pæd. *Door verminderinge, verkleininge.* Een konſtwoord in de Spraakkonſt.

DĪMĪNŪTĪVŪS, a, ūm. Aſc. Pæd. *Verminderd, verkleind.* Ook een Spraakkonſt woord.

DĪMĪNŪTŪS, a, ūm. Cic. *Verminderd, verkleind, afgenomen.* In de eigen en oneigentlyke zin.

Digitized by Google

Pro-

Provincia ex tributis diminuta. Tac. *Een wingeweſt, van een gedeelte der ſchattingen verligt, ontheven.*

DĪMĪSSIO, ōnis. f. Cic. *Afvaardiging van iemand, verlof om te vertrekken.*

Dimiſſio. Cic. *Afzendinge, wegſtieringe, verzendinge van iemand na een plaats.*

DĪMĪSSŌRIŬS, ă, ŭm. *Voortzendig.* Dimiſſoriæ litteræ. Marcian. Juriſc. Dimiſſorii libelli. Marc. Juriſc. *Brieven van een Vorſt,* waar door een zake werd gebragt voor een vierſchaar waar op men zig beroepen heeft.

DĪMĪSSŬS, ă, ŭm. Cic. *Verzenden, afgezenden. Zie* Dimitto.

DĪMĪTTO, ĭs, mīſī, mīſſŭm, mīttĕrĕ. acc. Cæſ. *Zenden, afzenden, afvaardigen, verzenden.*

Dimittere. Cic. *Laten ſlippen of over't hoofd vliegen, verzuimen.* Sprekende van de tyd, of een goede gelegentheid, enz.

Dimittere Senatum, Concionem, &c. Cic. *Den Raad, of vergaderinge des volks doen opbreken, ſcheiden.* Milites. Cic. *De krygsknegten afdanken, verlof geven om na huis te keeren.*

Dimittere aliquem à ſe. Cic. Cæſ. *Iemand van zig afzenden, verdryven, wegjagen, uit zyn dienſt zetten, verſtoten.*

Nunquam dimittere librum è manibus. Cic. *Een boek nooit uit zyn handen leggen: Een boek altyd lezen, in handen hebben.*

Dimittere expugnationem. Cæſ. *Een beleg opbreken, verlaten.*

Dimittere uxorem. Suet. *Zyn vrouw verſtooten, verlaten.*

Dimittere reum. Plin. J. *Een misdadige vryſpreken, uit de gevangenis verloſſen, ontſlaan.*

Dimittere folia. Plin. H. *De bladeren verliezen, laten afvallen.*

Dimittere aliquid de ſummâ. Cic. *Iets van een ſomme aftrekken, korten.* De gravitate aliquid. Cic. *Iets van zyn ſtaatelykheid verliezen, laten vallen.*

Dimittere ſtudium & iracundiam ſuam Reipublicæ. Cæſ. *Zyn drift of neiginge en zyn gramſchap voor de welſtand van's gemeene beſt laten varen.*

DĪMŌTŬS, ă, ŭm. Tac. *Verplaatſt, verzet, verlegd, weggeleid of gedaan.*

DĪMŌVĔO, ēs, mōvī, mōtŭm, mŏvērĕ. Virg. *Iets uit zyn plaats zetten, verleggen, weg doen of leggen, verplaatſen.*

Dimovere aliquem *of* aliquid de loco. Cic. A loco. Plin. H. Loco. Hor. *Iemand uit een plaats verdryven, verjagen, doen vertrekken: Iets verplaatſen, verzetten, verleggen.*

** Dimovere ſuſpicionem. Cic. *Eenig vermoeden van zig afwenden, zig van een vermoede zuiveren.* Moleſtiam ab aliquo. Cic. *Iemand van moeite of droefheid bevryden, ontheffen, verloſſen.*

Dimoveri de ſententiâ. Cic. *Van gedagten of gevoelen veranderen.*

Dimovere mentem alicujus de ſuâ ſede & ſtatu. Cic. *Iemands gemoed of verſtand belemmeren, verwarren: Iemand zyn zinnen doen verliezen.*

Mori malunt, quàm tantillùm de dignitatis gradu dimoveri. Cic. *Zy willen liever ſterven, als dat ſtipje van hunne waardigheid afſtaan.*

DĪNĬĂ, æ. f. Plin. H. *Digne,* een ſtad in Provence.

DĪNŌSCO. *Zie* Dignoſco.

DĪNŪMĔRĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Optelinge, oprekeninge, telling.*

DĪNŪMĔRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Cic. *Tellen, rekenen, optellen, een getal optrekken.*

Dinumerare alicui pecuniam. Ter. *Iemand geld tellen, toe ſchieten, betalen.*

DĪŌBŎLĀRĬS, is. m. & f. ārĕ, is. n. Plaut. *Van twee oboli of omtrent 18 duiten hollands geld. Twee oboli waardig:* Ook, *ondeugend, ſlegt, ſnood, veragtelyk.* Sprekende van perſonen en zaken. Diobolares meritrices. Plaut. *Zeer geringe hoeren, die om weinig geld te bekomen zyn, ſtraathoeren.*

DĪŌBŎLŬS, ī. m. g. Gr. Jun. *Een ſtukje gelds,* by de Ouden waardig omtrent negen Hollandſche duiten.

DĪOECĒSĬS, is. f. Cic. Διοίκησις. *Een klein gebied, een gebied of geweſt 't welk men gebied.* Thans een Biſdom, een Stift.

DĪOECĒTĒS, æ. m. Cic. Διοικητής. *Een Bewindsman, gezag hebber, die't opzigt wegens een vorſt over iets heeft, een bewindhebber of beſtierder.*

DĪŌNYSĬĂ, ōrŭm. n. g. pl. n. Gr. Jun. Idem quod Bachanalia. *Bachus Feeſten.*

DĪŌPTRĂ, æ. f. Vitruv. Διόπτρα. Dit woord beteekent allerhande gereedſchap, waar door men hoogte neemt van de zon of ſtarren, de hoogte van iets af kykt, of de wydte meet. *Graadboog.*

DĪŌRYX, ygis. m. Pompon. Mela. Διώρυξ. *Een graft, goot, of riool,* om't water van een rivier ergens na toe te leiden.

DĪŌTĂ, æ. f. Hor. Διώτα. *Een wyn kruik met twee ooren, een leder vat om wyn in te doen.*

DĪPLINTHĬŬS, ă, ŭm. Paries diplinthius. Vitruv. lib. 2. cap. 8. Διπλίνθιος. *Een muur van twee ſteenen dik.*

DĪPLŌĬS, ĭdis, f. g. Gr. *Een gevoederd kleed.*

DĪPLŌMĂ, ătis. n. Cic. Δίπλωμα. *Open brieven, bulle, magt brief, brief van een vorſt.*

DĪPHRYGES, is. f. Celſ. Διφρυγες. *Stukjes koper twee maal geſmolten.*

DĪPŌNDĬĀRĬŬS. *Zie* Dupondiarius.

DĪPŌNDĬŬM. *Zie* Dupondium.

DĪPSĂCŬS, ī. m. & DĪPSĂCUM, ī. n. g. Plin. *Een diſtel waar van de droogſcheerders kaarden gemaakt worden, een kaarden diſtel.*

DĪPSĂS, ădis. f. Plin. H. Celſ. Δίψας. *Een ſoort van een adder, welkers bete groote dorſt veroorzaakt.*

DĪPTĔRŌS, ī. f. Vitruv. Δίπτερος. *Een tempel,* met twee ryen pylaren aan yder zyde.

DĪRĀDĬO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Vitruv. Colum. *De wyngaard ranken ſtraalgewys ſchikken, leggen, uitbreiden.*

DĪRÆ, ārŭm. f. plur. Virg. *Razernyen, helſche vloek Godinnen.*

Diras alicui imprecari. Tac. *Iemand vervloeken, vloeken op den kop wenſchen.*

Diris devotus. Cic. *Vervloekt, gruwelyk, gruwzaam.*

DĪRECTĀRĬŬS, ĭ. m. Ulpian. *Een dief, nagt roover, nagt dief,* die des avonds in huis ſluipt, om des nagts te ſteelen.

DĪRĔCTĔ. adv. Cic. *Regt uit, regtelyk, regel regt, eigentlyk, ter zake, zonder omwegen.*

DĪRĔCTĬO, ōnis. f. Vitruv. *Regte leidinge volgens een lyn.* Sprekende van een weg, een ry bomen, enz.

Lateres planam habeant inter ſe directionem. Vitruv. *Dat de tigchelſteenen een vlakke gelykmatigheid hebben.*

Directiones arenati deformentur. Vitruv. *Dat men het loſwerk ter dege uithole, 't welk men in kalk wil metſelen.*

Directio. Quintil. *Behendigheid, beleid, voorzigtigheid.*

Rationis directio ad veritatem. Quintil. *Regte leidinge van de reden tot de waarheid, over een komſte van de reden met de waarheid.*

DĪRĔCTŌ. adv. Cic. *Regt uit, regel regt.*

Directo. Sen. Ph. *Eigentlyk, eenvoudiglyk, zonder uitvlugtjes of omwegen.*

DĪRĔCTŪRĂ, æ. f. Vitruv. *Regel regte leidinge of ſchikking van iets.*

Quò fundatior erit ex arenato directura, eò, &c. Vitruv. *Hoe het ſteene loſwerk in meerder kalk vaſt gemetſelt is, hoe,* enz.

DĪRĔCTŬS, ă, ŭm. Cic. *Regt, regel of lyn regt, in een regte lyn of ſtreep geſchikt.*

Materiâ directâ contexere pontem. Cæſ. *Een brugge met regt uit leggende planken dekker.*

Locus ex utraque parte directus. Cæſ. *Een plaats aan beide zyden ſteil.*

Directus. Liv. *Regtmatig, natuurlyk, eigentlyk, eenvoudig, ter zake dienende, ter ſnede gebragt.*

† Directus. Plaut. *Een galg brok, een galgen ſnaven aas.*

DĪRĔMTĬO, ōnis. f. Cicer. *Vuiſtel, verſchuiving.* Dit is geen vaſt woord in dezen Schryver.

DĪRĔMTŬS, ă, ŭm. Liv. *Afgezonderd, afgeſcheiden, afgebroken, verdeeld.*

Gens mari diremta. Plin. H. *Een volk, van anderen door de zee geſcheiden, afgezonderd.*

DĪRĔMTŬS, ūs. m. Cic. *Afzonderinge, afſcheidinge, afbreekinge, verdeelinge.*

DĪRĔPO, ĭs, rēpſī, rēptŭm, rēpĕrĕ. Phœdr. *Neder kruipen, ſluipen, dalen.*

Digitized by Google

Felis direpit ad cubile ſuis. Phœd. l. 2. fab. 4. *De kat kruipt of ſluipt neder in 't varkens hol.*

DIRĒPTIO, ōnis. f. Cic. *Plonderinge, berooving, uitplondering van een ſtad, enz. Uitſchuddinge van een perſoon.*

Direptio ſociorum. Cic. *Plondering, berooving, uitſchuddinge van bondgenooten.* Bonorum. Cic. *Berooving van goederen.*

DIRĒPTŌR, ōris. m. Cic. *Een roover, plonder vogel, vrybuiter.*

DIRĒPTŪS, ă, ūm. Ovid. *Afgevild, afgeruk, afgeſtroopt, of getrokken.* Sprekende van 't vel van een beeſt.

Direptus. Ovid. *In ſtukken, of van een getrokken, geruk: in ſtukken gekapt, gehouwen.* Sprekende van ledematen.

Direptus. Cicer. Claud. *Geroofd, geplonderd, geſtolen, tot buit gemaakt.* Van goederen geſproken.

Direptus. Cic. Virg. Lucan. *Uitgeplonderd, beroofd, beſtolen.* Sprekende van een ſtad, of huis.

DIRĒPTŪS, ūs. m. Cic. *Afzonderinge, afſcheidinge.* Vele lezen *Diremtus.*

DIRĪBĔO, ēs, būī, bĭtūm, bēre. Plin. H. *Deelen, verdeelen, uitdeelen.*

DIRĪBĬTIO, ōnis. f. Cic. *Verdeelinge, uitdeelinge.* Vele lezen *Diremtio.*

DIRĪBĬTŌR, ōris. m. Cic. *Verdeelaar, uitdeelaar.* Dit was een bediende, die aan de Raadsheeren en 't volk de tabulæ of briefjes uitdeelde, om hun ſtemme mede te geven.

DIRĪBĬTŌRIUM, ĭi. n. Plin. H. Suet. *Een ſchouwplaats, en betaal plaats van ſoldaten.*

DIRĪGĔO, ēs, rĭgūī, rĭgēre. Virg. Ovid. *Styf worden, van vreeze verſtyven.* Sprekende van perſonen.

Diriguere comæ. Ovid. *De hairen ſtonden over end, ſtond te bergen.*

Sanguis diriguit formidine. Virg. *Het bloed ſtremde, kilde, of wierd koud door vreeze.*

DIRĪGO, ĭs, rēxī, rēctūm, rĭgĕre. acc. Varr. *Regt maken, regten, rigten, opregten, regt buigen.*

* Imum cœlum cameræ dirigere. Vitruv. *Het onderſte gehemelte van een gewelf glat of effen maken.*

Dirigere iter *of* curſum ad *of* in aliquem locum. Cic. Cæſ. Greſſum. Virg. *Zyn reis, loop, of ſchreden na een plaats rigten, regt na een plaats reizen, loopen, gaan.*

Dirigere telum in aliquem. Ovid. *Een pyl op iemand ſchieten, aan leggen: met pyl en boog na iemand mikken.* Certo ictu. Virg. *Gewis en zeker met een pyl ſchieten.*

Dirigere aciem. Cæſ. *Een leger in ſlagorde ſtellen, ſchikken.*

Si ad noſtrum album verba dirigimus. Sen. Ph. ep. 59. *Indien wy de woorden volgens ons oogmerk of doelwit beproeven, rigten, onderzoeken.*

Utilitate magis quàm humanitate officium dirigere. Cicer. *Zyn beleid, of pligt meer na eigenbaat, als na heusheid of beleefdheid rigten, ſchikken. Zig meer in zyn pligt na voordeel als wellevendheid voegen.*

* Tibi ad voluntatis meæ interpretationem dirigenda tua ſententia fuit. Liv. *Gy moeſt uw gevoelen, of raad, gerigt of geſchikt hebben na 't geene, 't welk gy wiſt dat ik gaarne gezien hadde.*

DIRĪMO, ĭs, ēmī, ēmtūm, ĭmĕre. Cic. *Afzonderen, ſcheiden, verdeelen, af breken.*

Nox diremit prælium. Plaut. Cæſ. *De nagt brak het gevegt af, ſcheide, eindigde den ſtryd.*

Dirimere ſocietatem vitæ *of* conjunctionem cum aliquo. Cic. *De vriendſchap met iemand af breken: De vriendſchap of gemeenzaamheid met iemand op zeggen, laten varen.* Conjunctionem civium. Cic. *De eendragt tuſſen de borgers verſtoren, tweedragt tuſſen de burgery zaayen.*

Dirimere controverſiam. Cic. Litem *of* certamen. Ovid. *Een verſchil, geſchil, of twiſt uitwyzen, beſlegten, afdoen.* Rixam. Plaut. Iras, altercationes, ſimultates. Liv. *Kyvaadjen, gramſchap, twiſten, en vyandſchap byleggen, vereenigen.*

DIRĪPIO, ĭs, rĭpŭī, rĕptūm, rĭpĕre. Cic. Ovid. *Wegnemen, weg rukken, weg voeren.*

Diripere aliquem e loco. Cic. *Iemand uit een plaats rukken, met geweld trekken, weg voeren.* Enſem vaginâ. Ovid. *Een degen of zwaard uit de ſcheeden trekken, van leder rukken.*

Diripere mentis feritatem alicui. Val. Max. *Iemands woeſtheid of wreedheid van aard verzachten, vermurwen; Iemands wreed gemoed verzoeten, doen bedaren.*

Diripere aliquem; Provinciam; opes; &c. Cic. Ovid. *Iemand uitſchudden, afzetten, berooven: Een geweſt uitplonderen, berooven, verwoeſten; Goederen ſtelen, roven, plonderen, tot buit maken.*

Diripere aras. Virg. *d'Altaren om verre, over hoop, of 't onderſte boven werpen, vernielen, verdelgen.*

Diripere veſtem. Ovid. *Een kleed ſcheuren, aan ſtukken rukken, tyten, trekken.*

DIRĪTAS, ātis. f. *alleen,* Cicer. *of* Diritas morum. Suet. *Wildheid, woeſtheid, wreedheid van zeden of manieren.*

Diritas. Cic. *Wreedheid, onmenſchelykheid.*

Diritas ominis. A. Gell. *Rampzaligheid van een voorbedudſel.*

DIRŪMPO, ĭs, rūpī, rūptūm, rūmpĕre. acc. Plaut. *Verſcheuren, aan ſtukken breken, rukken, ſlaan, af breken.*

Repentè amicitias exortâ aliquâ offenſione dirumpimus. Cic. *Wy breken ſchielyk onze vriendſchap af, als'er eenig misnoegen ontſtaan is.*

Dirupi, *alleen,* Plaut. Dirupi me penè. Cic. *Ik meende by na te berſten, te ſterven,* van ſpyt, enz.

Dirumpi dolore. Cic. *Van droefheid ſterven, quynen: Door hartzeer verdwynen.*

Infinito fratris tui plauſu dirumpitur. Cic. *Hy berſt van ſpyt of nyd om uw's broeders groote lof en aanzien.*

DIRŪNCIO, ĭs, īre. Feſt. *Wyen, het onkruid uit plukken.*

DIRŪO, ĭs, rŭī, rŭtūm, rŭĕre. acc. Terent. Cicer. Prop. Ovid. Liv. *Om verre, over hoop, of 't onderſte boven werpen, verdelgen, ſlegten, vernielen.* Sprekende van een ſtad, poort, gebouw, enz.

DIRŪPTIO, ōnis. f. Sen. Ph. *Berſtinge, breuk, ſcheur, reet.*

DIRŪPTŪS, ă, ūm. Cic. *Gebroken, aan ſtukken geſlagen, geſcheurd, geberſten.*

Diruptæ rupes. Liv. *Steile klippen of ſteenrotſen.*

Diruptus homo. Cic. *Een bedorve man: Iemand die alles doorgebragt en verteerd heeft.*

DIRŪS, ă, ūm. Cic. Hor. *Wreed, woeſt, wild, onmenſchelyk.* Van perſonen en zaken. Men zegt *Dirior* en *Diriſſimus.*

Dira facies. Virg. Ovid. Claud. *Een wreed, gruwzaam, vervaarlyk, ſchrikkelyk aangezigt of weezen.*

Dirus. Catul. Virg. Ovid. Plin. H. *Rampzalig, ongelukkig, iets quaads betekenende.*

Dira natura. Plin. H. *Een wreede, woeſte, onmenſchelyke, gruwelyken aart, of imborſt.*

Dirus. Virg. *Ontzagchelyk, eerwaardig.* Sprekende van de Heiligheid van een plaats.

DIRŪTŪS, ă, ūm. Cicer. Prop. *Verdelgd, verwoeſt, uitgeplonderd, vernield.* Sprekende van een ſtad, een Ryk, enz.

Ære diruto miles. Cic. Varr. *Een krygsknegt met ſchande van zyn ſoldye verſtoken, ontbloot.*

DIS, ĭtis. m. & f. DĪTE, ĭs. n. Terent. Val. Flacc. *Ryk, wel gegoed.* Men zegt *Ditior* en *Ditiſſimus.*

Caſtra omni opulentiâ ditia. Curt. *Een legerplaats vol van alderhande rykdommen.*

Terra ditiſſima. Virg. *Een zeer overvloedig, vrugtbaar land.*

Animi dites. Tib. *Doorlugtige, deftige, hoogdravende, verheven gemoederen of verſtanden.*

DISCALCĔĀTUS, ă, ūm. Suet. *Barrevoets, zonder ſchoenen, van ſchoenen beroofd.*

DISCĀVĔO, ēs, cāvī, cautūm, ēre. Plaut. *Wel wagt houden voor iets, ter degen op zyn hoede zyn, zig wel wagten, of toe zien, vermyden, myden.*

DISCĔDO, ĭs, cēſī, cēſūm, cēdĕre. à *of* ab aliquo loco. Cic. *Van of uit een plaats vertrekken, weggaan, ſcheiden, zig uit een plaats begeven.*

Diſcedere ab aliquo. Cic. *Van iemand ſcheiden, iemands gezelſchap verlaten, van hem af gaan, of vertrekken.*

Febris ab eo diſceſſit. Cic. *De koorts is weg, heeft hem verlaten.*

Diſcedamus à nobiſmet ipſis. Cic. *Laat ons niet meer van ons zelven ſpreken.*

* Diſcedere à contentione. Cic. *Ophouden van twiſten.* Ab officio. Cic. *Zyn pligt verzuimen, daar van afwyken.* Ab armis.

Digitized by Google

mis. Cic. *De wapenen nederleggen, den oorlog laten varen, ſtaken.* A jure. Cic. *Van zyn regt afwyken, laten vallen, afſtaan.*

* Diſcedere in aliquam opinionem. Cic. *Van eenig gevoelen zyn, 't zelve volgen.*

* Ad alia diſceſſit Senatus. Cic. *De Vroedſchap was van andere gedagten, gevoelens.*

* Diſcedere in varias partes. Cic. *Verſcheide partyen verkiezen, volgen.* In varias factiones. Tac. *Verſcheide partyſchappen maken.*

*-Diſcedere à ſe ipſo. Cic. *Zig zelfs vergeten, lochenen, verzaken.*

In eâ cauſâ diſceſſit inferior. Cic. *Hy had het ſlegt in dat geding, hy heeft die zake verloren.*

Cùm diſceſſi à te, nemo mihi illo charior. Cic. *Buiten hem hebbe ik niemand liever als u, in my niemand waarder als gy.*

Diſceſſit terra, cœlum, &c. Cic. *De aarde, den hemel ſcheurde of berſte van malkander.*

Diſcedere à vitâ *of* ex vitâ. Cic. *Sterven, overlyden, overleven, dit leven verlaten.*

Diſcedere à ſe. Cic. *Gek of dwaas worden, zig zelve niet meer zyn, buiten zig zelfs geraken.*

DISCĒPTĀTIO, ōnis. f. Cic. *Twiſt, geſchil, oneenigheid, redewiſſelinge.*

Diſceptatio veritatis. Cic. *Onderzoek, uitpluizinge der waarheid.*

Diſceptatio forenſis. Cic. *Een geding, pleit-geſchil, gerigtszaak.*

DISCĒPTĀTŎR, ōris. m. Cic. *Een ſcheidsman, middelaar, een Regter.*

Diſceptator alicujus rei. Cic. De aliquâ re. Liv. *Die een zake uitwyſt, of kennisſe van een zake neemt.*

DISCĒPTĀTRIX, īcis. f. Cic. *Regterſſe, middelareſſe, ſcheidsvrouwe.*

DISCĒPTO, ās, āvī, ātum, āre. de aliquâ re. Cic. *Over een zake twiſten, twiſtredenen, oneenig zyn.*

Diſceptare aliquid. Cic. *Iets uitwyzen, onderzoeken, kennisſe van iets nemen.* Controverſias aliquorum. Cic. *De geſchillen van eenige perſonen onderzoeken, over de zelve oordeelen, of zyn gedagten uiten.*

In uno prælio fortuna Reipublicæ diſceptat. Cic. *De welſtand of 't geluk van 't gemeene beſt hangt aan eene veldſlag: Deze ſlag moet het welvaren van den Staat beſlegten.*

Diſceptare in aliquâ urbe *of* foro alicujus urbis. Plin. H. *Iets in een ſtad, of voor de vierſchaar van een ſtad in regten beweren, ſtaande houden, vervolgen.*

DISCĒRNĬCŬLUM, i. n. Varr. *Een hair naalde.*

DISCĒRNO, ĭs, crēvī, crētum, cĕrnĕre. acc. Ter. Cic. *Onderſcheiden, onderſcheid maken, omtrouwen.*

Diſcernere alba & atra. Cic. *Wit van zwart onderſcheiden, onderſcheid maken tuſſchen wit en zwart.* Alium ab alio. Cic. *Het een van 't ander onderſcheiden, onderſcheid tuſſen het een en 't ander maken.*

** Diſcernere. Plin. H. *Afzonderen, verdeelen, ſcheiden.*

Diſcernere telas auro. Cic. *Linnen met goud doorſtikken.*

*** Diſcernere litem arvis. Virg. *Geſchillen die over landeryen zouden konnen ontſtaan, voorkomen, afweren.*

DISCĒRPO, ĭs, cērpsī, cērptum, cĕrpĕre. acc. Cic. *Aan ſtukken ſcheuren, rukken, van een rukken, breken, verſcheuren.*

Alligatum aliquem equis in diverſum iter concitatis diſcerpere. Varr. *Iemand met vier paarden van malkanderen laten ſcheuren, rukken, trekken.*

Diſcerpere rem propoſitam in membra. Cic. *Een voorgeſtelde zake in eenige leden verdeelen.*

DISCĒRPTŬS, a, um. Hor. *Geſcheurd, verſcheurd, aan ſtukken gerukt, getrokken.*

** Diſcerptus. Cic. *Verdeeld, onderſcheiden, afgedeeld.* Van de deelen van een reden geſproken.

DISCĒRTO, ās, āvī, ātum, āre. de aliquâ re. Tac. *Van een zake redeneeren, redekavelen, handelen.*

DISCESSĬO, ōnis. f. Ter. *Scheidinge, afſcheid, vertrek, egtſcheidinge, afwykinge.*

Diſceſſio. Tac. *Twiſt, tweedragt, oneenigheid.*

Diſceſſionem facere. Cic. *Zyn gevoelen uiten, verklaren.*

Diſceſſio facta eſt in ejus ſententiam. Cic. *Men was van zyn gevoelen, zyn raad wierd agtervolgd.*

DISCESSŬS, ūs. m. Cic. *Vertrek, afſcheid, ſcheidinge, afwykinge.*

Diſceſſus Solis. Cic. *Afwykinge van de Zon.*

Diſceſſus è vitâ *of* animi à corpore. Cic. *Scheidinge uit dit leven, van de ziel uit het lighaam: De dood.*

* Diſceſſus cœli. Cic. *Openinge van de lugt, of van den hemel,* als de wolken van malkanderen wyken.

DISCĬDĬUM, ĭi. n. Solin. *Afſnydinge, afzonderinge, ſcheidinge, egtſcheidinge. Zie* Diſſidium.

DISCINCTŬS, a, um. Liv. Suet. *Ontgord, zonder gordel.*

Diſcinctus. Hor. *Onagtzaam, nalatig, zorgeloos, luy, ledig.*

Diſcinctus. Virg. *Een bloodaard, een laſhartig menſch, een bloode guit.*

Diſcinctus nepos. Hor. *Een doortrokke, overgegeve ligtmis, oprokker, ſlemper.*

DISCĪNDO, ĭs, ſcĭdī, ſcīſſum, ſcĭndĕre, acc. Cic. *Aan ſtukken ſnyden, ſplyten, ſpalken, breken.*

Diſcindere amicitiam. Cic. *De vriendſchap afbreken.*

Video medium diſcindere cœlum. Virg. *Ik zie den hemel in 't midden openen.*

DISCĪNGO, ĭs, cīnxī, cīnctum, cīngĕre. aliquem. Mart. *Ontgorden, iemand den gordel afdoen, of ontnemen.*

Dolos ratione diſcingere. Sil. *Argliſtigheden met reden verydelen.*

Diſcingi. Cic. *Ontgord, of de gordel afgenomen worden.*

** Cæſar in ſinu eſt, neque diſcingor. Cic. *Ik volg de zyde van Cæſar, en verander niet.*

Diſcingi. Suet. Armis diſcingi. Sil. Ital. *Ontwapend, of van wapenen ontbloot, of beroofd worden, voor ſchelm uit het waandel gejaagd worden.*

* Diſcingere ingenium. Sen. Ph. *Een inborſt, aart, of gemoed bederven, verleiden, verwyſd maken.*

DISCĪPLĪNĂ, æ. f. Cic. *Tugt, leer, onderwyzinge, leerſtuk.*

Diſciplina. Cic. *Opvoedinge, onderhoud.* Zoo gegeve als ontfange.

Diſciplina. Cic. *Regel, orde, nette manier of wyze van iets te doen, konſt.*

Militiæ diſciplina *of* Bellica diſciplina. Cic. *Krygstugt, krygskunde, konſt van oorlogen.* Juris Civilis. Cic. *De regtsgeleerdheid, kennisſe of ervarenheid in regten.* Navalis. Cic. *De konſt van de zeevaart, ſtiermanſchap.*

Diſciplina. Cic. *Een gezindheid, aanhang, een ſchol.*

Eâdem nos diſciplinâ utimur. Plaut. *Wy gebruiken de zelve orde, maniere of wyze van doen: Wy houden een en het zelve beleid.*

Diſciplinæ aliis eram. Plaut. *Ik ſtrekte anderen tot een leering, of voorbeeld, en regtſnoer om wel te leven.*

DISCĪPLĪNĂBĬLĬS, is. m. & f. lĕ, is. n. Diſciplinabilis ſcientia. Auct. ad Her. *Een regelmatige wetenſchap.* Zommigen lezen *Diſciplinalis.*

DISCĬPŬLĂ, æ. f. Hor. Plin. H. *Een leer- of ſchooldogter, een meuje 't welk men onderwyſt.* Plautus noemt dus ook een vogel welke men leerd zingen.

DISCĬPŬLUS, i. m. Cic. *Een leerling, ſcholier, leer jongeling, die een konſt, ambagt, wetenſchap, enz. leert.*

Diſcipulus. Plin. H. *Een leerling, opgevoed.*

Ipſe dux erat ſummi Imperatoris diſcipulus. Liv. *Den Overſte zelfs was een leerling van een zeer groot Veldheer.*

DISCĪSSŬS, a, um. Virg. Celſ. *Aan ſtukken gerukt, geſneden, afgeſneden, geſcheurd.*

DISCLŪDO, ĭs, clūſī, clūſum, clūdĕre. Cæſ. *Afzonderen, af of uitſluiten, afzonderen, van malkander zetten, ſcheiden, afſchieten, weg ſluiten.*

Mons ille Arvernos ab Helvetiis diſcludit. Cæſ. *Die berg ſcheid die van Auverne van de Zwitzers.*

Diſcludere res aliquas ſuis locis. Cic. Virg. *Verſcheide zaken op hare plaatſen ſchikken, op of afſluiten.*

DISCLŪSŬS, a, um. Cic. *Afgezonderd, afgeſcheten.*

Diſcluſus. Varr. *Ter zyden geſteld, weggezet.*

Diſcluſus. Virg. *Geſloten, weg, op, of afgeſloten.*

DISCO, ĭs, didicī, diſcĕre. aliquid ab aliquo. Cic. De aliquo. Ter. Ex aliquo. Virg. Sub aliquo. Liv. *Iets van of onder iemand leeren, van iemand geleerdt of onderwezen worden.*

Diſcere litteras apud aliquem. Cic. *Van iemand leeren lezen.*

Digitized by Google

Didici ex tuis litteris, te, &c. Cic. *Ik heb uit uwe brief verſtaan, dat gy, enz.*

Diſcere fidibus. Cic. Corn. Nep. *Op de luit of eenig ander ſnaarſpeeltuig leeren ſpelen.* Men verſtaat'er *Canere* onder.

DĪSCŌBŎLŌS, I. m. Plin. H. Quintil. *Een ſchyfwerper, een liefhebber van met de ſchyve, of iets anders om het verſte te werpen.*

DĪSCŌCTŪS, ă, ūm. Plin. H. *Wel gekookt, gezoden.*

DĪSCŎLŌR, ōris. omn. gen. Cic. *Van verſcheide verwen, bont, veelverwig.*

Diſcolor. Hor. Mart. *Van een andere, of verſcheidene verwe.*

DĪSCŎLŌRĬŪS, ă, ūm. Diſcoloria veſtis. Petron. *Een kleed of gewaad van verſcheide verwen.*

DĪSCŌNDŪCO, ĭs, dūxī, dŭctŭm, dūcĕrĕ. Plaut. *Nadeelig, of ſchadelyk zyn.*

Nihil diſconducit hnic rei. Plaut. *Dit is deze zake niet ſchadelyk of nadeelig, dat doet geen quaad aan deze zaak.*

DĪSCŌNVĔNĬO, ĭs, vēnī, vēntŭm, vĕnīrĕ. Hor. Plin. H. *Verſchillen, oneenig zyn, niet overeen komen.*

Diſconvenit inter me teque. Hor. *Wy zyn het tuſſen u en my niet eens: Wy verſchillen onder malkanderen.*

Vitæ diſconvenit ordine toto. Hor. *Hy is gantſch niet eenpaarig: Hy is t'eenemaal ongeſtadig, onſtandvaſtig in het gantſche beleid, beſtier, of den loop van zyn leven.*

DĪSCŌQUO, ĭs, cōxī, cŏctŭm, cŏquĕrĕ. acc. Plin. H. *Iets wel koken, zieden.*

DĪSCŌRDĀBĬLĬS, ĭs, m. & f. lĕ, ĭs. n. Plaut. *Verſchillende, niet overeen komende, ongelyk, twiſtig.*

Inter nos fuimus ingenio haud diſcordabili. Plaut. *Wy hebben altyds van een gelyken imborſt geweeſt: Wy hebben met malkander zeer wel konnen overeen komen.*

DĪSCŌRDĀNS, ānt'is. omn. gen. Venti diſcordantes. Plin. J. *Strydige, tegen den anderen waayende winden.*

DĪSCŌRDĬA, æ. f. Cic. *Twiſt, tweedragt, verſchil, geſchil, oneenigheid.*

DĪSCŌRDĬĀLĬS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Plin. H. *Tweedragt makende, dat twiſt, tweedragt, of oneenigheid zaaid, of ſtookt.*

DĪSCŌRDĬŌSŬS, ă, ūm. Salluſt. *Twiſtzugtig, een ſtokebrand, een twiſt- of tweedragt zaayer: Een liefhebber van oneenigheid, of tweedragt.*

DĪSCŌRDO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. ab aliquo. Quintil. Cum aliquo. Cic. Tac. Alicui. Hor. Adverſus aliquem. Quintil. *Geſchil of verſchil met iemand hebben, met hem oneenig zyn, of niet wel overeen komen, met iemand tweedragtig zyn.*

Diſcordant, alleen. Plaut. *of* Inter ſe diſcordant. Ter. *Zy hebben geſchil of verſchil, zy zyn oneenig, zy komen niet overeen, of zyn tweedragtig.*

DĪSCŌRS, ōrdis. omn. gen. Cic. *Tweedragtig, oneenig, verſchillende.*

Secum ipſe diſcors. Liv. Sibi diſcors. Ovid. *Van zig zelf verſchillende, zig zelf tegenſprekende.* Alteri diſcors. Vell. Pater. Cum altero. Tac. *Met iemand oneenig, verſchillende, of tweedragtig.*

Diſcors. Hor. *Strydig, verſchillende, verſcheiden.*

Modi diſcordes. Stat. *Strydende, verſchillende, verſcheide toonen, zangmaten of wyzen.*

DĪSCRĔPANTĬA, æ. f. Cic. *Onderſcheid, verſcheidenheid, ſtrydigheid, verſchil.* In den eigen en oneigentlyken zin.

† DĪSCRĔPĬTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Lucret. *Verſchillen, verſchelen, ſtryden, ſtrydig, ongelyk of verſcheiden zyn, niet overeen komen, of van andere gedagten zyn.*

DĪSCRĔPO, ās, pāvī, *ſomtyds* pŭī, pārĕ. Cic. *Verſchillen, verſchelen, van een verſcheide geluid of toon zyn.* Sprekende van de ſnaren van een luit.

** Diſcrepare ab aliquo. Cic. *Van iemand verſchillen, van ſtrydige of andere gedagten zyn: Oneenig, tweedragtig, quaadvriend met iemand zyn.*

A meis rationibus diſcrepant tuæ. Cic. *Myn belang ſtryd met het uwe.*

Facta diſcrepant cum dictis. Cic. *De woorden verſchillen zeer veel van de daden.*

Hæc diſcrepant inter Auctores *of* Diſcrepant Auctores inter ſe de his rebus *of* in his rebus. Cic. *De Schryvers komen omtrent deze dingen niet overeen: Deze dingen worden van de Schryvers verſcheidentlyk voorgeſteld.*

Ipſi ſibi diſcrepant. Cic. *Zy komen met malkanderen niet over een, zy verſchillen van malkanderen.*

DĪSCRĒTĒ. adv. Cic. *Verſcheidentlyk, byzonderlyk, onderſcheidentlyk, netjes.*

DĪSCRĒTĬM. adv. Varr. *By of afzonderlyk.*

DĪSCRĒTĬO, ōnis. f. Cic. *Afzonderinge, onderſcheidinge, verdeelinge, ſchikkinge.* Men leeſt in de beſte drukken, *Diſcriptio.*

DĪSCRĒTŪS, ă, ūm. Hor. Colum. *Onderſcheiden, verdeeld.*

** Diſcreta verborum claritas. Vitruv. *Klare, duidelyke en onderſcheidentlyke uitinge of uitſpraak van woorden.*

DĪSCRĪMĔN, ĭnis. n. Cic. *Onderſcheid, verſchil.*

Diſcrimen. Cicer. *Afſcheidinge, afzonderinge, tuſſen wydte, tuſſen tyd.*

Diſcrimen. Ovid. *Scheidinge, verdeelinge, ſcheelinge, vlegtinge van 't hair in vele lokken.*

Diſcrimen. Cic. *Gevaar.*

In diſcrimen adduci vitæ, exiſtimationis, &c. Cic. *Gevaar loopen van zyn leven, goeden naam, enz. In gevaar zyn van zyn leven en agtinge te verliezen.*

Dare in diſcrimen legiones. Tac. *De keurbenden in gevaar brengen, wagen.*

Diſcrimen. Curt. *Stryd, ſlag, gevegt, ſchermutſeling.*

Diſcrimina agminum. Curt. *De bewegingen, ſchikkinge, en verdeelinge der benden in een veld ſlag.*

DĪSCRĪMĬNĀLĔ, ĭs. n. g. *Een haair naalde.*

DĪSCRĪMĬNĀTĬM. adv. Varr. *Verſcheidentlyk.*

DĪSCRĪMĬNĀTĬO, ōnis. f. g. *Onderſcheidinge.*

DĪSCRĪMĬNĀTŪS, ă, ūm. Part. Liv. *Geſcheiden, geſchift.*

DĪSCRĪMĬNO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Cic. *Afzonderen, verdeelen, ſcheiden.*

Diſcriminare Etruriam. Cic. *Etrurie, (thans Toskanen) van andere landen ſcheiden, Etrurie tot Grenzen of landpalen verſtrekken.*

* Diſcriminare. acc. Lucret. *Onderſcheiden, ſchiften, verklaren, uitleggen, ontvouwen.*

DĪSCRŬCĬĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Geteiſterd, geſolterd, afgepynigd, of afgepynd, wreedelyk gepynigd.*

DĪSCRŬCĬŌR, ārĭs, ātŭs sŭm, ārī. Cic. *Wreedelyk gepynigd, geſolterd: zeer gequeld of geplaagd worden.*

Diſcrucior animi. Plaut. Ter. *Ik lyde't uiterſte hartzeer, ziels quellinge, ik ben t'eenemaal hopeloos, ik ben in de uiterſte verſlagentheid, en benaauwdheid.*

DĪSCŬBĬTŌRĬŬS, ă, ūm. *Om aan te leggen, of aan te zitten.* Diſcubitorius lectus. Plin. H. *Een tafelbedde, een bedde waar op de ouden lagen om te eten.*

DĪSCŬBO, ās, ŭbī, ŭbĭtŭm, ārĕ. Plaut. *Gaan leggen ſlapen.*

DĪSCŬMBO, ĭs, cŭbŭī, cŭbĭtŭm, cŭmbĕrĕ. Plaut. Cicer. *Aan de tafel gaan: thans aan zitten.*

Diſcumbere. Plaut. Cic. *Gaan leggen, ruſten, leggen ſlapen.*

DĪSCŬNĔĀTŪS, ă, ūm. Plin. H. *Geopende, open gedaane.* Sprekende van oeſters. Eigentlyk beteekent het, *met een beitel gekloofd.*

DĪSCŬPĬO, ĭs, cŭpīvī, cŭpītŭm, cŭpĕrĕ. Plaut. Cic. *Zeer begeren, iets vyeriglyk wenſchen, na iets haken, zeer verlangen.*

DĪSCŬRRO, ĭs, cŭrrī, cŭrsŭm, cŭrrĕrĕ. Liv. *Hier en daar, over en weder, of over al loopen, gaan en komen,* ook, *zwerven, doolen.*

Grandes venæ in priora diſcurrunt. Plin. J. *Twee groote aderen loopen voor aan, ziet men, of zyn voor aan.*

Fama totâ urbe diſcurrit. Curt. *Het gerugt loopt door de gantſche ſtad.*

DĪSCŬRSĀNS, ānt'is. omn. gen. Quintil. *Hier en daar, heen en weder, over al loopende, van alle zyden, gaande en komende.*

DĪSCŬRSĀTĬO, ōnis. f. Front. *Heen en weder loopinge, af en aangang.*

Officioſa per urbem diſcurſatio. Sen. Ph. *Gedienſtig, beleefd bezoek van vrienden door de gheele ſtad.*

DĪSCŬRSO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Flor. *Hier en daar, over en weder, over al loopen, zwerven, doolen.*

DĪSCŬRSŬS, ūs. m. Cæſ. *Loop.*

Magno clamore & diſcurſu fugæ ſe mandant. Cæſ. *Zy begeven zig met een groot geſchreeuw en geloop op de vlugt.*

Diſcurſus ſtellarum. Plin. H. *Den loop, omme loop, of kreits der ſtarren.*

Diſcurſus telorum in prælio. Val. Max. *Het over al vliegen van pylen of ſchigten in een ſtryd.*

Digitized by Google

Nubes ignei ſpiritûs tortis vibratiſque diſcurſibus rupta. Plin. J. *Een wolk door de omgedraayde en geſtingerde vyerige deeltjes ofſtralen, gebroken, geborſten.*

DĪSCŪS, ī. m. Cic. Hor. δίσκος. *Een worp ſchyf, een ronde platte ſteen, ofgroot ſtuk plat yzer, met een gat in 't midden, 't welk de worſtelaars wierpen om zig te oefenen.*

DĪSCŪSSĬO, ōnis. f. Sen. Ph. *Schuddinge, beweginge.*

DĪSCŪSSŌRIŪS, ă, ūm. Plin. J. *Dat iets breekt, doet verminderen of afnemen.* Sprekende van genees-middelen.

DĪSCŪSSŪS, ă, ūm. Cic. Virg. *Verdreven, weg of over gedreven, verdweenen.* Van wolken of duiſterheid geſproken.

Diſcuſſus. Lucret. Lucan. *Verdweenen, verdreven, verjaagd, gebannen, benomen.* Van vreze geſproken.

DĪSCŪTĬO, ĭs, cūſſī, cūſſūm, cūtĕrĕ. acc. Cæſ. Liv. *Ter neder ſlaan, verdelgen, ſlegten, over hoop werpen, vernielen.*

Diſcutere febrem, morbum, &c. Celſ. *Een koorſe, ziekte, enz. verdryven, genezen.* Tuberculum. Celſ. *Een gezwelletje verdryven, doen ſtenken, verminderen of afnemen,* door uitwaaſſeminge of zweeten.

Potionibus diſcutere calculos in veſicis. Vitruv. *Door dranken ſteenen in de blaas breken, doen verminderen.*

Diſcutere cogitationes triſtes. Celſ. Triſtitiam, faſtidium, metum, &c. Plin. H. *Bedroefde of droevige gedagten, droefheid, walginge, vreeze verdryven, verbannen.*

Porrus ebrietatem diſcutit. Plin. H. *Look verdryft de dampen van dronkenſchap, maakt iemand nugtere.*

Diſcutere nubila. Stat. *Donkere wolken verdryven, doen verdwynen.*

Diſcutere captiones. Cic. *Strikredenen, verſtrikkingen wederleggen, oploſſin, beantwoorden, ontvouwen.* Periculum. Cic. *Gevaar afwenden, afkeeren, gevaar omkomen.*

Obſecrat eam rem quocumque diſcutiat modo. Liv. *Hy verzoekt ernſtig dat hy die zake zonde verydelen, het koſt wat het koſt. Hy verzoekt, dat hy die zake op allerhande maniere zonde belemmeren, ſtremmen, voor komen, beletten.*

Diſcutere cunctationem alicujus. Aſinius Pollio ad Cic. *Iemands traagheid verdryven, zig doen haaſten, iemand aan porren, aan zetten.*

Diſcutere matrimonium. Paul. Juriſc. *Een huwelyk ſcheiden, af breken, vernietigen, kragteloos verklaren.*

DĪSERTĒ. adv. Cic. *Wel ſprekende, met bevallige, treffelyke, kragtige, ofnadrukkelyke woorden.*

Diſertè. Liv. *Klaarlyk, onderſcheidentlyk, duidelyk.*

DĪSERTŪS, ă, ūm. Cic. *Welſprekend, bevallig van taal, die zyn woorden net en gemakkelyk uit ſpreekt.*

Leporum diſertus puer ac facetiarum. Catul. *Een welſprekend kind, vol van bevallige en vermakelyke taal.*

Diſertus Cic. *Welſprekend, beſchaafd, treffelyk, net.* Sprekende van een vertoog.

† DĪSJECTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Lucret. *Van alle kanten neder werpen, afwerpen, hier en daar verſtrooyen.*

DĪSJECTŪS, ūs. m. Lucret. *Afzonderinge, ſcheidinge, verſtrooyinge, om verwerpinge.*

Subtilis materiæ diſjectus. Lucret. *Verdryvinge, ſcheidinge, verſtrooyinge van de fyne dunne ſtoffe.*

DĪSJECTŪS, ă, ūm. Auct. ad Her. *Verſtrooid, uitgeſtrekt, hier en daar geworpen, afgezonderd, geſcheiden.* Sprekende van zaken.

Diſjecti milites. Cæſ. *Door 't veld verſtrooide, uitgeſtrekte krygsknegten.*

Diſjectus. Hor. *Van boven neder, om verre, of over hoop geworpen, verdelgd, verwoeſt, geſlegt.*

DĪSJĬCĬO, ĭs, jēcī, jēctūm, jĭcĕrĕ. acc. Virg. *Hier en daar, van malkander werpen, verſtrooyen, afzonderen, uitſtrekken.*

Diſjicere nubila. Ovid. *De donkere wolken verdryven.* Agmina. Val. Flacc. *Een leger op de vlugt ſlaan, op de vlugt dryven, verſtrooyen.*

Diſjicere. acc. Cic. *Van boven neder, om verre, of over hoop werpen, verdelgen, ſlegten, verwoeſten.*

Diſjicere antennas. Cæſ. *De reen ſtryken.*

DĪSJŪNTĬO, ōnis. f. Cicer. *Afzonderinge, ſcheidinge, ontkoppelinge.*

Diſjunctio ab aliquo. Cic. 1 de Invent. *Scheidinge, vertrek van iemand af.*

Diſjunctio. *alleen, of* Animorum diſjunctio. Cic. *Onenigheid, verwyderinge, tweedragt, twiſt, breuk van vriendſchap.*

Diſjunctio ſententiæ. Cic. *Verſchil van gevoelen, of gedagten.*

DĪSJŪNCTĬVŪS, ă, ūm. adj. A. Gel. *'t Welk ſcheid, of afdeeld.*

DĪSJŪNCTŪS, ă, ūm. Cic. *Verdeeld, verſcheiden, afgezonderd, afgelegen, afgedeeld.* Men zegt *Disjunctior* en *Disjunctiſſimus.*

Regio à barbaris diſjuncta gentibus. Cic. *Een geweſt verre van de woeſte volkeren afgelegen.*

Diſjunctus ab aliquo. Cic. *Tweedragtig, onenig met iemand, van iemand vervreemd.*

Res diſjuncta ab alicujus intelligentiâ & ſenſu. Cic. *Een zaak die iemands verſtand en gedagten te boven gaat.*

DĪSJŪNGO, ĭs, jūnxī, jūnctūm, jūngĕrĕ. acc. Cic. *Scheiden, afzonderen, verdeelen, ontkoppelen.*

** Disjungere aliquem ab alio. Ter. *Ab amicitiâ alicujus.* Cic. *Iemand van een ander vervremden, quaad vriend van een ander maken.*

Diſjungere puerum à mammâ. Varr. *Een kind ſpeenen.*

Diſjungere jumenta. Cic. *Beeſten ontkoppelen.* Boves. Colum. *Oſſen het jok afnemen, ontkoppelen.*

DĪSPĀLĀTŪS, ă, ūm. Salluſt. Corn. Nep. *Zwervende, verſtrooid, hier en daar loopende.* Sprekende van een hoop volks.

† DĪSPĀLĒSCO, ſcĭs, ēſcĕrĕ. flagitium vulgo. Plaut. *Een miſdaad aan den dag brengen, openbaren.*

DĪSPĀLŌR, ārĭs, ātŭs ſūm, ārī. Siſenna apud Non. *Heen en weder loopen, zwerven, hier en daar verſtrooid zyn.*

DĪSPĀNDO, ĭs, pāndī, pānſūm, & pānsūm, dĕrĕ. Plaut. *Uitſtrekken, uitbreiden.* Ook, *ontvouwen, uitloggen, verklaren.*

DĪSPĀNSŪS, ă, ūm. Plin. H. *Uitgeſtrekt, ontvouwd, uitgeſpreid.* Sprekende van een kleed.

Arbor vaſtis diſpanſa ramis. Plin. H. *Een boom met zeer groote uitgebreide takken.*

DĪSPĀR, ārĭs. omn. gen. Cicer. *Ongelyk, verſcheiden, verſchelende.*

Sunt his alii multùm diſpares. Cic. *Daar zyn'er die dezen zeer ongelyk zyn, die van dezen veel verſchillen.*

Diſpares mores diſparia ſtudia ſequuntur. Cic. *Verſcheide of ongelyke imborſten, maken verſcheide zeden.*

Diſpar ſui. Cic. *Zig zelfs ongelyk, van zig zelfs verſchillende.*

Diſpar. Cic. Virg. Ovid. *Ongelykmatig, oneven, niet evenmatig.*

DĪSPĀRĀTĬO, ōnis. f. Vitruv. l. 2. c. 2. *Verdeelinge, afzonderinge.*

Diſparatio procreationis. Vitruv. *Verſcheidenheid van voortteelinge, wonderlyke voortteelinge, voortteeling tegen den aart.*

DĪSPĀRĀTŪM. ī. n. Cicer. *Strydigheid, ſtrydende voorſtellinge.*

DĪSPĀRĀTŪS, ă, ūm. Vitruv. *Verdeeld, afgezonderd, afgedeeld, geſcheiden.*

** Diſparatus. Quintil. *Strydig, ſtrydende.*

DĪSPĀRĬLIS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Cic. *Verſcheiden, ongelyk, byzonder.*

DĪSPĀRĬLĬTĀS, ātĭs. f. Varr. *Verſcheidenheid, ongelykheid, verſchil.*

DĪSPĀRĬLĬTĔR. adv. Varr. *Verſcheidentlyk, onderſcheidentlyk, in 't byzonder, op een byzondere wyze.*

DĪSPĀRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Plaut. Vitruv. *Afzonderen, afdeelen, verdeelen, ſcheiden.*

Is nos per gentes alium aliâ diſparat. Plaut. *Hy zend ons afzonderlyk hier en daar door de wereld. Hy doet ons afzonderlyk door vele geweſten zwerven.*

Curavit milites diſparandos, deducendoſque ad ſuos. Cæſ. *Hy beval dat men 't leger zonde ſcheiden, en de krygsknegten na hun land zenden. Hy beval de krygsknegten uit den dienſt te ontſlaan, en na hun vrienden te zenden.*

Diſparare canes. Plaut. *Henden ontkoppelen, los maken.*

Ut æque diſparet. Plaut. *Op dat het even veel verſchillen zonde, op dat het onderſcheid gelykmatig zonde zyn.*

DĪSPĀRTĬO. *Zie* Diſpertio.

DĪSPĀRTĬŌR. *Zie* Diſpertior.

Digitized by Google

DISPECTUS, ūs. m. Sen. Ph. *Bedenkinge, opmerkinge, onderzoek, aandagt, verkieszinge.*
Veri diſpectus. Sen. Ph. *Onderzoek, bevattinge van de waarheid.*
DISPELLO, ĭs, pŭlī, pŭlsŭm, pĕllĕrĕ. acc. Virg. *Hier en daar na toe verjagen, verdryven, verſtrooyen: Hier en daar van malkander leggen, plaatſen, werpen.*
** Diſpellere caliginem ab oculis, ab animo. Cic. *Duiſterheid van de oogen of 't gemoed verdryven, genezen.*
Diſpellere nebulam. Liv. *Nevel verdryven, ophalen, optrekken.*
DISPENDĬŌSŬS, ă, ŭm. Colum. *Schadelyk, nadeelig, verlies veroorzakende.*
DISPENDĬŬM, ĭi. n. Plaut. Ter. *Onkoſte, koſte.*
Diſpendium. Terent. Virgil. Colum. *Schade, nadeel, verlies.*
Petit diſpendia ſylvæ. Lucan. *Hy zoekt de omwegen, of afgelege wegen van 't boſch.*
DISPENDO, ĭs, pĕndī, pēnsŭm, pēndĕrĕ. acc. Colum. *Bezig houden.* Ook, *Uitdeelen, geld beſteden, uitgeven.* Ook, *Rond om uit rekken, ophangen.*
Ducenta eorum capita paſtoris unius diſpendunt curam. Col. *Tweehondert van deze dieren houden een herder bezig, of geven hem werk.*
DISPENSĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Bewind, beſtier, zorg, beleid, laſt van of over iets.*
Diſpenſatio ærarii. Cic. *Bewind, beſtier over 's lands penningen, of ſchatkiſt.*
DISPENSĀTŎR, ōrĭs. m. Cic. *Een bewindhebber, beſtierder, huis of hofhouder, hofmeeſter, Rentmeeſter, kaſſier.*
Diſpenſator belli. Plin. H. *Schatmeeſter van den oorlog.*
DISPENSO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Plaut. Cic. Colum. *Regeeren, beſtieren, bewind over iets hebben, uitdeelen.*
Aliquid æquâ portione diſpenſare. Colum. *Iets met gelyke deelen uitdeelen.*
Diſpenſare. Plin. H. *Bezuinigen, bewaren, ſparen, zuinig gebruiken.*
Diſpenſare res domeſticas. Cic. *Huis zaken beſtieren, regeren, zorg of bewind over huis zaken hebben.*
Diſpenſare omne tempus in cauſæ actionem. Aſc. Pæd. *Al zyn tyd in 't voort zaken, beſtieren, of aanleggen van een regts zake beſteden, gebruiken.*
Neſciebat Orator ille diſpenſare vires ſuas. Sen. Ph. *Die reden voerder konde zyn kragten niet wel gebruiken, aanleggen.*
Si rectè diſpenſare velis. Hor. *Indien gy eerlyk wilt leven, of handelen.*
DISPĔRDĬTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Verderf, verlies, ondergang, verwoeſtinge,* van een ſtad, ſtaat, enz.
DISPĔRDO, ĭs, pĕrdĭdī, pĕrdĭtŭm, pĕrdĕrĕ. acc. Plaut. Cic. *Verliezen,* ook, *verquiſten, verdoen, verteeren, ennut door brengen.* Sprekende van landeryen, middelen, enz.
Diſperdere aliquem. Cic. *Iemand bederven, uitzuipen, op den dyk zetten.*
*** Diſperdere carmen in triviis. Virg. *Vaarzen op vierſprongen of hoeken van ſtraten op zeggen.*
DISPĔRĔO, ĭs, pĕrĭī, pĕrĭtŭm, pĕrīrĕ. Cic. Varr. *Bederven, vergaan, verloren gaan.* Van zaken geſproken.
Diſperii. Ter. *Ik ben bedorven, of een bedorve man. Het is met my gedaan.*
Diſpeream ni, &c. ſeq. ſubj. Hor. *Ik moet ſterven, 't en zy, enz.*
DISPĔRGO, ĭs, ſpĕrſī, ſpĕrſŭm, ſpĕrgĕrĕ. acc. Cic. *Verſtrooyen, hier en daar zaayen, verſpreyen.*
Ut cerebro diſpergat viam. Ter. *Dat zyn brein op de ſtraat vliegt.*
Brachia diſpergere. Celſ. *De armen verſpreyen, uitrekken, uitſtrekken.*
DISPĔRSĔ. adv. Cic. *Verſtrooidelyk, hier en daar, op verſcheide plaatſen.*
Hæc à me diſpersè multis locis dicta ſunt. Cic. *Deze dingen zyn van my hier en daar op vele plaatſen geſegt. Ik heb die zaken op vele plaatzen in myne ſchriften verhandeld.*
DISPĔRSIM. adv. Varr. Suet. *Hier en daar, op verſcheide plaatſen, verſtrooidelyk.*
DISPĔRSŬS, ă, ŭm. Cic. *Verſtrooid, verſpreid, verbreid.*
DISPĔRSŬS, ūs. m. Cic. *Verſtrooyinge, verſpreidinge, verbreidinge.*
Diſperſu illorum actio pacis ſublata eſt. Cic. *Door 't verſtrooyen, of verirekken van die luiden werd de vrede handelinge afgeſneden.*
DISPĔRTĬO, ĭs, īvī, ītŭm, īrĕ. aliquid alicui. Cic. *Iets aan iemand verdeelen, uitdeelen, geven, aanwyzen.*
Diſpertire aliquid. Cic. *Iets deelen, ſchiften, verdeelen, in ſtukken verdeelen, ſcheiden.*
Diſpertire tempora voluptatis laboriſque. Cic. *De tyden van vermaak en arbeid verdeelen.*
Diſpertire in minima res aliquas. Cic. *Eenige dingen in zeer kleine deeltjes verdeelen, ſcheiden, ſchiften.* Orationem in membra quædam. Cic. *Een redenvoeringe in eenige leden verdeelen, onderſcheiden.* Tyrones inter legiones. Hirt. *Jonge krygsknegten onder de keurbende ſteken, verdeelen.*
Quatuor in cuneos copias diſpertit. Tac. *Hy verdeeld zyn leger in vier ſlagordens.*
DISPERTĬŌR, īrĭs, ītŭs sŭm, īrī. aliquid alicui. Cicer. *Iets aan iemand uitdeelen, verdeelen, geven, aanwyzen.* Cicero gebruikt dit woord ook in *ſenſu paſſivo.*
DISPERTĪTŬS, ă, ŭm. Cic. *Verdeeld, uitgedeeld, geſchift, geſcheiden.*
** Diſpertitus. Cic. *Van een geplaatſt, afgezonderd, geſcheiden, verdeeld.* Sprekende van perſonen.
* Mihi tecum diſpertitum officium fuit in Reipublicæ ſalute retinenda. Cic. *De zorg of de pligt om 't gemeene beſt te behouden was tuſſen u en my verdeeld, was u en my te zamen aan bevolen.*
† DISPĔSCO, ſcĭs, ſpĕſcĕrĕ. Feſt. *De beeſten uit het veld halen.* Deze Schryver zegt dat dit de eigentlyke betekening van dit woord is.
Nilus ab Æthiopia Africam diſpeſcens. Plin. H. *De Nyl, welke Æthiopie van Afrika ſcheid.*
DISPĔSSŬS, ă, ŭm. Plaut. *Uitgebreid, uitgeſtrekt, open.*
Diſpeſſis manibus. Plaut. *Met de handen van malkander, met uitgeſtrekte handen.*
DISPĬCĬO, ĭs, ſpēxī, ſpĕctŭm, ſpĭcĕrĕ. Cic. *Aanmerken, aanſchouwen, beſpiegelen, van alle kanten bezien, bekyken.*
** Diſpicere, *alleen, of* Diſpicere aliquid. Ter. Cic. *Voor of omzigtig handelen: Iets wel overwegen, overleggen, onderzoeken eer men het doet, enz.*
DISPĬCĀTŬS, ă, ŭm. *Hier en daar verſtrooid.* Apes diſpicatæ. Varr. *Verſtrooyde byen.*
DISPLĪCĔNTĬĂ, æ. f. Diſplicentia ſui. Sen. Ph. *Mocylykheid, quaadheid, gramſchap, mishagen tegen zig zelven.*
DISPLĪCĔO, ēs, plĭcŭī, plĭcĭtŭm, plĭcērĕ. alicui. Cicer. *Mishagen, qualyk gevallen, onaangenaam zyn, niet aanſtaan.*
Illud mihi diſplicet. *of* Diſplicet mihi in illâ re, *of* de illâ re. Cic. *Dat mishaagt my, ſtaat my niet aan, gevalt my niet wel.*
DISPLĪCO, ās, ĭcŭī, & āvī, ĭtŭm, & ātŭm, ārĕ. Varr. *Ontvouwen,* Ook, *Aan ſtukken rukken, met paarden van een ſcheuren.*
DISPLŌDŎR, ĕrĭs, plōsŭs sŭm, plōdī. Varr. Lucret. *Kraken, met groot geluid van een berſten, ſcheuren.* Ook, *Afſchieten,* gelyk een ſtuk geſchut.
DISPLŌSŬS, ă, ŭm. Hor. *Met gedruis of geluid van een geſcheurd, geborſten.* Ook, *Afgeſchoten,* gelyk een kanon, enz.
DISPLŪVĬĀTŬS, ă, ŭm. Diſpluviatum cavædium. Vitruv. *Een luytig voorhuis, of neder hof.*
DISPŎLĬĀBŬLŬM, ĭ. n. *Zie* Deſpoliabulum.
DISPŎLĬO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Ter. Cic. *Berooven.* Zie *Deſpolio* in alle de beteekeningen.
DISPŎNDÆŬS, ĭ. m. g. Cic. Duplex ſpondæus, of *vier lange lettergrepen.*
DISPŌNO, ĭs, pŏsŭī, pŏsĭtŭm, pōnĕrĕ. acc. Cic. *Schikken, in rang ſtellen, zetten.*
Quæris quemadmodum ibi diem æſtate diſponam. Plin. J. *Gy vraagt my hoe ik in de zomer den dag verdeele of beſteede: Gy wilt weten hoe ik myn tyd yder dag in de zomer verſlyt.*
** Captivos & prædas ex conſilio Ducis diſponit. Liv. *Hy verdeelt de gevangenen en den buit volgens 't goed vinden van de Veldheer of Overſte.*
Diſponere. acc. Cic. Cæſ. *Plaatſen, ſtellen, zetten.* Tormenta, milites muris *of* in muris. Cæſ. *Oorlogs gereedſchap (thans geſchut) en krygsknegten op de wallen brengen, ſtel-*

Digitized by Google

ſtellen, poſteeren, voeren. Equites ad latera. Cæſ. *Ruiters aan de zyde of (flank) van 't leger, enz. ſtellen, poſteeren, plaatſen.*

DĪSPŌSĪTĒ. adv. Cic. *Ordentelyk, geſchiktelyk, met of in orde, in rang.*

Diſpoſitè. Cic. *Gemakkelyk.*

DĪSPŌSĪTĬO, ōnis. f. Cicer. *Schikkinge, plaatſinge, beſtieringe.*

DĪSPŌSĪTŌR, ōris. m. Cic. *Schikker, die iets in orde ſtelt, beſtierder.*

Diſpoſitor mundi Deus. Cic. *God is de beſtierder van de weereld.*

DĪSPŌSĪTŪRĂ, æ. f. Lucret. *Schikkinge, orde, gedaante, geſtaltenis.*

DĪSPŌSĪTŪS, ūs. m. g. Tac. *Orde, rang, ordening, ſchikkinge, plaatſinge, zetting, ſtellinge.*

DĪSPŌSĪTŪS, ă, ūm. Cic. *In orde geſchikt, geſteld, gezet, geplaatſt.*

Diſpoſitus. Cic. *Geſchikt, geplaatſt, geſteld, gezet.*

Vir diſpoſitus. Plin. J. *Een manig, ſchikkelyk, geſchikt, wellevend man.*

Vita diſpoſita. Plin. J. *Een geregeld, wel geſchikt, goed leven.*

Habere conſilia diſpoſita in omnem fortunam. Liv. *Raad weten, of bereid zyn tegen alle voorvallen van 't geluk.*

DĪSPŪDĔT, pūdŭit, pūdĕrĕ. Plaut. *Zeer beſchaamd zyn of ſtaan, blozen, ſterven van ſchaamte, niet durven opzien van ſchaamte.*

Diſpudet mihi data eſſe verba. Ter. *Ik ſterve van ſchaamte, dat ik my hebbe laten bedriegen, doeken.*

Eum furti diſpuduit. Ovid. *Hy bloosde of ſtierf van ſchaamte over zyn diefſtal of dievery: Hy had'er groot beroum van.*

DĪSPŪLVĔRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Nav. Gymn. apud Non. *Tot ſtof wryven, ſtampen, ſtooten, malen.*

DĪSPŪMO. Colum. *Zie* Deſpumo.

DĪSPŪMO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Colum. *Schuimen, te weten 't ſchuime afdoen.*

DĪSPŪNGO, ĭs, ūnxī, ūnctūm, ĕrĕ. *Vitſchrappen.*

DĪSPŪNGO, ĭs, pūnxī, pūnctūm, pūngĕrĕ. Sen. Ph. *Onderzoeken, in orde of rang ſchikken, met puntjes aanteekenen, rekenen, tellen.*

Diſpungere vitæ ſuæ dies. Sen. Ph. *De dagen van zyn leven aan of opmerken, onderzoeken, overwegen, erinneren.* Rationes acceptorum & expenſorum. Sen. Ph. *Rekeningen van ontfang en uitgift onderzoeken, opmaken: Zien wat'er uitgegeven en ontfangen is.*

** Eleganter intervalla negotiorum otio diſpungere. Vell. Paterc. *De tuſſen tyden, of tuſſen poozen van openbare bezigheden, met eerlyk vermaak verſlyten, doorbrengen.*

DĪSPŪTĂBĬLĬS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Sen. Ph. *Betwiſtelyk, onzeker.*

Res diſputabilis in utramque partem. Sen. Ph. *Een zaak die wederzyds betwiſt of beweerd kan worden.*

DĪSPŪTĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Geſprek, reden, praat, verhandeling, vertoog, opſtel, geſchrift.*

Diſputatio. Cæſ. *Zintwiſtinge, redenſtryd, redeneringe, redekavelinge.*

DĪSPŪTĀTĬŪNCŪLĂ, æ. f. Sen. Ph. *Een praatje, klein of kort geſprek, kleine zintwiſt of verhandelinge.*

DĪSPŪTĀTŌR, ōris. m. Cic. *Een redenaar, redenvoerder, leeraar.*

DĪSPŪTĀTRĪX, ĭcis, f. g. Quint. *Een vrouw die redeneert, zintwiſt, of iets beweerd.*

DĪSPŪTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Varr. *Het overvloedige afſnoeyen, afkappen, afhouwen, afſnoeyen.*

Diſputare de aliquâ re, *en zomtyds* aliquam rem. Cic. *Van of over een zake ſpreken, zintwiſten, redekavelen, redeneeren: Een zake verhandelen, beweren.*

Aliquid alicui diſputare. Plaut. *Iemand iets uitleggen, verklaren, ontvouwen, aantoonen, aanwyzen.*

In eam ſententiam diſputo, ut, &c. ſeq. ſubj. *of* In eo diſputo. ſeq. infin. Ter. *Ik beweere, dat, enz. Houde ſtaande, of bewyze, dat, enz.*

Diſputare in utramque partem. Cæſ. *Een zake voor en tegen beweren, ſtaande houden, redenen voor en tegen iets by brengen.*

Circa hoc diſputatum eſt. Quintil. *Men zintwiſtede, redeneerde hier over.*

* Diſputare cum aliquo. Plaut. *Met iemand iets onderzoeken, uitleggen, verklaren.*

Diſputare rationem cum aliquo. Plaut. *Een rekeninge met iemand onderzoeken, opmaken.*

DĪSQUĪRO, ĭs, quīsīvī, quīsītūm, quīrĕrĕ. acc. Hor. *Onderzoeken, naſpeuren, overwegen, overleggen: zig tot het onderzoek van iets ſtellen, begeven.*

DĪSQUĪSĪTĬO, ōnis. f. Cic. *Onderzoek, naſpeuringe.*

Vocare aliquem ad diſquiſitionem Senatûs. Suet. *Iemand voor den Raad roepen om rekenſchap van zyn doen te geven.*

Quid ego fecerim, in diſquiſitionem venit. Liv. *Men onderzoekt wat ik gedaan hebbe.*

DĪSRĀRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. vitem. Colum. *Ydel of dun maken, de wynſtok dunner van hout maken, de overtollige ranken van een wynſtok afſnoeyen.*

DĪSRŪMPO, ĭs, rūpī, rūptūm, rūmpĕrĕ. acc. Cic. *Van een ſcheuren, berſten:* ook, *van een, of in ſtukken breken.*

Diſrumpi. Ter. Cic. *Van droefheid ſterven, quynen:* ook, *van ſpyt berſten.*

DĪSRŪPTĬO, ōnis. f. Sen. Ph. *Breuk, ſcheur, verbreking.*

DĪSRŪPTŪS, ă, ūm. Liv. *Steil.*

DĪSSĔCO, ās, sĕcŭī, sĕctūm, sĕcārĕ. acc. Plin. H. *Affſnyden, ſnyden, ontleden.*

DĪSSĔMĪNĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Verſpreid, verbreid, uitgeſtrooid.* Sprekende van iets nieuws, of van een gerugt.

DĪSSĔMĪNO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Cic. *Uitſtrooyen, verſpreyen, verbreiden* [nieuws of een gerugt.]

DĪSSENSĬO, ōnis. f. Cic. *Oneenigheid, twiſt, tweedragt, verdeeldheid, geſchil.*

Diſſenſio. Cic. *Zintwiſtinge, twiſtrede: verſchil, verſcheidenheid van gevoelens.*

DĪSSENSŪS, ūs. m. Stat. *Tweedragt, verdeeldheid, twiſt, oneenigheid, geſchil.*

DĪSSENTĀNĔŪS, ă, ūm. Cic. *Verſcheiden, ſtrydende, ſtrydig, ongelyk.*

DĪSSENTĬO, ĭs, sēnsī, sēnsūm, sēntīrĕ. ab aliquo *of* cum aliquo. Cic. *Met iemand niet over een komen: oneens, van andere gedagten, of ſtrydig van gevoelen zyn.*

A ſeipſo diſſentire. Cic. *Zig tegen ſpreken, met zig zelfs niet over een komen.* Diſſentiunt inter ſe. Cic. *Zy zyn het met malkanderen niet eens, zy komen niet over een.*

Orationi vita diſſentit. Sen. Ph. *Zyn leven verſchilt van zyn redenen: Hy leeft niet volgens of naar zyn woorden.*

DĪSSĔPĬO, ĭs, sēpsī, sēptūm, sēpīrĕ. acc. Lucret. *Scheiden, affſcheiden, bepalen, omheinen, omtuinen, afpalen, bemuren, afſchutten.*

DĪSSĔPĪMENTŪM, ī. n. g. Feſt. *Een tuſſen heining, afſchutſel, ſcheidinge.*

DĪSSĔPTŪS, ă, ūm. Stat. *Over hoop, om verre, of ter neder geworpen, geſlegt.* Sprekende van een dyk of dam.

Diſſeptus. Lucret. *Open, zonder muur of heining:* ook, *geborſten, geſpleten.*

DĪSSĔRĒNĀT, āvīt, ātūm, ārĕ. Plin. H. *Schoon, mooy, helder weder worden, opklaren.*

Cùm undique diſſerenaſſet. Liv. *Als het rondom helder weder geworden, of opgeklaard was.*

DĪSSĔRO, ĭs, sēvī, sĭtūm, sĕrĕrĕ. acc. Varr. Colum. *Van alle kanten of overal zaayen, bezaayen.* Men vind naauwlyks het *præteritum* of *ſupinum* van dit woord.

Ut olitor diſſerit in areas horti ſui cujuſque generis res, ſic in oratione diſertus Orator eſt. Varr. *Gelyk een warmoeſſenier op de bedden van zyn tuin allerhande dingen zaaid, alzoo ſpreekt of verhandelt ook een welſprekend Redenaar in zyn vertoog alles tot de zake dienende.*

DĪSSĔRO, ĭs, sĕrŭī, sĕrtūm, sĕrĕrĕ. de aliquâ re, *en zomtyds* aliquam rem. Cic. *Redeneeren, redekavelen, ſpreken, verhandelen, zintwiſten.*

Hæc *of* De iis cum Philoſophis diſſerebam. Cic. *Ik redeneerde of ſprak dus van die zaken met de Wysgeren.*

Inter eos diſſeritur, an, &c. ſeq. ſubj. Cic. *Zy zintwiſten, of redekavelen met malkanderen, of, enz.*

DĪSSĔRTĀBŪNDŬS, ă, ūm. A. Gell. *Sprekende, redeneerende, redekavelende, iets verhandelende, of die zulks gaarne of dikwils doet.*

DĪSSĔRTĀTĬO, ōnis. f. Plin. H. *Zintwiſtinge, redeneeringe, redekavelinge, redenwiſſelinge, verhandeling.*

DĪS-

Digitized by Google

DISSERTO, ās, āvī, ātūm, āre. aliquid. Plaut. De aliquâ re. A. Gell. *Over iets redeneeren, redekavelen, redenwisſelen, t'zamentwiſten, handelen.*

DISSIDENTIA, æ. f. Plin. H. *Tweedragt, verſchil, oneenigheid, ſtrydigheid, afkeer, tegenzugt.*

Rerum diſſidentia. Plin. H. *Afkeer, ſtrydigheid, tegenzugt van dingen.*

DISSIDĔO, ēs, sēdī, sĭdēre. aliquâ re. Hor. De aliquâ re of in aliquâ re. Cic. *Over iets oneenig, tweedragtig zyn, verſchillen, twiſten, verſchil hebben.*

** Diſſidere animo & voluntate ab aliquo. Cic. *Met iemand 't eenemaal quaad vriend zyn: Gantſch afkeerig van iemand zyn.*

Non ſtudiis ſolùm, ſed armis diſſidebamus. Cic. *Wy verſchilden niet alleen in onze neigingen, maar kozen ook een ſtrydige zyde in den oorlog.*

Diſſidere ab aliquo of cum aliquo. Cic. *Met iemand niet over een komen, oneenig zyn, verſchillen, ſtrydige neigingen hebben.* Ab ingenio alicujus. Ovid. *Met iemands aart of inborſt niet over een komen, van een anderen aart zyn als iemand.*

Leviter inter ſe diſſident. Cic. *Zy hebben een klein geſchil met malkanderen.*

Quercus & olea pertinaci odio diſſident of Quercus diſſidet cum oleâ pertinaci ſtudio. Plin. H. *Den eikeboom en olyfboom hebben een zeer groote ſtrydigheid tegen, of afkeer van den anderen.*

DISSIDENS, entis. omn. gen. Cic. *Strydig, ſtrydende, verſchillende, verſcheiden.* Sprekende van een gevoelen.

DISSIDIUM, ii. n. Cic. *Verſchil, verdeeldheid, vyandſchap, tweedragt, oneenigheid, egtſcheidinge.*

Diſſidium. Cic. Catul. *Afzonderinge, ſcheidinge: afſcheidinge, vertrek van iemand.*

DISSILIO, is, silŭi, sultūm, sĭlīre. Virg. Vitruv. Plin. H. *Van malkanderen ſpringen, berſten, kraken:* ook, *ergens af of hier en daar ſpringen.*

Diſſilire. Virg. Ovid. *Splyten, ſcheuren, open gaan, van een ſpringen.*

Romani ruina Imperii in totum diſſiluit orbem. Sen. Ph. *De overblyfſelen van 't verdelgde Roomſch gebied ſpreiden zig door de gantſche wereld.*

*** Diſſilire loco aliquo. Ovid. *Van een plaats af, of neder werpen.* Ab equo. Virg. *Van het paard ſpringen, ſtygen.* Zommigen lezen *Deſilire* met veel waarſchynlykheid.

*** Gratia fratrum diſſiluit. Hor. *De vriendſchap der broederen is afgebroken: De twee broeders zyn vyanden geworden.*

DISSĬMILIS, is. m. & f. lĕ, is. n. Cic. *Ongelyk, verſcheiden.* Men zegt *Diſſimilior* en *Diſſimillimus.*

Homo ſui diſſimilis. Cic. *Een menſch, die zomtyds zig zelf ongelyk, of van zeer ſtrydigen aart is.* Alteri. Cic. *Een perſoon die een ander niet gelykt.*

Ætate & formâ haud diſſimili in dominum erat. Tac. *Hy verſchilde van zyn heer nog in ouderdom nog in wezen.*

DISSĬMILĬTĔR. adv. Cic. Liv. *Verſcheidentlyk, ongelyk, op een ſtrydige, of verſcheide manier.*

DISSĬMILITŪDO, dinis. f. Cic. *Ongelykheid, verſcheidenheid, ſtrydigheid, onderſcheid.* In de eigen en oneigentlyke zin.

Summa erat in eo diſſimilitudo. Corn. Nep. *In hem was de grootſte ongeſtadigheid van gemoed: Hy was de wiſpeltuurigſte of onſtantvaſtigſte menſch des werelds.*

DISSĬMŪLĀBĬLIS, is, e. Adj. Gel. *Ontveinzig, dat men ontveinzen kan.*

DISSĬMŪLANTĔR. adv. Cic. *Geveinſdelyk, ontveinzender wyze, zonder gelaat van iets te maken.*

** Diſſimulanter. Cic. *Schimps- of ſpots-gewys, om te lagchen, geveinſdelyk.*

DISSĬMŪLANTIA, æ. f. Cic. *Ontveinzinge.*

DISSĬMŪLĀTĬM. adv. Quintil. *Schimps- of ſpots gewys.*

DISSĬMŪLĀTIO, ōnis. f. Cic. *Ontveinzinge, veinzery.*

Diſſimulatio. Cic. *Schimpreden, ſpotterny, boertery, ſcherts.*

DISSĬMŪLĀTOR, ōris. m. Cic. Salluſt. *Ontveinzer, veinzer, die veinſt niet te weten dat hy wel weet.*

Diſſimulator opis propriæ. Hor. *Een ontveinzer van zyn eigen vermogen: Die veinſt geen geloof te hebben.*

Diſſimulator. Cic. *Een geveinſde, een leugenaar, die tegen zyn beter weten ſpreekt.*

Diſſimulator artis Orator. Quintil. *Een Redenaar die de konſt verbergt, welke hy gebruikt.*

DISSĬMŪLO, ās, āvī, ātūm, āre. acc. Cic. Hor. *Ontveinzen, veinzen, gelaat maken als of men iets niet zag, wiſt, enz.*

Diſſimulare ſilentio acceptam injuriam. Quintil. *Ontfange hoon ſtilzwygende ontveinzen, of gelaat maken van aangedanen hoon niet gemerkt te hebben.*

Diſſimulare. Cic. *Veinzery gebruiken, tegen zyn gevoelen of gedagten ſpreken.*

** Taurus diſſimulabat Jovem. Ovid. *Jupiter was onder de gedaante van de Stier verborgen.*

Hecubæ non fuerim diſſimulanda nurus. Ovid. *Hekuba zoude my als haar ſchoondogter niet lochenen.*

DISSĬPĀBĬLIS, is. m. & f. lĕ, is. n. Cic. *Ligt verſtrooyelyk, dat ligtelyk verſtrooid, geſcheiden, of verſpreid kan werden.* Sprekende van de lugt.

DISSĬPĀTIO, ōnis. f. Cic. *Verſtrooyinge, ſcheidinge, verdwyninge, verſpreyinge,* Sprekende van iets 't welk in de lugt verſtrooid word.

Diſſipatio. Cic. *Verquiſtinge, doorbrenginge, verteeringe, verſpillinge: van geld, middelen.* Ook, *van verſtrooyinge, verſtyringe, bederf,* geſproken.

DISSĬPĀTUS, ă, ūm. Cic. *Verſtrooid, verſpreid, uitgebreid, uitgeſtrekt.* Sprekende van een hoop volks.

** Diſſipata oratio. Cic. *Een verwarde, ongeſchakelde redenvoeringe: Een vertoog dat gantſch niet aan malkander hangt.*

Exercitus diſſipatus. Cic. *Een geſlage, op de vlugt gedreve, verſtrooid leger.*

Homo diſſipatus. Cic. *Een bedorve, ongelukkig, van yder verlate menſch, die alles verloren heeft wat hy in de wereld hadde.*

* Orator in inſtruendo diſſipatus. Cic. *Een verwarde redenvoerder in 't onderwyzen: Die vele dingen zonder ſchakelinge of orde leeraard.*

Diſſipatus. Cic. *Uitgeſtrooid, verbreid, verſpreid.* Sprekende van iets nieuws, enz.

DISSĬPO, ās, āvī, ātūm, āre. acc. Cic. Colum. *Verſtrooyen, verſpreyen, verbreiden, uitſtrooyen.*

Diſſipare Rempublicam. Cic. *Het gemeene beſt bederven, uitzuipen, uitputten.* Rem familiarem. Cic. *Zyn middelen verquiſten, verſpillen, verteeren, door brengen.* Pecuniam conviviis. Cic. *Zyn geld in gaſtmalen door brengen, verquiſten, op eten.*

* Diſſipare hoſtes. Cæſ. Liv. *De vyanden verſtrooyen, op de vlugt ſlaan, op de vlugt jagen.*

Diſſipare humorem. Celſ. *Een zinkinge verdryven.*

Diſſipare famam alicujus rei. Cic. *Een nieuwe mare of gerugt van iets verbreiden, uitſtrooyen, laten loopen.* Rumores of Sermones. Cic. *Gerugten of praatjes uitſtrooyen, verbreiden.*

Te diſſiparant periiſſe. Cæl. ad Cic. *Zy hadden uitgeſtrooit, dat gy geſneuveld of om hals waart.*

DISSĬTŪS, ă, ūm. Lucret. *Uitgeſtrekt, verdeeld, uitgebreid.* Apuleius gebruikt het om ver afgelege te beteekenen.

Anima diſſita per totum corpus. Lucret. *De ziel door 't gebeele lighaam wyd en zyds gelegen.*

DISSŎCĬABĬLIS, is. m. & f. lĕ, is. n. Tac. *Ongezellig, gezelſchap hatende, ſtrydig, afkeerig.*

Oceanus diſſociabilis. Hor. *De afſcheidende zee.*

DISSŎCĬĀTIO, ōnis. f. Cic. *Afkeer, ſtrydigheid.* Sprekende van planten, enz.

DISSŎCĬĀTUS, ă, ūm. Cic. *Afgeſcheiden, verdeeld.*

Populus bellis civilibus diſſociatus. Front. *Een volk, door burgerlyke of inlandſche oorlogen verdeeld.*

DISSŎCIO, ās, āvī, ātūm, āre. acc. Cic. *Verdeelen, afzonderen, ſcheiden, afſcheiden.*

** Studiorum diſſimilitudo diſſociat amicitias. Cic. *De verſcheidenheid of ongelykheid van aart breekt de vriendſchap af.*

*** Montes diſſociantur opacâ valle. Hor. *De bergen worden door een duiſtere of eenzame vlakte afgeſcheiden.*

DISSŎLŪBĬLIS, is. m. & f. lĕ, is. n. Cic. *Ligt om te ontbinden, los te maken, of ſmelten.*

DISSŎLVO, is, sŏlvī, sŏlūtum, sŏlvĕre. acc. Cic. *Ontbinden, los maken, ontknoopen, ſcheiden, breken, ſmelten.*

Lateres illi à tempeſtatibus non diſſolvuntur. Vitruv. *Die tigchelſteenen worden door de ſtormwinden of ſtortregens niet afgeſpoeld of geſmolten.*

Diſſol-

Digitized by Google

Diſſolvere pecuniam, æs alienum. Cic. *Geld, of ſchulden betalen, afdoen.*
Diſſolvam quæ debeo. Tac. *Ik zal betalen dat ik ſchuldig ben.*
Hic diſſolvi nullo modo poteſt. Cic. *Hy kan in geenen deelen zyn ſchulden voldoen, betalen.*
* Diſſolvere poteſtatem regiam. Corn. Nep. *De koninglyke magt vernietigen, afſchaffen, te niet doen, uitroeyen.* Amicitiam. Cic. *Een vriendſchap afbreken, laten varen.* Religionem. Liv. *Den Godsdienſt uitroeyen, afſchaffen, verkragten, vernietigen.*
Diſſolvere perjurium. Cic. *Van een eed ontſlaan. Iemand van een eed ontſlaan, op dat hy niet valſchelyk mag zweren.*
Diſſolvere aliquem. Plaut. *Iemand buiten vreeze ſtellen, van zyn ongeruſtheid bevryden.*
Diſſolvere ſe. Ter. *Zig redden, van iets bevryden.*
Diſſolvere. acc. Cic. *Iets oploſſen, wederleggen, beantwoorden, een zwarigheid oploſſen.*
DĪSSŎLŪTĒ. adv. Cic. *Onagtzaamlyk, op een ongebonde, loſſe maniere, laſhartiglyk, verwyfdelyk, zonder zorg, of agterdenken.*
** Diſſolutè vendere. Cic. *Zeer goed koop, by na voor niet verkoopen.*
DĪSSŎLŪTĬO, ōnis. f. Cic. Vitruv. *Ontbindinge, ontknoopinge, verdeelinge.*
Diſſolutio ſtomachi. Plin. H. *Brakinge, zwakheid van maag.*
Diſſolutio naturæ. Cic. *De dood, ſcheidinge von ziel en lighaam.*
Diſſolutio animi. Cic. *Laſhartigheid, ſnoodheid van gemoed, kleinmoedigheid, laſheid.*
Diſſolutio Legum. Cic. *Vernietiging, verkragtinge, omkeeringe, vertredinge, overtredinge der wetten.*
Diſſolutio criminis. Cic. *Regtvaardiging, zuivering, verſchooninge, verontſchuldiging van een misdaad.*
Diſſolutio. Auct. ad Her. *Oploſſinge, beantwoordinge van een vraagſtuk.*
DĪSSŎLŪTŬS, ă, ūm. Plin. H. *Verſtrooid, verſpreid.*
Diſſolutus. Cic. *Onbonden, los gemaakt, ontknoopt, geſlaakt.*
In omnes partes diſſoluta coagmenta. Vitruv. *Voegen of bindten, bindſels die over al van malkanderen berſten, ſplyten.*
Diſſolutus in re familiari. Cic. *Los, ongebonden in't beſtier van zyn huis zaken, die zyn huiſſelyke zaken verzuimd, verwaarloosd, of verloren laat gaan.*
Diſſolutus. Cic. *Laf, laſhartig, verwyfd, welig.*
Diſſolutus adoleſcens. Cic. *Een los, ongebonden, ligt, ongeſchikt Jongeling.*
DĪSSŎNĀNS, āntis. omn. gen. Vitruv. *Doof, zonder geluid, of weêrklank, zonder wedergalm.* Sprekende van een plaats.
DĪSSŎNO, ās, ārĕ. Vitruv. *Geen geluid, klank, wederklank, galm, of wedergalm van zig geven.* Sprekende van een plaats.
Hæc ab aliis diſſonant. Quintil. *Deze dingen verſchillen van de anderen, komen met de anderen niet over een.*
Hæc diſſonant hujus temporis culturæ. Colum. *Deze dingen komen niet over een met de land-bouw-kunde van dezen tyd.*
DĪSSŎNŬS, ă, ūm. Liv. *Verſchillende, niet over een komende, van verſchieden toon,* van maatgeſang, enz. geſproken.
Diſſonus. Liv. Plin. H. *Verſchillende, ſtrydig, ſtrydende, ongelyk.*
DĪSSUĀDĔO, ēs, ſuāſī, ſuāsūm, ſuādērĕ. aliquid. alicui. Cic. *Iemand iets afraden, bewegen om iets te ſtaken, afmanen.*
DĪSSUĀSĬO, ōnis. f. Cic. *Afradinge, ontradinge, afmaninge.*
DĪSSUĀSŎR, ōris. m. Cic. *Afrader, ontrader, afmaner.*
Diſſuaſor legis. Cic. *Een af of ontrader van zekre wet.*
** Gladius diſſuaſor juſti. Lucan. *Een zwaard dat de geregtigheid ſtremt.*
DĪSSUAVĬŎR, āris, ātūs ſum, āri. acc. Cicer. *Minnelyk kuſſen, zoenen, omhelzen.* Zommigen lezen *Diſſavior.*
DĪSSŬLTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plin. H. *Van malkander berſten, ſpringen, ſcheuren, kraken, ryten, ſplyten, ſcheuren.* Ook, *Hier en daar ſpringen.*
Diſſultare. Lucret. *Met kragt van malkander ſpringen, berſten,* Sprekende van kleine lighaamtjes.
DĪSSŬO, ĭs, ſŭi, ſūtum, ŭĕrĕ. acc. Ovid. *Ontſtarnen, los ſnyden.*
Magis decet amicitiam ſenſim diſſuere, quàm repentè præcidere of diſcindere. Cic. *Het is beter de vriendſchap allengskes af te ſnyden, dan ſchielyk af te breken.*
DĪSSŪTŬS, ă, ūm. Ovid. *Ontſtarnd, los geſneden.*
DĪSTĀBĔSCO, ſcĭs, tăbĕſcĕrĕ. Cat. *Smelten.* Sprekende van zout, enz.
DĪSTÆDĔT, tædŭĭt *en* tæsūm ĕſt, tædērĕ. acc. perſ. gen. rei. Plaut. Ter. *Verdrieten, tegenſtaan, walgen.*
DĪSTĀNS, āntis. omn. gen. Cic. *Afgelegen, afgezonderd, verre van malkander.*
** Voluntates inter ſe diſtantes. Cic. *Verſcheide, of ſtrydige neigingen, genegentheden.* Naturæ. Cic. *Strydige inborſten.*
Quid tam diſtans quàm à ſeveritate comitas? Cic. *Wat is'er ſtrydiger als de beleefdheid en ſtrafheid, of ſtuurſheid?*
DĪSTĀNTĬA, æ. f. Vitruv. *Afgelegentheid, tuſſenwydte.*
Diſtantia morum & ſtudiorum. Cic. *Verſcheidenheid, ſtrydigheid, onderſcheid van zeden en neigingen.*
DĪSTĔNDO, ĭs, tĕndī, tēntūm, tĕndĕrĕ. acc. Ovid. *Vitſtrekken, uitrekken, ſpannen, uitbreiden, openen.*
Diſtendere aciem. Cæſ. *Zyn leger uitbreiden, uitſtrekken, meer grond doen beſlaan.*
Diſtendere curas in res aliquas. Liv. *Zyn zorge aan zekere zaken hangen, beſteden, verdeelen.*
Apes diſtendunt nectare cellas. Virg. *De byen vullen de raten met honig.*
DĪSTENTĬO, ōnis. f. Celſ. *Vitſtrekkinge, uitbreidinge, uitgeſtrektheid.*
Diſtentio nervorum. Celſ. *Een beroerte, ſpanninge, of rekkinge der zenuwen.*
DĪSTĔNTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Virg. Tib. *Opvullen, vullen, vol maken.* Sprekende van een kore zolder, enz.
Diſtentant ubera vaccæ. Virg. *De koeyen krygen volle uyers.*
DĪSTĔNTŬS, ă, ūm. part. à Diſtendo. Virg. Hor. Quintil. *Vol, opgevuld.* Men zegt *Diſtentior* en *Diſtentiſſimus.*
Capellæ diſtentæ lacte. Virg. *Geiten met volle uyers.*
DĪSTĔNTŬS, ă, ūm. part. à Diſtineo. Cic. *Bezig, zeer bezig, door iets belet of opgehouden.* Men zegt *Diſtentior* en *Diſtentiſſimus.*
Diſtentus negotiis. Cic. *Door bezigheden belemmerd, in zaken bezig.*
DĪSTERMĬNO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Plin. H. *Scheiden, afzonderen, afpalen, tuſſen beide leggen.*
Arabia Judæam ab Ægypto diſterminat. Plin. H. *Arabie ſcheid Judea van Ægypten.*
DĪSTĬCHŪM, ī. n. Mart. δίστιχον. *Een koppeldigt: Een tweeregelig vaarsje.*
Diſtichum hordeum. Colum. *Een ſoort van gerſt,* dus genoemd om dat het twee ryen van granen in zyn air heeft.
DĪSTĔRO, ĭs, trīvī, trītūm, tĕrĕrĕ. acc. Cat. *Zeer klein wryven, breken, ſtampen, of ſtooten.*
DĪSTĬLLĀRĬŬS, ĭi. m. Sen. Ph. *Een brandewyn-brander.* Dit is geen woord van Seneca, hoewel Celius Rhodiginus het zegt. Men moet *Cruſtularius* lezen.
DĪSTĬLLĀTĬO, ōnis. f. Plin. H. *Een zinkinge, uit de herſenen.*
DĪSTĬLLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Colum. Plin. H. *Afdruppelen, afzypen, aflekken: met druppelen afvallen, ſtorten.*
Arbor illa diſtillat liquorem. Plin. H. Liquor ab arbore diſtillat. Virg. *Van die boom zypt, druipt of druppelt een vogt af: Die boom brengt zeker nat voort, geeft zekere vogtigheid.*
Diſtillant tempora nardo. Tibul. Nardus diſtillat per tempora. Claud. *De ſpyk- of nardus-olie druppelt, of zypt van 't flag van zyn hoofd af.*
DĪSTĬNCTĒ. adv. Cic. *Onderſcheidentlyk, klaarlyk, ordentelyk, netjes.* Men zegt *Diſtinctius* en *Diſtinctiſſimè.*
Diſtinctè. Plin. J. *Afzonderlyk, byzonderlyk, verdeeldelyk.*
DĪSTĬNCTĬO, ōnis. f. Cic. *Onderſcheid, verſchil, verſcheidenheid.*
Diſtinctio rerum of inter res. Cic. *Onderſcheid van of tuſſen zaken.* Veri à falſo. Cic. *Onderſcheid, verſchil tuſſen het ware en valſche.*
Diſtinctio. Cic. *Verdeelinge, afzonderinge, onderſcheid making.*
DĪSTĬNCTŬS, ūs. m. Stat. *Onderſcheid, verſchil, verſcheidenheid.*
Diverſa avis à cæteris pennarum diſtinctu. Tac. *Een vogel van de anderen onderſcheiden door de verſcheidenheid van vederen.*

DI-

Digitized by Google

DISTINCTUS, a, um. Cic. *Verſcheiden, verſchillende.*
Diſtinctus. Cic. *Verdeeld, onderſcheiden, byzonder.*
* Diſtinctum gemmis poculum. Cic. *Een kop met edele ſteenen ingelegd, verciert.* Littus tectis & urbibus. Cic. *Een ſtrand met huizen en ſteden voorzien.* Stellis cœlum. Cic. *Den hemel blinkende van ſterren, met ſterren bezaaid.*
DISTINĔO, es, tinŭi, tentum, tinēre. Virg. Tac. *Op, te rug, of wederhouden, beletten.*
Flumen legiones diſtinet. Cæſ. *De rivier houd de keurbenden op, belet haar verder te rukken.*
Diſtinere copias hoſtium. Cæſ. *De vyandlyke benden ophouden, der zelver optogt beletten, belemmeren.*
Ad Maſſiliam diſtinetur. Cæſ. *Hy word voor Maſſilien, of in 't beleg van Maſſilien opgehouden.*
Magnopere Reipublicæ intereſt manus hoſtium diſtineri. Cæſ. *Daar is 't gemeene beſt ten hoogſten aangelegen, dat men over al de vyanden de handen vol werks geeft, of hun kragtige afwendingen make.*
** Diſtineri occupationibus & dolore. Cic. *Door bezigheden en ziekte wederhouden, belet, of belemmerd worden.*
Diſtineri fibulis. Cæſ. *Met ankers, pennen of bouten gehegt, vaſt geklonken, by malkander gehouden worden.*
Nil meam vobiſcum pacem diſtinet. Liv. *Niets belet de vrede tuſſen ons beiden: Daar is niet dat tegen onze verzoeninge ſtryd.*
Hæc civitas victoriam Galliæ diſtinet. Cæſ. *Deze ſtad belet de overwinninge van Gaulen [of Vrankryk].*
Multitudo per me pacem diſtineri putat. Cic. *De menigte oordeelt, dat ik het ſluiten van de vrede belet: Dat ik de vrede uitſtelle, verſchuive.*
Diſtinere Regem ab circumſpectu rerum aliarum. Liv. *Den Koning wederhouden van agt op andere zaken te nemen.*
DISTINGUO, is, ſtinxi, ſtinctum, ſtinguĕre. acc. Cic. *Onderſcheiden, ſcheiden, ſchiften.*
Diſtinguere aliquem ab alio. Cic. *Iemand van een ander onderſcheiden, onderſcheid tuſſen den eên en den anderen maken.*
Rem aliquam ab aliâ. Cic. *Eene zake van een andere onderſcheiden, ſchiften.*
Diſtinguere varietate hiſtoriam, orationem. Cic. *Een hiſtorie of redenvoeringe door verſcheidenheid van zaken verryken, opprenken, vercieren.*
Diſtingui gemmis. Cic. *Met edele ſteenen verrykt, verciert, ingelegd, bezet zyn.* Sprekende van een kop, beker, enz.
Maculis colorum variis. Celſ. *Met vlakken van verſcheide verwen geteekend, gevlakt, onderſcheiden zyn.*
DISTO, as, diſtĭti, diſtĭtum, diſtāre. loco aliquo *of* ab aliquo loco. Plin. H. *Van een plaats afgelegen, afgezonderd zyn.* Men gebruikt naauwlyks het *præteritum* of *ſupinum* van dit woord.
Diſtare ab aliquo *of* ab aliquâ re. Cic. *Van iemand verſchillen, iemand niet gelyken: Van een zaak verſchillen, een zaak niet gelyken.*
Multum inter ſe diſtant. Cic. *Ze verſchillen veel van malkanderen: Ze zyn malkander zeer ongelyk.*
** Scurræ diſtat amicus. Hor. *Een vriend verſchilt veel van een ſchurk: tuſſen een vriend en een ſchurk is groot onderſcheid.*
Sanctitas morum non diſtat ordinibus. Plin. H. *De heiligheid van zeden word niet door den rang onderſcheiden: Men kan van iemands heiligheid uit des zelfs ſtaat niet oordeelen: de Heiligheid beſtaat in geen rang.*
DISTORQUĔO, es, torſi, tortum, torquēre. acc. Ovid. Hor. *Keeren, wenden, draayen:* by voorbeeld, den mond, de oogen, enz.
Os ſibi diſtorquet. Ter. *Hy verdraait zyn mond, hy maakt grimmatſen met zyn mond, hy trekt een ſcheven bek of ſmoel.*
DISTORSIO, ōnis. f. Cic. *Verdraayinge, grimmatſen, rekkinge, onaangename beweginge, of gebaarden.* Voornamentlyk van handen, voeten, oogen, mond, enz.
Diſtorſio membrorum. Cic. *Verſtuikinge, verwrikkinge, verrekkinge, verwringinge van ledematen.*
DISTORTUS, a, um. Cic. *Miſmaakt, leelyk, wanſtaltig.* Cicero zegt *Diſtortior* en *Diſtortiſſimus.*
Vultus diſtortus. Quintil. *Een leelyk, miſmaakt wezen, aangezigt.*
Diſtortus. Cic. *Verdraaid, gerekt, gedwonge.* Sprekende van een ſtyl, of ſpreekwyze.
DISTRACTIO, ōnis. f. Cic. *Afſtrekkinge, afrukkinge.*
** Diſtractio ab aliquo. Cic. *Onenigheid, vyandſchap, tweedragt: Twiſt met iemand.*
DISTRACTUS, a, um. Cic. *Afgetrokken, afgerukt, afgezonderd, afgeſcheiden, verdeelt.* Men zegt *Diſtractior* en *Diſtractiſſimus.*
Imperium diſtractum in plura regna. Liv. *Een Keizaryk in vele Koningryken verdeeld.*
** Homines diſtracti. Cic. *Tweedragtige, onenige, twiſtende menſchen.*
Diſtractus. Cic. *Onenig, verdeeld, van verſcheide of ſtrydige gedagten over iets.*
DISTRAHO, is, traxi, tractum, trahĕre. aliquid ab aliâ re. Cic. *Iets van een ander ding afſtrekken, rukken, ſcheuren, ſcheiden, afzonderen, afnemen.*
Diſtrahere. Cic. *Afwenden, afweren, afkeeren, belemmeren, den voet dwars zetten.*
Diſtrahere rem aliquam. Cæſ. *Iets beletten, belemmeren, ſtremmen, uitſtellen, verſchuiven.*
Diſtrahere hominem. Liv. *Iemand vierendeelen, met vier paarden van een rukken.*
Diſtrahere aliquem ab aliquo *of* amorem aliquorum. Ter. *Iemand van een ander of des zelfs genegentheid vervreemden, afwenden: Den band van vriendſchap tuſſen luiden breken: Twiſt en tweedragt tuſſen menſchen zaeyen, ſtoken.*
Diſtrahere exercitum in diverſiſſimas regiones. Liv. *Een leger in verſcheide afgelege geweſten verdeelen.*
Animus in contrarias partes diſtrahitur. Cic. *Het gemoed word door ſtrydige gedagten verdeeld, gins en weêr vervoerd, verrukt. Dobbert tuſſen ſtrydige gevoelens.*
Taurus diſtrahit mediam Aſiam. Plin. H. *De berg Taurus ſcheid of verdeeld Aſia in 't midden.*
Diſtrahere rem aliquam pluris. Suet. *Iets dier of voor veel geld verkoopen.*
Diſtrahor. Cic. *Ik weete niet wat ik zal doen of beſluiten. Ik dobber in verſcheide gedagten, myn gemoed is verdeeld, ik weete niet wat ik zal beginnen of aanvangen.*
DISTRĪBŬO, is, tribŭi, tribūtum, tribŭĕre. aliquid alicui. Ter. Cic. *Iets aan iemand verdeelen, uitdeelen, deelen, geven, aanwyzen, toewyzen.*
Milites in ſupplementum legionum diſtribuere. Front. *Krygsknegten onder de benden ſteken, verdeelen om die te vullen.*
Diſtribuere orationem. Cic. *Een redenvoeringe verdeelen, afdeelen.*
Diſtribuere commodè tempora peregrinationis. Cic. *Den tyd van zyn reis gemakkelyk of net verdeelen, ſchikken.*
DISTRĪBŪTĒ. adv. Cic. *Onderſcheidentlyk, met orde, met een goede verdeelinge, rang, of ſchikkinge.*
DISTRĪBŪTIO, ōnis. f. Cic. *Verdeelinge, uitdeelinge, deel.*
DISTRĪBŪTOR, ōris, m. g. *Een uitdeeler, verdeeler. Iemand die de kaart geeft.* Lud. Vives.
DISTRĪBŪTUS, a, um. Cic. *Gedeeld, verdeeld, uitgedeeld, aan vele perſonen gegeven, toe of aangewezen.*
Diſtributus in ſingulos Judices. Cic. *Aan elk regter verdeeld, uitgedeeld.*
Diſtributus. Cic. *In vele deelen of ſtukken verdeeld, onderſcheiden, afgedeeld.* Sprekende van een reden.
Oratio diſtributa in plures partes *of* pluribus partibus. Cic. *Een redenvoeringe of vertoog, in vele deelen, ſtukken of leden verdeeld, onderſcheiden.*
DISTRICTE. adv. Plin. J. *Strengelyk, ſtraffelyk, ſcherpelyk, met korte bitſe woorden;* als men iemand dreigd.
Diſtricte denegare. Ulp. *Iets ſtoutelyk, met ſtyve kaken, hardnekkiglyk, ſchaamteloos ontkennen, lochenen.*
DISTRICTUS, a, um. Cic. Hor. Quintil. *Bezig, belet, belemmerd.* Men zegt *Diſtrictior.*
Diſtrictus negotiis. Quintil. *Door zaken belet, bezig, belemmerd, in bezigheden verward.*
Vita diſtricta ambitionis labore. Cic. *Een leven, belemmerd met de onluſt van eerzugt,* dat is, *door 't moeylyk bekuipen van openbare ampten.*
** Diſtrictus enſis. Cic. Hor. *Een getrokke, uitgetogen, of bloot zwaard.*
Diſtrictus. Tac. Val. Max. *Streng, geſtreng, ſtraf, onbarmhartig, wreed, bitter.*
** Diſtrictus. Cic. *Verdeeld van gemoed, beſluit of gedagten, onzeker wat te doen, aan te vangen, of van zyde te kiezen.*

Digitized by Google

Diſtrictus accuſator. Tac. *Een ſtout, onbeſchaamd beſchuldiger, een aanbrenger met ſlyve kaken.*

DĪSTRĪNGO, ĭs, ſtrīnxī, ſtrictum, ſtrīngĕrĕ. Ovid. *Ligtjes queetſen, ſlaan, aanraken, ſchrappen, ſnyden.*

Diſtringere gladium. Cic. *Een degen trekken; van leder trekken, rukken.*

Diſtringere. Sen. Ph. Colum. Mart. *Wryven, afwryven, afwaſſen.* De Ouden hadden een gewoonte van hun in de baden de vlakken van 't zweet van 't lyf te laten wryven.

Diſtringere. acc. Col. *Vrugten, enz. plukken, virgaderen.*

Diſtringi negotiis. Plin. J. *In zaken bezig gehouden worden, veel te doen hebben.*

Diſtringere curas alicujus. Q. Curt. *Iemand in zorgen verwarren, vele zorgen inboezemen.*

Hoſtes à tergo diſtringere. Flor. *De vyanden in de agterhoede of de ſtaart beſpringen, de vyanden van agteren benaauwen.*

Diſtringere ſcripta alicujus. Phæd. *Iemands ſchriften bedillen, beriſpen, laken.*

Diſtringere perjurium. Cic. *Meineedigheid vergrooten, een meineedige nog ſchuldiger maken.*

Hannibal Fabium ut infamiâ diſtringeret. Front. *Hannibal opdat hy Fabius verdagt (by de Romeinen) zoude maken.*

DĪSTRŪNCO, ās, āvī, ātum, ārĕ. Plaut. *Een blok afhouwen, knotten, kappen, afknotten.*

DĪSTRŪCTŪS, ă, ūm. Suet. *Byzonder gebouwd, geſtigt, getimmerd.*

DĪSTRŪO, ĭs, ūxī, ūctum, ŭĕrĕ. Suet. *In 't byzonder of afzonderlyk timmeren.*

DĪSTŪRBĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Verdelging, verwoeſting, vernieling, verderf, over hoop werpinge.*

DĪSTŪRBO, ās, āvī, ātum, ārĕ. acc. Cic. *Om verre, van boven neder, of over hoop werpen: verwoeſten, verdelgen, vernielen, ſlegten.*

** Diſturbare. Cicer. *Verwarren, ontruſten, ontroeren, verſtoren.*

* Diſturbare vitæ ſocietatem. Cic. *De maatſchappy of het gezelſchap van 't leven ontroeren, verſtoren, ſtoren.*

Diſturbare rem aliquam. Cic. *Een zaak beletten, ſtremmen, belemmeren.*

DĪTĀTŪS, ă, ūm. Auct. ad Her. Ovid. *Ryk, ryk geworden, verrykt.*

DĪTĒSCO, ſcĭs, ēſcĕrĕ. Lucret. *Ryk worden, middelen bekomen, geld winnen.*

DĪTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Gebied, heerſchinge, gezag, magt, vermogen, regts gebied.*

Cæſar Galliam in noſtram ditionem redegit *of* ſub noſtram ditionem ſubjunxit. Cic. *Cæſar heeft Gaulen onder ons gebied gebragt, heeft Gaulen voor ons gewonnen, vermeeſterd.*

In ditione eſſe alicujus. Cic. Sub ditione. Liv. *Onder iemands gebied woonen, iemands onderdaan zyn, onder iemands gehoorzaamheid, of regts gebied ſtaan.*

Fieri ditionis alicujus. Curt. *Onder iemands gebied of gehoorzaamheid gebragt worden.* Van een volk geſproken.

DĪTĬOR, ōrĭs, m. & f. DĪTĬŪS, ōrĭs. n. g. adj. Cicer. *Ryker.*

DĪTĬSSĬMŬS, ă, ūm. adj. Cic. *Aller rykſt, zeer ryk.*

DĪTO, ās, āvī, ātum, ārĕ. Liv. *Verryken, ryk maken.*

DĬŪ, adv. Cic. *Lang, langen tyd, een geruimen tyd.* Men zegt *Diutius* en *Diutiſſimè.*

Diu eſt factum, *of* Diu eſt quòd abiiſti ad forum. Plaut. *Het is lang geleden, het is een geruimen tyd t'zedert dat gy na de markt gegaan zyt.*

Diu noctuque. Quintil. *Nagt en dag, onophoudelyk.*

Diu multumque dubitare. Cic. *Lang en ſterk twyffelen.*

DĪVĂRĬCĀTŪS, ă, ūm. Vitruv. *Van malkander geſperd, van een gelegd, uit geſtrekt, uit gebreid.* Sprekende van dakſparren of latten.

DĪVĂRĬCO, ās, āvī, ātum, ārĕ. acc. Cat. Cic. *Van malkander ſperren, uitſtrekken, uitbreiden, van een doen.*

Hujus (animalis) ungues divaricant. Varr. *De hoeven van dit dier zyn gekloofd.*

DĪVĔLLO, ĭs, vēllī, *Zomtyds* vūlsī, vūlsūm, vēllĕrĕ. Cic. *Van een rukken, ſcheuren, af trekken, ſcheiden, af zonderen, in ſtukken trekken, weg nemen, weg voeren.*

** Divelli dolore. Cic. *Van hartzeer quynen, ſterven.* A voluptate. Cic. *Van de welluſt afgerukt, geſcheiden worden, de welluſten verlaten.*

Divelli ab aliquo. Cic. *Van iemand afgeſcheiden, afgerukt worden.*

*** Cura divellit ſomnos. Hor. *De zorg of droeſheid verdryft den ſlaap.*

DĪVĔNDO, ĭs, vēndĭdī, vēnditum, vēndĕrĕ. acc. Cicer. *Verkoopen, vertieren.*

DĪVĔRBĔRO, ās, āvī, ātum, ārĕ. acc. Cicer. *Slaan, hitr en daar ſlaan.*

DĪVĔRBĬUM, ĭī. n. Liv. *Samenſpraak, onderhoudinge, kouting, ſpreuke.* Dit is eigentlyk, *dat gedeelte van de Schouwburg alwaar de ſpelers ſpreken.*

DĪVĔRGĬUM, ĭī. n. Front. *De kromte van een rivier, de plaats daar de zelve zig verdeelt, en een eiland maakt.*

DĪVĔRSĔ. adv. Cic. *Verſcheidentlyk, op een verſcheide, byzondere of andere wyze.*

Curæ animum meum diverſè trahunt. Ter. *De zorgen verwarren myn gemoed, veroorzaken verſcheide gedagten in my.*

DĪVĔRSĬTĀS, ātĭs. f. Plin. J. *Verſcheidenheid, onderſcheid, verſchil, ſtrydigheid.* In den eigen en oneigentlyken zin.

DĪVĔRSĬTŎR, ārĭs, ātŭs sūm, ārī. Non ad vocularum Platonis amœnitatem, nec ad verborum venuſtates diverſitandum. Taur. apud A. Gell. *Men moet niet blyven ſtaan op Platoos cierlykheid en aardigheid van woorden.*

DĪVĔRSĬTŎR, ōrĭs. m. Petron. *Een gaſt, iemand die in een herberg t'huis legt, een ſlaper.*

DĪVĔRSŎR, ārĭs, ātŭs sūm, ārī. apud aliquem. Cicer. *By iemand t'huis leggen, gehuisveſt zyn, woonen, ſlapen.*

** In negotiis ſordidis diverſari. Aul. Gell. *Een vuil ambagt of handteeringe doen.*

DĪVĔRSŎR, ōrĭs. m. Cic. *Een gaſt, iemand die by een ander gehuisveſt is, of t'huis legt.*

DĪVĔRSŌRĬŎLUM, ĭī. n. Cic. *Een herbergje.*

DĪVĔRSŌRĬUM, ĭī. n. Cic. *Een herberg, huisveſtinge.*

DĪVĔRSŌRĬŬS, ă, ūm. *Van een herberg.* Diverſoria taberna. Plaut. Suet. *Een herberg, huisveſting-kraam.*

DĪVĔRSŬS, ă, ūm. Cic. *Verſcheiden, onderſcheiden, ongelyk, verſchillende.* Plinius H. en Clodio gebruiken *Diverſior.*

** Diverſus ab aliquo. Cic. *Van iemand verſchillende, verſcheiden: van een anderen aart of imborſt als iemand anders.*

Eruca diverſæ eſt, quàm lactuca, naturæ. Plin. H. *De raket te of rokkel is van een andere natuur als de lattuwe.*

Locus diverſus ab alio. Cic. Loca inter ſe diverſa. Cic. *Van malkanderen gelegen, afgezonderde plaatſen.*

Diverſi pugnant. Cæſ. *Zy vegten aan verſcheide oorden, hier en daar.*

Suam quiſque ibant diverſi domum. Plaut. *Zy gingen yder byzonder na hun huis.*

Pars diverſa. Suet. *Tegen party, ſtrydende party.*

Tranſire in diverſum. Plin. J. *Een ſtrydig gevoelen opvatten, van ſtrydige gedagten worden.*

Diverſi interrogantur. Tac. *Zy worden afzonderlyk of in 't byzonder ondervraagd of gehoord.*

Agere diverſas naves. Virg. *Schepen na verſcheide plaatſen voeren, van malkanderen af zenden.*

Diverſus, *alleen*, Plaut. Diverſus animi. Tac. *Ongeſtadig, twyffelagtig, twyffelmoedig, die in bedenken of beradinge ſtaat.*

*** Diverſus. Lucan. *Van een ſtrydige party.*

DĪVĔRTĬCŬLUM, ī. n. Ter. Cic. *Een voetpadje, afgelegen weg, kromte.*

Diverticulum fluvii. Martian. Juriſc. *De kromte van een rivier.*

** Diverticulum. Liv. *Een herberg, huisveſtinge.*

* Diverticulum. Cic. *Een uitvlugt, verſchooninge, ſtreek, loozevond, konſtje, voorwendſel, ſchoon praatje.*

Diverticula peccatis *of* peccatorum quærere, reperire. Plaut. Cic. Quintil. *Uitvlugtjes, voorwendſelen, verſchooninge zoeken, verzinnen, om zig te verontſchuldigen van een misdaad.*

Diverticulum. Juven. *Een vitweidinge.*

DĪVĔRTO, ĭs, vērtī, vērsum, vērtĕrĕ. ad aliquem. Cic. Apud aliquem. Plaut. Liv. *By iemand gehuisveſt worden, gaan ſlapen, t'huis gaan leggen.*

Si quando in noſtra diverteris. Plin. J. *Wanneer gy eens by my gehuisveſt zult zyn.*

Di-

Digitized by Google

Divertere in tabernam. Cic. *In een herberg ſlapen, t'huis zyn of leggen.*

Divertere domum alicujus. Cic. *By iemand t'huis leggen, in iemands huis gebuisvoſt zyn.*

Divertere ad alia. Quintil. *Van andere zaken beginnen te ſpreken, een uitweidinge beginnen.*

Divertere viâ. Plin. H. *Van de weg wyken, t'zyds, of van de weg af gaan, afkeeren.*

Divertere à propoſito. Plin. H. *Zyn voorwerp laten varen, een uitweidinge aanvangen, van zyn voorwerp afwyken.*

** Divertere acies. Plin. H. *Beuden doen overloopen, verleiden om van party te veranderen, verwiſſelen.* Dit woord word hier *activè* gebruikt.

Divertunt mores virgini longè ac lupæ. Plaut. *De zeden van een eerlyke maagd verſchillen veel van die van een hoer: Een zedige dogter heeft t'eenemaal andere zeden als een ligt vrouwmenſch.* Zommigen lezen *Divortunt.*

DĪVĔRTŌR, ōris, vērsūs sūm, vertī. domum alicujus. Ter. Apud aliquem *of* ad aliquem in hoſpitium. Plaut. *By iemand t'huis gaan leggen, huisveſtinge zoeken.*

DĪVĔS, ĭtis. omn. gen. Cic. *Ryk, van groote middelen, wel geſtald.* Men zegt *Divitior* en *Divitiſſimus.*

Dives pecore *of* pecoris. Hor. *Ryk in beeſten of vee: Die vele beeſten, of veel vee heeft.*

Dives avarus. Ovid. *Een ryken gierigaard: Een wrek van groote middelen.*

Dives ingenium. Ovid. *Een ſchrander, deftig, gaauw verſtand.* Cultus. Ovid. *Een heerlyke uitruſtinge, koſtelyk gewaad.*

** Dives epiſtola. Ovid. *Een ſchoone brief, die veel belooft.* Spes. Hor. *Schoone, groote, heerlyke beloften.*

DĪVĔXO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Cic. *Verwoeſten, afloopen, bederven, vernielen, plonderen.* Sprekende van velden, landeryen, enz.

** Divexare rem ſuam. Plaut. *Zyn goederen verquiſten, doorbrengen, verteeren, verſpillen.*

DĪVĬDIA, æ. f. Plaut. Varr. *Droefheid, hartzeer, kommer, zorg, quellinge des geeſtes.*

Quod tibi eſt ægrè, mihi eſt dividiæ. Plaut. *Het geen u leed is, ſtrekt my tot hartzeer; Uw droefheid is myn ſmart of hartzeer: Ik neme deel in u droefheid.*

DĪVĪDO, īs, vīsī, vīſūm, vīdĕrĕ. acc. Cic. *Verdeelen, uitdeelen, deelen, ſcheiden, afzonderen.* In de eigen en oneigentlyke zin.

Dimidiam tecum partem dividam. Plaut. *Ik zal de helft met u deelen.*

Dividere aliquid aliquibus. Cic. In aliquos. Plaut. *Iets aan zekere luiden uitdeelen, verdeelen.*

Dividere ſententiam. Cic. Aſc. Pæd. *Een gevoelen tot zekere punten brengen, in zekere leden verdeelen.*

** Nos aliò mentes, aliò diviſimus aures. Catul. *Wy dagten eene zake, en wenden of keerden onze ooren na een andere.*

Mons ille dividit Syriam à Cilicia. Cic. *Die berg ſcheid Syria van Cilicie.*

Viæ plures intercedentibus buxis dividuntur. Plin. J. *Daar zyn vele wegen, welke door tuſſenkomende palm-boomen afgepaald zyn.*

Iter unum dividere. Hor. *Een dagreizens in twee dagen afleggen.*

DĪVĬDŪĪTĀS, ātis. f. Legata quæ dividuitatem non recipiunt. Caius Juriſc. *Makinge welke geen verdeelinge lyden, die niet verdeeld konnen werden.*

DĪVĬDŪUS, ă, ūm. Ter. Cic. *Deelbaar, verdeelbaar, afzonderlyk, dat verdeeld, geſcheiden, of afgezonderd kan werden.*

** Dividuus. Hor. Ovid. Plin. H. *Verdeeld, geſcheiden, afgezonderd.*

DĪVĪNĂ, æ. f. Hor. Petron. *Een waar- of voorzegſter.*

DĪVĪNĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Waar- of voorzegginge.*

Divinatio. Cic. *De konſt of wetenſchap van waar- of voorzegginge.*

DĪVĪNĔ. adv. Cic. *Goddelyk, wonderlyk: op een wonderbare, ongemeene wyze.*

Divinè. Cic. *Door Goddelyke ingevinge, inſtortinge, aanblazinge.*

DĪVĪNĪTĀS, ātis. f. Cic. *De Godheid, Goddelykheid.*

** Theophraſtus à divinitate loquendi nomen invenit. Cic. *Theophraſtus kreeg zyn naam, van zyn Goddelyke welſprekendheid.*

DĪVĪNĪTŪS. adv. Cic. *Goddelyk, wonderbaarlyk, voortreffelyk.*

Divinitus. Cic. *Door een Goddelyke ingevinge, inſtortinge, aanblazinge.*

Divinitus. Cic. *Door een weldaad, of genade des hemels: Door Gods genade, of hulpe.*

Divinitus. Cic. *Door Gods bevel, of gebod.*

* Solus hic homo eſt qui ſciat divinitus. Plaut. *Dit is de eenigſte man die het waarzeggen verſtaat: Hy heeft zyn's gelyk niet in 't voor- of waarzeggen.*

DĪVĪNO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Ter. Cic. *Voor- of waarzeggen, ook, voorzien.*

Divinare aliquid *of* de aliquâ re. Cic. *Iets voorzeggen, voorzien.* In exitu præliī. Corn. Nep. *Den uitſlag van een veldſlag voorzeggen.*

Divinare. Cic. *Giſſen, raden, vermoeden.*

Divinare alicujus voluntatem. Sen. Ph. *Iemands wil of begeerte raden, giſſen, vermoeden.*

DĪVĪNŬS, ă, ūm. Cic. *Goddelyk, hemelſch, boven natuurlyk, boven menſchelyk.* Men zegt *Divinior* en *Diviniſſimus.*

Divinus. Cic. *Goddelyk, buiten gemeen, volmaakt, wonderlyk, uitſtekende, treffelyk, deftig, heerlyk.* Van zaken en perſonen geſproken.

Hæc in te divina ſunt. Cic. *Gy bezit deze hoedanigheden volmaakt: Deze hoedanigheden zyn in u by uitnemendheid.*

Divinus in dicendo. Cic. *Goddelyk, onvergelykelyk, zeer hoogdravend, welſprekend van taal.*

Res illum divinas apud eos Deos in ſuo ſacrario facere vidiſti. Cic. *Gy hebt hem in zyn kapelle offerhande aan zyne Goden zien doen.*

Aſſiſtere divinis. Hor. *By de offerhanden tegenwoordig zyn: De offerhanden of den Godsdienſt bywonen.*

Vulnus divinæ fortunæ. Val. Max. *Een zeer gelukkige, genezelyke wonde.*

* Divinus locus. Plaut. Virg. *Een Goddelyke, heilige, geheiligde, gewyde plaats.*

* Avis divina imbrium. Hor. *Een vogel welke ſlag of plas-regens voor bedaid.*

DĪVĪNŪS, ī. m. Cic. Mart. *Een voor- of waarzegger.*

DĪVĪO, ōnis. f. *of* DĪVĪŌNUM, ī. n. *Dijon*, de hoofdſtad van Bourgonje.

DĪVĪŌNENSĪS, is. m. & f. sĕ, is. n. *Van Dijon, van Dijon geboortig.*

DĪVĪSĬO, ōnis. f. Cic. *Verdeelinge, afdeelinge, uitdeelinge, ſcheidinge.*

DĪVĪSŌR, ōris. m. Cic. *Uit- of verdeelaar.*

Diviſor. Cic. *Dit was een amptman by de Romeinen*, die 't geld, 't welk de gene gaven die na een ampt ſtonden, aan de Roomſche *Tribus* of hoofdmannen van gildens uitdeelde, om haar ſtemmen te winnen.

DĪVĪSŪRĂ, æ. f. Plin. H. *Een keepje, ſnede, ſtreep, kerfje, ſcheidinge.* Gelyk men in zommige bladeren van boomen ziet.

DĪVĪSŬS, ūs. m. Liv. *Verdeelinge, uitdeelinge, ſcheidinge, afdeelinge.*

Macedonia quàm diviſui facilis eſt! Liv. *Hoe gemakkelyk kan men Macedonie ſcheiden! Hoe ligt is het om Macedonie te verdeelen, met ſtukken en brokken te winnen!*

Vectigalia prædæ ac diviſui Magiſtratibus erant. Liv. *De ſchattingen wierden als een roof of buit onder de Overheid verdeeld.*

DĪVĪSŬS, ă, ūm. Ter. Cic. *Verdeeld, gedeeld, geſcheiden.*

DĪVĪTĬÆ, ārum. f. plur. Cic. *Rykdommen, groote middelen of goederen.*

Divitiæ operoſæ. Hor. *Moeyelyke, laſtige rykdommen: goederen, waar aan veel zorg en moeite beſteed word om te verkrygen en behouden.*

Divitiis augere aliquem. Cic. *Iemand verryken: Met rykdom ophoopen, ryk maken.*

Affluere divitiis. Lucret. *Overvloedig ryk zyn, zeer groote middelen hebben.*

Divitiæ (virtutis.) Claud. *Deftigheden, vercierſelen, verdienſten van de deugd.* Ingenii. Cicer. *Voortreffelykheid, uitnemende begaafdheden, uitſtekende gaven van 't gemoed of verſtand.*

DĪŪM, ĭi. n. Aſc. Pæd. *De lugt, den hemel.*

Sub dio. Cic. Hor. *In de ope lugt, onder den blauwen hemel.*

Digitized by Google

Men leeft nu en dan *Sub divo.*

*** Sub dium rapere. Hor. *Openbaaren, aan den dag brengen, verkondigen, bekend maken.*

DIVORTIUM, ii. n. Virg. *Omweg, kromte van een weg, zydweg.*

Divortia aquarum. Cic. *Scheidinge van wateren, daar de zelve een eiland maken.*

Divortium. Tac. *Een enge of straat tusſen twee landstreken.*

Divortium veris & hyemis. Colum. *De tyd tusſen de lente en de winter.*

Divortium. Cic. *Breuk van vriendſchap.*

Divortium. Plaut. Cic. *Egtſcheidinge, vernietiging van een huwelyk, ſcheidinge van man en vrouw.*

Divortium facere cum uxore. Plaut. Suet. *Zig van zyn vrouw af laten zetten: Zyn huwelyk laten vernietigen.*

Divortia doctrinarum. Cic. *De verſcheide gezindheden, of partyſchappen der geleerden, of Wysgerigen.*

DIURNA, ōrum. n. plur. Tac. Suet. *of* Diurna acta. Tac. *Dagboeken, regiſters, of gedenkſchriften.*

† DIURNO, ās, āre. Claud. apud A. Gell. *Lang leven.*

DIURNUM, i. n. Sen. Ph. *Daghuur, loon, of mondkoſt voor een dag,* van een ſlaaf.

DIURNUS, ă, ūm. Plaut. Cic. *Van den dag, by dag gebeurd, dagelykſch.*

Diurnos nocturnoſque labores ſuſcipere. Cic. *Zig begeven tot dag en nagt te arbeiden.*

Diurnus. Ovid. *Dat maar een dag duurt.* Van 't leven geſproken.

DIUS, ă, ūm. Virg. Θεῖος. *Goddelyk, van de Goden afkomſtig, edel, doorlugtig.*

*** Sententia dia. Hor. *Een Goddelyke, voortreffelyke, deftige zinſprenk.*

Otia dia. Lucret. *Zoete, lieffelyke, zafte, aangename geruſtheid van leven.*

† DIUTINE. adv. Plaut. *Lange tyd, een lange wyl.*

DIUTINUS, ă, ūm. Cæſ. Liv. *Duurzaam, langdurig, langwylig.*

Servitus diutina. Cic. *Langdurige, lange ſlaverny, dienſtbaarheid.*

DIUTIUS, Comp. adv. Cic. *Langer.*

DIUTISSIME. ſuperl. adv. Cic. *Langſt, zeer lang, een zeer langen tyd.*

DIUTULE. adv. A. Gell. *Eenigen tyd lang, een wyl, een poos.*

DIUTURNITAS, ātis. f. Cic. Cæſ. Liv. *Langheid, langdurigheid van tyd.*

Diuturnitas doloris. Cic. *Langdurigheid, duurzaamheid, van hartzeer, pyn of ſmert.*

Diuturnitas Imperii. Cic. *Langdurigheid, duurzaamheid van een gebied.*

DIUTURNUS, ă, ūm. Cic. *Duurzaam, langdurig, langwylig, geſtadig.* Men zegt *Diuturnior* en *Diuturniſſimus.*

Diuturnum ſilentium. Cic. *Een langdurig ſtilzwygen.*

Diuturnus error. Cic. *Een dwalinge die lang in de wereld is geweeſt, of lang geduurt heeft.*

Difficilis eſt diuturna virtutis ſimulatio. Cic. *Een langdurige veinzinge van vroom te zyn valt zeer moeyelyk. Het is moeyelyk lang te veinzen dat men deugdzaam is.*

Sub injuriâ pluviarum diuturnus. Colum. *Dat de ongemakken of kragt van den regen lang kan wederſtaan.*

DIVULGATUS, ă, ūm. Cic. *Verkondigd, geopenbaard, wereldrugtig, openbaar.* Cicero gebruikt *Divulgatiſſimus.*

Divulgatus. Cic. *Gemeen, ſlegt, veragtelyk.*

DIVULGO, ās, āvi, ātum, āre. acc. Cic. *Verkondigen, openbaren, wereldrugtig of gemeen maken.*

Divulgare librum alicujus nomine. Cic. *Een boek in iemands naam uitgeven, in 't ligt geven.*

DIVULSIO, ōnis. f. Petron. *Scheidinge, vervremdinge, afzonderinge.* Sprekende van twee vrienden, twee kooplyden.

DIVULSUS, ă, ūm. Ovid. *Afgeruke, afgeſcheurd, afgetrokken.* Zie Divello.

DIVUS, i. m. Cic. *Een God, of vergood.*

DIVA, æ. f. Virg. *Een Godin.*

DO, dās, dĕdi, dătum, dăre. aliquid alicui. Cic. *Iemand iets geven, ſchenken, vereeren.*

Dare tabellas in manum alicui. Plaut. *Iemand brieven in eigen handen leveren.*

Dat talentum perferendum ad Atticum. Cic. *Hy geeft een talent, om aan Attikus te brengen, verteeren: Hy zend een talent aan Attikus.* Virgilius zegt met de Digters, *Dat ferre talentum.*

Da, puer, vinum ab ſummo. Plaut. *Jonge ſchenk eens wyn rond, van 't hooger einde van de tafel af.*

** Dare aliquid alicui. Cic. *Iemand iets geven, ſchenken, vereeren, toeſtaan, overgeven.*

Dare aquam manibus. Plaut. *Water geven om de handen te waſſchen.*

Do, &c. ſeq. inf. Cic. *Ik bekenne, ik belyde, ik ſta het toe dat, enz.* of, *ik geve het over, dat, enz.*

Dabitur jusjurandum eſſe te, &c. Ter. *Men zal zweren dat gy de gene zyt, die, enz.*

Dare ſe alicui. Ter. Cic. *Zig onder iemands beleid of beſtieringe begeven, overgeven, betrouwen.* Se legionibus. Tac. *Zig aan de wil, genegentheid, of drift der kenbenden overgeven: de wil of drift der keurbenden volgen.* Se ad lenitatem. Tac. *De zagtmoedigheid, of zagſte zyde verkiezen, zig tot zagtmoedigheid gewennen.*

Date mihi viciſſim. Ter. *Moort my ook op myn beurt: Ik bid u hoort my ook eens.*

Fax vini arefacta ludici cotorem dabit imitari. Vitruv. *Gedroogde wynmoer of droef, maakt een zwart dat het Indiſche zwart zeer na by komt.*

In ſingulis ſtipendiis dat ad hoſtes exuvias. Plaut. *In elke veldtogt benemen hem de vyanden zyn tros of toerusting, verlieſt hy zyn veldtuig, of pakkaadje.*

Opere maximo dare operam, ut, &c. Ter. *Alle mogelyke vlyt aanwenden, alle kragten inſpannen, alle zyn vermogen in 't werk ſtellen, op dat, enz.*

Sic Oppios Terentiæ dabis. Cic. *Zoo zult gy de Oppii aan Terentia verpligten, verknogten: Dus zult gy de genegentheid, de dienſten, het vermogen van de Oppii ten voordeele van Terentia overbrengen.*

Dare ſe ad docendum alteri. Cic. *Zig onder iemand begeven om van hem onderwezen te werden: Een leermeeſter verkiezen.*

Da nobis quis ſit ille. Cic. Virg. *Zeg ons, meld ons, verhaal ons wie hy is.* Paucis dabo. Ter. *Ik zal het u met weinige of korte woorden verhalen, zeggen, vertellen.*

Multos tibi dabo, qui non amico, ſed amicitiâ caruerunt. Sen. Ph. *Ik zal er u wele noemen, dien het aan geen vrienden maar aan vriendſchap ontbroken heeft.*

Illi de me ſupplicium dabo. Ter. *Ik zal hem kaſtyden met de zelve ſtraffe, die ik my zelve zal opleggen.*

Ut res, ut tempus dant ſeſe. Ter. Liv. *Na den toeſtand of eiſch van zaken of tyd: Volgens de omſtandigheden van zaken of tyden.*

Nobis ut res dant ſeſe, ita magni atque humiles ſumus. Cic. *Wy zyn hoogmoedig of nederig, na den toeſtand onzer zaken.*

Ut ſe dederint initia. Cic. *Gelyk de beginſelen zig opdeden, of vertoonden.*

* Meis illam dictis tibi infenſam dabo. Ter. *Ik zal haar door myn redenen tegen u ophitſen, aanzetten, tot vyandinne van u maken.*

Dare judicium in aliquem in octuplum. Cic. *Iemand verwyzen, vonnis tegen iemand vellen om agtvoudig te betalen.*

Dare actionem of judicium. Cic. *In een geding ontſangen, toeſtaan om een zaak ter rolle te brengen.* Litem ſecundùm aliquem. Liv. Val. Max. *Een vonnis tot iemands voordeel vellen, een zake tot iemands voordeel uitwyzen, uitſpreken.*

Hortabatur virgines, ut quibus corpora ſors dediſſet, darent animos. Liv. *Hy vermaande de dogters, dat zy hare genegentheid zouden ſtellen op de gene, die het geluk of 't lot haar lighamen had toegeſchikt, of hare egtgenooten gemaakt.*

Magiſtratus ſecundùm parentis arbitrium dant jus nuptiarum. Liv. *De Overheid gebied, dat de plegtigheid van 't huwelyk na welgevallen van de meester zal geſchieden.*

Dare aliquem adjutorem alteri ad aliquam rem. Cic. *Iemand een ander tot hulp in een zake geven, toegeven, toeſchikken.*

Dare aliquid auribus alicujus. Trebonius ad Cic. *Iemand met iets vleyen, pluimſtryken: Iemand iets zeggen om hem te behagen, te believen.* Verba alicui. Corn. Nep. *Iemand opligten, bedriegen, doeken,* 't zy met woorden of daden.

Dare aliquem morti. Cic. Letho. Virg. *Iemand doen ſterven, ombrengen, dooden.*

Hæc deambulatio me ad languorem dedit. Ter. *Deze wandelinge heeft my 't eenemaal vermoeid, afgemat*

Ille

Digitized by Google

Ille me modò ad mortem dedit. Plaut. *Hy heeft my zoo even den doodſteek gegeven.*

Eſt iſtud gratum profectò mihi, ut ſint grata quæ facio omnia. Ter. *Dat is my waarlyk lief, dat alles't welk ik doe aangenaam, en behaaglik is.*

Date ſe ſpei magnæ. Sen. Ph. *In groote hope leven, groote hope hebben.*

Hoc jam tibi inventum dabo. Ter. *Ik zal u dat in uwe magt leveren: Ik verzeker u van een goeden uitkomſt hier in.*

In ſervitutem pauper (filia) ad ditem datur. Ter. *Een geringe dogter word by na een ſlavinne, als zy aan een ryk man uitgehuwelykt word.*

* Equum dare ad aliquem locum. Plaut. *Een paard na een plaats aanprikkelen, porren, aandryven, ſporen.*

* Siciliam ventus dabat. Petron. *De wind waaide na Sicilie toe, was goed om na Sicilie te zeilen.*

* Dare alicui orationem. Plaut. *Iemand het voordeel of de vryheid toeſtaan, geven van eerſt te ſpreken: Iemand eerſt het woord laten voeren.*

Fac periculum in muſicis, &c. ſolertem dabo. Ter. *Beproef hem in de zangkunde, enz. en ik zal hem u leveren als een ervare konſtenaar of liefhebber.*

Ego me turpiter hodie hîc dabo. Plaut. *Ik zal my van daag hier ſchandelyk ten toon ſtellen: Ik zal heden hier de zaak zeer ſlegt laten leggen: Ik zal'er van daag hier met ſchande afkomen.*

Haud paternum iſtud dediſti. Ter. *Gy hebt daar in niet getoond, dat gy na uw vader aart: Die daad gelykt gantſch niet na uw's vaders inborſt.*

Dare vela in altum. Liv. Se velo in altum. Flor. *Zee kiezen, in zee zeilen, zig in zee, in't ruime ſop begeven.*

Quæ prima dies curſum navibus daret. Liv. *De eerſte dag dat men zoude konnen varen of zeilen.*

DŎCĔO, ēs, dŏcŭi, dŏctŭm, dŏcērĕ. acc. Cic. *Leeraren, onderwyzen, onderregten, leeren.*

Docere aliquem aliquid. Plaut. Cic. De aliquâ re. Cæſ. Cic. *Iemand iets leeraren, onderwyzen, aantoonen, bekend maken, openbaren.*

Hoc docetur à Phyſicis. Cic. *Dit word van de Natuurkundigen geleerd: Dit is't gevoelen der Natuurkenners.*

Docere mercede. Cic. *Voor geld of loon leeraren, onderwyzen.*

Ille te tantâ mercede nihil ſapere docuit. Cic. *Hy heeft u voor zoo groot een loon of zoo veel gelds niet met al wyzer leeren worden.*

Quanti docet? Cic. *Voor hoe veel gelds onderwyſt hy, leert hy?*

Docere fabulam. Cic. *Een bly- of treurſpel vertoonen, ſpelen.*

** Rivus multa mole docendus parcere prato. Hor. *Een rivier die men met een groote dyk moet beletten van in de hooyelden of beemden over te ſtroomen.*

DŎCHYMŬS, ī. m. Cic. Δόχμος. *Een voetmaat in de Digtkunde van vyf lettergrepen; de eerſte kort, de tweede en derde lang, de vierde kort en vyfde lang.* Gelyk als Ămātōrĭē.

DŎCĬBĬLIS, is, ĕ. adj. Priſc. *Zie* Docilis.

DŎCĬLĬS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Cic. *Leerzaam, gaauw, die wel of ras leert, of gaarne wil leeren, of onderwezen worden.*

Docilis ad aliquid. Plaut. Cic. *Die iets wil leeren, of genegen, begerig of graag is om iets te leeren.* De Poëten zeggen, *Docilis alicujus rei.*

Luſcinia Latino ſermone docilis. Plin. H. *Een nagtegaal welke Latyn leert ſpreken.*

DŎCĬLĬTĀS, ātĭs. f. Cic. *Leerzaamheid, genegentheid, luſt, begaanheid om te leeren.* Sprekende van perſonen en dieren.

DŌCTĔ. adv. Cic. *Geleerdelyk, ſchranderlyk, met wetenſchap of kennisſe, verſtandiglyk.*

** Ad eum veniam doctè. Plaut. *Ik zal liſtiglyk, of met een ſtreek by hem komen, zonder van iets gelaat van te maken.*

DŌCTŎR, ōrĭs. m. Cic. *Een Leeraar, Onderwyzer, Leermeeſter.*

DŌCTRĪNĂ, æ. f. Cic. *Geleerdheid, kennis, verſtand, wetenſchap.*

Excolere animum doctrinâ. Cic. *Zyn gemoed door geleerdheid, of wetenſchappen oeffenen, beſchaven.*

** Doctrina. Cic. *Leerſtuk, les, onderwyzinge.*

DŌCTŬS, ă, ŭm. Cic. *Geleerd, onderwezen, verſtandig.* Men zegt *Doctior* en *Doctiſſimus.*

** Doctus. Cic. *Geleerd, verſtandig, ſchrander, wol wetenſchap, bequaam.*

Doctus Græcè. Suet. Litteris Græcis of Litterarum Græcarum. Cic. *Een man in de Griekſche tale geleerd, die't Grieksch zeer wel verſtaat.*

Te de aliis, quàm alios de te fieri doctos, ſuavius eſt. Plaut. *Het is vry beter dat gy wys of geleerd word door andere, als anderen op uw koſten.*

In eodem ludo videntur docti ad malitiam. Ter. *Zy ſchynen in een en't zelve ſchool in boosheid onderwezen te zyn.*

* Docta palata. Colum. *Fyne, welproevende monden, lekkerbekken.*

Docti doli. Plaut. *Doortrapte, looze, ſcherpzinnige loosheden, arglistigheden, bedriegeryen.*

Docta manus. Ovid. *Een geleerde, bequame hand.*

DŎCŪMĔNTŬM, ī. n. Cic. *Leere, onderwyzinge, les, regel, vermaninge.*

Documentum. Liv. Tac. *Bewys, getuigenis.*

** Documentum ſui dare per honorum gradus. Liv. *Getuigenisſe van zig zelfs geven door verſcheide bediende eerampten.*

* Documentum. Cic. Cæſ. *Voorbeeld.*

Habeat me ipſum ſibi documento of Capiat ex me documentum. Cic. *Laat hy my zig als een voorbeeld voorſtellen: Laat hy een voorbeeld van my nemen.*

DŎCŬS, ī. m. g. Plin. *Een balk, of groot ſtuk houts.* Dit is Grieks.

DODRĀNS, āntĭs. m. Varr. *Negen oncen, makende drie vierden van een Roomſche pond, dat uit twaalf oncen beſtond.*

** Sulcus dodrante altus. Colum. *Een voor of grep van negen duim diep.*

* Dodrans. Liv. *Een gemeten, of drie vierde van een bunder lands, by de Romeinen.*

* Dodrans diei. Colum. *Negen uren, of drie vierde van den dag.*

* Dodrans ædificii. Cic. *Drie vierde van een gebouw.*

Dodrans. Ulp. *Drie vierde van een erfſenisſe.*

DODRĀNTĀLĬS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Colum. Plin. H. *Negen oncen zwaar, van negen oncen.* Ook, *negen duimen, of twaalf vingeren hoog, diep, lang, breed, hol, enz.*

DŌGMĂ, ătĭs. n. Cic. Δόγμα. *Een beſluit, grondregel, les, leerſtuk.*

DOLĂ, æ. f. *Dole,* een ſtad in't Graafſchap Bourgonje.

DOLĂ, æ. f. *Dol,* een ſtad in Bretanje.

DOLĒNSĬS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. *Van Dole* in Bourgonje, of *van Dol* in Bretanje, daar geboren.

DŎLĀBĔLLĂ, æ. f. Colum. *Een kleine ſchaaf, een ſchaafje: ook, een hyltje.*

** Dolabella. Colum. *Een houweel,* om de aarde mede te breken.

DŎLABRĂ, æ. f. Liv. *Een ſchaaf.*

DŎLABRĀTŬS, ă, ŭm. Cæſ. *Geſchaafd, glad of effen geſchaafd.*

DŎLĒNDŬS, ă, ŭm. Cic. *Te beweenen, te betreuren, te beſchreyen.*

DŎLĒNTĔR. adv. Cic. *Droeviglyk, ſmartelyk, treuriglyk, weemoedigelyk, bewegelyk, met hartzeer.* Cicero zegt *Dolentiùs.*

Dolenter aliquid dicere. Cic. *Iets treuriglyk, met groote beweginge of weemoedigheid zeggen, verhalen.* Scribere. Cic. *Iets met droefheid, weemoedigheid, bewegelyk ſchryven.*

Dolenter ferre aliquid. Plin. J. *Iets qualyk nemen, over een zaak verſtoord of geërgerd zyn, door iets getroffen of geraakt zyn.*

DŎLĒNTĬĂ, æ. f. g. Gel. *Hartzeer, droefheid, ſmart.*

DŎLĔO, ēs, dŏlŭi, dŏlĭtŭm, dŏlērĕ. Plaut. *Smarten, zeer, of wee doen, pyn hebben.*

Caput à Sole dolet. Plin. H. *Myn hoofd doet zeer van de zon, ik hebbe pyn in't hoofd van de zon.*

Dolet caput of Dolet mihi caput. Plaut. *Het hoofd doet my zeer of wee, ik hebbe pyn in myn kop.*

* Doleo ab oculis. Plaut. *Ik hebbe pyn in de oogen, de oogen doen my zeer of wee.*

** Doleo. Cic. Dolet mihi, &c. ſeq. infin. Terent. Doleo quòd of quia, &c. ſeq. indic. Cic. *Het ſmart my, het is my leed, het ſpyt my, ik ben bedroefd, het doet my zeer, dat, enz.*

Mihi dolebit non tibi ſi quid ſtultè fecero. Plaut. *Ik zal't*

Digitized by Google

voor moeten lyden of boeten, zoo ik iets dwaaſſelyk doe, maar gy niet.

Dolere caſum alterius of caſu alterius. Cic. *Iemands ongeval beweenen, beſchryen, over iemands ongeluk bedroefd zyn.* Vicem alterius. Cicer. *Iemands noodlot beklagen, betreuren, medelyden met iemand in zyn ongeval hebben.* Alienâ laude. Cic. *Een's anders lof benyden, over een's anders lof bedroefd zyn.*

Utinam tibi doleret injuria, ut dolet mihi. Ter. *Och! of u het ongelyk zoodanig ſmarte of trof, als het my treft.*

Quo graviùs ex commutatione rerum doleant. Cæſ. *Op dat zy te grooter ſmart, hartzeer, of droefheid door de veranderinge van hun geluk of zaken zouden gevoelen.*

Dolent hac re oculi mei. Terent. *Ik kan dat niet als met ſmart zien.*

Doleo delicto. Cic. of Me hoc delictum admiſiſſe in me, id mihi dolet. Ter. *Het is my leed, ik ben bedroefd, het ſmart my dat ik deze misdaad begaan, bedreven hebbe.*

DŌLĬĀRĬS, ĭs. m. & f. rĕ, ĭs. n. Ulp. *Van een vat, of ton, dat een vat of ton houd.*

Doliare vinum. Ulp. *Wyn die in een vat of ton is.*

Doliaris anus. Plaut. *Een oud wyf, zoo dik als een ton.*

DŌLĬĀRĬŬS, ĭi. m. *Een kelder, een wynkelder.* De regtsgeleerden gebruiken alleen dit woord.

DŌLĬĀRĬŬS, ĭi. m. Plin. H. *Een vat of ton-maker, een kuiper.* ‡ Die maakte by de Ouden aarde vaten, welke zy in plaats van tonnen of houte vaten gebruikten.

DŌLĬŎLŬM, ĭ. n. Colum. *Een vaatje, een tonnetje.*

DŌLĬŪM, ĭi. n. Cicer. *Een vat, ton, oxhoofd, voeder.* De ‡ Ouden gebruikten aarde vaten om hun wyn in te bewaren. Plinius H. is de eerſte die gewag maakte van vaten gelyk de onze.

Dolia quaſſa ſarcire. Plin. H. *Gebroke, of oude vaten verkuipen.*

Doliorum laminas purgare, aut novas facere. Plin. H. *De voegen of bodems van vaten ſchoon maken of vernieuwen.*

DŌLO, ās, āvi, ātŭm, ārĕ. Cic. Plin. H. *Hout ſchaven, af ſchaven, glad ſchaven.*

Mulæ nautæque caput lumboſque fuſte dolat. Hor. *Hy beukt het hoofd van de muilezelin, en de lenden van de ſchipper met een ſtok.*

** Dolare orationem, hiſtoriam. Cic. *Een redenvoeringe, een hiſtorie beſchaven, overzien, verbeteren, voltooyen.*

*** Me aura dolat gelu of Frigida aura Noti me dolat. Prop. *Ik bevrieze door den koudenwind, de koude wind doet my verſtyven.*

DŌLŌN, ōnĭs. m. Varr. Virg. *Een ſtok voor met yzer beſlagen, gelyk de hellebaarden.* Zommige uitleggers zeggen, dat *dit een ſtok is met een moordpriem of dolk van binnen.*

** Dolon. Liv. *Een klein zeil in een ſchip, het kleine mars zeil.*

DŌLŌR, ōrĭs. m. Cic. *Smart, pyn, weedom.*

Acutus laterum dolor. Celſ. *Groote pyn of ſmart in de zyde.*

** Dolor. Ter. Cic. *Hartzeer, kommer, droefheid, ongenoegte, leed.*

Dolor inteſtinus. Cic. *Huiſſelyke droefheid of tegenſpoed, hartzeer in't huisgezin.*

DŌLŌSĔ. adv. Cic. *Bedriegelyk, liſtiglyk, ſchalkelyk, doortraptelyk.*

** Dolosè. Plaut. *Behendiglyk, ſnediglyk, konſtiglyk, met gaauwigheid.*

DŌLŌSŬS, ă, ŭm. Cic. *Bedriegelyk, argliſtig, loos, doortrapt.*

Conſilia doloſa. Cic. *Bedriegelyke, argliſtige raad.*

Doloſus. Plaut. *Behendig, gaauw, ſnedig, konſtig.*

DŎLŬS, ĭ. m. Cic. δόλος. *Looſheid, bedrog, liſt, argliſtigheid, doortraptheid, quade trouwe.* Ook, *behendigheid, ſnedigheid, gaauwheid, konſt.*

Dolo malo hæc fiunt omnia. Ter. *Alle deze dingen zyn ter quader trouwe gedaan, dit is alles met bedrog en quaadaardigheid beleid.*

Dolus malus eſt, cùm aliud ſimulatum, aliud actum eſt. Cic. *Quade trouwe of bedrog is, als't eene voorgegeven is, en 't gantſch ſtrydige gedaan.*

Ne dicam dolo. Ter. *Op dat ik opregtelyk, ter goeder trouwe ſpreke.*

DŎMĀBĬLĬS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Hor. Ovid. *Ligt om te temmen of mak te maken, temmbaar.*

DŎMĀTĬO, ōnĭs, f. g. *Temminge, overwinninge, t' onderbrenging.*

DŎMĀTŎR, ōrĭs. m. Tib. *Een temmer, overwinnaar.*

DŎMĔFĂCTŬS, ă, ŭm. Tellus aratris domefacta. Petron. *Een bebouwd, beploegd land.*

DŌMĔSTĬCĀTĬM. adv. Suet. *Van huis tot huis, met huisgezinnen, in yder huis.*

DŎMĔSTĬCŬS, ă, ŭm. Cic. *Huisgenoot, in iemands huis woonende.*

** Domeſticus. Cic. *Byzonder, huiſſelyk.*

* Domeſticus. Cic. *Tot iemands huis behoorende.*

Domeſticum malum. Cic. *Een ongeval, ongeluk, of ramp van of in een huisgezin.*

Exempla domeſtica. Cic. *Huiſſelyke voorbeelden, voorbeelden van't zelve geſlagt.*

Domeſticum crimen. Cic. *Een misdaad of misſlag welke een land eigen is.*

*** Domeſticus otior. Hor. *Ik blyve t'huis in ruſt, ik leve t'huis in vrede.*

DŎMĬCĒNĬŬM, ĭi. n. Matt. *Avondmaal dat men t'huis eet.*

Trinoctiali affecit illum domicenio. Matt. *Hy deed hem drie* ‡ *nagten agter een by zig aan huis het avondmaal houden.* Dit was een groote ſtraf voor een pluimſtryker, dewelke by hem ſlegte cior maakte.

DŎMĬCĬLĬŬM, ĭi. n. Cic. *Woonplaatſe, verblyf, wooninge, huis, maalſtede.*

Domicilium Romæ habuit. Cic. *Hy heeft zyn woonplaats of verblyf te Rome gehad.*

Urbis domicilio utuntur. Cic. *Zy onthouden zig, zy woonen, hebben hun verblyf te Romen.*

Domicilium ſuperbiæ, gloriæ. Cic. *De woonplaats, het verblyf, de ſtoel van hoogmoed en laatdunkendheid, of ſchande.*

DŎMĬNĂ, æ. f. Cic. Hor. *Een Mevrouw, meeſtreſſe, of vrouwe, bazinne.*

Domina. Cic. *Koninginne, oppervoogdeſſe, voogdeſſe.*

** Domina virtutum. Cic. *De koninginne der deugden.*

Domina. Catul. Hor. *Een vryſter, lieffte, meeſtereſſe, die men ten huwelyk verzoekt.*

DŎMĬNĀNS, āntĭs. omn. gen. Cic. *Heerſchende, gebiedende, met ontzag regerende.*

Fames dominans. Cic. *Groote, perſende hongers nood.* Libido. Cic. *Heerſchende, toomeloozeongebonde luſt of drift.*

Verba dominantia. Hor. *Eigentlyke woorden, woorden die geen oneigentlyken zin kunnen lyden.*

DŎMĬNĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. Tac. *Heerſchinge, gebied, oppervoogdyſchap, heerſchappy, gezag.*

Dominatio crudelis, ſuperba, ignominioſa, flagitioſa. Cic. *Een wreed, hoogmoedig, ſchandelyk, ſchelmagtig gebied: een overſtrenge, opgeblaze, ſnoode, ſieltagtige heerſchappy.*

** Temperantia eſt rationis in libidinem, atque in alios non rectos animi impetus dominatio. Cic. *De matigheid is een gebied of bedwang van de reden over de wellust, en andere ongeregelde driften of hartstogten.*

DŎMĬNĀTŎR, ōrĭs. m. Cic. *Heerſcher, oppervoogd, oppervorſt.*

DŎMĬNĀTRĪX, īcĭs. f. Cicer. *Oppervoogdeſſe, oppervorſtin, heerſcherſe, koninginne, volſtage meeſtereſſe.*

** Cupiditas cæca animi dominatrix. Cic. *De begeerte is een blinde meeſtereſſe van't gemoed.*

DŎMĬNĀTŬS, ūs. m. Cic. *Heerſchappy, gebied, oppervoogdyſchap, gebied, gezag.*

Occupare dominatum urbis. Cic. *De regeringe of't gebied over een ſtad op zig nemen, zig toeëigenen, aanvaarden, zig meeſter of voogd van een ſtad maken.*

DŎMĬNĬCŬS, ă, ŭm. Varr. Colum. *Van een Heer, dat een heer of meeſter aangaat, of toebehoort.*

Dominicus ſumtus. Vitruv. *Koſten, die den heer of meeſter van een werk moet betalen.*

Dies Dominicus. *De dag des Heeren, anders, Zondag.*

DŎMĬNĬŬM, ĭi. n. Varr. Suet. *Heerſchappy, gebied, oppervoogdyſchap.*

In ea dominium caſus exercet of Ea caſus ſub dominio habet. Sen. Ph. *Het geval is meeſter van die zaken, die dingen hangen van't geval af.*

Rerum ſuarum dominium & conceſſum eſt. Vell. Paterc. *Men ſtond*

Digitized by Google

ſtond hem het bezit, den eigendom zyner goederen toe, maer laet hem zyne goederen behouden.

Dominium. Liv. *Eigendom, have.*

DŌMĪNŌR, āris, ātūs sūm, āri. Cic. *Heerſchen, gebieden, regeeren, oppervoogd zyn.*

In paternis meis bonis dominatur. Cic. *Hy ſpeelt den baas in myn vaderlyk erfgoed.*

Ne craſtino quidem dominamur. Sen. Ph. *Wy zyn zelfs van den dag van morgen niet meeſter, wy konnen zelfs niet van den dag van morgen ſchikken.* Het is wel waerſchynlyk dat *Craſtino* daar in *dativo* ſtaat.

Uſus & experientia dominantur artibus. Colum. *Het gebruik en d'ervarentheid volmaken de konſten.*

Dominari inter aliquos. Cæſ. In aliquos. Cic. *Over eenige luiden heerſchen, gebieden, heerſchappy voeren, een volſtage gebied over eenige hebben.* In capite fortuniſque aliquorum. Cic. *Over eeniger luiden leven en goederen heerſchen, gebieden, magt hebben, regeeren, den baas ſpeelen.*

Dominari in urbe aliquâ. Virg. *In een ſtad heerſchen, heerſchappy voeren, een ſtad in zyn geweld hebben.* In mari. Sen. Ph. *Meeſter van de zee zyn.*

Hæc in Oratore dominantur. Cic. *Deze zyn de voornaamſte, aanmerkelykſte zaken in een redenvoerder.*

Hæc una res in omni libero populo pacatiſque civitatibus ſemper dominatur. Cic. *Deze zelve zaak word altyd by alle vrye volkeren en vreedzame ſteden hoog geagt, en onderhouden.*

Fortuna in omni re dominatur. Salluſt. *Het geluk heeft een groot deel in alle zaken, heerſcht in alle voorvallen.*

O domus quàm diſpari dominabere domino! Vetus Poëta apud Cic. *O huis! door hoe verſchillend een meeſter van de anderen zult gy geregeerd worden?* Men moet dit woord in paſſivo niet ligt gebruiken.

DŌMĪNUS, ī. m. Cicer. Cæſ. *Een heer, heerſchap, meeſter, voogd, baas.*

Dominus convivii. Tac. *De meeſter, aanregter, of gever van een gaſtmaal. De gaſtheer, gaſthouder.*

Quæ pretioſa ſunt, à domino, non à redemtore repræſentantur. Vitruv. *Dat koſtelyk is word van den heer van 't werk; maer niet van de aannemers verſchaft, bezorgd.*

DŌMĪPŌRTĀ, æ. f. Cic. *Dat zyn huisje draagd.* Gelyk ſlakken, ſchildpadden, enz.

DŌMĪTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Virg. *Temmen, overwinnen, t'onder brengen.*

DŌMĪTŌR, ōris. m. Cic. *Overwinnaar, verwinnaar, t'onderbrenger.*

Domitor equorum. Cic. *Een temmer van paarden, een beryder van paarden.*

*** Domitor curarum. Sen. Trag. *Verdryver, verzoeter, verzagter van droefheid, vertroſter in hartzeer.*

DŌMĪTRĪX, īcis. f. Plin. H. *Een overwinſter, temſter, een vrouw die t'onderbrengt, temd, overwind.*

Regio equorum domitrix. Virg. *Een landſchap daar men paarden wel temd en beryd.*

DŌMĪTŪRĂ, æ. f. Colum. *Temminge, maniere van beeſten te temmen of mak te maken.*

Domitura boum in trimatu. Colum. *Temminge, mak of tam makinge van oſſen in hun derde jaar.*

DŌMĪTUS, ă, ūm. Cic. *Getemd, mak, geleerd.* Sprekende van een dier.

Domitus. Cic. Virg. *Overwonnen, overweldigd, t'ondergebragt, overheerd.* Cicero voegt'er nu en dan *Bello* by.

*** Uva prælo Caleno domita. Hor. *Wyn te Kales geperſt: Wyn van Kales.*

DŌMĪTŪS, ūs. m. Efficimus domitu noſtro quadrupedum vectiones. Cic. *Wy maken door het temmen, dat de viervoetige dieren onze laſten dragen.*

DŌMO, ās, dŏmŭī, dŏmĭtūm, dŏmārĕ. acc. Ovid. *Temmen, mak of tam maken, gewennen, leeren.* Sprekende van allerhande beeſten.

Domare. Cic. *Overwinnen, overheeren, overweldigen, t'onder brengen.*

Domare ſpiritum avidum. Hor. *Een begeerlyk of gierig gemoed matigen, beteugelen, bedwingen, in toom houden.* Animum, ut, &c. ſeq. ſubj. Plaut. *Zyn gemoed bedwingen, om, enz. Van zyn gemoed verkrygen, om te, enz.*

Domare ſomno lumina. Stat. *De oogen door vaak toeſluiten.*

Terram aratro *of* raſtris. Virg. Colum. *Het land beploegen en eggen.*

Domare uvam prælo. Hor. *Druiven perſen.*

Virtus omnia domuerat. Salluſt. *De dapperheid of de dengd had alles overwonnen, alle zwarigheden te boven gekomen.*

DŌMŬĪTĬO, ōnis. f. Plaut. *T'huis gang, vertrek na huis.*

Jam domuitionem parant. Auct. ad Her. *Zy bereiden hen al om na huis te keeren, te vertrekken.*

DŌMŬNCŬLĂ, æ. f. Vitruv. *Een huisje, een hut.*

Dextrâ ac ſiniſtrâ domunculæ conſtituuntur. Vitruv. *Aan de regter en ſlinker zyde worden kleine huisjes gebouwd.*

DŌMŬS, ūs. f. Cic. *Een huis, een woning.* Dit woord is van

‡ een onregelmatige declinatie, als volgt: in Gen. *Domus*; dog in 't vragen *Ubi*, of in 't antwoorden gebruikt men altyd *Domi*. Dat. *Domui*. Hoewel Cato en Horatius *Domo* gebruiken in dativo. Acc. *Domum*. Voc. *Domus*. Abl. *Domo*. Hoewel Plautus *Domu* zegt, en in de Digeſten zulks ook gevonden word. Nom. en Voc. plur. *Domus*. Gen. *Domorum*. Dat. en Abl. *Domibus*. Acc. *Domos*. Livius zegt egter *Domus*.

Domi. Cic. In domo. Ter. *T'huis, in huis.*

Domi & foris. Ter. Cic. *Binnen en buiten 's lands.*

Domus. Cic. Sen. Trag. *Een huisgezin, geſlagt.*

DŌNĂBĬLIS, īs. m. & f. lĕ, īs. n. Donabilis infortunio. Plaut. *Waardig, verdienende, een ongeluk verdienende.*

DŌNĀRĬĂ, ōrūm. n. plur. Virg. A. Gell. Servius. *De plaats daar men de geſchenken bewaarde, die men de Goden zou offeren.*

‡ *Donaria* beteekent geen gaven of geſchenken, hoewel Valla en anderen zulks zegd.

DŌNĀTĀRĬŪS, ĭi. m. *Aannemer van een geſchenk, de perſoon aan wien iets geſchonken of verveerd is.*

† DŌNĀTĬCŬS, ă, ūm. Catul. apud Feſt. *Dat men tot een geſchenk of vereering geeft.*

DŌNĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Gift, gave, geſchenk, ſchenkaadje, vereeringe.*

DŌNĀTĪVŬM, ī. n. Tac. Plin. J. Suet. *Een geſchenk, ſchenkaadje, gift van een Vorſt of Veldoverſten aan de krygsknegten. Zie* Congiarium.

DŌNĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Gegeven, geſchenken, vereerd.*

** Donatus munere. Cic. *Die een gift geſchonken, of vereerd is.*

DŌNĂX, ācis. f. Plin. H. *δόναξ. Een riet, of zeker ſoort van rotting.*

DŌNĔC. adv. ſeq. indic. *of* ſubj. Ter. Cic. *Zoo lang als, tot dat.*

Nunquam deſtitit orare uſque adeo donec pertulit. Ter. Plaut. *Hy hield niet op van ſmeeken, tot dat hy zyn verzoek of bede verworven hadde.*

** Donec eris felix. Ovid. *Zoo lang als gy gelukkig zult zyn: Zoo lang als 't u wel gaat.*

DŌNĬCŬM. adv. Plaut. Vitruv. *Zie* Donec.

DŌNO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. aliquem aliquâ re *of* alicui rem aliquam. Cic. Cæſ. *Iemand iets ſchenken, geven, vereeren, begiftigen.*

Donare aliquem æternitate. Plin. H. Immortalitatem alicui. Cic. *Iemand onſterfelyk maken, onder de Goden tellen.* Aliquem ſalute. Tib. *Iemand doen groeten.*

** Donare inimicitias ſuas Reipublicæ. Cic. *Zyne vyandſchap voor de welſtand van 't gemeene beſt opoffferen, laten varen: Zyn vyanden tot welſtand van 't gemeen vergeven.*

DŌNŬM, ī. n. Cic. *Gift, gave, ſchenkaadje, geſchenk.*

DŌRCĂS, ădis. f. Plin. H. *δορκάς. Een dar,* zeker dier. De Poëet Grotius zegt nu en dan *Dorx, dorcis. m. g.*

DŌRDĔRĂCŬM *of* DŌRDRĔCHTŬM, ī. n. *Dordregt, de voorzittende ſtad van Holland.*

DŌRDŌNĬĂ, æ. f. *De Dordogne, een rivier in Guyenne.*

DŌRMĬO, īs, īvī, ītūm, īrĕ. Cic. *Slapen, ſluimeren, ruſten.*

Noctem longam dormire. Hor. *Den gantſchen nagt ſlapen.*

In utramvis aurem otioſè dormi. Ter. In utrumque oculum dormi. Plaut. *Slaap gy vry geruſt, leg gy uw hoofd maar geruſt op 't koſſen.*

Dormire ad lucem. Cic. In lucem. Hor. *Tot den dag toe ſlapen.*

DŌRMĪSCO, ſcis, īſcĕrĕ. Plaut. *Slapen, beginnen te ſlapen, aan ſlaap vallen, ſluimeren.*

DŌRMĪTĀNS, ăntis. ǫmn. gen. Cic. *Slapende, ſluimerende.*

Digitized by Google

Sapientia dormitans. Cic. *Slapende, onagtzaame, oorgeloofde, ledige wysheid.*

DŌRMĪTĀTŌR, ōrĭs. m. Plaut. *Een slaper, een droomer, een luy, onagtzaam mensch.*

** Dormitator. Plaut. *Een nagt-dief, een dief, of huisbreker.*

DŌRMĪTO, ās, āvī, ātūm, āre. Cic. *Slapen, sluimeren, waak hebben.*

Quandoque dormitat Homerus. Hor. *Homerus heeft nu en dan wel een misslag, miss of feild wel eens: Een goed schutter schiet wel eens mis.*

Dormitandum non est. Plaut. *Gy moet'er niet op slapen: Gy moet geen tyd verliezen.*

DŌRMĪTŌRĬŪM, ĭi. n. Plin. H. *of* Dormitorium membrum. Plin. J. *Een slaapkamer, of vertrek.*

DŌRMĪTŌRĬUS, ă, ūm. adj. Plin. *Dienstig om te slapen.*

DŌRSŬĀLĬA, ĭum. n. g. Jun. *Nagkleeden, of dekfels.*

DŌRSŬŌSUS, ă, ūm. adj. Solin. *Dat een grooten of breeden rug heeft.*

DŌRSŬĀRĬŪS. *Zie* Doffuarius.

DŌRSŬM, ĭ. n. Hor. *De rug, de schouders.* Plautus zegd nu en dan *Dorsus, i. m. g.* dog men moet hem niet na volgen.

** Dorsum montis. Curt. *De kruin, of top van een berg.*

* Dorsum. Plin. J. *Een kaap, hoofd, of stuk lands in zee strekkende.*

** Dorsum. Virg. *Een zand-bank, plaat, of rif.*

Dorsum cultellatum. Plin. H. *De rug van een mes.*

DŌRYPHŌRUS, ĭ. m. Cic. δορυφόρος. *Een pykenier, een hellebaardier, een lyfwagter, een trawant.*

† Doryphorus. Curt. *Meester van de kleerkas.* Dit was eigentlyk de gene die gewoon was des Konings mantel te dragen.

DŌS, ōtĭs. f. Cic. *Huwelyks goed, bruidschat.*

** Dotes. Ovid. Mart. *Gaven, hoedanigheden van lighaam, gemoed, of geluk.* Men gebruikt de *singularis* van dit woord in deze zin weinig.

Locus commendatus dotibus variis. Plin. H. *Een zeer aangename, vermakelyke, geneuchelyke plaats.*

Dos vinea. Colum. *De onkosten van een wyngaard te handhaven, en onderhouden.*

** Dos oris. Ovid. *De gave, of gaaf van welsprekendheid: Een natuurlyke bevalligheid van taal.*

DŌSSŬĀRĬUS, ă, ūm. Varr. *Dat iets op den rug draagt, of torst.*

Jumentum dossuarium. Varr. *Een lastdragend beest: Een trospaard.*

DŌTĀLĬS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Cic. *Van de bruidschat, tot de bruidschat behoorende.*

Ædes dotalis. Plaut. *Een huis tot een bruidschat gegeven.*

Super dotem hæc tibi à me dotalia dona accedent. Liv. *Buiten de bruidschat, zullen u nog deze dingen van my vereert of geschonken werden, om de bruidschat op te maken.*

DŌTĀTĂ, æ. f. Ter. Cic. Hor. *Een dogter, welke haar bruidschat ontfangen heeft.*

Ulmus vite dotata. Plin. H. *Een olmboom by een wynstok geplant.*

** Virgo dotatissima formâ. Ovid. *Een maagd zeer begaafd met schoonheid: dat is, een zeer schoone, bevallige maagd.*

DŌTO, ās, āvī, ātūm, āre. acc. Suet. Front. *Een bruidschat, of huwelyks-goed geven.*

Filiam ejus ex publico Senatus dotavit. Front. *Den Raad heeft zyn dogter uit 's lands schatkist een bruidschat gegeven.*

DRĂCÆNA, æ. f. g. *Een Drakinne.*

DRĂCHMA, æ. f. Plin. H. δραχμή. *Een drachme,* een gewigt van zes *oboli,* zynde het zesde deel van een once.

** Drachma. Ter. Cic. *Een stuk gelds,* by de Atheners waardig omtrent wat meer als drie stuivers.

DRĂCO, ōnĭs. m. Cic. δράκων. *Een draak.*

Draco marinus. Plin. H. *Een zee-draak.* Zeker visch.

Draco. Vitruv. *De draak,* zeker hemelsch teeken.

Draco. Plin. H. *Een krowme of oude wynstok by een jonge olmboom geplant.* Dus genoemd om dat de zelve gelyk een draak langs de boomen kruipt.

** DRĂCŌNĪGĔNĂ, æ. m. & f. Ovid. *Van een draak gesproten.*

DRĂCŌNTĬAS *of* DRĂCŌNĪTĒS, æ. m. Plin. H. δρακοντίας. *Drakksteen,* zekere steen die men in 't hoofd van een draak vind.

DRĂCŌNTĬŪM, ĭi. n. g. Plin. H. *Draken-kruid.*

DRĂCŬNCŬLUS, ĭ. m. Plin. H. *Slangen-wortel, een kleine draak.*

DRĂPĔTĂ, æ. m. Plaut. σπανίτης. *Een vlugtige slaaf.*

DRĔNSO, ās, āvī, ātūm, āre. Aust. Philom. *Zingen gelyk een zwaan.*

DRĔPĂNĪTĀNUS, ă, ūm. Cic. *Van Trapani, te Trapani geboren.*

DRĔPĂNUM, ĭ. n. Virg. *Trapani,* een stad in Sicilie.

DROCŬM, ĭ. n. *Dreux,* een stad in 't land van Chartres.

DRŌMĀS, ădis. f. Liv. *of* Dromas camelus. Q. Curt. *Een Dromedaris,* een soort van zeer snelle kemel: *Ook,* een Jagt-schip.

DRŌPĀX, ācis. m. Mart. δρόπαξ. *Zekere zalve om 't hair uit te doen vallen: Een hair-pleister.*

DROSOMELI, n. g. Plin. *Honig-douw.*

DRŬENTĬĂ, æ. f. *of* DRŬENTĬUS, ĭi. m. Plin. H. *De Durance,* een rivier in Provence.

DRŪĬDÆ, ārŭm. *of* DRŪĬDES, ŭm. m. plur. *De Druiden, of Priesters der oude Gaulen.*

DRŪĬDÆ, ārŭm. *of* DRŪĬDĒS, ĭdum. m. plur. Cæs. Lucan. *Inwoonders van Dreux.*

DRŪMĂ *of* DRŪNĂ, æ. m. Auson. *De Drome,* een rivier in 't Dauphiné.

DRŪPĂ, æ. f. Plin. H. *Een smrype olyf, die bruin begint te worden.*

DRŪSĬĀNĂ fossa. Tac. *Den Yssel,* een rivier in Nederland.

DRŪSĬĀNA arx. Tac. *Doesburg,* een stad in Nederland.

DRYŌPTĔRĬS, ĭdis. f. Cic. δρυοπτερίς. *Zeker kruid, op boomen groeyende, varen-kruid gelyk: boom-varen.*

DŬĀCŬM, ĭ. n. *Douay,* een stad in 't Graafschap van Vlaanderen.

DŬĀCENSĪS, ĭs. m. & f. sĕ, ĭs. n. *Van Douay, te Douay geboren.*

DŬĀLĬS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Quintil. *Tweevoudig, van twee,* een Spraakkonst woord.

DŬBĬĒ. adv. Cic. Ovid. *Twyffelagtig, zonder zekerheid, ongewisselyk, onzekerlyk, op een twyffelagtige maniere.*

Signum dubiè datum. Cic. *Een onzeker, of twyffelagtig gegeven kenteeken.*

Nec dubiè, Haud dubiè. Liv. Non dubiè. Plin. J. *Zonder, of buiten twyffel, gewisselyk, zekerlyk.*

† DŬBĬĒTĀS, ātĭs. f. Rhemn. Palæm. *Twyffelagtigheid, twyffel, ongewishcid, onzekerheid.*

Nomen illud facit aliquibus dubietatem. Rhemn. Palæm. *Zommige luiden twyffelen aan dat woord.*

† DŬBĬŌSUS, ă, ūm. A. Gell. *Twyffelagtig, ongewis, onzeker.*

Illæ fabulæ dubiosæ non erant. A. Gell. *Dit waren geen onbekende fabelen, dit waren geen fabelen van een onbekend verzierder.*

DUBĪS, ĭs. m. Cicer. *De Doux,* een rivier in 't Fransche Comté.

DŬBĬTĂBĬLĬS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Ovid. *Twyffelagtig, onzeker, ongewis.*

DŬBĬTĀNTĔR. adv. Cic. *Twyffelagtig, ongewisselyk, zonder zekerheid, onzekerlyk.*

** Non dubitanter. Cic. *Vrymoedigly, zonder schroom, twyfel, of vreeze, stoutelyk.*

* Non dubitanter. Cic. *Moedigly, dapper, manhaftigly.*

DŬBĪTĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Twyffel, twyffelagtigheid, onzekerheid, ongewisheid.*

Sine dubitatione. Cic. *Zonder twyffel, gewisselyk, zekerlyk.*

Nullam dubitationem apud me reliquisti, quantùm me amares. Cic. *Gy hebt my geen twyffel over gelaten hoedanig gy my bemind hebt.*

Afferre alicui dubitationem. Cic. *Iemand doen twyffelen, twyffelmoedig maken.* Tollere. Cic. *Iemand uit zyn twyffelinge of onzekerheid helpen, iemand alle twyffel benemen.*

** Dubitatio. Cic. *Twyffelinge.*

DŬBĪTĀTŬS, ă, ūm. Ovid. *Daar men aan twyffelt, ongewis, onzeker, twyffelagtig.*

DŬBĪTO, ās, āvī, ātūm, āre. Cic. *Twyffelen, in beraad of twyffel staan.*

Dubito de tuâ in me voluntate. Cic. *Ik twyffele aan uwe genegentheid of gunst myn waarts.*

Dubitare de fide alicujus. Cic. *Aan iemands getrouwheid twyffelen, iemands trouwe verdagt houden.*

Dubi-

Digitized by Google

Dubitare an *of* utrum, &c. ſeq. ſubj. Cic. *Twyffelen, in twyffel ſtaan, of, enz.*

Non dubito aliquos adnotaturos, &c. Sen. Ph. *Ik twyffel niet of ſommige luyden zullen het aanmerken.* De beſte Schryvers ſchryven op deze wyze.

Non dubitavit in Senatum introire. Cic. *Hy darde wel in den raad verſchynen, hy maakte geen zwarigheid van in den raad te gaan, hy trad moedigly k in den raad.*

Dubitas quæ illi non dubitant. Cic. *Gy ſtaat in twyffel van dingen, daar zy niet eens aan twyffelen.*

Nec mox fama dubitavit. Hor. *En aanſtonds wierd het als een gewiſſe zaak van yder een geloofd, en 't liep aanſtonds als een zekere tydinge.*

DŪBĬŪS, ă, ūm. Liv. Virg. *Twyffelagtig, twyffelmoedig, in beraad ſtaande.*

Minimè dubius erat, quin rebellandum eſſet. Liv. *Hy twyffelde niet of hy moeſt opſtand verwekken.*

** Dubius. Cic. *Onzeker, twyffelagtig, ongewis.* Sprekende van zaken.

Dubio procul. Lucret. Sine dubio. Ter. Cic. *Zonder of buiten twyffel, zekerly k, gewiſſelyk.*

Haud *of* Non dubium eſt, quin, &c. ſeq. ſubj. Ter. Cic. *Het is zonder twyffel, dat, enz. Het is zeker of gewis, dat, enz.*

An dubium eſt ut dare non poſſet Imperator. &c. Plin. J. *Zou men twyffelen of een keizer niet zoude konnen geven, enz.*

Dubiæ Hiſpaniæ erant. Liv. *Spanje was nog onzydig, had nog geen party verkozen.*

Venire in dubium de ſorte. Ter. *Gevaar loopen van de hoofdſomme te verliezen.*

Nummus dubius. Plaut. *Een twyffelagtig, verdagt ſtuk gelds.*

In dubio eſt animus. Ter. *Hy is twyffelmoedig, hy ſtaat in twyffel of beraad.*

Si quid erit dubium, immutabo. Plaut. *Indien 'er iets is daar gy aan twyffelt ik zal 't veranderen.*

Res in dubium non venit *of* non vocatur. Cic. De hac re nulli dubium eſt. Cic. *Men kan daar aan niet twyffelen, die zaak is zeker en gewis, daar is geen twyffel aan.*

Loca niſui dubia. Salluſt. *Gevaarlyke, gladde, ſteile plaatſen.*

Cœna dubia. Ter. *Een heerly k, zeer lekker, treffelyk avondmaal.* Dat is daar de geregten zoo heerly k en wel toebereid zyn, dat men niet kan zeggen welk het beſte is.

DŪBLĬNŪM, ī. n. *Dublin*, een ſtad in Yrland.

DŪCĀTŪS, ūs. m. Suet. *Gebied, gezag, bevel. Het ampt van een veld Overſte, een Hartogdom.*

Confidens oſtento ſibi in omni ducatu expertiſſimo. Suet. *Vertrouwende op het wonderteeken 't welk hy in zyn gantſche bevelhebberſchap beſpeurd hadde.*

Ducatum ſceleri præbere. Flor. *Zig als hoofd, of belhamel van een ſchelmſtuk aanbieden.*

DŪCĒNĀRĬŪS, ă, ūm. Plin. H. *Twee honderd ponden zwaar.*

** Ducenarius. Veget. *Overſte over twee benden yder van honderd koppen, een hopman.*

DŪCĒNĪ, æ, ă. Liv. Colum. *Twee honderd.*

DŪCĒNTĒSĬMŪS, ă, ūm. adj. Suet. *Twee honderdſte.*

DŪCĒNTĪ, æ, ă. Cic. *Twee honderd.*

DŪCĒNTĬĒS. adv. Cic. *Twee honderd malen, reizen, of keeren, twee honderd werven.*

DŪCO, ĭs, dūxī, dūctūm, dūcĕrĕ. acc. Cic. Cæſ. *Leiden, geleiden, brengen.*

Ducere aliquem in carcerem *of* in vincula. Cic. *Iemand na 't gevangenhuis brengen, leiden.*

Ducere ſe ad aliquem rectà. Plaut. *Zig regelregt na iemand toe begeven, vervoegen.*

Ducere ſe de arbore deorſum. Plaut. *Van een boom af klimmen.*

Ducere aquam. Cic. *Water na een plaats leiden.*

Ducere lineam. Cic. *Een linie, ſtreep, of lyn trekken.*

Ducere foſſam. Cic. *Een gragt trekken, delven, maken.* Muros. Virg. *Muren, wallen ſtigten, bouwen, opwerpen, maken.*

Ducere laminam. Quintil. *Platen met hamers maken.* Argentum. Virg. *Zilver uittrekken, zilverdraad maken.*

Ducere animam *of* ſpiritum. Cic. *Adem halen, ſcheppen.*

Ducere ilia. Hor. *Hygen, buiten adem zyn.*

Ducere uxorem. Cic. *Een vrouw trouwen, nemen.* Cicero voegt 'er nu en dan *in Matrimonium* by.

Ducere funus alicui. Plin. H. *Iemand ten grave geleiden, iemands uitvaart by woonen.*

Ducere animam. Liv. *Leven, zyn levens tyd verſlyten.* Ætatem in litteris. Cic. *Zyn leven in boekoeffeningen doorbrengen, beſteden, verſlyten.* Tempus ducere. Cic. *Van dag tot dag uitſtellen, den tyd verlangen.* Bellum. Cic. *Den oorlog ſlepende houden.* Bellum aſſiduè cum aliquo. Virg. *Een geſtadigen oorlog tegen iemand voeren.*

Parvi ducere *of* Pro nihilo ducere aliquid. Cic. *Iets weinig agten, iets veragten, weinig zaak van iets maken.*

Neminem præ ſe ducere. Auct. ad Her. *Niemand zig gelyk agten, zig boven alle andere agten.*

Ille deſpicatui ducitur. Cic. *Hy word van yder een veragt, verſmaad, men maakt gantſch geen zaak van hem.*

Aliquid ſibi ampliſſimum ducere. Cicer. *Iets zeer heerly k, voortreffelyk, aanzienly k voor zig zelven agten, oordeelen.*

Ducere initium *of* exordium *of* principium ab aliquâ re. Cic. *Van een zake af beginnen, een begin van iets afmaken, zyn beginſel van een zake trekken.*

In crimen aliquid ducere. Tac. *Iets een misdaad agten, oordeelen.*

Ducere numeros. Colum. *Getallen oprekenen, optrekken, getallen by malkander voegen.*

Hæc ſumma ſexies ducenda eſt. Colum. *Deze ſomme moet door zes vermeenigvuldigd worden.*

Ducere rationem alicujus rei. Cic. *Agt op iets ſlaan, nemen.*

Ducere aliquid in malis. Cic. *Iets onder 't quade rekenen, ſtellen, iets quaad oordeelen.*

Ducere aliquem ex ære. Plin. H. *Iemand in koper verbeelden.*

Sic ducebam animo futurum. Virg. *Ik voorzag, ik dagt wel, dat my dat zoude overkomen of gebeuren.*

Ducere alvum. Celſ. *Iemand zaft of loslyvig maken.*

*** Ducere pocula vini Lesbii. Hor. *Wyn van Lesbos drinken, bekers van Lesboſche wyn ſtorten.*

In Cæſaris nomen ducuntur carmina. Propert. *Daar wierden gedigten ter eere van Cæſar gemaakt.*

Duxi meam mecum rationem. *Ik hebbe myn rekeninge by my zelve gemaakt, Ik heb by my zelven overwogen, beſloten, was my te doen ſtaat.*

Duci falſo gaudio. Ter. *Door valſche vreugde of blydſchap gevoed, misleid worden.*

Ducere copias *of* exercitum *of* agmen. Cic. *Een leger of heir voeren, geleiden, gebieden.*

Ducere aliquem dictis *of* verbis phaleratis. Ter. *Iemand door zoete, vleyende, of ſtreelende woorden misleiden, ſlepende houden, opligten, om den tuin leiden.*

Duci auditione fabularum. *Vermaak ſcheppen in 't hooren van fabelen, zig met vertellingen verluſtigen.*

DŪCTĀRĬŪS, ă, ūm. Ductarius funis. Vitruv. *Een touw van een katrol, een hys-touw, een touw om iets op te hyſſen.*

DŪCTĬLĬS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Mart. *Dat men kan leiden, voeren, of vervoeren kan.*

Æs ductile. Plin. H. *Koper dat men kan ſlaan, geſlage koper.*

DŪCTĬM. adv. Plaut. *In eene toog of adem, zonder adem te halen,* als men drinkt.

Major pars operis in vineam ductim potiùs quàm cæſim facienda eſt. Colum. *In 't ſnoeyen van een wyngaard moet men liever ſnyden, met het mes na zig toe te halen, als kappen.*

DŪCTĬO, ōnĭs. f. Vitruv. *Water-leidinge.*

Cùm aquæ habuerint à capitibus proprias ductiones. Vitruv. *Als de wateren hun eigen oorſpronkelyke leidingen zullen hebben.*

** Ductio rudentium. Vitruv. *Het trekken van kabeltouwen.*

** Rudentium ductionibus & reductionibus aries efficiebat magnos operis effectus. Vitruv. *De ſtorm ram deed groot geweld of groote kragt door het heen en weder trekken der kabelen.*

Uti alvi ductione. Celſ. *Een aars-ſpuiting, een darm-zuiver drank gebruiken.*

DŪCTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Plaut. *Geleiden, leiden, voeren, brengen.*

Ductare exercitum. Salluſt. *Een leger gebieden, leiden, aan 't hoofd van een leger zyn.*

Ductare aliquem dolis. Plaut. *Iemand met bedrog om den tuin leiden, opligten, ſlepende houden.*

Digitized by Google

DŪCTŌR, ōrīs. m. Cicer. Liv. *Een Veldheer, Veldoverſte, Overſte, hooſd, hopman, leidsman.*

DŪCTŪS, ă, ūm. Cic. *Gevoerd, geleid, gebragt.*

Ductus benevolentiâ, ratione. Cic. *Door genegentheid bewogen, gewonnen, door reden overtuigd.*

DŪCTŪS, ūs. m. Cic. *Voeringe, brenginge, leidinge van water, enz.*

Aquarum ductus. Cic. *Een waterleidinge, water pyp, ofgoot.*

** Ductu alterius aliquid facere. Cic. *Iets onder een anders beleid of opzigt doen, uitvoeren. Een's anders raad in een zake opvolgen.*

Ductus. Cic. *Beleid, bewind, opzigt, beſtier.*

Applicare ſe ad ductum alicujus. Cic. *Zig onder iemands beleid of opzigt begeven, ſtellen.*

Eſt autem quidam ductus rei credibilis, qualis in comœdiis, &c. Quintil. l. 4. c. 2. *Daar is een zekere leidinge of ſchakelinge van een zake, die tot het gelooven beweegt, gelyk als in blyſpeelen, enz.*

Ductus. Quintil. *Vervolg, ſchakelinge, t'zamenhang.*

Ductus, *alleen*, Plin. H. Ductus litteræ. Plin. H. Quintil. *Het trekken of maken van een letter, de gedaante of trek van een letter.*

Ductus oris. Cic. *De trekken, of gedaante van het aangezigt.*

DŪDŪM. adv. Ter. Cic. *Over lang, een geruimen tyd geleden.*

DŪELLĀTŌR, ōrīs. m. Plaut. *Een oorlogs- of krygsman.*

DŪELLĪCŪS, ă, ūm. Plaut. Lucret. *Van den oorlog, tot den oorlog behoorende.*

DŪELLŪM, ī. n. Varr. Cic. Hor. *Oorlog, ſlag, of ſtryd tuſſen twee Vorſten of Volkeren.*

DŪLCĀCĬDUS, ă, ūm. Q. Seren. *Zerp-zoet, tuſſen zoet en zuur.*

DŪLCĔ. adv. Plaut. Catul. Hor. *Zoetelyk, zoetjes, lieffelyk, aangenamelyk.* Men zegt *Dulcius* en *Dulciſſimè.*

Dulce loqui, ridere. Catul. Hor. *Met bevalligheid ſpreken, zoetelyk, aangenamelyk lagchen.*

Hiſtoria ſcripta dulciſſimè. Cic. *Een geſchiedenis met een zeer aangename ſtyl beſchreven.*

DŪLCĔDO, ĭnīs. f. Cic. *Zoetheid, aangenaamheid, lieffelykheid, aantrekkelykheid, bevalligheid, aanlokkelykheid.* In den eigen en oneigentlyken zin.

DŪLCĔSCO, ſcĭs, ĕſcĕrĕ. Cic. *Zoet worden.*

Uva maturata dulceſcit. Cic. *Een rype druif word zoet, aangenaam van ſmaak.*

DŪLCIĀRĬUS, ă, ūm. Dulciarius piſtor. Mart. *Een paſtey- of zoetekoek-bakker.*

DŪLCĬCŪLUS, ă, ūm. Cic. *Zoetagtig, wat zoet, aan de zoete kant.*

DŪLCĬLŌQUUS, ă, ūm. *Zoet van taal.*

DŪLCĬS, ĭs. m. & f. cĕ, ĭs. n. Cic. *Zoet, lieffelyk, aangenaam van ſmaak.* Men zegt *Dulcior* en *Dulciſſimus.*

** Dulcis. Cic. Hor. *Bevallig, aangenaam, lief, waard, bekoorlyk, beminnelyk.* Sprekende van perſonen.

Dulcis. Cic. Hor. *Aangenaam, aanlokkelyk, bekoorlyk, zoet.* Sprekende van zaken.

† DŪLCĬTĀS, ātīs. f. Accius apud Non. *Zoetheid.*

DŪLCĬTĔR. adv. Cic. *Bevalliglyk, zoetelyk, aangenamelyk, lieffelyk.*

Loqui dulciter. Quintil. *Bevalliglyk, lieffelyk ſpreken: Aangenaam van taal zyn.*

DŪLCĬTŪDO, ĭnīs. f. Cic. *Zoetheid.*

DŪLCO, ās, ārĕ. *Zoet maken.* Dit woord is geen Latyn.

DŪM. adv. ſeq. indic. Virg. Plin. H. *Als, wanneer.*

Dum. ſeq. indic. *of* ſubj. Cic. *Middelerwyl, terwyl, zoo lang als, gedurende, enz.*

Dum, *alleen, of* Dummodo. ſeq. ſubj. Cic. *Mits dat, behoudens nogtans, op voorwaarde dat.*

Quaſi quidquam tibi ſint viginti nummi, dum huic obſequare. Ter. *Als of twintig ryksdaalders iets ten uwen opzigte was, als gy haar of hem maar kunt vermaak aandoen.*

Dum comuntur, annus eſt. Plaut. *Eer zy opgehuld, of opgetooid zyn loopt'er een jaar henen: Zy hebben een jaar van doen om haar op te ſchikken.*

Nihil dum ſciebat. Cic. *Hy wiſt nog niets.*

Dum ne me interpellent, quominus, &c. Cic. *Mits dat zy my niet verhinderen, dat, enz.*

Cedo dum. Ter. *Wel aan dan.* Mane dum. Plin. *Blyf dan.*

DŪMĔTŪM, ī. n. Cic. *Een plaats met hagedoornen bezet: Een hagedoorne boſch: Een kreupel boſch.*

DŪMŌSŪS, ă, ūm. Virg. Colum. *Vol doornen, of hagedoornen, met doornen beplant.*

DŪMTAXĀT. adv. Cic. *Alleenlyk, ten minſten.*

Nos animo dumtaxat vigemus. Cic. *Onze kragt of vermogen, beſtaat alleenlyk in't gemoed.*

Conſules duos bonos amiſimus, ſed dumtaxat bonos. Cic. *Wy hebben twee goede Burgermeeſteren, dog met deze hoedanigheid alleenlyk begaaſd, verloren.*

DŪMŪS, ī. m. Cic. Ovid. *Een doorn of hagedoorn, een braam.*

DŪNĬŪM of DŪRNĬŪM, ĭī. n. *Dorcheſter,* een ſtad in Engeland.

DUNQUERCĂ, æ. f. *Duinkerken,* een ſtad in Vlaanderen.

DŪO, æ, düo, düōrūm, düārūm, düōrūm. plur. Cic. *Twee.*

DŪŌDĔCĬĒS. adv. Cic. Liv. *Twaalf malen, reizen, of keeren.*

DŪŌDĔCĪM. plur. indeclin. Cic. *Twaalf, een (Dozyn).*

DŪŌDĔCĪMŪS, ă, ūm. Cæſ. *De twaalfde.*

DŪŌDĒNĀRĬŪS, ă, ūm. Duodenarius numerus. Varr. Front. *Van twaalf, 't geen't getal van twaalf begrypt.*

DŪŌDĒNĪ, æ, ă. plur. Cic. *Twaalf, een (dozyn).*

DŪŌDĒNŌNĀGĪNTĂ. plur. indeclin. omn. gen. Plin. H. *Agtentagtig.*

DŪŌDĒŌCTŌGĪNTA. omn. gen. plur. indeclin. Plin. H. *Agtenzeventig.*

DŪŌDĒQUĀDRĀGĒNĪ, æ, ă. Plin. H. *Agtendertig.*

DŪŌDĒQUĀDRĀGĒSĪMŪS, ă, ūm. Liv. *Agtendertigſte.*

DŪŌDĒQUĀDRĀGĪNTA. omn. gen. plur. indeclin. Cic. *Agtendertig.*

DŪŌDĒQUĪNQUĀGĒNĪ, æ, ă. Plin. H. *Agtenveertig.*

DŪŌDĒQUĪNQUĀGĒSĪMŪS, ă, ūm. Cic. *Agtenveertigſte.*

DŪŌDĒQUĪNQUĀGĪNTA. omn. gen. plur. indecl. Colum. *Agtenveertig.*

DŪŌDĒSĔXĀGĒSĪMŪS, ă, ūm. Vell. Paterc. *Agtenvyfligſte.*

DŪŌDĒTRĪCĒSĪMŪS, ă, ūm. Varr. *Agtentwintigſte.*

DŪŌDĒTRĪCĬĒS. adv. Cic. *Agtentwintig malen, reizen, of keeren.*

DŪŌDĒTRĪGĪNTA. plur. omn. gen. indeclin. Cæſ. *Agtentwintig.*

DŪŌDĒVĪCĒNĪ, æ, ă. plur. Liv. *Agtien.*

DŪŌDĒVĪCĒSĪMŪS, ă, ūm. Vell. Paterc. *Agtiende.*

DŪŌDĒVĪGĪNTĪ. plur. omn. gen. indecl. Cic. *Agtien.*

DUPLĀRĬS, ĭs. m. & f. rĕ, ĭs. n. Ulp. *Dubbel, of dubbeld, tweevoudig.*

Duplaris annona. Veget. *Dubbel ranſoen, dubbelde mondkoſt of leeftogt.*

** Duplares milites. Veget. *Krygsknegten van dubbelde ſoldye, of bezoldinge.*

DUPLĔX, ĭcĭs. omn. gen. Cic. *Dubbeld, tweevoudig.*

Ea receptacula ſi duplicia facta fuerint. Vitruv. *Indien men twee bewaarplaatſen, of ſpinden maakt.*

Tibi reddam argentum duplex. Plaut. *Ik zal u uw geld dubbeld weder geven.*

Loci reſonantes noviſſimos caſus duplices faciunt auditu. Vitruv. *Wedergalmende plaatſen verdubbelen de laatſte woorden.*

** Duplices manus. Virg. *De twee handen.*

*** Duplex. Hor. *Dubbelhartig, ſchalk, loos, doortrapt, geveinſd, liſtig.*

Duplex exinde fama eſt. Liv. *Een tweederley gerugt is daar uit ontſtaan.*

DUPLĬCĀRĬĪ, ōrūm m. plur. Varr. *Krygsknegten die dubbelde ſoldy hebben.*

DUPLĬCĀTĬO, ōnīs. f. *Verdubbeling, een dubbele rye.* Duplicatio columnarum. Vitruv. *Een dubbele rye pilaren.*

Duplicatio areæ. Vitruv. *Een dubbele oppervlakte.*

** Duplicatio. Sen. Ph. *Wederſchynſel, wederomſtuitinge, wederomkaatſinge.* Een woord in de Natuurkunde.

Duplicatio radiorum Solis. Sen. Ph. *Wederſchynſel, wederomſtuitinge, wederomkaatſinge van de ſtralen van de Zon.*

DUPLĬCĀTŌ. adv. Plin. H. *Dubbeld, tweemalen zoo veel.*

DUPLĬCĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Dubbeld, verdubbeld, tweevoudig.*

** Duplicata nimbo flumina. Hor. *Rivieren door een ſlag of ſtortregen, vergroot, gezwollen.*

Digitized by Google

* Du-

* Duplicata gloria. Cic. *Een dubbele roem of eer.*

DUPLICÍTÉR. adv. Cic. *Op twee manieren, op tweederhande wyzen, tweezins.*

Dupliciter ſtultè dicere. Varr. *Twee zotheden te gelyk uiten, twee dwaze misſlagen in een rede begaan.*

DUPLÍCO, ās, āvī, ātūm, āre. acc. Cæl. Cic. *Verdubbelen, eens zoo groot maken.*

Duplicare civitatem. Val. Max. *Een ſtad eens zoo groot maken, het getal der burgers verdubbelen.*

Haſtæ modum duplicavit. Corn. Nep. *Hy heeft de maat van de ſpiesſen of pyken verdubbeld.*

Duplicare noctem. Sen. Ph. *Den nagt eens zoo lang maken, doen duren.*

** Duplicare turmas. Liv. *De benden ruiters verdubbelen.*

Duplicare bellum. Tac. *Den oorlog verdubbelen, wederom vervatten.*

DUPLÍO, ōnis. f. Plin. H. *Dubbeld, tweevoudig.* Als iemand verwezen wierd om het geſtolene dubbeld weder te geven.

DUPLÚS, ă, ūm. Cic. *Dubbeld, tweevoudig.*

Duplam pecuniam in theſauris repoſuit. Liv. *Hy bragt eens zoo veel gelds in de ſchatkiſt.*

Duplo major. Plin. H. *Tweemaal grooter.*

Dupli condemnari. Cat. Dupli pœnam ſubire. Cic. *Verwezen worden om tweevoudig wederom te geven.*

DŪPŌNDIÁRIŪS, ă, ūm. Plin. H. *Twee ponden zwaar, twee ponden wegende, van twee ponden.*

DŪPŌNDIŪM, ĭi. n. *of* DŪPŌNDIŬS, ĭi. m. Varr. *Een gewigt van twee ponden:* ook, *een ſtuk gelds van twee ponden.*

Dupondium. Colum. *De breedte, dikte, diepte van twee voeten.*

DŪRĀBĬLĬS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Ovid. Plin. H. *Duurzaam, gedurig.*

DŪRĀCĪNŬS, ă, ūm. *Hard.* Duracina uva. Varr. Plin. H. *Druiven die vaſt en hard zyn.*

Duracina ceraſa, perſica. Plin. H. *Vaſte en droege kerſen, en perzikken.*

DŪRĀMĔN, ĭnis. n. Colum. Plin. H. *D'oude ſcheut, of rank van een wynſtok: Het onde hout of de hoofdranken van een wynſtok.*

DŪRĀMĔNTŪM, ī. n. Colum. Plin. H. *Zie* Duramen.

** Duramentum. Sen. Ph. *Verhardinge, ſtantvaſtigheid:* ook, *ongevoeligheid.*

Humanæ imbecillitatis efficaciſſimum duramentum eſt neceſſitas. Val. Max. *De nood is het kragtdadigſte middel, om ons tegen de zwakheden te verſterken.*

† DŪRĀTĔŬS, ă, ūm. Lucret. *Van hout.* Durateus equus. *Een houte paard.*

DŪRĀTRĪX, īcis. f. Duratrix firmitas. Plin. H. *Duurzame, gedurige ſtantvaſtigheid, hardheid.*

Additque acinis duratricem firmitatem. Plin. H. *Het geeft de bezyen een duurzame vaſtheid.* Sprekende van pek.

DŪRĀTŬS, ă, ūm. Ovid. *Verhard, hard, hard gemaakt, verſtyfd.*

** Fluvius duratus frigore. Ovid. Glacie. Plin. J. *Een rivier, door de vorſt toegevrozen, geſtremd.*

Duratus malis, laboribus, bellis. Liv. Colum. *Door rampen, moeyelykheden, en oorlogen verhard, daar aan gewend.*

DŪRĒ. adv. Ter. *Hardelyk, ruwelyk, ſtrengelyk, wreedelyk.* Men zegt *Duriùs* en *Duriſſimè.*

Durè generoſos tentat Deus. Sen. Ph. *God beproefd de edele gemoederen hardelyk, door zware bezoekingen.*

Durè feciſti. Plin. J. *Gy hebt zeer onbeleefdelyk gedaan: gy hebt niet beſchelyk gehandeld.*

DŪRESCO, ſcis, dŭrŭī, ēſcĕrĕ. Virg. Colum. *Hard worden.*

Dureſcere igni. Virg. *Door 't vyer hard worden.*

Dureſcere frigoribus & aquilonibus. Cic. *Door koude en winden ſtremmen, bevrozen worden.*

In lectione Auctorum dureſcere. Quintil. *Een ruwe of harde ſtyl door 't leezen van Schryvers aannemen, onaangenaam of ruw van ſtyl worden door 't leezen van Schryvers.*

DŪRĪCŌRĬŪS, ă, ūm. adj. Bud. *Hard van huid.*

DŪRĪTĀS, ātis. f. Cic. *Hardheid, ruwheid, ſtrengheid, bitterheid, onbeſchaafdheid.*

** Duritas orationis. Cic. *Hardheid, ruwheid van taal, of ſtyl.*

DŪRĪTĔR. adv. Ter. *Hardelyk, ruwelyk, ſtrengelyk, bitterlyk.*

Duriter vitam agere *of* Duriter ſe habere. Ter. *Een ruw, hard, woeſt leven leiden: Armelyk leven, zig armoedigly k geneeren, armelyk ſukkelen.*

Verba duriter tranſlata. Auct. ad Her. *Ruwe, harde, onbeſchaafde leenſpreuken.*

DŪRĪTĬA, æ. f. Ovid. Plin. H. *en*

DŪRĪTĬES, ēi. f. Lucret. Plin. H. Colum. *Hardheid, hegt, vaſtigheid.* Sprekende van ſteenen, hout, aarde, enz.

Durities cibi. Plin. H. *Hardheid, vaſtheid van ſpys.* Dit woord word ook op vrugten, brood, enz. toegepaſt.

Duritia virilis. Cic. *Mannelyke ſtantvaſtigheid, eenparigheid van gemoed.*

Duritia *of* Durities animi. Cic. *Hardheid, ruwheid, ſtrengheid, woeſtheid van gemoed, wreedheid, onmenſchelykheid, onbarmhartigheid.*

Duritia. Plaut. Corn. Nep. *Streng, arm, hard, armoedig leven.*

DŪRĬŪS, ă, ūm. adj. Val. Flac. *Van hout.*

DŪRĬŪSCŬLŬS, ă, ūm. Plin. H. *Wat hard, ruw, of onbeſchaafd.*

Permutatis ptioribus ſyllabis duriuſculum ſe fecit. Plin. H. *Hy is wat ruw of hard van ſtyl geworden, door 't veranderen van de eerſte lettergrepen.*

DŪRLĀCŪM, ī. n. *Durlach,* een ſtad in Duitſchland.

DŪRO, ās, āvī, ātūm, āre. acc. Celſ. Q. Curt. Colum. *Verharden, hard maken.*

Feris locis paſcitur, ut ungulas duret. Colum. *Men laat hem op ruwe plaatſen weiden op dat zyne hoeven hard zouden worden.*

Liquoris hujus guttæ in ſaxa durantur. Plin. H. *De druppelen van deze vogt worden zoo hard als ſteenen, veranderen in ſteenen.*

Natos gelu duramus & undis. Virg. *Wy gewennen onze kinderen aan koude en 't zwemmen, wy maken hun hard door koude en 't zwemmen.*

Hocce labore durant adoleſcentes. *Door dezen arbeid worden de jongelingen hard, ſterk.*

** Durare non poſſum in ædibus. Plaut. *Ik kan in huis niet duuren, ik kan in huis niet blyven.*

Durare nequeo, quin illum accuſem. Plaut. *Ik kan het niet uitſtaan, harden, of ik moet hem beſchuldigen.*

Durare. Virg. *Duren, blyven ſtaan.*

Durari ad plagas. Quintil. *Door ſlagen verhard of hardnekkig worden.*

Durare horam. Horat. In horam. Ovid. Per horam. Virg. *Een uur duren, goed blyven.*

His ego non horam poſſum durare querelis. Propert. *Ik kan deze klagten of verwyten geen uur verdragen, uitſtaan.*

Duravit patientia Judæis uſque ad Florum. Tac. *De lydzaamheid, of 't geduld der Joden duurde tot onder Florus toe.*

Ut duraret inter omnes tutum mendacium. Petron. *Op dat de leugen onder hun allen geheim zoude blyven, of duren.*

Si ea pecunia duraret mihi. Plaut. *Indien ik dat geld nog hadde, indien dat geld nog duurde, of my overig was.*

Duravit hic illi animus uſque ad extremum. Plin. H. *Deze gedagten, dit gevoelen bleef hem by tot het uiterſte toe. Hy volharde tot de dood in dit gevoelen.*

In nullius unquam cædem ſuorum duravit. Tac. *Hy wierd nooit vervoerd tot het doden van eenige der zynen.*

Non omnium animi durant ad ſanguinem. Quintil. *Alle menſchen ſtandvaſtigheid komt niet tot het ſtorten van hun bloed.*

Cujus tam crudeles manus duraſſent in hoc ſupplicium? Petron. *Wiens ever wreede handen zouden hem zoodanig een ſtraffe hebben doen lyden?*

Durare. Tac. Plin. H. Quintil. *Leven.*

Durare mentem. Tac. *Zyn gemoed ſtandvaſtig maken, oeffenen.*

Durare æquor. Hor. *De baren der zee uitſtaan, verdragen, ſtutten, afweren.* Laborem. Virg. *Arbeid, moeite uitſtaan, verdragen.*

DŪRŬS, ă, ūm. Virg. *Hard, vaſt, hegt.* Men zegt *Durior* en *Duriſſimus.*

Durus cibus. Celſ. *Spyze, hard om te verduwen, ruwe, harde koſt.*

Digitized by Google

Minores rotæ duriores habent motus. Vitruv. *De kleine radèren zyn moeyelyker om te bewegen, of om te doen loopen.*

Durus. Cicer. *Hard, ſtreng, onbarmhartig, wreed, woeſt, ſtraf.*

Durus. Cic. *Ruw, knorrig, koppig, quaadaardig, ſtraf, ongemakkelyk.*

Durus. Virg. *Hevig, pynelyk, groot, geweldig, ſmartelyk.* Sprekende van een quale.

Lex dura. Plaut. *Een ſtrenge, harde, ſtraffe wet.*

Provinciam cepiſti duram. Ter. *Gy hebt een moeyelyk ampt, een zware laſt aangevaart, gy hebt een hagchelyke poſt aangenomen.*

Dura vita. Ter. *Een ruw, hard, armoedig leven.*

Annona in meo reditu facta erat durior. Cic. *De mondkoſt was op myn wederkomſte dierder geworden.*

Cauſa dura. Liv. *Een harde, nadeelige zaak.*

Durum os. Ovid. *Een ſtout, onbeſchaamd bakkes.*

Duri oris vir. Ovid. Liv. *Een ſtoute, onbeſchaamde vent; een onbeſchoſte, ſchaamteloze.*

Durum verbum. Cic. *Een ongemakkelyk woord, moeyelyk om uit te ſpreken.*

Durus verſus. Horat. *Een ruw, onbeſchaafd, plomp, hard vaars.*

Prælium durum. Horat. *Een hard, hardnekkig, ſcherp gevegt.*

Apenninus duriſſimos boves progenerat. Colum. *Het Apenniniſche gebergte brengt de ſterkſte Oſſen voort.*

Durus truncus. Colum. *Een oude ſtam.*

Vinum duri ſaporis. Virg. *Wyn van een ruwe of harde ſmaak.*

Durus nimis videris. Hor. *Gy ſchynt wat te hard, armoedigly k, of ongemakkelykte leven.*

DUUMVĪR, īrī. Vell. Patere. *Een tweeman.* De tweemannen waren de eerſte Overheden der ſteden, gelyk de Burgermeeſteren te Rome.

‡

DŪUMVĪRĀLIS, is, ĕ. adj. *Van een tweeman, of tot zyn ampt behoorende.* Duumviralis homo. Digeſt. *Die 't ampt van een tweeman bekleed heeft, een oud tweeman.*

DŪUMVĪRĀTŪS, ūs. m. Plin. J. *Het ampt van een tweeman.*

DŪX, ūcis. m. & f. Cic. Hor. *Een hartog of hartoginne, leidsman of vrouwe, bevelhebber.*

Rationem ducem habere ad rem aliquam gerendam. Cicer. Sequi in re aliquâ gerendâ. Cic. Sen. Trag. *De reden tot een regtſnoer of leidsvrouwe in iets neman, de reden in een zake volgen.*

Dux. Cic. *Een veldheer, velderſte, hopman, overſte.*

DYNĀSTĒS, æ. m. Cic. Vell. Paterc. *Dynaſtes. Een vry- of groot heer, een man die zeer groote en heerlyke landgoederen bezit, een landheer.*

DYŌTA. *Zie* Diota.

DYRRĀCHĪŪM, īī. n. Cæſ. *Duras of Duraſſo,* Een ſtad in Macedonie, digt by de Ioniſche zee.

DYSENTĔRĬA, æ. f. Plin. H. *Δυσεντερία. Roode loop, bloedgang, rood Melizoen.*

DYSENTĔRĬCŪS, ī. m. Plin. H. *Δυσεντερικός. Die de roode loop, of bloedgang heeft.*

DYSPĔPSĬA, æ. f. g. Gal. *Quade kokinge van de maag.*

DYSPNOEA, æ. f. Plin. H. *Δυσπνοια. Kigchinge, kuchchinge, aamborſtigheid.*

DYSPNŎĬCŪS, ī. m. Plin. H. *Δυσπνοϊκός. Aamborſtig, kigchende, kuchchende.*

DYSŪRIA, æ. f. *Δυσουρία. Laſt, moeylykheid, pyn in 't materen, kondepis.*

E

EA

E Præp. abl. Cic. *Uit, van.* Deze præpoſitio word gezet voor woorden met een mede klinker beginnende.

E manibus in manus. Plaut. *Van hand tot hand, uit de eene in d'andere hand.*

E contrario. Cic. E diverſo. Plin. H. *In 't tegendeel, daar tegen, of daar en tegen.* Men vind in geen goede Schryvers *contra*, gelyk Voſſius aanmerkt.

E contraria parte. Cic. E regione. Cic. *Tegen over.*

Peperit è Pamphilo. Ter. *Zy heeft een kind by Pamphilus.*

E veſtigio. Cæſ. *Aanſtonts, terſtond, op ſtaande voet, ten eerſten.*

* Status qui eſt è naturâ maximè. Cic. *Een ſtaat, welke met de natuur beſt over een komt.*

E Republicâ. Cic. *Ten voordeele van 't gemeene beſt, tot welſtand van den ſtaat.*

E re natâ. Cic. *Volgens toeſtand, gelegentheid, of omſtandigheden van de zake.*

Laborare è renibus. Cic. *Pyn in de nieren hebben.*

ĔĀ. adv. Cæſ. *Dat henen, door die plaats.*

Milites eà tranſeunt flumen, quà, &c. Cæſ. *De krygsknegten trekken daar de rivier over, alwaar, enz.*

ĔĀ. *Zie* Is.

ĔĀDEM. *Zie* Idem.

ĔĀLE, ēs. f. Plin. H. *Een wild dier in Æthiopie van de grootte van een zee-paard.*

ĔĀPSE. Plaut. Feſt. *Zy zelve.* Men zegt dus in plaats van *ea ipſa.* Men vind in *accuſ. eampſe*, en in *ablat. eapſe.*

ĔĀTĔNŬS. adv. Plaut. *Tot daar of die tyd toe, zoo lang.*

Eatenus abeunt. Plaut. *Ondertuſſchen, tot zoo verre gaan zy henen.*

Eatenus feram quoad, &c. ſeq. indic. *of* ſubj. Cic. *Ik zal zoo lange verdragen, lyden, geduld hebben, tot dat, enz.*

Eatenus interveniebat, ne quid perperam fieret. Suet. *Hy quam of ſprak tot zoo verre tuſſen beide, op dat 'er niets verkeerd zoude geſchieden.*

Eatenus differebat, ut, &c. ſeq. infin. Cic. *Hy redeneerde alleen, of enkelyk op dat, of voor zoo verre, enz.*

Lactucas depurga eatenus, quà tenera ſolia videbuntur. Colum. *Maakt de læuwe ſchoon, tot dat de teedere of gele bladeren gezien zullen konnen worden.*

ĔBĔNŬS, ī. f. Lucan. Plin. H. *Ἔβενος. Ebbenhoute boom.* 't Is beſt dat men dit woord feminin maakt.

EBĪBO, īs, bĭbī, bĭbĭtŭm, bĭbĕrĕ. acc. Ter. *Drinken, af of uit drinken.*

Ebibere ſanguinem alicui. Plaut. *Iemands bloed zuigen.* Plautus doet dus een ſoldaat klagen over eenige perſonen die hem zyn geld hadden doen verteren, en hem uitgezopen hadden.

* Fluvius ille ab alio ebibitur. Plin. H. *Die rivier word van een ander ingezwolgen.*

EBLĀNA, æ. f. *Dublin.* De hoofdſtad van Yrland.

EBLANDĬŌR, īrīs, ītŭs sŭm, īrī. Cic. *Iets door geveyl of pluimſtryken verwerven, verkrygen.*

Apud eum eblandire, ut, &c. Cic. *Vleid hem, pluimſtryk hem, ſtreelt hem, op dat, enz.*

Aſpectus ejus ſcenæ eblandiebatur omnium viſus. Vitruv. *Het gezigt van deze vertooninge ſtreelde, bekoorde de oogen van alle de toeziende.*

Voluptatibus variis ſolitudines ruris eblandiri. Col. *D'eenzaamheid van 't land door verſchaude vermakelykheden verzoeten, aangenaam maken.*

EBLANDĬTŬS, ă, ŭm. Cic. *Door geveyl of pluimſtryken verworven, verkregen.* Sprekende van ſtemmen, voorſpraken, enz.

ĔBŎRA, æ. f. *Evora*, een ſtad in Portugaal.

ĔBŎRĀCŬM, ī. n. *York*, een ſtad in Engeland.

EBŎ-

Digitized by Google

ĔBŌRĀCENSIS, is. m. & f. sĕ, is. n. *Van York, te York geboren.*
ĔBŌRĀCŪS, ă, ūm. *Zie* Eburatus.
ĔBŌRĔUS, ă, ūm. Plin. H. *Ivoor, van Ivoor, elpenbeen, van elpenbeen.*
† EBRIĀCŪS, ă, ūm. Plaut. *Een dronke menſch.*
EBRĬĒTĀS, ātis. f. Cic. *Dronkenſchap.*
EBRĬŎ, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Macrob. *Dronken maken.*
EBRĬŎLĂ, æ. f. Plaut. *Een dronke wyf.*
EBRĬŎLĀTŪS, i. m. Plaut. *Een dronke menſch.*
EBRĬŎLŪS, i. m. Plaut. *Een half dronke menſch, iemand die zyn maag half vol heeft.*
EBRĬŌSĬTĀS, ātis. f. Cic. *Dronkenſchap, gewoonte van zig vol te drinken.*
EBRĬŌSŪS, ă, ūm. Cic. *Dronken, zat, tot wyn of drank genegen, een nat hals.* Men zegt *ebrioſior.*
EBRĬŪS, ă, ūm. Cic. *Dronken, zat, vol van wyn.*
Ebrius dulci fortuna. Hor. *Een menſch door zyn geluk vervoerd, opgetogen.*
*** Ocelli ebrii. Catul. *Dronke, glinſterende, naauwe oogjes.*
Veſtigia ebria trahere. Prop. Gradu ebrio incedere. Sen. Trag. *Een dronke mans tred gaan, laveeren, zwieren als een dronke menſch.*
Cena ebria. Plaut. *Een dronke avondmaal, of een maaltyd daar veel gedronken word.*
EBRŌDŪNUM, i. n. *Embrun*, een ſtad in het Dauphiné.
EBRŌDŪNENSIS, is. m. & f. sĕ, is. n. *Van Embrun, daar geboren.*
EBRŌICÆ, ārūm. f. plur. *of* EBRĬŎCI, ōrūm. m. plur. *Evreux*, een ſtad in Normandyen. Cæſar gebruikt het, om de inwoonders van 't land van Evreux te beteekenen.
EBŬLLIO, īs, īvī & ĭī, ītūm, īrĕ. Cat. Sen. Ph. *Op, of over zieden, overloopen, pruiſſen, op borrelen.* Sprekende van water, wyn, enz.
** Hoc ſolet ebullire nonnunquam Epicurus. Cic. *Dit plagt Epikurus nu en dan wel uit de mond te vallen, Epikurus moſt dit dikwils toeſtaan.*
EBŬLLO, ās, ārĕ. *Op borrelen, pruiſſen.* Dit is geen Latynſch
‡ woord, en men vind het in de beſte drukken van Perſius nog Tertullianus niet. Men moet volgens opmerkinge van Voſſius in de eerſte lezen *ebullit*, en in de tweede *ebullire.*
EBŬLUM, i. n. Virg. Celum. *en*
EBŬLŬS, i. m. Plin. H. *Wilde vlier, adik, adikboom.*
EBŬR, ŏris. n. Cic. *Ivoor, elpenbeen.*
Ebur. Cic. *Ivoor werk, elpenbeene werk.*
Ebur curule. Hor. *Een yvore, of elpenbeene ſtoel*, welke de voornaamſte Overheden te Romen gebruikten.
EBURĂ, æ. f. Liv. *Talavera*, een ſtad in Spanje.
EBURĂ, æ. m. *Een rivier*, zyn oorſpronk in 't land van Perche hebbende, welke door 't land van Bleſois ſtroomende in de Seine ſtort.
EBŪRĀTŪS, ă, ūm. Plaut. *Met yvoor of elpenbeen vercierd, ingeleid, overtrokken.*
EBURĬĀCI, ōrūm. m. plur. *of* Aulerci Ebulaïci *of* Eburovices, ūm. m. plur. *Die van Evreux. Zie* Ebroïcæ.
EBŪRNĔŎLŬS, ă, ūm. Cic. *Van yvoor of elpenbeen.* Sprekende van eenig fraay ſtuk werks: A. Gellius leeſd op deze plaats *Eburneus.*
EBŪRNĔŪS, ă, ūm. Cic. *Van yvoor, of elpenbeen.*
Cervix eburnea. Ovid. *Een yvoor witte hals, een hals van yvoor of elpenbeen.*
EBŪRNŪS, ă, ūm. Virg. *Van yvoor of elpenbeen, daar van gemaakt.*
*** Digiti eburnei. Prop. *Yvore of elpenbeene vingeren, zoo wit als yvoor of elpenbeen.*
EBŪRŌNES, ūm. m. plur. Cæſ. *Het land of 't volk van Luik.*
EBŪRŌVICES, ūm. plur. Cæſ. *Die van Evreux: Het Biſdom van Evreux.*
Mediolanum Eburovicum. *Evreux*, een ſtad in Normandyen.
EBŪRUM, i. n. *Olmutz*, de hoofdſtad van Moravie.
EBŪSUS, *of* EBŪSSUS, *of* EBYSSUS, i. f. Liv. Plin. H. *of* EBŌSĬA, æ. f. Stat. *Eviſſe*, een ſtad van Spanje in de Middellandſche zee.
ECBĂTĂNA, ōrūm. n. plur. Plin. H. *Ekbatane of Tauris*, een aloude ſtad in Perſie.

ECCĂ. Plaut. *Zie daar*, dat is, *Ecce ea. Aanſchouw die dingen.* Men vind ook *eccum*, *eccam*, en in plurali *eccos*, *eccas*, *ecca*, in Plautus.
ECCĂSTŎR. Plaut. *By Caſtor. Een eed onder de Ouden:* zoo veel als, *voorwaar! waaragtig!*
ECCĔ. adv. Men voegd'er een nominativus of accuſ. by. Cic. *Zie daar, aanſchouw, zie hier, kyk eens.*
Ecce autem nova turba atque rixa. Cic. *Maar zie daar een nieuwe moeite, en een nieuw gekyf.*
* In rebus quoque jam nullis ſunt aliqua remedia, ut in carbone ecce & in cinere. Plin. H. *Men vind ook eenige hulpmiddelen in reets verteerde dingen, gelyk men kan zien in een kool en aſſche.*
Ecce autem hi ſe Thucydidios eſſe profitentur. Cic. *Maar zie deze luiden geven voor dat zy navolgers zyn van Thucydides: Maar wat dunkt u van deze gaſten, die zig roemen van Thucydides volk te zyn?*
Cùm hæc maximè ſcriberem, ecce tibi Seboſus. Cic. *Toen ik deze dingen op 't ernſtigſte ſchreef, zie zoo komt Seboſus u voor.*
Ecce me. Plaut. Ter. *Zie hier ben ik: Wat belieft gy my te zeggen?*
ECCERE, id eſt per Cererem. Plaut. *By Ceres.*
ECCILLĂ. Plaut. *Aanzie, of aanſchouw haar*; in plaats van *ecce illa.* Men vind in de zelve Schryver *eccillum*, *eccillam*, *eccillud* in accuſativo.
ECCISTĀM, in plaats van *ecce iſtam.* Plaut. *Aanzie, aanſchouw haar.*
ECCLESĬASTĔRĬUM, ĭi. n. ἐκκλησιαστήριον. *Een vergaderof verzamel-plaats.* Vitruvius zegt dat men dus noemde een Schouwburg in de ſtad Tralles.
ECCLESĬĂ, æ. f. Plin. J. ἐκκλησία. *Een openbare vergaderinge, verzamelinge van een Raad van een ſtad.* Men gebruikt het onder de Chriſtenen om te beteekenen, *een kerk, of vergaderinge van geloovige.*
ECDĬCI, ōrūm. m. plur. Cic. ἔκδικοι. *Stads of volks voorſpraken of beſchermers: Overheden, die 't beſtier over 's lands of ſtads penningen hadden.*
ĔCHĔNĒIS, ĕĭdis. f. Lucan. Plin. H. ἐχενεὶς. Idem quod remora. *Een viſje 't welk de ſchepen in zee ſtil houd.* Tenuit Caji principis navem contra 400 remiges ſemipedalis piſciculus. Plin. *Een visje van een halve voet hield het ſchip van Prins Cajus ſtil*; zegt Plinius ergens.
ĔCHĬDNĂ, æ. f. Ovid. ἔχιδνα. *Een adder.* Dit woord word by de Digters voor allerhande ſlangen, voornamentlyk voor de *Water-ſlange* gebruikt.
ĔCHĪNĀTŪS, ă, ūm. Plin. H. *Dat ſcherpe puntjes heeft, of vol ſcherpe puntjes is.*
Echinatus ſpinis. Plin. H. *Vol doornen, met doornen bezet.*
ĔCHĪNŌMĔTRĂ, æ. f. Plin. H. ἐχινόμετρα. *Een zee egel, met lange pennen.*
ĔCHĪNŌPHŌRŪS, ă, ūm. Plin. H. ἐχινοφόρος. *Vol pennen, punten, of ſtekels.* Sprekende van een ſchulpviſch.
ĔCHĪNŪS, i. m. Marr. Plin. H. ἐχῖνος. *Een egel, zwynegel.*
Echinus marinus. Hor. *Een zee egel*, een ſoort van viſch.
Echinus. Plin. H. Titus Calpurnius. *De buitenſte ſcherpe baſt om een kaſtanje, met puntjes bezet.*
* Echinus. Vitruv. *Een ey ronde bouw manier.*
Echinus. Varr. Hor. *Een groote wyde bak, of ruim vat om glazen in te waſſchen.*
ĔCHĬŎN, ĭi. n. Plin. H. ἔχιον. *Tegengift, Theriakel*, om dat het van adders vleeſch gemaakt is.
ECHŌ. f. indeclin. Ovid. Plin. H. ἠχώ. *Weder-galm, wederklank.*
ECLĔCTA, ōrūm. Plin. *Dingen die overal uitgepikt, vergaderd, of verzameld zyn.*
ECLĬGMĂ, ātis. n. Plin. H. ἐκλειγμα. *Artzenye die men inſlikt*, met brokjes, of op de punt van iets in neemt.
ECLIPSĬS, is. f. Cic. ἔκλειψις. *Zonne- of Maan-zwym, verduiſteringe van Zon of Maan, Zon- of Maan-duiſter.*
ECLĬPTĬCUS, ă, ūm. Plin. H. ἐκλειπτικός. *Van een Zon- of Maan-verduiſteringe, daar toe behoorende.*
ECLŌGĂ, æ. f. Virg. ἐκλογή. *Een harders praatje, keutinge of t'zamenſpraak.* Dit woord beteekend eigentlyk *een verkieſinge.*
ECLŌGĀRĬUS, ĭi. m. Cic. *Iemand die 't kenrigſte uit een Schry-*

Digitized by Google

ver uitkipt: Die het cierlykſte en beſte uit Schryvers verzamelt.

ECPHŌRĂ, æ. f. Vitruv. ἐκφορά. *Een uitſteekſel aan de gevels of venſters van huizen.*

Ephoræ venuſtiorem habent ſpeciem, quæ quantum habent altitudinis, tantum habent projecturæ. Vitruv. *De uitſteekſels zyn cierlyker, die zoo verre uitſteken als ze hoogte hebben.*

ECQUĀNDO? adv. Cic. *Wanneer dog? En wanneer?* Vraagswyze.

ECQUĪS, ECQUĂ of ECQUÆ, ECQUŎD of ECQUĬD? Ter. Cic. *Wie? welke? wat? wat dog? iemand? eenige? iets?* Vragende.

Ecquis vivit me hodie fortunatior? Ter. *Leeft'er heden iemand gelukkiger als ik?*

Ecquid te pudet? Ter. *Schaamd gy u niet?*

Quæro, ecquid litterarum? negant. Cic. *Ik vrage of'er geen brieven gekomen zyn? zy zeggen neen.*

ECQUĪSNĀM, ECQUÆNĀM, ECQUŌDNĀM of ECQUĬDNĀM? Cic. Catul. *Wie? welke? wat?*

Ecquiſnam tibi dixerit? Cic. *Wie zou het u gezegd hebben?*

Ecquodnam principium putatis libertatis capeſſendæ? Cic. *En wat voor een beginſel denkt gy luiden dat'er is om de vryheid te herſtellen.*

ECSTĂSIS, is, f. g. Gr. Dionyſ. *Verwoeringe des Geeſts, opgetogentheid, zinverrukking.*

ECTHYMĂTA, ūm, n. g. Gr. Jun. *Kinder pokjes, of mazelen.*

ECTYPUM, ī. n. g. Plin. H. *Een afbeeldinge, af of nadrukſel.*

ECTYPŪS, ă, ūm. Sen. Ph. Plin. H. ἔκτυπος. *Beeldwerk, verheve of gedreve werk.*

Ectypa, *alleen, of* Ectypa opera. Plin. H. *Beeldwerk, verheve, of gedreve werk.*

Ectypa gemma. Sen. Ph. *Een edele ſteen met verheve werk geſneden.*

ĔCŬLĔŬS. *Zie* Equuleus.

ĔDACĬTĀS, ātĭs. f. Cic. *Overgroote honger, gulzigheid, onverzadelyke luſt tot eten.*

ĔDAX, ācis. omn. gen. Cic. *Een groot eter, een vraat: Een ſlok op.*

Edax. Hor. *Opetende, verterende, verſlindende, vernietigende.*

Tempus of Vetuſtas edax rerum. Ovid. *De alles verſlindende, vernietigende, verterende tyd of ouderdom.*

ĔDĔCĬMĀTĂ, ōrūm. n. plur. Feſt. *De tienden van iets.*

ĔDENTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. *De tanden uittrekken, rukken, uitſlaan.*

Edentare alicui malas. Plaut. *Iemand de tanden uit de mond ſlaan, kloppen.*

ĔDENTŬLŬS, ă, ūm. Plaut. *Tandeloos, zonder tanden.*

Vinum vetuſtate edentulum. Plaut. *Een zeer oude wyn, zeer lekker, en gantſch niet ſcherp.*

ĔDĔRĂ. *Zie* Hedera.

ĔDESSĂ, æ. f. Plin. H. *Edeſſa*, een ſtad in Meſopotamie, thans *Orſa, Rhoay* of *Orrhoay*, in 't land van Diabech.

EDĪCO, īs, dīxī, dictūm, dicĕrĕ. acc. Cic. *Vertellen, verhalen, ontvouwen, uitleggen, gebieden, verkondigen.*

Edixit, ne quis, &c. ſeq. ſubj. Cic. Edicto edixit, ne quis, &c. ſeq. ſubj. Liv. *Hy beval, belaſte, verkondigde dat niemand, enz.*

Edicam ſervis, ne, &c. ſeq. ſubj. Ter. *Ik zal myn ſlaven verbieden, dat zy, enz.*

Edixerunt (ut) Senatus adeſſet ad Kalendas Januarias. Cic. *Zy bevalen, dat den Raad op den eerſten van Louwmaand zoude vergaderen.*

Edicere Senatum. Suet. *Den Raad beſchryven, de Vroedſchap beleggen, vergaderen, verzamelen, by een roepen.* Sociis conventum in aliquem locum. Liv. *De bondgenooten een vergaderplaats beteekenen, op een vergaderplaats beſcheiden.* Diem ad conveniendum in aliquem locum. *Een dag beſtemmen, vaſt ſtellen, beramen om in een plaats by een te komen.*

Dictator prædam militibus edixerat. Liv. *De Oppergezaghebber had den buit of roof den krygsknegten toegeſchikt, toegelegt, had geboden den buit onder 't volk te deelen.*

Edicere. Cic. *Met het ſteken van den trompet of klokgeluid verkondigen: Een wet openbaarlyk afleezen.*

Edicere aliquid alicui. Cic. *Iemand iets verwittigen, van iets waarſchouwen, iets laten weten.*

EDĬCTĬO, ōnis. f. Plaut. *Bevel, gebod, verbod, waarſchouwinge.*

Baſilicas edictiones habet. Plaut. *Hy gebied als Koning, by heerſcht als Oppervorſt.* Dit is een ſpreekwys van het tooneel.

† EDĬCTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. aliquid alicui. Cic. *Iemand iets verhalen, vertellen.*

EDĬCTŪM, ī. n. Cic. *Een wet, gebod, bevel, keure, waarſchouwinge.* Sprekende van een Vorſt, Overheid, enz.

Edictum. Ter. *Laſt, bevel, gebod.* Sprekende van een byzonder perſoon.

Nihil adverſus edictum tuum facere ſum auſus. Ter. *Ik heb niets tegen uw bevel durven doen.*

ĔDĬLIS, is, ĕ. adj. Gel. *Eetbaar.*

EDIMBŪRGŪM, ī. n. *Edemburg*, de hoofdſtad van Schotland.

EDĬSCO, īs, dĭdĭcī, diſcĕrĕ. acc. Cic. Quintil. *Van buiten leeren.*

Ediſcere Linguas. Ovid. *Talen leeren.* Libellum ad verbum. Cic. *Een boekje van woord tot woord van buiten leeren.* Aliquid ex Poëtis inter luſum. Quintil. *Iets uit de Digters onder 't ſpelen van buiten leeren.* Artem. Cic. Ovid. *Een konſt of ambagt leeren.*

** Vultus aliquorum ediſcere. Val. Flacc. *Het wezen of aangezigten van luiden onderſcheiden, kennen.*

EDĬSSĔRO, īs, sĕrŭī, ſertūm, sĕrĕrĕ. acc. Plaut. Cic. *Verklaren, uitleggen, ontvouwen, iets net verhalen.*

Ediſſere vera mihi. Virg. *Verhaal my de waarheid.*

EDĬSSĔRTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. aliquid alicui. Plaut. *Iemand iets verhalen, verklaren, uitleggen, ontvouwen.*

Ordine, ut quidquid actum eſt, ediſſertavit. Plaut. *Hy heeft my in rang verhaalt zoo als alles geſchied is.*

Ediſſertare. Liv. *Een reden voeren, een vertoog doen.*

EDĬTĬO, ōnis. f. Quintil. Plin. J. *Uitgevinge, gemeenmakinge, in 't ligt gevinge,* van een boek, of werk.

Præcipitare editionem libri. Quintil. *Het uitgeven van een boek te zeer verhaaſten.*

Editio. Cic. *Verklaringe, noeminge, verkiezinge, aanſtellinge,* van een Overheid, enz.

Editio. Ulp. *Geboorte.*

EDĬTĬTĬŬS, ă, ūm. Edititius Judex. Cic. *Een verkoren, of willekeurige Regter.*

EDĬTŎR, ōris. m. Lucan. *Die voortbrengt, voortteelt, of veroorzaakt:* ook, *een vertooner van ſpelen.* Lucret. *Een uitgever van een boek, enz.*

Fluvius nocturnæ editor auræ. Lucan. *Een rivier die koele lugt veroorzaakt.*

EDĬTŬS, ă, ūm. Cic. Horat. *In 't ligt gegeven, uitgegeven, verkondigd, gemeen gemaakt.*

Editus. Cic. *Verklaard, bekend gemaakt, verſtendigd, verwittigd, gewaarſchouwd.*

Hæc opinio erat edita in vulgus. Cæſ. Liv. *Dat gerugt was onder 't gemeene volk verſpreid.*

Editus Regibus. Hor. *Uit koningen geboren, geſproten, van koningen afkomſtig, van koninglyk bloed.* Jovis ſatu. Cic. *Een zoon van Jupiter, van Jupiter geteeld.*

Editus in lucem. Cic. *Geboren, voort gebragt, in de wereld gekomen.*

Editus. Cæſ. Cic. Liv. Tac. *Verheven, groot, vermaard.* Men zegt *editer* en *editiſſimus.*

Collis immenſùm editus. Tac. In altitudinem ſummam editus. Liv. *Een zeer hooge heuvel, een heuvel van zeer groote hoogte.* E planitie paululum editus. Cæſ. *Een heuvel die een weinig in de vlakte ryſt.*

Editior viribus homo. Hor. *Een man van zeer groote kragt of ſterkte.*

† ĔDO, ōnis. m. Varr. *Een groot eter, een vraat, een ſlok op.*

ĔDO, ĕdis, *of* ēs, ĕdĭt, *of* ēſt, ĕdī, ēsūm, *of* ēſtūm, ĕdĕrĕ *of* ēſſĕ. acc. Cic. *Eten.*

** Eſt mollis flamma medullas. Virg. *Een heimelyke vlam verteert hare ingewanden.*

Cura, dolor edit animum illius. Virg. Hor. *De kommer en hartzeer doen hem quynen, eten hem op.*

Ubi eſuri ſumus? Plaut. *Waar zullen wy eten, het middagmaal houden?*

Pa-

Digitized by Google

Panem ex vino eſſe. Celſ. *Wyn ſopjes eten.*
Cibus ille non eſtur propter amaritudinem. Plin. H. *Die koſt word om de bitterheid niet gegeten.*

ĔDO, ĭs, dĭdi, dĭtŭm, dĕrĕ. acc. Cic. Colum. *Voort brengen, werpen.* Sprekende van dieren, die jongen krygen.
Edere partum *of* fœtum. Cic. Virg. *Baren.* Van vrouwen. *Werpen.* Van dieren.
Partu noviſſimo edidit Juliam. Tac. *Zy heeft Julia de laatſte reis gebaart.*
Vitis hæc centum ſolia edidit. Suet. *Deze wynſtok heeft honderd ſtukken wyn voort gebragt.*
Campi edunt herbas. Colum. *De velden brengen kruiden voort.*
Edere facinus *of* ſcelus. Cic. *Een ſchelmſtuk begaan, uitvoeren.*
Cædem *of* ſtragem. Cic. Liv. *Een groote nederlaag geven, toebrengen.* Exemplum ſeveritatis. Cic. *Een voorbeeld van ſtrengheid ſtellen.* Strepitum. Colum. *Geraas maken.*
Edere librum. Cic. *Een boek uitgeven, in 't ligt geven.*
Apollo oraculo edidit, &c. ſeq. inf. Cic. *Apollo heeft door zyn Godſpraak verklaart, verkondigt.*
Edere animam *of* ſpiritum extremum *of* vitam. Cic. *Den geeſt geven, ſterven, overlyden, entſlapen.*
Edere clamorem. Cic. *Roepen.* Verba *of* voces. Cic. *Spreken.* Cantum. Cic. *Zingen.*
Edere alicui rationes. Cic. *Iemand rekenſchap doen.*
Edere mandata alicui. Liv. *Iemand zyn laſt of bevel bekend maken, openbaren, laten zien, of weten.*

ĔDŎCĔO, ēs, dŏcŭī, dŏctŭm, dŏcērĕ. aliquem aliquid. Plaut. Cic. Salluſt. *Iemand iets leeren, onderwyzen.*
Illum edocet de itinere hoſtium. Salluſt. *Hy verhaalt hem de weg, die den vyand is in geſlagen.*
Edoce ut res ſe habet. Plaut. *Verhaal of vertel my hoe de zaak ſtaat.*

ĔDŎCTŬS, ă, ŭm. Rem aliquam. Liv. *Geleerd, onderwezen, geleerd, onderregt.*
Edoctus belli artes ſub Magiſtro. Liv. *Die de konſten van den oorlog onder een meeſter geleert heeft.*
Edoctus omnia per Legatos. Salluſt. *Van alles door gezanten berigt, onderrigt, verwittigd.*
** Edoctus exercitus. Front. *Een wel geoeffend leger.*

ĔDŎLO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Non. *Schaven, beſchaven, glad of effen maken.*
Edolare librum. Varr. *Een boek beſchaven, na zien, verbeteren, voltooyen.*
Quod juſſerat, edolavi. Cic. *Dat gy geboden had, hebbe ik net volbragt, uitgevoert, beſchaafd.*

ĔDŎMĪTŬS, ă, ŭm. Cic. *Overwonnen, t'onder gebragt, overheerd, vermeeſterd, overweldigd.*
Scribunt vitioſam naturam ab eo ſic edomitam eſſe doctrinâ. Cic. *Men ſchryft, dat hy zyn ondeugenden aart dus door zyn geleerdheid overwonnen of bedwongen heeft.*
Herba edomita. Colum. *Een kruid dat niet meer wild is.*

ĔDŎMO, ās, dŏmŭī, dŏmĭtŭm, dŏmārĕ. acc. Hor. *Overwinnen, t'onderbrengen, overheeren, vermeeſteren, overweldigen.*

ĔDŎRMĬO, īs, īvī, ītŭm, īrĕ. Cic. *Slapen, uitſlapen, ruſten.*
Edormire vinum *of* crapulam. Cic. Aul. Gel. *Zyn wyn of dronkenſchap uitſlapen.*
*** Ilionam edormit. Hor. *Hy ſlaapt waarlyk in 't ſpelen van de rol van Ilione.* Hy ſpreekt van een ſpeelder die Iliona verbeelde.

ĔDŎRMĪSCO, ſcĭs, īſcĕrĕ. Plaut. *Slapen, uitſlapen.*
Mane dum edormiſcat unum ſomnum. Plaut. *Wagt tot dat hy een uiltje vangt, of dat hy maar een weinig uitgeſlapen heeft.*
Edormiſcere crapulam. Plaut. *Zyn dronkenſchap uitſlapen.*
Interea aliquò abeam atque edormiſcam hoc vinum. Plaut. Ter. *Ondertuſſen zal ik ergens na toe gaan en deze wyn wat uitſlapen.*

ĔDŪCĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Onderhoud, voedſel.*
Educatio. Cic. *Opbrenging, opvoeding.*
Liberalis educatio. Cic. *Een eerlyke opvoeding.*

ĔDŪCĀTŎR, ōrĭs. m. Cic. *Een opvoeder, die een kind onderhoud of op brengt.*
Educator alicujus. Cic. Sen. Ph. *Een leermeeſter, onderwyzer, voogd van iemand.*

ĔDŪCĀTRĬX, īcĭs. f. Colum. *Een vrouw, die iemand op voed, of opbrengt.*
Educatrix. Cic. *Een voedſter, meeſteres, voogdeſſe, opvoedſter.*

ĔDŪCĀTŬS, ă, ŭm. Cic. *Opgevoed, opgebragt, opgetrokken, onderhouden.*
Educatus liberaliter *of* ingenuè. Cic. Liberè. Ter. *Eerlyk, treffelyk, wel opgevoed, opgebragt.*
Educatus ad turpitudinem. Cic. *Schandelyk, tot een quaad einde opgebragt, opgevoed.*
Educatus in ſermone alicujus. Cic. *Die van iemand heeft geleerd wel te ſpreken.*

ĔDŪCO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Plaut. Varr. Liv. *Opvoeden, opbrengen, optrekken, onderhouden.*
Educare liberum. Varr. Cic. *Een kind opvoeden, optrekken, onderwyzen, onderrigten.* Oratorem. Quintil. *Een reden voerder maken, onderwyzen, onderregten, aanqueeken.*
Tractus iſte multos lepores educat. Hor. *Die landſtreek brengt vele hazen voort, das gewaſt levert vele hazen.*
Vitis hæc mitem educat uvam. Catul. *Deze wynſtok brengt zoete, ſmakelyke druiven voort.*
*** Florem educat imber. Catul. *De regen doet de bloemen groeyen, uitbotten.*

ĔDŪCO, īs, dūxī, dūctŭm, dūcĕrĕ. acc. Cic. *Uit leiden, uit trekken, buiten of uit brengen.*
Educere aliquem è cuſtodiâ. Cic. *Iemand uit een gevangenis verloſſen, voeren, leiden.* Gladium è vaginâ. Cic. *Een zwaard uit de ſcheede trekken, rukken.* Naves ex portu. Cæſ. *Schepen uit de haven brengen.*
Educere exercitum in expeditionem. Cic. Liv. *Een leger tot een ondernemінge in 't veld brengen, krygsvolk tot een toeleg op de been brengen.* Copias in aciem. Cic. *Krygsbenden in ſlagorde ſtellen.*
Aliquem rus educere. Cic. *Iemand buiten op 't land brengen, voeren.*
Educere. Plaut. Ter. *Opvoeden, opbrengen, optrekken, opqueeken.*
Hanc eduxit mater pro ſuâ. Ter. *Myn moeder heeft dit meisje voor haar eigen dogter opgebragt.*
Educere fœtus. Plin. H. *Werpen.* Sprekende van beeſten. Virgilius gebruikt dit woord om te beteekenen, *opbrengen, voeden, aan queeken.* Sprekende van byen.
Educere muros, turrim, &c. Virg. *Muren, wallen, of een toren bouwen, ſtigten.* Molem ſub aſtra *of* cœlo. Virg. *Een bolwerk, of ſchans hemel hoog op werpen.*

ĔDŪCTŬS, ă, ŭm. Cic. *Uitgeleid, uitgevoerd, uitgetrokken, uitgetogen.*
Eductus. Ter. Virg. *Opgevoed, opgebragt, opgetrokken, onderwezen, aangequeekt.*
Severâ patris diſciplinâ eductus. Tac. *Onder de ſtrenge of ſtraffe tugt van zyn vader opgevoed, opgebragt.* Liberè. Ter. *Eerlyk, deftig, wel opgevoed, opgebragt.*

† ĔDŪLCO, ās, ārĕ. Matius apud A. Gell. *Verzoeten, zoet maken.*
Edulcare vitam. Idem. *Het leven verzoeten, aangenaam maken.* Gellius merkt aan, dat dit ten zynen tyde een nieuw woord, en van Matius verzonnen was.

ĔDŪLĬA, ĭum. n. plur. A. Gell. *Eetwaren, eetbare waren, allerhande ſpys of koſt, mond koſt.* Nonius zegt Ĕdūlĭum, ĭi. n.

ĔDŪLIS, is. m. & f. lĕ, is. n. Hor. *Eetbaar, goed of gezond om te eten.*

ĔDŪRE. adv. Ovid. *Hardelyk, ſtreffelyk, ſtrengelyk, wreedelyk.*

ĔDŪRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Tacit. *Dueren, goed blyven.* Men vind *edurare* niet in *ſenſu activo* by Columella, om te beteekenen, *verharden of hard maken*, de beſte drukken hebben *educo.*
Extremum ibi cadentis Solis fulgor in ortus edurat. Tac. *Het weerligt daar zeer ſterk van den ondergang tot den opgang van de zon.*
Dena ſecula edurare. Sen. Ph. *Tien eeuwen duren, goed blyven, leven, blyven ſtaan.*

ĔDŪRŬS, ă, ŭm. Virg. Plin. H. *Zeer hard.* Sprekende van hout. Servius zegt dat *edurus* in Virgilius, *teeder of zagt* beteekend: dog behalven dat men gemeenlyk op de plaats die hy by brengt, *& durus* leeſt, zoo komt de eerſte zin niet met den aart van dit woord zeer wel over een.

Digitized by Google

EFFĀBĬLĬS, is. m. & f. lĕ, is. n. Virg. *Geſpraakzaam, gemeenzaam, beleeſd.* Ook, *dat men kan uitſpreeken, of verklaren, uitſprekelyk.* Men vind in Virgilius, Nec dictu affabilis ulli. *Ongenakelyk, ſtraf, ſtuurſch, daar niemand tegen ſpreken mag.*

EFFĀFILĀTŬS, ă, ūm. Effafilatum brachium. Feſt. *Een bloote, naakte, opgeſtroopten arm.* Scaliger en Voſſius willen dat men dus lezen moet.

EFFĀRCĬO, īs, fārsī, fārtŭm, fārcīrĕ. acc. Cæſ. *Vullen, opvullen, vol maken.*

Ea intervalla grandibus ſaxis effarciuntur. Cæſ. *Die tuſſen wydten worden met groote ſteenen gevuld.*

EFFĀRĬS *of* ārĕ, fātŭs sūm, fārī. aliquid. Cic. Virg. *Iets zeggen, melden, vertellen, verhalen.* Men vind in *indicativo effor* niet.

Effari templum. Cic. Liv. *De plaats van een tempel aanwyzen, afteekenen, na des wigchelaars raad gevraagd te hebben.*

EFFĀSCĬNĀTĬO, ōnis. f. Plin. H. *Betooveringe, toovery, bekoringe.*

EFFĀSCĬNO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Plin. H. *Betooveren, tooveren, bekoren.*

Effaſcinare aliquem viſu, voce, linguâ. Plin. H. *Iemand door 't gezigt, door de ſtem of ſpraak betooveren, bekoren.*

EFFĀTŬM, ī. n. Cic. *Een grond-leer, les of regel.*

** Effatum. Cic. *Een Godſpraak, antwoord van een Godheid, of Godſpraak.*

EFFĀTŬS, ă, ūm. Cic. Virg. *Die geſproken heeft,* ook, *geſproken, uitgeſproken.*

EFFĔCTĔ. *Zie* Effectè.

EFFĔCTĬO, ōnis. f. Cic. *Uitvoeringe, maakzel, makinge, volbrenging, uitwerkzel.*

Effectio Artis. Cic. *De uitvoeringe, voltooyinge, of het uitwerkſel van een konſt.*

EFFĔCTĪVE. adv. Quintil. *Kragtdadiglyk, met de daad, kragtiglyk, uitvoeriglyk.*

EFFĔCTŌR, ōris. m. Cic. *Een konſtenaar, werkbaas.*

Effector mundi Deus. Cic. *God de ſtigter, ſchepper of maker van de wereld.*

EFFĔCTRĪX, īcis. f. Cicer. *Maakſter, veroorzakende, makende, voortbrengende, verwekkende,* van een vrouw, of *fœminin* woord.

Amicitiæ effectrices ſunt voluptatum tam amicis quàm ſibi. Cic. *De vriendſchap veroorzaakt, verwekt veel vermaak, zoo voor ons zelven, als voor onze vrienden.*

EFFĔCTŬS, ă, ūm. Cic. *Gedaan, volbragt, voltooid, volmaakt, uitgevoerd.*

Hoc ego tibi effectum reddam, dabo. Ter. *Zyt geruſt, ik zal 't voor u uitvoeren, ik zal dat voor u te weeg brengen.*

EFFĔCTŬS, ūs. m. Cic. *Uitwerkſel, uitwerkinge, volbringinge, kragt.*

** Opera in effectu erant circa urbem. Liv. *De werken rondom de ſtad waren in ſtaat, voleindigd.*

Aliis alii oſtendebant ædificiorum effectus. Vitruv. *Zy vertoonden malkanderen de verſcheide maakſels van huizen.*

EFFĔMĬNATĔ. adv. Cic. *Verwyfdelyk, wyfagtig, laſhertiglyk.*

EFFĔMĬNĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Verwyfd, laf, laſhertig, ſnood.* Sprekende van perſonen en zaken.

EFFĔMĬNO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Cic. Salluſt. *Verzwakken, uitputten, verwyfd maken, bederven.*

Calor effeminat corpus. Celſ. *De hitte verzwakt, vermoeid het lighaam, benevens de kragt van 't lighaam.*

Effeminare animum. Plaut. *Het gemoed verwyfd maken, bederven, beſmetten.*

Effeminari in dolore. Cic. *Verwyfd, kleinmoedig, laſhartig in hartzeer, of droefheid worden.*

EFFĔRĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Wild, woeſt, ruw, beeſtagtig.* Men zegt *Efferatior* en *Efferatiſſimus.*

Animi efferati militiâ, odio, irâ, &c. Cic. *Gemoederen door den oorlog, haat, gramſchap, enz. verwildert, wreed, wild, woeſt, verbitterd geworden.*

EFFĔRCĬO, īs, īrĕ. acc. Plaut. *Vullen, vol maken.*

Effercite vos cibis. Plaut. *Eet u bekomſt, verzadigt u met ſpys.*

EFFĔRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Liv. *Wild, wreed, of woeſt maken.*

Hoſtes in eam rabiem efferavit, ut, &c. ſeq. ſubj. Front. *Hy bragt den vyand tot zoo groot een woede, dat, enz.*

Efferare vultum *of* ſpeciem oris. Liv. *Zyn wezen ontzieren, een wreed, ſtraf, of ſtuurſch gezigt maken.*

EFFĔRO, fĕrs, ĕxtŭlī, ēlātŭm, efferrĕ. acc. Ter. *Uitdragen, brengen, voeren.*

Efferre aliquem in humeros. Cic. *Iemand op de ſchouderen dragen, torſen.* Aliquid in terram de nave. Liv. *Iets uit een ſchip loſſen, op 't land brengen, dragen.*

Effertur, *alleen.* Ter. Cic. Effertur cadaver magnâ frequentiâ. Liv. *Het lyk word met groote ſtaatlykheid, deftigheid, plegtigheid uitgedragen, ten grave gevoerd.* Plinius Hiſt. zegt *Efferri pedibus, Na 't graf gevoerd worden.*

Efferre aliquid. Virg. Liv. *Iets heffen, tillen, verheffen, opligten.*

Efferre aliquid ex aliquo loco. Plaut. Cat. *Iets uit een plaats brengen, dragen, ontvoeren.* Saucios ex acie. Cic. *De gequetſten uit den ſtryd voeren, brengen.* Domo pedem. Cic. Greſſum. Sen. Trag. *Zyn voet uit den huize zetten,* dat is, *uit den huize gaan.*

Hoc me patriâ meâ extulit. Liv. *Dit heeft my myn vaderland doen verlaten: Dit dreef my uit myn vaderland.*

Efferre aliquem, *alleen, of* Effetre aliquem laudibus. Cic. *Iemand loven, pryzen, verheffen.*

Efferre aliquem ad ſummum Imperium per omnes honorum gradus. Cic. *Iemand door alle trappen van eere tot het Keizerryk verheffen.*

Efferre ſe. Cic. Se inſolenter. Cic. *Zig hoogmoedig, of vermetel dragen: zig zelfs roemen, verheffen.* Se altiùs. Flor. *Zig zelfs te veel beroemen, te hoog verheffen: zig boven zyn ſtaat hoogmoedig dragen.*

Hîc me magnificè effero. Ter. *Hier verheffe of pryze ik myn zelven geweldig: Geeve ik groot op van myn verdienſten, of geloofwaardigheid.*

Efferri ſtudio alicujus rei. Cic. *Door genegentheid tot iets gedreven worden: Een groot liefhebber van iets zyn.*

Efferre aliquid, *alleen, of,* aliquid foràs. Ter. Cic. *Iets openbaren, aan den dag brengen, bekend maken.*

Efferri lætitiâ. Cic. *Door blydſchap of vreugde verrukt, vervoerd, opgetogen of opgenomen zyn.* Iracundiâ. Cic. *Door gramſchap vervoerd worden.* Dolore. Cic. *Door ſmart vervoerd, gedreven, gequeld, gepynigd worden.*

Hæc me lætitiâ extulerunt. Cic. *Deze dingen hebben my door blydſchap vervoerd, verrukt.*

Uberiores ille ager effert fruges. Cic. *Dat ſtuk lands draagt overvloedige vrugten: Dat is een zeer vrugtbaar veld.*

Efferre ſyllabam. Cic. *Een lettergreep uitſpreken.*

EFFĔRTŬS, ă, ūm. Plaut. *Vol, opgevuld, volgemaakt.*

Hæreditatem aptus ſum effertiſſimam. Plaut. *Ik hebbe een groote erfeniſſe verkregen, bekomen.*

EFFĔRVĔO, ēs, fervĕrĕ. Vitruv. *Opkoken, overkoken, opborrelen, met bobbels opzieden.* Sprekende van een heete fontein.

EFFĔRVO, ĭs, fervĕrĕ. Virg. *Met groote bobbels opborrelen.*

Effervere in agros vidimus Ætnam. Virg. *Wy hebben den berg Ætna zyn vlammen in 't land zien verſpreiden.*

EFFĔRVĔSCO, ſcis, fervĭī, fervĕſcĕrĕ. Cic. *Opzieden, opborrelen, overzieden.*

Efferveſcere in dicendo ſtomacho & iracundiâ. Cic. *Hevig en door gramſchap vervoerd worden in 't ſpreken.*

EFFĔRŬS, ă, ūm. Virg. *Wild, woeſt.*

Efferus. Virg. Sen. Trag. *Wreed, ſtraf, verwoed, onmenſchelyk, beeſtagtig.*

EFFĔTĂ, æ. f. Salluſt. Colum. *Een vrouw die geen kinderen meer krygt, die niet meer draagt.*

Effeta gallina. Plin. H. *Een henne die niet meer legt.*

** Effeta. Colum. *Dat geworpen heeft.* Sprekende van 't wyfje van een dier.

*** EFFĔTĔ. adv. Mart. *Volkomentlyk, volmaaktelyk, wyſelyk, treffelyk.* Sprekende van een Redenvoerder, die zyn vertoog geëindigd heeft. De Hedendaagſche is genomen van de wyfjes van dieren welke geworpen hebben. Zommigen lezen *Effectè.*

EFFĔTŬS, ă, ūm. Cic. *Onvrugtbaar, uitgeput, zwak, verzwakt, kragteloos.*

Libidinoſa adoleſcentia effetum corpus tradit ſenectuti. Cic. *Een welluſtige jeugd maakt een zwak of kragteloos lighaam in den ouderdom.*

Effetæ

Digitized by Google

Effetæ vires. Cic. *Uitgeputte, verzwakte kragten.*
Effetus ager. Virg. Effetum ſolum. Colum. *Een uitgeput ſtuk lands, onvruchtbaar geworden door 't veel bezaayen.*
Senectus veri effeta. Virg. *Suffende, mymerende, kindſche ouderdom.*
EFFÍCACÍÄ, æ. f. Plin. H. *Kragt, vermogen, uitwerkſel, deugd.*
EFFÍCACÍTAS, ātīs. f. Cic. *Kragt, vermogen, uitwerkſel, eigenſchap, deugd.*
EFFÍCACÍTĔR. adv. Plin. H. *Kragtiglyk, kragtdadiglyk, ter degen, volkomentlyk.* Men zegt *Efficacius* en *Efficaciſſimè.*
EFFÍCAX, ācīs. omn. gen. Plin. H. *Kragtig, vermogende, tot iets dienende of deugende: good voor of tegen iets.* Men zegt *Efficacior* en *Efficaciſſimus.*
Efficax adverſus ſerpentes. Plin. J. *Kragtig, good, gezond tegen ſlangen beten of ſteken.* Spreekende van een geneesmiddel.
Preces ad muliebre ingenium efficaces. Liv. *Gebeden die kragt of't vermogen hebben om 't vrouwelyk gemoed te vermurwen, te vrede te ſtellen.*
Centurio ſatis barbaræ, efficacis tamen apud pares homines ſtoliditatis. Flor. *Een hoofd of hopman over 100 van een ruwe plompheid, dog waar door hy over zyns gelyken te zeggen hadde.*
Exemplum efficax. Plin. H. *Een kragtig, nadrukkelyk voorbeeld.*
Efficax. Hor. *Sterk, kragtig, magtig.* Van Herkules geſproken.
Homo parum efficax. Cic. *Een man van gering vermogen, magt, of aanzien.*
EFFÍCIĔNS, ēntīs. omn. gen. Cic. *Uitwerkende, uitvoerende, te weg brengende, voorzaakende.*
Virtus efficiens eſt voluptatis, utilitatis, &c. Cic. *De deugd voorzaakt, verwekt vermaak, voordeel, enz.*
Ratio efficiens magnos viros. Cic. *De reden of redekavelinge, die groote mannen maakt.*
EFFÍCIĔNTĔR. adv. Cic. *Als een uitwerkende oorzaak, kragtdadiglyk.*
EFFÍCIĔNTIÄ, æ. f. Cic. *Voleindinge, voltooyinge, volvoeringe, kragt, dadelykheid, voorzaakinge.*
EFFÍCIO, īs, fēcī, fĕctum, fícĕrĕ. acc. Cic. Cæſ. *Voltooyen, volmaken, volvoeren, uitvoeren, voleindigen, volbrengen, te weeg brengen.*
Efficere officium ſuum. Plaut. *Zyn pligt volbrengen, betragten, doen.* Magna facinora. Plaut. Cic. *Groote daden uitvoeren.*
Efficere aliquid. Cic. *Iets volvoeren, volbrengen, uitvoeren.*
Efficere argentum alicui. Plaut. *Iemand geld verſchaffen, beſchikken, verzorgen.* Votum alicui. Lucan. *Iemands wenſch of begeerte voldoen, volbrengen.* Alicui nuptias. Ter. *Iemand een egtgenoot beſchikken: Een huwelyk voor iemand koppelen.*
Efficere propoſita pollicita. Ter. Cic. *Zyn beloften volbrengen, nakomen, zyn woord houden.* Juſſa of Mandata alicujus. Cic. Ovid. *Iemands bevelen uitvoeren, zyn geboden nakomen.*
Sapientia efficit ſapientes ſola per ſe. Cic. *De wysheid maakt de menſchen wys, alleen door haar zelven.*
Quantum in ſtudiis effecit? Quintil. *Hoe veel is hy in de boekoeffeninge gevordert? Hoe veel heeft hy al geleerd?*
Efficere, ut, &c. ſeq. ſubj. Plaut. Cic. *Te weeg brengen, maken, bezorgen, dat, enz.*
Iis rebus effectum eſt, ut, &c. ſeq. ſubj. Cic. *Door die dingen is het ontſtaan, voorzaakt, gebeurd of te weeg gebragt, dat, enz.*
Melioribus judiciis efficiebantur in dies. Vitruv. *Zy wierden van dag tot dag ſchranderder, ſcherpzinniger van oordeel.*
EFFÍCTIO, ōnīs. f. Cic. *Beſchryvinge, vertooninge, afbeeldinge van iemand of des zelfs manieren.* Figura Rhetorices.
EFFÍCTŬS, ă, ŭm. Cic. *Verbeeld, vertoond, beſchreven.*
Effictos mores noſtros in alienis perſonis videmus. Cic. *Wy zien onze zeden in andere perſonen verbeeld, vertoond.*
EFFÍGIĔS, ēī. f. Cic. *Een beeld, afbeeldſel, ſchildery, naboetſinge.*
Habere effigiem turis. Plin. H. *Na wierook gelyken.*
Effigies. Cic. *Een denkbeeld, afbeeldinge, afmalinge, beſchryvinge van een perſoon of zaake.*
Effigies humanitatis & probitatis patris filius. Cic. *Een zoon, die't beeld is van des vaders beleefdheid en vroomheid.*
Eminens effigies virtutis. Cic. *Een verheve, deftig, voortreffelyk voorbeeld of beeld van de deugd.*
Cyrus à Xenophonte ſcriptus eſt ad effigiem juſti Imperii. Cic. *Het leven van Cyrus is van Xenophon beſchreven, als een ſchets van een regtvaardige of volmaakte regeeringe.*
EFFÍNGO, īs, fīnxī, fictŭm, fingĕrĕ. acc. Cic. *Na't leven verbeelden, ſchilderen, afmalen, teekenen, naboetſen.* In den eigen en oneigentlyken zin.
** Effingere mores alicujus. Cic. *Iemands zeden beſchryven, afmalen, vertoonen.*
Orator ille effingit vim Demoſthenis. Cic. Plin. J. *Die Redenvoerder evenaart de kragtige welſprekendheid van Demoſthenes.*
Animo effingere aliquid. Cic. *Zig iets verbeelden, voorſtellen, een denkbeeld van iets maken.*
Effingere. acc. Catul. *Iets afboenen, afwryven, reinigen, ſchoon maken.*
Sanguinem alicujus è foro ſpongiis effingere. Cic. *Iemands bloed met ſponſien van de markt opnemen, opdroogen.*
EFFLĀGĬTĀTĬO, ōnīs. f. Cic. *Smeekinge, ernſtig verzoek, bede, aanhoudinge.*
EFFLĀGĬTĀTŬS, ūs. m. Cic. *Smeekinge, bede, ernſtig verzoek.* Men vind niets als de *ablativus* van dit woord in deze Schryver.
Efflagitatu meo. Cic. *Door myn voorbiddinge, voorſpraak, op myn ernſtig verzoek, of aanhoudinge.*
EFFLĀGĬTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. aliquid ab aliquo. Cic. *Iets van iemand ſmeeken, bidden, ernſtig verzoeken, vergen.*
Efflagitare auxilium alicujus of ab aliquo. Cic. *Iemands hulp verzoeken, ſmeeken, bidden, afbidden.*
Efflagitare aliquid convicio. Cic. *Iets met ſcheldwoorden van iemand vergen, verderen, eiſſen.*
EFFLĔO, ēs, ēvī, ētŭm, ērĕ. Quintil. *Weenen, ſchreyen.*
Efflere oculos. Quintil. *De oogen uit ſchreyen, blind worden van weenen.*
EFFLĬCTĬM. adv. Plaut. *Vierigly, geweldig, uitermaten, driftiglyk.*
Efflictim perit ejus amore. Plaut. *Hy quynt of ſterft van liefde tot haar, hy is't eenemaal op haar verzot, verſlingerd, ſmoorlyk verliefd.*
Efflictim amare of deperire of perire aliquem. Plaut. *Iemand teederlyk, uitermaten, vierigly beminnen, op iemand verzot, verſlingerd, ſmoorlyk verliefd zyn.*
† EFFLĬCTŎR, ārīs, ārī. Plaut. *Gequeld, geplaagd, ter neder geſlagen worden.*
Efflictantur homines noctu hîc in viâ. Plaut. *De menſchen worden hier op de ſtraat of weg by nagt ter neder geſlagen.*
EFFLĬGO, īs, flīxī, flictŭm, flĭgĕrĕ. acc. Sen. Ph. *Iets verbryzelen, met voeten treden, aanſtukken trappen, verſtreden.* Ook, *quellen, plagen.*
Effligere. Sen. Ph. de Ira. c. 15. *Dooden.*
Pedatu primo aliquem effligere. Plaut. *Iemand met den eerſte ſlag ter neder vellen, dooden.*
** Effligere aliquem. Plaut. *Iemand bederven, uitzuipen, op den dyk zetten, kaal plokken.*
EFFLO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Varr. Plin. H. *Uit blazen, weg blazen.*
Efflare extremum halitum. Cic. *Animam.* Plaut. Cic. *De laatſte ſnik of adem geven, ſterven, overlyden, ontſlapen.*
*** Efflare colorem. Lucret. *Zyn verwe verliezen.*
EFFLŌRĔSCO, ſcīs, flōrŭī, flōrĕſcĕrĕ. Cicer. *Bloeyen, groeyen, opengaan, botten, ſpruiten.* In den oneigentlyken zin; men vind dit woord niet in een eigentlyke beteekening.
** Utilitas efflorescit ex amicitiâ. Cic. *Uit vriendſchap ſpruit nut of voordeel.*
Efflorescit ingenii laudibus. Cic. *Hy is vermaard, by bleeid door de lof van zyn verſtand, hy heeft een groote geeſt.*
Ex rerum cognitione efflorescat oportet oratio. Cic. *Een redenvoeringe of vertoog, behoort door de kenniſſe van zaken te bloeyen, geagt of geprezen te worden.*
EFFLŬĔNTIÄ, æ. f. Cic. *Uitvloeinge, ſtortinge, overloopinge.*
EFFLŬO, īs, flūxī, flūxŭm, flŭĕrĕ. Cat. Cic. *Uit of over vloeyen, loopen, ſtorten.*
Effluit ætas, tempus, æſtas, &c. Cic. *De eeuw, de tyd, de*

Digitized by Google

zomer, enz. vloeit wech, loopt of gaat voor by.
Voluptates effluunt. Cic. *De welluſten zyn vergankelyk, nemen ras een einde.*
Hæc ex animo effluunt. Cic. *Deze dingen gaan uit onze gedagten, worden vergeten.*
Huic minimè mirum eſt ex tempore dicenti ſolitam effluere mentem. Cic. *Het is geen wonder, dewyl hy voor de vuiſt weg ſpreekt, dat hem zyn vernuft ontvloeit, dat is, dat hy zoo treffelyk niet ſpreekt als hy gewoon is.*
Ex animo tuo planè effluxi. Cic. *Gy denkt niet meer om my, ik ben gantſch uit uw gedagten, gy hebt my gantſch vergeten.*
Quid falſum eſt effluit. Ter. *Leugenſtaal word van my ontdekt, een anders leugen maak ik aanſtonds bekend.*
EFFLŪVĬŪM, ĭī. n. Plin. H. *Over of uitvloeyinge, uitvloeiſel, overloopinge, ſtortinge.*
** Effluvium lacûs. Tac. *Overloopinge, overvloeyinge van een meir, de plaats daar een meir overloopt.*
EFFŌCO, ās, āvī, ātūm, āre. Sen. Ph. *Verworgen, verſtikken, worgen.*
Illi bonis ſuis effocantur. Sen. Ph. *Zy zyn of worden door hun groote middelen verſtikt, belemmerd: Zy zyn boven mate ryk.*
EFFŌDĬO, ĭs, fōdī, fōſſūm, fōdĕre. Mart. *Uit delven, graven, ſpitten.*
Effodere aliquid. Ovid. Aliquid è terrâ effodere. Plaut. Cic. *Iets uit de aarde delven, graven, ſpitten.*
Effodere alicui oculos. Plaut. Cæſ. Cic. *Iemands oogen uit ſteken, uit rukken, uit duwen.*
Memoria illius effodit pectus meum. Cic. *Zyn geheugenis of gedagtenis doorgrieft myn hart.*
EFFŎR. *Zie* Effaris.
EFFŌRĀTŪS, ă, ūm. Colum. *Uitgeboord, door geboord, geboord.*
EFFŌRO, ās, āvī, ātūm, āre. Col. *Door of uitbooren, booren.*
EFFŌSSŬS, ă, ūm. Plin. H. Mart. *Uitgedolve, gegrave, geſpit.*
Effoſſus. Sil. *Uit de aarde gedolven, gehaald.*
Effoſſi oculi. Sen. Trag. *Uitgeſteke, uitgedwonde oogen.*
EFFRĀCTĀRĬŬS, ĭī. m. Sen. Ph. *Een huis, muur, of koffer breker, om te ſtelen.*
EFFRĀCTŌR, ōris. m. Ulp. *Zie* Effractarius.
EFFRĀCTŪRĂ, æ. f. Paul. Juriſc. *Opbrokinge, breuk.* Sprekende van een muur, een koffer.
EFFRĀCTŬS, ă, ūm. part. *Gebroken, in ſtukken geſlagen, geſmeten.*
EFFRĒNĀTĒ. adv. Cic. *Buitenſporiglyk, onmatiglyk, roekeloozelyk, op een ongebonde wyze, overdadiglyk.* Men zegt *Effrenatim.*
Effrenatè incitari *of* ferri. Cic. *Geweldig, driftiglyk, heviglyk gedreven, vervoerd worden.*
Legio effrenatiùs in hoſtem irrupit. Cic. *De keurbende ſtorte met groot geweld, groote woede, op den vyand.*
EFFRĒNĀTĬO, ōnis. f. Cicer. *Buitenſporigheid, ongebondenheid, woede, wanorde.*
Quæ effrenatio impotentis animi? Cic. *Wat een buitenſporigheid van een woedend of razend gemoed?*
EFFRĒNĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Buitenſporig, ſpoorbyſter, roekeloos, losbollig, ongeregeld, vervoerd, woedende, hevig, onmatig, ligt.*
EFFRĒNŬS, ă, ūm. Liv. *Ongetoomd, toomeloos, zonder toom of breidel.*
Effreno equo in medios ignes infertur. Liv. *Hy rend met zyn paard met een loſſe toom in 't midden van 't vyer.*
Effrenus. Virg. Ovid. *Buitenſporig, ſpoorbyſter, ongeregeld, roekeloos, losbollig, ligt, driftig.*
EFFRĪCO, ās, āre. Sen. Ph. *Uit of af wryven.*
Illis rubigo animorum effricanda eſt. Sen. Ph. *Men moet hen den roeſt van de gemoederen afwryven, men moet hunne geeſten beſchaven, oeffenen.*
EFFRĪNGO, ĭs, frēgī, frāctūm, frĭngĕre. Ter. Cic. *Uitbreken, breken, aan ſtukken ſlaan of ſmyten, verbryzelen.*
Effringere corpus. Plin. H. *Het lighaam breken, verzwakken.*
Animam effringere. Sen. Trag. *Iemand verworgen, verſtikken, den adem uit het lyf wringen.*
EFFŪGĬO, ĭs, fūgī, fŭgĭtūm, fŭgĕre. aliquo loco. Plaut. Cæſ. De aliquo loco. Cic. *Uit een plaats ontvlugten, ontkomen, ontſnappen, ontloopen, vlieden.*
** Effugere. acc. Cic. Cæſ. *Vermyden, myden, ſchuwen, ontgaan.* Van gevaar, de dood, eenig ongeval, enz. geſproken.
Hæc morte effugimur. Cic. *Deze dingen ontgaan wy door de dood: Wy worden van deze dingen door de dood bevryd.*
Ubi me effugerit memoria, ibi tu facito ut ſubvenias. Plaut. *Als my de geheugenis begeeft, maak dan dat gy 's my helpt gehengen.*
Effugere crimen inconſtantiæ. Cic. *De miſdaad van ondankbaarheid vermyden, onſchuldig zyn aan de feil van ondankbaarheid.*
Nihil te effugit. Cic. *Gy weet alles, niets is voor u verborgen.*
Cenſebam me effugiſſe à vitâ maritimâ. Plaut. *Ik meende dat ik van het ter zee varen bevryd was.*
Effugere aciem oculorum. Sen. Trag. Viſus alicujus. Ovid. *Iemands gezigt vermyden, ſchuwen, ontgaan.*
EFFŪGĬUM, ĭī. n. Cic. *Vlugt, ontſnapping, middel om te ontkomen, uitvlugt.*
Illi effugia inſederant. Tac. *Zy hadden alle uitvlugt plaatſen bezet.*
Aves habent effugia pennarum. Cic. *De vogelen hebben vederen om te ontvliegen.*
Noſtris, neque terra, neque mari effugium dabatur victis. Hirt. *De onze, overwonnen zynde, konde noch te land noch ter zee ontvlugten.*
Apud Prætorem effugium mortis mentione civitatis aſſequi non potuit. Cic. *Hy konde zig van de dood niet bevryden, door 't zeggen aan den hoofdſchout dat hy een burger van Rome was: De naam van een Roomſch burger hielp by den hoofdſchout niet om zyn leven te behouden.*
EFFŬLCĬO, ĭs, fūlsī, fūltum, fulcīre. Virg. *Onderſchragen, onderſtutten, onderſteunen.* Men vind van dit woord niet als *Effultus.*
EFFŬLGĔO, ēs, fūlsī, fŭlgērĕ. Liv. *Uitblinken, blinken, ſchynen, ſchitteren, glinſteren, glimpen.*
Lux nova oculis effulſit. Virg. *Een nieuw ligt blenk uit zyn of haar oogen.*
EFFŬLTŬS, ă, ūm. Virg. *Onderſchraagd, onderſteund, onderſtut, geſchoord.*
EFFŪNDO, ĭs, fūdī, fūsūm, fundĕre. Cicer. *Uitgieten, ſtorten, plengen.*
Effundere lacrymas, fletus. Cic. Virg. *Tranen ſtorten, weenen, ſchreyen.* Sanguinem pro Republicâ. Cic. *Zyn bloed voor 't gemeens beſt ſtorten, ten beſte geven, wagen.*
** Effundere iram in aliquem. Liv. Odium. Cic. *Zyn gramſchap of haat op iemand uitſtorten, koelen.*
Honores in mortuum. Cic. *Een dooden veel eer aan doen, hoogelyk eeren.*
* Effundere ærarium. Cic. *De ſchatkiſt uitputten, ledig maken.*
* Effundere animam. Virg. Vitam. Ovid. Extremum ſpiritum. Cic. *Den geeſt uitſtorten, dat is, ſterven, overlyden, ontſlapen.*
Effundere. Ter. Fortunas omnes. Cic. *Alle zyn goederen of middelen, verſpillen, verquiſten, verteeren, doorbrengen.*
Reditus publicos effundunt, non in exercitus, ſed in dies feſtos. Juſtin. *Zy geven 's lands geld niet, niet aan legers, maar aan feeſtdagen en gaſtmalen.*
Effundere aliquid. Cic. *Iets verhalen, vertellen, openbaren, melden, voort kallen, voort praten.*
Ager ille herbas effundit plurimas. Cic. *Dat veld brengt vele kruiden voort.*
* Copiam Oratorum effudit hæc ætas. Cic. *Deze eeuw heeft een menigte redenaars voort gebragt: men heeft in deze tyd vele redenvoerders gevonden.*
Cæcâ irâ primum impetum effundunt. Liv. *Zy doen met een blinde gramſchap hun eerſten aanval.*
Effundere ſe aliquâ in libidine. Cic. Ad aliquam libidinem. Liv. *Zig aan eenige welluſt overgeven, daar door laten vervoeren, bekoren.*
Effundere carcerem in aliquem. Cic. *De gevangenen tegen iemand op de been brengen.*
Equus eum effudit. Liv. *Het paard heeft hem ter neder of van boven neder geworpen, geſmeten.*

Digitized by Google

Orbitatis dolorem non in lacrymas effudit. Justin. *Zy ging niet huilen om het verlies van haar eenigste zoon.*

Magna vis Græcæ juventutis in Asiam se effudit. Vell. Paterc. *Een groote menigte van Griekſche jongelingen heeft zig in Aſia verſpreid, ter neder geſlagen.*

Civitas tota ad eum se effudit. Cic. *De gantſche ſtad liep na hem uit.*

Vox in coronam turbamque effunditur. Cic. *Het gerugt verſpreid zig onder de vergaderinge, en de menigte.*

Pompeius in nos suaviſſimè est effusus. Cic. *Pompejus heeft ons zeer groote vriendſchap gedaan, is ons een uitſtekend good vriend geweeſt.*

EFFŪSE. adv. Cic. *Overvloedigly, uitermaten, rykelyk, onmatiglyk, overdadiglyk.*

Ibi effusè affluunt opes. Liv. *Alle rykdom is daar overvloedig.*

Homo effusè petulans. Cic. *Een boven mate darteł menſch.* Dives. Cic. *Een zeer ryk man.*

* Cùm animus effusè exultat. Cic. *Als het gemoed uitermate verheugd is.*

Effusè fugere. Liv. *Hals over kop vlugten, met loſſe toomen vlieden, loopen.*

Effusè aliquem diligere, amare. Plin. J. *Iemand teederlyk, van harten, innerlyk, vieriglyk beminnen, lief hebben.*

Effusius mœrere. Sen. Ph. *Uitermaten bedroefd, bedrukt zyn, of treuren.*

EFFŪSIO, ōnis. f. Cic. *Uitgietinge, ſtortinge, plenging.*

Effusiones radiorum ex oculis. Vitruv. *Stralen uit de oogen.*

Effusio. Cicer. *Verquiſtinge, verſpillinge, te groote milddadigheid.*

Effusio animi in lætitiâ. Cic. *Vervoeringe, verrukkinge des gemoeds in vreugde: uitgelaat, overgroote vreugde.*

Effusio hominum ex oppidis. Cic. *Groote menigte uit de ſtad na buiten gaande.*

EFFŪSŪS, a, um. Ovid. Plin. H. *Uitgegoten, uitgeſchonken, geſtort, geplengd.*

Effusus super ripas. Liv. *Over den oever ſtroomende, vloeyende, loopende.* Sprekende van een rivier.

Effusum cerebrum. Vell. Paterc. *Uitgeſlage, uitgeſpat brein.*

Effusus in complexus alicujus. Tac. *Iemand met open armen omhelzende.* In lacrymas. Tac. *In zyn tranen zwemmende, ſmeltende.*

Effusi honores. Corn. Nep. *Eerampten zonder overleg of aanzien van perſonen weg geſchonken.* Sumtus. Cic. *Overgroote, onmatige onkoſten, veel geld verquiſt.*

Effusa multitudo. Cic. *Een verſtrooide menigte.*

Effusiſſimis habenis hoſtem invadere. Liv. *Op den vyand met loſſen toom ſtorten, aanvallen.*

EFFŪTIO, is, īvi, ītum, īre. acc. Ter. Cic. *Onbedagtelyk, zottelyk ſpreken, kallen, klappen, babbelen, praten, ſnappen.*

Ita temere effutiunt de mundo. Cic. *Dus praten zy zottelyk van de wereld.*

Ne vos imprudentes foris hoc effutiretis. Ter. *Op dat gyluiden dit niet onbedagtelyk zoud klappen, of uit den mond laten vallen.*

Effutire leves versus. Hor. *Slegte vaerzen uitſpreken, opzeggen, rabbelen.*

EFFŪTĪTŪS, a, um. Cic. *Geklapt, gekeld, geſnapt, onbedagtelyk of zottelyk geſproken, verteld, gebabbeld, gepraat.*

EGĔLIDŪS, a, um. Celſ. Suet. *Warmtjes, laauw.* Sprekende van vogt.

Egelidus. Catul. Ovid. *Warm, het welke doet dooyen, zoel, of zwoel.* Van een wind of damp geſproken.

ĔGĒNS, ēntis. omn. gen. Cic. *Gebrek hebbende, arm, gebrekkelyk, noodruſtig.* Men zegt *Egentior* en *Egentiſſimus.*

Egens alicujus rei *of* aliquâ re. Cic. *Die iets van nooden, van doen, of gebrek heeft: Dien iets mangelt of ontbreekt.*

ĔGĒNŪS, a, um. Cic. Liv. *Arm, noodruſtig, gebrek lydende, behoeftig.*

Egenus alicujus rei. Plaut. Lucret. *Die iets van doen, van nooden, of gebrek heeft: Dien iets mangelt of ontbreekt.*

Supplex in rebus egenis. Virg. *Nederig, oot- of demoedig, onderdanig in armoede, nood, of tegenſpoed.*

ĔGĔO, ēs, ĕgŭi, ĕgĕrĕ. Cic. *Gebrek lyden of hebben, iets van doen, van nooden of gebrek hebben, iets ontbaren.*

Egere alicujus rei *of* aliquâ re. Plaut. Cic. *Iets van doen, van nooden of gebrek hebben: Gebrek van iets lyden.*

Hoc non eget interpretatione. Plin. J. *Dit heeft geen uitlegginge, verklaringe van noode.*

Acriter egetur. Plaut. *Men lyd zeer groot gebrek, men word of is tot de uiterſte nood gebragt.*

ĔGĔRIES, ēi. f. Solin. *Dreg, vuiligheid, ſtront, of gewey van beeſten.*

EGERMĬNO, ās, āvi, ātum, āre. Colum. *Uitbotten, uitſchieten, uitſpruiten.*

EGĔRO, is, gĕſsi, gĕſtum, gĕrĕrĕ. aliquid ex aliquo loco. Liv. Colum. *Iets uit een plaats voeren, uitbrengen, uitdragen, uitnemen.*

Lacus in flumen egeritur. Plin. J. *Het meir ſtort of valt in de rivier.*

** Egerere dolorem, iras. Ovid. Stat. *Zyn ſmart, zyn gramſchap toonen, doen zien of blyken, openbaren.*

Egerere ſermones. Sen. Ph. *Gevoerde redenen in rang ſchikken, ſtellen.*

ĔGĔSTAS, ātis. f. Cæſ. Cic. Virg. *Armoede, nood, gebrek, mangel, ellende.*

Eſſe in egeſtate. Cic. Vitam in egeſtate degere. Cic. *Arm zyn, in armoede leven.*

Egeſtatem arte aliquâ ſuſtentare. Cic. *Zig door een konſt in zyn armoede geneeren: Door een ambagt zyn armoede onderhouden.*

Egeſtas animi. Cic. *Kleinmoedigheid, zwakheid, laſheid van geeſt, gebrek van geeſt of verſtand.*

Egeſtas Latinæ linguæ. Lucret. Latini ſermonis. Lucret. Plin. J. *Gebrek, mangel, onvolmaaktheid van of in de Latynſche taal.*

EGĔSTIO, ōnis. f. Plin. J. *Verſpillinge, uitdeelinge.*

Alicujus facultates publicarum opum egeſtione adjuvare. Plin. H. *Iemands middelen vergrooten, vermeerderen door 't quiſtig ſchenken van 's lands geld aan hem: 'S lands ſchatkiſten uitputten om iemand te verryken.*

EGĔSTŪS, ūs. m. Sen. Ph. *Uitdruginge, uitvoeringe, uitdraginge:* ook, *afgang, dreg, ſtront.*

EGĔSTŪS, a, um. Colum. *Ergens uitgevoerd, gedragen, gebragt, genomen.*

Humus egeſta ſcrobibus. Ovid. *Land uit ſlooten of gragten gedolven, gebaggerd, geſtrokken.*

ĔGO, mĕi, m. & f. Cic. ἐγώ. *Ik.*

Egone feram? Plaut. *Zal ik dat verdragen, lyden, gedoogen, dulden, gehengen?*

Ego faxim *of* faciam, ut, &c. Plaut. *Ik zal het maken, beſtellen gelyk als, enz.*

Ego verò. Ter. Cic. *Dog ik, maar wat my aangaat, maar ik.*

Ego verò iſtud ago. Ter. *Maar ik pas daar op, behartige, betragte die zake.*

ĔGŌMĔT, mĕmĕt. m. & f. Ter. *Ik zelf, ik in perſoon.*

Egomet memet verberavi. Plaut. *Ik hebbe my zelven geſlagen.*

EGRĔDIŎR, dĕris, greſsus ſum, ĕgrĕdi. loco aliquo *of* ex aliquo loco. Ter. Cic. Cæſ. *Uit een plaats treden, uitgaan, uitrekken: een plaats verlaten.*

Egredi ab aliquo. Ter. *Van iemand ſcheiden, afwyken, afgaan.*

In terram egredi. Liv. *Aan land gaan, voet aan land zetten, landen.*

Domo egredi ad bellum. Cic. *Uit zyn vaderland trekken om oorlog te voeren.*

Officio ſuo nihil ille egreſſus eſt. Ter. *Hy is van zyn pligt gantſch niet afgeweken: Hy heeft zyn ſchuldige pligt ten vollen betragt.*

Egredi extra fines *of* terminos *of* cancellos. Cic. *Buiten den haak, ſchreef, of regel gaan.*

Egredi à propoſito. Cic. *Van zyn voorwerp afwyken, aftreden, een uitweidinge of buitenſprong doen.*

EGRĔGIE. adv. Cic. *Voortreffelyk, uitnemender, uitſtekender wyze uitmuntende, deftiglyk, wonderlyk wel.* Men vind in Lucretius en Juvenalis *Egregiùs adverbialiter* in *comparativo gradu.*

Egregiè fortis & bonus Imperator. Cic. *Een uitmuntend dapper en goed Veldheer.*

Egregiè ſubtilis ſcriptor. Cic. *Een uitſtekend beſchaafd, of ſpitsvinnig of ſcherpzinnig Schryver.*

Egregiè pingere. Cic. *Treffelyk ſchilderen.* Loqui Græcè. Cic. *Uitnemend goed Griekſch ſpreken.*

Digitized by Google

Placere egregiè alicui. Cic. *Iemand volkomentlyk behagen, aanſtaan.*

EGRĔGĬUS, ă, ūm. Cic. *Voortreffelyk, deftig, uitſtekende, uitmuntende, uitnemende, volkomen, volmaakt.*

Egregius. Cic. Curt. *Dapper, manhaftig, kloekmoedig, heldhaftig.*

Egregius in bellicâ laude. Cic. *Een uitmuntend oorlogsheld, die groote lof in den oorlog behaald of verkregen heeft.*

Vir ad omnia egregius. Liv. *Een man, tot alles by uitnemendheid bequaam: Die de vereiſchte hoedanigheden tot alles heeft.*

Uſus magiſter egregius eſt. Curt. *De gewoonte of ervarenheid is een treffelyk leermeeſter.*

Forma egregia. Ter. *Een uitſtekende, uitmuntende, volmaakte ſchoonheid.* Egregium corpus. Hor. *Een uitnemend ſchoon, welgemaakt, beſnede lighaam.*

Egregium facinus. Liv. *Een voortreffelyke, deftige, uitmuntende daad.*

EGRESSĬO, ōnĭs. f. Quintil. *Een uitweidinge, of buitenſprong.*

EGRESSŬS, ūs. m. Cic. Tac. *Uitgang, uitkomſt.*

** Eâ parte optimus eſt egreſſus. Cæſ. *Aan die zyde is het gemakkelykſt af of uit te treden.*

Egreſſus. Quintil. *Een kleine uitweidinge, of buitenſprong.*

Egreſſus. Vitruv. *Opgang, of't ryzen van een ſtarre.*

Hæc aſtra non habent egreſſus orientes ſupra terram. Vitruv. *Deze ſtarren ryzen aan't Ooſten niet boven de aarde.*

EGRESSŬS, ă, ūm. Cic. *Uitgegaan, vertrokken, uitgetreden.*

Egreſſus munitiones. Cæſ. *Uit de verſchanſingen gegaan, getrokken.*

** Sexum egreſſa mulier. Tac. *Een vrouw, die haar kunne te boven gegaan heeft, die haar kunne overtroffen heeft.*

EGŬLĂ, æ. f. Plin. H. *Een ſoort van zwavel, waar mede men het linnen plagt wit en zaft te maken.*

EGURGĬTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Egurgitare argentum domo. Plaut. *Geld te grabbel werpen, op ſtraat ſmyten, uitſtekend quiſtagtig zyn.*

ĒHĒM. interject. Ter. Cic. *Wel wel, wat is dat, hé, hé.*

EHĒU. interject. Ter. Cic. *Helaas! och! och armen!*

Eheu conditionem hujus temporis! Cic. *Helaas wat zyn dit bedroefde tyden!*

ĔHŎ? interject. Plaut. Ter. *Hola? Holla ho? Hou!* Als een perſoon over iets verwonderd of verſteld ſtaat

Eho tu? Eho tu? Plaut. *Hola hey! hoor hier! kom hier!*

Eho quæſo? laudas qui heros fallunt. Ter. *Och lieve! Ey dog! pryſt gy knegten die hunne meeſters bedriegen, opligten?*

ĔHŎDŬM. interject. Ter. *Holla, holla ho.* Zie Eho.

Ehodum, alleen, of Ehodum dic mihi? Ter. *Ey zeg my?*

Ehodum ad me. Ter. *Kom hier, nader my.*

ĒIĂ. adv. Plaut. *eïa. Sawakker! luſtig! braaf! hei ſa!*

Eia, ut elegans eſt! Ter. *Ey! hoe mooy, of wel gemaakt is hy!*

Eia age, rumpe moras. Virg. *Wel aan, ſa haaſte u, ſpoed u.*

EJĂCŬLO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. A. Gell. Zie Ejaculor.

EJĂCŬLŎR, ārĭs, ātŭs ſum, ārī. acc. Plin. H. *Schieten, uitwerpen, werpen, ſmyten.*

Aquas in altum ejaculari. Ovid. *De wateren om hoog of na boven werpen, ſchieten.* Van fonteinen, enz. geſproken.

EJECTĂMĔNTĂ, ōrŭm. n. plur. Tac. *Op of uitwerpſelen van de zee: alles, wat van de zee op't ſtrand geſpoeld word, als amber, koraal, wrakken van ſchepen, enz.*

EJECTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Uitbanninge, ban, ballingſchap.*

Ejectio ſanguinis. Vitruv. *Bloedſpuwinge:* ook, *bloedgang, of roode loop.*

EJECTĬTĬŬS, ă, ūm. Vulva ejectitia ſuis. Plin. H. *Die uitgeworpen heeft, de moer van een zeug, die men voor haar tyd heeft doen werpen.*

EJECTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Plaut. Ovid. Sen. Ph. *Uitwerpen, uitſmyten, uitjagen, uitdryven.*

EJECTŬS, ă, ūm. Cic. *Uitgeworpen, uitgeſtooten, uitgejaagd.* Zie Ejicio.

Navis in littore ejecta. Cæſ. *Een op't ſtrand geworpe, gedreve, vervalle ſchip.*

Ejectus è mari. Plaut. *Uit de zee opgeworpen, op't ſtrand geſpoeld.*

† EJECTŬS, ūs. m. Lucret. *Uitworpinge, uitgooyinge, uitſmytinge.*

EJĔRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Judicem. Cic. *Een regter verwerpen, wraken, weigeren te erkennen.* De meeſten lezen *Dejero*, en anderen *Ejuro.*

EJĬCĬO, ĭs, jēcī, jēctŭm, jĭcĕrĕ. Ter. Cic. *Uitwerpen, uitſmyten, uitgooyen, uitſtooten, uitjagen, uitdryven.*

Ejicere aliquem in exilium. Cic. *Iemand in ballingſchap zenden, verdryven.* Aliquem è Senatu. Cic. *Iemand uit den Raad zetten, afzetten, zyn Raadsheers ampt benemen.*

Ejicere ſe foras. Liv. *Zig met'er haaſt na buiten begeven.* Foras aliquem. Ter. Foras in ædibus. Plaut. *Iemand uit den huize jagen, verdryven, ſtooten.*

Ejicere navem in terram. Cæſ. *Een ſchip op't land of op't droge werpen, dryven, doen ſtooten.*

Bis ex curſu Maſſiliam ejecti ſunt. Liv. *Zy wierden tweemalen te Marſeilje door tegenwinden binnen gedreven.*

Ejicere, alleen. Ulp. Ejicere partum. Plin. H. *Jongen voor den tyd werpen.* Sprekende van dieren.

Omnem de me ejecit animum patris. Ter. *Hy heeft zyn vaderlyke liefde gantſch van my afgeworpen: afgetrokken: Myn vader is't eenemaal van my vervreemd.*

EJŬLĂTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Gehuil, geſchrey, geween, gekerm, klagte.*

EJŬLĂTŬS, ūs. m. Cic. Zie Ejulatio.

EJŬLO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Plaut. Cic. *Huilen, ſchreyen, weenen, kermen, klagen.*

EJŪRĀTĬO, ōnĭs. f. Ejuratio Conſulum. Val. Max. *Afzettinge der Burgermeeſteren.*

Odiſſe virtutem ſpei bonæ ejuratio eſt. Sen. Ph. *De deugd te haten is een uitbluſſing van alle hope, of vernietiging van alle verwagtinge van iemand eoit een vroom man te zullen zyn worden.*

EJŪRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Cic. *Verzweren, zweren, met een eed betuigen, dat men niets zal, wil, of kan doen, dulden, gehengen, gedoogen.*

Ejurare Judicem. Cic. *Een Regter wraken, verwerpen.*

Ejurare bonam copiam. Varr. Cic. *Bankrot ſpelen, betuigen dat men zyn ſchulden niet voldoen kan.* Militiam. Plaut. *De krygh of den oorlog verlaten, laten varen.* Magiſtratum. Tac. *Zyn Overheids ampt afſtaan, neder leggen.* Imperium. Tac. *Het opperſte gebied afſtaan, neder leggen.*

EJUSDĔMMŎDI. gen. Cic. *Dergelyk, van den zelven ſlag of ſoort.*

EJUSMŎDI. gen. Cic. *Zoodanig, dergelyk, van zulken ſlag of ſoort.*

Ingenia ejuſmodi. Ter. *Duſdanige vernuften, zulke gemoederen.*

ELĂBŎR, ĕrĭs, lāpsŭs ſum, lābī. Cic. *Ontkomen, ontvlugten, ontſnappen, ontwyken, ontſluipen, ontgaan, ontſlippen.*

Liber illi ipſo pondere elapſus eſt. Plin. J. *Het boek viel of ſlipte door de zwaarte uit zyn handen.*

Elabi alicui. Cic. *Iemand ontloopen, ontſnappen, ontvlieden.* E, ex, de manibus alicujus. Cic. *Uit iemands handen ontkomen, vlugten, ontſnappen.*

Elapſus eſt cuſtodiam. Flor. *Hy is zyn bewaarders ontſlipt, ontſnapt, ontſlopen: Hy is uit de gevangenis gebroken.*

Paulatim huic (mulieri) elapſus eſt. Ter. *Hy bleef allenkſkens van deze vrouw van daan: Hy verliet met'er tyd haar gezelſchap.*

Elapſurum te omni ſuſpicione arbitrabare. Cic. *Gy zult denken dat gy van alle vermoeden bevryd zuls zyn.*

Hæc è memoria elabuntur. Cic. *Deze dingen ſlippen uit de gedenkenisſe, worden ligtelyk vergeten.*

ELĂBŎRĀTĬO, ōnĭs. f. Auct. ad Her. *Bewerking, beblokking, naarſtigen arbeid, poginge, vlyt, zorg.*

ELĂBŎRĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Bearbeid, bewerkt, beblokt: wel of deftig uitgewerkt, volvoerd, doorwrogt, gedaan, net beſchaafd.* In den eigen en oneigentlyken zin.

Oratio curâ elaborata. Cic. *Een vertoog of reden, met zorg en naarſtigheid opgeſteld, gewrogt, gemaakt.*

Elaboratum ab aliquo Imperium. Juſtin. *Een gebied door iemand met groote arbeid en vlyt bekomen, verkregen.*

ELĂBŎRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. in aliquâ re. Cic. In aliquid. Quintil. Aliquid. Plin. J. *Bearbeiden, bewerken, beblokken: Aan iets met zorg en naarſtigheid arbeiden, werken: iets beſchaven, voltooyen, voltrekken.*

Elaborare orationem, verſus. Cic. *Een redenvoeringe of gedigt beſchaven, voltooyen, voltrekken.*

Ela-

Digitized by Google

Elaborare, ut, &c. ſeq. ſubj. Cic. *Vlyt en naarſtigheid aanwenden, op dat, enz. Alles in 't werk ſtellen, op dat, enz.*

Elaboratur in hoc à me, ut, &c. ſeq. ſubj. Cic. *Van my word ten dien einde gearbeid, op dat, enz. Ik ſtelle alles in 't werk, op dat, enz.*

*** Non Siculæ dapes dulcem elaborabunt ſaporem. Hor. *Zy zullen geen ſmaak in de lekkere geregten van Sicilien krygen.*

ELĂCĂTĂ, æ. f. Colum. *Een ſoort van tonnyn.* Een zeeviſch.

ELACTĔSCO, ſcĭs, ĕſcĕrĕ. Plin. H. *Wit worden als melk.* Sprekende van water. Men leeſt in een oude druk *Lactéſco.*

ELÆŎMĔLĪ. n. Plin. H. *Een ſoort van gom, die uit de olyfboomen in Syrie zypt.* Dit woord heeft niet anders als de *nominativus, accuſativus*, en de *vocativus* in gebruik.

ELÆŎTHĔSĬŪM, ĭi. n. Vitruv. ἐλαιοθήσιον. *Een kamer by de baden, daar de worſtelaars hunne lighamen met oly ſmeerden om de zelve glad te maken:* ook, *een vertrek in de baden, daar de luiden in gewreven en gezalfd wierden.*

ELĂNGUĔSCO, ſcĭs, lăngŭi, lănguĕſcĕrĕ. Liv. *Quynen, ziek, krank, zwak, kragteloos worden.*

Elanguit res differendo. Liv. *De zaak vervalt, verſlapt, word koel door den uitſtel of het dralen.*

ELĂPĬDĀTŬS, ă, ūm. Ager elapidatus. Plin. H. *Een ſtuk lands van ſteenen gezuiverd, daar de ſteenen uitgenomen zyn.*

ELĂPSŬS, ă, ūm. *Zie* Elabor.

ELĂRGĬŌR, īrĭs, ītŭs ſum, īrī. aliquid alicui. Cic. *Iets mildelyk aan iemand ſchenken, geven, vereeren, uitdeelen.*

Elargiri de alieno. Liv. *Mild zyn van een's anders goed: Een 's anders goed wegſchenken.*

ELĂSSĔSCO, is, ĕrĕ. Plin. H. *Moede en mat worden, vermoeien.*

ĔLĂTĒ, ēs. f. Plin. H. ἐλάτη. *Een denne- of maſt-boom.* In ‡ Galienus en Heſychius beteekent dit woord, *een ſpruit van een palm-boom.* In Dioſcorides en Manellus, een zeer oud Geneesheer, *het bedekſel van een bloeyenden palm-boom.* Mariana verzekerd, dat het *een ongemeene groote palm-boom is.* De twee eerſte lettergrepen zyn kort in Hom. Odyſſ. 5. v. 239.

ĔLĀTĒ. adv. Quintil. *Met luider ſtemme, luidskeels, op een hoogen toon.*

Grandia elatè canit Orator. Quintil. *Een Redenaar verhaalt groote dingen met nadrukkelyke of hoogdravende woorden.*

** Elatè loqui *of* dicere. Cic. *Hoogdravend, treffelyk, deftig, heerlyk ſpreken, redeneeren.*

Elatiùs ſe gerere. Corn. Nep. *Zig te hoogmoedig dragen, te trots aanſtellen.*

ĔLĀTĔRĬŪM, ĭi. n. Plin. H. ἐλατήριον. *Een geneesmiddel van't ſap van wilde komkommers gemaakt.*

ĔLĀTĪNĒ, ēs. f. Plin. H. ἐλατίνη. *Eeren prys wyſſe.* Een kruid.

ELĀTĬO, ōnĭs. f. Vitruv. *Opheffinge, tillinge, opligtinge,* van een laſt.

Elatio. Cic. *Verheventheid, deftigheid, voortreffelykheid, hoogdravendheid, fraaiheid.* Van een ſtyl, een gelykenis, of reden geſproken.

Elatio animi. Cic. *Verheventheid, grootheid, deftigheid des gemoeds, edelmoedigheid, kloekmoedigheid:* ook, *hoogmoed, trotsheid.*

Elatio animi geſtientis. Cic. *Opgetogentheid, verrukkinge, vervoeringe van een verheugd gemoed.*

ELĀTRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. *Baffen, luidskeels roepen, ſchreeuwen.*

ELĀTŬS, ă, ūm. Vitruv. Quintil. *Hoog, verheven.* Sprekende van een hand, of geſtalte.

Corvus è conſpectu elatus Orientem petit. Liv. *De raven, uit ons gezigt geraakt, vloog oostwaarts.*

Elatus arrogantiâ, ſuperbiâ, inſolentiâ, &c. Cæſ. Cic. *Zeer hoogmoedig, trots, zeer vermetel, laatdunkend.*

*** Elatus levitate. Cic. *Door ligtvaardigheid vervoerd, verrukt.*

Lætitiâ. Cic. *Door blydſchap opgetogen, vervoerd, verrukt, uitgelaten.*

Verba elata. Cic. *Hoogdravende, verheve, deftige, treffelyke, heerlyke woorden.*

Elatus. Cic. *Op de houthoop of ſtapel gelegt, gevoerd, gedragen.* ‡ Sprekende van lyken, welke by de Ouden verbrand wierden. Men kan door dit woord beteekenen, *begraven, ter aarde gebragt.*

ELĂVĔR, ĕrĭs. n. Cæſ. *De Allier,* een rivier in Languedok, welke in de Loire, een weinig beneden Nevers, ſtort. Cæſar verſtaat'er ouder, of drukt'er *Flumen* by uit.

ĔLĂVO, ās, lāvī, lōtŭm *of* laūtŭm, lăvārĕ. acc. Celſ. *Uit of afwaſſchen, uit of afſpoelen, waſſchen, ſpoelen.*

** Bona in eo loco elavi *of* Bonis (me) in eo loco elāvi. Plaut. *Ik hebbe myn middelen of goederen daar verquiſt, 't zoek gemaakt, doorgebragt.*

† ĔLĔCEBRÆ, ārŭm. f. Plaut. *Aanlokſelen, verlokkingen, bekoorlykheden, aanlokkelykheden, aangenaamheden.* Elecebræ argentariæ. Feſt. *Hoeren.* ab eliciendo argento.

ĔLĔCTĒ. adv. Cic. *Onderſcheidentlyk, keurlyk, net, klaarlyk.*

ELĔCTĬLĬS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Plaut. Moſtell. 3. ſc. 2. *Verkieſſelyk, keurlyk, uitgelezen, uitgekipt, dat men kan, moet of mag verkiezen.*

Vino, & victu, & piſcatu probo & electili vitam colitis. Plaut. *Gy geneert u zelven, of onderhoud uw leven met treffelyken en keurlyken wyn, vleeſch en viſch.*

ELĔCTĬO, ōnĭs. f. Cic. Vell. Paterc. *Verkiezinge, keur, keure.*

Si detur electio. Plin. J. *Indien my de keure gegeven wierd, indien 't na myn wenſch ging.*

Electio verborum. Cic. *Verkiezinge, uitkippinge van woorden.*

ELĔCTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. aliquem. Plaut. *Iemand door geveley verlokken, verleiden, bekoren, opligten, om den tuin leiden.*

ELĔCTŌR, ōrĭs. m. Auct. ad Her. *Verkiezer, uitkipper.* Men noemd dus thans, *een Keurvorſt van 't Roomſch Keizerryk.*

ELĔCTRĪNŬS, ă, ūm. *Van amber, of daar toe behoorende.*

ELĔCTRŬM, ī. n. Virg. ἤλεκτρον. *Amber.*

Electrum. Plin. H. *Een ſoort van gemengde berg-erts, vier vyfden goud en een vyfde zilver.*

ELĔCTŬS, ūs. Ovid. *Verkiezinge, keur.* Men vind niet als d'ablativus van dit woord.

In necis electu parva futura mora eſt. Ovid. *Ik zoude niet lang dralen in 't verkiezen van de dood: Ik zoude ten eerſten de dood verkiezen.*

ELECTŬS, ă, ūm. Cic. *Verkoren, uitverkoren, uitgelezen, uitgekipt.* Men zegt *Electior* en *Electiſſimus.*

** Vir electiſſimus. Cic. *Een zeer uitgelezen, uitmuntend, deftig man: Een man van zeer groote verdienſten of hoedanigheden.*

Fœmina electiſſima. Cic. *Een zeer uitgelezen, uitſtekende, voortreffelyke vrouw: Een vrouw van zeer groote deugden en begaafdheden.*

ĔLĔGĀNS, ăntĭs. omn. gen. Cic. *Mooy, fraay, ſchoon, proper, zinlyk, net, cierlyk.* Men zegt *Elegantior* en *Elegantiſſimus.*

** Elegans. Cic. *Beſchaafd, bevallig, aangenaam, hupſch.* In ‡ manieren, gebaarden, en redenen. Gellius merkt aan, dat dit woord by d'Ouden in een quade zin gebruikt wierd, om te beteekenen, *Iemand die een gemaakte cierlykheid in zyn kleederen, gebaarden, enz. zogt.*

* Elegans, *alleen, of* Elegans in cibo. Cic. *Een liefhebber van zinlyken net eten: Die een nette, cierlyke, wel opgediſchte tafel houd.*

Elegans oratio. Cic. *Een deftige, beſchaafde, cierlyke, welſprekende redenvoeringe.* Ingenium. Quintil. *Een treffelyke, beſchaafde, zaftzinnige, bevalligeimborſt, of aart.* Jocandi genus. Cic. *Aardige, nette, beſchaafde, bevallige ſcherts.*

Elegans formarum ſpectator. Ter. *Een naauwkeurig kenner van ſchoonheden: Een verſtandig onderſcheider van bevalligheden.*

ĔLĔĒMŌSYNĂ, æ. f. g. *Een aalmoes.*

ĔLĔGĀNTĔR. adv. Cic. *Mooy, ſchoon, netjes, fraaytjes, cierlyk, beſchaafdelyk, bevalliglyk.* Men zegt *Elegantius* en *Elegantiſſimè.*

Eleganter aliquem accipere. Cic. *Iemand heerlyk, deftig, net onthalen.*

Eleganter acta vita. Liv. *Een eerlyk of treffelyk geleid leven.*

ĔLĔGĀNTĬĂ, æ. f. Cic. *Schoonheid, fraayheid, mooyheid, bevalligheid, beſchaafdheid, hupsheid.*

Elegantia exculta. Quintil. Politior. Cic. *Een gezogte, gemaakte cierlykheid.*

Digitized by Google

Elegantia. Phæd. *Schoonheid, deftigheid, ſtatelykheid, bevalligheid van aangezigt of gebaarden.*
Elegantia ſermonis *of* loquendi. Cic. *Welſprekendheid, cierlykheid, bevalligheid, deftigheid van taal.*
Elegantia. Cic. *Cieraad, netheid, zinlykheid.*
Vivere cum ſummâ elegantiâ. Cic. *Zeer treffelyk en eerlyk leven, zyn leven met zeer groote eere verſtyten.*
ĔLĔGĬA, æ. f. Stat. Quintil. ἐλεγεία. *Een treurdigt, treurzang, of treurgezang.* Men vind *Elegeia* in Ovidius.
ĔLĔGĬĂCUS, ă, ūm. *Treurdigt Schryver, die treurdigten maakt, of't geen tot treurdigten behoord.*
ĔLĔGĬDĬUM, ĭi. n. Perſ. *Een treurdigtje.*
ĔLĔGŬS, i. m. Hor. ἔλεγος. *Een treurdigt, treurzang, of treurgezang.*
Elegos componere. Ovid. Decantare. Hor. Emittere. Hor. *Treurzangen ſchryven, maken, digten.*
ĔLĔMENTĀRĬŬS, ă, ūm. Sen. Ph. *Die leert lezen, die nog niet lezen kan, een A. B. C. Jongen.*
ĔLĔMENTŬM, i. n. Sen. Ph. *Hoofdſtoffe.*
Elementa. Cic. Hor. *De eerſte beginſelen van iets, het A. B. C.*
Elementa ſcientiæ. Cic. Quintil. *De beginſelen, eerſte gronden of regelen van een wetenſchap.*
Elementa litterarum alicui tradere. Quintil. *Iemand d'eerſte beginſelen van geleerdheid leeraren, onderwyzen.*
*** Elementa cupidinis, vitiorum, &c. Hor. Juven. *De eerſte beginſelen, aanleidingen, aanlokſelen van wellust, ondeugden, enz.*
ĔLENCHŬS, i. m. Plin. H. Juven. ἔλεγχος. *Een peervormige paarl.*
Elenchus. Plin. H. *De bladwyzer van een boek.*
ĔLĔPHANTĬĂ, æ. Celſ. Plin. H. ἐλεφαντίασις. *Melaatsheid, lazery.* Dit woord gaat niet vaſt. Men leeſd in de beſte drukken van Celſus en Plinius *Elephantiaſis.*
ĔLĔPHANTĬĂCŬS, ă, ūm. *Een Melaatſch menſch.* Dit is geen woord van de zuivere Latynſche eeuwe.
ĔLĔPHANTĪNŬS, ă, ūm. Val. Max. *Van den Olyfant.*
Elephantinus. Celſ. *Blank of wit als yvoor of elpenbeen.*
ĔLĔPHANTŬS, i. m. Cic. *Een Olifant.*
*** Elephantus. Virg. *Yvoor, elpenbeen, Olifants tand.*
ĔLĔPHAS, āntĭs. m. Cic. ἐλέφας. *Een Olifant.*
Elephas. Lucret. *Melaatsheid, lazary.*
ĔLĔVĀTĬO, ōnĭs. f. Quintil. *Schimpagtige verhefſinge of lof van iets.* Als men iets zoodanig pryſd, dat men beſpeuren kan dat'er de gek mede geſtoken word.
ĔLĔVO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Plaut. Cæſ. *Opligten, opheffen, optillen.*
Elevare contignationem. Cæſ. *Een verdiepinge verhoogen, hooger maken.*
Elevare. acc. Cic. *Verminderen, verzwakken, klein maken, afnemen, af doen, ligt maken.*
Perſpicuitas argumentatione elevatur. Cic. *De baarblykelykheid van een zaak word door twiſtredenen of het zintwiſten verduiſterd.*
Elevare ægritudinem alicujus. Cic. *Iemands droefheid of hartzeer verzoeten, verligten, vertrooſten.* Ignominiam. Liv. Quintil. *Iemands ſchande verminderen, verſchoonen.*
Elevare teſtimonia alicujus. Quintil. *Iemands getuigeniſſe verzwakken, kragteloos maken, wraken.*
ĔLEŬTHĔRĬA, ōrŭm. n. plur. Plaut. ἐλεύθερια. *Gaſtmalen, die de ſlaven op den dag van hunne vrymakinge gaven.*
ĔLĬBĔRĬS, is. f. *Elvire,* voor heen een vermaarde ſtad in't ryk van Granade.
Eliberis. *Collioure,* een ſtad in Rouſſilon. *Zie* Illiberis.
ĔLĬCĬO, ĭs, lĭcŭī, lĭcĭtŭm, lĭcĕrĕ. acc. Cic. *Uitlokken, uittrekken, uithalen, doen uit komen.*
Elicere ſepulcris manes. Tib. Inferorum animas. Cic. *De ſchimmen uit het graf doen op komen: Zielen op d'aarde, of te voorſchyn brengen.*
Elicere aliquem cœlo. Ovid. *Iemand uit den hemel doen dalen.*
Elicere verbum *of* litteras alicujus *of* ad aliquid. Cic. *Iemand een woord uit den mond halen, een brief over iets doen ſchryven.*
Sententiam alicujus. Cic. *Iemands gedagten of gevoelen polſen, uithooren.*
Elicere lacrymas alicui. Plaut. Ovid. *Iemand tranen uit de oogen trekken, iemand doen weenen, ſchreyen.*
Elicere alvum. Plin. H. *Iemand losſyvig maken.* Sudorem. Celſ. Plin. H. *Doen zweeten, zweet verwekken.*
Elicere aliquem ad cædis alterius cauſam. Cic. *De oorzaak van iemands moord op een ander werpen, leggen, iemand van een anders moord verdagt maken.*
*** Nardi parvus onyx eliciet cadum (vini.) Hor. *Een kleene onyxſteene doos vol ſpyk of Nardus zoude u een vat wyn doen geven.*
Elicere ad diſputandum. Cic. Ad pugnam. Cæſ. *Iemand tot het zintwiſten, of twiſtredenen dagen, iemand tot een gevegt uitdagen, lokken.*
Elicere ignem conflictu lapidum. Cic. *Vyer uit ſteenen ſlaan.*
ĔLĬDO, ĭs, lĭsī, lĭsŭm, lĭdĕrĕ. acc. Plaut. Varr. *Verbryzelen, in ſtukken ſlaan of ſtooten, breken.*
Elidere caput alicujus. Plaut. *Iemand den kop aan ſtukken ſlaan ſtooten.* Naves. Cæſ. *Schepen verdelgen, vernielen.*
Elidere oculos alicui *of* alicujus. Plaut. Virg. *Iemands oogen uit ſteken, uit draaien, uit rukken.*
Elidere ſpiritum. Celſ. *Aamborſtig maken, den adem verhinderen, benemen.* Fauces. Ovid. *Iemand verworgen, verſtikken.*
Elidere ſtirpes ægritudinis. Cic. *De wortel van een quale of ziekte weg nemen, uitroeyen.* Morbum. Hor. *Een ziekte verdryven, genezen.* Nervos virtutis. Cic. *De kragt of zenuwen van de deugd verzwakken, benemen, verminderen.*
Elidi ægritudine. Cic. *Van droefheid of't hartzeer quynen; verſtelpt worden, ſterven.*
ĔLĬGO, ĭs, lēgī, lēctŭm, lĭgĕrĕ. acc. Cic. *Uitkiezen, verkiezen, uitkippen, uitzoeken.*
Eligere aliquid à *of* ex multis. Cic. De multis. Varr. *Iets uit vele dingen verkiezen, uitkippen, uitzoeken.*
Populus elegit ſibi in Principem Octavium. Cic. *Het volk koos Octavius tot hun vorſt.*
Aliquem ad aliquod munus eligere. Cic. *Iemand tot een ampt verkiezen.*
ĔLĪMĀTŬS, ă, ūm. Ovid. *Gevyld, glad gemaakt.*
Elimata ſcobis. Plin. H. *Vylzel, afvylzel.*
Elimatus. Cic. *Beſchaafd, glad, effen, voltooid.*
ĔLĪMĪNO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Varr. *Iemand uit een huis, enz. jagen, verdryven, ſtooten, doen vertrekken.*
*** Dicta foras eliminare. Hor. *Het gene iemand gezegd heeft, buiten's huis gaan kallen, openbaren, vertellen.*
ĔLĪMO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Ovid. *Vylen, afvylen, glad maken met een vyl.*
** Elimare. acc. Cic. Quintil. *Een werk beſchaven, voltrekken, voltooyen, nauzien, verbeteren.*
ĔLĪNGUĀNDŬS, ă, ūm. *Zie* Elinguo.
ĔLĪNGUĬS, ĭs. m. & f. guĕ, ĭs. n. Cic. *Stom, ſprakeloos, die niet ſpreken kan.*
** Elinguem reddere aliquem. Cic. *Iemand ſtom maken, doen zwygen, den mond ſnoeren, ſtuiten.*
ĔLĪNGUO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Plaut. *De tong uitſnyden, uitrukken.*
Elinguandum te dabo uſque ab radicibus. Plaut. *Ik zal de tong tot de wortel toe uit laten rukken, of afſnyden.*
ĔLĪQUĀMĔN, ĭnĭs. Colum. *Het ſap, het nat, de vogt van iets.*
ĔLĪQUĔSCO, ſcĭs, lĭquēſcĕrĕ. Varr. *Smelten, nat of vogtig worden.*
ĔLĪQUO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Colum. *Een vogt doen zinken, ſtryken: een vogt ſchoon of helder maken.*
ĔLĪS, ĭdĭs. f. Ovid. *Belvedere,* een land in Peloponneſus.
ĔLĪSĬO, ōnĭs. f. *Uitperſinge, uithalinge.* Lacrymæ per eliſionem cadunt, nolentibus nobis. Sen. Ph. *De tranen worden tegen ons dank uit de oogen geperſt.*
ĔLĪSŬS, ă, ūm. Ovid. Lucan. *In ſtukken geſlagen, gebroken, geſtooten, geſcheurd, geperſt.*
Eliſus. Lucan. *Verworgd, verſtikt.*
ĔLĬX, ĭcĭs. m. Colum. *Een voor, grep, rioel, of ſloote om't water uit een veld te laten loopen.*
ĔLĪXŬS, ă, ūm. Plaut. Celſ. Colum. *Uitgekookt, in't water, enz. gezoden, gekookt.*
ĔLLĔBŌRŬM, i. n. *Zie* Helleborum.
ĔLLŌPS, ŏpĭs. m. Varr. Ovid. ἔλοψ. *Een ſoort van viſch,* by zommigen een ſteur.
ĔLLŬM. Ter. *Ziet hem, aanſchouwd hem.* Dit is by de blyſpel Schryvers in plaats van *ecce illum: per ellipſin.*
ĔLLYCHNĬŬM, ĭi. n. Plin. H. ἐλύχνιον. *Het lemmet van een lamp of keers.*

ELŌ-

Digitized by Google

ELŌCĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Verhuurd, in, of te huur gegeven, verpagt.*

** Gens elocata. Cic. *Een volk uit hun vaderland gejaagd, verdreven.*

ELŌCO, ās, āvī, ātūm, āre. aliquid alicui. Colum. *Iets verhuuren, verpagten, in, of te huur geven.*

ELŌCŪTĬO, ōnis. f. Cic. *Uitſpraak, maniere van ſpreken.*

ELŌCUTŌRĬŪS, ă, ūm. Ars elocutoria. Quintil. *Konſt van wel te ſpreken, of welſprekendheid.*

ELŌCŪTRIX, īcis. f. Ars elocutrix. Quintil. *Konſt van cierlyk ſpreken, of welſprekendheid.*

ELŌGĬUM, ĭi. n. Cic. *Opſchrift, op een graf, enz. lof, prys, getuigenis van iemand.*

Elogium. Ulp. *Het beſluit van een gewyſde.* De Regtsgeleerden beteekenen met dit woord ook, *het vermoeden, de hoofd of bewys ſtukken van een beſchuldiging.*

Elogium. Quintil. *Een beweeg reden, reden of oorzaak, om iets te doen.* Voornamentlyk als men die in een openbaar geſchrift ſtelt.

ELŌNGO, ās, āvī, ātūm, āre. Plin. H. *Verlangen, verlengen, langer maken.* Van den tyd, enz. geſproken. Men vind dit woord niet als in *paſſivo.*

ELŌQUENS, ēntis. omn. gen. Cic. *Sprekende, zeggende. Zie* Eloquor.

Venit ad me, nihil niſi claſſes eloquens & exercitus. Cicer. *Hy quam by my, ſprekende niets dan van oorlogs vlooten en legers.*

ELŌQUENS, ēntis. omn. gen. Cic. *Wel, of cierlyk ſprekende, bevallig van taal.* Men zegt *Eloquentior* en *Eloquentiſſimus.*

ELŌQUENTĬA, æ. f. Cic. *Welſprekendheid, cierlykheid, bevalligheid van taal.*

ELŌQUENTĬSSĬMĒ. adv. Plin. J. *Zeer welſprekende, zeer cierlyk, zeer bevallig van taal.*

Reſpondit ille eloquentiſſimè. Plin. J. *Hy antwoorde met een groote welſprekendheid.*

ELŌQUĬUM, ĭi. n. Hor. Ovid. *Welſprekendheid, cierlykheid, bevalligheid van taal.*

Eloquium. Plaut. *Geſprek, redenwiſſelinge, kontinge.*

ELŌQUOR, ĕris, lŏcūtus ſūm, lŏquī. Plaut. Ter. Virg. *Spreken, uitſpreken, praten.*

Eloqui politè, compoſitè, ornatè. Cic. *Beſchaafdelyk, net, cierlyk ſpreken.*

Eloqui præclarè cogitata. Cic. *Zyne gedagten woffelyk uiten, uitdrukken.*

Pauca eloquar cum hero. Plaut. *Ik zal een woordje of twee met myn heer ſpreken. Ik zal met myn meeſter een woord of twee wiſſelen.*

Eloquere uno verbo. Plaut. *Zegt het met een woord.*

Eloqui nomen ſuum. Plaut. *Zyn naam zeggen, melden, openbaren.*

ELŌTŪS, ă, ūm. Celſ. Colum. *Gewaſſen, uitgeſpoeld, afgewaſſen.*

ELŪCĔO, ēs, lūxī, lūcērē. Cic. *Schynen, blinken, glinſteren, ſchitteren, glimpen.*

** Per id elucet quantus evaſurus eſt. Vell. Paterc. *Daar door blykt het, hoe groot of aanzienlyk hy nog zal worden.*

* Elucere. Cic. *Uitmunten, uitblinken, uitſteken.* Sprekende van verſtand, deugd, ſchoonheid, enz.

Elucet ingenium in eo. Cic. *Zyn verſtand blykt daar uit.*

Elucere virtutibus. Corn. Nep. *Door deugden uitmunten, uitſteken, doorlugtig zyn.*

ELŪCESCO, ſcis, lūcēſcērē. *Uitblinken, ſchynen, uitmunten.* Dit woord word niet gevonden als in St. Jeronimus, Boëtius en Scaliger. De ouden zeggen *eluceo.*

ELŪCIFĪCO, ās, āvī, ātūm, āre. Laberius apud A. Gell. *Het geziet benemen, blind maken.*

ELŪCTĀBĬLIS, is. m. & f. lĕ, is. n. Sen. Ph. *Ontworſtelyk, dat men kan ontworſtelen, te boven komen, of verwinnen.*

Lacus nec pediti eluctabilis, nec navigio. Sen. Ph. *Een meir, daar men nog te voet nog met een vaartuig over kan.*

ELŪCTĀNDUS, ă, ūm. Liv. *Ontworſtelbaar, dat men kan door worſtelen, overwinnen, of met kragt te boven komen.*

Cùm tot ac tam validæ manus eſſent eluctandæ. Liv. *Toen 'er zoo vele en ſterke handen (perſonen) overwonnen moeſten worden.*

ELŪCTĀNS, āntis. omn. gen. Tac. Plin. H. *Door worſtelende, iets overwinnende of met kragt ontkomende.*

Vir compoſitus, & velut eluctantium verborum. Tac. *Een ſtil bedaard man, en die men de woorden uit den mond moet perſen.*

Eluctans nives. Tac. *Door de ſneeuw worſtelende, gaande.*

ELŪCTĀTŪS, ă, ūm. Sen. Ph. *Die iets doorworſteld of te boven gekomen is.*

Eluctatus obſtantia. Sen. Ph. *Alle zwarigheden, hinderpalen, overwonnen hebbende, te boven gekomen, of doorworſteld zynde.*

ELŪCTŌR, āris, ātūs ſūm, āri. Virg. Plin. H. *Met geweld uitbreken, uitberſten.* Sprekende van vyer, water, enz.

Anguſtias loci eluctatus eſt. Frontin. *Hy is door die engtens geworſteld, getrokken.*

Eluctari permulta impedimenta. Sen. Ph. *Vele hinderpalen of beletſelen verwinnen, te boven komen, doorworſtelen.*

ELŪCŪBRĀTŪS, ă, ūm. *Beſchaafd, verbeterd, nagezien, bewerkt.*

ELŪCŪBRO, ās, āvī, ātūm, āre. acc. Colum. *Een werk maken, opſtellen, beſchaven, nazien, verbeteren.* Voornamentlyk des nagts, of avonds.

ELŪCŪBRŌR, āris, ātūs ſūm, āri. acc. Cic. *Blokken, beblokken, bewerken, een werk beſchaven, nazien, verbeteren.* Voornamentlyk des nagts of by kaars ligt.

ELŪDO, ĭs, lūſī, lūſūm, lūdĕrē. acc. Plaut. Cicer. *Beſpotten, bedriegen, opligten, potſen ſpelen, doeken, bedotten, om den tuin leiden.*

Summa mihi eſt occaſio eludendi ſenes. Terent. *Ik hebbe de ſchoonſte gelegentheid des werelds om de oude luiden op te ligten, te bedriegen.*

Eludere aliquem. Cæſ. *Iemand liſtiglyk ontwyken, ontſnappen, vermyden, misleiden in een gevegt.*

Canes curſu eludere. Phæd. *De honden met loopen ontſnappen, ontkomen, ontdonkeren.*

Aliquem eludere in aleâ. Plaut. *Iemand in 't ſpeelen of dobbelen bedriegen, doeken, bedotten.*

Calumniam eludere. Phæd. *Laſteringe beſpotten, overtuigen, laſteraars den mond ſtoppen.*

ELŪGĔO, ēs, lūxī, lūgērē. acc. Cicer. *Weenen, ſchreyen, beweenen, beſchryen, beklagen.* Ook, *aflaten te weenen, ſchreyen, den rouw afleggen.*

ELŪMBĬS, is, ĕ. & ELŪMBŬS, ă, ūm. Feſt. *Die de lenden gebroken zyn, die zwakke lenden heeft.*

ELŪO, ĭs, lŭī, lūtūm, lŭĕrē. acc. Plaut. Celſ. Colum. *Uitwaſſen, afſpoelen, met water reinigen.*

Eluere patinas. Plaut. *De vaten, of ſchotelen waſſen, afſpoelen, reinigen.* Os. Celſ. *De mond ſpoelen, reinigen, ſuiveren met water, enz.*

Eluere vitæ ſordes. Cic. *De ſchandvlekken van zyn leven uitwiſſchen, afwaſſen, uitdoen.* Crimen. Ovid. *Zig van een misdaad regtvaardigen, zuiveren, onſchuldig bewyzen.*

Amara curarum eluere. Hor. *De bitterheid van droefheid of hartzeer verbannen, wegſpoelen, verdryven.* Sprekende van wyn.

ELUSĀTĒS, ūm. m. plur. Cæſ. *Die van 't land van Euſe, in* Gaſcogne.

ELŬSCO, ās, āvī, ātūm, āre. acc. Ulp. *Iemand het eene oog uitſlaan, uitrukken, uitſtooten: Iemand een van zyn oogen benemen.*

ELŬSŬS, ă, ūm. Cic. *Beſpot, bedrogen, opgeligt, bedot, gedoekt.*

ELŪTRĬĀTŪS, ă, ūm. Plin. H. *Van 't een in 't ander vat overgegoten, overgeſteken.* Sprekende van een vogt.

ELŪTRĬO, ās, āvī, ātūm, āre. Plin. *Van 't eene vat in het ander gieten, overſteken.*

ELŪTŪS, ă, ūm. Colum. *Uit of afgewaſſen, geſpoeld, gereinigd.*

Irriguo nihil eſt elutius horto. Hor. *Daar is niets ſlegter van ſmaak, als vruchten van een tuin, die dikwils nat gemaakt worden.*

ELŪVIES, ēi. f. Liv. *Een grägt vol water, een water poel, een boezem die door 't vallend bergwater gemaakt word.*

Eluvies. Cic. *Water vloed, kragtige water ſtroom.*

Eluvies. Plin. H. *Een goot, rivool, ook, allerhande vuiligheid van de ſtraten, goten of rioolen.*

ELŪVĬO, ōnis. f. Cic. *Hooge vloed, zondvloed, overloopinge van een rivier.* Zie *Eluvies.*

Digitized by Google

ELUXĀTŪS, ă, ūm. Plin. *Verrekt, uit het lid, verſtuikt.*

ELUXŪRIŌR, āris, ātūs sūm, ārī. *Welig groeyen.* Vitis illa pampinis eluxuriatur. Colum. *Die wynſtok ſlaat zeer welig in zyn botten en bladeren.*

EMĀCIĀTŪS, ă, ūm. Emaciatæ vineæ. Colum. *Uitgeputte, verdroogde wyngaarden.*

Armentum emaciatum. Colum. *Een magere, uitgeteerde, ſchrale, uitgemergelde kudde vee.*

EMĀCĔRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. &

EMACĬO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Colum. *Mager maken, uitputten, verdroogen, uitmergelen.*

Emaciare ſtirpem. Colum. *Een ſtam of wortel verdroogen.*

Emaciantur agri. Colum. *De velden worden uitgeput, mager, ſchraal, uitgemergeld.*

EMĀCĬTĀS, ātis. f. Colum. Plin. J. *Grotigheid, zugt of drift om te koopen.*

Quoſdam emacitas in armentis comparandis exercet. Colum. *Zommige zyn met een zugt of drift bezeten om vee te koopen, zommigen zyn liefhebbers van groot vee te koopen.*

EMĀCRESCO, ſcis, mācrŭī, mācrēſcĕrĕ. Celſ. *Mager of ſchraal worden.*

Mali morbi ſignum eſt celeriter emacreſcere. Celſ. *Het ſchielyk mager worden, is een teeken van een quaadaardige ziekte.*

EMĀCRŌR, āris, ātūs sūm, ārī. Plin. H. *Mager worden.* Dit woord gaat in Plinius Hiſtor. niet vaſt.

EMĀCŪLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plin. H. *Vlekken uitdoen, uitwaſſen, uitwiſſen.*

EMĀNCĬPĀTŪS, ă, ūm. alicui. Cic. *Onder iemands magt, bedwang of voogdy geſtald.*

Emancipatus. Feſt. *Uit zyn vaderlyke of groot vaderlyke magt ontſlagen.* Een woord in de Regten.

EMĀNCĬPO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. aliquem. Cicer. *Iemand buiten zyn vaderlyke of grootvaderlyke magt ontſlaan.*

Emancipare agrum alicui. Plin. J. *Iemand een ſtuk lands met alle des zelfs geregtigheden verceren, ſchenken.* Ook, *Vervremden, verkoopen.*

Me tibi emancipo. Plaut. *Ik ſtelle my zelven onder uw magt, ik geef my t'eenemaal aan u over, ik beneheel tot uw dienſt.*

EMĀNCO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Labienus apud Sen. Ph. *Iemand verminken, verminkt, lam, of kreupel maken, het gebruik van eenig lid benemen, een lid af ſnyden.*

EMĀNĔO, ēs, mānsī, mānsūm, mānērĕ. Modeſtin. Juriſc. *Zonder verlof uit een leger of bezettinge blyven.* Dit woord is in geen gebruik als by de Regtsgeleerden.

EMĀNO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. ex aliquo loco. Cic. Col. *Vitvloeyen, uitvlieten, uitzypen, uitkomen, uit ontſtaan, ſpruiten.*

Emanare ab *of* ex aliquo loco. Cic. *Uit een plaats ſpruiten, vloeyen, oorſprong trekken.*

Mala noſtra hinc emanant. Cic. *Onze rampen ontſtaan, ſpruiten hier uit.*

Emanare, *alleen, of* Emanare in vulgus. Cic. *Ruchtbaar, gemeen, openbaar, wereldkundig worden.* Sprekende van een gerugt, enz.

Emanat in vulgus illius gratia. Suet. *Zyn agtbaarheid of aanzien word onder het volk openbaar. Men begint over al van zyn aanzien te ſpreken.*

EMĀNSŌR, ōris. m. Modeſtin. Juriſc. *Een krygsknegt, die zonder verlof lang uit het leger of een bezettinge gebleven heeft.* Dit woord word niet gebruikt als by de Regtsgeleerden.

EMARGĬNO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. ulcus. Plin. H. *De vuiligheid, korſten, of roofjes rondom een wond af doen, doen afvallen, weg nemen.*

EMĀSCŪLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. *Lubben, ontmannen.* It. *Een man de moed benemen.*

EMĀTŪRESCO, ſcis, mātūrŭī, mātūrēſcĕrĕ. Ovid. Plin. H. *Ryp worden.*

Ira illius ematuruit. Ovid. *Zyn gramſchap is bedaard, verdwenen, zyn toorn is geſtild.*

ĒMĀX, ācis. omn. gen. Cic. *Een liefhebber van koopen, een koopzugtig menſch.*

EMBĂMMĂ, ātis. n. Colum. ἐμβαμμα. *Een ſaus, doop, of ſop.*

EMBÆNĒTĬCĂ, æ. f. Embæneticam facere. Cælius ad Cic. *Zeevaardy, de zee ploegen, bevaren: De zeevaardy of zeevaart oefenen.*

EMBĂTES, æ. m. Vitruv. ἐμβάτης. *Evenredige maat in de Bouwkunde.*

EMBĂTĒR, ēris. m. Vitruv. *Het gat of de mond van een ſlinger, of oorlogs gereedſchap,* om ſteenen, balken, enz. mede te werpen.

EMBLEMĂ, ātis. n. Cicer. ἐμβλήμα. *Cieraad, fraayheid, verciering, ſchilder, of beeldwerk.* Om goude of zilvere vaten, enz. te vercieren. Ook, *Een zinnebeeld.*

EMBŎLĂ, ōrum. n. plur. Cic. ἐμβολα. *Klugtjes, aardigheden, ſnakeryen, ſnaakſche rollen in een blyſpel.* Zommigen lezen EMBŎLĬĂ, ōrum. pl. n. neut. Anderen EMBŎLĬSMĂ, ātis. n. g. in Cicero.

EMBŎLĀRĬŪS, ă, ūm. Embolaria mulier. Plin. H. *Een vrouw, die klugtjes, aardigheden, of ſnakeryen op een ſchouwburg aanregt.*

EMBŎLĬSMŪS, vel EMBŎLĬSMĀLĬS DĬES. *Den dag die men in ſchrikkeljaren by ſprokkelmaand voegd. Een ſchrikkeldag.*

EMBŎLŬS, ī. m. Embolus maſculus. Vitruv. ἐμβολος. *De zuiger of buis van een pomp of ſpuit.*

EMBRĬŎN, ĭi. n. g. Gr. Fœtus imperfectus in utero. *Een onvolmaſte vrugt in de baarmoeder.*

EMĔDŬLLĀTŪS, ă, ūm. *Ontmergd, uitgemergeld:* Radix emedullata. Plin. H. *Een uitgemergelde wortel, een wortel daar de pit of merg, of kern uitgetrokken, of uitgenomen is.*

EMENDĀBĬLĬS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Liv. lib. 44. cap. 10. *Verbeterlyk, dat men verbeteren kan, herſtelbaar.*

Error emendabilis. Liv. ibid. *Een verbeterlyke, herſtelbare misſlag.*

** Ætas emendabilis. Sen. Ph. *Een ouderdom, waar in men zig kan beteren.*

EMENDĀTĒ. adv. Cic. *Stiptelyk, naauwkeurigly, nettelyk, zonder misſlag, keurlyk.*

EMENDĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Verbeteringe, herſtellinge.*

EMENDĀTŌR, ōris. m. Cic. *Verbeteraar, herſteller.*

Emendator ſermonis uſitati eſſe vult. Cic. *Hy wil een verbeteraar zyn van de gebruikelyke tale.*

Emendator civitatis. Cic. *Een hervormer, verbeteraar van de ſtad.*

EMENDĀTRĬX, īcis. f. Cic. *Herſtelſter, een vrouwe die verbeterd.*

EMENDĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Verbeterd, herſteld.* Men zegt *Emendatior* en *Emendatiſſimus.*

Emendati mores. Cic. *Hervormde, verbeterde zeden.*

Emendatus adoleſcens. Plin. J. *Een verſtandig, wellevend, geſchikt, met goede zeden begaafd jongman.*

** Emendatus. Cic. *Keurlyk, net, cierlyk, beſchaafd.* Sprekende van een taal.

Mulier omnibus ſimulacris emendatior. Petron. *Een vrouw, ſchooner als alle beelden, een uitermaten bevallige, mooye vrouw.*

Decor eſt emendatus operis aſpectus. Vitruv. *De nette geſchiktheid, of't aangenaame gezigt, in de cierlykheid van't werk, of gebouw.*

Vitia emendata virtutibus. Corn. Nep. *Ondeugden, door deugden uitgewiſcht, verbeterd, uitgewreven.*

EMENDĬCĀTŪS, ă, ūm. Ovid. *Gebedeld.*

Pecunia emendicata. Suet. *Gebedeld, afgebedeld, tot een aalmoes verzogt geld.*

EMENDĬCO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Suet. *Bedelen, afbedelen.*

EMENDO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Cic. *Verbeteren, overzien, herſtellen.*

Emendare aliquem *of* alicujus vitia. Cic. *Iemand, of des zelfs ondeugden hervormen, herſtellen, verbeteren.*

Emendare acorem fructuum. Colum. *De zuurheid of ſcherpheid der vrugten benemen.* Vitium corporis. Plin. H. *Een quaal van't lighaam benemen, herſtellen.* Dolores capitis. Plin. H. *Pyn in't hoofd genezen, verdryven.* Alvum citam. Plin. H. *De loop ſtoppen, genezen.*

* Res Italas legibus emendare. Hor. *Den toeſtand van Italie door goede wetten verbeteren, herſtellen.*

EMENSŬS, ă, ūm. acc. Virg. *Die gemeten heeft, gemeten hebbende.*

Emenſus Herculis terminos. Curt. *Die de pilaren van Herkules voorby gereiſt heeft.*

Digitized by Google

Emenſus varias regiones. Q. Curt. *Die verſcheide geweſten door reiſt heeft.*

EMENSŬS, ă, ŭm. Liv. *Afgedaan, gemaakt, gemeten.*
Cernunt majorem partem itineris emenſam. Liv. *Zy zien, dat zy het grootſte gedeelte van de weg afgelegt hebben.*
Decedit Sol emenſo olympo. Virg. *De zonne gaat onder, dan hemel doorloopen hebbende.*

EMENTĬENS, ēntĭs. omn. gen. Signa ementientia. Cicer. *Valſch, valſche, leugenagtige voortekenen.*

EMENTĬŌR, īrĭs, ītŭs sŭm, īrī. acc. Cicer. *Verzinnen, liegen, valſchelyk bedenken, vercieren.*
Ementiri autoritatem Senatûs. Cic. *Zig valſcholyk van 't gezag van den Raad bedienen, leugenagtig voorgeven dat men magt van den Raad heeft.* Genus ſuum. Cic. *Zyn geſlagt loochenen, voorgeven dat men van hooger ſtaat is.*

EMENTĪTŬS, ă, ŭm. Cic. *Valſch, gelogen, verzonnen, verzierd.*

EMĔRCŎR, ārĭs, ātŭs sŭm, ārī. acc. Tac. *Koopen.*

** Principis aditum emercari. Tac. *Voor geld gehoor by een vorſt koopen, verkrygen: Door geſchenken toegang by een vorſt verwerven.*

EMĔRĔO, ēs, mĕrŭī, mĕrĭtŭm, mĕrērĕ. acc. Plaut. Prop. *Verdienen, verkrygen, bekomen, winnen.*

EMĔRĔŎR, ērĭs, mĕrĭtŭs sŭm, mĕrērī. acc. Quintil. *Zie* Emereo.

** Emeritus eſt. Cic. *Hy heeft zyn tyd in den oorlog uit gedient.*
Unum ubi emeritum eſt ſtipendium. Plaut. *Als men eene veldtogt gedaan of by gewoont heeft.*
Annuæ mihi operæ ad tertium Kalendas emerentur. Cic. *Myn jaarlykſche dienſt eindigt op den agt en twintigſte van de maand (als de maand een en dartig dagen heeft) eindigt drie dagen voor dat de maand uit is.*

EMĔRGO, ĭs, mĕrsī, mĕrsŭm, mĕrgĕrĕ. è *of* ex aliquo loco. Cic. *Uit het water, enz. op komen, op borrelen, boven komen dryven, ryzen.*
Luna in ſuam lucem emerſit. Liv. *De Maan heeft haar verige ligt wederom gekregen, of quam weder tot haar verigen glans.* Na een verduiſteringe.
Emergere, *alleen, of* Se emergere ab, de, ex aliquo loco. Cic. Liv. *Uit een plaats voor den dag komen, op komen ſpringen, 't hoofd opſteken.* Sprekende van een ſlange, een menſch, enz.
Emergere ſuper *of* extra terram. Colum. Plin. H. *Op de aarde verſchynen, van onder d'aarde te voorſchyn komen, opkomen, opgroeyen, opſpruiten, uitſchieten.* Sprekende van kruiden, planten.
Emergere valetudine incommodâ. Cic. *Uit een ziekte of onpaſſelykheid komen, van een ziekte herſteld worden, opſtaan, opkomen.*
Emergere ſe ex malis. Ter. Corn. Nep. *Zig uit rampen of ongevallen redden, verloſſen; zig van ongelukken bevryden, ongelegentheden ontworſtelen.* Ex aliquo negotio emergere. Cic. *Zig uit een zaak uitwikkelen.*
Eâ re civitas illa emerſit. Cic. *Die ſtad is door die zake opgekomen, heeft daar door beginnen te bloeyen.*
Emergere. Plin. H. *Boven den gezigt ender (Horizon) ryzen, opkomen.* Sprekende van een ſtarre.

* Emergere. Cic. *Tot een beter leven geraken, zyn quaad leven verbeteren, zig beteren.*
Emergere ad meliorem vitam. Sen. Ph. *Zig tot een beter leven begeven, ſchikken, zig op het pad van deugden begeven.*
Partes Pompeianæ in tantum jam emerſerunt faſtigium. Vell. Paterc. *De zyde van Pompejus was nu tot zoo groot een luiſter of hoogen top geſtegerd, gekomen.*
Emergunt illi altiùs. Corn. Nep. *Zy overtreffen de anderen zeer veel, zy komen met groote luiſter op, zy munten zeer deftig uit.*

EMĔRĪTŬS, ă, ŭm. Lucan. *Een uitgedient ſoldaat: Een krygsknegt die zyn tyd heeft uitgedient.*
Emeritus. Virg. Stat. *Uitgedient, oud, afgeſloofd, ſtyf of ſtram door langdurigen arbeid, onbequaam om langer te konnen dienen.* Sprekende van paarden, oſſen, honden, enz.
Tempus ſuum emeritum habere. Cic. *Zyn tyd of dienſt uitgedient, voltrokken, volbragt hebben: Het jaar of de tyd van zyn dienſt geëindigt hebben.*
Emeritus palmes. Colum. *Een uitgeputte, verdroogde, dorre wyngaard rank.*

** Arma emerita. Ovid. Plin. J. *Uitgediende, dat is, overwinnende, zegepralende, zegenryke wapenen, die de vrede te weeg gebragt of den oorlog geëindigd hebben.*

EMERSŬS, ă, ŭm. Cic. *Uit het water opgekomen, boven gedreven, boven gekomen.*
Aſtra emerſa. Cic. *Schynende ſtarren, ſtarren die opgekomen zyn.*

EMERSŬS, ūs. m. ſyderis. Plin. H. Colum. *Opkomſt of ryzinge van een ſtarre.*
Eò emerſum è terrâ facturi ſunt hoſtes. Vitruv. *De vyanden zullen dat henen van onder de aarde opkomen, uitſpringen.*

EMĔTĬŌR, īrĭs, mēnsŭs sŭm, mĕtīrī. Virg. Sil. *Meten, uitmeten.*
Emetiri iter. Liv. *Reizen, een reis doen of afleggen.* Spatium. Liv. *Een wydte doortrekken, doorreizen.*
Oculis ſpatium aliquod emetiri. Virg. *Met zyn oogen een wydte overzien, meten of afmeten.*
Voluntatem tibi profectò emetiar. Cic. *Ik zal waarlyk u genegentheid, [na verdienſten afmeten] evenaren, of erkennen, vergelden.* Zommigen lezen *Remetiar.*

EMĔTO, ĭs, mēſsŭī, mēſsŭm, mĕtĕrĕ. acc. Hor. *Maayen, afmaayen, inzamelen, vrugten afſnyden.* In de eigen en oneigentlyke zin.

EMĪCĀNS, āntĭs. omn. gen. Plin. H. *Uitblinkende, uitſchynende, glinſterende, prykende, flikkerende.*

** Calami è radice emicantes. Colum. *Riet uit eene wortel opgroeyende, ſpruitende.*

** Saxa tormento emicantia. Liv. *Steenen uit een kryg ſlinger werptuig uitvliegende.*

EMĪCO, ās, mĭcŭī, mĭcātŭm, ārĕ. Plaut. Sen. Ph. *Uitblinken, uitſchynen, glinſteren, pryken, ſchitteren, glimpen, wederſchynen.*

** Emicare. Flor. *Fluks opryzen, opſtaan, zig in ſtaat ſtellen.*
In littus emicare. Virg. *Op 't ſtrand ſpringen, zig vaardig van boort op het zeeſtrand begeven.*
Scaturigines turbidæ primò & tenues emicant. Liv. *De brennen geven in 't begin dik en weinig water.*
Cor in pectus emicat. Plaut. *'T hart klopt my in 't lyf.* Dit is een man vol vrees, die hier ſpreekt.
Vitis ea protinus emicat in jugum. Colum. *Die wyngaard klimt in korten tyd tot de bovenſte dwars latten.*

EMIGRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. *Uit een plaats verhuizen, vertrekken.*
Emigrare domo. Cic. *Verhuizen, zyn huis verlaten.* Ex finibus ſuis. Plin. H. *Zyn vaderland verlaten.*
Emigrare è vitâ. Cic. *Het leven verlaten, ſterven, overlyden: uit het leven verhuizen.*

EMĪNĀTĬO, ōnĭs. f. Plaut. *Bedreiginge, dreigement, dreiging.*

EMĪNENS, ēntĭs. omn. gen. Cic. *Uitmuntend, verheven, hoog, ryzende, groot.* Men zegt *Eminentior* en *Eminentiſſimus. Uitmuntender, aller uitmuntendſt.*
Eminens. Cic. *Buiten uit ſtrekkende, ſtekende.*
Jugum eminens in mare. Cæſ. *De top van een berg in zee uitſtekende.*
Statura eminens. Colum. Suet. *Hooge, klocke geſtalte, uitmuntende lyfsgeſtalte.*
Oculi eminentes. Cic. *Uitpuilende, groote oogen.*
Fortuna eminens. Vell. Paterc. *Uitmuntende, groote, doorluchtige, vermaarde (fortuin).*
Viri eminentes. Front. *Verheven, voortreffelyke, uitmuntende, vermaarde mannen of perſonaadjes.*
Autor eminentiſſimus. Quintil. *Een zeer deftig, uitſtekend, uitmuntend, roemrugtig Schryver.*
Omnibus belli ac togæ dotibus ingeniique eminentiſſimus ſæculi ſui. Vell. Paterc. *De vermaardſte, uitmuntendſte, voortreffelykſte van zyn eeuwe, in gaven of goede hoedanigheden, zoo van oorlog als vrede, en van verſtand.*

EMĪNĒNTĬA, æ. f. Cic. *Uitmuntendheid, verhevenheid, hoogte, hoogheid, voortreffelykheid, uitnemendheid.*
Eminentia. Cic. *Uitſtekenheid*, dat is, na de ſpreekwyzen van Schilders en Beeldhouwers, de eigenſchap van het uitwaarts aſſteeken in beeldwerk, 't zy verheven, gedreven, of geſneden.

EMĪNĔO, ēs, mĭnŭī, mĭnētĕ. ex aliquo loco. Cic. *Uit een plaats boven uit ſteken, gezien worden, boven uit een plaats pryken.*

Digitized by Google

Eminere inter aliquos in aliquâ re. Cic. *Eenigen in iets overtreffen, te boven gaan.* Aliquâ re. Quintil. *In een zaak uitmunten, uitſteken, vermaard zyn.*

Eminet animus in contemnendis doloribus. Cic. *De moed of kloekheid blykt [munt uit] in 't veragten van ſmart.*

Eminet ex ore crudelitas. Cic. *De wreedheid blykt uit zyn trony: Men ziet de wreedheid in zyn aangezigt of wezen geſchilderd.*

Major in dies ira eminebat in ſuos. Liv. *Zyn gramſchap ontſtak dagelyks heviger tegen de zynen: Zyn grimmigheid tegen de zynen bleek dagelyks meer en meer.*

† ĒMĪNŌR, āris, ātūs ſum, ārī. Plaut. *Dreigen, zeer dreigen.*

ĒMĪNŪLŬS, ă, ūm. Varr. *Wat verheven, wat opgaande, wat uitſtekende.*

Genua eminula. Varr. *Wat te ver uitſtekende knyen, wat te hooge knyen.*

Dentes eminuli. Varr. *Na buiten ſtaande tanden.*

ĒMĪNŬS. adv. Cic. *Van verre.*

Eminus haſtis, cominus gladiis uti. Cic. *Van verre ſpieſſen en van na by zwaarden gebruiken.*

Hæc urbs eminus eſt Capuâ tria millia paſſuum. Aſc. Pæd. *Deze ſtad is drie duizend ſchreden ver van Capua afgelegen.*

ĒMĪRŌR, āris, ātūs ſum, ārī. acc. Hor. *Zig verwonderen, zeer verwonderd zyn; verbaaſt, ontſteld, ontzet ſtaan.*

ĒMĪSSĀRĬŪM, ĭī. n. Plin. H. *Water goot, riool, ſluis, verlaat.*

Emiſſarium. Cic. l. 16. Epiſt. 19. *Water werpinge, waterwerk, of val.* Zommigen veritaan door dit woord *een goot of riool*, dog d'eerſte uitlegging is beter.

** Emiſſarium. Plin. H. *De openinge van een ſluis of verlaat daar 't water door loopt.*

Emiſſarium lacûs. Suet. *De openinge van een meir, plaats daar een meir in een ander water valt.*

ĒMĪSSĀRĬŬS, ĭī. m. Cic. *Een uitgezondenen, een verſpieder, een beſpieder, een kraayer, die ons en 't gene wy doen naauwkeurig gade ſlaat.*

Perſuaſerat invidis meis ſe in me emiſſārium ſemper fore. Cic. *Hy had myn benyders wys gemaakt, dat hy dagelyks al myn doen en laten zoude na ſpeuren, of verſpieden.*

** Emiſſarius. Cic. Aſc. Pæd. *Een verſpieder of kraayer van een Overheid, die alles opmerkt en overbrieft.*

* Emiſſarius equus. Plaut. *Een ſpring-hengſt.*

* Emiſſarius palmes. Plin. H. *Rank die men aan de wyngaard laat om nieuw hout te dragen.*

ĒMĪSSĬO, ōnis. f. Liv. *Slakinge, ontſlaginge, loslatinge, vryſprekinge, verloſſinge, vryheid.* Sprekende van gevangenen, of gyzelaars.

Emiſſio feminæ anguis mortem afferebat Graccho. Cic. *Het laten ſlippen, loslaten, of ontglippen van de ſlange was de dood, of veroorzaakte de dood van Gracchus.*

Tormenta hæc graviores emiſſiones habent. Cic. *Deze werpof ſchiet-tuigen doen grooter geweld: Der zelver loſſinge is kragtiger.*

ĒMĪSSĬTĬŬS, ă, ūm. Cic. *'T geen men uitwerpt, of ſtrooid.*

Emiſſitii oculi. Plaut. *Nieuwsgierige, naauwkeurige, naauwof ſcherpkykende oogen, die alles doorſnuffelen.*

ĒMĪSSŬS, ă, ūm. *Uitgezonden.*

ĒMĪTTO, ĭs, mīsī, mīssūm, mittĕrĕ. aliquem ad alium. Cic. *Iemand na een ander zenden, afvaardigen, afzenden.*

Emittunt eos noctu per vallum. Cæſ. *Zy zenden hen des nagts over 't bolwerk uit, zy laten hen by nagt over de wal uittrekken.*

Emittere arcu ſagittam. Plin. H. *Een pyl uit een boog ſchieten.*

Emittere oculos. Plaut. *De oogen alomme keeren, wenden, werpen, draayen.* Vocem. Cic. Liv. *Spreken, geluid ſlaan, iets zeggen.* Lacrymas. Ovid. *Tranen ſtorten, ſchreyen, weenen, tranen laten.*

Emittere in hoſtem equites. Liv. *De ruiters op den vyand afzenden, doen trekken, ſtorten, aanvoeren, los laten gaan.*

Emittere de manibus aliquem. Liv. *Iemand laten loopen, ontvlugten.*

Emittere in aliquem aculeos. Cic. *Iemand ſteken: Iemand ſchimpredenen toewerpen: Iemand beſchimpen, beſpotten.* Maledicta. Cic. *Iemand ſchelden, ſchenden, met woorden verongelyken.*

Emittere aliquem è carcere, è cuſtodiâ, è vinculis. Cic. *Iemand uit de gevangenis, boeyen, of banden ſlaken, ontſlaan, verloſſen, vrylaten, laten gaan.*

Emittere ſervum. Ter. Servum manu. Plaut. *Een ſlave vrymaken, verloſſen, een ſlaaf zyn vryheid ſchenken.*

Emittere aliquid dignum ſuo nomine. Cic. *Een werk, 't welk iemands naam waardig is, uitgeven, uit laten gaan, laten drukken.* Librum. Cic. Quintil. *Een boek in't ligt geven, doen drukken.*

Emittere caulem. Plin. H. *Een ſteel of ſtronk uitſchieten, voortbrengen.*

* Emittere manum. Modeſt. Juriſc. *Borg blyven, zig tot borg ſtellen.*

ĔMO, ĭs, ēmī, ēmtūm, ĕmĕrĕ. acc. Cic. *Koopen.*

Bene emere. Cic. *Goed koop, voor een geringe prys koopen.* Magno carè. Cic. *Iets dier, voor veel gelds koopen.* Malè. Cic. *Iets te dier koopen.* Aliquid pondere. Plin. H. *Iets by 't gewigt koopen.* Precibus. Sen. Ph. *Iets door ſmeeken of gebeden erlangen, verwerven, verkrygen, bekomen.* Beneficiis aliquem ſibi. Plaut. *Iemand door weldaden verwinnen, tot zyn vriend maken.* Judicem donis. Liv. *Een Regter door geſchenken omkoopen, op zyn zyde brengen.*

Emere aliquid de aliquo. Cic. *Iets van iemand koopen.*

Emere aliquid alicui viginti nummis. Ter. *Iets voor twintig geldſtukken voor iemand koopen.*

Emere honorem vitâ. Virg. *Met het leven glorie koopen:* dat is, *zyn leven opofferen om eere te behalen.*

Mandavit ſervum ut emerem ad iſtam faciem. Plaut. *Hy heeft my belaſt een ſlaaf van zulk een gelaat, of geſtalte te koopen.*

Aliquid in publicum emere. Liv. *Iets voor 't gemeene beſt, of ten gebruike van 't gemeen koopen.*

ĒMŎDĔRĀNDŬS, ă, ūm. Ovid. *Het gene men moet matigen, beteugelen: Te bematigen.*

Ille dolor verbis emoderandus erit. Ovid. *Die droefheid zal men door trooſtelyke woorden moeten bematigen, verzagten, vertroöſten, verzoeten, doen verdwynen.*

ĒMŎDŬLĀNDŬS, ă, ūm. Ovid. *Het gene men op de maat zingen of ſchryven moet.*

*** Muſa per undenos emodulanda pedes. Ovid. *Een vaars, 't welk men met elf voetmaten moet uitwerken, of maken.*

ĒMŎDŬLOR, āris, ārī. Ovid. *Op de maat zingen, ſchryven, ſpreken of danſſen.*

ĒMŎLĬŎR, īris, ītūs ſum, īrī. acc. Celſ. *Met kragt uitwerpen, uitſtooten, uitdryven.*

Sicca tuſſis nihil emolitur. Celſ. *Een droege hoeſt brengt niets op uit de keel.*

Pituitam per nares emoliri. Colum. *De ſnot door den neus uitdryven, ſnuiten.*

Quod molior negotium metuo, ut poſſim emoliri. Plaut. *Ik vrees dat ik de zake, die ik onder handen hebbe, niet zal konnen uitvoeren, voltrekken.*

*** Emoliri fretum. Sen. Trag. *De zee ontſluimig maken, ontroeren.*

ĒMŎLLĬDŬS, ă, ūm. Emollida corpora. Liv. *Teedere, zafte, zwakke lighamen.* In de beſte drukken leeſt men *Mollia.*

‡ ĒMŎLLĬO, īs, īvī, ītūm, īrĕ. acc. Liv. *Zaft, of zagt, buigzaam, of gedwee maken.* Sprekende van hout, hoorn, enz.

Emollire alvum. Plin. H. *Loslyvig maken, afgang verwekken: Een wecken buik maken.*

Emollire aliquem. Liv. *Iemand verwyfd, laf, laſhartig maken: Iemand den moed benemen.*

* Emollire ferociam. Tac. *De woeſtheid (van een volk) beſchaven, verzaften.* Mores artibus. Ovid. *De zeden door wetenſchappen, beſchaven, verbeteren, hervormen.*

ĒMŎLO, ĭs, ŭī, ĭtūm, ĕrĕ. Perſ. *Wel malen.*

ĒMŎLŪMĔNTŪM, ī. n. Cic. *Winſt, voordeel, nut, baat, belang.*

Id tibi eſt emolumento. Cic. *Dat ſtrekt u tot voordeel of nut.*

Illud tibi eſt emolumentum honoris. Plaut. *Dat zal u tot eere ſtrekken, daar zult gy roem in behalen.*

ĒMŎNĔO, ēs, mŏnŭī, mŏnĭtūm, mŏnērĕ. acc. Plaut. *Vermanen, waarſchouwen, indagtig maken.*

ĒMŎRĬŎR, ĕrĭs, mŏrtŭūs ſum, mŏrī. Ter. Cic. *Sterven, overlyden, verſterven.*

Riſu emori. Ter. *Zig te berſten lagchen, ſterven van lagchen.*

Digitized by Google

Emoritur membrum illud. Celſ. *Dat lid ſterft, verdroogt, word verrot.* Arbor illa. Plin. H. *Die boom ſterft, gaat uit, word dor.*

** Per gradus emoritur amor. Ovid. *De liefde vergaat by trappen,* dat is, *allengxjes: De liefde ſterft met de tyd af.*

Horum laus emori non poteſt. Cic. *Hun lof of roem kan niet ſterven, verſterven, vergaan, vergeten worden: Hun lof is onſterfelyk, zal eeuwig duren.*

EMŌRTŪĀLĪS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Emortualis dies. Plaut. *Iemands ſterfdag.*

EMŌRTŪUS, ă, ūm. Cic. *Dood, overladen, ontſlapen, verſtorven.*

Emortuum me mavelim leto malo, quàm, &c. ſeq. ſubj. Plaut. *Ik wilde liever een wreeden dood ſterven, dan, enz. Ik wil liever berſten, of hangen, dan, enz.*

** Caro emortua. Celſ. *Dood, ongevoelig, verſtorven vleeſch.*

* Emortuum auxilium ad aliquid. Plaut. *Onnutte, onvoordeelige hulp of byſtand tot iets.*

EMŌTUS, ă, ūm. Virg. *Bewogen, geſchud, geſchokt, verzet.* Sprekende van een huis.

Emotum ſolum. Colum. *Geploegde, bebouwde, gebroke land of aarde.*

Emoti Curiâ Legati (ſunt.) Liv. *De Gezanten wierden gelaſt uit den Raad te verſtrekken.*

Vir emotæ mentis. Sen. Ph. *Een man van een onthutſt verſtand: Een gek, dwaas, onzinnig menſch.*

His dictis curæ emotæ (ſunt.) Virg. *Door deze woorden wierd alle droefheid of hartzeer verdreven, geſtild, verzet, verbannen.*

EMŎVĔO, ēs, mōvī, mōtum, mŏvērĕ aliquem ex *of* de aliquo loco. Liv. *Iemand uit een plaats verjagen, verdryven, ſtooten, doen verſtrekken, uitboomen.*

Emovit ex pectore meo triſtitiam. Plaut. *Hy heeft de droefheid uit myn hart verdreven, verbannen.*

Emovit veterem (morbum) novus. Hor. *Een nieuwe ziekte heeft de oude verdreven, genezen.*

*** Totum jam Sol emoverat orbem. Ovid. *De Zon ſcheen nu al boven de kimme, was nu boven de gezigt-einder geklommen.*

EMPĔTRŌN, i. n. g. Gr. *Steenvaren kruid.*

EMPHĂSĬS, ĭs. f. Aſc. Pæd. Quintil. ἔμφασις. *Nadruk, nadrukkelykheid, klemwoorden.*

EMPHYTĔUSIS, is. f. g. Digeſt. *Erfpagt, verhuringe voor altoos of zeer lange tyd, van onbebouwde landen om te verbeteren, mits betalende aan den eigenaar zekere regten.*

EMPĪRĬCE, ēs. f. Plin. H. ἐμπειρικὴ. *Artzeny, of Geneeskunde door oeffeninge of ervarentheid verkregen, geleerd.*

EMPĪRĬCŪS, i. m. Cic. Celſ. ἐμπειρικὸς. *Een Arts of Geneesmeester door oeffeninge of ervarentheid.*

EMPLĀSTRĀTĬO, ōnĭs. f. Colum. *Entinge, griffinge: Maniere van enten, griffen.*

EMPLĀSTRO, ās, āvī, ātum, ārĕ. acc. Colum. *Enten, griffen.*

EMPLĀSTRŪM, i. n. Celſ. *Een ent, of grif.*

Emplaſtri ratio. Colum. *Maniere of wyze van enten, griffen.*

EMPLĔCTŌS, ă, ŏn. Emplecton ſtructuræ genus. Plin. H. ἐμπλεκτὸς. *Een ſoort van gebouw, van buiten met gebouwe ſteen geſtigt, en van binne met vuure.*

EMPŌRĔTĬCUS, ă, ūm. Emporetica charta. Plin. H. *Pakpapier, papier om ſtoffen of koopmanſchappen in te pakken.*

EMPŌRĬUM, ĭi. n. Plaut. Cic. *Een markt, of mart, openbare plaats om koophandel te dryven.*

EMPŪSĂ, æ. f. g. Gr. Jun. *Een bullebak, of ſoort van een vermomd toneel-perſonaadje, dat op een been hinkte: Hinkende-pink.* Luſus empuſæ. *Het ſpel van hinkende-pink.* Eraſm. in Colloq.

EMTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Koop, koopinge.*

Mala emtio. Plin. J. *Quade of te dure koop.*

EMTĬTĬUS, ă, ūm. Varr. *Te koop ſtaande, het gene men kan of mag koopen, veil.*

EMTĬTO, ās, āvī, ātum, ārĕ. acc. Plin. H. *Dikwils koopen.*

Emtitant quidquid venale audiunt. Plin. J. *Zy koopen alles 't welk zy hooren dat te koop ſtaat.*

EMTĬŌNĀLĬS, is. m. & f. g. lĕ, is. n. g. Cic. *Koopbaar.* Anderen lezen *coemtionalis.*

EMTŌR, ōrĭs. m. Cic. *Kooper.*

EMTŪRĬO, ĭs, īrĕ. Varr. *Gretig of begeerig zyn om te koopen, koopziek zyn.*

EMTŪS, ă, ūm. Cic. *Gekogt.*

Emto contentus. Liv. *Te vreden met het gekogte, of gekofte.*

EMŪCĬDŪS, ă, ūm. Plin. H. *Beſchimmeld, vermuft.*

Emucidum ſarmentum. Varr. *Een bedorve, dorre, onvrugtbare, drooge wyngaard-rank.*

EMŪGĬO, īs, īvī *of* ĭi, ītum, īrĕ. acc. Quintil. *Loeyen als een koe,* eigentlyk, *bulken als een ſtier.* Dog Quintiliaan neemt het voor, *op een engerymde, zotte maniere in 't ſpreken uitvaren, bulderen, tieren, ſchreeuwen, razen.*

EMŪLGĔO, ēs, mūlsī, mūlsum, ērе. Colum. *Melken, uitmelken.*

EMŪNCTĬO, ōnĭs. f. Quintil. *Uitſnuitinge, ſnuitinge van de neus.*

Emunctio frequentior reprehenditur. Quintil. *Het dikwils ſnuiten van de neus word misprezen, ſtaat niet wel.*

EMŪNCTŪS, ă, ūm. Auct. ad Her. *Gefnoten.*

** Emunctus ſenex. Hor. *Een bedrege, opgeligt, geſnoten, bedot oud man.*

** Vir emunctæ naris. Hor. *Een ſchrander, doortrapt, gaauw, ſnedig, verſtandig man.*

EMŪNDĀTŪS, ă, ūm. Colum. *Schoon gemaakt, gereinigd, gezuiverd.* Sprekende van een veld. Men vind *Emundo* niet.

EMŪNCTŌRĬUM, ĭi, n. g. Jun. *Een kaarsſnuiter.*

EMŪNGO, ĭs, mūnxī, mūnctum, mūngĕrĕ. acc. Auct. ad Her. *Snuiten, uitſnuiten.*

Cubito ſe emungere. Auct. ad Her. *Zyn neus met de elleboog ſnuiten.* Dit ſpreekwoord beduid by de Latiniſten, *een ſlegt, morſig ambagt of nering doen.*

Emunxi argento ſenes. Plaut. Ter. *Ik hebbe den ouden luiden hun geld afhandig gemaakt, liſtig de beurs geligt, hun geld ontſnoten.*

EMŪNĬO, īs, īvī, ītum, īrĕ. acc. Colum. *Verſterken, ſterk maken, bewallen, verſchanſen, met bolwerken voorzien, met muren inſluiten.*

Emunire vites ab injuriâ pecoris. Colum. *De wyngaarden tegen de boeſten verſterken, inſluiten, omheinen.*

Corpora ſylvis emuniendis conterunt. Tac. *Zy verſlyten hunne krachten, zy gebruiken al hun magt in 't verſchanſen der boſſchen.*

EMŪNĪTŪS, ă, ūm. Liv. *Verſchanſt, verſterkt, met bolwerken of muren omringd.*

Cavea retibus emunita. Colum. *Een kooy met netten omringd, digt gemaakt, beſloten.*

EMŪSCO, ās, āvī, ātum, ārĕ. acc. Colum. *Moſch van een boom afdoen, afnemen.*

EMŪSSĬTĀTŪS, ă, ūm. Feſt. *Regt, vogel of lyn regt, met een lyn gevrokken.* Dit woord moet men niet gebruiken. *Zie* Amuſſitatus.

EMŪTĀTŪS, ă, ūm. Quintil. *Veranderd, verwiſſeld, verruild.* Men vind niet ligt *Emuto* in *præſenti.*

EMŪTĬO, īs, īrĕ. Plaut. *Mompelen, morren, binnen 's monds ſpreken.*

ĔN. Interj. nomin. *of* acc. Ter. Cic. *Zie, aanzie, aanſchouw, zie daar.*

En hic ille eſt. Cic. *Zie daar is de man: Daar is hy zelf.*

En cui tuos liberos committas. Cic. *Zie daar de man, dien gy u kinderen moet vertrouwen, of dien gy uw kinderen moet laten opvoeden.* Dit word hier ſpotswyze gezegt.

En ut poſtat? Plaut. *Zie eens hoe klopt hy?*

ENĀRRĀBĬLĬS, ĭs. m. & f. lĕ, is. n. Quint. *Vertellelyk, het gene men verhalen, vertellen, bekend maken, of openbaren kan.*

ENĀRRĀTĬO, ōnĭs. f. Quintil. *Verhaal, vertellinge, berigt, verklaringe.*

Enarratio Poëtarum. Quintil. *Uitleggінge, verklaringe, ontvouwinge der Digteren.*

ENĀRRO, ās, āvī, ātum, ārĕ. acc. Ter. Cic. *Verhalen, vertellen, misleggen, verklaren.*

ENĀSCŌR, ĕrĭs, nātus ſum, nāſcī. Varr. *Op of uitkomen, uitſchieten, uitgroeyen, botten.* Sprekende van kruiden, tanden, enz.

Ex nucleo tardiùs quàm ex talea enaſcitur olea. Varr. *Een olyf-boom groeit eerder uit een geplante korn of ſteen, als uit een ent.*

Digitized by Google

ENĂTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. ad aliquem locuta. Hirt. Mart. *Ontzwemmen, na een plaatſe zwemmen, met zwemmen ontkomen.*

E naufragio enatare. Vitruv. *Van een ſchipbreuk ontzwemmen.*

** Reliqui habent ſe anguſtiùs, enatat tamen Epicurus. Cic. *De andere Wyſgeeren hebben het wel ſlegt ſt, zyn in't naauw; dog Epikuur weet zig te redden, houd nog het hoofd boven.*

Enatantes ab aqua imagines. Vitruv. *Gedaantens die uit het water opkomen; de verbeeldingen, die boven uit het water ſchynen.*

ENĀVĀTŬS, ă, ūm. Tac. *Volbragt, afgedaan, gedaan, volmaakt, bewrogt.*

Præmia enavatæ operæ petebant. Tac. *Zy eiſſchen loon voor hun genome moeyte, voor gedanen arbeid.*

ENĀVĬGO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. amnem. Plin. H. *Over varen, over een rivier varen, zeilen.*

Unda omnibus enaviganda. Hor. *Een water, dat alle menſchen moeten over varen.*

Enavigare. Suet. *Landen, aan land komen:* ook, *ontzeylen.*

** E Logicis, tanquam è ſcrupuloſis cautibus enavigavit oratio. Cic. *Myn reden u het over de redenkonſt, als over gevaarlyke banken onzeyld, ontkomen.*

ENCÆNĬA, ōrūm. n. g. Pl. Gr. *Kerk-inwyding, kerk heiligdags-vernieuwing:* Vulgò, *kerkmiſſe*, of, *kermis.*

ENCĂRPŬS, ī. m. Vitruv. ἔγκαρπον. *Bloem of looſwerk, of cieraad.* Welke men zet op de (kapiteelen) van Joniſche pilaren, in den hoek van yder.

ENCAŬSTĒS, æ. m. Vitruv. Plin. H. ἐγκαυστής. *Een brandſchilder, vierſchilder, die met vyer ſchildert:* vulgò, *een (Emailleerder.)*

ENCAŬSTĬCŬS, ă, ūm. Plin. H. *Brandverwig:* vulgò, *geemailleerd.*

Encauſtica pictura. Plin. H. *Een brandverwige ſchildery:* vulgò, *van emailleerſel.*

ENCAŬSTŪM, ī. n. Plin. H. ἐγκαυστόν. *Brandverw, brandſchildery:* vulgò, *(emailleerſel.)*

Encauſto pingere. Plin. H. *Brandſchilderen, brandverwen:* vulgò, *(emailleeren), (emailleer) werk ſchilderen.*

Encauſtum. Plin. H. *Purper verwige inkt,* die niemand als ‡ de Keizers op ſtraffe van hoog verraad mogt gebruiken.

ENCAŬSTŬS, ă, ūm. Mart. ἐγκαυστός. *Gebrandverwt, gebrandſchildert:* vulgò, *geëmailleerd.*

ENCHĪRĬDĬŬM, ĭī, n. g. Gr. Herm. *Een hand- of klein boekje.*

ENCŌMĬŬM, ĭī, n. g. Gr. *Loſ, loſſpraak, prys, verheffinge.*

ENCŌMĬASTES, æ, m. g. Gr. *Loſſpreker, die iemands loſ verbreid.*

ENCRĂSĬCHŎLĪ, ōrūm. m. g. pl. Gr. *Kleine visjes, als ansjovis, ſprot, en dergelyke.*

ENCYCLĬŎS diſciplina, *of* Encyclios doctrinarum omnium diſciplina. Vitruv. *Geleerdheids omloop, de ronde kring der volſlagene geleerdheid, ſchakelinge van, of hooge geleerdheid in alle wetenſchappen.*

ENDRŎMĬS, ĭdis. f. Juven. Mart. *Een ruwe pels-rok, mantel, of winter-rok.*

ENĔCO, ās, nĕcŭī, nĕctūm, nĕcārĕ. acc. Plaut. *Dooden, om hals brengen.* Enecas. *Gy maakt my baloorig* (ſcil.) *met praten, of dit of dat te doen.*

ENĔCTŬS, ă, ūm. Plin. H. *Gedood, omgebragt, geſneuveld.*

Enectus fame, ſiti, inopiâ. Cic. *Dood of half dood, uitgeteerd door honger, dorſt en armoede.*

Provincia enecta fame. Cic. *Een land, of overheerd landſchap, door hongersnood uitgeſtorven, ontvolkt, verwoeſt.*

ENĔRVĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Ontzenuwd, verzwakt, kragteloos, zwak, ſlap.* Sprekende van perſonen en zaken.

Enervatus. Cic. *Laf, laſhartig, verwyfd, teeder.*

Enervata ſententia. Cic. *Een laſhartig, laf, verwyfd gevoelen.*

Oratio. Cic. *Een laſhartige, verwyfde redenvoeringe, een laf vertoog.*

ENĔRVĬS, ĭs. m. & f. vĕ, ĭs. n. Plin. J. Quintil. *Verwyfd, laf, wulpſch, dertel, laſhartig.* Sprekende van een vertooning, dans, enz.

Enervis compoſitio. Quintil. *Een verwyfde, kragteloze, dorre, magere, zwakke ſtyl, opſtel.*

Enervis vita. Val. Max. *Een laf, laſhartig, verwyfd, dertel leven.* Animus. Val. Max. *Een laf of laſhartig gemoed.*

ENĔRVO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. aliquem. Cicer. Animos alicujus. Ovid. Vires. Hor. *Ontzenuwen.* Ook, *Iemand of des zelfs gemoed, of moed, laf, laſhartig, of verwyfd maken.*

Non enervatur oratio compoſitione verborum. Cic. *Een vertoog word niet ontzenuwt, of kragteloos door de ſchikkinge der woorden.*

ENGŌNĂSĪ. Cicer. in Arato. ἐγγόνασι, indeclin. Manil.

‡ Engŏnăsĭn. indeclin. *Een geſtarnte, in't Latyn ingeniculus, of de knieler genoemd.* Zommige digters verzieren, dat dit Lykaon is, die de Goden bid, zyn dogter Caliſte, door hem in een beerin veranderd, weder te geven: Anderen zeggen, dat het Theſeus is, tragtende een rots op te ligten: Andere Poëten eindelyk geven voor, en met grooter reden, dat het Herkules is, die op de regter knye ſteunende, het hoofd van den draak die de Heſperides bewaard, wil verpletteren.

ĔNHYDRĬS, ĭdis. f. Plin. H. Enhydrus, ĭ. m. Solin. ἔνυδρις. *Een witte waterſlang.*

ĔNHYDRŎS, ī. f. Plin. H. ἔνυδρος. *Een ſoort van koſtelyk geſteente, rond, blank en glad, van binnen als met water bezet.*

ĒNĪM. conj. Cic. *Want.* Men vind deze conjunctio nooit voor, maar altyd na 't eerſte woord in een reden.

At enim, Certè enim, Verùm enim. Ter. Sed enim. Cic. *Maar, dog, maar voor zeker, zekerlyk.*

Enimverò ferendum hoc non eſt. Ter. *Waarlyk dit ſtaat ons niet te verdragen.*

Enimverò, inquit. Cic. *Maar, zeide hy.*

Nunc enimvero occidi. Plaut. *Maar nu ben ik't eenemaal bedorven.*

ENĪSŬS, ă, ūm, part. *Gepoogd, getragt, zyn beſt gedaan, of alles ingeſpannen hebbende.*

ENĪTĔO, ēs, nĭtŭī, nĭtērĕ. Virg. *Uitſchitteren, uitblinken, ſchynen, glinſteren, glimpen, klaar of helder zyn.*

Craſſi magis enitebat oratio. Cic. *Het vertoog van Craſſus blonk uit, was deftig.*

In eo bello virtus enituit egregia Catonis. Cic. *De dapperheid, of helden moed van Kato, munte, heeft in dien oorlog uitgeblonken,* dat is, *Kato toonde in dien oorlog zonderlinge heldhaftigheid.*

ENĪTĔSCO, ſcĭs, ſcĕrĕ. Quintil. *Uitſchitteren, uitſchynen, uitblinken, glimpen, glinſteren.*

Enitеſcis multo pulcrior. Hor. *Gy ſchynt of blinkt, gy gelykt veel mooyer, bevalliger, ſchooner.*

Hoc vetuſtate magis enitеſcit. Cic. *Dit munt door den ouderdom meerder uit, hoe ouder dat dit is, hoe hooger het geagt word.*

ENĪTŎR, ĕrĭs, nīsŭs *of* nīxŭs sūm, nītī. Cicer. *Tragten, pogen, vlyt of kragten inſpannen, en aanwenden: zyn beſt doen.*

Eniti, ut, &c. ſeq. ſubj. Cic. *Tragten, pogen, kragten inſpannen, aanwenden, om,* enz.

Eniti in re aliquâ. Cic. *Alle vlyt of naarſtigheid in iets aanwenden, alle kragten in iets te werk ſtellen.*

Corrigere mihi natum enitere. Ter. *Tragt of poogt myn zoon te verbeteren, op de regte weg te brengen.*

Omni amore, ope atque opera enitere, ne tempus nobis prorogetur. Cic. *Tragt of poogt op al de liefde die gy voor my hebt, met al u kragt en vermogen te weeg te brengen, dat de tyd van myn dienſt niet verlangd werde.*

Ab illis ſummâ ope eniſum eſt, &c. Salluſt. *Zy hebben alle hun kragten ingeſpannen, en alles gedaan wat zy konden doen. Zy hebben hun uiterſte beſt gedaan.*

Remis eniti. Val. Flacc. *Met alle magt roeyen.*

Eniti aggerem *of* in aggerem. Tac. *Op een werk, dyk, of worſtweringe ſpringen.* Per aggerem. Plin. H. *Over een bolwerk trekken, gaan, voort rukken.*

Eniti, *alleen, of* Eniti partum *of* puerum. Varr. Liv. *Een kind baren, in de kraam bevallen.* Fœtum. Virg. *Jongen werpen.* Ova. Colum. *Eyeren leggen.* Dit woord heeft in dezen zin, *in præterito* enixa ſum.

Ad Conſulatus & honores eniti. Vell. Paterc. *Na Burgermeeſterſchappen en eerampten dingen, ſtaan, of de zelve tragten te bekomen.*

ENĪXĂ, æ. f. *Alleen, of* Enixa partum. Liv. *Die gebaard heeft, of*

Digitized by Google

of in 't kraambedde bevallen is: 't welk geworpen heeft, als men van een beeſt ſpreekt.

ENIXE. adv. Liv. *Kragtiglyk, kragtdadiglyk, met alle magt, geweldig.* Men leeſt in Livius *enixius*, en in Sueronius, *enixiſſimè* in dezen zin.

Enixè dimicare. Liv. *Hardnekkiglyk, kloekmoedíglyk, vinniglyk, heviglyk ſtryden.*

Enixè juvare aliquem. Cæſ. *Iemand met alle magt, vermogen, vlyt helpen.*

Imperata enixè facere. Liv. *Vlytiglyk, met naarſtigheid of yver iemands bevelen volbrengen, uitvoeren, nakomen.*

Meam cauſam boni enixè ſuſceperunt. Cic. *De vromen hebben myn zake vlytiglyk, met liefde, yver, en genegentheid aan of op zig genomen te verdedigen.*

† ENIXIM. adv. Siſen. *Kragtiglyk, met vlyt of yver, met kragt.*

ENIXIOR, ōris. m. & f. ūs, ōris. n. Enixior cura. Front. *Grooter, nadrukkelyker, yveriger zorg of kommer.*

Enixioris operæ, quàm in unius diei præmium conſcii ſibi, &c. Plin. H. *By hun zelven bewuſt, dat het van grooter of zwaarder moeite of arbeid was, dan men 't met eene dagloon kon beſtên.*

ENIXŪS, ūs. m. Plin. H. *Baringe, in de kraam bevallinge.*

Poſt unum annum ab enixu. Plin. H. *Een jaar na 't werpen van jongen.* Van beeſten geſproken.

ENO, ās, āvī, ātūm, āre. in terram. Plaut. Liv. *Ontzwemmen, na land zwemmen.*

Enare ad aliquem locum. Virg. *Na een plaats toe zwemmen, ontzwemmen.*

ENŌDĀTE. adv. Cic. *Klaarlyk, taſtelyk, baarblykelyk, duidelyk.*

Aliquid explicare enodatiùs. Cic. *Iets zeer klaar, net, wat wydloopig uitleggen.*

ENŌDĀTIO, ōnis. f. Cic. *Uitlegginge, ontknoopinge, verklaringe, ontvouwinge.*

Enodatio nominum. Cic. *Ontknooping, oploſſing, verklaringe van den oorſpronk der woorden.*

ENŌDĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Uitgelegd, verklaard, ontvouwd, ontknoopt.*

ENŌDIS, is. m. & f. dĕ, is. n. Virg. Vitruv. Colum. *Zonder knoopen, quaſten, knobbelen of knorren, glad, effen.* Sprekende van een ſtok, boom, enz.

Enodis. Plin. J. *Gemakkelyk, glad, zoetvloeyende.* Sprekende van een gedigt of reden.

Scripta erat elegis teneris & enodibus. Plin. J. *Het was geſchreven in tedere en zoetvloeyende treurdigten.*

ENŌDO, ās, āvī, ātūm, āre. acc. Colum. *De quaſten, knoopen, knorren of knobbelen* van boomen, enz. *afdoen, afhouwen, ſnyden.*

Enodare. Auct. ad Her. Varr. *Iets ontknoopen, uitleggen, ontvouwen, opheldren, verklaren, beduiden, aan toonen.*

Enodare nomina. Cic. *Den oorſpronk der woorden ontknoopen, oploſſen, verklaren, uitleggen.*

ENORMIS, is. m. & f. mĕ, is. n. Plin. H. *Vitermate of geweldig groot, onbeſchoft, ongeregeld.*

Enormis. Tac. *Krom, vol bogten.* Sprekende van een weg, ſtraat, enz.

ENORMITĔR. adv. Plin. H. *Onbeſchoftelyk, onmatiglyk, geweldiglyk, grootelyks, buiten gemeen, uitermaten.*

Campus enormiter projectus. Sen. Ph. *Een zeer wyd uitgeſtrekt veld.*

ENŌTESCO, ſcis, nōtŭī, nōtēſcĕre. Tacit. Suet. *Bekend, openbaar, rugtbaar, kennelyk worden, aan den dag komen, uitlekken.*

Quod ubi enotuit. Tac. *'t Welk als het bekend of rugtbaar wierd.*

Enotuerunt tui verſus. Suet. *Uwe gedigten zyn in 't ligt gekomen, zyn by yder een bekend.*

ENŌTO, ās, āvī, ātūm, āre. acc. Plin. J. *Teekenen, aanteekenen, op ſchryven, aanſchryven.*

ENŌVO, ās, āvī, ātūm, āre. acc. Cic. *Vernieuwen.* Men leeſd in de beſte drukken *Renovare.*

ENS, ēntis. n. Cæſ. apud Priſcian. *Een weezen, of zelfſtandigheid.*

ENSĬCŪLŪS, ī. m. Plaut. *Een kleine degen, een klein zwaard, een degentje, zwaardje.*

ENSĬFĔR, ī. m. Ovid. *Een degendrager, met een degen of zwaard gewapend, omgord.*

ENSĪS, is. m. Cic. Virg. *Een degen, zwaard.* Cicero gebruikt merendeels *Gladius.*

ENTĔRŌCĒLE, ēs. f. Plin. H. ἐντεροκήλη. *Darmſcheurſel, geſcheurdheid, moeder- of uitzinkinge der darmen.*

ENTĔRŌCĒLĬCŪS, ī. m. Plin. H. ἐντεροκηλικός. *Die geſcheurd is.*

ENTHĔĀTŪS, ă, ūm. Mart. *Van een Godheid bezeten, gedreven, aangedaan:* Gelyk de oude Heidenſche Prieſters en Prieſteresſen voorgaven te zyn.

ENTHĔŪS, ă, ūm. Sen. Trag. Mart. *Van God aangeblazen, aangedaan, gedreven, Goddelyk, vol van Gods geeſt, of genade.* Sprekende van perſonen.

*** Enthea tecta. Stat. *Een Goddelyk, heilig, heerlyk huis.*

ENTHYMEMĂ, ătis. n. Cic. Quintil. ἐνθύμημα. *Een korte ſlot reden, welke maar een voorſtellinge en een beſluit heeft.*

ENŬBO, is, nūpſī, nūptūm, nūbĕre. Liv. *Misbuwelyken, een ſlegt of gering man trouwen, een ſlegt huwelyk doen.* Sprekende van een vrouw.

Virginiam matronæ quòd è patribus enupſiſſet, ſacris arcuerunt. Liv. *De Roomſche Juffers dreven of weerden Virginia uit den tempel om dat zy aan een man beneden een Raadsheer getrouwd was.*

ENŬCLĔĀTĒ. adv. Cic. *Klaarlyk, duidelyk, taſtelyk, netteliyk, onderſcheidentlyk.*

Enucleatè. Cic. *Onderſcheidentlyk, uitdrukkelyk, met nadrukkelyke, of kragtige woorden.*

ENUCLĔĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Net, onderſcheiden.*

Suffragia enucleata. Cic. *Opregte, zonder gunſt gegeven ſtemmen.*

ENUCLĔO, ās, āvī, ātūm, āre. acc. Cic. *Verklaren, uitleggen, ontvouwen, opheldren, ontknoopen, bedniden.* Dit woord ſchynt eigentlyk te beduiden, de kern uit een noot kraken, dog men vind geen Schryver, die 't in dezen zin gebruikt heeft.

ENŬMĔRĀTIO, ōnis. f. Cic. *Optellinge, tellinge, oprekeninge.*

Enumeratio. Cic. Quintil. *Herhalinge, optellinge der hoofdſtukken van een verroog.*

ENŬMĔRO, ās, āvī, ātūm, āre. acc. Cic. *Het getal aanwyzen, een onderſcheiden net verhaal van alles doen.*

Enumerare. Cicer. *Verhalen, vertellen, aantoonen, melden, vermelden.*

Enumerare. Ter. Cic. Propert. *Optellen, oprekenen, een getal optrekken.*

Enumerare ſingula. Luc. Per ſingula. Colum. *Alles in 't byzonder verhalen, verhandelen, melden, aanroeren.*

ENŬNCĬĀTĬO, ōnis. f. Cic. Quintil. *Een ſtellinge, grondregel, regel, ſtelſel, gezag.*

ENŬNTĬĀTĪVŬS, ă, ūm. Sen. Ph. *Verklarende, uitleggende, ſtellende, tot verklaringe of uitlegginge dienende.*

ENŬNCĬĀTRĪX, īcis. f. Ars enunciatrix. Quintil. *De konſt van zig wel te uiten of uit te drukken.* Sprekende van de redeneer-konſt.

ENŬNCĬĀTŪM, ī. n. Cic. *Een ſtellinge, grondregel, regel, ſtelſel, gezag.*

ENŬNCĬO *of* ĒNŬNTĬO, ās, āvī, ātūm, āre. acc. Cic. *Uitſpreken, uitleggen, verklaren, ontvouwen, ſtellen.*

Enunciare aliquid. Cic. *Iets openbaren, verkondigen, uitſtrooyen, verbreiden, ontdekken.*

ENŬPTĬO, ōnis. f. Liv. *Misbuwinge, een ſlegt huwelyk, of trouwe met een man beneden haar ſtaat.*

Enuptio. Liv. *Verlof of regtvergunning, om buiten 't huisgezin van haar heer te mogen trouwen.* Sprekende van een ſlavin.

ENŬTRĬO, is, īvī, ītūm, īre. acc. Plin. H. Colum. *Voeden, opvoeden, opbrengen, voort queeken, opqueeken.*

Tantùm poſtea honoris increvit platanis, ut infuſo mero enutriantur. Plin. H. *De ahorn-boomen wierden naderhand zoo hoog geagt, dat men de zelve met wyn beſproeyde om ze voort te queeken.*

ĔO. adv. Cic. *Derwaarts, daar na toe, tot daar toe, na die plaats.* Met een *verbum motus.*

Eò furoris proceſſit. Plin. J. *Hy verviel tot zoo groot een woede.*

ĔŌ. Ter. *Daarom, ten dien einde, dierhalven, ten dien inzigte, uit dien hoofde.*

* Is dicitur venturus, eò nunc commenta eſt dolum. Plaut.

Digitized by Google

Men zegt dat hy komen zal, daarom heeft zy die liſt of looze vond bedagt.

Eò fuit mirabilius, quòd of quia ab eo non expectabatur. Cic. *Het was daar om te wonderlyker of vremder, om dat het van hem niet verwagt wierd.*

Hæc ad te eò pluribus ſcripſi, ut intelligeres, &c. Cic. *Ik heb deze dingen des te wydloopiger geſchreven, op dat gy verſtaan zoude, enz. Ik heb dit in't breede verhandeld, op dat gy begrypen zoude, dat, enz.*

Non eò hoc dico, quin quæ tu velis, ego velim. Plaut. *Ik zegge dit daarom niet, om dat ik anders wil als gy. Ik zeg dat daarom niet, of ik wil evenwel gelyk gy wilt.*

Non eò dico, quò of quòd mihi veniat in dubium. Cic. *Ik zegge het daarom niet, om dat ik'er aan twyffele.*

Eò dico ne putes, &c. Plaut. *Ik zegge het daarom, op dat gy niet zoud denken, enz.*

* Eone es ferox, quia habes imperium. Plaut. *Zyt gy daarom trots, om dat gy magt of te gebieden hebt.*

Nec eò ſecius plurimos docuit. Suet. *Hy heeft des niet tegenſtaande vele perſonen onderwezen.*

Meminiſti, & eò magis, quòd, &c. ſeq. ſubj. Cic. *Gy gedenkt het, en wel des te meer, om dat, enz.*

Nunc, mi Plance, eò plus apud eum enitere. Cic. *Myn vriend Plancus, doet nu des te meer uw uiterſte beſt by hem.*

Annos ſexaginta natus es, aut plus eò. Ter. *Gy zyt zeſtig jaren oud of daar boven.*

Tormenta eò graviores habent emiſſiones, quò ſunt contenta vehementiùs. Cæſ. *De werp- of ſtinger tuigen doen des te grooter geweld, hoeze kragtiger geſpannen zyn.*

Quantò magis appropinquare hoſtis cœpit, eò tibi celeriùs agendum erat. Cic. *Hoe meer de vyand begon te naderen, te meer hebt gy u moeten haaſten.*

Res erat eò loci. Cic. *De zaak was zoo verre gekomen, was in dien ſtaat, ſtond zoo.*

Res eò recidit. Quintil. *De zaak is daar toe gekomen, vervallen.*

Eò uſque, donec, &c. ſeq. ſubj. Val. Max. Eò uſque dum. Colum. Eo uſque ut. Hirt. *Tot zoo verre, dat, enz. Zoo lange tot dat, enz.*

ĔŌ. Cic. *Zie* Is, ea, id.

‡ ĔO, īs, īvī, ĭtūm, īrĕ. Cic. *Gaan.*

Ire modeſtè. Ovid. *Zedigly gaan.* Magnificè. Plaut. *Hoogmoediglyk, ſtatelyk gaan.*

Ire pedibus. Plaut. *Te voet gaan.*

Ire grandibus gradibus. Plaut. *Met groote ſchreden gaan.*

Patiamur puerum ire noſtris itineribus. Cic. *Laat ons den jongen onze wegen laten gaan.*

Inficias ire. Plaut. Ter. *Ontkennen, loochenen.*

Ire ad arma contra aliquem. Cic. *Tegen iemand ten kryg gaan. De wapenen tegen iemand opvatten.*

Alios ad prælium ire videas, Cattos ad bellum. Tac. *Anderen ziet men ten ſtryd, dog de Katten ten oorlog trekken.* Om dat de Katten zeer voorzigtig in't voeren van den oorlog waren.

Ire ad aliquem. Plaut. Ter. *Tot iemand gaan, na iemand toegaan, iemand gaan bezoeken, vinden.* In aliquem. Ovid. *Tegen iemand aangaan.*

Ire in aciem. Quintil. *Na't leger of na den oorlog trekken.* Tacitus gebruikt het om te zeggen, *na den ſtryd gaan.* In mare. Plaut. *In zee gaan, in zee ſteken, zee kiezen.*

Ire in opus alienum. Plaut. *Zig met een anders zaken bemoeyen.* In litem. Ovid. In jus. Plin. J. *Gaan pleiten, een geding aanvangen, voor't regt gaan.*

Ire in faſtidium. Sen. Ph. *Beginnen te walgen, tegen te ſtaan, ſmakeloos worden.* In lacrymas. Virg. *Beginnen te weenen, ſchreyen.*

Ad reciperatores itum eſt. Tac. *Men beſloot hem gelaſtigden toe te ſchikken, voegen.*

In Conſilium itur. Cic. *Den Raad vergaderd, komt by een.* 'T beteekend nog, *De Regters gaan zitten om te beraadſlagen.*

Frequentes ierunt in alia omnia Judices. Cic. *Vele Regters waren van gantſch andere gedagten.*

Ire in ſententiam alicujus. Cic. Pedibus ire in ſententiam alicujus. Liv. *In iemands gevoelen overgaan, of treden: iemands oordeel goed keuren, van iemands gedagten zyn, iemands*

‡ *zyde kiezen, volgen.* De Ouden om de langheid van 't ſtemmen te vermyden, gingen aan de zyde ſtaan des genen wiens gevoelen zy goed keurden.

Manibus ire in ſententiam. Quintil. *Iemands gevoelen of oordeelen door een teeken met de hand goed keuren, opvolgen.* Als

‡ de Regters van wegen 't gedrang niet konden komen by den perſoon, gaven zy een teeken met de hand dat zy van zyn oordeel waren.

Frater decrevit, ut ſi judicatum negarent, in duplum irent. Cic. *Myn broeder heeft gewezen, dat, indien zy zig niet wilden houden aan't gewyſde, zy tweevoudig zouden betalen.*

Incipit res meliùs ire quàm putabam. Cic. *De zaak begint beter te gaan als ik dagt, gelukt beter als ik verwagte.*

Unde is? Plaut. *Van waar komt gy?*

Quæſo ut mecum ad matrem virginis eas. Ter. *Ik verzoeke dat gy met my gaat by de moeder van't meisje.*

Valetudo Principis it in melius. Tac. *De gezondheid van de Vorſt neemt toe, 't gaat'er beter meê.*

Eunt præcipites mores. Liv. *De zeden worden bedorven, 't gaat'er arger meê.*

Noſtro omine it dies. Plaut. *Deze dag gaat ons na wenſch, wy konnen geen gelukkiger dag wenſchen.*

Ad ſcenam ibat mercede conductus. Corn. Nep. *Hy ging voor loon gehuurd na't tooneel: Hy ging zyn rol om geld ſpelen.*

Ire in alicujus legem. Val. Max. *Een wet van iemand ontfangen, toeſtaan.*

ĔŌDĔM. adv. Cæſ. *Na de zelve plaats toe.*

** ĔŌS. f. Ovid. *Den dageraad, d'eerſte morgenſtond, 't krieken van den dag.* Men vind dit woord niet als in *nominativo.*

ĔŌŬS, ă, ūm. Virg. Ovid. *Ooſt, Ooſtelyk, van't Ooſten.*

Mare Eoum. Tibul. *De Ooſterſche zee.*

ĔPHĔBĒŬM, ēī. n. Vitruv. ἐφηβεῖον. *Oeffenplaatſe voor de jeugd, een ſchole van jeugdelingen.*

ĔPHĔBŬS, ī. m. Ter. Cic. ἔφηβος. *Een jongeling van boven de veertien jaren, die uit zyn kindſche jaren is.*

Exceſſit ex ephebis. Ter. *Hy is zyn eerſte jeugd voorby, hy is zyn kindſche jaren ontwaſſen.*

** Animus ephebis ætate exiit meus. Plaut. *Myn geeſt is met'er tyd myn kindsheid ontwaſſen: Myn verſtand is met myn onderdom toegenomen.*

ĔPHEDRĂ, æ. f. Plin. H. ἐφέδρα. *Peeters ſtaart,* een kruid zoo genaamt.

ĔPHĔMĔRĬS, ĭdĭs. f. Cic. Juven. ἐφημερίς. *Een dag-boek, dag-regiſter.* Daar men dagelyks het gebeurde in opſchryft.

Ephemerides Mathematicæ. Plin. H. *Wiskundige dag-boeken.* Vulgò, *journalen.*

Ponere aliquid inter ephemeridas. Propert. *Iets in een dag-boek of regiſter aanteekenen.*

ĔPHĔSŬS, ī. f. Cæſ. Liv. Ἔφεσος. *Epheze,* voor heen een vermaarde ſtad in de Ægeeſche of zwarte zee. Thans van de Turken *Figena* genoemd.

ĔPHĔSĬŬS of ĔPHĔSĬNŬS, ă, ūm. Cic. *Van Epheze, daar geboren, tot Ephezen behoorende: Een Ephezer.*

ĔPHĬALTES, æ. f. g. Gr. *De Nagtmerry.* Latinis *incubus.*

ĔPHĬPPĬĀTŬS, ă, ūm. Cæſ. *Een ruiter met een gezadeld paard.* Dit was by de Oude Duitſchers ſchandelyk.

ĔPHĬPPĬŬM, ĭī. n. Cæſ. ἐφίππιον. *Een zadel.*

ĔPHŌRŬS, ī. m. Cic. ἔφορος. *Stads Opzienders.* Zeker Overheid van Lacedæmonie, die by na de zelve magt hadden

‡ als de *Tribuni plebis,* of Schutsheeren van't volk te Rome.

ĔPĬBĂDĒS, ădum. f. plur. Ulp. ἐπιβάδες. *Een ſchip, bark, veerſchip.*

ĔPĬBĀTÆ, ārūm. m. plur. Vitruv. Hirt. ἐπιβάται. *Matrozen, bootsgezellen.*

Navis nudata epibatis. Hirt. *Een ſchip van volk ontbloot, een ongewapend of onbevolkt ſchip.*

ĔPĬCHĔRĒMĂ, ătĭs. n. Quintil. ἐπιχείρημα. *Een ſoort van redekavelinge, of ſtuitreden.*

ĔPĬCHYSĬS, ĭs. f. Plaut. Varr. Sen. Ph. ἐπίχυσις. *Een ſchenkkan, ſchenk-ſles.*

ĔPĬCOĔDĬUM, ĭī, n. g. Gr. *Lyk-gezang.*

ĔPĬCOĔNŬS, ă, ūm. Quintil. ἐπίκοινος. *'T geen tweezins kan genomen worden,* te weten in de *terminatie* of *genus.* Een woord in de Grammatica.

Nomen epicœnum. Quintil. *Een woord, 't welk onder een*

genus

Digitized by Google

genus en eene *terminatie* of woord uitgang het mannetje en 't wyfje beteekent.

ĔPICRŎCŬM, ī. n. Varr. Feſt. *Een ſoort van geel en dun gewaad: Een ſaffraan geel kleed.*

ĔPICRŎCŬS, ă, ūm. Plaut. *Geel, ſaffraan geel.* Sprekende van een ſaus, enz.

ĔPĪCŪS, ă, ūm. Cic. Quintil. ἐπικός. *Van een held.* Sprekende van een gedigt. Carmen epicum. *Heldendigt.*

Epicus Poëta. Cic. *Een heldendigter, Digter van helden vaarzen.*

ĔPĪDAŬRUM, ī. n. *of* ĔPĪDAURUS, ī. f. Plin. H. Lucan. *Raguſe*, een gemeene beſt en ſtad in Dalmatie.

ĔPĪDAŬRIUS, ă, ūm. Ovid. *Van Raguſa, daar toe behoorende.*

ĔPĪDĔMIA, æ. f. g. Gr. *Een algemeene of beſmetelyke lugtziekte, peſt, volkziekte, landziekte.*

ĔPĪDĪCTĪCUS, ă, ūm. Epidicticum genus. Cic. ἐπιδεικτικός. *Betoonend, bewyzend, betoogend. Genus demonſtrativum.* Eigen woord in de Spraakkonſt.

ĔPĪDĪPNĪDĔS, ūm. f. plur. Mart. ἐπιδείπνιδες. *Het nageregt, nabanket.*

ĔPĪDRŎMUS, ī. m. Plin. H. ἐπίδρομος. *Het ſtrik- of ſluittouw aan een jagt-net.*

ĔPĪDRŎMUS, ī. m. g. Gr. Jun. *Het benaam zeil:* Anders, *de tweede maſt op een ſchip.*

ĔPĪGLŌSSĪS, ĭdis. f. Plin. H. ἐπιγλωσσις. *Het klapje voor de longe pyp, ſtrot-klapje.*

ĔPĪGRAMMA, ătis. n. Cic. ἐπίγραμμα. *Opſchrift.*

Epigramma. Mart. *Een byſchrift in vaarzen, puntdigt, ſnuldigt.*

ĔPĪLĔPSIA, æ. f. g. Gr. Jun. *De vallende ziekte.*

ĔPĪLŌGŬS, ī. m. Cic. ἐπίλογος. *Slotreden, ſluitreden, beſlot, ſlot, of einde van een boek of reden.*

ĔPĪMĔNĬA, ōrum. n. plur. Juven. ἐπιμήνια. *Maandelyke geſchenken, ſchenkaadjen, giften.*

ĔPĪMĔNĬDĬUM, ĭi. n. Plin. H. ἐπιμηνίδιον. *Een ſoort van ajuin van lieflyker ſmaak, welkers groente kleinder is als de anderen.*

ĔPĪNĪCĬA, ōrum. plur. n. Suet. ἐπινίκια. *Zege-digten, zegevaarzen, gedigten op een overwinninge.*

ĔPĪNYCTĬS, ĭdis. f. Plin. H. ἐπινυκτις. *Een oogzweertje, een klein gedurig vloeyend puisje in den hoek van 't oog.*

Epinyctis. Plin. H. *Een nagt-puiſje in de dye, het been of de voet,* welke des nagts geweldig pynlyk is, waar van daan 't ook den naam heeft.

ĔPĪPHĂNĬA, æ. f. g. Gr. Jun. *Verſchyninge, openbaringe, een nagt-gezigt.* De Chriſtenen gaven oulinx den dag van Chriſtus geboorte dien naam.

ĔPĪPHŌNĒMA, ătis. n. Quintil. ἐπιφώνημα. *Een toejuichinge, zinryke verheffinge, of lof van iets fraays in een vertoog.*

ĔPĪPHŌRA, æ. f. Cic. Plin. H. ἐπιφορά. *Een zinkinge of quaadaardige vogt, zypende uit eenig gedeelte van 't ligham.*

ĔPĪRHEDĬUM, ĭi. n. Varr. Quintil. *Een karos, wagen, koets.*

ĔPĪSCENĬUM, ĭi. n. Vitruv. *De toneel-hemel, het bovenſte gedeelte van 't cieraad eens ſchouwburgs,* (toneels.)

ĔPĪSCĒNŎS, ī. f. Vitruv. *Zie* Epiſcenium.

ĔPĪSCŌPĬUS, ă, ūm. Cic. ἐπισκοπεῖος. *Van een verſpieder, 't welk tot verſpieden dienſtig is.*

Faſcelus epiſcopius. Cic. *Een* [*advys*] *of verſpied vaart, ſnaauw, of* [*brigantyn*]. *een ſtilegger.*

ĔPĪSCŌPUS, ī. m. Cic. *Een toe- of opziender, een bewindhebber.*

Epiſcopus oræ maritimæ. Cic. *Een bewaarder van de zeekuſt, een kuſtwagter, een bevelhebber over de zeeſtreek.*

Epiſcopus. *Een kerkvoogd, of* [*Biſſchop*]. Dit woord is de kerkelyke Schryvers eigen.

ĔPĪSTATA, æ. f. Villica epiſtata. Cat. ἐπιστάτης. *Een bewaardſter of bewindhebſter over een woninge of landhoeve en des zelfs toebehooren, een landvrouw.*

ĔPĪSTŎLA, æ. f. Cic. ἐπιστολή. *Een brief, een zendbrief,* vulgò, *een* (*miſſive*). D'Ouden ſchreven *Epiſtula.*

Epiſtola ad Alexandrum. Cic. *Een brief aan Alexander geſchreven.*

ĔPĪSTŎLĀRĬS, ĭs. m. & f. rĕ, ĭs. n. Charta epiſtolaris. *Een bruef of papier tot een brief.* Dit woord word niet gevonden dan in een opſchrift van Martialis, derhalven is men niet zeker, dat het van dezen Schryver is.

ĔPĪSTŎLĬCŬS, ă, ūm. Varr. apud A. Gell. *Van een brief, zendbrief, of* (*miſſive*) Vulg.

ĔPĪSTŎLĬUM, ĭi. n. Cic. *Een briefje, een* (*biljet*) *of* (*cedeltje*) Vulg.

ĔPĪSTŎMĬUM, ĭi. n. Vitruv. Sen. Ph. ἐπιστόμιον. *Een kraan, of tap,* 't beteekend ook, *een gote, een waterloop.*

Aquam argentea epiſtomia fundebant. Sen. Ph. *De ſilvere kranen wierpen 't water uit.*

ĔPĪSTYLĬUM, ĭi. n. Varr. Vitruv. ἐπιστύλιον. *Een pylaarkruin,* Vulg. *architraaf, een hoofd van een Pilaar.* Een konſtwoord in de bouwkunde.

ĔPĪTHĂLĂMĬUM, ĭi. n. Stat. Claud. ἐπιθαλάμιον. *Een Bruiloſts dicht, of lied.*

ĔPĪTĂPHĬŌS, ĭi. m. & f. ŏn, ĭi. n. Varr. ἐπιτάφιος. *Van een uitvaart, begraafenis, of graf.* Sprekende van een rede, vertoog, gedicht, enz.

Epitaphios agon. Varr. *Een ſtryd, dien d'oude vertoonden, om den uitvaart der grooten te vereeren.*

ĔPĪTHĔTŎN, ī. n. Quintil. ἐπίθετον. *Een bynaam, bywoord.*

ĔPĪTHYMŎN, ī. n. g. Flos Thymi.

ĔPĪTŌGĬUM, ĭi. n. Quintil. *Een overkleed, bovenrok, overtrek rok.*

ĔPĪTŎMA, æ. f. *of* ĔPĪTŎME, ēs. f. Cic. Colum. ἐπιτομή. *Een kort begrip, of uittrekſel.*

ĔPĪTŎNĬUM, ĭi. n. Varr. l. 3. c. 5. *Een konſt-werktuig om een touw, ſnaren, of koorden te ſpannen.* Men kan dus noemen, *de ſleutels van ſpeeltuigen.* Men leeſt in de handſchriften van Varro *epitonia*, en niet *epitomia.*

ĔPĪTŌXĬS, ĭdis. f. Vitruv. ἐπιτοξίς. *De kerf, of keep van een boog.*

ĔPĪTRĪTŎS, ī. m. Gell. ἐπίτριτος. *Een getal, 't welk een ander getal, en nog een derde meer begrypt.* Gelyk het getal van vier dat van dry en nog een derde, te weten, een behelſt: En 't getal van twaalf, negen behelſt, en nog een derde, te weten, drye.

ĔPĪTYRUM, ī. n. Varr. *Een ſmakelyke ſchotel eten, gemaakt van olyven, edik, venkel, enz.*

ĔPĪZYGĬS, ĭdis. f. Vitruv. ἐπιζυγίς. *Een voegplaat.*

ĔPŌDŎS, ī. m. Quintil. ἐπωδός. *Een toezang.* Dit is eigentlyk, *een zang-gedigt, beſtaande uit twee vaarzen van verſcheidene groote.*

Liber Epodon. *Het boek der toezangen van Horatius,* dus om de voorïz. redenen genoemd, of om dat het de vier boeken van de zang-gedigten van Horatius volgd. Muretus verzekert, dat hy een oud handſchrift gelezen heeft, waar in dit boek genoemd word, *het vyfde boek der zang-gedigten.*

ĔPŎPS, ŏpis, f. g. *Een wydop, of hupe.* Een vogel.

ĔPŌS. i. Hor. ἔπος. Idem quod carmen epicum. *Een heldendigt.*

ĔPŌTŌ, ās, āvī, ātum, ātē. acc. *Uit, of op drinken, op of uitzuipen.* Dit woord word niet gevonden als in den oneigentlyken zin.

Quæ Tyron toties epotavere lacernæ. Mart. *De mantels, de welke zoo dikwils de purpere verwe ingetrokken of ingezogen hebben, of die zoo dikwils purper geverwt zyn geweeſt.*

ĔPŌTUS, ă, ūm. Cic. Ovid. *Uit of opgedronken, uit of opgezopen.* Sprekende van dronk.

Epotus. Ovid. *Dronken, beſchonken.*

ĔPŬLÆ, ārum. f. plur. Cic. *Een gaſtmaal, of treffelyk onthaal, ſtempmaal, brasmaal.* Ook, *allerhande lekkere ſpyze, goedecier.*

ĔPŬLĀRĬS, ĭs. m. & f. rĕ, ĭs. n. Cic. *Van een gaſtmaal, banketteringe, of deftig onthaal.*

Epularis dies. Suet. *Een vrolyke dag, een dag waar op men elkander onthaalt.*

** Epularis. Varr. *Een gaſt, een genoodigde.*

ĔPŬLĀTĬO, ōnis. f. Colum. Petron. *Een gaſtmaal, onthaal, op een goede maaltyd, goede cier.*

Nihil aliud in hac epulatione captant. Petron. *Zy begeren niets anders in het eten van deze ſpyze.*

ĔPŬLIS, ĭdis, f. g. Æginet. *Aam of uitwaſch van tand vleeſch omtrent de kiezen.*

ĔPŬLŌR, āris, ātŭs sum, āri. Cic. *Te gaſt zyn, deftig onthaald worden, een gaſtmaal by woonen, goede cier maken, een treffelyk middag of avondmaal doen.*

Avi-

Digitized by Google

Avibus ferisque epulandum aliquem tradere. Sen. Trag. *Iemand voor de vogelen en wilde dieren tot aas werpen, of om verslonden te werden.*

ĔPŬLŪM, ī. n. Cic. *Een gastmaal, treffelyk onthaal, stempmaal, bruilmaal, goede cier.*
Epulum ferale. Cic. *Een doodmaal.*

ĔPŬLO, ōnis. m. g. Cic. *Een der Roomsche Drymannen*, wiens plicht het was, feesten voor Jupiter en d'andere Goden te vervaardigen. Ook, *een gast of genoodigde op een feest. Een vraat, slokop, of stemper.* Ook, *een broeder van een broederschaap.*

ĔQUĂ, æ. f. Cic. *Een merry.* Men vind in *dativo* en *ablativo plurali* equabus en equis.

ĔQUĀRĬA, æ. f. Varr. *Een hoop meeren en hengsten*, om voort te teelen.

ĔQUĀRĬŬS, ă, ūm. Val. Max. *Van een paard.*
Equarius medicus. Val. Max. *Een paarde meester, genees meester van paarden.*

ĔQUĔS, ĭtis. m. Plaut. Cic. *Een ruiter, een man te paard, een ryder, een ridder.*
Equites. Liv. Equitum exercitus. Virg. Equitum copiæ. Cic. Equitum acies. Tac. *De ruitery, het paarde volk, de ruiters en dragonders.*
Magister equitum. Cic. *Overste van de Ruitery, of 't paardevolk.*
Equitum turma. Hor. *Een bende ruiters.*
Eques. Cic. *Een ridder, iemand van een ridderlyke orde.*
Equitum ordo. Cic. *Een ridder orde, den ridderlyke rang of staat.*
*** Eques. Virg. Propert. *Een paard.*

ĔQUĔSTĔR *of* ĔQUĒSTRĬS, ys. m. ĔQUĔSTRĬS, ys. f. trĕ, is. n. Cæs. *Van een paard, tot een paard behoorende.*
Copiæ equestres. Cic. Agmen equestre. Ovid. *De ruitery, de ruiterbende, een hoop paarde volk.*
Equester Ordo. Cic. *De ridder orde.*
Res familiaris illi vix equestris erat. Cic. *Hy had naauwlyks ridderlyke middelen.*

ĔQUĔSTRĬĂ, ĭum. plur. n. Sen. Ph. *De rang, of zitplaatsen*
‡ *der Roomsche Ridderen in de Schouwspelen.*

ĔQUĬDĔM. adv. Cicer. *Voorwaar, waarlyk, in der waarheid, zekerlyk.*

ĔQUĬFĔRŬS, ī. m. Plin. H. *Een wild paard.*

ĔQUĬLĔ, is. n. Varr. Vitruv. *Een paarde stal.*

ĔQUIMĔNTŪM, ī. n. Varr. *Geld dat men voor den sprong van een hengst geeft.*

ĔQUINŬS, ă, ūm. Cic. *Van een paard, van een merry.*

ĔQUĬO, īs, īvī, ītŭm, īrĕ. Plin. H. *Hitzig, togtig worden, gelyk de merryen.*

ĔQUĪRĬĂ, ōrŭm. n. plur. Ovid. *Loopspelen te paard, ren, of ruiterspel.* Deze wierden ter eeren van Mars vertoond.

ĔQUISĒTŬM, ī. n. Plin. H. *Paardistaart*, een kruid.

ĔQUISO, ōnis. m. Varr. *Een paard beryder.* Vulg. *een (pikeur) iemand die de paarden leert, of bequaam maakt.*
Nauticus equiso. Varr. *Een matroos, bootsgezel, of zeeman, een pekbroek.*

ĔQUĪTĂBĬLIS, is. m. & f. lĕ, is. n. Liv. *Berydelyk, daar men te paard ryden kan.*
Regio equitabilis. Liv. Curt. *Een gewest daar men ruitery kan brengen, of in slag orde stellen, een bequaam land voor de ruitery.*

ĔQUĪTĀTĬO, ōnis. f. Plin. H. *Rydinge, het ryden, of te paard ryden.*
Equitatio stomacho est aptissima. Plin. H. *Het te paard ryden is zeer goed voor de maag.*

ĔQUĪTĀTŬS, ūs. m. Cic. Virg. *De Ruitery, het paarde volk, de ruiter benden.*
Equitatu *of* Equitatui præesse. Cæs. *De ruitery gebieden, overste van 't paardevolk zyn.*
Instruere aliquem equitatu. Cic. *Iemand met ruiters of paardevolk voorzien: iemand ruitery by zetten, toezenden.*
Femina aduruntur equitatu. Plin. H. *De dyen worden best door het ryden.*

ĔQUĪTO, ās, āvī, ātŭm, ātĕ. Cic. *Ryden, te paard zitten.*
Equitare in arundine. Hor. *Op een hout paard of een riet of stok ryden.*
In orbem equitare. Ovid. *In een ronde kring of in 't rond ryden, rondzwenken.*
Dum per flumen equitatur. Flor. *Terwyl men door de riviery ryd.*

ĔQUŬLĂ, æ. f. Varr. *Een kleine meer, of merry, een merrytje.*

ĔQUŬLĔŬS, ĕī. m. Cic. *Een veulen.*
Equuleus. Cic. *Een jong of klein paard, een kleppertje.*
Equuleus. Cic. *Een soort van straf- of pynbank.* Men zoude dus het houte paard voor misdadige soldaten wel konnen noemen.

ĔQUŬLŬS. ī. m. Cic. *Een veulen, een jong of klein paard.*

ĔQUŬS, ī. m. Cic. *Een paard.*
Equus acer. Ovid. *Een paard vol vier, een levendig paard.* Arduus, insignis. Virg. *Een groot, deftig paard, een paard dat zyn kop zeer wel draagt.* Asper *of* Durior oris. Ovid. *Een paard dat hard van bek is.* Bellator. Virg. *Een oorlogs paard.* Intractatus, novus. Cic. Indomitus. Hor. *Een ongetemd, onberede, ongeoeffend paard.* Venator. Claud. *Een jagt paard.* Tener. Cic. *Een jong paard.*
Expeditus in equo. Cic. *Die wel en vast te paard ryd, een goed ruiter.*
Equum fingere. Virg. *Een paard oeffenen, leeren.* Flectere. Hor. *Een paard doen zwenken.* Fundere. Virg. *Een paard op een volle ren brengen.* Equo desilire. Curt. *Van 't paard stygen.* Equi regentes. Curt. *Paarden die voorraan gaan.*
Equus. Vitruv. Cicer. in Arato. *Het paard*, een hemels teeken.

ĔRĀDĬCĀTŬS, ă, ūm. Plaut. *T'eenemaal verloren, verdelgd, dood.* Sprekende van personen.

ĔRĀDĬCĬTŬS. adv. Plaut. *T'eenemaal, tot de wortel toe, wortelings.*

FRĀDĬCO, ās, āvī, ātŭm, ātĕ. Plaut. Ter. *Met de wortel uittrekken, uitroeyen.*
Eradicare aliquem. Plaut. Ter. *Iemand gantsch verdelgen, bederven, uitroeyen.*
Pugnis memorandis meis eradicabat hominum aures. Plaut. *Hy verdoofde d'ooren van alle menschen door 't verhaal van myn vegten.*

ĔRĀDO, ĭs, rāsī, rāsŭm, rādĕrĕ. acc. Col. *Uitschrappen.*
Albo Senatorio eradere aliquem. Tac. *Iemand uit het getal of*
‡ *de naamrolle der Raadsheeren schrappen.* Men zette de Raadsheeren af door het uitdoen van hunne namen uit de naamrolle daar ze in geschreven stonden.
Eradenda elementa pravæ cupidinis. Hor. *Men moet de beginselen van quade begeerlykheid uitroeyen.*

ĔRĀSŬS, ă, ūm. Propert. *Uitgeschrapt, afgeschoren.*
Genæ erasæ. Propert. *Geschore kaken, gladde kale wangen, koonen.*
Erasus. Sen. Ph. *Uitgeschrapt, afgeschoren, uitgedaan of gewreven.*
*** Timor erasus ex animo. Sen. Trag. *Vrees uit het gemoed gewreven, verbannen, verdreven, verdweenen.*

FRCYNĬĂ. *Zie* Hercynia.

ĔRCĪSCO, scĭs, scīscĕrĕ. *Verdeelen, schiften, scheiden, deelen.* Men vind van dit woord niet als het *gerundium.*
Erciscundæ familiæ causam agere. Cic. *Een geding tot schifting, scheidinge, en deelinge van een boedel bepleiten.*
Arbitrum erciscundæ familiæ postulare. Cic. *Een regsman verzoeken om den boedel te schiften, scheiden, en deelen.*
Erciscundus. *Die zig in 't midden tussen twee strydige gewoekens houd.* Servius gebruikt dit woord, sprekende van een wysgeer.

ĔRCTŬM, ī. n. Cic. *Erfenis, erfgoed, erfdeel.*
Quibus verbis erctum cieri oporteat nescit. Cic. *Hy weet niet*
‡ *met wat woorden d'erfenisse verdeeld behoorde te worden.* Dus moet men lezen in Cicero gelyk Vossius, na Victorius aanwyst, en niet *ercisci* nog *ercisceri.*

ĔRĔBĔŬS, ă, ūm. Ovid. *Helsch, van de hel, of helle.*

ĔRĔBŬS, ī. m. Virg. *De hel, helle, afgrond.*

ĔRĔCTĬO, ōnis. f. Vitruv. *Opregtinge, regt overendzettinge, optillinge.*
Sine columnarum erectionibus. Vitruv. *Zonder het opregten der pilaren.*

ĔRĔCTŬS, ă, ūm. Cic. *Regt, opgeregt, over end of op zyn beenen staande, regt op zyn voeten gaande.* Sprekende van persoonen. Men zegt *erectior.*
Erectus vagatur toto foro. Cic. *Hy gaat met opgeregten hoofde over de gantsche markt.*

Erectus.

Digitized by Google

Erectus. Cic. *Over end gezet, geſteld, opgelicht, of ſtaande.* Sprekende van hout, pilaren, hair, enz.

Erectus. Cic. *Moedig, dapper, manhaftig, ſtantvaſtig, onvertzaagd.*

Erecto animo proficiſci ad mortem. Cic. *Met een onvertzaagd, dapper, heldhaftig gemoed ter doodt treden.*

* Mens erecta. Celſ. *Een levendige, wakkere, ſchrandere, vaardige geeſt.*

Erectum ingenium. Tac. *Een verheve, hoogdravend, groot, deftig verſtand.*

Ardens & erectus ad libertatem recuperandam. Cic. *Yverig en vaardig om de vryheid te herwinnen.*

Erectus expectatione. Liv. *Aangemoedigd, aangeprikkeld, verſterkt door de hope of verwagtinge.* Cohortationibus alicujus. Cic. *Door iemands aanmaningen aangenoopt, opgewekt, verſterkt.*

Erectus in ſpem. Tac. *Tot hope gebragt.*

ĔREMIGĀTŪS, ă, ūm. Plin. H. *Doorgevoerd, doorgevaren.* Sprekende van een zee of rivier.

ĔREMIGO, ās, āvī, ātūm, āre. *Door roeyen, door varen.*

ĔREMŌDĬCĬŪM, ĭī. n. Pompon. Juriſc. *Verval of ſtakinge van een geding aan d'eene of d'andere zyde.* Een konſtwoord in de Regten.

ĔREMŪS, ī. f. g. Gr. *Een woeſtyne, wilderniſſe, zaer eenzame plaats.*

ĔREPO, ĭs, rēpsī, rēptūm, rēpĕre. ex aliquo loco. Varr. *Uitkruipen, ontkruipen.*

Erepere. Plaut. *Uit- dat is, na boven, of opwaarts kruipen, klimmen, opklimmen.*

ĔREPTŌR, ōris. m. Cic. *Ontroover, ontrukker, ontnemer, entweldiger.*

ĔREPTŪS, ă, ūm. part. Cic. *Ontroofd, entrukt, ontnomen, entweldigd.*

Ereptus. Ovid. Tac. *Dood, geſtorven, overleden.*

ĔRES, ĭs. m. Plaut. *Een zwyn egel, een ſtekel-verken. Zie* Herces.

ĔRETRĬŪS, ă, ūm. Eretria creta. Vitruv. Plin. H. *Kryt van Eretria.* Men vind'er tweederhande ſoort, het eene wit en 't andere grysagtig.

ĔREŪTHŌDĀMŪS, ī. f. Plin. H. *Kruyd, meede.* Zeker aardgewas. *Zie* Eryttodamus.

ĔRGĀ. præp. acc. Ter. Cic. *Jegens, tegen, voor, tot.*

Habere benevolentiam erga aliquem. Cic. *Vriendſchap voor iemand hebben.*

Timet animum amici ſe erga ut ſit ſui. Plaut. *Hy is bedugt, hoe zyn's vriends genegentheid tot hem is.*

ĔRGĀSTŪLĀRĬŪS, ĭī. m. Colum. *Een cipier of gevangenisbewaarder der ſlaven: Die de geboeide ſlaven gade ſlaat.* Anders: *Een binne-vaar van 't raſphuis, ſpinhuis-vaar.*

ĔRGĀSTŪLŪM, ī. n. Cic. *Het tughuis, de plaats of gevangenis, alwaar men de geboeide ſlaven deed werken: Een werkhuis, raſphuis, ſpinhuis.*

Solvere ergaſtula. Brutus ad Cic. *De ſlaven uit het werk of gevangenis ontſlaan, de geboeide ſlaven uit het werkhuis laten gaan: Het tughuis of raſphuis open zetten.*

ĔRGĀSTŪLŪS, ī. m. Lucil. *Een ſlaaf met yzere boeyen aan de voeten.* Of gelyk Nonius wil, *de Cipier der gevange ſlaven.*

ĔRGĀTĂ, æ. f. Vitruv. *Een windaas, of kraan.* Een werktuig waar mede men groote zwaarte, gelyk ankers, enz. opwind.

ĔRGO. conj. Ter. Cic. *Derhalven, dies, dan, des.*

Tace dum litteras perlego. Reſp. Ergo quin legis Plaut. *Zwyg zoo lang als ik den brief door lees.* Antw. *Waarom leeſt gy dan niet?*

Mihine hoc dicitur? Reſp. Tibi ergo. Ter. *Word dit my gezegd?* Antw. *Ja u zelf.*

ĔRGŌ. adv. cum gen. Cic. *Ter zake, om de wille, om, ter luſte van.*

Virtutis ergo. Cic. *Ter lieſde, ter zake van de deugd, om de deugd, om deugdswille, deugdshalven.*

ĔRĬCĒUS, ă, ūm. Mel ericeum. Plin. H. *Honig door de byen uit heybloemen vergaderd.*

ĔRĬCE, ēs. f. Plin. H. *Hey, een heyſtruik.*

ĔRĬCĬŪS, ĭī. m. Varr. *Een egel of zwyn egel, een ſtekel-verke.*

Ericius. Cæſ. Salluſt. *Een vrieſch paard.* Een oorlogs-tuig, zynde een balk met yzere pennen, 't welk rondom op een hout draaid, daar het mede gedragen word.

ĔRĬDĂNŪS, ī. m. Virg. *De Pô, een rivier in Italie, voorheen dus genoemd.*

Eridanus. Vitruv. *Den Eridan, zeker hemelſch teecken, gelyk een vloed van ſterren, zyn voorſpronk hebbende onder de voeten van 't geſternte Orion.*

ĔRĬGĔRŌN, ōntis. Plin. H. Ἡρυγέρων. Latine *Senecio. Grindkruid, kruis-kruid, kruis-wortel.* Meyer. Plinius maakt het *fœminin*, daar onder verſtaande *herba.*

ĔRĬGO, ĭs, rēxī, rēctūm, rĭgĕre. Ovid. Plin. H. *Opregten, opligten, optillen; over end zetten, ſtellen.*

Vineas ſubmiſſas ad arundines erigere. Colum. *Een nedergezakte wyngaard weder aan de latten opligten, vaſt maken.*

Erigere. Cic. Erigi. Quintil. *Zig opregten, regt over end gaan ſtaan.*

Erigere aures & mentem. Cic. *Ooren en zinnen opregten: dat is, met grooten aandagt toeluiſteren.*

Erigere ſe *of* animum. Cic. Erigere. Cic. *Moed grypen, ſcheppen, zig zelfs opwekken.*

Erigere aliquem *of* animum alicujus. Cic. *Iemand of des zelfs moet opwekken, aanzetten; hem een hart in 't lyf ſpreken.* Afflictum. Cic. *Een bedrukte vertroöſten, goeden moed geven.* Rempublicam. Cic. *Het gemeene beſt herſtellen, behouden, tot den vorige luiſter brengen.*

Natura hominem erexit. Cic. *De natuur heeft den menſch regt over end gaande geſchapen: Heeft de menſch een regte geſtalte gegeven.*

Erigere ſcalas ad murum. Liv. Tac. *De ſtormladders tegen de muur opregten, tegen de wal planten.*

Erigere aliquem in ſpem *of* ad ſpem alicujus rei perficiendæ. Cic. Liv. *Iemand tot hope brengen, opregten, of verwekken, dat hy iets zal volvoeren: Iemand moed geven, dat hy een onderneminge zal uitvoeren.*

Erigere expectationem alicujus. Plin. J. *Iemands aandagt opwekken.*

Pigritiam ſtomachi nauſeantis condimentis erigere. Sen. Ph. *De ſlapheid, afkeerigheid van een walgende maag door ſauſſen, of ſuiker werken herſtellen, genezen.*

Erigere aliquem. Ovid. Lucan. *Iemand tot eer of ampten verderen, verheffen: Iemand aanzienlyk maken.*

Erigi in aliquem *of* contra aliquem. Ovid. Stat. *Tegen iemand in toorn ontſteken, gram, of toornig worden.*

ĔRĪNĂCĔUS, ĕi. m. Plin. H. *Een egel, zwyn-egel, of ſtekelverken.*

ĔRĬPHĬĂ, æ. f. Plin. H. *Een ſoort van boterbloem, of Ranunkel met een hoog roode bloem.* Het heeft zyn naam van een klein gekorve dier, dat gedurig in des zelfs holle ſtronk op en neder klimt, en byna een geluid maakt, gelyk het bleeten van een jong geitje.

ĔRĬPĬO, ĭs, rĭpŭī, rĕptūm, rĭpĕre. aliquid alicui *of* ab aliquo. Ter. Cic. *Iemand iets ontrukken, ontrooven, ontnemen, entweldigen.*

Eripere aliquem ab aliquo. Ter. *Iemand van een ander, of uit een anders hand of magt ontrukken, redden, verloſſen.*

Eripere aliquem à morte, ex periculo, ex miſeriis. Cic. Letho aliquem. Virg. *Iemand van de doodt bevryden, verloſſen: Iemand uit gevaar, ellende of doodsgevaar rukken, redden, helpen.* Aliquem ex crimine. Ter. *Iemand van een miſdaad vry ſpreken, onſchuldig verklaren.*

Alicui ex ore orationem eripere. Plaut. Vocem ab ore loquentis. Virg. *Iemand het woord of de reden uit den mond nemen: Iemand beletten te ſpreken door hem in de reden te vallen.*

Reſponſiones hoc uno verbo eripit. Plaut. *Hy benaemt my alle antwoord met dit eene woord: Door dit eene woord ſtopt hy my den mond.*

Eripere alicui timorem, errorem, &c. Cic. *Iemand uit zyn vreeze trekken, alle vrees benemen: Iemand uit zyn dwalinge te regt brengen.*

Per cos, ne cauſam diceret, eripuit. Cæſ. *Hy bevryde zig door hen van rekenſchap of reden te geven.*

Eripere mortem alicui. Sen. Trag. *Iemand beletten zig om hals te brengen: Iemand het middel van zig te dooden benemen.*

Eripere ſe moræ. Hor. *Zig der marringe ontrukken*, dat is, *zig haaſten, ſpoeden.*

Illis eriperes verbis mihi ſidera cœlo lucere. Tibul. *Gy zoud my door die woorden ontleggen, ontpraten, dat de ſterren aan*

Digitized by Google

den hemel ſchynen: Gy zoud my door die praatjes wys maken dat de ſterren niet aan den hemel ſtaan.

ERĪTĪŪS. Zie Ericius.

ERISMĂ, ătis. n. Vitruv. of ERĪSMĂ, æ. f. Vitruv. l. 6. c. 11. ἔρεισμα. Een ſchraag, een ſchoor, of onderſteunſel. Een woord in de Bouwkunde.

ĔRĪTĂCHŪS, ī. m. Plin. H. Een roodbaartje. Zeker vogeltje.

ĔRĪTHĂLĒS, is. n. Plin. H. Huislook, donderbaart. Zeker kruid 't welk altyds groen is, en op de muren groeid.

ERĪVŎR, ārīs, ātūs ſum, ārī. Plin. H. Door kleine ſtroomen ledig of afloopen, afvlieten.

ERŌDO, īs, rōſī, rōſūm, rōdĕrĕ. acc. Colum. Rondom uitknagen, uit eten.

ERŎGĀTĬO, ōnis. f. Plin. J. Uitdeelinge, mildadigheid in 't ſchenken, of verceren.

Erogatio pecuniæ. Cic. Uitdeelinge, uitgevinge, verceringe van geld.

ERŎGĀTŌRĬŪS, ă, ūm. Modulus aquæ erogatorius. Front. Ramſoen of maat van water dat men aan elk een uitdeeld.

ERŎGĀTŪS, ă, ūm. Cic. Uitgedeeld, uitgegeven, verceerd, weg geſchonken.

Pecunia ex ærario erogata. Cic. Geld uit 's ſtads ſchatkiſt uitgedeeld.

ERŎGĬTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. aliquid ex aliquo. Plaut. Iemand iets ernſtig afvragen, afvorderen.

ERŎGO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. aliquid alicui. Cic. Aan iemand iets geven, ſchenken, verceren, uitdeelen.

Erogare pecuniam in claſſes, in ſumtus, &c. Cic. Liv. Geld uitgeven tot vloten, onkoſten, enz.

ERŌSŪS, ă, ūm. Colum. Uitgeknaagd, uitgegeten.

Eroſus ſale. Plin. H. Door 't zout opgegeten, uitgevreten.

ERRĂBŪNDŬS, ă, ūm. Liv. Zwervende, dwalende, die geen huis nog woonplaats heeft: Een zwerver.

Errabundæ naves. Hirt. Dwalende, zwervende, op Gods genade dryvende, verſtrooide ſchepen.

Errabundæ particulæ. Vitruv. Deeltjes, die in geen orde of rang geſchikt zyn.

Errabunda bovis veſtigia. Virg. De voetſtappen van een dwalenden os.

ERRANS, āntis. omn. gen. Ter. Dwalende, zwervende, dolende.

Errantia ſidera. Cic. Dwaalſterren, vulgò, planeten.

Errans opinio, ſententia. Cic. Een dwalend, onzeker, twyfelagtig gevoelen.

Errans. Virg. Hier en daar uitgeſtrekt, rondom opwaſſchende. Sprekende van een wyngaard of dergelyk.

ERRĂNTĬĂ, æ. f. Accius. Dwalinge.

ERRĂTĬCŬS, ă, ūm. A. Gell. Een zwerver, een landloper, vulgò, vagabond.

Erraticus. Cic. Hier en daar uitgeſtrekt, rondom opgroeyende. Sprekende van een wyngaard of dergelyk.

Herba erratica. Colum. Plin. H. Een wild kruid, dat zonder zaayen overal groeid.

Inſula erratica. Ovid. Een dryvend eiland.

Stellæ erraticæ. Sen. Ph. Dwaalſterren, vulgò, planeten.

ERRĀTĬO, ōnis. f. Cic. Afwykinge, ſcheidinge, ommeg, ommekring.

Errationes Ulyſſis. Vitruv. De zwervingen of togten van Ulyſſes.

Erratio. Cic. Dwalinge, dolinge, misſlag, vergrypinge, vulgò, abuis.

ERRĀTŪM, ī. n. Cic. Dwalinge, misſlag, fouts vergrypinge, vulgò, abuis.

Errata ætatis. Cic. De misſlagen van zekeren levens tyd, te weten, misſlagen, die zekeren ouderdom eigen zyn.

ERRĀTŪS, ă, ūm. Virg. Ovid. Door gezworven, door gereiſt, door getrokken, daar men door gegaan, gezeilt of gevaren heeft. Sprekende van de zee, landſchappen, enz.

ERRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. Dwalen, dolen, zwerven, op Gods genade rondom reizen, 't zy ter zee of te land.

Errare, alleen, of Errare à vero. Cic. Dwalen, dolen, zig vergrypen, een misſlag hebben.

Errare duce aliquo of cum aliquo. Cic. Met zyn leidsman of met iemand dwalen, of een misſlag hebben: Op een's anders voorgang dolen.

Errare in aliquâ re. Hor. In aliquam partem. Cælius ad Cic. In eenige zake dwalen, misſlag hebben: In eenig ſtuk dwalen, zig vergrypen.

In eo non tu quidem totâ re, ſed temporibus erraſti. Cic. Gy hebt daar in niet alleen in de gantſche zake zelf, maar ook in den tyd gedwaalt, een misſlag gehad.

Erras totâ viâ. Plaut. Gy dwaalt gantſch van de weg af, gy ſlaat den bal t'eenemaal mis, gy zyt geheel het ſpoor byſter.

Hoc tu erraſti. Ter. Hier in hebt gy gedwaalt, u zelven vergrepen.

In integrum reſtituit quidquid erraverat. Sen. Ph. Hy heeft alles weder in 't geheel herſtelt, daar hy een misſlag in begaan hadde.

Hic de noſtris verbis errat. Ter. Hy heeft misſlag in onze woorden: Hy verſtaat onze woordan niet.

Erratur in nomine. Cic. Men dwaald, men vergrypt zig in den naam.

Nemo errat uni ſibi, dementiam ſpargit in proximos. Sen. Ph. Niemand begaat een misſlag voor zig alleen, de dwaasheid verſpreid zig tot de naaſte.

ERRO, ōnis. m. Cicer. Hor. Een dwaler, zwerver, landloeper.

Erro. Cic. Een vlugtige ſlaaf.

Erro. Tibul. Een ongeſtadig, ligtvaardig, onſtantvaſtig menſch.

Errones. Nigid. Figul. apud A. Gell. Dwaalſterren. Vulgò, planeten.

ERRŌNĔŬS, ă, ūm. Colum. Dwalende, zwervende, hier en daar loopende. Van een menſch of beeſt geſproken.

ERRŌR, ōris. m. Liv. Afwykinge, ſcheidinge, ommeg, ommekring.

Alicubi certaque ſede errorem finire. Liv. Zyn zwervinge of langdurige reize met een zekere ruſt of woonplaats bepalen, eindigen.

Errores Ulyſſis. Cic. De zwervingen of omdoolingen van Ulyſſes.

Mentis error. Cic. Zotheid, dwaasheid, krankheid van zinnen, gekheid.

** Error. Cic. Dwalinge, doolinge, misſlag, vergrypinge, onwetenheid.

Error. Quintil. Wanſpraak, wantaal, wanſtheid van taal, oneigentlyke ſpraak.

ERVĂNGĬNĂ, æ. f. g. Jun. Smeerkruid.

ERŪBĔSCENDŬS, ă, ūm. Hor. Schandelyk, daar men zig over behoord te ſchamen.

ERŪBĔSCO, ſcis, rūbŭī, rūbĕſcĕrĕ. Terent. Cicer. Rood, ſchaamrood worden, beginnen te bloezen. Sprekende van perſonen.

Erubeſcere aliquid. Cicer. In re aliquâ. Cicer. Rei alicujus. Curt. Re aliquâ. Sen. Ph. Schaamrood over iets worden, om iets beginnen te bloezen, of bloezende wangen of kaken krygen.

Erubeſcunt loqui de pudicitiâ. Cic. Zy ſchamen zig van de eerbaarheid te ſpreken.

Erubuit preces. Claud. Hy ſchaamde zig te bidden.

ERŪCĂ, æ. f. Colum. Een rupſe, een graswerm, een gekorve dier.

Eruca. Hor. Raket, rokkel.

ERŪCTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. Opruſpen.

Eructare. acc. Varr. Uit of opwerpen, uitwaaſſemen.

Ex loco terra eructat odorem peſtilentem. Varr. De aarde werpt op die plaats een peſtige reuk uit.

Gurges Cocyto eructat arenam. Virg. De poel werpt zand in de hellevlood, of de rivier Cocytus.

ERŪDĔRĀTŪS, ă, ūm. Solum eruderatum. Varr. Grond, die van puin, gruis, ſteenen, enz. van ouds gebouwen gezuiverd is, ontpeuint.

ERŪDĔRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Varr. Ontpeuinen, van puin, ſteenen, enz. zuiveren.

ERŪDĬENDŬS, ă, ūm. Ovid. Die onderwezen, geleerd, dat is, geleerzaard of onderregt moet worden.

In patrias artes erudiendus erat. Ovid. Men moeſt hem in zyn 's vaders wetenſchappen onderwezen of opgevoed hebben.

ERŪDĬO, īs, īvī, ītūm, īrĕ. aliquem aliquâ re of in aliquâ re. Cic. Liv. Iemand iets leeren, dat is, leerzaem, ergeni in onderwyzen, onderregten. Ovidius voegd by dit verbum twee accuſativi.

Lentulum cùm cæteris artibus, tum primis imitatione tui fac erudias. Cic. Zie dat gy Lentulus zoo in andere konſten als in het volgen van uwe voetſtappen onderwyſt.

Litteræ tuæ me eruiunt de omni Republica. Cic. Uwe brieven onderrigten my van alles wat in 't gemeene beſt voorvalt.

Erudire filios ad majorum inſtituta. Cic. Zyn zoonen leeraren, onder-

Digitized by Google

onderwyzen, opvoeden volgens d'inzettingen, of gewoontens hunner voorvaderen.

ERŪDITĒ. adv. Cic. *Geleerdelyk.* Cicero zegt *Eruditius.*

ERŪDITĬO, ōnis. f. Cic. *Geleerdheid, wetenſchap, bequaamheid.*

Homo perfectâ eruditione. Cic. *Een man van zeer groote of volmaakte geleerdheid, een door en door geleerd man.* Variâ eruditione. Suet. *Een man van verſcheide geleerdheid.* Altiſſimâ. Quintil. *Een man van zeer diepe, hooge, groote geleerdheid.*

ERŪDĬTRIX, icis. f. Flor. *Leermeeſteres, leeraaresſe.*

Hiſpania Annibalis eruditrix fuit. Florus. *Spanje was d'oorlogsmeeſteresſe van Hannibal.*

ERŪDĪTŪLUS, ă, ūm. Catul. *Luttel geleerd, een half geleerd perſoon, die eenige geringe wetenſchap, of geleerdheid heeft.*

ERŪDĪTUS, ă, ūm. Cic. *Onderwezen, geleerd,* dat is, *geleerzaard.* Men zegt *eruditior* en *eruditiſſimus.*

Eruditus ſervitute ad aſſentationem. Cic. *Door de ſlaverny bequaam gemaakt tot of geoeffend in de konſt van vlyen.*

Græcis litteris eruditus. Cic. *Geleerd, bequaam, verſtandig in de Grieckſche tale.*

Eruditus. Cic. *Geleerd, verſtandig, bequaam, wys.*

Eruditum palatum. Colum. *Een geleerd gehemelte,* dat is, *een fyne tong, een fyne ſmaak.*

Oratio erudita. Cic. *Een geleerd vertoog, een verſtandige, wel doorwrogte redenvoeringe.*

Oculos habere eruditos. Cic. *Gaauwe, doordringende, fyne oogen hebben om iets te onderſcheiden:* te weten, in de Schilderkunſt, Beeldhouwery, enz.

Homo habetur erudito luxu. Tac. *Hy word gehouden voor een man, die wel overdadig en weits is, maar zyn onkoſten wel overlegt: Voor een man die een deftigen dog wel beſtierden ſtaat houd.*

ERŪGĀTĬO, ōnis. f. Plin. H. *Ontrimpeling, wegneminge der rimpelen, of maniere van zulks te doen.*

Id cutis erugationem præſtat. Plin. H. *Dat verdryft rimpels, doet de rimpels verdwynen.*

ERŪGO, ās, āvī, ātūm, āre. acc. Cic. Plin. H. *Ontrimpelen, de rimpelen weg nemen, verdryven, 't vel glad maken.*

ERVĪLLA, æ. f. *of* Erulia *of* Erviala. æ. f. Varr. Plin. H. *Een ſoort van erten, erweten, of peulvrugt.* Ervilla is 't beſte woord: deze erweten hebben bloemen, waar na de byen zeer graag zyn, waarom ze d'ouden by de byekorven planteden.

ERŪMPO, ĭs, rūpī, rūptūm, rumpĕre. Cic. *Vitberſten, of uitbarſten, uitbreken, uitvliegen.* Sprekende van vyer, water, enz.

Erumpere, *alleen,* Cæſ. Erumpere portis. Virg. Erumpere ſe portis foràs. Cæſ. *Vitvallen, een uitval uit de poorten doen.*

Erumpere. Cic. *Te voorſchyn komen, verſchynen, zig vertoonen, zig laten zien.*

Conjuratio ex tenebris erupit. Cic. *De ſ' zamenzweringe wierd uit deze duiſtere zaken rugbaar, quam daar door aan den dag, brak of barſte uit.*

Erumpet amentis omnis furor. Cic. *De woedd van dezen uitzinnigen zal uitberſten, zal openbaar worden.*

Sermones iniquorum in tuum nomen erumpunt. Cic. *De redenen der goddeloozen barſten op u uit: De ongeregtigen braken hun gal tegen u uit.*

Erumpere ſtomachum in aliquem. Cic. *Zyn gramſchap op iemand ontlaſten, zyn moed op iemand koelen.*

Licet hoc mihi erumpere gaudium. Ter. *Ik mag deze myne blydſchap wel openbaren, doen blyken.* Dit *verbum* word hier en in de voorgaande reden *activè* genomen.

Erumpere in actum. Cic. In effectum. Quintil. *Zyn uitwerkinge doen, of hebben: Op de daad aankomen.*

Hæc quò eruptura ſint timeo. Cic. *Ik ben bedugt waar dit op uitbarſten zal,* dat is, *wat einde dit alles zal nemen, of hoe deze zaken zullen afloopen.*

Iſthæc fortitudo in nervum erumpet. Ter. *Deze dapperheid zal op de ſtrop uitdraayen, ons moed zal doodelyke gevolgen hebben.* Een ſoort van een ſpreekwoord.

ERŪNCO, ās, āvī, ātūm, āre. herbas. Colum. *Het onkruid uitwieden.*

Eruncare areas. Colum. *De plaatſen uitwieden, van onkruid zuiveren.*

ERŪO, ĭs, rŭī, rūtūm, rŭĕre. aliquid aliquo loco. Ovid. *Uitrukken, uittrekken, uit de aarde trekken, uit delven, met wortels met al uitrukken.*

Eruere arbores, herbas, &c. Virg. Plin. H. *Boomen, kruiden, enz. uitroeyen, met de wortels uit trekken, uitrukken.*

Eruere domum. Plaut. Civitatem. Tac. *Een huis of ſtad verdelgen, verwoeſten.* Oculos alicui. Plin. H. *Iemand de oogen uitrukken.*

Eruere aliquid ex aliquo loco. Cic. *Iets uit zekere plaats ontdekken, trekken.* Sprekende van een rede, een Hiſtorie, enz.

ERŪPTĬO, ōnis. f. Plin. H. *Uitberſtinge, uitbrekinge, ſprong, geweld.*

Eruptio amnis. Sen. Ph. *Uitbarſtinge,* dat is, *de oorſpronk van een rivier.*

Eruptio. Cic. Cæſ. *Een uitval, of aanval.*

Facere eruptionem in hoſtem. Cæſ. *Een uitval op den vyand doen.*

ERŪTŪS, ă, ūm. Cic. *Uitgerukt, uitgeroeid, uitgetrokken, uitgedolven.*

** Erutus. Sil. *Verwoeſt, verdelgd, overhoop geworpen.*

ERVŪM, ī. n. Hor. Plin. H. *Een ſoort van wikken, erten, of erweten.*

ERYNGE, ēs. f. *of* ERYNGĬŪM, ĭī. n. Plin. H. Herba, quæ & *centum capita* dicitur. *Kruisdiſtel, eindeloos, meerwortel.*

ERYSĪMŪM, ī. n. Celſ. Plin. H. *Edel raket, wit moſtaard zaat.*

Eryſimum. Plin. H. Een kruid.

ERYSĪPĒLAS, ătis. n. Celſ. *Roos, galgenwel, St. Antonis vyer.*

ĔRYTĪNŪS *of* ĔRYTHRĪNŪS, ī. m. Plin. H. *Een kleine roode zee-braaſſem.*

ĔRYTHRŌDĂMUS, ī. m. Plin. H. *Meo, kaap.*

ERYTHRŌTĂON, ōnis, m. g. Gr. Plin. *Een berkhaan.*

ESCĂ, æ. f. Cic. *Spys, koſt, eten, aas.*

Eſcæ molliculæ. Plaut. *Lekkere, ſmakelyke ſpys, of koſt.*

Homo eſcæ maximæ. Plaut. *Een zeer groot eter, een vraat.*

Eſca. Cic. *Aas, lokaas, bekoorlykheid, aantrekkinge, aantrekkelykheid.*

Ignis eſca. Liv. *De ſtoffe tot, of het voedſel van 't vyer.*

Voluptas eſca malorum. Cic. *De welluſt is het lokaas van alle quaad.*

ESCĀLĬS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Eſcale argentum. Paul. Juriſc. *Zilver tafel-huisraad. Een zilver ſervys,* Vulg.

ESCĀRĬUS, ă, ūm. Eſcarium vas. Plin. H. *Vaatwerk om uit te eten, een ſchotel om uit te eten.*

Eſcarium argentum. Pompon. Juriſc. *Zilver tafel-huis-raad, een zilver ſervys,* vulg.

Eſcaria uva. Plin. H. *Druif, goed om te eten.* Menſa. Varr. *Een eet-tafel.*

ESCENDO, ĭs, ſcendī, ſcēnsūm, ſcendĕre. Plaut. Varr. Cic. Liv. *Opklimmen. Aſcendo* is veel meer in gebruik.

Eſcendere in cœlum. Plaut. *Ten hemel opklimmen, opvaren.*

In currum. Plaut. *Op een wagen klimmen.*

Ex alto puteo ſurſum ad ſummum eſcendere. Plaut. *Uit een diepen put tot boven toe klimmen, klauteren.*

ESCO, ās, āvī, ātūm, āre. Solin. *Azen,* dat is, *eten, zig voeden.* Dit woord word niet veel gebruikt.

Serpentes eſcandi gratiâ inſectantur ciconiæ. Solin. *De Oyevaars vervolgen de ſlangen, om dat z'er op azen, om ze op te eten.*

ESCŪLENTŪM, ī. n. Cic. *Voedſel, ſpys, koſt, eetwaren.*

Eſculentum. Front. *Mondkoſt, voorraad om te eten, eetwaren.*

ESCŪLENTŪS, ă, ūm. Cic. *Goed om te eten, eetbaar, dienſtig tot voedſel.*

Eſculento ore homo. Plin. H. *Een perſoon met den mond vol eten.*

ESCŪLĒTŪM, ī. n. *Zie* Æſculetum.

ESCŪLŪS. *Zie* Æſculus.

ESĪTO, ās, āvī, ātūm, āre. acc. Cat. *Eten, dikwils eten.*

ESSĔDĂ, æ. f. Sen. Ph. *Een kar, een koets, karos, kales, bolderwagen, een wagen, een chaiſe,* vulg.

Digitized by Google

ESSĔDĀRĬŪS, ĭi. m. Cic. *Een koetſier, een voerman, of wagenaar.*

ESSĔDŬM, ĭ. n. Cic. *Een wagen, kales, zekere kar, welke d'Ouden om des zelfs ligtheid in den oorlog gebruikten.*

ESSE, infinit. ab edo. *Eten.*

ESSE, infinit. à ſum. *Zyn.*

ESSENTIĂ, æ. f. Cic. Sen. Ph. Quintil. *Wezentlykheid, wezen, den aart van eenig ding.* Dit woord word niet veel gebruikt.

ESTO. Imper. à ſum. *Het zy zoo.*

ESTRĬX, ĭcis. f. Plaut. *Een groot eetſter, opſlokſter.*

ESTŬR. *Zie* Edo.

ESŬRĬĂLĬS, ĭs. m. & f. ălĕ, ĭs. n. Eſuriales feriæ. Plaut. *Vaſten dagen, tyd van onthoudinge van eten.*

ESŬRĬĒS, ēī. f. Cæſ. Cic. *Honger, groote honger, graagheid, of luſt tot eten.*

ESŬRĬGO, ĭnis. f. Varr. *Groote honger.*

ESŬRĬO, ĭs, īvī, ītŭm, īrĕ. Plaut. Ter. *Hongeren, grooten honger, graagheid of luſt tot eten hebben, verhongerd zyn.*

ESŬRĬTĬO, ōnis. f. Catul. *Groote honger.*

ESŬRĬTŌR, ōris. m. Mart. *Een verhongerd menſch: Iemand die zeer hongerig is, of de welke een gedurige graagheid of luſt tot eten heeft.*

ESŬS, ūs. m. Virg. *Etinge.*

ĔT. conj. Cic. *En, ende,* ook, *mitſgaders.* Deze *conjunctio* is cierlyk alsze herhaald word, by voorbeeld,

Homo & in aliis cauſis exercitatus, & in hac multùm & ſæpe verſatus. Cic. *Een man, en in andere dingen zeer ervaren, en in deze zeer veel en dikwils geoefſend.*

ĔTĔNĪM. conj. Cic. *Want, om dat.* Men ſteld deze *conjunctio* in gemeen in het begin van een rede.

Etenim quoniam, Etenim verò quoniam. Cic. *Want om dat; want waarlyk dewyl.*

ĔTĔSĬĂCŬS, ă, ŭm. Eteſiaca uva. Plin. H. *Zekere druif, dewelke een weinig voor de hondsdagen begind ryp te worden, als de Noordooſte wind begind te waayen.*

ĔTĔSĬĂS, æ. m. Plin. H. *of* ĔTĔSĬÆ, ārŭm. m. plur. Cic. Plin. J. *De Noordooſte wind: Een Noorde wind, die ooſtelyk waaid.*

Eteſiæ. Vitruv. *De Weſt noord weſte wind.*

Eteſiæ. Plin. H. Vulgò, *Paſſaat-winden; winden, dewelke op zekere tyd van't jaar in zekere landen waayen.*

ĔTĔSĬŬS, ă, ŭm. Lucret. *Van't Noorden, Noord; Van't Noordooſten, Noordooſt.*

ĔTHĬCE, ēs. f. Quintil. *De zedekunde, zedelyke Wysbegeerte.* Cicero zegt dat hy liever *Moralis Philoſophia* gebruikt.

ĔTHĬCUS, ă, ŭm. Cic. *Dat de zeden betreft, aangaat.*

ĔTHNĬCUS, ĭ. m. g. *Een Heiden.*

ĔTHŎLŎGĬĂ, æ. f. Quintil. *Zedekonſt leere, beſchryvinge, verhandelinge, verbeeldinge der zeden en hart ſtogten.*

ĔTHŎLŎGŬS, ĭ. m. Cic. Quintil. *Zedekonſt-leeraar, die de zeden, manieren, en inborſt der luiden beſchryft, verſoend, verhandeld.*

ĔTHŌPOEĬĂ, æ. f. g. *Zie* Ethologia.

ĔTĬĂM. conj. Cic. *Ook, inſgelyks, zelf, ja ook zelf.*

Stultus eſt atque etiam inſanus. Hor. *Hy is gek, ja ook uitzinnig.*

Etiam. Cic. *Nog meer, nog.*

Etiamnunc. Cic. Etiamnum. Plaut. Ter. *Tot nu, tot nog toe, of tot dezen tyd toe.* Etiam tum. Cic. *Tot dien tyd toe.*

Nihil ſuſpicabar etiam mali. Ter. *Ik vermoede toen nog niets quaads: Ik had tot dien tyd nog geen nabedenken van eenig quaad.*

Etiam hoc tu reſpondes? Ter. *Antwoord gy my nog dus? Durſt gy my dit nog antwoorden?*

* Etiam. Cic. *Ja, voorzeker, 't is zoo.*

Studes, inquam? Reſpondit, etiam. Plin. J. *Oeffent gy u, zeide ik, in de boeken? Hy antwoorde my ja.*

Quin etiam aut non reſpondes? Cic. *Waarom antwoord gy my niet neen of ja?*

Etiam atque etiam. Cic. *Naarſtiglyk, ernſtiglyk, geſtadiglyk, voort en voort, ander en andermaal.*

Dum tempus eſt, etiam atque etiam cogita. Ter. Aſpice. Hor. *Terwyl't nog tyd is, zoo overweegt of bedenkt het nogmaal, dikwils of ernſtiglyk.*

Etiam atque etiam rogare, hortari, ut, &c. Cic. *Geſtadiglyk, ernſtelyk, ander en andermaal iemand verzoeken, aanmanen, op dat hy, enz.*

Etiam atque etiam aliquid facere. Cic. *Iets met grooten yver en ernſt weder en wederom doen.*

Etiamſi *of* Etiam ut nullum periculum ſit. Cic. *Hoewel 'er geen gevaar is: Niet tegenſtaande dat 'er niets te vreezen is.*

ĔTĬĂMSĪ. Een conj. met een ſubjunctivus, en ſomtyds met een indicativus. Cic. *Hoewel, alhoewel.*

ĔTSĪ. Een conj. in't gemeen met een indicativus, en nu en dan met een ſubjunctivus. Cic. *Hoewel, niet tegenſtaande, ſchoon, ſchoon dat.*

ĔTYMŎLŎGĬĂ, æ. f. Cic. Quintil. *Woord-oorſpronkelykheid, of oorſprongs kennis van woorden.*

ĔTYMŎN, ĭ. n. Varr. Quintil. *Zie* Etymologia.

Etyma ſunt aperta. Varr. *De woord-oorſpronkelykheden zyn klaar, kennelyk.*

EVĂCŬO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Plin. H. *Ledig of ydel maken, ledigen, uitgieten.*

Evacuare alvum. Plin. H. *Afgaan, ter ſtoel gaan, 't lighaam zuiveren.*

EVĂDO, ĭs, vāsī, vāsŭm, vădĕrĕ. Cic. *Worden, ergens toe geraken, tot iets komen.*

Ille vir ſummus evadet. Cic. *Hy zal de grootſte man des werelds worden: Hy zal tot een zeer groot aanzien komen.*

Improbus civis evaſit. Cic. *Hy is een ſneed of ſchelmſch borger geworden.*

Evadere. Cic. *Ontvlugten, ontſnappen, ontkomen, ontloopen, de vlugt nemen.*

Evadere è cuſtodiâ. Quintil. *Uit een gevangeniſſe ontkomen, ontſnappen, uitbreken.*

Evadere ab aliquo. Cic. Ex manibus alicujus. Liv. Aliquem. Virg. Plin. J. *Uit iemands handen, geweld, of magt ontvlugten, ontloopen, ontſnappen.*

Cæſares evaſit. Plin. J. *Hy ontſnapte, ontvlood, ontweek de magt of wraak der Keizeren.*

Diſcrimen evaſit. Celſ. *Hy is 't gevaar ontſnapt, te boven gekomen.*

Sermones malignorum evadere. Plin. J. *Den opſpraak van quaadaardige menſchen overwinnen, te boven komen.*

Evadere ex aliquâ re. Cic. Aliquid. Virg. *Ergens uit ontkomen, ontwyken; zig van een zaak ontlaſten, zig ergens uit redden.*

Ex abdito loco evadere in alium. Cic. *Uit een verhole plaats na een andere wyken, vlugten.*

Evadere ad conjecturam ſomnii. Plaut. *Tot de uitlegginge van een droom geraken, komen.*

Evadere ad *of* in aliquem locum. Liv. Quintil. *Na een plaats klimmen, klauteren,* te weten op een boom, op een berg, enz.

In anguſtias freti evaſit. Frontin. Evaſit fretum. Ovid. Tac. *Hy is de ſtraat of d'engte doorgezeilt.*

Vites in cacumina arborum evadunt. Quintil. *De wyngaarden klimmen tot den kruin der boomen op.*

Evadere ardua. Liv. *Een hoogte beklimmen: Een verheve poſt winnen.*

Eadem ſomnia aliis aliter evadunt. Cic. *De zelve droomen vallen verſcheidentlyk in verſcheide perſonen uit.*

Quò evadas neſcio. Plaut. *Ik weet niet waar gy henen wilt, waar gy op toelegt: Ik weet u voornemen niet.*

Tua licentia evadet in aliquod magnum malum. Ter. *Uw vrymoedigheid zal op eenige groot ongeval of op een groote ramp uitdraayen.*

Evaſit peſtilentia in morbos longiores. Liv. *De lugtziekte, peſt of beſmettelyke ziekte is in lange krankheden veranderd.*

Ne in infinitum hæc quæſtio evadat. Quintil. *Op dat dit vraagſtuk niet oneindig uitloope.*

Huc ſermo evaſit. Ter. *De reden quam op dit ſtuk uit: Men quam van die ſtoffe te ſpreken.*

EVĂGĀTĬO, ōnis. f. Sen. Ph. *Zwervinge, dwalinge buiten land of huis.*

EVĂGĬNĀTŬS, ă, ŭm. Juſtin. *Uit de ſcheede getrokken, uitgetogen, bloot.*

EVĂGĬNO, ās, āvi, ātŭm, ārĕ. acc. Juſtin. *Uit de ſcheede trekken, rukken, de vogtel trekken, van leer trekken.*

EVĂGŌR, ārĭs, ātŭs sŭm, ārī. Liv. *Zwerven, dwalen, landloopen, overal loopen, zig verſpreiden.* Van perſonen en zaken geſproken.

Evagari longiùs. Cic. *Uitweiden, uitſpatten, zig te verre ver-*

Digitized by Google

verloopen. Sprekende van een drift.
Evagata eſt latè vis morbi. Liv. *De kragt der quale of ziekte is zeer verre verſpreid.*
Evagari. Liv. *Zig uitſtrekken.* Sprekende van een leger in ſlagorde.
Evagari. Plin. H. *Overvloeyen, overloopen, zig aan de eene en d'andere zyde verſpreiden.* Sprekende van een rivier.
* Evagari. Quintil. *Uitſpatten, uitweiden, een buiten ſprong doen, van zyn voorwerp of ſtoffe ſcheiden.*
ĒVĂLĔO, ēs, vălŭī, vălĭtŭm, ēre. Ovid. *Konnen, vermogen hebben, magtig zyn, vermogen, mogen.*
ĒVĂLESCO, ſcĭs, ēſcĕrĕ. Quintil. Tac. *Sterk, kragtig, vermogende, welvarende, friſch en gezond worden.* Van de natuur, het lighaam, de geſtelteniſſe, enz. geſproken.
Cùm evaluiſſent flagella pedes binos. Cic. *Toen de ſchenkjes of takjes twee voeten lang geworden waren.*
Multa ſecutura eſſent quæ ad bellum evaleſcerent. Tac. *Daar zouden vele dingen gevolgd zyn, de welke tot een oorlog zouden uitberſten, of veel doen.*
ĒVĂLLO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. aliquem *of* aliquid. Varr. Titinn. *Iemand of iets buiten werpen, ſlooten.*
ĒVĂLLŌR, ĕrĭs, vălli. Plin. H. *Gewand, gereingd, gezuiverd worden.* Sprekende van koren.
ĒVĂNĔSCO, ſcĭs, vānŭī, ēſcĕrĕ. Cic. Virg. *Verdwynen, tot niet komen, vergaan, vervallen.* Van een inbeeldinge, verwe, quale, enz. geſproken.
Tectoria ex tenui ductâ materiâ celeriter evaneſcunt. Vitruv. *Het pleiſterwerk van dunne ſtoffe gemaakt, vervalt ras.*
Hirundines eo tempore evaneſcunt. Plin. H. *De zwaluwen verdwynen, vertrekken op die tyd.*
Vinum & ſalſamentum evaneſcunt vetuſtate. Cic. *De wyn en 't gezoute vleeſch verliezen hun kragt door ouderdom.*
* Evaneſcere vetuſtate. Cic. *Door ouderdom verſlaan, uitwaaſſemen, zyn kragt verliezen, ſlap worden.* Sprekende van vogt.
Nimiâ gloriâ vividum quondam illud Fabii ingenium evanuit. Liv. *Dat voor deze vlug verſtand van Fabius verdween in des zelfs al te groote luiſter.*
Orationes illius evanuerunt. Cic. *Zyn vertogen of redenvoeringen zyn verdwenen, men zietze niet meer.*
ĒVĂNGĔLĬĂ, ōrŭm. n. plur. Cic. *Bodenbrood, vereeringe aan iemand wegens een blyde mare, of tydinge: Goê tyding-geld.*
ĒVĂNGĔLŬS, ī. m. Vitruv. *Blyde boodſchap brenger, een brenger van goede mare of tydinge.*
ĒVĂNĬDŬS, ă, ŭm. Sen. Ph. Colum. *Verdwynende, zwak, quynende, dor, verdord, verwelkt, kragteloos.* Van een boom, plant, verwe, enz. geſproken.
Materia vetuſtate evanida. Vitruv. *Werkſtoffe door ouderdom kragteloos, en onbequaam geworden: door ouderdom nederſtortende.*
Paries evanidus. Vitruv. *Een zwakke muur, die niet lang kan ſtaan.*
Evanidus. Sen. Ph. *Verdwynende, verwelkende, vergankelyk, broos, voorby gaande, ydel.*
ĒVĂNNO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Varr. l. 1. de v. v. c. 52. *Wannen, uitwannen, dorſen.*
ĒVĂPŌRĀTĬO, ōnĭs. f. Sen. Ph. *Uitwaaſſeminge, uitdampinge, damp.*
ĒVĀSTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. templum, urbem, &c. Liv. *Een tempel, een ſtad verwoeſten, verdelgen, overhoop werpen.*
ĒVĀX! Plaut. *Hey ſa! hey!* Interjectio exultantis aut gaudentis.
ĔUBOEĂ, æ. f. Plin H. *'T Eyland Eubea;* thans *Negroponte.*
ĔUBŎĬCŬS, ă, ŭm. Prop. Ovid. *Van Eubea, of Negroponte.*
ĔUCHĂRĬSTĬĂ, æ. f. g. Gr. *Dankzegginge.*
ĒVĔCTĬO, ōnĭs, f. g. Plin. *Uitvoeringe, vervoeringe.*
ĒVĔCTŬS, ă, ŭm. Cic. *Uitgevoerd, vervoerd, weggebragt.*
Spe vanâ evectus. Liv. *Door een ydele hope vervoerd, opgeburd, verheven, opgetogen, opgevoerd.*
ĒVĔCTŬS, ūs. m. Plin. H. *Uit- of vervoeringe,* te water ofte land.
ĒVĔHO, ĭs, vexī, vĕctŭm, vĕhĕrĕ. acc. Varr. *Uit of vervoeren, uit of weg brengen.*
Scalis evehi in murum. Front. *De muren met ſtormladders beklimmen, beſtormen.*
** In ſtationem, atque ipſas propè portas evecti ſunt. Liv. *Zy vielen op de wagt en drongen zelfs tot by de poorten toe.*
Evehere aliquid in aliquem locum. Virg. Juven. *Iets na een plaats uitvoeren, brengen, weg dragen.*
* Evehere aliquem in Conſulatum. Vell. Paterc. *Iemand tot het Burgermeeſters ampt verheffen.* In ſummum faſtigium. Vell. Paterc. *Iemand tot den hoogſten trap van eere verheffen.*
Evehere aliquem ad Deos. Hor. *Iemand tot Goden verheffen, pryzen, als Goden, by de Goden ſtellen.*
Ubi tranquillitas maris in altum evexit. Liv. *Toen de ſtilte ons diep in zee gebragt of gedreven hadde.*
ĒVĔLLO, ĭs, vellī, & vŭlsī, vulsŭm, vellĕrĕ. acc. Cicer. *Uitrukken, uittrekken, uitroeyen.* Sprekende van een plant, ſtaak, van een gedeelte des lighaams.
Evellere arborem. Cic. *Een boom uit de aarde rukken, uitroeyen.*
Sibi capillum. Cic. *Zig 't hair uittrekken, uitrukken.*
** Evellere aliquem ex complexu alicujus. Cic. *Iemand uit een's anders omhelzinge, of armen rukken, trekken.*
Evellere ſibi ſcrupulum ex animo. Cicer. *Bekommeringe of ſchroom uit zyn gemoed rukken, bannen.* Opinionem aliquam ex animo hominum. Cic. *Een gevoelen uit 't gemoed der menſchen bannen, weg nemen.*
Evellere Conſules non modò ex memoriâ, ſed etiam ex faſtis. Cic. *De Burgermeeſteren niet alleen uit de geheugeniſſe bannen, maar ook uit de gedenk- of tydboeken ſchrappen.*
Evellere radicitus omnes actiones alicujus. Cic. *Alle de handelingen van iemand t'eenemaal verydelen: Alle zyn aantaal in regten volkomentlyk wederleggen.*
ĒVĔNĬO, īs, vēnī, vēntŭm, vēnīrĕ. Cicer. *Gebeuren, geſchieden, voorvallen.* Ook, *uitkomen.*
Si rus eveniat. Plaut. *Indien hy buiten op 't land komt.*
** Hæc res proſperè, bene, atque feliciter, fauſtè, ex ſententiâ evenit. Cic. *Deze zaak is voorſpoedig, wel, gelukkiglyk, en na wenſch uitgevallen.*
Contrà. Hor. Malè mihi evenit. Cic. *Deze zaak is my qualyk gelukt, tot nadeel uitgevallen.*
Idem eveniet in meas litteras. Cic. *Het zelve zal myne brieven overkomen: myne brieven zullen het zelve lot hebben.*
Quid tu Athenas inſolens? Evenit. Ter. *Hoe komt gy, zulks niet gewoon zynde, te Athenen? Het is by toeval gebeurd.*
Evenit illis iter ut eſſet in Lemnum. Ter. *Het quam by geval, dat ze hun weg na Lemnos namen.*
Metello Numidia evenit. Salluſt. *Numidie viel Metellus te beurt.*
Neroni amor carminum evenit. Tac. *Nero begon een lieſhebber van gedichten te worden: Hem quam de buy over dat hy zin in vaarzen kreeg.*
Meritò hæc tibi evenerunt à me. Plaut. *Deze dienſten zyn u van my volgens uw verdienſten gedaan.*
ĒVĔNTĬLO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Plin. H. Colum. *Met de wind doen uitwaayen, of verſtuiven, wannen.* Ook, *in de lugt zetten.*
ĒVĔNTŬM, ī. n. Cic. *Uitkomſt, uitſlag, gevolg.* De goede. Schryvers gebruiken dit woord niet als in *plurali.*
ĒVĔNTŬS, ūs. m. Cic. Cæſ. *Uitkomſt, uitſlag, gevolg.*
ĒVĔRBĔRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Virg. Quintil. *Slaan, ſmyten, kloppen, afroſſen, den rug ſmeren, aſſmeren.*
** Animum matris ad inquirendum everberat. Aul. Gell. *Hy maakte het gemoed zyns moeders gaande om 't te onderzoeken.*
ĒVĔRGĂNĔŬS, ă, ŭm. Everganeæ trabes. Vitruv. *Wel gewrochte, wel t' zamen gehechte, gebonde balken.*
ĒVĔRGO, ĭs, vĕrgĕrĕ. acc. Liv. *Uitwerpen, uitgieten, ſtorten.*
Montes nullos apertos evergebant rivos. Liv. *De bergen wierpen geen openbare ſtroomen neder.*
ĒVĔRRĬCŬLŬM, ī. n. Cic. Ulp. *Een ſleep of treknet, een zegen.*
Quod unquam ejuſmodi verriculum in illâ Provinciâ fuit. Cic. *Heeft'er ooit zoodanig een ſleepnet, (dat is, plondervogel) in dat overheerd landſchap geweeſt.* Cicero ſpeelt met het woord *Everriculum* op de naam van Verres, tegen welken verdrukker hy redeneert.
Everriculum malitiarum omnium. Cic. *Een wegveging, dat is, een hulpmiddel tegen alle quaadaardigheden, een middel om alle quaadaardigheden, of hairklooveryen weg te vegen of bannen.*
ĒVĔRRO, ĭs, vērrī, vērsŭm, vērrĕrĕ. acc. Cic. *Schoon- of uitvegen, vegen, zuiveren, weg vegen.*

Digitized by Google

EVERSIO, ōnis. f. Cic. *Het onderſte boven of verre werpinge, omwerpinge, omſtootinge,* van een karos, pilaar, enz. geſproken.

Everſio Reipublicæ. Cic. *Verwoeſtinge, verdelginge, uitroeyinge, om verre werpinge, ondergang van een gemeene beſt.*

EVERSOR, ōris. m. Cic. *Een verwoeſter, verdelger, uitroeyer* [*van een Staat.*]

Everſor patrimonii. Cajus Juriſc. *Een quiſtgoed, ſpilpenning, doorbrenger van zyne middelen.*

EVERSUS, ă, ūm. part. ab Everto. Ovid. *Omverre, overhoop, 't onderſte boven geworpen, geſtooten, omgekeerd.* Sprekende van een kar, een vat, enz.

Everſus. Cic. *Verwoeſt, verdelgd, overhoop of omverre geworpen.* Sprekende van een Stad, een Staat, enz.

Everſus fortunis omnibus. Cic. *Van alle middelen ontbloot, beroofd: Gantſch bederven, naakt en kaal, uit alle zyne goederen gezet.*

EVERSUS, ă, ūm. part. ab Everro. Cic. *Uit of ſchoon geveegd, ſchoon, rein.* Ook, *ledig geveegd.*

** Quod fanum non everſum atque exterſum reliquiſti? Cic. *Wat tempel hebt gy niet ledig geveegd of onberoofd gelaten.*

EVERTO, ĭs, vērti, vērsūm, vērtĕrĕ. acc. Cic. Hor. *Omverre, overhoop, 't onderſte boven werpen, ſtooten: verdelgen, verwoeſten.* Sprekende van een beeld, huis of ſtad, enz.

Evertere arborem. Virg. *Een boom uitroeyen, omverre hakken, of rukken.* Navem. Cic. *Een ſchip om ver ſlaan, doen omvallen, om verre zeylen.* Sprekende van een ſtorm, lootsman, enz.

Evertere civitatem, Rempublicam, gentem. Cicer. Virg. *Een ſtad, gemeene beſt, een volk verdelgen, verwoeſten, uitroeyen.*

Evertere aliquem bonis, fortunis, &c. Cic. *Iemand uit alle zyne goederen en middelen zetten, van alle zyn goederen en middelen berooven, ontblooten: Iemand alles ontnemen dat hy in de wereld heeft.*

Evertere rationem aliquam, opinionem, &c. Cic. *Een reden, een gevoelen, enz. 't onderſte boven werpen,* dat is, *wederleggen, beantwoorden.* Amicitiam funditus. Cicer. *De vriendſchap t'eenemaal vernietigen, 't onderſte boven werpen, verbannen.* Leges, Jura, &c. Cicer. *De wetten, regten, enz. verbannen, vernieten, te niet doen.*

Philoſophiam evertere. Cic. *De wysgeerte 't onderſte boven werpen, bederven, met de voet vertraden, vernietigen.*

EVESTIGATUS, ă, ūm. part. Senec. *Uit of opgezogt, na geſpeurd.*

EVESTIGO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Arnob. *Opzoeken, na jagen, na zetten, naſpeuren.*

EUGE. Interj. laudantis, exultantis, aſſentientis, & gratulantis. *Braaf! houw moed! zeer wel! dat gaat treffelyk.*

EVIBRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Aul. Gell. *Uitzwenken, uitzwaayen.* Ook, *verwekken, bewegen.* Als men van hartstogten ſpreekt.

Ad rabiem evibrare aliquem. Amm. Marc. *Iemand horen dol maken.*

EVICTIO, ōnis. f. Ulp. *Wederkryginge van ons goed,* 't welk ‡ iemand aan een ander, uit hoofde van koop of van eenig ander verdrag over geleverd heeft, zonder onze toeſtemminge.

EVICTUS, ă, ūm. Virg. *Overwonnen, ondergebragt.*

Evictus. Ovid. *Verwonnen, bewogen, vermurwd, verzagt,* door gebeden, tranen, vreugde of droefheid.

Nullis fortunæ illecebris in gaudium evictus. Tac. *Door geene aanlokzelen van geluk tot blydſchap bewogen.*

Evictus. Cic. *Overtuigd, overwonnen.*

Nefariis criminibus & multis teſtibus evictus. Cic. *Van ſnoode ſchelmſtukken en door veelgetuigen overtuigd.*

EVIDENS, ēntis. omn. gen. Cic. *Baarblykelyk, klaar, openbaar, onweder ſprekelyk.*

EVIDENTĔR. adv. Liv. *Baarblykelyk, klaarlyk, in 't openbaar, onweder ſprekelyk, openlyk.* Men zegt *Evidentius* en *Evidentiſſimè.*

EVIDENTIA. æ. f. Cic. *Baarblykelykheid, klaarheid, onweder ſprekelykheid.*

EVIĔ. Plaut. Hor. Een woord dat de Prieſters van Bacchus uitriepen, 't is Griekſch, en betekend, *houwd moed myn zoon.* Men zegt ook *Evohe,* en *Evoe.*

EVIGILO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plin. J. *Ontwaken, wakker worden.*

Evigilare. Cic. Catul. *Waken, wakker zyn.*

Evigilare in ſtudio. Cic. *Zig naarſtig tot het boek-oeffenen of letter-blokken, begeven, ſtellen.*

In eo evigilaverunt curæ & cogitationes meæ. Cic. *Daar op hebben myne zorgen en gedagten gewaakt, gedoeld.*

Evigilare verſus, librum, &c. Ovid. *Vaarzen beblokken, nagten verſlyten, of zyn ruſt verzuimen, in 't maken van vaarzen, een boek, enz.*

EVILESCO, ſcis, vīlŭī, vīlĕſcĕrĕ. Suet. *Verſlegten, ſlegt, veragtelyk, verſmadelyk, gering worden.*

EVINCIO, īs, vinxī, vinctūm, vīncīrĕ. Ovid. Tac. *Binden, ombinden, rondom binden, ophinden.*

Inſigni Regio aliquem evincire. Tac. *Iemand het koninglyk cieraad op 't hoofd zetten, iemand als Koning kroonen.*

EVINCO, īs, vīcī, victūm, vīncĕrĕ. Liv. *Winnen, iets door gebeden en verzoeken verwinnen, verwerven, erlangen, bekomen, verkrygen.*

Evincunt inſtando, ut, &c. Liv. *Zy verwerven door hun aanhouden, dat, enz.*

Evincere. Hor. Colum. *Overwinnen, te boven gaan, d'overhand hebben, overtreffen.*

Platanus evincit ulmos. Hor. *Den ahornboom overtreft de olmboomen, gaat ze verre te boven.*

Evincere morbum. Tib. Colum. *Een ziekte verdryven, genezen.*

Evincere patientiam alicujus. Sen. Ph. *Iemands geduld overwinnen, zyn geduld doen verliezen.*

Evincere. Ulpian. *Zyn goed dat door een ander aan iemand vervremd is in regten weder eiſſen.* Zie *Evictio.*

EVINCTUS, ă, ūm. Virg. *Gebonden, omgebonden, opgebonden.*

Vittis coroniſque evinctus. Tac. *Met linten en kroonen omwonden, vercierd, omvlogten.*

Evinctæ comæ. Ovid. *Opgebonde, opgeknoopt hair.*

EVIRATIO, ōnis. f. Plin. H. *Ontmanninge, lubbinge.*

Pilorum eviratio. Plin. H. *Uittrekkinge van 't hair, of maniere van dien.*

EVIRATUS, ī. m. Mart. *Verwyfd, gelubd, ontmand.* Deze Digter gebruikt ook *Eviratior* in den eerſten zin, lib. 5. 42.

Eviratus. Plaut. *Verwyfd, laf, laſhertig.*

EVIRESCO, ſcis, ēſcĕrĕ. Varr. *Groen worden, groen uitbotten, groenen.*

EVIRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Varr. *Lubben, ontmannen, verwyfd of laf maken.*

EVISCERATUS, ă, ūm. Quintil. *Ontweid, daar 't ingewand uitgehaald is.*

EVISCERO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Virgil. *Ontweyen, 't ingewand uithalen.*

Eviſcerant terram hæc flumina. Sen. Ph. *Deze rivieren putten het aardryk uit, maken de aarde mager, halen de kragt uit haar ingewand.*

EVITABILIS, is. m. & f. ĭle, ĭs. n. Ovid. *Vermydelyk, 't gene men vermyden, myden, ontwyken, of ontgaan kan.*

EVITATIO, ōnis. f. Auct. ad Her. Quintil. *Ontwykinge, mydinge, vermydinge, of de maniere om iets te vermyden of ontgaan.*

EVITO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Cic. *Myden, vermyden, ontwyken, ontvlugten, ontgaan.*

EVITO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cicer. *'t Leven benemen, doden.*

EUNUCHO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Varr. *Lubben, ontmannen.*

EUNUCHUS, ī. m. Juven. *Een gelubde, ontmande.*

EVOCATIO, ōnis. f. Evocatio inferorum. Plin. H. *Oproepinge, bezweeringe der helſche Geeſten (quasſuis) door toovenaars.*

EVOCATOR, ōris. m. Cic. *Vitroeper, by een roeper.*

Evocator ſervorum. Cic. *By een roeper of opreuyer der ſlaven, die de zelve tegen hunne meeſters doet opſtaan.*

EVOCATUS, ă, ūm. Cic. *Uit of by een geroepen, verzameld, vergaderd, ontboden.*

** Evocatus. Cæſ. Liv. *Een oud krygsman, die zyn tyd uitgedient hebbende, weder uit zyn vryе wille ter bede van de Burgermeeſter of Vorſt, in dienſt trad.* De Keizer Galba verkoor voor zyn

Digitized by Google

zyn lyfwagt een zeker getal jonge Roomſche Ridders, de welke hy 't gebruik van den gouden ring toeliet, en noemde hen *Evocati*.

EVŌCO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. aliquem ex *of* ab aliquo loco. Plaut. Cæſ. Cic. *Iemand buiten, of uit een plaats roepen, ontbieden.*

Evocare huc Davum. Ter. *Roept Davus hier buiten.*

Meis eum verbis *of* accitu meo foràs evoca. Plaut. Cic. *Roept hem uit myn naam, of van myneut wegen buiten.*

Evocare aliquem ad ſe. Cic. *Iemand by zig roepen, ontbieden, verzoeken te komen.* Ad cœnam. Plaut. *Iemand ten avondmaal verzoecken, noodigen.* Ad colloquium. Cæſ. Liv. *Iemand tot een ſamenſpraak of mondgeſprek verzoeken, ontbieden, noodigen.* Hoſtes ad pugnam. Cæſ. Liv. *De vyanden tot den ſtryd uitdagen, uittarten.*

Evocare aliquem ad cauſam dicendam. Liv. *Iemand ontbieden, dagvaarden om zig te verdedigen.*

Conſules ad arma ex Senatuſconſulto evocarunt. Cic. *De Burgermeeſteren riepen de burgers in de wapenen, uit kragte van 't Raadsbeſluit.*

Evocare animum à negotio, à voluptate, &c. Cic. *Zyn gemoed van zaken, van welluſten, enz. afroepen, afwenden, afkeeren.* De oude handſchriften lezen *Sevocare.*

Vis omnis vitium in palmites evocatur. Plin. H. *Alle de kragt der wyngaarden trekt in de ranken.*

Præmiis aliquem evocare. Quintil. *Iemand door vergeldingen aanlokken, aanporren, opwekken.*

Evocare dæmonas, animas. Virg. Plin. H. *De geeſten, zielen dagen, uitdagen, oproepen, bezweren om te verſchynen.*

EVOE. Plaut. Hor. Een geroep van de Wyn-papen. *Zie* Evie.

EVŌLĀTĪCŬS, ă, ūm, adj. Plaut. *Het gene uitvliegt, uitvliegig.*

EVŌLĪTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Colum. *Uitvliegen, wegvliegen.* Sprekende van een vogel.

Per feneſtras evolitare. Colum. *Door de venſters wegvliegen.*

EVŌLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. è *of* ex aliquo loco. Varr. Cic. Plin. H. *Uit een plaats vliegen, wegvliegen.* Mede van een vogel gezegd.

Evolare. Cic. *Ontvlugten, ontſnappen, ontkomen.*

Evolarat jam è conſpectu quadriremis. Cic. *De galey was nu reets uit ons gezigt gevlogen: Wy hadden 't gezigt van de galey al verloren.*

Evolare ex inſidiis aliquorum. Cic. *De lagen van eenige luiden ontſnappen, ontkomen, ontvlugten, vermyden.*

Ex urbe rus evolare. Cic. *Uit de ſtad zig na 't land begeven: Een uitvlugt uit de ſtad na 't land nemen.*

Conſul evolat ex Senatu. Cic. *De Burgermeeſter vliegt of treed haaſtig uit den Raad.*

Evolant ex omnibus partibus ſylvæ, & in noſtros impetum faciunt. Cæſ. *Zy vliegen uit alle deelen van 't boſch, en vallen op de onzen aan.*

* Eam pœnam ſuis opibus invitiſſimis nobis evolarunt. Cic. *Ze zyn die ſtraffe tot ons groot leedweezen door hun rykdommen ontſnapt, ontkomen, ontvlogen.*

Ciſtella mihi hîc evolavit. Plaut. *Het koffertje is my hier ontvlogen; dat is, verduiſterd, ontvremd.*

EVŌLVO, ĭs, vōlvī, vōlūtūm, vōlvĕrĕ. acc. Ovid. Stat. *Ontwinden, ontrollen, ontvouwen.*

Evolvere ſaxa. Lucan. *Steenen, rotsſteenen rollen, of omrollen.*

* Evolvere aliquem opertum amiculo. Petron. *Iemand met zyn mantel omwonden ontdekken, ontwinden.*

** In mare ſe evolvere *of* evolvi. Virg. Plin. H. *Zig in de zee uitſtorten, ontlaſten, werpen, ſtorten.* Van rivieren geſproken.

Hac re te omni turbâ evolves. Ter. *Door dit middel zult gy u uit alle verlegentheid of moeyte redden.*

Evolvere involuta. Cic. *Verwarde zaken ontwinden, ontwarren, ontvouwen, ontknoopen, uitleggen.* Animi ſui complicitam notionem. Cic. *De verwarde denkbeelden zyns gemoeds verklaren, ontvouwen.*

Evolvere librum, Poëtas, &c. Cic. *Een boek, digters, enz. uitlezen, doorloopen, doorbladeren.*

Condita pectoris evolvere. Catul. *De geheimen van zyn hart ontvouwen, ontdekken, openbaren.*

EVŌLŪTĬO, ōnĭs. f. Evolutio Poëtarum. Cic. *Het lezen, het doorbladeren van Digters.*

EVŌLŪTŬS, ă, ūm. Liv. *Ontwonden, ontrold.* De Schryver ſpreekt van een ſlang.

Evolutus. Plin. H. *Over of ingeſtort, uitgeſtort, ontlaſt.* Sprekende van een rivier.

Evolutus bonis. Sen. Ph. *Uit zyn bezittingen gejaagd: Van zyn goederen ontzet, beroofd, ontbloot.*

Evolutum integumentis diſſimulationis tuæ te perſpicio. Cic. *Ik zie u ontbloot van de dekkleeden uwer gewone veinzery.*

EVŌMO, ĭs, vōmŭī, vōmĭtūm, vōmĕrĕ. acc. Cic. *Uitſpuwen, uitbraken, braken.*

Evomere iram in aliquem. Ter. Virus acerbitatis ſuæ apud aliquem. Cic. *Zyn gramſchap tegen iemand uitbraken: Het vergift van zyn bitterheid by iemand uitſpuwen.*

Aliquid in aliquem evomere. Ter. Cic. *Iets tegen iemand uitbraken, uitſpuwen: Iemand iets verwyten, in 't aangezigt ſmyten, gelyk men zegt.* Sprekende van harde woorden, enz.

Nilus multis faucibus in mare ſe evomit. Plin. H. *De Nyl ſtort, ontlaſt zig met vele monden in de zee.*

EUŌNYMŬS, i. f. g. Plin. *Papenhout.*

EŪPĀTŌRIA, æ. f. Plin. H. *Boelkens-kruid, leverkruid, agrimonie.* Anderen zeggen *Eupatorium, ii. n. g.*

EŪPHŌNIA, æ. f. Quintil. Rhem. Palæm. *Welluidendheid, aangenaamheid, liefflykheid van geluid, klank of geſchal in d'uitſpraak van woorden.*

EŪPHŌRBĬA, æ, f. g. vel EŪPHŌRBĬUM, ĭi, n. g. Plin. *Nieskruid.*

EŪPHRĀSĬA, æ. f. g. Gr. Jun. *Oogentrooſt, klaar-oogs.*

EŪPHRĀTE, ēs. *of* EŪPHRĀTĒS, ĭs. m. Cic. *D'Enfraat,* een rivier in Meſopotamie.

EŪPHRŌSYNŪM, i. n. Plin. H. *Beragie, Oſſe-tong.* Zeker kruid.

EŪRĪNŪS, ă, ūm. Colum. *Ooſtelyk, Ooſt, van 't Ooſte.* Ventus Eurinus. Colum. *D'Ooſte wind.*

EŪRĪPŪS, i. m. Cic. *Een arm van de zee,* tuſſchen Aulis en 't Eiland Eubœa, alwaar het volgens de verzekeringe van Plinius, zeven malen op een dag ebt en vloeid.

Euripus. Cic. Plin. J. *Een wetering, of watergragt, 't zy tot gemak of vermaak om hoffſteden, enz.* Gelyk men hier in de Nederlanden, te Venetien, enz. ziet.

Euripus. Suet. *Een groote komme, dok, of diepe en groote gragt vol water, gegraven by den groote Schouwburg om waterſtryden te vertoonen.*

EŪRŌNŌTŬS, i. m. Vitruv. Colum. *De Zuid-zuid-ooſte wind.*

EŪRŌPA, æ. f. Cic. Plin. H. *Europe,* een der vier deelen des werelds.

EŪRŌPÆŬS, ă, ūm. Ovid. *Een Europer, Europeër, van Europe geboortig.*

EŪRŌTĀS, æ. m. Cic. *Een rivier in Lacedemonie,* dus genoemd.

EŪRŬS, i. m. Cic. Virg. *De Ooſte wind, de Zuid-ooſte wind.*

EŪRYTHMIA, æ. f. Vitruv. *Welgeregeldheid, geſchiktheid, evenmatigheid in een gebouw.*

Eurythmia eſt venuſta ſpecies, commoduſque in compoſitionibus membrorum aſpectus. Vitruv. *De* Eurythmia *is een fraaye cierlykheid, en een bevallig gezigt in de t' zamenvoeginge der ſtukken van een gebouw.*

Eurythmia. Quintil. *Welvoegzaamheid, bequaame, welgeſchikte geſtalte, of goede gebaarden van een perſoon.*

EVŪLGO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Liv. *Openbaren, in 't ligt uitgeven:* te weten een boek, enz.

EVŪLSĬO, ōnĭs. f. Cic. *Uittrekkinge, uitrukkinge, uitplukking.*

Dentis evulſio. Cic. *Uittrekkinge, uitrukkinge van een tand, Tand trekkinge.*

EVŪLSŬS, ă, ūm, part. Catul. *Uitgerukt, uitgetrokken.*

EŪXĪNŪS, ă, ūm. Pontus Euxinus. Ovid. *De zwarte zee.*

EX. præp. abl. Cic. *Uit, door, volgens, naar.*

Domus mea ædificatur ex autoritate Senatûs. Cic. *Myn huis word uit of door laſt of 't gezag van den Raad gebouwd.*

Ex. abl. Cic. *Ter zake, ten aanzien, om de wille, ter liefde van, van wegen.*

Ex me doluiſti, nunc ut duplicetur tuum ex me gaudium, præſtabo. Cic. *Gy hebt om myneut wille bedroefd geweeſt, nu zal ik maken dat uw vreugde van myneut wege verdubbeld word.*

Digitized by Google

Ex. beteekent ook de ſtoffe waar uit iets gemaakt is.

* Poculum ex auro, ex gemmâ. Cic. *Een drinkvat van goud, van een edel geſteente.*

* Laborare ex pedibus. Cic. *Met jicht of fletecyn aan de voeten gequeld of onpaſſelyk zyn.* Ex oculis. Cic. *Quade of zeere oogen hebben.* Ex capite. Cic. *Hoofdzweer of hoofdpyn hebben.*

* Ex. heeft ook een betrekkinge op een getal of meenigte.

Tibi ex latronibus ſuis detulit principatum. Cic. *Hy heeft u uit of onder alle zyne roovers het gebied opgedragen.*

Ex intimis unus. Cic. *Een van of uit myn vertrouwdſte vrienden.*

* Ex. word ook gebruikt om de wyze van doen te kennen te geven.

Agere ex inſidiis. Cic. *Met liſten, lagen of bedrog handelen, loozeſtreken gebruiken.* Ex occulto. Cic. *Van of uit een verborge plaats, in't verholen, in't verborgen, heimelyk handelen.* Ex inſperato. Liv. *Iets tegen hope of verwagtinge doen.* Ex improviſo. Cic. *Schielyk, onvoorziens handelen, of iets uitvoeren.*

* Ex. Cic. *Volgens, na.*

Ex præceptis Philoſophiæ acta vita. Cic. *Een leven volgens de leſſen van de wyslegeerte geleid.*

Ex inſtitutione. Cic. *Volgens de inzettinge, de wet, of den regel.* Ex arte. Cic. *Volgens, of na de konſt: volgens de regelen van de konſt.*

Ex meâ ſententiâ, ex animi ſententiâ. Plaut. Ter. Cic. *Na myn zin, zinlykheid of genoegen, na wenſch, na myn's harten zin.*

Ex animi ſui ſententiâ jurare. Cic. *Volgens d'opregtheid van zyn gemoed, zonder dubbelzinnigheid zweeren.*

Amare aliquem ex animo. Cic. *Iemand van harte, opregtelyk, teederlyk beminnen, lief hebben.*

Dicam ex animo quod ſentio. Cic. *Ik zal openhartiglyk, opregtelyk, vryborſtiglyk zeggen wat ik denke, of wat myn gevoelen is.*

* Ex. word ook by de tyd, plaats, enz. gevoegd.

Aliquem ex aliquo loco comparare. Cic. *Iemand uit een plaats ontbieden, roepen.*

Ex aliorum corporibus pugnabant. Cæſ. *Zy ſtreden van boven op de lighamen van anderen.*

Ex eo die quo *of* Ex quo die. Cic. *T'zedert dien dag, dat: Na dien dag, dat: Van dien dag af.*

Ex eâ die ad hanc diem. Cic. *Van dien tot dezen dag, van dien tot dezen tyd.*

Cotta ex Conſulatu profectus eſt in Galliam. Cic. *Kotta is na zyn Burgermeeſterſchap na Gaulen vertrokken.*

Ex intervallo. Cic. *Van tyd tot tyd, met verloop van tyd.*

Multa ex intervallo non apparent. Liv. *Vele dingen komen ons door de tuſſenwydte of afgelegentheid niet in het oog.*

Ex tempore. Cic. *Voor of uit de vuiſt, op ſtaande voet.*

Ex itinere. Cæſ. *Op den weg, gedurende de reis.*

Ex Oratore Arator factus eſt. Cic. *Hy is van een Redenaar een Bouwman geworden.* Ex beato miſer. Cic. *Hy is van gelukkig ellendig geworden.*

Ex. beteekend ook het nut, belang, enz. van iemand.

Facis ex tuâ dignitate & è Republicâ. Cic. *Gy handeld na den luiſter van uwe waardigheid, en tot welſtand van het gemeene beſt.*

Statues ut ex fide, fama, reque mea videbitur. Cic. *Gy zult beſluiten, gelyk u volgens u trouwe, goede naam, en tot voordeel van myn belang zal goed ſchynen.*

Ex pari. Cic. *Van gelyken.*

Nuncii triſtes venerant ex ante diem Nonarum Juniarum uſque ad Calendas Septembris. Cic. Varr. *Daar waren droevige boodſchappers of boden gekomen, van den vyfden Juny of zomermaand, tot den eerſten September of herfſtmaand.*

Annona ex antè convecta. Liv. *Mondkoſt van te voren by een gevoerd.*

Ex adverſo *of* Ex adverſum. Ter. *Tegen over.* Ex adverſo illius regionis. Plin. J. *Tegen over of regt tegen over dat gewest.*

Fel dulce ex adverſo appellatur à Græcis. Plin. H. *De Grieken noemen de gal zoet door een ſtrydige wyze van ſpreken.*

Ex facili. Cic. *Ligtelyk, gemakkelyk.*

Adſtat ex picturâ. Plaut. *Daar ſtaat hy in zyn ſchildery.*

EXACERBATIO, ōnis. f. Jul. Rufinian. *Verbitteringe, tergingе, jarringe.*

EXACERBO, ās, āvī, ātum, āre. Suet. *Iemand verbitteren, tergen, jarren.*

EXACESCO, ſcis, ācuī, ācēſcĕre. Colum. *Verzueren, zuer worden.*

EXACTIO, ōnis. f. Cic. *Verdryvinge, verjaginge, ban, banniſſement.*

Poſt exactionem Regum. Cic. *Na de verjaginge, verdryvinge der Koningen.*

** Exactio. Cic. *Schattinge, ligtinge van geld, tol, invorderinge van laſten.*

Exactio capitum, oſtiorum. Cic. *Hoofdgeld, huis- of deuren geld, verpondinge.*

Exactio nominum noſtrorum. Cic. *Maninge, invorderinge, inmaninge van onze ſchulden, ſchuldvorderinge.*

Quotidiana operis exactio. Colum. *Dagelykſche afvorderinge van rekenſchap van't gene iemand gedaan heeft.*

EXACTOR, ōris. m. Liv. *Verjager, verdryver.*

Exactor. Cic. *Een inmaner, gaarder, een verzamelaar, invorderaar van 's lands of ſtads geld.* Vulgò, *een (collecteur).*

Exactor operis. Colum. *Een opziender, of bewindhebber over een werk.*

Aſſiduus ſtudiorum exactor. Quintil. *Een naarſtig onderzoeker van iemands boekeſſeningen.*

Exactor Latini ſermonis moleſtiſſimus. Suet. *Een zeer moeylyke beduller, beriſper, zifter van de Latynſche tale.*

In filio rectè loquendi utquequaque aſper exactor fuit. Quintil. *Hy is overal een naauwkeurig opmerker geweeſt, om zyn zoon wel en zuiver te doen ſpreken.*

Exactor promiſſorum. Liv. *Een maner, inmaner: die iemand op zyn beloften maant, die voldoeninge van beloften afvordert.*

Opportunum mercis exactum invenire. Quintil. *Een gelegen of bequaam middel vinden om koopwaren aan den man te helpen, te verkoopen.*

EXACTŪS, ūs. m. Quintil. *Verkoopinge, ventinge, vertieringe, afgang.*

EXACTUS, ă, ūm. adj. Plin. H. *Naauwkeurig, zorgvuldig, naarſtig.* Sprekende van perſonen. Men zegt *Exactior* en *Exactiſſimus.*

Exactus. Hor. *Kenlyk, volmaakt, cierlyk, zinlyk.* Van een werk geſproken.

EXACTŪS, ă, ūm. part. Cic. *Verjaagd, verdreven, gebannen.*

Pecunia exacta. Cic. *Geligt, vergaderd, afgeverderd, ingemaand geld.*

Exactus. Cic. *Verleden, verloopen, geëindigd, verſteten, verſtreken.* Sprekende van den tyd, gelegentheid, jaren, enz.

Cultus ad luxuriam magis quàm ad magnificentiam exactus. Curt. *Een cieraad, meer tot overdaad, dan tot pragt of heerlykheid gemaakt, geſchikt.*

Exacta ætas. Ter. Cic. *Verſtete levens tyd: Den ouderdom of hooge jaren.*

Vir exactæ ætatis. Front. *Een man van hoogen ouderdom.*

Exacta alicui referre. Virg. *Iemand een verhaal of bericht doen van zyn wedervaren, van 't gene hy verrigt of gezien heeft.*

* Exactus furiis. Ovid. *Door de Razernyen gedreven, geplaagd, ontruſt.*

EXACŪO, is, ācuī, ācūtum, ācŭĕre. acc. Varr. Virg. *Spits ſlypen, ſcherpen, een punt aan iets ſlypen, vylen.*

** Exacuere. acc. Virg. *Iets ſlypen, wetten, ſcherp maken.*

* Exacuere palatum. Ovid. *Het gehemelte wetten, dat is, graagheid verwekken, de maag ſcherpen.* Acetum. Plin. H. *Den edik of zyn aanzetten, zuur maken.*

* Exacuere viſum. Plin. H. *Het gezigt ſcherpen, ſcherp maken, verklaren, verſterken.*

Exacuere aliquem *of* ingenium alicujus. Cic. *Iemand ſcherpen: iemands verſtand of geeſt ſcherpen, wetten, opwakkeren, aanzetten.*

Animos in bella exacuere verſibus. Hor. *De gemoederen door vaarzen tot den oorlog aanporren, ſcherpen, wetten, opwekken.*

Sollicitudines meas quotidie magis tua merita exacuunt. Cic. *Uwe verdienſten wekken dagelyks myn kommer op.*

EXACŪTIO, ōnis. f. Plin. H. *Scherpmaking, ſlypinge, wettinge.*

Calami exacutio medullam ne nudet. Plin. H. *Op dat men in 't ſcherpſnyden van het ontje de pit niet ontdekke.*

EXA.

Digitized by Google

EXĂCŪTŪS, ă, ūm. Plin. H. *Gepunt, gaſtepe, gewoet, geſcherpt.* Men zegt *Exacutior* en *Exacutiſſimus.*

EXĂDVERSŪM. adv. Ter. *Tegen over, regt tegen over.* Men zegt ook *Exadverſo.*

EXÆDIFĪCĂTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Opbouw, opbouwinge, gebouw, timmeraadje, ſtigtinge.* Cicero gebruikt dit woord in een oneigentlyke zin, voor't gene een Redenaar bouwd op de gronden dewelke hy in zyn vertoog geleget heeft.

EXÆDĪFĪCO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Cæſ. Cic. *Opbouwen, volbouwen, ſtigten, timmeren, een gebouw voltooyen.*

Oppidum ſuâ pecuniâ exædificare. Cæſ. *Een ſtad op zyn eigen koſten bouwen.* Templum Deo. Cic. *Gode een tempel ſtigten.*

Exædificare opus inſtitutum. Cic. *Een voorgenome gebouw voltimmeren, volbouwen.*

EXÆQUĀTĬO, ōnĭs. f. Vitruv. *Gelykſtellinge, gelyk glad of effen makinge.*

Exæquatio. Liv. *Gelykheid, vergelykinge.*

Non fero iſtam exæquationem. Liv. *Ik kan die gelykſtellinge of gelykheid niet verdragen.*

EXÆQUO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Vitruv. *Glad, effen, gelyk maken, banen, effenen.* Sprekende van een weg, enz.

Jus pretio exæquare. Cic. *Het regt of de geregtigheid op een prys ſtellen: Regt om geld doen.*

Exæquare aliquem alicui *of* cum aliquo. Cic. *Iemand by een ander vergelyken, met een ander gelyk ſtellen.*

Neminem ſecum exæquari dignitate volebat. Cæſ. *Hy wilde niet dat iemand by hem in waardigheid vergeleken wierd.*

Exæquare omnia. Cic. *Alle dingen even hoog ſchatten, gelyk agten.*

Facta dictis exæquanda ſunt. Salluſt. *De daden moeten de woorden evenaren, gelyken, beantwoorden: Een man een man, een woord een woord.*

Nos exæquat victoria cœlo. Lucret. *De overwinninge verheft ons ten hemel, maakt ons de Goden gelyk.*

EXÆSTŪO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Liv. Flin. H. *Uitbarnen, opſteken, bewogen, ontſtuimig worden, barnen, branden, zig verheffen.* Sprekende van de zee, de baren, enz. De zeeluiden zeggen, *De zee is levendig, 't is hol of kvap water.*

** Bitumen ibi è terrâ exæſtuat. Juſtin. *Het Joden-lym vloeit daar in overvloed uit d'aarde.*

Ægyptus calore Solis exæſtuat. Juſtin. *Ægypten is zeer heet, blaakt, of barnt door de hitte der Zonne.*

* Exæſtuare irâ. Virg. *Van gramſchap blaken, vervoerd zyn, in toorn ontſteken zyn.*

EXÆVĬO, īs, īvī, ītūm, īrĕ. Liv. *Zagtmoedig worden, bedaren, zyn woede laten varen.*

EXĂGGĔRĀTĬO, ōnĭs. f. *Verheffinge, verheventheid, grootheid.* Exaggeratio quam altiſſima animi. Cic. *Een verheventheid van geeſt verre boven anderen uitmuntende: Een zeer verheve ongemeene grootmoedigheid.*

EXĂGGĔRĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Opgehoopt, vermeerderd, vergroot.*

Exaggeratæ fortunæ. Cic. *Opgehoopte goederen, zeer grooten rykdom, overvloedige middelen.*

Oratio exaggerata. Cic. *Een verheven vertoog: Een hoogdravende, verheve, edelmoedige, deftige redenvoeringe.*

Qui animo eſt alto & virtutibus exaggerato. Cic. *Die een verheven geeſt en met deugden verrykt heeft.*

EXĂGGĔRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Vitruv. Plin. H. *Ophoopen, opſtapelen, op malkander zetten, leggen.*

Locum operibus exaggerare. Vitruv. *Een plaats met vele bolwerken, enz. voorzien, wel verſterken.*

Aggeſtâ humo planitiem exaggerare. Curt. *Een vlakte met aangevoerde aarde maken.*

Exaggerare rem familiarem. Cic. *Zyn goederen of middelen vergrooten, vermeerderen.*

Exaggerare aliquid. Cic. *Iets breed uitmeten, vergrooten.* Sprekende van weldaden, ongelyk, enz. Men verſtaat'er onder of voegd'er by *verbis* of *orationc.*

Honoribus aliquem exaggerare. Vell. Paterc. *Iemand met eere, of eerampten ophoopen.*

EXĂGĬTĂTŌR, ōrĭs. m. Cic. *Beſtraffer, bediller, vervolger, quaadſpreker.*

EXĂGĬTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Cic. Ovid. *Tergen, quellen, moede maken, plagen.*

Exagitare aliquem. Cæſ. Cic. *Iemand over den hekel halen, hekelen, vervolgen, ontruſten, ſarren:* door quaadſpreken, veragtinge, of beriſpingen.

Exagitare aliquid. Cic. *Iets ſtraffen, bedillen, veragten, leelyk uitkryten.*

Exagitare aliquid. Cic. *Iets verhalen, verhandelen, uitleggen, verklaren.*

Exagitabantur omnes ejus fraudes. Cic. *Alle zyne bedriegeryen wierden ontdekt, en uitgekreten.*

† EXĂGŌGĂ, æ. f. Plaut. *Uit- of vervoeringe van koopmanſchappen; of wel, De ware of koopmanſchap zelfs.*

Bonorum exagoga. *Zie* Hamaxagoga.

EXĂLBĔSCO, ſcĭs, ălbĕſcĕrĕ. Cic. *Bleek, wit- of blank-agtig worden, verbleeken.*

EXĂLBĬDŪS, ă, ūm. Plin. H. *Bleek, wit- of blank-agtig.*

EXĂLBURNĂTŪS, ă, ūm. Plin. H. *Ontbaſt, ontſchorſt, geſchuld, of geſchild, van den baſt of ſchors ontbloot.*

EXĂLBŪRNO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Plin. H. *Ontbaſten, ontſchorſſen, ſchellen, of ſchilden, van den baſt of ſchors ontblooten.*

EXĂLTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Colum. *Verheffen, verhoogen.*

Sulcos exaltans in tres pedes. Colum. *De voren drye voeten hoog makende.*

EXĂLŪMĬNĂTŪS, ă, ūm. Exaluminatus unio. Plin. H. *Een zeer wel gewaterde paarl.*

EXĂMĔN, ĭnĭs. n. Cic. Virg. *Een zwerm byen.*

Examen. Cic. Hor. *Een ſchare, meenigte, hoop, vergaderinge, groot getal.* Van volk, viſſchen, enz.

Examen. Virg. *Den evenaar, het tongetje van een weegſchale.*

Examen vitæ. Stat. *Onderzoek van iemands leven.*

EXĂMĬNĂTĬO, ōnĭs. f. Vitruv. *Even wigtigheid, gelyke zwaarte van gewigt.*

Trutinarum librarumque ponderibus examinatio reperta eſt. Vitruv. *Men heeft een middel gevonden om 't gewigt van alles door ſchalen en gewigten te onderzoeken.*

Examinatio. Ulp. *Onderzoek, naſpeuringe, naarſtige ondervraginge.*

EXĂMĬNĂTŪS, ă, ūm. Cicer. *Gewogen, in de ſchaal gelegt.*

Talea ferrea ad certum pondus examinata. Cæſ. *Een yzere bout op een zeker gewigt juiſt geſmeed.*

Paribus examinatus ponderibus. Cic. *Met gelyk gewigt gewogen.*

EXĂMĬNO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Colum. *Zwermen gelyk de byen: Een zwerm maken.*

Examinare. Vitruv. *Wegen, in de ſchaal leggen.*

Examinare paucis manibus pondus oneris maximi. Vitruv. *Met weinig handen, het gewigt van een zeer zwaren laſt wegen.*

Examinare. acc. Cic. *Onderzoeken, naſpeuren, naauwkeurig ondervragen, ondertaſten, iets met aandagt overwegen.*

EXĂMO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. *Zeer beminnen, teederlyk liefhebben.*

EXĂMŪSSIM. adv. Plaut. *Keurlyk, volgens den regel, ſpitſlyk, naauwkeuriglyk, net in den winkelhaak.*

Ædes factæ examuſſim. Plaut. *Een zeer keurlyk, net, cierlyk gemaakt huis.*

Mulier examuſſim optima. Plaut. *Een volmaakte, zeer ſchoone vrouw.*

Ut hanc rem vobis examuſſim diſputem. Plaut. *Op dat ik u deze zake net of naauwkeuriglyk mag verhalen.*

EXĂNGUĬNĂTŪS. *Zie* Exſanguinatus.

EXĂNGUĬS. *Zie* Exſanguis.

† EXĂNĬMĀLĬS, ĭs. m. & f. ālĕ, ĭs. n. Plaut. *Doodelyk, doodende, dat het leven benecmt.*

Curæ exanimales. Plaut. *Doodelyke zorgen.*

Ni illum examinalem faxo. Plaut. *Zoo ik hem niet dood ſla, den nek breke.*

EXĂNĬMĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Groote ſchrik, verbaaſtheid, verſlagenheid, ſchrik, vreeze, ontſteltenis, als of men half dood was.*

EXĂNĬMĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Gedood, dood, overleden, geſtorven.*

Exanimatus. Ter. Cic. *Half dood van vreeze, zeer verſchrikt, ontſteld, verſlagen.* Men verſtaat'er onder, of voegd'er by *metu* of *dolore.*

Exanimatus ſum tuis litteris. Cic. *Ik ben zeer ontſteld, verbaaſd, verſchrikt door uwe brieven.*

Digitized by Google

Exanimatus. Cic. Virg. *Die de moed verloren heeft, verſchagd, bedeeft, moedeloos, bloo.*

Nolo verba exiliter exanimata exire. Cic. *Ik heb niet gaarne dat de woorden zagt, kragteloos, of vrouwelyk uitgeſproken worden.*

EXĀNĪMIS, ĭs. m. & f. ĭmĕ, ĭs. n. Virg. Liv. *Zielloos, dood, geſtorven, overleden, entſlapen.*

Corpus exanime. Quintil. *Een zielloos of dood lighaam, een lyk, een doode romp.*

Exanimis. Virg. Hor. *Half dood, verſlagen, verſchrikt, ontſteld, buiten zich zelfs, verbaasd.*

*** Exanimis vultus. Lucan. *Een bleek, ongedaan, doodſch aangezigt, of wezen.*

EXĀNĪMO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Cæſ. Curt. *Ontzielen, dooden, doodſlaan, doen ſterven.*

Multos exanimavit rigor nivis. Curt. *De ſtraffe koude van de ſneeuw heeft 'er vele doen ſterven.*

Taxo ſe exanimavit. Cæſ. *Hy heeft zig door ypenboome zap gedood.*

Annus repentè viſo filio exanimata eſt. Cæſ. *De oude vrouwe bleef ſchielyk op het zien van haar zoon dood.*

Vulnere exanimari. Cic. *Van zyn wonden ſterven.*

Exanimare. acc. Plaut. Ter. Cic. *Verbazen, verſchrikken, vreeze aan jagen, de moed benemen.*

* Me quidem exanimant hæ voces Milonis. Cic. *Deze woorden van Milo doen my ſterven, treffen my aan't hart, ontzetten my.*

EXĀNĪMŬS, ă, ūm. Virg. *Zielloos, dood, overleden, geſtorven, entſlapen.*

Corpus exanimum. Curt. *Een dood lighaam, een lyk, een doode romp.*

EXĀNĬO, ās, ārĕ. *Zie* Exſanio.

EXĀNTLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. labores. Cic. *Door of uitſtaan, doorworſtelen, te boven komen, zwarigheden overwinnen.*

Vinum poculo exantlavit ſcitiſſimè. Plaut. *Hy heeft dien beker netjes uitgedronken, uitgeveegd, hy heeft dien berkemeyer fraaitjes geledigd.*

Brachia validis ex apta lacertis. Lucret. *Armen van ſterke ſpieren te zamen gevoegd, ſterke ſpieragtige armen.* Lucretius zegt *Ex apta*, in plaats van *Apta ex lacertis*, gelyk zommige andere Poëten doen.

EXĀRĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Geploegd, gebouwd.*

Exaratus. Cic. *Opgegraven, uit de aarde gedolven.*

EXĀRDĔO, ēs, ērĕ. *Zeer heet worden, ontvonken, branden.* Dit woord is niet wel in goede Schryvers te vinden.

EXĀRDESCO, ſcĭs, ārſī, ārdēſcĕrĕ. Cic. Plin. H. *Beginnen te branden, ontvonken, of vlam te vatten, ontſteken worden, branden.*

Exardeſcere. Cic. *Ontſonken, vierig, hevig, of ontſteken worden.* Van hartstogten.

Exardeſcere, *alleen, of* Exardeſcere irâ, ſtomacho, iracundiâ. Cic. In iram *of* In iras. Front. Mart. *Door gramſchap of toorn ontvonken, ontſteken of vervoerd worden, in toorne branden, blaken.* Indignatione. Liv. *Door wederwaardigheid hevig worden.* Dolore incredibili. Cic. *Door een ongelooffelyke ſmart getroffen, ontſteken, gegrieft worden.*

Exardeſcere contra aliquid *of* aliquem. Cic. *Hevig, grimmig, gram worden over iets of tegen iemand.*

Ad ſpem libertatis exarſimus. Cic. *Wy wierden vierig en moedig op hope van vryheid.*

Exarſit ad id quod nunquam viderat. Cic. *Hy kreeg een vierige begeerte tot het gene dat hy nooit gezien hadde.*

* Tempus illud exarſit ad innocentium periculum. Cic. *Die tyd barſte uit tot gevaar der onſchuldigen, was de onſchuldigen zeer gevaarlyk: De onnoozelen wierden op die tyd zeer vervolgd, het was een bedroefde tyd voor de onſchuldigen.*

EXĀRĔFĬO, ĭs, fāctŭs sūm, fĭĕrī. Plin. H. *Verdroogen, droog worden, dor worden, verdorren, verwelken.*

EXĀRENO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Plin. H. *Het zand uitziften, uitnemen, van zand zuiveren.* Sprekende van bergſtoffen.

EXĀRĔO vel EXĀRESCO, ſcĭs, ārŭī, ārēſcĕrĕ. Cic. Plaut. *Uitdroogen, droog worden, verdorren, verwelken.* Sprekende van bloemen, vrugten, enz.

Exareſcere. Cic. *Uit of op droogen, droog worden.* Sprekende van tivieren, tranen.

Exareſcere. Plaut. *Droog worden, droogen.* Sprekende van linnen, ſtoffe, enz.

Vetus urbanitas exaruit. Cic. *De oude beleefdheid of heusheid is verdroogd, verdwenen, vervallen.*

Exaruit vetuſtate hæc opinio. Cic. *Dit gevoelen is door ouderdom verdweenen, uit de wereld geraakt.*

* Nondum exarui ex amœnis rebus & voluptuariis. Plaut. *Ik ben het vermaaken de vreugde nog niet ontwend, of afgeſtorven: Ik ben nog zoo oud en droog niet, of ik mag nog wel vreugde en vermaak by woonen.*

Si qua in me fuit facultas orationis, exaruit. Cic. *Indien 'er ooit eenige bequaamheid van ſpreken is geweeſt, zoo is die nu al uitgedroogd, verdweenen, verſtorven.*

EXĀRMĀTŬS, ă, ūm. ab aliquo. Suet. *Ontwapend, van wapenen of geweer ontbloot.*

Exarmata navis. Sen. Ph. *Een ontwapend, ontakeld, of opgelegd ſchip.*

*** Æquor exarmatum. Claud. *Een ſtille, bedaarde, effe, vlakke, ſlegte zee.*

EXĀRMO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Tac. *Ontwapenen, van geweer of wapenen ontblooten, berooven.*

Exarmare aliquem. Sen. Ph. *Iemand de middelen benemen van zig te verdedigen, beſchermen.*

Mirabili forma exarmavit nautas. Petron. *Hy ontwapende de matrozen door zyn wonderlyke ſchoonheid.*

Elephantis exarmat hiatus. Claud. *Hy ontwapend den Oliſants muil.*

EXĀRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. radices. Plin. H. *De wortelen uitroeyen, uit de aarde rukken.*

Exarare frumentum. Cic. *Koren maayen, inzamelen.*

Exarare aliquid. Cic. *Iets ſchryven, op papier ſtellen.*

Exarare aliquid ad aliquem. Cic. *Aan iemand iets ſchryven.*

Rugis frontem ſenectus exarat. Hor. *D'ouderdom beploegd het voorhoofd met rimpels.*

EXĀSCĬĀTŬS, ă, ūm. Plaut. *Met den byl in 't ruw gekapt, gehouwen.*

Jam hoc opus eſt exaſciatum. Plaut. *Dit werk is reeds al ontworpen, is al begonnen of onderhanden geweeſt, men heeft 'er al aan gearbeid.*

EXĀSPĔRĀTŬS, ă, ūm. Varr. *Ruw, oneffen, ongeſchaafd, quaſtig.* Sprekende van hout.

Gypſum exaſperatum. Varr. *Gewrogt, bereid pleiſterwerk, leem of kalk.*

Mare fluctibus exaſperatum. Liv. *Een zee door de baren ontroerd, ontſtuimig gemaakt.*

Exaſperatus, *alleen, of* Exaſperatus animo. Liv. *Vergramd, getergd, verbitterd, gramſtoerig van gemoed.*

EXĀSPĔRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Plin. H. *Ruw maken.* Spæckende van hout. *Bereiden, werken.* Sprekende van leem, kalk, of pleiſterwerk.

Exaſperare fauces. Plin. H. *De keel heeſch, droog, ruw maken.*

Exaſperare aliquem *of* animum alicujus. Liv. Celſ. Colum. *Iemand verbuiteren, tergen, quellen, vergrimmen, gram maken.*

Exaſperare undas *of* æquor. Ovid. *De zee of de baren onſtuimig maken, bewegen, doen zwellen.*

EXĀTĬO. *Zie* Exſatio.

EXĀTŪRO. *Zie* Exſaturo.

EXAŪCTŌRĀTŬS, ă, ūm. Cæſ. Liv. *Afgedankt, van den dienſt of eed ontſlagen.* Ook, *Uit den dienſt gejaagd.* Sprekende van krygsknegten.

EXAŪCTŌRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Liv. Suet. *Uit zyn dienſt zetten, weg jagen.* 't Zy Soldaat of Bevelhebber.

Exauctorare militem *of* milites, legionem, &c. Cæſ. Liv. Suet. *Krygsknegten, of benden, enz. van den eed of uit den dienſt ontſlaan, afdanken, verlof geven.*

Aliquem honeſtâ miſſione exauctorare. Front. *Iemand als een braaf Soldaat of Bevelhebber eerlyk afdanken, uit den dienſt of van den eed ontſlaan.*

EXAŪDĬO, ĭs, īvī, ītūm, īrĕ. acc. Cic. *Hooren, verſtaan, na iets luiſteren.* 't Zy perſoon, geluid, enz.

Exaudire vota *of* preces alicujus. Virg. Ovid. *Iemands gebeden of beloften verhooren, gunſtiglyk aanhooren.*

EXAŪDĪTŬS, ă, ūm. Cic. *Gehoord, verſtaan, geluiſterd.*

Exauditus. Stat. *Verhoord, gunſtiglyk aangehoord.*

EXAŪ-

Digitized by Google

EXAŪGĔO, ēs, aūxī, aūctūm, aūgērĕ. acc. Plaut. Terent. *Vermeerderen, vergrooten.*
Exaugere benefacta alicujus. Plaut. *Iemands weldaden, vergroten, breed uit meten, boven, verheffen.*
EXAŪGŪRĀTĬO, ōnis. f. Liv. *Onthuiliginge, ontweydinge.*
EXAŪGŪRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Liv. *Onthuiligen, ontwyden.*
Jus ei poteſtaſque exaugurandi facta eſt. A. Gell. *Hem wierd regt en magt gegeven om zig te ontprieſteren, dat is, om het Prieſterſchap weder neder te leggen.*
EXAŪSPĬCO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. *Iets met quade voorteekenen, of ter ongelukkiger uure beginnen, aanvangen.*
† EXBĂLLĬSTO, ās, ārĕ. aliquem. Plaut. *Iemand met een oorlogs-werp-tuig om verre werpen.* Dit woord ſchynt van Plautus verzonnen. Hy gebruikt het om te bereekenen, *Alle beraadſlagingen van iemand met liſt te verydelen.*
EXCÆCĀTŪS ă, ūm. Suet. *Verblind, blind gemaakt, van gezigt beroofd.*
Excæcata itinera pituitæ. Celſ. *De wegen daar 't ſnot zig door ontlaſt geſloten.*
EXCÆCO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plin. H. Colum. *D'oogen uitdoen, blind maken, van 't gezigt berooven.*
** Excæcare aliquem. Cic. *Iemand blinddoeken, verblinden, de oogen doen ſchemeren, bedriegen.*
EXCĂLCĔO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Senec. Ph. Vell. Paterc. Suet. *Ontſchoeyen, de ſchoenen uittrekken, uit doen.*
EXCĂLĔFĂCĬO of EXCĂLFĂCĬO, ĭs, fēcī, făctūm, făcĕrĕ. acc. Plin. H. *Zeer heet of warm maken, verwarmen.*
EXCĂLFĂCTĬO, ōnis. f. Plin. H. *Heet makinge, verwarminge, warm makinge.*
EXCĂLFĂCTŌRĬŪS, ă, ūm. Plin. H. *Verwarmende, verhittende, dat daar toe kragt heeft of bequaam is: warm makende, heet makende.*
EXCĂLFĬO, ĭs, făctŭs sūm, fĭĕrī. Plin. H. *Warm, heet worden.*
EXCĂLPO. *Zie* Exſcalpo.
EXCĂNDĔFĂCĬO, ĭs, fēcī, făctūm, făcĕrĕ. *Verwarmen, heet maken.* Dit woord word in den eigentlyken zin by geen goede Schryvers gevonden.
Excandefacere annonam. Varr. *De mondkoſt opjagen, duur maken, in prys doen ſtygeren.*
EXCĂNDĒSCĔNTĬA, æ. f. Cic. *Ontſtekinge, gloeyende hitte, gramſchap die ras komt en gaat, hevigheid.*
EXCĂNDĒSCO, ſcĭs, cāndŭī, cāndēſcĕrĕ. Cat. *Gloeyend, of zeer heet worden, ontvonken, in vlam geraken.*
Excandeſcere, *alleen, of* Irâ excandeſcere. Cicer. *Haaſtig, toornig, gram, grimmig of hevig worden, ſchielyk in toorn ontſteken worden.*
Verbis excandeſcere. Quintil. *Haaſtig, gram of toornig over eenige woorden worden, zig aan woorden ſtooten, ergeren.*
EXCĂNTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Plin. H. Propert. *Betooveren, door toovery uit een plaats doen komen.* Sprekende van vrugten.
** Excantare aliquem. Prop. *Iemand betooveren, bekoren, door toovergezang doen komen.*
Cantando ex arâ aliquem excantare. Varr. apud Non. *Iemand door bekoorlyk zingen van na by 't Outer doen komen.*
EXCĂRNĬFĬCĀTŪS, ă, ūm. Cicer. *Tot huſpot gekapt, aan ſtukken geſcheurd, afgepynigd, gefolterd, gebeuld.*
EXCĂRNĬFĬCO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Suet. *Aan ſtukken ſcheuren, tot huſpot kappen, geweldig pynigen, folteren, benlen.*
Puerum excarnificare. Sen. Ph. *Een kind bloedig geeſſelen.*
Excarnificare aliquem. Ter. *Iemand zeer quellen, plagen, veel ſpyt en leed aan doen, razende, of boven dol maken.*
EXCĂVĀTĬO, ōnis. f. Sen. Ph. *Uithollinge, hol makinge: holte, die 't water door 't vallen in een ſteen maakt.*
EXCĂVĀTŪS, ă, ūm. Varr. Plin. H. *Uitgehold, hol.*
EXCĂVO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plin. H. *Uithollen, hol maken.*
EXCĔDO, dis, cēſsī, cēſsūm, cēdĕrĕ. aliquo loco of ex aliquo loco. Cic. *Uit een plaats weg of uitgaan, ſcheiden, vertrekken.*
Cura ex corde exceſſit. Ter. *De bekommeringe of zorge, de droefheid, ongeruſtheid, vreeze is uit myn hart verdwenen, gelaaten.*
Ex pueris exceſſit. Cic. *Hy is uit zyn kindſche jaren opgewaſſen, hy is geen kind meer.* Ex ephebis. Ter. Cic. *Hy is over de veertien jaren, hy is al een vryer of jongman.*
Exceſſit mihi ætas ex magiſterio tuo. Plaut. *Myn ouderdom is uw voogdy of meeſterſchap ontwaſſen.*
Excedere, *alleen,* Tac. Excedere vitâ, è vitâ, à vitâ. Cic. De medio. Ter. *Sterven, overlyden, ontſlapen.*
Excedere extrà. Cic. *Buiten uitſteken, of komen.* Sprekende van deelen van een gebouw.
Exceſſit res in *of* ad magnum certamen. Liv. *De zaak quam of draaide uit op een bloedig gevegt of groote ſlag.*
* Excedere. acc. Plin. H. *Te boven of te buiten gaan, overtreffen.*
Hoc excedit libras decem. Plin. H. *Dit weegt boven tien ponden.*
Magnitudinem Templi. Plin. H. *Dit gaat de grootte van een tempel te boven, overtreft de grootte van een tempel.*
Multa admirationis humanæ in eo juvene exceſſerant modum. Liv. *Vele dingen in dien jongeling gingen de maat van de menſchelyke verwonderinge te boven.*
Merita tua fidem excedunt. Ovid. Plin. H. *Uwe verdienſten gaan ons geloof te boven.*
Id exceſſit è memoriâ. Liv. *Dat is uit de geheugeniſſe gegaan, is al lang vergeten.*
Exceſſit annos decem. Colum. *Hy is over de tien jaren oud, is boven zyn tiende jaar getreden.*
Morbus quatuordecim dies exceſſit. Celſ. *De ziekte heeft over de veertien dagen geduurt.*
EXCĔLLĒNS, ēntis. omn. gen. Cic. *Uitſtekende, uitmuntende, overtreffende, treffelyk of voortreffelyk, uitnemende, deftig.* Men zegt *Excellentior* en *Excellentiſſimus.*
Excellens aliquâ *of* in aliquâ re. Cic. Corn. Nep. *In een zaak uitmuntende, uitſtekende, byzonder bequaam.*
Homo excellens animo & formâ. Plin. H. Animo & formâ excellenti homo. Cic. *Een man van een voortreffelyke, uitſtekende geeſt en ſchoonheid.*
Vir excellens omni genere laudis *of* virtutum omnium præſtantiâ. Cic. *Een perſoon voortreffelyk, uitmuntende in allerhande lof of uitnemendheid van alle deugden.*
EXCĔLLĔNTĔR. adv. Cicer. *Voortreffelyk, deftiglyk, uitnemende of uitſtekende wel.*
EXCĔLLĔNTĬĂ, æ. f. Cicer. *Uitnemendheid, deftigheid, voortreffelykheid, uitſtekendheid, treffelykheid.*
Conſentaneum hominis excellentiæ. Cic. *Over een komende met de uitnemendheid of deftigheid van den menſch: De voortreffelykheid van de menſch wel voegende, paſſende.*
EXCĔLLO, ĭs, cĕllŭī, cĕllĕrĕ. Feſt. *Om hoog heffen.* Dit woord is in dezen zin gebruikelyk.
Excellere aliquâ re *of* in aliquâ re. Cic. *In een zaak uitmunten, uitſteken, iemand overtreffen, te boven gaan.*
Aliis longè in eâ re excellit, *of* Præter ceteros in eâ re unus excellit. Cic. Cæſ. *In die zaak gaat hy alle anderen verre te boven, overtreft hy alle anderen verre, munt hy boven hun uit.*
EXCĔLSĔ. adv. Vitruv. Colum. *Hoogelyk, om hoog.* Men zegt *Excelſius* en *Excelſiſſimè.*
Si vitis ſcandit excelſius. Colum. *Indien de wyngaard te hoog groeid of opklimt.*
Excelſius dicere & ſentire. Cic. *Zeer uitmuntend, hoogdravend, verheven ſpreken, denken, gevoelen.*
EXCĔLSĬTĀS, ātis. f. Plin. H. *Hoogte, hoogheid, verhevenheid.* Van een berg, plant, enz. geſproken.
Excelſitas animi. Cicer. *Grootmoedigheid, verhevenheid van geeſt.*
EXCĔLSŬS, ă, ūm. Cic. *Hoog, verheve, groot.* Sprekende van een tempel, een rots, een dier, enz. Men zegt *Excelſior* en *Excelſiſſimus.*
Vir magnus & excelſus *of* Vir ampli & excelſi animi. Cicer. *Een grootmoedig, groot en deftig man: of een man van een zeer groote en verheve geeſt.*
* Excelſus & illuſtris locus. Cic. *Een verheve, deftige, aanzienlyke en doorluchtige plaats, of bedieninge.*
Excelſus Orator. Cic. *Een verheve, hoogdravende, voortreffelyke Redenaar.*
EXCĔPTĬO, ōnis. f. Cic. *Een uitzonderinge, uitneminge, zekere mits of beding.* In een wet, verdrag, handelinge, enz.
Exceptio. Cic. *Een verzet, redin of middel, 't welk een gedaagde den Eyſcher tegen voert, op dat zyn eiſch omzeid zoude worden.*

Digitized by Google

Dare exceptionem alicujus. Cic. *Iemand toelaten zyn verzet voor te dragen*, vulg. *exceptie te proponeren.*

Interdicere ſine exceptione. Cic. *Oordeelen zonder 't verzet aan te nemen.* Vulg. *de exceptie te admitteren.*

EXCĒPTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cicer. *Dikwils ontfangen, aan nemen, vergaderen, verzamelen, vatten.*

Eos exceptans in murum extulit. Cæſ. *Hun by de hand vattende, trok hyze op de muur.*

* Auras ore exceptare. Virg. *De koelte in den mond vangen.*

Piſces de piſcinâ exceptare. Cic. *Viſſen uit een vyer vangen, grypen.*

EXCĒPTĪTĬŪS, ă, ūm. Plin. H. *Dat uitgezandert kan worden, byzonder, afzonderlyk, buiten gemeen.*

EXCEPTĬŪNCŪLĂ, æ. f. Sen. Ph. *Een kleine uitzonderinge, uitneminge, gering verzet.*

EXCEPTŌRĬŪS, ă, ūm. Ulp. *Dienſtig om iets in te houden of vangen.* Sprekende van een mande, vat, enz.

EXCEPTŪS, ă, ūm. Sil. Ital. *Ontfangen, aangenomen, gevat, verzameld.*

Exceptum in caſtra receperunt milites. Curt. *Gevat zynde, bragten hem de krygsknegten in hun legerplaats.*

Clypeo ſuo exceptum in caſtra referunt armigeri. Curt. *De ſchildknapen bragten hem op hunne ſchilden gelegt wederom in de legerplaats.*

A vigilibus exceptis. Curt. *Van de wagt, of ſchildwagten gevangen, gevat.*

Exceptus poplitibus. Curt. *Op zyn knyen ſteunende.*

* Manſuefieri ne parvuli quidem excepti poſſunt. Cæſ. *Ze kennen niet, hoewel jong gevangen, tam gemaakt worden.*

Exceptus. Cic. *Uitgezonderd, uitgenomen, buiten geſloten.*

Omnes, exceptis vobis duobus. Cic. *Alle, u met u beiden uitgezonderd, uitgenomen: alle, behalven gy twee.*

Quod ex viatore prætereunte exceptum eſt. Cic. *'t Welk uit een voorby gaande reiziger gehoord of verſtaan is.*

EXCĔRNO, ĭs, crēvī, crētūm, cērnĕrĕ. frumentum. Col. Cell. *Het koren uitziften, harpen, buideln, zuiveren, reinigen.*

Excernere. acc. Colum. *Harpen, buideln, teemſen.*

Excernere ſanguinem. Celſ. *Bloed laten, quyt geraken.* 't Zy met wateren of anderzints.

EXCĔRPO, ĭs, cērpsī, cērptūm, cērpĕrĕ. acc. Ter. Cic. *Uitplukken, uitkiezen, uitkippen, uitlezen, uittrekken.*

Ex Auctoribus aliquid excerpere. Cic. *Uit Schryvers iets uitkippen, uittrekken, aanteekenen.*

Excerpere ſe aliquibus. Sen. Ph. Aliquorum numero. Horat. De numero aliquorum. Cic. *Zig van eenige menſchen, of uit hun getal of gezelſchap uitzonderen, afzonderen, onthouden.*

Quod boni eſt, excerptis: dicis, quod mali eſt. Ter. *Dat goed is verzwygt gy, of houd gy by u: Dog zegt alles quaads dat 'er in is.*

EXCĔRPTĂ, ōrūm. n. Plur. Sen. Ph. *Verzamelingen, uittrekſelen, uitſchriften, uitgelezen, uitgekipte zaken, uitſchryvers.*

EXCĔRPTĬŌNES, ōnūm. f. plur. A. Gell. *Zie* Excerpta.

Excerptiones noſtras variis in locis factas curſim, digeſſimus. A. Gell. *Wy hebben onze ter loops in vele plaatſen gemaakte uittrekzelen, of aanmerkingen by een geſchikt.*

EXCĔSSŪS, ūs. m. Cic. *Uitgang, vertrek, afſcheid.*

Exceſſus, *alleen, of* Exceſſus è vitâ. Cic. *De dood, uitgang uit het leven.*

EXCĔTRĂ, æ. f. Plaut. *Een ſlang, waterſlang, een adderſlange.*

EXCĬDĬŪM, ĭī. n. Virg. Liv. *Ondergang, verwoeſtinge, vernielinge, uitroeyinge.*

EXCĪDO, ĭs, cĭdī, cĭdĕrĕ. aliquo loco *of* è, ex, de aliquo loco. Cic. *Uit of van een plaats vallen, nader ſtorten, ploffen.*

Tibi gladius caſu excidit. Cic. *Het zwaard is u by geval ontvallen.*

Verbum hoc tibi excidit *of* ex ore tuo excidit. Cic. *Dit woord is u ontvallen, uit den mond ontglipt.*

* Illud tibi excidit, *alleen*, Cic. *of* Excidit animo *of* ex animo. Virg. Plin. J. *Dit is u vergeten, u uit het hoofd gewaasd, is u ontgaan.*

Excidit memoria ejus rei *of* Ea res excidit de memoria. Liv. *De gedenkenis van die zaks is ontgaan, verdwenen, uitgewiſcht, men denkt daar niet meer om.*

Excidere ſibi. Sen. Ph. *Hem zelven ontvallen, zyn zelve niet meer zyn,* dat is, *zyn verſtand en kennis quyt raken, verliezen.* Sprekende van een dronke menſch.

Ut tibi excidimus. Ovid. *Na dat wy u uit het gezigt geraakt, of van u geſcheiden waren.*

Excidit ex hac familiâ. Plaut. *Hy heeft uit by dat huisgezin: Hy is dat huis quyt geraakt: Hy heeft van dat huis niet meer te verwagten.*

Herus, quantum audio, uxore excidit. Ter. *Myn meeſter, voor zoo veel ik hoore, is van zyn vrouw verſteken, heeft een blaauwe ſcheen geloopen, mag wel na een ander wyf zien.*

Excidit victoria ex manibus. Cic. *De overwinninge is ons uit de handen gevallen,* dat is, *ontglipt: Wy zyn van de overwinninge verſteken.*

EXCĪDO, ĭs, cidī, cīsūm, cĭdĕrĕ. acc. Cicer. *Uithouwen, houwen, uitſnyden, uitkappen, uithakken.*

Excidere columnas rupibus. Virg. *Pilaren uit rotſen houwen.*

Stagnum in petrâ. Colum. *Een waterbak in een rotſteen houwen, uithollen.* Lapides ex terrâ. Cic. *De ſteenen uit de aarde uithakken, delven, graven.*

Excidere malum aliquod. Cic. *Een quaad uitroeyen, uit de wereld bannen, des zelfs wortelen afſnyden.*

Excidere domum, urbem, patriam, &c. Plaut. Cic. *Een huis, een ſtad, zyn vaderland, enz. verdelgen, verwoeſten, uitroeyen, vernielen, bederven.*

Excidere numero civium aliquem. Plin. J. *Iemand uit het getal der burgers uitwiſſchen, uitſchrappen, uitwyzen, het burgerſchap ontnemen.*

Id ex animo tuo excidam. Cic. *Ik zal dat uit uw gemoed bannen, verdryven: Ik zal dat uit uwe gedagten wiſſchen.*

EXCĬĔO, ēs, cīvī, cītūm, cĭērĕ. acc. Plaut. *Buiten roepen, ontbieden, doen komen.* Dit woord werd niet veel gebruikt, *Excio* is beter.

EXCĪNDO. *Zie* Exſcindo.

EXCĪO, īs, īvī, ītūm, īrĕ. acc. Plaut. Cic. *Buiten roepen, ontbieden, doen komen, gaande maken.*

Excire ſomno *of* ex ſomno. Liv. *Iemand uit zyn ſlaap opwekken, wakker maken.* Cubili. Liv. *Iemand ten bed uit jagen, verneſtelen.*

Excire hoſtem ad dimicandum. Liv. In *of* Ad pugnam. Lucan. *Zyn vyand ten ſtryd, tot een veldſlag, tot vegten uitdagen, tarten, beroepen.* Ad cupiditatem diſcendi. Liv. *Iemand opwekken, aanporren, aanmanen tot begeerte om te leeren.*

Excire feras. Ovid. *Wilde dieren opſtooten, uit hun leger, enz. opſtooten, jagen, dryven.* Een woord op de Jagt.

Mihi exciviſti lacrymas. Plaut. *Gy hebt my tranen uit d'oogen geperſt, doen tranen ſtorten, weenen.*

EXCĬPIO, ĭs, cēpī, cēptūm, cĭpĕrĕ. Cic. *Ontfangen, aannemen, vatten, grypen.*

Excipere aliquem, *alleen.* Cic. Hoſpitio. Liv. *Iemand onthalen, herbergen, huisveſten, huisveſtinge geven: In zyn huis ontfangen.*

Excipere aliquem amplexu. Ovid. *Iemand met omhelzinge of open armen ontfangen: Iemand omhelzen.*

Illuſtri gratiâ factum vel dictum excipere. Cic. *Met groote of baarblykelyke dankbaarheid of erkentenisſe, een weldaad of hemſche taal ontfangen, aannemen.*

Excipi clamoribus. Cic. *Met geſchreeuw of geraas ontfangen worden.* Plauſu. Virg. *Met toejuichinge ontfangen of ingehaald worden.*

Excipere aliquid. Cic. *Iets hooren, verſtaan.* Rumorem. Cic. *Een gerugt hooren, verſtaan.*

Excipere aliquem *of* aliquid. Cic. *Iemand of iets uitzonderen, buiten ſluiten.*

Excepi de antiquis præter Xenophanem neminem. Cic. *Ik hebbe van d'Ouden niemand, dan Xenophanes uitgezonderd.*

Id Legibus excipitur. Cic. *Dat word in of door de wetten uitgezonderd.*

Excipere aliquid ſorti. Virg. *Iets het lot ontrukken: Beletten, dat men iets aan 't lot ſtelt, of door 't lot beſlegt.* Aliquem injuriæ. Sen. Ph. *Iemand van ongelyk bevryden, uit overlaſt redden.*

Excipere notis orationem alicujus. Suet. *Een vertoog van iemand kortelyk opſchryven.* Sententias & verba aliquius. Cic. *Iemands ſpreekwoorden en woorden opnemen,* dat is, *aanhoo-*

Digitized by Google

ren en verzamelen, in zyn gedagten bewaren.

Excipere impetum hoſtium. Cæſ. Cic. *Den aenval der vyanden wederſtaan, het hooft bieden, afwagten, doorſtaan.*

Excipere fugientes. Cic. *De vlugtende wederhouden, doen ſtand houden.* Furem. Plaut. *Een dief vangen, vatten, grypen.* De fuga plurimos. Cic. *De meeſte der vlugtende verzamelen, opvatten, herſtellen.*

Excipere vulnera. Cic. *Wonden, quetſuren ontfangen: Gewond, gegriefd worden.* Tela. Cic. *Door ſchigten gequetſt, gewond, getroffen, geraakt worden.*

Id oculos excipit blandiùs. Plin. J. *Dat ſtreelt het gezigt zeer lieffelyk, vermaakt de oogen geweldig.*

Gladio excipere aliquem. Curt. *Iemand met het zwaard aantaſten, aanvallen, te keer gaan.*

Adeo certo ictu deſtinata feriebat, ut aves quoque exciperet. Curt. *Hy trof het gedoelde zoo gewis, dat hy zelfs de vogels ſchoot.*

Excipere labores magnos. Cic. *Grooten arbeid, groote moeyte ondernemen, aanvangen, ondergaan, door- of uitſtaan.* Dolores & moleſtias. Cic. *Smerte of hartzeer, en moeylykheden verdragen, uitſtaan.* Laudem ex aliquâ re. Cic. *Lof en eere door iets behalen, inleggen, wegdragen.*

Ex naturâ loci majores divinitas excipit opiniones. Vitruv. *De Godheid ontfangt grooter eerbewyzingen door de nature van de plaats.*

Poplitibus ſe excipere. Q. Curt. *Op de knyen ſteunen.* Se pedibus. Curt. *Op zyn voeten vallen.* Se in pedes. Liv. *Zig op de been begeven, opſtaan.*

Excipere aliquem. Cic. Virg. *Iemand vatten, agterhalen.* Aliquem inſidiis. Virg. *Iemand in een hinderlage aangrypen, overvallen.*

Excipere voluntatem alicujus. Cic. *Iemands goede gunſt verwerven, verkrygen, winnen.*

Excipere aliquem. Flor. *Iemand vervangen, in iemands plaats treden, komen: Iemand in een ampt, enz. volgen, onmiddelyk na hem regeeren, leven.*

Nox diem excipit. Liv. *De nagt volgt den dag.*

Virtutem Herculis immortalitas excepit. Cic. *De onſterfelykheid is op de deugd of dapperheid van Herkules gevolgd.*

Adoleſcentiam ardor quidam excipit ætatis. Cic. *Een zekere vyerige drift verzeld de jeugd.*

Tranſverſis cuniculis hoſtium cuneos excipere. Liv. *De mynen der vyanden door dwarſe tegenmynen ontdekken, onbruikbaar maken.*

EXCIPŬLUM, i. n. Plin. H. *Een lekvat, een vat daar men afzypende vogt uit kranen, enz. in vangt: Een vleetje van wynkoopers genoemd.*

Excipulum. Plin. H. *Een ſchepnet of eenig ander tuig om viſch te vangen.*

EXCĪSIO, ōnis. f. Vitruv. *Een ſtuk gehouwe beeldwerk.*

Exciſio tectorum. Cic. *Verdelginge, verwoeſtinge, vernielinge van huizen.*

EXCĪSSĀTUS, ă, ūm. Exciſſatæ aures. Plaut. apud Non. *Afgeſnede, geſcheurde ooren, ooren daar 't vel af is.*

EXCĪSŌRIUS, ă, ūm. Celſ. *Daar men mede ſnyd of kerft, dienſtig tot ſnyden, kerven.*

Exciſorius ſcalper. Celſ. *Een Wondheelers mes, om verrot vlees of verdorde leden uit te ſnyden, of af te zetten.*

EXCĪSUS, ă, ūm. Cic. Virg. *Afgeſneden, afgehouwen, af of uitgehakt, gekapt, geſneden.* Sprekende van takken van boomen, hair, enz.

EXCĪSUS, ă, ūm. Cic. *Verwoeſt, verdelgd, vernield.*

EXCĪTĀTIUS. adv. Plin. H. *Levendiger, ſterker, glansryker, vyeriger.*

Illi excitatiùs fulgent, hi nitent craſſiùs. Plin. H. *Die blinken helderder, deze ſchitteren wat duiſterder.* Sprekende van diamanten en andere edele ſteenen.

EXCĪTĀTŌRIUS, ă, ūm. Quintil. *Opwekkende, ſcherpende, aanmoedigende, aanporrende: Dienſtig om de geeſten op te wekken, ſcherpen, enz.*

EXCĪTĀTUS, ă, ūm. Cic. *Opgewekt, aangeport, aangenoopt, aangemoedigd, aangedreven, aangeſtookt.* Men zegt *Excitatior* en *Excitatiſſimus.*

Excitatus humo. Cic. *Van de aarde opgeheven.*

Sonus excitatus. Cic. *Een doordringend, geweldig, helder geluid.* Odor. Plin. *Een ſterke, goede, kragtige reuk.*

Ab excitata fortuna ad inclinatam deſciſcere. Cic. *Van een hoogen ſtaat tot een nederigen vervallen, dalen.*

EXCĪTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. aliquem ad aliquid. Cic. *Opwekken, iemand tot iets aanporren, aanmoedigen, aandryven, aanſtooken.*

Excitare aliquem of animum alicujus. Cæſ. *Iemand aanmoedigen, moed of hart in 't lyf ſpreken: Iemands moed opwekken.*

Excitare dormientem. Cic. Aliquem de of ex ſomno. Cic. *Een ſlapenden opwekken, wakker maken.* Mortuum of Aliquem à mortuis of à morte. Cic. *Iemand van den dooden opwekken, doen herleven.*

Excitare alicui amorem ſapientiæ. Cic. *Iemand liefde tot wysheid inboezemen, inſcherpen, indrukken.*

Excitare fletum. Cic. *Geſchrey, tranen, gewoel verwekken, veroorzaken.* Riſum. Cic. *Gelag veroorzaken, doen lagchen.* Admirationem. Cic. *Verwonderinge veroorzaken, te weeg brengen, baren.* Amorem ſui. Cic. *De liefde der menſchen tot zig trekken, winnen: Zig doen beminnen.*

Varios ſermones de re aliquâ excitare. Cæl. ad Cic. *Verſcheide redenen over iets uitſtrooyen, verſcheide gerugten van iets verwekken, of doen loopen.*

Vapores ex aquis excitat Sol. Cic. *De Zon trekt de dampen uit het water.*

Excitare turres. Cæſ. *Torens ſtigten, bouwen.* Urbem. Flor. *Een ſtad ſtigten, bouwen.* Tumulum alicui. Suet. *Een graftede voor iemand bouwen, maken, ſtigten, vervaardigen.*

Excitare ſtomachum. Plin. H. *De maag ſcherpen, graag maken.*

Excitare aciem falcis. Plin. H. *De ſcherpte van een ſikkel wetten, aanzetten.*

Excitare feras. Cic. *De wilde dieren uit hun ſterktens, leger, enz. jagen, dryven.*

Excitare buccâ foculum. Juven. *Het vyertje met den mond aanblaazen.*

EXCĪTUS, ă, ūm. ab aliquo loco. Liv. *Uit een plaats geroepen, gedaagd, omboden, gehaald.*

Excitus ſtrato. Lucan. *Uit het bed gehaald, getrokken, die men uit het bed heeft doen opſtaan, die verneſteld is.*

EXCĪTUS, ă, ūm. Ovid. *Opgewekt, wakker gemaakt.*

EXCLĀMĀTIO, ōnis. f. Cic. *Een geroep, geſchreeuw, uitſchreeuwing, luid roepinge.*

Exclamatio. Cic. *Uitroepinge.* Figura Rhetoricæ.

EXCLĀMO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. Ter. *Uitroepen, uitſchreeuwen, luid roepen.*

Exclamare aliquem. Cic. *Iemand met luider ſtemme roepen.*

EXCLĀRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Vitruv. *Verligten, ligt geven.*

Ea cœli regio non exclaratur Solis curſu. Vitruv. *Dat geweſt des hemels word door de Zon niet verligt.*

EXCLŪDO, ĭs, clūſī, clūſūm, clūdĕrĕ. aliquem aliquo loco of ab aliquo loco. Cic. *Iemand uit of buiten een plaats ſluiten, houden, weren, den ingang beletten.*

Ego excludor, ille recipitur. Ter. *Ik word buiten geſloten, my word de deur voor de neus geſlaten, en hy word ingelaten, ontfangen.*

Pœnos mœnibus excluſerunt. Cic. *Zyſloten, hielden de Karthaginienzers buiten hunne wallen.*

Excludere exercitum. Cic. *Een leger buiten ſluiten, den doortogt weigeren.* Ducem ab alio duce. Cic. *D'eenen Veld overſten van den anderen houden, beletten dat d'eene Veldheer zig niet by den anderen voegt.*

Excludère aliquem à Republicâ. Cic. *Iemand buiten het bewind of de regeeringe van 't gemeene beſt ſluiten, houden, weren.* Ab hæreditate. Cic. *Iemand onterven, buiten zyn erfeniſſe ſluiten.*

Excludere aliquem. Cic. *Iemand uitzonderen, uit het getal laten blyven, ſchrappen.*

Excludere pullos. Colum. Ex ovis pullos. Cic. *Jongen uit d'eyeren broeyen, kippen.* Sprekende van vogelen.

Excludere alicui oculum. Plaut. Ter. *Iemand een oog uit doen, uit het hooft rukken, trekken, ſteken.*

Excludi tempore of temporis angustiis. Cic. *Geen tyd genoeg hebben, door gebrek van tyd belet worden.*

EXCLŪSIO, ōnis. f. Vitruv. *Uitſluitinge, buiten ſluitinge.*

De exclusione verbum nullum. Ter. *Men ſpreekt niet een woord van hem de deur voor de kop geſloten te hebben.*

Digitized by Google

EXCLŪSŌRĬŪS, ă, ūm. Ulp. *Uitſluitende, het gene dat uitſluit.*

EXCLŪSŪS, ă, ūm. Cic. *Buiten geſloten, uitgeſloten, uitgehouden, die men de deur voor 't hooft geſloten, of den ingang geweigerd heeft.* Plautus zegt *Exclusissimus.* Exclusus ſuffragio. *Van zyn ſtem beroofd.*

Pacis ſpem à publico conſilio excluſam videmus. Cic. *Wy zien de hope van vrede door d'algemeene beraadſlaginge, of't gevoelen van 't gemeen verbannen, uitgeſloten: Wy beſpeuren dat de gedagten van het gemeen vervreemd zyn van de hope tot vrede.*

Excluſus. Cic. *Uitgebroeid, gekipt.*

EXCŌCTŪS, ă, ūm. Vitruv. *Wel gekookt, gezaden.*

Excoctus. Ter. *Van de Zon gebrand, door de hitte taanverwig, verweerd, bruin, zaluw geworden.* Sprekende van een perſoon.

EXCOGĪTĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Bedenkinge, verzinninge, uitvindinge, verzieringe.*

Hæc non habent difficilem excogitationem. Cic. *Deze dingen hebben geen moeyelyke bedenking: Deze kan men zig ligtelyk verbeelden.*

EXCOGĪTĀTŌR, ōrĭs. m. Quintil. *Bedenker, uitvinder, verzinner, verzierder.*

EXCOGĪTĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Bedagt, verzonnen, uitgevonden, verzierd.*

Exc[illegible]atiſſima hoſtia. Suet. *En zeer uitgelezen, keurlyk, uitgeſogt offer.*

EXCOGĪTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Bedenken, ernſtelyk overwegen, overleggen.*

Ad aliquid excogitare. Cic. *Ergens met aandagt op denken, dikwils iets overwegen.*

Excogitare aliquid. Cic. *Iets bedenken, uitvinden, verzinnen, verzieren.*

EXCŎLO, ĭs, cŏlŭī, cūltūm, cōlĕrĕ. acc. Plin. J. *Verzieren, opboetſen, oppronken, optooyen, verryken.*

Parietem marmore excolere. Plin. J. *Een muur met marmerſteen bekleeden, of cieren.*

Excolere linguam ſuam. Celſ. *Zig in de welſprekendheid oeffenen.*

Excolere aliquem *of* animum alicujus doctrinâ. Cic. *Iemand of des zelfs gemoed met geleerdheid beſchaven, oeffenen.*

Excolere officium. Cic. *Zyn pligt betragten, waarnemen, volbrengen.* Sommigen lezen *Colere.*

Aliquem excolere. Cic. *Iemand eeren, agten, groote eerbiedigheid bewyzen.*

EXCŎQUO, ĭs, cōxī, cōctūm, cŏquĕrĕ. Cic. *Wel koken, zieden, ook, uitkoken.*

Sol terram excoquit. Cic. *De Zon zwivert de aarde.*

Cruditatem excoquere. Colum. *Raauwheid verkoken, verduwen, verteren.*

* Excoquere malum alicui. Plaut. *Iemand iets quaads brouwen, berokkenen: Overleggen om iemand een quade trek te ſpelen.*

EXCŌRS, ōrdĭs. omn. gen. Cic. *Zinneloos, gek, dwaas, zot.*

EXCRĔĀBĬLĬS. *Zie* Exſcreabilis.

EXCRĔĀTĬO. *Zie* Exſcreatio.

EXCRĔMENTŪM, ī. n. Plin. H. *Uitwerpſel, allerley vuiligheid of onreinigheid die't lighaam natuurlyk uitwerpt.*

Excrementum oris, narium. Tac. *Uitwerpſel, vuiligheid van den mond en neus.*

EXCRĔO. *Zie* Exſcreo.

EXCRĔSCO, ſcĭs, crēvī, crētūm, crĕſcĕrĕ. Colum. *Groot worden, uit of opgroeyen, uit of opwaſſen.* Sprekende van een wyngaard.

Excreſcere in longitudinem. Plin. H. *In de hoogte opgroeyen, opwaſſen.*

Excreſcit in dies luxus. Plin. H. *De overdaad neemt dagelyks toe.*

EXCRĒTŪM, ī. n. Colum. *Uitziftſel, vuiligheid, dewelke in 't ziften van koren overſchiet.*

EXCRĒTŪS, ă, ūm. part. ab Excreſco. Virg. *Opgegroeid, opgewaſſen, groot geworden.* Sprekende van een lam, enz. Sommigen vertalen het, *geſpeend, geworpen,* als een *participium* van *Excerno.* Dog ik houde het gevoelen van Servius voor 't beſte.

EXCRĔTŪS, ă, ūm. part. ab Excerno. Colum. *Gezift, gezuivigd, gebuideld, of gebuild.*

Furfures à farinâ excreti. Colum. *Zemelen van 't meel afgebuideld, afgeſcheiden.*

** Excretus. Celſ. *Door- af- of ſtoelgang geloosd, quyt gemaakt.*

EXCRŬCĬĀBĬLĬS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Plaut. *Straſbaar, die ſtraffe of pynen verdiend.*

EXCRŬCĬĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Strengelyk of wreedelyk gepyniged, gefolterd.*

EXCRŬCĬO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Ter. *Iemand grouwelyk pynigen, folteren: Duizend pynen aandoen.*

* Excruciare aliquem *of* animum alicujus. Cic. *Iemand of des zelfs gemoed quellen, ontruſten, plagen.* Sprekende van een hartstogt, knaginge, enz.

Spero me habere qui hunc meo excruciem modo. Ter. *Ik hope een middel te hebben, waar door ik hem op myn maniere ook eens zal plagen, quellen, of een ſchoone pots ſpeelen.*

EXCŬBĀTĬO, ōnĭs. f. Val. Max. *Zorgvuldige geſtadige wagt, waakend oog tot iemands behoudeniſſe.*

EXCŬBĬÆ, ārūm. f. plur. Cic. *De wagt, hoofdwagt.*

Excubias agere. Ovid. Habere. Plin. H. *Wagt houden, op de wagt zyn, op ſchildwagt ſtaan.*

Excubiæ. Cic. *Een ſchildwagt, de wagters of wakers.*

Tuas ego excubias & cuſtodias mei capitis cognovi in Conſulatu meo. Cic. *Ik weet uwe wagthoudinge en zorgen tot behoudenis van myn leven, gedurende myn Burgermeeſterſchap.*

EXCŬBĬTŌR, ōrĭs. m. Cic. Cæſ. *Een waker, wagter, of ſchildwagt.*

EXCŬBO, ās, cŭbŭī, cŭbĭtūm, cŭbārĕ. Cæſ. Cic. *Waken, wagt houden, op ſchildwagt ſtaan, tot behoudeniſſe van een plaats of perſoon.*

Excubare in muris. Cæſ. Liv. *Op de wallen wagt houden, waken, op ſchildwagt ſtaan.* Pro portis. Liv. Ante portas. Tibul. *Voor de poorten op ſchildwagt ſtaan.* Ad portum. Cæſ. *De wagt by de haven houden, by de haven waken, op ſchildwagt ſtaan.*

Mittere excubitum in porta cohortes. Salluſt. *Benden na de poort zenden om te waken, of wagt te houden.*

Excubare pro Imperio Populi Romani. Val. Max. *Voor het Roomſche gebied waken, zorg dragen: Zyn gedagten geſtadig laten gaan over de behoudeniſſe en vermeerderinge van 't Roomſche volk.*

Excubare ad opus. Cæſ. *Een wakend oog op een werk houden, t'elkens daar by zyn.* Ad ſubita belli. Flor. *Geſtadig tegen ſchielyke oorlogs gevallen of krygstiſten waken, gedurig op de been en vaardig zyn.*

Animo ſemper excubare. Cic. *Gedurig (gelyk men zegt) een oog in 't zeil hebben, met zyn gedagten geſtadig waken, op zyn hoede zyn.*

Excubat apud nos Reipublicæ defendendæ cura. Planc. ad Senat. *De zorg tot verdediginge van 't gemeene beſt ſtaat by ons niet ſtil: Wy hebben gedurig een wakend oog tot beſchermınge van 't gemeene beſt.*

Excubatur rerum, non animi pretiis. Plin. H. *Men waakt, men denkt geſtadig op de waarde van goederen, en niet op de verrykinge van 't gemoed: Men arbeid ſteeds om zyn goederen te vergrooten, maar niet om dengdryk te worden.*

Excubare ova. Varr. Colum. *Eyeren uitbroeyen.*

EXCŬBĬTŪS, ūs. m. Pedeſtres copiæ in excubitu eſſent. Hirt. *Wagt: De benden te voet, het voetvolk was op de wagt, hield wagt, waakte.*

EXCŪDO, ĭs, cūſī, cūſūm, cūdĕrĕ. Virg. *Uitſmeden, met den hamer maken:* te weten een beeld, enz.

Excudere ignem. Virg. *Vuur uit een keyſteen ſlaan.*

Excudere ova, pullos. Varr. Colum. *Eyeren uitbroeyen, jongen kippen.*

Excudi. Varr. *Uit het ey komen, gekipt worden.*

Excudere aliquid. Cic. Plin. J. *Aan iets werken, arbeiden, iets maken, ſchryven, in't ligt geven, drukken, prenten.*

EXCŪLCĀTŪS, ă, ūm. Verba exculcata. Aul. Gell. *In gebruik geraakte woorden.*

EXCŪLCO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Cæſ. *Met de voeten vertreden, vertrappen, verſtooten, ſtampen.*

Exculcare pugnis aliquid ex aliquo. Plaut. *Iemand iets met vuiſtſlagen afdwingen.*

EXCŪLPO. *Zie* Exſculpo.

EXCŪLTŪS, ă, ūm. Cic. *Verciert, opgeprunkt, [illegible], verrykt, geoeffend, beſchaafd.*

Excultus doctrinâ, ſtudiis, diſciplinis, &c. Cic. [illegible]

Digitized by Google

geoeffend door of in geleerdheid, letter-oeffeningen, tugt-leſſen, enz.

Excultus ad humanitatem. Cic. *In beleefdheid, heuſche zeden opgevoed, onderwezen.*

EXCŪRĀTŪS, ă, ūm. Plaut. *Wel onthaald, die een treffelyk maal gedaan, of goede eere gemaakt heeft.*

Excuratus. Plaut. *Keurlyk, uitgeleze, zeer ſmakelyk, wel of zorgvuldig toegemaakt, toebereid.* Sprekende van ſpys.

EXCŪRRĒNS, ēntĭs. omn. gen. Cic. *Uitloopende.*

Planities meridiem excurrens. Plin. H. *Een vlakte of plein na 't zuiden ſtrekkende, of uitloopende.*

Summa excurrens. Cic. *Een overſchietend getal.*

EXCŪRRO, ĭs, ĕxcŭrrī of ĕxcucūrrī, cūrſum, cūrrĕre. Plaut. Cic. *Uitloopen, haaſtig of ſpoedig gaan, loopen, vliegen.*

Excurrere ex aliquo loco. Cic. *Uit een plaats loopen, vertrekken.* In aliquem locum. Plaut. *Na een plaats loopen, een reis na een plaats doen.*

Excurrere ad aliquem. Cic. *Na iemand loopen: Iemand met haaſt gaan zoeken.*

Excurrere in fines Romanorum. Liv. *In de grenzen van Romen vallen, rukken, ſtroopen.*

Excurrere in, &c. ſeq. acc. Liv. *Tot, enz. uitloopen, uitſtrekken.*

Ne longius excurrat oratio. Cic. *Op dat de redenvoeringe niet te verre uitloope, niet te wydloopend werde: Op dat ik in myn vertoog niet te breed uitweide.*

Summa excurrens of quæ excurrit. Cic. *Een overſchietend getal.*

EXCŪRSĀTĬO, ōnĭs. f. Val. Max. *Stroop, inval, togt in 's vyands land.*

EXCŪRSĬO, ōnĭs. f. Cic. *Stroop, inval, togt in 't vyandlyk gebied.*

Excurſio. Cic. *Uitloopinge, loop.*

Via of Regio hoſtium excurſionibus infeſta. Cic. *Een weg of geweſt door 't ſtroopen der vyanden onveilig.*

Excurſio orationis. Cic. *Een uitweidinge in een reden, of vertoog.*

EXCŪRSŌR, ōrĭs. m. Cic. *Een buitlooper, partylooper.*

Excurſor alterius. Cic. *Een voor uitgezondene of voorlooper van een ander.*

EXCŪRSŪS, ūs. m. Cæſ. Virg. *Zie* Excurſio.

Vinearum excurſus. Colum. *Uitloopinge, uitgeſtrektheid der wynſtokken.*

EXCŪRSŪS, ă, ūm. Ter. *Doorgeloopen.*

Propè jam excurſo ſpatio. Ter. *Zyn levens tyd of loop byna doorgeloopen, of geëindigd hebbende: Op 't einde zyns levens zynde.* Sprekende van een oud man.

EXCŪSĀBĬLIS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Ovid. *Verſchoonelyk, verſchoonbaar, vergeeffelyk.*

EXCŪSĀTĔ. adv. Plin. J. Tac. *Met verſchooninge, met ontſchuldiginge.*

Id excuſatius facies. Plin. J. *Dat zult gy met beter verſchooninge of ontſchuldiginge doen.*

EXCŪSĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Verſchooninge, ontſchuldiginge, voorwendſel.*

Excuſationem habere ætatis, valetudinis. Cic. *of* Uti excuſatione ætatis, &c. Cic. *Een verſchooninge hebben van wegen zyn ouderdom, gezondheid, enz. zig daar op beroepen, verſchoonen, verontſchuldigen.*

Hæc excuſatio apud me valet. Cic. Hanc ego accipio excuſationem. Cic. *Deze verſchooninge of verontſchuldiginge is by my goed, gaat by my door, ik neem ze aan.*

Excuſationem ad aliquem parare. Cic. *Verſchooninge by iemand zoeken, bedenken, verzinnen.*

Hoc crimen excuſationem non habet. Cic. *Deze miſdaad heeft of lyd geen verſchooninge, is niet te vergeven of verontſchuldigen.*

Officium prætermiſſum imprudentiæ excuſatione defenditur. Cic. *Een verwaarloofde pligt word door een verſchooninge van onbedagtzaamheid voorgeſproken.*

EXCŪSĀTŪS, ă, ūm. alicui of apud aliquem. Cicer. Sen. Ph. *By iemand verſchoond, verontſchuldigd, geregtvaardigd.* Men zegt *Excuſator* en *Excuſatiſſimus.*

Excuſatum habere aliquem. Mart. *Iemand verſchoond, onſchuldig houden.*

Omnibus me vehementer excuſatum volo. Cic. *Ik wenſche hartelyk by alle menſche verſchoond, verontſchuldigt te zyn.*

EXCŪSO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. aliquem of culpam alicujus. Cic. *Iemand of zyn miſlag verſchoonen, verontſchuldigen.*

Aut te aliis, aut mihi ſemper excuſa. Plin. J. *Verſchoon u zelven by anderen, of doet zulks altyds by my. Hy wil zeggen, verontſchuldig u by anderen, of komt nooit by my eten.*

Excuſare ſe alicui. Plaut. *Zig by iemand verontſchuldigen, verſchoonen, een verſchooninge by iemand voorwenden.*

Excuſare ſe de aliquâ re. Cæſ. *Zig ergens van verſchoonen, verontſchuldigen, regtvaardigen.*

Excuſare aliquid. Liv. *Iets verontſchuldigen, zig ergens op verſchoonen, beroepen.*

Valetudinem excuſat patri. Liv. *Hy verſchoont, beroept zig by zyn vader op zyn ziekte.*

Huic muneri in univerſum excuſari maluit. Tac. *Hy wilde liever in 't geheel van dit ampt verſchoond of ontſlagen blyven.*

EXCŪSŌR, ōrĭs. m. Quintil. *Een ſmit, plaatſlager, plaatſnyder, drukker.* Ook, *een metaalgieter, werker.*

EXCŪSSĔ. adv. Sen. Ph. *Geweldiglyk, met kragt of geweld, hard, ruwelyk.* Van een ſlag die men toebrengt geſproken.

EXCŪSSŌRĬŪS, ă, ūm. Plin. H. *Geweldig, kragtig, hard, aangezet.*

EXCŪSSŪS, ă, ūm. Virg. *Uitgeſchud, geſchud.*

* Palmâ excuſſiſſimâ aliquem pulſare. Petron. *Iemand uit al zyn magt, met een zeer gezwinde hand ſlaan, kloppen: Een vliegende oorband geven.*

* Excuſſus pectore alicujus. Virg. *Uit iemands gemoed gewiſcht, van iemand gantſch vergeten.*

Adeone tu mihi excuſſam ſeveritatem putas? Cic. *Gelooft gy dat myn geſtrengheid zoo verre uitgeſchud, of afgelegd is, of dat ik myn ſtrengheid zoo verre afgelegt hebbe.*

EXCŪTĬA, ōrum. n. plur. Plaut. *Zie* Excia.

EXCŪTĬO, ĭs, cūſſī, cūſſum, cūtĕre. Ovid. *Uitſchudden, uitſlaan, uitwerpen, doen vallen, benemen, ontnemen.*

Cæſariem excutere. Virg. *Het hoofd, of 't hoofd hair ſchudden.*

Excutere equitem. Liv. *Een ruiter in 't voetzand, of van boven neder werpen.* Sprekende van een paard.

Excutere alicui aliquid de manibus. Ovid. Perſ. *Iets uit iemands hand ſlaan, doen vallen, nemen.*

Excutere aliquem. Cic. *Iemand uitſchudden, ondertaſten, onderzoeken.*

Excutere feras cubilibus. Plin. J. *Wilde dieren uit hun ligers of neſten jagen, opſtooten.* Aliquem lecto. Hor. *Iemand het bed uit jagen, doen opſtaan.*

Riſum excutere ſibi. Hor. *Een ander voor hem, of ten zynen dienſt doen lachen.*

Excutere oculos alicui. Plaut. *Iemand de oogen uitſlaan, uittrekken, rukken.* Lacrymas alicui. Plaut. Ter. *Iemand tranen uit de oogen perſen, doen weenen.* Lapide alicui. Plaut. *Iemand met een ſteen de herſenen of 't brein uitwerpen, uitgooyen.*

Lapidibus collifis ignem excutere. Front. *Uit twee tegen den anderen geſlagen ſteenen vyr ſlaan.*

Nubium attritu excutitur fulmen. Front. *Door tegenbotzinge der wolken word de blixem uitgeſlagen.*

Excutere diem. Sen. Ph. *Den dag onderzoeken*, dat is, *onderzoeken was men op den dag uitgevoerd of gedaan heeft.*

Excutere aliquid alicui. Cic. *Iemand iets ontnemen of benemen, iemand iets uit zyn gedagten praten, iets doen vergeten, ontwennen, afleggen: 't zy ſtrengheid, hoogmoed, eigenzinnigheid, enz.*

Excutere intelligentiam ſuam, ut, &c. Cic. *Al zyn verſtand, bequaamheid gebruiken, befleden, aanwenden, op dat, enz.*

Excutere aliquid. Cicer. *Iets naverſſen, polſen, ondertaſten, naarſtig onderzoeken, overwegen, uitpluizen, ziften, aan of opmerken.*

Excutere aliquem. Cic. *Iemand onderzoeken, polſen, ondertaſten, doorgronden, tot een verhaal van zyn leven en bedryf komen.* Fidem alicujus. Front. *Iemands trouwe beproeven.*

Te nihil tibi excutit. Sen. Ph. *Niets vervoert u buiten u zelve, niets ontruſt of quelt uw geeſt.*

Excutere alicui ſenſum. Sen. Trag. Cerebrum. Plaut *Iemand van zinnen of herzinnen berooven, zot of gek maken.*

Digitized by Google

EXDŌRSŬO, ās, āvī, ātūm, āre. piſcem. Plaut. *Een vis nevens de rug gaat open ſnyden, ſpouwen.*

EXĔCO. *Zie* Exſeco.

EXECRĀBĬLIS. *Zie* Exſecrabilis.

EXĔCŪTIO. *Zie* Exſecutio.

EXĔDO, exēdis *of* ēxēs, prær. exēdī, ſupin. exēsūm, infin. exēdēre *of* exēſſe. Ter. Varr. Celſ. *Opeten, eten, opſlokken, ledig of kaal eten.* Sprekende van menſchen en dieren.

Exedere aliquem. acc. Sen. Trag. Plin. H. *Iemand opvreten, verteren.*

Exedere *of* Exeſſe aliquem *of* animum alicujus. Cic. *Iemand opeten, verſlinden, uitmergelen, uitputten, doen quynen, verteren.* Sprekende van droefheid, ziekte, arbeid, enz.

Exedere *of* Exeſſe aliquem. Ter. *Iemand opvreten, uitzuipen, lederven, zyn goederen verteren.*

Noctes diesque ſollicitudinibus ejus animus exeditur. Cicer. *Zyn geeſt word nagt en dag door bekommeringen opgevreten, uitgemergeld, gequeld, ontruſt.*

EXEDRA, æ. f. Exhedra.

EXĔMPLĂR, āris. n. Cic. *Een beeldenaar, eerſte voorbeeld: het oorſpronkelyke ſtuk, ontwerp of beſtek.* Sprekende van een-ſch Idery, beeld, geſchrift, enz.

Exemplar. Cic. *Voorbeeld, voorſchrift, oorſpronkelyk geſchrift, echte ſtuk.* Sprekende van een geſchrift daar men affchriften van maakt.

Exemplar. Horat. Pollio. Plin. J. *Een dubbeld of affchrift,* vulg. *copie.* Van een uiterſte wille, ſchildery, enz.

Exemplar. Cic. *Een voorbeeld, een back, ſchets.* Van deugd, vroomheid, enz. van perſonen en daden geſproken.

† EXĔMPLĂRE, is. n. Lucret. *Een affchrift, of dubbeld,* vulg. *Copie.*

EXEMPLĀRIŪM, ii. n. Ulp. Idem quod exemplare.

EXĔMPLŬM, i. n. Cic. *Een affchrift, of dubbeld.* Vulgò, *Copie.*

Binæ litteræ uno *of* eodem exemplo. Cic. *Twee brieven van eenerley affchrift of inhoud, twee t'eenemaal gelyke brieven.*

Exemplum. Cic. *Een voorbeeld, een baak, ſchets.* Sprekende van een perſoon, deugd, of deftige daad om na te volgen.

Vir ſingularis exempli. Quintil. Liv. *Een man van een byzonder voorbeeld, van voorbeeldelyke deugden.*

Ex ædibus ſibi exemplum expetere. Plaut. *Een ſchets, ontwerp of beſtek na een zyker huis nemen.*

Nullo *of* novo exemplo aliquid facere. Cic. *Iets zonder voorbeeld, of de eerſte van allen doen.*

Si meum exemplum eſſet. Mart. *Indien ik dat eerſt verzonnen hadde, indien't myn ontwerp was.*

Exemplum capere de aliquo. Cic. Sumere de aliquo. Cic. *Een voorbeeld aan iemand nemen, zig na't voorbeeld van iemand ſchikken, zig aan een ander ſpiegelen.*

Apud te domeſticum habes exemplum ad imitandum. *of* Eſt exemplum tibi propoſitum domi ad imitandum. Cic. *Gy hebt by u een voorbeeld in huis om na te volgen: T'huis ſtaat u een voorbeeld voor oogen om na te volgen.*

Alicui exemplum præbere. Liv. Exemplo eſſe. Ter. *Iemand een voorbeeld geven, iemand ten voorbeeld ſtrekken.*

Exemplum. Cicer. *Een ſpiegel, voorbeeld, of voorbeeldelyke ſtraffe voor anderen.*

Non tibi exempli ſatis ſum? Ter. *Verſtrek of ben ik u niet genoeg tot een voorbeeld.*

Exemplum in aliquem edere. Terent. Cæſ. Facere. Plaut. Exemplum in aliquo *of* in aliquem ſtatuere. Cic. *Iemand tot een voorbeeld van anderen of voorbeeldelyk ſtraffen, tot een voorbeeld voor anderen ſtellen.*

Exemplum. Auct. ad Her. *Het monſter, de proef, of het ſtaaltje van een koopmanſchap.*

Exemplum. Cic. *Voorbeeld, bewys of redeneringe waar door men een zaak door iets dergelyks aantoond.*

Hoc aſſumit in exemplum. Cicer. *Hy neemt, gebruikt dit, brengt dit by tot een voorbeeld.*

Exempli causâ. Cic. Gratiâ. Plin. J. *By voorbeeld.*

EXĔMTĬLIS, is. m. & f. Ile, is. n. Colum. *Het gene men lichtelyk kan uit of afnemen.* Sprekende van een ſtaak, een dekzel, enz.

EXĔMTIO, ōnis. f. Colum. *Uit- of afneminge.*

EXĔMTŌR, ōris. m. Liv. *Een uitnemer, die iets uit of van zyn plaats neemt.*

Exemtor lapidum. Plin. H. *Een ſteen graver of delver.*

EXĔMTŪS, ūs. m. Vitruv. *Uit- of aanneminge.*

Exemtus cuneorum brevitates horarum perficit in his clepſydris. Vitruv. *Het benemen der hollígheden maakt de kortheid der uuren in deze water uurwerken, of waterloopers.*

EXĔMTŪS, a, um. Cic. *Uit of afgenomen:* Ook, *beuryd. Zie* Eximo.

EXĔNTĔRO, ās, āvī, ātūm, āre. Juſtin. *Het ingewand uitnemen, ontweyen.*

Alicui marſupium exenterare. Plaut. *Iemand den beurs ledigen, de beurs ſnyden.*

Expectando exedor, atque exenteror. Plaut. *Al wagtende worde ik opgegeten, en myn ingewand word my uit het lyf gerukt.*

EXĔO, is, īvī *of* ĭi, ĭtūm, īre. abl. Men voegd by dit woord e of ex, a of ab, als het namen van geweſten, ryken, en dergelyk zyn. Cic. *Weg gaan, uit gaan, vertrekken, affcheiden.* T. Livius zegt, *exire à Sagunto. Uit Sagunte vertrekken.*

Obviam alicui exire. Cæſ. Liv. *Iemand te gemoet treden, trekken, gaan, uitgaan iemand te gemoet.*

Exire ad pugnam. Virg. In prælium. Liv. *Ten ſtryd trekken, uit gaan.*

Exire in altitudinem. Plin. H. *In de hoogte uit of opwaſſen, oploopen.* In longum. Quintil. *In de lengte uitloopen.*

Exire. Liv. *Uit, af, voorby, often einde loopen, voorby gaan.* Sprekende van den tyd.

Tempus induciarum exiit. Liv. *De tyd van't beſtand is verſtreken, ten einde geloopen.*

Exire. Cic. *Uit of in't ligt komen, uitgegeven worden.* Van een boek. *Ruchtbaar worden, tot iemands kenniſſe komen, uitlekken.* Van een reden of woord geſproken.

Si in turbam exiiſſet ſe eſſe à Perſis relictum. Corn. Nep. *Indien het tot kenniſſe van't volk was gekomen dat hy van de Perſianen verlaten was.*

Exire ære alieno. Cic. *Buiten of uit zyn ſchulden geraken, zyn ſchulden afdoen, betalen.*

Hi libri exierunt. Cic. *Deze boeken zyn uitgegaan,* dat is, *in't licht gekomen, zyn gedrukt, zien het licht.*

Exire è *of* de vitâ. Cic. *Uit dit leven ſcheiden, ſterven, overlyden, ontſlapen.*

Exire de Imperio. Tac. *Van't gebied afſtaan, 't gebied verlaten.*

Exiſſe de *of* è poteſtate. Cic. *Buiten zyn zinnen of verſtand zyn.*

In tertium diem id exit. Plin. H. *Dat loopt op den derden dag uit: dat wierd tot den derden dag verſchoven, uitgeſteld.*

Quod tempus exit in urbis noſtræ annum decimum. Plin. H. *Welke tyd uit komt op het tiende jaar van onze ſtad.*

Hæc verba exeunt in eaſdem litteras *of* per eaſdem litteras. Quintil. *Deze woorden gaan uit of eindigen met de zelve letteren.*

Exire è Senatoribus. Cic. *Uit het getal der Raadsheeren gaan, of afgaan: zyn Raadsheers ampt verliezen.*

Corpore tela exire. Virg. *Met zyn lighaam de ſchichten ontwyken, ontgaan, vermyden.*

EXĔQUIÆ. *Zie* Exſequiæ.

EXĔQUŌR. *Zie* Exſequor.

EXĔRCĔO, ēs, ercŭi, ercĭtūm, ercēre. Cic. *Oeffenen, gebruiken, plegen.*

Exercere ſe ad aliquid, aliquâ re, in aliquâ re, in ſtudio alicujus rei. Cic. *Zig in iets, of het betragten van iets, of tot iets oeffenen: zig tot iets begeven, ſtellen: zig daar aan te werk ſtellen.*

Exercere Medicinam, artem aliquam. Cic. Plin. H. Se in arte aliquâ. Ter. *De geneeskunde of eenige konſt oeffenen, plegen, betragten.*

Exercere commercium alicujus rei. Plin. H. *Koophandel in iets dryven, koopmanſchap in iets doen.*

Exercere Principem. Suet. *Zig als een vorſt dragen, de gebaarden en manieren van een vorſt aannemen.* Zommigen lezen *exerere.*

Exercere ſtylum. Plin. H. *Zyn ſtyl oeffenen, beſchaven, door oeffeningen verbeteren.* Memoriam. Cic. *Zyn gedenkenisſe oeffenen, te werk ſtellen.*

Exer-

Digitized by Google

Exercere corpus. Salluſt. Quintil. *Het lighaam oeffenen, gewennen, behendig of bedreven maken.*

Remigem claſſis in unâ triremi exercebat. Front. *Hy oeffende de roeyers van de vloot in eene galey.*

** Latinè apud Brutum exerceri volo. Cic. *Ik wil in't Latyn by of van Brutus geoeffend worden.*

Exercere aliquem. Ter. Cic. *Iemand quellen, plagen, moede maken, gaande houden, ontrußen, moeite aan doen.*

Exercere crudelitatem in aliquo. Cic. *Wreedheid tegen iemand oeffenen, plegen, bedryven.*

Exercere odium in aliquem. Vell. Paterc. Odiis aliquem. Virg. Jurgia, inimicitias, ſimultates cum aliquo. Cic. Salluſt. *Haat, twiſt, vyandſchap, heimelyke vyandſchap tegen iemand oeffenen, plegen, toedragen, voeden.*

Servili imperio plebem exercebat. Salluſt. *Hy handelde, regeerde, quelde het volk door een ſlaaſſch gebied: Hy oeffende een ſlaaſſche regeeringe over't volk.*

Exercere Regnum. Plin. H. *Een Ryk beſtieren, regeeren, gebieden, handhaven.*

Exercere ſanguine Imperium. Curt. *Een bloedig of wreed gebied oeffenen: Moorddadig regeeren.*

Avaritia hominum animos exercet. Salluſt. *De gierigheid bezit, plaagt, dryft, port de gemoederen der menſchen.*

Legio exercet vices. Virg. *De keurbende oeffend of gebruikt beurtverwiſſelingen, houd wagt of doet dienſt by beurten, verloſt den anderen by beurten.*

Exerceri equis. Virg. *Geoeffend, bedreven, gewend worden met paarden om te gaan.* In venando. Cic. *Geoeffend, ervaren, bedreven worden in't jagen: De jagt oeffenen.*

Exerces pretioſa odia & conſtantia magno. Ovid. *Gy oeffent, plaegt, of voed een koſtelyken haat, of die u zeer dier ſtaat.*

Exercere tellurem. Virg. Campos. Plin. J. *Het land bouwen, den akker plaegen en bezaayen.*

Exercere bobus rura. Hor. *De landeryen met oſſen bouwen, weyen.*

Exercere choros. Virg. Choreas. Claud. *Rey danſen oeffenen: plegen: Danſen.*

Exercere undas. Hor. *De golven bewegen, beroeren, verhoffen, onſtuimig maken.*

EXERCITĀTIO, ōnis. f. Cic. *Oeffeninge, arbeid, bezigheid:* van lighaam of gemoed.

Exercitatio navalis. Vell. Paterc. *Scheeps oeffeninge, oeffeninge in't roeyen, enz.* Campeſtris. Suet. *Veld- of oorlogs-oeffeninge.*

Modicis exercitationibus uti. Cic. *Matelyke oeffeningen gebruiken.*

Corporis exercitatione tueri colorem. Cic. *Door d'oeffeninge van't lighaam zyn verwe behouden.*

Exercitatio. Cic. *Oeffeninge, gebruik, gewoonte, herkomſte.*

EXERCITĀTŌR, ōris. m. Plin. H. *Een oeffenaar, onderwyzer, of leermeeſter in eenige konſt.* De Schryver ſpreekt van de gene die de Worſtelaars onderwees.

Exercitator agilitatis. Plin. H. *Een oeffenaar van of leermeeſter in behendigheid, radheid, of gezwindheid van lighaam.*

EXERCITĀTRIX, icis. f. Ars exercitatrix. Quintil. *Een oeffenende konſt.*

EXERCITĀTUS, ă, ūm. Cic. *Geoeffend, bedreven, ervaren, gewend.* Men zegt *Exercitatior* en *Exercitatiſſimus.*

Exercitatus aliquâ re, in aliquâ re, ad rem aliquam. Ter. Cic. Cæſ. *Geoeffend, bedreven, ervaren, bequaam, verſtandig in een zake.*

Exercitatus in dicendo. Cic. *Geoeffend, ervaren, bedreven in't ſpreken, of een voortoog te doen.*

Syrtes exercitatæ vento. Hor. *Syrtes, of zandbanken, door de winden gedreven.*

Exercitatus curis animus. Cic. *Een gemoed gequeld, ontruſt, onſteld door droefheid, of bekommeringen.*

EXERCITIO, ōnis. f. Cat. *Oeffeninge, arbeid.*

Exercitio. Ulp. *De vragt, of huur van een ſchip.* Dit en't voorgaande woord is ongebruikelyk.

EXERCITIŪM, ii. n. A. Gell. Salluſt. Vell. Paterc. *Oeffeninge, gewoonte, arbeid, bezigheid, ervarenheid.*

EXERCITO, ās, āvi, ātum, āre. Salluſt. *Oeffenen, veel oeffenen, gewennen, bedreven, bequaam, behendig maken. Exerceo* is beter.

Exercitare ſe of animum in aliquâ re. Salluſt. de rep. ord. *Zig zelf of zyn gemoed ergens in oeffenen, toe gewennen, bequaam, ervaren maken.*

EXERCITŌR, ōris. m. Plaut. *Een oeffenaar, leermeeſter, onderwyzer, bequaam maker:* Tot of in het loopen, worſtelen, enz.

Exercitor navis. Ulp. *Een reeder, een ſchipper, of voerder van een koopvaardy ſchip.*

EXERCITŌRIUS, ă, ūm. Exercitoria actio *of* Actio in exercitorem. African. *Aantal,* vulgò, *actie, op of tegen een reeder of ſchipper van een ſchip.*

EXERCĪTUS, ă, ūm. Cic. *Geoeffend, bedreven, ervaren, gewend.*

Exercitus aliquâ re *of* in aliquâ re. Cic. *Geoeffend, bequaam, behendig, verſtandig in een zake.*

Exercitus. Cic. *Gequeld, geplaagd, ontruſt, bekommerd, zeer bedroefd.*

Exercitus, *alleen, of* Exercitus curis. Cic. Ovid. *Gequeld, ontruſt door droefheid of kommer: Met zorg beladen.*

Probitas exercita rebus adverſis. Ovid. Stat. *Vroomheid door of in tegenſpoed geoeffend en beproefd.*

EXERCĪTUS, ūs. m. Cic. *Een leger, heir, heirleger.*

Exercitus pedeſtris. *Het voetvolk, voetknegten.*

Equitum exercitus. Virg. *De ruitery, het paardevolk,* vulgò, *kavallery.*

Exercitum cogere, parare. Salluſt. Colligere, conficere, conflare, conſcribere, comparare, facere. Cic. Scribere. Liv. *Een heirleger of krygsmagt by een of op de been brengen, werven, ligten.*

Abducere exercitum ab aliquo. Cic. Cæſ. *Een leger van iemand weg of af troonen, verleiden.*

Collocare exercitum. Cic. *Een leger ter neder ſlaan,* vulgò, *poſteren.* Dimittere. Cic. *Een leger afdanken, van den eed, of uit den dienſt ontſlaan.*

Exercitum recenſere. Liv. *Een leger monſteren, bezigtigen, ſchouwen,* vulgo, *revue over een heir doen.* Reficere. Liv. *Een leger herſtellen, weder in orde brengen.*

Supplere exercitum. Liv. Scribere ſupplementum exercitui. Salluſt. *Een legermagt met verſch volk voorzien, met vervulbenden verſterken,* vulgò, *recruteeren.*

Exercitum ducere. Cic. Habere. Cic. Ductare. Salluſt. Regere. Plin. H. Exercitui præeſſe. Cic. *Een leger geleiden, gebieden, 't bevel over een heir voeren.*

EXĔRO. *Zie* Exſero.

EXĔRTO. *Zie* Exſerto.

EXĔRTŪS. *Zie* Exſertus.

† EXESŌR, ōris. m. Lucret. *Uit- of opeter, opſlokker, uitgaiper, verteerder.*

Æſtus exeſor murorum. Lucret. *Vloed of gety, de muuren weg vretende, afſpoelende.*

EXESŪS, ă, ūm. Colum. *Uit- of opgegeten, opgeſlokt, verteerd, verſlonden.*

Exeſus rubigine. Virg. *Door roeſt uit- of opgevreten, verteerd.*

Ædes exeſæ. Cic. *Een huis door ouderdom vervallen.*

EXFĔRŌX, ōcis. omn. gen. Liv. *Zeer wreed, hoogmoedig, trots.*

Exferocior intulit ſe hoſtis. Liv. *De vyand quam zeer trots op- of aangetogen.*

EXGRŪMĪNO, ās, āvi, ātum, āre. Plaut. *Uitkomen uit een klomp of kluit aarde.*

Cochleæ exgruminantes. Varr. *Slekken uit een klomp of kluit aarde komende.*

EXHÆDERĀTIO. *Zie* Exheredatio.

EXHĀLĀTIO, ōnis. f. Cic. *Uitdampinge, uitwaaſſeminge, damp, waaſſem.*

EXHĀLO, ās, āvi, ātum, āre. Virg. Plin. H. *Uitdampen, uitwaaſſemen; Waaſſem, damp uitwerpen.*

* Exhalare crapulam, vinum. Cic. *De dronkenſchap of de wyn uitſlapen: Zig nugter maken.*

Exhalare animam. Ovid. Juven. Vitam. Virg. *De ziel uitblazen,* dat is, *den geeſt geven, ſterven.*

EXHAURIO, īs, hāuſi, hāuſtum, hāurīre. acc. Cic. *Uitputten, uitſchoppen, ledig, ydel, of van waken, ledigen.* Te weten een goot, enz.

Manibus ſaguliſque terram exhauriebant. Cæſ. *Zy namen of voerden d'aarde weg met hunne handen en wapenrokken.*

Exhaurire poculum. Cic. Liv. Vinum. Cic. *Een glas, beker, wyn uit of afdrinken, uitvegen: Een beker ſtorten,* gelyk men zegt.

Digitized by Google

Exhaurire ærarium *of* Pecuniam omnem ex ærario. Cic. *Een ſchatkiſt uitputten, ſtads penningen verquiſten.* Domum ſuam. Cic. *Zyn huis of middelen verdoen, opſlokken, verteeren, verquiſten, verſpillen, door de billen loppen.* Bonis civitates. Cic. *Steden uitputten, van middelen berooven, bederven.*

Exhaurire benignitatem alicujus. Cic. *Iemands goedgunſtigheid of mildadigheid uitputten, vermoeyen.*

Tantus eſt in eum amor, ut exhaurìri nullà poſſit injurià. Cic. *Zyn lieſde tot hem is zoo groot, dat ze door geen ongelyk kan uitgedooſd worden.*

Exhaurire laudes alicujus. Cic. *Iemands lof ontrooven, benemen.*

Quæ me angunt, unius ambulationis ſermone exhauriri poſſunt. Cic. *De dingen die my bekommeren, konnen door een 't zamen ſpraak of onderhoud van een enkele wandelinge weggenomen, verdreven, verzet worden.*

Multum laboris exhaurire. Liv. *Veel arbeids, groote moeite uit of doorſtaan: Veel moeite nemen.*

Exhaurire militiam. Liv. *Zyn tyd in de kryg of oorlog uitdienen, volbrengen.*

Pœnarum exhauſtum eſt ſatis. Virg. *Men heeft of my hebben ſtraffen genoeg uitgeſtaan, geleden.*

Exhaurire ſibi vitam. Cic. *Zig het leven benemen, berooven.*

Uno ictu Rempublicam exhaurire. Tac. *Het gemeene beſt met eene ſlag bederven, verdelgen.*

Exhaurire mandata alicujus. Cic. *Iemands bevelen uitvoeren, volbrengen, nakomen.*

EXHAUSTUS, a, um. Cæſ. *Uitgeput, uitgeſchept, geledigd, ledig, droog.* Van een bron, ſtaand water of meir, enz. geſproken.

* Exhauſtum ærarium. Cic. *Een uitgeputte, ledige ſchatkiſt.*

Apes exhauſtæ. Virg. *Verminderde byen.*

Bella exhauſta. Virg. *Uitgevoerde, volbragte, geëindigde oorlogen.*

Pericula exhauſta. Virg. Labores exhauſti. Quintil. *Uit- of doorgeſtane, overwonne gevaren, moeiten of arbeid.*

** Anno exhauſto. Lucan. *Het jaar verſtreken, geëindigd, ten einde geloopen zynde.*

Cui [labori] nunquam exhauſti ſatis eſt. Virg. *Moeite, die men niet wel verwinnen of te boven kan komen.*

Exhauſtus eſt ſermo hominum. Cic. *De ſpraak of praat der menſchen (dien aangaande) is verdwenen, houd op, is te niet geloopen: De menſchen ſpreken'er niet meer van.*

EXHEDRA, æ. f. Cic. Vitruv. *Een ſpreekzaal, een ſpreekkamer met vele zitplaatſen, een geſtoelte.*

EXHEDRIUM, ii. n. Cic. *Een ſpreekzaal. Zie* Exedra.

EXHERBO, ās, āvī, ātum, āre. locum, agrum. Cic. *Kruiden uittrekken, uitwyen, uitrukken.*

EXHEREDATIO, ōnis. f. Quintil. *Ontervinge, berooving van erfenis, baſtaard making.*

EXHEREDATUS, a, um. Auct. ad Her. *Onterfd, baſtaard gemaakt, van zyn erfeniſſe berooft.*

EXHEREDO, ās, āvī, ātum, āre. aliquem. Cic. *Iemand onterven, baſtaard maken, van zyn erfdeel berooven.*

EXHERES, ēdis. m. Cic. *Onterfd, baſtaard gemaakt, van zyn erfdeel berooft.*

Exheredem ſe facere ſuis bonis. Plaut. *Hem zelven onterven, van zyn erfgoederen berooven, zyn erfdeel weg ſchenken.*

Scribere ſine elogio exheredem filium. Ulp. *Zyn zoon zonder uitdrukkinge van reden of oorzake onterven.*

EXHIBEO, ēs, hibŭī, hibĭtum, hibēre. acc. Cic. *Voor den dag of te voorſchyn brengen, vertoonen, toonen, doen zien.*

Exhibere ſe ſupplicem alicui. Cic. *Zig ſmeekende voor iemand vertoonen.*

Exhibere fidem ac benevolentiam alicui. Cic. *Iemand trouw en goedgunſtigheid betoonen, bewyzen.*

Exhibere alicui negotium, moleſtiam. Plaut. Cic. *Iemand arbeid, moeyte veroorzaken.* Ultro ſibi negotium. Plin. H. *Zig zelfs uit weelde moeite verwekken, op den hals halen.* Alicui affectum patris. *Aan iemand de genegentheid van een vader betoonen, bewyzen.*

Exhibere vocis fidem. Phæd. *Zyn woord of beloften volbrengen, trouwelyk houden.*

Hæc terra vix [incolis] exhibet alimenta. Juſtin. *Dit land of geweſt levert naauwlyks voedſel uit voor de inwoonders.*

Rem ſalvam exhibebo. *Ik zal de zaak vryen en waren.*

Exhibere reum. Digeſt. *Een ſchuldige voor 't gerecht brengen, in perſoon leveren.*

Exhibere aliquem. Ulp. Paul. *Iemand voeden, de koſt geven, onderhouden.* Se exhibere. Ulp. *Zig zelf voeden.* Deze wyzen van ſpreken zyn alleen den Regtsgeleerden eigen.

EXHIBITIO, ōnis. f. A. Gell. *Vertooninge, levering, verſchaffinge.*

Pecuniam probabat deberi chirographi exhibitione. A. Gell. *Hy bewees dat men het geld nog ſchuldig was door 't vertoonen van het handſchrift.*

EXHILARATUS, a, um. Cic. Hirt. *Vervrolykt, verheugd, verblyd.*

EXHILARO, ās, āvī, ātum, āre. Plin. H. *Vervrolyken, vrolyk maken, verblyden, verheugen.*

EXHORREO, ēs, horrŭī, horrēre. acc. Claud. *Zeer ſchrikken, gruwen, zeer ontſtelt, verſchrikt, of verbaaſd zyn.* Men vind naauwlyks de *præſens* of d'*infinitivus* van dit woord.

EXHORRESCO, ſcis, horrŭī, horreſcĕre. Cic. *Zeer ſchrikken, gruwen, ontſtelt, verſchrikt, of verbaaſd zyn.*

In eo Oratore homines exhorreſcunt. Cic. *De menſchen ſchrikken, beven, zyn ontſtelt door dien Redenaar.*

Exhorreſcere aliquid. Virg. *Van of voor iets ſchrikken, verbaaſd, ontſtelt, of verſchrikt zyn.*

Exhorreſcere. Ovid. *Van vreeze ſidderen, beven, trillen.*

EXHORTATIO, ōnis. f. Planc. ad Cic. Quintil. *Vermaninge, aanmaninge, opwekkinge, aanporringe, aanmoedinge.*

EXHORTATIVUS, a, um. Quintil. l. 3. c. 5. *Dienende tot aanmoediginge, vermaninge, opwekkinge, aanporringe, aanmoedinge.*

EXHORTATUS, a, um. Virg. Liv. *Aangemaand, vermaand, opgewekt, aangeport, aangemoedigd hebbende.*

Exhortatus. Cic. *Aangemaand, vermaand, opgewekt, aangemoedigd, aangeport.* Het is zeer waarſchynlyk, dat men op deze plaats *Exoratus* moet lezen.

EXHORTOR, āris, ātus ſum, āri. aliquem ad aliquid. Cic. *Iemand tot iets aanmanen, aanporren, opwekken, aanmoedigen, vermanen.*

Exhortari aliquem in hoſtem. Ovid. *Iemand tegen de vyand aanmoedigen.*

EXIBILO. *Zie* Exſibilo.

EXICCO. *Zie* Exſicco.

EXICIA, ōrum. n. plur. Plaut. Curcul. 4. ſc. 4. *Borſtels tot kleederen.* Zommigen lezen *Excutia.*

EXIGO, is, ēgī, āctum, igĕre. aliquem. Plaut. Cic. *Iemand uitdryven, uitjagen, uitbannen, buiten ſtoten, verdryven, wegjagen, verjagen.*

Exigere à ſe aliquem. Plaut. *Iemand uit zyn gezigt jagen, verdryven, bannen, verſtooten.* Uxorem. Ter. *Zyn vrouw wegjagen, uit den huize dryven, verſtooten.* Comœdiam. Ter. *Een blyſpel verbieden, uitſtampen.*

Exigere ex civitate aliquem. Cic. *Iemand ter ſtad uitdryven, uitjagen, uitbannen.* Laſſitudinem ex corpore. Plaut. *De vermoeidheid uit het lighaam verdryven.* Aliquem honoribus. Plin. J. *Iemand uit eerampten zetten, ſtooten, verdryven.*

Exigere ætatem. Plaut. Annos, Ævum. Virg. Vitam. Ter. *Zyn levens tyd of jaren doorbrengen, verſlyten.*

Quo ſtudio vitam? (exigit) Ter. *In wat bedieninge, beroep leeft hy, of brengt hy zyn leven door?*

Nullum exegi tempus jucundius. Plin. J. *Ik hebbe geen tyd vermakelyker, genoegelyker doorgebragt, verſlooten.*

Exigere aliquid ab aliquo. Cic. *Iets van iemand afvorderen, verzoeken, eiſſchen, vergen.*

Exigit neceſſitas. Colum. *De nood of noodzakelykheid verëiſcht het.*

Exigere nomina. Cic. *Schulden inmanen, invorderen, opeiſſchen.* Tributa, vectigalia. Cic. *Tollen, ſchattingen invorderen, ligten, ingaderen.* Denarium in ſingulos cados portorii nomen. Cic. *Een penning van yder vat wegens haven-geld afvorderen, eiſſchen.*

Numerum certum equitum à civitatibus exigere. Cæſ. *Een zeker getal ruiters van de ſteden eiſſchen, verderen.*

* Exigere opus. Colum. *Rekenſchap van een werk afeiſſchen.*

Pondus margaritarum manu exigere. Suet. *Het gewigt van paarlen met de hand onderzoeken.*

Exigere columnas ad perpendiculum. Cic. *Pilaren na 't paslood opregten.*

Digitized by Google

Ea quæ Romæ fiunt, ad ſuas leges exigere. Liv. *De dingen die te Rome geſchieden, volgens zyn eigen wetten afmeten, aanmerken.*

Exigere onus ad vires ſuas. Ovid. *De laſt of arbeid na zyn kragten ſchikken.*

Aliquid re aliâ exigere. Cic. *Iets met een andere zake vergelden, erkennen.*

Enſem per medium juvenem exegit. Virg. *Hy joeg of ſtootte het zwaard midden door de jongeling.*

Exigere de re aliquâ. Plin. J. *Van een zake redeneeren, zintwiſten, redekavelen, handelen, ſpreken.*

Eamdem majeſtatem ſtylo exigere condiſcant. Quintil. *Dat zy deze hoogdravendheid door hun ſtyl leeren uitdrukken.*

Merces exigere. Colum. *Koopmanſchappen, goederen uitſlaan, uitſluyten, venten, vertieren, verkoopen.* Fructus agrorum. Liv. *De vrugten van landeryen verkoopen, aan de man helpen.*

Exigere uvas. Colum. *Druiven dragen, voortbrengen.*

Alicujus causâ ærumnam exigere. Plaut. *Om iemands wille, moeite of zwarigheid uit- of doorſtaan.*

Modum tempuſque ſuum (alicujus rei faciendæ) exigere. Virg. *Zyn beraad en tyd uitkippen, of waarnemen om iets te doen.*

EXĪGŪĒ. adv. Ter. Liv. *Kleintjes, ſchraaltjes, ſchaarsjes, ſpaarzamelyk, gieriglyk.*

Exiguè ſumtum facere. Ter. *Schraaltjes, gieriglyk onkoſten doen.*

Epiſtola exiguè ſcripta. Cic. *Een zeer eenvoudiglyk, ſchraaltjes, ſlegtjes ingeſtelde brief.*

* Nimis exiguè. Cic. *Al te beſchroomd, te naauw gezet, te kleinmoedigly k.*

EXĪGŪĪTĀS, ātis. f. Cæſ. Cic. *Kleinheid, geringheid, weinigheid, een weinigje.*

Exiguitas laſtis, cibi. Varr. Colum. *Weinigheid, ſchaarsheid, gebrek, mangel van melk, mondkoſt.* Marmoris. Vitruv. *Gebrek, mangel, ſlegte voorraad, ſchaarsheid van marmer.*

Exiguitas copiarum. Cæl. ad Cic. *Gebrek, zwakheid, klein getal van benden.*

Exiguitas temporis. Liv. *Kortheid, mangel van tyd.*

Exiguitas pellis. Cæſ. *Zagtheid, zagtheid van huid of vel.*

EXĪGŪUS, ă, ūm. Cic. Virg. *Klein, gering, weinig.* Ulpiaan zegt *Exiguior*, en Ovidius en Plinius de Jonge *Exiguiſſimus.*

Exiguus. Virg. Ovid. *Klein, naauw, eng.* Van een huis of veld, enz. geſproken.

Exiguus. Cic. *Klein, kort.* Van de tyd.

Exiguus. Cic. *Klein, gering, ligt, weinig te vreezen.* Van een gevaar geſproken.

Exiguus. Cic. *Klein, gering, ſlegt, weinig te agten.* Van een fortuin of lof gezegd.

Exiguus. Cic. *Slegt, ſchraal, dor, mager, eenvoudig.* Sprekende van een vertoog, of ſtyl, enz.

Exiguum aquæ. Ovid. *Een luttel, of weinig waters: Een druppel waters.*

Exiguum campi antè caſtra erat. Liv. *Daar was een luttel of weinig velds, of kleine vlakte voor de legerplaats of het leger.*

Exiguo pòſt. Plin. H. *Een weinig naderhand, kort daar na, kort na.*

Dormire exiguum. Plin. H. *Een weinig ſlapen, ſluimeren.*

EXĪLIO. *Zie* Exſilio.

EXĪLIS, is. m. & f. ĭlĕ, is. n. Virg. Plin. H. *Klein, gering, dun, ſchraal, teeder, tenger.*

Exilis. Cic. Colum. *Mager, droog, dor, ſchraal.* Sprekende van land.

Exilis. Varr. *Mager, ſchraal, ſlegt in 't vleeſch.*

Exilis. Cic. *Slegt, mager, dor, ſchraal, eenvoudig.* Van een vertoog of ſtyl geſproken. Men zegt *Exilior* en *Exilius.*

Vir exilis. Cic. *Een gering, gemeen arm man, een perſoon van ſlegten huize, of geringe opvoedinge.*

EXĪLĪTĀS, ātis. f. Colum. Plin. H. *Dunheid, tengerheid, teerheid, kleinheid.* Sprekende van een dunne wynrank, een blad, enz.

Exilitas. Cic. *Schraalheid, magerheid, derheid, ſlegtheid, droogheid.* Van een ſtyl of vertoog geſproken.

Exilitas vocis. Quintil. *Zwakheid, geringheid, ſlegtheid van ſtemme.*

EXĪLĪTĔR. adv. Cic. *Geringelyk, ſchraaltjes, ſlegtjes, dunnelyk.*

* Exiliter diſputare, ſcribere. Cic. *Slegt, ſchraaltjes, droog twiſtrodenen ſchryven.*

EXĪLĬUM, ĭi. n. Cic. *Ballingſchap, ban,* vulgò, *banniſſement.*

Aliquem in exilium agere. Liv. Depellere. Plin. H. Ejicere. Cic. Exigere. Juſtin. Pellere. Cic. Projicere. Cic. Aliquem exilio afficere, mulctare. Cic. *Iemand in ballingſchap dryven, zenden, jagen: Iemand bannen.*

Exilio affici, mulctari. Cic. In exilium ejici. Cic. *In ballingſchap verdreven, verzonden of gebannen worden.*

Eſſe in exilio. Cic. Pati exilium. Virg. *In ballingſchap zyn of leven, balling, of gebannen zyn: Balling 's lands zyn.*

EXĪMĬE. adv. Liv. Plin. H. *Vitſtekende, uitnemende, uitmuntende, byzonder wel, voortreffelyk, deftiglyk.*

Eximiè utilis. Plin. H. *Uitnemende, uitſtekende, byzonder nut.* Ornatus. Liv. *Uitmuntende, voortreffelyk, verciert.* Sprekende van een Tempel. Optimus. Colum. *By uitnementheid zeer goed, uitſtekende, deftig.* Sprekende van een vyver, ſtilſtaand water, enz.

Cœnare eximiè. Juven. *Pragtiglyk, voortreffelyk, heerlyk het avondmaal houden.*

Eximiè aliquem diligere. Cic. *Iemand uitermaten, uitnemende, uitſtekende, byzonder lieffhebben, beminnen.*

EXĪMĬŪS, ă, ūm. Cic. *Uitgeleze, uitnemende, uitſtekende, uitmuntende, voortreffelyk, deftig.* Van perſonen en zaken geſproken.

Facies eximia *of* Eximia pulchritudine. Cic. *Een uitſtekend, uitmuntend, byzonder ſchoon aangezigt.* Virtus. Cic. *Een uitnemende, ongemeene dapperheid.*

Eximium ingenium. Cic. *Een uitſtekend, voortreffelyk, deftig verſtand of inborſt.*

Eximium neminem habeo. Ter. *Ik zonder niemand uit: Ik ſpaar, ik ontzie niemand.*

EXĪMO, is, ēmī, ēmtūm, ĕmĕrĕ. Cat. Cic. *Uit- af- ont- of wegnemen, rukken.*

Mihi eum exemiſti tuis fallaciis. Plaut. *Gy hebt hem my ontrukt, ontnomen door u bedriegeryen, looſheden.*

Eximere alicui curam. Plaut. Quod eum angit. Cic. Aliquem curâ. Plaut. *Iemand zyn zorg, kommer, of droefheid verdryven, benemen: daar van bevryden, verloſſen, ontlaſten, ontheffen.*

Se ignis hauſtu ludibrio hoſtium exemit. Flor. *Hy bevryde zig door vyer in te zwelgen, van de beſpottinge der vyanden.*

Eximere aliquem ſervitute *of* ſervitio. Liv. In libertatem. Liv. *Iemand uit ſlaverny vrykoopen, verloſſen, bevryden, in vryheid, of op vrye voeten ſtellen, vry maken.*

Nox legiones adverſæ pugnæ eximit. Tac. *De nagt bevryde, verloſte de keurbenden, uit of van het nadeelig gevegt.*

Eximere aliquem pœnæ & infamiæ. Tac. Ex pœnâ. Cic. *Iemand van ſtraffe of eerloosheid bevryden, verloſſen, ontheffen, behoeden.* Urbem obſidione. Liv. *Een ſtad van een beleg verloſſen, ontzetten, bevryden.*

Eximere aliquem vinculis *of* ex vinculis. Cic. *Iemand uit of van banden of uit gevangenis verloſſen, rukken, bevryden.* Ex ærariis. Cic. *Iemand van een boete bevryden, ontheffen.* De *of* ex reis. Cic. *Iemand van een miſdaad vry, zuiver, of ontſchuldig ſpreken, verklaren.*

Diem dicendo eximere *of* dicendi tempus. Cic. *Den tyd om te ſpreken uitrekken, uitſtellen, verſpillen, laten verloopen.* Gelyk de voorſpraken doen als zy voor hun zake bedugt zyn.

EXĪN. adv. Cic. Virg. *Daar na, naderhand, zedert of na die tyd, vervolgens.*

EXĪNANĪO, īs, īvī, ītūm, īrĕ. acc. Cic. *Uitpompen, uitmalen, ledig, wan, ydel of droog maken, ledigen.* Sprekende van een ſchip, een plaats.

Exinanire navem. Cic. *Een ſchip ledig pompen.* Alvum. Plin. H. *Den buik of darmen ledig maken, ontlaſten.*

Exinanire aliquem. Plaut. Cic. *Iemand uitputten, uitzuipen, bederven, opvreten.*

Exinanire agros. Cic. *Landen, landeryen uitputten, verwoeſten, verdelgen, bederven door afknevelingen.* Regionem frumento. Hirt. *Een geweſt van koren berooven, ontbloten.* Domos. Cic. *Huizen uitplonderen, berooven, van alles ontblooten.*

* Exinanire mediam aciem. Curt. *Het gros van 't leger verzwakken, verdunnen.*

Digitized by Google

EXĪNĀNĪTŪS, ă, ūm. Cic. Cæſ. *Uitgeput, verwoeſt, bederven, verdelgd.* Sprekende van een ſtad, geweſt, of volk.

EXĪNDĒ. adv. Cic. Virg. Liv. *Daar na, vervolgens, naderhand.* Exinde. Juſtin. *Na dien tyd, t'zedert.*

EXĪNTĒRĀTŪS, ă, ūm. Juſtin. *Ontweid, 't geen 't ingewand ontnomen is.* Van een dier geſproken. *Zie* Exentero.

EXĪSŌNŪS, ă, ūm. Vitruv. *Evenmatig, gelyk, van de zelve evenredenheid, of deelen.* Dit woord is niet te zeker in Vitruvius.

EXĪSTĪMĀTĪO, ōnĭs. f. Cic. *Meeninge, of meininge, gevoelen, gedagte, oordeel van of over iets.*

Omnium exiſtimationi ſatisfeci. Cic. *Ik heb het gevoelen, de gedagten, het oordeel van alle menſchen voldaan, beantwoord.*

Exiſtimatio. Cic. *Goede naam, aanzien, agtinge, eer, eeragting.*

Ea maneat exiſtimatio, quæ virtute parta, non quæ infelicitate illata eſt. Cic. *Laat die agtinge ſtaande blyven, dewelke door de deugd verkregen, en niet die ons door ongeluk toegebragt is.*

Exiſtimationem alicujus violare, offendere. Cic. *Iemands goeden naam, agtinge, aanzien quetſen, ſchenden, te na ſpreken.* Oppugnare. Cic. *Iemands goede naam beſtryden, aantaſten.*

Exiſtimatione damnatus. Cic. *By vonnis eerloos verklaard.*

Exiſtimationem ab inimicis defendere. Cicer. *Zyn goeden naam tegens zyne vyanden verdedigen, beſchermen, ſtaande houden.*

EXĪSTĪMĀTŌR, ōrĭs. m. Cicer. *Oordeeler, waardeerder, kenner van iets.*

Doctus & intelligens exiſtimator. Cic. *Een geleerd, en verſtandig oordeeler of kenner van iets.*

EXĪSTĪMO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cicer. *Meenen, meinen, agten, denken, oordeelen, ſchatten, waardeeren.*

Suis moribus alterum exiſtimare. Cic. *Van iemand volgens zyn eigen zeden oordeelen, een anders hart na 't zyne denken.*

De aliquo *of* de re aliquâ exiſtimare. Cic. *Van iets oordeelen, oordeel over iets vellen.* De ſe bene exiſtimare. Cic. *Wel van zig zelve denken, een goed gevoelen van hem zelven hebben.*

Ex his exiſtimari poteſt de ejus ingenio. Cic. *Uit deze dingen kan van zyn inborſt of verſtand geoordeeld worden.*

Exiſtimatur prudens. Cic. *Hy word voorzigtig geagt, geoordeeld, voor omzigtig gehouden.*

EXĪSTO. *Zie* Exſiſto.

EXĪTĪĀBĪLĪS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Cic. &

EXĪTĪĀLĪS, ĭs. m. & f. ālĕ, ĭs. n. Cic. &

EXĪTĪŌSŪS, ă, ūm. Cic. *Verderfelyk, doodelyk, ſchadelyk, nadeelig.*

Prodigium exitioſum. Cic. *Een doodelyk, noodlotteliyk, rampzalig wonderteeken, of voorbeduiding.*

Exitiabilis homo. Vell. Paterc. *Een verderfelyk, ſchadelyk, gevaarlyk, boosaardig menſch.*

EXĪTĪUM, ĭi. n. Cic. *Ondergang, verderf, verwoeſtinge, ramp.*

Exitium patriæ comparare, moliri. Cic. De exitio patriæ cogitare. Cic. *Den ondergang, het verderf van zyn vaderland beramen, ondernemen, brouwen, beſteken, bedenken.*

** Exitium. Cic. *Ramp, ongeval, ongeluk, quade uitſlag, tegenſpoed, bederf.*

Omnibus meis exitio fui. Cic. *Ik heb het bederf van alle myne vrienden geweeſt: ik hebbe allen mynen vrienden ten verderve geweeſt.*

*** Exitium. Ovid. *De dood.*

EXĪTŪS, ūs. m. Virg. *Uitgang, vertrek, afſcheid, weggang.*

Exitus. Plin. H. *Den uitgang, deur, of openinge van een plaats.*

Exitus. Cic. *Uitſlag, uitgang, uitkomſt.*

Præſtare exitu pollicita. Planc. ad Conſ. *Zyn beloften door de uitkomſt volbrengen, voldoen, goed maken.*

Habere exitum felicem, bonum, ſecundum. Cic. *Een gelukkige, voorſpoedige uitkomſt of uitſlag hebben.* Exitialem, adverſum, triſtem, fatalem, graviſſimum. Cicer. *Een doodelyke, tegenſpoedige, bedroefde, noodlotteliyke, rampzalige uitkomſt of uitſlag hebben.*

Exitus. Cic. *Het einde, uiteinde, of de uitgang van een zake.*

Exitus orationis. Cæſ. *Het einde, het beſluit van een vertoog.*

In exitu annus erat. Liv. *Het jaar was of liep ten einde, was op 't eindigen, of uitgaan.*

In exitu eſt meus Conſulatus. Cic. *Myn Burgermeeſterſchap is of loopt op 't einde.*

Exitus. Virg. Tac. Vitæ exitus. Prop. *De dood, uitgang, einde des levens.*

† EXJŪRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. in Fragm. *Bezweren, met een eed zweren, met eede betuigen, verklaren.*

EXLEX, ēgĭs. m. & f. Cic. *Buiten of zonder wet, wetteloos, ſtrydig tegen de wet.*

† EXŌBSĒCRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. *Ernſtelyk verzoeken, bidden, ſmeeken.*

EXŌCŪLĀSSO, ās, āſſĕrĕ. aliquem, caput alicui. Plaut. *Iemand d'oogen uit het hooft rukken, uitſteken.*

EXŌCŪLO. Plaut. *Zie* Exoculaſſo.

† EXŌDĬUM, ĭi. n. Varr. ἔξοδιον. *De uitgang, of het einde van iets.*

Exodium. Liv. Juven. *Klugten, ſnakeryen, potſen, keddige vaarzen, die in 't uitgaan van een blyſpel opgezeid wierden.*

EXŌLĒSCO, ſcĭs, ōlēvī, ōlētūm, ōlēſcĕrĕ. Liv. Colum. *Verouderen, vergaan, over of te niet gaan, verdwynen, oud of onderwets, kragteloos worden, zyn kragt verliezen.* Van gunſt, goede naam, ſmart, een gewoonte, enz. geſproken.

Græci amictus exoleſcunt. Tac. *De Griekſche gewaden of klederen worden onderwets, raken uit het gebruik, of in ongebruik.*

Nondum ea clades exoleverat. Tac. *Die nederlaag was nog niet de gebeengeniſſe niet verdwenen.*

Mitium dominorum metus apud ſervos ipſa conſuetudine exoleſcit. Plin. J. *De vreeze van of het ontzag voor zagtzinnige Meeſters verdwynt door de gewoonte zelfs by de ſlaven.*

* Exoleſcere. Plaut. *Te oud worden om te dragen, geen jongen meer krygen.* Van beeſten geſproken.

EXŌLĒTŪS, ă, ūm. Liv. Quintil. *Verouderd, oud geworden, vernietigd, afgebezigt, onderwets, buiten gebruik.* Van een gewoonte, van gunſt, agtinge of een woord geſproken.

Exoletus Auctor. Quintil. *Een onderwets Schryver, een Schryver welkers taal in ongebruik geraakt is.*

Exoletus puer. Suet. *Een vuile ſchandjonge.*

EXŌLVO. *Zie* Exſolvo.

EXŌMĬS, ĭdĭs. f. g. Gr. *Een kolder, een jak.*

EXŌMNĬS. *Zie* Exſomnis. Vel. Pat. *Zonder ſlaap, wakker.*

EXŌMPHĀLŪS, ĭ, m. g. Gr. *Die een uitſtekende navel heeft.*

EXŌNĔRĀTĬO, ōnĭs. f. Ulp. *Ontlaſtinge, afſlag, vermindering van prys.*

EXŌNĔRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Plin. H. *Ontlaſten, verligten, ontladen.*

Exonerare navem. Plaut. *Een ſchip ontladen, loſſen.*

Exonerare ventrem. Mart. *Den buik ontlaſten, ſloelgang verooraken, zyn gevoeg doen.* Stomachum. Petron. *De maag ontlaſten: ſpuwen, braken.*

Exonerare conſcientiam. Curt. *Zyn gewiſſe ontlaſten, bevryden, zyn hart regt uit ſpreken.* Fidem. Liv. *Zyn belofte of trouwe of gegeven woord volbrengen, voldoen.*

Aliquid in aurem alicujus exonerare. Sen. Ph. *Iemand eenig geheim in 't oor fluſteren, toe vertrouwen, iemand zyn gedagten openbaren.*

Exonerare aliquem. Ovid. *Iemand ontlaſten, ontſchuldigen, regtvaardigen.* Aliquem metu. Ter. *Iemand uit zyn vreeze verloſſen, van vreeze bevryden.*

EXŌPHTHĀLMŪS, ĭ. m. g. Gr. *Die uitpuilende oogen heeft: een kloot oog.*

EXŌPĪNĀTO, Liv. *Onverwagt.*

EXŌPTĀBĬLĪS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Sil: *Zeer wenſchelyk.*

EXŌPTĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Zeer gewenſcht, daar men met ongeduld na verlangt, gewagt, gehoopt heeft.* Men zegt Exoptator en Exoptatiſſimus.

EXŌPTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Zeer wenſchen, met ongeduld verhopen, na wagten, verlangen, haken, jooken.*

Aliquid alicui exoptare. Cic. *Iemand iets toewenſchen.*

Exopto te quàm primùm videre. Cic. *Ik wenſche zeer, ik verlange, ik hake, of jooke om u ten eerſten te zien.*

EXŌRĀBĬLĪS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Cic. *Verzoenelyk, verbidde-*

Digitized by Google

biddelyk, verzettelyk, die men verbidden, bewegen, of verzetten kan.

Non exorabilis auro. Hor. *Die door geen goud te verbidden of om te zetten is.*

In ſuis quàm in alienis exorabilior eſt injuriis. Sen. Ph. *Hy is verbiddelyker in ongelyk aan hem zelfs, dan in ongelyk aan anderen aangedaan.*

Iracundia exorabilis. Cic. *Verbiddelyke, verzettelyke, verzoenelyke gramſchap.*

*** Carmen exorabile. Val. Flacc. *Een ſmeek of verzoen gedigt, een gedigt om iemand te verbidden.*

† EXŌRĀBŬLŪM, ī. n. Plaut. *Bede, ſmekinge, bihendige maniere om iets te verwerven, af te bidden.* Apulejus noemt dus, *de konſt-grepen en middelen die een redenaar gebruikt om de regters te bewegen.* Dog het is niet veilig dit woord in een van deze betekeningen te gebruiken.

EXŌRĀTŌR, ōris. m. Ter. *Verbidder, verwerver, die iets door gebeden of ſmeken bekomen, verkregen, of verworven heeft.*

EXŌRĀTŬS, ă, ūm. Cicer. *Verbeden, bewogen, bewilligd, vermurwd, verzagt, door ſmeken gebeden.*

Ægrè à filii cæde amicorum precibus exoratus. Juſtin. *Ter naauwer nood van het dooden van zyn zoon door de gebeden zyner vrienden verbeden, bewogen.*

EXŌRBĔO. *Zie* Exſorbeo.

EXŌRBĪTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Auguſt. *Van de regte weg dwalen.*

EXŌRBO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. *Van gezigt beroven.*

EXŌRCĪSMŬS, ī. m. g. Gr. *Bezweringe van geeſten, ſpoken, enz.*

EXŌRCĪSTĂ, æ. m. g. Gr. *Een bezweerder.*

EXŌRCĪZO & EXŌRSĪTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Ulpian. *Bezweren.*

EXŌRDĒSCO. *Zie* Exſordeſco.

EXŌRDĬŌR, īrīs, ōrsūs sūm, ōrdīrī. orationem. Cic. Liv. *Een reden of vertoog beginnen, aanvangen, ondernemen.*

Ab adverſarii dicto exordiri. Cic. *Beginnen, aanvangen met een rede van zyn tegen party.*

Exorſus eſt dicere. Cic. *Hy begon of ving aan te ſpreken, hy begon zyn reden.*

Adverſus aliquem exordiri argutias. Plaut. *Schertſen, ſteekredenen tegen iemand beginnen, aanvangen.*

Exordiri bellum. Liv. *Een oorlog beginnen, aanvangen, ondernemen.* Conſilium. Plaut. *Een voornemen of toeleg beginnen, te werk ſtellen, werkſtellig maken.*

EXŌRDĬŬM, ĭī. n. Cic. *Begin, aanvang, beginſel.* Waar van 't ook zy.

Apud nos Virgilius dabit exordium. Quintil. *Virgilius zal by ons 't begin of den aanvang verſchaffen, wy zullen het getal der Poëten met Virgyl beginnen.*

Exordium mali. Cic. *Het beginſel, d'oorſprong van het quaad.*

Pugnæ. Virg. *Het begin, d'aanvang van 't gevegt.*

Rerum exordia. Lucret. *De beginſelen, eerſte hoofdſtoffen of ſtelſels van zaken.*

Exordium. Cicer. *Een voorrede, begin of aanvang van een rede.*

EXŌRĬŌR, ĕrīs, ōrtūs sūm, ōrīrī. ex aliquo loco. Lucret. Cic. *Uit een plaats ontſtaan, ſpruiten, voort komen, op komen.*

Exoritur fama de Germanorum defectione. Liv. *Daar ſpreid zig, ontſtaat een gerugt uit van den afval der Hoogduitſchers.*

Exoritur clamor. Virg. Ovid. *Daar ontſtaat, verheft zig een geroep: Daar gaat een geſchreeuw op.*

Exoriri. Plaut. Virg. *Ryzen, verſchynen, op komen, op klimmen boven de kimme of de gezigt einder.* Sprekende van ſtarren.

Hæc omnia à te exorta ſunt. Ter. *Dit alles is door u ontſtaan, gy zyt de oorzaak van alle deze dingen.*

Exoriri. Cic. *Weder moed beginnen te ſcheppen, zyn adem herhalen.*

EXŌRNĀTĬO, ōnīs. f. Cicer. Colum. *Vercieringe, cierſel, cieraad, opprongkinge, opſchikkinge.*

Exornatio verborum & ſententiarum. Cic. *Cieraad, cierlykheid van woorden en zinſpreuken.*

EXŌRNĀTŌR, ōris. m. Cic. *Vercierder, oppronker, opſchikker.*

Exornatores rerum. Cic. *Opſchikkers, oppronkers van zaken, cierlyke vooſtellers van dingen.*

EXŌRNĀTŬS, ă, ūm. Cicer. *Vercierd, opgepronkt, opgeſchikt.*

Variâ veſte exornatus. Ter. *Met een veelverwig of bont kleed vercierd, opgepronkt, opgeſchikt, opgetooid.*

* Exornatum trophæum. Cic. *Een vercierd, opgepronkt, heerlyk, pragtig zegeteeken.*

Adeo exornatum dabo, ut dum vivat, meminerit mei. Ter. *Ik zal hem zoo deftig opſchikken, dat is, zoo ſnedig afroſſen of de huid ſmeren, dat hy om my zal denken, zoo lang als hy leeft.*

EXŌRNO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Cic. *Vercieren, opſchikken, oppronken, optooyen, ophullen, opquikken.* Sprekende van perſonen.

Exornare orationem. Cic. *Een rede of vertoog opſchikken, vercieren, optooyen, oppronken.*

Exornare cubiculum ample & magnificè. Cic. *Een kamer heerlyk en pragtig opſchikken, vercieren, met koſtelyken inboel vercieren.* Scitè convivium. Salluſt. *Een gaſtmaal zimelyk en netjes toemaken, toebereiden.* Urbem ſignis pulcherrimis. Cic. *Een ſtad met zeer ſchoone beelden vercieren.*

Exornare aliquem magiſtratu. Plin. J. *Iemand met een Overheids ampt vereeren, tot een Overheids bedieninge verheffen.*

Exornare ſe moribus lepidis. Plaut. *Zig met blygeeſtige of aardige manieren vercieren.*

EXŌRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. aliquem. Cic. Aliquid ab aliquo. Plaut. Aliquem aliquid. Ter. *Iets van iemand verbidden, afbidden, door ſmeeken, of met bidden verwerven, bekomen, erlangen, verkrygen.*

Sine te exorem illis hanc veniam. Plaut. *Laat toe dat ik deze vergevinge van u voor hen afbidde, verwerve.*

Exorare aliquem alteri. Suet. *Iemand tot vriendſchap met een ander verbidden, met een ander verzoenen, weder door zyn bedeſpraak de vorige gunſt doen verwerven.*

Exorare. Plaut. *Met aanhoudinge of ernſtelyk bidden, ſmeeken, verzoeken.*

Exoremus ut ſileat. Cic. *Laat ons hem bezweren, ernſtelyk bidden, verzoeken dat hy dog zwyge.*

*** Facies amorem exorat. Ovid. *Het aangezigt vergt de lieſde: Het aangezigt is zoo goelyk dat het iemand, gelyk als de lieſde afbid.*

EXŌRS. *Zie* Exſors.

EXŌRSĂ, ōrūm. n. plur. Virg. *Inleidinge, voorrede, begin, aanvang.*

Non te per longa exorſa tenebo. Virg. *Ik zal u door geen lange voorreden ophouden.*

Sua cuique exorſa laborem fortunamque ferent. Virg. *Den eerſten aanvang der zake zal een yder voor of tegenſpoed mede brengen.*

EXŌRSŬS, ă, ūm. Cic. *Begonnen, aangevangen hebbende.*

Exorſus orationem of dicere Cic. *Zyn vertoog of reden begonnen, aangevangen hebbende.* Rem. Plaut. *Een zake begonnen, aangevangen, ondernomen hebbende.*

Exorſus. Virg. *Begonnen, aangevangen, ondernomen.* *Zie* Exorſa.

EXŌRSUS, ūs. m. Cic. *Begin, aanvang, voorreden, inleidinge.*

EXŌRTĪVŬS, ă, ūm. Plin. H. *Ooſt, Ooſtelyk, Ooſterſch: daar de Zonne, zoo 't ſchynt, opgaat.* Van een land, zee, enz. geſproken.

A parte exortivâ. Plin. H. *Aan de Ooſt-zyde.*

Exortivus. Plin. H. *Van de geboorte, tot de geboorte behoorende.*

EXŌRTŬS, ă, ūm. Cic. Virg. *Geboren, uitgeſproten, uit- of opgekomen, ontſtaan, voorgevallen, gebeurd.* Sprekende van een kind, een geding, geſchil, moord, enz.

Exortus. Lucret. Virg. *Opgekomen, opgegaan, ſchynende, boven de kimme gerezen.* Van een ſtarre geſproken.

EXŌRTŬS, ūs. m. Cic. Plin. H. *Opgang van de Zon.*

EXŌS, ōsīs. omn. gen. Plaut. Lucret. *Beenloos, zonder gebeente.* Men moet dit woord in *plurali* niet gebruiken.

Hunc exoſſem reddam. Plaut. *Ik zal dezen de beenen aan ſtukken ſlaan.*

EXŌSCŬLĀTĬO, ōnīs. f. Plin. H. *Kuſſinge, gekus, gezoen.*

EXŌSCŬLĀTŬS, ă, ūm. Suet. *Gekuſt, gezoend, een kus of zoen gegeven hebbende.*

Digitized by Google

EXŌSCŪLŌR, āris, ātus sum, āri. acc. Suet. *Kussen, zoenen, een kus of zoen geven.*

* Exosculari scientiam rerum uberem verborumque alicujus elegantiam. A. Gell. *Iemands overvloedige wetenschap en cierlykheid van woorden kussen*, dat is, *hoog agten, loven, verheffen, pryzen.*

EXŌSSĀTŪS, ă, ūm. Lucret. *Die 't gebeente ontnomen of gebroken is.*

EXŌSSO, ās, āvi, ātum, āre. Ter. Colum. *Het gebeente uit- of ontnemen.*

Ubi ego rediero, piscis exossabitur. Ter. *De visch zal de graat uitgenomen worden, als ik wederom gekomen zal zyn.*

Exossare aliquem. Plaut. *Iemand de beenen of 't gebeente breken, aan stukken slaan.*

EXŌSUS, ă, ūm. aliquem of aliquid. Virg. Curt. *Iemand of iets hatende.*

Exosus. A. Gell. *Gehaat, hatelyk.*

Non omnes Diis exosi sunt. A. Gell. *Alle menschen zyn van de Goden niet gehaat.*

EXŌTĔRĬCŪS, ă, ūm. Varr. *Vitheemsch, vremd, uitlandsch.* Sprekende van een woord.

Libri exoterici. A. Gell. *Boeken die men in 't openbaar, ja zelfs aan vremdelingen heeft uitgelegt.*

EXŌTĬCŪS, ă, ūm. Plaut. *Vitheemsch, uitlandsch, vremd.*

‡ Sprekende van reukwerken, kleederen, koopmanschappen. Exotica Græcia. Plaut. *Griekenland 't welk de Romeinen niet toebehoorde.* Men noemde het ook, *groot Griekenland*, 't welk tegen over het thans genoemde Ryk van Napels lag.

EXPĂLLĔO, ēs, ŭi, ēre. & EXPĂLLĔSCO, scis, pāllŭi, pāllēscĕre. Auct. ad Her. Plin. J. *Zeer bleek zyn of worden.*

† EXPĂLLĬO, ās, āvi, ātum, āre. acc. Plaut. *Iemand zyn mantel ontnemen, afzetten, berooven, ontmantelen.*

Expalliatus sum. Plaut. *De mantel is my ontnomen, ontrooft.*

EXPĂLLO, ās, āvi, ātum, āre. aliquid ab alio. Plaut. *Iemand iets ontvleyen, met gevley, geschreel of pluimstrykery iets van iemand verkrygen, bekomen, verwerven, erlangen.* Plautus heeft van dit verbum gemaakt, Nummorum expalpolides. *Iemand die met list of gevley iemand het geld uit de beurs praat.*

EXPĂNDĬTŌR, ōris. m. Amnis expanditor. Plin. J. *Een revier die zyn wateren uitspreid: Een overvloeyende, overstroomende revier.*

EXPĂNDO, ĭs, pāndi, pānsum & pānsum, pāndĕre. alas. Plin. H. *De wieken, vlerken uitspreyen, uitbreiden, uitstrekken.*

Florem expandit rosa. Plin. H. *De roos spreid zyn bloem uit, opent zig, gaat open.*

Expandere herbas sub umbram. Colum. *Kruiden onder de schaduwen verspreiden, strooyen.*

Expandere aliquid dictis. Lucret. *Iets met woorden verbreiden, uitbreiden, uitleggen, verklaren, ontvouwen.*

EXPĂNGO, ĭs, pānxi, pāctum, pāngĕre. sydera ad normam. Plin. H. *De sterren naauwkeurig waarnemen.*

EXPĂPILLĀTŪS, ă, ūm. Brachium expapillatum. Plaut. *Een tot de borsten toe ontbloote arm.* Zommigen lezen met beter waarschynlykheid *Exaffilatus*, en anderen *Effafilatus.*

EXPĂRTE. Liv. *Ten deele, voor een gedeelte.*

EXPĂSSŪS, ă, ūm. Plin. H. A. Gell. *Uitgespreid, uitgestrekt, uitgespannen, uitgebreid, open, ontvouwen.* Van netten, enz. gesproken.

Expassæ fores. Tac. *Een open deur.*

EXPĂTĬŌR. *Zie* Exspatior.

EXPATRO, ās, āvi, ātum, āre. Catull. *In wellust en slempen verdoen, doorbrengen.*

EXPĂVĔFĂCĬO, is, ēci, factum, ĕre. Sen. *Vervaard, verbaasd maken, verschrikken.*

EXPĂVĔO, ēs, ŭi, ēre. sive EXPĂVĔSCO, scis, pāvi, pāvēscĕre. Liv. Plin. H. *Verbaasd, verschrikt, ontsteld, beangst, bedeesd zyn of worden: Verschrikken, zig ontstellen.*

Expavescere aliquid of ad aliquid. Liv. Plin. H. *Over iets verbaasd, verschrikt, ontsteld zyn.*

Persæ Græcos milites expavescunt. Front. *De Persianen hebben een schrik, of schrikken voor, of vreezen de Griekſche krygsknegten.*

EXPĔCTO. *Zie* Exspecto.

EXPĔCTŌRO, ās, āvi, ātum, āre. aliquem ex animo. Enn. apud Cic. *Iemand uit zyn gemoed of hart bannen: Iemands gehengenisse uit zyn hart wisschen.* Quintiliaan wil niet dat men dit woord ligtelyk zal gebruiken, als te oud zynde: Dog Nonius in het tegendeel, gelooft het niet buiten gebruik te zyn.

‡ Pavor sapientiam mihi omnem ex animo expectorat. Enn. apud Cic. *De schrik of vreeze had my alle wysheid uit het gemoed gebannen, verdreven.*

Pavorem alicujus expectorare. Accius. *Iemands schrik of vreeze uit het gemoed bannen, jagen, doen verdwynen.*

EXPĔDĬO, īs, īvi of ĭi, ītum, īre. acc. Ter. Cic. Hor. *Uit zwarigheid uitredden, redden, verloſſen, ontwarren, los maken, ontbinden, ontzetten, bevryden, ontslaan.* In den eigen en oneigentlyke zin.

Aditum cratibus expedire. Cæs. *Den weg door horden banen, openen, goed maken.*

Expedire aliquem à servitute. Plaut. *Iemand uit slaverny verlossen, redden, rukken.*

Expedire se de re aliquâ. Cic. *Zig van een zake ontlasten, ontslaan, uit een zake redden.* Crimine aliquo. Ter. De crimine aliquo. Cic. *Zig van een misdaad zuiveren, regtvaardigen, verontschuldigen.* Ærumnis, curâ. Ter. Cic. *Zig van zwarigheden, droefheid, of kommer ontslaan, bevryden.* Ab omni occupatione. Cic. *Zig van alle bezigheid ontslaan, ontlasten: alle bezigheid laten varen.*

Cetera res expediet. Sallust. *De zaak zal het overige wel ontwarren, uitwyzen, doen blyken.*

Expedire aliquid. Cic. Tac. *Iets vaardiglyk doen, iets met spoed vervaardigen, toebereiden, toerusten, toemaken, toestellen.* Rem frumentariam. Cæs. *Korenwerk met spoed vervaardigen, verzamelen, by een brengen.* Classem. Cæs. *Een vloot uit of toerusten, toetakelen, vervaardigen.* Pecuniam. Suet. *Geld verzamelen, by een brengen, ligten.*

Tela animosque expedire. Liv. *Pylen vervaardigen en moed grypen.*

Alimenta arcu expedire. Tac. *Voedsel met den boog verschaffen, beschikken: Van den boog leven.*

Expedire sese. Sallust. Se ad pugnam. Liv. Arma. Virg. Tac. *Zig tot den slag, stryd toerusten, vervaardigen, bereiden, wapenen.*

Expedire aliquid. Cic. Virg. *Iets verrigten, voltrekken, volmaken, voleindigen, volbrengen, voltooyen, volvoeren.*

Expedire aliquid. Plaut. Cic. Paucis verbis expedire. Ter. *Iets met korte woorden of kortelyk verhalen, vertellen, zeggen.*

Brevi ego expediam. Cic. Ego expediam tibi. Plaut. *Ik zal het u kortelyk, beknoptelyk ontvouwen, verhalen, openbaren, bekend maken.*

Id verbo expedi uno. Ter. *Zeg het met een woord.*

Expedire aliquid. Ter. Sallust. Liv. *Iets uitleggen, verklaren, ontvouwen.*

Expedire Judicibus rem suam. Ter. *Zyn zaak aan de Regters openbaren, ontvouwen, verklaren, verhalen.*

Expedire merces. Ovid. *Goederen te koop zetten.*

Iram alicujus expedire. Ter. *Iemands gramschap, toorn stillen, doen overgaan, verdryven, stillen, verzogten.*

Expedit. impers. Ter. Cic. *Het is noodzakelyk, nut, oorbaar, voordeelig, goed.*

Expedit pecuniam collocare of ut pecunia collocetur. Cic. *Het is voordeeligst of best het geld te beleggen, of dat het geld belegd word.*

Nostrâ culpâ facimus ut malis expediat esse. Ter. *Het is ons schuld, dat het hun voordeelig is quaad of boos te zyn.*

Si tibi ita expediat. Cic. *Indien het u alzoo voordeelig, nut, of oorbaar is.*

EXPĔDĪTE. adv. Cic. *Ligtelyk, gemakkelyk, zonder moeite of zwarigheid.* Men zegt Expeditius en Expeditissime.

Expedite. Colum. *Vaardiglyk, spoediglyk, aanstonts, ten eersten.*

Expeditè. Plaut. Cic. *Klaarlyk, duidelyk, verstaanlyk.*

EXPĔDĬTĬO, ōnis. f. Cæs. Liv. *Uittogt, heirtogt, togt, krygstogt of onderneminge: Partyloopinge, stroop.*

Expeditionem conficere ternis mensibus. Plin. H. *Een krygstogt in drie maanden volvoeren, uitvoeren.*

Milites tripartito in expeditionem mittere. Cæs. *De krygs-*

Digitized by Google

knegten in drie deelen op een togt, of party uitzenden, vulgò, detacheeren.

Educere exercitum in expeditionem. Cic. Zyn leger tot een krygstogt in 't veld brengen.

Expeditio. Auct. ad Her. Uitlegginge, verklaringe, ontwonninge.

Habet paucis comprehensa brevitas multarum rerum expeditionem. Auct. ad Her. Een beknopte kortheid behelst in weinige woorden een uitlegging of verklaringe van vele zaken.

EXPĔDĪTŬS, ă, ŭm. Plaut. Cic. Hor. Uitgered, verloft, bevryd, ontzet, los gemaakt, ontwaard, omslagen, ontbonden, vry, vrank. Men zegt Expeditior en Expeditissimus.

Expeditus curis. Hor. Van kommer, zorg, of droefheid bevryd, vry, entlast, ontheven.

Expeditus. Cic. Vaardig, bereid, gereed, uit of toegerust, kant en klaar. Sprekende van personen en zaken.

Expeditus ad dicendum. Cic. Vaardig, gereed, bereid om te spreken, of een vertoog te doen.

Expeditus. Cic. Ligt, gemakkelyk, kort. Sprekende van een weg, middel tot iets, enz. in de eigen en oneigentlyke zin.

Ad explicandum res expeditissima. Cic. Een zaak zeer gemakkelyk, of ligt om uit te leggen, verklaren.

Ut cuncta in expedito sint. Curt. Ne quid non in expedito sit. Plin. H. Op dat alles vaardig, gereed zy, op dat 'er niets in de weg zy.

Expeditissima pecunia. Cic. Zeer, straks gereed geld.

Expedita cœna. Plin. J. Een slegt, gering, eenvoudig avondmaal.

Expeditus. Cicer. Vloeyende, gemakkelyk, zagt, net. Van een styl, reden, enz. gesproken.

Expeditus. Cæs. Ligt gewapend, zonder tros of beslommering.

Expeditus exercitus. Cic. Een vliegend, of ligt gewapend leger, een heir zonder tros of beslommering.

Expediti equites. Liv. Ligt gewapende Ruiters.

EXPĔLLO, ĭs, pŭlī, pŭlsŭm, pĕllĕrĕ. aliquem aliquo loco of ex aliquo loco. Cic. Iemand uit een plaats uit dryven, uit jagen, uitstooten.

Aliquem in opus expellere. Plin. H. Iemand na zyn werk uit dryven, jagen.

Bonis aliquem & fortunis omnibus expellere. Cic. Iemand uit alle zyne goederen in middelen dryven, jagen, stooten. Iemand van alles beroven dat hy in de wereld heeft.

Expellere desidiam ex corde. Plaut. De traagheid, luyheid uit het hart verdryven, bannen.

Quæ res omnem dubitationem adventus legionum expulit. Cæs. Welke zaak alle twyffelinge van d'aankomst der keurbenden verdreven, weg genomen heeft.

Nova officia veterum beneficiorum memoriam expellunt. Cæs. Nieuwe gedienstigheden wissen de geheugenisse van oude weldaden uit.

EXPĔNDO, ĭs, pĕndī, pēnsŭm, pĕndĕrĕ. acc. Plaut. Wegen, in de schaal leggen.

Aurum auro expendetur. Plaut. Men zal goud tegen goud opwegen.

Hunc hominem decet auro expendi. Plaut. Men behoort dezen man tegen goud op te wegen.

Expendere scelus of pœnas sceleris. Virg. Voor een schelmstuk boeten, betalen, straffe lyden, gestraft worden.

Nominibus certis expendere nummos. Hor. Geld by vaste, goede, wel gestelde luiden op renten uitzetten, of beleggen.

Expendere aliquid. Cic. Virg. Iets ernstig overwegen, overleggen, aanmerken.

EXPĔNSĂ, æ. f. Cæl. ad Cic. Claud. Uitgift, onkoste, koste.

EXPĔNSŬM, ī. n. Cic. Uitgift, onkosten, kosten.

Codex of Tabulæ accepti & expensi. Cic. Een boekje of rekenboek van ontfang en uitgifte.

Expensum ferre. Cic. Uitgift, onkosten te boek zetten, te boek slaan, aanteekenen.

Expensi nomina. Cic. Rekeninge of aanteekeninge van den uitgift, of onkosten.

EXPĔNSŬS, ă, ŭm. Cic. Gewogen, in de schaal gelegd.

Hector auro expensus est. Hor. Hektor is tegen goud opgewogen, met zyn gewigt van goud gelost.

Expenso gradu ire. Prop. Zoetjes, met stille schreden gaan, stil op het voorste der voeten gaan, treden.

Expensam pecuniam alicui ferre of referre. Cic. Aan iemand geleend, of verschoten geld te boek stellen, zetten.

EXPERGEFĂCIO, ĭs, fēcī, factŭm, facĕrĕ. aliquem. Cic. Wakker maken, wekken, opwekken.

Expergefacere flagitium. Plaut. Een schelmstuk weder verhalen, de gedenkenis van een misdaad vernieuwen, ververschen, wederom ophalen.

Italiam tumultibus expergefacere terrore subito. Auct. ad Her. Italie door oproeren en schielyke schrik opwekken, bewegen, beroeren, ontrusten.

EXPERGEFĂCTŬS, ă, ŭm. Lucret. Justin. Wakker gemaakt, gewekt, opgewekt. Suetonius voegt'er Somno of è Somno by.

EXPERGĪFĪCO, ĭs, āvī, ātŭm, ārĕ. ingenium. A. Gell. Het verstand opwekken, scherpen.

EXPERGĪSCŎR, scĕrĭs, pĕrrēctŭs sŭm, pĕrgīscī. Cicer. Wakker worden, ontwaken. In Lucretius vind men Exspergītus, ă, ŭm. Wakker geworden, of opgewekt. Dog men behoeft hem niet na te volgen.

Expergisco. Ter. Cic. Zig opwekken, moed grypen, scheppen.

Expergisci ad libertatem. Sallust. Zig opwekken, moed grypen, scheppen, op 't hooren melden van de vryheid.

† EXPĔRGĪTŬS, ă, ŭm. Zie Experrectus.

EXPĔRGO, ĭs, pĕrgĕrĕ. acc. A. Gell. Opwekken, wekken, wakker maken.

EXPĔRĪĔNS, ēntĭs. omn. gen. Cic. Ondervindende, beproevende. Ook, Ervaren, bedreven. Cicero zegt Experientissimus.

Ingenium experiens. Ovid. Een bedreven, werkzaam, gaauw verstand.

EXPĔRĪĔNTĬĂ, æ. f. Cic. Ervarenheid, ondervindinge, beproevinge, proeve, bevindinge.

Experientiâ bellorum inter Romanos duces Princeps. Vell. Paterc. In ervarenheid van oorlogen de voornaamste onder de Roomsche Veldheeren.

Experientiâ belli milites durare, firmare. Vell. Paterc. Door d'ervarenheid van den oorlog zyn krygsknegten hard, kloek, sterk, bedreven maken.

EXPĔRĪMĔNTŬM, ī. n. Cic. Ondervindinge, beproevinge, proeve, bevindinge.

Experimenta virtutis edere. Vell. Paterc. Experimenta sui dare. Justin. Proeven, bewyzen van zyn dapperheid geven, toonen, doen blyken.

Experimento aliquid probare, discere, cognoscere. Vell. Paterc. Plin. J. Iets door de ervarenheid, of met een proef bewyzen, leren weten.

Cepisti affectus nostri & judicii experimentum. Plin. J. Gy hebt een proeve of bewys van onze genegentheid en oordeel ontfangen.

EXPĔRĪŎR, īrĭs, pĕrtŭs sŭm, pĕrīrī. acc. Cic. Ondervinden, bevinden, verzoeken, beproeven, een proef nemen, bezoeken.

Aliquem fidelem experiri. Hor. Iemand getrouw bevinden.

Experiri de aliquo. Cic. In aliquo. Plaut. Cic. Iemand beproeven, een proef van iemand nemen. Aliquem. Plaut. Cic. Iemand polsen, peilen. Vulg. Sondeeren.

Experiri aliquid. Cic. Iets verzoeken, bezoeken, beproeven, ondernemen. Certamen. Liv. Een slag beproeven, wagen. Omnia. Cic. Alles aanwenden, te werk stellen, alles wagen, in de weegschaal stellen. Omnia. Cæs. Ultima. Liv. Alles lyden, tot den uitersten nood gebragt zyn. Sprekende van belegerde.

Experiri ad arborem cornua. Plin. H. De hoornen tegen een boom beproeven.

Agilitatem navium simulacris navalis pugnæ experiebantur. Liv. Zy beproefden, onderzogten de snelheid der schepen door het vertoonen van een spiegel-scheeps-gevegt.

Romanos experiri. Corn. Nep. De Romeinen, of zyn krachten tegen de Romeinen beproeven.

Maritimis moribus mecum experitur. Plaut. Hy handeld met my als de zee met hare bevaarders.

Meo periculo, hujus experiar fidem. Plaut. Ik sta voor zyn trouwe binnen.

Experiri novorum fidem in perfidiâ veterum amicorum. Sallust. In de trouwloosheid van oude vrienden de getrouwheid van nieuwe beproeven, bevinden, bespeuren.

Per virtutem in pugna belli fortunam experiri. Cæs. Het geluk van den oorlog in den stryd door heldenmoed beproeven.

Ex-

Digitized by Google

Experiri cum aliquo of Jure cum aliquo experiri. Cic. *Iemand in regten betrekken, voor den regter of regt roepen.*

Satis expertum eſt legationibus miſſis, &c. ſeq. inf. Liv. *Men heeft lang genoeg door gezondene afgezanten ondervonden, beſpeurd, bevonden, dat, enz.*

Experiri in re aliquâ opes ſuas. Cic. *Zyne middelen of rykdom in een zake gebruiken, of wagen.*

EXPERRECTUS, ă, ūm. Cic. *Wakker worden, gewekt, opgewekt, wakker.* Salluſtius voegd'er *Somno* by. Columella gebruikt *Experrectior.*

** Experrectus. Cic. *Opgewekt, aangeport, aangemoedigd.*

EXPERS, ērtis. omn. gen. alicujus rei. Plaut. Cic. Virg. Hor. Re aliquâ. Plaut. Lucret. Salluſt. *Gebrekkelyk, ontberende, gebrek of mangel van een zake hebbende, die iets niet heeft: Van iets beroofd, ontbloot.*

Expers eruditionis. Cic. *Zonder geleerdheid, van geleerdheid ontbloot.* Amoris. Plaut. *Zonder liefde, van liefde ontbloot.* Famâ & fortunis. Salluſt. *Zonder goede naam of middelen, daar van beroofd, ontbloot.* Patriâ. Salluſt. *Van zyn vaderland beroofd, ontbloot, een balling.*

Expers corporis. Cic. *Zonder lighaam, geen lighaam hebbende.* Ingenii, conſilii. Cicer. *Ontbloot, beroofd van verſtand, goeden raad.* Metu. Plaut. *Verloſt, bevryd, vry van vreeze.* Rationis. Cic. *Zonder rede, onredelyk, van rede ontbloot.* Periculi. Cic. *Buiten, of zonder gevaar, vry, bevryd, verloſt van gevaar.* Curæ. Liv. *Zonder zorg, bevryd, vry, ontlaſt van zorg, kommer.* Cupiditatum. Cic. *Zonder begeerlykheden, daar van ontſlagen, vry, bevryd.*

Expers belli. Ovid. *Die in geen oorlog geweeſt is, onbedreven, onervaren in de oorlogs zaken.* Pugnæ. Tac. *Die niet gevogten of geſtreden heeft, die de ſlag niet heeft bygewoont.*

Ne expers partis eſſet de noſtris bonis. Ter. *Op dat ze niet ontbloot of beroofd zoude zyn van een gedeelte van onze goederen.*

EXPERTIO, ōnis. f. Vitruv. *Ondervindinge, ervarenheid, beproevinge, proeve.*

Expertiones aquarum ſic ſunt providendæ. Vitruv. *Dus moeten d'ondervindingen van de deugd der wateren beſpeurd, onderzogt worden.*

EXPERTUS, ă, ūm. aliquid. Cic. *Iets ondervonden, beproefd, onderzogt, beſpeurd hebbende.*

Expertus honoribus. Plin. J. *Die eerampten bekleed, bediend heeft.* Belli of Bello. Virg. Tac. *Ervaren, bedreven, geoeffend in den oorlog, den oorlog wel verſtaande.*

Expertus. Cic. *Ervaren, bedreven, geoeffend.*

Vir per omnia expertus. Liv. *Een man in alles beproefd, die alle bedieningen heeft bekleed.*

Expertus. Cic. *Beproefd, ondervonden, bekend, getoond, gebleken.* Van deugd, dapperheid, enz. geſproken.

Prodigium expertiſſimum. Suet. *Een zeer dikwils beproefd, een zeer wel bekend voorteken.*

EXPES. *Zie* Exſpes.

EXPETENDUS, ă, ūm. Cic. *Zeer wenſchelyk, zeer begeerlyk.*

† EXPETESSO, ys, ĕſſĕrĕ. Plaut. *Zeer wenſchen, begeren.*

EXPETIBILIS, is. m. & f. ĭlĕ, is. n. Tac. *Wenſchelyk, begeerlyk.*

** In Juvenalium ludicro parum expetibilem operam præbuerat. Tac. *In de jeugdſpelen had hy zig niet na wenſch gedragen.*

EXPETISCO, ſcis, ĭſcĕrĕ. Plaut. *Zeer wenſchen, begeren.*

EXPETITUS, ă, ūm. Cic. *Gewenſcht, begeerd.*

EXPETO, is, īvī of ĭi, ītum, pĕtĕre. Cic. *Zeer wenſchen, begeren.*

Expetere amicitiam alicujus. Cic. *Iemands vriendſchap wenſchen, begeren, zoeken.*

Cognoſcere expeto. Plaut. Ter. Ovid. *Ik wenſche wel te kennen, te weten: Ik verlange om te weten.*

Jus alicujus expetere. Plaut. *Iemands regt bevorderen, tragten te verkrygen.*

Numinis pacem hoſtiis expetere. Plaut. *De Godheid door ſlagofferhanden tragten te verzoenen.*

Te medicum mihi expeto. Plaut. *Ik wenſche u wel voor myn arts of geneesheer te hebben.*

Eam ſibi expetit, of eam uxorem. Ter. *Hy wenſcht, begeert, verzoekt haar ernſtig tot een huisvrouw.*

Expetere aliquid ab aliquo. Plaut. *Iets ernſtelyk van iemand verzoeken, verderen, vorgen, afeiſſchen.*

Culpa illius in vos expetet. Plaut. *Zyn ſchuld, of miſdaad zal op u vallen, komen.*

Inſonti mihi illius ira in hunc & maledicta experent. Plaut. *Zyn gramſchap en vloeken tegen hem zullen op my onſchuldigen vallen, komen.*

Expetere. Plaut. *Geſchieden, gebeuren, voorvallen.*

In ſervitute expetunt multa iniqua. Plaut. *In de ſlaverny gebeuren, geſchieden, vallen vele onregtmatige, onbillyke zaken voor.*

In tergo illius faxo iſta expetant mendacia. Plaut. *Ik zal maken dat hem die leugens op zyn rug komen, vallen: Hy zal die leugens met den rug betalen.*

Pœnas ab aliquo expetere ob aliquod delictum. Cic. *Iemand ſtraffen, ſtraffe doen lyden om een miſdaad.*

Expetere aliquem. Plaut. *Iemand beminnen, zeer wenſchen te zien.*

EXPIABILIS, is, ĕ. adj. Cic. *Goed of dienſtig om iets te verzoenen, boeten, vergoeden.*

EXPIATIO, ōnis. f. Cic. *Zoen, verzoeninge, voldoeninge, boete.*

Expiatio criminis. Cic. *Zoen van of boete of voldoeninge voor een miſdaad.*

EXPIATUS, ă, ūm. Cic. *Herwyd, weder geheiligd, gezuiverd, gereinigd.* Sprekende van geſchonde Tempelen, enz.

Expiatus. Cic. Cæſ. *Geboet, gebeterd, vergoed, geſtraft.* Van een miſdaad of quaad voorbeeld geſproken.

Incommodum virtute militum expiatum. Cæſ. *Een ongemak, ramp of verlies door de dapperheid der krygsknegten vergoed, gebeterd, herſteld.*

Clades ingentibus expiata victoriis. Flor. *Een' nederlaag door zeer groote overwinningen herſteld, verbeterd, vergoed.*

EXPICTUS, ă, ūm. Cic. *Uitgeſchilderd, afgemaald.* *Zie* Depingo.

EXPILATIO, ōnis. f. Cic. *Uitroovinge, uitplonderinge.*

EXPILATOR, ōris. m. Cic. *Een uitplonderaar, roover, ſtruikroover.*

EXPILATUS, ă, ūm. Cic. *Beroofd, uitgeplonderd, ledig geſtolen, geroofd.*

Regem expilatum dimiſit. Cic. *Hy liet den Koning van alles beroofd, vertrekken.*

Expilatum Templum. Cic. *Een uitgeplonderden, gantſch beroofde Tempel.* Armarium. Cic. *Een uitgeplonderde, beſtole ſpyskas of ſpinde.*

EXPILO, ās, āvī, ātum, ārĕ. aliquem. Plaut. Cic. *Iemand gantſch uitrooven, uitplonderen, van alles beſtelen.*

Expilare ſocios, & diripere provincias. Cic. *Zyn bondgenooten uitplonderen en omgeweſten uitputten, bederven.*

Expilare fanum. Cic. *Een tempel uitplonderen, ledig rooven, ſtelen.* Ærarium. Cic. *De ſchatkiſt ledig rooven, ſtelen, 's lands of ſtads ſchatkamer uitputten.* Theſauros. Liv. *Schatten ontrooven, ontſtelen, uitplonderen.*

EXPINGO, is, pinxī, pictum, pingĕrĕ. acc. Plin. H. *Vitſchilderen, afmalen, in ſchildery nabootſen.*

Qui motus (ab Homero) non ita expictus eſt? Cic. *Wat beweginge of hertstogt is'er van Homerus zoo alaze is niet afgeſchildert, afgemaald, beſchreven?*

EXPIO, ās, āvī, ātum, ārĕ. acc. Cic. Liv. *Herwyen, wederheiligen, herzegenen.* Sprekende van een geſchonde heiligdom.

Expiare locum aliquem ab ſcelerum veſtigiis. Cic. *Een plaats van de voetſtappen, overblyſſelen, of teekenen van ſchelmſtukken zuiveren, reinigen.*

Expiare aliquem. Plaut. *Iemand van een vlek zuiveren, rein verklaren.* Zoo veel als tegenwoordig, *iemand van den kerkelyken ban gezuiverd of ontheven verklaren.*

Expiare ſcelus. Cic. Hor. *Een ſchelmſtuk ſtraffen, wreken, doen boeten, of vergoeden.*

Expiare ſcelera alicujus in alium. Cic. *Iemands ſchelmſtukken in of aan een ander ſtraffen, wreken.*

Expiare dedecus ferro. Flor. *Een hoon of onteere uitwiſchen, door zyn zelve te dooden.*

Expiare injuriam Legatorum. Liv. *Ongelyk of hoon, den Gezanten aangedaan, ſtraffen, wreken.*

Pœnis ab aliquo expetitis manes mortuorum expiare. Cic. *De Schimmen der dooden door 't ſtraffen van iemand verzoenen, bewre-*

Digitized by Google

bevredigen. Iram Deorum. Claud. *De gramſchap der Goden verzoenen, bevredigen, ſtillen.*

Luxum populi expiant bella. Plin. H. *De oorlogen ſtraffen, of wreken den overdaad van 't volk.*

Dolorem ſuum expiare. Cæſ. *Zyn ſmart of leed wreken.*

Expiare periculum hoſtiâ. Phæd. Oſtentum. Suet. *Een gevaar, een wonderteeken door een offerhande afkeeren, afwenden, afbidden.*

Saga expiat tuos ſomnos. Mart. *Deze toovereſſe keert de quade voorteekens uwer droomen af.*

EXPĪRĀTĬO. *Zie* Exſpiratio.

EXPĪRO. *Zie* Exſpiro.

EXPĪSCŌR, āris, ātus ſum, ārī. aliquid ab aliquo. Ter. Cic. *Iets uitviſſchen uit iemand, iets uithooren, uithalen, uitpolſen, peilen.*

Expiſcari aliquid ab aliquo. Cic. *Iemand door liſt iets uithalen.*

EXPLĀNĀBĬLĬS, ïs. m. & f. ĭlĕ, ïs. n. Sen. Ph. *Klaar, onderſcheiden, helder, duidelyk.* Van een ſtemme, woord, enz. geſproken.

EXPLĀNĀTĒ. adv. A. Gell. *Klaarlyk, onderſcheidentlyk, verſtaandelyk, duidelyk.* Men vind in Cicero *Explanatius. Klaarlyker, duidelyker, onderſcheidentlyker.* Sprekende van een Redenvoerder, of Geſchigt-ſchryver.

EXPLĀNĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Uitleggінge, verklaringe, ontvouwinge, opheldering, beduidinge.*

Explanationem illuſtrem adhibere. Cic. *Een zeer klare en deftige verklaringe, of uitleggінge gebruiken.*

Explanatio portentorum. Cic. *Uitleggінge, verklaringe, ontvouwinge van wonderteekenen.*

EXPLĀNĀTŎR, ōris. m. Cic. *Een uitlegger, verklaarder, ontvouwer, beduider.*

Explanator. Cic. *Een waarzegger, uitlegger, verklaarder, beduider, ontvouwer van droomen, Godſpraken, voorteekenen, enz.*

EXPLĀNĀTŪS, ă, ūm. Plin. H. *Glad, effen, vlak gemaakt.*

Explanatus. Cic. *Verklaard, uitgelegd, ontvouwd, klaar, duidelyk.*

EXPLĀNO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plin. H. *Glad, effen, vlak maken.* Van dit *verbum* vind men niets dan de *participium Explanatus* in deze zin.

Explanare aliquid alicui. Ter. Cic. *Iemand iets uitleggen, verklaren, ontvouwen, te verſtaan geven.*

Explanare rem obſcuram. Cic. *Een duiſtere, verborge, verholezaak uitleggen, verklaren, ontvouwen.*

Explanare verba. Plin. J. *Woorden onderſcheidentlyk uitſpreken, voortbrengen.*

EXPLĀNTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Colum. *Ontplanten,* dat is, *planten of boomen uitroeyen, uitrukken.*

EXPLĒBĬLĬS, ïs. m. & f. ĭlĕ, ïs. n. Cic. *Ligt om te vullen, voldoen, of verzadigen.*

EXPLĒMENTŪM, ī. n. Plaut. Sen. Ph. *Vervullinge, opvullinge, vullinge.*

EXPLĒNDĒSCO. *Zie* Exſplendeſco.

EXPLĒO, ēs, ēvī, ētūm, ērĕ. acc. Cic. *Vervullen, opvullen, volmaken, voldoen, verzadigen.*

Explere cupiditates, libidinem, odium, &c. acc. Cic. *Begeerlykheden, welluſt, haat, enz. vervullen, verzadigen, voldoen, opvolgen.*

Explere ſitim. Cic. *Den dorſt leſſchen, verſtaan, verzadigen, ſtillen.* Famem. Cic. Ingluviem aliquo cibo. Virg. *Zyn honger of eetluſt vervullen, verzadigen, voldoen.* Avaritiam ſuam pecuniâ. Cic. *Zyn gierigheid met geld verzadigen, voldoen.*

Explere aliquem ſcribendo. Cic. *Iemand door ſchryven voldoen, vergenoegen, zoo vele brieven ſchryven als hy begeert.*

Explere tres annos. Plin. H. Trimatum. Colum. *Drie jaren vervullen, of oud zyn.*

Explere quatuor digitorum longitudinem. Plin. H. *Een lengte van vier vingers beſtaan.* Summam. Liv. *Een hoofd-getal* (vulgò, *ſomme*) *Vol- uit- of opmaken.*

Explere ſe. Cic. Animum ſuum. Ter. *Zyn luſt of genegentheid voldoen, opvolgen; zyn hart ophalen.* Animum alicui. Plaut. *Iemands genegentheid voldoen, volbrengen: Iemand ten vollen vergenoegen, voldoen, te vrede ſtellen.*

Explere mortalitatem *of* ſupremum diem. Tac. *Zyn laatſte tyd of dag vervullen:* dat is, *ſterven, overlyden.*

Explere conſilium. Cæſ. *Een onderneminge of toeleg uitvoeren, voltrekken, volbrengen.*

Explere contumelias honoribus. Juſtin. *Scheldwoorden door eerbewyzingen vergoeden, verbeteren, voldoen.*

Natura ſuis omnibus expleri partibus vult. Cic. *De natuur wil in alle hare deelen volmaakt of volkomen zyn.*

Veteres ſupplemento explere legiones. Liv. *Oude keurbenden met nieuw krygsvolk of vulbenden* (vulgò, *rekruten*) *opvullen, volmaken.*

Patriæ & parentum explere deſiderium. Liv. *Het miſſen van vrienden en vaderland vergoeden, verzoeten, doen vergeten, door goed onthaal.*

EXPLĒTĬO, ōnis. f. Cic. *Voldoeninge, vergenoeginge, genoeggevinge.*

In expletione naturæ ſummi boni finis conſiſtit. Cic. *In 't voldoen, opvolgen, in de vergenoeginge van de natuur beſtaat het hoogſte goed.*

EXPLĒTŪS, ă, ūm. dapibus. Virg. *Vervuld, opgevuld, verzadigd, onthaald* [*met koſtelyke ſpyzen.*]

Vita expleta animi & corporis virtutibus. Cic. *Een leven vervuld, vercierd, verzeld met deugden van ziel en lighaam.*

Expletus. Cic. *Vervuld, vergenoegd, voldaan, opgevolgd, volbragt.* Sprekende van een hartstogt, perſoon, enz.

Vir expletus miſeriis alicujus. Cic. *Een man zeer voldaan, vergenoegd, wel in zyn ſchik met eens anders ellenden, rampen, ongevallen.*

Expletus. Cic. *Vervuld, volbragt, voltooid, geëindigd, volkomen.*

Expletus omnibus ſuis partibus. Cic. *Voltooid, volbragt, volkomen in alle deelen.*

EXPLĬCĀBĬLĬS, ïs. m. & f. ĭlĕ, ïs. n. Cic. *Ligt, gemakkelyk om te ontvouwen, uit te leggen, verklaren.*

Menſura haud explicabilis. Plin. H. *Een maat die men niet nemen of meten kan.*

EXPLĬCĀTĒ. adv. Civ. *Duidelyk, klaarlyk, onderſcheidentlyk, netjes.*

EXPLĬCĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Ontvouwinge, ontplooyinge, ontrollinge.* Van een kleed, kabel, enz.

Explicatio. Cic. *Ontvouwinge, uitleggінge, verklaringe,* van iets duiſters.

Explicationem illuſtrem perpolitamque illa deſiderant. Cic. *Die dingen vereiſſchen een klare en zeer beſchaafde uitleggінge.*

Explicatio nominum. Cic. *Uitleggінge, verklaringe van woorden.*

EXPLĬCĀTŎR, ōris. m. Cic. *Uitlegger, verklaarder, ontvouwer van iets.*

EXPLĬCĀTRĬX, īcis. f. Cic. *Uitlegſter, verklaarſter, ontvouwſter.* Sprekende van de welſprekendheid.

EXPLĬCĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Ontvouwd, ontplooid, ontrold.*

Explicatus. Cic. *Ontvouwd, uitgelegd, verklaard, ontward, openbaar.* Sprekende van een rekeninge, een zake, middel, enz.

Explicatus. Cic. *Klaar, duidelyk, verſtaanlyk, verſtaanbaar, wel te begrypen.* Men zegt *Explicatior* en *Explicatius.*

Non eſt ſatis explicata recordatio hujus rei. Cic. *De gedenkeniſſe of erinneringe van deze zake is niet onderſcheiden, niet klaar genoeg.*

Planiſſimo loco urbs explicata. Cic. *De ſtad legt op een zeer effe vlakke plaatſe uitgeſtrekt, gebouwd, geſtigt.*

EXPLĬCĀTŪS, ūs. m. Plin. H. *Ontvouwinge, ontplooyinge:* ook, *uitrekkinge, uitzettinge,* van de voeten, enz.

Quibus (equis) mollis eſt alterno crurum explicatu glomeratio. Plin. H. *Welke (paarden) een zagte tel of pas hebben door het beurteling voortzetten, of uitſtrekken der beenen.*

Explicatus. Cic. *Ontvouwinge, uitleggінge, verklaringe.*

Difficiles explicatus habere. Cic. *Zware uitleggінge van nooden hebben: Moeylyk, zwaar zyn om uit te leggen, verklaren.*

EXPLĬCĪTŪS, ă, ūm. Cic. *Ontvouwd, uitgelegd, verklaard, klaar, duidelyk, verſtaanbaar, wel te begrypen.*

Explicitus. Cæſ. *Ontvouwd, ontplooid, volkomen.* Men zegt *Explicitior* en *Explicitiſſimus.*

Ex propoſitis conſiliis duobus explicitius videbatur Ilerdam reverti. Cæſ. *Van twee voorgeſtelde raadgevingen ſcheen de klaarſte de gemakkelykſte, de minſt gevaarlykſte of de raadzaamſte na Ilerda te rug te keren.*

Digitized by Google

Explicitus. Cæſ. *Volmaakt, volbragt, voleindigd, geëindigd, voltooid, geſloten, afgedaan.* Sprekende van een zake.

Explicitus tractatus. Ulp. *Een voleindigde, volbragte, geſlote handelinge.*

Explicitus. Mart. *Doorbladerd, doorgeloopen.* Van een boek geſproken.

EXPLĪCO, ās, plĭcŭī of plĭcāvī, plĭcĭtŭm of plĭcātŭm, plĭcāre. acc. Cic. *Ontvouwen, ontplooyen, ontwinden, ontrollen.*

Explicare capillum. Varr. *Het hair ontwarren, ontwinden, ſcheiden.*

Explicare epiſtolam. Cic. *Een brief openen, openbreken, ontzegelen.* Veſtem. Cic. *Een kleed ontvouwen, ontplooyen.*

Explicare vela. Plaut. *Zeil maken, de zeilen byzetten.*

Explicare aliquid. Cic. *Iets uitleggen, ontvouwen, verklaren, ontwarren.* Carmina alicui. Catul. *Iemand gedigten uitleggen, verklaren, doen verſtaan.* Auctorem. Cic. *Een Schryver uitleggen, verklaren.*

Explicare verbis mentem of ſententiam ſuam de quaque re. Cic. *Zyn gevoelen over iets mondeling uiten, uitdrukken, verklaren.*

Explicare ſuas virtutes. Plaut. *Zyn dappere daden verhalen, melden, daar op roemen, pochchen, ſtoffen.*

Se explicare. Cic. *Zig zelven uitdrukken, uiten, zyn gevoelen te verſtaan geven.*

Explicare acies, agmen, turmas, ordines. Cic. Cæſ. Liv. *Zyn benden, hoopen, leger, ſlagorde uitſtrekken, uitbreiden, uitſpreyen.*

Explicare ſe. Cic. *Zig redden, ontwarren, ontlaſten, ontſtaan, bevryden, buiten belemmeringe of moeite ſtellen.*

Explicare captiones of ſe laqueis. Cic. *Liſtige ſtreken, argliſtigheden, of ſtrikken ontdekken, vermyden, ontgaan.*

Explicare negotium. Cic. *Een zake ontwarren, ontwinden, ook, afdoen, afhandelen.* Provinciam terrore belli. Cic. *Een wingewest van de ſchrik des oorlogs verleſſen, bevryden.*

Iter commodè explicui. Plin. J. *Ik hebbe de reis gemakkelyk, gelukkiglyk afgelegt, volbragt.*

Vitam alicujus explicare. Cic. *Iemands leven ontvouwen, verhalen, vertellen, beſchryven.*

Explicare ædificium uſque ad aliquem locum. Cic. *Een gebouw tot een plaatſe uitſtrekken, uitbreiden.*

Natura explicat ligna in flammas. Lucret. *De natuur verandert het hout in vlammen.*

Explicare enſem. Ovid. *Een zwaard uittrekken, rukken: Van leder trekken, rukken.*

EXPLŌDO, ĭs, plōsī, plōsŭm, plōdĕre. acc. Cic. *Uitkloppen, uitjouwen, met handgeklap uit- of verſtooten, verwerpen, quaad keuren, veragten.* Sprekende van een zaak, perſoon, gewoonte, raad, enz.

EXPLŌRĀTĒ. adv. Cic. *Door ervarentheid, zekerlyk, gewiſſelyk: volkomentlyk, grondiglyk, ten volle.*

Explorate aliquid perſpicere & cognoſcere. Cic. *Iets door ervarentheid, grondiglyk, gewiſſelyk doorzien, en weten of verſtaan.*

Explorate judicare de aliquo. Cic. *Met kenniſſe, grondiglyk, verſtandiglyk van iemand oordeelen.*

Explorate navigare. Cic. *Met ervarentheid of voorzigtiglyk varen, verlig zeilen.*

EXPLŌRĀTŌR, ōris. m. Cæſ. *Een verſpieder.*

Explorator. Cic. Cæſ. *Een verſpieder.* Vulg. *Spion, kondſchapper, ontdekker, bezigtiger, beſpieder van 's vyands land of leger.*

EXPLŌRĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Zeker, gewis, onderzogt, ontwyfelbaar, klaar, kennelyk.* Men zegt *Explicatior* en *Explicatiſſimus.*

Ad me omnia explorata perſcribe. Cic. *Schryft alle gewiſſe, of zekere zaken aan my.*

Exploratus. Cic. *Onfeilbaar, zeker, vaſt, gewis.* Sprekende van een hope, bedieninge, middel, enz.

Mihi exploratum eſt, &c. ſeq. inf. of Exploratum habeo, &c. ſeq. inf. Cic. *Het is my gewiſſelyk, zekerlyk bekend, dat, enz. Ik weet voorzeker, dat, enz.*

Id mihi exploratum eſt, of De eâ re mihi eſt exploratum, of Id exploratum habeo. Cic. *Dat heb ik bevonden, ik ben daar van verzekerd, dat wete ik gewiſſelyk voor vaſt, daar twyffel ik geenzints aan.*

Explorata ſalus. Cic. *Een goede, ſterke, friſſe, ongevarende gezondheid.* Victoria. Cic. *Een gewiſſe, zekere, ontwyfelbare zege, overwinninge.*

Timore exploratæ litteræ. Cic. *Brieven die alle vreeze verbannen, verdryven.*

Explorato jam profectos amicos, nocte quietam egit. Tac. *Zekerlyk verwittigd, verſtendigd zynde, dat zyn vrienden reeds vertrokken waren, bragt hy den nagt geruſt door.*

Homo exploratâ aure. A. Gell. *Een man van een ervaren, keurlyk, goed oor, dat is, die ſyn van gehoor is.*

EXPLŌRO, ās, āvī, ātŭm, āre. acc. Cic. *Iets onderzoeken, naſpeuren, op of aanmerken, bezigtigen.*

Explorare regionem, provinciam, locum, &c. Cic. Virg. *Een gewest, wingewest, plaats, enz. bezigtigen, verſpieden, gaan ontdekken.*

Explorare iter. Liv. *Een weg gaan bezien, bezigtigen.* Ventos. Virg. *De winden aanmerken, na de winden kyken.* Portas. Cic. *De poorten wel bezigtigen, bewaken, dikwils komen bezien.*

Explorat cœcas cui manus ante vias. Tibul. *Die met zyne handen na de duiſtere wegen voelt, taſt.*

Explorare maleficium. Paul. Juriſc. *Een miſdaad onderzoeken, naſpeuren, ontdekken.*

Explorare. acc. Virg. *Beproeven, onderzoeken, bezoeken, verzoeken, een proeve van iets nemen.*

Explorat robora fumus. Virg. *De rook ontdekt de deugd van 't hout, door den rook kent men 't hout.* Robur pro ligno.

Explorare epulas guſtu. Tac. *De ſpyze of koſt proeven.* Bonitatem panis. Colum. *De goedheid van 't brood proeven, proeven of 't brood goed is.* Medicamentum uſu. Celſ. *Een geneesmiddel of artzeny door 't gebruik of d'ervarentheid beproeven, onderzoeken.*

Explorare animos alicujus. Ovid. *Iemands gemoed of genegentheid onderzoeken, ondertaſten, polſen,* Vulg. *ſondéren.* Conſilium hoſtium. Cæſ. *Den toeleg, het voornemen der vyanden onderzoeken, naſpeuren, tragten te ontdekken.*

EXPLŌSĬO, ōnis. f. Cic. *Uitkloppinge, uitjouwinge.*

EXPLŌSŬS, ă, ūm. Cic. *Met handgeklap uitgejouwd, verſtooten, quaad gekeurd, verworpen.* Van perſonen en zaken geſproken.

EXPŎLĬO. *Zie* Exſpolio.

EXPŎLĬO, īs, īvī, ītŭm, īre. acc. Plin. H. *Wel glad of effen maken, ſlypen, ſchoon maken, beſchaven, polyſten.*

Expolire opus. Cic. *Een werk van 't verſtand beſchaven, voltooyen, voleindigen, voltrekken.* Conſilium. Plaut. *Een toeleg, voornemen, of beſluit voltrekken, volbrengen.*

Expolire aliquem. Plaut. Cic. *Iemand beſchaven, bequaam maken, onderwyzen, onderregten: In wetenſchappen, enz. opvoeden, opbrengen.* Aliquem omnibus doctrinis. Cic. *Iemand in allerhande geleerdheid onderwyzen, beſchaven, opvoeden, op queeken, bequaam maken.*

Expoliendum limandumque ſe alicui viro docto permittere. Plin. J. *Zig by een geleerd man beſteden, om beſchaafd of onderwezen, en geſlepen,* dat is, *wel geoeffend te werden.*

EXPŎLĪTĬO, ōnis. f. Vitruv. l. 6. c. 11. *Glad of effen making.*

Expolitio ædificiorum. Vitruv. *Fyne, gladde pleiſteringe van huizen.*

Expolitio. Cic. *Beſchavinge, volmakinge, voltooyinge.*

EXPŎLĪTŪS, ă, ūm. Catul. *Glad, effen, vlak gemaakt, gepolyſt.* Sprekende van iets 't welk ruw was. Men zegt *Expolitior* en *Expolitiſſimus.*

Expolitus. Plaut. Vitruv. *Glad met kalk of dergelyk gepleiſterd, beſtreken.*

Expolitus. Cic. *Beſchaafd, voltooid, voltrokken, volmaakt, volbragt.* Van een werk des verſtands geſproken.

Expolitus. Cic. *Beſchaafd, deftig opgevoed, opgebragt, wel geoeffend, geleerd.* Van perſonen.

Bonis artibus & ſtudiis expolitus. Cic. *In goede konſten en wetenſchappen geleerd, geoeffend, opgevoed, opgequeekt.*

EXPŌNO, ĭs, pŏsŭī, pŏsĭtŭm, pōnĕre. acc. Cicer. *Buiten zetten, ſtellen, voordoen, uitzetten, iets te koop zetten, ten toon ſtellen.* Sprekende van koop waren.

Exponere aliquid in Sole. Colum. *Iets in de zon of zonneſchyn uitzetten, ſtellen, plaatſen, leggen.*

Exponere aliquid. Cic. *Iets uitleggen, verklaren, ontvouwen.* Rem geſtam. Cic. *Een treffelyke daad verhalen, vertellen, melden.* Aliquid alicui. Cic. Ante oculos alicujus of in con-

Digitized by Google

conſpectu alicujus. Cic. *Aan iemand of in zyn tegenwoordigheid iets verhalen, vertellen, melden, ontdekken, ontvouwen, verklaren.*

Exponere puerum. Ter. Liv. *Een kind te vondeling leggen.*

Exponere argentum alicui. Cic. *Iemand geld uit of toe tellen.*

Exponere exercitum. Cæſ. Copias *of* Exercitum in terram. Liv. Milites ex *of* de navibus. Cæſ. Virg. *Zyn leger, benden, volk, of krygsknegten ontſchepen, aan land zetten, doen landen.*

EXPŌPŪLĀTĬO, ōnis. f. Colum. *Verwoeſtinge, verdelginge, uitplonderinge.*

Expopulatio apium. Colum. *Der Byen plondering, [die ze aan 't gewas doen.*

EXPŌRRĬGO, ĭs, pōrrēxī, pōrrēctum, pōrrĭgĕrĕ. Plin. H. *Uitreiken, uitbreiden, uitſtrekken, uitrekken, verlangen of langer maken.*

Exporrigere munitiones. Hirt. *Zyn borſtweringen, verſchanſingen, bolwerken uitbreiden, vergrooten, uitſtrekken.*

Exporrigere frontem. Ter. *Zyn voorhoofd glad of zonder rimpels uitſtrekken,* dat is, *wrolyk zyn of worden.*

Annos & longam temporis ſeriem ſibi exporrigere. Sen. Ph. *Vele jaren en een lange reeks van tyd zig voor oogen ſtellen, beloven.*

EXPŌRTĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Uit of vervoeringe van koopwaren.*

Exportatio. Sen. Ph. *Banninge, ban, ballingſchap.*

EXPŌRTĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Uit of weg gevoerd, vervoerd, uitgedragen, uitgebragt.*

Exportatus vehiculo. Juſtin. *Met of in een wagen uitgevoerd, weg gebragt.*

Cadaver ſandapilâ per veſpillones exportatum. Suet. *Een lyk op een doodbaar door de doodgravers uitgedragen, na 't graf gebragt.*

EXPŌRTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. aliquid. acc. Cicer. Virg. *Uit, ver, of weg voeren: Iets uit of weg dragen.* Aliquid calathis. Virg. *Iets in of met teene korven uitvoeren, uit of weg dragen.*

Aurum Italiæ oppidis *of* ex Italiâ Jeroſolymam exportant. Cic. *Zy voeren, brengen het goud uit de ſteden van Italie, of uit Italie na Jeruſalem.*

Exportare aliquid ad aliquem. Plaut. *Iets na iemand uitvoeren, vervoeren, brengen, weg dragen.*

EXPŌSCO, ĭs, pōpōſcī, pōſcītūm, pōſcĕrĕ. acc. Cic. Liv. *Bidden, ernſtig of met aanhoudinge verzoeken, begeren, vergen, eiſſchen, ſmeeken. Expoſcitum* word weinig gebruikt.

Expoſcere pacem votis precibuſque. Virg. *De vrede door beloften en gebeden afbidden, afſmeeken, verzoeken.* Finem peſti. Liv. *Een einde van de peſt of beſmettelyke ziekte afbidden, ſmeeken.*

Expoſcere victoriam à Diis. Cæſ. Deos. Liv. *De zege of overwinninge van de Goden afbidden, afſmeeken, verzoeken.*

Expoſcere auctorem defectionis. Liv. *Den aanleider, aanſteker, helhamel van den afval,* (ter ſtraffe) *opeiſſchen.*

EXPŌSĬTĬO, ōnis. f. Cic. *Uitlegginge, verklaringe, ontvouwinge.*

Expoſitio. Plin. H. Quintil. Cic. *Verhaal, vertellinge, meldinge.*

Expoſitio pueri. Juſtin. *Te vondeling legginge van een kind.*

EXPŌSĬTĬTĬŪS, ă, ūm. Plaut. *Te vondeling gelegd, verlaten, een vondeling.* Van een kind geſproken.

EXPŌSĬTŪS, ă, ūm. dat. Plin. H. *Uit, buiten geſteld, gelegd.* Ook, *Bloot voor gevaar.*

Expoſitus. Cic. Plin. H. *Te koop geſteld.*

Expoſitus oculis. Plin. H. Ante oculos. Cic. *Voor oogen, ten toon geſteld: Voor den dag gedragt.*

Expoſitus. Cic. *Uitgelegd, verklaard, ontvouwd, ontward.*

Expoſitus. Sen. Ph. *Openhartig, vryborſtig, rond, rondborſtig, goedaardig, minzaam.* Sprekende van perſonen.

Vir obvius & expoſitus. Plin. H. *Een meegaand, toegevend, en goedaardig zagtzinnig man.*

Laborem, ingenium, fidem ſuam populo promptam expoſitamque præbere. Cic. *Zyn arbeid, verſtand, vaardige en bereidwillige trouwe den volke rondborſtig aanbieden, tin beſten geven.*

EXPŌSTŪLĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Verzoek, bede.*

Expoſtulatio. Cic. *Klaag vertoog, klaag-rede, beklag, klagte tegen iemand, betigting.*

Expoſtulatio cum aliquo. Cic. *Klagte over of tegen iemand.*

Cognoſſe æquitatem expoſtulationis. Cic. *Oordeel, neem kennisſe van de regtmatigheid of billykheid van myn beklag.*

EXPŌSTŪLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. aliquid ab aliquo. Cic. *Iets ernſtiglyk, met aanhoudinge van iemand verzoeken, afvorderen, vergen, afeiſſchen.*

Expoſtulare cum aliquo de aliquâ re. Cic. *Tegen iemand ergens over klagen, klagten doen: Iemand ergens over doornemen, doorſtryken.*

Expoſtulare injuriam cum aliquo. Ter. *Over een geleden ongelyk tegen iemand klagen, zyn beklag doen.*

Regna omnia de noſtris cupiditatibus expoſtulant. Cic. *Alle Koningryken klagen, doen hun klagten of beklag, over onze begeerlykheden of gierigheid.*

Expoſtulavit mecum parum miſſum ſibi. Plaut. *Hy heeft tegen my geklaagd, my overgehaald, doorgeſtreken om dat hem zoo weinig gezonden was.*

EXPRESSĒ. adv. Cic. *Uitdrukkelyk, klaarlyk, duidelyk, nadrukkelyk.* Men zegt *Expreſſius.*

Expreſſe. Plin. J. *Eigentlyk, net, cierlyk, beſchaafdelyk.*

EXPRESSIM. adv. Ulp. *Uitdrukkelyk, met name, duidelyk, klaarlyk.*

EXPRESSĬŌ, ōnis. f. Celſ. Plin. H. *Uitdrukkinge, uitperſinge, uitknypinge, uitduwinge.* Van 't zap van iets.

Expreſſio aquarum. Vitruv. *Uitdrukkinge, uitperſinge, uitwerpinge van water.*

Expreſſio. Vitruv. *Verhevenheid, hoogte van een plaats.*

EXPRESSŪS, ă, ūm. Cic. *Uitgedrukt, uitgeperſt, uitgewrongen, uitgeknepen, uitgeduwd.* Men zegt *Expreſſior.*

Nubium conflictu ardor expreſſus. Cic. *Hitte door 't zamenſtooten der wolken uitgeperſt, uitgeworpen.*

Expreſſus. Cic. *Uitgedrukt,* dat is, *uitgeſchilderd, afgemaald, uitgegraveerd, uit- of afgeteekend.*

Expreſſus. Cic. *Uitgedrukt, uitgebeeld: Nagebootſt, verbootſt, afgemaald.* Door woorden, door gebaarden, enz.

Litteræ expreſſæ. Cic. *Letteren die men te luid uitſpreekt.*

Expreſſus. Catul. *Uitgedrukt, vertaald, overgezet, vertolkt.*

Fabulæ Latinè ad verbum de Græcis expreſſæ. Cic. *Fabelen, in 't Latyn uit het Grieksch van woord tot woord uitgedrukt, vertolkt, vertaald, overgezet.*

Signum expreſſum. Plin. *Een beeld van verheve werk.*

Expreſſus. Cic. *Klinkende, roemrugtig, doorlugtig, vermaard.* Van een deugd of dergelyk geſproken.

EXPRESSŪS, ūs. m. Vitruv. *Uitdrukkinge, uitperſinge.*

Expreſſus aquarum. Vitruv. *Uitperſinge, uitwerpinge van water.*

Efficere expreſſus aquarum. Vitruv. *Uitwerpingen, uitperſingen van water maken.*

EXPRĪMO, ĭs, prēſsī, prēſsūm, prīmĕrĕ. acc. Plin. H. Mart. *Uitdrukken, perſen, duwen, wringen, knypen.* Om 't zap te hebben.

Exprimere liquorem per linteum. Plin. H. *Een vogt door linnen drukken, perſen, laten zypen.*

Exprimere riſum alicui. Petron. *Iemand het lagchen uit- of afperſen: Iemand doen lagchen tegen dank.*

Exprimere aliquid ab aliquo. Cic. Cæſ. Alicui. Liv. Plin. J. *Iemand iets uit- of afperſen, ontrukken, afknevelen, afdwingen.* Te weten geld, goedkeuringe, tranen, een lachje.

Confeſſionem conceſſi maris hoſti expreſſit. Liv. *Hy dwong, hy perſte den vyand een belydenisſe van de overgelate of gegeven zee af:* dat is, *hy dwong den vyand te belyden, dat hy meeſter van de zee was.*

Exprimere aliquem. Sen. Ph. *Iemand in zeden of manieren verbeelden, nabootſen, navolgen.* Inceſſum alicujus. Ovid. *Iemands gang of tred nabootſen, navolgen.* Colentis imitationem. Front. *Nagemaakte gebaarden van een biddend of offerend menſch vertoonen.*

* Exprimere veteres Auctores. Plin. H. *Oude Schryvers uitſchryven, nabootſen, hun ſtyl of woorden gebruiken, navolgen.*

* Exprimere vitam patris & conſuetudinem, cum animi magnitudine, tum liberalitate. Cic. *Zyn vaders leven en manieren uitdrukken, vertoonen, nabootſen, zoo in grootmoedigheid als milddadigheid.*

Digitized by Google

* Mores alicujus exprimere. Cic. *Iemands zeden uitdrukken, uitſchilderen, afmalen, verbeelden, uitbeelden, verhalen.* In een rede, enz.

Vitium corporis aut linguæ alicujus exprimere. Sen. Ph. *Een gebrek van iemands lighaam of tong na-apen, nabootſen.*

* Exprimere faciem *of* ſimilitudinem alicujus. Plin. H. Formam. Auct. ad Her. Vultum. Quintil. Aliquem tabellâ. Mart. *Iemand uitſchilderen, afmalen, uittekenen, uit- of verbeelden, graveeren, etſen.*

Vultus tuos mihi expreſſit omnes. Cic. *Hy heeft my uw gantſche wezen, alle u gebaarden, manieren uitgedrukt, verbeeld, beſchreven, afgemaald.*

* Exprimere verſibus aliquid. Cic. *Iets in vaarzen, gedigten uitdrukken, afmalen, beſchryven.*

Exprimere ad verbum *of* verbum verbo *of* verbum de verbo. Cic. Verbum è verbo. Ter. *Van woord tot woord vertalen, vertolken, overzetten.*

Aliquid exprimere oratione, verbo *of* dicendo. Cic. *Iets in een vertoog, reden, of mondeling uitdrukken, verhalen, melden, verklaren, openbaren.*

Rationem dicendi in mentibus audientium exprimere. Cic. *Zyn maniere van ſpreken in de gemoederen der toehoorders indrukken, inprenten.*

* Quantum quotidianus ager turres expreſſerat. Cæſ. *Zoo veel als 'er torens opgeworpen wierden uit de dagelyks aangévoerde aarde.*

Exprimere. Plin. J. *Uitdrukken, beteekenen, beduiden.*

Id Græci meliùs exprimunt. Plin. J. *De Grieken drukken dat beter of kragtiger uit, zeggen dat nadrukkelyker.*

Exprimere litteras. Cic. *De letteren uitdrukken, uitſpreken.*

Veſtis ſingulos artus exprimens. Tac. *Een net kleed alle de ledematen vertoonende.*

EXPROBRĀTĬO, ōnis. f. Ter. Quintil. *Verwytinge, verwyt, beſtraffinge, beriſpinge.*

Exprobratio crudelitatis. Juſtin. *Verwyt, beſtraffinge van wreedheid.*

Iſthæc commemoratio quaſi exprobratio eſt immemoris beneficii. Ter. *Dit verhaal is als een verwyt van vergetene weldaden.*

EXPROBRĀTŎR, ōris. m. Sen. Ph. *Verwyter, beriſper, beſtraffer.*

EXPROBRĀTRĬX, ĭcis. f. Sen. Ph. de Benef. l. 7. c. 22. *Verwytſter, beriſpſter, beſtraffter.*

EXPROBRO, ās, āvī, ātum, āre. aliquid alicui *of* aliquem. Cic. Alicui de re aliquâ. Corn. Nep. *Verwyten, te laſte leggen: Iemand over iets beſtraffen.*

EXPROMĬSSOR, ōris. m. g. Digeſt. *Een borge.*

EXPROMĬTTO, is, mīsī, mīſſum, mittĕre. Digeſt. *Voor een ander borge blyven.*

EXPRŌMO, ĭs, prōmsī, prōmtum, prōmĕre. acc. Plaut. Varr. *Uitlangen, voor den dag, uit of te voorſchyn brengen, vertoonen.*

Expromere. acc. Plaut. Cic. Liv. *Ontdekken, openbaren, aan den dag brengen, bekend maken, verhalen, melden, bybrengen, vertoonen, doen zien.* Sprekende van een voornemen, verraad, wet, geſchrift, reden, gevoelen.

Expromere ſupplicia in cives. Cic. *Straffe of wreedheden tegen de burgers gebruiken, plegen.*

EXPRŌMTŬS, ă, ūm. Ter. *Vaardig, levendig, wakker, gaauw, ſnedig.* Van verſtand of geheugeniſſe geſproken.

EXPŪGNĀBĬLĬS, ĭs. m. & f. ĭle, ĭs. n. Stat. *Overwinnelyk, winbaar, gemakkelyk om te winnen, in te nemen.*

** EXPŪGNĀNS, āntis. omn. gen. Herba expugnantior. Ovid. *Een zeer kragtig quaad verdryvend kruid.*

EXPŪGNĀTĬO, ōnis. f. *alleen, of* Urbis expugnatio. Cic. *Inneminge, winninge, ververing van een ſtad.*

EXPŪGNĀTŎR, ōris. m. Liv. *Overwinnaar, overweldiger, veroveraar.*

Expugnator pudicitiæ. Cic. *Schender van de kuiſheid, eerbaarheid.*

EXPŪGNĀTŬS, ă, ūm. Lucret. *Ingenomen, vereverd, gewonnen, overweldigd.* Te weten een ſtad of ſterkte.

EXPŪGNO, ās, āvi, ātum, āre. acc. Cic. *Veroveren, winnen, innemen, overwinnen, overweldigen.* Van een ſtad, ſterkte, huis, enz. geſproken.

Expugnare carcerem. Plaut. *Een gevangenhuis verkragten, overweldigen, openſlaan.*

Expugnare aurum ab aliquo. Plaut. *Iemand zyn goud met liſt ontſutſelen, afhandig maken, ontnemen.*

Expugnare pudicitiam alicujus. Cic. *Iemands kuiſheid of eerbaarheid ſchenden: Iemand tot onkuiſheid verleiden.* Pertinaciam alicujus. Liv. *Iemands hardnekkigheid, halsſterrigheid verwinnen, te boven komen, temmen, betengelen.* Cœpta. Ovid. *Zyn voornemens te werk ſtellen, uitvoeren.*

Expugnare aliquid. Cic. *Iets met arbeid of moeite verkrygen, bekomen, verwerven, erlangen.* Aliquid ratione *of* pecuniâ. Cic. *Iets met redenen of geld verkrygen, bekomen, verwerven.*

Expugnare fortunas alicujus. Cic. *Iemands middelen ontweldigen, na zig nemen, zig meeſter van iemands goederen maken.*

EXPŬĪTĬO. *Zie* Exſpuitio.

EXPŪMO. *Zie* Exſpumo.

EXPULSĬO, ōnis. f. Cic. *Uitdryvinge, uitſtooting, uit verjaginge.*

EXPŪLSO, ās, āvī, ātum, āre. Mart. *Uitdryven, uitſtooten, uitjagen.*

EXPŪLSŎR, ōris. m. Cic. *Uitdryver, uitjager, uitſtooter.*

Tyrannorum expulſor. Corn. Nep. *Uitdryver, uitjager, uitſtooter van dwingelanden.*

EXPŪLSŬS, ă, ūm. Cic. *Uitgedreven, uitgejaagd, uitgeſtooten.*

EXPULTRĬX, ĭcis. f. Cic. *Uitdryſſter, uitjaagſter, uitſtootſter.*

Expultrix vitiorum Philoſophia. Cic. *De Wysgeerte verdryſſter, verbanſter van ondeugden.*

EXPŪNCTŬS, ă, ūm. Plaut. *Uitgeſchrapt, uitgedaan, uitgewiſcht.*

Expunctus manipulus. Plaut. *Een afgedankte, gebroke bende, of rot.*

Expunctus. Plaut. *Geſcheren, kaal, zonder hair.*

EXPŪNGO, ĭs, pūnxī, pūnctum, pūngĕre. acc. Plaut. *Uitſchrappen, uitwryven, uitdoen, uitwiſſen.*

Ut expungatur nomen, ne quid debeam. Plaut. *Op dat myn naam uitgeſchrapt worde, en ik niet ſchuldig zy.*

Expungere. Perſ. *Uitſtooten, uitjagen, uitdryven.*

Expungere cutem *of* genas alicujus. Mart. *Iemand ſcheren.*

Judicum decurias rerum actu expungere. Suet. *Regters afdanken: hun wyſdom benemen.*

EXPŬO. *Zie* Exſpuo.

EXPŪRGĀTĬO, ōnis. f. Plaut. *Een verſchooninge, ontſchuldiging.*

Habui expurgationem. Plaut. *Ik heb een verſchooninge, ontſchuldinge gedaan: Ik ben verſchoond, ontſchuldigd.*

EXPŪRGO, ās, āvī, ātum, āre. Colum. Plin. H. *Reinigen, ſchoonmaken, zuiveren.*

Expurgare ſermonem. Cic. *Een reden verbeteren, beſchaven, nazien.*

Expurgare ſe. Ter. Salluſt. *Zig verſchoonen, verontſchuldigen, zuiveren, regtvaardigen.*

Expurgare ſuſpicionem. Cic. *Quaden agterdogt uit, of afwiſſchen: zig van een vermoeden zuiveren, regtvaardigen.* Poſt factam injuriam. Ter. *Zig na een gedane ongelyk verſchoonen, verontſchuldigen.*

Hoc primùm me expurgare tibi volo, &c. ſeq. inf. Plaut. *Hier van wil ik my eerſt by u zuiveren, regtvaardigen, verſchoonen.*

EXPŪTO, ās, āvī, ātum, āre. acc. Colum. *Uitſnyden, uithouwen, uithakken, uitkappen, uitſnoeyen.* Van een wyngaardſtaak, enz. geſproken.

Exputare. Cic. *Denken, meinen, overwegen, bedenken.*

Exputare aliquid. Plaut. *Iets overwegen, onderzoeken.*

EXPŪTRĔSCO, ſcis, putrŭī, pūtrĕſcĕre. Plaut. *Verrotten, rot worden, bederven.*

EXQUĪRO, ĭs, quīsīvī, quīsītum, quīrĕre. aliquid. Ter. Cic. *Uitzoeken, uitvorſchen, onderzoeken, naſpeuren.*

Omnia verba ſententiæ alicujus exquirere. Cicer. *Alle de woorden van een gezeg onderzoeken, overwegen, ziften, bedillen.*

Exquirere aliquid. Ter. *Onderzoeken, uitvorſchen, naſpeuren.* Aliquid ab aliquo. Cic. Plaut. Ex aliquo. Plaut. De aliquo. Plaut. Cic. *Iemand over iets onderzoeken, ondervragen, polſen, uithooren.* Mores alicujus. Cic. *Onderzoek doen na iemands zeden.*

Ex-

Digitized by Google

Exquire ſitne ita ut ego prædico. Plaut. *Onderzoek, ondervraag, of het zoo zy als ik zegge.*

Exquirere ſententias alicujus. Cæſ. *Iemands gevoelen, gedachten verzoeken, afvragen: Iemand raadvragen.* 't Zy mondeling of door brieven, enz.

Exquirere aliquem. Salluſt. *Iemand zoeken, opzoeken, naſpeuren.*

Exquirere duces multitudinis. Salluſt. *De aanleiders of hoofden van de meenigte, of het graauw opzoeken, naſpeuren.* Aliquid terrâ marique. Salluſt. *Iets ter zee en te land zoeken, navorſchen, naſpeuren.*

Exquirere pacem. Virg. *De vrede zoeken, begeren, afvorderen.*

EXQUISĪTE. adv. Cic. *Naaukeuriglyk, zorgvuldiglyk, naarſtiglyk.* Men zegt *Exquiſitius* en *Exquiſitiſſimè.*

Exquiſitè. Quintil. *Keurlyk, zinnelyk, bejchaafdelyk, naaukeuriglyk, zorgvuldiglyk, naarſtiglyk.*

EXQUISĪTĪM. adv. Varr. *Zie* Exquiſitè.

EXQUISĪTŪS, ă, ūm. part. ab Exquiro. Cæſ. *Zie* Exquiſitè.

Itinere exquiſito per Divitiacum. Cæſ. *Den weg door Divitiacus uit of opgezogt, nageſpoord zynde.*

EXQUĪSĪTŪS, ă, ūm. adj. Cic. *Uitgezogt, uitgelezen, uitgekipt, uitnemende.* Sprekende van een rede, woord, redeneringe, ſtraffe. Men zegt *Exquiſitior* en *Exquiſitiſſimus.*

Exquiſita adulatio. Tac. *Uitgezogte, gemaakte, voorbedagte vleyery.*

Exquiſita munditia. Cic. *Een gezogte, gemaakte, uitgeleze zuiverheid, netheid, reinheid.*

Exquiſitus. Cic. *Zeldzaam, ongemeen, uitgelezen, uitmuntende, treffelyk, uitnemende, deftig.* Van 't verſtand, een meeſter, of oordeel geſproken.

Exquiſitæ epulæ. Plin. H. *Uitgezogte, uitgeleze, uitgekipte geregten: Een uitnemend, uitſtekend, uitmuntend, heerlyk gaſtmaal, onthaal.*

Exquiſitum dicendi genus. Cic. *Een uitgeleze, treffelyke, zeer beſchaafde, deftig ſtyl of maniere van ſpreken.*

Litteræ exquiſitæ. Cic. *Uitgeleze, voortreffelyke, ongemeene, koſtelyke brieven.*

EXRĀDĪCO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Varr. *Uitroeyen, wortelings uitſtrekken, rukken, ontwortelen. Eradico* word meer gebruikt.

EXRŌGO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Feſt. *Iets in een oude wet afſchaffen, vernietigen, afkeuren, door een nieuwe.*

EXSĂCRĬFĪCO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Enn. apud Cicer. *Opofferen, offeren, offerhande doen.*

EXSÆVĬO, īs, īvī, ītūm, īrĕ. Liv. *Uitwoeden, dat is, uit zyn woede of grampſchap bedaren, bedaard, zagtmoedig, zagtzinnig worden.*

EXSĂNGUĪNĀTŪS, ă, ūm. Vitruv. *Zonder bloed, bloedeloos ſap, verdroogd.* Van een lighaam geſproken.

EXSĂNGUĪS, īs. m. & f. guĕ, īs. n. Cic. *Zonder bloed, bloedeloos, van bloed beroofd.*

Exſanguis. Cic. *Bleek, ongedaan, doodſch van verwe, half dood:* Ook, *Bleek door vreeſ, ſchrik.*

Exſangue genus dicendi *of* Exſanguis ſermo. Cic. *Een merkloze, drooge, dorre, magere ſtyl of reden.*

Color exſanguis. Salluſt. Ovid. *Een bleeke, doodſche verwe.*

Exſangues umbræ *of* animæ. Ovid. Claud. *De bloedeloze of bleeke geeſten, zielen der verſtorvenen.*

EXSĂNĬO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Celſ. Colum. *Etter uitwerpen, dryven: Den etter of vuil bloed uit een wonde zuiveren.*

EXSĂTĬĂTŪS, ă, ūm. Ovid. *Verzadigd, zat, vervuld, vergenoegd, voldaan.*

*** Domus clade exſatiata. Ovid. *Een huis door nederlagen of moorden verzadigd.*

EXSĂTĬO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Ovid. Liv. *Verzadigen, zat maken, vervullen, vergenoegen, voldoen.*

Exſatiari ſanguine, morte alicujus. Liv. *Door iemands bloed of dood verzadigd, vergenoegd, voldaan, te vreede geſtelt worden.*

Exſatiare enſes cruore. Sil. Ital. *De zwaarden met bloed verzadigen, zat maken, in 't bloed verwen, doopen.*

EXSĂTURĂTŪS, ă, ūm. Cicer. *Verzadigd, zat, vervuld.*

Libido exſaturata. Cic. *Verzadigde, voldane, vergenoegde, volbragte, opgevolgde wellust.*

Exſaturatus odiis. Virg. *Die zyn haat verzadigd, voldaan, volbragt, vergenoegt heeft.*

EXSĂTŪRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Verzadigen, zat maken, vervullen, vergenoegen, voldoen.* Van gramſchap, haat, en begeerlykheden geſproken.

Exſaturare animum cruciatu alicujus. Cic. *Zyn gemoed verzadigen, (zyn moed koelen), vergenoegen, voldoen door iemand te plagen.*

EXSCĂLPO, ĭs, ſcălpſī, ſcălptūm, ſcălpĕrĕ. Cat. *Uitſnyden, uitkratſen, uitgraven.*

Terram ex aliquo loco exſcalpere. Varr. *Aarde uit een plaats graven, ſpitten, delven.*

Exſcalpere ſignum ex molari lapide. Quintil. *Een beeld uit een molenſteen graveeren.*

Exſcalpere aliquid. Corn. Nep. *Iets uitſchrappen, uitdoen, uitwryven, uitnemen.* Voornamentlyk zoo het gegraveert is.

EXSCĂLPTŪS, ă, ūm. Cat. *Uitgeſneden, uitgekraſt, uitgeſchrapt.*

EXSCĒNDO, ĭs, ſcēndī, ſcēnsūm, ſcēndĕrĕ. Liv. *Uit een plaats opklimmen, opkomen.* Zie *Eſcendo.*

EXSCĒNSĬO, ōnĭs. f. Liv. *Landinge, aan land tredinge.*

Exſcenſionem facere. Liv. *Een landinge doen, landen, volk aan land zetten, werpen.*

EXSCĒNSŪS, ūs. m. Liv. *Landinge, aan land tredinge.*

Exſcenſum facere è navibus in terram. Liv. *Uit de ſchepen landen, de voet aan land zetten, volk aan land zetten, werpen.*

EXSCĪDĬO, ōnĭs. f. Plaut. *Verwoeſtinge, vernielinge, verdelginge, verderf, ondergang.*

Exſcidionem facere oppido *of* oppidi. Plaut. *Een ſtads ondergang of verdelg veroorzaken, te weeg brengen: Een ſtad verwoeſten, vernielen, verdelgen.*

EXSCĪDĬŪM, ĭī. n. Virg. Liv. *Verwoeſtinge, vernielinge, verdelginge, uitroeying, verderf, ondergang,* van een ſtad of geweſt.

Moliri exſcidium urbis. Sil. Petere urbem exſcidiis. Virg. *De verwoeſtinge, ondergang van een ſtad beramen, overleggen: Een ſtad met verderf dreigen.*

EXSCĪNDO, ĭs, ſcīdī, ſcīſūm, ſcīndĕrĕ. linguam. acc. Cic. *Uitſnyden, de tong uit of aſſnyden.*

Exſcindere domos, urbem, &c. Cic. Virg. *Een ſtad, huizen, enz. verwoeſten, verdelgen, vernielen.* Gentem ferro. Virg. *Een volk door 't ſtaal uitroeyen, verdelgen, ganſch ter neder houwen, over den kling doen ſpringen.* Agros. Liv. *'t Land, de akkers verwoeſten, verdelgen.* Portas. Cæſ. *De poorten opbreken.*

EXSCĪSĬO, ōnĭs. f. Vitruv. *Uitſnydinge, uithouwinge.*

Exſciſio tectorum. Cic. *Verwoeſtinge, vernielinge, verdelginge van huizen.*

EXSCRĔĂBĬLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Plin. H. *Uitſpuwelyk, 't geen gemakkelyk is om uit te ſpuwen, of op te rochelen.*

Pulmonum vitia exſcreabilia facit. Plin. H. *Het maakt de vuiligheden der longe gemakkelyk om uit te ſpuwen, of op te haken.*

EXSCRĔĂTĬO, ōnĭs, f. Plin. H. *Uitſpuwinge, ſpuwinge, gerochchel.*

Exſcreatio ſanguinis. Plin. H. *Bloedſpuwinge.*

Exſcreationes faciles facere. Plin. H. *Gemakkelyk doen ſpuwen of rochchelen.*

EXSCRĔĂTŌR, ōrĭs. m. Plaut. *Een rochchelaar, ſpuwer, die dikwils ſpuwt.*

EXSCRĔO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. Ovid. Celſ. *Uitſpuwen, ſpuwen, rochchelen, uitrochchelen.*

Exſcreare linguam. Celſ. *De tong uitſpuwen, of in 't ſpuwen uitſteken.*

EXSCRĪBO, ĭs, ſcrīpſī, ſcrīptūm, ſcrībĕrĕ. acc. Cic. *Uit of over- of naſchryven.* Vulg. *Kopiéren.*

Exſcribere aliquid ex libris alicujus. Varr. *Iets uit iemands boeken uit of naſchryven, uitkippen, vergaderen, verzamelen.*

Exſcribere aliquid. Plaut. *Iets uitteekenen, etſen, na printen.*

Exſcribere patrem ſimilitudine. Plin. J. *Zyn vader in wezen uit of verbeelden, zyn vader zeer gelykenen, het levendig beeld zyns vaders vertoonen.*

Digitized by Google

EXSCRĪPTŪS, ă, ūm. Varr. *Over, uit, of nageſchreven.*
Exſcriptus ex alicujus libro. Varr. *Uit iemands boek uitgeſchreven, getrokken, verzameld.*
Exſcriptus. Plaut. *Geſchreven, geëiſt, uitgeſneden, nageprint.*

EXSCŪLPO, ĭs, ſcūlpſī, ſcūlptūm, ſcūlpĕrĕ. acc. Cic. *Uitſnyden, ſnyden, uitetſen, graveeren.*
Signum è quercu exſculpere. Cic. Quintil. *Een beeld uit een eikenboom ſnyden, uithouwen.*
* Exſculpere alicui oculum. Ter. *Iemand een oog uitrukken.*
Exſculpere verum ex aliquo. Ter. *De waarheid uit iemand trekken, perſſen, uit den hals trekken.*
Vir exſculpſi ut diceret. Plaut. *Ik heb het hem ter naauwer noot uit den hals gehaald, dat hy het zeide.*

EXSCŪLPTŪS, ă, ūm. Varr. *Uitgeſneden, uitgehouwen, getrſt, gegraveerd.*

EXSĔCO, ās, sĕcŭī, sĕctūm, sĕcārĕ. acc. Cicer. Colum. *Uitſnyden, uithouwen.* Van hout, de tong, enz. geſproken.
* Exſecare peſtem Reipublicæ. Cic. *De peſt van den gemeenen Staat verdelgen, uitroeyen.* Nervos urbis. Cic. *De zenuwen of kragten van de ſtad afkappen.*
Quinas mercedes capiti exſecare. Hor. *Vyf ten honderd van de hoofdſomme afperſen.*

EXSĔCRĂBĬLIS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Liv. *Vervloekelyk, verfoeyelyk, vervloekt, verfoeid, gruwzaam, afgryzelyk, gruwelyk.* Men zegt *Exſecrabilior* en *Exſecrabilius.*
** Exſecrabile carmen. Liv. *Vloek-gedigt, of bede der Oude, als zy zig voor hun vaderland ten verderve doemden.*

EXSECRĀNDŪS, ă, ūm. Cic. Plin. H. *Vervloekelyk, verfoeyelyk, vervloekt, verfoeid, gruwelyk, gruwzaam.* Sprekende van perſonen en zaken.
Exſecrandus populo. Cicer. *Vervloekelyk, of vervloekt, verfoeid, gehaat van't volk.*

EXSECRĀNS, ānts. omn. gen. Ovid. *Vloekende, verfoeyende, vloek-ſprekende.*
Verba *of* Vota exſecrantia aliquem *of* nomen alicujus. Ovid. *Woorden of wenſchen, die iemand of des zelfs naam vervloecken, verfoeyen.*

EXSECRĀTĬO, ōnĭs. f. Cicer. Salluſt. *Vloek, vervloekinge, vloek-eed.*
Exſecratione aliquem devincire. Cic. *Iemand door gevloek of een vloek-eed verbinden, verpligten.*
Diram exſecrationem in aliquem componere. Liv. *Vervloekingen, vloeken tegen iemand opſtellen.*
Exſecrationes publicæ. Cic. *Openbare, plegtelyke vervloekingen: Vloek-eeden, of vloeken door de gemeente uitgeſproken.*

EXSECRĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Vervloekt, verfoeid, gruwelyk.* Plinius zegt *Exſecratiſſimus.*
Exſecratus in Conſule captivitatem. Front. *Vervloekt, verfoeit hebbende de gevangenisſe in [de perſoon van] een Burgermeeſter.*

EXSECRŌR, ārĭs, ātŭs sūm, ārī. acc. Cic. *Vervloeken, verfoeyen, verzweren.*
Exſecrari in caput alicujus. Cic. *Iemand duizend vloeken op de kop wenſchen, iemand vervloecken.*

EXSECTĬO, ōnĭs. f. Cic *Uitſnydinge, uithouwinge, uithakkinge.*
Exſectio. Cic. *Een uitſnyding, ſnede, withakking.*

EXSĔCTŪS, ă, ūm. Cic. Hor. *Uitgeſneden, uitgehouwen, uitgekapt.*
Vir exſectus. Cic. Lucan. *Een geſneden, of gelubd man.*
Exſectus puer. Paul. Juriſc. *Een kind uit 's moeders lighaam geſneden.*

EXSĔCŪTĬO, ōnĭs. f. Plin. H. Tac. *Uitvoeringe, volbrenginge, volvoeringe, voleindiginge.*
Exſecutionem alicujus negotii ſuſcipere. Tac. *De uitvoeringe, volvoeringe van een zake ondernemen.*
Exſecutio obligationis. Paul. Juriſc. *Vervulginge van de betalinge eens ſchuldbriefs.*

EXSĔCŪTŎR, ōrĭs. m. Vell. Paterc. *Uitvoerder, volbrenger, volvoerder, te werkſteller.* Van een toeleg, of belofte.
Inimicitiarum exſecutor. Suet. *Een uitvoerder van opgevatte vyandſchap.*
* Exſecutores Magiſtratuum. *Panders, Deurwaarders, Boden van Overheden.* Dit woord word niet gebruikt als by de Regtsgeleerden.

EXSENSŪS, ă, ūm. Mens exſenſa. Jul. Paul. apud A. Gell. *Een uitzinnig, raaskallend verſtand.*

EXSĔQUENS, ēntĭs. omn. gen. Cic. *Uit- of volvoerende, volbrengende.*
Memoriarum veterum exſequentiſſimus. Aul. Gell. *Zeer bedreven of naarſtig in't naſpeuren der oude gedenkſchriften: Een groot oudheids kenner.*

EXSĔQUIÆ, ārŭm. f. plur. Ter. Cic. *Uitvaart, lykdienſt, begraafenis.*
Exſequias alicujus celebrare. Liv. Alicui ſolvere. Virg. *Iemands uitvaart vieren, bywonen, houden.*
Alicujus exſequias cohoneſtare, proſequi. Cic. Comitari. Plin. H. Exſequias alicui ire. Ter. *Iemands uitvaart of begraafeniſſe vereeren, verzellen, bywonen: Met iemands lyk te begraafenis gaan.*

EXSĔQUĬALĬS, ĭs. m. & f. ălĕ, ĭs. n. Ovid. *Lykſtatelyk, van een uitvaart of begraafenis, daar toe behoorende.*

† EXSĔQUĬŎR, ārĭs, ātŭs sŭm, ārī. acc. Varr. *Iemands uitvaart beſtellen, vervaardigen, toebereiden.*

EXSĔQUŎR, ĕrĭs, sĕcūtŭs sŭm, sĕquī. acc. Ter. Cic. *Uit- of volvoeren, volbrengen, voldoen, voleindigen, in't werk ſtellen.* Te weten een onderneminge, belofte.
Exſequi mandata alicujus. Cic. Imperium. Ter. Juſſa. Virg. Liv. *Iemands bevelen uitvoeren, volbrengen, geboorzamen.*
Munus & officium *of* munus officii. Cic. *Zyn ampt en pligt volbrengen, betragten: Zig van zyn ampt en pligt quyten.* Vota. Ovid. *Zyn beloften of bedegeloften voldoen, volbrengen, nakomen.* Iter. Plaut. *Zyn reis volbrengen, volvoeren, voleindigen.*
Exſequi delicta. Suet. *Miſdaden, ſtraffen, wreken.* Injurias. Plin. J. *Ongelyk of hoon wreken, ſtraffen, doen vergoeden.*
Aliquid verbis exſequi. Cic. *Iets met woorden verhalen, ophalen, vermelden, pryzen, ontvouwen.*
Laudes alicujus exſequi. Colum. *Iemands lof verhalen, verbreiden, ophalen.*
Exſequi ſententias haud inſtitui. Tac. *Ik heb niet voorgenomen de gevoelens te verhalen, op te rekenen, ter neder of te boek te ſtellen.*
Exſequi fugam alicujus. Cic. *Iemand in't vlugten na volgen: Vlugten gelyk een ander.*
Exſequi aſpectum alicujus. Plaut. *Het gezigt van iemand wenſchen, zeer begeeren: Verlangen, haken om iemand te zien.*
Exſequi patronam. Plaut. *De voorbede of hulpe van een beſchermſter, beſcherm of ſchutsvrouwe verzoeken, aanroepen.*
Exſequi ſermonem cum aliquo. Plaut. *Redenen of woorden met iemand wiſſelen, verhandelen.*
Exſequi aliquem laude & lætitiâ. Cic. *Den uitvaart van iemand met lof en blydſchap houden: Iemands uitvaart met lof en blydſchap houden, volgen, bywonen.*
Jus ſuum armis exſequi. Cic. *Zyn regt met wapenen vervolgen, voortzetten, bevorderen.*
* Quod oculos fallit, ratiocinatione eſt exſequendum. Vitruv. *Het gene de oogen bedriegt, moet door de redekavelinge herſteld of verbeterd worden.*

EXSĔRO, ĭs, sĕrŭī, sĕrtūm, sĕrĕrĕ. acc. Ovid. Liv. Plin. H. *Uitſteken, uitreiken, uitſtrekken, toonen, ontdekken.* Te weten het hoofd, de tong, de ſchouders, de wortel.
Herba ex humo cacumen exſerit. Ovid. *Het kruid vertoont, of ſteekt den kruin boven d'aarde.*
Paulatim Principem exſeruit. Suet. *Allengsjes vertoonde hy de gebaarden van een Vorſt: Toonde hy zig een Vorſt te zyn.*
Altius vitiis exſeruit caput. Ovid. *Hy verhief zig boven ondeugden.*
Exſerere enſem. Stat. *Een degen uittrekken, rukken, van leder rukken.* Mentis ſecretum. Sen. Trag. *Een geheimenis van 't gemoed openbaren, ontdekken, melden.*
Nunc tuas exſere vires atque animos. Virg. *Vertoon nu uwe kragten en moed: Geef nu blyken van u ſterkte en dapperheid.*

EXSERTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Virg. Stat. *Uitſteken, uitreiken, uitſtrekken, toonen, ontdekken.* Sprekende van de tong, het hoofd, enz.

EXSERTŪS, ă, ūm. Virg. Plin. H. *Uitgeſteken, uitgeſtrekt of gereikt, bloot.* Dentes exſerti. Plaut. *Uitſtaande tanden.*
Manibus exſertis. Cæſ. *Met uitgeſteken, of opgeheven handen.*

EX-

Digitized by Google

EXSĪBĪLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Uitſchuiffelen, uitjouwen, uitſtampen, doen vertrekken.* Cicero gebruikt alleenlyk de *paſſivus* van dit woord.

EXSICCĀTŪS, ă, ūm. Plin. H. *Uit of verdroogd, droog.*

Exſiccatus. Cic. *Geledigd, ledig, uitgedronken.* Sprekende van een fleſch met wyn.

Genus dicendi exſiccatum. Cic. *Een drooge, dorre, verdroogde, barre, magere ſtyl.*

EXSICCĒSCO, ſcĭs, cēſcĕrĕ. Vitruv. *Uitdroogen, verdroogen, droog worden.*

EXSICCO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plin. H. *Uitdroogen, op of verdroogen, droog maken.*

Sol arbores exſiccat. Plin. H. *De Zon verdroogd de boomen, maakt de boomen droog.*

Amnem exſiccare. Juſtin. *Een ſtroom, rivier, of vloed uitdroogen, opdroogen.*

* Exſiccare lagenam. Cic. *Een fleſch uitdrinken, ledigen.*

EXSIGNĀTŪS, ă, ūm. Liv. *Gezegeld, toegezegeld.*

EXSIGNO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Liv. *Toezegelen, zegelen.*

EXSĪLĬO, īs, sĭlŭī *of* sĭlĭī, sŭltūm, sĭlīrĕ. aliquo loco, è *of* de aliquo loco. Plaut. Cic. Catul. *Uit een plaats uit of opſpringen, ſchielyk vertrekken.*

Exſilire ad aliquem. Ter. *Na iemand toeſpringen, toevliegen, ſchielyk loopen.*

Exſilire gaudio. Cic. *Van vreugde of blydſchap opſpringen.*

EXSĪLĬŪM, ĭī. n. Cic. *Zie* Exilium.

EXSĪNŬO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. *Ontvouwen, openen, ontdekken.* Dit woord is ſlegt Latyn.

EXSISTO, ĭs, stĭtī, stĭtūm, sistĕrĕ. Cic. *Wezen, zyn, beſtaan, voorhanden zyn.*

Dentes homini exſiſtunt. Cic. *De menſch heeft tanden.*

Exſiſtit fautor dignitatis *of* dignitati illius. Cic. *Hy is de beſchermheer van zyn waardigheid.*

* Animo Conſulari in Rempublicam exſiſtit. Cic. *Hy heeft een Burgermeeſterlyk hart voor 't gemeene beſt.*

* Exſiſtere. Cic. *Verſchynen, worden, zyn, voor den dag komen.*

Multi Oratores ſubitò exſtiterunt. Cic. *Vele wierden ſchielyk Redenaars:* dat is, *Daar verſchenen ſchielyk vele Redenaars.*

Exſiſtet ex victoria tyrannus. Cic. *Hy zal na d'overwinninge een dwingeland worden.*

Exſiſtere ex aliquâ familiâ. Cic. *Uit een huisgezin of geſlagt ſpruiten, geboortig, af of herkomſtig zyn.* Ab inferis. Cic. Liv. *Uit d'onderaardſche kolken te voorſchyn of opkomen.*

Exſiſtit ex victoria tyrannis. Cic. *De dwinglandy ſpruit, ontſtaat uit de overwinninge.* Avaritia ex luxuria. Cic. *De gierigheid ſpruit uit de overdaad: De gierigheid volgt de overdaad.*

In ejus capite exſtitit corona ex herbis. Cic. *Op zyn hooſd was een kroon van kruiden.*

E virtutibus beata vita exſiſtit. Cic. *Uit de deugden ſpruit, ontſtaat een gelukzalig leven.*

Anguis ab aræ exſtitit. Cic. *Een ſlang quam van onder, of na by 't Outer.*

Vox ab ædè Junonis exarce exſtitit. Cic. *Daar quam een ſtem uit den Tempel van Juno op het kaſteel: Men hoorde een ſtemme uit Junos Tempel op het ſlot.*

EXSŌLVO, ĭs, sōlvī, sōlūtūm, sōlvĕrĕ. Plaut. Lucret. *Ontbinden, losmaken, ſlaken, ontſlaan, vryſpreken.* Plautus voegt 'er nu en dan *Vinculo* by.

Exſolvere. Lucret. *Afſcheiden, losmaken, afzonderen, van malkander doen.*

Exſolvere aliquem curis. Virg. *Iemand van kommer of droefheid verloſſen, bevryden, ontheffen, ontſlaan.* Religione. Liv. *Iemand zyn kommer benemen.*

Illas errore & te ſimul ſuſpicione exſolves. Ter. *Gy zult haar uit de dwalinge en u zelve te gelyk uit vermoeden helpen, redden.*

Exſolvere nodum alicujus erroris. Liv. *De knoop van een dwalinge ontwinden, oploſſen.*

Exſolvere promiſſa. Cic. Tibul. *Zyn beloften voldoen, volbrengen, nakomen.* Vota. Plaut. Liv. *Zyn bedegeloften voldoen, betalen.*

Vota Herculi exſolvit. Liv. *Hy volbragt, voldeed zyn bedebeloſte aan Herkules.*

Exſolvere obſidium. Tac. *Een beleg of belegeringe opſlaan.*

Malè conſultorum pœnas exſolvere. Vell. Paterc. Tac. *De ſtraffe van qualyk beradene dragen, lyden.* De naam van de ſtraffe moet in *ablativo* ſtaan, gelyk als *morte*, zoo men hem doet ſterven, enz.

* His pro cujuſcumque merito Conſul præmia pœnaſque exſolvit. Liv. *De Burgermeeſter ſtraft of beloont deze lu den na yders verdienſten.*

Exſolvere nomina ſua. Cic. Æs alienum. Plin. J. *Zyn ſchulden afdoetalen, af of voldoen.*

EXSŎLŪTŪS, ă, ūm. Tac. *Ontbonden, losgemaakt, geſlaakt, ontſlagen.*

EXSŌMNIS, ĭs. m. & f. nĕ, ĭs. n. Vell. Paterc. *Zonder ſlaap, wakker, wakende, waakzaam.*

Vir animo exſomnis. Vell. Paterc. *Een man wakker of waakzaam van gemoed.*

EXSŌNO, ās, sōnŭī, sōnĭtūm, sōnārĕ. Petron. *Geluid uitſlaan, uitklinken, uitgalmen.*

Exſonat cantibus totum navigium. Petron. *Het gantſche vaartuig wedergalmt, klinkt van 't gezang.*

EXSŌRBĔO, ēs, sōrbŭī, sōrptūm, sōrbērĕ. Plaut. Cic. Hor. *Uitſlorpen, uitzwelgen, uitzuipen, alles af, of uitdrinken.*

Exſorbere difficultatem. Cic. *Een zwarigheid uit de weg nemen, verwinnen, te boven komen.*

EXSŌRDĒSCO, ſcĭs, sōrdēſcĕrĕ. Herod. apud A. Gell. *Vuil, onrein, ontheiligd, beſmet of bevuild worden.*

Nomen Philoſophiæ in hominibus malis exſordeſcit. A. Gell. *De naam van de Wyſgeerte word beſmet, ontheiligt in boze menſchen.*

EXSŌRS, ōrtĭs. omn. gen. Liv. Virg. *Ondeelagtig, zonder deel, niet deelagtig.*

Exſors matrimonii. Plin. H. *Het huwelyk niet deelagtig,* dat is, *ongetrouwd.* Amicitiæ Romanæ. Liv. *De Roomſche vriendſchap niet deelagtig.* Omnis culpæ. Liv. *Van alle ſchuld vry, zuiver.*

Exſors. Virg. *Buiten gemeen, heerlyk, uitnemend, uitmuntend, ſchoon.* Van een paard ſprekende.

* Exſortem ducere honorem. Virg. *Een byzonder groote, ongemeene eere wegdragen, inleggen, behalen.*

EXSPĀTĬŎR, ārĭs, ātŭs sŭm, ārī. Ovid. Quintil. *Spanſſeren, uit wandelen, wyd en zyd uit wandelen, kuyeren.*

Exſpatiari. Plin. H. *Zig uitbreiden, uitſpreyen, uitſtrekken.* Sprekende van bomen.

* Exſpatiari. Quintil. *Uitweiden, een buiten-ſprong doen:* in een reden.

EXSPĔCTĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Wagtinge, verwagtinge, hope.*

Summa eſt exſpectatio tui. Cic. *Daar is een zeer groot verlangen of verwagtinge na u: Men wagt u met ongeduld.*

In exſpectatione Senatus erat, qui Regum, &c. ſeq. ſubj. Liv. *Den Raad was in verwagtinge, bleef af of verwagten, wat koning, enz.*

Contra *of* præter exſpectationem omnium. Cic. *Tegen of buiten aller verwagtinge: als het geen menſch verwagte.*

EXSPĔCTĀTŪS, ă, ūm. Cic. Cæſ. *Verwagt, afgewagt, gehoopt, gewenſcht.* Men zegt *Exſpectatior* en *Exſpectatiſſimus.*

Exſpectatus omnibus venis. Cic. *Gy komt verwagt, gewenſcht van alle menſchen.*

Exſpectatus ad ampliſſimam dignitatem. Cic. *Die men verwagt te zullen komen tot een zeer groot aanzien.*

EXSPĔCTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. aliquem. Cicer. *Iemand verwagten, afwagten, hopen of wenſchen te zien.*

Exſpectare aliquid. Ter. Cic. *Iets verwagten, afwagten, wenſchen, hopen.*

Exſpecto dum venis. Ter. Cic. Dum *of* donec venias. Trajan. *Ik wagte, verwagte tot dat gy komt.* Ut venias. Cic. Liv. *Ik verwagte tot dat gy komt.*

De Gracchi Tribunatu quid exſpectem neſcio. Cic. *Wat ik van het Gildhoofdmanſchap van Gracchus zal verwagten weet ik niet.*

Ab aliquo aliquid exſpectare. Cic. *Iets van iemand verwagten, afwagten, wenſchen, verzoeken, begeren.*

EXSPĔS. m. & f. Ovid. Hor. *Hopeloos, wanhopig, van hope beroofd, ontbloot.*

Exſpes vitæ. Tac. *Hopeloos van 't leven, die de hope van 't leven verloren heeft.*

EXSPĪRĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Uitademinge, uitwaaſſeminge, uitdampinge, damp, waaſſem.*

Digitized by Google

EXSPĪRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Lucret. Plin. H. *Vitwaasſemen, uitademen, uitdampen: Dampen, waaſſem uitwerpen.*

Exſpirare flammam. Virg. *Vlammen uitwerpen, uitbraken.* Uit de mond, enz.

Exſpirare, *alleen*, Hirt. Virg. Liv. Exſpirare animam. Plin. H. *Den geeſt uitblazen, geven: ſterven, overlyden.*

⌜ Exſpiratur. Plin. H. *Men ſterft.*

EXSPLENDĒSCO, ſcĭs, ſplēndŭī, ſplēndēſcĕrĕ. Corn. Nep. *Vitſchynen, uitblinken, uitſchitteren, uitglinſteren.*

Inter æquales explendeſcebat. Corn. Nep. *Hy blonk uit, munte uit onder zyns gelyken.*

In puero corporis animique dotes exſplenduerunt. Suet. *De gaven van lighaam en gemoed blanken, monteden in hem uit nog een kind zynde.*

EXSPŎLĬO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. aliquem aliquâ re. Cicer. *Iemand van iets berooven, ontblooten: Iemand iets ontrukken, ontrooven, ontweldigen, afzetten, ontnemen.* Te weten, goederen, ampten, aanzien, enz.

Exſpoliare honorem & dignitatem Cæſaris. Cæſ. *Cæſarem dignitate & honore.* Cic. *Cæſars eere en waardigheid ontrooven, Cæſar van eere en aanzien berooven, ontblooten.*

EXSPŪĬTĬO, ōnis. f. Plin. H. *Vitſpuwinge.*

Exſpuitio ſanguinis. Plin. H. *Bloedſpuwinge, uitſpuwinge van bloed.*

EXSPUMO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Celſ. *Vitſchuimen, ſchuimen, ontſchuimen, ſchuim op of uitwerpen.* Sprekende van vogtigheid, of eetter, enz.

Ex aure humor exſpumat. Celſ. *Daar ſchuimt vogt*, dat is, [illegible] *komt een ſchuimagtige vogt uit het oor.*

EXS[illegible], ās, ſpūī, ſpūtūm, ſpŭĕrĕ. acc. Celſ. *Vitſpuwen.*

Lacrymam oculi non exſpuunt unam. Plaut. *De oogen werpen niet eenen traan uit.*

Exſpuere aliquid ex animo. Ter. *Iets uit zyn gemoed bannen, verdryven, uitwerpen.*

Mare exſpuit illum. Catul. *De zee ſpuwt of werpt dat uit, of op.*

EXSTĀNS, ăntĭs. omn. gen. Cæſ. Virg. *Uit of overend ſtaande, verheven.* Statius zegt *Exſtantior.*

EXSTANTĬA, æ. f. Colum. *Boven uitſtekinge, of kykinge, verheffinge, verhevenheid, uitpuilinge.*

Exſtantia viris. Colum. *Vitſchietinge van een wyngaard.*

EXSTĪLLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. *Uitdruppelen, uitzypen, uitdruipen.*

Sinapis oculi ut exſtillent facit. Plaut. *De moſtaard doet de oogen overloopen, druipen, tranen.*

Exſtillare liquorem. Colum. *Een vogt uitwerpen, uitgeven.*

Exſtillare lacrymis. Ter. *Tranen ſtorten, weenen.*

EXSTĪMŪLĀTŎR, ōrĭs. m. Tac. *Een aanprikkelaar, aanſteker, aanleider, ophitſer, ſtokebrand, helhamel, aanmoediger.*

EXSTĪMŬLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Ovid. Col. *Aanprikkelen, ophitſen, aanſteken, opwekken, aanmoedigen, aanleiden, opzetten.*

Dictis aliquem exſtimulare. Ovid. *Iemand met woorden aanprikkelen, opwekken, aanmoedigen.*

EXSTĬNCTĬO, ōnis. f. Cic. *Uitbluſſinge, uit, of verdoovinge, vernietiginge.*

Exſtinctio. Cic. *De dood: Levens uitbluſſinge.*

EXSTĬNCTŎR, ōrĭs. m. Exſtinctor incendii. Cic. *Uitbluſſer, uit- of verdoover van den brand.*

Exſtinctor patriæ. Cic. *Een verdelger, verwoeſter, vernieler van zyn vaderland.* Belli. Cic. *Een uitdelger van den oorleg.* Conjurationis. Cic. *Een verydelaar van een t'zamenzweringe.*

EXSTĬNCTŬS, ūs. m. Plin. H. *Uitbluſſinge, uitſmooringe, uitdoovinge van een kaars.* Men vind van dit woord niets dan d'ablativus.

Odor à lucernæ exſtinctu. Plin. H. *Stank of reuk van 't uitbluſſen eener kaarſſe.*

EXSTĬNCTŬS, a, ūm. Ovid. *Uitgebluſcht, uitgeſmoord, uitgedoofd.* Van vuur, ligt, enz. geſproken.

Exſtinctus. Cic. Virg. *Dood, overleden.*

Exſtincta ſpes. Liv. *Uitgebluſchte hope.*

Pudor exſtinctus. Virg. *Uitgebluſchte, verlore, geſchonde, beſmette eer, ſchaamte, of eerbaarheid.*

EXSTĬNGUO, guĭs, ſtīnxī, ſtĭnctūm, ſtĭnguĕrĕ. Cicer. *Uitbluſſchen, ſmoren, uitdooven, verdooven, vernietigen, verderven.*

Alicui animam exſtinguere. Ter. *Iemand den adem uitworgen, uitwringen: Iemand om den hals brengen, dooden.*

Exſtinguere ſcripta. Cic. *Schriften uitwryven, uitſchrappen, uitwiſſen.*

Exſtinguere. acc. Cic. *Uitbluſſen, verſmoren, ſmoren, vernietigen, ſtillen, verdooven, dempen.* Sprekende van een gerugt, de geheugeniſſe, een oorlog, een hartstogt, enz.

Vox circumvagando extinguitur. Vitruv. *De ſtem word verdoofd door 't om zwerven, omdraayen.*

Exſtinguere aliquem. Virg. *Iemand dooden, om 't leven brengen.* Urbem aliquam. Cic. *Een ſtad verwoeſten, verdelgen, vernielen.*

Exſtinguere memoriam alicujus rei. Cic. *De geheugeniſſe van een zake uitwiſſen, vernietigen.*

Id oblivione exſtinguitur, of Memoria rei illis exſtinguitur. Cic. *Dat word door vergetelheid uitgewiſcht, of de geheugeniſſe van die zake is vernietigd.*

* Exſtinguere formam. Ter. *De ſchoonheid verdooven, wegnemen, haar glans benemen, bederven.* Ignominiam. Corn. Nep. *Een ſchande uitwiſſen.* Famem. Sen. Ph. *Den honger verdryven.*

Manus candor Parium marmor exſtinguit. Petron. *De witheid, blankheid van zyn hand verdoofd het Pariſche marmer, of overtreft het, enz. Zyn hand is blanker als 't marmer van 't eiland Paros.*

EXSTĬRPĀTĬO, ōnis. f. Colum. *Uitrooyinge, uittrekkinge, uitrukkinge met wortel en al.*

EXSTĬRPO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. aliquid. Colum. Plin. H. *Iets uitrooyen, wortelings of met wortel en al uittrekken, uitrukken.* Sprekende van een kruid, plant, enz.

Exſtirpare pilos corporis. Mart. *Het hair van 't lighaam uittrekken, uitrukken.*

Exſtirpare. acc. Cic. *Uitrooyen, verdryven, bannen, verjagen, wegnemen.* Van een hartstogt, ondeugd, quade gewoonte.

Exſtirpare humanitatem ex animo alicujus. Cic. *De beleefdheid, uit iemands gemoed uitrooyen, bannen, verjagen, verdryven.*

EXSTO, ās, ſtĭtī, ſtĭtūm, ſtārĕ. aliquo loco. Ovid. De aliquo loco. Colum. Ex aliquo loco. Cæſ. Supra aliquem locum. Colum. *Boven uit een plaats ſtaan, uitſteken, uitkomen, zig vertoonen, verheffen.*

Exſtare duos digitos. Plin. H. Duobus digitis. Colum. *Twee vingeren hoog uitſtaan.* E terra ſeſquipede. Colum. *Anderhalve voet of een voet en een halve uit of boven de aarde ſtaan.* Capite ſolo ex aquâ. Cæſ. *Met het hoofd alleen boven 't water ſtaan, of uitſteken, tot den kop toe in 't water ſtaan.*

* Exſtare. Cic. *Te voorſchyn komen, voorhanden zyn.*

Exſtare. Cic. Plin. H. *Zyn, verſchynen, overblyven, overig zyn, beſtaan, blyken.* Van een rede, ſchildery, enz. geſproken.

Exſtant epiſtolæ Philippi. Cic. *Daar zyn nog brieven van Philippus voor handen, overig, of overgebleven. Men heeft nog brieven van Philippus in handen.*

Auctor hujus doctrinæ non exſtat alius. Liv. *Daar is geen ander ſtigter of vinder van deze leere.*

Multa exſtant in me tua merita. Cic. *Daar blyken nog vele van uwe verdienſten myn waarts.*

*** Exſtare aliquem. Stat. *Boven iemand uitmunten, uitſteken, iemand overtreffen, te boven gaan.*

EXSTRŪCTĬO, ōnis. f. Cic. *Opbouwinge, ſtigtinge, gebouw.*

EXSTRŪCTŬS, a, ūm. Ovid. *Gebouwd, geſtigt.*

Menſa exſtructa multis dapibus of multâ carne. Cic. Ovid. *Een tafel met vele koſtelyke ſpyzen gedekt, toebereid, voorzien.*

EXSTRŬO, ĭs, ſtrūxī, ſtrŭctūm, ſtrŭĕrĕ. Cicer. *Bouwen, ſtigten.*

Exſtruere rogum. Cic. *Een houtſtapel tot een lykuyer ſtigten, vervaardigen, maken.* Cumulum of aggerem. Cæſ. *Een bolwerk of dyk opwerpen.*

Exſtruere focum lignis. Cic. *Een vyer van hout aan leggen, maken.* Menſas cibis. Cic. Tibul. *Tafelen met ſpyze voorzien,*

Digitized by Google

zien, het eten op tafel zetten, opdiſſchen.
Exſtruere verba in numerum. Cicer. De woorden in maatgeluid ſtellen, brengen.
EXSŪCCŪS, ă, ūm. Sen. Ph. Sappeloos, zonder ſap, droog, dor, ſchraal. Sprekende van een lighaam.
Exſuccus. Quintil. Droog, dor, ſchraal, ſlegt. Van een rede geſproken.
EXSŪCTŪS, ă, ūm. part. ab Exſugo. Varr. Uitgezoge, uitgeput, droog, dor, mager. Sprekende van dieren, enz.
Exſuctiores vaccæ, ſegetes, &c. Varr. Te veel uitgezoge, uitgedroogde, uitgeputte, te drooge, dorre, ſchrale, magere koeyen, weilanden, enz. Als ze te veel of dikwils gedragen hebben.
EXSŪDO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Colum. Uitzweeten, vogt allengſkes, gelyk als in 't zweeten, uitgeven, uitwerpen.
*** Exſudare liquorem. Colum. Vogtigheid uitzweeten, uitgeven, uitwerpen.
* His reſtituendis exſudatur labor. Liv. Men arbeid tot zweetens toe, in 't herſtellen van deze dingen.
*** Exſudare cauſam. Hor. Een zake bepleiten dat men zweet, dat het rookt.
*** Humor exſudat. Virg. De vogtigheid trekt of waaſemt uit. De Poëet gebruikt dit woord hier in ſenſu neutro, men moeſt anderſints Exſudatur gezegt hebben.
EXSŪGO, īs, ſūxī, ſuctūm, ſugĕrĕ. acc. Plaut. Colum. Uitzuigen, na zig trekken.
Ex membris of A membris humores aër exſugit. Vitruv. Colum. De zon zuigt of trekt de vogtigheden uit de leden of ledematen.
EXSŪL. Zie Exul.
EXSŪLTĀBŪNDŪS, ă, ūm. Juſtin. Danſende, opſpringende, zeer vrolyk, blyde.
Lugentia caſtra velut exſultabundus intravit. Juſtin. Hy quam in het treurend leger als opſpringende van vreugd, als zeer verblyd.
EXSŪLTĀNS, āntis, omn. gen. Cic. Uitſpringende, opſpringende, danſende, ſpringende. Sprekende van viſchen, enz.
Exſultans. Cic. Van vreugde opſpringende, opgetogen: In vreugde uitgelaten, zeer verheugd of verblyd. Van perſonen geſproken.
Lætitiam exſultantem reprimere, comprimere. Cic. Een uitgelate, groote, of ongemeene vreugd beteugelen, bedwingen, matigen. Furorem. Cic. De woedheid beteugelen.
EXSŪLTĀNTIĂ, æ. f. Taurus Ph. apud A. Gell. Tegenſprong, hevige uit- of aanval. Dit woord is in geen groot gebruik.
Cum doloris exſultantiâ colluctari. Idem. Met de hevigheid der ſmarte worſtelen.
EXSŪLTĀNTĔR. adv. Met uitgelate of groote vreugde, vrolykheid, blydſchap: Zeer blydelyk, of vrolyk. Men vind dit woord niet als in comparativo gradu.
Quæ hilarius & quaſi exſultantius ſcripſi. Plin. J. Dingen die ik zeer vrolyk, en als in lugtige luſtige luimen opſpringende, geſchreven hebbe.
EXSŪLTĀTIO, ōnis. f. Sen. Ph. Plin. H. Quintil. Opſpringinge, danſinge van vreugde of blydſchap, uitgelate, of ongemeene vreugde, vrolykheid.
Exſultatio. Plin. H. Een kapriool ſprong.
EXSŪLTIM. adv. Hor. Opſpringende, danſender wyze, met ſprongen.
Equus campis ludit exſultim. Hor. Het paard ſpeelt ſpringende, met ſprongen in 't veld.
EXSŪLTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. Ovid. Uit- of opſpringen, ſpringen. Van een kieken, een viſch, enz.
Exſultare in præliis. Cic. Opſpringen, ſpringen, ſprongen maken in een gevegt.
** Exſultare, alleen, of Exſultare gaudio, lætitiâ, voluptate. Cic. Catul. Van vreugde opſpringen, danſen: uitgelaten, opgetogen zyn van vreugde, blydſchap, vrolykheid.
Juveniliter exſultare. Cic. Van vreugde jeugdiglyk of gelyk jonge luiden opſpringen, danſen, uitgelaten of opgetogen zyn.
Exſultare morte alicujus. Plin. J. Van vreugde over iemands dood opſpringen: Over iemands dood uitgelaten, opgetogen zyn van blydſchap. Victoriâ alicujus. Cic. Van vreugde opſpringen, uitgelaten, opgetogen zyn van blydſchap over iemands overwinninge, zege.
In perniciem aliorum exſultare. Sen. Ph. Over 't verderf van anderen opſpringen, zeer verheugd of blyde zyn.
* Exſultare. Cic. Liv. Hoogmoedig, trots, hoovaardig, bars, vermetel, verwaand zyn.
Exſultare in victoriâ. Cic. In d'overwinninge hoogmoedig, trots, hoovaardig, bars zyn. In ruinis alicujus. Cic. Van vreugde in of over iemands verderf opſpringen, opgetogen, uitgelaten zyn.
Exſultare. Cic. Liv. Zig beroemen: Snorken, ſloffen, pochchen.
Græci exſultant, quòd, &c. ſeq. indic. Cic. De Grieken beroemen zig, ſnorken, ſloffen, dat, enz.
Nunquam in ſuam famam geſtis exſultavit. Tac. Nooit was hy trots op zyn bedryf, om roem te behalen.
* Oratio exſultat in eo. Cic. Daar in munt een vertoog uit, daar in is een redevoeringe cierlyk, fraay.
EXSŪPĔRĂBĬLIS, īs. m. & f. ĭlĕ, īs. n. Stat. Overwinlyk, het gene men te boven kan komen.
Vallum non exſuperabile. Claud. Een onwinbaar, onverwinlyk bolwerk.
*** Saxum non exſuperabile. Virg. Een ſteen, welkers moeite van opwaarts te rollen niet te boven te komen. De Poëet ſpreekt van den ſteen dien Siſyphus in de hel boven op een berg moeſt voeren, rollen, en welke dan weder na beneden te rug rolde.
EXSŪPĔRĂNTIA, æ. f. Cic. Uitmentheid, uitſtekendheid, voortreffelykheid, deftigheid, verhevenheid, grootheid. Van de deugd geſproken.
Exſuperantia. A. Gell. Verhevenheid, grootheid, deftigheid van gemoed, grootmoedigheid.
EXSŪPĔRĀTIO, ōnis. f. Auct. ad Her. Grootſprake, vergrootende manier van ſpreken. Idem quod Hyperbola, figura Rhetorices cum ſententia aliqua fidem excedit, poëtis quam oratoribus uſitatior.
EXSŪPĔRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Liv. Virg. Te boven komen, overwinnen, te boven gaan.
Exſuperare moras. Virg. Beletſelen, hinderpalen te boven komen, overwinnen. Vires. Ovid. Iemands kragten te boven gaan.
Exſuperare virtute. Virg. Door of in dapperheid uitmunten, uitblinken, uitſteken.
Stultitia ejus exſuperat hæc omnia. Ter. Zyn zotheid gaat boven, of overtreft allen dezen. Hy had hem te voren vergeleken by een ezel, een blok, enz.
Prædicatio tua meam formam exſuperat. Plaut. Uwe lof overtreft myn ſchoonheid, gaat die te boven.
Magnitudo ſceleris illius omnium ingenia exſuperat. Salluſt. De grootheid van zyn ſchelmſtuk overtreft alle verſtanden, gaat alle begrip of bevattingen te boven.
Exſuperare jugum (montis.) Virg. Den kruin, de hoogte van een berg winnen, boven op de kruin van een berg klimmen. Solum. Virg. Door een land trekken, rukken.
Exſuperare undas. Virg. Boven op de baren uit- of opkomen, dryven, verſchynen.
EXSŪRDĀTŪS, ă, ūm. Sen. Ph. Dooſ gemaakt, verdooſd, dooſ.
Clamoribus exſurdatus. Sen. Ph. Door 't ſchreeuwen of roepen dooſ gemaakt, verdooſd.
EXSŪRDO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plin. H. Verdooven, dooſ maken, dooſ doen worden.
Græcis actionibus aures curiæ exſurdantur. Val. Max. De ooren van de vergaderinge worden door 't ſpelen der Griekſche ſtukken verdooſt, dooſ gemaakt.
Exſurdare palatum. Hor. De ſmaak verdooven, bederven.
EXSŪRGO, īs, ſūrrēxī, ſūrrĕctūm, ſurgĕrĕ. Plaut. Cic. Opryzen, opkomen, opſtaan: ook, opwaſſen, opgroeyen.
Exſurgere foras. Plaut. Opſtaan om na buiten te vertrekken, gaan. In aliquem locum. Plaut. Opſtaan om ergens na toe te gaan.
A genibus exſurgere. Plaut. Van 't knielen opſtaan, opryzen.
Exſurgit mons ab Indico mari. Plin. H. Den berg ryſt, gaat op van de Indiaanſche zee.
* Exſurgere. Cic. Salluſt. Opkomen, verkomen, moed grypen, ſchippen.
Exſurget Reſpublica auctoritate tuâ. Cic. Het gemeene beſt zal door u gezag weder opryzen, opkomen; herſteld worden: Tot des zelfs vorige ſtaat of luiſter gebragt worden.

EXSŪSCITĀTĬO, ōnĭs. f. Auct. ad Her. *Opwekkinge, aanneopinge, aanprikkelinge, aanwakkeringe, aanmoedigінge, aanporringe.*

EXSŪSCĬTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Cic. *Opwekken, wakker maken, wekken.*

Exſuſcitare aliquem *of* animum alicujus. Cic. *Iemand opwekken, aanmoedigen, aanwakkeren, aanneopen, aanprikkelen, aanporren.*

Exſuſcitare memoriam. Auct. ad Her. *Iemands geheugenisſe opwekken, wakker maken, ververſchen.*

EXTĂ, ōrūm. n. plur. Cic. *Ingewand, ingewanden van menſchen: Ingewand, gewey van beeſten.*

EXTĀBĒSCO, ſcĭs, tābŭī, tābēſcĕrĕ. Poëta apud Cic. *Uittееren, uitquynen, uitdroogen: Dor, d. oog, mager worden.*

Extabuit macie corpus. Vetus Poëta apud Cic. *Het lighaam was van magerheid uitgeteerd, uitgedroogd.*

Extabeſcere. Cic. *Verdwynen, verzwindelen, te niet gaan.* Van een gevoelen geſproken.

EXTĀRĬS, is. m. & f. āre, is. n. Olla extaris. Plaut. *Offeringewand-pot: Een pot, daar men d'ingewanden der ſlagt-offeren in kookte.*

EXTĔMPLŌ. adv. Plaut. Cic. *Terſtont, aanſtonds, ten eerſten, haaſtelyk, met een vaart, opſtaande voet.*

EXTĔMPŌRĀLĬS, is. m. & f. ālĕ. is. n. Quintil. Plin. J. *Voor de vuiſt, uit de vuiſt weg, zonder bedenkinge gezegd, gemaakt.* Sprekende van een vertoog, een gedigt.

Extemporalis facilitas. Quintil. *Gave, bequaamheid of hoedanigheid, van voor de vuiſt iets te zeggen, of ſchryven.* Temeritas. Quintil. *Een rockeloozе, vermetele reden voor de vuiſt uitgeſproken.*

* Extemporalis. Mart. *Die voor de vuiſt ſpreekt of ſchryft.*

EXTĔMPŌRĀLĬTĀS, ātĭs. f. Suet. *Gave, bequaamheid, hoedanigheid van voor de vuiſt te ſpreken, ſchryven.*

EXTĔMPŌRĀNĔŬS, ă, ūm. Extemporanea oratio. *Een vertoog voor uit de vuiſt uitgeſproken.* Voſſius en andere geleerden verwerpen dit woord als qùaad Latyn.

EXTĔMPORE, vel ex tempore, duabus vocibus. Cic. *Op ſtaande voet, voor uit uit de vuiſt, terſtond.*

EXTĔNDO, ĭs, tĕndī, tēnsūm, tĕndĕrĕ. acc. Colum. *Uitſpannen, uitrekken, uitſtrekken, uitbreiden.*

Extendere vincula. Plaut. *Banden uitſpannen, uitrekken.*

Extendere in proceritatem. Colum. *Zig in de hoogte uitſtrekken: In de hoogte opgaan.*

Equitatus ſeſe extendit. Hirt. *De ruitery ſtrekt of breid zig uit, opent de ryen en geleederen.*

Extendere Conſulatum. Plin. J. *Het Burgermeeſterſchap of de tyd van dien verlengen.* Curas in annum ſequentem. Liv. *Zyn kommer en zorgen tot het volgende jaar uitſtrekken, uitbreiden.* Pugnam in longum ſpatium. Liv. *Den ſtryd of het gevegt een lange tyd verlengen, doen duren.* Se ſupra vires. Virg. *Zig boven zyne kragten verheffen: Meer ondernemen als men uitvoeren kan.*

Extendere iter. Liv. Extendere ſe magnis itineribus. Cæſ. *Groote dagreizen doen, afleggen.*

Ibi ſuam ætatem extendebant. Plaut. *Daar verſlaten zy hunne dagen, daar bragten zy hun levens tyd door.*

Extendere famam factis. Virg. *Zyn faam, vermaardheid, of naam, door doſtige daden verbreiden, vergroоten, vermeerderen.*

Majores nido pennas extendere. Hor. *Zyn vleuken breeder uitſtrekken als het neſt is:* dat is, *hooger willen vliegen, als iemands ſtaat mede brengt.*

EXTĔNSĬO, ōnĭs. f. Vitruv. *Uitſpanninge, uitſtrekkinge, uitrekkinge.*

EXTĔNTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Plaut. *Uitſpannen, uitrekken, uitſtrekken, uitbreiden:* ook, *toonen, wyzen, doen zien.*

Alieno vires tuas extentas oſtio. Plaut. *Gy toont uw kragten op een vremde deur.*

EXTĔNTŬS, ă, ūm. Cic. *Uitgeſpannen, uitgeſtrekt, uitgerekt.* Sprekende van een arm, een touw. Men zegt *Extenſior* en *Extentiſſimus.*

Extenta itinera. Liv. *Groote, lange, zware dagreizen.*

Vallis extentiſſima. Liv. *Een zeer lang, uitgeſtrekt dal, valley.*

Cornua exercitûs extenta. Curt. *De uitgeſtrekte, uitgebreide vleugels van een leger.*

EXTĔNŬĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Verkleininge, verminderinge, een draay in de Redenkenſt*, ſtrydende tegen de *figura Hyperbole*, als men dingen veel geringer maakt danze zyn.

EXTĔNŬĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Verdund, fyn, dun.* Sprekende van de lugt, enz. Cicero zegt *Extenuatiſſimus.*

Extenuatus. Vitruv. *Verminderd, verkleind, dun, teer of ſchetig gemaakt, afgeboomen.* Van een pilaar geſproken.

Extenuatus. Cic. Salluſt. *Dun, zwak, verzwakt.* Sprekende van een leger, een bende, enz.

EXTĔNŬO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plin. H. *Verkleinen, verdunnen, klein, teer, of dun maken.*

Extenuatur cibus ab dentibus in ore. Plin. H. *De ſpys word van de tanden in den mond dun gemaakt, afgekaauwt.*

Extenuare columnas. Vitruv. *Pilaren dun, teer, ſchetig, klein maken.*

Extenuare aliquid in pulverem. Plin. H. *Iets tot ſtof malen, vergruizen.*

Extenuare aliquid. Cic. Liv. *Iets verkleinen, verminderen, geringer of kleinder voordragen als het is.* Sprekende van een misdaad, een gerugt, een quaad, of van lof. Men voegt'er nu en dan *Verbis* by.

Extenuare cenſus alicujus. Cic. *Iemands ſchattingen verminderen, verkleinen: Iemand afſlag van ſchattingen geven.*

Extenuare hoſtilem frequentiam. Front. *Den vyandlyken hoop verminderen, verzwakken.*

Extenuabant paulatim anguſtiæ agmen. Liv. *De engtens ſleten, prangden of perſten de benden allengskens digt by een.*

** EXTĔR, ĕrā, ĕrūm. Stat. *Uitheemſch, uitlandſch, vremd.* *Extraneus* beter.

EXTĔRĔBRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Cic. *Uitboren:* ook, *Iets met kragt, of naauwkeurig onderzoek uithalen.*

Exterebrare aliquid. Varr. *Iets uitboren:* dat is, *uitverſchen, uitzoeken, uitdelven, naſpeuren.*

Nunquam iſthuc exterebrabis, ut ſis prior quàm ego ſim. Plaut. *Gy zult dat nooit uitwerken, dat gy voor my zult gaan, of voor my geſteld zult worden.*

EXTĔRGĔO, ēs, tērsī, tērsūm, tērgērĕ. Plaut. Varr. Vitruv. *Schoon uitwryven, uitvegen, uitwiſſen, uitboenen.*

Extergere calceos. Plaut. *De ſchoonen afvegen, ſchoon maken.*

EXTĔRGO, ĭs, tērsī, tērsūm, tērgērĕ. acc. Plaut. Cat. *Uitvegen, uitboenen, ſchoon maken, reinigen.*

Extergere ſibi manus. Plaut. *Zyn handen afwryven, waſſchen.*

EXTĔRĬ, æ, ă. Cic. Virg. *Uitheemſchen, vremden, vremdelingen, buitenlanders.* De Ouden gebruikten in 't begin 't woord *Exter* en *Externus, a, um.*

Exteræ nationes. Cic. *Uitheemſche, vremde, ver afgelegene volkeren.*

Extera regna. Virg. *Uitheemſche, vremde, afgelegene Ryken.*

EXTĔRĬŌR, ōrĭs. m. & f. ūs, ōrĭs. n. Cic. Cæſ. *Uitwendig, uiterlyk, buitenſt, dat buiten is.* Sprekende van een kring. Dit is de *comparativus* van *Exter* of *Externus.*

* Collis exterior. Cæſ. *De buitenſte heuvel, de heuvel buiten de muren.* Hoſtis exterior. Cæſ. *Een buitenlandſche, uitheemſche vyand.*

Irrumpentem hoſtem exterior Dux obſeſſorum circumfuſus coronâ obligavit. Front. *De Overſte der belegerden buiten getrokken zynde, omringde met zyn toegeſchote volk den aanvallenden vyand.*

* Comes exterior. Hor. *Die aan de lager hand gaat, die aan de linker zyde gaat.*

EXTĔRMĬNĀTŌR, ōrĭs. m. Cic. *Uitroeyer, verwoeſter, verdelger, vernieler, verderver.*

EXTĔRMĬNĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Uitgebannen, verbannen, gebannen, uitgedreven, verdreven, uitgejaagd.*

EXTĔRMĬNO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Cic. *Bannen, verbannen, uitbannen, in ballingſchap zenden, verdryven, uitdryven, uitjagen.* Cicero voegt'er nu en dan by *urbe, agro*, enz. of *ex urbe, ex agro*, enz.

* Exterminare. acc. Cic. *Uitroeyen, verdelgen, verwoeſten, vernielen, verderven.* Fucos in totum. Colum. *De hommelen of hommel-byen in 't geheel uitroeyen, verdelgen, vernielen.*

EXTĔRNĀTŬS, ă, ūm. Catul. *Uitzinnig gemaakt, buiten zyn zinnen, buiten zig zelven, gek, dwaas.*

Externatus malo. Catul. *Uitzinnig, dwaas, gek geworden door een ramp of ongeval.*

* Externatus. Ovid. *Verſchrikt, verbaaſd, ontſteld.*

Digitized by Google

Equi externati. Ovid. *Verſchrikte, verwilderde paarden.*

EXTĔRNO, ās, āvī, ātūm, āre. aliquem luctibus. Catul. *Iemand door droeſheid gek, dwaas, uitzinnig maken.*

EXTĔRNŬS, ă, ūm. Cic. *Buitenlandſch, uitheemſch, vremd.* Van perſonen, landen, plaatſen, enz. geſproken.

* Externus. Cic. *Vremd, een ander toebehoorende.* Sprekende van goederen.

* Externus. Cic. *Uitwendig, uiterlyk, buitenſte.* Van zaken.

EXTĔRO, ĭs, trīvī, trītūm, tĕrĕre. Cic. *Uitwryven, aan ſtukken of klein wryven.*

Exterere meſſem. Varr. *Het koren uitdorſchen.*

Exterere litteram. Varr. *Een letter uitwryven, uitſchrappen, uitdoen.*

EXTĔRRĀNĔŬS, ă, ūm. Feſt. *Uitheemſch, uitlandſch, vremd. Extraneus* is beter.

EXTĔRRĔO, ēs, tĕrrŭī, tĕrrĭtūm, tĕrrēre. acc. Cic. Virg. *Verſchrikken, verbazen, verbaaſd maken, ontſtellen.*

Exterreri aſpectu alicujus. Cic. *Door 't gezigt van iemand verſchrikt, verbaaſd, ontſteld zyn.*

EXTĔRRĬTŬS, ă, ūm. Cic. Virg. Colum. *Verſchrikt, verbaaſd, ontſteld, ontzet.*

EXTĔRSŬS, ă, ūm. Plin. H. *Uit- of ſchoon-gevegd, afgeveegd, ſchoon geboend of gemaakt.* Zie Extergo.

EXTĔRŬS, ă, ūm. Cic. *Een uitlandſche, uitheemſche, vremde.* Zie Exter.

EXTĔXO, ĭs, tĕxŭī, tĕxtūm, tĕxĕre. acc. *Ontweven.* Meu vind van dit *verbum* niets als 't volgende in den oneigentlyken zin.

Extexam ego illum pulchrè. Plaut. *Ik zal hem dat fraay uit of door den neus boren: Ik zal hem dat netjes ontleggen.* Of gelyk Lambyn het uitlegt, *Ik zal hem mooitjes zyn geld ontſnutten: Ik zal hem braaf kaal plokken.*

EXTĪMĒSCĒNDŬS, ă, ūm. Cæſ. Cic. *Zeer ontzagchelyk, gedugt, vreeſſelyk, vervaarlyk.* Van perſonen en zaken geſproken.

EXTĪMĔO, ēs, ŭī, ērĕ, & EXTĪMĒSCO, ſcĭs, tĭmŭī, tĭmēſcĕre. aliquem *of* aliquid. Ter. Cic. *Iemand of iets zeer vreezen, dugten, ontzien.* Tacitus zegt *Extimeſci: Bevreeſd, verbaaſd, verſchrikt, ontſteld worden.*

De fortunis communibus extimeſcebam. Cic. *Ik vreeſde of was zeer bedugt wegens onze gemeenen Staat.*

Periculum ab aliquo extimeſcere. Cic. *Gevaar of ongeval van iemand vreezen: Zeer bedugt of bevreeſt zyn, dat iemand gevaar zal aanbrengen.*

EXTĪMŬLĀTŌR. *Zie* Exſtimulator.

EXTĪMŬLO. *Zie* Exſtimulo.

EXTĪMŬS, ă, ūm. Plin. H. *Buitenſte, uitwendigſte, verſt afgelegene.* Sprekende van een plaats, of geweſt. Dit is de *ſuperlativus* van *Exter* of *Exterus.*

Extimæ gentes. Plin. H. *Afgelegenſte, verſt afwonende volkeren.*

Globus extimus. Cic. *De buitenſte, verſte kloot, rondheid, of kring.* Van den hemel geſproken.

EXTĪNCTĬO. *Zie* Exſtinctio.

EXTĪNCTŌR. *Zie* Exſtinctor.

EXTĪNGUO. *Zie* Exſtinguo.

EXTĪRPĀTĬO. *Zie* Exſtirpatio.

EXTĪRPO. *Zie* Exſtirpo.

EXTĪSPEX, pĭcĭs. m. Cic. *Een ingewand-bekyker, offerwichchelaar, waarzegger, die de ingewanden bezag in offerhanden.*

EXTĪSPĬCĬŪM, ĭī. n. g. Cic. *Offerwichchelary, waarzeggery door 't bezien van ingewanden der beeſten.*

EXTO. *Zie* Exſto.

EXTŌLLO, ĭs, ĕxtŭlī, ēlātūm, ĕxtōllĕre. acc. Plaut. Cic. *Opnemen, optillen, opheffen, heffen, tillen.*

Extollere onera in jumenta. Varr. *Laſten op de beeſten leggen, laden, heffen.*

* Extollere aliquem. Cic. *Iemand verheffen, pryzen, loven, verheerlyken.*

Extollere ſe. Cic. *Zig verheffen, opheffen.* In een eigen en oneigentlyke zin.

* Extollere liberos. Plaut. *Kinderen opbrengen, opvoeden, groot brengen.*

Extollere animum. Cic. *Zyn moed verheffen, moed grypen, ſcheppen.*

Laudibus, prædicatione, verbis aliquem extollere. Cic. *Iemand verheffen, loven, pryzen.* Cicero voegt'er te met *in* of *ad cælum*, en de Digters *cœlo* by. *Iemand tot den hemel verheffen, loven, pryzen.* Aliquid verbis. Salluſt. Aliquid in majus. Liv. *Iets boven verdienſte of meer als 't is verheffen, loven, pryzen.* Se gloriando. Cic. *Zig zelven door roemen, pogchen, en ſtoffen verheffen, pryzen.*

EXTŌRQUĔO, ēs, tōrſī, tōrtūm, tōrquĕre. aliquid ab aliquo. Cic. Alicui. Cic. Cæſ. Aſc. Pæd. De *of* Ex manibus alicujus. Cic. *Afperſſen, afdwingen, afknevelen: Iemand iets ontrukken, ontweldigen, ontwringen: Iets uit iemands handen rukken, enz.* Cicero voegt'er by *Vi* en *Per vim.*

* Alicui errorem aliquem extorquere. Cic. *Iemand uit een dwaalinge te regt helpen.*

Aliquid ab aliquo extorquere. Cic. *Iemand iets afperſſen, met ernſt afvorderen, verzoeken.* Sprekende van een ſtem, goedkeuringe, belofte, enz.

Beneficium populi mihi per contumeliam ab inimicis extorquetur. Cæſ. *De weldaad van 't volk word my met geweld door myne vyanden entrukt, ontweldigt.*

Victoriam hoſti extorqueamus, confeſſionem erroris civibus. Liv. *Laat ons de overwinninge uit des vyands handen, en de bekenteniſſe van dwalinge uit de burgers wringen, perſen.*

* Extorquere articulum. Sen. Ph. *Een lid verſtuiken, verdraayen, verwrikken.*

EXTŌRRĬS, ĭs. m. & f. Cic. Liv. *Balling, uit den lande, gebanne, balling's lands.*

Extorris urbe, domo. Cic. Ab ſolo patrio. Liv. *Uit of buiten zyn vaderlyke ſtad, huis, vaderland gebannen, als balling zwervende.*

Extorris foro, congreſſu æqualium. Cic. *Uit de gemeenſchap en ommegang van zyns gelyken gebannen.*

EXTŌRTŌR, ōrĭs. m. Bonorum extorror. Ter. *Een afknevelaar, ontweldiger, afzetter, roover, geweldig bezitter van iemands goederen.*

EXTŌRTŬS, ă, ūm. Cic. *Uitgewrongen, uit- of ontrukt, ontweldigd, afgeperſt, afgekneveld.* Zie Extorqueo.

Metu extorta res. Cic. *Een zake of ding door vreeze afgeperſt.*

* Extortus. Sen. Ph. *Afgepynigd, gepynigd, gefolterd, op den pynbank gelegd.*

Extortus moritur. Liv. *Hy ſtorf gepynigd zynde, hy overleed in 't pynigen, op den pynbank afgefolterd.*

EXTRĀ. præp. acc. Cic. *Buiten, uit, boven.*

Extra urbem. Cic. *Buiten of uit de ſtad.* Viam. Cic. *Buiten uit den weg, van den weg af.*

* Extra pretium eſt. Plaut. *Het is boven de prys of waarderinge: Men kan het niet hoog genoeg ſchatten.*

Extra culpam ſe ponere, *of* eſſe. Cic. *Zig buiten ſchuld ſtellen, buiten ſchuld, vry of zuiver van ſchuld zyn.*

Extra modum. Cic. *Buiten of boven maten, buiten de ſchreef, de maat te buiten.*

Extra ordinem. Cic. *Buiten orde, rang, of buiten gewoonte.*

* Extra. acc. Cic. *Uitgezonderd, uitgenomen, behalven.*

Extra Ducem paucoſque præterea. Cic. *Buiten, behalven de Veldheer en Overſten en weinige anderen daar en boven.*

Extra jocum. Cic. *Zonder jok, buiten ſcherts, zonder gekken, ernſtiglyk, zonder lagchen.*

Extra. adv. Cic. *Van buiten, buitenwaarts.*

EXTRĂCTŌRĬŪS, ă, ūm. Plin. H. *Uittrekkende, trekkende.* Van geneesmiddelen geſproken.

Extractoria vis. Plin. H. *Uittrekkende, trekkende kragt.*

EXTRĂCTŬS, ă, ūm. Cic. *Uitgetrokken, uitgehaald.*

* Rure in urbem extractus. Hor. *Uit of van het land na de ſtad gehaald, gebragt, gevoerd.*

* Pugna in poſterum extracta. Tac. *Een gevegt tot des anderen daags ſlepende, of gaande gehouden: Tot 's morgens geduurt hebbende.*

Certamen extractum uſque ad noctem. Liv. *Een ſtryd tot de nagt ſlepende of gaande gehouden, tot de nagt geduurt hebbende.*

EXTRĂHO, ĭs, trāxī, trāctūm, trăhĕre. aliquem *of* aliquid. Liv. *Uittrekken, uitrukken, uithalen.*

Extrahere venena corpori. Plin. J. *Vergift uit het lighaam trekken.* Telum è corpore. Cic. *Een pyl of ſchigt uit het lyf halen, trekken, rukken.*

Digitized by Google

** Extrahere ſe ex aliquo negotio. Ter. *Zig uit een zake redden: zig van een zake ontlaſten, ontſlaan.*

* Extrahere ex animis aſſenſionem. Cic. *Toeſtemminge uit de gemoederen, uithalen, perſen.*

* Extrahere ſcelus ex tenebris in lucem. Liv. *Een ſchelmſtuk uit de duiſternisſen, uit of voor den dag halen, in 't ligt brengen: Een verborgen ſchelmſtuk openbaren.*

* Extrahere diem, tempus. Cæſ. Liv. *Den tyd, den dag uitſtellen, verſchuiven, verlengen.* Pugnam in poſterum. Tac. *Den ſtryd tot 's morgens of den volgenden dag ſtepende of gaande houwen, doen duren.* Rem per of in aliquot dies. Quintil. Liv. *Een zaak eenige dagen uitſtellen, verſchuiven.*

* Extrahere aliquem. Cic. *Iemand verpligten, bewegen, perſen, noodzaken, dwingen.* Door gebeden, dreigementen, enz.

EXTRĀNĔUS, ă, ūm. Suet. *Vitheemſch, uitlandſch, vremd, van een ver gelege geweſt.*

Extraneus. Ter. Cic. *Vremd, een vremdeling, van een ander huis of huisgezin.*

* Extraneus. Ter. *Vremd, in bloede of vriendſchap niet beſtaande.*

* Res extraneæ. Cic. *Uitwendige, uiterlyke goederen, middelen, zaken van fortuin, die niet inwendig in 't gemoed beſtaan.*

EXTRĂŌRDĪNĀRĬUS, ă, ūm. Cic. *Buiten of ongemeen, ongewoon, byzonder.* Van zaken en perſonen.

Honores, Magiſtratus extraordinarii. Cic. Cæſ. Plin. J. *Ongemeene, ongewone, byzondere eerampten en Overheids bedieningen.*

Extraordinaria poteſtas. Cic. *Ongemeene, ongewone, byzondere magt, vermogen, gezag.* Cura. Liv. *Ongemeene, byzondere zorge.*

Porta extraordinaria. Liv. *De byzondere poort.* Dit was een
‡ poort in de legerplaatſen der Romeinen, daar de benden der bondgenooten lagen, en ſtond aan de zyde der vyanden. Men noemde die ook *Prætoria*, om dat de Veldoverſte daar zyn poſt had.

EXTRĀRĬUS, ă, um. Auct. ad Her. Quintil. *Vitheemſch, uitlandſch, buitenlandſch, vremd.*

Canis extrarius. Suet. *Een vremde hond, niet tot het huis behoorende.*

* Res extrariæ. Cic. *Uiterlyke, uitwendige middelen, goederen.*

* Defenſio extraria. Auct. ad Her. *Een vremde verſchooninge, een ontſchuldiginge buiten de zaken, die op het tapyt is.*

EXTRĔMĪTĀS, ātis. f. Cic. *Het uiterſte, het einde, de buitenſte rand of boord van iets.*

Extremitas circuli. Plin. H. *Het buitenſte, of de uiterſte rand van een ronden kring.*

EXTRĔMŌ. adv. Cic. *Eindelyk, ten laatſten, in de laatſte plaats.*

EXTRĔMŪM. adv. Virg. *Zie* Extremò.

EXTRĔMŪM, i. n. Cic. *Het uiterſte, buitenſte, de rand, of boord van iets.*

Quod non habet extremum, infinitum eſt. Cic. *Dat geen uiterſte, of palen heeft, is oneindig.*

Extremo anni. Tac. *Op 't einde van 't jaar.*

In extremo epiſtolæ. Cic. *In, of aan 't einde van den brief.*

In extremo regionis. Tac. *Op het uiterſte, of de laatſte grenzen van 't land.*

Ad extremum. Cic. Hor. *Ten uiterſte, op, of ten laatſte: eindelyk, in, of op 't einde.*

Deſcendere ad extrema. Pollio ad Cic. *Tot het uiterſte komen.*

Eſſe in extremis. Scævola Juriſc. *In d'uiterſte verlegentheid zyn.*

EXTRĔMŬS, ă, ūm. Cic. *Laatſt, uiterſt.*

Extremum Cœlum. Cic. *De hoogſte hemel.*

* Manus extrema non acceſſit operibus ejus. Cic. *De laatſte hand is op zyn werken niet gelegd: Hy heeft zyn werken nog niet geheel voltooid.*

Extremâ pueritiâ. Cic. *In zyn laatſte kindsheid*, dat is, *op 't einde van zyn kindsheid.* Hyeme. Cic. *In 't laatſt, of op 't einde van de winter.*

Statim ab extremâ parte verbi conſurrexit. Petron. *Hy ſtond aanſtonts op, zoo als 't laatſte woord naauwlyks was uitgeſproken.*

Extremus. Hor. *Uiterſte, verſt afgelege, aan 't uiterſte des werelds wonende.* Sprekende van een volk, enz.

Vir extremi ingenii. Liv. *Een man van zeer ſlegt, gemeen, of gering verſtand.*

EXTRĪCO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Plaut. Hor. *Ontwarren, ontwinden, losmaken, ontknoopen.*

* Extricare ſylveſtrem agrum. Colum. *Een wild land van ſtruiken, enz. zuiveren.*

* Nummos unde unde extricare. Hor. *Geld verſchaffen, beſcharen, verzorgen 't komt van waar het wil, op wat middel het ook zy.*

* Magna comminaris, extricas nihil. Phæd. *Gy dreigt groote dingen, dog voert of rigt niets uit.*

EXTRĪNSĔCŬS. adv. Cic. *Uitwendiglyk, uitwaarts, buitenwaarts, uiterlyk, van buiten.*

Inaurata extrinſecus columna. Cic. *Een pilaar uitwendiglyk, van buiten verguld.*

Pus extrinſecus emiſſum. Celſ. *Na buiten, of uitwaarts gedreven etter.*

* Bella extrinſecus imminentia. Liv. *Oorlogen van buiten over 't hoofd hangende.*

Imagines irrumpunt extrinſecus nobis dormientibus. Cic. *De denkbeelden, beeltenisſen of verbeeldingen komen ons als wy ſlapen van buiten invallen.*

* Aſſumuntur extrinſecus loci. Cic. *Deze plaatſen worden buiten 't voorwerp aangenomen.*

EXTRĪTŬS, ă, ūm. Varr. *Uitgeſleten, uitgewreven, uitgeſchrapt.*

Homo magno pondere extritus. Sen. Ph. *Een man door een groote of zware laſt geknakt, gekrenkt*, dat is, *afgemat.*

* Extrita littera. Varr. *Een uitgewreven, uitgeſchrapte letter.*

* Extritus. Lucret. *Uitgeſlagen, uitgeklopt.* Van vyer uit een ſteen geſproken.

EXTRŌRSŬM. adv. *Uitwaarts, buitenwaarts, na buiten.*

EXTRŬCTIO. *Zie* Exſtructio.

EXTRŬCTŬS. *Zie* Exſtructus.

EXTRŪDO, ĭs, trūſī, trūsūm, trūdĕrĕ. acc. Ter. Cic. *Uitſlooten, uitduwen, uitdryven, uitjagen, doen vertrekken, uithompen.*

Extrudere aliquem de of ex ædibus. Plaut. Ter. *Iemand uit den huize ſlooten, duwen, jagen, verdryven.*

Pater eum à ſe extrufit Rhodum. Cic. *Zyn vader joeg of dreef hem van zig af na Rhodus.*

Extrudere tabellarios. Cic. *Briefdragers of poſtboden haaſtig afvaardigen, verzenden.* Merces. Hor. *Goederen voort verkoopen, ten eerſten aan de man helpen.*

EXTRŪSŬS, ă, ūm. Ter. *Uitgeſlooten, uitgeduwd, uitgedreven, uitgejaagd, uitgehompt.*

Extruſo mari aggere. Cæſ. *De zee door een dyk uitgeſloten, of wederhouden zynde.*

EXTRŬO. *Zie* Exſtruo.

EXTŪBĔRĀNS, āntis. omn. gen. Gemma extuberans. Plin. H. *Uitpuilende, uitbulsende: een ronde verheve, uitbultende edele ſteen.*

EXTŪBĔRĀTĬO, ōnis. f. Plin. H. *Uitpuilinge, uitzwellinge, uitbultinge, buil, gezwel, verheventheid.*

EXTŪBĔRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plin. H. *Uitzwellen, uitbulten, uitpuilen, zwellen.*

Ex radice mediâ veluti malum extuberat. Plin. H. *In 't midde van de wortel komt 'er iets uitpuilen, of rydt 'er iets gelyk een appel of van de groote eenes appels uit.*

Valles extuberat. Sen. Ph. l. 4. c. 4. Quæſt. nat. *Ze verheft de dalen, maakt dalen tot heuvelen of bergen.* Sprekende van een aardbevinge.

EXTŪMĔO, ēs, tūmŭī, tūmĭtŭm, ērĕ. Plaut. *Uit of opzwellen, uitryzen, dik worden.*

Uterus illi extumet. Plaut. *Haar buik zwelt op, of word dik, ze krygt een dikken buik.*

EXTŪMĔSCO, ĭs, tūmŭī, tūmĕſcĕrĕ. Plin. H. *Uitzwellen, zwellen, groot worden.* Van vrugten gezegd.

EXTŪMĬDŬS, ă, ūm. Varr. *Bol, verheven, heuvelagtig, ongelyk.* Sprekende van een landſtreek.

EXTŪNDO, ĭs, tŭdī, tūsūm, tundĕrĕ. aliquid. Plaut. Valer. Max. Suet. *Iets uithalen, of uitkloppen: Iemand iets uit- of afperſen, afdwingen: Iets van iemand verkrygen, bekomen, verwerven.* Door gebeden, gevley, ſcheldwoorden, enz. Men vind'er nu en dan *Precibus, blanditiis, convicio*, enz. by.

Ex immemori pectore gratiam extundere. Sen. Ph. *Uit een on-*

Digitized by Google

ondankbaar hart erkentenisse asperſen, afdwingen.

* Extundere artes. Virg. Konſten uitvorſchen, uitvinden, verzinnen, bedenken, naſpeuren. Honorem alicui. Virg. Eere voor iemand verkrygen: Iemand eere doen behalen, inleggen.

Labor extudit faſtidia. Hor. Den arbeid heeft de walginge, of lekkernye verbannen, verdreven, weggeſtooten.

* In ſcuto aliquid extundere. Virg. Iets in een ſchild dryven, graveeren, verbeelden, uitbeelden.

EXTŪRBĀTŪS, ă, ūm. Catul. Uitgedreven, uitgeroeid, om verre geworpen, ter neder geveld, ter aarde gesmetten, met geweld uitgeſtooten, uitgejaagd.

EXTŪRBO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. Catul. Uitdryven, uitroeyen, om verre werpen, ter neder vellen, ter aarde smyten, met geweld uitſtooten, uitjagen.

Arborem radicibus exturbare. Catul. Een boom wortelings uitrukken, met wortel en al uittrekken.

Exturbare aliquem loco of ex loco. Plaut. Cic. Iemand uit een plaats ſtooten, jagen, verdryven, doen vertrekken. Bonis of Ex bonis, fortunis, &c. Cic. Iemand uit alle zyne goederen of middelen ſtooten, verdryven, jagen, van alles berooven.

* Exturbare mentem alicujus. Cic. Iemands gemoed of hart quellen, ontroeren, ontruſten. Spem pacis. Liv. De hope van vrede ſtremmen, wegnemen, doen verdwynen.

EXTŪSSĬO, īs, īvī, ītĕ. acc. Celſ. Plin. H. Uithoeſten, hoeſtende uitwerpen, uitrochchelen.

EXŪBĔRĀTĬO, ōnis. f. Vitruv. Groote overvloed.

EXŪBĔRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. aliquà re. Virg. Overvloeyen, overvloedig zyn.

Annus exuberat pomis. Virg. Het jaar overvloeid, is overvloedig van ooſt of vrugten.

Amnis exuberat ſpumis. Virg. De rivier is overvloedig vol ſchuim, ſchuimt geweldig.

Herbæ favorum ceras exuberant. Colum. De kruiden leveren veel was uit tot honigraten.

EXŪCCŪS. Zie Exſuccus.

EXŪDO. Zie Exſudo.

EXVĔLĀTŪS, ă, ūm. Propert. Ontdekt, van behangſel of dekkleed ontbloot.

EXŪGO. Zie Exſugo.

EXŪL, ūlis. m. & f. Cic. Een balling, gebanne.

EXŪLĀTĬO, ōnis. f. Flor. Ban, ballingſchap.

Aliquem exulatione mulctare. Flor. Iemand met den ban of ballingſchap ſtraffen: Balling's lands, of in ballingſchap zenden, bannen.

EXŪLCĔRĀTĬO, ōnis. f. Celſ. Plin. H. Uitzweringe, zweer, etter-gezwel, etter buil.

EXŪLCĔRĀTŌRĬŪS, ă, ūm. Plin. H. Ettermakende zweren, etter-gezwellen of builen veroorzakende. Sprekende van kruiden, enz.

EXŪLCĔRĀTRĪX, īcis. f. Vis ei exulceratrix. Plin. H. Zweer- of ettermakende: Het heeft een etter-gezwel, of zweren veroorzakende kragt.

EXŪLCĔRĀTŪS, ă, ūm. Plin. H. Verzworen, veretterd, vol etter-builen.

* Vir, animus, exulceratus. Cic. Een bits, ſcherp, bitter, fel, hevig man, gemoed, enz.

EXŪLCĔRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Varr. Plin. H. Doen uitzweren, zweren; zweren of etter-builen veroorzaken, doen verzweren.

Exulcerare aures. Varr. De ooren doen zweren, etter-gezwellen in de ooren verwekken. Scabiem. Plin. H. 't Schurft in zweren veranderen.

* Exulcerare. acc. Cic. Plin. J. Verbitteren, vergiftigen, hevig doen worden, aan 't woeden helpen.

Exulcerare animum alicujus of alicui. Cic. Iemands gemoed verbitteren, tergen, gaande maken.

* Exulcerare gratiam alicujus. Cic. Iemands agtinge of gunſt verminderen, quetſen, benadeelen.

EXŪLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. Ter. Cic. Balling's lands, of in ballingſchap leven, zwerven. Sommigen voegen 'er A patria, Domo by. Uit zyn vaderland of woonplaats gebannen zyn.

* Exulat avaritia ex urbe. Cic. De gierigheid is uit de ſtad gebannen: Men ziet geen gierigheid in de ſtad.

EXULTĀBŪNDŬS. Zie Exſultabundus.

EXULTĀNS. Zie Exſultans.

EXŪLTĀNTĔR. Zie Exſultanter.

EXŪLTĀNTĬĀ. Zie Exſultantia.

EXŪLTĀTĬO. Zie Exſultatio.

EXŪLTĪM. Zie Exſultim.

EXŪLTO. Zie Exſulto.

EXŪLŪLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Ovid. Luidskeels uithuilen, bitterlyk huilen.

EXŪNDĀTĬO, ōnis. f. Plin. H. Overvloeyinge, overſtroominge. Van een rivier, water, enz.

EXŪNDO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Colum. Plin. H. Uit- of overvloeyen, overſtroomen, overloopen. Van rivieren, bronnen, enz. ſprekende.

* Exundat eloquentia illa. Tac. Die welſprekendheid is overvloedig, vrugtbaar, ryk van zaken.

* Dolor exundat altè merſus. Sen. Trag. De diepgezonke ſmart of hartzeer vloeit over, berſt uit, vertoond zig.

EXŪNGO, īs, ūnxī, ūnctūm, ūngĕrĕ. acc. Plaut. Zalven, met zalf of balſem ſmeren, ſtryken.

EXŪNGŪLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. Ontnagelen, of nageloos maken, dat is, De nagelen uit of aftrekken.

EXŪO, īs, ŭi, ūtūm, ŭĕrĕ. aliquem. Cic. Uitdoen, uittrekken, ontdoen, uitkleeden: Iemand ontkleeden, de kleederen af of uittrekken.

Exuere veſtem. Plaut. Lucret. De kleederen uitdoen, zig ontkleeden. Veſtem alicui. Sen. Ph. Iemand ontkleeden, de kleederen uittrekken, uitdoen: ook, de kleederen uitſchudden, ontrooven, benemen.

* Exuere aliquem armis. Cæſ. Salluſt. Iemand ontwapenen, het geweer uit- of afdoen, de wapenen afnemen. Hoſtem impedimentis. Cæſ. Den vyand zyn pakkaadje, of tros afnemen, ontrooven. Hoſtem caſtris. Liv. Den vyand uit zyn legerplaats jagen, verdryven, ſlaan. Aliquem regno, ſedibus, &c. Liv. Plin. H. Tac. Iemand uit zyn ryk, land, enz. verdryven, jagen, bannen. Se agro paterno. Liv. Zig van zyn erfland ontbloten, berooven, het zelve verkoopen, doorbrengen, vervremden.

Serpens exuit annos. Tibul. Senectam. Plin. H. De ſlang trekt uit, of verwiſſelt zyn oude huid.

* Exuere mentem aliquam. Virg. Een voornemen ſtaken, laten varen. Mores antiquos. Liv. Mart. Zyn oude manieren afleggen, na laten, laten varen. Ritus profanos. Tac. Godlooze, ongodsdienſtige plegtigheden of gewoontens afleggen, laten varen. Reverentiam Imperii. Tac. De eerbiedigheid van 't opperſte gebied uittrekken, afleggen, verliezen, ter zyde ſtellen. Promiſſa. Tac. Zyn beloften breken.

Exuere humanitatem omnem. Cic. Alle beleefdheid of menſchelykheid uittrekken, afleggen, verliezen, verwerpen. Jus faſque. Tac. Regt en billykheid ſchenden. Vultus ſeveros. Virg. Zyn ſtreng wezen of gezigt afleggen. Ferociam. Tacit. Zyn woreedheid of hoogmoed uitbannen, afleggen, laten varen, ontwennen. Vanitatem exuere mentibus. Sen. Ph. De ydelheid of waanwysheid uit de gemoederen uittrekken, bannen, verdryven.

Plane ſe ipſe & hominem ex homine exuere videtur. Cicer. Hy ſchynt 't eenemaal alle menſchelykheid uit te trekken, dat is, van alle menſchelykheid of beleefdheid te ontaarden, en te verbaſteren.

Exuere tributa. Tac. Schattingen afſchudden, dat is, weigeren langer te betalen. Patriam. Tac. Zyn vaderland vergeten: De liefde tot zyn vaderland uittrekken, of uit zyn gemoed bannen. Magiſtrum. Tac. Zyn meeſter afdanken, verlaten, laten varen.

Exuere jugum. Liv. Servitutem. Liv. Servitium. Tac. Se jugo. Liv. Een jok of ſlaverny afſchudden, zig van een jok of ſlaverny verloſſen, daar uit redden.

Exuere ſe laqueis. Cic. Zig uit ſtrikken of lagen redden, verloſſen, bevryden.

EXŪPĔRĀBĬLĬS. Zie Exſuperabilis.

EXŪPĔRĀNTĬĀ. Zie Exſuperantia.

EXŪPĔRĀTĬO. Zie Exſuperatio.

EXŪPĔRO. Zie Exſupero.

EXŪRDO. Zie Exſurdo.

EXŪRGO. Zie Exſurgo.

EXŪRO, īs, ūſi, ūſtūm, ūrĕrĕ. acc. Virg. Uitbranden, ver- of afbranden. Men voegt'er nu en dan Flammis by.

Alicui oculos exurere lampadibus ardentibus. Plaut. Iemand met brandende lampen of toortſen d'oogen uitbranden.

Digitized by Google

Vivus exuſtus eſt. Cic. *Hy is levendig verbrand.*
Mihi ex animo exuri non poteſt, eſſe Deum. Cic. *Men kan het uit myn gemoed niet ſchroeyen, branden, wryven, uitwiſſchen dat 'er een God is.* Sommigen lezen *Exui* of *Erui.*

EXŪSCĬTO. *Zie* Exſuſcito.

EXŪSTĬO, ōnis. f. Cic. *Uitbrandinge, verbrandinge, brandſtigtinge, brand.*
Exuſtio terrarum. Cicer. *Verbrandinge, of het branden van d'aarde.* Solis. Cic. *Het branden, de brand, brandinge of hitte van de zon.*

EXŪSTŪS, ă, ūm. Cic. *Uitgebrand, verbrand, gebrand, geſchroeid.*
Exuſtus. Cic. Virg. *Gebrand, uitgedroogd, droog, dor, verwelkt.* Sprekende van een bloem, een veld, enz.

EXŪTŪS, ă, ūm. Plaut. Virg. *Uitgetrokken, uitgetogen, ontdaan, uitgekleed, ontkleed.*
* Exutus bonis. Tac. *Uit zyn goederen gejaagd, van zyn goederen beroofd, ontbloot.*
Exuta mortalitate in cœlum iit. Plin. H. *De ſterffelykheid uitgetogen, of afgelegt hebbende is hy ten hemel opgevaren.*

EXŪVIÆ, ārūm. f. plur. Cic. *Uitgetogen, uitgeſchudde roof of buit.*
Exuviæ nauticæ. Cic. *Roof of buit ter zee.*
* Exuviæ ſerpentis. Plaut. Virg. *Het uitgetogen, uitgeſchudde, afgeworpe of oude vel van een ſlang.* Leonis, &c. Virg. *De huid, het vel van een Leeuw, enz. Een Leeuwenhuid.*

F

FAB

FĂBĂ, æ. f. Cic. Virg. *Een boom.*
* Hæc in me cudetur faba. Ter. *Deze ſtorm zal my op myn dak waayen, die zwarigheid zal my op 't hoofd vallen.*

FĂBĂCĔŬS, à, ūm. Pallad. lib. 12. tit. 1. *Van boonen.*

FĂBĂCIĂ, æ. f. Plin. H. *Een koek van boonen gemaakt, een boonkoek.*

FĂBĂGINŬS, ă, ūm. Fabaginum acus. Cat. *Van boonen, kaf van boonen.*

FĂBĂLIĂ, ĭum. n. plur. Varr. Colum. *Een veld met boonen (be-) gezaaid, een boon-veld.*
Major pars malunt fabalia maturæ ſationis, quàm trimeſtrem fructum ejus. Plin. H. *Het grootſte gedeelte wil liever boonland hebben van een bequame zaayinge, als de drie-maandige vrugten van dien.*
* Fabalia. Cat. Plin. H. *Kaf der boonen.*

FĂBĂLĬS, is. m. & f. ălĕ, is. n. Varr. Plin. H. *Van boonen.*
Fabales alæ. Cat. Varr. *Boon-ſtelen.* Stipulæ. Ovid. *Boonſtoppelen. Kaf van boonen.*

FĂBĂRĬS, is. m. Virg. *De vloed Farfa in Italien, die 't land der Sabinen beſproeid hebbende in den Tiber ſtort.*

FABĂRĬŪS, ă, ūm. Fabarium pilum. Cat. *Een boon-ſtamper, een ſtamper om boonen mede te ſtampen.*
Inſulæ Fabariæ. Plin. H. *De boon eilanden.* Leggende in de
‡ Noorder Oceaan: Dus genoemd ter zake van de meenigte boonen die daar van zelfs waſſen.

FĂBĔLLĂ, æ. f. Cic. Sen. Ph. *Een vertellingje, klugtje, praatje, potje, quakje, fabeltje.*
Alicui fabellas referre. Tibul. *Iemand praatjes, klugtjes vertellen.*
* Fabella. Cic. Hor. *Een verdigtſeltje, fabeltje.*
* Fabella. Cic. Liv. *Een toneelſpel of klugt.*
Fabellæ Euripidis, Terentii. Cic. *De treurſpelen van Euripides, de blyſpelen van Terentius.*
* Fabella. Cic. *Een beſteke ſtuk, een ſlimme trek.*

FĂBĔR, brī. m. Cic. Hor. Phæd. *Een werkmeeſter, of baas, een konſtenaar, handwerkman,* In hout, marmer, ſteen, yvoor, of metaal, enz.
Fabris omnium generum in publica officina incluſis. Liv. *Allerhande werkbaazen in een openbaar werkhuis geſloten hebbende.*
Faber marmoris, eboris, æris. Hor. *Een werkbaas in 't marmer,* anders, *beeldhouwer, een konſtenaar in yvoor werk, een koperſmit, koperſlager, of geelgieter.*
Faber ædium. A. Gell. *Een bouw-meeſter, huistimmerman.*
Faber ferrarius. Plaut. Celſ. *Een yzer ſmit, een ſlote maker.*
Ærarius. Liv. *Een koperſlager, koperſmit, een geelgieter.*
Argentarius. Digeſt. *Een zilverſmit.* Marmoratius. Sen. Ph. *Een beeldhouwer.* Tignarius. Cicer. Lignarius. Liv. Materiarius. Plaut. *Een timmerman.* Vaſcularius. Digeſt. *Een pottebakker.*
* Fabri. Cic. Cæſ. Corn. Nep. *Dragers der oorlogs-tuigen.* Volgens Tit. Livius het 1. boek, het 43. hoofdſtuk.
* Faber eſt ſuæ quiſque fortunæ. Appius Poëta apud Salluſt. de rep. ord. *Een yder is de ſmeder, werkbaas, of uitwerker van zyn eigen geluk.*
* Faber. Ovid. Colum. *Een ſpiegelviſch.* Een treffelyke viſch
‡ in de Middelandſche zee, dus in 't Latyn genoemd, om dat het vinnen heeft, het gereedſchap van een ſmit gelykende.
*** Fabri. Mart. *Ambagtluiden, arbeids volk, de gemeene man, het geringe volk.* Pars pro toto per Synechdochen.
*** Faber. Plaut. *Die iemand onderwyſt, beſchaaft, of leeraart.* Sprekende van een vader die zyn kinderen wel opvoed.

FĂBĔR, brā, brūm. Ars fabra. Ovid. Solin. *Allerhande ambagts hanteringe, konſt.* 't Zy in 't hout, yzer, zilver, enz.

FABĬRĂ̄ŪM, ī. n. *Bremen.* Een Hanſe ſtad, Hertogdom, en Aartsbiſdom in Duitſchland in 't Neder Saxen op de rivier de Wezer.

FABRATĔRĬĂ, æ. f. Cic. Sil. Juven. *Falvaterre,* een ſtedeken der oude Volſci, op de grenzen van Napels, by de vloed Liris.

FABRĀTĔRNĪ, ōrūm. m. plur. Liv. *Die van Falvaterre,* een ſtadin Italie.

FABRĔ. adv. Cic. *Meeſterlyk, als van een werkman of baas, konſtiglyk, keurlyk, volgens den regel van de konſt.*
Argentum fabrè factum. Cic. Sen. Ph. *Meeſterlyk, konſtiglyk gewrogt zilver.*
* Fabrè. Plaut. *Meeſterlyk, treffelyk, zeer wel, verſtandiglyk, behendiglyk, ſnedigly.*
Apologum fecit quàm fabrè. Plaut. *Hy heeft een vertellingje of fabel zeer meeſterlyk, verſtandiglyk gemaakt, geſmeed, verdigt.*
Hoc factum eſt fabrè. Plaut. *Dit is meeſterlyk, konſtiglyk, ſnedigly, met verſtand of overlegdedaan.*

FABRĔFĂCTŪS, ă, ūm. Liv. *Meeſterlyk, konſtiglyk gewrogt, gemaakt.* Sprekende van vaten, ſchepen, enz. Zommigen ſchryven *fabrè factus* met twee woorden.
Vaſa ex ære fabrefacta. Liv. *Vaten meeſterlyk van koper geſmeed, gemaakt, gewrogt.*
* Hæc fallacia eſt fabrefacta à nobis. Plaut. *Dit bedrog is van ons geſmeed, bedagt, verzonnen.*

FABRĬCĂ, æ. f. Cic. *Konſt of ambagt van in hout, metalen, enz. te werken.*
Materia quid juvaret, niſi confectionis ejus fabricam haberemus? Cic. *Wat zoude de ſtoffe baten, indien wy de konſt van 't maken of bewerken niet en hadden?*
* Fabrica. Lucret. Vitruv. *Bouwkunde, timmerkunde.*
* Fabrica æraria, ferraria. Plin. H. Æris & ferri. Cic. *Konſt van in koper en yzer te werken.* Materiaria. Plin. H. *Konſt of ambagt van timmeren.*
Fabrica. Cic. Sen. Ph. *Ambagt, konſt van een meeſter of werkbaas.*
* Fabrica. Ter. *Een winkel, of werk plaats.*
Carpentaria fabrica. Plin. H. *Een timmermans winkel.* Ferrea Plin. H. *Een ſmits winkel, een ſmiſſe.*
* Epicurus docuit naturâ effectum eſſe mundum, nihil opus fuiſſe fabricâ. Cic. *Epikurus heeft geleeraart dat de wereld door de natuur gemaakt is, en geen konſt daar toe van noden is geweeſt.*
* Fabrica. Cicer. *Het geſtel, ſchikkinge, t'zamenvoeginge, der deelen van de wereld, een menſch,* enz.
Admirabilis fabrica membrorum animantium. Cic. *Het verwonderens waardige maakzel of t'zamenſtel van de ledematen der dieren.*
* Fabrica. Plaut. *Een konſt, konſtgreep, liſt, bedrog, looze ſtreek,* Om iemand op te ligten.

Digitized by Google

Ad ſenem aliquam fabricam fingit. Ter. *Hy ſmeedt, hy bedenkt eenig bedrog tegen den ouden man.*

FABRĪCATIO, ōnis. f. Cicer. *Het maaksel, de ſchikkinge, t'zamenſtel, t'zamenvoeginge der deelen van iets.*

Hominis fabricatio. Cic. *Het maaksel, gedaante, t'zamenſtel van den menſch.*

FABRĪCĀTŌR, ōris. m. Cic. *Een werkbaas, meester, konſtenaar, ambagtsman.*

Fabricator navis. Hygin. *Een ſchaepstimmerman, iemand die een ſchip gemaakt heeft.* Tauri aheni. Ovid. *Den ſmeder, maker van den koperen ſtier.* Doli. Virg. *Den ſmeder, verzinner, bedenker van het bedrog.*

* Fabricator mundi. Ovid. Quintil. *De maker, ſchepper van de wereld.* Olympi. Manil. *De maker des hemels.*

** Dolor & morbus lethi fabricator uterque eſt. Lucret. *De ſmart en ziekte zyn beide uitwerkers of oorzaken van de dood.*

FABRĪCĀTŪS, ă, ūm. Cic. Liv. Virg. *Gemaakt, gesorgt, geſmeed.*

Axis fabricatus ad circinum. Vitruv. *Een as of ſpil volgens den paſſer gemaakt.*

Pocula fabricata fago. Ovid. *Drink-potten of bekers van beukeboom gemaakt.*

Scenæ fabricatæ ad oſtentationem hiſtrionum. Salluſt. *Toneelen gemaakt, getimmerd, tot vertooninge van blyſpelers.*

FABRĪCIŪS Pons. Hor. *De brug van Fabricius.* Deze brug
‡ wierd in 't eerſte *Pons Tarpejus* genoemd, om dat hy by de *rupes Tarpeja* was: dog naderhand van Fabricius herſteld zynde, verkreeg die de naam van *Pons Fabricius*, thans *Pons quatuor capitum*, om dat'er vier beelden in den ingang ſtaan.

FABRĪCO, ās, āvī, ātūm, āre. acc. Manil. *Maken, ſmeden, in hout, metaal, enz. werken.*

Fabricare gladium. Quintil. Claud. *Een zwaard ſmeden, maken.* Navem. Phæd. *Een ſchip maken, timmeren, bouwen.* Statuam. Sen. Ph. Juſtin. *Een beeld maken, bouwen, ſnyden.* Cratera. Ovid. *Een beker of kop maken, ſmeden.* Haras. Colum. *Varkens kotten maken, timmeren.* Lacus. Manil. *Meeren of ſtaande wateren maken, graven, delven.*

Mundus globoſus eſt fabricatus. Cic. *De wereld is rond gemaakt.*

* Arma fabricavit uſus. Hor. *De nood heeft de wapenen gemaakt, geſmeed, uitgevonden, of doen maken, ſmeden.*

* Fabricare verba. Cic. Quintil. *Woorden maken, verzinnen, bedenken, uitvinden.*

* Animum format & fabricat Philoſophia. Sen. Ph. *De wysgeerte vormt en beſchaaft het gemoed.*

** Fabricare aliquem. Manil. *Iemand onderwyzen, beſchaven.*

FABRĪCŌR, āris, ātus sūm, āri. Lucret. *Maken, ſmeden.*

Fabricari ſigna. Cic. *Beelden maken, bouwen, ſnyden.* Naves. Tac. *Schepen maken, bouwen, timmeren.* Plauſtrum. Hygin. *Een wagen maken.*

* Aſtra fabricatus in cœlo eſt. Cic. *Hy heeft de ſterren in den hemel gemaakt, gevormt, geplaatſt.*

Ea Deus ad uſum hominis fabricatus penè videtur. Cic. *God ſchynt by na die dingen tot het gebruik van den menſch gemaakt te hebben.*

* Fabricari. Cic. *Maken, ſchikken, te zamen ſtellen of voegen,* Te weten, de deelen des werelds, de ledematen der dieren. Van God geſproken.

* Fabricari aliquid. Plaut. *Iets ſmeden, brouwen, bedenken, verzinnen.*

FABRĪCŪS, ă, ūm. Ars fabrica. Juſtin. Paul. Juriſc. *Ambagt, handeringe, konſt van een werkbaas, meester of konſtenaar.*

FABRĪLIS, is. m. & f. ĭle, is. n. Cic. Virg. Hor. *Meesterlyk, van een konſtenaar, of werkmeester.*

Fabrile ſepimentum. Varr. *Een heininge van een konſtenaar of werkbaas gemaakt.*

FĂBŬLA, æ. f. Plaut. *Een boontje, kleine boon.*

FĂBŬLA, æ. f. Cic. Propert. *Een verdigtſel, vercierſel, vertellinge, quakje, praatje, fabel.*

Fabulam eſſe. Ter. Hor. Tibul. Propert. Fieri. Hor. Tibul. Jactari. Ovid. *Voor een gelletje loopen, op de tongen ryden.*

Vitare fabulam. Cic. *Quaadſprekendheid, agterklap, laſtertaal, de praats des werelds ſchuwen, vermyden.*

Id eſt in fabulis. Suet. *Dat is in een yders mond, een yder weet daar van te ſpreken.*

* Cinis, & manes, & fabula fies. Perſ. *Gy zult aſſche, een geeſt en een praatje (van de wereld) worden. Daar zal niets van uw overblyven als uw aſſche, uw geeſt, en een ſlegt praatje.*

Lupus in fabula. Ter. *Daar is dak op 't huis.* Dit ſpreekwoord
‡ gebruikte men als een perſoon daar men van ſprak in een geſelſchap quam: want een yder daar op zweeg, als of men was gezien geweeſt van een wolf, die welke, zoo zommige willen zeggen, den menſch dien hy eerſt ziet, de ſpraak beneemt.

* Quæ hæc eſt fabula? Plaut. Ter. *Wat is dit voor een praatje, of reden? Wat hoor ik daar?*

* Fabula. Cic. Hor. *Een vertellingje, een verhaal, een praatje.*

Extrahit inſomnes bellorum fabula noctes. Lucan. *Het verhaal van oorlogen verſlyt gantſche nagten zonder te ſlapen.*

Silet ſine fabulis hilaritas. Petron. *De vrolykheid (van een geſelſchap) is koud of ſlegt zonder vertellingjes, of geneugelyke praatjes.*

* Falſa eſt ea fabula generis. Ovid. *De genere.* Sen. Trag. *Het praatje, verhaal wegens (uw) geſlagt of afkomſt is valſch.*

Fabula eſt, &c. ſeq. inf. A. Gell. *Men verhaald, men vertelt, men zagt, enz.*

* Fabulam incœptat. Ter. *Hy begint een praatje, vertellingje, ſprookje.*

Cornicinius ad ſuam veterem fabulam rediit. Cic. *Kornicinius is weder tot zyn oude deuntje, dat is, oude manieren of partengekeert.*

* Fabula. Cicer. Tibul. *Een verdigtſel, een verdigt, verzonne, bedagt verhaal.*

* Fabula. Plaut. *Toelag, oogmerk, doelwit van iets.*

Hem tibi omnem fabulam. Plaut. *Zie daar (geef ik) u het gantſche verhaal, den geheelen toelag.*

* Fabula. Hor. *Een gedigt.*

* Fabula. Cic. Varr. *Een toneelſtuk, ſpel.*

Fabulam docere, dare. Cic. *Een toneelſtuk vertoonen, den volke ten beſten geven.* Agere. Cic. *Een toneelſtuk ſpeelen.*

* Dum hæc fabula inter amantes luditur. Petron. *Terwyl deze klugt of dit ſpel tuſſen de gelieven geſpeelt word.*

* Quomodo fabula, ſic vita: non quàm diu, ſed quàm bene acta ſit, refert. Sen. Ph. *Gelyk een toneelſtuk (is) zoo is het leven: Daar is zoo veel niet aan gelegen, hoe lang, maar hoe wel het zelve geſpeeld is.*

Fabulam ætatis peregit. Cic. *Hy heeft de rol van zyn levens tyd afgeſpeeld.*

FĂBŬLĂRIS, is. m. & f. ăre, is. n. Suet. *Fabelagtig, verdigtſelagtig, verzierdſelagtig, van een praatje, vertellingje, fabel handelende.*

Hiſtoria fabularis. Suet. *Een verzierde, verdigte geſchiedenisſe.*

FĂBŬLĀTŌR, ōris. m. Suet. *Een konter, prater, zoete verteller.*

Erat fabulator elegantiſſimus. Sen. Ph. *Hy was de cierlykſte, aangenaamſte, netſte, zoetſte prater of konter (des werelds.)*

* Fabulator. Cat. A. Gell. *Een maker van verdigte vertellingen, of fabelen.* Gelyk van Eſopus, enz.

* Herodotus, homo fabulator. A. Gell. *Herodotus een verdigtſel-ſchryvend man.*

FĂBŬLO, ās, āre. cum aliquo. Plaut. *Met iemand praten, konten.* Ook, *Zitte kallen.*

* Non didici fabulare. Plaut. *Ik heb geen praatjes geleerd, Ik kan niemand met ydele of valſche praatjes misleiden.*

FĂBŬLŌR, āris, ātus sūm, āri. Plaut. *Praten, konten, ſpreken, kallen.*

Fabulari cum aliquo. Plaut. Suet. A. Gell. *Met iemand praten, konten.* Inter ſe. Plaut. *Onder of met malkanderen praten, konten.*

Fabulari aliquid. Plaut. Ter. *Iets verhalen, vertellen.*

Illud mihi cibus eſt quod fabulare. Plaut. *Dat ſmaakt my als lekkere koſt, 't welk gy my verhaalt.*

Fabulari aliquid de aliquo. Liv. *Iets van iemand verhalen, vertellen, praten.* Falſa apud aliquem. Plaut. *Valſheden of leugentaal aan iemand verhalen, vertellen, kallen.* Aliquid alicui. Plaut. *Iemand iets verhalen, vertellen, zeggen.*

* Ut apertè tibi nunc fabuler. Ter. *Op dat ik nu openhartiglyk tegen u ſpreke, of tot u praate.*

Digitized by Google

De iſtis rebus plura fabulabimur. Plaut. *Wy zullen meer van die dingen ſpreken, praten, handelen.*

FĂBŬLŌSĒ. adv. Plin. H. *Valſchelyk, op een verdigte of verzierde wyze.* Men zegt *Fabuloſior* en *fabuloſiſſimus.*

Fabulose tradita. Colum. *Dingen op een valſche of verdigte wyze overgeleverd, geſchreven.*

FĂBŬLŌSĬTĀS, ātis. f. Plin. H. *Verzierdſel, verdigtſel, verdigte, verzierde wyze van iets te verhalen.*

FĂBŬLŌSŬS, ă, ŭm. Hor. Flor. *Berugt, vermaard, daar zeer veel van word geſproken.* Men gebruikt *Fabuloſior* en *Fabuloſiſſimus.*

Fabuloſiſſimus Africæ mons. Plin. H. *De vermaardſte, berugſte berg van Afrika.*

* Fabulosus. Phæd. Petron. Curt. *Vol van verdigte ſelen, verzierdſelen of fabelen: dat van verdigte ſelen of fabelen handelt.* Sprekende van oude ſchriften, vaarzen, enz.

* Fabuloſus. Sen. Ph. Quintil. *Verdigt, verzierd, verzonnen, bedagt.*

FĂBŬLŬM, ī. n. A. Gell. *Een boon:* ook, *bilzenkruid, dolkruid.* Meyer.

* Fabulum. Lucil. *Boonenkaf.*

FĂCESSO, īs, cēſsī of cēſsīvī of cēſsīī, cēſsītŭm, cēſsĕre. juſſa, dicta, promiſſa. Enn. Afran. Virg. *Volbrengen, volvoeren, voldoen, nakomen,* 't zy bevelen, woorden, beloften, enz.

* Faceſſere alicui negotium. Cic. *Iemand moeite veroorzaken, verwekken.* Periculum. Cic. Tac. *Iemand gevaar veroorzaken, op den hals brengen, iemand in gevaar wikkelen.*

Honorum cupiditas quid non in noſtra civitate laboris, quid non ſollicitudinis negotiique faceſſit? Cic. *De begeerlykheid tot eere, of d'ergierigheid, wat heeft ze niet al arbeid, wat niet al kommer en moeite veroorzaakt, verwekt?*

* Rem faceſſit. Plaut. *Hy dringt de zaak (als eiſſcher) aan.* Van een geding geſproken.

* Faceſſere. Plaut. Ter. *Zig weg pakken, uit een plaats vertrekken, wyken, gaan.*

Faceſſere ex urbe. Liv. *Zig uit de ſtad begeven, daar uit vertrekken, wyken, gaan, wegpakken.*

Faceſſere ab omni ſocietate Reipublicæ. Cic. *Zig van alle gemeenſchap of bewind van 't gemeene beſt ontrekken, ontſlaan.*

Ab hoc faceſſite. Enn. *Scheid van deze perzoon af, hebt niet meer met hem te doen.*

Faceſſe hinc illum. Liv. *Jaagt, verdryft hem hier van daan, doet hem van hier vertrekken.*

Dictum faceſſe doctum. Plaut. *Laat die geleerde of ſpitsvinnige praat varen.*

FĂCĒTĒ. adv. Ter. Cic. *Aardiglyk, koddiglyk, geneugelyk, vermakelyk, vrolyk, boertiglyk.*

Facetè Piſo Stoïcos irridebat. Cic. *Piſo beſpotte de Stoïſchen aardiglyk, of op een vermakelyke wyze.*

Facetè concedas adverſario id ipſum quod tibi ille detrahit. Cic. *Sta u tegenpartye op een aardige wyze dat gene toe 't welk hy u beneemt of weigert.*

Ut facetè orationem ad ſervitutem contulit! Plaut. *Hoe aardiglyk heeft hy zyn vertoog tot de ſlaverny gericht, toegepaſt!*

Hanc ego rem exorſus ſum facetè & callidè. Plaut. *Deze zake hebbe ik aardiglyk en liſtiglyk aangevangen, begonnen.*

Maledictio, ſi jactatur facetiùs, urbanitas nominatur. Cic. *Het quaad ſpreken, indien 't op een zeer aardige wyze geſchied, word heusheid, of ſcherſe genoemt.*

FĂCĒTĬÆ, ārŭm. f. plur. Cic. *Boerteryen, klugten, koddigheden, aardigheden, ſnakeryen, zoete loopjes, vermakelyke, geneugelyke taal.* Men vind *Facetia* in *ſingulari* in Plautus en Aulus Gellius.

Hæc facetia eſt amare inter ſe rivales duos. Plaut. *Het is een vermakelyke, aardige, koddige, of geneugelyke zaak, dat twee mede vryers malkanderen beminnen.*

Leporum diſertus puer & facetiarum. Catul. *Een kind welſprekend in bevallige taal en aardigheden of ſnakeryen.*

Fluere facetiis. Plaut. *Van aardigheden of ſnakeryen overvloeyen.*

In oratione multæ facetiæ (erant.) Cic. *Daar waren vele aardigheden of zoete loopjes in zyn reden.*

Feſtivitate & facetiis Julius æqualibus ſuis omnibus præſtitit. Cic. *Julius overtrof alle zyns gelyken in hoffelykheid en ſnakeryen, aardigheden of zoete loopjes.*

Dulces Latini leporis facetiæ. Vell. Paterc. *Zoete fraaye aardigheden van de Latynſche bevalligheid van tale.*

Comœdiæ Latinæ Græcarum quas æmulari nequiverunt, facetiis atque luminibus obſoleſcunt. A. Gell. *De Latynſche blyſpelen raken in ongebruik door d'aardigheden en luſter der Griekſche, die zy niet hebben kennen nabootſen of navolgen.*

* Illis faſtidium pro facetiis procedit. A. Gell. *Hun walginge of vysheid neemt na maate der aardigheden toe.*

* Facetiæ aſperæ, acerbæ. Tac. *Ruwe, ſcherpe ſcherſen, boerteryen, poſſen of koddigheden.*

Auronii voluntatem aſperioribus facetiis ſæpe perſtrinxit. Cic. *Hy heeft de wille of begeerte van Antonii dikwils met zeer ruwe of ſtekende ſchertſen door gehaalt, beriſpt.*

FĂCĒTŌSUS, ă, ŭm. adj. Cic. *Heel koddig, vol aardigheden, boertery, klugtjes, of ſnakeryen, heel koddig, vermakelyk, vol geneugelykheden, heel vrolyk, vol boerteryen.*

FĂCĒTŬS, ă, ŭm. Plaut. Cic. *Aardig, ſnaakſch, klugtig, koddig, boertig, vermakelyk, geneugelyk, vrolyk.* Men zegt *Facetior* en *Facetiſſimus.*

Hominum facetorum urbanitas. Cic. *De beleefdheid, hoffelykheid, wellevendheid van vrolyke, aardige, geneugelyke menſchen.*

Mulier commoda & facetа. Ter. *Een minzame, en vermakelyke, aardige, en geneugelyke vrouw.*

Extemplo facio facetum me. Plaut. *Terſtond maak ik my vrolyk, in een oogenblik ſtel ik my vermakelyk, klugtig of geneugelyk aan.*

Facetа oratio. Cic. *Vrolyke geneugelyke praat, een klugtige vermakelyke rede.*

* Facetus. Cic. Auct. ad Her. *Aardig, volgeeſtig, vernuftig, koddig.*

Acuti ſunt, elegantes, facеti, breves. Cic. *Ze zyn ſcherpzinnig, zierlyk, volgeeſtig, en kort of beknopt.* Van zekere redenvoerders geſproken.

Qui bella aut facetа es, quæ ames hominem iſtiuſmodi? Plaut. *Hoe zyt gy ſchoon of klugtig, dat gy zodanig een man kunt beminnen?*

Tibi facetum videtur quidquid ego dixi. Cic. *Alles dat ik gezegt hebbe ſchynt u aardig, volgeeſtig, verſtandig.*

Carmen molle atque facetum. Hor. *Een zagt en aardig gedigt of vaars.*

Facetæ fabricæ. Plaut. *Aardige konſtgrepen, klugtige vonden.*

Aures. Matt. *Ooren.*

Facetis vivere victibus. Plaut. *Aardige koſt eten. Lekker leven.*

* Facetus. Plaut. Hor. Claud. *Een potſenmaker, een klugtige ſnaak, een kortswylig man.*

FĂCIĒS, ēī. f. Varr. Cic. Ovid. *De gedaante, geſtelteniſſe, gelegentheid van een zaak.*

Dicito quid inſit, & qua facie memorato omnia? Plaut. *Zeg wa 'er in is, en verhaal in wat geſtalte alles is.*

Rebus perſona demenda eſt, & reddenda facies ſua. Sen. Ph. *Men moet de zaken van ſchyn, of vermomming ontblooten, en haare eigen gedaante weder geven.*

* Facies procera. Pacuv. apud Non. *Een hooge, verheve geſtalte.*

* Facies. Quintil. *Gedaante, houding, geſtalte van 't ligbaam.*

Obſervandum eſt ut recta ſit facies dicentis. Quintil. *Men moet opmerken dat het aangezigt [of geſtalte] van den ſpreker regt ſta.*

Facies loci. Ovid. Tac. *De gedaante, gelegentheid, toeſtand, geſteltenisſe van een plaats.* Arboris. Plin. H. *De gedaante, geſteltenisſe van een boom.* Templi. Ovid. *De gedaante, of maniere van 't bouwen eenes tempels.* Maris, cœli. Virg. Lucan. *De gedaante, geſteltenisſe, toeſtand van den hemel, zee, enz.*

Facies. Cic. Virg. *Het aangezigt, gelaat, het wezen, aanſchyn, trony, gedaante.*

A facie abium tua. Ovid. *Ik ben van uw aangezigt afwezend, van uw aanſchyn ontbloot, beroofd.*

Nec faciem littore dimovet. Hor. *Ook keert zy haar aangezigt niet van 't ſtrand of den zee-oever.*

Perfricare faciem. Plin. H. *Het aangezigt zeer wryven:* dat is, *Alle eer en ſchaamte verliezen, ſchaamteloos worden.*

Facies. Cic. Hor. *Geſtalte, gelaat, gebaarden van een perſoon.*

Quâ facie eſt? Plaut. Cic. *Van wat voor een wezen, gedaante, of geſtalte is hy? Hoe is hy gemaakt?*

Facies.

Digitized by Google

Facies. Cic. Tibul. *Schoonheid, lieftalligheid, aengenaamheid van het aengezigt.*

Faciem quærere. Propert. *Een mooye trony maken: Zig opſchikken, oppronken.*

Tecum facies tua non dormit. Mart. *Uw ſchoonheid ſlaapt met u niet:* dat is, *Gy zyt geblanket, en 's nagts legt gy 't blanketſel af.*

Vertitur extemplò facies & mentis & oris. Ovid. *Aenſtonds word de geſteltenisſe van 't gemoed en het aengezigt verandert:* te weten als men van droevig blyde word.

Senatus faciem ſeeum affert, *of* In eo eſt expreſſa facies Senatûs. Cic. *Hy brengt het aengezigt van den Raad met zig:* dat is, *hy verbeeld den Raad.* Sprekende van een Afgezant.

Facies pugnæ. Tac. *De gedaante, ordening, ſchikkinge van een ſlag of gevegt.* Urbis. Salluſt. Ovid. *De gedaante, 't gezigt, of geſteltenisſe, ſtaat van een ſtad.* Sermonis. Quintil. *De ordening, of ſchikkinge, wyze van een reden.*

Verba aliter inſtructa novam faciem habent. Sen. Ph. *De woorden anders geſchikt hebben een nieuwe gedaante, ſchynen gantſch nieuw.*

In faciem pacis venire. Tac. *Tot gelaat van vrede komen, treden: Gelaat of gebaarden maken van vrede te ſluiten.*

Non alia facies eſt quieti moderatique Imperii, quàm ſereni cœli & nitentis. Sen. Ph. *De geſteltenisſe van een gerust en bezadigd gebied, is niet anders dan die van een helderen en ſchynenden hemel.*

Contra belli faciem tuguria plena hominum erant. Salluſt. *Tegen de (gewonelyke) geſteltenisſe of gedaante van den oorlog, waren de boere hutten vol menſchen.*

Facies colorum eſt multiplex. A. Gell. *De gedaante, het gezigt der verwen is veelerley.*

Talem faciem animi nobis proponimus, qualis eſt hydræ. Sen. Ph. *Wy ſtellen ons zoodanig een gedaante der ziele voor als die van een ſlang.*

Prima facie. Sen. Ph. Cajus & Paul. Juriſc. *In den eerſten aanzien, in 't eerſte gezigt, in den eerſten opſlag, aenſtonds.*

Stultis omnis videtur nova rerum & inopinata facies. Sen. Ph. *Alle of ydere gedaante, geſteltenisſe, of gelegentheid ſchynt den dwazen nieuw en vremd.*

Facies triſtis *of* miſerabilis. Curt. *Een droevig, deerlyk gezigt of gedaante: Een treurig of deerlyk ſchouwſpel.*

Illa facies pulcherrima eſt. Sen. Ph. *Dat gezigt is zeer ſchoon.*

Facies diræ. Virg. *Vervaarlyke ſchrikkelyke gedaantens, gezigten.*

Facies, *alleen, of* Facies pictæ. Propert. Juven. *Schilderyen, gemaalde aangezigten.* Sacræ. Perſ. *Gewyde beelden.*

Facies. Virg. Sen. Ph. *Een ſpook, ſpookſel, of naegezigt, verſchyninge.*

Facies ſcelerum. Virg. *Verſcheidene ſoorten van ſchelmſtukken.*

Facies. Ovid. *Gedaante, ſchyn, ſchynſel, beeltenis, aangezigt in een ſpiegel, enz. verbeeld.*

Faciem ad ſerenam ſubitò mutatur dies. Phæd. *De dag wierd ſchielyk in een heldere gedaante veranderd:* dat is, *het wierd ſchielyk mooy of helder weder.*

Divitis hæc magni facies erit. Petron. *Dit zal de ſchildery het afbeeldſel van een ryk man zyn.*

Non tenent ſtellæ faciem minores. Sen. Trag. *De mindere ſterren (te weten digt by de maan) behouden hun ligt niet, worden verduiſtert.*

Faciem componere. pugnæ. Tibul. *Een leger in ſlagorde ſtellen.*

Facie majoris vivere cenſûs. Juv. *Leven als in een ſtaat van zeer groote inkomſten:* dat is, *Zeer grooten ſtaat voeren.*

Verte omnes tete in facies. Virg. *Verander u in alle gedaantens:* dat is, *beproeft alle wegen en middelen, wend alles aan, ſpeelt alle perſonaadjen.*

FĂCIFĔR, ĕri. m. *Een fakkel- of toorts-drager.* Dit woord vind men niet dan in 't *Codex* van Juſtiniaan.

FĂCILĔ. adv. Cic. *Ligtelyk, gemakkelyk, zonder moeite af te arbeid.* Men zegt *Facilius* en *Facillimè.*

Humanus animus faciliùs ſequitur quàm ducitur. Sen. Ph. *Een beſcheiden of beleefd gemoed volgt ligter, of eer van zelfs, dan het geleid word.*

Dona fortunæ facilè effluunt. Sen. Trag. *De gaven van het geluk verdwynen ligtelyk, worden ras verloren.*

Illi facilè fit quòd doleat. Ter. *Het gebeurt ligtelyk dat hy bedroefd word.*

Philoſophia omnes acerbitates facilè mollit. Cic. *De Wysbegeerte verzagt gemakkelyk alle ſmarten.*

Facilè perſpexi ex tuis litteris. Cic. *Ik heb het gemakkelyk, ligtelyk uit uwe brieven beſpeurt.*

Lens optima, quæ facillimè coquitur. Plin. H. *Het is de beſte linſe, die ligtſt gekookt word.*

Facilè omnes perferre ac pati. Ter. *Alle menſchen zagtzinniglyk verdragen, en dulden.*

Facilè ſenectutem ferre. Cic. *Den ouderdom wel, vrolyk, gemakkelyk, of geduldiglyk dragen.*

Ordinis ſui facilè princeps. Cic. *Ligtelyk d'eerſte van zyn rang.*

Facilè hîc plus mali eſt. Ter. *Ligtelyk ſteekt of is hier meer quaads in.*

Facilius in amore finem impetres quàm modum. Sen. Ph. *Gy zult ligtelyker, gemakkelyker, of eer het einde dan de maat der liefde vinden.*

Facillimè agere. Ter. *Zeer gemakkelyk leven.*

Facillimè eſſe in aliquo loco. Cic. *Zeer gemakkelyk of vermakelyk in een plaats wonen, zyn.*

Hæc audiuntur facillimè. Cic. *Deze dingen worden zeer ligtelyk of gaarne gehoort.*

FĂCILIS, is. m. & f. ĭlĕ, is. n. Ter. Cic. Cæſ. *Gemakkelyk, ligt, ligt om te doen, daar geen moeite, arbeid, of zwarigheid in is.*

Facilis diviſui. Liv. *Gemakkelyk, ligt te verdeelen.* Dictu. Ter. *Gemakkelyk, ligt te zeggen.* Legi. A. Gell. *Gemakkelyk te lezen, zeer leesbaar.* Ad credendum. Cic. *Zeer ligt te gelooven, zeer gelooffelyk.*

Id illi facile eſt. Cic. Hor. *Dat is of valt hem ligt of gemakkelyk (te doen).*

Exitus haud in facili erant. Liv. *De uitgangen waren daar niet gemakkelyk:* dat is, *Men kon daar niet ligtelyk uitwyken, uittrekken.*

Illi ultro in facili eſt. Sen. Ph. *De waak valt hem gemakkelyk, hy kan zig ligtelyk wreken.*

E facili. Ovid. Ex facili. Cic. Sen. Ph. *Gemakkelyk, ligtelyk.*

Faciles cauſæ. Cic. *Gemakkelyke, ligte, klare zaken.*

Facilis trames. Virg. Via. Ovid. *Een gemakkelyk, goed pad.* Aſcenſus. Cæſ. *Een gemakkelyke weg: Een gemakkelyke opgang.*

Terra facilis. Sen. Ph. Colum. *Gemakkelyke, zagte, of zaſte grond of aarde.* Klaudiaan zegt, Terra facilis frugum, *Een vrugtbare grond.*

Campus facilis operi. Liv. *Een goed, gemakkelyk veld om werken in te maken.* Te weten loopgraven, minen, enz.

Pugnas cum adverſario facili. Cic. *Gy vegt of ſtryd tegen een zwakken vyand.*

Cui facile eſt mori. Sen. Trag. *Dien het ſterven ligt valt: Die de dood niet vreeſt, of ontziet.*

Faciles aditus ad eum ſunt. Cic. Tibul. Eſt acceſſu facilis. Sen. Ph. *De toegang tot hem is gemakkelyk:* dat is, *Men verkrygt ligtelyk toegang tot of gehoor by hem, hy is gemakkelyk te ſpreken.*

Facilis. Tibul. Propert. Ovid. *Handelbaar, handzaam, gedwee.* Sprekende van aarde, waſch, enz.

Ad deteriora faciles ſumus. Sen. Ph. *Wy zyn vaardig tot arger dingen: Wy vervallen ligtelyk tot het quade.*

In ſuam perniciem facilis. Liv. *Die zig ligt tot zyn verderf laat vervoeren.*

Facilis auris. Juven. *Een gemakkelyk,* dat is, *leerzaam, aandagtig oor.* Animus. Virg. Sen. Ph. *Een gemakkelyk,* dat is, *zagtzinnig, leerzaam, buigzaam, handelbaar of handzaam gemoed.*

Vir amicitiâ facilis. Salluſt. *Een man van zagtzinnige, meégaande vriendſchap.*

Gens commercio facilis. Liv. *Een volk gemakkelyk van ommegang, of om mê te handelen.*

Facilis amori. Tibul. *Genegen tot liefde, teeder, minzaam.*

In alieno dolore facilis. Sen. Ph. *Meêdoogende, die ligtelyk in een anders ſmart bedroefd word: Door een anders leet of ongeval ligtelyk getraakt, bewogen.*

Faciles deliciæ. Ovid. *Gewone, gemeene vermakelykheden.* Cibi. Sen. Trag. *Gemeene ligt te verkrygen eetwaren.*

Digitized by Google

Vitam facilem ducere. Sil. *Een zoet, zagt, of gemakkelyk leven leiden.*

Facilis. Ter. Cic. Sil. *Rekkelyk, gemakkelyk, zagtzinnig, hupsch, meegaande, believend, beleefd.*

Facilis ad concedendum. Cic. *Die iets ligtelyk, gemakkelyk toegeeft, toestaat.* In hominibus audiendis. Cic. *Zagtmoedig, zagtzinnig in menschen te hooren spreken: Die gunstig gehoor verleent.* Impetrandæ veniæ. Liv. *Die ligtelyk vergeeft, of verschoont.*

Facilis rogantibus. Ovid. *Die iets ligtelyk, of gunstiglyk aan de verzoekende toestaat.*

Facilis lævitia. Hor. *Een verbiddelyke gestrengheid.*

Facilis. Virg. *Mededoogend, goedertieren, barmhartig, genadig, bewegelyk.*

Dii faciles in vota alicujus. Ovid. *Goedertierene, goedgunstige Goden tot iemands gebeden: Goden die iemand genadiglyk verhooren.*

FĂCĬLĬTĀS, ātis. f. Cic. Cæs. Plin. J. *Gemakkelykheid, gemak, ligtheid.*

Facilitas assiduitate paratur. Plin. H. *De gemakkelykheid, het gemak (om iets te doen) of de bequaamheid word door gestadigheid verkregen.*

* Facilitas nandi. Sen. Ph. *Gemakkelykheid, ligtheid, bequaamheid van zwemmen.*

* Facilitas vitis. Colum. *Voortvarendheid van een wyngaard (om wortel te vatten).* Soli. Colum. *Zastheid van grond of aarde.*

Facilitas. Quintil. *Zastheid, eigenaardigheid, vloeyendheid van styl.*

* Facilitas. Cic. *Zwakheid, slapheid, lasheid, lashartigheid.* In een Regter die den quaaddoenders niet na verdiensten straft.

* Facilitas. Ter. Cic. Corn. Nep. *Rekkelykheid, zagtzinnigheid, zagtmoedigheid, minzaamheid, toegevendheid, beliefvinge, meegaandheid.*

Dignitate principibus excellit, facilitate par infimis esse videtur. Cic. *Hy overtreft de voornaamste grooten in waardigheid, en schynt de minsten in minzaamheid, zagtmoedigheid gelyk te zyn.*

* Facilitas sermonis. Cic. Suet. *Zoetheid, zagtheid, liefstalligheid van praat.*

FĂCĬNŌRŌSŬS, a, um. Cic. Liv. *Vol schelmery, vol schelmof boeve stukken, vol guite stukken, snood, boos.* Men zegt *Facinorosior* en *Facinorosissimus.*

Facinorosi veræ laudis gustum non habent. Cic. *De schelmen, snoode of boose menschen hebben geen smaak van ware lof.*

Facinorosa vita. Cic. *Een schelmagtig, schenddadig, snood, boos leven.* Domus. Cic. *Een schelmagtig huis: Een huis door boeve stukken bezoedeld, eerloos.*

FĂCĬNŬS, ŏris. n. Ter. Cic. *Een daad, feyt, bedryf.* Dit woord, als'er geen bynaam by staat, betekend byna altyds *een schelmstuk.*

* Facinus abest à culpa mea. Ovid. *In myn misslag is geen schelmstuk.*

In ipsa dubitatione facinus inest. Cic. *In de twyffelinge zelfs steekt of is een misdaad.*

Facinus immortale. Plaut. Nobile, glorioſum, præclarum, mirabile, &c. Cic. Memorabile. Liv. Forte. Ovid. Clarum. Sen. Trag. *Een onsterfelyke, edele, of edelmoedige, heerlyke, voortreffelyke, verwonderens waardige, gedenkwaardige, heldhaftige, doorlugtige daad.*

Hoc est facinus servi frugi facere quod ego persequor. Plaut. *Dit is het bedryf, feit, de daad,* dat is, *pligt van een goed of zuinig dienstknegt te doen het gene dat ik nu onderneem.*

Facinus. Cic. *Een toeleg, aanslag, t'zamenspanninge.*

Facinus est vincire civem Romanum, scelus verberare, &c. Cic. *Het is een euveldaad een Romein te binden, een schelmstuk hem te slaan, enz.*

Non incolumis fui Cæsare vivo, nisi postquam illud consci-vi facinus. Brut. ad Cic. *By Cesars leven was ik niet veilig, dan na dat ik bewust ben geweest van den toeleg, of aanslag (om hem den nek te breken).*

Festivum facinus venit mihi in mentem modò. Plaut. *Daar komt, of schiet my een aardige list, vond, of bedrog in den zin.*

FĂCĬO, is, fēcī, factum, facĕre. Ter. Cic. Virg. *Maken, doen.*

Facere ædes, templum, navem, &c. Plaut. Cicer. Ovid. *Een huis, een tempel, een schip maken, timmeren, stigten, bouwen.* Pontem. Cæs. *Een brug maken, slaan.* Mulieris effigiem ex luto. Hygin. *Het beeld of gedaante eener vrouwe van potaarde maken.*

Calices ex terebintho facere torno. Plin. H. *Bekers of koppen uit tarpentynhout draayen.*

Opus facere. Ter. Corn. Nep. *Werk doen, arbeiden, werken.*

Facere gradum ad aliquem. Plaut. *Na iemand toe gaan.* Iter aliquò. Plaut. Cic. Liv. *Ergens een reis na toe doen.*

Errationis facere compendium. Plaut. *Een einde van zyn zwerven of lange reizen maken.*

Neque Rex ab inopia hoc fecit. Vitruv. *Ook deed den koning dit niet uit gebrek of armoede.*

** Vela facere. Cic. *Zeil maken, 't zeil gaan,* dat is hier, *tot een zake treden, een vertoog beginnen.*

Ab aliqua re initium facere. Cic. Liv. *Van eenige zake een begin maken, beginnen, aanvangen.*

Ignobiles nati fecere posteris genus. Sen. Ph. *Onedel geboren zynde, hebben zy hun nakomelingen een (edel) geslagt gemaakt tot een groot geslagt verheven.*

Non natura tantùm, sed etiam disciplina mores facit. Colum. *De natuur maakt niet alleen goede zeden, maar ook de tugt of opvoedinge.*

Facere nomen alicui. Plaut. Virg. Ovid. *Iemand een naam geven, of maken.*

Facere magnam de se spem omnibus. Justin. *Een groote hoope van zig in alle luiden maken, verwekken.*

Facere progressum in studiis. Cic. *In boekoefeningen voortgang doen, vorderen.* Profectum sub præceptore. Plin. H. *Voortgang maken, doen, vorderen onder een meester.*

Tria fecit quinquennia. Ovid. *Hy is vyftien jaren oud, heeft vyftien jaren bereikt.*

Hæc ætas optimè facit ad hæc studia. Sen. Ph. *Deze levens tyd dient of voegt allerbest by of is de bequaamste tot deze bezigheden.*

Facere periculum sui. Cic. *Een proeve van zig zelven doen nemen: Zig zelven of zyn kragten beproeven, onderzoeken.*

Fac periculum in litteris, in palæstra, in musicis. Ter. *Neemt een proeve van hem, beproeft hem in de taalkunde, in't worstelen, in de zangkunde.* Dus spreekt de slaaf Parmeno Thaïs aan, haar een slaaf van wegen zyn meester aanbiedende. ‡

Præclara de me judicia facit. Cic. *Hy geeft een zeer voordeelig of gunstig oordeel van my.*

Facere aliquem maximi *of* maximùm. Ter. Plurimi. Cic. Corn. Nep. *Iemand zeer grootelyks, zeer hoog, zeer veel agten, eeren, houden, waardeeren.*

Facere officia alicui. A. Gell. *Dienſten of goede dienſten aan iemand doen, iemand beleefdheden bewyzen, toonen.*

Furtum facere affectibus alicujus. Sen. Ph. *Iemands hart of genegentheid stelen, ongevoelig winnen.*

Facere alicui consuetudinem cum altero. Cic. *Iemand by een ander in gemeenschap of kennisse brengen, maken dat iemand met een ander gemeenzaam werd.*

Facere aliquem sibi amicum, inimicum. Plaut. Ter. *Iemand zig tot een vriend of vyand maken.*

Ecce me qui id faciam vobis. Ter. *Ik ben de man, die dat, of dien dienst voor u zal doen.*

Alicui benignè facere. Cic. Liv. Erga aliquem aliquid facere bene, Bene in aliquem facere, Alicui rectè *of* bene facere. Plaut. Bene aliquid facere alicui. Ter. Aliquid benignè adversus aliquem facere. Sen. Ph. *Iemand goed doen, wel doen, gunst toonen, bewyzen: Iets goedgunstiglyk voor iemand doen.*

Faciam tibi boni aliquid pro ista re, ac labens. Ter. *Ik zal u voor die zaak en dat zeer gaarne iets goeds doen.*

Bene benigneque facitis, cùm, &c. seq. indic. Plaut. *Gy lieden doet wel en goedhartiglyk, als, enz.*

Fecit humaniter Licinius quòd ad me venit. Cic. *Licinius heeft beleefdelyk, beuschelyk gedaan, dat hy by my gekomen is.*

Domitio multa jam feci quæ voluit. Cic. *Ik hebbe reeds voor Domitius vele dingen gedaan, die hy gewilt of verzogt heeft.*

Gratum *of* Pergratum alicui facere. Ter. Cic. *Iets aangenaams of zeer aangenaams voor iemand doen: Iemand goeden dienst doen.*

Digitized by Google

Se intimum apud aliquem facere. Plaut. *Zig een bezem vriend van of by iemand maken.*

Nulli te facias nimis ſodalem. Mart. *Maak u zelven met niemand te gemeenzaam.*

Facere delicias of ludos. Plaut. *Zoetigheden, vermakelykheden, of klugtjes maken, aanregten, ſpelen.*

Reducem me in hæc loca facis. Ter. Facis cur reviſam hæc loca. Ovid. *Gy doet my in deze plaatſen wederkomen: Gy maakt dat ik die weder zie of bezoeke.*

Egomet, apud me ſiquid ſtultè facere cupias, prohibeam. Plaut. *Ik zal het by my of tot onzent wel beletten, indien gy iets zottelyks wilt aanregten.*

Alicui faſtum facere. Petron. *Iemand veragten, met verontwaardiginge handelen, verſtooten.*

Facere pœnitentiæ fidem alicui. Plin. J. Flor. *Geloof van berouw in iemand veroorzaken, iemand doen gelooven dat men berouw heeft.*

Ab orco mortuum me reducem in lucem feceris. Ter. *Gy zult my van de dood uit het graf weder levend in't ligt*, dat is, *tot het leven brengen, levend maken.*

Facere ægrè alicui. Ter. *Iemand ſmart of leet aandoen, iemand wee doen.*

Omnia infima ſummis paria fecit. Cic. Surſum deorſumque fecit. Petron. *Hy heeft alles het onderſte boven geworpen, in de uiterſte verwarringe gebragt.*

Facere comitia. Cic. Concilia. Liv. *Vergaderingen van Staat houden, Raden vergaderen.*

Plebem facere ſuam. Ter. Ovid. *Het gemeene volk zyn eigen maken*, dat is, *op zyn zyde pogen te krygen, tot zyn belangen overhalen.*

Facere adverſus aliquem. Corn. Nep. *Tegen iemand dienen, den oorlog tegen iemand voeren, de wapenen tegen iemand voeren, dragen.* Contra Rempublicam amici causâ. Cic. *Tegen't gemeene beſt ter zake van zyn vriend dienen.*

Societate cum Rege Perſarum ad Græciam opprimendam fecit. Corn. Nep. *Hy maakte een verbond met den Koning der Perſianen om Griekenland te verdrukken.*

Facere manum contra aliquem. Cic. *Benden tegen iemand werven, ligten, op de been brengen.* Delectum militum. Cæſ. *Krygsknegten werven.* Exercitum. Cic. Plin. H. *Een leger op de been brengen, verzamelen.* Claſſem. Cæſ. *Een vloot uit- of toerusten, toetakelen.*

Aliquem militem facere. Liv. *Iemand een ſoldaat maken, als krygsknegt op of in ſchryven.*

Facere ſtipendia ſub aliquo. Liv. Plin. H. *Onder iemand ſoldy trekken, dienen, de wapenen dragen.*

Sex centurias ſub iiſdem nominibus fecit. Liv. *Hy maakte zes benden van honderd mannen onder of van de zelve namen.*

Diſciplinæ militaris everſæ juventuti gratiam facit. Liv. *Hy vergeeft aan of verſchoont in de jeugd de overtredende krygstugt.*

Facere motum in aliqua gente. Liv. *Beroerte, oproer, opſchuddinge in een volk of land maken, verwekken, veroorzaken.*

In agrum hoſtilem facere impreſſionem. Cæſ. Liv. Incurſionem. Liv. Excurſiones. Cic. Liv. *Invallen, ſtrooperyen in 't vyandlyk land doen: In's vyands land ſtroopen, op party loopen.*

In Uticenſi agro populationes facere. Liv. *In't land van Utika verwoestingen aanregten, alles verwoesten, vernielen, roeven, plunderen.*

Nec opinata res trepidationem ubique fecit. Liv. *Deze onvoorziene zaak maakte, verwekte, veroorzaakte overal bevinge, ſchrik, of vreeze, deed yder over al beven.*

Cohortes ad me miſſum facias. Cic. *Doet my de benden zenden, zend my de benden.*

Iis timor hoſtium audaciam ingrediendi fluminis fecit. Liv. *De vreeze voor de vyanden maakte, verwekte in hen de ſtoutheid van in de rivier te treden (om ze te doorwaden.)*

Cæteris idem audendi fecit exemplum. Front. *Hy gaf de anderen een voorbeeld om't zelve te beſtaan: Hy bewoog de anderen door zyn voorbeeld om't zelve te doen.*

Facere caſtra aliquo loco. Salluſt. Hirt. In aliquo loco. Cic. *Een legerplaats* [vulgò, *kampement*] *in een plaats maken, afſteken, zyn leger ergens nederſlaan.*

Facere ſeceſſionem. Liv. *Een ſcheidinge maken, ſcheiden, een byzonder lighaam maken.* Tranſitionem. Hirt. *Overloopen, van party verwiſſelen, veranderen.*

Nunquam in campo ſui fecit poteſtatem. Corn. Nep. *Hy gaf zig nooit bloot in't vlakke veld, hy wilde nooit in de vlakte ſlaan.*

Animum alicui facere. Liv. *Iemand moed geven, een hart in't lyf of onder den riem ſpreken, ſteken.*

Ardorem animis facere. Liv. *Hitte of hevigheid in de gemoederen maken, verwekken: De gemoederen aanzetten, ophitſen, aanmoedigen.*

Hoſtibus pugnandi poteſtatem facere. Cæſ. *De vyanden den ſlag aanbieden.*

Vota victoriæ ſuæ facere. Cic. *Beloften voor zyn overwinninge doen.*

Facere prælium cum aliquo. Liv. *Een ſlag met iemand doen, met iemand ſlaan, handsgemeen zyn.*

In hoſtem facere impetum. Cæſ. Corn. Nep. Liv. Impreſſionem. Hirt. *Een aanval op den vyand doen, op den vyand aanvallen, ſtorten, aanrukken.*

Teſtudinem facere. Liv. *Een ſchildpadde maken*, Dat is, als ‡ vele krygsknegten zig zeer digt ſloten en hunne hoofden en zyden met de ſchilden bedekten.

Annibal fugam ex ripa fecit. Liv. *Hannibal deed hun van den oever vlugten.*

Latè fugam hoſtium fecit. Liv. *Hy deed den vyand wyd en zyd vlugten.*

Si quos fortuna feciſſet reliquos. Cæſ. *Indien het geluk eenigen behouden hadde: Indien'er by geluk eenigen ontſnapt waren.*

Facere hoſti deditionem alicujus. Liv. *Iemand aan den vyand overgeven, overleveren.*

Aliquem facere victorem. Hygin. *Iemand overwinnaar maken, een ſlag doen winnen.*

Facere obſidium urbi. Plaut. *Een beleg voor een ſtad ſlaan, een ſtad belegeren.*

Facere deditionem ad hoſtem. Quintil. *Zig aan de vyand overgeven, onderwerpen.*

Claves portarum ſuæ poteſtatis fecit. Liv. *Hy nam de ſleutels der poorten in zyn magt of bewaringe.*

Facere excidionem oppido. Plaut. *Een ſtad verwoesten, verdelgen, vernielen.*

Recuperatæ arcis ſuum decus faciunt. Liv. *Zy ſchryven zig de eere toe van het herwonne kaſteel of ſlot.*

Agrum aliquem ſuæ ditionis facere. Liv. *Eenig land zyn eigen maken, onder zyn magt of geweld brengen.*

Magnam partem Italiæ ſuam facere. Cæſ. *Een groot gedeelte van Italien zyn eigen maken, overweldigen, verwinnen, veroveren, t'onderbrengen.*

Urbes Græciæ ſervas & vectigales facere. Liv. *De ſteden van Griekenland ſlaafſch en cynsbaar maken.*

Qui hoc Imperium fecere. Plin. H. *Die dit gebied gemaakt*, dat is, *opgeregt, geſtigt hebben.*

Ab Ægyptiis magnas prædas faciebat. Corn. Nep. *Hy maakte, behaalde grooten buit op de Ægyptenaren.*

Cum amico facere fœdus, amicitiam. Corn. Nep. *Met een vriend een verbond, vriendſchap maken, ſluiten, aangaan.* Pacem, Inducias. Cic. Cæſ. Liv. *Een vrede, ſtilſtand van wapenen*, [vulgò, *treves*] *maken, ſluiten.*

Facere ſomnos. Ovid. Somnum. Plin. H. Juven. *Slaap maken, verwekken, veroorzaken.* Fletum. Colum. *Geſchrey, geween veroorzaken; doen ſchryen, weenen.* Murmur. Ovid. *Gemompel veroorzaken.* Dolorem. Cic. *Smert of pyn verwekken, veroorzaken.* Morbum. Celſ. *Een ziekte veroorzaken.* Sitim. Celſ. *Dorſt veroorzaken, dorſtig doen worden.* Vires. Quintil. *Krachten vergaderen, zig verſterken.* Moram. Cic. Phæd. *Vertoeven.* Silentia. Ovid. *Stilzwygen, ſtilzwygendheid veroorzaken.* Fugas. Cicer. Fugam. Liv. *In de vlugt ſlaan, doen vlugten.* Strages. Cic. *Groote nederlagen maken, alles in de pan of ter neder hakken.* Naufragium. Cic. *Schipbreuk lyden.* Pavorem. Liv. Formidinem. Tac. *Schrik of vreeze maken, veroorzaken.* Fugam. Ter. Salluſt. *Vlugten, de vlugt nemen.* Lætitiam, voluptatem. Cic. Gaudium. Liv. *Blydſchap, vermaak, vreugde maken, veroorzaken.* Cædem ingentem. Liv. *Een groote ſlagting (onder den vyand) maken, aanregten.* Panegyricum. Cicer. *Een lofreden maken.* Officium ſuum. Ter. *Zyn pligt doen, volbrengen, waarnemen.* Flagitium. Terent. *Een ſchelmſtuk doen, begaan, plegen.* Auſpicium. Liv. *Voorzeggingdoen, of maken*, dat is, *voorſpellen, voorzeggen.*

Digitized by Google

zaggen. Conſpirationem. Liv. *Een te zamenzweeringe maken, beleggen.* Inſomnia. Plin. H. *Droomen maken, verwekken, veroorzaken.*

Alicui facere honorem. Cic. *Iemand eere doen, aandoen.* Spem. Cic. Liv. *Iemand hopen geven, doen hopen.* Ingenium. Propert. Ovid. *Verſtand in iemand brengen.* Moras. Virg. Ovid. *Iemand ophouden, doen vertoeven.* Convicium. Plaut. Cic. *Iemand ſchelden.* Contumeliam. Plaut. Sen. Ph. *Iemand verongelyken, beleedigen, honen.* Injuriam. Plaut. Ter. Cic. *Iemand ongelyk of onregt doen, verongelyken, beleedigen.* Furtum. Plaut. Cic. Sen. Ph. *Een dieffſtal of dievery aan iemand begaan, plegen, bedryven:* dat is, *iemand iets ontſtelen.* Stomachum. Cic. *Iemand ſpyt doen, gram of grimmig maken.* Timorem. Planc. ad Cic. *Vreeze maken, veroorzaken.* Bellum. Cic. Cæſ. Salluſt. *Oorlog maken, den oorlog aandoen.* Vulnus. Ovid. *Een wonde maken, geven, toebrengen.* Invidiam. Ovid. Liv. *Nyd maken, veroorzaken, iemand doen benyd of gehaat worden.* Mirationem. Cic. *Verwonderinge maken, verwekken, veroorzaken.* Inſidias. Cic. Corn. Nep. Liv. *Hinderlagen maken, leggen.* Vim. Liv. Tac. *Geweld doen, plegen, aandoen; aantaſten, aanranden.* Fiduciam. Sen. Ph. *Goed vertrouwen maken, veroorzaken.* Gloriam. Plin. H. *Iemand eere of roem doen behalen, inleggen.*

Malè facere alicui. Ter. Cic. *Iemand quaad doen, misdoen, bederven.*

Facere irruptionem in aliquem locum. Plaut. *Een inval in een plaats doen, met gewelt in een plaats dringen.*

Non auderet hæc facere viduæ mulieri, quæ iu me fecit. Ter. *Hy zoude een weduwvrouwe niet durven doen dat hy my gedaan heeft.*

Facere ſatis alicui pro injuria. Plaut. *Iemand voor een ongelyk voldoen, te vrede ſtellen.*

Quid mihi faciet patri? Cic. *Wat zal hy my, zyn vader, doen?*

Facere furtum. Plaut. *Sluiken, ſluikery doen, iets ſtelens-wyze doen.*

Turbam faciet aut vim Thaïdi. Ter. *Hy zal tegen Thaïs razen of geweld plegen.* Op een andere plaats zegt hy: Vim facere in aliquem. *Iemand geweld aandoen.*

Facere finem belli. Cic. *Een einde van den oorlog maken.* Laboris. Lucret. *Een einde van arbeid of moeite maken.* Libri. Corn. Nep. Libro. Varr. *Een einde van een boek maken, een boek voleindigen, afmaken, afdoen.* Maledictis. Ter. Injuriis. Cæſ. *Een einde van ſcheldwoorden, van ongelyk maken.* Cogitandi de aliquo. Cic. *Een einde maken van op iemand te denken.*

Nihili facio ſcire. Plaut. *Ik agt het niets zulks te weten.*

Ne te mihi facias ferocem. Plaut. *Maak u niet gram tegen my, word op my niet verſtoord.*

Quid me faciam, neſcio. Ter. *Ik weet niet wat ik met myn zelven zal doen, wat ik zal beſluiten.*

Facere mutationem morum. Cic. *Een veranderinge van zeden maken: Van zeden of beleid veranderen.*

Moram alicui rei facere. Liv. *Vertſtel aan een ding maken, brengen: Iets ophouden, vertragen, beletten.*

Illi mille in dies nova conſilia, vel fortuna ſua, vel ingenium ſuum poteſt facere. Liv. *Zyn geluk of zyn verſtand kan hem alle dagen duizend nieuwe raadſlagen, of voornemens maken, verſchaffen, leveren.*

Alicui poteſtatem facere adeundi aliquò of ad aliquem. Cic. Liv. *Iemand verlof geven, toelaten, toeſtaan om ergens of na iemand toe te gaan.*

Conſuluerunt, quidnam facerent de rebus ſuis. Corn. Nep. *Zy beraadſlaagden wat zy in, of aangaande hunne zaken zouden doen, beſluiten.*

Facere conſilio alicujus. Cic. De conſilio alicujus. Plaut. Ter. *Iets na of volgens iemands raad doen: Iemands raad opvolgen.*

De animo meo erga Rempublicam bene facis quòd non dubitas. Cic. *Gy doet wel dat gy niet twyffelt aan myn genegentheid tot (den dienſt van) het gemeene beſt.*

Facere artem aliquam. Plaut. Cic. Plin. H. *Een Kunſt, of ambagt doen, oefenen.*

Facere argentariam. Cic. *Een geld-bank houden.* Lanam. Lucret. *Wolle bereiden, in wolle arbeiden, werken.* Medicinam. Phæd. *De Geneeskunde, artſeny oefenen.* Piraticam. Cic. Hygin. *Zee-roovery plegen, zee-roven.* Mercaturam. Plaut. Mercaturas. Cic. *Koopmanſchap of handel doen, dryven.*

Auro dignitatem per annulos fecit. Plin. H. *Hy heeft het goud doen hoog agten door de ringen (die hy deed maken).*

Societatem cum aliquo facere. Cic. *Gemeenſchap, maatſchappy, kenniſſe met iemand maken, aangaan, oprogten.*

Hi primi turis commerciam fecerunt. Plin. H. *Deze hebben eerſt handel in wierook gedaan, gedreven.*

Pretium hujus panni faciunt viginti nummos. Plin. H. *Ze maken of ſchatten den prys van dit laken op twintig rykſdaalders: Men ſchat of waardeert dit laken op twintig rykſdaalders.*

Facere lucrum, damnum. Plaut. Cic. *Winſt, verlies doen; winnen, verliezen.*

Aliquid facere lucri. Plaut. Corn. Nep. *Eenige winſt doen, iets winnen.* Cicero en Petronius zeggen *Lucri facere* met een woord.

Natis quàm plurimum fecit. Ter. *Hy heeft zeer groot goed voor zyn kinderen gewonnen.*

Facere rem. Ter. Hor. *Winſt doen, geld winnen, goederen, middelen verkrygen, ryk worden.* Pecuniam of divitias aliqua re. Cic. Ex aliqua re. Plaut. Corn. Nep. *Geld of rykdom van iets maken, uit iets trekken, door iets winnen.*

Facere ſponſionem cum aliquo de aliqua re decem nummis. Cic. *Over iets met iemand om tien rykſdaalders wedden, een weddingſchap aangaan.*

Facere æs alienum. Cic. Liv. *Schulden maken.* Nomina. Cic. Sen. Ph. *Schulden maken, zig in ſchulden ſteken, wikkelen.* Dit beteekent ook in de zelve Schryvers, *geld verſchieten, uitleenen.*

Facere alicui copiam argenti. Plaut. *Iemand geld leenen, verſchaffen, beſchikken.*

Impenſam facere in aliqua re. Cic. In rem aliquam. Liv. Ad rem aliquam. Plaut. *Onkoſten, koſten op iets doen, beſteden.*

Facere deductionem de ſumma. Cic. *Iets van een hoofdſomme aftrekken, korten.*

His nihil reliqui fecit, of His nihil de bonis ſuis reliqui fecit. Cic. *Hy heeft hen niets overig gelaten: Hy heeft hen alles ontnomen, ontroofd.*

Verſuram à Carpinatio facere. Cic. *Geld opnemen, leenen om Carpinatius te betalen.*

Vela facere. Cic. Virg. *Zeil maken, 't zeil gaan.*

Vela facere Cocyto. Sen. Trag. *Op de Kocytus [de hel-vlood] zeilen, varen.*

Facere exſcenſionem in aliquo loco. Liv. Deſcenſionem in aliquem locum. Liv. *In een plaats landen, aan land treden, de voet aan land zetten.*

Ad ſaxa Capharea naufragium fecerunt. Hygin. *Ze leden ſchipbreuk op de Kapharesſche klippen.*

Facere jacturam rei familiaris. Cic. *Zyn goederen of middelen verliezen, quyt raken.* Temporis. Liv. *Zyn tyd verliezen, verzuimen.* Gloriæ. Cic. *Zyn eere, roem, goeden naam verliezen.*

Facere alicui ludos. Plaut. Liv. *Iemand ſoppen, doeken, opligten, bedriegen, wat wys maken.*

Ut fidem popularibus facerent prædandi cauſa ſe urbe egreſſos. Liv. *Op datze hunne landsgenooten zouden doen gelooven, datze uit de ſtad gegaan waren om buit te halen.*

Indicium facere alicujus rei. Ovid. De aliqua re. Plaut. *Een ontdekkinge van iets doen, iets ontdekken, openbaren, aanbrengen.*

Lucius indicium id fecit mihi. Ter. *Lucius heeft my dit ontdekkinge gedaan: Heeft my dat ontdekt, geopenbaart.*

Aliquid facere palàm alicui. Plaut. Ter. Alicui palàm facere de aliqua re. Hygin. *Iemand iets bekend maken, openbaren, ontdekken, verklaren, verwittigen, verſtendigen.*

Facere conjecturam de aliqua re. Plaut. Cic. Ex aliqua re. Ter. Cic. *Giſſinge van iets maken, iets giſſen: Na iets raden.*

Ex vultu conjecturam faciunt quantum quiſque animi habeat. Cic. *Zy maken giſſing uit het wezen, hoe veel moeds elk heeft.*

Ex uno de cæteris conjecturam facere. Cic. *Uit of door een perſoon van de overige giſſing maken.*

Facere permutationem cum aliquo. Cic. *Een ruilinge of verwiſſelinge met iemand doen.*

Præ-

Digitized by Google

Prætores Conſuli in eligendo arbitrium fecerunt. Liv. *De Hoofdſchouten hebben aan den Burgermeeſter vryheid in't verkiezen gegeven.*

De aliquo facere diligenter. Cic. *Zorgvuldiglyk omtrent iemand of des zelfs goed handelen.*

Operam fac compendi quærere. Plaut. *Spaar de moeite van te zoeken.*

Operæ pretium facere. Liv. Sen. Ph. *Iets doen dat de pyne of moeite waardig is.*

Facere aliquem certum alicujus rei. Ovid. Certiorem de aliqua re. Cæſ. Cic. Liv. *Iemand van iets verwittigen, verſtendigen, waarſchouwen, iets laten weten, bekend maken.*

Aliquem certiorem periculi inſtantis facere. Liv. *Iemand een aanſtaand gevaar bekend maken, daar van verwittigen, verſtendigen.*

Facias nos certiores tuæ voluntatis in nos. Brut. & Caſſius ad Cic. *Maak ons uw goede wille, of genegentheid tot ons bekend.*

Certiorem me ſui conſilii fecit. Cic. *Hy heeft my zyn beſluit of voornemen bekend gemaakt, daar van verwittigt, verſtendigt.*

Litteris Senatum certiorem fecit Luſcinium in armis eſſe. Liv. *Hy heeft den Raad bekend gemaakt, verwittigt, dat Luſcinius in de wapenen was.*

In alicujus verba juramentum facere. Sen. Ph. *In iemands woorden zweren:* dat is, *Zweren dat men iemands gevoelen zal opvolgen.*

Nutus tuus mihi faceret fidem. Cic. *Een wenk van u zoude my iets doen gelooven.*

Antea quàm verbum facerem. Cic. *Eer of voor dat ik een woord ſprak.*

Nunquam illi verbum fecit. Ter. Ipſi verbum nullum fecit. Cic. *Hy heeft nooit een woord tegen hem geſproken: Hy heeft nooit woord of reden met hem gewiſſelt.*

Verba facere alicui. Plaut. *Iemand iets zeggen, verhalen.* Cum aliquo. Plaut. Cic. Ovid. *Met iemand ſpreken, konten.* Apud aliquem. Cic. Liv. Corn. Nep. *Voor iemand een verzoog doen.* Coram aliquo. Liv. *In tegenwoordigheit van iemand reden voeren.* In medio Senatu. Ovid. *In't midden van den Raad ſpreeken, of een reden voeren.* Pro aliquo. Cæſ. Liv. *Voor, tot voordeel of verdediginge van iemand ſpreken, redeneeren.* De aliqua re. Auct. ad Her. Varr. *Van iets ſpreken, praten.*

Te cum illâ verba facere de illa re volo. Plaut. *Ik wil, ik verſta dat gy met haar over die zake ſpreekt.*

Facere mentionem alicujus of de aliquo. Plaut. Cic. Auct. ad Her. *Gewag van iets of iemand maken, van iets gewagen, ſpreken.*

Multos circa unam rem ambitus facere. Liv. *Veel ommeſpraak of ommegen, omtrent eene zake maken.*

Furtum facere. Ter. *Diewery begaan, een dieſſtal doen, plegen.* Te weten uit een Schryver.

Facere delicias. Ovid. *Zoete loopjes, vermakelyke ſpreukjes of quinkſlaagjes gebruiken.* In een rede.

In aliquem epigramma facere. Varr. *Een byſchrift, of puntdigt op iemand maken.*

De aliquo facere verſus. A. Gell. *Vaarzen, gedigten op iemand maken.* Librum. Corn. Nep. *Een boek van iemands leven maken.*

Librum facere de aliqua re. Varr. *Een boek over iets maken, ſchryven.*

Ecquis noſtrorum Poëtarum tam fluentes carminum delicias fecit, niſi Catullus? A. Gell. *Heeft wel iemand van onze Digters zulke zoetvloeyende lekkernyen van vaarzen gemaakt, als Katullus?*

Socratem & Epicurum facit inter ſe diſſerentes. Cic. *Hy doet Sokrates en Epikurus met malkanderen zintwiſten, of redeneeren:* dat is, *hy brengt of voert hen in, als redeneerende.*

Feci ſermonem inter nos habitum in Cumano. Cic. *Ik heb het geſprek, te Kume tuſſen ons gehouden, opgeſtelt, beſchreven.*

Facere ſibi famam ingenii. Quintil. *Zig een groote naam van zyn verſtand maken, verkrygen.*

Nomen alicui facere. Liv. *Iemand een naam maken:* dat is, *Iemand in eere of agtinge brengen.*

In his epiſtolis me Lælium, te Furium faciam. Cic. *Ik zal my in deze brieven Lælius en u Furius maken, of noemen.*

Plato facit mundum ædificari à Deo. Cic. *Plato zegt, beweert, of ſtelt dat de wereld van God gemaakt is.*

Proprium facere quod alter loquitur. Hor. *Zyn eigen maken het gene den ander ſpreekt,* dat is, *voordeel uit een anders redenen trekken.*

Hortenſius clamores faciebat. Cic. *Hortenſius maakte door zyn redenvoeringen dat de toehoorders van verwondering uitriepen.*

Facere nomen populi Romani ampliſſimum apud exteras gentes. Liv. *Den naam van't Roomſche volk by uitheemſche volkeren zeer agtbaar of roemrugtig maken.*

Alteram (partem animi) rationis participem faciunt. Cic. *Het ander gedeelte van de ziele maken of ſtellen zy de reden deelagtig te zyn.*

Duo genera (cupiditatum) quæ erant, fecit tria. Cic. *Van twee ſoorten van begeerlykheden die'er waren heeft hy drie gemaakt.*

Facere delicias. Catul. *Streelen, troetelen, liefkoozen.*

Cape flabellum, ventulum huic facito. Ter. *Neem een waayer en verfriſcht haar met een zoet windje.*

Facere ſuavium alicui. Plaut. *Iemand een kus of zoen geven, kuſſen, zoenen.*

Facio te apud illum Deum. Ter. *Ik maak by hem een God van u: Ik prys u by hem als een God.*

In uno Septimio facit delicias libidineſque. Catul. *Hy ſtelt al zyn vermaak, vreugde, en wellust in Septimius alleen.*

Feci ejus ei, quod me oravit, copiam. Plaut. *Ik hebbe hem het gene dat hy verzogt heeft beſchikt.*

Facere aliquem compotem voti. Plaut. Plin. J. *Iemand zyner begeerte magtig maken:* dat is, *Iemand zyn wenſch doen hebben, of genieten: Iemands begeerte toeſtaan.*

Facere alicui ſatis. Cic. *Iemand voldoen, vergenoegen, te vreden ſtellen.*

Nullâ ſe amicâ inſignem fecit. Sen. Ph. *Hy heeft zig niet berugt gemaakt door eenige meeſteresſe of liefſte [aan te houden],* dat is, *hy was geen berugt hoereerder.*

Facere alicui deſiderium alicujus. Liv. *Iemand een anders verlies of afzyn doen beklagen.*

Faciam quominus placeas illi. Plaut. Ne placeas illi. Sen. Ph. *Ik zal maken dat gy hem niet zult behagen.*

Brevem illi lætitiam, quâ exſultat, facturus ſum. Plaut. *Ik zal hem de blydſchap, waar op hy nu zoo moedig is, kort maken.*

Aliquem ludos facere. Plaut. *Met iemand ſpotten, den gek ſteken, den ſpot dryven, iemand foppen.*

Ne (illas) religiones jocum riſumque faciatis. Petron. *Maakt geen jok of ſpotterny van die Godsdienſtigheden:* dat is, *ſteekt'er de gek niet meê.*

Magnum ſe facere. Plaut. *Zig groot maken, groots aanſtellen, de gebraden haan of groot meeſter ſpelen.*

Extemplò facio facetum me atque magnificum virum. Plaut. *Ik maak of ik ſtel my ſtrax aan als een vermakelyk en treffelyk man.*

Formæ prædonia feci. Ovid. *Ik heb de loſredeu van haar of zyn ſchoonheid gemaakt.*

Officium alicui facere. Plaut. Ovid. *Iemand een goeden dienſt doen.*

Facere ſibi bene. Plaut. Suaviter. Petron. Genio ſuo multa bona. Plaut. *Zig zalven goed doen, wel keeſteren.*

Hominem inter homines feci. Petron. *'K hebbe my onder de menſchen als een menſch gedragen.*

Siquid animo ſuo fecit volupe, nil novum, neque mirum fecit. Plaut. *Hy heeft niets nieuws of wonderlyks bedreven, indien hy zyn hart wat vermaak heeft aangedaan.*

Hilarum ac lubentem facte. Ter. *Maak of houd u vrolyk en luſtig.*

Feci ego ingenium meum. Plaut. *Ik heb myn zin gedaan, opgevolgd.*

Convivia de die facere. Catul. *Gaſtmalen by dag aanregten.*

In cellâ vinariâ bacchanal facitis. Plaut. *Gylieden maakt u vrolyk in den wynkelder.*

Facere cenſuram vini in epulâs Regis. Plin. H. *Keure doen van wyn voor's Konings maaltyd, of des Konings mondwyn proeven.*

Facere ludos. Cic. Phæd. *Spelen aanregten, doen vertoonen, ſpelen.* Modos in fabulis. Cic. *De zangmaten in tooneelſpelen maken.*

Digitized by Google

Novarum (fabularum) ſpectandi faciunt copiam. Ter. *Zy laten ons nieuwe tooneelſpelen zien.*

Huic facietis fabulæ ſilentium. Plaut. *Gy zult ſtilzwygen maken voor dit tooneelſpel*, dat is, *gy zult het met aandagt en ſtil hooren.*

Facere fucum. Q. Cic. de pet. conſ. *Bedriegen, opligten, doecken, bedotten.* Terentius zegt, Fucus factus eſt mulieri. *De vrouw is opgeligt, bedrogen.*

Sibi ludos ex aliqua re facere. Sen. Ph. *Zig ergens in of door vermaak aandoen, verheugen.*

De iſthac Caſina huic noſtro villico gratiam facies. Plaut. *Gy zult onzen landpagter gunſt doen met die Kaſina (hem ten huwelyk te geven).*

De Herode faciam ut mandas. Plaut. *Ik zal aangaande Herodes doen dat gy gebied.*

Neque quid velim, neque quid nolim, facitis magni. Plaut. *Gy maakt'er niet veel werks van, of ik iets wil, of niet wil.*

Poteſt populus aliquem de me facere rumorem. Quintil. *Het volk kan van my eenig gerugt maken, kan van my wat vertellen.*

Facere convicia poſti. Ovid. *De ſtyl van de deur vervloecken.*

Facere ad ſtellas. Petron. *De ſterren aanroepen, bezweren.*

Acerbum funus filiæ faciet, ſi te carendum eſt. Plaut. *Hy zal zyn dogter een doodelyke ſmart aandoen, indien ze u moet miſſen.*

Faciunt curâ, ne videantur anus. Ovid. *Zy maken door haar opſchikking datze geen oude wyven zouden ſchynen.*

Facere ventulum pallio. Plaut. *Een windje met zyn mantel maken, verkoelzaken.*

Fac iſthæc ut lavet. Ter. *Maak dat hy of zy die dingen waſcht.*

Tu nos fac ames. Cic. *Maak dat gy ons bemint, ik verzoek u ons te beminnen.*

Facere coëmtionem. Cic. *Koop maken, over een komen: De koop of het beding van onderhandeling eens worden.*

Feci hodie ut herent nuptiæ. Ter. *Ik hebbe gemaakt dat de bruiloft heden gehoudin zal worden.*

Finem in iſthac faciat. Ter. *Dat hy met haar een einde (van minnen) make.*

Facit faſtidium copia. Liv. *Overvloed maakt walging.*

Facere tædium alicujus. Liv. *Een walg van iemand hebben.*

Contra mores facere. Prop. Sen. Ph. *Tegen de goede zede doen, handelen.*

Facere divortium cum uxore. Cic. Suet. *Scheiding van zyn vrouw maken: Van zyn huisvrouw ſcheiden.*

Facit quod tixemur. Quintil. *Hy maakt dat wy kyven.*

Injuſtum jus ſibi ubique facit. Ovid. *Overal doet hy hem zelven onregtvaardig regt.*

Fac ita eſſe. Cic. *Maak dat het zoo zy: Neem, dat het zoo is: Ik ſtelle of geve toe dat het zoo is.*

Fac, qui ego ſum, eſſe te. Cic. *Stel, onderſtel, neem eens, dat gy de gene zyt die ik ben.*

Facio me alias res agere. Cic. *Ik houw my of ik veins dat ik andere dingen doe.*

Bardum me faciebam. Plaut. *Ik hield my, of ſtelde my aan als een botmuil, of plompaart.*

Me unum ex iis feci qui ad aquas veniſſent. Cic. *Ik ſtelde my aan als een der genen die tot de wateren gekomen waren, of ik veinſde een der genen te zyn, die, enz.*

Circulos intra Zodiaci ambitum facere. Cic. *Kringen, ronden, kreitſen binnen den Dierenriem maken, beſchryven.*

Facere gradum ab una re ad aliam. Quintil. *Van d'eene zaak tot d'andere treden.* Of gelyk Valla zegt, *d'eene zaak een'trap tot d'andere maken.*

Ex Ædilitate gradum ad Cenſuram fecerat. Liv. *Hy was van 't Bouwmeeſter-ampt, tot de (eerwaardigheid van) het Tugtmeeſter-ampt overgetreden.*

Dicta facere. Ovid. *Zyn woord houden, zyn beloften doen, volbrengen, nakomen.*

Infecta dona facio. Plaut. *Ik wederroep myne giften.*

Non audes, quæſo, aliquam partem mihi gratiam facere hinc argenti? Plaut. *Durſt gy niet, ik bid u, my eenig gedeelte van dit geld geven?*

Aliquem facere participem ſui conſilii. Plaut. *Iemand deelagtig aan zyn voornemen maken.* Secreti. Juven. *Iemand een geheim mededeelen, vertrouwen.* Suæ ſapientiæ. Plaut. *Iemand zyn wysheid mededeelen.*

Non facio mei fortunæ copiam. Sen. Ph. *Ik geve my aan de fortuin niet bloot: Ik bevele my niet t'eenemaal aan 't geval.*

Fortunam ſibi facere. Liv. *Zyn fortuin maken, zig tot ſtaad verheffen.*

Facere ſibi naturam alicujus rei. Quintil. *Hem zelven een zaak als natuurlyk maken, zig t'eenemaal aan iets door d'oefeninge wennen.*

Facere aliquid apertum alicui. Lucret. *Iemand iets openbaar maken, ontdekken, verklaren, uitleggen, ontvouwen.*

Facere modum iræ. Liv. *Zyn gramſchap, toorn, matigen, betengelen.* Licentiæ. Liv. *Ongebondenheid matigen, betengelen, intoomen.* Lugendi. Cic. Sen. Ph. *Rouw matigen.*

Leges cupiditatibus modum faciunt & ſumtibus mulierum. Liv. *De wetten matigen of betengelen de begeerlykheden en onkoſten der vrouwen.*

Facere aliquid æqui bonique. Ter. *Iets ten goede nemen, duiden.*

Fac fidem te nihil niſi populi utilitatem quærere. Cic. *Toon, of doe den menſchen gelooven, dat gy niets zoekt als het nut des volks.*

Sæpe mecum mentionem fecerat puellam aliunde ut reperirem ſibi. Plaut. *Hy had my dikwils verzogt dat ik een dogter elders zoude gaan vinden.*

Rebus facere pretium. Plin. H. *Een prys van dingen maken, ſtellen, vaſt ſtellen of wel, dingen doen gelden, in prys ſtygeren.*

Facere alicui copiam frumenti. Cæſ. *Iemand koren verſchaffen, beſchikken, met koren voorzien.*

Nunquam magis nomina facio, quàm cum dono. Sen. Ph. *Ik maak nooit meer inſchulden*, dat is te zeggen, *Ik worde nooit ryker dan wanneer ik iets weg ſchenk.* Hy won daar door de harten.

Scipio ingreſſus urbem magnos concurſus hominum fecit. Liv. *Scipio de ſtad ingetreden, maakte of veroorzaakte grooten toeloop van menſchen.*

Facere hoſpitium cum aliquo. Cic. *Iemand herbergen, huisveſten.*

De cœna, facio gratiam. Plaut. *Wat het avondmaal aangaat, ik bedank u daar voor.*

Si aliena cenſendo Decianus ſua facere poſſet, maxima habiturus eſſet. Cic. *Indien Decianus door 't oprekenen van anderer luiden middelen die de zyne konde maken, hy zoude de grootſte goederen des werelds hebben.*

Miſſum facere aliquem. Ter. Cic. *Iemand laten vertrekken, gaan, verlof geven:* ook, *wegjagen uit zyn dienſt, de zak geven.*

Amorem ego conſilio miſſum feci. Ter. *Ik hebbe de liefde of min met voorbedagten raden gebannen, de zak gegeven, verlaten, laten varen.*

Deus tibi bene faciat. Plaut. *God doe u veel goeds, God zegene u.*

Controverſiam Deo muneris ſui faciunt. Sen. Ph. *Zy betuigden voor God de weldaden, die zy van hem ontfangen hadden.*

Raram facit mixturam cum ſapientiâ forma. Petron. *Zelden maakt de ſchoonheid mengzel met de wysheid*, dat is, *de ſchoonheid is zelden met wysheid vermengd.*

Ex venenis multa miracula fecit. Hygin. *Ze heeft vele wonderdaden door (de kragt van) vergift gedaan.*

Fac ut, &c. Terent. Cic. *Maak, breng te weeg, bevlytig u, draag zorg, dat, enz.*

Fac ſciam quid agas. Plin. J. *Maak dat ik weete wat gy doet, of onderhanden hebt.*

Hæc me, ut confidam, faciunt. Cic. 2. ad Quintil. 15. *Deze dingen maken, zyn de oorzaak dat ik 't vertrouw.*

Me meus herus fecit ut vigilarem. Plaut. Amph. Act. 1. ſc. 1. v. 142. *Myn Heer heeft gemaakt, [is de oorzaak geweeſt] dat ik waakte.* Iſtud, fac me, ut ſciam. Ter. Heaut. Act. 1. ſc. 1. v. 32. *Maak dat ik dat wete.* Deze wyze van ſpreeken
† mishaagt de letterknibbelaars, dog ze is egter cierlyk, dewyze van Plautus, Terentius, Cicero, Aul. Gellius, en andere goede Schryvers gebruikt word.

Non faciam quin ſcias. Plaut. *Ik zal niet ruſten voor dat gy 't weet.*

Agrum facere ſuum. Cic. *Een ſtuk lands zyn eigen maken, meeſter of eigenaar van een akker of kamp lands worden.* 't Zy door koop of op een andere wyze.

Fundum uſu ſuum facere. Auct. ad Her. *Een erf door verjaard gebruik zyn eigen maken, bekomen.*

Fa-

Digitized by Google

Facere permutationem cum aliquo. Cic. *Een ruilinge met iemand doen.*

Teſtem facere aliquem. Ter. Ovid. Liv. *Iemand tot getuigen nemen, verzoecken, dagvaarden.*

Facere hæredem aliquem. Cic. Phæd. *Iemand erfgenaam maken, verklaren.*

Aliquem facere hæredem ex dodrante. Cic. Corn. Nep. *Iemand erfgenaam van negen deelen van zyn nalatenſchap verklaren.* Een boedel wierd by de Romeinen in twaalf deelen verdeeld die zy *unciæ* noemden, het geheel *as* of *aſſis.* Regni. Liv. *Iemand erfgenaam van zyn ryk maken, verklaren.*

Partes facere. Cic. *Deelen of gedeeltens maken, iet deelen, verdeelen.*

Alicui facere periculum. Salluſt. Tac. *Iemand gevaar maken, veroorzaken, in gevaar brengen.* Negotium. Cic. Quintil. *Iemand moeite maken, veroorzaken, brouwen.*

Aliquem facere reum apud Judicem. Cic. Tac. *Iemand voor den regter beſchuldigen, aanklagen, betigten, aanbrengen.*

Facere aliquem reum alicujus rei. Cic. Sen. Ph. *Iemand van een zake beſchuldigen, aanklagen, betigten.*

Eum, quòd ſacra violaſſet, reum fecerunt. Corn. Nep. *Zy beſchuldigen hem dat hy heiligdommen geſchonden hadde.*

Prætor illi facit facultatem petere. Ulp. *De hoofdſchout geeft hem verlof om te eiſſchen, eiſch te doen.*

Facere contentionem alicujus rei. Cicer. *Geſchil over eenige zaak maken,* dat is, *een zake bewiſten, tegenſpreken.*

Facere copiam ſui. Ulp. Præſentiam ſui. Paul. Juriſc. *Zig aanbieden, zig aangeven, in regten verſchynen.*

Vadimonium ultrò hic mihi facit. Plaut. *Deze man belooft my gewillig voor den Regter te zullen verſchynen.*

Facere omnibus ſui conſilii copiam. Cic. *Zyn raad alle menſchen aanbieden.* Sprekende van een voorſpraak, die op ſtraat wandelt, om te kennen te geven, dat men hem kan komen raad vragen.

Facere cum aliquo. Cic. Hor. *Met iemand over een komen, van iemands gevoelen of gedagten zyn: met iemand eens zyn.*

Facere alicui. Cic. Cum aliquo. Cicer. Corn. Nep. Ovid. *Iemand begunſtigen, gunſtig, genegen, of toegedaan zyn, iemand of des zelfs belang ondersteunen.*

Veritas cum hoc facit. Cic. *De waarheid is aan zyn zyde, hy heeft gelyk, zyn zaak ſteunt op waarheid.*

Hoc facit à nobis. Cic. *Dit doet ons goed, dit dient tot ons voordeel, tot onze zake.*

Planum facere multis teſtibus poſſum, &c. Cic. *Ik kan het door vele getuigen doen blyken, bewyzen, aantoonen, enz.*

Iratum adverſario Judicem facere. Cic. *Een Regter verſtoord of gram tegen zyn partye maken, doen worden.*

Aliquem facere judicem. Cic. Plin. J. *Iemand Regter maken, iemand iets laten oordeelen.* Livius voegt'er by *Alicujus rei.*

Fac me gratulari tuo judicio. Phæd. *Maak dat ik met uw oordeel in myn ſchik of wel te vreden zy.*

Facere ſui poteſtatem. Cicer. Ulp. *Gehoor geven.* Van een Regter geſproken. Men voegt'er nu en dan by *Adeundi.*

De aliquo facere judicium. Auct. ad Her. Arbitria. Horat. Judicium facere in aliquem. Cic. *Een oordeel van of over iemand vellen, geven: Iemand oordeelen.*

Facere diſceſſionem in ſententiam alicujus. Cic. *Tot iemands gevoelen overgaan.*

Feciſſe videtur. Cic. *Hy ſchynt het gedaan, bedreven te hebben,* dat is, *hy is aan de daad ſchuldig.* Dit waren by de Romeinen de woorden waar mede iemand ſchuldig wierd verklaart: De woorden van vryſprekinge waren *Non feciſſe videtur.* Cic. *Hy ſchynt het niet gedaan of bedreven te hebben, hy is onſchuldig aan de daad.*

Senatus eum contra Rempublicam feciſſe exiſtimat. Cicer. Judicat. Salluſt. *De Raad oordeelt, dat hy tegen't gemeene beſt gedaan heeft, dat hy een vyand van't gemeene beſt is.*

Decretum ſecundum aliquem facere. Cic. *Een keure of beſluit tot iemands voordeel maken, laten uitgaan.*

Facere alicui gratiam alicujus rei. Plaut. Sen. Ph. *Iemand van iets verſchoonen, bevryden, ontlaſten, ontheffen, ontſlaan.* Reddendi equi. Suet. *Iemand verſchoonen, bevryden van een paard weder te geven.* Delicti. Salluſt. *Iemands misdaad verſchoonen, vergeven.* Omnium quæ auſus eſt. Liv. *Iemand alles vergeven dat hy heeft durven beſtaan.*

Alicui mulctam facere. Cat. apud A. Gell. *Iemand een geldboete opleggen, doen betalen, in een boete verwyzen, of beſtaan.*

Facere judicatum. Cic. *Een wyſdom of het gewyſde uitvoeren, een gewyſde voldoen.*

Veſtigium facere in poſſeſſionem. Cic. *In't bezit van iets treden, bezit van iets nemen.*

Auctionem facere alicujus rei. Cic. *Iets aan de meeſtbiedende in't openbaar verkoopen, iets met opſlag verkoopen.*

In pecuniam adoleſcentis impetum facere. Cic. *Geweld op een jongelings geld doen, zig met geweld meeſter van een jongelings geld maken.*

Bene fecit Silius qui tranſegerit. Cic. *Silius heeft wel gedaan dat hy verdragen is, dat hy de zake bygelegt heeft.*

Facere ſatis alicui pro aliqua re. Plaut. *Iemand voor iets voldoen, betalen, vergenoegen, te vrede ſtellen.*

Digredi viâ illâ capitale Leges fecere. Plin. H. *De wetten hebben het met de dood ſtrafbaar gemaakt van die weg af te treden, wyken.*

Leges irritas facere. Cic. *De wetten vrugteloos maken, te niet doen, ſchenden, vernietigen, verkragten, verbreken, met voeten treden.*

Facere fraudem Legi. Plaut. Liv. *Een wet overtreden.* Senatuſconſulto. Cic. *Een raadsbeſluit overtreden.*

Facere contra Leges. Cic. *Tegen de wetten doen, handelen, de wetten ſchenden, verbreken, verkragten.* Contra Edictum Prætoris. Cic. *Tegen't gebod van de hoofdſchout doen.*

Suum cuique jus modum faciebat. Liv. *Een yder was met zyn regt te vreden.*

Verba facimus. Plaut. *Wy maken vele woorden,* dat is, *we verlieſen ons tyd met praten.*

Aliquem facere municipem. Cic. Civem. Corn. Nep. *Iemand poorter maken.*

Facere urinam in corium. Hygin. *Zyn water maken, piſſen in ledere vaten.* Muriam in aliquod vas. Colum. *Een ſauce, brem of pekel in een vat doen.*

Facere ignes maximos. Corn. Nep. *Zeer groote vyeren maken, ſtoken, aanleggen.*

Nomen facere cum vineis. Colum. *De inkomſten der wyngaarden opreken.*

Helveolum vinum facere. Cat. *Roodachtige wyn maken: Graves wyn maken.*

Facere nidum, ova, pullos. Varr. Hygin. *Een neſt maken, eyeren leggen, kiekens uitkippen.*

Facere ſementem. Cic. Cæſ. Liv. *Zaayen, bezaayen.* Meſſem. Cat. *Maayen, inoegſten, inzamelen.* Vindemiam. Varr. *Wyn perſen, maken, inoegſten, druiven perſen.*

Facere odium vitæ. Plin. H. *Een afkeer, walg, van of tegen't leven maken, veroorzaken.*

Illa corona non facit meo capiti. Propert. *Die kroon paſt op myn hoofd niet.*

Venti faciunt vitia pavimentis. Vitruv. *De winden bederven de plavuiſels, doen'er ſchade aan.*

Facere aliquem Ducem. Hygin. *Iemand veldheer of overſte maken.* Conſulem. Cicer. *Iemand burgermeeſter maken, verklaren.* Regem Galliæ. Cæſ. ad Cic. *Iemand Koning van Vrankryk maken, verklaren, daar toe verheffen.*

Neſcit quid faciat auro. Plaut. *Hy weet niet wat hy met zyn goud,* dat is, *geld of rykdom doen zal, hy weet die niet te gebruiken.*

Facere copiam ſui. Plin. J. *Zig vertoonen, laten zien.* Sprekende van een vorſt.

Quorumdam contumacia non facit ad aulam. Sen. Ph. *De halſtarrigheid, keppigheid, eigenzinnigheid van ſommigen voegt of dient een hof niet.*

Alii ad aprum, alii ad cervum canes faciunt. Sen. Ph. *Sommige honden dienen [zyn goed] voor een wild zwyn, ſommige voor een hart.*

Voluptatis virtutiſque ſocietatem facit. Sen. Ph. *Hy maakt maatſchappy tuſſen het vermaak, en de deugd,* dat is, *Hy voegt, hy paart het vermaak met de deugd.*

Virtutem uſu ſuam facere. Sen. Ph. *De deugd door't gebruik of d'oeffeningen zig eigen maken, verkrygen.*

Verecundiam peccandi facit ipſa clementia regentis. Sen. Ph. *De goedertierenheid van een Overheid zelve maakt ons ſchaamrood als wy zondigen of quaad doen.*

Digitized by Google

Jovi ipſi de felicitate controverſiam facere. Sen. Ph. *Jupyn zelver in voorſpoed tarten, na de kroon ſteken.*

Amatiorem me ſenectus facit. Cic. *Den ouderdom maakt my knorrigher, ongemakkelyker.*

Tempus illi fecit ærumnas leves. Sen. Trag. *De tyd heeft zyne ongevallen ligter of verdragelyker voor hem gemaakt, heeft zyn rampen verminderd, verzacht, verzoet.*

Aliquem ex ſene juvenem facere. Hygin. *Iemand van een oud man een jongeling maken, iemand weder jong of jeugdig maken.*

Aliquid facere in hominem calamitoſum. Cic. *Iets tot voordeel of ten dienſte van een ellendig of rampzalig menſch doen, uitvoeren, te weeg brengen, hem goede dienſt doen.*

Gravitas morbi facit ut medicinæ egeamus. Cic. *De zwarigheid van de ziekte maakt of is d'oorzaak dat we geneesmiddelen van noden hebben.*

Facere medicinam alicui. Cic. Phæd. *Een geneesmiddel of artſeny voor iemand maken, toemaken, bereiden, mengen.*

Hoc facit præclarè cœliacis. Plin. H. *Dit is zeer dienſtig, goed, gezond, heilzaam voor de gene die darmjigt, pyn of krimpinge,* vulgò, *kolyk hebben.*

Succus taxi facit ad viperæ morſum. Suet. *Het ſap van een iben of ieven boom is goed, gezond, heilzaam tegen de bete van een adder.*

Claritatem oculis facit cinis bubonis. Plin. H. *De aſſche van een ſchuituit (dit is zeker uil) maakt of veroorzaakt helderheid, klaarheid in de oogen.*

Fecit ſibi pacem, nihil timendo: fecit ſibi divitias, nihil concupiſcendo. Sen. Ph. *Hy maakte zig,* dat is, *vond vrede door niets te vreezen, hy maakte zig of verkreeg rykdom door niets te begeren.*

Facere Vulcanum. Cic. Sen. Ph. *Een beeld van Vulkaan maken.* Equos. Ovid. *Paarden of beelden van paarden maken, houwen, gieten.* Caduceos. Hygin. *Staffen maken, ſchilderen.*

Finem facere. Cic. Phæd. Sen. Ph. *Een einde (van zyn reden) maken, eindigen.* Livius, Cicero, en Salluſtius voegen 'er *Dicendi*, en Cæſar nu en dan *loquendi* by.

Illud tibi fidem numinis facit. Sen. Ph. *Dat maakt of verwekt in u een geloof van een Godheid: Dat bewyſt u dat'er een Godheid is.*

Facere alicui templum, ædem. Ovid. Hygin. Plin. H. *Iemand een tempel maken, bouwen, ſtigten.*

Fecerunt Contumeliæ fanum & Impudentiæ. Cic. *Ze hebben d'ongeregtigheid of het ongelyk, en de onbeſchaamdheid een tempel gebouwt, geſtigt.*

Aliquem Sacerdotem facere. Hygin. *Iemand prieſter maken, iemand tot Prieſter wyen, aanſtellen, verkiezen.*

Numa fecit Flamines. Varr. *Numa heeft (eerſt) de Prieſters gemaakt, ingeſteld.*

Facere votum alicui. Ovid. *Een geloſte of heilige beloſte aan iemand doen.*

Vota facere Deo. Cic. Virg. Propert. *Geloften of beloften aan God doen.*

Facere vota de ægroto. Cic. Pro ægroto. Cic. Tibul. Sen. Ph. *Geloften, beloften, of gebeden voor een zieke of voor de herſtellinge van een kranke doen.*

Facere gratulationem ad omnia Dei templa. Cic. *Dankzegzingen in alle tempelen doen: Loſzangen in alle kerken zingen, God in alle kerken danken.*

Facere ad aram. Cic. *Aan of op 't Outer offeren, offerhande doen.*

Facere, *alleen.* Varr. Facere Deo. Plaut. Cic. Varr. Facere rem divinam. Plaut. Ter. Hygin. Res divinas. Cic. Liv. Hygin. *Aan God offeren, offerhande doen.*

Facere Deo ſacrum. Propert. Hygin. Liv. Sacra. Cic. Liv. Ovid. Varr. Hygin. Sacrificium. Liv. Rem divinam. Cic. *Offerhande aan God doen, Godsdienſt plegen.*

Sacra pro aliquo facere. Cic. *Een offerhande voor iemand doen, opofferen.*

Facere Fidei fideliam mulſi. Plaut. *Aan de Trouwe een kruik wyn offeren.*

Facere agnis. Plaut. *Lammeren opofferen, een offerhande met of van lammeren doen.* Vitula pro frugibus. Virg. *Een vaars voor (de welſtand van) de vrugten of het gewas offeren.*

Ex carmine ſacro, præeunte verba Sacerdote, precationes faciebant. Liv. *Zy deden gebeden [zy baden] met gewyde vaarzen, die de Prieſter hen voorſprak.*

Vitæ finem facere. Corn. Nep. Salluſt. *Een einde van 't leven maken, het leven eindigen, ſterven, overlyden.*

Alicui facere exſequias. Ovid. Funus. Cic. Ovid. Liv. *Iemands uitvaart vieren, houden, toebehooren.* Juſta. Plaut. Salluſt. *Lykdienſten of de laatſte eere aan iemand doen.* Livius zegt *Facere alicui funus.*

Arthemiſia nobile illud Halicarnaſſi fecit ſepulchrum. A. Gell. *Artemiſia heeft die vermaarde graffſtede te Halikarnaſſus gemaakt, opgeregt.*

Epigramma mortuo facere. Petron. *Een Byſchrift, puntdigt op een dooden maken.*

Alicui funebres ludos facere. Hygin. Vell. Paterc. *Lykſpelen ter eere van iemand maken, aanregten, vertoonen.*

Sepultus in eo colle, cognomen colli fecit. Liv. *Op dien heuvel begraven zynde, heeft hy den toenaam aan den heuvel gegeven.*

*** Sera mortis vota facis. Sen. Trag. *Gy wenſcht te laat na de dood, of om te ſterven.*

Nati coram me cernere letum feciſti. Virg. *Gy hebt my in myn tegenwoordigheid de dood van myn zoon doen zien: Gy hebt myn zoon voor myne oogen gedood.*

Facere ſilentia turbæ majeſtate manûs. Perſ. *Den hoop volks, menigte of ſchare door 't ontzagchelyk teeken van zyn hand doen zwygen: ſtilzwygen in het volk, door een teeken van zyn hand veroorzaken.*

In foribus pugnam Gangaridum ex auro faciam. Virg. *Ik zal op de deur den ſtryd der volkeren die by de Ganges wonen, in goud maken, vertoonen, uit- of verbeelden.*

Muros in littore fecit. Ovid. *Hy maakte [ſtigte] muren op het ſtrand.*

In hoc clypeo Romanorum triumphos fecerat. Virg. *Hy had op dit ſchild de zegepralingen der Romeinen gemaakt, uitgebeeld, geëiſt, gedreven.*

Facit Aſterien aquilâ teneri. Ovid. *Hy ſchildert, hy verbeelt Aſteria door een Arend of Adelaar gegrepen, gevat.*

Quoſdam facit iſſe Niphaten in populos. Juven. *Hy geeft voor [ſtroomt uit] dat de (vlood) Niſtes eenige volkeren overſtroomt heeft.*

Arbor hæc faciet umbram illis. Virg. *Deezen boom zal hen een ſchaduwe maken, veroorzaken, verſchaffen.*

Jus tibi feciſti numen cœleſte videndi. Ovid. *Gy hebt u een regt gemaakt [verkregen] van de hemelſche Godheid te mogen zien, aanſchouwen.*

Fecere pedem. Virg. *Zy vierden de ſchoot, zy gaven bot aan 't zeil: Zy lieten het wat ruimer ſlaan.*

Stygis unda facit cœlo fidem. Sen. Trag. (*Den eed by*) *den vlood ſtyx maakt, veroorzaakt, baart geloof in den hemel:* dat is: *De Goden zweren ook by den vlood ſtyx of de Helleſtroom.*

Pauſam fecere fremendi. Enn. *Zy maakten een tuſſchenpoozinge van razen, zy hielden een weinig op van razen, tieren.*

Picum fecit avem Circe. Virg. *Circe maakte Pikus een vogel, veranderde hem in een vogel.*

Lacrymæ fecere fidem. Ovid. *Zyn traanen maakten, verwekten, baarden geloof, deden hem geloof verdienen.*

Huic ſi libido fecerit auſpicium. Hor. *Indien de luſt of hartstogt in hem een aanvang maakt,* dat is, *begint te werken.*

Cæca me prædam fecerat ira ſuam. Ovid. *Een blinde gramſchap, had my haar buit aan my gemaakt, verwonnen: had zig meeſter van my gemaakt.*

Facit cauſam ſe viſere turres. Virg. *Ze maakt, verdigt een oorzaak of voorwendſel van de torens te gaan bezigtigen.*

Faciat voto rara repulſa locum. Ovid. *Laat een zelden, of nu en dan gedane weigeringe plaats voor zyn wenſch maken:* dat is, *zyn genegentheid vergrooten, aanquoeken, koeſteren.*

Pulcra faciet te prole parentem. Virg. *Zy zal u vader van ſchoone ſpruiten, kinderen of afzetſels maken.*

In tabulas multis hæc via fecit iter. Ovid. *Door dit middel hebben vele 't hart van hare beminde gewonnen.*

Ar etiam ceſſo his foribus facere aſſulas? Plaut. *En waarom laat ik na van deze deure ſpaanderen te maken,* dat is, *toe ſpaanderen of aan ſtukken te ſlaan.*

Facere oblivia alicujus. Ovid. *Iemand iets doen vergeten, iemand iets uit de geheugenis wiſſchen.*

Heſperus faciet diem. Sen. Trag. *De avondſtarre zal den dag maken,* dat is, *den dag aanbrengen.*

Suis

Digitized by Google

Suis homines pabula fecit equis. Ovid. *Hy maakte de menſchen voeder voor zyne paarden:* dat is, *Hy liet de menſchen van zyne paarden verſlinden.*

Gabios turpi fecerat arte ſuos. Ovid. *Hy had de Gabiën door een ſnoode of ſchandelyke konſt de zyne gemaakt, aan zyn zyde gewonnen.*

Crimen facere alicui. Propert. *Iemand ſchande aan doen: Iemand ſchandelyk ten toon ſtellen, of door zyn bedryf iemand een ſchandvlek aanwryven.* De Schryver ſpreekt van een Veſtaalſche nonne, die zig bezoedeld hebbende, de anderen onteert hadde.

Fecit iter ſceleri. Ovid. *Hy heeft de weg tot een ſchelmſtuk gemaakt*, dat is, *gebaant, geopent: Hy heeft de deur tot het ſchendſtuk geopend.*

Vos hæc facietis maxima Gallo. Virg. *Gylieden zult deze dingen zeer groot of aanzienlyk by Gallus maken: Gy zult deze dingen zeer hoog by Gallus verheffen, doen agten.*

FACTIO, ōnis. f. Cui teſtamenti factio nulla eſt. Cic. *Die geen (regt van) making van een uiterſte wille heeft: Onbequaam, onbevoegt om een uiterſte wille te maken.*

Quæ hæc factio eſt? Plaut. *Wat gedoe? Wat maniere van doen is dit? Wat is dit te zeggen?*

* Factio. Suet. *Een bende, gezelſchap, gilde, vennootſchap.* Van de zelve konſt of beroep.

Factio. Cic. Cæſ. *Een aanhang, t'zamenrottinge, t'zamenſpanninge, oproer,* [vulgò, *factie.*]

Factionem comparare. Corn. Nep. *Een aanhang, party, of zamenſpanninge maken, brouwen, ſticken.*

Injuſtorum optimatum conſenſus, factio. Cic. *Een zamenſpanninge, zamenrottinge, aanhang,* [vulgò, *factie*] *is een toeſtemminge of overeen komſt van onregtvaardige grooten.*

Factio haud dubia Regis. Liv. *Een openbare aanhang, te zamenſpanninge voor den Koning.*

Factio. Plaut. Titin. Turpil. Cæcil. apud Non. Plaut. *Magt, vermogen, gezag, aanzien, rykdom.*

Per factionem datus. Cic. *Door aanhang* [vulgò, *factie of kabale*] *gegeven.*

Neque nos factione tantâ, quantâ tu, ſumus. Plaut. *Ook zyn wy van zulk een groot vermogen of aanzien niet als gylieden zyt.*

FACTIŌSUS, ă, ūm. Plaut. Varr. Corn. Nep. *Daadvaardig, werkzaam, vaardig om iets te beſtaan, handig, levendig.* Aurelius Victor gebruikt *Factioſior*, en Plinius de Jonge *Factioſiſſimus.*

Amici linguâ factioſi, inertes operâ. Plaut. *Vrienden, zeer vaardig van tong,* [dat is, *in beloften*] *en traag, nalatig in de daad.*

Factioſus. Plaut. Sen. Ph. *Vermogend, magtig, aanzienlyk van aanhang, of groote vrienden.*

Eſt locuples, factioſus, curatur à multis. Plin. J. *Hy is ryk, een man van aanhang, en word van velen geagt, geëert.*

Factioſus. Cic. *Een aanhang maker.*

Factioſus. Salluſt. *Een zamenſpanner, zamenrotter: Een oproerige, onruſt maker.*

FACTITĀTUS, ă, ūm. Cic. *Dikwils gedaan, gewoonelyk.*

* Carmina factitata in aliquem. Tac. *Vaarzen, gedigten tegen iemand gemaakt, gedigt, geſchreven.*

FACTITIUS, ă, ūm. Plin. H. *Door konſt gemaakt, niet natuurlyk.*

Vinum factitium. Plin. H. *Toegemaakte, door konſt gemaakte wyn.*

Color factitius. Plin. H. *Een gemaakte, onnatuurlyk, niet eigenaardige verwe.*

* Factitiæ fabricæ. Plaut. *Gemaakte, verzonne, bedagte liſten, ſtreken, konſtgrepen.*

FACTITO, ās, āvi, ātum, ātĕ. acc. Ter. Cic. Varr. *Iets dikwils of gewoonelyk doen, oeffenen.*

Quæ veteres factitarunt. Ter. *Dat de Oude dikwils gedaan hebben.*

Egomet quod factitavi in adoleſcentia. Plaut. *Dat ik zelve in myn jongelingſchap dikwils of gemeenlyk hebbe gedaan.*

Simulacra Deorum ex cedro factitabant. Plin. H. *Zy maakten de gelykeniſſe of beelden der Goden van Ceder-hout.*

Studioſè id factitabat. Cic. *Hy deed dat, of was dat gewoon te doen, vlytiglyk.*

Furium palàm hæredem ſemper factitarat. Cic. *Hy hadde Furius altyd in 't openbaar zyn erfgenaam gemaakt, verklaart.*

Factitare verſus. Hor. *Vaarzen, gedigten maken, digten.* Accuſationem. Cic. *Een beſchuldiginge maken, opſtellen: Iemand beſchuldigen.* Delationes. Tac. *Voor aanbrenger, wroeger, of verklikker ſpelen.* Artem. Cic. *Een konſt oeffenen.* Coactiones argentarias. Suet. *Schattingen ingaderen, invorderen, ontfangen,* vulgò, *Collekteren.*

FACTŌR, ōris. m. Pallad. l. 1. tit. 6. *Een maker of dader, doen'er van iets, een konſtenaar.*

Doliorum factores. Pallad. *Makers van vaten, kuipers.*

Factor. Cat. *Een maker of perſer van oly of wyn.*

Factor. Digeſt. *Den aanleider of dader van een miſdaad.* En op een andere plaats: *Een volmagtigde of taalman.* Vulgò, *Prokureur*, ook, *die een anders dingen of koopmanſchap waarneemt:* vulgò, *een Faktoor.*

Factor. Plaut. *Die de ballen wederom kaatſt, de merker, teekenaar.*

FACTUM, ī. n. Cic. Cæſ. *Een daad, bedryf, feit.*

Hujus facti fama ad Regem pervenit. Corn. Nep. *Het gerugt van deze daad quam den Koning ter ooren: De Koning hoorde van deze daad.*

Factum Cæſaris de Confinio totum me probaturum ſcito. Cic. *Weet, dat ik de handelinge van Cæſar omtrent Konſinius t'eenemaal zal goed keuren.*

Haud muto factum. Ter. *Ik verander (in) myn doen niet, myn doen berout my niet: Ik ben van geen gedagten verandert.*

Proditi ſunt facto meo. Ovid. *Ze zyn door myn toedoen of bedryf verraden.*

Dux femina facti. Virg. *Een vrouw was aanlegſter, uitvoerſter van de zake of den toeleg.*

Eſſet dux facti Laodamia tui. Ovid. *Laodamia zoude u een leidsvrouwe of voorbeeld in de daad zyn.*

Factum mirabile. Ovid. *Een wonderlyke, verwonderens waardige daad.*

Cùm te video noſtræ familiæ tam ex animo factum velle. Ter. *Nu ik zie dat gy zoo van harten wenſcht dat het ons huisgezin welga.*

Factum. Catul. Virg. Ovid. *Een weldaad, goede dienſt, dienſt.*

Iſthoc me facto devinxiſti tibi. Plaut. *Met die weldaad of dienſt hebt gy my aan u verbonden, verpligt.*

Factum. Varr. Colum. *De wyn of d'olye die men uit de moer, droef, of droeſſem perſt.*

FACTŪRA, æ. f. Non. *Maakſel, gedaante, geſtalte van 't ligchaam.*

Facies eſt factura quædam totius corporis. A. Gell. *De gedaante is een zeker maakſel van 't gantſche lighaam.*

Alibi factura bonitatem hanc præſtat. Plin. H. *In andere plaatſen geeft het maakſel*, dat is, *de tempering die deugd.* Sprekende van yzer.

FACTŪRIO, is, īrĕ. Plaut. *Verlangen iets te doen.*

FACTŪS, ūs. m. Varr. *Het maakſel, het gebouw van een huis.*

Factus. Catul. Varr. *De vogt welke uit droef, droeſſem, wynmoer geperſt word.*

FACTUS, ă, ūm. Cic. Virg. *Gemaakt, gedaan, geplegd, bedreven, uitgevoerd.*

Factæ probè ædes. Plaut. *Een net, wel, of zinlyk gemaakt, gebouwt huis.*

Pocula ſummo artificio facta. Cic. *Bekers, drinkkoppen, enz. met de grootſte konſt gemaakt, gewrogt.*

Factum de marmore ſignum. Ovid. *Een beeld van marmer gemaakt, gehouwen.*

Pons factus in ripam, in qua erant caſtra Regia. Liv. *Een brug op den oever gemaakt, geſlagen, daar het leger des Koning's was of lag.*

Factus. Cic. *Gemaakt, gewerkt, gewrogt.*

Argentum factum. Cicer. Sen. Ph. *Gemaakt, gewrogt, gewerkt, geſmeed zilver.*

Hercules factus ex ære. Cic. *Een Herkules van koper gemaakt, geſmeed.*

Et quid adhuc habeo facti, cur, &c. *En wat hebbe ik nog meer gedaan? dat, enz.*

Factum, *alleen, of* Factum eſt. Ter. *Het is geſchied, het is zoo, ja het is dus gebeurd.*

Factum, non fabula. Petron. *Het is een waarlyk gebeurde zaak, en geen verdigtſel.*

O factum bene! Ter. Catul. *O dat is wel gedaan! dat is deftig! dat is uitneemende wel!*

Digitized by Google

Nollem factum. Ter. *Ik wenſchte wel dat het niet gedaan, voorgevallen, of geſchied ware.*
Factum volo. Plaut. *Ik wil dat het geſchiede, het zy zoo, ik ſta het toe.*
Carmina de aliquo facta. Ovid. *Vaarzen, gedigten op iemand gemaakt, gedigt.*
Verſiculi magis facti. Hor. *Gedigten, vaarzen die zorgvuldiger verbeterd of beſchaafder zyn.*
Aqua facta eſt colore aureo. Hygin. *Het water wierd goudverwig.*
Luna è regione Solis facta. Cic. *De maan tegen over de zon gekomen zynde.*
Pretio facto in ſingulas oves. Varr. *De prys op alle byzondere ſchapen gemaakt*, dat is, *vaſt geſteld zynde.*
Græcia multos habet virtutis gratiâ factos ex hominibus Deos. Cic. *Griekenland heeft vele mannen, die wegens hun deugd van menſchen Goden gemaakt, of tot Goden verheven zyn.*
Ager jure belli Populi Romani factus. Liv. *Een land, door 't regt van den oorlog het Roomſche volk eigen gemaakt, of geworden.*
Ditionis alienæ factus. Liv. *Van een's anders gebied gemaakt*, dat is, *onder een's anders gebied gebragt.*
Homo totus ex fraude & mendacio factus. Cic. *Een menſch gantſch van bedrog en leugentaal opgemaakt, te zamen gevoegt, die met bedrog en liegen aan een hangt.*
De vi reus factus. Cæl. ad Cic. *Van kragt en gewelt beſchuldigd, betigt.*
Factus. Cic. *Afgedaan, volmaakt, voleindigd, vollragt.*
Pax facta. Virg. *Een gemaakte, geſlote vrede.*
Factus Prætor. Cicer. *Hoofdſchout gemaakt, verkoren, aangeſteld, verheven.*
Ad ludum & jocum facti eſſe videmur. Cic. *Wy ſchynen tot ſpel en boertery of jok gemaakt of geboren te zyn.*
Vicibus factis. Ovid. *By gemaakte beurten, yder op zyn beurt.*
Factus ſanguis. Ovid. Liv. *Geſtort, vergote bloed.*
Ibi plus quàm in acie cædis ac ſanguinis factum. Liv. *Daar wierd grooter ſlagtinge gedaan en bloed (vergoten) als in den ſtryd.*
Aris factus honos. Virg. *Eere den altaren aangedaan.*
Factus liquor. Propert. *Vogt of water geworden, in vogt of water veranderd.* Accipiter. Hygin. *Een Havik geworden, in een Havik veranderd.*
Factus ad unguem. Hor. *Na de konſt, zeer keurlyk, net, konſtiglyk, zinnelyk gemaakt.*
Nulla factus ab arte decor. Ovid. *Schoonheid door geen konſt gemaakt.*
Facta manu tuâ diſpendia ſentis. Ovid. *Gy voelt ongevallen door uw eigen toedoen op den hals gehaald.*
Miles non factus amori. Propert. *Een krygsknegt niet gemaakt of bequaam tot lieſde.*

† FĂCŬL. adv. Pacuv. Lucil. Varr. *Gemakkelyk, ligtelyk.*

FĂCŬLA, æ. f. Cat. Varr. *Een toortsje, brandhontje.*
Facula. Propert. *Een toorsje, fakkeltje.*
Tibi fortuna faculam lucrificam allucere vult. Plaut. *De fortuin wil u een toortsje van gewin ontſteken*, dat is, *wil u een middel aanwyzen om winſt te doen.*

FĂCŬLTĀS, ātis. f. Cic. *De kragt, deugd, eigenſchap, het vermogen*, van artzenyen, enz.
Facultas ſecreta certis in rebus ineſt. Lucret. *In zekere zaken is een verhole, verborge kragt, deugd, hoedanigheid.*
Habent hanc facultatem nardum, caſia, balſamum, iris, &c. Celſ. *Het ſpyk, de kaneel, de balſem, de liſch, enz. hebben deze deugd, deze kragt, of eigenſchap.*
Facultas. Cic. Sen. Trag. *Kragt, vermogen, magt, middel om iets te doen.*
Facultates ſunt, aut quibus faciliùs fit, aut ſine quibus aliquid confici non poteſt. Cic. *Dat zyn middelen, of door de welke iets gemakkelyker geſchied, of zonder welke niet kan gedaan worden.*
Facultas vindictæ Ovid. *Vermogen, magt, gelegentheid van wrake of om zig te wreken.*
Arripere libenter lædendi facultatem. Cic. *De gelegentheid van iemand te beleedigen, gretiglyk by 't haar aangrypen.*
Dare omnibus irridendi ſui facultatem. Cic. *Alle menſchen gelegentheid of reden geven om hem te beſpotten, uit te lachchen, zig over al als gek ten toon ſtellen.*
Causâ ægritudinis reperta, medendi facultatem reperiemus. Cic. *De oorzaak van de ziekte of quale gevonden zynde, zullen wy middelen vinden om ze te genezen.*
Illi nequaquam ſatis facultatis pro ſuo animo, & Scipionis erga ſe merito eſt. Liv. *Hy heeft geen vermogen of gelegentheid genoeg na (mate van) zyn genegentheid en verdienſte van Scipio hem waarts*, dat is, *hy heeft geen vermogen om de verdienſten van Scipio na wenſch te erkennen.*
His facultatem ad ſe ære alieno liberandas dedi. Cic. *Ik hebbe haar gelegentheid gegeven om zig uit ſchulden te redden.*
Facultas accuſandi, appellandi, juris reddendi, &c. Digeſt. *Regt van te beſchuldigen, hooger te beroepen*, vulgò, *appelleren, van regt te doen, enz.*
Facultas. Cic. *Gelegentheid, gemak, middel, weg om iets te doen.*
Si res facultatem habere videatur, ut, &c. Cic. *Indien (u) de zake gelegentheid of middel ſchynt te hebben, dat, enz. Indien (u) de zake zoo geſchapen, geſteld ſchynt, dat, enz.*
Romæ illi nummorum facultas eſt. Cic. *Hy heeft te Rome gelegentheid of middel om penningen te krygen.*
Si facultas mihi tui præſentis eſſet. Cic. *Indien ik't geluk of voordeel van uwe tegenwoordigheid hadde.*
Ut pabuli facultas eſt. Varr. *Na dat'er gemak of gelegentheid van voeder is.*
Quoties mihi certorum hominum facultas erit, quibus reſtè dem litteras. Cic. *Zoo dikwils als ik gelegentheid hebbe van vaſte, vertrouwde menſchen, dien ik brieven kan mede geven, of betrouwen.*
Facultate cauſæ confiſus. Cic. *Vertrouwende, ſteunende op de deugdelykheid of 't goed regt van zyn zaak.*
Facultas operæ ubi mihi erit, ad te venero. Plaut. *Als ik ledigen tyd zal hebben, zal ik by u komen.*
Illa nobis alio tempore, ſi facultas erit, explicabuntur. Cic. *Die dingen zullen van ons op een ander tyd verklaart worden, als'er gelegentheid zal zyn.*
Virorum hujus generis in Senatu facultas maxima. Cic. *In den Raad is een zeer groote meenigte mannen van deze ſoort.*
Horum bonorum facultatem nunquam expetivi. Cic. *Ik hebbe nooit het voordeel van deze goederen gewenſcht.*
Facultas. Cic. *Overvloed, voorraad van dingen.*
Belli facultates. Cic. *Voorraad van oorlog, oorlogs behoeften.*
Omnium rerum, quæ ad bellum uſui erant, ſua erat in oppido facultas. Cæſ. *In de ſtad was voorraad van alle dingen, die tot den oorlog dienſtig waren.*
Facultates. Cic. Sen. Ph. Petron. *Rykdom, middelen, goederen, vermogen, ſchatten.*
Aliorum ſpoliis ſuas facultates augere. Cic. *Zyne middelen, goederen door den roof van anderen vergrooten, vermeerderen.*
Exhauſtis patriæ facultatibus. Corn. Nep. *Den rykdom, de ſchatten van zyn vaderland uitgeput hebbende.*
Facultas. Cic. *Verlof, toelatinge, vergunninge.*
Date facultatem huic pariundi. Ter. *Geef haar verlof, vergun haar dat zy gelukkiglyk bare, verloſt werde.*
Facultas ingenii. Cic. Corn. Nep. Sen. Ph. *Gaaf, begaafdheid, bequaamheid, voordeel van verſtand.*
Magnam in his habet facultatem. Auct. ad Her. *Hy heeft in deze dingen een groote begaafdheid, bequaamheid.*
Cui eſt facultas ad agendum. Cic. *Die de bequaamheid, begaafdheid, of gaaf breſt en pleiten.*
Facultas conſolandi. Cicer. *Bequaamheid, begaafdheid, gaaf van (te komen) vertroosten.*
Facultas dicendi. Cic. Sen. Ph. Quintil. *Bequaamheid, begaafdheid, gaaf van redeneren, ſpreken.*
Rem illam non modò facultate conſequi difficile eſt, ſed etiam cogitatione complecti. Cic. *Het is niet alleen moeylyk die zake uit te drukken, maar ook met gedagten te bevatten.*
Imitando Craſſi conſequi facultatem. Auct. ad Her. *De volmaaktheid van Craſſus door navolginge bekomen, bereiken.*
Ars facultate Oratoris occultatur. Auct. ad Her. *De konſt, of konſtgreep, word door de bequaamheid van den redenaar bedekt.*
Facultas. Cic. *Een konſt, of wetenſchap.*
In arte aliqua & facultate excellere. Cic. *In een konſt of wetenſchap uitmunten.*

† FĂCŬLTĔR. adv. Feſt. *Gemakkelyk, ligtelyk.*

FĂCŬNDE. adv. Plaut. *Met welſprekendheid, cierlyk, beſchaaf-*

Digitized by Google

ſchaafdelyk, in deftige woorden.

Aliquid facundè deſcribere. Sen. Ph. *Iets met welſprekendheid, of cierlyk beſchryven.*

FĀCŪNDĬĂ, æ. f. Salluſt. Hor. Ovid. Manil. *Welſprekendheid, cierlykheid, aangenaamheid, bevalligheid, beſchaafdheid van tale.*

Facundia in foro. Liv. *Welſprekendheid voor de vierſchaar of regtbank.*

Hic Actor tantum poterit à facundia, quantum ille Poëta potuit cogitare commodè. Ter. *Deze ſpeler zal zoo veel door zyn bevalligheid van ſpreken doen, als de digter met zyn aangename gedagten.*

† FĀCŪNDĬŌSŬS, ă, ūm. Azellio apud A. Gell. *Welſprekend; cierlyk, bevallig, beſchaafd van taal.*

† FĀCŪNDĬTĀS, ātĭs. f. Plaut. *Welſprekendheid: cierlykheid, aangenaamheid, bevalligheid van taal.*

Facunditas. Hygin. *Spraakgierigheid, begeerte, gretigheid om te ſpreken.*

FĀCŪNDŬS, ă, ūm. Plaut. Hor. Liv. Quintil. *Welſprekend, bevallig, aangenaam, cierlyk, beſchaafd van taal.*

Facundus malo publico. Vell. Paterc. *Welſprekend tot nadeel van 't gemeen.*

Facunda dicta. Ovid. *Welſprekende, cierlyke, aangename woorden.*

FÆX, en de daar afſpruitende woorden, *Zie* Fex, enz.

FĀGĔŬS, ă, ūm. Virg. Tibul. *Van een beuke boom*, daar toe behoorende.

Lucus fageus. Plin. H. *Een beuke bos, een wout met beukeboomen beplant.*

Glans fagea. Plin. H. *Een aker of eikel van een beukeboom.*

Faginæ arculæ. Colum. *Kiſtjes, koffertjes van beukenhout.*

FĀGĬNĔŬS, ă, ūm. Ovid. Colum. *Van een beukeboom, van beukenhout gemaakt.*

FĀGĬNŬS, ă, ūm. Virg. Tibul. *Van een beukenboom, van beuken hout.*

Fagina pocula. Virg. *Drinkkoppen, bekers van beukenhout: beukenhoute kroezen.*

FĀGŬS, ī. f. Cæſ. *Een beukeboom.*

FĀGŪTĀL, ālĭs. n. Varr. *Een beukeboome bos, een plaats met beukeboomen beplant.* Deze was in 't Eſquilynſche wyk te Romen, daar thans de kerk van St. Laurens in Fontana ſtaat.

Fagutal. Plin. H. *Een kapel van Jupiter, daar een beukeboom by ſtont.*

FĀGŪTĀLĬS, ĭs. m. & f. ālĕ, ĭs. n. Varr. Solin. *Met beukeboomen beplant, vol beukeboomen.*

Jupiter fagutalis. Varr. Plin. H. *Jupiter van de beukeboomen*, dat is, *zyn tempel in een beuken bos.*

FĀLÆ, ārūm. f. plur. Enn. Plaut. *Houte torens.*

Falæ. Juven. 6. ſat. v. 107. *Schouwplaatſen in het groote renperk te Romen, tot gemak der kykers.*

FĀLÆSÆ, æ. f. *Falaiſe*, een ſtad in Normandye op de rivier Ante.

FĀLĀRĪCĂ, æ. f. Virg. Liv. A. Gell. *Een lange ſchigt, met een yzere vierkante punt van drie voeten lang.* Men hegte aan
‡ dit yzer bepekt vlas, en ſtak het in den brand, en worp dan de ſchigt na de houte torens, die *Fala* genoemt wierden, waar van 't woord *Falarica* ook komt.

FĀLCĀRĬŬS, ĭī. m. Cic. *Een ſikkel of zeiſſenmaker*: Ook, *die een ſikkel of zeiſſen gebruikt.*

FĀLCĀTŬS, ă, ūm. Ovid. Plin. H. *Krom gelyk een ſikkel of zeiſſen, gelyk een zikkel gemaakt.*

Falcatus enſis. Virg. Ovid. Sil. *Een krom zwaard, een houwer, ſabel.*

Sinus falcatus in arcus. Ovid. *Een zeeboezem, gekromd gelyk een boog.*

Falcatæ quadrigæ. Hirt. Liv. Falcatus currus. Stat. Curt. *Zeiſſenwagens, wagens met ſikkels of zeiſſens gewapend.*

FĀLCĀTUS, ă, ūm. Plin. H. *Met den ſikkel of zeiſſen afgemaait.* Sprekende van koren, enz.

FĀLCĬCŬLĂ, æ. f. Pallad. l. 1. tit. 43. *Een ſikkeltje, een zeiſſentje.*

FĀLCĬFĔR, ă, ūm. Ovid. Sil. *Een ſikkel of zeiſſen dragende.*

Falcifer ſenex. Ovid. Mart. *Een ſikkel of zeiſſen dragend oud man.* Dit is Saturnus, volgens 't zeggen der Digters.

Falciferi currus. Lucret. *Wagens met ſikkels of zeiſſens gewapend.*

FĀLCO, ōnĭs. m. Feſt. *Die ingekromde of kromme teenen heefs.*

FĀLCŌNĬS mons. *Fauquemont*, Een ſtad in 't Hertogdom Limburg in Duitſchland.

FĀLCŬLĂ, æ. f. Cat Colum. *Een krom ſny- of ſnoey-mes.*

Falculæ. Plin. H. *De kromme klaauwen*, van Panthers, Luipaarden, enz. om datze ſikkels gewyze gekromt zyn.

† FĀLĔRĔ, ĭs. n. Varr. *Een pilaar.*

FALERĬĪ, ĭōrūm. m. plur. Varr. Liv. *Citta-Caſtellana*, Een ſtad in Hetrurie op den Tiber.

FĀLĔRĪNŬS, ă, ūm. Falerina tribus. Liv. *De ſtam van Falerne.*
‡ Dit was een ſtam beſtaande uit zekere volkeren van Falerne, die zig te Rome neder geſlagen hadden.

FALĔRNŪM, ī. n. Catul. Hor. *Wyn van Falerne.* Dit woord word van de Digters voor allerhande voortreffelyken wyn gebruikt.

FĀLĔRNŬS, ă, ūm. Cic. Corn. Nep. *Van Falerne.*

Falernus ager. Cic. Plin. H. *Het land van Falerne in Kampanie*, alwaar zeer treffelyke wyn groeide.

FĀLĔRNŬS, ī. m. Tibul. l. 2. eleg. 1. v. 27. *Falernum is al daar beter. Zie* Falernum.

FĀLĬSCĂ, æ. f. of FĀLĬSCŪM, ī. n. Cat. *Galeſe.* Een ſtad en Biſdom in Hetrurie.

FĀLĬSCĀNŬS, ă, ūm. Cat. *In 't land der Faliſken gelegen.* Sprekende van een ſtad.

FĀLĬSCÆ, ārūm. f. plur. Cat. c. 4 de R. R. *Een ruiſ*, daar men ruig voeder voor beeſten in legt.

FĀLĬSCĪ, ōrūm. m. plur. Virg. Liv. *De Faliſken.* Een volk van Hetrurie.

FĀLĬSCŪS, ī. m. Stat. *Een worſt, beuling, ſaucys.*

FĀLĬSCŬS, ă, ūm. Cic. Ovid. *Van Faliſke in Hetrurie.*

Faliſcus ager. Cic. *Het land van Faliſke.*

Faliſcum bellum. Liv. *Den oorlog tegen Faliſke.*

Faliſcus venter. Varr. Mart. *De buik van een varken tot worſt, beulingen, of ſaucyzen gemaakt.*

FĀLLĀCĬĂ, æ. f. Plaut. Ter. Cic. *Bedrog, bedriegery, liſt, boeverye, ſchalkheid, argliſtigheid.*

Exagitabantur omnes ejus fraudes atque fallaciæ. Cic. *Alle zyn argliſtigheden en bedriegeryen wierden onderzogt.*

Minas triginta ab eo per fallaciam abſtuli. Ter. *Ik heb hem dertig minæ, door liſt of bedrog afhandig gemaakt.*

Inveniendo argento fingere fallaciam. Plaut. *Een bedrog of liſt verzinnen om geld te vinden, te verſchaffen.*

Expediet hanc docte fallaciam. Plaut. *Hy zal dit bedrog verſtandiglyk uitvorſchen, ontdekken.*

Fallacia vatum. Virg. *Het bedrog, verziering der Digters.*

Deceperat omnes ſumtæ fallacia veſtis. Ovid. *Het bedrog van 't aangenome kleed had hun alle bedrogen: Deze verkleedinge bedroog de gantſche wereld.*

Nulla fugam reperit fallacia. Virg. *Het bedrog had of vond geen uitkomſt*, dat is, *quam niet te ſtade, kon niet helpen.*

Fallacia tecti. Ovid. *Bedriegelyke omwegen van een doolhof.*

Deductæ quibus eſt fallacia Lunæ. Prop. *Die 't bedrog, de konſt of konſt-greep weten, van de Maan uit den hemel te doen dalen.*

† FĀLLĀCĬLŌQUĔNTĬĂ. æ. f. Accius apud Cic. *Bedriegelyke taal: Valſche leugenagtige praat.*

† FĀLLĀCĬŌSŬS, ă, ūm. A. Gell. *Vol bedrog, bedriegelyk.*

FĀLLĀCĬTĔR. adv. Cic. Ovid. *Valſchelyk, door bedrog.*

Fallaciter portenta interpretari. Cic. *Wonderteekenen valſchelyk, bedriegelyk uitleggen.*

FĀLLĀX, ācĭs. omn. gen. Cic. Virg. Tibul. *Bedriegelyk, valſch, leugenagtig.* Sprekende van Voor- of Waatzeggers.

Fallaces herbæ. Cic. Tibul. *Bedriegelyke kruiden*, dat is, *die niet vyp worden.* Dus genoemd om datze onze verwagtinge bedriegen.

Fallaces concluſiunculæ. Cic. *Bedriegelyke, valſche ſluitredentjes.* Merces. Cic. *Bedriegelyke, vervalſchte waren, koopmanſchappen.*

Diſciplinis fallaciſſimis eruditus. Hirt. *In bedriegelyke konſten of leeringen afgeregt.*

Convallis fallax tractu. Plin. H. *Een vlakte, die bedriegelyk is in de lengte*, dat is, *die korter ſchynt als ze is.*

Fallax. Catul. Virg. *Bedrieger, opliger.*

Fallaces vulpibus addit. Claud. *Hy ſtelt of voegt bedriegers by de voſſen:* Hier door word verſtaan, *Hy ſtelt dat de zielen der bedriegers in de lighamen van voſſen varen.*

Fallax vultus. Ovid. *Een bedriegelyk, geveinſd wezen, gelaat.*

Digitized by Google

Puella. Tibul. *Een bedriegelyk, geveinſd, ontrouw meiſje, ſeex.*

Cauſæ fallaces. Claud. *Valſche, verdigte, verzierde zaken, miſdaden.*

Fallax vita. Sen. Trag. *Een geheim, verborge, afgezonderd leven.* Aura. Hor. *Een bedriegelyk kouwetje of lugtje (van de fortuin).* Sylva. Virg. *Een bedriegelyk boſch, een wond daar men ligtelyk kan verdwalen.*

Siliquæ fallaces. Virg. *Bedriegelyke*, dat is, *ledige peulen.*

Fallax herba veneni. Virg. *Een kruid van verborgen of geheim vergif.*

FĂLLENS, entis. omn. gen. Cic. *Bedriegende, opligtende, bedottende, dockende.*

* Fallens clivus. Plin. J. *Een bedriegende*, dat is, *ongevoeliglyk zagt opgaande, zeer gemakkelyke heuvel.*

Saxa fallentia veſtigium. Curt. *Steenen die de voetſlappen bedriegen*, dat is, *gladde, ſlibberige ſteenen.*

Pes ſe fallens in prono. Liv. *Een voet die op een vlakte ſtruikelt.*

Veſtigium fallens. Plin. J. *Een valſche tred of pas: Een uitglydinge.*

Incrementia fallentia. Sen. Ph. *Bedriegelyke*, dat is, *ongevoelige, onzigtbare aangroeiſelen.* Remedia. Sen. Ph. *Zoete, zagte geneesmiddelen.*

Tenuis illis & fallens in periculum vis eſt. Sen. Ph. *Ze hebben een ſcherpe, ſnedige, en bedriegelyke*, dat is, *verborgen kragt, om gevaar door hun vergif toe te brengen.* Sprekende van ſekere vergiftige gekorve dieren.

Nunquam fallens oliva. Hor. *Een nooit bedriegende*, dat is, *alle jaren dragende olyfboom.*

Studio fallente laborem. Hor. Ovid. *Den yver, de luſt of de genegentheid den arbeid bedriegende*, dat is, *verzoetende, verzaftende.*

Longè fallens ſagitta. Virg. *Een bedriegelyke*, dat is, *ſchielyk van verre treffende pyl.*

Fallentis ſemita vitæ. Hor. *Een afgezonderd, verborge, geheim leven.*

FĂLLO, is, fĕfĕlli, fălsŭm, fălllĕrĕ. acc. Cic. Cæſ. Hor. *Bedriegen, opligten, doeken, bedotten.*

Neſcia fallere vita. Virg. *Een leven onkundig van bedriegen*, dat is, *Een onnoozel, opregt, eenvoudig leven.*

Niſi me fallo, Niſi fallor, Niſi me fallit animus, Niſi quid me fallit. Ter. Cic. Virg. *Indien ik my niet bedriege, indien ik niet bedrogen ben: Zoo ik het wel hebbe, zoo ik my niet vergype.*

Da mihi fallere. Hor. *Geef my (de bequaamheid om) te bedriegen.* Dit is het gebed van een koopman aan Laverna de Godin der dieven.

Verbis jactans gloriam ignotos fallit. Phæd. *Met woorden zyn roem verheffende, bedriegt hy de onbekenden, vremdelingen: doekt hy de gene die hem niet kennen.*

Fallere aliquem dolis. Ter. Omni perfidia & fraude. Cic. *Iemand door liſten, door alle trouweloosheid en bedrog bedriegen, opligten, doeken.*

Acta Deum nunquam mortalia fallunt. Ovid. *De menſchelyke daden bedriegen God nooit*, dat is, *God ziet alle daden der ſtervelingen.*

Nec Annibalem fefellit ſuis ſe artibus peti. Liv. *Ook was Hannibal niet onkundig, dat men hem met zyn eige konſtgrepen, of krygsliſten quam beſtoken.*

Jura hoſpitii fallere. Liv. *Het regt van gaſtvryheid ſchenden, breken.*

Patrem fructu fallere. Cic. 3. de Nat. Deor. 73. *Een vader zyn vrugt ontvremden.*

Medici ſæpe falluntur. Cic. *De Geneesmeeſters worden dikwils bedrogen*, dat is, *vergrypen zig dikwils.*

Mihi quærenti ſpatioſam fallere noctem. Ovid. *Zoekende de lange nagt te bedriegen*, dat is, *den tyd van een lange nagt te verdryven.*

Fallere herum, patrem. Ter. Socios. Cic. *Zyn meeſter, zyn vader, zyn medgezellen bedriegen, opligten, doeken.*

Si ſciens fallo. Ter. Cic. *Indien ik u wetende bedrieg: Indien ik het niet zegge zoo ik het meen.*

Fallere puellam, nuptam. Ovid. *Een dogter of maagd, een getrouwde vrouwe bedriegen, verleiden, opligten.* Inſtantes procos. Ovid. *De vervolgende of aanhoudende vryers bedriegen, muleiden, doeken.*

Fallere aliquem. Hor. *Iemand bedriegen*, dat is, *uit zyn handen ontſnappen, ontkomen.*

Fallere cuſtodes. Tibul. Ovid. *Zyn bewaarders bedriegen, ſtilletjes uit hun bewaringe omkomen, ontſnappen.*

Nocte adortus caſtellum non fefellit vigiles. Liv. *Het keſteel of ſlot by nagt aangrypende bedroog hy de wagters niet*, dat is, *wierd hy ontdekt door de wagt.*

Fallere aliquem. Cic. Liv. *Tot iemands kenniſſe niet komen, onbekend of onbewuſt zyn.*

Nec hoc te, Craſſe, fallit. Cic. *Ook was u dit, ô Kraſſus, niet onbekend, of onbewuſt.*

Quem noſtrûm fefellit ita vos eſſe facturos? Cic. *Wien van ons allen was het onbekend dat gylieden dus zoud doen?*

Hæc mutatio Neronem non fefellit. Tac. *Deze veranderinge bleef Nero niet onbekend*, dat is, *quam Nero ter oren.*

Domus ubi multa dominum fallunt. Hor. *Een huis daar vele dingen voorvallen, die de meeſter niet weet.*

Fallere opinionem alicujus. Cæſ. Cic. *Iemands verwagtinge, hope, of gedagten bedriegen, te leur ſtellen: Niet doen dat men van ons verwagt.* Mandata alicujus. Ovid. Imperium. Plin. H. *Iemands bevolen verzuimen, ongehoorzaam zyn, niet nakomen.* Promiſſum. Curt. *Zyn belofte of woord breken.* Fidem hoſti datam. Cic. Dextram hoſti. Virg. *Zyn trouwe of woord aan den vyand gegeven, breken, ſchenden.* Virum, of Jura tori. Ovid. *Haar man bedriegen, de regten van 't egte bedde ſchenden, breken, overſpel met een ander man begaan.*

Speciosa & magna contrà viſentibus, cùm ad pondus revocata ſunt, fallunt. Sen. Ph. *Dingen die ons aanſchouwers deftig en groot ſchynen, bedriegen ons*, dat is, *worden minder bevonden, als ze wel onderzogt worden.*

Fallere vetuſtatem. Plin. H. *Den ouderdom bedriegen*, dat is, *zoo oud niet ſchynen, als het is: door ouderdom niet verminderen, vergaan, afnemen, of bederven worden.* Viſum. Plin. H. Oculos. Ovid. Vitruv. Lumina. Ovid. *Het gezigt bedriegen*, dat is, *by na onzigtbaar, of zeer moeylyk zyn om te zien.*

Fallere ſomno curam. Hor. *Kommer of droefheid door den ſlaap bedriegen*, dat is, *verzetten, verligten, verzoeten, verdryven.* Sermonibus horas. Ovid. *De uren of den tyd door praat verdryven, ongevoelig doorbrengen.*

Simulacra in ſomnis mentem fallunt. Lucret. *De inbeeldingen bedriegen ons gemoed in den ſlaap.*

Fallere amorem. Virg. *De liefde bedriegen*, dat is, *verzetten, afwenden, bannen, verjagen.*

Dii fallant metum! Sen. Trag. *De Goden geven dat deze vreeze ongegrond zy!*

Me compoſitâ pace fefellit amor. Propert. *De liefde heeft my in 't midde van myn ruſt of vreede bedrogen, overvallen, heeft de ruſt van myn hart geſtoort.*

Quò mihi fortunam quæ nunquam fallere curet? Ovid. *Waar toe beleve ik een gelük, dat my nooit poogt te bedriegen?*

Si qua incerto fallet te littera tractu. Prop. *Indien eenige letter u door een ongewiſſe of qualyk gemaakte trek bedriegt*, dat is, *Indien gy eenige niet wel geſchreve letter niet verſtaat of kond lezen.*

Tunc regula ſolers fallere appoſita extendit mores intortos. Perſ. *Toen begon uwe toegepaſte regel (van onderwyzinge) myn verkeerde of quade manieren te verbeteren.*

Faciem illius falle dolo. Virg. *Neem zyn wezen met liſt aan, ontleen liſtiglyk zyn gedaante.*

Arva fallunt depoſitum. Ovid. *De landeryen brengen het gezaaide niet voort of op.* Elders verſtaat hy door *Fallere depoſitum, Misbruiken, dat ons toebetrouwd is.*

Brutus animo ſua nomina fallit. Ovid. *Brutus bedriegt zyn naam door zyn grooten moed*, dat is, *toont door zyn dapper bedryf, dat de naam Brutus [dom] hem niet paſt.*

FĂLSĂRĬŬS, ii. m. Suet. *Een vervalſcher, namaker, naboetſer van ſchriften, zegels, en handteekeningen, enz.* vulg. *Falſarius.*

Præcidendæ ſunt falſario manus. Suet. *Een namaker of vervalſcher van ſchriften, enz. moeten de handen afgekapt worden.*

FĂLSE. adv. Cic. *Valſchelyk, onwaarachtiglyk*, ook, *ten onregten, zonder reden of oorzaak.*

Aſſentiri falsè alicui rei. Cic. *Iets ten onregten, zonder reden toeſtemmen, toeſtaan.*

† FĂL-

Digitized by Google

† FĀLSĬDĬCŬS, ă, ūm. Plaut. *Een valſchſpreker, een leugenaar.*
† FĀLSĬFĬCŬS, ă, ūm. Plaut. *Een opligter, bedrieger.*
† FĀLSĬJŪRĬŬS, ă, ūm. Plaut. *Een meineedige, of valſch zweerder.*
FĀLSĬLŎQUŬS, ă, ūm. Plaut. *Een valſch ſpreker, een leugenaar.*
† FĀLSĬMŌNĬUM, ĭi. n. Plaut. *Valsheid, bedrog, boevery.*
FĀLSĬPĂRENS, ēntis. omn. gen. Catul. *Die valſchelyk of onwaaragtiglyk iemands zoon genoemd word, een valſche gewaande zoon.*
FĀLSĬTĀS, ātis. f. Cic. *Valsheid, leugen, leugentaal.*
Parum virium falſitas habet. Cic. *De valsheid, de leugen heeft weinig kragt of vermogen.*
FĀLSŌ. adv. Plaut. Ter. Cic. *Valſchelyk, onwaaragtiglyk, ten onregte, zonder reden of oorzaak.*
Falsò queritur de natura ſua genus humanum. Salluſt. *Het menſchelyk geſlagt klaagt ten onregte, zonder reden of oorzaak over haar natuur.*
Falsò lugere aliquem. Liv. *iemand valſchelyk beweenen, dat is, iemand die leeft als dood zynde beſchreyen, of over hem rouw dragen.*
Falsò plurima vulgus amat. Tibul. *De gemeene man bemint de meeſte dingen ten onregten, zonder reden of oorzaak.*
FĀLSO, ās, āvī, ātūm, āre. pondera, menſuras. Modeſtin. Juriſc. *Gewigten, maten vervalſchen.*
FĀLSŪM, i. n. Lucret. Cic. Tac. *Het valſche, valsheid.*
Nullus terminus falſo eſt. Sen. Ph. *De valsheid heeft geen palen of maat.*
Vero diſtinguere falſum. Hor. *Het valſche van 't ware onderſcheiden.*
* Falſum. Ovid. *Een leugen, leugentaal, onwaarheid.*
Cùm ſunt præmia falſi nulla. Ovid. *Dewyl 'er geen belooningen voor de onwaarheid of de leugen is, dewyl met liegen niet te winnen is.*
FĀLSŬS, ă, ūm. Ter. *Bedrogen, opgeligt, gedoekt, bedot.*
Falſus es. Ter. *Gy zyt bedrogen (in uw meeninge) gy hebt een misſlag, gy vergyzt u.*
Haud falſa ſum nos odioſas haberi. Plaut. *Ik ben niet onwetende of onbewuſt dat wy gehaat worden.*
Illi falſi ſunt, qui expectant, &c. Salluſt. *Zy zyn bedrogen, die verwagten, dat, enz.*
Nec ea res me falſum habuit. Salluſt. *Ook ben ik in die zaak niet bedrogen, die zaak is na myn verwagtinge of gedagten uitgevallen.*
Id quàm facile ſit mihi, haud ſum falſa. Plaut. *Ik ben niet bedrogen, dat is, ik weet wel, of ben wel bewuſt, hoe gemakkelyk dat voor my is.*
Quem illorum obſervet falſus eſt. Plaut. *Hy twyffelt, op wien van hen hy een wakend oog zal houden.*
FĀLSŬS, ă, ūm. Cic. *Valſch, bedriegend, opligtend, verradend, ontrouw.*
Falſi amici ſereno vitæ tempore præſtò ſunt. Auct. ad Her. *Valſche vrienden zyn in voorſpoedige levens-tyd by de hand, gereed, vaardig.*
Falſus ſodalibus. Catul. *Ontrouw, valſch aan zyn medemakkers, medgezellen.*
Ambitio multos mortales falſos fieri ſubegit. Salluſt. *De heerſchzugt heeft vele menſchen genoodzaakt valſch, ontrouw, of geveinſd te worden.*
Falſus ſcriptor. Mart. *Een valſch, of leugenagtig Schryver.*
Teſtis. Juven. *Een valſche getuige.*
Signator. Salluſt. *Een valſche onderteekenaar, dat is, namaker, nabootſer van iemands hand.*
Falſus utinam vates ſim. Liv. *Och of ik een valſch voorzegger mogt zyn, dat is, dat het beter uitvalle als ik voorzegge.*
Falſæ voculæ. Cic. *Valſche, of niet welluidende ſtemmen.*
Falſus. Cic. *Valſch, bedriegelyk, dat niet in der daad, maar in ſchyn is.*
Falſus codex. Cic. *Een valſch, nagemaakt, nagebootst boek of geſchrift.*
Falſæ litteræ. Cicer. *Een valſche, nagemaakte, nagebootſte brief.*
Falſum teſtimonium. Plaut. *Een valſche, onwaaragtige getuigenis.* Crimen. Ter. Hor. *Een valſche, onwaaragtige of verdigte misdaad.* Decretum. Cic. *Een valſch, onregtmatig gewyſde.*
Decreta falſa vendebat. Cic. 12. Fam. 1. & 14. ad Att. 12. *Hy verkogt valſche vonniſſen, wees de zaken tegens regt om geld uit.*
Falſum renidens vultu. Tac. *Valſch grimlachende of lach gevende.*
Spes falſa. Cic. Ovid. *Een valſche, ongegronde, ydele hope.*
Aliquem falſa ſpe producere. Ter. *Iemand door een valſche of ydele hope ſlapende houden, uitſtellen, laten agter aan loopen.*
Falſus oculos tuos decipit fulgor. Sen. Ph. *Een valſche glans of ſchyn bedriegt uwe oogen.*
Falſus cupido. Hor. *Een valſche, dat is, ongeregelde, buitenſporige, onmatige luſt, begeerlykheid, begeerte.* Honor. Hor. *Valſche, dat is, onverdiende eer.* By Cicero is het *een ydele, beſpottelyke, gewaande eer.*
Falſum gaudium. Ter. Virg. *Een valſche, gewaande, ydele, ongegronde vreugde.*
Falſam orationem vita moreſque mei ſuperant. Salluſt. *Myn leven en zeden verwinnen, of zyn boven de valſche naſpraak of laſtertaal: De valſche tongen konnen myn leven nog bedryf laſteren.*
Dum careo veris, gaudia falſa juvant. Ovid. *Terwyl ik de ware vreugd miſſe, ſcheppe ik vermaak in valſche, gewaande, ydele vreugde.*
Vultus falſi. Sen. Trag. *Valſche, geldende aangezigten, momaangezigten, grynen.*
Gaudia falſa. Tibul. *Valſche, geveinſde, uiterlyke blydſchap, vreugde.*
Falſæ lacrymulæ. Ter. Catul. *Valſche, geveinſde, bedriegelyke traantjes, tranen.*
Falſus Achilles. Sen. Trag. *De valſche of gewaande, geveinſde Achilles.* Te weten, Patroklus, in de wapenen en 't gewaad van Achilles door Hektor voor Troje verſlagen.
FĀLX, ălcis. f. Cicer. Varr. Tibul. *Een zikkel, een zeiſſen, om gras, hooy, kooren, enz. te maayen.*
Sata falcibus apta. Ovid. *Gemaaid koren, bequaam tot de ſikkel, dat is, om gemaaid te worden.*
Jam liber hirſutam tibi falce recidere barbam. Ovid. *Nu luſt het u uw ruigen baard met een ſikkel af te ſnyden.* Polyphemus tegen Cyclops ſprekende.
Falx. Virg. Prop. Plin. H. *Een krom ſnoey mes.* Om boomen, enz. te ſnoeyen, en klein hout af te houwen.
Inutiles falce ramos amputans. Hor. *De onnutte takken met een ſnoeymes afhouwende, afkappende.*
Falx. Hygin. Ovid. *Een kromme houwer, of ſabel, of zwaard.*
Tunc ſere, quod plenâ poſtmodo falce metas. Ovid. *Zaay dan 't gene gy naderhand met een vollen ſikkel, dat is, in overvloed zult konnen maayen.*
Magnis parva minaris falce reciſurum ſimili te. Hor. *Gy dreigt dat gy groote en kleine (misdaden) met een gelyken zikkel zult uitroeyen, dat is, met gelyke ſtraffe zult ſtraffen.*
FĀMA, æ. f. Ter. Cic. *Een gerugt, mare, tyding, gemeene ſpraak, de Faam.*
Præclara de Afranio fama eſt. Cic. *Daar is of loopt een voortreffelyk gerugt van Afranius, dat is, de wereld ſpreekt zeer loffelyk van hem.*
Funeris Gracchi varia fama eſt. Liv. *Van de begraaffenis van Gracchus is of loopt verſchillende gerugt: De Schryvers verſchillen omtrent de begraaffeniſſe van Gracchus.*
Fama eſt of fert quoſdam fuiſſe participes, &c. Liv. *Het gerugt loopt, het gerugt brengt mede, dat ſommige deelagtig geweeſt zyn, enz.*
Fama eſt in quiete viſum ab eo juvenem divinâ ſpecie. Liv. *Daar is of loopt een gerugt, men zegt, dat hy een jongeling van Goddelyke gedaante in zyn ſlaap gezien heeft.*
Scribenti nuncia venit fama virum perire. Ovid. *Zoo als ze ſchreef quam'er 't gerugt, de mare, de tyding dat haar man dood was.*
Salus omnium eorum qui ad Rempublicam accedunt, non veritate ſolùm, ſed etiam famâ nititur. Cic. *De behoudenis van alle die tot (het beſtier van) den Staat komen, ſteunt niet alleen op de waarheid, maar ook op 't gerugt, of het zeggen en gevoelen (der menſchen.)*
O gratam famam de ſubſidio tuo! Cic. *O aangenaam gerugt! O blyde tydinge of mare van uw hulp.*
Fama vulgi of Fama popularis. Cic. *Het gemeene gerugt, 's volks praat, gevoelen van 't volk.*
Non pœnitet me famæ ſolam feciſſe id, &c. Ter. *Het be-*

Digitized by Google

rout my niet van 't gerugt dat ik dat alleen gedaan hebbe, enz.

Non putavi famam inconſtantiæ mihi eſſe pertimeſcendam. Cic. *Ik hebbe niet geloofd, dat ik het gerugt of de naam van onſtantvaſtigheid moeſt vreezen.*

Fama. Cic. Hor. *Goede naam, eer, agtinge, aanzien.*

Eſſe in fama. Tac. *In een goeden of vermaarden naam zyn, een goeden naam hebben, gerugt in de wereld maken.*

Alicujus famam adæquare. Salluſt. Alicujus ad famam procedere. Petron. *Iemands roem of grooten naam evenaren, na by komen.*

Annibal famâ ſeneſcit. Liv. *Annibal word oud van roem*, dat wil zeggen, *De roem of luiſter van Annibal vermindert, neemt af, vergaat, verdwynt.*

Tua fama in dubium veniet. Ter. *Uw goede naam zal in twyfſel komen, getrokken worden.*

Me ſapientiæ fama delectat. Cic. *De naam van wysheid verheugt my, ik ſchepte vermaak in den naam van een wys man.*

Fama. Ter. Cic. Prop. *Eere, hooge agtinge, een goed loffelyk gerugt.*

Aliquem famâ ſpoliare. Cic. *Iemand van zyn goeden naam berooven, iemands eere ſtelen, iemand laſteren, ſchenden.*

Famam ſororis defendit. Cic. *Hy heeft de goeden naam van zyn zuſter verdedigt, hy heeft zyn zuſters eer tegen laſtertaal beſchermt.*

Minùs rei & famæ temperans. Ter. *Zyn middelen en goeden naam verwaarloozende.*

Nec te reverentia famæ impediet? Ovid. *En zal u de eerbiedigheid voor uw eer of goeden naam niet wederhouden?*

Famæ pudor. Cic. Reverentia. Ovid. *Het ontzag, d'eerbiedigheid voor onze eer of goeden naam.*

Fama. Terent. Cic. Virg. *Berugtheid, oneer, ſchande, quade naam, quaad gerugt*, van een perſoon of daad.

Non dubito evolare hinc, ubi nec Pelopidarum facta neque famam audiam. Cic. *Ik maake geen zwarigheid, omme van hier ſchielyk te vertrekken (na een plaats) daar ik noch de daden noch den ſnooden naam der Pelopiden zal hooren.*

Famam exſtingui veterum ſic poſſe malorum. Virg. *Dat dus de quade naam, of gebeurenis van oude miſſlagen uitgewiſcht zoude konnen worden.*

Fama malum gravius quàm res. Hor. *De ſchande, het quaad gerugt, de ſnoode naam is zwaarder, grooter dan de zaak of miſdaad.*

Fama. Cic. Tibul. Lucan. *Roem, beroemdheid, luiſter, vermaardheid, eer, daar we in zyn.*

Mihi facti fama ſat eſt. Virg. *My is de eer of eernaam, ik hebbe d'eer, de roem van de daad genoeg, ik ben'er mede te vreden.*

Hujus non fugio mortem, ſi famam aſſequar. Phæd. *Ik ben niet afkeerig van zyn dood te ſterven, behoudens dat ik zyn roem of luiſter bekome.*

Fama manet facti. Ovid. *De roem, de eer van de daad blyft overig, vergaat, verdwynt niet, word niet vergeten.*

Quos fama obſcura recondit. Virg. *Die door een duiſtere faam verborgen blyven: Luiden die onbekend zyn, die van geen roem of luiſter zyn.*

Vultus componere famæ. Tibul. *Zyn wezen na 't gerugt ſchikken.* Als of men het geloofden.

Tua fama Tibullus. Ovid. *Tibullus, uw roem, die uw roem of eer verkondigde.*

Evadne Argivæ fama pudicitiæ. Prop. *Evadne, d'eer, roem, of luiſter der Griekſche kuisheid.*

FĂMĂ-AUGŪSTĂ, æ. f. *Famagoſte*, een ſtad in Cyprus, voorheen Arſinoë genoemd.

FĂMĔLICŌSŬS, a, um. Famelicoſa terra. Feſt. *Hongerig, ſchraal, een hongerig, dor, mager, droog land.*

FĂMĔLICŬS, a, um. Plaut. Ter. Juv. *Hongerig, verhongerd, kaal, arm, dor, van honger uitgehongerd.*

Famelicus ſenex. Sen. Ph. *Een hongerlydend oud man, een gryzaart dien eten ontbreekt, die zeer arm is. Arme kale beſſevaar.*

† FĂMĔLLĂ, æ. f. Feſt. *Een gerugtje, ſlappe tyding.*

FĂMES, is. f. Cic. Virg. Cæſ. *Honger, graagheid of luſt tot eten.*

Si non didiciſſet, hodie famem à labris non abigeret. Petron. *Indien hy niet geleerd, of geletterblokt hadde, zoo zoude hy heden den honger van zyne lippen niet verdryven*, dat is, *hy zoude niet een ſtuk broods te eten hebben.*

* Fames. Plaut. *Gebrek, armoede.*

Ille ad famem hunc ab ſtudio ſtuduit rejicere. Ter. *Hy heeft dezen van 't letterblokken tot het bedelen of den bedelzak getrogt te brengen.*

Fames. Celſ. l. 6. c. 11. *Mate of matigheid van eten die men een zieken voorſchryft.*

Fames. Cic. Liv. Sen. Ph. *Hongers nood, gebrek van ſpys.* In een ſtad of land.

Fames tum erat in Aſia. Cic. *Toen was'er hongers nood of gebrek van ſpys in Aſie.*

Cùm obruerentur copiâ ſententiarum atque verborum, jejunitatem & famem ſe malle quàm ubertatem & copiam dicerent. Cic. *Toen ze met een meenigte van ſpreuken en woorden overvallen wierden, zeiden zy, dat ze liever ſchaarsheid en gebrek wilden hebben, dan vrugtbaarheid of overvloed.*

Fames. gen. Virg. Hor. Lucan. *Begeerte, trek, zugt of luſt tot iets.*

Inexplebilis honorum fames. Flor. *Een onverzadelyke begeerte, trek, zugt tot eeremptten.*

Cementis ac tegulis meorum tectorum ſe famem expleturos non putaverunt. Cic. *Ze meenden niet, dat ze hun honger*, dat is, *zugt of begeerlykheid zouden konnen voldoen met de kalk en ſteen* [dat is, *met het plonderen*] *van myn huis.*

Cupit hic gazis implere famem. Sen. Trag. *Deze begeert zyn honger*, dat is, *gierigheid, begeerlykheid, geldzugt met ſchatten te verzaden.*

† FĂMĬGĔR, i. m. Varr. *Een gerugtmaker, verſpreider, uitſtrooyer van een gerugt, een brenger van nieuwe maren, tydingen.*

† FĂMĬGĔRĂTĬO, ōnis. f. Plaut. *Gerugtmakinge, verſpreidinge van een gerugt of mare, ook een gerugt of mare zelf.*

† FĂMĬGĔRĂTŌR, ōris. f. Plaut. *Een verſpreider, uitſtrooyer, verhaler van gerugten, of nieuwe maren, tydingen.*

FĂMĬLĬA, æ. f. Plaut. Cic. *Een huisgezin, huishouding.* Te weten vader, moeder, en kinderen. Men begrypt 'er zomtyds onder dienſtboden, kindskinderen en vrienden, en dan noemt men het, *een geſlagt, ſtam of huis.*

Familiam dedecoras. Ter. *Gy onteert uw huisgezin, huis, of geſlagt; Gy doet het ſchande aan.*

Cupiditates non modo ſingulos homines, ſed univerſas familias evertunt. Cic. *Begeerlykheden verderven niet alleen enkele perſonen, maar ook gantſche huisgezinnen, huizen of geſlagten.*

Princeps familiæ. Liv. *Het hooſd, de voornaamſte, de ſtigter van een huisgezin, geſlagt, of ſtam.*

Natus ex ampliſſima familia. Cic. *Uit een zeer voortreffelyk, groot, agtbaar of aanzienlyk huis geboren, geſproten.*

* Familia. Cic. Varr. Phæd. *De dienſtboden, bedienden, huisgenooten, het volk, of gevolg van een huis.*

Orgetorix omnem ſuam familiam ad hominum millia decem coëgit. Cæſ. *Orgetorix bragt alle zyne bedienden of huisgenooten ten getale van tienduizend menſchen by een.*

Juſſa eſt familiam in poteſtate habere. Liv. *Zy wierd bevolen haar ſlaven of dienſtboden in haar magt te houden, dezelve niet vry te maken.* Dit geſchiede op dat haar miſdaad, door deze weldaad niet verborgen mogt blyven; 't zelve verbod wierd ook gedaan aan luiden die niet anders dan hunne ſlaven hadden om hare ſchulden te voldoen.

* Familia. Cic. *Een aanhang, gezelſchap, hoop, bende volks onder zeker hooſd.*

Familia Platonis. Cic. *De benden, den aanhang, de volgers, leerlingen van Plato, d'Akademiſten.* Gladiatorum. Cic. Gladiatoria. Salluſt. *Een bende, hoop, gezelſchap van zwaard-ſchermers.*

Singulæ familiæ tibi litem intenderent. Cic. *Ider aanhang zoude u een geding aandoen*, dat is, *zoude u aantaſten.*

* Familia. Cic. Liv. *Middelen, goed van een huisgezin.*

Decem dierum vix mihi eſt familia. Ter. *Ik hebbe naauwlyks goed of middelen voor tien dagen.*

Familia erciſcunda. Cic. *Een erfenis, de nagelate middelen, goederen, of boedel van iemand die noch te verdeelen ſtaan.*

Familiam pecuniamque ſuam prandiorum gurgitibus proluere. A. Gell. *Zyn middelen en geld in kolken van gaſtmalen verzwelgen, verſlinden, doorbrengen, verquiſten, zig gantſch lederven door groote maaltyden te geven.*

* Lucius familiam ducit. Cic. *Lucius leid het huisgezin*, dat is, *hy is de voornaamſte of hooſd van zyn huis of geſlagt.*

Quod

Digitized by Google

Quod familiam ducit. Cic. *Dat het aanmerkens waardigſte, het voornaamſte of merkelykſte van allen is.*

FĂMĬLĬĂRĬCŬS, ă, ūm. Varr. *Gemeenzaam, van het huisgezin, van den huize.*

Familiarica cella. Vitruv. *De kleerkamer: De kamer daar het ſtilletje of de nagtſtoel ſtaat.* Sella. Varr. *Een ſtilletje, nagtſtoel voor een zieke, of om's nagts zyn gevoeg te doen.*

FĂMĬLĬĂRĬS, ĭs. m. & f. ārĕ, ĭs. n. Plaut. Cic. *Van 't huisgezin, van den huize, gemeenzaam.* Men zegt *Familiarior* en *Familiariſſimus.*

Nec mi ſecus erat, quàm ſi eſſem familiaris filius. Plaut. *Het was of ging met my niet anders dan of ik een eigen zoon van den huize was.*

Familiare funus. Cic. *De dood van een huisgenoot.* Fatum. Liv. *Een huiſſelyk noodlot, een noodlot dat een huis of geſlagt volgt, verzelt, of eigen is.*

Familiare ſepulchrum. Cajus Juriſc. *Een graf, of graſſtede van een huisgezin, huis, of geſlagt.*

Familiaris res. Cic. Corn. Nep. *Middelen, of goed van een huisgezin of geſlagt.* Pecunia. A. Gell. *Geld dat men uit de goederen van zyn geſlagt trekt.*

Se rei familiari vitæque ruſticæ dedit. Cic. *Hy begaf zig tot (het waarnemen, beſtieren van) zyne huiſſelyke middelen of zaken, en een afgezonderd leven op 't land.*

* Familiaris Æſopi. Cic. *Een gemeenzaam vriend, of kennis van Æſopus.*

Inimici familiares. Plaut. *Huiſſelyke vyanden, vyanden van een geſlagt, of in het zelve huisgezin.*

Familiaris locus. Cic. *Een plaats onze vrienden toebehoorende.*

Familiaris. Plaut. Amph. Act. 5. ſc. 1. v. 31. & Merc. Prol. v. 69. Liv. l. 41. *Een dienaar, huisgenoot, knegt.*

Familiaris ſui telum eripuit. Corn. Nep. *Hy rukte de ſpies van zyn kamerdienaar of knegt uit zyn handen.*

Quin me eſſe hujus familiæ familiarem prædico. Plaut. *Waarom zegge ik niet dat ik een huisgenoot van dit huis ben.*

Familiaris meus, Qui familiaris mihi eſt, Qui eſt in meis familiaribus, Unus ex meis familiariſſimis. Cic. *Myn gemeenzame, innerlyke, boezem-vriend: Een van myn gemeenzaamſte vrienden, myn hartvriend.*

Signum familiaris animi. Sen. Ph. *Een teeken van een gemeenzaam, toegenegen gemoed.*

Id tuo vultu illo familiari tolles. Cic. *Dat zult gy met uw minzaam zoet gezigt wel wegnemen, verdryven.*

Cum aliquo familiares conferre ſermones. Cic. *Met iemand gemeenzame reden voeren: Met iemand gemeenzaam of vriendelyk praten, konten.*

Familiarior nobis propter ſcriptorum multitudinem eſt Demoſthenes. Cic. *Demoſthenes is ons gemeenzamer, beter bekend, door de veelheid zyner ſchriften.*

Fiat is apud quos dicet, familiaris. Cic. *Dat hy gemeenzaam werde by de gene in wier tegenwoordigheid hy zal ſpreken.*

Boves familiariores bubulco fiant. Colum. *Dat de oſſen gemeenzamer met, of beter aan den oſſen-dryver gewend werden.*

Scires illum huic materiæ non minùs idoneum eſſe, ſed minùs familiarem. Sen. Ph. *Gy zoud weten, dat hy daar toe niet onbequaam, maar weinig daar aan gewend is.*

Tenebris & ſolitudini familiariſſimus. Sen. Ph. *Zeer gewend aan duiſternisſe en eenzaamheid.*

Huic jam familiaris malo Nicopolis. Sen. Ph. *Nikopolis (zekere ſtad) reets tot deze ramp gewend, dit ongeval gewoon.*

Arbor Italiæ familiaris. Plin. H. *Een boom gemeen in Italie, welke overvloedig in Italie gevonden word.*

Familiaris victus. A. Gell. *Gemeene, gewone, dagelykſche ſpys, koſt.*

Familiariſſimum hoc platanis. Plin. H. *Dit is zeer gemeen, gewoneliyk, gebeurt dikwils in de ahorn-boomen.*

Effice mortem tibi cogitatione multa familiarem. Sen. Ph. *Maak u zelven de dood gemeenzaam door veeltyds daar op te denken.*

Familiare eſt hominibus omnia ſibi ignoſcere. Vell. Paterc. *Het is den menſchen gemeen, hun zelven alles te vergeven, alles in zig te verſchonen.*

Nobis quædam familiaria, quædam iguota ſunt. Sen. Ph. *Sommige dingen zyn ons gemeenzaam, of bekend, andere vremd en onbekend.*

FĂMĬLĬĂRĬTĀS, ātis. f. Cic. Salluſt. *Gemeenzaamheid, gemeenzame ommegang, boezem vriendſchap.*

Lælii & Scipionis familiaritas. Cic. *De gemeenzaamheid, boezem-vriendſchap van Lælius en Scipio.*

In alicujus familiaritatem venire, ſe dare, intrare. Cic. Ad alicujus familiaritatem ſe applicare. Cic. *Tot iemands gemeenzaamheid of ommegang komen: Zig in of tot iemands gemeenzamen ommegang begeven.* Recipi. Cic. *In iemands gemeenzaamheid of vriendſchap ontfangen worden.*

In alicujus familiaritate verſari. Cic. *Met iemand gemeenzaam ommegaan, verkeeren.*

Mihi magna cum eo familiaritas eſt. Ter. *Ik hebbe groote gemeenzaamheid met of kenniſſe aan hem, wy zyn zeer goede vrienden.*

Uſus progrediens familiaritatem gignit. Cic. Familiaritatem conſuetudo affert. Cic. *Geſtadige ommegang maakt of baart gemeenzaamheid, kenniſſe, of vriendſchap.*

FĂMĬLĬĂRĬTĔR. adv. Plaut. Cic. *Gemeenzaamlyk, vriendelyk.* Men zegt *Familiarius* en *Familiariſſimè.*

Familiariter jocari cum aliquo. Cic. *Met iemand gemeenzaamlyk of vriendelyk boerten, jokken, kouten.*

Nullius ſe ingenio familiariter applicant. Sen. Ph. *Zy ſtellen zig niet gemeenzaam aan na den aart van eenig perſoon.*

Familiariter aliquem monere. Ter. *Iemand gemeenzaamlyk, vriendelyk, dat is, vryborſtiglyk vermanen.* Inſpicere. Plin. J. *Iemand gemeenzaamlyk, vriendelyk aanzien; Iemand met gunſtige oogen aanſchouwen.*

Ferre familiariter mortem alicujus. Ter. *Iemands dood hartelyk [gelyk als goede vrienden plegen] betreuren, zeer ter harte nemen.*

Homo prædicatus familiariter. Plaut. *Een man gemeenzaamlyk, dat is, met drift of voor oordeel geprezen.*

Quæ familiariter ſcribi ſolent. Cic. *Dingen die gewoneliyk, voor de vuiſt, zonder bedenking geſchreven worden.*

Cauſam familiariter noſſe. Quintil. *Een zake grondiglyk, volkomentlyk, door en door kennen, verſtaan, weten.*

Sententiæ familiariter in animum receptæ. Sen. Ph. *Diep in 't gemoed ontfange, gedrukte ſpreuken.*

Quæ ipſi compoſuerunt, jam familiariùs animo ſuo affigent. Quintil. *De dingen die ze zelfs gemaakt hebben, zullen zy beter in 't gemoed hegten,* dat is, *onthouden, geheugen.*

FĂMĬLĬĂRĬŬS, ă, ūm. Corn. Fronto. *Van een ſlaaf of dienſtknegt, daar toe behoorende.* Te weten een degen, enz. Daar is veel waarſchynlykheid dat men *Familiaricus* moet lezen.

FĂMŌSŬS, ă, ūm. Varr. Juven. Claud. *Berugt, beroemd, wel bekend.*

Famoſus. Hor. Lucan. Tacit. *Roemrugtig, vermaard, doorlugtig, heerlyk.*

Non ponet famoſæ mortis amorem. Hor. *Hy zal de lieſde tot een doorlugtige of heerlyke dood niet afleggen.*

Famoſus. Cic. Salluſt. Hor. Liv. *Eerloos, ſchandelyk, ſnood, van een quaden naam.*

Me famoſum flagitiis facit ſuis. Plaut. *Hy maakt my berugt, hy onteert my, wryft my ſchande aan door zyne ſchelmſtukken.*

Famoſum carmen *of* Famoſi verſus. Hor. Famoſa epigrammata, *of* Famoſi libelli. Suet. *Goeden naam roovende, ſchendende gedigten, vaarzen, ſchriften.* Vulgò, *Paſquillen.*

Famoſus pudor. Ovid. *Berugte ſchaamte,* dat is, *kuisheid of eer die een quaden naam heeft.*

Famoſus. Suet. Ulp. *Eerloos makende, onteerende.* Sprekende van een beſchuldiginge, vonnis of ſtraf.

† FĂMŬL, ŭlī. m. Enn. Lucret. *Een knegt, dienſtknegt, dienſtbode.* Ook, *een gering menſch.*

FĂMŬLĂ, æ. f. Virg. Prop. Lucan. *Een dienſtmaagd of meid, een jong wyf, maarte.*

Famula. Virg. *Een ſlavin.*

Tibi hanc famulam voveo. Virg. *Ik offer u deze dienſtmaagd op.*

* Si virtus famula fortunæ eſt. Cic. *Indien de deugd een ſlavin of dienſtmaagd van het geluk is.*

Miniſtra & famula corporis eſt res familiaris. Cic. *Het goed of de middelen dienen tot onderhoud van het lighaam.*

Famulæ Ditis. Sen. Trag. *De dienſtmaagden van Pluto: De helſche Razernyen.*

† FĂMŬLĀNTĔR. adv. Accius apud Non. *Gedienſtiglyk, knegte-*

Digitized by Google

knegtswyze, als een knegt, op een nedrige wyze, oot- of de-moediglyk.

FAMULARIS, is. m. & f. āre, is. n. Cic. Stat. Sen. Trag. *Van een knegt of dienstknegt.*

Famularis vestis. Cic. *Een kleed van een knegt.*

Dare jura famularia. Ovid. *Knegtelyke of slaafsche wetten geven*, dat is, *de wet stellen, onbepaaldelyk gebieden, als koning regeren.*

† FAMULATIO, ōnis. f. Non. *Dienst, dienstbaarheid, slavernij.*

FAMULATUS, ūs. m. Cic. *Dienst, dienstbaarheid, slavernij.*

Esse in famulatu. Cic. *In dienst of dienstbaarheid zyn, iemand dienen.*

Miserrimus famulatus. Colum. *Een zeer ellendige harde dienst, dienstbaarheid, slavernij.*

* Quam miser (est) virtutis famulatus servientis voluptati! Cic. *Hoe ellendig is slavernij van deugd als ze de wellust moet dienstbaar zyn! Hoe ellendig is het, dat men de deugd een slavin van de wellust maakt!*

† FAMULITAS, ātis. f. Acc. Pacuv. *Slavernij, dienst, dienstbaarheid.*

FAMULITIUM, ii. n. Varr. *Slavernij, dienst, dienstbaarheid.*

FAMULOR, āris, ātus sum, āri. Cicer. Stat. *Dienen, in dienst zyn.*

Famulari alicui. Catul. *Iemand dienen.*

* Externis famulantur sacris. Plin. H. *Zy dienen*, dat is, *eeren vremde heiligdommen.*

Famulari alimentis. Plin. H. *Tot (voortbrengen van) voedsel dienen, dienstig, nut zyn.* Sprekende van de aarde.

Famulari alicui. Claud. *Iemand dienen*, dat is, *gehoorzamen, onderdanig, onderworpen zyn.* Van een volk of land gesproken.

Fortuna famulante aliquid agere. Claud. *Iets met een dienstige*, dat is, *goedgunstige Fortuin doen, aanvangen: De gunst van 't geluk in eenig bedryf hebben.*

FAMULOSUS, ă, ūm. Cat. apud A. Gell. Men moet *Famosus* Lezen.

FAMULUS, i. m. Plaut. Cic. Catul. *Een knegt, dienstknegt, huisknegt.*

Sacrorum famulus. Ovid. *Een offerknegt, papenknegt, die de Priesters in d'offerhanden helpt, of bystaat, of dient.*

Idææ matris famulus. Manil. *De dienstknegt van Cybele:* te weten, *een Leeuw*, om dat de karre van Cybele door Leeuwen getrokken wierd.

Idææ matris famuli stipem cogebant. Cic. *De Priesters van Cybele vergaderden de aalmoessen.*

FAMULUS, ă, ūm. Ovid. Lucan. Mart. *Dienstbaar, onderdaan, onderdanig, onderhoorig, onderworpen, onder iemand staande.*

FANATICUS, i. m. Sen. Ph. 10. Controv. 5. *Bezeten, dol, uitzinnig, zot, gek.*

FANATICUS, ă, ūm. Cic. Liv. *Door een Godheid gedreven, bezeten, aangezet, aangeblazen.*

Fanatici Galli. Liv. *Razende Papen van Cybele.*

Fanatica multitudo. Liv. *Een dolle, razende, uitzinnige menigte, hoop.*

Fanaticus error. Hor. Furor. Flor. *Een razende maling in 's hoofd.*

Fanaticum carmen. Liv. *Voorzegginge van iemand, die door verblazinge van een Godheid buiten zyn zelven of zinnen is.*

Adeo caput jactare fanaticum est. Quintil. *Het is dol of zot zyn hoofd zoo (heen en weder) te slingeren.*

Fanaticus. Cic. Quintil. *Een dolle, maanzieke, een uitzinnige, bezetene, razende.*

FANDUS, ă, ūm. Cic. in versib. *Dat men zeggen, of spreken moet, of mag.* Het beteekend ook, *onnoozel, regtmatig, wettig.*

Fandus & nefandus sanguis. Liv. *Onschuldig of onnoozel, en schuldig of strafbaar bloed.*

Sperate Deum memorem fandi, atque nefandi. Virg. *Hoopt gylieden op God, die de onschuldigen en schuldigen in gedagten houd, (om de onschuldigen te wreken,) en de schuldigen te straffen.*

FANUM, i. n. Cic. Hor. Liv. *Een tempel, kerk.*

Fanum sancti Audomari. *St. Omer*, een stad in 't Graafschap Artoois in Vlaanderen. Sancti Brioci. *St. Brieu*, een stad in Bretanje. Sancti Clodoaldi. *St. Cloud*, een burgt by Parys. Sancti Desiderii. *St. Disier*, een stad van Champagne op de rivier de Marne. Sancti Dionysii. *St. Denys*, een stad digt by Parys. Sanctæ Fidei. *Sainte Foy*, een stad in Guyenne. Sancti Flori. *St. Flour of Florin*, een stad van Auvergne. Sancti Jacobi. *St. Jacob van Kompostella*, een stad van Gallitie in Spanje. Sancti Joannis Angeriaci. *St. Jean d'Angely*, een stad van Saintogne. Sancti Joannis Luisii. *St. Jan de Luz*, een stad in Biskajen. Sanctæ Irenes. *Santarin*, een stad in Portugaal. Sancti Laudi. *St. Lo*, een stad in neder Normandyen. Sancti Maclovii. *St. Malo*, een stad in Bretanje. Sancti Nicolai. *St. Nicolaas*, een vermaarde burgt in Lottheringen. Sancti Pauli Leonini. *St. Paul de Leon*, een stad in neder Bretanje. Sancti Pauli Tricastinensis. *S. Paul Trois-Châteaux*, een stad in het Dauphiné. Sancti Quintini. *St. Quintyn*, een stad in Pikardyen. Sancti Severi. *St. Sever*, een stad in Gascogne. Sancti Tropeti. *St. Tropés*, een stad in Provence. Sancti Valerici. *St. Valeri*, een stad in Pikardyen.

FAR, ārris. n. g. Liv. Hor. *Allerhande koren of graan, voornamentlyk tarw.*

Farra metere. Ovid. Secare. Juven. *Koren maayen, inoogsten, inzamelen.*

Far. Hor. 2. serm. 8. v. 87. *Meel, bloem.* Si furfures nihil habent farris. Colum. *Indien 'er geen meel of bloem in de zemelen is.*

Far pinsere. Colum. Plin. H. *Meel of deeg stampen, kneden.*

Far hordei. Pallad. l. 1. tit. 28. *Meel van gerst, gersten meel.*

* Sordes farris mordere canini. Juven. *De overgebleve of geschote brokken van honden-brood eten.*

* Far pium. Hor. Tibul. *Gewyd brood, offer-brood, koeken die men offerde.*

Farre pio venerari Vestam. Virg. *Een brood of koek aan Vesta opofferen.*

FARCIMEN, inis. n. Varr. A. Gell. *Gehakt vleesch, allerhande hakfel van spys*, om beulingen, worst, enz. van te maken. Anderen gebruiken dit woord voor worst, beulingen, enz. zelf.

FARCIO, is, farsi, fartum, farcire. aliquid aliquâ re. Vitruv. *Iets met eenig ding vullen, vol proppen.*

Parietes farciunt cementis fractis cum materia. Vitruv. *Zy vullen, stoppen de muren op met gebrogte kalk en steen.*

* Farcire. Plaut. *Proppen, stoppen, met gehakt vleesch of gekapte spys vullen.*

Non implet ventrem, sed farcit. Sen. Ph. *Hy vult zyn buik niet, maar propt, of kropt die vol.*

Se ultra quàm capiunt farcientes. Sen. Ph. *Zig meerder vullende, oppropppende als ze konnen binnen houden of verdragen.*

* Farcire. Cat. Colum. *Mesten, vet maken.*

Farcire pecudes ad victimas. Varr. *De beesten tot de slagt offerhanden mesten, vet maken.*

Pullos columbinos farciunt candido pane of ex candido pane. Varr. *Ze mesten de jonge duiven met wittebrood.*

* Farcire lignum in gulam. Sen. Ph. *Het hout in het keelgat dryven, stoppen.*

* Farcire centones alicui. Plaut. *Iemand lappen in de hand stoppen: Iemand honderd schoone leugens vertellen, op den mouw spellen.*

FARFARUS, i. m. Ovid. *Zie* Fabaris.

FARINA, æ. f. Plaut. Varr. Ovid. Phæd. *Meel, bloem.*

* Solidæ mucida frusta farinæ. Juven. *Verschimmelde stukken brood.*

Populi cribro decussa farina. Pers. *Bruin, of roggen-brood.*

Convivam pascit nigra farina tuum. Mart. *Bruin brood voed uwe gast*, dat is, *gy geeft uw gasten bruin brood te eten.*

, Cùm fueris nostræ paulò antè farinæ. Pers. *Daar gy maar kort te voren van onzen staat of rang waart geweest.*

FARINARIUS, ă, ūm. Cat. *Van meel, of bloem.*

Farinarium cribrum. Plin. H. *Een meel- of bloem-zift.*

FARIS of FARE, fātur, fātus sum, fāri. Varr. *Spreken, taal voeren, zeggen.*

* Fari. Virg. Hor. *Iets uitspreken, woorden voortbrengen, zeggen, melden.*

Fari

Digitized by Google

Fari Græcè neſciunt. Cic. *Zy konnen geen Griekſch ſpreken, verſtaan het Griekſch niet.*

Fari aliquid. Cic. Propert. *Iets zeggen, melden, verhalen.*

Fari alicui. Virg. Liv. Ad aliquem. Cic. *Tegen, tot, of met iemand ſpreken, praten, reden wiſſelen.*

Sic fatur ad aurem. Virg. *Dus ſprak of luiſterde hy hem in 't oor.*

Contra quem talia fatur. Virg. *Tegen wien hy aldus ſprak, dien hy dus beantwoorde.*

Tempora fandi molliſſima. Virg. *De zafiſte*, dat is, *de gunſtigſte, bequaamſte, beſte, gelegenſte tyd om iemand te ſpreken, aan te ſpreken.*

Hæc fando nunquam accepit quiſquam. Plaut. *Niemand heeft deze dingen ooit hooren zeggen, verhalen, melden: niemand heeft deze dingen ooit gehoort.*

Sic fatus. Virg. *Dus geſproken, dit gezegt hebbende.*

FĀRNŪS, i. f. Vitruv. Pallad. *Een beuke boom*, of volgens 't gevoelen van Philander, *Een ſoort van een eike-boom*, in Italie.

FĀRRĀCĔŪS of FĀRRĀCIŪS, ă, ūm. Varr. Plin. H. *Van koren of tarwe.*

FĀRRĀGĬNĀRĬĂ, ōrūm. n. plur. Colum. *Kaf van koren:* by anderen, *veelerhande gemengd voeder voor beeſten.*

FĀRRĀGO, ĭnis. f. Varr. Colum. *Verſcheide ſoorten van koren met peulvrugten gemengd.*

Farrago. Virg. *Verſcheide ſoorten van koren, 't welk men groen maait om de paarden mede te voederen.*

Farrago. Plin. H. *Rogge.*

* Farrago. Juven. *Een rommelzo, mengelmoes van zaken in een boek verhandeld.*

In tenui farragine mendax. Perſ. *Een leugenaar in een gering mengelmoes van zaken: Die in kleine zaken liegt of valſch zweert.*

FĀRRĀRĬŪM, ĭī. n. Vitruv. *Een koren zolder, plaats daar men koren bewaart, koren kas.*

FĀRRĀRĬŪS, ă, ūm. Scævola Juriſc. *Tot koren behoorende, dat koren voortbrengt.*

Farrarius ager. Scævola. *Koren-land, teel-land, zaay land.*

Farrarium pilum. Cat. *Een vyzel om koren in te ſtampen.*

FĀRRĀTŪS, ă, ūm. Juven. *Van koren, van koren gemaakt, van bloem of meel.* Gelyk blom-pap, bry, enz.

Farrata olla. Perſ. *Een bry- of pap-pot.*

FĀRRĔĀRĬŪS, ă, ūm. Farrearium pilum. Cat. de R. R. c. 10. *Een koren-vyzel*, dat is, *een vyzel*, waar in de Oude gewoon waren het koren te ſtampen.

FĀRRĔŪM, ĕī. n. Plin. H. Feſt. *Een koek van koren-meel.*

FĀRRĔŪS, ă, ūm. Farreus panis. Colum. Ulp. *Koren-brood.*

FĀRTĬLIS, is. m. & f. ĭlĕ, is. n. Hygin. Plin. H. *Dat men meſt of vet maakt of maken kan.*

FĀRTŎR, ōris. m. Plaut. Ter. Cic. Hor. *Een paſtey, taart of koekebakker: Een beuling of worſt-maker.*

Fartor. Colum. *Een meſter, vetmaker van dieren.*

Pinguem facere gallinam fartoris eſt officium. Colum. *Het is de pligt van den meſter of opzender van de hoenderen* [wy zeggen *pluimgraaf*] *om de hoenderen te meſten, vet maken.*

Fartor. Feſt. *Een perſoon, die gebruikt wierd van dingers na ampten, om hun de namen der gene die hun tegen quamen te zeggen, wiens ſtemme gemelde dingers dan plagten te verzoeken.*

FĀRTŪM, i. n. Varr. Prop. *Hakſel, vulſel tot worſt of beulingen:* ook, *een worſt of beuling.*

Geſtit fartum facere ex hoſtibus. Plaut. *Hy verlangt, hy haakt om van de vyanden hakſel te maken*, dat is, *de vyanden tot huſpot te kappen.*

Fartura. Colum. *Meſtinge, vetmakinge van een dier.*

Turtur farturæ deſtinatur. Colum. *De tortelduif word tot de meſtinge geſchikt, bewaart.*

FĀRTŪRĂ, æ. f. Varr. *Vulling, propping, ſtopping, meſting.*

Farrura. Vitruv. *Vulſel, puin of ſtoffe, daar men 't binnenſte van holle muren mede ſtopt.*

Monumenta intrinſecus calcata farturis. Vitruv. *Gebouwen van binnen met puin gevuld.*

FĀRTŪS, ūs. m. Fartus fici. Colum. *Het binnenſte van een vyg.*

FĀRTŪS, ă, ūm. Cic. Mart. *Gevuld, volgepropt, opgevuld, geſtopt, volgeſtopt.*

Pulvinus roſâ fartus. Cic. *Een bed in een tuin vol rozen, of met rozen beplant.*

Parietes medii cemento farti. Plin. H. *Mueren, in 't midden met kalk gevuld.*

Fartus. Plaut. Hygin. *Gevuld, met hakzel, enz. opgevuld:* Ook, *gemeſt, vet gemaakt.*

Inteſtinum fartum myrto. Varr. *Een darm, of beuling met mirte gevuld, geſtopt.*

Avis jecore optimâ farta. Poëta apud Cic. *Een vogel met zeer goede lever gepropt.*

* Rex infinitis vectigalibus erat fartus. Vitruv. *De Koning was door oneindige ſchattinge vervuld, verrykt.*

FĀS. n. ſingul. indeclin. Plaut. Cicer. *Geoorloſd, toegelaten, regt, billyk.*

Quod per naturam fas eſt. Cic. *Dat door de natuur geoorloſd, of toegelaten is.*

Anſerem guſtare fas non putant. Cæſ. *Zy maken zwarigheid om ganzen te eten.*

Fas atque nefas exiguo fine libidinum diſcernunt. Hor. *Zy onderſcheiden het geoorloſde en ongeoorloſde, het goede en quade, door 't geringe doelwit van de welluſten.*

Dei ſe ſapientiæ permittere fas piumque eſt. Cic. *Het is regtmatig en Godvrugtig zig te verlaten op de wysheid Gods.*

Petens precibus ut contrà intueri fas eſſet. Liv. *Met gebeden verzoekende, dat het geoorloſd mogt zyn, of vry ſtaan, hem regt in 't aangezigt te aanſchouwen.*

Jupiter, ſi eſt fas hunc Numam Pompilium Regem Romæ eſſe. Liv. *O Jupiter, indien het geoorloſd is, of u behaagt, dat deze Numa Pompilius Koning van Rome zy.*

Legem illam appellare fas non eſt. Cic. *Het is niet geoorloſd die [wet] een wet te noemen*, dat is, *ze verdient den naam van een wet niet.*

Nec id quod verè honeſtum eſt, fas eſt cum utili comparari. Cic. *Ook is het niet geoorloſd dat het gene dat waarlyk eerlyk is, met het (enkelyk) voordeelige vergeleken word.*

Ah! ſi fas dicere, ſed fas? Perſ. *Och was het geoorloſd te zeggen! dog is 't geoorloſd of toegelaten?*

Fas & jura ſinunt. Virg. *Reden en billykheid, Goddelyke en menſchelyke wetten laten het toe.*

Si hoc fas eſt dictu. Cic. *Indien dit geoorloſd is om te zeggen.*

Sit mihi fas audita loqui. Virg. *Het zy my geoorloft te zeggen dat ik gehoort hebbe.*

Jove tonante cum Populo Romano agi non eſt fas. Cicer. *Het is niet geoorloſd iets met het Roomſche volk te handelen, hun iets voor te dragen, terwyl Jupiter dondert.*

Heu! nihil invitis fas quemquam fidere Divis. *Helaas! men moet niet ſteunen, betrouwen op wangunſtige Goden*, dat is, *men mag, of moet 'er niets van verwagten.*

Nec enim fas eſſe arbitror quidquam me rogantem à te non impetrare. Cic. *Want ik oordeel het niet redelyk, of billyk, dat ik, u iets verzoekende, 't zelve niet zoude verweren*, dat is, *ik denk niet dat gy myn verzoek zult konnen afſlaan.*

Populum Romanum ſervire non eſt fas. Cic. *Het is niet billyk, betamelyk, regtmatig, het paſt niet dat het Roomſche volk dienſtbaar zy.*

Ex morte potiùs lætitiam haurire fas eſſet. Cic. *Vit, of in de dood zoude men met meerder regt vreugde trekken*, dat is, *wy behoorden in onze dood ons te verblyden*, dewylze ons van tegenwoordige en toekomende rampen bevryd.

Fas eſt & ab hoſte doceri. Ovid. *Het is geoorloſd van zyn vyand zelfs geleerd te worden.*

Fas omne eſt meis te fidere regnis. Virg. *Het is 't eenemaal redelyk en billyk dat gy u in myn ryk betrouwt.*

Fas eſt, &c. ſeq. infin. Ter. Catul. Prop. *Het is billyk, voegelyk, eerlyk, betamelyk, behoorlyk, dat*, enz.

Tanto in me amore exſtitit, ut negaret fas eſſe non modò domicilio, ſed ne ſepulchro quidem ſe à me eſſe ſejunctum. Cic. *Hy had zoo groot een lieſde voor my, dat hy ontkende dat het betamelyk was, dat hy niet alleen door een huis, maar ook door een graf van my geſcheiden zoude werden.*

Si fas eſt. Catul. Tibul. Prop. *Indien het mogelyk of geheurlyk is.*

Mi videtur ille, ſi fas eſt, ſuperare Divos. Catul. *Hy ſchynt my, indien zulks mogelyk is, de Goden te overtreffen (in geluk.)*

Mihi juſſa capeſſere fas eſt. Virg. *Het is myn pligt, het paſt my, het is billyk, uwe bevelen uit te voeren.*

Opere in longo fas eſt obrepere ſomnum. Hor. *Het kan den beſten geheuren, dat in een lang werk iemand de ſlaap bekruipt*, dat is, *hier of daar eens mist.*

Digitized by Google

immortale fas habeat. Virg. *Ze hebben een onſterfelyk regt, voorregt*, dat is, *een onſterfelyke hoedanigheid.*

Fas omne mundi. Sen. Trag. *Alle het regt van de wereld, Goddelyke en menſchelyke weetten.*

Per omne noſtri nominis fas & nefas. Sen. Trag. *By alles dat in onzen naam gewyd of ongewyd is.*

FĂSCIĂ, æ. f. Cicer. Colum. *Een zwagtel, bondel, luier, band, of windzel.*

Faſcia. Celſ. *Een breukband.*

Faſcia. Sen. Ph. Suet. *Een 's Vorſten hoofdcierſel, koninglyke tulband.*

Faſcia. Ovid. Prop. Mart. *Een boezemdoek der vrouwen, een halsdoek, penjoor.*

Faſciæ. Plaut. *De luyeren van een kind.*

Faſcia. Phæd. *Een gordel, riem.*

Faſcia lecti. Cic. Mart. *Een ſprey, of deken van een bed.*

Faſcia purpuræ. Suet. *Zoomwerk, franje.*

Faſciæ. Cic. *Schoenbanden.* Aul. Gellius, Petronius en Ulpiaan voegen'er *Pedules* by.

Faſcia. Vitruv. *Een lint*, woord van de Bouw-kunſt.

Non es noſtræ faſciæ. Petron. *Gy zyt van onzen ſtaat of bende niet.*

Faſcia. Juven. *Een vrouwen tabbaard, ſamaar.*

Quid color hic cœli, quid faſcia nigra minatur? Juven. *Wat dreigt ons deze hemels verwe, deze zwarte wolk.*

Faſcia. Manil. *D'omloop van den dierenriem, de ommekring der twaalf hemels-teekenen.*

FĂSCIĂTIM. adv. Quintil. *Met bondelen, met banden.* Sommige lezen *Faſceatim.*

FĂSCIĂTŬS, ă, ŭm. Mart. *Gebonden, gezwachteld, met banden gebonden, omzwachteld, omwonden.*

FĂSCICŬLŬS, ĭ. m. Cic. *Een bondeltje, bosje, en pakje.* Van ſtokjes, enz.

Faſciculus ſarmentorum. Front. *Een bondeltje, bosje afgeſnede wyngaard ranken.*

Colligere in faſciculos manuales. Plin. H. *In bondeltjes, of bos et van een handvol of greep verzamelen.*

Faſciculus, *alleen*, of Faſciculus litterarum of epiſtolarum. Cic. *Een bondeltje, pakje brieven.* Librorum. Hor. *Een pakje boeken.*

Faſciculus. Cic. *Een ruiker.*

Faſciculum ad nares admovere. Cic. *Een ruiker aan den neus brengen, daar aan rieken.*

FĂSCĬNANS, ăntis. omn. gen. Plin. H. *Betoovorende.*

FĂSCĬNĀTĬO, ōnis. f. Plin. H. A. Gell. *Betooveringe, toovery, bekoringe.*

FĂSCĬNO, ās, āvī, ātŭm, āre. acc. Virg. A. Gell. *Betooveren, tooveren, bekoren.*

* Aliquid malâ faſcinare linguâ. Catul. *Iets door een quade tonge laſteren, vergiftigen.*

Ne puella faſcinetur. Titinn. *Op dat het meisje niet betoovert werde.*

FĂSCĬNUM, ĭ. n. Cloatius Verus apud A. Gell. Feſt. *Toovery, betooveringe, bekoringe*, Horatius, Tibullus, Propertius, enz. gebruiken dit woord in een andere zin.

Radix faſcinis utilis. Plin. H. *Een wortel goed tegen toovery.*

FĂSCĬNŬS, ĭ. m. Plin. H. *Dit was by de ouden een God die de kinderen tegen toovery beſchermde.*

FĂSCĬO, ās, āvi, ātŭm, āre. Celſ. *Met banden, binden, zwachtelen, omzwachtelen, omwinden.* Men vind dit *verbum* niet dan in *paſſivo.*

FĂSCĬŎLĂ, æ. f. Hor. Cinna. *Een band, ſnoer, bandje.*

Faſciola. Varr. *Een lint, hair band of lint.*

Faſciola. Cic. *Een kouſſeband.*

FĂSCIS, is. m. Cic. Varr. Mart. *Een te zame gebonde bondel.*

Faſcis virgultorum. Hirt. Liv. *Een takkebos.* Sarmentorum. Colum. *Een bos afgekapte wyngaard ranken.* Lignorum. Hygin. *Een bos houts, een takke bos.* Calamorum. Mart. Virgarum. Plaut. *Een bondel roeden.* Viridis urticæ. Petron. *Een bosje of handvol groene netelen.*

Libelli in faſce. Juven. *Een pakje papieren, geſchriften.*

Faſcis litterarum. Juſtin. *Een bondel, pakje brieven.*

* Faſcis. Virg. Petron. *Een laſt, pak.*

Ego hoc te faſce levabo. Virg. *Ik zal u van dezen laſt, of van dit pak verligten, bevryden, verloſſen.*

Faſces. Cic. Ovid. *De bondelen roeden rondom de bylen, die men voorheen voor de Roomſche Overheid plagt te dragen.* Een

‡ Dictator [Oppergezaghebber] had'er vierentwintig, een Burgermeeſter twaalf, de Prætor of Hoofdſchout en een Proconſul of Stedehouder van een Burgermeeſter ſes, enz. Men droeg ze ook voor de Prieſteren en Veſtaalſche Nonnen, op dat men ze niet door onkunde qualyk zonde handelen, gelyk aan zeker Non gebeurde, die oorzak van deze gewoonte was.

Faſces. Cic. Propert. Lucan. *Eer ampten, bedieningen, overheids ampten.*

Faſces. Cic. Sen. Ph. *Gezag, vermogen, magt.*

Faſcibus ſuis patriam premere. Sen. Ph. 5. de Benef. 15. *Door zyn magt, vermogen, of regering het vaderland drukken, verdrukken.*

Ingenii faſces. Plin. H. *Gaven, voordeelen, hoedanigheden, uitmuntendheden van geeſt*, waar door we boven anderen uitmunten.

Faſces alicui ſubmittere. Cic. *Onder iemand buigen, de vlag voor iemand ſtryken, iemand in hoedanigheden wyken, iemand grooter als zig zelven erkennen: 't Zy in verſtand, wetenſchap, of welſprekendheid*, enz.

FĂSĔLĪNŬS, ă, ŭm. Faſelinum oleum. Plin. H. *Oly van boonen.*

FĂSĔLŬS, ĭ. m. Cic. Salluſt. Catul. *Een rooy jagt, een jagtſcheepje, een jagt.* Men vind dit woord *fœminin* in Ovidius, Columella, Statius, en Martialis.

Faſelus. Virg. Colum. *Een Roomſche boon*, een ſoort van peulvrugt.

FĂSĔŎLŬS, ĭ. m. Varr. Colum. *Een Roomſche boon*, zeker peulvrugt.

FĂSSŬS, ă, ŭm. Cic. Varr. *Bekend, beleden hebbende.*

De ſe faſſus conſcios celabat. Liv. *Van hem zelven bekend, beleden hebbende, verzweeg hy de mede pligtigen.*

Herum faſſus. Sen. Trag. *Hem voor zyn meeſter bekennende of erkennende.*

Faſſus. Ovid. Sabin. *Te kennen gevende, betoonende, ontdekkende, doende blyken.*

Faſſus fortunam tegendo vultus. Ovid. *Zyn geval te kennen gevende door 't bedekken van zyn aangezigt.*

Vultu faſſus Telamonius iram. Ovid. *Ajax zyn gramſchap door zyn wezen of gezigt ontdekkende, toonende.*

FĀSTI, ōrŭm. m. plur. Cic. *Regts-gedings- of zit-dagen.*

Enumeratio faſtorum. Cic. *Optellinge van regts-dagen.*

Non omnibus faſtis legem ferri licet. Cic. *Het is niet geoorloft dat'er alle zitdagen wetten gemaakt werden.* Dit is de wet van Elius.

Faſti. Cic. Ovid. *De lyſt, rolle, regiſter der regt dagen.*

Flavius ſcriba faſtos protulit. Cic. *De geheimſchryver Flavius bragt de rolle of 't regiſter der regtdagen (eerſt) in 't openbaar.*

Ze beruſten te voren in de verrekken der Prieſteren.

Faſti. Cicer. Liv. Ovid. *Rolle, lyſte, aanwyzer, regiſter der* ‡ *namen van de Burgermeeſteren*, mitsgaders van alles aanmerkelyks dat by de Romeinen voorviel. *Dag- of tyd boekje, tyd-rekenboekje.* Vulgò, *Een Almanak.*

Notam eſſe in faſtis gratiſſimæ victoriæ ſempiternam memoriam volebam. Cic. *Ik wilde dat de gedenkenis of gedagtenis van deze aangename of blyde overwinninge en de tyd lyſt, in het tydboek vereenwigd was.*

Redire ad faſtos. Hor. *Tot voorgaande tyden keeren, weder te rug zien.*

Faſtos evolvere mundi. Hor. *De gedenkſchriften des werelds doorleezen, doorloopen, doorbladeren.*

Tempora condita faſtis. Hor. *Tyden in de gedenkſchriften verborgen*, dat is, *oude of voorgaande tyden.*

FĂSTĬDĬO, īs, īvī, ītŭm, īre. acc. Varr. Horat. Celſ. *Van iets walgen, een walg hebben, den walg ſtoken.*

Faſtidire olus. Hor. Pulmentarium. Phæd. Omnia. Hor. Celſ. *Een walg van moeskruid, van moes, van alles hebben, daar in geen ſmaak vinden, hebben.*

Faſtidiens ſtomachus. Sen. Ph. *Een walgende, verlekkerde maag.*

Docta & erudita palata faſtidiunt fluvialem lupum. Colum. *Keurlyke en lekkere tongen walgen van* [dat is, *vinden geen ſmaak*] *in rivier ſnoek.*

Puls non faſtidienda. Colum. *Geen walgelyke*, dat is, *goede, ſmakelyke moes of bry.*

Faſtidire alicujus. Plaut. Lucil. *Vanden mand walgen, een walg of afkeer van iemand hebben: Iemand niet mogen zien of ingen.*

Hoc

Digitized by Google

Hoc jocorum legere faſtidis genus. Phæd. *Gy hebt een walg, of afkeer van deze ſoort van jokkernyen te leezen.*

Oblatum faſtidire. Liv. *Een walg of afkeer van't aangebodene hebben*, dat is, *het verwerpen, afſlaan, weigeren aan te nemen.*

Hoc facere non faſtidierunt. Quintil. *Ze hebben geen walg of afkeer gehad van dat te doen: Ze hebben niet geweigert, afgeſlagen dit te doen.*

A quibuſdam te vindicare faſtidias. Sen. Ph. *Hebt een walg of afkeer van u te wreken van ſommige menſchen:* dat is, *wilt u van eenigen menſchen niet wreken.*

Faſtidire alicujus preces. Liv. *Een walg of afkeer van iemands gebeden hebben, die veragten, verſmaden, verwerpen, afſlaan, niet verhooren.* Amicitiam. Liv. *Een walg of afkeer van (iemands) vriendſchap hebben.*

Prætura faſtidiebatur. Liv. *Het ampt van Hoog- of Hoofdſchout wierd verſmaad, veragt, men had'er een afkeer van.*

Strepitus faſtidit inanes. Claud. *Hy heeft een walg van, hy verſmaad, veragt ydele lof, tuiteryen.*

Amici vitium non faſtidire. Hor. *De misſlag van een vriend zonder walg of afkeer verdragen, door de vingeren zien, verſchoonen.*

Faſtidire aliquem. Virg. Mart. *Een walg of afkeer van iemand hebben: Iemand veragten, verſmaden.* Aliquid. Hor. *Een walg van iets hebben, iets veragten, verſmaden, verwerpen, geen zaak van iets maken.*

Faſtidit amictum æſtus. Claud. *De hitte heeft een walg of afkeer van gewaad of kleederen*, dat is, *de kleederen vervelen ons als 't heet is.*

FĂSTIDIŌSĒ. adv. Cic. Phæd. *Walgelyk, met walg of afkeer, wederwaardiglyk.*

Diligenter & propè faſtidioſè judicare aliquem. Cic. *Naaukeuriglyk en byna walgelyk, of met vieshcid over iemand oordeelen.*

Faſtidioſè mori. Sen. Ph. *Met een walg of afkeer [tegen de dood] ſterven, ongewillig, tegen wil en dank ſterven.*

Faſtidioſè. Cic. *Veragtelyk, ſmadelyk, op een veragtelyke, ſmadelyke maniere.*

Aliquid faſtidioſè venditare. Petron. *Iets koeltjes loven, of te koop bieden.*

Alicui ſtomachari faſtidioſè. Cic. *Veragtelyk, ſmadelyk tegen iemand gram of verſtoord worden.*

FĂSTIDIŌSŬS, ă, ŭm. Varr. *Walgende, walg hebbende, afkeerig van iets, geen ſmaak in iets hebbende.*

Faſtidioſum facit fœditas. Colum. l. 12. c. 1. *De leelykheid maakt walgelyk, dat men een walg of afkeer krygt.*

* Faſtidioſus. Plaut. Cic. *Afkeerig, die nergens vermaak in vind.*

Dominus terræ faſtidioſus. Hor. *Een heer of meeſter die een afkeer heeft van goederen op't vaſte land.*

Faſtidioſus homo. Cic. *Een ongemakkelyk, koppig, eigenzinnig, wonderlyk, vies man: een vieshoofd.* Auditor. Sen. Ph. *Een naaukeurig, vies toehoorder, een toehoorder die men bezwaarlyk kan vergenoegen.*

Ille faſtidioſus eſt. Plaut. *Hy is vies, hy ſloort zig over al aan, hy weet op alles wat te zeggen.*

Faſtidioſus litterarum Græcarum. Cic. *Die een walg of afkeer van't Griekſch heeft, afkeerig van't Griekſch.*

Aurium ſenſus faſtidioſiſſimus. Cic. *De zin van de ooren of't gehoor is zeer keurlyk, vies.*

Avis faſtidioſa. Colum. *Een afkeerige vogel (van zyn kooy).*

Mori velle etiam faſtidioſus poteſt. Sen. Ph. *Een vieshoofd zelf kan wel menſchen te ſterven.*

Faſtidioſus. Cic. *Veragt, walgelyk, afkeerig.*

In æquos & pares faſtidioſus. Cic. *Hoogmoedig, opgeblazen, trots, bars tegen zyns gelyken.*

Faſtidioſa copia. Hor. *Een walgelyke overvloed.* Ægrimonia. Hor. *Droefheid die een walg of afkeer van 't leven veroorzaakt.*

FĂSTĪDIT mei. Plaut. *Hy heeft een walg of afkeer van my.*

FĂSTĪDĪTŪS, ă, ŭm. Faſtiditus repulsâ. Juven. *Walgelyk of afkeerig gemaakt, afkeerig, walg hebbende door weigeringe, ook, verſmaad.*

Faſtiditus tibi eſt. Ovid. *Hy word van u verſmaad, gy hebt een walg of afkeer van hem, hy behaagt u niet.*

Verba faſtidita. Ovid. *In ongebruik geraakte woorden.*

Faſtidito jure potiti. Manil. *Een regt door anderen verſmaad, geniet en.*

Faſtiditi viri. Ovid. Lucan. *Verſmade, veragte, verworpe mannen.*

FĂSTĪDIŬM, ĭi. n. Cic. Hor. *Walg, afkeer van eten.*

Faſtidium ſtomachi cibi. Cic. Celſ. In cibis. Plin. H. Ciborum. Colum. *Walg of afkeer van de maag tegen koſt.*

Faſtidium. Sen. Ph. 3. Natur. Q. c. 18. *Lekkere mond, of tong, vieshcid.*

Illis faſtidium pro facetiis procedit. A. Gell. *Vieshcid is by haar lekkerny, of aardigheid.*

Faſtidium domeſticarum rerum. Cic. *Afkeer, walg, of weerzin tegen zyn huiſſelyke of vaderlandſche dingen, zaken.* Audiendi. Cic. *Keurlykheid, zinlykheid van't gehoor.* Quotidiani ſermonis. Quintil. *Walg, afkeer, weerzin tegen dagelykſche praat, of iets daar men alle dagen van hoort ſpreken.*

Omnis ſtultitia laborat faſtidio ſui. Sen. Ph. *Alle zotheid, dwaasheid heeft een walg of afkeer van zig zelven.*

Faſtidium tuum illò uſque proceſſit, ut ex duobus æquè juſtis comatum malis. Sen. Ph. *Uw zinlykheid, vieshcid, keurlykheid zal zoo verre gaan, dat gy van twee even regtvaardige perſonen den genen lieſſt zult hebben, die een paruik draagt.*

Voluptatibus maximis faſtidium finitimum eſt. Cic. *De walg of afkeer verzelt de grootſte wellusten.*

Fac te faſtidii plenum. Plaut. *Toon u vol afkeer, zeer afkeerig, zeer koel.*

Oratio etiam ad noſtrum faſtidium nitida. Sen. Ph. ep. 58. *Een vertoog zelfs zeer net volgens onze zinnelykheid, keurlykheid, vieshcid.*

Mihi cunctarum ſubeunt faſtidia. Ovid. *Ik kryg een walg of afkeer van alle de vrouwen.*

Pati faſtidia alicujus. Virg. *Den afkeer, verſmadinge, veragtinge, verontwaardigmge van iemand verdragen, dulden, lyden.*

Neſcis faſtidia Romæ. Mart. *Gy weet de zinnelykheden, keurlykheden van Rome niet*, dat is, *hoe naaukeuriglyk, en ſcherp zy van alle ſchriften oordeelen.*

Faſtidium. Cic. Virg. Hor. *Verſmadinge, veragtinge, verontwaardigmge, trotsheid, hoogmoed, opgeblazenheid, barsheid.*

In cædem vertunt faſtidia prædæ. Claud. *De walg*, dat is, *vermoeidheid van buit, of roof (te maken) doet hen tot het doodſlaan keeren.*

FĂSTĪGĀNS, āntis. omn. gen. Sil. Ital. *Spitſende, ſcherp van punt makende, een punt makende, ſpits makende.*

FĂSTĪGĀTĬO, ōnis. f. Plin. H. *De punt of ſpits van een ent*, dat men op de ſtamme ent.

FĂSTĪGĬĀTŬS, ă, ŭm. Liv. Plin. H. *Hellende, hellend gemaakt, afloopende.*

Faſtigiata tecta. Sen. Ph. *Hellende daken van huizen.*

Pavimentum faſtigiatum. Vitruv. *Een vloer in't midden wat verheven, en wederzyds hellende, dalende.*

Collis in fronte leviter faſtigiatus. Cæſ. *Een heuvel zagtjes, zoetjes tot de kruin verheven, opgaande.*

Faſtigiatus in acutum cacumen. Liv. In mucronem. Plin. H. *Met een ſcherpe ſpits of punt gemaakt.*

FĂSTĪGĬŌR, ārĭs, ātŭs ſum, ārī. Frumenta faſtigiantur in ſtipulam. Plin. H. *Het koren groeit, of loopt ſpits tot halmen of ſtoppelen op.*

FĂSTĪGĬŬM, ĭi. n. Cic. Cæſ. Virg. Sen. Ph. *Het ſpits, de top-punt, kruin, hoogte van een gebouw, enz.*

Faſtigium ædiculæ. Liv. *De gevel, het dak, de hoogte van een huisje.*

Faſtigia foris. Ovid. *Het bovenſte lyſtwerk van een deur.*

* Faſtigium. Cic. Cæſ. *Hoogte, verhevenheid, ſteilte, top, top-punt.*

Faſtigia mundi, cœli. Manil. *Het top-punt des werelds, des hemels.* Urbis. Virg. *De gevels*, dat is, *de huizen van een ſtad.*

Summi faſtigia tecti aſcenſu ſupero, Evado ad ſummi faſtigia culminis. Virg. *Ik klimme op den hoogſten top van 't huis.*

Faſtigium. Ovid. *De voorgevel van een huis.*

Faſtigium. Lucret. *De punt, of ſpits van iets.* Te weten van een degen, enz.

Opus nondum aquæ faſtigium æquabat. Curt. *Het werk quam nog niet tot de oppervlakte of boven aan't water.*

Digitized by Google

Summiſſa faſtigio planities. Liv. *Een vlakte onder een hoogte of berg gelegen.*

* Faſtigium. Varr. *De diepte van een gragt, enz.*

Scrobibus quæ ſint faſtigia quæras. Virg. *Gy moogt vragen wat dieptens de kuilen hebben.*

Operi inchoato tanquam faſtigium imponere. Cic. *Een begonne werk gelyk als de gevel opzetten*, dat is, *volmaken, voltrekken, voltooyen.*

Faſtigium. Cic. Liv. *Stand, ſtaat, rang onder menſchen.*

Alii ejuſdem faſtigii cives. Liv. *Andere burgers van den zelve ſtaat, of rang.*

Huic curatio faſtigio ſuo major data eſt. Liv. *Hem wierd een ampt boven zyn ſtaat gegeven.*

Ad id faſtigium rebus geſtis honoribuſque Populi Romani Scipio pervenit, ut, &c. ſeq. ſubj. Liv. *Scipio is door zyn deftige daden, en eer, die hem 't Roomſche volk gedaan heeft, tot zoo groot een top (van luiſter) geſteigert, gekomen, dat, enz.*

Humanum excedit faſtigium. Curt. *Humano eſt altior faſtigio.* Sen. Ph. *Hy gaat de menſchelyke bequaamheid te boven: Hy heeft iets meer dan een menſch.*

Modò hi, modò illi in ſummo ſunt faſtigio. Corn. Nep. *Nu zyn deze dan die in de hoogſte eerampten, in het hoogſte aanzien.*

Faſtigium Romanum. Juſtin. *Roomſche mogendheid, grootheid.*

Hos ſcit aliquando faſtigio ſuo obſtitiſſe. Sen. Ph. *Hy weet dat deze voor heen zyn verheffinge, grootheid, of vorderinge tegen geſtaan hebben.*

Vide in quo me faſtigio collocaris. Plin. J. *Zie in wat een top van eere gy my geplaatſt hebt.*

Pari faſtigio ſtetit in utraque fortuna. Corn. Nep. *Hy ſtond of bleef in voor en tegenſpoed in eene gelykenisſe, in de zelve bedaardheid van gemoed.*

Eo faſtigio digniſſimus. Curt. *Zoo groot een ampt of eere waardig, wel verdienende.*

Oſtendat in iſto invidioſo faſtigio ſuo trementes & attonitos. Sen. Ph. *Dat hy ons de luiden bevinde en ontſteld toone, of voor oogen ſtelle in die hunne hoog verheve, benyde ſtaat.*

In faſtigio eloquentiæ ſtetit Cicero. Quintil. *Cicero ſtond ten top, of hoogſten trans van welſprekentheid*, dat is, *was volkomen welſprekend.*

Pro faſtigio rerum, oratione etiam magnifica facta. Liv. *Een heerlyk vertoog gedaan hebbende na de deftigheid, of waardy der zaken.*

Ex maximo faſtigio ad extrema dejectus. Sen. Ph. *Uit den hoogſten top van eere tot den geringſten ſtaat vervallen.*

Summi faſtigii vocabulum. Tac. *Een woord of naam van den hoogſte ſtaat of rang:* gelyk als *Rex* een Koning, enz.

Multarum rerum inopiâ laborant magna faſtigia. Sen. Ph. *Hooge magten, groote mogendheden lyden gebrek van vele zaken.*

Summa ſequar faſtigia rerum. Virg. *Ik zal 't voornaamſte der zaken overloopen.*

Ductæ ſumma ad faſtigia noctes. Manil. *Tot den dag toe doorgebragte nagten.*

FĂSTŌSŬS, ă, ŭm. Petron. Mart. *Hoogmoedig, opgeblazen, hoovaardig, groots, trots, bars, verwaand, vermetel.*

Faſtoſa domus. Lucan. *Een pragtig, hoog huis.*

FĂSTŬS, ūs. m. Hor. *Pragt, groote ſtaat, heerlykheid.*

Alios legere ad faſtum parentes. Hor. *Andere ouders tot grootsheit verkiezen*, dat is, *valſchelyk de zyne roemen om van ſtaat of grooten huize te ſchynen.*

Gravitas faſtu jucunda modeſto. Claud. *Statelykheid, deftigheid, die aangenaam is door een zedige grootmoedigheid.*

Faſtus. Cic. Virg. *Grootsheid, hoogmoed, opgeblazentheid, hoovaardy, trotsheid, vermetelheid, barsheid, verwaandheid.*

Alicui faſtum facere. Petron. *Iemand verſmaden, veragten.*

Ad hunc faſtum pervenit venter delicatorum, ut, &c. Sen. Ph. *Den buik*, dat is, *der lekkerbekken*, [dat is, *lekkere menſchen*] *is tot die pragtige overdaad geſteigert, dat, enz.*

FĂSTŬS, à, ŭm. Cic. Ovid. Liv. *Als men regt doet, regt- of zindagen houd.* Sprekende van dagen.

Faſtus dies. Ovid. *Een regt- of zindag.*

FĂSTŬS, ŭum. m. plur. Varr. Lucan. Colum. *Zie* Faſti.

FĂTĂLIS, is. m. & f. ĕlĕ, is. n. Cic. Virg. Tibul. *Noodlottelyk, noodlottig, door 't noodlot geſchikt, gevallig.*

Fatalis Judex. Hor. Sen. Trag. *Een Regter door 't lot of noodlot geſteld.*

Fatali morte defungi. Vell. Paterc. *Een natuurlyke dood ſterven.*

Hic annus fatalis eſt ad interitum hujus urbis. Cic. *Dit jaar is noodlottig tot den ondergang van deze ſtad.*

Hoc fuit illorum utrique fatale. Cic. *Dit is hun alle beide noodlottig, doodelyk geweeſt.*

Fatalis Scipionibus in Africa gloria. Sen. Ph. *De roem in Afrika was voor de Scipioos noodlottelyk, door 't noodlot geſchikt.*

Cæſar cum exercitu fatalem victoriæ ſuæ Theſſaliam petiit. Vell. Paterc. *Cæſar trok met zyn leger in Theſſalie, dat door 't noodlot voor of tot zyn overwinninge geſchikt was.*

Fatalia arva. Virg. *Door 't noodlot toegeſchikte, beloofde landen.*

Fatale damnum. Ulp. *Noodlottelyke, zonder onze misſlag gebeurde ſchade.*

Stellæ quæ eſſe omnium rerum fatales videntur. A. Gell. *De ſtarren, die 't noodlot van alle dingen ſchynen te voorſpellen.*

Fatales libri. Liv. *Boeken daar 't noodlot of toekomende dingen in geſchreven ſtaan, boeken van voorzeggingen, boeken der Sibyllen.*

Fatalis dies. *De laatſte dag dat men hooger beroepen mag.* Na der Regtsgeleerden taal geſpoken.

Fatalis. Cicer. Sen. Trag. *Noodlottelyk, doodelyk, rampzalig, ellendig, ongelukkig, bedroefd:* Sprekende van een oorlog, enz.

Flaminii adventum velut fatalem ſibi horruerat Annibal. Liv. *Annibal had een ſchrik voor de komſte van Flaminius, als voor hem doodelyk zynde.*

Fatale Capitolium Gracchis. Flor. *Het Kapitool, doodelyk voor de Gracchuſſen.*

Illis fatalis fuit Ulyſſes. Hygin. (*De komſt van*) *Ulyſſis was doodelyk, ramzalig voor hun.*

Fatale bellum. Cic. *Een doodelyke, verderfelyke, bloedige, bedroefde oorlog.* Exitium. Phæd. *Een ongelukkige, ellendige uitkomſt.*

FĂTĂLĬTĀS, ātis. f. *Een onvoorzienе toeval.* Men vind dit woord niet dan in het boek der Regtsgeleerden.

FĂTĂLĬTĔR. adv. Cic. Ovid. *Noodlottelyk, noodſchikkelyk, gevalligly.*

Omnia ex omni æternitate definita ſunt fataliter. Cic. *Alle dingen zyn noodlottelyk van alle eeuwigheid bepaald.*

FĂTĀTŬS, à, ŭm. Illi fatatum eſt urbe potiri. Salluſt. *Het is hem noodſchikkelyk, [door 't noodlot toegeſchikt] meeſter van de ſtad te worden.* Maar 't is beter dat men *Fatum eſt* leze.

FĂTĒNS, ēntis. omn. gen. Cic. Liv. *Bekennende, belydende, erkennende.*

Fatens amorem. Ovid. *Zyn lieſde bekennende, erkennende, belydende, openbarende.*

Oculi fatentes ignem. Ovid. *Oogen die het vyer of de vlammen (van lieſde) belyden, openbaren.*

FĂTĔŎR, ēris, fāſūs ſum, fātērī. Cic. Virg. *Bekennen, belyden, erkennen.*

Fateri aliquid of de aliqua re. Plaut. Cic. Liv. *Iets bekennen, erkennen, toeſtaan, toeſtemmen.*

Non me pudet fateri neſcire quod neſciam. Cic. *Ik belyde zonder ſchaamte dat gene niet te weten, dat ik niet wete.*

Fatetur ſe debere. Cæſ. *Hy bekent, belyd, erkent dat hy 't ſchuldig is.*

Multa ſunt vota, quæ etiam ſibi fateri pudet. Sen. Ph. *Daar zyn vele beloften die men beſchaamd zoude zyn aan zig zelven te belyden.*

Fortuna iſtam laudem tuam eſſe totam & propriam fatetur. Cic. *De Fortuin bekent, of erkent dat die lof geheel uw eigen is: Ze geeft u die ganſche eer.*

Aliquid alicui fateri. Plaut. Virg. Ovid. *Aan iemand iets bekennen, erkennen, belyden, verklaren, openbaren.*

Fateri amorem. Ovid. Liv. Amare. Ovid. *Zyn lieſde bekennen, belyden, openbaren, verklaren, ontdekken.*

Flammas nobis faſſus es ipſe tuas. Ovid. *Gy hebt my zelf uwe lieſde-vlammen jegens my bekent, verklaart, geopenbaart.*

Non nubis, Proculina, ſed fateris. Mart. *Gy trouwt niet, Prokulina, maar bekent ſchuld*, dat is, *gy wiſcht uw miſdaad*

‡ *niet*

Digitized by Google

† *niet uit, maar belyd die.* Want volgens de *Lex Julia* nam het huwelyk de ſchande van overſpel niet weg, het huwelyk was meer een erkentenis, dan een middel om de ſtraffe te ontgaan.

Te ſoſpite nunquam res Trojæ victas fatebor. Virg. *Zoo lang als gy leeft, gezand of welvarende zyt, zal ik nooit bekennen, gelooven, konnen denken, dat de Trojaanſche magt overwonnen of niet herſtelbaar is*, dat is, *van de Trojaanſche zaken niet wanhopen.*

Animum pallore fateri. Ovid. *Zyn gemoed of gedagten door bleekheid openbaren, ontdekken.*

Mors ſola fatetur quantula ſint hominum corpuſcula. Juven. *De dood alleen openbaart, hoe gering of zwak der menſchen lighaamtjes zyn.*

Victi parêre fatentur. Virg. *De overwonnene belyden, of erkennen dat ze moeten gehoorzamen.*

Ni dicto parêre fatetur. Virg. *Ten zy hy zyn woord of belofte weigert na te komen, houden.*

FĀTĪCĂNŪS, ă, ūm. Ovid. *Noodlot voorzeggende, waar, of voorzeggende.*

FĀTĪCĬNŪS, ă, ūm. Faticinæ ſortes. Ovid. *Noodlot voorſpellende, voorgezegde, voorzeide noodlotten, Godſpraken, voorzeggingen.*

FĀTĪDĬCŪS, ă, ūm. Cic. Virg. Ovid. *Noodlot voorzeggende, voor, of waarzeggende.*

FĀTĪFĔR, ă, ūm. Virg. Ovid. *De dood aanbrengende, aandoende, doodelyk.* Van een degen, enz. geſproken.

FĀTĪGĀTĬO, ōnis. f. Sen. Ph. Juſtin. *Afmattinge, vermoeyinge, moeite, arbeid.*

Poſt fatigationem operis. Colum. *Na een vermoeyende zorg voor een werk (gedragen te hebben.)*

Minùs afficit ſenſus fatigatio, quàm cogitatio. Quintil. *De vermoeidheid of oeffeninge (van 't lighaam) doet minder quaad aan de zinnen dan de gedagten.*

Fatigatio. Liv. Cell. Curt. *Vermoeidheid, kragteloosheid, uitputtinge, verlies van kragten.*

FĀTĪGĀTŪS, ă, ūm. abl. Cic. Cæſ. Corn. Nep. *Vermoeid, moede, afgemat.* Fatigatus dicitur plerumque de corpore, feſſus de animo Servio auctore.

Epulis fatigati. Liv. *Door gaſtmalen vermoeid; verzwakt, afgemat door gaſten en braſſen. Der gaſtmalen mat.*

Fatigatus ex aſſidua venatione. Hygin. *Door gedurig jagen vermoeid, afgemat.* In curſu. Petron. *Door loopen afgemat, vermoeid.* Cæde. Liv. *Moede, vermoeid van of door doodſlaan.* Prælio. Liv. *Afgemat, moede, vermoeid door den ſtryd of ſlag.*

Fatigari repulſis Ætoli. Liv. *De Ætolers door weigeringen vermoeid en mat*, dat is, *misnoegd, getergd.*

Fatigatus contumeliis ſingulorum & multitudinis ludibriis. Liv. *Door ſcheldwoorden van elk een en beſpottinge der menigte getergd, geplaagd.*

Ut ætati concederet, à fratre fatigatus. Salluſt. *Geperſt, ernſtig vermaand door zyn broeder, dat hy den ouderdom zoude wyken, toegeven.*

Fatigato, ſæpe eadem petendo Senatu. Liv. *Den Raad moede gemaakt hebbende door dikwils de zelve dingen te verzoeken.*

Herſilia precibus raptarum fatigata. Liv. *Herſilia (de moeder van Romulus) vermoeid, moede gemaakt zynde door de gebeden der geſchaakte vrouwsperſonen.*

Fortuna indulgendo ei nunquam fatigata. Curt. *De Fortuin, nooit vermoeid van hem te begunſtigen.*

Priùs bello fatigatis Hetruſcis. Liv. *De Hetruriërs eerſt door den oorlog geplaagd hebbende.*

FĀTĪGO, ās, āvi, ātūm. ārĕ. acc. Cic. Liv. *Moede of mat maken, motyen, vermoeyen, afmatten, plagen, quellen.*

Domini ſervos ita fatigant, ut ſapientia libidines. Cic. apud D. Auguſt. *Gelyk de Heeren de ſlaven beteugelen, zoo beteugelt ook de wysheid de wellusten.*

Fatigare equos. Virg. *Paarden afmatten*, ook, *paarden beryden, oeffenen.* Curſu cervos. Virg. *Harten door loopen afmatten.*

Quadrupedem ferratâ calce fatigat. Virg. *Hy geeft zyn paard de ſporen.*

Senectus nervorum firmitatem fatigat. Sen. Ph. *D'ouderdom verzwakt de ſtevigheid der zenuwen.*

Fatigare ſocios. Virg. *Zyn medgezellen tot den arbeid aanporten, noopen, aan manen, aan perſen.*

Hunc neque viæ labor, neque operis fatigaverat. Liv. *Noch de moeylykheid van de weg of reis, noch van den arbeid had hem moede gemaakt, of afgemat.*

Olli remigo noctemque fatigant. Virg. *Zy roeyen nagt en dag.*

De eodem plura enumerando fatigat lectores. Corn. Nep. *Hy vermoeid zyn lezers [valt hen verdrietig] door vele dingen van een en de zelve zoke te verhalen.*

Vos nulla fatigat cura diu majora petens. Claud. *Geen zorg of verlangen quelt u lang als gy groote dingen verzoekt: Gy word niet opgehouden, in kommer gelaten, als gy voorname dingen verzoekt.*

Dextram oſculis fatigare. Tac. *Een regterhand met zoenen moede maken*, dat is, *duizend malen, kuſſen, zoenen.*

Fatigare aliquem. Quintil. *Iemand moeyen, plagen, quellen, de voet dwars zetten.* Hoſtem levibus præliis. Liv. *Den vyand door ſchermutſelingen vermoeyen, benauwen, plagen, quellen, ontruſten.*

Fatigare aliquem. Plaut. *Iemand door een verzoek of vragen moede maken, laſtig vallen, perſon.* Horatius voegt'er *Preces*, Livius *Precibus* en *Interrogationibus* by.

Fatigabat precibus, ut, &c. ſeq. ſubj. Liv. *Hy maakte hem moede, hy viel hem laſtig met bidden, dat, enz.*

Aliquem ſibi votis fatigare. Mart. *Iemand door gebeden aan zyn zyde brengen, trekken.*

Fatigare queſtu ſuperos. Valer. Flacc. *De Goden of hemellingen door klagten laſtig of moeylyk vallen, vermoeyen, moede maken.*

Marium fatigantem de profectione domum dimittit. Salluſt. *Hy zond Marius, die hem laſtig viel om weder te mogen keeren, na huis.*

Quid mea de fraude Deum fatigas? Propert. *Waarom valt gy God laſtig, [klaagt gy aan hem] over myn bedrog?*

Diu noctuque fatigare animum. Salluſt. *Zyn gemoed (door overwegingen, bedenkingen, beſpiegelingen) dag en nagt afmatten, vermoeyen. Zyn geeſt nagt en dag quellen.*

Fatigare ſe vino & libidinibus. Sen. Ph. *Zig door wyn en wellusten verzwakken, afmatten; zyn kragten door zuipen en wellusten uitputten.*

Fatigat me fortuna. Virg. Tibul. *De Fortuin is my wangunſtig, tegen.* Cura. Ovid. *De kommer of zorg mat my af, vermoeid my, eet my op, doet my quynen.* Mora longa. Ovid. *Het lang dralen baart my verdriet, valt my laſtig, moeylyk, doet my myn geduld verliezen.*

Res ſecundæ ſapientium animos fatigant. Salluſt. *Voorſpoed doet de gemoederen der wyze mannen wankelen.*

Cœlum fatigas ſordido perjurio. Phæd. *Gy tergt den hemel door uw vuile meineedigheid.*

Spe laudum corda fatigat. Sil. *Hy noopt, moedigt of prikkelt de harten aan door hoope van lof of eere.*

Noctes de me fatiges. Propert. *Denk gantſche nagten op my.*

Fatigare tubas. Juven. *De trompetten dikwils ſteken, blazen, laten hooren.* Æra. Juven. *Koper ſlaan.*

Lolium tribulique fatigant triticeas meſſes. Ovid. *Onkruid en diſtels bederven, verſtikken het koren-gewas.*

FĀTĪLŌQUŬS, ă, ūm. Liv. *Noodlot ſprekende, een noodlot of eenig toekomend ding voorzeggende, voorſpellende.*

FĀTĪSCO, ſcis, īſcĕrĕ. Virg. *Splyten, berſten, gapen, ſcheuren.* Sprekende van een vloer, enz.

Cœli fatiſcentis fulgores. Sen. Ph. *Weerligt van den ſplytenden berſtenden hemel.*

Navis rimis fatiſcit. Virg. *Het ſchip ſplyt open van de reten.*

Ora fatiſcunt vulneribus. Claud. *Myn aangezigt ſplyt, of is vol ſneden: is gantſch open geſneden.*

Saxis ſolida æra fatiſcunt. Virg. *Het vaſte kopere ſchild ſplyt van de geworpe ſteenen.*

Fatiſcere. Plin. H. Stat. *Moede, ſlaauw, of magteloos worden, verſlaauwen.*

De labore partûs venter fatiſcit. A. Gell. *De buik is magteloos, of afgemat van den arbeid.*

Tellus hæc manibus jactata fatiſcit. Virg. *Deze aarde berſt, of ſplyt van een, als men ze maar in handen neemt.*

Equus in longiori itinere ſine calceatu fatiſcit. Plin. H. *Een paard zonder beſlag, word op een lange reis moede, mat, afgemend.*

Solum ejuſmodi ſegetibus fatiſcit. Colum. *Het land word on-*

Digitized by Google

vrugtbaar, droog, mager, uitgeput, door der gelyk gezaaide.

Mens expugnata fatiſcit. Stat. *Een vermoeide geeſt word laf, zwak.*

Fatiſcit chelys. Stat. *De (ſnaren van de) luit worden ſlap, ontſpannen, los.*

Fatiſcere. Corn. Gall. *Vergaan, afgaan, verminderen, afnemen door ouderdom.* Lucretius voegt'er *Ævo* by.

Delubra & ſimulacra feſſa fatiſcuntur. Lucret. *De tempelen en beelden vergaan, vervallen door ouderdom.*

Femina fatiſcit poſt annum ſeptimum. Colum. *Het wyfje gaat af*, dat is, *word na het zevende jaar onvrugtbaar, krygt na 't zevende jaar geen jongen meer.*

FĀTŪĒ. adv. Varr. Quintil. *Zottelyk, gekkelyk, dwaaſſelyk, botterlyk.*

Non faciam tam fatuè. Mart. *Ik zal zoo zottelyk niet doen.*

FĀTŪĪTĀS, ātīs. f. Cic. *Zotheid, gekheid, dwaasheid.*

FĀTŪM, ī. n. Cic. Virg. *Noodlot, noodſchikkinge, noodzwang,*
‡ *noodgeheim.* Een zekere geſtelteniſſe (gelyk de Heidenen en Starrewikkers zeggen) der ſtarren, onder welke zaken of perſonen voortgebragt worden, die in de zelve een neiginge maakt, en die hem noodzaakt iets te doen of lyden.

Si fatum tibi eſt ex hoc morbo convaleſcere. Cic. *Indien het uw noodlot of noodſchikkinge is, uit deze ziekte weder gezond of herſteld te worden.*

Fatum eſt condere eum oppidum ibi. Hygin. *Het is zyn noodlot, noodſchikkinge om een ſtad alda:r te ſtigten.*

Prædicere quo quis fato natus ſit. Cic. *Voorzeggen onder wat noodlot of noodſchikkinge iemand geboren is.*

Fatum. Cic. Plin. H. *Het lot, de hoedanigheid, ſtaat, of rang (van een menſch).*

Noſtro fato mortalis non eſt ille ſyderum fulgor. Plin. H. *Die glans der ſtarren is niet ſterfelyk of vergankelyk, gelyk wy door ons noodlot.*

Fatum. Cic. Virg. Tibul. *Het toekomende, toekomende dingen.*

Canere fata. Cic. Virg. Hor. *Toekomende, aanſtaande dingen voorzeggen, voorſpellen.*

Fata. Cic. Virg. *De Godſpraken, voorzeggingen* van Jupiter, Apollo, Themis, der Sibyllen, enz. ook, van Waarzeggers.

Fatum. Virg. *De wille, het beſluit, of voorzienigheid Gods.*

Præbere ſe fato. Sen. Ph. *Zig aan 't noodlot, aan de Goddelyke beſtieringe bevelen, overgeven.*

Patienter excipere fatum. Sen. Ph. *Zyn noodlot geduldig dragen.*

Fatum. Virg. Valer. Flacc. *De loop, of draad onzes levens, onzer dagen.*

Implere ætatis fata diurna. Ovid. *Maar eenen dag leven.*

Ut diu vivas, fato opus eſt; ut ſatis, animo. Sen. Ph. *Om lang te leven heeft men 't noodlot; om lang gemoed, moed of grootmoedigheid van nooden.*

Præcipere fata veneno. Flor. *Zyn noodlot of dood door vergif verhaaſten.*

Unius ſæculi fata componere. Sen. Ph. *De noodſchikkinge van een eenwe onderzoeken.*

Hos cape fatorum comites. Virg. *Neem dezen tot medgezellen van uwe noodſchikkingen, gevallen.*

Pari fato Clodia uſu eſt. Cic. *Klodia had het zelve noodlot, of ongeval.*

Fatum. Cic. Tibul. *Een ongeluk, ongeval, ramp.*

Cur non omnes fatum illius unà exſecuti ſumus? Cic. *Waarom hebben wy niet alle gezamentlyk zyn lot, ongeluk of ramp gevolgd, gehad, geleden, ondergaan?*

Fatum ſuum queri. Cæſ. Conqueri. Cic. De fato ſuo queri. Sen. Ph. *Zyn lot beklagen, over zyn noodſchikkinge klagen.*

Omnia nos undique fata circumſtant. Cic. *Alle ongelukken, ongevallen, rampen, ſtaan overal rondom, omringen ons.*

Nulla providentia fatum imminens moveri potuit. Liv. *Het over 't hoofd hangend noodlot of ongeval konde door geen voorzigtigheid geweerd worden.*

Meo fato omnes amici mei corruerunt. Cic. *Alle myne vrienden zyn door myn noodlot, ramp of ongeval bedorven.*

Inſtat fatum mihi triſte. Hor. *My hangt een droevig noodlot, ongeval, een treurige ramp over 't hoofd.*

Jam fatum extremum Reipublicæ venit. Cic. *Nu komt het laatſte noodlot, de uiterſte ramp van het gemeene beſt aan, nu is het laatſte ongeval van den Staat voor handen.*

Fatum. Cic. Propert. *Een natuurlyke of geweldige dood.*

Poſt fata Sichæi. Virg. *Na de dood, na 't vermoorden van Sichæus.*

Fato perire. Virg. Mori. Prop. Cedere. Liv. Fungi. Quintil. Concedere. Plin. J. Exſtingui ſuo fato. Cic. *Een natuurlyke of eigen dood ſterven.*

Dum fata ſinunt. Virg. Tibul. Sen. Trag. Dum nos fata ſinunt. Propert. Ovid. *Zoo lang 't noodlot ons het toelaat: Terwyl wy nog in een ouderdom of ſtaat zyn om het te doen.*

Omnia fatis Cæſaris ire videt. Lucan. *Hy zag alles tot voordeel, na wenſch van Cæſar gaan, dat alles het geluk van Cæſar volgde.*

Advenit dies qui fatum rebus condat humanis. Lucan. *De dag is gekomen, die het noodlot of de regering der wereldſche zaken of van de gantſche wereld zal beſlegten, vaſt ſtellen.*

Trajicit & fati littora magnus amor. Propert. *Een groote liefde ſtreeft voorby de palen van 't noodlot of het leven: Een ſterke liefde blyft ons tot de dood by.*

Illa dies fatum mihi duxit. Ovid. *Die dag heeft my dien ramp, dat ongeval mede gebragt.*

Huic miſero fatum dura noverca fuit. Propert. *Een harde ſtiefmoeder was dezen ellendigen de dood: Een wreede ſtiefmoeder heeft dezen rampzaligen in 't graf geholpen, doen ſterven.*

Phrygiæ fatum componere. Propert. *Het verlies van Phrygie veroorzaken.*

FĀTŪŌR, ārīs, ārī. Juſtin. *Zot, gek, dwaas, bot, ontzinnig, herſenloos, buitenſporig zyn.*

Deſine fatuari. Sen. Ph. *Houd op van zot, gek, of dwaas zyn, ſtaak u zotheden, word wys.*

FĀTŪUS, ă, ūm. Plaut. Cic. Varr. *Gek, dwaas, zot, ontzinnig, herſenloos, buitenſpoorig.*

Fatui mores. Plaut. *Dwaze, zotte, ongerymde, buitenſporige zeden, manieren.*

Fatua quæſtio, ſententia. Sen. Ph. *Een zotte, dwaze, ongerymde vrage: Een zot, gek, dwaas, buitenſporig gevoelen.*

Fatuus. Catul. *Een zot, een dwaas, een nar, een gek, of ontzinnige.*

Hoc illi fatuo maxima lætitia eſt. Catul. *Dit ſtrekt dien dwaas tot een groote vreugde.*

Fatuus. Mart. *Plomp, bot, dom, boersch, onaangenaam van zeden, en manieren.*

Fatuus. Varr. *Laf, ſlegt, ſmakeloos, zonder ſmaak.* Sprekende van ſpys.

Fatua puls. Varr. *Slegte, ſmakeloze moes, bry.* Beta. Mart. *Smakeloze biete.* Placenta. Mart. *Slegte, ſmakeloze koek.*

FAUCES, ium. f. plur. Plaut. Cic. Hor. *De ſtrot, het bovenſte deel van de keel.* Men vind *Fauce* in *ſingulari* in Horatius, Ovidius, Phædrus, en Martialis.

Ægris faucibus exuberat gravis halitus. Perſ. *Een zware, dat is, ſtinkende adem, komt uit een zieke keel, of de keel van een zieke.*

Fauces exaſperare. Celſ. *Den keel heeſch, ſcherp, of rauw maken.*

Fauces. Propert. Ovid. *De muil, de kaken, de mond van een dier.*

Vini ſextarium faucibus infunde. Colum. *Giet hun een pint wyn in den muil, of keel.* Sprekende van oſſen.

Tunc fauce improba latro incitatus. Phæd. *Het moorddier toen door zyn boze muil*, dat is, *door zyn boosheid en waatgierigheid aangeport, aangezet zynde.* Van een wolf geſproken.

Fauces macelli. Cic. Portûs. Cæſ. Liv. Saltûs, Vallis, &c. Liv. *De inkomſt of engte van de halle, van de haven, van een boſch, van een valley.*

Fauces. Liv. *De engte, ſtraat, of het naauw, alwaar men van het eene land na 't ander vaart.* Gelyk de Straat van Gibraltar, de Hoofden tuſſen Kalais en Douveren.

Fauces Græciæ. Cic. Syriæ. Curt. *De engte, naauwte, enge ingang van Griekenland van Syrie.*

Fauces. Liv. *Een engte, een ſtraat, een naauwte, een arm van de zee.* Meſſala Corvinus voegt'er *Æquoris* by.

Fauces Helleſponti. Liv. *De ſtraat, of engte, het naauw van den Helleſpont.*

E faucibus anguſtiis panditur mare. Liv. *De zee doet zig daer op uit een engte, of is zeer eng of naauw op deze plaats.*

Fauces. Hirt. Plin. H. *De mond van een rivier.*

Evo-

Digitized by Google

Evomit ſe Nilus multis faucibus in Ægyptum. Plin. H. *De Nyl ſpuwt zig uit*, dat is, *ontlaſt zig met vele engtens of monden in de Ægyptiſche zee.*

Manifeſto faucibus teneor. Plaut. *Ik word openlyk by de keel gevat*, dat is, *betrapt, gevat, overtuigd.*

Faucibus premi. Cic. *By de keel gevat worden:* dat is, *Geweldig geperſt, gedrukt, benaaud, geprangt worden.*

Catilina cum exercitu faucibus urget. Salluſt. *Katilina is ze met zyn leger ons op den hals, zeer naby, op de hielen.*

Hanc urbem ex ſuis faucibus ereptam eſſe luget. Cic. *Hy beſt van ſpyt, dat hem deze ſtad uit zyn keel, muil, klaauwen, handen, of geweld gerukt is.*

Crucior mihi bolum tantum ereptum eſſe è faucibus. Ter. *Het ſpyt my geweldig, het is my van harten leed, dat my een zoo groote of ſchoone brok of buit uit de keel, kaken, mond of myn geweld gerukt is, of dat ik zoo ſchoon een buit my heb laten ontglippen.*

Timarchides premit fauces defenſiones tuæ. Cic. *Timarchides benaaut, prangt u in uwe verdedigingc, beneemt u alle middelen van u te verdedigen, ſtremt uwe verdedigingc.*

Urbs erepta è fati faucibus. Cic. *Een ſtad gerukt uit de kaken van't noodlot:* dat is, *Op het oogenblik van des zelfs aanſtaande ondergang verloſt.*

Arebant flumina ſiccis faucibus. Virg. *De rivieren waren droog in de waterlooze kelen*, dat is, *boezemen.*

FAUCĬĂ Tribus. Liv. *De ſtamme Faucia te Roome.* Men merkte het als een quaad voorteeken aan als die eerſt hare ſtemme moeſt geven.

FĂVĒNS, ēntis. omn. gen. Cic. Virg. *Gunnende, begunſtigende, gunſtig, genegen, vorderlyk, voordeelig.*

Favens innocentiæ. Sen. Ph. *De onnozelheid, den onſchuldigen begunſtigende, gunſtig, genegen, voorſtaande.* Miſeriæ. Sen. Ph. *De ellende of den ellendigen gunſtig, met mededoogen behulpzaam.*

Venti faventes. Ovid. *Voordeelige, gunſtige, goede winden.*

Addebat veris multa faventis amor. Ovid. *De lieſde deed hem vele dingen of begaaſtheden zeggen of verhalen, die hy niet en hadde.*

FĂVĒNTĬĂ, æ. f. Accius apud Non. *Aandagt, gunſtig gehoor.*

FĂVĒNTĬĂ, æ. f. Varr. Liv. Plin. H. Sil. Ptolom. *Fayance.* Daar zyn drie ſteden van dezen naam, een in Italie, een in Spanje, de derde in Provence.

FĂVĒNTĪNŬS, ă, ūm. Plin. H. *Van Fayance, te Fayance geboren.*

FĂVĔO, ēs, fāvī, fautūm, fāvērĕ. alicui. Ter. Cic. *Gunnen, gunſte dragen, gunſtig of genegen zyn, begunſtigen.*

Favere ſibi. Sen. Ph. *Zig zelven gunſtig zyn, beminnen, vleyen: groote gedagten van zig zelven hebben.*

Favere alicui *of* rebus alicujus. Cic. Cæſ. Liv. *Iemand vorderlyk zyn, voordeelig zyn, des zelfs zaken of belang begunſtigen, gunſtig zyn, gunſte dragen.* Honori, laudi, gloriæ alicujus. Cic. *Iemands eere, loſ, of luiſter begunſtigen, bevorderen.* Cuidam domui. Ovid. *Zeker huis of huisgezin gunſt toedragen, genegen zyn, voorſtaan.*

Favere alicui ſententiæ. Cic. *Een gevoelen gunſtig zyn, omhelzen, toeſtemmen, voorſtaan, verdedigen.* Suo dolori. Ovid. *Zyn ſmart of hartzeer toegeven.*

Honeſto ſtatim ſine oratione noſtra auditoris favet animus. Sen. Ph. *Het gemoed van den toehoorder begunſtigt aanſtonds het eerlyke, zonder ons vertoog, zonder onze redenvoeringe.*

Favere miſero. Tibull. Ovid. *Een ellendige gunſtig, behulpzaam zyn, goed doen, mededoogen of gunſt bewyzen.*

Humano generi faviſtis abundè. Ovid. *Gyluiden hebt het menſchelyk geſlagt overvloedigly k begunſtigt, overvloedige gunſt bewezen, over groot goed gedaan.*

Favere alicui vapulanti. Petron. *Iemand die geſlagen word het gunneri: Met blydſchap aanſchouwen dat iemand ſlagen krygt, daar toe aanleidinge geven.*

Poſſenna, cujus pœnæ favebat, gloriæ invidit. Sen. Ph. *Poſſenna benydde den roem van dengene, dien hy gaarne zonde geſtraft hebben.*

Faveo laudibus iſtis. Ovid. *Ik neem deze lofredenen aan.*

Galli ſilentio noctis, ut ait Ennius, favent faucibus. Cic. *De hanen zyn de ſtilte van de nagt met hunne kelen gunſtig*, dat is, *kraayen niet om de ſtilte des nagts.*

Vero favere. Manil. *De waarheid begunſtigen, verdedigen, voorſtaan.*

Favere linguis. Cic. Ore. Virg. *Gunſtiglyk of aandagtiglyk toeluiſteren, toehoeren.*

Paci favetur. Sen. Trag. *Men begunſtigt de vrede, is tot vrede genegen.*

Operi favent. Ovid. *Zy werken naarſtiglyk.*

Iiſdem faverat armis. Ovid. *Hy had de zelve wapenen begunſtigt, voorgeſtaan: Hy was van de zelve zyde geweeſt.*

Hæc terra favet frumentis, Baccho. Virg. *Dit land is gunſtig*, dat is, *goed voor koren, en wyn: Koren en druiven groeyen zeer wel in dit land.*

FĂVĪLLĂ, æ. f. Ter. Virg. Plin. H. *Gerekend vyer, heete aſſchen, gebluſte glimkolen.*

Favilla Hor. Propert. *Lykvyer-aſſche, aſſche van een doode.*

Sparges lacrymâ favillam amici. Hor. *Gy zult de aſſchen van u doode vriend met tranen beſproeyen: Gy zult tranen op zyn graf ſtorten.*

Ardentes favillæ. Mart. *Brandende, gevonkte, of glimmende kolen.*

Favilla. Stat. *Het vier, de vlam.*

Favilla. Lucret. Virg. *D'opgaande vyer-rook, of damp van't vyer.*

Scinditur in duas partes favilla. Ovid. Scindit ſe diſcors favilla. Sen. Trag. *De rook word in tween verdeelt, geſcheiden.*

Latè differt favillam. Lucret. *Zyne vlammen verre uitbreiden, uitſtrekken.*

Nigra favilla. Colum. *Zwarte vyer-rook, roet.*

Hæc eſt venturi prima favilla mali. Propert. *Dit is de eerſte vonk van 't genakende, aanſtaande quaad, ramp, of ongeval.*

FĂVĪLLĂCĔŬS, ă, ūm. Fuligo favillacea. Solin. *Aſchagtig, aſchagtige, of vyerdompige roet.*

FĂVĪSSÆ, ārūm. f. plur. Varr. apud A. Gell. *Onderaardſche kerk- tempel- of beelden kuilen.*

† FĂVĪTŎR, ōris. m. Plaut. Lucil. *Gunner, begunſtiger, gunſtdrager, voorſtander.*

FAŬNŬS, ī. m. Cic. *Een Veldgod.*

FĂVŌNĬŬS, ĭī. m. Cic. Hor. *De zuidweſte wind.*

Hic Favonius ſerenus eſt, iſthic Auſter imbricus. Plaut. *De zuidweſte wind is ſchoon, zaft, zoet, die zuide wind regenagtig.*

FĂVŌR, ōris. m. Cic. Virg. Hor. *Gunſt, genegentheid, zugt, liefde.*

Illum favor habebat. Tac. *Hy had, bezat de gunſt, of genegentheid der menſchen.*

Tutus favore alicujus. Ovid. *Veilig, behouden onder iemands gunſt of beſcherminge.*

Ingenia favor hominum oſtendit, favor alit. Sen. Ph. *De gunſt der menſchen toont of noopt de verſtanden, de gunſt koeſtert ze.*

Vulgi favorem elicere. Tac. *De gunſt van't gemeene volk tot zig lokken*, dat is, *trekken, winnen, zoeken.*

Carmina plena favoris. Ovid. *Zeer begunſtigde, hoggeagte gedigten, vaarzen.*

Simplicitas dignitata favore fuit. Ovid. (*Myn*) *eenvoudigheid, of onnoozelheid was medelyden waardig, verdiende gunſt, medelyden, of verſchooninge.*

Favor. Vitruv. *Yver, zugt, trek, of genegentheid tot iemand, of zyn dienſt.*

Præſtant & voce & mente favorem. Ovid. *Zy toonen ons gunſt met het uiten van hun ſtem, en aandagt.*

FĂVŌRĂBĬLIS, is. m. & f. ĭlĕ, is. n. Liv. *Gunſtig, genegen, toegedaan.*

Favorabilis. Sen. Ph. Quintil. *Begunſtigd, bemind, gekoeſterd, getroeteld.*

Vulgo favorabilis. Suet. *Begunſtigd, bemind van't gemeene volk.*

Ætate & injuriâ favorabilis. Flor. *Begunſtigd door oſten aanzien van zyn onderdom en't ongelyk (hem aangedaan.)*

Eloquio favorabilior habitus. Sen. Ph. *Meer begunſtigd, bemind door zyn welſprekendheid.*

Adjiciunt magi ſucco illo perunctos favorabiliores fieri. Plin. H. *De wyzen of waarzeggers voegen'er by, dat de met dit ſap geſtrekene, gezalfde, lieflaliger, beminnelyker, aangenamer worden.*

Oratio

Digitized by Google

Oratio favorabilis. Tac. *Een begunſtigd, aangenaam, lieftallig vertoog.*

Cauſa favorabilis. Digeſt. *Een gunſtige, welgevallige, bevoorrigte zaak, een zaak van voorregt.* Gelyk als van kerken, weduwen, weezen, enz. Ook van huwelyken, uiterſte willen, enz.

FAVORABILITER. adv. Suet. Quintil. *Gunſtiglyk, op een aangename, lieftallige wyze.*

FAUSTE. adv. Cic. *Gelukkiglyk, voorſpoediglyk.*

FAUSTITAS, ātis, f. g. Horat. *Goed geluk, voorſpoed: De Godin van goed geluk.*

† FAUSTULUS, ă, ām. Feſt. *Gelukkiglyk, ter goeder ure komende.*

FAUSTUS, ă, ūm. Ter. Cic. Ovid. *Gelukkig, voorſpoedig, geluk mede brengende, gunſtig, voordeelig.*

Erit hæc tibi fauſta. Plaut. *Deze vrouw zal u gelukkig zyn: Deze vrouw zal u wel voegen, met uw ſtaat of zin wel over een komen.*

O nox illa fauſta huic urbi! Cic. *O die gelukkige, gelukzalige nagt over deze ſtad.*

Fauſtum omen. Liv. *Een gelukkig, goed, gunſtig voorteeken.* Tempus. Lucret. *Gelukkige, bequame, voordeelige, hunſtige tyd.*

I pede fauſto. Hor. *Gaa ter goeder ure, geluk op de reis, God zegen uw voornemen.*

FAUTOR, ōris. m. alicujus. Cic. Corn. Nep. *Een gunner, begunſtiger, voorſtander, beſchermer, verdediger.*

Fautor alicujus. Hor Liv. *Een begunſtiger, voorſtander van iemand, die iemands zyde kieſt, of volgt.*

Fautor dignitatis alicujus. Cic. *Een begunſtiger, voorſtander, verdediger, onderſteuner, onderſchrager van iemands aanzien, of waardigheid.* Laudis alicujus. Cic. *Een begunſtiger, bevorderaar van iemands lof.*

Cùm multos & bonos viros ejus honori viderem eſſe fautores. Cic. *Toen ik zag dat vele en eerlyke mannen begunſtigers of bevorderaars van zyn eere waren, zyn eere voorſtonden.*

Cùm audirem meos inimicos huic accuſationi eſſe fautores. Cic. *Toen ik hoorde dat myne vyanden deze beſchuldiginge voortzetteden, begunſtigden, aandreven, bevorderden.*

FAUTRIX, icis. f. Cic. Ovid. *Een gunſtdraagſter, een vrouw die iemand begunſtige, verdedigt, beſcherme: Een beſcherm vrouw.*

Fautrix ſuorum regio. Cic. *Een geweſt of volk dat de inboorlingen begunſtigt, voorſtaat, bemint.*

Noſtræ eſt omni fautrix familiæ. Ter. *Zy is ons gantſche huisgezin gunſtig.*

Fortuna indignorum fautrix. Plin. H. *De Fortuin begunſtigt de onwaardigen, is gunſtig aan de genen die 't niet verdienen.*

Viri fautrix Pallas. Ovid. *Pallas de beſcherm vrouw van den man.*

Naturam fautricem habuerat in tribuendis animi virtutibus. Corn. Nep. *Hy had een gunſtige Fortuin gehad, dat is, de Natuur was hem gunſtig in 't uitdeelen van deugden des gemoeds, dat is, had hem vele gaven des gemoeds gegeven, verleent.*

Amicitiæ non modò fautrices, ſed etiam effectrices ſunt voluptatum tam amicis quàm ſibi. Cic. *De vriendſchap is niet alleen gunſtig, dienſtig of verderlyk tot vermaak, maar verzaakt het zelfs zoo voor de vrienden als voor zig zelven.*

FAVUS, i. m. Cic. Virg. Plin. H. *Honig raat.*

Favus. Virg. Tibul. Plin. H. *Het huisje, holletje, vakje van een honigraat, daar de byen de honig in maken.*

Favis emiſſa juventus. Virg. *Jonge uit de korven gevloge byen, jonge zwermen.*

Favus. Virg. Ovid. *Honig.*

Quidquid tangebam, creſcebat tanquam favus. Petron. *Al wat ik aanraakte, groeide als honig, of honigraat,* dat is, *myn goed vermeerderde hand over hand.*

Favus. Vitruv. *Een zeskante, of zeshoekige tegel, of ſteen.*

Favi. Celſ. l. 3. c. 18. *Hair worm, douw worm, honig gezwel.*

FAX, ăcis, f. Cæſ. Varr. *Een takkebos, brandhout.*

Faces incidere. Virg. Colum. *Brandhout hakken, kappen.* Comminuere. Ovid. *Brandhout ſplyten, in ſtukken kappen.*

Faces undique ex agris collectæ. Liv. *Takkebosſen over al uit de velden vergadert, verzameld.*

Fax ardens. Liv. Phæd. *Een brandend hout.*

Fax. Cic. Tibul. *Een fakkel, toorts, kaars, toorts ligt.*

Ad faces & cereos vivunt. Sen. Ph. *Zy leven by toortsligten, en waſſe kaarſſen.* Namentlyk, *by nagt.*

Fax nuptialis. Cic. Liv. Nuptiarum. Plin. H. *De huwelyks toorts of fakkel.* By de Ouden bragt men de Bruid by nagt tot den Bruidegom, en men droeg voor haar vyf fakkels op datze gezien zoude worden, en om de huwelyks vereeniginge te kennen te geven, door het getal van vyf, 't welk beſtaat uit een even en oneven getal, gelyk het huwelyk uit twee onderſcheidene kunnen.

Huic tu ad libidinem facem prætuliſti. Cic. *Gy hebt hem de kaars of fakkel tot welluſt voorgedragen:* dat is, *Gy hebt hem de weg tot welluſt gebaant, daar toe als leidsman gedient: Gy hebt hem door uw voorbeeld tot welluſt verleid, vervoert.*

In Capitolium ferre faces. Cic. Virg. Ovid. Capitolio faces injicere. Liv. *De toortſen in 't Kapitool werpen;* dat is, *De vlam, den brand, of het vyer in 't Kapitool ſteken.*

Primâ juventæ face. Flor. *In de eerſte hitte, of het eerſte bloeyen van de jeugd.*

Corporis facibus inflammari ſolemus ad omnes ferè cupiditates. Cic. *Wy plegen lyna tot alle begeerlykheden ontſteken, ontvonkt te worden door de toortſen,* dat is, *prikkelen van 't vleeſch.*

Incendiorum Antonii fax Clodius. Cic. *Klodius was de fakkel,* dat is, *de roervink, de voornaamſte ſtigter, uitwerker der beroerten, opſchuddingen van Antonius.*

Ardentes faces alicujus furiis miniſtrare. Cic. *Tot iemands woeden, barnende toortſen aanbrengen:* dat is, *Iemands woeden ontſteken, aanzetten, ſcherpen, ophitſen, tergen, verbitteren.*

Carmina Poëtarum affectibus noſtris facem ſubdunt. Sen. Ph. *De vaarzen der Digters ontſteken, of zetten onze hartstogten aan.*

Faces dolorum. Cic. *Hitte, hevigheid, ſcherpheid, gewild van ſmarten, pynen.* Dicendi. Cic. *Kraft van ſpreken.*

Cùm quaſi faces ei dolores admoverentur. Cic. *Als hem zyne ſmarten als fakkelen aanquamen,* dat is, *vermeerderden.*

Neque parvis in rebus adhibendæ ſunt hæ dicendi faces. Cic. *Ook moet men in geringe zaken deze nadrukkelyke, kragtige woorden of manieren van zeggen niet gebruiken.*

Alicui quaſi quaſdam faces verborum admovere. Cic. *Iemand gelyk als met zekere fakkelen van woorden te keer gaan:* dat is, *Iemand met ſcherpe of bitſe woorden ſteken.*

Fax belli. Liv. *De toorts,* dat is, *de ſtigter, aanſteker, oorzaak van den oorlog.*

Fax ſtudii mei. Ovid. *De toorts,* dat is, *aandryver, bewegende oorzaak van myn yver.* Qui facem ſtudiis meis ſubdit. Sen. Ph. *De aanmoediger, aanporder, opwekker van myne letter-oeffeningen.*

Mentis fax honeſtæ gloria. Sil. *De roem is een toortſe des verſtands,* dat is, *prikkel, of ſpoor van een eerlyk gemoed.*

Inter iſtas mentis obſeſſæ faces. Sen. Trag. *Onder die fakkels of vlammen,* dat is, *bewegingen van myn benaaud of bang gemoed.*

Fax. Cic. Liv. Manil. *Lugt-toorts, Hemel-vyer,* Een vliegend vyer, dat men aan den hemel gelyk een fakkel ziet.

Fax iræ. Lucret. *De toortſe der gramſchap: De bevigheid, hitte, oploopendheid van de gramſchap.*

Parentum nobilitas claram facem præfert pudendis. Juven. *De edelheid, deftigheid, luiſter, of roem uwer voorouderen, geeft ons ligt, om u ſchande of ſchandelyke daden te zien, ontdekken.*

Faces nocturnæ *of* nocivagæ. Lucret. Luciferæ. Valer. Flacc. *Nagt-fakkelen,* dat is, *de ſtarren.*

Fax. Hor. *De maneſchyn;* & by den Digter Seneka, *het ligt van een ſtaart-ſtarre.*

Fax ſolis. Lucret. Phœbi. Cic. in Arat. Phœbea. Sen. Trag. *De zonne-toorts,* dat is, *de zonne-ſchyn, het ligt of ſchynſel van de Zon.*

Stella facem ducens. Virg. *Een lange ſtaart-ſtarre.*

Tranquillæ faces oculis (inſunt) Stat. *In zyne oogen zyn zoete vlammen, is een aangenaam vyer.*

Fax, alleen, of Fax triſulca. Sen. Trag. Fulminea. Valer. Flacc. *De bliksem, het vyer des hemels.*

Digitized by Google

Fax of Faces. Virg. Prop. Ovid. *De fakkel of fakkelen van Kupido, der Razernyen, van Hymenaus, van de Dood.*

Faces. Tibul. *Lieffelykheden, aantrekkelykheden, lieftalligheden, bevalligheden, bekoorlykheden, aanlokkelykheden, aangenaamheden.*

Dilapſa in cineres fax. Hor. *Een vervalle, verwelkte, verminderde, van glans beroofde ſchoonheid.* Metaph.

Fax. Propert. Sabin. *De fakkel, het vyer, de vlam, de vonken, de hitte van de liefde.*

Me face torret mutua. Hor. *Zy brand my met een wederzydſche minnetoorts, vlam of vyer van liefde,* dat is, *zy wedermint my, enz.*

Decor immiſit Ioles pectori Herculeo faces. Sen. Trag. *De glans, ſchoonheid, of bevalligheid van Iole ontſtak de liefde vlammen in 't hart van Herkules.*

Fax. Sabin. *De trouwtoorts, het huwelyk, trouw.*

Face dignus arcana. Juven. *Waardig de kerkplegtigheden, die 's nagts by toortsligt geſchieden, te helpen vieren,* dat is, *Kuiſch, eerbaar.* Die verdient dat hy de offerhanden van Ceres by woont, welke in de nagt by fakkel ligt door vrouwen alleen gedaan wierden.

FĂXO, īs, īt, īmŭs, ītĭs, īnt. Plaut. Cic. *Ik zal het doen.*

‡ Men vind van dit werkwoord niet dan dit *futurum* en 't *ſubjunctivum præſens* Faxim, *Dat ik het doe,* in alle de perſonen. In Plautus vind men, Si id Faxim, *Indien ik dat gedaan hadde.* Faxit! *Hy make!* Deus faxit! *God make!*

Haud ſibi cum Danais rem faxo eſſe putent. Virg. *Dat zy vry denken, datze weten: Ik zal hun doen zien of weten datze met geen Grieken te doen of handelen hebben.*

Jam faxo hic aderit. Ter. *Ik zal maken dat hy hier opſtaande voet is.*

Quod faxitis, Deum velim fortunare. Liv. *Ik wenſche, ik bidde dat God het gene dat gy zult komen te doen, wil zegenen, doen gelukken.*

Dii faxint ut tali bono tibi frui liceat. Cic. *De Goden maken dat gy zoodanig een goed moogt genieten.*

Verbum ſi mihi unum præter quàm quod te rogo faxis. Ter. *Indien gy my een woord maakt of ſpreekt buiten 't gene ik u vrage.*

Tibi lubens bene faxim. Ter. *Ik zal u gaarne wel of dienſt doen: Ik zal u blydelyk dienen, verpligten.*

Propria hæc mihi munera faxis. Hor. *Maak deze gaven my eigen,* dat is, *ſchenk my deze gaven, maak dat ikze altyds genieten mag.*

Vereor ne quid in eum faxit. Ter. *Ik vreeze dat hy iets tegen hem zal doen, beſtaan of ondernemen.*

Funera fletu faxitis. Enn. apud Cic. *Stort tranen op de uitvaart: Viert den uitvaart met tranen.*

FEBRĪCĪTĀNS, āntĭs. omn. gen. Celſ. Colum. Mart. *Koortſig, de koorts hebbende, met de koorts gequeld.*

FEBRĪCĪTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Sen. Ph. Celſ. *De koorts hebben, met de koorts gequeld zyn.*

FEBRĪCŬLĂ, æ. f. Cic. Planc. ad Cic. Celſ. *Een koortsje, kleine beweginge of aanval van de koorts.*

Vexari febriculis. Sen. Ph. *Met koortsjes, of kleine beweginge van de koortſen gequeld worden.*

FEBRĪCŬLŌSŬS, ă, ūm. *Koortsagtig.* Morbus febriculoſus. A. Gell. *Een koortsagtige ziekte.*

* Febriculoſus. Catul. *Bleek, ongedaan, mager, zoo miſſelyk als een die de koorts ſchynt te helpen.*

FEBRĪENS, ēntĭs. omn. gen. Macer. Colum. *Koortſig, de koorts hebbende, met de koorts gequeld.*

FEBRĪLIS, is. m. & f. g. lĕ, ĭs. n. g. Apul. *Van de koorts, tot de koorts behoorende.*

FEBRĪO, īs, īrĕ. Celſ. *De koorts hebben, met de koorts gequeld zyn.*

FEBRĬS, ĭs. f. Ter. Cic. Virg. *De koorts.* Een hitte tegen den aart van 't hart in de aderen van 't gantſche lighaam verſpreid.

Febris acceſſio. Celſ. Acceſſus. Plin. H. *Aankomſte, aanval,* vulgò, *acces van de koorts.* Tentatio. Celſ. *Beweginge van de koorts.* Frigus. Celſ. Plin. H. *Koude van de koorts.* Horror. Celſ. Plin. H. *Bevinge, trillinge, huivering van de koorts.* Ardor. Plin. uterque. *Hitte van de koorts.* Intentio. Celſ. *Verheffinge, verdubbelinge van de koorts.* Impetus. Celſ. *Het geweld, de kragt van de koorts.* Spatium. Celſ. *Duurzaamheid, of tyd van de koorts.* Remiſſio, Celſ. Suet. *Verminderinge, afneminge, verſlappinge van de koorts.* Deceſſio, deceſſus, diſceſſus. Celſ. *Weggang, vertrek, wegblyvinge, einde van de koorts.* Reverſio. Cic. *Wederkomſte, vernieuwinge van de koorts.* Reliquiæ. Celſ. *Overblyſſelen van de koorts.* Curatio. Plin. H. *Genezinge, herſtellinge van de koorts.*

Febris aſſidua, continua, continens, continuata. Celſ. Perpetua. Plin. H. *Een geſtadige, gedurige, byblyvende, doorgaande koorts.* Quotidiana. Celſ. Amphimerina. Plin. H. *Een dagelykſche koorts.* Tertiana. Cic. Celſ. *Een derden daagſche koorts, die yder derde dag komt.* Quartana. Cic. Celſ. Quadrini circuitûs. Plin. H. Quartis diebus recurrens, biduo medio intervallata. A. Gell. *Een vierdendaagſche koorts, die yder vierde dag komt.* Stata. Plin. H. *Een koorts telkens op de zelve tyd weder komende.* Periodica. Plin. H. *Rondomloopende koorts.* Inordinata, vaga. Celſ. *Ongeſtadige, veranderlyke, dwalende koorts.*

Febris acuta. Celſ. *Een ſcherpe koorts.* Ardens. Plin. H. *Een brandende of heete koorts.* Vehemens. Celſ. *Een hevige, felle, zware koorts.* Lenta. Celſ. *Een trage koorts.* Arida. Virg. *Een verdroogende, drooge, magermakende koorts.* Hærens. Celſ. *Een aanhangende, ingewortelde, geſtadige, byblyvende koorts.* Domeſtica. Juven. *Een huiſſelyke,* dat is, *gewonelyke, gewone koorts.* Finita. Celſ. *Een geëindigde, genezen, agterblyvende koorts.*

Febrim facere. Mart. *De koorts maken, verwekken, veroorzaken, op 't lyf jagen.* Habere. Cat. Cic. *De koortſe hebben.* Diſcutere, tollere. Celſ. Arcere. Plin. H. *De koortſe verjagen, verdryven, genezen.*

Febris. Sen. Ph. *Een hartstogt, of drift,* welke volgens 't gevoelen der Stoïſchen een koorts van de ziele is.

Febris quæ cor ipſum excoquit luxuriâ. Sen. Ph. *Een koorts,* dat is, *hartstogt of drift, die het hart zelf verkookt door,* dat is, *doet branden van weelde.*

Nunc certò ſcio hoc febrim tibi eſſe, quia non licet huc injicere ungulas. Plaut. *Nu weet ik zeker dat u dit een koorts,* dat is, *een zeer groote ſpyt is, dat gy hier of op dezen buit de klauwen niet moogt ſlaan.*

FEBRŬĂ, ōrŭm. n. plur. Ovid. Feſt. *Verzoen offerhanden.* Varro gebruikt *Februum* in *ſingulari.*

FEBRŬĀRĬŬS, ă, ūm. Cic. Varr. Salluſt. *Van Sprokkelmaand.* Vulgò, *February.* Sprekende van dagen.

Menſis Februarius. Cic. *Sprokkelmaand.* Vulgò, *February,* de laatſte maand by d'Ouden.

FFBRŬĀRĬŬS, ĭ. m. Cic. *Sprokkelmaand.* Vulgò, *February,* de laatſte maand by d'Ouden.

FEBRŬĀTĬO, ōnĭs. f. Varr. *Zoen-offer, zuiveringe, verzoeninge door offerhanden, enz.*

Februatus dies. Varr. Feſt. *De verzoen- of zuiver-dag door offerhanden by de Romeinen.*

FEBRŬO, ās, ātĕ. Varr. *Zoen-offeren,* dat is, *door offerhanden of gebeden zuiveren.*

FECĀTŬS, ă, ūm. *Uit de moer, droeſſem of droef geperſte wyn.* Fecatum vinum. Cat. *Droef wyn.*

FECĬĀLES, ĭum. m. g. pl. Varr. *Verkondigers of boodſchappers van oorlog of vrede.*

FĒCĬNĬŬS, ă, ūm. Feciniæ uvæ. Colum. *Roode druiven, die vele zeer kleine korlen en veel droef maken.*

FĒCĬNŬS, ă, ūm. Fecinum vinum. Colum. l. 12. c. 45. *Wyn van zekere druiven* Feciniæ *genoemd.*

FĒCŌSŬS, ă, ūm. Mart. *Slymig, dat dikke vogt uitwerpt.* Van viſſchen geſproken.

FĒCŬLĂ, æ. f. Lucret. Hor. *Droef, moer, droeſſem, dikke vogt.*

FĒCŬLĒNTŬS, ă, ūm. Colum. *Vol droef, moer, of droeſſem.* Sprekende van wyn.

Aqua feculenta. Plin. H. *Dik, drabbig, modderig water.*

Pus feculentum. Celſ. *Dikke etter.*

Fecutinæ Grammaticæ. A. Gell. *Hairklooveryen, wijsneusjes, viezevazeryen, kleinigheden van de Spraak- of Taalkonſt.*

FĒCŬNDĬTĀS, ātĭs. f. Cic. Tac. *Vrugtbaarheid van een vrouw.*

Fecunditas. Cic. Varr. Hirt. Colum. *Vrugtbaarheid der aarde.*

Fecunditas. Cic. Quintil. *Vrugtbaarheid van geeſt, groot vernuft, bequaamheid, ſchranderheid van gemoed.* Plinius Hiſt. voegt'er *animi* by.

Digitized by Google

Volo ſe efferat in adoleſcente fecunditas. Cic. *Ik wil dat de vrugtbaarheid*, dat is, *bequaamheid of ſchranderheid van geeſt, zig in een jongeling vertoone.*

FĔCŪNDIŪS. adv. Plin. H. *Overvloediglyker, in grooter overvloed vrugtbaarlyker.*

Fecundiùs poëmata ferrent fructum. Varr. *De gedigten of vaarzen zouden overvloediglyker vrugt dragen*, dat is, *grooter nut of voordeel aanbrengen.*

FĔCŪNDO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Virg. Claud. *Vrugtbaar maken.* Van de aarde geſproken.

Hortus ſit ſterquilinio ſubjectus, cujus ſucco ſponte fecundet. Pallad. l. 1. tit. 34. *Dat de tuin lager gelegen zy als de mishoop, door welkers vogt die van zig zelve vrugtbaar kan werden.*

*** Rura fecundat voluptas. Catul. in Pervig. Ven. *De welluſt maakt de landeryen vrugtbaar.*

FĔCŪNDŬS, ă, ūm. Cic. Ovid. *Overvloedig.*

Fecundus. Cic. *Vrugtbaar, veel of overvloedig dragende, voortbrengende.*

Terra fecunda frugum. Tac. *Een land dat zeer vele vrugten draagt: Een vrugtryk geweſt, of landsdouwe.* Pecorum. Tac. *Een land overvloeyend van beeſten of vee: Een vee-ryke landsdouwe, landſtreek.* Metallorum. Plin. H. *Een land overvloeyende van bergſtoffen.*

Ulmi fecundæ frondibus. Virg. *Loof- of bladerryke olmboomen.*

Fecunda culpæ ſecula. Hor. *Tyden, vrugtbaar van ſchelmſtukken.*

Amor & melle & felle eſt fecundiſſimus. Plaut. *De liefde is zeer vrugtbaar*, dat is, *vol van honig en gal.*

Fecundum pectus. Cic. *Een vrugtbaar gemoed, een ryke deftige geeſt.* By Virgilius beteekent het, *Een gemoed vrugtbaar of vol quaadaardigheden.*

Pericles ab Anaxagora uber & fecundus fuit. Cic. *Perikles is van Anaxagoras leering geeſtryk geworden, zeer bequaam en verſtandig gemaakt.*

Fecundus quæſtus. Cic. *Overvloedige, groote, rykelyke winſt.* Labor. Juven. *Een vrugtbare*, dat is, *nutte, voordeelige arbeid.*

Fecundi imbres. Virg. *Vrugtbare regens, die 't land vet of vrugtbaar maken.* Calices. Hor. *Overvloedige bekers, dikwils uitgeveegde berkemeyers.*

Fecunda gens Meneni. Hor. *Het overvloedig, zeer groot geſlagt van Menenius (deze was een gek)* dat is, *gekken te hoop: de zotten hoop, de narren, de gekken.*

Fecunda nulli arva bono. Lucan. *Een land dat tot niets goeds vrugtbaar of dienſtig is, een zeer woeſt, dor, onvrugtbaar land.*

Otia fecunda. Claud. *Nutte, voordeelige ledigheden.* Anderen lezen *Facunda.*

Fecunda pœnis viſcera. Virg. *Ingewanden vol ſtraffe*, dat is, *die duizend pynen lyden.*

Morte fecundus draco. Sen. Trag. *Den draak vrugtbaar door de dood:* dat is, *De draak Hydra daar Herkules tegen ſtreed, en die als men hem een hoofd afſloeg weder twee in de plaats kreeg.*

FĔL, ĕllis. n. Cic. Virg. Sen. Trag. *Galle, de gal van alle dieren.*

* Sales felle ſuffuſi. Ovid. *Boerteryen, ſchertſen met gal of bittere ſteken vermengd.*

In melle ſunt linguæ ſitæ veſtræ, corda in felle ſunt ſita. Plaut. *Uwe tongen leggen in honig, (dog) uwe harten zyn in gal gelegen:* dat is, *Gy ſpreekt zeer lieffelyk, dog hebt harten bitter als gal.*

* Spicula felle madent. Ovid. *De ſchigten zyn met vergift beſtreken, zyn vergiftigd.*

* Pectora felle virent. Ovid. *De borſte of het hart is groen als gal.*

Omnia triſti tempora felle madent. Tibul. *Alle tyden ſtonden of oogenblikken zyn overgoten of vol van bittere droefheid.*

Fel terræ. Plin. H. *Gal van d'aarde, Santorye*, vulgò, *Centaurea*, zeker kruid.

FĔLES *of* FĔLĪS, is. f. Cic. Phæd. *En kater, of kat.*

Feles. Varr. Colum. *Een wilde kat.*

Ne ad aves feles habeat acceſſum. Colum. *Op dat de wilde katten niet by de vogelen zouden konnen komen.*

* Felix virginaria *of* virginalis. Plaut. *Een meisjes-kater*, dat is, *een ſchaker of roover van maagden.*

FĔLĪCĬTĀS, ātis. f. Cic. *Geluk, gelukkige ſtaat.*

Omnem hominis felicitatem recte factorum conſcientiâ metitur. Cic. *Hy meet den gantſchen gelukkigen ſtaat van een menſch af, volgens de bewuſtheid van goede daden.*

Felicitas. Plaut. Ter. Cic. Auct. ad Her. Hirt. *Voorſpoed, gode gelukkige uitkomſt, uitſlag, goed luk.*

Felicitas alicujus in re militari. Cic. *Iemands geluk, zegen, voorſpoed in krygszaken.*

Lætatus ſum felicitate navigationis tuæ. Cic. *Ik ben verblyd wegens de voorſpoed van uw zee-togt.*

Felicitas rerum geſtarum. Cæſ. *Gelukkige uitſlag van bedreve daden.*

Horatii curioſa felicitas. Petron. *Het naauwkeurig geluk van Horatius*, dat is, *de gelukkige, voorſpoedige keurlykheid, zinlykheid van Horatius in zyn digten.*

Felicitas ingenii. Sen. Ph. *Geluk, vrugtbaarheid*, dat is, *bequaamheid, gave, vernuft, deftigheid van gemoed of verſtand.* Dicendi. Sen. Ph. *Cierlykheid, deftigheid van ſpreken, welſprekendheid.*

Felicitas terræ. Plin. H. Soli. Plin. J. Arvorum. Colum. *Vrugtbaarheid van d'aarde, of landeryen.*

Pro hac felicitate cras illi equum donabo. Petron. *Ik zal hem voor dat hy my dit geluk doet*, dat is, *voor deze gunſt of dienſt morgen een paard ſchenken.*

FĔLĪCĬTĔR. adv. Cæſ. Cic. Hor. *Gelukkiglyk, met geluk, voorſpoediglyk.* Men zegt Felicius en Felicissimè.

Hoc mihi feliciter ceſſit, *of* evenit. Cic. Sen. Ph. Petron. *Dit is my gelukkiglyk uitgevallen, of wel gelukt.*

Feliciter is ſapit, qui alieno periculo ſapit. Plaut. *Hy is gelukkiglyk wys, die door een 's anders gevaar wys word: Hy ſpiegelt hem zagt die hem aan een ander ſpiegelt.*

Omnibus feliciter hic locus ſe dedit. Sen. Ph. *Alle Schryvers hebben gelukkiglyk over deze ſtoffe geſchreven.*

Feliciter, ſubclamant Cæſari. Phæd. Dicunt, conclamant. Petron. *Zy roepen of juichen Cæſar geluk, of voorſpoed toe: Zy begroeten hem met gejuich wegens den goeden uitſlag.*

Dictum, Feliciter. Juven. *Men heeft reeds gezegt, daar ſta geluk toe! Daar is gezegt, geluk daar mede!*

Illic veniunt feliciùs ulmi. Virg. *De Olmboomen waſſen, groeyen daar voorſpoediger, weliger, beter op.*

FĔLĪCĬTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Calep. *Gelukkig maken.*

FĔLĪNŬS, ă, ūm. Celſ. *Van een kater of kat.*

FĔLĪX, īcis. omn. gen. Ter. Cæſ. Cic. *Gelukkig, voorſpoedig, zegenryk: Dien alles wel geluk of uitvalt.*

Felix alicui. Cic. *Gelukkig, voorſpoedig, voordeelig voor iemand.* In publicum. Sen. Ph. *Gelukkig, voordeelig, voorſpoedig voor 't gemeen.*

Felix aliqua re. Ovid. Mart. *Gelukkig door iets of door 't genot van een zake.* In aliqua re. Cic. *Gelukkig in iets, of in 't doen van iets: Die geluk of voorſpoed in eenig ding heeft.* Ab omni laude. Cic. *Gelukkig in alle lof, met alle lof of eer gekroond, opgehoopt.* Ad caſum fortunamque. Cic. *Gelukkig, voorſpoedig van fortuin, in een voorval of toeval.*

Felix ſtudiique locique. Ovid. *Gelukkig, gezegend in zyn beroep en woonplaats.*

Felix in aliquo. Propert. *Gelukkig in (de liefde of gunſt van) een perſoon.*

Felix ante alios. Virg. *Gelukkig boven anderen, gelukkiger, voorſpoediger dan alle andere.*

Felix. Lucret. Cicer. Virg. *Gelukkig, gezegend, gewenſcht, veel goeds mede brengende of belovende.* Sprekende van een daad, een dag, of voorteeken.

Non ſemper felix eſt fuga. Liv. *De vlugt, of het vlugten is niet altyds gelukkig*, dat is, *men ontkomt het niet altyd door de vlugt.*

Fides ſua ſociis parum felix in præſentia fuit. Liv. *De getrouwheid was den bondgenoten in deze gelegentheid niet zeer voordeelig.*

Felices nugæ. Mart. *Gelukkige*, dat is, *zinryke, volgeeſtige, ſcherpzinnige klugtjes, ſnakeryen.*

Felix. dat. Cicer. Virg. Propert. *Goedgunſtig, begunſtigend, voordeelig.*

Felix. Cat. Virg. Liv. *Vrugtbaar, wel of veel vrugten dragende, voortbrengende.* Van boomen, aarde, enz. geſproken.

Vitis tam felix campis, quàm collibus provenit. Colum. *De wynſtok komt zoo ſpoedig voort of groeit zoo wel in velden, als op heuvelen.*

Digitized by Google

Fēlix limus. Virg. *Vette, vruchtbare ſlyk, ſlibbe, of kley.*

FĒLLĔŪS, ă, ūm. Plin. H. *Galachtig, bitter als gal.* Sprekende van zweet.

FĒLLICĀNDŪS, ă, ūm. Mater pullo ubere præbet fellicanda. Solin. *De Merry geeft de wyeren of ſpeenen aan 't veulen om te zuigen.*

FĒLLEBRĪS, ĭs. m. & f. brĕ, ĭs. n. Fellebris ſatietas. Solin. *Verzadinge door gezoete zaeg, of melk.*

FĒLLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Varr. *Zuigen. Fellæ, Fellator,* en *Fellatrix* worden by Martialis in een vuilen zin gebruikt.

FĒLŌNĬĂ, æ. f. *Ontrouw, miſdaad van een leenman tegen zyn Heer.* Te weten, als hy eenige puncten van zyn Leenmans eed gebroken of overtreden heeft.

FĒLSINA, æ. f. Catul. Liv. Plin. H. *Boulonie.* Een ſtad in Italie.

FĒLTRĬĂ, æ. f. *Feltre.* Een Biſſchoppelyke ſtad in Spanje, in 't Markgraafſchap Trevigiano.

FĒMĔLLĂ, æ. f. Catul. *Een vrouwje, een wyfje.*

FĒMĔN, ĭnĭs. n. Plaut. Cic. Cæſ. *De dyen, het bovenſte van de binnen dye.*

FĒMĬNĂ, æ. f. Plaut. Cæſ. Cic. *Een vrouw, een wyf, een vrouwmenſch, een vrouwsperſoon.*

Puerum ætas excuſat, feminam ſexus. Sen. Ph. *Den ouderdom verſchoont een kind, de kunne een vrouw.*

Femina primaria. Ter. Cic. *Een vrouw van d'eerſte rang, een voorname, aanzienlyke juffrouw.* Princeps. Ovid. *Een princeſſe of verſtin.*

Femina. Tibul. Propert. Ovid. *Een meeſtereſſe, beminde, lieſſte, of vryſter.*

Femina. Cicer. Colum. Plin. H. *Het wyfje onder de dieren.* Men zegt Porcus, Anguis, Piſcis, Pavo, enz. *Fœmina* om 't wyfje van die dieren te beteekenen.

Danaï femina turba ſenis. Propert. *De vrouwelyke hoop,* dat is, *de dogters van den ouden Danaus.*

FĒMĬNĀLĬĂ, ĭūm. n. plur. Suet. *Een broek, onderbroek, of alles dat de dyen dekt.* Anderen lezen *Femoralia.*

FĒMĬNĀTŪS, ă, ūm. Cic. 4. Tuſc. 21. *Verwyfd, laf.*

FĒMĬNĔŪS, ă, ūm. Cic. Varr. *Vrouwelyk, wyfagtig, van een vrouw of wyf.*

Tantum in femineis quoque animis decus poterat & ſtudium gloriæ. Cic. *Zoo veel vermogt de eer en zugt tot roem zelfs in vrouwelyke gemoederen.*

Nullum memorabile nomen feminea in pœna eſt. Virgil. *Daar is geen vermaarde naam, of roem te behalen in de ſtraf of mishandelinge van een vrouw.*

Femineus. Manil. *Verwyfd, laf, laſhartig, kleinmoedig.*

Femineus. Ovid. Plin. H. *Teeder, tenger, zwak, zagt.* Sprekende van een ſtemme, een lighaam, enz.

Femineus plangor. Auct. ad Her. *Vrouwelyk, verwyfd, geklop tegen de borſt, vrouwelyk misbaar, gekerm.* Pallor. Plin. J. *Een wyfagtige, verwyfde, laffe bleekheid, of verſlagentheid.* Geſtus. Claud. *Vrouwelyke, wyfagtige gebaarden, manieren.*

Virilem animum retinere, femineam mollitiem exuere. Cic. *Een mannelyken moet behouden, en de wyfagtige, vrouwelyke, of verwyfde laſhartigheid uitſchudden.*

Femineus. Virg. Ovid. *Wyfagtig, verwyfd, teeder, geraakt, vierig, hevig, geweldig, driftig, ongeregeld, buitenſporig.* Sprekende van een hartstogt.

Femineo prædæ ardebat amore. Virg. *Zy brande door een vrouwelyke,* dat is, *vierige, geweldige drift tot buit.*

Femineæ Calendæ. Juven. *De Kalenden der vrouwen,* Deze zyn op den eerſten dag van Maart, of Lente Maand.

FĒMĬNĪNŪS, ă, ūm. Plin. H. Curt. *Vrouwelyk, wyfagtig,* tot een vrouwsperſoon behorende.

Femininus. A. Gell. Quintil. *Dat* Feminini generis *is: Van 't vrouwelyk geſlagt.*

Nomen femininum. Varr. *Een naam woord van 't genus femininum.*

FĒMŌRĀLĬĂ, ĭūm. n. plur. Suet. *Zie* Feminalia.

FĒMŪR, ŏrĭs. n. Plaut. Cic. Virg. *De dye.*

FĒNĀRĬŪS, ă, ūm. Cat. Varr. Colum. *Dienſtig om hooy te maayen.*

Falx fenaria. Varr. Ulp. *Een hooy zeiſſen, of grasmaayer.*

FĒNĔBRĪS, ĭs. m. & f. brĕ, ĭs. n. Liv. *Woekeragtig, van woeker, tot woeker behoorende.*

Fenebris. Lex. Liv. *Kenre tegen de woeker: Een wet die de maat van woeker ſtelt.* Res. Liv. *Woeker.* Pecunia. Paul. Juriſc. *Geld op woeker of rente gezet.*

FĒNĔCTĀNI campi. Liv. *De Fenektaanſche velden of landen in Italie.*

FĒNĔRĀLĬĂ, ĭūm. n. plur. Liv. *De verſchyn of verval dagen van woeker.* Te weten, op de Idus, of den 15. van Hooymaand.

FĒNĔRĀTĬŌ, ōnĭs. f. Cic. Colum. *Geld leeninge, uitzettinge op woeker.*

Nec enim ſi tuam ob cauſam cuiquam commodes beneficium, illud habendum eſt, ſed feneratio. Cic. *Want zoo gy iemand om uw eigen baat iets leent, moet gy dat voor geen weldaad, maar voor leening op woeker rekenen.*

Turpis feneratio eſt beneficium expenſum ferre. Sen. Ph. *Het is een ſchandelyke woeker een gedaen dienſt in rekeninge te brengen.*

FĒNĔRĀTŌ. adv. Plaut. *Met woeker.*

FĒNĔRĀTŎR, ōrĭs. m. Cic. Hor. *Een woekeraar.*

Tollendus fenerator in poſterum. Salluſt. *Den woekeraar moet men na dezen voor altoos bannen.*

Fur dupli condemnatur, fenerator quadrupli. Cat. *Een dief word in dubbelde, en een woekeraar in viervoudige wedergeving van het genomen vervoerdeelt.*

FĒNĔRĀTŎRĬŪS, ă, ūm. Valer. Max. *Woekeragtig, van een woekeraar, van woeker.*

Avara & feneratoria Gallorum Philoſophia. Valer. Max. *De gierige en woekeragtige wysbegeerte der Gaulen.*

FĒNĔRĀTRĪX, ĭcĭs. f. Valer. Max. *Een woekeraarſter, een woeker bedingende vrouw.*

FĒNĔRĀTŪS, ă, ūm. Ter. *Met woeker of dubbeld betaald, vergolden, goed gemaakt.* Sprekende van een weldaad.

FĒNĔRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Liv. *Woekeren, op woeker uitzetten, beleggen, uitgeven.*

Fenerare pecuniam ſub uſuris ſolitis. Paul. Juriſc. *Geld uitleenen, uitzetten, beleggen op gewoonelyke renten, op den gewoonelyken penning.* Alicujus nomine. Paul. Juriſc. *Geld op iemands naam op woeker of renten zetten.*

Quid refert quantum paſcat, aut feneret? Sen. Ph. *Wat is 't er aangelegen hoe veel hy weid, of hoe veel hy op woeker zet?*

Fenerare libertos. Petron. *In gevryde ſlaven handelen, de zelve verkoopen.* Gelyk men ſlaven deed.

Fenerare beneficia. Sen. Ph. *Weldaden op woeker (of hope van dubbeld) doen.* Gelyk wy zeggen, een ſpiering uitwerpen om een kabbeljaauw te vangen.

Tibi iſtud feneraret. Ter. *Dit zoude u met woeker dubbeld weder inkomen, goed gedaad werden.*

Juba & Petreius mortes feneraverunt. Sen. Ph. *Juba en Petrejus leenden elkanderen de dood,* dat is, *Juba en Petrejus hebben malkanderen wederzydſch gedood.*

Fenerat Sol lumen ſuum cæteris lyderibus. Plin. H. *De zon leent zyn ligt aan andere ſterren.*

Fenerare aliquem. Mart. *Iemand geld op woeker leenen.*

FĒNĔRŎR, ārĭs, ātŭs sŭm, ārī. Cic. *Geld op woeker uitleenen, uitzetten, beleggen.*

Fenerari pecuniam binis centeſimis. Cic. *Geld op dubbele renten uitleenen, uitzetten.*

Pecunias Verris ſuo nomine feneratur. Cic. *Hy zet het geld van Verres op zyn naam te woeker uit.*

Ad fenerandas Provincias. Cic. *Om de wingeweſten met woeker of zware renten te belaſten.*

Fenerari pecuniam ab aliquo. Paul. Juriſc. *Geld op woeker of renten van iemand leenen, opnemen.*

FĒNĒSTĔLLĂ, æ. f. Colum. Pallad. *Een venſtertje, een luikje.*

Ea tabulata parvis ab Oriente illuminantur feneſtellis. Col. *Die verdiepingen worden aan d'ooſt zyde door kleine venſters verligt.*

FĒNĒSTRĂ, æ. f. Plaut. Cic. Virg. *Een venſter, luik of opening van een huis, om ligt te ſchoppen.*

Feneſtræ verſæ in viam. Liv. *Na de weg gekeerde of ſtaande venſters.*

Partes quæ quaſi feneſtræ ſunt animi. Cic. *Deelen, die by maniere van ſpreken venſters van 't gemoed of de ziele zyn.* Sprekende van oogen en ooren.

Ingens feneſtra. Virg. *Een groot gat, of openinge.*

Molles in aure feneſtræ. Juven. *Zagte,* dat is, *kleine, naauwe gaten*

Digitized by Google

gaten in de ooren, om ringen door te ſteken.

Feneſtra. Cæſ. *Een chitt, geſchut gat.*

Oculos delectant intra feneſtras aves volitantes. Varr. *De vogelen in kooyen vliegende vermaken de oogen.*

Concludêre in feneſtram firmiter. Plaut. *Gy zult wel vaſt en digt in den kooy of gat geſloten worden.*

Feneſtram ad nequitiam patefacere. Ter. *Een venſter of deur tot boosheid openen.*

Si hanc feneſtram aperueritis. Suet. *Indien gylieden hier een venſter of deur opent: Indien gylieden dit zult toelaten.*

FĔNĔSTRĀLIS, ĭs. m. & f. ālĕ, ĭs. n. Ovid. *Van een venſter, tot een venſter behoorende.*

Porta feneſtralis. Ovid. *De venſter-poort te Rome.* Dus genoemd om dat ze ſtaat op de plaats daar voorheen het Paleis van koning Servius ſtont, in welke de Fortuin dien koning door een venſter by quam.

FĔNĔSTRĀTŬS, ă, ūm. Varr. *Gevenſterd, vol venſters, met vele venſters voorzien.* Sprekende van een eet zaal.

Nulla eſt feneſtratior domus. Plaut. *Daar is geen huis meer gevenſterd*, dat is, *beter met venſters voorzien.*

Oportuiſſet hominum pectora eſſe feneſtrata. Vitruv. *De harten der menſchen moeſten gevenſterd zyn, of met venſters open ſtaan, of voorzien zyn.*

FĔNĔSTRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plin. H. *Venſters maken, iets gelyk een venſter openen, open doen.*

FĔNĔŬS, ă, ūm. Homo feneus. Cicer. *Een man van hooy.*

Voor dezen maakte men hooy op in de gedaante van een man, en wierp het voor een ſtier, om die te tergen.

Homines fenei in medium ad tentandum periculum projecti. Cic. *Geringe menſchen in 't midden (van zwarigheid) gezonden, om het gevaar te ontdekken, verſpieden.*

FĔNĪCŬLĀRĬŬS, ă, ūm. Cic. *Hooy-voertbrengende, vrugtbaar van hooy.*

Fenicularius campus. Cic. *Een hooyveld, een ſtuk hooyland.*

FĔNĪCŬLŬM, ī. n. Plaut. Cat. Plin. H. *Venkel.* Zeker kruid.

Feniculum inflationes levat Celſ. *Venkel verdryft de winden, of opblazingen.*

FĔNĪLĔ, ĭs. n. Virg. Vitruv. *Een hooy zolder, hooyberg.*

Poſitæ fenilibus herbæ. Ovid. *Gras*, dat is, *hooy, op zolders of in ſchueren of bergen gebragt.*

FĔNĪSĔCĀ, æ. m. Varr. Colum. *Een hooymaayer, grasmaayer.*

*** Feniſecæ. Perſ. *Boeren, gemeen volkje, maayers.*

FĔNĪSĪCĬA, æ. f. Varr. Colum. *Hooymaayinge, de tyd van den hooy bouw, hooy tyd.*

* Feniſiciæ conduntur meliùs ſub tecto quàm in acervis. Varr. *Het gemaaide hooy word beter of veiliger onder een dak als in of op hoopen gelegt.*

FĔNĪSĔCĬŬM, ĭī. n. Colum. *Den hooybouw, hooytyd.*

Minora pecora poſt feniſecia permittemus admitti. Colum. *Wy zullen de kleine beeſten na 't afmaayen van 't hooy in de weiden laten komen.*

* Feniſecia videt arida in tabulato. Varr. *Hy ziet zyn gemaaide hooy droog op zyn hooyzolder.*

FĔNĪSEX, ĕcĭs. m. Varr. Plin. H. *Een hooymaayer, grasmaayer.*

FĔNĪSĬCĬŬM, ĭī. n. Cat. *Zie* Feniſecium.

FĔNŬM, ī. n. Cic. Varr. Propert. *Hooy, afgemaaid gras van een beemd.* De krygsknegten, die by de Romeinen in de voorhoede waren, droegen voor dezen boſſen hooy om de punt van hunne pieken tot een veldteeken. Zie Plutarchus in 't leven van Romulus, en Ovid. 3. Faſt.

Fenum ſecare. Cat. Plin. H. Colum. *Hooy maayen, afſlaan, afſnyden.* Verſare furcillis. Varr. Movere, convertere. Colum. *Hooy met hooyvorken of gaffels omkeeren, wenden.* Extruere in metas. Colum. *Hooy op hoopen zetten, aan rokken, op taſſen zetten.*

Fenum cordum. Plin. H. Colum. *Laat hooy, herſſt hooy.*

Præum in pabulo non minùs reddit quàm in feno. Colum. *Het veld geeft niet minder in voeder als in hooy: Het is zoo bequaam tot weiden als tot hooy maken.*

Fenum habet in cornu. Hor. *Hy heeft hooy op den hoorn*, dat is, *hy is geen kat om zonder handſchoenen aan te taſten, hy is een dollen haan.* Deze overgebragte ſpreekwyze komt daar van daan, dat de ouden hooy deden om de hoornen van gevaarlyke Stieren, tot waarſchouwinge van de luiden.

Fenum Græcum. Cat. Plin. H. Colum. *Fenigriek.*

FĔNŬS, ŏrĭs. n. Plaut. Cic. Liv. *Woeker, rente, boven of van een uitgeleende hoofd ſomme.*

Fenore ſolutus. Horat. Liber. Mart. *Van woeker ontſlagen*, dat is, *vry, ontlaſt van ſchulden.*

Cum quinquageſimo fenore meſſes reddit felicitas ſoli. Plin. H. *De vrugtbaarheid van d'aarde brengt een inzamelinge van vyftig voud winſt voort.*

Ager reddit ſemina ingenti fenore. Ovid. Cum magno fenore. Tibul. *'t Land geeft het gezaaide met een zeer groote woeker*, dat is, *gewin wederom.*

Sæpe venit magno fenore tardus amor. Propert. *Een traage liefde komt dikwils met groote aanwinſt*, dat is, *met groot gewelt, treft veeltyds gewis, of diep in 't hart.*

FĔNŬSCŬLŬM, ī. n. Plaut. *Woekertje, kleine woeker.*

FĔRĂ, æ. f. Cic. Cæſ. Virg. *Een wild beeſt.*

FĔRĀCĬTĀS, ātĭs. f. Colum. *Vrugtbaarheid.*

FĔRĀLĔ. adv. Claud. *Droeviglyk, treuriglyk, op een bedroefde, treurige wyze.*

FĔRĀLĬA, ĭūm. n. plur. Cic. Varr. Ovid. *Feeſtdagen van of voor de dooden, dagen den dienſt der doode zielen toegewyd, zielmiſſen.*

FĔRĀLĬS, ĭs. m. & f. ālĕ, ĭs. n. Ovid. Liv. *Dat de dooden, of den uitvaart toebehoort, doodelyk.*

Feralis dies. Ovid. *Een dag den dooden toegewyd.* Menſis. Colum. Precatio. Liv. *Een maand of maandelyke bedeſtond den overledenen toegewyd.* Urna. Tac. *Een kruik om de gebrande aſſchen en beenderen der geſtorvenen in te bewaren: Lykaſchbuſch.*

Epulæ ferales. Plin. H. *Een lykfeeſt, een doodmaal.*

Feralis arbor. Virg. Plin. H. *Een boom de dooden of afgeſtorve zielen toegewyd.* Gelyk als de Cypres, de Iben of Iebenboom, enz.

Turba feralis. Sen. Trag. *Den doodſchen hoop:* dat is, *de geeſten der dooden, doſchimmen.*

Feralis cena. Juven. *Een ſlegt, gering, ſchraal avondmaal.*

Feralis. Ovid. Lucan. Claud. *Doodelyk, rampzalig, ongelukkig, dat de dood veroorzaakt.*

Feralia dona. Ovid. *Doodelyke, rampzalige ſchenkaadjes.* Arma. Lucan. *Doodelyke, rampzalige, verderfelyke oorlogen.*

Ferale carmen. Virg. Colum. *Een doodlied, lykzang, een treur digt of lied, een klaaglied.*

FĔRĀX, ācĭs. omn. gen. Cat. Cic. Cæſ. *Vrugtbaar, vele vrugten dragende, vrugtryk.*

Terra frugum ferax. Flos. *Een land overvloedig van vrugten, een vrugtryk land.*

Ferax frondis. Hor. *Loofryk, vele boomen dragende, boomryk.* Sprekende van een berg.

Ferax Cerere & uvis. Ovid. *Vrugtbaar van koren en druiven, vele granen en wyn voortbrengende.*

Saltus ingentium belluarum feraces. Tac. *Boſchaadjen overvloeyende van zeer groote beeſten.*

Ferax miraculorum Aſia. Plin. H. *Aſie vrugtbaar, overvloedig van wonderen, Aſie vol wonderlyke dingen.*

Hac ætate nulla virtutum feracior fuit. Liv. *Geen eeuw is vrugtbaarder van deugden, of deugdryker geweeſt als deze.*

Ferax ad pecuniam, ad laudem. Plin. J. *Geld of los verſchaffende, daar men gewin en eere uit behalen kan.*

Nullus feracior in Philoſophia locus eſt, quàm de officiis. Cic. *Daar is geen overvloediger plaats of ſtoffe in de wysbegeerte, dan die wegens de pligten.*

Nihil eſt feracius ingeniis. Cic. *Daar is niets vrugtbaarder dan vernuften.*

Animus ferax. Ovid. *Een vrugtbaar gemoed*, dat is, *een bequame, ſchrandere, verſtandige geeſt.*

FĔRCŬLŬM, ī. n. Cic. Liv. *Een draagſtok, een gereedſchap om iets te dragen.*

Ferculum. Sen. Ph. Plin. H. *Een ſchotel, tafelbord, diſch*, daar men ſpys in op diſcht.

Coctum piſcem & examinem in ipſo ferculo experientur. Sen. Ph. *Zy zouden een gekookte en doode viſch in de ſchotel zelfs onderzoeken.* Om te weten of die verſch was.

Ferculum. Sen. Ph. Petron. *Een geregt, of opdiſſchinge.*

Ferculum primum. Petron. Fercula prima. Mart. *Het eerſte geregt, d'eerſte opdiſſchinge.*

Cenam tribus ferculis præbebat. Suet. *Hy gaf een avondmaal*

Digitized by Google

van drie geregten.

Fercula. Hor. Ovid. *Spysgeregten, het opgedischte.*

Pagana madent fercula divitiis. Propert. *Der boeren dischen zyn rykelyk voorzien, gestoffeert.*

FĔRĔ. adv. Plaut. Cæs. Cic. Virg. *By na, bykans, ten naasten by.* Ausonius maakt de laatste syllabe kort Epigr. 103. dog hy is de eenigste.

Hæc ferè dicere habui de natura Deorum. Cic. *Dit is ly na alles dat ik van wegen de nature der Goden te zeggen hebbe.*

Curionis sermo postridie eamdem habuit ferè summam. Cic. *De reden of 't vertoog van Kurio had des anderen daags by na den zelven inhoud, was ten naasten by van den zelven inhoud.*

Sexto ferè anno postquam erat Athenis expulsus, *of* Ferè post annum sextum quàm erat Athenis expulsus. Corn. Nep. *By na, of ten naasten by het zesde jaar, of zes jaren na dat hy uit Athenen verjaagt was.*

Lucebat jam ferè. Cic. *Het was nu by na ligt, het was ten naasten by dag.*

Abhinc menses decem ferè. Ter. *By na voor tien maanden, by kans tien maanden geleden.*

Ferè in diebus paucis, quibus hæc acta sunt, Chrysis moritur. Ter. *Weinige dagen daar na, dat deze dingen gebeurd zyn, komt Chrysis te sterven: kort na dat deze dingen gebeurt zyn, overlyd Chrysis.*

Horâ ferè tertiâ. Cic. *By na of omtrent drie uren.*

Ferè. Ter. Cic. *By na alle dagen, gemeenlyk, dikwils, gewoonelyk, meerendeels, door de bank.*

Ut ferè fit. Cic. *Gelyk gemeenlyk, gewoonlyk, door de bank geschied, gebeurt.*

Ruri ferè se continebat. Ter. *Hy onthield zig gewoonelyk op 't land.*

Scripta placent à morte ferè. Ovid. *De schriften of boeken behagen (den menschen) in 't gemeen na de dood (van den Schryver.)*

FĔRĒNS, ēntis. omn. gen. Terent. Cic. *Dragende, brengende.*

Porta ad mare ferens. Liv. *Een poort die na de zee brengt, leid, waar door men na zee gaat.*

Ferens rogationes ad populum. Cæs. *Wetten aan 't volk voor dragende, voorstellende.* Sententiam. Cæs. *Zyn gevoelen verklarende, uitende.*

Jura ferens. Juven. *De regten handhavende, regt doende.*

Junoni sacra ferens. Virg. *Offerhanden aan Juno brengende, aan Juno gaande offeren.*

Ferens aliquid. Ter. Hor. *Iets verdragende, duldende, lydende, uitstaande, gehengende, gedogende, toelatende.*

Gravissimas plagas ferentes silentio. Cic. *De zwaarste slagen met stilzwygen verdragende, duldende, uitstaande.*

Laborum ferentia corpora. Tac. *Arbeid verdragende lighamen.*

Venti ferentes. Virg. Ovid. *Koele, frisse, gunstige, voordeelige winden.*

FĔRĒNTĂ, æ. f. Cat. *Forenza*, een stad in Italie.

FĔRĒNTĀNI, ōrūm. m. plur. Cic. *D'Inwoonders van Forenza.*

FĔRĒNTĀRII, ōrūm. m. plur. Varr. Sallust. *Ligt gewapende krygsknegten.* Tacitus gebruikt dit woord in singulari.

Ferentarius miles. Tac. *Een ligt gewapend, vaardig krygsknegt.*

Amicus ferentarius. Plaut. *Een dienstwaardig, een weldoend, gunstig vriend.*

FĔRĒNTĪNĀS, ātis. omn. gen. Liv. *Die van Ferentino is.*

Ferentinas ager. Liv. *Het land of gebied van Ferentino.*

FĔRĒNTĪNŪM, ī. n. Hor. Liv. *Ferentino*, een stad onder 't gebied van Rome.

FĔRĒNTĪŪM *of* FĔRĒNTĪNŪM, ī. n. Ptolom. Plin. H. *Ferenti*, een burgt in Toscane.

FĔRĒNTĪNŬS, ă, ūm. Plin. H. Sil. *Die van Ferenti geboortig is.*

Ad caput Ferentinæ. Liv. *By de bron van Ferentino.* Dit was ‡ de plaats alwaar de volkeren van Italie en de Romeinen vergaderden.

FĔRĒNTŪM, ī. n. Hor. *Forenza*, een stad in de Pouille, thans niet meer als een kasteel, gelegen aan de voet van 't Apenninische gebergte in het Basilikaat.

FĔRĔOLĂ, æ. f. Colum. *Een soort van druif.*

FĔRĔTRŪM, ī. n. Varr. Virg. Ovid. Stat. *Een dood-baar of berrie.*

Subire feretro. Virg. *Onder de doodbaar of berrie gaan, de doodbaar dragen.*

FĔRĬÆ, ārūm. f. plur. Plaut. Cic. Liv. *Vierdagen, vrydagen, oorlofs dagen, feest dagen.* Onder de Romeinen waren d'er vierderhande. I. *De Feriæ Stativæ*, die in de registers aangeteekend stonden, en op gezette maanden en dagen quamen. II. *De Feriæ conceptivæ*, welker dag de Opperpriester, of d'Overheden vast stelde. III. *Feriæ Imperativæ*, die door den Opperpriester, de Burgermeesteren of Schouten in gesteld wierden, als 't hun goed dagt, te weten, na een overwinning, enz. IV. *De Feriæ Nundinæ*, tot voordeel van de koopmanschappen, gelyk onze jaarmarkten of kermissen.

Forenses feriæ. Cic. *Vier dagen, vrydagen, of* vulgò, *vacantie voor hoven of geregts banken.*

Eo die feriæ bubus. Cat. *Laat de Ossen op dien dag heilig avond hebben*, dat is, *rusten.*

Feriæ Latinæ. Cic. Cæs. *De Latynsche vier of feest dagen.* Op ‡ dezen dag quamen de Latynen en de Romeinen by een, aan de voet van den Albaanschen berg, om een Stier aan Jupiter Latialis te offeren. De nieuwe Burgermeesteren waren verpligt, den dag van dit Feest te noemen, en 't zelve by te woonen, voor dat ze hun ampt oeffenden.

Feriæ belli. A. Gell. *Stilstand van oorlog of wapenen, opschorsinge van den oorlog.*

Esuriales feriæ. Plaut. *Vasten, vast dagen.*

Feriæ. Plaut. *Heilig avond, rust van arbeid.*

Solus ferias agit. Petron. *Hy heeft alleen heilig avond, doet alleen niet met allen.*

Feriæ. Cic. Varr. *Een feest, heilig dag, of vierdag ter eere van iemand.*

Ei *of* Ejus feriæ sunt. Varr. *Het is zyn feest, vier, heilige, of naamdag.*

Feriæ piscatorum. Cic. *Feest of vierdag der visschers.*

Feriæ. Cic. Liv. *Vreugde dagen, vrolyke, blyde, vermakelyke dagen.*

Ferias ac jocos celebrare. Liv. *Blyde dagen houden, en boerteryen of spelen aanregten.*

Tristitia feriarum hilaritate discutitur. Sen. Ph. *De droefheid word verdreven door de vreugde der feest of vier dagen.*

Die feriarum etiam lugentes rident. Petron. *Op de feest of vierdagen, zyn de rouwdragende zelfs vrolyk, verheugd.*

Longas ô utinam ferias præstes Hesperiæ. Hor. *God geve dat gy lange vrede of rust dagen voor Italie moogt te weeg brengen.*

FĔRĬĀTĪCŬS, ă, ūm. Feriatici dies. Ulp. *Feest, of vierdagen.* Vulgò, *Vacantie.*

FĔRĬĀTŬS, ă, ūm. Cic. Mart. *Ledig, niets doende.*

Feriatus est à studiis. Trebon. ad Cic. *Hy laat af of houd op van letterblokken.*

Feriati ut essent magno opere præcepit. Hygin. *Hy beval, datze op dezen groten arbeid, of dit groote werk zonden rusten.*

A negotiis publicis voluntate sua feriatus. Cic. *Hy is met zyn eigen wille gescheiden uit het bestier van Stads- of Staatszaken.*

Feriati dies. Plin. uterque. *Rust-dagen.*

Dies ad quidquam agendum feriatus. Liv. *Een algemeene rustdag: Een dag waar op verboden is iets te doen.*

Feriata machera. Plaut. *Een zwaard daar men niets mede uitvoert, dat altyd in de scheede steekt.*

Feriatus. Varr. *Heilig-dag houdende: Die een feest- of vierdag aanstelt, geeft, of viert.*

Malè feriati Troes. Hor. *Trojanen die zig ten ontyde verheugden, vrolyk maakten.*

Feriatæ Musæ. Stat. *Ledige, niets doende Zang godinnen.*

FĔRĬCŬLŪM, ī. n. Petron. *Zie* Ferculum.

FĔRĪNĂ, æ. f. Virg. *Wildbraad.*

FĔRĪNŬS, ă, ūm. Cic. Sallust. *Van een wild dier, beestagtig, beestig.*

Victus ferinus. Cic. *Wildbraad-kost.*

Ferina vestis. Lucret. *Een bont kleed, een kleed van wilde dieren vellen.*

Ferina ista rabies sanguine gaudere ac vulneribus. Sen. Ph. *Dat is een beestagtige woede, vermaak te scheppen in bloed en wonden.*

Voluptates ferinæ. A. Gell. *Beestagtige, beestige wellusten.*

Digitized by Google

Die ons met de beeſten gemeen zyn: gelyk als vleeſchelyke luſten.

Vox ferina. Ovid. *Een ruwe, woeſte, grove ſtem.*

FERÍO, īs, īrĕ. acc. Cæſ. Cic. *Slaan, treffen, raken, kloppen, beuken.*

Ferire fores. Plaut. *Op de deur kloppen, ſlaan.*

Aprum ferire. Curt. *Een wild zwyn of een beer treffen, raken, ſchieten.*

Certo ictu deſtinata feriebat. Curt. *Hy trof alles daar hy op aanleide met een gewiſſe ſchoot.*

Latus enſe ferit. Virg. *Hy wonde of trof de zyde met zyn zwaard.*

Cùm murum feriret hoſtis. Claud. *Toen de vyand de muren beukte.*

Fronte ferit terram. Virg. *Hy ſlaat met het voorhoofd tegen de aarde, dat is, hy viel met het voorhoofd tegen de aarde.*

Feriunt fulmina ſummos montes. Hor. Celſos colles. Sen. Trag. *De bliksems treffen de, of ſlaan op de hoogſte kruinen der bergen.*

Ferire pectora manu. Palmis. Sen. Trag. *De borſt of op de borſt met handen ſlaan, kloppen.*

Ferire oculos. Lucret. *De oogen treffen*, dat is, *gezien worden, zigtbaar zyn:* Aures. Lucan. *De ooren treffen*, dat is, *gehoort worden, zig doen hooren.*

Spectris feriuntur oculi. Cic. *Spookzels komen voor 't gezigt.* Animi. Cic. *In de zinnen.*

Sol nubes ferit. Sen. Ph. *De zon treft de wolken, ſtraalt op de wolken.*

Acre ferit frigus. Lucret. *De ſcherpe koude treft, dringt door, of knelt.*

Ferire fœdus cum aliquo. Cic. Liv. *Een verbond met iemand treffen, aangaan, ſluiten, maken.*

Cum aliquo amicitiæ fœdera ferire. Flor. *Met iemand verbond van vriendſchap treffen, aangaan: Vriendſchap met iemand maken.*

Amorum turpiſſimorum fœdera fecit. Cic. *Hy maakte verbond van zeer ſchandelyke liefde of minneryen.*

Aliquem ſecuri ferire. Cic. Liv. *Iemand met den byl treffen, ſlaan*, dat is, *onthoofden, onthalzen, de kop afſlaan, afhouwen.*

Ferire venam. Virg. Colum. *Een ader treffen, openen: Ader laten.*

Mirabili ſtudio ferebatur omnes aliquâ notâ feriendi. Sen. Ph. *Hy wierd door een wonderlyke drift gedreven, om alle menſchen met eenig verwyt te treffen, te ſteken.*

Minùs multa patent in eorum vita, quæ fortuna feriat. Cic. *In hun manier van leven zyn weinige dingen, dien de fortuin kan treffen, of benadeelen.*

Quod antè proviſum non eſt, id ferit vehementiùs. Cic. *Dat niet voorzien is, treft des te geweldiger.*

Exibunt multa, nec ferient. Sen. Ph. *Vele dingen zullen hem uit de mond vallen, dog niet treffen, of iets uitwerken.*

Tam fortis animus omnium mentes ferit. Sen. Trag. *Een zoo dapper of heldhaftige moed treft de gemoederen van alle menſchen.*

Feriuntur quibuſdam præceptis etiam imperitiſſimi. Sen. Ph. *De onervarenſte zelfs, worden door ſommige leerſtellingen getroffen, of geraakt.*

Ferire victimam. Cic. Hor. Liv. *Een ſlagt-offer ſlagten, offeren.*

Ferire agnum Deo. Virg. *Gode een lam (ten offer) ſlagten, offeren.*

Ferire chelyn. Sen. Trag. *Harpſlaan, op de luit ſlaan, ſpelen.*

Feriam ſydera vertice. Hor. *Ik zal de ſterren met myn kruin ſtooten*, dat is, *ik zal hoog verheven zyn.*

Inſani feriunt littora fluctus. Virg. *De woedende golven ſlaan of ſtorten met geweld op de ſtranden.*

Ventus feriens pontum. Sen. Trag. *Een wind die de zee treft*, dat is, *beweegt, ontroert, onſtuimig maakt.*

Ferire aliquem. Propert. *Iemand zyn geld afſtroopen, afhandig maken, ontfutſelen: Iemand de beurs luizen, of zilver-ſchoon maken.*

Ferietur alio munere. Terent. *Men zal hem een andere ſchenkaadje afperſen: Hem zal een andere vereeringe afgeperſt worden.*

Arte ferire aliquem. Propert. *Iemand konſtiglyk, behendiglyk bedriegen.*

Feriri ab angue. Ovid. *Van een ſlange getroffen, geſteken of gebeten worden.*

Ferire pede uvas. Tibul. *Druiven met de voeten vertreden.*

Balba feris annoſo verba palato. Hor. *Gy ſlaat met uw ouden bek babbeltaal uit: Gy ſpreekt ſtamelende in uwe oude dagen.*

Ferit carmina lyrâ. Ovid. *Gedigten of verſen op een lier ſpelen.*

Igne ferit pectus. Sen. Trag. *Hy treft de boſſe met vyer*, dat is, *hy ontvonkt het hart, zet het in vyer en vlammen.*

Frigore te feriet. Hor. *Hy zal u met koude ſlaan: Hy zal u bitte uitbluſſchen, uw heviglheid doen bedaren.*

Feriunt mare. Virg. *Zy treffen de zee*, dat is, *roeyen makkr op de zee.*

Quos Tethyos unda ferit. Mart. *Luiden die digt aan zee wonen.*

Fama ferit terras remotas. Lucan. *Het gerugt treft afgelege landen*, dat is, *ſpreid zig tot verge legene gewoſten.*

Ferit æthera clamor. Virg. *Het geroep treft de wolken*, dat is, *'t geroep of het geſchreeuw klinkt, galmt door de wolken, of de lugt.*

FĔRĬÖR, ārīs, ātūs ſūm, ārī. Cic. *Ledig zyn, vaſten, vieren, ſoos bonden, verloſ hebben*, vulgò, *vacantie hebben.*

FĔRĪTĀS, ātis. f. Cic. Sen. Ph. Marr. *Wildheid, woeſtheid van beeſten.*

Hæc res feritatem deterrebit meam. Colum. *Dit zal de ruwheid of de wilde ſmaak van de munt wegnemen.*

* Feritas. Cæſ. Cic. Virg. *Wildheid, woeſtheid, ruwheid; wilden, woeſten aart.*

Feritatem alicujus emollire. Sen. Ph. *Iemands wildheid, woeſtheid, ruwheid verzaften, beſchaven.*

Feritas. Ovid. Curt. *Wreedheid, onmenſchelykheid.*

Undique omnem hinc feritatem expuli. Cic. 2. Tuſc. 20. *Ik hebbe hier uit [of uit deze borſt] alle wreedheid verbannen.*

Feritas viæ. Stat. *Ruwheid, moeylykheid, ongemakkelykheid van de weg.*

FĔRME. adv. Cic. Cæſ. *Byna, bykans, ten naaſten by, om en by.*

Mihi quidem ætas acta ferme eſt. Cic. *Myn leevens tyd is van my ten naaſten by doorgebragt, geëindigd, ten einde geloopen.*

Erat quindecim tunc ferme annorum. Liv. *Hy was toen ten naaſten by vyftien jaren oud.*

Hoc factum eſt ferme abhinc biennium. Plaut. *Dit is byna twee jaren geleden, voorgevallen.*

Nec ferme res antiqua alia eſt nobilior. Liv. *Ook is geen oude zaak vermaarder als deze.*

Ferme. Liv. *Gemeenlyk, in 't gemeen, gemeenlyk, doorgaans, door de bank, dikwils, meerendeels.*

Fidelem haud ferme mulieri invenias virum. Ter. *Gy zult niet dikwils of doorgaans een man vinden zyn vrouw getrouw zynde.*

FĔRMENTĀTŪS, a, um. Plin. H. *Gedeeſemd, daar zuur deeſſem of hevel, of giſt in is, geheveld, gezuurdeeſemd.*

Terra fermentata. Colum. *Zafte aarde, zaft land.*

FĔRMENTĒSCO, ſcis, ēſcĕrĕ. Plin. H. *Ryzen, zaft worden, zwellen.* Door kragt van innerlyke hitte: Sprekende van de aarde.

FĔRMENTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Plin. H. *Zaft maken.*

Stercus columbinum terram fermentat. Colum. *Duive miſt maakt de aarde zaft; doet de aarde breken.*

Ficus in dolio ſinitur fermentari. Colum. *Men laat de vygen in 't vat zuur worden.*

FĔRMENTŪM, i. n. Virg. Plin. H. *Deeſſem, zuurdeeſſem, hevel, giſt.*

Panis ſine fermento. Celſ. *Brood zonder deeſſem, ongedeeſſemd brood, ongeheveld brood.*

* Fermentum. Colum. *Zafte, vette, modderige, ſlykagtige aarde.* Gelyk men uit gragten of ſlooten baggert.

In fermentum congerere terram. Colum. *De aarde op een hoop of tot een klomp opwerpen, om te doen breken.*

Hoc fuit peculii mei fermentum. Petron. *Dit is deeſſem van myn middelen geweeſt*, dat is, *Dit heeft my alles doen winnen dat ik hebbe.*

Fermentum. Juven. *Stoffe van grimmigheid.*

In fermento tota eſt & jacet. Plaut. *Zy is gantſch van gramſchap ingenomen, in gramſchap ontſteken.*

FĔRO, fers, tŭlī, lātūm, fĕrrĕ. acc. Plaut. Cæſ. Cic. *Iets dragen, brengen, aanvoeren.*

Ferre

Digitized by Google

Ferre aliquid alicui. Terent. Ovid. ad aliquem. Plaut. *Tot iemand iets dragen, aanbrengen.*

Litteras ad aliquem ab aliquo ferre. Liv. *Iemand brieven van een perſoon brengen.*

Ferre manum ad vulnus. Virg. *De hand op de wonde brengen.*

Trabes columnæ ferunt. Sen. Trag. *De pilaren dragen, ondersteunen, onderſchragen de balken.*

Terra fruges fert. Cic. Ovid. *De aarde draagt vrugten, brengt vrugten voort.*

Ex Livia nihil liberorum tulit. Suet. *Hy heeft geen kinderen by Livia gehad.*

Per menſes novem partum ferunt mulieres. Plin. H. *De vrouwen dragen de vrugt negen maanden.*

Equa ventrem fert undecim menſes. Varr. *De merrie draagt de vrulen elf maanden.*

Tales innumerabiles noſtra civitas tulit. Cic. *Onze ſtad heeft ontallyke zoodanige luiden voort gebragt.*

Pauli nomen ferre. Hor. Liv. *De naam van Pauwels dragen, Pauwels heten.*

Ferre aliquid. Plaut. Cic. *Iets verdragen, lyden, uit of doorſtaan: toegeven, door de vingeren zien, dulden, gehengen, gedoogen.*

Ferre laborem belli. Cæſ. *Den arbeid of moeite van den oorlog verdragen, door of uitſtaan.* Frigora & famem. Catul. *Koude, honger lyden, doorſtaan, verdragen.*

Hæc aut animo Catonis ferenda ſunt, aut Ciceronis ſtomacho. Cic. *Deze dingen moet men met een hart van Kato, of met de langmoedigheid van Cicero verdragen, dulden, gedoogen.*

Id tulit tacitus of tacitum. Liv. *Hy heeft dat ſtilzwygens of zilzwygende verdragen, geleden.*

Inultam alicujus fugam ferre. Cic. *Iemands vlugt of ballingſchap ongewroken lyden, verdragen, dulden, gedoogen.*

Moleſtè fert erraſſe ſe. Cic. *Hy is moeylyk, of verſtoort, het ſpyt hem, dat hy gedwaalt heeft.*

Fer me. Ter. *Verdraag my, neem het my niet qualyk af.*

Ferre amici naturam. Cic. *Den aart, imborſt van zyn vriend verdragen, dulden.*

Ego illi maximam partem feram. Ter. *Ik zal hem of haar 't grootſte gedeelte goed doen: Ik zal het grootſte deel voor hem of haar betalen.*

Satis ſupplicii tulit. Cæſ. *Hy heeft ſtraffe genoeg geleden, uit of door geſtaan.*

Deſiderium illius ferre non poſſum. Cic. *Ik kan zyn verlies, of het verlangen na hem niet verdragen, of uitſtaan.*

Trojæ ſpectare ruinas non tulit. Ovid. *Zy kon het zien van de verwoeſtinge van Troje niet uitſtaan.*

Ferre vetuſtatem. Cic. Annos. Quintil. *Den ouderdom uit of weder ſtaan,* dat is, *goed blyven, hoe wel oud zynde.* Spreekende van wyn.

Impetum hoſtis ferre. Cæſ. *Den aanval des vyands uit, weder, of doorſtaan: Den aanvallenden vyand 't hooſd bieden, te keer gaan, ſtaande houden.*

Et Hectorem unà ſolus & Martem tuli. Sen. Trag. *Ik alleen hebbe de kragt van Hektor, en teffens den laſt van den oorlog wederſtaan.* Mars pro bello.

Aſſiduas non tulit ille preces. Propert. *Hy heeft myne gedurige gebeden niet tegen geſtaan: Hy heeft ze toegeſtaan.*

Moderatè ferre lætitiam. Liv. *Zyn blydſchap matiglyk dragen,* dat is, *matigen.*

Ferre legem de aliqua re. Cic. *Een wet of keure over iets maken, geven.*

Leges ferre humano generi. Sen. Ph. *Het menſchelyk geſlagt wetten geven.*

Tribunus fert ad plebem velit necne. Cic. *De Gildhoofdman draagt aan 't volk voor of het iets toe wil ſtaan of niet.*

Ferre ad populum. Cælius ad Cic. *Den volke iets voordragen, voorſtellen, voorhouden.*

Ferre centuriam. Cic. *De ſtemmen van een gilde hebben.*

Suffragium ferre de aliqua re. Cic. *Zyn ſtemme over iets geven.*

Mutium alicui judicem ferre. Cic. Liv. *Mutius aan iemand als regter voordragen.*

Sententiam ferre de aliquo. Cic. *Een vonnis of wyſdom over iemand vellen, wyzen.*

Judices de hominum fortunis ſententiam ferunt. Cic. *De Regters vellen of wyzen vonniſſe over der menſchen middelen.*

Ferre ſententiam. Cic. *Zyn gevoelen voordragen, uiten, zeggen: Stemmen.*

Pecunias ferre alicui expenſas. Cic. Hirt. *Geld aan iemand leenen.*

Videas unde nummi ſint, mihi feras expenſum. Cic. *Zie toe waar gy geld kunt krygen en ſtelt het op myn rekeninge.*

Alicui ferre expenſum. Cic. *Iets dat men een ander geleend heeft te boek ſtellen, te boek ſtaan, boeken.* Acceptum. Cic. *Het ontfangene te boek ſtellen of ſtaan, boeken.*

Ne tu expenſum muneribus ferres. Cic. *Op dat gy dit niet zoud ſtellen of rekenen onder het getal der ſchenkaadjen door u aan my gedaan.*

Lætitiam aperiſſimè ferre. Cic. *Zyn blydſchap openlyk dragen,* dat is, *vertoonen, doen blyken, laten zien.*

Te fero oculis & in oculis. Cic. *Ik drage u in myne oogen,* dat is, *ik hebbe u altyd als voor myn oogen;* overeen komende met ons ſpreekwoord: *ik hebbe u zoo lief als myn eigene oogen: Ik bemin u als myn oogen, als de appelen myner oogen, zeer teederlyk.*

Aliquem ferre laude. Virg. Laudibus. Liv. Phæd. In cœlum. Cic. Ad cœlum. Salluſt. *Iemand tot den hemel toe loven, pryzen, verheffen.*

Ferre in aſtra laudes alicujus. Cic. Ferre aliquem ad cœlum laudibus. Liv. *Iemands lof tot de ſterren verheffen: Iemand tot den hemel toe pryzen.*

Alicui ferre oſculum. Plaut. Cic. Oſcula. Propert. Ovid. Valer. Flacc. *Iemand een kus of zoen geven: Iemand kuſſen, zoenen.*

Aliquid alicui ferre. Prop. Ovid. *Iemand iets brengen, aanbieden, vereeren, ſchenken, geven.*

Jupiter Feretri, hæc tibi arma fero. Liv. *O Jupiter Feretrius, ik breng u,* dat is, *offer u deze wapenen.*

Supplicium ad te hanc minam foro auri. Plaut. *Tot een zoen van ſtraffe breng ik u deze gond-ſomme.*

Ferre ſalutem alicui. Plaut. *Iemand de groetenis brengen,* dat is, *Iemand groeten, of de groetenis doen.*

Ferre tributum alicui. Liv. *Schattinge aan iemand brengen, of betalen.*

Fructum ferre alicui. Cic. *Iemand vrugt, winſt of voordeel toebrengen, genot, voordeel of goed doen.*

Manſuetudinis ſuæ ferre fructum. Cic. *De vrugt van zyn zagtzinnigheid maayen, trekken, genieten.*

Hoc fructi pro labore ab his fero, odium. Ter. *De vrugt die ik van myn arbeid van hun trek is haat, is dat ik my gehaat make. Fructi* ſtaat hier in plaats van *Fructus.*

Mercedem non meriti, ſed occupationis ſuæ ferunt. Sen. Ph. *Zy trekken den loon niet na mate van hun verdienſt, maar van hun arbeid.*

Pretium ob ſtultitiam fero. Ter. *Ik drage de vergeldinge,* dat is, *ik lyde ſtraffe wegens myn zotheid.*

Plebis gratiam tulit. Liv. *Hy won de gunſt van 't gemeene volk.*

Famæ damna tulit. Ovid. *Hy leed ſchade in zyn goeden naam: Hy verloor zyn goede naam.*

Hoc facto laudem gratiamque apud omnes tulit. Liv. *Door deze daad verkreeg, of won hy lof en gunſt by alle menſchen.*

Ferre primas. Cic. *Den roem boven allen weg dragen, de kroon boven allen ſpannen, boven alle anderen uitmunten.* Palmam. Cic. Præmia. Virg. *De prys boven alle anderen weg dragen, winnen, verkrygen.*

Siculum mel fert palmam. Varr. *De Sicilianſche honig ſpant de kroon, overtreft de anderen, is de beſte.*

Gloriam annonæ levatæ tulit. Liv. *Hy droeg den lof weg, hy had de eer van dat hy de leeftogt in prys vermindert had.*

Nullus de te gloriam paſtor ferat. Sen. Trag. *Dat geen herder den roem wegdrage van u bekoort te hebben.*

Ferre aliquid ab aliquo. Hor. *Iets van iemand ontfangen, verkrygen, verwerven, bekomen.*

Ferre repulſam. Cic. Liv. *Afgeſlagen worden, zyn verzoek verworpen, verſmaad zien: Een blaauwe ſcheen loopen.*

Nullius rei à me repulſam tulit. Corn. Nep. *Ik hebbe hem geen ding geweigert, of afgeſlagen.*

A me reſponſum tulit me nullo modo poſſe, &c. Cic. *Hy heeft van my antwoord gekregen, dat ik in geenen deelen konde, enz.*

Ferre aliquid alicui. Virg. Ad aliquem. Liv. *Een boodſchap aan iemand brengen: Iemand iets gaan zeggen, verwittigen, bekend maken, verſtendigen.*

Ferre

Digitized by Google

Ferre aliquod nuntium ad aliquem. Liv. *Een boodſchap, tyding, mare, of iets nieuws aan iemand brengen, gaan verhalen.*

Fero ad te flagitia alia boni hujus adoleſcentis. Ter. *Ik kome u weg andere ſchelmſtukken van dezen goeden jongeling verhalen, vertellen, bekend maken.* Ironicè.

Aliquam rem vulgò ferre. Liv. *Een zaak in't ligt, of aan den dag brengen, iets openbaren, wereldrugtig maken.*

Omnia ferre ſub auras. Virg. *Alles aan den dag, in't ligt brengen, of openbaren, ontdekken.*

Fers te nullius egentem. Hor. *Gy zegt, gy bereemt u, dat gy geenes dings gebrek helt, dat u niets ontbreekt, of mangelt.*

Se Bebrycia de gente ferebat. Virg. *Hy zeide, hy roemde dat hy uit het Bebryciſche volk geſproten was.*

Rectè te beatum ferunt, quoniam virtuti tuæ fortuna conjuncta eſt. Cic. *Met regt zeggenze dat gy gelukkig zyt, dewyl het geluk met uw deugd gepaart is.*

Ita fama ferebat. Ovid. Ita famâ ferebant. Liv. Ita famam ferebant. Plaut. *Het gerugt zeide dus: Dus liep het gerugt: Men ſprak dus onder de menſchen.*

Ad eum pro te verba tuli. Ovid. *Ik heb met of by hem tot u voordeel, tot uwen beſten woorden gewiſſelt, geſproken.*

Ferre aliquem ſermonibus. Tac. *Iemand op de tong, of praat helpen: Iemand ſchenden, laſteren, te na ſpreken.*

Crimina ferre in aliquem. Liv. *Iemand miſdaden te laſte leggen: Iemand valſchelyk beſchuldigen, laſteren.*

Fert animus dicere, &c. Ovid. Expromiere, &c. Lucan. *Ik ben genegen, van zin, van voornemen te zeggen, melden, verhalen, openbaren, enz.*

Plura dixi quàm opinio mea tulerit. Cic. *Ik hebbe meer dingen gezegt dan myn voornemen of oogmerk mede bragt,* dat is, *dan ik gedagt of voorgenomen hadde.*

Ferre alicui conditionem. Plaut. Ter. Cic. *Iemand een voorwaarde of beding voordragen, voorſlaan, voorhouden, aanbieden.*

Pacis conditiones ferre Romanis. Liv. *De voorwaarden van vrede aan den Romeinen voordragen, voorſlaan, aanbieden.*

Ferre aliquid Deo. Liv. *Gode iets aanbieden, opofferen, opdragen.*

Alicujus belli ferre Principatum. Cic. *Het bevel van een oorlog voeren: Veldheer van een oorlogsheir zyn.*

Qui arma ferre poſſunt. Cæſ. *Die de wapenen konnen dragen,*

‡ *bequaam om de wapenen te voeren.* Dit was by de Romeinen na het zeventiende tot het zesenveertigſte jaar, hy voegt'er nu en dan *per ætatem* by.

Ferre arma pro aliquo. Ovid. *De wapenen voor of tot voordeel van iemand dragen, voeren: Voor iemand ten kryg dienen.*

Vulnera ferre alicui. Ovid. *Iemand wonden of quetſuren toebrengen: Iemand wonden, quetſen.*

Ferre vulnus ab aliquo. Ovid. *Een wonde van iemand dragen, ontfangen.*

Ex aliquo victoriam ferre. Liv. *De overwinninge over iemand bekomen, bevegten: Iemand overwinnen.*

Ferre ſe, *of* Ferri aliquò. Virg. Ferre greſſus aliquò. Ovid. Ferre veſtigia aliquò. Ovid. Liv. *Zig ergens na toe vervoegen, begeven, ergens na toe gaan.*

Fer contrà manum, & pariter gradere. Plaut. *Geef my de hand en gaan wy te gelyk, te zamen, of nevens malkanderen.*

Pariter ferre gradum. Plaut. *Met of nevens iemand gaan, te zamen gaan.*

Semita vos feret ipſa. Catul. *De weg zelfs zal u daar brengen, na toe leiden.*

Itinera duo ad portam ferebant. Cæſ. *Twee wegen leiden, of ſtrekten na de poort toe.*

Aditus qui in portus ferunt. Front. *De toegangen of inkomſten die na de haven leiden, ſtrekken.*

Nulla ad ſpeluncam ſigna ferebant. Virg. *Geen teekenen leiden of ſtrekten na het hol,* dat is, *men vond geene teekenen of voetſtappen na het hol, of de kuil.*

Ferri equo. Virg. *Te paard ryden.* Lectica. Cic. In lectica. A. Gell. *In een rosbaar gevoert, gebragt worden.*

Illi ſe fert obviàm. Cic. Obvius. Virg. *Hy gaat hem te gemoed: Hy gaat hem ontmoeten.*

Viæ quæ ad eloquentiam ferunt. Cic. *Wegen die na de welſprekendheid leiden, ſtrekken: Wegen, middelen om welſprekend te worden.*

Ferre alicui auxilium. Ter. Cic. Virg. Opem. Cic. Hor. Ovid. Subſidium. Cæſ. Suppetias. Plaut. *Iemand hulp of byſtand aan of toebrengen: Iemand komen byſtaan, helpen, de behulpzame hand bieden.* Præſidium. Cic. *Iemand onderſtand doen, onderſteunen, de hand boven 't hoofd houden, voorſtaan, beſchermen.* Solatia. Propert. *Iemand trooſt toebrengen: Iemand vertroöſten, een hart in 't lyf ſpreken.*

Vis morborum fert pretia medentibus. Tac. *De zwaarte, kragt, of gewigt der krankheden brengen beloonингen of winſt aan voor de Geneesheeren: De veelvuldige qualen of ziekten doen de Geneesmeeſters ryk worden.*

Quid veſper ferat, incertum eſt. Liv. *Wat den avond mede zal brengen is onzeker: Het is ongewis wat'er van den avond gebeuren zal.*

Cometæ omen poſt ſe futuri ſanguinis ferunt. Sen. Ph. *De ſtaart ſtarren brengen een voorteeken van toekomende bloedſtortinge mede.*

Nihil jam iſtæ res mihi voluptatis ferunt. Ter. *Die zaken brengen my thans geen vermaak aan: Ik hebbe of ſcheppe nu gantſch geen vermaak in die dingen.*

Quid iſte fert tumultus? Hor. *Wat brengt dat geraas mede? Wat wil dien oploop zeggen?*

Eſt vetuſtum verbum, quod tamen conſuetudo ferre poſſit. Cic. *'Het is een oud woord, 't welk nogtans in de gemeene ommegang gedragen, geduld, gebruikt, of geſproken kan of mag worden.*

Si veſtra voluntas fert. Cic. Virg. *Indien u wil of genegentheid dat mede brengt,* dat is, *daar toe ſtrekt, zoo het u gelieft, of wel gevalt.*

Quantum tulit Apronii libido of voluntas. Cic. *Zoo verre als de wenſch of wille van Apronius meêbragt, ſtrekte: Zoo veel als Apronius wenſchte of wilde.*

Si ita commodum veſtrum fert. Cic. *Indien uw gemak, belang, of gelegentheid zulks mede brengt, of toelaat.*

Quid res, quid tempus, quid cauſa ferat, ipſe perſpicies. Cic. *Gy zult zelfs zien wat de gelegentheid, de tyd, en de zaak zal mede brengen,* dat is, *vereiſſchen.*

Quæ fert adoleſcentia. Ter. *Dingen die de jeugd mede brengt, na zig ſleept.*

Ad voluptatem toto feruntur impetu. Cic. *Zy worden met een grooten drift of geweld tot de welluſt gedreven, aangevoerd.*

Alii multitudinis judicio feruntur. Cic. *Andere worden door het oordeel der meenigte gedreven, vervoert.*

Ad id efficiendum omni fertur cogitatione. Corn. Nep. *Hy word met alle zyne gedagten tot het uitvoeren van die zake gedreven: Hy denkt nagt en dag om dat te doen, of uit te werken.*

Contemtum vitæ præ ſe ferunt. Cic. *Zy betuigen uiterlyk een veragtinge van't leven: Zy geven voor datze het leven veragten.*

Fiduciam Orator præ ſe ferat. Quintil. *Dat een Redenaar of Redenvoerder ſtoutmoedigheid betuige, of doe blyken.*

Sæpe ſuprà feret quàm fieri poſſit. Cic. *Dikwils zal hy hooger draven, als doenlyk is: Hy zal dikwils de zaken grooter maken, alsze zyn.*

Clam ferre iram adverſus aliquem. Liv. *Zyn gramſchap of toorn heimelyk dragen,* dat is, *tegen iemand verbergen, verborgen of bedekt houden, ontveinzen.*

Præ ſe ferre iram, triſtitiam, &c. Liv. *Gramſchap, droefheid, enz. voorwenden, betuigen, uiterlyk betoonen.*

Ferre aliquid occultè. Ter. Obſcurè. Cic. *Iets heimelyk dragen,* dat is, *verbergen, verborgen of bedekt houden.*

Haud dubiè ferebant Minutium Fabio prælaturos. Liv. *Zy hielden het niet verborgen: Zy ontveinſden niet, datze Minutius boven Fabius zouden verheffen, ſtellen.*

Ut ſe fert ipſe. Cic. *Gelyk hy zig draagt,* dat is, *toont: Gelyk hy zelfs betuigt, of toont door zyne daden.*

Scelus aliqua tutum, nulla ſecurum tulit. Sen. Trag. *Een ſchelmſtuk heeft wel iemand veilig,* dat is, *ongeſtraft dog nooit gerust van gemoed laten blyven: Men heeft wel ſchelmſtukken zonder ſtraffe, dog nooit zonder knaginge van gewiſſe bedreven.*

Doctè aliquam ferre fallaciam. Plaut. *Een bedrog liſtiglyk voortzetten, beſtieren, beleggen.*

Perſonam feret non inconcinnus utramque. Hor. *Hy zal beide de perſonaadjen aardiglyk, na't leven ſpelen.* Te weten van *Wyſgeer* en *Hoveling.*

Digitized by Google

Illud haud inultum ferent. Ter. *Dat zullenze niet ongeroken gedaan hebben.*

Non feret quin vapulet. Plaut. *Hy zal niet gaan of ik zal hem kloppen, ik zal hem moeten ſlaan of aſroſſen.*

Ex eorum vita multum Populus tulit. Sen. Ph. *Het volk heeft veel nut of voordeel uit hun leven getrokken*, dat is, *ze hebben het volk in hun leven zeer veel goed, voordeel of grooten dienſt gedaan.*

Ferre ſe civem. Tac. Pro cive. Liv. *Zig als een borger, of voor den borger toonen, verklaren.*

Tales innumerabiles noſtra civitas tulit. Cic. *Onze ſtad heeft ontelbare zulke luiden voortgebragt.*

Beatus, ni unum deſit, animus qui moderatè iſthæc ferat. Ter. *Gy zyt gelukkig ten zy u dit eene ontbreke, (te weten,) een gemoed het welk dit met bedaardheid of geduld kunt verdragen.*

Id mihi fraudem tulit. Cic. *Dit heeft my bedrogen, of doen dwalen.*

Alicujus ferre imaginem. Plaut. *Iemands beeld dragen, vertoonen,* Door 't aantrekken van zyn kleederen, en 't aannemen van zyn naam.

Ne per te ferat quominus, &c. ſeq. ſubj. Cic. pro Quinctio. 99. *Dat het aan u niet ſcherte, hapere, dat, enz.*

Stulti vita tota in futurum fertur. Sen. Ph. *Het leven van een dwaas ſpeelt altyds op het aanſtaande.*

Strepitus armorum ad cœlum fertur. Salluſt. *Het wapengekryſch klinkt tot den hemel.*

Ferri alicujus rei cupiditate. Cic. *Door begeerte tot iets gedreven worden.*

Ferri ſpectandi ſtudio. Hirt. *Gedreven, geprikkelt worden, door driſt of zugt om iets te zien.* Cupiditate pugnandi. Hirt. *Door luſt tot vegten, ſtryden gedreven, gepert, geprikkelt worden.* Odio in aliquem. Corn. Nep. *Door haat tegen iemand aangezet, gedreven worden: Iemand haten.*

Fertur ille vir gloriâ. Cic. *Die man word door roem gedreven, aangenoopt, aangeprikkelt.*

Scio quò ferantur. Sen. Trag. *Ik weet waar toe ze vervoerd, of gedreven worden*, dat is, *ik weet haar voornemen, of toeleg.*

Anacharſidis epiſtola fertur his verbis. Cic. *Men heeft nog een brief van Anacharſis in deze woorden.*

Fertur eum hoc facere. Tibul. Tac. *Daar word gezegt, men zegt of verhaalt, dat hy dit doet.*

Quot putas annos illum ſecum tuliſſe? Petron. *Hoe vele jaren meent gy dat hy gehad of geleeſt heeft?*

Vitis hæc ad terram fertur. Colum. *Deze wynſtok daalt of helt na de aarde.*

Cætera fluminis ritu feruntur. Hor. *Andere dingen worden gedreven*, dat is, *vloeyen gelyk een ſtroom.*

Ferri ſua ſponte in aliquid. Sen. Ph. *Gewilliglyk of van zig zelven tot iets gedreven worden, geneigd, genegen zyn, of trek hebben.*

Infinitè fertur, ut flumen, oratio. Cic. *Een rede of redenvoering vloeit oneindiglyk, zonder ophouden, gelyk een rivier of vloed.*

Rhenus per fines illos fertur. Cæſ. Liv. *Den Ryn word gedreven*, dat is, *loopt, vloeit, ſtroomt door die grenzen, of landen.*

Duo ſub nomine illius, libri feruntur. Quintil. *Daar zyn twee boeken in de wereld onder zyn naam.*

Fertur de Sileno fabella quædam. Cic. *Een zeker quaakje word van Silenus vertelt.*

De hoc tres ſententiæ feruntur. Cic. *Over deze zake worden drie gevoelens verhaalt, heeft men driederley gedagten.*

Ad gloriam fertur quiſque. Cic. *Yder een word tot roem aangeprikkelt, aangenoopt, gedreven.*

Ferri laude. Corn. Nep. *Door loſſprake verheven*, dat is, *geprezen, gelooft worden.*

Eſtne, ut fertur, formâ? Terent. *Is ze zoo ſchoon als men zegt?*

Philoſophia, ut fertur, virtutis continet & officii diſciplinam. Cic. *De wysbegeerte, gelyk men zegt, behelſt de leere van deugd en ſchuldige pligt.*

Fertur Juno coluiſſe Carthaginem. Virg. *Men zegt dat Juno voor Karthago agting had.*

Regii is generis ferebatur. Liv. *Men zeide of verhaalde dat hy van koninglyken geſlagte was.*

De hoc fertur ut ſit Arcas nomine. Hygin. *Men verhaalt van hem dat hy Arkas genoemd is.*

Hoc dictum fertur in primis. Ter. *Dit ſpreekwoord word voornamentlyk of doorgaans gebruikt, gaat zeer in zwang.*

Hæc poëmata feruntur. Lucil. *Deze vaarzen of gedigten worden hoog geagt, gaan zeer in zwang.*

Periclis ſcripta quædam feruntur. Cic. *Men leeſt of ziet eenige ſchriften van Perikles.*

Tota ferris Româ. Propert. *Gy zyt te Rome in yders mond, een yder ſpreekt of praat te Rome van u.*

Quid ferunt miti lenia verba ſono? Tibul. *Wat brengen deze vleyende woorden met een zagt geluid mede? Wat willen die beduiden.*

Dulcia non ferimus. Ovid. *Wy verdragen geen zoete dingen*, dat is, *zoete dingen zyn niet goed of gezond voor ons.*

Dicere non norunt quid ferat hora ſequens. Tibul. *Zy weten niet te zeggen wat het volgende uur zal mede brengen, of wat daar in zal gebeuren.*

Finitimas in bella feram rumoribus urbes. Virg. *Ik zal de naburige volkeren door gerugten tot den oorlog aandryven, ophitſen, aanporren, aanzetten, opwekken.*

Quam longè ſpem tulit aura meam. Ovid. *Hoe verre heeft de wind myn hope gedreven*, dat is, *hoe ben ik in myn hope bedrogen, te leur geſteld?*

Verba ferunt venti. Ovid. Sabin. *De winden dryven myn woorden weg, myn woorden verdwynen in de wind*, dat is, *zyn gantſch onnut, doen geen goed, baten niets, al myn zeggen is te vergeefs.*

Ne hæc noſtris ſpectentur ab annis quæ ferimus. Virg. *Laat deze dingen die wy voorſtaan niet afgemeten of geoordeelt worden volgens onze jaren.*

Hæc ipſum ſublimè ferent. Ovid. *Deze dingen zullen hem verheffen, ten top van eere doen ſteigeren.*

Quo noſcumque feret fortuna. Hor. *In wat voor een plaats ons de Fortuin ook zal brengen, geleiden.*

Hos juſtus in hoſtem fert dolor. Virg. *Een regtvaardige gramſchap dryft, moedigt of port hem op de vyand aan.*

Domino ferre tributa. Ovid. *Schattinge aan zyn Heer betalen*, dat is, *hem jaarlykſche vrugten voortbrengen.* Sprekende van een vrugtboom.

Fluctu Regnum caſus aſſiduo fert. Sen. Trag. *Het geval ſolt of dryft het ryk met gedurige baren*, dat is, *houd het ryk in een gedurige beweginge of onruſt.*

Ni me fortuna inimica tuliſſet. Virg. *Ten zy een ongunſtige Fortuin my geſlingert had*, dat is, *indien my het geluk niet vyandig of nadeelig hadde geweeſt.*

Dum me levis aura ferebat. Ovid. *Zoo lang als my een zaſte wind voort droef*, dat is, *zoo lang als ik een woinig geluk hig was, toen my het geluk eenigzins begunſtigde.*

Captivo ſe ferre in auro. Virg. *Met van den vyand genomen goud verciert gaan.*

Jamque parum firmo me mihi ferre grave eſt. Ovid. *En nu valt my, onpaſſelyk zynde, het gaan ongemakkelyk.*

Corpus feram tumulo. Virg. *Ik zal het lighaam of lyk in 't graf dragen.*

Dedecet ingenuos tædia ferre ſui. Ovid. *Het betaamt geen vrygeborene*, dat is, *edelmoedigen, verdriet in hun zelven te dragen*, dat is, *hebben.*

Mutuos ignes ferat. Sen. Trag. *Partem ferat caloris.* Ovid. *Dat hy onderlinge manne vlammen lyde, dat hy wederzydſche liefde toedrage.*

Ferre voluptatem. Ovid. *Vermaak ſcheppen, genieten.* Gaudia magna. Ovid. *Groote vreugde of blydſchap ſcheppen, genieten.*

Servo nubere Nympha tuli. Ovid. *Een Nymph zynde hebbe ik kunnen beſtaan een ſlaaf te trouwen.*

Hæc de te gaudia feram. Ovid. *Ik zal deze vreugde van u ontfangen, weg dragen, verwerven, erlangen.*

Alicui gaudia ferre. Prop. *Iemand blydſchap aanbrengen, vreugde aan doen, vervoerzaken.* Dolorem diſceſſu. Virg. *Iemand ſmart of droefheid toe brengen, aandoen door zyn vertrek.*

Te virtus opera ad majora tulit. Ovid. *Uw dapperheid heeft u tot grooter dingen geport, aangezet, opgewekt.*

Ferre pedem choris. Hor. *Danſen.*

In digito ſuo ferre aliquem. Ovid. *Iemand of zyn beeltenisſe in een ring geſneden of afgebeeld dragen.*

Digitized by Google

Ferte viam vento facilem. Virg. *Geef ons een voorſpoedige goede wind en behoude reis.*

Feret hæc aliquam tibi fama ſalutem. Virg. *Dit gerugt zal u eenig voordeel aanbrengen, verooraaken.*

Plura dixi quàm opinio mea, aut voluntas ferebat. Cic. *Ik hebbe meer gezegt dan myn voornemen of wille mede bragt, dan ik eerſt gedagt of gewilt hadde.*

Ferre aliquid ſecum. Virg. *Iets met zig mede dragen, brengen, voeren.* De aliquo loco. Virg. *Iets uit een plaats brengen, dragen, voeren, weg nemen, weg dragen.*

Non tulit hæc unquam ulla dies. Ovid. *Deze dingen zyn nooit geweeſt of gebeurt.*

Orion in vada cæca tulit. Virg. *Het regengeſtarnte dreef ons op blinde, verborge, onder water leggende zandbanken.*

Quocumque ira, quò dolor, quò ſpes ferret, huc ire pergam. Sen. Trag. *Daar de gramſchap, daar de ſmart, daar de hope my zal voeren, daar zal ik verder na toe gaan.*

Nomen ab æterna poſteritate feres. Ovid. *Gy zult een grooten naam by alle nakomelingen voeren, hebben:* dat is, *Gy zult in de gedenkeniſſe der nakomelingen eeuwig leven.*

Hanc ſine me ſpem ferre tui. Virg. *Laat my deze hope van u weg dragen, hebben, laat ik dit van u hopen.*

Per quinque ferens natalibus annos. Ovid. *In het vyfſtiende jaar na zyn geboorte tredende.*

Sic ora ferebat. Virg. *Dus droeg hy zyn trony,* dat is, *dusdanig was zyn aangezigt of wezen.*

Scripta ferunt vetuſtatem of annos. Ovid. *De ſchriften verdragen, wederſtaan de oudheid of de jaren,* dat is, *worden door de oudheid of jaren niet vermindert.*

Vix mens triſtitiæ noſtra tuliſſet onus. Ovid. *Myn gemoed zou naauwlyks de droefheid verdragen of wederſtaan hebben.*

Ferre alicui frigus. Catul. *Iemand koude aan brengen,* dat is, *koud maken.*

Vultus of Lumina ferre ad aliquem locum. Ovid. *De oogen of 't gezigt op een plaats ſlaan, zyn oogen na een plaats wenden, keeren.*

Originis hujus gaudia longa feras. Juven. *Draag,* dat is, *geniet de langdurige vreugde van uit dit geſlagt geproten te zyn.*

Vivus per ora feretur. Virg. *Hy zal in de monden der menſchen leven.*

Lethi cauſa ferere mei. Ovid. *Gy zult de oorzaak van myn dood genoemd, gezegt worden: Men zal zeggen dat gy myn dood veroorzaakt hebt.*

Samos nunc Samothracia fertur. Virg. *Samos word nu Samothracia genoemt.*

Grajo Procyon nomine fertur. Cic. in Arat. *Hy word met een Griekſche naam Procyon genoemd, geheten.*

Vox minax de gutture fertur. Ovid. *Een dreigende ſtemme breekt, komt uit zyn keel.*

Vox fertur ad aures. Virg. *Een ſtem komt tot de ooren,* dat is, *men hoort een ſtemme.*

In thalamos feruntur. Ovid. *Zy gaan na bed, zy gaan leggen ſlapen.*

Frangimur heu fatis, inquit, ferimurque procellâ! Virg. *Wy worden, zegt hy, door 't noodlot verwonnen, of afgemat, en door den ſtorm geſolt.*

Fertur id Tarquinium dixiſſe, cùm eſſet exul. Cic. *Men zegt dat Tarquinius dit gezegt heeft toen hy balling, of uit Rome gedreven was.*

Ingentem factis fer ad æthera Trojam. Virg. *Voer het groote Troje door uw bedryf ten hemel: Doe het vermaarde Troje door uw daden ten hemel ſteigeren.*

Omne tulit punctum, qui, &c. Hor. *Hy ſpant de kroon, hy heeft den prys weg gedragen, die, enz.*

Ferre fumum. Lucret. *Rook uitwerpen, rooken.* Favillam. Virg. *Damp uitwerpen.* Lumen. Virg. *Ligt geven, verſpreiden.*

Hos flammæ tulerunt. Virg. *De vlammen hebben hen verteert, verſlonden.*

Ferre aliquid alicui. Propert. Ovid. *Iemand iets brengen,* dat is, *aanbieden, ſchenken, op offeren, vereeren.* Ferte Deæ flores. Ovid. *Bloemen aan de Godinne opofferen.*

Vota ferre alicui of ad aliquem. Ovid. *Geloften of beloften aan iemand doen.*

Deo ferre ſacra. Virg. Propert. *Gode offeren, offerhande doen.* Tura of Turis honorem. Ovid. *Wierook aan God opofferen, een brand offer van wierook doen.* Preces. Virg. *Gebeden aan God uitſtorten, doen.* Pro vitibus uvam. Tibul. *Druiven aan God offeren tot erkentenis van der wyngaarden vrugtbaarheid.*

FĔRŌCĬA, æ. f. Cic. Corn. Nep. *Fierheid, grootmoedigheid, ſtoutmoedigheid, dapperheid, moed, hope.*

Ferocia animi. Liv. *Heldhaftige moed, groote dapperheid, onverzaagdheid.*

Ætolorum omnis ferocia in verbis, non in factis. Liv. *Alle de moed der Ætoliers beſtaat in woorden, niet in de daden.*

Aliquantùm Gallicam ferociam vincere. Liv. *De hitte, drift, of fierheid der Gaulen eenigzints overwinnen of intoomen.*

Ferocia. Cic. Ovid. *Hoogmoedigheid, trotsheid, opgeblazenheid, barsheid, hoovaardy, laatdunkendheid, vermetelheid, verwaandheid, fierheid, moedigheid.*

Ferociam Thracum diſciplinâ Macedonum temperaverant. Flor. *Zy hadden de woeſtheid of ruwheid van de Thracers door de tugt of beſchaafdheid der Macedoniers verzagt.*

Ferociam alicujus comprimere. Cic. Cohibere. Plin. J. *Iemands fierheid, of trotsheid intoomen.*

Quæ hæc ferocia eſt? Plaut. *Wat onbeſchaamtheid, of vermetelheid is dit?*

FĔRŌCĬO, is, īrĕ. Ovid. A. Gell. *Fier, hoogmoedig, trots, bars zyn, opgeblazen, laatdunkend, vermetel zyn.*

Ferocit. Car. apud Feſt. *Hy handelt vermetelyk, hoogmoediglyk, met trotsheid.*

Ferociens oratio. A. Gell. *Een hevige, fiere, trotſe reden, of drift ig vertoog.*

FĔRŌCĬTĀS, ātĭs. f. Cic. *Wildheid, woeſtheid van een paard.*

Ferocitas. Cic. Hirt. *Fierheid, hoogmoed, trotsheid, opgeblazentheid, barsheid, vermetelheid, verwaandheid, laatdunkendheid, hoovaardy, moedigheid.*

Ferocitatem alicujus reprimere. Cic. Comprimere. Cic. *Iemands hoogmoed beteugelen, iemands opgeblazentheid of verwaandheid intoomen.*

FĔRŌCĬTĔR. adv. Plaut. Cic. *Hoogmoedigly, moedigly, vermetelyk, verwaandelyk, op een trotſe, barſe, opgeblaze wyze, op een fiere, verwaande, laatdunkende wyze.*

Ferociter in Tarquinium erat invectus. Liv. *Hy voer geweldig of heviglyk tegen Tarquinius uit.*

FĔRŌCŪLUS, à, ūm. Hirt. *Eenigzins hoogmoedig, moedig, trots, verwaand, vermetel, wat fier: Eenigzins opgeblazen, bars, laatdunkend, hoovaardig.*

FĔRŌNĬA, æ. f. Hor. *Een fontein of bron* in Kampanie.

FĔRŌX, ōcis. omn. gen. Ter. Cæſ. Cic. *Fier, opgeblazen, hoogmoedig, hoovaardig, trots, bars, verwaand, vermetel, laatdunkend, moedig.*

Ferox mentis. Ovid. Animi. Tac. Corde. Sen. Trag. *Hoogmoedig, opgeblazen, trots van geeſt.*

Quia tecum eram, propterea animo eram ferocior. Plaut. *Ik was moediger van geeſt, of trotſer, om dat ik by u was.*

Ferox naturâ. Cic. *Fier, opgeblazen van aart of natuur.* Robore corporis. Tac. *Trots, hoogmoedig, vermetel op ſterkte des lighaams.* Formâ. Plaut. *Hoogmoedig, opgeblazen, trots, verwaand op ſchoonheid.* Fortunis. Accius. *Opgeblazen, hoovaardig, vermetel op rykdommen of middelen.* Victoriâ & viribus. Liv. *Fier, moedig, trots op overwinninge en krachten.*

Secundis rebus ferox. Salluſt. *Hoogmoedig, trots, verwaand in voorſpoed.*

Ferox ſcelerum. Tac. *Opgeblazen, trots op 't wel uitvallen zyner ſchelmſtukken.*

Ferox. Salluſt. Hor. *Kloekmoedig, dapper, grootmoedig, ſtoutmoedig, held of manhaftig, onverſaagd.* Horatius en Ovidius, voegen 'er ſomtyds *bello* en Livius *ad bellandum* by.

Animus ferox. Virg. *Een verheven, edel, groot, onverſchrokke gemoed.*

Feroces populi. Virg. *Heldhaftige, ſtrydbare volkeren.*

Genus armorum ferox. Meſſala Corvin. *Een ontzagchelyk volk in de wapenen: Een ſtrydbaar volk.*

Oratio ferox. Liv. Cic. *Een fier, ſtout, of moedig vertoog.*

Dicta ferocia. Liv. *Fiere, moedige, ſtoute, onverſaagde woorden.*

Feroces miſeriæ. Sen. Ph. *Scherpe, zware, harde, onverdroofelyke ellenden, ongevallen, rampen.*

Ferociſſimæ ſunt affectiones amoris, atque odii. A. Gell.

De

Digitized by Google

De driften of hartstogten van lieſde en haat zyn zeer hevig, geweldig, of kragtig.

Dolet quoties cogitur eſſe ferox. Ovid. *Het doet hem zeer, het ſpyt hem zoo dikwils als hy gedwongen word geſtreng, hard te zyn, of ſtrengheid te gebruiken.*

FERRĀMENTŪM, I. n. Cæſ. Cic. Hor. *Yzer gereedſchap, of tuig.*

* Ferramentum. Celſ. Petron. *Een yzer gereedſchap van een Wendheeler.*

FERRĀRIĀ, æ. f. Cæſ. Liv. *Een yzer groeve*, vulgò, *yzermyn.*

FERRĀRIĀ, æ. f. *Ferrare*, een ſtad en Hartogdom in Italie.

FERRĀRIÆ, ārūm. f. plur. *Ferriers*, een ſtad in Provence. Het is ook een burgt in het Gâtinois by Montargis.

FERRĀRII, ōrūm. m. plur. Veget. *Yzerwerkers, arbeiders in yzer-groeven.*

FERRĀRIŪS, II. m. Pallad. l. 1. tit. 6. *Een yzerſmid, ſmid.*

FERRĀRIŪS, ă, ūm. Plaut. Hirt. *Van yzer, tot yzer behoorende.*

Ferrarius faber. Plaut. Celſ. *Een yzerſmid.* Ferraria officina. Plin. H. *Een ſmiſſe of ſmits winkel.*

FERRĀTĪLIS, is. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Genus ferratile. Plaut. *Het yzer of keten-dragend geſlagt*, dat is, *de ſlaven.*

FERRĀTŪS, ă, ūm. Virg. Liv. Colum. *Met yzer beſlagen, voorzien.*

Ferrati poſtes. Enn. Virg. Stat. *Yzere of met yzer beſlage deuren.*

* Aquæ ferratæ. Sen. Ph. *Wateren na 't yzer ſmakende.*

* Ferratus. Horat. *Gewapend, geharnaſt, met wapenen voorzien.*

In fronte sciei ſtatuerat ferratos. Tac. *Hy had de gewapende of geharnaſte in de voorhoede van 't leger geſteld.*

* Ferratus. Plaut. *Geketend, in kettingen geſlagen, geſloten.*

FERRĔUS, ă, ūm. Plaut. Cic. Sen. Trag. *Van yzer, van yzer gemaakt.*

Ferrea ſolea. Catul. *Een hoef-yzer.*

Ferrea manus. Cæſ. Liv. *Een yzere hand: Een haak, hoek, harpoen.*

Indipiſci navem ferrea injecta manu, *of* In aliquam navem ferreas manus injicere. Liv. Ferreis injectis manibus navem religare. Cæſ. *Een ſchip met dreggen, of haken vaſt maken, vaſt binden, ſjorren.*

Ferrea tunica. Varr. *Een panſier*, volgens 't gevoelen van Joſ. Scaliger. Dit was een yzer wapen, by de ouden Gaulen gebruikelyk, thans een korſelet of borſt-harnas genoemd.

Ferreus color. Vitruv. *Een yzeragtige, duiſtere verw.*

* Ferreus. Cic. Juven. *Hard als yzer, onbewegelyk, die alles zonder te ontſtellen aanziet.*

Non ego ſum ille ferreus, qui fratris cariſſimi mœrore non moveat. Cic. *Ik ben die yzer- of ſtaalhartige niet, die niet geraakt worde door de droefheid van een zeer lieven broeder.*

In patientia laboris, ferrei propè corporis animique erat. Liv. *In 't uitſtaan van arbeid was hy byna van een yzer of ſtaal lighaam en gemoed (by maniere van ſpreken).*

Virtutem duram, & quaſi ferream eſſe volunt. Cic. *Zy willen ons doen gelooven, of ſtellen dat de deugd zeer geſtreng, en om zoo te ſpreken, van yzer*, dat is, *zeer hard en ongemakkelyk is.*

Ferreus ſcriptor. Cic. *Een yzer harde*, dat is, *ruw, onbeſchaafd, lomp Schryver.*

Ferreum os. Cic. Catul. *Een yzere of ſtale troony: Een onbeſchaamd bakkes.*

Ferreus. Cic. Propert. *Hard, yzer of ſtaalhartig, onbewegelyk, ongevoelig.*

Ferreus eſſem, ſi te non amarem. Cic. *Ik zoude van yzer of ſtaal zyn*, dat is, *zeer ongevoelig, indien ik u niet beminde.*

Ferreus. Tibul. Ovid. *Onverbiddelyk, ſtreng, wreed, ongenadig, onbarmhartig, onmenſchelyk.*

Ferrea ſors vitæ. Ovid. *Een zeer ſlegte, ruwe, ſchrale levensſtand.*

Ferrea jura. Virg. *Yzere*, dat is, *harde, ſtrenge, ongenadige wetten.* Decreta. Ovid. *Harde, ſtrenge, ongenadige, onwederroepelyke vonniſſen, gewyſdens, keuren.*

Ferrea vox. Virg. *Een yzere*, dat is, *onvermoeide, of onvermoeyelyke ſtem.*

Ferreus ſomnus. Virg. *Een yzere*, dat is, *eeuwige ſlaap, de dood.* Imber. Virg. *Yſſel-regen.*

† FERRĪCRĔPĪNŪS, ă, ūm. Fericrepinæ inſulæ. Plaut. *Eylanden door 't gelnid van yzer of ketenen wedergalmende.* Om dat 'er vele geketende of geboeyde ſlaven waren.

† FERRĪTĔRĪ, ōrūm. m. plur. Plaut. *Die de yzere kettingen doen ſlyten: Geketende ſlaven.*

FERRĪTĔRĪUM, II. n. Plaut. *Slyting, of draginge van kettingen.*

FERRĪTRĪBĀCES, ācūm. m. plur. Plaut. *Die yzere kettingen dragen.*

FERRŪGĪNĔŪS, ă, ūm. Plin. H. Claud. *Yzergraauw.* Item, *roeſtig.*

Ferrugineus ſapor. Plin. H. *Yzeragtige ſmaak.*

Ferrugineus color. Plaut. Virg. *Violette verw.*

Ferruginea cymba. Virg. *Een roeſtige, duiſtere, droevige, doodſche boot.*

Nemus ferrugineum. Virg. *Een dik, duiſter, donker, naar, eenzaam boſch.*

FERRŪGĪNŪS, ă, ūm. Lucret. *Zie* Ferrugineus.

FERRŪGO, ĭnĭs. f. Plin. H. *Roeſt van yzer, yzer-roeſt.*

* Ferrugo. Virg. Plin. H. *Duiſtere roode verw die 't zwart naby komt.*

Ferrugo picta. Tibul. *Zekere verw in de regenboog.*

Ferrugo. Virg. Ovid. *Duiſtere roodheid.* Gelyk in de Zon ten tyde van verduiſteringen is.

Ferrugo. Claud. *Violette verw.*

Ferrugo. Catul. *Yzer-graauw, of duiſtere verwe.*

Ferrugo. Ovid. *Roeſt, roeſtige bleeke blaauwte, de verw van de Nyd.*

Animus mala ferrugine purus. Lucan. *Een gemoed van quaden roeſt*, dat is, *van ondeugden zuiver, gezuiverd.*

FERRŪM, I. n. Cæſ. Cic. *Yzer.*

Naſcitur ibi in maritimis regionibus ferrum. Cæſ. *Het yzer groeit aldaar by de zeekuſten.*

* Ferrum. Cic. Virg. Hor. *Een zwaard, degen.* De Poëten gebruiken dit woord om allerhande yzer geweer te beteekenen, te weten een pyl, piek, een ploeg-yzer, enz.

Ferrum. Cæſ. Cic. *De wapenen, 't yzer, ſtaal.*

Sive occidere mavis, ferro meo venio. Petron. *Dog zoo gy my liever wilt dood ſlaan, kome ik met myn zwaard.*

Exhibuit ad ferrum quadringentos Senatores. Suet. *Hy vertoonde vierhonderd Raadsheeren in 't ſtrydperk om te ſchermen met ſchild en zwaard.*

Iſocrates non in acie verſatur & ferro, ſed quaſi rudibus ejus eludit oratio. Cic. *Iſocrates komt niet in den ſtryd of voor 't ſtaal, maar zyn reden of vertoog ſpeelt gelyk als met ſtokjes of tyzies*, dat is, *zyn manier van ſpreken is niet als van een pleiter ter zake, maar van een oeffenaar der Redenkonſt.*

Cùm videret ferrum ſuum in igne eſſe. Sen. Ph. *Toen hy zag dat zyn yzer in 't vyer was*, dat is, *dat zyn belang in de ſchaal lag of gevaar liep.*

In ferrum atque in vincula conjecti. Cic. *In boeyen en banden geſmeten, vaſt gezet.*

Crura ſonant ferro. Tibul. *Zyn beenen maken gelnid door de ketenen.*

Dare ferrum. Lucan. *Het zwaard of 't regt van 't zwaard geven, overgeven: Een opperhoofdige magt geven.* Ferrum pro jure ferri aut vitæ neciſque.

Ah! lapis eſt ferrumque, qui, &c. Tibul. *Ach! hy is een ſteen of ſtuk yzer*, dat is, *zoo hard als ſteen of yzer, die*, enz.

FERRŪMĔN, ĭnĭs. n. Plin. H. *Soudeerſel, het welke dient om iets mede te ſonderen, ſoudeer ſtoffe.*

Furto calcis ſine ferrumine ſuo cementa componuntur. Plin. H. *By mangel van kalk maakt men tiras zonder behoorlyke vaſtheid.*

Ferrumen in auro Chryſocolla vocatur. Plin. H. *Het ſoudeerſel in goud word berggroen genoemd.*

Ferrumen. Petron. *Lym.* Celſus gebruikt dit woord om alles te beteekenen, dat gebroke beenderen, enz. te zamen doet vereenigen.

Ferrumen. A. Gell. *Cieraad, dat men by de gedagten van een Schryver voegt.*

FERRŪMĪNĀTĬO, ōnĭs. f. Paul. Juriſc. *Soudeerſel, ſondeering.*

Digitized by Google

FERRŪMĪNĀTŪS, ă, ūm. Plin. H. Petron. *Gesoudeerd, by een gevoegd, aan een gehegt.*
Annulus ferreis velut stellis ferruminatus. Petron. *Een ring gelyk als met yzere starren gesoudeerd, verciert, bezet.*
FERRŪMĪNO, ās, āvī, ātūm, āre. acc. Plin. H. *Souderen, by een voegen, aan een hegten.*
Scyphum argento ferruminare. Pompon. Jurisc. *Een kop met zilver by een souderen.*
* Illud ferruminat fracturas. Plin. H. *Dit hegt de breuken.*
Vitrum sulphuri concoctum ferruminatur in lapidem. Plin. H. *Glas met zwavel gekookt word tot een steen verandert.*
FERTĀTŪS, ă, ūm. Dialis quotidie fertatus est. Fabius Pictor apud A. Gell. *Aan den Priester van Jupiter worden dagelyks koeken geoffert.*
FERTĪLIS, is. m. & f. lĕ, Is. n. Cæs. Cic. Virg. *Vrugtbaar, wel of veel dragende, overvloedig.*
Agri fertiles fructuum. Cic. *Landeryen, landsdouwen, velden die vele vrugten dragen.*
Fertilis frugum pecorumque tellus. Hor. *Een land, vrugtbaar, overvloeyend van vrugten en vee, of beesten.*
Insula fertilis agro, viris, armisque. Liv. *Een eiland vol vrugtbare landeryen, mannen, en goede wapenen.*
Fertilis annus. Tibul. Propert. Sen. Ph. *Een vrugtbaar, overvloedig, rykelyk, gezegend jaar.*
Mare fertile testæ. Hor. *Een zee vrugtbaar, overvloeyend van schulpvisschen.*
Fertilissimæ deliciarum urbes. Valer. Max. *Steden zeer vrugtbaar, dat is, overvloeyende, of vol van vermakelykheden.*
Ingenia virtutis ex se fertilia. Sen. Ph. *Geesten of timborsten die van zelfs in deugden vrugtbaar zyn.*
Marathon & Salamis gloriæ fertilia nomina. Valer. Max. *Marathon en Salamis, Namen overvloedig of vrugtbaar van roem of luister*, dat is, *Namen zeer vermaard door den roem die alduar behaalt is.*
Fertilis quæstus. Plin. H. *Vrugtbare*, dat is, *merkelyke, groote winst.* Materia. Sen. Ph. *Een overvloedige, wydloopige, ryke stoffe.* Cura Plin. H. *Een voordeelige, nutte voorzienige, vrugtbare zorge, kommer.*
Hæc loca sunt voto fertiliora tuo. Ovid. *Deze plaatsen zyn vrugtbaarder als gy wenscht.*
FERTĪLĪTĀS, ātis. f. Cæs. Cic. Sallust. *Vrugtbaarheid*, van een stuk lands, een gewest, boom, enz.
* Pretia medicamento sunt pro fertilitate litorum. Plin. H. l. 9. c. 40. *Deze artseny heeft een prys na den overvloed die men daar van op de stranden vind.*
* Fertilitas. Cic. *Opprunkinge, optooyinge, opschikkinge, verciering met kleederen, overdaad van kleederen of gewaad, pragt van kleederen.*
Virginibus Lacænis magis palæstra, Eurotas, sol, pulvis, labor, militia in studio est, quàm fertilitas barbara. Cic. 2. Tusc. 36. *De Lacedemonische maagden scheppen grooter vermaak in het worstelen in (het zwemmen in) de Rivier Eurotas, in het uitstaan van de hitte van de Zon, van stof, van arbeid, en in den oorlog, dan in de Barbarische of vremde pragt van kleederen.*
* Fertilitas. Ovid. *Vrugtbaarheid van een vrouw.*
* Fertilitas. Ovid. *Vrugtbaarheid des vernufts, bequaamheid, schranderheid, gaven van geest of verstand.*
FERTĪLĪTĔR. adv. Plin. H. *Vrugtbaarlyk, overvloediglyk.*
FERTĪLĪŪS. adv. Plin. H. *Vrugtbaarder, overvloediger, in grooter meenigte.*
FERTŪM, ī. n. Cat. Perf. *Een gewyde offer koek, offer-brood.*
FERTŪS, ă, ūm. *Vrugtbaar.* Terra ferta frugibus. Poëta apud Cic. *Een vrugtbaar land.*
FERVEFĂCIO, is, fēci, făctum, făcĕre. acc. Plaut. Cat. *Heet maken, koken, doen koken, of zieden.*
Aquam fervefacere. Celf. *Water koken of doen koken, zieden.*
Eam materiam fervefacito cum congio vini veteris. Cat. *Kookt, of zied dit goed in ruim twee sloopen ouden wyn.* Een Congius hield ses Romeinsche Sextarii.
FERVEFACTŪS, ă, ūm. abl. Cæs. *Heet gemaakt, gekookt, gezoden.*
Fervefactum vinum. Plin. H. *Heet gemaakte wyn: ook, pruisschende, arbeidende wyn.*
FERVĔNS, entis. omn. gen. Plaut. Cic. *Zeer heet, kokend of ziedend heet.* Men zegt *Ferventior* en *Ferventissimus.*
Aqua fervens. Cic. *Kokend, ziedend, heet water.*
Fervens. Cæs. Ovid. *Heet, brandend, blakend, vlammend.*
Fervens rota. Ovid. *Een heet wiel, een heet rad*, door beweginge. Pavimentum. Plin. H. *Een heete vloer*, door dorschen, enz. Aurum. Mart. *Blinkend, straalend, glinsterend, schynend goud.*
Ferventes horæ diei. Plin. H. *De heete of heetste uren van den dag.*
* Animus fervens. Cic. *Een heet, hittig, hevig, driftig, geweldig gemoed of hart.*
Mero fervens. Juven. *Door wyn verhit, dronken.*
Vulnus fervens. Ovid. *Een gantsch versche of nieuwe wonde, quetsuur.*
Fervens. Juven. *Volkryk, vol volks of menschen, van een grooten toeloop of doortogt.* Van een weg, straat, of gedeelte van een stad gesproken.
Fervens area messibus. Sen. Trag. *Een vloer of plaats daar men 't gemaaide dorscht, een dorschvloer.*
Fervens torrens. Ovid. *Een snelle, geweldige stroom.*
Rapido ferventius amni ingenium. Hor. *Een verstand vlugger, voortvariger dan een snellen stroom.*
Lucri cupidine fervens. Claud. *Heet of verhit door de begeerte of hope van winst.*
FERVĔNTĔR. adv. Cæl. ad Cic. *Heviglyk, vieriglyk, geweldiglyk, driftiglyk.*
FERVĔO, ēs, fērbŭi, fērvērĕ. Plaut. *Heet zyn, koken, zieden:* ook, *arbeiden, pruisen*, gelyk wyn, enz.
Fervet vinum. Plin. H. Mustum. Colum. *De wyn, de most arbeid, pruist.*
Fervet æstu pelagus. Cic. *De zee zied van de barning, is ontstuimig, ontroerd, beroerd.*
Cœpit subitò cursu orationis fervere. Sen. Ph. *Hy begon met een schielyke oploopendheid in zyn vertoog, hevig of vol vier te worden.*
Non tentabimus vitia, dum fervent. Sen. Ph. *Wy zullen de ondeugden niet aantasten, terwyl ze in de hitte van den drift zyn.*
Fervent omnia piratis. Varr. *Het krielt overal van zeeroovers, of de zeeroovers ontveiligen alle de zeen.*
Terrâ marique fervebat obsidio. Flor. *Het beleg ging te land en ter zee dapper voort.*
Inter eos pugna fervet. Juven. *De stryd of het gevegt word tusschen hen heet*, dat is, *hevig.*
Lethi fervebat amore. Sil. *Hy brande van liefde of begeerte tot de dood: Hy wenschte vieriglyk om te sterven.*
Fervet irâ. Sen. Trag. Animus fervet ab ira. Ovid. *Hy zied van gramschap: Zyn gemoed brand, blaakt van toorn.*
Fervet immensum dolor. Sen. Trag. *De smart treft of grieft my oneindiglyk.*
Fervet opus. Virg. *Het werk gaat heet van den rooster: Het werk vordert lustig, gaat treffelyk voort.*
Fervet Herculis fanum. Mart. *De tempel van Herkules heeft zeer grooten toeloop van menschen.*
Lector mihi ferveat. Pers. *Dat de lezer my met aandagt of yver leze.*
Fervent examina putri de bove. Ovid. *Heele zwermen van Byen komen dik voor den dag uit een verrot koebeest.*
FERVĒSCO, scis, ĕscĕrĕ. Plaut. Sen. Trag. *Koken, zieden; arbeiden of pruisschen.*
Terræ fervescunt Sole. Lucret. *De aarde of landeryen worden heet door de Zon.*
Ventus mobilitate sua fervescit. Lucret. *De wind word fel, of hevig door de beweginge.*
Ventorum validis fervescunt viribus undæ. Lucret. *De golven worden ontstuimig door de groote kragt der winden.*
FERVĬDĔ. adv. Die dit *adverbium* van Plautus by brengen, vergrypen zig, daar staat *Ver vide.* Trucul. 2. sc. 4. v. 2.
FERVĬDŪS, ă, ūm. Cic. Hor. *Zeer heet, hittig, hevig, brandend.* Men gebruikt *Fervidior* en *Fervidissimus.*
Pars mundi fervida. Cic. *Een heet gedeelte of lugtstreek der werelds.*
Fervida musta. Ovid. *Arbeidende, pruisschende most.* Febris. Lucret. *Een heete koorts.* Rota. Hor. *Een heet wiel of rad*, door de beweginge.
Fervidus ventus. Lucret. *Een hevige, geweldige, felle, woedende wind.*
Fervidus. Cic. Catul. Ovid. *Heet, hevig, verhit, vierig, vol vier, brandend, blakend, vlammend.* Sprekende van een

Digitized by Google

perſoon, het hart, de geeſt, dapperheid, enz.

Fervida mens. Sen. Trag. *Een verhit, brandend, driftig gemoed.*

Fervidus irâ. Virg. *Verhit, hevig door gramſchap, brandend, blakend van toorn.*

Vir fervidi animi: Liv. *Een man van een oploopend, grimmig gemoed.* Ingenii. Sen. Ph. *Een man van een hevig of grimmigen aart: Een man van een inborſt vol vier.*

Fervidus. Cic. *Vol vier, hevig, yverig, driftig.* Van een verroog, enz. geſproken.

Æquor fervidum. Hor. *Een ontroerde, ontſtuimige zee.*

Tibi ſim fervida cura. Tibul. *Dat ik u een yverige zorge zy,* dat is, *dat ik teederlyk van u bemind werde.*

FERVĬSCO, ſcĭs, ĭſcĕrĕ. Lucret. *Zie* Ferveſco.

FĔRŬLA, æ. f. Virg. Colum. *Birk wortel.* Een ſtruik, den Ouden bekend.

Ferula baculorum uſum ſenectuti præbet. Plin. H. *Het Birkwortel-hout ſtrekt, geeft den ouderdom het gebruik van ſtokken,* dat is, *dient hun in plaats van ſtokken.*

Ferulæ. Sen. Ph. Juven. *Roeden van Birk-wortel,* daar men miſdadigen mede ſloeg.

Ferula. Juven. Mart. *Een plak,* daar de meeſters de jongens mede ſlaan.

Manum ferulæ ſubduximus. Juven. *Wy hebben onze handen de plak onttrokken, wy zyn de roede ontwaſſen, wy zyn geen ſchooljongens meer.*

Ignem Prometheus in ferula detulit in terras. Hygin. *Prometheus heeft het vyer in een houte lepel op de aarde gebragt.*

Ignem aſſervare in ferula. Plin. H. *Vier in een houte nap bewaren.*

Ferulæ. Celſ. Colum. *Scheenborden, houte ſpalmſels,* die de Wondheelers aan gebroke beenen gebruiken. *Breuk ſpanen.*

Ferulæ. Plin. H. *De horens van jonge harten.*

FĔRŬLĂCĔŬS, ă, ūm. Plin. H. *Dat gelyk als Birken-wortel is.*

† FĔRVO, ĭs, ĕrĕ. Pompon. apud Non. *Branden, vlammen uitwerpen.*

Fervit ignis. Pompon. *Het vyer brand, is ontſtoken, ontvonkt.* Ahenum Titinn. *De ketel is heet, kookt, zied.*

*** Fervere cæde. Virg. Valer. Flacc. *Heet, hevig of heftig worden door 't doodſlaan.*

Fervere. Ter. Petron. *Ontvonken, ontſtoken worden, vuur vatten: Heet van toorn, gramſtuerig worden.*

Cùm fervit maximè, tam placidum, quàm ovem reddo. Ter. *Als hy ten hoogſten vergramt is, maak ik hem zoo mak als een ſchaap.*

Cor irâ fervit, *of* Fervit pectus iracundiâ. Accius. *Zyn hart is door gramſchap ontſtoken, blaakt of brand van toorn.*

Omnia tunc pariter vento nimbiſque videbis fervere. Virg. *Dan zult gy alles door winden en ſtormbuyen ontroerd zien.*

Domus hæc fervit flagitiis. Pompon. *Dit huis blaakt, of is gantſch beſmet van ſchelmſtukken.*

Totum inſtructo Marte videres fervere Leucaten. Virg. *Men zag'er de gantſche kaap van Leukate in rep en roer, door een leger in volle ſlagorde.*

FĔRVŌR, ōrĭs. m. Lucret. Cic. Varr. Sen. Ph. *Hitte, hevigheid, brand.*

Fervor mundi. Cic. *De hitte des hemels.* Oceani, maris. Cic. *Het branden, barning, de ongeſtuimigheid van de zee.* Oceani. Cic. *Ebbe en vloed der zee.* Muſti. Varr. *Arbeid, pruiſſinge van den nieuwen moſt.*

Fervores. Vitruv. *De vyeren, de ligten of ſtarren des hemels.*

* Fervores. Plin. H. l. 24. c. 19. *Vyerigheden, ontſtekingen.*

* Fervor ætatis. Cic. Sen. Trag. Adoleſcentiæ. Sen. Ph. Juventæ. Ovid. *Het vyer, de hitte van de jeugd.*

Fervorem & audaciam ætas quotidie aufert. Liv. *D'ouderdom neemt dagelyks de driften en ſtoutheid van de jeugd weg. De hitte en onbezuisdheid der jeugd vergaat met de jaren.*

In ipſo morbi fervore. Celſ. *In 't hevigſte of in de hitte van de ziekte.*

Fervor. Virg. *Hitte, hevigheid, heftigheid, drift, hartstogt.* Cicero voegt'er *mentis* by.

In primo fervore (dolotis.) Sen. Ph. *In de eerſte hevigheid of aankomſte van de pyn.*

Leges pro vitiorum, quibus medendum eſt, fervoribus mutantur, atque flectuntur. A. Gell. *De wetten worden veranderd en gebogen,* dat is, *uitgelegd na de grootheid der miſdaden, die men genezen,* dat is, *voorkomen of belet ten moet.*

Fervor. Lucan. *Razerny, woede, uitzinnigheid, zeer hevige drift of hartstogt.*

Æſtuat avido fervore legendi. Claud. *Hy brand of blaakt van begeerlyke drift tot of om te lezen.*

Lumina fervor aſperat. Claud. *Vyerigheid verſtramt de oogen.*

FĔRŬS, ī. m. Virg. *Een beeſt, een dier.* Dit woord beteekent Accius apud Non. c. 4. 198. Virg. 2. Æn. v. 51. & 5. Æn. v. 818. Manil. 5. v. 77. & v. 360. Petron. in Satyric. *Een paard.* Catullus epigr. 64. v. 85. Phedr. 1. fab. 21. v. 8. & 2. fab. 1. v. 6. Claud. Laud. Herc. v. 78. *Een leeuw.* Apud Cic. de Divin. 63. *Een draak.* 7. Æn. v. 409. Phedr. 1. fab. 12. v. 9. & 2. fab. 8. v. 14. *Een hart.* 8. Metam. v. 355. Phedr. 4. fab 3. v. 3. *Een wild zwyn.* 11. Metam. v. 396. *Een wolf.* Colum. l 7. c. 3. de R. R. *Een bok.* Claud. in Nupt. Hon. & Mar. v. 138. *De Zee-trompetter Triton,* die gelyk als een waterpaard zwemt. Daar is niemand buiten Columella, die dit woord in *Proſa* gebruikt heeft, dan eenige flegte Latynſche Schryvers, Arnobius, Nazarius, enz.

FĔRŪS, ă, ūm. Cic. Ovid. *Wild, woeſt, ruw.*

Feræ pecudes. Varr. *Wilde beeſten, dieren.*

Avis fera. Plaut. *Een wilde vogel.*

Feri fructus. Lucret. Virg. *Wilde, ruwe vrugten.*

Lac ferum. Manil. *Beeſten-melk.*

* Ferus. Cæſ. Cic. *Wild, woeſt, ruw, grof, plomp, ongemanierd, onbeſchaafd.* Van menſchen, van de natuur, manieren, enz. geſproken.

Nulla gens tam fera (eſt) cujus mens non imbuerit Dei opinio. Cic. *Geen volk is zoo wild, woeſt, of ruw, welker gemoed geen gevoelen van God is ingeprent.*

Fera agreſtiſque vita. Cic. *Een wild, woeſt, ongemanierd leven.*

Feri cultus. Hor. *Wilde, woeſte, onbeſchaafde manieren, zeden.*

Ferus. Prop. Ovid. *Kyzzuzig, ſtout, dapper, moedig, onverzaagd.*

Homines feri magnæque virtutis. Cic. *Fiere, ſtoute menſchen, en van groote dapperheid.*

Ferus. Cic. Catul. Virg. Ovid. *Barbaarſch, wreed, onmenſchelyk, ontzagchelyk, ſtreng.*

Britanni hoſpitibus feri. Hor. *De Britten, wreed of woedende tegen vreemdelingen,* Die ze, volgens tuig van Strabo, in plaats van offerhanden op offerden.

Fera fata. Hor. *Doodelyke, rampzalige, ongelukkige noodlotten, of voorvallen.* Facta. Lucret. Sen. Trag. *Wreede, gruwelyke, gruwzame, vervloekte daden.*

Ferus oculus. Plin. H. *Een ſoort van kruid, anders* Aſyla *genoemd, by ons vogelkruid.*

FĔSCENNĬA, æ. f. Plin. H. *Galeſe,* Een ſtad en Hartogdom onder 't gebied van den Roomſchen ſtoel in Italie.

FĔSCENNĪNŬS, ă, ūm. Catul. Virg. Hor. *Van Galeſe, te Galeſe geboren.*

Feſcenninus verſus. Liv. *Vaarzen of deuntjes uit het naai mandetje: dertele liedjes,* zoo genaamd na Galeſe, daar men die eerſt op de bruiloften zong.

FĔSCENNĪNŬS, ī. m. Senec. Trag. *Zie* Feſtenninus verſus.

FĔSCENNĬŪM, ĭī. n. Cat. *Zie* Feſcennia.

FĔSCENNĬŪS, ĭī. m. Nuptiales feſcennii. Plin. H. lib. 15. c. 22. *Zie* Feſcenninus verſus.

FĔSSŬS, ă, ūm. Cicer. Liv. *Moede, vermoeid, afgemat, mat, afgeſlooſd.*

Feſſus viâ. Ovid. Liv. Longo itinere. Liv. *Moede, vermoeid, afgemat door de reis, van het reizen.* Plorando. Hirt. *Moede van weenen, afgemat door ſchreyen.* Cæde. Virg. Phæd. *Vermoeid, afgemat van doodſlaan.*

Eos quamvis de via feſſos ac pene exanimes videas. Cic. *Hoewel gy hen moede of afgemat van de reis, en by na buiten hun adem of adamloos ziet.*

Feſſus ævo. Lucret. Ætate. Virg. Annis. Ovid. Senectâ. Plin. H. *Afgeſlooſd, afgemat, uitgeput, magteloos door ouderdom of hooge jaren.* Vitâ. Plin. H. *Moede, walgende van 't leven.* Metu. Liv. *Buiten zig zelven of half dood van vreeze.* Populationibus. Liv. *Verwoeſt door ſtroopery en.*

Digitized by Google

Tædio malorum. Liv. *Afgemat, afgeſloofd door 't verdriet van zyne rampen of ongevallen.*

Provincia oneribus feſſa injuriis Magiſtratuum. Tac. *Een wingewest afgemat*, dat is, *verdrukt, uitgeput, belast met zware laſten of ſchattingen door de onregtvaardigheden der Overheden.*

Res feſſæ. Virg. Sen. Trag. Plin. J. *Gantſch vervalle, hoopelooze, verlore, onherſtelbare zaken.*

Feſſus turbam vectare novam. Sen. Trag. *Vermoeid, afgemat, moede, afgeſloofd door 't overvoeren van de nieuwe of verſche meenigte.*

Tua jam fletu lumina feſſa tument. Tibul. *Uwe door 't weenen vermoeide, afgematte oogen zyn reets gezwollen.*

Feſſus morbis. Liv. *Afgemat, afgeſloofd, uitgeput door ziekte of krankheid.*

Feſſus. Catul. Tibul. Horat. Ovid. *Afgeſloofd, afgemat, zwak, quynende, uitgeput, kragteloos.* Sprekende van een lighaam, een perſoon, het verſtand, enz.

Feſſus curâ. Ovid. *Vermoeid, afgeſloofd, overſtelpt door droefheid.*

Pectus feſſum curis. Sen. Trag. *Een hart door droefheden afgemat, afgeſloofd, overſtelpt.*

Feſſi operum. Hor. *Moede, vermoeid, afgemat, afgeſloofd door werken.*

Feſſi rerum. Virg. *Afgemat, afgeſloofd door uitgeſtane moeiten.*

Feſſa dies. Stat. *Een ten einde loopende dag.* Vis. Sen. Trag. *Uitgeputte, gebroke of afgeſloofde kragt.*

Feſſum novale. Colum. *Uitgeput, braak of dras land.*

FESTINĀBŪNDŬS, ă, ūm. Valer. Max. *Zig haaſtende, haaſt hebbende, zig ſpoedende.*

FESTINĀNTĔR. adv. Cæſ. Cic. Suet. *Haaſtiglyk, met haaſt of ſpoed, ras, met een ſnap of vaart.* Plinius Hiſt. en Columella zeggen *Feſtinantiùs. Haaſtiglyker, met grooter haaſt.*

Boves feſtinanter mandunt. Colum. *De oſſen eten haaſtiglyk of ras.*

Faſces feſtinantiùs victor reddiderat, quàm ſumſerat Imperator. Colum. *Overwinnaar zynde, gaf hy de bondelen*, dat is, *teekenen van 's gebied raſſer of met grooter haaſt over, dan hy die als Veldheer aangenomen hadde.*

FESTINĀTĬM. adv. Siſen. & Pompon. apud Non. *Haaſtiglyk, met haaſt, ras, met een ſnap, of vaart.* Tacitus gebruikt *Feſtinatius. Met grooter haaſt, haaſtiglyker.*

FESTINĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. Hirt. *Haaſtinge, haaſt, voortvarendheid, naarſtigheid, vaardigheid, ſpoed.*

Mea feſtinatio non victoriæ ſolùm avida eſt, ſed etiam celeritatis. Cic. *Myn voortvarendheid is niet alleenlyk begeerig, of haake niet alleen na de overwinninge: maar ook na de verhaaſtinge van dien.*

Feſtinationem adhibere. Colum. *Haaſt gebruiken, zig haaſten, ſpoeden.*

Plena feſtinationis epiſtola. Cic. *Een brief vol haaſt, met grooten haaſt geſchreven.*

Admirabilis eſt hujus pomi feſtinatio. Plin. H. *De voortvarendheid, of 't ras groeyen van deze vrugt is verwonderlyk.*

Ambitioſa feſtinatio. Quintil. *Haaſt van belang, aangelegene haaſt, ſpoed.*

Feſtinatio ut ea explicem quæ exorſus ſum. Corn. Nep. *De haaſt (dien ik hebbe) om de dingen, die ik begonnen hebbe, te ontvouwen.*

Conditionem præcipiti feſtinatione rapui. Petron. *Ik nam de voorwaarde zeer ſpoediglyk aan.*

In oppido feſtinatio & inigens terror erat. Salluſt. *In de ſtad was een groote beweginge of oploop en ſchrik.*

FESTINĀTŌ. adv. Plin. H. Colum. Quintil. Juſtin. *Haaſtiglyk, ſpoediglyk, met haaſt, ras, met een ſnap of vaart.*

FESTINĀTŌR, ōrĭs. m. Deze plaats in Quintiliaan is vervalſcht, men moet *Feſtinatio* lezen in 2. Declam.

FESTINĀTŬS, ă, ūm. Liv. Ovid. Stat. Quintil. *Verhaaſt, met ſpoed afgelegd, afgedaan, ten einde gebragt.* Van een reis, werk, enz. geſproken.

* Feſtinatus. Lucan. Stat. Tac. *Verhaaſt, haaſtig, ontydig, onverwagt.* Sprekende van eer-ampten, de dood, enz.

FESTINĔ. adv. Cic. *Haaſtiglyk, met haaſt, ras, vaardiglyk, met een ſnap of vaart, by tyds, ter goeder ure, terſtond, vroegjes.*

Soles hæc feſtinè odorari. Cic. *Gy zyt gewoon deze dingen vroeg, in tyds te rieken, in de neus te hebben*, dat is, *te weten.*

FESTĪNĬS, ĭs. m. & f. nĕ, ĭs. n. Titin. apud Non. *Zig haaſtende, ſpoedende.*

FESTĪNO, ās, āvī, ātŭm, āre. Plaut. Ter. Cic. *Zig haaſten, verhaaſten, haaſten, haaſt maken, ſpoeden, voortvarend zyn.*

Feſtinare ad aliquem. Hygin. Plin. H. *Na iemand ſpoeden, met haaſt loopen.* Ad aliquem locum. Plin. H. *Na een plaats ſpoeden, loopen.* In aliquem locum. Quintil. *Zig met haaſt in een plaats werpen, begeven.*

Feſtinavit ut ad me litteras Dolabellæ perferret. Cic. *Hy heeft zig gehaaſt, geſpoed, op dat hy my de brieven van Dolabella zoude brengen.*

Plura ſcripſiſſem, niſi tui feſtinarent. Cic. *Ik had meer geſchreven indien uw volk geen haaſt had gehad.*

Feſtinare in aliqua re. Cic. *Haaſt in een zaake maken, een zaak met ſpoed af doen, voltooyen.*

Mortem in ſe feſtinavit. Tac. *Hy heeft zyn dood verhaaſt, hy heeft zig zelven gedood.*

Quid feſtinas? Ter. *Waarom haaſt gy u, of waarom zyt gy bewogen?*

Omnes feſtinant intus totis ædibus. Plaut. *Zy zyn binnen in dat huis alle vol haaſt, in roere of beweginge.* Horatius zegt *Cuncta feſtinat domus. Het gantſche huis, alle het volk, of de huisgenooten zyn in roere, op de been, in beweginge.*

Feſtinare ad vinum non oportet. Celſ. *Hy behoord zig niet te verhaaſten met wyn drinken*, Van een zieke geſproken.

Feſtina ad nos venire. Cic. *Haaſt of ſpoed u ons toe te komen.*

Deſungi prælio feſtinat. Liv. *Hy maakt haaſt om den veldſlag te ſlaan.*

Quæ lædunt oculos, feſtinas demere. Hor. *Gy haaſt u met het weg nemen der dingen die d'oogen quetſen, zeer doen.*

Feſtinat placere tibi. Mart. *Hy is voortvarend om u te behagen.*

Componere lites inter eos feſtinat. Hor. *Hy is voortvarend om de geſchillen tuſſchen hen te beſlissen.*

Animo cupienti nihil ſatis feſtinatur. Salluſt. *Niets word genoeg verhaaſt, of voortgezet voor een begeerlyk*, dat is, *driftig, verlangend gemoed.*

Nec virgines feſtinantur. Tac. *Ook worden de maagden niet haaſtiglyk, vroeg, of jong uitgehuwelykt.*

Sponte ſua feſtinat opus. Sen. Ph. *Het werk gaat van zig zelve ſpoedig voort.*

Feſtinare fugam. Virg. *De vlugt verhaaſten, met haaſt vlugten, de vlugt nemen.* Veſtes. Ovid. *Kleederen met haaſt of met een ſnap maken.*

FESTĪNŬS, ă, ūm. Cic. Virg. Ovid. *Haaſt makende, ſpoedende, voortvarende.*

Feſtino ſimillimus decurro. Cic. *Ik loope na beneden gelyk iemand die haaſt heeft.*

Gaudet mori feſtinus in ortum. Claud. *Na zyn opgang ſpoedende ſchept hy vermaak in 't ſterven*, dat is, *hy ſchept vermaak in zyn dood om zyn leven te vernieuwen.*

Feſtinus voti. Claud. *Verlangende, hakende om zyn wenſch te genieten.* Sprekende van een perſoon, die zig iets dat hy wenſchte verbeelde, om het zelve in de voorbaat te genieten.

* Feſtinus. Stat. Valer. Flacc. Claud. *Voorbarig, vroeg, voor den tyd komende.* Van dapperheid of ouderdom geſproken.

FESTĪVĔ. adv. Plaut. Cic. *Genouchelyk, vermakelyk, aardiglyk, lieflalliglyk, op een aangename, vrolyke, luſtige wyze.*

Feſtivè. Cic. *Volgeſtiglyk, aardiglyk, vernuftiglyk.*

Feſtivè jocari. Mart. *Genouchelyk, aardiglyk ſchertſen.*

Feſtivè crimen contexitur. Cic. *De miſdaad of beſchuldiginge word aardiglyk, of op een belachchelyke wyze opgemaakt.*

FESTĪVĬTĔR. adv. A. Gell. Næv. apud Non. *Zie* Feſtivè.

FESTĪVĬTĀS, ātĭs. f. Cic. *Genouchelykheid, vermakelykheid, aardigheid, lieflalligheid, luſtigheid, aangenaamheid, blykheid, kortswyligheid, bekoorlykheid, verheugdheid, vrolykheid in een rede.*

Sermonis feſtivitatem debet habere narratio. Auct. ad Her. *Een verhaal moet aardigheid, of lieflalligheid van reden hebben.*

Feſti-

Digitized by Google

Feſtivitas. Cic. *Geeſtigheid, zinlykheid, beſchaafdheid, netheid van taal.*

Feſtivitas faciliùs auribus dijudicari, quàm verbis demonſtrari poteſt. Cic. *De geeſtigheid (van een rede) word beter door de ooren onderſcheiden, dan met woorden getoont kan werden.*

Gorgias his feſtivitatibus inſolentiùs abutitur. Cic. *Gorgias misbruikt deze loopies, of aardigheden met te groote vryheid.* Sprekende van (Antitheſes) tegenſtellingen, en zinſpelingen.

Feſtivitas. Ter. *Edelmoedigheid, mildadigheid, beusheid, gulhartigheid.*

Offerre alicui feſtivitatem. Plaut. *Iemand vermaak of vreugde aanbrengen, aandoen.*

Quid agis, mea feſtivitas? Plaut. *Wat doet gy, ô myn vermaak of vreugde,* dat is, *myn lieve of beminde vriend?*

FĔSTĪVŬS, ă, ŭm. Plaut. Ter. Cic. *Vrolyk, verheugd, blyde, lieffelyk, luſtig, aardig, geeſtig, lieftallig, geneuchelyk, aangenaam, vermakelyk, kortswylig, bekoorlyk.* Sprekende van zaken en perſonen. Men zegt *Feſtivior* en *Feſtiviſſimus.*

Feſtivus locus. Plaut. *Een aangename, vermakelyke, geneuchelyke, bekoorlyke plaats.*

Oratio feſtiva. Cic. *Een vrolyke, aangename, geneuchelyke, kortswylige rede, of vertoog.*

Poëma feſtivum. Cic. *Een aardig, geeſtig, aangenaam, lieftallig, vermakelyk gedigt: Een vreugde-lied.*

Librorum habeo Antii feſtivam copiam. Cic. *Ik hebbe te Antium een hoop vermakelyke, aangename boeken.*

FĔSTRĀ, æ. f. Feſt. *Een venſter.* Makrobius zegt, dat Ennius
‡ dit woord heeft gebruikt, en dat Antonius Gniphon een Taalkundige ten tyde van Cicero, daar van een werkje van geſchreven heeft. Hy voegt'er by, dat dit is, *een poort of winkel in een kapelle.*

FĔSTŪCĀ, æ. f. Colum. Plin. H. *Een ſpruitje, ſpruitſel, ſcheut, of plantje van een boom.* Item, *een ſtroohalm.*

Feſtuca. Plaut. Perſ. *Het ſtokje of de roede, de welke men op 't hooſd van een ſlaaf leide om hem vry te maken.*

Feſtuca. Plin. H. *Dravig, gebaarde evene,* zeker kruid.

FĔSTŪCĀRĬŬS, ă, ŭm. A. Gell. *Van een ſtokje of roede, met de ſtok of roede gedaan,* te weten als men iemand in een bezit van iets ſtelt of vry maakt.

FĔSTŪCŬLĀ, æ. f. Pallad. l. 5. tit. 8. *Een ſcheutje, plantje, ſpruitjeltje.*

FĔSTUM, ī. n. Hor. Ovid. Colum. *Een feeſt, een feeſt- heilige dag, of vierdag.*

Alicui feſta parare. Ovid. *Heilige of vierdagen voor iemand aanregten.*

Alicujus feſta colere. Ovid. *Iemands feeſt of heilige dag vieren, houden.*

Hoſpitis adventu feſtum genialiter egit per quinque dies. Ovid. *Hy heeft een feeſtdag van vyf dagen over de komſt van zyn vriend gevierd, gehouden.*

FĔSTŬS, ă, ŭm. Cic. Tibul. *Feeſtelyk, van een feeſt, van een feeſt- heilige- of vierdag.*

Hæc dies *of* Lux eſt feſta illi. Ovid. Hodie illius eſt feſtus dies. Plaut. *Deze dag is, of heden is het zyn feeſt- vier- of heilige dag.*

Populi Romani feſtus dies. Cic. *Een feeſt- vier- of heilige dag by de Romeinen.*

Diem feſtum habere. Plaut. Agere. Sen. Ph. Celebrare. Sen. Trag. *Een feeſt, feeſtdag, vier- of heiligen dag vieren, onderhouden.* Inſtituere de nomine alicujus. Virg. *Een heilige, feeſt- of vierdag ter eere van iemands naam in of aanſtellen.*

Diem feſtum alicujus nomine agere. Cic. *Een feeſt, heiligen, of vierdag, ter eere van iemand, of zyn naam houden, vieren.*

Alicujus natalem feſtum habere. Corn. Nep. *Iemands geboorte dag vieren, onderhouden.*

Dies feſtos agere adventûs alicujus. Cic. Diem adventu alicujus feſtum celebrare. Liv. *Heilige, feeſt, of vierdagen, wegens iemands aankomſte vieren, houden, aanſtellen.*

Celebrare dies feſtos ludorum. Cic. *Vier, heilige of feeſtdagen van ſpelen vieren, houden.*

* Dies feſtos agitare. Cic. Virg. *Vier, heilige, of vrolyke dagen houden, zyn vermaak nemen, vreugde plegen.* Delerere. Ter. *Heilige dagen verlaten,* dat is, *zyn vermakelykheden ſtaken.*

Feſtus. Hor. Ovid. Plin. J. *Blyde, vrolyk, vermakelyk, aangenaam, luſtig, lieffelyk, ſchoon, gelukkig.*

Pax feſta. Plin. H. *Een blyde, gelukkige, goede vrede.*

Feſtus clamor. Plin. J. *Een vreugde geſchreeuw, geroep van blydſchap, vrolyk gejuich.*

O feſtum diem! Sen. Trag. *O blyde, gelukkige, gezegende dag!*

Feſtæ arces. Ovid. *Een kaſteel daar men vreugde pleegt.* Dapes. Hor. *Feeſten, gaſtmalen.*

Feſta convicia. Sen. Trag. Matt. *Blygeeſtige ſchertſen, of boerteryen.*

Feſtus cultus. Sen. Trag. *Gewaad of kleederen die men op heilige of feeſt dagen draagt: Zondags kleederen.* Pagus. Hor. *Een dorp daar men een heilige of feeſt dag houd of viert, een boere kermis.*

FĔSŬLÆ, ārŭm. f. plur. Cicer. Liv. *Fieſoli.* Een ſtad in
‡ Toskane, daar voorheen de voorzeggers woonden, ze heeft den naam van Feſula, een van de zeven Hyades, waar van Heſiodus en Silius Italicus gewag maken.

FĔSŬLĀNŬS, ă, ŭm. Cic. *Van Fieſoli, te Fieſoli geboren.*

FĔTĔO, ēs, ēre. Plaut. *Stinken, qualyk, leelyk, of vuns rieken.*

Fetet anima illius. Plaut. *Zyn adem ſtinkt, riekt qualyk, hy heeft een ſtinkenden adem.*

Fetere multo vino, *of* mero. Mart. Claud. *Van veel wyn ſtinken, na veel druive nat rieken.*

Cocus muriâ condimentiſque fetens. Petron. *Een kok, riekende na ſauſen en ſmakelyke ſpyzē.*

* Fetet tuus mihi ſermo. Plaut. *Uw rede ſtinkt,* dat is, *walgt of mishaagt my.*

FĔTĬĀLĬS, ĭs. m. Cic. Varr. Liv. *Een Heraut, een krygs of oorlogs bode, een der Prieſters die zorg droeg over 't regt der*
‡ *volkeren.* Gelyk als het verklaren van oorlog, 't maken van vrede, of ſtilſtand van wapenen, enz. Alsze beſloten hadden oorlog te voeren, verkozenze vier uit de hunnen om het aan den vyand af te kondigen. Manutius en Voſſius zeggen dat men *Fetialis*, en niet *Facialis*, of *Fœtialis* moet lezen.

FĔTĬĀLĬS, ĭs. m. & f. ālĕ, ĭs. n. *Van een Heraut, of oorlogs bode.* Jus fetiale. Cic. *Het regt 't welk de Heraulten, of oorlogs boden handhaafden, of voorſtondan.*

FĔTĬDĬTĀS, ātĭs. f. Sen. Ph. *Stank, quade of vieze reuk.*

FĔTĬDŬS, ă, ŭm. Cic. *Stinkend, qualyk riekend, vies van reuk.*

Oleum fetidum. Cat. *Stinkenden oly.*

Piſces fetiti. Plaut. *Stinkende, bedorve viſſen.*

Anima fetida. Plaut. *Een ſtinkende adem.*

Fetidi cibi. Plin. H. *Sterk of vies riekende ſpyzen.* Gelyk ajuin, look, enz.

FĔTĬFĔR, ă, ŭm. Plin. H. *Vrugtbaar makende, vrugtbaar, vrugtdragend.*

Fetifer potu Nilus. Plin. H. *De Nyl, die door zyn water vrugtbaar maakt.*

FĔTĬFĬCO, ās, āvī, ātŭm, āre. Plin. H. *Jongen voortbrengen, voortteelen.* Sprekende van vogelen en viſſen.

FĔTĬFĬCŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Jonge dieren voortbrengende, voortteelende, dienſtig tot het voortbrengen van jongen.*

FĔTO, ās, āvī, ātŭm, āre. Colum. *Jongen kippen, voortteelen.* Sprekende van gevogelte.

Illæ aves ſxpius non ſetant. Colum. *Deze vogelen kippen niet dikwils, krygen niet dikwils jongen.*

FĔTŎR, ōrĭs. m. Cic. Celſ. Colum. *Stank, quade, vieze, onaangename reuk.*

Fetorem tollere. Plin. H. *Een ſtinkende of quaden adem weg nemen.*

Reconditorum verborum fetores. Auguſt. apud Suet. *Stank van verouderde, of gantſch in ongebruik geraakte woorden.*

FĔTŪRĀ, æ. f. Cic. Virg. *Voortteelinge, voortbrenginge der dieren.*

Fetura humana. Varr. *De menſchelyke kindervorming.*

Fetura. Varr. *De dragt of tyd van dragen van dieren.*

Poſt feturam. Colum. *Na 't werpen van dieren.*

Fetura. Virg. Ovid. Plin. H. *De dragt, de vrugt, het jong van een dier.*

* Fetura pecuniæ. A. Gell. *De vrugt,* dat is, *de renten,* vul-

go,

Digitized by Google

gò, *interesſen, inkomen, winſt, of woeker van geld.*
Opus natum apud me proximâ ſeturâ. Plin. H. *Een werk dat korteling van my gemaakt is.*
FĔTŬS, ă, ūm. Cic. *Vol van iets.*
Feta. Virg. Colum. *Een beeſt met, of vol jongen.*
Feta. Virg. Colum. *Een beeſt dat geworpen heeft.*
Feta. Varr. 2. de R. R. c. 10. *Een kraamvrouw.*
* Fetus. Cic. Virg. Ovid. *Vol van iets, dat iets in zig begrypt, opgepropt.*
Terra feta frugibus. Cic. *Een vrugtbaar land.*
Præcordia feta irâ. Sil. *Een hart, zwanger, vol, opgekropt van gramſchap.* Belli. Sil. *Een hart na oorlog verlangende, hakende.*
Loca feta auſtris. Virg. *Plaatſen daar de zuide winden veel waayen.*
Machina feta armis. Virg. *Een gereedſchap of tuig vol wapenen.*
FĔTŬS, ūs. m. Cic. Virg. *Voortteelinge, voortbringinge der dieren.*
Fetus. Cic. Varr. *De dragt der dieren, de tyd van dragen in beeſten.*
Vaccæ fetibus inutiles. Colum. *Koeyen die niet meer bequaam zyn tot kalven, of dragen.*
* Uno fetu geminos parit. Plaut. *Zy baart op eene tyd twee kinderen, ze komt in de kraam of word verloſt van tweelingen.*
Fetus. Cic. Virg. *Jongen van dieren.*
Fetus pecudum. Cic. *Jongen van vee, of dieren.* Terræ. Cic. *De vrugten der aarde.* Arborei. Virg. Arborum. Plin. H. *Vrugten van loomen, ooſt.*
Fetus. Cic. Tibul. Ovid. *Een kind.*
Cornelia duodecimo jam fetu amiſſo nullo dolore confecta, Nunquam, inquit, &c. Cicer. *Kornelia nu het twaalfde kind verloren hebbende, (en) door geen hartzeer getroffen, zeide: Nooit, enz.*
Fetus. Cic. Ovid. *De vrugten der aarde.*
Ager edit fetus. Cic. *De aarde brengt vrugten voort.*
Fetus. Virg. Ovid. *Allerhande boom- en aard vrugten.*
Fetu nemus omne graveſcit. Virg. Fetu gravantur (arbores.) Lucret. *Het gantſche boſch, den gantſchen boomgaard, of alle de boomen zyn met vrugten beladen, de boomen bezwyken of buigen onder den laſt der vrugten.*
Fetus arborem decerpere. Plin. H. *De vrugten der boomen afplukken.*
Largo pubeſcit vinea fetu. Virg. *De wyngaard brengt overvloed van druiven voort.*
Fetus pecuniæ. A. Gell. *De vrugten*, dat is, *de venten*, vulgò, *Intereſſen, het inkomen, woeker, de winſt van geld.*
Fetus animi. Cic. *De vrugt, het nut of voordeel, dat het gemoed ergens uit trekt.*
Ex quo triplex ille animi fetus exſiſtit: unus in cognitione rerum poſitus, &c. Cic. *Waar uit dat drievoudig voordeel aan het gemoed ontſtaat: het eene beſtaande in de kennisſe van zaken, enz.*
Nec ulla ætate uberior fetus Oratorum fuit. Cic. *Ook is 'er in geen tyd grooter overvloed van redenaars geweeſt.*
Muſarum fetus. Catul. *Vrugten der zanggodinnen*, dat is, *vaarzen, gedigten.*
FĔZZĂ, æ. f. *Fez*, een ſtad en geweſt in Afrika.
FĔZZĂNŬS, ă, ūm. *Van Fez, te Fez geboren.* Fezzanum Regnum. *Het Koningryk van Fez.*
FĔŪDŬM, ī. n. *Een leen, of leen goed.* Een land, enz. dat men van een Heer houd, onder verband van leenmanſchap of leendienſt, en getrouwheid. Dit woord komt van *Fides.*
FĔX, ĕcis. f. Lucret. Sen. Ph. *Droeſſem, moer, droef, grondſop, gift.*
In aqua & in omni humore fex ima eſt. Sen. Ph. *In het water, en in alle vogt is den droeſſem of grondſop het laagſte, op den bodem.*
Æther non habens quidquam terrenæ fecis. Ovid. *Den hemel niets hebbende van den aardſche droeſſem*, dat is, *groſheid.*
(Metalla) è fece ſua ſeparantur. Sen. Ph. *De bergſtoffen worden van hun vuiligheid geſcheiden, gezuivert.*
Fex. Hor. Colum. Perſ. *Wynmoer, droef van wyn.*
Feces. Cat. *De vuiligheid van geperſte druiven.*
Fex. Mart. *Droeſſem van geperſte olyven.*
Fex. Hor. *Een dikke vogt.*
Fex. Ovid. *Gekookt druivenat, gekookte wyn.*
Corna condita in fece. Ovid. *Kornoelyen in gekookte wyn ingeleid.*
Perunctî fecibus ora. Horat. *Het aanzigt met droeſſem geſmeerd.*
Fex terrarum. Sen. Ph. *Droeſſem van aarde, de groſſte aarde.*
Rerum. Sen. Ph. *De hoofdſtoffelykſte zaken.*
Ex hac aliquando fece evademus. Sen. Ph. *Wy zullen op de eene of a'ander tyd uit dezen ſlegten ſtaat op komen, ryzen.*
Fex populi. Cic. *Het ſchuim van 't volk, het graauw, Jan hagel.* Civitatum. Cic. *Het gemeene volk van Romen. Het ſchuim, het geringſte, ſlegſte volk der Steden.* Gelyk als arbeids volk en kroeghouders.
Quem non offendat toto fex illita vultu. Ovid. *Die geen aangezigt, gantſch met blanketzel geſmeert zoude mishagen.*
Sine fece dies. Mart. *Een zeer heldere dag, een dag zonder wolken, met ſchoon, helder weêr.*
FĪ, D'Imperativus van Fio. Hor. *Word, of zyt.*
Fi cognitor ipſe. Hor. l. 2. ſat. 5. *Word, of zyt'er zelver kenner van*, dat is, *neem zelfs kenniſſe van de zaak.* Lambinus zegt, dat men in de oude handſchriften van Horatius leeſt *Fi* en niet *Sis cognitor.*
Fi mî obſequens. Plaut. *Word my gehoorzaam, gehoorzaam my.*
FĪBĔR, brī. m. Plin. H. *Een bever.* Dit dier onthout zig op 't land en in 't water.
* Fiber. Plaut. *Een ſoort van een viervoetige weſp*, gelyk Feſtus zegt.
FIBRĂ, æ. f. Cic. *Een vezeltje, dun adertje in 't vleeſch.* Men noemt dus ook de buitenſte rand van de lever, de long, de ingewanden, enz. Feſtus zegt dat men ook den oever van een rivier *Fibra* noemt.
* Fibræ. Plin. H. *Vezel-adertjes.* Zekere adertjes waar door 't zweet uitwaaſſemt.
* Fibræ. Cic. Plin. H. *Vezeltjes, hairtjes aan wortelen van planten.*
FIBRĀTŬS, ă, ūm. Plin. H. *Gevezeld, gehaird, dat vezelen, of hairtjes heeft.* Sprekende van wortelen en planten.
FIBRĒNŬS, ī. m. Cic. *Il Fiume della Poſta.* Een rivier in Italie.
FIBRĪNŬS, ă, ūm. Plin. H. *Van een bever.*
FIBŬLĂ, æ. f. Virg. *Allerhande ſoort van geſpen of haken:* dog eigentlyk, *Een geſp, een haak tot cieraad van een gordel, enz.*
Fibula. Celſ. *Een kleine Wondheelers ring van goud, zilver, enz.* om de lippen van een al te wyde wonde by een te brengen, als men die niet wel kan toenaayen.
Fibula. Vitruv. *Een ſpyker met een oog, een ſpyker of nagel met een doorgeſlage kop gelyk een ring.*
Fibula. Cæſ. Virg. *Een houte pin, of pen: Een houte nagel of bout om timmerwerk vaſt te hegten.* Vitruvius noemt dus ook *een anker om balken en muren vaſt te maken.*
Fibula. Vitruv. *Een yzere ring*, die men aan 't einde van een balk hegt, om een touw door te ſteken, en alzoo te beter na boven te trekken.
FIBŬLĀTIO, ōnis. f. Vitruv. *Hegtinge met houte nagels of bouten.*
FIBŬLO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Colum. *Te zamen voegen, hegten.* Kolumella gebruikt dit woord niet dan in de oneigentlyke zin, om te kennen te geven, hoe men de ſteenen in een muur of vloer te zamen voegt of hegt.
FICĂRIĂ, æ. f. Pallad. *Een vygeboom*, of liever, *Een plaats met vygeboomen beplant: Een vygen boomgaard.*
FICĂRIŬS, ă, ūm. Cat. de R. R. Plin. H. *Van vygen, vygagtig, tot vygen behoorende.*
Craces ficariæ. Cat. *Horden om vygen op te droogen.*
Culices ficarii. Plin. H. *Vyge muggen, muggen die graag vygen eten.*
FICĔDŬLĂ, æ. f. Juv. Mart. *Een ſnep, of ſnippe: Een vygvogel: Een vogel die gaarne vygen eet.*
FICĒTŬM, ī. n. Varr. *Een plaats met vygeboomen beplant: Een vygeboomen boſch.*
† FICĪTAS, ātis. f. Næv. apud Non. *Overvloed van vygen.*
† FICĪTŎR, ōris. m. Næv. *Een vygen-plukker*, of wel, *een lieſhebber van vygen.*
FICTĔ. adv. Cic. *Geveinſdelyk, met geveinſtheid, onwaar agtig-*

FICTI-

Digitized by Google

FĪCTĪLĔ, is. n. Tibul. Plin. H. *Allerhande gebakke aardewerk, of vaten, potaarde-werk.*

FĪCTĪLIS, is. m. & f. ĭlĕ, is. n. Cic. *Van pot-aarde of aarde gemaakt.*

FĪCTIO, ōnis. f. Quintil. *Verzieringe, verdigtinge, verdigtsel.* Dus noemt men eenige onderstellingen, de welke de Redenvoerders maken om meer kragt aan hun redeneringe te geven.

Fictio nominis. Quintil. *Naamsverzieringe, woerduitvinding, verzieringe, uitvindinge, makinge van een woord.*

Fictio personarum. Quintil. *Persoons-verzieringe, een Prosopopæia in de Redenkonst.* Te weten een invoeringe van een persoon die in een vertoog spreekt.

FĪCTĪTĬUS, ă, ŭm. Plin. H. *Gemaakt, niet natuurlyk of eigen.*

FĪCTŎR, ōris. m. Cic. *Een beeld-maker, houwer, of snyder.*

* Fictor. Plaut. *Een Schryver of maker van iets.*

Qui se fictorem probum vitæ agendæ esse expetit. Plaut. *Die een goed leider van een vroom leven begeert of wenscht te zyn.*

FĪCTRIX, īcis. f. Cic. *Een werk vrouw, een maakster, werkbazin.*

FĪCTŬS, ă, ŭm. Cic. *Gemaakt, gevormd, te zamen gevoegd, gefeld.*

Ex argilla & luto fictus homulus. Cic. *Het menschje is van aarde en slyk gemaakt, gevormd.*

Sunt quidam qui non nati, sed ab aliquo Deo fiti esse videntur. Cic. *Daar zyn sommige menschen die niet schynen geboren, maar van eenig Godheid gemaakt te zyn.* Sprekende van zekere Redenvoerders.

* Cinni ficti. Plaut. *Net gekrulde hairen, ook, een parsuik.*

* Mulier cùm bene lauta est, tersa, ornata, ficta est; infecta est tamen. Plaut. *Een vrouw als ze wel gewasschen, afgevoegd, opgetooid, en gekruld is, is nogtans omvolmaakt.*

* Fictus. Hor. *Geveinsd, gemaakt, valsch, verzierd, verdigt.*

** Fatur pectore ficto. Virg. *Hy spreekt met een geveinsd, of valsch hart.*

Gratia ficta linguæ. Ovid. *Valsche aangenaamheid van taal of tong: Konst om lengens cierlyk te verhalen.*

* Fictus. Cic. *Verzierd, verdigt, verzonnen.*

FĪCŪLNĔUS, ă, ŭm. Varr. *Van een vygeboom.*

FĪCŪLNUS, ă, ŭm. Hor. *Van een vygeboom: Van vygeboomenhout.*

FĪCŪLUS, ī. m. Plaut. Stich. 5. sc. 4. v. 8. *Een vygje, of kleine vyg.*

FĪCUS, ūs. & ī. f. Cic. Plin. H. *Een vygeboom.*

Arbor fici. Cic. *Een vygeboom.*

FĪCUS, ī. & ūs. f. Varr. Hor. Mart. *Een vyg.*

FĪCUS, ī. m. Cels. Mart. *Een zweer: Een soort van etter gezwel een vyg gelykende.*

FĪDĒ. adv. Cic. *Getrouwelyk, trouwelyk, opregtelyk.*

FIDĒĪCŌMMISSĀRIUS, ĭi. m. Ulp. *Een erfgenaam over de hand, iemand dien een erfenis of makinge by uitersten wille word toebetrouwt, om aan een ander over te leveren.*

FIDĒĪCŌMMISSUM, ī. n. Ulp. *Erfmaking, erfenis over de hand, verbonde erfenis of makinge.* Dit is 't geen men iemand maakt, onder verband van 't zelve aan een ander weder te zullen uitkeeren.

FĪDĒĪCŌMMISSUS, ă, ŭm. Ulp. *Over de hand gemaakt, aan iemand toevertrouwd, dat men iemand maakt om in tyd en wyle aan een ander over te leveren.* Sommige maken der twee woorden van, *Fidei commissus.*

FĪDĔJŪBĔO, ēs, jussī, jussum, jubērĕ. Ulp. *Borg blyven, borg staan.*

Fidejubere pro patre. Ulp. *Voor zyn vader borg blyven, borg staan.*

FĪDĔJŪSSIO, ōnis. f. Jabolen. Juris. *Borgtogt, borgtlyvinge.*

Servus fidejussionis nomine obligari non potest. Jabolen. *Een slaaf kan op den naam van borgtogt niet verbonden worden, mag geen borg staan of blyven.*

FĪDĔJŪSSŌR, ōris. m. Ulp. *Een borg.*

FIDĔJŪSSŌRIUS, ă, ŭm. Papinian. *Van een borg of tot borgtogt behoorende.*

FĪDELĬA, æ. f. Plaut. Cic. Colum. *Een aarde kruik, of wyn kruik.*

Una fidelia duos patietes dealbare. Curt. *Twee vliegen met eene lap slaan, of door een weldaad twee vrienden verpligten.*

FĪDĒLIS, is. m. & f. ĕlĕ, is. n. Cic. *Getrouw, trouw, standvastig, opregt, zaker, vast.* Men zegt *Fidelior* en *Fidelissimus.*

Fidelis alicui. Ter. *Iemand getrouw, trouw aan iemand.*

Sæpius pauper fidelius ridet. Sen. Ph. *Een arm mensch lacht dikwils opregtelyk.*

Fidelis in amicitiis. Cic. *Getrouw, standvastig in vriendschap.*

FĪDĒLĬTAS, ātis. f. Cic. *Getrouwheid, trouwheid, goede trouwe, oprigtigheid, standvastigheid.*

FĪDĒLĬTĔR. adv. Cic. *Getrouwelyk, trouwelyk, opregtelyk, standvastiglyk.*

FĪDĒNA, æ. f. Virg. Juven. *Fidene,* een oude stad der Sabinen, thans verwoest.

FĪDĒNAS, ātis. omn. gen. Flor. *Van Fidene.*

FĪDENS, ēntis. omn. gen. part. Cic. *Vertrouwenden, vertrouwenstellende, geloovende.*

Fidens somniis. Cic. *Droomen geloovende.*

* Fidens. Cic. *Stout of kloekmoedig, onbeschroomd, onvertsaagd, onbevreesd.*

FĪDENTĔR. adv. Cic. *Stout of kloekmoediglyk, onvertsaagdelyk, onbeschroomdelyk, onbevreesdelyk, zonder schroom of vrees.*

FĪDENTĬA, æ. f. Cic. *Vertrouwen, geloove, stout of kloekmoedigheid, onbeschroomdheid, onbevreesdheid, onvertsaagdheid, standvastigheid van gemoed.*

FĪDES, ēi. f. Cic. *Getrouwheid, trouwe, opregtigheid, geloove, vertrouwen.*

Fidem habere. Cic. *Geloof hebben, geloofd of vertrouwd worden:* Van zaken en personen gesproken.

Fidem habere alicui. Ter. Cic. *Iemand gelooven, geloof geven, vertrouwen.* In eenige drukken van Cicero vind men *addibere fidem alicui,* in dezelve zin, 2. de Divin.

Fidem alicujus rei habere alicui. Cæs. *Iemand een zake toevertrouwen.*

Pecuniam hujus fide sumserat. Cic. *Hy had geld op 't geloof of borgtogt van dezen man opgenomen, geleent.*

Fidei plenus. Cic. *Vol goede trouwe, zeer getrouw: Vol opregtigheid.*

Quid opus est tam valde affirmare? An mihi nutus tuus non faceret fidem? Cic. *Waar toe is dit sterk verzekeren noodig? Zoude my een wenk van u het niet doen gelooven of vast stellen?*

Fidem ille non faciebat adesse Cæsarem. Cæs. *Hy kon niet doen gelooven dat Cæsar na by was.*

Tuis apud te nulla est fides. Plaut. *Gy hebt of stelt geen vertrouwen tot uwent op uw volk of huisgenooten.*

Bona fide dicere. Plaut. *Ter goeder trouwe, opregtelyk spreken.*

Græca fide mercari. Plaut. *Iets voor gereed geld verkoopen.* Want men borgde den Grieken niet.

Fidem alicujus in pecunia perspicere. Ter. *Iemands goede trouwe in of na (geleend) geld bespeuren.*

Esse in fide alicujus. Catul. *Onder of in iemands trouwe,* dat is, *beschuttinge, beschermінge, of hoede zyn.*

Conferre se in fidem alicujus. Cic. *Zig onder iemands trouwe, beschermінge, of hoede begeven.*

Fidem suam adstringere. Ter. *Zyn trouwe verbinden, zyn woord geven, zig verbinden.*

Fidem liberare. Cic. *Zyn verbonde trouwe losſin,* dat is, *zyn beloften volbrengen, zyn woord houden.*

Fide nullâ es. Plaut. *Gy zyt van geen geloof, gy hebt gantsch geen geloof: Men kan gantsch geen staat op uw zeggen maken, men kan uw beloften niet gelooven.*

Res eos jampridem, fides deficere nuper cœpit. Cic. *Over lang hebben hen de middelen, deg nu onlangs het geloof* [vulgò, *kredyt*] *begonnen te ontbreken.*

Tabularum fides. Cic. *Het geloof, geloofbewys, trouwe van openbare schriften, stukken.*

Interposita fide publicâ. Sallust. *Op vry geley.*

FĪDES, is. f. Cic. Ovid. *Een snaar, speeltuig- of zangtuig-koord-*

Digitized by Google

de, allerhande ſnaren ſpeeltuig, gelyk een luit, harp, enz. Men vind de *dativus* nog *vocativus ſingularis* van dit woord niet.

Conſpicuus fide. Ovid. *Vermaard door 't ſpelen op de luit: Een deftig ſpeler op de luit.*

Ceciniſſe fidibus præclarè dicitur Epaminondas. Cic. *Men zegt dat Epaminondas treffelyk op de luit geſpeelt heeft.*

Diſcere fidibus. Cic. *Leeren ſpelen op de luit, vedel, of ſnaartuig.*

FĪDĪCĒN, ĭnĭs. m. Cic. Hor. *Een ſnaren-ſpeler, ſpeler op ſnaartuigen.* Gelyk een luit, een harp, viool of vedel, enz.

FĪDĪCĪNĂ, æ. f. Ter. *Een ſpeelſter op de luit of ander ſnaartuig.*

FĪDĪCĪNĬUS, ă, ŭm. Plaut. *Snaren-ſpelig, van ſnaren ſpeeltuigen.*

Eam vidit ire è Ĭudo fidicinio domum. Plaut. *Hy zag haar uit een ſpeelhuis na huis gaan.*

FĪDĪCŬLĂ, æ. f. Cic. *Een klopſcheentje: Een klein ſnaren ſpeeltuigje.*

Fidicula. Plin. H. *De lier*, een geſtarnte.

FĪDĪCŬLÆ, ārŭm. f. plur. Sen. Ph. *Pynbank-koorden, folter-tuigen, knevel-banden, rek- of ſpan-touwen.* Een zeker tuig om te pynigen, dus genoemd ter zake van de koorden daar de miſdadigen mede geknelt worden.

FĪDĪSSĪMĒ. adv. Cic. *Zeer getrouwelyk, met de uiterſte trouwe.*

FĪDO, ĭs, fīsŭs ſŭm, fīdĕrĕ. Virg. Celſ. *Zig ergens op vertrouwen, gelooven.* Men vind in *futuro fidibo* by Nonius, die het van Nævius bybrengt.

Ingenio parum fidimus. Plin. J. *Wy vertrouwen ons weinig op ons vernuft.*

Fidere curſu. Ovid. *Zig op zyn loopen vertrouwen, ſteunen.*

FĪDŪCĬĂ, æ. f. Ter. Cic. *Vertrouwen, kloek, of ſtoutmoedigheid, moed, ſtoutheid.* Dit woord word in een goede en quade zin, dog meeſt in een goede gebruikt.

Meritò habuiſti fiduciam animi mei. Plin. J. *Gy hebt met regt vertrouwen op myn genegentheid geſteld.*

In eum invectus eſt Cæſaris maximè fiduciâ. Aſc. Pæd. *Hy voer tegen hem uit meeſt vertrouwende op Cæſar.*

Tuâ hæc fiduciâ facit. Plin. J. *Hy doet deze dingen vertrouwende, of ſteunende op u.*

In eo ſtabilis benevolentiæ fiducia nulla eſt. Cic. *Daar is in hem geen vertrouwen van een beſtendige vriendſchap: Daar is geen vertrouwen op hem te ſtellen, of ſtaat te maken van een geſtadige genegentheid.*

Minimæ fiduciæ exercitus. Liv. *Een leger van de minſte trouwe, daar men gantſch niet op kan vertrouwen, of ſtaat maken.*

Tantane vos tenuit generis fiducia veſtri? Virg. *Bezat u*, dat is, *had gy nog zoo groot een vertrouwen of hoogmoed op uw geſlagt?*

Decipit fiducia formæ. Ovid. *Het vertrouwen op de ſchoonheid bedriegt.*

* Fiducia. Cic. *Een vertroude verkoopinge en koopinge.* Te weten als de verkooper het verkogte voor het zelve geld weder kan krygen.

FĪDŪCĬĀRĬŪS, ă, ŭm. Liv. *Verkogt, of gegeven, onder beding, dat men het weder zal geven of verkoopen aan den vorigen eigenaar.*

Philippus optimum ratus Corinthum Lacedæmoniorum tyranno, velut fiduciariam, dare. Liv. *Filippus heft oordeelende, de ſtad van Korinthen in handen van den Koning der Lacedemoniers, gelyk als op trouw [voor een zekeren tyd] te ſtellen.*

Fiduciariam operam tenere. Cæſ. *Een vertrouwde plaats of ampt bekleeden voor een ander, mits het zelve op zyn wederkomſt of opeiſſchen, overgevende.*

FĪDŪS, ă, ŭm. Cic. *Getrouw, trouw, vaſt, opregt.* Livius gebruikt *Fidior*, en men vind overal *Fidiſſimus.*

Aures fidæ. Ovid. *Getrouwe ooren, die men een geheim mag toevertrouwen.*

Silentia fida. Virg. *Getrouw ſtilzwygen, trouwe ſtilzwygenheid.*

FĪGLĪNĂ, æ. f. Varr. Plin. H. *Een pottebakkery*, dat is, *de plaats daar men aarde potten maakt.*

Figlina. Plin. H. *Pottebakkery*, dat is, *de kenſt of 't ambagt van potten-bakken, of aarde werk te maken.*

FĪGLĪNŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Van een pottebakker of pottebakkery, daar toe behoorende.*

Figlinum. Vitruv. Plin. H. *Aarde werk, allerhande gebakte potten.* Men verſtaat'er *Opus* onder.

FĪGMENTŪM, i. n. A. Gell. *Een beeld van aarde werk*, ook, *een verdigtſel, verzierſel, of verzieringe, uitvindinge, verzinninge.*

FĪGO, ĭs, fīxī, fīxŭm, figĕrĕ. acc. Cic. *Inſteken, inſlaan, indrukken.*

Palum humi fixit. Colum. *Hy ſtak of ſloeg een ſtaak in de aarde.*

Figere plantas humo. Virg. *Planten in de grond ſteken, poten, boomen planten.*

Figere palum in parietem. Plaut. *Een paal in de muur ſteken, ſlaan.*

** Figere veſtigia. Virg. *Voetſtappen zetten, gaan:* of wel, *ſchielyk ſtilſtaan.* Servius geeft deze twee beteekeningen.

Figere. Cic. Liv. *Hegten, vaſt maken, aanplakken.*

Figere cervam. Virg. *Een hinde treffen, quetſen, ſchieten.*

Figere Leges. Cic. *Wetten maken.* Want als men wetten gemaakt hadde, wierden die in 't openbaar vertoond in tafereelen daarze op gegraveert waren.

Figere aliquem maledictis. Cic. *Iemand door Loſſertaal treffen*, dat is, *ſchenden, zwart maken, te na ſpreken.*

Figere clavo trabali beneficium. Cic. *Een weldaad met een groote ſpyker [in 't hart] vaſt hegten*, dat is, *Een weldaad eeuwig onthouwen, de gedenkenis van een weldaad vereeuwigen.*

Figere animis dicta alicujus Virg. *Iemands woorden in zyn hart hegten, prenten, drukken.*

Figere oculos & vultus in aliquo *of* in aliqua re. Ovid. *De oogen op iemand of iets ſlaan, veſten.*

Figere mentem in aliqua re. Cic. *Den gedagten op iets hegten, of veſten, iets met aandagt overwegen, bedenken.*

Fige modum nequitiæ. Hor. *Stel uw boosheid een maat, maak een einde van uwe ongeregeldheid.*

Figere oſcula. Virg. Ovid. *Kusjes geven, kuſſen, zoenen.*

FĪGŪLĀRĬS, ĭs. m. & f. ārĕ, ĭs. n. Celſ. *Van een pottebakker, of aarde werker, van een pottebakkery, tot een pottebakker, of bakkery behoorende.*

FĪGŪLŬS, ī. m. Colum. Plin. H. *Een pottebakker, een aarde werker, die of vaten of beelden maakt.*

FĪGŪRĂ, æ. f. Cic. *Geſtalte, gedaante, het uiterlyke van iets dat men ziet.*

Conformatio quædam & figura totius oris & corporis. Cic. *Een zekere gelykmatigheid en gedaante van 't gantſche weezen en lighaam.*

Figura negotii. Cic. *De toeſtand of hoedanigheid van een zaak.*

Figura gentium. Vitruv. *Den aart van volkeren, der zelver gelegenheid ten aanzien van de zon.*

* Figura. Quintil. *Een geſtalte in de Redenkonſt*, dat is, *ſpreekwyze.*

FĪGŪRĀTĬO, ōnĭs. f. Vitruv. *Uitbeeldinge, geſtalte, gedaante.*

Figurationis aſpectum ædes habebit venuſtum. Vitruv. *De tempel zal een ſchoon gezigt van maaksel hebben.*

* Figuratio. Quintil. *Denkbeeld, betoogſel, bewerpſel, gedagten, ver- of inbeeldinge van iets.*

FĪGŪRĀTŬS, ă, ŭm. Cic. *Uitgebeeld, verbeeld.*

Homo bene figuratus. Vitruv. *Een wel gemaakt man, een man van een goede geſtalte.*

FĪGŪRO, ās, āvī, ātŭm, ātĕ. acc. Cicer. *Iets ver- of uitbeelden, een geſtalte of gedaante geven.*

Os tenerum pueri Poëta figurat. Hor. *De digter leid de teere mond, of tong van een kind*, dat is, *leert zyn taal en woorden ſchikken.*

* Figurare aliquid animo. Curt. *Iets in zyn gemoed verbeelden.*

Figurare tamen poteſtis qui tunc animus mihi fuerit. Quintil. *Gy kunt nogtans u wel inbeelden wat gedagten ik toen had.*

* Figurare orationem. Quintil. *Een vertoog of reden cieren, op-*

pron-

Digitized by Google

pronken, met oneigentlyke ſpreekwyzen opſchikken.

FILĀTĪM. adv. Lucret. *Van draad tot draad, de eene draad na d'andere.*

FILĬĂ, æ. f. Cic. *Een dogter.*

FILĬĀSTĔR, ſtrī, m. g. Val. *Een heef zoon*, andere zeggen, *een ſtief zoon.*

FILĬĀSTRĂ, æ, f. g. Liv. Vall. *Een heef dogter*, anderen willen, *een ſtief dogter.*

FĬLĬCĀTŬS, ă, ŭm. Cic. *Gelyk varen kruid geſneden, daar men varen kruid in geſneden of verbeeld zaet.*

FĬLĬCTŬM, ī. n. Colum. *Een plaats daar varen kruid groeit.*

FĬLĬCŬLĂ, æ. f. Plin. H. *Boomvaren, eikenvaren, wederdood, engelzaat*, Een kruid, varen kruid gelykende.

FILĬŎLĂ, æ. f. Cic. *Een dogtertje, een kleine dogter.*

Filiola! Plaut. *Myn lieve dogter.*

FILĬŎLŬS, ī. m. Cic. *Een zoontje, een jonge zoon.*

FĬLĬŬS, ĭī. m. Cic. *Een zoon.*

Fratris filius. Ter. *Een broeders zoon, een neef.*

FILĬŬSFĂMĬLĬĂS, filĭīfămĭlĭās. m. Cic. *Een zoon van een huisgezin, een zoon wiens vader nog leeft.*

FĬLĬX, ĭcis. f. g. Virg. Colum. *Varen kruid.*

FĪLŪM, ī. n. Cic. *Een draad, garen.*

Filum ducere. Varr. *Een ſtreep of linie trekken.*

Sonantia fila movere. Ovid. *De luidende ſnaren bewegen, op een ſnaren ſpeeltuig ſpelen.*

Filum. A. Gell. *De trekken van 't wezen of gezigt.*

Pari filo eſſe & figura. Lucret. *De zelve trekken van aangezigt hebben.*

Filum orationis. Cic. *De draad of ſtyl van een vertoog, rede.*

Primùm ſylva rerum, ac ſententiarum comparanda eſt hæc formanda filo ipſo, ac genere orationis. Cic. *Eerſt moet men een boſch*, dat is, *voorraad van zaken en ſpreekwoorden by een brengen, verzamelen, deze moeten geſchikt worden door den draad zelfs en wyze van redeneringe.*

Tenue argumentandi filum. Cic. *Een ſlegte ſtyl van rede kavelen, redeneren.* Craſſum filum. Cic. *Een grove, plompe, ruwe ſtyl.* Uberius filum. Cic. *Een uitgebreide, wydloopige ſtyl.*

FĬMBRĬĂ, æ. f. Plin. H. *De zoom, de boord, of franje onder aan een kleed.*

Erant illi comti capilli, & madentes cincinnorum fimbriæ. Cic. *Hy had net gekamde hairen, en met wel riekende olyen bevogtigde krullen of lokken.*

FĬMBRĬĀTŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Met franje voorzien.* Ook, *Gezoomd, geboord.*

FĪMĔTŬM, ī. n. Plin. H. *Een meſthoop, drekhoop.*

FĪMŬM, ī. n. Colum. &

FĪMŬS, ī. m. Plin. H. *Meſt, drek.*

FĪNĀLĬS, ĭs. m. & f. ālĕ, ĭs. n. Papinian. Juriſc. *Eindig, van 't einde, tot het einde behoorende.*

FĪNDO, ĭs, fĭdī, fĭſum, findĕrĕ. acc. Cicer. Virg. *Klieven, klooven, ſplyten.*

Aëra findit. Ovid. *Hy kloft of klieft de lugt, doet de lugt van een berſten, of ſtreeft door de lugt.*

Via ſe findit in ambas partes. Virg. *De weg ſcheid zig in twee deelen.*

Mihi dividuo findetur munere quadra. Hor. *Men zal my voor myn deel een halve koek geven.*

Findi. Plaut. *Van ſpyt of gramſchap berſten, zeer toornig zyn.*

FĪNGO, ĭs, finxī, fictŭm, fingĕrĕ. acc. Cicer. *Maken*, vulgò, *fatſoeneeren, ſchikken:* Dog eigentlyker, *iets in een vorm gieten, of maken.* Te weten, *een beeld, enz.*

Alexander ab Apelle potiſſimùm pingi, à Lyſippo fingi volebat. Cic. *Alexander wilde liefſt van Apelles geſchilderd zyn, en van Lyſippus zyn beeld gemaakt hebben.*

Panem fingere. Sen. Ph. *Brood maken.*

E cerâ of In ceris fingere. Sen. Ph. *Waſſe beelden maken.*

Sapiens fortunam ſibi fingit. Plaut. *Een wys menſch maakt zyn eigen Fortuin.*

* Fingere animo & cogitatione. Cic. *Zig iets verbeelden.*

Fingere fallaciam argento comparando. Plaut. *Een bedrog of liſt verzinnen, om geld te beſcharen.*

Homines antiqui ex ſua natura cæteros fingebant. Cic. *De oude menſchen verbeelden zig andere menſchen na hunnen aart*, dat is, *oordeelden dat alle menſchen hun gelyk waren.*

Opprobria in quemvis fingere. Hor. *Scheldwoorden op yder een verzinnen, yder een ſchelden, laſteren, of te na ſpreken.*

* Fingere. Cicer. *Veinzen, ontveinzen, verzinnen, verciereu, verdigten.*

* Fingere vultum. Cæſ. *Een wezen veinzen, maken, ſtellen, zig dus of zoo gelaten.*

Fingere vultus omnes. Ter. *Allerhande aangezigten maken, allerley perſonaadjen ſpelen.*

* Verſus fingere. Hor. *Vaarzen maken, digten, op ſtellen.*

FĪNĬĒNS, ēntĭs. m. Sen. Ph. 5. q. nat. c. 17. *De gezigteinder, de kimme, gezigtring.*

FĪNĬŎ, ĭs, īvī, ītŭm, īrĕ. acc. Cic. *Eindigen, ten einde brengen, volbrengen, voltooyen, volvoeren, af doen.*

Finire mala leto. Tibul. *Zyn ongevalle door zieke te dooden, of de dood eindigen.*

Dolor ei alterutra ratione finiet. Celſ. *De ſmart zal door een van beide die middelen eindigen.*

Animam finire. Ovid. *Het leven eindigen, ſterven, overlyden.*

Morbo finiri. Plin. J. *Door een ziekte aan zyn einde raken*, dat is, *ſterven.*

Finire. Cic. Liv. *Bepalen, voorſchryven, palen ſtellen.*

Finire tempus alicui lege aliqua. Cic. *Iemand door een wet zekeren tyd bepalen, voorſchryven, ſtellen.*

Rhenus Imperium Romanum finiebat. Cæſ. *Den Rhyn bepaalde het Roomſche gebied*, dat is, *het Roomſche gebied ſtrekte niet verder dan den Rhyn.*

* Rhetorice finitur variè. Quintil. *De redenkonſt word verſcheidentlyk bepaalt of beſchreven.*

FĪNĬS, ĭs. m. & f. Cicer. Virgil. *Het einde, of uiterſte van iets.*

Anguſti fines ævi. Lucret. *De enge palen van 't leven, de korthеid van de leevens tyd.*

Orare finem malorum. Virg. *Om een einde van rampen bidden.*

Sine fine. Virg. *Zonder einde, eeuwiglyk, voor altoos.*

Finis. Cic. *Bepalinge, pale.*

Facere finem belli. Cic. *Een einde van den oorlog maken, den oorlog ſtaken.* Maledictis. Ter. *Een einde van laſteren of quaad ſpreken maken, het quaad ſpreken laten varen.* Cogitandi de aliquo. Cic. *Een einde maken van op iemand te denken, iemand uit zyn gedagten bannen.*

* Finis. Cic. *Het einde, het oogmerk, het doelwit, de oorzaak, de reden, waar om iets gedaan word.*

Illud, cujus causâ facere debemus, finem appellabimus. Cic. *Men noemt het gene, om welkers oorzaak men iets moet doen, het einde, of oogmerk.*

Officium & finis Oratoris. Cic. *De pligt en 't einde, oogmerk, of doelwit van een redenaar.*

* Finis. Quintil. *Een bepalinge*, dat is, *beſchryvinge van iets.*

* Finis. Cic. Liv. *De land palen, grenzen, palen van een geweſt.* Dit woord vind men in dezen zin gemeenlyk in plurali.

Extremo Ligurum fine. Liv. *Op de uiterſte grens of landpale der Liguriers.*

Finis. Cicer. *De begrenzing, ommetrek, of uiterſte van een land.*

Ingredi intra finem alicujus loci. Cic. *Binnen den ommetrek van een plaats treden.*

* Finis. Colum. *Het einde, het end van iets, gelyk van een ent, enz.*

Ubi ad fines fiſtulæ ventum eſt. Celſ. *Als men tot de diepte van de etterholte gekomen is.*

* Anguſti fine comperto. Tac. *Het uiteinde*, dat is, *de dood van Auguſtus vernomen zynde, toen men de dood van Auguſtus verſtaan hadde.*

FĪNĪTĒ. adv. Cic. *Bepaaldelyk.*

Avarus erit, ſed finitè. Cic. *Hy zal gierig zyn, dog bepaaldelyk*, dat is, *niet buitenſporiglyk.*

FĪNĪTĬMŬS, ă, ŭm. Cic. *Aangrenzend, aanpalend, naburig.*

Mari finitimus eſt aër. Cic. *De lugt is na by aan de zee.*

Digitized by Google

Inferre bellum finitimis. Cic. *De aangrenzende volkeren, of naburen den oorlog aan doen.*

* Bellum finitimum. Suet. *Een naburige oorlog*, dat is, *een oorlog tegen aanpalende of naburige volkeren.*

* Oratori finitimus Poëta eſt. Cic. *Een digter is naaſt aan een redenaar.*

FĪNĪTĬO, ōnis. f. Vitruv. *Het einde, de volmaaktheid van een konſt, enz.*

Conſpicitur ex ea domo mœnium tota finitio. Vitruv. *Men ziet in of aan dat huis den ganſchen ommekring der wallen.*

* Finitio. Quintil. *Een bepalinge*, dat is, *beſchryvinge.*

Parum plena finitio. Quintil. *Een niet volſtage*, dat is, *een gebrekkelyke beſchryvinge.*

FĪNĪTĬVŬS, ă, ŭm. Quintil. *Bepalig, eindig, eindigende.*

FĪNĪTŌR, ōris. m. Cic. *Een landmeter.*

* Finitor. Sen. Ph. *De gezigt einder, de kimmo, de gezigt kring.*

FĪNĪTŬS, ă, ŭm. Ovid. *Geëindigt, volmaakt, volbragt, voltooid, volvoerd, afgedaan, ten einde gebragt.*

Frigus finitum. Plin. H. *Geëindigde, verlede koude.*

* Via finita eſt. Ovid. *De reis is geëindigd, afgelegd, gedaan.*

* Finitus. Ovid. *Bepaald, vaſt geſteld, beſloten.*

Ætas quâ petantur honores, eſt finita certis legibus. Ovid. *Den ouderdom, waar in men na eerampten mag ſtaan, is door zekere wetten bepaald.*

Finitus. Cic. *Bepaald, palende, grenzende.*

Poteſtas finita cuique. Lucret. *Yders magt is bepaald.*

FĪNNĬCŬSSĬNŬS, ī. m. *Den Finlandſchen zee boezem*, in de Ooſt zee.

FĪNNĬĂ *of* FĪNNŌNĬA, æ. f. *Finland*, een geweſt dat een groot gedeelte van 't Ryk Zweeden uitmaakt.

FĬO, fis, factŭs sŭm, fiĕrī. Cic. *Gedaan, gemaakt worden, worden, werden, geſchieden, gebeuren.*

Quid te, aut fieri, aut fingi dementius poteſt? Cic. *Wat kan 'er uitzinniger of dwazer als u gemaakt of bedagt worden.*

Siquidem biduum; verùm ne fiant iſti viginti dies. Terent. *Wat tweedragt aangaat, ik ſta u die toe, dog laten die geen twintig dagen worden.*

Fient in illum exempla. Ter. *Men zal een voorbeeld van hem maken, men zal hem tot een voorbeeld van anderen ſtraffen.*

Fit vis in eum. Ter. *Hem geſchied geweld, men doet hem kragt en geweld aan.*

* Fieri. Cic. *Gebeuren, geſchieden, voorvallen.* Sprekende van een geval.

Nihil fieri poteſt, niſi quod ab omni æternitate certum fuerit eſſe futurum. Cic. *Daar kan niets gebeuren dan 't geen van alle eeuwigheid zeker of voorzien is geweeſt te zullen geſchieden.*

Ut fit. Cic. *Gelyk gebeurt, geſchied, voorvalt, zoo als 't gemeenlyk gaat.*

* Fieri. Plaut. *Voortgebragt, geboren, gebaart worden, waſſen, groeyen.*

Non eſt illa Arabia ubi tus gignitur, ſed ubi abſinthium fit. Plaut. *Het is dat Arabie niet daar de wierook valt, maar daar den alſem groeit.*

Nulla adeo ex re iſtud fit, niſi ex nimio otio. Ter. *Dat geſchied nergens zoo zeer uit als uit een al te groote ledigheid.*

Fiet tibi acceptum. Plin. J. *Het zal u goed of toegerekent worden.*

Fit mora per janitorem. Hor. *Het toeven ontſtaat door den deurwagter: Den deurwagter toeft of blyft lang agter.*

Fit via. Virg. *De weg word gemaakt: Men opend met geweld een weg.*

* Cùm pro populo fieret. Cic. *Toen voor het volk offerhande gedaan wierd.*

Pyto Idibus ſextilibus de ea re factum iri. Czl. ad Cic. *Ik meen dat van die zake op den derttienden van Auguſtus gehandelt zal worden.*

* Ut quanti quiſque ſeipſum faciat, tanti ſit ab amicis. Cic. *Op dat, zoo hoog als een yder hem zelven agt, hy zoo hoog van zyne vrienden geagt werde.*

* Fiat. Plaut. *Dat het geſchiede: Ik ſta het toe: Ik ben der made te vreden.*

FĪRMĀMĔN, ĭnis. n. Ovid. *Steun, ſteunſel.*

FĪRMĀMĔNTŬM, ī. n. Cæſ. *Steun, ſteunſel, ſtut, onderſteunſel, vaſtigheid, grondſlag, ſchoor, ſchraag*, in den eigentlyken zin.

* Firmamentum. Cic. *Steun, ſteunſel, ſtut, ſchoor, ſchraag*, in den oneigentlyken zin.

Firmamentum diſciplinæ. Cic. *Een ſteunſel, ſtut*, dat is, *handhaver, onderhouder van tugt, en orde.*

Firmamentum Imperii. Cic. *Steun, ſteunſel, ſtut van het gebied.*

* Parum firmamenti falſitas habet. Cic. *De valſheid heeft weinig ſteunſel of kragt.*

Ponere firmamentum in aliquo. Cic. *Zyn ſteunſel, ſtut, of vertrouwen op iemand ſtellen.*

Firmamenta & vincula membrorum. A. Gell. *De ſteunſels en banden van de leden.* Sprekende van zenuwen.

FĪRMĀTŌR, ōris. m. Tac. *Vaſtmaker, verzekeraar*; ook, *onderſteuner, handhaver, beveſtiger, voorſtander, verdediger.*

Miſſus tamen Druſus pacis firmator. Tac. *Druſus wierd nogtans als beveſtiger van de vrede gezonden, afgevaardigt.*

FĪRMĀTŬS, ă, ŭm. Cic. *Vaſt gemaakt, verzekerd, onderſteund, onderſtut, onderſchraagd, geſchoord, geſchraagd.*

* Acies firmata ſubſidiis. Liv. *Een leger door hulpbenden verſterkt.*

Ætas firmata. Cic. Virg. *Een vaſte*, dat is, *ſterke hogte ouderdom.*

Vox odio magis omnium firmata quàm præſidio. Cic. *Een gevoelen, meer vaſt geſteld, geſterkt, of beveſtigd door den haat van allen, dan door hulp of gunſt.*

FĪRMĒ. adv. Cic. *Vaſtelyk, moedigliyk, ſtandvaſtiglyk, zonder ſchroom.*

* Firmè. Plaut. *Vaſtelyk, geſtadiglyk, onverbrekelyk, getrouwelyk, zekerlyk.*

Sum tibi firmè fidelis. Plaut. *Ik ben u vaſtelyk, of onverbrekelyk getrouw.*

* Firmè. Front. *Kragtiglyk, met kragt.*

FĪRMĬTĀS, ātis. f. Plaut. *Vaſtheid, hegtheid, ſterkte.* Sprekende van een huis.

Gladiatoria totius corporis firmitas. Cic. *Een ſchermmeeſterlyke vaſtheid of kragt van 't gantſche lighaam.*

* Firmitas, alleen, of Firmitas animi. Cic. *Vaſtheid, verzekerdheid, ſtandvaſtigheid: Eenparigheid van gemoed, groote moed, onverſaagdheid, onbeſchroomdheid.*

Exercitus numero ampliſſimus, firmitate exiguus. Planc. ad Cic. *Een leger, zeer groot of aanzienlyk in getal, dog gering van kragten, of ſterkte.*

* Firmitas vinorum. Plin. H. *Vaſtheid, kragt, het lighaam van de wyn.*

* Firmitas coloris. Vitruv. *Vaſtheid of duurzaamheid van een verwe.*

* Firmitas orationis. Cic. *Regtſchapenheid, duftigheid, kragt van een reden of vertoog.*

FĪRMĬTĔR. adv. Plaut. Varr. Vitruv. *Vaſtelyk, kragtiglyk, met kragt.*

FĪRMĬTŪDO, ĭnis. f. Plaut. Cic. *Vaſtheid, ſtandvaſtigheid, verzekerheid, kragt, eenparigheid van gemoed, groote moed, onverſaagdheid, onbeſchroomdheid.*

Si iſtam obtines firmitudinem animi. Plaut. *Indien gy die vaſtheid, die ſtandvaſtigheid, die eenparigheid van gemoed behoud.*

Firmitudo vocis. Auct. ad Her. *Vaſtheid, kragt van een ſtemme.*

FĪRMO, ās, āvī, ātŭm, āre. acc. Cic. *Verzekeren, vaſt maken, veſten, hegten, verſterken, onderſchragen, onderſteunen, veſtigen, onderſtutten.*

Mœnia urbis firmavit. Tibul. *Hy heeft de wallen van de ſtad verſterkt.*

* Firmare agrum ſepibus. Plin. H. *Een ſtuk lands met heggen verſterken, omringen.*

* Firmare alvum. Plin. H. *Den buik hard, of een harden buik*, dat is, *hardlyvig maken.*

Firmare corpora cibo. Liv. *De lighamen met ſpyze verſterken.* Labore. Cic. *De lighamen door arbeid ſterk, klock, hard maken.*

* Fir-

Digitized by Google

* Firmare animum alicui. Ovid. *Iemands gemoed of moed verſterken*, dat is, *opwekken, aanprikkelen, aanmoedigen.*

Firmare fidem apud aliquem. Ter. *Zyn trouwe of gegeven woord by iemand verſterken*, dat is, *met nieuwe beloften beveſtigen.*

Firmare alicui rei fidem. Ter. *Het geloof van een zake (door nieuwe bewyzen) verſterken, beveſtigen.*

Fœdera firmare dictis. Virg. *Verbonden met woorden verſterken, beveſtigen.*

Firmare aliquid jurejurando. Cic. *Iets met eede beveſtigen, verſterken.*

Soporem alicui firmare. Ovid. *Iemands ſlaap, of vaak verſterken, vermeerderen.*

Valetudinem firmare. Tac. *De gezondheid verſterken: In gezondheid toenemen.*

Pinus veſtigia firmat. Virg. *Een pynboome ſtok onderſteunt hem in 't gaan.*

* Firmare. Cic. *Bewyzen, beweren, beveſtigen.*

Hoc firmabo tabulis cenſorum. Cic. *Ik zal dit door de rollen der Tugtmeeſters bewyzen, beveſtigen.*

* Firmare omen & augurium. Virg. *Een voorteeken en voorzeggingе ſterken, beveſtigen.*

* Firmare. Tac. *Verzekeren, beweren, vaſt ſtellen.*

Vix quidquam firmare auſim. Tac. *Ik durf naaulyks iets verzekeren, vaſt ſtellen.*

FĪRMŬS, ă, ūm. Ovid. *Vaſt, hegt, ſterk.* Sprekende van een gebouw.

Carina firma. Ovid. *Een vaſt, hegt, ſterk, digt ſchip.*

Firmus è gravi valetudine. Suet. *Gezond uit een zware ziekte.*

* Cibus firmus. Celſ. *Vaſte, gezonde, mannelyke koſt, ſpyze.*

Firmiſſima vina. Virg. *De allervaſte, de ſterkſte, duurzaamſte wynen, wynen die 't beſte lighaam hebben.*

Firmus ab equitatu. Planc. ad Cic. *Sterk, magtig, vermogende, aanzienlyk in ruitery, of paarde volk.*

* Firmus. Cic. *Standvaſtig, geſtadig, eenparig van gemoed, onveranderlyk.*

Firmus accuſator. Cic. *Een ſtyf, ſtandvaſtig, op zyn ſtuk blyvende beſchuldiger.*

Firma amicitia. Cic. *Vaſte, getrouwe, ſtandvaſtige vriendſchap.*

Firma & ſtabilis opinio. Cic. *Een vaſt en doorgaande gevoelen.*

Firmus illum diſceſſiſſe rumor eſt ortus. Cic. *Daar ontſtond een vaſt of doorgaand gerugt, dat hy vertrokken was.*

Vereor ne firmæ ſint nuptiæ. Ter. *Ik vreeze dat dit huwelyk niet vaſt ſtaat: Anders, ik ben bedugt, of dit huwelyk wel zal voortgaan.*

Firmum aliquid tenere. Cic. *Iets vaſtelyk, voor zeker gelooven, aannemen.*

Fundus nec vendibilis, nec paſcere firmus. Hor. *Een landgoed dat men niet wel kan verkoopen, en dat niemand kan voeden, daar men niet van kan beſtaan.*

Lana in uſum firma. Varr. *Een vaſte, goede wol om te gebruiken: duurzame, deugdelyke wol.*

FĪSCĀLĪS, ĭs. m. & f. ālĕ, ĭs. n. Paul. Juriſc. Ulp. *Tot een ryks of lands ſchatkamer behoorende.*

FĪSCĔLLĂ, æ. f. Virg. Tibul. *Een teene mandje, korfje van wiſſen, teenen, enz.*

* Fiſcella. Cat. Ovid. Plin. H. *Een muil, korf of band van wiſſen of koorden*, dat men aan de mond van paarden en ollen deed om hen het eten in 't werken te beletten. Men deed ze ook aan veulens en kalven om 't zuigen voor te komen.

FĪSCĔLLUM, ī. n. Colum. *Een mandje of korfje van wiſſen of teen, of een klein vat van hout op vele plaatſen doorboord om kaas in te maken*, volgens het gevoelen van Iſidorus. Men vind niets dan de *ablativus Fiſcello* van dit woord in Kolumella l. 12. c. 38. Sommigen ſtellen het als komende van *Fiſcellum*, anderen van *Fiſcellus.*

FĪSCĔLLŬS, ī. m. Colum. *Zie* Fiſcellum.

* Fiſcellus. Feſt. *Een liefhebber van vette kaas.*

FĪSCĪNĂ, æ. f. Cic. Varr. *Een mandje, of korfje van wiſſen, enz.*

Homini Phrygi fiſcinam ficorum objeciſti. Cic. *Gy hebt een Trojaan een korf met vygen aangeboden.*

FĪSCŬS, ī. m. Cic. *Een mande, teene korf.* De Ouden deden ‡ de grooter ſommen gelds in manden dieze *Fiſci* noemden. Hier van daan komt het dat men d'openbare ſchatkiſten of kamers *Fiſci* noemt, om dat'er vele duſdanige manden waren om geld in te leggen: vervolgens heeft men dezen naam gegeven aan Koninglyke Schatkamers.

Fiſcus. Cic. Aſc. Pæd. *Een ryks of lands ſchatkamer, een openbare ſchatkiſt.*

Fiſcus. Colum. *Een kleine korf, teems, zift.*

FĪSSĪLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Plaut. Virg. Colum. *Kloofbaar, ligt om te klooven, of ſplyten.*

Fiſſile lignum. Virg. *Hout bequaam om te klooven: Kloofbaar hout.*

FĪSSĬO, ōnĭs. f. Cic. *Kloovinge, ſplytinge.*

FĪSSŪM, ī. n. Cic. Celſ. *Een kloof, ſpleet, of reet.*

FĪSSŪRĂ, æ. f. Colum. Plin. H. *Een kloof, ſpleet, reet, of opening.*

FĪSSŬS, ă, ūm. Virg. Ovid. *Gekloofd, geſpleten, gereten.*

Lingua fiſſa in duas partes. Ovid. *Een tong in tween gekloofd, geſpleten.*

Paries fiſſus tenui rimâ. Ovid. *Een muur met een kleine reet geſpleten of geborſten.*

FĪSSŬS, ūs. m. Cic. *Zie* Fiſſum. Sommigen willen, dat de *accuſativus Fiſſum*, die men in Cicero l. 3. de Nat. Deor. vind, van *Fiſſus* komt.

FĪSTŪCA, æ. f. Vitruv. Plin. H. *Een hey, heyblok, ſtamper.* Een tuig om palen mede in te heyen, en daar men ſtraatſteenen mede nederſtampt.

Pavimenta fiſtucis pavita. Plin. H. *Vloeren met ſtampers gevloerd, geplaveid.*

FĪSTŪCĀTĬO, ōnĭs. f. Vitruv. *Heyinge, heywerk.* Dit woord ‡ word by den zelven Schryver gebruikt voor het tuig zelfs, waar van'er twee ſoorten zyn, de eene groot, met koorden opgetrokken, de andere klein, die met de handen opgeheven en weder neder geſtampt word.

FĪSTŪCĀTŬS, ă, ūm. Vitruv. Plin. H. *Geheyd, met een hey, heyblok of ſtamper neder geſtampt.*

Solum fiſtucatum. Plin. H. *Een met een hey of ſtamper eſſen geſtampt.*

FĪSTŪCO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Plin. H. *In of neder heyen met een heyblok, of ſtamper neder ſtampen.*

FĪSTŬLĂ, æ. f. Cic. *Een goot, buis, of water leidinge.* Den Regtsgeleerden Pomponius zegt dat dit d'eigentlyke beteekeninge van dit woord is.

Fiſtula. Vitruv. *Een dak-goot.*

* Fiſtula. Cic. Virg. *Een fluit of pyp om op te ſpelen.*

* Fiſtula. Celſ. Plin. H. *Een diep en zeer of naauw etter gat, of holte.*

FĪSTŬLĀNS, āntĭs. omn. gen. Plin. H. *Zie* Fiſtuloſus.

FĪSTŬLĀTŌR, ōrĭs. m. Cic. *Een fluit- of pypſpeler.*

FĪSTŬLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plin. H. *Fluiten, op de pyp ſpelen.*

FĪSTŬLŌSŬS, ă, ūm. Colum. Plin. H. *Volgaten*, gelyk een ſpons.

Caſeus fiſtuloſus. Colum. *Een kaas vol oogen of gaten.*

Fiſtuloſus cancer. Cat. *Een kanker vol enge ettergaten of holtens.*

FĪSŬS, ă, ūm. part. à fido. Ovid. *Die betrouwd, of vertrouwd heeft.*

FĪTĬLLĂ, æ. f. Plin. H. l. 18. c. 8. *Een ſoort van bry*, by de Ouden in offerhanden gebruikt.

FĪXŬLĂ, æ. f. Feſt. *Zie* Fibula.

FĪXŬS, ă, ūm. Cic. *Vaſt gemaakt, gehegt, ingeſtoken, vaſt gehegt.*

Duplex cannarum fixa perpetuitas. Vitruv. *Een dubbele ry van vaſt gehegte rieten.*

* Fixus. Cic. *Pal, ſteunende, vertrouwende, ſtaande.*

Fixus autoritate Conſulatus mei. Cic. *Steunende, vertrouwende, ſtaande op 't gezag van myn Burgermeeſterſchap of ampt.*

Sententia fixa menti. Valer. Flacc. *Een voornemen, vaſt in 't gemoed geprent, gedrukt.*

FLĂBĔLLĪFĔR, ă, ūm. Plaut. *Een waayer dragende.*

FLĂBĔLLŪM, ī. n. Ter. *Een waayer.*

* Flabellum ſeditionis. Cic. *Een moeitemaker, muitmaker, verwekker, aanſtoker van oproer.*

Digitized by Google

Lingua ſeditionis quaſi flabellum. Cic. *Een tong om t'oor te ſpreken een opwaayer*, dat is, *verwekker, aanſtoker van opvoer of muitery.*

FLABĬLIS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Cic. *Waayhaar, verwaayhaar, verwaayelyk: dat door de lugt gedreven kan worden, dat men wegblaazen kan.*

FLABRÆ, ōrūm. n. plur. Virg. *Geblaas, gewaay, gedruis, geraas van winden.*

FLĂCCĔO, ēs, flăccŭī, flăccērĕ. Afran. Varr. *Verſlenſen, verwelken, ſlap, kragteloos worden, nederwaarts hangen.*

FLĂCCĔSCO, ſcĭs, flăccŭī, flăccēſcĕrĕ. Vitruv. Colum. *Verſlenſſen, verwelken, ſlap worden, neder hangen, zyn kragt, ſap of glans verliezen.* Sprekende van kruiden, bloemen, enz.

* Sterquilinium melius, cùm flaccuit. Varr. *Een meſt- of mishoop is beter als die verrot is.*

* Flacceſcit (ejus) oratio. Cic. *Zyn reden of vertoog word laf, kragteloos, verſlapt, begint te verflaauwen.*

FLĂCCĬDŬS, ă, ŭm. Lucret. Plin. H. *Quynende, zwak, ſlap, verſleten, laf, kragteloos.*

Flaccidæ aures. Varr. Plin. H. *Hangende ooren.* Van honden geſproken.

FLĂCCŪS, ă, ŭm. Cic. *Een hang oor, groote hangende ooren hebbende.*

FLĂCES, ŭm. f. plur. Plin. H. Men leeſt *Fraces* in dezen Schryver. *Zie* Fraces.

FLĂGĔLLO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Ovid. Plin. H. *Met den zweep ſlaan, geſſelen.*

Meſſis perticis flagellatur. Plin. H. *Het gemaaide koren word met ſtokken uitgedorſcht.*

Comæ flagellant colla. Matt. *Het hair geſſelt den hals*, dat is, *de hairen ſlingeren hem om den hals.*

* Flagellare annonam. Plin. H. *De mondkoſt of leeftogt geſſelen*, ‡ dat is, *door 't opſluiten doen ryzen, dier worden.* Als of men die met de zweep in de pakhuizen hielt. Dus legt het Turnebus uit l. 21. c. 4. Martialis zegt in dezelve zin: Cujus laxas arca flagellat opes. *Wiens kiſten groote ſchatten beſloten houden.*

FLĂGĔLLUM, ī. n. Cic. *Een zweep, geſſel, virgel.*

Inuſta flagella. Catul. *Zweepſlagen in de huid geprent.*

* Flagellum. Varr. *Een wyngaard rank of ſcheut.*

* Flagella. Virg. *Het einde of uiterſte, de tipjes of toppen van takken van boomen.*

FLĂGĬTĀTŎR, ōrĭs. m. Plaut. Cic. *Een ernſtig maner, aanhoudend, yverig verzoeker, verger.* Gelyk een ſchuldeiſcher die geen ruſt geeft.

Flagitator pugnæ. Tit. Liv. *Die den ſtryd ernſtiglyk verzoekt, vergt, die na een veldſlag haakt, verlangt, een uitdager tot den ſtryd.*

Flagitator non moleſtus quidem, ſed aſſiduus. Cic. *Een verzoeker die wel niet moeylyk valt, maar geſtadig aanhoud.*

FLĂGĬTĬŌSĒ. adv. Cic. *Schelmagtiglyk, ſielagtiglyk, vuil, ſchandelyk.* Men zegt *Flagitioſiſſimè.*

Flagitioſè & turpiter dicta. Cic. *Onkuiſche, of vuile, en ſchandelyke woorden.*

Flagitioſè deſcivit à Stoïcis propter oculorum dolorem. Cic. *Hy ſcheide lafhartiglyk of ſchandelyk van de Stoïſchen, ter zake van pyn in de oogen.*

FLĂGĬTĬŌSŬS, ă, ŭm. Cic. *Schelm, guit, of ſielagtig, ondeugend, boos, eerloos, boosagtig.*

Flagitioſæ libidines. Cicer. *Schandelyke, vuile, eerlooze luſten.*

Flagitioſa poſſeſſio. Cic. *Een ſchelmagtig, onregtmatig, eerloos bezit.*

FLĂGĬTĬUM, ĭī. n. Cic. *Een ſchelm- guite- boeve- of ſielefluk, een misdaad, een ſchandelyke, onkuiſche, eerlooze daad.* Dit woord word in deze zin gebruikt, voornamentlyk als men van misdaden tegen de eerbaarheid ſpreekt.

Patiar flagitiis tuis me infamem fieri? Ter. *Zal ik lyden, dulden, gehengen, gedoogen, dat ik door uwe boeve ſtukken eerloos werde.*

* Flagitium. Tit. Liv. Cic. *Schande, oneer, ſchaamte.*

Flagitium timoris fatendi. Tit. Liv. *De ſchande, ſchaamte van zyn vreeze te belyden, bekennen.*

* Flagitium. Cic. *Een waan, waangevoelen, dwaalinge, misſlag doling.*

Iſta enim flagitia Democriti, eſſe corpuſcula quædam levia, alia rotunda, alia, &c. Cic. *Want die dwalingen van Demokritus, dat'er lighaamtjes zyn, zommigen ligt, anderen rond, anderen, enz.*

Flagitium. Plaut. *Verlies, ſchade, nadeel.*

Abiero; flagitio cum majore pòſt reddes tamen. Plaut. *Ik zal ſlegts henen gaan, deg gy zult ze met grooter of meerder ſchade of nadeel wederom geven.*

FLĂGĬTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. *Ernſtelyk verzoeken, bidden, vergen, ſmeeken, begeeren, eiſſchen, af eiſſchen, af vorderen, af vergen, af bidden.*

Poſtulatur à te jamdiu, vel flagitatur potiùs hiſtoria. Cicer. *Men eiſcht al over lang of vergt u liever ernſtiglyk deeze hiſtorie.*

Flagitare promiſſum ab aliquo per litteras. Cic. *Iemand door brieven vergen of manen zyn beloften te voldoen.*

Flagitas me, ut eloquar. Plaut. *Gy vergt, gy perſt my te ſpreken.*

Num me frumentum flagitabant? Cic. *Hebbenze my koren gevergt, geëiſcht?*

* Cauſa poſtulat, non flagitat, ea dicere, præteribo. Quint. *De zaak vereiſcht wel eenigzints, dog vergt niet volkomentlyk die dingen, des zal ik ze voorby gaan, of overſlaan.*

* Flagitare. Cic. *Beſchuldigen, beſchten.*

Admonitum te, non flagitatum venimus. Cic. *Wy komen om u te vermanen, niet om te beſchuldigen.*

FLAGRĀNS, ăntis. omn. gen. Virg. *Brandende, barnende, blakende, vierig, in vlammen ſtaande.* Men zegt *Flagrantior* en *Flagrantiſſimus.*

Flagrans pinus. Virg. *Een brandende, barnende pynboom.*

Flagrans Canicula. Hor. *Het heete of brandende Honddsgeſtarte.*

* Flagrans cupiditas. Cic. *Vierige, gewaldige, hoote begeerte, drift of hartstogt.*

Aulicus flagrantiſſimâ gratiâ. Tac. *Een hoveling in zeer blakende gunſt.*

* Flagrans. Virg. Sil. Ital. *Blinkende, glinſterende, ſchynende.*

Sidereo flagrans clypeo. Virg. *Blinkende, glinſterende met zyn hemelſch ſchild.*

Arma flagrantia. Sil. Ital. *Blinkende wapenen.*

In flagranti delicto. *Op heeter daad.*

FLĂGRĀNTĔR. adv. Tac. *Op een brandende wyze, vieriglyk.*

FLAGRĀNTĬA, æ. f. A. Gell. *Brandinge, brand, vierigheid.*

Virgilius in deſcribenda flagrantia montis Ætnæ Pindarum ſecutus eſt. A. Gell. *Virgilius heeft Pindarus gevolgt in 't beſchryven van den brand des bergs Ætna.*

* Flagrantia oculorum. Cic. *Het vyer der oogen.*

* Flagrantia. Aul. Gel. *Vyerige genegentheid, hartelyke liefde, toederheid, vriendſchap.*

Vigor ille maternæ flagrantiæ paulatim reſtinguitur. Aul. Gel. *De kragt van die moederlyke liefde (in de voedſters, enz.) word allengskens uitgebluſcht, verdooft.*

FLAGRĀNTĬSSĬMĒ. adv. Tac. *Zeer vierigly, zeer driftiglyk.*

FLAGRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Virg. Plin. H. *Branden, blaken, barnen, in vyer of vlammen ſtaan.*

* Flagrat bello tota Italia. Cic. *Gantſch Italie brand van oorlog, ſtaat in oorlogs vlammen.*

Immortalitatis amore flagrare. Cic. *Branden, blaken door liefde tot de onſterfelykheid, of om een onſterfelyke naam te maken.*

Flagrare deſiderio alicujus. Cic. *Branden, blaken door begeerte of verlangen om iemand weder te zien.*

* Flagrare amentiâ. Cicer. *Branden van zinneloosheid*, dat is, *gantſch uitzinnig, zot of dul zyn.*

* Flagrare gratiâ. Tac. *In blakende gunſte zyn.*

* Flagrare infamiâ. Cic. *Voor eerloos bekigt zyn.*

Flagrare rumore malo. Hor. *Een zeer quaden naam hebben.*

* Flagrabant apud illum vitia libidinis. Cic. *De ondeugden van welluſten gingen by hem of tot zynent in zwang.*

FLA-

FLAGRIONES, ūm. m. plur. Afran. *Beeven die men dikwils met zwepen ſlaat.* Nonius zegt, dat men dus de ſlaven noemde.

FLAGRŪM, ī. n. Tit. Liv. Juven. *Een zweep, geeſſel, of roede.*

Cæſa eſt flagro Veſtalis. Tit. Liv. *De Veſtaalſche Nonne wierd gegeeſſeld.*

FLĀMĔN, ĭnĭs. m. Cic. *Een Prieſter der Heidenſche Afgoden.* Yder God had een van deze Flamines: daar van komt het

‡ dat men dikwils in Schryvers vind, Flamen Dialis, *de Prieſter van Jupiter.* Flamen Martialis, *de Prieſter van Mars.* Flamen Quirinalis, *de Prieſter van Quirinus, enz.*

FLĀMĔN, ĭnĭs. n. Virg. *Blazinge, wind.*

Undæ clementi flaminæ pulſæ. Catul. *Golven door een zagte, zoete wind gedreven.*

FLĀMĬNĬĂ, æ. f. A. Gell. *Een Papen huis, een huis daar de Prieſters der Afgoden woonden.*

Flaminia. Feſt. *Een jonge dogter, welkers vader en moeder nog leefde, en die de Prieſtereſſe der Afgoden in den dienſt hielp.*

FLĀMĬNĬCĂ, æ. f. Tac. A. Gell. *Een Prieſtereſſe van een Afgod.* Feſtus zegt, dat dit de huisvrouw van den Prieſter

‡ was, die van haar man niet mogt uit den egt ſcheiden.

FLĀMĬNĬŪM, ĭī. n. Cic. A. Gell. *Een Prieſterampt, het ampt, de waardigheid van Prieſter eenes Afgods.*

FLĀMĬNĬŬS, ă, ūm. Feſt. *Prieſterlyk, van een Prieſter eenes Afgods,* tot hem behorende.

* Flaminius. Liv. *Flaminiaanſch,* dat is, *van Flaminius, door Flaminius gemaakt.* Sprekende van een weg, en Schouwplaats te Rome door den tugtheer Flaminius gemaakt.

FLĀMMĂ, æ. f. Cic. *De vlam.*

* Galba eripuit ſe de flamma judicii. Cic. *Galba heeft zig gerukt, gered uit de vlam van 't gerigt,* dat is, *uit het gevaar van veroordeelt te worden.*

* Flammâ amoris turpiſſimi flagrare. Cic. *Branden, blaken door een ſeer ſchandelyke minne vlam.*

Sulpitius in eadem invidiæ flamma erat. Cic. *Sulpitius ſtond in de zelve vlam van nyd,* dat is, *wierd ook zoodanig benyd.*

* Omnis illa vis, & quaſi flamma Oratoris extinguitur. Cic. *Alle die kragt, en om zoo te ſpreken vlam van een redenaar word uitgebluſcht.*

*** Flamma gulæ. Ovid. *Onverzadelyke graagheid of honger, hondshonger.*

FLĀMMĀNS, āntĭs. omn. gen. Virg. *Vlammen, rood als vyer, in vlammen of brand ſtaande.*

Flammantia lumina. Virg. *Vlammende, vyerige, glinſterende oogen.*

FLĀMMĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Gevlamd, ontvlamd, vlammende, in vlammen, of brand ſtaande, rood als vyer.*

*** Flammatum cor. Virg. *Een hart, vlammende, of brandende van toorn, gramſchap.*

*** Flammatus. Catul. *Brandende, gebrand.*

FLĀMMĔĂ, æ. f. Plin. H. *Een ſoort van violette of vlamagtige verw.*

FLĀMMĔĀRĬŬS, ĭī. m. Plaut. *Een geelverwer, een verwer in vlamagtige verwe.* Gelyk Feſtus zegt.

FLĀMMĔŎLŪM, ī. n. Juven. *Een gele ſluyer,* dit was eigentlyk, *een klein ſluyertje van vlamagtige verwe, dat de nieuw getrouwde vrouwen droegen.*

FLĀMMĔŪM, ĕī. n. Lucan. Plin. H. Mart. *Een ſluyer van vlamagtige verwe, welke eertyds de nieuwlyks getrouwde vrouwen*

‡ *droegen.* Feſtus zegt dat deze ſluyer *Flammeum* genoemt is, om dat de Prieſteresſe Flaminica die geduerende haar leven droeg, om te toonen, dat ze altyds in de gedagten van jonge getrouwde moeſt blyven, en geen egt ſcheidinge mogt verzoeken.

FLĀMMĔŬS, ă, ūm. Cic. *Vlammende, brandende, vlammen werpende.*

Halitus flammeus. Colum. *Een brandende, vlammende damp, uitwaaſſeming.*

FLĀMMĔŬS, ă, ūm. Cic. *Vlamverwig.*

FLĀMMĬFĔR, ă, ūm. Cic. *Vlammen voortbrengende, uitwerpende, brandend.*

FLĀMMĬGĔR, ă, ūm. Valer. Flacc. *Zie* Flammifer.

FLĀMMĬGO, ās, ārĕ. A. Gell. lib. 17. cap. 10. *Vlammen, of vyer uit werpen, uitbraken.*

FLĀMMO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Tacit. *Vlammen, ontflammen, in vlam of vyer geraken, entvonken, ontſtoken worden.*

Omnes flammaverat ejus arrogantia. Tac. *Zyn hoogmoed, opgeblazentheid, laatdunkendheid had alle menſchen in vlammen gezet,* dat is, *ten hoogſten verbittert.*

FLĀMMŬLĂ, æ. f. Cic. *Een vlammetje.*

FLĀNDRĬĂ, æ. f. *Vlaanderen.* Een Graaffchap in de Spaanſche Nederlanden.

FLĀTŌR, ōrĭs. m. Feſt. *Een blazer op een fluit, of dergelyk mond-ſpeeltuig.*

FLĀTŬLĔNTŬS, ă, ūm. *Vol wind.*

FLĀTŬS, ūs. m. Cic. *Geblaas,* Het beteekend ook de wind by den zelven Schryver, en by anderen.

* Proſpero fortunæ flatu uti. Cic. *Een voorſpoedige wind van geluk genieten.*

* Tibia complet ſedilia flatu. Hor. *De fluit, of pyp,* dat is, *het fluit of pypgeluid vervult de zitplaatſen.*

FLĀVĔNS, ēntĭs. omn. gen. Virg. *Geel, goudgeel, blond.*

FLĀVĔO, ēs, ērĕ. Colum. *Geel, goudgeel, blond zyn.*

FLĀVĔSCO, ſcĭs, ĕſcĕrĕ. Virg. Plin. H. *Geel, goudgeel, of blond worden.*

FLĀVŬS, ă, ūm. Virg. *Geel, goudgeel, blond.*

FLĔBĬLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Ovid. Hor. *Beweenelyk, beſchreyelyk, betreurelyk, betreurens waardig.*

Flebilis alicui. Hor. *Die van iemand verdient beweent, betreurt, beſchreit te worden.*

Cantare flebilè. Ovid. *Droeviglyk, treuriglyk, klagelyk zingen.* Dat is hier als een adverbium genomen.

FLĔBĬLĬTĔR. adv. Cic. *Beweenelyk, droeviglyk, treuriglyk, op een klagelyke wyze.*

FLĔCTO, ĭs, flĕxī, flĕxūm, flĕctĕrĕ. Plin. H. *Buigen, krommen, keeren, draayen.*

Membra flectere. Cic. *De leden buigen.*

Flectere Leucatem. Cic. *Na Leukate wenden, keeren, de weg na Leukate nemen.*

Flectere currum de foro in Capitolium. Cic. *Een wagen van de markt na 't Kapitool wenden, draayen, mennen.*

Equum in orbem flectere. Front. *Een paard in een kring mennen, doen ryden.*

Exercitus flectit cornua ad circumſonantem clamorem. Liv. *Het leger wendde de vleugels na den rondom klinkenden krygskreet.*

Qui navigant, in flectendis promontoriis, maximas ventorum mutationes ſæpe ſentiunt. Cic. *Die t' ſcheep-varen gevoelen dikwils na de draayingen der zeehoofden zeer groote veranderingen van winden.*

Hoc vocabulum à Græco flexum eſt. A. Gell. *Dit woord is van 't Griekſch afgeleid, gebogen, gekomen.*

Flectere ab Auguſto ad Tiberium. Tac. *Van Auguſtus tot Tiberius treden.* Sprekende van een Redenvoerder, die eerſt van Auguſt, dan van Tibeer ſpreekt.

Flectere animum. Ter. *Het gemoed buigen, ergens toe ſtellen.*

Flectere animas. Cic. *De zielen of gemoederen buigen, keeren, wenden,* dat is, *bewegen, zoodanige gedagten indrukken als men wil.*

Flectere aliquem oratione. Cic. *Iemand door een reden of vertoog buigen, bewegen, raken, winnen.*

Flectere minas alicujus. Val. *Iemands dreigementen afwenden, afkeeren, verzoeten, verzetten.*

FLĔGMĔN, ĭnĭs. n. g. Plaut. *Buiginge, kromminge, keeringe, draayinge.*

FLĔMĬNĂ, ūm. n. plur. Plaut. *Een vyerig gezwel aan de beenen door lang of veel gaan.* Sommigen lezen *Flegmina,* ter zake van 't Grieksch woord φλεγμονὴ, waar van dit woord komt.

FLĔNDŬS, ă, ūm. *Beſchreyelyk, beweenelyk, betreurens waardig.* Fortuna flenda. Ovid. *Een beſchreyelyk, betreurens waardig, beweenelyk fortuin of lot.*

FLĔO, flēs, flēvī, flētŭm, flērĕ. Cic. *Weenen, ſchreyen, tranen ſtorten.* Item, *beweenen, beſchreyen, betreuren, beklagen.*

Flet noctem. Virg. *Hy weent, of ſchreit de gantſche nagt.*

Flere alicujus funera. Ovid. *Iemands dood beweenen, beſchreyen, betreuren.*

Digitized by Google

Ab inſidiis flere. Propert. *Schreyen om lagen te leggen, hoere, geveinſde of krokedille tranen ſtorten.*

FLĒTŪS, ā, ūm. Virg. *Beweend, beſchreid, betreurd, beklaagd.*

FLĒTŪS, ūs. m. Cic. *Geſchrey, geween, betreuringe.*
Tota urbe fletus gemituſque fiebat. Cic. *Daar wierd door de gantſche ſtad geweent en gezugt.*

FLEXĀNIMĀ oratio. Cic. *Een gemoed bewegende, of zielroerende rede.* Dit is een Poëtiſch woord, en Cicero gebruikt het niet als in het bybrengen van een plaats van een Poëet dien hy noemt.

FLEXIĀ, æ f. *La Fleche*, een ſtad in Anjou, vermaard door het Koninglyk School, aldaar door Hendrik de vierde opgeregt.

FLEXIBILIS, ĭs. m. & f. bĭlĕ, ĭs. n. Cic. *Buigzaam, dat men kan buigen, of krom maken.*
Arcus flexibiles. Ovid. *Taaye, buigzame bogen, die men gemakkelyk krom buigt.*

* Nihil eſt tam flexibile, quàm voluntas erga nos ſenſuſque civium. Cic. *Daar is niets zoo buigzaam*, dat is, *wankelbaar, ongeſtadig als de goede gemeentheid en gedagten der burgers ten aanzien van ons.*

Flexibile vocis genus. Cic. *Een ſoort van een buigzame ſtemme.*

Flexibile ingenium. Plin. J. *Een buigzame, zafte, bewegelyke inborſt of aart.*

FLEXĪLIS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Virg. Ovid. Plin. H. *Zie* Flexibilis.

FLEXĪLŌQUŪS, ă, ūm. Cic. *Draaywoordig, dubbelzinnig, dat tweezins genomen kan worden.*
Oraculum flexiloquum. Cic. *Een dubbelzinnige Godſpraak.*

FLEXIO, ōnĭs. f. Cic. *Buiginge, kromminge, draayinge, keeringe.*
Molliores & delicatiores in cantu flexiones. Cic. *Zeer zoete, zafte en aangename buigingen of draayingen (van de ſtem) in 't zingen.*
Flexiones & diverticula quærere. Cic. *Omwegen en bypaden zoeken.*
Flexiones aſtrorum. Cic. *Afwykingen, of breedtens der ſterren.*

FLEXŪOSE. adv. Plin. H. *Al draayende, keerende, met een draay.*

FLEXŪOSŪS, ă, ūm. Plin. H. *Bogtig, krombogtig, vol keeringen, draayingen en wendingen, zeer krom.* Men zegt *Flexuoſiſſimus.*
Iter flexuoſum. Cic. *Een bogtige, zeer kromme of krom loopende weg.*
Flexuoſa vitis. Cat. *Een krom waſſende, bogtige wynſtok.*
Flexuoſus volatus hirundinis. Plin. H. *De zwaluw heeft een draayende of bogtige vlugt.*

FLEXŪRĂ, æ. f. Colum. *Een bogt, buiginge, kromminge.*
Virtus flexuram non recipit. Sen. Ph. *De deugd lyd geen bogt, of buiginge*, dat is, *de deugd is onwankelbaar.*

* Flexura verborum. Varr. *Woordbuiginge*, eſt declinatio nominum, & conjugatio verborum.

FLEXŪS, ă, ūm. Virg. *Gebogen, gekromt, of krom gemaakt.*
Genu flexum ſummiſit. Ovid. *Hy ſtrekte zyn geboge knye ter aarde.*
Die in veſperam flexo. Tac. *Als de dag na den Avond helde: Den dag geëindigt zynde.*

* Ore in mœſtitiam flexo. Tac. *Zyn wezen tot droefheid gebogen*, dat is, *geſtelt hebbende.*
Nullis ſtellis iter flexum eſt. Sen. Ph. *Geen ſterre heeft een krommen, of bogtigen loop.*

FLEXŪS, ūs. m. Plin. H. Quintil. *Buiginge, ook de bogt of kromte van iets dat gebogen is.*

FLEXŪS, ūs. m. Cic. *Keer, draay, zwaay, ommezwaay, afwykinge, wendinge, draayinge, kring in 't gaan.*
Navis vario flexu hoſtem eluſit. Front. *Het ſchip ontſnapte den vyand door dikwils te wenden.*

* Flexus ætatis. Cic. *Dalende levens tyd, of hoogen ouderdom.*
Autumni. Tac. *Het verloop van den herfſt.*

* Vocis flexus. Quintil. *Buiginge, veranderinge, draayinge van de ſtemme.*

FLICTŪ. abl. Dant ſonitum flictu galeæ. Virg. *De helmen geven geluid door 't ſlaan tegen malkanderen.* Men vind niet als de *ablativus Flictu.*

† FLĪGO, ĭs, flīxī, flīctum, flĭgĕrĕ. Lucret. *Slaan, ſtooten.*

FLO, ās, āvī, ātum, ārĕ. Cic. Plin. H. *Blazen, waayen.*
Bellè nobis flavit ab Epiro leniſſimus auſter. Cic. *Een zoet zafte zuide wind woey voordeelig voor ons van Epirus af.*
Ignis flatur follibus. Plin. H. *Het vyer word met blaasbalken in brand geblazen.*
Flatur tibiâ. Ovid. *Daar word op de fluit geblazen*, dat is, *geſpeelt, men ſpeelt op de fluit.*

FLŌCCIFĂCIO, ĭs, fēcī, făctum, făcĕrĕ. acc. Ter. Cic. *Iets zeer gering agten, veragten, verſmaden: Niet een zier om iets geven.*
Floccifacere Reſpublicam. Cic. *Den Staat of 't gemeene beſt verwaarloozen.*

FLŌCCĬPĒNDO, ĭs, pĕndī, pēnſum, pēndĕrĕ. Ter. *Zie* Floccifacio.

FLŌCCŬLŪS, ī. m. Plin. H. *Een vlokje of nop'je wol, zyde, enz.*

FLŌCCŪS, ī. m. Varr. Plin. H. *Een vlok of nop van wol, zyde, enz.*

† FLOCES, ōcum. plur. Cæcil. A. Gell. *De moer of droef van wyn.* Men is niet verzekert van het *genus*, of van de kortheid of langte van d'eerſte lettergreep van dit woord.

FLŌRĀLĬĂ, ĭum. n. plur. Quintil. Mart. *Spelen, of vyerdagen van Flora, de bloemgodeſſe.*
Floralia. Varr. *Een bloem-tuin of bed.*

FLŌRĀLĬS, ĭs. m. & f. ālĕ, ĭs. n. *Van Flora.*
Feſtum Florale. Ovid. *Het feeſt of de vyerdag van Flora.*

FLŌRĀLĬTĬŪS, ă, ūm. *Aan Flora toegewyd.* Floralitiæ feræ. Mart. *Beeſten die men op de vyerdag van Flora deed loopen.*

FLŌRĒNS, ēntĭs. omn. gen. Cic. Virg. *Bloeyende, in den bloeiſem ſtaande.* Men zegt *Florentior* en *Florentiſſimus.*

* Florens. Cic. *Bloeyend, welvarende, aanzienlyk, geagt, vermaard.*
Florentiſſima fortuna. Cic. *Een zeer bloeyende, voorſpoedige fortuin.*
Ævo florente puellæ. Lucret. *Meysjes of maagden van een bloeyende ouderdom, in 't bloeyen of't beſte van haar jeugd, of leven: in 't prilſte van haar levens tyd.*
Florens ætate. Virg. *In 't bloeyen van zyn jeugd, in 't beſt van zyn leven zynde.*

** Florentes ære catervæ. Virg. *Treffelyk, koſtelyk, deftig gewapende benden.*

FLŌRĒNTĬĂ, æ. f. *Florence.* De hoofdſtad van 't groothartogdom van Toskane.

FLŌRĒNTĪNUS, ă, ūm. *Van Florence, te Florence geboren.*

FLŌRĔO, ēs, flōrŭī, flōrētŭm, flōrērĕ. Cic. *Bloeyen, in de bloeiſem ſtaan, in den bloey zyn.*
Vinea floruit. Ovid. *De wynſtok heeft gebloeit, in den bloeiſem geſtaan.*

* Florere. Cic. *Bloeyen, welvarend, vermaard, geagt, aanzienlyk zyn.*
Nos quoque floruimus, ſed flos fuit ille caducus. Ovid. *Wy hebben ook gebloeid, dog de bloeiſem was vergankelyk: Wy zyn ook geagt of aanzienlyk geweeſt, dog het duurde niet lang.*
Gallia floret juventute. Liv. *Gaulen [of Vrankryk] is bloeyend van jeugd, heeft overvloed van jonge manſchap.*

* Florere in aliqua re. Cic. *In eenige zaak bloeyen, uitmunten, uitſtekende of vermaard zyn.*
Florere in foro. Cic. *Voor de regtbank of vierſchaar bloeyen*, dat is, *uitmunten, uitſtekend, vermaard zyn.*

* Florere ætate & formâ. Liv. *Bloeyen in jeugd en ſchoonheid: Jong en ſchoon of bevallig zyn.* Auctoritate. Cic. *In gezag bloeyen, groot aanzien of vermogen hebben.* Familiaritatibus doctiſſimorum virorum. Cic. *Bloeyen in den omgang of gemeenzaamheid met de geleerdſte mannen: Met de wyſe mannen zeer gemeenzaam zyn.*
Campus Martius nullis comitiis, tanto ſplendore hominum floruit. Cic. *Het veld van Mars heeft in geene volks-vergaderingen met zoo groot een luiſter van mannen gebloeid:* dat is, *Men zag in geen Staatsvergaderingen ooit in 't veld van Mars zoo doorluchtig een gezelſchap, of zoo vele deftige mannen.*

FLŌRĔSCO, ſcĭs, ĕſcĕrĕ. Cic. Colum. *Bloeyen, in den bloeiſem ſtaan, in den bloey zyn.*

* Floreſcere. Cic. *Groeyen, opwaſſen, verderen, opkomen, bereiken.*

Ad

Ad ſummam gloriam eloquentiæ floreſcere. Cic. *Tot de hoogſte luiſter of roem van welſprekendheid opkomen.*

FLŌRĒUS, ă, ūm. Plaut. Mart. *Van bloemen.* Sprekende van een krans, of ruiker, enz.

FLŌRĬDA, æ. f. *Florida*, een land in 't Noorder Amerika, dus genoemd, om dat het door de Spanjaarden op Palmezondag ontdekt is.

FLŌRĬDŬLUS, ă, ūm. Catul. *Goetlykjes, ſchoontjes, mooy, ſchoon, bevallig, aangenaam.* Sprekende van de mond, enz.

FLŌRĬDUS, ă, ūm. Cic. Catul. Tib. *Bloeyend, in den bloeiſem of bloey ſtaande.* Men zegt *Floridior*

* Floridus color. Plin. H. *Een bloeyende, friſſche, levendige, cierlyke, aangename verwe.*

* Floridior eſt quam Lyſias. Cic. *Hy is bloeyender*, dat is, *voortreffelyker*, [*of cierlyker*] *Redenaar dan Lyſias.*

FLŌRĬFĔR, ă, ūm. Lucret. Lucan. *Bloemen dragende, bloemryk.*

FLŌRĬLĔGUS, ă, ūm. Ovid. *Bloemen plukkende, bloemlezende.*

* Florilegæ apes. Ovid. *De bloemen zuigende, de bloemlezende byen.*

FLOS, ōris. m. Cic. *Een bloem, een bloeiſem.*

Flos. Vitruv. *Een bloem.* Flos templi. Vitruv. *De lantaarn of lantaarn-ſpits van een hoog gebouw.*

Flos vini. Plaut. *De bloem*, dat is, *de geur, aangename reuk of ſmaak van de wyn.*

Flos ætatis. Cic. Curt. Juventæ. Virg. *De bloem, het bloeyen*, dat is, *het friſſte van den levens tyd, of van 't leven, van de jeugd.* Fortunæ. Curt. *De bloem*, dat is, *volle voorſpoed van 't geluk.*

Flos Italiæ. Cic. *De bloem van Italie*, dat is, *de beſte manſchap.*

Nobilitatis & juventutis flos. Cic. *De bloem van den adel en de jeugd: De uitgelezene edelen en jongelingen.*

Flos Poëtarum. Plaut. Catul. *De bloem*, dat is, *de vermaardſte, beſte, aanzienlykſte der Digters.* Gymnaſii. Catul. *De bloem*, dat is, *de voornaamſte of 't hooft van een School.*

In ipſo Græciæ flore. Cic. *In 't bloeyen, in den bloey*, dat is, *in de voorſpoed, of grootheid van Griekenland.*

Caſtum florem amittere. Catul. *De kuiſche, zuivere bloem, of maagdebloem verliezen*, dat is, *onteerd worden.* Van een maagd geſproken.

* Amari aliquid in ipſis floribus angit. Lucret. *Iets bitters prangt ons in de vermakelykheden: De vreugde of 't vermaak is met droefheid of ſmart verzelt.* 't Woord *Flores* [bloemen] word hier voor vermakelykheden genomen, om dat de Ouden op vrolyke dagen kroonen van bloemen droegen.

FLŌSCŬLUS, i. m. Cic. *Een bloemtje, bloeſſemtje.*

* Floſculos orationis delibare. Cic. *De bloemtjes*, dat is, *het edelſte, of aardigſte van een reden of vertoog verzamelen.*

* Floſculus vitæ. Juven. *Het bloemtje*, dat is, *de ongeſtadigheid, vergankelykheid, broosheid van 't leven*, dat als een bloem voorby gaat.

FLŬCTĬCŬLUS, i. m. g. Apul. *Een golfje, een baartje.*

** FLŬCTĬFRĀGUS, ă, ūm. Lucret. *De baren of golven verbrekende.*

** FLŬCTĬVĀGUS, ă, ūm. Stat. *Golf-vlot, dat vlot op de baren gins en weer word geſlingert, door de golven of baren heen en weder dryvende.*

FLŬCTŬANS, āntis. omn. gen. Cic. *Dryvende op 't water, dobberende, vlot.*

* Fluctuans. Plaut. Cic. *Wankelende, dobberende, twyffelmoedig, onzeker of in beraad ſtaande.*

Fluctuans acies. Curt. *Een waggelende ſlagorde: Een deinzend, wykend, bynagebroke leger.*

† FLŬCTŬĀTIM. adv. Afran. *Golfswyze, op en neêr, gelyk de baren of golven.*

FLŬCTŬĀTIO, ōnis. f. Plin. H. *Beweginge, kappelinge van de golven of baren, dobbering.*

* Fluctuatio ſtomachi. Plin. H. *Onſteldheid, qualykheid van de maag.* Corporis totius. Sen. Ph. *Bevinge, trillinge, beweginge van 't geheele lighaam.*

* Fluctuatio. Liv. *Onzekerheid, twyffel.*

Fluctuatio animorum. Liv. *Wankel- of twyffelmoedigheid.*

FLŬCTŬĀTUS, ă, ūm. Plin. H. *Door de golven of baren gedreven.*

FLŬCTŬO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. *Dobberen, op de golven dryven, door de baren of golven gedreven worden.*

* Fluctuare. Plaut. *Wankelmoedig zyn, twyffelen, in beraad ſtaan, overwegen, overleggen.*

Magno curarum fluctuat æſtu. Virg. *Hy word gedreven door een grooten vloed van zorgen:* dat is, *Hy is twyffelmoedig door groote droefheid of kommer.*

Fluctuare animo. Liv. *Wankel- of twyffelmoedig zyn, twyffelen, in beraad ſtaan.*

Fluctuatus animo eſt, utrum, &c. *Hy twyffelde, ſtond in beraad, of, enz.*

† FLŬCTŬŌSUS, ă, ūm. Plaut. Rud. 4. ſc. 2. *Ontroerd, ontſtuimig, vol groote golven of baren.* Sprekende van de zee.

* Fluctuoſus. Plin. H. *Wateragtig, gelyk als met golfjes bezet.*

FLŬCTUS, ūs. m. Cic. *Een golf of baar van de zee.*

* Fluctus. Cic. de Orat. 1. *Ontruſt, beweginge.*

FLŬENS, ēntis. omn. gen. Cic. Virg. *Vloeyende, vlietende, ſtroomende, loopende.* Van een rivier geſproken.

Sudore fluentia brachia. Ovid. *Armen vloeyende*, dat is, *nat van zweet.*

* Fluentes buccæ. Cic. *Hangende ſlappe wangen, of koonen.*

* Liberè fluens oratio. Cic. *Een vry vloeyende reden of vertoog.*

Res ad voluntatem noſtram fluentes. Cic. *Zaken na onze wille of wenſch vloeyende*, dat is, *gelukkende, uitvallende.*

Veſtis fluens. Prop. *Een ſlepend kleed.*

Soluti & fluentes pueri. Quintil. *Ongebonde loſſe kinderen.*

FLŬENTĔR. Liv. Lucret. *Op een vloeyende wyze.*

** FLŬENTĬSŌNUS, ă, ūm. Catul. *Geluid gevende door de golven of baren.*

FLŬENTUM, i. n. Virg. *Een vloed, ſtroom of kil, waterloop.*

FLŬĬDUS, ă, ūm. Virg. Plin. H. *Vloeyend, vloeybaar, vlietend, ſtroomend, loopend.*

Caro fluida. Plin. H. *Slap vleeſch, zaft, teer vleeſch.*

FLŬĬDUS, ă, ūm. Liv. *Flaauw, ſlap, quynende, zwak, kragteloos.*

Corpora fluida. Liv. *Kragteloose, flaauwe, uitgeputte, zwakke lighaamen.*

** Calor fluidus. Ovid. *Moede- mat- of laſmakende hitte.*

FLŬĬTANS, āntis. part. omn. gen. Cic. *Vlottende, vlietende, dobberende, dryvende op 't water.*

* Amictus fluitans. Catul. *Een loshangend, ruim kleed.*

FLŬĬTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Vlotten, vlieten, dobberen, dryven op 't water.*

* Fluitare. Hor. Tac. *Wankelen, wankel- of twyffelmoedig zyn, in beraad of bedenken ſtaan, twyffelen.*

* Fides fluitat. Tac. *Zyn trouwe wankelt, of is wankelbaar, onſtantvaſtig, ongeſtadig.*

Spe fluitare. Hor. *In zyn hope twyffelmoedig, onzeker zyn.*

FLŪMĔN, ĭnis. n. Cic. Virg. *Een vloed, ſtroom, of rivier.*

* Flumen rivi. Plin. H. *De loop van een rivier.*

Ne flumini ejus rivi eſſet impedimento. Plin. *Op dat het tot geen beletſel zoude ſtrekken aan den loop van de rivier: Op dat het de loop van den vloed niet zoude beletten.*

Flumen ingenii. Cic. *Vloed of ſtroom*, dat is, *bequaamheid, ſchranderheid van verſtand, geeſt, of vernuft.*

FLŪMĬNĔUS, ă, ūm. Ovid. *Van een rivier, ſtroom of vloed.* Sprekende van gevogelte, water, enz.

FLŬO, flŭis, flūxī, flūxūm, flŭĕrĕ. Cic. *Vloeyen, vlieten, ſtroomen, loopen.*

Italia auro plurima fluxit. Virg. *Italien heeft van goud gevloeit* dat is, *Men heeft vele goud-mynen in Italie gevonden.*

* Lutulentus fluebat Lucilius. Hor. *Lucilius vloeide [in zyn ſtyl] zoo loom als ſlyk*, dat is, *daar was gantſch geen zwier of vloeyendheid in.*

Tiberis fluit per agros illos. Cic. *Den Tiber vloeit, of ſtroomt door die landen.*

Fluit Eurotas propter Lacedæmonem. Cic. *De vloed Eurotas vloeit, ſtroomt of loopt by Lacedemonie.*

Fluvius ſanguine atratus fluxit. Cic. *De rivier vloeide zwart van bloed.*

Sudor fluit undique rivis. Virg. *Het zweet vloeit overal gelyk als met ſtroomen.*

* Fluunt arma de manibus. Cic. *De wapenen ontzakken, vallen hen uit de handen.*

* Fluebant intonſi crines. Tib. *De ongeſchore hairen vloeiden*, dat is, *ſlingerden hem om de ſchouders.*

Digitized by Google

Fluere mollitiâ. Cic. *Overvloeyen van wekheid*, dat is, *zeer lafhartig of verwyfd zyn.* Facetiis. Plaut. *Vol van snakeryen of zotte taal zyn.*

* Fluere ab aliquo loco. Cic. *Van een plaats afkomen.*

* Fluere. Cic. *Weg vloeyen, voorby gaan, verdwynen.*

Fluit voluptas corporis. Cic. *De wellust van 't lighaam gaat voorby, verdwynt, is niet duurzaam.*

* Fluere. Cic. *Zig uitstrekken, wyds en zyds stroomen.*

Pythagoræ autem doctrina cùm longè lateque flueret. *Dog de leere van Pythagoras toen die zig wyd en zyd uitstrekte.*

* Fluunt ad voluntatem noſtram res proſperæ. *De zaken vloeyen, loopen voorspoedig na onze wille of wensch.*

* Res fluit ad interregnum. Cic. *De zaken vloeyen, loopen*, dat is, *schikken zig tot een tussen-ryk.*

* Spes retro fluit. Virg. *De hope vloeit of keert te rug*, dat is, *neemt af, verdwynt, vervalt: Men geest den moed verloren.*

FLŬŌR, ōris. m. Ventris fluor. Celſ. *De loop, buikloop, loslyvigheid.* Somtyds verzwygt hy *Ventris per ellipſin.*

FLŪTĂ, æ. f. Colum. *Een soort van Aal of Prikken.*

FLŪVIĀLIS, is. m. & f. ālē, is. n. Virg. Colum. *Van een rivier, vloed of stroom.*

FLŪVIĀTĪCŬS, ă, ūm. Colum. *In een vloed of rivier levende, zig onthoudende.* Sprekende van zeker gevogelte, en gedierte.

FLŪVIĀTĪLIS, is. m. & f. ĭlē, is. n. Cic. Liv. *Van een rivier, vloed of stroom, tot een rivier behoorende, zig daar in onthoudende.*

Teſtudines fluviatiles. Cic. *Rivier schildpadden.*

Fluviatilis arena. Plin. H. *Rivier-zand, zand van een rivier.*

Navis. Liv. *Een rivier-schip, binne-schip.*

FLŪVIĀTŬS, ă, ūm. *Aderen hebbende gelyk den loop van een rivier.* Fluviata abies. Plin. H. *Een donneboom geadert als de loop van een rivier.* Of wel gelyk Robertus Stephanus zegt, *Een dinneboom met water doortrokken.*

FLŪVĬŬS, ĭi. m. Cic. *Een vloed, rivier, of stroom.*

FLUXE. adv. Varr. *Overvloedigly, rykelyk.*

FLŪXĬO, ōnis. f. Cic. *Vloeyinge, vlietinge, stroominge, vloed of loop van een rivier.*

Fluxio aquarum. Cic. *Vlietinge, vloeyinge, stroominge, loop, vloed van wateren.* Alvi. Plin. H. *Loop, buikloop.* Sanguinis. Plin. H. *Vloed, storting, verlies van bloed.*

FLŪXŬS, ă, ūm. Plin. H. *Vloeyende, vlietende, stroomende, vloeybaar.* Item, *los, broos.* Men zegt *Fluxior.*

Fluxum pertuſumque vas. Lucret. *Een lekkend doorslagen vat.*

Fluxa veſtimenta. Luc. *Loshangende, ruime kleederen.*

Mens ſenio fluxa. Tac. *Een gemoed of geest door ouderdom verzwakt, slap, afgesloofd, afgemat.*

Formæ gloria fluxa. Virg. *De lusster van de schoonheid is broos, vergankelyk.*

Fluxam fidem gerere. Plaut. Salluſt. *Een losse trouw hebben*, dat is, *niet vast in getrouwheid of beloften zyn: Zyn woord niet houden.*

Auctoritas fluxa. Tac. *Een vergankelyk, kort gezag, vermogen, of aanzien.*

Fortuna belli fluxa. Cic. *Het geluk van den oorlog is wankelbaar, twyffelagtig, veranderlyk, ongestadig.*

Animus fluxior. Suet. *Een zeer ongestadig, wankelbaar, onstantvastig, lasgemoed.*

FLŪXŬS, ūs. m. Aquarum fluxus. Quintil. *De vloed, stroom, of loop van wateren.*

Fluxus ventris. Celſ. l. 4. c. 19. *De buikloop, de loop, loslyvigheid.*

FŌCĀLĒ, is. n. Hor. Mart. Quintil. *Een haart-lap*, dat is, *zeker wolle doek*, om de ooren en den hals by 't vier te dekken om niet verkouwt te worden. Martialis lib. 4. Epig. 41. en lib. 14. Epig. 142. laat geen twyffel omtrent dit woord over.

FŌCĀNĔUS, ă, ūm. *Tussen twee.* Focaneus palmes. Colum. *Een wynstok-rank, die tussen twee anderen uitgroeit.* Kolumella leid dit woord af van Fauces, l. 5. cap. 6.

FŎCĀRIĂ, æ. f. Digeſt. *Een byzit, die ook op den haart en 't vyer paste.*

FŎCĀRĬŬS, ĭi. m. Ulp. *Een staaf die op 't vyer en den haart lette.*

† FŎCĬLLĀTĬO, ōnis. f. Feſt. *Warminge, koesteringe.*

FŎCILLĀTŬS, ă, ūm. Plin. J. *Verwarmd, gekoesterd, tot zig zelven gekomen, herstelt.*

* Societas ſemper dubia & incerta, variiſque reconciliationibus malè focillata. Suet. *Een vriendschap of gemeenzaamheid altyds twyffelagtig, onzeker, en door verscheide verzoeningen niet wel hersteld.*

FŎCĬLLŎR, āris, ārī. acc. Varr. *Warmen, koesteren*, ook, *iets verdedigen, staande houden, handhaven, voorstaan.*

Focillari commodum ſuum. Varr. *Zyn gemak of belang handhaven, voorstaan.*

FŎCŬLĂ, ōrŭm. n. plur. *Warmte, hitte.* Focula ventris. Plaut. *Voedsel van den buik*, dat is, *voedzame kost.* Om dat het den buik warm maakt.

† FŎCŬLŎR, āris, ārī. Non. *Onderhouden.*

FŎCŬLŬS, ī. m. Cic. *Een kleine haart of haartstede, een haartje.*

* Foculus. Plaut. *Een viertest, een konsoort.*

FŎCŬS, ī. m. Cic. *Een haart, haartstede.* Den oorsprong van dit woord vind men in dit vaars van Ovidius. *At focus à flammis, & quòd fovet omnia, dictus.*

* Focus. Sen. Ph. *Een warm, of tafel vyertest.*

* Focus. Cic. *Een haart of haartstede*, ook, *yders woonhuis.*

Repetere focos. Cic. *Na zyn huis wederkeeren, te rug gaan.*

* Focus. Feſt. *Koestringe.* *Zie* Fomentum.

FŎDĬCO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Cic. *Steken, prikkelen, nopen, prikken.*

Fodicare latus. Hor. *In de zyde of de zyde steken, prikkelen.*

* Fodicare alicui animum. Plaut. *Iemands gemoed quellen, plagen, ontrusten.*

FŎDĪNĂ, æ. f. Plin. H. *Een erts-groeve, myn, bergstof groeve.*

FŎDĬO, ĭs, fōdī, fōſsum, fodĕrĕ. acc. Cic. Ovid. *Graven, delven, spitten.*

Fodere arva, humum. Virg. *De landeryen, de aarde omspitten, delven, graven.* Puteos. Cæſ. *Putten graven, delven.* Argentum. Liv. *Zilver uit de mynen graven, delven.*

* Fodere. Cic. Liv. *Steken, prikken.*

Fodere equi armos calcaribus. Virg. *Het paard met sporen steken, de sporen geven.*

Fodere haſtis. Liv. *Met spiessen of pieken steken.*

* Dolor fodit. Cic. *De pyn steekt, smart, doet zeer.*

Fodiri. Colum. *Gegraven, gedolven, omgespit worden.*

FOECŪNDĔ. *Zie* Fecunde.

FOECŪNDĪTĀS. *Zie* Fecunditas.

FOECŪNDŬS. *Zie* Fecundus.

FOEDĀTŬS, ă, ūm. Ovid. *Bevuild, vuil of leelyk gemaakt, besmet, bezwalkt, ontheiligd, onteerd.*

Fœdata turpitudine ſacella. Cic. *Kerk-kapellen door schandelyke daden ontheiligd, besmet.*

FOEDĔ. adv. Cic. *Vuil*, dat is, *eerloozelyk, schandelyk, snoodelyk, schelmagtiglyk, wreedelyk.* Men zegt Fœdiſſimè.

Admiſſum fœdè. Lucret. *Een vuile, snoode, schandelyke, eerlooze daad.*

Fœdiſſimè cauſam agere. Cic. *Een zake zeer slegt, of qualyk bepleiten.*

FOEDĔRĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Verbonde, verbondgenootschapt, bondgenootsch: Met een verbond verbonden.*

Fœderatæ civitates. Cic. *Bondgenootsche steden, steden met een verbond gebonden, steden onze bondgenooten.*

FOEDĔRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Tac. *Door een verbond vereenigen.*

FOEDĬFRĀGŬS, ă, ūm. Cic. *Verbond brekende, verbond schendende.*

FOEDĬTĀS, ātis. f. Cicer. *Leelykheid, vuiligheid*, [liever *vuilheid*] *stank.*

Fœditas vultûs. Plin. H. *Misnaaktheid, leelykheid, afschuwelykheid van aangezigt.*

Fœditas odoris. Cic. *Leelykheid van reuk, stank, vuilheid.*

FOEDĬTĀS, ātis. f. Cic. *Schande, eerloosheid, oneer, wreedheid.*

Fœditas animi turpificati. Cic. *Leelykheid, vuilheid van een verdorven gemoed.*

Fœditas ſpectaculi. Liv. *Leelykheid, aanstootelykheid, afschuwelykheid, vervaarlykheid, gruwelykheid van een gezigt.*

FOEDO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. Virg. *Bevuilen, vuil maken, leelyk maken, bezoedelen, besmetten, bevlekken, bederven, ontheiligen, te schande maken.*

* Pectora fœdare. Virg. *De borsten krabben, scheuren.*

* Ferro fœdare volucres. Virg. *Vogelen met het staal of zwaard te schande maken*, dat is, *doorsteeten of steken.* Hy spreekt van de harpyen.

* Ar-

Digitized by Google

* Argolicas fœdare latebras. Virg. *De ſchuilplaatſen der Grieken te ſchande maken*, dat is, *naſpeuren.*

* Fœdare & proterere hoſtium copias. Plaut. *De benden der vyanden te ſchande maken, overhoop werpen en vertreden.*

* Fœdare aliquem. Plin. H. *Iemand onteeren.* Dit woord vind men in Plinius uit Kato by gebragt.

FOĔDŬS, ă, ūm. Cic. *Leelyk, afſchuwelyk, vuil, ſtinkende.*
Fœda animalia. Plin. *Leelyke, afſchuwelyke dieren.*

* Carmen fœdum. Hor. *Een leelyk, ſlegt, lomp, quaad, ondeugend vuil gedigt.*
Corpora fœda podagrâ. Tibul. *Door de jigt vervallen, afſchuwelyke, leelyke lighaamen.*

FOĔDŬS, ă, ūm. Cic. *Vuil, ſchandelyk, eerloos, oneerlyk.*
Fœdiſſima ſenectuti avaritia. Cic. *De giergheid is ſchandelyk voor den ouderdom.*

* Fœdiſſima tempeſtas. Liv. *Een zeer leelyke*, dat is, *zware, harde, of vliegende ſtorm: ſchrikkelyk, vervaarlyk onwe'er.*

FOĔDŬS, ĕrĭs. n. Cic. *Verbond, vrede verbond, verdrag.*
Fœdus ferire, facere, *of* icere cum aliquo. Cic. *Een verbond met iemand treffen, maken, aangaan.*
Fœdus violare, rumpere, frangere. Cic. *Een verbond ſchenden, verbreken, te buiten gaan.*
Geniale fœdus. Stat. Conjugiale. Ovid. *Huwelyks-verbond, band, of verdrag, echte ſtaat.*

FOĔDŬS, ĕrĭs. n. Virg. Cic. *Een wet, keure.*
Æterna fœdera certis impoſuit natura locis. Virg. *De Natuur heeft aan zekere plaatſen eeuwige wetten geſteld.*
Fœdere certo & premere & laxas dare habenas. Virg. *Door een vaſte of geſtadige wet in teugelen, en een loſſe toom geven.*

FOĔLĪCĪTĀS, FOĔLIX, &c. *Zie* Felicitas, Felix, &c.

FOĔNĔBRĬS, FOĔNŬS, &c. *Zie* Fenebris, Fenus.

FOETĔŌ, FOETO. *Zie* Feteo, &c.

FŎLĬĂCĔŬS, ă, ūm. Plin. H. *Van bladeren gemaakt, bladeren gelykende.*

FŎLĬĀTŬM, ī. n. Plin. H. Mart. *Een ſoort van reukwerk, eertyds van de vrouwen gebruikt*, dus genoemd om dat'er vele ſpykbladeren in quamen. Het is zeer waarſchynlyk, dat dit een *adjectivum* is, en dat men'er *Unguentum* onder verſtaat.

FŎLĬĀTŪRA, æ. f. Vitruv. *Loof, of bladeren van een boom.*
Arboris ejus ſunt ſimiles cupreſſeæ foliaturæ. Vitruv. *De bladeren, [het loof] van dien boom zyn gelyk die van een cypreſſe boom.*

FŎLĬŌSŬS, ă, ūm. Plin. H. *Bladerryk, vol bladeren of loof, met bladeren en loof wel voorzien.*

FŎLĬŬM, ĭī. n. Cic. *Een blad van een boom, kruid of bloem.*
Emittere folia, *of* Exire in folia. Plin. H. *Bladeren of bladen ſchieten, voortbrengen, krygen.*
Dimittere, Demittere, *of* Deperdere folia. Plin. H. *De bladeren afwerpen*, dat is, *verliezen, laten vallen, of quyt raken.*

Folium. Vitruv. *Loofwerk in beeldhouwery.*

** Ne me foliis ideo brevioribus ornes. Hor. *Verciery my daar om niet met geringer bladeren, met een ſlegter krans*, dat is, *agt my daarom niet minder.*

FŎLLĬCŬLŬM, ī. n. Colum. l. 2. c. 8. *De peul van een ert, enz. het huisje daar een graan-koren in legt.*

FŎLLĬCŬLŬS, ī. m. Cic. *Een leder zakje.*

* Folliculus. Varr. Sen. Ph. Colum. *Het dun vliesje, baſt of buitenſte ſchilletje van een druif, graan-koren, enz.*

* Folliculus. Suet. *Een kleine windbal.*

FŎLLĬS, ĭs. m. Cic. *Een blaasbalg.*

* Follis. Mart. *Een windbal.*
Follis ventris. *Zie* Venter.

† FŎLLĬTĬM. adv. Plaut. *Met ledere zakken.*

FŌMĔNTĀTĬO, ōnĭs. f. Ulp. *Stovinge, koeſteringe, verzaftinge van pyn of ſmert.*

FŌMĔNTŬM, ī. n. Celſ. *Artzeny ſtovinge, pap, enz. om een wonde, enz. te verzagten, ſtoven, koeſteren.*

* Fomentum. Hor. *Stovinge, koeſteringe van een wonde.*

* Nutricis fomentum. Sen. Ph. *Eener voedſters opvoedinge, koeſteringe (van een kind.)*

* Fomentum. Cic. Hor. *Verzoetinge, verzaftinge, vertroofſtinge van of in droefheid.*

FŌMĔS, ĭtĭs. m. Cic. Virg. *Brandſtoffe, alles dat ligtelyk ontſtoken word.* Gelyk zwavelſtokken, lont, ſpaanderen, enz.

* Fomes. A. Gell. *Alles dat dient om ons kragtig op te wekken, aan te zetten, ophitſen.* Ook, *Een ſtokebrand of bellhamel in een oproer.*

FŌNS Bellaqueus, Fontis Bellaquei. m. *Fontainebleau*, een Burgt in l'Iſle de France.

FŌNS Evraldi. *Fontevrauld.* Een vermaarde Abdye in het Biſdom van Poitiers in Vrankryk.

FŌNS Paderæ. *Paderborn.* Een Weſtphaalſche ſtad.

FŌNS, ōntĭs. m. Cic. *Een bron, fontein.*

* Fons. Cic. *Bron, oorſprong, oorzaak.*
Mœroris fons. Cic. *De bron, de oorſprong, oorzaak, reden van ſmart.*
Fons & caput Philoſophorum Socrates. Cic. *Sokrates de bron, of oorſprong, en 't hoofd van de Wysgeeren.*

* Fons ingeniorum Homerus. Plin. H. *Homerus de bron, of bronader van verſtanden*, dat is, *daar de vernuften der Digteren uitputten.*

* Argumentorum fontes. Cic. *De bronnen van bewysredenen, redenkundige plaatſen, daar men redenen en bewyzen uit trekt.*
Exundans ingenii fons. Juven. *Een overvloeyende bronader van verſtand*, dat is, *zeer groote bequaamheid, ſchranderheid van Geeſt.*

* Rerum fontes non videre, & rivulos conſectari. Cic. *Den oorſprong van zaken niet zien, maar der zelver beekjes volgen*, dat is, *ligt over zaken henen loopen, en der zelver grond niet verſtaan, of naſpeuren.*

** Fons. Virg. *Water, bronwater.*

FŌNTĀLĬS, ĭs. m. & f. g. lĕ, ĭs. n. g. Plin. H. *Van een bron of fontein*, daar toe behorende.

FŌNTĀNĀLĬĂ, ĭūm. n. plur. Varr. *Bron of fontein feeſten, feeſten ter eere van de bronnen of fonteinen*, (van welke by de Ouden Godheden waren.)

FŌNTĀNŬS, ă, ūm. Colum. Plin. H. *Van een bron of fontein*, daar toe behorende.

FŌNTĒNĬĀCŪM, ī. n. *Fontenay le Comte.* Een hoofdſtad in 't Neder Poitou.

FŌNTĬCŬLŬS, ī. m. Hor. *Een brontje, fonteintje.*

FŌNTĬNĀLĬĂ, ĭūm. n. plur. Feſt. *Zie* Fontanalia.

FŌNTĬNĀLĬS, ĭs. m. Plaut. *De Brongod, Fonteingod, God der bronnen of fonteinen.* Men moet *Fontinalis* lezen, en niet *Fontalis* in Plautus, Stich. Act. 5. ſc. 4. v. 17.

FŌRĀBĬLĬS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Ovid. *Doorboorbaar, gemakkelyk om te boren, doorboren.*

FŌRĀMĔN, ĭnĭs. n. Cic. *Een gat, een opening.*

FŌRĀMĬNŌSŬS, ă, ūm. *Vol gaten, gatig.*

FŌRĀS. adv. Plaut. Cic. *Buiten, uit.*
Dari foras ſcripta nolo. Cic. *Ik wil de ſchriften niet uitgegeven, of gedrukt hebben.*

FŌRĀTŬS, ă, ūm. Vitruv. Colum. *Geboord, doorboord.*

FŌRCĀLQUĒRĬŬM, ĭī. n. *Forcalquier*, Een Stad en Graafſchap in Provence.

FŌRCĔPS, ĭpĭs. m. & f. Virg. *Een tang, nyptang.*

* Forcipes. Plin. H. *De ſchaven, kromme bekken van kroeften.*
Forceps. Lucil. Cæſ. *Een trek of knyptang van een wondmeeſter*, om pylen en tanden uit te trekken, enz.

FŌRDĂ, æ. f. Varr. Colum. *Een koe met kalf, een kalfdragende koe.* Men zegt ook, Horda. Bos forda. Varr. *Een koe kalf.*

FŌRDĬCĬDĬĂ, ĭōrūm. n. plur. *Een offerhande, waar in men kalfdragende koeyen offerde.*

FŌRĒ. *Zullende zyn.* Forem, fores, foret. pl. forent.

FŌRĒNSĬS, ĭs. m. & f. sĕ, ĭs. n. Cic. *Vierſchaarlyk, van de vierſchaar, geregtsbank, of Hof*, daar toe behorende.
Forenſis homo. Quintil. *Een man die dikwils voor of in 't geregts hof, of bank verſchynt, pleit, die met de pleitzak loopt.*
Forenſes litteræ. Cic. *De regtsgeleerdheid, kennisſe van regten.*
Marte forenſi valere. Ovid. *Welſprekend zyn voor de vyerſchaar, kragtigiyk konnen pleiten.*

FŌRĒNSĬS provincia. *La Foreſt*, Een landſtreek in Guienne.

FŌRĒS, ĭūm. f. plur. *Zie* Foris.

FŌRFĬCĒS, ĭūm. f. plur. Colum. *Schaven*, ook, *knyptangen om tanden te trekken.*

FŌRFĬCŬLÆ, ārūm. f. plur. Plin. H. *Schaartjes, kleine ſchaven.*

FŌRĪ, ōrūm. m. plur. Cic. *Den overloop, de gangboort van een ſchip.*

Digitized by Google

* Fori. Liv. *Een ronde ſchouwplaats (burg), om ſpelen te zien.*
* Fori. Colum. *Kleine paden langs of tuſſen de bedden in een tuin.*
FŌRĬCĂ, æ. f. Juven. *Een gemeen kakhuis, of ſchythuis.*
FŌRĬCŬLĂ, æ. f. Varr. *Een klein lugtgat in een venſter, een deurtje.*
FŌRĬNSĔCŬS. adv. Colum. *Van buiten.*
FŌRĬŌLŬS, ī. m. g. Laberius. *Die de dunne ſchytery of kak heeft, die de loop heeft.*
FŌRĬS, ĭs. f. Plaut. Ter. Cic. *Een deur, of poorte.* Men vind alle de caſus in ſingulari van dit woord, uitgezonderd de dativus, dog de pluralis word meer gebruikt.
Faſtigia foris. Ovid. *Het bovenſte van een deur.*
Forem hanc aperi. Plaut. *Opent, of doet deze deur open.*
Intereſt qualis primus aditus, & quali commendatione quaſi fores amicitiæ aperiantur. Cic. *Daar is aan gelegen, hoedanig d'eerſte inleidinge zy, en door wat goede hoedanigheden de deuren der vriendſchap, om zoo te ſpreken, geopent worden.*
FŌRĬS. adv. Cic. *Van buiten, buiten, uit.*
FŌRMĂ, æ. f. Cic. *De vorm, gedaante, geſtalte van iets.*
Formas in pulvere deſcribere. Liv. *Trekken, ſtrepen, gedaantens in ſtof maken, trekken.*
Picturas in ligneis formis includere. Vitruv. *Schilderyen in houte kaſſen ſluiten.*
Forma. Colum. *De vorm van een kaas, het houte vat daar men een kaas in vormt.*
Formam Jovis facere. Cic. *De gedaante of 't beeld van Jupiter maken.*
Forma. Hor. *Vorm, of leeſt, van een hoed, een ſchoen. enz.*
Capere formam alicujus. Plaut. *Iemands weezen of gedaante aannemen.*
* Formam aliquam mente accipere. Quintil. *Eenigen vorm bevatten, dat is, iets in zyn gemoed in of verbeelden: Het denkbeeld van iets in zyn gemoed maken.*
Forma & figura dicendi. Cic. *Styl, wyze, en maniere van ſpreken.*
Formæ litterarum. Quintil. *De vorm, de trekken van letteren.*
Ædificii forma. Cic. *De gedaante, het beſtek, d'afteekening van een gebouw.*
Rerum publicarum forma. Cicer. *De ſtaat, gelegentheid van Staats zaken.*
Forma. Cic. Virg. *Schoonheid, bevalligheid, goelykheid, lieflykheid, mooyheid.*
Niſi vis boni in ipſa ineſſet forma, hæc formam extinguerent. Ter. *Indien 'er geen kragt van aangenaamheid, deftigheid, of bevalligheid in de ſchoonheid was, zoo zouden deze dingen de ſchoonheid uitblaſſchen, uitwiſſchen, dat is, verſmadelyk maken.*
Virtute formæ id evenit, ut te deceat, quidquid habeas. Plaut. *Het koms door de kragt van uw ſchoonheid, uw groote bevalligheid is de oorzaak, dat alles, dat gy hebt, u betaamt, dat is, wel ſtaat of voegt.*
Formæ terribiles. Cic. *Schrikkelyke, vervaarlyke gedaantens, ſpookzels.*
* Forma. Virg. *Een wet of regel.*
Scelerum formæ. Virg. *Verſcheide ſoorten, hoedanigheden van ſchelmſtukken.*
FŌRMĂCĔŬS paries. Plin. H. *Een muur gantſch van aarde.*
FŌRMĂLĬS, ĭs. m. & f. ālĕ, is. n. Suet. *Regelmatig, geregeld, na den eiſch, regelen, of gronden gemaakt, ingeſteld.* Sprekende van een brief, enz.
Dictare formalem epiſtolam. Suet. *Een regtſchapen, beſchaafden brief, een brief volgens de gronden of regelen, voorzaggen, opgeven.*
† FŌRMĂMĔNTŪM, ī. n. Lucret. *Vorminge, gedaante, geſtalte.* Lukretius ſpreekt daar van de gedaante waar in de hoofdſtoffen veranderen.
† FŌRMĂSTĔR, ī. m. Feſt. *Die een mooy of bevallig menſch wil nabootſen.*
FŌRMĀTĬO, ōnĭs. f. Vitruv. *Gedaante, beſtek, ontwerp van een gebouw.*
Horum templorum exprimuntur formationes his rationibus. Vitruv. *Op deze wyze worden de beſtekken of ontwerpen van deze tempelen biſt uitgedrukt, of aangewezen.*
FŌRMĀTŌR, ōrĭs. m. Plin. J. *Vormer, die iets een vorm, geſtalte, of gedaante geeft.*
Formator morum. Colum. *Een vormer, dat is, beſchaver, beſtuurder van zeden, manieren.*
Formator Univerſi. Sen. Ph. *De Schepper, [Vormer] Maker van 't geheel al.*
FŌRMĀTŪRĂ, æ. f. Lucret. *Vorminge, gevinge van geſtalte of gedaante:* ook, *maakſel, gedaante, geſtalte.*
FŌRMĀTŬS, ă, ŭm. Cic. *Gevormd, gemaakt, verbeeld, geboetſeert.*
Mulier formata ad habitum Deæ. Val. Max. *Een vrouw na de zwier of geſtalte van een Godin gemaakt.*
FŌRMĬCĂ, æ. f. Cic. Hor. *Een mier.*
FŌRMĬCĀNS, ăntĭs. m. Plin. H. l. 7. c. 51. *Een jeukkinge hebbende gelyk als van een mugge bet.*
FŌRMĬCĀTĬO, ōnĭs. f. Plin. H. l. 28. c. 7. *Jeukkinge in de huid, te weten als het lighaam vol kleine ronde plekjes is.* Deze quaal word *Formicatio* genoemt, om dat het gantſche lighaam van mieren geſtoken was.
FŌRMĬĀNŬS, ă, ŭm. Cic. Hor. *Van de Formiuſſen.*
Ager Formianus. Cic. *Het land van de Formiuſſen.*
FŌRMĬCĬNŬS, ă, ŭm. Plaut. *Van een mier, of van mieren.*
FŌRMĬCO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Plin. H. *Jeukken.* Sprekende van 't vel.
FŌRMĬCŌSŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Vol mieren.*
FŌRMĪDĂBĬLĬS, ĭs. m & f. ĭlĕ, is. n. Ovid. *Vreeſſelyk, vervaarlyk, ontzagchelyk, ſchrikkelyk, verſchrikkelyk.*
FŌRMĪDĀTŬS, ă, ŭm. Virg. Hor. *Gevreeſd, ontzien, gedugt.*
FŌRMĪDĀTĬO, ōnĭs. f. g. & FŌRMĪDO, ĭnis. f. Cic. *Vrees, ontzag, angſt, ſchroom.*
** Formido. Virg. Lucan. *Een't zaagtouw, dat is, een koorde waar aan veder en van verſcheide verwen gehegt waren, om de beeſten die men vangen wilde, te verſchrikken en in de netten, enz. te jagen.*
FŌRMĪDO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Cic. *Vreezen, dugten, ontzien, beangſtigd zyn, angſtig zyn, ſchroomen.*
Iracundiam alicujus formidare. Cic. *Iemands gramſchap of toorn vreezen, dugten, ontzien.*
Formidat auro, ne ſurripiatur. Plaut. *Hy vreeſt voor zyn goud, dat het ontſtolen, ontroofd zal worden.*
FŌRMĪDŌLŌSĔ. adv. Cic. *Met vreeze, angſt, of ſchroom.*
FŌRMĪDŌLŌSŬS, ă, ŭm. Colum. Ter. Tac. *Vreezagtig, bevreeſd, beſchroomd, angſtig, angſtvallig, bedugt.* Men zegt *Formidoloſior* en *Formidoloſiſſimus.*
* Formidoloſus. Cic. *Gevreeſd, ontzagchelyk, ontzien, gedugt,* ook, *vervaarlyk, vreeſſelyk, ſchrikkelyk.*
Formidoloſus locus. Cic. *Een vervaarlyke, ſchrikkelyke, vreeſſelyke plaats.*
Formidoloſa tempora. Cic. *Vervaarlyke, bedroefde, gevaarlyke tyden.*
FŌRMO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Cic. *Vormen, geſtalte of gedaante geven, maken, boetſeren, verbeelden.*
Formare claſſem. Virg. *Een vloot bouwen, toerusten.*
Formare vitulos ad uſum agreſtem. Virg. *Jonge oſſen tot den landbouw gewennen.*
Lapſos formare capillos. Propert. *Loshangende hairen ſchikken, krullen, opbinden.*
Formare carmen, epiſtolam, orationem alieno ingenio. Suet. *Een gedigt, brief, vertoog of reden, na een anders verſtand of aart maken, opſtellen.*
Formare conſuetudinem exercitationis aſſiduitate. Suet. *Een gewoonte maken door gedurige oefeninge.*
Gaudia formare tacitâ mente. Ovid. *Groote vreugde ſtilzwygend in zyn gemoed in of verbeelden, voorſtellen.*
Formare aliquem præceptis of dictis. Hor. *Iemand door leerſtukken, en redenen vormen,* dat is, *een man maken, beſchaven, onderwyzen.*
Formare ſe in alicujus mores. Liv. *Zig na een's anders manieren, zeden vormen,* dat is, *ſchikken: Een's anders manieren na boetſen, aannemen.*
FŌRMŌSĂ Inſula. *Het eiland Formoſa,* dat is, *ſchoon eiland,* in de zee van China, door de Spaanſchen dus genoemd.
FŌRMŌSĬTĀS, ātĭs. f. Cic. *Schoonheid, goelykheid, bevalligheid, mooiheid, fraayheid.*
FŌRMŌSŬS, ă, ŭm. Cic. *Schoon, goelyk, fraay, lieflyk, bevallig, mooy.* Men zegt *Formoſior* en *Formoſiſſimus.*
FŌRMŬLĂ, æ. f. Cic. *Ontwerp, voorſchrift, plegtige dingtaal,* plag-

Digitized by Google

plegtige geregts-woorden, vulgò, *formulieren*, in een geding. verdrag, enz.

Viſne hanc formulam cognitionis? Cic. *Wilt gy deze maniere van ſpreken of doen in 't onderzoeken van de zake gebruiken?*

Formulam intendere. Suet. *Tegen iemand aantaal doen*, vulgò, *zyn actie inſtituëren.*

Formulà excidere. Suet. *Zyn geding verliezen.*

Formula dicendi. Cic. *Styl, manier van ſpreken of ſchryven.*

Hæc populos, hæc magnos formula Reges tenet. Hor. *Dit regt verbind volkeren en groote Koningen.*

In ſociorum formulam referre Hiſpanos. Liv. *De Spanjaarden in 't boek op den lyſt, of op 't getal der bondgenooten brengen*, dat is, *ſtellen, aannemen, inſchryven.*

FŌRMŪLĀRIŪS, ii. m. Quintil. *Die dingtalen, en plegtige geregts woorden verſtaat.*

FŌRNĀCĀCĔŪS, a, um. Plin. H. *Gewelfswyze, boogswyze gemaakt.*

FŌRNĀCĀLĬA, ōrum. n. plur. Ovid. *Oven-offers, offerhanden die de Heidenen deden, alzo hun koren in ovens droogden, om naderhand te malen.*

FŌRNĀCĀLĬŪS, ii. m. Ulp. *Een oven ſlaaf, een ſlave die zorg over den oven droeg, of 't koren droogde.*

FŌRNĀCĀRIŪS, ii. m. g. Digeſt. *Een ovenſtoker, bakker.*

FŌRNĀCŪLĂ, æ. f. Vitruv. Juven. *Een oven, bak-oven.*

FŌRNAX, ācis. f. Cic. *Een oven, vuur-oven, ſtook-oven.*

FŌRNĪCĀTĬO, ōnis. f. Vitruv. Sen. Ph. *Een gewelf, boog, gewelfſel.*

Lapidum fornicatio. Sen. Ph. *Een gewelf of boog van ſteenen: Steen gewelfſel.*

FŌRNĪCĀTŪS, a, um. Cic. Plin. H. *Gewelf, boogs gewyze gemaakt.*

Fornicatus paries. Cic. *Een gewelfde of boogswyze gemaakte muur.*

FŌRNĪCO, ās, āre. Cic. Plin. H. *Welven, een gewelf, of boog maken, vouten.*

FŌRNĪCŌR, āris, ātus ſum, āri. Plin. H. *Geboogd, gewelfd, verhemeld zyn gelyk een gewelf.* Sprekende van boomen die boogsgewys waſſen, gelyk een palmboom, enz. ook, *hoereren, hoerhuis, of bordeelhuis houden.* Calep.

FŌRNĪX, icis. f. Cic. *Een gewelf, boog, gewelfſel, vonte.*

* Fornix. Hor. Petron. Juven. *Een bordeel, of hoerhuis, een hoerekot.*

FŌRO, ās, āvī, ātum, āre. Plant. Colum. *Boren, ſteken, doorboren, doorſteken.*

FOROJULIENSIS provincia. *Friouli*, een landſtreek in Italie, onder 't gebied van Venetien.

FOROJULIUM, ii. n. *Frejus*, een zeeſtad in Provence.

FŌRS, ōrtis. f. Cic. Varr. *Fortuin, lot, geval, luk raak, avontuur.*

Fors fortuna! Ter. *O groot geluk! Gelukkig geval! voordeelige uitſlag!*

Mala fors Cæſ. *Ongeluk, ongeval.*

Forte fortunâ. Plaut. Ter. *Juiſt by een geluk, door een zeer groot geluk, zeer gelukkiglyk.*

FŌRSAN, Forſitan, Forſaſſe, & Fortaſſis. adv. Terent. *By geval, gevalliglyk, by toeval, miſſchien, mogelyk, 't kan zyn.*

FŌRTE. adv. Cic. *By geval, gevalliglyk, by toeval, by aventure.*

* Fortè. Cic. *Miſſchien, mogelyk, 't kan zyn.*

† FŌRTĔSCO, ſcis, ĕſcĕre. Nævius apud A. Gell. *Sterk, kragtig worden.*

FŌRTĬCŬLUS, a, um. Cic. *Sterkjes, klockjes, eenigzins ſterk, moedig, of ſtantvaſtig.*

FŌRTĬFICO, ās, āvī, ātum, āre. Plaut. *Sterk maken, verſterken.*

FŌRTĬS, is. m. & f. tĕ, is. n. Cic. Virg. *Sterk, kragtig, magtig, fors, geweldig.* Men zegt *Fortior* en *Fortiſſimus.*

Coloni fortes. Virg. *Sterke landbouwers.*

Fortis. Cic. *Moedig, dapper, klock, manhaftig, klockmoedig, heldhaftig, manmoedig, onverſaagd, ſtout, ſtantvaſtig, hardvogtig.*

Fortior induſtria. Plin. H. *Zeer kloeke naarſtigheid.*

Ingenium fortius malis. Ovid. *Een gemoed klockmoediger, dan dat ongelukken of rampen het zouden overweldigen.*

Fortis & virilis oratio. Cic. *Een klockmoedige, kragtige, en mannelyke reden.*

Fortibus oculis ſpirans Martem. Cic. *Een man die met forſſe oogen een ſoldaten hart vertoont.*

Fortiſſima cupiditas. Cic. *Een zeer ſterke, kragtige, dryſtige begeerte, hartstogt.*

Fortior aura. Ovid. *Een ſterke geweldige wind, of koelte.*

* Fortis. Hor. *Ryk, vermogend, magtig.*

Fortis familia. Plaut. *Een ryk, aanzienlyk, magtig huis, geſlagt.*

FŌRTĬTĔR. adv. Cic. *Kragtiglyk, moediglyk, dapperlyk, klockmoedigly k, heldhaftiglyk, mannelyk, kloekelyk.*

FŌRTĬTŪDO, ĭnis. f. Cic. *Kragt, ſterkte, kloekmoedigheid, klackte, dapperheid, onverſaagdheid, manhaftigheid, ſtantvaſtigheid, heldhaftigheid, moedigheid.*

FŌRTŪĪTŌ. adv. Cic. *Gevalliglyk, by geval of toeval, juiſt.*

Dicere aliquid fortuitò conclusè apteque. Cic. *By geval, of op ſtaande voet iets bondig en bequamelyk zeggen.*

FŌRTŪĪTŪ. adv. Cic. Cæſ. *Gevalliglyk, by geval of toeval.*

FŌRTŪĪTŪS, a, um. Cic. *Gevallig, toevallig, aventurig.*

Mors fortuita. Tac. *Een gevallige, onverzienе, ſchielyke dood.*

Fortuita & ſubita oratio. Cic. *Een gevallig en ſchielyk vertoog: Een reden by geval en zonder zig te bedenken, geveerd.*

FŌRTŪNA, æ. f. Cic. *De fortuin, het geluk, het geval, het noodlot, of lot.* Quaſi vortuna, à verto, propter volubilitatem.

Propria fortunæ varietas. Cic. *De verſcheidenheid of veranderinge is eigen aan de fortuin.*

Belli fortuna. Cic. *Het geluk, het geval van den oorlog, der wapenen: 't Krygs-lot, de krygs-kans, of hagchelykheid des oorlogs.*

Adverſa fortuna. Cic. *Tegenſpoed, ongeluk, ramp, ongeval.*

Æquabilis perpetuaque fortuna. Cic. *Een evenmatig en geſtadig geluk.*

Communis propinquis plerumque fortuna. Cic. *De fortuin of 't geluk is doorgaans den naburen gemeen.*

Ipſe fortunam benigno alloquio, comitate invitandi, beneficiiſque quos poterat, ſibi conciliantlo adjuvabat. Liv. *Hy zette zyn fortuin voort, of hy bevorderde zyn geluk door gunſtige, lieftallige aanſpraak, door vriendelykheid of beleefdheid in 't noodigen, en de gene die hy konde door weldaden, tot zyne vrienden te maken.*

Fortunam ſibi ipſe fecit. Liv. *Hy heeft zyn eigen fortuin gemaakt, eigen geluk of welſtand bevordert.*

* Fortuna. Cic. *Fortuin, rykdom, vermogen, overvloed van goederen of middelen.*

Spes amplificandæ fortunæ. Cic. *Hope van zyn fortuin, geluk, rykdom of goederen te vergrooten, vermeerderen.*

Fortunæ. Ter. Cic. *Goederen, middelen, ſchatten, rykdom, haven.*

Plenus fortunarum. Cic. *Een man van groote overvloedige middelen, ſchatten, goederen, of rykdom, een wel gegoed man.*

Fortunis omnibus aliquem evertere. Cic. *Iemand uit alle zyne goederen, middelen, of ſchatten zetten, ſtooten, daar van ontrooven, ontblooten.*

* Fortuna. Cic. *Staat, ſtand, rang, hoedanigheid.*

Omnis fortunæ mulieres. Cic. *Vrouwen van allerhande ſlaat, ſtand, rang, of hoedanigheid.*

Fortunam habere nocendi. Ovid. *Het geluk, voordeel hebben van te konnen beſchadigen*, dat is, *in ſtand, ſtaat, rang, of vermogen zyn om ſchade of quaad te konnen doen.*

FŌRTŪNĀTĒ. adv. Cic. *Gelukkiglyk, voorſpoediglyk.*

† FŌRTŪNĀTIM. Enn. *Met geluk, gelukkiglyk, voorſpoediglyk.*

FŌRTŪNĀTŪS, a, um. Cic. *Gelukkig, voorſpoedig, ryk, vermogend, aanzienlyk.*

Gratia fortunati & potentis. Cic. *De gunſt van een ryk, aanzienlyk, of magtig man.*

Fortunatus cæteris ſum rebus. Ter. *Ik ben gelukkig in de andere dingen.*

Ingenium fortunatius. Hor. *Een zeer gelukkig verſtand*, dat is, *een zeer ſchrandere, doordringende, deftige geeſt.*

Fortunatæ Inſulæ. Plin. H. *De gelukkige eilanden, thans (zoo men meent) de Kanariſche genoemd*, zeven in getal, in de Amerikaanſche zee.

FŌRTŪNO, ās, āvī, ātum, āre. Cic. *Gelukkig, voorſpoedig maken, zegenen, geluk of voorſpoed verleenen.*

Tuum patrimonium Dii fortunent. Cic. *Dat de Goden uw erf-*

Digitized by Google

erfdeel, middelen of goederen zegenen, vermeerderen.
Eum honorem Deos tibi fortunare volo. Cic. Ik wenfche dat de Godan u geluk, zegen, of voorfpoed in dat eerampt verleenen.
FŌRŪLI, ōrūm. m. plur. Suet. Juven. Een laadje, koffertje, kasie, fluitdoos, boekkasje.
FŌRŪM, i. n. Salluft. Cic. De markt of mart, de plaats daar men waren in 't openbaar te koop ftelt.
Forum boarium. Liv. De offen markt. Suarium. Varr. De varken markt.
* Forum. Colum. Een tros ton, tros-kuip, een kuip of ton daar men gefnede druiven in deed. Varro voegt'er Vinarium by.
* Forum. Cic. De ingang of opening van een graftede.
* Forum. Cic. Een gerechts hof of bank, de vierfchaar, pleitzaal.
Forum agere. Cic. Gerechts- of zitdagen houden.
Cedam tibi foro & curiâ. Cic. Ik zal u de vierfchaar en 't gerechts-hof afftaan, over laten: dat is, Ik zal'er u meefter van maken.
Vertitur res in meo foro. Plaut. De zaak hangt in myn vierfchaar: dat is, Die zaak ftaat onder myn oordeel, behoort tot myn uitfpraak, ik ben'er Regter van.
Cedere foro. Cic. Sen. Ph. Bankrot fpelen, breken. Om dat men in dat geval niet in 't openbaar verfcheen.
* Uti foro. Ter. Zig na de tyd fchikken, den huik na de wind hangen.
FŌRŪM Cornelii. Imola, een ftad in Italie.
Foro-Cornelienfes. Plin. H. De inwoonders van Imole.
FŌRŪM NŌVŪM, i. n. Fornovè, een ftad in Lombardyen in 't Hartogdom Parme, vermaard door de overwinninge van Karel den agtfte over de Italianen.
FŌSSĂ, æ. f. Cic. Colum. Een gragt, floot.
Vallo & foffâ munire caftra. Cæf. Een leger met een gragt en wal, fchans, of bolwerk verfterken.
Circumdare foffam alicui rei. Cic. Een gragt of floot rondom iets trekken, graven, opwerpen.
* Foffa Rheni. Cic. Den boezem van den Rhyn.
FŌSSĬLIS, is. m. & f. lĕ, is. n. Plin. H. Delfbaar, gefpit, gegrave, gedolven, dat gefpit, gegrave, of gedolven kan worden.
FŌSSĬO, ōnis. f. Cic. Vitruv. Gravinge, delvinge, fpittinge.
FŌSSĬTĬŪS, ă, ūm. Varr. Gegraven, gedolven, gefpit.
Arena foffitia. Plin. H. Gegraven, gedolven zand.
FŌSSŌR, ōris. m. Virg. Colum. Een fchansgraver, grever, delver, fpitter, myner.
FŌSSŪLĂ, æ. f. Cat. Colum. Een gragtje, offlootje.
FŌSSŪRĂ, æ. f. Colum. Delvinge, gravinge, fpittinge, de manier van delven, enz.
Hanc foffuram maximè probavimus. Colum. Deze maniere van delven, graven, hebben wy beft gekeurd.
Fodere tertiâ foffurâ. Colum. De derde omfpitting [aan den wynftok] doen.
FŌTŪS, ă, ūm. Cic. Gebroeid, gekoeftend, gefloofd, warm gedekt. Sprekende van eyeren, kickens, enz.
FŌTŪS, ūs. m. Plin. H. Koefteringe, enz. Zie Fomentum.
FŌVĔĂ, æ. f. Plaut. Plin. H. Een gragt, een kuil om wilde dieren te vangen, een hol.
FŌVĔO, ēs, fōvī, fōtūm, fōvērĕ. acc. Plaut. Virg. Koeftren, ftoven, verwarmen, warm houden.
Fovere cibos foculis. Plaut. De fpyze in vier of tafelfteften warm houden.
Gremio fovere aliquem. Virg. Iemand in zyn fchoot koeftren, omhelzen, omarmen.
* Fovere. Plaut. Cic. Onderhouden, opvoeden, koeftren, behoeden, befchermen.
Cæfaris fummum in nos amorem fovebis. Cic. Gy zult Cæfars zeer groote liefde jegens ons koeftren, aanqueeken, onderhouden, bevorderen.
Fovere amorem. Cic. Zyn liefde voeden, koeftren, onderhouden.
Bella fovere. Virg. Oorlogen aanqueeken, ftepende of dralende houden.
* Fovere caftra. Virg. In zyn legerplaats blyven, zig in zyn leger gefloten houden.
Fovere fenectutem. Plaut. Zyn ouderdom koeftren, dat is, zig koeftren of goed doen in zyn hooge jaren of ouden dag.
Fovere rem Romanam. Liv. De welftand van Rome koeftren, dat is, behartigen, betragten, handhaven.
Fovere fpem inanem. Virg. Een ydele hoope voeden, zig met een ongegronde hope vleyen.
Præcepta mente fovebat gaudia. Ovid. Zy koefterde of voedde de verbeelde blydfchap.
* Fovere aliquem. Cic. Iemand begunftigen, verdedigen, befchermen, de hand boven het hooft houden.
* Fovere os aquâ. Celf. Den mond met water ververfchen, verfriffchen, waffen, fpoelen.
Fovere vulnus. Virg. Celf. Een wonde met eenige vogt waffen, zuiveren.
Aquâ calidâ brachium fovere. Celf. Den arm met warmwater ftoven, koeftren, verwarmen.
* Fovere & ofculari aliquem. Cic. Iemand omhelzen en kuffen.
† FRĂCĔO, ēs, ērĕ. Feft. Verrot, garftig, befchimmeld worden. Men vind dit woord in den eigentlyken zin niet.
FRĂCĒS, ăcĕum. f. plur. Vitruv. Colum. Plin. H. Dreffen van olye, de geperfte baften, enz. van olyven.
FRĂGESCO, fcĭs, frăcŭi, frăcēfcĕrĕ. Varr. Colum. Beurs, rot, garftig, befchimmeld worden, bederven.
Olea calore fracefcit. Varr. Den olyf bederft, verrot door de hitte.
FRĂCĬDŬS, ă, ūm. Cat. Beurs, rot, verrot, bedorven, al te ryp, befchimmeld, garftig.
FRACTŪRĂ, æ. f. Celf. Plin. H. Een breuk van een been, enz.
Fractura calculi. Celf. Brekinge van de fteen, in de blaas of nieren.
FRĂCTŬS, ă, ūm. Hor. Gebroken, gefcheurd, verbryzeld, in ftukken geflagen, geftooten, enz.
Fractus. Cic. Gebroken, dat is, mismoedig, moedeloos, verflagen, verzwakt, afgemat.
Fractus bello. Virg. Verzwakt, afgemat door den oorlog. Multo labore. Hor. Door grooten arbeid gebroken, dat is, afgemat, afgeflooft, verzwakt. Calamitate. Cic. Harteloos, mismoedigd, moedeloos, verflagen door een ramp of ongeval.
Etfi res funt fractæ, amici funt tamen. Plaut. Al zyn onze middelen bedorven, egter hebben we vrienden: Wy hebben nog vrienden hoe wel onze zaken geweldig flegt ftaan.
Fœdera fracta. Sil. Gebroke, gefchonde verbonden.
Stylus fractus. Cic. Een afgebroke, dat is, al te naauw gezette ftyl.
FRÆNĀTŪS. Zie Frenatus.
FRÆNO. Zie Freno.
FRÆNŪM. Zie Frenum.
FRĂGĂ, ōrūm. n. plur. Virg. Aardbezyen.
FRĂGESCO, fcĭs, ĕfcĕrĕ. Accius apud Non. Gebroken worden, zwak, verflagen, harteloos zyn, quynen.
FRĂGĬLIS, is. m. & f. lĕ, is n. Cic. Breekbaar, brekelyk, of ligt brekelyk, dat ligt gebroken word.
* Fragilis. Cic. Broofch, brofch, teeder, zwak, vergankelyk, maurzaam.
FRĂGĬLĬTĀS, ātĭs. f. Plin. H. Broosheid, vergankelykheid.
* Fragilitas. Cic. Zwakheid, flapheid, teederheid.
FRĂGMĔN, ĭnis. n. Virg. Colum. Een brok, ftuk of fpaan, van iets dat gebroken is.
Fragmen lapidis. Tac. Een brok, of ftuk van een fteen, een fteenbrok.
FRĂGMĔNTŪM, i. n. Cic. Zie Fragmen.
Fragmentum panis. Plin. H. Een ftuk, of brok broods.
FRĂGŌR, ōris. m. Virg. Gekraak, gekrak, geraas, zwaar gedruis, geluid.
Pelagi fragor. Virg. Het gedruis van de zee.
* Fragor. Quintil. Handklappinge, toejuichinge.
Sublimitas profectò, & magnificentia, & nitor expreffit illum fragorem. Quintil. Voorwaar de hoogdravendheid, verhevenheid, fchoonheid, heerlykheid, en zinlykheid (van dit vertoog,) hebben dit handgeklap, deze toejuichinge veroorzaakt.
FRĂGŌSE. adv. Plin. H. Met groot gekraak, geraas, of gedruis.
FRĂGŌSŬS, ă, ūm. Virg. Ovid. Ruw, fcherp, oneffen.
* Fragofa oratio. Quintil. Een ruw, onbefchaafd, plomp vertoog, reden.
Fragofus torrens. Virg. Een ruifchende ftroom, een vloed die met groot gedruis of geraas ftroomt.
FRAGRĀNS, ăntis. omn. gen. Catul. Virg. Wel riekend, geurig, van een keurlyk, lieffelyk van reuk.

Digitized by Google

FRAGRĀNTIĂ, æ. f. Valer. Max. *Welriekendheid, goede reuk, deſtige geur.*

FRĂGRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Virg. *Rieken, een geurigen reuk van zig geven, wel riekend zyn.*

Ne fragres heſterno vino. Mart. *Op dat gy niet na den wyn van giſteren riekt of ſtinkt.*

FRĂMĔĂ, ĕæ. f. Tac. Juven. *Een ſpies met een naauw dog ſnydend yzer.* Ze is zoo gemakkelyk, dat de oude hoogduitſchers die gebruikten in plaats van pieken en werpſchigten.

FRĀNCĪ, ōrūm. m. plur. *De Franſchen.*

FRĀNCĬĂ, æ. f. *Frankryk of Vrankryk.* Een Ryk in oude en hedendaagſche hiſtorien vermaard, eens door de Britten verwonnen, uit welken hoofde de koningen van Groot Brittanje zig nog koningen van Vrankryk noemen.

Francia Orientalis. *Frankenland, de Frankiſche Kreits,* een geweſt in Duitſchland.

Inſula Franciæ. *L'Iſle de France.*

FRĀNCĬCĂ provincia. *Het gebied over l'Iſle de France.*

FRĀNCODĀLIĂ, æ. f. *Frankendaal.* Een ſtad in de Nederpalts in Duitſchland.

FRĀNCŌFŪRTŪM, ī. n. *Frankfort.* Daar zyn twee dezer ſteden, eene in de Frankiſche Kreits, de ander in Brandenburg.

FRĀNCŌNĬĂ, æ. f. *Frankenland, de Frankiſche Kreits.*

FRĀNGO, ĭs, frēgī, fractūm, frāngĕrĕ. acc. Cic. *Knakken, breken, verbryzelen, in ſtukken ſlaan, ſtooten, enz.*

Frangere cervices alicui. Cic. *Iemand den nek, of den hals breken.*

Frangere aliquid ad ſaxum. Virg. *Iets tegen een ſteen verbryzelen, verpletteren, in ſtukken ſlaan.*

Navem fregit apud Andrum inſulam. Ter. *Hy leed ſchipbreuk by 't eiland Andros.*

Laqueo gulam frangere. Salluſt. *Iemand met een ſtrop den nek breken, de keel toe worgen.*

Dum ſe calor frangat. Cic. *Tot dat de hitte gebroken, of verminderd is.*

Frangere latronis audaciam. Cic. *De ſtoutheid van een rover verbreken,* dat is, *beteugelen, intoomen.*

Frangere aliquem. Cic. *Iemand breken,* dat is, *vernederen, beteugelen.*

Frangere dignitatem. Cic. *Zyn waardigheid knakken, verminderen, veragtelyk, ſmadelyk maken.*

Imperium frangere. Hor. *Een gebied verbreken, knakken, verwoeſten.*

Contentiones frangere. Cic. *Twiſten breken,* dat is, *byleggen, beſlegten, afdoen.*

Conſilia alicujus frangere. Cic. *Iemands beraadſlagingen verbreken, verydelen.*

* Diem mero frangere. Hor. *Den halven dag in den wyn doorbrengen.*

Vini vim frangere, aquam miſcendo. Celſ. *De kragt van de wyn breken,* dat is, *matigen, door menginge van water.*

Frangere ſeipſum. Cic. *Hem zelven, zyn eigen neigingen, of driften overwinnen, beteugelen.*

Frangere nationes. Cic. *Volkeren knakken, overwinnen, onderbrengen.*

Frangere fidem. Cic. *Zyn trouwe breken, ſchenden.* Fœdus. Cic. *Een verbond breken, ſchenden.*

* Capillum frangere. Sen. Ph. *De hairen krullen.*

Comam in gradus frangere. Quintil. *Het hair met ongelyke krullen, golven, of lokken krullen.*

Frangere toros. Matt. *De bedden verkrenken,* door 't zitten of op leggen.

Frangere commoda alicujus. Catul. *Iemands gemak of vreugde afbreken, benemen, beletten.*

Mala ingenium fregere meum. Ovid. *Ongelukken hebben myn verſtand of geeſt geknakt, uitgebluſcht, uitgedoft.*

FRĀTER, trĭs. m. Cic. *Een broeder.*

Fratris mei natus. Plaut. *Myn 's broeders zoon, myn neef.* Filia. Plin. J. *Myn 's broeders dogter, of nigt.*

Fratres patrueles. Cic. *Volle neven, zonen van twee broeders.*

Fratres gemini. Cic. Gemelli. Ovid. *Tweelingen, gebroeders, broeders van eene dragt.*

Frater germanus. Cic. *Een eige, of volle broeder, een broeder van de zelve vader en moeder.*

* Fratres noſtri Ædui. Cic. *Het volk van Autun, onze broeders, bondgenoten, goede vrienden.*

* Frater Circes. Petron. *De oppaſſer, minnaer van Circe.* Frater & ſoror nequitiæ Venereæ nomina apud Petronium.

FRĀTERCŬLUS, ī. m. Cic. *Een broertje, een kleine, of jonge broeder.*

Fraterculus gigantum. Juven. *Een broedertje van de Reuzen,* dat is, *een geringe quant.* Iemand van een onedel, flegt, onbekend geſlagt, gelyk dat van de Reuzen, dien men niet wiſt waar van daan ze quamen, als dat ze zonen der aarde waren.

FRĀTERNĔ. adv. Cic. *Broederlyk, met broederlyke lieſde of genegentheid.*

FRĀTERNĪTĀS, ātĭs. f. Quintil. Flor. *Broederſchap.*

FRĀTERNŬS, ă, ūm. Cic. *Broederlyk, van een broeder.*

† FRĀTĪLLĪ, ōrūm. m. plur. Feſt. *De franje van een tapyt.*

† FRĀTRĬĂ, æ. f. Feſt. *Een ſchoonzuſter, broeders vrouw.*

FRĀTRĬCĪDĂ, æ. m. Cic. *Een broeder moorder.*

FRĀTRO, ās, ārĕ. Feſt. *Borſten krygen.*

FRAŪDĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. Plaut. *Bedrog, bedriegery, ontvremdinge, verſchalkinge, verklockinge, opligtinge, bedotinge, doekinge.*

Ad heri fraudationem callidum ingenium gerunt. Plaut. *Ze hebben een ſchalk, loos verſtand om hun meeſter te bedriegen, op te ligten, te verſchalken.*

FRAŪDĀTŎR, ōrĭs. m. Cic. *Een bedrieger, opligter, verſchalker, verklocker, docker, bedotter, een looze ſchalk of fielt.*

FRAŪDĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Bedrogen, opgeligt, verſchalkt, verklockt, ontvremd, te kort gedaan, bedot, gedoekt.*

* Ventre fraudato comparavit peculium. Sen. Ph. *Hy heeft geld vergadert door zyn buik [ſpyze] te ontvremden,* dat is, *door honger lyden.*

FRAŪDO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Bedriegen, opligten, ontvremden, te kort doen, verſchalken, verklocken, bedotten, doeken.*

Creditores fraudare. Cic. *Zyn ſchuld eiſchers bedriegen, te kort doen, opligten, bankrot ſpelen.*

Fraudare aliquem aliquâ re. Cic. *Iemand iets ontrooven, ontnemen, in eenige zaak te kort doen.*

Fraudare aliquem debito. Cic. *Iemand van zyn agterweſen of ſchuld bedriegen, ontzetten.*

Stipendia militum fraudare. Cæſ. *De ſoldy der krygsknegten niet betalen, of in zyn zak ſteken.*

Somno fraudare aliquem. Ovid. *Iemands ſlaap beletten, in zyn ſlaap ſtoren.*

FRAŪDŬLENTĔR. adv. Colum. Plin. H. *Bedriegelyk, argliſtiglyk, looſlyk, met bedrog, ſchalkheid, arg of liſt.*

FRAŪDŬLENTŬS, ă, ūm. Cic. *Bedriegelyk, loos, ſchalkliſtig, argliſtig, ſlim.* Van perſonen geſproken.

Fraudulenti & mendaces Carthaginenſes. Cic. *De Karthaginenzers zyn bedriegelyk, en leugenagtig.*

FRAŪDŬLENTŬS, ă, ūm. Cic. *Bedriegelyk, loos, liſtig, doortrapt, ſnood: vol bedrog, vol arg, vol liſt, of ſnoodheid.*

Venditiones fraudulentæ. Cic. *Bedriegelyke, argliſtige, looze verkoopingen.*

FRAŪS, dĭs. f. Cic. *Bedrog, argliſtigheid, loosheid, doortraptheid.*

Ignem fraude mala gentibus intulit. Hor. *Hy heeft het vyer met een bedrog, rampzalig voor zyn nakomelingen op de aarde gebragt.*

Facere fraudem Legi. Plaut. *De wet te kort doen: de wet of keure overtreden.*

** Fraude loci oppreſſus. Virg. *Door onkunde van de plaats in lyden geraakt.*

* FRAŪS, fraudis. f. Cic. *Schade, nadeel, verlies.*

Ferre fraudem alicui. Cic. *Iemand ſchade doen, ſchadelyk, nadeelig zyn, beſchadigen.*

Quod ſine fraude mea populique Quiritium fiat. Liv. *Dat zonder myn of des Roomſchen volks ſchade of nadeel geſchiede.* Deze wyze van ſpreken gebruikten de Wapen-boden in de vredehandelingen.

* Fraus. Cic. *Een misdaad, of ſchelmſtuk.*

Peculatûs fraude carere. Cic. *Onnoozel, onſchuldig aan de misdaad van landsdievery zyn.*

Capitalem fraudem admittere. Cic. *Een hals- of hoofdſtraffelyke misdaad bedryven, begaan.*

Digitized by Google

FRĀXĪNĔŬS, ă, ūm. Virg. Colum. *Eſſchen, van een eſſchenboom.*

FRĀXĪNŬS, nī, f. Vitruv. *Een eſſenboom.*

FRĀXĪNŬS, ă, ūm. Ovid. *Zie* Fraxineus.

FREDELATĪUM, ĭī. n. *Fredelas*, thans *Pamiërs*, een ſtad in Languedok.

FRĔMĔBŪNDŬS, ă, ūm. Cic. ex Accio Poëta. Ovid. *Geraas, gedruis, getier makende, razende, bulderende.*

FRĔMĪTŬS, ūs. m. Cic. *Geruis, gedruis, geraas, gebulder.*
Gelyk de beroerde zee veroórzaakt.
Maris murmurantis fremitus. Cic. *Het gedruis van de woedende, bulderende zee.*
Horribilis armorum fremitus. Cic. *Het ſchrikkelyk of vervaarlyk gedruis, geraas, geklink van wapenen.*
Fremitus equorum. Cæſar. Virg. *Het brieſſchen van paarden.*
Fremitus ſecundus. Virg. *Voordeelig handgeklap, toejuichinge.*

FRĔMO, mĭs, mŭī, mĭtŭm, mĕrĕ. Cic. *Gedruis, groot getier, of geraas maken, razen, bulderen, tieren, gebulder maken, ruiſſchen.*

* Fremebat tota provincia. Cic. *Het gantſche wingeweſt morde, begon te tieren.*
Fremant omnes licèt, dicam quod ſentio. Cic. *Hoewel al de wereld mort, zal ik egter zeggen dat ik gevoele.*
Fremit ereptum ſibi Conſulatum. Cic. *Hy tiert, hy raaſt, hy buldert om dat hem 't Borgermeeſterſchap ontnomen is.*

* Fremere. Virg. *Brieſſchen*, als een paard, of leeuw.

FRĔMŎR, ōrĭs. m. Virg. *Zie* Fremitus.

FRĔNĀTŎR, ōrĭs. m. Plin. J. *Een intoomer, beteugelaar, bedwinger.* Van een al te groote magt, enz.

FRĔNĀTŬS, ă, ūm. Virg. *Getoomd, geteugeld, gebreideld.* Van paarden geſproken.
Acies frenata. Sil. Ital. *De ruitery, het paarde volk.*

FRĔNDĔNS, ēntĭs. adj. omn. gen. Cic. ex antiquo Poëta. *Op de tanden knarſende.*
Leo frendens. Ovid. *Een leeuw op de tanden knarſende.*

FRĔNDĔO, ēs, dŭī, frēndērĕ. Plaut. *Op de tanden knarſen.*

FRĔNDO, frēndĭs, ĕrĕ. Plaut. *Zie* Frendeo.

FRĔNI, ōrŭm. plur. m. & FRĔNA, ōrŭm. plur. n. Cic. ‡ *'T gelit, een toom, teugel, of breidel*, van een paard. Men vind in *ſingulari* niets dan de *accuſativus Frenum*, en de *ablativus Freno*. En gelyk die beide *caſus* van *Frenus* en *Frenum* konnen ſpruiten (hoewel 't egter waarſchynlyker is, dat men in *nominativo Frenum* moet lezen) zoo zal het beſt zyn, dat men daar by niets voege, 't welk het *genus* kan bepalen.

* Injicere frenos furori. Cic. *Iemands woede of razerny ſtuiten, temmen.*
Uti freno in uno, in alio calcaribus. Cic. *In den eenen den toom, op den anderen ſpooren gebruiken*, dat is, *den eenen weêrhouden, den anderen aanporren, aanzetten.*
Mordere frenum. Brutus ad Cic. *Op den toom byten*, dat is, *de ſlaverny weêrſtaan, ſpartelen tegen de heerſchappy.*
Frena mordere. Stat. *Den toom byten, zig een jok onderwerpen.* Sprekende van een perſoon die een huwelyk aangaat.

** FRĔNĪGĔR, ă, ūm. *Den toom voerende, getoomd.* Ala frenigera. Stat. *De ruitery, het paarde volk.*

FRĔNO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cæſ. Liv. *Toomen, teugelen, breidelen; den toom, teugel, of breidel aandoen.*

* Frenare. Cic. *Weêrhouden, intoomen, beteugelen, matigen.*
Frenare animum alicujus. Cic. *Iemands moed, yver of drift intoomen, beteugelen.*
Frenare iras. Sen. Trag. *Zyn gramſchap beteugelen, intoomen, matigen.* Spes. Sil. *Zyn hope mate ſtellen.* Voluptates. Liv. *Zyn welluſten, driften, hartstogten beteugelen, matigen.*
Frenare gentes juſtitiâ. Virg. *De volkeren door regtvaardigheid beteugelen, regeeren, beſtieren.*

FRĔQUĔNS, ēntĭs. omn. gen. Cic. *Gemeen, gewoon, veelvuldig, menigvuldig, dikwils voorvallende of gebeurende.* Men zegt *Frequentior* en *Frequentiſſimus.*
Caret frequentibus poculis. Cic. *Hy miſt die veelvuldige glazen, hy drinkt niet veel.*

* Frequens adeſt. Ter. *Hy komt of is'er dikwils, meenigmalen, zeer veel.*
Cum viris ſapientibus frequentes ſunt. *Zy zyn gemeenzaam, gaan omme met wyze mannen.*
Medicus ſpecie artis frequens erat ſecretis. Tac. *De Geneesmeeſter, onder ſchyn of voorwendſel van zyn konſt, had dikwils deel aan zyn geheimen.*

* Frequens. Cic. *Volkryk, bevolkt, vol volk of inwoonders, overvloeyend van menſchen.*

* Compita frequentia. Hor. *Volkryke, veel bewandelde ſtraten.*
Frequentiſſima ædes. Plin. H. *Een tempel, die dikwils bezogt word, waar in veel volk komt.*

* Collegium frequens. Cic. *Een talryk gezelſchap: Een volkryke vergaderinge.*
Frequenti Senatu. Cic. *In een talryken Raad: Den Raad zeer ſterk of vol zynde.*

FRĔQUĔNTĀMĔNTŬM, ī. n. A. Gell. *Een konſtwoord, in 't ſnaren ſpelen. Sleping*, in 't ſpelen op een ſnaartuig.

FRĔQUĔNTĀTĬO, ōnĭs. f. A. Gell. *Herhalinge.*
Frequentatio argumentorum. Cic. *Meenigte, overvloed van bewyzen.*

FRĔQUĔNTĀTĪVŬS, ă, ūm. Frequentativum verbum. A. Gell. *Een werkwoord beteekenende dat iets dikwils geſchied*, gelyk *activo* ik doe het dikwils, *pro ago* ik doe het.

FRĔQUĔNTĔR. adv. Cic. *Dikwils, meenigwerf, veelmalen, veelvuldiglyk.*

FRĔQUĔNTĬA, æ. f. Cic. *Een meenigte, een ſchare of hoop volks, een talryke vergaderinge, een ſterk gezelſchap.*
Extenuare hoſtilem frequentiam. Front. *Het getal, de meenigte der vyanden verdunnen, verzwakken, verminderen.*
Epiſtolarum frequentia. Cic. *Meenigvuldigheid van brieven.*
Scholarum frequentia. Quintil. *Overvloed, meenigte van leerlingen in ſcholen.*

FRĔQUĔNTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Cic. Salluſt. *Dikwils op of in een plaats komen, of zyn: Een plaats dikwils bezoeken, gaan zien.*
Frequentare domum alicujus. Salluſt. *Dikwils in iemands huis komen, iemand meenigmalen bezoeken.*
Frequentare aliquem. Tac. *Dikwils by iemand zyn, of komen: Iemands gezelſchap dagelyks tywonen.*

* Solitudinem alicujus loci frequentare. Cic. *Een eenzame of woeſte plaats bevolken.*

* Frequentare ludos, diem feſtum, bellum, &c. Cic. *Dikwils ſpelen, vierdagen aanregten, oorlog maken, voeren, enz.*
Frequentare ſacra. Ovid. *Dikwils offerhanden doen.*
Frequentare commercium epiſtolarum. Sen. Ph. *Groote onderhandeling, of verſtand met brieven houden: Dikwils brieven ſchryven.*

* Frequentare orationem luminibus verborum. Cic. *Een vertoog vervullen, door ſpekken met woorden-cieraad, met verligtende, ciarlyke leenſpreuken, of zinryke woorden.*

* Frequentare aliquem. Sen. Ph. *Dikwils van iemand ſpreken.*
Ornandæ rei gratiâ, duobus eadem pluribuſve nominibus frequentantur. A. Gell. *Om een zaak op te pronken, worden een en dezelve dingen met twee of meer woorden herhaalt, of uitgedrukt.*

* Vitis, ſublato fructu, protinus frequentanda eſt. Colum. *Men moet de wynſtok aanſtonts, na het plukken van de vrugt of druiven voortquekken, vermenigvuldigen.*

* Aliquid in animo frequentare. Auct. ad Her. *Dikwils op iets denken, peinzen: Iets dikwils overwegen.*

FRĔSSŬS, ă, ūm. Colum. Plin. H. *Gebroken, gekneuſd, geſtampt, gemalen.*

FRĔTŬM, ī. n. Cic. *Een engte, ſtraat, of arm van de zee.*
Fretum Herculeum of Gaditanum. Plin. H. *De Engt van* ‡ *Herkules: De Straat van Gibralter.* Hier werpt zig den Oceaan in de Middelandſche zee. Magellanicum. *De Straat van Magellan*, in 't Noord Amerika, dus genoemd om dat die door Ferdinand Magellan, een Portugys, ontdekt is.

FRĔTŬS, ūs. m. Lucret. Cic. *Iets dat tuſſen twee dingen in ſtaat, of die van een ſcheid.*
Ut perangufto fretu diviſa ſervitutis ac libertatis jura cognoſceret. Cic. *Op dat hy zoude kennen de regten van ſlaverny en vryheid, die door zoo engen tuſſen-wydte van een geſcheiden zyn.*

‡ FRĔTŬS, ă, ūm. Cic. *Steunende, vertrouwende, vertrouwen ſtellende, zig verlatende op iets.*
Fretus amicorum ingenio, haud naturâ ſuâ. Ter. *Steunende, vertrouwende, zig verlatende op 't verſtand zyner vrienden, niet op zyn aart.*

FRIA-

Digitized by Google

FRĪABĪLĪS, is. m. & f. lĕ, is. n. Plin. H. *Wryfbaar, dat men ligt in ſtukken, of tot ſtof wryven, of verbryzelen kan.*

FRIBŪRGŪM, i. n. *Fryburg.* Een hoofdſtad van Brisgau in Duitſchland. Men vind'er ook een van deze naam in Zwitzerland, de hoofdſtad van 't Kanton Friburg.

FRĪCĀTĪO, ōnis. f. Colum. Celſ. *Wryvinge, ſtrykinge.*

FRĪCĀTŪRĀ, æ. f. Vitruv. *Wryvinge, ſtrykinge.*

Ut ſit exacta fricatura. Vitruv. *Op dat de ſtrykinge of pleiſteringe naaukeurig, of effen zy.*

FRĪCO, ās, frĭcŭī, frĭctŭm & frĭcātŭm, frĭcāre. Virgil. *Wryven, ſtryken.*

Fricare corpus oleo. Mart. *Zyn lighaam met oly ſtryken, wryven, zalven.*

FRĪCTĬO, ōnis. f. Celſ. *Wryvinge, ſtrykinge.*

FRĪCTŪS, ă, ūm. à Frico. Juven. *Gewreven, geſtreken.*

FRĪCTŪS, ă, ūm. à Frigo. Plaut. *Gerooſt, op den rooſter gebraden.*

Tam frictum ego illum reddam, quàm frictus eſt cicer. Plaut. *Ik zal hem zoo gerooſt maken, als een gerooſten ert. Ik zal hem rooſten, braden gelyk een ert gerooſt word.*

FRĪGEDO, ĭnis. f. Varr. *Koude, koelte, vorſt.*

FRĪGEFĂCTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Plaut. *Koud, of koel maken, verkoelen.*

FRĪGĔO, ēs, ērĕ. Cic. *Koud zyn, koude hebben.* Ook, *ſlap, flaauw, zonder vyer zyn.*

* Frigent efferæ in corpore vires. Virg. *Myn uitgeputte kragten zyn in 't lighaam koud of bevroren.*

* In re frigidiſſima cales, in ferventiſſima friges. Auct. ad Her. *Gy zyt vyerig, yverig in een zeer koele, dat is, zagtzinnige zaak, en zeer koel in een zeer heete, dat is, yver verkoelende zake.*

Cùm omnia judicia frigerent. Cic. *Toen alle geregtsbanken verkoelden, verflaauden: Toen'er gantſch geen regt gehandhaaft wierd.*

Sermonem quærere, ubi friget. Ter. *Praat, ſtoffe van redenering zoeken, als 't geſelſchap koel word, dat is, begint te zwygen.*

FRĪGĔRĀNS, āntis. omn. gen. Catul. *Verkoelende, verfriſſinde, ververſchende.*

Lympha frigerans. Catul. *Een verkoelend, verfriſſend, ververſchend water.*

FRĪGĔSCO, ſcis, frīgĕſcĕrĕ. Cat. *Koud of koel worden, verkouden.*

FRĪGĬDĀRĬŪS, ă, ūm. Plin. H. Vitruv. *Verkoelende, verfriſſende, ververſchende.*

Frigidaria cella. Plin. Jun. l. 2. Ep. 17. ad Gal. *De koel-kelder, de plaats daar men in koel water kan baden.*

Frigidarium ahenum. Vitruv. *Een koel-ketel, een groot koper vat vol koel water.* De Ouden hadden in de baden drie vaten of kuipen, eene vol heet, de tweede vol laauw, de derde vol koel water, en deze kuipen moeſten zoo ſtaan, dat het koele water in het laauwe, en 't laauwe in 't heete water viel, en door dit middel had het badwater de vereiſchte hitte.

FRĪGĬDĬSSĬMĒ. adv. Quintil. *Zeer koudelyk, zeer koellyk, met groote koelheid.*

FRĪGĬDŬLŪS, ă, ūm. Catul. *Koudjes, koeltjes.*

Singulus frigidulos ciere. Catul. *Koele zuchten laten.* Gelyk een menſch die legt en ſterft.

FRĪGĬDŪS, ă, ūm. Cic. *Koud, koel.* Sprekende van de wind, de lugt, een rivier, enz. Men zegt *Frigidior* en *Frigidiſſimus.*

Frigidus. Cic. *Koud, koel, traag, nalatig, onagtzaam, laf, flaauw, ſlap.*

Frigidiſſimi accuſatores. Cic. *Zeer koele, trage, laffe, flaauwe beſchuldigers.*

Frigidus in dicendo. Cic. *Koud, koel, lafhartig in 't ſpreken of doen van een vertoog.*

* Frigida calumnia. Cic. *Koude, flaauwe, onwaarſchynlyke, zotte, ongegronde laſtertaal.*

* Frigidæ litteræ. Cic. *Koele, laffe brieven.*

* Solaria frigida. Ovid. *Koele, kragteloose, ſlegte vertroostingen, troostredenen.*

* Frigida negotia. Plin. J. *Koele, ſlegte, geringe zaken, dingen van weinig gewigt of gevolg.*

* Frigidus. Cic. *Koud, koel, ſlegt, gemeen, plomp, bot.* Sprekende van ſchertzen, een antwoord, enz.

Frigida, Subſtantivè pro aquâ frigidâ. *Koud, of koel water.*

Frigidâ jam pridem non lavi magis libenter. Plaut. *Al over eenigen tyd heb ik niet gaarne willen baden in koel of koud water.*

FRĪGO, gis, frīxī, frīxŭm *of* frĭctŭm, frīgĕrĕ. Plaut. Plin. H. *Rooſten, freuiten, braden.*

Frigunt, deinde molis frangunt. Plin. H. *Ze rooſten,* het koren, de peulvrugten, enz. *en breken of malen het naderhand met molens.*

FRĪGŌRĬFĪCŬS, ă, ūm. Aul. Gel. *Verkouwende, koelmakende, verkoelende, verfriſſende, ververſende.*

FRĪGŬS, ŏris. n. Cic. *Koude, vorſt, koelte.*

* Captare frigus. Virg. *De koelte of friſſe lugt gaan ſchoppen.*

* Frigus. Virg. *Koude, killing, yzing door vreeze.* Men gebruikt dit woord ook voor de vreeze zelfs.

Solvuntur frigore membra. Virg. *De leden worden door de koude, of killing,* dat is, *vreeze ontbonden, magteloos, ſlap.*

* Frigus. Celſ. *De koude of huivering van de koorts.*

* Frigus. Virg. Hor. *Koude van de dood, dood koude, de dood.*

** Frigore aliquem ferire. Horat. *Iemand doodſlaan, dooden.*

* Frigus. Quintil. *Verkeerde, ſlegte uitſlag, flaauwe, kale uitkomſt,* van een vertoog, of beweginge van een redenaar, daar hy groote hope van opgevat hadde.

Interrogantis non leve frigus eſt. Quintil. *Den ondervrager is geen kleintje onthuſt, verſtelt, verlegen.*

* Frigus. Cic. *Koelheid van een vergadering,* dat is, *als 'er weinig volk is, en de zaken koeltjes verhandeld worden.*

Notus Tiberii frigore. Sen. Ph. *Vermaard door de koelheid, ongunſt, ongenade van Tiberius.*

FRĪGŬSCŬLŬM, i. n. Digeſt. *Koelheid, onverſchilligheid,* tuſſchen vrienden.

FRĪGŬTĬO, īs, tīrĕ. Plaut. *Suerken, een gelnid maken gelyk dingen die gefremt worden, of die door groote koude zwellen en kraken.* Dit is de uitleggінge van Nonius.

Nam quid frigutis? Plaut. *Want wat ſnapt of praat gy?*

FRĪNGĬLLA *of* FRĪNGŬLLA, æ. f. Varr. *Een vink.*

FRĬŌR, ārīs, ātŭs sŭm, ārī. Plin. H. *Verbryzelt, tot ſtof geſtampt, gemalen worden.*

FRĪSĬA, æ. f. *Frieſland,* een geweſt in de Nederlanden.

FRĪSĬ, ōrŭm. m. plur. Tac. Plin. H. *De Friezen, of Vriezen,* het volk van Vriesland of Frieſland.

FRĪT. n. indecl. Varr. Het bovenſte in een rype koren-ader, wat kleinder als het graan zelfs, volgens tuig van Varro in 't Latyn *Frit* genoemd.

FRĪTĬLLŬS, i. m. Juv. *Een dobbelkroes,* dat is, *een hoorn om dobbelſteenen mede te werpen, om bedrog voor te komen.* Anderen willen door dit woord een *verkeer, of ſpeelbord* verſtaan.

FRĪTĬNNĬO, īs, īrĕ. Varr. *Piepen gelyk jonge zwaluwen.*

FRĪVŎLA, ōrŭm. n. plur. Feſt. *Aardewerk, aarde potten, pannen.*

FRĪVŎLA, ōrŭm. n. plur. Juven. Ulp. *Slegten imboel, of huisraad, oude prullen, lorren, vodden.*

FRĪVŎLĀRĬŪS, ĭi. m. g. Bud. *Een vodden, lorren, of prullen verkooper.*

FRĪVŎLŬS, ă, ūm. Plin. H. Quintil. *Broosch, ſlegt, laf, flaauw, gering, van weinig waarde of gevolg.*

* Frivolus. Auct. ad Her. *Onnut, ydel, ſlegt, beuzelagtig, dwaas.* Sprekende van praat.

FRĪXŬS, ă, ūm. Celſ. *Geroost, gebraden, gefreuit.*

FRŌNDĀRĬŪS, ă, ūm. Plin. H. *Van bladeren, tot bladeren behoorende.*

Frondaria ſiſcina. Plin. H. *Een bladerkorf of mande.*

FRŌNDĀTĬO, ōnis. f. Col. *Plukkinge van boom of wyngaard bladeren.*

FRŌNDĀTŎR, ōris. Virg. Plin. H. *Een blader plukker.* Van boomen of wyngaarden, op dat de vrugt des te beter ryp zoude werden.

FRŌNDĔO, ēs, frōndŭī, frōndērĕ. Virg. *Bladeren hebben, vol bladeren ſtaan, groen zyn.*

Digitized by Google

FRONDESCO, ſcis, frondúi, frondeſcĕre. Cicer. Virgil. *Bladeren krygen, voort brengen: groenen, groen worden.*

FRONDĔUS, a, um. Plin. H. Virg. *Van bladeren gemaakt, vol of van bladeren.* Corona frondea. Plin. H. *Een kroon of krans van bladeren, een groene krans.* Nemora frondea. Virg. *Loofryke, groene boſſchaadjen, boſſchen vol bladeren.*

FRONDIFĔR, ra, rum. Lucret. *Bladerryk, bladeren of loof dragende, vol loof of bladeren, loofryk.*

FRONDOSUS, a, um. Liv. Varr. *Vol loof of bladeren, loofryk.*

FRONS, frondis. f. Cic. *Een blad, het loof van een boom.*
Levare nemus fronde. Virg. *Een boſch van loof of bladeren ontlaſten, van bladeren beroven.*

FRONS, frontis. f. Cic. *Het voorhoofd.* Gellius zegt, dat de ouden dit woord *maſculinum* geſchreven hebben.
Adducta frons. Ovid. Obducta frons. Juven. Contracta frons. Hor. Corrugata, Caperata frons. Plaut. *Een gerimpeld, gefronſt, in een getrokken, ſtreng, ſtuurſch voorhoofd.*
Explicare *of* Exporrigere frontem. Ter. Remittere frontem. Plin. J. *Zyn voorhoofd ontrimpelen, ontfronſſen,* dat is, *zig vrolyk en vriendelyk aanſtellen.*
Fronte occultare ſententiam. Cic. *Zyn gevoelen door 't voorhoofd,* dat is, *gelaat, gebaarden verbergen, bedekt houden.*
Puto te etiam hoc, aut riſiſſe, aut ingemuiſſe, ut frontem ferias. Cic. *Ik meine dat gy hierom of gelachchen of gezugt zult hebben, tot voorhoofd fronſſen,* [dat is, *tot grimmigheid*] *toe.*
Frontem perfricare. Plin. J. Quintil. *Schaamteloos worden, alle eer en ſchaamte verliezen.*
Periit illi frons. Plaut. *Hy heeft eere en ſchaamte verloren, hy is ſchaamteloos.*
* Frons. Cic. *Gelaatrengheid, ſtatelykheid, deftigheid.*
Reliquiæ priſtinæ frontis. Cic. *De overblyfſelen van myn verige ſtatelykheid of deftigheid.*
* Frons cauſæ non eſt honeſta. Quintil. *Het voorhoofd, of het eerſte aanzien, den eerſten opſlag, het begin van de zake is niet eerlyk.*
Hæc profeſſio plus habet in receſſu, quàm in fronte. Quint. *Deze konſt heeft meer op 't laatſte dan in den beginne,* dat is, *heeft meer in dan in den eerſten opſlag voorkomt, of blykt.*
A fronte. Cic. *Van voren.*
Adverſis frontibus. Mart. *Met de hoofden tegen malkanderen, vlak tegen een.*
Prima fronte. Quintil. *In den eerſten opſlag, in den eerſten aanzien, ten eerſten, in 't begin.*
Fronte ſub adverſa. Virg. *Tegen over.*
Æquata fronte. Sil. Ital. *Met een glad voorhoofd,* dat is, *van voren even, of gelyk.*
* Frons exercitus. Quintil. Curt. *De voorhoede, voortogt van een leger.*
In fronte ſtatuerat ferratos. Tac. *Hy had de geharnaſte, of zwaar gewapende,* [vulgò, *kuraſſiers*] *in de voorhoede geſtelt.*
* Frons rotæ. Vitruv. *D'ommekring, of 't buitenſte van een rad.*
Frons oſſis. Celſ. *D'eerſte ontdekking van een been, als men het geweemte eerſt ziet.*
* In fronte Caucaſi. Plin. H. *Op 't voorſte van den berg Kaukaſus.*

FRONS Africæ. Plin. H. *Een voorhoek van Afrika,* dat is, *de kaap de goede hope.*

FRONTALIA, ium. plur. n. Tit. Liv. *Hoofdzieraad van paarden of Olifanten.*

FRONTATUS lapis. Vitruv. *Een dwarſſe ſteen over een pilaar of muur, zoo dat die aan beide zyden gezien word.*

FRONTO, onis. m. Cic. *Die een groot voorhoofd heeft.*

FRUCTIFĔR, ĕra, ĕrum. Plin. H. *Vrugten dragende, vrugtbaar.*

FRUCTUARIUS, a, um. Col. *Van vrugten, tot vrugten behoorende, vrugtbaar.*
Pars villæ fructuaria. Col. *Het gedeelte van een woning daar de vrugten bewaart worden.*
Scrofa fructuaria. Varr. *Een vrugtbare zog: Een zog vol biggen, die men houd om biggen te werpen.*
Agri fructuarii. Cæl. ad Cic. *Vrugt of zaailanden, velden.*

Fructuarius fundus. Ulp. *Een erf daar men 't vrugt gebruik van heeft.*

FRUCTUOSUS, a, um. Cæſ. de bel. Gal. *Vrugtbaar, vol vrugten, wel dragende.* Sprekende van een ſtuk lands.
Aratio fructuoſa. Cic. *Voordeelige, vrugtryke ploeginge of landbouwery.*
Fructuoſus homo. Cic. *Een voordeelig, nut, dienſtig man.*
Interdum etiam fructuoſum eſt de jure ſuo decedere. Cic. *Het is nu en dan voordeelig, nut, van zyn regt af te ſtaan.*

FRUCTUS, ûs. m. Cic. *Vrugt,* van boomen of d'aarde.
* Præſentes fructus negligamus. Cic. *Laat ons de tegenwoordige vrugten,* dat is, *de vreugde, de voordeelen* (van dit leven) *verachten.*
* Fructus. Cic. *Vrugt,* dat is, *voordeel, winſt, baat, nut, gemak,* dat men van iets heeft. Fructus laboris. *Vrugt van 't werk.*
* Voluptatum fructus aufert ſolitudo. Cic. *De eenzaamheid beneemt de vrugten,* dat is, *de zoetheid der welluſten.*
* Suis fructibus exercitum alere. Cic. *Een leger op zyn eigen inkomen, of koſten onderhouden.*
* Fructus. D. *Vrugten,* dat is, inkomſten, baten, voordelen die men van landeryen, ampten, enz. trekt, na dat 'er alle laſten en onkoſten afgetrokken zyn, volgens 't zeggen der Regtsgeleerden.

FRUENDUS, a, um. Cic. *Dat men ſtaat te genieten, dat genoten zal worden, om te genieten.*
Juſtitiæ fruendæ cauſâ videntur olim Reges conſtituti. Cic. *De koningen ſchynen van ouds aangeſtelt om de regtvaardigheid te doen genieten.*

FRUGALIS, is. m. & f. lĕ, is. n. Cic. *Zuinig, ſober, matig, ſpaarzaam, zadig, hupſch, vroom.* Men zegt Frugalior en Frugaliſſimus.
Frugalis villa. Varr. *Een zuinig, tamelyk, zadig landhuis of woning.*

FRUGALITAS, ātis. f. Cic. *Zuinigheid, ſpaarzaamheid, matigheid, ſoberheid, zedigheid, hupsheid, vroomheid,* In eten, drinken, kleederen, dienſtboden, enz.

FRUGALITĔR. adv. Cic. *Zuiniglyk, matiglyk, ſoberlyk, zadiglyk, ſpaarzaamlyk.*

FRUGES, um. plur. f. Cic. Colum. *De vrugten van boomen of d'aarde.* Men vind van dit woord in ſingulari de genitivus *Frugis*, de dativus *Frugi*, en d'accuſativus *Frugem*. *Frugi* is het gebruikelykſte, 't zy in dativo, of in genitivo gelyk ſommigen voorgeven.
Homo frugi. Cic. *Een goed overlegger, iemand die geen onnodige onkoſten doet.*
Homo frugi. Plaut. *Een zuinig, ſpaarzaam, matig, ſober, wel overleggend man.*
Homo frugi. Cic. Frugi bonæ. Plaut. *Een ſchikkelyk, goedaardig, hupſch, heuſch, zadig, beleefd man.*
Homo frugi. Cic. *Een eerlyk, vroom, oprecht man.*
Frugi ſervus. Plaut. *Een zuinige, ſpaarzame ſlaaf, een knegt die zyn Heers zaken behartigt, wel overlegt.*
Frugi es. Ter. *Gy zyt noodzakelyk, nut, voordeelig.*
Cenula frugi. Juven. *Een zuinig, ſpaarzaam, ſober, ſlegt avondmaaltje.*
Frugi ædificium. Plin. J. *Een zuinig, wel overlegd, zadig, dog gemakkelyk gebouw.*
Ad frugem bonam recipere ſe. Cic. *Zig tot ſchikkelykheid begeven, zyn zeden of leven verbeteren.*

FRUGIFĔR, a, um. Cic. Plin. H. *Vrugten dragende, vrugtbaar.*
Arva frugifera. Cic. *Vrugtbare landeryen.*
* Frugifer. Cic. *Vrugt aanbrengende, nut, voordeelig, oorbaar, dienſtig.*
Tota Philoſophia frugifera, nec ulla pars inculta. Cic. *De gantſche Wysbegeerte is voordeelig, nut, en geen gedeelte van die onbehouwd of woeſt,* dat is, *onnut, of onvoordeelig.*

† FRUGIFĔRENS, entis. omn. gen. Lucret. *Vrugten dragende, vrugtbaar.*

FRUGILĔGUS, a, um. Ovid. *Vrugten lezende, graven wegdragende.* Sprekende van mieren.

FRUGIPĔRDUS, a, um. *Vrugtverliezende.* Salix frugiperda. Plin. H. *Een wilge boom die zyn vrugt verlieſt, of dien vrugt ontydig afvalt.*

FRUMEN, inis. n. g. Donatus. *De krop of knobbel aan de keel.*

FRU-

Digitized by Google

FRŪMENTĀRĬUS, ă, ūm. Cic. *Van koren, tot koren behoorende.*
Lex frumentaria. Cic. *Koren-keur, een wet of keure aangaande het koren.*
Campus frumentarius. Colum. *Een koren-veld.*
Loca maximè frumentaria. Cæſ. *Ryke koren-velden, plaatſen overvloeyende van koren, daar zeer veel koren valt.*
Saccus frumentarius. Front. *Een koren-zak.*
Expedire rem frumentariam. Cæſ. *Oprigt, beſchikking, of bewind over 't ſtuk van koren hebben, voor 't koren zorg dragen, koren verſchaffen.*
Angustâ uti re frumentariâ. Cæſ. *Schaarsheid, gebrek, mangel van koren hebben.*
FRŪMENTĀRĬUS, ĭī. m. Cic. *Een koren kooper.*
FRŪMENTĀTĬO, ōnis. f. Cæſ. *Korenhaalinge, aanvoeringe,* voor een leger.
* Frumentatio. Suet. *Verdeelinge, uitdeelinge van koren,* alle maanden te Rome.
FRŪMENTĀTŌR, ōris. m. Liv. *Een koren-haldr, verſchaffer, zoeker,* tot dienſt van een heir, of belegerde ſtad. Vulgò, *Proviantmeeſter.*
FRŪMENTŌR, āris, ātūs ſum, ārī. Cic. *Koren halen, verſchaffen, zoecken, toevoeren,* voor een leger of belegerde plaats.
FRŪMENTŪM, ī. n. Cic. *Koren.*
* Frumenta. Plin. H. *Kleine graantjes in de vygen.*
† FRŪNĬSCŌR, ĕris, frūnītus ſum, frūnīſci, aliquam rem, of aliqua re. Plaut. aliique apud A. Gell. *Iets genieten,*
‡ *tot zyn wil, begeerte of dienſt hebben.* A. Gellius geeft niet alleen voor, dat dit woord goed Latyn, maar dat het zelfs meer zoetigheid en cierlykheid heeft dan *Fruor.*
FRŪŌR, ĕris, frūītus of frūctus ſum, frūī. abl. Ter. Cic. *Genieten; tot zyn wille, begeerte, of dienſt hebben.*
E Republica perpetuâ vitâ vectigalibus conſtitutis fruuntur. Vitruv. *Zy genooten, hun leven lang gedurende, vaſtgeſtelde inkomſten.*
Gratiâ & opibus alicujus frui. Cic. *Iemands gunſt en middelen gemeten, 't genot van iemands genegentheid en goederen hebben.*
Ingenio ſuo frui. Ter. *Zyn eigen zinlykheid of aart genieten, na zyn eigen zin en aart leven.*
Frui ſomno. Ovid. *Slaap genieten, ſlapen, ruſten.*
Liceat frui quod amo. Ter. *Laat my genieten dat ik beminne, of lieffebbe.*
FRŪSTĀTIM. adv. Plin. H. *Stukwyze, met ſtukken en brokken, in kleine ſtukken, of moerzelen.*
FRŪSTILLĀTIM. adv. Plaut. *In kleine ſtukken, of moerzelen.*
FRŪSTRĀ. adv. Cic. *Vergeefs, te vergeefs, om niet, vrugteloos.*
Fortiſſimus fruſtra. Virg. *Te vergeefs de dapperſte.*
* Aliquem fruſtra habere. Plaut. *Iemand te leur ſtellen, beſpotten, bedriegen.*
Admonendum eſt ut illi fruſtra ſint. Salluſt. *Men moet zyn uiterſte beſt doen, op dat zy te leur geſtelt mogen worden, of dat hun toelag verydelt werd.*
Fruſtra aliquem ducere. Plaut. *Iemand om den tuin leiden, misleiden, bedriegen.*
Curatio iis aſſiduè fruſtra fuit. Cell. *De geneesmiddelen zyn hen geduriglyks vergeefs of vrugteloos geweeſt.*
Illius conſilium neque inceptum ullum fruſtra erat. Salluſt. *Geen beraadſlagingе of onderneminge van hem was te vergeefs of vrugteloos:* dat is, *Hy voerde alle zyne raadplegingen en voornemens uit.*
FRŪSTRĀTĬO, ōnis. f. Plaut. ad Cic. *Bedrog, bedriegery.* Item, *verſtekinge, opligginge, te leur ſtellinge, miſſinge.*
Fruſtrationes dare. Plaut. *Bedriegen, opligten, te leur ſtellen, voor de gek houden.*
Non ſupplicium grandius quàm fruſtrationem cupiditatis exiſtimat. Colum. *Hy oordeelt geen ſtraffe zwaarder, dan van zyn begeerte te leur geſtelt of verſteken te zyn.*
Fruſtratio. African. Juriſc. *Te leur ſtellinge, uitſtel van betaalen.* Als een ſchuldenaar niet op zyn tyd betaalt, of de ſchuld eiſſcher niet op zyn tyd en verſchynt.
FRŪSTRĀTŪS, ūs. m. *Te leur ſtellinge.* Aliquem habere fruſtratui. Plaut. *Iemand te leur ſtellen, voor de gek houden.*
FRŪSTRĀTŪS, ă, ūm. Ter. Lentul. ad Cic. *Te leur geſteld, verydeld, verſteken, gemiſt, onnut, vergeeſſch, krugteloos.*
Nunquam fruſtrata ſagitta. Stat. *Een nooit gemiſte, of vergeeſſche pyl: Een altyds treffende ſchigt.*
FRŪSTRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. Cæſ. *Iemand bedriegen, te leur ſtellen, opligten, voor de gek houden.*
Non fruſtrabo vos, milites. Cæſ. *Ik zal u niet bedriegen, opligten, te leur ſtellen ô myne krygsknegten.*
Fruſtrari ab aliquo. Plin. de Viris illuſtr. *Door iemand bedrogen, of te leur geſtelt worden.*
FRŪSTRŌR, āris, ātūs ſum, ārī. acc. Ter. Cic. *Te leur ſtellen, verydelen, verſteken, doen miſſen.*
Fruſtrari expectationem alicujus. Plin. J. *Iemands verwagtinge bedriegen, te leur ſtellen.*
Imprudenter facta opera fruſtrantur impenſas. Colum. *Onbedagtelyk aangevange werken veroorzaken onnutte onkoſten.*
Fruſtrari ſe. Ter. Cic. *Zig bedriegen, een misſlag hebben.*
Se cùm fruſtrantur, fruſtrari alios ſtolidi exiſtimant. Plaut. *De domme krygten of grykken meenen dat ze anderen opligten of doeken, als ze zelfs bedrogen worden.*
Seipſum fruſtrari de re aliqua. Cic. *Zig ergens in vergrypen, ergens een misſlag hebben, of begaan.*
Inceptus clamor fruſtratur hiantes. Virg. *Een opgeheven ſtem begeeft de gapende,* dat is, *de ſtem begeeft hen als ze beginnen te roepen.*
FRŪSTŪLENTŪS, ă, ūm. Plaut. *Vol ſtukken of brokken.*
Aqua fruſtulenta. Plaut. *Water ſop of nat vol brokken,* van brood of vlees.
FRŪSTŪM, ī. n. Cic. *Een ſtuk, een brok.*
Fruſtum panis. Cat. *Een ſtuk of brok broods.*
Fruſta meri bibunt. Ovid. *Ze drinken ſtukken van (bevroze) wyn.*
* Fruſtum pueri. Plaut. *Een ſtuk van een kind,* dat is, *een klein kind.*
FRŪTĔTŌSŪS, ă, ūm. Colum. Plin. H. *Vol jonge ſtruiken, ſpruiten, of boomtjes.* Sommigen lezen *Frutičoſus.*
FRŪTĔTŪM, ī. n. Colum. Plin. H. *Een plaats met ſtruiken, en ſpruiten beplant.*
FRŪTEX, ĭcis. m. Varr. Virg. *Een boomtje, ſtruik, ſpruit, lot, of ſcheut van een boom.* Item, *een ſtruwel, en een plaats vol ſtruwelen.*
Buxeus frutex. Colum. *Bosboome of palmboome ſpruiten, loten, of ſcheuten.*
* Frutex. Colum. *De ſtam, ſteel, of ſtronk van koren, kruiden,* of peulvrugten.
Frutex lupini. Colum. *De ſteel of ſtronk van een lupyn.*
FRŪTĬCĀTĬO, ōnis. f. Plin. H. *Scheut-ſchietinge, opſchieting van ſpruiten, uitſpruitinge.*
FRŪTĬCĔSCO, ſcis, ĕſcĕrĕ. Plin. H. *Scheuten, Schoten, loten of ſpruiten krygen, ſchieten, uitſpruiten, uitbotten.*
FRŪTĬCĔTŪM, ī. n. Hor. *Zie* Fruteum.
FRŪTĬCO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Colum. *Scheuten, ſchoten, ſpruiten, of loten ſchieten, krygen.*
Ager lætus ex uno ſemine pluribus culmis fruticat. Colum. *Een vrugtbaar land brengt van een zaad vele ſtammen, ſtelen, ſpruiten, of ſtronken voort.*
FRŪTĬCŌR, āris, ātūs ſum, ārī. Cic. *Zie* Frutico.
FRŪTĬCŌSŪS, ă, ūm. Plin. H. *Dat vele loten, ſpruiten, of ſchoten ſchiet, voortbrengt.*
* Fruticoſus. Vitruv. *Daar vele ſtruiken, ſpruiten of boomtjes ſtaan.*
Fruticoſus. Colum. *Vol ſtruiken, ſtruwelen, krompel-boſſchen, boſſchen.*
FŪAT. Ter. Virg. Ab antiquo verbo fuo. *pro* Sit. *Het zy.*
Tros Rutuluſve fuat. Virg. *Hy zy Trojaan of Rutuler.*
FŪCĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Geblanket, toegemaakt, geſmeerd, opgeſmukt, geverwd.*
Candor & rubor fucatus. Cic. *Geblankette, geverwde blankheid, en roodheid.*
Vellera colore fucata. Virg. *Vellen met verw opgeſmukt.*
Fucatus nitor. Cic. *Gemaakte, gezogte, geleende, onnatuurlyke, onegte cierlykheid.* Van ſommige Redenaars geſproken.
* Fucatus. Cic. *Geveinſd, gemaakt.*
Fucata amicitia. Cic. *Geveinſde, dubbelhartige vriendſchap.*

Digitized by Google

FŪCO, ās, āvī, ātūm, āre. Cic. 1. de Nat. Deor. *Verwen, blanketten, opſmukken.*

FŪCŌR, āris, ātūs ſum, āri. Virg. Hor. Lucan. *Geverwt zyn of worden, geblanket zyn of worden.*

FŪCŌSUS, a, um. Cic. *Geverwd, geblanket, toegemaakt, geſmeerd, opgeſmukt.*

Fucoſæ merces. Cic. *Bedriegelyke bedervae waren, koopmanſchappen die beter ſchynen dan ze zyn, welker ondeugd verborgen gehouden word.*

* Fucoſus. Cic. *Geveinſd, bedriegelyk.*

Ambitioſæ fucoſæque amicitiæ fructum domeſticum non habent. Cic. *Vruntſchap met eerzugt en ſchyn verkregen, brengen geen huiſſelyk voordeel aan.*

FŪCŪS, i. m. Virg. *Een hommel.* Dit is een vyand der byen.

FŪCŪS, i. m. Plin. H. *Wier, wiert.* Zeker zeekruid, roodagtig, daar de vrouwen zig mede plagten te blanketten; hier van daan komt het dat blanketſel *Fucus* genaamt word.

Fucus. Plaut. Cic. *Blanketſel, opſmukking.*

Vitia corporis fuco occultant. Plaut. *Ze verbergen de gebreken van 's lighaam door blanketſel.*

Fucus. Plaut. Ter. *Bedrog, bedriegerye, argliſtigheid.*

Fucum facere. Cic. de petit. conſ. *Bedriegen, opligten, doeken, doorſtryken.*

Fucus factus eſt mulieri. Ter. *Men heeft het vrouwmenſch bedrogen, opgeligt, gedoekt.*

Sine fuco. Cic. *Zonder geveinſdheid, bedrog, arg of liſt, opregtelyk.*

Fucus Poëtæ. Cic. *Cieraad, konſtige oppronkinge van een ding door een Digter.*

Sine fuco puerili. Cic. *Zonder kinderlyke opſchikkinge of gemaaktheid.*

Perfuſa gloria fuco. Ovid. *Een valſche, bedriegelyke, ydele roem of luiſter.*

FŪGA, æ. f. Cic. *Vlugtinge, vlugt, deinzinge, wykinge.*

Fugam facere. Plaut. Ter. *De vlugt nemen, vlugten, wyken, deinzen, loopen.*

Incluſis aperire fugam. Claud. *Voor gevangen luiden den weg tot vlugten openen, banen.*

Fuga. Cic. *Ban, bannisſement, ballingſchap.*

Fuga. Virg. *Een loop, loopinge.*

Volucrem fugâ prævertitur Hebrum. Virg. *Ze loopt radder dan de ſnelle vlood Heber.*

Hanc ignominiam, ſi non alia honoris fuga fuiſſet, morte vitaſſem. Liv. *Ik zoude deze ſchande door de dood ontgaan hebben, indien 'er geen ander uitvlugt voor myn eer was geweeſt.*

Prælio excedunt Thraces, non fugâ vulnerum, aut mortis, ſed, &c. Liv. *De Thracers weken uit den ſtryd, niet om wonden of de dood te vermyden, maar, enz.*

Laboris fuga deſidiam coarguit. Cic. *Vermydinge van arbeid bewyſt luyheid, traagheid.*

Fuga nulla malefactis meis. Plaut. *Daar is geen uitvlugt, dat is, verſchooninge van myne miſdaden.*

FŪGĀTŪS, a, um. Cic. *Verjaagd, verdreven, op de vlugt gejaagd.*

FŪGAX, ācis. omn. gen. Virg. Plin. H. *Vlugtig, bloed, ligtelyk vlugtende, wegloopende, vreezagtig.*

Fugax animal. Sen. Ph. *Een bloed, ligtelyk vlugtend, vreezagtig, beſchroomd dier.*

* Fugax. Virg. *Vlug, ſnel, ligt, vaardig, rad.*

Fugax. Cic. Hor. Plin. H. *Vlugtig, vergankelyk, kort, voorbygaande, verdwynende.*

Fugacia poma. Plin. H. *Ras verrottend ooſt, vrugten die men niet lang bewaren kan.*

Fugaces anni. Hor. *Vlugtende, vlugtige, dat is, ſnelle, ras voorby loopende of verſtrekende jaren.*

FŪGIENDŪS, a, um. Cic. *Dat men vlieden, vermyden of ſchuwen moet.*

FŪGIENS, entis. omn. gen. Cic. *Vlugtende, vlugtig, de vlugt nemende.*

* Fugiens laboris. Cæſ. *Schuw van arbeid, arbeid mydende, ſchuwende: Afkeerig van werk.*

* Vinum fugiens. Cic. *Vlugtende, dat is, afgaande wyn, die kant word: wyn die begint te bederven, of ons te begeven.*

FŪGĬO, is, fūgī, fŭgĭtūm, fŭgĕrĕ. Cic. *Vlugten, vlieden, deinzen, wyken, de vlugt nemen, loopen.*

Fugere à manibus. Cic. *Uit de handen vlugten, weg loopen, ontkomen,*

* Fugere. Plaut. *Schuwen, vermyden, vlieden, ontvlieden.*

Aciem fugere. Cic. *Het gezigt ontvlieden, onzigtbaar zyn.*

Odiſſe & fugere aliquem. Hor. *Iemand haten, en ſchuwen.*

Fugere congreſſus hominum. Cic. *Het gezelſchap, of ommegang van menſchen vlieden, ſchuwen, vermyden:*

Fugere diſciplinas omnes. Quintil. *Alle wetenſchappen ſchuwen, een afkeer van de zelve hebben.*

Fugere nomen invidioſum voluptatis. Cic. *Den haatelyken naam van welluſt vermyden, ſchuwen.*

Fugit accedere. Ovid. *Hy ſchuwt na by te komen, hy wil niet genaken.*

Nulla res eſt in uſu militari poſita, quæ hujus viri ſcientiam fugiat. Cic. *Daar is niets in de krygskunde, dat voor dezen man verborgen is, of dat hy niet en verſtaat.*

De Cæſare fugerat me ad te reſcribere. Cic. *Het was my ontgaan wegens Ceſar aan u te ſchryven: Ik had vergeten van Ceſar, enz.*

Si quid te fugerit. Ter. *Indien u iets ontgaan is: Indien gy iets hebt vergeten.*

FŪGĬTĪVĀRĬŪS, a, um. Flor. Varr. *Die de laſt heeft om vlugtende ſlaven wederom te brengen.*

FŪGĬTĪVŪS, a, um. Ter. Cic. *Vlugtig, vlugtende, balling.*

Retrahere ad ſe fugitivum argentum. Ter. *Vlugtig geld, dat is, dat men byna quyt was, wederom na zig trekken.*

Fugitivus. Cic. *Een wegloopende, overloopende, vlugtige ſlaaf.* Men moet 'er *Servus* onder verſtaan.

FŪGĬTĪVŪS, a, um. Mart. *Vlugtig, vergankelyk, voorbygaande, kort van duur.*

Fugitiva gaudia. Mart. *Vergankelyke, korte vreugden.*

FŪGĬTO, as, āvī, ātūm, āre. Ter. Plaut. *Dikwils vlugten, gewoon zyn te vlugten, of vlieden.*

Tuum conſpectum fugitat propter peccatum. Ter. *Hy zoekt u telkens te ſchuwen, uit de oogen te blyven, om zyn miſdaad.*

* Quod alii facere fugitant. Ter. *Het gene andere vermyden, of weigeren te doen.*

* Homo fugitans litium. Ter. *Een man afſchuwig van twiſten, dat is, een man die gedingen [vulgò, proceſſen] vermyd, ſchuwt, haat.*

FŪGĬTŌR, ōris. m. Plaut. *Een vlugter, een bloed, laf, laſhartig, kleinmoedig menſch.*

FŪGO, ās, āvī, ātūm, āre. Cic. *Op de vlugt dryven, in de vlugt jagen, doen vlugten, verjagen, verdryven, doen vlieden.*

FULCĬO, is, fūlsī, fūltūm, fulcīre. Cic. *Stutten, ſchoren, onderſtutten, onderſteunen, onderſchragen, de hand boven 't hoofd houden, verdedigen, beſchermen.* In den eigentlyke en oneigentlyken zin.

Aliquid undique fulcire. Cic. *Iets aan of van alle kanten onderſteunen, onderſchragen, op of ſtaande houden.*

Laborantem & propè cadentem Rempublicam fulcire. Cic. *Het noodlydende, en byna vallende gemeene beſt onderſteunen, onderſchragen, opbeuren.*

FULCIMENTŪM, i. n. Ulp. *Steunſel, onderſteuninge, onderſchragmge, opbeuringe.*

FULCRŪM, i. n. Varr. Virg. *Een bedſchrage, beddeſteunſel.*

FULGĔNS, entis. omn. gen. Cic. *Schynende, blinkende, glinſterende, ſchitterende.*

FULGĔO, ēs, fulsī, fulgērĕ. Cic. *Schynen, blinken, glinſteren, ſchitteren,* ook, *pragtig gekleed of uitgedoſt zyn.*

* Fulgere. Cic. *Blixemen, weerligten.*

FULGETRĂ, æ. f. Plin. H. *Blixem, weerligt.*

FULGETRŪM, i. n. Plin. H. *Blixem, weerligt.*

FULGŎR, ōris. m. Cic. *Glans, ſchyn, luiſter, pragt, heerlykheid.*

* Fulgor. Cic. *Weerligt, blixem.*

FULGŪR, ūris. n. Cic. *Weerligt.*

* Fulgur galeæ. Claud. *De glans of ſchittering van een helm.*

* Fulgur. Plin. H. *Blixem.*

FULGŪRĀLIS, is. m. f. ālĕ, is. n. Cic. *Van weerligt, of blixem.*

Fulgurales libri. Cic. *Boeken die van de wichchelaryen van blixem of weerligt handelen.*

FUL-

Digitized by Google

FULGURATIO, ōnis. f. Sen. Ph. *Weerligtinge, blixeminge, weerligt, blixem.*

FULGURATOR, ōris. m. Cic. *Blixem wichchelaar, die voorzegt wat blixem of weerligt beteekent.*

FULGURATUS, ă, ūm. *Door den blixem getroffen, geſlagen.* Locus fulguratus. Varr. *Een plaats door den blixem geſlagen, getroffen.*

FULGURIO, īs, īvī, ītum, īrĕ. Non. *Blixemen, blixem uitwerpen.*

† FULGURITAS, ātis. f. Lucil. *Glans, ſchynſel.*

FULGURITUS, ă, ūm. Varr. *Door den blixem getroffen, geſlagen.*

Quaſi fulguritum aliquem fugere. Sen. Ph. *Iemand ſchouwen als of hy van den blixem geſlagen was:* Wy zeggen, *Iemand ſchouwen als de peſt.*

FULGURO, ās, āvī, ātum, ārĕ. Cic. *Blixemen, weerligten.* Men gebruikt dit woord in den eigentlyken zin niet, dan in de derde perſonen in *ſingulari.*

Ut non loqui ac orare, ſed fulgurare ac tonare videaris. Quintil. *Op dat gy niet ſchynt te ſpreken en redeneeren, of een vertoog te doen, maar (zelfs) te blixemen en donderen.*

FULICA, æ. f. Virg. *Een meerkoet.* Zeker water vogel, geelagtig van bek en zwart van vederen.

FULIGO, ĭnis. f. Cic. Vitruv. *Roet van een ſchoorſteen, enz.*

FULIX, ĭcis. f. Cic. *Zie* Fulica.

FULLO, ōnis. m. Plaut. Plin. H. *Een voller, volder, lakenvolder.*

* Fullo. Plin. H. *Een oorworm.*

FULLONICA, æ. f. Ulp. *Een laken-volders winkel, enz. ook, het ambagt of de konſt zelf.*

FULLONICUS, ă, ūm. Plaut. *Van een laken-volder, tot een laken-volder behoorende.*

FULLONIUS, ă, ūm. Plaut. Plin. H. *Van een laken-volder.*

FULMEN, ĭnis. n. Plin. H. *Blixem.*

Fulmen lævum, ſiniſtrum. Cic. *Blixem aan de linker zyde of hand.* Dit was by de Romeinen een goed voorteeken, Cic. 2. *de Divin.* den tyd van openbare vergaderinge uitgezonderd. De Grieken in tegendeel namen den donder aan de regter zyde voor een goed voorteeken, gelyk Homerus aanmerkt; hoewel beide die volkeren over een quamen, dat de blixem in 't Ooſten iets goed beteekende. Delrio beuzelt, dat dit ſtrydig is, dog hy merkt niet aan dat de Grieken hun aangezigt na het Noorden keerden, en by gevolge het Ooſten aan de regter zyde hadden, daar de Romeinen na 't Zuiden ſtaande, het Ooſten aan de ſlinker hand hadden.

‡

Fulmina fortunæ. Cic. *Blixem-ſlagen,* dat is, *omkeeringen, veranderingen, wiſſelvalligheden van 't geluk.*

Fulmina belli. Virg. *Oorlogs blixemen, groote oorlogs-helden.*

Fulmina verborum. Cic. *Blixemen van woorden, treffende, kraftige, doordringende woorden.*

† FULMENTA, æ. f. Plaut. *Zie* Fulmentum.

* Fulmenta. Lucil. *Stellingen om vaten op te leggen.*

FULMENTUM, i. n. Non. *Een ſteunſel, ſtut, ſchoor, of ſchraag.*

FULMINATUS, ă, ūm. Plin. H. *Van den blixem geſlagen, getroffen.*

Fulminatus hac pronunciatione in lecticulum decidit. Petron. *Door deze reden als door den blixem geſlagen, is hy op zyn bedde neder gevallen.*

FULMINEUS, ă, ūm. Hor. Ovid. *Blixemende, van blixem, tot blixem behoorende.*

FULMINO, ās, āvī, ātum, ārĕ. Sen. Ph. *Blixemen, blixem uitwerpen.*

* Fulminare oculis. Prop. *Met zyn oogen blixemen: Een brandend gezigt werpen.*

* Cæſar ad Euphratem fulminat. Virg. *Cæſar blixemt aan den Eufraat,* dat is, *verbreid de ſchrik zyner wapenen aan den oever van de vloed Eufrates.*

FULTURA, æ. f. Vitruv. *Onderſteuning, onderſchoring, onderſchraginge.*

* Fultura. Hor. *Voedſel, lyfs onderhoud.* Om dat het de kragten ondersteunt.

FULTUS, ă, ūm. Cic. *Onderſteund, onderſchraagd, onderſchoord.* Domus fulta columnis. Prop. *Een huis met pilaren onderſteund, op pilaren ſtaande, of gebouwd.*

Fultus potentiâ amicorum. Cic. *Door 't vermogen, het aanzien zyner vrienden onderſteund, de handen boven 's hoofd gehouden.*

FULVIANUS, ă, ūm. Fulviana herba. Plin. H. *Een ſoort van barn- of brand-netel.* Dus genoemd na den vinder Fulvius.

FULVUS, ă, ūm. Virg. Plin. H. *Goud-geel.*

* Fulvus. Virg. *Geel.*

FUMARIUM, ĭi. n. Colum. Mart. *Een rookplaats, plaats om iets te rooken.*

FUMĔUS, ă, ūm. Virg. *Rookende, rook of damp uitwerpende.*

FUMIDUS, ă, ūm. Virg. *Zie* Fumeus.

* Fumidus. Plin. H. *Na rook ſtinkende, riekende.* Sprekende van wyn.

FUMIFĔR, ă, ūm. Virg. *Vol rook, rookende, rook uitwerpende.*

FUMIFICO, ās, āvī, ātum, ārĕ. Plaut. *Berooken, reukwerken offeren.*

** Fumificare alicui Deo. Plaut. *Reukwerken aan eenigen God offeren.*

FUMIFICUS, ă, ūm. Ovid. *Rook makende, rookende, rook uitwerpende.*

FUMIGO, ās, āvī, ātum, ārĕ. acc. Varr. *Iets met reukwerken door rooken,* [vulgò, *perfumeren.*]

FUMO, ās, āvī, ātum, ārĕ. Cic. Virg. *Rooken, rook uitwerpen.*

FUMOSUS, ă, ūm. Cat. *Rookende, rook makende, uitwerpende, vol rook.*

Fumoſus. Cic. Hor. *Gerookt, berookt.*

Fumoſæ imagines. Cic. *Berookte, oude ſchilderyen,* die een ouden adel beteekenden.

Fumoſum vinum. Tibul. *Na 't hoofd ſtygende wyn.*

FUMUS, i. m. Cic. *Rook,* in de oneigentlyke zin, *groote dog ydele beloften.*

FUNALE, is. n. Liv. *Een koord, touw, of ſeel.*

Funale. Cic. *Een toorts, of fakkel.*

FUNALIS, is. m. & f. ălĕ, is. n. Suet. *Van een toorts, of fakkel.*

Funalis. Valer. Max. *Een waſch kaars.*

* Funales equi. Suet. *Paarden voor een zegewagen geſpannen;* waar op toortsdragers zaten.

FUNAMBULUS, i. m. Ter. *Een koorden danſer.*

FUNCTIO, ōnis. f. Cic. *Bedieninge, waarneminge, betragtinge, bekleedinge,* van een ampt, enz.

FUNCTUS, ă, ūm. Cic. *Bedient, waargenome, betragt, bekleed hebbende.*

Functus aliquo munere. Cic. *Een ampt bedient, bekleed, waargenomen hebbende.* Officio. Cic. *Zyn pligt betragt, volbragt, gedaan, waargenomen hebbende.* Fato. Quintil. *Geſtorven, overleden, dood.*

FUNDA, æ. f. Ter. Liv. *Een ſlinger,* ook, *een gebreide beurs of dye zak.*

* Funda. Virg. *Een ſoort van een rond werp-net, een werp-net.*

* Funda. Plin. H. *De knop of kas van een ring, daar men geſtanten in zet: een ringkas.*

FUNDAMEN, ĭnis. n. Virg. Ovid. *De grondlegginge, grondveſtinge, de grond, of grondſlag.*

FUNDAMENTUM, i. n. Cic. *Zie* Fundamen.

Fundamenta jacere. Ovid. Locare. Virg. *De grond, grondſlag of grondveſtinge leggen.*

* Fundamentum orationis præclarè jactum. Cic. *Een treffelyk, deftig gelegde grond van een vertoog of reden.*

* Fundamentum dialecticæ. Cic. *De gronden van de redenkonſt.*

* Fundamentum mali. Brut. ad Cic. *De grond, grondſlag,* dat is, *de oorzaak, bron of bron-ader, de oorſpronk van het quaad, van de ramp.*

FUNDATIO, ōnis. f. Vitruv. *Grondlegginge,* van een huis, enz.

FUNDATOR, ōris. m. Virg. *Een grondlegger, ſtigter, bouwer,* van een ſtad, enz.

FUNDATUS, ă, ūm. *Gegrondveſt, geſtigt.* Urbs ſaxo vetuſto fundata. Virg. *Een ſtad van of met oude ſteenen geſtigt, gebouwd.* Men zegt *Fundatior* en *Fundatiſſimus.*

Quò fundatior erit ex arenato directura, eò, &c. Vitruv. *Hoe vaſter en hegter de lagen kalk gelegt zyn, hoe meer, enz.*

Digitized by Google

* Magnis laboribus fundatum Imperium. Cic. *Een gebied met grooten arbeid gegrondveſt, geſtigt.*

Fundata Legibus civitas. Plin. J. *Een ſtad op wetten gegrondveſt, geſtigt, ſteunende.*

* Accurate fundata diſciplina. Cic. *Een welgegronde tucht, of leering.*

Fundata paternis operibus domus. Quintil. *Een huis of huisgezin geſtigt, of ſteunende op, dat is, magtig of ryk geworden door vaderlyke goederen.*

FŪNDĪTŪLĀRĬŪS, ĭī. m. Tit. Liv. *Zie* Funditor.

FŪNDĪTŌR, ōrĭs. m. Cæſ. *Een ſlingeraar, een werper of vegter met een ſlinger.*

FŪNDĪTŪS. adv. Cic. *Grondelings, ten gronde toe.*

Funditus everſa civitas. Cic. *Een ſtad ten gronde toe t'onderſte boven gekeerd, gantſch verwoeſt, bedorven.*

Funditus evertere amicitiam. Cic. *De vriendſchap ten gronde toe uitroeyen, 't onderſte boven, gantſch over hoop werpen.*

Verſæ leges funditus. Tac. *'t Onderſte boven gekeerde, gantſch vernietigde wetten.*

* Funditus. adv. Cic. *Teenemaal, geheelyk, gantſchelyk, geheel en al.*

Neque earum rerum quemquam funditus natura voluit eſſe expertem. Cic. *Ook heeft de natuur niet gewilt, dat iemand teenemaal of gantſchelyk van die dingen zoude ontbloot zyn.*

FŪNDO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Virg. *De grond of grondveſtinge van iets leggen, iets grondveſten, ſtigten.*

Fundare naves. Plaut. *Schepen bouwen, timmeren, maken.*

* Fundare naves. Virg. *De ſchepen vaſt leggen, ſtil of vaſt houden.* Sprekende van een anker.

* Fundare urbem legibus. Virg. *Een ſtad door wetten grondveſten, ſtigten,* dat is, *wetten in een ſtad vaſt ſtellen, maken.*

* Media acies fortiſſimis militibus fundatur. Front. *Het middelgros of lighaam van een leger word geſtigt,* dat is, *beſtaat, is te zamen geſtelt uit de dapperſte krygsknegten.*

FŪNDO, ĭs, fūdī, fūsūm, fundĕrĕ. Plin. H. *Gieten, in een kroes of vorm gieten.*

* Ipſe ſe ære fudit. Plin. J. *Hy heeft zig zelven, of zyn eigen beeld van koper gegoten.*

* Fundere. Virg. Plin. H. *Iets ſtorten, uit of vergieten.*

Fundere lacrymas. Plin. H. *Tranen ſtorten.* Sanguinem. Cic. *Bloed ſtorten, vergieten, quyt raken.*

* Fundere flores. Virg. *Vele bloemen voortbrengen.* Frugem. Cic. *Overvloed van koren voortbrengen, geven.*

Fundit aſinorum ſylveſtrium multitudinem Africa. Plin. H. *Afrika brengt een groote meenigte wouwd ezels voort.*

* Fundere ſagittam. Sil. Ital. *Een pyl werpen, ſchieten.*

* Fundere multa. Virg. *Vele woorden uitgieten, ſtorten,* dat is, *veel ſpreken.*

Fundere verba ſapientia. Ter. Oracula. Cic. *Wyze woorden, Godſpraken ſpreken.*

Fundere mendacia. Plaut. *Een hoop of meenigte leugens uitgieten, uitbraken, verhalen.* Carmen. Cic. *Vaerzen, gedigten uitgieten,* dat is, *met gemak, en in korte tyd maken.* Fundere verſus ex tempore. Cic. *Op ſtaande voet, zonder beraad, voor de vuiſt vaerzen maken.* Fundere preces. Virg. *Gebeden uitſtorten, doen.*

* Fundere humi. Virg. *Tegen de grond of d'aarde werpen, doen vallen, nedervellen.*

* Fundere copias *of* exercitum. Cic. Cæſ. *Een leger ſlaan, verſlaan, op de vlugt jagen.*

* Fundit ſe latiùs Orator. Cic. *Een redenvoerder breid zig wyder uit, is wydloopiger in zyn reden.*

Fundit ſe vitis in omnes partes. Cic. *De wynſtok breid zig aan alle kanten uit, verbreid of ſpreit zyn ranken over al of rondom uit.*

* Fundere cum ſtramento ſegetem in Tyberim. Liv. *Het koren met het ſtroo in den Tiber ſtorten, werpen, ſmyten.*

Funditur in Rhenum fluvius. Plin. H. *De rivier ſtort of valt in den Rhyn.*

FŪNDŬLA, æ. f. Varr. *De zak-kuil, het benedenſte van een zak.* Ook, *Een ſtraatje, 't welk egter dood of toe loopt, een ſlopje.*

FŪNDŬLŬS, ī. m. Vitruv. *Een bodemtje, boomtje, den bodem van een klein vat, enz.*

FŪNDŬLŬS, ī. m. g. Jun. *Een grondel.* Zeker rivier viſch.

FŪNDŬS, ī. m. Cic. Vitruv. *Den bodem van iets.*

Fundus fluvii. Sil. *De grond of bodem van een rivier.* Armarii. Cic. *De bodem van een ſpinde of een ſchapray.*

Fundus. Cic. Ter. *Een ſtuk land goed, een erf.* Mendax fundus. Hor. *Een lengenagtig of valſch erf of landgoed,* dat is, *dat veel belooft, en weinig voortbrengt.* De Regtsgeleerden merken aan, dat *ager* een ſtuk lands zonder huis, en *fundus* een ſtuk lands met een huis of woninge daar op betekent.

FŪNĔBRĬS, ĭs. m. & f. ĕ, ĭs. n. Cic. *Van een uitvaart, lykſtatie of begraffenis, daar toe behoorende.* Funebris pompa. Quintil. *Een lykſtatie.* Concio. Cic. *Een lykreeden, lofreeden over een dooden.* Funebre veſtimentum. Cic. *Een rouwkleed.* Funebria juſta. Tit. Liv. *Uitvaart, lykſtatie, begravenis.*

* Bellum funebre. Hor. *Een doodelyke, wreede, hevige, bloedigen oorlog.*

** FŪNĔRA, æ. f. Virg. *De naaſte vrienden of bloedverwanten van een overledene, die er de grootſte rouw over heeft.*

FŪNĔRĀRĬŪS, ă, ūm. Labeo. Sczvola. *Van een uitvaart, lykſtatie, of begraffenis, daar toe behoorende.*

FŪNĔRĀTĬTĬŪS, ă, ūm. Pompon. *Van een uitvaart, lykſtatie, of begravenis, daar toe behoorende.*

FŪNĔRĀTŪS, ă, ūm. Hor. *Begraven.*

Tiberio pro concione laudato funeratoque ampliſſimè. Suet. *Hebbende Tiberius in een loſ reden geprezen, en heerlyk doen begraven.*

Propè funeratus arboris ictu. Hor. *By na gedood, omgebragt door de ſlag van een (vallende) boom.*

FŪNĔRĔŪS, ă, um. Virg. *Van een uitvaart, lykſtatie, begravenis, daar toe behoorende.*

Funera fax. Mart. *Een lykfakkel of toorts, een fakkel of toorts in een uitvaart gebruikelyk.* Epulæ funereæ. Sen. Ph. *Een doodmaal.* Bubo funereus. Ovid. *Een ſchuyuil (dit is zeker uil) die een lyk of doode beteekent,* zoo de oude waanen.

FŪNĔRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Plin. H. Suet. *Iemands uitvaart, lykſtatie, of begraffenis vieren, bywonen, iemand begraven.*

Ære collato funeratus eſt. Liv. *Hy is met opgezameld geld begraven: Hy is op koſten van het gemeen begraven.*

FŪNĔSTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. *Een plaats door een moord of doodſlag ontheiligen, bezoedelen, beſmetten, ontreinigen.*

Quali mente me reliquit, tali funeſtet ſe ſuoſque. Catul. *Dat hy zig zelve en de zyne bedrove, met het zelve (wreed) gemoed waar door hy my heeft verlaten.*

FŪNĔSTŬS, ă, ūm. Plin. J. *Doodelyk, door een dood lyk, of een moord ontheiligd, beſmet, bezoedeld, ontreinigd.*

Funeſti Principes. Plin. J. *Moorddadige, wreede, bloeddorſtige vorſten.* Men zegt *Funeſtior* en *Funeſtiſſimus.*

Funeſta familia. Tit. Liv. *Het huisgezin van een overledene, een ſterfhuis.*

Funeſtus. Cic. *Doodelyk, ſchadelyk, nadeelig.*

Omnibus funeſtis aliquid agere. Cic. *Iets met doodelyke, ongelukkige, quade voorteekenen doen, ondernemen, aanvangen.*

FŪNĔTŪM, ī. n. Plin. H. *Vele kleine wyngaardranken in manieren van een koord gedraaid.*

FŪNGĬNŬS, ă, ūm. Plin. *Vol kampernoelje, of duivelsbrood.* Eenigen maken de tweede lettergreep kort, anderen lang.

Hic quidem fungino genere eſt, capite ſe totum tegit. Plaut. *Hy is zekerlyk van 't geſlagt van de kampernoelje, hy dekt zig gantſchelyk met zyn hoofd.*

FŪNGŎR, gĕrĭs, fūnctŭs ſum, fungī. Ter. Cic. *Een ampt bedienen, bekleeden, waarnemen: Zyn pligt betragten, waarnemen, doen, behartigen.*

Officium alicujus fungi. Ter. *Iemands bedieninge waarnemen, bedienen, bekleeden.*

Fungi aliquo munere. Cæſ. *Eenig ampt bedienen, bekleeden, waarnemen.*

Fungar vice cotis. Hor. *Ik zal de plaats van een wetſteen waarnemen,* dat is, *ik zal my tot een wetſteen van 't vernuft verſtrekken.*

** Fun-

Digitized by Google

* Fungi more Barbarorum. Corn. Nep. *De maniere der Barbaren opvolgen, navolgen, naäpen.*

FUNGOSITAS, ātis. Plin. H. *Ligtheid van ſponsagtige dingen, der zelver gelykheid met een kampernoelje.*

FUNGOSUS, ă, ūm. Plin. H. *Sponsagtig, ligt, vol gaten.* Gelyk de kampernoelje.

FUNGUS, i. m. Hor. *Een kampernoelje, duivelsbrood.*

* Fungus. Virg. *Een knobbeltje in 't lemmer van een kaars,* als den rook door de vogtigheid van de lugt niet wel uitwaasſemt, waar door dat knobbeltje gelyk een zwarte kleine kampernoelje gemaakt word.

Fungus. Plin. H. *Een gebrek in de Olyfboomen door te groote hitte van de zon.*

Fungus. Plaut. *Een zot, dwaas, dommekragt, een gek, of nar.*

FUNICULUS, i. m. Cic. *Een koordtje, een touwtje.*

FUNIS, is. m. Vitruv. *Een koord, een touw.*

FUNUS, ĕris. n. Cic. *Een begrafenis, lykſtatie, uitvaart.*

* Funus. Virg. *De dood.*

Reipublicæ funus. Cic. *De dood of ondergang van den Staat.*

† FUO. *Zie* Fuat. Het verbum ſubſtantivum *ſum* heeft vele tempora van dit woord, gelyk als *fui, futurus, fuiſſem,* enz.

FUR, fūris. m. Cic. *Een dief.*

Eſtis fures ambæ. Plaut. *Gy beide zyt dieſeggens. Amba* heeft hier geen betrekkinge op *fures*, maar op *eſtis.* Want men vind geen *adjectivum fœmininum* by *fur* hoe wel men het van vrouwen zegt, gelyk hier blykt.

* Fures. Ter. *Koks of kenken knegts.* [*ſlaven by de oude.*]

Fures. Virg. *Dienſtknegten, heere knegten.* [*Om dat ze by de oude meerendeels niet beter als voor dieven wierden geagt.*]

Audent cùm talia fures. Virg. *Als de dienſtknegten zulke dingen darren doen, beſtaan.*

* Fur. Ter. Eun. prol. *Een dief, iemand die eens anders werken zig toeëigent.*

FURACISSIME. adv. Cic. *Zeer dieſagtiglyk, dieffelyk.*

FURACITAS, ātis. f. Plin. H. *Dieſagtigheid, trek, neiginge tot ſtelen.*

FURAX, ācis. omn. gen. Cic. *Dieſagtig, dieffch, genegen, trek hebbende tot ſtelen.*

FURCA, æ. f. Hor. *Een vork, gaffel met twee of meer punten, een hooy-vork.*

* Furca. Ovid. Plin. H. *Een ſchoor, ſchraag.* Een gevorkt ſtuk houts, daar boomen, wynſtokken, enz. op ruſten.

* Furca. Plaut. *Een haak, een krom yzer.*

* Furca. Cic. Liv. *Een ſoort van een dwarshout, mik of galg,* Die men om den hals van misdadige, tot een teeken van ſchande deed, en dieze zoo lang moeſten dragen als ze gegeeſſelt wierden.

FURCIFER, ĕri. m. Cic. *Een galgbrok, een galgen aas, een ſchelm.* Voor heen noemden men ook dus den genen, die een vork, mik, of galg moeſten dragen.

FURCILLA, æ. f. Varr. Vitruv. *Een vorkje.*

FURENS, ēntis. omn. gen. Cic. *Woedende, razende, dol, uitzinnig, vervoerd van gramſchap.*

Libidine furens. Cic. *Woedende door of van wellust, die tot razens toe op wellust verzot is.*

Bella furentia. Sil. *Woedende, woeste oorlogen.*

Flammæ furentes. Virg. *Woedende, onbluſchbare, onleſſchelyke vlammen.*

FURENTER. adv. Cic. *Op een razende, dolle, woedende, zeer geweldige wyze.*

FURFUR, ūris. m. Plaut. Plin. H. *Zemelen.*

Furfures capitis. Plin. H. *Hoofdzemelen, witte ſchelfers die van 't hoofd vallen.*

FURFUROSUS, ă, ūm. Plin. H. *Vol zemelen, of vol reuk gelyk zemelen.*

FURIA, æ. f. Cic. Virg. *Een Razerny.* De Digters verzieren 'er drie, en dat ze de dogters van Acheron en de nagt waren.

* Furia. Cic. *Een helhamel, roervink, raasbol, een ſtokebrand.* Sprekende van een oproerig man.

Scelerum furiis agitatus. Cic Virg. *Door de knaginge of woeging over zyne ſchelmſtukken ontrust, gequeld, geplaagd.*

Incenſus furiis. Virg. *Door woede of gramſchap ontſteken, vervoerd.*

Concipere furias. Virg. *Beginnen te woeden: Met razerny bevangen worden.*

FURIALIS, is. m. & f. āle, is. n. Cic. *Van woede, van een razerny.*

FURIALITER. adv. Ovid. *Gelyk, of op de wyze van een razerny: Op een dolle manier.*

FURIATUS, ă, ūm. Virg. *Door woede of razerny vervoerd, woedende, razende, dol.*

FURIBUNDUS, ă, ūm. Cic. *Woedende, razende, dol, door woede vervoerd.*

FURINUS, à, ūm. Plaut. *Van een dief, dieſagtig, tot een dief behoorende.*

FURIO, ās, āvi, ātum, āre. Hor. *Iemand dol, razende, of woedende maken.*

FURIOSE. adv. Cic. *Uit of ontzinniglyk, op een razende, dolle, woedende wyze.*

FURIOSUS, ă, ūm. Cic. *Woedende, razende, dol, of uitzinnig, vervoerd.*

FURNACEUS, ă, ūm. Plin. H. *Van een oven, tot een oven behoorende.*

Furnaceus panis. Plin. H. *Brood in een oven gebakken.*

FURNARIA, æ. f. Suet. *Een bakkery, de konſt of 't ambagt van bakken.*

Furnariam exercere. Suet. *Bakkers winkel of neringe doen.*

FURNARIUS, ii. m. Paul. Juriſc. *Een bakker.*

FURNUS, i. m. Plaut. Sen. Ph. *Een oven.*

FURO, is, ĕre. Cic. *Woeden, razen, dol, uit, of ontzinnig, buiten zyn zelven, of zyn verſtand zyn, vervoerd zyn.*

Hunc, oro, ſine me furere furorem. Virg. *Laat my, ik bid u deze woede uitwoeden, voldoen, op volgen.*

Furere de aliquo. Cicer. *Tegen iemand woeden, razen, zeer vergramd of verſtoord zyn.*

Furet luctu filii. Cic. *Hy is dol, razend van rouw over (de dood van) zyn zoon.*

Furebat ſe à Racilio vexatum. Cic. *Hy was dol of zeer verſtoort, om dat hy van Racilius gequelt, geplaagt, of niet wel gehandeld was.*

Apud ſanos furere. Cic. *By menſchen van gezonde herſenen woeden, razen, vervoerd zyn.*

* Furere Inachiâ. Hor. *Vervoerd zyn door liefde tot Inachia.*

* Furit te reperire. Hor. *Hy hoeft een razende,* dat is, *zeer groote, geweldige trek of drift om u te vinden, of komen zien.*

FURÖR, āris, ātus ſum, āri. Cic. *Stelen, roeven.*

Furari aliquid alicui. Cic. *Iets van iemand ſtelen, roeven.*

* Furari aliquid. Cic. *Iets met liſt verkrygen.*

Furari civitatem. Cic. *De ſtad of 't burger regt ſtelen,* dat is, *met liſt verkrygen.*

Nam ſi ego tuum (librum) ante legiſſem, furatum me abs te eſſe diceres. Cic. *Want indien ik uw boek te voren hadde gelezen, zoo zoud gy gezegt hebben, dat ik het van u geſtolen hadde.*

Speciem furari alicujus. Ovid. *Iemands gedaante ſtelen,* dat is, *aanneman.*

FURÖR, ōris. m. Cic. *Woede, vervoeringe, groote hevigheid, gramſchap.*

* Furor. Virg. *Groote of razende liefde, hartstogt voor iemand.*

* Furor. Cic. *Dolheid, razerny, uitzinnigheid, bezetenheid.*

FURTIFICUS, ă, ūm. Plaut. *Dieſagtige, gewoon te ſtelen.*

FURTIM. adv. Cic. *Steels-gewys, dieſagtiglyk,* ook, *heimelyk, ter ſtulk of in 't verborgen.*

* Furtim mihi eſt cognitus. Ovid. *Hy is my niet dan ſteels-wys,* dat is, *in 't voorby gaan of ſchielyk bekend.*

* Humor in genas furtim labitur. Hor. *De tranen vallen my ſteels-wys op de wangen, of koomen.*

FURTIVE. adv. Plaut. Sen. Ph. *Dieſagtiglyk, ſteels-wys, heimelyk, in 't verborgen.*

FURTIVUS, ă, ūm. Plaut. Quintil. *Geſtolen, gerooſd, dieſagtig weggenomen.*

* Furtivus. Cic. *Heimelyk, geheim, verborgen: verzwogen, geheim of verborgen gehouden.* Sprekende van een reis, enz.

FÜR-

Digitized by Google

FURTUM, I. n. Cic. Hor. *Dievery, diefſtal.* Dit woord word ook toegepaſt op alles, dat in't geheim of ſteels wys geſchied.

* Furtum facere affectibus alicujus. Sen. Ph. *Iemands genegentheid of hart ſtelen: Iemands genegentheid winnen eer hy't gewaar word.*

Ne furtum ceſſationis quæſiviſſe videaris. Cic. *Op dat gy niet zoud ſchynen in't heimelyk, een verſchooninge van uw traagheid gezogt te hebben.*

* Furta paro belli. Virg. *Ik vervaardige krygs- of oorlogs-liſten, of hinderlagen.*

Aptiſſimi ad furta bellorum. Front. *Zeer bequaam tot oorlogs-liſten, of hinderlagen.*

* Furtum. Tibul. Ovid. *Overſpel, boelaadje, heimelyke minneſnoepery.*

FURUNCULUS, I. m. Cic. *Een dieſje, een jonge of kleine dief.*

Furunculus. Colum. *Een knobbel by de plaats daar de wynſtok een rank ſchiet.* Dus genoemd, zegt Kolumella, om dat het des zelfs zap ſteelt.

FURUNCULUS, I. m. Celſ. *Een bladder of heet gezwel in vleesagtige deelen van't lighaam: Een puiſt, of puiſtje.*

FURVUS, a, um. Ovid. Stat. *Duiſter, donker, zwart.*

FUSCATOR, oris. m. Lucan. *Die duiſter of donker maakt.* Sprekende van een wind, die wolken by een waait, en de Zon verduiſtert.

FUSCINA, æ. f. Cic. *Een driedandige vork, een elgor.*

FUSCO, as, avi, atum, are. Ovid. *Verdonkeren, verduiſteren: Donker, duiſter, of zwart maken of verwen.*

FUSCUS, a, um. Cic. *Donker, duiſter, bruin, zwartagtig.*

Nubila fuſca. Ovid. *Duiſtere, dikke, bruine wolken.*

Fuſcum Falernum. Mart. *Bruine, roſſe, dikke vernewyn.*

* Fuſca vox. Cic. *Een lage, holle, heeſſche ſtem.*

FUSE. adv. Cic. *In't breede, wyd en zyd, wydloopig.*

FUSILIS, is. m. & f. ile, is. n. Ovid. Colum. *Gegoten, ſmeltbaar, ſmeltelyk, dat men gieten kan: geſmolten, of dat men ſmelten kan.*

Fuſile aurum. Col. *Geſmolte goud.*

* Argilla fuſilis. Cæſ. *Gewrogte taaye potaarde of leem.*

FUSIO, onis, f. Cic. *Gietinge, uitgietinge, ſtortinge, plenginge.*

FUSTIS, is. m. Cic. *Een ſtok, een knuppel.*

Fuſtem alicui impingere. Cic. *Iemand met een ſtok ſlaan, ſtokſlagen geven, een knuppel op de huid leggen.*

FUSTUARIUM, ii. n. Cic. *Een ſlag met een ſtok of knuppel, ſtokſlag.*

FUSURA, æ. f. Plin. H. *Gietinge, ſmeltinge.*

FUSUS, I. m. g. Ovid. *Een ſpille.*

FUSUS, a, um. Cic. *Gegoten, uitgegoten, geſtort, geplengd, geſmolten, of gegoten.*

Fuſus humi toto corpore. Mart. *Met het gantſche lighaam op de aarde uitgeſtrekt.*

* Fuſus aër. Cic. *Verdunde, dunne lugt.*

Crines fuſi. Virg. *Verſpreide, wyd en zyd hangende hairen.*

Fuſa cupreſſus. Plin. H. *Een wyd uitgeſtrekte Cypreſſe-boom.*

* Fuſum corpus. Liv. *Een net wel gemaakt lighaam.*

Venter fuſus. Celſ. *Een loshangende buik.*

* Fuſus exercitus. Cic. *Een verſtrooid, verſlagen, op de vlugt geſlage leger of heir.*

Genus facetiarum æqualiter in omni ſermone fuſum. Cic. *Een ſoort van aardigheden, evenmatiglyk in of door de gantſche reden verſpreid, vloeyende.*

Genus ſermonis fuſum. Cic. *Een vloeyende maniere van ſpreken, of ſtyl.*

FUTILIS, is. m. & f. ile, is. n. Virg. *Gering, broos, ſlegt.*

Futilis. Cic. *Ydel, onnut.*

Homo futilis. Ter. *Een gering, ſlegt menſch: Een ligtvaardig, ydel man: Een ſnappert die niets kan zwygen.*

FUTILITAS, atis. f. Cic. *Onnutheid, ydelheid, ligtvaardigheid, kalagtigheid.*

FUTIO, is, ivi, itum, ire. *Uitgieten, ſtorten.*

FUTO, as, are. Feſt. *Berispen, beſtraffen, wederleggen.*

FUTUO, is, ui, utum, ere. Mart. *Neuken, naayen.*

FUTURUS, a, um. Cic. *Dat zyn zal, toekomende, aanſtaande.*

Illum eum futurum eſſe puto, qui eſſe debet. Cic. *Ik meen of hope dat hy de genen zal zyn die hy moet weezen.*

FUXIENSIS Comitatus. *Het Graafſchap van Foix*, een landſtreek van Gaskogne, thans onder Languedok begrepen.

FUXUM, ii. n. *Foix.* De hoofdſtad van't Graafſchap van Foix.

Digitized by Google

G

G A

GABĂLENSĪS provincia. *Gevaudan.* Een landſtreek in Languedok.

GABĂLI, ōrum. m. plur. Cæſ. *Die van Gevaudan,* in Languedok.

GĂBĂLUS, i. m. Varr. *Een galg of kruis.*

* Gabalus. Macrin. apud Jul. Capitolin. *Een galgbrok, een galgen aas, een ſchurk of ſchelm, die de galg of ſtrop verdient.*

GABĂRUS, i. m. *De Rivier Gave.* Men vind'er verſcheide van die naam in Bearn.

GĂBĂTĂ, æ. f. Mart. *Een holle ſchotel, een kommetje.*

† GĂBELLUS, i. m. Varr. apud Non. V. Gabalus.

GĂBĪI, ōrum. m. plur. Virg. *Gabië.* Een verwoeſte ſtad in Italie.

GĂBĪNUS, ă, ūm. Virg. Ovid. *Van Gabië, te Gabië geboren.*

GĂDES, ium. m. plur. Cic. Hor. *Kadix,* of gelijk ſommige willen, *Kelis.* Een vermaard eiland en ſtad op de kuſt van Andaluſië.

GĂDĪTĂNUS, ă, ūm. Cic. *Van Kadix of Kelis, daar geboren.*

Gaditana civitas. Cic. *De ſtad Kadix of Kelis.*

Fretum Gaditanum. *De ſtraat van Gibraltar.*

GÆSUM, i. n. Varr. Cæſ. Virg. *Een Hellebaard, half-piek, of bardezaan,* eertyds by de oude Gaulen gebruikt.

GAGĂTES. æ. m. Plin. H. *Agaat ſteen.* Een duiſtere blinkende ſteen, dus genoemd om datze in de rivier Gages gevonden word.

GAJĂCUM, *of* GUAJACUM, & GUAJACANUM, i. n. g. *Pokhout, of hout uit Indiën, goed voor de ſpaanſche pokken.*

GĂLACTĪTES, æ. m. Plin. H. *Een ſteen van verwe en ſmaak gelijk melk.*

GALĂTIĂ, æ. f. Plin. H. *Galatie of Gallo-Gracie.* In klein Aſie.

GĂLBĂ, æ. f. Suet. *Een kleine Worm in de eike boomen.*

GĂLBĂNĀTUS, ă, ūm. Mart. *Met galbanum gewreven, gebalſemd.* Of gelyk vele willen, *Met een groen, koſtelijk, welluſtig kleed gekleed.* Sommigen lezen *Galbinatus.*

GĂLBĂNĔUS, ă, ūm. Virg. *Van Galbanum.*

GĂLBĂNUM, i. n. Plin. H. *Galbanum,* Een welriekend ſap.

GĂLBĔUM, ĕi. n. Suet. *Een ſoort van geneesmiddel in blek groene wolle gewonden, 't welk men gelijk een armring om den arm droeg.*

Galbeum. Feſt. *Een ſoort van groene armringen,* Welke de genen droegen die te Rome zegepraalden.

GĂLBĪNĀTUS, ă, ūm. V. Galbanatus.

GĂLBĪNUS, ă, ūm. Juven. *Groen, blek-groen, groenagtig geel.*

** Galbini mores. Mart. *Verwyfde, dartele, wulpſche, weeldertige zeden.*

GĂLBŬLĂ, æ. f. Mart. *De witte wal vogel.* De Hoogduitſchen noemen die *Hemmerling.*

GĂLBŬLUS, i. m. Varr. *Een Cypreſſe noot.*

GĂLĔ, es. f. g. Plin. H. Siponſin. *Een Wiezelte.*

GĂLĔA, æ. f. Cæſ. Virg. *Een helm, of ſtormhoed.* Ook de *Mars van een Schip.*

GALĔĀTUS, ă, ūm. Cic. *Gehelmd, met een helm of ſtormhoed gewapend.*

GALENA, æ. f. Plin. H. *Een loodmyn, loodgroeve.*

GĂLĔŎLĂ, æ. f. g. Diomed. *Een ſtormhoedje, een helmtje.*

GĂLĔŌR, ārīs, ātūs ſum, ārī. Hirt. *Met een helm of ſtormhoed gewapend worden, een helm opzetten, aandoen.*

GĂLERĪCŬLUS, i. m. Suet. *Een parwik.* Dit was een vel zoo net met hair voorzien, dat men gedagt zoude hebben, dat het het vel en de hairen van de perſoon zelfs waren.

GĂLERĪTĂ, æ. f. & Galeritus. i. m. Varr. Plin. H. *Een Leenwerik.*

GĂLERĪTŬS, ă, ūm. Propert. *Op 't hoofd gedrukt met een mutſ van een beeſte vel.*

GĂLĔRUM, i. n. Com. Front. *Een mutſ van een beeſte vel, een kalot. Ook een ſoort van een hoed.* Het is beter *Galerus* te gebruiken.

GĂLĔRŬS, i. m. Varr. Virg. *Een mutſ van een beeſte vel, een kalot. Ook een ſoort van een hoed.*

** Galerus. Juven. *Een parwik.* Zie Galericulus.

GALĔŬS, ei. m. g. Plin. H. *Hazelhaye, een ſoort van viſch.*

GALGŬLŬS, i. m. Plin. H. *Een witte wal vogel.* Germanice, een *Hemmerling.* Deze vogel (zoo men zegt) alsze van een Geelzugtige gezien word, ſterft aanſtonds, en de Geelzugtige is genezen.

GĂLĬLÆA, æ. f. *Galilée.* Een noordelijk geweſt in Judea.

GĂLLĂ, æ. f. Virg. Colum. *Een galnoot.*

** Galla. Lucil. *Rume donkere wyn.* Dus genoemd om dat die 't ſap geleek 't welk men uit galnoten trekt.

GĂLLÆCĬĂ, æ. f. Plin. H. *Gallicië, of Galliſſe.* Een ryk van Spanje op den Oceaan.

GĂLLÆCĪ, ōrum. n. plur. Plin. H. *De Galliciërs, de inwoonders van Gallicia. Galiſſers.*

GĂLLĬĂ, æ. f. Cæſ. Cic. *Gaulen, nu Vrankryk.* Ten tyde van J. Cæſar was Gaulen eigentlijk het land, dat tuſſchen de Garonne, de Rhone, de Marne, de Seine, en den Oceaan lag.

GĂLLĪ, ōrum. m. plur. Cæſ. *De Gaulen, thans de Franſchen.*

GĂLLĬCĀNUS, ă, ūm. Cic. Varr. *Van Gaulen, of Vrankryk, Franſch.*

Gallicana lingua. Ulp. *De Gauliſche of Franſche ſpraak.* Eccleſia. *De Franſche kerk.*

GĂLLĬCÆ, ārum. f. plur. Plaut. Cicer. *Zeker hooge ſchoenen, die men in vuil weder over de dagelyk ſchoen trok.*

GĂLLĬCE. adv. Varr. apud A. Gell. *In het Franſch, of Gauliſch, op zyn Gauliſch of Franſch.*

GĂLLĬCĬNĬUM, ii. n. *Het krieken van den dag, het haanen gekraay. De tyd als den haan met het aanbreken van den dag kraait.* Ik vind geen ſchryver die dit woord voor Apulejus gebruikt heeft.

GĂLLĬCUS, ă, ūm. Cic. *Gauliſch, nu Franſch, van Gaulen, thans Vrankryk,* ſprekende van perſonen en zaken.

Gallicum fretum. *De engte, of de hoofden van Douvres in Engeland, en Kalais in Vrankryk.*

* Gallicus. Vitruv. *De Noord-Noord-Ooſte Wind.* Men verſtaat'er *Ventus* onder.

GĂLLĪNĂ, æ. f. Cic. *Een hoen of hen.*

GĂLLĪNĂCĔUS, ă, ūm. Cic. Varr. *Van hoenderen, of hoenderen, tot hoenderen behoorende.*

Pullus gallinaceus. Varr. *Een kuiken van een hoen.*

Ovum gallinaceum. Varr. *Een hoender ey.*

Gallus gallinaceus. Cic. *Een haan.*

GĂLLĪNĂCĔUS, ĕi. m. Colum. *Een haan.*

GĂLLĪNĀGO, ĭnĭs. f. g. *Een ſnip.*

GĂLLĪNĀRĬUM, ii. n. Varr. Colum. *Een hoenderhuis, hok, of kot.*

GĂLLĪNĀRĬUS, ă, ūm. Varr. Cel. *Van hoenderen, tot hoenderen behoorende.*

Scala gallinaria. Celſ. *Een ladder waar op de hoenderen na 't kot gaan, een hoender ladder.*

Gallinarius curator. Varr. *Een bezorger of bewaarder van hoenderen. Op oorlogſch pen, een pluimgraaf.*

GĂLLĪNĀRĬUS, ii. m. Cic. Plin. H. *Een hoendermeſter, hoender, of verkooper.*

GĂLLĬPŎLĬS, is. f. Plin. H. *Gallipoli,* een ſtad in 't ryk van Napels.

† GALLO, ās, āre. Varr. apud. Non. *Dol, razend, of gek zyn.* Van de Prieſters van Cybele geſproken.

GĂLLŌGRÆCĬĂ, æ. f. Cæſ. *Gallogracië, Galatië,* een geweſt in klein Aſië.

GĂLLŌGRÆCI, ōrum. m. plur. Cæſ. *Galaters, Gallo-Grieken.*

† GĂLLŬLĀSCO, ſcis, ſcĕre. Næv. apud Non. *Grof, manmelik, klokmoerden.* Sprekende van de ſtemme van een perſoon die veertien jaren oud word.

GĂLLŬS, i. m. Cic. Hor. *Een haan.*

GĂLLŬS, i. m. Cic. *Een Gaulois of Franſchman.* Zie Galli.

GĂLLŬS, i. m. Liv. Lucan. *Een Prieſter van Cybele.*

Gallus. Ovid. *De vloed Gallus in Phrygie.*

GAMMĂRUS. V. Cammarus.

GĂNDĂVUM, i. n. *Gent,* een ſtad in Vlaanderen.

Digitized by Google

GANDAVENSIS, is. m. &c. f. se, is. n. *Van Gent, te Gent geboren, Gentenaar.*

GANEA, æ. f. Cic. *Een bordeel, een hoerhuis.*

GANEO, onis. m. Ter. Cic. *Een hordeelbrok, een hoerejager, een ligtmis.*

GANEUM, ei. n. Plaut. Ter. V. Ganea.

GANGES, is. m. Cic. Virg. *De vloed Ganges in Indiën.*

GANGARIDES, idum. m. plur. Virg. GANGARIDÆ, arum. m. plur. Valer. Flacc. *Volkeren, die by of langs de vloed Ganges wonen.*

GANGETICUS, a, um. Colum. *Van de rivier Ganges.*

GANGLION, ii. n. Cels. *Een horst-klier, of zenuwknoop.*

GANGLION, ii. n. γάγγλιον. Celf. Colum. *Een horstklier of zenuwknoop.*

GANGRÆNA, æ. f. Celf. *De kanker, het vyer.*

GANNIO, is, ivi, itum, ire. Varr. Donat. *Janken, kessen, gelijk een vosch of hond.*

Gannire. Ter. Varr. *Janken, kessen, knorren, morren, schreemen.*

Secretam gannire in aurem. Perf. *Iets heimelijks iemand in't oor fluisteren, iets heimelijks aan iemand verhalen.*

GANNITUS, us. m. Plin. H. *Gejank, gekef van een vosch.*

Gannitus. Lucret. *Gejank van een hond die zyn meester vleid.*

Gannitus. Mart. *Quaadsprekinge, agterklap, laffertaal, schendinge.*

Gannitibus aliquem lacessere. Mart. *Iemand door agterklap tergen, verbitteren, vertoornen.*

Gannitus. Plin. H. *Gesch'ey, geheul, gemeen, geherm, klagte.*

GARAMANTES, um. m. plur. Virg. *De Garamanten.* Een volk van Lybie. Men vind in Seneca de Treurspelschryver Garames.

GARAMANTICUS, a, um. Sil. *Van de Garamanten, daar toe behoorende.*

GARGANUS, i. m. Mons Garganus. Sil. *Den Berg Gargan in de Puglie.*

GARGANUS, a, um. Virg. *Van den berg Gargan, daar toe behoorende.*

GARGARISATIO, onis. f. Celf. Plin. H. *Gorgelinge.*

GARGARISATUS, us. m. Plin. H. *Gorgelinge, een Gorgelwater enz.*

GARGARISO, as, avi, atum, are. Celf. *Gorgelen, de mond waschen, verfrisschen, spoelen.*

Os gargarisare vino of ex vino. Celf. *De mond met wyn spoelen, waschen, verfrisschen, met wyn gorgelen.*

GARRIO, is, ivi, itum, ire. Ter. Cicer. *Klappen, snappen, babbelen, kallen, praten, konten.*

Garrire alicui in aurem. Mart. *Iemand iets ooh'sterm.*

Garrire plura Cic. *Veel konten, praten, vertellen.*

Garrire nugas. Plaut. *Beuzelingen, zotte praatjes, wisiwasjes, vuilwaasseryen vertellen.* Quodlibet. Horat. *Alles kallen, wirlappen, praten, snappen.* Fabellas anilis. idem. *Oude wyven praatjes verhalen, vertellen.*

Garrire. Ter. *Bo.rten, schorrisen, jokken, den draak of de gek met iemand of iets schoren of steken.*

Cyr. argentum ad eam deferes. Clit. Garris, unde? Ter. Cyr. *Gy zult haar geld brengen.* Clit. *Schoert of steekt gy de gek met my? Waar van daan, zal ik't halen?*)

GARRULITAS, atis. f. Quintil. Mart. *Gekal, geschap, gepraat, gebabbel, geklap, konting.*

Garrulitas (picarum.) Ovid. *Geklap, geschater van eksters.*

GARRULUS, a, um. Ter. *Een snapper, kallewaar, praatr, konter, babbelaar, klapper.*

Garrula disciplina. Auct. ad Her. *Een wetenschap alleenlijk in woorden of praten bestaande.*

Garrulus. Virg. Plin. H. *Zingende, klappende.* Sprekende van gevogelte.

Garrulus. Virg. Ovid. *Ruischende, een aangenaam gelaid makende.* Van een rivier gesproken.

GARITES, um. m. plur. *Gaure*, een stad in Gascogne, tusschen Auch en Lectoure.

GARUM, i. n. Hor. Sen. Ph. *Een soort van zeer lekkere pekel of sauce, die de ouden van 't ingewand van den Visch Garus maakten.* Men noemt dus ook *het schuley of broshat van vis.*

GARUMNA, æ. m. Tibul. *De Garonne.* Een rivier die stromende van de Pyreneen door Languedok, Guyenne, enz. zig in den Oceaan ontlast.

GARUS, i. m. Plin. H. *Een kleine visch gelyk een Aanjovis, anderen zeggen een soort van Krooft.*

GAUDEO, es, gavisus sum, gaudere. Cicer. *Zig verheugen, verblijden: verheugd, blijde of wel in sijn schik zyn.*

Gaudeo ventum. Plaut. Te veniſſe of Quod tu veneris. Cic. *Ik ben verheugd of verblijd, het is my lief of aangenaam, dat gy gekomen zyt.*

Gaudere re aliqua. Cic. Hor. *Zig ergens in of over verheugen, verblijden, over iets wel in sijn schik zyn.*

Gaudebis facto. Ter. *Gy zult u verblijden, verheugd of verblijd zyn dat gy't gedaan hebt.*

Gaudere gaudium alicujus. Ter. Cic. Gaudio. Plaut. *Deel in iemands blijdschap of vreugde nemen, hebben.* Dolorem. Cic. *verheugd zyn, vermaak schappen over een anders smert.*

Gaudere in se. Catul. In sinu. Cic. *In sijn hart, of in zig zelven, heimelijk verheugd, verblijd zyn. In zyn wisje lachen. Wonder wel in zyn schik zyn.* Aliquo scientiæ genere. Cic. *Vermaak, luste hebben in een soort van wetenschap.* Gaudere equo. Hor. *Vermaak schappen in een paard, of in het ryden.* Canibus. Hor. *Vermaak in honden schappen, een liefhebber van honden of de jagt zyn.*

Acri gaudet equo. Virg. *Hy zit of ryd op een wakker paard.*

GAUDIUM, ii. n. Cic. *Vreugde, blydschap, vrolykheid, genoegen.*

Gaudio compleri, affici, perfundi. Cicer. *Met blydschap of vreugde vervuld, aangedaan, of overgoten worden, in volle vreugde zwemmen, opgenogen worden door blydschap.*

Exsultare gaudio. Cic. *Opspringen van vreugde of blydschap.*

Sciſne in quibus sim gaudiis? Ter. *Weet gy wel in wat vreugde ik ben? dat is, hoe verheugd of blijde ik ben: weet gy myn blydschap wel?*

GAVIA, æ. f. Plin. H. *Een Meeuw, kok-meeuw.*

GAULUS, i. m. A. Gell. Feſt. *Een koopvaardyschip, by na rond.* Men kan dus ook een *Gondel* noemen.

Gaulus. Plaut. *Een drink kop, een Gondelkroes.* Dus genoemd om dat het gelijk een Venetiaanse Gondel gemaakt is.

GAUSAPA, ōrum. n. plur. Ovid. Perſ. *Een ruwe doken, dekkleed, een kleed van binnen en van buiten ruw, van grof lang wol gemaakt.*

Gauſapa. Petron. *Een tapyt, pronk- of geschikt kleed.*

GAUSAPATUS, a, um. Sen. Ph. *Gekleed met een van binnen en buiten ruw kleed.*

*** GAUSAPE, is. n. Perſ. *Een groote ruige baard.*

Gauſape. Mart. *Een kleed of tapyt aan beide zyden ruig.*

GAUSAPIA, æ. f. Petron. *Een gewoonte nagerok.*

GAUSAPINA, æ. f. Mart. *Een kleed aan beide zyden ruig.* Vide Gauſape.

Gauſapina. Mart. *Een sprey, pronkkleed, een tapyt.*

GAUSAPINUS, a, um. Mart. *Gemaakt van een wederzydsche ruige stoffe.*

Penula gauſapina. Mart. *Een regt of kanterrok.*

GAZA, æ. f. Cic. γάζα. *Een schat, rykdom.*

Gaza Regis. Curt. Regia. Cic. *Des konings of de koninglijke schat, schatkist of kamer.* Te weten daar men het goud, zilver, en edele gesteente van een koning bewaard.

Gazæ custos Regiæ. Com. Nep. *Grootmeester of bewaarder van 's konings schatkist.*

Gaza agrestis. Virg. *Rykdom of voorraad van een landman of landhuis.*

GAZA, æ. f. Curt. *Gaze*, een stad in Phœnicie.

Gazophylacium, ii. n. g. *Een schatkamer, schatkist.*

GEBENNA, æ. f. Mons Gebenna. Suet. *Het gebergte van Sevenes.*

GEDANUM, i. n. *Dantzik*, Een hansestad, de Hoofdstad van 't koninglijk Pruissen.

GELASCO, scis, scere. Plin. H. *Bevriezen, vervriezen, vriezen.*

GELASIMUS, i. m. Plaut. *Een snaak, een potsemaker, die iemand doet lagchen.*

Nolo è gelaſimo mihi te extra gelaſimum fieri. Plaut. *Ik wil niet dat gy van myn Potsemaker myn baas of heer word.* Dat is, *Ik wil, dewyl gy myn gek geweest bent, voor de toe niet spoelen.*

GELASINUS, i. m. Mart. *Lagrimpel, of trek, in't wezen van lagchende luiden.*

GELATIO, onis. f. Plin. H. *Vriezinge, vorst.*

GELATUS, a, um. Stat. *Bevroren, toegevroren, door de vorst gestremd.*

Mimus aquilone gelatæ. Mart. *Handen door de Noorde wind, dat is, de koude bevroren.*

Gelatus.

Digitized by Google

Gelatus. Colum. Plin. H. *Gestremd, geronnen*, sprekende van kaas, melk, enz.

GĔLĬCĬDĬŪM, ĭi. n. Varr. Vitruv. *Verf, stremming door koude.*

Hæc radix gelicidiis infestatur. Colum. *Deze wortel word door de verf beschadigt.*

GĔLĬDE. adv. Hor. *Koudelijk, koel.*

* Gelidè. Hor. *Koudelijk, koeltjes, op een koude of koele wijze.*

GĔLĬDŬS, ă, ŭm. Cic. Plin. H. *Toe- of bevrozen, door de verf gestremd.* Sprekende van een rivier, vogt, enz. Men zegt *gelidior* en *gelidissimus.*

* Gelida, *alleen.* Hor. *of* Aqua gelida. Cic. *Koud, of zeer koel water.*

** Gelidus. Virg. *Vriezende, koud, zeer koel, zeer huiverig.* sprekende van de wind, plaats of 't weder, enz. van vreeze, de dood, enz.

GĔLO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Plin. H. *Vriezen, toevriezen, bevriezen.*

Gelat. Plin. H. *Het vrieft.*

GĔLŌNĪ, ōrŭm. m. plur. Virg. *De Gelonen*, een volk van Mysië.

GĔLŌR, ōris, ōtĭs sum, ōrī. Plin. H. Juven. *Bevrozen, toegevrozen, door de verf gestremt worden.*

GĔLŪ. n. indeclin. Cic. Virg. *Verf, vriezend weder.*

Gelu. Hor. *Ys.*

GĔMĔBŪNDŬS, ă, ŭm. Ovid. *Zugtende, steenende, een zugt latende.*

GĔMELLĀR, ārĭs. n. Colum. *Een Olyvat.* Dus genoemd om dat het twee maten hield.

GĔMELLĬPĂRĂ, æ. f. Ovid. *Die van tweelingen verloft is, een kraamvrouw van tweelingen, die tweelingen gebaart heeft.*

GĔMELLŬS, ă, ŭm. Virg. Ovid. *Een tweeling.*

Fœtus, partus gemellus. Ovid. Proles gemella. Ovid. *Draght, baringe van tweelingen. Tweelingen, twee kinderen van eene draght.*

Equi gemelli. Paul. Jurisc. *Een gelijk geslagen van twee paarden.*

* Ad cetera penè gemelli. Hor. *Omtrent de overige dingen by na van eenen aart, inborft, of neiginge. In de andere dingen komen zy ten naasten by over een, zijn by na eens gezind.*

GĔMENDŬS, ă, ŭm. part. pass. à Gemo. Ovid. *Beweenelijk, beschreyelijk.*

GĔMĬNĀTĬO, ōnis. f. Quintil. *Verdubbelinge, herhalinge.*

Geminatio verborum. Cic. *Verdubbelinge, herhalinge van woorden.*

GĔMĬNĀTŬS, ă, ŭm. Ovid. Quintil. *Verdubbeld, herhaald, tot dubbeld vermeerderd, vergroot.* sprekende van een laft, prijs, of eere.

Geminata victoria. Liv. *Een dubbelde, verdubbelde, herhaalde overwinninge of zege.*

Geminatus honor. Liv. *Een dubbelde, verdubbelde tot dubbeld vergroote eere.* Sol. Cic. *Een dubbelde zon, twee zonnen.*

GĔMĬNO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Ovid. *Verdubbelen, dubbelen, tot dubbeld vergroten, vermeerderen.*

Geminare æstum. Ovid. *De hitte verdubbelen, tot dubbeld vergroten.* Pericula. Tibul. *Het gevaar verdubbelen, tot dubbeld vergroten, vermeerderen.*

Geminabit, nisi caves. Ter. *Hy zal (den slag) verdubbelen, herhalen, hervatten, indien gy u niet en wagt.*

** Serpentes avibus geminare. Hor. *Slangen by vogelen te zamen voegen, vereenigen, met vogelen paren,* sprekende van een schilder die gedroogen schildert.

GĔMĬNŬS, ă, ŭm. Cic. *Dubbeld, twee.* Plautus zegt *geminissimus*, dog men moet hem niet na volgen.

Geminum lucernæ lumen. Cic. *Een dubbeld ligt, of twee ligten van eene lamp.*

Geminæ voragines. Cic. *Twee grondeloozen kuilen, of afgronden.*

Geminus. Cic. *Een tweeling.* Geminus meus est frater. Plaut. *Het is mijn tweeling-broeder, of broeder van dezelve draght.*

Gemina est tua soror. Plaut. *Het is uw tweeling-zuster, of zuster van dezelve draght.*

Fratres gemini. Cic. *Tweeling-broeders, twee broeders van eene draght.* Filii. Plaut. *Tweelingen, of twee kinderen van eene draght.*

Sorores geminæ. Hor. *Tweeling-zusters, twee zusters van dezelve draght.*

Geminum partum edere. Liv. Prolem geminam partu dare. Virg. *Tweelingen baren, voortbrengen.*

Geminus. Cic. *Gelijk, gelijkende, van eenen aart, of inborft,* sprekende van twee personen.

Geminus est & similimus illi nequitiâ, audaciâ, &c. Cic. *of* Gemina est utriusque nequitia & audacia. Cic. *Hy is van zijn aart, en hem zeer gelijk in schelmery en stout of onbeschaamdheid, enz. De ondeugd en stoutheid van hen beiden is even groot.*

Gemini. Plin. H. *De Tweelingen: Kastor en Pollux,* zeker Hemels teeken.

** GĔMĪSCO, scis, iscĕrĕ. *Zugten.* Tibiæ ferale gemiscunt. Claud. *De fleuiten of pijpen zugten treurigljk:* dat is, *geven een treurig geluid.*

Campi gemiscunt exulibus. Claud. *De velden zugten door de ballingen,* dat is, *wedergalmen door 't gezugt of gekerm der ballingen.*

GĔMĪTŬS, ūs. m. Cic. *Gezugt, zugtinge, zugt, gekerm, klagte.*

Gemitus urbis conticescit. Cic. *Het gezugt van de stad houd op.*

Gemitus dare, edere. Ovid. Ducere. Virg. *Zugten geven, laten; zugten.* Immanes gemitu cieris Boeot. lib. IV. fab. 15.

GĔMMA, æ. f. Cic. *Een edelgesteente, een Juwel, kleinoodjen.*

Poculum gemmis distinctum clarissimis. Cic. Fulgentibus gemmis illuminatum. Cic. *Een kop met zeer heldere steenen verciert, of ingeleid, met blinkende steenen verligt, of glinsterende.* Virgilius zegt, Patera gravis *of* Insignis gemmis.

Corona insignis *of* Gravis gemmis. Virg. *Een kroon met edele steenen verciert, verrijkt, of met edelgesteenten beladen.*

Gemma. Cic. Virg. *Een bot, of knop,* van een boom of wijnstok.

GĔMMĀNS, āntis. omn. gen. Lucret. *Blinkende, glinsterende, schijnende gelijk edele steenen.*

Alæ gemmantes. Mart. *Blinkende glinsterende wieken:* sprekende van een paauw.

Herbæ gemmantes rore. Lucret. *Kruiden blinkende glinsterende van den douw.*

Gemmans floribus hortus. Manil. *Een tuin blinkende van bloemen.*

Gemmarius, ii. m. g. *Een Juwelier.*

GĔMMĀSCO, scis, iscĕrĕ. Colum. *Botten, uitbotten: botten of knoppen schieten, krijgen.*

GĔMMĀTŬS, ă, ŭm. Liv. Ovid. *Met edele steenen of Juweelen verciert, verrijkt, opgeschikt, opgepronkt.*

GĔMMĔŬS, ă, ŭm. Cic. *Van edele steenen of Juweelen: tot Juweelen behoorende.*

GĔMMĪFĔR, ă, ŭm. Propert. *Gesteente-rijk, edele steenen dragende: vruchtbaar, overvloedig van edele steenen, of Juweelen.*

GĔMMO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. Colum. *Botten, uitbotten: Botten of knoppen schieten, krijgen,* sprekende van boomen of wijnstokken.

GĔMMŬLĂ, æ. f. *Een bot, of knop van een boom, enz.* Apuleius heeft dit woord eerst gebruikt.

GĔMO, is, gĕmŭī, gĕmĭtŭm, gĕmĕrĕ. Cic. *Zugten, steenen: zugten laten, geven.*

Gemere rem aliquam. Cic. *Om of over iets zugten, iets betreuren, beweenen, beklagen.*

Gemere. Virg. Ovid. Plin. J. *Kraken, piepen, gekrak geven,* van een ree of roer van een schip, enz. gesproken.

Gemere. Virg. *Zugten, steenen, treuren.* Van een tortelduif gesproken. Seneca de Treurspelschrijver, beteekent door *gemere*, het naar geluid van een Schuifuit.

Gemere. Virg. *Kraken, gekrak of gepiep maken,* sprekende van een rad.

† GĔMŌNĬÆ, ārŭm. f. plur. Tac. Suet. *Een put of hol te Roomen, daarmen met trappen in nederdaalde en de lijken van misdadigen, die men daar aan een haak na toe sleepte, ter nederwerp.* Men moet'er *Scalæ* onder verstaan.

GĔMŌNĬI gradus. Plin. H. *De Gemoniesche trappen.* V. Gemoniæ.

GĔMŪRSĂ, æ. f. Cic. Plin. H. *Een enter-oog, of lijkdoorn aan de teenen.* Dus genoemd om dat ons in 't gaan doen zugten.

GĔNĂ, æ. f. Cic. *Een wang, een koon.*

Genæ. Plin. H. *De oogsbaal, het vel dat d'oogen dekt.*

GĔNĂBŬM, i. n. Cæs. *Orleans*, een stad en Hartogdom in

Digitized by Google

Vrankrijk. Lucanus ſegt Gĕnābūs, I. m. g.

GĔNĂBĒNSIS, ĭs. m. & f. sĕ, ĭs. n. Cæſ. *Van Orleans, te Orleans geboren.*

GĔNĔĂLŎGĬĂ, æ. f. g. Cic. *Een geſlagtrekeninge.*

GĔNĔĂLŎGŬS, ī. m. Cic. γενεαλόγος. *Geſlagt-rekenaar.*

GĔNĔR, ĕrĭ. m. Cic. *Een ſchoonzoon, een dogters man.*

Generum capere. Plaut. Adjungere, adſciſcere, vocare. Virg. Sumere. Tac. Aſſumere. Plin. H. *Een ſchoonzoon nemen, zijn dogter uithuwelijken.*

GĔNĔRĂBĬLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Plin. H. *Dat 't gtelijk voortgeteelt of voortgebragt word: ook voortteelende, voortbrengende, dat kragt heeft, dienſtig is om voort te teelen of voort te brengen.*

GĔNĔRĂLĬS, ĭs. m. & f. ălĕ, ĭs. n. Cic. *Algemeen, gemeen.*

Homo generalis. Sen. Ph. *De gemeene menſch, de menſch in 't algemeen genomen.*

GĔNĔRĂLĬTĔR. adv. Cic. *Gemeenlijk, in 't gemeen, algemeen, of in 't gros.*

Generaliter notare. Cic. *Iets in 't algemeen of in 't gros aanmerken.* Accipere. Quintil. *Iets in 't algemeen, in 't gros aannemen.*

Aliquid generaliter definire. Cic. *Iets in 't gemeen, in 't gros beſchrijven: Een algemeene beſchrijvinge van iets geven.*

† GĔNĔRĂSCO, ſcĭs, ăſcĕrĕ. Lucret. *Geboren, voortgeteelt of gebragt worden.*

GĔNĔRĂTĬM. adv. Cic. *In 't gemeen, algemeen, of in 't gros.*

Generatim loqui de aliqua re. Cic. *In 't algemeen, in 't gros van iets ſpreken.*

* Generatim. Cic. *In 't gemeen, in 't algemeen genomen.*

Cultus proprios generatim diſcite. Virg. *Leert in 't algemeen de eigentlijke manieren van Landlouwen.*

* Suas copias generatim conſtituerunt. Cæſ. *Zy ſtelden hunne benden in rang, by of volgens de volkeren: dat is, Landaart by Landaart.*

GĔNĔRĂTĬO, ōnĭs. f. Plin. H. *Telinge, voortbrenginge, voortteelinge, gewinninge.*

GĔNĔRĂTŌR, ōrĭs. m. Cic. *Voortteler, vader, gewinner.*

GĔNĔRĂTŬS, ă, ūm. Cic. *Geteeld, voortgeteeld of gebragt, gewonnen.*

GĔNĔRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Cic. *Telen, voortteelen of brengen, gewinnen.*

Generare. Plin. H. *Ontfangen.*

Generare. Quintil. *Voortbrengen, uitvinden, verzinnen, bedenken.*

GĔNĔRŌSĔ. adv. Hor. *Edelmoediglijk, heldhaftiglijk, grootmoedigliik, moedigliik, dapperlijk.*

GĔNĔRŌSĬTĀS, ātĭs. f. Plin. H. *Edel- of grootmoedigheid, heldhaftigheid, heldenmoed, moedigheid, dapperheid.*

Generoſitas. Colum. Plin. H. *Deftigheid, goedheid, deugd,* ſprekende van een wijnſtok, wijn, enz.

Hæc vinea certam generoſitatis fidem non habet. Colum. *Deze wijnſtok heeft geen wiſſe bewijzen van deugd.*

GĔNĔRŌSŬS, ă, ūm. Cic. Hor. *Edel, hoogeboren, deugdzaam, van hoogen afkomſt.* Men zegt Generoſior en Generoſiſſimus.

Generoſus. Cic. *Edel- of grootmoedig, heldhaftig, moedig, dapper, braaf.* Van een perſoon geſproken.

Generoſus. Cic. *Edel, edel- of grootmoedig, deftig, voortreffelijk, groot,* ſprekende van een hart, geeſt, ziel, deugd, enz.

Generoſus. Hor. Colum. *Edel, voortreffelijk, deftig, deugdzaam, goed, lekker,* van wijn, een wijnſtok, vrugt, boom, enz. geſproken.

Vinum generoſi ſaporis. Colum. *Wijn van een edele, treffelijke, deftige ſmaak.*

GĔNĔSĬS, ĭs. f. Juven. Suet. γένεσις. *De geboorte, de ſtond, uur of punt van de geboorte.* Een woord in de ſtarre-wikkery.

Geneſim habet Imperatoriam. Suet. *Hy heeft een keizerlijk geboorte uur, zijn geboorte ſtar belooft hem 't keizerrijk.*

GĔNĔTHLĬĂCŬS, ī. m. A. Gell. γενεθλιακός. *Uitrekenaar van iemands geboorte uur.*

GĔNĔTHLĬŎLŌGĬĂ, æ. f. Vitruv. l. 9. c. 7. γενεθλιολογία. *Geboorte-uur-wikkery, Wichchelary uit het geboorte uur.*

Ex conceptione genethliologiæ rationes explicare. Vitruv. *Uit de ontfwigenis van iemand zijn geboorte uur wichchelary opmaken, ontvouwen.*

GĔNĔVĂ, æ. f. Cæſ. *Geneve,* een vrye ſtad op de Rhone.

GĔNĬĂLĬS, ĭs. m. & f. ălĕ, ĭs. n. Virg. Ovid. Juven. *Aangenaam, vermakelijk, geneuchelijk, blijde, vrolijk.* Sprekende van een land, een dag, of vierdag.

Genialis dies. Juven. Feſtum geniale. Ovid. *Een vreugde-, vrolijke, blijde, vier- of feeſtdag.*

Lectus genialis. Cic. *Het bruilofts bed, de Trouwkoets.*

GĔNĬĂLĬTĔR. adv. Ovid. *Met vreugde, vrolijkheid of blijdſchap, blijdelijk.*

Feſtum genialiter agere adventu alicujus. Ovid. *Een feeſt met vreugde of blijdſchap aanregten over iemands komſte: Een vrolijken dag houden, vieren ter eere van iemands komſte.*

GĔNĬCŬLĀTĬM. adv. Plin. H. *Van knop tot knop.*

Herba foliis geniculatim circumdata. Plin. H. *Een kruid vondom de knoppen of botten met bladeren omringd.*

GĔNĬCŬLĀTŬS, ī. m. Vitruv. l. 10. c. 6. *De knieler,* een hemelſch teeken: het word ook *Engonaſis* genoemd.

GĔNĬCŬLĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Knopagtig, vol knoppen.* Sprekende van een koren halm, of ſtronk van een kruid.

GĔNĬCŬLŪM, ī. n. Plin. H. *Een knop in de ſteel van ſommige kruiden.*

Genicula puerorum. Varr. l. 8. de L. L. *De kuyen van kinderen.*

GĔNĬCŬLŬS, ī. m. Vitruv. *De bogt of kromte van een drichoek.*

GĔNĬSTĂ, æ. f. Plin. H. *Een brembloomtje, brem.*

Genitale, ĭs. n. g. Plin. H. *De mannelijkheid, het mannelijk lid.*

GĔNĬTĀLĬS, ĭs. m. & f. ălĕ, ĭs. n. Lucret. Varr. *Dienſtig tot telen, teelkragtig, telensvermogende.*

GĔNĬTĀLĬS, ĭs. m. & f. ălĕ, ĭs. n. Virg. Plin. H. *Dienſtig tot het voortbrengen of telen van iets: Dat de kragt heeft om iets voort te brengen of te telen.*

Genitalis hora. Plin. H. *Uur of tijd van iemands geboorte.*

Corpora genitalia. Ovid. *De Hoofdſtoffen,* vulgo elementen.

Om datze de beginſelen aller dingen zijn.

Trunci genitales. Colum. *Stronken of vanken van een wijnſtok om te planten, en voort te telen, afzetſels.*

GĔNĬTĪVUS, ă, ūm. Suet. *Van de geboorte, dat kragt heeft om te telen.*

Notæ genitivæ. Suet. *Teekenen die men van de geboorte af heeft.*

Genitivum agnomen. Ovid. *De toenaam van een huisgezin, of geſlagt.*

Genitivus, alleen Cic. of Genitivus caſus. Suet. *Genitivus of de tweede caſus.* Een konſtwoord in de ſpraakkunde.

GĔNĬTŌR, ōrĭs. m. Cic. *De teler, de vader, voortteler, gewinner.*

GĔNĬTRĬX, ĭcĭs. f. Ovid. *De moeder, de voortbrengſter.*

GĔNĬTŪRĂ, æ. f. Plin. H. *Telinge, voortbrenginge, voortteling.*

Genitura. Suet. *Geboorte uur,* zie Genethliologia.

Genitura. Plin. H. *Zaad waar van iets voortkomt.*

GĔNĬTŬS, ă, ūm. Ovid. *Geteeld, geboren, voortgebragt,* zie Gigno.

Vir demerendis hominibus genitus. Vell. Paterc. *Een man geboren om menſchen te verpligten.*

† GĔNĬŬS, ĭī. m. Hor. *Den aart van iemand: ook yder Goede of quade Engel,* die hem, volgens 't zeggen der Heidenen en Joden, ja ook van ſommige Chriſtenen, van de geboorte af toegevoegd is.

Curare genium. Hor. Indulgere genio. Perſ. Multa bona facere genio. Plaut. *Zijn aart of neiginge opvolgen, zijn 's harten zin doen: zijn vermaak of goede dagen nemen, zig vermaken of goed doen, zijn hart ophalen.*

Defraudare genium ſuum. Plaut. Ter. Cum genio ſuo belligerare. Plaut. *Zig zelfs door girrigheid verkorten.*

Ad genium alicujus ſapere. Plaut. *Iemands aart of ſmaak verſtaan.* Sprekende van een kok.

GĔNO, ĭs, gĕnŭī, gĕnĭtūm, gĕnĕrĕ. Lucret. Varr. *Telen.* Men moet *gigno* gebruiken.

GĔNS, ēntĭs. f. Cic. *Een volk, geſlagt, landaart,* vulgò *natie.*

Gens humana. Hor. Gens hominum. Plin. H. *Het menſchelijk geſlagt, het menſchendom of menſchdom, de menſchen.*

Gens. Cic. Virg. *Een geſlagt van vele huisgezinnen,* die onderſcheiden zijn door aangenome bynamen.

Nuſquam gentium. Cic. *Nergens, nergens ter weereld, op geen plaats.*

Digitized by Google

Ubicumque gentium. Cic. *Overal, by alle volkeren, door de ganſche wereld.*
Longè gentium. Cic. *By vreemde volkeren, zeer verre van hier.*
Ubinam gentium ſumus? Cic. *Waar of in wat gedeelte des werelds zijn wy?*
Gens tota conſumitur. Colum. *De ganſche hoop gaat verloren, van byen geſproken.*
Gens humida. Virg. *Het natte geſlagt*, dat is, *de viſſchen of water dieren.*

GENTIANĂ, æ. f. Celſ. Plin. H. γεντιανή. *Gentiaan.* Zeker kruid.

GĔNTĬCŬS, ă, ūm. Tac. *Van een volk, een volk eigen.*
More gentico. Tac. *Volgens de maniere of gewoonte van het volk.*

GĔNTĬLIS, is. m. & f. ĭlĕ, is. n. Juven. *Na de manier, gewoonte of aart van een volk of land gemaakt.*
Gentilis. Suet. *Van de zelve afkomſt, van't zelve huisgezin of geſlagt, van de zelve naam.*
Penè tuus eſt gentilis. Suet. *Hy is byna van uw geſlagt, hy voert ten naaſten by dezelve naam.*
Quod gentile in illo videbatur. Suet. *Dat hem met zijn geſlagt gemeen ſcheen.*
Gentiles dominorum ſervi. Plin. H. *Slaven die de zelve naam als hun meeſters voerden.*
Gentilis, is. m. & f. g. *Een Heiden.*
Gentiles nationes. Tac. *Landzaten, volkeren of inwoonders van een en't zelve land.*

GĔNTĬLĬTĀS, ātis. f. Cic. *Geſlagt, ſtam, maagſchap, verwandſchap, bloedverwandſchap, huis, of afkomſt.*

GĔNTĬLĬTĬŬS, ă, ūm. Cic. *Van een ſtam of geſlagt, een ſtam of geſlagt gemeen of eigen, daar toe behoorende.*
Gentilitia nota. Liv. *Een kenteeken eigen aan een geſlagt of ſtam.*
Gentilitium hoc illi eſt. Plin. J. *Dat is hem met zijn geſlagt gemeen.*
Gentilitius. Cic. Liv. *Van een volk, een volk of landaart eigen.*
Gentilitia ſacrificia. Cic. Sacra. Liv. *Offerhanden eigen aan of gewoneli k by een volk.*

GĔNŬ. n. indeclin. Cic. *Een knie.* Men vind in plurali *genua*, genit. *genuum*, dativ. *genibus*, en nu en dan *genubus.*
Genibus alicujus advolvi. Cic. Accidere alicui ad genua. Cic Ponere alicui genua. Curt. *Voor iemands knyen ter nedervallen, een voetval doen. De knyen voor iemand buigen.*
Submittere genua. Ovid. Plin. H. *De knyen buigen, knielen.*
* Genu. Plin. H. *De knop van een ſtcel of korenhalm.*

GĔNŬĂ, æ. f. *Genua, een ſtad en gemeenebeſt in de Middellandſche zee.*

GĔNŬĒNSĬS, is, m. & f. sĕ, is. n. *Een Genueeſch, van Genua, daar toe behoorende.*

GĔNŬĀLĬĂ, ium. n. plur. Ovid. *Knie banden, of cieraad.*

GĔNŬĪNE. adv. Cic. l. 2. ad Quinct. fratr. 14. *Eigenaardigli k, eigentli k, na den aart.*

GĔNŬĪNŬS, ă, ūm. A. Gell. *Eigenaardig, aangeboren, eigen.*
* Plauti hæc eſt genuina Comœdia. A. Gell. *Dit is een regt eigen of waaragtig blyſpel van Plautus. Plautus is de ware maker of digter van dit blyſpel.*

Genuinus, *alleen.* Juven. Genuinus dens. Cic. *Een kies, maal of baktand.* Dus volgens't gevoelen van Feſtus genoemd, om datze de kaken raakt.

Genuinum frangere in aliquo. Aliquem genuino rodere. Perſ. *Iemand ſchelden, ſchenden, laſteren, te na ſpreken.* Een ruwe en ſchertſige Latijnſche ſpreekwijſe.

GĔNŬS, ĕris. n. Cic. *Een afkomſt, geſlagt, ſtam, huis, oorſprong.*
Genere clarus. Liv. Nobili of Non obſcuro genere natus. Cic. Virg. *Van een voortreffelyk, van een edel, van geen gemeen geſlagt, of afkomſt.*
Summo genere prognatus. Plaut. *Geboren, afkomſtig van een zeer groot of edel geſlagt, huis: die van den eerſten rang is.*
Genus humile. Quintil. *Gering, ſlegt, klein, gemeen volk, geringe geboorte.*
Genere ſum ei proximus. Ter. *Ik ben hem de naaſte van geſlagt, ik beſta hem naaſt, ik ben zijn naaſte bloedverwant.*
Genus. Cic. Hor. *Geſlagt, ſoort, aart, natuur.* Van menſchen, beeſten, hout, enz. geſproken.
Varia ſunt genera beſtiarum. Cic. *Daar zijn verſcheide ſoorten van beeſten.*
Genus hominum. Cic. Hor. Humanum. Hor. *Het geſlagt van menſchen, het menſchelijk geſlagt, de menſchen.* Vatum. Hor. *Het geſlagt van de digters, de Poëten.*
Genus Romanum. Cic. *Het Roomſch geſlagt, het Roomſche volk, de Romeinen.*
Genus piſcium. Hor. *De Viſſchen.*
Genus. Cic: *Soort, ſlag, manier, wyze.*
Ejus generis homines. Cic. Id genus homines. Cic. Genus hoc hominum. Hor. *Menſchen van die ſoort of aart, van die ſtaat, of waardigheid.*
Genus ſcribendi. Hor. *Maniere, ſtijl of wyze van ſchryven.* Vitæ. Hor. *Manier van leven.*
Genus. Cic. *Het genus van een nomen.* Een woord der ſpraakkonſt.

GĔŌGRĂPHĬĂ, æ. f. Cic. γεωγραφία. *Aarde of landbeſchryvinge.*

GĔŌMĂNTĬĂ, æ. f. g. gr. *Landwikkery, waarzeggery uit d'aarde.*

GĔŌMĔTRĒS, æ. m. Cic. Sen. Ph. *Een landmeter.*

GĔŌMĔTRĬĂ, æ. f. Cic. γεωμετρία. *Landmetinge, landmetery, landmeetkunde, de konſt van landmeten.*

GĔŌMĔTRĬCE, es. f. Plin. H. *De konſt van landmeten, landmetinge.*
Geometrice eruditus. Plin. H. *Geleerd, ervaren, bedreven, geoffend in het landmeten.*

GĔŌMĔTRĬCŬS, ă, ūm. Cic. γεωμετρικός. *Van de landmetinge, van't landmeten, daar toe behoorende.*
Geometrica diſcere. Cic. *De landmetinge of't landmeten leeren.*

GĔŌRGĬĂ, æ. f. *Georgië*, Een land in Azie, hebbende ten Ooſten van zig de Kaſpiſche Zee, en ten Weſten de Pontus Euximus.

GĔŌRGĬCŬS, ă, ūm. *Van den landbouw.* Georgicum carmen. Colum. *Een vaars of gedigt op de landbouwery.*

GĔRĂRĬĂ, æ. f. Plaut. *Een kindermeid, een dienſtmaagd of minne*, die geſteld was om kinderen in d'armen te dragen.

GĔRCĬŬS, ĭi. m. *De Ger:* Een rivier van Gaſcogne, die beneden Aich loopt.

GĔRGOVĬĂ, æ. f. Cæſ. Men gelooft dat dit *Molins*, de hoofdſtad van Bourbon is.

GĔRMĀNĔ. adv. Cic. *Broederlijk, als een broeder, broederhartiglijk.*

GĔRMĀNĪ, ōrūm. m. plur. Cæſ. *De volkeren van Hoogduitſchland, de Duitſchers.*

GĔRMĀNĬĂ, æ. f. Cæſ. *Duitſchland, hoog-Duitſchland.*

GĔRMĀNĪTĀS, ātis, f. Cic. *Maagſchap, bloedverwandſchap, verwandſchap.*

† GĔRMĀNĪTŬS, adv. Pompon. apud Non. *Broederlijk, als een broeder, opregtelijk, openhartiglijk.*

GĔRMĀNŬS, ă, ūm. Cic. *Opregt, regtſchapen, waaragtig, eigen, onvervalſcht.* Sprekende van perſonen en zaken.
Germanum nomen. Plaut. *Een eige, ware, waaragtige of regte naam.*
Germana patria, juſtitia. Cic. *Een waaragtig, eigen vaderland, Zuivere, louttere geregtigheid.*
Orator germanus Atticus. Cic. *Een zuiver Atheenſch redenaar, een zoo regtſchapen, zuiver, of deftig redenvoerder als een Athener.*
Germanus, *alleen, of* Germanus frater. Ter. Cic. *Een heele of volle broeder: een broeder van de zelve vader en moeder.*
Hæc germana ironia eſt. Cic. *Dit is een louttere, enkele, regte ſchimp of ſpotreden, of ſchertſe.*
* Germanus. dat. Cic. *Gelykende, gelyk, evenmatig, bequaam dienende, ter ſtede gebragt.* Van een voornemen, een raad, enz. geſproken.
* Germanum ſe putat eſſe Thucydidis. Cic. *Hy agt zig Thucydides gelyk, of zoo welſprekende als Thucydides.*
Germaniſſimus Stoïcis, *of* Germaniſſimus Stoïcus. Cic. *Een regtſchapen, louter, zuiver, opregt Stoiſch wysgeer, een perſoon die de zuivere gronden der Stoiſchen volgt.*

GĔRMĔN. ĭnis. n. Virg. Plin. H. *Een ſpruit, bot, of telg.*
Germen. Plin. H. *De knop, bloeiſem van een boom*, als die weder groen word.

GĔRMĬNĀTĬO, ōnis. f. Colum. *Uitbottinge, uitſpruitinge, voortbrenginge van een ſpruit, lot, telg, of knop: bloeyinge.*

GĔRMĬNĀTŬS, ūs. m. Plin. H. V. Germinatio.

GĔRMĬNO, ās, āvī, ātūm, āre. Plin. H. *Botten, uitbotten, uitſpruiten, uitſchieten: ſpruiten, lotten, telgen of knoppen krygen. Ook groen worden, bloeyen.*

Digitized by Google

GĔRO, ris, gessi, gestum, gĕrĕre. acc. Cic. *Dragen, voeren.*

Formicæ gerunt onera morsu. Plin. H. *De mieren dragen hunne laſten met het gebit of de tanden.*

Gerere Rempublicam. Cic. *Een gemeene Staat beſtieren, regeren.* Negotium of Rem aliquam feliciter, ex ſententia. Cic. *Een zaak of ding gelukkiglijk en na wenſch uitvoeren, volbrengen.* Bene rem ſuam. Plaut. *Zijn zaken of belang wel waarnemen, goede winſt of voordeel doen, zig rijk maken.*

Se gerere ſubmiſsè, honeſtè adverſus aliquem. Cic. *Zig onderdanig en eerlijk jegens iemand dragen of aanſtellen, iemand met eerbiedigheid en opregtigheid bejegenen, handelen.*

Se gerere pro cive. Cic. *Zig als een burger dragen, aanſtellen.*

Gerere bellum cum aliquo. Cic. *Oorlog tegen iemand voeren.*

Simultatem, inimicitias. Cic. *Heimelijke vriendſchap, of vriendſchap tegen iemand hebben, voeden.*

Gerere Magiſtratum. Cic. *Een overheids ampt bedienen, bekleden.* Conſulem. Salluſt. *Burgemeeſter zijn, het burgemeeſters ampt bekleeden.*

Gerere animum muliebrem. Cic. *Een wijsagtig, of verwijfd gemoed hebben.* Ingenium callidum. Plaut. *Een loozen of ſchrandere geeſt hebben.*

Morem gerere alicui de aliqua re. Plaut. Ter. *Iemand gehoorzamen, of involgen, gehoorzaamheid betoonen, bewijzen in eenige zake.*

Morem gerere animo. Ter. *Zijn gemoed, luſt of neiginge opvolgen. Goede dagen nemen.*

Gerere perſonam aliquam. Cic. *Een perſoon of perſonaadje verbeelden, ſpelen.* Perſonam civitatis. Cic. *Een ſtad verbeelden, als volmagtigde voor een ſtad komen.*

Gerere formam of ſpeciem of habitum ſervi of ſervilem. Plaut. Virg. Colum. *De gedaante, gebaarden van een ſlaaf hebben. Een ſlaaf gelijken.*

GĔRO, ōnis. m. Plaut. *Een drager, laſtdrager, kruyer.*

GERRÆ, ārum. f. plur. Plaut. Ter. *Beuzelingen, wijsmaasjes, vierezeuzeryen, engerijmdheden, zothaidn.* Dit woord beteekent eigentlijk in 't Grieksch, *Een horde van teunen of wilige ryzen.*

GĔRRO, ōnis. m. Ter. *Een beuzelaar, snapper, kaller, prater, praatvâr, klappert, kouter.*

GĔRŬLUS, i. m. Plaut. Hor. Sen. Ph. *Een drager, laſtdrager, kruyer.*

GERŪNDĂ, æ. f. Plin. H. *Gironne*, een Stad in Katalonie.

GERŪNDĂ, æ. f. *Garonne en Dordogne*, twee Franſche rivieren in een loopende.

GĔRŪTĬĂ, æ. f. Vitruv. Plin. H. γερουσία. *Een raad, raadsvergaderinge.* Dit woord beteekent eigentlijk in 't Grieksch, *een vergaderinge van oude mannen.*

GESSORĬĂCŪM, i. n. Suet. *Boulogne*, Een Stad in Pikardie, by de Franſchen ook *Boulogne ſur mer* genoemd.

GESSORĬĂCUS pagus. *Het land of de regtsbaan van Boulogne.*

GESTA, ōrum. n. plur. Cic. *Daden, bedrijven, voortreffelijke, gedenkwaardige daden, heldinſtukken van een Veldheer.*

GESTĀMĔN, ĭnis. n. Virg. Plin. H. *Gewaad, cieraad, gewoer.* In 't gemeen alles dat men draagt, gelijk een kroon, een kleed, een beukelaar of ſchild.

Geſtamine ſellæ Pariſios pervectus. Tac. *In een draagſtoel na Parijs gevaard, gebragt.*

GESTĀTĬO, ōnis. f. Sen. Ph. Cels. *Beweginge die men voelt als men zig doet dragen. De oefſeninge van 't lighaam als men te paard rijd, in een roshaan enz. gedragen of gevoerd word.*

Longis morbis geſtatio aptiſſima eſt. Cels. *De oefſeninge van 't lighaam door rijden, enz. is zeer good tegen langduurige ziekten.*

* Geſtatio. Plin. utercq. *Een laan of bedekte wandelgang, wandeldroef of Galery*, daar men te paard reed of in een ſtoel of rosbaar gedragen wierd.

GESTĀTŌR, ōris. m. Plin. J. *Een drager, laſtdrager, kruyer.*

Geſtator. Mart. *Een karos, koets, wagen, of ander rytuig.*

GESTĀTŌRĬUM, ĭi. n. Suet. *Een karos, koets, wagen, of ander rytuig, een rosbaar, draagſtoel.*

GESTĀTRIX, ĭcis. f. Valer. Elaec. *Een draagſter.*

GESTĀTŪS, a, um. Mart. *Gedragen, gebragt, gevoerd.* In een rytuig, rosbaar, enz.

GESTĀTŪS, ūs. m. Plin. H. *Draginge, voeringe, brenginge. Het dragen, voeren, brengen.*

Fructus adeo teneri, ut geſtatum non tolerent. Plin. H. *Zoo teedere vrugten, datze het vervoeren niet konnen verdragen.*

GESTĬCŬLĀRĬĂ, æ. f. A. Gell. *Een Guichelareſſe, een potſemaakſter, een toontelſpeelſter.*

GESTĬCŬLĀTĬO, ōnis. f. Valer. Max. *Guichelinge, potſemakery: makinge, uitvoeringe van potſen, of klugten, de gebaarden van een toontelſpeler.*

GESTĬCŬLĀTŌR, ōris. m. Colum. *Een guichelaa, toontelſpeler, klugten of Potſemaker.*

GESTĬCŬLŌR, āris, ātus ſum, āri. Suet. *Potſen of klugten bedryven, guichelen. Iets met gebaarden opzeggen.*

Carmina geſticulari. Suet. *Vaarzen of gedigten met gebaarden opzeggen, zingen.*

GESTĬO, ōnis. f. Cic. *Bewind, beſtier, uitvoeringe, waarneminge, beleid van een zaak, enz.*

Negotii geſtio pertractanda eſt. Cic. *Het beleid, de beſtieringe van de zaak moet verhandelt of overwogen worden: Men moet het beleid, of beloop van de zaak aanmerken.*

GESTĬO, īs, īvi, ītum, īre. Ter. Cic. *Na iets verlangen, haken, jooken, iets met hart en ziel wenſchen, begeren.*

Geſtire voluptate, lætitiâ. Cic. *Van vreugde of blijdſchap opſpringen, opgetogen worden.*

Parietes hujus curiæ gratias tibi agere geſtiunt. Cic. *De muuren van dit hof of deze raadkamer verlangen of jooken (by maniere van ſpreken) te bedanken.*

GESTĬTO, ās, āvi, ātum, ārē. acc. Plaut. *Iets dikwils dragen.*

GESTO, ās, āvi, ātum, ārē. Plaut. Cic. *Dragen, brengen, voeren.*

Geſtare aliquem in manibus. Ter. *Iemand op of in de handen of armen dragen.*

Geſtare animum alicujus. Plaut. *Iemands gemoed, gedagten, of voornemen kennen.*

Geſtare aliquem in ſinu. Plaut. *Iemand in den boezem of 't hart dragen*, dat is, *teederlijk liefhebben, koeſteren.*

Geſtare crimina, verba alicujus. Plaut. Sen. Ph. *Iemands miſdaden, woorden verhalen, melden, vertellen.*

Non obtuſa adeò geſtamus pectora. Virg. *Wy dragen of hebben zulke verharde ongevoelige harten niet.*

† GESTŎR, ōris. m. Plaut. *Een aanbrenger, krayer, verklikker.*

GESTŪOSŬS, ă, ūm. A. Gell. *Guichelagtig, guichelende, vol potſen.*

GESTŪS, ă, ūm. Cic. *Uitgevoerd, uitgeregt, volbragt, gedaan, bedreven.*

Res Ducis geſtæ. Cic. *De uitgevoerde, uitgeregte daden van een veldoverſte.*

Geſti honores. Plin. H. *Bediende, bekleede eerampten.*

* Geſtus eſt mos & voluntati & dignitati tuæ. Cic. *Men heeft en uw wille en uwe waardigheid gehoorzaamt, onderdanig geweeſt.*

GESTŪS, ūs. m. Cic. *De gebaarden, het gelaat van een redenaar.*

Agere geſtum humeris. Cic. *Gebaarden met de ſchouders maken.*

Accommodare geſtum ad vocem. Quintil. *Het gelaat, de gebaarden na de ſtemme ſchikken, voegen.*

GESŬM, i. n. V. Gæſum.

GĔTÆ, ārum. m. plur. Ovid. *De Geten*, een volk van het Europiſch Scythie; Sommigen mengenze met de Daceers.

GĔTHYUM, yi. n. Plin. H. γέθυον. *Potrey.* Zeker ſoort van kleine ajuin.

GĔTĬCŬS, ă, ūm. Virg. *Van de Geten, daar toe behoorende.*

GĔTŪLI, ōrum. m. plur. Salluſt. *De Getulers*, een volk by de vloed Niger.

GĔTŪLŬS, ă, ūm. Virg. *Van de Getulers*, daar toe behoorende. Virgilius beteekent'er de *Afrikaners* mede, om dat deze volkeren in Afrika woonden.

GĪBBĂ, æ. f. Suet. *Een bult, een bochchel.*

GĪBBĔR, ĕrā, ĕrum. Varr. Plin. H. *Gebult, gebochchelt, die een bult of bochchel heeft.*

GĪBBĔRŌSŬS, ă, ūm. Suet. *Gebult, gebochchelt, Vol bulten of bochchelen.*

GĪBBŌSUS & GĪBBŪS, ă, ūm. Cels. *Gebult, gebochchelt, bultig, in 't rond verheven, hol gemaakt of geworgt.*

GĪBBŪS, i. m. Plin. H. Juven. *Een bult, bochchel, een gezwel.*

Digitized by Google

GIGANTEUS, a, um. Ovid. *Van een reus, tot reuzen behorende.*

Giganteus triumphus. Hor. *Zegepralinge over een reus.* Rosinus. triumf.

GIGAS, antis. m. Cic. γίγας. *Een reus.* Dit woord word by Macrobius voor wreede goddeloze menschen, en *in bonam partem* by anderen voor een held gebruikt.

Frisculus gigantum. Juven. *Een broedertje van de reuzen. Een man van slegten of onbekenden afkomst, een duisterling.*

GIGERIA, orum. n. plur. Lucil. apud. Non. *De maag, ook 't ingewand van een haan.*

GIGNO, is, genui, genitum, gignere. acc. Cicer. *Telen, voortbrengen, voorteelen.*

Herculem Jupiter ex Alcmena genuit. Cic. *Jupiter heeft Herkules by Alkmena gezeld, gewonnen.*

Huic urbi vos genuisse Deus videtur. Cic. *God schynt u voor of ter tijt van deze stad geschapen te hebben.*

Ad majora nos natura genuit. Cic. *De Natuur heeft ons tot grooter zaken voort gebragt.*

Gignere ova. Cic. Plin. H. *Eyeren leggen.* Tus, poma, &c. Plaut. Plin. H. *Wieroek, oost, of vruchten voortbrengen, dragen.* Sprekende van boomen.

Gignere. Cicer. *Veroorzaken, verwekken, baren, te weegbrengen.*

Gignere fastidium. Plin. H. *Een walg veroorzaken, baren: Doen walgen.* Dolorem aliqui. Cic. *Iemand smert, pyn, of hartzeer veroorzaken, verwekken, baren.*

Morbus ex ea re gignitur. Cic. *De ziekte word door die zaak veroorzaakt, ontslaat, of spruit daar uit.*

GILVUS, a, um. Virg. *Aschgraauw, aschverwig.* Ook, *geelagtig, vaal.*

Gilvum vinum. A. Gell. *Blecke roode wyn,* Gallicè, *Vin Paler.*

GINGIVA, æ. f. Cels. Plin. H. *Het tandvleesch, kakebeen.*

Defricare gingivam. Catul. *Het tandvleesch, of de tanden wryven, reinigen.*

Gingiva inermis. Juven. *Weerloos, ongewapend tandvleesch,* dat is, *tandeloos, sonder tandvleesch, of kakebeen.*

GINGRIO, is, ire. Fest. *Gaggelen, roepen gelijk de ganzen.*

GISLENOPOLIS, is. f. *St. Guislain.* Een stad in Henegouwen.

GIT of GITH. n. indeclin. Cels. Colum. *Nardus zaad, Nigella.*

GLABER, bra, brum. Plaut. Varr. Colum. *Kaal, glad, bloot, naakt.* Sprekende van menschen en beesten.

GLABRENS, entis. omn. gen. *Kaal, bloot, afgegeten.* Glabrentia loca. Colum. *Afgegete, kale plaatzen.*

GLABREO, es, ere, & GLABRESCO, scis, escere. Col. *Kaal, ombloot worden van gras, boomen of kruiden; afgegeten worden.* Van land gesproken.

Area glabrescit. Colum. *De dorschvloer word droog, glad.*

GLABRETUM, i. n. Colum. *Een kaal afgegete veld, of stuk lands, een onvruchtbaar stuk lands daar niets groeit.*

GLABRO, as, avi, atum, are. acc. Colum. *Kaal, of glad maken, van haar bevreen, stroien.*

Aqua candente sues, vel flammulis glabrantur. Colum. *De zwynen worden met heet water, of een zagte vlam de borstels afgedaan, afgeschroeid.*

GLACIALIS, is. m. & f. ale, is. n. Colum. Juven. *Van ys, ysagtig, bevrozen, koud.* Sprekende van landen onder de aspunten.

Oceanus glacialis. Juven. *De ys zee, de bevrozen zee.*

* Frigus glaciale. Ovid. *Vriezende koude, vorst.*

GLACIATUS, a, um. Plin. H. *Bevrozen, door ys of koude gestremd.*

* Caseus sici ramulis glaciatus. Colum. *Een kaas met takjes van een vygeboom gestremd.*

GLACIES, ei. f. Virg. *Ys.* Glacies aris. Lucr. *Hardheid, styfheid van het koper.*

GLACIO, is, avi, atum, are. acc. Hor. *Vriezen, tot- of bevriezen.*

Glaciari. Plin. H. *Bevrozen of toegevrozen worden, tot ys verandren, stremmen.*

Hic humor glaciatur in gemmas. Plin. H. *Deze vogt stremt zig tot, of verandert in paarlen.*

GLACITO, as, are. Auct. Philom. *Gaggelen gelijk een gans, roepen als een kraanvogel.*

GLADIATOR, oris. m. Cic. *Een schermer, zwaardschermer, of zwaardvegter.* Dit was een slaaf by de Romeinen, die tot vermaak van 't volk in 't strydperk vogt.

GLADIATORIUM, ii. n. Liv. *De pryz, de kroon, van of voor den overwinnenden zwaardvegter.*

GLADIATORIUS, a, um. Cic. *Van een schermer of zwaardvegter, daar toe behoorende.*

Gladiatorio animo ad rhe affectat viam. Ter. *Hy komt of nadert tot my met een zwaardvegters gemoed,* dat is, *met gedagten om my quaad te doen.*

GLADIATURA, æ. f. Tac. *Schermen of zwaardvegters konst of oefeninge.*

GLADIOLUS, i. m. Plin. H. *Een klein zwaard, een degentje, paak.*

Gladiolus. Plin. H. *Lis, waterlisch, kandelaar. Een kruid.*

GLADIUM, ii. n. Plaut. Varr. *Een zwaard, of degen.* Het is beter met Quintilianus *Gladius* in *Masculino* te gebruiken.

GLADIUS, ii. m. Cic. Virg. *Een zwaard of degen.*

Gladius strictus, vagina vacua. Fulgens. Cic. *Een getrokken, bloot, blinkend zwaard of degen.*

Gladium distringere, educere e vagina. Cic. Stringere. Virg. Nudare. Cic. *Het zwaard of den degen uit de schede trekken, trekken: van leder trekken, rukken.*

Gladium recondere in vaginam. Cic. *Het zwaard of den degen weder in de schede steken.*

* Gladio plumbeo aliquem jugulare. *Iemand met een looden degen de keel afsteken,* dat is, *met zwakke bewyzen of redenen overtuigen, of zwakke redenen by brengen om iemand te overreden.*

Suo sibi gladio hunc jugulo. Ter. *Ik steek hem met zyn eigen zwaard of gewoer de keel af,* dat is, *ik overtuig hem met zyn eige redenen of woorden.*

* Gladius. Plin. H. *Een zwaardvisch,* met een bek als een degen, daar hy mede in de schepen boort.

GLANATAVA, æ. f. *Glanatives,* een stad in Provence.

GLANDARIUS, a, um. Varr. *Van okelen of eikelen, van akers, dat eikelen of akers draagt.*

Sylva glandaria. Varr. *Een eikel- of aiken bosch.*

GLANDATA, æ. f. *Glandives,* een stad in Provence.

GLANDIFER, a, um. Cic. *Dat eikelen, of okelen draagt.*

GLANDIGONIDA, æ. f. Plaut. *Een klier, of't klieragtig deel van dieren aan 't hoofd.*

GLANDIUM, ii. n. Plin. H. *Een klier van een dier.*

Glandium. Plaut. *Het klieragtig deel van een varken by den hals, den hals van een varken.*

GLANDULA, æ. f. Cels. *Een klierije,* een zagt kruimelagtig gedeelte van 't lichaam, gelijk een spons.

Glandula suilla. Plaut. *Het klieragtig deel van een varken by den hals, den hals van een zwyn.* Apri. Mart. *Het klieragtig deel by den hals van een wild zwyn, den hals van een wild varken.*

GLANDULOSUS, a, um. Colum. *Vol eikelen, vol akers, ook vol klieren.*

GLANIS, idis. m. Plin. H. *Een soort van een visch, die het aas afbyt zonder de hoek in te zwelgen.*

GLANS, andis. f. Cic. *Een aker, eikel, of klier.*

Glans. Sallust. Hirt. *of* Glans plumbea. Lucret. *Een bal, klootje van lood, een kogel.*

GLANUM, i. n. *Gap,* een stad in Provence.

GLANUS, i. m. Plin. H. V. Glanis.

Glaphyrus, i. m. g. Mart. *Een klugtig, vermakelik man.*

GLAREA, æ. f. Cic. Vitruv. *Dryfzand, graveel, grof of steenagtig zand.*

GLAREOLA, æ. f. Plaut. *Klein dryf of steenagtig zand.*

GLAREOSUS, a, um. Liv. Colum. *Vol dryf of steenagtig zand, vol graveel.* Sprekende van een veld.

GLARONENSIS pagus. *Het Kanton van Glaris,* een der mindere Kantons in Zwitzerland.

GLASQUUM of GLASQUOVIUM, ii. n. *Glasko,* een stad met een hooge Schoole in 't Zuid gedeelte van Schotland.

GLASTUM, i. n. Plin. H. *Weede, pastel.* Zeker kruid, goed om wolle blauw mede te verwen.

GLATIUM, ii. n. *Glatz,* een stad in Boheme.

GLAUCINUS, a, um. Mart. *Zeegroen, wingagtig groen.*

GLAUCION, ii. n. Plin. H. γλαύκιον. *Zeker kruid met bladeren gelijk klaver, dog kleiner. Ook een soort van aend, een pylstaart.*

GLAUCITO, as, are. verbum proprium catulis. *Mosum. n. lollen als een kat.* Auct. Philom.

GLAUCOMA, atis. n. Plin. H. γλαύκωμα. *Groenagtigheid, groene*

Digitized by Google

groene vlak in 't oog, als de Kristallyne vogt zeer groen word.

GLAŪCŌMĂ, æ. f. Plaut. Zie Glaucōma, ătis, n. g. 't welk meer in gebruik is.

* Alicui doctis dolis glaucomam ob oculos objicere. Plaut. *Iemand met doorsiepe of doortrapte listen een rad voor de oogen draayen, of blinddoecken.*

GLAŪCŪS, ă, ūm. Virg. Plin. H. *Zee groen, groenagtig.*

GLEBĂ, æ. f. Cicer. Colum. *Een klomp, kloot, of kluit van aarde.*

Glebas frangere. Virg. Proscindere. Varr. Verfare. Hor. *Aarde klompen of kluiten breken, aan stukken slaan.*

Gleba marmoris. Vitruv. Plin. H. *Een klomp of brok marmer.* Calcis. Vitruv. *Een klomp kalk.*

GLEBĂRĬŪS, ĭi. m. Varr. *Die de klompen of kluiten van aarde breekt.*

GLEBŌSŪS, ă, ūm. Plin. H. *Vol klompen, klooten, brokken, kluiten.*

GLEBŬLĂ, æ. f. Colum. *Een klompje, brokje, kluitje, klootje.*

Myrrhæ glebula. Vitruv. *Een brokje, greinetje Myrrhe.*

GLESSŬM, ĭ. n. Plin. H. *Een soort van amber, 't welk men in de eilanden van 't Noorden vind.*

GLEŪCĪNŪS, ă, ūm. Gleucinum oleum. Colum. *Ongeparste oly, oly die af zypt voor dat de olyven geperst zyn.*

GLIRĀRĬŪM, ĭi. Varr. *Plaats daar men ratten of veldmuizen op voed.*

GLIS, lĭris. m. Varr. *Een veldmuis, relmuis,* een soort van een rat.

GLIS, ĭtis, f. g. Gloss. *Een distel.*

GLĪS, idis. Vitr. *Schelmmoldheid, schimmel in brood.*

GLISCO, scis, iscĕre. Cic. Liv. *Groeyen, wassen, toenemen.* Sprekende van overdaad, van aanzienlijkheid, enz. Ook *erstig begeren, wenschen.*

Gliscit prælium. Plaut. Certamen. Tac. *De stryd, het gevegt word hevig, hardnekkig.* Discordia. Liv. Tac. *De tweedragt of tweespalt neemt toe, groeit aan.* Fama in dies. Tac. *Het gerugt neemt dagelyks toe, word alle dag sterker, of spreid zig dagelyks verder.*

Gliscere numero. Tac. *In getal aangroeyen, toenemen, vermeerderd of versterkt worden.*

Gliscit violentia Turno. Virg. *De hevigheid, de gramschap van Turnus neemt toe, groeit aan, word grooter, of verbits.*

* Gliscere. Colum. *Vet worden.* Sprekende van land of dieren.

Fabis terra gliscit. Colum. *Het land word vet door boonen.*

Paleis asinus gliscit. Colum. *Een ezel word vet van kaf.*

GLŌBŌR, ārīs, ātūs sum, ārī. Plin. H. *Rond gemaakt worden gelyk een bol of kloot.* Dezen Schryver voegt 'er nu en dan *in rotunditatem* by.

Globari parvis orbibus. Plin. H. *In of tot kleine balletjes of kloetjes rond gemaakt worden.*

GLŌBŌSŪS, ă, ūm. Cic. *Klootig, klootrond, rondgelyk een bol of kloot.*

GLŌBŬLŪS, ĭ. m. Plin. H. *Een balletje, of klootje.*

Globulus. Varr. *Een olykoek.* Een stuk rond deeg, of beslag, dat de ouden in oly kookten.

* Melliti verborum globuli. Perron. *Honigzoete woorden, balletjes,* dat is, *zoete, gesuikerde, vloeyende, streelende woorden.*

GLŌBŪS, ĭ. m. Cic. *Een bol, kloot, of iets anders dat rond is.*

* Globus. Corn. Nep. Liv. *Een menigte, schaar, hoop, of vergaderinge van volk.*

Globus. Liv. *Een hoop, bende, of rot Soldaten.*

* Globus flammarum. Virg. *Een hoop of menigte van vlammen.*

GLOCESTRĬA, æ. f. *Glocester,* een stad in Engeland.

GLOCĬO, īs, īvi, ītum, īre. Colum. *Klokken, kakelen,* gelijk de hoenderen als ze willen leggen.

GLŌMĔRĀMĔN, ĭnis. n. Lucret. *Een ronde hoop of stapel van iets.*

GLŌMĔRĀTĬO, ōnis. f. *Ophoopinge, opstapelinge in 't rond.* Men vind dit woord in dezen zin niet by goede Schryvers.

* Mollis alterno crurum explicatu glomeratio. Plin. H. *De zagte tel of gang van een paard.*

GLŌMĔRO, ās, āvi, ātum, āre. acc. Ovid. *Het garen of kloenen winden. Ook ophoopen, opstapelen in 't rond.*

* Glomerare. acc. Var. Virg. *Vergaderen, verzamelen, een hoop maken.*

Glomerare se, *of* Glomerari, Virg. *Zig vergaderen, verzamelen, by malkander voegen, by een komen.* Van menschen, gevogelte, byen, en wolken gesproken.

Glomerare gressus. Virg. *Reunen, galloppeeren, aanbestraggen, een tel of pas gaan.*

GLŌMĔRŌSŪS, ă, ūm. Colum. *By, of op een, in een klomp gezwermd.* Van Byen gesproken.

GLŌMŪS, ĭ. m. Hor. l. 1. ep. 3. *Een kloon garen.* Men zoude moeite hebben om *glomeris* in genitivo te vinden, men leeft egter glŏmĕrĭ in ablativo in Lucretius, dog het is niet zeker of het van *Glomus* of *Glomer* komt.

GLŌRĬA, æ. f. Cic. *Roem, eer, lof, prys, luister, vermaardheid, heerlykheid, deftigheid, voortreffelykheid, achtbaarheid, hoogte of grootachtbaarheid.*

Memorare Gallorum glorias. Liv. *Den roem, de luister, of eer der Gaulen verhalen: de roemrugtige, vermaarde daden der Gaulen vertellen, melden.*

Gloriam acquirere, adipisci, comparare, consequi. Cic. *Roem, eer, of lof verkrygen, behalen, inleggen.*

Gloria. Plaut. Hor. *Hoogmoed, trotsheid, grootsheid, opgeblazentheid, laatdunkendheid, vermetelheid, vermaandheid, hoovaardigheid.*

Ita sunt gloriæ mulierum. Plaut. *Dusdanig is de hoogmoed, grootsheid, roemzugt, of opgeblazendheid der vrouwen.*

Gloriarum plenior. Plaut. *Vry vol van hoogmoed, trotsheid, of vermaandheid.*

GLŌRĬĀBŪNDŬS, ă, ūm. A. Gell. *Zig bezuipende, sterkende, pochende, opgeblazen, hoogmoedig.*

Contemplatione tanti exercitus gloriabundus. A. Gell. *Hoogmoedig, trots, opgeblazen door 't gezigt van zoo groot een leger.*

GLŌRĬĀNDŬS, ă, ūm. part. à Gloriori. Cicer. *Beroemelyk, daar men zig op beroemen kan, 't geen geroemd, geprezen, of geloofd moet worden.* Ook, *daar men eer van heeft, of hoogmoedig op is.*

GLŌRĬĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Roem, eer, luister, aanzienlykheid, pragt, praal.*

Gloriatione dignus. Cic. *Roem, lof, of eeuwig waardig.*

GLŌRĬŎLĂ, æ. f. Cic. *Kleine roem, luister, eere, prys, lof, of vermaardheid.*

GLŌRĬŎR, ārīs, ātūs sum, ārī. Cic. Cæs. *Zig beroemen, roemen, pochen, sneeven, snorken, of opsnyden.*

Gloriari alicui, *of* apud aliquem. Cic. *Zig by iemand beroemen, verheffen, pryzen: by iemand sneeven, pochen, hoog opsnyden, snorken, opgeblazen, hoogmoedig zyn.*

Gloriari aliqua re, in aliqua re, de aliqua re. Cic. *Zig over of in iets beroemen, verheffen, pryzen, hoogmoedig, of opgeblazen over of in iets zyn.*

GLŌRĬŌSE. adv. Cic. *Roemrugtiglyk, heerlyk, met luister, eer, lof, of roem.* Cicero zegt *gloriosius* en *Gloriosissime.*

Gloriosè. Cic. *Hoogmoediglyk, hoovaardiglyk, trotselyk, vermaandelyk, vermeteli k.*

Gloriosè loqui. Cic. *Hoogmoediglyk, trotseli k, vermeteli k, vermaandeli k spreken.* Amiciri. Plaut. *Heerlyk, pragtiglyk, kostelyk gekleed gaan.* Mentiri. Cic. *Stoutmoediglyk, stouteli k liegen, liegen zonder verbloken, of te blozen.*

GLŌRĬŌSŪS, ă, ūm. Cic. *Roemrugtig, luisterryk, achtbaar, hoog- of grootachtbaar, vermaard, heerlyk, deftig, voortreffeli k, vol eer, vol roem, lof, of pryz.* Sprekende van een toeleg, een eer-ampt, enz. Men zegt *gloriosior* en *gloriosissimus.*

Gloriosus alicui. Cic. *Heerli k, roemrugtig, luister weede brengende, voor- of aan iemand.* In vulgus. Cic. *Dat ons roem, eer, of lof doet behalen, of inlagt by 't gemeene volk.*

Honores gloriosi. Corn. Nep. *Heerli ke, roemrugtige, hoogaanzienli ke eerampten.*

Id tibi ad immortalitatem memoriæ gloriosum erit. Cic. *Dat zal heerli k, roemrugtig, hoog of groot achtbaar voor u zyn, tot vereeuwiginge van uwe gedagtenisse.*

Gloriosus. Plaut. Ter. Cic. *Hoogmoedig, hoovaardig, laatdunkend, opgeblazen, trots, vermetel, vermaand, grootsch, snorkende, pochende, sneevende, opsnydende.* Van personen gesproken.

Miles gloriosus. Plaut. Ter. *Een snorkend, pochend, sneevend, opsnydend krygsknegt of soldaat.*

Digitized by Google

* Nihil unquam glorioſum ex ore ejus exiit. Corn. Nep. *Daar is nooit iets hoogmoedigs, verwaands, vermetels uit zyn mond gekomen: hy ſprak nooit een verwaand of hoogmoedig woord.*

GLŌS, ōris. f. Plaut. Non. Feſt. *Mijn mans zuſter, mijn ſnaar, mijn broeders wyf, de ſchoonzuſter van een mans wyf.* Men vind in den Regtsgeleerden Modeſtinus *Glorium* in genitivo plurali, 't geen doet gelooven, dat men *Gloris* in genitivo ſingulari zeide.

GLŌSSA, æ. f. g. gr. *Een tong, een uitlegginge of verklaringe.*

GLŌSSEMĀ, ātis. n. Varr. Quintil. *Een zeldzaam, weinig gebruikt, duiſter woord.* γλῶσσημα.

GLŌSSŌPETRA, æ. f. Plin. H. *Een koſtelyke ſteen, van gedaante gelijk de tong van een menſch.*

GLŌTŌRO, ās, āvi, ātum, āre. Plin. *Klepperen, geluid ſlaan gelijk een Ooyevaar.*

GLŌTTIS, idis. f. Plin. H. γλωττίς. *De lel, of het keel klapkliertje.*

Glottis. Plin. H. *Een ſoort van vogel,* dus wegens zyn lange tonge genoemd.

GLŪBO, ĭs, ĕrē. Cat. Varr. *De baſt of ſchorze afdoen, of nemen,* ook, *'t vel afſtroopen, villen.*

GLŪMĀ, æ. f. Varr. *Het velletje, ſchelletje, of kaſje daar 't koren, of het graan in groeit.*

GLŪTĒN, ĭnis. n. Plin. H. *Lym, ſoudeerſel.*

GLŪTĪNAMENTŪM, ī. n. *of* GLŪTĪNĀTĬO, ōnis. f. Glutinatio vulneris. Celſ. *Te zamenlyminge, dat is, heeltinge, by een genezinge van een wonde.*

GLŪTĪNĀTŎR, ōris. m. Plin. H. *Een lymer, te zamen lymer.*

GLŪTĪNO, ās, āvī, ātūm, ārē. Lignum. Plin. H. *Hout te zamen lymen.* Ferrum. Plin. H. *Yzer ſouderen.*

Glutinatur ſanguis. Plin. H. *Het bloed ſtremt, ſchift, word geronnen, of dik.*

Myrrha glutinat vulnus. Celſ. *Myrrhe legt of trekt een wonde by een, doet een queetſure toegaan.*

* Glutinare. Celſ. *Klam, of lymagtig maken.*

GLŪTĪNŌSŬS, ă, ūm. Celſ. Plin. H. *Lymagtig, klam, klevend.* Men zegt *glutinoſior* en *glutinoſiſſimus.*

GLŪTĪNŪM, ī. n. g. Plin *Lym.*

GLŪTĬO, īs, īvī, ītūm, īrē. acc. Plaut. Juven. *Slokken, opſlokken, gulzig opzwelgen, nederſlikken.*

GLŪTO, ōnis. m. Perſ. *De keel, de ſtrot.* Ook *een opſlokker, opzwelger, gulzig eter of drinker.*

GLŪTŪS, ī. m. Perſ. V. Gluto. *De keel, de ſtrot.*

† GLŪTŪS, ă, ūm. Cat. *Effen, vlak; effen of vlak gemaakt.*

GLYCYRRHĪZĂ, æ. f. Plin. H. *of* GLYCYRRHĪZŌN, ī. n. Plin. H. γλυκυρρίζα. *Zoet hout.* Zeker boom gewas.

GNĂPHĂLĬŌN, ĭi. n. Plin. H. γναφάλιον. *Zeker kruid, dat men in plaats van bedde vlokken gebruikt.*

GNĀRĬTĀS, ātis. f. *Bewuſtheid, kenniſſe, ervarentheid.* Gnaritas locorum. Salluſt. *Ervarentheid, kenniſſe van plaatſen.*

GNĀRŪS, ă, ūm. Cic. *Wetende, bewuſt, ervaren, verſtandig.*

Gnarus id futurum. Cic. *Wetende, bewuſt, verſtendigd dat dat zoude gebeuren, of zyn.*

Itineris eorum per litteras gnarus. Salluſt. *Van of wegens hun weg door brieven bewuſt, verwitt gd, verſtend gd.*

Gnarus loci alicujus. Plaut. *Eener plaatſe kundig, die een plaats wel weet, kent, of des zelfs gelegentheid verſtaat.*

Gnarus militiæ of armorum. Colum. *Verſtandig, ervaren, bedreven, geoeffend in den oorleg of de wapenen.* Reipublicæ. Cic. *Verſtandig, bedreven, bequaam in zaken van 't gemeene beſt. Een goed ſtaatkundige.*

Palus vincenti gnara. Tac. *Een moeraſch den overwinnaar wel bekend, welkers gelegentheid de overwinnende wel bewuſt was.*

GNĀTĂ, æ. f. Ter. *Een dogter.*

GNĀTHO, ōnis, m. g. Ter. *Een pluimſtryker, vlyer. Een ſchuimlooper, paalkker.*

GNĀTŪS, ī. m. Ter. Cic. *Een zoon.*

GNĀVĬTĔR. adv. Hor. A. Gell. *Naarſtiglyk, vlytiglyk, ernſtiglyk, zorgvuldiglyk.* Men ſchrijft meeſt *Naviter.*

Gnaviter agere aliquid. Hor. *Iets vlytiglyk, naarſtiglyk, of met wyze, zorg, of ernſt doen.*

* Gnaviter pugnare. Liv. *Kloekmoedigly k, heldhaftiglyk, manhaftiglyk, ſtoutmoedigly k ſtryden.*

GNĀVŬS, ă, ūm. Cic. *Vlytig, naarſtig, yverig, zorgvuldig, ernſtig.*

† GNŌMŌN, ōnis. m. Vitruv. γνώμων. *Een wyzer van een uurwerk, de ſtyl van een zonnewyzer: een winkelhaak:* ook, *de tand, die der beſten ouderdom aanwyſt.*

GNŌMŌNĬCE, ēs. f. Vitruv. Plin. H. γνωμονική. *Uurwyzerkunde, de konſt om uren te weten of aan te wyzen, door ſchaduwen, door de verſcheidenheid van lugtſtreken, en verſcheide hoogtens van de* polus *of aſpunt.*

GNŌMŌNĬCŬS, ă, ūm. Vitruv. γνωμονικός. *Uurwyzerkundig, eigen aan of behoorende tot de konſt van uuren aan te wyzen.*

GNOSŌS, ī. f. Plin. H. *Gnoſſus,* een ſtad in Kandië by den berg Ida, thans *Ginoſa of Kaſtelpidioda* genoemd.

GNOSSĬĂCŬS, ă, ūm. Virg. *Van Gnoſſa, of* per Synechdochen, *Van Kandie.*

GOĂ, æ. f. *Goa,* een ſtad van Aſie in Ooſtindiën.

GŌBĬO, ōnis. m. Colum. Plin. H. *Een Grendel,* zeker rivier viſch.

GŌBĬŪS, ĭi. m. Mart. *Een Grondel,* zeker rivier viſch.

GŌNFI, ōrūm. Cæſ. *Gonfi,* een ſtad in 't oude Theſſalië.

GŌNFŪS, ī. m. *Een nagel, een ſtaak, paal, of pen.*

Crebris iter alligare gonfis. Stat. *Een weg met vele palen of ſtaken verſterken.*

GŌNPHENSĬS, ĭs. m. & f. sĕ, ĭs. n. Cæſ. *Van Gonfi.*

GŌRDŪNI, ōrūm. m. plur. Cæſ. *De Gordaners of Gordoveers,* een volk van 't oude Gaulen, welker land niet wel bekend is.

GŌRGŌNES Inſulæ. *De eilanden van Kabo verde.*

GŌRGŌNĬĂ, æ. f. Plin. H. γοργόνια. *Koraal.*

GŌRTHYNĂ, æ. f. Lucan. *Gorthyne,* een ſtad van Kandië.

GŌRTHYNĬĂ, æ. f. V. Gorthyna.

GŌSSAMPĪNŪS, ī. m. Plin. H. γοσσάμπινος. *De katoenboom.*

GŌSSYPĬŪM, ĭi. n. Plin. H. γοσσύπιον. *Katoen, of de katoenboom.*

GOTHI, ōrūm. m. plur. *De Gotthen.* Deze waren de aloude Sarmaters, gelyk eenige zeggen, anderen meenen de Geten.

GOTHĬĂ, æ. f. *Gothland,* voor dezen behelſde het ganſch Zweden, thans is 't et het zuidelyk gedeelte van dat ryk.

* Gothia. *Languedok,* in Vrankryk.

GOTHŪMNI, ōrūm. m. plur. Claud. Een volk van 't Europiſch Sarmatie, uit Gotthen en Hunnen beſtaande.

GRĂBĂTŪS, ī. m. Cic. Sen. Ph. Mart. *Een leger of ruſtbedde, een ruſtbank.*

† GRĂCĬLENS, ēntis. omn. gen. Næv. *of,*

GRĂCĬLENTŬS, ă, ūm. Enn. apud Non. *Rank, dun, tenger, mager, ſpigtig.*

GRĂCĬLESCO, ſcis, ĕſcĕrĕ. Plin. H. *Meger, tenger, dun, ſpigtig, of rank worden.*

GRĂCĬLIS, ĭs. m. & f. cĭlĕ, ĭs. n. Ter. Hor. *Mager, tenger, rank, dun, teeder, klein, ſchraal, ſpigtig.* Sprekende van een geſtalte of perſoon. Vitruvius zegt *Gracilior.*

Gracilis. Plin. H. *Dun, teer, fijn.* Sprekende van een noteſchelp.

GRĂCĬLĬTĀS, ātis. f. Cic. *Magerheid, tengerheid, rankheid, dunheid, ſpigtigheid, ſchraalheid.*

Muliebris gracilitas. Vitruv. *Vrouwelyke tengerheid, dunheid, rankheid, teederheid van geſtalte.*

Gracilitas. Quintil. *Eenvoudige, gemeene, natuurlyke ſtyl.*

† GRĂCĬLĬTŪDO, ĭnis. f. Accius. *Magerheid, tengerheid,* enz. *zie* Gracilitas.

GRĂCŬLŬS, ī. m. Varr. Plin. H. *Een kaauw of kauw.* Graculus graculo aſſidet. *Gelyk wy zeggen: Men zit nooit uilen by bontekraayen. Gelyk wil by gelyk zyn.*

GRĂDĀRĬŬS, ă, ūm. GRĂDĀRĬŬS æquus, ī. m. Varr. *Een hakkeney, een telle, een paard dat een pas of tel gaat. Een pas- of tel-ganger.*

Gradarius. Sen. Ph. *Zaſtzinnig, bedaard, bezadigd,* of wel, *die een gladde, natte, natuurlyke cierlykheid van ſtyl heeft.* Deze ſchryver geeft deze naam aan Cicero.

GRĂDĀTĬM. adv. Cic. *Met trappen, van trap tot trap, voet voor voet, allengskes.*

GRĂDĀTĬO, ōnis. f. Vitruv. *Ofgang met trappen,* ook *een rye van trappen of zitplaatſen in de Roomſche ronde ſchouwburgen.*

Digitized by Google

Lapidois aut marmoreis copiis gradationes fiant. Vitruv. *Laat de trappen van ſteenen of marmer gemaakt werden.*

Gradatio. Cic. *Opklimminge.* Een ſpreekwyze in de redenkonſt, gelyk als: *Mars vidit hanc, viſamque cupit, potiturque cupita.*

GRĂDĀTŪS, ă, ūm. Plin. utercque. *Trapswyze, of met trappen gemaakt.*

GRĂDĬOR, ĕrĭs, grĕſsŭs ſum, grădi. Cic. Virg. *Treden, gaan.*

Fidenti animo gradietur ad mortem. Cic. *Hy zal met een vertrouwend, ſtantvaſtig of klockmoedig gemoed ter dood treden.*

GRĂDŬS, ūs. m. Cic. *Een trap, ſtap,* tred, pas of gang, of ſchrede.

Gradus. Virg. Liv. *Een pas, voortgang, vordering.*

Gradum accelerare, celerare, approperare. Virg. Addere. Liv. *De tred, of ſchreden verhaaſten, verdubbelen.* Revocare. Virg. *Te rug of wederom keeren.*

Firmare gradum. Quintil. *Een vaſte ſtap, ſchrede, of pas gaan.*

Pleno gradu incedere. Liv. *Met groote ſchreden, of ſtappen gaan.*

Ab eo Rege gradus in Bithyniam erit. Liv. *Van die koning af, dat is, na hy overwinnen van dien koning zal de reis na Bithynie voortgaan.*

Gradus honoris, dignitatis. Cic. *Een trap van eere of waardigheid.*

Aſcendere gradum altiorem of Ad gradum altiorem. Cic. *Tot een hooger trap opklimmen, ſtygeren.*

Gradum dignitatis aſſequi, obtinere. Cic. *Een trap van waardigheid bekomen, verkrygen, daar toe opklimmen, ſtygeren.*

* Ab aliqua re ad aliam gradum facere. Quintil. *Van eene zake tot de andere treden, opklimmen.*

* Gradus dejectio. Modeſtin. Juriſc. *Afzettinge, beneminge van waardigheid.*

* Gradus. Corn. Nep. *Poſt, legerplaats.*

Ab eo gradu dejectus eſt. Corn. Nep. *Hy is uit die poſt of legerplaats geiaegt, verdreven.*

GRÆCĂNĬCŬS, ă, ūm. Plin. H. *Grieksch, den Grieken eigen.*

Græcanico more. Plin. H. *Op de Grieksche maniere of wyze, op zyn Gricksch.*

GRÆCĔ. adv. Cic. *In't Grieksch, in de Griekſche tale.*

Scire Græcè. Cic. *Het Grieksch verſtaan, kennen, of ſpreken.*

Græcè loqui. Cic. *Grieksch ſpreken.* Legere. *Grieksch lezen.*

GRÆCĬA, æ. f. Cic. *Griekenland, of Grieken:* Een geweſt in Europe.

Græcia magna. Ovid. *Groot Griekenland,* thans, *Kalabrie en het Baſilicaanſche,* in't ryk van Napels.

GRÆCIĔNSĬS, ĭs. m. & f. sĕ, ĭs. n. Plin. H. A. Gell. *Van Griekenland, Gricksch.*

GRÆCĬŪM, ĭi. n. *Graz,* een ſtad in Duitſchland, de Hoofdſtad van Stiermark.

GRÆCŎR, ārĭs, ātŭs ſum, ārī. Hor. *Op zyn Grieksch drinken, zuipen: Slempen, en optrekken gelyk de Grieken.* Cicero zegt *Græco more bibere.*

GRÆCOSTĂSĬS, ĭs. f. Cic. *Het Paleis, het Hof, of huis der Grieksche gezanten te Roome.*

GRÆCŬLĬO, ōnis. m. Cic. *Een Griekje, een arme Griek.* Een woord van veragtinge.

GRÆCŬLŬS, ă, ūm. Græcula concio. Cic. *Een vergadering van Griekjes. Een hoop of party Grieken.* Per Ironiam, *ofby verſmadinge.*

GRÆCŬS, ă, ūm. Cic. *Grieksch, van Griekenland.*

GRÆJŪGĔNĂ, æ. m. Virg. *Een Griek, of Griekenlander.*

GRĂIŪM, ĭi. n. *Gray,* een ſtad in't Franche-Comté.

GRĂJŬS, ă, ūm. Virg. Ovid. *Grieksch, van Griekenland.*

GRĂLLÆ, ārŭm. f. plur. Varr. *Stelten.*

GRĂLLĀTŎR, ōrĭs. m. Plaut. *Die op ſtelten gaat.*

GRĂLLĀTORĬŬS, ă, ūm. Plaut. *Van ſtelten.*

Gradus grallatorius. Plaut. *Een ſtelte-pas, of groote ſchrede.* Gelyk van iemand die op ſtelten gaat.

GRĂMĔN, ĭnĭs. n. Virg. *Gras, hondgras.*

Gramen. Cic. Virg. *Allerley groente of kruid.*

GRĂMĬĂ, æ. f. Plin. H. *Leepheid, zeir, of* gebrek in de oogen.

GRĂMĬNĔŬS, ă, ūm. Plin. H. *Van gras, of hondgras.*

* Gramineus. Virg. *Van kruiden, of groente.*

* Gramineus. Ovid. *Grazig, groen, vol kruiden of groente, overvloeyend van kruiden of groente, grasryk.*

GRĂMĬNŌSŬS, ă, ūm. Colum. *Vol gras, kruiden, of groente, grasryk.*

GRĂMMĂTĬAS, æ. m. g. Plin. H. *Een ſoort van Jaſpis ſteen.*

GRĂMMĂTĬCĂ, æ. f. Cic. *of* Ars Grammatica. Auct. ad Her. *of* Grammatica, orum. n. plur. Cic. *of* Grammatice, es. f. Quintil. γραμματικὴ. *Spraak-taal- of letterkonſt, letterkunde.*

GRĂMMĂTĬCĔ. adv. Quintil. *Volgens de regelen van de ſpraak of taalkonſt, als een ſpraak of taalkundige, ſpraakkundiglyk.*

GRĂMMĂTĬCŬS, ă, ūm. Suet. Quintil. *Van de ſpraak of taalkunde.*

GRĂMMĂTĬCŬS, ĭ. m. Cic. *Een ſpraak of taalkundige, die de taalkunde verſtaat, of onderwyſt, een letterkenner.*

GRĂMMĂTĬSTĂ, æ. m. Suet. *Een ſpraak of taalkundige, die de taalkunde verſtaat of leeraart.*

GRĂMMĂTOPHYLĂCĬŪM, ĭi. n. Ulp. γραμματοφυλάκιον. *Een plaats daar men ſchriften, brieven, of papieren bewaart.*

GRĂMMĬCŬS, ă, ūm. Vitruv. γραμμικὸς. *Van een ſtreep.* γράμμα beteekent in het Grieksch, *een ſtreep.*

Grammicæ deformationes. Vitruv. præf. l. 5. *Ontwerpen, beſtekken met ſtrepen afgeteekend.*

Grammicis rationibus quadratum duplicare. Vitruv. l. 9. c. 3. *Een vierkant met ſtrepen verdubbelen.* Een maniere van landmeten door Plato uitgevonden.

GRĂMŌSŬS, ă, ūm. Nonn. *Leepe oogen hebbende.*

GRĂNĀRĬŪM, ĭi. n. Varr. Hor. Colum. *Een koren zolder, ſchuur, of pakhuis.*

GRĂNĀTĂ, æ. f. *Granade,* de Hoofdſtad van't ryk van die naam in Spanje.

GRĂNĀTĔNSĬS, ĭs. m. & f. sĕ, ĭs. n. *Van Granade.*

GRĂNĀTŪM, ĭ. n. Plin. H. Malum granatum. Colum. *Een Granaat appel.* Een bekende vrugt in Spanje, enz.

GRĂNĀTŬS, ă, ūm. Colum. *Dat veel granen of kornen heeft.*

† GRĂNDÆVĬTĀS, ātĭs. f. Accius. *Stokouderdom, groote of hooge ouderdom.*

GRĂNDÆVŬS, ă, ūm. Virg. Plin. H. *Stokoud, zeer oud.*

GRĂNDĔSCO, ĕrĭs, ĕscĕrĕ. Cic. Colum. Plin. H. *Grootworden, toenemen, aanwaſſen, aangroeyen.*

GRĂNDĬCŬLŬS, ă, ūm. Plaut. *Eenigzins, of tamelyk groot.*

GRĂNDĬLŎQUŬS, ă, ūm. Cic. *Hoogdravend, verheven, deftig, treffelyk van ſtyl, taal of woorden.*

GRĂNDĬNĂT, āvĭt, ārĕ. impers. Sen. Ph. l. 4. Quæſt. Nat. c. 4. *Hagelen.*

GRĂNDĬNŌSŬS, ă, ūm. Colum. *Den hagel onderworpen, onderhevig: Vol hagel, hagelagtig.*

Qualitas cæli grandinoſa. Colum. *Hagelagtige hemels hoedanigheid, of lugtſtreek.*

GRĂNDĬO, ĭs, ĭvi, ītŭm. Varr. *Groot maken, vergroten, doen groeyen, of groot worden.*

Cùm humus ſemina edita grandire nequeat. Varr. apud Non. *Als de aarde de uitgeſtrooide zaden niet kan doen groeyen.*

† Gradus grandire. Plaut. *Zyn ſchreden vergroten, zig haaſten, met groote ſchreden gaan.*

GRĂNDĬS, ĭs. m. & f. dĕ, ĭs. n. Cic. Ter. *Groot, hoog van geſtalte, klock, lang.* Men zegt *grandior.*

* Grandis. Cic. *Groot, lang, wydloopig, wydlugtig.* Van een boek of brief geſproken.

* Grandis. Cic. *Groot, wyd, ruim, breed.* Sprekende van een kamer, een vat, enz.

Grandis. Cic. *Groot, zwaar, geweldig.* Van gewigt, geld, of ſchattinge, enz. ſprekende.

Grandis. Cic. *Groot, hoogdravend, heerlyk, uitmuntend, voortreffelyk, verheven, deftig.* Van een woord, ſtyl, of redenaar geſproken.

Grandis vox. Cic. *Een groote of grove ſtemme.*

Grandis, alleen, of Grandis natu. Cic. *Van een groote, hooge, of gryzen ouderdom, hoog bejaard.*

Grandior of Natu grandior. Ter. Cic. *Ouder van geboorte, ouder van jaren. Ouder, bejaarder, van grooter of hooger jaren.*

GRĂNDĬTĀS, ātĭs. f. Cic. *Grootheid, verhevenheid, hoogdravendheid, deftigheid,* ook, *ouderdom.*

Verborum granditas. Cic. *Heerlykheid, hoogdravendheid, verhevenheid, deftigheid van woorden, of ſtyle.*

Digitized by Google

GRANDIUSCULUS, a, um. Ter. *Groeagtig, tamelyk groot, dat groot begint te worden.*

GRANDO, inis. f. Cic. *Hagel.*

GRANICUS, i. m. Curt. *De Granikus, een vloed in Troas, of klein Frygien, vermaard door de overwinninge van Alexander op Darius bevogten.*

GRANIFER, a, um. Ovid. *Granen dragende, vruchtbaar van granen, of korrelen.*

GRANNI, orum. m. plur. Een volk in oppes Hongarien, woonende by Gran of Strigonie.

GRANOSUS, a, um. Plin. H. *Vol granen, of korrelen, dat vele granen, of korrelen heeft.* Spreekende van kruiden.

GRANUM, i. n. Cic. *Een graan, korrel, of grein, van koren, wierook, enz.*

GRAPHIARIUM, ii. n. Mart. *Een schrysschoker, inktkoker.*

GRAPHIARIUS, a, um. *Tot het schryven behoorende.* Graphiaria theca. Suet. *Een schrysschoker.* De ouden gebruikten een priemtje om op hunne tafelboeken te schryven.

GRAPHICE, es. f. Plin. H. *De konst van schilderen, teekenen, of schryven.*

GRAPHICE. adv. Plaut. A. Gell. *Na 's leven, natuurlyk, eigenaardiglyk.*

Graphicè. Plaut. *Volkomentlyk, net, zeer wel, keurlyk, zinnelyk.*

Graphicè facetus. Plaut. *Een man by uitnemendheid, of volkomentlyk vermakelyk, genoegelyk, klugtig.*

Ut graphicè decet. Plaut. *Hoe treffelyk staat, voegt, of past het.* Spreekende van cieraad, kleederen, linten, schoenen, enz.

GRAPHICOTERUS, a, um. Vitruv. *Zeer aangenaam, volmaakt, treffelyk, uitstekende, keurlyk.*

Columnæ in conspectu graphicoteram efficient delectationem. Vitruv. *De pilaren zullen in 't aanschouwen een zeer vermakelyk, voortreffelyk gezigt maken, veroorzaken, vertoonen.*

GRAPHICUS, a, um. Plaut. *Volmaakt, uitnemend, uitstekend, destig, keurlyk, zeer net.*

O graphicum mortalem! Plaut. *O volmaakt, voortreffelyk, destig man!*

Graphicus nugator. Plaut. *Een volmaakt, volgeestig, schrander, scherpzinnig boerter, of klugtemaker.* Fur. Plaut. *Een doortrapte, doorslepe, afgerogte dief.*

Nec tu habes servum graphicum. Plaut. *Gy hebt voorwaar een destige, brave, treffelyke slaaf.* Plautus spreekt hier ernstiglyk.

GRAPHIS, idis. f. Plin. H. γραφὶς. *Een schetse, afteekeninge, ontwerp, beslek: Een afbeelding, afmaling, schildery.*

Graphidis scientia. Vitruv. *De konst van teekenen, schilderen, schetskunde.*

GRAPHIUM, ii. n. Ovid. Sen. Ph. *Een pinseel, schrysspriem of grissie,* om mede te schilderen, of te schryven.

GRASSATIO, onis. f. Plin. H. *Roovinge, afzettinge, plonderinge: Schendinge van 's Heeren straten of wegen.*

GRASSATOR, oris. m. Cic. *Een roover, straatroover, vrybuiter, afzetter, plonderaar, straten of wegen schender.*

GRASSATURA, æ. f. Suet. *Roovery, straatroovery, afzettinge, plonderinge, schendinge van 's Heeren straten of wegen.*

GRASSOR, aris, atus sum, ari. Titin. Plaut. *Gaan, treden, wandelen, voortgaan.* Dit woord is in deze eigentlyke zin niet in gebruik.

* Animus ad gloriam virtutis grassatur viâ. Sallust. *Het gemoed treed, gaat voort, klimt op tot roem door de weg van de deugd.*

Grassari in aliquem. Plaut. Liv. Adversus aliquem. Suet. Contra aliquem. Justin. *Met geweld op iemand aanvallen, storten: Iemand met kragt en geweld het leven of zyne goederen pogen te benemen.*

Grassari jure. Liv. *Na regten handelen, de middelen van 't regt gebruiken.*

Consilio grassandum, si nihil vires juvant. Liv. *Men moet met goeden raad handelen, of voortvaren, indien de kragten niets helpen. Men moet (by gebrek of manzel van kragten) toevlugt tot goeden raad nemen.*

** Grassari obsequio. Hor. *Iemands gunst door gedienstigheid, onderdanigheid, nederigheid winnen.* Ook, *iemand door losse beloninge tot vriend maken.*

GRATABUNDUS, a, um. Tac. *Verheugd, blyde, blydschap betuigende, geluk wenschende.*

GRATANS, antis. omn. gen. part. à Grator. Tac. *Iemand geluk wenschende, deel in iemands blydschap betuigende te nemen.*

GRATANTER, adv. Jul. Capit. *Dankbaarlyk, ten danke, ook van goeder harte, met een goed hart, zeer gaarne.*

GRATE. adv. Cic. *Dankbaarlyk, ten danke, met dankbaarheid of erkentenisse.*

* Gratè. Varr. *Aangenaamelyk, met vermaak of vreugde.*

Præterita gratè meminit. Cic. *Hy gebruikt de voorledene dingen met vermaak, genoegen.*

GRATES. f. plur. Cic. *Dank, dankzegginge, bedankinge.* Dit woord is niet in gebruik dan in de *nominativus* en *accusativus.*

Grates alicui agere. Cic. Persolvere. Cic. Habere. Curt. *Iemand bedanken, dankzeggen, dank weten.*

GRATIÆ portus. *Haven de Grace:* Een stad en goede haven in Normandie.

GRATIA, æ. f. Cic. *Genade, gunst, weldaad, goede dienst.*

Gratiam commemorare. Cic. *Op een weldaad roemen:* Een weldaad melden, verwyten.

Gratiam alicui persolvere, referre cumulatissimè, restituere. Cic. *Iemand iets treffelyk, overvloediglyk, ten vollen vergelden, goed doen, betaald zetten, erkennen zoo in weldaden als misdaden.* Parem alicui referre gratiam, beteekent ook, *zig wreken, met gelyke munt betalen.*

Postulat id gratiæ apponi sibi. Ter. *Hy zegt, hy meent (of geeft voor) dat men hem hier over moet bedanken, dat men aan hem hier over verpligt zy.*

Gratia. Cic. *Dankbaarheid, erkentenis, verpligtinge.*

Habere gratiam alicui. Cic. *Aan iemand verbonden, verpligt, of gehouden zyn.*

Facere alicui gratiam de aliqua re. Plaut. *Iemand over iets bedanken, zig van iets by iemand verschoonen.*

* Gratia. Cic. *Goede gunst, of wille: Vriendschap, genegentheid.*

De cena facio gratiam. Plaut. *Ik bedank u voor het (aangebode) avondmaal, verschoon my van met u het avondmaal te gaan eten.*

Benè vocas, tamen gratia est. Plaut. *Gy noodigt my goedgunstiglyk, egter bedank ik u.*

Gratiam alicujus aucupari. Cic. Sequi. Cæs. Velle. Cæs. *Iemands goede gunst, genegentheid, of vriendschap zoeken, najagen, wenschen.*

Inire gratiam alicujus. Ter. Cum aliquo *of* Ab aliquo. Cic. *In iemands gunst geraken, komen: Zig in iemands vriendschap wikkelen, iemands genegentheid winnen.*

Aliquem cum alio in gratiam reducere. Ter Cic. Reconciliare, restituere. Cic. *Iemand weder in iemands gunst of vriendschap brengen, herstellen: Iemand met een ander verzoenen.*

Hæc inter vos potiùs cum bona componantur gratia, quàm cum mala. Ter. *Dat deze dingen onder u liever in der minne dan in vyandschap afgedaan werden: Beslegt deze dingen liever in vriendschap dan in vyandschap.*

Per bonam gratiam abs te abeat. Plaut. *Laat hem in vriendschap van u gaan of vertrekken, scheid van den anderen in der minne.*

Impetrare aliquid cum gratia. Ter. *Iets door goede gunst verwerven, verkrygen, erlangen, bekomen.*

Gratiâ alicujus. Cic. *Ter liefde, ter genegentheid, ter gunste, ten aanzien van iemand, om iemands wille.*

Eâ gratiâ. Plaut. Ejus rei gratiâ. Sallust. *Om die zaakshalven of wille, te dier oorzaken, om die reden, ten dien inzigte.*

Gratia. Front. Plin. J. *Schoonheid, aangenaamheid, bevalligheid, fraaiheid, deftigheid, vermakelykheid, bekoorlykheid, sierlykheid.*

Gratia. Sallust. *Belang, welstand, welvaren.*

Bonum publicum privatâ gratiâ devictum est. Sallust. *Het algemeene goed is door byzonder belang verwonnen, heeft voor 't belang van byzondere personen moeten wyken.*

GRATIÆ, arum. f. plur. Cic. *Dank, dankzegginge, bedankinge.*

Exstinguere gratiam alicujus. Cic. *Iemands aanzien, goeden naam verrietgen, bederven, beroeven.*

Bononiensibus gratiam fecit, quòd. &c. seq. subj. Suet. *Hy deed of betoonde genade aan die van Bononie, om dat, enz. Hy verschoonde de Bononiërs, om dat, enz.*

Tibi omnium quæ feci, gratiam facio. Sallust. Liv. *Ik*

Digitized by Google

doe of betoonen genade van allen, dat is: *Ik vergeve u allen, verschoone u van allen dat gy gedaan hebt.*

Gratiam facere alicui jurisjurandi. Plaut. *Iemand van een eed verschoonen, bevryden, ontheffen.*

Gratias agere pro aliqua re alicui *of* apud aliquem. Cic. *Iemand over iets dankzeggen, bedanken.*

Gratiarum actio. Cic. *Dankzeggingh, bedankinge.*

Ago gratias mihi, quòd, &c. Sen. Ph. *Ik weet my zelve dank, dat, enz. Ik ben wel in myn schik, ik ben verheugd, dat, enz.*

Gratiæ. Hor. *De Bevalligheden.* Dit waren drie Godinnen by de Heidenen, anders *Charites.* Te weten *Aglaia, Thalia,* en *Euphrosyne*, zy wierden gerekent dogters van *Jupiter* en *Venus* te zyn.

GRATIANOPOLIS, is. f. *Grenoble*, de Hoofdstad van het Dauphiné.

GRATIANOPOLITANUS, a, um. *Van Grenoble.*

GRATIFICATIO, onis. f. Cic. *Weldaad, aangename dienst, erkentenisse, gunst bewyzinge.*

GRATIFICOR, aris, atus sum, ari. alicui. Cic. Pro aliquo. Liv. *Iemand aangename dienst of weldaden doen, gunst bewyzen, verpligten.*

De aliqua re alicui gratificari. Cic. *Iemand ergens in of met iets een aangenamen dienst doen, verpligten, gunst of vriendschap betoonen.*

* Decus atque libertatem suam paucorum potentiæ gratificari. Sallust. *Zyn eere en vryheid aan de magt van weinige opoffferen, ten beste geven.*

Odiis Sejani per dedecus suum gratificantur. Tac. *Zy begunstigen, kasteren, voldoen den haat van Sejanus tot hun schande. Zy offerren hun eer op aan Sejanus zyn haat.*

GRATIOSE. adv. Ulp. *Door gunst, of door genegentheid: door 't aanzien dat men by 't volk heeft.* Men zegt *gratiosius.*

* Aliquid facere gratiosiùs in aliquem. Asc. Ped. *Iets doen om iemand meerder te begunstigen, of grooter gunst of genegenheid te betoonen, bewyzen.*

GRATIOSUS, a, um. alicui *of* apud aliquem. Cic. *Aangenaam, lief, welkom by iemand: begunstigd, bemind, hoog geagt van iemand.* Men zegt *gratiosior* en *gratiosissimus.*

Gratiosa missio. Liv. *Gunstige ontslaging, verlof, ontslaginge uit den dienst door gunst.* Sententia. Ulp. *Een vonnis of gewyzde door gunst gewezen, verkregen, verworven.*

Gratiosus Judex. Asc. Ped. *Een regter, die door gunst wyst, of oordeelt.*

* Gratiosus. Cic. *Aanzienlyk, geagt, begunstigd.*

Cives ambitionum gratiosissimi. Cic. *Burgers zeer aanzienlyk of hoog geagt om ampten te bekomen. Die veel vermogen hebben om ampten te bekuipen.*

GRATIS. adv. Cic. *Uit enkele gunst, om niet, voor niet, zonder hope of inzigt van vergelding, of renten.* Plautus en Terentius zeggen nu en dan in dezen zin *Gratiis.*

GRATOR, aris, atus sum, ari. alicui. Virg. Ovid. *Iemand geluk of zegen wenschen: Zyn vreugde aan iemand over dit zelfs goed geluk betuigen.*

Gratatur reduces. Virg. *Hy wenscht hem geluk met hun behoude of gelukkige wederkomst: hy betuigt hen zyn vreugde, dat zy wel wedergekeert zyn. Hy heet hem welkom t'huis.*

* Gratari. Ovid. *Dankzeggen, bedanken.*

GRATUITO. adv. Cic. *Uit louter gunst, om niet, voor niet, zonder hope of inzigt van vergelding of renten.*

GRATUITUS, a, um. Cic. *Uit gunst, om niet, voor niet bewesen, zonder hope van vergelding of voordeel gedaan, geschonken.*

Gratuitus. Cic. *Onzydig, onpartydig, zonder belang: die iets doet of gezeit zonder hope van vergelding.*

GRATULABUNDUS, a, um. A. Gell. *Geluk, heil, voorspoed, of zegen wenschende, vreugde of blydschap betuigende.*

GRATULATIO, onis. f. Cic. *Geluk, heil, zegen, of voorspoed wenschinge, betuiginge van vreugde, of blydschap.*

Mihi facta est statim gratulatio. Cic. *My is zoo even geluk gewenscht.*

Gratulatio. Cic. *Openbare gebeden, dankzegginge, of dankdag.*

GRATULATOR, oris. m. Cic. *Geluk, heil, voorspoed, of zegen wenscher; Die iemand zyn vreugde over des zelfs voorspoed betuigt.*

GRATULOR, aris, atus sum, ari. alicui. Cic. *Iemand geluk, heil, of zegen wenschen: Iemand zyn vreugde over des zelfs voorspoed betuigen.*

Gratulari alicui aliquâ re, de aliqua re, in aliqua re, in aliquam rem. Plaut. Cic. *Iemand in, of wegens iets geluk, voorspoed, heil, of zegen wenschen.*

Gratulor tibi id à te factum, *of* quod id feceris. Cicer. *Ik wensch u geluk, zegen, en voorspoed met dat doen, of dat gy dat gedaan hebt.*

Gratulari alicui. Ter. *Iemand dankzeggen, bedanken.*

GRATUS, a, um. Cic. *Dankbaar, erkennende.* Men zegt, *gratior*, en *gratissimus.*

Gratus alicui, in *of* erga aliquem. Cic. Adversus aliquem. Sen. Ph. *Dankbaar, erkennende jegens iemand.*

Nemo in te nisi conscientiâ gratus esse potest. Sen. Ph. *Niemand kan u dankbaar zyn, dan door de bewustheid (van uwe weldaden.)*

Gratus to emittet manu. Plaut. *Hy zal u dankbaarlyk, of tot erkentenisse vry maken, of uwe vryheid schenken.*

Gratus animus. Cic. *Een dankbaar, erkennend gemoed: Dankbaarheid, erkentenis.*

Grato animo *of* Gratâ memoriâ prosequi alicujus nomen, virtutem, &c. Cic. *Met een dankbaar gemoed, hart, of erkennende gedagtenisse iemands naam of deugd eeren, roemen, loven.*

* Gratus. Cic. *Aangenaam, welkom, welgevallig, met vreugde ontfangen.*

Gratus alicui. Cic. In aliquem. Liv. *Aangenaam aan, welkom by, wel, of met vreugde ontfangen van iemand.* Spreekende van personen en zaken.

Bonis artibus gratus in vulgus. Tac. *Aangenaam aan, geagt, bemind van 't gemeene volk, door goede hoedanigheden, zeden, manieren.*

* Splendore suo & amicorum commendatione gratissimus in provincia fuit. Cic. *Hy was zeer aanzienlyk, of hoog geagt door zyn luister van geslagt, en de aanprysinge zyner vrienden.*

Gratus. Sen. Ph. *Aangenaam, smakelyk, lekker, edel, goed van smaak.*

Gratissimum mihi facies *of* feceris, si, &c. Cic. *Gy zult my een zeer aangename dienst doen, indien, enz. Gy zult my ten hoogsten verpligten, verbinden, indien, enz.*

GRAVATE. adv. Plaut. Cic. *Bezwaarlyk, ongewilligly, tegen zin, wil, of dank, met moeite.*

Non gravatè. Cic. *Niet bezwaarlijk, zonder moeite, gewilliglyk, van harte, gaarne, met vermaak.*

GRAVATIM. adv. Liv. *Zie* Gravatè.

Haud gravatim. Liv. *Zie* Gravatim.

GRAVATUS, a, um. Colum. *Bezwaard, zwaarmoedig, zwaar, veel wegende.* Sprekende van aarde, enz.

* Gravatus vino & somno. Liv. *Bezwaard, zwaarmoedig, zwaarhoofdig, door wyn en slaap.* Vulneribus. Liv. *Door wonden overladen, verzwakt, magteloos, flaauw.*

GRAVEDINOSUS, a, um. Cic. *Meenigvuldige zwaarhoofdigheid onderworpen, onderhevig.* Door zinkingen, of anderzins.

Gravedinosus. Cic. *Zwaarhoofdigheid verwekkende, voorzakende: Een zwaar hoofd makende.*

GRAVEDO, inis. f. Plaut. Cic. Colum. *Hoofdvloed, zinkinge, verkoudheid.*

Gravedo, *alicui*, *of*, Gravedo capitis. Cic. Catul. Plin. H. *Zwaarhoofdigheid.*

GRAVELINA. æ. f. *Grevelinge.* Een stad van Vlaanderen, tusschen Duinkerken en Kalais.

GRAVEOLENS, entis. omn. gen. Virg. Plin. H. *Zwaar, quaalyk, of sterk-riekende, stinkende, bangriekende.*

GRAVEOLENTIA, æ. f. Plin. H. *Zware, quade, sterke, bangoreuk, stank.* In de mond, de oxelen, enz.

Graveolentiam halitus emendare, mulcere, sistere. Plin. H. *Stank van den adem, een stinkenden adem genezen, verdryven.*

GRAVESCO, scis, escĕre. abl. Virg. *Zwaar, beladen worden, onder den last bukken, of buigen.* Van een boom gesproken.

Gravescere. Ovid. *Te zwaar geladen zyn, beginnen te zinken, of zakken.* Van een schip gesproken.

Gravescere. Ter. *Verzwaren, verdubbeld, arger worden, verargeren: aangroeyen, toenemen.* Van een quaal gesproken.

Mala publica in dies gravescunt. Tac. *De algemeene, of Staats rampen, worden van dag tot dag grooter, verzwaren, nemen*

toe;

toe: worden dagelyks gevaarlyker.

Graveſcere. Plin. H. *Vol, of dik met jongen worden.* Sprekende van 't wyfje van een beeſt.

GRĂVĬDĀTŪS, ă, ūm. Terra gravidata ſeminibus. Cicer. *Een land met zaad bezaaid, bezwangerd.*

GRĂVĬDĬTĀS, ātĭs. f. Cic. *Zwangerheid van vrouwen: het vol, of dik gaan met jongen in beeſten: Vrugtbaarheid.* Sprekende van boomen, land, enz.

GRĂVĬDŌ, as. are. Cic. *Zwanger maken, bezwangeren, bevrugten.*

GRĂVĬDŪS, ă, ūm. Plaut. Virg. *Vol, overvloedig, rykelyk.* Sprekende van den Herfſt.

Gravida manus. Plaut. *Een hand vol van iets. Een volle hand.*

Gravida ubera. Cic. *Euyers, of mammen vol van melk.*

Gravida mulier. Cic. *Een zwangere, zwaare, bevrugte vrouw.*

Canis. Ter. *Een teef dik met jongen.*

Gravida eſt è Pamphilo. Ter. *Zy is zwanger, zwaar, of bevrugt by Pamphilus.*

GRĂVĬS, is. m. &. f. vĕ, ĭs. n. Cic. Hor. *Zwaar, zwaarwegende, wigtig, van groot gewigt.* Men zegt *Gravior* en *Graviſſimus.*

Gravis miles. Tac. *Een zwaar gewapend krygsknegt.*

Gravis. Cicer. *Zwaar, laſtig, moeylyk, onverdraeglyk, bedroefd, gevaarlyk.* Sprekende van perſonen, en zaken, te weten, den oorlog, een ziekte, een wonde, enz.

Gravis ætate. Cic. Annis. Hor. *Door ouderdom, of jaren overladen. Zeer oud, ſtok oud, hoog bejaard, of hoog van jaren.*

Morbo. Virg. *Door ziekte bezwaard, verzwakt.*

Vulneribus. Liv. *Met wonden beladen, doorboord, gekorven.*

Vino & ſomno. Liv. *Door wyn en ſlaap bezwaard, dronken en vakerig.*

Graviore verbo aliquem appellare. Cic. *Iemand met harde, of ſcherpe woorden aanſprekin,*

Tempus grave. Cic. *Een zware, rampzalige, bedroefde tyd.*

Decretum grave in aliquem. Cic. *Een zwaar, hard, onregtmatig beſluit, of regts gebod tegen i mand.*

Gravis. Celſ. *Zwaar, gevaarlyk, dik, groſ, ongezond.* Sprekende van lugt, of dampen.

Grave ſupplicium. Cæſ. *Een zware, harde, ſtrenge, wreede ſtraf.*

* Gravis. Cic. *Deftig, ſtatig, ernſthaftig, aanzienlyk, geſtreng, agtbaar.* Van perſonen geſproken.

* Gravis ætate & meritis. Virg. *Aanzienlyk, hoogagt, agtbaar, eerwaardig door ouderdom en verdienſten.*

Frons gravis. Plin. J. *Een ſtreng, ſtuurſchgezigt.*

Gravius erit tuum unum verbum ad eam rem, quàm centum mea. Plaut. *Een woord van u, zal omtrent, of in deze zaak van grooter gewigt, of meerder kragt zyn, dan honderd van my. Gy zult hier in met een woord meer uitwerken, dan ik met honderd.*

Res gravis. Cic. *Een zware, gewigtige, ernſtige, groote, merkelyke zaak.* Cauſa. Cæſ. *Een gewigtige, dringende oorzaak, of rede.*

Natu gravior. Ter. *Ouder, ryper van jaren: meer bedreve, of ervaren.* Sprekende van perſonen.

Imperium gravius. Ter. *Een zwaarder, dat is, ontzaggelyker, aanzienlyker, grooter, ſterker gelied, magt, of ontzag.*

* Gravis teſtis. Cic. *Een gewigtige, aanzienlyke, deftige, onberiſplyk getuige.*

* Gravis. Ovid. Colum. *Zwaar, ſterk, bang, of quaad van reuk: ſtinkend.* Sprekende van reuk, den adem, enz.

Cum ſpiritus gravis eſt. Celſ. *Als de adembalinge bezwaarlyk, of ongemakkelyk is.*

*. Gravis ſonus. Cic. *Een zware, lage ſtem.* Vulgò, *een bas.*

Gravis annona. Plaut. *Diere, ſchaarſe mondkoſt, leef, of lyfteget.*

** Gravis populus. Horat. *Een ontzaggelyk, vreeſelyk, vervaarlyk volk.* Terra. Virg. *Een zwaar, dat is, vet, vrugtbaar land.*

Grave ſeculum. Hor. *Zware, rampzalige, bedroefde eeuw, of tyd.*

GRĂVĬTĀS, ātĭs. f. Cic. Ovid. *Zwaarheid, zwaarte, laſt, gewigt.*

Gravitas capitis. Celſ. *Zwaarhoofdigheid.* Valetudinis. Cic. *Krankheid, ziekte, ongezondheid, quale.* Morbi. Cicer. *Zwaarigheid, het gevaar, 't geweld, de kragt, of hevigheid van de ziekte.* Doloris. Cic. *Zwaarheid, grootheid van ſmart, of pyn.* Cæli. Cic. Tac. *Zwaarheid, dikheid, groſheid van lugt.*

Gravitas oris. Plin. H. *Stank van mond of adem, ſtinkende, bange adem.*

Gravitas audirus, aurium, audiendi. Plin. H. *Bezwaardheid van 't gehoor, hardhoorendheid.*

Gravitatem pectori facere. Celſ. *De borſt of maag bezwaren.*

* Gravitas cantûs. Cic. *Deftigheid, ernſthaftigheid in 't zingen, Een lage ſtem.* Vulgò, *een bas.*

* Gravitas. Cic. *Statigheid, ernſthaftigheid, deftigheid, agtbaarheid, eerwaardigheid, ſtandvaſtigheid, geſtrengheid, aanzien.*

Gravitatem tueri, ſervare, tenere. Cic. *Zyn deftigheid, agtbaarheid, ernſthaftigheid voorſtaan, onderhouden. Statelyk en ernſthaftig zyn.*

Verborum gravitas, ſententiarum. Cicer. *Ernſthaftigheid, deftigheid, ſtatigheid van woorden en ſpreekwyzen.*

Gravitas civitatis. Cæſ. 4. bell. Gall. *Het aanzien, vermogen; de magt of grootheid van een ſtad.*

GRĂVĬTĔR. adv. Virg. Suet. *Zwaarlijk, bezwaarlijk.* Men zegt *Gravius* en *Graviſſimè.*

Graviter prolabi. Suet. Ad terram concidere. Virg. *Zwaarlyk vallen, tegen de aarde ploffen.*

Graviter pellere fores. Ter. *Hard, of ſterk op de deur kloppen, ſlooten, bonzen.*

Graviter ægrotare. Cic. Morbo conflictari. Corn. Nep. *Een zware gevaarlyke ziekte hebben: zeer ziek of krank zyn.*

Graviter iraſci. Ter. *Zeer gram worden, zwaarlyk, of heviglyk in toorn ontſteken.* Increpare. Plin. H. *Zwaarlyk, hevigliyk, bitterlyk, ernſtiglyk beryden, beſtraffen.* Ingemiſcere. Virg. *Zwaarlyk, bitterlyk zugten.*

Graviter navis afflicta. Cæſ. *Een zwaarlyk, of zeer ontredderd, ontramponneerd ſchip.* Door ſtorm of vyand.

Graviter aliquid accipere. Cic. Ferre. Terent. *Iets zeer zwaar, hoog, of qualyk nemen, opvatten.*

Graviter aliquem amare. Plaut. *Iemand uitermaten, geweldig, ſterk beminnen, zeer op iemand verliefd, verſlingerd zyn.*

* Graviter cadere. Cic. *Zwaarlyk vallen,* dat is, *t'onder, of in tegenſpoed vervallen.*

Graviter. Cic. *Statelyk, ernſthaftiglyk, op een deftige, agtbare, ernſthaftige maniere.*

Graviter. Plaut. Ter. Cic. *Hardelyk, ſtrengelyk, ſcherpelyk, ſtrafſelyk.*

GRĂVĬTŪDO, ĭnĭs. f. Vitruv. *Zie* Gravedo, *dat beter is.*

GRĂVĬŪSCŬLŬS, ă, ūm. A. Gell. *Zwaartjes, tamelijk zwaar, of wigtig, tamelyk laag van ſtem.*

GRĂVO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Ovid. *Bezwaren, belaſten, beladen.*

Gravare arborem. Ovid. *Een boom bezwaren, belaſten, beladen.* Van vrugten geſproken.

Hoc cælum gravat caput. Liv. *Deze lugt, dit weder, maakt een zwaar hoofd, verwekt zwaarhoofdigheid.*

Gravare aliquem. Virgil. Horat. *Iemand bezwaren, quellen, moeite, quaad, of ongemak toebrengen, aandoen.*

Gravare dolorem alicujus. Curt. *De pyn in 't hoofd verzwaren, vermeerderen.*

GRĂVŎR, ārĭs, ātŭs ſum, ārī. fetu. Lucret. *Belaſt, bezwaart worden met kinderen.*

* Gravari re aliqua. Cic. *Door iets bezwaart, of belaſt worden, zwarigheid, moeite, hertzeer in iets vinden.*

Gravari aliquid. Virg. Horat. *Iets met ſmart, of wederwaardigheid moeten lyden, dulden, verdragen.* Aſpectum alicujus. Tac. *Iemands wezen, of aangezigt, met wederwaardigheid, of afkeer zien; iemands gezigt niet konnen verdragen.*

In colloquium venire gravabatur. Cæſ. *Hy maakte zwarigheid om in een t'zamenſpraak te komen. Hy wilde geen geſprek toeſtaan.*

Non gravabor litteras dare ad te. Cic. *Ik zal geen zwarigheid maken, om brieven aan u te ſchryven. Ik zal gaarne aan u ſchryven.*

GRĔGĀLĬS, ĭs. m. f. ālĕ, ĭs. n. Varr. *Van de zelve kudden, van den eigen hoop.* Sprekende van beeſten. *Ook van 't zelve gezelſchap.*

* Gregales Clodii. Cic. *De medgezellen, ſpitsbroeders, kameraads van Klodius.*

* Gregalis. Sen. Ph. *Gemeen, ſlegt, gering.*

* Gregalis. Front. *Een gemeen, ſlegt ſoldaat, of krygsknegt.*

GRĔGĀRĬŪS, ă, ūm. Colum. *Van een kudde, tot een kudde be-*

Digitized by Google

behoorende.

* Gregarius miles. Cicer. *Een gemeen, slegt soldaat, of krygsknegt.*

GRĔGĀTĬM. adv. Varr. Cic. Liv. *Met kudden, benden, hoopen.* Van menschen en beesten gesproken.

, GRĔGĀTŬS, ă, ŭm. Stat. *Tot een hoop, kudde, of menigte vergadert, by een gevlogen.* Van gevogelte gesproken.

GRĔMĬŬM, ĭi. n. Ter. Cic. *De schoot, den boezem.*

Gremium terræ. Cic. *Den boezem, het binnenste, of't midden van de aarde.*

Gremium patriæ. Cic. *De schoot, den boezem, het hart van't vaderland.*

Populi in gremio Imperii positi. Cic. *Volkeren in de schoot, het hart, of't binnenste van't gebied wonende.*

GRESSŬS, ă, ŭm. part. à Gradior. Virg. *Gegaan, getreden, gestapt hebbende.*

GRESSŬS, ūs. m. Cic. Virg. Suet. *Gang, trede, schrede, pas, stap.*

Gressus comprimere. Virg. *Zyn treden, of schreden wederhouden, trager gaan.*

Gressum ad limina recipere, domum referre. Virg. *Zig weder na huis begeven.* Domum dirigere. Virg. *Zyn schreden, of gang na huis wenden.*

GREX, ĕgis. m. Varr. Cic. Virg. *Een kudde, of hoop.*

Grex hominum. Ter. *Een hoop, menigte, schare van menschen.* Amicorum. Cic. *Een bende, stoet, gevolg, gezelschap van vrienden.* Comœdorum. Ter. *Een hoop, bende, gezelschap van toneelspelders.*

Me in gregem vestrum recipite. Ter. *Neem my in, of onder uw gezelschap.*

GRINNES, ŭm. m. plur. Tac. *Rhenen*, een Stad in't Stigt van Uytregt.

GRĬPHŬS, ĭ. m. A. Gell. γρῖφος. *Een net, of schepnet: ook een raadzel, of duistere, verwerde rede.*

GRŌMA *of* GRŪMA, æ. f. Enn. Hygin. Gramm. Non. *Het middelste deel van een stad of leger, waar van daan de straaten op wegen getrokken worden, en daar de zalve by een komen.*

GRŌMĀTĬCŬS, ă, ŭm. Hygin. *Landmatig, tot de afteekeninge van wegen, of straten, tot landmetery behoorende.*

GRŌMĀTĬCŬS, ĭ. m. Hygin. *Een afteekenaar van wegen, of straten, een landmeter.*

GRŌSSŬLŬS, ĭ. m. Colum. *Een kleine onrype vyg.*

GRŌSSŬS, ĭ. m. *of* f. Cels. Plin. H. *Een onrype vyg.*

GRŪĬS, ĭs. f. Phæd. *Een kraan. Zie* Grus. *'t welk beter is te gebruiken.*

GRŪMA. V. Groma.

GRŪMŬLŬS, ĭ. m. Plin. H. *Een heuveltje, klomp, of hoop van iets, een bos ajuin of look.*

GRŪMŬS, ĭ. m. Colum. Plin. H. *Een hoop van aarde, of zout.*

* Grumus. Vitruv. *Een heuvel, verhevenheid, of hoogte.* Ook, *een klomp, of klanter.*

† GRŪNDĬO, ĭs, īrĕ. Claud. apud Non. *Knorren, schreeuwen gelijk varkens.*

GRŪNNĬO, ĭs, īvī, ītŭm, īrĕ. Varr. Plin. H. *Knorren, schreeuwen gelijk varkens.*

GRŪNNĪTŬS, ūs. m. Cic. *Het gekner, het geschreeuw van een varken.*

GRŬO, ĭs, ŭī, ĕre. Fest. *Geluid slaan gelijk de kranen.*

GRŪS, ūis. f. Cic. Virg. *Een kraan.* Zeker vogel. Horatius maakt Grus masculin.

* Grus. Vitruv. *Een kraan.* Zeker konsttuig, om groote zwaartens op te winden.

GRYLLŬS, ĭ. m. Plin. H. γρύλλος. *Een krekel, of kriek.* Zeker gekorve dier.

GRYPS, yphis. m. *of* GRYPHŬS, ĭ. m. Virg. Plin. H. γρύψ. *Een Griffioen.* Zeker verdigte vogel.

GUADALŪPĬĂ, æ. f. *Gardeloup.* Een Eiland in't Noord Amerika, een van de Antibes.

GŬBERNĀCŬLŬM, ĭ. n. Cic. *Het roer van een schip.*

* Ad gubernacula Reipublicæ sedere, *of* Gubernaculo assidere, *of* Gubernacula tenere. Cic. *Aan't roer van den staat zitten, het roer van't gemeene best houden, stieren; de saaken regeringe bestieren.*

GŬBERNĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Het roer van een schip, bestieringe van't roer.*

Gubernatio. Cic. *De regeringe, bestieringe, het bewind, het beleid.* Van een staat, van een streek, toeleg, enz.

GŬBERNĀTŌR, ōris. m. Cic. *De schipper, bevelhebber, overste van een schip.*

* Gubernator. Cic. *Een regeerder, stadhouder, bestierder, overste.* Van een staat of wingewest.

* Gubernator equorum. Cicer. *Een stalmeester, opziender over paarden.*

GŬBERNĀTRĪX, īcis. f. Ter. *Bestierster, regeerster, meesteresse.* Sprekende van de Fortuin, een vrouw, enz.

* Eloquentia gubernatrix civitatum. Cic. *De welsprekendheid is de bestierster van steden.*

GŬBERNO, ās, āvī, ātŭm, ātĕ. acc. Cic. *Bestieren, het gebied voeren.* Van een schip.

* Gubernare. Cic. *Een staat regeren, bestieren.*

E terra gubernare. Liv. *Op't land staan, en stieren, dat is, met beleid, krygs- of staatzaken bestieren, zonder in persoon jegenwoordig te zyn.*

Gubernare. Cic. *Een zaak bestieren, beleggen, aanleggen.*

Aliquem consiliis gubernare. Cic. *Iemand door raad bestieren, onderregten.*

GUELDRĬĂ, æ. f. *De stad Gelder, het Hertogdom en 't gewest van Gelderland, Gelder, of Gelre.*

GUERETŬM, ĭ. n. *Gueret*, de Hoofdstad van la Marche in Vrankryk.

GUGERNĪ, ōrŭm. m. plur. Tac. *De Gugerners*, Een volk in Duitschland. *De Sikambrers*, die langs den Ryn boven Keulen woonden.

GUINĔĂ, æ. f. *Guinea.* Een gewest in Afrika.

GUIPŪSCOĂ, æ. f. *Guipuskoa*, Een gewest in Spanje, voortyds aan Navarre behoorende.

GŪLA, æ. f. Cic. Plin. H. *De strot, de keel, de zwelgpyp, waar door de spys en drank in de maag zakt.*

Gulam oblidere digitis. Cic. *Iemand met de vingeren, of de handen de keel of strot toe duwen.* Alicui laqueo frangere. Sallust. *Iemand met een koord den hals breken, verworgen.*

* Gula. Cic. Hor. *Gulzigheid, overdaad in't eten.*

Gulæ irritamenta. Sallust. *Keel- of mond-tergingen: smaakelyke, lekkere, graagheid verwekkende spyzen.*

Quò gula ducit ire, *of* Gulæ parere. Hor. *Zyn gulzigheid, graagheid opvolgen. Zig aan de gulzigheid overgeven.*

Hoc multorum subtiliorem fecit gulam. Colum. *Dit heeft in vele een fyner, netter smaak voorzaakt. Dit heeft velen mog lekkerder, of grooter lekkerbekken gemaakt.*

GŪLŌSĒ. adv. Colum. *Gulzigly, gretigly, als een waat.* Men zegt *gulosius.*

GŪLŌSŬS, ă, ŭm. Sen. Ph. *Gulzig, gretig, slok of zwelgagtig.*

Gulosus lector. Mart. *Een gulzig, haastig, gretig lezer, die zeer veel gelezen heeft.*

† GŪMĬĂ, æ. m. & f. Lucil. *Gulzag, gretig, slok- of zwelgagtig.* Van man of vrouw gesproken. Mamurius leest *Gomæ.*

GŪMMI. n. indeclin. Cels. *of* GŪMMĪS, ĭs. f. Colum. *Gom.* Een klevende vogt van sommige boomen.

GŪMMĪNŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Van Gom gemaakt.*

GŪMMĪTĬO, ōnis. f. Colum. *Wryvinge met gom, vergumminge.*

GŪMMŌSŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Gomryk, overdeksel van Gom, Gom leverende.* Van boomen gesproken.

GŪRDŬS, ĭ. m. Quintil. *Een zot, een nar, een gek, dwaas.* Deze schryver merkt aan, dat dit woord van de Spanjaarden gekomen, en in zyn tyd onder de Romeinen ingevoert wierd.

GŪRGĔS, ĭtis. m. Cic. *Een kolk, of draaykolk, een afgrond, grondeloose poel.*

* Vorago & gurges vitiorum. Cic. *Een kolk, een afgrond, grondeloose pool van ondeugden.* Patrimonii. Cic. *Een afgrond, dat is, verquister, doorbringer, opvreter, en opzuiper van zyn vaderlyke goederen, een slokop.*

GŪRGŪLĬO. V. Curculio. *Een kalander: ook de gorgelpyp.* Var.

GŪRGŬSTĬŬM, ĭi. n. Cic. *Een hut, hoeve of schaapharders huis.*

GŪSTĀTĬO, ōnis. f. Petron. *Proevinge: het eerste gerecht, het eerst opgedischte.*

Gustatio mirifica, valdè laura allata est. Petron. *Het eerste gerecht wierd heerlyk en lekker opgedischt.*

GŪSTĀ-

Digitized by Google

GUSTATORIUM, II. n. Petron. Plin. J. *Een geregt, diſch, ſchootel, of tafelbord.*

GUSTATUS, ă, ūm. Plin. H. *geſmaakt, geproefd.*

GUSTATUS, ūs. m. Cic. *De ſmaak.* Een der vyf zoo genaamde zinnen.

Guſtatus pomorum jucundus eſt. Cic. *De ſmaak van vruchten of oost, is aangenaam, lieffelyk.*

* Stoïcorum iſta magis guſtata, quàm potata delectant. Cic. *Die dingen der Stoïſche wysgeren zyn aangenamer als ze maar pas geproeft worden, dan wanneer ze in de grond onderzogt worden.*

GUSTO, ās, āvī, ātūm, āre. Plaut. acc. Cic. *Smaken, proeven: Een weinig van iets eten of drinken.*

Guſtare. Cic. Hor. *Maaltyd, of het maal houden, eten en drinken.*

Anſerem guſtare ſas non putant. Cæſ. *Zy geloven het niet geoorloft van een gans te proeven of te eten.*

Guſtare. acc. Cic. *Een ligte ſmaak van iets hebben, een wetenſchap maar ter loops onderzoeken.*

Primoribus labris illam Philoſophiam non guſtavit. Cic. *Hy heeft met zyn voorſte lippen die wysbegeerte niet geproeft: hy heeft de minſte kennisſe van die wysbegeerte niet.*

Guſtare præcepta de aliqua ſcientia, *of* alicujus ſcientiæ. Cic. *Een geringe kennisſe van de inzettingen of regelen van een wetenſchap hebben.*

Guſtare ſermonem alicujus. Plaut. *Iemands reden aanhooren, na iemands woorden luiſteren.*

GUSTUS, ūs. m. Cic. *De ſmaak,* een der vyf zinnen.

Guſtus. Cic. *Smakinge, proevinge.*

* Amor guſtu dat dulce, amarum ad ſatietatem uſque oggerit. Plaut. *De liefde geeft maar een ſmaakje van zoetheid, dog overſtelpt overvloedigly k met bitterheid.*

Guſtus. Cic. *Beproevinge, proeve, toets, onderſcheidinge.*

Veræ laudis guſtum non habent. Cic. *Zy hebben geen ſmaak, onderſcheidinge, kennisſe van waaren lof.*

Ad hunc guſtum totum librum tibi repromitto. Plin. J. *Ik belove, verzekere u dat het ganſche boek van dezelve ſmaak, dat is, ſtyle zal zyn.*

Principatus tuus ad guſtum exigitur. Sen. Ph. *Uwe maniere van regeren valt yder een ſmakelyk, dat is, aangenaam, zagtzinnig.*

GUTTA, æ. f. Cic. *Een drup, drop, druppel, of droppel.*

Mihi neque parata eſt gutta certi conſilii, neque adeo argenti. Plaut. *Ik heb geen drop, dat is, het minſte niet van goeden raad, noch geen fluiver gelds. Ik ben ganſch van goeden raad en geld ontbloot.*

Guttæ. Ovid. *De vlakken, vlekken op de vellen van eenige dieren.*

GUTTALUS, I. m. Plin. H. *De Oder,* een rivier in Duitſchland, die Sileſien en Pomeren beſproeid.

GUTTANS. āntis. omn. gen. Plin. H. *Druipende, druppelende, met druppelen vallende.*

GUTTATIM. adv. Plaut. *Met druppelen, al druppelende, druppels of drops gewys.*

GUTTATUS, ă, ūm. Mart. *Met druppelen, of vlakjes gevlakt, geteekend, gezaaid.*

GUTTULA, æ. f. Plaut. *Een dropje, een druppeltje.*

GUTTULUS, I. m. Plaut. *Een kruikje, vaatje, of glaasje, met een zeer naauwe hals.* Zie *Guttus.*

GUTTUM, I. n. Varr. Zie *Guttus.*

GUTTUR, ūris. n. Cic. Plin. H. *De keel, ſtrot, krop, gorgel.*

Plautus en Varro maken dit woord *maſculin,* dog men moet hen niet na volgen.

Guttur alicujus manu frangere. Hor. *Iemand met de handen den hals breken, omdraayen.*

Guttur. Plaut. *De pyp van een blaasbalk, daar de wind door komt.*

GUTTURNIUM, II. n. g. Feſt. *Een lampet.*

GUTTUROSUS, ă, ūm. Ulp. *Een kropperd, groot van krop, keel, of ſtrot.*

† GUTTUS, I. m. Hor. Petron. A. Gell. *Een lampet, een kruik met een zeer enge hals, daar de vogt druppels gewys uit quam, by de Ouden in offerhanden en baden gebruikt. Ook een Olyker.*

GYMNAS, ădis. f. Stat. γυμνας. *Worſtelooffeninge,* by de Ouden.

GYMNASIARCHUS, I. m. Cic. γυμνασιαρχος. *De worſtelmeeſter, opziender of meeſter der worſtelaars.*

GYMNASIUM, I. n. Cic. *Een hooge ſchole.* Dit beteekende eertyds, *een worſtelſchool of perk.*

* Gymnaſium. Cic. Quintil. *Een hooge ſchool, een ſchool, een huis daar men de vryc konſten, en andere wetenſchappen leeraart.*

GYMNASTICUS, ă, ūm. Plaut. *Van de worſteloeffeninge, daar toe behoorende.*

Ars gymnaſtica. Plaut. *De worſtelkonſt.*

GYMNICUS, ă, ūm. Cic. *Van een worſtelaar of de worſtelkonſt, daar toe behoorende.*

Gymnicum certamen, *of* Gymnici ludi. Cic. *Worſtelſtryd, of ſpelen.*

GYMNOSOPHISTÆ, ārūm. m. plur. Cic. Plin. H. *De ſchoolwyzen, de Brachmans, de Wysgeren van Indiën en Æthiopie.* Zy bleven het meeſt van hun leven naakt in de Zon.

GYNÆCEUM, ēi. n. Ter. Cic. γυναικειον. *Een vrouwen vertrek, het vrouwen timmer, een vrouwen huis.*

GYNÆCONITIS, ĭdis. f. Corn. Nep. Vitruv. *Een vrouwen vertrek, het vrouwen timmer, een vrouwen huis.*

GYPSO, ās, āvi, ātum, āre. Tibull. *Met Gips of kalk beſtryken.*

GYPSATUS, ă, ūm. Tibul. Colum. *Met kalk of pleiſter beſtreken, gepleiſterd.*

Gypſata diligenter amphora. Petron. *Een wel geſtopte fles.*

Gypſatiſſimæ manus. Cic. *Zeer blanke, of witte handen.*

GYPSUM, I. n. Vitruv. *Kalk, pleiſter.*

GYRATUS, ă, ūm. Plin. H. *Rond gemaakt of gedraaid, rond.*

GYRGATHUS, I. m. g. Gr. Jun. *Een dolhuis.*

GYRUS, I. m. Ovid. *Rondheid, kring, ronde draay.*

Gyrus. Virg. *De windinge, kronkelinge, omkronkeling van een ſlang.*

* Simili gyro venient aliorum vices. Phæd. *Der anderen beurten zullen dus in 't rond komen.*

Gyrus. Cic. *Een ring, ommekring, kreits, rondte.*

Oratorem in exiguum gyrum compellit. Cic. *Hy bepaalt een redenaar in een naauwen of kleinen kring, of enge palen.*

Homines ſecundis rebus effrenatos, tanquam in gyrum rationis & doctrinæ duci oportet. Cic. *Men moet de menſchen, door voorſpoed buitenſporig geworden, als in een kring of binnen de palen van reden en wysheid weder brengen.*

H

HA

HĀ! interj. corripientis. Plaut. Ter. *Ha! hoe! holla!*

Ha! nimium, Staſime, ſæviter. Plaut. *Holla, houw op Staſimus 't is te ſtraffelyk, te hard* (gehandeld.)

Ha, ha, he! Ter. *Ha, ha, he!*

HĂBENĂ, æ. f. Cels. *Een band, bindſel.*

* Habena. Virg. *Een reep of arm van een ſlinger.*

Habena. Hor. Ulp. *Een band, reep, gareel, een riem, of ſnoer, een gordel.*

HĂBENÆ, ārūm. f. plur. Virg. *De teugel, toom, breidel van een paard.*

* Habenæ. Cic. Virg. *De beſtieringe, regeringe van of 't gezag over een Staat.*

Commodiſſimum eſt quàm laxiſſimas habenas habere amicitiæ, quas vel adducas cùm velis, vel remittas. Cic. *Het is zeer gemakkelyk een zeer vryc vriendſchaps toom te hebben, die men kan inteugelen, of los laten hangen. Het is beſt iemand zoodanig te bemiinen, dat men of de vriendſchap kan aanbouden, of laten varen.*

Irarum effundere habenas. Virg. *De gramſchap of toorn den loſſen of vollen toom geven.*

† HĂBENTIĂ, æ. f. Claud. Quadrig. apud Non. *Rykdom, goederen, middelen, have, eigendom.*

HĂBENŬLĂ, æ. f. Cels. *Een bandje, bindſeltje.*

† Habenula. Cels. *Een tuſſenvellaje, een toomtje.*

HĂBĔO, ēs, hăbŭi, hăbĭtum, hăbērĕ. acc. Cic. *Hebben, houden, bezitten, bewaren.*

Habere aliquid ab aliquo. Cæſ. *Iets van iemand hebben.*

Tu à nobis ſapiens nihil habes, Plaut. *Gy wyze verſtandige man hebt*

Digitized by Google

hebt noch niets van 't onze, of van ons geld.

Hæc res duplicem habet docendi viam. Cic. *Deze zaak heeft tweederley wyze van leeraren: Daar zyn twee manieren om dit te onderwyzen.*

Tibi eum habeas. Suet. *Heb hem voor u, houd hem, bewaar hem, neem hem by u.*

Habe animum bonum. Plaut. *Heb goede moed.* Quietum. Plaut. *Zyt gerust, zyt te vreden.*

Flumen habebat trajicere. Front. *Hy had een vloed over te trekken.*

De ea re tantùm habeo polliceri me, &c. Cic. *Aangaande die zake hebbe ik u te beloven*, dat is, *kan ik u alleenlyk beloven, dat ik, enz.*

De Republicâ nihil habeo ád te scribere, *of*, quod ad te scribam. Cic. Ad te scribendum. Colum. *Aangaande of wegens het gemeene beſt heb ik u niets te ſchryven, te melden.*

Habeo hoc audire, *of* Neceſſe habeo hoc audire. Cic. *Ik hebbe dit te hooren, verſtaan: of ik moet, ik ben verpligt dit te hooren, verſtaan.*

* Habere. Cic. *Weten, verſtaan, bezeffen, bevroeden, begrypen.*

Habeo quid agam. Ter. Cic. *Ik weta, ik verſtaa, begryp wat ik moet doen.*

Illud ſic habeto, illud velim ſic habeas. ſeq. infin. Cic. *Weet dat enz. zyt verzekert, dat enz. ik beloove u, dat enz.*

Habere. Ter. Cic. *Ontfangen, handelen.*

Habere aliquem arctè contentéque. Plaut. *Iemand naauw en kort houden, iemand ſtrengelyk handelen: zeer naauwkeurig op iemands beleid paſſen, waken.*

Habere aliquem delicatum. Ter. Cultu liberali. Liv. *Iemand heerlyk handelen, houden; treffelyk, deftiglyk opvoeden.*

Hoc malè habet virum. Ter. *Dit quelt, bedroeft, deert, ontruſt den man.*

Ejus me impietas malè habet. Plaut. *Zyn godloosheid doet my quaad, verwekt my deze rampen.*

Tuum ut ſeſe habeat ad nuptias perſpicit. Ter. *Hy doorziet, doorgrond, hoe uw gemoed tot het huwelyk genegen is.*

Perparcè ac duriter ſe habere. Ter. *Zeer ſpaarzaamlyk en hardelyk leven.*

Habere ſe bellè. Cic. *Welvaren, in goede gezondheid zyn.* Se graviter. Cic. Se malè. Cæſ. *Zig niet wel bevinden, ziek, ongezond zyn.*

Habere aliquem fratrem. Ter. Pro fratre. Salluſt. Loco fratris. Planc. ad Cic. In loco fratris. Cic. *Iemand als, voor, of in plaats van een broeder houden, agten, beminnen, erkennen, eeren.* Aliquem intimum. Ter. *Iemand als een innerlyke of boezem vriend houden, agten, teederlyk bemminen.* Aliquem rectum ad ingenium bonum. Plaut. *Iemand op den regten weg, of tot goede zeden en manieren brengen.* Aliquem utilem. Plaut. *Iemand gebruiken, iemand tot dienſt hebben.*

Benè habet. Liv. *Het is, of gaat wel.*

Opinione meliùs res tibi habeat tua. Plaut. *Dat uw zake beven uw verwagtinge uitvalle, gelukke.*

Benè habent tibi principia. Ter. *De beginſelen gaan wel: Gy hebt zeer wel begonnen.*

Habet magnum dolorem. ſeq. infin. Cic. *Het baart, veroorzaakt groote ſmart of hartzeer, dat enz.*

Habere iter. Cæſ. *Een reis voor handen hebben, reizen, op reize zyn.* Iter Capuam. Cic. *Na Kapua reizen, gaan.* Iter aliud. Cæſ. *Een anderen weg inſlaan, nemen.*

* Neceſſitate id ſat eſt habendum. Plaut. *Men moet dat noodzakelyk voor genoeg houden, men moet daar noodzakelyk méde te vreden of vergenoegd zyn.*

* Hæc pars urbis aditum habet à terra. Cæſ. *Dit gedeelte van de ſtad heeft een toegang aan de zyde van 't vaſte land.*

* Habere aliquem ad manum. Tac. *Iemand op zyn hand, of t'eenemaal tot zyn dienſt hebben: Iemands neigingen en gemoed ten vollen beſtieren.*

* Habere aliquem venalem. Plaut. *Iemand veil hebben, of verkoopen*, dat is, *beſpotten, uitgekken, uitlegchen.*

* Meam culpam habeto, niſi, &c. Ter. *Wyt het op my, leg de ſchuld op my, beſchuldig my, Indien ik niet, enz.*

Habere. Cic. *Agten, oordeelen.*

Diverſarum partium habebatur. Suet. *Hy wierd van de tegenpartye geagt, gehouden, geoordeelt.*

Habere opinionem juſtitiæ, *of* Haberi juſtus. Cic. *Den naam van regtvaardig hebben; regtvaardig geagt, geoordeelt, gehouden worden.* Habere opinionem invidiæ adverſus aliquem. Liv. *De naam hebben van iemand te benyden.*

Priores partes apud aliquem habere. Ter. *De hoogſte plaats of voorrang in iemands gemoed hebben, beven alle anderen by iemand geagt worden.*

Vos in omni præcipuo honore habuerunt. Liv. *Zy hebben u altyds ten hoogſten geëert, geagt.*

Habere. Cic. Liv. *Denken, gelooven, zig inbeelden.*

Uſque ad noſtram memoriam Romani ſic habuere, &c. ſeq. infin. Cic. *Tot onze geheugeniſſe of tyd toe hebben de Romeinen gelooft, gedagt, dat, enz.*

* Semper eos Galli in armis habebant. Liv. *De Gaulen deden hen altyds de wapenen in de vuiſt houden: Deden hen telkens in 't gewoer of ſlagorder ſtaan.*

Habere aliquem præcipuo honore. Cæſ. Liv. In honorem. Cic. Honorem alicui. Cic. Honorem de aliquo. Tac. *Iemand in zeer groote agtinge houden, hoog agten, eeren: Groote agtinge of aanzien voor iemand hebben.*

Habere. Cic. *Bewonen, zyn verblyf hebben, houden.*

Eam urbem habent Tyrii. Salluſt. *De Tyriërs hebben, beziiten, of bewonen die ſtad.*

Corinthi arcem habent matronæ. Cic. *De vrouwen bewonen, wonen op het kaſteel van Korinthen.*

Qui in Brutiis habent. Cic. *Die in Atruſſo wonen.*

* Primus annus habuit de hac re multùm ſermonis. Cic. *In 't eerſte jaar was'er van die zaak veel redenetinge, wierd'er zeer veel van geſproken.*

* Hoc ille quotidianum habet. Celſ. *Dat heeft hy voor een dagelykſche gewoonte, dat doet hy dagelyks.*

Id negotii habeo in perditis ac deſperatis. Cic. *Die zake houde, agte ik als verloren en hopeloos.*

Mecum rem habe. Plaut. *Handel met my, kom by my om betaling.*

Habe tibi ſervum iſtum centum nummis. Plaut. *Heb, houd, neem die ſlaaf voor honderd rykdaalders.*

Habere. Cic. *Agten, waarderen, ſchatten.*

In levi aliquid habere. Tac. *Iets ligt, weinig, of gering agten.*

Pro non dicto habe. Liv. *Houd het, agt het voor niet gezegd: Neem dat het niet gezegd was.*

Actum *of* Pro facto habeo quod egeris. Cic. *Het gene gy gedaan hebt zal ik voor gedaan, voor vaſt, bondig en van waarden houden.*

Habere ætatem procul à Republicâ. Salluſt. *Een leven leiden afgezonderd van alle Staatsbedieninge.*

Noctem habui plenam timoribus. Cic *Ik heb een nagt vol vreezen gehad, doorgebragt.*

Ille veſtrum meritum habet, non vos illius. Liv. *Hy is aan uwe verdienſten verpligt, maar gylieden niet aan de zynen.*

Habuerunt officia mea in ſecundis, habuerunt in adverſis. Plin. J. *Zy hebben myne goede dienſten g.had, of genoten in hun voor en tegenſpoed.*

Æſtimationem frumenti Magiſtratus habet. Liv. *De Overheid heeft de ſtellinge der pryzen van 't koren.*

* Habere fortunam in conſilio. Liv. *De fortuin tot raadsvrouwe nemen: Na de bewegingen van het geluk handelen, zyn beſluit ſchikken.*

Animo *of* In animo habere aliquid facere. Cic. *Iets voorhebben, van voornemen of gedagten zyn om iets te doen.*

Ea animo habebat, quibus hoſtis per dolum caperetur. Salluſt. *Hy overwoog alles in zyn gemoed, om den vyand door liſt te vangen, in handen te krygen.*

Habet, captus eſt. Ter. *Hy heeft het al weg, hy is gevangen, verſtrikt.* Sprekende van een perſoon door eenige hartstogt vervoerd.

Habeo viros. Plaut. *Ik hebbe de mannen, de quanten vaſt, beet, in't net, of in de knip, ze konnen my niet ontgaan, ontſnappen.*

* Secretò hoc audi, & tecum habeto. Cic. *Aanhoor, verſta dit geheim en houd het by u.*

HĂBĬLIS, is. m. & f. lĕ, is. n. rei alicui, *of* ad rem aliquam. Cic. *Eigen, bequaam, dienſtig, gevoeglyk, goed, geſchikt, tot iets.*

Habilis frumentis terra. Colum. *Een land bequaam, goed, eigen om koren te dragen.*

Ægyptum habiliorem annonæ urbicæ reddidit. Suet. *Hy maakte*

Digitized by Google

maakte Ægypten bequaamer, gelegener om voorraad of koſt na d: ſtad te brengen.

* Habilis. Cic. *Bequaam, gemaakt, geſchikt, geboren:* tot een ampt, enz.

Onus habile. Front. *Een bequame, gevoeglyke, matige laſt.*

Navis velis habilis. Tac. *Een wel bezeild, ſnel ſchip. Een goed zeiler.*

HĂBĬLĬTĀS, ātĭs. f. Cic. *Bequaamheid, behendigheid, geſchiktheid, welvoegendheid, gemak, gelegenheid.*

HĂBĬLĬTĔR. adv. Paul. Juriſc. *Bequamelyk, ligtelyk, gemakkelyk, gevoeglyk.*

HĂBĬTĂBĬLĬS, ĭs. m. & f. ĭle, ĭs. n. Cic. Hor. *Bewoonbaar, bewoond.*

HĂBĬTĀCŬLŪM, ī. n. g. Jun. *Een woonſtede of woonplaats.*

HĂBĬTĀTĬŌ, ōnĭs. f. Cic. *Woninge, woon- of verblyfplaats.*

Accommoda ei de habitatione. Cic. *Geryſt hem met een woon- of verblyfplaats: Neem hem in uw huis.*

Habitatio annua. Suet. Sumtus habitationis annuæ. Cic. *De jaarlykſche huur: De koſten van een jaar huur van een huis.*

HĂBĬTĀTŌR, ōrĭs. m. Cic. *Een bewoner, inwoner.*

HĂBĬTĀTŪS, a, ŭm. Virg. *Bewoond, bevolkt.*

HĂBĬTO, ās, āvī, ātŭm, āre. aliquem locum. Virg. Aliquo loco. Liv. In aliquo loco. Cic. *In een plaats wonen, verblyven, zyn woon- of verblyfplaats hebben. Een plaats bewonen.*

Romæ habitare. Cic. *Te Roome wonen, zyn verblyf hebben.*

Habitare apud aliquem of in domo alicujus. Cic. *By iemand of in iemands huis wonen, zyn woon of verblyfplaats hebben.*

Habitare bene. Corn. Nep. *Wel wonen, een goede woonplaats hebben.* Laxè. Cic. *Ruim of in een groot huis wonen.* Magnificè. Cic. *Treffelyk, heerlyk, in een deftig aanzienlyk huis wonen.*

Ea pars urbis habitatur frequentiſſimè. Cic. *Dat gedeelte van de ſtad is meeſt bewoont, bevolkt, is volkrykſt.*

In horum vultu habitant oculi mei. Cic. *Myne oogen wonen, dat is, zyn geſtadig op hun wezen geveſt. Ik hebbe hun wezen of aangezigt gedurig voor oogen.*

Tecum habita. Perſ. *Gaby u zelven of in uw eigen gemoed, onderzoek u zelven.*

HĂBĬTŪDO, ĭnĭs. f. Ter. *De gedaante, het wezen, de geſtalte van iemand.*

Bona corporis habitudo. Auct. ad Her. *Goede geſtelteuis, of gezondheid des lighaams.*

HĂBĬTŪS, ūs. m. Cic. Colum. *De gedaante, uiterlyke geſteltenis van zaken of perſonen.*

* Habitus. Cic. Colum. *Het aangezigt, de gebaarden, de houding, gelaat, klockte van perſonen.*

Habitus. Sen. Ph. Valer. Max. *Den aart, de natuur, eigenſchap, eigen ſtaat of gelegentheid van iets.*

Fortunæ habitus. Hor. Curt. *De ſtaat, gelegentheid van de Fortuin.*

Habitus. Cic. Celſ. *Geſteltenisſe van 't lighaam.*

Habitus. Cic. Habitus animi. Liv. *Geſteltenis, ſtaat, houding d:s gemoeds.*

Ex præſenti eos potiùs, quàm ex præterito æſtimat habitu. Liv. *Hy oordeelt van hen meer na de tegenwoordige dan na de voorlede of voorgaande gemeentheid.*

Erat autem non admodum ſimplex habitus inter illos. Cic. *Dog daar was geen zeer opregte gemeentheid of goed vertrouwen tuſſchen hun.*

Habitus temporis. Celſ. *Gelegentheid van de tyd.* Locorum. Virg. *Van plaatſen.*

Habitus naturæ. Cic. *Geſteltenis van aart of natuur: De natuur, den aart.*

Habitus. Virg. *Een gewaad, kleed, of dragt: De maniere van kleeden.*

Habitus ſolemnis. Liv. *Een plegtig gewaad, of kleed.* Vulgaris. Curt. *Een gemeen, werk-en dags gewaad of kleed.*

* Habitus. Cic. *Een gewoonte, aanwenſel.*

Suo habitu vitam degere. Phæd. *Volgens zyn gewoonte of ſtaat leven.*

HĂBĬTŪS, a, ŭm. Plaut. *Dat men gehad heeft: Gehouden, bezeten.*

Habita eſt huic fides. Plaut. *Hy heeft geloof gehad: Men heeft hem geloofd, geloof gegeven.*

Habitus in honore. Plin. H. *In eere gehouden, geëerd, hoog geagt.*

Habita ſemper ejus ſoror (eſt.) Ter. *Ze is altyd voor zyn zuſter gehouden, geagt, of aangezien geweeſt.*

Habitus. A. Gell. *Gehandeld, welgehandeld, welvarende.*

Equus habitiſſimus. A. Gell. *Een zeer wel gehandeld, gevoederd, glad en vet paard.*

Equus malè habitus. A. Gell. *Een qualyk gehandeld, gevoederd, mager, ongedaan paard.*

Vir corpulentior atque habitior. Plaut. Ter. *Een zeer lyvig en vet welvarend gezond man: Een gezonde broeder.*

HĀC. adv. Ter. Virg. *Dit heen, hier door, langs dezen weg.*

HĀCTĔNŬS. adv. Cic. Virg. *Tot hier of deze plaats toe.* Spreekende van een boek dat men gelezen, of een rede die men gevoert heeft.

* Hactenus. Cic. *Tot nu of tot dezen tyd toe. Dus verre.*

* Hactenus excanduit ut minaretur. Suet. *Hy wierd dus verre hevig, tot dreigens toe.*

Sed hæc hactenus. Cic. *Dog deze dingen tot nu toe. Dit zy genoeg, ik zal hier niet meer van zeggen.*

HADRĬĂ, æ. m. *Atri*, een ſtad in 't Ryk van Napels.

Hadria. Hor. Mare Hadriaticum. Plin. H. *De Adriatiſche of Middellandſche zee*, ook, *de Golf van Venetien.*

HÆDĬLĔ, ĭs. n. Hor. *Een bokke of geyten ſtal.*

HÆDĬLLŬS, ī. m. Plaut. *Een bok.*

HÆDĪNŬS, a, ŭm. Cic. *Van een bok.*

Pellicula hædina. Cic. *Een bokke vel.*

HÆDŬLŬS, ī. m. Juven. *Een bokje, jonge of kleine bok.*

HÆDŬS, ī. m. Cic. *Een bok.*

Hædus of Hædi. Vitruv. *Het bokgeſtarnte*, een hemels teeken.

HÆMĂCHĀTĒS, æ. m. Plin. H. αἱμαχάτης. *Een Bloed-agaat. Een agaatſteen vol roode aderen.*

HÆMATITES. æ. m. g. Plin. *Een koſtelyke ſteen gelyk bloed, die het bloed ſtelpt, en de roode loop verdryft.*

HÆMATOPUS, odis. m. g. *Een Matheun, een tureluur*; zeker graauwe vogel van grootte als een ſnep, met wat kortor bek.

HÆMŌRRHŎĪS, ĭdĭs. f. Plin. H. Celſ. αἱμορροΐς. *Een zekere ſlang*, welkers bete al het bloed uit het lighaam doet verdroogen.

HÆMŌRRHŎĪDES, ūm. f. plur. Plin. H. *Aanbey.* Zekere gezwelletjes aan den aars, daar ook ſomtyds bloed uit komt.

HÆMŬS, ī. m. Ovid. Plin. H. *Den berg Hamus*, welke Thracie van Myſie ſcheid.

HÆREDĬŌLŪM. *Zie* Herediolum.

HÆREDĬTĀRĬŬS. *Zie* Hereditarius.

HÆREDĬTĀS. *Zie* Hereditas.

HÆRĔO, ēs, hæsī, hæsŭm, hærēre. alicui rei. Virg. In re aliqua. Ter. Liv. *Ergens aanhangen, aankleven, beklyven, hangen.*

Hærere radicibus ſuis. Cic. *Aan de wortelen vaſt houden, beklyven.* Van boomen geſproken.

* Hærere in terga hoſtium. Liv. In tergis hoſtium. Curt. *Den vyand op den rug of agter hem of aan zitten: dig na jagen.*

Vix hærere in equo poterat. Cic. *Hy kon naauwlyks op zyn paard blyven zitten.*

* Metu lingua hæret. Ter. *Myn tong is belemmert door vreeze: Ik kan van vreeze niet ſpreken.*

Populo of Populi in viſceribus ac medullis hærebat. Cic. *Hy bleef in de ingewanden en 't merg van 't volk:* Dat is, *het volk had een zeer groote genegentheid en liefde voor hem: eerde, beminde zyn gedagteniſſe.*

Ut hæream aliqua in parte tamen apud eum. Ter. *Op dat ik nogtans eenigermaten in zyn gunſt, of vriendſchap blyve.*

Hæc hærebant in memoria illius, of Memoria hujus rei in illius mente hærebat. Cic. *Deze dingen bleven hem in de gedagteniſſe geprent: De gedagtenis van deze zaak bleef in zyn gemoed gedrukt.*

Infixus animo hæret dolor. Cic. *De ſmart of het hartzeer blyft in zyn gemoed gehegt, geveſt, geprent.*

Hæreat nobis ſemper illud. Plin. J. *Dat dit ons altoos lyblyve: Datwe dit nooit vergeten.*

In te omnis hæret culpa. Ter. Culpæ crimen tibi of in te hæret. Cic. *Al de ſchuld blyft of is aan uw zyde: Gy zyt alleen aan de miſdaad ſchuldig.*

Poteſtne huic homini hærere peccatum? Cic. *Kan deze miſdaad wel plaats in dezen man hebben?*

Digitized by Google

Criminibus illis hærebant. Tac. *Ze bleven aan die misdaden verdagt, ze konden hun daar van niet zuiveren, regtvaardigen.*

* Hærere. Cic. *Twyffelen, in twyffel of beraad ſtaan, niet weten wat te doen, of zeggen.*

* Valde in ſcribendo hæreo. Cic. *Ik ben zeer bezig met ſchryven.*

Diu jam in urbe hæreo. Plin. J. *Ik heb nu al lang myn verblyf in de ſtad gehad.*

Hærere foribus. Hor. *Voor de deur blyven ſtaan, of wagten.*

In hac cauſa mihi aqua hæret. Cic. *Ik ben verlegen in deze zake: Ik zie niet wat party ik'er in zal kiezen: Ik zie geen uitkomſt in deze zake.*

Hæret pede pes, denſuſque viro vir. Virg. *Ze bleven vegten voet aan voet, digt man tegen man gedrongen.*

Hærere alicui. Virg. *Iemand aanhangen, aankleven, iemands zyde kiezen.* Horatius gebruikt dit woord om te beteekenen: *Iemand aankleven, over al volgen, altyd op zyde zyn, en nooit verlaten.*

HÆRĒS. *Zie* Heres.

HÆRĒSCO, ſcis, ēſcĕrĕ. Lucret. *Ergens aan blyven hangen, aankleven, beklyven.*

HÆRĒSĪS, is. f. Cic. Vitruv. αἵρεσις. *Een gezindheid, of aanhang,* van Wysgeren, enz. andere maken *kettery* van dit woord.

In ea eſt hæreſi, quæ, &c. Cic. *Hy is in die gezindheid, dewelke, enz.*

HÆSĪTĀBŪNDŬS, ă, ūm. Plin. J. *In beraad of twyffel ſtaande, zig beraadende, twyffelende.*

Hæſitabundus, inquit, interrogavi, non ut tibi nocerem. Plin. J. *In beraad of twyffel ſtaande, zeide hy: Ik heb het gevraagt, dog niet om u ſchade te doen.*

HÆSĪTĀNS, āntis. omn. gen. Cic. *Zig beraadende, in beraad of twyffel ſtaande, twyffelende, twyffelmoedig.*

Hæſitans linguâ. Cic. *Een ſtamelende tong.*

Hæſitantibus verbis dicere aliquid. Cic. *Iets met ſtamelende woorden verhalen.*

Hæſitans in majorum inſtitutis. Cic. *Twyffelagtig, niet wel ervaren of bedreven in de inzettingen of wetten zyner voorouderen.*

HÆSĪTĀNTĬA, æ. f. Hæſitantia linguæ. Cic. *Stamelinge, belemmeringe, haperinge van de tonge, hakkelinge.*

HÆSĪTĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Beraadinge, twyffel, twyffelmoedigheid, onzekerheid.*

HÆSĪTĀTŌR, ōris. m. Plin. J. *Die twyffelt, in twyffel of beraad ſtaat.*

Sum & ipſe in edendo hæſitator. Plin. J. *Ik twyffele zelf, ik ſta zelf in beraad of twyffele, aangaande het uitgeven myner werken.*

HÆSĪTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Twyffelen, in grooten twyffel of beraad ſtaan, twyffelmoedig zyn;* wat zyde men zal kiezen.

Hæſitare linguâ. Cic. *Stamelen, ongemakkelyk met moeite de woorden uitſpreken: Een belemmerde tonge hebben, hakkelen.*

Hæſitare. Cic. *Blyven ſteken, gehoel verlegen ſtaan, te kort ſchieten.*

In eodem luto hæſitas. Ter. *Gy ſteekt of blyft nog in 't zelve ſlyk ſteken,* dat is, *in de zelve verlegenheid, in het zelve ongeval.* Sprekende van iemand die geleend geld met opgenome penningen betaalt.

Hæſitare. Plin. J. *In beraad of bedenken ſtaan, tyd van beraad nemen.*

‡ HAGA, *elleen, of* Haga Comitis. *'s Gravenhage in Holland.* De vergaderplaats der algemeene Staten der vereenigde Nederlanden, mitſgaders van de Staten van Holland, enz.

HAGENŌA, æ. f. *Hagenau.* Een ſtad van Duitſchland in 't Neder Elſas.

HĂLANS, āntis. omn. gen. Lucret. Virg. *Uitwaaſſemende, ademende; geur of reuk gevende.*

Halantes floribus horti. Virg. *Tuinen geur van bloemen gevende, vol geurige of welriekende bloemen.*

HĂLCĔDO. *Zie* Alcedo.

HALCYŌN. *Zie* Alcyon.

HĂLĔC, ēcis. n. Hor. *Een ſauſſe of ſap, 't welk de ouden van viſſchen maakten.* Men vind naaulyks 't woord *Halec* om een Haring, of eenig ander viſch te beteekenen.

HĂLĔCŬLA, æ. f. Colum. *Een ſoort van een onbekend viſchje.*

‡ HALĒSA, æ. f. Cic. Dit is een ſtad in Sicilie geweeſt, thans verwoeſt: Cluverius gelooft egter dat het de burgt *Toſa* in Sicilie is.

HĂLĔX, ēcis. f. Plin. H. *Zie* Halec.

HĂLĬÆĒTŬS, i. m. Plin. H. ἁλιαίετος. *Een zee-arend.*

HĂLĬCĂCĂBŬS, i. f. Plin. H. *Krieken over zee, winterkerſſen, jodenkrieken.*

HALIEUTICA, orum. n. g. Plin. H. *Boeken die van de viſſchen beſchryven, handelen.*

HĂLĬTO, ās, āvi, ātum, ārĕ. Enn. *Dikwils ademen, adem halen, of ſchoppen.*

† HĂLĬTĀNS, āntis. omn. gen. *Ademende.* Flammam halitans. Enn. *Vyer uit de mond werpende.*

HĂLĬTŬS, us. m. Plin. H. *Adem, wind, aaſſem, ademhaling.*

Halitum extremum efflare, reddere. Cic. *Den laaſten adem geven, den geeſt geven, ſterven, overlyden.*

Halitus. Virg. Tac. Quintil. *Waaſſem, uitwaaſſeminge, damp,* uit de aarde of 't water.

Halitus Septentrionalis. Colum. *De Noorde wind.*

HĂLLŪCĬNŌR. *Zie* Allucinor.

HĂLMYRĬS, ĭdis. f. Plin. H. *Het meer van onze lieve vrouwe van den Donau.* In Duitſchland.

HĂLO, ās, āvi, ātūm, ārĕ. Lucret. Virg. *Rieken, geur of reuk geven.*

Aræ ſertis recentibus halant. Virg. *De altaren ricken of geven reuk of geur van verſch geplukte bloemen.*

Flores nectar naribus halant. Lucret. *Deze bloemen geven aan de neuſgaten een reuk of geur gelyk Godendrank.*

ĦALOPHĀNTĀ, æ. m. Plaut. *Een bedrieger, opligter.* Sommige lezen *Alaphanta: Een groote leugenaar, een ſnoode bedrieger.*

HĂLŌS, of HĂLŌ f. g. Gr. Sen. *Een kring om de maan of ſtarren.*

HĂLŌSĪS, is. f. Petron. Suet. ἅλωσις. *Inneminge, plondering van een ſtad.*

HĂLTĔR, ēris. m. Mart. ἅλτης. *Een klomp loods, een ſtuk van een ſteen,* dat koorde of andere danſers in yder hand hielden om een tegenwigt te maken.

HĂMĂ, æ. f. Cat. Juven. ἅμη. *Een brand-emmer,* van bepikte teer gemaakt. Andere vertalen het, *een vyerhaak.*

HĂMĂTĪLĬS, is. m. & f. ĭle, is. n. Hamatilis piſcatus. Plaut. *Van de viſch-haak of hoek, dat men met een hoek vangt. Een viſch die men met den hoek of haak vangt.*

HĂMĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Gevangeld, gehoekt, gehaakt, met een hoek, angel of haak gewapend of voorzien.*

Hamata corpora. Cic. *Hoeks of haaks gewys gemaakte lighamen.*

* Hamata munera. Plin. J. *Gehaakte ſchenkaadjes, geſchenken uit inzigt van grooter vereerd:* of gelyk wy zeggen, *uitgeworpe Spieringen om Kalbeliaanwent te vangen.*

HAMAXA, æ. f. g. Gr. *De wagen, een geſternte zoo genaamd.*

HĂMBŪRGŪM, i. n. *Hamburg,* een vrye ſtad van Duitſchland in Neder Saxen.

HĂMĬŌTĂ, æ. m. Plaut. *Een viſſcher met den angel, den hoek, of de angle roede.*

HĂMMOCHRYSŬS. *Zie* Ammochryſus.

HĂMMŌNĬĂCŪM. *Zie* Ammoniacum.

HĂMMŌNĬTRŪM. *Zie* Ammonitrum.

HĂMO, ās, āvi, ātūm, ārĕ. Petron. *Met den angel, den haak, of den hoek vangen, of pogen te vangen.* Petronius gebruikt dit woord niet dan in de oneigentlyke zin.

HĂMŪLĂ, æ. f. Colum. *Een kleine brand of water emmer.*

HĂMŪLŪS, i. m. Cel. *Een viſch hoekje, of haakje, een angeltje.*

HĂMŪS, i. m. Cæſ. Virg. *Een hoek, haak.*

Lorica conſerta hamis. Virg. *Een lyfrok met maliën, een gemaalde krygsrok.*

Hamus. Cic. Ovid. *Een viſshoek, haak, of angel.*

Piſces hamo capere. Cic. Piſcari. Plaut. *Viſſchen met den hoek, haak, angel, of angelroede vangen.*

Hamus ferreus. Colum. *Een yzere hoek of haak, een yzere kam,* om hennip te zuiveren of hekelen.

HĂNNONĬĂ, æ. f. *Henegouwen.* Een geweſt in de Spaanſche Nederlanden.

HANNOVERA, æ. f. *Hannover.* Een ſtad van 't Hartogdom Brunſ-

Digitized by Google

Brunſwyk in Duitſchland.

‡ HANSEÄTICÆ urbes. *De Hanſeatiſche Steden.* Deze zyn meeſt Hoogduitſche Zee ſteden, die over zes honderd jaren een onderling verbond gemaakt hebben, om den anderen tegen zee roovers te beſchermen: ze zyn in vier geweſten verdeelt, te weten die van Lubek, Keulen, Brunswyk, en Dantzik. Sommige meenen dat deze ſteden dus genoemt zyn van 't woord *Hanſa*, in 't Hoogduitſch vrydom of voorregt beteekenende.

HĂPHE, ēs. f. Sen. Ph. *ἁφή. Stoffe* daar de worſtelaars mede beſtrooit wierden, na datze met olye beſtreken waren.

HAPHNIĂ, æ. f. *Koppenhage*, de hoofdſtad van Denemarken, daar de Koningen gewonelyk hun Hof houden.

HĂPSŪS, ī. m. Celſ. *ἅψος. Een vlok wol in oly gedoopt*, welke men op wonden leyde. Of gelyk Voſſius wil, *een wolle band*, die men om wonden deed.

HĂRĂ, æ. f. Plaut. Cic. *Een varkens kot.*

Hara. Varr. Colum. *Een ganzе kot.*

HĂRIŎLĂ, æ. f. Plaut. *Een voorzegſter, wichelaerſſe.*

HĂRIŎLĂTIO, ōnis. f. Cic. *Voor- of waarzegginge, wichchelary.*

HĂRIŎLŎR, āris, ātus ſum, āri. acc. Ter. *Voor- of waarzeggen, wichchelen.*

Sed ego hæc hariolor. Ter. *Dog ik voorzegge dezе dingen, of beeld my dezе dingen in.*

HĂRIŎLUS, ī. Ter. Cic. *Een waarzegger, wichchelaar.*

HĂRLEMŪM, ī. n. *Haarlem*, een ſtad in Holland.

HĂRMŎGE, ēs. f. Plin. H. *ἁρμογή. Menginge van verſcheide verwen.*

HĂRMŎNIĂ, æ. f. Cic. *ἁρμονία. Eenſtemmig gezang of ſpeel, overeenkomſt, zoetluidentheid, of maatgezang van verſcheide ſtemmen, of ſpeeltuigen.*

Ad harmoniam canere. Cic. *Op de maat zingen.*

Harmonia eſt modulatio vocis ab arte concepta. Vitruv. *De maat-zang is een leidinge of zoet gelуid door konſt gevat.*

Harmonia corporis. Lucret. *De welgeſchiktheid, welgemaaktheid, of juiſte geſtalte van 't lighaam.*

HĂRMŎNICE, ēs. f. Vitruv. *ἁρμονικὴ. De zangkunde op de maat.*

HĂRMŎNICŬS, ă, ūm. *ἁρμονικός. Eenſtemmig.* Harmonica ratio. Plin. H. *d'Eenſtemmige*, dat is, *overeenkomſtige evenbedeeling.*

HĂRPĂGE, ēs. f. Siſen. apud Non. *ἁρπάγη. Een haak, een yzere haak.* Dit woord word niet gebruikt.

HĂRPĂGO, ōnis. m. Cæſ. *En haak, hoek, een dregge, een harpoen.*

HĂRPĂGO, ās, āvī, ātūm, āre. acc. Plaut. *Haken, met een haak of kraauwel nahalen, met een hauk, hoek of dregge wegtrekken of nemen, ſtelen.*

HĂRPĂSTŪM, ī. n. Mart. *ἁρπαστόν. Een bal om mede te ſpelen, en den anderen te ontnemen.*

HĂRPE, ēs. f. Ovid. *ἅρπη. Een ſabel, hoswer.*

HĂRPYIĂ, æ. f. Virg. *ἁρπυία. Een harpye*, verzierde roofvogel.

‡ HĂRPŎCRĂTĒS, æ. m. *Harpokrates.* Zeker beeld met den vinger op den mond, 't welk de Ægyptenaren onder den naam van de God van de ſtilzwygentheid eerden: daar is ook een Wyſgeer van deze naam geweeſt, die de wysheid deed beſtaan in het weten te zwygen.

Reddidit harpocratem. Catul. *Hy heeft hem zoo ſtom als een beeld gemaakt.*

HARUDĒS, ūm. m. plur. Cæſ. *De Haruders*, een volk van oud Duitſchland.

HĂRŬSPEX, ĭcis. m. Cic. *Een offerwichchelaar, een voor- of waarzegger*, die uit het zien van de ingewanden van beeſten, toekomende dingen voorzegt, en wonderteekenen verklaart.

HĂRŬSPĬCĂ, æ. f. Plaut. *Een offerwich.helareſſe, een voor- of waarzegſter.*

HĂRŬSPĬCĪNĂ, æ. f. Cic. *Offerwichchelen, konſt of wetenſchap om voor- of waar te zeggen*, door't zien van de ingewanden der geofferde beeſten.

HĂRŬSPĬCĪNŬS, ă, ūm. Cic. *Van het voor- of waarzeggen handelende, daar van of toe behoorende.*

HĂRŬSPĬCĪŪM, ĭī. n. Catul. *Zie* Haruſpicina.

HĀSPAHAMŪM, ī. n. *Iſpahan in Aſie*, de hoofdſtad van Perſie, daar de groote Sophi zyn hof houd.

HĀSSIĂ, æ. f. *Het land van Heſſen.* Een landgraafſchap in Duitſchland.

HĂSTĂ, æ. f. Cic. *Een piek of ſpies.*

Haſtam protendere. Tac. *De piek of ſpies vellen.* Torquere *of* Vibrare. Cic. *De ſpies werpen.* Colligere. Tac. *De ſpies, of piek te rug halen.*

* Abjecit haſtas. Cic. *Hy heeft de picken weg geworpen:* dat is, *hy heeft de party verlaten, of hopeloos geoordeelt:* want als men het geweer nederwerpt wanhoopt men van de overwinninge.

‡ Haſta. Cic. *Een openbare verkoopinge door den uitroeper.* Om dat de Romeinen een piek in d'aarde ſtaken, daar zulk een verkoopinge geſchiede.

Subire ſub haſta. Plaut *In 't openbaar van den uitroeper verkogt worden.*

Haſta Pompeji. Cic. *Openbare verkoopinge van Pompejus goederen door den uitroeper: De goederen van Pompejus door den uitroeper verkogt.*

Haſtâ poſitâ bona alicujus vendere. Cic. *Iemands goederen door den uitroeper verkoopen.*

Submoveri ab haſta. Liv. *Uit een openbare verkoopinge gejaagt worden, verboden worden geld te bieden.*

HĂSTĂTŬS, ī. m. Cic. *Een piekenier, een piek- of ſpies drager.*

HASTĀTŬS, ă, ūm. Tac. *Met picken of ſpiesſen gewapend, vol picken of ſpiſſen.*

Prima acies erat haſtata. Tac. *De voorhoede was met picken, of ſpieſſengewapent.*

HĂSTĬI, ōrum. m. plur. Plin. H. *De Haſters*, een volk in Baſſee in 't land van Artois.

HĂSTĬLĔ, is. n. Cic. *De ſteng, de ſtok, 't hout van een piek of ſpies.*

* Haſtile. Virg. Ovid. *Een piek, ſpies, hellebaard of werpſchigt.*

HĂSTŬLĂ, æ. f. Sen. Ph. *Een piekje, ſpiesje, of werpſchigtje.*

HĂSTŬLĂ rēgĭa, æ. f. Plin. H. *Affodille*, zeker kruid, het yzer van een piek gelykende.

HAŬ, interj. Ter. *Holla! hou! zoet! of zyt man!*

Hau, hau, mi homo, ſanuſne es? Ter. *Holla, hou! zaft man! zytgy wel wys, of by uw zinnen?*

HAŬD. adv. Cic. *Neen, geenzins.*

Haud ſanè *of* Haud quaquam id eſt difficile Craſſo. Cic. *Dat is voorwaar niet, of geenzins moeylyk of zwaar voor Craſſus.*

Haud erat ſanè quòd quiſquam requireret, &c. Cic. *Het was zeker de moeite niet waard, dat iemand zonde zoeken, enz.*

Vir ſapientiſſimus, atque haud ſcio an omnium præſtantiſſimus. Cic. *Een zeer wys man, en ik weete niet of hy mogelyk de voortreffelykſte van allen is.*

Vir haud paulo melior, quàm, &c. Cic. *Een man voorwaar niet weinig, of ontzaglyk beter dan, enz.*

HAŬRIO, īs, hāuſī, hāuſtŭm, haurīre. aliquid ex *of* de *of* ab aliquo loco. Cic. *Ergens of uit een plaats iets putten, ſchepppen, tappen, trekken*, gelyk als water uit een bron of put.

** Haurire. acc. Cic. Liv. *Uit, af, of opdrinken.*

Haurire poculum vini. Liv. *Een glas of beker wyn uit, af, of opdrinken.* Cibos. Colum. *De ſpys nederſlikken, ſlokken of zwelgen zonder kaauwen.* Cervos ſolidos. Plin. H. *Gehеele harten inzwelgen, opvreten, eten, verſlinden.*

* Incendium urbem hauſit. Liv. *Den brand heeft de ſtad verſlonden.*

Flamma *of* Ignis multos hauſit. Liv. Petron. *De vlam heeft'er veler verſlonden, vernielt.*

* Haurire calamitatem, dolorem, &c Cic. *Een ramp of ongeval, hartzeer of ſmart, enz. gevoelen, lyden, uit of doorſtaan.*

* Haurire legem à natura. Cic. *Een wet uit of van de nature putten, nemen.* Sumtum ex ærario. Cic. *Onkoſtgelden uit des ſtads of ſtaats ſchatkiſt nemen.*

* Quò affluentiùs voluptates haurit, eò, &c. Cic. *Hoe hy de wellуſten overvloediger geniet, dies te meer, enz.*

* Haurire aliquid animo. Virg. *Iets in zyn gemoed begrypen, bevroeden, bezeffen, vatten, drukken.* Auribus. Virg. *Iets aandagtiglyk hooren.* Oculis. Virg. *Iets zien, aanſchouwen, bekyken.*

** Latus hauſit. Virg. *Hy ſtak, of wondde hem in de zyde.* Hy voegt'er nu en dan *enſe* of *ferro* by.

HAUSTOR, ōris. m. g. Lucret. *En putter, tapper, ſchepper van water, enz.*

Digitized by Google

HAUSTRUM, i. n. Lucret. *En water emmer* aan een rad vaſt gemaakt om water te putten.

HAUSTUS, a, um. Cic. *Geput, getapt, geſchept.*
Hauſta è fonte aqua. Cic. *Water uit een bron geſch pt.*
Hauſtus mari. Liv. *Verſlonden, verzwolgen door- of verdronken in de zee.* Igni. Liv. *Door het vyer verſlonden, verniel.*
* Hauſtus ab *of* ex aliquo loco. Cic. *Uit een plaats getrokken, geraakt,* van de ziel of verſtand geſproken.

HAUSTUS, us. m. Hauſtus aquæ. Cic. *Putting, tappinge, ſchepping van water.*
Aqua hauſtûs profundi. Colum. *Water van een diepe puttinge, das men diep putten moet.*
Exiguis hauſtibus bibere. Ovid. *Met kleine teugen drinken.*
* Hauſtus Divini Numinis. Valer. Max. *Aanblaazinge, ingevinge van een Godheid.*
Hauſtus. Virg. *Een trek, een deel, trekje, deeltje, zweemſel.* Dus hielden de oude Wyſgeren ſtaande, dat de ziel een uitvloeyinge van de Godheid was.
Haud quaquam. adv. Gloſſ. *Geenſins, in geenen deelen, in geen manieren.*

HEBDOMADA, æ. f. Varr. apud A. Gell. *Een week.* Dit is d'eenigſte plaats en ſchryver daar ik dit woord vind.
Duodecim annorum hebdomadam ingreſſus eſt. Varr. apud A. Gell. *Hy is in zyn vier en tagtigſte jaar getreden.* Men moet deze maniere van ſpreken in't Latyn niet na volgen.

HEBDOMAS, adis. f. Varr. Cic. ἑβδομάς. *Een week, een tyd van zeven dagen.*

HEBENUS. *Zie* Ebenus.

HEBEO, es, ere. Liv. *Loom, ſtram, vadzig, oud en koud,* ook, *bot, ſtomp, of plomp worden.*

HEBES, etis. omn. gen. Plaut. Cic. *Plomp, bot, ſtomp, zonder ſnede of punt.* Van een zwaard of hoorn geſproken. Men zegt *Hebetior.*
** Hebes caro. Celſ. *Doof, dood, of ongevoelig vleeſ.* Corpus. Celſ. *Een zwaar, groſ, vadzig, log, plomp lighaam.*
* Hebes gûſtu vinum. Colum. *Wyn van een doove, logge, zwaare, vadzige ſmaak.*
* Hebes. Cic. *Zot, plomp, bot, onwetend.*
* Hebes linguâ. Salluſt. *Loom of traag van tong of taal.*
* Exercitus hebes. Salluſt. *Een ongeoeffend leger.*
* Hebes dolor. Cic. *Een kleine, doove, byna ongevoelige ſmert.*
Aures heberiores habere. Cic. *Zeer dooſagtige, zwaar hoorende ooren hebben.*
Hebes ictus. Mart. *Een kragteloozе, doffe, zwakke ſlag.*
Hebes acies oculorum. Cic. Hebes oculus. Plin. H. *Een zwak, kragteloos, blindagtig gezigt of oog.*
* Hebes. Cic. *Ongevoelig, hardhartig, zonder gevoelen of medelyden.* Sprekende van perſonen.

HEBESCO, scis, escere. Cic. *Loom, traag, bot, plomp, en lomp worden.* Van't verſtand geſproken.
Virtus hebeſcere cœpit. Salluſt. *De deugd begint te verſlappen, quyn.n, verzwakk n, haar glans te verlieſen.*
Hebeſcunt ſydera. Tac. *De ſtarren worden bleek, verlieſen haar glans.*

HEBETATIO, onis. f. Plin. H. *Verdooving, uitdooving, verblinding van't gezigt.*

HEBETATRIX, icis. f. Umbra terræ Lunæ hebetatrix. Plin. H. *Verdooſter, de maan verduiſterende, ſchaduwe van de aarde.*

HEBETO, as, avi, atum, are. acc. Liv. *Bot, plomp, ſtomp, punt- of ſnedeloos mak n.* Van een mes, zwaard, enz. geſproken.
** Hebetare ſydera. Tac. *De ſtarren verduiſteren, haar glans benemen.*
* Hebetare viſus. Virg. *Het gezigt verzwakken, verminderen.*
* Hebetare ſpeculorum fulgorem. Plin. H. *Deglans van ſpiegelen verdooven, benemen, verminderen.*
* Hebetare aures. Celſ. *De ooren verdooven, dooſmaken.*
Ignavia corpus hebetat. Celſ. *De traagheid maakt het lighaam loom, vadzig.*

HEBRÆUS, a, um. Stat. *Hebreeuſch, Joodſch, een Hebreër, of Hebreeuw.*
*** Hebræus odor. Stat. *Reuk van balſem.* Om dat de beſte balſem uit Judea quam.

HEBRUS, i. m. Virg. Plin. H. *De Maritza,* een zeer ſnelle vloed in Thracie.

HECATOMBE, es. f. Juven. ἑκατόμβη. *Een offerhande van 100 beeſten van eene ſoort,* dog volgens de oorſpronk van het Griekſche woord, eigentlyk van Oſſen.

HECTA, æ. f. g. Jun. *Een bladder of holle uitpuilinge in't brood.*

HECTICA febris. Jun. *Een quynende, uitterende koorts.*

HEDERA, æ. f. Virg. Plin. H. *Veil, klim, klem, klimop: Eerdveile.* Zeker kruid.
Hederæ viſtricis ferre præmia. Hor. *Een eerdveile-krans tot een prys krygen.* De ouden plagten den gene die iets beſt deed, met een eerdveile krans te kroonen.

HEDERACEUS, a, um. Catul. Colum. *Van veil, klimop, of eerdveile.*
Hederaceus. Plin. H. *Veil, klimop, of eerdveile gelykende.*

HEDERIGER, a, um. Catul. *Veil, klimop, of eerdveile dragende.*

HEDEROSUS, a, um. Propert. *Vol veil, klimop, of eerdveile: Daar veel veil enz. groeit.*

HEDUI, orum. m. plur. Cæſ. *Het volk van Autun, Autunners.*

HEDUA, æ. f. *Autun,* een ſtad van Bourgogne.

HEDYOSMUM, i. n. Plin. H. *Munt, riekende munte,* zeker welriekend kruid, volgens den oorſpronk van't woord ἡδύοσμον.

HEDYPNOIS, idis. f. g. Gr. *Geele Sikoreye kruid.*

HEI. interj. Ter. *Helaas! eilaas! ach! och!*
Hei mihi! Plaut. Cic. Virg. *Ach of och my! Helaas!* Maniere van klagen.

HEIDELBERGA, æ. f. *Heidelberg,* de hoofdſtad van't Keurvorſtendom van de Palts, in Duitſchland.

HELCIARIUS, ii. m. Mart. *Die een vaartuig met een lyn of koorde voort trekt.*

HELCIUM, ii. n. g. Apul. *Een gareel daar de paarden aan trekken.*

HELCYSMA, atis. n. g. Gr. *Schuim van Silver.*

HELENIUM, ii. n. Plin. H. ἑλένιον. *Alantswortel.*

HELEUTERI, orum. m. plur. Cæſ. *De Albigenſen,* een volk van't Celtiſch Gaulen.

HELICE, es. f. Cic. Ovid. ἑλίκη. *De Groote Beer,* een geſtarnte by de Noord pool, of't aſpunt.

HELICON, onis. m. Virg. *Helikon,* een berg van Grickenland in Beötie.

HELICONIUS, a, um. *Van den berg Helikon, daar op woonende.*

HELIOCAMINUS, i. m. Plin. J. Ulp. *Een Zon-oven, Zongewelf. Een gewelfde tegen de zon ſtaande plaats,* om aldaar hitte te bewaren.

HELIOTROPIUM, ii. n. Plin. H. ἡλιοτρόπιον. *De zonnebloem.* Om dat die zig, volgens't Griekſch, na de zon keert.

HELIX, icis. f. Plin. H. ἕλιξ. *Zeker veil, klimop of eerdveile met kleine bladeren.*

HELLEBORUS, a, um. Plaut. *Zot, dwaas, gek, uitzinnig:* Die men nieskruid behoort te geven. Anderen zeggen, die te veel nieskruid genomen heeft.

HELLEBORUM, i. n. Plaut. Catul. ἑλλέβορον. *Nieskruid.*

HELLEBORUS, i. m. Virg. Colum. *Nieskruid, een zuiverend kruid.* Horatius neemt het voor vergif:
Helleborum hiſce hominibus opus eſt. Plaut. *Deze menſchen hebben nieskruid van nooden, zyn dwaas, zot.* Om dat nieskruid de zotheid helpt, zoo men't mag gelooven.

HELLESPONTUS, i. m. Cic. *Den Helleſpont,* een engte of ſtraat van de zee, dewelke Aſie van Europe verdeelt, en van Gallipoli tot aan den Archipelagus ſtrekt, thans de ſtraat van Gallipoli of engte van St. Joris genoemd.

HELLESPONTIACUS, a, um. Perron. *Van den Helleſpont.*

HELLESPONTIUS, a, um. Cic. *Van den Helleſpont.*

HELLUATIO, onis. f. Cic. *Braſſerye, gulzigheid, ſtempinge, dronkenſchap.*

HELLUCUS, i. m. g. Tertul. *Zieke of hoosdpyn van zuipen en vreten: Een kelder koortsje.*

HELLUELLÆ, arum. f. g. Cic. *Kleine moeskruiden.*

HELLUO, onis. m. Ter. Cic. *Een braſſer, ſlemper, een gulzig menſch, een vraat, een ſlokop.*
* Helluo librorum. Cic. *Een opeter van boeken,* dat is, *een yverig, gretig, naarſtig leezer.* Patriæ. Cic. *Een verſlinder, verdelger, uitzuiper, opvreter van't vaderland.*

HEL-

Digitized by Google

HĔLLŬŌR, ārīs, ātūs sūm, ārī. Cic. Catul. *Braſſen, opſlokken, zwelgen, vreten, verſlinden.*

* Helluari. Cic. Catul. *Braſſen, gulzig eten en drinken, onmatig vreten en zuipen.*

Cum Græcis in orcheſtra helluatur. Cic. *Hy vreet en zuipt, hy braſt in de danſchoolen met de Gricken. Hy vult zyn baſt met de Gricken in de danſchoolen.*

Helluari ſanguinem Reipublicæ. Cic. *Het bloed van den ſtaat uitzuipen*, dat is, *de middelen of inkomſten van dien uitputten.*

HĔLVĔLLĂ, æ. f. Cic. *Een kooltje, of kleine kool.*

HĔLVĔŎLŬS of HĔLVŎLŬS, ă, ūm. Catul. Colum. *Roodegtig, vaal, bleek rood.* Sprekende van wyn.

HĔLVĒTĬĂ, æ. f. *Zwitſerland.*

HĔLVĒTĬĪ, ōrūm. m. plur. Cæſ. *De Zwitſers.* Een vry volk van Duitſchland.

HĔLVĬĪ, ōrūm. m. plur. Cæſ. *De Helvïers*, een oud volk van 't Narbonneeſch Gaulen, thans die van Vivarés.

HĔLVŬS, ă, ūm. Color helvus. Varr. *Bleek rood, roodagtig, tuſſchen rood en wit.* Sprekende van een os.

HĔLXĪNE, ēs. f. Plin. H. ἑλξίνη. *Bilzenkruid, glaskruid, klokbloem, klokkruid.* Meyer.

HĒM. interj. Plaut. Ter. *Hem.* Maniere van iemand zagtjes en gemeenzaamlyk te roepen.

Hem, quid eſt: Ter. *Hem, wat is het? wat is'er te doen, of gaande?*

Hem, quid iſtud eſt? Plaut. *Hem, wat is dat? Wat wil dat beduiden?*

Hem aſtutia. Ter. *Zie daar myn liſt, loosheid, of ſchrandere ſtreek.*

Hem tibi hominem. Plaut. *Zie daar is de man zelf*, daar van geſproken is.

HĔMĔRĪS, ĭdis. f. Plin. H. ἡμερίς. *Een ſoort van eike boom*, die eikels en galnoten draagt.

HĔMĔRODRŌMŬS, ī. m. Liv. ἡμεροδρόμος. *Een poſtlooper, een looper.* Dit woord beteekent eigentlyk een looper die groote dagreizen aflegt.

HĔMĬCRANĬA, æ. f. g. Gr. *Hoofdzweer aan d'eene zyde.*

HĔMĬCYCLŪM, ī. n. Vitruv. l. 9. c. 8. ἡμίκυκλον. *Een halve kring, rondte, of ommetrek.*

HĔMĬCYCLŬS, ī. m. Cic. ἡμίκυκλος. *Een half kringsgewys gemaakte ſtoel.*

HĔMĬCYCLŬS, ă, ūm. Vitruv. ἡμίκυκλος. *Half-rond, half rond getrokken of gemaakt.*

Tribunal hemicycli ſchematis. Vitruv. *Een regteſtoel, een vierſchaar half rond gemaakt, van een half ronden ommetrek.*

HĔMĬCYLĬNDRŬS, ī. m. Vitruv. ἡμικύλινδρος. *Een van boven tot beneden door 't midden gezaagde pilaar.*

HĔMĪNĂ, æ. f. Cell. Plin. H. *Een half pint, een kanne of halve ſtoop.*

HĔMĪNĂRĬŬS, ă, ūm. Quintil. *Van een half pint, een half pint houdende: Van een kanne of halve ſtoop, of 't zelve houdende.*

HĔMĬŎLĬŌS numerus, ī. m. A. Gell. ἡμιόλιος. *Een getal, 't welk in zig een even getal en de helft van dien begrypt.* Gelyk drie twee en een begrypt, en negen zes en drye.

HĔMĬŎLĬŎN, ĭī. n. Plin. H. *Steenvarenkruid, hartstongekruid.*

HEMEROCALLIS, idis. f. g. Gr. *Lelitjes van Kalvarien.*

HĔMĬSPHÆRĬŬM, ī. n. Hygin. ἡμισφαίριον. *Een halve kloot, kring, of rondte.*

Hemiſphærium. Vitruv. *Een halve boog, een half gewelf.*

HEMISTICHIUM, ii. n. g. Gr. *een half vaars.*

HĔMĬTŎNĬŬM, ĭī. n. Vitruv. ἡμιτόνιον. *Een halve toon.* Een woord in de zang en ſpeelkunde.

HĔMĬTRĬTÆŌS, ī. f. Mart. ἡμιτριταῖος. *De half derdendaagſche koorts.* Celſus noemt die, *Semitertiana Febris:* De dubbele derdendaagſche koorts.

HĔMĬTRĬTÆŪS, ī. m. Mart. l. 4. Ep. 81. ἡμιτριταῖος. *Met de half derdendaagſche, of dubbele derdendaagſche koorts gequeld.*

HĔNDĔCĂSYLLĂBĬCŪS, ă, ūm. *Van elf letter greepen.* Opus hendecaſyllabicum. Quintil. ἑνδεκασυλλαβικός. *Een werk gemaakt van vaarzen van elf letter greepen.*

HĔNDĔCĂSYLLĂBŬS, ī. m. Catul. Plin. J. ἑνδεκασύλλαβος. *Een vaars van elf letter greepen.*

HĔNĬŎCHŬS, ī. f. Plin. H. ἡνίοχος. *De wagenman, de voerman.* Een geſtarnte.

HĔPĂR, ătis. n. ἧπαρ. *De lever.* Dit woord is zuiver Grieksch.

HĔPĂTĂRĬŬS, ă, ūm. Plaut. *Van de lever, tot de levr behoorende.*

Morbus hepatarius. Plaut. *De lever ziekte, lever zugt.*

HĔPĂTĬCĂ, æ. f. g. Gr. *Lever kruid.*

HĔPĂTĬCŬS, ī. m. Plin. H. ἡπατικός. *Lever ziek, lever zugtig.*

HEPIOLUS, i. m. g. Gr. *Een motte, of kleermotte.*

HĔPTĂGŌNŬS, ă, ūm. Hygin. Grammat. ἑπτάγωνος. *Zeven hoekig, dat zeven hoeken heeft.*

HĔPTĒRĒS, ĭs. f. Liv. ἑπτήρης. *Een galey met zeven roeybanken.*

HĔRĂ, æ. f. Ter. *De vrouwe, meeſteresſe, baasinne, heerinne, van 't huis of huisgezin.*

‡ HĔRĂCLĂĂ, æ. f. Plin. H. ἡρακλέα. *Heraklea.* Men telt tot vyfentwintig ſteden van dezen naam; de vermaardſte zyn die van Myſië, van Karië in klein Aſië, van Tartarië, aan den voet van 't Kaſpiſche gebergte, van Kalabrië in Italië, enz.

HĔRĂCLĬŪS lapis, Heraclii lapidis. Plin. H. ἡρακλεῖος. *De toetsſteen.*

HĔRBĂ, æ. f. Cic. *Kruid.*

Herba. Cic. *Groente, gras, groen kruid.*

Recumbere in herba. Cic. *In 't kruid*, dat is, *in 't gras, in 't groen, in de groente of 't groene kruid ruſten, leggen.*

‡ Herbam dare. Plaut. Porrigere. Plin. H. *Zig overwonnen geven, erkennen.* Deze maniere van ſpreken is geleent van de gewoonte der oude Harders, in hun worſtel en loopſtryden: want ze bevalen den overwonnen aan den verwinnaar groente te geven, 't welk geplukt was van 't veld, waar in ze geſtreden hadden.

HĔRBĂCĔŬS, ă, ūm. Plin. H. *Kruid of groente gelykende, kruid gras-zwerig.*

HĔRBĂRĬŬS, ă, ūm. Plin. H. *Van kruiden, of groente, daar toe behoorende.*

Ars herbaria. Plin. H. *Kruid-kunde.*

HĔRBĂRĬŬS, ĭī. m. Plin. H. *Een kruidkundige, een kenner of liefhebber van kruiden.*

HĔRBĀSCO, ſcĭs, ĭſcĕrĕ. Plin. H. *Tot kruid worden, groeyen, groen worden.*

HĔRBĔSCĔNS, ēntis. omn. gen. Cic. *Uitſchietende, opwaſſende, groen wordende.* Sprekende van groen koren.

HĔRBĔSCO, ſcĭs, ĕſcĕrĕ. Cic. *Uitſchieten, groen worden, opkomen of waſſen.* Sprekende van gezaaid koren.

HĔRBĔŬS, ă, ūm. Plaut. *Groen gelyk kruiden, gras groen.*

HĔRBĬDŬS, ă, ūm. Liv. Colum. *Vol kruiden, met kruiden of groente bedekt.*

Herbidus color. Plin. H. *Kruid of gras groene verwe.*

HĔRBĬFĔR, ă, ūm. Plin. H. *Kruid groente, of gras dragende, kruidryk, grasryk.*

HĔRBĬLĬS, ĭs. m. & f. ĭle, ĭs. n. *Met groente gemeſt.* Herbilis anſer. Lucil. *Een gans met kruiden gevoed:* dat is, *een lekkere, welſmakende gans.*

HĔRBĬPŎLĪS, ĭs. f. *Wirtzburg*, een ſtad van Frankenland in Duitſchland.

HĔRBŌSŬS, ă, ūm. Ovid. Hor. *Vol kruiden, gras of groente; met kruiden of groente bedekt, gras of kruydryk, grazig.*

HĔRBŬLĂ, æ. f. Cic. *Een kruidje, ſpruitje, groen ſpruitſeltje.*

HĔRCĬSCŎR. *Zie* Erciſcor.

HĔRCĬSCŪNDŬS. *Zie* Erciſcundus.

HĔRCLĔ of HĔRCŬLĔ. adv. Cic. *By Hercules*, maniere van zweren by de ouden. *Voorzeker, voorwaar.*

‡ HĔRCŬLĀNĔŬS, ă, ūm. Herculanea pars. Plaut. *Het deel van Hercules, het tiende deel, of gedeelte.* Want de Heidenen wyën Herkules het tiende van alles toe.

HĔRCYNĬĂ, æ. f. Cæſ. *Hercynie*, een boſch in Duitſchland.

HĔRĔ. adv. Ter. Hor. Juven. *Giſteren.*

HĔRĔDĬŎLŬM, ī. n. Colum. *Een erfeniſſe, of erfdeeltje.*

HĔRĔDĬPĔTĂ, æ. m. Plaut. Petron. *Een erfenis zoeker, verzoeker, die iemand een uiterſte wille tot zyn voordeel zoekt te maken.*

HĔRĔDĬTĀRĬŬS, ă, ūm. Cic. *Erfelyk, dat men geërft heeft, of erfelyk bezit.* Van een bedieninge, een ſtuk lands of een naam ſprekende.

Hoc nomen habes à nobis hereditarium. Cic. *Deezen naam hebt gy erfelyk van ons, houd of bezit gy erfelyk van ons.*

HĔRĔDĬTĀS, ātis. f. Cic. *Een erfenis, of erfdeel, erfgoed, nalatenſchap.*

Digitized by Google

Hereditatem alicujus adire, cernere. Cic. *Iemands erfenisse aanvaarden, aannemen: Zig als erfgenaam van iemand dragen.*

Hereditas propinqui, *of* à propinquo venit mihi *of* ad me, ad me pervenit, mihi obvenit. Cic. *De erfenis van een bloedverwant of naebestaande is my te beurt gevallen, aanbesorven.*

* Cernere hereditatem alienæ gloriæ. Cic. *d'Erfenisse van een 's anders glorie zien:* dat is, *zig zelven een anders roem, eere, of luister toeeigenen, toeschryven.*

HĔRĔDĬUM, ĭi. n. Varr. Plin. H. *Een erfenis, erfdeel, erfgoed, nalatenschap.*

HERES, ĭs. m. Plaut. Grat. *Een egel, echel.* Sommigen schryven *Eres.*

HĔRES, ēdis. m. & f. Cic. *Een erfgenaam.*

Heres secundus. Cic. *Tweede, ondergeschelde erfgenaam.*

Instituere aliquem secundum heredem filio suo. Cic. *Iemand tot tweede, of erfgenaam na zyn zoon aanstellen, iemand na zyn zoon onderstellen.*

Heredem aliquem facere, instituere, relinquere, scribere. Cic. *Een erfgenaam maken, aanstellen, nalaten, noemen.* Men voegt'er nu en dan by *Omnium bonorum* of *Ex omnibus bonis. Van alle zyne goederen.* Men zet'er te met *Testamento*, by uiterste wille, by.

Avia tua, cui *of* cujus es heres. Cic. *Uw grootmoeder, welkers erfgenaam gy zyt.*

Heres. Plin. H. *Een schiet, sprüit, of jong plantje van een boom.*

HĔRI. adv. Cic. *Gisteren.*

Heri vesperi apud me fuit. Cic. *Hy is gisteren avond by my geweest, by my gebleven.*

HĔRĬFŬGA, æ. m. Catul. *Een van zyn heer gevlugte, verloope, weggeloope slaaf.*

HĔRĬCĬUS. *Zie* Ericius.

HĔRĬLIS, ĭs. m. & f. ĭle, ĭs. n. Plaut. Ter. *Van den Heer, Meester, of baze, hem toebehoorende.* Herilis filius. Ter. *De zoon van den huize.*

HERINĂCĔUS. *Zie* Erinaceus.

HĔRMÆ, ārum. m. plur. Juven. *Het hoofd van een mensch, een borst of half beeld.* Het is eigentlyk, het borst of half beeld van Merkuur.

HĔRMĂPHRŌDĪTŬS, ĭ. m. Plin. H. ἑρμαφρόδιτος. *Een man-wyf: Een persoon van beide kunnen.*

HĔRMĂTHĔNÆ, æ. f. Cic. ἑρμαθῆναι. *Het beeld van Merkuur en van Minerve op eene en dezelve grondslag.*

HĔRMES, æ. m. Cic. Corn. Nep. ἑρμῆς. *Het hoofd, of borstbeeld van Merkuur.*

HERNIĂ, æ. f. g. Celsi. Mart. *Gescheurtheid, breuk, uitpuilinge, uitzakkinge van't ingewand of't gedarmte, scheursel.*

HĔRNĪCI, ōrum. m. plur. Liv. *De Hernicièrs,* zeker volk in Italie.

HĔRNĪCŬS, ă, ūm. Virg. Ovid. *Van de Hernicièrs, hun toebehoorende.*

HERNIŌSUS, ă, ūm. *Die geschuurt of gebroken is, die't schuursel heeft.*

HĔRO, ōnis. m. Vitruv. *Een ledige zak,* volgens Donatus, en Salmasius.

HĔRŌĪCŬS, ă, ūm. Cic. ἡρωϊκός. *Heldhaftig, helddadig, van een held, tot een held behoorende.*

Heroïca tempora, *of* Heroïcæ ætates. Cic. *De tyden of eeuwen der helden, halve Goden.*

* Heroïcus. Cic. Scil. versus: *Een helden vaars of gedigt.*

HĔRŌĪNĂ, æ. f. Prop. HĔRŌĪS, ĭdis. f. Ovid. Suet. *Een heldinne, halve Godin: De vrouw van een held, of halve God, de dogter van een halve God.*

Heroïna *of* Heroïs. Prop. Ovid. *Een heldin, een doorlugtige, dappere, voortreffelyke vrouw.*

HĔRŌUM, i. n. g. Cic. *Een praal graf van een held of zeer deftig man, heldengraf.*

HĔRŌS, ōis. m. Cic. Virg. ἥρως. *Een held, een halve God, een zoon van een God en een vrouw, de zoon van een man en een Godin.*

Heros. Cic. Virg. *Een held, een dapper, doorlugtig, vroom, uitstekend man,* door zyn staat, verdiensten, enz.

HĔRŌŪS, ă, ūm. Cic. *Van een held, tot een held behoorende, heldhaftig, helddadig.*

Numerus herous. Cic. *De maat, de maatval van een heldendigt.*

Heroi carminis opus. Prop. *Een werk van heldenvaarzen of gedigten.*

HĔRPĒS, ētis. m. Celsi. ἑρπης. *Hayrwurm, galgezwel, sprenkvuur, St. Antonis vuur.* Een soort van vretende zweren.

HĔRŬS, ĭ. m. Cic. *De heer, meester, of baas van den huize of 's huisgesins.*

HĒSDĪNUM, ĭ. n. *Hédin,* een stad in't Graafschap Artois.

HĔSPĔRĬA, æ. f. Virg. Petron. *Italie,* men voegt'er nu en dan *Magna* by.

Hesperia ultima. Hor. *Spanje.*

HĔSPĔRĬDES, ŭm. f. plur. Plin. H. *De Hesperides.* De eilanden van Kaap verde.

HĔSPĔRĬS, ĭdis. f. Plin. H. *Een Nagelbloem,* des avonds geuriger dan op den dag riekende.

HĔSPĔRĬŬS, ă, ūm. Ovid. *Een Italiaan, ook wel een Spanjaard: Van Italie, of Spanje.*

Hesperium fretum. Ovid. *De straat van Gibraltar, de engte van Herkules.*

HĔSPĔRŪGO, ĭnis. f. Sen. Trag. *De avondstar, de star van Venus.* Deze schynt de eerste na zonnen ondergang.

HĔSPĔRŬS, ĭ. m. Cic. *De avondstar, de star van Venus.*

HĔSTĔRNŬS, ă, ūm. Cic. *Van gisteren, gisteren voorgevallen, of gedaan.* Sprekende van een geschil, zeden, stryd, enz.

Hesterna die. Cic. Luce. Ovid. *Op gisteren, gisteren, op den dag van gisteren.*

HETEROCRANEA, æ. f. g. Plin. H. *Ongelyke hoofdziekte, als 't hoofd hier en daar zeer dort, en onder't hair ronde en vogtige zweren komen van een leelyken stank.*

HĔTRURĬA, æ. f. Cic. *Hetrurie,* thans, *Toskanen,* een groot Hartogdom in Italie.

HĔTRŪSCŬS, ă, ūm. Catul. *Van Hetrurie, Toskaansch, van Toskanen.*

Hetruscum mare. Hor. *De Toskaansche zee.*

HEŬ! interj. Cic. *Helaas! ach! och! och armen!*

Heu! me miserum! *of* infelicem! Cic. *Helaas! ach! my rampzalige, ellendige of ongelukkige!*

HEŪS. interj. Cic. *Hoor hier, hola, kom hier.* Heus tu. *Hoor eens hier, gy.*

HEXĂCHŌRDŌS, ĭ. m. & f. ŏn, ĭ. n. Vitruv. ἑξάχορδον. *Zes-snarig,* ook, *Zesderley snarenspel g.*

HEXĂCLĪNŎN, ĭ. n. Mart. ἑξάκλινον. *Een eetzaal,* daar zes bedden rondom de tafel waren.

HEXĂGŌNUS, ă, ūm. Colum. ἑξάγωνος. *Zeshoekig, zeskantig, dat zes hoeken heeft.*

HEXĂMĔTER, tri. m. Cic. ἑξάμετρος. *Een vaars van zes voeten.* Men verstaat'er onder of voegt'er *Versus* by.

HEXĂPHŌRI, ōrum. m. plur. Vitruv. ἑξαφόροι. *Zes dragers, lastdragers, zes die te zamen iets dragen.*

HEXĂSTYLŌS, ĭ. m. & f. ŏn. ĭ. n. Vitruv. ἑξάστυλος. *Van zes ryen pilaren, zes ryen pilaren hebbende.* Sprekende van een tempel, enz. Het beteekent ook, *van zes pilaren, zes pilaren hebbende.*

HEXĔRES, ĭs. f. Liv. Valer. Max. *Een Galey van zes riemen aan een bank.* Men verstaat'er *Navis* onder.

HĬĀNS, āntis. omn. gen. Plin. H. *Gapende, open, half open.*

Corvum deludere hiantem. Hor. *Een gapende, of uitgebende raven bedriegen,* dat is in den oneigentlyken zin, *een grooten gierigaart door eene schoone van winst bedriegen, opligten.*

Hians. Cic. Hor. *Gapende,* dat is, *jonkend, begerig, zeer gretig, verlangende of hakende na iets.*

Hians avaritia. Cic. *Een gapende,* dat is, *onverzadelyke gierigheid.* Cupiditas. Cic. *Een zeer groote begeerlykheid na goed, of middelen.*

Hians concursus litterarum. Cic. *Een gapende horting van letteren, een onaangename klank van by een komende of gevoegde letteren.*

Hians oratio. Quintil. *Een qualyke zamenhangend, een slegt geschakeld verloog.*

HĬĀSCO, scis, āscĕre. Cat *Zig openen, gapen, open gaan.*

HĬĀTŬS, ūs. m. Cic. Plin. H. *Gapinge, openinge van een 's menschen mond, of muil van een beest.*

Hiatus, *alleen, of* Hiatus terræ. Cic. *Een openinge, opsparringe van de aarde, een afgrond.* Cœli. Lucret. *Een openinge, kloof of scheuringe des hemels.*

Hiatus ex concursu vocalium. Cic. *Een gaping uit een samenloop van klinkletters. Onaangename klank van by een gevoegde klinkletteren,* welke de uitspraak moeylyk maakt.

*** Quid-

Digitized by Google

*** Quid dignum tanto ferret hiatu? Hor. *Wat zal hy ons met zoo groot een opgeving, zoo hoogdravende of welbelovende voorreden, waardig voor den dag brengen?* Sprekende van een digter, die zyn werk met veel zwetsens en groote beloften begint.

HIBERNA, ōrum. n. plur. Cic. Cæſ. *Een winter-legeringe, of bezettinge,* Vulgò *Winterquartier.*

Mittere of Dimittere exercitum in hiberna. Cic. *Het leger naar winter legeringe of bezettinge zenden.*

In hibernis eſſe. Cæſ. *In de winterlegeringen zyn, of leggen.*

Hiberna. Cic. *Een winterlegeringe, winter vertrek, leger, of woonplaats.*

HIBERNĀCŪLŪM, ī. n. Plin. J. Hibernacula, orum. n. plur. Vitruv. *Een winter vertrek, woon- of legerplaats.*

Hibernacula. Liv. *Winterlegeringe.* Vulgò *Winterquartier.*

HIBERNIĀ, æ. f. Cæſ. *Yrland,* een ryk aan de kroon van Engeland behoorende.

HIBERNO, āſs, āvī, ātūm, āre. Cic. *In de winterlegeringen leggen, zyn.*

Hibernare alicubi. Plin. H. *Ergens overwinteren, de winter doorbrengen, des winters verblyven.* Sprekende van viſſchen, en andere dieren.

HIBERNŪS, ă, ūm. Cic. *Winterſch, winteragtig, van de winter.*

Hibernum cubiculum. Cic. *Een winter of winterſche kamer.*

Hiberna nāvigatio odioſa eſt, of Temporibus hibernis navigare periculoſum eſt. Cic. *De winterſche vaart is hatelyk, moeylyk, gevaarlyk, of het is gevaarlyk in de winter tyd ter zee te varen.*

* Hibernum mare ingreditur. Tac. *Hy loopt, ſteekt, of zeilt by winter tyd in zee. Gaat in de winter zeewaarts in.*

HIBISCŪM, ī. n. Virg. Plin. H. *Witte heunſt.*

HIBRIS, idis, com. gen. Plin. *Van een wild en tam beeſt geteeld. Ook van een vader en moeder van verſchiden landaart geboren.*

‡ HIC, hæc, hōc. gen. hujus. Cic. *Deze, dit.* Dit *pronomen* heeft zyn betrekkinge op het naaſte woord daar van geſproken is, hoewel ſommige ſchryvers het anders gebruiken, gelyk T. Livius in 't volgende voorbeeld.

Melior eſt certa pax quàm ſperata victoria: hæc in tua, illa in Deorum manu eſt. Liv. *Een vaſte vrede is beter dan een gehoopte overwinninge, deze (de vrede) is in uwe, dog die (de overwinninge) in de hand,* dat is, *de magt of ſchikkinge der Goden.*

Hic ille eſt. Ter. *Dit is de gene, dit 't die man,* daar men van ſpreekt, enz.

Hic ego ſum. Hor. *Ik ben die man, ik ben dusdanig een perſoon, ik ben van deze aart of inborſt.*

Hoc audio libentiùs, quò ſæpius. Cic. *Ik hoore dit, hoe meermalen, hoe liever: Hoe ik dit meer hoore, hoe ik 't liever hebbe.*

Hujus non facio. Ter. *Ik agt het dit niet waardig, ik geef 'er dit niet om.* Deze woorden worden geſproken, ſpuwende, of met de hand of vinger aanwyzende dat iets niet en deugt.

Hoc vehementiùs lætor, quòd, &c. Cic. *Ik ben te geweldiger, te meer verblyd, verheugd, enz.*

Quod hoc etiam admirabilius vi[illegible], quia, &c. Cic. *Dit ſchynt ook nog verwonderlyker, om dat, enz.*

Hoc eſt. Cic. *Dat is, dit wil zeggen.*

‡ HIC. adv. Cic. *Hier, alhier, op of in deze plaats.* Zonder beweginge. Dit *Adverbium* heeft in 't gemeen zyn betrekkinge op de plaats daar laatſt van geſproken is, en *Illic* op de eerſte plaats: hoewel Plinius de Jonge l. 2. ep. 14. ons een ſtrydig voorbeeld geeft.

* Hic vos dubitatis? Cic. *Twyffelt gy hier, na dit alles of in dit geval nog?*

* Hic jam plura non dicam. Cic. *Ik zal thans of hier niet meer zeggen: Dit zy hier voor het tegenwoordige genoeg gezegt.*

Tu ſi hic ſis, aliter ſentias. Ter. *Indien gy hier, of in myn plaats, waart of ſtond, gy zoud van een ander gevoelen zyn.*

Hic illi flentes rogare cœperunt. Cic. *Hier,* dat is, *toen, begonden zy ſchreyende te vragen, bidden, verzoeken.*

Hic tum Catulus, *alleen, of* Hic tum Catulus, etſi, inquit. Cic. *Hier (hervatte) toen Katulus, hoewel zegt hy.*

Hic etiam queſtus eſt Hortenſius! Cic. *Hortenſius heeft toen ook nog geklaagt! of darren klagen!*

HICCĔ, hæccĕ, hōccĕ. gen. hūjuſcĕ. Cic. *Dit, deze.*

Hiſce auribus egomet audivi. Plaut. *Ik hebbe het met deze of met myne eigene ooren gehoort.*

HICCINĔ, hæccinĕ, hōccinĕ. Ter. Cic. *Dit, deze.*

Hiccine eſt Simo? Ter. *Is dit of deze Simon? Is dit Simon niet?*

Hiſcine tu non contrà inſidiabere? Ter. *Zult gy dit volk geen tegen lagen leggen? zult gy hen ook niet zoeken te verſtrikken? het net over 't hoofd te halen?*

O Jupiter! hoſcine mores? Ter. *O Jupiter! zyn dit zeden of manieren van doen?*

HICCĪNĔ. adv. Plaut. *Hier, alhier.*

Hiccine ſum, an apud mortuos? Plaut. *Ben ik hier, of by de dooden? leef ik? of ben ik dood?*

HIDRŪNTŪM, ī. n. *Otrante,* een ſtad in Kalabrië.

HIĔMĀLIS, is. m. & f. ālĕ, is. n. Cic. Salluſt. *Van de winter, winterſch, winteragtig.*

Hiemales aquæ. Salluſt. *Winterſche wateren, of regen.*

HIĔMĀTIO, ōnis. f. Varr. *Overwinteringe, doorbrenginge van de winter.*

Reliquum mellis hiemationi relinquatur (apibus.) Varr. *Dat het overige van den honig over blyve tot winterkoſt voor de byen.*

HIĔMO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. alicubi. Cæſ. Cic. *Overwinteren, in een winterlegeringe zyn of leggen.*

Hiemat of Vehementer hiemat. Colum. *Het is winter, hard winter weder; het is zeer, of ſel koud.*

Dies, tempus hiemat. Plin. H. *Het is een koude winterſche dag of tyd: Het is bitter koud.*

Hiemare aquam. Plaut. Plin. H. *Het water bevriezen, door vorſt doen ſtremmen.*

Hiemat mare. Hor. *De zee is onſtuimig, ontroerd.* Seneka de Jonge beriſpt Arruntius, om dat hy dit woord te dikwils gebruikt, zeggende als volgt:

Repentè hiemavit tempeſtas. *Het onweder wierd ſchielyk zeer hevig, verheffe zig zeer ſchielyk.*

Totus hiemavit annus. *Het was het ganſche jaar door winter weder. Het ganſche jaar was geweldig, of bitter koud.*

Hiemat Aquilo. *De Noorde wind waait ſterk, of geweldig.*

HIĔMS, ĕmis. f. Cic. *De winter.*

*** Hiems. Virg. *Een ſtorm, of onweder.*

Sexta hiems. Mart. *Het zeſde jaar.*

HIERARCHA, æ. m. g. Gr. *Een Biſſchop.*

HIĔRĀTIUM, ĭi. n. Plin. H. ἱεράτιον. *Haviks kruid.* Dit ſcherpt het gezigt der havikken.

Hieratium collyrium. Plin. H. *Oogwater, oogenzalf, oogartzeny.*

HIĔRŌBŎTĀNE, ēs. f. Plin. H. ἱερὸβοτάνη. *Verbene, of yzerkruid.*

HIĔROCOMIUM, ii. n. g. Gr. *Een Lazarus huis.*

HIĔROPHANTA, æ. m. g. Gr. *Een kerkmeeſter.*

HIĔRŌSŎLYMA, æ. f. Cic. Hieroſolyma, orum. n. plur. Cic. *Jeruſalem,* de hoofdſtad van Judea.

HIĔRŌSŎLYMĀRIŪS, ă, ūm. Cic. *Van Jeruſalem.*

HILĂRĀTUS, ă, ūm. Cic. *Vervrolykt, vrolyk gemaakt, vrolyk, verblyd, verheugd.*

Terra cum cœlo hilarata videtur. Cic. *De aarde ſchynt met den hemel vervrolykt, verheugd, verblyd:* als de Zon op komt.

Hujus ſuavitate maximè hilaratæ ſunt Athenæ. Cic. *Athenen was door zyn zoetvloeyende beſchaafdheid (van taal) ten hoogſten vervrolykt, verheugd, verblyd, of van vreugde opgetogen.*

HILĂRĔ. adv. Plaut. Cic. *Met vrolykheid, blydſchap, vreugde, geneugte. Op een vrolyke, blyde, genoegelyke wyze.*

Hilarè vivere. Cic. *Met of in vreugde, blydſchap, of vrolykheid leven.* Accipi. Cic. *Met vreugde ontfangen, onthaalt worden.*

HILĂRĔSCO, ſcis, ĕſcĕrĕ. Varr. *Vrolyk, blyde, verheugd, verblyd, geneugelyk worden.*

HILĂRIA, ōrum, n. g. Macrob. *Vrolyke dagen.* Gelyk de vaſtenavonds vermakelykheden, enz.

HILĂRIS, is. m. & f. ārĕ, is. n. Cic. *Vrolyk, blyde, verblyd, verheugd, geneugelyk.* Men zegt *Hilarior,* en *Hilariſſimus.*

Fac te hodie hilarem. Ter. *Maak u van daag of heden vrolyk, ſtel u blyde aan.*

Hilarem hunc ſumamus diem. Ter. *Laat ons heden vrolyken dag*

Digitized by Google

dag houden, laat ons dezen dag met vreugde door brengen.

HĪLĂRĪTĀS, ātīs. f. Cic. *Vrolykheid, blydſchap, vreugde, verheuginge, verblydinge, genoegte.*

Hilaritatem omnem amiſi, *of* Hilaritas mihi omnis erepta eſt. Cic. *Ik hebbe alle myn vrolykheid of blydſchap verloren: alle vreugde is my ontruckt, ontrooft.*

Hilaritate aliquid conſpergere. Cic. *Iets met vrolyke ſpreukwyzen verciereu, optooyen, opſchikken.*

Hilaritas diei. Cic. *Vrolykheid, dat is, aangenaamheid, ſchoonheid, helderheid van den dag.*

HĪLĂRĪTĔR. adv. Auct. ad Her. *Met of in vrolykheid, vreugde, blydſchap: op een vrolyke, blyde, genoegelyke wyze.*

HĪLĂRĪTŪDO, ĭnĭs. f. Plaut. *Zie* Hilaritas.

† HĪLĂRĪTŪS. adv. Plaut. *Zie* Hilarè.

HĪLĂRO, ās, āvi, ātūm, āre. acc. Catul. Ovid. *Vrolyk, verheugd, blyde, verblyd maken, vervrolyken, verheugen, vreugde enz. aanbrengen.*

Senſus eo hilarantur. Cic. *De zinnen worden daar door vervrolykt, verheugd, geſtreelt. Dit ſtreelt de zinnen.*

Aves hilarantur. Plin. H. *De vogelen worden vervrolykt, verheugd, blyde.*

HĪLĂRŪLŪS, ă, ūm. Cic. *Wat vrolyk, blyde, verheugd, vrolykjes.* Sprekende van een kind.

HĪLĂRŬS, ă, um. Ter. Cic. *Vrolyk, verheugd, blyde, geneugelyk.*

HĪLLĂ, æ. f. Varr. Hor. *Een beuling, worſt, of ſaucys.*

HĪLŪM, ī. n. Feſt. *Het zwart plikje van een boon.* Hier van hebben de oude Grammatici *nihil*, en *nihilum*, als of ze zeggen wilden: *Het is het zwart plikje van een boon, of geen vedzel waard.*

Hilum. Lucret. *Een weinig, zeer luttel, een zietje, het minſte.*

Si libella claudicat hilum. Lucret. *Indien het weegſchaaltje in 't minſte wat over gaat.*

Id ad nos non pertinet hilum. Lucret. *Dat raakt ons ganſch niet, gaat ons geenſins aan.*

Nec proficis hilum. Poëta apud Cic. Lucil. *En gy vordert niets, doet geen voordeel.*

HĪNC. adv. Cic. *Hier van daan, van hier, van deze plaats, hier uit.*

Via quæ eſt hinc in Indiam. Cic. *De weg, die van hier na Indiën ſtrekt, of legt.*

Hinc & hinc. Mart. Hinc atque hinc. Virg. Plin. H. Hinc illincque. Cic. Hinc & illinc. Plaut. Hinc inde. Plin. J. Hinc & inde. Mart. *Van beide zyden, weêrzyds, over en weder, van de eene en d'andere zyde, aan beide kanten.* Ik zie niet waarom ſommigen *Hinc inde*, en *Hinc & inde* verwerpen, dewyl die woorden in twee goede ſchryvers gevonden worden.

Hinc venena, hinc falſa teſtamenta naſcuntur, hinc expilationes. Cic. *Hier uit entſtaan vergyn menginge, valſche uiterſte willen, en roovery en of afknevelingen, enz.*

HĪNNĪBŪNDĔ. adv. Claud. Quadrig. apud Non. *Al brieſſchende.* Sprekende van een paard.

HĪNNĬO, īs, īvi, ītūm, īre. Curt. Quintil. *Brieſſchen of neyen*, gelyk een paard.

HĪNNĪTŬS, ūs. m. Cic. *Het brieſſchen, of neyen, de neyinge* van een paard.

HĪNNŬLĔUS, ĕi. m. Hor. *Het jong van een Hinde: Een jong Hartje.*

HĪNNŬLŬS, ī. m. Plin. H. *en*

HĪNNŪS, ī. m. Varr. Colum. *Een Muildzel.* Van een hengſt en ezelinne voortgebragt.

HĬO, ās, āvi, ātūm, āre. Plin. H. *Gapen, geeuwen, met de mond, of mul open ſtaan.* Sprekende van menſchen en beeſten, enz.

Hiare. Colum. Hor. Salluſt. *Opengaan, berſten, of barſten, ſplyten.* Sprekende van de aarde, een wonde, enz.

Hiare. Propert. *Opengaan, zig openen*, van bloemen geſproken.

HĬPPĂCE, ēs. f. Plin. H. *Kaas van Merrye melk.*

HĬPPĂGŌGŬS, ī. f. Navis hippagogus. Liv. l. 44. c. 8. *ἱππαγωγός. Een ſchip of fleuit, om paarden te vervoeren.*

HĬPPĂGŪM, ī. n. Plin. H. *Zie* Hippagogus.

HĬPPĔUS, ĕi. m. Plin. H. *ἱππεύς. Een ſtaart ſterre met een roede gelyk een paarde ſtaart of maan.*

HĬPPĬCE, ēs. f. Plin. H. *ἱππική. Een ſoort van kruid, 't welk in der paarden mond geſtoken, belet dat ze honger of dorſt gevoelen, zoo Plinius praat.*

HĬPPO, ōnis. Plin. H. *Hippone*, een ſtad van Afrike, thans *Bonne* genoemd.

HĬPPŌCĂMPĬNŬS, ă, ūm. Plin. H. *ἱππικάμπινος. Van een zeepaard, daar toe behoorende.*

HĬPPŌCĂMPŬS, ī. m. Plin. H. *ἱππόκαμπος. Een zeepaard.*

HĬPPŌCĔNTAŪRŬS, ī. m. Plin. H. *ἱππόκενταυρος. Een half paardeman, een verzierd gedrogt van half menſch en half paard.*

HĬPPOCRĒNE, ēs. f. Plin. H. *ἱπποκρήνη. De Heng ſtabron, Hippokrene, de bron der Zanggodinnen.*

HĬPPODRŌMŬS, i. m. Plaut. Mart. *ἱππόδρομος. Een renbaan, oeffenbaan, of loopperk voor paarden.*

HĬPPŌLĂPĂTHŪM, ī. n. Plin. H. *ἱππολάπαθον. Patig, zuurkel, ledekruid.*

HĬPPŌMĂNES, is. n. Virg. Plin. H. *ἱππομανές. Zeker brokje zwart vleeſch in 't voorhoofd van een jong veulen.* Ook, *een zeker kruid, of venynige vogt, 't welk paarden dol maakt.*

HIPPOMARATHRUM, i. n. g. Plin. H. *Wilde vunkel.*

HĬPPŌPĔRÆ, ārūm. f. plur. Sen. Ph. *ἱππόπηρα. Een valkeniers zak*, een ſoort van dubbelde zak dien men te paard mede voert, *een mael.*

HĬPPŌPŌTĂMŬS, ī. m. Plin. H. *ἱπποπόταμος. Een rivier- of water-paard.* Zeker dier in den Nyl.

HĬPPŌSĔLĪNŪM, ī. n. Plin. H. *ἱππόσελινον. Lavas, eppenkruid.*

HĬPPŌTŌXŌTÆ, ārūm. m. plur. Cæſ. 3. de bell. civil. *ἱπποτοξόται. Boogſchutters te paard: Ruiters met bogen.*

HĬPPŪRĬS, ĭs. f. Plin. H. *ἱππουρίς. Paarde ſtaart, katte ſtaart.* Zeker kruid.

† HĬR. n. indeclin. Lucil. apud Cic. *De holte, of de palm van de hand.*

HĪRĂ, æ. f. Plaut. *Een darm.*

HĪRCĪNŬS, ă, ūm. Hor. Plin. H. *Van een bok, bokagtig.*

HĪRCŌSŬS, ă, ūm. Plaut. Perſ. *Riekende of ſtinkende als een bok.*

HĪRCŬS, ī. m. Hor. Plin. H. *Een bok.*

* Hircus. Hor. *De ſterke of ſtinkende reuk van een bok*, item *de ſterke reuk van de oxelen.*

HĪRNĔA. *Zie* Irnea.

HĪRQUŬS, uī. m. Virg. *Den hoek der oogen.*

HĪRSŪTŬS, ă, ūm. Virg. Plin. H. *Ruw, ruig, vol haar, vol borſtels.*

Barba hirſuta. Ovid. *Een ruwe, ruige baard.*

Spinis hirſutus. Cic. *Ruw*, dat is, *ſtekelig van pennen.* Sprekende van een egel.

** Hirſutus. Ovid. *Ruw, grof, plomp, onaangenaam.*

HĪRTŬS, ă, ūm. Colum. *Zie* Hirſutus.

* Ingenium hirtum. Hor. *Een wilde, ruwe, woeſte, onbeſchaafde, plompen inborſt.*

HĪRŪDO, ĭnĭs. f. Plaut. Hor. *Een bloedzuiger.*

Hirudo ærarii. Cic. *Een bloedzuiger*, dat is, *uitpuiter, beroover van 's lands ſchatkiſt.*

HĪRŪNDĪNĪNŬS, ă, ūm. Plin. H. *Van een zwaluw.*

Hirundininus nidus. Plaut. *Een neſt van een zwaluw, zwaluw-neſt.*

HĪRŪNDO, ĭnĭs. f. Auct. ad Her. Ovid. *Een zwaluw.*

HĪSCO, ſcĭs, ſcĕre. Ovid. *Gapen, open gaan, ſplyten.* Sprekende van de aarde, enz.

Hiſcunt ædes. Plaut. *Het huis gaat open, word geopent.*

Hiſcere. Cic. Prop. *De mond openen*, om te ſpreken.

Ne hiſcere quidem audet. Plaut. *Hy durft zelfs zyn mond niet open doen, hy heeft niets te zeggen.*

HĪSPĂLĒNSĪS, is. m. & f. sĕ, is. n. *Van Sivilië, te Sivilië geboren.*

HĪSPĂLĪS, is. f. Plin. H. *Sivilië*, een ſtad in Spanje.

HĪSPĀNĬA, æ. f. Hiſpaniæ, ārūm. f. plur. Cic. Cæſ. *Spanje.*

HĪSPĀNĬENSĪS, is. m. & f. sĕ, is. n. Cæſ. *Spaanſch, van Spanje.*

HĪSPĀNŬS, ă, ūm. Cic. *Spaanſch, van Spanje, een Spanjaard.*

HĪSPĬDŌSŬS, ă, ūm. Catul. *Ruw, ruig van haar, hairig.*

HĪSPĬDŬS, ă, ūm. Hor. *Ruw, ruig, grof, of ſtekende van haar, borſtelig.*

HĪSTŌ-

Digitized by Google

HISTŌRIĀ, æ. f. Cic. ἱστορία. *Een vertellinge, een verhaal, geſchiedenis, een geſchrift of gedenkboek, of hiſtorie.*

* Satis hiſtoriarum eſt. Plaut. *Al genoeg vertellingen, laat die verhalen daar blyven.* Plautus voert hier een leerling in, die zyn meeſter, dewelke hem veel praatjes verhaalt, beſpot.

HISTŌRIĀLIS, ïs. m. & f. ālĕ, ïs. n. *Geſchichtkundig, hiſtoriſch.* Hiſtoriale opus. Plin. H. *Een geſchichtkundig, hiſtoriſch werk.*

HISTŌRICE, ēs. f. Quint. ἱστορικὴ. *Dat gedeelte van de ſpraakkonſt, 't welke de kennisſe van hiſtorien onderwyſt.*

HISTŌRICŪS, ă, ūm. Cic. ἱστορικός. *Van een vertellinge, verhaal, geſchiedenis, of hiſtorie,* daar toe behoorende.

* Fides hiſtorica. Ovid. *Trouwheid van een verhaal of hiſtorie: De getrouwheid, naaukeurigheid van een hiſtory- of geſchrift-ſchryver.*

HISTŌRICŪS, ī. m. Cic. ἱστορικός. *Een geſchrift, verhaal, gedenk, of hiſtory ſchryver.*

HISTRICUS & HISTRIONICUS, a, um. Plaut. *Dat de tooneelſpelers, poſſemakers, of klugtbedryvers aangaat.*

HISTRIO, ōnis. m. Cic. *Een tooneelſpeler, een poſſemaker, of klugtbedryver.*

HISTRIŌNĀLIS, ïs. m. & f. ālĕ, ïs. n Tac. *Van een tooneelſpeler, poſſemaker, of klugtbedryver.*

HISTRIŌNIĀ, æ. f. Plaut. *De konſt van tooneelſpelen, poſſen maken, of klugten bedryven.*

HISTRIX. *Zie* Hyſtrix.

HIULCE. adv. Cic. *Onaardiglyk, verwelyk, lompelyk.*

Hiulcè loqui. Cic. *Spreken met een onaangename opene mond.* Als'er lettergrepen voorkomen, die moeylyk zyn om uit te ſpreken.

HIULCO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Catul. *Open gaan, gapen, ſplyten: Ook iets doen open gaan of berſten, iets klooven.*

Æſtus hiulcat agros. Catul. *De hitte klooft of ſplyt de aarde, doet de aarde gapen, ſplyten, van een berſten.*

HIULCŪS, ă, ūm. Virg. *Open, gekloofd, gekarſte, geſplete.*

* Hiulcus verborum concurſus. Cic. *Een gapende ſamenhorting van woorden.*

** Hiulcus. Plaut. *Gierig, begeerlyk, inhalend.*

HODIE. adv. Cic. *Heden, op huiden, van daag, op dezen dag.*

Hodie. Ter. Cic. *Tegenwoordig, thans, nu, thans ter tyd, op of in dezen tyd.*

Hodie manè. Cic. *Van dezen morgen, of van egtent vroeg, heden in de morgenſtond.*

HODIERNUS, ă, ūm. Cic. *Hedendaagſch, van heden, of huiden.*

Hodierno manè. Cic. *Van dezen morgen, of van egtent vroeg, heden in de morgenſtond, huiden morgen.*

HOEDILĒ. *Zie* Hædile.

HOLLANDIĀ, æ. f. *Holland.* Een der zeven vereenigde Landen.

HOLLANDI, ōrum. m. plur. *De Hollanders.*

HOLOCAUSTUM, ī. n. ὁλοκαύστον. *Een brand-offer, welke geheel verbrand wierd,* gelyk 't woord in het Grieksch mede brengt.

HOLMIĀ, æ. f. *Stokholm,* de hoofdſtad van Zweden.

HOMEROMASTIX, īgis. m. Vitruv. Plin. H. Ὁμηρομάστιξ. *De geeſſel of zweep,* dat is, *beriſper, beſtraffer van Homerus.* Dus wierd zeker nydig bediller genoemt, die de werken van Homerus darde beriſpen.

HOMICIDĀ, æ. m. Quintil. *Een doodſlager, een moordenaar, moorder, manſlagter.*

HOMICIDIUM, ïi. n. Cic. *Een dood- of man ſlag, een moord.*

Homicidii reus. Cic. *Schuldig aan een doodſlag, of moord.*

‡ HOMO, ĭnis. m. Cic. *Een menſch, een mansperſoon, een ſterveling.* Op zyn krygsmans, *een kop,* ter zee, *een ziel.* Dit woord beteekent zelden een vrouw: En hoewel Cicero zegt *Homo nata erat,* ze was ſterfelyk geboren; zoo heeft egter *nata* betrekkinge op *Tulliola,* 't welk voor ſtaat.

Homo adoleſcens. Cic. *Een jongeling.*

Neſcio quid ſit hominis. Cic. *Ik weet niet wat man hy is.*

Nemo homo eſt. Plaut. *Daar is geen een menſch of perſoon.*

Hominum homo ſtultiſſime! Ter. *O gekſte, dwaaſte aller menſchen!*

Homo eſt perpaucorum hominum. Ter. *Hy is een menſch, die met weinige menſchen weet om te gaan. Hy is een man dien weinig luiden konnen behagen of voldoen: Hy is een wonderlyk, koppig, eigenzinnig, gemelyk menſch.*

Ita homo eſt. Ter. *Zoo is de man, hy is van zulk een aart, of inborſt.*

Ut homo eſt, ita morem geras. Ter. *Zoo als de man van inborſt is, moet men hem ook opvolgen. Men moet zig ſchikken na de zinlykheid van luiden daar men medte doen heeft.*

* Homo es. Plaut. *Gy zyt of toont u een man, of braaf man, dat gy hart of moed hebt.*

Si allegaſſem aliquem minùs hominem. Plaut. *Indien ik iemand gezonden hadde, die minder mans was, of minder moet hadde.*

HOMŌTŌNUS, ă, ūm. Vitruv. ὁμοτόνος. *Eenparig geſpannen, uitgeſtrekt.* Sprekende van de armen, of van de koorden van eenig tuig.

Quod ſi non homotona fuerint brachia baliſtæ, impedient directam telorum miſſionem. Vitruv. l. 1. c. 1. *Want indien de armen van de muurbreker of ſteenſlinger niet eenparig geſpannen zyn, zoo zullen ze het regtwerpen der ſteenen enz. beletten.*

HOMŪLUS, ī. m. Cic. *Een menſchje, of mannetje.*

HOMUNCIO, ōnis. m. Cic. *Een menſchje, of mannetje.*

Quàm totus homuncio nil eſt! Petron. *Och! hoe nietig of vergankelyk is het gheele menſchje.*

HOMUNCULUS, ī. m. Plaut. Cic. *Een menſchje, een mannetje.* Deze ſpruitwoorden worden veelreyds gemeenzaamlyk of by maniere van veragtinge gebruikt.

HOMONYMĀ, ōrum. n. plur. Quintil. ὁμώνυμα. *Twee of dubbelzinnige woorden.* Gelyk *canis,* dat een hond, een viſch, en een ſterre beteekent.

HONESTAMENTUM, ī. n. Salluſt. Sen. Ph. *Een cieraad, vercieringe, vercierſel.*

Nullo honeſtamento eget virtus. Sen. Ph. *De deugd heeft geen cieraad of opprankinge van noden.*

Honeſtamenta pacis. Salluſt. *De verciersels,* dat is, *voordeelen, goede gevolgen des vreedes.*

HONESTAS, ātis. f. Cic. *Eerlykheid, eerbaarheid, eer, gevoeglykheid.*

HONESTĀTUS, ă, ūm. *Vereerd, begiftigd.* aliquo munere. Cic. *Met eenig ampt begiftigd, vereerd.*

HONESTĒ. adv. Cic. *Eerlyk, deugdelyk, met eere, in eer en deugd.* Men zegt *Hon ſtius* en *Honeſtiſſimè.*

Honeſtè ſe gerere. Cic. *Zig eerlyk, deugdelyk, met eere draagen: Eerlyken deugdelyk leven, handelen en wandelen.*

Honeſtè acta vita. *Een eerlyk, deugdelyk doorgebragt leven.*

Honeſtè quomodo hinc abeam neſcio. Ter. *Ik weete niet hoe ik hier eerlyk of met eere zal konnen van daan gaan of vertrekken.*

HONESTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. aliquem re aliquâ. Cic. *Iemand iets of met iets vereeren, met iets vergelden.*

Ætas omnia ejus opera honeſtabat. Curt. *Zyn ouderdom verheerlykte alle zyne daden: maakte die heerlyk of voortreffelyk.*

Crimine aliquo ſe honeſtare. Cic. *Zig een miſdaad tot eere rekenen.*

Cultus opulentiæ barbaræ non alios magis honeſtabat. Curt. *Zy waren meer als andere Barbaren met koſtelykin zwier verheerlykt.*

HONESTUM, ī. n. Cic. Quintil. *Het eerlyke, het deugdelyke. De eerlykheid, eerbaarheid.*

HONESTUS, ă, ūm. Cic. *Eerlyk, eerbaar, eerzaam: deugdelyk, degelyk, vroom, gevoegelyk, betaamelyk.* Men zegt *Honeſtior* en *Honeſtiſſimus.*

Honeſtus homo of vir. Cic. *Een eerlyk, deugdelyk, vroom, degelyk man.*

Honeſtum vulnus. Tac. *Een eerlyke,* dat is, *eerlyk gekregen wonde.*

Honeſtus. Cic. *Voortreffelyk, deftig, voornaam, braaf.* Sprekende van een perſoon, geſlagt, enz.

Prætexta honeſtorum erat, toga viliorum. Aſc. Ped. *Een tabbaard met purper geſtikt, was voor de perſonen van aanzien, en de enkele tabbaard voor de geringer.*

Honeſta facies. Ter. *Een eerlyk, eerbaar, zedig, ſchoon, welgemaakt aangezigt.*

Honeſtus eſt. Ter. *Hy is eerlyk: Hy is wol gemaakt, heeft een eerlyk fraai wezen, of gelaat.*

Si quid honeſti eſt, jactat. Hor. *Indien'er iets deftigs is, zoo roemt hy daar op.*

Digitized by Google

Honeſto loco natus. Cic. *Een perſoon van een eerlyk, voornaam, deftig, aanzienlyk huis of geſlagt geſproten, afkomſtig.*

Honeſta poſtulatio. Cic. *Een eerlyk, regtmatig, redelyk verzoek.*

Honeſtæ divitiæ. Salluſt. *Eerlyke, dat is, matige, tamelyke rykdom of middelen.*

HŌNŌR *of* HŌNŌS, ōris. m. Cic. *Eere, agtinge, eerbiedigheid.* Die wy aan een ander, of een ander aan ons betoont.

Aliquem honore ornare, afficere. Cic. Honorem alicui habere, adhibere, facere. Cic. *Iemand eeren, eer aan doen, eerbied, of eerbiedigheid bewyzen, betoonen.*

Res ſordidas Deorum honore afficere. Cic. *Aan vuile, ſnoode, ſlegte dingen, Goddelyke eer bewyzen.*

Summo in honore eſſe. Cic. *In zeer groote eere, agtinge of aanzien zyn.*

Ad hunc modum eſt innoxiis honor apud vos? Plaut. *Eert gy dus de onſchuldigen tot uwent? Handelt gy de onnozelen by u dus?*

Honor. Cic. *Eertitel, eernaam, eerampt, waardigheid.*

Homines honoribus aucti, perfuncti, uſi. Cic. *Mannen met eer ampten verheerlykt, tot hooge bedieningen verheven: Die de hoogſte ampten bekleed, of bedient hebben.*

Aſcendere ad honores. Cic. *Tot eerampten opklimmen, ſteigeren, verheven worden.*

Honor. Virg. *Eer, eerbaarheid, kuisheid, zuiverheid.*

* Verborum honor. Front. *Eerlykheid, heusheid, hupsheid van woorden: Eerbewyzinge, pligt aflegginge met woorden.*

*** Non ſemper idem floribus eſt honos. Hor. *De bloemen hebben niet altyds dezelve ſchoonheid of glans.*

*** Sylvis Aquilo decuſſit honorem. Virg. *De Noorde wind heeft al het cieraad van de boſſchen ter neder gevelt, dat is, heeft de boſſchen de bladeren afgewaait.*

Quis ſupplex aris imponat honorem? Virg. *Wie (van u) zal onderdanig offerhanden of wierook op myne altaren leggen.*

*** Honor. Virg. *Prys, loon, vergeldinge, vereeringe, ſchenkaadje.*

Præcipuos ductoribus addit honores. Virg. *Hy vereert, ſchenkt de Overſten voorname geſchenken, vereeringen, ſchenkaadjen.*

HŌNŌRĀBĪLIS, is. m. & f. lĕ, is. n. Liv. *Eerwaardig, eerzaam, deftig, aanzienlyk.*

HŌNŌRĀNDUS, ă, ūm. Cic. *Eerwaardig, dat men eeren moet, daar men eerbiedigheid voor moet hebben.*

HŌNŌRĀRĬUM, ĭi. n. Cic. *Prys, loon, vergeldinge, vereeringe.*

Honorarium. Cic. Plin. J. *Een geſchenk, ſchenkaadje.* Om een voornaam perſoon eere aan te doen: Te weeren een Overſte, Stadhouder van een geweſt, enz.

HŌNŌRĀRĬUS, ă, ūm. Cic. *Eerwaardig, eerzaam, aanzienlyk, deftig.*

Honorarius tumulus. Suet. *Een graſſtede, tombe van eere: een praal-graf of tombe, hoewel 't lyk 'er niet in is. Een ſtaatygraf.*

HŌNŌRĀTĒ. adv. Tac. *Eerlyk, met eere.*

HŌNŌRĀTUS, ă, ūm. Plaut. Cic. *Geëerd, hoog geagt, geprezen.* Men zegt *Honoratior* en *Honoratiſſimus.*

Honoratus. Cic. *Aanzienlyk, grootagtbaar, heerlyk, doorluchtig, voortreffelyk, deftig.*

HŌNŌRĪFĪCE. adv. Cic. *Eerlyk, met eere, heerlyk.* Men zegt *Honorificentiùs* en *Honorificentiſſimè.*

HONORIFICO. *Zie* Honoro.

HŌNŌRĪFĪCŪS, ă, ūm. Cic. *Heerlyk, roemrugtig, dat ons doet geëerd worden, deftig, voortreffelyk.* Men zegt *Honorificentior* en *Honorificentiſſimus.*

HŌNŌRO, ās, āvī, ātūm, āre. acc. Cic. *Eeren, eere aan doen, bewyzen.*

HŌNŌRŪS, ă, ūm. Tac. Sil. *Eerlyk, vroom, deftig.* Van zaken geſproken.

Honora oratio. Tac. *Een lofrede, een vertoog ter eere van iemand.*

HONOS. oris. m. g. *Zie* Honor.

HOPLOMACHUS, i. m. g. Mart. *Een ſchermer die gewapend vegt.*

HŌRĀ, æ. f. Cic. ὥρα. *Een uur, ſtond.*

In horas Hor. *Van uur tot uur, van 't eene uur tot het anderen, van ſtond tot ſtond, van oogenblik tot oogenblik.*

* Omnium horarum eſt. Quintil. *Het is een man van alle uren of tyden: Die zig na alle uren en tyden weet te ſchikken, 't zy in jok of ernſt.*

Septembres horæ. Hor. *De uren, dat is, de maand of tyd van Herfſtmaand.*

HŌRÆUS, ă, ūm. Horæum mel. Plin. H. ὡραῖον. *Zomerhonig, gedurende de zomer gemaakt.*

HŌRĀRĬUS, ă, ūm. Suet. *Van een uur, een uur durende.*

HŌRDĂ, æ. f. Horda bos. Varr. *Een dragtige koe, een koe met kalf.*

HŌRDĔĀCĔUS, ă, ūm. Celſ. *Van gerſt.*

HŌRDĔĀRĬUS, ă, ūm. Plin. H. *Op of van gerſt levende, gerſt etende.*

Hordearia pruna. Plin. H. *Pruimen die met de gerſt of in de gerſt-tyd ryp worden.*

Hordearium æs. Feſt. *Gerſt-geld: Geld, dat de ruiters in plaats van gerſt gegeven wierd, tot onderhoud van hunne paarden.*

HŌRDĔUM, ĕi. n. Colum. *Gerſt.*

HORĬĂ, æ. f. Plaut. *Een viſſchers ſchuit, bark, of boot.* Plautus zegt *Horiola* in den zelven zin.

HŌRĪZŌN, ōntis. m. Vitruv. Sen. Ph. ὁρίζων. *De gezigt-einder, de gezigt-kring, de kimme.*

HŌRMĪNŪM, ī. n. Plin. H. ὁρμίνον. *Scharley.* Zeker kruid.

HŌRNŌ. adv. Lucil. Varr. *Van of in dit jaar.*

HŌRNŌTĪNUS, ă, ūm. Cic. *Van dit jaar, van dit jaar gemaaid, geplukt, gemaakt, enz.* Sprekende van koren, vrugten, enz.

HŌRNUS, ă, ūm. Varr. Hor. *Zie* Hornotinus.

Vinum hornum. Varr. *Wyn van of in dit jaar geperſt.*

HŌRŌLŌGĬUM, ĭi. n. Cic. ὡρολόγιον. *Een uurwyzer, of uurwerk.*

Horologium ſolarium. Cic. Sciothericon. Plin. H. *Een zonnewyzer.*

Horologium ex aqua. Vitruv. *Een water-uurwyzer, uurwerk, of looper.* De ouden gebruikten in de loopers water in plaats van zand.

HŌRŌSCŎPUS, ă, ūm. Horoſcopa vaſa. Plin. H. *Zonnewyzers.*

HŌRŌSCŎPUS, ī. m. Perſ. *Het uur of oogenblik van iemands geboorte. Uurſchouwing van iemands geboorte.*

Horoſcopus. Manil. *Iemands geboortеſtar.*

HŌRRĔĀRĬUS, ĭi. m. Ulp. *Een opziender over een ſchuur, een ſchuur bewaarder.*

HŌRRENDUS, ă, ūm. Cic. *Schrikkelyk, gruwzaam, gruwelyk, vervaarlyk, vreeſſelyk, yſſelyk.*

* Horrendus. Virg. *Geweldig, wonderlyk, uitermaten groot, vervaarlyk groot.*

HŌRRENS, ēntis. omn. gen. Virg. Plin. H. *Overend of te bergen ſtaande, ook ruw, geprikkeld.*

Horrens leo. Virg. *Een ruige Leeuw.* Rubus. Virg. *Een ruwe, ſcherpe, geprikkelde braamſtruik.*

Horrens. Virg. *Schrikkelyk, gruwelyk, gruwzaam, vreeſſelyk, vervaarlyk, yſſelyk.*

HŌRRĔO, ēs, hŏrrŭī, hŏrrĕrĕ. Tibul. Ovid. *Overend of te bergen ſtaan, ruw zyn.*

Horrere frigore. Colum. *Van koude beven, trillen.*

Horrere. acc. Cic. *Vreezen, ſchrikken, yzen.*

Horrere Divûm numina. Cic. *De Goden vreezen, ontzien, eeren.*

HŌRRESCO, ſcis, hŏrrŭī, hŏrrĕſcĕrĕ. Cic. *Verſchrikken, verbaasd, ontſteld, bevreesd worden.*

Horreſcere aliquid. Cic. *Iets vreezen, van iets verſchrikken, ontſteld of verbaasd worden, een gruwel of afkeer van iets hebben.*

HŌRRĔUM, ĕi. n. Cic. *Een ſchuur, voor koren, enz.*

* Horreum. Colum. *Een kelder, wyn of bier kelder.*

Horréum ſiccum frumentis habetur idoneum, frigidum commodiſſimè vinum cuſtodit. Colum. *Een droge ſchuur is bequaam tot koren, en een koele, namentlyk, kelder, bewaart de wyn beſt.*

Horreum. Ulp. *Een pakhuis, voorraad-ſchuur.*

Horrea conſtituit variis locis facere. Cæſ. *Hy beſloot pakhuizen, voorraad-huiſen, op of in verſcheide plaatſen te maken.*

HŌRRĪBĪLIS, is. m. & f. lĕ, is. n. Cic. *Schrikkelyk, gruwelyk, gruwzaam, vervaarlyk, vreeſſelyk, yſſelyk.*

HŌRRĬDĒ. adv. Horridè dicere. Cic. *Ruwelyk, plomp, onbeſchaafdelyk, zonder bevalligheid ſpreken.*

Digitized by Google

HŌRRĬDŪLŪS, ă, ūm. Cic. *Ruw, onaangenaam, wat hard, onbeſchaafd, walgend.* Van een ſtyl, een reden, enz. geſproken.

HŌRRĬDŪS, ă, ūm. Virg. *Schrikkelyk, gruwelyk, gruwzaam, vervaarlyk, vreeſſelyk, yſſelyk.*

Horridus. Cic. *Ruw, onaangenaam, hard, onbeſchaafd.* Van een ſtyle, reden, enz. ſprekende.

Horridus. Ter. Cic. *Ruw, hard, woeſt, wild, onbeſchaafd.* Van een maniere van leven geſproken.

Vita horrida. Ter. Cic. *Een ruw, hard, woeſt, wild leven.*

Horridus. Cic. *Schrikkelyk, gruwzaam, gruwelyk, vervaarlyk, vreeſſelyk, yſſelyk, afſchuwelyk, leelyk.* Sprekende van perſonen.

Horridus. Plin. H. *Scherp, wrang, ruw van ſmaak.*

HŌRRĬFĔR, ă, ūm. Virg. *Schrik, vreeze aanbrengende, makende. Schrikkelyk, gruwzaam, gruwelyk, vervaarlyk, vreeſſelyk, yſſelyk.*

HŌRRĬFĬCO, ās, āvī, ātŭm, āre. acc. Virg. *Iemand verſchrikken, een ſchrik aan of op 't lyf jagen, vervaard, bevreeſd maken: doen ſidderen en beven.*

Catenæ, fugæ, exilium horrificaverant dignitatem. Flor. *Zyne ketenen, vlugt en ballingſchap, hadden zyn waardigheid vreeſſelyker, ontzagchelyker gemaakt.*

HŌRRĬFĬCŪS, ă, ūm. Virg. *Schrik of vreeze makende; ſchrikkelyk, gruwelyk, gruwzaam, vervaarlyk, vreeſſelyk, yſſelyk.*

HŌRRĬSŌNŪS, ă, ūm. Virg. *Een vervaarlyk, ſchrikkelyk, yſſelyk gelnid makende.*

HŌRRŌR, ōris. m. Cic. Virg. *Schrik, vreeze, verbaasdheid, ontſteltenis.*

Horror. Celſ. *De bevinge, trillinge van de koorts.*

* Non horror in vultu (ejus eſt,) non triſtitia. Plin. J. l. 1. Ep. 10. *Daar is geen ſtuursheid, trotsheid, barsheid nog droefheid in zyn wezen.*

HŌRSŬM. adv. Plaut. Ter. *Herwaarts, aan deze kant of zyde.*

Te adigent horſum inſomnia. Ter. *De ſlaapeloosheid, of droomen, zullen u (weder) hier jagen, brengen, doen keeren.*

HŌRTĀMĔN, ĭnis. n. Liv. *Aanmaninge, vermaninge; opwekkinge, aanmoediginge, aanprikkelinge, aanporringe, aannoopinge.*

HŌRTĀMENTŬM, ī. n. Salluſt. Liv. *Aanmaninge, beweegreden tot iets.* Ik zie niet waarom Voſſius lib. 3. de Vit. Serm. cap. 14. dit woord onder de quade Latynſche woorden ſteld.

Ea Romanis magno erant hortamento. Salluſt. *Die dingen waren een groote aanporringe, aanprikkelinge, aanmoediginge voor de Romeinen.*

HŌRTĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Aanmaninge, vermaninge, aanporringe, aanprikkelinge, aannoopinge, aanmoediginge, opwekkinge.*

HŌRTĀTĬVŬS, ă, ūm. Quintil. *Aanmanende, opwekkende; eigen, dienſtig, of goed om iemand aan te manen, vermanen, aanprikkelen, aanmoedigen, opwekken, aanporren, aannoopen.*

HŌRTĀTŎR, ōris. m. Cic. *Aanmaner, aanprikkelaar, aanporder, aannooper, aanmoediger, vermaner, opwekker.*

HŌRTĀTRĬX, ĭcis. f. Stat. *Aanmaanſter, aanprikkelſter, aanporſter, aanmoedigſter.*

HŌRTĀTŬS, ūs. m. Ovid. *Zie* Hortatio.

HŌRTĒNSIS, is. m. & f. sĕ, is. n. Plin. H. *Van een tuin of hove, in een tuin of hove groeyende.*

HŌRTĒNSĬŬS, ă, ūm. Plin. H. *Zie* Hortenſis.

HŌRTĪ, ōrūm. m. plur. Cic. *Een hofſtede, een vermakelyke plaats met tuinen, boomgaarden, lanen, enz. Een vermakelyke, boom- of tuinryke landsdouwe.*

HŌRTŎR, āris, ātŭs ſum, āri. aliquem ad aliquid. Ter. Cic. *Iemand ergens toe aanmanen, vermanen, aanporren, aanprikkelen, aannoopen, aanmoedigen, opwekken.*

Hortari aliquem de pace concilianda. Cæſ. *Iemand aanmanen, aanporren, aanprikkelen om vrede te maken.*

Multæ res eum hortantur quare faceret, &c. of ut faceret, &c. of ad faciendum, &c. Cæſ. *Vele dingen dringen, porren, prikkelen hem aan; bewegen hem om dit te doen.*

HŌRTŬLĀNŬS, ī. m. Macrob. *Een tuinder, een tuinman, een hovenier.* Dit woord is van geen goede Schryvers gebruikt.

HŌRTŬLŬS, ī. m. Cic. *Een tuintje, kleine tuin of hof.*

HŌRTŬS, ī. m. Cic. *Een tuin of hof.*

HŌSPĔS, ĭtis. m. Cic. *Een herbergier, een waard.*

* Hoſpes. Cic. *Een gaſt, een vremdeling,* die by iemand te huis legt. De ouden hadden geene openbare herbergen.

Hoſpes. Cic. Virg. *Een vremde, vremdeling, een buitenlander.* Lukanus en Statius, gebruiken dit woord in *fœminino.*

Hoſpes & peregrinus in Philoſophia. Cic. *Vitheemſch en vremd,* dat is, *ganſch onkundig in de Wysgeerte.*

Adeóne hoſpes hujus urbis? of Adeóne hoſpes in ea urbe verſaris? Cic. *Zyt gy zoo groot een vremdeling in deze ſtad?* dat is, *weet gy nog zoo weinig van de manieren van deze ſtad, of was 'er in voorvalt of ommegaat?*

* Hoſpes. Ter. *Een vremde, een nieuweling, een groentje:* De Indiëvaarders zeggen, *een baar of Norenbaar.*

Si ab hoc nihil fiet, tum hunc adoriar hoſpitem. Ter. *Indien van dezen man niets komt, of ind'en ik von hem niets trekke, dan zal ik dezen nieuweling of vremde aanſpreeken, aantaſten, aan boort klampen.*

Hoſpita æquora. Virg. *Neby of om gelege zeen: naburige zeen.* Tecta. Valer. Flacc. *Huizen daar men gehuiſveſt is.* Flumina. Stat. *Rivieren, die men zonder gevaar bevaren kan, veilige rivieren, ſtroomen.* Voſſius verzekert zeer waarſchynlyk, dat dit woord *Hoſpita* komt van het woord *Hoſpes*, 't welk hy een *adjectivum* gelooft te zyn.

HŌSPĬTĂ, æ. f. Cic. *Een waardin, herbergh oudſter.*

Hoſpita Ter. *Een vremde, uitheemſche, buitenlandſche vrouw.*

* Hoſpita. Varr. Petron. *Een zwaluwe,* om datze dikwils de neſten in huizen maken.

** Hoſpita terra. Virg. *Het land of gebied van een vriend of bondgenoot: Een geweſt daar men wel ontfangen word: Een gaſt-vry land.*

HŌSPĬTĂLĬĂ, ĭum. n. plur. Vitruv. *Deuren of gangen,* waar door de vremde Tooneel-ſpelers op of van 't tooneel quamen.

HŌSPĬTĂLĬS, ĭs. m. & f. ălĕ, ĭs. n. Cic. Liv. *Tot herbergen behoorende, gaſt-vry, daar vremdelingen wel ontfangen of gehandelt worden.*

Hoſpitalis. Cic. *Gaſt-vry, die gaſten, vrienden of vremden wel ontfangt, onthaalt, of handelt.*

Hoſpitalis in ſuos. Cic. *Die zyn bloedverwanten of vrienden wel ontfangt, onthaalt of handelt.*

* Hoſpitalia fulmina. Sen. Ph. *Blixemen, waar door de Heidenen geloofden gewaarſchouwt te zyn, dat ze ſynyn door offerhanden in hunne huizen moeſten doen nederdalen.*

HŌSPĬTĂLĬTĀS, ātis. f. Cic. *Gaſt-vryheid, goede, gewillige, beleefde ontfanginge of onthalinge van vremden.*

HŌSPĬTĂLĬTĔR. adv. Liv. *Gaſtvryelyk, vriendelyk, liefdadiglyk.*

HŌSPĬTĬŎLŬM, ī. n. Ulp. *Een kleine herberg, of gaſthuisje.*

‡ HŌSPĬTĬŬM, ĭi. n. Liv. *Een herberg, een gaſthuis: Een huis om vremden te huiſveſten.* De Reizigers gingen in oude tyden by hunne vrienden t'huis leggen, om dat'er geen openbare herbergen waren.

Hoſpitium, *alleen, of* Jus hoſpitii. Cic. *Het regt van gaſtvryheid, van herberg of huiſveſtinge by een vriend.*

Hoſpitio aliquem invitare. Cic. *Iemand noodigen om by hem t'huis te komen leggen.* Excipere. Cic. Recipere. Ovid. *Iemand in zyn huis ontfangen, huiſveſten, onthalen.*

Hoſpitio uti alicujus. Cic. *By iemand t'huis leggen, gehuiſveſt zyn.*

Hoſpitium calamitatis. Plaut. *Een herberg van ellende, de woonplaats van rampen, of ongevallen: Een perſoon daar de ellende in gehuiſveſt is.*

HŌSPĬTŎR, āris, ātŭs ſum, āri. Sen. Ph. *By iemand t'huis leggen, gehuiſveſt zyn.*

* Tranſlata caſtanea neſcit hoſpitari. Plin. H. *Een verplante kaſtanje-boom vat geen wortel, wil niet gewennen te groeyen, of groeit niet.*

HOSPITUS, ă, ūm. Stat. Ovid. *Vremd, uitheemſch, buitenlandſch.*

HŌSTĬĂ, æ. f. Cic. *Een offerhande, ſlagt-offer.*

HŌSTĬĂTŬS, ă, ūm. Plaut. *Met offerhanden beladen, offerhanden aanbrengende.*

HŌSTĬCŬM, ī. n. Liv. *Het land van den vyand, vyandelyk land, 's vyands bodem.*

HŌSTĬCŬS, ă, ūm. Plaut. Hor. *Van den vyand, vyandelyk, den vyand toebehoorende.*

Digitized by Google

Incurſiones hoſticæ. Colum. *Vyandelyke ſtroperyen, invallen.*

HŌSTĪLĬĂ, æ. f. Tac. *Hoſtiglie*, een Italiaanſche ſtad op de Po.

HŌSTĪLIS, is. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Cic. *Vyandelyk, vyandig, van den vyand, den vyand toebehoorende.*

Hoſtilis terra. Cic. *Een vyandlyk land.* 't Vyands bodem.

* Hoſtile odium. Cic. *Een vyandelyke, doodelyke, onverzoenelyke haat.*

Legati retulerunt omnia hoſtilia eſſe. Liv. *De Gezanten bragten beſcheid dat alles vyandelyk was, dat alles ten oorlog vervaardigd wierd.*

HŌSTĪLĬTĀS, ātis. f. Sen. Ph. *Vyandſchap, vyandelykheid.*

HŌSTĪLĬTĔR. adv. Cic. Liv. *Vyandelyk, op een vyandelyke maniere.*

HŌSTĪMENTŪM, ī. n. Plaut. *Gelyke vergeldinge, gelyke belooninge van een weldaad.*

Hoſtimentum. Plaut. *Wederwraak, gelyke munt of vergeldinge.*

Par pari datum hoſtimentum eſt, *Het is met gelyke munt betaalt.*

HŌSTĪO, īs, īvī, ītŭm, īrĕ. Hoſtire contrà. Plaut. *Met gelyke munt weder betalen, vergelden,* in 't goede en quade.

Hoſtium hoſtire ferociam. Plaut. *Den hoogmoed, ſtoutheid der vyanden beteugelen, bedwingen, intoomen.*

HŌSTĬS, is. m. & f. Cic. *Een vyand, of vyandin.* Sprekende van oorlogende perſonen.

Hoſtis alicujus of alicui. Cic. *Iemands vyand, vyand tegen iemand, iemand vyandig.*

Non exſpectatâ vulnus ab hoſte tuli. Ovid. *Ik hebbe een wonde ontfangen van een onverwagte vyandin.*

Studiorum pernicioſiſſima hoſtis. Quintil. *Een zeer verderfelyke, ſchadelyke vyandin van letter-oeffeningen.*

HOSTORIUM, ĭi, n. g. Jun. *Een ſtryktok,* van een korenmaat.

HŌSTŬS, i. m. Cat. Varr. *Een zekere maat.* Van Oly, enz.

HŪC. adv. Cic. *Herwaarts, hier na toe, na deze plaats.* Met beweginge.

Huc uſque. Plin. H. *Tot hier of deze plaats toe.*

Huc illuc of Huc & illuc curſare. Cic. *Herwaarts en derwaarts, hier en daar na toe, van alle kanten loopen.*

Intueri huc atque illuc. Cic. *Hier en daar bezien, de oogen herwaarts en derwaarts, of overal werpen, ſlaan.*

* Rem huc deduxit, ut, &c. Cic. *Hy heeft de zake tot hier toe of in dezen ſtaat gebragt, dat,* enz.

Huc ades. Virg. *Kom herwaarts of hier.*

Huccine omnia reciderunt? Cic. *Is alles tot hier toe vervallen? Is alles tot dezen ſlegten ſtaat gebragt?*

HUI. Interjectio admirantis. Ter. *Jemy!*

HŪJŪSMŎDI. adv. Cic. *Op deze wyze of maniere, dusdanig.*

HŪMĀNĔ. adv. Ter. Cic. *Menſchelyk, beleefdelyk, zagtmoedelyk, op een hupſe, heuſche, eerlyke manier.* Men zegt *Humanius* en *Humaniſſimè.*

Humanè ferre dolores. Cic. *Hartzeer geduldiglyk, zagtmoediglyk dragen, uitſtaan, lyden, dulden.*

* Humanè. Petron. *Op een menſchelyke maniere, menſchelyker wyze, gelyk andere menſchen.*

Sæpius Poëticè, quàm humanè locutus es. Petron. *Gy hebt dikwils meer poëtiſch als menſchelyker of natuurlyker wyze geſproken.*

Tamen humanè vix patitur. Ter. *Nogtans verdraagt of dult hy het naaulyks zagtmoediglyk.*

HŪMĀNĪTĀS, ātis. f. Cic. *De menſchelykheid. Den aart of ſtaat der menſchen.*

Humanitatem of Humanitatis ſenſum exuere, deponere, abjicere, amittere. Cic. *Alle menſchelykheid, of menſchelyke gedagten afleggen, verwerpen, verzaken.*

Humanitas. Cic. *Beleefdheid, heuſheid, hupſheid, zagtmoedigheid, goedaardigheid, wellevendheid, gulhartigheid, ſpraakzaamheid.*

Humanitatis expers. Cic. *Onbloot van menſchelykheid, of beleefdheid.*

Humanitas, alleen, of Humanitas politior. Cic. *De beſchaafder letterkunde, letterwysheid, taalkenniſſe, edele wetenſchappen.*

Humanitate politus. Cic. *Door de boekoeffeningen, of taalwyze wetenſchappen beſchaafd. Bedreven in geleerdheid.*

Si hunc humanitate tua comprehenderis. Cic. *Indien gy hem onder de vleugelen van uw beleefdheid, of goede gunſt wilt nemen: Ind en gy hem eenigen goeden dienſt wilt doen.*

Obtinemus Cæſaris ſummam erga nos humanitatem. Cic. *Wy ontfangen van Cæſar de grootſte beleefdheid of gunſt des werelds.*

HŪMĀNĬTĔR. adverb. Cicer. *Menſchelyk, gelyk een redelyk menſch.*

Humaniter. Cic. *Beleefdelyk, heuſchelyk, gunſtiglyk, op een verpligtende wyze.*

HŪMĀNĬTŬS. adv. Plin. H. *Menſchelyker wyze, gelyk de menſchen in 't gemeen.*

Si quid mihi humanitus acciditſſet. Cic. *Indien my iets menſchelyks overgekomen ware: Indien ik geſtorven ware.*

Humanitus aliquem tractare. Ter. *Iemand beleefdelyk, gunſtiglyk onthalen, handelen, omfangen.*

HŪMĀNŬS, ă, ūm. Cic. *Menſchelyk, van den menſche, tot de menſch behoorende.* Men zegt *Humanior* en *Humaniſſimus.*

Poſſum falli ut humanus. Cic. *Als menſchelyk zynde ken ik bedrogen zyn, een misſlag hebben.*

Humanus. Cic. *Beleefd, heuſch, wellevend, hupſch, goedaardig, goed of gulhartig, zagtmoedig, ſpraakzaam.*

Res humanæ. Virg. Sen. Ph. *De menſchelyke of wereldſche zaken, dingen.*

* Magnum peccatum, at humanum tamen. Ter. *Het is een groote of grove, dog menſchelyke of vergeeflyke misſlag.*

Humaniſſima voluptas. Cic. *Een zeer redelyk, edel, gevoegelyk, betamelyk vermaak.*

Praxiteles nemini paulò humaniori eſt ignotus. Varr. *Praxiteles is aan niemand onbekend, die maar een weinig geleerd is, of gelezen heeft.*

HŪMĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Begraviage, begravenis, of begraafenisſe.*

HŪMĀTŎR, ōris. m. Lucan. *Een begraver, doodgraver.*

HŪMĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Begraven, ter aarde beſteld.*

HŪMECTĀTŬS, ă, ūm. Sil. *Bevogtigd, beſproeid, beſprengd, nat, of vogtig gemaakt.*

HŪMECTO, ās, āvī, ātŭm, āre. Virg. Colum. *Bevogtigen, beſproeyen, beſprengen, nat of vogtig maken.*

HŪMECTŬS, ă, ūm. Cat. Virg. *Nat, vogtig, beſproeid, beſprengd, nat of vogtig gemaakt.* Sprekende van een plaats.

HŪMĔO, ēs, ērĕ. Ovid. Sen. Ph. *Nat of vogtig zyn.* De Calepinus geeft dit *verbum* een *præteritum* zonder den Schryver te noemen.

HUMERALE, is. n. g. Digeſt. *De ſchouderlap.*

HŪMĔRŌSUS, ă, ūm. Colum. *Bultagtig, die hooge ſchouderen heeft.*

Humeroſus locus. Colum. *Een heuvelagtige of ryzende plaats.*

HŪMĔRŬS, i. m. Cic. *Een ſchouder van een menſch.*

Humeris aliquid portare. Hor. Suſtinere. Cic. *Iets op de ſchouders dragen, torſen.* In den oneigentlyken zin by eenige Schryvers, *Iets met ſmart of ongemak verdragen, dulden, lyden.*

Humerus. Celſ. *Dat gedeelte van den arm, 't welk van de ſchouder tot den elleboog ſtrekt.*

HŪMESCO, ſcis, ĕſcĕrĕ. Virg. *Nat, vogtig worden.*

** Modicis poculis humeſcere. Hor. *Met ge glaasjes of teugen drinken, zig met kleine teugen verfriſſen.*

HUMI. adv. Virg. *Ter aarde, op d'aarde neder.*

HŪMĬDE. adv. Plaut. *Met nat of vogtigheid.*

HŪMĬDO, ās, āvī, ātŭm, āre. Celſ. l. 1. c. 3. *Bevogtigen, beſproeyen, nat of vogtig maken.*

HŪMĬDŬLŬS, ă, ūm. Ovid. *Een weinig nat of vogtig.*

HŪMĬDŬS, ă, ūm. Cic. *Nat, vogtig.* Men zegt *Humidior* en *Humidiſſimus.*

HŪMĬFĔR, ă, ūm. Poëta apud Cic. *Nat, natheid, vogt of vogtigheid mede brengende, bevogtigende, beſproeyende.*

HŪMĬFĬCŬS, ă, ūm. Plin. H. *Nat of vogtigmakende, bevogtigende, beſproeyende.*

HŪMĬLĬĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Vernederd, verootmoedigd, ter aarde bukkende of gebogen.*

Animalia quædam ſunt humiliata ut cibum contingant. Cic. *Zekere dieren zyn na de aarde bukkende gemaakt, op dat zy haar voedzel zouden kunnen komen.*

HU-

Digitized by Google

HUMILIO, as, āre. *Verneder.en, verootmoedigen.*
HŪMĪLIS, is. m. & f. ĭlĕ, is. n. Cic. *Laag, klein, ter aarde gebogen.* Van een plant geſproken. Men zegt *Humilior* en *Humillimus.*
Humilis. Cæſ. Plin. H. *Laag, van een geringe hoogte.* Sprekende van een borſtweringe, een ſtarre, enz.
Humilis foſſa. Tac. *Een ondiepe gragt.* Navis. Cæſ. *Een ſchip met een laag boord.*
Humilis. Cic. *Slegt, gering, ſnood, vuil, veragtelyk, laf, laſhartig.* Sprekende van de geeſt, ziel, moed, of gedagten.
Humilis. Cic. *Laag, nederig, ſlegt, gering, gemeen, arm.* Van geboorte of ſtaat, enz. geſproken.
Oratio humilis. Cic. *Een laſſe, laſhartige redevoeringe, vertoog.*
Eos populos multò humiliores infirmioresque reddiderunt. Cæſ. *Ze hebben die volkeren veel verneders en verzwakt.*
Humilis precatio. Cic. *Een ootmoedig, nederig, onderdanig, eerbiedig gebed, of verzoek;* ook, *een laf, laſhartig gebed of verzoek.*
HŪMĪLĬTĀS, ātis. f. Cic. Cæſ. *Laagheid, laagte.*
Humilitas navis. Cæſ. *De laagte of laagheid van't boord van een ſchip.*
Humilitas. Cic. *Laagheid, nederigheid, ſlegtheid, gevingheid, gemeenheid, armoedigheid.* Sprekende van een reden, geboorte, enz.
Humilitas. Cæſ. *Zwakheid, krygteloosheid.* Van een volk geſproken.
HŪMĪLĬTĔR. adv. Cic. *Ootmoediglyk, onderdaniglyk, nederiglyk:* ook, *laſhartiglyk.*
HŪMO, ās, āvi, ātum, āre. Cic. *Begraven, ter aarde beſtellen, onder de aarde ſteken, verlergen.* Sprekende van menſchen en dingen.
HŪMOR, ōris. m. Cic. *Vogtigheid, natheid, vogt, nat.*
Humor. Cic. *Damp, waaſſem, water.*
HŪMŪS, i. f. Cic. Colum. *De aarde, 't aardryk.*
Humi lætitia. Colum. *De vrugtbaarheid, vatheid, weelde van de aarde.* Duritia. Colum. *Hardheid van aarde, land, of grond.*
Humi. Cic. Plin. H. *Op de aarde, ter aarde.* 't Zy met of zonder beweginge.
HŪNGĂRĬĂ, æ. f. *Hongarie,* een Ryk in Europe.
HŪNNĪ, ōrum. m. plur. Claud. *De Hunnen,* een volk van Sarmatie.
HURONES, um. m. plur. *De Herons,* volkeren van 't Noorder Amerika in nieuw Vrankryk.
HYĂCINTHĪNŬS, a, um. Catul. *Van een Hyacinth of blaauwe of witte Mey-bloem. Van verwgelyk een blaauwe Hyacinth.*
HYĂCINTHŬS, i. m. Virg. *Een Hyacinth, blaauwe of witte Mey-bloem.*
HYĂCINTHŬS, i. f. Plin. H. *Een Hyacinth ſteen, een edele ſteen van verwgelyk een blaauwe Mey-bloem.*
† HYĂDĔS, um. f. plur. Cic. *De regenſtarren.* Een geſtarnte aan't hoofd van den Stier, betekenende regen en ſtorm.
HYÆNĂ, æ. f. Plin. H. *Een Hyène.* Een dier gelyk een wolf, behalven dat het ruwer en dikker hairen heeft.
HYALINUS, a, um. *Van glas, glasgroen.*
HYALOTHECA, *Een glazen kas, een kas om glazen in te bergen.*
HYĂLŬS, i. f. Virg. *Een glas.*
Hyali color. Virg. *Glas- of bruin-groene verwe, glasgroen.*
HYBERNĂ. *Zie* Hiberna.
HYBISCŬM. *Zie* Hibiſcum.
HYBRĪDĂ. *Zie* Ibrida.
HYDASPES, is. m. Curt. *De Hydaſpes,* een vloed in Indiën, zynde het uiterſte van Alexanders togt, thans *Rowey* genoemd.
HYDRĂ, æ. f. Virg. *Een waterſlang. De vyfdigte ſlang Hydra.*
HYDRĂRGYRŬM, i. n. Plin. H. *Quikzilver.*
HYDRAŪLĂ, æ. m. Suet. *Een waterorgeliſt, of organiſt.*
HYDRAŪLĬCŬS, a, um. Vitruv. *Van een waterorgel, daar toe behoorende.*
Organa hydraulica. Plin. H. *Waterorgelen,* orgelen die door 't water ſpelen.
HYDRAŪLUS, i. m. Plin. H. *Een waterorgel,* die doot middel van water ſpeelt.
HYDRĬĂ, æ. f. Cic. *Een waterkruik.*
HYDRŌCĒLE, es. f. Mart. *Een waterbreuk of ſcheurſel.*
HYDRŌCĒLĬCŬS, i. m. Plin. H. *Gebroken, die een waterbreuk of ſcheurſel heeft.*
HYDRŎMELI. n. indeclin. Plin. H. *Meê,* drank van water en honig.
HYDROMYLA, æ. f. g. Gr. Vitr. *Een watermolen.*
HYDRŌPHŌBŬS, i. m. Plin. H. Celſ. *Die't water vreeſt,* na dat hy van een dolle hond gebeten is.
HYDRŌPĬCŬS, i. m. Plin. H. *Waterzugtig, die de waterzugt heeft.*
HYDRŌPĬSIS, is. f. Plin. *en*
HYDRŌPS, ōpis. m. Hor. *De waterzugt.*
HYDRŪNTĪNĂ provincia. *Het gewest van Otrante,* in't Ryk Napels.
HYDRŪNTĪNŬS, a, um. Lucan. *Van Otrante.*
HYDRŪNTŬM, i. n. Liv. *Otrante,* een ſtad in't Ryk van Napels.
HYDRŬS, i. m. Virg. Plin. H. *Een waterſlang.*
HYDRŬS, untis. f. Cic. *Otrante,* een ſtad in't Ryk van Napels.
HYĔMĀLIS. *Zie* Hiemalis.
HYĔMS. *Zie* Hiems.
HYGREMPLASTRUM, i. n. g. Plin. H. *Een vogtige of weeke plaaſter.*
HYMEN. m. indeclin. Catul. *en*
HYMĔNÆUS, i. m. Virg. *Een bruiloftslied of lied, bruiloft, bruiloftsgod.*
HYMETTŬS, i. m. Hor. *Den berg Hymette,* by Athenen.
HYMNIFER, a, um. Ovid. *Dat loflang by brengt.*
HYMNŬS, i. m. Mart. *Een gezang, lied,* voornamentlyk, *een geeſtelyk of ſtigtelyk lied, een loflang.*
HYŌSCYĂMĪNŬS, a, um. Plin. H. *Van lilzen kruid.*
HYŌSCYĂMŬM, i. n. Celſ. *en*
HYOSCYĂMŬS, i. f. Plin. H. *Een lilzen kruid. Bilzen kruid.*
HYŎCĔRĪS, is. f. Plin. H. *Een ſoort van Cikorey.*
HYPÆTHRŎS, i. m. & ŏn, i. n. Vitruv. *Open, ongedekt, zonder dak, en gewelf.* Van een tempel, huis, of wandeldreef enz. geſproken.
Hypæthræ ambulationes. Vitruv. *Opene, ongedekte wandeldreven of lanen.*
HYPĂLLĂGE, es. f. Cic. *Een Spraakwyze,* als men het eene woord voor't ander ſtelt of neemt.
HYPĂNIS, is m. Ovid. *De Bog,* een rivier in Polen.
HYPĀTE, es. f. Vitruv. l. 6. c. 1. *De bas,* een ſnaar van een ſpeeltuig.
HYPENĔMĬUS, a, um. Hypenemium ovum. Plin. H. *Een wind-ey.*
HYPERBĀTŎN, i. n. Quintil. *Verplaatſinge van een woord.*
HYPERBŎLĂ, æ. f. Sen. Ph. l. 7. c. 23. de Beneficiis, *of*
HYPERBŎLE, es. f. Cic. *Groot-ſprake, vergrootende maniere van ſpreken.* Een ſpraakkundige zwier.
HYPERBŌRĔI, ōrum. m. plur. Plin. H. *De Hyperboreërs,* volkeren in't Noorden.
HYPERBŌRĔUS, a, um. Plin. H. *Van Hyperborëe, of't Noorden.*
Hyperboreum mare. *De Muſkoviſche of Tartariſche zee.*
HYPERCĂTĂLECTŬS, i. m. Verſus hypercatalectus. Aſc. Pæd. *Een vaars, dat een lettergreep te veel heeft.*
HYPĔRĪCŎN, i. n. Celſ. *St. Jans kruid.*
HYPERTHYRĪS, idis. f. Vitruv. *en*
HYPERTHYRŌN, i. n. Vitruv. *Een deur.*
HYPHĔAR. n. indeclin. Plin. H. *Marentakken.*
HYPŌCAŪSĪS, is. f. Vitruv. *Een kachel, een ſtove.*
HYPOCAUSTŬM, i. n. Plin. J. Vitruv. *Een kachel, een ſtove.*
HYPOCRISIS, is. f. g. Bud. *Geveinſdheid.*
HYPOCRĪTĂ, æ. m. Suet. *en*
HYPOCRĪTES, æ. m. Quintil. *En tooneel-ſpeler. Een veinzer, geveinſde, oflchynheilige, ſchynheyligh.*
HYPŎDĬDASCĂLŬS, i. m. Cic. *Een onderweeſter.*

Digitized by Google

HYPŌGÆUM of HYPŌGEUM, i. n. Vitruv. ὑπόγαιον. *Een gewelf, een boog, gewelfde kelder, enz.* In een huis, onder de aarde.

Hypogæum. Petron. *Een kelder, of gewelf om dooden te begraven.*

HYPŌMNĒMA, ătis. n. Cic. ὑπόμνημα. *Een mitbreidinge, uitlegginge, verklaringe.*

HYPOPODIUM, ii. n. g. *Een voetbank.*

HYPORNATA, ātum, n. g. Pl. Gr. *Konfyten.*

HYPŌTHECA, æ. f. Cic. ὑποθήκη. *Een onderpand, een pand van vaste goederen.* Een woord in regten.

HYPŌTHECĀRIUS, ii. m. g. Digest. *Die onderpand of pand van vaste goederen heeft.*

HYPŌTHESIS, is, vel eos. f. g. *Een onderstellinge van een zaak of reden.*

HYPŌTHYRŌN, i. n. Vitruv. ὑπόθυρον. *De wydte van de deur, deur-opening.*

HYRCANI, ōrum. m. plur. Cic. *De Hyrkaners*, in Persie.

HYRCANIA, æ. f. Cic. *Hyrkanie*, een gewest in Persie.

HYRCANUS, ă, ūm. Cic. *Van Hyrkanie.*

Hyrcanum mare. Plin. H. *De Hyrkaansche of Kaspische zee.*

HYPOTRĀCHELIUM, ii. n. Vitruv. ὑποτραχήλιον. *De vermindering van een pilaar, of zuil.*

‡ HYSGINUM, i. n. Vitruv. *Een by d'oude bekende plant* Hysginum, *waar uit hemelsblaauwe verw wierd getrokken.*

HYSSŌPITES, æ. m. Plin. H. ὑσσωπίτης. *Yssoop, of hyssoopwyn.*

HYSSŌPUM, i. n. Cels. Plin. H. ὕσσωπος. *Yssoop, of hyssoop.*

HYSSŌPUS, i. f. Colum. *Zie* Hyssopum.

HYSTRIX, ĭcis. f. Plin. H. ὕστριξ. *Een stekel-varken, een egel.*

I

JA

I, De imperativus van 't verbum eo. *Ga, ga henen, vertrek.*
Ipse, sequar. Ter. *Ga voor uit, ik zal volgen.*

JĀCENS, ēntis. omn. gen. Plin. H. Quintil. *Leggende, liggende, uitgestrekt.*

* Jacens animus. Cic. *Een verslage, neerslagtige gemoed.*

Jacens. Cic. *Ziek leggende, ziek, krank, onpasselyk.* Cura ut valeas, ne ego te jacente bona tua comedam. *Draag zorg dat gy gezond zyt, op dat ik uwe goederen niet op eete of vertere terwyl gy ziek ligt.*

Jacentes terræ ad Hesperum. Plin. H. *Landen na 't westen gelegen, westersche landen, oorden, of gewesten.*

JĀCĔO, ēs, ŭi, ĭtĕre. Cic. *Leggen, liggen.*

Jacere in lecto. Cic. *Te bed-of en 't bed leggen.* Humi. Cic. *Op de aarde leggen.*

Jacere ad pedes alicujus. Cic. Jacere alicui ante pedes. Ovid. *Voor iemands voeten leggen, knielen.* Om genade te verwerven, of iemand te bewegen.

Jacere. Cic. *verlaten, veragt, versmaad worden of zyn: Zyn aanzien, geloof of agtinge quyt geraken.*

Responsa Pompeii grata populo dicuntur, quæ quidem si Cæsar repudiarit, jacebit. Cic. *Men zegt dat het antwoord of de stellingen van Pompejus aangenaam aan 't volk zyn. Dog indien Cæsar die verwerpt zal hy'er toe leggen*, dat is, *zyn aanhang, of begunstigers, zyn aanzien quyt raken.*

Jacere in luctu, in mœrore. Cic. *In rouw, en droefheid leggen, leven: Zeer rouwig, droevig, of bedrukt zyn.*

Jacere in pace. Cic. *In vrede, stil en afgezonderd leven.*

In pace jacere, quàm in bello vigere maluit. Cic. *Hy wilde liever in vredes tyd afgezonderd leven, dan in den oorlog hoog geagt worden.*

Jacere in oblivione, in tenebris, in occulto. *In vergetenheid leggen, in 't vergeet-boek staan, uit de gedagtenisse der menschen gewischt zyn.* Sprekende van iemand die men vergeten schynt te hebben.

Jacent pretia prædiorum. Cic. *De pryzen van landhoeven of woningen legg'er toe, zyn vervallen, zeer laag.* Jacent Artes, Studia, Virtutes. Cic. *De konsten, wetenschappen, deugden leggen'er toe, worden versmaad, veragt.*

Hic locus jacet inter Apenninum & Alpes. Brut. ad Cic. *Deze plaats legt tusschen het Apenninische en het Alpische gebergte.*

Jacent suis testibus. Cic. *Zy leggen'er toe door hunne eigene getuigen: ze zyn door hun getuigen overwonnen, overtuigd.*

Jacere. Lucan. Mart. *Dood en begraven leggen.* Non aliter cineres mando jacere meos. *Ik wil niet dat myn asschen anders begraven zal worden.*

JĀCIO, is, jēci, jactum, jăcĕre. Cic. *Werpen, gooyen.*

Jacere in sublime aliquid. Plin. H. *Iets om hoog werpen, gooyen.*

Jacere aliquem in præceps. Tac. *Iemand van boven neder werpen, gooyen, stooten.* Se in profundum. Cic. *Zig in zee werpen.*

Jacere anchoram. Liv. *Het anker werpen, een anker komen, ankeren.*

Jacere fundamenta. Tac. *De grond of grondslag leggen.*

* Jacere fundamenta cæsæ. Cic. *De gronden van een zake leggen, de beginselen van een zake stellen.* Jeci fundamenta salutis tuæ. *Ik heb de grondslag van uw welvaren, behoudenisse of herstellinge gelegt.* Hy spreekt van een gebannen vriend.

* Jacere. Cic. *Verkondigen, openbaren, bekend maken, verspreiden.* Quædam de habitu, cultuque, & institutis jecerat. Cic. *Hy hadde eenige dingen aangaande hunne manieren, kleederen, en inzettingen of gewoontens verkondigt.* Omisso discrimine vera, an vana jaceret. Liv. *Geen onderscheid makende of hy ware of valsche dingen verhaalde: uitstrooide.*

Contumelias in aliquem jacere. Cic. *Iemand schelden, schenden, smaden, smaden, lasteren, te na spreken.*

Jacere & mittere ridiculum. Cic. *Boerten, klugten bedryven, lagchen en spelen.* Suspicionem. Cic. *Vermoeden geven, verwekken, veroorzaken.* Terrores. Cic. *Schrik verwekken, maken, aanbrengen.*

JACTANS, ăntis. omn. gen. Virg. Quintil. *Roemende, pogchende, snoevende, snorkende, opgeblazen, verwaand, ydel.* Men zegt Jactantior.

Jactans sui. Quintil. *Van zig zelven, of zig beroemende, zig verheffende, hoog van zig opgevende, snoevende.*

Jactans epistola. Plin. J. *Een snorkende, snoevende, hoogmoedige, trotse brief.*

JACTĀNTĔR. adv. Tac. *Pogchender-wyze, op een snoevende of snorkende maniere, beroemers-wyze.*

Petiisse Germanicum nulli jactantiùs mœrent, quàm qui maximè lætantur. Tac *Daar zyn'er geen die de dood van Germanicus luidrugtiger betreuren, dan de gene die'er meest om verblyd zyn.*

JACTANTIA, æ. f. Quintil. *Pogchinge, roeminge, snoevinge, snorkery, verwaamdheid, opgeblazendheid, ydelheid.*

JACTĀTIO, ōnis. f. Cic. *Beweginge, verroeringe, slingeringe, ontroeringe, schudding.*

Jactatio maris. Cic. Jactatio corporis. Cic. *Beweginge, ontroeringe van de zee of 't lighaam.*

* Jactatio. Cic. *Pragt, pronk, praal, heerlykheid, kostelykheid.*

JACTĀTŌR, ōris. m. Quintil. *Een pogcher, een roemer, snorker, snoever: Een verwaande, opgeblaze, waanwyze grootsenar.* Is quidem rerum à se gestarum major, quàm eloquentiæ fuit in orationibus utique jactator. Quintil. *Hy roemde in zyne vertogen meer op zyn bedryf de daden dan op zyn welsprekendheid.*

JACTĀTUS, ă, ūm. Virg. *Geplaagd, gequeld, gesolt, geslingerd.* Terris jactatus & alto. Virg. *Te land en ter zee gesolt, heen en weder geslingerd.*

Jactato brachio properabant scutum manu emittere. Cæs. *Zy vlydden zig om hem zyn schild door 't schudden van den arm te doen ontvallen.*

Plurimis jactatus injuriis. Cic. *Met zeer groot orgelyk beladegd, benadeeld: Met zeer vele scheldwoorden bekleed, gelasterd.*

Hæc magnificentiùs jactata, quàm veriùs. Curt. *Deze dingen worden met grooter ophef dan waarheid voorgegeven.*

JACTĀTUS, ūs. m. Ovid. Plin. H. *Beweginge, verroeringe, ontroeringe, slingeringe, schudding.*

JACTĪTANS, ăntis. part. Jactitans officium. Phæd. *Zig op zyn goeden dienst beroemende, zyn dienst verhaffende.*

JACTĪTO, ās, ārĕ. *Roemen, beroemen, pogchen, snoeven, snorken.* Juventus inter se ridicula interta versibus jactitare cœpit. Liv. *De Jeugd begon onder malkander klugtige dingen*

Digitized by Google

gen in waarzeggen te verhalen, op te zeggen. *Jactare* betekent in deze plaats eigentlyk, *over en weder opzeggen, of malkanderen beantwoorden.*

JACTO, ās, āre. acc. Cic. *Werpen, gooyen, smyten.*

Jactare meretrices improbas. Plaut. *Quade, bedorve waren wegwerpen.*

Jactare oculos. Lucret. *Het oog werpen, lonken toewerpen, toelonken.*

Vestem, argentum de muro jactabant. Cæs. *Ze wierpen hun gewaad en zilver of geld van boven de muur of wal af.*

Jactare brachia. Cæs. *De armen schudden, slingeren.*

Jactare minas. Cic. *Dreigen, dreigementen doen.*

Alter in alterius jactabant lumina vultum. Ovid. *Ze bezagen, belonkten den anderen over en weder.*

Jactare. acc. Cic. *Bewegen, beroeren, ontroeren, slingeren, schudden, stellen, quellen, plagen.*

Jactari æstu febrique. Cic. *Door hitte en koortse, door de heete koorts gequeld, geplaagd worden.* Jactari fluctibus. Cic. *Door de baren of golven (van de zee) geslingerd, heen en weder gevoerd of gedreven worden.*

* Jactare. Cic. *Uitstrooyen, bekend maken, verbreiden, verkondigen.* Hæc vulgo jactantur. Cic. *Deze dingen worden overal dus verhaald, uitgestrooid: Dit is het gemeene gerugt of praatje, of in yders mond.*

Jactare se. Cic. *Zig beroemen, verheffen, pryzen.* De aliqua re. Cic. *Zig over iets beroemen, enz.* Se propalam per vanitatem jactabant amicos Regis. Liv. *Ze beroemden hun hoogmoedigly k in 't openbaar, datze vrienden des konings waren.* Jactat virtutem. Ovid. *Hy beroemt, verheft zyn deugd of dapperheid.* Jactare legem. Cic. *Een wet ly brengen, voorgeven, een wet ten voordeele te hebben.*

Hic se magnificè jactat, atque ostentat. Cic. *Deze verheft en beroemt zig hoogmoediglyk; stoeft en snorkt geen kleintje, geeft zeer hoog op van zyne daden.*

JACTŪRA, æ. f. Cic. *Schade, verlies, nadeel.* Facere jacturam rei familiaris. Cic. *Zyn middelen, goederen verliezen.*

* Facilis jactura sepulcri est. Virg. *'t Graf te missen is een klein verlies.*

Jactura. Cic. *Kosten, onkosten, lasten.* Provincia sumptibus & jacturis exhausta. *Een wingewest door onkosten en lasten uitgeput, tot armoede gebragt.*

JACTŪS, a, um. part. Cic. *Geworpen, gegooid, gesmeten.*

JACTŪS, ūs. m. Ter. *Werpinge, gooyinge, smyting.*

Jactu se misit in æquor. Virg. *Hy worp, of wierp zig met een sprong in zee.*

Jactus tesserarum. Ter. *Een worp, smak of gooy, met dobbelsteenen.* Si illud quod maximè opus est, jactu non cadit. Ter. *Indien het gene dat gy meest van nooden hebt in't werpen niet valt, dat is, geworpen word.*

Jactus fulminum. Cic. *Een blixemslag.*

Jactus, sine regimine. Valer. Max. *Een worp of trek, met of van een net.*

JACŪLABĬLIS, is. m. & f. le, is. n. Ovid. *Dat men werpen, gooyen, of slingeren kan.*

JACŪLATĬO, ōnis. f. Plin. J. *Werpinge, gooyinge met een schigt, het schieten met een pyl.*

Jaculatio equestris. Plin. J. *De konst of behendigheid van te paard met een schigt te werpen.*

JACŪLĀTOR, ōris. m. Liv. *Een boogschutter, een schigt, pyl of spies-werper.*

JACŪLATORĬUS campus. Ulp. *Een veld om met den boog in te schieten, of zig te oefenen, een boogschutters veld.*

JACŪLĀTRIX, īcis. f. Ovid. Diana jaculatrix. *De schigt, pyl, of spies-werpende, de pyl schuifter Diane.*

JACŪLO, ās, āre. Claud. *Zie* Jaculor.

JACŪLĀTŪS, a, um. part. Virg. Ignes jaculati è nubibus. *Geschoten, geworpen: Veelvuldig weerligt, of blixems, uit de lugt geworpen.*

JACŪLOR, āris, ātus sum, āri. dep. Liv. Ovid. *Werpen, gooyen,* met een pyl, enz. Sacras jaculatus arces, terruit urbem. Hor. *De gewyde torens door den blixem getroffen hebbende, maakte hy de gantsche stad verbaast.*

** Jaculari. Hor. *Voor, of in't oog hebben.* Quid brevi fortes jaculamur ævo multa? *Wat mogen wy in onzen korten levenstyd zoo vele groote dingen ondernemen?*

JACŪLUM, i. n. Virg. Ovid. *Een schigt, pyl, of spies.*

JACŪLUS, i. m. Plin. H. *Een soort van een slang,* die zig op boomen verschuilt, en zig op de voorby gaande beesten werpt.

JACŪLI, ōrum m. plur. m. Coluth. *Lange banden, reepen, of ledere banden,* daar men de ossen mede aan 't jok bind.

JADĔRA, æ. f. Plin. H. *Zara,* een stad in Liburnie.

JAM. Adv. temp. Cic. *Nu, thans, tegenwoordig, op dezen tyd, op dit uur, of pas. Vokreeds, bereids.*

Tace, egomet conveniam jam ipsum. Ter. *Zwyg stil, ik zal hen nu gaan spreken.*

Jamjam, of Jamjamque. Cic. *Nu zoo, terstond, aanstonds, van stonden aan, op staande voet, met den eersten.*

Jamdiu. adv. Ter. *Nu over lange, al lang geleden.*

Dies noctesque cogitandum, jam jamque esse moriendum. Cic. *Men moet nagt en dag denken dat men in't kort zal moeten sterven.*

* Jam. Hor. *Nu.* Jam vino quærens, jam somno fallere curam. Hor. *Nu door de wyn dan door de slaap zyn smart of hart zeer zoekende te verzetten, verdryven, verzagten.*

* Jam. Ter. *Eindelyk.* Ut redeat jam in viam. Ter. *Op dat hy eindelyk op een goede weg weder kome, of zig tot deugden schikke.*

Jamdudum. Cic. *Over lang, al lang geleden.* Jamdiu factum est, postquam bibimus. Plaut. *Het is lang geleden datwe gedronken hebben.* Jamdudum factum est, cum abisti domo. Plaut. *Het is lang geleden, dat gy van huis gegaan zyt.*

Jamdudum factum est cum primum bibi. Plaut. *Het is lang geleden dat ik eerst gedronken hebbe.*

Jam inde. Ter. *'T sedert dien tyd, van dien tyd af.* Jam inde ab adolescentia. Plaut. *'T sedert zyn jeugd.*

Jam inde usque à pueritia. Ter. *'T sedert zyn kindsheid, of kindsche jaren, tot nu toe.*

Jam olim. Ter. *Voor dezen, voorheen, lang geleden, in oude tyden.*

Jampridem. Ter. Istud jampridem scio. Ter. *Dat hebbe ik over langen tyd geweten.*

Jampridem. adv. Ter. *Over lang, lang geleden.*

* Jampridem. Lucan. *Aanstonds, terstond, van stonden aan, op staande voet.*

Tollite jampridem victricia, tollite signa. Lucan. *Verhef aanstonds uwe zegenryke standerts.*

Jam tum. Cic. Virg. *'T sedert, van dien tyd af.*

Jam tum religio pavidos terrebat agrestes. Virg. *De Godsdienst heeft van dien tyd af, de vreesagtige boeren schrik aangejaagt.*

Jam undique sylvæ, & solitudo, ipsumque illud silentium quod venationi datur, magna cogitationis incitamenta sunt. Plin. J. *Ten anderen of luiten dit, zyn de rondom gelegene bosschaadjen, en eenzaamheid, en de stilte id zelf die op deze jagt gebruikt word, groote aanprikkelingen tot bespiegelingen, of ernst gedagten.*

Vetus opinio est jam usque ab heroïcis ducta temporibus. Cic. *Het is een oud gevoelen, 't sedert den tyd der Helden of halve Goden tot ons over gebragt.*

IAMBĬCUS, a, um. Hor. *Van een Jambisch vaars, van Jambische versen gemaakt.*

IAMBUS, i. m. Hor. *Een Jambus, een pes prosodiæ van een korte en een lang: letter-greep, gelyk* Jóvēm.

Syllaba longa brevi subjecta, vocatur Iambus. Hor. *Een lange letter-greep na een korte gesteld, word een* Jambus *genoemd.*

IANĬTOR, ōris. m. Cic. *Een deurwagter, deurbewaarder.*

IANĪTRIX, īcis. Plaut. *Een deurwagtster, of deurbewaarster.*

Janitrix laurus. Plin. H. *Een Laurier voor een deur geplant:* Te weten van Opperpriesters, Keizers.

IANTHĪNUS, a, um. Plin. H. *Violet, of purperverwig.*

JANUA, æ. f. Cic. *Een deur, den ingang van een huis, enz.*

* Janua. Cic. *De inleidinge, het begin van een reden.*

JANUARĬUS, ii. m. Cic. *Louwmaand, de eerste maand van 't jaar.*

JAPONIA, æ. f. *Japan, of Japon,* een land in Asie.

JAPONĪCUS, a, um. *Van Japan, of Japon, Japansch, Japonsch.*

IAPYGIA, æ. f. Plin. H. *Het land van Otranto,* in Italie, thans de *Pouglie,* en *Kalabrie.*

† IAPYX, ygis. m. Hor. *Een weste wind,* komende over de Pouglie ἰαπυγία genoemd, welk ten aanzien van Griekenland westelyk is. Deze wind was zeer gunstig voor den genen

Digitized by Google

genen die van Italie na Griekenland of Ægypten wilden varen, om dat ze tot beneden Peloponesus voor de wind hadden. Ventorumque regat pater, obstrictis aliis præter Iapyga. Hor. *En dat den vader der winden u beſtiere, de andere winden, behalven den Japix of woeſte wind, beſloten, of ingetoogeld houdende.* Dit was den wensch van Horatius aan Virgilius toen hy na Athenen trok.

IASPIDĒUS, ă, ūm. Plin. H. *Van een Jaſpis, een Jaſpis ſteen gelykende.*

IASPIS, ĭdis. m. *of* f. Plin. H. *De edele ſteen Jaſpis.*

IATĪNŪM, ī. n. *Meaux*, een Biſchoppelyke ſtad in Brie.

IATRALIPTES, æ. m. g. Celſ. *Een geneesheer of Arts door ſmeringe, en zalvinge.*

IBĒRIĂ, æ. f. Plin. *Iberie*, een geweſt in Aſie, thans Georgie genoemd.

Iberia. Plin. H. *Spanie*, in Europe.

IBĒRŬS, i. m. Cæſ. *Den Iber*, een vloed in Spanje.

IBI. Adv. loci. Ter. *Daar, aldaar, in, of op die plaats.*

* Ibi. Ter. *Toen, toenmaals.*

* Ibi ſum. Ter. *Daar ben ik, daar denk ik op, daar ben ik mede bezig.*

† IBĪCES, ibĭcūm. plur. m. Plin. H. *Een ſoort van wilde bokken,*

‡ *of geiten.* Ze hebben groote breede hoornen, en lopen zeer ſnel. Men vind'er van in het gebergte van het Dauphiné, van Savoyen, en in het land der Grauwbunders.

IBĪDĔM. adv. Cic. *Aldaar, op, of in de zelve plaats.*

* Ibidem. Cic. *In de zelve zaak, in't zelve geval.* Læſit in eo Cæcinnam, ſublevavit ibidem. Cic. *Hy heeft Cacinna daar in beledigt, en in't zelve geval weder dienſt gedaan, of verliget.*

IBĪS, ĭdis. f. Cic. Ovid. Plin. H. *De vogel Ibis, een ſlang-etende vogel in Ægypten, een ſlangeter.*

IBRĪDĂ, æ. m. Plin. *Een dier van tweederhande dieren geſproten, gelyk een muil ezel.* Horatius noeme dus ook een perſoon van een vader en moeder van verſcheiden landaart.

ICĂRĬĂ, æ. f. Plin. H. *Icarie*, Een eiland in de Ægeeſche zee.

ICCĬŬS portus. Cæſ. *Kalais, of Boulogne*, in Pikardie.

‡ ICHNEŪMŌN, ŏnis. m. Cic. *Een Ooſtindiſche rat.* Een dier, 't welk volgens het zeggen van Plinius in Ægypten gevonden word, en in het lighaam van een krokodil kruipt, door de ingewanden boort, en den krokodil dood. Iſidorus voegt'er by, dat het door een enkele natuurlyke drift, de eyeren der krokodillen, zonder die te eten, maar alleenlyk ter nut van den menſch, breekt.

ICHNŌGRĂPHĬĂ, æ. f. Vitruv. *Het beſtek, of ontwerp, de afteekeninge van een gebouw.*

ICHTHYŌCOLLĂ. æ. f. Cæſ. Plin. H. *Vislym, huislas, bereidſel van wynverlaters.*

ICHTHYOPHAGUS. ī. m. g. Plin. *Een viſcheter, die van viſſchen leeft.*

ICHTHYOPOLA, æ. m. g. *Een viſchverkoper.*

ICHTHYOPOLIUM, ĭī. n. g. Col. *De viſchmarkt.*

ICHTHYOTROPHIUM, ĭī. n. g. Col. *Een vyver, een viſchput, of houwer, daar men viſch in levend houd.*

ICO, cis, ĭcī, ictŭm, ĭcĕrĕ. acc. Plaut. Catul. *Slaan, ſmyten, treffen, raken.*

* Icere fœdus. Cic. *Een verbond treffen, maken, opregten.*

ICON, ŏnis. f. g. *Een beeld of ſchildery: na't leven gemaakt.*

ICŌNĬCŬS, ă, ūm. Plin. H. *Na't leven getroffen, geſchilderd, gemaakt.*

Iconica ſtatua. Plin. H. Iconicum ſimulacrum. *Een na't leven gemaakt, gehouwe beeld.*

ICTĔRĬAS, æ. m. Plin. H. *Een geelverwige ſteen*, die de geelzugt geneeſt.

ICTĔRĬCŬS, ī. m. Plin. H. *Geelzugtig, met de geelzugt gequeld.*

‡ ICTĔRŬS, ī. m. Plin. H. *Een gele vogel*, die men zegt de geelzugtigen te genezen die hem zien, en dan op't zelve ogenblik te ſterven.

ICTIS, ĭs, *of* idis. f. g. *Een Marter, of ſoort van een Wezel.*

ICTŬS, ă, ūm. part. Cic. *Geſlagen, getroffen, geraakt.*

Catapultâ hoc ictum eſt mihi apud Sycionem. Plaut. *Deze wonde is my door een ſlinger in't beleg van Sycio toegebragt.*

Telo ictus. Cic. *Door een ſchigt getroffen, gequetſt.*

* Icto capiti fervor acceſſit. Hor. *Het hooſd is (hem door wyn) verhit. Hy is heethooſdig geworden.*

* Ictum fœdus. Virg. *Een getroffe, gemaakt, opgeregt verbond.*

ICTŬS, ūs. m. Hor. Cæſ. *Een ſlag.*

Certo ictu deſtinata feriebat. Curt. *Hy trof alles daar by na ſchoot gewis.*

Ictus ſurdus. Plin. H. *Een doove, of ſtille ſlag.*

* Nec ullum habet ictum, quo pellat animi ſtatum. Cic. *Ook treft hem geen ſlag zoo, dat die hem zyn ſtand vaſtigheid zal verwrikken.*

Sapientiam nihil quidem attigerunt, in conſpectu tamen, &, ut ita dicam, ſub ictu habent. Sen. Ph. *Ze hebben de wysheid nog niet bereikt, dog hebben de zelve in't gezigt, en om zoo te ſpreken, binnen ſchoot.*

Sub ictu pœnitentiæ poſiti. Sen. Ph. *Op't punt van beroum ſtaande luiden.*

Ille damnatus eſt, & tua innocentia ſub ictu eſt. Sen. Ph. *Hy is verweezen, en uw onnoozelheid is onder den ſlag*, dat is, *loopt gevaar, is in de waagſchaal.*

ICUNCŬLĂ, æ. f. Suet. *Een klein beeld, een beeldje.*

IDĂ, æ. f. Hor. *Den berg Ida*, in klein Aſie.

IDCIRCŌ, adv. Cic. *Daarom, der- of dieshalven, om die reden of oorzaak.*

IDĔĂ, æ. f. Cic. *Een denkbeeld, gedaante, ontwerp.*

IDĔM, ĕădĕm, ĭdĕm, pronom. Cic. genit. *ejuſdem*, dat. *eidem. De zelve, of zelvige.*

Uno eodemque tempore. Cic. *Op een en de zelve tyd.*

** Idem, *Met een* dativus Hor. Invitum qui ſervat, idem facit occidenti. *Een ongewillige het leven te behouden doet het zelve, of gelyk als een doodſlager.*

IDENTĬDĔM. Cic. *Van tyd tot tyd, van reis tot reis, telkens, dikwils, geduriglyk.*

IDĔŌ. adv. Cic. *Zie* Idcirco.

IDIOLATRA, æ. m. g. gr. *Een afgodendienaar.*

IDIOLATRIA, æ. f. g. gr. *Afgodery.*

IDĬŌTĂ, æ. m. Cic. *Een weet niet, botterik, dommekragt.*

IDĬŌTĬSMŬS, ī. m. Sen. Ph. ἰδιωτισμός. *Een ſlegte, gemeene manier van ſpreken.*

IDŌLŬM, ī. n. Plin. J. Cic. *Een beeld, beeltenis, Afgod.*

Mox apparebat idolum, ſenex macie & ſquallore confectus. Plin. J. *Kort daar aan verſcheen het ſpook: Een oud man van magerheid en vuilgheid uitgeteerd.*

IDŌNĔE. adv. Cic. *Bequaamelyk, gevoegelyk, behoorlyk, eigentlyk.*

Exordium eſt oratio, animum auditoris idoneè comparans ad reliquam dictionem. Cic. *Een inleidinge of voorreden, is een reden, die't gemoed van den toehoorder gevoeglyk bereid, of leid tot het volgend vertoog.*

IDŌNĔŬS, ă, ūm. Cic. *Bequaam, gevoegelyk, eigen, behoorlyk.*

Idoneus ad aliquid agendum. Cic. *Bequaam om iets te doen.*

Rurſus alios ad componendum optimos actionibus idoneos non fuiſſe. Quintil. *Aan de andere zyde ziet men dat anderen, zeer gaauw in het opſtellen zynde, niet bequaam tot daden zyn geweeſt.*

Pugnæ non ſat idoneus. Hor. *Niet bequaam genoeg tot het gevegt, of den oorlog.*

* Adeone videmur vobis idonei, in quibus ſic illudatis? Ter. *Schynen wy bequaam om van u beſpot te werden? Denkt gylieden dat wy ons van u zullen laten uitlagchen.*

Itane tandem idoneus tibi videor, quem tam apertè fallere incipias dolis? Ter. *Ziet gy my daar voor aan, dat gy my zoo openbaarlyk zoud bedriegen?*

* Idoneos Auctores habeo, Samnitibus ita reſponſum à Senatu. Liv. *Ik hebbe*, dat is, *wete, kenne, geloofwaardige, goede ſchryvers (die zeggen) dat dus door den raad aan de Samniten geantwoord word.*

IDŪMÆĂ, æ. f. Plin. H. *Idumæa*, een land van Paleſtine, tuſſchen Arabie, Judæa, en Ægypten.

IDŪMÆŬS, ă, ūm. Virg. *Van Idumæa, daar geboren.*

‡ IDŪS, ŭum. f. plur. Cicer. Deze zyn verdeeldagen der maanden, en zyn in Maart, Mey, July, en October den vyftienden dag, ende de dertiende in de andere maanden: 't woord *Idus* komt van *Iduare*, 't welk in't Toskaans *verdeelen* beteekent, om dat de *Idus* de maanden verdeelen, in twee by na gelyke deelen.

JĔCŬR, cŏris, n. Cic. *De lever.* Men vind ook *Jecinoris* in

Digitized by Google

Vitruvius en Jecineris in Plin. Hiſtoricus.
Meum jecur urere bilis. Hor. *Ik berſte van ſpyt.*
JĔCŬSCŬLŬM, I. n. Cic. *Een levertje, een kleine lever.*
JEJŪNE. adv. Cic. *Magertjes, ſchraaltjes, ſlegtjes, op een koele of droge wyze.*
Videmus iiſdem de rebus jejunè quoſdam, & exiliter diſputaſſe. Cic. *Wy hebben gezien dat ſommige van de zelve zaken ſchraaltjes, of koeltjes, en ſlegtjes getwiſt redent, of gezintwiſt hebben.*
** JEJŪNĬTĀS, ātĭs. f. Cic. *Schraalheid, koelheid, magerheid van een reden.*
Verborum jejunitatem & famem malle, quàm copiam & ubertatem. Cic. *Liever ſchaarsheid en mangel of gebrek van woorden te willen hebben, dan overvloed en ruimte.*
Humoris jejunitas. Vitruv. *Gebrek, mangel, ſchaarsheid van vogt, of vogtigheid.*
Jejunitas calcis. Vitruv. *Gebrek, mangel, ſchaarsheid, dierte van kalk.*
JEJŪNĬŪM, II. n. Hor. *Vaſtinge, een vaſten dag.*
Jejunium inſtituere. Liv. *Een vaſten dag inſtellen, uitſchryven.*
Jejunia indicere. Hor. *Een vaſten dag gebieden, vaſtſtellen, uitſchryven, afkondigen.*
Terra jejunio laborans. Colum. *Een dor, droog, ſchraal, mager, uitgeput land.*
JEJUNUM inteſtinum. Celſ. *Den darm die geen ſpyze by zig houd.*
JEJŪNŬS, ă, ŭm. Plaut. Cic. *Vaſtende, nog nugter.*
Jejuna ſaliva. Colum. *Nugter ſpeekzel.*
Terra jejuna. Colum. *Een mager, dor, droog, ſchraal, uitgeput land.*
** Oratio jejuna. Quintil. *Een ſchraal, dor, droog, koel vertoog.* ‡ Als men iets, dat men kragtiglyk moet uitdrukken, koeltjes uitdrukt, of als de deelen, of leden van een reden te kort, niet wel beſchaafd, of cierlyk genoeg zyn.
* Jejuna & frigida calumnia. Cic. *Een ſchrale en koele, dat is, ongegronde, onwaarſchynelyke laſteringe.*
* Homo nimis jejuno, atque anguſto animo. Cic. *Een man van een al te laf, en naauw gezet gemoed.*
IENS, ĕuntĭs omn. gen. Cic. *Gaande.*
Iens in Pompeianum benè manè hæc ſcripſi. Cic. *Ik ſchreef dit zeer vroeg, gaande na de Hofſtede van Pompejus.*
JENTĀCŬLŬM, I. n. Plaut. Suet. Matt. *Een ontbyt, het ogtend eten.*
JENTO, ās, āre. Varr. *Ontbyten, het ontbyt houden.*
IGĬTŬR. conjunct. Ter. Cic. *Der- of dieshalven, dan, daarom, weshalven.*
IGNĀRŬS, ă, ŭm. Cicer. *Onwetende, onbewuſt, onkundig.*
Ignarus inſtituti mei. Cic. *Onkundig, onbewuſt, onwetend van myn voornemen.*
Phyſicæ rationis, vel Phyſicorum ignarus. Cic. *Onwetend, onkundig in de Artſeny.* Ignarum cenſes tuarum lacrymarum eſſe? Ter. *Denkt gy dat ik niet weete van uwe tranen? of van uw weenen of ſchreyen?*
** Per occulta & vitilibus ignara. Tac. *Door bedekte, en den wagters onbekende wegen.*
IGNĀVE. adv. Cic. *Laffelyk, laſhartiglyk. Ook tragelyk, luyelyk, vadzigly k.*
IGNĀVĬTĔR. adv. Hirt. *Zie* Ignavè.
IGNĀVĬĀ, æ. f. Cic. *Traegheid, luyheid, vadzigheid, laſheid, laſhartigheid, bloodheid, gebrek van moed.* Satis per tot annos ignaviâ peccatum. Tac. *Dat'er lang genoeg door bloodheid gezondigt of misdaan was, dat ze lang genoeg door laſhartigheid misdaan hadden.*
** Odoris ignavia. Plin. H. *Slaphcid van reuk.*
IGNĀVŬS, ă, ŭm. adject. Cic. *Traeg, luy, vadzig, laf, laf of ſtaauhartig, bloo, zonder moed, verſaagd.* Ut enim ſit in prælio, ut ignavus miles, ac timidus, ſimul ac viderit hoſtem, abjecto ſcuto fugiat. Liv. *Want gelyk het in een veldſlag gebeurt, dat een laſhartig en vreeſagtig krygsknegt, zoo ras als hy den vyand ziet, zyn ſchild ter neder geworpen hebbende, vlugt, of de vlugt neemt.*
* Ignavus ſuccus. Plin. H. *Een kragteloos, ſlap ſap.*
* Ignavum frigus. Ovid. *Een vadzige, loome, trage koude, of die vadzig en. maakt.*
IGNĒSCO, ſcĭs, ĕſcĕrĕ. Cic. *Vierig, gloeyend, of ontvonkt worden.*
Ad extremum omnis mundus igneſcet. Cic. *Ten laatſten zal de gantſche wereld vyer of verbrand worden.*
** Igneſcunt iræ. Virg. *De gramſchap word ontvonkt, ontſteken, hevig.*
IGNĔŬS, ă, ŭm. Cic. Virg. *Van vyer, brandende, gloeyende, blakende.*
Igneo colore fulgens. Plin. H. *Vyerverwig.*
** Ignea virtus. Lucan. *Een vyrige, dat is groote, of Goddelyke dengd.*
IGNĬĀRĬŪM, II. n. Plin. H. *Alles dat ligt ontvonkt, lont, een vyerſlag, tonder, of tintel.*
IGNĬCŬLŬS, I. m. Cic. *Een vyertje, een vonk.*
* Igniculi virtutum. Cic. *De vonken, dat is, beginſelen, gronden van deugden.*
*** IGNĬFĔR, ă, ŭm. Ovid. *Vyerdragende.*
*** IGNĬFLŬŬS, ă, ŭm. *Van vyervloeyende, vyerſtroomende:* Igniflux cavernæ. Claud. *Een hol daar vyer uit of door vloeid, vliegt, loopt, of berſt.*
*** IGNĬGĔNĂ, æ. m. Ovid. *Van vyer gemaakt.*
*** IGNĬPES, ĕdis. omn. gen. Ovid. *Vyerige voeten hebbende.*
*** IGNĬPŎTĔNS, ēntis. omn. gen. Virg. *Het vyer onder zyn magt of bedwang hebbende.* Sprekende van Vulkanus.
IGNĬS, ĭs. m. Cic. *Vyer.*
* Ignis. Virg. Hor. *De minnegloed, het minnevyer: De lieſde, de Min.* Cœco carpitur igni. Virg. *Ze blaakt door een onbekende of heimelyke minnevlam.*
Meus ignis Amyntas. Virg. *Myn lief Amyntas.*
* Ignis beteekent by de Digters, *Vlixem en weerligt.* Micat ignibus æther. Virg. *Den hemel ſchiftert door weerligt.* Ignis Jovis. Virg. *Den bliksem van Jupyn.*
* Ignis ſacer. Plin. H. *St. Antonys Vyr.* Een quale.
IGNISPĬCĬŪM, II. n. Plin. H. *Vyerwichelary, waarzegginge door 't vyer.*
IGNĬTĀBŬLŬM, I. n. Feſt. *Een vyer-teſt of pan.*
IGNĪTŬS, ă, ŭm. Cic. *Vyerig, gloeyend, brandende, blakende, zeer heet.*
* Vinum naturâ ignitius. A. Gell. *Een wyn wy hitſig en ſterk uit den aart.*
IGNŌBĬLIS, is. m. & f. lĕ, is. n. Cic. *Onedel, onbekend, van ſlegten ſtaat of afkomſt.* Inglorius, atque ignobilis ſenex. Cic. *Een eerloos en ongeagt oud man.*
Ignobili loco natus. Cic. Ignobilis loco. Tac. *Een perſoon van onedelen, ſlegten, onbekenden, geringen huize.*
* Ignobile vulgus. Virg. *Het graauw, Jan hagel, het ſlegte volk.*
IGNŌBĬLĬTAS, ātĭs. f. Cic. *Onedelheid, geringheid van geboorte.*
Objicere ignobilitatem generis alicui. Cic. *Iemand verwyten dat hy van ſlegten huize is.*
IGNŌMĬNĬĂ, æ. f. Cic. *Schande, oneer, ſmaad.*
Cum ignominia & dedecore perire. Cic. *Met ſchande en oneer ſneuvelen.*
Ignominiâ aliquem notare, afficere. Cic. *Iemand onteeren, ſmaad aandoen, ſchenden, laſteren.*
IGNŌMĬNĬĀTŬS, ă, ŭm. A. Gell. *Onteerd, van eer en agtinge beroofd, eerloos.*
IGNŌMĬNĬŌSŬS, ă, ŭm. Liv. *Schandelyk, oneerlyk, eerloos.*
Ignominioſa fuga. Liv. *Een ſchandelyke, eerloze vlugt.*
* Iguominioſus. Quintil. *Schandelyk, oneerlyk, eerloos, ſnood.* Van perſonen geſproken.
IGNŌRĀBĬLIS, is. m. & f. lĕ, is. n. Cic. *Onbekend, dat men niet weet noch kend, verborge.*
IGNŌRĀNS, antis. omn. g. Cic. *Onwetende, onkundig.*
IGNŌRĀNTĬĂ, æ. f. Cic. *Onwetendheid, onkunde.*
Ignorantia ſupina. Ulp. *Een groove, botte, onvergeeffelyke onwetendheid, onkunde.*
IGNŌRĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Onwetendheid, onkunde, gebrek of mangel van kennis.*
Veri boni ignoratio. Cic. *Onwetendheid, onkunde van 't ware goed.*
Ignoratione decori, in vita ſæpe, & in oratione peccatur. Cic. *Daar worden dikwils in 't leven, en in een vertoog, misſlagen begaan, door onkunde van het geen betamelyk of welvoegende is.*
IGNŌRĀTŬS, ă, ŭm. Cic. *Onbekend, dat men niet weet, verborge.*

Digitized by Google

Ars ignorata. Hor. *Een onbekende, verborge kenſt.*
Per tenebras ignoratus evaſit. Tac. *Hy ontvlugte ongezien, zonder ontdekt te worden, in de duiſternis of den donker.*
IGNŌRO, ās, ārē. act. Cic. *Niet weeten of kennen; onwetend of onkundig zyn.*
Ignorare opportunitates ſuas. Liv. *Zyn gelegentheden, of voordeelen niet weeten.*
Ignoras me. Ter. *Gy kent my niet, gy weet niet wie ik ben.*
Ignorat nomen ſuum. Plin. H. *Hy weet zyn naam niet, heeft zyn naam vergeten.*
Ne tu me ignores, cùm è conſpectu meo abſceſſeris. Plin. H. *Op dat gy my niet rond vergaten, als gy van my geſcheiden zult zyn.*
IGNŌSCĒNS, entis. omn. gen. *Vergevende, geneigt tot vergeven, quytſchelde.* Animus ignoſcentior. Ter. *Een gemoed geneigd om iets te vergeven, of quyt te ſchelden.*
IGNŌSCENTIA, æ. f. g. A. Gell. *Vergevinge, quytſchelding.*
† IGNŌSCĪBĪLIS, is. m. & f. ĭle, is. n. Aull. Gell. *Vergeeffelyk.*
* Ignoſcere. Cic. *Vergeven, quytſchelden.*
Abs te peto ut mihi hoc ignoſcas. Cic. *Ik verzoeke van u, dat gy my dit vergeeft.*
Orant ignoſcamus peccatum ſuum. Plaut. *Ze verzoeken dat we hen die miſdaad willen vergeven.* Sommige willen, dat men'er *Sibi* onder verſtaan moet.
IGNŌTUS, ă, ūm. Cic. *Onbekend.* Men zegt *Ignotior.* Cicero en Plautus gebruiken dit woord in *ſenſu actīvo.*
ILĔ, is. n. Plin. H. *Het kleine ingewand of gedarmte van dieren.*
Ilia. Hor. *De darmen: Het ingewand.*
Dura meſſorum ilia. Hor. *Harde, grage magen of ingewanden der Maayers.*
* Ducere ilia. Hor. Trahere. Plin. H. *Hygen, buiten adem zyn.*
ILĔOS of ILĔUS, ĕī. m. Plin. H. *Darm- of buik pyn.*
ILĔōSUS, ă, ūm. Plin. H. *Met darm- of buik pyn gequelt.*
ILERDA, æ. f. Cæſ. Lucan. *Lerida*, een ſtad in Katalonie.
ILERGĒTES, um. m. plur. Cæſ. *Een volk in Spanje, welkers hoofdſtad* Lerida *genoemd word.*
ILEX, icis. f. Virg. Plin. H. *Een ſoort van eiken boom.*
ILIAS, adis. f. Ilias malorum impendet. Cic. *Een heele Ilias, dat is, een reeks of hoop rampen of ongevallen hangt over ons hoofd.*
ILICĔt, per ſyncopen, pro, ire licet, aut pro, ibi jam licet. Ter. *Dat is uit? ga heen nu!*
Ilicet, quid conterimus operam fruſtra? Ter. *Laat ons gaan, waarom verſpillen wy onze moeite of tyd hier te vergeefs?*
* Ilicet. Plaut. Ter. *Strakjes, dadelyk, aanſtonts, met den eerſten.*
Ilicet paratæ lites. Ter. *De verſchillen of krakkeelen zyn zoo gereed, dat is, ſtaan op 't punt van uit te berſten.*
Ilicet obtuimur numero. Virg. *Aanſtonds worden wy overrompelt, overſtelpt, overvallen door de menigte.*
ILICĔTUM, i. n. Mart. *Een eiken bos.*
ILICĔUS, ă, ūm. Stat. *Van eiken hout.*
ILIGNĔUS en ILĪGNUS, ă, ūm. Colum. *Van eiken hout.*
ILISSUS, i. m. Plin. H. *Den Iliſſus*, een vloed in 't land van Athenen.
ILIUM, ii. n. Virg. *Ilium*, of, *Troye*, in Frygie.
ILLĂBĔFACTUS, ă, ūm. Ovid. *Ongeknakt, ongeſchonden, onbedorven, in zyn geheel, gaaf.*
ILLĂBOR, bĕris, lāpsus ſum, lābi. Cic. *Ergens in vallen, glippen, ſluipen, glyden, vloeyen.*
Mæander ad decimum à Milēto ſtadium lenis illabitur mari. Plin. H. *De Maander vloeit tien ſtadien van (de ſtad) Miletum zeſtjes in zee.*
Longè providens, quàm ſenſim pernicies illapſa civium animos, totas civitates everteret. Cic. *Van verre voorziende, dat dit quaad, van langzamer hand in der burgeren gemoederen ſluipende, ganſch en ſt. den 't onderſte boven zoude werpen.*
ILLĂBŌRĀTUS, ă, ūm. Sen. Ph. *Ongewrogt, onbearbeid, verzuurd, zonder moeite gedaan.*
Terra ipſa erat fertilior illaborata. Sen. Ph. *Het land zelfs onbebouwt zynde, was des te vruchtbaarder.*
Sermo illaboratus. Sen. Ph. *Een onbewrogte, onbeſchaafde reden.*
ILLĂBŌRO, ās, ārē. Illaborare domibus. Tac. *Arbeiden, werken. In zyne huizen werken.*

ILLĂC. adv. Ter. *Door of langs deze plaats of weg, dit heenen.*
Illac facere, pro, illius partes ſequi. Cic. Video omnes damnatos, omnes ignominiâ affectos illac facere. Cic. *Ik zie dat alle (over miſdaden) veroordeelde, en verloos verklaarde ſielen zyn zyde kiezen, volgen.* Sprekende van Cæſar.
ILLĂCĔRĂBĪLIS, is. m. & f. ĭle, is. n. Sil. Ital. *Onverſchrikkelyk, dat men niet ſcheuren kan.*
ILLĂCESSĪTUS, ă, ūm. Tac. *Onbeſprongen, niet aangegrepen of gaaſt, niet gequeld.*
Nulla pars Britanniæ illaceſſita tranſierat. Tac. *Geen gedeelte van Britannie quam'er onbeſprongen of ongeſchonden af.*
ILLĂCRYMĂBĪLIS, is. m. & f. ĭle, is. n. Hor. *Beweenelyk, beſchreyelyk, betreurlyk: beweenens, beſchreyens, betreurens waardig.* Ik vind dit woord by anderen vertaalt: *Die men niet tot ſchreyen bewegen kan,* ook, *onmedelydsgend, onverbiddelyk.*
ILLĂCRYMO, ās, ārē. Liv. *Weenen, ſchreyen, treuren.*
Alexander fortunæ Darii illacrymaſſe fertur. Curt. *Men zegt dat Alexander om 't ongeval van Darius geweent heeft.*
Illacrymat templis ebur. Virg. *D'yvore beelden laten traanen in de tempelen.*
ILLĂCRYMŌR, āris, ātus ſum, āri. Cic. *Beweenen, beſchreyen, betreuren.*
Illacrymari morti alicujus. Cic. *Iemands dood beweenen, beſchreyen, betreuren.*
ILLÆSUS, ă, ūm. Plin. H. *Ongequeſt, ongewond, onbeſeerd, onbeſchadigd.*
ILLÆTĂBĪLIS, is. m. & f. ĭle, is. n. Virg. *Bedroefd, droevig, ongenoegelyk, onvermaakelyk.*
ILLĂPSUS, ūs. m. Colum. *Een zagte inval, ingang, inglippinge, inglydinge.*
Illapſus. Colum. *Den loop, vloed, gety, ſtroominge van wateren.*
ILLĂQUĔĀTUS, ă, ūm. Cic. *In 't net of den ſtrik verward, gevangen.*
ILLĂQUĔO, ās, ārē. Cic. *In 't net, of den ſtrik verwarren, vangen.*
ILLĂTĔBRO, ās, ārē. ſe. Aul. Gell. *Zig in een ſchuilplaats verbergen, zig verſchuilen, verbergen.*
ILLĂTIO, ōnis. f. Ulp. *Inbrenginge, indringinge, invoer, of invoeringe.*
ILLĂTUS, ă, ūm. *Zie* Infero.
ILLAŪDĂBĪLIS, is. m. & f. ĭle, is. n. adject. Stat. *Onpryſſelyk, niet pryzens waardig, verachtelyk, ſlegt.* Carmen illaudabile. *Een ſlegt, verachtelyk vaars, gedigt.*
ILLAUDĂTUS, ă, ūm. Virg. *Geen lof verdienende of waardig.*
Dit is de regte beteekeninge van dit woord, en niet, *ongeprezen, ongeloofd.*
ILLĔ, illă, illūd. gen. Illiūs. dat. illi. Cic. *Hy, zy; die, dat.*
Ego ille ipſe. Cic. *Ik dezelve man, of de man zelf.*
ILLĔCEBRĂ, æ. f. en ILLĔCEBRÆ, ārum. f. plur. Cic. *Aanlokkelykheid, aanlokſel, bekoorlykheid, aangenaamheid, aantrekkelykheid.*
Illecebræ argentariæ. Plaut. *Middelen, ſtrikken, koppygreepen om geld te verſchaffen.*
* Illecebra. Plin. H. *Een ſoort van huislook, of donderbaart.* Sommige noemen 't zelve *wilde portelein kruid.*
ILLĔCEBRŌSE. Plaut. *Op een aanlokkelyke, bekoorlyke, aangename, aantrekkelyke wyze.* Plautus gebruikt *Illecebroſius.*
ILLECTUS, ă, ūm. Cic. *Aangelokt, bekoord.*
Ad id quod videtur bonum illectus. Cic. *Aangelokt tot 't geen, dat goed ſchynt.*
ILLĔCTUS, ă, ūm. Ovid. *Ongelezen.*
ILLĔCTUS, ūs. m. Plaut. *Bekoringe, aanlokkinge, aantrekkelykheid, bekoorlykheid.*
ILLĔPĪDE. adv. Hor. Plin. H. *Onaardiglyk, ruwelyk, plompelyk, lottelyk.*
Craſſe & illepidè compoſitum aliquid. Hor. *Iets, dat ruw en zonder aardigheid gemaakt is.*
ILLĔPĪDUS, ă, ūm. Cic. *Ruw, grof, plomp, bot, onbeleefd, onaardig.*
Parentem habere avarum, illepidum, in liberos difficilem. Plaut. *Een gierige, grove of plompe, en aan zyn kinderen ſtrenge vader hebben.*
ILLEX, icis. omn. gen. Plaut. *Aanlokkende, bekoorende, aantrek-*

Digitized by Google

trekkende: *Aanlokkelyk, bekoorlyk, aantrekkelyk.* Illices oculi. Apul. *Oogen die 't hart ſtelen.*

ILLI. adv. in plaats van ibi. Ter. *Daar, aldaar, op die plaats.*
Interea dum ſedebamus illi, intervenit adoleſcens quidam. Ter. *Terwyl wy op die plaats zaten, quam'er een Jongeling op den aangang.*

ILLIBĀTUS, ă, ūm. Liv. *Ongeroept, niet ontgonnen, ongeproefd, geheel, onbevlekt, ongeſchonden.*

ILLIBĔRĀLIS, is. m. & f. lĕ, is. n. Cic. *Snood, oneerlyk, ſchandelyk, eerloos.*
Illiberale facinus. Ter. *Een ſnood, eerloos ſchelmſtuk.*
Illiberalis labor. Cic. *Onedelen arbeid, arbeid die een braaf man niet voegt, paſt of betaamt.*
Si cui tam eſt mens illiberalis, ut objurgatione non corrigatur, is etiam ad plagas, ut peſſima quæque mancipia, durabitur. Quintil. *Indien iemand zoo ſnood of eerloos een gemoed heeft, dat hy door beriſpinge niet beter word, zoo zal hem, gelyk de argſte ſlaven, de huid door ſlagen hard geklopt worden.*

ILLIBĔRĀLITĀS, ātis. f. Liv. *Oneerlykheid, plompheid, botheid, onbeleefdheid, onmanierlykheid.*
Sed ita ut illiberalitatis avaritiæque abſit ſuſpicio. Cic. *Dog zoo, dat'er geen vermoeden van onmanierlykheid of gierigheid by zy.*

ILLIBĔRĀLITĔR. adv. Ter. *Oneerlyk, onmanierlyk, onbeleefdelyk, groffelyk.*

ILLIC. adv. Ter. *Daar, aldaar, op die plaats.*

ILLIC in plaats van *Ille.* Ter. *Hy.*
Ubi illic ſcelus eſt qui me perdidit? Ter. *Waar is die ſchelm die my bedorven heeft, of deze ramp vervoorzaakt heeft?*

ILLĬCIO, is, illexī, illĕctum, illĭcĕrĕ. Cic. *Aanlokken, bekoren, verleiden, verlokken.* Door beloften, gevley, enz.
In hanc me illexit fraudem. Plaut. *Hy heeft my in deze ſtrik, in dit net gelokt, dit net over 't hoofd getrokken.*

ILLĬCĬTĔ. adv. Ulp. *Zonder verlof of oorlof.*

ILLĬCĬTUS, ă, ūm. Cic. *Ongeoorlofd, niet toegelaten, verboden.*

ILLĬCĬUM, ii. n. Varr. *Zie* Illecebra.

ILLĬCŌ. adv. Ter. Cic. *Aanſtonds, terſtond, van ſtonden aan, op ſtaande voet, ſtraks, in een oogenblik.* Dit *adverbium*, heeft ſomtyds volgens aanmerkinge van Donatus betrekkinge, op een plaats en niet op de tyd. Otiosè, nunc jam illico hic conſiſte. Enn.

ILLĬDO, is, isi, isum, dĕrĕ. Cic. *In- of tegen aanſlaan, ſmyten, ſtooten, wryven.*
Illidere ſaxis. Plin. H. *Tegen de rotſen aanſtooten, of de rotſen aan ſtukken ſlaan.*
Fluctus illiduntur in littus. Quintil. *De baren worden op 't ſtrand verbroken.*

ILLĬGĀTUS, ă, ūm. Liv. *Gebonden, aangebonden of ingebonden of gehegt.*

ILLĬGO, ās, āvī, ātum, āre. Cic. *Aan- of inbinden, hegten, aanhegten, binden.*
Simulacra ita ſcitè in aureis poculis illigabat. Cic. *Hy hegte de beeldjes zoo behendiglyk, by droefze zoo net aan of op de gonde drinkbekers.*
Gentem aliquam Romano bello illigare. Liv. *Een volk in den Oorlog tegen de Roomeinen verbinden, wikkelen, trekken.*
Invitus illigat ſe gravioris fortunæ conditioni. Liv. *Hy wikkelt zig tegen dank ongewillig in een ſtaat van zwaarder ongelnk.*
Sermonibus hujuſmodi nolunt perſonas tam graves illigari. Cic. *Ze willen of verſtaan niet, dat zoo aanzienlyke of deftige perſonen in dergelyke redenen gewikkeld worden, of datze zulke redenen voeren.*
Genus dicendi, in quo omnes illigantur verborum & ſententiarum lepores. Cic. *Een manier van ſpreeken, waar in alle aardigheden van woorden en ſpreuken beſloten zyn.*

ILLĪMIS, is. m. & f. mĕ, is. n. Ovid. *Zonder ſlyk, rein, klaar, zuiver.* Van een bron geſproken.

ILLINC. adv. Ter. *Daar of van die plaats van daan.*

* Illinc in plaats van Ab illa. Cic. Omnem amorem abjecit illinc. *Hy heeft alle lieſde tot haar verworpen, verbannen.*
Hinc, illinc. Ter. *Hier en daar van daan.*

ILLĪNĬO, is, īvī, ītum, īrĕ. Plin. H. Colum. *Met iets zagtjes ſtryken, beſtryken, wryven, zalven, ſmeren, beſmeren.*

ILLĪNO, is, lēvī, ītum, ĕrĕ. Hor. *Zie* Illinio.
Illinere chartis aliquid. Hor. *Iets op papier ſtellen, ſchryven.*
Dit is een ſchimpende ſpreekwyze.

ILLĬQUĔFĂCTUS, ă, ūm. Cic. *In iets gesmolten.*

ILLĪSUS, ă, ūm. Virg. *Ergens tegen aan geſlagen, geſtooten, geſmeten, gebotſt.*

* Illiſus. Cic. *Aan ſtukken geſlagen, geſtooten, verbryzeld.*

ILLĪSUS, ūs. m. Plin. H. Sil. *Stootinge, botzinge, geklots.*

ILLĪTĔRĀTUS, ă, ūm. Cic. *Ongeletterd, onwetend, ongeleerd, een platteert.*
Incidunt in ſermone vario multa, quæ fortaſſe nec illiterata, neo inſulſa videantur. Cic. *Daar vallen in een geſprek vele dingen voor, die mogelyk niet onwetend, nog ongezouten, dat is, bot, of ruw zouden mogen ſchynen.*
Scribo plurimas, ſed illiteratiſſimas literas. Plin. H. *Ik ſchryve vele, dog zeer onbeſchaafde, ongeletterde brieven.*

ILLĪTUS, ă, ūm. Cic. *Beſtreken, gewreven, gezalfd, beſmeerd.*
Aurum veſtibus illitum. Hor. *Goud op kleederen geſtikt.*

ILLĪTUS, ūs. m. Plin. H. *Strykinge, beſtrykinge, wryvinge, zalvinge, ſmeringe, beſmeringe.*

ILLŌ. adv. Ter. Cùm illo advenio, ſolitudo ante oſtium. Ter. *Daar, daar ter plaatze. Als ik daar kom zoo is de eenzaamheid voor de deur, dat is, zoo vinde ik'er nooit een levende ziel.*

ILLŌCĂBĬLIS, is. m. & f. lĕ, is. n. *Onbeſtedelyk,* Illocabilis virgo. Plaut. *Een dogter die men niet kan beſteden, of uithuwelyken.* Ter zake van armoede, enz.

ILLŌTUS, ă, ūm. Plaut. Hor. *Ongewaſſchen, onrein.*

ILLŪC. adv. Cic. *Daar na toe, na die plaats, derwaarts.*
Illuc *in plaats van* Illud. Quid illuc eſt? Plaut. *Wat is dat? wat wil dat zeggen? bedwiden?*

ILLŪCĔO, ēs, ūxī, ūcērĕ. Plaut. *Klaar, ligt, helder worden, ſchynen, blinken.*
Ubi illuxit. Liv. *Toen het dag was, toen den dageraad aangekomen was.*
Peſſimus hic mihi dies illuxit. Plaut. *Dis is my een zeer quade, of rampzalige dag geweeſt.*
Illucet comitas in ingeniis. Cic. *De vriendelykheid, beleefdheid, blinkt, of blykt in de gemoederen uit.*

* Dii quatuor ſceleſtiorem nullum illuxere alterum. Plaut. Celſ. *De vier Godheden hebben nooit zulk een anderen ſchelm beſchenen.* Hy ſpreekt van de zon, de maan, het vyer, en den dag.

ILLŪCĔSCO, cēsis, cēscĕrĕ. *Zie* Illuceo.
Illuceſcet aliquando ille dies, cùm, &c. Cic. *Dien dag zal nog eens ſchynen, komen, wanneer enz.*

ILLŪCTĀNS, āntis. omn. gen. *Hortende, ſtootende, worſtelende.* Verba labris illuctantia. Stat. *Woorden die moeylyk zyn om uit te ſpreken.*

ILLŪDO, dis, illūsi, illūsum, illūdĕrĕ. aliquem, in aliquem, in aliquo, alicui. Ter. Cic. *Iemand een pots ſpelen, doeken, beſpotten, begekken, uitlagchen, met iemand de gek ſcheeren, den draak ſteken.*
Carneades Rhetorum præcepta illudere ſolebat. Cic. *Karneades was gewoon de inzettingen der Rhetorici te beſpotten.*
Hic illudit autoritati veſtræ. Cic. *Deze man beſpot uw gezag, bedient zig van uw gezag.*
Ne impune in nos illuſeris. Ter. *Gy zult ons niet onbeſtraft beſpot hebben.*

* Ubi quid datur otii, illudo chartis. Hor. *Als ik wat ledige tyd hebbe, zoo ſpele ik wat met de pen op 't papier: zoo ſchryf ik ſchimpdigten.*

ILLŪMĬNĀTE. adv. Cic. *Klaarlyk, op een verligtende, welſprekende wyze, helder.*

ILLŪMĬNĀTUS, ă, ūm. Cicer. *Verligt, opgehelderd, verklaard.*

ILLŪMĬNO, ās, āvī, ātum, ārĕ. Cic. Plin. H. *Verligten, ophelderen, verklaren.*

* Illuminare orationem. Cic. *Een vertoog ophelderen, vercieren, oppronken.*

* Rhodiorum fidem Mytileneorum perfidia illuminavit. Vell. Paterc. *De trouloosheid der Mytilenaers heeft de trouwe der Rhodiers doen uitblinken, uitmunten.*

ILLŪNIS, is. m. & f. ĕ, is. n. Plin. Sil. Ital. *Zonder maan, of maanligt.* Sprekende van een donkere nagt.

ILLŪSIO, ōnis. f. Cic. *Beſpottinge, ſcherts, ſpot, uitlagchinge,*

Digitized by Google

doekinge, begekkinge.

ILLŪSTRĀMENTŪM, I. n. Quintil. *Cieraad, aangenaamheid, cierlykheid, bevalligheid*, van uitſpraak.

ILLŪSTRĀTĬO, ōnis. f. Quintil. *Opheldering, verklaringe, verlichtinge van iets.*

Illuſtratio. Quintil. *De klaarheid, baarblykelykheid, het bewys, of de zekerheid van een zaak.*

ILLŪSTRĀTŪS, ă, ūm. Colum. *Verlicht, opgeheldert, verklaard.*

ILLŪSTRĀTŪS, ă, ūm. Cicer. *Opgeheldert, verlicht, verklaard, klaar en blykelyk gemaakt.*

ILLŪSTRĬS, ĭs. m. & f. ĕ, ĭs. n. Cicer. *Schynende, helder, klaar, blinkende.* Van ſtarren geſproken.

Nox ſideribus illuſtris. Tac. *Een ſtar-lichte nagt, een nagt door ſtarren verlicht.*

Die jam illuſtri ſignum è tabernaculo Regis buccinâ dabatur. Quint. Curt. *Toen het reeds lichten dag was, wierd het teeken met een trompet uit des Konings tent gegeven.*

Illuſtris. Plaut. Colum. *Lichtig, lugtig, helder.* Sprekende van een kamer, een huis, enz.

Domum illuſtriorem facere. Plaut. *Een huis lichter, of lugtiger maken.*

* Hæc ſunt illuſtria. Cicer. *Dit zyn welbekende, openbare zaken.*

* Illuſtris. Cic. *Doorlugtig, beroemd, roemrugtig, vermaard.* Sprekende van een huisgezin, een held.

* Illuſtris. Cic. *Heerlyk, deftig, voortreffelyk.* Van een ampt, regeringe, enz. geſproken.

ILLŪSTRO, ās, āvi, ātum, ārĕ. Varr. Cic. *Klaarheid geven, verlichten, helderen, licht maken.* Sprekende van een plaas daar de zon op ſchynt.

* Illuſtrare aliquem. Cic. *Iemand doorlugtig, vermaard, beroemd maken.*

Urbs illa Aſiæ littora illuſtrat. Flor. *Die ſtad maakt de ſtranden van Aſie vermaard, Is het cieraad of pronk-juweel van gantſch Aſie.*

Illuſtrari. Corn. Nep. *Vermaard, beroemd, doorlugtig gemaakt zyn, of worden.*

* Illuſtrare obſcura. Cic. *Duiſtere dingen opheldren, verklaren, uitleggen.*

* Illuſtrare orationem. Cic. *Een vertoog opheldren, oppronken, vercieren, met deftige woorden, en ſpreekwyzen.*

Illuſtrare Philoſophiam Latinis litteris. Cic. *De wysbegeerte in 't Latyn opheldren, uitleggen, beſchryven.*

ILLŪSŪS, ă, ūm. Cic. Tac. *Befpot, bekt, gedockt, uitgelachen: die een pots geſpeld is.*

Veſtes auro illuſæ. Virg. *Kleederen met goud geſtikt, gezoomd.*

ILLŪTĪBĬLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Plaut. *Onuitwiſſelyk, dat men niet kan uitwaſſchen.* Sprekende van een kleed vol ſlyk of vuiligheid. *Dat men niet kan verdryven of uitwaſſchen.* Van een quaden reuk geſproken: Plautus gebruikt het in dezen laatſten zin.

ILLŪTŪS, ă, ūm. Hor. *Vuil, ongewaſſchen.*

ILLŪVĬES, ēi. f. Cic. Ter. *Vuiligheid, onreinigheid, morſigheid.*

ILLYRĬCŪS ſinus. *De Illyriſche zee bezem, de Golf van Drin*, in de Middelandſche zee.

ILŪRO, ōnis. f. *Oleron*, een Biſſchoppelyke ſtad in Beam.

† IM. Feſt. *Een oude accuſativus van* is *in plaats van* eum.

IMĀGĬNĀRĬŪS, ă, ūm. Liv. *Verzierd, bedagt, verdigt in de gedagten, of inbeelding: allerlyk ſtaande.*

Imaginarii faſces. Liv. *Ingebeelde achtbaarheid.*

IMĀGĬNĀTĬO, ōnis. f. Plin. *Inbeelding, verbeeldinge: een denkbeeld van iets.*

IMĀGĬNO, ās, āvi, ātum, ārĕ. Gell. *Iets vertoonen, verbeelden.* Sprekende van een Spiegel.

IMĀGĬNŌR, ārĭs, ātŭs sum, āri. Plin. H. Plin. J. *Zig iets in, of verbeelden, een denkbeeld van iets maken.*

Imaginare quæ ſollicitudo, qui metus? Plin. H. *Verbeeld u eens wat ongeruſtheid, wat vreeze?*

IMĀGĬNŌSŪS, ă, ūm. Catul. *Vol beelden.*

IMĀGO, ĭnis. f. Cic. *Een beeld, verbeeldinge, beeltenis, gelykenis, ſchildery, afteekeninge*, Van iemand of iets.

* Ubi non reſonant imagines. Varr. *Daar geen wedergalm is.*

* Imago. Tac. *Een voorwendzel, voorgevinge.*

Biduum ſuper hæc imagine cognitionis abſumptum eſt. Tac. *Men verſleet twee dagen over deze dingen, onder voorwendzel, of voorgeven van die te onderzoeken.*

Araxem ſub imaginibus ſuis legi concupiſcit. Flor. *Hy verlangt dat de Rivier Araxes onder zyne beelden gelezen werde, dat is, dat de wereld onder zyn beeltenis zie, dat hy de volkeren by den Araxes wonende overwonnen heeft.*

* Imagines majorum. Cic. *De beelden, of ſchilderyen van voorouders.* Fumoſæ imagines. Cic. *Berookte, of oude beelden.* Tot teeken van ouden Adel. Subitæ imagines. Plin. *Onlangs opgeregte, gemaakte, gehoude beelden.* Een teeken van nieuwen, jongen Adel.

IMĀGUNCŪLĂ, æ. f. Suet. *Een beeldje, beeltenisſe.*

IMBĔCĬLLĬS, ĭs. m. & lĕ, ĭs. n. Cic. *Zwak, krank, magteloos.* Men vind *Imbecillior* en *Imbecillimus*, en in Celſus *Imbecilliſſimus.*

* Ingenium imbecille. Plin. J. *Een zwak, klein, gering verſtand.*

IMBĔCĬLLĬTĀS, ātis. f. Cic. *Zwakheid, ſlapheid, magteloosheid, onmagt.*

Imbecillitas virium. Cic. *Zwakheid, mangel van krachten.*

* Imbecillitas ætatis. Cicer. *Zwakheid van ouderdom.* Ingenii. Plin. J. *Zwakheid van verſtand.*

IMBĔCĬLLĬTĔR. adv. Cic. *Zwakjes, ſlapjes, zwakkelyk.*

Imbecilliùs dolorem reformidant. Cic. *Zy vreezen de ſmart met al te groote zwakheid.*

* Alicui rei imbecilliùs aſſentiri. Cic. *Een zake met te groot een agterhoudinge, of flaauheid, toeſtemmen.*

IMBĔCĬLLŪS, ă, ūm. Cic. *Zwak, ſlap, magteloos.* Men zegt *Imbecillior* en *Imbecillimus*, en *Imbecilliſſimus.*

Vox imbecilla. Cic. *Een zwakke, ſlappe, lage ſtem.*

* Ætas imbecilla. Hor. *Zwakke, teedere ouderdom, of leeftyd.*

* Imbecillæ materiæ cibus. Celſ. *Spys van een ſlappe ſtoffe, ſlappe koſt.*

IMBĔLLĬĂ, æ. f. Gell. Feſt. *Onwetendheid in Oorlogs, of krygszaken.*

IMBĔLLĬS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Cic. Virg. Ovid. *Afkeerig van den oorlog, laf, laſhartig, bloo.*

Ignavus & imbellis inter hoſtes. Liv. *Laſhartig, en bloo, onder of in 't midden van de vyanden.*

* Imbellis annus. Liv. *Een vreedzaam jaar.* Dies. Sil. *Een ledige dag, waar op men niet doet dan eten en drinken.*

* Manus imbellis. Propert. *Een zwakke, teedere, kragteloose hand.*

* Imbellis. Virg. Liv. *Zwak, ſlap, kragteloos.*

Telum imbelle. Virg. *Een kragteloose ſchigt.*

* Somnus imbellis. Stat. *Een zoeten, aangenaame, geruſte ſlaap.*

IMBĔR, brĭs. m. Plaut. Cic. *Een ſlag, of ſtort-regen, een regen.*

Lactis, lapidum, ſanguinis, & terræ imber. Cic. *Een ſtort-regen, van melk, ſteenen, bloed, en aarde.*

*** Grandinis imbres. Lucret. *Groote hagelbuyen.*

*** Imber. Lucret. Virg. Ovid. *Water.*

*** Spargebat imbre ſinus. Ovid. *Hy beſproeide zyn ſchoot met tranen.*

*** Ferreus imber. Virg. *Een hagelbuy van pylen.*

IMBĔRBĬS, ĭs. m. & f. bĕ, ĭs. n. Cic. *Ongebaard, zonder baard, baardeloos, die geen baard heeft.*

* Imberbis. Hor. *Jong.*

IMBĪBO, ĭs, bĭbi, bĭbĭtūm, bĭbĕrĕ. Plin. H. *Indrinken, drinken: ook innemen, ontfangen, inzuigen.*

Is nidor per infundibulum imbibitur. Plin. H. *Die geur word door een tregter ontfangen.*

* De aliquo malam opinionem animo imbibere. Cic. *Quade gedagten, of gevoelens van iemand inzuigen.*

* Imbibere. Lucret. *Iets voornemen te doen.*

Petere à populo faſces imbibit. Lucret. *Hy beſloot van 't volk een overheids ampt te verzoeken.*

Imbibit ejuſmodi rationibus illum ad ſuas conditiones perducere. Cic. *Hy oordeelde, dat hy hem door deze redenen tot zyne voorwaarden, of bedingen zoude overhalen, bewegen.*

Irâ pœnas petere imbibit. Lucret. *Door de (hevige) gramſchap beſloot hy zig te wreken.*

IMBRĔX, ĭcis. m. & f. Plaut. Virg. Colum. *Een holle, half ronde tigchel.*

Alii imbricem definiunt canalem in tecto, per quem defluit aqua, ab imbre deducto nomine. Vitruv. *Anderen beſchryven ('s woord* Imbrex) *te zyn een dak-goot, of goot in 't dak,*

Digitized by Google

dik, maar door 't water afloopt, komende het woord van Imber, *een ſlag regen.*

IMBRÍCATIM, adv. Plin. H. *Schulps, of ſchelps-wyze, gelyk een holle, of half ronde tigchel.*

IMBRÍCATUS, ă, ūm. Plin. H. *Gelyk een holla tigchel gemaakt.* Sprekende van een ſchulp.

Lingua imbricatæ aſperitatis. Plin. H. *Een ruwe, bladdragtige tong.*

Cœmenta inter ſe imbricata. Vitruv. *Steenen in een muer gemetſeld gelyk holle tigchelen.* Dus legt het de geleerde Budæus uit.

IMBRÍCÍTÓR, ōris. m. Enn. *Verwekker, aanbrenger van regen.* Van den zuiden wind geſproken.

IMBRICIUM, ii. n. g. Mart. *Het zelve met* Imbrex.

IMBRÍCO, ās, āvī, ātūm, āre. Plin. H. *Maken na de manier van holle tigchelen.*

IMBRÍCUS, i. m. Plaut. *Regenagtig, buyagtig.*

Hic Favonius ſerenus eſt, iſthic Auſter imbricus. Plaut. *Hier is de heldere of goed weder mede brengende zuidweſte wind, daar de regenagtige zuide wind.* Hy ſpreekt dus oneigentlyk om te beteekenen: *De weg, dien ik inſla ſtrekt tot geluk of voorſpoed, dog die gy bewandelt tot ongeluk en ongevallen.*

Imbrica tempeſtas. Feſt. *Een regenagtige, buyagtige tyd: Regenagtig, buyagtig weder.*

IMBRÍDUS, ă, ūm. Solin. *Regenagtig, regenende, buyagtig.* Van den hemel geſproken.

IMBRÍFER, ă, ūm. Virg. Tibul. Ovid. *Regen- of buyagtig, regen medebrengende.*

IMBŬO, ĭs, bŭi, būtum, bŭĕre. Catul. Colum. *Indoopen, bevogtigen, verwen: Met eenige vogt, of vreuk doortrekken.*

Imbuere lanam liquore aliquo. Colum. *Wol in eenige vogt doopen. Wol met eenige vogt verwen.* Aliquid in aqua. Catul. *Iets in water doopen, ſteken.*

* Imbuere manus cæde alicujus. Tac. *Zyn handen met iemands moord bezoedelen, beſmetten, iemand vermoorden.*

Pueri animum bonis opinionibus imbuere. Cic. *Het gemoed van een kind met goede gedagten voorzien, verryken, verrieren.*

Imbuere ingenium artibus quibuſdam. Plaut. *Het gemoed met goede konſten voorzien, verryken: Goede konſten en wetenſchappen onderwyzen.*

Imbuere animos errore. Liv. *De gemoederen met dwalingen bezoedelen, beſmetten, vervullen.*

Quibus ille ſtudiis ſe imbuit? Cic. *In wat letter-oeffeningen heeft hy zig geoffent?*

Imbuere ſocios ad officia legum. Tac. *De bondgenooten tot de pligten der wetten aanmanen, gewennen, opwekken.*

Hoſtes tirocinia militum imbuebant. Flor. *De vyanden leerarden onze jonge manſchap de krygskunde.*

Imbuit exemplum primæ palmæ. Propert. *Hy heeft de eerſte zegen behaalt.*

Sanguine bellum imbuit. Virg. *Hy heeft den oorlog met bloedvergieten begonnen.*

Navis illa curſu imbuit Amphitriten. Catul. *Dat ſchip heeft eerſt de zee bevaren.*

IMBŬTUS, ă, ūm. Cic. *Ingedoopt, bevogtigd, geverwd.*

Manus imbutæ ſanguine. Cic. *In bloed gedoopte, gevuurde handen.*

Imbutus literis Hor. Quintil. *In boek-oeffeningen tamelyk onderwezen.* Dialectic. Cic. *Een weinig ervaren in de redenkonſt.*

IMĪTĂBĬLIS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Cic. Hor. *Navolgelyk, dat men kan of behoort na te volgen.* Plinius zegt *Imitatilior.*

* Non imitabile fulmen. Virg. *Een bliksem, die van geen menſch na te maken is.*

IMĪTĀMĔN, ĭnis. n. Ovid. *Navolginge, nadoeninge, naboetſinge, na-aping, namakinge.*

IMĪTĀMĔNTUM, i. n. Tac. Gell. *Zie* Imitamen.

Veterum imitamenta præferre. Tac. *Het naboetſen of navolgen van de Ouden voorſtellen, hooger agten.*

Imitamenta doloris. Tac. *Tekle vertooningen van droefheid, valſche, geveinsde, gemaakte hartzeer.*

Peractis triſtitiæ imitamentis. Tac. *De reuw ſtuits voltrokken of volbragt zynde.*

IMĪTĀNDUS, ă, ūm. Cic. *Dat men moet navolgen of nadoen.*

Tu ipſe tibi imitandus es. Cic. *Gy moet uzelven navolgen.*

IMĪTĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Navolginge, na-apinge, namakinge, naboetſinge, nadoeninge.*

Supra imitationem poſitus. Sen. Ph. *Boven navolginge geſteld, onnavolgelyk, onnadoenlyk.*

In omni re vincit imitationem veritas. Cic. *De waarheid overwint in alle zaken de ſchyn, of waan.*

IMĪTĀTŎR, ōris. m. Cic. Hor. *Navolger, naboetſer, namaker, nadoener, na-aper.*

* Natura fingit homines, & creat imitatores, & narratores facetos. Cic. *De natuur brengt de menſchen voort, en maakt hen naboetſers of ſchilders en aardige verhalers (van zaken.)*

IMĪTĀTRIX, īcis. f. Cic. *Navolgſter, namaakſter, nadoenſter, naboetſter, na-aapſter.*

Imitatrix gloriæ famæ popularis. Cic. *De vermaardheid of goede naam by 't volk is een naboetſter van de (ware) luiſter of roem.*

IMĪTĀTUS, ă, ūm. Cic. *Nagevolgt, nagemaakt, nagedaan, nageboetſt, nageaapt hebbende.*

* Imitatus. Cic. *Nagevolgd, nagedaan, nagemaakt, nageboetſt, nageaapt.*

IMĪTŎR, āris, ātus ſum, āri. acc. Plaut. Cic. *Navolgen, naboetſen, nadoen, namaken, na-apen.*

Imitari factum alicujus. Cic. *Een daad van iemand navolgen, nadoen.*

* Imitari aliquem. Cic. Hor. *Iemand uittekenen, ſchilderen, afmalen.*

Imitari motum alicujus. Cic. *Iemands bewginge of gebaarden navolgen, na-apen.*

* Hoc imitatur illud, ſed non eſt ejuſmodi. Cic. *Dit gelykt dat, dog het is dezelve zaak niet.*

Imitari alis avium. Plin. H. *De vleugels van vogelen gelyk zyn.* Van bladeren der boomen geſproken.

Signa hæc imitantur veritatem. Cic. *Deze beelden gelyken de ware gedaantens.*

Imitari chirographum alicujus. Cic. *Iemands handſchrift namaken, naboetſen, vervalſchen.* Pulcritudinem alicujus. Cic. *Iemands ſchoonheid na 't leven treffen, verbeelden, afmalen.* Van een ſchilder geſproken. Voces alicujus. Prop. *Iemands ſtem navolgen, naboetſen, na-apen.* Orationem bonorum. Cic. *De tale der vromen navolgen, ſpreken gelyk de eerlyke luiden.*

Imitari ſermones hominis. Plin. H. *De ſtemme van een menſch na-apen, ſpreken gelyk een menſch.* Van een Papegay enz. geſproken.

Imitari mœſtitiam. Tac. *Uiterlyke droefheid, of een ſchyn van droefheid vertoonen, bedryven ſchynen.*

* Imitari gaudia. Tibul. *Uiterlyke blydſchap, of een ſchyn van blydſchap vertoonen: Vrolyk ſchynen.*

IMMACULATUS, a, um. Lucan. *Onbeſmet, onbevlekt, onbezoedeld.*

IMMĂDESCO, ſcĭs, cŭi, dĕſcĕre. Ovid. Plin. H. *Nat of vogtig zyn of worden.*

Immadeſcere imbre. Plin. H. *Door den regen nat, vogtig of beſproeid worden.*

* Genæ immaduerunt lacrymis. Ovid. *Zyn wangen waren door de traanen bevogtigt, beſproeit.*

IMMĀNIS, ĭs. m. & f. nĕ, ĭs. n. Cic. Virg. *Overgroot, uitermate groot, geweldig.* Men zegt *Immanior* en *Immaniſſimus.*

Immanis annorum numerus. Varr. *Een over- of zeer groot getal van Jaren.*

Immanes pecuniæ. Cic. *Zeer groote, geweldige, ongemeene ſommen gelds.*

Immanis quæſtus. Cic. *Een geweldige, zeer groote, onmatige winſt.* Præda. Cic. *Een geweldige, groote buyt, of roof.*

Immane pondus. Plin. H. *Een overgroot, zeer zwaar gewigt.* Templum. Virg. *Een zeer groote kerk.*

* Acta immania. Ovid. *Wonderdaden of werken: Zeer groote daden.*

* Immanis. Cic. *Woeſt, wild, wreed, onmenſchelyk.*

Immane, quantùm, &c. ſeq. indic. Salluſt. Hor. *Het is ongelooffelyk, het is ſchrikkelyk, hoe veel, enz.*

IMMĀNĬTAS, ātis. f. Cic. Gell. *Overgrootheid, onmatigheid, geweldige grootte van iets.*

Immanitas facinoris. Cic. *De overgrootheid, ſchrikkelykheid, yſſelykheid van een ſchelmſtuk.* Pœnæ. A. Gell. *De grootheid, wreedheid, ſtrenghcid van ſtraffe.*

Immanitas ferarum. Cic. *Wildheid, woeſtheid van beeſten.*

* Ea eſt immanitate naturæ, ut congreſſus hominum fugiat.

Digitized by Google

doekinge, begekkinge.

ILLŪSTRĀMENTŪM, ī. n. Quintil. *Cieraad, aangenaamheid, cierlykheid, bevalligheid,* van uitſpraak.

ILLŪSTRĀTIO, ōnis. f. Quintil. *Opheldernge, verklaringe, verligtinge van iets.*

Illuſtratio. Quintil. *De klaarheid, baarblykelykheid, het bewys, of de zekerheid van een zaak.*

ILLŪSTRĀTŪS, ă, ūm. Colum. *Verligt, opgeheldert, verklaard.*

ILLŪSTRĀTŪS, ă, ūm. Cicer. *Opgeheldert, verligt, verklaard, klaar en blykelykgemaakt.*

ILLŪSTRIS, is. m. & f. ĕ, is. n. Cicer. *Schynende, helder, klaar, blinkende.* Van ſtarren geſproken.

Nox ſideribus illuſtris. Tac. *Een ſtar-ligte nagt, een nagt door ſtarren verligt.*

Die jam illuſtri ſignum è tabernaculo Regis buccinâ dabatur. Quint. Curt. *Toen het reeds ligten dag was, wierd het teeken met een trompet uit des Konings tent gegeven.*

Illuſtris. Plaut. Colum. *Ligtig, lugtig, helder.* Sprekende van een kamer, een huis, enz.

Domum illuſtriorem facere. Plaut. *Een huis ligter, of lugtiger maken.*

* Hæc ſunt illuſtria. Cicer. *Dit zyn welbekende, openbare zaken.*

* Illuſtris. Cic. *Doorlugtig, beroemd, roemrugtig, vermaard.* Sprekende van een huisgezin, een held.

* Illuſtris. Cic. *Heerlyk, deftig, voortreffelyk.* Van een ampt, regeringe, enz. geſproken.

ILLŪSTRO, ās, āvi, ātum, ārĕ. Varr. Cic. *Klaarheid geven, verligten, helderen, ligt maken.* Sprekende van een plaas daar de zon op ſchynt.

* Illuſtrare aliquem. Cic. *Iemand doorlugtig, vermaard, beroemd maken.*

Urbs illa Aſiæ littora illuſtrat. Flor. *Die ſtad maakt de ſtranden van Aſie vermaard, Is het cieraad of pronk-juweel van gantſch Aſie.*

Illuſtrari. Corn. Nep. *Vermaard, beroemd, doorlugtig gemaakt zyn, of worden.*

* Illuſtrare obſcura. Cic. *Duiſtere dingen opheldren, verklaren, uitleggen.*

* Illuſtrare orationem. Cic. *Een vertoog opheldren, oppronken, vercieren, met deftige woorden, en ſpreekwyzen.*

Illuſtrare Philoſophiam Latinis litteris. Cic. *De wysbegeerte in 't Latyn opheldren, uitleggen, beſchryven.*

ILLŪSŪS, ă, ūm. Cic. Tac. *Bſpot, bgekt, gedockt, uitgelachen: die een pots geſpeeld is.*

Veſtes auro illuſæ. Virg. *Kleederen met goud geſtikt, gezoomd.*

ILLŪTĪBĪLIS, is. m. & f. lĕ, is. n. Plaut. *Onuitwiſſelyk, dat men niet kan uitwaſſchen.* Sprekende van een kleed vol ſlyk of vuiligheid. *Dat men niet kan verdryven of uitwaſſchen.* Van een quaden reuk geſproken: Plautus gebruikt het in dezen laatſten zin.

ILLŪTŪS, ă, ūm. Hor. *Vuil, ongewaſſchen.*

ILLŪVIES, ēi. f. Cic. Ter. *Vuiligheid, onreinigheid, morſigheid.*

ILLYRĪCŪS ſinus. *De Illyriſche zee boezem, de Golf van Drin,* in de Middelandſche zee.

ILŪRO, ōnis. f. *Oleron,* een Biſſchoppelyke ſtad in Beam.

I IM. Feſt. *Een oude accuſativus van* is *in plaats van* eum.

IMĀGĪNĀRIŪS, ă, ūm. Liv. *Verzierd, bedegt, verdigt in de gedagten, of inbeelding: allenlyk beſtaande.*

Imaginarii faſces. Liv. *Ingebeelde achtbaarheid.*

IMĀGĪNĀTIO, ōnis. f. Plin. *Inbeelding, verbeelding: een denkbeeld van iets.*

IMĀGĪNO, ās, āvi, ātum, ārĕ. Gell. *Iets vertoonen, verbeelden.* Sprekende van een Spiegel.

IMĀGĪNOR, āris, ātus sum, āri. Plin. H. Plin. J. *Zig iets in, of verbeelden, een denkbeeld van iets maken.*

Imaginare quæ ſollicitudo, qui metus? Plin. H. *Verbeeld u eens wat ongeruſtheid, wat vreeze?*

IMĀGĪNŌSUS, ă, ūm. Catul. *Vol beelden.*

IMĀGO, ĭnis. f. Cic. *Een beeld, verbeelding, beeltenis, gelykenis, ſchildery, afteekninge,* Van iemand of iets.

* Ubi non reſonant imagines. Varr. *Daar geen wedergalm is.*

* Imago. Tac. *Een voorwendzel, voorgeving.*

Biduum ſuper hæc imagine cognitionis abſumptum eſt. Tac. *Men verſleet twee dagen over deze dingen, onder voorwendſel, of voorgeven van die te onderzoeken.*

Araxem ſub imaginibus ſuis legi concupiſcit. Flor. *Hy verlangt dat de Rivier Araxes onder zyne beelden gelezen werde, dat is, dat de wereld onder zyn beeltenis ziet, dat hy de volkeren by den Araxes wonende overwonnen heeft.*

* Imagines majorum. Cic. *De beelden, of ſchilderyen van voorouders.* Fumoſæ imagines. Cic. *Berookte, of oude beelden.* Tot teeken van ouden Adel. Subitæ imagines. Plin. *Onlangs opgeregte, gemaakte, gebouwe beelden.* Een teeken van nieuwen, jongen Adel.

IMĀGUNCŪLA, æ. f. Suet. *Een beeldje, beeltenisſe.*

IMBECILLIS, is. m. & lĕ, is. n. Cic. *Zwak, krank, magteloos.* Men vind *Imbecillior* en *Imbecillimus*, en in Celſus *Imbecilliſſimus.*

* Ingenium imbecille. Plin. J. *Een zwak, klein, gering verſtand.*

IMBECILLĪTĀS, ātis. f. Cic. *Zwakheid, ſlapheid, magteloosheid, onmagt.*

Imbecillitas virium. Cic. *Zwakheid, mangel van kragten.*

* Imbecillitas ætatis. Cicer. *Zwakheid van ouderdom.* Ingenii. Plin. J. *Zwakheid van verſtand.*

IMBECILLĪTĔR. adv. Cic. *Zwakjes, ſlapjes, zwakkelyk.*

Imbecilliùs dolorem reformidant. Cic. *Zy vreezen de ſmart met al te groote zwakheid.*

* Alicui rei imbecilliùs aſſentiri. Cic. *Een zaak met te groot een agterhouding, of ſtaauheid, toeſtemmen.*

IMBECILLŪS, ă, ūm. Cic. *Zwak, ſlap, magteloos.* Men zegt *Imbecillior* en *Imbecillimus*, en *Imbecilliſſimus.*

Vox imbecilla. Cic. *Een zwakke, ſlappe, lage ſtem.*

* Ætas imbecilla. Hor. *Zwakke, teedere ouderdom, of leeftyd.*

* Imbecillæ materiæ cibus. Celſ. *Spys van een ſlappe ſtoffe, ſlappe koſt.*

IMBELLIA, æ. f. Gell. Feſt. *Onweetendheid in Oorlogs, of krygszaken.*

IMBELLIS, is. m. & f. lĕ, is. n. Cic. Virg. Ovid. *Afkeerig van den oorlog, laf, laſhartig, bloo.*

Ignavus & imbellis inter hoſtes. Liv. *Laſhartig, en bloo, onder of in 't midden van de vyanden.*

* Imbellis annus. Liv. *Een vreedzaam jaar.* Dies. Sil. *Een ledige dag, waar op men niet doet dan eten en drinken.*

* Manus imbellis. Propert. *Een zwakke, teedere, kragteloose hand.*

* Imbellis. Virg. Liv. *Zwak, ſlap, kragteloos.*

Telum imbelle. Virg. *Een kragteloose ſchigt.*

* Somnus imbellis. Stat. *Een zoeten, aangename, geruſte ſlaap.*

IMBĔR, bris. m. Plaut. Cic. *Een ſlag, of ſtort-regen, een regen.*

Lactis, lapidum, ſanguinis, & terræ imber. Cic. *Een ſtortregen, van melk, ſteenen, bloed, en aarde.*

*** Grandinis imbres. Lucret. *Groote hagelbuyen.*

*** Imber. Lucret. Virg. Ovid. *Water.*

*** Spargebat imbre ſinus. Ovid. *Hy beſproeide zyn ſchoot met tranen.*

*** Ferreus imber. Virg. *Een hagelbuy van pylen.*

IMBĔRBIS, is. m. & f. bĕ, is. n. Cic. *Ongebaard, zonder baard, baardeloos, die geen baard heeft.*

* Imberbis. Hor. *Jong.*

IMBĪBO, is, bī, bibĭtum, bibĕrĕ. Plin. H. *Indrinken, drinken: ook innemen, ontfangen, inzuigen.*

Is nidor per infundibulum imbibitur. Plin. H. *Die geur word door een tregter ontfangen.*

* De aliquo malam opinionem animo imbibere. Cic. *Quade gedagten, of gevoelens van iemand inzuigen.*

* Imbibere. Lucret. *Iets voornemen te doen.*

Petere à populo faſces imbibit. Lucret. *Hy beſloot van 't volk een overheids ampt te verzoeken.*

Imbibit ejuſmodi rationibus illum ad ſuas conditiones perducere. Cic. *Hy oordeelde, dat hy hem door deze redenen tot zyne voorwaarden, of bedingen zoude overhalen, bewegen.*

Irâ pœnas petere imbibit. Lucret. *Door de (hevige) gramſchap beſloot hy zig te wreken.*

IMBREX, ĭcis. m. & f. Plaut. Virg. Colum. *Een holle, half ronde tigchel.*

Alii imbricem definiunt canalem in tecto, per quem deſluit aqua, ab imbre deducto nomine. Vitruv. *Anderen beſchryven ('t woord* Imbrex) *te zyn een dak-goot, of goot in 't dak,*

Digitized by Google

dik, waar door 't water afloopt, komende het woord van Imber, *een ſlag regen.*

IMBRÍCATIM. adv. Plin. H. *Schulps, of ſchelps-wyze, gelyk een holle, of half ronde tigchel.*

IMBRÍCATÚS, ă, ūm. Plin. H. *Gelyk een holle tigchel gemaakt.* Sprekende van een ſchulp.

Lingua imbricatæ aſperitatis. Plin. H. *Een ruwe, bladderagtige tong.*

Cœmenta inter ſe imbricata. Vitruv. *Steenen in een muer gemetſeld gelyk holle tigchelen.* Dus legt het de geleerde Budæus uit.

IMBRÍCÍTÓR, ōris. m. Enn. *Verwekker, aanbrenger van regen.* Van den zuiden wind geſproken.

IMBRICIUM, ii. n. g. Mart. *Het zelve met* Imbrex.

IMBRÍCO, ās, āvī, ātūm, āre. Plin. H. *Maken na de manier van holle tigchelen.*

IMBRÍCÚS, ī. m. Plaut. *Regenagtig, buygtig.*

Hic Favonius ſerenus eſt, iſthic Auſter imbricus. Plaut. *Hier is de heldere of goed weder mede brengende zuidweſte wind, daar de regenagtige zuide wind.* Hy ſpreekt dus oneigentlyk om te beteekenen: *De weg, dien ik inſla ſtrekt tot geluk of voorſpoed, dog die gy bewandelt tot ongeluk en ongevallen.*

Imbrica tempeſtas. Feſt. *Een regenagtige, buygtige tyd: Regenagtig, buygtig weder.*

IMBRÍDÚS, ă, ūm. Solin. *Regenagtig, regenende, buygtig.* Van den hemel geſproken.

IMBRÍFĔR, ă, ūm. Virg. Tibul. Ovid. *Regen- of buygtig, regen medebrengende.*

IMBŬO, ĭs, bŭi, būtum, bŭĕre. Catul. Colum. *Indoopen, bevogtigen, verwen: Met eenige vogt, of reuk doortrekken.*

Imbuere lanam liquore aliquo. Colum. *Wol in eenige vogt doopen. Wol met eenige vogt verwen.* Aliquid in aqua. Catul. *Iets in water doopen, ſteken.*

* Imbuere manus cæde alicujus. Tac. *Zyn handen met iemands moord bezoedelen, beſmetten, iemand vermoorden.*

Pueri animum bonis opinionibus imbuere. Cic. *Het gemoed van een kind met goede gedagten voorzien, verryken, verzieren.*

Imbuere ingenium artibus quibuſdam. Plaut. *Het gemoed met goede konſten voorzien, verryken: Goede konſten en wetenſchappen onderwyzen.*

Imbuere animos errore. Liv. *De gemoederen met dwalingen bezoedelen, beſmetten, vervullen.*

Quibus ille ſtudiis ſe imbuit? Cic. *In wat letter-oefeningen heeft hy zig geoefent?*

Imbuere ſocios ad officia legum. Tac. *De bondgenooten tot de pligten der wetten aanmanen, gewennen, opwekken.*

Hoſtes tirocinia militum imbuebant. Flor. *De vyanden leerarden onze jonge manſchap de krygskunde.*

Imbuit exemplum primæ palmæ. Propert. *Hy heeft de eerſte zegen behaalt.*

Sanguine bellum imbuit. Virg. *Hy heeft den oorlog met bloedvergieten begonnen.*

Navis illa curſu imbuit Amphitriten. Catul. *Dat ſchip heeft eerſt de zee bevaren.*

IMBŬTÚS, ă, ūm. Cic. *Ingedoopt, bevogtigd, geverwd.*

Manus imbutæ ſanguine. Cic. *In bloed gedoopte, geverwde handen.*

Imbutus literis Hor. Quintil. *In boek-oeffeningen tamelyk onderwezen.* Dialecticis. Cic. *Een weinig ervaren in de redenkonſt.*

IMĪTĀBĬLĬS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Cic. Hor. *Navolgelyk, dat men kan of behoort na te volgen.* Plinius zegt *Imitatilior.*

* Non imitabile fulmen. Virg. *Een bliksem, die van geen menſch na te maken is.*

IMĪTĀMĔN, ĭnis. n. Ovid. *Navolginge, nadoeninge, naboetſinge, na-apinge, namaking.*

IMĪTĀMENTŬM, ī. n. Tac. Gell. *Zie* Imitamen.

Veterum imitamenta præferre. Tac. *Het naboetſen of navolgen van de Ouden voorſtellen, hoogeagten.*

Imitamenta doloris. Tac. *Tdele vertooningen van droefheid, valſche, geveinsde, gemaakte hartzeer.*

Peractis triſtitiæ imitamentis. Tac. *De rouw ſtatie voltrokken of volbragt zynde.*

IMĪTĀNDŬS, ă, ūm. Cic. *Dat men moet navolgen of nadoen.*

Tu ipſe tibi imitandus es. Cic. *Gy moet u zelven navolgen.*

IMĪTĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Navolginge, na-apinge, namaking, naboetſinge, nadoeninge.*

Supra imitationem poſitus. Sen. Ph. *Boven navolginge geſteld, onnavolgelyk, onnadoenlyk.*

In omni re vincit imitationem veritas. Cic. *De waarheid overwint in alle zaken de ſchyn, of waan.*

IMĪTĀTŎR, ōris. m. Cic. Hor. *Navolger, naboetſer, namaker, nadoener, na-aper.*

* Natura fingit homines, & creat imitatores, & narratores facetos. Cic. *De natuur brengt de menſchen voort, en maakt hen naboetſers of ſchilders en aardige verhaalers (van zaken.)*

IMĪTĀTRĪX, īcis. f. Cic. *Navolgſter, namaakſter, nadoenſter, naboetſter, na-aapſter.*

Imitatrix gloriæ fama popularis. Cic. *De vermaardheid of goede naam by 't volk is een naboetſter van de (ware) luiſter of roem.*

IMĪTĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Nagevolgt, nagemaakt, nagedaan, nagebootſt, nageaapt hebbende.*

* Imitatus. Cic. *Nagevolgd, nagedaan, nagemaakt, nagebootſt, nageaapt.*

IMĪTŎR, āris, ātus ſum, āri. acc. Plaut. Cic. *Navolgen, naboetſen, nadoen, namaken, na-apen.*

Imitari factum alicujus. Cic. *Een daad van iemand navolgen, nadoen.*

* Imitari aliquem. Cic. Hor. *Iemand uittekenen, ſchilderen, afmalen.*

Imitari motum alicujus. Cic. *Iemands bewginge of gebaarden navolgen, na-apen.*

* Hoc imitatur illud, ſed non eſt ejuſmodi. Cic. *Dit gelykt dat, dog het is dezelve zaak niet.*

Imitari alas avium. Plin. H. *De vleugels van vogelen gelyk zyn.* Van bladeren der boomen geſproken.

Signa hæc imitantur veritatem. Cic. *Deze beelden gelyken de ware gedaantens.*

Imitari chirographum alicujus. Cic. *Iemands handſchrift namaken, naboetſen, vervalſchen.* Pulcritudinem alicujus. Cic. *Iemands ſchoonheid na 't leven treffen, verbeelden, afmalen.* Van een ſchilder geſproken. Voces alicujus. Prop. *Iemands ſtem navolgen, naboetſen, na-apen.* Orationem bonorum. Cic. *De tale der vromen navolgen, ſpreken gelyk de eerlyke luiden.*

Imitari ſermones hominis. Plin. H. *De ſtemme van een menſch na-apen, ſpreken gelyk een menſch.* Van een Papegay enz. geſproken.

Imitari mœſtitiam. Tac. *Uiterlyke droefheid, of een ſchyn van droefheid vertoonen, bedrukt ſchynen.*

* Imitari gaudia. Tibul. *Uiterlyke blydſchap, of een ſchyn van blydſchap vertoonen: Vrolyk ſchynen.*

IMMACULATUS, a, um. Lucan. *Onbeſmet, onbevlekt, onbezoedeld.*

IMMĂDESCO, ſcĭs, cŭi, dĕſcĕre. Ovid. Plin. H. *Nat of vogtig zyn of worden.*

Immadeſcere imbre. Plin. H. *Door den regen nat, vogtig of beſproeid worden.*

* Genæ immaduerunt lacrymis. Ovid. *Zyn wangen waren door de tranen bevogtigt, beſproeit.*

IMMĀNĬS, ĭs. m. & f. nĕ, ĭs. n. Cic. Virg. *Overgroot, uitermate groot, geweldig.* Men zegt *Immanior* en *Immaniſſimus.*

Immanis annorum numerus. Varr. *Een over- of zeer groot getal van Jaren.*

Immanes pecuniæ. Cic. *Zeer groote, geweldige, ongemeene ſommen gelds.*

Immanis quæſtus. Cic. *Een geweldige, zeer groote, onmatige winſt.* Præda. Cic. *Een geweldige, groote buyt, of roof.*

Immane pondus. Plin. H. *Een overgroot, zeer zwaar gewigt.* Templum. Virg. *Een zeer groote kerk.*

* Acta immania. Ovid. *Wonderdaden of werken: Zeer groote daden.*

* Immanis. Cic. *Woeſt, wild, wreed, onmenſchelyk.*

Immane, quantum, &c. ſeq. indic. Salluſt. Hor. *Het is ongelooffelyk, het uitſchrikkelyk, hoe veel, enz.*

IMMĀNĪTĀS, ātis. f. Cic. Gell. *Overgrootheid, onmatigheid, geweldige grootte van iets.*

Immanitas facinoris. Cic. *De overgrootheid, ſchrikkelykheid, yſſelykheid van een ſchelmſtuk.* Pœnæ. A. Gell. *De grootheid, wreedheid, ſtrengheid van ſtraffe.*

Immanitas ferarum. Cic. *Woeſtheid van beeſten.*

* Ea eſt immanitate naturæ, ut congreſſus hominum fugiat.

Digitized by Google

Cic. *Hy is van zulk een wildheid van aart of inborst, dat hy den ommegang van de menſchen ſchuwt, vermyd.*

* Immanitas. Cic. A. Gell. *Ongevoeligheid, hardheid van hart, onbarmhartigheid, onmededoogendheid.* Van een ruwe of woeſte aart.

Temperantiam immanitas in voluptatibus aſpernandis imitatur. Cic. *De ruwheid of woeſtheid van aart volgt de matigheid na in't verſmaden van welluſten.*

* Immanitas. Cic. *Woeſtheid, wildheid, wreedheid, onmenſchelykheid.*

IMMĀNĪTĒR. adv. A. Gell. *Geweldiglyk, onmatiglyk, ongemeen, ſchrikkelyk.*

Immaniter arrogans. Gell. *Geweldig, ſchrikkelyk, ongemeen trots, bars.*

Immaniter clamare. Gell. *Geweldig, onmatiglyk roepen, ſchreeuwen.*

IMMĀNSUĒTŪS, ă, ūm. Cic. *Wild, woeſt, ruw, ontemmelyk.* Seneca Phil. gebruikt *Immanſuetior*, en Ovidius *Immanſuetiſſimus.*

Gens immanſueta. Cic. *Een wild, woeſt, ruw volk.*

Ingenium immanſuetum. Ovid. *Een wilde, woeſte, ruwe aart of inborſt.*

IMMĀRCĒSCO, ſcĭs, ĕſcĕrĕ. Hor. *Verſlenſen, bederven, verrotten.* Men vind dit woord niet in de eigentlyke zin.

* Immarceſcunt epulæ ſine fine petitæ. Hor. *Onophoudelyke ſtempmaten worden met de tyd ſmakeloos, verſlenſt, onaangenaam.*

IMMĀTŪRE. adv. Paul. Juriſc. *Ontydiglyk, te vroeg, te haaſtig, voor den tyd.* Sprekende van vrugten, die onryp geplukt worden.

IMMĀTŪRĪTĀS, ātĭs. f. Suet. *Ontydigen onderdom*, om te trouwen, enz.

* Immaturitas. Cic. *Ontydigheid, te grooten haaſt, voorbaſtigheid.*

IMMĀTŪRŪS, ă, ūm. Celſ. Plin. H. *Onryp, groen.* Van vrugten geſproken.

* Immaturus interitus. Cic. *Een ontydige, haaſtige, te vroege dood.* Amor. Liv. *Een ontydige, voorbarige lieſde.*

Conſilium immaturum. Liv. *Ontydige, voorbarige raad.*

Filius immaturus obit. Hor. *De zoon ſterft ontydig, te vroeg, te onryp of jong van jaren.*

IMMĔANS, ăntĭs. omn. gen. Plin. H. *Intredende, ingaande, intrekkende, invarende.* Sprekende van goeſten die in de lighamen der beeſten varen.

Delphini immeantes Nilo. Plin. H. *Dolfynen den Nyl in of opzwemmende.*

IMMĔDĪCĀBĬLIS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Ovid. *Ongeneeſſelyk, ongeneesbaar, onherſtelbaar.*

Immedicabile telum. Virg. *Een ongenceſſelyke ſchoot van een pyl.*

** Ira immedicabilis. Sil. *Onverzoenelyke, onverzettelyke gramſchap.*

IMMEIŌ, ĭs, mīnxī, mīctŭm, meĭĕrĕ. dat. Perſ. *In piſſen, in wateren.*

IMMEDIATE. adv. Gell. *Onmiddelyk, ſchielyk, ras.*

IMMEDITATUS, a, um. Cic. *Onbedagt, daar niet op gedagt is, of die niet gedagt heeft.*

IMMĔMŌR, ŏrĭs. omn. gen. Ter. Cic. *Ongedagtig, die iets vergeten heeft.* Dit woord regeert de *Genitivus.*

Immemor eſt rerum à ſe geſtarum. Cic. *Hy heeft zyn bedrevе daden vergeten.*

Immemor meriti. Virg. *Ongedagtig van een goede dienſt of weldaad, ondankbaar.*

Hujus rei ne poſteritas quidem omnium ſæculorum immemor erit. Cic. *De nakomelingen van alle eeuwen zullen dit gedenken.*

* Immemor beneficium. Ter. *Een vergete weldaad.*

** Immemor gurges. Sil. *Een poel, die alles doet vergeten.* Sprekende van de Lethe, of *de vergetel beek.*

IMMĔMŌRĀBĬLIS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Lucret. *Dat men niet kan verhalen of vertellen, dat men niet zekerlyk kan zeggen.* Sprekende van een tyd.

* Verſus immemorabiles. Plaut. *Vaarzen, die men niet behoort uit te ſpreken*, om datze vuil zyn.

* Immemorabilis ille fuit. Plaut. *Hy ſtond zonder ſpraak, wilde niet ſpreken: Men kon geen woord uit zyn mond krygen.*

IMMĔMŌRĀTŪS, ă, ūm. Hor. *Ongemeld, ongerept, onaangeroerd, daar niet van verhaald, geſproken, of gezegd is.*

IMMENSĪTĀS, ātĭs. f. Cic. *Onmatige, geweldige grootheid.*

IMMENSŪS, ă, ūm. Lucret. Cic. *Ongemeten, onmeetelyk, onmatig, geweldig, overgroot, zeer groot.*

Immenſus aër. Cic. *De zeer wyd uitgeſtrekte lugt.* Campus. Cic. *Een zeer groot, ruim veld.*

Immenſum ævum. Lucret. Tempus. Cic. *Een oneindige, zeer lange tyd.*

* Immenſus labor. Ovid. *Een geweldige, ſchrikkelyke, vervaarlyke arbeid.* Clamor. Virg. *Een ſchrikkelyk, vervaarlyk, zeer groot geſchreeuw of geroep.* Dolor. Sen. Trag. *Een onmatig overgroot hartzeer.*

Pondus immenſum. Hor. *Een ſchrikkelyk, vervaarlyk overgroot, zeer zwaar gewigt.*

* Laudum immenſa cupido. Virg. *Een onmatige begeerte tot lof.* *Een groote drift om eere te behalen.*

* Hoc perſequi immenſum eſt. Plin. H. *Dit is onmogelyk te verhalen.*

In immenſum. Ovid. *In der eeuwigheid, voor altoos.*

Aliquid mercari immenſo. Plin. H. *Iets tot een onmatige of zeer hoge prys koopen.* Men verſtaat et *Pretio* onder.

Vivere immenſum. Tac. *Buiten gemeen lang, zeer lang leven.*

IMMĔRĔNS, ēntĭs. omn. gen. Hor. *Niet verdienende, onſchuldig.*

Honeſtiſſimum credidi non premere immerentem. Plin. H. *Ik hebbe geloofd, dat het de eerlykſte zake des werelds was, een onſchuldige niet te verdrukken, of mishandelen.*

IMMĔRĔNTĔR. adv. Valer. Max. *Zonder het verdient te hebben, tot zyn onſchuld, zonder oorzaak, ten onregte.*

Immerenter damnatus. Valer. Max. *Tot zyn onſchuld (onnoozel, zonder het verdiend te hebben) veroordeeld.*

IMMERGO, ĭs, mērſī, mērſŭm, mergĕrĕ. Virg. *In het water dompelen, doopen, duwen, ſteken.*

Me immergite ponto. Virg. *Werpt my in de zee.*

Eum immerſerat undâ. Virg. *Hy had hem in't water geworpen, geſmeten.*

Ubi Iſter amnis immergitur. Plin. H. *Daar ſtort of ſtroomt den Donauw in de zee.*

* Immergere ſe in aliquem locum. Plaut. *Heimelyk in een plaats ſlippen, glippen, ſluipen.*

In concionem mediam ſe immergere. Plaut. *In't middelſte van de vergaderinge of van den hoop dringen.*

* Immergere ſe in voluptates. Liv. *Zig in welluſten verzuipen, verdrinken.*

* Se blanditiis in Aſinii conſuetudinem penitus immerſit. Cic. *Hy drong zig door gevley t'eenemaal in de goede gunſt van Aſinius.*

IMMĔRĪTŌ. adv. Cic. *Zonder verdienſte, tot zyn onſchuld, zonder oorzaak, ten onregte.* Terentius gebruikt *Immeritiſſimo.*

Aliquem accuſare immeritò. Ter. *Iemand tot zyn onſchuld, ten onregte, valſchelyk beſchuldigen.*

IMMĔRĪTŪM, ī. n. Cur tu immerito meo me morti dedere optas? Plaut. *Waarom wilt gy my zonder het verdient te hebben ter dood overleveren?*

IMMĔRĪTŪS, ă, ūm. Ovid. *Niet verdient hebbende, onſchuldig.*

Premere immeritos. Ovid. *De onſchuldigen verdrukken, mishandelen.*

* Immeritus. Liv. Mart. *Onverdiend, dat men niet verdient heeft, of niet waardig is.* Sprekende van gunſt, weldaden, enz.

IMMĔRSĀBĬLIS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Hor. *Onverdrenkelyk, dat men niet verdrenken kan.*

* Adverſis rerum immerſabilis undis. Hor. *Door geen golven van tegenſpoed konnende verdronken werden.*

IMMĔRSŪS, ă, ūm. in flumen. Cic. *In een rivier of water geworpen, geſmeten, gedompeld.*

Immerſus luto. Front. *In het ſlyk geworpen, beſlykt.*

IMMĔTĀTŪS, ă, ūm. Hor. *Ongemeten, of onmeetelyk.*

IMMIGRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. in aliquem locum. Cic. *In een plaats gaan woonen, na een plaats verhuizen.*

* Immigravit avaritia in Rempublicam. Liv. *De gierigheid is in de Staat geſloopen, ingekropen.*

* Immigrare in ingenium ſuum. Plaut. *Tot zyn vorigen aart of inborſt weder keeren, komen.*

IMMĪNĔNS, ēntĭs. omn. gen. Cic. Hor. *Over't hoofd hangende.*

Digitized by Google

gestadt, aenstaande, voor, of op handen zynde, genakende, naderende, aenkomende.

Imminens periculum. Tac. *Aenstaande beninge, of bevallinge.*

Jugum itineri imminens. Curt. *Een heuvel, die by, of over den weg hangt.*

Verres semper avaritiâ imminenti fuit. Cic. *Verres heeft altyd een man van een loose, wakende gierigheid geweest.*

* Ducere choros imminente Luna. Hor. *Dansen in de maneschyn.*

IMMĪNĔO, ēs, mĭnŭī, mĭnĕrĕ. Cic. *Over 't hoofd hangen, voor, of op handen zyn, genaken, aenstaande zyn, naderen, aenkomen.*

Mors quotidie imminet. Cic. *De dood naderd alle dagen.*

Imminet his aër. Ovid. *De lugt hangt hier digt op, is pas onder deze dingen geplaatst.*

Imminet bellum ab Tarquiniis. Liv. *Den oorlog hangt ons van de Tarquinien over 't hoofd.*

Imminet illi periculum. Plin. J. *Gevaar hangt hem over 't hoofd, is hem nakende.*

Castris capi imminebat. Flor. *'t Was nu aenstaande, dat de legerplaats zonde beslooten werden.*

Imminent duo Reges toti Asiæ. Cic. *Twee koningen staan gereed om in Asie te vallen.*

Carthago huic Imperio imminet. Cic. *Karthago heeft het oog, of loert op dit gebied, zoekt des zelfs ondergang.*

Imminere fortunis alicujus *of* alieno. Sen. Ph. *Iemands, of eens anders goederen beloeren, belagen, zoeken te ontvreemden.*

Imminebat in occasionem opprimendi ducis. Liv. *Hy wegte na gelegentheid om den veldheer te overvallen.*

Fabius occasionibus imminebat. Front. *Fabius waakte op gelegentheden.*

Imminere exitio alicujus. Ovid. *Lagen tot iemands verderf leggen.*

Imminere rebus. Tac. *Op zyn luimen leggen, om zig meester van den staat te maken.*

Imminet Regiis donis. Liv. *Hy haakt, verlangt, is zeer gretig na de koninglyke geschenken.* Emtioni. Suet. *Hy staat gereed om te koopen.*

IMMĪNŬO, ĭs, mĭnŭī, mĭnūtŭm, mĭnŭĕrĕ. acc. Cicer. Ovid. *Verminderen, kleiner maken, afdoen, aftrekken.*

Imminuere summam. Cic. *Een somme verminderen, daar iets van aftrekken.*

Nihil de aspectu templi imminuit. Ovid. *Hy heeft niets verminderd van de cierlykheid des tempels.*

* Imminuere autoritatem suam. Cic. *Zyn gezag, aenzien, vermogen verminderen, verzwakken.* Laudem alicujus. Cic. *Iemands lof verkorten, te na spreken.*

Diffidio domum imminuere. Tac. *Een huis of geslagt door tweespalt of tweedragt verzwakken.*

Imminuere pudicitiam virginis. Plaut. *Een maegd onteeren.*

Imminuere caput alteri. Plaut. *Iemand den kop aan stukken slaen, een gat in den kop smyten.*

IMMĪNŪTĬO, ōnis. f. Cic. *Verminderinge, verkleininge, afdoeninge, aftrekkinge.*

* Dignitatis imminutio. Cic. *Verminderinge van waerdigheid.*

IMMĪNŪTŬS, ă, ūm. Cic. *Verminderd, verkleind, afgedaen, afgetrokken.*

Imminuta virtus. Cicer. *Een verminderde, afgenome deugd.* Autoritas. Cic. *Een verminderd, verzwakt gezag, of vermogen.* Cupiditas. Cicer. *Een gematigde, betengelde begeerlykheid.*

IMMĪSCĔO, ēs, mĭscŭī, mĭstum *of* mixtŭm, mĭscērĕ. aliquid alicui rei. Virg. Ovid. *Iets ergens in mengen.*

Sortem omnem fortunæ Regnique sui cum Romanis immiscuerat. Liv. *Hy had het gansche lot van zyn fortuin en ryk met de Romeinen vermengt, dat is, gemeen gemaakt.*

Immiscere se alicui bello. Liv. *Zig in een oorlog mengen, wikkelen, flekken.*

Immiscere se rei alienæ. Pompon. Jurisc. *Zig in een 's anders saeken mengen, flaken, zig met een 's anders zaken bemoeyen.*

IMMĪSĔRĂBĬLĬS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Hor. *Daar men geen medelyden mede behoort te hebben.*

IMMĪSĔRĪCŌRDĬA, æ. f. Liv. 7. bell. Mac. *Onbarmhertigheid, onmededogendheid, ongevoeligheid.* De meesten lezen *Misericordia* op deze plaats.

IMMĪSĔRĪCŌRDĬTĔR. adv. Ter. *Onbarmhartiglyk, zonder medelyden, of medelyden.*

IMMĪSĔRĪCŌRS, ordis, omn. gen. Cic. Cels. *Onbarmhertig, onmededogend, ongevoelig, ongunstig.*

IMMĪSSĀRĬUM, ĭi. n. Vitruv. *Een water- of regenbak.*

IMMĪSSĬO, ōnis. f. Cic. *Inplantinge, inpotinge, instekinge.* Van planten, enz.

IMMĪSSŬS, ă, ūm. in aliquem locum. Cic. *In of na een plaats gezonden, afgevaardigd.*

Tela in meum corpus immissa. Cic. *Pylen in myn lichaam geschoten, geworpen.*

Immissi canes cervis. Virg. *Honden op herten los gelaten, aengezet.*

* Immissus à Deo dolor. Cic. *Hertzeer, smert ons van God toegezonden.*

* Immissus ab aliquo. Sallust. *Door iemand gezonden, afgevaerdigd.*

** Immissa barba. Virg. *Een lange baard, een baard die men heeft laten groeyen.*

IMMĪSTŬS, ă, ūm. dat. Virg. *Met iets gemengd.*

* Immistus turbæ militum. Liv. *Zig onder den hoop soldaten gemengd of begreven hebbende.*

IMMĪTIS, ĭs. m. & f. tĕ, ĭs. n. Hor. Plin. Pl. *Onryp, groen, straf, wrang.* Van vrugten gesproken.

Insula immitis & sine cultu hominum. Tac. *Een wild en onbewoond of bebouwd eiland.*

Immitis. Catul. Virg. *Wreed, onmenschelyk, straf, woest.*

Edictum immite. Ovid. Rescriptum. Tac. *Een straf, strenge gebod.*

IMMĪTTO, ĭs, mīsī, mīssŭm, mittĕrĕ. aliquem ad *of* in aliquem locum. Cic. *Iemand in of na een plaats zenden, of vaerdigen.*

Immittere se in medios hostes. Cic. *Zig in 't midden der vyanden werpen.*

* Immittere aliquem in bona alterius. Cic. *Iemand in 't bezit van iemands goederen zenden, zetten.*

Immittere equum ad legionem. Cic. *Zyn paerd na de Keurbende aendryven.*

* Immittere vitem ad uvas pariendas. Varr. *Een wynstok planten om druyven voort te brengen.*

Immittere rudentes. Plin. J. *De tonnen los maken om 't zeil te gaen.*

** Corpus immittere in undas. Ovid. *Zig in 't water werpen, in 't water springen.*

** Immittere aliquid in aures suas. Plaut. *Iets in zyne ooren laten ingaen, dat is, iets met aendagt hooren.*

IMMĪXTŬS, ă, ūm. Tac. *Zie* Immistus.

IMMO. *Zie* Imò.

IMMŌBĪLĬS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n Cic. Virg. *Onbewegelyk, onroerlyk, onverwrikbaer.* Ovidius gebruikt *Immobilior.*

Immobilibus oculis contueri Solem. Plin. H. *De zon met onbewegelyke oogen aenschouwen, aenzien.*

Res immobiles. Macer. Jurisc. *Onroerende, onbewegelyke, vaste goederen.* Gelyk landeryen, enz.

IMMŌDĔRĀTĒ. adv. Cic. *Onmatiglyk, zonder maet.* Men zegt *Immoderatius.*

Immoderatè vivere. Cic. *Onmatiglyk, ongeregeld, buitensporiglyk leven.*

* Vox immoderatè profusa. Cic. *Een al te hard uitgelatene stemme.*

Immoderatiùs perseverans. Suet. *Te heviglyk voortwaerende, aenhoudende.*

IMMŌDĔRĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Onmatigheid, ongeregeldheid, buitensporigheid.*

Efferri immoderatione verborum. Cic. *Door onmatigheid, of hevigheid van woorden vervoerd worden.*

IMMŌDĔRĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Onmatig, ongeregeld, buitensporig.*

Immoderata libertas. Cic. *Een onmatige, overgroote, ongeregelde vryheid.* Cupiditas. Cic. *Een onmatige, ongeregelde begeerlykheid.*

IMMŌDĒSTĒ. adv. Auct. ad Her. *Onzedigiyk, onmatiglyk, uitermate.*

Immodestè gloriari. Liv. *Zonder zedigheid, ongevoegelyk roemen, pogchen, opgeven.* Amare. Plaut. *Onmatiglyk, buitensporiglyk beminnen.*

IMMŌDĔSTĬA, æ. f. Plaut. *Onzedigheid, onmanierlykheid, onmatig-*

Digitized by Google

matigheid.

* Immodeſtia heri. Plaut. *De onredelykheid, hardheid van myn Heer.*

* Immodeſtia. Corn. Nep. *Ongebondenheid, ongeregeldheid, buitenſporigheid.*

IMMŎDESTŬS, ă, ūm. Ter. *Onzedig, onmanierlyk.*

Immodeſtus. Plaut. Cic. *Onmatig, ongeregeld, ongeſchikt, ongebonden, buitenſporig.* Sprekende van quade zeden, en te ſtoute redenen, enz.

IMMŎDĪCE. adv. Colum. *Onmatiglyk, overdadiglyk, overtolliglyk.*

* Immodicè ferre aliquem caſum. Cic. *Een geval met ongeduld dragen.*

IMMŎDĪCŬS, ă, ūm. Hor. Ovid. *Onmatig, geweldig, driftig, overtollig, overdadig, te groot, buitenſporig.* Sprekende ● van liefde, arbeid, koude, verſchillen, enz.

Immodica lingua. Liv. *Een onbedagte tong.*

Immodica oratio. Plin. J. *Een te lang vertoog.*

Immodicæ imagines. Mart. *Zeer veelvuldige, uitermaten vele beelden.*

Immodicus gloriæ. Vell. Paterc. *Uitermaten gretig, of begerig na roem.* Libidinis. Colum. *Zeer genegen tot wellust of vermaak.* Lætitiæ. Tac. *Boven maten blyde.* Iræ. Stat. *Uitermaten oploopende, of gramſtewig.*

IMMŎDŬLĀTŬS, ă, ūm. Hor. *Qualyk luidende, buiten de maat, of regelen.* Van gedigten geſproken.

IMMŎLANDŬS, ă, ūm. Cic. *Dat opgeoffert moet of ſlaat te worden.*

IMMŎLĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Offer, offeringe, offerhande, ſlagtoffer.*

IMMŎLĀTŎR, ōris. m. Cic. *Een offeraar, iemand die een ſlagtoffer doet.*

IMMŎLĪTŬS, ă, ūm. Liv. *Gebond, geſligt, opgeregt.*

IMMŎLO, ās, āvī, ātum, āre. acc. Cic. Hor. *Offren, opofferen, een offerhande, of ſlagtoffer doen.*

Pythagoras Muſis bovem immolaſſe dicitur. Cic. *Pythagoras word gezegt een os aan de zang Godinnen opgeoffert te hebben.*

De aliqua re immolare. Cic. *Een offerhande of ſlagtoffer doen om iets te verwerven.*

* Pallas te hoc vulnere immolat. Virg. *Pallas offert u op aan haar wrake door deze ſlag of wonde.*

IMMŎRĬŎR, ĕris, mŏrtŭus ſum, mŏrī. dat. Ovid. Sen. Trag. Plin. H. Valer. Flacc. *In een plaats of in eenige bezigheid ſterven, op iets dood vallen.* Plinius voegt by dit *verbum* een *ablativus* met de *præpoſitio* in.

IMMŎRŌR, āris, ātŭs ſum, ārī. Plaut. *In een plaats vertoeven, verblyven, ophouden, zig onthouden.*

Nidis immorantur gallinæ. Colum. *De hennen verblyven in de neſten.*

* Ne terrenis immorer. Quintil. *Op dat ik niet blyve ſtaan of my ophoude met aardſche dingen.*

* Immorari honeſtis cogitationibus. Plin. J. *Zig met eerlyke gedagten op of bezig houden.*

IMMŎRTĀLĬS, is. m. & f. ālĕ, is. n. Ter. Cic. Hor. *Onſterfelyk, eeuwig levende.* Sprekende van God, een Engel, de Ziele, enz.

* Immortalis. Lucret. Cic. Virg. *Onſterfelyk, eeuwigdurende, oneindig.* Van den roem of gedagteniſſe van groote mannen, de tyd, enz. geſproken.

Reddere immortalem alicujus memoriam. Cic. *Iemands gedagteniſſe onſterfelyk maken, vereeuwigen.*

* Immortalia facinora. Plaut. Opera. Liv. *Onſterfelyke daden, daden die nooit vergeten zullen worden.*

* Mors immortalis. Lucret. *Een onſterfelyke, of eeuwige dood,* ‡ *daar men nooit van weder opſtaat.* Gelyk de dood van beeſten, en niet die van menſchen, gelyk Lukretius op deze plaats zegt.

Immortale genus. Virg. *Een onſterfelyk, eeuwig geſlagt.* Merum. Stat. *Goden dranck.*

Flos immortale virens. Valer. Flacc. *Een altyd groene of bloeyende bloem.*

IMMŎRTĀLĬTĀS, ātis. f. Cic. *Onſterfelykheid.*

Non eſt lugenda mors quam immortalitas conſequatur. Cic. *Men moet geen dood beweenen, betreuren, daar de onſterfelykheid op moet volgen.*

* Immortalitatem alicui donare. Cic. *Iemand onſterfelyk maken.*

Socratis ſermones immortalitati ſcriptis ſuis Plato tradidit. Cic. *Plato heeft door zyne ſchriften de redenen of redeneringen van Sokrates onſterfelyk, of eeuwig durende gemaakt.*

* Mihi immortalitas parta eſt, ſi nulla ægritudo huic gaudio interceſſerit. Ter. *Myn vreugde is oneindig gemaakt, indien geen ramp tuſſchen deze blydſchap komt.*

IMMŎRTĀLĬTĔR. adv. *Eeuwiglyk.* Immortaliter gaudeo. Cic. *Ik ben voor eeuwig verheugd: Ik voele een Goddelyke of onvergankelyke blydſchap.*

IMMŎRTŬUS, ă, ūm. Flor. *Dood, overleden, omgekomen, geſtorvenveld.*

Quidam hoſtibus ſuis immortui. Flor. *Sommige op de vyanden dood of geſtorvenveld leggende.*

* Immortuæ reliquiæ conjurationis. Cic. *Ongedempte overblyfſelen van de tezamenzwering.*

IMMŌTŬS, ă, ūm. Virg. Tac. Plin. H. *Onbewogen, vaſt.*

* Immota mens. Virg. *Een onbewogen, onverwrikbaar, ſtantvaſtig gemoed.* Fides. Valer. Flacc. *Een onverwrikbare trouw.*

Immotum animo ſedet. Virg. *Dat ſtaat onverwrikbaar in myn hart vaſt geſtelt.*

IMMŪGĬO, īs, īī, ītum, īre. Virg. *Loeyen gelyk een os of koe, een groot geraas of gedruis maken.*

Immugit Ætna. Virg. *De berg Ætna (of Gibel) maakt een groot gedruis.*

Mare immugit. Sen. Trag. *De zee buldert, maakt groot gedruis.*

Mœſto immugit Regia luctu. Virg. *Het koninglyk hof weder galmt van droevig geween, of treurige vrouwklagten.*

IMMŬLGĔO, ēs, mūlxī en mūlsī, mūlctŭm, mūlgēre. Plin. H. *Melken, inmelken.*

Immulgens ubera labris. Virg. *De uyers met de lippen inzuigende, om zog te krygen.*

IMMŪNDĬTĬA, æ. f. Plaut. *Slordigheid, onreinheid, vuilheid, onzuiverheid, morſigheid.*

IMMŪNDŬS, ă, ūm. Cic. Virg. Hor. *Onrein, vuil, onzuiver, morſig.* Katullus en Plinius Hiſt. gebruiken *Immundior*, en *Immundius.*

* Immundus. Plaut. Ter. Catul. *Slordig, morſig, vuil.* Van perſonen geſproken.

* Immunda dicta. Hor. *Vuile, onkuiſche, leelyke woorden.*

IMMŪNĬFĬCŬS, ă, ūm. Plaut. *Vreck, gierig.*

IMMŪNĬS, is. m. & f. nĕ, is. n. Cic. *Vry, bevryd, ontlaſt, ontheft, ontheven.*

Immunis. Cic. *Vry, ontheven van ampten, laſten, enz.*

Immunis civitas. Cic. *Een vryе, van ſchattingen ontheven ſtad.*

Ager. Cic. *Land dat niemand gehouden is, vry land.*

* Immunis militiæ. Liv. *Van den oorlog bevryd, uit de krygontſlagen.*

Immunis aliquâ re. Sen. Trag. Plin. H. *Van iets bevryd, ontlaſt, ontheven.* Imperii. Flor. *Van alle gebied bevryd, geen gebied onderhevig, onderworpen.*

Urbs immunis belli. Virg. *Een ſtad van den oorlog bevryd, die geen rampen van den oorlog gevoelt.*

* Immunis boni, mali. Ovid. *Die geen goed heeft, die geen quaad onderhevig is.* Aratri. Ovid. *Van den ploeg vry of bevryd.* Sprekende van een jonge os, die 't jok niet aangehad heeft.

* Immunis. Cic. Virg. *Ledig, niet dienende, van 't werken bevryd, ontlaſt.* Ovidius voegt'er *Operum* by.

* Immunis manus. Hor. *Een onſchuldige, van ſchelmſtukken zuivere hand.* Statius voegt'er *Scelerum* by.

IMMŪNĬTĀS, ātis. f. Cic. *Vryheid, ontheffinge, ontlaſtinge, bevryding.*

Habere immunitatem alicujus rei. Cæſ. *Van een zake bevryd, ontlaſt, ontheven zyn.*

* Munerum immunitatem alicui dare. Cic. *Iemand van bedieningen, laſten, of openbare ampten ontheffen, ontlaſten, bevryden.*

IMMŪNĪTŬS, ă, ūm. Ovid. Liv. *Onverſchanſt, onverſterkt, van wallen of bolwerken ontbloot.* Van een ſtad, kaſteel, enz. geſproken.

Immuniti hoſtes. Front. *Vyanden die onbegraven, onverſchanſt leggen.*

* Via immunita. Cic. *Een weg zonder ſloten, heggen, palen, enz.*

IMMŪRMŪRO, ās, āvī, ātum, āre. Ovid. *Morren, koerren, geraas of gedruis maken.* Sprekende van een miſnoegde

Digitized by Google

de gemeente.

Sub lingua immurmurare aliquid. Perſ. *Iets onder de tong of tuſſchen de tanden mompelen.*

*** Sylvis immurmurat Auſter. Virg. *De zuide wind ruiſcht door de boomen.*

‡ IMMŪSSŪLŪS, ī. m. Plin. H. *Een jong van een Gier.* Of gelyk Maſſurius in Plinius zegt, *Een jong van een Arend, voor dat zyn ſtaart wit is geworden.* Dit woord vind men verſcheidentlyk geſchreven, *Immiſculus, Immiſſulus, Immiſtulus, Immuſſulus*; dog het zekerſte is *Immuſſulus.*

IMMŪTABĪLIS, īs. m. & f. ĭlĕ, īs. n. Cic. *Onveranderlyk, geen veranderinge onderworpen, onderbreuig.*

Hoc eſt immutabile ex vero in falſum. Cic. *Dit kan niet veranderd worden van de waarheid tot de valſchheid of leugen.*

IMMŪTABĪLITAS, ātis. f. Cic. *Onveranderlykheid, ſtantvaſtigheid.*

IMMŪTABĪLITĔR. adv. Celſ. Juriſc. *Onveranderlyk, ſtantvaſtiglyk.*

IMMŪTĀTIO, ōnis. f. Cic. *Veranderinge, verwiſſelinge.*

IMMŪTĀTUS, ă, ūm. Cic. Suet. *Veranderd, verwiſſeld.*

* Forma immutata. Ter. *Een veranderde, verwelkte, verlepte ſchoonheid.*

* Verba immutata. Cic. *Veranderde, geleende, oneigene woorden.*

* Immutatus. Ter. *Onveranderd, onverwinkbaar, ſtantvaſtig.*

IMMŪTESCO, ſcis, Immūtŭi, Immūtēſcĕre. Quintil. Stat. *Stom blyven ſtaan, of worden, niet een woord meer ſpreken, zwygen.*

IMMŪTO, ās, āvī, ātūm, ātĕ. Cic. *Veranderen.* Zie *Muto.*

‡ IMŌ. conj. Varro zegt dat deze *conjunctio* eertyds beteekende, *in 't geheel, gantſchelyk, volkomentlyk.* Men vind het in de volgende beteekeningen by goede Schryvers.

Non humanitas, imò ſævitia eſt, lædere innocentem. Ter. *Het is geen menſchelykheid, maar wreedheid een onſchuldigen te beleedigen.*

Cum prima luce ibo hinc. M. Imò de nocte cenſeo. Plaut. *Ik zal hier met het kriecken van den dageraad van daan gaan. M. Ik ben zelfs van oordeel dat gy in de nogt zoud vertrekken.*

Scies imò hodie factum meum. Plin. J. *Gy zult zekerlyk heden weten wat ik gedaan hebbe.*

Nempe ut curentur rectè hæc. Si. Imò aliud. Ter. *Te weten, dat deze dingen wel bezorgt, gade geſlagen, of in egt genomen worden.* Si. *Neen het is iets anders.*

Imò enim nemo ſatis pro merito gratiam Regi refert. Ter. *In 't tegendeel zoo bedankt niemand den Gaſtheer na verdienſten.*

Incommodè hercle. Ch. Imò enimvero infeliciter. Teſ. *Zeer ontydiglyk of ten onpaſſe voorwaar.* Ch. *Ja dat meer is, of zeg liever ongelukkiglyk.*

Verùm vis dicam? D. Imò etiam. Ter. *Wilt gy dat ik de waarheid zegge?* D. *Ja dog.*

Omnibuſne ex his locis argumenta ſumemus? C. P. Imo verò ſcrutabimur. Auct. ad Her. *Zullen wy uit alle deze plaatſen bewysredenen trekken?* C. P. *Niet alleen dat, maar we zullen ze ook naſpeuren, onderzoeken, doorgronden.*

Cauſa igitur non bona eſt? imò optima. Cic. *Is deze zaak dan niet goed of regtmatig? Niet alleen goed, maar zeer goed, enz.*

IMPĂCĀTUS, ă, ūm. Virg. *Onverzoend, ongeruſt, onruſtig, wargeeſtig, tot den oorlog geneigen.*

IMPĂCTIO, ōnis. f. Sen. Ph. *Tegenſtooting, boſſinge, klotſinge.*

Diſſimilis autem crepitus fit ob diſſimilem impactionem nubium. Sen. *Het gedruis of 't geraas is ongelyk of verſchillende door de ongelyke te zamenſtootinge der wolken.*

IMPĂCTUS, ă, ūm. Liv. *In, tegen of aangeſtooten.*

Impacti fluctus. Plin. J. *Door een gedreve, aangedrongen, tegen een gelooſte, geklotſte, geſtoote baren, golven.*

Impactus ſaxo. Liv. *Tegen een rots aangeboſſt, aangeſtooten, gedreven, geſmeten.*

Impactus in carcerem. Varr. *In de kerker of 't gevangen huis geſmeten, geworpen.*

IMPĂGĒS, is. f. Vitruv. *Een kruis of dwarshout, een houte bout of nagel.*

Medii impages. Vitruv. *De middelſte kruishouten, bouten, of nagels.*

IMPĂLLESCO, ſcis, pallŭi, pallēſcĕre. Perſ. *Bleek worden.*

Impalleſcere chartis. Perſ. *Bleek worden door leezen, bookeſſeningen. Altyd in de boeken ziften en blokken, dat m'er bleek van word.*

† IMPĂNIRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Varr. Non. *Zig in een plaats werpen.* Varro zegt dat dit woord het zelve beteekent als *Invadere. Een inval doen, een land enz. inrukken.*

IMPĂR, ăris. omn. gen. Cic. *Onpaar, ongelyk, oneffe.*

* Adeo Romæ impar eſt libertas diti ac pauperi. Liv. *Zoo ongelyk is te Roome de vryheid voor een ryken arm menſch.*

* Fortuna eſt impar animo. Ovid. *Zyn geluk is niet gelyk zyn hart, verſchilt van zyn moed.*

* Impar invidiæ. Tac. *Onmagtig, te zwak tegen de nyd.*

Hoſtium equitatui impar. Front. *Te zwak tegen der vyanden ruitery.*

* Toga impar. Hor. *Een ongelyke tabbaard, een tabbaard die aan de eene zyde langer dan aan de andere is.*

* Materno genere impar. Hor. *Van geringer geſlagt aan de zyde zyns moeders.*

* Nihil fuit unquam ſic impar ſibi. Hor. *Daar is nooit iets zoo ongelyk of van zig zelve verſchillend gezien.*

IMPĂRĀTUS, ă, ūm. Cic. *Niet gereed, niet vervaardigd, dat niet klaar, ofgereed, of vaardig is.*

Imparati tum à militibus, tum à pecunia. Cic. *Onvoorzien, ontbloot zoo van krygsknegten, als van geld.*

Imparatiſſimus omnibus rebus. Cæſ. *Zeer ontbloot van alle dingen.*

* Pectus non imparatum ærumnis. Sen. Ph. *Een gemoed vaardig ſtaande, wakende tegen rampen.*

IMPARENS, entis. omn. g. Feſt. *Ongehoorzaam, niet onderdanig.*

IMPĂRILITAS, ātis. f. A. Gell. *Ongelykheid, verſchil, onderſcheid.*

† Imparilitas. Gell. *Waanſpraak, ongerymde taal.*

IMPĂRITĔR. adv. Hor. *Ongelykelyk, op een ongelyke, verſcheide wyze, of maniere.*

Verſus impariter juncti. Hor. *Ongelyke, oneffene vaarzen, gelyk de Elegiaci, of treurdigten.*

IMPĂRTIŌR. *Zie* Impertior.

IMPĂSCŌR, ĕris, pāſtus ſum, pāſci. Colum. *In een plaats weiden, grazen.*

In ea loca perducendi ſunt, quibus nullum impaſcitur pecus. Colum. *Men moetze in die plaatſen brengen, daar geen vee weid.*

IMPĂSTUS, ă, ūm. Virg. *Ongevoederd, hongerig, nugtere.*

IMPĂTIBĬLIS, is. m. & f. ĭle, ĭs. n. Plaut. Cic. Plin. H. *Onverdraglyk, onlydelyk, duldeloos.* Spreekende van ſmart, ziekte, verlies, enz.

IMPĂTIĔNS, ēntis. omn. gen. Ovid. *Ongeduldig, onlydzaam, die niet verdragen kan.* Men zegt *Impatientior* en *Impatientiſſimus.*

Impatiens vetuſtatis. Plin. H. *Dat den ouderdom niet kan doorſtaan, dat niet lang kan duren.* Van vrugten geſproken.

Doloris impatiens. Plin. H. *De ſmart niet konnende dulden, verdragen.*

Impatiens iræ. Ovid. *Overhoord, vervoerd door gramſchap.*

IMPĂTIĔNTĔR. adv. Plin. J. *Ongeduldiglyk, met ongeduld, ſmart, of hartzeer.*

Requirere aliquem impatienter. Plin. J. *Iemand met ongeduld zoeken, wenſchen.*

IMPĂTIĔNTIA, æ. f. Plin. H. *Ongeduld, onverduldigheid, onlydzaamheid, moeite om iets te konnen verdragen.*

IMPĂVĬDE. adv. Liv. *Onbeſchroomd, onbevreeſd, zonder ſchroom of vreeze: Stout of klockmodiglyk.*

IMPĂVĬDUS, ă, ūm. Virg. Hor. *Onbeſchroomd, onbevreeſd, onvervaard, onvertzaagd, ſtout of klockmoedig, dapper, hardhaftig.*

* Impavidus ſomni. Liv. *Niet vreezende voor den ſlaap.*

IMPĔCCĂBĬLIS, is. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. A. Gell. *Dat geen misſlag kan begaan, of niet zondigen kan.*

IMPĔDĀNDUS, ă, ūm. Colum. *Dat onderſtemd, onderſtut, of onderſchraagd moet worden.* Van een wynſtok geſproken.

IMPĔDĀTUS, ă, ūm. Colum. *Onderſtemd, onderſtut, onderſchraagd.*

IMPĔDIMENTŪM, ī. n. Cic. *Belet, letſel, hinder, hinderniſ, hinderpaal.*

Inferre impedimentum alicui. Cic. *Iemand hinder of belet doen,*

Digitized by Google

doen, aenbrengen: Iemand belemmeren, verhinderen.
* Superare impedimenta naturæ. Cic. *De Beleefelen, hinderpalen der natuyre overwinnen, te boven komen.*
* Impedimenta. Cic. Cæſ. *De tros, pakkaadje, beſlommeringe van een leger.*
IMPĔDĬO, īs, īvī, ītūm, īrĕ. acc. Ter. Cic. *Beletten, hinderen, verhinderen, belemmeren.*
Impedire ſe. Cic. *Zig zelven belemmeren, in de weg zyn.*
Nihil impedit quominus id facere poſſimus. Cic. *Niets belet ons, dat we dat konnen doen.*
In ſuo jure à populo Romano impeditus eſt. Cæſ. *Hy is door 't Roomſche volk in zyn regt verhindert: Door 't Roomſche volk belet zyn regt te gebruiken.*
Caſus quidam ne facerem impedivit. Cic. *Zeker geval beeft my verhindert, belet dat te doen.*
Cedendum eſt celeriter, ne fortè qua in re impediar. Cic. *Ik moet ſchielyk wyken, uytrekken, op dat ik door geen ding belet, of wederhouden worde.*
Animum curæ impediunt. Ter. *De zorgen belemmeren myn gemoed.*
Impediri religione. Cæſ. *Door eenige naauwkeurigheid of anxt des harten wederhouden, belet worden.*
Id eos ab opere non impedit. Plin. H. *Dat belet of hindert hen niet in hun werk.*
Lacrymæ me impediunt loqui. Ovid. *De tranen beletten my te ſpreken.*
* Impedire aliquem amplexu. Ovid. *Iemand omhelzen, omarmen.*
* Caput impedire myrto. Hor. *Het hoofd met Myrte takken omvlegten, kroonen.*
, Frenis impediuntur equi. Ovid. *De paarden worden met toomen wederhouden, ingetoomd.*
IMPĔDĪTĬO, ōnis. f. Vitruv. *Belet, letſel, hinderpaal, verhinderinge, hinder.*
Animus in ſomniis liber ab omni impeditione curarum. Cic. *Het gemoed is in de droomen van alle hinderpalen der zorgen bevryd.*
IMPĔDĪTŬS, ă, ūm. Cic. *Belet, verhinderd, wederhouden.* Men zegt *Impeditior*, en *Impeditiſſimus.*
* Impedita Reipublicæ tempora. Cic. *Verwarde, ongelukkige tyden voor den Staat.*
* Eos impeditos, & inopinantes aggreſſus. Cæſ. *Hy taſte, of greep hen aan daarze belemmerd en zulks van hem niet verwagtende was.*
* Sylvæ impeditiſſimæ. Cæſ. *Zeer dikke boſſchaadjen.*
IMPEDO, as, avi, atum, are. Colum. *Onderſtutten, onderſtuiten, onderſchragen.*
IMPĔLLO, īs, īmpŭlī, īmpŭlsūm, īmpĕllĕrĕ. Cic. *Aan- of indryven, ſtooten, jegen, aanzetten.*
Impellere ad ſcelus. Cic. *Iemand aandryven, aanporren tot een ſchelmſtuk.*
Non impulit me hæc omnino ut crederem. Ter. *Hy heeft my niet bewogen dat ik deeze dingen t' eenemaal gelooven zoude.*
Eum impulerant in ſpem Regni. Liv. *Zy haddem hem tot hope van 't koningryk opgewekt, gebragt, dat is, doen gelooven of hopen, dat hy eens koning zoude worden.*
* Impellere mores. Plin. H. *De zeden bederven.*
IMPĔNDĔO, ēs, īmpendī, īmpendĕrĕ. Cic. *Over iemand of iets hangen, over 't hoofd hangen, genaken.*
Impendebat mons altiſſimus. Cæſ. *Een zeer hooge berg hing of was boven ons.*
Impendebat fames. Cic. *De hongers-nood hing boven 't hoofd, genaakte, was aanſtaande.*
Tanta te imparatum impendent mala. Ter. *Zoo groote qualen hangen u, die daar niet tegen voorzien zyt, over 't hoofd.*
A Superis nulli impendent metus. Cic. *Geen vreeze hangd ons van de Goden boven 't hoofd: Men behoeft niets van de Goden te vreezen.*
Impendet negotium. Cic. *De zaak is hoogdringende, vereiſcht haaſt.*
IMPENDĬŌ. adv. Ter. Cic. Dit *adverbium* vind men by de *comparativus Loquacior.* Loquacior impendiò. Aul. Gell. *Een groote prater, ſnapper.* Impendiò magis animus gaudebat mihi. Cic. *Ik gevoelde een dubbele blydſchap, vreugde.*
IMPENDĬŌSŬS, ă, ūm. Plaut. *Vele koſten doende, geld verſpillende.*
IMPENDĬŪM, ĭī. n. Cic. *Onkoſten, koſten.* Sine impendio. Cic. *Zonder koſten of onkoſten.*
* Impendium. Cic. *Winſt, voordeel, een beſtelſaame.*
Impendiis augere largitatem munuris. Cic. *Een milde ſchenkaadje vryelyk vergroten, helpen.*
IMPENDO, īs, īmpendī, īmpēnsūm, ĕrĕ. Cic. Plin. J. *Te koſten leggen, beſteden, uitgeven, onkoſten doen, beſteeden.*
Pecuniam impendere in res aliquas. Cic. *Geld in of aan eenige dingen beſteden, te koſten leggen, uitgeven.*
Biennium impendere alicui rei. Quintil. *Twee jaren in een zaak beſteden.*
Laborem impendere in fœdere faciendo. Cic. *Vele moeite beſteeden in 't maken van een verbond.*
Vitam impendere famæ. Sil. Ital. *Zyn leven beſteden, wagen om roem of eere te behalen.*
IMPĔNETRĂBĬLĬS, is. m. & f. bĭlĕ, ĭs. n. Liv. *Dat men niet kan doorſteken of doorboren.*
Armis impenetrabilis. Stat. *Die door geen wapenen of grooter doorſteeken of doorſtooten kan worden. Onquetsbaar, ſchoot- en ſteek-vry.*
, Mens impenetrabilis iræ. Sil. Ital. *Een ziel, die door geen toorn kan ontrust, of beledigt worden.*
IMPENSĂ, æ. f. Cic. *Koſten, onkoſten.*
Impenſas facere in rem aliquam. Cic. *Onkoſten op iets doen.*
, Sine impenſa cruoris. Ovid. *Zonder bloed te koſten.*
IMPENSE. adv. Ter. *Zeer grootelyks, geweldig, uitermaten.* Men zegt *Impenſius.*
Impensè Regnum affectare. Liv. *Het ryk of heerſchappy vierigly wenſchen, zoeken, bekyken.*
Multò impenſiùs accendi. Liv. *Veel geweldiger ontſteken, in vlammen gezet worden.*
IMPENSŬS, ă, ūm. Cic. *Beſteed, te koſten gelegd, uitgegeven.*
Ætas impenſa labori. Lucan. *Een levenstyd in arbeid beſteed, verſleten.*
IMPENSŬS, ă, ūm. adj. Plaut. Ovid. Gell. *Groot, geweldig.* Men zegt *Impenſior.*
Preces impenſæ. Ovid. *Ernſtige gebeden.*
Libido impenſa. Lucret. *Zeer groote woulde, wellust.*
Cura impenſior. Ovid. *Een zeer groote, geweldige, zwaare zorg.*
IMPĔRĀTĪVŬS, ī. m. Rhemn. Palæm. *De Modus imperativus van een verbum.* Men verſtaat 'er *Modus* onder.
IMPĔRĀTŎR, ōris. m. Plaut. *Een overſte, gebieder, beveelhebber.*
Imperator familiæ. Plaut. *De meeſter van een huisgezin, den baas van 't huis.*
* Imperator. Cic. *Een veldoverſte, veldheer.*
* Imperator vitæ ac necis. Plin. H. *De meeſter van leven en dood.* Van een arts geſproken.
* Imperator. Suet. *Een keizer.*
IMPĔRĀTŌRĬŪS, ă, ūm. Cic. *Veldheerlyk, van een veldoverſte of veldheer, tot een veldheer behoorende.*
IMPĔRĀTRĪX, īcis. f. Cic. *Een vrouw, die een leger gebied, of aanvoert.*
Imperatrix Italia. Plin. H. *Het gebied voerende Italie, Italie de meeſtereſſe of grootvorſtin des werelds.*
IMPĔRĀTŬS, ă, ūm. Cæſ. *Geloden, bevolen, belaſt.*
Imperata facere. Cæſ. *Iemands bevelen doen, uitvoeren.*
Naves ſociis ex fœdere imperatæ. Curt. *Schepen den bondgenooten aanbevolen te leveren volgens verbond.*
IMPERCEPTŬS, ă, ūm. A. Gell. *Ongemerkt, onbegrepen.*
, IMPĔRCŪSSŬS, ă, ūm. *Ongequeſt, ongeſlagen.* Pedes impercuſſi. Ovid. *Voeten nergens tegen aangeſtooten.*
IMPERDĬTŬS, ă, ūm. dat. Virg. *Niet verloren, veilig ontkomen, ontvlugt, ontſnapt.* Gelyk als de handen van vyanden, enz.
IMPERFECTŬS, ă, ūm. Virg. Ovid. *Onvolmaakt, niet voltooid, of volbragt.*
IMPERFŌSSŬS, ă, ūm. Ovid. *Niet doorſteken, of doorſtooten.*
† IMPĔRĬĀBĬLĬTĔR. adv. Cat. apud Chariſ. *Gebiedender wyze.*
IMPĔRĬŌSŬS, ă, ūm. Cic. *Gebiedende, bevelende, heerſchende, gebied voerende.* Men zegt *Imperioſior* en *Imperioſiſſimus.*
Imperioſi populi. Cic. *Heerſchende, regerende volkeren.*
Imperioſus ſibi. Hor. *Die zig zelven meeſter is.* Alicui. Sen. Ph. *Over iemand heerſchende.*

Im-

Digitized by Google

Imperiosa dictatura. Liv. *Gebiedroovrend, heerschend, oppergezaghebbers ampt.*

† Imperiosus. Cic. *Gebiedvoerende, gebiedende, heerschende.*

Imperiosa conjux. Ovid. *Een heerschappy voerende huisvrouwe: Een vrouwe die den broek draegt.*

** Fames imperiosa. Ovid. *Een dwingende, geweldige, groote honger of hongermoed.*

Æquor imperiosum. Hor. *Een geweldige, ontstuimige, ontroerde zee.*

IMPĔRĪTĒ. adv. Cic. *Sonder ervarentheid, of kennisse: onverstandiglyk.* Men zegt *Imperitius* en *Imperitissimè.*

Non imperitè. Cic. *Met ervarentheid, of kennisse.*

* Imperitè. Com. Nep. *Zottelyk, dwaasselyk.*

IMPĔRTĬĂ. z. f. Plin. H. *Onervarendheid, onbedrevendheid, onkunde, mangel van ervarendheid, onwetendheid.*

IMPĔRĪTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. Colum. *Heerschen, gebieden.*

IMPĔRĪTŪS, ă, ūm. Ter. Cic. *Onervaren, onbedreven, ongeoeffend.* Men zegt *Imperitior* en *Imperitissimus.*

Imperitum ingenium. Ter. *Een onervare, onbedreve, ongeoeffend vernuft of verstand.*

Imperitus omnium rerum. Cic. *In alles onervaren, onbedreven, ongeoeffend.*

Sermo imperitus. Cic. *Een onervare, onwetende praat, klap.*

Imperitus linguæ Græcæ. Plin. H. *Onervaren, onbedreven, ongeoeffend in de Griekische tale.*

Non imperitus ad aliquid. Plaut. *Niet onbequaam tot iets.*

IMPĔRĬUM, ĭi. n. Cic. Virg. *Gebied, bevel.*

Imperium est in te mihi. Plaut. *Gy hebt gebied over my. Ik ben uw gehoorzame dienaar.*

* Imperium. Cic. Virg. *Heerschappy, keizerryk, regeringe.*

Labans Imperium. Claud. *Een vervallend gebied, regeringe.*

Summam Imperii alicui permittere. Cæs. *Iemand het opperbewind over den Staat aanbevelen, toevertrouwen.*

* Imperium. Tac. *Gezag, aanzien.*

Consulare imperium. Cic. *Burgermeesterlyk gezag.*

Dura imperia exercere. Virg. *Een hard, straf gebied voeren, strengelyk regeren.*

IMPĔRJŪRĀTŪS, ă, ūm. Ovid. *Daar niet by, of niet valschelyk by gezworen is.*

IMPĔRMĪSSŪS, ă, ūm. Hor. *Ongeoorloft, niet toegelaten, verboden.*

IMPĔRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Gebieden, bevelen, belasten.*

Omnia mihi imperas. Cic. *Gy beveelt, belast my alle dingen.*

Omnibus gentibus terrâ marique imperare. Cicer. *Over alle volkeren te land en ter zee gebieden, regeren, heerschappy voeren, heerschen.*

Imperare animo nequivi, quin, &c. Liv. *Ik hebbe het van myn gemoed niet konnen verkrygen van enz.*

Imperare cupiditatibus. Cic. *Over zyne begeerlykheden heerschen,* dat is, *zyne begeerlykheden, of hartstogten temmen, beteugelen.* Dolori. Plin. H. *De hartzeer verdragen, overwinnen, wederstaan.*

* Animo te nunc otioso esse impero. Ter. *Ik zegge nu, dat gy gerust van gemoed zyt. Stel uzelve thans gerust.*

* Pecuniam imperare. Cic. *Geld of schattinge opleggen.*

Equites imperare civitatibus. Cæs. *De steden bevelen Ruiters te verzorgen, of op de been te brengen.*

IMPERPĔTŪŪS, ă, ūm. Sen. Ph. *Onduurzaam, ongestadig, vergankelyk.*

IMPĔRSPĬCŪŪS, ă, ūm. Plin. H. *Niet, of ondoorzienelyk; duister, onbekend.*

Nec enim minùs imperspicua sunt Judicum ingenia, quàm locorum. Plin. J. *Want de gemoederen der Regters zyn niet minder bekend, of moeilyker te kennen, dan den aart der plaatzen.*

IMPĔRTĔRRĬTŪS, ă, ūm. Virg. *Onverschrikt, onvervaard, onbeschroomt, onvertzaagd.*

IMPĔRTĬO, īs, īvī, ītūm, īrĕ. aliquid alicui. Cic. *Iemand iets mede deelen, deelagtig maken.*

Dolorem suum alicui impertire. Cic. *Zyn hartzeer iemand mede deelen, bekend maken.*

Laudem impertire alicui. Cic. *Iemand lof geven, iemand loven, pryzen.*

Tetentia impertit tibi multam salutem. Cic. *Terentia wenscht u veel heil of welvaren.*

Aliquem impertire oſculo. Suet. *Iemand een kus geven, zoenen, kussen.*

De re familiari aliquid alicui impertire. Cic. *Iemand iets van zyne goederen of middelen mede deelen.*

Laus Antonio impertitur. Cic. *Men looft, pryst, verheft Antonius.*

IMPĔRTĬŌR, īrīs, ītūs sūm, īrī. Cic. *Zie* Impertio.

IMPĔRTŪRBĀTŪS, ă, ūm. Sen. Ph. *Onverstoord, onwrikbaar, onbeschroomd, onvervaard.*

IMPĔRVĬŪS, ă, ūm. Ovid. *Ondoorgankelyk.*

Itinera impervia. Tac. *Ondoorgankelyke, onbruikbare wegen.*

Amnis impervius. Ovid. *Een stroom daar men niet kan doorwaden.*

IMPĔTĔ. Tac. *Met geweld, met kragt.* Dit is de ablativus van Impĕs, Impĕtis, 't welk niet meer word gebruikt. *Zie* Impetus.

IMPĔTĔNS, ēntīs. omn. gen. Varr. (*Den Vyand*) *aangrypende, aantastende, bespringende.*

Flammis & sagittis impetens. Sen. Trag. *Met vlammen, of vyer, en pylen werpende.*

IMPĔTĪGO, ĭnĭs. f. Plin. H. *Vyerige schurftheid, melaatheid, droog kruissel, hairworm.*

IMPĔTRĀBĬLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Liv. *Verwervelyk, dat men verwerven, verbidden, verkrygen, of van iemand bekomen kan.*

Impetrabilis dies. Plaut. *Een gunstige dag, een gelege, bequame dag om gunst te verwerven.*

Impetrabilior qui vivat, nullus est. Plaut. *Daar leeft geen mensch die ligtelyker iets toestaat, daar men gemakkelyker iets van kan verwerven.*

Impetrabilis Orator. Plaut. *Een redenaar die iets verwerft, een bewegend redenvoerder.*

IMPĔTRĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Verwervinge, afbiddinge, verkryginge.*

† IMPĔTRĬO, īs, īvī, ītūm, īrĕ. Cic. 2. de Div. *Zie* Impetro. De Wichchelaars gebruiken *Impetrio*, in plaats van *Impetro.*

IMPĔTRĬTŪM, ĭ. n. Valer. Max. *Een offerhande, of kragtig gebed,* tot het verwerven van een goeden uitslag.

IMPĔTRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. aliquid ab aliquo. Cic. *Iets van iemand verwerven, afbidden, verkrygen, bekomen.*

Quod ab eo postulo, impetro cum gratia. Ter. *Dat ik van hem verzoeke, verwerve ik met zyn genegentheid of gunst.*

IMPĔTŪŌSŪS, ă, ūm. *Geweldig, hevig, heftig.* Impetuosus animus. Plin. H. *Een hevig, brusk, heftig, driftig gemoed.*

IMPĔTŪS, ūs. m. Cic. *Geweld, hevigheid, kragt, aanval, inval.*

Impetum facere in aliquem. Cic. *Iemand aangrypen, aantasten, bespringen: Op iemand aanvallen.*

Impetum facere in agros inimicorum. Liv. *Stroopen, inval doen in 's vyands land.*

Ut tota mente omnique animi impetu in Rempublicam incumbas. Cic. *Op dat gy met uw geest en alle de kragt van uw gemoed moogt arbeiden, zorgen, of waken voor het gemeene best.*

Non rectus animi impetus est libido. Cic. *De wellust is een quade drift of neiginge van 't gemoed.*

* Impetus armorum. Cic. *Wapengekryt, geweld, gedruis, geraas, geklank van wapenen.*

* Pituitæ impetus. Cels. *Overvloed van snot.*

* Adnotatum est experimentis, quòd misericordia vehementes primos impetus habet. Plin. J. *Men heeft door proeven aangemerkt, dat de barmhartigheid in 't eerste zeer sterke bewegingen heeft.*

* Sceleratus impetus delendi Imperii. Cic. *Een schelmagtige, snoode begeerte, drift om den Staat te verdelgen.*

* Fervet impetus morbi articularis. Plin. H. *De pyn van de Jigt is zeer groot, of op zyn hoogste.*

* Ad alterum cornu impetum dederat. Liv. *Hy had de andere vleugel aangegrepen, besprongen, aangetast.*

* Impetum dare. Quintil. *Aanprikkelen, aanporren, aanmoopen, opwekken.*

* Languescit impetus famæ. Tac. *Den drift van het gerugt verflaauwt,* dat is, *neemt af, word minder, verslapt.*

* Aliter in oratione, nec impetus, nec vis esse potest. Cicer. *Anderfins kan 't er in een vertoog noch leven noch kragt zyn.*

Digitized by Google

* Tribus congiis epotis uno impetu. Plin. H. *In eene teug, drie congii, dat is, agtien ſextarii uitgedronken hebbende.*

IMPEXŬS, ă, ūm. Virg. *Ongekend, qualyk gekend.*

* Antiquitas impexa. Tac. *Onbeſchaafde, plompe, botte oudheid.*

IMPIĂ, æ. f. Plin. H. *Zeker kruid gelyk Roosmaryn.* Zommigen meenen, dat het dus genoemd is, om dat geen dier het aanraakt.

IMPIĂTŬS, ă, ūm. Feſt. *Goddeloos, quaad, boos.*

IMPIĂTŬS, ă, ūm. Sen. Trag. *Door een miſdaad ontheiligd, bezoedeld, beſmet, ontreinigd.*

IMPĬCO, ās, āvī, ātūm, āre. Colum. *Bepekken, met pek beſtryken.*

IMPĬĒ. adv. Cic. *Goddeloozelyk, ongodvrugtiglyk, wreedelyk, onmenſchelyk.*

IMPĬĔTĀS, ātis. f. Cicer. *Goddeloosheid, ongodvrugtigheid, boosheid.* Daar in voornamentlyk beſtaande, dat men God, zyn ouders, zyn vaderland niet behoorlyk eert en lief heeft.

IMPĬGĔR, gră, grūm. Cic. Horat. *Onverdroten, naarſtig, vlytig, voortvarend.*

IMPĬGRĔ. adv. Liv. *Naarſtiglyk, vlytiglyk.*

IMPĬGRĬTĀS, ātis. f. Cic. *Naarſtigheid, vlyt, voortvarendheid.*

IMPĪLĬĂ, ĭum. n. plur. Plin. Ulp. *Wolle, of vilte ſakken, of ſchoenen, om de voeten te dekken.* Turnebus merkt zeer wel aan, dat men *Impilia*, en niet *Mapalia* in Plinius lezen moet.

IMPĪNGO, ĭmpĭngis, ĭmpēgī, ĭmpāctūm, ĭmpĭngĕre. Cic. *Tegen ſtooten, kloppen, bonzen, werpen, klampen, tegen klampen.*

Impingere caput parieti. Plin. J. *Het hoofd tegen de muur, of de wand ſtooten.*

Fuſtem alicui impingere. Cæl. ad Cic. *Een ſtok op iemands huid leggen, iemand ſtok-ſlagen geven.*

Navem dum portum aggreditur, impegit. Quintil. *Hy ſtierde het ſchip, terwyl hy in de haven liep, op een klip, of zand.*

Impinges me in magnam litem. Sen. Ph. *Gy zult my wikkelen, verwarren, in een groote twiſt, of moeite.*

Impingere alicui compedes. Plaut. *Iemand boeyen aan de voeten ſlaan, ſluiten.*

Culpam in aliquem impingere. Sen. Ph. *De ſchuld op iemand leggen, wyten: Iemand de ſchuld geven.*

Impingere alicui epiſtolam. Cic. *Iemand een onaangename brief toe zenden.*

IMPĪNGŪO, ās, āvī, ātūm, āre. Calep. *Vet maken.*

IMPĬO, ās, āvī, ātūm, āre. Plaut. *Bezoedelen, ontheiligen, beſmetten, ontreinigen.*

Impiare ſe erga Deos. Plaut. *Zig door een miſdaad tegen de Goden bezoedelen, beſmetten.*

IMPĬŬS, ă, ūm. Cic. *Goddoos, ongodvrugtig, boos, wreed, ſnood, ſchelmagtig.*

IMPLĂCĂBĬLIS, ĭs. m. & f. bĭlĕ. ĭs. n. Cic. *Onverzoenelyk, onverzagtelyk, onbewegelyk.* Men zegt *Implacabiliter.*

IMPLĂCĂBĬLĬTĔR. Tac. *Op een onverzoenelyke, onbewegelyke, onverzagtelyke wyze.* Men vind in Tacitus niet dan de comparativus *Implacabilius* adverbialiter genomen, 't welk derhalven van *Implacabiliter* komt.

IMPLĂCĀTŬS, ă, ūm. Ovid. *Onverzoend, onverzoenelyk, niet te verzagten, of te vreden te ſtellen, die niet te paayen is.*

Gula implacata. Ovid. *Een onverzadelyke keel, of honger.*

IMPLĂCĬDŬS, ă, ūm. Hor. *Onvreedzaam, wild, woeſt, ruw.* Van een volk geſproken.

Mars implacidiſſimus Divûm. *Mars de allerwoeſte, onruſtigſte, hardſte der Goden.*

IMPLĔO, ēs, ēvī, ētūm, ēre. Cic. *Vervullen, opvullen, volmaken.*

Implentur veteris bacchi. Virg. *Zy werden vervuld, verzadigd met ouden wyn.*

Imy levis mero pateram. Virg. *Ze vulden een drink-ſchaal met wyn.*

De illis rebus volumina impleta ſunt. Cic. *Van die dingen zyn boeken vervuld, vol geſchreven.*

* Implevit annos centum. Plin. H. *Hy heeft honderd jaren vervuld, bereikt.*

Convivia implere variis dictis. Ovid. *Over de maaltyd verſcheiden praat voeren.*

Fidem implere. Plin. J. *Zyn geloof, belofte, of woord houden.*

Munia Conſulatus implere. Tac. *De pligten van 't burgermeeſters ampt vervullen, betragten, volbrengen.*

Cùm Paulus vix poſſet implere Cenſorem. Vell. Paterc. *Toen Paulus naauwlyks het ampt van Tugtheer konde bedienen, waarnemen.*

Sortem eluſit, vel implevit. Quint. Curt. *Hy verydelde, beſpotte, of volvoerde de Godſpraak.*

Spem implere quam quis de nobis concepit. Plin. J. *De hope, of verwagtinge vervullen, die iemand van ons opgevat heeft.*

IMPLEXŬS, ă, ūm. Virg. Plin. H. *Ingevouwen, ingewonden, verward, ingeward.*

IMPLEXŬS, ūs. m. Plin. H. *Invouwinge, inwindinge, inwarringe.*

IMPLĬCĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Invouwinge, inwindinge, verwarringe.*

* Implicatio rei familiaris. Cic. *Verwarringe, beſommeringe van een boedel, middelen, goederen.*

IMPLĬCĀTŬS, ă, ūm. Plin. H. Varr. *Ingevouwen, ingewonden, ingeward, verward.*

IMPLĬCĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Verward, belemmerd, ingewikkeld, beſlommerd.*

* Amicitiis novis implicati. Cic. *In nieuwe vriendſchap gewikkeld.*

* Implicata res controverſiis. Cic. *Een zaak in verſchillen verward, beſlommerd.*

IMPLĬCĬTĔ. adv. Cic. *Verwardelyk, duiſterlyk.*

IMPLĬCĬTŬS, ă, ūm. Cic. *Zie* Implicatus.

* Implicitus morbo. Cæſ. In morbum. Corn. Nep. *Door een ziekte belet: Ziek, krank leggende.*

IMPLĬCO, ās, plĭcāvī *of* plĭcŭī, plĭcātūm *of* plĭcĭtūm, plĭcārĕ. Cic. *Invouwen, inwinden, inwikkelen, inwarren, verwarren.*

Implicitum eſſe cum aliqua re. Cic. *Met een zaak belemmerd, of beſlommerd, of belet zyn.*

Hoc negotium cum pecuniis Aſiaticis implicitum eſt. Cicer. *Deze zaak is verward, gemengd met de Aſiatiſche gelden of penningen.*

* Implicare ſe. Cic. *Zig zelven belemmeren, beſommeren.*

Implicari maleficio. Cicer. *Aan een miſdaad vaſt of ſchuldig zyn.*

IMPLŌRĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Aanroepinge, verzoek, bede, aanzoekinge om hulp.*

IMPLŌRO, ās, āvī, ātūm, āre. Cicer. *Aanroepen, aanof verzoeken, bidden, ſmeeken.*

Implorare auxilium ab aliquo. Cæſ. *Hulp of byſtand van iemand verzoeken.*

Implorare Deos immortales. Cic. *De onſterfelyke Goden aanroepen.*

IMPLŪMĬS, ĭs. m. & f. mĕ. ĭs. n. Hor. *Vederloos, zonder dons of pluimen.*

* Implumis. Plin. H. *Zonder haar of bont.* Van een haas geſproken.

IMPLŪMBO, ās, āvī, ātūm, āre. acc. Vitruv. *Iets met lood ſonderen, vaſtmaken, hegten.*

IMPLŬO, ĭs, plŭī, plūtūm, plŭĕre. Colum. *In of opregenen.*

Impluere in aliquem locum. Plin. H. *In een plaats regenen.*

* Malum cùm impluit ceteros, ne impluat mihi. Plaut. *Op dat de ramp als die op anderen ſtort of valt, op my niet en valle, my niet en treffe.*

† IMPLŬVĬĀTŬS, ă, ūm. Plaut. *Getaand, geclagtig.*

IMPLŬVĬŪM, ĭi. n. Varr. Vitruv. *Een dak goot, dak gote.*

† Ook, *dak venſter.*

IMPŎLĪTĔ. adv. Cic. *Onbeſchaafdelyk, ruwelyk, in 't ruw.*

IMPŎLĪTĬĂ, æ. f. Cat. A Gell. *Onbeſchaafdheid, ruwheid, eigetooſheid, ſloſheid.* *Zie* Incuria.

Si quis eques Romanus equum haberet gracilentum, aut parum nitidum, impolitiæ notabatur. A. Gell. *Indien een Roomſch ruiter een mager, of ſlordig paard hadde, wierd hy openlyk van agtcloosheid, of ſloſheid betigt.*

IMPŎLĪTŬS, ă, ūm. Cicer. *Onbeſchaafd, ruw, plomp, lomp.*

* Im-

Digitized by Google

* Impolitus. Cic. *Ongepolyſt, ongeſlepen, niet glad gemaakt.*

IMPŌLLŪTŪS, ă, ūm. Sil. Ital. *Onbeſmet, onbezoedeld, onbevlekt, ongeſchonden.* Van iemands trouwe geſproken.

IMPŌNO, ĭs, pŏsŭī, pŏsĭtŭm, pōnĕrĕ. aliquid alicui rei. Cic. Virg. *Iets ergens opſtellen, leggen, werpen.*

In ignem impoſita eſt. Ter. *Ze is in 't vier geworpen, of op den brandenden houtſtapel geſtelt.*

Imponere aliquem in equum. Liv. *Iemand op een paard zetten.*

* In te hoc onus impono. Plaut. *Ik legge deze laſt op u, Ik beſchuldige u dit.*

Imponere nomen alicui rei. Varr. *Een zaak een naam opleggen, geven.* Pretium. Sen. Ph. *Een prys vaſt ſtellen, iets waarderen.*

Belli invidiam alicui imponere. Salluſt. *Iemand den nyd of haat des oorlogs op den hals leggen, ſchuiven.*

Calumniam alicui imponere. Salluſt. *Iemand laſteren, ſchenden, te na ſpreken.*

Aliquem rei Romanæ imponere. Tac. *Iemand het bewind van den Staat van Romen opleggen, opdragen, aanbevelen.*

Hunc ſtatum Reipublicæ impoſuit. Flor. *Hy heeft het gemeene beſt deezen regerings ſtand opgelegt, gegeven, opgedrongen.*

Fraudi ſpeciem juris imponere. Liv. *Bedrog met een ſchyn van regt bekleeden, overtrekken, dekken.*

Pœnæ capiendæ de liberis Conſulatus patri miniſterium impoſuit. Liv. *Het ampt van Burgermeeſter drong dezen vader zyn pligt te betragten in 't ſtraffen zyner kinderen.*

Imponere alicui ſilentium. Suet. *Iemand ſtilzwygendheid opleggen, bevelen: Iemand heten zwygen.* Vectigal. Cic. Tributum. Cæſ. *Tol, ſchattinge opleggen.*

Villicum aliquem imponere. Cic. *Iemand tot een landpagter, of bewoner van een landhuis aanſtellen.*

Vim alicui imponere. Cic. *Iemand krogt en geweld doen.*

Imponere alicui. Cicer. *Iemand bedriegen, opligten, doeken.*

IMPŌRCĀTŪS, ă, ūm. *In d'aarde gezaaid* Granum imporcatum. Colum. *Een graan in de verheve aarde tuſſchen twee voren gezaaid.*

† IMPŌRCĬTŌR, ōrĭs. m. Feſt. *Een arbeider die 't gezaaide keren met aarde dekt.*

IMPŌRTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Cic. Cæſ. *In, of vervoeren, inbrengen.*

Calamitatem importare. Cic. *Een ramp, ongelnk, of ongeval aan, of mede brengen, veroorzaken.*

Odium libellis importare. Hor. *Boeken haatelyk maken.*

IMPŌRTŪNĒ. adv. Plin. H. *Ontydiglyk, ten ontyde, buiten tyds, t'onpaſſe.*

* Importunè. Cic. *Onbeſchoftelyk, op een moeyelyke, onhebbelyke, ſtomte wyze.*

IMPŌRTŪNĬTĀS, ātĭs. f. Ter. Cic. *Ongelegentheid, ongevoeglykheid, overlaſt, onbeſchoftheid, moeyelyke, ſtomte wyze van doen.*

IMPŌRTŪNŪS, ă, ūm. Cicer. Virg. *Laſtig, onbeſchoft, moeyelyk, ſtomt.* Van perſonen en zaken ſprekende. Men zegt *Importunior* en *Importuniſſimus.*

* Importunus. Cicer. *Ontydig, ongelegen, t'onpaſſe komende.*

Mors importuna. Ovid. *Een ontydige, ongelege dood.*

IMPŌRTUŌSŬS, ă, ūm. Liv. Salluſt. Tac. *Van havens ontbloot, zonder havens.* Van een Zee.

IMPŌS, ōtĭs. omn. gen. *Onmagtig, kragteloos.* Animi impos. Plaut. *Zyn zinnen niet meeſter, buiten zyn verſtand.*

IMPŌSĬTĬO, ōnĭs. f. Plin. H. *Opſtellinge, oplegginge, opzettinge.*

* Impoſitio verborum. Varr. *De eerſte inſtellinge van naamwoorden.*

IMPŌSĬTĬTĬŬS, ă, ūm. Varr. *Opgelegd, gegeven.* Van een naam geſproken.

IMPŌSĬTĪVŬS, ă, ūm. Varr. Plin. H. *Zie* Impoſititius.

IMPŌSĬTŌR, ōrĭs. m. Varr. *Een naamgever.* Men verſtaat'er *Nominis* onder.

IMPŌSĬTŬS, ă, ūm. Cic. Prop. *Opgeſteld, opgelegd, opgezet.*

Corona capiti impoſita. Prop. *Een op 't hoofd gezette kroon.*

IMPŌSSĬBĬLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Quintil. *Onmogelyk, ondoenlyk.*

IMPŌSTŌR, ōrĭs. m. Ulp. *Een bedrieger, opligter.*

IMPŌSTŪRA, æ. f. Ulpian. *Bedrog, bedriegery, opligtinge, argliſtige ſtreek, of konſtgreep.*

IMPŌTĒNS, ēntĭs. omn. gen. Ter. *Onmagtig, zwak, magteloos, kragteloos.*

* Impotens. Cic. *Woedende, razende, vervoerd, die zig niet meeſter is.*

Impotentiſſima dominatio. Liv. *Een zeer dolle, woedende, razende, geweldige, moedwillige, wreede, buitenſporige heerſchappy.*

Impotenti lætitia efferri. Cic. *Door een onmatige, buitengemene, of buitenſporige blydſchap, of vreugde vervoerd worden.*

IMPŌTĒNTĔR. adv. Quintil. *Onmatiglyk, buitenſporiglyk, moedwilliglyk, wreedelyk.*

IMPŌTĒNTĬĀ, æ. f. Ter. *Onvermogen, magteloosheid, kragteloosheid, zwakheid, onmagt, mangel van aanzien en gezag.*

* Impotentia. Ter. *Onvermogen,* dat is, *armoede.*

* Impotentia. Cic. *Vervoeringe, ongeregeldheid, buitenſporigheid, oploopendheid, hevigheid.*

Voces impotentiæ. Suet. *Woorden van vervoeringe, hevigheid, of oploopendheid.*

IMPRÆSENTĬARŬM. Cat. Corn. Nep. Tac. Ulp. *Tegen, of jegenwoordig, thans, althans, nu, op dezen tyd.* Cicero zegt *in præſenti* en *in præſentia*, en Terentius *impræſentia.*

IMPRĀNSŬS, ă, ūm. Plaut. Horat. *Het middag, of noenmaal niet gehouden hebbende.*

IMPRĔCĀTĬO, ōnĭs. f. Sen. Ph. *Vloek, toewenſchinge van ramp of ongeval.*

IMPRĔCŌR, ārĭs, ātŭs sŭm, ārī. Virg. Quintil. *Vloeken, vervloeken, quaad, rampen, of ongevallen toe wenſchen.*

Diras Pompeio imprecari. Plin. H. *Pompejus vervloeken, rampen, ongevallen, of quaad toewenſchen.*

IMPRESSĬO, ōnĭs. f. Cic. *Indrukkinge, indruk, inprentinge.*

* Impreſſio. Cic. *Kragt, geweld, aanval, ſtorm, overrompelinge van Kryglieden.*

Impreſſionem facere in hoſtes. Varr. *Op den vyand indrukken, indringen, aanvallen, ſtormen.*

* Impreſſio vocum. Cicer. *Uitſprekinge, uitinge, ſpellinge van woorden.*

IMPRESSŬS, ă, ūm. Cicer. *Ingedrukt, ingeprent, ingeëtſt, ingeſneden.*

Sulcus altiùs impreſſus. Cic. *Een zeer diepe voor, of vore.*

Crater impreſſus ſignis. Virg. *Een beker daar beelden op geſneden of geëtſt zyn.*

IMPRĪMO, ĭs, prĕſsī, prĕſsŭm, prĭmĕrĕ. Cic. *Indrukken, inprenten.*

Imprimere ſigilla anulo. Cic. *Zegels met een zegelring drukken, met zyn ring zegelen.*

Impreſſit parieti tabulas. Plin. H. *Hy hegte de tafereelen aan de muur.*

Imprimere dedecus Reipublicæ. Cic. *Den ſtaat ſchande aanwryven.*

Aliquid imprimere in animo of in animum. Cic. *Iets in 't gemoed drukken, prenten.*

IMPRŌBĀBĬLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Cic. Celſ. *Onbewyſſelyk, onwaarſchynlyk.* Van een reden of gevoelen geſproken.

IMPRŌBĀTĬO, ōnĭs. f. Auct. ad Her. *Quaadkeuringe, verwerpinge, veragtinge, verſmadinge.* Ook, *verwyt, of verwytinge.*

IMPRŌBĀTŬS, ă, ūm. Cicer. *Quaad gekeurd, verworpen, veracht, verſmaad.*

IMPRŌBĒ. adv. Cic. *Schandelyk, boosaardiglyk, quaadaardiglyk.* Men zegt *Improbiùs* en *Improbiſſimè.*

Improbè. Vitruv. *Zonder reden, ſchikkinge, of mate.*

IMPRŌBĬTĀS, ātĭs. f. Cic. *Boosheid, quaadheid, oneerlykheid, quaad, of boosaard gheid.*

IMPRŌBO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. *Quaadkeuren, verwerpen, veragten, verſmaden.*

Improbare judicium Sacerdotis. Cic. *Het oordeel van den Opperprieſter quaad keuren, verwerpen.*

IMPRŌBRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Plaut. *Verwyten.*

IMPRŌBŬLŬS, ă, ūm. Juven. *Wat, of eenigzins quaad, boos, of quaadaardig.*

Digitized by Google

IMPRÖBUS, a, um. Cic. *Ondeugend, boos, quaad, of boosaardig.*
Improbus. Virg. *Wreed.*
* Hyems improba. Ovid. *Een harde, koude, felle, ongemakkelyke winter.*
* Improbiorem non vidi faciem mulieris. Plaut. *Ik hebbe geen leelyker, afschuwelyker trony, of aangezigt van een vrouw gezien.*
Improbam frontem facere. Quintil. *Een onbeschaamde trony maken, vertoonen.*
Improbus panis. Mart. *Zeer slegt brood.* Postis. Plaut. *Een deur, of styl die ganschniet deugt.*
Improbus labor. Virg. *Onvermoeide, gestadige, yverige arbeid.*
Improbum testamentum. Cicer. *Een ondeugende, onwettige uiterste wille.*
Improbum os. Suet. *Een quade, ondeugende, lasterende, schelldende, schendende mond of tong.*
IMPRÖCERUS, a, um. Tac. *Laag, of klein van gestalte.*
IMPRÖMISCUUS, a, um. A. Gell. *Buiten- of ongemeen.* Anderen zeggen, *ongemengd.*
IMPRÖMTUS, a, um. Tit. Liv. *Langzaam, traag.* Lingua impromtus. Tit. Liv. *Bilemmerd van tong, loom, of traag in't spreken.*
* Impromtus. Tac. *Vermoeid, verzwakt, misnoedig, harteloos.* Anderen zeggen, *niet vaardig, of gereed: loom, traag.*
IMPRÖPERO, as, avi, atum, are. Plaut. *Iets laken, berispen.*
* Improperare. Plin. H. *Zig in, of na een plaats haasten, spoeden.*
IMPRÖPRIE. adv. Plin. H. *Oneigentlyk, in den oneigentlyken zin.* Loqui impropriè. A. Gell. *Oneigentlyk, of in een oneigentlyken zin spreken.*
IMPRÖPRIUS, a, um. Quintil. *Oneigen, oneigentlyk.*
IMPRÖPRIUM, ii. n. Quintil. *Oneigentlykheid, een oneige zin.* Als men een oneigen woord gebruikt.
IMPRÖSPER, a, um. Cic. *Onvoorspoedig, ongelukkig.*
IMPRÖSPERE. adv. Colum. Tac. *Onvoorspoediglyk, ongelukkiglyk, met weinig voorspoed of geluk.*
IMPRÖTECTUS, a, um. A. Gell. *Onbeschermd, onverdedigt, zonder stean.*
IMPRÖVIDE. Adv. Tit. Liv. *Onvoorzigtelyk, onbedagtelyk.*
IMPRÖVIDUS, a, um. Cic. *Onvoorzigtig, onbedagt.* Tela improvida. Plin. *Onvoorziene, onverwagte schigten.*
IMPRÖVISE. adv. Plaut. *Op't onvoorzienste, of onverwagste.*
IMPRÖVISO. adv. Cic. *Op't onvoorzienste, of onverwagtste.* Men zegt *ex improviso* en *de improviso.*
IMPRÖVISUS, a, um. Cic. *Onvoorzien, onverwagt.* Men vind *Improvisior* in Tacitus.
IMPRUDENS, entis. omn. gen. Cic. *Onvoorzigtig, onbedagt.* Men zegt *Imprudentior* en *Imprudentissimus.*
Plus hodie boni feci imprudens, quàm sciens ante hunc diem unquam. Terent. *Ik hebbe heden zonder voordagt meer goed gedaan, dan ik ooit voor dezen dag gedaan hebbe.*
Non imprudens adversabar. Plaut. *Ik stond het niet onbedagt, op een losse voet of zonder kennisse tegen.*
Imprudens negotii. Ter. *Onwetend, onkundig van, of in een zake.* Religionis. Liv. *Onwetend in zyn Godsdienst.* Maris. Liv. *Onbedreven, onervaren ter zee, of in de zeevaart.*
Non sum adeo ætatum imprudens, ut instandum teneris protinus acerbè putem. Quintil. *Ik ben zoo onwetend, onervaren niet in (de kennisse van) den ouderdom, dat ik zoude gelooven, dat men de teedere Jonglingen aanstonds hard of streng moet handelen.*
IMPRUDENTER. adv. Ter. *Onvoorzigtiglyk, onbedagtelyk.*
Imprudenter occisus est. Vell. Paterc. *Hy is gedood zonder dat men hem kende, eer men wist wie hy was, of dat hy het was.*
IMPRUDENTIA, æ. f. Cic. *Onvoorzigtigheid, onbedagtheid.*
Imprudentia est, cùm sciisse aliquid, is qui arguitur, negat. Cic. *Het is onbedagtzaamheid, als iemand, die berispt word, ontkent dat hy het wist, of aangemerkt hadde.*
Imprudentia. Col. *Onwetendheid, onkunde.*
Per imprudentiam sæpe in orationem versus dicimus. Cic. *Wy mengen of spreken dikwils, zonder het te weten, vaarzen in onze redenvoeringen.*
Imprudentia teli emissi. Cic. *Onvoorzigtigheid van een pyl geschoten voor dat men het meende te doen.*
IMPUBES, eris. m. & f. Cic. Plin. *Onmondig, dat was by de Romeinen in Jonglingen beneden de veertien, en in meis es beneden de twaalf jaren.*
IMBUBIS, bis. m. & f. Cic. Plin. H. *Zie* Impubes.
IMPUDENS, entis. omn. gen. Cic. *Onbeschaamd, schaamteloos.*
IMPUDENTER. adv. Cic. *Onbeschaamdelyk, zonder schaamte, zonder verbleeken of bloozen.*
IMPUDENTIA, æ. f. Cic. *Onbeschaamdheid, schaamteloosheid.*
IMPUDICATUS, a, um. Fest. *Onkuisch gemaakt, tot onkuisheid of hoorery verleid.*
IMPUDICITIA, æ. f. Cic. *Onkuisheid, hoorery, geilheid.*
IMPUDICUS, a, um. Cic. *Onkuisch, geil, hoeragtig.*
IMPUGNATIO, onis. f. Cic *Bevegtinge, aanval, storm, aangryping.*
IMPUGNATOR, oris. m. Tit. Liv. *Een bevegter, bestormer, bespringer, aangryper, aantaster.* Van een sterkte, enz.
IMPUGNO, as, avi, atum, are. Cic. *Bevegten, bestryden, bestormen, aantasten, aangrypen, bespringen.*
Impugnare terga hostium. Tit. Liv. *De vyanden in den rug, de agterhoede of den staart aangrypen, bespringen, aantasten.*
Impugnare patriam. Cic. *Zyn vaderland bevegten, bestryden, den oorlog aandoen.*
* Impugnare. Cic. *Iets betwisten, tegenstaan, wederstaan: zig tegen iets stellen, aankanten.* Impugnare alicujus dignitatem. Cic. *Iemands waardigheid wederstaan.*
* Impugnare morbum. Plin. *Een ziekte verdryven, verjagen.*
IMPULSIO, onis. f. Cic. *Instootinge, indryvinge, injaginge.*
* Impulsio. Cic. *Aanporringe, opwekkinge, aanprikkelinge, aannoopinge, aanmoediginge.*
Impulsio in hilaritatem. Cic. *Opwekkinge, beweginge tot vrolykheid.*
IMPULSOR, oris. m. Cic. *Een opwekker, aanporter, aanprikkelaar, aannooper, aanmoediger.*
Quamvis non fueris fautor & impulsor profectionis meæ, approbator certè fuisti. Cic. *Hoewel gy geen aanrader en aanporter van myne reis geweest zyt, zoo hebt gy egter zekerlyk een toestemmer van de zelve geweest.*
IMPULSUS, a, um. Cic. *Ingestooten, ingedreven, ingejaagd.* In den eigen zin.
Chordæ impulsæ pollice. Ovid. *Snaren met den duim geroerd.*
IMPULSUS, a, um. Ter. *Gedrongen, geperst, aangedord, opgewekt, aangeprikkeld, aangemoedigd, aangenoopt.* In den oneigen zin.
Conscientiâ ad fatendum impulsus. Quintil. *Door zyn gewisse tot het bekennen of beliden gedrongen, geperst.*
IMPULSUS, us. m. Zie Impulsio.
IMPUNÈ. adv. Cic. *Onstraffelyk, straffeloos, zonder straf, gevaar, schade, of leet.* Of gelyk men in't gemeen zegt, *zonder kleederen te scheuren.* Terentius zegt *Impunius*, en Plautus *Impunissimè.*
Credin' te impunè abiturum? Ter. *Gelooft gy dat gy'er ongestraft zult afkomen?*
Id si resciverit uxor, impunè est viro. Ter. *Indien de vrouw dit te weten komt, zoo zal den man geen quaad overkomen.*
IMPUNITAS, atis. f. Cic. *Vryheid van straf, gebrek, of mangel van of slaphéid in't straffen:* Van misdaden.
Spes impunitatis maxima est illecebra peccandi. Cic. *De hope van niet gestraft te zullen worden is de grootste aanlokkinge of aanleidinge tot het zondigen.*
Dare alicui peccatorum impunitatem. Cic. *Iemand vergiffenis van zyne misdaden schenken.*
Impunitas garriendi. Cic. *Vryheid van snappen, kakelen, of alles te zeggen wat men wil.*
IMPUNITUS, a, um. Cic. *Ongestraft, vry van straf.* Horatius zegt *Impunitior.*
Impunita scelera. Cic. *Ongestrafte schelmstukken.*
IMPURATUS, a, um. Ter. *Zie* Impurus.
IMPURE. adv. Cic. *Onreinelyk, onzuiverlyk, onkuislyk.* Men zegt *Impurius* en *Impurissimè.*

IM-

Digitized by Google

IMPŪRITĀS, ātis. f. Cic. *Onzuiverheid, onreinheid, onkuisheid.*

IMPŪRUS, a, um. Cic. *Onzuiver, onrein, onkuisch.* Men zegt *Impurior*, en *Impurissimus.*

IMPŪTĀTOR, ōris. m. Sen. Ph. *Een verwyter*, van een weldaad, enz.

IMPŪTĀTUS, a, um. Plin. H. *Ongesneden, ongesneden.* Van een wynstok gesproken.

IMPŪTO, ās, āvi, ātum, āre. aliquid alicui. Quintil. Suet. *Iemand iets wyten, verwyten, te laste leggen.*

Cædem alicui imputare. Quintil. *Iemand een moord verwyten, te laste leggen: Een persoon van een doodslag betigten, beschuldigen.*

Sibi imputent cur minùs idoneum fidejussorem acceperint. Ulp. *Zy mogen het hem niet verwyten indien ze geen goede borge genomen hebben.*

Habeo quod cœlo imputem. Petron. *Ik hebbe reden om den hemel dank te weten, te danken.*

Quidam ultro officia nostra nobis imputant. Sen. Ph. *Zommige luiden meenen dat men hun van ons zelven behoorden ten dienste te staan.*

* Imputare. Colum. Ulp. *Toerekenen, rekenen.*

Imputare civitati pecuniam. Plin. J. *Een stad een schattinge opleggen.*

IMPUTRĒSCO, scis, putrŭi, putrēscĕre. Colum. *Ergens in verrotten, bederven, of bedorven worden.* Te weten in eenige vogt, enz.

IMŬS, a, um. Cic. Virg. *Benedenst, laagst, onderst, diepst.*

Ab imis unguibus usque ad verticem summum. Cic. *Van 't onderste der voeten tot het hoogste van de kruin des hoofds: Van de voeten tot het hoofd.*

Ima auris. Plin. H. *Het onderste, benedenste van't oor, het lelletje.*

* In imo corde. Virg. *In 't diepste van 't hart.*

Ab imo suspirare. Ovid. *Uit het diepste (van't hart) zugten.*

IMŬLUS, a, um. Imula oricilla. Catul. *Het onderste van't oor, het lelletje.*

IN. præp. Cic. *In, binnen.* Deze *præpositio* regeert een *accusativus* als'er een beweginge, en een *ablativus* als'er geen beweginge is.

In villa manere. Cic. *Op, of in zyn landhuis verblyven.*

Redire in Italiam. Cic. *In of na Italie keeren.*

Manere in officio. Cic. *In of binnen zyn pligt blyven, zyn pligt betragten.*

* In eo erat ut oppido potiretur. Corn. Nep. *Hy was op 't punt van de Stad te vermeesteren, of in te nemen.*

Tradere aliquem in custodiam. Cic. *Iemand in bewaringe of in hegtenisse zenden.*

* In, met een *accusativus*. Cic. *Tegen, jegens.*

Inflammare populum in improbos. Cic. *Het volk tegen de boozen of boeven aanmoedigen, aanzetten.*

* In, met een *accusativus*. Cic. *Op, volgens.*

Hostilem in modum sævire. Cic. *Op of volgens een vyandlyke maniere woeden.*

In hanc formulam. Cic. *Volgens dit ontwerp.*

Senatusconsultum factum est in Africani sententiam. Quint. Cic. *Het raadsbesluit wierd genomen, gesloten volgens den raad van Scipio Africanus.*

In singulas res momentaque gratias agere. Cic. *Iemand voor alle byzondere dingen en diensten bedanken.*

* In. Cic. *Over, aangaande, nopende, van, wegens.*

Cùm in eam rem pro suo quisque sensu loqueretur. Cic. *Als een yder over, aangaande, of van die zake volgens zyn gevoelen sprak.*

In gingivarum labiorumque vitiis fagi folia manducantur. Plin. H. *In quelen omtrent het tandvleesch en de lippen eet men beuke boomsbladeren.*

* In. Cic. *Over, of op.*

Pater habet potestatem in filios. Cic. *De vader heeft magt over zyne kinderen.*

* In. Cic. *Onder.*

Redigere aliquem in potestatem suam. Cic. *Iemand onder zyn magt brengen.*

* In. Cic. *Voor.*

Defigere furta alicujus in omnium oculis. Cic. *Iemands dieverye voor yders oogen open leggen, openbaren.*

* In. Cic. *Onder, in't getal.*

Fannius in mediocribus Oratoribus habetus est. Cic. *Fannius is gerekend geweest onder de middelmatige redenaars.*

* In. Cic. *Met, mede.*

Summa Reipublicæ in illius periculo tentatur. Cic. *De behoudenis van den Staat is met zyn gevaar aangetast, is'er mede vermengt.*

* In. Cic. *Na, voor, ten behoeve.*

Legiones decretæ in Syriam. Cic. *Keurbenden na Syrie geschikt.*

Duodena jugera describit in singulos homines. Cic. *Hy schikt of schryft yder man twaalf bunderen lands toe. Hy stelt twaalf bunderen voor of ten behoeve van yder man.*

Locare aliquid in multos annos. Cic. *Iets voor vele jaren verhuuren.*

Pecuniam erogare in classem. Cic. *Geld voor de vloot uittellen, uitschieten, geven.* In oleum. Plin. J. *Geld voor of tot olye geven, tellen.*

* In. Cic. *Door.*

Sanguis in totum corpus distribuitur. Cic. *Het bloed word door 't gansche lighaam verdeelt.*

* In. Cic. *Tegen, toe, jegens, voor, ten opzigte.*

Summum in Rempublicam studium. Cic. *Een zeer groote zugt of genegentheid voor den Staat.*

Amor in patriam. Cic. *Liefde tot, of voor het vaderland.*

Liberalis in milites. Cic. *Mild jegens de krygsknegten.*

In diem vivere. *Niet zorgen voor den dag van morgen.*

* In. Cic. *Tot.*

Studebat in cœnæ tempus. Plin. J. *Hy letterbloktе tot den tyd van 't avondmaal.*

Cibum non capit usque in maciem. Plin. H. *Hy neemt of nuttigt geen spyse tot het mager worden toe.*

INĀBRŪPTUS, a, um. Stat. *Onafgebroken, ongebroken, onbreekbaar, onverbrokelyk.*

Concordia inabrupta. Stat. *Een onverbrekelyke eendragt.*

INĀCCESSUS, a, um. Virg. Plin. H. *Ontoegankelyk, ongenaakelyk, dat men niet kan naderen.*

INĀCHIA, æ. f. *Peloponnesus.*

INĀDŪLĀBĪLIS, is. m. & f. ĭle, is. n. A. Gell. *Dat niet gevleid kan worden: Niet te verveeren door gevlei of plusmsyery.*

INĀDUSTUS, a, um. Ovid. *Ongebrand.*

INÆDIFICĀTUS, a, um. Cic. *In, of opgebouwd.*

Pene inædificata in muris à nostris mœnia videbantur. Cæs. *Het scheen byna als of ons volk muuren op de wallen (van den vyand) gebouwt had.*

INÆDIFICO, ās, āvi, ātum, āre. Cæs. *In of op bouwen, stigten, timmeren.*

INÆQUĀBĪLIS, is. m. & f. ĭle, is. n. Cic. *Oneffen, ongelyk.*

INÆQUĀBĪLITĔR. adv. Cic. Varr. *Ongelyklyk, verschillendelyk.*

INÆQUĀLIS, is. m. & f. ĭle, is. n. Ovid. Mart. *Oneffen, ongelyk.* Suetonius zegt *Inæqualissimus.*

Inæqualis mensa. Mart. *Een oneffe, ongelyke, runde tafel.*

Inæqualis tonsor. Ovid. *Een ongelyke scheerder, een scheerder, die niet glad of effen scheert.*

* Inæqualis vivit. Hor. *Hy leeft ongestadig, onstantvastig, wispeltuurig.*

INÆQUĀLITĀS, ātis. f. Colum. *Oneffenheid, ongelykheid.*

INÆQUĀLITĔR. adv. Liv. *Ongelykelyk, verscheidentlyk.*

INÆQUĀTUS, a, um. Tibul. *Gelyk of effen gemaakt, geschaafd.*

INÆQUO, ās, āvi, ātum, āre. Cæs. *Gelyk, effen, of glad maken, schaven.*

INÆSTIMĀBĪLIS, is. m. & f. ĭle, is, n. Cic. *Ondeugend, niets waardig.*

* Inæstimabilis. Sen. Ph. *Onwaardeerlyk, dat men niet schatten of waardeeren kan.*

INAFFECTĀTUS, a, um. Quintil. Plin. J. *Ongemaakt, eenvoudig, natuurlyk.*

INĀGITĀBĪLIS, is. m. & f. ĭle, is. n. Sen. Ph. *Onbewegelyk, onwrikbaar.*

INĀGITĀTUS, a, um. Sen. Ph. *Onbewogen, onverwrikt.*

INALBESCO, scis, ĕscĕre. Cels. *Wit of blank worden.*

INALGESCO, scis, ĕscĕre. Cels. *Koud worden.*

INĀMĀBĪLIS, is. m. & f. ĭle, is. n. Plaut. Ovid. *Onminnelyk, onbeminnelyk, onaangenaam, niet waardig gelieft of be-*

Digitized by Google

bemint te worden.

Inamabile opus. Plin. J. *Een onaangenaam, walgelyk werk, onvermakelyken arbeid.*

INĂMĂRESCO, ſcĭs, ĕſcĕrĕ. Hor. *Bitter worden.*

INAMBĬTĬŌSŬS, ă, ūm. Ovid. *Niet eerzugtig, van ſtaatzugt ontbloot.* Sprekende van een plaats.

INĂMBŪLĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Wandelinge, ſpanſeringe, kuyeringe.*

INĂMBŪLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cicer. *Wandelen, kuyeren, ſpanſeren: om een wandeling of kuyer gaan.*

Ante lucem inambulabam domi. Plaut. *Ik wandelde voor dagligt in myn huis.*

In ripa inambulare. Cic. *Op den oever wandelen, kuyeren, ſpanſeeren.*

INĂMOENŬS, ă, ūm. Ovid. *Onvermakelyk, onaangenaam, ongenoegelyk, niet ſchoon, niet lieffelyk, onlieffelyk.*

INĂNĔ, ĭs. n. Virg. *Een ledig, wan of ydel ding.*

Magnum inane. Virg. *Een groot vak, een groote ledige plaats, de lugt.*

INĂNĬÆ, ārūm. f. plur. Plaut. *Ydelheden; ledige, ydele dingen, vakken.* Dit ſchynt een verzonne woord.

INĂNILŌGŬS *of* INĂNILŌQUŬS, ă, ūm. Plaut. *Een ydele, onnutte prater, een babbelaar, een verhaler van wysjeswasies, en beuzelingen.*

INĂNĬMĂNS, ānis. omn. gen. Sen. Ph. *Zielloos, zonder ziel, van ziel beroofd.*

INĂNĬMĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Zielloos, zonder ziel, van ziel beroofd.*

INĂNĬMŬS, ă, ūm. Cic. *Zielloos, zonder ziel, van ziel beroofd.*

INĂNĬO, īs, īvī, ītūm, īrĕ. acc. Plin. H. *Ledigen, ledig of wan maken.*

Herba illa inanit alvum. Plin. H. *Dit kruid ledigt of zuivert de darmen.*

INĂNĬS, is. m. & f. ĕ, is. n. Plaut. Perſ. *Ydel, ledig, wan.* Men zegt *Inanior* en *Inaniſſimus.*

Sanguinis inanis. Ovid. *Geen bloed hebbende, bloedeloos.*

Nulla abs te epiſtola inanis aliqua re utili venerat. Cic. *Daar quam geen brief van u, die wan of ledig was van iets nuts.*

Menſa inanis. Plaut. *Een ledige tafel: Een tafel zonder ſpys.*

* Inaniſſimus. Cic. *Een zeer arm, gebrekkelyk menſch, een bedelaar.*

Inanis ſum. Plaut. *Myn beurs of buidel is ledig: Ik hebbe geen geld.*

Inanis accedit. Plaut. *Hy komt ledig, hy brengt niets.*

Inanes redierunt. Cic. *Zy quamen ledig, zonder iets mede te brengen.*

Inanis ager. Cic. *Een onvrugtbaar, dor veld, of ſtuk lands.*

Inanes literæ. Cic. *Ydele, onnutte brieven: Brieven zonder zaken.*

Cogitationes inanes. Cic. *Ydele, onnutte gedagten.*

Inania verba. Virg. *Ydele, onnutte woorden.*

Inanis ſpes. Cic. *Een ydele, ongegronde hope.*

INĂNĬTĀS, ātis. f. Cic. *Ledigheid, wanheid, ydelheid.*

INĂNĬTĀS, ātis. f. Cic. *Ydelheid, onnutheid.*

INĂNĬTĔR. adv. Cic. *Ydelyk, onnutselyk, te vergeefs.*

INĂPĔRTŬS, ă, ūm. Sil. Ital. *Ongeopend, niet bloot leggende.*

Fraudi inaperta ſenectus. Sil. *Den ouderdom legt niet bloot voor bedrog, is niet ligt te bedriegen:* of gelyk men zegt. *Men vangt geen oud: vogels met kaf.*

INĂPPĂRĀTĬO, ōnis. f. Auct. ad Her. *Mangel, gebrek van toebereidſelen, voorraad, of gereedſchap.*

INĂRĀTŬS, ă, ūm. Hor. Virg. *Ongeploegd, onbebouwd.*

INĂRDEO, ēs, ārsī, ārsūm, ērē, & INĂRDĔSCO, ſcĭs, ārsī, ĕſcĕrĕ. Hor. *Ergens inbranden, branden.*

INĂRĔFĂCTŬS, ă, ūm. part. Plin. H. *Ingedroogd, gedroogd, droog.*

INĂRESCO, ſcĭs, ārŭī, ārĕſcĕrĕ. Vitruv. Colum. *Indroogen, verdroogen, droog worden.*

Lacrymæ inareſcunt facilè. Quint. *De tranen droogen ras op.*

INĂRGENTĀTŬS, ă, ūm. Plin. H. *Verzilverd, met zilver beſlagen.*

INĂRGŪTĒ. adv. Gell. *Zonder liſt, loosheid, argliſtigheid, of bedrog: Groffelyk, lotteiyk, plompelyk.*

INĂRGŪTŬS, ă, ūm. Ulp. *Grof, plomp, bot: zonder liſt, loosheid of bedrog.*

INĂRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Colum. *Ploegen, landbouwen.*

Inarare arbores. Colum. *De aarde rondom de boomen bearbeiden. Rondom de boomen ploegen, landbouwen.*

INĂRTĬFĬCĬĀLĬS, is. m. f. ĕ, is. n. Quint. *Zonder konſt gemaakt, lomp, plomp.*

INĂRTĬFĬCĬĀLĬTĔR. adv. Quintil. *Zonder konſt, niet konſtiglyk, of behendiglyk.*

INĂSCENSŬS, ă, ūm. Plin. J. *Onbeklommen, daar men nog niet op geweeſt is.* Sprekende van een redeneer- of verzoogſtoel.

INĂSPĔCTŬS, ă, ūm. Stat. *Niet aangezien of aangeſchoud.*

INĂSSĀTŬS, ă, ūm. Plin. H. *Gebraden.*

INĂSSŪĔTŬS, ă, ūm. Ovid. *Ongewend, ongewoon.*

Manus inaſſueta agere aliquid. Ovid. *Een hand ongewoon iets te doen.*

INĂTTĔNŬĀTŬS, ă, ūm. Ovid. *Onverminderd, niet kleiner gemaakt.*

Fames inattenuata. Ovid. *Een onverminderde, niet afgenome, nog gedurende honger.*

INAŪDAX, ācis. omn. gen. Hor. *Vreeſagtig, bloo, verſaagt, beſchroomd.*

INAŪDĬO, īs, īvī, ītūm, īrĕ. Cic. *Iets hooren, verſtaan, vernemen.*

Inaudire aliquid *of* de re aliqua. Cic. *Iets hooren, verſtaan, vernemen.*

INAŪDĪTĬŪNCŬLĂ, æ. f. A. Gell. *Een kleine les,* die een meeſter uit legt.

INAŪDĪTŬS, ă, ūm. Cic. *Ongehoord, vreemd, nieuw.*

Inauditi atque infenſi perierant. Tac. *Zy zyn ongehoord en onverdedigd geſtorven, ze zyn omgebragt zonder verhooringe of bepleitinge van hun zake.*

INAŪGŪRĀTŌ. adv. Tit. Liv. *Nagedane vogel-wichchelary, na den vogel-wichchelaars raad gevraagt te hebben.*

INAŪGŪRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Liv. *Vogel-wichchelary plegen, de vogel-wichchelaars raad vragen.*

Inauguratum eſt. Liv. *Men heeft de vogel-wichchelaars raad gevraagt: Men heeft de vlugt der vogelen aangemerkt.*

Inaugurare aliquem. Cic. *Iemand hulden, inwyen.*

Inaugurare locum. Liv. *Een plaats toeheiligen, inwyen.*

INAŪRĀTŬS, ă, ūm. Hor. *Vergulд, met goud overgeblazen.*

INAŪRĬS, is. f. Plaut. *Een oorhangſel, een bagge die aan de ooren hangt.*

INAŪRĬTŬS, ă, ūm. A. Gell. *Zonder ooren, geen ooren hebbende, ongeoord.*

INAŪRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Vergulden, met goud overblazen.*

Æs ſine argento vivo non poteſt rectè inaurari. Vitruv. *Koper kan zonder quikzilver niet wel vergulд worden.*

Inaurari ab aliquo. Cic. *Van iemand vergulд worden,* dat is, *ryk worden door iemands moldheid.*

Fortunæ rivus inaurat. Hor. *De ſtroom van't geluk vergulд,* dat is, *maakt ryk.*

INAŪSPĬCĀTŌ. adv. Cic. *Zonder raad van de vogel-wichchelaars. Ongelukkiglyk.*

INAŪSPĬCĀTĬSSĬMŬS, ă, ūm. Plin. H. *Van een zeer quaad voorteeken, ongelukkig, rampzalig.*

INAŪSŬS, ă, ūm. Virg. *Dat men niet durft beſtaan, of ondernemen.*

Et ſciat nihil eſſe fortunæ inauſum. Sen. Ph. *En dat hy weete dat'er niets is dat de Fortuin niet durft beſtaan of ondernemen.*

Inauſa audeat. Sen. Trag. *Dat hy nooit ondernome dingen durve beſtaan.*

INCÆDŬŬS, ă, ūm. Ovid. *Dat men niet afkapt, houwt, of ſnoeit: Daar men gewoon is niets uit te kappen, ſnoeyen, of houwen.* Van een bos geſproken.

INCĂLESCO, ſcĭs, călĕſcĕrĕ. Plin. H. *Heet of warm worden.*

Cùm primùm aliquis inhorruit, & ex horrore incaluit. Celſ. *Zoo ras als iemand huiverig is geweeſt, en uit de huiverigheid warm is geworden.*

Incaleſcere. Ovid. *Zeer heet, vierig, hevig, of driftig worden.*

Impuris ignibus incaleſcere. Ovid. *In of door onreine vlammen branden, blaken.*

Nullo magis tempore animus ad magnas cogitationes incaleſcit.

Digitized by Google

leſcit. Tac. *Nooit word het gemoed vyeriger verwoerd tot gruote of verheve gedagten.*

Animi incaluere. Ovid. *De gemoederen wierden vyerig, hevig, of verwoerd.*

Virtus incaluit. Lucan. *Zyn moed wierd verhit.*

INCALFĂCĬO, ĭs, fēcī, făctŭm, făcĕrĕ. Ovid. *Heet of warm maken, verwarmen, warmen.*

INCĂLLĬDE. adv. Cic. *Zonder arg, liſt, loosheid: plompelyk, botteliyk.*

INCĂLLĬDŬS, ă, ŭm. Cic. *Zonder arg, liſt, loosheid: plomp, bot, onnoozel.*

* Incallidus. Tac. *Oprecht, openhartig, zonder gal.*

INCĂNDESCO, ſcĭs, cānduī, cāndēſcĕrĕ. Virg. *Vyerig, zeer heet, hevig worden.*

Ara incanduit ignibus. Ovid. *Het outer ſtont in vlammen.*

INCĂNESCO, ĭcis, cānŭī, cānēſcĕrĕ. Catul. Virg. *Grys, wit, blank worden.*

Spumis incanuit unda. Catul. *De zee wierd wit van 't ſchuim.*

Unda pro mari.

INCĂNTĂMĔNTŬM, ī. n. Plin. H. *Betooveringe, toovery.*

INCĂNTĂTŬS, ă, ŭm. Hor. *Betooverd.*

INCĂNTŎR, āris, ātŭs sŭm, āri. Plin. H. *Betooverd worden, zyn.*

INCĂNŬS, ă, ŭm. Virg. Catul. *Grys, wit, blank.*

Incani crines. Catul. *Gryze, witte hairen.*

** Incana ſæcula. Catul. *Zeer oude, aloude, verledene tyden.*

INCĂSSŪM. adv. Salluſt. Liv. *Te vergeefs, zonder nut of vrugt, vrugteloos, onnuttelyk.*

INCĂSTĪGĀTŬS, ă, ŭm. Hor. *Ongetugtigd, ongeſtraft.*

INCĂSŪRŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Dat voorvallen, gebeuren, of geſchieden zal.*

INCĂVO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Colum. *Vithollen, hol maken.*

INCAŪTE. adv. Cic. *Onvoorzigtiglyk, onverhoeds, onbedagtelyk.*

* Potes apparatiùs cœnare apud multos, nuſquam incautiùs. Plin. J. *Gy kunt by velen heerlyker, dog nergens met meer vryheid hit avondmaal houden.*

INCAŪTŬS, ă, ŭm. Cic. Liv. *Onvoorzigtig, onbedagt.*

Minimè incautus patronus in cauſis cognoſcendis. Cic. *Een ganſch niet onvoorzigtige, een ſchrandere voorſpraak in de kennisſe of het doorgronden van zaken.*

Incautus futuri. Hor. *Onbewuſt, onwetende van 't toekomende.*

* Iter hoſtibus incautum ſequi. Tac. *Een weg volgen, inſlaan die de vyanden onbekend is.*

INCĔDO, ĭs, cēſſī, cēſſŭm, cĕdĕrĕ. Cic. *Voort treden, voort gaan, voort ſtappen.*

Huc incedit. Ter. *Hy treed, of komt herwaarts, hier na toe.*

A foro incedere domum. Plaut. *Van de markt na huis treden, gaan.*

* Inceſſimus eadem veſtigia. Sen. Ph. *Wy hebben dezelve voetſtappen gegaan of gevolgt; wy hebben dezelve weg genomen.*

Rumor incedit. Tac. *Het gerugt loopt, verſpreid zig.*

Divûm incedo Regina. Virg. *Ik trede als, of ik ben koningin der Goden.*

Incedere omnibus lætitiis. Cic. *In volle vreugde zwemmen.*

INCĔLEBRĬS, ĭs. m. & f. brĕ, ĭs. n. Sil. *Onvermaard, onbekend, gering.* Van een plaats geſproken.

INCENANS, ăntis. omn. gen. Suet. *Het avondmaal in een plaats houdende.*

INCENĀTŬS, ă, ŭm. Plaut. Catul. *Die 't avondmaal niet gegeten heeft.*

INCENDIĂRĬĂ, æ. f. Plin. H. *Een vogel, die de Ouden geloofden toekomende brand te beteekenen.*

INCENDIĀRĬŬS, ĭi. m. Quintil. *Een brandſtigter, een vyerſtoker.*

INCENDĬŪM, ĭi. n. Cic. *Brandſtigtinge, brand.*

Belli incendia. Virg. *Den brand, het vyer van den oorlog.*

Reſtinctis animorum incendiis. Cic. *Den brand der gemoederen geblusſcht, dat is, de hevigheid, drift der gemoederen geſtilt zynde.*

* Incendium. Cic. *Nyd, nydigheid, afgunſt.*

Si quod eſſet in ſuis fortunis incendium excitatum. Cic. *Indien'er eenige nyd tegen zyn rykdom verwekt was.*

INCENDO, ĭs, cendī, cēnſŭm, cēndĕrĕ. acc. Cic. *Aan of ontſteken, ontvonken, in brand ſteken, in vlammen zetten.*

Tura & odores incendere. Cic. *Wierook en reukwerken, ontſteken, branden.*

* Incendere aliquem Ter. *Iemand ontvonken, doen hevig of vyerig worden, gaande maken, tergen, verbitteren, ophitſen, aanzetten.*

Incendere cupiditatem alicujus. Cic. *Iemands begeerlykheid, luſt, of drift ontvonken, aanzetten, vergrooten.*

Clamore cælum incendunt. Virg. *Zy vervullen den hemel met hun geſchreeuw.*

Incendebat hæc fletu. Tac. *Hy bezwaarde dit alles, maakte dit alles bewegelyker door zyn geween of tranen.*

Studium incendere animis rei faciendæ. Cic. *De luſt om iets te doen in de gemoederen ontſteken, ontvonken, opwekken.*

Annonam incendere. Varr. *De leeſtogt dier maken, doen ſtygeren.*

INCENĬS, ĭs. m. & f. nĕ, ĭs. Plaut. *Het avondmaal niet gehouden hebbende.*

INCENSĬO, ōnis. f. Cic. *Brandinge, ontvonkinge, ontſtekinge, brandſtigtinge.*

Incenſio Capitolii. Cic. *Het verbranden, den brand van 't Kapitool.*

INCENSŬS, ă, ŭm. Cic. *In brand geſteken, ontvonkt, gebrand.*

* Dolore incenſus. Virg. *Doorſmart ontſteken, ontvonkt, vervoerd.*

* Incenſus eſt ſtudio utriuſque veſtrûm. Cic. *Hy brand, blaakte van uw beider liefde, of van zugt tot u beide.*

INCENSŬS, ă, ŭm. Cic. *Ongeſchat, die zyn goed niet heeft opgegeven of willen opgeven om geſchat te worden.*

* Incenſus ager. Cic. *Een ongeſchat ſtuk lands, een ſtuk land, dat men niet aangegeven heeft om geſchat te worden.*

INCENTĬO, ōnis. f. A. Gell. *Enſtemmigheid van ſtemmen en ſpeeltuigen.*

* Incentio. Gell. *Wellustendheid, bekoorlykheid, aangenaamheid in het zingen.*

INCENTĬVŬM, ī. n. Plin. J. *Aanporringe, aanprikkelinge, opwekkinge, aannoopinge tot iets.*

INCENTĬVUS, ă, ŭm. Varr. *Daar men in 't begin van een eenſtemmig gezang op ſpeelt.* Van een fluit geſproken.

INCEPTĬO. *Zie* Incœptio.

INCEPTO. *Zie* Incœpto.

INCEPTŬS. *Zie* Incœptus.

INCERĀTŬS, ă, ŭm. Celſ. *Gewaſt, met was overtrokken.*

INCERNĬCŬLŬM, ī. n. Cat. *Een teems, ziſt, of buidelzak.*

INCERNO, ĭs, crēvī, crētŭm, cērnĕrĕ. Cat. Vitruv. *Teemzen, ziften, buidelen.*

INCERO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Juven. *Bewaſſen, met was overtrekken.*

† INCERTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Plaut. *Onzeker, ongewis maken.*

INCERTŌ. adv. Plaut. *Onzekerlyk, ongewiſſelyk.* Incertò ſcire. Plaut. *Een zaak niet zeker weten.*

INCERTŬS, ă, ŭm. Cic. *Onzeker, ongewis.* Men zegt *Incertior.*

* Incertus. Cic. *Ongeſtadig, onſtantvaſtig, veranderlyk, wiſſelturig.*

Nihil eſt incertius vulgo. Cic. *Daar is niets onſtantvaſtiger, ongeſtadiger, veranderlyker dan het gemeene volk.*

Incerto me. Plaut. *Buiten myn weten.*

* Incerti oculi. Sen. Ph. *Onzekere, verwilderde oogen.*

Incertus animi. Ter. *Onzeker, ongeſtadig, wankelbaar, twyfelagtig van gemoed.*

Id me conſilii incertum facit. Ter. *Dat maakt my onzeker van raad, of beſluiten.*

Incertum eſt, utrum, &c. Plin. J. *Het is onzeker, of, enz.*

Incertum eſt mihi quid agam. Plaut. *Het is my onzeker, ik weet niet wat ik doen zal.*

INCĔSSO, ĭs, cēſſī of cēſſīvī, cēſſītŭm, cēſſĕrĕ. Colum. *Naderen, genaken, aankomen, ophinden zyn, aanſtaande zyn.*

Pluviæ inceſſerunt. Colum. *De regen overviel, quam hen over.*

* Inceſſere hoſtes ſaxis. Liv. *De vyanden met ſteenen aanvallen, aangrypen, beſtormen.*

Dictis aliquem inceſſere. Ovid. *Iemand met ſchuldwoorden aanranden, beledigen, overvallen, verongelyken.*

Digitized by Google

Inceſſit admiratio, quòd pugnam non inirent. Liv. *Men ſtond verwonderd, datze den ſtryd niet begonden, of aanvingen.*

Inceſſit mœſtitia animos. Tit. Liv. *De droefheid overviel, overſtelpte de gemoederen.*

Inceſſit ambos inopia. Salluſt. *De armoede overviel hen beide, ze wierden beide arm.*

Valetudo eum adverſa inceſſit. Tac. *Een ziekte overviel hem, hy wierd ziek.*

‡ INCESSŪS, ūs. m. Cic. *Gang, voortredinge, tred: Maniere van gaan, treden.* Dit woord word genomen voor alle ſoorten van gaan, treden, of ſtreven, maar voornamentlyk voor die, waar in men hoogmoed of trotsheid laat blyken.

Exprimere inceſſum alicujus. Ovid. *Iemands tred of gang' naebootſen, na-apen.*

INCESTĒ. adv. Lucret. *Bloedſchandelyk: Met bloedſchande.*

* Inceſtè. Cic. *Op een vuile, ſchandelyke, eerlooze wyze.*

INCESTĪFĪCŪS, ă, ūm. Sen. Trag. *Zie* Inceſtus.

INCESTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. Virg. *Bloedſchande plegen, bedryven.* Sprekende van een eerloozen boef.

Inceſtare. Virg. *Bezoedelen, beſmetten, ontreinigen.* Totam inceſtat funere claſſem. *Hy beſmet, ontreinigt door zyn lyk of dood de ganſche vloot.* Sprekende van den onbegraven Miſenus trompetter van Æneas.

INCESTŪM, ī. n. Cic. *Bloedſchande.* Cicero gebruikt ook *Inceſtus*, us. m. g.

INCESTŪS, ă, ūm. Cic. *Bloedſchandig, bloedſchendend.*

Inceſtus ſermo. Liv. *Een vuile, onkuiſche, dartele rede.*

INCHŌĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Begonnen, aangevangen.* Ook, *onvolmaakt, onvoltooid, in 't ruw gewrogt.*

INCHŌO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Beginnen, aanvangen, in 't ruw werken.*

Annus lites inchoat. Juven. *Het (nieuwe) Jaar maakt een begin van gedingen, geſchillen.*

Stygio Regi nocturnas inchoat aras. Virg. *Hy begint of vervaardigt nagt-altaren of offerhanden voor of aan Pluto.*

INCĪDO, ĭs, incīdī, incīſūm, incīdĕrĕ. Cic. *In of opvallen.*

Quocumque inciderint oculi. Cic. *Overal waar de oogen op vallen, of zouden mogen zyn gevallen.*

Incidere. Cic. *By geval, ſchielyk, of onverwagt komen, of gebeuren.*

Quî iſthæc tibi incidit ſuſpicio? Ter. *Hoe of waar van daan is u dit vermoeden ingevallen, in den kop geſchoten?*

Sanè homini præter opinionem improviſo incidi. Cic. *Waarlyk ik ben de man buiten verwagtinge, en op het onvoorzienſte op 't lyf gevallen, ontmoet.*

Incidere in æs alienum. Cic. *In ſchulden vervallen.* In amentiam. Cic. *Tot dwaasheid vervallen: zot, of gek worden.*

Si rectè ambulaverit is qui hanc epiſtolam tulit, in ipſum tuum diem incidit. Cic. *Indien de gene, die dezen brief gebragt heeft, ſterk gegaan heeft, zal dezelve in uw hand op uw eigen verwagte dag komen.*

In mentionem eorum incidi. Cic. *Ik ben gevallen, getreden tot het gewag maken of het verhaal van deze dingen.*

Incidere in aliquem. Cic. *Iemand ontmoeten.*

INCĪDO, ĭs, incidī, incīſūm, incīdĕrĕ. Cic. *Inſnyden, ſnyden, ſnoeyen, houwen, kappen.*

Incidere vites. Virg. *Wynſtokken ſnyden, ſnoeyen.*

Venam incidere. Celſ. *Een ader openen, aderlaten.*

Incidere corpora mortua. Celſ. *Lyken ontleden.*

* Incidere. Plin. J. *Inæſen, etſen, ſnyden, houwen, graveren.*

Incidere marmori. Suet. *In marmer houwen.*

Incidere nomina civium in tabula. Cic. *De namen der burgers in een taſereel graveren, houwen.*

* Inciditur omnis deliberatio. Cic. *Alle overweginge, bedenkinge word afgeſneden.*

Nec luſiſſe pudet, ſed non incidere ludum. Hor. *Het is geen ſchaamte of ſchande geſpeelt, dat is, loſſelyk geleeft te hebben, maar dat men het ſpel of 't ongebonden leven niet afgeſneden, of nagelaten heeft.*

INCĪDŪŌS, ă, ūm. Ovid. *Dat niet geoorloft is af te ſnyden.*

INCĪLĔ, is. n. g. Colum. Ulp. *Een gedolve goot, grep, gragt, of ſloot, om water ergens in te leiden.*

Ducere incile. Ulp. *Een gragt, ſloot, of goot leiden.*

Excitare incilia. Colum. *Gragten, ſloten, goten maken, om water te leiden.*

INCĪLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Lucret. *Beeſpoten, beſtraalen.*

INCĪNCTŪS, ă, ūm. Virg. *Onrustig, bezet, omvolagten.*

Pellibus incinctæ. Virg. *Met vellen omhangen, gedekt, gekleed.*

INCĪNGO, gis, incīnxī, incīnctūm, incīngĕrĕ. Liv. Catul. *Bezetten, omringen, omhangen, omvolagten.*

Incingere tempora lauro. Ovid. *Het hooft met laurier kronen omvolagten.*

INCĪNO, ĭs, nŭī, nĕrĕ. Prop. A. Gell. *Zingen, opzingen.*

Incinere varios ore modos. Prop. *Verſcheide deuntjes, of liederen zingen.*

INCĪPIENDŪS, ă, ūm. part. Ovid. *Dat men niet beginnen of aanvangen.*

INCĪPIO, pis, incœpī, incœptūm, incīpĕrĕ. Cic. Ter. *Beginnen, aanvangen, in handen nemen.*

Hæc ſpe illi hoc incœperunt. Ter. *Op deze hope hebbenze dit begonnen, aangevangen, ondernomen.*

Incipere. Cic. *Beginnen, aanvang nemen.* In ſenſu neutro.

Ver incipit. Cic. *De Lente begint, neemt een aanvang.*

Cibus à ſalſamentis & oleribus melius incipit. Celſ. *Het eten begint beter met zoute ſpys en moeskruiden. Het is beter of gezonder het maal te beginnen met zoute koſt en kruiden.*

INCĪSE. adv. Cic. *Met ſtukken, en brokken: kortelyk, bekoptelyk.*

INCĪSĪM. adv. Cic. *Zie* Incisè.

INCĪSIO, ōnis. f. Col. *Inſnydinge, ſnoeyinge, keppinge, houwinge: Een ſnede.*

INCĪSIŌ. Cic. *en*

INCĪSŪM, i. n. Cic. *Een ſnede, ſneê, of verdeeling van een reden.*

INCĪSŪRĂ, æ. f. Cic. Plin. H. *Inſnydinge, ſnoeyinge, keppinge, houwinge; een ſnede.*

INCĪSŪS, ă, ūm. Cic. *Ingeſneden, geſneden, geſneên, gekapt, gehouwe.*

Carmen inciſum in ſepulcro. Cic. *Een vaars op een graf gehouwen.*

INCĪSŪS, ūs. m. g. Plin. H. *Zie* Inciſio.

INCĪTĂ, æ. f. Plaut. *Uiterſte nood, groote armoede.*

‡ Redactus ad incitas. Plaut. *Tot de uiterſte nood gebragt.* Budæus zegt dat men dit ſpreekwoord toepaſte op iemand die in 't dammen vaſt gezet is, of in het ſchaken ſchaakmat geſpeeld is.

† INCĪTĀBŪLUM, i. n. A. Gell. *Aanprikkelinge, aanporringe, aanmoedinge, opwekkinge, aanmoedginge.*

INCĪTĀMENTŪM, i. n. Cic. *Zie* Incitabulum.

Hoc maximum & periculorum incitamentum eſt delictorum. Cic. *Dit is de grootſte aanmoedginge, aanprikkelinge tot het uit- of doorſtaan van gevaren en arbeid.*

INCĪTĀTĒ. adv. Cic. *Haaſtelyk, ſnellyk, bevlyk, voorbarigelyk.* Men zegt *Incitatius.*

INCĪTĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Opwekkinge, aanporringe, aanprikkelinge, aanmoedinge.*

Populi languentis incitatio. Cic. *Opwekkinge, aanprikkelinge van het quynend of zwak volk.*

INCĪTĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Opgewekt, aangeprikkelt, aangeporrd, aangemoedigd.* Men gebruikt *Incitatior*, en *Incitatiſſimus.*

Populum incitatum mitigare. Cic. *Een gewapend volk verzagten, ſtillen, te vrede ſtellen.*

Incitatus iræ & perturbatione animi. Cic. *Vervoert, verwilderd door gramſchap en ontroerdheid van gemoed.*

* Fluvius hibernis pluviis incitatus. Tit. Liv. *Door winterſche regens gezwollen.*

INCĪTĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Hevig, blyg, [illegible]* tus furor. Cic. *Een hevige woede.*

Incitato gradu. Sen. Ph. *Met haaſtige, [illegible]*

INCĪTŌ, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. Cæſ. *Opwekken, prikkelen, aanporren, aanmoopen, aanmoedigen.*

Incitare ad ſcribendum. Cic. *Tot ſchryven opwekken.*

Paſteris morſus incitare. Cæſ. *[illegible]*

Incitare. Cæſ. *Aanzetten, aandryven, aandrigten. Incitare remis navigium.* Cæſ. *Een vaartuig met riemen voort zetten, voort roeyen.*

Ex alto ſe æſtus incitavit. Cæſ. *[illegible]*

Digitized by Google

INCĪTŪS, ă, ūm. Liv. *Zie* Incitatus.

INCĪTŪS, ūs, m. Plin. H. *Beweginge, Mundi incitus.* Plin. H. *De beweginge van de wereld.*

INCIVILIS, is. m. & f. lĕ, is. n. Tac. *Niet burgerlyk; onbeleefd, onbeminlyk, trots, hoogmoedig, opgeblazen, hoovaardig.*

* Incivilis. A. Gell. *Onbeleefd, dorper, bot, plomp, boersch.*

INCIVĪLĪTĔR. adv. Suet. *Onbeleefdelyk.*

INCIVĪLĪŪS. adv. Tac. *Zeer hoogmoedeglyk, trotselyk, of hoovaardiglyk.*

INCLAMITO, ās, āvī, ātūm, ātĕ. Plaut. *Dikwils luidskeels roepen, schreeuwen.*

Inclamitor quasi servus. Plaut. *Ik word dikwils geroepen als of ik een slaaf was.*

INCLAMO, ās, āvī, ātūm, ātĕ. aliquem. Cic. *Iemand met luider stemme roepen.*

Inclamare aliquem. Ovid. *Iemand tot hulp roepen.*

Inclamare alicui, uti opem ferat fratri. Tit. Liv. *Iemand toeroepen, dat hy zyn broeder te hulp kome.*

* Inclamare aliquem. Plaut. *Iemand scheelden, te na spreken: tegen iemand bryen, uitvaren.*

INCLARESCO, scis, inclārŭī, ēscĕrĕ. Plin. H. Plin. J. *Klaar, doorlugtig, vermaard, beroemd, roemrugtig worden.*

Inclarescere discipulo. Plin. H. *Vermaard, beroemd worden door een leerling.*

Inclaruit in auro exlando. Plin. H. *Hy wierd roemrugtig, vermaard door't etsen of snyden in goud.*

INCLEMENS, ēntis. omn. gen. Liv. *Onmededogend, onbarmhartig, ongenadig, zonder medelyden, streng, straf, wreed.* Men zegt *Inclementior* en *Inclementissimus.*

INCLEMENTĔR. adv. Tit. Liv. *Onbarmhartiglyk, ongenadiglyk, strengelyk, wreedelyk, onmededogentlyk, straffelyk.*

Inclementer dicere alicui. Plaut. *Iemand straffe woorden zeggen.*

INCLEMENTIĀ, æ. f. Virg. *Onbarmhartigheid, ongenadigheid, onmededogendheid, strafheid, strengheid, wreedheid.*

Inclementia Divûm. Virg. *Onbarmhartigheid, strengheid, strafheid der Goden.*

INCLINABĪLIS, is. m. & f. lĕ, is. n. Sen. Ph. *Buigzaam, buigelyk, dat men neigen kan.*

Inclinabilis in pravum animus. Sen. Ph. *Een gemoed buigzaam, hellende, of geneigd tot het quade.*

INCLINAMENTŪM, ī. n. A. Gell. *Afkomste, afleidinge van een woord.* Gelyk *Virilis* van *Vir* komt.

INCLINANS, āntis. omn. gen. part. Cic. *Buigende, hellende, op't punt van vallen.*

Inclinans in luteum colorem. Plin. H. *Na't gele hellende, goelagtig.*

INCLINĀTIO, ōnis. f. Cic. *Buiginge, hellinge.*

* Inclinatio mundi. Vitruv. *De verheffinge van afpunt.*

Quibus inclinationibus mundi constituantur ædes, animadvertendum est. Vitruv. *Men moet opmerken in wat ingestrekken men huizen bouwt of stigt.*

* Inclinatio. Cic. *Neiginge, genegentheid.*

Crudelitas est inclinatio animi ad asperiora. Sen. Ph. *De wreedheid is een neiginge des gemoeds tot zeer straffe, harde dingen.*

* Voluntatis inclinatione propendere in aliquem. Cic. *Met een goede wille tot iemand genegen zyn.*

Principis inclinatio in aliquem. Tac. *De genegentheid, liefde van den Vorst tot iemand.*

* Inclinationes temporum. Cic. *De gelegentheden, geskiedenissen van tyden.*

* Inclinationes. Varr. *De* conjugationes verborum, *en* declinationes nominum.

INCLINĀTŪS, ă, ūm. Cic. Virg. *Gebogen, hellende, geneigd, genegen.*

Dies inclinatus in tempus pomeridianum erat. Cic. *Het was reeds na den middag.*

* Inclinatus ad causam plebis. Liv. *De zaake van't gemeene volk genegen, goedgunstig.*

* In dites à pauperibus inclinata onera. Liv. *Lasten, den armen afgenomen, en den ryken opgelegd.*

* Inclinatus morbus. Plin. H. *Een afnemende ziekte.*

Inclinata res est. Liv. *De zaak is vervallen, by na hoopeloos.*

Inclinatæ vires. Liv. *Verzwakte, verminderde krachten.*

Ab excitata fortuna ad inclinatam desciscere. Cic. *Van zyn gemaakte fortuin tot tegenspoed vervallen.*

Inclinata Respublica. Sallust. *Een vervalle, by na bedorve, gemeene best.*

Animus ad aliquid inclinatus. Liv. *Een gemoed ergens toe geneigd, genegen, hellende.*

INCLINO, ās, āvī, ātūm, ātĕ. ad aliquid. Liv. *Buigen, neigen.*

Malos inclinare. Liv. *De masten stryken.*

* Animum ad aliquam rem inclinare. Liv. *Het gemoed tot iets buigen, neigen, doen hellen.*

In hunc favor populi inclinabat. Liv. *De gunst van't volk was tot hem genegen, helde na hem.*

Romana acies inclinat *of* inclinatur. Liv. *Het Roomsche leger begint te deinzen, wyken.*

Milites in fugam inclinarunt. Liv. *De krygsknegten begonden in den vryd te deinzen, vlugten.*

* Fama huc inclinat. Tac. *Het gemeen gerugt strekt hier toe, komt hier op uit.*

Inclinat se fortuna. Cæs. *De fortuin verandert, verwisselt, loopt tegen.*

Ad fortunam inclinavit. Tit. Liv. *Hy helde na de fortuin, dat is, hield het met den gelukkigste.*

Quàm vellem ut ad Stoïcos te inclinares! Cic. *Hoe wenschte ik wel dat gy u by de Stoïken voegde! dat gy der zelver zyde koos!*

Inclinare culpam in aliquem. Liv. *De schuld op iemand werpen.*

INCLŪDO, ĭs, clūsī, clūsūm, clūdĕrĕ. Cic. *Binnen of insluiten, opsluiten.*

Includere in caroere, *of* in carcerem. Cic. *In de gevangenis, in hegtenis sluiten.*

Includere aliquem in dialogos. Cic. *Iemand in een t'zamenspraak invoeren.*

Id includam orationi meæ. Cic. *Ik zal dat in myn vertoog sluiten, dat is, doen invloeyen.*

Includi in periculum legis. Cic. *In't gevaar of onder de straffe van de wet begrepen zyn.*

Modiolos æreos in capitula includere. Vitruv. *Kopere vaatjes in de kapiteelen zetten, dryven, snyden.*

Smaragdi auro includuntur. Lucret. *Men zet de smaragden in goud.*

Includere verba versu. Cic. *Zekere woorden in vaarzen sluiten, dat is, laten invloeyen.*

** Dolor inclusit lacrymas. Stat. *De smart of hartzeer, hield de tranen binnen.*

Speciem sui similem inclusit clypeo Phidias. Cic. *Fidias stelde op zyn schild een beeld hem gelykende.*

INCLŪSIO, ōnis. f. Cic. *Gevangen zetting.*

Hujus inclusione contentus non eras, interficere voluerat. Cic. *Gy waert niet te vreden met hem gevangen te zetten, maar gy wilde hem doden, vermoorden.*

INCLŪSŪS, ă, ūm. Cic. *Binnen of ingesloten, gesloten, opgesloten.*

Angustiis temporis inclusus. Liv. *Door engte of kortheid van tyd geperst, geen tyd hebbende.*

INCLYTŪS, ă, ūm. Plaut. Virg. *Zeer vermaard, roemrugtig, beroemd, doorlugtig.*

Inclytus omnium Philosophorum. Justin. *De vermaardste, beroemste aller wysgeren.*

Armis inclytus. Virg. *Zeer vermaard, beroemd door de wapenen of den oorlog.*

Inclytum divitiis templum. Liv. *Een tempel wyd beroemd door rykdommen.*

INCŌACTŪS, ă, ūm. Sen. Ph. *Ongedwongen, vrywillig, gewillig.*

INCŌCTĪLIS, is. m. & f. lĕ, is. n. incoctilia vasa. Plin. H. *Verloode of vertinde vaten.*

INCŌCTŪS, ă, ūm. Virg. Hor. Plin. H. *In iets gekookt, gezoden.*

Cruor incoctus herbis. Hor. *Bloed, of geronne bloed in kruiden gekookt, gezoden.*

* Incoctus. Sil. *Zeer sterk ingekookt, gebrand.*

Incocti corpora Mauri. Sil. *Moren met zwarte lichamen.*

* Incoctus. Plaut. *Ongekookt, ongezoden, raauw.*

INCOENĀTŪS. *Zie* Inconatus.

INCOENĪS. *Zie* Incenis.

Digitized by Google

INCOËPTIO, ōnis. f. Cic. *Begin, aanvang, beginsel.*
* Incœptio. Ter. *Ondernemінge, toeleg, voornemen.*
INCOËPTO, ās, āvī, ātūm, āre. Ter. *Beginnen, aanvangen, onderneemen.*
Quò iter incœptas? Ter. *Waar gaat gy na toe?*
Sudabis satis, si cum illo incœptas homine. Ter. *Gy zult genoeg zweeten, dat is, moeite genoeg hebben, indien gy met hem begint te pleiten.*
INCOËPTOR, ōris. m. Ter. *Beginner, aanvanger, ondernemer.*
Voluptatum incœptor. Ter. *Een aannemer ons vermaak aan te doen.*
Incœptor fortunarum mearum. Ter. *De beginner, grondlegger, stigter van myn geluk, of rykdommen.*
INCOËPTUM, ī. n. Ter. Cic. *Een onderneminge, toeleg, voornemen.*
Absistere incœptis. Sil. *Desistere incœpto.* Virg. *Van zyn toeleg of voornemen afstaan, zyn toeleg staken.*
INCOËPTUS, ă, ūm. Cic. *Begonnen, aangevangen, ondernomen.*
† INCOGITABILIS, is. m. & f. ĭlĕ, is. n. Plaut. *Onbedagt, onbedagtzaam, onvoorzigtig.*
INCOGITANS, āntis. omn. gen. Ter. *Onbedagt, onbedagtzaam, onvoorzigtig, los, zorgeloos.*
INCOGITANTIA, æ. f. Plaut. *Onbedagtzaamheid, onvoorzigtigheid, zorgeloosheid, losheid.*
INCOGITATUS, ă, ūm. Sen. Ph. *Onbedagt, niet voorgedagt, niet overwogen.*
Opus incogitatum. Sen. Ph. *Een werk dat men niet heeft overwogen, daar men de gedagten niet heeft over laten gaan.*
* Incogitatus. Plaut. *Onbedagt, onbedagtzaam, onvoorzigtig, los.*
Incogitato vivere animo. Plaut. *Onbedagtzaam van gemoed zyn.*
INCOGITO, ās, āvī, ātūm, āre. Non fraudem socio incogitat. Hor. *Hy denkt geen bedrog tegen zyn makker.*
INCOGNITUS, ă, ūm. Cic. *Onbekend, vremd.*
Vocabula incognita. Cic. *Onbekende, vremde, nieuwe woorden.*
† INCOHIBESCO, scis, escĕre. Lucret. *Niet kennen wederhouden, of bereugelen.*
INCOIBILIS, is. m. & f. ĭlĕ, is. n. A. Gell. *Onvoegbaar, das met iets anders niet vergaderen, vereenigen, of paren kan.*
INCOLA, æ. m. Cic. *Een inwoonder, landzaat.*
Aquarum incolæ bestiæ. Cic. *Watergedierten, de dieren, die in de wateren leven.*
Incola arbor. Plin. H. *Een boom van 't land:* anderen zeggen, *een boom uit een vremd land gebragt, en in een ander verplant.*
INCOLATUS, us. m. g. Modest. *Inwoninge, bewoninge.*
INCOLO, is, cŏlŭi, cŏlĕre. aliquem locum. Cic. *Een plaats bewonen, in een plaats wonen, verblyven, zyn verblyf of woonplaats hebben.*
Incolere vitam inopem. Ter. *Een armoedig leven leiden.*
INCOLUMIS, is. m. & f. mĕ, is. n. Ter. Cic. *Veilig, fris en gezond, behouden, heel.*
Ædes incolumes. Ulp. *Gaaf, sterk, wel gehoude of onderhoudа huis.*
Te recepisti ad tuos incolumi fama. Cic. *Gy hebt u zelven by uwe vrienden begeven zonder uwe goede naam te krenken.*
Virtus incolumis. Hor. *Behoude, veilige, nog levende of bloeyende deugd of dapperheid.*
Posthac scio incolumem sat me fore, nunc si evito hoc malum. Ter. *Ik wete dat ik naderhand veilig genoeg zal zyn: Indien ik nu dit quaad of deze ramp vermyde, ontwyke.*
INCOLUMITAS, ātis. f. Cic. *Veiligheid, behoudenis, welvaren, volkomen gezondheid.*
INCOMITATUS, ă, ūm. Cic. *Onverzeld, zonder gezelschap.*
Funera incomitata. Lucret. *Een lyk van weinigen gevolgd.*
Virtus externis bonis incomitata. Ovid. *Een deugd met geen uiterlyke goederen verzeld.*
† INCOMITO, ās, āvī, ātūm, āre. Plaut. *Iemand zodanig honen of beleedigen, dat het der moeite waardig is, hem voor de Staatsvergaderinge van 't volk te dagvaarden, om gestraft te werden.*

INCOMMENDATUS, ă, ūm. Ovid. *Afschuwelyk, verlaten, naar, doodsch.* Van een veld, een plaats, enz. gesproken.
INCOMMODATIO, ōnis. f. Cic. *Ongemak, schade, nadeel.* Men leest in de leste drukken van Cicero *Incommoditas, Epist. 12. aut 14. ad Attic. lib. 1.*
INCOMMODE. adv. Cic. *Ongemakkelyk, ten onryde, onrydiglyk, qualyk van passe.* Men zegt *Incommodissimè.*
Incommodissimè navigare. Cic. *Zeer ongemakkelyk varen.*
Signa incommodè opposita. Liv. *Beelden met regt over malkanderen geplaatst.*
INCOMMODITAS, ātis. f. Ter. Cic. Liv. *Ongemak, schade, nadeel.*
INCOMMODO, ās, āvī, ātūm, āre. alicui. Ter. Cic. *Iemand ongemak, moeite, schade aandoen.*
INCOMMODUM, ī. n. Cic. *Ongemak, moeite, schade, nadeel.*
* Accedit nobis quoque illud incommodum. Cic. *Dat ongemak komt'er voor ons nog by.*
INCOMMODUS, ă, ūm. Ter. Cic. *Ongemakkelyk, moeylyk, lastig, ons kostelyk vallende.* Van een persoon gesproken.
* Incommodus. Cic. *Ontydig, t'onpasse komende, of gebeurende.*
* Incommoda valetudo. Cic. *Zwakke gezondheid, onpasselykheid, ziekelykheid.*
INCOMMUTABILIS, is. m. & f. ĭlĕ, is. n. Vitruv. *Onveranderlyk. Het zelve als* Indeclinabilis. *Onbuigelyk.* Sprekende van een *nomen.*
INCOMPARABILIS, is. m. & f. ĭlĕ. is. n. Plin. H. *Onvergelykelyk, weêrgaadeloos, zonder weêrga.*
Incomparabilem magistrum domi habet. Quintil. *Hy heeft t'huis een onvergelykelyk meester.*
INCOMPERTUS, ă, ūm. Liv. Plin. H. *Dat men niet bevonden of ondervonden heeft: onzeker, onbekend.*
Via hostibus incomperta. Tac. *Een weg, den vyanden onbekend.*
INCOMPOSITE. adv. Liv. *Zonder orde, rang, of schikkinge, verwardelyk.*
In hostem venientem incompositè incurrunt. Liv. *Zy liepen of vielen op den verwardelyk, en wanorde aankomenden vyand aan.*
INCOMPOSITUS, ă, ūm. Liv. *Niet wel geschikt, verward.*
Moribus incompositus. Quintil. *Ongeschikt, ongeregeld van zeden.*
Incomposito pede currant versus Lucilii. Hor. *De maatzen van Lucilius loopen op een oneven trant, of maat.*
* Incomposita oratio. Quintil. *Een onbeschaafd woordgestel.* Suavitas. Sen. Ph. *Een eigenaardige zoetheid.*
Motus incompositos dare. Virg. *Zonder kunst of maat dansen.*
INCOMPREHENSIBILIS, is. m. & f. ĭlĕ, is. n. Plin. J. *Onbegrypelyk, niet bevatselyk, of te bezeffen.*
Incomprehensibilis est natura. Cels. *De natuur is onbegrypelyk, kan niet bevat of bezeft worden.*
Incomprehensibile opus. Sen. Ph. *Een onbegrypelyk, onuitdenkelyk, eeuwgdurend werk.*
* Incomprehensibilis in disputando. Plin. H. *Onbezeffelyk, onbegrypelyk in het zinnen.*
INCOMTUS, ă, ūm. Cic. *Ongecierd, onbeschaafd, niet opgepronkt, opgetooid, of opgesmukt.*
Oratio incomta delectat. Cic. *Een niet opgepronkt, of opgetooid,* dat is, *eenvoudig vertoog is aangenaam.*
Capilli incomti. Hor. *Ongekemde, ongecierde haaren.*
INCONCESSUS, ă, ūm. Quintil. *Ongeoorloofd: dat niet toegestaan, toegelaten, of geoorloofd is.*
Voluptas inconcessa placet. Ovid. *Een verlode, of ongeoorloofd vermaak is vermaklyk.*
INCONCILIATE. adv. Plaut. *Op een stuursche wys, ruwdragtiglyk, ruwelyk.*
INCONCILIO, ās, āvī, ātūm, āre. sibi aliquem. Plaut. *Iemand zyn vyand of party maken.*
INCONCINNITAS, ātis. f. Suet. *Mangel of gebrek van netheid, bevallighеid, schikkinge, of rang.*
INCONCINNITER. adv. A. Gell. *Onbeschaafdelyk, ruwelyk, zonder rang of schikkinge.*
INCONCINNUS, ă, ūm. Cic. Hor. *Onbeschaafd, ruw, plomp, ongerymd.*

Der-

Digitized by Google

Perſonam feret non inconcinnus utramque. Hor. *Hy zal gevoegelyk voor beide de perſoonaadjes ſpelen.*

INCŌNCŪSSŪS, ă, ūm. Stat. *Onwrikbaar, niet geſtooten, of verzet, geſtadig.*

Sanitas inconcuſſa. Sen. Ph. *Een geſtadige, goede, ſterke, friſſe gezondheid.*

INCŌNDĪTE. adv. Cic. *Zonder ſchikkinge of rang, onbeſchaafdelyk, ruwelyk, verwardelyk.*

Inconditè vivere. Sen. Ph. *Ruwelyk, armoedigliyk, onbeſchaafdelyk leven.* Sprekende van ſommige luiden die niets fraais hebben nog in hunne koſt of kleederen.

INCŌNDĪTŪS, ă, ūm. Cic. *Niet wel geſchikt, onbeſchaafd, ruw, lomp.*

Inconditæ blanditiæ. Plin. H. *Plomp, bot, ongeymd gevley.*

Incondita carmina. Liv. *Qualyk gemaakte, lompe, ruwe, onbeſchaafde vaarzen.*

Genus dicendi inconditum. Cic. *Een greve, ruwe, onbeſchaafde manière van ſpreken.*

* Incondita inermiſque multitudo. Liv. *Een verwarde en ongewapende, of ongeoeffende menigte of hoop.*

* Inconditus fremitus. Plin. H. *Een verward gedruis, geraas.*

* Incondita corpora. Lucan. *Onbegrave lyken.*

* Inconditus fructus. Col. *Een pas geplukte, niet opgeſlote vrugt.*

** INCŌNFESSŪS, ă, ūm. Ovid. *Nog niet beleden of bekend hebbende.*

INCŌNFŪSŪS, ă, ūm. Sen. Ph. *Zonder verwarringe, onverward.*

INCŌNGĔLĂBĬLIS, ĭs. m. f. ĭlĕ. ĭs. n. Aul. Gell. *Ontoevriezelyk, dat niet toevriezen, of toegevrozen kan worden.* Van de zee geſproken.

INCŌNGRŪĒNS, ēntĭs. omn. gen. Plin. J. *Niet over een komende, verſchillende, niet van paſſe gezagt, niet ter zake dienende.* Van een ſpreuk geſproken.

* Incongruens nobis. A. Gell. *Ons niet voegende, of paſſende.*

INCŌNNĪVĒNS, ēntĭs. omn. gen. A. Gell. *Niet wenkende met het oog: Die de winkbraauwen niet beweegt.*

INCŌNSCĬUS, ă, ūm. Liv. *Onbewuſt, niet bewuſt, onſchuldig, onwetend.* Van een toeleg.

INCŌNSĔQUĒNS, ēntĭs. omn. gen. Aſc. Pæd. *Dat niet volgt, dat ergens niet uitgetrokken of beſloten kan worden.* Sprekende van 't vervolg van een rede, dat met het voorgaande niet over een komt.

INCŌNSĔQUĒNTĬĂ, æ. f. Quintil. *Wangevolg, een quaad gevolg.* Van een reden geſproken.

INCŌNSĪDĔRĀNTĬĂ, æ. f. Cic. *Onbedagtzaamheid, onbedagtheid, onvoorzigtigheid: Mangel van overleg, of oordeel.*

INCŌNSĪDĔRĀTĒ. adv. Cic. *Onbedagtelyk, zonder oordeel of overleg, onvoorzigtiglyk.*

INCŌNSĪDĔRĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Onbedagt, onbedagtzaam, onvoorzigtig, dwaas.* Men vind *Inconſideratior* in Quintilianus.

Inconſiderata cupiditas. Cic. *Een onbedagte, onredelyke, roekeloose wellust.*

Inconſiderata fama popularis. Cic. *Het gemeene gerugt is onbedagt, onvoorzigtig, los, zonder grond.*

INCŌNSŌLĂBĬLIS, ĭs. m. & f. ĕ. ĭs. n. Ovid. *Onvertroostelyk, dien men geen troost kan geven of toebrengen.*

Inconſolabile vulnus. Ovid. *Hartzeer die men niet genezen of verzaften kan.* Sprekende van de ſpyt van een vrouw welker ſchoonheid veragt was.

INCONSONANTIA, æ. f. g. Priſcian. *Een quade klank, geen goede welluidendheid.*

INCŌNSPĬCŪUS, ă, ūm. Flor. *Onvermaard, onberoemd, niet vermaard, beroemd, roemrugtig.*

† INCŌNSPRĔTŪS, ă, ūm. Feſt. *Niet verſmaad, of veragt, onverſmaad, onveragt.*

INCŌNSTĀNS, ăntĭs. omn. gen. Cic. *Wankelbaar, onſtantvaſtig, ongeſtadig, veranderlyk, wispelturig.*

Inconſtantes & frigidæ litteræ. Cic. *Onſtantvaſtige en koele brieven.*

INCŌNSTĀNTĔR. adv. Cic. *Onſtantvaſtiglyk, ongeſtadiglyk, veranderlyk, wankelbaarlyk, wispelturiglyk.*

Inconſtanter loqui. Cic. *Ongeſtadiglyk, veranderlyk, ſtrydiglyk ſpreken.* Men vind *Inconſtantiſſimè* in Cicero.

INCŌNSTĀNTĬĂ, æ. f. Cic. *Onſtantvaſtigheid, ongeſtadigheid, veranderlykheid, wankelbaarheid, wispelturigheid.*

Fama inconſtantiæ permiſcenda eſt. Cic. *Men moet de naam van onſtantvaſtigheid, of van ongeſtadig te zyn vreezen.*

INCŌNSUĒTŪS, ă, ūm. Sil. *Ongewoon, ongewend.*

Inconſuetus menſæ opimæ miles. Sil. *Een ſoldaat aan geen heerlyke tafel of diſch gewend.*

* Beſtiæ paluſtres inconſueta ſalſitudine necantur. Vitruv. *De moeraſſige wey-beeſten ſterven van de ongewone ziltigheid.*

INCŌNSŪLTĒ. Cic. Cæſ. Salluſt. *en*

INCŌNSŪLTŌ. Cic. *Zonder overleg, onbedagtelyk, onvoorzigtiglyk, zotlyk.*

INCŌNSŪLTŪS, ă, ūm. Cic. Tit. Liv. Quintil. *Onbedagtzaam, onbedagt, onverſtandig, dwaas.*

INCŌNSŪLTŪS, ă, ūm. Varr. *Dien men geen raad gevraagt heeft.*

Inconſulto domino. Varr. *Zonder zyn heer raad gevraagt te hebben.*

Inconſultus naturæ impetus. Sen. Ph. *Een onbedagte geweldige beweginge van de natuur.*

INCŌNSŪLTŪS, ă, ūm. Virg. *Geen raad gevraagd of gepleegd hebbende.*

Inconſulti abeunt. Virg. *Zy gaan henen zonder (de Godſpraak) raad gevraagt te hebben.*

INCŌNSŪLTŪS, ūs. m. Plaut. Inconſultu meo. *Zonder myn weten of kenniſſe.*

INCŌNSŪMTŪS, ă, ūm. Ovid. *Niet verteerd, niet verſleten, onverteerd, onverſleten.*

INCŌNTĀMĬNĀTŪS, ă, ūm. Tit. Liv. Varr. *Onbeſmet, onbevlekt, niet bezoedeld.*

INCŌNTENTŪS, ă, ūm. Cic. *Ongeſpannen, los.* Sprekende van de ſnaren van een Luit.

INCŌNTĪNENS, ēntĭs. omn. gen. Plaut. *Zig niet kennende wederhouden, matigen, bedwingen, bitougelen.*

Nihil eſt tam violentum & incontinens ſui. Sen. Ph. *Daar is niet zoo gewelddig, en dat zig minder wederhouden of bedwingen kan.*

* Incontinens. Hor. *Ongebonden, wellustig, tot wellust of vermaak geneigen.*

INCŌNTĪNENTĔR. adv. Cic. *Onmatiglyk, buitenſporiglyk.*

INCŌNTĪNENTĬĂ, æ. f. Cic. *Ongebondenheid, onmatigheid, ongeregeldheid, buitenſporigheid van leven.*

Urinæ incontinentia. Plin. H. *Moeite of pyn in 't ophouden van het water.*

INCŌNVĔNIENS, ēntĭs. omn. gen. Quintil. Sen. *Niet over een komende: onbetamelyk, niet voegende of paſſende.*

Symmetriæ inconvenientes. Vitruv. *Ongeſchikte bedelingen.*

INCŌQUŌ, quĭs, incŏxī, incŏctum, incŏquĕrĕ. Virg. Plin. Ovid. *Inkooken, inzieden; in doen kooken of zieden.*

Incoqui aqua ferventi. Plin. H. *In het water gekookt worden.* Incoqui Sole. Plin. H. *In de Zon koken, braden.*

Incoquere aurum æreis operibus. Plin. *Koperwerk vergulden.*

† INCORDĬO, īs, īvī, ītum, īrĕ. Plaut. *Iets in 't hart prenten, drukken.*

INCORPŌRĀLĬS, ĭs. m. & f. ālĕ, ĭs. n. Sen. Quint. *en*

INCORPŌRĔUS, ă, ūm. Cic. *Onlighamelyk, zonder lyf, of lighaam.*

INCORRECTŪS, ă, ūm. Ovid. *Onverbeterd, niet na of over gezien.* Opus incorrectum. Ovid. *Een werk dat men niet verbeterd of nagezien heeft.*

INCORRŪPTĒ. adv. Cic. *Zonder omkoopinge, opregtelyk.* Cicero zegt *Incorruptiùs. Met grooter opregtigheid.*

INCORRŪPTŪS, ă, ūm. Cic. Hor. *Onbedorven, onvervalſcht: ook, niet om te koopen, die zig door gein gaven laat omzetten, of bewegen.* In de eigen en oneigentlyke zin.

Incorrupta ſanitas. Cic. *Een friſſe goede gezondheid.*

Incorruptus teſtis. Cic. *Een onwraakbare, onverwerpelyke getuige.*

Integritas Latini ſermonis incorrupta. Cic. *De onvervalſchte zuiverheid van de Latynſche tale.*

INCRĔBRESCO, ſcĭs, incrĕbrŭī, incrĕbrĕſcĕrĕ. Cic. Virg. Tit. Liv. *Gemeen worden, zig verſpreiden, toenemen, aangroeyen, aanwaſſen.*

Auſter increbruit. Cæſ. *De zuidewind nam toe, verhief zig.*

Undæ magis increbreſcunt. Cat. *De wateren zwellen hoe langer hoe meer.*

Late increbreſcit nomen Latio. Virg. *Zyn naam word wyd en*

Digitized by Google

zyd in Latium of Italie vermaard, beroemd, roemrugtig.
Mores deteriores increbrescunt in dies. Plaut. De boose zeden nemen dagelyks toe, groeyen alle dagen aan.
INCREDĪBĪLIS, is. m. & f. bīlĕ, is. n. Cic. Ongeloofelyk, ongeloofwaardig, daar men geen geloof aan geven of in kan stellen.
* Incredibilis vivo. Plaut. Ik leve of ben ongeloofwaardig.
INCREDĪBĪLITĔR. adv. Cic. Op een ongeloofelyke wyze.
INCREDŬLUS, ă, ŭm. Hor. Ongeloovig, niet ligtgeloovig.
INCREDŬLĪTĀS, ātis. f. Mart. Juriſc. Ongeloovigheid.
INCRĔMĀTUS, ă, ŭm. Flor. Gebrand, verbrand, door't vyer verſlonden.
INCRĔMENTŬM, i. n. Cic. Suet. Aangroey, aanwas, vermeerdering.
Incrementa vineæ. Colum. De ſpruiten, ranken van een wynſtok.
Omnia incrementa ſua ſibi debuit Cicero. Paterc. Cicero was aan hem zelven alle zyn geluk of middelen verſchuldigt, dat is, was de ſtigter van zyn eigen grootheid.
, Dentes populi incrementa futuri. Ovid. Tanden daar een volk uit zal ſpruiten.
INCRĔPĪTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Cæſ. Virg. Beriſpen, beſtraffen, bekyven, overhalen, doorhalen, over den hekel halen.
Æſtatem increpitans ſeram. Virg. Klagende over den laten zomer, of het late zomer weder.
Increpitare aliquem moræ. Sil. Iemand over zyn vertoeven, agterblyven, beriſpen, beſtraffen.
Increpitare vocibus cœperunt, quò tanta machinatio ab tanto ſpatio inſtitueretur. Cæſ. Zy begonden luid, en ſchimpende te vragen, tot wat einde zoo groot een konſtwerk zoo verre af vervaardigt wierd.
, Speculum increpitans rugas alicui. Prop. Een ſpiegel die iemand zyne rimpels verwyt, vertoont.
INCRĔPĪTŬS, ă, ŭm. Liv. Beriſpt, beſtraft, bekeven, overgehaald, doorgehaald.
INCRĔPO, ās, pŭi, pĭtŭm, pārĕ. acc. Liv. Virg. Geraas, of gelwid maken, gelwid ſlaan, razen.
Tuba increpuit. Virg. De trompet is geſtecken.
Minuſculo digito increpuerunt fores. Plaut. Ze hebben zeer zoetjes aan de deur geklopt.
Increpuere arma. Liv. De wapenen gaven gelwid.
, Boves ſtimulo increpuiſſe. Ovid. De oſſen met een pen ſteken, prikken.
, Lyram increpuiſſe digitis. Ovid. Op de lier geſpeelt hebben.
* Increpare aliquem. Plaut. Cic. Iemand beriſpen, beſtraffen, bekyven, over den hekel halen.
Cùm illius in me perfidiam increparet. Cic. Toen hy hem zyn trouwloosheid tegen my verweet.
Increpare moras alicujus. Ovid. Iemands vertoeven, agterblyven beriſpen, beſtraffen. Fugam alicujus. Cicer. Iemands vlugt beſtraffen, beriſpen.
INCRĔSCO, ſcĭs, crēvī, crētŭm. Liv. Aangroeyen, aanwaſſen, toenemen, vermeerderen.
Morbus increſcit. Celſ. De ziekte neemt toe, word arger.
Fluvius increſcit. Ovid. De rivier zwelt.
INCRĔTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Faciem. Petron. Het aangezigt blanketten, met kryt wit maken.
INCRĒTŬS, ă, ŭm. Hor. Doorgezift, geteemſd.
INCRŪENTĀTŬS, ă, ŭm. Tac. Onbloedig, niet bebloed, of bloedig, zonder bloedſtortinge.
INCRŪENTŬS, ă, ŭm. Liv. Nict bloedig, niet bloeddorſtig, of bloedgierig.
Victoria incruenta. Liv. Een overwinninge, of zege zonder bloedvergieten.
INCRŪSTĀTĬO, ōnis. f. Paul. Juriſc. Beſtryking met kalk, pleiſteringe van muren.
INCRŪSTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. aliquid. Hor. Varr. Bepleiſteren, verglazen, met een korſt bedekken.
Incruſtare parietem. Procul. Juriſc. Een muur met kalk, enz. beſtryken, pleiſteren.
INCŪBĀTĬO, ōnis. f. Plin. H. Te broeyen zittinge, broeyinge. Sprekende van een vogel.
INCŪBĀTŬS, ūs. m. Plin. H. Zie Incubatio.
INCŪBĬTĬO, ōnis. f. Plin. H. Zie Incubatio.
INCŪBĬTO, ās, āvi, ātŭm, ārĕ. Colum. Plin. H. Ergens in of opleggen. Ook, broeyen, op eyeren zitten.
Incubitant in eo loco anſeres. Colum. De ganzen broeyen op dit plaats.
INCŪBĬTŬS, ūs. m. Plin. H. Nederleggінge, leggінge.
Incubitus dextri lateris. Plin. H. Nederleggінge op de linker zyde.
INCŪBO, ās, cŭbāvī of cŭbŭī, cŭbĭtŭm, cŭbārĕ. Plaut. Virg. Hor. In, op, of neder leggen.
Incubare ſtramentis. Hor. Op ſtroo leggen.
* Pecuniæ illi ſpe jam æque animo incubabat. Cic. Hy haakte, verlangde reets in zyn gemoed na dat geld.
* Incubare pecuniæ animo. Cic. Zeer haken, verlangen na geld: uitermaten geldgierig zyn.
Theſauris incubare. Quintil. Op zyn ſchatten zitten broeyen.
Incubare prædæ. Flor. Gretig op buit of roof toeleggen, op den buit aanvallen.
Mens incubuit dolori. Ovid. Het gemoed is overſtelpt van hertzeer.
Ponto nox incubat atra. Virg. De donkere nagt legt op, dat is, bedekt de zee.
Incubare, allem. Colum. Incubare ovo. Varr. Incubare ovis. Colum. Eyeren uitbroeyen.
Macies & febris terris incubat. Hor. De magerheid en koortze verſpreiden zig op de aarde, quellen de ſtervelingen.
INCUBUS, i. m. g. Jun. De nagtmerrie.
INCŪLCĀTŬS, ă, ŭm. Plin. H. Ingeperſt, ingedrukt, ingeſtampt.
* Inculcata libertas. Brut. ad Cic. Een ingeprente (dat is, van kindsbeen af aanbevole) vryheid.
INCŪLCO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. ſolum. Colum. Vlak maken, het land effen maken.
* Inculcare aliquid alicui. Cic. Iemand iets inprenten, indrukken.
Græca verba inculcare. Cic. Griekſche woorden telkens ongedigtyk aanhalen.
Inculcaſti etiam, ut Piſonem nominaret. Cic. Gy hebt hem ook ingeprent, dat hy Piſo zonde noemen.
Antiquiores Medici quodlibet ægris haud inculcabant. Celſ. De oude artzen gaven de zieken alles niet in.
Inculcare ſe auribus alicujus. Cic. Iemand door zyne redenen het hoofd breken, zeer laſtig vallen.
Inculcare munus. Sen. Ph. Een geſchenk opdringen: Iemand perzen om een geſchenk aan te nemen.
INCŪLĪSMĂ, æ. f. Angoulême, Een ſtad in Vrankryk, en de hoofdſtad van het Angoumois.
INCŪLPĀTŬS, ă, ŭm. Ovid. A. Gell. Onſchuldig, onberiſpelyk, onſtrafbaar.
Vita inculpatiſſima. A. Gell. Een zeer onberiſpelyk leven.
INCŪLTĒ. adv. Cic. Zond. r cierlykheid of cieraad: grovelyk, in 't ruw, onbeſchaafdelyk.
Incultè & horridè aliquid dicere. Cic. Iets zonder cierlykheid, en op een woeſte, wilde wyze zeggen.
INCŪLTŬS, ă, ŭm. Cic. Onbebouwd, woeſt.
Ager incultus. Cic. Een onbebouwd, braak-leggend ſtuk lands.
Incultæ partes mundi. Cic. Onbewoonde, onbebouwde, woeſte deelen des werelds.
* Inculti crines. Ovid. Verwarde, ongekemde hairen.
Incultum corpus. Cic. Een ſlordig, morſig lighaam.
* Inculta oratio. Cic. Een onbeſchaafd, ruw vertoog.
Nulla pars Philoſophiæ inculta & deſerta fuit. Cic. Daar is geen gedeelte van de wysbegeerte ongehandhaafd, ongeoeffend, of onaangeroerd gebleven.
* Inculta pictura. Cic. Een eenvoudige, doove, met geen levendige verwen opgepronkte ſchildery.
* Inculta & horrida vita. Cic. Een woeſt, ruw, of hard leven.
INCŪLTŬS, ūs. m. Liv. Slordigheid, onagtzaamheid, zorgeloosheid.
INCŪMBĂ, æ. f. Vitruv. Een ſtyl, zuil, of pilaar van een boog.
INCŪMBO, ĭs, cŭbŭī, cŭbĭtŭm, cūmbĕrĕ. alicui rei. Virg. Plin. H. Ergens op leggen, ſteunen, lenen, of leunen.
Baculo incumbens. Ovid. Op een ſtok ſteunende, leunende.
* Tecta centum columnis incumbunt. Mart. Het huis ſtaat, of ſteunt op honderd pilaren.
* Incumbere gladium. Plaut. Incumbere gladio. Cic. In zyn eigen zwaard vallen. Zig zelve doorſteken.
* Ad bellum incumbere omni ſtudio. Cic. Met alle yver en zorg op den oorlog aan- of toeleggen. Alle zorg in den oorlog beſtaten.

In-

Digitized by Google

Incumbere in bellum animo & opibus. Cæſ. *Met zyne gedachten en middelen op den oorlog aan- of toeleggen: zyne gedachten en rykdomm in den oorlog beſteden.*

Incumbe in eam curam. Cic. *Begeef u zelven tot die zorge, beſteed u zorg in die zake.*

In aliquod genus ſcripturæ incumbere. Vitruv. *Op een maniere van ſchryven aan- of toeleggen, zig tot een maniere van ſchryven begeven.*

Incubuit in eas diſputationes. Cic. *Hy leide toe, of aan, op die zin-twiſtingen, begaf zig tot die twiſt-redeneringen.*

Incumbere ad laudem. Cic. *Op eere of roem toe- of aanleggen.*

Incumbere ad perniciem alicujus. Cic. *Op iemands verderf aan- of toeleggen, op zyn lupen leggen.*

Incumbere in Rempublicam. Cic. *Zyn beſt doen voor het vaderland, arbeiden tot welſtand van den ſtaat.*

Incumbere ad voluntatem ferendæ legis. Cic. *Standvaſtig blyven, volharden om een wet te maken, door te dringen.*

Ad recipiendum ſignum incubuerunt. Front. *Zy deden hun uiterſte beſt om 't vaandel te herwinnen.*

Incumbunt cetera mihi. Tac. *De andere dingen zyn my op den hals geſchoven, ruſten op my: ik ben met de reſt beladen.*

Labori incumbere. Sil. *Zig tot werken begeven.*

Incumbit illi ſpes. Suet. *De hope ruſt, of ſteunt op hem.*

Incumbere in aliquem. Cic. *Op iemand ſteunen, leunen.*

* Acriter alicui incumbere. Tac. *Iemand wakker beriſpen, beſtraffen, bekyven, over den hekel halen, doorhalen, overhalen.*

Ad lenitatem incumbunt ii mores. Cic. *Die zeden neigen, zyn genegen tot zagtmoedigheid:*

Volunt idem omnes ordines, eòdem incumbunt municipia. Cic. *Allerley ſtandsperſonen willen, of wenſchen het zelve, en de ſteden hellen daar toe.*

INCŪNĀBŪLĂ, ōrūm. n. plur. Plaut. Cic. *Een wieg, of gelyk anderen willen, de lueren van een kind.*

* Oratoris incunabula. Cic. *Oprkomſt van een redenvoerder.*

* Incunabula & rudimenta virtutis. Cic. *Oorſprong en begmſelen van deugd.*

* Incunabula. Cic. *Een geboorte plaats.*

Ego verò ad incunabula noſtra pergam. Cic. *Dog ik zal na myn geboorte plaats voortgaan.*

INCURĀTŪS, ă, ūm. Hor. *Ongeheeld, ongenezen.* Van een zwere geſproken.

INCŪRIĂ, æ. f. Cicer. *Zorgeloosheid, onagtzaamheid, ſloffheid.*

INCŪRIŌSĒ. adv. Tac. *Onagtzaamlyk, zorgloozelyk, ſloffelyk.* Men vind in Tacitus *Incuriosiùs.*

Cæſæ cohortes incuriosiùs agentes. Tac. *De benden, die onagtzaamlyk zworven, wierden ter neder gehouwen, gekapt.*

INCŪRIŌSŪS, ă, ūm. Tac. A. Gell. *Zorgeloos, onagtzaam, ſlof.*

Vetera extollimus recentium incuriosi. Tac. *Wy verheffen oude dingen, niet nieuwigierig zynde, of geen agt ſlaande op nieuwe.*

INCŪRRO, rĭs, Incŭrrī, Incŭrsūm, Incurrĕrĕ. Cic. Salluſt. *In, of op lopen. Op iemand aanlopen, aanvallen, ſtorten.*

Incurrit in hoſtes confertiſſimos. Salluſt. *Hy liep, of viel aan, op het dikſte der vyanden.*

Incurrere in aliquem. Cic. *Iemand by geval ontmoeten.*

Ab latere Mauros incurrit. Salluſt. *Hy viel op de Moren in de zyde, of in de flank.*

Incurrere in memoriam communium miſeriarum. Cic. *Tot de gedagteniſſe der gemeene rampen treden, komen.* In difficultatem. Cic. *In een zwarigheid vallen.* In morbum. Cic. *In een ziekte vallen.* In mucronem. Cic. *In de punt (van den degen) vallen, zig doorſteken.* In odia hominum. Cic. *In den haat der menſchen vallen.* In varias reprehenſiones. Cic. *Tot verſcheide beſtraffens waardige zaken vervallen.*

Incurrit hæc non ſolùm in oculos, ſed etiam in oculas malevolorum. Cic. *Ze is niet alleen in alle menſchen oogen, maar ryd ook op de tongen der quaadaardigen.*

Magna libertate verborum in aliquem incurrere. Cic. *Iemand met een groote vrypoſtigheid van woorden bejegenen. Iemand met ſtoute woorden honen, beledigen.*

Quem in diem incurrat neſcio. Cic. *Ik weet niet op wat dag die komt.* Sprekende van een plegtigheid.

Tauri in prælia obverſis frontibus incurrunt. Virg. *De ſtieren loopen ten ſtryd, met tegen malkander aangekante hoofden, of hoornen.*

Illius ager in noſtrum incurrit. Cic. *Zyn land loopt, of ſtrekt zig in het onze.*

INCURSALUS, a, um. Plin. H. *Beſtormt.*

INCŪRSĬO, ōnĭs. f. Cic. *Ontmoetinge, aan- of tegenſtootinge, hortinge.*

* Incurſio militum in agros hoſtium. Cic. *Strooping, inval der krygsknegten in vyands land.*

Facere incurſiones. Cic. *Strooperyen doen, aanregten: ſtroopen, in een land vallen, rukken.*

Incurſio ſeditionis. Cic. *De oplopendheid, het geweld, de hevigheid van een oproer.*

INCŪRSĪTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Sen. *Tegen aanlopen, ſtoten.* In't lopen of gaan.

Alter in alterum incurſitare. Sen. Ph. *Loopt tegen malkanderen aan: keert uwe wapenen tegen malkanderen.*

Properanti in multos incurſitandum eſt. Sen. Ph. *Die haaſtig gaat, moet tegen vele luiden aanlopen, of ſtoten.*

INCŪRSO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. *Tegen aanlopen, ſtoten, op iets aanvallen.*

Nutantem aciem victor equitatus incurſat. Tac. *De overwinnende ruitery ſtort, of valt aan op het wykende leger.*

Incurſare agros. Liv. *In landen ſtropen, een inval doen, op buit lopen.*

Incurſare in aliquem. Plaut. *Op iemand aanlopen, vallen, ſtorten.*

Incurſare aliquem pugnis. Plaut. *Op iemand met vuiſten aanvallen.*

Lana ovis nigræ, cui nullus alius color incurſaverit, quartanas abigere dicitur. Plin. *De wolle van een zwart ſchaap, daar geen andere verw onder loopt, word gezegt de vierdendaagſche koortſe te genezen.*

INCŪRSŪS, ūs. m. Cic. Liv. *Zie* Incurſio.

* Incurſus. Liv. *Een gevegt, ſlag, ſtoot, aanval.*

INCŪRVĀTĬO, ōnĭs. Plin. H. *Buiginge, krommínge, krommakinge, of buiginge.*

INCŪRVĀTŪS, ă, ūm. Ovid. *Gekromd, krom gemaakt, of gebogen, krom.*

INCŪRVĔSCO, ſcĭs, Incurvĕſcĕrĕ. Cic. ex Poëta. *Krom worden, of zyn.* Nonius wil, dat men zal lezen *Incurviſcere.*

INCŪRVO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cicer. *Krommen, krom buigen, of maken.*

Arcus incurvant validis viribus. Virg. *Zy krommen, of ſpannen de bogen met groote kragten.*

INCURVŪS, ă, ūm. Cic. *Krom, gebogen.*

Ariſtoteles longæ eſſe vitæ ponit incurvos humeris. Plin. H. *Ariſtoteles ſtelt, dat de gene, die krommé ſchouderen hebben, van een lang leven zyn, of lang leven.*

Incurvum bacillum. Cic. *Een krom ſtokje, of ryſje.*

INCUS, ūdĭs. f. Cic. *Een aanbeeld.*

* Opus mediis ablatum incudibus. Ovid. *Een werk in 't midden van d'aanbeelden, dat is, toen men 'er yverigſt mede bezig was, afgebroken.*

Incudi reddere verſus. Hor. *Vaarzen verbeteren, nazien, beſchaven.*

Tundere eandem incudem. Cic. *Een en de zelve zake telkens inprenten.* Sprekende van een meeſter, die een bot leerling iets wil doen begrypen.

INCŪSĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Beſchuldinge, betygtinge, klagte, beriſpinge, beſtraffinge.*

INCŪSO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. aliquem. Terent. Cæſ. Virg. *Iemand beſchuldigen, betygten, beriſpen, beſtraffen. Over iemand klagen.*

INCŪSSŪS, ă, ūm. Plin. H. *In, of tegen geſtoten, gedreven, ingedreven.*

Rectè faciendi omnibus, aut incuſſa voluntas, aut impoſita neceſſitas. Vell. Paterc. *Aan allen wierd, of de wille ingeprent, of de noodzakelykheid opgelegt om wel te doen.*

INCŪSSŪS, ūs. m. Incuſſus armorum. Tac. *Stootinge, botſinge, gedruis, geklank van wapenen.*

INCŪSTŌDĪTŪS, ă, ūm. Ovid. Mart. *Onbewaard, niet gade geſlagen.*

Limen incuſtoditum. Mart. *Een deur die niet bewaard of bewaakt word.*

Incuſtoditam urbem ceperunt. Front. *Ze namen de onbewaakte of*

Digitized by Google

of niet bewaarde ſtad.

* Incuſtoditus. Plin. J. *Die niet op zyn hoede is, niet omzigtig.*

INCŪSŪS, ă, ūm. Virg. *Ingeſlagen, met hepen ruw gehakt.* Van een moleſteen geſproken.

INCŪTĬO, is, cūssi, cūssūm, cūtĕrĕ. Cic. Liv. Plin. H. *Met kragt inſlaan, indryven, of duwen, inſpuyten.*

Incutere ſcipionem eburneum in alterius caput. Liv. *Met een yvore ſtok iemand op 't hooſd ſlaan.*

Incutere pedem terræ. Ovid. *De voet tegen d'aarde ſtoten, of ſtampen.*

Incutere colaphum alicui. Juven. *Iemand een kinnebak-ſlag geven.*

* Errorem incutere alicui. Cicer. *Iemand een dwalinge inprenten.*

Deſiderium urbis incutere alicui. Hor. *Iemand een verlangen na de ſtad imboezemen, inprenten.*

Nuntium fœdum incutere alicui. Liv. *Iemand quade tydinge brengen.*

Pavorem incutere. Liv. *Iemand ſchrik, of vreeze aanjagen.*

Religionem incutere alicui. Liv. *Iemand bekommeringe, angſt, of ſchroom, aan, of op 't lyf jagen.*

Incutere alicui ruborem. Liv. *Iemand ſchaamrood doen worden, doen blozen.*

Incutere vim ventis. Virg. *De winden kragt verleenen, geven.*

INDĀGANTĔR. adv. Colum. *Het ſpoor volgende, naſporens wyze.*

Boni venatoris eſt indaganter quàm plurimas feras capere. Colum. *Het is het ampt, of 't werk van een goed Jager, veel wild met hun zelve op 't ſpoor te volgen, te vangen.*

INDĀGĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Naſporinge, onderzoek, navorſchinge, uitvorſchinge.*

Indagatio veritatis. Cic. *Naſporinge, onderzoek, uitvorſchinge van de waarheid.* Vocis. Vitruv. *Naſporinge, uitvorſchinge van (de natuur van) de ſtem.*

INDĀGĀTŌR, ōris. m. Colum. *Naſporer, uitvorſcher, onderzoeker, navorſcher.*

Indagator aquarum. Colum. *Een zoeker van wateren, of bronnen.* Apum. Colum. *Een opzoeker van byen.*

Stylus indagator umbræ. Vitruv. *De ſchaduw-wyzer van een zonne-wyzer.*

INDĀGĀTRIX, īcis. f. Cic. *Een naſpoorſter, uitvorſchter, onderzoekſter, navorſchter.*

Philoſophia virtutis indagatrix. Cic. *De wysbegeerte, de onderzoekſter, of naſpoorſter van de deugd.*

INDĀGO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cicer. *Naſporen, onderzoeken, uitvorſchen, navorſchen.*

Vias inuſitatas indagare, tritas relinquere. Cic. *Onbekende wegen zoeken, en de gebaande verlaten.*

Quid cuique eſſet neceſſe indagare ſolebat. Cic. *Hy was gewoon uit of na te vorſchen wat een yder van noden hadde.*

Indagare indicia communis exitii. Cic. *De bewyzen van (een zoodag tot) den algemeenen ondergang (van den ſtaat) uitvorſchen, onderzoeken.*

INDĀGO, ĭnis. f. Plin. H. *Naſporinge, navorſchinge, zoekinge na, van, of naeen beeſt.*

* Indago. Cæſ. Virg. *Een jagt net, een net om wilde beeſten te vangen.*

* Indagine pœnarum cingi. Plin. H. *Met een reek ſtynen omringd zyn.*

INDĔ. adv. Cic. *Daar van daan, van daar, van die plaats.* Redeo inde iratus. Ter. *Ik kom daar vergramd van daan.*

* Si unde neceſſe eſt, inde initium ſumatur. Cic. *Indien men daar een begin maakt, waar het nodig is.*

* Inde. Cic. *Daar van daan, hierom, om deze reden, of oorzake.*

Inde eſt quòd magnam partem noctium in imagine tua vigil exigo. Plin. J. *Daar van daan komt het, hierom is het dat ik het grootſte gedeelte van vele nagten doorbrenge met op u te denken.*

* Inde. Liv. *Vervolgens, naderhand.*

Inde uſque repetens. Cic. *Van dien tyd af tot nu toe ophalende, herhalende.*

Quid tum inde? Cic. *Wat zal 'er dan van zyn?*

* Inde ab ineunte ætate. Plaut. *Van zyne teedere jeugd af.*

INDĔBĬTĔ. adv. Indebitè aliquid promittere. Paul. Juriſc. *Iets beloven, dat men niet behoorde te doen.*

INDĔBĬTŪS, ă, ūm. Ovid. Sen. Trag. *Dat men niet ſchuldig is.*

Pecuniam indebitam promiſiſti. Celſ. *Gy hebt geld beloofd te betalen, 't welk gy niet ſchuldig zyt.*

Præmia magna quidem, ſed non indebita poſco. Ovid. *Ik eiſche wel groote dog geen onverdiende vergeldingen.*

INDĔCENS, ēntis. omn. gen. Mart. *Onbetamelyk, onbehoorlyk, ongevoegelyk.* Men zegt *Indecentior* en *Indecentiſſimus.*

INDĔCENTĔR. adv. Plaut. Mart. *Op een onbetamelyke, onbehoorlyke, ongevoegelyke wyze.*

INDĔCENTĬA, æ. f. Vitruv. *Onbetamelykheid, onbehoorlykheid, ongevoegelykheid.*

INDĔCĔT. Plin. J. *Het betaamt niet, het misſtaat, het is onbetamelyk, onbehoorlyk, ongevoegelyk.*

Vitia hæc indecent juvenem. Plin. J. *Deze ondeugden betamen, paſſen, of voegen geen jongeling.*

INDĔCLĪNĀBĬLIS, is. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. A. Gell. *Onveranderlyk, dat men niet kan ſchuwen, ontgaan of ontwyken.*

* Indeclinabilis animus. Sen. Ph. *Een onwrikbaar, ſtantvaſtig, bezadigd gemoed.*

INDĔCLĪNĀTŪS, ă, ūm. Ovid. *Onverwrikt, onwrikbaar, ſtantvaſtig, bezadigd.*

Indeclinata amicitia. Ovid. *Een onverwrikbare, ſtantvaſtige, oprегte, ongekrenkte vriendſchap.*

INDĔCŌRDĀBĬLĬTĔR. adv. Accius apud Soſip. *Op een onbetamelyke, onbehoorlyke, ongevoegelyke wyze.*

INDĔCŌRĔ. adv. Cic. *Op een onbetamelyke, onbehoorlyke, ongevoegelyke maniere.*

Haud indecorè. Tac. *Op een betamelyke, gevoegelyke, behoorlyke, aangename, nette maniere.*

INDĔCŌRĬS, is. m. f. ŏrĕ. ĭs. n. Virg. *Onbetamelyk, onbehoorlyk, ongevoegelyk, oneerlyk.*

Non erimus Regno indecores. Virg. *Wy zullen het ryk geen oneer aandoen.*

INDĔCŌRŪS, ă, ūm. Cic. Hor. *Onbetamelyk, ongevoegelyk, onbehoorlyk, niet wel ſtaande of paſſende.*

Indecorus quæſtus. Liv. *Een ſchandelyke, oneerlyke, vuile winſt.*

INDĔFĀTĪGABĬLIS, is. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Sen. Ph. *Onvermoeyelyk, onvermoeid.*

Indefatigabilis vigilia. Sen. Ph. *Een onvermoeide, geſtadige wakkerheid.*

INDĔFENSŪS, ă, ūm. Liv. *Niet verdedigd, onbeſchermd, niet voorgeſproken, onverhoord.*

Indefenſum dedere ad exitium. Tac. *Een onverhoorde, onverdedigde ter dood overleveren.*

* Indefenſus. Plin. H. *Die geen verdediginge, beſcherminge, of voorſpraak heeft: zonder voorſpraak, enz.*

INDĔFESSŪS, ă, ūm. Ovid. *Onvermoeid, die niet moede, of mat word.*

Ego ſum indefeſſus agendo. Ovid. *Ik ben onvermoeid in arbeid, in 't werken.*

INDĔFĪNĪTĔ. adv. Fron. *Onbepaaldelyk, verwardelyk.*

INDĔFĪNĪTŪM, i. n. A. Gell. *De* Infinitivus modus *in de werk-woorden.* Een woord in de Grammatica.

INDĔFĪNĪTŪS, ă, ūm. A. Gell. *Onbepaald, duiſter, verward.*

Indefinitus inexplicabiliſque ſermo fiet. A. Gell. *De reden zal duiſter en zeer verward, onverſtaneljk, of onbegrypelyk worden.*

INDĔFLĔTŪS, ă, ūm. Ovid. *Niet beweend, of beſchreid. Wiens verlies, of dood men niet betreurd of beweent heeft.*

INDĔFLEXŪS, ă, ūm. Plin. J. *Onbuigelyk, onverwrikbaar, ſtantvaſtig, onveranderlyk.*

INDĔJECTŪS, ă, ūm. Ovid. *Niet om verre geworpen, onverdelgd, over end ſtaande.* Van een gebouw geſproken.

INDĔLĔBĬLIS, is. m. & f. ĕ, ĭs. n. Ovid. *Dat men niet uit doen, wiſſchen, of wryven kan. Onuitwiſſchelyk.*

Nomen erit indelebile noſtrum. Ovid. *Onze naam zal onuitwiſſchelyk zyn, zal uit de gemoederen der menſchen niet gewiſcht konnen worden.*

INDĔLECTĀTŪS, ă, ūm. Petron. *Geen vermaak ergens in ſcheppende.*

Non indelectatus nequitiâ meâ. Petron. *Niet verſtoord door myn boosheid.*

Digitized by Google

INDELĪBĀTŪS, ă, ūm. Ovid. *Niet ontgonnen, ongeſchonden, ongerept, niet aangeraakt, gaaf.*
Indelibatæ opes. Ovid. *Onaangeraakten rykdom, ſchatten die men in zyn geheel gelaten heeft.*
INDEMNĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Nooit veroordeeld, of verweezen.*
INDEMNĪS, ĭs. m. & f. mnĕ, ĭs. n. Sen. Ph. *Schadeloos, geen ſchade gehad, of geladen hebbende.*
Indemnem intra munimenta recipere exercitum. Front. *Een heirmagt ſchadeloos, of zonder verlies in zyne werken, of legerſchanſſen ontfangen, te rug doen keeren.*
INDEMNĪTĀS, ātĭs. f. Ulp. *Schadeloosheid, vryhoudinge van ſchade of verlies.*
Indemnitas tibi præſtetur ejus quod expendiſti. Ulp. *Dat men u ſchadeloos houde, van 't gene gy hebt uitgegeven, of te koſte gelegt.*
INDENŪNTĬĀTŪS, ă, ūm. Arel. Fuſcus apud M. Senec. *Niet verkondigd, niet aangekondigd, niet aangezegt, daar men niet van verwittigt is.*
INDEPLŌRĀTŪS, ă, ūm. Ovid. *Onbeweend, niet beſchreid.*
INDEPRĀVĀTŪS, ă, ūm. Sen. Phil. *Ongeſchonden, onbederfelyk, niet bedorven.*
INDEPRĔCĀBĬLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. A. Gell. *Dat men niet kan afbidden, of verwerven. Onafbiddelyk.*
Pœna indeprecabilis. A. Gell. *Een onafbiddelyke ſtraf.*
INDEPRĔHENSĪBĬLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Quintil. *Onbegrypelyk, onbevatlelyk, dat men niet beſtaffen kan.* Sprekende van een dwalinge, een konſtgreep, enz.
INDEPRENSŪS, ă, ūm. Virg. *Onbegrypelyk, onbevatlelyk, dat men niet bezaffen kan.*
INDEPTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. aliquid. Varr. *Iets verkrygen, krygen, bekomen, verwerven, winnen.*
INDEPTŪS, ă, ūm. Tit. Liv. Lucret. *Verkregen, gekregen, bekomen, verworven, gewonnen.*
Simul atque ſecura quies eſt indepta. Lucret. *Zoo ras als men een veilige ruſt bekomen heeft, zoo dra men geruſt en veilig leeft.*
INDESERTŪS, ă, ūm. Ovid. *Niet verlaten.*
INDESĬS, ĭdis. omn. gen. A. Gell. *Niet luy, niet traag, ledig, niet ledig.*
INDESINENTĔR. adv. Varr. *Onophoudelyk, zonder ophouden, zonder verpoozen, geduriglyk, geſtadiglyk.*
INDESPECTŪS, ă, ūm. Lucan. *Van niemand verſmaad, veragt, miſprezen.*
INDETŌNSŪS, ă, ūm. Ovid. *Ongeſchoren, niet afgeſchoren.*
INDEVĪTĀTŪS, ă, ūm. Ovid. *Onvermydelyk, niet vermyd, of ontweken: dat men niet heeft kunnen vermyden of ontwyken.*
INDEVŌRĀTŪS, ă, ūm. Martial. *Niet ganſch verſlonden, of opgegeten.*
INDEVŌTĬO, ōnĭs. f. Ulp. *Hardheid van een erfgenaam, die de vrienden van den overleden qualyk handelt.*
INDEVŌTŪS, ă, ūm. Juſtin. *Die zyn naaſte vrienden geen goed doet.*
Indevotus donator. Idem. *Iemand die zyn goed tot nadeel zyner naaſte vrienden weg ſchenkt.*
INDEX, ĭcĭs. m. Cic. *Een aanwyzer, aanbrenger, verklikker, bekendmaker, ontdekker.* Van een miſdaad, enz.
Index. Cic. *Een leermeeſter, wyzer.*
Sine indice pervenire ad aliquid. Cic. *Zonder een meeſter, of aanwyzer tot iets komen.*
INDEX, ĭcĭs. m. Cic. Plin. J. *Een kenteeken, een teeken.*
Hujus rei neque index, neque veſtigium eſt. Cic. *Daar is geen kenteeken noch voetſtap van deze zake.*
Index morborum ferè eſt arteriarum pulſus. Plin. H. *De ſlagader is doorgaans een aanwyzer der ziekten.*
* Index. Cic. *De bladwyzer van een boek.*
* Index digitus. Hor. *De voorſte vinger.*
* Index. Cic. Sen. Ph. *Een lyſt, of naam rolle.* Van geſchriften, namen, enz.
* Index. Ovid. *Een toetſteen.*
INDI, ōrūm. m. Plur. Virg. *De Indianen.* Een volk in Aſie.
INDIĀ, f. Plin. H. *Oost Indiën.* Een zeer groot land in Aſie.
INDĪCĀTĬO, ōnĭs. f. Plaut. Plin. H. *Waarderinge, ſchattinge.* Van koopmanſchappen, enz.
Tua merx eſt, tua indicatio eſt. Plaut. *Het is uw waar, gy moet er de prys van ſtellen.*
* Indicatio. Ulp. *Betigtinge, beſchuldiginge.*
INDĪCĀTĪVŪS, ī. m. Rhem. Palæm. *De modus indicativus, of de eerſte modus in de werkwoorden.*
INDĪCĀTŪRĂ, æ. fem. Plin. H. *Waarderinge, ſchattinge.*
INDĪCĀTŪS, ă, ūm. Plin. H. *Te kennen gegeven, ontdekt, geopenbaard.*
* Indicatus. Ter. *Aangebragt, verklikt, beſchuldigd, betigt.*
* Indicatus. Plin. H. *Gewaardeerd, geſchat.*
Smaragdus ſex aureis denariis indicatus. Plin. H. *Een Eſmeraude op zes goude ſtukken gewaardeerd, geſchat.*
INDĪCĬUM, ĭi. n. Cic. *Aanwyzinge, ontdekkinge, openbaringe.*
* Indicium, *Een kenteeken, teeken, bewys, proeve.*
Indicia omnia veneni in illius mortui corpore fuerunt. Cic. *Daar waren allerhande kenteekenen van vergif in zyn dood lighaam.*
Anus huic indicium fecit de auro. Plaut. *Die oude wyf heeft hem myn goud of ſchat aangewezen.*
* Coronæ aureæ indicium eſt factum. Vitruv. *Men heeft de goude kroon getoetſt.*
INDĪCO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Ter. Cic. *Aanwyzen, aantoonen, te kennen geven, ontdekken.*
Rem omnem dominæ ſuæ indicavit. Cic. *Hy heeft de gantſche zake aan zyn Juffrouw te kennen gegeven, ontdekt, geopenbaart.*
Exitus rei hoc indicabit. Cic. *De uitkomſt van de zake zal dit aanwyzen, ontdekken, leeren.*
Mores indicat vultus. Cic. *Het weezen geeft de zeden te kennen, vertoont ons de zeden.*
Indicare iter alicui. Liv. *Iemand de weg aanwyzen, toonen.*
Conſcios delendæ tyrannidis indicat. Cic. *Hy openbaart, ontdekt de medepligtigen, de te zamen geſpannen, om de dwinglandy te verdelgen.*
Hæc indicare in vulgus nefas eſt. Cic. *Het is ongeoorloft deze dingen te openbaren, ontdekken.*
Signis indicat quid velit. Ovid. *Hy geeft door teekenen te kennen wat hy wil of begeert te hebben.*
Quid credam, res ipſa indicat. Ter. *De zaak zelfs toont wat ik geloven zal of moet.*
* Indicare aliquid. Plin. H. *Ergens ter loops van ſpreken: In 't voorby gaan iets melden.*
* Indicare aliquid. Plaut. *Iets waarderen, ſchatten, loven, pryzeren.*
INDĪCO, ĭs, dīxī, dictūm, dīcĕrĕ. aliquid. Cic. *Aanzeggen, verklaren.*
Indicere alicui bellum. Liv. *Iemand den oorlog aanzeggen, verklaren.*
Ne omnino videar bellum indixiſſe voluptati. Cic. *Op dat ik de welluſt of 't vermaak niet t'eenemaal den oorlog ſchyne verklaart te hebben: Op dat ik niet ſchyne my te ſterk tegen de welluſt aangekant te hebben.*
Cœnam indicere alicui. Mart. *Een avondmaal voor iemand beſpreken, vervaardigen.*
Silentium alicui clepſydrâ indicere. Plin. J. *Iemand gebieden te zwygen door ('t verloopen van) een water uurwyzer.*
Concilium indicere. Liv. *Een vergaderinge beleggen, beroepen, beſchryven.*
Diem indicere pugnæ. Liv. *Den dag van een veldſlag vaſt ſtellen.*
Honorem indicere templis. Vir. *In de Tempelen ter eere der Goden offerhande beſtellen.*
Indicere multam. Plin. H. *Een geldboete oplezzen: In een boete verwyzen.*
* Non me indicente hæc fiunt. Ter. *Ik helpe wel gezegt dat deze dingen zouden gebeuren.*
INDĪCTĪVŪM funus. Varr. *Een aangezegde begravenis. Een lykſtatie daar de vrienden door bidders toe verzogt of genoodigd zyn.*
INDĪCTŪS, ă, ūm. Cic. Ovid. Liv. *Aangezegd, geopenbaard, verkondigd, verklaard.*
Inimicitiæ indictæ. Cic. *Verklaarde, openbare vyandſchap.*
* Indictus. Ter. Virg. *Niet gezegd, ongemeld, onvermeld: daar men niet van gezegd of geſproken heeft.*
Nec tu carminibus noſtris indictus abibis. Virg. *Gy zult niet ongemeld in myne vaarzen henen gaan.*
Indictum ore alio. Hor. *Dat niemand nog gezegd heeft: Een*

Digitized by Google

ganſch nieuwe zaak.

Dictator quem volebat civium, indictâ cauſâ, poterat occidere. Cic. *De Oppergezaghebber konde iemand der burgers, dien hy wilde, zonder geding doen dooden.*

† INDĪCŪM, ī. n. Vitruv. *Indigo.* De Indigo der ouden was een uitſtekende verwe, gemaakt van het ſchuim van zekere Indiaanſche rozen: daar was ook een andere ſoort gemaakt van 't ſchuim, 't welk van de ketels quam daar men purpere verw in kookte. Thans maakt men de Indigo van een zekere plant genaamd *Gueſde*, of van het kruid *Indigo* genoemd, dat in 't land van Gatimula groeid.

INDIDEM. adv. Cic. *Van de zelve zyde of plaatſe.*

INDIFFĔRĔNS, ēntis. omn. Gen. Cic. *Onverſchillig, onverſchillend: Het midden tuſſchen twee onmatige of uitſporige dingen houdende.*

Indifferentia voco nec bona, nec mala, ut paupertatem. Sen. Ph. *Ik noeme onverſchillige dingen, die nog goed nog quaad zyn, gelyk de armoede.*

Indifferens dolor apud Stoïcos. A. Gell. *De hartzeer was by de Stoyken een onverſchillige zaak.*

Circa victum adeo indifferens, ut, &c. Suet. *Hy is zoo onverſchillig omtrent de koſt of zyn voedſel, dat, enz..*

Indifferens eſt, an, &c. *Hy is onverſchillig, of, enz. Het ſcheelt hem niet, of, enz.*

INDIFFĔRĔNTĔR. adv. Paul. Juriſc. *Op een onverſchillige wyze, onverſchilliglyk.*

Occiſum eum populus indifferenter fert, miles graviſſimè. Suet. *Het volk neemt zyn dood maar onverſchilliglyk, dog de krygsman zeer zwaar, of hoog op.*

† INDIFFĔRĔNTIĂ, æ. f. A. Gell. *Onverſchilligheid, overeenkomſt, gelykheid.*

Indifferentia utriuſque vocabuli. A. Gell. *De gelykheid, overeenkomſt van beide de woorden.*

INDĪGĔNĂ, æ. m, Ovid. Liv. *Een inboorling of landzaat.*

Deus indigena. Ovid. *Een God die men in zeker land aanbid: Een God van een land.*

Populi indigenæ Latii. Lucan. *Volkeren in 't land der Latynen wonende: Landzaten van 't Latynſche land.*

† Indigena vinum. Plin. H. *Wyn van een zeker landaart: Een land-wyn.* Hoewel *indigena* hier by *vinum* word gevoegt zoo is het egter niet *neutrius generis*: dog dit geſchied door de *figura* die men *appoſitio* noemt.

INDĪGENS, ēntis. omn. gen. Cic. *Behoeftig, gebrek hebbende, ontberende, gebrekkelyk, arm.*

* Quid enim erat Africanus indigens mei? Cic. *Waar in had Scipio de Afrikaner my van nooden?*

INDĪGENTIĂ, æ. f. Cic. *Behoeftigheid, mangel, gebrek, armoede.*

INDĪGĔO, ēs, dĭgŭī, dĭgērĕ. Cic. *Behoeven, behoeftig zyn, ontberen, mangel of gebrek hebben, lyden.*

Omnium rerum indigere. Plaut. *Van alle dingen gebrek, alles van nooden hebben.*

Adjumento aliquo indigere. Cic. *Eenige hulp of byſtand van nooden, of gebrek hebben.*

Bellum illud indiget celeritatis. Cic. *Dien oorlog heeft haaſt of ſpoed gebrek, vereiſcht voortvarendheid.*

Hoc planè indigeo addiſcere. A. Gell. *Dit moet ik noodzakelyk leeren.*

Illius præſidio indigetur. Plin. H. *Men heeft zyn hulp van doen.*

INDĪGĔS, ētis. m. Virg. *Een vergood menſch.*

* Indiges. Liv. *Een God van eenig land. Een land-God.*

INDĪGESTĔ, adv. A. Gell. *Zonder ſchikkinge, of rang, onvoegelyk, verwardelyk.*

INDĪGESTŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Niet geſchikt, zonder rang, verward, onordentelyk.*

Rudis indigeſtaque moles. Ovid. *Een grove, ongeſchikte, en woeſte klomp.*

INDĪGĬTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Macrob. *Met den vinger wyzen, met name noemen.*

INDĪGNĂBŪNDŬS, ă, ŭm. Liv. *Verontwaardigd, gebelgd, verſtoord, gram.*

INDĪGNĂTĬO, ōnis. f. Cic. *Verontwaardiging, gramſchap, ſpyt.*

Convertere in ſe indignationem alicujus. Plin. H. *Iemands gramſchap zig op den hals halen.*

* Indignatio. Cic. *Verontwaardiginge.* Een redenkundige ſpreekwyze, om de toehoorders tot gramſchap te bewegen, volgens Cicero 1. de Invent.

INDĪGNĂTŬS, ă, ŭm. Virg. *Gebelgd, verſtoord, gram.*

INDĪGNĔ. adv. Ter. *Onwaardiglyk, op een onregtmatige wyze, onregtvaardiglyk.*

Indigne oppidum captum. Vatin. ad Cic. *Een ſtad op een onwaardige, oneerlyke wyze genomen.*

Ferre indignè aliquid. Cic. *Iets zeer qualyk nemen, over iets gebelgd of verſtoord zyn.*

Necati indigniſſimè. Cic. *Zeer ſchandelyk, op een ſchelmagtige wyze vermoord of gedood worden.*

INDĪGNĬTAS, ātis, f. g. Plin. *Onwaardigheid, oneerlykheid.*

INDĪGNŌR, ārīs vel āre, ātŭs sŭm, ārī. depon. Cic. *Gebelgd, verſtoord, gram zyn.*

INDĪGNŬS, ă, ŭm, adj. Cic. *Onwaardig, ſchandelyk.*

INDĪGŬS, ă, ŭm. Virg. *Gebrekkelyk, gebrek of mangel hebbende, lydende.*

Indigus opis. Virg. *Hulp gebrek, van doen, of van nooden hebbende.*

INDĪLĪGENS, ēntis, omn. gen. Plaut. A. Gell. *Luy, traag, zorgeloos, onagtzaam.* Men zegt *Indiligentior.*

* Indiligens hortus. Plin. H. *Een ſlegt of qualyk onderhoude tuin. Een verwaardeloozden hof.*

INDĪLĪGENTĔR. adv. Cic. *Onagtzaamlyk, zorgloozelyk, op een luye, trage wyze.*

INDĪLĪGENTIĂ, æ. f. Cic. *Luyheid, traagheid, onagtzaamheid, zorgeloosheid.*

Omnia miſcebant indiligentiâ veri. Tac. *Ze verwarden alles, bragten alles in verwarringe door hun traagheid of zorgeloosheid, om de waarheid te onderzoeken.*

INDĬPĪSCO, ſcis, pīſcĕre. aliquid. Plaut. *Iets krygen, verkrygen, bekomen, winnen.*

INDĬPĪSCŎR, ĕrīs, dĕptŭs sŭm, dĭpīſcī. Plaut. *Krygen, verkrygen, bekomen, winnen.*

* Indipiſci dolorem in cogitando. Plaut. *Een quaal of ongemak door veelvuldig denken krygen.*

* Indipiſci animo. A. Gell. *In zyn gemoed begrypen, bevatten, beſeffen.*

Indipiſci navem ferreis uncis. Liv. *Een ſchip met yzere haken of dreggen vaſt houden.*

INDĪRĔCTŬS, ă, ŭm. Quintil. *Niet wel geſchikt, niet juiſt of net genoeg.* Sprekende van de gebaarden van een Redenaar.

INDĪRĔPTŬS, ă, ŭm. Tac. *Niet om verre getrokken, nog bevoorſt.*

INDĪSCRĔTŬS, ă, ŭm. Virg. Plin. H. *Niet wel onderſcheiden.*

Indiſcretæ effigies. Plin. H. *Schilderyen den anderen zoo gelyk dat men die niet wel kan onderſcheiden.*

Proles indiſcreta ſuis parentibus. Virg. *Kinderen malkanderen zoogelyk, dat de ouders die niet konnen onderſcheiden.*

INDĪSCRĪMĬNĀTĪM. adv. Varr. *Zonder onderſcheid.*

Duobus vocabulis uti indiſcriminatim. Varr. *Twee woorden zonder onderſcheid gebruiken.*

INDĪSĔRTĔ. adv. Cic. *Zonder welſprekendheid, of beſchaafdheid.*

INDĪSĔRTŬS, ă, ŭm. Cic. *Onwelſprekend, die niet wel ſpreekt of wel ter taal is, onbeſchaafd.*

Malim indiſertam prudentiam, quàm ſtultitiam loquacem. Cic. *Ik wil liever de voorzigtigheid van welſprekendheid ontbloot, dan een praatagtige zotheid hebben.*

INDĪSPŌSĪTĔ. adv. Sen. Ph. *Zonder rang of ſchikkinge, verwardelyk.*

INDĪSSĬMĬLIS, īs. m. & f. ĭlĕ, īs. n. Varr. *Niet ongelyk, niet verſchillende.* Van woorden geſproken.

INDĪSSŎLŪBĬLIS, īs. m. & f. ĭlĕ, īs. n. Plin. H. *Dat men niet ontbinden of ontknoopen kan, onſcheidbaar.*

INDĪSSŎLŪTŬS, ă, ŭm. Cic. *Zie* Indiſſolubilis.

INDĪSTĬNCTĔ. adv. A. Gell. *Zonder onderſcheidinge, zonder ſchikkinge, of rang, verwardelyk.*

INDĪSTĬNCTŬS, ă, ŭm. Quintil. *Niet onderſcheiden, verward, zonder rang.*

INDĪSTRĬCTŬS, ă, ŭm. Ovid. *Ongequetſt, ongewond, niet getroffen.*

INDĪTŬS, ă, ŭm. Tac. *In of opgezet, gedaan, geſteld, geſteken.*

Caſtella rupibus indita. Tac. *Kaſteelen, ſloten op roſſen gebouwd, geſtigt.*

Lecti-

Digitized by Google

Lectica inditus. Tac. *In een roshaar gezet.*

INDIVÍDŪUS, a, um. Cic. *Onverdeelbaar, dat men niet verdeelen kan.*

INDIVISE. adv. Aſc. Pæd. *Zonder verdeelinge, in 't gemeen.*

INDIVISŪS, a, um. Varr. Sil. *Onverdeeld, ongedeeld, gemeen.*

Indiviſa equi ungula. Plin. H. *Een onverdeelde, niet geborſte hoef van een paard.*

INDIVULSŪS, a, um. Macrob. *Onafgetrokken, niet afgetrokken, afgerukt.*

INDO, dis, indidi, inditum, indĕre. Plaut. Tit. Liv. *In of opzetten, ſteken, doen, ſtellen.*

Dii me & te infelicitent, ſi ego in os meum vini guttam indidi. Plaut. *Dat de Goden u en my ongelukkig maken of ſtraffen, indien ik een druppel wyn in myn mond gedaan of gezet hebbe.*

Indere alicui vincula. Tac. *Iemand banden aandoen, in banden of boeyen ſluiten.* Compedes. Plaut. *Iemand boeyen aan de beenen ſlaan: Iemand in boeyen zetten.*

Indere cicatrices in ſcapulas alicujus. Plaut. *Litteekenen op iemands ſchouder bladen maken.*

Indere nomen. Plaut. *Een naam geven.*

Novos ritus mortalibus indidit. Tac. *Hy heeft nieuwe kerkzeden voor de menſchen ingeſteld.*

Indere aliquid in aurum. Ulp. *Iets in 't goud doen of mengen. Om de waarde te vermindren.*

INDŎCĪLIS, is. m. & f. ĭle, is. n. Cic. *Onleerzaam, onbequaam om te leeren, dom, bot.*

Indociles animi. Ovid. *Onleerzame, woeſte, botte vernuften.*

* Indocilis. Virg. *Onwetend, onervaren, onbedreven.*

Indocilis cæli agricola. Plin. H. *Een landman onervaren, onbedreven in den loop des hemels.*

Externæ arbores indocileſque naſci alibi, quàm ubi cœpere. Plin. H. *Vitheemſche boomen, die nergens anders komen groeyen dan daarze eerſt begonnen hebben, of geplant zyn geweeſt.*

* Indocilis. Ovid. *Natuurlyk, dat volgens den loop van de natuur geſchied.*

Lympha currit vias indociles. Propert. *Het water loopt door natuurlyke wegen,* dat is, *wegen die het zelfs maakt.*

INDŎCTE. adv. Cic. *Ongeleerdelyk, zonder wetenſchap.*

Non indoctè ſolùm, verum etiam impiè faciat, ſi Deos eſſe negat. Cic. *Hy handelt niet alleen als een weet niet, maar godloozelyk of gelyk een godloos menſch, indien hy ontkent dat'er Goden zyn.*

INDŎCTŪS, a, um. Cic. *Ongeleerd, onwetend, onbedreven, onervaren.*

Rudis & indocta oratio. Cic. *Een ruw of onbeſchaafd, en ongeleerd of onwetend vertoog.*

Indocti mores. Plaut. *Ongeleerde, grove, plompe zeden.*

Indoctæ manus. Quintil. *Ongeleerde, botte, plompe, onbeſchaafde, onbequame handen.*

INDŎLENTĬA, æ. f. Cic. *Pyneloosheid, ſmarteloosheid, bevryding van pyn of ſmart.*

INDŎLĔO, indŏlŭi, indŏlĭtum, ēre. Cic. *Smart of hartzeer gevoelen, bedrukt, bedroefd zyn.*

Indolere malis alicujus. Ovid. *Bedroefd, of bedrukt zyn over iemands ongevallen of rampen.*

Indolere ſucceſſorum Minervæ. Ovid. *Leedweezen hebben, bedroefd of bedrukt zyn over de voorſpoed van Minerva.*

INDŎLES, dŏlis. f. Cic. *Aart, inborſt.*

Indoles virtutis of ad virtutem. Cic. *Een aart of inborſt tot de deugd geneid.* Indoles bona. Cic. *Een goeden aart of inborſt.* Felix. Sen. *Een gelukkigen aart of inborſt.* Læta. Quintil. *Een vrolyken aart of inborſt.* Segnis. Tac. *Een trage, loye aart of inborſt.*

*** Necas rectam indolem. Sen. *Gy verdoofd, verſtikt uw goeden inborſt, gy bluſcht uw goeden aart uit.*

* Non tantùm ſemina ad ſervandam frugum indolem valent. Liv. *Het zaayen is het eenigſte niet, dat dient om de vrugten (in hun deugd of kragt) te behouden.*

INDŎLESCO, ſcis, indŏlŭi, indŏlĕſcĕre. Celſ. *Zeer of woe doen, pyn of ſmart doen.* Sprekende van een gedeelte van 't lighaam.

Tactus is locus leviter indoleſcit. Celſ. *Die plaats of dat gedeelte (van 't lighaam) aangeraakt zynde, doet zeer, of wee: ſmart ons.*

Indolèſcere. Cic. *Bedroefd, bedrukt zyn. Zie* Indoleo.

INDŎMĂBĬLIS, is. m. & f. ĭle, is. n. Plaut. *Ontemmelyk, ontembaar, niet tam of mak te maken.* Van een paard geſproken.

INDŎMĬTUS, a, um. Cic. *Ongetemd, ontemmelyk, niet tam of mak te maken.*

Equus indomitus. Hor. *Een ongetemd, wild paard.*

* Indomitus Achilles minis. Sen. Trag. *Achilles door geen dreigementen getemd,* dat is, *bewogen, verwikt, verzet.*

Igne indomito carpitur. Ovid. *Hy word door een ongetemd vyer,* dat is, *een brandende drift of hevigheid vervoerd.*

* Ferocia & indomita ingenia Gallorum. Liv. *De woeſte en ongetemde gemoederen der Gauſen.*

INDŎRMIO, is, ivi, itum, īre. Hor. *Ergens in of op ſlapen.*

Congeſtis ſaccis indormis. Hor. *Gy ſlaapt op te zamen gebragte of gevoerde zakken.*

* In iſto homine colendo indormivi. Cic. *Ik hebbe nalatig geweeſt in 't beſchaven of onderwyzen van dien man.*

* Indormire cauſæ. Cic. *Op een zaak ſlapen,* dat is, *een zaak verwaarloozen, niet met yver aandringen, niet behartigen.*

INDŌTĀTUS, a, um. Ter. *Geen huwelyks goed of bruidſchat hebbende, zonder huwelyks goed, of bruidſchat.*

* Corpora indotata. Ovid. *Lyken die men de eere van een behoorlyke begraveniſſe niet heeft aangedaan.*

* Indotatam artem candore verborum locupletare. Cic. *Een onbeſchaafde of ongecierde konſt met deftigheid van woorden oppronken, vercieren.*

INDŪBĬTĂBĬLIS, is. m. & f. ĭle, is. n. Quintil. *Ontwyfelbaar, ongetwyffeld, zeker, gewis.*

INDŪBĬTĀNTĔR. adv. Plin. H. *Zonder twyffel, zekerlyk, gewiſſelyk: zonder tegenſpreken.*

INDŪBĬTĀTE. adv. Ulp. *Zonder twyffel, zekerlyk, gewiſſelyk.*

INDŪBĬTĀTUS, a, um. Quintil. Plin. H. *Ongetwyffeld, ontwyffelbaar, zeker, gewis.* Ulp. zegt *Indubitatior.*

Indubitata ſpes. Plin. H. *Een zekere, gewiſſe, vaſte hope.*

INDŪBĬTO, as, avi, atum, are. Stat. *Twyffelen, in twyffel ſtaan.*

Tuis moribus indubito. Stat. *Ik twyffel of ſta in twyffel over uwe zeden, uwe maniren zyn my verdagt, wantrouwe ik.*

INDŪBĬUS, a, um. Quintil. *Ongetwyffeld, ontwyffelbaar, zeker, gewis.*

INDŪCĬÆ, ārum. f. plur. Cic. *Een ſtilſtand van wapenen, een beſtand, een wapenſchorſinge.*

Tempus induciarum cum Veienti populo exierat. Liv. *De tyd van wapenſchorſinge met het volk van Veii was verſtreken, ten einde geloopen.*

Facere indicias. Cic. Inire indicias. Plin. J. *Een ſtilſtand van wapenen of wapenſchorſinge maken, aangaan, treffen.*

Induciæ litium. Plaut. *Opſchorſinge van gedingen, geſchillen.*

INDŪCO, is, dūxi, ductum, ducĕre. acc. Plaut. Ter. *Inleiden, inbrengen, invoeren, doen ingaan.*

Aquam fluvii in urbem induxit. Plin. J. de Vir. Illuſt. *Hy leide of voerde het water van de rivier in de ſtad.*

Cohortes in prælium inducere. Liv. *De benden tot den ſtryd aanvoeren, leiden, voeren.*

Inducere exercitum in hoſtes. Liv. *Een leger op de vyanden aanvoeren, leiden, doen rukken.*

Inducere aliquem ad aliquid. Cic. *Iemand tot iets brengen, bewegen, aanporren, opwekken.*

* Inducere parietes. Sen. Ph. *Muuren met kalk enz. beſtryken.*

‡ Inducere aliquid. Cic. *Iets uitwiſſchen, uitſchrappen, breken, afſchaffen, vernietigen, te niet doen:* Te weten een gewyſde, of arreſt. Budæus geeft deze beteekeninge, daar van daan komende, om dat men de ſchriften uit deed, door 't beſtryken van de zelve met een dikke vogt.

* Scuta pellibus inducere. Cæſ. *De ſchilden met vellen overtrekken.*

* In amorem aliquem inducere. Catul. *Iemand tot liefde vervoeren, bewegen.*

Inducere ſe in captiones. Cic. *Zig in zwarigheden brengen, wikkelen, verwarren.*

In errorem imperitos inducere. Cic. *Onwetende, onbedreven menſchen tot dwalingen brengen, doen dwalen.*

Aliquem in memoriam rei alicujus inducere. Plaut. *Iemand tot de gedagtenisſe van iets brengen, Iemand iets doen gedagten.*

Digitized by Google

Inducere Regem in regnum. Plin. J. *Een Koning weder in zyn ryk voeren, herſtellen.*
In ſpem aliquam aliquem inducere. Cic. *Iemand tot hope brengen: Iemand iets doen hopen.*
* Inducere aliquem. Cic. Labeo Juriſc. *Iemand opligten, bedriegen.*
* Inducere aliquid. Cic. *Iets invoeren.*
Ambitionem inducere in Curiam. Cic. *Heerſchzugt in 't hof invoeren.*
Morem inducere. Plin. J. *Een gewoonte invoeren.*
* Inducere aliquem loquentem. Cic. *Iemand ſprekende invoeren, te berde brengen.*
* Inducere calceum alicui. Suet. Plin. H. *Iemand een ſchoen aantrekken, aandoen.*
* Inducere colorem picturæ alicui. Plin. H. *Een tafereel met verwe beſchilderen, overſtryken.*
Inducere exordium vitæ ſapientis. Cic. *Een begin maken van een wys leven.*
Cuti nitorem inducere. Plin. H. *Het vel ſchoon of blank maken.*
Senectus inducit rugas. Tibul. *Den ouderdom brengt rimpelen mede, maakt rimpelen.*
Inducere aliquem ut mentiatur. Cic. *Iemand bewegen, porren, aanzoeken tot liegen.*
Inducere aliquem promiſſis. Cic. *Iemand door beloften vervoeren, lokken, winnen, bewegen.*
Per Deos ego te oro, ut ne illis animum inducas credere. Ter. *Ik bidde u by de Goden, dat gy het in uw gemoed niet wilt nemen om hen te gelooven.*
Inducere aliquid in animum. Ter. *Zig iets wys of diets maken, zig iets inbeelden.*
* Inducere aliquem ad miſericordiam. Cic. *Iemand tot barmhartigheid of medelyden bewegen.*
Inducetur vobis ager magno pretio. Cic. *Dat ſtuk lands zal u tot een groote prys toegerekent worden, zal u geen kleintje koſten.*
Inducere rotam. Mart. *Een rad, of wiel draayen.*
Inducere fructum. Colum. *Vrugten voortbrengen.*

INDŪCTĬO, ōnis. f. Cic. *Inleidinge, invoeringe, inbrenginge.*
Aquarum inductiones. Cic. *Waterleidingen, gemaakte waterloopen.*
Inductio armatorum. Liv. *Invoeringe, leidinge van gewapende mannen (in een plaats).*
Inductio ficta perſonarum. Cic. *Invoeringe van verzierde of verdigte perſonadien.*
* Inductio. Quintil. Een maniere van redeneringe in
† de Spraakkonſt, als men van de kenniſſe van byzondere zaken opklimt tot de kenniſſe van algemeene waarheden.
* Inductio. Ulp. *Uitſchrappinge, uitwiſſchinge:* ook, *verniſſiginge, affchaffinge.*

INDŪCTŪS, a, um. Cic. *Aangedrongen, aangeport, opgewekt, aangenoopt, bewogen.*
Inductus argumentis. Plin. H. *Overtuigd, bewogen, gewonnen door bewysredenen.*
* Inductus ab aliquo. Cic. *Door iemand ingevoerd, ingebragt, in agtinge of aanzien gebragt.*
* Inductus. Plin J. *Ingeſleept, van verre ingevoerd, ingebragt, getrokken.*
Hæc videntur accerſita, & inducta. Plin. J. *Deze dingen ſchyynen te verre gehaald en ingevoerd.*
* Inductus. Ovid. *Overtrokken, beſtreken.*
* Inductus. Ulp. *Uitgewyckt, uitgeſchrapt, uitgedaan.*

INDŪCTŪ. Cic. Auct. ad Her. Quintil. *Door aanrading.* Men vind niet dan de *ablativus inductu.*

INDŪLA, æ. f. g. Plaut. *Een onderrok, of kamizool.*

INDŪGRĔDĬOR, grĕdi. Lucret. *Intreden, ingaan.* Hy voegt *du* by *ingredi, per epenthiſin.*

† INDŪLCĬTĂS, ātis. f. Non. *Wreedheid, ſtrafheid.*

INDŪLGENS, ēntis. omn. gen. Cic. *Te veel toegevende of toelatende:* ook, *believende, gedienſtig, of eerbiedig.* Men zegt *Indulgentior* en *Indulgentiſſimus.*
Indulgens in patrem. Cic. *Zeer gedienſtig, believende, eerbiedig tegen zyn vader.*
Indulgens mollitudini alicujus. Cic. *Iemands verwyfdheid opvolgende, door de vingeren ziende, verſchoonende.*
Sibi indulgens. Cic. *Zig veel toegevende, zyn hart ophalende, zyn luſten opvolgende.*

INDŪLGENTĔR. adv. Cic. *Al te veel toelatender of toegevender wyze, zaftzinniglyk.*
Indulgenter aliquem habere. Cic. *Iemand zeer zaftzinniglyk, teederlyk handelen.*

INDŪLGENTĬA, æ. f. Cic. *Groote toegevendheid, toegevinge, believinge, zaftzinnigheid, goedheid.*
Id tuâ indulgentiâ reſtituere deſiderant. Plin. J. *Zy willen dat met uw believen of wille wedergeven.*
* Cæli indulgentia. Virg. *Gematigdheid, zaftheid van lugt.*

† INDŪLGĔO, ēs, dūlſi, dūltum, dūlgēre. Ter. Cic. *Iemand toegeven, believen, toelaten, opvolgen.* Donatus merkt aan dat de Ouden een *accuſativus* by dit woord voegden, dog de *dativus* is nu gebruikelyker.
Indulſit balneum fieri. Plin. J. *Hy ſtond of liet toe, dat een bad gemaakt wierd.*
Indulgere filio veſtitu nimio. Ter. *Zyn zoon in overvloed van gewaad toegeven, believen: Zyn zoon te groote pragt van kleederen toeſtaan.*
Indulgere alicui in re aliqua. Celſ. *Iemand in iets opvolgen, toegeven, believen.*
Indulgere valetudini. Cic. *Zorg voor zyn gezondheid dragen.*
Novis amicitiis. Cic. *Nieuwe vriendſchappen maken.*
Indulgere choreis. Virg. *Zig in dansreyen vermaken.*
Deſiderio alicujus indulgere. Plin. J. *Iemands begeerte opvolgen, toeſtaan, toegeven.*
Furori alicujus indulgere. Ovid. *Iemands woede of hartstogt opvolgen, vleyen.*
Dolori indulgere. Plin. J. *Zig door ſmart of hartzeer laten vervoeren.*
Eloquentiæ indulgere. Quintil. *Zig tot de welſprekendheid begeven, ſtellen.*
* Gymnaſiis indulgere. Plin. J. *De ſcholen lyoonen.*
Indulge hoſpitio. Virg. *Handel of omhaal u gaſten wel, doet ze veel vriendſchap.*
Judex juri noſtro libentius indulgebit. Quintil. *Den regter zal ons regt of onze zake dese te liever begunſtigen.*
Peccatis amici indulgere. Cic. *De misſlagen van een vriend toegeven, vergeven, door de vingeren zien.*
Ejicienda hæc mollities animi, nimis me indulgeo. Ter. *Ik moet deze verwyfdheid verwerpen: Ik volg my zelve te veel op.*
Seſe indulgere Tribuno. Juven. *Haar zelven aan den Gildhoofdman ten leſten geven.*
Sanguine meo ſibi indulgeri æquum cenſet. Liv. *Hy oordeelt het redelyk, hy denkt, dat ik hem met myn bloed moet opvolgen, dienen, ten dienſt ſtaan.*
Animus eorum inſtertitione aliqua negotiorum indulgeri potuiſſet. A. Gell. *Men kon hun gemoed door ſtilſtand van zaken wat vermaakt of verluſtigt hebben.*

INDŪMĔNTŪM, i. n. A. Gell. *Kleedy, gewaad, kleed.*

INDŪO, is, ĭndŭī, ĭndūtum, ĭndŭĕre. Cic. *Aandoen, aantrekken, kleeden.*
Induo veſtem. Ter. *Ik doe myn kleed aan: Ik kleede my.*
Induor veſtem. Induo mihi veſtem. Plaut. *Myn kleed word aangetrokken, aangedaan: Ik word gekleed.*
Induere annulum. Cic. *Een ring aandoen.*
Induere munia ducis. Tac. *Het ampt van een veldheer aannemen.*
* Induere poſtes pice. Plaut. *Een deur of poſt bepekken.*
* Arbor induit frondes. Ovid. *De boom krygt loof of bladeren.*
Nux ſe induit in florem. Virg. *De nuteboom bloeit, krygt bloeſems.*
Uvis induunt ſe vineæ. Colum. *De wyngaarden krygen druyven, worden met druyven beladen.*
* Plurimum adulationis induere. Tac. *Zeer vleyende manieren aannemen.*
Perſonam judicis induere. Cic. *De perſoon van een regter aannemen.*
In id ipſum ſe induit quod timebat. Cic. *Hy verviel tot het gene hy vreeſde.*
Induere ſe in laqueos. Cic. *Zig in zwarigheden wikkelen, verwarren.*

INDŪPĔDĪRĪ. Lucret. *Zie* Impediri.

INDŪPĔRĀTŌR, ōris. m. Juven. *Een keizer.*

Digitized by Google

INDŪRĀTŪS, ă, ūm. Tit. Liv. Ovid. *Verhard, hard gemaakt.* In den eigen en oneigen zin. Men zegt *Induratior.*

Induratus resistendo timor. Liv. *Een vrees vermeerdert door die te wederstaan.*

INDŪRESCO, scis, indūrŭī, indūrescĕrĕ. Col. *Hard of styf worden.*

Gregarius miles induruerat pro Vitellio. Tac. *De gemeene soldaten waren hardnekkig tot voordeel van Vitellius geworden.*

INDŪRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plin. H. Ovid. *Verharden, hard maken.*

INDŪSIĀRIŪS, ĭī. Plaut. *Een maker van hemden.*

† INDŪSIĀTĀ, æ. Plaut. *Een hemd.* Sommige lezen op deze plaats van Plautus *Intusiatam:* Men kan'er *Tunicam* onder verstaan.

INDŪSIĀTŪS, ă, ūm. Plin. H. *Die een hemd aan heeft.*

† INDŪSIUM, ĭī. Plaut. Of gelyk Varro schryft *Imusium: Een hemd.* Men noemt het *Intusium*, om dat het onder de andere kleederen gedragen word.

INDŪSTRIĀ, æ. Cic. *Vlyt, vlytigheid, naarstigheid, vaardigheid.*

Industria in agendo. Cic. *Vlyt, naarstigheid, yver in't doen of uitvoeren van iets.* Cicero spreekt van de hoedanigheden van een groot Veldheer.

Augere Poetæ ad scribendum industriam. Ter. *De naarstigheid of yver van een Dichter tot of in het schryven vergrooten, vermeerderen.*

De industria aliquid facere. Ter. *Iets met opzet, of willende en wetende doen.* Quintilianus zegt in deze zin *ex industria*, en Plautus *industriâ* alleen.

INDŪSTRIĒ. adv. Cæs. *Vlytiglyk, naarstiglyk, vaardiglyk: met vlyt, of yver.*

INDŪSTRIŌS. adv. De *gradus comparativus* van *Industriè.* Cic. *Met grooter vlyt, naarstigheid, of yver.*

Quis apud populum Romanum de illius dignitate industriùs, quis Senatui sæpius dixit? Cic. *Wie heeft voor het Roomsch volk wegens zyn aanzien met grooter nadruk of yver, wie meermalen (dat zwygen) voor den Raad gesproken?*

INDŪSTRIŪS, ă, ūm. Cic. *Vlytig, naarstig, yverig, behendig, klaer.*

Industrior de juventute erat cursu, armis, equo. Plaut. *Hy was behendiger, beter geoefend dan de (andere) Jeugd in't loopen, in de wapenen, en in het te paard ryden.*

INDŪTŪS, ă, ūm. Virg. *Eygens moede aangedaan, gekleed.* Van een mensch gesproken.

Indutus spoliis. Virg. *Met den roof of buit gekleed, omhangen.*

Vestes indutæ. Virg. *Aangetrokke, aangedane kleederen.*

INDŪTŪS, ūs. m. Tac. *Kleed, kleedinge, gewaad.*

‡ INDŪVIÆ, ārūm. Plaut. *Kleed, kleedinge, gewaad.* Men vind in Plinius Hist. *Indusiis arboris* om de schors of bast van een boom te beteekenen. Deze *all.nivus induviis* komt van de *pluralis induvia*, en niet van *induvium*, 't welk nergens gevonden word.

INEBRIĀTŪS, ă, ūm. Plin. H. *Te veel besproeid, te vogtig of te nat gemaakt.* Sprekende van wortelen: Men vind dit woord niet dan in dezen zin.

INEBRIO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plin. H. *Dronken, zat maken.* Sprekende van wyn, en vogt die deze kragt heeft.

INĒDIĀ, æ. Cic. *Honger, hongersnood, gebrek of schaarsheid van spys en drank.*

Sustinere inediam. Cels. *Honger of hongersnood lyden, vasten, zig van eten onthouden.*

Vigiliis & inediâ necatus. Cic. *Door waken en vasten gestorven.*

INEDĪTŪS, ă, ūm. Ovid. *Niet uitgegeven, niet in't ligt gegeven.* Van een boek of werk gesproken.

INEFFABĪLIS, is. m. & f. ĭlĕ, is. n. Plin. H. *Onuitsprekelyk, onuitdrukkelyk; dat men niet zeggen kan.*

INEFFĪCAX, ācis. omn. gen. Sen. Ph. *Van geene kragt, kragteloos, dat nog magt nog kragt tot iets heeft.* Plinius Hist. zegt *Inefficacior. Magteloozer, kragteloozer.*

INEFFIGIĀTŪS, ă, ūm. Gell. *Geen gedaante, gestalte, of vorm hebbende.* Gelyk men van de eerst geworpe en nog niet gelekte beeren verhaalt.

INELĀBŌRĀTŪS, ă, ūm. Quintil. *Niet volwrogt, onvolmaakt, onbearbeid, onbeschaafd.* Sommige lezen hier *Illaborata.*

INELĒGANS, āntis. omn. gen. Plin. H. *Niet cierlyk, onbeschaafd: oncierlyk, onaardig, dat niet fraay is, onbevallig.* Sprekende van vaarzen, enz.

Odor non inelegans. Plin. H. *Een onaangename reuk.*

Orationis non inelegans copia. Cic. *Een overvloedige en niet onzierlyke, onaardige of onbevallige styl.*

Deliciæ inelegantes. Catul. *Onsmakelyke, slegte lekkernyen.*

INELĒGANTĒR. adv. Cic. *Onaardiglyk, onzierlyk, op een onzierlyke, onbevallige, onbeschaafde, onaangename wyze.*

INELUCTĀBĪLIS, is. m. & f. ĭlĕ, is. n. Virg. Vell. Paterc. *Ontworstelbaar, onverwinnelyk, dat men niet te boven kan komen, of schuwen, onvermydelyk.*

Ineluctabilis fatorum vis. Paterc. *De kragt van't noodlot is onverwinnelyk, onvermydelyk.*

INEMENDĀBĪLIS, is. m. & f. ĭlĕ, is. n. Quintil. *Onverbeterlyk, dat men niet verbeteren kan.*

INEMŌRIŌR, ĕrīs, mōrtŭus sum, mŏrī. Hor. *In iets sterven in't doen van iets sterven, overlyden.*

Inemori spectaculo. Hor. *In een schouwspel sterven, overlyden.*

INEMTŪS, ă, ūm. Virg. Colum. Mart. *Ongekogt, niet gekogt: dat in iemands eigen tuin wast.*

Dapes inemtas apponere. Hor. *Ongekogte geregten voorzetten.*

INENARRĀBĪLIS, is. m. & f. ĭlĕ, is. n. Plin. H. *Onuitsprekelyk, onuitdrukkelyk: dat men niet kan verhalen, uitspreken, of uitdrukken.*

Inenarrabilis subtilitas. Plin. H. *Een onuitsprekelyke, ongelooffelyke scherpzinnigheid, spitsvinnigheid.*

INENARRĀBĪLITĒR. adv. Plin. H. *Op een onuitsprekelyke, onuitdrukkelyke wyze.*

INENARRĀTŪS, ă, ūm. A. Gell. *Niet verhaald, niet verteld, niet gemeld.*

INENŌDĀBĪLIS, is. m. & f. ĭlĕ, is. n. Cic. *Onoplosselyk, dat men niet ontknoopen, ontwarren, of uitleggen kan.*

INĒO, īs, īvī, ĭtūm, īrĕ. Plaut. Cic. *Ingaan, intreden.* Ook, *bekennen, byslapen.* Varr.

Inire domum. Plaut. *In zyn huis gaan, treden.*

* Ut alius in alium tubulus inire convenireque possint. Vitruv. *Op dat het eene buisje in het andere zonde konnen gaan en passen.*

* Inire Consulatum. Cæs. *Zyn burgermeesterschap beginnen, aanvangen: In zyn burgermeesters ampt treden.*

Inire prælium. Cic. *Den stryd beginnen, aanvangen.*

* Inire de aliqua re consilium. Cic. *Een beleg of aanslag omtrent iets beramen.*

* Inire maximam gratiam ab aliquo of cum aliquo. Cic. *Grooten dank by iemand behalen: Iemand zeer aangenaame dienst doen, ten hoogsten verpligten.*

Ecquam ab te inibo gratiam? Plaut. *Zal ik hier door iets by u winnen? Zal ik by u eenigen dank behalen?*

* Pericula præliorum inire. Cic. *Het gevaar van veldslagen ondergaan, uitstaan.*

Rationem inire de commodis militum augendis. Cic. *Middelen beramen, bedenken om't gemak of voordeel der krygsknegten te vermeerderen, vergrooten.*

* Ineas rationem quemadmodum ea mulier Romam perducatur. Cic. *Beraam, bedenk een middel hoe men deze vrouw te Roome, na Roome zal voeren.*

Societatem inire cum aliquo. Cic. *Een maatschappy, vennootschap, of verbond met iemand aangaan.*

* Inire viam. Cic. *Zig op weg begeven.*

INEPTE. adv. Plaut. Cic. *Onbequaamelyk, zottelyk, ten ontyden of onpasse, ontydiglyk.*

INEPTIÆ, ārūm. f. plur. Cic. Catul. *Bouzekingen, ongerymdheden, zotternyen, voddaryen, wysjewaajes.*

INEPTIO, īs, īrĕ. Ter. *Ongerymde, zotte dingen doen, of spreken.*

† INEPTITŪDO, inis. f. Cæcil. apud Non. *Ongerymdheid, zotheid, voddery, wysjewaaje.*

INEPTŪS, ă, ūm. Cic. *Ongerymd, onbequaam, zot, belachelyk, mal.* Men zegt *Ineptior* en *Ineptissimus.*

* Chartæ ineptæ. Horat. *Slegte, onbeschaafde schriften, of werken.*

Via inepta. Cic. *Een onbequame, rauwe, slegte, moeyelyke weg.*

Digitized by Google

INĔQUĪTĀBĪLĬS, ĭs, m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Curt. *Onberydelyk, dat men niet kan beryden.* Sprekende van een land, een weg, enz.

INĔQUĪTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. *Te paard ryden.* Sarmatæ patentibus campis inequitant. Flor. *De Sarmaters ryden te paard, op wyde, of apene velden.*

INĔRMĬS, ĭs. m. & f. mĕ, ĭs. n. Cic. *Wapen, of geweerloos, ongewapend, van wapenen, of geweer ontbloot.*

In altera Philoſophiæ parte Epicurus planè inermis ac nudus eſt. Cic. *Epicurus was in't ander gedeelte van de Wysbegeerte teenemaal ongewapend en naakt,* dat is, *zwak en onweetende.*

INĔRMO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Feſt. *Ontwapenen.*

INĔRMŬS, ă, ūm. Cic. Virg. *Wapen, of geweerloos, ongewapend, van wapenen, of geweer ontbloot.*

INĔRRĀNS, āntĭs. omn. gen. *Niet dwalende, vaſt.* Inerrantes ſtellæ. Cic. *Vaſte ſtarren.*

INĔRRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plin. J. *Ergens in dwalen, dolen, herwaarts en derwaarts gaan, of lopen.*

Menſis inerrare. Plin. J. *Op de tafelen gaan, of lopen.*

INĔRS, ērtĭs. omn. gen. Cic. *Konſteloos, onbequaam, onervaren, onbedreven, onwetende.* Men zegt *Inertior* en *Inertiſſimus.*

* Iners. Cic. *Laf, laſhartig:* Ook, *luy, traag, onagtzaam.*

Iners membris. Plin. H. *Zwak, ſlap, kragteloos van leden.*

Vita iners. Tibul. *Een luy, ledig leven.*

Frigus iners. Ovid. *Een luy, of traagmakende koude.*

Corda inertia. Virg. *Laffe, blode, van moed beroofde harten.*

Humor iners. Virg. *Een ſtaande water.*

** Glebæ inertes. Virg. *Een magere ſchrale akker.*

INĔRTĬA, æ. f. Cic. *Konſteloosheid, onwetendheid, onervarenheid, onbedrevenheid in konſten of wetenſchappen.*

Inertia laboris. Cic. *Ongewilligheid, onbequaamheid tot werk.*

* Inertia. Auct. ad. Her. *Luiheid, traagheid, onagtzaamheid.*

INĔRTĬCŬLA vitis. Plin. H. *Een ſlegte, ſchrale wynſtok.*

INĔRŪDĪTĒ adv. A. Gell. *Ongeleerdelyk, zonder kennis, of wetenſchap.*

INĔRŪDĪTŬS, ă, ūm. Cic. *Ongeleerd, onwetend.*

INĔSCO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. aliquem. Ter. *Iemand met lok-aas verleiden, aanlokken, winnen, bewegen.*

INĔVĪTĀBĪLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Ovid. Plin. J. *Onvermydelyk, dat men niet kan ſchuwen, ontgaan, of myden.*

INEXĀTŪRĀBĪLĬS. *Zie* Inexſaturabilis.

INEXCĪTĀBĪLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Sen. Ph. *Onopwekkelyk, dat men niet kan opwekken.*

Inexcitabilis ſomnus. Sen. Ph. *Een ſlaap waar uit men niemand opwekken kan.*

INEXCĪTŬS, ă, ūm. Virg. *Ongetergd, niet geſard.* Ook, *niet beroerd of opgewekt.*

INEXCOGĪTĀTŬS, ă, ūm. Plin. H. *Niet bedagt, niet uitgevonden, niet verzonnen.*

INEXCŪLTŬS, ă, ūm. A. Gell. *Niet toegemaakt, vervaardigd, of vercierd.* Sprekende van een Landhuis.

INEXCŪSĀBĪLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Ovid. *Onverſchoonelyk, dat men niet kan ontſchuldigen, voorſpreken, of verſchoonen.*

INEXERCĪTĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Ongeoeffend, onbedreven, onervaren.*

Inexercitatus hiſtrio. Cic. *Een ongeoeffend, onbedreve toneel ſpeler.* Miles. Cic. *Een ongeoeffend ſoldaat.*

INEXHĀUSTŬS, ă, ūm. Cic. *Onuitputtelyk.*

INEXŌRĀBĪLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Ter. Cic. *Onverbiddelyk, onbewegelyk.*

Inexorabilis peccatis & erroribus alienis. Sen. Ph. *Onverbiddelyk, onbewegelyk in miſdaden en dwalingen van andere menſchen.*

INEXPĔDĪTŬS, ă, ūm. Quint. *Niet gereed, niet vaardig, onklaar.*

INEXPĔCTĀTŬS, ă, ūm. Cic. Ovid. *Onverwagt, onvoorzien.*

INEXPĔRRĔCTŬS, ă, ūm. Ovid. *Niet opgewekt, of wakker gemaakt: die men niet kan opwekken, of wakker maken.*

INEXPĔRTŬS, ă, ūm. Virg. *Onbezogt, onbeproefd, dat men niet beproefd, bezogt, of ondernomen heeft.*

Committere ſe in fidem inexpertam. Liv. *Zig verlaten op een onbeproefde trouwe.*

* Inexpertus. Hor. *Onervaren, onbedreven: die iets niet beproefd of bezogt heeft.*

Inexpertus bonis. Liv. *Goede uitkomſten ongewoon.*

Animus ad contumeliam inexpertus. Liv. *Een gemoed geen hoon gewend.*

* Inexpertus. Hor. *Nieuw, ongehoord, ongezien.*

INEXPIĀBĪLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Cic. *Onverzoenelyk, onverbiddelyk.*

Nihil inexpiabile admiſſum diſſerebat. Tac. *Hy vertoonde dat'er niets onvergevelyks bedreven was.*

* Inexpiabile bellum. Cic. *Een onverzoenelyken, een zeer langdurige, bloedige, bitteren oorlog.* Odium. Liv. *Een onverzoenelyke, dodelyke haat.*

INEXPLĀNĀTŬS, ă, ūm. Plin. H. *Niet klaar of duidelyk, belemmerd, verward.*

Lingua inexplanata. Plin. H. *Een belemmerde, ſtamelende tong.*

INEXPLĔBĬLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Cic. *Dat men niet kan vervullen, onverzadelyk.*

Inexplebilis potu. Plin. H. *Onverzadelyk in drank, wiens dorſt men niet kan verſtaan.*

INEXPLĔTŬS, ă, ūm. Ovid. *Niet vervuld, dat men niet vervullen kan, onverzadelyk.*

INEXPLĪCĀBĪLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Cic. *Dat men niet kan ontvouwen, uitleggen, of verklaren.*

* Inexplicabilis viarum error. Plin. H. *Een dolinge, of verwarringe van wegen daar men niet uitgeraken kan.*

Inexplicabiles viæ continuis imbribus. Liv. *Onreisbare wegen, door gedurige ſtort, plas, of ſlagregens.*

Laqueus inexplicabilis. Quintil. *Een ſtrik daar men zig niet uit kan redden.*

INEXPLĪCĬTŬS, ă, ūm. Mart. *Niet ontvouwd, verklaard, of uitgelegd: verward, belemmerd.*

Inexplicitus Plato. Mart. *Den duiſtere, moeylyke Plato.* Wiens ſchriften moeilyk te verſtaan zyn.

INEXPLŌRĀTĒ. adv. Liv. A. Gell. *Zonder iets onderzogt, beſpied, of overlegt te hebben; losjes weg.*

INEXPLŌRĀTŌ. adv. Liv. *Zie* Inexploratè.

INEXPLŌRĀTŬS, ă, ūm. Liv. Plin. H. *Dat men niet beſpied, onderzogt, of opgemerkt heeft.*

Inexplorata vada. Liv. *Ongepeilde droogtens.*

Inexplorata inventio. Plin. H. *Een onbezogte, niet beproefde, of nieuwe uitvindinge, verzinninge.*

INEXPŪGNĀBĪLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Cic. *Onwinbaar, onverwinnelyk, dat niet ingenomen kan worden.*

Arces inexpugnabiles. Liv. *Onwinbare kaſteelen.*

Poſſeſſio inexpugnabilis. Sen. Ph. *Een bezit dat men iemand niet benemen kan.*

Pectus inexpugnabile amori. Ovid. *Een hart, onwinbaar, of onbewegelyk door liefde.*

Probationes inexpugnabiles. Quintil. *Onverwinnelyke, onwederleggelyke, vaſte, wiſſe bewyzen.*

INEXPŪTĀBĪLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Colum. *Dat men niet uitrekenen kan, ontelbaar.*

INEXSĀTŪRĀBĪLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Virg. *Onverzadelyk.*

INEXSPĔCTĀTŬS. *Zie* Inexpectatus.

INEXSTĪNCTŬS, ă, ūm. Ovid. *Niet uitgebluſcht, dat men niet kan uitbluſſchen, of leſſchen, onuitbluſſelyk.*

INEXSTĪNGUĪBĪLĬS. Varr. Catul. apud Non. *Zie* Inexſtinctus.

INEXSTĪRPĀBĪLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Plin. H. *Onuitroeibaar, dat men niet kan uitroeyen.* Sprekende van wortelen van bomen.

INEXSŪPĔRĀBĪLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Liv. Sen. Ph. *Dat men niet kan te boven komen, of verwinnen.*

Alpes inexſuperabiles. Liv. *De Alpes daar men niet kan over reizen.*

Qui Philoſophiam in remedium exercuit, fit inexſuperabilis. Sen. Ph. *Die de wysbegeerte tot een hulpmiddel gebruikt heeft, is onverwinnelyk, ſtaat pal en onwrikbaar (in ongevallen.)*

INEXTRĪCĀBĪLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Cic. Plin. H. *Daar men zig niet kan uitredden.*

INFABRĒ. adv. Hor. Liv. *Niet meeſterlyk, wel, net, of fraay gemaakt. Plompelyk, lompelyk.*

** INFABRĬCĀTŬS, ă, ūm. Virg. *Niet bewrogt.*

INFĀCETĬÆ. *Zie* Inficetiæ.

IN-

Digitized by Google

INFĀCĒTE. adv. Suet. *Onaardiglyk, zonder bevalligheid, of lieffelykheid.*
INFĀCĒTŪS. *Zie* Inficetus.
INFĀCŪNDIĀ, æ. f. A. Gell. *Wantaal, mangel of gebrek van welſprekendheid, of cierlyke taal.*
INFĀCŪNDŪS, ă, ūm. Liv. *Wantalig, niet welſprekend, niet cierlyk van taal.* Livius zegt *Infacundior.*
INFĀMĀTŪS, ă, ūm. Ovid. *Onteerd, gelaſterd, geſchelden.*
INFĀMIĀ, æ. f. Ter. Cic. *Quade naam, oneere, ſchande.* Ook, *laſtertaal, oerrovinge.*
Metus infamiæ. Tac. *Vreze voor een oneer, of ſchande.*
Intactus infamiâ. Tit. Liv. *Niet beſmet door oneer of ſchande, van een onbevlekte zuivere goede naam.*
In infamiam accedere. Plaut. *In, of tot een quaden naam vervallen, een quaden naam krygen.*
INFĀMIS, is. m. & f. ĭmĕ, is. n. Cic. *Eerloos, ſnood, ſchandelyk, van een quaden naam.*
Homines vitiis infames. Cic. *Menſchen eerloos, ſchandelyk door ondeugden.*
Non patiar flagitiis tuis me infamem fieri. Ter. *Ik zal niet lyden, dat ik eerloos werde door uwe ſchelmſtukken.*
* Terræ infames cæde. Ovid. *Landen berugt, eerloos, beſmet, bezoedeld door moord.*
* Infamis ſcopulus. Hor. *Een rots of klip berugt (door ſchipbreuken.)*
* Alpes frigoribus infames. Tit. Liv. *De Alpen door koude berugt, vermaard.*
INFĀMO, ās, āvī, ātūm, āre. aliquem. Sen. Ph. *Eerroven, laſteren, ſchelden, ſchenden, onteeren.*
Infamare parricidii. Quintil. *Van vadermoord beſchuldigen, berigten, aanklagen.*
Infamare ordinem dictionis. Petron. *De rang, of ſchikkinge van een redem laken, beriſpen.*
Infamandæ rei cauſa januam obſervari jubet. Liv. *Hy belaſt, dat de deur bewaard of bewaakt zoude werden, om de zake ter ſchande te ontdekken.*
Noſtra præcepta infamant duritia. Sen. Ph. *Ze beſchuldigen onze onzettingen van hardheid of ſtraſheid.*
INFĀNDŪS, ă, ūm. Ter. Cic. Virg. *Onuitſprekelyk, onuitdrukkelyk, dat men niet kan, of mag verhalen.*
* Infanda cædes. Liv. *Een verſoeyelyke, vervloekte moord.* Pœna. Mart. *Een onuitſprekelyke, een ſchrikkelyke, uytvaarlyke, wreede ſtraf.*
INFĀNS, āntis. omn. gen. Cic. Ovid. *Een kindje dat nog niet kan ſpreken.*
Quadrupedes infantes ſuos cognoſcunt. Plin. H. *De viervoetige dieren kennen hunne jongen.*
Infans boletus. Plin. H. *Een jonge kampernoelje, jong duivelsbrood, of Paddeſtoel.*
Infans pullus. Plin. H. *Een klein of jong kieken, een kuikentje.*
Guttura infantia. Ovid. *De keel of ſtrot van een kind.*
Os infans. Ovid. *De mond van een kind.*
* Scipionem accepimus non infantem ſtuiſſe. Cic. *We hebben gehoord, verſtaan, dat Scipio welſprekend geweeſt is.*
Infantiſſimus. Cic. *Een zeer kinderlyk menſch, een man gantſch van welſprekendheid ontbloot.*
Nihil illo infantius. Cic. *Niemand, of niets is zoo bot of dom als hy.*
Infans ſtatua. Hor. *Een ſtom, ſprakeloos beeld.* Van een voorſpraak geſproken.
Infans ſacinus. Accius. *Een ſchrikkelyk, gruwzaam, vervloekt ſchelmſtuk.*
INFĀNTĀRIĀ, æ. f. Mart. *Een kraamvrouw.* Ook, *een zwangere vrouw, of een vrouw die kinderen gebaard heeft.*
INFĀNTIĀ, æ. f. Plin. H. Quint. *De kindsheid, de eerſte, of teederſte levens tyd.*
* Infantia. Cic. *Wantaal, mangel, of gebrek van woorden, welſprekendheid, of cierlykheid van taal.*
INFĀNTĪLIS, is. m. & f. g. lĕ, is. n. adj. Juſtin. *Kinderlyk, kinderagtig.*
INFĀRCIŌ, cis, fārſi, fārtūm, fārcīre. aliquid in aliud. Colum. Plin. H. *Invullen, inſteken, indouwen, inproppen.*
Mori inediâ deſtinanti, per vim ore deducto infarciri cibum juſſit. Suet. *Hy beloofde, dat men hem, die voorgenomen hadde van honger te ſterven, de ſpyze in de keel duwen zoude, na dat men zyn mond met gewelt open hadde gebroken.* Budæus leeſt *Inferciri.*
Infarciens verba. Cic. *Woorden op malkanderen hopende, ſtapelende.*
INFĀTIGABĪLIS, is. m. & f. lĕ, is. n. Plin. H. *Onvermoeyelyk, onvermoeid.*
Animus infatigabilis. Sen. Ph. *Een onvermoeyelyk, arbeidzaam gemoed.*
Infatigabilis pugna. Valer. Max. *Een onvermoeid, hardnekkig, hevig gevegt.* Curſus. Plin. H. *Een onvermoeide loop.*
INFĀTŪO, ās, āvī, ātūm, āre. Aliquem. Cic. Sen. Ph. *Iemand zot, herſenloos, gek maken.*
Stultum hominem magis etiam infatuat mercede publica. Cic. *Hy maakt den nar nog zotter of gekker, ten koſte van 't gemeen.*
Adulatio eum infatuat. Sen. Ph. *Het gevley maakt hem zot of zinneloos.*
INFAŪSTŪS, ă, ūm. Ovid. *Ongelukkig, rampzalig.*
INFECTĪVŪS, ă, ūm. Vitruv. *Dienſtig tot verwen, of om verw te maken.*
Hæc omnia infectiva appellantur. Vitruv. *Alle deze dingen worden verwſtoffen genoemt.*
INFECTŌR, ōris. m. Cic. *Een verwer.*
Infector lanarum. Plin. H. *Een wolleverwer.*
Infector ſuccus. Plin. H. *Verwſap, verwſtof.*
INFECTŪS, ă, ūm. Ter. Cic. *Niet gemaakt, ongedaan.*
Facta infecta loqui. Stat. *Ongebeurde, valſche dingen verhalen.*
Infectum reddere aliquid. Plin. J. *Iets verbreken, vernietigen, te niet doen.*
Infecta dona facio. Plaut. *Ik vernietige, verbreke, herroepe myne ſchenkadjen.*
* Argentum infectum. Liv. *Ongewrogt, ongemaakt, ruw zilver: klamp of baar zilver.*
* Infectus. Plin. H. Suet. *Geverwd:* ook, *gemaakt, vergiftigd, beſmet.*
* Infectus veneno. Suet. *Vergiftigd.*
Tela infecta ſanguine. Stat. *Schigten met bloed beſmet, beſtreken, geverwd: bebloede ſpieſſen.*
Non ignoras quàm ſint incerti hominum animi, infectique partibus? Cic. *Gy zyt niet onbetende hoe onzeker of ongeſtadig, en door partyſchappen beſmet, de gemoederen der menſchen zyn?*
INFECTŪ. abl. à nomin. Infectus. Plin. H. *Door, met, of van verwe.*
INFECŪNDĪTĀS, ātis. f. Colum. Tac. *Onvrugtbaarheid.*
INFECŪNDŪS, ă, ūm. Virg. Ovid. Colum. *Onvrugtbaar.*
Ager arbori infecundus. Salluſt. *Een akker waar op geen boomen groeyen.*
INFELICĪTĀS, ātis. f. Ter. Cic. *Ongeluk, ramp, ongeval.*
INFELICĪTĒR. Adv. Ter. Liv. *Ongelukkiglyk, rampzaliglyk.*
† INFELICĪTO, ās, āvī, ātūm, āre. aliquem. Plaut. *Iemand ongelukkig, rampzalig maken.*
INFELIX, icis. omn. gen. Ter. Cic. Ovid. *Ongelukkig, rampzalig.*
* Tellus infelix frugibus. Virg. *Een onvrugtbaar land.*
Arbor infelix. Cic. *Een onvrugtbare boom:* ook, *een galg, of mik.*
INFENSO, ās, āvī, ātūm, āre. pabula. Tac. *Het voeder verwoeſten, bederven: Van de paarden laten opeten of vertreden.*
Bello infenſare regionem. Tac. *Een land door oorlog verwoeſten.*
INFENSŪS, ă, ūm. alicui. Plaut. Cic. Virg. *Vergramd, verbitterd, verſtoord, gebelgd, vyandig.*
‡ INFĒRI, ōrūm, m. Plur. Cic. *De hel, de ſtrafplaatſe der Godloozen na de dood.* Men vind in Cato *Vicinus inſer:* Een buurman wiens land lager als ons land legt. *Inferus* in Livius Andronicus. *Inferum limen* in Plautus. *Mare inferum* in Cicero. De *accuſativum inferam* in Varro. *Supera inferaque omnia* in Cicero.
* Inferi. Plaut. *De onderaardſche of helſche Goden.*
INFĒRIÆ, ārūm. f. Plur. Cic. Stat. Suet. *Lyk-offers: Heidenſche offerhanden voor de dooden.*
Alicui inferias ferre. Virg. Afferre. Cic. Dare of Mittere. Ovid. *Lyk-offer, of een offerhande voor een doode doen.*
INFĒRIŌR, ōris. m. & f. ūs, ōris. n. Cic. *Lager.*
Inferior ambulatio. Cic. *Een lager wandelplaats.*
Superior & inferior. Sen. Ph. *Hooger en lager.*
Inferior. Cic. *Minder, geringer, lager, nederiger van ſtaat.*

Omni-

Digitized by Google

Omnibus rebus inferior est. Cic. *Hy is minder in alle dingen.*
Ætas inferior. Cic. *Jeugdiger levens-tyd.*
Inferius majestate sua rati, si palam lamentarentur. Tac. *Denkende, oordeelende, dat het beneden haar Majesteit zoude zyn, indien zy in 't openbaar weenden.*
INFĔRĬŪS. adv. Cic. Ovid. *Lager, beneden, om laag.*
INFĔRNĂ, ōrum. n. Plur. Tac. *De hel, helle.*
INFĔRNĀS, ātis. omn. gen. Vitruv. Plin. H. *Dat lager staat of groeit, lager gepoot, geplant.*
Abies infernas supernati præfertur. Plin. H. *Een Denneboom beneden een berg of heuvel groeyende, word beter gekeurt dan een die daar boven op staat.*
INFĔRNĔ. adv. Lucret. *Om laag, beneden.*
INFĔRNŬS, ă, ŭm. Cic. *Dat beneden of om laag is.*
Pars inferna. Cic. *Het benedenste gedeelte.*
* Dii inferni. Liv. *De helsche of onderaardsche Goden.*
Imagines infernæ. Petron. *Helsche of onderaardsche spoken.*
Rex infernus. Virg. *De helsche God, Pluto.*
INFĔRO, fĕrs, tŭli, lātŭm, fĕrrĕ. Cæs. *Inbrengen, indragen, invoeren.*
Inferre aliquem in equum. Cæs. *Iemand op 't paard zetten.*
Inferre aliquid in ignem. Cæs. *Iets op 't vyer zetten.*
Inferre se in urbem. Cic. *Zig in de stad begeven, vervoegen.*
Ut magnificè infert sese. Plaut. *Hoe treffelyk, moedelyk, fier gaat hy, stapt of treedt hy.*
* Inferre in pauperiem. Plaut. *Iemand tot armoede brengen, bederven, arm maken.*
* Inferre se in hostem. Liv. *Zig op den vyand werpen, op den vyand storten, aanvallen.*
Tonitru infert ovibus abortus. Plin. H. *Den donder doet de schapen voor den tyd werpen.*
Inferre cæcitatem alicui. Plin. H. *Iemand blindheid aanbrengen, doen blind worden, van 't gezigt berooven.*
Inferre verecundiam alicui. Liv. *Iemand schaamte aanjagen, schaamrood doen worden.*
Inferre bellum contra patriam. Cic. *Zyn vaderland den oorlog aandoen.*
Inferre crimen alicui. Cic. *Iemand een misslaad te laste leggen, van een schelmstuk beschuldigen, betigten.*
Se alicui hostem inferre. Virg. *Zig als vyand van iemand dragen, toonen.*
Inferre alicui injuriam. Cic. *Iemand ongelyk aandoen, onregt doen, verongelyken.*
Litem capitis in aliquem inferre. Cic. *Tegen iemand een halsgeding voeren.*
Ipse se inferebat, atque intrudebat in id negotii. Cic. *Hy stak en drong zig willens in die zaken.*
Inferre metum. Liv. *Vreeze aanbrengen, veroorzaken.*
Inferre moram ad insequendum. Cæs. *Uitstel aanbrengen in het vervolgen: Traag doen zyn in 't vervolgen.*
Alicui inferre morsus. Ovid. *Iemand byten.* Mortem. Cic. *Iemand de dood aandoen, dooden, om hals brengen.*
Inferre oculos in aliquem locum. Cic. *De oogen op of in een plaats werpen, slaan.*
Neque etiam pedem in ædes intuli. Plaut. *Ik heb zelfs geen voet in 't huis gezet.*
Inferre sermonem de re aliqua. Cic. *Een reden wegens iets invoeren, te berde brengen.*
Sumtum alicui inferre. Cic. *Iemand kosten aanbrengen, aanjagen: Iemand op unkosten jagen.*
Aliquid ex alio inferre. Cic. *Een ding uit iets anders besluiten, vast stellen.*
INFĔRVĔFĂCĬO, ĭs, fēcī, făctŭm, făcĕrĕ. aliquid. Colum. *Iets heet maken, doen koken of zieden.*
INFĔRVĔO, ēs, fērbŭī, fĕrvērĕ. Catul. *Koken, zieden.* In sensu substantivo.
INFĔRVĔSCO, scis, fērbŭī, ēscĕrĕ. Hor. *Koken, zieden.* Substantive.
INFĔRŬS, ă, ŭm. Cic. *Dat om laag of beneden is.*
INFESTĀTĬO, ōnis, f. g. Front. *Verwoestinge, bestokinge, quellinge.*
INFESTĀTŎR, ōris, m. Cic. *Een verwoester, verdelger, strooper.* In een vyandlyk land.
INFESTĒ. adv. Liv. *Op een schadelyke, vyandlyke, stroopende wyze.* Men zegt *Infestius.*
INFESTĬVŬS, ă, um. A. Gell. *Onaangenaam, onvermakelyk, ongenoegelyk.*

INFESTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Front. Plin. H. *Bestoken, bederven, verwoesten, in een land stroopen, op party loopen.*
Classis infestat Peloponnesum. Front. *De vloot plondert Peloponnesus of Morea.*
Infestare hostem. Front. *Den vyand bestoken, prangen, benaauwen, vermoeyen, quellen.*
Infestare agros hostium. Front. *Het land der vyanden bestoken, inrukken, bederven: daar in stroopen, op party loopen.*
Infestantur austris vineta. Colum. *De wyngaarden worden door de zuide winden beschadigt.*
Charybdis infestat has aquas. Ovid. *De Charybdis maakt deze wateren of deze zee onveilig, gevaarlyk.*
INFESTŬS, ă, ŭm. Plaut. Cic. *Schadelyk, verderfelyk.* Men zegt *Infestior.*
Infestum mare. Cic. *Een gevaarlyke, onveilige zee.*
Oram aliquam prædatoriis navibus infestam habere. Liv. *Een kust met roofschepen of kapers onveilig maken.*
INFĪBŬLO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Cels. *Ingespen, gespen.*
INFĪCĒTĒ. adv. Vell. Paterc. *Op een onaangename, onaardige, ongenoegelyke wyze.* Plinius Hist. zegt *Infacetissimè.*
Fingi inficetissimè. Plin. H. *Zeer leelyk, lomp geschildert of afgemaalt worden.*
INFĪCĒTĬÆ, ārum. f. plur. Catul. *Grove, botte, plompe, onbeschaafde schertsen, boerteryen.*
INFĪCĒTŬS, ă, ŭm. Cic. Catul. *Onaardig, onaangenaam, bot, grof, plomp.* Men zegt *insicetior.*
INFĪCĬĀLĬS, ĭs. m. & f. ālĕ, ĭs. n. Cic. *Ontkennende, loochenende.*
INFĪCĬĀS. acc. plur. Ter. Inficias ire. Tac. *Ontkennen, loochenen.* Men vind niet dan de *accusativus* van dit woord.
INFĪCĬĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Ontkenten's, loocheninge.*
INFĪCĬĀTŎR, ōris. m. Cic. *Een ontkenner, loochenaar. Die iets ontkent, of loochent. Den verweerder of gedaagde.* In regten.
INFĪCĬENS, entis. o. g. Var. *Niets doende, luy, ledig.*
INFĪCĬENS, entis. o. g. Ovid. *Verwinde, lesmettende.*
INFĪCĬO, ĭs, fēcī, fĕctŭm, fĭcĕrĕ. Plin. H. Hor. *Verwen.*
Æquor infecit sanguine. Hor. *Hy heeft de zee met zyn bloed geverwt, rood gemaakt.*
Senecta infecit caput. Tibul. *Den ouderdom heeft zyn hoofd grys gemaakt.*
* Inficere. Ovid. *Besmetten, bevlekken, vuil maken.* Correx nucis inficiens manus. Ovid. *Een bolster van een noot die de handen besmet of zwart maakt.*
* Inficere pocula veneno. Virg. *De bekers of den drank vergiftigen.*
Inficere peregrinis moribus. Liv. *Vremde zeden inboezemen, inprenten.*
Inficere pueros bonis artibus. Cic. *De kinderen goede konsten of wetenschappen inboezemen, inprenten.*
Inficere animum otio. Cic. *Het gemoed met ledigheid, besmetten, lezoedelen.*
INFĪCĬŎR, āris, ātŭs sŭm, ārī. Cic. *Ontkennen, loochenen.*
INFĪDĒLĬS, ĭs, m. & f. ēlĕ, ĭs. n. Cæs. *Ongetrouw, trouweloos.* Men zegt *Infidelissimus.*
Infidelis amicus. Cic. *Een trouwloose, verraderlyke vriend.*
INFĪDĒLĬTĀS, ātis. Cic. *Ongetrouwheid, trouweloosheid, verraad, ontrouw.*
INFĪDĒLĬTĔR. adv. Cic. *Ongetrouwelyk, trouweloozelyk, verraderlyk.*
INFĪDŬS, ă, ŭm. Cic. *Ongetrouw, trouweloos.*
* Mare infidum. Lucret. *Een gevaarlyke, hagchelyke zee, door klippen, stormen, enz.*
Pax infida. Liv. *Een trouwlooze, ongewisse, onzekere vrede.*
Sedere infida sede. Plin. H. *Zig vertrouwen, gerust zyn op een zekere twyfelagtige grondslag of dingen.*
INFĪGO, gis, xi, xŭm, figĕrĕ. Cic. *Insteken, indrukken, indoen, indryven, instaan.*
Infigere gladium hosti in pectus. Cic. *Den vyand het zwaard in de borst steken.*
* Infigere animo. Plin. J. *In 't gemoed drukken, prenten.*
INFĪMĀTĬO, ōnis. Plaut. *Van 't schuine van 't volk, zeer gering.*
INFĪMŬS, ă, ŭm. Plaut. superl. *Laagst, allerlaagst.*

Digitized by Google

Infimi homines. Ter. *De geringſte menſchen, het graauw, Jan hagel.*
Infimo loco natus. Cic. *Van zeer geringe geboorte: Van zeer ſlegten huize.*
Infimis precibus aliquid petere. Liv. *Iets met zeer nederige, onderdanige, ootmoedige gebeden verzoeken.*
INFINDO, is, Infindere. Virg. *Kloeven.*
Telluri infindere ſulcos. Virg. *Groeven of voren in d'aarde maken, dat is, het land bouwen, akkeren, bewerken.*
INFINITAS, ātis. f. Cic. *Oneindigheid, eindeloosheid.*
Is enim infinitatem naturæ dixit eſſe, ex qua omnia gignerentur. Cic. *Hy noemde dat de oneindigheid der natuure, waar uit alles voortgebragt wierd.*
INFINITE. adv. Cic. *Oneindiglyk, zonder einde, palen, of mate.*
INFINITIO, ōnis. f. Cic. *Zie* Infinitas.
INFINITIVUS, i. n. *De Modus infinitivus.* Men verſtaat'er *modus* onder. Deze *modus* heeft nog perſoon nog getal.
INFINITUS, ă, ūm. Cic. *Oneindig, eindeloos.*
Res infinitior. Cic. *Een onbepaalde, te algemeene, wydluftige zaak.*
Infinitum imperium. Cic. *Een oneindig, dat is, zeer oud gebied: Een heerſchappy die zeer lang geduurt heeft.*
Infinitum bellum. Corn. Nep. *Een eindeloose, eeuwige, zeer langdurige oorlog.*
* Spes infinita. Cic. *Een hope zonder einde, dat is, een ydele, ongegronde hope.*
* Verſus infinitus. Cic. *Een vaars zonder dichtſnee.*
* Infinita quæſtio. Cic. *Een oneindig, onbepaald geſchil.* Cicero gebruikt *Infinitior* in dezen zin.
INFIRMATIO, ōnis. f. Cic. *Ontzenuwinge, wederlegginge, oploſſinge van iemands redenen.*
INFIRME. adv. Cic. *Zwakkelyk, ſlappelyk, kragteloslyk, magteloslyk.*
INFIRMITAS, ātis. Cic. *Zwakheid, ſlapheid, kragteloosheid, magteloosheid.*
Frontis infirmitas quoſdam liberales facit. Sen. Ph. *Zwakheid, dat is, gebrek van ſtoutheid maakt ſommige mild.*
Infirmitas. Cæſ. *Ongeſtadigheid, onſtantvaſtigheid, wispelturigheid.* Infirmitas Gallorum. Cæſ. *De ongeſtadigheid, wispeltuurigheid der Gaulen.*
Infirmitas oculorum. Plin. J. *Zwakheid van de oogen, of van 't gezigt.* Vocis. Plin. J. *Zwakheid van ſtemme.*
INFIRMO, ās, āvī, ātūm, ātē. Cic. *Verzwakken, zwak, ſlap maken.*
Infirmare argumenta & rationes. Cic. *De bewyzen en redenen kragteloos maken, ontzenuwen, wederleggen, oploſſen.*
Infirmare fidem teſtis. Cic. *Het geloof van een getuige wraken.*
Infirmare legem. Liv. *De kragt van een wet verminderen, benemen.*
Animi militum infirmantur. Front. *De moed der krygsknegten word ſlap, zakt, vervalt.*
INFIRMUS, ă, ūm. Cic. *Zwak, ſlap, kragteloos, magteloos.* Men zegt *Infirmior* en *Infirmiſſimus.*
Infirmiſſima valetudo. Cic. *Een zeer zwakke gezondheid.*
Cibus infirmus. Celſ. *Slappe, kragteloose koſt, ſpyze.*
Infirmæ nuptiæ. Ter. *Een huwelyk van een korte duurzaamheid, dat van ve: broken ſtaat te worden.*
Infirmi ſaporis vinum. Colum. *Wyn van een ſlappe, verwaaide ſmaak.*
Cautiones infirmæ. Cic. *Slegte borgtogten.*
Infirma claſſis. Cic. *Een zwakke, ſlegt bemande vloot.*
Singulorum opes ſæpe ſunt tenues & infirmæ ad gratiam referendam. Cic. *De rykdom van ſommige byzondere of gemeene luiden is dikmals te gering en klein om genote weldaden te vergelden.*
Infirma res ad probandum. Cic. *Een zwakke reden om te bewyzen.*
INFIT. Verbum defectivum. Plaut. *Het, hy of zy begint.*
Infit tibi poſtulare plorans. Plaut. *Hy begint het u weenende te verzoeken.*
* Infit. Virg. Liv. *Hy ſpreekt, of zegt.*
Infit annum ſe tertium & nonageſimum agere. Liv. *Hy zegt dat hy drie en negentig jaren oud is.*
INFIXUS, ă, ūm. Cic. *Ingeſteken, ingehegt, ingedaan, ingedrawd, ingedreven, ingeſlagen.*
* Infixus animus in patriæ caritate. Cic. *Een gemoed op de liefde tot zyn vaderland gezet, geveſtigd.*
Intenta & infixa mens in aliquid. Cic. *Een geeſt ergens op aandagtig of denkende en geveſt.*
Infixa memoriæ res. Cic. *Een zaak in de geheugeniſſe geprent.*
Hoſtis infixus mœnibus. Sil. *Een vyand die aan of op de wallen poſt gevat heeft.*
Hærent infixi pectore vultus. Virg. *Zyn wezen blyft in haar hart gedrukt.*
INFLAMMATIO, ōnis. f. Celſ. Plin. H. *Brandinge, brand, ontſtekinge.*
* Inflammatio animi. Cic. *Ontſtekinge, vervoeringe, hevigheid van gemoed.*
INFLAMMATUS, ă, ūm. Cic. Virg. *In vlammen gezet, gebrand, ontſtoken, ontvonkt.*
Amore magno inflammatus. Virg. *Door groote liefde ontſteken, ontvonkt, vervoerd.*
Inflammatus ad gloriam. Cic. *Tot roem of eere ontſteken, aangemoopt, aangeprikkeld.*
Mentes inflammatas reſtinguere. Cic. *De ontſteke, hevige, driftige gemoederen uitbluſſchen,* dat is, *verzoeten, verzagten.*
INFLAMMO, ās, āvī, ātūm, ātē. Cic. *In vlammen zetten, ontſteken, ontvonken, branden.*
Inflammare tædas. Cic. *Toortſen ontſteken.*
Inflammare claſſem. Cic. *Een vloot in vlammen zetten, in brand ſteken.*
* Inflammare animum alicujus in aliquem. Cic. *Iemands gemoed tegen een and.r ontſteken, verbitteren, ophitſen, aanzetten.*
Inflammare populum in improbos. Cic. *Het volk tegen de godloozen ontſteken, opwekken, opmaken, aanzetten.*
Inflammare invidiam. Cic. *De nyd ontvonken, ſcherpen, wetten, opmaken.*
Inflammari furore. Cic. *Door woede ontſtoken, vervoerd worden.*
INFLATIO, ōnis. f. *Opblazinge, zwellinge.* Habet inflationem magnam is cibus. Cic. *Deze ſpys veroorzaakt vele winden, of opblazingen.*
Inflatio ventris. Colum. *Een wind in den buik.*
Inflatio. Vitruv. *Een wind.*
Vis inflationis aquæ penulam cogit elevare. Vitruv. *De kragt der opblazinge van 't water doet het klapje ryzen.*
INFLATIUS. adv. Cæſ. *Met meer opgeblazendheid, met een trotſer ſtyl, op een hoogmoediger wyze.*
INFLATUS, ă, ūm. Cic. Ovid. *Ingeblazen, opgeblazen, gezwollen.*
Colla inflata tumeſcunt. Ovid. *De opgeblaze hals zwelt.*
Inflati capilli. Ovid. *Wyd witſtaande en van de wind geblaze hayren.*
* Inflatus ſpe. Cic. *Door hope opgeblazen.*
Inflatus oſtentationibus. Liv. *Door geuley of pluimſtrykery opgeblazen.*
Inflatus animus. Cic. *Een opgeblaze, grootſch, trots, hoovaardig gemoed.*
Verba inflata. Cic. *Opgeblaze, trotſe, hoogmoedige, grootſe woorden.*
Oratio inflata. Cic. *Een opgeblaze, trots, hoogmoedig vertoog.*
INFLATUS, ūs. m. Cic. *Inblazinge, blazinge in een ſpeeltuig.*
Primo inflatu tibicinis Antiopam eſſe ajunt. Cic. *Op het eerſte blazen in de fluit zeggenze dat het een Antiopiſch deuntje is.*
* Inflatus Divinus. Cic. *Goddelyke inblazinge, ingevinge.*
INFLECTO, is, flexī, flexūm, flectere. acc. Cic. Cæſ. *Buigen, krommen, krom maken, krenken, vouwen.*
Cùm ferrum pilorum ſe inflexiſſet. Cæſ. *Als het yzer of de ſpits der pieken g.bogen was.*
Capita inflectentes. Catul. *Hunne hoofden nederbuigende.*
Inflectere curſum in aliquem locum. Plin. H. *Zyn loop na een plaats wenden.*
Demetrius Phalereus primus inflexit orationem. Cic. *Demetrius Phalereus heeft eerſt de vertogen of redenvoeringen beſchaaft, in ſchikking gebragt.*
Squalore ſuo oculos veſtros inflectere. Cic. *Hy zonde uwe oogen door zyn ellende op zig trekken.*
Lacrymis inflectere aliquem. Stat. *Iemand door tranen bewe-*

Digitized by Google

gen, raken, winnen.
Magnitudinem animi tui, ne unquam inflectas cujuſquam injuriâ. Cic. *Krenk, buig, verminder of verzaak uw grootmoedigheid niet door eenig ongelyk van wien het ook zy.*
Jus gratiâ inflectitur. Cic. *Het regt word door gunſt gebogen, krom gemaakt, gekrenkt, gekrenkt.*
Voces inflectere cantu. Ovid. *De ſtemmen in 't zingen buigen, leiden.*

INFLETŬS, ă, ŭm. Virg. *Onbeweend, onbetreurd, onbeſchreid.*

INFLEXĪBĬLIS, ĭs, m. & f. lĕ, ĭs. n. Plin. H. *Onbuigzaam, dat men niet buigen of krom maken kan. Onverzettelyk, onbewegelyk.*
Inflexibilis obſtinatio. Plin. J. *Een onbuigzame, onverzettelyke halſterrigheid, hardnekkigheid, koppigheid.*

INFLEXĬO, ōnis. f. Cic. *Buiginge, krom makinge, krenkinge, vouwinge.*

INFLEXŬS, ă, ŭm. Cic. *Gebogen, krom, gekrenkt, gevouwen.*

INFLEXŬS, ūs. m. g. Plin. H. *Buiginge, krom makinge, vouwinge, krenkinge.*

INFLIGO, ĭs, flīxī, flĭctum, flĭgĕrĕ. Cic. *Slaan, treffen.*
Colaphum infligere. Plin. H. *Een ſlag geven.*
Infligere plagam. Cic. *Een wonde geven, toebrengen.*
Illa tibi ſempiternam turpitudinem infligent. Cic. *Die dingen zullen u een eeuwige ſchande aanbrengen.*

INFLO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. *Inblazen, opblazen, doen zwellen.*
Inflare buccinam. Cic. *Op de trompet blazen, de trompet ſteken.*
* Antipater paulò inflavit vehementiùs. Cic. *Antipater blies een toontje hooger, dat is, ſchreef wat verhevener, hoogdravender, moediger ſtyl.*
Cùm tibi ſpe falſâ animos rumor inflaſſet. Cic. *Toen het gerugt uw gemoed met een valſche of ydele hope opgeblazen hadde.*
Hic eventus inflavit ad intolerabilem ſuperbiam animos. Liv. *Deze gedane uitſlag blies hunne gemoederen op tot een onverdragelyke hoogmoed.*

INFLŬO, ĭs, flūxī, flŭxŭm, flŭĕrĕ. Cic. *Invloeyen, inſtroomen, invlieten, inſtorten.* Van een rivier geſproken.
Ligeris influit Oceanum. Cæſ. *De Loire vloeit of ſtroomt in zee.*
Senſim influere. Quintil. *Zagtjes, zoetjes invloeyen, ſtroomen.*
Influentes in Italiam copias repreſſit. Cic. *Hy ſtuite de benden die in Italien rukten.*
Influere in aures populi blanditiis. Cic. *Door geveley in de ooren van 't gemeene volkje weten in te kruipen.*
Influere in animos hominum. Cic. *In de gemoederen, of gunſt der menſchen ſluipen, kruipen, dringen.*
Influere in animos. Cic. *Weten in te kruipen, of zig in de gemoederen wikkelen.*
Influit nobis bonum. Sen. Ph. *Het goed vloeit ons onverwagt toe.*
Influentia negotia. Plin. J. *Overvloeyende, overſtroomende, meenigvuldige bezigheden.*

INFLŬVĬUM, ĭi. n. Vell. Paterc. *Invloeiſel, overvloeyinge.*

INFŌDĬO, ĭs, fōdī, fōſſŭm, fōdĕrĕ. Catul. *Ingraven, inſpitten, indelven.*
Infodere vineam. Catul. *Een wynſtok poten, planten, in de aarde ſteken.*
Infodere corpora terræ. Virg. *Lyken begraven.*
Infodere ſulcum. Colum. *Een voor maken, om'er een wyngaard-rank in te leggen.*

INFOECŪNDĬTAS. *Zie* Infecunditas.

INFOELĬCĬTAS. *Zie* Infelicitas.

INFORMĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Een verbeeldinge, of denkbeeld van iets.*
Unius verbi imagine totius ſententiæ fit informatio. Cic. *Door de verbeeldinge van een woord word de zin van een gantſche reden gemaakt.*

INFORMĀTŬS, à, ŭm. Cic. *Uitgebeeld, geſchetſt, ontworpen, afgeteekend.*
Nemini parere animus bene informatus à natura vult, niſi, &c. Cic. *Een door de natuur regtſchapen gemoed wil niemand gehoorzamen, 't en zy, enz.*
Ab illo qui antea dixit, jam informata cauſa eſt. Cic. *De zaak is van hem, die te voren geſproken heeft, al bekend gemaakt, verklaard.*

INFORMIS, ĭs. m. & f. mĕ, ĭs. n. Virg. Hor. *Zonder vorm, of gedaante.*
Res informis. Auct. ad Her. *Een ruwe, pas ontworpe, geſchetſte zaak.*
Sors mea mihi informis eſt. Tac. *Myn noodlot of ſtaat is wanſchikkelyk, of ſchandelyk voor my.*

INFORMO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Cic. *Uitbeelden, ontwerpen, ſchetſen, afteekenen, vormen, gedaante geven.*
Informare Oratorem. Cic. *Een redenvoerder vormen, dat is, opqueeken, onderwyzen.*
Deos ne conjectura quidem informare poſſumus. Cic. *Wy konnen ons zelven de Goden, ja zelfs niet door giſſingen verbeelden.*

INFŎRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Plin. H. *Inboren, een gat in iets boren of ſteken.*

† Inforare. Plaut. *Op de markt verkondigen, uitſtrooyen, openbaren.*

INFŌRTŪNĀTŬS, ă, ŭm. Cic. *Ongelukkig, rampzalig, ellendig.*

† INFŌRTŪNĬTAS, ātĭs. f. A. Gell. *Ongeluk, ongeval, ramp.*

INFŌRTŪNĬŬM, ĭi. n. Hor. Liv. *Ongeluk, ongeval, ramp, ellende.*

INFŌSSŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Ingegraven, gedolven, begraven.*
Puer infoſſus humo. Hor. *Een kind onder de aarde begraven.*
Infoſſa cerebro vulnera. Stat. *Tot de herſenen toe gekragte, gemaakte wonden.*

INFRĀ. Præpoſitio regeerende een accuſativus caſus. Cicer. *Beneden, onder.*
Infra Saturnum Jovis ſtella fertur. Cic. *De dwaalſtarre Jupiter loopt onder de dwaalſtarre Saturnus.*
Infra ingenium alicujus. Hor. *Beneden iemands geeſt, imboſſe, of aart.*
Infra ſe aliquid judicare. Plin. J. *Iets beneden zig oordeelen.*
Homerus non infra Lycurgum fuit. Cic. *Homerus leefde niet na Lykurgus.*

INFRĀ. adv. Plaut. Cic. *Om laag.*

INFRĀCTĬO, ōnis. f. *Breking, inbreking, inbreuk.* Infractio animi. Cic. *Verminderinge van moed, neerſlagtigheid.*

INFRĀCTŬS, ă, ŭm. Cic. Colm. *Gebroken, verbryzeld, in ſtukken geſlagen, verbroken.*
* Infracti Latini. Virg. *De verbroke, verſlage, overwonne Latynen.*
Infracta tributa. Tac. *Verminderde, weggenome, afgeſchafte ſchattingen.*
Infractus animus. Cic *Een verſlage, verzaagd gemoed.* Furor. Cic. *Een verbroke, bedwonge, ingetengelde woede.*
Infracta oratio. Liv. *Een verſlage, nederig, ootmoedig vertoog.*
Infracta loqui. Cic. *Gebroke dingen verhalen, zaken ten halven vertellen.*
* Infractus. Plin. H *Ongebroke, geheel, gaaf, vaſt.*

INFRÆNĀTŬS. *Zie* Infrenatus.

INFRĀGĬLIS, is. m. & f. lĕ, ĭs. n. Ovid. *Onverbrekelyk, hegt en vaſt.*
Infragilis adamas. Plin. H. *Een onverbrekelyke diamant.*
* Animus infragilis. Ovid. *Een onverbrekelyk, dat is, onverſlaanbaar, ſtantvaſtig gemoed.*

† INFRĀNGĬBĬLIS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Sen. Ph. *Men moet in deze ſchryver* Infragilis *leezen.*

INFRĒMO, ĭs, frĕmŭī, frĕmĭtŭm, frĕmĕrĕ. Sil. *Razen, tieren, groot gerugt of gedruis maken.*

INFRENĀTŬS, ă, ŭm. Liv. *Ongetoomd, ongeteugeld, ongebreideld.* Van paarden geſproken.
Infrenati equites. Liv. *Ruiters op ongetoomde paarden gezeten.*

INFRENDENS, ēntĭs. omn. gen. Infrendens dentibus. Virg. *Op de tanden knarſende.*

INFRĒNO, ās, āvi, ātŭm, ārĕ. Liv. *Paarden toomen, teugelen, breidelen; den toom of breidel aandoen.*
Statim pluribus anchoris navigia infrenant. Plin. H. *Aanſtonds ſtutten, wederhouden zy hunne ſchepen met vele ankers.*
Infrenare impetus. Plin. H. *Vervoeringen, dryften, hartstogten betoomen, beteugelen, bedwingen.*

INFRĒNŬS, ă, ŭm. Colum. *Zonder toom, breidel, of teugel.*

In-

Digitized by Google

Infrenus cruſis. Colum. *Een loop met loſſen toom.*

INFRĒQUĒNS, tis. omn. gen. Liv. *Daar weinig volks is, niet volkryk.*

Infrequens Senatus. Cic. *Een raadsvergadering, daar weinig raadsheeren tegenwoordig zyn.*

* Infrequens miles. Plaut. *Een kryghsknegt die dikmals uit de krygeoefeninge agter blyft.*

Infrequens ſum Romæ. Cic. *Ik ben zelden te Rome.*

Non ita infrequens ſum vocum Latinarum. A. Gell. *Ik ben zoo een vremdeling, onwetend, onkundig, ongewoon, onbedreven niet in de Latynſche woorden.*

INFRĒQUENTIA, æ. f. Cic. *Klein getal van volk in een vergaderinge.*

INFRICO, ās, INFRĪCŪI, INFRICĀTŪM, INFRICĀRĕ. Colum. Plin. H. *In, of opwryven, wryven, ſtryken.*

Infricare vas cinere of Cinerem infricare vaſi. Colum. *Een vat met aſſche wryven, aſſche op een vat wryven.*

INFRICĀTŪS, ă, ūm. Plin. H. *In, of opgewreven, gewreven, geſtreke.*

INFRICTIO, ōnis. f. Celſ. *In, of opwryvinge, wryvinge, ſtrykinge.*

Infrictionem brachio adhibere. Celſ. *Den arm wryven.*

INFRĪGO, is, ĪXI, ĪCTŪM, ĕrĕ. Plin. *Ergens in fruiten, rooſten.*

INFRINGO, gis, INFRĒGI, INFRĀCTŪM, INFRINGĕrĕ. Plin. H. Hor. *Verbreken, breken, verlryzelen, in ſtukken ſlaan.*

* Infringere. Cic. *Verzwakken, verminderen.*

Infringere animos. Liv. *De moed breken*, dat is, *verminderen, benemen.*

Infringere colaphos. Ter. *Kinnebak, of vuiſtſlagen geven.*

Gratias egit quòd conatus adverſariorum infregiſſent. Cæſ. *Hy bedankte hen dat ze der vyanden pogingen verbroken, of verydeld hadden.*

Rigorem frigidæ infringere. Sen. Ph. *De raauheid van 't water verminderen, benemen.*

Deos infringere humili precatu. Stat. *De Goden door onderdanige gebeden bewegen, verbidden.*

Difficultatem montis infringere. Colum. *De moeilyke weg van een berg verlateren, gemakkelyker, reisbaarder maken.*

Infringere alicujus dignitatem. Cic. *Iemands waardigheid krenken, kreuken, benadeelen.*

Spem alicujus infringere. Cic. *Iemands hope verbreken, benemen. Iemand de hope of moed doen verlieren.*

Vim militum infringere. Cæſ. *Het geweld, den aanval der kryghsknegten ſtuiten, wederſtaan.*

INFRĪO, ās, ĀVĪ, ātūm, ārĕ. Colum. *Tot ſtof morzelen, of tot kruimelen breken, vergruizen, verbryzelen.*

INFRŌNDES agri. Ovid. *Akkers zonder loof, groente, bomen, of bladeren.* 't Zy dat dit woord komt van de nominativus *Infrons*, of *infrondis* en *hoc infrende.*

INFRŪCTŪOSŪS, ă, ūm. Colum. *Onvrugtbaar, vrugteloos, zonder vrugt, vergeeſſch.*

Preces infructuoſæ. Plin. J. *Vrugteloze, onnutte, vergeeſſche gebeden.*

INFRŪNĪTŪS, ă, ūm. Sen. Ph. Gell. *Dwaas, zot, uitzinnig.*

INFŪCĀTŪS, ă, ūm. Cicer. *Geblenket, geveinſd, opgeſmukt.*

Etiam infucata magis vitia noſcuntur. Cic. *Zelfs de meeſt ontveinſde ondeugden worden bekend, openbaar.*

INFŪCO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. *Blanketten, opſmukken, ontveinzen, met een dekmantel bekleeden.*

Nunc pol ego metuo, ne quid infucaverit. Plaut. *Nu vreeze ik waarlyk, dat hy eenig geveinſd, of heimelyk bedrog voorheeft.*

INFŪLA, æ. f. Virg. *Een prieſters muts, een myter. Zeker hoofd cieraad, gemaakt op de wyze van een koninglyke muts*, gelyk Servius zegt.

Infulæ, infularum. plur. Cic. *Hoofd cieraden, waar mede de prieſters te Romen gekroond wierden.*

* Velata navis infulis, & ramis oleæ Scipioni occurrit in portu Carthaginis. Liv. *In de haven van Carthago quam een ſchip met wimpels en Olyftakken bedekt. Scipio te gemoet.*

INFŪLĀTŪS, ă, ūm, Suet. *Gemuſt als een Paap, met een prieſterlyk hoofdcieraad gekroond.*

INFŪLCIO, cis, INFULCĪRĕ. Suet. *Inproppen, inſteken, indoen, indoen.*

Verbum omnibus locis infulcire. Sen. Ph. Ep. 114. *Een woord over al in ſlanzen, inproppen.*

INFŪLGENS, ntis. part. omn. gen. Catul. *Tegen aan blinkende, ſchynende, ſchitterende, glimpende.*

INFŪMĀTŪS, ă, ūm. Plaut. *Ingeroekt, gerookt, door rook gedroogd.*

INFŪMĪBŪLŪM, I. n. g. Plin. *Een ſchoorſteen of ſchouw.*

INFŪMO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. Plin. H. *Roken, in den rook droogen, beroken, inroken.*

INFŪNDĪBŪLŪM, I. Colum. *Een tregter.* Ook, *de tremel van een mole.*

INFŪNDO, is, INFŪDĪ, INFŪSŪM, INFŪNDĕrĕ. Hor. *Ingieten, inſchenken.*

Infundere alicui poculum. Hor. *Iemand een beker, of te drinken ſchenken.*

Infundere aliquid in aliquod vas. Cicer. *Iets in een vat gieten.*

* Portâ agmen urbi infundere. Flor. *Een leger door de poort in een ſtad voeren.*

Homines humiliores in alienum ejuſdem nominis infundunt genus. Cic. *De geringſte menſchen mengen zig onder vremde geſlagten van de zelve naam.*

Infundere vitia in civitatem. Cic. *Ondeugden in een ſtad verſpreiden.*

INFŪSCĀTŪS, ă, ūm. Colum. *Bruin of zwart gemaakt.*

* Infuſcatus abl. Cic. *Ergens mede zwart gemaakt, beſmet, bezoedeld, bevlekt.* Van ondeugd geſproken.

INFŪSCO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Cic. Virg. Colum. *Bruin of zwart maken, bruineren.*

Infuſcare vellera. Virg. *Wolle of ſchaapsvagten bruin verwen.*

* Infuſcare ſaporem. Colum. *De ſmaak van iets bederven.*

* Nulla eos barbaries infuſcavit. Cic. *Geen woeſtheid heeft hen beſmet, ze hebben geen wilde, woeſte, of ruuwe zeden.*

* Infuſcare aliquid. Plaut. *Iets bezwaalken, beſmetten, bevlekken.*

INFŪSCŪS, ă, ūm. Colum. *Bruin, zwartagtig, donkerverwig.*

INFŪSIO, ōnis. f. Plin. H. *Ingietinge, inſchenkinge.* Ook, *Indooping.*

INFŪSŪS, ă, ūm. Virg. Plin. H. *Ingegoten, geſchonken, of geſtort.*

Mens infuſa per artus. Virg. *De ziel door de leden verſpreid.*

Jam ſole infuſo. Virg. *Het ligt van de zon reeds (op d'aarde) verſpreid zynde.*

In urbem noſtram eſt infuſa peregrinitas. Cic. *De woeſtheid is in onze ſtad verſpreid, geſlopen, gekropen.*

Collo infuſus amantis. Ovid. *Zyn beminde om den hals vattende.*

INFŪSŪS, ūs. m. *Ingietinge, inſchenkinge.* Men vind niets dan de ablativus *Infuſu* in Plinius Hiſt.

Sonitus aurium emendat infuſu, ſtrumas illitu. Plin. Hiſtor. *Hy geneeſt het gedruis in de ooren door ingietinge (van vogt) en de kliergezwellen door beſtrykinge.*

INGĔMĪNĀTŪS, ă, ūm. Ovid. *Verdubbeld, herhaald.*

INGĔMĪNO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Virg. *Verdubbelen, herhalen.*

Ingeminare opes. Ovid. *Zyn rykdom verdubbelen, vermeerderen, vergrooten.*

* Ingeminare. Virg. *Verdubbeld worden.*

Clamor ingeminat. Virg. *Het geſchreeuw word verdubbeld.*

INGĔMĪSCO, gĕmŭī, gĕmīſcĕrĕ. Cic. *Zugten, ſteenen, jammeren.*

Ingemiſcere malo alicui. Cic. ex antiquo Poëta. *Iemands eenig val beweenen, beklagen.*

Ingemiſcere in aliqua re. Cic. *Om een zaak zugten, bedroefd, bedrukt zyn.*

Quid ingemiſcis hoſtem Dolabellam judicarum? Cic. *Waarom zugt, of zyt gylieden bedrukt, dat Dolabella vyand (van den Staat) geoordeeld of verklaard is?*

INGĔMO, is, gĕmŭī, gĕmĭtūm, gĕmĕrĕ. Virg. *Zugten, ſteenen, jammeren.*

Agris ingemere. Tac. *Zugten over de moeite van den landbouw.*

† INGĔNĔRĀSCO, ſcis, āſcĕrĕ. Lucret. *Voortgeteeld worden, aangroeyen.*

INGĔNĔRĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Voortgeteeld, voortgebragt,*

Digitized by Google

ingeſchapen, gemaakt.
Animus ingeneratus eſt à Deo. Cic. *De ziel is ons van God ingeſchapen.*
* Ingeneratus. Cic. *Natuurlyk, ingeſchapen, aangeboren, ingeboren.*
Ingenerata ei familiæ frugalitas videtur. Cic. *De zuinigheid ſchynt dat huisgezin aan, of ingeboren, natuurlyk eigen.*
INGĔNĔRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Cic. *Voortteelen, voortbrengen.*
Natura ingenerat præcipuum quemdam amorem in eos qui procreati ſunt. Cic. *De natuur ſchept of geeft een byzondere lieſde tot de gene die wy voortgeteeld hebben.*
Homini ſoli ingeneratur cupiditas cognitionis & ſcientiæ. Cic. *De begeerte tot kennis en wetenſchap is den menſch alleen gegeven, ingeſchapen, in, of aangeboren.*
Legibus certis ingeneravit vitandi, atque inferendi ictus ſubtiliorem rationem. Celſ. *Hy heeft op vaſte inzettingen of gronden een ſchrandere maniere van ſlagen te ontwyken en toe te brengen.*
INGĔNĬCŬLĀTŪS, ī. m. Vitruv. *De Knieler.* Een hemels teken.
INGĔNĬCŬLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Hygin. *Knielen, op de knyen leggen.*
INGĔNĬŌSĔ. adv. Cic. *Vernuftiglyk, volgeeſtiglyk, ſchrander, verſtandiglyk, aardiglyk.* Plinius Hiſtor. zegt *Ingenioſius.*
Homo ingenioſiſſimè nequam. Vell. Paterc. *Een zeer looze, doortrapte guit.*
INGĔNĬŌSŬS, ă, ūm. Cic. *Verſtandig, aardig, volgeeſtig, vernuftig.* Men zegt *Ingenioſior.*
Ingenioſus ad rem aliquam. Ovid. *Verſtandig, behendig in iets.*
In meas pœnas ingenioſus eram. Ovid. *Ik was verſtandig, ſchrander tot myn eigen ſtraffe of pyn.*
Ager ingenioſus ad ſegetes. Ovid. *Een vrugtbare akker.*
Terra ingenioſa colenti. Ovid. *Een vrugtbaar land voor den bouwman.*
INGĔNĪTŪS, ă, ūm. Arnob. *Ingeboren, ingeſchapen.*
INGĔNĬŪM, ĭī, n. Ter. *Inborſt, aart.*
Ingenio te eſſe in liberos leni puto. Ter. *Ik meine, ik geloove, dat gy van een zagtmoedigen aart tegen uwe kinderen zyt.*
Ita eſt ingenium meum. Plaut. *Zoo is myn aart, inborſt, neiginge.*
Ingenio ſuo vivere. Liv *Na zyn eigen aart, inborſt of zinlykheid leven.*
Campi ſuopte ingenio humentes. Tac. *Uit den aart vogtige, natte velden.*
Soli ingenium. Plin. H. *Den aart van't land of 't aardryk.*
Crines ingenio ſuo flexi. Petron. *Haaren uit den aart of de natuur gekruld, krullende, of gekronkeld.*
Redire ad ingenium. Ter. *Tot zyn vorigen aart of inborſt wider keeren.*
* Ingenium. Cic. *Het verſtand, de geeſt, het vernuft.*
Ingenium amœnum. Tac. *Een aardige, deftige, gaauwe, ſchrandere geeſt.*
Ingenii vena benigna. Hor. *Een gelukkig vernuft, of verſtand.*
Ingenium multiplex. Cic. *Een veranderlyke, wispelturige geeſt.*
Ingenii acies. Cic. *Scherpzinnigheid van verſtand of geeſt.* Flumen. Cic. *Vloed of groote gaven van geeſt.*
Ingenia lactis. A. Gell. *Den aart, de eigenſchappen van melk.*
INGĔNS, ēntis. omn. gen. Cic. Virg *Zeer groot, geweldig, ongemeen.*
Curæ ingentes. Virg. *Zeer groote, geweldige, ongemeene zorgen, bekommeringen, of droefheiden.*
Ingentes impenſæ. Liv. *Overgroote, geweldige onkoſten, koſten.*
Femina ingens animi. Tac. *Een zeer groot moedige vrouw.*
Armis ingens. Virg. *Een groot krygsheld, ſoldaat, oorlogsman.*
† INGĔNŬĀTŪS, ă, ūm. Plaut. *Van een goeden inborſt of aart: van goede zeden.*
INGĔNŬĒ. adv. Cic. *Vryborſtiglyk, openhartiglyk, opregtelyk.*
Ingenuè confiteri. Cic. *Openhartiglyk, opregtelyk belyden, bekennen.*
* Ingenuè educatus. Cic. *Treffelyk, deftig, zeer wel opgevoed, opgebragt.*

INGĔNŬĪTĀS, ātis. f. Cic. *De ſtaat van een vrygeboren menſch, de vryheid.*
* Ingenuitas. Cic. *Vryborſtigheid, openhartigheid, opregtheid.*
INGĔNŬUS, ă, ūm. Ter. Cic. *Vrygeboren, vry.*
* Ingenuus. Catul. Hor. *Regtſchapen, vryborſtig, openhartig: Van een goeden aart of inborſt, eerlyk, edel, opregt, eerbaar.*
Amor ingenuus. Hor. *Een eerlyke, opregte liefde.*
Ingenuus color movetur pudore. Vitruv. *Een eerbare, opregte bloos word veroorzaakt door de ſchaamte.*
Artes ingenuæ. Cic. *De vrye konſten.*
Facies ingenua. Plaut. *Een eerlyk, opregt wezen of aangezigt, gezigt.*
* Facta ingenua. Plaut. *Regtſchape, deftige, voortreffelyke daden.*
INGĔRO, ĭs, gēſſī, gēſtūm, gĕrĕrĕ. Plaut. Colum. *Indragen, ingieten, inwerpen, indoen, inbrengen.*
Aquam ingerere. Plaut. *Water in iets gieten.*
Ligna ingerere foco. Tibul. *Hout op 't vyer werpen.*
Semen ſolo ingerere. Colum. *Zaad in de aarde werpen, zaayen.*
Tela in hoſtem ingerere. Liv. *Pylen, ſchigten op den vyand ſchieten, werpen.*
Tura aris ingerere. Plin. H. *Wierook op het autar brengen, het autar bewierooken.*
Ingere mi calices amariores. Catul. *Schenk my van den zuurſten wyn.*
Ingerere cibum ægroto. Celſ. *Een zieke koſt geven, doen eten.*
Chartæ verſus ingerere. Petron. *Vaarzen met een vaart op papier ſtellen, ſchryven.*
Ingerere ſe oculis. Sen. Ph. *Zig voor d'oogen vertoonen, laten zien.*
Ingerere dicta in aliquem. Plaut. *Iemand ſcheldwoorden na't lyf werpen.*
Multa illi ingeram mala. Ter. *Ik zal hem honderd ſcheldwoorden na't lyf werpen.*
Pugnos in ventrem alicujus ingerere. Ter. *Iemand vuiſtſlagen op den buik geven.*
Scelus ſceleri ingerere. Sen. Trag. *Het eene ſchelmſtuk op 't ander hoopen, ſtapelen.*
Epicurum tibi ſemper ingeram. Sen. Ph. *Ik zal u Epikurus altyds te gemoed voeren, tegen ſtellen.*
Ingerere præterita. Cic. *Voorledene dingen in de gedagten brengen, helpen onthouden.*
Memoria ingratis autorem muneris ingerit. Sen. Ph. *De gedagtenis brengt den ondankbaren hun weldoener te binnen.*
INGĔSTĀBĬLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Plin. H. *Ondraegelyk, ondraagbaar, dat men niet dragen, of voeren kan.*
INGĔSTŪS, ă, ūm. Ovid. *Op malkander geworpen, gebragt, gehoopt, geſtapeld.*
Humus ingeſta ſepulcro. Ovid. *Aarde op het graf geworpen.*
* Ingeſtus. Tac. *Met geweld of veel aanhoudens opgedrongen.*
Nomen patris Patriæ Tiberius à populo ſæpius ingeſtum repudiavit. Tac. *Tiberius heeft den naam van Vader des Vaderlands, hem door 't volk meermalen opgedrongen, afgeſlagen.*
INGĪGNO, ĭs, gĕnŭī, gĕnĭtūm, gignĕrĕ. Cic. *Inſchepen, door de nature ingeven, inplanten, indrukken.*
Natura cupiditatem ingenuit homini veri inveniendi. Cic. *De natuur heeft den menſch een begeerte ingeſchapen, ingeplant om de waarheid na te ſporen.*
Ingenuit in animantibus conſervandi ſui naturæ cupiditatem. Cic. *De natuur heeft de dieren een begeerte ingeſchapen om zig te behouden, bewaren.*
INGLŎMĔRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Stat. *In of tot een ronde hoop of klomp winden, vergaderen, verzamelen.*
INGLŌRĬŪS, ă, ūm. Cic. Virg. *Zonder roem, loſ, of een: niet beroemd of vermaard, daar geen eer mee te halen is.*
Inglorius militiæ. Tac. *Niet beroemd of vermaard in den oorlog.*
INGLŬVĬĒS, ēī. f. Ter. Virg. *Gulzigheid.*
* Ingluvies. Colum. *De krop, het keelgat.*
INGRĀNDĔSCO, ſcis, grāndŭī, grāndĕſcĕrĕ. Colum. *Groot worden, aanwaſſen, aangroeyen.*
INGRĀTĒ. adv. Tac. *Moeylyk, qualyk, tegen dank.*
Ferre aliquid ingratè. Tac. *Iets met moeylykheid, tegen zin en dank verdragen.*
* Ingratè. Cic. Plin. H. *Ondankbaarlyk, met onkenntenheid.*

Digitized by Google

INGRĀTĬFĬCŬS, ă, ŭm. Cic. *Ondankbaar.*
INGRĀTĬIS. abl. plur. Ter. *en*
INGRĀTĬS. adv. Cic. *Tegen wil en dank, in of ten ſpyt van iemand, ongaarne, met bedwang.*
Ingratiis tuis. Plaut. *In, of ten ſpyt van u: tegen uw wil en dank.* Ingratiis amborum. Plaut. *In, of ten ſpyt van hun beiden: tegen hun beider wil en dank.*
INGRĀTŬS, ă, ŭm. Cic. Catul. Ovid. *Onaangenaam, mishagelyk.*
Superbia ingrata eſt illi. Hor. *De hoogmoed is hem onaangenaam, mishaagt hem, ſtaat hem tegen.*
Joci non ingrati. Ovid. *Geen onaangenaame ſchertſen, jokkernyen, boerteryen.*
* Ingratus. Ter. Cic. *Ondankbaar.*
Ingratus in aliquem. Cic. Adverſus Aliquem. A. Gell. *Ondankbaar tegen iemand.*
Cur ergò ingratus mihi es? Cic. *Waarom zyt gy my dan ondankbaar? Waarom weet gy my dan zoo weinig dank?*
Ingrati animi crimen. Cic. Vitium. Sen. Ph. *Gebrek of ondeugd van een ondankbaar gemoed, ondankbaarheid.*
Bona quæ in me fecerunt, ingrata ea habui atque irrita. Plaut. *Ik hebbe het goed, dat zy my gedaan hebben, niet erkent, maar verogt en verſmaad.*
INGRĂVĔSCO, ſcĭs, ĕſcĕrĕ. Plin. H. *Zwaar, gewigtig worden, verzwaren.*
Ingraveſcit in dies malum. Cic. *Het quaad word dagelyks, van dag tot dag zwaarder, angſtiger, gevaarlyker.*
Sic hic morbus vehementius vivis ingraveſcet. Cic. *Dus zal deze ziekte of dit gebrek meer in de levenden, zwaarder worden, toenemen, verargeren.*
* Corpora exercitatione ingraveſcunt. Cic. *De lighamen worden zwaar door veel oeffeninge.*
Iſte ardet furore, nec remittit aliquid, ſed in dies ingraveſcit. Cic. *Hy brand van woede, en bedaart niet, maar word dagelyks argſtiger, ſtimmer.*
Nam ſi à prima ætate me omnis doctrina liberalis delectavit, tamen hoc ſtudium quotidiè ingraveſcit. Cic. *Want hoewel ik van myn kindsheen af vermaak geſchept hebbe in alle vrye konſten, zoo neemt egter deze zugt of neiginge dagelyks toe.*
Cùm ingraveſceret annona, ut jam fames timeretur. Cic. *Toen de leeftogt zoo duer wierd, dat'er reeds voor hongers nood gevreeſt wierd.*
INGRAVO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Plin. H. *Zie* Aggravo.
INGRĔDĬŎR, dĕrĭs, grĕſſŭs ſum, grĕdī. Cic. Plin. H. *Ingaan, intreden: binnen treden, gaan, ſtappen, ſpanceeren.*
Ingredi aliquo loco *of* in aliquo loco. Virg. *In een plaats treden, wandelen, gaan, ſtappen.*
* Ingredi aliquem locum *of* in aliquem locum. Cic. Intra aliquem locum. Cæſ. *In een plaats intreden, ingaan, inſtappen.*
Iter pedibus ingredi. Cic. Colum. *De weg te voet inſlaan: zig te voet op weg begeven.*
Ingredi mare. Ter. *In zee ſteken, t'Zeil gaan.*
Ingredi Imperium. Juſtin. *Een gebied aanvaarden, in bezit nemen.*
Veſtigiis patris ingredi. Cic. *In zyn's vaders voetſtappen gaan, zyn's vaders voetſteppen volgen.*
* Ingredi. Cic. *Tot iets treden: Iets beginnen, aanvangen.* Orationem ingredi. Cic. *Een vertoog beginnen.*
De aliqua re ingredi ſcribere. Cic. *Van een zaak beginnen te ſchryven.*
Ingredi ad explicandam ſuam ſententiam. Cic. *Aanvangen, beginnen zyn gevoelen te uiten.*
Timidè ingredior ad hoc genus diſputandi. Cic. *Ik trede met ſchroom tot deze ſoort van zinwiſtinge.*
Ingredi in cauſam. Cic. *Tot een zaak treden, komen.*
Ingredi in ſpem recuperandæ Reipublicæ. Cic. *Tot een hope komen van den ſtaat te herwinnen, herſtellen.*
In vitam ingredi. Cic. *In't leven of de wereld komen: Geboren worden.*
INGRĔSSĬO, ōnĭs. f. Cic. *Intredinge, ingang, gang, tred, ſtap.*
* INGRĔSSĬO, ōnĭs. f. Cic. *Begin, inleidinge.* Van een rede.
Video primam ingreſſionem meam è media Philoſophia repetitam. Cic. *Ik zie, dat myn inleidinge uit het midden van de Wysbegeerte opgehaalt of getrokken is.*
INGRĔSSŬS, ūs. m. Cic. *Dit woord vind men by Cicero in alle dezelve bereekeningen als Ingreſſio. zie Ingreſſio.*
Igitur tales ingreſſus eorum Autorum habens progredi cœpi. Vitruv. *Hebbende derhalven zoodanige beginſelen of openinge van zaken van die ſchryvers, begon ik voort te gaan, of myn werk te vorderen.*
INGRĔSSŬS, ă, ŭm. Cic. *Ingetreden, ingeſtapt, ingegaan zynde.*
INGRŬĔNS, ēntĭs. omn. gen. *Met gedruis, kragt, of geweld overvallende, aankomende.* Ingruentes Solis radios ſentit Luna. Plin. H. *De Maan gevoelt de kragtige op haar aankomende ſtralen van de Zon.*
* Ingruens periculum. Liv. *Een dreigend, aanſtaand gevaar.*
Ingruente æſtate. Colum. *De zomer aankomende, genakende, naderende.*
INGRŬO, ĭs, ĭngrŭī, ĭngrŭĕrĕ. Virg. *Met geweld, kragt, of gedruis aanvallen, op iets ſtorten.*
Crebri hoſtes cadunt, noſtri contrà ingruunt. Plaut. *Vele vyanden ſneuvelen, blyven: dog de onze in tegendeel vallen'er met geweld op in.*
* Ingruere. Liv. *Op aanvallen, aantaſten, aangrypen.* In den oneigentlyken zin.
Ingruunt morbi gentibus univerſis. Plin. H. *De ziektens taſten alle volkeren aan.*
Primò in agreſtes ingruerant morbi. Liv. *De ziektens overvielen eerſt de boeren, de land- of huislieden.*
Vitibus umbra ingruit. Virg. *De ſchaduw bedekt de wynſtokken.*
INGUĔN, ĭnĭs. n. Liv. *De lies, de Eechenis.*
INGUINĀRĬA, æ. f. Plin. H. *Kruid, dienſtig om gebreken aan de lies te genezen.*
INGŬRGĬTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. *Inzwelgen, opvreten.* Se ingurgitare *of* Se cibis ingurgitare. Cic. *Gulzigly ſpyze opſlokken, zig tot berſtens toe vol eten.*
Ingurgitare ingenium poculis. A. Gell. *Zyn verſtand verzuipen, in de wyn begraven.*
Ingurgitare ſe in flagitia. Cic. *Zig in een poel van ſchelmſtukken ter neder ſtorten, werpen.*
Ingurgitare ſe in Philoſophiam. A. Gell. *Zig diep in d'oeffening der Wysbegeerte begeven.*
Ingurgitare ſe in copias alicujus. Cic. *Zig met groote begeerlykheid op iemands rykdom werpen: Daar op gretiglyk aanvallen.*
Humor non ingurgitans, ſed diſtillans. Plin. H. *Geen ſtortende maar druppelende vogt.*
INGŬSTĀBĬLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ. ĭs. n. Plin. H. *Dat men niet kan proeven, of ſmaken.*
Inguſtabilis fons. Plin. H. *Een waterbron, die men niet kan proeven, of daar men niet van kan drinken.*
Baccæ cunctis animantibus inguſtabiles. Plin. H. *Bezien, die van geene dieren gegeten konnen worden.*
INGŬSTĀTŬS, ă, ŭm. Hor. *Niet geproefd, niet gegeten; niet aangeraakt.*
INHĂBĬLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Colum. *Onbequaam, oneigen.*
Inhabilis ad conſenſum. Liv. *Onbequaam, onbevoegd om zyn toeſtemminge te geven.*
Naves inhabilis magnitudinis. Liv. *Schepen van een wanſchikkelyke, ongevoegelyke, onbequame grootte.*
Triſtitia inhabilis eſt ad dijudicandas res. Sen. Ph. *De droefheid is onbequaam om zaken te onderſcheiden, of om van zaken te oordeelen.*
INHĂBĬTĂBĬLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Cic. *Onbewoonelyk, daar men niet kan wonen.* Van een land geſproken.
INHĂBĬTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Liv. *Inwonen, wonen, bewonen.*
* Inhabitat animus in oculis. Plin. H. *Het gemoed woont in de oogen: dat is, word in de oogen beſpeurt.*
INHÆRĔO, ēs, ĭnhæſī, ĭnhæſūm, ĭnhærērĕ. Cic. *In of aan iets blyven hangen, kleven.*
Limo inhærere. Front. *In't ſlyk blyven ſteken.*
* Daci montibus inhærent. Flor. *De Dacers wonen, houden hun verblyf op de bergen.*
Ad ſaxum inhærere. Cic. *Aan een rots kleven, hangen; vaſt of gehegt zyn, of blyven.*
Inhærebat in oculis memoria imaginis. Plin. H. *De gedenkenis van 't beeld bleef in de oogen.*

Digitized by Google

Inhærere veſtigiis prioribus. Colum. *Op of in zyn voorige voetſtappen blyven: Den ouden gang gaan, op zyn voorige tred komen.*

INHÆRES, ĕdis. Val. Max. *Geen erfgenaam zynde.*

INHÆRESCO, ſcis, inhæreſcĕre. Cic. *Zie* Inhæreo.

INHĀLO, ās, āvī, ātum, āre. Cic. *In of op iets ademen, den adem in of op iets laten gaan.*

INHIANS, āntis. omn. gen. Cic. *Den mond gretiglyk openende om te eten.*

Inhians tria Cerberus ora. Virg. *Cerberus zyn drie monden gretiglyk opſparrende.*

Gazis inhians. Sen. Ph. *Zeer begerig, verlangende, hakende na ſchatten.*

INHĪBĔO, ēs, inhĭbŭī, inhĭbĭtum, inhĭbēre. Cic. *Weder of tegen houden, beletten, hinderen, ſtutten.*

Vix inhiberi potuit, quin, &c. Curt. *Men konde hem naauwlyks wederhouden, beletten, dat hy, enz.*

Levia ponderibus inhibentur, quominùs evolent. Plin. H. *Ligte dingen worden door gewigten wederhouden, datze niet opvliegen.*

Inhibere curſus equorum. Ovid. *Den loop van paarden ſtutten, tegenhouden.*

Mentem inhibere à turpi probro. Catul. *Zyn geeſt of gemoed wederhouden, afwenden van eerlooze of ſnoode ſchande.*

Inhibere alvum. Plin. H. *Den darmbuik ſtoppen.*

Inhibere fletus alicujus. Ovid. *Iemands geſchrey of tranen wederhouden, ſtutten, beletten.*

INHĪBĬTĬO, ōnis. f. Cic. *Wederhoudinge, ſtuttinge: verbod.*

INHĪBĬTŬS, ă, ūm. part. Val. Max. *Wederhouden, tegen gehouden, belet, verhinderd, geſtut.*

INHĬO, ās, āvī, ātum, āre. Cic. *Gapen, den mond gretiglyk openen, opſparren.*

Inhiare lupinis uberibus. Cic. *Na de tuyers van een wolvin gapen.*

* Rex Aſiæ inhiabat. Juſtin. *De Koning verlangde, haakte na (het bezit van) Aſie.*

Inhiare hereditatem alicujus. Plaut. *Na iemands erfenis haken, verlangen.*

Inhiare aliquem. Plaut. *Na iemands komſt, of tegenwoordigheid zeer haken, verlangen. Iemand met ongeduld verwagten.*

INHŌNĔSTĀMENTŬM, i, n. g. Apul. *Ontecrſel, onteering, oneere, ſchande.*

INHŌNĔSTĔ. adv. Cic. *Oneerlyk, ſchandelyk; op een oneerbare, vuile wyze.*

Inhoneſtè parare divitias. Ter. *Rykdommen op een ſchandelyke wyze winnen, verkrygen.*

INHŌNĔSTO, ās, āvī, ātum, āre. Ovid. *Onteeren, ſchande aandoen, ſchenden.*

Inhoneſtare palmas adeptas. Ovid. *Verkrygene overwinningen bezoedelen, beſmetten, ſchande aandoen.*

INHŌNĔSTŬS, ă, ūm. Ter. Cic. *Oneerlyk, onteerbaar, eerloos, ſchandelyk, vuil.* Men zegt *Inhoneſtior.*

* Inhoneſtus. Cic. *Oneerlyk, onteerbaar, eerloos, ſchandelyk, vuil.*

Mors inhoneſta. Propert. *Een ſchandelyke, eerlooze dood.*

* Inhoneſtus. Ter. *Leelyk, miſmaakt.*

INHŌNŌRĀTŬS, ă, ūm. Cic. Liv. *Ongeëerd, ongeagt: die men geen eerbiedigheid bewezen heeft.*

Inhonorata Dea. Ovid. *Een Godin, die men niet eert, of geen eere bewyſt.*

* Inhonorata vita. Ovid. *Een eerloos, ſchandelyk leven.*

INHŌNŌRĬFĬCŬS, ă, ūm. Sen. Ph. *Onteerende, oneer of ſchande mede brengende.*

INHŌNŌRŬS, ă, ūm. Plin. H. *Zie* Inhonoratus.

INHŌRRĔO, ēs, hŏrrŭī, hŏrrēre. Virg. Liv. *Verſchrikken, gruwelen: afſchrik of gruwel hebben. Van vreeze beven, trillen.*

Inhorruit mare. Petron. *De zee wierd ontſtuimig, beroerd.*

INHŌRRĔSCO, ſcis, hŏrrŭi, hŏrrēſcĕre. Cic. Virg. *Zie* Inhorreo.

Inhorreſcit mare. Cic. *De zee word ontſtuimig, ontroerd.*

Inhorreſcere. Celſ. *Trillen, beven, huiverig zyn van de koortſe.*

Horum in ſeveritatem dicitur inhorruiſſe civitas. Cic. *Men zegt dat de ſtad een gruwel, afſchrik, of afgryzen hadde van de wreedheid dezer luiden.*

INHŌSPĬTĀLIS, is. m. & f. ālĕ, is. n. Hor. Sen. Trag. Plin. J. *Onbewonelyk, onbequaam of ongenegen tot herbergzaamheid.*

Littus inhoſpitale. Plin. J. *Een ſtrand, dat men niet kan aandoen of genaken.*

INHŌSPĬTĀLĬTĀS, ātis. f. Cic. *Mangel van herbergzaamheid, of gaſtvryheid.*

** INHŌSPĬTŬS, ă, ūm. Virg. Ovid. *Onbewonelyk, wild, woeſt.*

Regna inhoſpita. Ovid. *Woeſte, onbewoonde ryken.*

INHŪMĀNĔ. adv. Cic. *Onmenſchelyk, wreedelyk: Onbeleefdelyk, onmanierlyk.* Men zegt *Inhumaniùs.*

INHŪMĀNĬTĀS, ātis. f. Cic. *Onmenſchelykheid, wreedheid.*

Inhumanitas. Cic. *Onbeleefdheid, onmanierlykheid, ruwheid, woeſtheid, onbeſchaafdheid van manieren.*

INHŪMĀNĬTĔR. adv. Cic. *Zie* Inhumanè.

INHŪMĀNŬS, ă, ūm. Cic. *Onmenſchelyk, wreed.* Men zegt *Inhumanior.*

Inhumanæ ſenium deponè Camœnæ. Hor. *Verlaat dezen ſtuursen, naren, en geſtrengen digt-trant.*

Non adeo inhumano ſum ingenio. Ter. *Ik ben van zulk een onmenſchelyke, wreede, of woeſten aart of inborſt niet.*

Si aures tam inhumanas tamque agreſtes habent. Cic. *Indien ze zulke onbeſchaafde en plompe ooren hebben.*

* Inhumanus. Cic. *Onbeleefd, onmanierlyk, ruw, bot, plomp, woeſt, onbeſchoft.*

INHŪMĀTŬS, ă, ūm. Cic. Virg. Hor. *Onbegraven.*

INHŪMO, ās, āvī, ātum, āre. acc. Plin. H. *Begraven, ter aarde brengen, met aarde bedekken.*

INĪBĪ. adv. Cic. *Daar ter plaatſe, in of op dezelve plaatſe, daar, op die plaats.*

INJECTĬO, ōnis. f. Quintil. *In of opwerpinge, opleginge.*

Bona in quæ non eſt manûs injectio. Sen. Ph. *Goederen daar men de hand niet op kan leggen.*

INJECTO, ās, āvī, ātum, āre. Dextram. Stat. *De regterhand ergens opleggen, ſlaan.*

INJECTŬS, ūs. m. Plin. H. *In of opwerpinge, opleginge.*

** In hæc corpora nullus tibi videtur poſſe animi injectus ferri. Lucret. *Het ſchynt u dat men deze lighamen zig niet in't gemoed kan verbeelden.*

INĪENS, ēuntis. omn. gen. Cic. *Beginnende, aanvangende.* Men vind deſe *nominativus* zelden.

Iniens magnum certamen. Cic. *Een grooten ſtryd, of veldſlag aangaande, aanvangende.*

Ineunte Januario. Cic. *In't begin van Loumaand.*

Ab ineunte ætate. Cic. *Van zyn teedere jeugd of kindsheid af.*

INĪGO, ĭs, ēgī, āctum, ĕre. in aliquem locum. Varr. *In een plaats dryven, jagen, doen gaan.*

INJĬCĬO, ĭs, jēcī, jēctum, jĭcĕre. Plaut. Ter. Cic. *In of opwerpen, gooyen, ſmyten.*

Injicere ſe in medios hoſtes. Cic. *Zig in't midden of't dikte der vyanden werpen.*

Injicere ſe flammæ. Plin. H. *Zig in de vlam of het vyer werpen.*

* Injicere ardorem. Liv. *Aanſtoken, aanmoedigen, ophitzen, aanzetten.*

Catenas of Vincula alicui injicere. Cic. *Iemand in de boeyen of ketenen werpen, ſluiten.*

Certamen aliquibus injicere. Liv. *Twiſt tuſſchen eenige luiden ſtoken, rokkenen.*

Alicui injicere curam. Ter. *Iemand droefheid of kommer aanjagen.* Formidinem. Cic. *Iemand vreeze aanjagen, verſchrikken, verbazen.* Scrupulum. Ter. *Iemand kommer, of ſchroom aanjagen, bedugt maken.*

Alicui tanquam frenos furoris injicere. Cic. *Iemand, om zoo te ſpreken, een toom van zyn woede in den mond ſmyten.*

Ipſo aſpectu cuivis injicit admirationem. Corn. Nep. *Hy verwekt, veroorzaakt zelfs door zyn gezigt verwondering in yder een.*

Ignes injicere Capitolio. Cic. Ex Poëta. *Het vyer of de vlammen in't Kapitool ſteken.*

Injici in fraudem. Plaut. *Bedrogen worden.*

Manus in aliquem injicere. Plaut. *De handen op iemand leggen, ſlaan: Iemand vatten, grypen.*

Injecit ille continuò tibi verba, opus eſſe, &c. Ter. *Hy heeft u aanſtonds voorgeworpen, dat is, gezegt, dat het noodig was, enz.*

Cùm mihi in ſermone injeciſſet ſe Aſiam viſere velle. Cic. *Toen hy my in zyn reden te kennen gegeven hadde, dat hy Aſie wilde*

Digitized by Google

wilde gaan z'en.
Alicui mentem injicere, ut audeat, Cic. *Iemand moed geven om te durven, of beſtaan.*
Injecta eſt ſpes patri poſſe, &c. Cic. *Men heeft (myn) vader hope gegeven, dat hy zal konnen.*
INIMICÈ, adv. Cic. *Vyandelyk, op een vyandelyke wyze, met een vyandlyk voornemen.* Men zegt *Inimiciſſimè.*
INIMICITĔR, adv. Acc. *Zie* Inimicè.
INIMICITIA, æ. f. Cic. *Vyandſchap, haat, ſpyt, twiſt.* De *pluralis* word meeſt gebruikt.
Inimicitiæ ſunt inter eos. Ter. *Daar is vyandſchap, twiſt i onenigheid tuſſchen hen.*
Inimicitias mortales habere. Cic. *Doodelyke, onverzoenelyke vyandſchap, of haat hebben.*
INIMICO, ās, āvī, ātūm, āre. urbes. Hor. *Stoken vyandig, tweedragtig, of vreemd maken.*
INIMICUS, a, um. Cic. *Vyandelyk, van een vyand.* Men zegt *Inimicior* en *Inimiciſſimus.*
Nemo illi inimicior quàm Clodius. Cic. *Niemand is hem grooter vyand dan Klodius.*
Juri nihil eſt tam inimicum quam vis. Cic. *Daar is niet zoo vyandelyk of ſtrydig tegen het regt als geweld.*
Inimici Tribunitiæ poteſtatis. Cic. *Vyanden van het gezag der gemeenemannen.*
INIMITABILIS, is. m, & f. ĭle, is. n. Quintil. *Onnavolgelyk, onnadoenlyk, dat men niet na volgen of na maken kan.*
INIQUE, adv. Ter. Cic. *Onbillyk, ongeregtigheyd, onregtvaardiglyk, onregtmatiglyk, ten onregte.* Men zegt *Iniquius* en *Iniquiſſimè.*
INIQUITAS, ātis. f. Cic. *Onbillykheid, ongeregtigheid, onregtvaardigheid, onregtmatigheid, onregt.*
* Iniquitas temporum. Cic. *De onbillykheid, ellende, rampzaligheid der tyden.*
Iniquitas loci. Liv. *Nadeel van een plaats.*
Iniquitas rerum. Cæſ. *De onbillykheid, verwarringe, wanordre van zaken.*
Iniquitate laboris multati. Colum. *Door de hardheid van den arbeid vermoeit, afgeſlooft worden.*
INIQUUS, a, um. Liv. *Oneffy, ruw, ongelyk.*
Iniquus aſcenſus. Liv. *Een oneffe, ruwe, moeylyke opgang.*
* Iniquus. Ter. Cic. *Onbillyk, onregtmatig, onregtvaardig.*
Iniquus alicui. Cic. *Onbillyk, onregtvaardig tegen iemand, die iemand ongelyk of onregt doet.*
* Iniquus. Cic. Virg. Hor. *Strydig, nadeelig.*
Vitiis iniquus. Hor. *Straf, ſtreng tegen ondeugden.*
Animis certis iniquis. Virg. *Gylieden ſtryd met vyandlyke gemoederen.*
Credo Scaphum iniquius aliquid de me ad Brutum ſcripſiſſe. Cic. *Ik gelove dat Scaphus iets nadeeligs van my aan Brutus geſchreven heeft.*
Caſus iniquus. Virg. *Een doodelyk, bedroefd, rampzalig geval.*
Iniqua conditio. Cic. *Een onbillyke, ſlegte, nadeelige voorwaarde.*
Aliquid ferre iniquo animo. Cic. Mente iniqua. Cic. *Iets met ſmart, hartzeer, of ongeduld verdragen.*
Iniqua pondera. Ulp. *Onregtvaardige, valſche gewigten.*
Iniqua pugna. Virgil. *Een ongelyke, nadeelige ſtryd.*
Iniqui mei & defenſorum meorum. Cic. *Vyanden van my en myne verdedigers.*
INITIA, ōrūm. n. plur. Cicer. *Offerhanden,* van Ceres. enz.
‡ Cicero zegt, dat men de offerhanden dus noemd, om dat de menſchen door de zalve eerſt beſchaafd begonden te worden.
INITIAMENTA, ōrūm. n. plur. Sen. Ph. *De eerſte inwyttingen of gioden.* Om iemand in de verborgentheden, beginzelen van eenige Godsdienſt te onderwyzen.
INITIATIO, ōnis, f. g. Suet. *Eerſte onderwyzinge, onderregtinge, grondregel of les. Treding in een Godsdienſt, of heilige belydenis. Inwyinge.*
INITIATUS, a, um. Quintil. Plin. J. *Ingewyd.* Initiatus literis. Plin. J. *Eenigzins in de letter-oefeningen bedreven, geoefend.*
INITIO, ās, āvī, ātum, āre. Cic. *Inwyden, iemand in de beginzelen onderwyzen. Bygem eerſt in onderregten.*
INITIUM, ii. n. Cic. *Begin, beginzel, aanvang.*
Puro initio vita eſt adoleſcentiæ. Corn. Nep. *Hy heeft zyn moeylyk beginzel zyn jeugd gehad, dat is, hy heeft in zyn jeugd veel moeten lyden, uitſtaan.*
Initio. Cic. *De beginzelen, inzetzingen,* van een konſt, enz.
Rem ab ultimo initio repetere. Auct. ad Her. *De zake van zyn eerſte begin of herſprong ophalen.*
Initio. abl. Cic. *In den aanvang, in 't begin.* Ab initio. Cic. *'t zedert of na 't begin.*
Capere initium ex aliqua re. Cæſ. Ducere. Quintil. *Van iets beginnen, aanvangen.*
Facere conſligendi initium. Cic. *Een begin of aanvang van ſtryden maken, den ſlag beginnen.*
INITUS, a, ūm. Cic. *Begonnen, aangevangen; beſloten, beraamd, aangegaan, beſtemd,* Van een toeleg, of voornemen geſproken.
His initis conſiliis oppida muniunt. Cæſ. *Deze voornemens beraamd, beſloten hebbende, verſterken zy de ſtad.*
INJUCUNDE. adv. Cic. *Ongenoeglyk, onaanmakelyk: Op een ongenoeglyke, onvermakelyke, onaangename wyze.* Men vind in Cicero niet dan de Compaarativus *Injucundius*, welke waarſchynlyk van *Injucundè* koms.
‡ INJUCUNDITAS, ātis. f. Cic. *Ongenoegelykheid, onaangenaamheid, onvermakelykheid.*
INJUCUNDUS, a, ūm. Cic. *Onvermakelyk, ongenoegelyk, onaangenaam.* Injucundus oder. Plin. H. *Een onaangename, vize vrug.*
INJUDICATUS, a, ūm. A. Gell. *Onveroordeeld, ongeoordeeld, niet verweerd, of niet uitgemeeſt.*
Hominibus injudicatis vitam eripis. A. Gell. *Gylieden benaamt onveroordeelde, of onverweerde menſchen het leven.*
Rem injudicatam reliquerunt. A. Gell. *Zelfden de zaak ongeoordeeld, onuitgemeeſt, onbeſlagt.*
INJUNCTUS, a, ūm. Sen. Ph. *In, aan, of te zamen gevoegd.* Manus injunctæ pedibus. Sen. Ph. *Aan de voeten gevoegde handen.*
INJUNGO, gis, injūnxi, injunctum, injungĕre. Colum. *In, aan, of te zamen voegen.*
* Injunxit amicitiam cum eo. Plin. J. *Hy ſloot of maakte vriendſchap met hem.*
* Injungere reipublicæ detrimentum. Cic. *Den ſtaat ſchade toevoegen, doen, aanbrengen.*
* Injungere. Plaut. *Bevelen, gebieden, beladen.*
Comitiorum habendorum illi munus injungunt. Liv. *Ze geven hem den laſt om Staatsvergaderingen te beleggen.*
Injungere neceſſitatem. Plin. J. *Noodzaken, persen, dwingen,* om iets te doen.
* Injungere. Quintil. Plin. J. *Opleggen.* Injungere alicui laborem. Quintil. *Iemand werk opleggen.*
Injungere pœnam. Ulp. *Een ſtraf opleggen, toewyzen.*
Injungere ſervitutem alicui. Cæſ. *Iemand ſlaverny opleggen, een ſlaaf maken.*
INJURATUS, a, ūm. Cic. *Niet gezworen, of geen eed gedaan hebbende.*
Injurato ſcio plus crederet mihi, quàm jurato tibi. Plaut. *Hy zoude my nooit geloven, dat waar ik, zonder eede, dan u. als gy gezworen hadde.*
INJURIA, æ. f. Cic. *Onregt, ongelyk, ongeregtigheid.*
Injuriam facere, inferre alicui. Ter. Cic. *Iemand ongelyk doen, aandoen.*
Abſtinere injuriâ. Cic. *Zig onthouden van ongelyk te doen.*
Ab injuria oblivionis ſe aſſerere. Plin. J. *Hem zelven van 't ongelyk der vergetelheid bevryden. Zig onſterfelyk maken.*
Spretæ injuria formæ. Virg. *Den haan van een veragte ſchoonheid.*
Injuriâ. ablat. Cic. *Ten onregte, onregtmatiglyk, onregtvaardiglyk, zonder rede, of oorzaak.*
Injuria ſuſpectus civibus ſuis. Cic. *Ten onregte, zonder reden by zyne burgers verdagt, in een quaad vermoeden.*
Hoc horret Milo, nec injuriâ. Cic. *Milo heeft een afſchrik, gruwel, of afgryzen hier van, dog niet ten onregte, of zonder rede.*
† INJURIE. adv. Nonius. *Zie* Injuriosè.
INJURIOR, āris, ātus ſum, āri. dep. Sen. Ph. *Ongelyk, onregt, of nadeel doen, ſchade doen.*
INJURIOSE. Brut. ad Cic. *Ten onregte, onregtmatiglyk.* Cicero zegt *Injuriosiùs.*
INJURIOSUS, a, ūm. Cic. *Genegen om onregt te doen, of te verongelyken: Onregtvaardig.* Injuriosus in proximos. Cic. *Die zyn evenmaaſten onregt of ongelyk doet.*

Digitized by Google

Injurioſi venti. H. *Nadeelige windan, tegen winden.*
Injurioſa vita. Cic. *Een onregtvaardig, misſadig leven.*
INJŪRIŪS, ă, ūm. Ter. *Ongeregtig, onregtmatig, onredelyk.*
INJŪSSŪ. abl. Ter. *Zonder verlof, of bevel.*
INJŪSSŪS, ă, ūm. Hor. *Niet bevolen, belaſt, geheten.*
Injuſſa vireſcunt gramina. Virg. *De kruiden worden van zelfs groen.*
* Injuſſus. Virg. *Niet bevolen, belaſt, geheten.*
INJŪSTĒ. adv. Cicer. *Onregtvaardiglyk, onregtmatiglyk, ten onregte.*
INJŪSTĪTIĂ, æ. f. Ter. Cic. *Onregtvaardigheid, ongeregtigheid, onregtmatigheid, onregt, ongelyk.*
INJŪSTŪS, ă, ūm. Ter. Cic. *Onregtvaardig, onregtmatig, ongeregtig.* Men zegt *Injuſtior* en *Injuſtiſſimus.*
Amor injuſtus, Ovid. *Een onregtmatige liefde.*
Onus injuſtum imponere alicui. Cic. *Iemand een onregtmatige, onredelyke laſt oplegen.*
INLĂRGIO, is, īrē. aliquid alicui. Non. *Iemand iets ſchenken, vereeren, geven.*
INNĂBĬLIS, is. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Ovid. *Daar men niet in, of over zwemmen kan.*
INNĀSCŌR, ĕrĭs, nātŭs sŭm, nāſcī. Hor. *In een plaats geboren worden, groeyen, waſſen.*
Filix innaſcitur arvis. Hor. *Het varen kruid groeit, waſt in de zaailanden.*
* Innaſci. Cic. *Ingeboren, ingeſchapen worden: Natuurlyk zyn.*
Innata eſt homini probitas. Cic. *De opregtigheid, of vroomheid is den menſch ingeboren, ingeſchapen.*
Quædam nonniſi melioribus innaſcuntur ingeniis. Sen. Ph. *Zommige dingen zyn niet dan in de beſte verſtanden ingeboren, ingeſchapen.*
INNĀTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. Colum. Plin. H. *Inzwemmen, opzwemmen.*
Innatare in aliquem locum. Cic. *Na, of in een plaats zwemmen.*
Navis innatat undam. Virg. *Een ſchip zweemt, of dryft op 't water.*
Innatat aquis pluma. Plin. H. *Een veder dryft op het water.*
* Radices ſumma ſolo innatantes. Colum. *Takken boven op de aarde heen zwevende.*
INNĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Ingeboren, ingeſchapen, natuurlyk.*
Innatus in nobis amor cognitionis & ſcientiæ. Cic. *De liefde, of begeerte tot kenniſſe en wetenſchap is ons ingeboren, ingeſchapen.*
Innatus ſanguini. Sen. Ph. *In 't midden van bloedſtortinge, of moorden geboren, opgevoed.*
INNĀVĪGĂBĬLIS, is. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Liv. *Dat men niet kan bevaren.*
INNECTO, ĭs, nexŭī, nexŭm, nectĕrĕ. Virg. *In, aan, of te zamen breyen, vlegten, binden, voſtmaken.*
Colla lacertis innectens. Ovid. *Den hals met de armen omhelzende.*
Sertis innectunt tempora. Ovid. *Ze vlegten de ſlaap van 't hooft met bloemkranzen. Ze kroonen zig met bloemkranzen.*
Cauſas innectere morandi. Virg. *Redenen, of oorzaak bedenken om iemand op te houden.*
Per affinitatem innecti alicui. Tac. *Aan iemand door zwagerſchap verknogt zyn.*
INNEXŬS, ă, ūm. Virg. *In, aan, of te zamen gevlogten, gebreid, gebonden, vaſt gemaakt.*
INNĪTŎR, ĕrĭs, nīxŭs sŭm, nītī. Cicer. Hor. Liv. *Op ſteunen, ruſten, leunen.*
Baculo innitens. Ovid. *Op een ſtok ſteunende, ruſtende, leunende.*
Innixus haſtâ. Cic. *Op zyn piek ſteunende, ruſtende, leunende.*
In humeris. Cic. *Op de ſchouderen gedragen.*
Innixus in aliquem. Plin. H. *Op iemand leunende, ſteunende.*
* Hac arte innixus. Hor. *Op deze konſt of behendigheid ſteunende, zig verlaetende.*
INNO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cicer. Virgil. *Op, of inzwemmen.*
Innare aquæ. Liv. *Op, in, of onder 't water zwemmen.*
Claſſis innat mare. Sen. Trag. *De vloot zweemt, dryft, of zweeft op 't water.*
INNŌCENS, ēntĭs. omn. gen. Ter. Cic. *Onnozel, onſchuldig, eenvoudig, opregt.* Men zégt *Innocentior.*
Epiſtola innocens. Cicer. *Een onnozele, opregte, eenvoudige brief.*
Innocens ruina. Mart. *Een val van iets zonder iemand te beſchadigen.*
Uvæ innocentes. Plin. H. *Druiven, die geen ſchade kunnen doen.*
INNŌCENTĔR. adv. *Onnozelyk, opregtelyk, eenvoudiglyk,* ‡ *zonder ſchuld.* Men vind dit adverbium niet in poſitivo, dog wel in comparativo by Plinius Hiſt. en in ſuperlativo by Cicero en Salluſtius.
Innocentiùs. Plin. H. *Met minder ſchade. Op een onnozeler, eenvoudiger, opregter wyze.*
Vita innocentiſſimè acta. Cic. in Salluſt. *Een zeer opregtelyk geleid leven.*
INNŌCENTIĂ, æ. f. Cic. *Onſchuld, onnozelheid, opregtheid, eenvoudigheid.*
INNŌCŪE. adv. Suet. *Onſchuldiglyk, zonder ſchuld, zonder arg, quaad: opregtelyk, eenvoudiglyk.*
INNŌCŪUS, ă, ūm. Ovid. *Dat geen ſchade of quaad doet, dat niet beledigt.*
Innocua grando. Mart. *Hagel zonder ſchade.*
Innocuus. Virg. *Onbeſchadigd, niet beleedigd.*
Carinæ innocuæ. Virg. *Onbeſchadigde ſchepen.* Volgens Servius: Dog Valla wil, dat Virgilius verſtaat, *ſchepen die geen ſchade of afbreuk gedaan hebben.*
INNŌTĒSCO, ſcĭs, nōtŭī, nōtēſcĕrĕ. Plin. H. *Bekend worden, in den naam komen, vermaard worden.*
Cteſilochus picturâ innotuit. Plin. H. *Kteſilochus wierd door de ſchilder-konſt vermaard, beroemd.*
Noſtris innotuit illa libellis. Ovid. *Ze is door myne boeken bekend, vermaard geworden.*
INNŌVO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. *Vernieuwen, hernieuwen.*
INNŌXĬŬS, ă, ūm. Plaut. Tac. *Onnozel, onſchuldig, opregt.*
Innoxius. Colum. *Schadeloos, niet beſchadigd.*
Innoxius à curculionibus. Colum. *Niet beſchadigd door de kelanders.* Van bomen enz. geſproken.
† Vita innoxior. Catul. *Een zeer onſchuldig, onnozel, opregt leven.*
INNŪBĂ, æ. f. g. Ovid. *Een nooit getrouwde dogter, een vryſter.*
INNŪBĬLO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Solin. *Met wolken verduiſteren, verdonkeren.*
INNŪBĬLŬS, ă, ūm. Lucret. *Zonder wolken, helder, klaar.*
INNŪBĬS, ĭs. m. & f. bĕ, ĭs. n. Sen. Trag. *Zonder wolken, helder, klaar.*
Innubis dies. Sen. Trag. *Een heldere, ſchoone, klare dag.*
INNŪBO, ĭs, pſī, ūptŭm, ĕrĕ. Lucret. Feſt. *Trouwen met een man.*
INNŪMĔRĂBĬLIS, ĭs, m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Cic. *Ontallyk, ontelbaar, zonder getal.*
INNŪMĔRĂBĬLĬTĀS, ātĭs. f. Cic. *Ontallykheid, ontelbaarheid, een ontelbaar getal.*
INNŪMĔRĂBĬLĬTĔR. adv. Lucret. *Zonder getal, ontelbare reizen.*
† INNŪMĔRĂLIS, ĭs. m. & f. ālĕ, ĭs. n. Lucret. *Ontelbaar, ontallyk, zonder getal.*
INNŪMĔRŌSŬS, ă, ūm. Plin. H. *Ontallyk, ontelbaar, zonder getal.*
INNŪMĔRŬS, ă, ūm. Cic. *Ontelbaar, ontallyk, zonder getal.*
E ludo Iſocratis innumeri exierunt. Cic. *Uit het ſchool van Iſokrates gingen ontelbare menſchen.*
INNŬO, ĭs, nŭī, nŭĕrĕ. aliquid. Cic. *Toewenken, tocknikken. Iets met tocknikken, of een teken te kennen geven.*
Aqua innuerut his ſignis eſſe tenuis. Vitruv. *Door deze tekenen zal te kennen gegeven worden, zal men beſpeuren dat het water ligt is.*
INNŪPTĂ, æ. f. Virg. *Een ongetrouwde, ongehuwde dogter, een vryſter.*
Innuptæ nuptiæ. Cic. *Een huwelyk zonder behoorlyke of vereiſchte plegtigheden.*
INNŪTRĬŌR, ūtŭs, ūtŭs sŭm, īrī. *In een zake opvoeden.*
Certis ingeniis innutriri oportet. Sen. Ph. *Men moet zig door zekere verſtanden laten leiden.*
INNŪTRĬTŬS, ă, ūm. Plin. J. *In, of tot een zake opgevoed.*

Digitized by Google

opgebragt, opgerokken.
Innutritus liberalibus disciplinis. Plin. J. *In de vrye konsten opgevoed, opgebragt, opgetrokken, geoefferd.*
*** INOBLITUS, ă, ūm. Mens inoblita. Ovid. *Een gantsch niet vergeetagtig; een indagtig, dankbaar gemoed.*
INOBRUTUS, ă, ūm. Ovid. *Niet verzwolgen, of verdronken.*
INOBSCURO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. aliquid. Cic. *Verdonkeren, iets duister of donker maken, verduisteren.*
Eam rem nulla oblivio inobscurabit. Cic. *Geen vergetenheid zal de zake verduisteren, uitwisschen.*
INOBSEQUENS, ēntis. omn. gen. Sen. Trag. *Ongehoorzaam, halsstarrig, hardnekkig.*
INOBSERVABILIS, is. m. & f. ĭlĕ, is. n. Catul. Plin. H. *Dat men niet kan aan, of opmerken: Onbegrypelyk, onbevatselyk.*
INOBSERVATUS, ă, ūm. Plin. H. Mart. *Ongemerkt, niet aan, of opgemerkt, niet gade geslagen.*
INOCCIDUUS, ă, ūm. Lucan. *Niet ondergaande, altyds boven de kimme blyvende.*
Axis inocciduus. Lucan. *De Noordpool, of het Noorder Aspunt.*
*** Visus inoccidui. Stat. *Oogen die niet toegaan.*
INOCCATUS, ă, ūm. Colum. *Geëgd.* Sprekende van een veld waar in de kluiten gebroken zyn.
INOCCO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Colum. *'t Land eggen.*
INOCULATIO, ōnis. f. Colum. *Entinge, inentinge.*
INOCULATOR, ōris. m. Plin. H. *Een enter; inenter.*
INOCULO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Colum. *Enten, inenten.*
INODORO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Colum. *Een goede reuk geven: Iets wel doen rieken.*
Allia mandentium halitus inodorant. Colum. *Look doet den adem der eters stinken.*
INODORUS, ă, ūm. adj. Gell. *Zonder geur of reuk.*
INOFFENSUS, ă, ūm. Tibul. *Ongestoten, daar niet aan of tegengestooten is.*
Pes inoffensus. Tibul. *Een voet die geen aanstoot doet.*
Inoffensa via. Mart. *Een gladde, gemakkelyke, effe, gebaande weg.*
Vita inoffensa. Ovid. *Een leven zonder aanstoot, een gerust, stil, vreedzaam leven.*
Tempora inoffensa à valetudine vivere. A. Gell. *Eenigen tyd leven zonder aanstoot van ziekten.*
Inoffensa copulatio vocum. Quintil. *Een aangename, welluidende koppelinge of schakelinge van woorden.*
Huic inoffensa Regum malitia fuit. Tac. *De quaadaardigheid der koningen was hem niet schadelyk of nadeelig.*
INOFFICIOSUS, ă, ūm. Cic. *Ongedienstig, niet verpligtende, onbeleefd, niet heusch, niet hupsch.*
Inofficiosus in aliquem. Cic. *Onbeleefd tegen iemand.*
‡ Inofficiosum testamentum. Plaut. Jurisc. *Een uiterste wille tegen de onderlinge pligt van ouders en kinderen: Zusters en broeders.*
INOLENS, ēntis. omn. gen. Lucret. *Niet riekende, zonder reuk of geur.*
INOLESCO, scis, ŏlēvī, ŏlĕscĕrĕ. Virg. Colum. *Ergens op of in groeyen, wassen.*
Natura inolevit nobis amorem nostri. A. Gell. *De natuur heeft ons een liefde tot ons zelve ingeplant.*
INOMINALIS, is. m. & f. ălĕ, is. n. A. Gell. *Noodlottelyk, rampzalig, doodelyk.* Sprekende van een dag.
INOMINATUS, ă, ūm. Hor. *Noodlottig, rampzalig, doodelyk, ongelukkig.*
INOPACO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Colum. *Beschaduwen; donker of duister maken, verdonkeren.*
INOPERTUS, ă, ūm, Sen. Ph. *Open, niet toegedekt.*
INOPIA, æ. f. Cic. *Armoede, gebrek, mangel, nood, schaarsheid.*
Frumenti inopia. Cic. *Gebrek, schaarsheid, dierte van koren.*
* Inopia & jejunitas Oratori cavenda est. Cic. *Een Redenaar moet gebrek en schraalheid schuwen, vermyden.*
INOPINABILIS, is. m. & f. ĭlĕ, is. n. A. Gell. *Ongelooselyk, onbedenkelyk.*
INOPINANS, āntis. omn. gen. Cæs. *Niet vermoedende, geen gedagten van iets hebbende, geen agterdenken hebbende.*
INOPINANTER. adv. Suet. *Op 't onvoorzienst, zonder daar op te denken, onverwagt, schielyk.*
INOPINATE. adv. Tit. Liv. INOPINATO. Liv. *Zie* Inopinanter.
INOPINATUS, ă, ūm. Cic. *Dat onvoorziens of onverwagt voorkomt: Onvoorzien, onverwagt.*
Inopinati capti sunt. Front. *Ze wierden gevangen, zonder zulke verwagt of gedagt te hebben.*
* Inopinata verba. Plin. H. *Onbedagte, niet overwoge woorden.*
INOPINUS, ă, ūm. Virg. *Onvoorzien, onverwagt, schielyk.*
† INOPIOSUS, ă, ūm. Plaut. *Gebrekkelyk, arm.* Inopiosus consilii. Plaut. *Gebrekkelyk van raad: Radeloos, zonder raad: Twyffelmoedig.*
INOPORTUNUS, ă, ūm. Cic. *Ontydig, ongevoegelyk.*
INOPS, ŏpis. omn. gen. Cic. *Gebrekkelyk, onvoorzien van iets, arm, behoeftig.*
Intelligetur quàm fuerint inopes amicorum. Cic. *Men zal verstaan hoe luttel zy van vrienden voorzien zyn geweest, of hoe weinig vrienden zy gehad hebben.*
Inops ab amicis. Cic. *Van vrienden verlaten, begeven.*
Inops verbis. Cic. *Gebrek, mangel hebbende van woorden.*
Inops humanitatis. Cic. *Van beleefdheid beroofd, ontbloot.*
Inops ad ornandum & expedita ad inveniendum disciplina Hermagoræ. Cic. *De leerwyze van Hermagoras is gebrekkelyk in 't versieren, en vaardig of vlug in 't uitvinden.*
Inops animi. Virg. *Wankelbaar, twyffelagtig van gemoed.*
Versus inopes rerum. Hor. *Vaarzen ontbloot van zaken.*
Inops & laris & fundi. Hor. *Van haart en erf ontbloot, beroofd.*
INORATUS, ă, ūm. Cic. *Daar men niet van gesproken of geredineert heeft, niet gemeld, aangeroerd, of te berde gebragt.*
Re inorata reverterunt. Cic. *Zy quamen te rug zonder hunne zake voorgedragen te hebben.*
INORDINATE. adv. Cels. *Onschikkelyk, zonder order of schikkinge, verwardelyk.*
INORDINATUS, ă, ūm. Cic. *Onvoegelyk, zonderander of schikkinge, verward, ongeschikt.* Plinius zegt *Inordinatissimus.*
Inordinati milites. Liv. *Verwarde, buiten rang staande krygsknegten.*
Inordinatissimi pili. Plin. H. *Verwarde, loshangende, verspreide hayren.*
INORIOR, ĭnŏrĕris, ĭnortus sum, ĭnorīrī. Tac. *Spruiten, geboren worden.* Zie *Orior.*
INORNATE. adv. Auct. ad Her. *Oncierlyk, zonder cieraad of oppronkinge.* Van een reden gesproken.
INORNATUS, ă, ūm. Cic. *Onversierd, niet opgepronkt, opgetooid.* Van personen en zaken gesproken.
Crines inornati. Ovid. *Onopgepronkte, niet opgeschikte, los of verward hangende hayren.*
Inornatus Orator. Cic. *Een oncierlyk, slegt, ruw, onbeschaafd Redenaar.*
† INORUS, ă, ūm. Aul. Gell. *Zonder mond, mondeloos, dat geen mond heeft.*
INOTIOSUS, ă, ūm. Quintil. *Onledig, altyds bezig, zeer arbeidzaam.*
INQUAM, ĭnquis, ĭnquit, ĭnquĭmus, ĭnquĭtis, ĭnquĭunt. Cic. Ter. *Zegge ik, zegt gy, zegt hy, zeggen wy, zeggen zy.* Men vind nog andere *tempora* van dit woord, gelyk uit de volgende voorbeelden blykt.
Tu verò, inquisti, molestus non eris. Cic. *Dog gy, hebt gy gezegt, zult niet ongemakkelyk zyn of vallen.*
Ergo, inquiet aliquis, donavit populo Syracusano illam hereditatem. Cic. *Derhalven, zal iemand zeggen, heeft hy het volk van Syrakuse die erfenisse geschonken.*
Eccum me, inque. Zeg, zie daar, hier ben ik. *Inque* is in de *imperativus.*
Quid enim tibi vis, inquiat aliquis? Auct. ad Her. *Want wat wilt gy hebben? zal iemand konnen zeggen.* De rest van *inquam* word niet gebruikt, en *inquio in præsenti* is zeer onzeker.
INQUANTUM. adv. Quintil. Plin. J. *Voor zoo veel, zoo veel als.*
INQUANTUMCUNQUE. adv. Sen. Ph. *Zie* Quantuncunque.
INQUIES, ētis. f. Plin. H. *Onrust, kommer, zorge.*
INQUIES, ētis. omn. gen. Sallust. *Ongerust, onrustig.*
Inquies genus & indomitum. Sallust. *Een ongerust, oproerig, en ongetemd volk.*
Nox per diversa inquies. Tac. *De nagt is bekommerlyk door verscheide dingen.*

Digitized by Google

INQUIETĀTIO, ōnis. f. Liv. *Ontruſtinge, quellinge.*
INQUIETĀTUS, ā, um. Quintil. *Ontruſt, gequeld.*
INQUIETE. adv. Suet. *Ongeruſtelyk, zonder ruſt.*
INQUIETO, ās, āvī, ātum, āre. Suet. *Ontruſten, quellen, onruſtig maken.*
Corporis nimius amor timoribus nos inquietat. Sen. Ph. *De al te groote lieſde tot het lighaam ontruſt ons door (verſchaide) vreezen.*
Inquietare victoriam. Tac. *De overwinninge ſtuiten, ſtremmen, belemmeren.*
Undique libellis inquietor. Plin. J. *Ik worde van alle kanten door verzoekſchriften gequelt, moedegemaakt.*
INQUIETŪDO, inis. f. Sen. Ph. *Onruſt, kommer.*
INQUIETUS, ā, um. Liv. Hor. *Ongeruſt, ruſteloos, bekommerd.*
Inquieta ingenia, & in novas res avida. Liv. *Ongeruſte en na nieuwigheden hakende inborſten, geeſten, of gemoedkeren.*
Aſia prælliis inquieta. Flor. *Aſie door veldſlagen ontruſt, verward.*
Inquieta nox. Liv. *Een ongeruſte nagt.* Sylva. Sen. Trag. *Een boſch vol geraas.* Door wilde zwynen die zig daar in onthouden.
INQUILĪNA, æ. f. Cic. *Een huurſter van een huis.* Cicero gebruikt dit woord in de oneigentlyke zin, ſprekende van de Wysbegeerte.
INQUILĪNUS, i. m. Cic. Suet. *Een huurder van een huis.*
Inquilinus civis urbis Romæ. Salluſt. *Een nieuw, ſlegt, gering burger van Roome. Vremdeling, aankomeling, nieuweling.*
* Vicinus Novio, vel inquilinus ſit. Mart. *Dat hy naaſt of in 't huis van Novius woné.*
INQUĪNAMENTŪM, i. n. Vitruv. A. Gell. *Vuiligheid, beſmettelykheid.*
INQUĪNĀTE. adv. Cic. *Op een vuile, ſchandelyke, beſmettelyke wyze.*
INQUĪNĀTUS, ā, um. Cic. *Beſmet, bezoedeld, vuil gemaakt.* Men zegt *Inquinatior* en *Inquinatiſſimus.*
Omnibus vitiis inquinata vita. Cic. *Een leven door allerhande ondeugden bezoedeld, beſmet, bevlekt.*
INQUĪNO, ās, āvī, ātum, āre. acc. Cic. *Beſmetten, bezoedelen, vuil maken, bevlekken, bemorſchen.*
* Inquinare ſe flagitiis. Cic. *Zig door ſchelmſtukken bezoedelen, beſmetten, bevlekken.*
Famam alicujus inquinare. Liv. *Iemands goede naam bezoedelen, ſchenden, laſteren, beſmetten, zwart maken.*
Falſa accuſatione aliquem inquinare. Valer. Max. *Iemand door een valſche beſchuldiginge ſchenden, laſteren, onteeren.*
Officioſam amicitiam nomine inquinas criminoſo. Cic. *Gy ſcheld, ſchend een gedienſtige vriendſchap met een haatelyken naam.*
* Inquinare vellus murice. Mart. *Wolle purperrood verwen.*
INQUĪO. *Zie* Inquam.
INQUĪRO, īs, quīsīvī, quīsītum, quīrĕre. Cic. *Op of onderzoeken, naſporen, navorſchen.*
Inquirere de aliqua re *of* in aliquid. Cic. *Onderzoek na een zaak doen, iets navorſchen, naſporen.*
Inquirere in competitores. Cic. *Onderzoek na zyn mededingers of ſtrevers doen.* In ſeipſum. Brut. ad Cic. *Zig zelven onderzoeken.*
INQUISĪTIO, ōnis. f. Cic. *Onderzoek, navorſchinge, naſporinge.*
* Inquiſitio. Cic. *Berigt, beſcheid, kondſchap, verſtendiging.*
INQUISĪTŌR, ōris. m. Cic. Plin. H. *Onderzoeker, navorſcher, naſporer.*
INQUISĪTUS, ā, um. Liv. *Onderzogt, nagevorſcht, nageſpoord.*
INSALŪBRIS, is. m. & f. ubrĕ, is. n. Plin. H. *Ongezond, ziekelyk, qualyk te pas.* Plinius Hiſt. zegt Insalŭbĕrrimus.
INSALŪTĀTUS, ā, um. Virg. *Ongegroet.*
INSANĀBILIS, is. m. & f. ĭle, is. n. Cic. Celſ. *Ongenezelyk, dat men niet kan heelen.*
Plaga inſanabilis. Cic. *Een ongenezelyke wonde.*
* Inſanabilis contumelia. Cic. *Een onverbeterlyke hoon, een onvergoedelyk ongelyk.*
* Inſanabilis. Hor. Liv. *Onverbeterlyk, ongenezelyk.*
Inſanabile ingenium. Liv. *Een ongenezelyke aart of inborſt.*
INSANE. adv. Plaut. *Onzinniglyk, zottelyk, buitenſporiglyk.*
Inſanè amare. Plaut. *Dwaazelyk, zottelyk, buitenſporiglyk beminnen.*
INSANIA, æ. f. Plaut. Cic. *Dolheid, razernye, zotheid, dwaasheid, onzinnigheid.*
Ad inſaniam favere alicui. Suet. *Iemand zottelyk, onzinniglyk, buitenſporiglyk begunſtigen.*
* Inſania febrilitantium. Celſ. *Dolheid der gener die de koortſe hebben.*
* Inſania villarum. Cic. *Dolle, zotte, buitenſporige pragt van landhuizen, heſſteden, of woningen.*
* Inſania orationis. Cic. *Dwaasheid, zotheid, ongeregeldheid van een vertoog of reden.*
INSANĪO, īs, īvī, ītum, īre. Ter. Cic. *Vitzinnig, dol, dwaas, of gek zyn of worden.*
* Inſanire in aliquem. Cic. *Tegen iemand woeden, razende dol worden.*
* Inſanire amore alicujus. Plin. H. *Op iemand verzot, tot razens toe verliefd zyn.*
* Inſanire inſaniam hilarem. Sen. Ph. *Een vrolyke razernye of zotheid hebben.*
† INSANĪTAS, ātis. f. Cic. *Zie* Inſania.
Apage iſtam inſanitatem! Varr. apud Non. *Weg met die zotheid of dwaasheid.*
† INSANŪM. adv. Plaut. *Zie* Inſanè.
INSANUS, ā, um. Ter. Cic. *Vitzinnig, razend, dol, dwaas, zot.* Men zegt *Inſanior* en *Inſaniſſimus.*
Amor inſanus. Virg. *Een dolle, razende, vitzinnige, buitenſporige lieſde.*
Inſanus labor. Virg. *Een ongemeene, overgroote, verwaarloſe arbeid.*
Inſanæ moles. Cic. *Een geweldige, overgroote hoop.*
Inſani montes. Liv. *Zeer hooge of ſteile bergen.*
* Inſanæ aquæ. Ovid. *Woedende, onſtuimige wateren.*
INSĀTĪABĪLIS, is. m. & f. ĭle, is. n. Cic. Ovid. *Onverzadelyk, niet te vergenoegen.* Men zegt *Inſatiabilior.*
Inſatiabilis cupiditas veri videndi. Cic. *Een onverzadelyke begeerte om de waarheid te beſpeuren, kennen.*
* Inſatiabilis. Cic. *Daar men nooit vermoeid van word, of walg van krygt.*
Nulla eſt inſatiabilior ſpecies. Cic. *Daar is geen gezigt daar men minder van walgt.*
INSĀTĪABĪLĪTĔR. adv. Plin. H. *Op een onverzadelyke wyze, onverzadelyk, zonder walginge.*
Inſatiabiliter in re inani deſidere. Plin. J. *Onvermoeidelyk in een ydele of geringe zake bezig blyven.*
Detlere aliquem inſatiabiliter. Lucret. *Iemand onophoudelyk bemeenen, betreuren, beſchreyen.*
*** INSĀTĪĀTUS, ā, um. Stat. *Onverzadelyk.*
INSĀTĪĔTAS, ātis. f. Plaut. *Een onverzadelyke begeerte.* Men vind dit woord niet dan in *plurali Inſatietatibus.*
INSĀTŪRĀBĪLIS, is. m. & f. ĭle, is. Cic. *Onverzadelyk.*
INSĀTŪRĀBĪLĪTĔR. adv. Cic. *Zonder verzaad te worden, onverzadelyk.*
INSCĀLPO, ſcālpſi, ſcālpſum, ſcālpĕre. Quintil. *Zie* Inſculpo.
INSCENDO, īs, ſcendī, ſcenſum, ſcendĕre. Plaut. *In of opklimmen, klauteren, opklauteren.*
In navem inſcendere. Plaut. *In een ſchip klimmen, aan boort gaan.*
In arborem inſcendere. Plaut. *Op een boom klimmen, klauteren.*
Inſcendere ſupra pilam. Catul. *Op een bal ſpringen.*
INSCENSĪO, ōnis. f. Plaut. *Het aan boort gaan.*
INSCENSOR, ōris, m. g. Lampr. *Een krygsman die aan boort: Een zee-ſoldaat.*
INSCIENS, entis. omn. gen. Cic. *Onwetende, onbewuſt.*
Inſciente me. Cic. *Zonder myn weten of kenniſſe.*
* Inſciens. Ter. *Onbedagt, onvoorzigtig.*
Inſciens feci. Ter. *Ik heb het zonder voordagt, of onwetend gedaan.*
* Inſciens. Plaut. *Zot, dwaas, gek.*
INSCIENTĔR. adv. Cic. Liv. *Zonder weten, of kenniſſe, onvoorzigtiglyk, onbedagtelyk.*
INSCIENTIA, æ. f. Cic. *Onwetendheid, onbewuſtheid.*
Inſcientia locorum. Cæſ. *Onwetendheid van plaatſen.*
INSCITE. adv. Plaut. Cic. *Plompelyk, zuiklyk, onbeſchaafdelyk, gantſch niet netjes.*

Digitized by Google

INSCITIA, æ. f. Cic. Cæs. *Onwetendheid, onbequaamheid, mangel van kennisse of ervarendheid.*

INSCITUS, a, um. Ter. *Groff, vuyl, plomp, bot, onaangenaam.* Men zegt *Insolentior* en *Insciissimus.*

Inscitus. Plaut. *Een weetniet, botmuil, zot, dwaas, oengek.*

Quid inscitius est, quàm &c. Cic. *Wat is'er zotter, dwaazer, ongerymder, dan &c.*

Inscitum est. Ter. *Het is onbeleefd, niet heusch of hupsch.*

INSCIUS, a, um. Cic. *Onwetende, onbemoeit, onervaren.*

Armorum inscius. Quintil. *Onwetende, onbedreven, ongeoefend in de wapenen.*

INSCRIBO, is, scripsi, scriptum, scribĕre. Cic. *In of opschryven.*

Inscribere sua nomina in libro. Cic. *Zyn naam voor in een boek schryven.*

In illo libro qui inscribitur Memnon. Cic. *In dat boek, 't welk Memnon genoemt word.*

Inscribere literis ædes venales. Plaut. *Een huis met een brief te koop zetten.*

In statua inscripsit, Parenti optimè merito. Cic. *Hy schreef op 't beeld, Parenti optimè merito: Aan myn vader die zeer veel goeds aan my gedaan heeft.*

* Inscribere sibi nomen Philosophi. Cic. *Zig den naam van een Wysgeer toeschryven. Den naam van een Wysgeer aan nemen.*

Bestiarum effigies invicem adversas buxus inscribit. Plin. J. *Het palmenhout vertoont de gedaantens van beesten na malkander lykende.*

* Inscribere in animis orationem aliquam. Cic. *Een vertoog in de harten der toehoorderen drukken, prenten.*

Inscribere sapientiam vitiis. Sen. Ph. *Misdaden den naam van wysheid toeschryven, geven.*

INSCRIPTIO, ōnis. f. Cic. Plin. H. *Een opschrift.*

Inscriptio libri. Cic. *Een opschrift, titel van een boek.* Statuæ. Cic. *Een opschrift van een beeld.*

Inscriptiones frontis. Sen. Ph. *Teekenen of merken op de voorhoofden van slaven. Zie* Stigmata.

INSCRIPTUM, i. n. g. Lucil. *Een briefje.*

INSCRIPTUS, a, um. Varr. *Ongeschreven.*

Alia suas scripta, alia inscripta. Quintil. *Eenige dingen zyn geschreven, andere niet.*

* Inscriptus. Cic. Liv. *Daar een opschrift op staat.*

Signum inde factum est, & inscriptum. Liv. *Naderhand wierd'er een beeld en een opschrift gemaakt.*

Epistola inscripta patri. Cic. *Een brief aan zyn vader geschreven.*

Liber qui est inscriptus Hortensius. Cic. *Het boek, dat Hortensius genoemt of getitelt word.*

Inscripti nomina Regum flores. Virg. *Bloemen, waar op de namen der Koningen geschreven staan.*

INSCULPO, is, sculpsi, sculptum, sculpĕre. Hor. Plin. J. *In of opsnyden, etsen, graveren.*

Inscalpere aliquid saxo. Hor. *Iets in een steen houwen, snyden, graveren.*

Literas tabellæ insculpere. Quintil. *Letteren op een plank of bord snyden.*

* Natura insculpsit in mentibus nostris, ut Deos beatos haberemus. Cic. *De natuur heeft in ons gemoederen ingeprent, dat wy de Goden gelukzalig zouden oordeelen.*

INSCULPTUS, a, um. Cic. Plin. H. *In of opgesneden, gesnist, gegraveerd.*

Insculptum in columna. Plin. H. *In of op een pilaar gehouwen, gesneden.* Monumento. Plin. H. *Op een graftombe gehouwen.*

* In animo res insculptas habebat. Cic. *Hy had die dingen in zyn gemoed geprent, gedrukt.*

INSECABILIS, is. m. f. ĭle, is. n. Vitruv. Sen. Ph. *Dat men niet kan snyden, onverdeelbaar.*

INSECO, ās, sĕcŭi, sectum, sĕcāre. aliquid. Cic. Colum. *Snyden, verdeelen.*

Dentibus aliquem insecare. Auct. ad Her. *Iemand met de tanden verscheuren.*

INSECTANTĔR. Adv. Gell. *Idem quod Injuriosè.*

INSECTATIO, ōnis. f. Quintil. *Vervolginge, overlast, ongelyk.*

Insectatio vitæ alicujus. Liv. *Berispinge, bestraffinge van iemands leven.*

INSECTATŎR, ōris. m. Insectator plebis. Liv. *Een vervolger, vyand ukker van 't gemeene volk.*

INSECTATUS, a, um. Suet. *Vervolgd, gelasterd, gescholden, geschonden.*

INSECTOR, āris, ātus sum, āri. acc. Cic. *Iemand vervolgen, najagen, nazetten, of loopen.* Plautus gebruikt *Insecto, as, are.*

Insectari aliquem lapidibus, vel hastâ. Plaut. *Iemand met steenen of een spies vervolgen, najagen, naloopen.*

Insectari aliquem maledictis. Cic. *Iemand met scheldwoorden vervolgen: Iemand schenden, schelden.*

Injurias alicujus insectari. Cic. *Het ongelyk van iemand vergelden, wreken.*

Furiæ insectantes impios. Cic. *De vaderwyen vervolgen, ontrusten, quellen de godloozen.*

Insectari terram rastris. Virg. *Het land eggen.*

‡ INSECTUM, i. n. Plin. H. *Een gekerve dier, hebbende vele kerfjes of sneden onder en boven 't lyf, dog geen of ten minsten weinig bloed.*

INSECTURA, æ. f. Sen. Ph. *Insnydinge, snede.*

Virgula illa multas habet insecturas. Sen. Ph. *Dat roedje heeft vele sneden of keepers.*

INSECUTUS, a, um. Plin. H. *Volgende, vervolgende.*

Insecutis mensibus. Plin. H. *In de volgende maanden.*

Multa de antecactis, multa de insecutis testis est interrogandus. Quintil. *Een getuige moet veel van voorgaande en veel van volgende dingen ondervraagt worden.*

INSEDABILITĔR. adv. Lucret. *Onlasselyk, zonder gelaschte te kennen worden.* Van dorst sprekende.

INSEDATUS, a, um. Cic. *Ontrust, ongerust.*

INSECTUS, a, um. part. Liv. *Ingesneden, gehouwen, gekerven.*

INSEMINATUS, a, um. Vitruv. *In of op gezaaid.*

Terra cælestium imbrium conceptionibus inseminata. Vitruv. *Een land door regens uit de lugt bespreid, vrugtbaar gemaakt.*

INSEMINO, as, avi, ātum, āre. *In of op zaayen.* Morbus visceribus. A. Gell. *Ziektens in 't ingewand zaayen, dat is, verwekken, veroorzaken.*

INSENESCO, scis, sĕnŭi, sĕnĕscĕre. Quintil. *Oud worden.*

Insenescere negotiis. Tac. *In zaken oud worden, zyn leven verslyten.* Libris & curis. Hor. *In boekeeffeningen en bekommeringen oud en grys worden, zyn leven door brengen.*

INSENSIBILIS, is. m. & f. ĭle, is. n. A. Gell. *Ongevoelig, dat men niet kan bespeuren of merken.*

INSENSILIS, is. m. & f. ĭle, is. n. Lucret. *Zie* Insensibilis.

INSEPARABILIS, is. m. & f. ĭle, is. n. Sen. Ph. *Onafscheidelyk.*

INSEPARABILITĔR. adv. Macrob. *Onafscheidelyk.*

INSEPULTUS, a, um. Cic. *Onbegraven.*

Mors insepulta. Sen. Ph. *Een onbegrave lyk, of doode.*

Vestra virtus oblivione eorum qui sunt, insepulta esse non poterit. Cic. *Uw deugd kan niet begraven worden in de vergetenheid der genen, die thans leven.*

INSEQUENS, entis. omn. gen. Cic. *Volgende.*

INSEQUENTĔR. adv. Gell. pro *Inconsequenter.*

INSEQUOR, ĕris, insĕcūtus sum, insequi. Cic. *Vervolgen, najagen, nazetten of loopen.*

Fugientem insequitur. Ovid. *Hy vervolgt den vlugtenden.*

* Insequi. Cic. *Volgen, navolgen of komen.*

Improborum facta insequitur plerumque suspicio. Cic. *Het vermoeden volgt gemeenlyk op of na de daden der boozen.*

* Convellere vimen insequor. Virg. *Ik vervolge, of ga voort met het uitrukken van een stronk.*

Insequi contumeliâ aliquem. Cic. *Iemand schelden, schenden, lasteren.*

Ut illum tu nec verbo contumelioso insequaris, aut vultu. Petron. *Op dat gy hem nog met een quaad woord noch met een zuur gezigt bejegene.*

INSERENUS, a, um. Stat. *Wolk of buygtig.* Van de regenstarren gesproken.

INSERO, is, sĕrŭi, sertum, sĕrĕre. aliquid in aliquem locum. Cic. Liv. *Iets in een plaats zetten, steken, doen, insteken, invoegen.*

Pueris cibum in os inserere. Cic. *Kinderen kost in de mond steken.*

Manum in aliquem locum inserere. Ter. *De hand op een plaats leg-*

Digitized by Google

leggen, ſlaan.
Ovum faucibus inſerit. Colum. *Hy ſteekt een ey in zyn keel, hy ſlokt een ey op.*
Inſerere oculos alicui ſpectaculo. Valer. Max. *De oogen op een ſchouwſpel werpen, ſlaan.*
* Bellis civilibus ſe inſerere. Liv. *Zig in burgerlyke of binnenlandſche oorlogen ſteken, wikkelen.*
Hoc admirandis ſuis inſeruit Cicero. Plin. H. *Cicero heeft dit ingelaſcht in zyn boek van de wonderen.*
* Inſerere ſe ſe fortunæ. Tac. *Zig aan't geluk overgeven, betrouwen: het geluk beproeven.*
INSĔRO, ĭs, sēvī, sĭtūm, sĕrĕrĕ. Colum. *In of op zaayen, zaayen.*
Inſerere frumentum arboribus. Colum. *Koren onder of tuſſchen boomen zaayen.*
* Inſerere pyros. Virg. *Pereboomen zaayen, planten, poten.*
Inſerere hortos. Colum. *Tuinen bezaayen, beplanten, bepoten.*
Inſerere humida loca de uva alba. Colum. *Witte wynſtokken op vogtige plaatſen planten.*
* Inſerere. Varr. Colum. *Enten, inenten.*
Omnis ſurculus omni arbori inſeri poteſt. Colum. *Allerhande telgies, of ſpruinjes, konnen op alle boomen geënt worden.*
In pyrum ſilvaticam inſerere pyrum bonam. Varr. *Een goede pereboome-ſpruit op een wilde pereboom enten.*
INSĔRPO, ĭs, sērpsi, sērptūm, sērpĕrĕ. Stat. *Inkruipen, inſluipen, inglippen, zachtjes ingaan.*
Somnus avaris inſerpit curis. Stat. *Den ſlaap bekruipt de gierige zorgen:* dat is, *overvalt den zorgvuldige wrekken of gierigaarts.*
INSĔRTĪM. adv. Lucret. *Dwars.*
INSĔRTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Virg. *Inſteken, inzetten, indoen, invoegen.*
Clypeo inſertare ſiniſtram. Virg. *Zyn linkerhand in of aan't ſchild ſteken.*
Leonibus magiſter manum inſertat. Sen. Ph. *De meeſter ſteekt zyn hand dikwils de Leeuwen in de mond.*
Inſertat commiſſuris ſecures. Petron. *Hy ſlaat de bylen in de ſpleten der boomen.*
INSĔRTŬS, ă, ūm. Quintil. *Ingeſteken, ingedaan, ingezet, ingevoegd.*
Inſertus civium numero manumiſſus. Suet. *Een vrygemaakte ſlaaf in't getal der burgers geſteld.*
Inſertæ feneſtræ. Virg. *Met een reet openſtaande, of half opene venſters.*
† Genus ſtructuræ inſertum. Vitruv. *Voeg-metzelwerk.*
INSĔRVĬO, īs, īvī, ītūm, īrĕ. Cic. *Dienen, dienſtig, nut, of bequaam zyn tot iets.*
Ea illi potiſſimùm inſerviunt. Cic. *Die dingen dienen hem beven al, zyn hem voornamentlyk dienſtig, of nut.*
* Inſervire commodis ſuis. Cic. *Zyn winſt of voordeel bevorderen, bezorgen, behartigen, gadeſlaan.*
Famæ inſervire. Tac. *Zyn goeden naam bevorderen, behartigen, beſchutten.*
Inſervire honoribus. Cic. *Eerampten bekuipen, na bedieningen tragten, ſlaan, dingen.*
Inſervire honori alicujus. Cic. *Iemands roem of eere behartigen, betragten, bevorderen.*
Valetudini inſervire. Cic. *Zyn gezondheid behartigen, gadeſlaan.*
Nihil à me inſervitum eſt temporis cauſâ. Cic. *Ik hebbe niets gedaan uit inzigte van de tyd.*
INSĔRVO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Stat. *Bewaren, behouden, verdedigen.*
INSĔSSŬS, ă, ūm. *Ingenomen, beſlage, bezet.* Inſeſſus locus. Liv. *Een plaats door een leger enz. bezet, beſlage.*
Inſeſſi caſtris montes. Plin. J. *Bergen door een leger beſlagen, bezet.*
INSĬBĬLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Ovid. *Inblaazen.*
Eurus inſibilat. Ovid. *De ooſtewind waeit met geruiſch.*
INSICCATŬS, ă, ūm. Stat. *Gedroogd, droog.*
INSĬCĬŬM, ĭī. n. Varr. *Een zoort van worſt of ſauzys.* Macrobius zegt, dat men in zyn tyd *Inſilium* ſchreef.
INSĪDENS, ēntis. part. Liv. *Op iets zittende.* Ook, *op iets leerende, iets verſpiedende.*
INSĪDĔO, ēs, sēdī, sēſsūm, sīdērĕ. Cicer. *In, of opzitten.*
Inſidere in aliquam partem. Vitruv. *Zig ergens ter neder zetten, of ſlaan.*
Inſidere equo. Liv. *Te paard zitten.* Toro. Ovid. *Op een bedde zitten, gezeten zyn.* In ſella. Plin. H. *Op een ſtoel zitten.*
* Inſidet pedibus dolor. Plin. J. *De pyn zit of is in de voeten.*
Cogitatio hæc penitus inſidet. Cic. *Deze gedagte zit diep in 't gemoed geprent.*
Hoc inſidet in memoria mea. Cic. *Dit zit of is in myn geheugeniſſe gedrukt, geſchreven.*
Inſidere arcem militibus. Liv. *Een Kaſteel met krygsknegten belegeren, of innemen.*
Inſidere loco. Virg. Locum. Liv. *In een plaats in hinderlagen leggen.*
Inſidere effugia. Tac. *De vlugtplaatzen bezetten.*
INSĪDĬÆ, ārum. f. plur. Cic. *Hinderlagen, lagen.*
Inſidias alicui collocare. Cic. Inſtruere. Catul. *Iemand hinderlagen leggen.*
* Inſidiæ. Cic. *Bedrog, loozeſtreek, of vond.*
De inſidiis aliquid agere. Cic. *Iets uit hinderlagen, ter ſtuik, of ſteels-wyze doen.*
Aucupemur ex inſidiis quam rem gerant. Plaut. *Laat ons uit een lage beſpieden wat zy doen of uitvoeren.*
INSĪDĬĀTŌR, ōris. m. Cic. *Een legger van lagen, een belager, die hinderlagen legt, een beſpieder.*
Inſidiator viæ. Cic. *Die lagen op de weg legt.*
INSĪDĬĀTŬS, ă, ūm. part. Virg. *Die lagen gelegt, of op iets geloerd heeft.*
INSĪDĬŌR, āris, ātūs sūm, āri. Cic. *Hinderlagen, lagen leggen, beſpieden, belegen.*
Inſidiari apris. Mart. *Wilde zwynen belagen.*
INSĪDĬŌSĒ. adv. Cic. *Liſtelyk, bedriegelyk, met bedrog, arg, of liſt.* Men zegt *Inſidioſiſſimè.*
INSĪDĬŌSŬS, ă, ūm. Cic. *Lagen leggende, bedriegelyk, argliſtig.* Men zegt *Inſidioſor* en *Inſidioſiſſimus.*
Inſidioſiſſimus Princeps. Plin. J. *Een zeer bedriegelyk, loos, argliſtig vorſt.*
* Inſidioſus. Ovid. Plin. H. *Vol hinderlagen, of lagen.*
INSĪDO, ĭs, sēdī, sēſsūm, sīdērĕ. Virg. Vitruv. *Op iets zitten, ruſten, zig ne terzetten of ter neder ſlaan.*
Apes floribus inſidunt. Virg. *De byen zitten op de bloemen.*
* Inſidere. Vitruv. *Zakken, dalen, ingaan, of zinken.* Van een balk geſproken.
INSĪGNE, ĭs. n. Cic. *Teken, merk, kentoken.*
Inſignia virtutis multi ſine virtute aſſecuti ſunt. Cic. *Vele hebben de tekenen van dapperheid zonder verdienſte verkregen.*
In prætoria nave inſigne nocturnum trium luminum erat. Liv. *In het Admiraals ſchip was 'er een nagt teken van drie ligten.*
Inſigne Regni. Cicer. *Tekenen, cieraden van 't ryk.* Van een ſcepter, kroon, enz. geſproken.
* Inſignia familiarum. Suet. *Eertekenen, wapenen van huisgezinnen.*
* Inſigne. Cic. Cæſ. *Een veldteken, een ſtandaard, of vaandel.*
INSĪGNĬO, īs, īvī, ītūm, īrĕ. Auct. ad Her. *Tekenen, merken.*
Auro inſignibat clypeum. Virg. *Hy verciersde zyn ſchild met goud.*
Annum inſignire cladibus. Tac. *Een jaar vermaard maken door nederlagen.*
INSĪGNIS, īs. m. & f. nĕ, īs. n. Cicer. Virg. *Vermaard, beroemd, aanzienlyk, deftig, grootagtbaar.* Men zegt *Inſignior.*
Dies inſignis duplici clade. Liv. *Een dag door een dubbelde nederlage vermaard.*
Inſignis ad deformitatem puer. Cic. *Een merkelyk, of zeer leelyk kind.*
Inſignis genere. Cic. *Doorluzig van geſlagt.*
Inſignis temeritas. Cic. *Een merkelyke roekeloosheid.*
INSĪGNĪTĒ. adv. Plaut. *Merkelyk, voortreffelyk, uitermaten.*
Inſignitè improbus. Cic. *Bovenmaten, zeer goddeloos.*
INSĪGNĪTĔR. adv. Cicer. *Merkelyk, bovenmaten, uitermaten.*
Inſigniter impudens. Cic. *Uitermaten, zeer onbeſchaamd.*
INSĪGNĪTŬS, ă, ūm. Aſc. Ped. *Gemerkt, getekend.*
Tabellæ diſcolonibus ceris inſignitæ. Aſc. Ped. *Tafeltjes*

Digitized by Google

verkeerwijs was overtrokken.
Puer insignitus. Plaut. *Een geteekend kind, een kind met eenig teken geboren.*
* Insignitus. Cic. *Vermaard, beroemd, doorlugtig, merkelyk.*
Insignitior infamiâ. Tac. *Zeer vermaard, berugt door oorlooshéid, of schande.*
INSĪGNĪTĂ, ōrūm. n. plur. Plin. H. *Zwarte en blaauwe plekken, aan de oogen.*
INSĪLĬĂ, ĭum. n. plur. Lucret. *De schamelen.* Van wevers.
INSĪLĬO, īs, sĭlŭī, & sŭlĭī, sŭltūm, sĭlīrĕ. Plaut. Ovid. Stat. *In, of opspringen.*
Insilire in scapham. Plaut. *In een boot springen.*
Insilire in equum. Liv. *Op een paard springen.*
* Insilire in phalanges. Cæs. *Benden bespringen: Op de benden storten, aanvallen.*
INSĪMŬL. adv. Flor. Stat. *Te zamen, gezamentlyk.*
INSĪMŬLĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Beschuldiginge, betigtinge.*
INSĪMŬLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cicer. ex antiquo Poëta. *Veinzen, de gebaarden maken om iets te doen.*
* Criminibus falsis aliquem insimulare. Ovid. *Iemand met valsche, of verdigte schelmstukken of misdaden beschuldigen, betigten.*
Insimulare aliquem flagitii. Cic. *Iemand van een misdaad of schelmstuk beschuldigen, betigten.*
INSĪNCĒRŬS, ă, ūm. Virg. *Valsch, niet opregt, onzuiver, onrein.*
Insincerus cruor. Virg. *Onzuiver, bedorve bloed.*
INSĪNŬĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Inboezeminge, inprentinge, indrukkinge, indruk.*
INSĪNŬO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Propert. *In handen stellen.*
Opes alicui insinuare. Propert. *Iemand rykdom ter handen stellen, geven.*
Insinuare. Lucret. *Insteken, indoen.*
Sol æstum insinuat per septa domorum. Lucret. *De zon brengt in, of verweekt hitte door de muuren van de huizen.*
Quà flumen inter valles se insinuat. Liv. *Daar de rivier in de dalen loopt.*
Insinuare se in equitum turmas. Cæs. *Zig midden in de ruiterbenden werpen, in de ruiterbenden dringen, vallen.*
Insinuare aliquem animo alterius. Plin. J. *Iemand in een anders gemoed dringen, dat is, bemind, geagt maken.*
Insinuare se ad aliquem. Plaut. *Zig in iemands gunst of genegentheid wikkelen.*
Insinuare se in consuetudinem alicujus. Cic. *Zig in iemands ommegang of gemeenzaamheid wikkelen, zagtjes indringen.*
Insinuare se in causam. Cic. *Tot de grond der zake komen.*
Insinuare se in antiquam Philosophiam. Cic. *Zig in de kennisse der oude wysbegeerte inwikkelen, dat is, de oude wysbegeerte nasporen, doorgronden.*
Insinuat suspicio animis. Liv. *Het vermoeden kruipt, sluipt in de gemoederen.*
Cunctis insinuat pavor. Virg. *De vrees, de schrik overvalt alle menschen.*
INSĪPĬDŬS, ă, ūm. A. Gell. l. 6. c. 1. *Zonder geur of smaak, smakeloos.* Dit woord gaat niet vast.
INSĪPĬĒNS, ēntis. omn. gen. Cicer. Catul. *Onwys, niet wys, dwaas, zot, uitzinnig, gek.*
INSĪPĬĒNTĔR. adv. Cicer. *Zottelyk, dwaazelyk, gekkelyk, uitzinniglyk.*
INSĪPĬĒNTĬĂ, æ. f. Plaut. *Zotheid, dwaasheid, gekheid, uitzinnigheid.*
† INSĪPO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Catul. *Inwerpen, smyten, gooyen.*
† INSĪPO, īs, sĭpŭī, sĭpĕrĕ. Catul. *Inwerpen, smyten, gooyen.*
INSĪSTO, īs, stĭtī, stĭtūm, sĭstĕrĕ. Cic. Plin. H. *Vast op blyven staan.*
Insistere hastæ. Plin. J. *Op de spies leunen, steunen.*
Insistere. Cic. Virg. *Stilstaan.*
Sol ardentissimus culmini ædium insistit. Plin. J. *De zon op zyn heerste, staat regt op het top of de dak van't huis.*
* Insistere. Ter. *Vast op een ding blyven staan,* dat is, *halsstarrig blyven.*
Insistere alicujus criminibus. Valer. Max. *Op iemands misdaden blyven staan: Iemands misdaden breed uitmeten, vergrooten.*
Ne insistas huic credere. Plaut. *Blyf dit niet hardnekkig gelooven.*
Insistere negotium aliquod. Plaut. *Een zake vervolgen, bevorderen.*
Experientiæ & rationi Medicinæ insistit. Cels. *De Geneeskunde staat op, of volgd de ervarenheid en de reden.*
Neque satis Bruto constabat, quàm rationem pugnæ insisteret. Cæs. *Ook was Brutus niet gerust, of verzekerd wat maniere van vegten hy zoude volgen.*
Insistite hoc negotium sapienter. Plaut. *Handel, belegt deze zake wyzelyk, met verstand.*
* Insistere limen. Virg. *Op een drempel staan, in een deur gaan.*
Viam. Plaut. Virg. Viæ. Cic. *Een weg houden, volgen.*
Insistere vestigia. Virg. *Voortgaan of treden.*
Proximi jacentibus insistebant. Cæs. *De naaste namen de plaatzen der nedergevelden in.*
Quibus vestigiis primùm institi, in iis soleo perorare. Cic. *Ik ben gewoon myne vertogen af te breken op dien voet daar ik ze mede begonnen hebbe.*
Alicujus honoribus insistere. Plin. J. *Iemands eer-ampten bekomen, in iemands eer-ampten treden.*
Insistere mente & animo in rem aliquam. Cæs. *Met hart en ziel op iets blyven staan, zig tot iets begeven, stellen.*
INSĪTĬO, ōnis. f. Cic. *Entinge, in-entinge.*
INSĪTĪTĬŪS, ă, ūm. Plin. J. *Geënt, ingeënt, vremd, onnatuurlyk.*
Insititius sermo. Plin. J. *Een vremde, geleerde taal.*
INSĪTĪVŬS, ă, ūm. A. Gell. *Geënt, ingeënt.*
Insitiva pyra. Hor. *Geënte peren.*
* Insitivus. Cic. *Aangenomen, ingelyfd.* Hy spreekt van Gracchus.
Insitivi liberi. Phœd. *Onwettige kinderen, bastaarden.*
INSĪTŌR, ōris. m. Plin. H. *Een enter, inenter.*
INSĪTŪM, ī. n. Colum. *Een ent, ente.*
INSĪTŬS, ă, ūm. Virg. *Geënt, ingeënt.*
Mala insita fert pyrus. Virg. *Een pereboom draagt ingeënte appelen.*
* Insitus. Cic. *Ingeschapen, ingebore, natuurlyk.*
Habere insitam cupiditatem scientiæ. Cic. *Een ingebore begeerte tot wetenschap of kennisse hebben.*
Insitas inimicitias cum nomine populi Romani habere. Cic. *Een ingebore vyandschap tegen den naam van't Roomsche volk hebben.*
INSĪTŪ, *De* ablativus *van* Insitus, us. Plin. H. *Entinge, inentinge.*
INSŌCĬĀBĪLĪS, īs. m. & f. lĕ, īs. n. Plin. H. *Ongezelliglyk, dat men niet vereenigen, of by malkanderen kan voegen.* Van zaken gesproken.
Insociabilis gens. Liv. *Een ongezellig, wild, woest volk, een volk daar men niet mede om kan gaan, of geen gemeenschap mede houden.*
Insociabilis omnibus. Liv. *Daar niemand mede kan ommegaan, gemeenschap of gezelschap mede houden.*
Regnum insociabile. Tac. *Een ryk dat geen mede-strever of ryksgenoot duld.*
INSŌLĂBĪLĪTĔR. adv. Hor. *Onvertroostelyk, op een onvertroostelyke maniere.*
INSŌLĀTĬO, ōnis. f. Plin. H. *Zetsinge, droginge, plaatsinge in de zon.*
INSŌLĀTŬS, ă, ūm. Colum. *In de zon gedroogd.*
Uvæ insolatæ. Colum. *In de zon gedroogde druiven, razynen.*
Insolati dies. Colum. *Zon heldere of klare dagen.*
INSŌLENS, ēntis. omn. gen. Ter. *Ongewend, ongewoon.*
Insolens aliquarum rerum. Cic. *Zekere dingen ongewend, ongewoon.*
Insolens infamiæ. Cic. *Oneere of schande ongewend, ongewoon.*
* Insolens. Cic. *Ongewoonelyk, buitengemeen, zeldzaam.*
* Insolens verbum. A. Gell. *Een ongewoonelyk, buitengemeen, zeldzaam woord.* By goede Schryvers, enz.
* Insolens. Cic. *Vermetel, verwaand, hoogmoedig, trots.* Men zegt *Insolentissimus.*
INSŌLENTĔR. adv. Cic. *Ongewoonelyk, zelden, tegen de gewoonte.*
* Insolenter. adv. Cic. *Vermetelyk, verwaandelyk, hoogmoedigelyk, trotselyk.*
INSŌLENTĬĂ, æ. f. Cic. *Ongewone, zeldzame maniere van doen,*

Digitized by Google

doen, ſpreken, enz.

Inſolentia ſermonis. Liv. *Ongewone manier van ſpreken.*

Movear inſolentiâ loci. Cic. *Ik worde bewogen, verzet door de ongewoonte van de plaats (daar ik ſpreke.)*

In Epicuri nos caſtra conjecimus, non tamen ad hanc inſolentiam. Cic. *Wy hebben ons zelven aan de zyde van Epicurus begeven, doch niet (om te vervallen) tot deze ongewone zeldzaame ſtellingen.*

* Inſolentia. Cic. *Vermetelheid, verwaandheid, hoogmoed, trotsheid, hovaardy.*

INSŌLESCO, ſcĭs, INSŏLĕſcĕrĕ. Tiro apud A. Gell. *Vermetel, verwaand, hoogmoedig, trots, hovaardig worden.*

INSŌLĬDŪM, & INSŌLĬDŎ. adv. Sen. *In't geheel, gelukkelyk.*

INSŌLĬTĔ. adv. Gell. *Zelden.*

INSŌLĬTŬS, ă, ŭm. Cic. *Ongewoon, ongemaan, zeldzaam.*

Inſolita dicendi ratio. Cic. *Een ongewoonelyke, zeldzaame maniere van ſpreken.*

* Inſolitus. Cæſ. *Ongewend, ongewoon tot iets.*

Inſolitus ad laborem exercitus. Cæſ. *Een leger aan geen arbeid gewend.*

Inſolitus rerum bellicarum. Salluſt. *Oorlags of krygszaken ongewend, ongewoon. In den oorlog onervaren, onbedreven.*

Fœminæ prodire inſolitæ. Cic. *Vrouwen niet gewend of gewoon uit te gaan.*

INSŌLO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Colum. *In de zon droogen, zetten.*

INSŌLŪBĬLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Sen. Ph. *Dat men niet kan betalen of voldoen.*

Inſolubile beneficium. Sen. Ph. *Een weldaad, die men niet kan vergelden.* Ook, *dat men niet kan ontbinden, of los maken.*

INSŌLŪBĬLĬTĔR. adv. Macrob. *Onontbindelyk.*

INSŌLŪTŬS, ă, ŭm. part. Sen. *Niet los gemaakt, niet afgeloſt, niet betaald.*

INSŌMNIA, ōrŭm. n. plur. Cicer. *Een droom, gezigt in de ſlaap.*

INSŌMNIA, æ. Ter. *Slapeloosheid, als men nagten zonder ſlapen ligt.* Donatus merkt dat *Inſomnia* hier in Terentius *ſingularis* is, en dat men moet lezen *Inſomnia adiget*, en niet *adigent.*

INSŌMNĬŌSŬS, ă, ŭm. Cat. *Met droomen, of zwaarmoedige gedagten in den ſlaap gequeld, ontruſt.*

INSŌMNĬS, ĭs. m. & f. mnĕ, ĭs. n. Tac. *Wakker, wakende, zonder ſlaap.* Van perſonen geſproken.

INSŌNO, ās, āvī, ĭtŭm, ārĕ. Lucret. *Klinken, gelwid maken, wedergalmen.* Van een trompet enz. ſprekende.

INSŌNS, tis. omn. gen. Liv. *Onnozel, onſchuldig.*

Fraterni ſanguinis inſons. Ovid. *Onſchuldig aan't bloed of de dood van zyn broeder.*

INSŌNŬS, ă, ŭm. Apul. *Dat geen geluid heeft of geeft.*

INSŌPĪTŬS, ă, ŭm. Ovid. *Wakker, wakende, niet in ſlaap gevallen.*

INSŌRTĬTŬS, ă, ŭm. Plaut. *Nog niet door't lot geſcheiden, verdeeld.*

INSPECTĀTĬO, ōnĭs. f. Sen. Ph. *Gezigt, aanſchouwinge, opmerkinge.*

Illius mihi dulcis eſt inſpectatio. Sen. Ph. *Zyn gezigt is my zoet, aangenaam, lieffelyk.* Sprekende van een perſoon.

INSPECTĬO, ōnĭs. f. Quintil. *Gezigt, beſchouwinge, aanſchouwinge, beſpiegelinge.* Van een zake.

INSPECTĬO. Cicer. *Bezigtiginge, beſchouwinge, onderzoekinge van koopmanſchappen. Bezigtinge, opmerkinge van een plaats.*

INSPECTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. *Bezigtigen, beſien, bekyken, opmerken.*

INSPECTŌR, ōrĭs. m. Plin. H. *Bezigtiger, bekyker, opmerker.*

INSPĒRĀBĬLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. A. Gell. *Dat men niet kan hopen.*

INSPĒRĀNS, ānтĭs. omn. gen. Ter. *Wanhopende, hopeloos.*

Inſperanti mihi cecidit, ut in iſtum ſermonem dilaberemini. Cic. *Het geheurde zonder myn hope, of verwagtinge, dat gylieden tot die reden vervielt.*

INSPĒRĀTŬS, ă, ŭm. Ter. *Ongehoopt.* Plautus zegt *Inſperatiſſimus.*

Inſperata occaſio. Ter. *Een onverhoopte, onverwagte gelegentheid.*

Ex inſperato. Plin. H. *Tegen, of zonder hope, of verwagtinge.*

INSPĔRGO, ĭs, ſpĕrſī, ſpĕrſŭm, ſpĕrgĕrĕ. aliquid. Cic. *Iets in, of op ſprenen, ſtrooyen, ſprengen.*

Inſpergere oleam ſale. Cat. *Olyven met zout beſprengen, beſtrooyen.*

INSPĔRSŬS, ă, ŭm. Hor. *In, of op geſpreid, geſtrooit, geſprengd.*

Nævi egregio corpore inſperſi. Hor. *Vlakken op een ſchoon lighaam verſpreid.*

INSPĪCĬO, ĭs, ſpexī, ſpectŭm, ſpĭcĕrĕ. Plaut. *In, inkyken, bezien, bekyken, aanſchouwen, bezigtigen.*

Inſpicere marſupium. Plaut. *In een beurs zien, kyken; een kneidel bezigtigen. Aldes.* Plaut. *Een huis bezien, bezigtigen.*

* Inſpicere aliquid. Cic. *Iets inzien, beſchouwen, beſpiegelen, overwegen.*

Inſpicere aliquem à puero. Cic. *Iemands leven van kinds been af inzien, overwegen, onderzoeken, naſporen.*

Inſpicere aliquem experimentis. Colum. *Iemand door ervarendheid beproeven, onderzoeken.*

Inſpicere ſententiam alicujus. Plaut. *Iemands gevoelen inzien, doorgronden, peilen.*

Fidem duro tempore inſpicere. Ovid. *Iemands trouwe in een ſlegte tyd beſpeuren.*

Inſpicere in ſpeculum. Ter. *In een ſpiegel zien, kyken.*

INSPĪCO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. aliquid. Virg. *Scherp maken, gelyk een kevel aan.*

INSPĪRĀTŬS, ă, ŭm. Colum. *Ingeblaze, aangeblaze.*

INSPĪRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Colum. *Inblazen, aanblazen.*

Inſpirare alicui literæ. A. Gell. *Een letter met een aanblazinge wiſen.*

* Inſpirare ignem. Virg. *Minneyver, of lieſde inblazen.*

Venenum morbis inſpirare. Virg. *Ze blazen, of zetten het venyn, of vergif (in't lighaam) door beten.*

INSPŎLĬĀTŬS, ă, ŭm. Quintil. *Onberoofd, niet geplunderd, of beſtolen.*

INSPŪO, ſpŭī, ſpūtŭm, ſpŭĕrĕ. Plin. H. *In, of op ſpuwen, beſpuwen.*

Inſpuere in frontem mediam hominis. Sen. Ph. *In't midden van iemands voorhoofd ſpuwen.*

INSPŪTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Plaut. *In, of op ſpuwen.*

INSTĂBĬLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Plin. H. *Ongeſtadig, onſtandvaſtig, wankelbaar, wiſpelturig, veranderlyk.*

In lubrico atque inſtabili fundamenta locare. Plin. H. *De grondveſten op een ſlibberige en loſſe plaats leggen.*

* Animi inſtabiles. Virg. *Ongeſtadige, onſtantvaſtige, wiſpelturige, veranderlyke gemoederen.*

Inſtabilis hoſtis ad cominùs conſerendas manus. Liv. *Een vyand, die geen ſtand houd als men van na by moet ſtryden.*

Regnum inſtabile. Sen. Trag. *Een wankelbaar, wiſſelvallig, ongeſtadig, onzeker ryk.*

INSTĂBĬLĬTĀS, ātĭs. f. Plin. H. *Ongeſtadigheid, onſtandvaſtigheid, wiſpelturigheid, veranderlykheid, wankelbaarheid.*

INSTĀNS, ānтĭs. omn. gen. Cic. *Aanſtaande, genakende, zonderlinge, op handen zynde.*

INSTĀNTĔR. adv. Plin. J. *Gedurighyk, volſtandighyk, met aanhouden, zonder ophouden.*

* Dicere inſtanter. Quintil. *Met ernſt, yver, of hevigheid ſpreken.*

INSTĀNTĬA, æ. f. A. Gell. *Dringende, perſende nood.*

* Inſtantia. Plin. J. *Hevigheid, yver, ernſt, drift.* In't ſpreken.

INSTĂR, *Een* Nominativus indeclinabilis. Cic. Virg. *Gelyk, gelykerwys. Op de maniere als, gelyk als.*

Inſtar montis equus. Virg. *Een paard gelyk een berg.*

Inſtar voluminis erat epiſtola. Cic. *Den brief was gelyk, of zoo groot als een boek.*

Plato eſt mihi inſtar omnium. Cic. *Plato is my zoo veel, of zoo waardig als zy allen: ik agte Plato zoo veel als hen allen.*

In Philippo ſolo inſtar omnium auxiliorum erat. Juſtin. *In Philippus alleen beſtond zoo veel hulp, als in hun allen.*

Quantum inſtar in ipſo eſt? Virg. *Wat, of hoe groot een gelykheid is'er in hem?*

Hæc meriti pondus & inſtar habent. Ovid. *Deze dingen hebben het gewigt, en de gelykheid of kragt van verdienſte.*

INSTAURĀTĬO, ōnis. f. Cicer. *Vernieuwinge, herſtellinge, ver-*

Digitized by Google

vernieuwinge, hermakinge.
Dii immortales ludorum instauratione placantur. Cic. *De onsterfelyke Goden worden door de vernieuwinge van schouwspelen versoent.*
INSTAURATIVUS, a, um. Cic. *Vernieuwd, herfield, vermaakt, hermaakt.*
INSTAURATUS, a, um. Cicer. *Vernieuwd, herfield, vermaakt, hermaakt.*
Instaurasi animi. Virg. *Verſterkte, weder aangemoedigde harten.*
INSTAURO, as, avi, atum, are. aliquid. Cic. *Iets vernieuwen, herſtellen, weder beginnen, vermaken, hermaken.*
Instaurare epulas. Virg. *Een gaſtmaal vernieuwen, herwaarmen.*
Instaurare. Cic. *Vervaardigen, verrichten.*
Instaurare ſacrificium. Cic. *Een offerhande vervaardigen, toebereiden.*
Instaurare acies. Virg. *De benden herſtellen, den ſtryd hervatten.*
Instaurare diem donis. Virg. *Den dag met offerhanden beginnen.*
INSTERNO, is, strāvi, strātum, strĕrĕ. Virg. Liv. *Op ſpreiden, dekken.*
Pelle leonis insternor. Virg. *Ik worde met een huid van een Leeuw gedekt, ik dekte my met een Leeuwen huid.*
Insterni terræ. Stat. *Begraven worden.*
INSTIGATIO, ōnis. f. Auct. ad Her. *Opreyinge, quaadſtokinkinge, ophitzinge, opſtokinge, opmakinge, oprokkeninge.*
INSTIGO, as, avi, atum, are. Ter. *Ophitzen, opſtoken, opmaken, oprokkenen, oproyen, quaadſtoken, aanſtoken.*
Instigare canem in aliquem. Petron. *Een hond tegen iemand ophitzen.*
Instigare vocibus alas. Virg. *De vleugels*, dat is, *de benden door zyn ſtemme aanmoedigen, moed geven.*
Instigante Deo. Liv. *Door ingeevinge van God, door een Goddelyke beweginge.*
INSTILLATIO, ōnis. f. Plin. H. *Indruypinge, inzuypinge.*
INSTILLATUS, a, um. Ovid. *Ingedropen, ingedruppeld, dat men heeft doen indruppelen of zuypen.*
INSTILLO, as, avi, atum, are. Cic. *Doen druppelen, afzuypen.*
Foliorum ſucus auribus ſurdis inſtillatur. Plin. H. *Het ſap van (zekere) bladeren, word in de oorſtagige ooren druppels wyze gedaan.*
Merum in ignes inſtillare. Ovid. *Wyn in 't vyer ſtorten.*
Inſtillant guttæ ſaxa. Cic. *De druppelen vallen op de rotzen.*
Præceptum inſtillare auriculis. Hor. *Inzettingen, leſſen in de ooren prenten: Iemand onderwyzen.*
INSTIMULO, as, avi, atum, are. *Aanprikkelen.* aliquem verbis. Ovid. *Iemand met woorden aanprikkelen, aanmoedigen, aanporren, opwekken.*
INSTINCTOR, ōris. m. Tac. *Een ophitſer, opſtoker, opmaker, oprokker, oproyer, aanporder, quaadſtoker.*
Inſtinctor ſceleris. Tac. *Een ophitſer, opmaker, aan of verleider tot een ſchelmſtuk.*
INSTINCTUS, a, um. Cic. *Opgeruyd, aangeſtookt, opgehitſt, opgeſtookt, opgemaakt, opgerokkend:* ook, *aangemoedigd, opgemokt, aangenoopt, aangeport, aangeprikkeld.*
Inſtinctus ad bellum. Vell. Paterc. *Tot den oorlog aangemoedigd, genoopt.*
Homo furore inſtinctus. Cic. *Een man door woede of razerny vervoerd, gedreven.*
INSTINCTU, De Ablativus van Inſtinctus, us, m. g. Cic. *Aanblaazinge, ingeevinge.*
Inſtinctu Divino futura prænuntiare. Cic. *Door een Goddelyke ingeevinge toekomende dingen voorzeggen.*
* Inſtinctu alicujus facere aliquid. Plin. J. *Iets op iemands aanmoedinge of aanradinge doen.*
INSTIPULOR, āris, ātus sum, āri. aliquid ab aliquo. Plaut. *Iets van iemand bedingen.* Dit geſchiede oertyds met een plegtige vrage en daar op ſtuitend antwoord.
Dolo malo inſtipulari. Plaut. *Iets ter quader trouwe, door arg of liſt bedingen.*
INSTITA, æ. f. Ovid. *De boord, kant, zoom, of ſtoetkant van een rok.*
* Inſtita. Petron. *Een band, een lint.*
Lecti inſtita. Petron. *De gordinen van een bedſtede of ledekant.*
INSTITIO, ōnis. f. Cic. *Stilſtand.* Van ſtarren alsze van loop veranderen.
INSTITOR, ōris. m. Ovid. Liv. Juven. *Een koopmans handeldryver, of bewindhebber: Een perſoon die koopmanſchap voor een ander dryft, of winkel voor rekenинge van een ander doet.*
* Inſtitor eloquentiæ. Quintil. *Die koopmanſchap met de welſprekendheid dryft.*
INSTITORIUS, a, um. Suet. *Quod ad inſtitorem pertinet. Dat tot een koopmans-handeldryver behoort.*
INSTITRIX, icis. f. Plaut. *Een ſlavin die voor haar heer of vrouw koophandel dryft of winkel doet.*
INSTITUO, is, stitui, stitutum, stituĕrĕ. Cic. *Inzetten, inſtellen, bevelen, gebieden.*
Inſtituere accuſationem. Ulp. *Een beſchuldiginge in of opſtellen, opmaken.*
* Inſtituere. Cic. *Beginnen, aanvangen.*
Sicuti facere inſtituiſtis. Cic. *Gelyk gylieden begonnen hebt te doen.*
Inſtituere & perficere ſignum. Cic. *Een beeld beginnen en voltooyen of volmaken.*
* Inſtituere animum ad cogitandum. Ter. *Zyn gemoed tot denken, beſpiegelen ſtellen, zetten.*
Inſtituere in corde argumenta. Plaut. *Bewysredenen in zyn hart bedenken, beramen, verzinnen.*
Fallaciam inſtituere. Plaut. *Een bedrog beſteken, beleggen.*
* Certamen ſibi cum aliquo inſtituere. Cic. *Met iemand een ſtrydgeding aangaan. Iemand zig tot tegenſtrever ſtellen.*
Remiges ex provincia inſtituere. Cæſ. *Roeyers uit een wingeweſt aanſtellen.*
Civitates inſtituere. Cic. *Steden ſtigten, bouwen.*
Dapes inſtituere. Virg. *Een gaſtmaal aanſtellen, aanregten.*
Heredem inſtituere aliquem. Cic. *Iemand tot erfgenaam aanſtellen, maken.*
Aliquem inſtituere ſibi amicum. Cic. Inſtituere amicitiam cum aliquo. Liv. *Vriendſchap met iemand maken, aangaan.*
Iter inſtituere. Cæſ. ad Cic. *Een reis aannemen, aanvangen.*
Naves inſtituere. Cæſ. *Schepen maken, bouwen, vervaardigen, toeruſten.*
Orationem cum aliquo inſtituere. Cic. *Een reden tot iemand aanvangen.*
Oratorem inſtituere. Quintil. *Iemand in de redenvoerkonſt onderwyzen, bequaam maken.*
Tabellarios certos inſtituere. Cic. *Gewiſſe, zekere, vaſte poſtbodens aanſtellen.*
Officinam inſtituere. Cic. *Een winkel opzetten, opregten.*
Veſtigia retro inſtituere. Lucret. *Terug keeren, wyken, deinzen.*
Vineam novellam inſtituere. Colum. *Een nieuwen wynſtok planten.*
Sapienter vitam inſtituere. Ter. *Zyn leven wyſſelyk aanſtellen, ſchikken.*
Inſtituere catulos. Sen. Ph. *Jaghonden leeren, bequaam maken.*
Literis Græcis inſtituere aliquem. Cic. *Iemand Grieksch leeraren.*
Inſtituere ad turpitudines. Cic. *Iemand ſchandbedryf leeren. Iemand tot ſchande of oneere brengen, verleiden.*
Socrates jam ſenex inſtitui lyrâ non erubeſcebat. Quintil. *Socrates (reeds out zynde) ſchaamde zig niet op de Lier te leeren ſpelen.*
INSTITUTIO, ōnis. f. Cic. *Onderwyzinge, leere, inzettinge, opvoedinge.*
* Inſtitutio Stoïca. Sen. Ph. *De Stoïſche leere, inzettinge, of aanhang.*
Omnis quæ de aliqua re ſuſcipitur inſtitutio, debet à definitione proficiſci. Cic. *Alle verhandelinge, of leere, welke van een zaak ondernomen word, moet van de beſchryvinge van dien beginnen.*
INSTITUTUM, i. n. Quintil. *Inzettinge, gebod, leere, bevel, inſtellinge.*
Inſtituto Platonis. Cic. *Volgens de inzettinge, grond-regel, of ſtellinge van Plato.* More inſtituroque majorum. Cic. *Volgens de maniere en inzettinge onzer voorouderen.*
Inſtituti ac conſuetudinis ſuæ oblitus. Cic. *Zyn maniere van leven en gewoonte vergeten hebbende.*

Digitized by Google

Institutа civitatis. Cic. *De inzettingen, willekeuren, wetten, grondregelen van een ſtad.*

* Institutum vitæ. Cic. *De ſtaat, ſtand van 't leven.*

Institutum. Cic. *Het voornemen, doel of oogwit,* van een werk.

INSTĬTŪTŬS, ă, ūm. Cic. *In, aan, of vaſt geſtelt: Ingezet, geboden, bevolen.*

* Institutus. Cic. *Onderwezen, opgevoed, opgebragt, opgetrokken.*

Institutus. Cic. *Begonnen, aangevangen, ondernomen.*

INSTO, ās, īnstĭtī, īnstĭtūm, īnstārĕ. Cic. *Aandringen, gereed ſtaan om aan te vallen.* Van een naderenden vianд geſproken.

Instare victis. Liv. *De overwonnen op de hielen zitten, vervolgen, ſterk najagen.*

Instent mille licèt premantque curæ. Mart. *Hoewel hem duizend bekommeringen omringen en perſen.*

Sed id aliàs, nunc quod instat. Cic. *Dog dat op een andere tyd, laat ons nu dat gene afhandelen 't welk haaſt heeft.*

Instare alicui ut aliquid faciat. Cic. *Iemand perſen, ernſtig verzoeken, dat hy iets doe.*

Instare alicui rei. Quintil. *Op iets blyven ſtaan, halſtarrig op een zaak blyven.*

Instare operi. Virg. *Zig met yver of ernſt tot een werk begeven, zetten, ſtellen: in het werk aanhouden.*

Rectam instas viam. Plaut. *Gy ſtaat op, of gaat de regte weg.*

Instare veſtigiis alicujus. Plin. J. *Iemands voetſtappen of voorbeeld volgen.*

Marcellus veſtigiis instabat. Liv. *Marcellus volgde op de hielen of van na by.*

Imperator Tribuno militum veſtigiis institit ſequi. Liv. *De Veldheer volgde den Hopman der ſoldaten van na by, of op de hielen.*

Instare aliquem ad Prætorem. Plaut. *Iemand voor den Hoog- of Hoofdſchout dagen, dagvaarden.*

Instare factum. Ter. *Beweren, ſtaande houden, dat iets gedaan is.*

Instat ire ad eum. Plaut. *Hy vervolgt zyn weg na hem toe.*

Nox instat. Salluſt. *De nagt genaakt, nadert, is aanſtaande.*

Instabat agmen Cæſaris. Cæſ. *Het heir of 't leger van Cæſar naderde, genaakte.*

Instant à me tibi bona. Plaut. *Goederen of middelen ſtaan u van my te verwagten.*

Priuſquam unum injectum telum eſt, tum instat alterum. Plaut. *Eer de eene pyl ingeworpen is, is de andere klaar.*

† INSTRĀGŬLUM, ī. n. Cato. *Een ſprey, dekkleed, deken, dekzel.*

† INSTRĀTUM, ī. n. Liv. *Een ſprey, dekkleed, deken, dekſel.*

INSTRĀTŬS, ă, ūm. Plin. H. *Opgeſpreid, gedekt.*

Instrati tori pelle leonis. Sil. Ital. *Bedden met Leeuwen-huiden gedekt, geſpreid.*

Torus humilis, & modicè instratus. Suet. *Een laag bed, en niet zeer praatig overdekt.*

INSTRENŬUS, ă, ūm. Ter. Plaut. *Niet moedig, niet dapper: bloode, verſaagd, verſlagen, kleinmoedig, laſhartig, ook luy, traag.*

INSTRĔPO, pĭs, instrĕpŭī, īnstrĕpĭtūm, īnstrĕpĕrĕ. Virg. *Ruiſchen, gedruis of geraas maken, razen, tieren.*

Dentibus instrepere. Claud. *Met de tanden knarſen.*

INSTRĪDĔNS, ēntis. omn. gen. Sil. *Gedruis makende.* De Digter wil hier door beteekenen het geluid 't welk iets in de zee maakt.

INSTRĪNGO, gĭs, īnstrīnxī, īnstrīctūm, īnstrĭngĕrĕ. Quintil. *Sterk toebinden, toehalen.*

INSTRŬCTĬO, ōnis. f. Cic. *Schikkinge, ſtellinge (rangſetting) van een leger in ſlagorder.*

Instructio tubulorum in cloacas. Vitruv. *De ſchakelinge, de plaatſinge of ſchikkinge der buisjes in de goten of riolen.*

Instructio. Traj. ad Plin. *Stigtinge, bouwinge.* Instructio novi balnei. *Stigtinge, bouwinge van een nieuw bad.*

INSTRŬCTĬŌS. adv. Liv. *Met grooter toeſtel, pragt, of heerlykheid.*

INSTRŬCTŎR, ōrĭs. m. Cic. *Een ſchikker, vervaardiger, aanregter, toeſteller of toeruſter van iets.*

Conditor instructorque convivii. Cic. *De toemaker en aanregter van een gaſtmaal.*

INSTRŬCTŬS, ă, ūm. Cic. *Onderregt, onderwezen, bedreven, bequaam.* Men zegt *Inſtructior* en *Inſtructiſſimus.*

Ingenuis artibus instructus. Cic. *In vrye konſten geleerd, onderwezen: zeer wel opgevoed, konſtryk.*

Instructus plurimis auribus. Cic. *Met zeer vele ooren voorzien,* dat is, met een overgebragte ſpreekwyze, *zeer gaauw, of bequaam in vele zaken.*

Instructus ad bellum. Cic. *Tot den oorlog toegerust, vaardig, gereed.*

Instructus ad mortem contemnendam. Cic. *Geleerd, vaardig, afgerigt om de dood te verſmaden.*

Ædes instructas locare. Cic. *Een geſtoffeerd huis verhuuren.*

Instructa ſunt mihi in corde conſilia omnia. Ter. *Alle myne beraadſlagingen zyn reeds in myn hart vaſt geſteld.*

Ferro instructus. Virg. *Met ſtaal, of een degen gewapend.*

Mediocriter instructus à doctrina. Cic. *Tamelyk van geleerdheid voorzien: Tamelyk geleerd.*

INSTRŬCTŬS, ūs, m. Cic. *Vercierſel, cieraad.* Men vind niets dan de *ablativus inſtructu.*

Oratio eodem instructu ornatuque comitata. Cic. *Een vertoog met dezelve cierlykheid en opprunkinge verzeld.*

INSTRŬCTŪRĂ, æ. f. Front. *Schikkinge, vervaardiginge, aanregtinge, toeſtellinge, toeruſtinge.*

Macedonum instructura. Front. *De maniere van ſlagordre by de Macedoniers.*

INSTRŪMENTŪM, ī. Cic. *Allerhande werktuig, gereedſchap,* in een huis, winkel enz.

Instrumentum Regium. Suet. *Koninklyk huisraad.* Verris. Cic. *Huisraad van Verres.*

* Instrumentum belli. Cic. *Oorlogs gereedſchap of tuig.*

Instrumentum. Cic. *Alles, dat dient om iets te maken, of te zyn.*

Instrumenta multa habet ad adipiſcendam ſapientiam. Cic. *Hy heeft vele middelen om wysheid te bekomen, verkrygen.*

Nullum eſt majus instrumentum boni imperii, quàm amici. Tac. *Daar is geen grooter hulpmiddel van of tot een gelukkige heerſchappy, dan goede vrienden.*

Litis instrumenta. Quintil. *De ſtukken, beſcheiden, bewyzen van een geding.*

Instrumentum Regni. Brut. ad Cic. *Benden, legers: Een vloot.* Dewyl in de zelve de zekerheid van een ryk beſtaat.

INSTRŬO, ĭs, īnstrūxi, īnstrūctūm, Instrŭĕrĕ. Cic. *Schikken, ſtellen, plaatſen.*

Instruere aciem. Cic. *Een leger in ſlagorder ſtellen.*

Armis ſocios instruere. Virg. *De bondgenooten met wapenen of gewee voorzien.*

Calumniam alicui instruere. Ulp. *Iemand laſtertaal berokkenen.*

Epulas instruere. Liv. *Een gaſtmaal bereiden, vervaardigen, aanregten.*

Instruere domum. Cic. *Een huis met huisraad voorzien, opſchikken.*

Menſas epulis instruere. Ovid. *De taſelen met ſpys dekken, voorzien: De ſpys opdiſſchen.*

Inſidias alicui instruere. Catul. *Iemand lagen leggen.*

Magnâ pecuniâ instruxit otium. Sen. Ph. *Hy heeft zig tegen zyn ledig of geruſt leven met groot geld voorzien, bezorgt,* dat is, *eer dat hy een ſtil leven ging leiden, heeft hy hem zelven van veel geld voorzien.*

Navigia instruere armamentis. Colum. *Schepen tuigen, toeruſten, vervaardigen, aanregten, toeſtellen.*

Instruere aliquem. Ter. *Iemand onderwyzen, leeren, onderregten.*

Instruere Oratorem. Quintil. *Een redenvoerder onderwyzen, bequaam maken. Iemand de redeneerkonſt leeren.*

Instruere aliquem ſecretis notis. Liv. *Iemand met geheime toekenen onderregten, iets te kennen geven.*

INSTŪPENS, ēntis. omn. gen. Plin. H. *Styf, ſtram,* van een hand, voet, enz. geſproken.

INSUĀSŬM, ī. n. Plaut. *Een geeligtige verw.* Gelyk Feſtus zegt, word gezegt gemaakt te zyn door het berooken van een witte ſtoffe.

INSUĀVIS, is. m. & f. vĕ, ĭs. n. Cic. *Onaangenaam, niet lieffelyk, ſmaarſch, norſch.*

Homo inſuavis. Hor. *Een onaangenaam, ſmaarſch, norſch menſch man.*

Inſuavis illi admiratio ea foret. Cic. *Die verwondering zoude hem onaangenaam zyn, mishagen, qualyk bevallen.*

Digitized by Google

Insuavis odor. Colum. *Een onaangename, quade, viesze reuk.* Vita. Cic. *Een onaangenaam, hard, gestreng leven.* Cibus. Cels. *Bittere, onaangename, wrange, zuure kost.*

INSŪBĪDE. adv. A. Gell. *Onbedagtelyk, onvoorzigtiglyk, zonder op iets gedagt te hebben.*

INSŪBĪDŪS, ă, ūm. A. Gell. *Onbedagt, onvoorzigtig, roekeloos.*

INSŪBTILIS, is. m. & f. ĭlĕ, is. n. Papinian. Jurisc. *Niet scherpzinnig, niet spitsvinnig, niet schrander, niet doortrapt of doorslepen.*

INSŪBTILITĔR. adv. Ulp. *Zonder scherpzinnigheid, doorslepenheid, schranderheid, spitsvinnigheid, of doortraptheid.*

INSŪCCĀTŪS, ă, ūm. Colum. *Ingeweekt, in iets geweekt, of geweikt.*

INSŪCCO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Colum. *Nat maken, weeken, inweeken.*

INSŪDO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cels. *Zweeten.*

INSUEFĀCTŪS, ă, ūm. Cæs. *Gewend, gewoon.*

INSUESCO, scis, suēvī, suētūm, suēscĕrĕ. Ter. *Gewend, gewoon worden, gewennen.*

Insuescere alicui rei. Colum. *Een zaak gewend, gewoon worden, gewennen.*

Insuescere pecus amurcâ. Colum. *Het vee gewennen om den droessem van Olyven te drinken.*

Hoc me pater insuevit ut fugerem. Hor. *Myn vader heeft my gewend, geleeraart dat ik dit schuwen, myden zoude.*

INSUĒTŪS, ă, ūm. Cic. Virg. *Ongewend, ongewoon, ongewonelyk, ongemeen, zeldzaam, raar.*

Insueta pabula. Virg. *Ongewoon voeder.*

Manus operi insuetæ. Tibul. *Een hand niet gewend of gewoon te werken.*

Insuetus laboris. Cæs. *Geen werk gewend.* Navigandi. Cæs. *Het zeevaren ongewoon.*

INSŪLĂ, æ. f. Cic. Vitruv. *Een eiland.*

* Insula. Cic. *Een eiland:* dat is, *een plok huizen, in't hollandsch, of een huis't welk rondom en alleen in of op zyn eigen muren staat, en waar rondom straten zyn.*

INSŪLĀRIS, is. m. & f. ārĕ, is. n. Plin. H. *Van een eiland, tot een eiland behoorende.*

‡ INSŪLĀRIŪS. ii. m. Petron. *Een huisbewaarder in afwezentheid van de meester.* Dit wierd te Roome een slaaf aanbevolen.

INSŪLSĒ. adv. Cic. *Zottelyk, dwaaselyk, gekkelyk.*

INSŪLSĪTAS, ātis. f. Cic. *Zotheid, dwaasheid, ongerymdheid.*

INSŪLSŪS, ă, ūm. Colum. *Ongezoute.* Men zegt *Insulsissimus.*

* Insulsus. Plaut. Cic. *Zot, dwaas, ongerymd, bespottelyk.*

Insulsa flagitatio. Plane. ad Cic. *Een zot, dwaas, ongerymd, belagchelyk verzoek.*

INSŪLTĀTIO, ōnis. f. Quintil. *Opspringinge, ook, beschimpinge, schamperheid.*

Insultatio Barbarorum. Ter. *De beschimpinge der woeste of wilde volkeren.*

INSŪLTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Virg. Hor. *Opspringen.*

Patidis busto insultat armentum. Hor. *Het vee springt op't graf van Paris.*

Floribus insultant hædi. Virg. *De bokken springen op de bloemen.*

Insultare fores calcibus. Ter. *Met de voeten op de deur kloppen, stooten, stampen.*

* Insultare alicui in calamitate. Cic. In alicujus miserias. Auct. ad Her. *Iemand in zyn ellende beschimpen, smadelyk handelen, toespreken.*

Segnitiem alicujus insultare. Tic. *Iemands luyheid, of traagheid beschimpen, berispen, bestraffen.*

Insultare in omnes. Cic. *De gantsche wereld, alle man beschimpen, versmaden.*

Clodius tot annos in Rempublicam insultavit. Cic. *Klodius heeft zoo vele jaren den Staat bespronken,* dat is, *getracht te bederven.*

INSŪLTŪRA, æ. f. g. Plaut. *In-of opspringinge.*

INSŪM, īnēs, īnfŭī, īnēssĕ. Ter. Cic. *In of binnen zyn.*

Ineft auri & argenti largitor. Plaut. *Daar is zeer veel goud en zilver in.*

In amore hæc omnia insunt vitia. Ter. *Alle deze misslagen zyn in de liefde.*

Is mihi ineft candor. Mart. *Die oprechtheid is in my: Ik hebbe die openhartigheid.*

Illi plus invidiæ quàm pulchritudinis ineft. Plin. H. *In hem is meerder nyd dan schoonheid.*

INSŪMO, is, sūmsī, sūmtūm, sūmĕrĕ. Cic. *Verteren, besteden, te koste leggen, bekostigen.*

Insumere pecuniam in aliquem. Cic. *Geld voor iemand verteren, besteden: onkosten voor iemand doen.*

Sumtus in aliquam rem insumere. Cic. *Onkosten op iets doen.*

Curam insumere ad speculandum. Plin. H. *Zorge in bespiegelingen besteden.*

Operam frustra insumere. Liv. *Zyn arbeid of werk te vergeefs besteden. Vergeefsche moeite doen.*

* Insumere aliquid. Stat. *Iets nemen, opvatten.*

Insumere mentes dignas cœptis. Stat. *Moed grypen die zyn ondernemingen waardig, betamelyk, of welvoegende is.*

INSŪMTŪS, ă, ūm. Cic. *Verteerd, besteed, bekostigd, te koste gelegd.*

INSŪO, is, sŭī, sūtūm, sŭĕrĕ. Ovid. *Innaayen.*

* Insuere aliquid alicui rei. Liv. *Ergens iets innaayen, aan of invoegen.*

INSŪPĔR. adv. Cic. *Daarenboven, boven of buiten dit, dat meer is.*

Insuper quàm quæ pacta erant facinora, Campani ediderunt. Liv. *De Kampaners deden nog deze dingen of daden boven't gene bedongen was.*

* Insuper. Virg. Colum. *Boven, boven op, om hoog.*

* Insuper habere. Papin. Jurisc. *Veragten, versmaden, misprysen.*

* Insuper, *met een* accusativus. *Op, of over.*

* Insuper his. Virg. *Boven of buiten dit alles.*

INSŪPĔRĀBILIS, is. m. & f. ĭlĕ, is. n. Virg. Plin. J. *Dat men niet over of te boven kan komen, onverwinnelyk.*

Genus insuperabile bello. Virg. *Een onverwinnelyk volk.*

* Insuperabilis. Liv. *Daar men niet over ken reizen.* Van't Alpisch gebergte gesproken.

* Valetudo insuperabilis. Plin. J. *Een ongenezelyke ziekte.*

INSŪRGO, is, sūrrēxī, sūrrēctūm, sūrgĕrĕ. Virg. *Opstaan.*

Regnis alicujus insurgere. Ovid. *Tegen iemands ryken opstaan, zig wapenen, toerusten.*

Remis insurgere. Virg. *Met kragt, of sterk roeyen.*

* Insurgere alicui rei. Plin. J. *Tot welstand van een zaak waken, zorgen, vlyt aanwenden.*

INSŪSCEPTŪS, ă, ūm. Vota insuscepta. Ovid. *Onaangenome, onverhoorde bede-beloften.*

INSŪSURRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Zagtjes blazen, waayen, een klein geruisch maken.*

Quoniam favonius ipse insusurrat, navigandi tempus est. Cic. *Dewyl de weste wind zoetjes waait, is het tyd om te varen, in zee te steken.*

* Insusurrare crebrò cantilenam suam alteri. Cic. *Iemand dikwils't zelve deuntje zingen.*

Vota Deo insusurrare. Sen. Ph. *Stille bede-beloften aan de Goden doen.*

INSŪTŪS, ă, ūm. Cic. Virg. Ovid. *Ingenaaid.*

Insutus culeo. Valer. Max. In culeum. Cic. *In een zak genaaid.* De vadermoorders te Roome wierden eertyds streng gegeesselt, vervolgens met een hond, een haan, een adder, en een aap, in een ledere zak genaaid, en zoo in de naaste zee, of't naaste meyr geworpen.

INTĂBESCO, scis, tăbŭī, tăbescĕre. Colum. *Weg quynen, verdwynen, dor, droog worden.*

Novella intabescit, dum adolescit. Colum. *Een nieuwe plant word dor, terwyl het groeit.*

* Cera intabescit igne levi. Ovid. *Het wasch smelt door een ligt of klein vyer.*

Pruinæ matutinæ intabescunt Sole tepente. Ovid. *De morgenryp smelt als de zon heet word.*

* Diuturno morbo intabescere. Cic. *Door een langdurige ziekte quynen, witteren.*

Dolore intabescere. Sen. Ph. *Van hartzeer quynen, mager worden.*

INTĂCTĪLIS, is. m. & f. ĭlĕ, is. n. Lucret. *Ontraakbaar, dat men niet aanraken, aantasten kan of mag.*

INTĂCTŪS, ă, ūm. Vitruv. Front. *Ongeraakt, niet aangeraakt, aangeroerd, of aangetast.*

Digitized by Google

Intactæ viæ. Flor. *Onbetreden, ongebaande wegen.*
Intactus. Liv. *Ongerept, geheel, gaaf, onbeſchadigd.*
Integri intactique fugerunt. Liv. *Ze vlugteden zonder verlies of ſchade.*
Intactus infamiâ. Liv. *Onbevlekt, niet bezoedeld door oneer, eerloosheid, of ſchande.*
Nullus erat intactus cupiditate pugnæ. Liv. *Daar was niemand die niet geraakt of genoopt was door een begeerte tot den ſtryd.*
Intacti religione animi vir. Liv. *Een man van een ſchroomhartigheid geraakt of aangedaan.*
Intactus à ſibilo. Cælius ad Cic. *Niet uitgefloten.*
Carmen intactum Græcis ſatyra. Hor. *Heldigten zyn nooit van de Grieken gemaakt.*
* Intacta virgo. Catul. *Een ongerepte, zuivere, reine, ongeſchonde maagd.*
Juvenca intacta cervice. Virg. *Een vaarze die nooit jok aangehad heeft.*

INTĂMĬNĂTŬS, ă, ŭm. Cic. Hor. *Onbevlekt, onbeſmet, zuiver, ongeſchonden.*

INTANTŬM. adv. Virg. *Zoo veel, zoo zeer.*
Nullus intantum ſpe tollet avos. Virg. *Niemand zal zyn anders tot grooter hope opheſſen, dat is, grooter hope van zig zelven geven.*
Intantum inquantum, &c. Sen. Ph. *Zoo veel als.*

INTECTŬS, ă, ŭm. Liv. *Gedekt.* Nu en dan betekent het, *ongedekt.*
* Capite intecto. Tac. *Met ongedekten hoofde, bloots hoofds.*
* Intectus. Tac. *Openhartig, opregt, die zyn gedagten openbaart.*
Obſcurum adverſum alios ſibi uni incautum, intectumque effecit Principem. Tac. *Hy maakte den Vorſt, die tegen anderen zig zeer geſloten hield, alleenlyk ten zynen aanzien vry en openhartig.*

INTĔGELLŬS, ă, ŭm. Catul. *Ongeſchonden, zuiver, rein, gaaf.*
Præſtabo eum integellum. Cic. *Ik zal hem ongeſchonden, eerlyk, met zorg hier af helpen.*

INTĔGĔR, gra, grum. Celſ. *Geheel, gaaf, ongeſchonden.* Men zegt *Integrior* en *Integerrimus.*
* Integer. Cic. *Ongeſchonden, niet bezoedeld, bêſmet, ontheiligd, ofbevlekt.*
Integrum templum. Cic. *Een ongeſchonde, onbeſmette, nooit ontheiligde tempel.*
* Integra virgo. Catul. *Een ongeſchonde, zuivere, reine maagd.*
Rudem me diſcipulum, & integrum accipe. Cic. *Neem my aan als een ruw en gantſch onwetend leerling.*
Integer homo & ſanctus. Cic. *Een opregt, eerlyk, en vroom of heilig man.*
Integer animi. Cic. Mentis. Hor. *Zuiver, rein, onbevlekt van gemoed.*
Vultûm integer laudo. Hor. *Ik pryze zyn weezen of ſchoonheid onpartydig, onzydig.*
Vitæ integer. Hor. *Onberiſpelyk, vroom, deftig van leven.*
Integer à labore. Cæſ. *Fris, niet vermoeid van arbeid.*
Integer in omnibus vitæ partibus. Cic. *In alle deelen van zyn leven onberiſpelyk, eerlyk.*
Exiſtimatio integra. Cic. *Een onbevlekte, ongeſchonde, zuivere goede naam of agtinge.*
Integrum ſe ſervare. Cic. *Zig onzydig, onpartydig houden.*
Integris amicitiis officium prætermiſſum imprudentiæ excuſatione defenditur. Cic. *Verwyl de vriendſchap in zyn geheel is, word een verzuimde pligt met de naam van onbedagtzaamheid verſchoont.*
Integer. Cic. *Sterk, magtig, kragtig.*
Integri populi. Cic. *Welvarende volkeren.*
Integra ætas. Ter. *Een ſterke, bloeyende leevens tyd.* Valetudo. Cic. *Een friſſe gezondheid.*
Equitatus ex prælio integer diſceſſit. Lepid. ad Cic. *De ruiterytrok ongeſchonden, zonder ſchaden, uit den ſtryd.*
Miles requietus & integer. Liv. *Een krygsknegt die gerust heeft en fris is.*
Integer. Cic. *Geen ramp of ongeval gehad hebbende.*
Si ad quietem integri iremus. Cic. *Indien wy van buitenſporigheden, driften, en hartstogten bevryd gingen rusten.*
In integrum reſtituere. Cic. *Weder in zyn geheel ſtellen. Ten vollen herſtellen.*

Non eſt integrum mihi tuo conſilio uti. Cic. *Het ſtaat my niet meer vry uwen raad te gebruiken, volgen.*
Si integrum daretur, eam ſententiam diceret. Cic. *Indien 't aan hem ſtond hy zoude zoo ſtemmen.*
Cùm tibi in integro res tota eſſet. Cic. *Toen de gantſche zaake aan u ſtond, toen gy'er meeſter van waes, toen die in uwe handen was.*
Integram alicui cauſam conſervare. Cic. *Een zaake in 't geheel, zonder daar eenige kennisſe van te neemen, voor iemand bewaren.*
Ab integro. Virg. *Van nieuws af aan.*
De integro alicui gratulari. Cic. *Iemand weder op een nieuw geluk wenſchen.*

INTĔGO, ĭs, tēxī, tĕctŭm, tĕgĕrĕ. Plaut. Cic. *Dekken, bedekken.*
Luto aliquid integere. Cæſ. *Iets met ſlyk bedekken, overſtryken.*
Crines integit caſſide. Stat. *Hy dekt zyn hoofd, of zig met een helm. Crines pro capite.*
Integere porticus lignis. Cæſ. *De galeryen met houte daken of gewelven dekken.*

INTĔGRĀSCO, ſcĭs, ăſcĕrĕ. Ter. *Geheel, nieuw, gaaf of herſteld worden.*
Malum hoc integraſcit. Ter. *Dit quaad word vernieuwt, komt wederom.*

INTĔGRĀTĬO, ōnĭs. f. Amoris integratio. Ter. *Vernieuwinge van liefde.* De meeſten lezen *Redintegratio.*

INTĔGRĀTŬS, ă, ŭm. Flor. *Vernieuwd, hernieuwd, weder begonnen.*

INTĔGRĔ. adv. Cic. *Opregtelyk, regtvaardiglyk.*
Acta integerrimè vita. Cic. *Een zeer opregtelyk, vroom geleid leven.*

INTĔGRĬTAS, ātĭs. f. Cic. *Zuiverheid, opregtheid, vroomheid.*
* Incorrupta ſermonis Latini integritas. Cic. *De ongeſchonde zuiverheid der Latynſche tale.*
* Integritas corporis. Cic. *Gezondheid van lighaam.*

INTĔGRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Virg. *Vernieuwen, hernieuwen, weder beginnen, hervatten, herhalen.*
Integrare carmen. Virg. *Een lied hervatten, herhalen, weder zingen.*
Integrare ſeditionem, cædem. Liv. *Een oproer of moord hervatten, weder beginnen.*
Animus deſeſſus audiendo admiratione integratur. Cic. *Een gemoed (van toehoren vermoeid) word door verwondering herſteld, vernieuwt, verfrischt.*

INTĔGŪMĔNTŬM, ī. n. Liv. *Een deksel, of dekkleed.*
In oratione alicujus divitias ejus ingenii per quædam integumenta perſpicere. Cic. *Den rykdom of deftigheid van iemands verſtand als door een behangſel zien.*
* Integumenta flagitiorum. Cic. *Dekmantels van ſchelmſtukken.*

INTĔLLĔCTŬS, ă, ŭm. Cic. *Verſtaan, begrepen, bevat, bezeſd.*

INTĔLLĔCTŬS, ūs. m. Plin. H. Quintil. *Verſtand, kennisſe, wetenſchap.*
Intellectus diſciplinarum. Quintil. *Verſtand, kennisſe, begrip van wetenſchappen.*
Diſſimulato intellectu. Tac. *Ontveinzende het te verſtaan: Veinzende niets te merken.*
Intellectus ſaporum. Plin. H. *Kennisſe, verſtand van de ſmaak van dingen.*
Communis intellectus. Quintil. *Gemeen verſtand of begrip.*
Capere alicujus rei intellectum. Quintil. *De kennisſe van iets begrypen, bevatten.*
Habere duplicem intellectum. Quintil. *Twee zinnen of beteekeningen hebben.*
Majora intellectu. Quintil. *Dingen het verſtand of ons begrip te boven gaande.*
Intellectus. Quintil. l. 11. c. 16. *Het verſtand.*

INTĔLLĪGĔNS, ēntĭs. omn. gen. Ter. Cic. *Verſtandig, wys, geleerd.*
Stulto intelligens, quid intereſt? Ter. *Wat onderſcheid is'er tuſſchen een wyze en een dwaze?*
Orator ille eſt intelligentium judicio probatiſſimus. Cic. *Die Redenvoerder is zeer hoog geagt, geprezen in het oordeel van verſtandige, geleerde mannen.*

In-

Digitized by Google

Intelligens judicium. Cic. *Een verſtandig, keurlyk, ſcherpzinnig oordeel.*
Intelligens in aliqua re. Cic. *Verſtandig, bequaam, bedreven, geoeffend in een zake.*
Intelligens alicujus rei. Cic. *Eener zake kundig.*
Cujuſvis generis voluptatis intelligens. Cic. *Een liefhebber, kenner van allerhande vermaak.*
Intelligens Principis. Plin. J. *Den aart of inborſt van een Vorſt verſtaande, wel kennende.*
INTELLIGENTĔR. adv. Cic. *Met verſtand, wyſſelyk, geleerdelyk.*
Legere intelligenter voluptates. Cic. *Vermaak met verſtand, met goed overleg uitkiezen, uitkippen.*
Ut amicè, ut intelligenter, ut attentè audiatur. Cic. *Op dat men gunſtiglyk, met verſtand, verſtandiglyk, en aandagtiglyk gehoort werde.*
INTELLIGENTIĂ, æ. f. Cic. *Verſtand, kenniſſe.*
Juris civilis intelligentia. Cic. *Verſtand, kenniſſe van 't Roomſche burger-regt.*
Ad popularem intelligentiam aliquid accommodatè definire. Cic. *Iets na 't begrip van 't gemeene volk gevoegelyk beſchryven, bepalen.*
Intelligentiam alicujus rei habere. Cic. *Verſtand, begrip, kenniſſe van een zake hebben.*
Intelligentia acquirendæ pecuniæ. Cic. *De kenniſſe, konſt om geld te winnen.*
Fretus intelligentiâ alicujus. Cic. *Op iemands verſtand, ſchranderheid ſteunende.* Sprekende van een Redenaar, die by gaauwe luiden redeneert.
Ponere in audiendi faſtidio intelligentiam. Cic. *Zyn verſtand ſtellen in naauw toe te hooren, en het gehoorde te ziften.*
* Intelligentia. Cic. *Het verſtand, het begrip, de bezeffinge, de bevattinge.*
* Intelligentia. Ter. *Wysheid, voorzigtigheid.*
INTELLĪGO, ĭs, lexī, lectum, ligĕre. Cic. *Verſtaan, begrypen, bevatten, beſeffen, kennen, weten.*
Intelligere in aliqua re. Cic. *Verſtand, kenniſſe in of van een zake hebben.*
Intelligere animum alicujus. Ter. *Iemands zin, of gedagten verſtaan, weten, begrypen.*
Intelligere occaſiones. Tac. *Gelegentheden weten, verſtaan, kennen, weten waar te nemen.*
De geſtu intelligo quid reſpondeas. Cic. *Ik verſta, ik begryp uit uw gebaarden wat gy antwoord.*
Intelligere ex aliqua re, & per aliquid. Cic. *Uit of door iets verſtaan, begrypen, bevatten.*
Non intelligitur quando obrepat ſenectus. Cic. *Men merkt niet wanneer ons den ouderdom onderkruipt of over komt.*
INTĔMĔRANDŬS, ă, ūm. Valer. Flac. *Dat men niet ſchenden, bezoedelen, bevlekken, of ontheiligen moet.*
INTEMĔRĀTŬS, ă, ūm. Virg. *Ongeſchonden, onbevlekt: niet bezoedeld of ontheiligd.*
Harum alarum intemerata modeſtia fuit. Tac. *De gehoorzaamheid, de pligt dezer benden is niet geſchonden, te buiten gegaan, beſmet, of bevlekt geweeſt.*
INTĔMPĔRANS, āntis. omn. gen. Cic. *Ongematigd, ongeregeld, buitenſporig.*
Intemperans in alicujus rei cupiditate. Cic. *Ongematigd, buitenſporig in de begeerlykheid van iets.*
Intemperantis eſt ſcribere quod occultari velit. Cic. *Het is 't werk van een buitenſporige of onbedagte, dingen te ſchryven die hy verholen of geheim wil houden.*
Fui paulo in te intemperantior fortaſſe quàm debui. Cic. *Ik hebbe mogelyk wat voorbariger, of heviger tegen u geweeſt dan ik behoorde, dan myn pligt was.*
In augendo numero non alius intemperantior eſt. Liv. *Niemand is'er buitenſporiger in 't vergrooten van 't getal van dingen.*
INTĔMPĔRANTĔR. adv. Cic. *Onmatiglyk, buitenſporiglyk.* Men zegt *Intemperantiùs.*
Quo intemperanter accepto. Tac. *'T welk met een onmatige vreugde verſtaan hebbende.*
INTĔMPĔRANTIĂ, æ. f. Cic. *Ongematigdheid, onmatigheid, buitenſporigheid, ongeregeldheid.*
Intemperantia riſus. Plin. H. *Onmatigheid, ongeregeldheid, buitenſporigheid van lagchen, of vreugde.*
Intemperantia ægri. Quintil. *Overdaad, ongeregeldheid, onmatigheid van een zieke.*
In exigendis pœnis intemperantia. Sen. Ph. *Onmatigheid, buitenſporigheid, te groote ſtrafheid in het oeffenen van ſtraffen.*
INTĔMPĔRĀTĒ. adv. Cic. *Zie* Intemperanter.
INTĔMPĔRĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Onmatig, ongeregeld, overdadig, buitenſporig.*
Intemperatiſſimæ perpotationes. Cic. *Zeer overdadige, buitenſporige, gulzige zuiperyen, dronkenſchappen.*
Intemperata benevolentia. Cic. *Een onmatige, ongeregelde, buitenſporige gunſt of vriendſchap.*
INTĔMPĔRIÆ, ārum. f. plur. Plaut. *Vervoeringe, buitenſporigheid, dolheid, razerny, woede.*
Quæ intemperiæ noſtram agunt familiam? Plaut. *Wat woede of dolheid dryft ons huisgezin?*
INTĔMPĔRIES, ēi, f. Intemperies cæli. Colum. *Ongeſtelheid, ongematigdheid van lugt.*
Intemperies amici. Cic. *Vervoeringe, oploopendheid, gramſchap van een vriend.*
INTĔMPESTAS, ātis. f. Intempeſtas cæli. Plin. H. *Ongeſtelheid, ongematigdheid van de lugt.*
INTĔMPESTĪVĒ. adv. Cic. *Buitens tyd, ontydiglyk, te ongelegener tyde, t'onpaſſe, qualyk te paſſe.*
INTĔMPESTĪVŬS, ă, ūm. Cic. *Ontydig, ongelegen.*
Intempeſtiva epiſtola. Cic. *Een ontydige brief.*
* Intempeſtivus. Plin. H. *Van een quaad voorteeken.* Van vogelgeſchrey geſproken.
INTĔMPESTŬS, ă, ūm. Nox intempeſta. Virg. *Middernagt.*
Devenit nocte intempeſta. Liv. *Hy quam te middernagt.*
INTĔNDO, ĭs, tendi, tentum, *en ſomtyds* tensum, tendĕre. Cic. *Spannen, uitrekken, ſtrekken, rekken, uitſpannen, uitſtrekken.*
Intendere arcum. Plin. H. *Een boog ſpannen.*
Intendere dextram ad ſtatuam. Cic. *De regterhand op een beeld uitſtrekken, leggen.*
* Intendere alicui rei. Plin. J. *Iets met aandagt overleggen, overwegen.*
* Aliquid intendere. Quintil. *Iets voorwenden, voorgeven.*
Intendit eſſe ſororem meam. Ter. *Ze geeft voor datze myn zuſter is.*
Acrem aciem in omnes partes intendere. Cic. *Een ſcherp gezigt of oog na of op alle plaatſen ſlaan. Alles naauwkeurigly bezigtigen.*
Actionem perduellionis intendere. Cic. *Iemand een geding van land-verraad aandoen.*
Animum intendere. Cic. Plin. H. *Zyne gedagten inſpannen,* dat is, *beſteden, laten gaan, veſten.*
Animum ad ſcribendum intendere. Plin. J. *Zyn gemoed tot ſchryven ſtellen, zetten.*
Quò animum intendat, facilè perſpicio. Cic. *Ik beſpeure, ik zie gemakkelyk, wat hy in den zin heeft.*
Animum ad regnum intendere. Salluſt. *Zyn gedagten op 't ryk of de kroon ſtellen.*
Animum intendere ſtudiis. Hor. *Zyn gemoed tot boekoeffeningen ſtellen.*
Intendere vera. Tac. *De waarheid ergens by voegen, vertoonen.*
Aliquid animo intendere. Cic. *Iets in 't gemoed beramen, overleggen, overwegen.*
Intendere fallaciam alicui. Ter. *Een bedrog tegen iemand beramen.*
Intendere ardorem exercitûs. Tac. *De hevigheid, den yver, de moed van 't leger vergrooten, aanzetten, wetten, verdubbelen.*
Aures ad verba alicujus intendere. Ovid. *De ooren aan iemands woorden verleenen: Iemands woorden aandagtiglyk hooren.*
Se ad firmitatem intendere. Cic. *Stantvaſtigheid betragten, pogen te verkrygen.*
Intendere crimen in aliquem. Liv. Alicui. Paul. Juriſc. *Iemand een ſchelmſtuk te laſt leggen, van een miſdaad beſchuldigen.* Litem alicui. Cic. *Iemand een geding aandoen.*
Curam alicui rei intendere. Plin. H. In aliquam rem. Liv. *Groote zorge voor iets dragen.*
Intendere iter cœptum in Italiam. Liv. *Zyn begonne reis na Italie voortzetten, vervolgen.*

Digitized by Google

Intendere Diis manus. Sen. Ph. *De handen na de Goden of den hemel reiken, op of uitſteken.*

INTENSIO, ōnis. f. g. Colum. *Uitrekkinge, ſpanninge, uitſpanninge, rekkinge: uitſtrekkinge, ſtrekkinge.*

INTENSUS, a, um. Cic. *Zie* Intentus.

INTENTATIO, ōnis. f. Intentatio digitorum. Sen. Ph. *Bedreiginge met de vingers.*

INTENTATUS, a, um. Liv. *Gedreigd, daar men iemand mede gedreigd heeft.*

* Intentatus. Virg. *Onbeproefd, niet bezogt.*

Intentatum Romanis ingeniis opus. Sen. Ph. *Een werk van geen Roomſche vernuften beproefd, of ondernomen.*

Intentatus & novus amicus. Cic. *Een onbeproefde en nieuwe vriend.*

Miſeri quibus intentata nites. Hor. *O ellendigen! den welken gy onbeproefd zynde ſchoon of bevallig voorkomt.*

Sylva militi intentata. Front. *Een bosch den krygslieden onbeproefd, onbekend.*

INTENTE. adv. Plin. J. Quintil. *Aandagtiglyk, met aandagt of opmerkinge, vlytiglyk.* Men zegt *Intentius.*

INTENTIO, ōnis. f. Colum. *Uitſtrekkinge, uitrekkinge, ſpanninge, trekkinge, ſtrekkinge, uitſpanninge.*

Intentio vocis. Quint. *Verheffinge van de ſtemme.*

Intentio animi. Cic. *Aanſpanninge des gemoeds, veſtinge, vlyt, yver des geeſts.*

Intentio. Quintil. *Het doel- of oogwit, het oogmerk, het einde.*

Intentionem animi dividere. Quintil. *De aandagt des gemoeds verdeelen. Zyn aandagt op verſcheide zaken veſten.*

Intentio. Quintil. *Aantaal.*

INTENTO, as, avi, atum, are. Liv. *Rekken, ſtrekken, ſpannen.*

Intentare manus alicui. Hirt. Tac. In aliquem. Liv. *De handen tegen iemand opligten (om te ſlaan). De handen op iemand ſlaan.*

Voces alicui intentare. Tac. *Iemand dreigen, bedreigen.*

Fulmen in aliquem intentare. Liv. *Iemand met blixem dreigen.*

Intentare aliquid alicui. Cic. *Iemand met iets dreigen.*

Omnia mortem intentant. Virg. *Alles dreigd de dood.*

Actionem intentare. Ulp. *Aantaal doen.*

Crimen invicem intentant. Quintil. *Zy beſchuldigen malkanderen met een miſdaad.*

Intentare imperium Romanum. Liv. *Met het Roomſche gebied, of des zelfs ongenade dreigen.*

Veru in oculos ejus intentat. Petron. *Hy dreigt hem met een ſpit in de oogen te ſteken.*

INTENTUS, a, um. Cic. *Uitgerekt, geſtrekt, geſpannen, gerekt, ingeſpannen, uitgeſtrekt.* Sprekende van touwen, enz. Men zegt *Intentior* en *Intentiſſimus.*

Intentus arcus. Plin. H. *Een geſpanne boog.*

Labor intentus. Ovid. *Een vlytige, yverige, naarſtige arbeid.*

Intentus animus. Cic. *Een ingeſpanne, aandagtig, yverig, vlytig gemoed.*

Intentus animus cogitatione & curâ. Cic. *Een gemoed door gedagten en bekommeringen geſpannen,* dat is, *beſig.*

Intentis oculis contemplari. Cic. *Met aandagtige oogen,* dat is, *ſcherp op iets zien.*

Intentis alimentorum pretiis. Tac. *De prys van mondkoſt opgeſlagen zynde.*

Intentior ſermo. Cic. *Een yverige, bevige reden.*

Intentiorem carceris cuſtodiam habere. Liv. *De zorgvuldigſte bewaringe van een gevangenhuis hebben.*

Intenta tela in patriam. Cic. *Wapenen tegen 't vaderland gekeerd, opgevat, gevoerd.*

Intentus ad curas. Tac. *Ingeſpannen tot zorg, zeer zorgvuldig.*

In aliquid intentus. Cic. *Iets met aandagt opmerkende, overwegende.*

Intentus in eventum periculi. Liv. *De uitkomſt van een gevaar met aandagt of ernſt overwegende, overdenkende.*

Intentus paci. Lucan. *Op de vrede gezet, geſteld, tot vrede genegen, hellende.*

INTENTUS, us. m. Intentus palmarum. Cicer. *Uitrekkinge, opheffinge van handen.*

INTEPEO, es, tepui, tepere. Prop. *Laauw worden.*

Lacus intepet aquis æſtivis. Propert. *Het meir word warm van 't water in de zomer.*

INTEPESCO, ſcis, tepui, tepeſcere. Ovid. *Zie* Intepeo.

Ver quo tempore calere debuit, intepuit. Sen. Ph. *De lente tyd was maar warm, ter tyde toen ze heet moeſt zyn.*

INTER, *Een Præpoſitio regerende een* Accuſativus caſus. Cic. *Tuſſen, onder, in 't midden.*

Inter cœnam. Cic. *Onder, tuſſen, in 't midden van 't avondmaal.*

Inter tot annos. Cic. *In zoo vele jaren.*

Inter hæc. Liv. *Tuſſen deze dingen.*

Inter homines eſſe. Cic. *Onder de menſchen zyn, leven.*

Inter initia belli. Plin. H. *Omtrent het begin, of den aanvang van den oorlog.* Sommige zeggen thans, *het oorlog.*

Inter nos. Cic. *Onder ons.*

Clades inter paucas memorata. Liv. *Een der vermaardſte nederlagen.*

Inter rem iſtam agendam. Plaut. *In 't doen van die zaak.*

Inter ſe diſſimiles. Quintil. *Onder of van malkanderen verſchillende.*

Inter ſe amant. Cic. *Zy beminnen elkanderen.*

Inter ſeſe fabulantur. Plaut. *Zo ſpreken, praten, kouten met of onder den anderen.*

Inter ſe diſtantes ternis pedibus. Colum. *Drie voeten van den anderen afſtaande.*

Inter ſe ne contingant curato. Colum. *Draag zorg dat ze malkanderen niet aanraken.*

Inter ambulandum aliquid agere. Ter. *Iets onder 't wandelen doen.* Inter vias. Ter. *Op de weg, of de reis.*

Si ſe inter viam obtulerit. Cic. *Indien hy my op den weg tegen komt.*

Inter vina. Hor. *Onder 't wyn drinken.*

Quos inter ſocietas fuit. Cic. *Onder de welke een verbond of maatſchappy was.*

INTERALBICANS, antis. omn. gen. Plin. H. *Wit of blankagtig.*

INTERALBICO, as, avi, atum, are. Plin. *Wit of blankagtig zyn.*

INTERAMENTA, orum. n. plur. Interamenta navium. Liv. *Allerhande ſcheeps behoeften of toerustinge.* Men leeſt *Interamenta* in alle de handſchriften.

INTERANEA, orum. n. plur. Colum. Plin. H. *De ingewanden.*

INTERARESCO, ſcis, arui, areſcere. Vitruv. *Verdroogen, droog of dor worden.*

Glebæ conjiciuntur in fornacem, ut interareſcant. Vitruv. *De kluiten worden in den oven geworpen, op dat ze droog zouden worden.*

INTERBIBO, bis, bibi, bibitum, bibere. Plaut. *Alles opdrinken, opzuipen, uitdrinken, uitzuipen.*

† INTERBITO, as, avi, atum, are. Plaut. *Tuſſen beiden inkomen.*

INTERCALARIS, is. m. & f. are, is. n. Plin. H. *Tuſſen beiden ingezet, ingeſteld, ingevoegd.*

Intercalaris dies. Plin. H. *Een ſchrikkel, of tuſſen ingevoegde dag.*

Intercalaris annus. Plin. H. *Een ſchrikkel-jaar.*

INTERCALARIUS, a, um. Plin. H. *Zie* Intercalaris.

INTERCALATIO, ōnis. Cicer. *Daglaſſinge, tuſſen invoeginge, ſtellinge, of zettinge.* Van een dag in ſprokkel-maand als het een ſchrikkel jaar is.

INTERCALATUS, a, um. *Uitgeſteld, door het verlengen van een dag.* Pœna intercalata. Liv. *Een uitgeſtelde, verlengde ſtraf.*

INTERCALO, as, avi, atum, are. Plin. Liv. *Tuſſen in zetten, ſtellen:* Ook, *uitſtellen, verlengen, verſchuiven.*

INTERCALOR, aris, atus ſum, ari. Cic. *Ingevoegd, tuſſen in geſteld of gezet worden.* Sprekende van den dag die men op yder vierde jaar in ſprokkel-maand invoegd.

Cùm ludi intercalantur. Sen. Ph. *Als de ſpelen afgebroken, verſchoven, of uitgeſteld worden.*

INTERCAPEDO, inis. f. Cic. *De tuſſen tyd of plaats. Tuſſen poos.*

Facere ſcribendi intercapedinem. Cic. Sil. *Een wyl of poos ophouden van ſchryven.*

In eorum vita nulla eſt intercapedo moleſtiæ. Cic. *In hun leven is geen tuſſen poos of ruſt van hartzeer of droefheid.*

INTERCARDINATUS, a, um. Vitruv. *Tuſſen gevoegd, tuſſen gehegt.* Trabes intercardinatæ. Vitruv. *Voegbalken.*

INTERCARPENS, entis, omn. g. Part. Lucan. *In, of by de mid-*

Digitized by Google

middel, of in 't midden grypende, vattende, houdende.

INTERCĒDO, ĭs, Intĕrcēssī, Intĕrcēssūm, Intĕrcēdĕrĕ. Cic. *Tuſſen beide komen of zyn.* Van tyd, plaats, enz.

Longiùs progredi veritus, quòd ſylvæ paludeſque intercedebant. Cæſ. *Vreezende verder te gaan, of voort te rukken, om dat'er boſſen en moeraſſen tuſſen beide waren, of quamen.*

Dies nondum decem interceſſerant, cùm ille alter filius necatur. Cicer. *Daar waren nog geen tien dagen tuſſen beiden gekomen, toen de andere zoon verſlagen of gedood wierd.*

Sæpe in bello parvis momentis magni caſus intercedunt. Cæſ. *In den oorleg komen dikwils in weinige oogenblikken groote voorvallen tuſſen beiden.*

Intercedit ægritudo huic gaudio. Ter. *Tuſſen deze blydſchap komt droefheid.*

Mihi cum illo magna amicitia intercedit. Cic. *Daar is groote vriendſchap tuſſen my en hem, wy zyn boezem vrienden.*

Graccho cum Scipione inimicitia intercedebat. Liv. *Daar was vyandſchap, oneenigheid tuſſen Gracchus en Scipio.*

* Intercedere contra aliquem. Plin. H. *Tegen iemand aangaan, zig tegen iemand ſtellen, kanten.*

* Intercedere pro alio. Cicer. *Voor een ander tuſſen komen, ſpreken, zig verbinden.* Tantùm enim pro te interceſſiſſe dicebat. Cic. *Want hy zeide, dat hy zoo veel voor u afgeſproken hadde te betalen.*

Nullum meum minimum dictum pro Cæſare interceſſit, quòd ille non illuſtri gratia exceperit. Cic. *Daar is niet het minſte woord van my voor Cæſar tuſſen gekomen, of geſproken geweeſt, 't welk hy niet met de grootſte dankbaarheid genomen heeft.*

Intercedere legi. Cic. *Zig tegen een wet aankanten, ſtellen, zetten. Een wet wederſtreven, of tegen ſtaan.*

Interceſſit Marcus Antonius. Cæſ. *Markus Antonius ſtond het tegen, wederhield het.*

Ne ſibi intercedamus quominus ſua poteſtate utatur. A. Gell. *Op dat wy niet hinderlyk zyn, dat hy zyn magt gebruike.*

INTERCEPTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Onderſchoppinge, opvanginge.*

Per quem porro venenum datum, unde ſumtum, quæ deinde interceptio poculi? Cic. *Dog door wien is't vergift gegeven? Waar is het gehaald? Eindelyk hoe is de onderſcheppinge van de drinkkop toegegaan?*

INTERCEPTŌR, ōrĭs. m. Liv. *Een onderſchepper, opvanger.*

Prædæ militum interceptor. Liv. *Een onderſchepper of ontzetter van den buit reeds door de kryglieden gemaakt.*

Litis interceptor alienæ. Liv. *Een ondernemer, vervanger, of aannemer van eens anders geding,* om 'er 't voordeel van te trekken.

INTERCEPTŬS, ă, ūm. Cic. *Onderſchept, opgevangen.* Litteræ interceptæ. *Onderſchepte brieven.*

Rex mortalitate interceptus. Plin J. *De Koning (wierd) door de dood onderſchept, overvallen, ſtierf ſchielyk, of onverwagt.*

Intercepta pila remittere. Cæſ. *Opgevatte pylen of ſchigten te rug ſchieten of werpen.*

INTERCESSĬO, ōnĭs. f. Cic. *Tegenſtellinge, wederſtand, wederſtrevinge.* Tegen een wet enz. Dit deden te Rome de *Tribuni plebis*, als ze oordeelden dat'er iets nadeeligs voor 't gemeene volk beſloten wierd.

INTERCESSŌR, ōrĭs. m. Cic. *Een tegenſtaander, wederſtrever.*

* Interceſſor. Sen. Ph. *Een middelaar, tuſſen-ſpreker.*

INTERCESSŬS, ūs. m. Liv. *Tuſſen-komſte, tuſſen-ſprekinge.* Interceſſu Conſulum. Liv. *Door tuſſen-komſte, of tuſſen-ſprekinge van Burgermeeſteren.*

INTERCĬDO, ĭs, Intĕrcĭdī, Intĕrcīdĕrĕ. Plin. H. *Tuſſenvallen, vallen, nederſtorten.*

Quod intercidit, ſparſum jacuit. Liv. *Dat viel, bleef verſtrooid leggen.*

* Si quæ interciderunt. Cic. *Indien 'er eenige dingen voorgevallen, of geteurd zyn.*

* Intercidere. Plin. H. *Vergaan, verloren gaan, verdwynen, vervallen.*

Pereant amici, dum unà inimici intercidant. Cic. ex Poëta. *Laat onze vrienden ſterven, behoudens of mits dat onze vyanden met eenen ſneuvelen.*

Intercidit gratia beneficii. Sen. Ph. *De dankbaarheid, of erkentenisſe van de weldaad is verdwenen, vervloſen.*

Intercidit illius rei memoria. Liv. *De gedagtenis van die zaak is verdwenen.*

Si tibi nunc aliquid interciderit. Hor. *Indien u nu iets ontgaan of ontvlogen is, indien gy nu iets vergeten hebt.*

INTERCĪDO, ĭs, Intĕrcīdī, Intĕrcīsūm, Intĕrcīdĕrĕ. Cæſ. *Van een, of midden door ſnyden, houwen, hakken.*

Intercidere pontem. Cæſ. *Een brugge breken.* Vias. Front. *De wegen afſnyden.*

Rationes alicujus intercidere. Ulpian. *Iemand ſchade of nadeel doen, toebrengen.*

Intercidere venas. Plin. H. *De aderen afſnyden.*

INTERCĬLĬUM, ĭi. n. g. lĭd. *De plaats aan de mens tuſſen beide de wynbraauwen.*

INTERCĬNCTŬS, ă, ūm. part. Plin. *Tuſſen beide, of in 't midden gegord.*

INTERCĬNO, ĭs, cĭnŭī, cĕntūm, cĭnĕrĕ. *Tuſſen zingen.*

Medios intercinit actus. Horat. *Hy zingt tuſſen de bedryven van dit blyſpel.*

INTERCĬPĬO, ĭs, cēpī, cēptūm, cĭpĕrĕ. acc. Cic. *Onderſcheppen, opſcheppen, opvangen, met verraſſinge nemen.*

Id cùm daretur, Balbutius intercepit. Cic. *Toen dat gegeven wierd, greep hem Balbutius.*

Quod nos capere oportet, hæc intercipit. Ter. *Ze onderſchept dat gene, 't welk wy behoorden te krygen.*

Si me hoſtes interceperint. Plaut. *Indien my de vyanden onderſcheppen, overvallen, of vangen.*

Intercipere literas. Plaut. *Brieven onderſcheppen.*

Itinera intercipere. Liv. *De wegen innemen, bezetten.* Om 'er den vyand uit te ſluiten.

* Sermonem medium intercipere. Quintil. *Midden in een reden vallen. Een reden afbreken.*

Res alicujus intercipere. Ovid. *Iemands goederen onderſcheppen, na zig nemen, zig toe-eigenen.*

Intercipere victoriam alieno labore quæſitam. Plin. J. de viris Illuſt. *Een overwinninge of zege door eens anders arbeid verkregen, zig toeſchryven, toe-eigenen.*

Veram laudem dives arca intercipit. Phæd. *Een ryke kiſt of kas onderſchept de ware lof.* Die anderzints aan de deugd verſchuldigd is.

Intercipi morbo. Colum. *Door een ziekte overvallen of aangetaſt worden.*

INTERCĪSE. adv. Cic. *Met ſtukken en brokken.*

INTERCĪSĬO, ōnĭs. f. Interciſio ſtomachi. Plin. H. *Snydinge in of van de maag.*

INTERCĪSŬS, ă, ūm. Cicer. *Doorgeſneden, gehouwen, gehakt, gekloofd.*

Interciſa dies. Claud. *Een afgebroke dag.*

Interciſæ pactiones. Cic. *Gebroke verbonden.*

INTERCLŪDO, ĭs, clūſī, clūſūm, clūdĕrĕ. Cic. *Toeſluiten, ſluiten, inſluiten, opſluiten, afſluiten.*

Intercludere aditum ad aliquem locum. Cic. *Den toegang tot een plaats ſluiten, ſtoppen, afſnyden.*

Intercludere omnes aditus alicui ad alium. Cic. *Iemand alle toegangen tot een ander afſluiten, afſnyden.*

Intercludere hoſtes ab oppido. Cæſ. *De vyanden uit de ſtad ſluiten, buiten houden.*

Intercludere fugam alicui. Cic. Liv. *Iemand de vlugt afſnyden.*

Commeatum inimicis intercludere. Plaut. Auct. ad Her. Intercludere inimicos commeatu. Cæſ. *De Vyanden de levensmiddelen afſnyden.*

Hoſtes intercludere ab oppido. Cæſ. *De Vyanden uit de ſtad ſluiten, buiten houden.*

* Intercludere omnes ſeditionum vias. Cic. *Alle wegen of middelen tot of van oproer afſnyden, benemen.*

INTERCLŪSĬO, ōnĭs. f. Cic. *Stoppinge, ſluitinge, afſnydinge.* Intercluſio animæ. Cic. *Stoppinge, moeylykheid van ademhelinge, aamborſtigheid.*

* Intercluſio. Quintil. *Een (parentheſis) tuſſenzetting.*

INTERCLŪSŬS, ă, ūm. Cic. *Geſloten, afgeſneden.*

Via intercluſa frondibus & virgultis. Cic. *Een weg door groente en ſtruiken afgeſloten, onbequaam gemaakt.*

Locus præſidiis intercluſus. Cic. *Een plaats met bezettinge bewaard, voorzien.*

Iter intercluſum. Cic. *Een geſlote, afgeſchote, afgeſnede weg.*

Intercluſa anima. Tac. *In, of wedergehouden adem.*

Digitized by Google

Intercluſus ab hoſtibus. Cæſ. *Van de vyanden afgeſneden, omringd, omcingeld.*

* Innocentiæ intercluſa defenſio. Cic. *De onſchuld word de verdediginge of voorſpraak benomen.*

* Intercluſus ab reliquo exercitu. Cic. *Van het overige leger afgeſneden.*

INTERCŌLŪMNĬŪM, ĭi. n. Cic. Vitruv. *De wydte tuſſchen pilaren.*

INTERCŌNCĬLĬO, ās, āvī, ātūm, āre. Quintil. *Verzoenen, vereenigen, vrienden maken.*

INTERCŪLCŌR, āris, ātus sūm, āri. Interculcantur vinacea. Colum. *De kerrelen en baſſen der druiven worden geperſt.*

INTERCŪRRO, ĭs, cūrrī, cūrsūm, cūrrĕre. Cicer. Liv. Plin. H. *Tuſſen loopen, tuſſen komen, overkomen.*

* Hoc genus narrationis intercurrit nonnunquam. Cic. *Deze maniere van verhalinge komt te met tuſſen beiden te pas.*

* His laborioſis exercitationibus dolor intercurrit. Cicer. *De ſmart, of droefheid loopt of komt tuſſen deze moeylyke offeningen, verzelt de zelve.*

INTERCŪRSĀNS, āntis. omn. gen. Albæ intercurſantes guttæ. Plin. H. *Witte tuſſenloopende druppelen of vlekken.*

INTERCŪRSO, ās, āvī, ātūm, āre. Plin. *Zie* Intercurro.

INTERCŪRSŪS, ūs. m. Liv. Tac. *Tuſſenlooping, tuſſenkomſt.* Om een gevegt van twee vyanden te beletten.

Conſulum intercurſu rixa ſedata eſt. Liv. *De twiſt wierd geſtild, beſlist, door tuſſenlooping, tuſſenkomſte, of tuſſenſpreken van Burgermeeſteren.*

INTERCŪS, ūtis. omn. gen. Cic. Suet. *Dat tuſſen vel en vleeſch is.*

Aqua intercus. Cic. Celſ. Aqua inter cutem. Cic. Celſ. *Water tuſſen vel en vleeſch. De waterzugt.*

* Intercutibus vitiis madens. A. Gell. *Vol innendige, innerlyke, verborge ondeugden, gebreken.*

INTERDĀTŪS, ă, ūm. Lucret. *Verſpreid, verdeeld.* Sprekende van 't voedzel, 't welk door 't ganſche ligchaam kragt geeft.

INTERDĪCO, ĭs, dīxī, dictūm, dīcĕre. Cic. Cæſ. *Verbieden, ontzeggen.*

Interdicere aliquid alicui. Liv. Sen. Ph. Alicui aliqua re. Cæſ. Liv. Alicui de aliqua re. Plin. H. *Iemand iets verbieden.*

Interdico tibi domo mea. Liv. *Ik verbiede, ik ontzegge u myn huis.*

Interdixit hoc fieri. Ter. Suet. *Hy heeft verboden dit te doen, belaſt dit na te laten.*

Interdico ne, &c. ſeq. ſubj. Ter. *Ik verbiede u, dat, enz.*

Interdicere alicui. Cic. *Een verbod aan iemand doen, iemand verbieden.*

Vox illi interdicitur. Cic. *Men verbied hem te ſpreken.*

Illi bonis interdicitur. Cic. *Het bewind over zyne goederen word hem verboden, benomen.*

Illis aquâ & igni interdicitur. Cic. Illis aqua & ignis interdicitur. Cic. *Men verbied hun met vyer of water by te ſtaan of te helpen, dat is, ze worden gebannen.*

Urbe interdicere. Ulp. *De ſtad verbieden, ontzeggen: uit de ſtad bannen.*

* Interdicere. Cic. Ulp. *Iemand by voorraad het bezit van iets toewyzen, terwyl de ganſche betwiſte zake onderzogt word.*

Prætor interdixit ut reſtitueretur. Ulp. *De hoofdſchout heeft bevolen, uitgewezen, dat hy in 't bezit zoude herſteld worden.*

* * Dum peream, nihil interdico dicant vivere. Plaut. *Dewyl gy dog om hals raakt, verbiede ik niet, of mag ik wel lyden, dat men zegge dat gy leeft.*

INTERDĬCTĬO, ōnis. f. Cic. *Verbod, ontzegginge.*

Aquæ & ignis interdictio. Cic. *Ontzegginge van water en vyer, dat is, ban, balling ſchap.*

INTERDĬCTŪM, ĭ. n. Cic. Papinian. *Een gewyſde, of gebod van den hoofdſchout te Rome by voorraad.*

* Nequeone ego te interdictis facere manſuetam meis? Plaut. *Kan ik u niet tam maken, temmen met myne dreigementen?*

INTERDĬCTŪS, ă, ūm. Hor. *Verboden, ontzegd.*

INTERDĬŪ. adv. Ter. Cat. *By dag, op ligten dag, by klaren dag, over dag.*

INTERDŪCTŪS, ūs. Cic. *Zeker teeken, 't welk uitſchryvers gebruikten om den zin te onderſcheiden.*

INTERDŪM. adv. Virgil. *Somtyds, ſomwylen, nu en dan, altemet, te met.*

INTERĔA. adv. Ter. Cic. *Middelerwyl, ondertuſſen, tuſſen die tyd, of die zaken.*

* Interea. Virg. *Des egter, of nogtans, niet jegenſtaande.*

INTERĔADŪM. adv. *Tot dat.* Intereadum is venit. Ter. *Tot dat hy komt.*

Interea loci. Ter. *Middelerwyl, 'ondertuſſen.*

INTERĔMPTĬO, ōnis. f. Cic. *Doodinge, dood, of manſlag, een moord.*

Iter Gallorum interemptione patefactum eſt. Cic. *De weg wierd geopend door het verſlaan of dooden der Gaulen.*

INTERĔMPTŌR, ōris. m. Vell. Paterc. *Een doodſlager, moordenaar.*

INTERĔMPTŪS, ă, ūm. Plaut. *Doodgeſlagen, verſlagen, vermoord, geſneuveld.*

INTERĔO, ĭs, intĕrĭī, intĕrĭtūm, intĕrīrĕ. Cicer. Cæſ. *Sterven, vergaan.* Interire fame. Cic. *Van honger ſterven, vergaan.* Nauſragio. Cæſ. *Door ſchipbreuk blyven, vergaan, verdrinken.*

Uſus tormentorum ſpatio propinquitatis interit. Cæſ. *Het gebruik van de werptuigen word door de naabyheid verhinderd, benomen.*

Interire. Virg. *Vergaan, bederven.* Segetes intereunt. Virg. *Het koren vergaat, bederft.*

Hæc pecunia largitione Magiſtratuum interit. Corn. Nep. *Dit geld verdwynt, raakt aan een kant door de overgroote mildheid, of geſchenken van de overheid.*

* Interire. Ovid. *Over, of voorby gaan, verdwynen.* Ira interit morâ. Ovid. *De gramſchap gaat over, verdwynt, word geſtild door vertoeven, of met de tyd.*

Novæ pergunt interire lunæ. Hor. *De nieuwe manen verminderen dagelyks.*

INTERĔQUĪTANS, āntis, omn. gen. Liv. Quint. Curt. *Midden in, of tuſſen te paard rydende.*

INTERĔQUĪTO, ās, āvī, ātūm, āre. Liv. *Tuſſen, of in 't midden te paard ryden.*

INTERĔST, intĕrfŭit, intĕrĕſſe. Ter. Cic. *Daar is aangelegen, daar is belang by.*

Quid intereſt perferantur, necne? Cic. *Wat is 'er aangelegen, of ze daar gebragt worden of niet?*

Quid interfuit utrum hoc decerneres, an non? Cic. *Wat was 'er aan gelegen, of gy dat beſloot of vaſt ſtelde of niet?*

Socratis intereſt. Cicer. *Daar is Socrates aan gelegen, Socrates heeft 'er belang by.*

Salutis communis intereſt. Cic. *Den gemeenen welſtand is 'er aan gelegen, heeft 'er belang by.*

Minoris vel pluris intereſt. Ulp. *Daar is minder of meerder aan gelegen.*

Intereſt ejus. Cic. *Daar is hem aan gelegen, hy heeft 'er belang by.*

Utriuſque noſtrûm magni intereſt. Cic. *Daar is ons beide grootelyks, of veel aan gelegen.*

Mea intereſt. Cic. *Daar is my aan gelegen, ik heb 'er belang by.* Men zegt ook, *Tua, Sua, Noſtra, Veſtra.*

Mea intereſt & alterius. Cic. *Daar is my en een ander aan gelegen. Ik en een ander hebben 'er belang by.*

Magni ad honorem noſtrum intereſt me, &c. Cic. *Onze eer legt 'er grootelyks aan gelegen, dat ik, enz.* Men voegd ook by *Intereſt* deze *genitivi, parvi, tanti, quanti.*

Plus intereſt Reipublicæ caſtellum capi, quàm, &c. Cicer. *Daar is het gemeene beſt meer aan gelegen, dat het Kaſteel gewonnen werd, dan dat, enz.* Men voegd by 't verbum *Intereſt* ook deze adverbia, *plurimum, parum, paulum, paululum, pauxillum, magis, minus, maximè, minimè, facilè;* mitsgaders, *nihil, aliquid, nunquid.*

* Intereſſe. Cic. *Verſchelen.* Inter hominem & belluam hoc maximè intereſt. Cic. *Tuſſen een menſch en een beeſt is dit het grootſte onderſcheid.*

Homini homo quid præſtat? Stulto intelligens quid intereſt? Ter. *Wat is den eenen menſch meer als den anderen? dat is, wat groot voordeel heeft d'een boven den anderen? wat onderſcheid is 'er niet tuſſen een dwaas en een wys menſch? wat verſcheeld een gek van een wys man?*

Hoc pater & dominus intereſt. Plin. H. *Dit onderſcheid is 'er tuſſen een vader en een heer, of meeſter.*

Quid vobis & nobis intereſt? Sen. Ph. *Wat onderſcheid is 'er*

Digitized by Google

tuſſen u lieden en ons?

Intereſt in infinitum. Sen. Ph. *Daar is een oneindig onderſcheid tuſſen, het verſcheeld oneindiglyk.*

INTERFĀRĬS, Intĕrfātŭs ſum, Intĕrfārī. Liv. *Tuſſen ſpreken*, dat is, *in iemands reden ſpreken, vallen.* Of wel, *iemand door ſpreken voorkomen.*

* Aliquem interfari. Plin. J. *Iemand in zyn reden vallen.*

INTERFĀTĬO, ōnis. f. Quintil. *Tuſſen-ſprake.* Expediet narrationes breviter interfatione diſtinguere. Quintil. *Het zal gevoegelyk komen, dat men het verhaal van zaken door een korte-tuſſen ſprake, of uitweidinge afbreke.*

INTERFECTĬO, ōnis. f. Aſc. Ped. *Doodinge, doodſlag, manſlag, moord.*

INTERFECTŌR, ōris. m. Brut. ad Cicer. *Een doodſlager, moordenaar.*

INTERFECTRIX, īcis. f. Tac. *Een doodſlaagſter, een moorderes.*

INTERFECTŬS, ă, ŭm. Cicer. *Doodgeſlagen, ter dood gebragt, vermoord, verſlagen, geſnewveld.*

Omni genere ſuppliciorum interfectus. Cic. *Met allerhande ſtraffen of pynen ter dood gebragt.*

INTERFĬCĬO, īcis, Intĕrfēcī, Intĕrfectŭm, Intĕrfĭcĕre. Cæſ. *Doodſlaan, dooden, vermoorden, ter dood brengen, verſlaan, den hals of den nek breken.* Van menſchen en beeſten geſproken.

* Interficere meſſes. Virg. *Het koren doen ſterven, uitgaan, verſtikken.*

* Interficere peſſimis exemplis. Plaut. *Door zeer quade voorbeelden bederven, verleiden.*

INTERFLŬO, is, Intĕrflūxī, Intĕrflŭĕre. Plin. H. Quint. Curt. *Tuſſen, of midden door vloeyen, ſtroomen, vlieten, loopen.* Van een rivier.

Mœnia interfluere. Quint. Curt. *Door de wallen vloeyen, ſtroomen, enz.*

INTERFLŬUS, ă, ŭm. Plin. H. *Tuſſen beiden, of door vloeyende, ſtroomende, vlietende, loopende.* Sprekende van een rivier.

INTERFŎDĬO, Intĕrfōdis, Intĕrfŏdĕre. Lucret. *Tuſſen of in graven, delven, ſpitten.*

INTERFRINGO, gis, Intĕrfrēgī, Intĕrfractŭm, Intĕrfrĭngĕre. Cat. de R. R. *Tuſſen of inbreken, breken, in ſtukken ſlaan.*

INTERFŪRO, ĭs, Intĕrfūrĕre. Stat. *Doorrazen, doorwoeden.* Orbem interfurere. Stat. *De wereld doorwoeden, razen, als dol loopen.*

INTERFŪSŬS, ă, ŭm. Plin. H. Virg. *In't midden gegoten, geſtort, geplengd: Midden door-vloeyende, ſtroomende.*

Genas interfuſa maculis. Virg. *Hier en daar vlekken op de wangen hebbende.*

Acies Gallorum ſubito interfuſa prælio hoſtes cecidit. Front. *Het leger of heyr der Gaulen ſchielyk in den ſtryd ſtortende, vallende, verſloeg de vyanden.*

INTERGĔRĪNŬS, ă, ŭm. Intergerini parietes. Feſt. *Middel- of ſcheidmuren.*

† INTERGĔRĬUM, ĭi. n. Plin. H. *Dat tuſſen twee dingen is. Het middelſchot.* Gelyk lym om twee dingen aan een te lymen: Men vind in de oudſte Schryvers *Intergerii*, en niet *Intergerit*, gelyk ſommige willen dat men lezen zal.

INTERJĀCĔO, ēs, Intĕrjācĕre. Colum. Plin. H. *Tuſſen leggen, of liggen.*

Regio quæ duas Syrtes interjacet. Plin. *Het geweſt, het landſchap, 't welk tuſſen de Syrtes of de armen van de Lybiſche zee legt.*

† INTERĪBĪ. adv. A. Gell. *Ondertuſſen, middelerwyl, terwyl.* Interibi dum pugna fit. A. Gell. *Terwyl het gevegt of de ſlag geſchied.*

INTERJĔCTĬO, ōnis. f. Quintil. *Tuſſen- of inwerpinge, laſſchinge.* Te weten van een uitweidinge, een (*parentheſis*) enz.

INTERJECTĬO, ōnis. f. Quintil. *Een* (*Interjectio*) *onbuigbaar woord in de Spraakkonſt.*

INTERJECTŬS, ă, ŭm. Cic. *Tuſſen beiden geworpen, geſteld, gelegen, leggende, zynde.*

Interjectus inter mare & cælum aër. Cic. *De lugt is tuſſen de zee en den hemel.*

Naſus oculis interjectus. Cic. *De neus ſtaat tuſſen de oogen.*

INTERJECTŬS, ūs. m. Cic. *Tuſſen- of inwerpinge, ſtellinge, laſſchinge.*

Interjectu terræ. Cic. *Door tuſſenſtellinge of tuſſenkomſte van de aarde of het aardryk.*

INTERJĬCĬO, ĭs, jēci, jectŭm, jĭcĕre. Colum. *Tuſſen of inwerpen, gooyen, ſtellen, zetten.*

Galli inter equites raros ſagittarios interjecerant. Cæſ. *De Gaulen hadden weinige boogſchutters onder de ruitery geſtelt, geplaatſt.*

INTERĪM. adv. Ter. *Ondertuſſen, middelerwyl, terwyl.*

* Interim. Quintil. *Nu en dan, ſomwylen, te met, altemet.*

INTERĪMO, ĭs, ēmī, ēmtŭm, ĭmĕre. acc. Cic. *Dooden, doodſlaan, om hals brengen, ombrengen.*

Mors res interimit. Lucret. *De dood verſlind, vernielt alles.*

Hæ voces me interimunt. Cic. *Deze woorden dooden my, benemen my't leven, ſteken my door't hart.*

INTERĬŌR, ōris. m. & f. ŭs, ōris. n. Cic. *Meer inwendig, of binnewaarts.*

Interior ædium pars. Cic. *Het binneſte gedeelte van't huis.*

Interior nota Falerni. Hor. *Het oude, echte merk en teeken van de regte geur, ſmaak of landaart van Falernſche wyn.*

Interior epiſtola. Cic. *Het midden van een brief.*

* Interiores & reconditæ literæ. Cic. *Inwendige en diepzinnige geleerdheid.*

Amicitia interior. Liv. *Ingrlyke vriendſchap: Hart- of boezem-vriendſchap.*

Interior & familiaris vita. Suet. *Een ſtil, geruſt, en binnen zyn huiſſelyke zaken bepaald leven.*

INTERĪTĬO, ōnis. f. Cic. Vitruv. *Ondergang, de dood.*

Hæc res interitionem non recipit. Vitruv. *Deze zaak is geen ondergang, bederf onderhevig, onderworpen.*

INTERĪTŪRŬS, ă, ŭm. *Dat vergaan zal.* Verba interitura. Hor. *Woorden, die in ongebruik zullen geraken.*

Domus interitura. Ovid. *Een huis dat vervallen, ter neder ſtorten zal.*

INTERĪTŬS, ūs. m. Cic. Virg. *Ondergang, verderf, de dood.*

* Interitus patriæ. Cic. *Den ondergang, 't verderf van't vaderland.*

Aliquid ad interitum redigere. Lucret. *Iets tot verderf brengen: Iets bederven, vernielen, verdelgen.*

INTERĪTŬS, ă, ŭm. Claud. apud Priſcian. *Gedood, omgebragt, om hals gebragt.*

Multis utrinque interitis. Idem. *Veel wederzyds gedood, verſlagen, geſnewveld zynde.*

INTERJŬNCTŬS, ă, ŭm. Liv. *Tuſſen of in gevoegd, te zamen gevoegd.* Tum dextræ interjunctæ. Liv. *Toen gaven zy den anderen de regterhand.*

INTERJŬNGO, ĭs, jūnxī, jūnctŭm, jüngĕre. Mart. *Wat voorvoeren, ruſten, of wagten.* Deze leenſprake is genomen van de maniere om wagens ſtil te houden, door het ſteken van een ſtok in de wielen.

Interjungere equos. Mart. *Paarden ontſpannen.*

INTERĬŬS. adv. Cic. Sen. Ph. *Meer in of binnewaarts.*

Oratio nec inſiſtat interius, nec excurrat longius. Cic. *Laat een vertoog op geene zaak niet al te naauw gezet, of te kort zyn, nog te wyd uitloopen.*

INTERLĀBOR, ĕris, ăpsŭs ſum, lābī. Virg. *Tuſſen vallen.*

INTERLĔGO, ĭs, lēgī, lectŭm, lĕgĕre. acc. Pallad. *Tuſſen in plukken, lezen: plukken, lezen.*

INTERLĪNO, ĭs, lēvī, lĭtŭm, lĭnĕre. Cic. *Iets uitſchrappen, uitwiſſen, uitdoen.* Met een pen.

INTERLĪTŬS, ă, ŭm. Cic. *Vuilgeſchrapt, uitgewiſcht, uitgedaan.*

INTERLŌCŪTĬO, ōnis. f. A. Gell. *Tuſſenſprakinge, tuſſenſpraak.*

INTERLŌQUŌR, ĕris, lŏcūtŭs ſum, lŏquī. alicui. Ter. *Tuſſen ſpreken: Iemand in zyn reden vallen.*

INTERLŪCĀTĬO, ōnis. f. Plin. H. *Tuſſen ſnoeyinge, ſnoeyinge.*

INTERLŪCĀTŬS, ă, ŭm. *Geſnoeid.* Interlucata arbor. Plin. H. *Een geſnoeide boom.*

INTERLŪCĔO, ēs, lūxī, lūcĕre. Liv. *Tuſſen beiden ſchynen, blinken, ſchitteren.*

* Corona interlucet non ſpiſſa viris. Virg. *Men ziet het ligt in een vergaderinge, die niet talryk van mannen is.*

Acies hoſtium interlucebat. Front. *Het leger der vyanden was*

Digitized by Google

of ſtond dan geſchikt, niet digt in een gefloten.

INTERLŪCO, ās, āvī, ātūm, āre. Plin. H. *Snoeyen, overtollige takken afſnyden.*

INTERLŪNĬUM, ĭī. n. Plin. H. *De tyd, als de Maan niet ſchynt. De nieuwe Maan.*

INTERLŪO, ĭs, lŭī, lŭĕre. Claud. *Tuſſen vloeyen, vlieten, ſtroomen.*

Pontus urbes interluit. Virg. *De Pontus vloeit, ſtroomt voorby de ſteden.*

Interluere manus. Cat. *De handen middelerwylen, ondertuſſen waſſchen.*

INTERMĂNĔO, ēs, ānſi, ēre. Lucan. *Tuſſen, by, in't midden of onder blyven.*

INTERMĔDĬUS, ă, ūm. Cic. Varr. *Dat tuſſen beiden of in 't midden is: middelmatig.*

INTERMENSTRŬUM, ĭ. n. Varr. *De tyd als de Maan niet ſchynt: de nieuwe Maan.*

INTERMENSTRŬUS, ă, ūm. Intermenſtrua luna. Plin. H. *De nieuwe maan.*

INTERMĔO, ās, āvī, ātūm, āre. Plin. H. *Tuſſen loopen, vloeyen, vlieten, ſtroomen.*

INTERMĬCO, ās, mĭcŭī, mĭcātūrus, mĭcāre. Claud. *Tuſſen glinſteren, blinken, ſchitteren, ſchynen.*

Squamis intermicat aurum. Claud. *Het goud blinkt tuſſen de viſch ſchobben.*

INTERMESTRĬS, ĭs, m. & f. trĕ, ĭs. n. Intermeſtris luna. Plin. H. *Zie* Intermenſtruus.

Intermeſtris dies. Varr. *De dag tuſſen de onde en nieuwe maan. De laatſte dag van 't laatſte vierendeel maans.*

INTERMĪNĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Onbepaald: ook die zeer gedreigt heeft.*

INTERMĪNĀTŬS, ă, ūm. Plaut. *Die zaer gedreigt heeft.*

INTERMĪNŎR, āris, ātŭs ſum, āri. Ter. *Dreigen, bedreigen.*

Interminari vitam alicui. Plaut. *Iemand dreigen 't leven te benemen.*

INTERMISCĔO, ēs, mĭſcŭī, mĭſtūm, mĭſcērĕ. Plin. H. *Tuſſen of ond r mengen.*

Intermiſcere dignos indignis. Liv. *Waardigen en onwaardigen onder een mengen: Geen onderſcheid maken tuſſen eerlyke luiden en ſchurken.*

INTERMĬSSĬO, ōnĭs. f. Cic. *Tuſſenpozinge, verpozinge, uitſtellinge, verſchuivinge, agterlatinge, afbrekinge, ophoudinge, na, of aflatinge, ſtakinge, ruſt.*

Intermiſſio epiſtolarum. Cic. *Ophoudinge, ſtakinge van brieven (te ſchryven).*

INTERMISSŬS, ă, ūm. Cic. Plin. H. *Afgebroken, geſtaakt, af of nagelaten, verpoozd, opgehouden, geruſt, uitgeſteld, verſchoven, agtergelaten.*

Intermiſſa bella. Hor. *Afgebroke, geſtaakte, bygeleyde oorlogen.*

Profectio intermiſſa. Cæſ. *Een afgebroke, geſtaakte, uitgeſtelde, verſchove reis.*

Certis ſpatiis intermiſſis. Cæſ. *Zekere tuſſen-wydtens gelaten hebbende.*

INTERMISSŬS, ūs. m. Plin. H. *Afbrekinge, ſtakinge, ophoudinge, af of nalatinge, ruſt.*

Garrulus ſine intermiſſu cantus. Plin. H. *Een ſnapagtig, ſchatèrend gezang, zonder ophouden.*

INTERMĬSTŬS, ă, ūm. Liv. *Onder gemengd, tuſſen gemengd.*

Intermiſti hoſtibus. Liv. *Onder de vyanden gemengd.*

INTERMĬTTO, ĭs, mīsī, mĭſſūm, mĭttĕrĕ. Cic. *Verpozen, af- of nalaten, ruſten, tuſſenpozen, agterlaten, afbreken, ſtaken, ophouden, uitſtellen, verſchuiven.*

Intermittere iter. Cæſ. *Een reis afbreken, ſtaken, uitſtellen, verſchuiven.*

Opus intermittere. Cæſ. *Een werk afbreken, ſtaken.*

Intermittere ſolita munia. Tac. *Zyn gewoonelyke ampten ſtaken, niet waarnemen, bedienen.*

Nunquam unum diem intermittat, quin ſemper veniat. Ter. *Hy ſlaat geen dag over, laat geen dag voorby gaan of hy komt altyd.*

Quà fluvius intermittit. Cæſ. *Daar de rivier zyn ſtroom of loop afbreekt.*

INTERMŎRĬŎR, ĕrĭs, mōrtŭīs ſum, mōrī. Cat. Plin. H. *Sterven in het doen van iets: Tuſſen beiden overlyden.*

In ipſa concione intermortuus eſt. Liv. *Hy bleef dood in 't doen van het vertoog zelf.*

Nullum officium tuum apud me intermoriturum exiſtimas. Bithynicus ad Cic. *Gy gelooft, vermeent dat geen goede dienſte van u by my zal verſterven*, dat is, *vergeten, of met ondankbaarheid beloont worden.*

INTERMŎRTŬUS, ă, ūm. Cic. *Half dood.*

Intermortuam alicujus memoriam renovare. Cic. *De half verſtorve of doode gedagtenisſe van iemand vernieuwen, weder ophalen.*

Intermortui mores. Plaut. *By na bedorve zeden.*

INTERMŪNDĬUM, ĭī. n. Cic. *De tuſſen wereld*, dat is, *de tuſſen-wydte tuſſen de verſcheidene werelden*, volgens het gevoelen van Epikuur.

INTERMŪRĀLIS, ĭs. m. & f. ālĕ, ĭs. n. Liv. *Dat tuſſen twee muren is, ſtaat, of ſtroomt.*

Intermuralis amnis. Liv. *Een rivier, die tuſſen de muren of wallen (van een ſtad) loopt, vloeit, of ſtroomt.*

INTERNĀSCENS, ēntĭs. omn. gen. Plin. H. *Tuſſen groeyende, ſpruttende, waſſende, voortkomende.*

INTERNĀSCOR, ĕrĭs, ātŭs ſum, āſcī. Plin. H. *Tuſſen beiden geboren worden, groeyen, waſſen, ſpruiten, voortkomen.*

INTERNĀTŬS, ă, ūm. Tac. *Tuſſen beiden geboren, gegroeid, geſproten, gewaſſen, voortgekomen.*

Internatæ ſaxis herbæ. Tac. *Kruiden, tuſſen de ſteenen of ruſſen gegroeid, gewaſſen.*

Cicatrices internato corpore expletæ. Plin. H. *Lykteekenen door tuſſen aangegroeid vleeſch vervult, geſloten.*

INTERNĔCĪNŬS, ă, ūm. Liv. *Doodelyk.* Voſſius zegt, dat men moet lezen *Internecivus.*

Internecinum bellum. Liv. *Een doodelyke, wreede, bloedigen oorlog.*

Teſtamentum. Front. *Een doodelyke uiterſte wille, een uiterſte wille die de dood van den maker veroorzaakt.*

INTERNĔCĬO, ōnĭs. f. Cic. *Een algemeene moord, nederhouwinge zonder iemand te ſparen: Een gruwelyke ſlagtinge van menſchen.*

INTERNĔCO, ās, ĕcŭi, & āvi, ĕctūm, & ātūm, āre. Plaut. *Alles verſlaan, moorden, dooden, over de kling doen ſpringen.*

INTERNĔCTĪ, ōrūm. m. plur. Liv. *In een algemeene nederlage verſlagen, geſnewveld.*

INTERNĔCTO, ĭs, nĕxŭī, nĕxūm, nĕctĕrĕ. *Zamenbinden, zamenvlegten, zamenhegten.* plagas. Stat. *Wonden verbinden, heelen, hegten.*

INTERNĪDĬFĬCO, ās, āvī, ātūm, āre. Plin. H. *Een neſt ergens tuſſen maken.*

INTERNĪGRĀNS, āntĭs. omn. gen. Stat. *Zwartagtig.*

INTERNĪTĔO, ēs, nĭtŭī, nĭtērĕ. Curt. Plin. H. *Tuſſen ſchynen, blinken, glinſteren, ſchitteren.*

INTERNŌDĬUM, ĭī. n. Plin. H. *De plaats tuſſen twee knoopen, knoppen, of quaſten.* Van een boom, riet, enz.

Internodia. Ovid. *Beenknokken.*

INTERNŌSCO, ſcĭs, nōvī, nōtūm, nōſcĕrĕ. Plaut. Cic. *Onder anderen kennen.* Ook, *onderkennen*, dat is, *onderſcheiden, onderſcheid maken.*

Blandi amici à veris internoſci non poſſunt. Cic. *Vleyende vrienden konnen niet van ware onderſcheiden worden.*

Internoſſe aliquem. Plaut. *Iemand kennen, zyn aart of inborſt weten.*

INTERNŪNCĬO, ās, āvī, ātūm, āre. Tit. Liv. *Boodſchappen tuſſen twee of meer doen.* Men vind dit woord niet dan in Livius, het heeft In *gerundio Internunciando.*

INTERNŪNCĬUS, ĭī. m. Cic. *Een bode tuſſen twee of meer luiden.*

Internuntius Jovis. Cic. *De bode van Jupyn.*

Totius rei internuntius. Liv. *De boodſchapper, beſtierder, aanlegger van de gantſche zake.*

INTERNŪNDĪNĬUM, ĭī. n. g. Vict. Afr. *Den tyd van negen dagen.*

INTĔRO, intĕrĭs, intrīvī, intrītūm, intĕrĕrĕ. Ter. Varr. *Tuſſen, in, of onder brokken, brokkelen.*

Panem in lacte interere. Varr. *Brood in melk brokken, brokkelen.*

* Tute hoc intriviſti, tibi omne eſt exedendum. Ter. *Gy zelf hebt'er dit in gebroke, gy moet het nu eten:* dat is, *gy heb-*

Digitized by Google

hebt de misslag begaan, gy moet'er voor boeten of lyden. Gy hebt het gerokkent, gy moet het spinnen.

INTĔRŌRDINĬŪM, ĭi. n. Colum. *De plaats of wydte tussen twee ryen.*

INTĔRPARTĬŌ, īs, īvī, ītūm, īrĕ. Plaut. *Tussen verdeelen, deelen.*

INTĔRPELLĀTĬŌ, ōnĭs. f. Cic. *Afbrekinge, verstoringe van iemands reden of vertoog.*

INTĔRPELLĀTŌR, ōrĭs. m. Auct. ad Her. *Afbreker, verstoorder, die iemand in zyn reden valt.*

Sermonis interpellatores Dialectici. Auct. ad Her. *De Redenkundige vallen of verstoren de luiden in hun reden.*

INTĔRPELLĀTŌR, ōrĭs. Cic. m. *En moeylyk, lastig mensch.*

Dictitabat se hortulos emere velle, ubi se oblectare sine interpellatoribus posset. Cic. *Hy zeide, dat hy tuinen wilde koopen, daar hy zonder moeylyke of lastige bezoekers hem zelven zoude konnen vermaken.*

INTĔRPELLĀTŪS, ă, ūm. part. Val. Max. *Verstoord, belet.* In zyn reden.

INTĔRPELLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Iemands reden afbreken, hem in't spreken verstoren.*

* Interpellare possessionem. DD. *Een bezit stutten.* Usucapionem. Ulp. *Een bezit by tydverloop stutten, afbreken.*

* Interpellare. Cic. *Iemand storen, ontrusten, quellen, moeylyk of lastig vallen.*

* Interpellare partam victoriam. Cæs. *Een reeds verkrege overwinninge stutten, stuiten.*

* Interpellare alicujus supplicium. Petron. *Iemands straf beletten, stuiten, stutten.*

Interpellandi locus hic erat. Hor. *Deze was de plaats om hem in zyn reden gevallen of gestoort te hebben.*

INTĔRPENSĪVĂ, ōrūm. plur. n. Vitruv. *Schoren, stutten, stutstaketsels, schragende hangsels van timmerwerk.*

INTĔRPLĬCO, ās, ārĕ. Stat. *Tussen vouwen.*

INTĔRPŌLĀTĬŌ, ōnĭs. f. Plin. H. *Verstellinge, vermakinge, lappinge, herstellinge, vernieuwinge, opboetsinge.*

INTĔRPŌLĀTOR, ōrĭs, m. g. *Een versteller, lapper, vermaker van oude kleederen, enz.*

INTĔRPŌLĀTRĪX, īcĭs. f. Pompon. Jurisc. *Een verstelster, vermaakster, opboetster, lapster van oude kleederen.* Om die te verkoopen.

INTĔRPŌLĬS, ĭs. m. & f. ĕ, ĭs. n. Plin. H. *Versteld, hersteld, vermaakt, gelapt, opgeboetst, vernieuwd.*

INTĔRPŌLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Verstellen, herstellen, vermaken, opboetsen, vernieuwen, lappen.*

Togam interpolare. Cic. *Een tabbaard verstellen.*

* Interpolare. Quint. Curt. *Tussen mengen, onder mengen, mengen.*

Satietatem epularum ludis interpolabat. Curt. *Tussen de zatheid der stemperyen mengde hy spelen.*

Novâ picturâ opus interpolare. Plaut. *Een stuk met nieuwe verwe ophelderen.*

INTĔRPŌLŪS, ă, ūm. Lab. Jurisc. Vestimenta interpola. *Versteldе, omgekeerde kleederen.*

INTĔRPŌNO, ĭs, intĕrpōsŭī, intĕrpōsĭtūm, intĕrpōnĕrĕ. Cic. *Tussen of in stellen, zetten, doen vloeyen.*

* Interponere accusatorem. Cic. *Een beschuldiger tussen stellen, brengen, doen komen.*

* Interponere se audaciæ alicujus. Cic. *Zig tussen of tegen iemands stoutheid stellen, kanten.*

* Interponere aquam. Mart. *Water (in zyn wyn) doen, mengen.*

* Interponere autoritatem. Cic. *Zyn gezag tussen beiden stellen.*

Causam interponere. seq. infin. Corn. Nep. *Een oorzaak, voorwendsel, of reden by brengen.*

* Interponere dies mensibus. Liv. *Dagen in de maanden (als 't een schrikkel Jaar is) voegen.*

* Fidem suam in aliquam rem interponere. Cic. *Zyn trouwe in een zake te pand stellen, verpanden, verbinden.*

* Interponere jusjurandum. Liv. *Een eed doen, afleggen, zweren.* Moram. Cic. *Ophouden, doen vertoeven.* Nomen alicujus. Cic. *Iemands naam tussen zetten: Iemands naam gebruiken.*

* Interponere se in aliquid. Cic. *Zig ergens in wikkelen, steken, zig met iets bemoeyen.*

Me interpono Romanis. Flor. *Ik menge of steke my in de zaken der Romeinen.*

INTĔRPŌSĬTĬŌ, ōnĭs. f. Cic. *Tussenstellinge, of zettinge.*

Interpositiones columnarum. Vitruv. *Tussenstellinge of plaatsinge van pilaren.*

* Interpositio. Quintil. *Een tussenstelling (parenthesis) het teeken van dien zyn twee dusdanige haakjes (...)*

INTĔRPŌSĬTŪS, ūs. m. Cic. *Tussenstellinge, plaatsinge, of zettinge.* Men vind niets dan de *ablativus* in Cicero.

INTĔRPŌSĬTŪS, ă, ūm. *Tussen gestelt, tussen gezet, tussen geplaatst.*

† INTĔRPRĔMO, ĭs, prĕssī, prĕssūm, prĕmĕrĕ. Plaut. *Tussen of in drukken, persen.*

Scelestus Sacerdotis fauces interpressit. Plaut. *De schelm greep, vatte de Priester by de strot of keel.*

INTĔRPRĔS, ētĭs. m. & f. Cic. Cæs. *Een tolk, vertolker.*

Interpres pacis. Liv. *Een middelaar, bemiddelaar van de vrede.*

Per interpretes aliquid agere. Cic. *Iets door tolken, taalluiden, of volmagtigden doen, verrigten.*

* Interpres. Plaut. *Een uitlegger, verklaarder, vertolker van duistere dingen.* Te weten raadselen, enz.

Interpres. Cic. Hor. *Een vertaler, overzetter.*

* Interpres Divûm. Virg. *Een tolk, Priester der Goden.*

Interpres somniorum. Cic. *Een uitlegger van droomen.* Extorum. Cic. *Een uitlegger, verklaarder van de teekenen der ingewanden van offerbeesten.*

INTĔRPRĔTĀMENTŪM, ī. n. A. Gell. *Vertolkinge, uitlegginge, verklaringe.*

Interpretamentum somnii. Petron. *Een uitlegginge van een droom, droom uitlegginge.*

INTĔRPRĔTĀTĬŌ, ōnĭs. f. Cic. *Vertolkinge, uitlegginge, verklaringe.*

* Nec interpretatio est facilis. Liv. *Ook is de uitlegginge niet ligt.*

Sententiam interpretatione lenire. Suet. *Een reden door een (gunstige) uitlegginge verzachten.*

Syderum interpretatio. Valer. Max. *Voorzegginge uit of door de sterren. Starrewikkery.*

INTĔRPRĔTĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Vertolkt, uitgelegd, verklaard.*

* Interpretatus. Cic. *Vertolkt, uitgelegt, verklaart helbende.*

INTĔRPRĔTŌR, ārĭs, ātŭs sŭm, ārī. Cic. *Vertolken, uitleggen, verklaren.*

Interpretari Autores. Cic. *Schryvers vertalen, vertolken, overzetten.*

Vim verborum interpretari. Cic. *De kragt der woorden uitleggen, verklaren.*

Interpretari somnium. Cic. *Een droom uitleggen, verklaren.*

* Malè interpretari. Sen. Ph. *Quaelyk duiden, uitleggen, nemen.*

Interpretari grato animo. Cic. *Dankbaarlyk, ten goede duiden, nemen.* In mitiorem partem. Cic. *Ten zagtste duiden, uitleggen: in de beste vouw schikken.*

Interpretari alicujus memoriæ. Plaut. *In iemands geheugenisse erinneren, te binnen brengen: Iemands geheugenisse helpen, versterken.*

INTĔRPŪNCTĬŌ, ōnĭs. f. Cic. *Tussenstippinge, verdeelinge met of door punten, of stippen.*

INTĔRPŪNCTŪM, ī. n. Cic. *Zie Interpunctio.*

INTĔRPŪNCTŪS, ă, ūm. *Tussen gestipt, met of door punten of stippen verdeeld.* Narratio sermonibus interpuncta. Cic. *Een verhaal met vertogen van menschen verrykt.*

INTĔRPŪNGO, is, ūnxī, ūnctūm, ĕrĕ. Quint. *Tussenstippen, met punten of stippen verdeelen.*

INTĔRPŪRGO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. ficus. Plin. H. *Vygeboomen (van overtollige takken) zuiveren, reinigen.*

INTĔRPŪTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. arbores. Varr. Colum. *Boomen snoeyen.*

INTĔRQUĔSTŬS, ă, ūm. Liv. *Klagende, klagtig vallende.*

INTĔRQUĬĔSCO, quĭēvī, quĭētūm, quĭēscĕrĕ. Cic. *Tussen rusten, ophouden.*

Julio mense lites interquiescunt. Plin. J. *In hooimaand rusten, of houden de gedingen op.*

INTĔRRĀDO, ĭs, rāsī, rāsūm, rādĕrĕ. arborem. Colum. Plin. H. *Een boom schrappen.* Om de mos af te krygen.

Digitized by Google

Interradere menſas. Plin. H. *Tafelen ſchaeven, glad, of blinkend maken.*

INTERRĀSĬLĬS, ĭs, m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Plin. H. *Geſchaafd, glad, effen.*

Interraſile aurum. Plin. H. *Gepolyſt blinkend goud.*

‡ INTERRĒGNŪM, i. n. Cic. *Een tuſſen ryk:* Den tyd tuſſen de dood van de eene en de verkiezinge van een ander koning.

INTERRĔX, ēgis. m. Cic. Liv. *Een beſtierder van een ryk als den zetel ledig is. Een tuſſen-koning.*

INTERRĬTŪS, ă, ūm. Frontin. Ovid. *Onverſchrikt, onvervaard, onverſaagd.*

Mens interrita leti. Ovid. *Een onverſchrikt, onverſaagd, onverſchrokken gemoed tegen de dood.*

INTERRŌGĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Vraginge, vrage, vraagſtuk, ondervraginge, afvraginge.*

INTERRŌGĀTĪVĔ. adv. Aſc. Ped. *Vraagswyze, op een vragende maniere, al vragende.*

INTERRŌGĀTĬUNCŪLĂ, æ. f. Cic. *Een kleine of geringe vraag.*

INTERRŌGĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Gevraagd, afgevraagd, ondervraagd.*

INTERRŌGO, ās, āvī, ātūm, āre. aliquem. Cic. *Iemand onder- of afvragen, vragen.*

Interroga, ſi venerit. Plaut. *Vraag, onderzoek, vernem of hy gekomen is.*

Interrogo an viderit. Plin. H. *Ik vrage of gy het gezien hebt.*

Interrogare quædam geometrica. Cic. *Eenige landmeetkundige dingen af of ondervragen.*

Interrogare aliquem de aliquibus rebus. Cic. *Iemand van eenige zaken ondervragen, polſen.*

Interrogari alicujus facti. Tac. *Van een misdaad beſchuldigd, of betigt worden.*

INTERRŪMPO, ĭs, rūpī, rūptūm, rūmpĕre. Cæſ. Planc. ad Cic. Liv. *In't midden breken, afbreken: tuſſen inbreken: ook iemand ſtoren of in de reden vallen.*

Interrumpere pontem. Liv. *Een brugge afbreken.*

Cœptum ordinem interrumpere. Colum. *Een begonne rang of ſchikkinge afbreken, ſtaken.*

Interrumpere ſomnos. Plin. H. *Den ſlaap afbreken, ſtoren, beletten.* Colloquia. Cæſ. *Te zamenſpraken afbreken, ſtoren.* Sermonem. Plaut. *Een reden afbreken, ſtoren.*

INTERRŪPTĒ. adv. Cic. *Op een afgebroke wyze, met ſtukken en brokken.*

Non interruptè narrare aliquid. Cic. *Iets vervolgens of geſchakeld verhalen, vertellen.*

INTERRŪPTĬO, ōnĭs. f. Quintil. *Afbrekinge [van een reden] in de redenkonſt.*

INTERRŪPTŪS, ă, ūm. Cic. *Afgebroken, geſtaakt, nagelaten.*

Interrupta conſuetudo. Cic. *Een afgebroke, geſtaakte, nagelaten gewoonte.*

Itinera interrupta. Tac. *Gebroke, oneffe, ruwe wegen.*

INTERSCĀLMĬŪM, ĭī. n. Vitruv. *De wydte of plaats tuſſen twee riemen, in een roeytuig.*

INTERSCĀPĬLĬUM, ĭī. n. Hygin. *De plaats of wydte tuſſen de twee ſchouders.*

INTERSCĬNDO, ĭs, ſcĭdī, ſcĭſſūm, ſcĭndĕre. acc. Cic. *Tuſſen door ſnyden.*

INTERSCRĪBO, ĭs, ſcrīpſī, ſcrīptūm, ſcrībĕre. acc. Plin. H. *Tuſſen ſchryven.*

INTERSĔCO, ās, āre. Auct. ad Her. *Tuſſen ſnyden, etſen, graveren.*

Pronunciatione res in animis auditorum interſecare. Auct. ad Her. *Zaken door een (brave) uitſpraak in de gemoederen der menſchen prenten, indrukken.*

INTERSĔCTĬO, ōnĭs. f. Vitruv. *Tuſſen ſnydinge.*

Interſectio. Vitruv. *Kerfwerk, ſnydinge van tandwerk.* In pilaren, enz.

INTERSĔPĬO, ĭs, ſēpſī, ſēptūm, ſēpīre. aliquid operibus. Liv. *Met werken iets omringen, omheinen, afſluiten, verſterken, beſluiten.*

Interſepire urbem vallo. Liv. *Een ſtad met een bolwerk omringen, verſterken.*

Vias parietibus interſepſit. Front. *Hy ſloot de wegen met muren af.*

INTERSĔPTŪS, ă, ūm. Cic. *Omringd, beſloten, bezet, omheind, afgeſloten.*

* Ne interſeptum ſit his perpetuò iter ad hoc ampliſſimum præmium. Cic. *Opdat de weg tot deze zeer groote of aanzienlyke vergeldinge niet altoos voor hen geſloten zy, of blyve.*

INTERSĔRO, ĭs, sĕrŭī, sĕrtūm, sĕrĕre. Plin. J. *Tuſſenvoegen, ondermengen, in of tuſſen doen, ſtoren.*

INTERSĔRO, ĭs, ſēvī, sĭtūm, sĕrĕre. Colum. *Tuſſen of in zaayen, planten, poten.*

Cauſam interſerens ſe hoſtem eſſe Athenienſium. Corn. Nep. *Een oorzaak of voorwendſel by voegende of nemende, dat hy een vyand der Athenaers was.*

INTERSERTŪS, ă, ūm. Plin. J. *In of tuſſen gedaan, tuſſen in geſteken: tuſſen gemengd, onder gemengd.*

Prædia meis agris interſerta. Plin. J. *Heeren in myne landen gelegen.*

INTERSĬSTO, ĭs, ſtĭtī, ſtĭtĕre. Quint. *Tuſſen, of in 't midden blyven ſtaan, ruſten, ſtil ſtaan.*

Interſiſtit oratio. Quintil. *Het vertoog, de reden vloeit niet, is niet vloeyend.*

INTERSĪTŪS, ă, ūm. Colum. *Tuſſen of in 't midden gezaaid, geplant, gepoot.*

Omnia pomis interſita. Lucret. *Alles is met appelboomen beplant, bepoot.*

INTERSPĪRĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Adem ſcheppinge, of halinge.*

INTERSPĪRO, ās, āvī, ātūm, āre. Cat. *Tuſſen beiden adem, mind, of lugt ſcheppen.* Van een ton of vat geſproken.

INTERSTĔRNO, ĭs, strāvī, strātūm, ĕre. Plin. *Tuſſen ſpreiden, ſtrooyen.*

INTERSTĬNCTŪS, ă, ūm. Sent. *Onderſcheiden, afgezonderd, afgeſcheiden.*

Spatia interſtincta columnis. Sent. *Tuſſen wydtens met pilaren afgeſcheiden, afgeſcheiden.*

INTERSTĬNGŌR, ĕris, stĭnctŭs sūm, stĭngui. Feſt. *Vitgeblinſcht, uitgedaan worden.*

INTERSTĬTĬO, ōnĭs. f. A. Gell. *Ruſte, ſtilſtand, opbeuding, ſtakinge, afſtainge.*

Interſtitio Juris. A. Gell. *Stilſtand van regt, of regtdagen.*

INTERSTĬTĬUM, ĭī. n. Hygin. *Een tuſſen wydte, een plaats tuſſen beiden.*

INTERSTĀTŪS, ă, ūm. Plin. H. *Tuſſen geſpreid, geſtrooid.*

INTERSTRĔPO, ĭs, strĕpŭī, strĕpĭtŭm, strĕpĕre. Virg. *Onder anderen geluid of geraas maken, razen.*

INTERSTRĪNGO, ĭs, strīnxī, strictūm, strĭngĕre. Plaut. *Tuſſen perezen, prangen, benaauwen.*

Alicui gulam interſtringere. Plaut. *Iemand de keel toe knypen, dwoen. Iemand worgen.*

INTERSTRŬO, interstrŭis, strūxī, strūctūm, strŭĕre. Sil. Ital. *Tuſſen, of by den anderen voegen, bouwen, ſtigten, timmeren.*

INTERSŬM, Intĕrĕs, Intĕrĕst, Interfŭī, Intĕrĕſſe. Cicer. *Tuſſen of in 't midden zyn.*

Interfuit triduum. Cic. *Drie dagen liepen tuſſen beiden.*

Interfuit omnibus negotiis. Cic. *Hy is by alle de zaken geweeſt, heeft alle dingen by gewoont.*

In convivio intereſſe. Cic. *By, of op een gaſtmaal zyn, een maaltyd bywoonen.*

Modò ne interſimus armis, contentus eſt. Liv. *Hy is te vreden, mits dat wy 'er met de wapenen niet tuſſen komen.*

INTERTEXTŪS, ă, ūm. Quintil. *Tuſſen, of onder geweven, geſtikt.*

INTERTĬGNĬUM, ĭī. n. Vitruv. *Tuſſen wydte, of plaats tuſſen twee balken.*

Striere intertignia. Vitruv. *De wydtens tuſſen de balken opmeten.*

INTERTĬNCTŪS, ă, ūm. part. Plin. *Tuſſen, of hier en daar geverwd.*

INTERTRĀHO, hĭs, Intĕrtrāxī, Intĕrtrāctūm, hĕre. Plaut. *Midden uit trekken, rukken, halen.*

Intertrahere omnem aquam puteo. Plaut. *Al het water uit een put halen, putten.*

INTERTRĪGO, ĭgĭnis. f. g. Colum. *Smetinge, quetſinge, opbuldinge van de huid.* Van te zamen geſpannen paarden.

INTERTRĪMENTŪM, i. n. Cic. *Schade, nadeel, verlies.*

‡ Intertrimenti ratio habita duos, of meer huiden te gelyk ver-

Digitized by Google

verliezen. Gelyk kopers en vetkopers.

* Intertrimentum argenti. Liv. *Verlies op, of van geld; dat gene, 't welk men aan een goed ſtuk geldt te kort komt, als 't niet wigtig is.*

* Intertrimentum argenti. Liv. *Verlies, ſchade, afval, ſchuim van 't zilver, als men het ſmelt, of bewerkt.*

INTERTRĪTŪRA, æ, Scæv. Juriſc. *Zie* Intertrimentum.

INTERTŪRBĀTIO, ōnis. f. Liv. *Verſtoringe, ontruſtinge, quellinge des geeſts.*

INTERTŪRBO, ās, āvī, ātum, āre. Ter. *Verſtoren, ſtooren, ontruſten, quellen.*

INTERVĀCANS, āntis. omn. gen. Colum. *In 't midden, of tuſſe beiden ledig zynde, of blyvende.* Spatium intervacans. Colum. *Een ledig atuſſchen wydte, een ledig vak.*

INTERVĀCO, ās, āvī, ātum, āre. Col. *In 't midden, of tuſſen beiden ledig zyn, of blyven.*

INTERVALLĀTŪS, ă, ūm. A. Gell. *Op tyden wederkomende.* Intervallata febris. A. Gell. *Een aflatende, ongeſtadige, op tyden wederkomende koorts.*

INTERVALLUM, ī. n. Colum. *Tuſſenwydte.* Intervallum. Liv. *Tuſſentyd.* Eodem intervallo. Cic. *Op den zelven tyd of ſtond.* Intervalla negotiorum. Patere. *Verpoozinge van bezigheden.*

INTERVELLO, ĭs, vellī, Intervŭlsum, Intervĕllĕre. Plin. *Tuſſen of midden uitrukken, plukken, trekken.* Intervellere barbam. *Den baard uitplukken, uittrekken.*

INTERVĔNIENS, Intervĕnĭentis. omn. gen. Flor. *Tuſſen of op den aangang komende.* Ignis obvias populatus incendio ſylvas interveniente flumine abrumpitur. Flor. *Het vyer, de voorkomende boſſchen door brand verſtonden hebbende, word door een tuſſen komende rivier afgebroken, geſtut, geſtuit.*

INTERVĔNIO, ĭs, vēnī, vĕntum, Intervĕnīre. Ter. *Tuſſen, of ſchielyk op den aangang komen, onverwagt overvallen.* Hanc orationem cùm ingreſſus eſſem, Caſſius intervenit. Cic. *Toen ik dit vertoog begonnen hadde, quam Caſſius op den aangang.* His cogitationibus avitum malum intervenit. Liv *Op, of in deze gedagten overviel hem zyn grootvaderlyke of erfelyke quale.* Nox prælio intervenit. Liv. *De nagt overviel hen in den ſtryd.* Inimicitiæ intervenerunt inter illum & Brutum. Ulp. *Daar quamen of rezen vyandſchappen, vyandlykheden tuſſen hem en Brutus.* Fortunam Epicurus ait exiguam intervenire ſapienti. Cicer. *Epicurus zegt, dat een wys man weinig geluk overkomt, of gebeurt.*

INTERVĔNIUM, ĭī. n. Vitruv. *Wydte tuſſen de aderen van de aarde.*

INTERVĔNTŌR, ōris m. Cic. *Die onverwagt, of tegen wensch op den aangang of tuſſen komt.* Vacuo ab interventoribus die. Cic. *Op een dag die vry van laſtige bezoekers is.*

INTERVĔNTŪS, ūs. m. Cic. *Schielyke, onverwagte, ongewenſchte tuſſen-komſt, aankomſt.* Feriarum interventu impeditus eſt. Ulp. *Hy wierd door de opkomende vry-dagen belet, verhindert.* Prælium diremit nox interventu ſuo. Plaut. *De nagt ſcheide den ſtryd door haar tuſſen-komſte.*

INTERVERSŪS, ă, ūm. part. Cic. *Weg gekeerd, ontdraait, heimelyk of door liſt ontſtolen, afhandig gemaakt.* Candelabrum interverſum à Verre. Cic. *Een kandelaar door Verres met liſt geſtolen, ontdragen.* Interverſum ingenium. Sen. Ph. *Een verleide, bedorve inborſt of aart.* Rationes interverſæ. Front. *Verwarde rekeningen.*

INTERVERTO, ĭs, Intervĕrtī, Intervĕrsum, Intervĕrtĕre. Plaut. *Met liſt onttrekken, ontſtelen, door looze vonden onthouden.* Voornamentlyk, als 't geleend is.

INTERVERTĔRE aliquem. Plaut. *Iemand iets met ſchalkheid ontſtelen, onttrekken, afhandig maken.* Plautus voegt 'er by, re aliqua. Men vind ook by goede Schryvers, rem aliquam.

* Jura intervertere publica. Paul. Juriſ. *De openbare regten, of algemeene voorregten verdraayen, het onderſte boven werpen, verſtraden.*

Canaliculi intervertuntur. Vitruv. *De waterbuisjes worden na buiten gekeert, gedraait.*

INTERVĪGILO, ās, āvī, ātum, ārĕ. Sen. Ph. *Half wakker zyn, half ſlapende en wakende zyn.*

INTERVĪRĔO, ēs, vīrŭī, vīrētĕre. Claud. *Zeer wat tuſſenleiden groenen, groen, groenagtig zyn.*

INTERVĪSO, ĭs, vīsī, vīsum, vīsĕre. Cicer. *Iemand onder anderen, of nu en dan bezoeken, gaan zien.* Quòd nos minùs interviſis, hoc fero animo æquiore. Cicer. *Dat gy ons minder bezoekt, of komt zien, neme ik niet al te qualyk.* Ad aliquem interviſere. Cæſ. *Iemand van tyd tot tyd, of al te met gaan bezoeken, of zien.*

INTERVŌMO, ŭī, ĭtum, ĕrĕ. Lucret. *Iets tuſſen of onder anderen braken, ſpuwen, overgeven.*

INTESTĀBĬLIS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Plaut. *Onbevoegd, verboden, onbequaam om getuigenisſe der waarheid te geven.*

* Inteſtabilis. Ulp. *Onbevoegd, verboden, onbequaam om een uiterſte wille te maken.*

INTESTĀBĬLĬS, ĭs. m. & f. ĕ, ĭs. n. A. Gell. Hor. *Vervloekt, gruwelyk, gruwzaam, verfoeyelyk.*

INTESTĀTŌ. Cic. adv. *Zonder uiterſte wille.* Ab inteſtato. Aſc. Pæd. *Het zelve.*

INTESTĀTŪS, ă, ūm. Paul. Juriſc. *Geen uiterſte wille gemaakt hebbende, wiens uiterſte wille kragteloos en van geener waarde is.*

INTESTĀTŪS, ă, ūm. Plaut. *Door geen getuigen overwonnen, overtuigd.*

INTESTĪNUM, ī. n. Cic. *Een darm, of't ingewand.* Men gebruikt meerendeels de pluralis Inteſtina. De darmen, het ingewand.

INTESTĪNŪS, ī. m. Plin. H. *Een darm, of ingewand.*

INTESTĪNŪS, ă, ūm. Cic. *Inwendig, innerlyk.* Inteſtina diſcordia. Liv. *Een binnelandſche, inheemſche, of burgerlyke tweedragt.* Inteſtinum odium. Liv. *Een inwendige, verborge haat.*

* Inteſtinum opus. Varr. Vitruv. *Een bedekt, overdekt Schrynwerkers werk van wageſchot.*

INTĔRŪLA, æ. f. g. Val. *Een hemde, onderkleed.*

INTEXO, ĭs, xŭī, intĕxtum, xĕrĕ. Virg. *In, op, of mede weven, breyen, mengen, ſtikken.* Frondes intexere. Ovid. *Bladeren, of groente op iets weven, ſtikken, breyen.* Chartis facta alicujus intexere. Tibul. *Iemands daden te boek ſlaan, beſchryven.* Intexere aliquem. Cic. *Iemand in een t'zamenſpraak als ſprekende invoeren.*

INTEXTŪS, ă, ūm. Virg. *Op, of ingeweve, gebreid.* Intexta aulæa. Virg. *Geſtikte behangzelen.*

INTEXTŪS, ă, ūm. Cic. *In malkanderen gewerkt, gevlogten.* Sy rekende van de aderen van 's menſchen ligchaam.

INTĪME. adv. Cic. *Van gantſcher harte, hartiglyk, uit 's harten gronde.* Intimè aliquem commendare. Cic. *Iemand met hart en ziel, zeer ernſtiglyk een ander aanlevelen.*

INTĪMO, ās, āvī, ātum, ārĕ. Digeſt. *Te kennen geven, aanzeggen, laten weten, verwittigen.*

INTĪMUS, ă, ūm. Cic. *Inwendigſt, innerlyks.* In ſacello intimo. Cic. *In 't binnenſte van de kapelle.* Præcordia intima. Cic. *De inwendigſte ingewanden.*

* Intimus. Cic. *Inwendigſt, zeer lief, zeer gemeenzaam.* Van een vriend. Intimus ſum illi. Plaut. *Ik ben zeer gemeenzaam met hem, ik ben zyn hart of boezem vriend.* Intimus eſt ejus conſiliis. Ter. *Hy is zyn grootſte vertrouweling, zyn vertrouwde raads-man.* Intimum ſe apud Publium fecit. Plaut. *Hy maakte zig zeer gemeenzaam by Publius, hy wierd een groot vriend van Publius.*

INTINCTŪS, ă, ūm. Ovid. *Ingedoopt, gedoopt in een ſauce* Van vleeſch.

* Intinctus arte. Cic. *Konſtig, met konſt gemaakt, gedaan.*

INTINCTŪS, ūs. m. Plin. H. *Een ſauce, een doop.*

INTINGO, ĭs, inxī, intĕctum, ĕrĕ. Plin. *Indoopen, in vogt of ſauce doopen, ſteken, nat maken.*

Digitized by Google

INTŌLĔRĀBĬLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Cic. *Onverdragelyk, onlydelyk, duldeloos.* Van ſmert, koude, enz. geſproken.

Intolerabilis fœvitia. Liv. *Een onverdragelyke, onlydelyke wreedheid.*

INTŌLĔRĀBĬLĬTĔR. adv. Colum. *Op een onverdragelyke, onlydelyke wyze.*

INTŌLĔRĀNDŬS, ă, ūm. particip. Cic. *Onverdragelyk, onlydelyk, duldeloos.*

INTŌLĔRĀNS, āntĭs. omn. gen. Liv. *Die niet verdragen, dulden, of lyden kan. Onverduldig, onverdraagzaam, onlydzaam.* Men zegd in deze zin *Intolerantiſſimus.*

Intolerantiſſima laboris corpora. Liv. *Lighamen die gantſch geen arbeid konnen verdragen, of uitſtaan.*

Intolerantior ſervitus. Tac. *Een zeer onverdragelyke, onlydelyke ſlaverny.*

Rerum ſecundarum nemo intolerantior fuit. Liv. *Niemand was buitenſporiger, onmatiger in voorſpoed.* Van Alexander geſproken.

INTŌLĔRĀNTĔR. adv. Cic. *Onverduldiglyk.*

Intoleranter. adv. Cic. *Op een onverdragelyke, onlydelyke, zeer trotze wyze.* Men zegt in dezen zin *Intolerantius* en *Intolerantiſſimè.*

Intolerantius ſe jactare. Cic. *Zig zeer trotzelyk, vermetelyk beroemen.*

Intolerantiùs inſequi hoſtem. Cæſ. *Een vyand te heviglyk vervolgen.*

INTŌLĔRĀNTĬĂ, æ. f. Cic. *Onverdragelyke hoogmoed, trotsheid, verwaandheid, vermetelheid.* Ook, *Ongeduld, onverduldigheid, onlydzaamheid, onverdraagzaamheid.*

INTŌNĀTŬS, ă, ūm. Hyems intonata. Horat. *Gedonderd. Een groote ſtorm met donder.*

INTŌNDĔO, ĭntōndēs, ĭntōndī, ĭntōnsūm, ĭntōndērĕ. Colum. *Rondom ſcheren.*

INTŌNO, ās, ŭī, ĭntōnātūm, ārĕ. Cic. *Donderen.*

Vox intonuit. Cic. *Daar donderde een ſtem.* Dat is, *daar wierd een groote ſtem gehoord.*

Minas intonare. Ovid. *Met een donderende, of ſchrikkelyke ſtemme dreigen.*

INTŌNSŬS, ă, ūm. Hor. *Ongeſchoren.*

Intonſi capilli. Hor. *Ongeſchore hairen.*

Intonſi homines, & inculti. Liv. *Ongeſchore, en onbeſchaafde, of ruwe, woeſte menſchen.*

INTŌRQUĔO, ēs, ĭntōrsī, ĭntōrtūm, ĭntōrquērĕ. Col. *In draayen, draayen, wringen.*

* Intorquere mentum. Cic. *De kinne of den mond verdraayen.*

* Intorquere telum in aliquem. Cic. *Een ſchigt, of pyl na iemand werpen, ſlingeren.*

INTŌRTŬS, ă, ūm. Plin. H. *Gedraaid, verdraaid, gewrongen, krom.*

* Intortus. Mart. *Gewrongen, gekruld, gedraaid.*

Intorti capilli. Mart. *Gekrulde hairen.*

Intorta oratio. Plaut. *Een verdraaid, verward, duiſter vertoog.*

INTRĀ. præp. Cic. *In, binnen, van binnen.*

Intra tecta vocare aliquem. Virg. *Iemand in, of binnen's huis roepen.*

Intra decem annos. Cic. *Binnen tien jaren.*

Intra ferias. A. Gell. ex Non. *In de vry, of oorloſsdagen.*

Intra paucos dies. Liv. *Binnen weinige dagen.*

Hortenſii ſcripta intra famam ſunt. Quintil. *De ſchriften van Hortenſius zyn beneden zyn luiſter, naam, of agtinge.*

Intra legem epulari. Cic. *Gaſtmalen aanregten die niet door de wet verboden zyn.*

Intra hæc eſt omnis vituperatio. Quintil. *Hier in beſtaat de gantſche berispinge, of beſtraffinge.*

Rapere aliquem intra juventam. Tac. *Iemand gedurende zyn jongelingſchap wegnemen, vervoeren.*

Intra me futurum eſt. Plin. *Dat zal by my blyven, dat zal ik geheim houden.*

Intra modum aliquid facere. Cic. *Iets binnen de mate, of palen doen.*

Intra ſilentium ſe tenere. Plin. J. *Stilzwygen. Zig ſtilzwygend houden, den mond houden.*

Intra verba peccare. Curt. *Niet zondigen, of feilen als met woorden.*

Intra. Liv. *Onder, in 't midden.*

Clades intra paucas memorata. Liv. *Een nederlaag, die weinig weêrgâe heeft. Een zeer groote vermaarde nederlaag.*

* Intra. adv. Colum. *Binnen in, in 't binnenſt.*

INTRĀBĬLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Locus intrabilis. Liv. *Een plaats daar men kan in gaan.*

INTRĀCTĀBĬLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Plin. H. Sen. Ph. *Onhandelbaar, dat men niet kan handelen, temmen, of gedwee maken.*

* Intractabilis bruma. Virg. *Een zeer ruwe, ſtrenge, koude vorſt, of winter.*

INTRĀCTĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Onbehandeld, ruw.* Intractatus equus. Cic. *Een onbehandeld, ongetemd, nog onbereede paard.*

INTRĀMŪRĀNŬS, ă, ūm. Aſc. in 4. Ver. Magiſtratus qui intramuranus non eſt. Aſc. Pæd. *Een overheid, die geen regtsgebied in een bemuurde ſtad heeft.*

INTRĀNĔŬS, ă, ūm, adj. Solin. &

INTRĀRĬŬS, ă, ūm. adj. Plaut. *Dat van binnen in, of inwendig is; inwendig.*

INTRĀTŬS, ă, ūm. Liv. *Daar men ingegaan heeft.* Sylvæ iterum intratæ. *Hy ging nog eens in 't Boſch.*

INTRĔMĪSCO, ſcĭs, ĭntrĕmŭī, ĭntrĕmīſcĕrĕ. Sen. Ph. *Van vreeze beven, trillen.*

Neque enim unquam terræ intremiſcunt, niſi ſopito mari. Plin. H. *Want daar zyn geen aardbevingen, dan wanneer de zee ſtil of kalm is.*

INTRĔMO, ĭs, ĭntrĕmŭī, ĭntrĕmĕrĕ. Ovid. *Van vreeze beven, trillen.*

* Annibalem ſenectus intremit. Sil. *Den ouderdom, (dat is, de oude luiden) ſchrikt voor Annibal.*

INTRĔPĬDĔ. adv. Liv. *Stoutelyk, kloekmoediglyk: Op een onverſchrokke, onvertzaagde, manhaftige wyze.*

INTRĔPĬDŬS, ă, ūm. Ovid. Plin. H. *Onverſchrokken, onverſchrikt, onvertzaagd, manhaftig, kloekmoedig, ſtout, dapper.*

INTRĪBŬO, ĭs, ĭntrĭbŭī, ĭntrĭbūtūm, ĭntrĭbŭĕrĕ. Traj. ad Plin. J. *Iets toe, in, aan, of opbrengen.*

† INTRĪBŪTĬO, ōnĭs. f. Ulp. *Toe, of opbrenginge.*

INTRĪCĀTŬS, ă, ūm. Plaut. *Verward, belemmerd, ingewonden.*

INTRĪCŌR, ārĭs, ātŭs sŭm, ārī. Cic. apud Gell. *In zwarigheid, verward, belemmerd, gewikkeld worden, inwinden.*

INTRĪNSĔCŬS. adv. Colum. *Inwendiglyk, binnen in, van binnen.*

INTRĪTĂ, æ. f. Vitruv. *Kalk, ciment.*

Intrita, æ. f. Cat. apud Plin. l. 17. c. 16. *Kley, of ſlyk om iets gedaan.* Op deze plaats van Plinius is verſchil wat zoort van kley om een tak gedaan is daar het ent ingezet was.

‡

Intrita panis. Plin. H. *Een zeker zop, of pap gemaakt van brood in water, of eenige andere vogt gebrokt.* Dus zegt Varro,

‡ Aqua intrita facta. *Water door ingebrokt brood, of diergelyk dik gemaakt.* En Plinius zegt van de Dolfynen: Intrità panis è vino ſatiantur. *Ze worden met wynſopjes verzadigd, gevoed.* Waar uit volgd, dat *Intrita panis* niet alleen gebrokt brood, maar ook de menginge van dien met eenige vogt beteekent.

INTRĪTŬS, ă, ūm. Varr. de R. R. *Ingekruimeld, ingebrokt, gebrokkeld, gemorſeld.*

Dare aliquid in lacte intritum. Varr. *Iets in melk gebrokt, of gekruimeld geven.*

INTRŌ. adv. Ter. *Binnen, in, na binnen.*

Abire intrò. Ter. *In, binnen, of na binnen gaan.*

Intrò ſpectare. Plaut. *Na binnen zien, kyken,* wat 'er ommegaat.

Intrò ad nos venit. Ter. *Hy is in ons huis gekomen.*

INTRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Ingaan, intreden.*

Intrare in Capitolium. Cic. *In 't Kapitool gaan.*

Intrare ſanctiſſimum limen. Cic. *In een zeer heilige plaats gaan, treden.*

* Intrare in alicujus familiaritatem. Cic. *In iemands vriendſchap, of gemeenzaamheid treden, ontfangen worden.*

Intravit animum militaris gloriæ cupido. Tac. *De begeerte naar oorlogs-roem, of luiſter, kroop in, of beheerſchte zyn gemoed.*

Intrare inſidias. Cæſ. *In, of binnen lagen, of hinderlagen komen, vervallen.*

In-

Digitized by Google

Intrare in rerum naturam. Cic. *In den aart der dingen treden, den aart van alles naſporen, doorgronden.*

INTRŌCLUDO, ĭs, ūsī, ūsūm, ĕrĕ. Sen. *Binnen in ſluiten.*

INTRŌDŌ, ās, ĕdī, ātūm, ārĕ. Cic. pro Cecin. *Ergens ingaan, indringen: Zig ergens in begeven.*

INTRŌDŪCO, intrōdūcĭs, intrōdūxī, intrōductum, intrōdūcĕrĕ. Cæſ. Cic. *In, of binnen leiden.*

Introducere copias in fines Bellovacorum. Cæſ. *Zyne benden binnen de grenzen van Beauvois geleiden, voeren.*

* Introducere. Cic. *Binnen, of inbrengen.*

Introducere ambitionem in Senatum. Cic. *Heerſchzugt in den Raad brengen, invoeren.*

Introducere conſuetudinem. Cic. *Een gewoonte invoeren.* Initium. Cic. *Een begin of aanvang maken.*

INTRODŪCTĬO, ōnis. f. Cic. *Een inleidinge, invoeringe.*

INTRŌĔO, ĭs, intrōĭvī, intrōĭtūm, intrōīrĕ. Ter. *In, of binnen treden, gaan.* Introire in ædes. Ter. *In huis treden, gaan.* In vitam. Cic. *In't leven komen, geboren worden.* Introire ad aliquem. Ter. *By iemand ingaan, intreden.*

INTRŌFERRĔ. Cic. *Binnen brengen, dragen.* Het is beter twee woorden van dit woord te maken, dan het *Introfero* te zamen te ſtanzen.

INTRŌGRĔDĬOR, ĕrĭs, ĕſsūs sūm, ĕdi. Virg. *Ingaan, binnen, of in treden.*

INTROGRESSŬS, ŭ, ūm. Virg. *In, of binnen gegaan, of getreden zynde.*

INTRŌĬENS, ĕuntĭs. omn. g. Terent. *Ingaande, in, of binnen tredende.*

INTRŌĬTŬS, ŭ, ūm. Ulp. *Daar in gegaan, of getreden.*

Domum ſuam introitam eſſe dicit. Ulp. *Hy zegt dat men in zyn huis gekomen of getreden is.*

INTRŌĬTŬS, ūs. m. Cæſ. *Ingang, intredinge.*

* Introitus. Cæſ. Introitus portûs. *De ingang, of openinge van de haven.*

* Introitus. Cic. *Inleidinge van een vertoog.*

Introitus defenſionis Cælii. Cic. *De inleidinge, den aanvang van de verdedigingе van Calius.*

Aperto ſuſpicionis introitu ad intima iſtorum conſilia perveniimus. Cic. *De weg tot vermoeden, of agterdogt geopend, of gebaand zynde, zyn wy agter hun geheimſte beraadſlaginge gekomen.*

INTROMĬTTO, ĭs, intromīſī, mīſsūm, mittĕrĕ. Cicer. *In, of binnen laten, brengen, doen, ſteken.*

Aliquem in ædibus meis me abſente intromiſit. Plaut. *Hy heeft iemand in myn afweezen in huis gebragt.*

Intromittere aliquem ad beſtias. Ulp. *Iemand in't perk by beeſten brengen, om 'er tegen te vegten.*

INTRŌRŪMPO, ĭs, rūpī, rūptūm, rūmpĕrĕ. in aliquem locum. Plaut. A. Gell. *In een plaats breken, met geweld vallen.*

Portas introrumpere. Cæſ. *De poorten open breken, overweldigen.* Om binnen te geraken.

Portis introrumpere. Cæſ. *De poorten inbreken, in rukken, met geweld ingaan.*

INTRŌRSŬM. Adv. Liv. *Binnen, in, inwaarts.*

* Introrſum turpis. Horat. *Van binnen, inwendiglyk, ſchandelyk, ſnood, ondeugend. Vol innerlyke ondeugden.*

INTRŌRSŬS. adv. Varr. Liv. *Binnen in, inwaarts.*

Introrſus perſpicere. Cæſ. *Binnen inzien, kyken, bezien.*

INTRŌSPĬCĬO, ĭs, ſpĕxī, ſpĕctūm, ſpĭcĕrĕ. *Binnen, of in zien, kyken, bezigtigen.* Domum. Cic. *Een huis van binnen bezigtigen, bezien.*

* Introſpicere aliquid *of* in aliquid. Cic. *Iets aanmerken, overwegen, overleggen.*

Introſpicere voluntates. Tac. *De genegentheden peilen.* Mentem alicujus. Cic. *Iemands gedagten peilen, doorgronden.*

INTRŌVŌCO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Liv. *Binnen roepen, doen ingaan.*

INTRŪDO, ĭs, trūſī, trūſūm, trūdĕrĕ. Cicer. *Inſtooten, indrumen.* Se intrudere. Cic. *Zig ergens in dringen, ſteken, wikkelen.*

INTŪBĂCĔŬS, ŭ, ūm. Plin. H. *Van Cichorey, of Cikory, tot Cikorey behoorende.*

INTŪBŬM, ī. n. Colum. *Cikorey. Een kruid.* Andere zeggen *Endyvie.*

INTŪBŬS, ī. m. & f. Plin. H. *Cikorey.*

INTŬĔŌR, ĕrĭs, tŭĭtŭs sūm, tŭērī. Cic. Plin. J. *Bezien, zien, aanſchouwen, bezigtigen.*

* Intueri animis. Cic. *In't gemoed beſpiegelen, opmerken, overleggen: zig verbeelden.*

Intueri in aliquam rem. Cic. *Iets met aandagt overwegen, bedenken, overleggen.*

Intueri in ſummos homines. Cic. *De grootſte mannen aanmerken.*

Intuens in te, Brute, doleo. Cic. *Ik ben bedroefd, Brutus, als ik aan u denk.*

INTŬĬTŬS, ūs. m. Quintil. *Gezigt, aanſchouwinge.* Men vind alleenlyk de ablativus *Intuitu.*

INTŪMĔO, ēs, ŭī, ērĕ. Perſ. &c

INTŪMĔSCO, ſcĭs, tūmŭī, tūmeſcĕrĕ. Plin. H. *Opzwellen, zwellen, opgeblazen worden.*

Jure quodam poteſtatis intumeſcere. Quintil. *Opgeblazen, dat is, hoovaardig worden door een zeker regt van magt of vermogen.*

* Iræ intumere. Stat. *De gramſchappen zwellen, dat is, nameen toe, werden hevig.*

Intumeſcere alicui. Ovid. *Tegen iemand gram, verſtoort, of verbolgen worden.*

* Intumeſcere. Ovid. *Verbolgen, gram, toornig worden.*

INTŪMŬLĀTŬS, ă, ūm. Ovid. *Onbegraven.*

INTŬŌR. Plaut. *Zie* Intueor.

INTŪRBĀTŬS, ă, ūm. Plin. J. *Ongeſtoord, ongemoeid, niet ontruſt.*

INTŪRBĬDŬS, ă, ūm. Tac. *Stil, geruſt, vreedzaam.*

INTŬS. adv. Cic. Virg. *Binnen in, van binnen.*

Intus eſt. Plaut. *Hy is binnen, of in huis.*

Intus domum noſtram. Plaut. *In ons huis.*

Intus domique. Cic. *Binnen, en t' huis, in 't heimelyk, of verborgen.*

Intus foras evocare aliquem. Plaut. *Iemand van binnen na buiten roepen.*

Ubi intus exierit. Plaut. *Zoo ras hy van binnen zal uitgegaan zyn.*

INTŬTŬS, ă, ūm. Liv. *Onveilig, onzeker, niet bewaard.*

Intuta urbs. Liv. *Een onveilige, onbewaarde, van bezetting ontbloote ſtad.*

Latebræ intutæ. Tac. *Een onveilige, onzekere ſchuil-hoek, of wyk plaats.*

INTYBŬM, ī. n. Plin. H. *Cikorey.*

INVĀDO, ĭs, vāſī, vāsūm, vādĕrĕ. Virg *Inrukken, aantaſten, beſpringen; aan, in, of op aanvallen, ſtorten, ſtormen.*

Ferro aliquem invadere. Virg. *Iemand met het zwaard aantaſten, beſpringen.*

Invadere in aliquem. Cic. *Op iemand aanvallen, ſtorten.*

Invadere argentum. Cic. *De handen aan't geld ſlaan, het geld opvatten, grypen.*

Invadere conſulatum. Plin. de vir. illuſtr. *Het burgermeeſterſchap overweldigen.*

Fortunas alicujus invadere. Cic. *Iemands middelen aantaſten, overweldigen.*

Invadere viam. Virg. *Op een weg gaan, reizen: Een weg betreden.*

Cupiditas bonorum invaſit pleroſque *of* pleriſque. Varr. Salluſt. *De begeerte tot goederen of rykdom heeft de meeſte menſchen bezeten, aangedaan, ingenomen.*

Hoc malum in Rempublicam invaſit. Cic. *Dit quaad is in den Staat geſlopen, gekropen.*

Eum morbus invaſit gravis. Varr. *Hy wierd door een zware ziekte aangetaſt, overvallen.*

Invadere in arcem cauſæ. Cic. *De grond van een zeke naſporen, doorgronden.*

In tranſverſa hoſtium latera invadere. Liv. *Op de zyde (flank) der vyanden aanvallen, ſtorten.*

Invaſit in genua. Plaut. *Hy viel op zyn knyen.*

Invadere urbem. Cic. *Een ſtad innemen, winnen, overweldigen.*

INVĂLENTĬĂ, æ. f. A. Gell. *Ongezendheid, krankheid, onpaſſelykheid, zwakheid.*

INVĂLĔO, ēs, ŭī, ērĕ & INVĂLESCO, ſcĭs, vălŭī, vălēſcĕrĕ. Quintil. *Sterk, kragtig, of magtig worden: in kragt teenemen.*

Reliquum corpus invaluit. Celſ. *Het overige van 't ligbaam wierd*

Digitized by Google

wierd sterk, nam in kragten toe.

* Invaleſcere. Quintil. *Kragt, of stand grypen.*

INVĂLĔTŪDĬNĂRĬŬS, ă, ūm. Sen. Ph. *Niet ongezond: Welvarende, gezond.*

INVĂLĔTŪDO, ĭnĭs. f. Cic. *Ongezondheid, krankheid, ziekte, zwakheid.*

INVĂLĬDŬS, ă, ūm. Liv. *Ongezond, krank, zwak, onpaselyk, onmagtig, kragteloos,* in den eigentlyken zin.

Camillus ad munera corporis ſenectâ invalidus. Liv. *Camillus door ouderdom kragteloos, onbequaam tot oefeningen van 't lighaam.*

* Invalidus. Tac. *Zwak, slap, onmagtig, kragteloos, krank.* In de oneigen zin.

Auxilium legum invalidum. Tac. *De hulp der wetten is zwak, kragteloos.*

Invalida ſtatio. Liv. *Een zwakke van volk ontbloote post.*

INVĔCTĬO, ōnĭs. Cic. *Invoeringe, invoer: Inbrenginge.*

INVĔCTĬO, ōnĭs. Cic. *Vitvaringe met of hevigheid van woorden.*

INVĔCTĬTĬŬS, ă, ūm. Plin. H. *Ingevoerd, van buiten ingebragt.*

INVĔCTĬTĬŬM gaudium. Sen. Ph. *Een van buiten aangebragte uitwendige, uiterlyke vreugde.* Door uiterlyke goederen.

INVĔCTĬVA, æ. f. g. Scil. oratio. *Een uitvaringe, beſtraffinge, beriſpinge.*

INVĔCTŬS, ūs. Plin. H. *Wegvoeringe, wegbrenginge, medeneminge.* Van een rivier geſproken die van 't land altyd iets af of mede neemt. Men vind niets dan *Invectu* in *ablativo.*

INVĔCTŬS, ă, ūm. Virg. *Ingevoerd, gevoerd, gebragt.* In een wage, ſchip, of te paard.

Invectus urbem triumphans. Liv. *Zegepralende in de ſtad gevoerd, gebragt.*

INVĔCTŬS, ă, ūm. Cic. *Vitgevaren, of met hevige woorden beſtraft hebbende.*

INVĔHO, hĭs, ĭnvēxī, ĭnvĕctŭm, ĭnvĕhĕrĕ. Cic. *Invoeren, inbrengen: brengen, voeren.*

Invehere pecuniam in ærarium. Cic. *Geld in de ſchatkist van den Staat brengen.*

Invehi curru. Cic. *In een wagen gevoerd, gebragt, gereden worden.*

* Invehere ſe. Liv. *Voortrukken, trekken, of gaan.* Acies ſe invexit. Liv. *Het leger rukte, of trok voort.*

* Invehere caſus alicui. Cic. *Iemand gevallen veroorzaken, doen overkomen.*

INVĔHŎR, ĕrĭs, ĭnvĕctŭs ſum, ĭnvĕhī. dep. Cic. *Tegen iemand uitvaren, kyven: Iemand ſchelden, met woorden verongelyken.*

Invehi in aliquem acerbiùs. Cic. *Zeer ſcherpelyk tegen iemand uitvaren, kyven.*

INVENDĪBĬLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Plaut. in Pœn. act. 1. ſc. 2. *Onverkoopelyk.* Van waren geſproken.

INVENDĪTŬS, ă, ūm. Scæv. Juriſc. *Onverkogt.*

INVĔNĬO, ĭs, ĭnvēnī, ĭnvĕntŭm, ĭnvēnīrĕ. Plaut. *Vinden, ontdekken.*

* Invenire. Ter. *Uitvinden, verzinnen, bedenken.*

* Invenire. Cic. *Verkrygen, bekomen.* Cognomen illud invenit. Cic. *Hy heeft die toenaam verkregen.*

Labore aliquid invenire. Ter. *Iets door arbeid verkrygen, winnen, uitvinden.*

Gratiam invenire. Plin. H. *Gunſte vinden.* Veniam. Plaut. *Vergiffenisse verkrygen, verwerven.*

Invenire aliis ac ſibi perniciem. Tac. *Zyn eigen en andere luiden haar verderf veroorzaken.*

INVĔNTĀRĬŬM, ĭī. Ulp. *Boedelbeſchryving, een rolle, lyst, blaffert,* van goederen, huisraad, enz.

INVĔNTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Vindinge, vond:* ook, *de uitvindinge.* Het eerſte der vyf deelen in de Rhetorica.

INVĔNTĬŪNCŬLĂ, æ. f. Quintil. *Een uitvindinge, een kleine of geringe uitvindinge.*

Minimis etiam inventiunculis gaudent. Quintil. *Ze zyn zelfs met de minſte uitvindigies verheugd, verblyd, opgenomen.*

INVĔNTŎR, ōrĭs. m. Cic. *Een vinder, uitvinder.*

Inventor & princeps Stoïcorum. Cic. *De voornaamste uitvinder, of ſtigter der Stoïcshe leere.*

Inventor fortunarum mearum. Ter. *De uitwerker, ſtigter van myn geluk.*

INVĔNTRĬX, ĭcĭs. f. Cic. *Een vindſter, of uitvindſter.*

INVĔNTŬM, ĭ. Cic. *Een uitvindinge, uitgevonde zaak.*

INVĔNTŬS, ă, ūm. Ter. *Gevonden, uitgevonden.*

* Scis Pamphilam inventam civem? Ter. *Weet gy dat Pamphila een burgeres bevonden is?*

INVĔNTŬS, ūs. Plin. H. *Vindinge, vond, uitvindinge.* Men vind niets dan de *ablativus Inventu.*

INVĔNŬSTĔ. adv. A. Gell. *Lompelyk, plompelyk, gantſch niet net of fraey, onaardiglyk.*

INVĔNŬSTŬS, ă, ūm. Cic. *Onaangenaam, lomp, plomp, onaardig.*

Invenuſtus actor. Cic. *Een lomp, plomp tooneelſpeler.*

INVĔNŬSTŬS, ă, ūm. Catul. *Lomp, plomp, slegt gemaakt.* Van zaken geſproken.

Sordida res & invenuſta. Catul. *Een vuil lomp ding.*

INVĔRĔCŪNDE. adv. Quint. *Oneerbiedigly, onbeſchaamdelyk, ſchaamteloosly.*

INVĔRĔCŪNDĬĂ, æ. f. g. Sen. *Onbeſchaamdheid, ſchaamteloosheid, oneerbiedigheid.*

INVĔRĔCŪNDŬS, ă, ūm. Cic. Hor. *Onbeſchaamd, ſchaamteloos, die alle eer en ſchaamte verloren heeft, oneerbiedig.*

INVĔRGO, gĭs, ĭnvĕrgĕrĕ. Virg. *In of op ſtorten, gieten, plengen.*

‡ INVĔRSĬO, ōnĭs. f. Cic. *Veranderinge, verwiſſelinge.* Inverſio verborum. *Veranderinge van woorden.* Als men ſchimpgewyze een ſtrydig woord, gelyk als een braaf man in plaats van fielt gebruikt: of wel als men woorden verplaatſt.

INVĔRSŪRÆ, ārŭm. f. plur. Vitruv. *Ommekringen, draayingen, omwegen.*

Aditus theatrorum directi ſine inverſuris faciendi. *De toegangen van tooneelen moeten zonder omwegen of draayingen gemaakt worden.*

INVĔRSŬS, ă, ūm. Plin. H. *Gekeerd, omgekeerd, of gewend, omgewend.*

* Inverſa conſuetudo. Quintil. *Een veranderde, verwiſſelde, nagelate gewoonte.*

Mare inverſum. Hor. *Een het onderſte boven gekeerde,* dat is, *een zeer beroerde, ontſtuimige, holle zee.*

Inverſa verba. Ter. *Qualyk geſchikte, misplaatſte woorden.*

Inverſi mores. Hor. *Bedorve, quade zeden.*

INVĔRTO, ĭs, vĕrtī, vĕrſŭm, vĕrtĕrĕ. aliquid. Cic. *Iets veranderen, verwiſſelen.*

Invertere anulum in ſuum locum. Cic. *Een ring op zyn plaats draayen.*

Campum fractis invertere glebis. Virg. *Een stuk lands door 't breken van klniten bebouwen.*

Invertere negotium aliquod. Cic. *Een zake veranderen, doen verwiſſelen van gedaante.*

INVĔSPĔRĀSCĬT, *Een verbum impersonale. Het word avond, of laat.*

INVĔSTĪGĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Vindinge, onderzoek, nazoekinge, naſporinge, na of uitvorſchinge.*

Veri inveſtigatio. Cic. *Onderzoekinge, naſporinge, uitvorſchinge van de waerheid.*

INVĔSTĪGĀTŎR, ōrĭs. m. Cic. *Een onderzoeker, naſpoorder, uitvorſcher.*

Diligentiſſimus antiquitatis inveſtigator Varro. Cic. *Varro, een zeer naarstig, vlytig onderzoeker, uitvorſcher van de oudheid.*

Inveſtigator conjurationis. Cic. *Een uitvorſcher, naſpoorder, onderzoeker van een te zamenzweeringe, of verraad.*

INVĔSTĪGĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Naarstiglyk onderzogt, nageſpoord, uitgevorſcht.*

INVĔSTĪGO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. *Met vlyt onderzoeken, naſporen, uitvorſchen.*

Nihil tam difficile, quin quærendo inveſtigari poſſit. Cic. *Daar is niets zoo zwaar of moeylyk, of het kan door naarstig onderzoeken uitgevorſcht worden.*

Inveſtigare. Cic. *Op 't ſpoor, de voet, of lugt volgen.* Van een Jagthond of brak geſproken.

INVĔSTĬO, īs, īvī, ītŭm, īrĕ. Plin. H. *Bekleeden, overtrekken, verzieren, oppronken.*

Porticus inveſtivit picturâ. Plin. H. *Hy heeft de galeryen of wandeldreven met schilderyen verciert, behangen.*

INVĔSTĬS, ĭs. m. & f. tĕ, ĭs. n. Pallad. *Zonder kleed, zonder*

Digitized by Google

haar of baard, onmondig.

INVĔTĔRASCO, ſcis, āvī, āſcĕrĕ. Ter. Cic. *Oud worden: ook, ſterk, kragtig worden, in ſterkte of kragten toenemen.*

Res noſtræ literarum monimentis inveteraſcent. Cic. *Onze daden zullen eeuwig duren door de gedagteniſſe of het middel van geleerde ſchriften.*

Inveteravit conſuetudo. Cæſ. *De gewoonte is vaſt geſteld.*

Inveteravit macula in populi Romani nomine. Cic. *Die ſchandvlek heeft den Roomſchen naam van ouds her aangekleeft.*

Nomen noſtrum inveteravit. Cic. *Onze naam is van ouds doorlugtig, beroemd geweeſt.*

Inveteravit opinio perniciosa Reipublicæ. Cic. *Een verderfelyke gewoonte voor den Staat (van Roome) is ingekropen, aangenomen, ingevoerd.*

Nihil debet inveteraſcere eorum in quibus beata vita conſiſtit. Cic. *Niets moet verouderen waar in een gelukzalig leven beſtaat.*

Ille miles iis in locis inveteravit. Cæſ. *Die krygsknegt is in die plaatſen oud geworden.*

INVĔTĔRĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Inkankeringe, duurzaamheid, langdurigheid.* Van een quaal.

INVĔTĔRĀTŬS, ă, ŭm. Cic. *Verouderd, oud geworden, duurzaam, langdurig.*

Inveteratus dolor. Cic. *Een verouderde, langdurige, ingewortelde droefheid.*

Inveterata querela. Cic. *Een oude, weder opgehaalde klagte.*

Amicitia. Cic. *Een oude vriendſchap.*

INVĔTĔRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Plin. H. *Doen duren, bewaren om oud te laten worden.*

INVĪCEM. adv. Quintil. *Wederzyds, aan beide zyden of kanten, over en weder.*

Amore ſe invicem diligere. Quintil. *Malkanderen, wederzyds, onderling, of over en weder beminnen, lief hebben.*

Hæc invicem obſtant. Quintil. *Deze dingen ſtryden onderling of wederzyds tegen den anderen.*

* Invicem. Plin. H. *Beurtelings, by beurten.*

Alitum cantus canumque latratus invicem audiuntur. Plin. H. *Het gezang der vogelen en 't gebaf der honden word beurtelings of by beurten gehoort.*

Requieſcat aliquando Italia, vaſteturque invicem Africa. Liv. *Dat Italie eindelyk ruſte, en Afrika op haar beurt verwoeſt werde.*

* Scribis unum habere ſolatium, quòd meos libellos teneas, invicem ego epiſtolas tuas lecturo. Plin. J. *Gy ſchryft dat gy eene trooſt hebt, om dat gy myne boekjes leeſt, en ik aan myn kant dikwils uwe brieven leze.*

INVĪCTŬS, ă, ŭm. Cic. *Onverwonnen, onverwinnelyk, kloekmoedig, dapper, heldhaftig.* Men zegt *Invictiſſimus.*

Curſu invictus. Ovid. *Onverwinnelyk in 't loopen: die men in 't loopen niet kan overtreffen.*

Corpus invictum à vulnere. Ovid. *Een lighaam dat men niet kan wonden, of quetſen.*

‡ INVĪDĔNTĬA, æ. f. Cic. *Nydigheid, nyd, ſpyt die iemand treft over eens anders welvaren.* Cicero zegt 4. Tuſc. dat 't woord *Invidentia* in zyn tyd niet veel gebruikt wierd, en dat hy'er zig niet van bedient dan om de daad van benyden, welke men *Invidia* noemt, te onderſcheiden van de ondeugd welke door *Invidentia* beſchreven word.

INVĪDĔO, ēs, vidī, viſum, vīdērĕ. Cic. *Benyden, nyd, of haat toedragen, mi gunnen; afgunſtig, wangunſtig zyn.*

Honori alicujus invidere. Cic. Alicui honorem invidere. Hor. *Iemands eere of eerampten benyden.*

Troadas invideo. Ovid. *Ik benyde de Trojanen.*

Alicui optimam naturam invidere. Cic. *Iemand zyn deftigen inborſt benyden.*

Fortuna te mihi invidit. Virg. *De fortuin heeft my uw perſoon benyd.*

Cereri oleum non invidit. Plin. H. *Hy heeft aan Ceres de (beſcherminge van de) olyſboomen niet benyd, misgunt.*

Falernæ non invidet uvæ. Hor. *Die wyn wykt de Falerniſche druif of wyn niet.*

Cur acquirere pauca ſi poſſum, invideor? Hor. *Waarom word ik benyd, als ik weinige middelen kan verkrygen, winnen, bekomen?*

INVĪDĬA, æ. f. Cic. *Nyd, nydigheid, wangunſt, afgunſt, misgunninge.*

Largitionis Regiæ invidia. Cic. *Nyd, nydigheid wegens de koninglyke milddadigheid.*

* Invidia. Tac. *Haat.*

Flagrare invidiâ. Cic. *Zeer gehaat of benyd worden.*

Invidia temporum. Plin. H. *De nyd, dat is, het ongeluk, de boosheid, of ongevallen der tyden.*

INVĪDĬŎLĂ, æ. f. Cic. *Kleine, geringe nyd.*

INVĪDĬŌSE. adv. Vitruv. *Nydiglyk, op een nydige, wangunſtige wyze.*

* Invidiosè. Cic. *Quaadaardiglyk, met haat.*

INVĪDĬŌSŬS, ă, ŭm. Cic. *Nydig, nyd dragende.* Men zegt *Invidioſior.*

Invidioſus alicui. Ovid. *Van iemand benyd.*

* Invidioſus. Cic. *Hatelyk, vol haat, haatdragend.*

Invidioſus apud bonos. Cic. *By vromen gehaat.*

INVĪDŬS, ă, ŭm. Cic. *Nydig, nyddragende, mis- of wangunſtig.*

INVĪGĪLO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Colum. *Waken.*

Invigilabis hereditati tibi delatæ. Ulp. *Gy zult de erfeniſſe (u toegevallen) bewaken, dat is, wel bewaren, waarnemen, beſtieren.*

INVĬŎLĂBĬLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Virg. *Onſchendbaar, dat men niet kan of moet ſchenden of verbreken.* Van een vredehandelinge geſproken.

Caput telis inviolabile. Sil. Ital. *Een hoofd, dat men niet behoorde te wonden, quetſen.*

INVĬŎLĀTE. adv. Cic. *Zuiverlyk, ongeſchonden, op een ongeſchonde wyze.*

Memoriam noſtri piè inviolatéque ſervabitis. Cic. *Gy zult onze gedagteniſſe godvrugtiglyk en ongeſchonden bewaren.*

INVĬŎLĀTŬS, ă, ŭm. Cic. *Ongeſchonden, onbeſchadigd.*

Urbs inviolata. Front. *Een ongeſchonde, onbeſchadigde ſtad.*

Ager veſtigio inviolatus. Colum. *Een veld, daar men niet een voet in gezet heeft: Door geen gaan beſchadigd.*

Fama inviolata. Salluſt. *Een ongeſchonde, zuivere, onbevlekte goede naam.*

* Inviolatus. Cic. *Ongeſchonden, rein, zuiver, kuiſch, eerbaar.*

INVĬSĬBĬLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Celſ. *Onzigtbaar.*

INVĪSĪTĀTŬS, ă, ŭm. Quintil. *Niet bezogt, onbezogt, daar men niet geweeſt is.*

Nulla civitas inviſitata tranſitur. Quintil. *Geen ſtad word onbezogt, ongezien voorby of over gegaan, overgeſlagen.*

INVĪSO, ĭs, vīsi, vīsŭm, vīsĕrĕ. aliquem. Cic. *Iemand bezoeken, gaan zien.*

Ad meam filiam inviſo domum. Plaut. *Ik ga myn dogter aan huis bezoeken, zien.*

INVĪSŬS, ă, ŭm. Cic. *Niet gezien.* Men zegt *Inviſior* en *Inviſiſſimus.*

* Inviſus alicui. Cic. *Van iemand benyd, gehaat.*

Inviſa negotia. Hor. *Onaangename, laſtige, moeyelyke dingen, bezigheden.*

INVĪTĀBĬLĬS, ĭs, m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. A. Gell. *Aantrekkelyk, aanlokkelyk, aanlokkende, aantrekkende, vermakelyk, aangenaam.*

INVĪTĀMENTŬM, ī. n. Cic. *Noodiginge, aanlokkinge, aantrekkelykheid, bekoringe.*

Invitamenta ad aliquid afferre alicui. Cic. *Iemand tot iets aanporren, opwekken, noopen.*

Invitamenta temeritatis. Liv. *Opwekkingen tot roekeloosheid.* Sceleris. Vell. Paterc. *Aanlokſelen, bekoringen, verzoekingen tot ſchelmſtukken.* Van rykdom enz. geſproken.

INVĪTĀTĬO, ōnis. f. Cic. Plin. J. *Noodiginge, aanlokkinge, bekoringe, aantrekkelykheid.*

Ad dolendum invitatio. Cic. *Opwekkinge tot treuren, bedroefde gedagten.*

Fit inter eos invitatio ut Græco more biberetur. Cic. *Ze noodigen den anderen om op de Grieckſche wyze te drinken, te zuipen.*

INVĪTĀTŬS, ă, ŭm. Ter. Cic. *Genoodigd, verzogt tot iets.*

Invitatus parvulo ſucceſſu. Plin. H. *Door een kleine voorſpoed genoodigd, aangemoedigd, aangeport.*

INVĪTĀTŬS, ūs. m. Cic. *Noodiginge, aanporringe, opwekkinge, aanprikkelinge, aannoopinge.*

Invitatu tuo eum ad te mittendum duxi. Cic. *Op uw noodiginge of verzoek meende ik hem by u te ſtieren, te zenden.*

IN-

Digitized by Google

INVĪTĒ. adv. Cic. *Tegen wil of dank, ongewilligh, door dwang.* Cicero gebruikt *Invitius.*

INVĪTO, ās, āvī, ātūm, ātĕ. ad aliquid. Cic. *Noodigen, verzoeken tot iets.*

Invitare aliquem ad cœnam. Cic. *Iemand ten of tot het avondmaal noodigen, verzoecken.*

Invitare aliquem domum. Liv. *Iemand in zyn huis noodigen, verzoeken.*

Invitare hospitio. Cic. In hospitium. Liv. *Iemand ter huisvestinge noodigen, verzoeken: zyn huis aanbieden.*

Invitare animos præmiis. Cic. Pretiis. Virg. *De gemoederen door belooningen aanmoedigen, opwekken, aanprikkelen, aannoopen.*

Invitare aliquem poculis. Plaut. *Iemand tot het drinken van even groote glazen noodigen, verzoecken. Iemand tot gelyke teugen tarten.*

INVĪTŪS, ă, ūm. Plaut. *Ongewillig, iets tegen wil en dank doende.* Men zegt *Invitissimus.*

Invita in hoc loco versatur oratio. Cic. *Ik spreke in myn vertoog tegen wil en dank van deze zake of dit geval.*

Facere aliquid invitâ minervâ. Cic. Hor. *Iets tegen zyn aart of inborst doen.*

Invitus hujus solutionis. Ulp. *Deze betalinge tegensprekende, tegenstaande.*

INVĪŪS, ă, ūm. Virg. *Ontoegankelyk, ondoorgankelyk, ongebaand.* Van wegen, bossen, enz. gesproken.

INŪLĂ, æ. Hor. *Alantswortel.*

INŪLTĔ. Quint. Curt. *Zonder wrake, of zag te wreken.*

INŪLTŪS, ă, ūm. Ter. Cic. *Ongewraakt, ongewroke, ongestraft.* Sprekende van een misdaad.

Mors inulta. Cic. *Een ongewroke dood of doodslag.*

* Inultus. Liv. *Ongewroken, die niet gewroken is.*

Inulti imperatores. Liv. *Ongewroke keizers.*

INŪLTŪS, ă, ūm. Ovid. *Zig niet gewroken of geen wraak genomen hebbende.*

INŪLTŪS, ă, ūm. Curt. *Onbeschadigd, onbeleedigd, ongequest.*

Potuisset inultus hostem opprimere. Curt. *Hy zoude den vyand zonder zyn schade hebben kennen overrompelen, verslaan.*

INŪMBRO, ās, āvī, ātūm, ātĕ. aliquid. Colum. Virg. *Iets beschaduwen, met schaduw bedekken.* Van een boom gesproken.

* Inumbrare. Plin. J. *Verduisteren, verdonkeren: Duister of donker maken, benevelen.*

Regis adventu Legatorum dignitas inumbratur. Plin. J. *De waardigheid der stad of stedehouders word door de komst van de koning verduistert.*

Inumbrante vespera. Tac. *Als de avondschaduw valt. Omtrent den avond.*

INŪNCĀTŪS, ă, ūm. Colum. *Met hoeken gevat, gehegt, gevangen.*

INŪNCO, ās, āvī, ātūm, ātĕ. Plin. *Met een haak vatten, haken, na zig halen.*

INŪNCTĬO, ōnis. f. Cels. Plin. H. *Zalvinge, in of opsmeringe.*

INŪNCTŪS, ă, ūm, part. Plin. *Gezalfd, gesmeerd, bestreken.*

INŪNDĀTĬO, ōnis. Colum. *Overvloeyinge: Groote watervloed.*

INŪNDO, ās, āvī, ātūm, ātĕ. Plin. H. *Overvloeyen, overstroomen of loopen.* Van een rivier.

Inundare. Cic. aliquem locum. *In een plaats overstroomen, overvloeyen.* Van water.

INŪNGO, ĭs, INŪNXĪ, INŪNCTŪM, INŪNGĔRĕ. Plin. H. *Zalven, in of opsmeren.*

INVŌCĀTĬO, ōnis. Quint. *Aanroepinge, aanbiddinge,* van God.

INVŌCĀTŪS, ă, ūm. Cic. Plin. H. *Ongeroepen, ongenoodigd, onverzogt.*

Invocatus occurro. Cic. *Ik kome ongeroepen, onverzogt.*

Invocato ut sit mihi locus semper. Ter. *Op dat'er altyd voor my, als ik niet genoodigd ben, een plaats open zy.*

INVŌCO, ās, āvī, ātūm, ātĕ. Cic. *Om hulp aanroepen, aanbidden.*

Deos invocare. Ovid. *De Goden aanroepen, aanbidden.*

Auxilia libertati invocare. Tac. *Tot hulp of bystand van de vryheid roepen.*

INVŌLITO, ās, āvī, ātūm, ātĕ. Hor. *Inviegen.*

Comæ humeris involitant. Hor. *De hairen vliegen om de schouders.*

INVŌLO, ās, āvī, ātūm, ātĕ. Colum. *In of op vliegen.*

Involare in aliquem. Ter. *Op iemand aanvliegen, vallen, storten.*

Alicui in oculos involare. Ter. *Iemand in de oogen of 't gezigt vliegen.*

Involare in possessionem vacuam. Cic. *Een onbeheerd of ledig bezit aanvaarden.*

Involare aliquid alicui. Catul. *Iemand iets ontrukken, ontnemen.*

INVŌLUCRĔ, ĭs. n. Plaut. *Een scheerdoek,* van een (barbier).

INVŌLUCRĬS, ĭs, m. & f. crĕ, ĭs. n. Gell. *Dat niet kan vliegen, of niet vlug is.*

Avis involucris. Gell. *Een vogel die niet kan vliegen, of niet vlug is.*

INVŌLUCRŪM, i. n. Cic. *Allerhande dekkleed, windsel, omslag.*

* Aliquid tegere involucris simulationum. Cic. *Iets met dekmantels van gevinsthoden bedekken, verborgen houden.*

INVŌLVO, ĭs, INVŌLVĪ, INVŌLŪTŪM, INVŌLVĔRĕ. Plin. H. *Inwinden, inwentelen, bedekken, oprollen.*

Aliquem in vestimentis curiosè involvere. Cæs. *Iemand zorgvuldiglyk met kleederen bedekken, omwinden.*

* Involvere. Virg. *Verduisteren: verborgen, geheim houden.*

Involvere ad circinum figuram. Vitruv. *Een schets met de passer draayen, afteekenen.*

Involvere umbrâ cælum. Virg. *Den hemel met schaduw bedekken, verduisteren.*

* Involvere saxa super aliquem. Ovid. *Steenen op iemand nederwerpen, doen rollen.*

* Involvere se otio. Plin. J. *Zig geheel en al aan ledigheid overgeven.*

Involvere se literis. Cic. *Zig teenemaal aan letterblokken overgeven.*

INVŌLVŌLŬS, i. m. Plaut. *Een boorm worm.* Een kleine worm die zig in de wyngaard bladeren, enz. wint of wentelt en de zelve bederft.

INVŌLŪTĬO, ōnis. f. Vitruv. *Inwindinge of wentelinge.*

Involutio regularum. Vitruv. *Omwindinge der rigtsnoeren.*

INVŌLŪTŪS, ă, ūm. Cic. *Omwonden, ingewonden, ingewenteld, bedekt, omswagteld.*

Ad circinum recte involutus. Vitruv. *Wel met den passer gedraayd, afgeteekend.*

* Involuta obscuritate causa. Cic. *Een zeer duistere zake.*

Involutæ & occultæ res. Cicer. *Verwarde en verborge dingen.*

Cor involutum. Sen. Ph. *Een geveinsd hart.*

INŪRBĀNE. adv. Cic. *Onbeleefdelyk, op een plompe, botte, boersche, ruwe maniere.*

INŪRBĀNŬS, ă, ūm. Cic. *Onbeleefd, onhemsch, ongemanierd, onmanierlyk, onbeschaafd, niet wel levend: boersch, bot, plomp van zeden.*

INŪRGĔO, ēs, INŪRGĒRĕ. Lucret. *Tegen iets aanduwen, dringen, persen.* Van een jonge koe, die de horens tegen een boom steekt.

INŪRĪNO, ās, āvī, ātūm, ātĕ. Colum. *In 't water duikelen.*

Lacubus inurinant anseres. Colum. *De ganzen duikelen in de meyren.*

INŪRO, ĭs, INŪSSĪ, INŪSTŪM, INŪRĔRĕ. Virg. *Met een yzer in of op branden.*

Inurere. Plin. H. *Vyerschilderen. (Emailleren).*

Inurere alicui infamiam. Cic. *Iemand met smaadheid brandmerken,* dat is, *een quade naam geven, of zwart maken.*

Inurere dolorem animo alicujus. Cic. *Iemand hartzeer of smart aandoen, veroorzaken.*

Inurere alicui famam superbiæ, crudelitatis. Cic. *Iemand den naam van hoogmoed of wreedheid geven: Iemand voor trotsch en wreed uitmaken.*

INŪSĪTĀTĔ. adv. Cic. Plin. J. *Op een ongewone, ongebruikelyke, zeldzame wyze.*

Inusitate loqui. Cic. *Niet gebruikt, niet gebruikelyk, ongewoon, zeldzaam.*

Digitized by Google

INUSITĀTUS, ă, ūm. Cic. Liv. *Niet gebruikt, niet gebruikelyk, ongewoonelyk, zeldzaam.*
Inuſitatum verbum. Cic. *Een ongebruikelyk woord.*
Lepôrem quemdam inuſitatum noſtris Oratoribus eſt conſecutus. Cic. *Hy heeft een aangenaamheid of lieftalligheid verkregen, die onze Redenaars ongewoon is.*
INUSTUS, ă, ūm. Ovid. *Ingebrand, gebrand.*
* Monumentum cruentum inuſtis literis. Cic. *Een wreed of bloedig gedenkteeken of graf met ingeſnede letteren, of met een opgehouwe opſchrift.*
Nota turpitudinis inuſta vitæ tuæ eſt. Cic. *Uw leven is met een ſchandelyk brandmerk geteekent.*
Odium inuſtum mentibus. Cic. *Een haat in de gemoederen gedrukt, geprent, geworteld.*
INUTILIS, is. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Cic. *Onnut, onvoordeelig.* Men zegt *Inutilior.*
Inutilis ſibi. Cic. *Voor zig zelven onnut.*
Inutilis ad uſus civium. Cic. *Onnut tot dienſt der burgeren.*
INUTILITAS, ātis. f. Cic. *Onnuttigheid, onvoordeeligheid.*
INUTILITĔR. adv. Cic. Quintil. *Onnuttelyk, zonder voordeel, te vergeefs.*
† INVŌLGO, ās, ārĕ. aliquid. A. Gell. *Iets openbaren, verkondigen, de gemeente bekend maken.*
INVULNĔRĂBILIS, is. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Sen. Ph. *Onquetsbaar, die niet gewond, of gequetſt kan worden.*
INVULNĔRĀTUS, ă, ūm. Cic. *Ongewond, ongequetſt, ongetroffe.*
IO. Interj. Hor. Ovid. *ió.* Dit is by Horatius en Ovidius een geroep van *vreugde:* By Tibullus van *hertzeer:* en by Plautus van *beſpottinge.*
JOCĀBUNDUS, ă, ūm. Valer. Max. *Jokkende, boertende, kortswylende, klugtjes of ſnakeryen vertellende, ſchertſende.*
JOCĀTIO, ōnis. f. Cic. *Jok, jokkerny, kortswyl, boertinge, ſcherts, klugtige vertellinge, ſnakery.*
JOCOR, āris, ātus sum, āri. Ter. Cic. *Jokken, boerten, kortswylen, ſchertſen, klugten of ſnakeryen vertellen, bedryven.*
Promtus ad jocandum animus. Cic. *Een vaardig, aardig gemoed om te jokken, kortswylen, boerten, of klugtjes te verhalen.*
Jocari aliquid. Cic. *Iets uit jok, kortswyl, of boerts gewys verhalen.*
Jocari cum aliquo de re aliqua. Cic. *Met iemand over iets ſchertſen, boerten, kortswylen.*
JOCOSĔ. adv. Cic. *Al jokkende, boertende, ſchertſende, uit kortswyl, klugtiglyk, aardiglyk, vermakelyk, ſnaaks.*
JOCOSUS, ă, ūm. Hor. *Uit jok, kortswyl, of boertery geſchied, gedaan.*
Furtum jocoſum. Hor. *Een dievery, al boertende, of uit jok of kortswyl gepleegd.*
Res jocoſæ. Cic. *Boertige zaken, ſnakeryen.*
Verba jocoſa. Ovid. *Kortswylende, boertende, jokkende, ſchertſende, klugtige woorden.*
Jocoſus homo. Varr. Hor. *Een jokkend, boertend, kortswylig, ſchertſend, klugtig, aardig man: Een drollige, koddige ſnaak.*
JOCULANS, āntis. omn. gen. Liv. *Jokkende, boertende, kortswylende, ſchertſende, klugtjes of ſnakeryen vertellende of bedryvende.*
JOCULARIS, is. m. & f. ārĕ, is. n. Cic. Hor. *Kortswylig, klugtig, aardig, ſnaaksch, vermakelyk, koddig.*
Jocularis audacia. Ter. *Een kortswylige, klugtige, aardige ſtoutheid.*
JOCULARITĔR. adv. Plin. H. *Uit jok, boert of kortswyl.*
JOCULARIUS, ă, ūm. Ter. *Kortswylig, klugtig, aardig, ſnaaksch, koddig.*
Jocularium in malum penè incidi. Ter. *Ik was byna uit boertery aan groote moeite geraakt.*
JOCULATOR, ōris. m. Cic. *Een boerter, kortswyler, koddige of klugtige ſnaak: een bedryver of verhaler van klugtjes.*
JOCULATORIUS, ă, ūm. Cic. ad Attic. l. 4. ep. 15. *Zie* Jocularis.
JOCULUS, ī. m. Plaut. *Kleine geringe jok, ſcherts, een klugtje, boerteryt'je.*
JOCUS, ī. m. Cic. *Jok, ſcherts, boertery, kortswyl, klugt, ſnakery.* Dit woord heeft in *plurali Joci, orum. m. gen.* en *Joca, orum, n. gen.*
Extra jocum *of* Remoto joco. Cic. *Buiten jok, zonder boert, ernſtiglyk.*
Jocone, an ſeriò? Ter. *Is het uit boert, jok of uit ernſt?*
IPSE, ipsă, ipsum, gen. ipsĭus, dat. ipsi. Cic. *Zelf.* Gelyk als, *ego ipſe,* ik zelf: *tu ipſe,* gy zelf: *ille ipſe,* hy zelf. Men gebruikte voor dezen *Ipſus, a, um.* Waar van *Ipſiſſimus* by Plautus komt.
Ego ipſe. Cic. *Ik zelf.*
Hoc ipſum nihil agere me delectat. Cic. *Zelf dit doen van niets behaagt my.*
Illo ipſo anno. Cic. *In dat zelve jaar.*
Mortuus eſt annis centum ipſis ante me Conſulem. Cic. *Hy is net honderd jaren voor dat ik burgermeeſter wierd, geſtorven.*
Ipſe dixit, ipſe autem erat Pythagoras. Cic. *Hy heeft het zelf gezegt, en hy was Pythagoras zelf.*
IPSULLICES. Feſt. *Beelden van mannen en vrouwen met bladgoud, enz. overtrokken.*
IRA, æ. f. Cic. *Beweginge, of gevoel van gramſchap.*
Ira. Cic. *Gramſchap, toorn.*
* Ira. Ter. *Krakkeel, gekyf, oneenigheid.*
Amantium iræ amoris redintegratio eſt. Ter. *Krakkeel van vrienden is een vernieuwinge van vriendſchap.*
Iræ factæ ſunt ampliores. Ter. *De krakkeelen of verdeeldheden wierden grooter, namen toe.*
IRĀCUNDĔ. adv. Cic. *Uit gramſchap of toorn: Gramſteurigly.*
† IRĀCUNDIA, æ. f. Cic. *Gramſchap, toorn, haaſtigheid, grimmigheid.* Dit woord beteekent volgens veler gevoelen een neiginge tot gramſchap, en *Ira* de gramſchap zelve, hoewel men *Iracundia* by Cicero vind om daden van gramſchap te beteekenen.
Iracundiam reprimere. Ter. *Zyn gramſchap of toorn bedwingen, betengelen.*
IRĀCUNDUS, ă, ūm. Cic. Hor. *Gramſteurig, haaſtig, grimmig: Tot gramſchap of toorn genegen.* Men zegt *Iracundior.*
Iracundus in aliquem. Cic. *Grimmig, gram, toornig op of tegen iemand.*
Fulmina iracunda. Hor. *Grimmige blixemen. Die een verſtoorde God in de hand heeft.*
IRĀSCOR, ĕris, īrātus sum, īrāſci. Ter. Cic. *Gram, grimmig, haaſtig, toornig, verſtoord worden, zyn.*
Iraſci alicui. Cic. Tac. *Gram, grimmig, toornig op iemand worden, zyn.*
Iraſci alicui ob aliquid. Plaut. *Op iemand over iets gram of toornig worden.*
Iraſcor quod ſim evocatus. Plin. J. *Ik ben toornig om dat ik buiten geroepen ben.*
Iraſci vicem alicujus. Liv. *Iemands ongeval beklagen.*
Iraſcitur admonitioni. Quintil. *Hy word gram, toornig, haaſtig als men hem waarſchuwt.*
IRĀTĒ. adv. Colum. *Door, met, of in gramſchap, toorn, of haaſtigheid.*
IRĀTUS, ă, ūm. Cic. *Vergramd, vertoornd, toornig, gram, haaſtig.* Men zegt *Iratior,* en *Iratiſſimus.*
Facere judicem iratum adverſario. Cic. *Een Regter op zyn party of tegenſtrever gram, toornig, verbitterd maken.*
Iratus de aliqua re. Cic. *Gram, toornig, verſtoord over iets.*
Mare iratum. Hor. *Een ontroerde, onſtuimige, holle zee.*
Iratum ventrem placare. Hor. *Een holle, hongerige buik vullen, verzaden.*
IRĪNUS, ă, ūm. Plin. H. *Van liſch of blaauwe lelyen kruid.*
IRIO, ōnis. f. Plin. H. *Edel raket, witte moſtaart.*
IRIS, ĭdis. f. Virg. *Een regenboog.*
* Iris. Celſ. Plin. H. *Liſch, blaauwe lelykruid.* Het heeft purper blaauwe bloemen, en bloeit in Mey of bloeymaand.
* Iris. Plin. H. *Een geſteente.*
IRNĔA, æ. f. Catul. *Een ſoort van een wynvat.*
IRNĔLLA, æ. f. Feſt. *Een wynvat,* in offerhanden voor heen gebruikt.
IRNĔUM, ĕi. n. Plaut. *Een ſoort van een koek.*
IRŌNIA, æ. f. Cic. εἰρωνεία. *Schimpſpraak.* Een redenkonſtige ſpraakwyze.
IRŌNICĔ. adv. Aſc. Pæd. *Schimpende, ſpotswys.*
IRPICES, cūm. m. plur. Feſt. *Een ſoort van een klauw met yzere tanden.* Om onkruid uit te roeyen.
IRRĀDIO, ās, āvi, ātum, ārĕ. Plaut. *Beſtralen.*
Salibus menſam irradiare. Plaut. *Een tafel met volk door aar-*

Digitized by Google

digheden vermaken, vervrolyken.

IRRĀSŪS, ă, ūm. Plaut. *Ongeſchoren.*
Clava irraſa. Sil. Ital. *Een ruwe, quaſtige knods, of knuppel.*

IRRĂTIŌNĂBĪLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Quintil. *Onredelyk, van reden ontbloot.*

IRRĂTIŌNĂLĬS, ĭs. m. & f. ălĕ, ĭs. n. Sen. Ph. *Zie* Irrationabilis.

IRRAŪCESCO, ĭcĭs, raūcŭī, raūcēſcĕrĕ. Cic. *Heeſch of ſchor zyn of worden.* Men vind niet in Cicero dan het *præteritum Irraucuerit*; en Priſcianus zelfs wil dat men *Irrauſerit* moet lezen.

*** IRRĔDĬVĪVŬS, ă, ūm. Catul. *Onherſtelbaar, dat men niet weder opmaken kan.* Van een brugge.

*** IRRĔDŪX, ūcĭs. omn. gen. Lucan. *Daar men niet veilig weder uit of af kan komen.* Van een quade weg.

IRRĔLĪGĀTŬS, ă, ūm. Ovid. *Ontbonden, los hangende.* Van hair geſproken.

IRRĔLĪGĬŌSĔ. adv. Valer. Max. *Ongodvrugtiglyk, godloozelyk.*

IRRĔLĪGĬŌSŬS, ă, ūm. Plin. J. *Ongodvrugtig, godloos.*

IRRĔMĔĂBĬLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Virg. Sen. Tr. *Daar men niet van of uit kan wederkeeren.*

IRRĔMĔDĬĂBĬLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Plin. H. *Ongeneeſſelyk, onherſtelbaar, niet te helpen.*

IRRĔPĂRĂBĬLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Virg. *Onherſtelbaar, dat men niet kan hermaken.*

IRRĔPĔRTŬS, ă, ūm. Hor. *Niet gevonden.*

IRRĔPO, ĭs, rēpsī, rēptūm, rēpĕrĕ. Plin. *Ergens ſtilletjes inkruipen, ſluipen.*
Irrepſit in Italia lues. Plin. H. *De peſt of beſmettelyke lugt ziekte is in Italie geſloopen, gekropen.*
Irrepere in tabulas publicas. Cic. *Zig heimelyk in des ſtads rollen laten inſchryven.*
Irrepit ſcabies. Colum. *De ſchurft kruipt voort, verſpreid zig.*

IRRĔPRĔHENSŬS, ă, ūm. Ovid. *Onberiſpelyk, onbeſtraffelyk.*

IRRĔPTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Stat. *Inkruipen, inſluipen.*

IRRĔQUĬĒTŬS, ă, ūm. Plin. *Zonder ruſt, altyds doende of bezig, nooit geruſt.*
Bella irrequieta. Ovid. *Gedurige oorlogen.*

IRRĔSĔCTŬS, ă, ūm. Hor. *Ongeſneden, onafgeſneden.* Van nagelen ſprekende.

IRRĔSŌLŪTŬS, ă, ūm. Ovid. *Niet ontſpannen.* Van een boog.

IRRĔTĬO, ĭs, īvī, ītūm, īrĕ. Cic. *In een net vangen, verwarren: 't net over 't hooſd halen.*
Irretire aliquem illecebris. Cic. *Iemand door aanlokſelen, gevley in 't net lokken, 't net over 't hooſd halen.*
Iis ſe adoleſcens irretierat erratis. Cic. *Hy had zig nog jongeling zynde in deze ligtmiſſeryen verzanken, gedompelt, verſlingert.*

IRRĔTĪTŬS, ă, ūm. Cic. *In een net gevangen, verward, verſtrikt.*
Irretitus cantiunculis. Cic. *Door deuntjes verlokt, verleid, verſtrikt.*

IRRĔTŌRTŬS, ă, ūm. Hor. Oculus irretortus. Hor. *Een onverdraaid, ſtantvaſtig, geſtadig oog.*

IRRĔVĔRĔNTĔR. adv. Plin. J. *Oneerbiedigly, zonder zedigheid.* Sprekende van jonge domme vertoogvoerders.

IRRĔVĔRĔNTĬĂ, æ. Tac. *Oneerbiedigheid.*

IRRĔVŌCĂBĬLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Hor. *Onwederroepelyk, niet te herroepen.* Ook, *geſtadig, onwrikbaar,* van de ſtandvaſtigheid geſproken.
Irrevocabile verbum. Hor. *Een onwederroepelyk woord.*
Irrevocabilis ætas. Hor. *Onwederroepelyke levens tyd.* Caſius. Liv. *Een onwederroepelyk, onherſtelbaar geval.*
Irrevocabile pondus anchoræ. Plin. H. *Een onopwindelyk gewigt van een anker.*

IRRĔVŌCĀTŬS, ă, ūm. Hor. *Niet weder geroepen.*

IRRĔVŌLŪTŬS, ă, ūm. part. Mart. *Niet omgekeerd, omward.*

IRRIDĔO, ēs, īrrīſī, īrrīſūm, ērĕ. Ter. *Uitlagchen, beſpotten, uitjouwen, beſchimpen.*
Irridere aliquem. Cic. *Iemand uitlagchen, beſpotten, beſchimpen.*

IRRĬDĬCŪLĔ. Non irridiculè. adv. Cæſ. *Niet belagchelyk, niet onvermakelyk.*
Non irridiculè miles quidam dixit. Cæſ. *Zeker krygsknegt zeide niet onvermakelyk, of onaardiglyk.*

IRRĪGĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Beſproeyinge, bevogtiginge, doornattinge.*

IRRĪGO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Beſproeyen, bevogtigen, nat maken, doornatten.*
Ægyptum Nilus irrigat. Cic. *De Nyl beſproeit Egyptenland.*

IRRĪGŪĂ, ōrūm. n. g. Plin. *Watergregten, ſlooten, of greppen om 't land te bevogtigen.*

IRRĪGŪŌS, ă; ūm. Hor. *Beſproeit, nat, vogtig, dat gemakkelyk beſproeit of bevogtigt word, doornat.*
Hortus irriguus. Hor. *Een tuin, dien men gemakkelyk beſproeit, bevogtigt.*
Corpus irriguum mero. Hor. *Een lighaam gedurig met wyn doornat.*

* Irriguus. Virg. *Beſproeyende, bevogtigende.*
Aquæ irriguæ. Tibul. *Beſproeyende, bevogtigende wateren.*

IRRĪSĬO, ōnĭs. f. Cic. *Uitjouwinge, uitlagchinge, beſpottinge, beſchimpinge.*

IRRĪSŌR, ōrĭs. m. Cic. *Een uitjouwer, een beſpotter, uitlagcher:* ook, *een beſchimper, een bediller, beriſper.* Cicero gebruikt dit woord in den laatſten zin.
Irriſores hujus orationis. Cic. *Beſpotters, beſchimpers, mispryzers, veragters van dit vertoog.*

IRRĪSŪS, ūs. m. Tac. Plin. H. *Uitlagchinge, beſpottinge, beſchimpinge, verſmadinge.* Men vind de *ablativus* in deze ſchryvers, en de *dativus Irriſui* in den laatſten.

IRRĪSŬS, ă, ūm. Tac. *Uitgelagt, beſpot, beſchimpt, verſmaad, uitgejouwd.*

IRRĪTĀBĬLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Cic. *Ras getergd, geraakt, tot toorn of gramſchap verwekt, haaſtig, gramſtorig.*
Genus irritabile Vatum. Horat. *Het wonderlyk, gramſtorig, kitteloorig, wrevelig, kriegelagtig, haaſtig, ras geraakt geſlagt der digters.*

IRRĪTĀMĔN, ĭnĭs. n. Ovid. *Terginge, ſarringe, tartinge.* Ook, *opwekkinge, aanprikkelinge.*
Amoris irritamen. Ovid. *Opwekkinge, aanprikkelinge tot liefde.*

IRRĪTĀMĔNTŬM, ī. n. Liv. *Zie* Irritamen.
Irritamenta gulæ. Salluſt. *Keel, of mond tergingen: Lekkere ſmakelyke ſpyzen.*

IRRĪTĀTĬO, ōnĭs. f. Liv. *Terginge, tartinge, ſarringe.*
Irritatio animorum ea prima fuit. Liv. *Dat was de eerſte terginge, verbitteringe der gemoederen.*
Irritatio. Sen. Ph. *Een verlangen, drift, neiginge.* Naturalis quædam irritatio commutandi ſedes. Sen. Ph. *Een natuurlyke aanprikkelinge, neiginge, drift om van verblyf of woonplaatzen te veranderen.*

IRRĪTĀTOR, ōrĭs. m. g. Sen. *Een terger, tarter, ſarrer, uitdager.*

IRRĪTĀTŬS, ă, ūm. part. Ter. *Getergd, getart, geſard, uitgedaagd.*

IRRĪTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. *Iemand tergen, tarten, ſarren, verbitteren.*
Proprias ſimultates bono publico ſibi irritare. Liv. *Haat, vyandſchap om 't gemeene beſts halven op zyn hals halen.*

* Irritare infantiam ad diſcendum. Quintil. *De kinderen tot leeren opwekken, aanprikkelen, noopen.*
Ingenium potis irritat Muſa Poëtis. Propert. *De zang-godin wekt het vernuft der wyn-vrolyke digters op.*
Aliquem in libidinem irritare. Sen. Ph. *Iemand tot wellust verleiden, lokken, vervoeren.*

IRRĪTŬS, ă, ūm. Terent. *Vergeeſſch, ydel, nietig, kragteloos.*
Quæ augur injuſta dixerit, irrita ſunto. Ter. *Dat de dingen, die den wigchelaar gezegt heeft, van geener waarde, of kragteloos zyn.*

* Irritus. Ovid. *Onnut, onvoordeelig, vrugteloos.*
Labor irritus anni. Ovid. *Een vrugteloose arbeid van een jaar.*

* Ova irrita. Plin. H. *Wind eyeren.*

* Legationis irritus rediit. Tac. *Hy keert onverrigter zake van zyne gezantſchap te rug.*
Ad irritum cadit ſpes. Liv. *Zyn hope vervalt, is vergeeſſch, ydel.* Irritus ſpei. Curt. *In zyn hope bedrogen, te leur geſteld.*

Digitized by Google

IRRŌBŌRO, ās, āvī, ātūm, āre. A. Gell. *Sterk, kragtig worden.* Anderen zeggen *sterk maken.*
Falsa verbi significatio irroboravit. A. Gell. *Een valsche beteekening van 't woord heeft stand gegrepen.*
IRRŌGĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Oplegginge van of verwyzinge in een straf of boete.*
IRRŌGĀTŪS, a, ūm. Tac. *Opgelegd, op of toegesteld, bevolen, belast.*
Exilium irrogatum. Tac. *Een opgelegde ban of ballingschap.*
IRRŌGO, ās, āvī, ātūm, āre. Cicer. *Opleggen, toewyzen.* Van een straf, boete, schande, enz.
* Irrogare leges. Cic. *Wetten opleggen, maken, geven.*
Pœnam peccatis irrogare. Horat. *De misdaden straffen opleggen.*
Sibimet ipsi multam irrogare. Liv. *Zig zelven een boete opleggen.*
* Privilegia irrogare. Cic. *Voorregten geven, toestaan, vergunnen.*
Irrogare labori. Labori non plus irrogandum quàm quod somno supereſt. Quintil. *Men moet niet meer tyd in den arbeid besteden, dan 'er na behoorlyke slaap overig is.*
IRRŌRO, ās, āvī, ātūm, āre. Colum. Ovid. *Bedauwen, besproeyen, bevogtigen, nat maken.*
Agrum irrorare aquâ. Ovid. *Een veld met water besproeyen, bevogtigen.*
Irrorare liquores. Ovid. *Vogten storten, plengen, uitgieten.*
*** Somnus irrorat quietem oculis. Sil. Ital. *De slaap brengt als een daauw de rust aan d'oogen.*
Noctibus labrum operire conveniet, ne irroretur. Colum. *Het zal dienstig of noodig zyn, des nagts de kuip of ton toe te dekken, op dat 'er de daauw niet in valle.*
* Irrorat imperſon. Colum. *Het daauwt, de daauw valt.*
IRRŪBESCO, ſcis, irrūbŭī, ēscĕre. Stat. *Rood worden.* Van den hemel gesproken.
Ignis irrubuit mihi vultibus. Stat. *Het vyer heeft myn aangezigt rood gemaakt.*
IRRŪCTO, ās, āvī, ātūm, āre. Plaut. *Opruspen, of rispen.*
IRRŪGO, ās, āvī, ātūm, āre. Stat. *Doen rimpelen, of rimpelen doen krygen.*
IRRŪMPO, is, irrūpī, irrŭptūm, irrūmpĕre. Cic. *Inbreken, met geweld invallen, storten, rukken.*
Irrumpere in provinciam. Cic. *In een wingewest rukken, vallen.*
Irrumpere oppidum. Cæſ. *Een stad overrompelen, met geweld inrukken.*
IRRŬO, is, irrŭī, irrŭĕre. Cic. *Met kragt of geweld in of op aanvallen, storten, rukken.*
In aliquem locum repentè ſe irruere. Ter. *Zig schielyk in een plaats werpen.*
Irruere in mediam aciem. Cic. *In, of op 't midden van 't leger aanvallen, storten.*
Irruimus ferro. Virg. *Wy vallen of storten 'er met het geweer, of den degen op in.*
* Irruere in odium populi Romani. Cic. *In den haat van 't Roomsche volk vervallen, des zelfs haat op den hals halen.*
IRRŬPTĬO, ōnis. f. Cic. *Inbrekinge, in of aanval, inrukkinge.*
Irruptionem facere in aliquem locum. Plaut. *In een plaats breken, met geweld rukken, indringen.*
IRRŬPTŪS, a, ūm. Hor. *Ongebroke, onverbrekelyk.* In den oneigen zin.
IS, ĕă, id. Cic. pronom. *Hy, zy: die, dat.* Eapſe. Plaut. *Zy zelf.* Ejuſce. Cic. *In plaats van ejus.*
Eſtne hic Crito? is eſt. Ter. *Is dit Crito? ja hy is 't zelf.*
Ea ætate ſum, ut, &c. Ter. *Ik ben van dien ouderdom, dat, enz.*
Eo pacto. Ter. *Op die maniere, of wyze.* Eâ re. Cic. *Om die zake, oorzake, of reden.*
Id ætatis jam ſumus. Cic. *Wy zyn thans in een levens tyd, of eenw.*
Id temporis. Cic. *In dien tyd.*
Id eſt. Cic. *Dat is.*
Scis me antea orationes, aut aliquid id genus ſolitum ſcribere. Cic. *Gy weet dat ik te voren vertogen, of iets diergelyks gewoon was te schryven.*
In eo erat ut oppido potiretur. Corn. Nep. *Hy was of stond op 't punt van de stad te winnen.*
Incidit in idipſum quod modò timebat. *Hy verviel in de zelve zake, of het zelfde ongeval, dat hy vreesde.*
Id quod res eſt cogito. Ter. *Ik denke de zake zoo als ze is.*
ISĂGŌGĒ, ēs, f. g. Gr. Gell. *Een inleidinge, beginzel.*
ISĂGŌGĬCŪM, ī. n. g. Gr. Jun. *Welkomst geld, als men in een schoole enz. aangenomen word.*
ISALA, æ. f. *Den Issel,* een rivier in Vlaanderen.
ISARA, æ. f. *De Isere,* een vloed door 't Dauphiné loopende.
ISĂTĬS, ĭdis. f. Plin. H. *Weede, pastel.* Een kruid dat de Verwers gebruiken.
ISCHŌPŌLIS, is. f. *Tripoli.* Een stad in 't land van Genech in oud Cappadocie.
ISCHĬĂCŪS, ī. m. Cat. de R. R. ἰσχιαδικός. *Heup-pyn of jigt helbende.*
ISCHĬĂDĬCŪS dolor. Plin. H. *Heup-pyn, jigt of wee.*
ISCHĬĂS, ădis, f. g. Gr. Plin. *Heup jigt.*
ISCHĬŌPŌLIS. *Zie* Ischopolis.
ISCHŪRĬA, æ. f. g. Gr. Jun. *Verstoppinge van de waterlozinge, of de pis.*
ISĔLĂSTĬCĂ, ōrum. n. plur. Plin. J. *Men verstaat 'er cer-*
tamina, *gevegten,* onder: *In 't grieks* ἀγῶνες ἰσελαστικοὶ. Die in deze spelen of stryden de pryzen wonnen, wierden weder in hun vaderland gebragt, met een wagen door witte paarden getrokken, en hadden een jaarlykſche inkomst uit de schatkist van hunne geboorte steden.
ISLA, æ. f. *Issel.* Een rivier in Overyssel en Gelderland.
ISLANDĬA, æ. f. *Yland.* Een eiland in de Noord zee, Denemarken toebehorende.
ISMĂRA, æ. f. Virg. *Ismarie.* Een stad in Thracie.
ISMĂRĬŬS, a, ūm. Ovid. *Van Ismarie, of Thracie.*
ISMĂRŪS, ī. m. Plin. H. *Den Ismaar,* een berg in Thracie.
ISMENŌS, ī. m. Ovid. *Ismeno.* Een rivier in Beotie by Thebe lopende.
ISMENĬŬS, a, ūm. Ovid. *Van Theben, of Beotie.*
ISŌDŌMUM, ī. n. Vitruv. Plin. H. ἰσοδόμον. *Een evengelykt leggend timmeraadje.*
ISRAĒL, ēlis. m. *Het volk Israel. De Hebreen,* Thans *de Joden* genoemd.
ISRAĒLĪTÆ, ārum. m. plur. *De Israëliten.*
ISTAC. adv. loc. Ter. *Langs die weg, daar door: aan die, of uit zyde.*
ISTE, a, ūd. gen. īstĭus, dat. īstī. Cic. *Hy, zy: die, dat.*
ISTĔR, tri. m. Ovid. *Den Donauw.* Een rivier in Hoogduitschland.
ISTHMŪS, ī. m. Plin. H. ἰσθμός. *Een eng stuk lands tussen twee zeen.*
ISTIC, adv. Cic. *Daar, hier, daar by u.* Dit is een adverbium *quietis.*
ISTĬC, istæc, istōc & istūc. *Zie* Iste, ista, istud.
ISTĬNC. adv. Cic. *Daar van daan, van die plaats.*
ISTŌ. adv. Plin. J. *Daar na toe, daar heen, derwaarts.* Adverbium *motus.*
ISTŌRSŪM. adv. Ter. *Daar na toe, derwaarts, dat henen.*
ISTRĬA, æ. f. *Istrie.* Een geweſt in Italie onder 't gebied van Venetie.
ITĂ. adv. Ter. *Aldus, dus, zoo, op die, of deze wyze.*
Ita eſt. Ter. *Het is zoo, of aldus. Ja 't is zoo.*
Ita loquor. Plaut. *Dus spreke ik, of ben ik gewoon te spreken.*
* Ita eſt homo. Ter. *Dusdanig of van dezen aart is de man.*
Ita natio eſt hominum. Plaut. *Dus is 't met het menschelyk geslagt gelegen. Zoo gaat het met de menschen.*
Si ita eſt. Cic. *Indien het dus of zoo is: Indien de zaak zoo staat, of gelegen is.*
Ita me Deus amet. Ter. *Zoo beminne of helpe my God! waarachtig.*
* Ita iſti faveo ſententiæ. Plaut. *Zoo begunstig ik dat gevoelen.*
* Quæſturam ita geſſit. Cic. *Zoo heeft hy het schatmeesters ampt bedient, bekleed.*
* Ita ſunt nati. Cic. *Dus, of daar toe zyn ze geboren.*
* Ita nobiliſſima civitas ſepulcrum civis ſui ignoraſſet. Cic. *Dus zoude een zeer edele, vermaarde, beroemde stad het graf van een harer burgers niet geweten hebben.*
* Ita. adv. Ter. *Ja, zoo is het.*
Itane? Ter. *Is 't waarlyk zoo? Itane vero? Dog is het in der daad?*

Digitized by Google

daad zoo of dus?

ITĂLĬĂ, æ. f. Cic. Cæs. *Italie.* Een landſtreek in Europe.

ITĂLŬS, ă, ŭm. Virg. *Van Italie, Italiaanſch.*

ITĂQUE, conj. Cic. *Derhalven, daarom.*

ITĔM. Plaut. *Ook, alzoo, van gelyke, insgelyks, desgelyks.*
Altitudo arborum nos delectat, radices ſtirpeſque non item. Cic. *De hoogte der boomen vermaakt of behaagt ons, deg de wortelen en ſtammen zoodanig niet.*
Pergratum mihi feceris, ſpero item Scevolæ. Cic. *Gy zult my een zeer aangename zake of dienſt doen, en Scævola hope ik van gelyken.*

ITĔR, ĭtĭnĕris. n. Cic. *Een weg.* Lucretius gebruikt in ablativo
‡ *Itere.* Men vind in Varro en Plautus *Itiner* in nominativo en accuſativo.
Itinere deerrare. Cic. *Van de weg afdwalen, dolen.*
Iter. Cic. *Een reis, of landtogt.*
Eſt ei iter in Aſiam. Cic. *Hy moet een reis na Aſie doen.*
Iter facere. Cic. *Een reis, of landtogt doen: reizen.*
Iter quatridui. Cic. *Een reis van vier dagen.*
Itinere multò majore fugiens quàm ego ſequens. Cic. *Met grooter dagreizen vlugtende, dan ik hem vervolgde.*
* Itinera aquarum. Colum. *Waterleidingen, of loopen.*
Iter. Cic. *Het regt van overpad, gangpad. Het regt om over of door een plaats te gaan.*
* Iter. Cic. *Een ondernemінge.*
Impedire alicujus iter. Cic. *Iemands voornemen, toeleg, beletten, verydelen.*
Iter pronum ad honores. Plin. J. *Een gebaande, gemakkelyke weg tot eerampten.*
Facere iter ſceleri. Ovid. *De weg tot ſchelmſtukken banen, een deur tot ſielтery open doen.*

ITĔRĀTĬO, ōnis. f. Cic. Quintil. *Herhalinge, her, of vervattinge.*
* Iteratio. Plin. H. *Tweede akkeringe of landbouwinge.*
* Iteratio. Colum. *Oly van de tweede perſinge.*

ITĔRĀTŌ. adv. Juſtin. *De tweedemaal of reis, andermaal.*

ITĔRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Plaut. *Herhalen, ver- of hervatten, weder over doen.*
Iterare aliquid. Cic. *Iets herhalen, wederom zeggen.*
Iterare voces alicujus. Hor. *Iemands woorden her of verhalen.*
Iterare curſus relictos. Hor. *Zyn verige loopbaan of weg inſlaan.*
Iterare vitem. Colum. *Een wynſtok voor de tweedemaal handhaven.*
Legati civibus hæc iterant. Plaut. *De gezanten her- of verhalen deze dingen aan de burgers.*

ITĔRŬM. adv. Plaut. Cic. Virg. *Wederom, weder, nog eens, nogmaals.*
Iterum Conſul. Plin. J. *Voor de tweedemaal burgermeeſter.*
Iterumque iterumque monebo. Virg. *Ik zal u weder en wederom, dat is, nog meenigmalen vermanen.*

ITHĂCĂ, æ. f. Virg. *Val di Kompare.* Een eiland: de Grieken noemen het *Teachi.*

ITĬDEM. adv. Ter. Cic. *Desgelyks, insgelyks, van gelyken, op dezelve wyze.*

ITĬO, ōnis. f. Ter. Cic. *Gang, reis, togt.*
Itiones crebræ. Cic. *Veelvuldige togten, reizen.*
Illi domum itio datur. Cic. *Men geeft hem verlof om na huis te gaan, men laat hem na huis gaan.*

ITO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. aliquò. Cic. Suet. *Dikwils ergens na toe gaan.*

ITŪR. verb. imperf. Plaut. Virg. *Men gaat henen, vertrekt.*

ITŪS, ūs. m. Cic. *Zie* Itio.

JŬBĂ, æ. f. Cic. Virg. *De maan van een paard, enz.*
Juba leonis. Plin. H. *De maan of 't hair om den hals van een leeuw.*
Juba. Virg. *De kop of halsvinne van een draak.*

JŬBĂR, ăris. n. Virg. *De glans, ſchyn, ſtralen van de zon, of ſterren.*
Criſtarum jubar galeæ. Stat. *De glans der pluimen van een helm.*

JŬBĀTŬS, ă, ŭm. Plaut. *Gemaand, manen hebbende.* Gelyk paarden, enz.
Jubatus. Plaut. Auct. ad Her. *Een draak met een groote kop of hals-vinne.*

JŬBĔO, ēs, jŭſsī, jŭſsŭm, jubērĕ. Cic. *Gebieden, bevelen, belaſten, heten.*
Silentia jubere dextrâ. Lucan. *Stilzwygendheid met de regterhand gebieden.*
Jubere tributum alicui. Tac. *Iemand een ſchattinge opleggen.*
* Jubere. Ter. Cic. *Willen, verſtaan.*
Jubet nos eſſe ſine cura. Cic. *Hy wil dat wy zonder kommer, of geruſt zouden zyn.*
Jubeo te ſalvere. Plant. Ter. Cic. *Ik groete u, ik bevele u wel te varen.*

JŬBĬLĂ, ōrŭm. n. plur. Sil. Ital. *Een geroep of geſchreeuw van vreugde.*

JŬBĬLO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Varr. Feſt. *Om hulp-ſchreeuw, een wapenkreet maken.* Gelyk de boeren in geval van nood doen.

JŬCŬNDE. adv. Ter. Cic. *Geneugelyk, vermakelyk, op een aangename, luſtige wyze.*

JŬCŬNDĬTĀS, ātis. f. Cic. *Geneugte, vermaak, aangenaamheid, luſtigheid.*
Vocis jucunditas. Quintil. *Lieffelykheid, aangenaamheid, bevalligheid van de ſtemme.*
Jucunditas. Cic. *Vreugde, vermaak, blydſchap.*
Dare ſe jucunditati. Cic. *Zig aan vermaak overgeven.*
* Jucunditates. Cic. *Aangename, goede dienſten, gedienſtigheden, beleefdheden.*
Nihil mihi unquam ex plurimis tuis jucunditatibus gratius, quàm, &c. *Niets is my van alle uwe beleefdheden, of goede dienſten aangenamer geweeſt, dan, enz.*

JŬCŬNDŬS, ă, ŭm. Cic. *Aangenaam, lief, waard.*
Jucundæ litteræ. Cic. *Aangename, lieve, waarde brieven.*
Iſta veritas, etiam ſi jucunda non eſt, mihi tamen grata eſt. Cic. *Die waarheid, hoe wel ze niet vermakelyk is, bevalt my nogtans, of is my aangenaam.*
Jucundi agri. Cic. *Vermakelyke, aangename velden.*
Jucundus alicui. Cic. *Iemand aangenaam, behagende, bevallende.*
Jucundus odor. Plin. H. *Een zoete, lieffelyke, geurige reuk, of geur.*
In rebus jucundis vive beatus. Hor. *Leef gelukkig in uw voorſpoed.*

JŪDÆĂ, æ. f. Lucan. *Jodenland.* Een eiland in Paleſtina.

JŪDÆŬS, ī. m. Hor. *Joodſch, van Jodenland.*

JŪDEX, dĭcis. m. Cic. *Een regter, oordeelaar.*
Judex rerum. Cic. Hor. *Een kenner van zaken.*
Subtilis veterum judex & callidus. Hor. *Een ſcherpzinnig en ſchrander kenner, onderſcheider, liefhebber van oude ſchryvers.*

JŪDEX. f. Ovid. *Een vrouw, die iets uitwyſt, oordeeld, of beſlegt.*

JŪDĬCĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Oordeelinge, oordeel, vonnis: regt om te oordeelen, vonniſſen.*
Judicatio. Quintil. *De zaak, daar men oordeel of vonnis op verwagt.*

JŪDĬCĀTŌ. adv. A. Gell. *Na ryp oordeel, of goed overleg.*

JŪDĬCĀTRĬX, ĭcis. f. Ars judicatrix. Quintil. *Oordeelkunde.*

JŪDĬCĀTŪM, ī. n. Cic. *Een gewyſde, geoordeelde, uitgewoze, beſlegte zaak.*
Judicatum negare. Cic. *Het gewyſde weigeren na te komen, het vonnis verwerpen.*

JŪDĬCĀTŬS, ă, ŭm. *Gevonniſt, geoordeeld.*

JŪDĬCĀTŬS, ūs. m. Cic. *Oordeelinge, oordeel, vonnis: regt om te oordeelen, vonniſſen.*

JŪDĬCĬĀLĬS, ĭs. m. & f. ālĕ. ĭs. n. Cic. *Van een regtbank, vonnis, of oordeel:* Daar toe behoorende.

JŪDĬCĬĀRĬŬS, ă, ŭm. Cic. *Zie* Judicialis.

JŪDĬCĬŬM, ĭi. n. Cic. *Oordeel, bequaamheid om te oordeelen.*
Acre judicium. Cic. *Een ſcherp, ſcherpzinnig, ſchrander, doordringend oordeel.*
Judicium. Cic. *Oordeelinge, uitwyzinge, wyſdom, vonniſſe, geregt.*
Habere judicium de aliquo. Cic. *Een oordeel over iemand vellen, ſtryken.*
Judicium cibi & potionis narium eſt. Cic. *De neus oordeeld van ſpys en drank, wy maken met onzen reuk onderſcheid van ſpys en drank.*
Judicium. Cic. *Oordeel, kenniſſe van een zake.*
Judicium capitis. Cic. *Een hals geding.*
** Judicia ſilent. Cic. *De regtbank ſtaat ſtil: het is oorlofs tyd.*

Digitized by Google

Aliquem in judicium vocare. Cic. *Iemand voor 't geregt of den regter roepen, dagen, dagvaarden.*

JŪDĪCO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Oordeelen.*

Aliquem ex ingenio aliorum judicare. Ter. *Van iemand volgens, of uit den aart van anderen oordeelen.*

Rectè judicare de aliquo. Cic. *Regt of wel van iemand oordeelen: een regtmatig oordeel over iemand vellen, ſtryken.*

De aliquo ſuſpicionibus judicare. Corn. Nepos. *Van iemand uit vermoeden oordeelen.*

* Hic dies de noſtris controverſiis judicabit. Cæſ. *Deze dag zal onze geſchillen beſlegten, beſlisſen, eindigen.*

Judicare. Cic. *Oordeelen, vonnisſen, uitwyzen.*

Suâ confeſſione judicari. Cic. *Door of op zyn eigen bekentenisſe veroordeeld, verwezen worden.*

JŪGĀLĬS, ĭs. m. & f. ālĕ, ĭs. n. Virg. *Van een jok.* Ook, *iets daar men mede bind.*

Jugales. Virg. *Twee ingeſpanne paarden.*

* Os jugale. Cels. *Het jokbeen.*

** Jugalis. Virg. Valer. Flacc. *Van den trouw, of het huwelyk.*

Hora jugalis. Ovid. *Huwelyks uur.*

JŪGĀLĬA vincula. Virg. *Huwelyks banden.*

JŪGĀMENTŪM, ĭ. n. Catul. *Bindingen, hegting, voeging in gebouwen.*

JŪGĀRĬŪS, ĭī. m. Colum. *Een oſſenhoeder of dryver.*

JŪGĀTĬO, ōnĭs. f. Varr. *Bindinge van een wynſtok aan latten.*

JŪGĀTŌRĬŪS, ă, ūm. Varr. *Dat men in een jok bind, of ſpant.*

JŪGĀTŪS, ă, ūm. Cic. *In een jok gebonden, geſpannen:* ook, *te zamen gevoegd, vereenigd.* In den oneigen zin.

Virtutes omnes inter ſe jugatæ ſunt. Cic. *Alle deugden zyn vereenigd, zyn aan den anderen geſchakeld.*

Jugata vinea. Colum. *Een wynſtok op of aan latten joksgewys geleid, gevlogten.*

JŪGĔRĀTĬM. adv. Colum. *By bunderen.*

JŪGĔRŪM, ĭ. n. Cic. Colum. *Een bunder lands.* Zoo veel als twee oſſen op eenen dag konnen ploegen: in lengte 240. en breedte 120. voeten. Men vind *jugeris* in genit. ſing. in Pomponius Mela, *jugere* in Cicero, *jugerum* in genit. plur. in Cicero, en *jugeribus* in Varro.

JŪGĬS, ĭs. m. & f. gĕ, ĭs. n. Plaut. Cic. *Gedurig, geſtadig, langdurig, duurzaam.*

Fons jugis aquæ. Hor. *Een altyd ſpringende bron.*

JŪGĬTĔR. adv. Plaut. *Gedurigly, geſtadiglyk, altoos.*

JŪGLĀNS, ăndĭs. f. Plaut. *Een okkernoteboom.*

Juglans. Cic. *Een okkernoot.*

JŪGO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Colum. *In een jok binden, koppelen.*

Jugare aliquem alicui puellæ. Catul. *Iemand aan een jonge dogter withuwelyken, koppelen.*

JŪGŌSŬS, ă, ūm. Ovid. *Berg of heuvelagtig, vol bergen, of heuvelen.*

Sylvæ jugoſæ. Ovid. *Boſſen op bergen of heuvelen.*

JŪGŪLA, æ. f. Varr. *Een geſterrte,* de reus geheten.

JŪGŪLĀTĬO, ōnĭs. f. Hirt. *Kelinge, afſnydinge van de ſtrot of kele.*

JŪGŪLĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Gekeeld, de ſtrot of kele afgeſtoken zynde.*

JŪGŪLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. aliquem. Cic. *Iemand de ſtrot of kele afſnyden.*

Jugulare aliquem ſuis verbis. Ter. *Iemand met zyn eigen woorden dooden, overtuigen.*

JŪGŪLŪM, ĭ. n. Cic. *of* JŪGŪLŬS, ĭ. m. Quintil. *De ſtrot, de gorgel, de kele.*

JŪGŪM, ĭ. n. Virg. *De top, de kruin van een berg.*

* Jugum. Plin. H. *Een jok, daar men werkbeeſten in ſpant.*

* Jugum. Cic. *Een jok of paar oſſen.*

** Jugum. Cic. *Slaverny, dienſtbaarheid.* Mittere ſub jugum. Flor. *Onder 't jok brengen,* dat is, doen gaan onder een piek dwars over twee anderen galgs wyze gelegd.

* Jugum. Varr. *Dat een paar oſſen op een dag ploegen konnen.*

* Jugum. *Een wevers boom,* daar hy 't gewevene op rold.

* Jugum. Cic. *Het hemelſch teeken de weegſchaal.* Dit woord beteekend ook den evenaar van een weegſchaal. Dog in Cicero beteekent het 't voorſchreve hemels teeken, die 't anders vertalen vergtypen zig.

* Jugum. Virg. *Een roeybank, een doft.*

* Jugum. Colum. *Drie ſtaken galgswyze geſteld om een wynſtok aan te binden.*

JŪGŪMENTĀNS, āntĭs. m. Vitruv. *Onderſtuttende, onderſchragende.*

JŪGŪMENTŪM, ĭ. n. Catul. *De lyſt boven een poort of deur.*

JŪLĬĂ, æ. f. *Gulik.* Een geweſt in Duitſchland.

Juliacenſis Ducatus. *Het hertogdom van Gulik.* In Duitſchland.

JŪLĬĂCŪM, ĭ. n. *Gulik.* De hoofdſtad van 't Hertogdom van die naam.

JŪLĬOBŌNĂ, æ. f. *Weene.* De hoofdſtad van Ooſtenryk aan den Donauw.

JULĬODŪNŪM, ĭ. n. *Loudun.* Een ſtad van Poitou.

JŪLĬŪS, ĭī. n. Colum. *De maand van July, hooymand.*

JŪLĬŪS, ă, ūm. Colum. *Van of in July of hooymaand.* Van *Idus, Kalenda, Nona* geſproken.

JŪLŬS, ĭ. m. Plin. H. *Wolle of ruigt op zommig ooſt.* Ze verſchillen meeſt alle over dit woord *Julus.*

JULĬOMĀGŬS, ĭ. m. *Angers.* De hoofdſtad van Anjou in Vrankryk.

JŪMENTĀRĬŪS, ă, ūm. Jabol. Juriſc. *Van laſtdragende of werkende beeſten.* Tot de zelve behoorende.

Mola jumentaria. Jabol. *Een molen, of meulen die met een paard omgaat.*

JŪMENTŪM, ĭ. n. Colum. *Een laſtdragend of werkend beeſt.* Te weten, paarden, oſſen, muilezels, enz.

JŪNCĔTŪM, ĭ. n. Varr. *Een biesbeſch, een plaats daar biezen groeyen.*

JŪNCĔŬS, ă, ūm. Plin. H. *Van biezen.*

JŪNCĬDŬS, ă, ūm. Varr. *Dun, rank, gelyk een bies.*

JŪNCĪNŬS, ă, ūm. Plin. H. *Van biezen, van biezen gemaakt.*

JUNCŌSŬS, ă, ūm. Plin. H. *Daar vele biezen groeyen, vol biezen, biezagtig.*

JŪNCTĪM. adv. Suet. *Aan malkanderen, te zamen, vervolgens.*

JŪNCTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Voeginge, vereeniginge.*

JŪNCTŪRA, æ. f. Plin. H. *By een voeginge.* Van verſcheide ſtukken, om 'er iets geheels van te maken.

Junctura boum. Colum. *Inſpanninge van oſſen.*

Junctura verborum. Quintil. *By een voeginge, ſchakelinge van woorden,* in een beſchaafde reden.

JŪNCTŪS, ă, um. Cic. *Gevoegd.*

Junctus matrimonio. Liv. *Getrouwd.*

Vineæ mœnibus junctæ. Liv. *Wynſtokken aan muuren gevoegd, ſtaande, groeyende.*

Junctus à ſanguine materno. Ovid. *Een bloedverwant of na beſtaande van 's moeders zyde.*

JŪNCŬS, ĭ. m. Plin. H. Virg. *Een bies.*

JŪNGO, ĭs, xī, ctūm, jūngĕrĕ. Cic. *By iemand of by iets voegen.* Ad aliquem ſe jungere. Cic. *Zig by iemand voegen.*

Jungere inter ſe. Cic. *By of aan malkanderen voegen.*

Jungere rhedæ equos. Cic. Equos jungere curru. Virg. *Paarden voor een wagen ſpannen.*

Oſcula jungere. Ovid. *Kusjes, zoentjes geven: kuſſen, zoenen.*

Verba jungere. Cic. *Woorden by een voegen, ſchakelen: een rede of vertoog maken.*

Affinitatem jungere cum aliquo. Liv. *Zwagerſchap met iemand ſluiten, aangaan.*

JŪNĬŌR, ōrĭs. m. & f. Cic. *Jonger, minder van jaren.*

JŪNĬPĔRŬS, ĭ. f. Hor. *Een geneverboom.*

JŪNĬŬS, ĭī. m. Ovid. *De maand van Juny, zomer maand.*

JŪNĬŬS, ă, ūm. Colum. *Van Juny of zomermaand.* Van *Calenda, Idus* en *Nona* geſproken.

JŪNIX, jūnĭcis. f. Perſ. *Een vaars of jonge koe.*

JŪRĀMENTŪM, ĭ. n. Sen. Ph. Ulp. *Een eed.*

JŪRANDŪM, ĭ. n. Plaut. *Een eed.*

JŪRĀTĬO, ōnĭs, f. g. Macrob. *Zweeringe, een eed.*

JŪRĀTŌ. adv. Paul. Juriſc. *Met eede.*

JŪRĀTŌR, ōrĭs. m. Plaut. Sen. Ph. *Een zweerder, die een eed doet, een getuige.*

JŪRĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Gezworen, een eed gedaan, of afgelegt hebbende.* Men zegt, *Juratiſſimus.*

Ex lege, in qua juratus es, judica. Cic. *Oordeel, volgens de wet, die gy bezworen hebt.*

Juratiſſimus Auctor. Plin. H. *Een gewis, zeer opregt ſchryver.*

Digitized by Google

* Juratus. Cic. *Bezworen, met eede bevestigd; daar een eed op of voor gedaan is.*
Juratum fœdus. Sil. Ital *Een bezwore, met ede bevestigde, versterkt verbond.*
Jurata numina. Ovid. *Goden by welke gezworen is.*
JŪRGĬŌSŬS, ă, ūm. A. Gell. *Kyfagtig, tot twist of gekyf genegen.*
JŪRGĬUM, ĭi. n. Cic. *Gekyf, kyvaadje, twist, woordenstryd.*
JŪRGO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Kyven, twisten.*
JŪRGŌR, āris, ātŭs sum, āri. Hor. *Zie* Jurgo.
JŪRĬDĬCĬĀLĬS, ĭs. m. & f. ālĕ, ĭs. n. Cic. *Van het gregt of den Regter: daar toe behoorende.*
JŪRĬDĬCŬS, ă, ūm. Plin. H. *Regtmatig, naar regten, in regten bestaande.*
JŪRĬDĬCŬS, ĭ. m. Sen. Trag. *Een Regter.*
JŪRĬSCŌNSŬLTŬS, ĭ. m. Cic. *Een regtsgeleerde, der regten leeraar.*
JŪRĬSDĬCTĬO, ōnis. f. Cic. *Regtsgebied, regtsdwang, regtsban.*
* Jurisdictio. Cic. *Handhaving van 't regt.*
JŪRISPĔRĪTŬS, ĭ. m. Cic. *Een regtsgeleerde, een leeraar in de regten.*
JŪRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Zweren, een eed doen, afleggen.*
Jurare falsum. Cic. *Valsch zweren, een valschen eed doen.*
Maria aspera juro. Virg. *Ik zwere by de ontroerde, ontstuimige zeen.*
Jurare morbum. Cic. *Zweren dat iemand ziek is.*
Jurare alicui. Plin. J. *Aan iemand zweren, met hooge woorden iets verzekeren.*
Jurare ex animi sui sententia. Cic. *Volgens zyn gemoed zweren, een eed doen.*
Jurare per omnes Deos. Cic. *By alle de Goden zweren.*
Jurare aliquod jusjurandum. Cic. *Een eed zweren, doen, afleggen.*
Jurare in aliquem. Ovid. *Iemands ondergang of schade zweren.*
Jurare in legem alicujus. Cic. *Iemands wet bezweren.*
JŪRŬLENTŬS, ă, ūm. Celf. *Vol sap, sappig.*
* Jurulentus. Celf. *Tot sop gekookt.*
JŪS, ūris. n. Cic. *Het regt, de geregtigheid, billykheid.*
Jus gentium. Cic. *Het regt der volkeren.*
Vocare in jus. Cic. *In of voor 't geregt roepen, dagen, dagvaarden.*
Recuperare jus suum. Cic. *Zyn regt weder verkrygen, bekomen.*
Jure. Cic. *Met regt, reden, of billykheid.*
Jus. Brut. ad Cic. *Regt, magt, vermogen.*
Jus dicis. Plaut. *Gy hebt gelyk.*
Habere jus in aliquem. Lucan. *Magt, of gezag over iemand hebben.*
Juris esse sui. Brut. ad Cic. *Zyn eigen meester zyn.*
Jus habere alicujus rei. Ovid. *Het regt van bewind over iets hebben.*
Resolvere jura pudoris. Virg. *Het regt van de schaamte of eerbaarheid ontbinden, dat is, schenden, quetsen.*
Agere summo jure cum aliquo. Cic. *Met iemand na de uiterste strengheid van regten handelen.*
JŪS. n. Cic. *Sop.*
JŪSSĀ, ōrūm. n. g. Pl. *Gezette dagwerk of taak; ook, plegtigheden die men voor den doop plag te doen.*
JUSCŬLŪM, ĭ. n. Cat. *Weenig sop.*
JUSJŪRANDŪM, JŪRISJŪRANDĪ, n. Cic. *Een eed.*
JŪSSŪM, ĭ. n. Cic. Virg. *Een gebod, bevel, last.*
JŪSSŬS, ūs. m. Plaut. Cic. *Order, last, bevel.*
Jovis jussu venio. Plaut. *Ik kome uit last van Jupiter.*
JŪSSŬS, ă, ūm. Liv. Ovid. *Gebode, bevole, gelast, geheten.*
Jussæ prosiliunt illi lacrymæ. Mart. *Zy heeft altyd tranen gereed.*
JŪSTĀ, ōrūm. n. plur. Cic. *Een begraevenis, laatste lykdienst, lykstaatsie, een uitvaart.*
Justa funeri paterno solvere. Cic. *Zyns vaders uitvaart vieren, houden.*
Justis exequiarum carere. Cic. *Een eerlyke begraveniſſe ontbeeren.*
Justa operum peragere. Colum. *Zyn opgelegde taak afdoen.*
JŪSTE. adv. Cic. *Regtvaardiglyk, regtmatiglyk.* Met zegt *Justius* en *Justissimè.*
Juste imperare. Cic. *Regtvaardiglyk gebieden, regeren.*
JŪSTĬFĬCŬS, ă, ūm. Catul. *Regtvaardig, regt doende, geregtig.*
JŪSTĬTĬĀ, æ. f. Cic. *Regtvaardigheid, billykheid, geregtigheid.*
JŪSTĬTĬŪM, ĭi. n. Cic. *De stilstand van regtdagen.*
JŪSTŬS, ă, ūm. Cic. *Regtvaardig, regtmatig, geregtig, opregt, billyk.* Men zegt *Justior* en *Justissimus.*
Justa bella gerere. Ovid. *Regtvaardige, billyke oorlogen voeren.*
Justi honores. Cic. *Regtmatige, verdiende eervampten.*
Justa magnitudo. Plin. H. *Een behoorlyke, vereischte grootte.*
* Justus. Cic. *Groot, merkelyk.*
Justæ inimicitiæ. Cic. *Regte, groote vyandschap.*
Justus dominus. Cic. *De regtmatigen, waren heer of eigenaar.*
Justum testamentum. Ulp. *Een regtmatige, behoorlyke, plegtige uiterste wille.*
Justiore aliquo uti. Cic. *Een redelyker, billyker, gezeggelyker persoon gebruiken.*
JUTĬĀ, æ. f. *Juland.* Een geweest van Denemarken.
JŬVĀT, verbum impersonale. Plaut. Cic. *Het lust, het behaagt, het is dienstig of raadzaam.*
Juvat indulgere labori. Virg. *Het doet my goed, het lust my te arbeiden.*
Juvit me hoc tibi profuisse. Cic. *Het heeft my lief, aangenaam geweest, dat ik u voordeel of dienst gedaan helbe.*
JŬVĔNCĀ, æ. f. Virg. *Een vaars of jonge koe.*
* Juvenca. Ovid. *Een jonge dogter of vryster.*
JŬVĔNCŬLŬS, ĭ. m. Catul. *Een klein, aankomend jongeling, een jongelingtje.*
JŬVĔNCŬS, ĭ. m. Varr. Virg. *Een jongen os.*
* Juvencus. Hor. *Een jongeling, jongman, jong borst.*
JŬVĔNESCO, scis, ĕscĕrĕ. Hor. *Jong worden.*
Vites cogimus juvenescere. Plin. H. *Wy doen de wynstokken weder jong worden of bloeyen.* Door 't snoeyen.
JŬVĔNĀLĬS dies. Suet. *Een dag door Kaligula by de feestdagen van Saturnus gevoegd.*
JŬVĔNĀLĬĀ, ĭum. pl. nu. n. g. Sidon. *Schouspelen voor de gezondheid van de jeugd aangeregt.*
JŬVĔNĪLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Cic. Virg. *Jeugdig, van de jeugd, de jeugd voegende.* Men zegt *Juvenilior.*
JŬVĔNĪLĬTĔR. adv. Cic. *Gelyk de jeugd.*
JŬVĔNIS, ĭs. m. Cic. *Een jongeling, jongman, jong borst.*
JŬVĔNŌR, āris, ātŭs sum, āri. *Doen gelyk de jongelingen.* Juvenari versibus. Hor. *Jeugdig, weelderig in gedigten zyn.*
JŬVĔNTĀ, æ. f. Virg. *De jeugd.*
JŬVĔNTĀS, æ. f. Hor. *De jeugd.*
‡ JŬVĔNTŬS, ūtis, f. Cic. *De jeugd.* Deze levens tyd duurt na vyfentwintig tot dertig jaren.
JŬVO, ās, jūvī, jūtūm, jūvārĕ. Ter. Cic. *Helpen, bystaan, bystand doen, te hulp komen.*
Juvare aliquem consilio. Cic. *Iemand met raad helpen, bystaan.*
Juvare. Cic. *Nut, voordeel, dienstig zyn.*
Juvare ad beatam vitam. Cic. *Helpen, dienstig, nut of voordeelig zyn tot een gelukzalig leven.*
Aquæ illæ juvant oculos. Sen. Ph. *Die wateren helpen, genezen (quade) oogen.*
JŬXTĀ, Præpositio regens accusativum. Corn. Nep. *Nevens, naast, by, naby.*
Juxta viam Appiam. Corn. Nep. *By, nevens de weg van Appius.*
JŬXTĀ adv. Plaut. Sallust. *Evengelyk, zoo wel.*
Juxtà ac si meus frater esset. Cic. *Evengelyk, zoo wel als of hy myn broeder was.*
JŬXTĬM. adv. Suet. *Nevens, naast, naby, by.*

Digitized by Google

L

L A

LĂBĀNS, ăntĭs. omn. gen. Cic. Hor. *Wankelende, bouwvallig, dreigende te vallen.*

** Fortuna labans. Cic. *Een wankelbaar, wankelend, ongeſtadig geluk.*

Acies labans. Tac. *Een wankelend, deinzend, wykend leger.*

Oculi labantes languore. Propert. *Oogen door quynen ingezonken, ſlaauw, of hol geworden.*

LĂBĂRŬS, ĭ. m. *of* LĂBĂRŬM, ĭ. n. Tertul. *Een krygsbaniere, vaan of ſtandaard, veldvlagge.*

LĂBĀSCO, ĭs, ĕrĕ. Lucret. *Wankelen, dreigen te vallen of ter neder te ſtorten: Bouwvallig zyn.* Van een boom, gebouw, enz. geſproken.

** Labaſcere. Ter. *Beginnen te wankelen, deinzen, wyken, bezwyken, het opgeven, de moed laten vallen.*

LĂBĀSCŎR, ĕrĭs, lābāſcī. Varr. apud Non. *Bewogen worden, zig laten bewegen, treffen, enz.*

Videt miſericordiâ labaſci populum. Varr. *Hy ziet, dat het volk door barmhartigheid bewogen, geraakt, getroffen is.*

LĂBĔCŬLĂ, æ. f. Cic. *Een vlekje, plekje.*

Miloni nonnullam labeculam laudatione tua aſpergis. Cic. *Gy wryſt Milo door uwe lof eenigſins een ſchandvlekje aan.*

LĂBĔFĂCĬO, ĭs, fēcī, făctŭm, ĕrĕ. Ter. Ovid. *Breken, ſchudden, iets doen waggelen, tragten uit of om verre te rukken, vernielen.*

Omnes dentes labefecit. Ter. *Hy heeft my alle de tanden uitgeſlagen, gebroken.*

** Labefacere aliquem. Cic. *Iemand belemmeren in of verſchrikken, afwenden van zyn toeleg of voornemen.*

Hunc nulla vis, nullæ minæ, nulla invidia, labefecit. Cic. *Geen geweld, geen dreigementen, geen nyd heeft hem konnen verwrikken, afſchrikken, afwenden, verzetten.*

Labefacere fidem alicujus. Suet. *Iemands trouwe verwrikken, omkoopen, verzetten.*

*** Membra voluptate labefacta. Lucret. *Leden, door welluſt verzwakt, ontzenuwd, kragteloos geworden.*

LĂBĔFĂCTĬO, ōnĭs. f. Plin. H. *Bedervinge:* ook, *uitvallinge, losheid.*

Labefactionem dentium id inhibet. Plin. H. *Dat belet de uitvallinge of losheid der tanden.*

LĂBĔFĂCTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Cic. *Breken, ſchudden, verwrikken, tragten uit of omverre te rukken.*

** Labefactare aliquem. Ter. Cic. *Iemand van zyn toeleg verſchrikken, afwenden, ontraden.*

** Labefactare fidem alicujus pretio. Cic. Liv. *Iemands trouwe door geld verwrikken, omkoopen.*

Labefactare Rempublicam. Cic. *Den Staat doen beven, waggelen, Bederven, verzwakken, het onderſte boven werpen.*

Labefactare commoda alicujus. Cic. *Iemands winſten, voordeelen of belangen belemmeren, beletten, ſtremmen.*

Labefactare opinionem. Cic. *Een gevoelen vernietigen.* Societatem. Cic. *Een maatſchappy afbreken.* Dignitatem alicujus. Cic. *Iemands aanzien bederven, ſchenden, zwart maken.* Jura, leges. Cic. *Regt, de wetten vernielen, ſchenden, vertreden.*

Ad Judicem cauſam labefactati animadvertunt. *Ze worden gewaar, dat hun zake begint af te vallen, ſlegt te ſtaan by den Regter.*

LĂBĔLLŬM, ĭ. n. Plaut. Cic. *Een lipje, kleine lip.*

* Labellum. Cic. Colum. *Een kuipje, vaatje, tolbetje.*

LĂBĔNS, ēntĭs. omn. gen. part. à Labor. *Vallende, vervallende.*

** Annis labentibus. Virg. *De jaren verloopende, voorby gaande.*

Die labente. Hor. *Den dag ten einde loopende, op 't einde van den dag, tegen den avond.*

Domus labens. Virg. *Een vervallend, waggelend huis of huisgezin.*

Diſciplina labens. Liv. *Een vervallende, ontaarde tugt.*

LĂBĔO, ōnĭs. m. Plin. H. *Die groote lippen heeft, een diklip, grootlip.*

LĂBĒS, ĭs. f. Cic. *Een groote openinge in de aarde, een afgrond.* Als de aarde openberſt.

* Labes. Cic. *Een ſchandvlek, een vlek of plek.* Feſtus zegt, dat *labes* eigentlyk, *een vlek in de kleederen*, beteekent.

Labes innocentiæ. Cicer. *Een ſchandvlek op de onnoozelheid, die de onſchuld bevlekt.* Reipublicæ. *De ſchandvlek, het verderf van den Staat.*

Alicujus dignitati labem aſpergere, inferre. Cic. *of* Aliquem labe aſpergere. Cic. *Iemands aanzien een ſchandvlek aanwryven, zwart maken, leelyk ten toon ſtellen, of uitſchilderen.*

Illa labes nullis manibus elui poteſt. Cic. *Die ſchandvlek kan met geen handen uitgewiſcht of gewreven worden, kan met al 't water van de zee niet afgewaſſen worden.*

Labes animi. Cic. *Een ſchandvlek, bezoedelinge van 't gemoed.* Turpitudinis. Cic. *Een ſchandvlek, vlek van oneer.*

Labes populi. Plaut. *De ſchandvlek, het verderf, de peſt, verleider van 't volk.* Sæculi hujus. *De ſchandvlek, de peſt van deze eeuw.* Dus noemen deze Schryvers een boos menſch.

LĂBĬĂ, ōrŭm. n. plur. Ter. *De lippen.* Men vind zelden *Labium, een lip.* Aulus Gellius en Nonius zegt dat men voor dezen *Labia, a. f. g, een lip*, gebruikte, dog dat woord is in ongebruik geraakt.

LĂBĬDŬS, ă, ŭm. Vitruv. *Glad, ſlibberig, afgellende.* Van een weg geſproken.

LĂBO, ās, ārĕ. Cic. Virg. *Wankelen, daveren, geſchud worden, hellen om te vallen, bouwvallig zyn, ſtruikelen, waggelen.*

Labant dentes. Celſ. *De tanden zyn los, beginnen uit te vallen.* Ædes. Hor. *Het huis is bouwvallig, dreigt in te ſtorten.* Genua. Virg. Pedes. Ovid. *De knyen, de voeten wankelen, zyn zwak.*

Labat ariete crebro janua. Virg. *De deur waggelt van de veelvuldige ramſlagen of ſtooten.*

** Labare. Cic. Virg. *Wankelen, twyffelmoedig, ongeſtadig van gedagten zyn: In twyffel of bedenken ſtaan.*

Labat conſilium meum *of* ſententia. Cic. *Myn voornemen is wankelbaar, twyffelagtig, onzeker. Ik ſta in bedenken of beraad.*

Iis adverſus Pœnos fides labat. Liv. *Hunne getrouwheid jegens de Karthaginenzers wankelt, is wankelbaar.*

Populus Romanus ibi ſuâ fortunâ labat. Liv. *Het Roomſche volk wankelt daar in hun geluk, is daar van hun geluk verlaten.*

Labant illis *of* illorum animi. Liv. *Hun gemoed of harten wankelen, beginnen te bezwyken, te zakken, ze geven de moed verloren.*

Memoria labat. Liv. *De geheugenis is twyffelagtig, onzeker, gaat niet vaſt.*

His mens labat. *De zinnen zyn hun ontſteld, zy zyn buiten hun verſtand of kenniſſe. Het ſchort hun in 't hoofd.*

Si quid in moribus labaret. Tac. *Indien'er iets in de zeden ſchorte, ombrak, of vervallen was.*

Vita illius labat. Ovid. *Zyn leven is niet opregt, of onberispelyk.*

LĂBŎR, ĕrĭs, lāpsŭs sŭm, lābī. Cic. Virg. *Vallen, nedervallen, inſtorten, ter neder ploffen.*

** Labi. Cic. *Zig vergrypen, een misſlag hebben of begaan, dwalen, dolen.*

In Deorum opinione labi. Cic. *In zyn gevoelen aangaande de Goden dwalen.* In officio. Cic. *In zyn pligt nalatig zyn, zyn pligt verzuimen.*

Lapſus eſt per errorem. Cic. *Hy heeft zig door dwalinge of onkunde vergrepen.*

Non conſilio, aut ambitione; ſed caſu ea in re lapſus eſt. Cic. *Hy heeft die misſlag niet begaan met voorbedagten rade of uit eerzugt, maar by geval.*

Labi in imprudentiam. Varr. *In onvoorzigtigheid vervallen, door onbedagtzaamheid feilen, dwalen.* In vitium. Cic. Hor. *Tot een ondeugd vervallen.* In adulationem. Tac. *Tot gevley vervallen.*

** Labi ad aliquam opinionem. Cic. *Een gevoelen toevallen, aannemen.*

Labor ut aſſentiar Epicuro. Cic. *Ik helle om 't gevoelen van Epikurus toe te ſtaan.*

Digitized by Google

Labi longiùs. Cic. *Verre van zyn voorwerp vervallen, afwyken.*

** Labi. Ovid. *Vallen, vloeyen, ſtroomen.*

Labitur ætas, tempus. Ovid. *De levens tyd, de tyd gaat voorby, verloopt.*

Labitur ſiniſtrâ ripâ Tiberis. Hor. *Den Tiber vloeit aan de linker zyde over den oever.*

** Labitur paulatim diſciplina. Liv. *De tugt vervalt allengsjes, van tyd tot tyd.*

LĂBŎR, ōris. m. Cic. *Arbeid, werk, moeyte.* Men vind nu en dan *Labos, oris. m. g.*

Suſcipere laborem. Cic. *Een werk of arbeid onder of aannemen.*

Plus laboris illi impoſuit, quàm ſibi ſumpſit. Cic. *Hy heeft hem meer arbeid of werk opgelegt, dan hy voor zyn zelve aangevaart heeft.*

Magnum laborem inſumere in aliquam rem of impendere ad aliquam rem of conſumere in aliqua re. Cic. *Groote moeite of arbeid in een zake beſteden, te werk leggen.*

Perfungi maximis laboribus. Cic. *Zeer groote moeitens of arbeid uit of doorſtaan.*

Sine labore vitam traducere. Cic. *Een leven zonder moeite of arbeid,* dat is, *geruſtelyk doorbrengen.*

Nullo labore aliquid facere. Cic. *Iets zonder arbeid of moeite doen.*

*** Lunæ, Solis labores. Virg. *Maan- of zonne zwymen, verduiſteringen.*

** Labor. Virg. *Gevaar, nood, tegenſpoed.*

Jactatus per multos labores. Virg. *Door vele gevaren of tegenſpoed geſolt, geſlingerd.*

** Labori eſſe alicui. Cic. *Iemand tot een laſt zyn, moeite aandoen, laſtig vallen.*

LĂBŌRĀNS, āntis. omn. gen. part. Cic. *Arbeidende, werkende: lydende, uit of doorſtaande, gevaar loopende, ziek.*

Laborantibus noſtris legiones ſubſidio miſit. Cæſ. *Hy zond de onze, die het ſlegtſt hadden of begonden te wyken, keurbenden te hulp.*

** Homo facilè laborans. Cic. *Een man, die ligtelyk zonder moeite of aanzoek arbeid, werkt. Die men niet lang behoeft te verzoeken of veel te geven.*

** Tecta laborantia. Plin. J. *Zakkende daken.* Door den laſt.

Orator de re magis quàm de verbis laborans. Cic. *Een Redenvoerder meer arbeidzaam, zorgvuldig, en naarſtig omtrent zaken als omtrent woorden.*

LĂBŌRĀTŬS, ă, ūm. part. Cic. *Gewrogt, bewrogt, bearbeid, beſchaafd, met zorg of vlyt gemaakt, gedaan.*

Arte laborata veſtis. Virg. *Een kleed met konſt, meeſterlyk bewerkt, zeer net gemaakt.*

Laborati libri. Mart. *Zorgvuldiglyk bearbeide, gemaakte, beſchaafde boeken.*

LĂBŌRÍÆ, ārūm. f. plur. Plin. H. *Het land van arbeid.* Een land in 't ryk van Napels, dus genoemd, om dat den landbouw aldaar zeer moeylyk is.

LĂBŌRÍFĔR, ă, ūm. Ovid. Stat. *Arbeidzaam, dat werk of arbeid verdragen door of uitſtaan kan.*

LĂBŌRÍŌSĒ. adv. Cic. *Met grooten arbeid, veel werk, of moeite.* Men zegt *Laboriosius* en *Laborioſiſſimè.*

LĂBŌRÍŌSŬS, ă, ūm. Cic. *Arbeidzaam, werkzaam: dat arbeid door of uitſtaan kan.* Men zegt *Laborioſiſſimus.*

LĂBŌRÍŌSŬS, ă, ūm. Ter. Catul. *Moeilyk, laſtig, ongemakkelyk, zwaar.* Van een werk.

Fabula laboriosa. Ter. *Een moeyelyk, zwaar toneelſpel om te maken.*

Chartæ doctæ & laboriosæ. Catul. *Geleerde en moeyelyke of met arbeid gemaakte ſchriften, boeken.*

LĂBŌRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Arbeiden, werken.*

Laborare arma. Stat. *In wapenen, geweer werken, arbeiden: geweer maken.* Degens, enz.

Ambitioſè circa aliquid laborare. Quintil. *Eerzugtiglyk aan iets werken, arbeiden.*

Laborare ad ſuum officium. Cic. *Zyn pligt met ernſt betragten, beulytigen, waarnemen.*

Laboro ut aſſentiar Epicuro. Cic. *Ik doe myn beſt om 't gevoelen van Epicurus toe te ſtaan, toe te vallen.*

Laboravi amari ab eo. Plin. J. *Ik hebbe gearbeid, myn uiterſte beſt gedaan om van hem bemind te werden.*

Veritas labórat nimis ſæpe, extinguitur nunquam. Liv. *De waarheid lyd dikwils, dog word nooit uitgebluſcht.*

* Laborare. Cic. *Ziek, krank, onpaſſelyk zyn.*

Artus vehementer laborant. Cic. *De leden doen geweldig zeer of wee, zyn vol pyn.*

Laborare morbo aliquo. Cic. *Met een ziekte gequeld zyn. Een ziekte hebben.*

Laborare à frigore. Plin. H. *Van koude ziek zyn.*

Laborare ex inteſtinis. Cic. *Met darmjigt geplaagd zyn. Van de buikpyn ziek zyn.*

Laborat carmen in fine. Petron. *Het vaars is niet goed, deugt niet aan 't einde.*

Laborat annalium fides, ut Veïos fuiſſe credamus. Flor. *Het geloof der jaarboeken is naauwlyks kragtig genoeg om ons te doen geloven, dat'er Vejers geweeſt zyn.*

Laborare ex invidia. Cic. *Benyd, gehaat zyn.*

Ob avaritiam laborare. Hor. *Gierig zyn.*

Cauſâ laborare. Quintil. *Slegt met zyn zake ſtaan: Een quade zake hebben.*

Cerebro laborare. Plaut. *Herſenziek zyn: Met de kop gequeld zyn.*

Fœnore laborare. Liv. *Tot de ooren, of diep in ſchulden ſteken.*

Luna laborat. *De maan bezwymd, daar is een maanzwym.*

Laborare in aliquo. Hor. *Iemand vieriglyk, teederlyk beminnen.*

Podagrâ laborare. Mart. *Met de voetjigt gequeld zyn: het pootje hebben.*

Re frumentaria laborare. Cæſ. *Om koren verlegen zyn, gebrek van koren lyden.*

Quid laboramus res Romanas? Cic. *Waar om zyn wy verlegen, ongeruſt, bedugt over de zaken van Roome?*

Laborare ſuâ magnitudine. Liv. *Met zyn eigen grootheid verlegen zyn.* Van een volk 't welk ten toppunt van voorſpoed geſtegen is.

* Non laboro de hac re. Cic. *Ik make daar geen zwarigheid over. Ik ſtelle daar geen zwarigheid in.*

LĂBŌS, ōris. m. Plaut. *Zie* Labor.

LABRŌSŬS, ă, ūm. Celſ. *Lipagtig, lipswyze, of met lippen gemaakt.*

LABRŪM, i. n. Cic. *Een lip.*

Labrum ſuperius. Cæſ. *De boven lip.*

** Labris primoribus attingere aliquod genus vitæ. Cic. *Een manier van leven pas beproeven.*

Multùm inter labra atque dentes latuit vir ille. Plaut. *Die man is my dikwils op de tong geweeſt: Ik hebbe zyn naam moeynigmalen op de tong gehad.*

* Labrum. Liv. Plin. J. *De kant, den oever van een meir, revier, bron.*

Labrum horizontis. Vitruv. *Het uiterſte van de kimme, of gezigt-einder.*

* Labrum. Cic. Virg. *Een vat, kuip, komme, bekken om in te baden.*

* Labrum vinaticum of vinarium. Cat. de R. R. *Een wynvat of ton.* Om geperſte wyn in te doen.

Labrum eluacrum. Cat. de R. R. *Een waſchtobbe.*

* Labrum venereum. Plin. H. *Volders of droogſcheerders kaarden.* In of by rivieren groeyende.

LABRŪSCĂ, æ. f. Virg. *Wilde wyngaard.*

Labruſca uva de vepribus lecta. Colum. *Wilde druiven uit heggen geplukt.* De wilde wyngaarden groeyen doorgaans in de heggen.

LĂBYRĪNTHĔŬS, ă, ūm. Catul. *Van een doolhof, daar toe behoorende.*

Flexus labyrintheus. Catul. *Een omweg of draayinge van een doolhof.*

‡ LĂBYRĪNTHŬS, i. m. Virg. *Een doolhof.* Een plaats met vele omwegen, draayingen, zoo dat men'er zeer bezwaarlyk uit geraken kan. Plinius zegt dat'er vier vermaarde doolhoven geweeſt zyn, de eerſte in Kandie, de tweede in Egypten, de derde te Lemnos, en de vierde die door koning Porſenna in Italie gemaakt wierd.

LĂC, lăctis. n. Cic. *Melk.* Plautus, Varro en andere, gebruikten in *nominativo Lacte*, in *gen. Lactis. n. g.*

** Jucundioris diſciplinæ lac. Quintil. *Het zag, voedſel, dat is, de lieffelykheid van een vermaakelyker leere.*

LĂCÆNŬS, ă, ūm. Cic. Lacæna mulier. Cic. *Een Lacedemoniſche vrouw.*

Digitized by Google

LACĔDÆMŌN, ŏnĭs. f. Virg. *Lacedamon of Sparte.* Een ſtad in Peloponneſus.

LĂCĔR, lăcĕrā, lăcĕrūm. Aſc. Pæd. *Geſcheurd, verminkt.* Comæ laceræ. Lucret. *Uitgeſcheurde, getrokke hairen.* Navis lacera. Ovid. *Een gebroke, geberſte ſchip.* Regnum lacerum. Claud. *Een bedorve, verward, ontroerd ryk.*

LĂCĔRĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Scheuringe, verſcheuringe.* Mortuorum laceratio. Celſ. *Ontledinge, opſnydingo van lyken.*

LĂCĔRĀTŬS, ă, ūm. Tit. Liv. *Geſcheurd, verſcheurd, aan ſtukken gehouwen.*

‡ LĂCĔRNĂ, æ. f. Cic. *Zekere mantel of bovenrok die de Romeinen gebruikten, gelyk men thans een overtrek-rok gebruikt tegen regen en onweder.* De ſoldaten hadden in de legers duſdanige mantels of boven-rokken. Men gebruikte in de Roomſche ſchouwſpelen witte: De vrouwen gebruiktenze ook in die gelegentheid. NB. De perſonen van aanzien gebruikten deze mantels of rokken niet dan in ſlegt weder of in de ſchouwſpelen.

LĂCĔRNĀTŬS, ă, ūm. Juven. *Met zoodanig een mantel of rok gekleed.* Zie *Lacerna.*

LĂCĔRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Verſcheuren, ſcheuren, in ſtukken trekken, houwen, kappen.* Lacerare aliquem virgis. Liv. *Iemand de huid met roeden aan ſtukken ſlaan.* Lacerare aliquem omni injuria. Cic. *Iemand door allerhande ſcheldwoorden ſchenden, zwart maken, ten toon ſtellen.*

** Lacerare diem in vanum. Plaut. *Den dag te vergeeſſch of ydelyk verſlyten, doorbrengen, verſpillen.* Lacerare famam alicujus. Liv. *Iemands goeden naam te na ſpreken, ſchenden, laſteren, zwart maken.* Lacerare furtis hereditatem. Flor. *Een erfeniſſe door dieverye uitputten.* Lacerat me meus mœror. Cic. *Myn droefheid verſcheurt my ('t hart), treft my aan de ziel, doet my quynen.*

LĂCĔRTĂ, æ. f. Cic. *Een hagedis.*

LĂCĔRTŌSŬS, ă, ūm. Colum. *Vol ſpieren, ſpieragtig.*

LĂCĔRTŌSŬS, ă, ūm. Cic. *Zeer ſterk.*

LĂCĔRTŬS, ī. m. Plin. H. *Een ſoort van een viſch, een hagedis gelykende.*

LĂCĔRTŬS, m. Cic. *De onderſte arm.*

LĂCĔRTŬS, m. Cic. *Een hagedis.*

LĂCESSĪTŬS, ă, ūm. Hor. *Getart, geſard, getergd, uitgedaagd, uitgeëiſcht.* Lacessitum mare. Lucret. *Een ontroerde, ontſtuimige, woedende, holle zee.*

LĂCESSO, īs, īvī, ītūm, ĕrĕ. Cic. *Tarten, ſarren, tergen, uitdagen, uiteiſchen.* Lacessere pugnam. Liv. *Den ſtryd beginnen, aanvangen.* Lacessere aliquem injuriâ. Cic. *Iemand door ſcheldwoorden tergen. Iemand hoonen, ſchelden.* Prout causæ lacessierant. Flor. *Na dat de redenen of oorzaken vereiſchten.* Lacessere aliquem ad pugnam. Liv. *Iemand tot den ſtryd tarten, uitdagen, uiteiſchen.*

** Hos ego ſermones lacessivi nunquam. Cic. *Ik hebbe deze redenen nooit eerſt begonnen, te berde gebragt.*

LACHĂNĬZO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Suet. *Moede, mat, afgeſlooſd zyn.*

LĂCHĂNŪM, ī. n. Hor. *Moeskruid.*

LĂCHRYMĂ, æ. *Zie* Lacryma, enz. *zonder* h.

LĂCĪNĬĂ, æ. f. Cic. *De boord, of zoom van een kleed.*

* In lacinias pecus ægrotum diſtribui jubet. Colum. *Hy belaſt het zieke vee (ſchapen) in kleine kudden te verdeelen.*

* Laciniæ. Varr. Varro noemt dus de lelletjes die aan den hals der geiten hangen.

LĂCĪNĬŌSŬS, ă, ūm. Plin. H. *Vol plooyen.* Lacinioſa folia. Plin. H. *Gekronkelde bladeren.*

† LĂCĬO, cĭs, lăcĕrĕ. Lucret. *Verlokken. Bedriegen, opligten, bedotten, doeken.*

Clavis LĂCŌNĬCĂ. Plaut. *Een ſleutel, die een deur van buiten diervoegen ſloot, dat de luiden die in huis waren, de deur niet konden open doen.*

‡ LĂCŌNĬCŬM, ī. n. Cic. Vitruv. Celſ. *Een ſtoof of plaats in de baden om te zweeten. Een zweetſtoof.* Dion zegt dat men die *Laconicum* noemde om dat de Lacedæmoniers die veel gebruikten.

LĂCRYMĂ, æ. f. Cic. *Een traan.*

* Lacryma vitium. Plin. H. *De vogt die uit de wynſtok-bladeren zypt.*

LĂCRYMĂBĬLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Virg. Ovid. *Beſchreyelyk, beweenelyk, betreurens waardig.*

LĂCRYMĂBŪNDŬS, ă, ūm. Liv. *Weenende, ſchreyende.*

LĂCRYMĀTĬO, ōnĭs. f. Plin. H. *Vogt die van de boomen afdruppelt.* Lacrymatio. Plin. H. *Geſchrey, geween.*

LĂCRYMĀTŬS, ă, ūm. Ovid. *Met druppels gevallen.* Lacrymatæ cortice myrrhæ. Ovid. *Druppelen Mirrhe uit de buſt (van een boom) gedruppeld, afgezypt.*

LĂCRYMO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Ter. *en*

LĂCRYMŎR, ārĭs, ātŭs sūm, ārī. Cic. *Weenen, ſchreyen, tranen ſtorten.* Lacrymandum eſt, non plorandum. Sen. Ph. *Men mag wel ſchreyen, maar niet bitterlyk weenen, of overgrooten rouw bedryven.*

LĂCRYMŌSE. adv. Plin. Hiſt. *Gelyk tranen, in maniere van tranen.*

LĂCRYMŌSŬS, ă, ūm. Plin. H. *Schreyende, weenende, vol tranen, met tranen beſproeid.* Lacrymoſi oculi. Plin. H. *Weenende, ſchreyende, met tranen bevogtigde oogen.*

* Lacrymoſus. Plin. H. *Vol vogt.* Van zekere wynſtokken geſproken.

* Lacrymoſus. Hor. *Tranen veroorzakende, de oogen doende overloopen.* Van rook ſprekende.

* Lacrymoſus. Ovid. *Bedroefd, bedrukt, treurig.* Funus lacrymoſum. Ovid. *Een bedroefde, treurige dood.*

LĂCRYMŬLĂ, æ. f. Cic. *Een traantje.*

LĂCTĀNS, āntĭs. omn. gen. Lucret. *Melk of zog gevende: Vol zog.*

LĂCTĀRĬĂ, ōrūm. n. plur. Celſ. *Allen, dat van melk gemaakt is.*

LĂCTĀRĬŬS, ă, ūm. Varr. *Dat melk uitgeeft.* Gelyk als zekere kruiden.

LĂCTĔNS, ēntĭs. omn. gen. Cic. *Zuigende, aan den uyer leggende.* Vituli lactentes. Ovid. *Zuigende kalveren.*

* Lactens. Ovid. *Zog of melk hebbende, gevende.* Ficus lactens. Ovid. *Een melkgevende vygeboom.* Lactentia. Celſ. *Alle eetwaren daar melk uit komt, of die met melk gemaakt zyn. Melkſpyzen.*

LĂCTĔO, ēs, ŭī, ērĕ. Varro. *Zuigen.*

LĂCTĔŎLŬS, ă, ūm. Catul. *Wit gelyk melk, melk wit.*

LĂCTĔS, ĭum. f. plur. Plaut. *De kleine darmen of ingewanden.*

LĂCTĔSCO, cĭs, lăctĕſcĕrĕ. Cic. *Melk of zog worden, in melk of zog veranderen.* Sprekende van 't gene, dat een minne eet.

LĂCTĔŬS, ă, ūm. *Van melk.* Humor lacteus. Lucret. *Melk.*

* Lacteus porcus. Mart. *Een zuigend varken.* Lacteus orbis. Cic. Circulus. Plin. *De melkweg.* Aan de lugt.

* Lacteus. Virg. *Wit gelyk melk, melk wit.*

LĂCTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Varr. de R. R. *De jongen zog geven, laten zuigen.*

* Lactare. Ter. *Iemand met een valſche of ydele hope voeden, ophouden.*

LĂCTORĂCŪM, ī. n. *of* LĂCTORĂ, æ. f. *Lautoure.* Een biſſchoppelyke ſtad in Gaſcogne.

LĂCTŪCĂ, æ. f. Plin. H. *Lattuw of latouw.* Een kruid.

LĂCTŪCŬLĂ, æ. f. Colum. *Kleine jonge latouw.*

LĂCŪNĂ, æ. f. Virg. *Een ſloot, graft, of grep om water in te vergaderen.*

* Lacuna. Vitruv. *Allerhande holte of diepte in wegen of in lighamen van dieren,* volgens Varro. *Ook het voortje onder de neus in de boven lip.*

* Lacunam rei familiaris explere. Cic. *Het verlies van middelen herſtellen, vergoeden, goedmaken.*

* Lacuna. Cic. *Helligheden in valſch geld.* Of wel, *dat'er in valſch geld te kort van goud of zilver is.*

* Lacuna famæ. A. Gell. *Een vlek in iemands goede naam.*

‡ LĂCŪNĂR, ārĭs. n. Cic. *Het geſpan van een gewelf of zol-*

Digitized by Google

der. Een zoldergewelf, zolder.

LĂCŪNĀTŪS, ă, ūm. Plin. H. *Vol kleine gaatjes, holtens, putjes.* Gelyk een pyn-appel.

LĂCŪNO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Ovid. *Een gewelf, verwulfsel of boog maken.*

Summa lacunabant conchæ. Ovid. *De ſchelpen waren diep verwelfd.*

LĂCŪNŌSŪS, ă, ūm. Cic. *Vol van ſlooten, gragten, greppen, putten, graten, holtens.*

LĂCŪS, ūs. m. Virg. *Een meyr, poel, ofſtaandwater.*

* Lacus. Virg. *Een waſchbak of tobbe.*

* Lacus. Ovid. Colum. *Een kuip om den geperſten wyn te ontfangen.*

* Lacus. Colum. *Een kas, of afgezonderde plaats in korenzolders, om alle granen byzonder te leggen.*

* Lacus. Lucil. *Een gewelf, welfſel, verwulfſel of boog.* Zie *Lacunar.*

LĂCŪSCŪLŪS, ī. m. Colum. *Een ſlootje, gragtje, putje, greppe.*

LĂDĂ, æ. f. Plin. H. *Een ſoort van kruid, waar op een klamme vogt,* Ladanum *genoemd, komt.* Voſſius zegt, dat men *Ledon* moet lezen, en Plinius noemt dit kruid elders *Leda.*

LĂDĂNŪM, ī. n. Plin. H. *Vogt of ſap van 't kruid Lada.* Men vind ook *Ledanum* in Plinius.

LÆDO, ĭs, læſī, læſum, lædĕrĕ. Cic. *Beledigen, beſchadigen, leed of quaad doen, hoonen.*

Lædere dicto. Plaut. *Met woorden beledigen, hoonen, verongelyken.*

Lædere numina. Ovid. *De Goden vertoornen, vergrammen, verſtoren.*

Lædere famam alicujus. Cic. *Iemands goeden naam quetſen, ſchenden, ſchelden, zwart maken.*

* Lædere aliquem Cic. *Iemand beledigen, hoonen, verongelyken, ongelyk doen.*

* Lædere fidem. Cic. *De trouwe ſchenden, verbreken.*

Ludibrio lædi. Cic. *Door ſchimp beledigt, gehoont worden. Beſchimpt, beſpot, uitgelagchen worden.*

* Lædere ferro. Plin. *Met een kap- of ſnoeimes kappen, houwen.*

Si dextrum armum læſit. Colum. *Indien hy de regter ſchouder gequetſt, bezeert heeft.*

Læſerat famam ſub Nerone. Plin. J. *Hy had zyn goede naam onder de regeringe van Nero g quetſt, bevlekt, bezoedeld, geſchonden.*

Quod loci natura lædit, id arte eſt temperandum. Vitruv. *Dat door den aart van de plaats tegen valt, moet men door de konſt verhelpen, herſtellen.*

* Lædi odore. Plin. H. *Door een reuk benaauwd, ongemak aangedaan worden.*

* Lædere os alicui. Ter. *Iemand in zyn tegenwoordigheid beledigen, verongelyken, ſchelden.*

LÆNĂ, æ. f. *Een dubbelde tobbaard,* die de Wichchelaars gemeenlyk droegen. *Een Wichchelaars tabbaard.* Ook, *Een ſoldaten mantel.*

LÆSĬO, ōnĭs, f. g. Cic. *Quetzinge, beleediginge, beſchadiginge.*

LÆSŪS, ă, ūm. Plin. H. *Gequetſt, gewond, gegrieft, getroffen.*

* Seges læſa grandine. Ovid. *'t Gezaaide door hagel beſchadigd.*

Læſa fides. Hor. *Geſchonde, verbroke trouwe.*

Res læſæ. Ovid. *Vervalle, verwaarde zaken.*

Læſa dignitas. Cic. *Beleedigde, verongelykte waardigheid, aanzien.*

LÆTĂBĬLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Cic. *Blyde, blydſchap, vrolykheid of vreugde veroorzakende.*

Factum cunctis lætabile. Ovid. *Een daad, waar over alle menſchen blyde, vrolyk of verheugd zyn.*

LÆTĂMĔN, ĭnis. Plin. *Meſt om 't land vrugtbaar te maken.*

LÆTĂNTĔR, adv. Lampr. *Zie* Lætè.

LÆTĂTĬO, ōnis. f. Cæſ. *Vreugde, blydſchap, vrolykheid.*

Hoſtibus diutina lætatio non relinquetur. Cæſ. *Men zal de vyanden geen langdurige blydſchap overlaten. De vyanden zullen zig niet lang verheugen.*

LÆTĔ. adv. Quintil. *Blydelyk, met vreugde, blydſchap, of vrolykheid.*

* Lætius frondere. Colum. *Overvloedelyker uitbotten, groen worden.*

LÆTĬFĬCO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Lucret. *Verheugen, verblyden, vervrolyken: verheugd, blyde, of vrolyk maken.*

Gloria lætificat illum. Luc. *De roem verheugd, verblyd hem: maakt hem vrolyk.*

** Lætificare terram fimo injecto. Plin. H. *De aarde door ingeworpe meſt vet of vrugtbaar maken.*

LÆTĬFĬCŌR, ārĭs, ātŭs sūm, ārī. Plaut. *Verheugd, blyde, of vrolyk zyn.*

Alii meo malo lætificantur. Plaut. *Anderen zyn over myn ongeval verblyd, verheugd: andere verheugen zig over myn ramp.*

† LÆTĬFĬCŬS, ă, ūm. Cic. ex ant. Poët. *Blyde, verheugd, vrolyk.* In den eigen zin: *Welvarende, in een goeden ſtaat zynde, bloeyend.*

Lætificæ vites. Cic. ex ant. Poët. *Wel bloeyende, veel druyven belovende wynſtokken.*

† LÆTĬSCO, cis, lætiſcĕrĕ. Siſenna. *Verheugd, blyde, vrolyk worden.*

LÆTĬTĬĂ, æ. Cic. *Blydſchap, vreugde, vrolykheid.*

** Lætitia humi. Colum. *Vetheid, kragt, vrugtbaarheid van de aarde.*

Loci lætitia. Colum. *Aangenaamheid, vermakelykheid van een plaats.*

Inceſſi omnibus lætitiis. Cic. *Ik hebbe alle vreugden genoten, gevoeld.*

LÆTŌR, ārĭs, ātŭs sūm, ārī. Cic. *Verheugd, blyde, vrolyk zyn: zig verheugen, verblyden.*

Lætor utrumque. Cic. *Ik ben blyde, verheugd over die twee dingen.*

Lætamur amicorum lætitiâ. Cic. *Wy zyn verblyd over onzer vrienden vreugde.*

Lætor malorum. Virg. *Ik ben blyde, verheugd over deze rampen.*

Lætor hac re. Virg. *Ik ben over deze zake verblyd, verheugd, wel in myn ſchik.*

Pace, de pace, in pace lætari. Cic. *Over de vrede verblyd, verheugd, wel vergenoegd zyn.*

LÆTŬS, ă, ūm. Cic. *Blyde, verheugd, vrolyk, wel vergenoegd.* Men zegt *Lætior* en *Lætiſſimus.*

Lætus lætitiis omnibus. Cic. *Door allerhande blydſchap verheugd. Die alle vreugde geniet, gevoeld.*

Lætus animi. Vell. Paterc. *Verheugd, blyd., vrolyk van gemoed of geeſt.*

Lætus meo. Mart. *Vergenoegd, te vreden met het myne.*

* Lætus. Hor. *Blyde, vrolyk, verheugd, vermakelyk, genengelyk, aangenaam.* Van perſonen geſproken.

* Lætus. Virg. *Vermakelyk, genengelyk.* Van onbezielde zaken geſproken.

Læta dies. Virg. *Een gelukkige dag.*

Urbes lætæ. Lucret. *Aangename, vermakelyke, deftige ſteden.*

Læta indoles. Quintil. *Een deftige, voortreffelyke aart of imborſt.*

* Lætus. Virg. *Vrugtbaar, overvloedig.* Van gezaaide, of velden ſprekende.

* Læta armenta. Virg. *Vette, welvarende beeſten.*

LÆVĂ, æ. f. Cic. *De ſlinker of linker hand.*

Ad lævam. Cic. *Aan de linker of ſlinkerhand of zyde.*

A læva. Cic. *Aan de linker of ſlinker hand, of zyde.* Men verſtaat'er *Manu* onder, en vind het wel uitgedrukt in ſchryvers.

Si mens non læva fuiſſet. Virg. *Indien ons gemoed niet averegts, verblind, verbyſterd waar geweeſt.*

LÆVĒ. adv. Hor. *Zottelyk, gekkelyk, dwaaſſelyk.*

LÆVĬGO, ās, āvi, ātūm, ārĕ. *Zie* Levigo.

LÆVĬS. *Zie* Levis.

LÆVĪTĀS. *Zie* Levitas.

LÆVO. *Zie* Levo.

LÆVŌR. *Zie* Levor.

LÆVŌRSŪM, adv. Feſt. *Na de ſlinker zyde, of de ſlinkerhand, ſlinkwaarts.*

LÆVŬS, ă, ūm. Horat. *Slinkſch, links,* dat aan de linkerhand of zyde is.

* Lævus. Hor. *Zot, gek, dwaas, uitzinnig, averegts, ſpoor bylter.*

O ego lævus! Hor. *O zot, ontzinnige dwaze die ik ben!*

* Lævus. Hor. *Ongelukkig, ongelege, ongemakkelyk.*

Tempore lævo interpellare aliquem. Hor. *Iemand op een ongele-*

Digitized by Google

gelegen tyd in zyn reden vallen.

* Lævus. Virg. *Gunſtig, voorſpoed betoekenende.* Sprekende van ‡ dingen, die aan onze linker zyde, die ten aanzien der Goden de regter is, gebeuren. Dus leggen het de Heidenen uit.

Intonuit lævum. Virg. *Het donderde aan de linker zyde*, dat is, *gunſtiglyk, den donder gaf een goed voorteeken.*

LĂGĂNŪM, ī. n. λάγανον. Horat. *Een koek, pannekoek, ſtruif.*

LĂGENĂ, æ. f. Horat. *Een wyn fles, of kruik.* Ook, *een maat van zes ſextarii.*

LĂGĔĂ üvă. Plin. H. *of* LĂGĔŌS. f. Virg. λαγέως. *Een zoort van een druif*, anders *Laporaria uva* genoemd, 't zy dat de hazen die graag eten, of dat ze van een haze verw zyn. *Haze druif.*

LĂGŌĪS, ĭdĭs. f. Horat. λαγώϊς. *Een viſch, zee haas genoemd.*

LĂGŌPŪS, ŏdĭs. f. Plin. H. λαγώπους. *Een witte vogel van groote gelyk een duif.* Men noemd dus ook 't kruid, *haze pootjes, of haze voet.*

LĂGŪNCŪLĂ, æ. f. Cic. *Een fleſje, of kruikje.*

LĂĪCŪS, ă, ūm. Gr. *Gemeen, wereldlyk, in geen geeſtelyke orde zynde, leek.*

LĂLĪSĬO, ōnĭs. Mart. *Een wild ezeltje.*

LĂLLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Perſ. *Aan ſlaap gezongen en gewiegt worden: Een kind aan ſlaap zingen en wiegen.*

LĂMĂ, æ. Hor. *Een diepe ſloot, een modderige ſloot*, daar men niet ligt uit kan geraken.

LĂMBO, ĭs, lămbi, lămbĕrĕ. Cic. *Likken, lekken.*

* Lambere. Virg. *Zagjes aanraken, genaken, naderen.*

Sidera lambit. Virg. *Het gaat gelyk als rakende tegen de ſterren aan.*

* Lambere locum aliquem. Hor. *Een plaats beſproeyen. Voor by een plaats loopen.* Van een rivier.

Loca quæ lambit Hydaſpes. Hor. *Plaatzen die de vloed Hydaſpes beſproeid.*

LĂMĔLLĂ, æ. f. Sen. Ph. *Een plaatje, of blaadje.* Van zilver, enz.

LĂMENTĂBĬLĬS, ĭs m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Virg. *Betreurlyk, beſchreyelyk, beweenlyk.*

Lamentabile Regnum. Virg. *Een betreurlyk, medelydens waardig, ellendig koningryk.*

* Lamentabilis. Cic. *Klagelyk, beklagelyk, klagende, bedroefd.*

Voce lamentabili deplorare. Cic. *Met een klagelyke, bedrukte, bedroefde ſtemme betreuren, beſchreyen, beweenen.*

LĂMENTĂRĬŪS, ă, ūm. Plaut. *Dat geſchrey, geween, gekerm veroorzaakt, of mede brengt.*

LĂMENTĂTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Geſchrey, geween, gekerm, treuringe, rouw, droefheid.*

Lamentationibus complere forum. Cic. *De vierſchaar of regtbank met geween, gekerm, geſchrey vervullen.*

LĂMENTĂTŪS, ă, ūm. Sil. *Beſchreid, beweend, betreurd.*

Fata diu lamentata. Sil. *Over lang betreurde noodlotten, rampen.*

LĂMENTŌR, ārĭs, ātŭs sŭm, ārī. Cic. *Weenen, ſchreyen, treuren, kermen.*

Lamentari cæcitatem alicujus. Cic. *Iemands blindheid beklagen, betreuren.*

* Lamentari. Cic. *Een zake betreurlyk, beweenelyk, beklagelyk voorſtellen, voordragen.*

Hæc vita mors eſt quam poſſem lamentari, ſi liberet. Cicer. *Dit leven is een dood, welkers ongevallen ik zoude konnen aanwyzen, indien 't my luſte.*

LĂMENTĂ, ōrūm. n. plur. Cic. *Geween, geſchrey, getreur, geklag, gekerm, rouw.* Men vind de *ſingularis* niet.

Muliebriter ſe lamentis dedere. Cic. *Zig verwyfdelyk tot getreur, gekerm, geween overgeven.*

LĂMĬĂ, æ. f. Horat. *Een zeker verdigt gedrogt, of ſchrikdier, daar men de kinderen mede vervaard maakte. Een bullebak.*

LĂMĪNĂ, æ. Cicer. *Een plaat van gond, zilver, ſtaal, enz.*

‡ Ook, *dun hout daar men kasjes mede inlegt.* Plin.

LĂMĬŪM, ĭ. n. g. Plin. *Een dove netel.*

LĂMNĂ, æ. f. Horatius en Vitruvius gebruiken dit woord in plaats van *Lamina.*

Avaris abdita terris lamna. Hor. *Gond in den boezem van de gierigaards verborgen.*

LĂMPĂDĂ, æ. f. Plaut. *Zie* Lampas.

LĂMPĂS, ădĭs. f. Cicer. λαμπάς. *Een fakkel, toorts.* Men vind dit woord in geen goede ſchryvers om een lamp te beteekenen.

* Lampas. Plin. H. *Een vyerige pyl, of toorts in de lugt, een vyerig lugt-teeken.*

* Lampas. Virg. *Een ſtarre, geſtarnte: of 't ligt van dien.*

LĂMPĔTRĂ, æ. f. g. Jun. *Een lamprey.*

LĂMPYRĬS, ĭdĭs. f. Plin. H. λαμπυρίς. *Een worm die des nagts blinkt.*

LĂMPSĂNĂ, æ. f. g. Plin. Gr. *Een zoort van wilde kool of moes.*

LĂNĂ, æ. f. Cic. *Wol, wolle.*

LĂNĂ, æ. Ulp. *Alles dat na wol gelykt, gelyk 't hont van hazen, of den dons van gevogelte.*

Nemora canentia lanâ. Virg. *Katoen-boſſen.*

LĂNĂRĬĂ herba. Plin. *Zeepkruid.* Dit bezigen de laken-vollers.

LĂNĂRĬS, ĭs. m. & f. rĕ, ĭs. n. Varr. *Dat wol heeft.*

Pecus lanare. Varr. *Woldragend vee, beeſten die wol hebben.*

LĂNĂRĬŪS, ĭi. m. Plaut. *Een wolbereider.*

LĂNĀTŪS, ă, ūm. Colum. *Gewold, dat wol heeft, of draagt.* Van ſchapen, of vellen.

Pellis lanata. Vitruv. *Een vacht met wolle bezet. Een vel met wolle, of het vlies.*

* Lanatus. Colum. *Dat dons heeft.* Van bladeren van zekere boomen ſprekende: Plin. Hiſtor. zegt *Lanatior* in deze zin.

LĂNCĂSTRĬĂ, æ. f. *Lankaſter.* Een hartogdom in Engeland.

LĂNCĔĂ, æ. f. Tac. *En ſpies, pick.*

LĂNCĔĂRĬŪS, ĭi. m. g. Suet. *Een ſpies of pickdrager, een pickenier.*

LĂNCĔĂTŪS, ă, ūm. Jul. Firm. *Met een ſpies of pick gewapend.*

LĂNCĪNĂTŪS, ă, ūm. Plin. H. *Aan ſtukken geſcheurd, verſcheurd.*

** Bona paterna lancinata ſunt. Catul. *De vaderlyke goederen zyn opgegeten, verſmuld, verteerd, met geſten en braſſen doorgebragt.*

LĂNCĪNO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plin. H. *Aan ſtukken ſcheuren, verſcheuren.*

LĂNCŬLĂ, æ. f. Vitruv. *De ſchaal van een gewigt.*

* Lancula. Varr. *Een ſchotel om koſt in op te diſſen.* Men moet niet lezen *Langula*, want het woord komt van *Lanx*, *Lancis.*

LĂNĔĂ, æ. f. g. Liv. *Zie Lamina.*

LĂNĔŪS, ă, ūm. Cic. *Van wolle.*

Laneum pallium. Cic. *Een wolle mantel.*

LĂNGĂ, æ. f. Plin. H. *Zie* Languria.

LĂNGUĔFĂCĬO, ĭs, fēcī, făctūm, făcĕrĕ. acc. Cic. *Doen quynen, verzwakken, zwakmaken.* Sommige lezen *Languere facere.*

LĂNGUĔNS, ēntĭs. omn. gen. Catul. *Quynende, zwak, ſlap, flaauw.*

Membra languentia. Lucret. *Quynende, teringagtige, kragteloze ledematen.*

** Gratia languens. Sil. *Afnemende, vervallende, gunſt, aanzien.*

Ictus languens. Lucan. *Een zwakke ſlag.*

LĂNGUĔO, ēs, lāngŭī, lānguĕrĕ. Cic. *Quynen, zwak, ſlap, flaauw, kragteloos zyn.*

* Nimboſum languet jubar Lunæ. Stat. *Het bewolkte zonneligt verflaauwt. De zonneſchyn begint te verflaauwen, af te nemen.*

Languet in otio. Cic. *Hy legt in ledigheid verzonken. Hy is vadzig van ledigheid.*

Languere è via. Cic. *Moede zyn van de reis.*

* Languere. Cic. Sall. *Bevreeſd, beſchroomd zyn.*

* Languere. Cic. *Ledig leven. Een ledig leven leiden.* Cicero voegt'er nu en dan *otio* by.

LĂNGUĔSCO, ſcĭs, guĕſcĕrĕ. Cicer. *Beginnen te quynen, zwak, flaauw, kragteloos worden.*

** Langueſcit cupido. Plin. J. *De begeerlykheid neemt af, gaat over, vergaat.*

Luna langueſcit. Tac. *De maan word bleek.*

Sollicitudo illius langueſcit. Cic. *Zyn kommer, of zorgvuldigheid neemt af, gaat over, vermindert.*

Langueſcente colore in luteum. Plin. H. *De verwe na den ſlykgele*

Digitized by Google

gele verſchietende, hellende. Hy zegt *Langueſcente*, om dat die verw zoo levendig niet is als andere.

LANGUIDĒ. adv. Cæſ. Colum. *Slap, of laſhartiglyk, ſlappetyk, tragelyk.* Seneca Phil. gebruikt *Languidius. Op een ſlap of laſhartiger wyze.*

Languide agere. Petron. *Iets onagtzamelyk, laſhartiglyk, verwyfdelyk doen.*

LANGUIDŪLUS, ă, ūm. Catul. *Wat ſlap of laſhartig, wat ſlap.*

Somni languiduli. Catul. *Zoete, zaſte ſlaap.*

LANGUIDUS, ă, ūm. Cic. *Quynende, zwak, ſlap, kragteloos.* Men zegt *Languidior.*

Languidus vino vigiliiſque. Cic. *Door wyn en nagtbraken aan't quynen geraakt, uitgeput, verzwakt, verſlapt.*

Aura languida. Ovid. *Een zaſte, zoete, zwoele wind.*

Languidus ictus. Plin. H. *Een zwakke, ſlappe, kragteloze ſlag.*

Ira languidior. Plin. J. *Een meeſt bedaarde gramſchap of toorn.*

Vina languidiora. Ovid. *Slepper, kragteloozer wynen.*

LANGŪLĂ, æ. f. g. Var. *Een breede ſchotel voor gebraad.*

LANGUOR, ōris. m. Ovid. *Quyninge, zwakheid, ſlapheid, flaauwheid, kragteloosheid, magteloosheid.*

* Languor. Cic. *Slap, of laſhartigheid, mangel van moed.* Ook, *luyheid, traagheid, vadzigheid.*

* Languor. Plaut. *Vermoeidheid.*

Languor. Hor. *Krankheid, ziekte.*

LANGŪRIĂ, æ. f. Plin. H. *Een zoort van een dier, waar van gelyk eenige ſchryvers zeggen, de amber komt.* Men vind nu en dan van deze dieren in de Po een rivier in Italie.

LANGŪRIŪM, ĭi. n. Plin. H. *Een zoort van amber, komende van een dier, 't welk men* Languria *noemd.*

LANĬĂRĬŪM, ĭi. n. Varr. *Een vleeſch-hal.*

LANĬĀTĬO, ōnis. f. Sen. Ph. *Houwinge, kappinge tot ſtukken.*

LANĬĀTŪS, ă, ūm. Virg. *Aan, of in ſtukken gehouwen, gekapt.*

Genas laniata. Virg. *Hare wangen aan bloed gekrabt hebbende.*

* Claſſis laniata. Ovid. *Een beſchadigde, ontramponeerde, reddeloze vloot.* Door ſtorm of vyanden.

LANĬĀTŪS, ūs. m. Cic. *Verſcheuringe, verſlindinge, bytinge tot ſtukken.* Van beeſten geſproken.

* Laniatus. Plin. H. *Een wonde door een bete van een dier.*

LANĬCĬŪM, ĭi. n. Virg. Plin. H. *Wolbereidinge.*

Seres lanicio ſylvarum nobiles. Plin. H. *De Seres, vermaard door hun zyde boſſen.*

LANĬĒNĂ, æ. f. Plaut. H. *Een vleeſch-hal.*

LANĬFĔR, ă, ūm. Plin. H. *Wol voortbrengende, dragende.*

LANĬFEX, ĭcis, m. g. Mart. *Een wolbereider.*

LANĬFĬCĬŪM, ĭi. n. Cic. Vitruv. Colum. *Wolbereidinge, de konſt van wolle te bereiden.*

Quæ ad lanificia pertinent, *of* Quibus utuntur ad lanificia. Cic. *Dingen die tot wolbereidinge behooren, of die men tot wolbereidinge gebruikt.*

LANĬFĬCUS, ă, ūm. Mart. *Wolbereidende.*

Ars lanifica. Claud. *De konſt, of't ambacht van wolle te bereiden.*

Manus lanifica. Tibul. *Een hand bequaam tot wolbereiden.*

LANĬGĔR, ă, ūm. Cicer. Virg. *Woldragende.* Van beeſten ſprekende.

* Laniger. Phæd. *Een lam.*

LANĬO, ās, āvī, ātum, ārĕ. acc. Liv. *Vleeſch houwen, kappen, aan ſtukken kappen, ſcheuren.*

Laniare corpus. Celſ. *Het ligchaam aan ſtukken houwen, kappen, verſcheuren, ſcheuren.*

LANĬO, ōnis, m. g. *Zie* Lanius.

LANĬŌNĬUS, ă, ūm. Suet. *Van een vleeſch houwer, tot hem behoorende.*

LANISTĂ, æ. m. Cic. Juven. *Een ſcherm-meeſter.*

* Laniſtæ avium. Colum. *Leermeeſters van het gevogelte.*

LANĬŬS, ĭi. m. Ter. *Een vleeſchhouwer, een beenhakker.*

LANŌSŬS, ă, ūm. Colum. *Veel wol hebbende, dik of vol van wol, wollig.*

LANŪGINŌSŬS, ă, ūm. Plin. H. *Vol dons, of mos, ruig.* Sprekende van zekere vrugten en bladeren van boomen.

LANŪGO, ĭnis. f. Virg. *Het eerſte hair van den baard van een jongman: De eerſte poddebaard.*

* Lanugo. Virg. Plin. H. *Mos of dons*, op zekere boombladeren.

* Lanugo. Colum. *Zaagmolm*, van planken.

LANŪLĂ, æ. f. Celſ. *Een vlokje wolle.*

LANX, ăncis. f. Cic. *Een ſchotel.*

* Lanx. Cic. *Een ſchaal van een gewigt.*

LAPĂTHŪM, ī. n. Hor. λάπαθον. *Allerhande wilde zuring, ofpatig.*

LAPĂTHŪS, ī. f. Cic. Colum. λάπαθος. *Zie* Lapathum.

LAPĪCĪDĂ, æ. m. Varr. *Een ſteenhouwer, graver, delver.*

LAPĪCĪDĪNĂ, æ. f. Vitruv. *Een ſteenput of kuil.*

Lapicidina bituminis. Vitruv. *Een Joden lymput of kuil.*

LAPĪDĀRĬŪS, ă, ūm. Plaut. *Tot ſteenen behoorende.*

Lapidariæ latomiæ. Plaut. *Steenputten, kuilen.*

Lapidaria navis. Petron. *Een ſteen-ſchuit.*

LAPĪDĀRĬŪS, ĭi. m. Ulp. *Een ſteenhouwer, graver, delver.*

LAPĪDĀTĬO, ōnis. f. Cicer. *Steeninge, werpinge, gooyinge, ſmytinge met ſteenen.*

Fit magna lapidatio. Cic. *Daar geſchiede een hevig ſteenen werpen. De ſteenen vielen als ſloſregen.*

LAPĪDĀTŌR, ōris. m. Cic. *Een werper met ſteenen.*

LAPĪDĀTŪS, ă, ūm. Suet. *Geſteenigd.*

LAPĪDĒSCO, ĕre. ĕcĕrĕ. Plin. H. *Tot ſteen worden, in een ſteen veranderen.*

LAPĪDĔŪS, ă, ūm. Cic. *Van ſteen.*

LAPĪDĪCĪNĂ, æ. f. Cic. *Een ſteenput, of kuil.*

LAPĪDO, ās, āvī, ātum, ārĕ. Flor. *Steenigen, met ſteenen werpen, gooyen, ſmyten.*

Lapidare aliquem. Petron. *Iemand ſteenigen.*

* Lapidavit de cœlo. Liv. *Het regende ſteenen.*

LAPĪDŌSŬS, ă, ūm. Virg. *Vol ſteenen, ſteenagtig.*

Ager lapidoſus. Ovid. *Een ſteenagtig ſtuk lands.*

Corna lapidoſa. Virg. *Steenagtige.*

Lapidoſus rivus. Ovid. *Een ſteenagtige rivier. Een vloed vol ſteenen, ſteentjes, of gruis.*

LAPĪLLŪS, ī. m. Hor. Plin. *Een ſteentje.*

* Lapillus. Hor. *Een edele of koſtelyke ſteen.*

LAPĬS, ĭdis. m. Cic. *Een ſteen.*

Parius lapis. Virg. *Een marmerſteen.*

Aliquem lapidibus ejicere. Cic. *Iemand met ſteenen uit een plaats werpen, jagen, verdryven.* Appetere. Cic. *Iemand met ſteenen aangrypen, aantaſten, overvallen.* Lapidem verberare. Plaut. *Verloren arbeid doen.*

* Ad quartum ab urbe lapidem. Liv. *Tot vier mylen van de ſtad.*

* Lapis. Ter. *Een dom, bot, plomp, onagtzaam menſch.*

LAPPĂ, æ. f. Plin. H. *Kliſſe kruid, kleefkruid, klitte.*

LAPPĀCĔUS, ă, ūm. Plin. H. *Gelyk kleef, of kliſſe kruid.*

LAPPĀGO, ĭnis. f. Plin. H. *Klit, klitte.*

LAPSĀBŪNDŬS, ă, ūm. Senec. *Dat gereed ſtaat om te vallen, of in te ſtorten. Waggelende.*

LAPSĀNĂ, æ. f. Plin. H. *Een zoort van wilde kool.*

LAPSĀNS, āntis. omn. gen. Virg. *Struikelende, wankelende.*

Equi lapſantes lubrico paludum. Tac. *Struikelende paarden door de gladheid der moeraſſen.*

Verbis lapſantibus diffluunt. A. Gell. *Ze zyn zeer wydloopig van woorden, het zyn grote praters.*

LAPSO, ās, āvī, ātum, ārĕ. Flor. *Struikelen, ſtronkelen, wankelen, zwieren, laveeren.* Van een dronke menſch geſproken.

LAPSĬO, ōnis. f. Cicer. *Een val, inſtortinge, ter neder ploffinge.*

LAPSŬS, ă, ūm. Cic. *Gevallen, in, of ter neder geſtort.*

Ales lapſa plagâ ætheriâ. Virg. *Een vogel uit de lugt op de aarde neder gevloge.*

Lapſus pede. Hor. *Geſtruikeld, geſtronkeld hebbende.*

** Lapſus ſpe. Cæſ. *Van zyn hope vervallen: In zyn hope misleid, bedrogen, te leur geſtelt.*

A vera ratione lapſus. Lucret. *Van de ware reden vervallen, verdwaald, verwilderd, verbyſterd.*

Lapſus animi. Plaut. *Van moed, of hart beroofd: die de moed ontzakt, of in de ſchoenen gezonken is.*

Lapſus facultatibus. Ulp. *Van zyn rykdom of middelen vervallen beroofd, ontbloot.*

Succurrere lapſis. Ovid. *De vervallene, ongelukkigen, ellendigen helpen, byſtaan.*

Lapſa conſuetudo. Cicer. *Een vervallene, vernietigde gewoonte.*

Lapſis paucis diebus. Cic. *Weinige dagen verloopen of verſtreken zynde, weinige dagen geleden.*

Digitized by Google

Fides lapſa. Ovid. *Een geſchonde, gebroke trouwe.*
Res lapſæ. Virg. *Vervalle, verwarde zaken.*
Lapſus. Cic. *Gevallen, een misſlag of ſeil bedreven, begaan hebbende.*
LĂPSŬS, ūs. m. Cic. *Val, in, of ter neder ſtortinge, ploffinge.*
Lapſu equi afflictus. Tac. *Gequetſt, ziek door een val van zyn paard.*
Lapſus dentium. Sen. Ph. *Uitvallinge,* Van tanden.
* Lapſus. Cic. *Uitſtrekkinge, uitbreidinge van ranken.* Van een wynſtok.
* Lapſus fidei. Plin. H. *Verval, mangel, gebrek van goede trouwe, trouwloosheid.*
* Lapſus ſerpentum. Virg. *In, of voortglydinge, of kruipinge,* van ſlangen.
* Lapſus fluminum. Hor. *De loop van rivieren.*
* Lapſus. Virg. *Nedervlieginge,* van gevogelte.
* Rotarum ſubjiciunt lapſus. Virg. *Ze leggen rollen onder [het houte paard], om dat het te ligter zoude voortglippen.*
* Anticipites rerum lapſus. Claud. *Twyffelagtige, wiſſelvallige, veranderlyke uitkomſten van zaken.*
LĂQUĔĂR, ārĭs. n. Virg. *Een zolder, zoldering, gewelf, verwulfzel, of boog.*
LĂQUĔĂTŬS, ă, ūm. Cicer. *Met een gewelf gemaakt, verciert.*
Laqueatum auro templum. Liv. *Een tempel met een vergult gewelf.*
LĂQUĔĀTŬS, ă, ūm. Colum. *Met koorden vaſt gemaakt, gebonden.* Sprekende van een ſtier om zyn quetzuren te beter te verbinden.
LĂQUĔŬS, ī. Vitruv. *Een ſtrik, ſtrop, een touw met een lus.*
* Laqueus. Cic. *Alles daar men iemand mede verſtrikt.*
* Aliquem diſputationum laqueis irretire. Cic. *Iemand in ſtrikken van tintwiſtingen verſtrikken, verwarren.*
* Laquei legum, judiciorum. Cic. *Strikken, verwarringen van wetten, en vonniſſen.*
* Laqueus. Virg. *Een ſtrik,* om hazen, enz. te vangen.
LĂR, ārĭs. *Een huis God.* Die de ouden aanbaden, geloovende, dat yder huis een huis God had.
LĂR, ārĭs, & Lares. plur. Cic. *Een huis, een haart, of haartſtede.* Dus genoemd van den huisgod, die 'er zorg over droeg.
LĂRDŬM, ī. Hor *Spek, het vet van verkens vleeſch.*
LĂRGE. adv. Cic. *Mildelyk, milddadiglyk, rykelyk, overvloedigelyk.* Terentius zegt *Largius.*
LĂRGĬFĬCŬS, ă, ūm. Lucret. *Mild, overvloedig, rykelyk,* van een grooten regen ſprekende.
LĂRGĬFLŬŬS, ă, ūm. Cic. *Mildelyk vloeyende, watergevende.* Van een bronader enz. geſproken.
LĂRGĬLŎQŬŬS, ă, ūm. Plaut. *Overvloedig, of rykelyk pratende, ſprekende.*
LĂRGĬŎR, īrĭs, ītŭs sŭm, īrī. Cic. *Mildelyk geven, ſchenken, vereeren.*
Largiri cœnam. Plaut. *Een avondmaal geven.*
Exequias largiri alicui. Stat. *Iemands uitvaart betalen, bekoſtigen.*
Amori noſtro pluſculum etiam, quàm concedat veritas largiare. Cic. *Zeg zelfs ter gunſte van onze genegentheid iets meer dan van de zaak is.*
LĂRGĬTĀS, ātĭs. Ter. *Mildheid, milddadigheid, neiginge tot geven, vereeren.*
Largitas muneris. Cic. *Mildheid, aanzienlykheid, heerlykheid van een ſchenkaadje, gift, vereeringe.*
Terra fruges mirâ largitate fundit. Cic. *De aarde brengt de vrugten met een wonderbaarlyke, of zeer groote mildheid, of overvloed voort.*
LĂRGĬTĔR. adv. Brutus Attico. *Mildelyk, milddadiglyk, heerlyk, edelmoedigelyk, overvlaedigelyk, rykelyk.*
Largiter vini. Plaut. *Overvloed, ruimte, vol op van wyn.*
Apud finitimas civitates largiter poterat. Cæſ. *Hy had veel vermogen, aanzien by de naburige ſteden.*
LĂRGĬTĬO, ōnĭs. Cic. *Giften, gaven, onkoſten.* Om te Romen ampten te bekomen. *Knip-ſchenkaadjen.*
* Largitio. Cic. *Verquiſtinge, verſtrillinge.*
* Largitio. Cæſ. *Mildheid, milddadigheid.*
Largitio civitatis numquam à majoribus noſtris intermiſſa eſt. Cic. *Het vergunnen, ſchenken van 't burgerregt is nooit van onze voorouders nagelaten, of geſtaakt geweeſt.*
LĂRGĬTŎR, ōrĭs. m. Cic. *Een mild gever, ſchenker, verheerder.*
Dux minimè largitor. Liv. *Een gantſch niet milddadig veldheer.*
LĂRGŬS, ă, ūm. Cic. *Mild, milddadig, rykelyk, overvloedig.*
LĂRGŬS. Cic. *Verquiſtende, verſpillende, doorbrengende. Een ſpilpenning.*
Largus opum. Virg. *Zeer ryk.*
Vino largiore eſt uſus. Liv. *Hy dronk te veel wyn.*
LĂRĬDŬM, ī. n. g. Plaut. *Zie* Lardum.
LĂRĬGNŬS, ă, ūm. Vitruv. *Van den boom Larix.*
LĂRĬX, ĭcĭs. f. Plin. H. Vitruv. Men vind deze boom
‡ zelden dan by de Po en andere rivieren by de Middellandſche zee. Deze boom raakt niet in vlam, om die te branden, werpt men ze met ander hout in 't vier, gelyk men ſteenen in een oven werpt, om ze tot kalk te branden: ook is ze zoo zwaar dat ze op 't water niet dryft. Velen noemen dezen boom de *lorkenboom*, dog die uitlegginge is my verdagt, om dat die wel brand en goede kolen maakt.
LĂRVĂ, æ. f. Plaut. *Spook, geeſt, ſchim, verſchynzel, ſpookzel.*
* Larva. Plaut. Hor. *Een gryns, of momaangezigt.*
* Larva. Petron. *Een geraamte, uitgeteerd mager ligchaam.*
LĂRVĀTŬS, ă, ūm. Plaut. *Door ſpoken, ſchimmen ontſteld, verſchrikt, vervaard gemaakt, ontruſt.*
LĂRŬS, ī. m. g. Jun. Gr. *Een meeuw, of kokmeeuw.*
LĂSĂNŬM, ī. n. Hor. *Een k . . , watex, of kamer pot.*
LĂSCĬVĬĂ, æ. f. Ovid. *Dartelheid, weelde, broddronkenheid, baldadigheid, onkuiſcheid.*
Militiam in laſciviam vertere. Tac. *Den krygt, of krygstugt in dartelheid, baldadigheid, weelde, overdaad veranderen.*
LĂSCĬVĬBŬNDŬS, ă, ūm. Plaut. *Weelderig, broddronken, dartel, onkuiſch levende.*
LĂSCĬVĬO, īs, īvī, ītŭm, īrĕ. Liv. Senec. Ph. *Weelderig, broddronken, dartel, onkuiſch leven.*
Otio laſciviebat. Liv. *Hy was van ledigheid broddronken.*
Fuga laſcivit agnus. Ovid. *Weelderig, of alſpringende. Het lam vlugt.*
LĂSCĬVŬLŬS, ă, ūm. Dim. Priſc. *Wat dartel.*
LĂSCĬVŬS, ă, ūm. Virg. Tibul. *Dartel, baldadig, broddronke, weeldelig, onkuiſch.* Men zegt *Laſcivior.*
Laſciva carmina. Ovid. *Onkuiſche, vuile, dartele gedigten.*
LĂSĔR, ĕrĭs. n. Colum. Plin. H. *Het zap van een kruid of ſtruikje.* Van Plinius *Laſerpicium* genoemd.
LĂSĔRPĬCĬĀTŬS, ă, ūm. Plin. H. *Daar zap van 't kruid Laſerpicium in is.*
LĂSĔRPĬCĬŪM, ī. n. Plin. H. *Een kruid of boontje, daar men 't zap van laſer uit trekt.*
LĂSSĀTŬS, ă, ūm. Ovid. Juven. *Vermoeid, moede, afgemat, afgeſlooft.*
Laſſata ſequendo. Ovid. *Moede, afgemat door volgen.*
LĂSSĔSCO, ſcĭs, ĕſcĕrĕ. Plin. H. *Moede, vermoeid, afgemat, mat worden.*
Non laſſeſcere in ullo labore. Plin. H. *In, of door geen arbeid moede, vermoeid, afgemat worden.*
LĂSSĬTŪDO, ĭnĭs. f. Cic. *Vermoeidheid, matheid.*
Nulla laſſitudo impedire officium & fidem debet. Cic. *Geen vermoeidheid, of laſt kan de pligt of getrouwheid beletten, belemmeren.*
Laſſitudo ſoli. Colum. *Uitgeteerde grond. Dorheid, ſchraalheid van de aarde.*
Sentire ingenii laſſitudinem. Sen. Ph. *Zyn geeſt vermoeid, afgeſlooft, of mat bevinden.*
LĂSSO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Ovid. Plin. H. *Vermoeyen, afmatten: Moede, mat maken.*
Laſſare aliquem ſupplicibus libellis. Mart. *Iemand met verzoekſchriften moede maken, leſtig vallen.*
Brachia laſſare aquis. Ovid. *Zyn armen door zwemmen vermoeyen, moede maken.*
** LĂSSŬLŬS, ă, ūm. Catul. *Een weinig of wat moede, vermoeid.*
LĂSSŬS, ă, ūm. Plaut. *Vermoeid, moede, afgemat, afgeſlooft.*

Digitized by Google

* Lautus. Cic. *Heerlyk, treffelyk, net, beſchaafd.*
Lauta civitas. Cic. *Een treffelyke, beleefde, beſchaafde ſtad: een ſtad daar de inwoonders zeer wellevend of heuſch zyn.*
Militariter lautus. Tac. *Zwierig op zyn krygsmans. Als een braaf krygsman of ridderlyk gekleed, uitgedoſt.*
Lautus. Cic. *Lekker, keurlyk.*
Valde jam lautus es, qui gravere ad me literas dare. Cic. *Gy zyt thans wel keurlyk, of vys, dat gy zwarigheid maakt aan my te ſchryven.*
Lautum patrimonium. Cic. *Groot, aanzienlyk erfgoed: Overvloedige middelen.*
Lautus. Cic. *Koſtelyk, pragtig, heerlyk, vyk.*
Lautiſſimum convivium. Plin. H. *Een zeer pragtig, deftig, heerlyk gaſtmaal.*

LAXAMENTUM, i. n. Vitruv. *Ruſt, verpoozinge, van arbeid.*
Laxamentum ambulationis facit. Vitruv. *Hy vergroot, verbreed de wandel-dreef.*
Laxamentum habere. Vitruv. *Wydte, ruimte hebben: wyd, ruim, breed zyn.*
* Laxamenta curarum. Plin. J. *Ruſt, verpoozingen, uitſpanningen van zorgen of kommer.*
Laxamentum alicui dare, ad, &c. Valer. Max. *Iemand tyd, tyds gelegentheid of ruimte geven, om, enz.*

LAXATIO, ōnis. f. Vitruv. *Vergrootinge, verbreedinge, uitbreidinge, uitzettinge.*
Laxatio. Vitruv. *Een tuſſen wydte, ruimte, vak of ledige plaats tuſſen twee ſtukken houts.*

LAXE. adv. Cic. *In't breede, ruimelyk.*
Laxè habitare & magnificè. Cic. *Ruim en heerlyk woonen.*
Laxè diſtare. Plin. H. *Verre afſtaan, wyd afgelegen zyn.*
Laxiſſimè pererrare. Plin. H. *Wyd en zyd reizen, zwerven.*

LAXITAS, ātis. f. Cic. *Wydte, ruimte, breedte.*
Laxitas urbium. Sen. Ph. *Grootheid, uitgeſtrektheid van ſteden.* Domûs. Cic. *Ruimte van een huis.*
Laxitas viarum. Colum. *Breedte van wegen.*
* Laxitas animi. Sen. Ph. *Lafheid, verval van moed.*

LAXO, ās, āvī, ātum, āre. Cic. *Vergrooten, verbreeden, uitbreiden, uitzetten.*
Laxare & explicare forum. Cic. *Een markt vergrooten en uitbreiden of uitzetten.*
Vincula epiſtolæ laxare. Corn. Nep. *Een brief openen, opbreken.*
Laxant arva ſinus. Virg. *De landeryen openen haar boezem.*
Laxat clauſtra Sinon. Virg. *Sinon opent de deur [van 't houte paard].*
Laxari à vinculis. Cic. *Uit zyn banden ontſlagen, los gelaten worden.*
Laxare aliquid ex rigore Juris. Ulp. *Iets van de geſtrengheid van 't regt verminderen, laten vallen.*
Animum laxare. Sen. Ph. *Zyn geeſt uitbreiden.*
Laxare animum à laboribus. Liv. *Zyn geeſt van arbeid, ruſt of uitſpanninge geven.*
Laxat annona. Liv. *De mondkoſt of leeftogt daalt, valt, zakt in prys, word goed koop.*
Tempus laxare. Sen. Ph. *Den tyd verlangen, uitrekken.*

LAXUM. adv. Mart. *In't breede, ruimelyk.*

LAXUS, a, um. Virg. *Breed, ruim, wyd, groot.* Men zegt *Laxior* en *Laxiſſimus.*
* Laxus. Virg. *Los, ſlap, ruim hangende.*
Amictus laxus. Ovid. *Een wyd, ruim gewaad, of kleed.*
Arcus laxus. Virg. *Een onge ſpenne boog.*
Laxæ opes. Mart. *Groote, overvloedige, ruime middelen, goederen.*
Dies latis laxa. Cic. *Een genoegzaam ruime of lange tyd.* Van een ſchuldeiſcher aan zyn ſchuldenaar om te betalen toegeſtaan.

LĔA. z. f. Ovid. LĔÆNA. z. f. Virg. Plin. H. *Een leeuwinne.*
* LĔA. f. Plin. H. *Een ſoort van kool met groote bladeren.*

LĔBES, ētis. m. Virg. *Een kopere pot of ketel.*

LECTE. adv. Varr. *Vitkippender of uitlezender wyze.* Cicero zegt *Lectiſſimè.*

LECTICA, z. f. Cic. *Een rosbaar: Een ruſt- of draagbedde.*

LECTICARIUS, a, um. Sulpit. ad Cic. Suet. *Een rosbaar, of ruſtbed-drager.*

LECTICŬLA, z. f. Cic. *Een kleine rosbaar, een draagbeddetje.*

LECTIO, ōnis. f. Cic. *Lezinge.*
Lectio. Liv. *Verkiezinge, keur.*
Lectio lapidum. Colum. *Verzamelinge van ſteenen.*

LECTISTERNIATOR, ōris. m. Plaut. *Een beddemaker of ſpreider.*

† LECTISTERNIUM, ii. n. Liv. *Een zeker feeſt voor de Goden.* De Ouden waren gewoon het beeld van Jupiter op een bed te zetten, en die van Juno en Minerva op ſtoelen rondom een tafel, gedekt met uitgezogte ſpyzen, die vervolgens door zeven daar toe verkorene mannen gegeten wierden.

LECTITO, ās, āvī, ātum, āre. Cic. *Dikwils, of veel lezen, herlezen.*
* Lectitare conchulas. Valer. Max. *Schelpen of ſchulpen vergaderen, verzamelen.*

LECTIUNCŬLA, z. f. Cic. *Een kleine of korte les.*

LECTOR, ōris. m. Cic. *Een lezer., of voorlezer.*
Placidus lector. Ovid. *Een gunſtig lezer.*

LECTŬLUS, i. m. Cic. *Een beddetje.*
Lectuli ilignis pedibus. Tac. *Beddetjes met eikenhoute voeten.*

LECTUS, a, um. Cic. *Uitgekipt, uitgeleze, verkoren, gekoren.*
Ad ſupplicium ſorte lectus. Liv. *Door 't lot tot ſtraf verkoren.*
Lectiſſimus adoleſcens. Cic. *Een zeer uitgelezen, voortreffelyk, uitmuntend Jongeling.*
Sententiæ & verba lectiſſima. Cic. *Zeer uitgeleze, uitgezogte gedagten en woorden.*
* Lectus. Quintil. *Verzameld, vergaderd.*
* Lectus. Hor. *Gelezen, doorbladerd.*

LECTUS, i. m. Cic. *Een bed, ſlaapkoets.*
Imi deriſor lecti. Hor. *Een beſpotter, verſmader van de laagſte ziplaats, of van de gene die aan 't laagſte einde van de tafel in een gaſtmaal zitten.*

LECYTHUS, i. m. g. Cic. *Een oly kruik.* In de oneigen zin betekend het *de cierlykheid van een reden.* Cic. Att.
Oleum non eſt in Lecytho. Proverbialiter. *Hier is geen genade of barmhertigheid.*

LEGALIS, is. m. & f. ālĕ, is. n. Quintil. *Van de wet, tot de wet behoorende.*

† LEGARIUM, ii. n. Varr. *Peul-vrugt.*

LEGATARIUS, ii. m. Pompon. Juriſc. *Dien een erfmaking nagelaten is.*

LEGATARIUS, a, um. Legataria provincia. Cic. *Een gewest, 't welk men een ander als Stedehouder aanbevolen heeft.*

LEGATIO, ōnis. f. Cic. *Gezantſchap, bedieninge of waardigheid van een gezant.*
Gerere legationem. Quintil. *Een gezantſchap bedienen, bekleeden.*
Legationem ad aliquem mittere. Quintil. *Een gezantſchap aan iemand zenden, afvaardigen.*
Perfectis rejectisque legationibus. Cic. *De gezanten gehoord, en verworpen, of onverrigter zake te rug gezonden hebbende.*
* Legatio. Cic. *Een (Lieutenant generaals) plaats in een leger, een ſtadhouderſchap, of landvoogdy.*

LEGATIVUM. i. n. Dig. *Onderhoud-geld van een gezant.*

LEGATOR, ōris. m. Suet. *Een maker of gever van een erf-latinge.*

LEGATUM, i. n. Modeſt. Juriſc. *Een makinge of erf-latinge.*
Poſcit codicillos, legatum Regulo ſcribit. Plin. J. *Ze eiſcht de (Codicillen), (dit zyn byvoegzelen van een voorgaande uiterſte wille), en ſchryft 'er een erflatinge voor Regulus by.*

LEGATUS, i. m. Cic. *Een afgezant, of gezant.*
* Legatus. Cæſ. *Een (Lieutenant generaal) of tweede (onder) veldheer van een leger.*
* Legatus. Cic. *Een ſtadhouder, of landvoogd van een wingewest.*

LEGIBILIS, is. m. & f. ilĕ, is. n. Ulp. *Leesbaar.*

LEGIFER, a, um. Virg. Ovid. *Wetten makende, of gevende.*

LEGIO, ōnis. f. Cic. Liv. *Een keurbende van krygsknegten.* Deze beſtond eerſt in drieduizend voetknegten, en driehonderd ruiters. Dog volgens 't zeggen van Vegetius lib. 2. cap. 6. is de zelve vermeerderd tot zes duizend man te voet, en zeven honderd en twee en dertig te paard.

LEGIONARIUS, a, um. Cæſ. Liv. *Van een keurbende.*
Legionarii. Cæſ. *Krygsknegten van de zelve keurbende.*

LEGIONATIM. adv. Suet. *Met of by (legioenen) keurbenden.*

LEGIONENSE Regnum. *Het koningryk van Leon in Spanje.*

LEGIRUPA. z. m. Plaut. *Een breker, overtreder van een wet.*

Digitized by Google

LEGĪRŪPĬO, ōnis. m. Plaut. *Een breker, of overtreder van een wet.*

LEGISLĀTOR, ōris. m. Cic. *Een wetgever of maker.* Sommigen lezen *legis lator*, en *legum lator* met twee woorden.

LEGĪTĪME. adv. Cicer. *Wettiglyk, op een wettige, geregtige wyze, volgens de wetten.*

LEGĪTĪMUS, a, um. Cic. *Wettig, regtmatig.*
Ætas legitima ad petendum Consulatum. Cic. *Een wettigen ouderdom om 't burgermeesterschap te verzoeken, of daar na te dingen, staan.*
Dies legitimus comitiis habendis. Cic. *Een wettige, geoorloofde, bequame dag, om staats of volks vergaderinge te houden.*
Amor legitimus. Ovid. *Een wettige, geoorloofde liefde.*
Poëma legitimum. Hor. *Een regelmatig, goed gedigt.*
Impedimentum legitimum. Cic. *Een wettig, regtmatig beletzel, verhinderinge.*

LEGIŪNCŪLA, æ. Tit. Liv. *Een kleine keurbende.*

LEGŌ, ās, āvī, ātum, āre. Cic. *In gezantschap zenden, afvaardigen.*
Illum legarunt ad Aponum. Cic. *Ze zonden hem in gezantschap, of als afgezant na Aponus.*
Legare famulum aliquò. Catul. *Zyn knegt ergens na toe zenden, afvaardigen.*
* Legare. Cic. Sibi aliquem legare. Cic. *Iemand zyn onder veldheer maken, het gebied van een leger in zyn afwezen en plaats toe betrouwen.*
* Legare negotium alicui. Plaut. *Iemand een handel of zake aanbevelen, toebetrouwen.*
* Legere alicui usum fructum omnium bonorum suorum. Cic. *Iemand het vrugt gebruik van alle zyne goederen maken.*
Heres in parte legabatur. Tac. *Hy wierd tot afgenaam voor een gedeelte aangesteld.*

LĔGO, ĭs. lēgī, lēctum, lĕgĕre. Virg. *Vergaderen, in, of verzamelen, plukken.*
Legere flores. Virg. *Bloemen plukken.* Poma ab arboribus. Tib. *De oost of vrugten van de boomen plukken.*
* Legere vela humida. Virg. *De natte zeilen innemen.*
* Legere halitum alicujus. Virg. *Iemands adem ontfangen.*
* Legere sermonem alterius. Plaut. *Een rede met groote aandagt aanhooren.*
* Legere vestigia. Ovid. *De voetsappen nasporen, volgen.*
* Legere. Cic. *Lezen.*
Malignè legere. Plin. J. *Quaadaardiglyk, wangunstiglyk lezen.*
* Legere oram Italiæ. Liv. *De kusten van Italie bezeilen.*
* Legere. Cic. *Uitlezen, uitkippen, uitkiezen.*
Aliquem legere in demortui locum. Liv. *Iemand in eene overledens plaatze verkiezen.*
Legere tempus idoneum. Virg. *Een bequame, gelege tyd verkiezen, waarnemen.*

LĔGŪLA, æ. f. g. Cic. *Een wetje.*

LEGŪLEĬŪS, i. m. Cic. *Een wet oeffenaar, wet, of regtgeleerde.*

LĔGŪLŪS, i. m. Varr. *Een plukker* van druiven, olyven, enz.

LĔGŪMĔN, ĭnis. n. Cic. *Een peulvrugt:* gelyk erten, bonen, enz.

LĔMA, æ. f. Plin. H. *Tranen zeep, taai of oog-slym.* Meyer. Zekere witte vogt die in de oogen vergaderd.

LĔMANŪS lacus. Cæs. *Het Meer van Geneve.*

LEMBŪNCŪLŪS, i. m. Tac. *Een schuitje, bootje.*

LEMBŪS, i. m. Plaut. *Een vissers boot, of schuit.*

LEMINCŪM, i. n. *Chambery*, de hoofdstad van Savoye.

LĔMMA, ătis. n. Plin. H. λῆμμα. Ciceroni sumtio, *vel* assumtio, *Aanneming, onderneming, bewys eener zake.* Item, *De titel met den inhoud van een gedigt.* Gelyk de opschriften van een puntdigt.

LĔMNISCĀTŪS, a, um. Cic. *Met snoeren, linten, franjen, of banden versierd.*

LĔMNISCI, ōrum. m. plur. Plaut. λεμνίσκοι. *Snoeren, linten, franjen.*

LEMONĬUM, ĭi. n. Plin. H. *Wilde Bete*, Een kruid.

LEMOVĪCENSĬS. is. m. & f. sĕ, is. n. *Van Limosin, in Limosin geboren.*

LEMOVĪCENSĬS Provincia. *Het land van Limosin*, in Vrankryk.

LEMOVĪCES, cum. m. plur. *Die van Limosin.*

LEMŌVĪCŪM, i. n. Cæs. *Limoges*, de hoofdstad van 't landschap Limosin.

LĔMŪRES, um. m. g. pl. C. Hor. Pers. *Nagtspoken, verschynselen, geesten, bytebaauwen.*

LENĀ, æ. Plaut. *Een hoere waardin, een koppelaarster, verleidster van de jeugd.*

LENĔ. adv. Mart. *Zagtelyk, zagtmoediglyk.*

LENĪMĔN, ĭnis. n. Ovid. *Verzagtinge, of verzagtinge, verzoetinge*, in den oneigen zin.

LENĪMENTŪM, i. n. Plin. H. *Verzagtinge, of verzagtinge, verzoetinge*, in den eigen zin.

LENĪO, īs, īvī, ītum, īre. Sallust. *Verzagten, of verzachten verzoeten, vermurwen, te vrede stellen.*
Lenire desiderium alicujus. Cic. *De droefheid over 't missen van iemand verzoeten.* Propertius zegt *Lenibo in futuro.*
Sententiam interpretatione lenire. Suet. *Een vonnis of gewysde door uitlegginge verzachten.*

LENIS, is. m. & f. ĕ, is. n. Cic. *Zoet, zagtzinnig, zagtmoedig.* Men zegt *lenior* en *leniissimus.*
Lenis sonus. Cic. *Een zoet, zagt, aangenaam gelnid.*
* Lenis. Plaut. *Zagtmoedig, heusch, beleefd, hupsch.* Sprekende van een inborst.
Lene consilium. Hor. *Een zagte, zagtzinnige raad.*

LENĪTAS, ātis. f. Cic. *Zoetheid, zagt, of zagtheid, zagtzinnigheid, zagtmoedigheid, heusheid, beleefdheid, hupsheid.*
* Lenitas. Plin. H. *Zoetheid van smaak.*
* Arar incredibili lenitate in Rhodanum influit. Cæs. *De Saone vloeid met een ongeloofelyke zagtheid in de Rhône.*
Lenitas vocis. Cic. *Zoetheid, aangenaamheid, lieffelykheid van de stemme.*
Vocabula ad lenitatem versus contrahere. Plin. J. *De woorden tot zagtheid of zoetvloeyendheid van een gedigt verkorten, kortmaken.*

LENĪTĔR. adv. Cic. *Zagtjes, zagtjes, zoetjes.* Men zegt *Lenius.*

LENĪTŪDO, ĭnis. f. Cic. *Zagtheid, zagtheid, zoetheid.* Zie *Lenitas.*
Lenitudo orationis. Cic. *Zagtzinnigheid, zoetheid, bevalligheid van een rede.*

LENŌ, ōnis. m. Ter. *Een hoerewaard, roffiaan, of bordeel houder.*

LENOCINĬŪM, ĭi. n. Cic. *Roffianery, hoerhuis, of bordeelhoudinge.*
* Lenocinium. Cic. *Lieffelykheid, aangenaamheid.*
* Lenocinium. Cic. *Bekoorlykheid, aantrekkelykheid, aanlokzel, gestreel.*

LENŌCĪNŌR, āris, ātus sum, āri. Cicer. *Iemand zoetjes vleyen, streelen, pluimstryken.*
Potest fieri ut libro isti novitas lenocinetur. Plin. J. *Het kan gebeuren dat de nieuwheid dat boek voor iets aangenaams zal doen door gaan.*
Illi necessitas lenocinatur. Plin. J. *De nood dwingt, dringt, perst hem.*

LENŌNĬUS, a, um. Plaut. *Van een roffiaan, hoerewaard, of kogchel.*

LENS, ēndis. f. Plin. H. *Een nete.* Een ey van een luis.

LENS, ēntis. f. Virg. Plin. H. *Linse, vitse.* Een peulvrugt. Men vind in Cato dikwils *lentim* in *accusativo.* Nonius zegt, dat men *lens masculin* kan maken.

LENTĔ. adv. Ovid. Plin. J. *Langzamelyk, zagtjes, op zyn gemak, traagjes.* Men zegt *Lentius* en *Lentissimè.*
Asellus lentè gradiens. Ovid. *Een zoetjes, zagtjes, of traaggaande ezel.*
Lentè nasci. Plin. H. *Traag opkomen, of voortgebragt worden.*
* Lentè ferre injurias. Cic. *Ongelyk of hoon, zagtzinniglyk met geduld verdragen.*

LENTĔO, ēs, ŭi. Virg. & LENTĔSCO, scis, ĕscĕre. Virg. Colum. *Zagt, week, taai, of lymagtig zyn, of worden.*
Ad digitos lentescit. Virg. *Ze kleeft aan de vingeren.* Van aarde gesproken.
Lentescere. Colum. *Buigzaam, zagt worden.*

LENTĬCŪLA, æ. f. Cels. *Linse, vitse.* Een peulvrugt. Vader Labbe zegt, dat de tweede lettergreep van dit woord lang is: anderen maken die kort.
* Lenticula. Cels. *Een zeker klein vat om balsem in te doen, de linse gelykende.*

Digitized by Google

* Lautus. Cic. *Heerlyk, treffelyk, net, beſchaafd.*
Lauta civitas. Cic. *Een treffelyke, beleefde, beſchaafde ſtad: een ſtad daar de inwoonders zeer wellevend of heuſch zyn.*
Militariter lautus. Tac. *Zwierig op zyn krygsmans. Als een braaf krygsman of ridderlyk gekleed, uitgedoſt.*
Lautus. Cic. *Lekker, keurlyk.*
Valde jam lautus es, qui gravere ad me literas dare. Cic. *Gy zyt thans wel keurlyk, of vys, dat gy zwarigheid maakt aan my te ſchryven.*
Lautum patrimonium. Cic. *Groot, aanzienlyk erfgoed: Overvloedige middelen.*
Lautus. Cic. *Koſtelyk, pragtig, heerlyk, vyk.*
Lautiſſimum convivium. Plin. H. *Een zeer pragtig, deſtig, heerlyk gaſtmaal.*

LAXAMENTUM, i. n. Vitruv. *Ruſt, verpoozinge, van arbeid.*
Laxamentum ambulationis facit. Vitruv. *Hy vergroot, verbreed de wandel-dreef.*
Laxamentum habere. Vitruv. *Wydte, ruimte hebben: wyd, ruim, breed zyn.*
* Laxamenta curarum. Plin. J. *Ruſt, verpoozingen, uitſpanningen van zorgen of kommer.*
Laxamentum alicui dare, ad, &c. Valer. Max. *Iemand tyd, tyds gelegentheid of ruimte geven, om, enz.*

LAXATIO, ōnis. f. Vitruv. *Vergrootinge, verbreedinge, uitbreidinge, uitzettinge.*
Laxatio. Vitruv. *Een tuſſen wydte, ruimte, vak of ledige plaats tuſſen twee ſtukken houts.*

LAXE. adv. Cic. *In't breede, ruimelyk.*
Laxè habitare & magnificè. Cic. *Ruim en heerlyk woonen.*
Laxè diſtare. Plin. H. *Verre afſtaan, wyd afgelegen zyn.*
Laxiſſimè pererrare. Plin. H. *Wyd en zyd reizen, zwerven.*

LAXITAS, ātis. f. Cic. *Wydte, ruimte, breedte.*
Laxitas urbium. Sen. Ph. *Grootheid, uitgeſtrektheid van ſteden.* Domûs. Cic. *Ruimte van een huis.*
Laxitas viarum. Colum. *Breedte van wegen.*
* Laxitas animi. Sen. Ph. *Lafheid, verval van moed.*

LAXO, ās, āvī, ātum, āre. Cic. *Vergrooten, verbreeden, uitbreiden, uitzetten.*
Laxare & explicare forum. Cic. *Een markt vergrooten en uitbreiden of uitzetten.*
Vincula epiſtolæ laxare. Corn. Nep. *Een brief openen, opbreken.*
Laxant arva ſinus. Virg. *De landeryen openen haar boezem.*
Laxat clauſtra Sinon. Virg. *Sinon opent de deur [van 't houte paard].*
Laxari à vinculis. Cic. *Uit zyn banden ontſlagen, los gelaten worden.*
Laxare aliquid ex rigore Juris. Ulp. *Iets van de geſtrengheid van 't regt verminderen, laen vallen.*
Animum laxare. Sen. Ph. *Zyn geeſt uitbreiden.*
Laxare animum à laboribus. Liv. *Zyn geeſt van arbeid, ruſt of uitſpanninge geven.*
Laxat annona. Liv. *De mondkoſt of leeftogt daalt, valt, zakt in prys, word goed koop.*
Tempus laxare. Sen. Ph. *Den tyd verlangen, uitrekken.*

LAXÛM. adv. Mart. *In't breede, ruimelyk.*

LAXUS, ă, ūm. Virg. *Breed, ruim, wyd, groot.* Men zegt *Laxior* en *Laxiſſimus.*
* Laxus. Virg. *Los, ſlap, ruim hangende.*
Amictus laxus. Ovid. *Een wyd, ruim gewaad, of kleed.*
Arcus laxus. Virg. *Een ongeſpannen boog.*
Laxæ opes. Mart. *Groote, overvloedige, ruime middelen, goederen.*
Dies ſatis laxa. Cic. *Een genoegzaam ruime of lange tyd.* Van een ſchuldeiſcher aan zyn ſchuldenaar om te betalen toegeſtaan.

LÆA, æ. f. Ovid. **LÆNA**, æ. f. Virg. Plin. H. *Een leeuwinne.*
* **LÆA**. f. Plin. H. *Een ſoort van kool met groote bladeren.*

LÆBES, ētis. m. Virg. *Een kopere pot of ketel.*

LÆCTE. adv. Varr. *Uitkippender of uitlezender wyze.* Cicero zegt *Lectiſſimè.*

LÆCTICA, æ. f. Cic. *Een roſbaar: Een ruſt- of draagbedde.*

LÆCTICARIUS, ă, ūm. Sulpit. ad Cic. Suet. *Een roſbaar, of ruſtbed-drager.*

LÆCTICULA, æ. f. Cic. *Een kleine roſbaar, een draagbeddetje.*

LÆCTIO, ōnis. f. Cic. *Leezinge.*
Lectio. Liv. *Verkiezinge, keur.*
Lectio lapidum. Colum. *Verzamelinge van ſteenen.*

LÆCTISTERNIATOR, ōris. m. Plaut. *Een beddemaker of ſpreider.*

† **LÆCTISTERNIUM**, ii. n. Liv. *Een zeker feeſt voor de Goden.* De Ouden waren gewoon het beeld van Jupiter op een bed te zetten, en die van Juno en Minerva op ſtoelen rondom een tafel, gedekt met uitgezogte ſpyzen, die vervolgens door zeven daar toe verkorene mannen gegeten wierden.

LÆCTITO, ās, āvī, ātum, āre. Cic. *Dikwils, of veel lezen, herlezen.*
* Lectitare conchulas. Valer. Max. *Schelpen of ſchulpen vergaderen, verzamelen.*

LÆCTIUNCULA, æ. f. Cic. *Een kleine of korte les.*

LÆCTOR, ōris. m. Cic. *Een lezer., of voorlezer.*
Placidus lector. Ovid. *Een gunſtig lezer.*

LÆCTULUS, i. m. Cic. *Een beddetje.*
Lectuli ilignis pedibus. Ter. *Beddetjes met eikenhoute voeten.*

LÆCTUS, ă, ūm. Cic. *Uitgekipt, uitgelezen, verkoren, gekoren.*
Ad ſupplicium ſorte lectus. Liv. *Door 't lot tot ſtraf verkoren.*
Lectiſſimus adoleſcens. Cic. *Een zeer uitgelezen, voortreffelyk, uitmuntend Jongeling.*
Sententiæ & verba lectiſſima. Cic. *Zeer uitgelezene, uitgezogte gedagten en woorden.*
* Lectus. Quintil. *Verzameld, vergaderd.*
* Lectus. Hor. *Gelezen, doorbladerd.*

LÆCTUS, i. m. Cic. *Een bed, ſlaapkoets.*
Imi deriſor lecti. Hor. *Een beſpotter, verſmader van de laagſte zitplaats, of van de gene die aan 't laagſte einde van de tafel in een gaſtmaal zitten.*

LÆCYTUS, i. m. g. Cic. *Een oly kruik.* In de oneigen zin betekend het *de cierlykheid van een reden.* Cic. Att.
Oleum non eſt in Lecytho. Proverbialiter. *Hier is geen genade of barmhertigheid.*

LÆGALIS, is. m. & f. ālĕ, is. n. Quintil. *Van de wet, tot de wet behoorende.*

† **LÆGARIUM**, ii. n. Varr. *Peul-vrugt.*

LÆGATARIUS, ii. m. Pompon. Juriſc. *Dien een erfmakinge nagelaten is.*

LÆGATARIUS, ă, ūm. Legataria provincia. Cic. *Een gewest, 't welk men een ander als Stedehouder aanbevolen heeft.*

LÆGATIO, ōnis. f. Cic. *Gezantſchap, bedieninge of waardigheid van een gezant.*
Gerere legationem. Quintil. *Een gezantſchap bedienen, bekleeden.*
Legationem ad aliquem mittere. Quintil. *Een gezantſchap aan iemand zenden, afvaardigen.*
Perfectis rejectiſque legationibus. Cic. *De gezanten gehoord, en verworpen, of onverrigter zake te rug gezonden hebbende.*
* Legatio. Cic. *Een (Lieutenant generaals) plaats in een leger, een ſtadhouderſchap, of landvoogdy.*

LÆGATIVUM. i. n. Dig. *Onderhoud-geld van een gezant.*

LÆGATOR, ōris. m. Suet. *Een maker of gever van een erf-latinge.*

LÆGATUM, i. n. Modeſt. Juriſc. *Een makinge of erf-latinge.*
Poſcit codicillos, legatum Regulo ſcribit. Plin. J. *Zoekt de* (Codicillen), (dit zyn byvoegzelen van een voorgaande uiterſte wille), *en ſchryft 'er een erflatinge voor Regulus by.*

LÆGATUS, i. m. Cic. *Een afgezant, of gezant.*
* Legatus. Cæſ. *Een (Lieutenant generaal) of tweede (onder) veldheer van een leger.*
* Legatus. Cic. *Een ſtadhouder, of landvoogd van een wingewest.*

LÆGIBILIS, is. m. & f. ilĕ, is. n. Ulp. *Leesbaar.*

LÆGIFER, ă, ūm. Virg. Ovid. *Wetten makende, of gevende.*

LÆGIO, ōnis. f. Cic. Liv. *Een keurbende van krygsknegten.* De beſtond eerſt in drieduizend voetknegten, en driehonderd ruiters. Dog volgens 't zeggen van Vegetius lib. 2. cap. 6. is de zelve vermeerderd tot zes duizend man te voet, en zeven honderd en twee en dertig te paard.

LÆGIONARIUS, ă, ūm. Cæſ. Liv. *Van een keurbende.*
Legionarii. Cæſ. *Krygsknegten van de zelve keurbende.*

LÆGIONATIM. adv. Suet. *Met of by (legioenen) keurbenden.*

LÆGIONENSE Regnum. *Het koningryk van Leon in Spanje.*

LÆGIRUPA, æ. m. Plaut. *Een breker, overtreder van een wet.*

Digitized by Google

LEGIRŪPIO, ōnis. m. Plaut. *Een breker, of overtreder van een wet.*

LEGISLĀTOR, ōris. m. Cic. *Een wetgever of maker.* Sommigen lezen *legis lator*, en *legum lator* met twee woorden.

LEGITIMĒ. adv. Cicer. *Wettiglyk, op een wettige, geregtige wyze, volgens de wetten.*

LEGITIMŪS, ă, ūm. Cic. *Wettig, regtmatig.*

Ætas legitima ad petendum Conſulatum. Cic. *Een wettigen ouderdom om 't burgermeeſterſchap te verzoeken, of daar na te dingen, ſtaan.*

Dies legitimus comitiis habendis. Cic. *Een wettige, geoorloofde, bequame dag, om ſtaats of volks vergaderinge te houden.*

Amor legitimus. Ovid. *Een wettige, geoorloofde liefde.*

Poëma legitimum. Hor. *Een regelmatig, goed gedigt.*

Impedimentum legitimum. Cic. *Een wettig, regtmatig beletzel, verhinderinge.*

LEGIŪNCŪLĂ, æ. Tit. Liv. *Een kleine keurbende.*

LEGŌ, ās, āvī, ātūm, āre. Cic. *In gezantſchap zenden, afvaardigen.*

Illum legarunt ad Aponium. Cic. *Ze zonden hem in gezantſchap, of als afgezant na Aponius.*

Legare famulum aliquò. Catul. *Zyn knegt ergens na toe zenden, afvaardigen.*

* Legare. Cic. Sibi aliquem legare. Cic. *Iemand zyn onder veldheer maken, het gebied van een leger in zyn afweezen en plaats toe betrouwen.*

* Legare negotium alicui. Plaut. *Iemand een handel of zake aanbevelen, toebetrouwen.*

* Legere alicui uſum fructum omnium bonorum ſuorum. Cic. *Iemand het vrugt gebruik van alle zyne goederen maken.*

Heres in parte legabatur. Tac. *Hy wierd tot afgenaam voor een gedeelte aangeſtelt.*

LĔGO, ĭs, lēgī, lēctūm, lĕgĕre. Virg. *Vergaderen, in, of verzamelen, plukken.*

Legere flores. Virg. *Bloemen plukken.* Poma ab arboribus. Tib. *De oost of vrugten van de boomen plukken.*

* Legere vela humida. Virg. *De natte zeilen innemen.*

* Legere halitum alicujus. Virg. *Iemands adem ontfangen.*

* Legere ſermonem alterius. Plaut. *Een rede met groote aandagt aanhooren.*

* Legere veſtigia. Ovid. *De voetſtappen naſporen, volgen.*

* Legere. Cic. *Lezen.*

Maligne legere. Plin. J. *Quaadaardiglyk, wangunſtiglyk lezen.*

* Legere oram Italiæ. Liv. *De kuſten van Italie bezeilen.*

* Legere. Cic. *Uitlezen, uitkyppen, uitkiezen.*

Aliquem legere in demortui locum. Liv. *Iemand in eene overledens plaatze verkiezen.*

Legere tempus idoneum. Virg. *Een bequame, gelege tyd verkiezen, waarneemen.*

LEGŪLĂ, æ. f. g. Cic. *Een wetje.*

LEGŪLEĬŪS, ĭ. m. Cic. *Een wet oeffenaar, wet, of regtsgeleerde.*

LĔGŪLŪS, ĭ. m. Varr. *Een plukker* van druiven, olyven, enz.

LĔGŪMĔN, ĭnis. n. Cic. *Een peulvrugt:* gelyk erten, bonen, enz.

LEMĂ, æ. f. Plin. H. *Tranen zeep, taai of oog-ſlym.* Meyer. Zekere witte vogt die in de oogen vergaderd.

LEMANŪS lacus. Cæſ. *Het Meer van Geneve.*

LEMBŪNCŪLŪS, ĭ. m. Tac. *Een ſchuitje, bootje.*

LEMBŪS, ĭ. m. Plaut. *Een viſſers boot, of ſchuit.*

LEMINCŪM, ĭ. n. *Chambery*, de hoofdſtad van Savoye.

LEMMĂ, ătis. n. Plin. H. λῆμμα. Ciceroni ſumtio, *vel* aſſumtio, *Aanneming, onderneming, bewys eener zake.* Item, *De titel met den inhoud van een gedigt.* Gelyk de opſchriften van een puntdigt.

LEMNISCĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Met ſnoeren, linten, franjen, of banden verciert.*

LEMNISCI, ōrum. m. plur. Plaut. λεμνίσκοι. *Snoeren, linten, franjen.*

LEMONIŪM, ĭi. n. Plin. H. *Wilde Bete*, Een kruid.

LEMOVĪCENSIS. is. m. & f. sĕ, is. n. *Van Limoſin, in Limoſin geboren.*

LEMOVĪCENSIS Provincia. *Het land van Limoſin*, in Vrankryk.

LEMOVĪCES, cum. m. plur. *Die van Limoſin.*

LEMŌVĪCŪM, ĭ. n. Cæſ. *Limoges*, de hoofdſtad van 't landſchap Limoſin.

LĔMŪRES, ūm. m. g. pl. C. Hor. Perſ. *Nagtſpoken, verſchynſelen, geeſten, bytebaauwen.*

LENĂ, æ. Plaut. *Een hoere waardin, een koppelaarſter, verleidſter van de jeugd.*

LĔNĔ. adv. Mart. *Zagtelyk, zagtmoedigly.*

LĒNĪMĔN, ĭnis. n. Ovid. *Verzagtinge, of verzaſtinge, verzoetinge*, in den oneigen zin.

LĒNĪMENTŪM, ĭ. n. Plin. H. *Verzagtinge, of verzaſtinge, verzoetinge*, in den eigen zin.

LENĬO, ĭs, īvī, ītūm, īre. Salluſt. *Verzagten, of verzaften verzoeten, vermurwen, te vrede ſtellen.*

Lenire deſiderium alicujus. Cic. *De droefheid over 't miſſen van iemand verzoeten.* Propertius zegt *Lenibo in futuro.*

Sententiam interpretatione lenire. Suet. *Een vonnis of gewyſde door uitleggінge verzaften.*

LĔNĬS, ĭs. m. & f. ĕ, ĭs. n. Cic. *Zoet, zaftzinnig, zaftmoedig.* Men zegt *lenior* en *leniſſimus.*

Lenis ſonus. Cic. *Een zoet, zaft, aangenaam geluid.*

* Lenis. Plaut. *Zaftmoedig, heuſch, beleefd, hupſch.* Spreekende van een inborſt.

Lene conſilium. Hor. *Een zafte, zaftzinnige raad.*

LĒNĪTĀS, ātis. f. Cic. *Zoetheid, zagt, of zaftheid, zaftzinnigheid, zaftmoedigheid, heusheid, beleefdheid, hupsheid.*

* Lenitas. Plin. H. *Zoetheid van ſmaak.*

* Arar incredibili lenitate in Rhodanum influit. Cæſ. *De Saone vloeid met een ongelooffelyke zagtheid in de Rhône.*

Lenitas vocis. Cic. *Zoetheid, aangenaamheid, lieffelykheid van de ſtemme.*

Vocabula ad lenitatem verſus contrahere. Plin. J. *De woorden tot zagtheid of zoetvloeyendheid van een gedigt verkorten, kortmaken.*

LĒNĪTĔR. adv. Cic. *Zagtjes, zaftjes, zoetjes.* Men zegt *Lenius.*

LĒNĪTŪDO, ĭnis. f. Cic. *Zagtheid, zaftheid, zoetheid.* Zie *Lenitas.*

Lenitudo orationis. Cic. *Zaftzinnigheid, zoetheid, bevalligheid van een rede.*

LĒNŌ, ōnis. m. Ter. *Een hoerewaard, roffiaan, of bordeel houder.*

LĒNŌCĪNĬŪM, ĭi. n. Cic. *Roffianery, hoerhuis, of bordeelhoudinge.*

* Lenocinium. Cic. *Lieffelykheid, aangenaamheid.*

* Lenocinium. Cic. *Bekoorlykheid, aantrekkelykheid, aanlokzel, geſtreel.*

LĒNŌCĪNŌR, ārīs, ātūs sūm, ārī. Cicer. *Iemand zoetjes vleyen, ſtreelen, pluimſtryken.*

Poteſt fieri ut libro iſti novitas lenocinetur. Plin. J. *Het kan gebeuren dat de nieuwheid dat boek voor iets aangenaams zal doen door gaan.*

Illi neceſſitas lenocinatur. Plin. J. *De nood dwingt, dringt, perſt hem.*

LENŌNĬUS, ă, ūm. Plaut. *Van een roffiaan, hoerewaard, of kegchel.*

LENS, ēndis. f. Plin. H. *Een nete.* Een ey van een luis.

LENS, ēntis. f. Virg. Plin. H. *Linſe, vitſe.* Een peulvrugt. Men vind in Cato dikwils *lentim* in *accuſativo.* Nonius zegt, dat men *lens maſculin* kan maken.

LENTĒ. adv. Ovid. Plin. J. *Langzamelyk, zaftjes, op zyn gemak, traagjes.* Men zegt *Lentius* en *Lentiſſimè.*

Aſellus lentè gradiens. Ovid. *Een zoetjes, zaftjes, of traaggaande ezel.*

Lentè naſci. Plin. H. *Traag opkomen, of voortgebragt worden.*

* Lentè ferre injurias. Cic. *Ongelyk of hoon, zaftzinniglyk met geduld verdragen.*

LĒNTĔO, ēs, ŭi. Virg. & LĒNTĒSCO, ſcĭs, ēſcĕre. Virg. Colum. *Zaft, week, taai, of lymagtig zyn, of worden.*

Ad digitos lenteſcit. Virg. *Ze kleeft aan de vingeren.* Van aarde geſproken.

Lenteſcere. Colum. *Buigzaam, zaft worden.*

LĒNTĬCŪLĂ, æ. f. Celſ. *Linſe, vitſe.* Een peulvrugt. Vader Labbe zegt, dat de tweede lettergreep van dit woord lang is: anderen maken die kort.

* Lenticula. Celſ. *Een zeker kleinvat om balſem in te doen, de linſe gelykende.*

Digitized by Google

* Lenticulæ. Celf. *Sproten of ſproeten in 't aangezigt, enz.*

LENTIGO, ĭnĭs. f. Plin. H. *Een ſproet of ſproet in 't aangezigt, enz.*

LENTIGINŌSUS, ă, ūm. adj. Plin. *Vol ſproten of ſproeten.*

LENTISCIFĔR, ă, ūm. Ovid. *Dat maſtik boomen voortbrengt.*

LENTISCINUS, ă, ūm. Plin. H. *Van een maſtikboom, van maſtikboomenhout gemaakt.*

LENTISCUS, ī. f. Plin. *Een maſtikboom.*

LENTĬTIĂ, æ. f. Plin. H. *Taaiheid, buigzaamheid, gedweeheid, weekheid.*

* Lentitia. Plin. H. *Lymagtigheid.*

LENTĬTŪDO, ĭnĭs. f. Lentitudo arboris. Vitruv. *Buigzaamheid, taaiheid*, van een boom.

* Lentitudo. Cic. Vell. Paterc. *Traagheid, luiheid, langzaamheid*, in 't gaan.

Lentitudo mortis. Tac. *Langzaamheid van een dood, een langzame dood.*

* Lentitudo. Cic. *Traagheid, plompheid, botheid.*

LENTO, ās, āvī, ātum, āre. Virg. *Buigen, gedwee, taai, of week maken.*

LENTŎR, ōrĭs. m. Colum. Plin. H. *Taaye, lymagtige vogtigheid.*

LENTŬS, ă, ūm. Plaut. Virg. Colum. *Buigzaam, taay, week, gedwee.* Men zegt *Lentior* en *Lentiſſimus.*

Lenta radix. Ovid. *Een lange, taaye wortel.*

Calamus in frangendo lentus. Plin. H. *Een taai riet, dat dikwils buigt eer men het breekt.*

* Lentus. Cic. *Traag, lui, langzaam.*

Paſſibus lentis peragere iter. Ovid. *Een reis met trage ſchreden, of langzamelyk afleggen, volbrengen.*

Spes lenta. Ovid. *Een trage, langdurende, dralende hope.*

* Lentus. Virg. *Die tyd, of gemak hoeft. Een zaftganger.*

LENŬLLUS, ī. m. Plaut. *Zie* Leno.

LENŬNCŬLUS, ī. m. Plaut. *Zie* Leno.

LĔO, ōnĭs. m. Cic. Virg. *Een leeuw.* De koning der viervoetige dieren.

Leo marinus. Plin. H. *Een zee-leeuw.* Een zoort van kreeft.

* Leo. Hor. *De leeuw.* Een hemels toeken.

LĔŎCRŎCŪTAS, æ. m. Plin. H. *Een zeer fnel loopend dier, 't welk half een leeuw, en half het dier Crocutas is.*

LĔŌDĬENSĬS ditio. *Het gebied, of land van Luik.*

LĔŌDĬUM, ĭī. n. *Luik*, een Stad, Bisdom en Prinſdom van Duitſchland in den Weſtphaalſchen Kreits.

LĔŌNĪNUS, ă, ūm. Varr. *Van een leeuw, tot een leeuw behorende.*

LĔŌNTĪCE, ēs. f. Plin. H. *Wilde kervel.* Een kruid.

LĔŌNTŎPĔTĂLON, i. n. g. Plin. *Leeuw.n-blad.*

LĔŌNTŎPHŎNOR, & on. m. & n. gen. Plin. Gr. *Een dier 't welk men nergens vind dan daar leeuwen zyn, en die, wanneer van een leeuw word gegeten, den zelven doet ſterven.*

LĔŌNTŎPŎDĬUM, ĭī, n. g. Plin. *Het kruid leeuwen-voet.*

LĔŎPARDUS, ī. m. g. Plin. *Een luiperd.*

LĔPAS, ădĭs, f. Plaut. λεπάς. *Een ſoort van ſchelp- of ſchulpviſch, die zig aan zee-roſſen vaſt houd.*

LĔPĬDE. adv. Cic. *Aardiglyk, geeſtiglyk, fraai, zoetelyk, aangenamelyk, lieftalliglyk.*

Lepidè efficiam officium meum. Plaut. *Ik zal myn pligt aardiglyk, netjes volbrengen.*

Lepidè ſtratus lectus. Plaut. *Een aardiglyk of net gemaakt bed.*

LĔPĬDĬUM, ĭī. n. Plin. H. λεπίδιον. *Peper-kruid.*

LĔPĬDŬLE. adv. Plaut. *Aardiglyk, geeſtelyk, fraaisjes, netjes.*

LĔPĬDUS, ă, ūm. Plaut. *Aardig, geeſtig, bevallig, lieftallig, fraai, zoet, aangenaam, net.* Van perſonen, reden, enz. geſproken. Men zegt *Lepidior* en *Lepidiſſimus.*

Cantio lepida. Plaut. *Een aardig, geeſtig, zoet, aangenaam lied.*

Dictum lepidum. Hor. *Een aardig, geeſtig, luſtig, klugtig, vermakelyk woord.*

Lepidi pueri. Cic. *Aardige, zoete, fraaye, mooye, welgemaakte kinderen.*

LĔPĬSTÆ, ārūm. f. plur. Varr. *Een ſoort van water-vaten in de tempelen gebruikt.*

LĔPŎR, ōrĭs. m. Cic. *Aardigheid, geeſtigheid, lieftalligheid, zoetheid, aangenaamheid, fraaiheid.* Voornamentlyk in een reden.

Lepor dicendi. Cic. *Cierlykheid, beſchaafdheid, aardigheid, lieftalligheid van ſpreken.*

Facetiarum lepos. Cic. *Aardigheid, geeſtigheid, ſcherpzinnigheid van ſnakeryen, boerten, of jokken.*

Scurrilis lepos. *Een ſchurkagtige, ſnoode, vuile ſchertſinge of boertinge.*

‡ LĔPŎRĀRĬUM, ĭī. n. Varr. *Een warande, een park om hazen, harten enz. in te ſluiten.* Varro neemt dit woord dus in een uitgebreiden zin, hoewel de Oude Schryvers het alleenlyk voor een haze-park namen.

LĔPŎRĪNUS, ă, ūm. Plin. H. *Van een haas.*

Lana leporina. Ulp. *Bont van een haas.*

LĔPRÆ, ārūm. f. plur. Plin. H. *Melaatsheid, lazarye.*

LĔPŬS, ŏrĭs. m. Cic. *Een haas.*

Lepus. Vitruv. *De haas.* Een geſtarnte.

LĔPŬSCŬLUS, ī. m. Cic. *Een jonge of kleine haas, een haaſje.*

LESBŎS, ī. f. Plin. H. *Lesbos*, een eiland in de Ægeeſche zee, thans *Metelino* genoemd.

‡ LESSUS, ī. m. Plaut. Cic. *Rouw, gewoon, geſchrey, gehuil op begravenisſen.* Het is onzeker of men moet zeggen *leſſus, us*; *leſſus, i*; of *leſſum, i*: Want men vind niet dan de *accuſativus leſſum*, welke Cicero en Plautus gebruikt hebben.

LĔTĀLIS, ĭs. m. & f. ālĕ, ĭs. n. Virg. *Doodelyk; de dood veroorzakende, medebrengende.*

Enſis letalis. Ovid. *Een doodelyk, of moordend zwaard.*

Vulnus letale. Virg. *Een doodelyke wonde.*

LĔTĀLĬTĔR. adv. Plin. H. *Doodelyk, ter dood, tot de dood toe.*

LĔTĀTUS, ă, ūm. Ovid. *Gedood, omhals gebragt, verſlage.*

Letata corpora. Ovid. *Doode, verſlage, geſneuvelde lighamen.*

LĔTHARGĬA, æ. f. Plin. H. λήθαργος. *Een ſlapen of ſlaapverooraakende koorts.*

LĔTHARGĬCUS, ī. m. Plin. H. λαθάργικος. *Die een ſlapende koorts hoeft: met een ſlaapverwekkende koorts gequeld.*

LĔTHARGĬCUS, ă, ūm. Plin. H. *Van een ſlapende, of ſlaapverwekkende koorts.*

LĔTHARGUS, ī. m. Hor. Celſ. *Een ſlapende, of ſlaapveroorzakende koorts.*

LĔTĬFĔR: ă, ūm. Colum. & LĔTĬFĬCUS, ă, ūm. Lucan. *De dood aanbrengende, verwekkende: doodelyk.*

LĔTO, ās, āvi, ātum, āre. Virg. *Dooden, ombrengen, doen ſterven.*

LĔTŪM, ī. n. Cic. Virg. *De dood.*

LĔVAMĔN, ĭnĭs. Cic. *Verligtinge, verzagtinge, verzagtinge, verzagtinge, vertroostinge, troost.*

LĔVAMĔNTUM, ī. n. Cic. *Zie* Levamen.

LĔVĀTĬO, ōnĭs. f. Levatio oneris. Vitruv. *Ligtinge, verligtinge van een laſt.*

* Levatio. Cic. *Verligtinge, verzagtinge, verzagtinge, verzagtinge, vertroostinge, troost.*

LĔVĀTUS, ă, ūm. Liv. *Opgeligt, opgeheven, opgetrokken, omhoog gevoerd.* Van dampen, wolken, enz. geſproken.

LEUCĀCANTHA, æ. f. g. Plin. *Everwortel.*

LEUCANTHĔMĪS, ĭdĭs, f. g. & LEUCANTHĔMUM, i. n. g. *Kamillekruid.*

LEUCARGILLON, i. n. Plin. *Witte kley, of loem.*

LEUCE, ēs. f. g. Gr. Plin. *Een witte populierboom.* Ook, een quale vitiligo alba genoemd.

LEUCISCUS, ī. m. Jun. *Een viſch kelf-oog genoemd.*

LEUCŌĬON, ī. Colum. λευκόϊον. *Ligte violette verwe.*

LEUCŌMA, ătĭs. n. g. Gr. *Het wit in 't oog, of van een.*

LEUCŌPHÆATUS, ă, ūm. Mart. *In 't grys of aſchgraauw gekleed.*

LEUCŌPHÆUS, ă, ūm. Plin. H. λευκόφαιος. *Grys, of aſchgraauw-verwig.*

LEUCOSTICTOS, ī. m. g. *Een marmerſteen met witte plekken.*

LEVĪCŬLUS, ă, ūm. Cic. *Wat ligt of los van goed.*

LĔ[illegible]NSA, æ. f. g. Cic. *Een graf, rum, goed koop kleed.*

[illegible]munĭcŭlum. Cic. *Een geringe, kleine, ſlegte*

Digitized by Google

LĔVĪFĪDŬS, ă, ŭm. Plaut. *Die niet veel geloof heeft, of verdient.*

LĔVĪGO, ās, āvī, ātŭm, āre. Varr. Plin. H. *Glad of effen maken, polyſten, ſlypen.*

LĔVĪPĔS, ĕdis. omn. gen. Varr. *Ligt van voeten, ſnel ter gang.*

LĔVĪR, īri. m. g. Modeſt. *Een mans broeder, een aangehuwde broeder van's mans zyde.*

LĔVĬS, is, m. & f. vĕ, is. Cic. Virg. *ligt.* Men zegt *Levior.*

Levis armatura. Cic. *Ligte wapenen.*

Levis miles. Liv. *Een ligt gewapend krygsman.*

* Levis homo. Plaut. *Een ligtvaardig, onſtandvaſtig, wiſpelturig, veranderlyk man.*

* Levis. Plaut. Cic. *Slegt, ſnood, bedriegelyk, vuil.*

Levi brachio aliquid agere. Cic. *Iets met haaſt, ter loops doen.*

Dolor levis. Cic. *Een ligte, zagte, zaſte pyn.*

Leviori nomine appellare aliquem. Cic. *Iemand met een beter, zagter, min haatelyke naam noemen.*

His rebus mihi levis eſt ſenectus. Cic. *Door deze dingen is of valt my den ouderdom gemakkelykſt, niet laſtig.*

Spes levis. Hor. *Een ligte, ydele hope.*

Vina levia. Plin. H. *Ligte, kragteloozе, ſlappe wynen.*

Leviſſima ſuilla eſt. Celſ. *Varkens vleeſch is zeer ligt.*

LĔVĪSŌMNŬS, ă, ŭm. Lucret. *Ligt, los, of niet vaſt ſlapende.* Van honden ſprekende.

LĔVĬTĀS, ātis, f. Plin. H. *Ligtheid.*

* Levitas. Cic. *Ligtvaardigheid, onſtandvaſtigheid, wiſpelturigheid, veranderlykheid.*

* LĔVĬTĀS, ātis. f. Sen. Ph. Plin. H. *Gladheid, effenheid.*

* Alvi levitas. Celſ. *De buikloop.*

LĔVĬTĔR. Adv. Cic. *Ligtjes, haaſtelyk, ter loops.* Men zegt *Levius* en *Leviſſimè.*

Leviter attingere ſtudia. Suet. *De letter- of boekoeffeningen ligtjes aanraken, proeven.*

Leviter aſperſus laudibus. Cic. *Ligtjes, een weinigje geprezen.*

Ut leviſſimè dicam. Cic. *Op dat ik het op zyn ligſte of zagtzinnigſte zegge.*

Leviter inter ſe diſſident. Cic. *Zy verſchillen luttel onder malkanderen: hun geſchil is van geen belang.*

Dolere leviter. Ovid. *Ligte, kleine pyn gevoelen, hebben.*

Medici leviter ægrotantes leviter curant. Cic. *De Geneesheeren of Meeſters genezen de ligte zieken ligtelyk, of gemakkelyk.*

Leviter eminere. Cic. *Een weinig uitpuilen, dik of verheven zyn.* Van de koonen geſproken.

Leviter eruditus. Cic. *Een weinig of tamelyk geleerd.*

Leviſſimè ferre aliquid. *Iets zeer ligtelyk, gemakkelyk, geduldiglyk verdragen.*

Leviter inflexus. Cic. *Een weinig gebogen.*

Succenſere alicui leviter. Cic. *Een weinig verlolgen, gram tegen iemand zyn: Iemand ligtjes of zagtjes verſpreken.*

LĔVĬŪSCŬLŬS, ă, ŭm. Plin. J. *Wat ligt, ſlap, of kragteloos.* Van een vaars geſproken.

LĔVO, ās, āvī, ātŭm, āre. Celſ. Quintil. *Glad, of effen maken, polyſten, ſlypen.*

* LĔVO, ās, āvī, ātŭm, āre. Ovid. *Heffen, opheffen; ligten, opligten, tillen, optillen.*

* Levare aliquem onere. Cic. Virg. *Iemands laſt verligten, helpen dragen.*

* Pennâ dentes levare. Mart. *Zyne tanden met een pen reinigen.*

* Levare alicujus facinus. Liv. *Iemands miſdaad of ſchelmſtuk verkleinen, verſchoonen, verminderen.*

Levare aliquem ægritudine. Cic. *Iemands hartzeer of ſmart verligten, verzoeten, verzagten, verzaften.*

Aſpera cultu levare. Hor. *Ruwe en harde dingen door kenſtenary beſchaven, verzagten.* Van ſchriften enz. geſproken.

Aquæ illæ levant pulmonum ac viſcerum querelas. Sen. Ph. *Die wateren verligten, genezen de qualen in de longen en de ingewanden.*

Levare annonam. Cic. *De prys van de mondkoſt of leeftogt verligten, verminderen.* Suſpicionem. Cic. *Een vermoeden verminderen.*

Multa fidem promiſſa levant. Hor. *Vele beloften verminderen, verkleinen 't geloof van den belover.*

Ea opinione levandi ſunt. Cic. *Men moet hen van dat gevoelen, of die gedagten ontſlaan, afwenden.*

Hibernis aliquem levare. Cæſ. *Iemand van winterlegeringen bevryden, ontheffen, ontſlaan, ontlaſten.*

LĔVŌR, ōris. m. Plin. H. *Zie* Levitas.

LĔX, ĕgis. f. Cic. *Een wet.*

Statuere leges. Cic. *Wetten inſtellen, geven, maken.*

Non potes lege vendere. Plaut. *Gy kunt het volgens de wet niet verkoopen.*

Eâ lege, ut, &c. Ter. *Op die voorwaarde, dat enz. Mits dat enz. behoudens dat enz.*

* Lex. Cic. *Een regel, inzettinge, beſtek, rigtſnoer,* die men volgen moet.

LĔXĬS, is. f. Poëta apud Cic. λέξις. *Een woord.*

LĔXŌVĬŪM, ii. n. *Liſieux.* Een ſtad in Normandiën.

LĪBADĬŎN, ii. Plin. H. λιβάδιον. *Kleine Santory.* Een kruid.

‡ LĪBĀMĔN, ĭnis. n. Virg. *Plengoffer. Een drankofferhande,* die de Ouden ter eere van de Goden uitſtorteden.

* In unum ſaporem multa libamenta confundere. Sen. Ph. *Vele vogten of ſauzen tot eene ſmaak onder den anderen gieten,* ‡ *vermengen.* Hy wil in een geleende ſpraak zeggen: *Een werk maken beſtaande uit verlerhande uittrekſels van braave Schryvers.*

LĪBĀMĔNTŬM, i. Cic. Sen. Ph. *Uitſtortinge, uitgietinge, plenginge van drank of vogt.* Zie *Libamen.*

LĪBĀNŌTĬS, ĭdis. f. Plin. H. λιβανωτίς. *Roosmaryn.*

LĪBĀRĬŪS, ii. m. Sen. Ph. *Een koekebakker of verkooper.*

LĪBĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Uitſtortinge, uitgietinge, plenginge.* Zie *Libamen.*

LĪBĀTŬS, ă, ŭm. Virg. *Ter eeren van een God uitgegoten, geſtort, geplengd.*

* Libatus guſtu. Tac. *Geproefd, geſmaakt.* Van eten of drinken geſproken.

* Libatus. Ovid. *Pas geproefd, ook gerept, pas aangeraakt.* Van deugden ſprekende.

* Libatæ vires. Tit. Liv. *Verzwakte, verminderde, afgenome kragten.*

* Libatus. Cic. *Gekregen, ontfangen.*

Unde animos ex Divinitate libatos haberemus. Cic. *Waarom zouden wy onze gemoederen uit de Godheid ontfangen hebben.*

LĪBĔLLĂ, æ. f. Plin. H. *Het paaloot, of de rigtſnoer van een metſelaar:* Ook, *een gewigt van een pond.*

Libella claudicat. Lucret. *Het paaloot, of de rigtſnoer is niet regt, effen.*

Libella. Cic. *Een ſtukje zilver geld,* ter waarde van een *As,* en het welk *as,* of *aſſis* genoemt wierd.

Unâ libellâ poſſum liber fieri. Plaut. *Ik kan voor eene ſtuiver vry worden.*

* Fecit palam te ex libella, (hæredem) me ex teruncia. Cic. *Hy heeft u zyn vollen eigenaam gemaakt, en my maar voor een vierde gedeelte.* Het geld *Teruncia* of *Terunceus* genoemd, was niet meer dan een vierde van een *as.*

Planum facit ſeſtert. CXIII. ad libellam ſibi deberi. Plaut. *Hy toont aan, dat hem drye en vyftig ſeſtertien op een ſtuiver na ſchuldig zyn.*

LĪBĔLLĬO, ōnis. Varr. *Een openbaar beamptſchryver,* vulgo *Notaris.*

* LĪBĔLLĬO, ōnis. Stat. *Een klein, of gering boekverkooper, een boekwurm.*

LĪBĔLLŬS, i. Cic. *Een boekje.* Ook, *een brief, of gedeelte van dien.* Cicero gebruikt het in dezen laatſten zin.

* Libellus. Quintil. *Een gedenk- of gehengenis-geſchrift.*

Peſſimæ conſuetudinis eſt libellis eſſe contentum quos componit litigator, qui confugit ad patronum. Quintil. *Het is een zaak van een zeer quade gewoonte, te vreden te zyn met de gedenkſchriften van een gedingvoerder, die zyn toevlugt tot een voorſpraak genomen heeft.*

* LĪBĔLLŬS. Cic. *Een brief of geſchrift voor winkels of huizen, om te toonen wat'er te koop is.*

* Libellus querulus. Plin. J. *Een klagend ſmeekſchrift.*

* Libellus. Paul. Juriſ. *Een getuigſchrift van een geloofwaardig perſoon.*

LĪBĔNS, ēntis. omn. gen. Cic. *Die iets gaarne doet: bereidwillig, gewillig tot iets.*

Libentiſſimis omnibus. Cic. *Met zeer groot genoegen van allen: met volkomene toeſtemminge van allen.*

Digitized by Google

Libenter. adv. Cic. *Gaarne, gewilliglyk, goedwilliglyk, van goeder harten.*
Qui libenter accepit beneficium, reddidit. Sen. Ph. *Die een weldaad dankbaarlyk of met goeder hart aanneemt, heeft dezelve wedergegeven of vergolden.*
LĪBĒNTĬA, æ. f. g. Gell. *Luſt, genengte, vermaak.*
LĪBĔR, brī. m. Virg. *De binnenſte baſt of ſchorſe van een boom, die naeſt de ſtronk komt.*
* Liber. Cic. *Een boek.*
* Liber. Cic. *Een geſchreve werk.* Cicero noemt zyn vertogen boeken.
LĪBĔR, ă, ūm. Cic. *Vry, vrygeboren, vrank.* Men zegt *Liberior* en *Liberrimus.*
Liberum arbitrium. Liv. *Een vrye wilie, of keure, om iets te doen of laten.*
Ut cedentibus inſtandi liberum haberet arbitrium. Front. *Om een vrye wille of keure te hebben van de wykenden of vlugtenden op de hielen te zitten, vervolgen, of najagen.*
Revertendi liber. Ovid. *Vry of vryheid hebbende om weder te keeren.*
Libero corde fabulari. Plaut. *Met een vry hart, vryborſtiglyk, of openhartiglyk te zamen praten, kouten.*
Liber amicus. Hor. *Een vry, openhartig, vryborſtig vriend.*
* Liber. Plaut. *Een vrygeborene, die geen ſlaaf of lyfeigen is.*
Liber homo. Ter. *Een eerlyk, regtſchapen, houſch, welopgevoed man.*
* Liber. Mart. *Vry van zorg, kommer, hartzeer, die niets te doen heeft.*
Liber ad ſcribendum. Cic. *Vry om te ſchryven, die niet belet word in 't ſchryven.*
* Liberæ ædes. Plaut. *Een vry huis, daar men niet gemoeit word, daar men alles doet wat men begeert.*
Æger in genere cibi liber. Celſ. *Een zieke die vryheid heeft van allerhande ſpyze, die eet wat hem luſt.*
Campus liber. Liv. *Een vry, ruim, wyd uitgeſtrekt veld.*
Literæ liberæ. Cic. *Vryborſtige, vrymoedige, ſtoute, vermetele brieven.*
Toga libera. Propert. *De vrye*, dat is, *mannelyke tabbaard.* Om dat de genen, die de zelve droegen na eigen welgevallen leefden.
Vita liberior. Ovid. *Een al te vry, of een ongebonden leven.*
Libera prædia. Cic. *Vrye, onbeſwaerde landeryen.* Daar niemand dan den bezitter regt op heeft.
Liber à delictis. Cic. *Van miſdaden vry, onſchuldig, onnoozel.*
Ruſticus laborum liber. Hor. *Een boer van arbeid vry, die niets te doen heeft, die heilig avond heeft.*
Liber terrore animus. Cic. *Een gemoed van ſchrik of vrees bevryd.*
Hoc liberum eſt mihi. Plin. J. *Dit is of ſtaat my vry, dit mag ik doen, hier ben ik meeſter van.*
Libero ore loqui. Salluſt. *Vry, vryborſtiglyk, vrymoediglyk, of ſtoutmoediglyk ſpreken.*
LĪBĔRĀLĬĂ, ĭum. n. plur. Cic. *De feeſten, of vierdagen van Bachus. Smul en zuipdagen.*
LĪBĔRĀLĬS, ĭs. m. & f. ālĕ, ĭs. n. Cic. *Mild, milddadig, edelmoedig.*
Liberalis cauſa. Quintil. *Een zaak of geding aangaende iemands vryheid.*
Liberalis. Cic. *Vry, wel, of treffelyk opgevoed: Van goeden huize.*
Liberalis facies. Ter. *Een vrygeboren, eerlyk, deftig aangezigt of wezen.*
Actio liberalis. Cic. *Een vryborſtige, brave, edelmoedige daad.*
Liberales artes. Cic. Plin. J. *De vrye konſten.*
Liberale viaticum. Cic. *Eerlyk, mild reisgeld.*
Tempus deceſſionis febris liberale eſt. Celſ. *De tyd van 't wechgaan van de koorts is ruim.*
LĪBĔRĀLĪTĀS, ātĭs. f. Cic. *Mildheid, milddadigheid, edelmoedigheid.*
* Liberalitas. Ter. *Zoet- zagt- of zagtzinnigheid, beleefdheid, beusheid, hubsheid.*
Liberalitas ingenii. Cic. *Zoetheid, zagtzinnigheid van inborſt of aart.*
LĪBĔRĀLĬTĔR. adv. Cic. *Mildelyk, milddadiglyk.*
* Liberaliter. Cic. *Vry, eerlyk, deftig, treffelyk.*
Liberaliter educatus. Cic. *Vry, deftig, eerlyk, wel opgevoed.*
Servire liberaliter. Ter. *Eerlyk, goedwilliglyk dienen.* Van een ſlaaf geſproken.
* Liberaliter. Salluſt. *Met vryheid, of toegevinge, toelatinge.*
Exercitum habere nimis liberaliter. Salluſt. *Een leger met te veel vryheid of toegevinge handelen.*
LĪBĔRĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Vrymakinge, bevrydinge, verloſſinge.*
Malorum liberatio. Quintil. *Verloſſinge van quaad of ongevallen.*
LĪBĔRĀTŎR, ōrĭs. m. Cic. *Een bevryder, verloſſer.*
LĪBĔRĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Bevryd, verloſt*, van eenig ongeval.
Liberatus curâ. Cic. *Van zorg, kommer, of droefheid bevryd, verloſt, ontheven.*
LĪBĔRĒ. adv. Cic. *Vryelyk.* Men zegt *Liberius.*
Loqui liberè. Plaut. *Vryelyk, vryborſtiglyk, rond uit ſpreken.*
Vivere liberè. Ter. *Vryelyk, ongebonden leven.*
* Educari liberè. Ter. *Vry, wel, deftig opgevoed worden.*
LĪBĔRĪ, ōrūm. m. plur. Cic. *Kinderen.*
LĪBĔRO, ās, āvī, ātūm, ātĕ. Cic. *Bevryden, verloſſen, ontſlaan.*
Liberare aliquem calumniis. Cic. *Iemand van laſteringen bevryden.* A creditoribus. Sen. Ph. *Iemand van zyne ſchuldeiſchers verloſſen, bevryden, ontzetten.*
Se liberare. Cic. *Zig vry maken, koopen, in vryheid ſtellen.*
Liberare ſe ære alieno. Cic. *Zig van ſchulden bevryden, ontſlaan, ontheffen.*
Liberare aliquem ex populo. Plaut. *Iemand uit den ſtaat van een gemeen burger verheffen.*
Liberare animos errore. Cic. *De gemoederen van dwalingen ontſlaan, bevryden, uit een dwalinge trekken.*
Liberare ſe invidiâ. Cic. *Zig van nyd bevryden, ontſlaan.*
Liberare promiſſa. Cic. 1. Offic. *Beloften, af of voldoen, volbrengen, houden, geſtand doen.*
Culpa aliquem liberare. Liv. *Iemand van een misſleg of feil bevryden, ontſlaan, ontheffen.*
Liberare fidem ſuam. Cic. *Zyn gegeve trouwe, woord, of beloften voldoen, volbrengen, houden.*
LĪBĔRTĂ, æ. f. Cic. *Een gevryde, verloſte, of vry gemaakte ſlavin.*
LĪBĔRTĀS, ātĭs. f. Cic. *De vryheid.*
Cùm libertate dicere. Cic. *Met vryheid*, dat is, *met gemak of vloeyend ſpreken.*
* Libertas. Cic. *Te groote vryheid, ongebondenheid.*
Amo libertatem loquendi. Cic. *Ik bemin de vryborſtigheid, of vryborſtigheid in 't ſpreken.*
LĪBĔRTĪNĂ, æ. f. Cic. *Een gevryde, verloſte, of vrygemaakte ſlavin.*
LĪBĔRTĪNĬTĀS, ātĭs. f. Labien. Juriſc. *De ſtaat der vrygemaakte, gevryde of verloſte ſlaven.*
LĪBĔRTĪNUS, i. m. Cic. *Een vrygemaakte, gevryde, verloſte ſlaaf.*
Libertinus. Suet. *De zoon van een vrygemaakte ſlaaf.*
LĪBĔRTŪS, i. m. g. Plaut. *Zie* Libertinus.
LĪBĔT, lĭbŭit *of* lĭbĭtum ēſt, lĭbĕrĕ. Cic. *Het luſt, behaagt, of gevalt.*
Cetera quæ cuique libuiſſent. Suet. *De overige dingen, die iemand zouden mogen luſten of gevallen.*
LĪBĬDĬNŌR, ārĭs, ātūs sūm, ārī. Suet. *In welluſten, onkuisheid, braſſery leven.*
LĪBĬDĬNŌSĒ. adv. Cic. *Na zyn luſt, welluſt, welgevallen, of koppigheid.*
Juxta bonos & malos libidinosè interficere. Salluſt. *De goeden nevens de quaden na zyn drift, luſt, gevallen, of koppigheid dooden, om hals brengen.*
* Libidinosè. Cic. Liv. *Welluſtiglyk, met of in onkuisheid, welluſten.*
LĪBĬDĬNŌSŬS, ă, ūm. Cic. *Eigenluſtig, eigenzinnig.* Men zegt *Libidinoſior.*
Libidinoſæ ſententiæ. Cic. *Driftige gevoelens.*
* Libidinoſus. Cic. *Welluſtig, onkuiſch, geil.*
LĪBĪDO, ĭnĭs. f. Cic. *Luſt, eigenzinnigheid, koppigheid, drift.*
Ad libidinem fingere aliquid. Cic. *Iets na zyn luſt, of gunſt gentheid maken.*
Homo es cui libido eſt malè loqui. Plaut. *Gy zyt een [illegible] die*

Digitized by Google

die luſt hebt of ſchept in 't qualyk of quaad ſpreken.

Libido. Cic. Salluſt. *Welluſt, drift, hartstogt, genegentheid.*

Libido patriæ & parentibus gratificandi. Salluſt. *Een genegentheid, luſt of trek om 't vaderland en zyne vrienden of bloedverwanten goede dienſten te doen.*

* Libido. Hor. Ovid. *Onkuisheid, wellust, geilheid.*

LĪBĪTĪNĀ, æ. f. Aſc. Pæd. *Een doodbaar.*

* Libitina. Liv. *De zorg of onkoſten van een uitvaart of begravenis.*

In urbe tanta fuit peſtilentia, ut tunc vix libitina ſufficeret. Liv. *In de ſtad was zoo groot een peſt, dat men de dooden naauwlyks ter aarde konde brengen.*

* Libitina. Valer. Max. *Het ampt van doodgravers.*

* Libitina. Hor. *De dood.*

Miramurque nihil niſi quod libitina ſacravit. Hor. *En wy waarderen, agten, verheffen niets dan 't gene de dood geheiligt of ingewyd heeft, dat is: Wy agten niet dan de werken der overledenen.*

LĪBĪTĪNĀRĬŪS, ĭi. n. Sen. Ph. Ulp. *Een vervaardiger, toeruster, toeſteller van een uitvaart, of begravenis.*

LĪBO, ās, āvī, ātūm, āre. acc. Virg. Ovid. *Iets proeven, paſſjes aanraken, veppen.*

Cibum libare digitis. Ovid. *Een ſtukje ſpys met de vingeren nemen.*

* Libare Jovi pateram. Virg. *Een beker aan Jupiter opofferen, uitſtorten.* Dapes. Liv. *Lekkere geregten aan Jupiter offeren.* Uvam. Tibul. *Druiven aan Jupiter offeren.*

Libare tura Deo. Liv. *Wierook aan God opofferen.*

Lacrymas libare alicui defuncto. Ovid. *Een doode tranen opofferen, een overledene beweenen, beſchreyen, betreuren.*

Oſcula libare alicui. Virg. *Iemand zoentjes, kusjes geven: Iemand kuſſen, zoenen.*

Nec dum libaveram cellæ limen. Petron. *Ik had nog den drempel van de kelder niet aangeraakt: Ik was nog op den drempel van de kelder niet.*

Libare aliquid ex omnibus diſciplinis. Cic. *Iets van alle konſten leeren.* Excellentiſſima ex variis ingeniis. Cic. *De uitmuntendſte, uitſtekendſte, deſtigſte dingen uit verſcheide verſtanden, dat is, Schryvers uitkippen, verzamelen, vergaderen.*

Libare ſuo nomine laudem ex aliorum laboribus. Cic. *Uit andere luiden arbeid aan zyn eigen naam roem of luister toeſchryven, toeëigenen.*

LĪBŌNŌTŌS, ī. m. Vitruv. l. 1. c. 6. λιβόνοτος. *De zuidweſte wind.*

LĪBRĀ, æ. f. Hor. *Een pond, of het gewigt van een pond.*

Libra farris. Hor. *Een pond koren.* Olei. Suet. *Een pond oly.*

* Libra. Cic. *Een weeg- of waagſchaal, een ſchaal.*

Quàm pari libra gravitas comitaſque! Plin. J. *In hoe groot een weegſchaal ſtond daar de deftigheid of ſtatigheid en de vriendelykheid, gemeenzaamheid, of beleefdheid.*

* Libra. Virg. Ovid. *De Weegſchaal.* Een der twaalf Hemelsteekenen.

* Libra. Cæſ. Colum. *Een pasloot, een metſelaars rigtſnoer: ook, gelykheid van hoogte of oppervlakte.*

Locus ille pari libra cum æquore maris eſt. Colum. *Die plaats is van een gelyke hoogte of oppervlakte als de zee.*

Ad libram facere turres. Cæſ. *Torens op de rigtſnoer of gelyke hoogte als anderen maken.*

* Libra. Plin. H. *Een tegenwigt.*

LIBRĀLĬS, ĭs. m. & f. āle, ĭs. n. Colum. Plin. H. Veget. *Van een pond gewigt, een pond wegende.*

LIBRĀMĔN, ĭnĭs. n. Liv. *Een tegenwigt.*

LIBRĀMENTŪM, ī. n. Cic. Liv. *Een tegenwigt.*

Podii altitudo ſit ab libramento pulpiti. Vitruv. *Laat de hoogte van de voorluyve op 't tegengewigt van de ſtellagie gelegt zyn.*

* Libramenta tormentorum. Tac. *De koorden die de oorlogswerptuigen ophielden, en waar door men balken, enz. na den vyand wierp. Slingerkoorden van oorlogs-werptuigen.*

* Libramentum. Vitruv. *Een vloer, of zoldering.*

LIBRĀRĬA, æ. f. Juven. A. Gell. *Een boekwinkel, zaal, of kamer.*

LIBRĀRĬŎLŬS, ī. m. Cic. *Een boekſchryvertje.*

LIBRĀRĬŪM, ĭi. n. Cic. *Een rol, of blaffert.*

LIBRĀRĬŪS, ĭi. m. Cic. Catul. Liv. *Een boekſchryver, een ſchryver, of geheimſchryver.*

* Librarius. Sen. Ph. *Een boekverkooper of drukker.*

LIBRĀRĬŪS, ă, ūm. Cic. Hor. *Van een boek, daar toe behoorende.*

‡ Librarius ſcriptor. Hor. *Een ſchryver of uitſchryver van boeken.* Men ſchreef de boeken tot dat de konſt van 't drukken in of omtrent den jare 1450. uitgevonden wierd.

Librariæ tabernæ. Cic. *Een boek- of boekverkoopers winkel.*

Librarium atramentum. Vitruv. Plin. H. *Boek- of ſchryf-inkt.*

LIBRĀRĬŪS, ă, ūm. Vitruv. Colum. *Van een pond, een pond wegende.*

LIBRĀTĬO, ōnĭs. f. Vitruv. *Weginge, het ſtellen van iets in den evenaar.*

* Libratio. Vitruv. *Afmetinge, met het pasloot of rigtſnoer.*

LIBRĀTŌR, ōrĭs. m. Front. Plin. J. *Die met het pasloot of rigtſnoer afmeet.*

* Librator. Tac. *Een werper of ſlingeraar van ſteenen, enz. in den oorlog.*

LIBRĀTŪS, ă, ūm. Cicer. Ovid. *Gewogen, in de ſchaal gelegd.*

Tellus ponderibus librata ſuis. Ovid. *De aarde met haar gewigt op de aſpunten hangende, of door haar eigen zwaarte in de lugt hangende.*

Libratior ictus. Liv. *Een zeer zwaar, ſterk gebragte, felle, harde ſlag.*

LIBRĬLĔ, ĭs. n. A. Gell. *Een waagſchaal of gewigt.* Feſtus zegt dat dit het dwarshout of yzer van een waagſchaal is.

LIBRĬPENS, ēndĭs. m. Plin. H. Digeſt. *Een weger met de ſchaal.*

LĪBRŌ, ās, āvī, ātūm, āre. acc. Ovid. Colum. *Wegen, in de ſchaal zetten, in evenwigt, of in den evenaar houden.*

Librare telum ab aliquo loco. Virg. *Een pyl uit een plaats werpen, ſchieten.*

Corpus libravit in alas. Ovid. *Hy begaf zig met wieken tot vlugen.* Van Dædalus geſproken.

Curſum libravit in æthere. Ovid. *Hy vloog in de lugt.* Van een vogel.

Librat ſeſe ex alto. Plin. H. *Hy vliegt van een ſteilte, hoogte, of verheve plaats.* Van een adelaar, of arend geſproken.

Apes ponduſculo lapilli ſe librant. Plin. H. *De beyen houden zig in een even gewigt, door 't gewigtje van een ſteentje.*

** Librare aliquid. Stat. *Iets overwegen, overdenken, overleggen, onderzoeken.*

LĪBS, ĭbĭs. m. Plin. H. *Zie* Africus.

LĪBŬM, ī. n. Virg. Ovid. *Een koek.* De ouden maakten koeken van meel, honig, en oly, om ze aan de afgoden te offeren. *Libum* word gemeenlyk in dezen zin gevonden.

† LĪBŬS, ī. m. Nigid. apud Non. *Zie* Libum.

LĪBŪRNĂ, æ. f. Hor. Lucan. *of* LĪBŪRNĬCĂ, æ. f. Plin. J. Suet. *Een ligt of ſnel ſchip; een jagt ſchip, of jagt.* Dus van de Liburnen genoemd, die de zelven eerſt gebruikten.

LĪBŪRNŬM *of* LĪBŪRNĬCŪM mare. *Een gedeelte van de middelandſche zee,* thans de Dalmatiſche zee genoemd.

LĪBYĂ, æ. f. Cic. Virg. *Lybie.* Een land in Africa by Ægypten.

LĪBYĔ, ēs. f. Lucan. *Lybie.*

LĪBYCŬS, ă, ūm. Virg. *Van Lybie, in Lybie geboren.*

LĪBYSSĂ, æ. f. *Polmen.* Een ſtad in Bythinie, alwaar Annibal, of Hannibal ſtierf.

Libyſſa arena. Catul. *De Lybiſche zanden.*

LĪBYSSĬNŬS, ă, ūm. Catul. *Van Lybie, van Afrika.*

LĪBYSTĬS, ĭdĭs. f. Virg. *Een vrouw van Lybie geboortig.*

LĪCENTĔR. adv. Cic. Catul. Liv. *Ongebondentlyk, ſtoutelyk, moedwilliglyk, loskoppiglyk.* Men zegt *Licentius.*

LĪCENTĬĂ, æ. f. Cic. *Oorlof of verlof om te doen wat men wil.*

Dare alicui licentiam alicujus rei faciendæ. Cic. *Iemand oorlof of verlof geven van of om iets te doen.*

Hanc licentiam aſſequebantur. Cic. *Zo bequaamen, verkregen deze vryheid.*

Licentia Poëtarum. Cic. Varum. Ovid. *De vryheid, onbepaaldheid der digteren.*

* Licentia. Cic. Tac. *Te groote vryheid, ſtoutheid.*

* Licentia. Cic. Hor. *Ongebondenheid, losheid, ongeregeldheid, buitenſporigheid,* van leven.

Feſtæ licentiæ. Quintil. *Vryborſtige aardigheden, ſnakeryen, of boerteryen.*

Digitized by Google

LICENTĬŌR, ōris. m. & f. tūs, ōris. n. Cic. *Ongebonden, te vrymoedig, ſtout, ongeregeld.*
Licentior epiſtola. Plin. J. *Een te ſtoute of ſtoutmoedige brief.* Vita. Valer. Max. *Een ongebonde, los, ongeregeld leven.*
LICENTĬŌSŪS, ă, ūm. Tac. *Ongebonden, ongeregeld, te ſtout.*
* Licentioſum eſſet hoc dicere. Quintil. *Het zoude te ſtout of te vrymoedig zyn dit te zeggen.*
LICĔO, ēs, licŭī, licĭtūm, licērĕ. Cic. Mart. *Op een prys of te koop geſtelt worden. Liceo* beteekende voor heen, ik ſta of laat het toe, daar van komt het nog dat men zegt *hac licent* (*ſupple ſe vendi*) deze dingen laten zig verkopen, *dat is*, ſtaan of zyn te koop.
Licere præſenti pecuniâ. Plaut. *Voor gereeden of baren gelde te koop ſtaan.*
Eo licente, contrà liceri audet nemo. Cæſ. *Als hy geld bied zoo durfd niemand tegen of boven hem bieden.*
LICĔŌR, ēris, citŭs. sum, cērī. Plaut. Cicer. *Hooger of meerder bieden.* Sprekende van iets dat in het openbaar verkogt word.
Liceri contra aliquem. Cic. Cæſ. *Tegen iemand, of hooger bieden als hy.*
Liciti ſunt uſque eo quoad efficere poſſe arbitrabantur. Cic. *Ze boden zoo hoog of zoo veel als ze meenden te konnen doen.*
LICESTRIA, æ. f. *Leiceſter.* De hoofdſtad van 't graafſchap van die naam in Engeland.
LICĔT, licŭit, licērĕ. Cic. *Geoorloft, toegelaten zyn of worden, vryſtaan.*
Licet tibi eſſe bono viro *of* bonum virum. Cic. *Het is u geoorloft, het ſtaat u vry, een goed of eerlyk man te zyn.*
Peccare nemini licet. Cic. *Het is niemand geoorloft, het ſtaat geen menſch vry te zondigen, misdoen.*
Licet mihi diſcere de te? Ter. *Is het my geoorloft, of ſtaat het my vry dit van u te leeren? weten? hooren? of verſtaan?*
Licetne id ſcire quid ſit? Plaut. *Is het my geoorloft te weten wat het is? Mag ik weten wat het is?*
Impunè licere. Tibul. *Vryelyk, zonder ſtraf of vreeze geoorloft zyn, vryſtaan.*
LICĔT. conj. Cic. *Hoewel, alhoewel, niet tegen- of jegenſtaande.*
LICHADES, um. f. plur. Plin. H. *Drie eilanden,* of wel, *rotſen in de Ægeeſche zee.*
LICHEN, ēnis. m. Plin. H. λειχήν. *Droogkruſſel, vyerige ſchurftheid.* Anderen zeggen *hairworm.*
LICĬTĀTĬŌ, ōnis. f. Cic. *Biedinge, of bod,* na iets dat te koop is.
LICĬTĀTŌR, ōris. m. Cic. *Bieder, verhooger van eens anders bod.*
LICĬTŌR, āris, ātŭs sum, ārī. Quint. Curt. *Bieden, iemands bod verhoogen.*
LICĬTŪS, ă, ūm. Ulp. *Geoorloft, toegelaten, wettig.*
Negociatio licita. Ulp. *Een geoorlofde, toegelate, wettige koophandel.*
LICĬTUM eſt. Ter. Cic. *Het is geoorloft, toegeſtaan, wettig, men mag.*
LICĬUM, ĭi. n. Virg. Plin. H. *De druimen, het vulſel van een wever.* Dus legt het Junius uit.
LICTŌR, ōris. m. Cic. *Een Hellebaardier, byldrager, een geregts dienaar,* ook, *een ſcherpregter, of beul.* Deze gingen te Rome voor de voornaamſte overheids perſonen met een byl en de bondelen daar om vaſt gemaakt, en ſtraften de misdadigen op hun bevel.
LICTŌRĬUS, ă, ūm. Plin. H. Flor. *Van een ſtads of geregts dienaar, van een ſcherpregter of beul;* daar toe behorende.
LIĒN, ēnis. m. Plaut. Celſ. *De mild.*
LIĒNĪS, is. m. Celſ. *Zie* Lien.
LIENĪCŪS, ă, ūm. Plin. H. l. 29. c. 3. *Zie* Lienoſus.
LIENŌSŪS, ă, ūm. Plin. H. *Miltziek, miltzugtig: die pyn in de milt heeft.*
Lienoſis medetur. Plin. H. *Het geneeſt de miltzugtigen, of die pyn in de milt hebben.*
LIENTĔRIA, æ. Celſ. λειεντερία. *De buikloop, loslyvigheid.*
LIENTĔRĪCŪS, ă, ūm. Plin. H. *Met de buikloop of loslyvigheid gequeld.*
LIGĀMĔN, ĭnis. n. Colum. *Een band, alles dat dient om te binden.*
LIGĀMENTŪM, ĭ. n. g. *Zie* Ligamen.
LIGĀTŪS, ă, ūm. Tibul. *Gebonden.*
Crines ligatos impedit vitta. Tibul. *Een lint houd de gebonde hairen by een. De hairen zyn met een lint gebonden.*
LIGELLŪM, ĭ. n. g. Plaut. *Een hut of loetje.*
LIGĔR, ĕris. m. Cæſ. *De Loire,* een der vier voornaamſte rivieren in Vranktyk.
LIGNARĬŪS, ĭi. Tit. Liv. *Een timmerman.* Anderen zeggen, *een houtt hakker, of haler.*
LIGNĀTĬO, ōnis. f. Cæſ. *Houtt-hakkinge of houtt-halinge voor een leger.*
LIGNĀTĬO, ōnis. Colum. *De plaats daar men houtt gaat hakken, of halen.*
* Lignatio. Vitruv. *Voorraad van houtt tot een huis.*
LIGNĀTŌR, ōris. m. Liv. Cæſ. *Een kryghnegt, die houtt voor een leger gaat kappen.*
LIGNĀTŪM īrĕ. Cæſ. *Gaan om houtt voor een leger te kappen, halen.*
Mitti lignatum. Plaut. *Gezonden worden om houtt te hakken,* voor een leger.
Lignarum pabulatumque progreſſus. Cæſ. *Uitgetogen zynde om houtt en voeder te halen.*
LIGNĔŌLŪS, ă, ūm. Cic. *Houtt, van houtt.* Van kleine tilbare dingen geſproken.
Lychnus ligneolus. Cic. *Een kleine houtte kandelaar.*
LIGNĔŪS, ă, ūm. Cic. *Houtt, van houtt.*
Deus ligneus. Tibul. *Een houtte Afgod.*
Soleæ ligneæ. Cic. *Houtte klompen.*
LIGNĪLE, is. n. g. Jun. *Een houtt huis, of zolder.*
LIGNŌSŪS, ă, ūm. Plin. H. *Houtryk, daar veel houtt is of groeit: vol houtt.*
Arbor radice lata ligноſaque. Plin. H. *Een boom met een breede houtt-ryke wortel.*
LIGNŌR, āris, ātŭs sum, ārī. dep. Liv. *Houtt gaan hakken, of halen.*
LIGNŪM, ĭ. n. Cic. *Houtt.*
Aridum componere lignum. Hor. *Droog geſplete houtt by een voegen.*
Ligna ſuper foco largè reponere. Hor. *Rykelyk houtt op 't vyr werpen, luſtig houtt opſtoken.*
Dolatum lignum. Juven. *Geſchaafd, glad houtt.*
* Lignum interius. Plin. H. *De pit van een vrugt.*
LIGO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Binden.*
Ligare vulnera. Ovid. *Wonden verbinden.*
Legibus ligare aliquem. Stat. *Iemand aan wetten verbinden, verpligten.*
LĪGO, ōnis, m. g. Hor. *Een ſchop, of ſpade.*
LIGŬLA, æ. f. Mart. *Een ſchoo-band of neſteling.*
* Ligula. Plin. H. Mart. *Een potlepel, een ſchuimſpaan.*
* Ligula. Plin. H. *Een zekere kleine maat van drie drachmas en een ſcrupulus.*
LIGŪRIA, æ. f. *Ligurie,* een geweſt in Italie.
LIGŪRIO, īs, īvi, ītūm, īrĕ. Ter. *Lekkertjes eten, ſmoullen, het beſte uit de ſchotels kippen.*
Ligurire furta. Hor. *Geſtole brokken gretiglyk opvreten.*
* Ligurire rem aliquam. Cic. *Iets met drift of verlangen menſchen, begeren.*
LIGŪRĪTĬO, ōnis. f. Cic. *Lekkerbekkigheid, gretigheid in 't eten, ſmullinge.*
LIGŪSTĬCUM, ĭ. n. Plin. H. λιγυστικόν. *Sermonteine.* Dus genoemd om dat het veel in Ligurie (thans 't gebied van Genua) groeit.
LIGŪSTĬCUM mare. Plin. H. *De zee van, of by Genua.*
LIGŪSTRŪM, ĭ. Virg. Plin. H. *Keelkruid, mondhout, ryswilge.* Een boomtje met witte bloemen.
LILIĀCĔŪS, ă, ūm. Pallad. *Van een lely.*
LILIĔTUM, ĭ. n. Plin. H. *Een lelyen hof.*
LILĬUM, ĭi. n. Virg. Ovid. *Een lely.* Zeker bloem.
* Lilium. Cæſ. Cæſar noemd dus, *gebrande en geſcherpte ſtaken, die de gedaante van een lely hadden,* en die men in de aarde ſtak om de uitvallen der vyanden te beletten.
LĪMĂ, æ. f. Quintil. *Een vyl.*
Lima craſſa. Vitruv. *Een grove, ruwe vyl.*
* Lima. Hor. Ovid. *De zorg om een werk te beſchaven.*
Ultima lima deſuit meis ſcriptis. Ovid. *De laatſte beſchaevinge ontbrak aan myne ſchriften.*

Digitized by Google

Si non offenderet unumquemque Poëtarum limæ labor. Hor. *Indien den arbeid van de beſchaavinge of verbeteringe yder digter niet verveelde, of verdroot.*

Mordet librum lima cenſoria. Mart. *De hekelvyl loopt over dit boek.* Dat is, *dit boek word gehekeld, beriſpt, gelaakt.*

LIMA, æ. f. *Lima*, Een ſtad in zuid Amerika, en de hoofdſtad van Peru.

LIMANIA, æ. f. *Limaigne*, Een kleine dog vrugtbare landſtreek in neder Auvergne.

LIMARIUS, a, um. Front. *Slykagtig, vol ſlyk, modder of vuiligheid.*

LIMATE. adv. Cic. *Beſchaafdelyk, cierlyk, netjes.*

LIMATULUS, a, um. Cic. *Wat gewyld: beſchaafd, net, fraai, cierlyk.*

Opus eſt limatulo tuo judicio. Cic. *Wy hebben uw beſchaafd, deftig, ſcherander oordeel van noden.*

LIMATURA, æ. f. g. *Vylſel, afvylſel.*

LIMATUS, a, um. Cic. *Gevyld, beſchaafd, net, fraai, cierlyk.* Men zegt *Limatior.*

Homo ornatione limatus. Cic. *Een man van beſchaafde, cierlyke nette taal, of redenen.*

Vario togæ limatus in uſu. Mart. *Een man in het waarnemen van allerhande geregts-zaken, bedreven, geoeffend.*

Limatum dicendi genus. Cic. *Een beſchaafde, nette, cierlyke, bevallige maniere van ſchryven.*

LIMAX, ācis. f. Colum. Plin. H. *Een ſlek, of ſlak.*

* Limax. Plaut. *Een perſoon die op 't zyn lauwen legt om iets te ſtelen.* Ook, *een hoer.*

LIMBOLARIUS, ii. m. Plaut. *Iemand die de neder zoomen van de tabbaarden der Romeinen ſlikte: een bordeur-werker.* Sommige lezen *Limborarius.*

LIMBUS, i. m. Virg. Hor. Ovid. *Stikzel, bordeurzel onder aan een tabbaard.*

LIMEN, inis. n. Ter. Cic. Virg. *Een drempel, een dorpel.*

LIMENARCHA, æ. m. g. Digeſt. *Een havenmeeſter.*

LIMENARCHA, æ. m. g. Digeſt. *Een deurwagter.*

Civium potentiorum limina. Hor. *De drempels of deuren van zeer magtige burgers.*

Adire limina alicujus. Virg. *Na iemands huis gaan.*

Oſtium limenque carceris. Cic. *De deur en drempel van 't gevangenhuis.*

* Limen. Virg. *Een ſcheidpaal, de grenzen.*

Corripiunt ſpatia limenque relinquunt. Virg. *Ze loopen voort, en laten het begin van 't ſtrydperk agter zig.*

LIMERICUM, i. n. *Limrik.* Een ſtad in Ierland.

LIMES, itis. m. Liv. *Een dwars-weg, een ſcheyweg, ſcheypad.*

* Limes. Virg. Ovid. *Een ſchey-ſteen of paal*, op de grenzen.

LIMITANEUS, a, um. adj. Digeſt. *Op de grenzen of landpalen leggende.* Milites limitanei. *Krygsknegten, die op de grenzen wagt houden.*

LIMITATIO, onis. f. Colum. *Bepaling, omtrekkinge van een veld met beggen, enz.*

LIMITO, as, avi, atum, are. Cic. *Afpalen, afſcheiden met wegen.*

LIMITOR, aris, atus ſum, ari. Plin. H. *Bepaald, omringd, bezet zyn met paden of wegen.*

LIMO, as, avi, atum, are. Plin. H. *Vylen, gladmaken, ſlypen.*

Limare gemmas. Plin. H. *Edele ſtenen vylen.*

* Limare. Cic. *Vylen*, dat is, *beſchaven: net, cierlyk, fraai maken, opſchikken.*

Ars aliquid limare poteſt. Cic. *De konſt kan iets beſchaven, optooyen, vercieren.* Sprekende van een werk van verſtand.

Veritas diſputatione limatur. Cic. *De waarheid word door zintwiſtengevyld, opgehelderd.*

* Curâ limari. Ovid. *Door droefheid, kommer uitgeteerd, verteert worden.*

** Non iſthic mea commoda obliquo oculo quiſquam limat. Hor. *Niemand ziet daar myn gemak, zoet of gelukkig leven met een ſcheel of ſcheef oog aan.*

LIMONIUM, ii. n. g. *Het kruid wintergroen.*

LIMOSUS, a, um. Virg. *Vol ſlyk of modder: zeer beſlykt, modderig.*

LIMPIDUS, a, um. Colum. Catul. *Klaar, helder, zuiver, rein.* Van vogt, een meer, enz. geſproken.

** Limpida vox. Plin. H. *Een helderen, zuiveren, klare ſtem.*

LIMPITUDO, inis. f. Plin. H. *Klaarheid, helderheid, zuiverheid, reinheid.* Van een rivier, van water, enz.

LIMULUS, a, um. Plaut. Een diminutivum van Limus. *Zie* Limus.

Nos intuentur limulus oculis. Plaut. *Zy zien ons met dwarſe oogen of van ter zyden aan.*

LIMUS, a, um. Ter. Limis aſpecto. Ter. *Ik zie van ter zyde.*

† Men vind dit adjectivum niet als in deze caſus, waarom men ook beſluit, dat 'er *oculis* onder word verſtaan, volgens 't voorbeeld van Plautus, die zegt *limulis intuentur.* Want de genen die meenen, dat *limis* in *nominativo* ſtaat, behoorden overtuigd te zyn, door de plaats in Ovidius, alwaar ſtaat, *ſpectare limis ocellis*, behalven dat men in de brieven van Seneca die hy *ſuaſoria* noemd, nog vind *ſidere limo*, om te beteekenen, *een ſtarre die ter zyde van ons ſtaat*, of gelyk anderen meenen, *die ongelukkig voor ons is.*

Aſpicio limis oculis ne ille nos ſe videre ſentiat. Plaut. *Zie hem met zydſche of ſcheeve oogen aan, op dat hy niet merke dat we hem zien.*

LIMUS, i. m. Plin. H. Virg. *Slyk, modder, kley, vuiligheid, drek.*

LINAMENTUM, i. Celſ. *Plukzel van linne om op wonden te*

‡ *leggen.* Ook, *wieken om in wonden te ſteken*, om dat men ze gemeenlyk van plukzel maakt.

Linamentum. Celſ. *Lemmet in een lamp.*

LINARIUS, ii. m. g. Jun. *Een vlas kooper, een linne verkooper, of werker.*

LINCOLNIA, æ. f. *Linkolne.* De hoofdſtad van 't Graafſchap van die naam.

LINCTUS, us. m. Plin. H. *Likkinge.* Men vind niet dan de *ablativus Linctu ſalis.* In 't likken van zout.

LINEA, æ. Cic. Dit is eigentlyk *een timmermans rigtſnoer*, die

‡ met kryt bewreven zynde een regte linie op 't hout maakt. Ook, *den ſchreef, ſtreep, of lyn.*

Reſtis lineis ad cæleſtem locum ſubvolant ignea. Cic. *De vyerige deelen vliegen in regte lynen na den hemel.*

* Linea. Plin. H. *Een trek van een penceel.*

Deſignare aliquid volut primis lineis Quintil. *Iets als in de eerſte lynen trekken:* dat is, *ten ruwen ſchetſen, afteekenen.*

* Linea. Colum. *Een touwje, of draad.*

Ligato pede longâ lineâ gallina cuſtoditur. Colum. *Een henne of hoen word bewaard met een touwje aan de poot gebonden.*

* Linea. Plin. H. *Een lyn of ſim van een viſſer.*

* Linea. Sen. Ph. *Een ſoort van een waayer.* Dit was een koord met veelverwige vederen voorzien om tamme beeſten en voornamentlyk harten mede te waayen, of verſtiffen.

* Linea. Cic. Hor. *Pale, landpale, ſcheidinge.*

Tranſire lineas. Cic. *De voorgeſchreve palen overtreden*, dat is, *misdoen, een miſſlag begaan.*

Ultima linea rerum mors eſt. Hor. *De dood is het uitinde van alle dingen.*

* Linea margaritarum. Sæv. Juriſ. *Een ſnoer, of keten van paarlen.*

LINEAMENTUM, i. n. Cic. *De trekken van 't aangezigt, enz.*

* Lineamenta animi ſunt pulcriora, quàm corporis. Cic. *De trekken van den geeſt of 't gemoed zyn ſchooner, dan die van 't lighaam.*

LINEARIS, is. m. & f. are, is. n. Quintil. *Van een ſnoer, ſtreep, trek, lyn.*

Linearis pictura. Plin. H. *Een geſchetſte ſchildery.* Ratio. Quintil. *De meetkonſt of kunde.*

LINEATIO, onis. f. Vitruv. *Trekkinge, makinge van een ſtreep of lyn.*

LINEATUS, a, um. Solin. *Getrokken, geſchetſt, of afgeteekend.*

Bene lineata carina. Plaut. *Een wel getrokke kiel van een ſchip.*

LINEO, as, avi, atum, are. acc. Cat. *Met lynen of ſtrepen trekken, ſchetſen, afteekenen.*

Lineare materiam. Plaut. *De ſtoffe*, dat is, *het hout met ſtrepen afteekenen, om te bearbeiden.* Radios. Vitruv. *Stralen trekken, maken.*

Lineari. Vitruv. *In ſtrepen uitgeſtrekt zyn of worden.*

LINEOLA, æ. f. Hygin. *Een ſtreepje, trekje, lyntje.*

LINEUS, a, um. Virg. Plin. H. *Van linnen, of vlas.*

Digitized by Google

LĪNGO, gis, līnxī, līnctūm, lingĕrĕ. acc. Plaut. *Likken, lekken.*

* Lingere aliquid. Plin. H. *Iets likken, oplikken.*

LĪNGŌNĒS, ūm. m. plur. Cæſ. Lucan. *Het volk van Langres.*

LĪNGŌNĪCUS, ă, ūm. Claud. *Van Langres.*

LĪNGUĂ, æ. f. Cic. *De tonge.*

Lingua celeri ſunt Oratores quidam. Cic. *Sommige redenaars zyn van een ſnelle of radde tong, ſprekende zeer ras.*

Acuere linguam cauſis. Hor. *Zyn tong tot pleitzaken ſcherpen, in pleitzaken oeffenen.*

Benevolum lingua tua me tibi reddidit. Ter. *Uw tong of praat heeft my gunſtig tot u gemaakt.*

* Linguas hominum vitare. Cic. *De tongen*, dat is, *opſpraak of quaadſprekendheid der menſchen ſchuwen, vermyden.*

* Lingua. Cic. Virg. Ovid. *Een taal, of ſpraak.*

* Lingua vectis. Vitruv. *De tong of ſnuit van een handboom.*

* Lingua. Liv. *Een tong, rif, of reep lands.*

Eminet in altum lingua, in qua urbs ſita eſt. Liv. *De tong, rif of reep lands waar op de ſtad gelegen is, ſtrekt in de zee uit.*

LĪNGUĂRĪUM, īī. n. Sen. Ph. Linguarium dare alicui. Sen. Ph. *Een tonge pranger, iemand een bal in den mond ſnyten.*

LĪNGUAX, ācis. omn. gen. A. Gell. *Een langtong, een kakelaar, een ſnappert, klappert, een babbelaar.*

LĪNGŪLĂ, æ. f. Plin. H. *Een zalf-lepeltje of tong-ſpaantje*, van Artzeny mengers.

* Lingula. A. Gell. *Een ſoort van een mes of pook, 't welk de oude ſchermers gebruikten.*

* Lingula. Cæſ. *Een tong, rif, of reep lands in de zee.*

LĪNGŪLĂCĂ, æ. f. Plaut. *Een praatſter, kallemoer, ſnapſter, kakelaarſter, klappeye.*

* Lingulaca. Plaut. Varr. *Zekere viſch.* Waarſchynlyk die wy *een tong* noemen, of van die gedaante.

† Lingulaca. Feſt. *Een waarzegſter.*

* Lingulaca. Plin. H. *Adders tong, ſpeer kruid*, Dit groeit by bronnen.

LĪNGŪLĀTŪS, ă, ūm. Vitruv. Lingulati tubuli. *Buisjes met tongetjes, om des te beter in anderen te ſluiten.*

LĪNĪGĔR, ă, ūm. Ovid. *Linnen dragende, in linnen gekleed.*

LĪNĪŌ, īs, īvī, ītūm, īrĕ. Colum. Ovid. *Wryven, beſtryken, ſmeren, zalven.*

Ora linit luto. Ovid. *Hy wryft, of beſtrykt zyn aangezigt met ſlyk.*

Linuntur cædæ ſagittæ. Propert. *De pylen worden met bloed beſmet, rood.*

LĪNO, īs, lēvī, lĭtūm, līnĕrĕ. Virg. Ovid. Liv. *Wryven, beſtryken, ſmeren, zalven.* Men kan *Lini* of *Livi* zeggen, dog *Levi* is beſt.

Auro ſublimia tecta linuntur. Ovid. *Deze verheve daken of huizen worden vergult, met goud overtrokken.*

Ora linere venenis. Ovid. *Het aangezigt met lapzalveryen blanketten.*

Cerâ linere ſpiramenta. Virg. *De lugtgaten met was beſtryken.*

LĪNŌZŌSTĪS, ĭdis. f. Plin. H. *Het kruid Mercurius.*

LĪNQUO, ĭs, līquī, lĭctūm, lĭnquĕrĕ. acc. Cicer. Virg. *Verlaten, begeven, laten varen.*

Dulcia linquimus arva. Virg. *Wy verlaten de zoete, aangename, lieffelyke velden.*

Laborem longum linquere. Virg. *Een langen arbeid laten ſtaan, ſtaken.*

Menſas linquere. Catul. *De tafelen of een gaſtmaal verlaten.*

Animas linquebant. Virg. *Ze gaven de geeſt, ſtierven.*

Promiſſa linquere. Catul. *Zyne beloften breken, niet na komen.*

Linquentem animum revocare. Curt. *Iemand in ſlaaute of onmagt leggende tot zyn zelven doen komen.*

Linqui animo. Suet. *In onmagt, in ſlaaute, of van zig zelven vallen.*

LĪNTĔĂRĬŪS, ă, ūm. Ulp. *Van linnen of lynwaad*, daar toe behorende.

Negotiationem lintearium exercere. Ulp. *In linnen of lynwaad koophendel dryven, doen.*

LĪNTĔĂTŪS, ă, ūm. Liv. *In linnen of lynwaad gekleed.*

LĪNTĔO, ōnis. m. Plaut. *Een linne wever, maker, of verkooper.*

LĪNTĔŎLŪM, ī. n. Plaut. Plin. H. *Een linne doek.*

LĪNTĔR, trĭs. m. Cæſ. *Een klein ſchuitje, een bootje.*

LĪNTĔŪM, ĕī. n. Cic. Catul. *Een ſtuk linne of lynwaad.* Een *neusdoek.*

, Lintea. Virg. Hor. *De zeilen van ſchepen.*

LĪNTĔUS, ă, ūm. Cic. *Van linnen, of lywaad.*

Lintei libri. Liv. *Boeken van linnen of lywaad.* Gelyk de boeken daar de waarzen der Sybillen in ſtonden.

LĪNTRĂRĬŪS, ĭī. m. Ulp. *Een ſchuitevoerder.*

LĪNŪM, ī. n. Virg. Plin. H. *Vlas.*

* Linum. Celſ. *Garen, een draad.*

Trajicere duo lina acu. Celſ. *Twee draden of ſtukken garen in een naald ſteken.*

* Linum. Ovid. *Het touw daar men de zeilen mede vaſt maakt.*

* Lina. Ovid. *Netten.*

LĪPĂRÆ, ārūm. f. plur. Celſ. Plin. H. Λιπαραί. *Een ſoort van een balſemagtige artzeny.*

LĪPPĬO, īs, īvī, ītūm, īrĕ. Cic. *Leepe of druipende oogen hebben.*

LĪPPĪTŪDO, ĭnis. f. Cic. *Leepheid van of in de oogen, oogontſteking.*

LĪPPŪS, ă, ūm. Hor. *Leepoogig.*

LĪQUĀMĔN, ĭnis. n. Colum. *Vogt, ſap, of nat dat men uit iets perſt.*

LĪQUĀTŪS, ă, ūm. Ovid. *Uitgeperſt, gedrukt.* Van eenig ſap geſproken.

LĪQUĔFĂCĬO, ĭs, fēcī, factūm, facĕrĕ. Catul. Plin. H. *Smelten, week maken.*

Quem nullæ lætitiæ exultantes languidis liquefaciunt voluptatibus. Cic. *Dien geen welluſten, vreugde, vermaak vermurven konnen.*

LĪQUĔFĂCTŪS, ă, ūm. Cic. Virg. Ovid. *Geſmolten.*

LĪQUĔO, ēs, ŭī, ērĕ, & LĪQUĔSCO, ĭs, ēſcĕrĕ. Virg. Ovid. *Smelten, week worden.*

* Cùm voluptate liqueſcimus, apis aculeum ſine clamore ferre non poſſumus. Cic. *Als we door de welluſten verwyfd worden, konnen wy den angel van een bye zonder geſchreeuw niet verdragen.*

LĪQUĔT, ēbăt, ērĕ. Ter. Cic. *Het blykt, het is klaar, baarblykelyk.*

Liquet inter nos. Cic. *Het is baarblykelyk, klaar, ongetwyffeld tuſſen ons.*

Illum liquet dejerare. Ter. *Het blykt, of is baarblykelyk, dat hy zig verſweert, of valſch zweert.*

LĪQUĬDŌ. adv. Cic. *Baarblykelyk, klaarlyk, zonneklaar, openbaarlyk.* Men zegt *Liquidius.*

Liquidò jurare. Ter. *Opregtelyk, zonder dubbelzinnigheid zweren.*

, LĪQUĬDŪM, ī. n. Hor. *Water, vogt, nat.*

LĪQUĬDŬS, ă, ūm. Lucret. *Vogtig, nat, vloeibaar, vloeyend.*

‡ Lucretius maakt de eerſte lettergreep van *Liquidus* nu kort dan lang: Dog die kort te ſtellen is het beſte. Men zegt *Liquidior* en *Liquidiſſimus.*

Alvum liquidam habet. Celſ. *Hy heeft de buikloop: Hy is loslyvig.*

* Liquidus. Varr. Ovid. *Klaar, helder, rein, zuiver.* Van water, lugt, enz. geſproken.

Liquidus animus. Plaut. *Een zuiver of geruſt gemoed.*

Mente liquida aliquid videre. Catul. *Iets met een rein of onzydig en van driften vry gemoed zien*, dat is, *overwegen, overdenken.*

Liquida voluptas. Cic. *Een zuiver, onbevlekt; geoorloofd vermaak.*

Liquidum auſpicium. Plaut. *Een gelukkig, gunſtig, goed voorteeken.*

Fides liquida. Valer. Max. *Een zuivere, opregte, onbeſmette trouwe.*

Liquida vox. Hor. *Een heldere, klare ſtem.* Anima. Varr. *Helder, klaar geluid.* Van een fluit geſproken.

LĪQUO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plin. H. *Iets ſmelten, doen ſmelten.*

LĪQUŌR, ōris. m. Cic. *Vogt, vogtigheid, nat.*

Liquores amnium. Cic. *Het wateren van rivieren.*

Vitigenus liquor. Lucret. *Druivenvogt, wyn, Bacchusnat of tranen.*

Albus ovi liquor. Colum. *Het wit van een ey.*

LĪQUŌR, ĕris, liquī. Virg. *Smelten, week, of vloeibaar worden.*

LĪRĂ, æ. f. Colum. *Opgeworpte aarde. Het verheve land tuſſchen twee voren.*

Digitized by Google

twee voren.

LĪRĬNŬS, ă, ūm. Plin. H. *Van leliën, van lelïen gemaakt.* Van zekere oly gesproken.

LĪRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Varr. Colum. *Voren of akkervoren maken om water te laten: het land eggen.* Dit is de derde bouw.

LĪS, lītis. f. Cic. Ovid. *Geschil, kyvaadje, twist, gekyf.*
Componere lites inter aliquos. Virg. *Geschillen, onenigheden tussen eenige luiden byleggen, afmaken.*
* Lis. Cic. *Een geding: pleitgeschil, pleitgeding.*
Nostra omnis lis est. Plaut. *Het gantschegeding, of de geheele zaak is ons, wy zyn'er meesters van.*
Discernere litem arvis. Virg. *Geschillen omtrent landpalen beslegten, afdoen.*
Litem capitis in aliquem inferre. Cic. *Iemand een hoofd- of halsgeding aandoen.*
Perorare litem. Cic. *Een geding af- of bepleiten.*
Lites sequi. Ter. *Gedingen volgen, dat is, zig in gedingen wikkelen.*
* Lis. Ovid. *Verwarringe, wanschik.* Als dingen niet op de regte plaats zyn.

LĪTĂMĔN, ĭnis. n. Stat. *Aangename, behagelyke offerhande aan de Goden.*

LĪTĂTĬO, ōnis. f. Liv. *Zie* Litamen.
Per dies aliquot hostiæ majores sine litatione cæsæ. Liv. *Eenige dagen agter een wierden eenige groote slagtofferhanden geslagt zonder de Goden te behagen, of verzoenen.*

LĪTĂTŌ. adv. Liv. *Na aangename offerhanden aan de Goden gedaan te hebben.*

‡ LĪTĂTŬS, ă, ūm. Sacris litatis. Virg. *Aangename, behagelyke offerhanden aan de Goden gedaan hebbende.* Servius zegt dat men lezen moet *Dîs litatis*, want men verzoent geen offerhanden: dog Virg. spreekt hier (Poëtisch).

LĪTĔRĂ, æ. f. *Zie* Littera.

LĪTHŌSPĔRMŬM, ī. n. Plin. H. λιθόσπερμον. *Steenzaad, Paarlenkruid.*

LĪTHĂRGYRĬUM, ii. n. g. Plin. *Schuim van zilver.*

LĪTHĬASIS, is. f. g. *Aanwas van de steen in de blaas.*

LĪTHŌSTRŌTŌN, ī. n. Varr. λιθόστρωτον. *Steenplaveisel, een vloer van veelverwige steenen gemaakt.*
Pavimentum lithostrotum. Varr. *Een cierlyke met veelverwige steenen ingeleide vloer.*

LĪTHUĀNĬĂ, æ. f. *Littauwen.* Een gedeelte van 't Ryk Polen.

LĪTĬCĔN, ĭnis, n. Varr. *Een trompetter, kromboorn speler.*

LĪTĬGĀTŌR, ōris. m. Cic. *Een gedingvoerder, een pleiter.*

LĪTĬGĬŌSŬS, ă, ūm. Cic. *Gedingzugtig, pleitzugtig.*
* Litigiosus. Ovid. *In een geding zynde, hangende.*
* Ager litigiosus. Ovid. *Een veld, dat in geding is, daar men over pleit, of regt.*

LĪTĬGĬUM, ii. n. Plaut. Plin. H. *Een geding, geschil, pleitgeschil.*

LĪTĬGO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. cum aliquo de aliqua re. Cic. *Tegen iemand pleiten, geding voeren.*
Quâ de re nunc litigatis inter vos? Plaut. *Waar over twist gy nu onder malkanderen?*
Cum fratre putat se litigare. Cic. *Hy meent dat hy tegen zyn broeder pleit.*

LĪTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Een aangename, behagelyke offerhande doen.*
Jovi Elicio litare non potuit. Plin. J. *Hy kon aan Jupiter Elicius geen aangename offerhande doen, dat is, kon hem niet bevredigen.*

LĪTŎRĀLIS, is. m. & f. ālĕ, is. n. Catul. Plin. H. *Van den zee-oever of zee-strand.*
Dii litorales. Catul. *Zee-oever of strand-Goden.*
Piscis litoralis. Plin. H. *Een strandvisch, die niet verre van den oever afzwemt.*

LĪTŎRĔUS, ă, ūm. Virg. Ovid. *Zie* Litoralis.

LĪTŎRŌSŬS, ă, ūm. Plin. H. *Zie* Litoralis.

LĪTTĔRĂ, æ. f. Cic. *Een letter.* Gelyk A, B, of C.
Ad litteram. Quintil. *Tot een letter toe, stiptelyk, naauwkeuriglyk.*
Littera. Cic. *Geschrift.*
Mandare aliquid litteris. Plin. H. Consignare. Cic. *Iets in geschrift stellen, iets schryven.*

LĪTTĔRÆ, ārum. plur. Cic. *Een brief.* Ovidius gebruikt *Littera in singulari* in dezen zin.
Littera. Cic. *Geschrift, hand, of maniere van schryven van yder een.*
Litteræ publicæ. Cic. *De openbare geschriften, rollen, blasfers.*
Litteræ. Cic. *Stukken, schriftelyke bewyzen van iets.*
* Litteræ. Cic. *Konsten, wetenschappen, geleerdheid.*
Litteræ reconditæ. Cic. *Verborge, diepzinnige geleerdheid.*
Conticescunt litteræ. Cic. *De konsten, wetenschappen zwygen; worden weinig geagt.*
* Litterarum scientia *of* cognitio. Cic. *De letterkonst, spraakkonst, de (Grammatica).*

LĪTTĔRĀRĬŬS, ă, ūm. Plin. H. *Van letteren, konsten, wetenschappen, of geleerdheid;* daar toe behoorende.
Ludus litterarius. Plin. H. *Een School, Schole.*

LĪTTĔRĀTE. adv. Cic. *Geleerdelyk, als een verstandig, wys, geleerd man.* Men zegt *Litteratius.*

LĪTTĔRĀTŌR, ōris. Suet. *Een letter- of taalkundige: een geletterd of geleerd man: Een onderwyzer in taalkunde.*

LĪTTĔRĀTŪRĂ, æ. f. Cic. *Letter- of taalkunde: geleerdheid.*
Litteratura. Cic. Quintil. *De letter- of spraakkonst.*
Litteratura. Cic. *De schryfkunde, of konst om letteren te maken.* Martianus de Letterkonstenaar zegt, dat Romulus dus hes schryven noemde.

LĪTTĔRĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Geletterd, geleerd, veelwetend.*
Litteratum otium. Cic. *Ledige tyd, of rust, die men in geleerde bespiegelingen besteed.*
* Litteratus. Plaut. *Daar letteren op gesneden, of geschreven staan.*
Urna litterata. Plaut. *Een aschkruik met opgesneden letteren.*

LĪTTĔRŬLĂ, æ. f. Cic. *Een kleine letter, een lettertje.* Sprekende van een letter in 't A, B, C.
Minutis litterulis argenteis nomen Mironis erat inscriptum. *De naam van Miron was'er met kleine zilvere lettertjes opgeschreven of geëist.*
* Litterula. Cic. *Een briefje.*
* Litterulæ. Cic. Litterulæ meæ tui desiderio oblanguerunt. Cic. *Myne geringe geleerdheids-oefeningen quynden ter zake van uw afwezen.*
Græcis litterulis imbutus. Hor. *Tamelyk in 't Grieksch bedreven, geleerd, geoefend.*

LĪTŪRĂ, æ. Colum. *Bestrykinge, overtrekkinge met iets.*
Solem arcet hæc litura. Colum. *Deze bestrykinge stuyt, belet het doorstralen van de zon.*
* Litura. Hor. *Uitwryvinge, uitschrappinge van iets.*

LĪTUS, ŏris. n. Cic. *Den oever van de zee, de zeestrand.*

LĪTŪS, ă, ūm. Virg. *Gesmeerd, gezalfd, gevlakt, gestreken, bestreken.*

LĪTŪS, ūs. Plin. H. *Smeringe, zalvinge, strykinge.*

LĪTŪUS, ūi. Cic. *Een stokje: Een stok boven krom,* die de Wigchelaars gebruikten.

LĪTŪUS, ūi. Virg. *Een krombоorn.*

LĪVĔO, ēs, ērĕ. Ovid. Plin. H. *Donker blaauw zyn.*
Catenis livent brachia. Prop. *Zyn armen zyn blont en blaauw van de kettingen, of boeyen.*
* Livere. Martial. Stat. *Nydig zyn, benyden, afgunstig zyn.*

LĪVĔSCO, scis, līvĕscĕrĕ. Lucret. *Donker-blaauw worden.*
* Livescere. Claud. *Nydig zyn, benyden, afgunstig zyn.*
Nec enim livescere fas est. Claud. *Want men mag niet benyden, of nydig zyn.*

LĪVĬDŬLUS, ă, ūm. Juven. *Wat nydig, nydigjes, afgunstigjes.*

LĪVĬDUS, ă, ūm. Ovid. *Bont en blaauw.* Van een kneuzinge, buil, of wonde sprekende.
Dens lividus. Hor. *Een zwarte tand.*
* Lividus. Virg. *Zwart.*
* Lividus. Martial. *Nydig, vol nyd, benydende, afgunstig.*

LĪVŌNĬĂ, æ. f. *Lyfland.* Voor dezen een geweest onder Polen, dog nu voor 't meerder gedeelte het Ryk Zweden toebehoorende.

LĪVŎR, ōris. m. Juven. Ovid. Plin. H. *Een blaauwe vlak,* door een kneuzinge of wonde.
* Livor. Ovid. Tac. *Nyd, nydigheid, afgunst.*

LĪX. Varr. apud Plin. H. *Asschе, van 't vyer.*
Lix. Plin. H. *Assche in water gemengd.*

‡ LĪXÆ, ārum. m. Liv. *Trosboeven, legerjongens of knegts.* Dit waren

Digitized by Google

waren luiden, die, zonder als krygsknegt ingeſchreven te zyn, het leger volgden en verſcheide dienſten deden, als lywaad waſſchen, water halen, ſpyze koken, enz. Sommigen willen dat dit woord komt van *Lixa*, 't welk *water* beteekent, om dat dit ſoort van volk ook water haalde.

LĪXĪVIĀ, æ. f. Colum. *Loog.* Van aſſche gemaakt.

LĪXĪVĬŪS, ă, ūm. Lixivius cinis. Plin. H. *Loog-aſſche, aſſche om loog te maken.*

LĪXĪVŬS, ă, ūm. Lixivum vinum. Colum. *Wyn die zonder perſen afzypt, of lekt.*

LĪXŬS, ă, ūm. Part. *Gezoden, gekookt.*

LŌBA, æ. f. g. Plin. Culmus Milii, vel Panici. *Halm of ſtoppelen van koorn, boekweit, enz.*

LŌCĀRĬŪM, ĭi. n. Varr. *Huis, ſtal, kamer huur.*

LŌCĀRĬUS, ĭi. m. Mart. *Een verhuurder van zit- of kykplaatſen in ſchouwburgen, enz.*

LŌCĀTĬŌ, ōnis. f. *Beſtedinge, verhuuringe:* ook, *huur, huuringe.*

Locatio mei operis. Cic. *De huur of loon van myn werk of moeite.*

LŌCĀTŌR, ōris. m. Plin. H. *Een verhuurder:* ook, *een huurder. Een beſteder, uitgaders een aannemer van iets.*

LŌCĀTŬS, ă, ūm. Cic. Plin. H. *Geplaatſt, gezet, geſteld, gelegd.*

* Locata Virgo in matrimonium. Plaut. *Een maagd in huwelyk beſteed, gegeven.*

Malè locata beneficia. Cic. *Qualyk beſteede weldaden.*

Locatus. Cic. *Beſteed, aanbeſteed, te maken gegeven:* voor zeker bedonge loon.

LŌCELLŬS, ĭ. m. Mart. *Een beurſje, buideltje.*

LŌCĬTŌ, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Ter. *Verhuuren, te huur geven.*

LŌCŌ, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. Virg. *Plaatſen, zetten, ſtellen, leggen.*

Fundamenta locare. Virg. *Gronden of grondſlagen leggen.*

Caſtra ad aliquem locum locare. Cic. *Een leger by een plaats nederſlaan, by een plaats legeren, gaan (kamperen).*

Hominis operas locavi, non caballi. Plaut. *Ik heb my beſteed om als een menſch, en niet als een laſtpaard te arbeiden.*

Locare. Plaut. Cic. *Iets voor een zekere prys aanbeſteden, laten maken.*

Tu ſecanda marmora locas ſub ipſum funus. Hor. *Gy beſteed het bouwen der marmerſteenen pas voor uw dood.*

Agros locare. Plin. H. *Landeryen beſteden om te bouwen, akkeren.*

Agrum fruendum locare. Liv. *Een ſtuk lands verhuuren.*

Argentum locare. Plaut. *Geld beſteden, uitzetten, beleggen.*

Argentum fenori locare. Plaut. *Geld op woeker of renten zetten, beleggen.*

Beneficium apud gratos locare. Liv. *Een weldaad aan dankbare luiden beſteden, doen.*

* Filiam locare. Ter. *Een dogter beſteden, uithuwelyken.*

Locare aliquem in luculentam familiam. Plaut. *Iemand in een ryk huisgezin beſteden, brengen.*

Locare in numero veterum. Quintil. *In 't getal der ouden plaatſen, ſtellen, zetten.*

Inſidias alicui locare. Plaut. *Iemand lagen leggen, belagen.*

* Operam ſuam locare alicui. A. Gell. *Zyn moeite of arbeid aan iemand verhuuren: aannemen om iets voor iemand te doen.*

LŌCŪLAMENTŪM, ĭ. n. Colum. *Een gat, vak, neſt van een vogel.*

* Loculamentum. Vitruv. *Een kas, een doos.*

* Loculamenta. Sen. Ph. *Beckkeſſen.*

LŌCŪLĀTŬS, ă, ūm. Varr. *Dat verſcheide plaatsjes, laatjes, of holletjes heeft om iets in te leggen.*

Loculatæ arculæ. Varr. *Kiſtjes, koffertjes met verſcheide laatjes,* om alles net te konnen leggen.

LŌCŪLOSŬS, ă, ūm. Plin. H. *Vol plaatsjes, holletjes, puyjes.* Gelyk de ſchulp van een okkernoot.

LŌCŪLŬS, ĭ. m. Hor. Mart. *Een geldkiſtje of koffertje.* Men vind dit woord meeſt in *plurali.*

* Loculus. Valer. Flacc. *Een beurs, of buidel.*

* Loculus. Varr. Juven. *Een hoorn om dobbelſteenen mede te werpen.*

* Loculus. Plin. H. *Een doodbaar,* ook, *een doodkiſt.*

LŌCŪPLES, ētis. omn. gen. Cic. *Landryk, ryk, van groote middelen of inkomſten.* Men zegt *Locupletior* en *Locupletiſſimus.*

Locuples domus. Hor. *Een ryk, magtig huis.*

* Annus locuples frugibus. Hor. *Een vrugtryk, vrugtbaar, of overvloedig jaar.*

* Locuples oratio. Cic. *Een rede met vele zinſprenken, enz. verrykt, verciert.*

Locupletior lingua Latina quàm Græca. Cic. *De Latynſche taal is ryker of overvloediger dan de Griekſche.*

Locupletior igitur hominum natura eſſet ad beatè vivendum, quàm Deorum. Cic. *De natuur der menſchen zoude dan ryker zyn om gelukzalig te leven, dan die van de Goden.*

* Locuples. Cic. *Gewis, zeker, goed, geloofwaardig.*

Locuples Autor. Cic. *Een deftig, aanzienlyk, geloofwaardig Schryver.* Teſtis. Cic. *Een geloofwaardige, onberiſpelyke getuige.* Tabellarius. Cic. *Een getrouwe, verzekerde bode.*

Locuples ad augendum facultatem dicendi. Quintil. *Ryk, wel voorzien om de welſprekendheid te vermeerderen, vergrooten.*

LŌCŪPLETĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Verrykt.*

Locupletata voluptas perfectione vitæ. Cic. *Het vermaak is door de volmaaktheid van 't leven verrykt, vermeerderd, vergroot.*

LŌCŪPLETŌ, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. *Verryken, ryk maken.*

Locupletare amicos quacumque ratione. Cic. *Zyne vrienden op allerhande manieren verryken, ryk maken.*

* Locupletare eloquentiam artium inſtrumento. Cic. *De welſprekendheid door middel van konſten verryken, vergrooten, vercieren.*

LŌCŬS, ĭ. m. Cic. *Een plaats.* Men zegt in *plurali Loci, orum, m. g.* en *Loca locorum, n. g.*

Locus prælii. Tac. *De plaats van een veldſlag.*

* Agere ex inferiori loco. Cic. *Voor den Regter pleiten.* Ex ſuperiore loco. Cic. *In den Regterſtoel een reden of vertoog voeren.* Ex æquo. Cic. *In den Raad ſpreken, redeneren.*

* Priore loco cauſam dicere. Cic. *In d'eerſte plaats, of de eerſte pleiten.*

* Nullo loco deeſſe alicui. Cic. *Iemand in geenen deele verlegen laten: Iemand overal, in alle gelegentheden by ſtaan.*

Secundo loco. Cic. *In de tweede plaats, ten tweede.*

* Pejore res loco non poteſt eſſe. Ter. *De zaak kan in geen ergerſtaat zyn.*

Res in loco digno poſita. Cic. *Een wel voorgeſtelde, of braaf opgehaalde zaak.*

* Quem locum apud Cæſarem obtinuiſti? Cic. *Wat plaats of aanzien hebt gy by Cæſar gehad.*

Pervenire in locum alicujus. Cic. *In iemands plaats komen, volgen (ſuccederen).*

In hoſtium numero locoque ducemini. Cic. *Gy zult als vyanden geagt, aangemerkt worden.*

Ponere aliquid in contumeliæ loco. Cic. *Iets als een hoon of ongelyk aanzien, opnemen.*

Petebat id loco præmii. Cic. *Hy verzogt dat in plaats van vergeldinge, of beloninge.*

Fratris loco diligere aliquem. Ter. *Iemand in plaats van zyn broeder beminnen,* dat is, *zoo lief als een broeder hebben, als een broeder beminnen.*

In Poëtis non Homero ſoli locus eſt. Cic. *Homerus heeft alleen de plaats der Digters niet ingenomen:* dat is, *hy is de eenige Digter niet.*

* Epiſtolæ non loco redditæ. Cic. *Brieven die niet op zyn plaats of wel beſteld zyn.*

Deſipere in loco. Hor. *Op zyn plaats, of tyd zot zyn, of voor gek ſpelen.*

Dicere loco. Cic. *Op zyn plaats, in zyn rang ſpreken.*

Locum dare aliquid faciendi. Ter. *Plaats, tyd, of gelegenheid geven, verſchaffen om iets te doen.*

Bonitati locus non eſt. Cic. *Daar is geen plaats voor de deugd:* dat is, *de deugd word niet meer geagt.*

Dare locum rationi. Cic. *De reden plaats geven, redenen verſtaan.*

Non erit locus faciendæ medicinæ. Cic. *Daar zal geen plaats, of tyd zyn om geneesmiddelen te bereiden, of verſchaffen.*

Reſpirandi non eſt locus. Cic. *Men heeft geen plaats, tyd, of gelegentheid om weder adem te ſcheppen.*

Nonnihil loci dare alicui ſecus exiſtimandi. Cic. *Een weinig plaats,*

Digitized by Google

plaats, of gelegentheid aan iemand geven om anders, of op ten nadeelige wyze te oordeelen.

Nullum locum prætermitto. Cic. *Ik laat geen gelegentheid slippen.*

* Loco ſummo natus. Liv. *Zeer hoog geboren, van zeer doorluchtigen of grooten huize.*

* Loci. Plin. H. *De baar- of lyfmoeder.*

* Loci. Cic. *De redenkundige plaatſen.*

* Locus. Cic. Quintil. *Een plaats, ſtellinge in een Schryver.*

LŌCŪSTĂ, æ. f. Plin. H. *Een ſprinkhaan.* Een gekorve dier.

* Locuſta. Plin. H. *Een zeeket.* Junius noemt die dus *een zeeakte* in zyn *Nomenclator.* Zeker viſch.

LŌCŪTĬO, ōnis. f. Cic. *Sprekinge, geſprek, ſpraak, mondgeſprek.*

* Locutio. Cic. *Uitſpraak, taal, maniere van ſpreken.*

Locutio latina & emendata. Cic. *Een Latynſche en verbeterde ſpraak of ſpreekwyze.*

Vetus locutio. Aſc. Pæd. *Een oude ſpreekwyze.*

LŌCŪTŎR, ōris. m. A. Gell. *Een grootprater, een ſnapper, kakelaar, raasbol, klapper, babbelaar.*

LŌCŪTŬLEĬŬS, ii. m. A. Gell. *Zie* Locutor.

LŌCŪTŬS, a, um. Hor. *Geſproken.*

LŌDĬCŬLĂ, æ. f. Petron. Suet. *Een dekentje, ſpreitje van een bed.*

LŌDIX, icis. f. Juven. *Een deken, of ſprei van een bed.*

LŌGĂRĬŬM, ii. n. g. Ulp. *Een kleine rekening, regiſter.*

LŌNGÆVĬTĂS, ātis. f. g. Macrob. *Hoogen ouderdom, ſtokouderdom, hoogbejaardheid.*

LOGEUM, of LOGĬŌN, i. n. Vitruv. *Het voor-toneel, ſprekplaats.*

LŌGI, ōrum. n. plur. Cic. *Belachelyke, beſpottelyke, ydele woorden: Malle praat.*

LŌGĬCĔ, ēs, f. Cic. *De reden, of redeneer konſt.*

LŌGĬCŬS, a, um. *Van de reden, of redeneer konſt:* daar toe behoorende.

LŌGŌDÆDĂLUS, i. m. g. Cic. *Die zyn redenen weet te ſtofferen, die net deg zonder pit van zaken ſpreekt.*

LŌGOS, i. m. g. Gr. Cic. Ter. *Een reden:* ook, *een praatje, verdigtſel.* Æſopi logi. *De verdigtſelen van Æſopus.*

LŌLĬĂCĔŬS, a, um. Varr. *Van dolik, harik, of dronkaart.* Zie *Lolium.*

LŌLĬĂRĬŬS, a, um. Colum. *Zie* Loliaceus.

‡ LŌLĪGO, ĭnis. f. Cic. l. 2. de Div. Een ſoort van vliegende viſch, deze vallen volgens 't zeggen van Trebius Niger in zoo groot een getal in de ſchepen, datze die doen zinken. Deze viſch heeft het hoofd tuſſen de ſtaart en den buik, en twee beentjes, waar van d'eene een pennemes en de andere een pen gelykt: en hoewel deze viſch wit ſchynt zoo is des zelfs bloed inkt zwart.

LŌLĪGŪNCŬLĂ, æ. f. Plaut. *Een kleine duſdanige vis.*

‡ LŌLĬŪM, ii. Plin. H. *Dolik, harik, dronkaart,* zeker kruid. Men plag te Roome te zeggen, dat de genen, die kort van gezigt waren, niet dan dolikbrood aten om dat het 't gezigt verzwakt.

LŌMENTŪM, i. n. Plin. H. *Meel van boomen.* 't Welk de Ouden gebruikten om rimpels weg te nemen.

LŌMENTŪM, i. Plin. H. *Azuur-aſch.*

LŌNCHĪTĬS, ĭdis. Plin. H. *Gragt-varen.* Een kruid, hebbende lange en regte bladeren gelyk een ſpies.

LŌNDĬNĬŪM, ii. n. Tac. *Londen.* De hoofdſtad van Engeland.

LŌNGÆVŬS, a, um. Virg. *Hoogbejaard, ſtokoud, zeer oud, van een hoogen ouderdom.* Van perſonen.

Longævus. Mart. *Lang gedurt hebbende, van een lange ſtand, zeer oud.*

Capilli longævi. Mart. *Oude, gryze hairen.*

LŌNGĂNŪM, i. n. g. Jun. *De aarsdarm.*

LONGE. adv. Cic. *Lang van een plaats van daan, verre.* Men zegt *Longius* en *Longiſſimè.*

Bellum longè latèque diſperſum. Cic. *Een wyd en zyd uitgeſtrekten, uitgebreiden, gevoerden oorlog.*

Locus non longè à Syracuſis. Cic. *Een plaats niet verre van Syrakuze.*

Quid longiſſimè memineriſti, die mihi. Plaut. *Zeg my, 't gene gy langſt onthouden hebt.*

* Ne longè abeam. Cic. *Op dat ik niet verre afwyke.*

Quam tibi tunc longè regnum dotale Græciæ! Ovid. *Wat was het Ryk, dat Kreüſa u ten huwelyk bragt, verre uit uwe gedagten!*

Longè illis nauticæ artes. Flor. *Hunne ſchippers konſten quamen hen gantſch niet te pas, of te ſtade.*

* Longè. Cic. *Van verre, lang van te voren.* Van eenigen tyd ſprekende. Men zegt *Longius* en *Longiſſimè.*

Longè perſpicere caſus futuros. Cic. *Toekomende gevallen lang van te voren, van verre voorzien.*

Quia longiùs fiebat. Cic. *Om dat het te lang aanliep, of zoude duuren.*

Nihil mihi longiùs fuit, quàm ut te viderem. Cic. *Niets viel my langwyliger, dan (de begeerte van) u te zien.*

* Longè. Cic. *Veel, ongelyk.* Men voegt dit woord by de ‡ *comparativa* in plaats van *multò.* Longè beatior eſt. Ovid. *Hy is veel of ongelyk gelukkiger:* ook wel by *ſuperlativa.* Plato longè omnium eloquentiſſimus. Cic. *Plato op verre de welſprekendſte van allen.* Men vind *longè* ook wel by *poſitiva.* Longè diſſimilis. Cic. *Zeer ongelyk, of verſchillende.* Longè princeps municipii. Cic. *Op verre de voornaamſte van zyn ſtad.*

LŌNGĬNQUĬTĀS, ātis. Cic. *Ver- afgelegenheid, groote tuſſenwydte.*

* Longinquitas temporis. Cic. *Langduurigheid van tyd: Langwyligheid.*

Ne cui longinquitas ætatis obſtet meæ. Ter. *Op dat de langduurigheid van myn levens tyd niemand tegen ſta, vervele, in de weg zy.*

Dolores longinquitate producti. Cic. *Smarten die met langheid van tyd ons overgekomen zyn.*

LŌNGĬNQUŬS, a, um. Cic. *Verre af zynde, afſtaande, afgelegen.*

Ævum longinquum. Lucret. *Oudheid, oudheid.*

Longinqua imperii. Tac. *De landpalen, uiterſte grenzen van een gebied.*

* LŌNGĬNQUŬS. Plin. H. *Lang.*

Longinqua linea. Plin. H. *Een lange lyn, of ſtreep.*

* Morbus longinquus. Liv. *Een langwylige, of langdurige ziekte.*

Longinquum eſt illi. Plaut. *Het ſchynt hem lang, de tyd is, of valt hem lang.*

Vita longinqua. Plaut. *Een lang leven.*

* Longinqui. Cic. *Volkeren van verre afgelege landen of geweſten.*

LŌNGĬPĔS, ĕdis. Plin. *Langvoetig, die lange voeten heeft.*

† LŌNGĬSCO, ſcis, longiſcĕre. Nonius. *Lang worden, zig uitrekken, uitſtrekken.*

LŌNGĬTŪDO, ĭnis. f. Plin. *Langheid, langte, of lengte.*

Longitudo itineris. Cic. *Langheid, langte of lengte van een weg of veu.*

Longitudo orationis. Cic. *Langwyligheid, langheid van een vertoog of reden.*

Longitudo ſyllabæ. Cic. *Langheid, langte van een letter-greep.*

Longitudo. Cic. Ter. *Langheid, langduurigheid, langte.* Van tyd.

Longitudo noctis. Cic. *Langheid, langduurigheid, langte van de nagt.*

Conſulere in longitudinem. Ter. *Voor lange tyd, of voor 't toekomende zorg dragen, zorgen, voorzien.*

LŌNGĬŪSCŬLŬS, a, um. Cic. *Wat lang, langwylig, langdurig.*

LŌNGOBARDĬĂ, æ. f. *Lombardie,* een geweſt in Italie.

LŌNGŪLE. adv. Plaut. *Wat lang, of verre.*

LŌNGŪLŬS, a, um. Cic. *Wat lang, ver, of langwylig of duurende.*

Longulum iter ſanè. Cic. *De weg of de reis is waarlyk wat lang, verre, of langdurig.*

LŌNGUM. adv. Virg. *Lang, lange tyd, voor langen tyd.*

Longum vale. Virg. *Vaar voor langen tyd, of lang wel.*

† LŌNGŪRĬO, ōnis. Varr. *Een zeer lang man, een man van zeer lange, hooge geſtalte.*

Ante me eſt neſcio qui longurio. Varr. *Voor my ſtaat, ik weet niet wat voor een lang man, of (ruwelyk) wat een lange vent, of lange vlegel.*

LŌNGŪRĬŪS, ii. m. Cæl. *Een lange ſtaak,* Die men dwars door de heggen ſtak om de zelve te verſterken: Men gebruikte ze ook om de paarden van een te houden, op dat ze den anderen niet ſchoppen zouden.

Digitized by Google

LŌNGŪS, ă, ūm. Virg. Ovid. *Lang.* Van een piek, de nagt, enz. Men zegt *Longior* en *Longissimus*.
Sesquipede est quàm tu longior. Plaut. *Hy is anderhalve voet langer dan gy.*
Longa dies. Virg. *Lange tyd, een lange reeks van jaren.*
Negotia longa. Hor. *Langduirende, slepende zaken.*
Versus longi. Cic. *Lange vaarzen, gedigten.*
Nimium longi sumus in rebus apertissimis. Cic. *Wy zyn te langwylig, staan te lang in of op zaer klare bekende zaken.*
Experire, non est longum. Ter. *Beproeft het maar, 't is niet lang.*
Ne longum faciam. Hor. *Op dat ik het niet lang make, om kort te gaan, om het met weinige woorden te zeggen.*
Nil mihi longius est, quàm, &c. Cicer. *Daar valt my niets langduriger, langwyliger, dan, enz. Daar is niets daar ik meer na verlang, dan enz.*

LŌPĀS, ădis. f. Non. *Zie* Lepas.

LŌQUACĬTĀS, ātis. f. Cic. *Snapperij, geklep, gesnap, gekakel, gekel, gepraat, babbelary.*

LŌQUĀCĬTĔR. adv. Cic. *Met veel gesnap, onnutte praat, gekal, of snapperij.*
Loquaciter litigosus. Cic. *Een snappende kakelaar, twister.*

LŌQUĀCŪLŪS, ă, um. Lucret. *Zie* Loquax.

LŌQUĀX, ācis. omn. g. Cic. *Een groot prater, spreker: een kakelaar, snapper, klapper, kaller, babbelaar.*
Lymphæ loquaces. Hor. *Ruischende wateren.*

LŌQUĔLĂ, æ. f. Cic. *Gesprek, praat, koutinge.*
* Loquela. Lucret. *Een woord.*

LŌQUENTĬĂ, æ. f. g. Sallust. apud Gell. *Zie* Loquacitas.

LŌQUĬTŌR, āris, ātus sum, āri. Plaut. *Veel of dikwils spreken: praten, kouten.*
Loquitari alicui malè. Plaut. *Quaad van iemand spreken, zeggen.*

LŌQUŌR, ĕris, locūtus sum, lŏqui. Cic. *Spreken, woorden uitsiffelen, kouten, praten.*
De quo loqueris? Plaut. *Van wien spreekt of praat gy.*
Loqui aliquid. Ter. Cic. *Iets spreken, zeggen, verhalen.* Apud aliquem. Cic. *Voor iemand spreken.* Cum aliquo de re aliqua. Cic. *Met iemand van iets spreken, redeneren, in gesprek zyn.* Adversus aliquem. Ter. Ad aliquem. Liv. *Tegen iemand spreken, met iemand praten.*
Malè loqui absenti. Ter. *Qualyk van een afwezende spreken.*
Loquere mihi nomen tuum. Plaut. *Zeg my uw naam.*
Suis ille litteris merum bellum loquitur. Cic. *Hy spreekt in zyne brieven niet dan van oorlog.*
Multi duodecim tabulas loquuntur. Sen. Ph. *Velo spreken van de weiten der 12 tafelen.*
Ridiculum est malle sermonem quo locuti sunt homines, quàm quo loquuntur. Quintil. *Het is belachelyk, bespottelyk de taal die de menschen gesproken hebben, liever te hebben, of hooger te agten, dan de reden, die de menschen spreken.*
Ut annales populi Romani loquuntur. Cic. *Gelyk de jaarboeken von 't Roomsche volk spreken, zeggen, melden.*
Loquitur res ipsa. Cic. *De zaak zelve spreekt, de zaak spreekt van zig zelve.*
Quid hæ loquuntur litteræ? Plaut. *Wat zegt dezen brief? of wat zeggen deze brieven.*

LŌRĂ, æ. f. Varr. Een soort van drank gemaakt van reets geperste druiven, en by gegote water. *Leur wyn, spoeling wyn.*

LŌRĀMĔNTŪM, ī. n. Justin. *Een band, of ledere riem.*

LŌRĀRĬŪS, ii. m. A. Gell. *De bollepees-drager.* Dus noemde men in bly-spelen, den genen, die voor bewaarder en beul der verwezenen speelde.

LŌRĀTŪS, ă, ūm. Virg. in Moreto. *Met banden of riemen vast gelonden, te zamen gehegt.*

LŌRĔŪS, ă, ūm. Cat. Plin. H. *Van een ledere band of riem gemaakt.*

LŌRĬCĂ, æ. f. Cic. Virg. *Een borstharnas, krygskolder, pansier.*
* Lorica. Vitruv. *Het uitstek, of de lyst van het looswerk aan eenige timmeraadje.*
* Lorica. Cæs. *Een borstweering, schanskorf,* Op geworpe aarde om 't geschut en de krygsknegten te dekken.
Civitas ingenti lorica circumdata. Flor. *Een stad met een groote wal omringd.*

Lorica. Vitruv. *Mortel, kalk, pleistering:* Om een muer mede te bestryken.

LŌRĬCĀTĬO, ōnis. f. Vitruv. *Beplanking, plankslegging,* of *schutting van planken.*

LŌRĬCĀTŪS, ă, ūm. Liv. *Met een borstharnas, ledere kolder, of pantser gewapend.*
Loricati milites. Liv. *Krygsknegten met borstharnassen.*

LŌRĬCO, ās, āvī, ātūm, āre. Sc. Plin. H. *Een borstharnas, oorlogs kolder, pantser aandoen.*

LŌRĬCŬLĂ, æ. f. Cæs. *Een kleen stormpaal werk.*

LŌRĬPES, ĕdis. omn. gen. Juven. *Die scheve of kromme voeten of beenen heeft.*

LŌRŪM, ī. n. Catul. Ovid. λῶρον. *Een ledere riem, bolpees, koord, of band.*
Lorum navis. Liv. *Een kabel, of touw,* om een schip aan de wal vast te leggen.
Cædere loris. Cic. *Met riemen of bolpezen slaan, geesselen.*
Lorum. Cic. *Een toom, breidel, teugel.*

LŌTHĂRĬNGĬĂ, æ. f. *Lotheringen.* Een hartogdom.

LŌTĬO, ōnis. f. Vitruv. *Wassinge.*

LŌTĬŪM, ĭi. n. Cat. Suet. *Pis.* Valla zegt dat de eerste letter greep van dit woord kort is.

LŌTŌS, ī. f. Plin. H. λωτὸς. *De Lotosboom der oude.*

LŌTŪRĂ, æ. f. Plin. H. *Wassinge, spoelinge, reininge van iets.*

LŌTŪS, ă, ūm. Stat. *Gewassen, gespoeld, gereinigd.*

LOVĀNĬŪM, ĭi. n. *Leuven.* Een stad in 't hartogdom van Braband.

LUBECĂ, æ. f. *Lubek.* Een Hoogduitsche stad in de Neder-saxischen kreits.

LŪBENS, ēntis. omn. gen. Plaut. Ter. *Zie* Libens.

LŪBENTĔR. adv. Plaut. *Zie* Libenter.

LŪBĔT. Cic. *Zie* Libet.

LŪBĬDO, ĭnis. f. Plaut. *Lust, vermaak, genoegte:* Ook, *wellust.*

LUBLINŪM, ī. n. *Lublin.* Een stad in Polen.

LUBRĬCE. adv. Cic. *Op een gladde, slipperige, of slibberige wyze,* dat is, *met gevaar.* Sommigen lezen op deze plaats *Lubrica.*

LUBRĬCO, ās, āvī, ātūm, āre. Juven. *Slibberig, slipperig, of glad maken.*

LUBRĬCŪM, ī. n. g. Tac. *Slibberagtigheid, gladheid.* Ook, *ongestadigheid.*

LUBRĬCŬS, ă, ūm. Cic. *Slibberig, slipperig, of glad.*
Via lubrica. Propert. *Een slibberige, slipperige, gladde weg.*
Anguis lubricus. Virg. *Een gladde slang.*
Oculi lubrici & mobiles. Cicer. *Ligt, en dikwils bewegende oogen.*
* Lubricus. Virg. *Een ongestadig, wispelturig man.*
Spes lubrica. Stat. *Een losse, ydele, bedriegelyke, onzekere hope.*
Lubricus assensus. Cic. *Een onstandvastige, onzekere, ongewisse, wispelturige, veranderlyke toestemminge.*
** Locus lubricus. Cic. *Een gevaarlyke, moeylyke plaats,* in den oneigen zin.

LŪCĂ bŏs, lūcæ bŏvis. f. Plin. H. *Een Olifant, Elefant.*
‡ De Romeinen gaven deze naam aan den elefant, om dat ze geen grooter dier dan den os kenden, en om dat ze de elephanten eerst in Lucanie in 't leger van Pyrrhus gezien hadden.

LŪCĀNĬCĂ, æ. f. Mart. *Een soort van beuling, of worst.*

LŪCĀR, ăris. n. Tac. *De loon of huur van blyspelers.* Dus genoemd, om dat het wierd ontfangen in bossen (*Lucos*) die de Goden toegewyd waren. Salmasius zegt, dat het de prys van een plaats in een Schouwburg was, en meent dat men *locar* moet lezen: Martialis noemt de genen die plaatzen in de schouwburgen verhuren *locarii.*

LŪCĔLLŪM, ī. n. Cic. *Klein, gering gewin: kleine winst.*

LŪCĔO, ēs, lūxī, lūcērĕ. Cicer. *Ligt geven, schynen, blinken, glinsteren, glimpen, schitteren.*
Lucere facem alicui. Plaut. *Iemand met een toorts ligten.*
Lucet igne focus. Tibul. *Den haart geeft ligt door 't vyer,* dat is, *daar is vyer aan den haart.*
Mea officia parum antea luxerunt. Cic. *Myne ampten hadden te voren niet veel uitgeblonken, of aanzien gehad.*
Lucet. Cic. *Het is ligt, of dag.*

LŪCERNĂ, æ. f. Cic. *Een lamp, een ligt, een kaars.*

Digitized by Google

* Lucerna. Plin. H. *Een viſch*, die volgens tuig van Plinius een
‡ als vyer blinkende tong heeft, die hy des nagts in ſtil weder uitſteekt.

LUCERNÄ, æ. f. *Lucern.* De hoofdſtad van 't Zwitzerſch Kanton.

LŪCESCĬT. Ter. *Het word ligt, de dag komt aan.*

LŪCĔT. Verb. impers. Plaut. *Het is ligt, het is dag.*

LŪCĬDĔ. adv. Cic. *Klaarlyk, baarblykelyk.*

* Lucidiùs. adv. Sen. Ph. *Met grooter helderheid, luiſter, glans.*

LŪCĬDŪM. adv. Hor. *Met luiſter of glans.*

Lucidùm fulgentes oculi. Hor. *Klaarlyk, helder blinkende, ſchynende, glinſterende oogen.*

LŪCĬDŬS, ă, ŭm. Hor. Ovid. *Schitterend, glimpend, blinkend, glinſterend, ſchynend, helder, klaar.*

Gemma lucida. Ovid. *Een blinkende, glinſterende, edele ſteen.*

Ædificio lucido habitare. Cell. *In een lugtig, ligt, helder huis woonen.*

LŪCĬFĔR, ĕrĭ. m. Cic. *De morgenſtar.*

Undecimus lucifer. Ovid. *Den elfden dag.*

LŪCĬFĔR, ă, ŭm. Ovid. *Ligt aanbrengende, gevende: ligtende, blinkende, glinſterende.*

LŪCĬFŪGŬS, ă, ŭm. Cic. Virg. *Het ligt ſchuwende, vliedende, ontwykende.*

Blattæ lucifugæ. Virg. *Ligtvliedende motten of ſchieters.*

LŪCĬGĔNĂ, æ. m. g. *Die met ligt, of by den dag geboren is.*

LŪCĬNŬS, ĭ, vel LŪCĬNĬŬS, ĭĭ, m. g. Plin. *Die kleine, of pinkoogen heeft.*

LUCIŌNĂ, æ. f. *Lucon.* Een Franſche ſtad in Poitou.

LŪCĬŬS, ĭĭ, m. g. Jun. *Een ſnoek.*

LUCRĀTĪVŬS, ă, ŭm. Quintil. Ulp. *Daar gewin, of winſt aan vaſt is.*

Acquiſitio lucrativa. Ulp. *Een verkryginge van iets te geeſ, of voor niet.*

LUCRĬFĂCĬO, ĭs, fēcĭ, fāctŭm, făcĕrĕ. Mart. *Winnen, winſt, gewin, baat of voordeel doen.*

Lucrifacere injuriam. Plin. H. *Iemand ongeſtraft verongelyken.*

LŪCRĔFĂCTŬS, ă, ŭm. Cicer. *Gewonnen, winſt, gewin, baat, of voordeel gedaan hebbende.*

LUCRĬFĬCĀBĬLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Plaut. *Winſtbarende, dat gewin of winſt mede brengt; daar winſt, baat, of voordeel in is.*

Dies lucrificabilis. Plaut. *Een dag van winſt of gewin: een voordeelige dag.*

LUCRĬFĬCŬS, ă, ŭm. Plaut. *Zie* Lucrificabilis.

LUCRĬFĬO, ĭs, ĕrī. Cicer. *Gewonnen worden, winſt, gewin, baat, of voordeel gedaan worden.*

LUCRĬFŪGĂ, æ. m. Plaut. *Die geen winſt of gewin zoekt.*

LUCRĬPĔTĂ, æ. m. Plaut. *Een winſt, gewin, of baat zoeker.*

LUCRŌR, ārĭs, ātŭs sŭm, ārī. Cic. *Winnen, winſt, gewin, baat, of voordeel doen.*

Lucratus nomen ab Africa domita. Horat. *Den naam van het t'ondergebragte Afrika, gewonnen, of verkregen hebbende.*

LUCRŌSŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Daar winſt of gewin in is: dat winſt, voordeel, of baat aanbrengt.*

LUCRŬM, ĭ. Cic. *Winſt, gewin, baat, voordeel.*

Ponere aliquid in lucro. Cic. *Iets als winſt te boek zetten, agten.*

De lucro jam quadriennium vivimus. Cic. *Wy leven reeds vier jaren van het gewin, of van de winſt.*

Nihil eſt lucri quod me facere mavelim, quàm illum opprimere. Plaut. *Ik wenſche hè geen grooter gewin, of baat, dan hem te overvallen, overrompelen,* dat is, *hem te bedriegen, opligten.*

Hæc naturali bono fecit lucri. Corn. Nep. *Deze dingen heeft hy door een natuurlyke goeden inborſt verkregen.*

LŪCTA, æ. vel LŪCTĀMĔN, ĭnĭs. n. Virg. *Worſtelinge:* ook, *poginge, tragtinge.*

LŪCTĀTĬŌ, ōnĭs. f. Cic. *Worſtelinge, de behendigheid of lieſhebbery van worſtelen.*

* Luctatio. Cic. *De oeffeningen van zintwiſten of twiſtredenen, redeneren.*

Sine adverſario nulla eſt luctatio. Cic. *Zonder tegenſtrever, of party is'er geen twiſtreden, of zintwiſting.*

LŪCTĀTŌR, ōrĭs. m. Plaut. Ovid. *Een worſtelaar, worſtelaar, worſtelaar, worſtel kundige: Een lieſhebber van worſtelen.*

LŪCTĀTŌRĬŬS, ă, ŭm. Suet. *Van worſtelen, of worſtelaars:* daar toe behoorende.

LŪCTĀTŬS, ūs. Plin. H. *Zie* Luctatio.

LŪCTĬFĔR, ă, ŭm. Sen. Poët. *Rouw, ſmart, of hartzeer aanbrengende, veroorzakende.*

* Bubo luctifer. Sen. Poët. *Een rouw, of droefheid voorſpellende ſchuiſnit.* De Oude waanden, dat het verſchynen van dusdanige uilen, en andere vogels quade voorbeduidſels maakte.

, LŪCTĬFĬCŬS, ă, ŭm. Cic. ex Æſchilo. *Zie* Luctifer.

LŪCTĬSŌNŬS, ă, ŭm. Ovid. *Van een rouwig, treurig, droevig, of naar geluid.*

LŪCTŌ, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Ter. *Worſtelen, zig in 't worſtelen oeffenen:* ook, *tragten, pogen, zyn uiterſte beſt doen.*

LŪCTŌR, ārĭs, ātŭs sŭm, ārī. Cic. *Zie* Lucto.

Luctari cum arbore. Front. *Een boom pogen, tragten uit te rukken of roeyen: zyn beſt daar toe doen.*

Luctantur inter ſe ſe. Plin. H. *Zy worſtelen onder malkanderen.*

Africus luctans fluctibus. Hor. *De zuid-weſte wind met de baren of golven worſtelende, ſtrydende.*

* Luctari cum dolore. Cic. *Met pyn, leet of hartzeer worſtelen, daar tegen ſtryden.*

Morti luctari. Sil. Ital. *Met de dood worſtelen: tegen de dood ſtryden.*

Non luctabor tecum ampliùs. Cic. *Ik zal met u niet meer worſtelen,* dat is, *zintwiſten, twiſtredenen, redeneren.*

LŪCTŬŌSŬS, ă, ŭm. Cic. *Vol van rouwe, droefheid: betreurlyk, beweenelyk, beſchreyelyk, zeer droevig.* Men zegt *Luctuoſiſſimus.*

Res luctuoſa. Cic. *Een beweenelyke, beklagelyke, betreurenswaardige zaak.*

* Luctuoſus. Cic. *Droefheid, hartzeer, leed, of ſmart veroorzakende, mede brengende.*

Luctuoſa victoria. Salluſt. *Een beklagelyke, beſchreyelyke, droevige overwinninge.*

LŪCTŬS, ūs. Cic. *Rouwe, rouwklagte, getreur, geween, geſchrey, droefheid, leet.*

LŪCUBRĀNS, āntĭs. omn. gen. Liv. *By nagt werkende, lezende, ſchryvende, enz.*

LŪCUBRĀTĬO, ōnĭs. f. Quintil. *Allerhande werk in de nagt of by kaarsligt.*

Lucubrationum fuligo bibenda. Quintil. *Men moet den rook (van de kaars) opdrinken als men by nagt werkt:* dat wil zeggen, *Men moet geſtadiglyk, en met luſt waken, en 's nagts arbeiden.*

LŪCUBRĀTŌRĬUS, ă, ŭm. Suet. Lucubratoria lecticula. *Een rosbaar om des nagts in te arbeiden, of lezen, ſchryven, enz.*

LŪCUBRĀTŬS, ă, ŭm. Cic. Opuſculum lucubratum. *Een zorgvuldiglyk gewrogt, by nagt gemaakt, of beſlykt werkje.*

* Nox lucubrata. Mart. *Een geſlokte nagt: Een nagt in arbeid, lezen, ſchryven, enz. beſteed, door of overgebragt.*

LŪCUBRO, ās, āvi, ātŭm, ārĕ. Liv. *Iets by nagt, of by ligt doen.*

LŪCŬLENTĒ. adv. Cic. *Klaarlyk, baarblykelyk:* ook, *zeer net, cierlyk.*

Vendere luculentè. Plaut. *Dier, of tot zeer goeden pryze verkoopen.*

LŪCŬLENTĔR. adv. Cic. *Zie* Luculentè.

LŪCŬLENTŬS, ă, ŭm. Plaut. *Lugtig, klaar, helder, ſchynende, glinſterende, vol glans.*

Veſtibulum luculentum. Plaut. *Een lugtig, wel verligt portaal van een huis.*

* Luculentus. Cic. Luculentus Autor. *Een deftig, geloofwaardig, goed Schryver.*

Luculentæ divitiæ. Plaut. *Grooten rykdom, overvloedige middelen.*

Familia luculenta. Plaut. *Een ryk, welgegoed huisgezin.*

Luculentum facinus. Plaut. *Een deftige, voortreffelyke, fraaye daad.*

Forma luculenta. Ter. *Een uitmuntende, zeer bevallige ſchoonheid.*

Oratio luculenta. Salluſt. *Een welſprekend, deftig, hoogdravend vertoog.* Men vind in Cicero *Luculentior.*

LŪCŬMBRA. æ, f. g. Jun. *Wollekruid.*

LŪCŬNCŬLŬS, ĭ. m. Stat. *Een kleine koek, een koekje.*

Digitized by Google

LŪCŪNS, ūnīs. m. Varr. *Zie* Lucunculus.

LŪCŪS, ī. m. Cic. *Een bos, gewyde beſchaadje, beplant dal,* daar de Ouden den Goden offerhande deden, en 't welk men uit eerbiedigheid nooit afkapte.

LŪDIĂ, æ. f. Juven. *Een guichel, of goochel-ſpeelſter: Een vrouwe die in ſpelen danſt.*

LŪDIBRIŪM, ĭi. n. Cic. Ter. *Spottery, beſpottinge, gekſtekinge, ſpot: kortswyl.*

Ludibrio aliquem habere. Terent. *Iemand beſpotten, uitgekken.*

Se ignis hauſtu hoſtium ludibrio exemit. Flor. *Hy ontrukte zig den ſpot der vyanden door 't nederzwelgen van vyet.*

Vertere in ludibria. Tac. *Alles in ſpottery, kortswyl, of jok verdraayen.*

Nec pati ſceleratiſſimo hoſti ludibrio eſſe Imperium. Cic. *Negte te dulden dat het gebied ten ſpot van een zeer ſchelmagtigen vyand bloot ſta.*

Ejuſmodi ludibria facetiſſimè condemnat. Petron. *Hy veroordeelt, verwerpt zeer geeſtiglyk, of aardiglyk zulke ſpelletjes, belagchelyke praatjes of wisjewasjes.* Van droomen ſprekende.

Ludibrium. Cic. Virg. *Een kortswyl, ſpeeltuig, ſpeelbal.*

Ludibrium fortunæ. Cic. *Een ſpeeltuig, bal, of poppeſpel van 't geluk.*

Folia rapidis ludibria ventis. Virg. *Bladeren, de ſpeel-voorwerpen der ſnelle winden.*

LŪDĬBŪNDŬS, ă, ūm. Cic. *Die iets ſpelende, kortswylende, of met zeer groot gemak doet.*

Omnia ludibundus perficis. Cic. *Gy doet alles ſpelende, in 't midden van uw vermaak.*

LŪDĬCER, crĭs, crūm. Virg. *Alles dat tot ſpel of vermaak dient.*

LŪDĬCRĂ, ōrūm. Colum. Hor. *Geneuchelyke, kortswylige, vermakelyke ſpelen, boerteryen.* Men vind in geen goede Schryvers de *nominativus Ludicrus* of *Ludicer.*

Certamen ludicrum. Sen. Trag. *Een ſpeel- of ſpiegel-gevegt.*

Continuò meum cor artem cœpit facere ludicram. Plaut. *Myn hart begon aanſtonds te popelen, te ſlaan of het danſte.*

LŪDĬCRŪM, ī. Liv. *Allerhande vermakelyke ſpelen of klugten.* Gelyk blyſpelen, enz. Ook, openbare ſpelen, gelyk, Ridder-eerſpeningen, ringſteken, enz.

Celebrare ludicrum. Liv. *Spelen aanregten, vertoonen.*

† LŪDĬFĪCĂBĬLĬS, ĭs. m. f. ĕ, ĭs. n. Plaut. *Kortswylig, vermakelyk, klugtig.*

Ludi ludificabiles. Plaut. *Vermakelyke, kortswylige ſpelen.*

LŪDĬFĪCĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Beſpottinge, uitlachinge, ſpot.*

* Ludificatio hoſtium. Front. *De ſpot, trotſeringe der vyanden.*

LŪDĬFĪCĀTŬS, ă, ūm. Salluſt. *Die bedrogen, beſpot heeft, of is.*

LŪDĬFĪCO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *en*

LŪDĬFĪCŌR, ārĭs, ātŭs ſum, ārī. Cic. Ter. *Iemand beſpotten, uitlachen, foppen: met iemand de gek ſcheren, of den draak ſteken.*

Aliquem impune ludificari. Tac. *Iemand onſtraffelyk, zonder gevaar beſpotten, uitlachen.*

Ludificari mala alicujus. Plin. J. *Iemands ongevallen beſpotten: Iemand in zyne rampen ſpots wyze quellen, tergen.*

Tormentis operibuſque ea quæ hoſtes ingenti mole agebant, perlevi momento ludificabatur. Liv. *Hy maakte t'onbruik, of velde in een klein oogenblik, met zyne oorlogs-ſchiet- of werpgeweer, en werken alles ter neder, dat den vyand met groote moeite opgeworpen hadde.* Men zoude dit woord konnen gebruiken om te beteekenen; *Het geſchut en beuikwerken der vyanden nedervellen, om verre ſchieten, t'onbruik maken.*

Ludificari locationem. Liv. *Een beſteding- of aanneming verdraeg afgaan, niet houden, te leur ſtellen.*

Ludificari fugâ roſtra. Flor. *De ſtevens der ſchepen behendiglyk ontwyken.*

LŪDĬMAGĬSTER, ī. m. g. Cic. *Een ſchoolmeeſter.*

LŪDĬO, ōnĭs. Liv. *Een bly- of klugt ſpeler: Een potſenmaker, danſer.*

‡ LŪDĬŬS, ĭi. n. Cic. *Zie* Ludio. Deze waren, volgens tuig van Dionys den Halikarnaſſer, jonge luiden die in alle openbare ſpelen voor de anderen danſten.

LŪDO, ĭs, lūſī, lūſūm, lūdĕrĕ. *Spelen.*

Sibi ludit, nihil moratur lucrum. Plaut. *Hy ſpeelt voor zyn eigen vermaak, en agt de winſt gantſch niet.*

Ludere teſſeris. Cic. *Met dobbelſteenen ſpelen.*

* Ludum inſolentem ludere pertinax. Hor. *Hardnekkig in 't ſpelen van een vermetel ſpel.* Van de Fortuin geſproken.

* Ludere in numerum. Virg. *Op de maat danſen.*

Sinito illum piſcem ludere in aqua. Ter. *Laat die viſch in 't water ſpelen, zwemmen.*

Sanguine hominis in convivio ludere. Liv. *Met het bloed van menſchen op een gaſtmaal ſpelen,* dat is, *menſchen bloed vergieten, om zig op gaſtmalen te vermaken.*

Ludere operam in aliqua re. Ter. *Verloren arbeid in een zake doen, te vergeefs arbeiden in iets.*

Ludunt mea verba. Propert. *Myne woorden zyn ernſt, te vergeefs.*

Hirnus bonum virum ludit. Cic. *Hirnus ſpeelt voor een eerlyk man.*

* Ludere. Cic. *Spelen, jokken, lachen, boerten, klugten bedryven.*

* Ludere. Cic. *Beſpotten, uitlachen: de gek ſcheren, de gek of den draak ſteken.*

Cùm Deos nihil agere dicit, ludere videtur. Cic. *Hy ſchynt de gek te ſteken, te beuzelen, als hy zegt dat de Goden niets maar al doen.*

* Ludere. Virg. *Bedriegen, opligten, docken, bedotten.*

Vana ſpe luſit amantem. Virg. *Hy heeft zyn minnares met ydele hope bedrogen, opgeligt.*

* Ludere. A. Gell. *Op ſpeeltuigen ſpelen.*

Optimè ludere à magiſtro ejus didicerat. A. Gell. *Hy heeft van zyn meeſter zeer wel op ſpeeltuigen leeren ſpeelen.*

* Ludere. Virg. *Gedigten, liedjes, of gezangen maken.*

Carmina qui luſi paſtorum. Virg. *Ik die de harders kouten in vaarzen gemaakt hebbe.*

LŪDŬS, ī. Cic. *Een ſpel.*

Nec luſiſſe pudet, ſed non incidere ludum. Hor. *Het is geen ſchande geſpeelt te hebben, maar het ſpel niet af te breken.*

* Ludus eſt iſta perdiſcere. Cic. *Het is maar ſpel, die dingen te leeren.*

* Ludus. Aſc. Pæd. *Een hooge ſchool, een ſchool.*

* Ludus. Suet. *Allerhande hooge, of andere ſcholen, om oeffeningen te leeren.*

Ludum aperire. Cic. *Een hooge ſchoole, of ſchoole openen.* Om te leeraren, van een hoog leeraar geſproken.

* Ludus. Hor. *Spel, jok, boertery, kortswyl.*

Ludo. abl. Virg. *Uit jok, of kortswyl, al ſpelende, boertende.*

Exploratorem hunc faciamus ludos. Plaut. *Laat ons dezen beſpieder wakker beſpotten, uitlachen, voor den boer houden, foppen.*

* Jusjurandum jocus eſt, teſtimonium ludus. Cic. *Een eed is maar jok, en de getuigeniſſe der waarheid ſpel.*

* Ludus. Cic. *Een lied of gezang.*

LŪDĪ, ōrūm. Cic. *Openbare ſpelen, ſchouwſpelen, vertooningen.*

Te Romen eertyds.

Committere & celebrare ludos. Cic. *Spelen beſtellen, vervaardigen, en vertoonen.*

Si frui liceret ludo ætatis. Liv. *Indien ik het vermaak van myn levens tyd, of 't welk myn ouderdom voegt, mogte genieten.*

LŪES, ĭs. f. Cic. *Een beſmettelyke ziekte, of quade lugt,* waar door menſchen, beeſten, boomen, enz. ſterven.

* Lues. Petron. *Geſmolte ſneeuw,* of wel, *ongezuyerde water.*

Quæ paulò antè lues jam confidenda jacebat. Petron. *Dat kort te voren vloeyend water was, wierd ten eerſten hard.*

LUGDŪNŪM, ī. n. *Lyons.* Een ſtad in Vrankryk.

LUGDŪNUM Batavorum. *Leyde.* Een ſtad en hooge ſchoole in Holland.

LŪGĔO, ēs, lūxī, luctŭm, lūgērĕ. Cicer. *Rouw bedryven, weenen, treuren, ſchreyen: In den rouw zyn over iemand.*

Varia genera lugendi. Cic. *Verſcheide ſoorten, of manieren van rouw bedryvinge, of vertooninge van droefheid, hartzeer, of druk.*

LŪGUBRĬS, ĭs. m. & f. ĕ, ĭs. n. Cicer. *Rouwig, treurig, bedroefd, beweenelyk, beſchreyelyk, betreurens waardig.*

Ornatus lugubris. Cic. *Een rouw kleed.*

Lugubria. Sen. Ph. Noſti quaſdam, quæ amiſſis filiis impoſita lugubria nunquam exuerunt. Sen. Ph. *Gy hebt ſommige vrouwen gekend, die hare kinderen verloren hebbende, de rouw kleederen nooit afgelegt hebben.*

LŪTĬO,

Digitized by Google

LŪTTIO, ōnis. f. Ulp. *Betalinge, afdoeninge van ſchulden.*
Patre ante luitionem defuncto. Ulp. *De vader voor de betalinge van zyne ſchulden overleden zynde.*
LŪMĀ, æ. f. Varr. *Zekere doorn in boemden of weyden groeyende.*
LŪMARĬÆ falcēs. Varr. *Sikkels om die doornen af te maayen.*
LŪMBAGO, ĭnis. f. g. Feſt. *Lenden-wee: Pyn in de lenden.*
LŪMBIFRĀGĬUM, ĭi. Plaut. *Lenden-breking, lende breuk.*
Dit woord is door Plautus te zamen gevoegd.
Auferes hinc lumbifragium. Plaut. *Gy zult hier gebroke lenden van daan brengen: Men zal u hier de lenden aan ſtukken ſlaan, ſmyten.*
LŪMBRĪCŪS, īci. Plaut. *Een aardworm.* Men noemt dus ook de wormen, die in de ingewanden van menſchen of beeſten groeyen.
LŪMBŪLI, ōrum. Plin. H. *De ſpieren, of pezen van de lenden.*
‡ LŪMBŪS, i. Cic. *De lenden.* Een gedoekte van de ruggraad, beſtaande in vyf groote wervelbeenen, tuſſen den bovenrugge en het *os ſacrum.*
Lumbus leporis. Plin. H. *De lenden van een haas.*
Lumbi. Cic. *De rug.*
Dolare lumbos alicujus fuſte. Hor. *Iemand den rug met een ſtok plat ſlaan.*
LŪMECTŪM, i. Varr. *Een plaats daar vele doornen groeyen, een doornboſch.*
LŪMĚN, ĭnis. n. Cic. Virg. *Ligt.*
* Jus civile Doctorem lumenque deſiderat. Cic. *Het burgerlyk regt vereiſcht ligt of onderwyzinge, en een leeraar.*
* Lumen. Cic. *Een dag.*
Lumine quarto proſpexi Italiam. Virg. *Den vierden dag zag ik Italië.*
Lumen corporis. Cic. *De glans, de ſchoonheid, bevalligheid van 't lighaam.*
* Vitæ lumina attingere. Virg. *Geboren worden: In de wereld komen.*
* Lumen. Plin. H. Quintil. *Een oog.*
Lumina. Virg. *De oogen, het gezigt.*
Qui altero lumine ſunt orbi, coclites vocantur. Plin. H. *Die van het eene oog beroofd zyn, worden Coclites of eenoogigen genoemt.*
* Lumen. Cic. *Een venſter, het ligt,* van een huis, kamer, enz.
Luminibus obſtruere. Cic. *Het ligt beletten, betimmeren.*
Ab Oriente lumina ducere. Vitruv. *Ligt aan d'ooſt zyde ſcheppen, ontfangen, krygen.*
* Lumina civitatis. Cic. *Ligten, of de voornaamſte mannen of cieraden van een ſtad.*
* Lumen animi. Colum. *Ligt, ſchranderheid, vlugheid, levendigheid van geeſt.*
In ipſo joco aliquod probi ingenii lumen elucere debet. Cic. *In't jok, of het boerten zelfs moet'er eenige glans van een eerlyk, opregt inborſt uitblinken.*
* Orationis lumina. Cic. *De glans,* dat is, *het cieraad van een vertoog.* Te weten van leen- of zinſpreuken, gelykeniſſen, enz.
* Lumina picturæ. Cic. *De glans, of levendigſte verwen van een ſchildery.*
Tabulam collocare in bono lumine. Cic. *Een ſtuk ſchildery in een goed ligt plaatſen, zetten, hangen.*
LŪMĬNĀRE, is. n. g. Cic. *Dat ligt geeft: Glans, of klaarheid.*
LŪMĬNO, ās, āvī, ātum, āre. Martian. *Verligten.*
LŪMĬNŌSŬS, ă, ŭm. Cic. *Vol ligt of glans: lugtig, helder.*
Luminoſum ædificium. Vitruv. *Een lugtig, ligt, helder gebouw.*
LŪNĂ, æ. f. Cic. *De maan.*
Lunæ defectio. Cic. *Maan-verduiſteringe, maan-duiſter: Maan-zwym.*
Ad Lunam. Petron. *In de maneſchyn.*
Poma ad Lunam minorem delecta. Hor. *Ooſt of vrugten ten tyde van de nieuwe maan geplukt.*
Vallum in modum cavæ Lunæ. Front. *Een bolwerk halvemaanswyze opgeworpen.*
LŪNĀRĬS, is. m. & f. āre, is. n. Cic. *Van de maan, tot de maan behoorende.*
LŪNĀTĬCŬS, i. m. Paul. Juriſc. *Maanziek.*
LŪNĀTŬS, ă, ŭm. Virg. Colum. *Halve-maans-wyze gemaakt, gebogen, geſchikt.*
Claſſis lunata. Lucan. *Een vloot in een halve maan geſchikt.*
LŪNEBŪRCŪM, i. n. *Lunenburg.* De hoofdſtad van 't Hartogdom Lunenburg.
, LŪNO, ās, āvī, ātum, āre. acc. Ovid. *Als een halve maan of boog buigen, krommen.*
Acies in arcum lunare. Propert. *De benden in een halve maan ſchikken, rangeren.*
LŪNŬLA, æ. f. Plaut. *Een ſlegte eenvoudige ring, zonder ſteen of cieraad: Een gladde hoepring.*
LŪO, is, lŭī, lŭĕre. Cic. *Betalen.*
Delicta alicujus luere. Hor. *Voor een anders miſdaden betalen, boeten, voldoen, lyden.*
Luere ſanguine maculas vitiorum. Cic. *De ſchand vlekken van zyn miſdaden met zyn bloed afwaſſchen.*
Luere peccati pœnas. Cic. *Straffe van of voor een miſdaad lyden.*
Obſides capite luerent, ſi pacto non ſtaretur. Liv. *De gyzelaars zouden het met hunne hoofden betalen, boeten, indien 't verdrag niet gehouden wierd.*
LŪPĂ, æ. f. Virg. Liv. *Een wolvinne.*
* Lupa. Cic. *Een hoer, ſmets.*
LŪPĀNAR, āris. n. Quintil. Juven. *Een hoerhuis, bordeel: Een hoerkot.*
LŪPĀNARĬUM, ĭi. n. Ulp. *Zie* Lupanar.
LŪPĀRĬUS, ĭi. m. g. *Een wolfvanger.*
LŪPĀTĂ, ōrum. n. plur. Virg. *Een ruw, ſcherp bit, gebit, of breidel.* Solinus c. 57. gebruikt *Lupatus i. m. g.* Dog vind weinigen van naam van zyn gevoelen.
LŪPPĬĂ, æ. f. Tac. *De Lip.* Een rivier in Weſtphalen.
LŪPĪNŪM, i. n. Colum. *Vygboon.* Zeker peulvrugt.
LŪPĪNŬS, ă, ŭm. Cic. *Van een wolf.*
LŪPŬS, i. m. Cic. Virg. *Een wolf.*
Lupi Martim videre priores. Virg. *De wolven hebben Maris eerſt gezien,* dat is, *Maris wierd zeer ſchor, of verloor aanſtons zyn ſtemme.*
Eccum tibi lupum in ſermone. Plaut. Lupus in fabula. Ter. *Daar komt'er een in de kaart kyken. Daar is dik op't huis: of (ruwelyk) als men van de duivel praat is hy'er by of omtrent.*
* Lupus. Plin. H. *Een zeewolf, of zeeſnoek.* Zeker viſch.
* Lupus. Ovid. *Een zeer ruw, hard, ſcherp bit.*
* Lupus. Liv. *Een puthaak:* Om water te putten, of om'er 't ingevallene uit te halen.
* Lupus. Plin. H. *Een ſoort van een ſpinne, of ſpinnekop.*
* Lupus. Plin. H. *Wolfs-mortel, wolfs kruid.*
LŪRCO, ōnis. m. Plaut. *Een gulzig eter, een vraat.*
LŪRCO, ās, āre. Lucil. Varr. apud Non. *Gulzig vreten, eten, opſlokken.*
LŪRĬDŬS, ă, ŭm. Hor. Ovid. *Zeer bleek, bont en blaauw.*
Dentes luridi. Hor. *Gele tanden.*
† LŪRŎR, ōris. m. Lucret. *Bleekheid.*
LŪSCĂ, æ. f. Mart. *Een vrouw met eene oog.*
LŪSCĪNĬĂ, æ. f. Hor. Plin. H. *Een negtegaal.* Zeker by nagt zoet zingend vogeltje.
LŪSCĪNĬŎLĂ, æ. f. Plaut. *Een negtegaaltje.*
LŪSCĬTĀTŬS, ă, ŭm. Plin. H. *By- of ſtikziende: die 's morgens en des avonds by na niet, en op den dag maar weinig ziet.* Feſtus.
LŪSCĬTĬO, ōnis. f. Ulp. *By- of ſtikziendheid.* Mangel van gezigt.
LŪSCĬTĬŌSŬS, ă, ŭm. Plin. H. *By, of ſtikziende: zwak van gezigt, die's avonds beter als op ligten dag ziet.*
LŪSCŬS, i. m. Cic. Perſ. *Eenoogig, die maar een oog heeft. Een eenoog.*
LŪSĬO, ōnis. f. Cic. *Een ſpel.* Gelyk als dammen, ſchaken, verkeeren.
LŪSĪTĀNĬĂ, æ. f. Cic. *Portugaal.* Een Koningryk in Europe.
LŪSĪTO, ās, āvī, ātum, āre. Plaut. *Spelen, zig vermeiden.*
LŪSŎR, ōris. m. Plaut. *Een ſpeler.*
* Luſor. Plaut. *Een bedrieger, opligter.*
* Luſor amorum. Ovid. *Een Schryver van minne digten.*
LŪSŌRĬUS, ă, ŭm. Plin. H. *Van't ſpel, tot ſpelen behoorende.*

Digitized by Google

Luſoria fulmina. Sen. Trag. *Spoel-blixemen, die Jupiter uit vermaak werpt of ſchiet.*

Luſorium Prætoris imperium fuit. Paul. Juriſc. *Het gebied of 't gezag van den Opperſchout wierd beſpot: Was te vergeefs.*

Luſorium nomen. Sen. Ph. *Een verzierde, verdigte, valſche naam.*

LŪSTRĀLIS, is. m. & f. ālĕ, is. n. Ovid. *Dienſtig tot reinigen of zuiveren van iets in offerhanden.*

Aqua luſtralis. Ovid. *Reinig- zuiver- of beſpreng-water:* Men zou het *wywater* dus konnen noemen.

LŪSTRĀMĔN, ĭnis. n. Valer. Flacc. *Zoekinge, opzoekinge onder vele andere dingen.*

LŪSTRĀMENTŪM, ī. n. Martian. Juriſc. *Een ſoort van genezinge, of zuiveringe door toovery.*

LŪSTRĀTĬO, ōnis. f. Colum. *Een boet- of zoen-offer.*

* Luſtratio. Cic. *Doorloopinge of verſpiedinge van een land.*

* Luſtrationes. Cic. *Het verblyf- of leger-plaats der dieren in hunne holen.*

LŪSTRĀTŪS, ă, ūm. Ovid. Liv. Mart. *Gezuiverd, gereinigd.*

* Luſtratus. Cic. *Doorgeloopen, beſpied.*

‡ LŪSTRĬCŪS dies. Suet. *De dag als men de kinderen een naam gaf, en dezelve zuiverde of reinigde.* Feſtus zegt, dat dit in jongens de negenſte, en in meisjes de agtſte dag was.

LŪSTRĬFĬCŪS, ă, ūm. Valer. Flacc. *Zie* Luſtralis.

LŪSTRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Virg. *Zuiveren, reinigen.*

Cùm luſtrabimus agros. Virg. *Alswe offerhande voor de vrugtbaarheid der landeryen zullen doen.*

Viros luſtrare. Virg. *De mannen due een offerhande bywonen, met beſprenginge van water reinigen, zuiveren.*

Luſtrare exercitum. Cic. *Een heir monſteren, ſchouwen, de ſchouwe over een leger doen.*

Luſtrare aliquem locum. Cic. Virg. *Een plaats bezigtigen, doorloopen, beſpieden.*

Æquora luſtrare. Virg. *De zeen doorloopen, doorzeilen, doorkruiſſen.*

Muros equo luſtrat. Virg. *Hy bezigtigt, hy ryd rondom de wallen te paard.*

Luſtrare orbem. Cic. *Zyn kring of kreits omloopen, voltrekken.* Van een ſtarre geſproken.

* Luſtrare aliquid animo. Cic. *Iets in zyn gemoed beſpiegelen, overleggen, overwegen, bedenken.*

Totam licet animis tanquam oculis luſtrare terram. Cic. *Men kan de gantſche aarde in het gemoed, als met oogen, beſchouwen, aanmerken, bezigtigen.*

LŪSTRŌR, āris, ātŭs ſum, ārī. Plaut. *In bordeelen loopen.*

LŪSTRŪM, ī. n. Virg. *Een ſterkte, een boſch, krempel-boſch, hol, neſt of leger van een dier.*

* Luſtrum. Cic. *Een hoerhuis, bordeel, hoerekot.*

* Luſtrum. Cic. *Een tyd van vyf jaren.*

* Luſtrum. Liv. *Zuiveringe, reiniginge in of door offerhanden.*

LŪSŬS, ūs. m. Quintil. *Een ſpel.*

* Luſus. Ovid. Mart. *Boertinge, ſpel, jok, ſnedige ſcherts.*

LŪSŬS, ă, ūm. Cic. *Beſpot, gedoekt, bedrogen, opgeligt.*

LŪTĀMENTŪM, ī. n. Cat. *Een muur of ander werk van leem, kley, of aarde gemaakt.*

LŪTĀRĬŬS, ă, ūm. Plin. H. *In modder of ſlyk levende.* Van ſommige viſſchen en ſchildpadden geſproken.

LŪTĔA, æ. f. Plin. H. *Woww.* Een kruid, daar men geel mede verwde.

LŪTĒNSĬS, ĭs. m. & f. sĕ, ĭs. n. Plin. H. *Zie* Lutarius.

LŪTĔŌLŬS, ă, ūm. Virg. Colum. *Geelagtig, van een ligtgele verwe.*

LŪTĔR, ĕrĭs. m. g. *Een waſchbak.*

LŪTĒSCO, ſcĭs, ĕſcĕrĕ. Colum. *Volſlyk, of modder worden, in ſlyk of modder veranderen.*

LŪTĒTĬA, æ. f. Cæſ. *Parys,* de hoofdſtad van Vrankryk.

LŪTĔUS, ă, ūm. Vitruv. *Geelagtig, van een ligtgele verwe.* Ook, *van ſlyk, of modder: ſlyk- of modderagtig, beſlykt, bemodderd.*

LŪTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cat. *Met pleiſteringe of leem beſtryken, overpleiſteren.*

LŪTŌSŬS, ă, ūm. Vitruv. *Beſlykt, bemodderd: Vol ſlyk, of modder: ſlyk- of modderagtig.*

LŪTRĂ, æ. f. Plin. H. *Een Otter.* Een viervoetig dier, op 't land en in 't water levende.

LŪTŬLENTŬS, ă, ūm. Cic. *Beſlykt, bemodderd: vol ſlyk of modderagtig.*

Lutulentus ſus. Cic. *Een beſlykt, bemodderd, vuil zwyn.*

* Lutulentus. Cic. *In vuile luſten (als een zog in 't ſlyk) verzonken.*

LŪTŬM, ī. n. Cic. *Slyk, modder, vuiligheid.*

LŪTŬM, ī. n. Vitruv. Plin. H. *Woww.* Een kruid daar men geel mede verwde.

LŪX, ūcĭs. f. Cic. *Het ligt, den dag.* Men vind in Cicero *Luces,* voor de *ligten of ſterren des hemels.*

Lux. Cic. *Een dag.*

Luce viceſimâ. Cic. *Op den twintigſten dag.*

Feſtæ luces. Hor. *Vier- of feeſtdagen, heilige dagen.*

Luce & palam. Cic. *Op ligten dag, en in 't openbaar.* Men gebruikt ook *Luci* in *ablativo.*

Luce primâ. Ter. *Op 't limieren van den dag: Met het kriecken van den dag, met de eerſte dageraad.*

* Lux. Cic. *Het leven.*

Animus contemtor lucis. Virg. *Een leven veragtend gemoed: Een hart dat de doodt verſmaad, veragt.*

* Lux. Ovid. Stat. *De oogen, het gezigt.*

* Lux. Cic. *Luiſter, glans, roem.*

Lucem afferre Reipublicæ. Cic. *Het gemeene beſt, den Staat een luiſter of glans aanbrengen.*

Lux forenſis. Cic. *De regtbank.*

Forenſi luce carere. Cic. *Niet pleiten mogen voor de vierſchaar.*

Lux doctrinarum Cicero. Plin. H. *Cicero het ligt, de glans van alle geleerdheid, of wetenſchappen.*

LŪXĀTĂ, ōrŭm. n. plur. Plin. H. *Verſtuikte, verrekte, uit het lid geraakte leden.*

LŪXĀTŬS, ă, ūm. Plin. H. *Verſtuikt, verrekt, uit het lid geraakt.*

LŪXEMBŪRGŪM, ī. n. *Luxemburg.* De hoofdſtad van 't Hartogdom van die naam. In de Spaanſche Nederlanden.

LŪXO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plin. H. *Verſtuiken, verrekken, uit het lid helpen.*

Subarator imprudens luxavit radices. Plin. H. *Den onvoorzigtigen ploeger heeft de wortelen los gemaakt.*

LŪXŪRĀRĬŬS, ă, ūm. *Vol overdaad.* Luxuraria urbs. Flor. *Een ſtad vol overdaad, weelde, of welluſt.*

LŪXŪRĬA, æ. f. Cicer. *Overdaad, weelde, wellust: Een verwyfd, lui en lekker leven.* Ook, *Overdaad in kleederen, huisraad, gaſtmalen, enz.*

* Luxuria foliorum. Virg. *Te groote overvloed, of menigte van bladeren.*

LŪXŪRIĒS, ēī. f. Cic. *Zie* Luxuria.

LŪXŪRĬO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Liv. *In weelde, overdadiglyk, wellustiglyk leven.*

Luxuriant otio animi. Liv. *De gemoederen vervallen door de ledigheid tot wellust, of overdaad.*

Luxuriant animi rebus ſecundis. Ovid. *De gemoederen worden door voorſpoed tot overdaad, wellusten, of weelde vervoerd.*

Hæc lætitia nobis luxuriat. Liv. *Deze blydſchap of vreugde is te groot voor ons.*

Pecus luxuriat in pratis. Ovid. *Het vee ſpringt, huppelt weeldevig in de velden, beemden.*

Illius ingenium nimiâ gloriâ luxuriat. Liv. *Zyn geeſt word door al te grooten roem tot weelde vervoerd.*

Luxuriare. Ovid. *Te vrugtbaar zyn, te veel dragen, voortbrengen.*

Humus luxuriat. Ovid. *Het land, de aarde is te vrugtbaar, brengt te veel voort.*

In frondem luxuriare. Plin. H. *Te vele bladeren voortbrengen, te bladryk worden.*

LŪXŪRĬŌR, āris, ātŭs sum, ārī. Colum. Plin. H. *Zie* Luxurio.

LŪXŪRĬŌSĒ. adv. Cicer. *Met, of in weelde, overdadiglyk, wellustiglyk.*

Vivere luxuriosè. Cicer. *In weelde, wellust, of overdaad leven.*

LŪXŪRĬŌSŬS, ă, ūm. Cic. *Weelderig, wellustig, overdadig, quistig.* Men zegt *Luxuriosior.*

Cultus luxuriosus. Quintil. *Een kleed van weelde, of overdaad: Een te pragtig, of te kostelyk kleed.*

Lætitia luxuriosa. Liv. *Een overgroote, buitensporige vreugde, blydſchap.*

* Lu-

Digitized by Google

* Luxurioſus. Cic. *Te vrugtbaar, te weelderig in't dragen.* Van boomen of landeryen geſproken.
Vitis luxurioſa. Colum. *Een al te bladryke wynſtok.*

LŪXŪS, ūs. m. Cic. *Overdaad, weelde, welluſt, verquiſtinge.*
Tabernaculum omni luxu & opulentia inſtructum. Curt. *Een tent met allerhande overdaad, en koſtelykheid of pragt voorzien.*

LŪXŬS, ă, ūm. Salluſt. *Verſtuikt, verrekt, uit het lid geraakt.*

LYCÆŪM, ī. n. Cic. λύκειον. *Lycaï.* Een plaats te Athene alwaar Ariſtoteles de wysgeerte leerzaarde.

LYCĂŌNIĂ, æ. f. *Lycaonie.* Een landſchap in klein Aſie.

LYCHNĪS, ĭdis. f. Plin. H. λυχνίς. *Een zoort van een roos.* Een bloem.

LYCHNĪTĒS, æ. m. Plin. H. λυχνίτης. *Een zoort van wit marmer.* Dus genoemd, om dat men lampen branden moeſt in de putten daar men die uit graafde.

* Lychnites. Plin. H. *Een zoort van een karbonkel.* Een edele ſteen.

LYCHNĪTĬS, ĭdis. f. Plin. H. λυχνῖτις. *Wollekruid.* Een kruid welkers pit voor een lemmet in een lamp dient.

LYCHNŪCŪS, ī. m. Cic. λυχνοῦχος. *Een kandelaar.*

LYCHNŪS, ī. m. Cic. Virg. λύχνος. *Een lamp, of kaars.*
Pendentes lychni. Lucret. *Hangende lampen, kroonen.*

LYCĬĂ, æ. f. *Lycie.* Een geweſt in klein Aſie.

LYCISCĂ, æ. f. Virg. Petron. *Een wolfshond, een hond gelyk een wolf, of een hond van een wolf en een teef geſproten.*

LYCĬŪM, ĭī. n. Plin. H. λύκιον. *Zekere artzeny, gemaakt van een doornagtige boom, die in Lycie groeit.*

LYCŌPSĬS, ĭs. f. Plin. H. λύκοψις. *Een ſoort van wilde oſſetong met grooter en dikker bladeren dan de laſtowu.*

LYDĬŪS lapis. Plin. H. *Een toets ſteen.*

LYMPHĂ, æ. f. Virg. *Water.*

LYMPHĂTĬCŪS, ī. m. Plin. H. *Dol, uitzinnig, razend, woedend.*

LYMPHĂTĬO, ōnis. f. Plin. H. *Dolheid, razerny, uitzinnigheid, woede.*

LYMPHĂTŪS, ă, ūm. Virg. *Dol, razend, uitzinnig, ontroerd van zinnen, bezeten, in de herſens geprikt.*

, LYMPHO, ās, āvī, ātūm, āre. aliquem. Valer. Flacc. *Iemand dol, razend, uitzinnig maken.*

LYMPHŌR, ārīs, ārīs sūm, ārī. Curt. Plin. H. *Dol, razend, gek, uitzinnig worden of zyn.*

LYNCĒŪS, ă, ūm. Cic. Hor. λύγκειος. *Scherp van oogen, of gezigt, gelyk een lynx. Van een zeer ſcherp, doordringend gezigt.*
Quis eſt tam lynceus qui in tantis tenebris nihil offendat? Cic. *Wie heeft'er zulke lynx oogen, of zoo doordringend een gezigt, die in zoo groote duiſterniſſe niet en ſtruikelt?*

LYNCŪRĬŪM, ĭī. n. Plin. H. λυγκούριον. *Een ſoort van koſtelyke ſteen, ſpruitende uit de pis van een lynx, zoo d'oude praaten.*

LYNX, yncis. f. Virg. Horat. Plin. H. λύγξ. *Een geſpikkeld dier, van een zeer ſcherp, en doordringend gezigt, na't gezeg der oude.* Men vind dit woord maſculin in Horatius.

LYRĂ, æ. f. Hor. Tibul. λύρα. *Een lier, een harp.*

* Gerræ Germanæ, atque ædepol lyræ lyræ. Plaut. *Dit zyn louttere valſche opſnydingen, en enkele wiisje wasjes.*

* Lyra. Varr. Ovid. *De lier.* Een hemelſch teeken.

LYRĬCEN, ĭnis. m. g. Hor. *Een lierſpeler, een liereman.*

LYRĬCŪS, ă, ūm. Hor. Ovid. λυρικός. *Van een lier.*
Vates lyrici. Hor. *Liervaarzen digters, lier-digters.*
Lyrica doctiſſima ſcribit. Plin. H. *Hy ſchryft, maakt zeer geleerde lier-vaarzen, gedigten, zangen.*

LYRĬSTĒS, æ. m. Plin. J. λυριστής. *Een lierſpeler.*

LYSĬMĂCHĬĂ, æ. f. Plin. H. λυσιμαχία. *Weederik, paryke.* Een kruid eerſt door Lyſimachus gevonden.

LYSĬS, ĭs. f. Virgur. λύσις. *De openinge of vak, tuſſenwydte.* Van een ongeſlote deur, venſter, ſtormbreuk, enz.

* Lyſis. Vitruv. *D'Onderplint van een timmeraadje.*

LYTRĂ, æ. f. Varr. *Een otter. Een viervoetig land- en waterdier. Zie* Lutra.

LYTTĂ, æ. f. Plin. H. λύσσα. *Een tongworm.* Die men de jonge honden uitſnyd, om te beletten dat ze dol worden.

M

M A

MACAŪM, ī. n. *Makao,* Een ſtad in China.

MĂCĔDŌNĬĂ, æ. f. Plin. H. *Macedonie,* Een land dat een groot gedeelte uitmaakt van Griekenland, als het zelve in zyn uitgeſtrektheid genomen word.

MĂCELLĂRĬŪS, ĭī. m. Varr. Suet. *Een ſpyskramer, een verkooper van vlees, brood, en andere eetwaren.*

MĂCELLĂRĬŪS, ă, ūm. Macellaria taberna. Valer. Max. *Een ſpyskraam, vleeshuis: Een kraam, winkel, daar men vlees, brood, en andere ſpys verkoopt.*

MĂCELLŬM, ī. n. Plaut. Cic. *Een vlees-halle: Een markt, of plaats daar men certyds vlees, brood, enz. verkoft.*

MĂCĔO, ēs, măcŭī, măcērē. Plaut. *Mager worden.*
Oſſa atque pellis eſt, ita curâ macet. Plaut. *Hy is niet dan vlees en been, zoo mager of uitgeteerd is hy door of van hartzeer.*

MĂCĔR, măcră, măcrum. Cic. Hor. *Mager.* Men vind *Macrior,* en *Macerrimus.*
Macerrima humus. Colum. *Zeer magere, dorre, ſchrale aarde.*
Spiritus jejunio macer. Petron. *Een adem die ſtinkt als men nog nugtere of vaſtende is.*

MĂCĔRĀTĬO, ōnis. f. *Weikinge, of weekinge.* Maceratio calcis. Vitruv. *Bluſſchinge van kalk met water.*

MĂCĔRĀTŪS, ă, ūm. Plaut. *Mager gemaakt:* ook, *geweekt of geweikt: murw gemaakt,* in vogt.
Ova aceto macerata. Plin. H. *Eyeren in azyn geweekt, zagt of zaft gemaakt.*

MĂCĔRĔSCO, ſcis, ſcĕrĕ. Cat. de R. R. *Week, murw, zagt, of zaft worden.*

MĂCĔRĬĂ, æ. f. Cæſ. *De muur, of wal van een ſtad.*

MĂCĔRĬĂ *en* MĂCĔRĬĔS, ēī. Colum. *Een muur om een tuin, wyngaard, enz.* Voornamentlyk als die van op den anderen gelegde ſteenen zonder kalk gemaakt is.
Eruere maceriam. Ter. *Een muur om verre werpen, ter neder vellen.*

MĂCĔRO, ās, āvī, ātūm, ātĕ. Liv. *Mager maken, verzwakken.*
Aliquem fame macerare. Liv. *Iemand door honger mager maken: Iemand grooten honger doen lyden.*

* Noli te macerare. Ter. *Wil u zelven niet quellen, pynigen, ontruſten.*
Macerare ſe curâ & lacrymis. Plaut. *Zig maker maken door droefheid en tranen: door hartzeer en geween uitteeren.*
Invidia macerat nos. Lucret. *De nyd maakt ons mager, dor, of ſchraal, verdroogt ons bloed.*

* Macerare. Ter. *Iets in eenige vogt weeken, murw, zagt of zaft maken.*
Macerare glebam calcis. Vitruv. *Een klomp kalk bluſſchen.*

* Macerare. Plin. H. Macerare lacte corpus. Plin. H. *Zyn lighaam met ingeworeven melk zagt of zaft maken.*

MĂCĔSCO, ſcis, măcŭī, măcēſcĕrĕ. Plaut. Varr. *Mager, ſchraal worden.*

MĂCHÆRĂ, æ. Plaut. μάχαιρα. *Een degen, zwaard, of houwer.* Suet. *Een vleeshouwers of beenhakkers hakmes.*

MĂCHÆRĬŪM, ĭī. Plaut. *Een pook, of korte degen.*

MĂCHÆRŌPHŌRŬS, ī. Cic. μαχαιροφόρος. *Een degendrager.*

MĂCHĂŌNĬŬS, ă, ūm. Ovid. μαχάων. *Van Machaon.* Van een geneesmiddel, of de geneeskunde enz. geſproken. Want dezen Machaon was de zoon van Æſculapius, en een groot Arts.
Ille Machaoniâ vix ope ſanus erit. Ovid. *Hy zal door de hulp van Machaon naauwlyks gezond of herſtelt worden:* dat is, *De beſte Artſen zullen hem naauwlyks genezen.*

MĂCHĪNĂ, æ. f. Plin. H. *Een konſt-werk, tuig, of gereedſchap.* Waar door men zware dingen beweegt.
Belli machina. Virg. *Een oorlogs konſt-werk, tuig, of gereedſchap.*

Digitized by Google

* Machinæ. Cic. *Eenige konſtgrepen, ſchrandere vonden, looze ſtreken, liſten.*

MĀCHĪNĀLIS, ïs. m. & f. ălĕ, ïs. n. Plin. H. *Van een konſtwerktuig, of gereedſchap.*
Machinalis ſcientia. Plin. H. *De wetenſchap of kennis van konſtruigen, of konſt-gereedſchap te maken.*

MĀCHĪNĀMĒNTŪM, ī. n. Liv. *Een oorlogs konſt-tuig. Een krygs-tuig.*
Machinamentum. Celſ. *Een konſt-tuig of gereedſchap, om uit het lid geraakte leden weder te zetten.*

MĀCHĪNĀRĬUS, ïī. m. Paul. Juriſc. *Een konſt-tuig, of konſtgereedſchap maker.*

MĀCHĪNĀRĬUS, ă, ŭm. Ulp. *Van een konſt-tuig, of konſtgereedſchap maker.*

MĀCHĪNĀTĬO, ōnïs. f. Liv. Cæſ. *Een oorlogs konſt tuig.*

* Machinatio. Vitruv. *Makinge, ſtellinge van een konſt-tuig.*

* Machinatio. Cic. *Een konſt greep, looze vond, liſt, behendige ſtreek.*

MĀCHĪNĀTŎR, ōrïs. m. Liv. *Een konſt-tuig, of gereedſchap maker.*

* Machinator ſcelerum. Cic. *Een bedenker, verzinner, aanlegger, aanvoerder van ſchelmſtukken.*

MĀCHĪNŌR, ārïs, ātŭs sŭm, āri. Cic. *Verzinnen, bedenken, uitvinden.*

* Machinari aliquid. Plaut. *Iets verzinnen, bedenken, voor hebben, ondernemen.*
Machinari peſtem aliquam in omnes. Cic. *Het verderf van alle menſchen voor hebben.*

MĀCHĪNŌSŬS, ă, ŭm. Suet. *Met een konſt tuig of gereedſchap gemaakt.*
Navigium machinoſum. Suet. *Een konſtig gemaakt ſchip.*

MĀCLĪS, ïs. f. Plin. H. *Een beeſt by na als een Eland, en 't welk alleen in Scandinavie gevonden word, het kan geen knien buigen, nog zig opregten als het gevallen is.*

MĀCIĒS, ēi. f. Ovid. Colum. *Magerheid, ſchraalheid.*
Cibum non capit uſque in maciem. Plin. H. *Hy ontbeud zig van ſpyze, of voſt tot magerheid of mager worden toe.*

MĀCĬLĒNTŬS, ă, ŭm. Feſt. *Mager, ſchraal.*

MĀCIS, f. g. Jun. *Foely van een muſkaat-noot.*

MĀCLŌVĬUM, ïī. n. *St. Malo:* Een Franſche ſtad in Bretagne.

† MĀCŌR, ōrïs. m. Pacuv. *Zie* Macies.

MĀCRĔSCO, ſcïs, mācrŭī, mācrēſcĕrĕ. Varr. Hor. *Mager, ſchraal worden.*
Macreſcit humus. Colum. *De aarde word mager, ſchraal, dor, bar.*

MĀCRĪTĀS, ātïs. f. Vitruv. *Magerheid, ſchraalheid, dorheid, droogte.* Van ſand geſproken.

* MĀCRĪTŪDO, ïnïs. f. Plaut. *Zie* Macies.

‡ MĀCRŌCŎLLŪM, ī. n. Plin. H. *μακρόκολλον. Zeer groot papier, of koninglyk papier.* Volgens het zeggen van Hermolaüs, die zig bedient van de getuigeniſſe van Catullus, die het *Charta regia* noemt.

MĀCTĀTŎR, ōrïs. m. Sen. Trag. *Een moordenaar, doodſlager, manſlagter.*

MĀCTĀTŬS, ă, ŭm. Hor. Ovid. *Geſlagt, gedood, geoffert.*

MĀCTĀTŬS, ūs. m. Lucret. *Slagtinge, offeringe, ſlagt-offeringe.*

‡ MĀCTĔ. Cic. Virg. *Hou moed! Dat is dapper! Dat is braaf! Ga zoo voort!* Dit is een woord om iemand aan te moedigen. Men vind het in *vocativo ſingulari*, en in *plurali Mactí.* Feſtus zegt, dat dit woord is te zamen gevoegd van *magis* en *auctus.*
Macte virtute. Cic. *Hou moed en ga dus voort in deugden, of in het deugden ſpoor! Ga voort toon u dapper!*

MĀCTO, ās, āvī, ātŭm, ātĕ. Cic. Virg. *Slagten, doodſlaan, dooden.*
Mactare aliquem ſupplicio. Cic. *Iemand met een ſtraffe ſtraffen, koſtyden.*
Hoc me mactat. Plaut. *Dit doet my de dood, dit pynigt, quelt my: dit doet my razende worden, van ſpyt barſten.*
Mactare aliquem ultioni & gloriæ. Tac. *Iemand aan zyn wraak en roem opofferen.*
Mactare aliquem malo & damno. Plaut. Cic. *Iemand quaad en ſchade doen: Iemand verongelyken en benadeelen.*

* Mactare. Cic. *Vermeerderen, verheffen.*
Mactare honoribus. Cic. de Repub. *Met eer of eeramptenbedaden, tot eeramptenverheffen.*

MĀCTRA, æ. f. g. Gell. *Een bakkers trog.*

† MĀCTŬS, ă, ŭm. Plaut. Cat. *Vermeerderd.*
Mactus eſto hoc ſacrificio. Cat. *Zyt door deze offerhande meer verheerlykt!* Van een Godheid ſprekende.
Macta munera. Salluſt. *Aanzienlyke, deftige, heerlyke, groote geſchenken.*

MĀCŬLĂ, æ. f. Virg. *Een vlak of vlek, een plek.*

* Macula. Cic. *Een ſchandvlek, ſchande, oneer.*
Afficere maculâ. Cic. *Schande of ſchandvlek aandoen.*
Eluere maculam. Cic. *Een ſchandvlek uitwiſſchen.*

* Maculæ. Cic. *De ſchakelen of gaten in netten, of net werk.*

MĀCŬLO, ās, āvī, ātŭm, ātĕ. Plaut. Virg. *Bevlakken, bevlekken, vlakken.*
Maculare nomen alicujus crimine. Virg. *Iemands naam door (te laſt leggunge van) een miſdaad bevlekken, ſchenden, oneeren.*
Ludos omni ſcelere maculare. Cic. *De ſpelen met allerhande ſchelmſtukken bevlekken, bezoedelen.*

MĀCŬLŌSŬS, ă, ŭm. Cic. *Gevlakt, vol vlakken of vlekken.*

* Maculoſus. Cic. *Vuil, ſnood, eerloos, oneerlyk.* Van een perſoon geſproken.

* Maculoſus. Hor. *Schandelyk, eerloos, ſnood, vuil.* Van een miſdaad.
Maculoſus. Virg. *Gevlakt, vol ſpikkelen, of vlakjes.*
Vellus maculoſum. Ovid. *Een gevlakt of bont vlies of vel: Een vlies of vel vol ſpikkels.*

MADAGASCARIA, æ. f. *Madagaskar.* Een ſtad in Africa in de Æthiopiſche zee: Van Plinius, *Cerne*, genoemd.

MADĔFĂCĬO, ïs, fēcī, făctŭm, făcĕrĕ. Cic. *Nat, of vogtig maken.*

MĀDĔFĂCTŬS, ă, ŭm. Ovid. Plin. H. *Nat, of vogtig gemaakt: nat, vogtig.*
Hordeum aquâ madefactum. Varr. *Gerſt in water nat of vogtig gemaakt, geweikt.*

MĀDĔFĬO, ïs, făctŭs sŭm, fĭĕrī. Ovid. *Nat, of vogtig gemaakt, geweikt worden.*
Cæde madefieri. Ovid. *Door 't doodſlaan (met bloed) beſpat, bezoedelt worden.*

MĀDĒNS, ēntïs. omn. gen. Ovid. *Nat, vogtig.*

MĀDĔO, ēs, mădŭī, mădērĕ. Cic. *Nat, of vogtig zyn.*

** Socraticis madere ſermonibus. Hor. *Met de zinſprenken van Socrates bevogtigd zyn,* dat is, *daar mee vervuld, daar in onderwezen, en als doordronken zyn.*
Madere, *alleen* Tibul. *of* Madere vino. Mart. *Van wyn doornat, zat, dronken, vol zyn.*
Madere metu. Plaut. *Van vreeze zweeten.*

MADERA, æ. f. *Madera.* Een eiland in de Atlantiſche zee in Africa.

MĀDĔSCO, ſcïs, ĕſcĕrĕ. Ovid. Colum. *Nat, of vogtig zyn.*

MĀDĪDĀNS, āntïs. omn. gen. Claud. *Nat, vogtig.*

MĀDĪDŬS, ă, ŭm. Virg. Ovid. *Nat, vogtig.*
Capilli madidi myrrhâ. Ovid. *Hairen met Myrrhe bevogtigd, gezalfd: Van Myrrhe druipende.*

* Madidus. Plaut. *Dronken, zat, vol wyn.*

MĀDŌR, ōrïs. m. Salluſt. *Nat, vogt, vogtigheid.*

MADRITŪM, ī. n. *Madrid.* Een ſtad in nieuw Caſtilie, en de hoofdſtad van Spanje.

† MĀDŪLSĂ, æ. f. Plaut. *Een dronkaart, een wyn zwelger.* Men leeſt *Maduſa* in Feſtus. Ik vind dit woord ook *majculin* in Reyher.

MÆĀNDĔR, drī. m. Ovid. *De vloed Mæander in Aſie.*

* Mæandri. Cic. *Omwegen.* Quos tu mæandros quæſiſti? Cic. *Wat omwegen hebt gy gezogt?* Cicero gebruikt het ook om te beteekenen: *De omzwervingen van redenaars;* En Virgilius voor, *kronkelend ſtik- of bordnuur werk.*

MÆNĂ, æ. f. Cic. *Een ſoort van een zee viſch.*

MÆŌNĬA, æ. f. Plin. H. *Maonie.* Een geweſt in klein Aſie.

MÆŌTĬS palus. *De zee van Zabache.* Dit is een zee tuſſen Europe en Aſie.

MÆOTRŪM, ī. n. g. Gr. Jun. *Vroedvrouwen loon.*

MÆRĔO, ēs, mærĕrĕ. Cic. *Bedroefd, bedrukt, treurig, zwaarmoedig zyn: treuren.*
Mærere. Cic. *Weenen, ſchreyen.*
Altiùs animis mærebant. Tac. *Ze waren zeer diep door droefheid in hunne gemoederen getroffen: Ze waren zeer bedrukt.*
Mærere caſum aliquem. Cic. *Iemands ongeval beklagen, bewee-*

Digitized by Google

worden. Dolore alicujus. Cic. *Over iemands hartzeer bedrukt, bedroefd, of treurig zyn.*

MÆRÖR, ōris. m. Cic. *Droefheid, hartzeer, leed, fmart.*

MÆSTE. adv. Auct. ad Her. Cic. *Bedroefdelyk, treurigly, met hartzeer.*

MÆSTITĒR. adv. Plaut. *Zie* Mæſtè.

MÆSTITIĂ, æ. f. Cic. *Droefheid, druk, hartzeer, getreur.*

Ante mæſtitiam frigorum. Colum. *Voor de ſtrengheid van de koude.*

MÆSTITŪDO, ĭnis. f. Plaut. *Droefheid, hartzeer, druk, leed.*

MÆSTUS, ă, ūm. Cic. Virg. *Bedroefd, bedrukt, treurig.* Men zegt *Mæſtior* en *Mæſtiſſimus.*

Veſtis mæſta. Prop. *Een rouw kleed.*

Frons mæſta. Claud. *Een bedroefd, treurig, bedrukt gelaat of wezen.*

* Mæſtus. Virg. *Dat droefheid, druk of leed mede brengt of veroorzaakt.*

Amor mæſtus. Virg. *Een treurige, droefheid mede brengende liefde.*

MĂGALIĂ, ĭum. n. plur. Virg. *Hutten, kotten, kleine huisjes.* Servius zegt, dat men *Magaria* behoorde te lezen.

MĂGDEBŪRGŪM, i. n. *Maagdenburg.* Een Aartsbiſſchoppelyke ſtad van Duitſchland in neder Saxen.

MĂGĔ. adv. Plaut. Hor. *Meer, bet.*

MAGELLĂNĪCĂ regio. *Het land van Magellaan.* Een geweſt in 't zuider America.

Magellanicum fretum. *De engte of ſtraat van Magellaan.*

MĂGICE, ēs. f. Plin. H. *μαγεία. Toverkonſt, de zwarte konſt.*

MĂGĪCŪS, ă, ūm. Cic. Plin. H. *Van toovery, van de zwarte konſt. Tooveriſch.*

Ars magica. Plin. H. *Toovery, toover- of zwarte konſt.*

Carmen magicum. Cic. *Een toover vaars: Toovery-zang.*

Soni magici. Ovid. *Toover-gebabbel, toover-woorden.*

MĂGĬS. adv. Plaut. Cic. *Meer, bet.*

Magis ac magis. Virg. Magis magiſque. Cic. *Meer en meer.*

Quantò magis magiſque cogito. Tac. *Hoe ik daar meer en meer op denk.*

Multò magis. Cic. *Veel meer, vry of ongelyk meer.*

Quàm magis te in altum capeſſis, tam æſtus te in portum refert. Plaut. *Hoe meer gy u in zee ſpoed of in zee tragt te geraken, hoe meer het getyu weder u in de haven brengt, dryft.*

Expecto tuas literas, te ipſum multò magis. Cic. *Ik verwagt uwe brieven, dog uw perſoon nog meer of liever.*

Nihilo magis. *Zie* Nihilum.

MĂGĬS, ĭdis. f. Plin. H. *Een groote ſchotel.*

MĂGĪSTĔR, trī. m. Cic. *Een meeſter.*

Magiſter. Ter. Cic. *Een ſchool- of leermeeſter.*

Magiſter declamandi. Quintil. *Een meeſter om vertogen te leeren doen.* Artium liberalium. Cic. *Een meeſter van of in de vrye konſten.* Rei militaris. Liv. *Een meeſter in de krygs- of oorlogs zaken.*

* Magiſter. Plaut. Tac. *Een opziender, bewindhebber, beſtierder over of van iets.*

Magiſter. Cic. *Een ſchuldeiſſcher, die bevel hadde om de goederen van een ſchuldenaar door den uitroeper te laten verkoopen.*

Magiſter ludi. Cic. *Een ſchoolmeeſter.* Pecoris. Cic. Varr. *Een meeſter, opziender, of beſtierder van het vee.* Leonis. Sen. Ph. Mart. *De meeſter van een Leeuw.*

Magiſter equitum. Cic. *Een overſte van de ruiters, of de ruitery.* Populi. Cic. *Een oppervoogd van 't volk.* Morum. Cic. *Een meeſter der zeden, een tugtmeeſter.* Sacrorum. Liv. *Een hooge prieſter.* Scripturæ. Cic. *Een rol- of blaffert meeſter.*

Magiſter navis. Liv. *Een meeſter, voogd, hoofd, of overſte van een ſchip.*

Magiſter. Cic. *De meeſter, beſtierder, beſchikker van een gaſtmaal.*

Magiſter obſoliii ſcindendi. Petron. *Een voorſnyder, of voordienaar.*

Magiſter linguæ of dicendi. Cic. *Een meeſter, onderwyzer in de welſprekendheid.* Virtutis. Cic. *Een leermeeſter, onderwyzer in deugden.*

Magiſter mutandæ civitatis. Cic. *Den voortzetter, aanrader, aanleider om een ſtad te veranderen, verbeteren, hervormen.* Colendarum religionum. Cic. *Een leermeeſter, onderwyzer in het oeffenen van de Godsvrugt.* Societatis alicujus. Cic. *De meeſter of 't hoofd van een maatſchappy.*

MĂGĪSTĔRĬŪM, ĭi. n. Plaut. *Meeſterſchap, de magt van meeſters over hunne ſcholieren.*

* Magiſterium. Plaut. Tibul. *Leeringe, onderwyzinge, onderregtinge, gebod.*

* Magiſterium. Suet. *Overheids ampt.*

Magiſterium equitum. Suet. *Het ampt van overſte van de ruitery.*

* Magiſterium. Cic. *Meeſterſchap, voogdy of beſtierderſchap van een gaſtmaal.*

MĂGISTRĂ, æ. f. Ter. Cic. *Een meeſtereſſe, leermeeſtereſſe.*

Ei ludo magiſtram hanc eſſe ſcio. Ter. *Ik wete, dat zy meeſtereſſe van dat ſchool is.*

Certiſſima loquendi magiſtra conſuetudo. Quintil. *De gewoonte is de zekerſte leermeeſtereſſe om wel te ſpreken.*

Philoſophia magiſtra vitæ. Cic. *De Wysbegeerte is de leermeeſtereſſe, beſtierſter van het leven.*

Vita ruſtica diligentiæ magiſtra. Cic. *Een landleven is de meeſtereſſe van de naarſtigheid.*

Roma magiſtra luxuriæ. Propert. *Roome is de meeſtereſſe van of in overdaad. Te Roome heerſcht de overdaad of wellust meeſt.*

Conſule queis ætas longa magiſtra fuit. Ovid. *Vraag den genen raad, dien een lang leven leermeeſtereſſe is geweeſt, dat is, die door een lang leven ervarentheid bekomen hebben.*

MĂGISTRĀTŪS, ūs. m. Cic. Liv. Virg. *Een Overheids, Stads- of Staats-regeerder.*

* Magiſtratus. Cic. Cæſ. Salluſt. *Een Overheids ampt, of bediening.*

Imminuti magiſtratus reus. Aſc. Ped. *Een overheid, die 't regt van zyn ampt verzuimt, of niet gehandhaaft heeft.*

MĂGISTRO, ās, āvī, ātum, āre. Feſt. *Voor meeſter ſpelen, regeren, beſtieren.*

MĂGMĂ, ătis. n. Celſ. Plin. H. *μάγμα. De droeſſem, het dikke, of 't overblyfzel van een gemaakt vruchwerk.*

† MĂGMĔNTŪM, i. n. Varr. Feſt. *Vermeerderinge of byvoegzel van een offerhande.* Dat is Majus augmentum.

MĂGNĂNĪMĬTAS, ātis. f. Cicer. *Grootmoedigheid, heldenmoed.*

MĂGNĂNĪMŪS, ă, ūm. Cic. Ovid. *Grootmoedig, dapper, held- of manhaftig.*

Magnanimæ gentes. Virg. *Grootmoedige, heldhaftige, ſtrydbare volkeren.*

MĂGNĀTĒS, ūm. m. g. Martin. *De grooten, of heeren van een ryk, enz.*

MĂGNĒS, ētis. m. Lucret. Propert. *Een zeilſteen.* Cicero en Plinius Hiſtor. zeggen *Magnes lapis.*

MĂGNĒTĪCŪS, ă, ūm. *Van de zeilſteen.* Magnetica gemma. Claud. *Een zeilſteen.*

MĂGNĪFĂCIO, ĭs, fēci, fāctum, făcĕre, aliquem. Cic. *Iemand grootelyks, of hoog agten.* Sommigen gebruiken twee woorden *magni facere.*

MĂGNĪFĪCE. adv. Terent. Cic. *Grootdadiglyk, pragtiglyk, heerlyk, deftiglyk, voortreffelyk.* Men vind Magnificentiùs in Seneca Phil. en magnificentiſſimè in Cicero.

Magnificè ornare convivium. Cic. *Een gaſtmaal grootdadiglyk, pragtiglyk, heerlyk toeruſten, bereiden, aanregten.*

Habitare magnificè. Cic. *Pragtiglyk, heerlyk, deftiglyk woonen.*

Magnificè aliquem accipere. Plaut. *Iemand heerlyk, voortreffelyk onthalen.* Compellare. Plaut. *Aanſpreken.*

Magnificè loqui. Brutus ad Cic. Tibul. *Grootmoedigly, hoogdravend, deftig ſpreken.*

Nunquam ita magnificè de te dicam, id virtus quin ſuperet tua. Ter. *Ik zal nooit zoo hoogdravend van u ſpreken, of uw deugd zal myne woorden overtreffen.*

Magnificè ſe jactare. Cic. Efferre. Ter. *Zig trotſelyk, vermeteliyk, op een verwaande wyze beroemen, verheffen.*

MĂGNĪFĪCĔNTĔR. adv. Opus magnificenter perfectum. Vitruv. *Een gebouw zeer pragtiglyk, of heerlyk gemaakt.*

MĂGNĪFĪCĔNTĬĂ, æ. f. Ter. Cic. *Grootdadigheid, pragt, heerlykheid.*

Magnificentia ædium. Cic. *Heerlykheid, koſtelykheid, pragt van een huis.* Epularum. Cic. *Heerlykheid, koſtelykheid, pragt van een gaſtmaal.* Verborum. Cic. *Deftigheid, hoogdravendheid van woorden.*

Digitized by Google

MĀGNĪFĪCO, ās, āvī, ātūm, āre. aliquid. Plaut. Plin. H. *Iets groot maken, grootelyks pryzen, verheffen.*

MĀGNĪFĪCŪS, a, um. Lucret. Cicer. Tibul. *Grootdadig, heerlyk, pragtig, koſtelyk, deftig.* Men zegt *magnificentior* en *magnificentiſſimus.*

Magnifica domus. Plin. H. Ædes. Ovid. *Een heerlyk, pragtig, deftig huis.* Cœna. Cic. *Een groot, heerlyk, pragtig, deftig avondmaal.*

Magnificum munus. Cic. *Een grootdadige, edelmoedige, heerlyke, deftige ſchenkaodje, vereering.*

Animus magnificus. Cic. *Een groot, edel, deftig, voortreffelyk gemoed of hart.*

Genus dicendi magnificum. Cic. *Een grootmoedige, hoogdravende, deftige maniere van ſpreken.*

A Senatu ſæpe magnificentiſſimis decretis ornati ſumus. Cic. *Ik ben, of wy zyn door de Vroedſchap dikwils met zeer heerlyke raadsbeſluiten begunſtigd.*

Magnificum id ſibi credidit. Tac. *Hy geloofde, of oordeelde dat een grootdadige, of heerlyke zake voor zig zelven.*

* Succus magnificus in uſu. Plin. H. *Een ſap in een zeer groot gebruik, 't welk veel word gebruikt.*

MĀGNĪLŌQUENTIĀ, æ. f. Cicer. *Grootmoedigheid, hoogdravendheid van ſpreken.*

MĀGNĪLŌQUŪS, a, um. Stat. Tac. *Grootmoedigly k, hoogdravend, deftiglyk ſprekende.*

* Magniloquus. Ovid. Mart. *Een grootſpreker, opſnyder, beroemer, pocher, ſnorker, windbreker.*

MĀGNĪPĒNDO, is, pĕndĕre. acc. Plaut. Ter. *Iets grootelyks agten.*

† MĀGNĪTĀS, ātis. f. Accius apud Non. *Grootheid, grootte.*

MĀGNĪTŪDO, ĭnis. f. Cic. Celſ. *Grootheid.*

Magnitudo mundi, maris, regionum. Cic. *De grootheid, grootte, uitgeſtrektheid van de wereld, de zee, van geweſten.*

Corporum. Cæſ. *Grootheid van lighamen.*

* Magnitudo fructuum. Cic. *Groote meenigte, of overvloed van vrugten.*

Magnitudo æris alieni. Cic. *Grootheid, meenigte van uitſchulden, of ſchulden.* Quæſtus. Cic. *Grootheid, aanzienlykheid van winſt.*

Magnitudo periculi. Cic. *Grootheid, zwaarte, merkelykheid van een gevaar.* Frigorum. Cic. *Grootheid, ſtrengheid van koude, of vorſt.*

Magnitudo Pompeii. Plin. H. *De grootheid, grootagtbaarheid, luiſter van Pompejus.* Animi. Cic. *Groot of edelmoedigheid.* Amoris, odii. Cic. *Grootheid, hevigheid van liefde, van haat.*

MĀGNŌPĔRĔ. adv. Lucret. Cic. Liv. *Grootelyks, zeer, veel.* Terentius en Cicero zeggen nu en dan *Magno opere* in twee woorden: Cicero gebruikt ook *Maximopere, zeer grootelyks of veel,* met een woord.

Maximo te orabat opere, ut, &c. Terent. *Zy verzogt zeer grootelyks, met grooten ernſt, dat, enz.*

MĀGNŪS, a, um. Ter. Cicer. *Groot.* Men zegt *Major* en *Maximus.*

* Magnus amicus. Cic. Juven. *Een groot, vermogend, magtig, aanzienlyk vriend.*

Pueri magni. Hor. *Heeren kinderen, of kinderen van groote of aanzienlyke luiden.*

Vir magnus. Cic. *Een groot, uitſtekend, deftig, uitmuntend, voortreffelyk man.*

Magnæ animæ. Suet. *Grootmoedige, edelmoedige, deftige, heerlyke zielen.*

Magnus animo, major imperio ſui. Plin. H. *Groot of edel van gemoed, dog nog grooter door het gebied over, of 't verwinnen van zig zelven.*

Magni animi magnis fiunt honoribus. Liv. *Door groote of aanzienlyke eerampten, worden groote of edele gemoederen gemaakt, aangequeekt.*

Major invidia. Hor. *Grooter dan de nyd, dat is, de nyd ontwaſſen, boven alle nyd verheven.*

Te ſemper maximum feci. Ter. *Ik hebbe u altyd grootelyks of hoog geagt.*

Magnum me faciam. Plaut. *Ik zal my groot aanſtellen, ik zal my als een heer dragen, ik zal voor een grooten hans ſpelen.*

Magnam partem in hoc occupati ſunt. Cic. *Zy zyn voor een groot gedeelte hier in bezig.*

Hos enumerare magnum eſt, ita ſunt multi. Cic. *Dezelve op te tellen is groote moeite, zoo vele zyn ze.*

Illud mihi multò maximum eſt, quod pollicitus eſt natus. Ter. *Dat is my op verre na het grootſte of het beſte, 't welk myn zoon my heeft belooft.*

Magnum fecit, quòd, &c. Cic. *Hy heeft een groote zake gedaan, dat, enz. Het is groot voor hem, dat, enz.*

Annos nata eſt ſexdecim, non major. Ter. *Ze is zeſtien jaren oud, niet onder.*

Ennius major natu erat quàm Plautus. Cic. *Ennius was hooger in jaren, ouder dan Plautus.*

Major erat menſibus illa tribus. Mart. *Zy was drie maanden ouder.*

Magnus natu. Liv. *Van grooten ouderdom, hoog van jaren, oud.*

Magni erunt mihi litteræ tuæ. Cic. *Uwe brieven zullen my zeer aangenaam, lief, of wellekom zyn.*

Id magno conſtat. Plaut. *Dat koſt veel.*

Aliquid magno vendere. Cic. *Iets voor of tot een hooge prys verkoopen.* Mercari. Virg. Emere. Cic. *Iets tot een hooge pryt, of zeer dier koopen.*

MĀGUNTĪĂCUM, i. n. Tac. *Mentz.* Een Aartsbiſſchoppelyke, en Keurvorſtelyke ſtad in Duitſchland aan den Rhyn.

MĀGŪS, i. m. Cic. Hor. Ovid. μάγος. *Een zoo genaamde toovenaar, zwart-konſtenaar, waarzegger.*

Magus. Cic. *Een wyze, wygeer.* Onder de Perſianen en Ægyptenaren.

MĀGYDĀRĪS *of* MĀGŪDĀRĪS, is. Plaut. Colum. *Een grein, de wortel, of 'wel de halm van een ſoort van Angelica.*

MĀJĀLIS porcus. Cic. Varr. *Een gelubd varke.*

MĀJESTĀS, ātis. f. Cic. Hor. Ovid. *Grootmagtigheid, oppermogendheid.* Van God, koningen, enz.

Majeſtas Senatus. Plin. J. Populi Romani. Cic. *De oppermogendheid, grootagtbaarheid van den Raad, van 's Roomſche volk.* Imperii. Hor. *De grootmagtigheid of mogendheid van het Keizerryk.*

Majeſtatem retinere. Cic. *Zyn grootagtbaarheid handhaven, behouden.* Van een overheid geſproken.

* Majeſtas in oratione. Cic. *De deftigheid, hoogdravendheid, heerlykheid van een vertoog.*

Afferre orationi majeſtatem aliquam. Quintil. *Hoogdravendheid, deftigheid in een reden brengen.*

Crimen majeſtatis. Suet. *Misdaad van gequetſte oppermogendheid, (Majeſteit).*

MĀJŌR, ōris. m. & f. ūs, ōris. n. Cic. *Grooter.*

Frater major. Cic. *Een ouder broeder.*

Majores natu. Cic. *Ouder luiden, voorouders.*

* Eſt mihi in majoribus. Cic. *Hy is een van myn hoogſte geagte vrienden.*

Cuncta in majus credita. Tac. *Alle dingen wierden grooter gelooft (dan ze waren.)*

MĀJŌRES, um. m. plur. Cic. Hor. *Onze voorouders, voorvaderz.*

Majores noſtri libertis ſuis non multò ſecus ac ſervis imperabant. Cic. *Onze voorouders hadden weinig minder gebied over hunne vrygemaakte dan over hunne ſlaven.*

MĀJŌRĪCA, æ. f. *Majorka.* Een eiland van Spanje in de Middelandſche zee.

MĀJŪS, i. m. Cic. Varr. Ovid. *Bloeimaand, de maand Mey.* Men verſtaat 'er *Menſis* onder, en voegt het 'er nu en dan by.

MĀJŪS, a, um. Cic. *Van Bloeimaand, of Mey.* Van Kalendæ, Idus, enz.

MĀJŪSCŪLŪS, a, um. Plin. H. *Wat of eenigermate grooter.*

Thaïs, ego quàm ſum, majuſcula eſt. Ter. *Thaïs is wat grooter, kloeker, dan ik ben.*

MĀLĀ, æ. f. Virg. Hor. *Een wang of koon.*

Aliquid malis mandere. Poëta apud Cic. Lucret. Abſumere. Virg. *Iets met de kakebeenen opknappen, eten.* *Mala* beteekenen hier *kakebeenen.*

MALABĀRĪĀ, æ. f. *Malabar.* Een geweſt in Ooſtindien.

MĀLĀCHE, es. f. Colum. Plin. H. μαλάχη. *Een ſoort van Malvekruid, wittenhemft.*

MALACĀ, æ. f. *Malakka.* De hooſdſtad van 't ryk Malakka in Ooſtindien.

Digitized by Google

MĀ-

MĀLĀCIĀ, æ. f. Cæſ. *De kalmte, ſtilte van de zee.*
* Malacia. Plin. H. *Vremde luſt van zwangere vrouwen, om dit of dat te eten.*
Malacia ſtomachi. Plin. H. *Zwakheid, vreemde eetluſt in de maag.*
† MĀLĀCĪSSO, ās, āvī. Plaut. Sen. Ph. *Murw of zaft kneden, zagt of murw maken.*
† MĀLĀCŪS, ă, ūm. Plaut. *Zaft, zagt.* Van een wolle mantel, enz. gezegt.
* Malacus. Plaut. *Laf, verwyfd.*
MĀLĀGMĀ, ātis. n. g. Celſ. Colum. Plin. H. μάλαγμα. *Stoving ſtoffe, pap, verzagt pleiſter.*
MĀLĒ. adv. Cic. *Qualyk, niet wel.*
Malè veſtitus. Cic. *Slegt gekleed.* Vivere. Plaut. *Qualyk, ellendig leven.*
Animo malè eſt. Plaut. *Hy is qualyk, valt in onmagt.* Dit is by Terentius, *Hy is zeer bedroefd, heeft groot hartzeer.*
Malè ſe habere. Ter. Cic. *Zig qualyk gevoelen, onpaſſelyk, ziek zyn.*
Malè cogitare. Cic. Virg. *Qualyk denken, wangunſtige of nadeelige gedagten hebben.*
Malè animatus erga aliquem. Suet. *Tegen iemand qualyk gezind, afgunſtig, nydig, haatdragend tegen iemand.*
Malè audire. Ter. Cic. *Een quaden naam hebben.* Loqui. Cic. *Qualyk of te na ſpreken, ſchelden, ſchenden, laſteren.*
Malè aliquem odiſſe. Cic. *Iemand doodelyk haten.* Accipere verbis. Cic. *Iemand met woorden ſchelden, ſchenden, laſteren, verongelyken.*
Malè ſarta gratia. Hor. *Een niet wel of qualyk vermiewende, herſtelde vriendſchap: Een wankelbare verzoeninge.*
Malè ſe res habet. Cicer. *De zaak is, of gaat niet wel, ſtaat ſlegt.*
Malè rem gerere. Cic. *Een zake qualyk beſtieren, uitvoeren.*
Malè gratus. Ovid. *Ondankbaar.* Sanus. Cic. Hor. *Dwaas, zot, gek, wiltzinnig.*
Malè nati verſus. Hor. *Qualyk of ſlegt gemaakte gedigten.*
Malè nuptæ. Plaut. *Qualyk getrouwde, ſlegt uitgehuwelykte vrouwen.*
* Malè. Ovid. *Buitens tyds, t'onpaſſe.*
Malè ſedulus. Ovid. *t' Onpas naarſtig, yverig als 't geen tyd is, of geen pas geeft.*
Malè parvus. Hor. *Zeer klein, te klein.*
Malè maceror. Plaut. *Ik word geweldiglyk geplaagt, gequeld, gepynigt.* Metuo. Ter. *Ik vreeze zeer, benzeer bevreesd.*
Ea res me malè habet. Plaut. *Die zaak, queld, bedroeft, ontruſt my.*
Illi malè eſt. Catul. *Hy is bedroefd.*
Quæ res tibi malè vertat. Ter. *Welke zaak qualyk voor u uitvalle, u qualyk gelukke.*
Malè mereri de aliquo. Plaut. Cic. *Iemand quaad of ondienſt doen: Iemand misdoen.*
Malè precari alicui. Plaut. *Iemand vervloeken.*
Malè creditur illis. Plaut. *Ze hebben geen geloof.*
Malè pertinax. Hor. *Qualyk, niet wel, of niet genoeg vaſthoudende.* Sprekende van een vinger daar men iets wil uitrukken.
MĀLĒDĪCE. adv. Cic. *Laſterlyk, op een quaadſprekende, laſterende, ſcheldende wyze.*
MĀLĒDĪCENTIĀ, æ. f. A. Gell. *Quaadſprekendheid, laſtering, ſcheldinge.*
MĀLĒDĪCENTISSIMUS, ă, ūm. Cicer. *Zeer qualyk ſprekende, ſcheldende, laſterende.*
Maledicentiſſima civitas. Cic. *Een zeer qualyk-ſprekende, laſterende ſtad.*
Maledicentiſſima carmina. Suet. *Zeer qualyk-ſprekende, laſterlyke gedigten.*
MĀLĒDĪCO, īs, dīxi, dictum, dīcĕrĕ. Ter. Salluſt. Cic. *Qualyk ſpreken, laſteren, ſchelden.*
Alicui maledicere. Cic. *Iemand laſteren, ſchelden, ſchenden, te na ſpreken.*
Liberiùs maledicere. Horat. *Zeer ſtoutelyk laſteren, ſchelden, ſchenden.*
MĀLĒDĪCTĪO, ōnis. f. Cic. *Quaadſprekendheid, laſteringe, laſtertaal, ſcheldinge.*
MĀLĒDĪCTUM, ī. n. Cic. *Scheldinge, laſtertaal, laſteringe, ſchendinge.*
MĀLĒDĪCUS, ă, ūm. Cicer. *Quaadſprekende, laſterende, ſcheldende, ſchendende.* Men zegt *Maledicentior* en *Maledicentiſſimus.*
MĀLĒFĂCĬO, īs, fēcī, făctum, făcĕrĕ. alicui. Cic. *Iemand quaad doen, beleedigen.* Vele geloven met reden, dat men van dit woord twee woorden moet maken.
MĀLĒFACTUM, ī. n. Cic. *Een misdaad, ſnoode daad.*
MĀLĒFĪCENTIĀ, æ. f. Cæſ. *Schade, nadeel, quaad,* door vyandlyke krygsknegten in een land.
MĀLĒFĪCĪOSĒ. adv. *Quaad- of boos-aardiglyk.*
MĀLĒFĪCĪUM, ĭī. n. Cic. *Een misdaad of ſnoode daad.*
* Maleficium. Cic. Cæſ. *Ongelyk, quaad, leed, ſchade.*
Temperare ab omni injuria & maleficio. Cæſ. *Zig onthouden van alle ongelyk en quaad doen.*
MĀLĒFĪCUS, ă, ūm. Cic. *Quaad doende, misdoende, verongelykende, ongelyk, leed, of quaad doende, benadeelende.*
Naturam maleficiam nactus eſt in corpore. Corn. Nep. *De natuur hadde hem een misſmaakt lighaam gegeven.*
* Maleficus. Plin. H. *Quaad, ſchadelyk, nadeelig, quaaddoende, verderfelyk.*
Maleficum frondibus animal capra. Plin. H. *Een geit is een ſchadelyk, verderfelyk dier voor de bladeren, of groente van boomen.*
Maleficus terræ ſuccus. Vitruv. *Een vergiftige zap van de aarde.*
* MĀLĒFĪCUS, ī. m. Cic. *Quaaddoende, misdoende, ſchelmagtig, misdadig, een boswigt, boosdoender.*
MĀLĒSUĀDUS, ă, ūm. Virg. *Tot quaad radende, aanſtokende, ophitzende, aanzettende.*
MĀLĒVŌLENS, entis. omn. gen. Plaut. *Quaadwillig, wangunſtig, haatdragende, quaad wenſchende.*
MĀLĒVŌLENTIĀ, æ. f. Cicer. *Quaadwilligheid, wangunſt, haat.*
MĀLĒVŌLUS, ă, ūm. Cic. *Quaadwillig, quaadwenſchende, wangunſtig, haatdragende.*
MĀLĪCŎRĬUM, ĭī. n. g. Plin. *De ſchil of ſchors van een granaatappel.*
MĀLĪGNĒ. adv. Cic. *Quaad- of boosaardiglyk.*
Laudare aliquem malignè. Horat. *Iemand boosaardiglyk prizen.*
* Malignè. Liv. *Schraaltjes, ſpaarzaamlyk, zuiniglyk.*
Malignè famem extinguere. Sen. Ph. *Zyn honger ſchraaltjes verzadigen.*
Malignè illi omnia præbebant ſui. Liv. *Zyne vrienden verſchaften, gaven hem alles ſchraaltjes, zuiniglyk.*
MĀLĪGNĪTĀS, ātis. f. Plin. H. *Quaad- of boosaardigheid.*
* Malignitas. Liv. *Gierigheid, ſpaarzaamheid, zuinigheid.*
MĀLĪGNUS, ă, ūm. Catul. *Quaad- of boos-aardig.*
* Malignus. Ter. *Moeilyk, hard, ruw.*
* Malignus. Ter. *Gierig.* Ook, *Spaarzaam, zuinig.*
Colles maligni. Virg. *Onvrugtbare, ſchrale heuvelen.*
Aditus maligni. Virg. *Moeilyke, ruwe toegangen, aankomſten.*
Lux maligna. Virg. *Een donker- duiſteragtig ligt.*
MĀLĪNUS, ă, ūm. Colum. *Van een appelboom.*
MĀLĪTĬĀ, æ. f. Cic. *Quaad- of boosaardigheid.*
Indicabo tibi malitiam meam. Cic. *Ik zal u myn ſchelmery, argliſtigheid, of loosheid te kennen geven, verhalen.*
Malitia cæli. Plin. H. *Onmatigheid, quaadaardigheid van de lugt.* Soli. Varr. *Onvrugtbaarheid, ſchraalheid van de aarde.*
MĀLĪTĬŌSĒ. adv. Ter. Cic. *Quaad- of boosaardiglyk, argliſtiglyk, met bedrog.* Men zegt *Malitioſius.*
Malitiosè aliquid & conſulto facere. Cic. *Iets quaad- of boosaardiglyk, en alwillende, of met voorbedagten rade doen.*
MĀLĪTĬŌSUS, ă, ūm. Cic. *Quaad- of boosaardig: bedriegelyk, argliſtig, ſnood.*
Malitioſa Juris interpretatio. Cic. *Een quaadaardige, gerekte uitlegginge, verklaringe van 't regt.*
MĀLLĔĀTOR, ōris. m. Mart. *Die met een hamer ſlaat, die een hamer gebruikt.*
MĀLLĔĀTUS, ă, ūm. Colum. *Met een hamer geſlagen, enz.*
MĀLLĔŌLĀRIS, is. m. & f. ărĕ, is. n. *Van een rank van een wyngaard.* Malleolaris virga. Colum. *Een wyngaard of wynſtok rank, met twee telgjes of ſchenten af geſneden.*
MĀLLĔŌLUS, ī. m. Cicer. *Een rank van een wynſtok.* Ook, *De ooklaauw.*

Digitized by Google
Malleo-

Malleolus trigeſimus *of* trium oculorum. Colum. *Een rank van een wynſtok met drye ſpruitjes.*

* Malleolus. Cic. *Een bepekte bierze fakkel, of toorts: Een touw van biezen met pek beſmeerd.* Om een plaats in den brand te ſteken.

MALLĔUS, ĕi. m. Plaut. Varr. *Een hamer.*

† MALLŬVIŬM, ii. n. Feſt. *Een vat om de handen in te waſſchen.*

MALO, mālvīs, mālvŭlt, mālŭī, mālle. Cic. *Liever hebben, willen, of wenſchen.*

MALŎBĀTHRŬM, i. n. Hor. Plin. H. μαλόβαθρον, *Een ſoort van vogtig renkwerk.*

MALTHĂ, æ. f. g. Hor. Plin. H. *Een ſoort van Jodenlym.*

* Maltha. Plin. H. *Een ſoort van gemengde artzeny gelyk kalk.*

MĀLVĂ, æ. f. Plin. H. *Malawe.* Een kruid.

MĀLVĀCĔUS, ă, ŭm. Plin. H. *Van malwe, malwe gelykende.*

MĀLŬM, i. n. Cic. Virg. *Een appel.*

Malum citreum. Plin. H. *Een citroen.* Granatum. Colum. Plin. H. Punicum Colum. Plin. H. *Een granaat-appel.* Perſicum. Colum. *Een perzik.*

Mala aurea. Virg. *Oranje appelen.*

Malum terræ. Plin. H. *Een kruid*, waar van Plinius vier ſoorten verhaalt. Sommigen zeggen, dat het *Ariſtolochia, hoolwortel of Oofterluſte* is.

MĂLŬM, i. n. Cic. *Quaad.*

Non poteſt ſine malo verum fateri. Ter. *Hy kan of zal zonder pyn of ſlagen de waarheid niet bekennen.*

MĂLŬS, ă, ŭm. Cic. *Quaad, quaad- of boosaardig.*

Fides mala. Ter. *Quade trouwe.*

Carmina mala condere. Hor. *Quade of ſlegte gedigten maken.*

Malæ dapes. Hor. *Quade, ſlegte, bederve geregten, ſpyzen.*

* Malâ avi. Hor. *Met quade voorteekenen.*

Malus militiæ. Hor. *Quaad, niet dienſtig, onbequaam in of tot den oorlog.*

* Quid, malum, alii? Ter. *Wat droes! wat plaag! wat iſſer van de anderen? Malum* is hier geſteld als een *interjectio exclamantis.*

MĀLŬS, i. f. Plin. H. *Een appelboom.*

Malus Aſſyria, *of* Medica. Plin. H. *Een citroenboom.*

MĀLŬS, i. m. Cic. *Een maſt van een ſchip.*

* Malus. Cæſ. 7. Bell. Gal. *Een balk.*

MĂMILLĂ, æ. f. Juven. *Een mam, borſt.*

MĂMILLĀNĂ, æ. f. Plin. H. *Een ſoort van een vyg.* Dus genoemd om datze een tepel gelykt.

MĂMILLĀRĔ, is. n. Mart. *Een hals- of borſt-doek, of lap.*

MĂMMĂ, æ. f. Cic. *Een mam, borſt.*

* Mamma. Plin. H. *Een uyer*, van een beeſt.

† MĂMMĔĀTŬS, ă, ŭm. Plaut. *Die groote mammen of borſten heeft*, van een vrouw: *Dat groote uyers heeft*, van een beeſt.

MĂMMŌSŬS, ă, ŭm. Mart. *Groote mammen of borſten hebbende*, van een vrouw: *Groote uyers hebbende*, van beeſten.

Mammoſa pyra. Plin. H. *Mammen gelykende peren.*

MĂMMŬLĂ, æ. f. Vitruv. Celſ. *Een mammetje.*

MĂNĂCŬS, i. m. Vitruv. μανακός. *Een kring*, waar door men den aangroey van yder maand beſpeurde.

MĂNĀLIS, is. c. adj. Feſt. *Daar iets uit vloeit.*

MĂNĀTĬO, ōnis. f. Front. *Vloeyinge, vlietinge, ſtroominge.*

MĂNCĔPS, cipis. omn. gen. Cic. *Een huurder, of pagter.*

MĂNCĬPĀTĬO, ōnis. f. Cajus Juriſc. *Een plegtige verwremdinge van goederen*, met plegtige woorden, en een zeker getal van getuigen.

MĂNCĬPĀTŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Plegtiglyk voor zekere getuigen verwremd.*

* Mancipatus. Cic. *Verſlaafd.* Nemini mancipata eſt ſenectus. *De ouderdom is aan niemand verſlaafd, gebonden.*

MĂNCĬPĬŬM, *of* MĂNCŬPĬŬM, ii. n. Cic. *Regt van eigendom.*

Mancipio aliquid dare. Cic. *Iets in eigendom geven, ſchenken.*

Sui mancipii eſt Reſpublica. Cic. *De Staat, het gemeene beſt is haar eigen voogdiſſe, Meeſtereſſe.*

Mancupſ ædes poſcere. Plaut. *Huizen in eigendom eiſchen, verderen.*

* Mancipium. Cic. *Een laſt*, op een huis, enz.

* Mancipium. Cic. Sen. Ph. *Een ſlaaf.*

Mancipium. Cic. *Een oorlogs-gevangen.*

MĂNCĬPO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. *Plegtiglyk, met plegtelyke woorden voor zekere getuigen iets verkoopen, verwremden.*

Quædam mancipat uſus. Hor. *Het gebruik maakt ons meeſters van of in zekere dingen: Men verkrygt ſommige dingen door 't gebruik.*

MĂNCŬS, ă, ŭm. Cic. *Die maar eene hand heeft.*

* Mancus. Cic. *Verminkt, lam.*

Manca Prætura. Cic. *Een zwak, onvermogend, niet gevreeſd Hoog-ſchoutſchap.*

Manca cognitio. Cic. *Een onvolmaakte, gebrekkelyke kennis.*

MĂNDĀTŎR, ōris. m. Suet. *Een opmaker, aankoper van een getuige.*

MĂNDĀTŬM, i. n. Cic. *Een gebod, bevel, laſt.*

MĂNDĀTŬS, ūs. m. Suet. *Bevel, gebod, laſt.* Men vind niet dan d'*ablativus Mandatu.*

Mandatu Prætoris. Suet. *Door bevel, laſt van den Hoofdſchout.*

MĂNDĀTŬS, ă, ŭm. Cic. *Geboden, bevolen, gelaſt, geheten.*

Mandata imperia. *Gegevene bevelen, geboden.*

Mandata in aliquem. Tac. *Bevelſchriften tegen iemand.*

MĂNDO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Ter. *Bevelen, gelaſten, gebieden, heten.*

Mandare in ultimas terras. Cic. *Na de verſtgelegene geweſten zenden.*

Æternitati mandare aliquid. Plin. J. *Iets de eenwigheid aanbevelen: Iets vereeuwigen.*

Mandare animis aliquid. Cic. *Iets in de gemoederen indrukken, prenten.*

Semina mandare arenæ. Ovid. *In zand zaayen, verloren arbeid doen.*

Mandare pecuniam fidei alicujus. Plaut. *Iemand geld aanbevelen, toebetrouwen.*

Carmina mandare foliis. Virg. *Gedigten op bladeren van boomen ſchryven.*

Se fugæ mandare. Cæſ. *Zig op de vlugt begeven.*

Vitam fugæ ſolitudinique mandare. Cic. *Zyn leven in een afgelege plaats en eenzaamheid verſlyten.*

Humo aliquem mandare. Virg. *Iemand d'aarde aanbevelen*, dat is, *begraven.*

Mandare aliquid Græcis literis. Cic. *Iets in Griekſch ſchryven.*

Memoriæ aliquid mandare. Cic. *Iets in zyn geheugeniſſe prenten, drukken: Iets van buiten leeren.*

Aliquem vinculis mandare. Cic. *Iemand in boeyen ſlaan, ſluiten.*

Cauſam alicui mandare. Ovid. *Iemand een zake aanbevelen, in handen geven.*

Honores alicui mandare. Cic. *Iemand eerampten aanbevelen, geven, ſchenken.*

MĂNDO, ĭs, mandī, mānſŭm, mandĕrĕ. Cic. *Knagen, knabbelen, eten.*

* Fræna ſpumantia mandit. Virg. *Het [paard] byt de ſchuimende toom.*

MĂNDO, ōnis. m. Varr. *Een vraat, groot eter.*

MĂNDRĂ, æ. f. Juven. Ovid. μανδρα. *Een beeſtſtal.*

MĂNDRĂGŎRAS, æ. m. Plin. H. μανδραγόρας. *Alruin, Alruine.* Een ſlaap-verwekkend kruid.

MĂNDŬCO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Suet. *Eten, knaauwen.*

† MĂNDŬCŬM, i. n. Varr. *Een ſchotel of diſch eten.*

MĂNDŬCŬS, i. m. Plaut. *Zie* Mando.

MĀNĔ. adv. Ter. Cic. Hor. *'s Morgens vroeg, in den morgenſtond.* Hodie manè. Cic. *Huiden morgen: Van dezen ogtend vroeg.*

Bene manè hæc ſcripſi. Cic. *Ik hebbe deze dingen zeer vroeg, of in den eerſten morgenſtond geſchreven.*

Jam clarum manè feneſtras intrat. Perſ. *De ligten d.g. de heldere morgenſtond komt, ſchynt door de venſteren.*

MĀNĔO, ēs, mānſī, mānſŭm, ērĕ. Ter. Cic. Virg. *Blyven, verblyven, wonen, zig ergens ophouden.*

Manere in ſtatione. Lucret. *Op zyn wagt, op ſchildwagt blyven ſtaan.*

* Manere. Cic. *Duuren, blyven ſtaan.*

Societas inter nos ſemper manebit. Cic. *De vriendſchap zal al-*

Digitized by Google

altoos tuſſen ons beſtendig blyven.
Sententia manet of In ſententia maneo. Cic. *Myn gevoelen ſtaat vaſt: Ik blyve by myne gedagten.*
Dum vita manebat. Virg. *Zoo lang als hy leefde.*
Dum memoria rerum Romanarum manebit. Cic. *Zoo lang als de geheugeniſſe der Roomeinſche dadan zal over blyven.*
Maneat ergo quod turpe ſit, id nunquam eſſe utile. Cic. *Het blyve dan vaſt geſtelt, dat het gene't welk ſchandelyk is, nooit nut of voordeelig kan zyn.*
Manent ingenia ſenibus, Cic. *Het vernuft der oude mannen blyft, of verſlapt niet.*
Maneat noſtros ea cura nepotes. Cic. *Laat ons deze zorge aan onze naneven of nazaten bevelen.*
Manere aliquem. Plaur. Ter. *Iemand wagten, verwagten.*
Pater manſurus patruum eſt, dum huc adveniat. Ter. *Uw vader zal uw oom verwagten tot dat hy hier komt.*
Gloria te manet. Virg. *De roem of luiſter verwagt u, is voor u bereid.*
Tibi fatum ſicut Curioni manet. Cic. *U hangt het zelve lot van Curio over 't hoofd.*

MĀNES, ĭum. m. plur. Cic. *Geeſten, ſchimmen.*
Dii Manes. Hor. *De Schimme Goden, onderaardſche Goden.*
Lædere manes alicujus. Tibul. *Een doode laſteren, ſchelden.*
Nocturnos manes ciere. Virg. *De nagtſpoken of geeſten oproepen, doen ryzen.*

* Manes. Virg. *Pynen, ſtraffen.*
Quiſque ſuos patimur manes. Virg. *Wy lyden yder onze pynen of ons hartzeer: Ider huis heeft zyn kruis.*

MĀNGO, ōnis. m. Hor. Suet. *Een verkooper van ſlaven,* en die dezelve wat opſmukte omze te dierder te verkoopen.

* Mango. Plin. H. *Een perſoon, die oude waren opboetſt, verciert, herſtelt om ze des te beter te verkoopen: Een luizemarkts kramer.*
Mango equorum. Jun. *Een roſtmiſſcher.*

MĀNGONĬCUS, ă, ūm. Suet. *Van een opſchikker, herſteller van oude waren, of een luizemarkts kramer.*

MĀNGONĬUM, ĭi. n. Plin. H. *Konſt van oude waren op te ſchikken, verſtellen omze te beter te verkoopen. Luizemarkts kramery.*

MĀNGONIZO, ās, āvi, ātum, āre. Plin. H. *Iets opſchikken, vermaken, verſtellen om beter te verkoopen, of beter te doen gelyken.*

MĀNĬA, æ. f. g. Gr. *Dolheid, uitzinnigheid, razerny.*

MĀNĬÆ, ārum. f. g. Feſt. *Bullebakken om kinderen vreeze mede aan te jagen.*

MĀNĬACUS, ă, ūm. Gr. Jun. *Dol, razend, uitzinnig.*

MĀNĬCĂ, æ. f. Virg. *Een mouw, of opſlag.*

* Manica. Juven. Plin. J. *Een handſchoen, of want.*

* Manicæ. Cic. Virg. *Handboeyen.*

MĀNĬCĀTUS, ă, ūm. Cic. *Gemouwd, die mouwen of opſlagen heeft.*

MĀNĬCŬLĂ, æ. f. Varr. *Het handvat van een ploeg.*

† MĀNĬFESTĀRĬUS, ă, ūm. Plaut. *Openbaar, zeker, klaar, bekend.*
Fur manifeſtarius. Plaut. *Een op de daad betrapte, een openbare bekende dief.*

MĀNĬFESTE. adv. Cic. *Openbaarlyk, in't openbaar, openlyk, in't gezigt van de gantſche wereld.* Men vind *Manifeſtius* in Virgilius.

MĀNĬFESTŌ. adv. Cic. *Zie* Manifeſtè.

MĀNĬFESTO, ās, āvi, ātum, āre. aliquem. Ovid. *Iemand openbaren, ontdekken.*

MĀNĬFESTUS, ă, ūm. Cic. *Openbaar, klaar, zeker, bekend.*
Manifeſtus mendacii. Plaur. Salluſt. *Van een leugen openbaarlyk overtuigd.*
Diſſentire manifeſtus. Tac. *In't openbaar of openlyk in gevoelen verſchillen.*

MANILA, æ. f. *Manile.* De hoofdſtad van de Philippinſche eilanden, gelegen in't Eiland van de zelve naam.

MĀNĬPŬLĀRIS, is. m. Plaut. Cic. *Een gemeen of ſlegt krygsknegt.*

MĀNĬPŬLĀRĬUS, ă, ūm. Suet. *Van een gemeen of ſlegt krygsknegt.*
Manipularius habitus. Suet. *Een kleed, het gewaad van een gemeen of ſlegt krygsknegt.*

MĀNĬPŬLĀTIM. adv. Plaut. Liv. *Met rotten, of benden.*

MĀNĬPŬLŬS, ĭ. m. Colum. Plin. H. *Een hand vol.*

* Manipulus. Cæſ. *Een rot, bende, vaandel krygsknegten.* Dus ‡ genoemd om dat Romulus dezelve in plaats van vanen hooibooſſen op't einde van een piek deed dragen: Varro merkt aan, dat een *Manipulus* by de Roomeinen de kleinſte oorlogs bende, en vervolgens minder dan een *Centuria* of bende van honderd koppen was.

MĀNĬŬS, ĭi. m. g. Jun. *Een des morgens geboren kind.*

MĀNNĂ, æ. f. Plin. H. *Een grein van wierook.*

MĀNNŬLUS, ĭ. m. Hor. *Een kleppertje, een handpaardje.*

MĀNNŬS, ĭ. m. Lucret. Hor. *Zie* Mannulus.

MĀNO, ās, āvi, ātum, āre. Cic. *Vloeyen, vlieten, afzypen, druppelen.*
Sudor ad imos manabat talos. Hor. *Het zweet zypte of vloeide tot zyne enkels.*
Aqua manat de flumine. Ovid. *Het water vloeit uit de rivier.*
Manat dies ab Oriente. Varr. *De dag komt uit den ooſten, het daagt uit den ooſten.*
Ingenium mihi manat paupere vena. Ovid. *Myn vernuft vloeit uit een ſchralen ader, dat is, Ik hebbe weinig of een ſchraal vernuft.*

* Manare. Cic. *Zig verbreiden, verſpreiden.*
Manat fama. Cic. *Het gerugt verbreid zig, loopt.*
Manabat illud malum quotidie. Cic. *Dat quaad verbreide, verſpreide zig dagelyks, nam dagelyks toe, groeide aan.*

MANSFELDA, æ. f. *Manſfeld.* Een ſtad van Duitſchland in den Oppersaxiſche kreits, en het hoofd van't Graafſchap van die naam.

MĀNSĬO, ōnis. f. Cic. *Verblyf, of de tyd van verblyf of woninge in een plaats.*
Manſio in vita. Cic. *De tyd of uur van't leven.*

* Manſio. Suet. *Een verblyf-plaats of herberg.*
Ad primam ſtatim manſionem febrim nactus. Suet. *Hy kreeg de koortſe in de eerſte herberg-plaats.*

MĀNSĪTO, ās, āvi, ātum, āre. Tac. *Verblyven, blyven, woonen.*

MĀNSUĔFĂCĬO, făcis, fēci, factum, făcĕre. Plin. H. Liv. *Temmen, tam maken:* ook, *vermurwen, verzoeten, verzaften.*

MĀNSUĔFACTUS, ă, ūm. Cic. *Getemd: vermurwd, verzoet, verzagt.*

* Manſuefactus. Cæſ. *Opgeruimd, gezuiverd.* Van een veld geſproken.

MĀNSUĔFĬO, fis, factus sum, mānſuēfĭĕri. Cæſ. *Tam, zoet, handzaam, mak:* ook, *goedaardig, gezeggelyk, zagtmoedig worden.*

MĀNSUĒSCO, ſcis, mānſuēvi, mānſuēſcĕre. Virg. Colum. *Zie* Manſuefio.
Corda neſcia manſueſcere precibus. Virg. *Onverbiddelyke harten, harten die men door geen gebeden vermurwen kan.*

MĀNSUĒTĀRĬUS, ĭi, m. g. Lamprid. *Een temmer van wilde dieren.*

MĀNSUĒTE. adv. Cic. *Zaftmoediglyk, zaftzinniglyk.*

MĀNSUĒTŪDO, ĭnis. f. Cic. *Zaftzinnigheid, zaftmoedigheid, goedaardigheid.*

* Orationis manſuetudo. Cic. *Zaftzinnigheid, zoetheid, bevalligheid van een reden.*

MĀNSUĒTUS, ă, ūm. Cic. *Zaftmoedig, zaftzinnig, goedaardig, gezeggelyk,* van perſonen. *Tam, mak,* van beeſten ſprekende. Men vind *Manſuetiſſimus* in Cicero.

* Manſueta littora. Prop. *Veilige, goede ſtranden of zee-oevers.*

MĀNSUM, i. n. g. *Gekaande ſpys, die de voedſters aan de kinderen geven.*

MĀNSUS, ă, ūm. Cic. *Gekaauwd, geknabbeld.*

MĀNTĒLĬUM, ĭi. n. Varr. *Een handdoek.*

MĀNTĒLUM, i. n. Plin. H. *Een mantel.*
Mendaciis mihi nuſquam mantelum eſt meis. Plaut. *Ik hebbe gantſch geen dekmantel voor leugens: Ik zoude myne leugens niet konnen verbergen, bedekt houden.*

MĀNTÆUM, i. n. Liv. μαντεῖον. *Een plaats, daar de waarzeggers vergaderden.*

MĀNTĬCĂ, æ. f. Hor. *Een zak, knapzak, reiszak, bedelzak, valies.*

MĀNTĬCE, es, f. g. Cic. *Konſt van waarzeggen.*

† MĀNTĬCŬLĂ, æ. Feſt. *Een beurſje.*

MĀNTĬCŬLĀRĬUS, ĭi, m. g. Feſt. *Een beurze ſnyder.*

MĀN-

Digitized by Google

MĀNTĪCŪLŌR, ārīs, ātūs sūm, ārī. Plaut. *Beurzen snyden.*

‡ MĀNTĪCHŌRAS, æ. m. Plin. *Een wild dier in Oostindien:* Heeft de groote van een Leeuw, hair gelyk een hond, en muil gelyk een mensch; zoo 't waar is, dat Plinius zegt.

MĀNTĪLE, is, n. g. Virg. *Een servet, droogdoek.*

* MĀNTĪSSĀ, æ. f. Fest. *Toemaat, toegift,* van spys boven 't gewigt of de maat.

MĀNTŪA, æ. f. Virg. *Mantua.* Een stad in Italie.

MĀNŪĀLIS, is. m. & f. ĕ, is. n. Plin. H. *Dat men met de handen vatten, houden of grypen kan.*

Manualia saxa. Tac. *Steenen die men met de handen grypen of werpen kan.*

Lini fasciculus manualis. Plin. H. *Een hand vol vlas.*

‡ MĀNŪĀRĬŪS, ă, ūm. A. Gell. *Dat veel in de handen komt.*

Manuarium æs. A. Gell. *Hand-koper, koper dat men veel handelt,* gelyk als daar men geld van slaat; of gelyk anderen willen: *Geld met spelen gewonnen,* om dat het door vele handen gaat.

‡ MĀNŪBĬÆ, ārūm. plur. f. *Roof of buit* op den vyand behaald: ook, *Een 's Veldoverstens gedeelte van den roof of buit.* Als men iemand van aanzien gevangen hadde, zoo quam zyn toerustinge den Veldoverste toe, en wierd *Manubia* genoemd, volgens tuig van Gellius en Asconius Pædianus.

Manubias facere. Cic. *Buit maken.*

* Manubiæ. Cic. *Buit-geld.* Dit wierd gemeenlyk besteed tot het maken van gedenkteekenen.

MĀNŪBĬĀLIS, is. m. & f. lĕ, is. n. Suet. *Van buit of roof.*

Pecunia manubialis. Suet. *Buit of roofgeld.*

MĀNŪBRĬŎLŪM, ī. n. Cels. *Een kleine hegt, of handvat.*

MĀNŪBRĬŪM, ĭī. n. Cic. *Het hegt of handvat van allerhande gereedschap.*

Manubrium epistomii. Vitruv. *De steutel van een kraan, pomp, waterbuis.*

MĀNŪFACTŪS, ă, ūm. Cic. *Met de hand gemaakt.*

‡ MĀNŪLĔÆ, æ. f. Plaut. *Een mouw, of opslag.*

MĀNŪLĔĀRĬŪS, ĭī. m. Plaut. *Die kleederen met groote mouwen of opslagen maakt.*

MĀNŪLĔĀTŪS, ă, ūm. Homo manuleatus. Plaut. *Kleederen met groote of ruime mouwen of opslagen dragende.*

Tunica manuleata. Plaut. *Een rok met groote mouwen of opslagen.*

* Manuleatus. Sen. Ph. *Teeder, die zig zeer ontziet, verwyfd.*

MĀNŪMISSĬO, ōnĭs. f. Cic. *Vrymakinge van een slave.*

MĀNŪMISSŪS, ă, ūm. Cic. *Vrygemaakt, in vryheid hersteld.*

MĀNŪMĬTTO, is, mīsī, mīssūm, mittĕre. aliquem, Cic. *Iemand vry maken, in vryheid stellen, op vrye voeten zetten.*

MĀNŪPRĔTĬŪM, ĭī. n. Cic. *Arbeids loon, de prys van 't maken van iets.*

MĀNŪS, ūs. f. Cic. *Een hand.*

Plena manu. Cic. *Met een volle hand, overvloedigly, ryklyk.*

Ut quæque in manus venerant. Plin. J. *Gelyk my alles in handen quam of viel.*

De manu in manu tradere. Cic. *Van d'eene in d'andere hand leveren, geven.*

* Celerem oportet esse discipuli manum. Plaut. *De hand van een leerling moet vlug en rad zyn:* dat is, *Een leerling moet vas konnen schryven.*

* Quam spem nunc habent in manibus, breviter exponam. Cic. *Ik zal kortelyk verhalen wat hope zy nu in handen hebben.*

* Quæstio quæ nunc in manibus est. Cic. *Het geschil 't welk nu onder handen, of op 't tapyt is.*

Habeo opus magnum in manibus. Cic. *Ik hebbe een groot werk onder handen.*

* Manus. Cic. *Magt, bewind, bestier.*

In tua manu est ne id fiat. Ter. *Het is in uw hand, het staat aan u dat het niet geschiede, of om het te beletten.*

Hæc non sunt in nostra manu. Cic. *Deze dingen zyn in onze handen niet, hangen van ons niet af.*

Nihil est ipsi in manu. Plaut. *Hy heeft niets in handen, of in zyn bewind of bestier.*

* Manus. Cic. *Kragt of geweld.*

Manus sibi afferre. Cic. *De handen aan zig zelven slaan, zig dooden, ombrengen.*

Inferre manus alicui. Cic. *De handen aan of op iemand slaan: Iemand geweld doen, mishandelen.*

Nunquam à me manus abstinebit. Cic. *Hy zal nooit de handen van my houden, hy zal my altyds kragt of geweld aandoen.*

Conferre manum cum hoste. Cic. *Met den vyand handgemeen zyn: stryden, vegten, slaan.*

* Habere aliquem ad manum. Cic. *Iemand in zyne handen, geweld, of magt hebben.*

Illi plus in manu est quàm tibi. Plaut. *Hy heeft of bezit meer dangy, is ryker.*

Libelli quos emisimus, dicuntur in manibus esse. Plin. J. *Men zegt, dat de boekjes die ik uitgegeven hebbe, veel gelezen worden.*

* Ecce in manibus vir præstantissimo ingenio. Cic. *Zie daar een man van een zeer uitnemend, uitmuntend, deftig, voortreffelyk verstand.*

Uno penè tempore ad sylvas, & in flumina, & jam in manibus nostris hostes videntur. Cæs. *By na op een en den zelven tyd wierden de vyanden by de bosschen, rivieren, en digt by ons gezien.*

Alicui summam in eloquentia manum imponere. Quintil. *Iemand in welsprekendheid doorleeren, volmaaktelyk onderwyzen, bequaam maken.*

Manus extrema non accessit operibus ejus. Cic. *De laatste hand is niet aan zyne werken gelegd, hy heeft zyne werken niet volmaakt, voltooit.*

* Multas manus poscit hoc opus. Plin. J. *Dit werk vereischt vele handen, moet door velen gedaan of voortgezet worden.*

* Dare manus alicui. Sen. Ph. *Zig over of opgeven: Iemands wil of begeerte toestaan.*

* Manu facta oratio. Sen. Ph. *Een wel doorwrogt, doorkneed, konstig gemaakt vertoog.*

* Manus. Cic. *Een rot, vaandel, of bende kryghsknegten.*

Manus Poëtarum. Hor. *Een hoop Digters.*

* Manus. Cic. *Hand, of geschrift van iemand.*

Manum Alexidis amabam. Cic. *Ik beminde de hand of het geschrift van Alexis: Ik was een liefhebber van 't geschrift van Alexis.*

* Manus. Curt. *De snuit van een Olifant.*

MĀPĀLĬĂ, ĭūm. n. plur. Virg. Liv. *Hutten, kotten.*

MĀPPĂ, æ. f. Hor. Mart. *Een tafellaken, of tafeldoek.*

MĀRATHRĪTĒS, æ. m. Vinum marathrites. Colum. μαραθρίτης. *Venkelwyn, wyn met venkel gemaakt.*

MĀRĀSMŪS, ī. m. g. Gr. Jun. *Een uitdroogende teeringagtige koorts.*

MĀRATHRŪM, ī. n. Plin. H. μάραθρον. *Venkel.* Een kruid.

MĀRCĒNS, ēntis. omn. gen. Liv. Stat. Cels. *Verwelkende, verrottende, verslenssende, traagwordende.*

Marcens stomachus. Hor. *Een slaauwe, slappe, vervuilde maag.* Door veel te eten.

MĀRCĔO, ēs, cŭī, cērĕ. Cels. *Verwelken, verslenssen.*

* Marcet sine adversario virtus. Sen. Ph. *De dapperheid vervalt, vergaat zonder tegenparty, of vyand.*

Marcere in thoro. Petron. *Luy en ledig in 't bed leggen sinken, vervuilen.* Van een lat mensch gesproken.

MĀRCĔSCO, scĭs, mārcŭī, mārcĕscĕrĕ. Liv. Plin. H. *Verwelken, verslenssen, verrotten.*

* Marcescere desidiâ. Liv. *In ledigheid, luiheid verzopen, verdronken leggen.* Vino. Ovid. *In wyn dronken of zat als een beest liggen.*

MĀRCHĬÆ, æ. f. *Marche.* Een landstreek in Vrankryk.

Marchia Anconitana. *Marche d'Ancone.* Een gewest in Italie.

Brandeburgica. *Het Mark-Brandenburg,* een gewest in Duitschland.

MĀRCĬDŪS, ă, ūm. Plin. H. Stat. Claud. *Verwelkt, verslenst, verrot.*

Fessis equis aures marcidæ. Plin. H. *Vermoeide paarden hebben hangende ooren.*

Vina marcida. Stat. *Bedorve, slegte wynen.*

MĀRCŎR, ōrĭs. m. Plin. H. *Verrottinge, verslensinge.*

* Marcor. Vell. Paterc. *Lafheid, lafhartigheid, vadzigheid, luiheid, traagheid.*

MĀRCŬLŬS, ī. m. Mart. *Een koperslagers hamer.*

MĀ-

Digitized by Google

MĂRĒ, ĭs. n. Cic. *De zee.*
In mare it. Plaut. *Hy gaat in zee, ſteekt in zee, kieſt zee.*
MĂRĒŌTĬS, ĭdĭs. f. Virg. Colum. *Mareotide*, een geweſt in Ægypten daar lekkere wyn is.
Palus Mareotis. *Het meir van Mareotide:* by de Italianen, *il Lago di Buchiaria*, in Egypten.
MĂRGĂ, æ. f. Plin. H. *Mergel.* Zekere vette witte aarde.
MĂRGĂRĪS, ĭdis. f. Plin. H. μαργαρὶς. *Een ſoort van parels gewyze, een dadel.*
MĂRGĂRĪTĂ, æ. f. Cic. Plin. H. μαργαρίτης. *Een paarl, of parel.*
MĂRGĂRĪTĂRĬUS, ĭi, m. g. Firmic. *Een paarl, of parel-verkooper.*
MĂRGĂRĪTĬFĔR, ă, ūm. Plin. H. *Paarlen, of parelen voortbrengende.*
MĂRGĂRĪTŪM, ī. n. Tac. *Zie* Margarita.
MĂRGĬNĂNDŬS, ă, ūm. Liv. *Daar men boorden, randen, of zoomen aan maken moet.*
MĂRGĬNĂTŬS, ă, ūm. Plin. H. *Gezoomd, geboord.*
MĂRGĬNĔŬS idem.
Marginata tabula. Plin. H. *Een gezoomde, gerande tafel.*
MĂRGO, ĭnis. f. Ovid. *Een zoom, rand, kant, of boord.* Van alles.
Margo libri. Juven. *De kant van een boek.*
Lapidei margines fluminis. Varr. *De ſteene kanten van een rivier.*
Margines Imperii. Plin. H. *De grenzen, landpalen van een gebied.*
MĂRĪNŬS, ă, ūm. Cic. Plin. H. *Van de zee.*
MĂRĪSCĂ, æ. Plin. H. *Een ſoort van ſmakelooze vygen.*
* Mariſca. Juv. *Zeker gezwel gelykeen vyg.*
MĂRĪSCŬS, ī. m. Plin. H. *Een zee-bies.*
MĂRĪTĂ, æ. f. g. Ovid. *Een getrouwde vrouw.*
MĂRĪTĂLĬS, ĭs. m. & f. ālĕ, ĭs. n. Cic. *Tot het huwelyk aan de mans zyde behoorende.*
MĂRĪTĪMŬS, ă, ūm. Cic. *Van de zee, digt by de zee gelegen.*
Ora maritima. Cic. *De zee-kuſt.*
Maritimum prælium. A. Gell. *Een zee-ſlag, gevegt, of ſtryd.*
Vita maritima. Plaut. *Een zee-leven.*
Homo maritimus. Cic. *Een zee- of varend-man: Een matroos, of bootsgezel.*
Fluctus maritimus. Plaut. *Een zee-baar, of golf.*
Æſtus maritimi. Cic. *De tyden of water-getyden van de zee: Ebbe en vloed.*
MĂRĪTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Tac. Suet. *Trouwen, huwelyken.*
* Vitium propagine maritare populos. Hor. *De wyngaard-ranken aan populier-boomen voegen, binden.*
MĂRĪTŬS, ī. m. Cic. *Een getrouwd man.*
MĂRĪTŬS, ă, ūm. Ovid. Colum. *Zie* Maritalis.
* Maritæ arbores. Colum. *Boomen aan welker wortelen men anderen plant, om die te zamen te voegen.*
Marita pecunia. Plaut. *Eener vrouwen bruidſchat, of huwelyksgoed.*
MĂRMŎR, ŏris. n. Cic. *Marmer.*
** Marmor. Virg. *De zee.*
MĂRMŎRĀTŬM, ī. n. Varr. *Een ſoort van kalk van verbryzelde marmer.*
MĂRMŎRĀTŬS, ă, ūm. Varr. *Van marmer, met marmer overtrokken.*
‡ Marmoratæ laudes. Cic. *Lofredenen of digten op marmer geſchreven.* Op een gedenkteeken van iemand. Het is zeer onzeker of men op deze plaats van Cicero *pro Archia* 22. niet moet lezen *Marmoratis.*
MĂRMŎRĀRĬUS, ĭi. m. Vitruv. *Een marmerſteen- of beeldhouwer.*
MĂRMŎRĔŬS, ă, ūm. Cic. *Van marmer, marmer gelykende.*
MĂRMŎRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Lamprid. *Van marmer bouwen.*
MĂRMŎRŌSŬS, ă, ūm. Plin. *Vol marmerſteen, zoo hard als marmer: Marmer gelykende.*
MAROCHĬŪM Regnum. *Het Ryk Marok*, in Africa.
MĂRRĂ, æ. Colum. *Een houweel, of graaf-yzer.* Om onkruid enz. uit te roeyen.
MĂRRŬBĬUM, ĭi. n. Plin. H. *Malrove, witte andoren, longe kruid.* Dit kruid is goed tegen ſlange-beten en pyn in de zyde.
MĂRS, ārtis. m. Cic. Virg. *Oorlog.* Ook, *Mars de God van den oorlog.*
Martem accendere cantu. Virg. *Met het trompet ten oorlog of tot den ſtryd ophitzen, aanzetten, aanmoedigen.*
Mars belli eſt communis. Cic. *De uitkomſt, uitſlag, het geluk van den oorlog is twyffelagtig, wiſſelvallig.*
* Hoc noſtro marte explebimus. Cic. *Dit zullen wy alleen of met eigen arbeid verrigten, uitvoeren.*
* Mars forenſis. Ovid. *Welſprekendheid voor de Regtbank.*
MĂRSŬPĬŪM, ĭi. n. Plaut. μαρσύπιον. *Een beurs, een tas, of buidel.*
MĂRTĒS, ĭs. f. Mart. *Een Sabel*, zeker dier, welkers vel of bont zeer geagt is.
MĂRTĬCŎLA, æ. m. g. Ovid. *Een liefhebber van den oorlog: Een oorlogs man.*
MĂRTĬNĬCĂ, æ. f. *Martinike.* Een eiland in Noord America.
MĂRTĬŌS, ĭi. m. Plin. H. *Maart, of lente maand.*
MĂRTĬŬS, ă, ūm. Cic. *Van Maart of lente maand.* De *Calendis, Idibus, &c.*
* Martius. Ovid. *Van den oorlog:* ook, *dapper, moedig, ſtrydbaar, manhaftig.*
MĂRTŬLŬS, ī. m. Plin. H. *Een hamer.* Dus moet men lezen, hoewel men in vele drukken van Plinius *Marculus* vind.
MĂRTYR, yris, m. g. Gr. *Een getuige*, vulgò *een martelaar, bloedgetuige.*
MĂRŪM, ī. n. g. Plin. *Een zoort van ſcheutig kruid, vol ſpruiten.*
MĂR, ārĭs. m. Cic. *Een man. Het mannetje van iets.*
Mares animi. Hor. *Mannelyke, heldhaftige, dappere gemoederen.*
MĀSCŬLĔSCO, ſcĭs, ĕſcĕrĕ. Plin. H. *Mannelyk worden.* Sprekende van zekere rapen of knollen, waar van 'er mannetjes en wyfjes zyn.
MĀSCŬLĒTŬM, ī. n. Plin. H. *Een plaats daar mannetjes wynſtokken groeyen.*
MĀSCŬLĪNŬS, ă, ūm. Plin. H. *Mannelyk.*
* Maſculinus. Quintil. Feſt. (*Maſculin*) *mannelyk*, van *Nomina*, enz.
MĀSCŬLŬS, ă, ūm. Hor. *Mannelyk.*
* Maſculus. Hor. *Mannelyk, manhaftig, dapper, kloekmoedig.*
Maſculus, i. m. Vitruv. *Dat gedeelte van een gote, of buis, 't welk in een ander geſtoken word.*
MĀSPĒTŬM, i. n. Plin. H. μάσπετον. *Een blad van 't kruid,* 't welk de Ouden *Silphium* noemden.
MĀSSĂ, æ. f. Ovid. Vitruv. *Een hoop, klomp.*
Lactis maſſa coacti. Ovid. *Een hoop gevronge melk, een kaas.*
† MĀSSO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Lucret. *Ophoopen, hoopen maken.*
MĀSSŬLĂ, æ. f. Colum. *Een hoopje.*
MĀSSYLĬA, æ. f. Cæſ. *Marſeille.* Een Franſche ſtad in Provence.
MĀSSYLĪTĀNŬS, ă, ūm. Vitruv. *Van Marſeille.*
‡ MĀSTĪCHE, ēs. f. Plin. H. μαστίχη. *Maſtik.* Een ſoort van gom van den boom *Lentiſcus* of *maſtik-boom.* Plinius zegt dat 'er twee ſoorten zyn, dog dat die van Chios de beſte is.
MĀSTĪGĒŬS, ī. m. Plaut. *Die verdient gegeſſelt te worden, Geeſſelens-waardig.*
MĀSTĪGĬĀ, æ. Plaut. μαστιγίας. *Zie* Maſtigeus.
MĀSTĪX, ĭgis. m. g. Gr. *Een zweep.*
MĀSTRŪCĂ, æ. Cic. *Een kleed van wilde beeſte vellen gemaakt, en zeer ſtinkende,* 't welk de Sardi droegen.
MĀSTRŪCĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Met ſtinkende beeſte vellen gekleed, gelakt.*
MĀSTŬS, ī. m. g. Gr. Vitruv. *De tepel, of borſt van een bron-beeld daar 't water uit loopt.*
MĀTĀXĂ, æ. f. Vitruv. *Een toneetje, of koordje.*
MĀTĔLLĂ, æ. f. Mart. Sen. Ph. Varr. *Een waterpot, piſpot, kamerpot.*
MĀTĔLLĬO, ōnis. m. Cic. *Zie* Matella.
MĀTĔŎLĂ, æ. f. Cat. *Een hamertje.*
MĀTĔR, trĭs. f. Cic. *Een moeder.*

Digitized by Google

* Matres. Virg. *Vrouwen, wyven, vrouwvolk.*
* Mater. Plaut. *Een voedſter.*
* Mater. Plin. H. *Een boom ten aanzien van de takken, enz.* Men zegt het ook van de wynſtokken, ten opzigte van de ranken, enz.
Nutricem indulgentiorem eſſe, quàm matrem ſæpe convenit. Plin. J. *De aarde daar men boomen in verplant moet dikwils vetter, beter zyn dan de grond daar ze gegroeit zyn.*
* Luxuries avaritiæ mater. Cic. *De Overdaad is de moeder van de gierigheid.*
Mater. Colum. *Een ſtam van een wynſtok.*
Mater urbium. Flor. *Een hoofdſtad.* Provinciæ. In Cod. *De hoofdſtad van een win-geweſt.*
Mater familias, matris familias. Cic. *Een moeder van een huisgezin.*
MĀTĔRCŬLĂ, æ. Cic. *Een moedertje.*
MĀTĔRĬĂ, æ. *of* MĀTĔRĬES, ēi. f. Cic. Quintil. *De ſtoffe*, waar van iets 't zy door de natuur of konſt gemaakt is.
* Materia. Cic. Hor. *De ſtoffe:* het voor- of onderwerp van een boek, een rede, enz.
Ingens ad dicendum materia. Quintil. *Een zeer ryke, ruime, overvloedige ſtoffe om over te redeneren.*
* Materiem ſceleri detrahere. Tac. *Stoffe*, dat is, *gelegentheid, middel tot een ſchelmſtuk ontrukken, benemen.*
Materiam quietis avide atripuit. Juſtin. *Hy nam de gelegentheid van ruſt, of een geruſt leven gretiglyk aan.*
* Dare alicui reſpondendi materiam. Quintil. *Iemand ſtoffe geven om te antwoorden.*
* Materia ex calce & arena. Vitruv. *Mortel, kalk.*
* Materia. Cæſ. *Allerhande hout*, tot een gebouw of om te branden, enz.
Multam materiam ceciderat miles. Liv. *De krygsknegten hadden veel hout gehakt, gekapt.*
Materiæ vitis. Colum. *De ranken, bladeren van een wynſtok.*
MĀTĔRĬĀRĬŬS, ĭi. m. Plaut. *Een verzorger, verſchaffer van hout om te timmeren*, dog geen *timmerman.*
MĀTĔRĬĀRĬŬS, ă, ūm. Plin. H. *Tot timmeren behoorende, van timmeren.*
MĀTĔRĬĀTĬO, ōnis. f. *of* MĀTĔRĬĀTŪRĂ, æ. f. Vitruv. *Het hout of timmerwerk van een gebouw.*
MĀTĔRĬĀTŬS, ă, ūm. *Van timmerhout gemaakt.* Ædes malè materiatæ. Cic. *Huizen van ſlegt timmerwerk, een ſlegt getimmerd huis.*
MĀTĔRĬŎR, āris, ātŭs ſum, āri. Cic. *Hout gaan hakken, kappen, halen voor een leger.* Zie *Lignor.*
Navalia minimè ſunt materianda propter incendia. Vitruv. *Men moet de ſcheeps timmer-werven niet met hout overtrekken, uit vreeze van brand.*
MĀTĔRES, ūm. Auct. ad Her. Cæſ. *Een ſoort van een ſchigt of pyl*, die de oude Gaulen gebruikten. Sommigen ſchryven *Matera, æ.*
Nec facilè materis Tranſalpina ex Italia depulſa eſt. Auct. ad Her. *Ook wierd de over-Alpiſche ſchigt (hy wil zeggen de Gaulen, met ſchigten gewapend) niet ligtelyk uit Italie gedreven.*
MĀTĔRNŬS, ă, ūm. Cic. *Moederſch, van de moeder.*
MĀTFRTĔRĂ, æ. f. Cic. *Een moeye aan's moeders zyde.*
MĀTHĔMĀTĬCĂ, æ. f. Sen. Ph. μαθηματικὴ. *De wiskonſt.* Men verſtaat'er *ars* of *ſcientia* onder.
MĀTHĔMĀTĬCŬS, ĭ. m. Cic. *Een wiskonſtenaar, of wiskundige.*
* Mathematicus. Juven. *Een beſchouwer, uitrekenaar van iemands geboorte tyd.*
MATĬSCO, ōnis. f. Cæſ. *Maken*, een ſtad in 't Hartogdom van Bourgogne.
MĀTRĀLĬĂ, ĭum. n. plur. Ovid. *Een feeſt, daar niet dan vrouwen van aanzien toegelaten wierden.*
MĀTRĬCĬDĂ, æ. m. Cic. *Een moeder-moorder.*
MĀTRĬCĬDĬŪM, ĭi. n. Cic. *Moeder-moord.*
MĀTRĬMŌNĬŪM, ĭi. n. Cic. *Het huwelyk, den trouw.*
Collocare aliquem in matrimonium. Cic. *Iemand uithuwelyken, uithouwen.*
MĀTRĪMŬS, ĭ. m. Cic. *Een perſoon wiens moeder nog leeft.*
MĀTRIX, icis. f. Plin. H. *De baar- of lyfmoeder.*
* Matrix arbor. Suet. *Een boom die ſpruiten, planten levert, geeft.*
* Matrix. Colum. *Een wyfje 't welk draagt, of met jongen is.*
Matrices urbes. Digeſt. *Hoofdſteden.*
MĀTRŌNĂ, æ. f. Cic. *Een Mevrouw, Juffer, of Jonkvrouwe.*
MĀTRŌNĂ, æ. f. *De Marne.* Een rivier in Vrankryk.
MĀTRŌNĀLĬS, is. m. & f. ālĕ, is. n. Plin. H. *Van een Mevrouw, Juffrouw of Juffer*, daar toe behoorende, of dezelve voegende.
MĀTRŬĔLĬS, is. m. Digeſt. *Een zoon van myn moeders broeder: Een volle neef aan's moeders zyde.*
MĀTTĂ, æ. f. Ovid. *Een mat van biezen, ſtroo, enz.*
MĀTTYĂ, æ. f. Mart. ματτύα. *Lekkere, ſmakelyke gerechten.*
MĀTŬLĂ, æ. f. Plaut. *Een waterpot.*
MĀTŪRĀTĔ. adv. Plaut. Liv. *Haaſtiglyk, met haaſt, met een vaart, raſſes.*
MĀTŪRĀTĬO, ōnis. f. Auct. ad Her. *Haaſt, ſpoed, ſpoedinge.*
MĀTŪRĀTŬS, ă, ūm. Plin. H. *Verhaaſt, geſpoed, met haaſt of ſpoed gedaan.*
Maturato opus eſt. Liv. *Daar is haaſt of ſpoed van noden: Men moet zig haaſten, ſpoeden.*
MĀTŪRĔ. adv. Ter. *By tyds, ſpoediglyk, haaſtelyk:* ook, *vroeg, ter goeder ure, op de regte tyd.* Men zegt *Maturius* en *Maturiſſimè*, en Cæſar *Maturrimè per ſyncopen.*
Maturè aliquid relinquere. Hor. *Iets haaſtiglyk, aanſtonds, ten eerſten verlaten.*
MĀTŪRĔSCO, ſcis, tŭrŭī, tūrēſcĕrĕ. Cæſ. Colum. *Ryp worden.*
* Matureſcere. Quintil. *Volmaakt, voltrokken, voltooit worden.*
Libros nondum opinabar ſatis maturuiſſe. Quintil. *Ik meende of geloofde, dat de boeken nog niet voltooit waren.*
MĀTŪRĬTĀS, ātis. f. Cic. *Rypheid.*
* Maturitas ingenii. Cic. *Rypheid van vernuft of verſtand.* Ætatis. Cic. *Rypheid, bequaamheid van ouderdom.*
Dicendi Latinè prima maturitas. Cic. *De eerſte rypheid van Latyn te ſpreken*, dat is, *de tyd toen de Latynſche tale wel begonde geſproken te worden.*
Nondum eſt maturitas illud faciendi. Cic. *Het is nog geen rypheid*, dat is, *gelege tyd om dat te doen.*
Maturitas orationis. Cic. *De rypheid, volmaaktheid, of uiterſte deftigheid van een vertoog.*
MĀTŪRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. uvas. Tibul. *Druiven ryp doen worden.*
Maturare olivas. Pallad. *Olyven ryp doen worden.*
* Maturare aliquid. Cic. *Iets met haaſt of ſpoed doen.* Fugam. Virg. *Schielyk de vlugt nemen, vlugten.*
Maturare alicui mortem. Cic. *Iemands dood verhaaſten.*
MĀTŪRUS, ă, ūm. Cic. *Ryp.* Men zegt *Maturior*, en *Maturiſſimus*, en *Maturrimus.*
Maturus militiæ. Liv. *Ryp of bequaam tot den oorlog.*
Maturus ævi. Virg. *Oud, bejaard, hoog-van jaren.*
Nondum vino maturum eſt tempus. Celſ. *Het is nog geen bequame tyd om wyn te drinken.*
Rhetoricæ præceptis diſcendis maturus. Quintil. *Ryp, bequaam om de inzettingen der Redenkonſt te leeren.*
Viro matura filia. Virg. *Een rype of huwbare dogter.*
Thucydides ſi poſteriùs fuiſſet, multò maturior fuiſſet. Cic. *Indien Thucydides in een later eeuw geleeft hadde, zoo zoude hy ryper of beter van ſtyl geweeſt zyn.*
Supplicium maturius ferre. Cic. *Een ſtraffe verhaaſten, bevorderen.*
MĀTŪTĂ, æ. f. g. & MĀTŪTĪNUM, ī. n. g. Cic. *Den morgenſtond, den ogtend.*
MĀTŪTĪNŬS, ă, ūm. Cic. *Van den morgen of morgenſtond: dat 's morgens of des ogtends vroeg gebeurt.*
Matutinis omnibus. Plin. H. *Alle morgen of ogtenden.*
Matutino tempore. Cic. Plin. H. *Des morgens of des ogtends vroeg: In de morgenſtond.*
Hoc erat ejus maturinum. Sen. Ph. *Dus bragt hy den ogtend of de morgenſtond door.*
* Maturinus. Virg. *Vroeg opſtaande.*
MĀVŎLŌ *in plusq. van* Malo. Ter. *Ik wil liever.*
MAURĪTĀNĬĂ, æ. f. *Morenland.* Een groot gewest in Africa.
‡ MAUSŌLÆŬM, ī. n. Suet. *Een praal- of pronk-graf der Romeinſche Keizers.* De heerlykheid of pragt van 't Praal graf

Digitized by Google

van *Mauſolus* Koning van Carie, heeft alle de pronkgraven deze naam doen krygen.

MĀXILLĀ, æ. f. Cic. Plin. H. *Een kake, of kinnebakke.*

MĀXILLĀRĬS, ĭs. m. & f. ārĕ, ĭs. n. *Tot een kinnebakke, of kake behoorende.* Dens maxillaris. Plin. H. *Een kinnebaktand, een kies, een maal- of baktand.*

MĀXĬMĒ. adv. Cic. *Zeer grootelyks, ten hoogſten, ten uitterſten, zeer.*

MĀXĬMŌPĔRĔ. adv. Cic. *Zeergrootelyks, zeer ernſtelyk.* A te maximopere peto. Cic. *Ik verzoeke of bidde zeer ernſtelyk van u.*

MĀXĬMŬS, ă, ŭm. Cic. *Zeer groot.*

MĀZĂRA. Cæſ. *Een ſoort van ſchigt by de Gaulen.*

MĀZŎNŌMŬM, ĭ. n. Hor. Varr. *μαζόνομον. Een groote ſchotel, of platteel,* om ſpyze in te dragen.

ME. Cic. *My.* De *accuſativus* van 't *pronomen Ego.*

MĔĀBĬLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Plin. H. *Dat ligtelyk ergens ingaat, vloeit, of doorgaat.*

MĔĀPTĔ, ablativus. Ter. Meapte cauſa. *Om mynent wille, ter zake, ter liefde van my.* In plaats van *meâ propriâ cauſa.*

MĔĀTŬS, ūs. m. Plin. H. *Gang, doorgang.* Plinius zegt *Meatus in aëre. Het vliegen van vogelen.*

* Meatus. Claud. *Vloeyinge, ſtroominge, loop,* van wateren. Bifido meatu diviſus Rhenus. Claud. *Den Rhyn word in twee boezemen verdeelt.*

* Meatus ſiderum. Plin. H. *Den loop der ſtarren.*

* Meatus. Plin. H. *De zweetgaten van't lighaam,* daar de uitwaaſſeming door gaat.

MĔCĀSTŌR. Adv. Jurandi. Ter. *By Caſtor.*

MĔCHĀNĬCŬS, ĭ. m. Suet. *Een handwerks man, een ambagts man.*

MĔCHLĬNĬĂ, æ. f. *Mecchelen.* Een Aartsbiſſchoppelyke ſtad in 't Hartogdom van Brabant.

MĔCŌNĬŪM, ĭi. n. g. *'t Sap van ſlaapkruid.*

MĔCŬM. Cic. *Met my.*

Mecum ſimul. Cic. Mecum unà. Ter. Mecum unà ſimul. Ter. *Te gelyk met my.*

Verba ipſa ſponſionis facerent mecum, ſi vellem attendere. Cic. *De woorden zelf van't verdrag zouden voor of met my doen,* dat is, *zouden my gunſtig of voordeelig zyn, indien ik 'er op wilde blyven ſtaan.*

Mecum ſentit. Ter. *Hy is van een gevoelen met my.*

Tacita mecum gaudeo. Ter. *Ik was ſtilzwygende met of in my zelven verblyd.*

MĔDDĬX, m. g. *De hoogſte Overheid by de Oſci.* Ennius.

MĔDĔLĂ, æ. f. A. Gell. *Een genees- of hulpmiddel.*

MĔDĔRGA. Plaut. *Tegens my.*

MĔDĔŌR, ērĭs, ērī. dat. Cic. *Genezen, heelen: genees- of hulpmiddelen by brengen.*

Mederi contra ſerpentium ictus. Plin. H. *Slange-beten genezen, heelen.*

Mederi res adverſas. Ter. *Tegenſpoed, rampen herſtellen: Hulpmiddelen in geval van nood verſchaffen.*

Mederi alicui. Cic. *Iemand genezen.* Reipublicæ. Cic. *Den Staat herſtellen, helpen.*

Ars medendi. Ovid. *De Genees-kunſt, Artzeny-kunde.*

Utilis medendi radix. Ovid. *Een nutte of goede wortel om genees-middelen of artzenyen van te maken. Een artzeny-wortel.*

Inopiæ frumentariæ mederi. Cæſ. *Hulpmiddelen of raad tegen gebrek van koren verſchaffen.*

Ægreſcitque medendo. Virg. *En ze word heviger door hulpmiddelen:* dat is, *ze word heviger door tegenſprekinge of afradinge.* Van de gramſchap geſproken.

MĔDĬĀNŬS, ă, ŭm. Vitruv. *Dat in't midden of tuſſen beiden is.*

MĔDĬĀSTĪNŬS, ă, ŭm. Hor. Colum. *Een ſchommelknaap: Een knegt die 't zwaarſte en 't veragtelykſte werk moet doen.*

MĔDĬCĂ, æ. f. Virg. Colum. *Een ſoort van klaver-blad.* Een zeer goed kruid tot voeder voor paarden.

MĔDĬCĀBĬLĬS, ĭs. m. & f. bĭlĕ, ĭs. n. Ovid. *Geneeſſelyk, geneesbaar: dat men heelen, genezen of herſtellen kan.*

* Medicabilis. Colum. *Dat kragt heeft om te genezen.*

MĔDĬCĀMĔN, ĭnĭs. n. Cic. *Een genees-middel, of artzeny.*

MĔDĬCĀMĔNTŬM, ĭ. n. Cic. *Een genees-middel, of artzeny.*

Panchreſtum medicamentum. Cic. *Een genees-middel of artzeny tegen alle qualen: Een algemeene artzeny.*

Medicamen *en* Medicamentum. Plin. H. *Het ſap van de purperviſch, om purper mede te verwen.*

* Medicamen. Petron. *Blankæſel.*

Facies medicamine infecta. Petron. *Een geblanket aangezigt.*

MĔDĬCĀMĔNTĀRĬŬS, ĭi. m. Plin. H. *Een artzeny-menger.*

MĔDĬCĀMĔNTĀRĬŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Van een artzeny-menger.*

MĔDĬCĀMĔNTŌSŬS, ă, ŭm. Vitruv. *Van een genezende kragt.* Van water enz. ſprekende. Men vind in Cato *Medicamentoſior.*

MĔDĬCĀTĬO, ōnĭs. f. Colum. *Genezinge, ingevinge van artzeny.*

MĔDĬCĀTŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Met ſpeceryen gemengd.*

* Medicata lana. Hor. *Geverwde wolle.*

Medicata veneno tela. Sil. Ital. *Met venyn beſtreke, vergiftige pylen.*

Medicata pocula. Mart. *Een artzeny, of geneesdrank.*

Medicatum merum. Front. *Gemengde wyn.*

Res medicatiſſima. Plin. H. *Een zeer kragtig genees-middel.*

Medicatus ſomnus. Ovid. *Een ſlaap door artzeny veroorzaakt.*

MĔDĬCĪNĂ, æ. f. Cic. Celſ. *De geneeskonſt of kunde: De artzeny-konſt.*

Medicina. Cic. *Een genees-middel, of artzeny.*

† Medicina. Non. *Vergif, venyn.*

MĔDĬCĪNÆ, ārŭm. Plaut. *Een Artzeny-mengers of (Apothekers) winkel.*

MĔDĬCĪNĀLĬS, ĭs. m. & f. ālĕ, ĭs. n. Plin. H. *Genezende, heelende: dat kragt of deugd heeft om te genezen.*

Ars Medicinalis. Celſ. *De genees-konſt of kunde: De Artzeny-konſt of kunde.*

MĔDĬCO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Virg. Semina medicare. Virg. *Eenige ſpeceryen mengen onder de granen die men zaayen zal.* Gelyk als de moer, of den droeſſem van olyven, enz.

Medicare. Ter. *Genezen, heelen,* Ook, *door zoo genaamde toovery helpen.*

Capillos medicare. Ovid. *Het hair met reukbalzem vullen, vercieren.*

MĔDĬCŌR, ārĭs, ātŭs sŭm, ārī. Terent. *Genezen, heelen, door toovery helpen.*

Medicari cuſpidis ictum. Virg. *De wonde van een ſpieſſe genezen.*

Poſſum hac in re medicari mihi. Ter. *Ik kan myn zelven in deze zake helpen, redden.*

MĔDĬCŬS, ĭ. m. Cicer. *Een geneesheer, geneesmeeſter, heelmeeſter, arts.*

MĔDĬCŬS, ă, ŭm. Virg. *Van een geneesheer, genees- of heelmeeſter, van een arts.*

Ope medicâ juvare aliquem. Ovid. *Iemand door artzeny middelen helpen, genezen.*

Ars medica. Tib. *De geneeskonſt of kunde: De artzenykonſt of kunde.*

MĔDĬĔ. adv. Eutrop. *In't midden, tuſſen beiden.*

MĔDĬĔTĀS, ātĭs. f. Cic. *De helft, het midde.*

MĔDĬMNŬS, ĭ. m. Lucil. *of* MĔDĬMNŪM, ĭ. n. Cic. *Een maat,* volgens Budæus *van zes mudden.*

MĔDĬŎCRĬS, ĭs. m. & f. ŏcrĕ, ĭs. n. Cic. *Middelmatig, middelbaar, tamelyk, niet te groot of te klein.*

MĔDĬŎCRĬTĀS, ātĭs. f. Cic. *Middelmatigheid.* Van wat het ook zy: Men vind in Cicero *mediocritates.*

Mediocritas ingenii. Cic. *Middelmatigheid van vernuft of geeſt.*

Aurea mediocritas. Horat. *Een goude of gulde middelmatigheid.* Hy meend, *een juiſte middelmatigheid van leven, tuſſen de overdaad en gierigheid.*

MĔDĬŎCRĬTĔR. adv. Cicer. *Tuſſen beiden, tamelyk, redelyk.*

Mediocriter doctus. Cic. *Tamelyk, redelyk geleerd.*

* Mediocriter. Cic. *Met onverſchilligheid, met bedaardheid, bezadigdheid, zagtzinnigheid.*

Quod mihi videtur non mediocriter ferendum. Cic. *Het welk my met geen onverſchilligheid, of zagtzinnigheid te verdragen ſchynt.*

MĔDĬŌLĀNŪM, ĭ. n. Plin. H. *Milanen.* De hoofdſtad van 't hartogdom en aartsbisdom van die naam.

MĔDĬŌLĀNŬM Sanctonum. *Saintes.* De hoofdſtad van San-

Digitized by Google

Santoigne in Vrankryk.

† MĔDĬŌXŪMĔ. adv. Varr. *In 't midden, tuſſen beiden.*

† MĔDĬŌXŪMŬS, ă, ūm. Plaut. *Middelmatig, middelbaar, in 't midden, tuſſen beiden.*

Dii medioxumi. Plaut. *Middelmatige, middelbare Goden. Die tuſſen de hoogſte en laagſte zyn.*

MĔDĬTĂBŪNDŬS, ă, ūm. *Beſpiegelende, peinzende, in gedagten ſtaande, overwegende.*

MĔDĬTĀMEN, ĭnĭs, Catul. & MĔDĬTĀMENTŬM, ī. n. Tac. *Beſpiegelinge, bedenkinge, betragtinge, aandagtige peinzinge.*

* Cæteris belli meditamentis militem firmabant. Tac. *Hy verſterkte zyne krygsknegten door andere oorlogs vonden of offeningen.*

MĔDĬTĀTĔ. adv. Plaut. Sen. Ph. *Na iets overdagt, overwogen, of overlegt te hebben: Met voorbedagten rade.*

Perquàm meditatè aliquid tenere. Sen. Ph. *Iets in de regte beſatting, grondiglyk, door en door weten, kennen.*

MĔDĬTĀTĬO, ōnĭs, f. Cic. *Beſpiegelinge, bedenkinge, aandagtige denkinge, peinzinge, overweginge, overlegginge.*

Stulta eſt meditatio futuri mali. Cic. *De beſpiegelinge over, of overweginge van, dat is, quellinge, hartzeer over een toekomen quaad is dwaas, zot.*

Dicendi meditatio. Quintil. *Overweginge, overlegginge, bedenkinge van't gene men zeggen, of wat en hoe men in 't openbaar ſpreken zal.*

Anni ſunt octo, cùm iſta cauſa in meditatione verſatur. Cic. *Het is nu agt jaren geleden dat deze zake overwogen, overlegt, onder handen, of op 't tapyt is geweeſt.*

MĔDĬTĀTŬS, ă, ūm. Ter. *Beſpiegeld, overwogen, overlegt, bedagt, gepeinſt hebbende.*

* Meditatus. Cic. Plin. J. *Overlegd, bedagt.*

* Meditatus, paſſiv. Ter. Cic. *Overwogen, overlegd, wel bedagt.*

MĔDĬTĔRRĀNĔŬS, ă, ūm. Cic. *Middelandſch, in 't midden van't vaſte land woonende.*

Mediterraneus. Cic. Cæſ. *Middelandſch, in 't midden van't vaſte land leggende.*

Mediterraneum mare. Plin. H. *De Middelandſche zee.*

MĔDĬTĔRRĀNĔŬM, ī. n. Plin. H. *Een geweſt in 't midden van't vaſte land.*

MĔDĬTŎR, āris, ātŭs sŭm, āri. Cic. *Beſpiegelen, overwegen, overleggen, bedenken, bepeinzen, betragten.*

Meditari inſidias alicui. Virg. *Lagen tegen iemand bedenken, verzinnen.*

Meditari ad aliquid. Cic. *Iets bedenken, overwegen, overleggen, betragten.*

Meditari de aliqua re. Cic. *Over of op iets denken, peinzen, zyne gedagten laten gaan.*

Meditabar quomodo cum illo loquar. Cic. *Ik zal my bedenken, ik zal overwegen, overleggen, hoe ik met hem ſpreken zal.*

Meditari regnare. Cic. *Denken, zyn gedagten laten gaan om als koning te regeren, gebieden, heerſchen.*

MĔDĬTŬLLĬŬM, ĭi. n. Cic. *Het midden* Van alles.

MĔDĬŬM, ĭi. n. g. Tac. *Het middelſte, een middel.*

MĔDĬŬS, ă, ūm. Cic. *Middelſt, in 't midden, tuſſen beiden.* Hoe wel verder van 't een als 't andere af.

In medio foro. Cic. Per medium forum. Cic. Hor. *In 't midden van de markt.*

Inter pacem & bellum medium nihil eſt. Cic. *Daar is geen middelmaat of middelſte tuſſen de vrede en den oorlog.* Sommigen zeggen thans het oorlog.

In medios dormire dies. Hor. *Tot het midden der dagen ſlapen.*

Ceres medio æſtu ſucciditur. Virg. *Het koren word in 't midden van de hitte gemaait.*

Medius amicus. Liv. *Een vriend van twee partyen, of verſchillenden.*

* Medium reſponſum. Liv. *Een dubbelzinnig, twyffelagtig antwoord.*

Medium ingenium erat in Anco. Liv. *In Ancus was een middelmatige imboſt of aart, hy meent, zoo ſtraf niet als Romulus, en zoo zagtmoedig niet als Numa Pompilius.*

Media vocabula. A. Gell. *Dubbelzinnige woorden, woorden die men in een goede en quade zin kan nemen.*

* Medius. Virg. *Tuſſen beiden of 't onpaſſe inkomende, overvallende.*

Ne medius occurrere poſſit. Virg. *Op dat hy niet tuſſen beiden kome, overvalle.*

Mediâ jam morte tenetur. Virg. *Hy is half dood, hy loopt zeer groot levens gevaar.*

Afferre in medium. Cic. *Op de baan brengen, voordragen, voorſtellen, voorhouden.*

E medio diſcedere. Cic. *Weg gaan, zig verbergen, verſchuilen.*

E medio excedere. Ter. *Sterven, overlyden, ruwelyk, na de oudvaders gaan, de moordſteken.*

De medio tollere. Cic. *Van kant helpen, ombrengen, dooden, vermoorden.*

Relinquere aliquid in medio. Vell. Paterc. *Iets tuſſen beiden, of onbeſlegt laten.*

‡ Medius fidius. Cic. *By Hercules.* Dit is een te zamen geſteld woord, beteekenende de zoon van Jupiter, te weten, Hercules, hoe wel men de oorſpronkelykheid der woorden bezwaarlyk kan goed maken: dezen zeggen dat het is *per Divi fidem*, anderen *per Dîei fidem*, eenigen beweeren weder, dat men zwoer by Fidius, de God van getrouwheid.

MĔDŪLCŪM, ī. n. *Het land van Medok in Guienne.*

MĔDŪLLĂ, æ. f. *Het merg, de pit.*

Hærere medullis *of* in medullis alicujus *of* alicui. Cic. *Van iemand teederlyk, van harten bemind worden.*

* Medulla. Plin. H. *Het merg, 't hart, de pit, het binnenſt van een boom.*

MĔDŪLLĬTŬS. adv. Plaut. *Hartelyk, van harten, teederlyk.*

Amare aliquem medullitus. Plaut. *Iemand hartgrondiglyk, teederlyk beminnen, liefhebben.*

MĔDŪLLŌSŬS, ă, ūm. Celſ. *Vol merg.*

MĔDŪLLŬLA, æ. f. g. Catul. *Het mergje, pitje.*

MĔGĂLĒSĬA, ōrŭm. n. Plur. Cic. *Spelen te Romen ter eeren van Cybele de moeder der Goden aangeregt.*

MĔGĂLĬŪM, ĭi. n. Plin. H. μεγαλεῖον. *Een reukwerk by de oude hoog geagt.*

MĔGĂLOGRĂPHĬĂ, æ. f. Vitruv. μεγαλογραφία. *Een koſtelyke ſchildery, daar iets groots of deftigs in afgemaald ſtaat.*

MĔGĬSTHĀNĒS, æ. m. Corn. Tac. μεγιϛᾶνες. *Een groot of aanzienlyk heer, een man van aanzien of vermogen.* By de oude Armeners.

MĔ HĔRCŬLE *of* MĔ HĔRCŬLĒS. Cicer. *By Herkules.* Een oude maniere van zweeren. *Waarlyk! waaragtig! voorwaar!*

MĔJO, ĭs, mīnxī, mīctŭm, mĕjĕrĕ. Perſ. *Piſſen, waternaken.* Van beeſten, *teiken.*

MĔL, ēllĭs. n. Cic. *Honig.*

* Inclita Neſtorei cedit tibi gratia mellis. Ovid. *De beroemde zoet of welſprekendheid van Neſtor wykt of ſtrykt de vlag voor u.*

* Mel meum. Plaut. *Myn honigbietje, myn hartje, engel, lief, trooſt, ſchat, tweede ziel.*

MĔLĂMPHYLLŬM, ī. Plin. H. μελάμφυλλον. *Een ſoort van beerenklaauw.* Een kruid.

MĔLĂMPŎDĬŬM, ĭi. n. Plin. H. μελαμπόδιον. *Zwart nieskruid.*

MĔLĂNCHŎLĬCŬS, ă, ūm. Plin. H. μελαγχολικός. *Van zwarte galle, of zwart bloed, door zwarte gal veroorzaakt.*

MĔLĂNCHŎLĬCŬS, ī. m. Cic. *Zwartgallig, zwartbloedig:* Ook, *Zwaarmoedig, treurig.*

MĔLĂNCHŎRYPHŬS, ī. Plin. H. μελαγχόρυφος. *Een vygvink.* Ze word dus niet genoemd dan na den Herfſt als ze van vederen wiſſelt. Het *genus* van dit woord is twyffelagtig.

MĔLĂNDRYĂ, ōrŭm. n. plur. Plin. H. μελάνδρυα. *Stukken, of mooten van een Tonnyn.* Zeker zeeviſch.

MĔLĂNDRYŬM, ī. n. Plin. H. Mart. μελάνδρυον. *Een ſoort van kruid in 't koren waſſende.*

MĔLĂNĬĂ, æ. f. Plin. H. μελανία. *Zwartheid, zwarte vlak, blaauw-donkere verwe.*

MĔLĂNTHYŬM, ĭ. n. Colum. μελάνθιον. *Nigelle.* Een kruid.

MĔLĂNŪRŬS, ĭ. m. Plin. H. μελανοῦρος. *Een ſoort van een viſch met een zwarte vlak op de ſtaart.*

MĔLĂPĬĂ, ōrŭm. n. g. Pl. Plin. *Appelpeeren.*

MĔ-

Digitized by Google

MĔLDÆ, ārum. f. *Meaux.* Een Biſſchoppelyke en hoofdſtad van Brie in Vrankryk.

MĔLE. Lucret. *Liederen, gezangen.*

MĔLĔĀGRĬS, ĭdis. f. Colum. μελεαγρὶς. *Een Afrikaanſch, of Ooſtindiſch hoen.*

MĔLĬCĔRĂ, æ. f. Celſ. μελίκηρα. *Een ſoort van bedorve bloed van verw als honig.*

MĔLĬCĔRĬS, ĭdis. f. Celſ. μελικηρὶς. *Een honig-puiſt of gezwel.* Daar dunne vogt uitkomt als men die drukt.

MĔLĬCRĀTĬŎN, ĭi. n. g. Gr. Jun. *Drank van honig en water, mee.*

MĔLĬCŬS, ă, ūm. Cicer. μελικὸς. *Een lierdigter, die lierdigten of gezangen maakt.*

Melici Poëtæ. Cic. *Lierdigters.*

MĔLĬŌRĔSCO, ſcis, ĕſcĕrĕ. Colum. *Beter worden.*

MĔLĬŌRO, ās, ārĕ. Digeſt. *Verbeteren, beter maken.*

MĔLĬLŌTŎS, ĭ. f. Plin. H. *Steenklaver, welriekende klaver, maleot.* Een kruid.

MĔLĬLŌTŬM, ĭ. n. Plin. H. μελίλωτον. *Zie* Melilotos.

MĔLĬMĔLĬ. n. indeclinabile. Colum. μελίμελι. *Honig daar queen appelen of peren in doortrokken zyn.*

MĔLĬMĔLŬM, ĭ. n. Hor. Plin. H. μελίμηλον. *Een honigzoete appel, een zoete appel.*

‡ MĔLĬNŬM, ĭ. n. Vitruv. Celſ. *Een ſoort van erts, of aarde* in 't eilant Melos, zeer goed om wit te verwen, enz. Servius geloofd dat de aarde in 't Latyn *Melinum* genoemd rood was, en niet wit.

Melinum. Plin. H. μήλινον. *Oly van queeperen, of eppelen bloei emen.*

MĔLĬNŬS, ă, ūm. Plin. H. μήλινος. *Geel.*

MĔLĬŎR, ōris. m. & f. ŭs, ōris. n. Cic. *Beter.*

Vina meliora. Hor. *De betere, deftiger, edeler wynen.*

Nunciare meliora. Cic. *Zeer goede tydingen brengen.*

Meliora ſequamur. Virg. *Laat ons betere dingen volgen, laat ons een betere zyde kiezen.*

In conciliandis amicitiarum ſtudiis quàm in retinendis, fuit melior. Juſtin. *Hy was beter of bequamer in 't winnen van genegentheden, dan in die te behouden, bewaren.*

Moribus hic meliorque fama. Hor. *Deze is beter in zeden en goede naam, overtreft in zeden en goede naam.*

Iter melius. Hor. *Een beter weg, een beter middel.*

Noſtræ res meliore loco videbantur. Cic. *Onze dingen ſchenen in een beter ſtaat of ſtand te zyn.*

Memoria meliore eſſe. Cic. *Een beter, ſterker geheugeniſſe hebben.*

Opto vobis mentem meliorem dari. Ter. *Ik hope dat gy beter zinnen zult verkrygen.*

Jaculo melior. Virg. *Beter, behendiger in 't werpen van de ſchigt.*

Aliquem meliorem facere. Cic. *Iemand beter maken.*

Illi commemorari melius eſt. Cic. *Het is beter voor hem te blyven.*

MĔLĬPHYLLŬM, ĭ. n. Virg. μελίφυλλον. *Meliſſekruid.*

MĔLĬS, ĭs. f. Varr. Plin. H. *Een wilde kat,* of *een das.*

MĔLĬSSŎPHYLLŬM, ĭ. n. Plin. H. μελισσόφυλλον. *Zie* Melyphyllum.

MĔLĬTĔ, æ. f. Cic. Plin. H. *Malta,* Een eiland tuſſen Africa en Sicilie.

MĔLĬTĒNSĬS, ĭs. m. & f. sĕ, ĭs. n. Cic. *Van Malta.*

MĔLĬTĒS, æ. m. Plin. H. μελίτης. *Een edele geelverwige ſteen.*

MĔLĬTĬS, ĭdis. f. Plin. H. *Meliſſe,* een kruid.

MĔLĬTĪTĒS, æ. m. Plin. H. μελιτίτης. *Honig-wyn.* Zeker drank van honig en moſt gemaakt.

MĔLĬTŪRGŬS, ĭ. m. Varr. *Een byen-houder.*

MĔLĬŪS. adv. Cic. *Beter.*

Lentulo eſt meliùs. Cic. *Het gaat Lentulus beter, het is beter met Lentulus.*

Incipit res meliùs ire. Cic. *De zake begint beter te gaan, geraakt in beter ſtaat.*

Meliùs erit iſti morbo. Plaut. *Die ziekte zal beter worden, afnemen.*

Meliùsne fuit ire? Hor. *Was het beter geweeſt te gaan?*

Vivere meliùs. Hor. *Beter, ſchikkelyker, geregelder leven.*

MĔLĬŪSCŬLĔ. adv. Cic. *Eenigſins, wat, of een weinig beter.*

Meliuſculè illi eſt. Cic. *Het is wat beter met hem, het gaat hem wat beter.*

MĔLĬŪSCŬLŬS, ă, ūm. Plaut. Celſ. *Een weinig, wat of eenigſins beter, een luttel beter.*

MĔLLĂ, æ. f. Colum. *Water, daar men de nog niet ledig gemaakte honigraten in geweckt en geperſt heeft.*

MĔLLĀRĬŪM, ĭi. n. Varr. *Een plaats, daar men honigbyen hout, of bykorven zet.*

MĔLLĀRĬŪS, ĭi. m. Varr. *Zie* Meliturgus.

MĔLLĀRĬŪS, ă, ūm. Cic. Plin. H. *Van honig, daar men honig zet of bergt.*

Vaſa mellaria. Plin. H. *Honigvaten.*

MĔLLĀTĬO, ōnis. f. Colum. Plin. H. *Vergaderinge van honig uit de raten.*

MĔLLĔŬS, ă, ūm. Plin. H. *Van honig.*

MĔLLĬCŬLŬM, ĭ. n. g. Plaut. *Myn honigbietje, myn zoeten engel, myn lief, enz.*

MĔLLĬFĔR, ă, ūm. Ovid. *Honig voortbrengende.*

MĔLLĬFĬCĬŪM, ĭi. n. Varr. Ovid. *Honigmakinge.*

Aptum ad mellificium thymum. Varr. *De tym is good (voor de byen) om honig te maken.*

MĔLLĬFĬCO, ās, āvi, ātŭm, ārĕ. Virg. *Honig maken.*

MĔLLĬFĬCŬS, ă, ūm. Colum. *Honig makende.*

Opus mellificum. Colum. *Honig makinge.*

MĔLLĬFLŬUS, ă, ūm. *Daar honig uit vloeit.*

MĔLLĬGĔNŬS, ă, ūm. Plin. H. *Van de zelve ſoort of ſmaak als honig.*

MĔLLĬGO, ĭnis. f. Plin. H. *Het ſap, de vogt daar de byen honig van maken.*

MĔLLĬLLŬS, ă, ūm. Plaut. *Honigzoet,* dat is, *zeer lieffelyk, lieftallig, teminnelyk, bekoorlyk.*

MĔLLĪTŬS, ă, ūm. Hor. *Daar honig is.*

Mellitæ placentæ. Hor. *Koeken daar honig in is, honig-koeken.*

* Mellitus. Catul. *Honigzoet,* dat is, *aangenaam, lieftallig, lieffelyk, bekoorlyk.*

Mellitus puer. Cic. *Een zeer zoet, lief kind.*

MĔLŌNĔS, ūm. m. plur. Pallad. *Meloenen.*

MĔLŌPĔPŌNĔS, ūm. m. plur. Plin. H. *Een ſoort van ronde meloenen.*

MĔLŌS, n. Hor. Perſ. μέλος. *Zoete maatgezang: Een aangenaam lied.*

MĔLŌS, ĭ. f. Plin. H. *Melos,* een eiland in de Ægeeſche zee.

MĔLŌTA, æ. f. g. Eraſm. *Een ſchape vel met de wol, een ſchape vagt, of vlies.*

MĔMBRĀNĂ, æ. f. Cic. *Een vlies.* Gelyk als over de oogen, daar de herſenen in leggen.

* Membrana. Cic. Plin. H. *Parkement.* Daar men eertyds boeken op ſchreef.

Membrana. Lucret. *De oppervlakte van iets.*

Membrana ligni. Plin. H. *Het vlies van een boom tuſſen de ſchors en 't hout.*

Intercurſans nucis lignea membrana. Plin. H. *Het houtige vlies, midden door den noot loopende: Het houtige vlies, dat de nootkern in tweën ſcheid.*

MĔMBRĀNĀCĔŬS, ă, ūm. Plin. H. *Gelyk parkement.*

MĔMBRĀNĔŬS, ă, ūm. Ulp. *Van parkement.*

MĔMBRĀNŬLĂ, æ. f. Celſ. *Een vliesje.*

* Membranula. Cic. *Zeer dun parkement.*

MĔMBRĀTĬM. adv. Plin. H. *Met leden, van lid tot lid: Met ſtukken en brokken.*

Membratim perire. Sen. Ph. *Van lid tot lid ſterven.*

Senſum vitalem membratim deperdere. Lucret. *Het gevoelen van 't leven van lid tot lid verliezen.*

* Membratim tractare aliquid. Plin. H. *Iets van lid tot lid, van ſtuk tot ſtuk verhandelen, onderzoeken.*

Membratim dicere. Cic. *Stukswyze, by leden ſpreken.*

MĔMBRĀTŪRĂ, æ. f. Advertantur quà membraturâ ſint, qui circa eos fontes habitant homines. Vitruv. *Dat zy letten, opmerken, van wat een t'zamenſtellinge van leden of maakſel de menſchen zyn, die by die bronnen wonen.*

MĔMBRŬM, ĭ. n. Cic. *Een lid, of ledemaat.*

* Membrum. Plin. H. *Een vertrek, een zaal, kamer, enz.*

Dormitorium membrum. Plin. J. *Een ſlaap-vertrek of kamer.*

Membrum. Vitruv. *Een ſtuk of deel van een gebouw.*

MĔME. Virg. & MĔMET. Plaut. *My zelven.*

Digitized by Google

MĔMĪNĒNS, ēntĭs. omn. gen. Plaut. *Geheugende, onthoudende, indagtig zynde, gedenkende.*

MĔMĪNĪ, mĕmĕntō, mĕmĭnĕro, mĕmĭnīssĕ. Cic. *Geheugen, gedenken, onthouden, indagtig zyn.* Dit is een *verbum defectivum*, hebbende buiten deze *tempora* niets dan 't *præteritum* en de *tempora* daar van afspruitende.

Meminisse alicujus rei. Ter. Cic. De aliqua re. Cic. Aliquam rem. Plaut. Virg. Cic. *Een zake geheugen, gedenken, onthouden, indagtig zyn.*

* Meminisse alicujus rei. Lucret. Quintil. *Een zake melden, ophalen, verhalen, te berde brengen.*

Memini me facere. Cic. *Ik geheuge, ben indagtig dat ik het gedaan hebbe.*

MĔMŎR, ŏrĭs. omn. gen. Cic. *Indagtig, geheugende, gedenkende, onthoudende.*

* Memor & gratus. Cic. *Indagtig en dankbaar.* In geval van weldaden.

* Memor. Cic. *Van een goede of sterke geheugenisse.*

* Memor. Virg. *Iets voorziende.*

MĔMŎRĀBĬLĬS. ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. Cic. *Gedenkwaardig, aanmerkens waardig.*

MĔMŎRĀNDŬS, ă, ūm. Virg. *Gedenk- of verhalens waardig.*

Memorandus. Ovid. *Dat men moet melden, of verhalen.*

MĔMŎRĀTŎR, ōrĭs. m. Prop. *Een verhaler, verteller van iets.*

MĔMŎRĀTŬS, ūs. m. Valer. Max. A. Gell. *Een verhaal.* Men vind niets dan de *ablativus. Memoratu dignus. Waardig verhaald, of van gesproken te worden.*

MĔMŎRĀTŬS, ă, ūm. Virg. *Verhaald, verteld, gemeld, gewaagd.*

MĔMŎRĬĂ, æ. f. Cic. *De geheugenisse, of gave van iets te onthouden, zig erinneren.*

Memoria. Cic. *De geheugenisse, herdenkinge, gedagtenis, gedenkenisse.*

Horum memoria mihi jucunda est. Cic. *De geheugenisse, gedagtenisse van hun is my geneugelyk, vermakelyk, aangenaam.*

Tua sui memoriâ delectatur. Cic. *Hy schept vermaak in uwe geheugenisse van of gedagten op hem. Het is hem zeer lief dat gy op hem denkt.*

Nihil post hominum memoriam glorioſius accidit. Cic. *Daar is by menschen gedenken niets roemrugtigers voorgevallen, geschied.*

Usque ad hanc memoriam. Liv. *Tot dezen tyd toe.*

Ut mea memoria est. Cic. *Van zoo lang als myn geheugenis af strekt: Van zoo lang als ik kan geheugen.*

Prodere memoriam alicujus rei posteris. Cæl. ad Cic. *De geheugenisse van een zake aan de nakomelingen overleveren.*

Memoriæ proditum est. Cic. *Het is der gedenkkenisse nagelaten. Het staat in geschigt-boeken geschreven, vermeld.*

Superiori memoria. Cic. *In voorleden geheugenisse: In voorgaande tyden, of eeuwen.*

Liber qui omnium rerum memoriam complexus est. Cic. *Een boek, 't welk de geheugenisse van alles behelst, vervat: daar alle het voorgevallene in vorige tyden in beschreven staat.*

Repetere memoriam præteriti temporis. Cic. *De geheugenisse van vorige tyden zig erinneren, in gedagten brengen.*

Aliquid memoriâ custodire. Cic. *Iets in zyn geheugenisse bewaren: Iets geheugen, gedenken, indagtig zyn.*

Mandate hunc diem memoriæ. Cic. *Behoud dezen dag in uw geheugenisse: Gedenk dezen dag.*

Multa carmina memoriâ teneo. Cic. *Ik kan vele gedigten of vaarzen van buiten.*

Ex memoria exponere aliquid. Cic. *Iets van buiten opzeggen.*

Redite in memoriam quæ istius libido fuerit. Cic. *Breng u in geheugenisse, erinner u zelven, dat is, herdenk hoe groot zyn wellust geweest zy.*

Alicujus memoriam sibi proponere. Cic. *Iemand zig in de geheugenisse voorstellen, verbeelden.*

MĔMŎRĬĀLĬS, ĭs. m. & f. ālĕ, ĭs. n. Memorialis liber. Suet. *Een gedenkboek.*

MĔMŎRĬŎLĂ, æ. f. Cic. *Een zwakke geheugenisse.*

MĔMŎRĬTĔR. adv. Cic. *Van buiten.*

Memoriter cognoscere. Ter. *Van buiten, of volkomentlyk weeten.* Respondere. Cic. *Van buiten antwoorden.*

Memoriter me vocat. Plaut. *Hy noemt my by myn regten naam.*

MĔMŎRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Verhalen, vertellen, melden, vermelden, gewagen.*

Age dum, nomen tuum primùm memora mihi. Plaut. *Wel aan dan, verhaal my eerst uw naam.*

Memorant Herculem abegisse boves. Liv. *Men verhaalt, dat Herkules de ossen weggedreven heeft*, omze te stelen.

MENĂ, æ. f. Cic. *Een dier van een zeer slegte smaak.*

MENDĂ, æ. f. Asc. Pæd. *Een feil, misslag, of vlak in 't schryven: een schryffout.*

* Menda. Ovid. *Een gebrek*, in 't aangezigt, lighaam, enz.

† MENDĂCĬLŌQUŬS, ă, ūm. Plaut. *Leugens strekende, verhalende, gietende.* Plautus zegt *Mendaciloquier.*

MENDĂCĬUM, ĭī. n. Cic. *Een leugen, leugentaal.*

Mendacio staturam adjuvare. Sen. Ph. *Zyn gestalte door konstenary verbeteren, mooyer maken.*

MENDĂCĬUNCŬLŪM, ī. n. Cic. *Een kleine leugen, leugentje.*

MENDĂX, ācĭs. omn. gen. Cic. Hor. *Een leugenaar, een gietleugen: Leugenagtig, liegende.* Men zegt *Mendacior.*

Mendax hujus rei est. Plaut. *Hy liegt in deze zake.*

Forma mendax. Ovid. *Een vervalschte, bedriegelyke, valsche schoonheid.*

Fundus mendax. Hor. *Een bedriegelyk stuk lands, 't welk zoo veel niet op brengt als men verwagt hadde.*

Mendax speculum. Ovid. *Een leugenagtige, vleyende, valsche spiegel.*

Sæpe fui mendax pro te mihi. Ovid. *Ik hebbe dikwils my zelven vergrepen, om u te verschoonen.*

MENDĪCĂBŬLŪM, ī. n. Plaut. *Een bedelaar, bedelbrok.*

MENDĪCĀTĬO, ōnĭs. f. Sen. Ph. *Bedelinge, gebedel.*

Quid tam fœda vitæ mendicatio! Sen. Ph. *Waar toe diene zoo schandelyk een bedelinge, of laf verzoek van zyn leven?*

MENDĪCĬTĀS, ātĭs. f. Cic. *Bedelary, armoede, gebrek.*

MENDĪCTĬMŌNĬUM, ĭī, n. g. Lab. *Bedelinge, armoede.*

MENDĪCO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Juven. *Bedelen.*

Mendicare sibi malum. Plaut. *Zig quaad op den hals, of slagen op de huid zoeken te halen.*

MENDĪCŬLĂ, æ. f. Plaut. *Een bedel-kleed.* Men kan dus ook, *een voetknegts rok, noemen.*

MENDĪCŬLUS, ī. m. g. Plaut. *Een bedelaartje.*

MENDĪCŬS, ī. m. Cic. *Een bedelaar, een schamel, arm mensch.*

MENDĪCŬS, ă, ūm. Cic. *Bedelagtig, arm, behoeftig.* Men zegt *Mendicissimus.*

* Mendicus. Cic. *Onvermogend, armst, kragteloos, ydel.* Sprekende van stukken van een geding.

MENDŌSĒ. adv. Cic. *Met vele feilen, misslagen, fouten.*

Ars mendosissimè scripta. Matt. *Een konst met zeer vele misslagen beschreven.*

MENDŌSŬS, ă, ūm. Cic. Plin. J. *Vol feilen, misslagen, fouten.* Van een boek gesproken: Cicero zegt *Mendosior* in deze zin.

Historia mendosior. Cic. *Een geschigt-boek, historie vol feilen, misslagen.*

* Mendosus librarius. Cic. *Een misschryver die vele feilen, misslagen, fouten begaat.*

Facies mendosa. Ovid. *Een gebrekkelyk aangezigt.*

* Mendosus. Hor. *Ondeugend.*

Natura mendosa. Hor. *Een ondeugende natuur, aart of inborst.*

Mores mendosi. Ovid. *Ondeugende, bedorve zeden.*

MENDŪM, ī. n. Cic. *Een misslag, feil, vergryping, of vlak in 't schryven:* ook, *eenig gebrek in 't lighaam.*

MENĬĀNŬM, ī. n. Cic. *Een uit of oversteeksel van een huis: Een balkon.*

MENĬNX, ĭngĭs, f. g. Jun. *Het vlies, of 't velletje daar de hersenen in leggen.*

MENS, tĭs. f. Cic. *De zin, 't verstand, de geest, 't gemoed.*

Mentis compos. Cic. *Zyn zin of verstand magtig: die by zyne zinnen of zyn verstand is.*

* Mens. Cic. Virg. *Gedagten, een voornemen, toeleg, zin, oogmerk, oogwit, doelwit, wille.*

Una mens omnibus. Virg. *Ze hebben allen eenen zin, een verstand, eenerley gedagten of oogmerk.*

Facere aliquid bona mente. Quintil. *Iets met een goed voornemen of oogmerk doen.*

Mens. Virg. *Wille, neiginge, genegentheid, trek.*

Accipit in Teucros mentem benignam. Virg. *Ze krygt een gun-*

Digitized by Google

gunſtige wille of goede gedagten jegens of van de Trojanen.

* Mens. Cic. *De geheugenis, het geheugen.*

Minimè mirum eſt dicenti ſolitam effluere mentem. Cic. *Het is geenſins wonder dat zyn gewoonelyke geheugeniſſe hem ontwykt, begeeft als hy een reden voerd.*

Hæc veniunt in mentem. Cic. *Deze dingen komen (my) in den zin of de gedagten.*

Non minus ſæpe ei venit in mentem poteſtatis quàm æquitatis tuæ. Cic. *Het komt hem niet minder in den zin van uw aanzien als van uw billykheid: hy eramerd zig uwe mogendheit niet minder dan uw regtvaardigheid.*

Venit in mentem ut portorium vini inſtituerem. Cic. *Het quam my in den zin of in de gedagten om een belaſtinge op de wyn te ſtellen.*

Quid in mentem Calliſtheni venit dicere? &c. Cicer. *Wat quam Kalliſthenes in den zin (om hem te doen) zeggen, enz. Wat bewoog Kalliſthenes te zeggen, enz.*

MĔNSĂ, æ. f. *Een tafel.* Om aan te eeten.

* Omnium menſarum aſſecla. Cic. *Een volger van alle tafelen: Een algemeene tafelgaſt of vriend: Een ſmulvriend van alle man.*

* Secunda menſa. Cic. *of* Secundæ menſæ. Ovid. *Het tweede geregt.*

Tenuis menſa. Horat. *Een kleine, ſlegte, geringe tafel.* Men zoude dus konnen noemen, *een ſlegt, gering, gemeen onthaal*, 't zy in herbergen of anderſins.

* Menſam tolli jubet. Cic. *Hy gebied de tafel op te nemen, de ſpyze, enz. weg te nemen.*

* Menſa publica. Cic. *Een wiſſelbank of bank.*

MENSĂRĬUS, ĭi. Cic. *Een wiſſelaar of bankier.*

MENSES, ĭum, ĭbus. m. plur. Plin. H. *De maandſtonden, of ſtonden van vrouwen.*

MENSĬO, ōnis. f. Cic. *Metinge, of de maat zelfs.*

MENSĬS, is. m. Cic. *Een maand.*

MENSŌR, ōris. m. Hor. Colum. *Een meter, of maatnemer.*

MENSTRŬA, ōrum. Colum. *De maandſtonden of ſtonden van vrouwen.*

MENSTRŬĀLIS, is. m. & f. ĕ, is. n. Plaut. *Dat maandelyks voorvalt, of gedaan word.*

Menſtruales epulas ridiculis adipiſci. Plaut. *Een onthaal van een maand door ſnakeryen, of aardige loopjes verkrygen.*

MENSTRŬUM, i. *De tyd van een maand.* Men verſtaat'er *ſpacium* onder.

* MENSTRŬUM, i. n. Liv. *Voedſel, mondkoſt, voorraad voor een maand.*

Juſſo milite menſtruum ſecum ferre. Liv. *De krygsknegten bevolen of belaſt zynde mondkoſt of voorraad van een maand mede te dragen, voeren.* Men moet'er *alimentum*, enz. onder verſtaan, want *menſtruum* is hier *adjectivum.*

MENSTRŬUS, ă, ŭm. Cic. *Maandelykſch, dat yder maand geſchied, of een maand duurt.*

Thura menſtrua reddere Lari. Tibul. *Maandelykſche wierook offeren ter eeren van de huisgoden.*

MENSŬLĂ, æ. f. Plaut. *Een tafeltje.*

MENSŬLĀRĬUS, ĭi. m. Sen. Ph. *Een wiſſelaar of bankier.*

MENSŪRĂ, æ. f. Cic. *Een maat, of mate.*

Menſura. Front. *De mate, of maat, gelyk als van een voet, een ons, enz.*

Submittere ſe ad menſuram diſcentis. Quintil. *Zig na de mate,* dat is, *lequaamheid van een leerling voegen, ſchikken.*

Menſuram nominis ipſa fero. Ovid. *Ik voldoe de mate van mynen naam,* dat is, *ik maak de grootheid van myn naam goed.*

MENSŪRŌR, ārĭs, ātŭs sŭm, ārī. Front. de Re. Ag. *Gemeten worden.*

MENSŬS, ă, ŭm. Cic. *Die gemeten of de mate genomen heeft.*

MENSŬS, ă, ŭm. Cic. *Gemeten, daar de maat van genomen is.*

MENTAGRĂ, æ. f. Plin. H. *Kynezeer, kinneſchurft, weenitkrawaadje, een ſoort van ſchurft aan de kin, en die zig verder over 't aangezigt verſpreid.*

MENTHĂ, æ. f. Cic. μίνθη. *Munt, munte.* Een kruid.

MENTHĀSTRŬM, i. n. Plin. H. *Wilde munt.* Een kruid.

MENTĪGO, ĭnis. f. g. Colum. *Schurft, 't welk de beeſten krygen als ze bedouwd gras hebben gegeten.*

MENTĬO, ōnis. f. Cic *Gewag, gewagmakinge, melding.*

Liſander, cujus modò mentionem feci. Cic. *Liſander van wien ik zoo even gewag gemaakt, of geſproken hebbe.*

Facere mentionem de pecunia. Cic. *Gewag maken, of gewagen, ſpreken van 't geld.*

Caſu in eorum mentionem incidi. Cic. *Ik verviel by geval tot gewag maken van hun.*

Injicere mentionem de aliquo. Hor. *Van iemand tuſſen beiden gewag maken, ſpreken.*

MENTĬŌR, ītĭs, ītŭs sŭm, mēntīrī. Cic. *Liegen, leugens verhalen.*

Mentiri alicui. Q. Cic. de pet. Conſ. *Jegens iemand liegen, iemand leugens verhalen.*

* Mentiri. Colum. Petron. *Na-apen, namaken, nabootſen.*

Somnum mentitur. Petron. *Hy houd hem of hy ſliep. Hy veinſt te ſlapen.*

MENTĪTĬO, ōnis. f. Auct. ad Her. *Leugen, leugentaal.*

MENTŬLA, æ, f. g. Virg. *De mannelyke roede.*

MENTŬLĀTUS, ă, ŭm. Virg. *Wel voorzien, deftig behangen.*

MENTŬM, ĭ. n. Cic. *De kin.*

Mentum coronæ. Vitruv. *De kroon van een zuil of geſneden timmeraadje.*

Mentum. Vitruv. *Een afdak, een uitſtek.*

MĔO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Lucret. Colum. Plin. H. *Gaan, treden:* ook, *vloegen, doorgaan.*

Spiritus arctè meabat. Curt. *Den adem ging heel bezwaarlyk: Hy haalde zyn adem zeer moeilyk.*

MĔPHĪTĬS, is. f. Virg. Perſ. *Stank door zwavelagtige onderaardſche wateren.*

MĔRĂCŬLŬS, ă, ŭm. Plaut. Plin. H. *Zuiver, rein, onvermengd.*

MĔRĂCŬS, ă, ŭm. Cic. Hor. Celſ. *Zuiver, rein, ongemengd.* Van wyn, enz. Men zegt *Meracior* en *Meracius.*

MERCĀLIS, is, e. Colum. *Dat veil of te koop is.*

MERCĀTĬO, ōnis. f. A. Gell. *Koophandel, handel (negotie) koopmanſchap.*

MERCĀTŌR, ōris. m. Cic. Hor. Ovid. *Een koopman, handelaar.*

MERCĀTŪRĂ, æ. f. Plaut. Cic. Hor. *Koopmanſchap, koophandel, handel.*

Facere mercaturam. Plaut. Mercaturas. Cic. *Koophandel, koopmanſchap doen, dryven.*

Non erit iſta amicitia, ſed mercatura quædam utilitatum ſuarum. Cic. *Dat zal geen vriendſchap zyn, maar een koophandel van zyn eigen nut of voordeel.*

Ad hos tanquam ad mercaturam bonarum artium profectus es. Cic. *Gy zyt tot hen gereiſt, gegaan als tot een koophandel van goede konſten, of, als om daar goede konſten te koopen.*

MERCĀTŬS, ūs. m. Ter. Cic. *Een markt, of handel plaats.*

* Mercatus. Liv. *De verkoopers, of kramers.*

* Mercatus. Plaut. *De koophandel, handel.*

MERCĀTŬS, ă, ŭm. Ter. Cic. *Gekogt, of gehandelt hebbende.*

* Mercatus. Plin. H. *Gekogt.*

Cultus mercatus. Propert. *Een gekogt gewaad, of kleed.*

MERCĒDŬLĂ, æ. f. Cic. *Een klein loon, een geringe vergelding.*

* Mercedulæ prædiorum. Cic. *De pryzen van landhoeven.*

MERCĒNĀRĬUS, ĭi. m. Cic. Sen. Ph. *Om loon, of huur werkende: Een huurling, een loontrekker, of daggelder.*

Mercenarius alicujus. Cic. *Een loontrekker, een huurling, of gehuurde arbeider van iemand.*

* Mercenarius. Sen. Ph. *Een land pagter, hoef-pagter, of huurder.*

MERCĒNĀRĬUS, ă, ŭm. Cic. *Om geld gehuurd, omgekogt, gewonnen.* Van een Regter, getuigen, enz. ſprekende.

MERCES, ēdĭs. f. Cic. *Loon, vergelding, huur.*

* Merces cellæ. Petron. *De huur van een kamer.*

MERCĬMONĬUM, ĭi. n. Plaut. *Zie* Merx.

MERCŌR, āris, ātŭs sŭm, ārī. Cic. *Koopen.*

Mercari aliquid ab aliquo. Cic. *Iets van iemand koopen.*

Mercatus eſt illi Eunuchum. Ter. *Hy heeft hem een gelubde gekogt.*

Magno aliquid mercari. Virg. *Iets tot een groote, hooge, of zware pryze koopen.*

Mercari Græca fide. Plaut. *Voor gereed geld koopen.*

MERCŪRĬĀLIS, is. f. Plin. H. *Van de Merkuur,* dat is, *van Quik, of Quikzilver.*

*** Mer-

Digitized by Google

*** Mercuriales viri. Hor. *Geleerde, wyze, ſchrandere mannen.*

MĔRDA, æ. f. g. Hor. *Aſgang, ſtront, drek.*

MĔRĔ. adv. Plaut. *Enkel, louter, zuiver, rein.* Sprekende van iemand die een glas ongemengde vogt uitdrinkt.

MĔRENDĂ. æ. f. Plaut. *Een namiddag-maal, namiddag- of na-noen eten.*

MĔRĔO, ēs, ŭi, ĭtŭm, ĕrĕ. *en*

MĔRĔOR, mĕrĕrĭs, mĕrĭtŭs sŭm, mĕrĕrĭ. Cic. *Verdienen.*

Decus meruere non minimum. Hor. *Ze hebben geen zeer kleine lof verdient, behaalt.*

Non nego illum meruiſſe culpam. Ter. *Ik ontkenne niet dat hy een feil, of misſlag begaan heeft.*

Noviſſima exempla meritus. Tac. *Die de uiterſte voorbeeldelyke ſtraffe verdient heeft.*

Quid de te tantum meruit? Ter. *Wat heeft hy zoo geſtrengs of ſtraf van u verdient?*

Quid mereare ut dicas te? &c. *Wat wilde gy wel verdienen, om te zeggen, dat gy enz.?*

Multæ viros dote meruerunt. Plaut. *Vele hebben mannen door haar bruidſchatten verdient, verkregen.*

Hic meret æra liber Soſiis. Hor. *Dit boek verrykt de Soſii* (dit waren vermaarde Boekverkoopers) *doet de Soſii veel gelds winnen.*

Prima ſtipendia meruit. Suet. *Hy heeft de eerſte ſoldye verdient, de eerſte veldtogt bygewoont.*

Mereri de aliquo. Plaut. *of* Bene mereri. Cic. *Veel van iemand verdienen: Iemand verpligten, verbinden.*

Malè mereri de aliquo. Cic. *Aan iemand qualyk verdienen:* dat is, *iemand nadeel, quaad, of ongelyk doen.*

* MĔRĔRI. Cic. *In 't leger dienen, in krygsdienſt zyn.*

MĔRĔRĔ. Cic. *Zie* Mereri.

Sub Aſdrubale meruit. Tit. Liv. *Hy heeft onder Aſdrubal gedient, de wapenen gedragen.*

Merere equo. Plin. H. *Te paard dienen.* Pedibus. Liv. *Te voet dienen.*

MĔRĔTRĬCĬE. adv. Plaut. *Hoeragtiglyk, gelyk een hoer of ſmots.*

MĔRĔTRĬCĬUM, ĭi. n. g. Suet. *Hoorery.*

MĔRĔTRĬCĬŬS, ă, ŭm. Cic. *Van een hoer of ſmots, dezelve voegende, toebehoorende.*

MĔRĔTRĬCŌR, āris, ātŭs sŭm, ārī. Colum. *Ter hoer loopen, hoeren jagen.*

MĔRĔTRĬCŬLĂ, æ. f. Cic. *Een hoertje, ſmotsje:* ook, *een hoer of ſmots.* Dit *diminutivum* word tot een veragtinge van deze ongelukkige dieren gebruikt.

MĔRĔTRĬX, ĭcis. f. Hor. *Een hoer, ſmots, ligtvaardig vrouwmenſch.*

‡ MERGĂ, æ. f. Plaut. *Een koren gaffel of vork*, daar de Ouden het gemaaide koren mede op hoopen zetteden. Dit tuig word *Merga* genoemt, om dat men het zoodanig in 't koren ſtak gelyk een duikelaar duiket.

MERGĒS, ĭtis. Plin. H. Virg. *Een hand vol koren of korenaren.* Plinius zegt *inter duas mergites*, zoo dat hy meent dat dit woord *fœminin* is.

MERGO, gis, mērsī, mērsŭm, mĕrgĕrĕ. Cic. *Dompelen, duikelen.*

Mergere ponto. Plin. *In zee verdrinken, verzuipen, zinken.*

Mergere aliquem in aquam. Cic. *Iemand in 't water dompelen, neder duwen.*

Sub æquore aliquem mergere. Virg. *Iemand in zee dompelen, neder duwen.*

Mergit ſe in mare. Cic. In flumen. Mart. *Hy dompelt of werpt zig in de zee, in een rivier.*

Potio extrema quæ mergit eos, &c. *De laatſten dronk die hen bevangt, of dronken maakt.*

Unda mergit ratem in ima. Ovid. *De zee verzwelgt het ſchip, doet het te gronde gaan.*

Mergere cimbas. Plin. H. *Schuiten of booten te grond doen gaan, in de grond boren.*

** Lumina ſomno mergimus. Valer. *Wy dompelen onze oogen in den ſlaap:* dat is, *wy begeven ons tot ſlapen.*

Ferrum merſit ſuis viſceribus. Claud. *Hy ſtak, duwde, ſtoote het zwaerd in zyne ingewanden.*

Mergere ultimis ſuppliciis aliquem. Plin. H. *Iemand in halsſtraffe dompelen:* dat is, *iemand met de dood ſtraffen.*

Uſuræ ſortem mergunt. Liv. *De renten verdrinken, verzwelgen; eten of ſlokken de hoofdſomme op.*

MERGŪS, ī. m. Virg. *Een duiker of duikelaar, ſcholleraar.* Zeker watervogel.

Mergus. Colum. *Een kromme wynſtok-rank die met het vooreinde in de aarde ſteekt.*

MERGŪS, ōris, n. g. Iſid. Mart. *Een water-emmer.*

MĔRĬDĬĀLĬS, ĭs. m. & f. ĕ, ĭs. n. A. Gell. *Van de middag:* ook, *zuid.*

MĔRĬDĬĀNŪS, ă, ŭm. Plin. H. *Zie* Meridialis.

Meridiano. Plin. H. *Op de middag, of de noen-tyd.* Men verſtaat'er *tempore* onder.

Meridianus Circulus. Sen. Ph. *De middag-lyn, de kring van den wereldkloot*, vulgò *meridaan.*

MĔRĬDĬĀNŪS, ī. m. Suet. *Een zwaard-ſchermer.* Want ze begonden in 't gemeen omtrent de middag te vegten.

MĔRĬDĬĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Middags-ruſte.*

Lucubrationes detraxi, & merediationes addidi. Cic. *Ik hebbe het 's nagts blokken of arbeiden afgeſchaft, en de noen of middags-ruſt aangenomen.*

MĔRĬDĬĒS, ēi. m. Cic. *De noen- of middag-tyd. De middag, de noen, de ure van dien.*

* Meridies. Cic. *Het zuiden. Zuid, daar de zon 's middags is.*

MĔRĬDĬŌR, āris, ātŭs sŭm, īrī. Celſ. *Des middags ruſten, ſlapen: of gelyk men zegt, een uiltje vangen.*

MĔRĬDĬO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Suet. *Na den noen, of de middag ſlapen, ruſten, een uiltje vangen.*

MĔRĬTĬSSĬMŌ. adv. Cic. *Met zeer groote verdienſte, met het grootſte regt.*

MĔRĬTŌ. adv. Cic. *Met verdienſte, met regt, ten regte.*

MĔRĬTŌ, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Plin. *Verdienen:* ook *waardig zyn, gelden.*

MĔRĬTŌRĬŬM, ĭi. n. Juv. *Een huur-kamer.* Men verſtaat'er *cœnaculum* onder.

MĔRĬTŌRĬŬM, ĭi. n. g. Juv. *Een huurhuis, herberge.*

MĔRĬTŌRĬŬS, ă, ŭm. Suet. *Dat men om geld verhuurt.*

* Meritoria ſalutatio. Sen. de Brev. vitæ. *Een groetenis of bezoek uit inzigt van baat of gewin.*

MĔRĬTŬM, ī. n. Cic. *Een dienſt, goede dienſt, verpligtinge.*

Meritis valebat apud Regem. Corn. Nep. *Hy had vermogen by den Koning door zyne verdienſten.*

Benignè dicis, meritum eſt tuum. Ter. *Gy ſpreekt gunſtiglyk (dog) de verdienſte is aan uwe zyde, of is de uwe.*

Tanti meriti non immemor. Virg. *Zoo groot een verdienſte niet vergetende: of zoo groot een weldaad indagtig.*

* Meritum. Ter. *Vergeldinge, belooninge.*

* Meritum. Ter. *Een verdienſte, weldaad.*

Ex merito aliquid pati. Ovid. *Iets volgens verdienſte lyden.*

Sic eſt meritum meum. Ter. *Ik hebbe dit zoo verdient.* Sprekende van een ongeval dat iemand op zyn hals gehaalt heeft.

Piſonem merito ejus amo plurimùm. Cic. *Ik beminne Piſo zeer terecht'erlyk om zyne verdienſten.*

MĔRĬTŪS, ă, ŭm. Ter. Ovid. Cic. *Verdiend, dat men verdient heeft.*

Grates meritas agere. Ovid. *Na verdienſten bedanken, verdiendo dankzeggingen doen.*

* Meritus. Ovid. *Iets verdient hebbende.*

MĔRŌ, ōnis. m. Vitruv. *Een zak, een kabas.*

‡ Mero ex ulvâ paluſtri. Vitruv. *Een zak, of kabas van Moeras wier.*

MĔRŎBĪBŬS, ă, ŭm. Plaut. *Een zuivere of enkele wyndrinker.*

MĔRŌPS, ŏpis. m. Virg. μέροψ. *Een ſpegt.* Zeker bye-verſlindende vogel.

MERSĬTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Solin. & MERSO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Virg. *Dikwils in 't water doopen, dompelen, ſteken.*

MERSŬS, ă, ŭm. Virg. *In 't water gedoopt, gedompeld, geſteken.*

Campus merſus cruore. Sil. *Een veld in bloed verzonken, met bloed bevogtigd.*

** Merſus rebus ſecundis. Liv. *In voorſpoed verzonken, verzopen.*

** Merſus foro. Plaut. *In pleitzaken verzonken, door vele zaken belemmerd.*

Res altâ terrâ & caligine merſæ. Virg. *Zaken of dingen diep onder*

Digitized by Google

onder de aarde en in de duiſterniſſe gedompeld, of verborgen leggende.

MĔRŬLĂ, æ. f. Cic. *Een meerl.* Zeker vogel.

* Merula. Vitruv. *Een meerl.* Zeker viſch.

MĔRUM, ī. n. Hor. *Zuivere, enkele, ongemengde, louteren, of onvervalſchte wyn.*

Certare mero. Hor. *Om ſtryd wyn zuipen, dronken drinken.*

MĔRŬS, ă, ŭm. Cic. *Zuiver, rein, onvervalſcht, ongemengd, louter.*

Monſtra mera nuntiarat. Cic. *Hy hadde enkele wonderen verhaalt.*

Meræ nugæ. Cic. *Enkele vodderyen, wiſſewaſſies.*

MĔRX, ĕrcis. f. Cic. Hor. *Een ware, koopmanſchap.* Merces in *plurali* is gebruikelyker.

MĔSENTĔRĬUM, *Het darmſcheel.*

MĔSŌLÆ, ārŭm. f. plur. Vitruv. *μεσῶλαι. De tuſſenwydte die twee zalen van een ſcheid. Een gang.*

MĔSŌLĂBŬM, ī. n. Vitruv. *μεσόλαβον. Een gereedſchap om 't midden te vinden.* Van een lighaam, een ſtreep, enz.

MĔSŌLEŬCŌS, ī. m. Plin. H. *μεσόλευκος. Een ſoort van edele ſteen met een witte ſtreep in 't midden.*

* Meſoleucos. Plin. H. *Zeker kruid met een witte ſtreep in 't midden.*

MESOPOTAMIĂ, æ. f. Plin. H. *Meſopotamie.* Een land in Aſie.

MESPĬLUM, ī. n. Plin. H. *Een miſpel.*

MESPĬLUS, ī. f. Plin. H. *Een miſpel-boom.*

MESSANA, æ. f. Cic. *Meſſine*, de Hoofdſtad van Sicilie.

MESSĬS, is. f. Cic. Plin. H. *De Herſſt-tyd.* Men vind *Meſſim* in plaats van *Meſſem* by Plautus.

Meſſibus. Plin. H. *In of durende de Herſſt-tyd, of den Herſſt.*

* Meſſis. Cic. *De Herſſt.*

* Meſſis. Virg. *Het koren.*

MESSŌR, ōris. m. Cic. *Een koren-maayer.*

MESSŌRĬUS, ă, ŭm. Cic. *Van een koren-maayer, of tot hem behoorende.*

MESSŬS, ă, ŭm. Virg. *Gemaaid.*

MĔTĂ, æ. f. Propert. Hor. *Een ſoort eener ſpits opgaande paal, of merkſteen aan 't einde van een renbaan, waaromme de wagens moeſten ryden zonder die te geraken.*

* Meta. Vitruv. Colum. *Een ſpits of punty opgaande ſtapel of hoop*, van hout, ſteenen, ſtaken, enz.

Meta inverſa. Vitruv. *Een omgekeerde ſpits.*

Meta feni. Plin. H. *Een ſpitſe hoop hooy.* Lactis. Mart. *Een ſpits gemaakte kaas.*

* Meta. Virg. *Een land- of grens-paal, het einde van iets.*

Hæſit ad metas fama ejus. Cic. *Zyn roem, of vermaarde naam bleef, of wierd bepaald.*

Mediam cœli metam nox contigerat. Virg. *De nagt had haar halve loop bereikt: Het was midder-nagt.*

Metam laboribus orat. Sil. *Hy bid om een einde van zyn arbeid, van zyne moeiten.*

* Meta. Paul. Juriſc. *De onderſte ſteen van een mole.*

MĔTÆ, ārŭm. f. plur. *Mets:* De Hoofdſtad van 't land of Biſdom van Mets.

MĔTALLĬCŬS, ī. m. Plin. H. *Die in mynen, of bergſtoffen werkt, een bergſtof graver.*

MĔTALLĬCŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Van bergſtoffen, daar toe behoorende.*

* Metallicus. Celſ. *Van een bergſtofagtige ſmaak, eigenſchap, of aart.* Van wateren geſproken.

MĔTALLĬFĔR, ă, ŭm. Stat. *Dat bergſtoffen voortbrengt.*

MĔTALLŬM, ī. n. Virg. Plin. H. *Bergſtoffe.*

* Metalla. Tac. *Mynen.*

* Potior metallis libertas. Hor. *De vryheid is beter dan bergſtoffen*, dat is, *rykdommen.*

MĔTĂPHŌRĂ, æ. f. Quintil. *μεταφορά. Een overgebragte ſpreekwyze. Een leenſpraak, of ſpreuke: overgebragte, eneige taal.*

METĂSTRŬM, ī. n. Celſ. *Zeker kruid*, welkers rook zeer goed tegen tandpyn is.

MĔTĂTĬO, ōnis. f. Colum. *Stellinge, ſchikkinge.* Van boomen, een wandeldreef.

Metatio vineæ in quincuncem. Colum. *Plantinge van een wynſtok ruits gewys.*

MĔTĂTŌR, ōris. m. Plin. H. *Een ſchikker, of regelmatige planter van boomen.*

Metator urbis. Cic. *Een ontwerper, afteekenaar van een ſtad.*

Caſtrorum metator. Cic. Front. *Een afteekenaar, of afſticker, van een legerplaats.*

MĔTĂTŬS, ă, ŭm. Agellus metatus. Hor. *Afgeteekend. Een gemete veld.*

MĔTHŌDĬCE, ēs. f. Quintil. *μεθοδική. Dat gedeelte van de ſpraakkonſt, het welke ons onderwyſt om wel teſpreken.*

MĔTHŌDĬCI, ōrŭm. m. plur. Celſ. *μεθοδικοί. Zekere aanhang of gezindheid van artſen.*

MĔTHŌDŬS, ī. f. Vitruv. *μέθοδος. Een leerwyze of weg: Maniere, of ſchikkinge van iets.*

MĔTĬCŬLŌSŬS, ă, ŭm. Plaut. *Vol vrees, vreeſagtig, bevreeſd, vervaard, bloo.*

Res meticuloſa. Plaut. *Een zake die te vreezen, of te dugten ſtaat.*

MĔTĬŌR, īris, mēnsŭs ſum, mĕtīrī. Cic. *Meten.*

Metiri agrum. Cic. *Een veld of akker meten.*

* Metiri mare. Lucil. Ovid. *De zee ploegen, doorkruiſſin, bevaren.*

** Metiri. Cic. *Meten, agten, oordeelen, ſchatten.*

Voluptate omnia metiuntur. Cic. *Zy meten, oordeelen, ſchatten alles volgens de welluſt of het vermaak.*

Officio metiri omnia. Cic. *Volgens zyn pligt alles oordeelen, ſchatten.*

MĔTĬTŌR, ōris. m. Front. *Een meter.*

MĔTO, is, mĕſsŭī, mĕſsŭm, mĕtĕrĕ. Plaut. Cic. *Koren maayen, oogſten, inzamelen.*

Metere frumentum. Cæſ. *Koren maayen, oogſten, afſnyden.*

* Lilia ſumma metere virgâ. Ovid. *De toppen van lelyen met een roede of ſtokje afſlaan.*

** Fructum metere ut poſſis, ſere beneficium. Cic. *Zaay een weldaad, op dat gy'er de vrugt van zoud kunnen maayen, genieten.*

** Nihil iſthic nec ſeritur, nec metitur. Plaut. *Daar word niets gezaait of gemaait. Daar valt niets te winnen, of op te doen; het is daar een dorre ſtroom.*

MĔTŌPA, æ. f. Vitruv. *μετώπη. Balkholte.*

MĔTŌPĬUM, ĭī. n. Plin. H. *μετωπίον. Zeker boom in Africa.*

* Metopium. Plin. H. *Oly van bittere aamandelen.*

MĔTŌPOSCŌPŬS, ī. m. Plin. H. *μετωποσκόπος. Een aangezigt-wikker, of waarzegger uit de trekken van iemands aangezigt.*

MĔTŌR, ārīs, ātŭs ſum, ārī. Liv. *Meten, de mate nemen: in orde ſtellen, ſchikken:* ook, *afteekenen, afmeten.*

Caſtra metari. Liv. *Een leger ter neder ſlaan, legeren.*

Pinguis agros campi metari. Virg. *Vette aarde of grond afteekenen, verkiezen*, om koren te zaayen.

METRĒTĂ, æ. Colum. *μετρητής. Een ſoort van een groot vat*, dienende tot een mate by de Ouden. Martialis maakt dit woord *fœminin.*

MĔTRĬCŬS, ă, ŭm. Plin. H. *μετρικός. Van een mate, tot een mate behoorende.*

* Metricus. Quintil. *Van een gedigt of vaars, daar toe behoorende.*

MĔTRŌPŌLĬS, is, f. g. Gr. Jun. *Een Hooftſtad.*

METRŬM, ī. n. Colum. *μέτρον. Een maat.*

* Metra Virgilii. Colum. *Gedigten, of vaarzen van Virgilius.*

MĔTŬENDŬS, ă, ŭm. Cic. *Vreeſelyk, dat te vreezen of te dugten ſtaat, vervaarlyk.*

MĔTŬENTĬŌR, ōris. m. & f. ūs, ōris. n. Ovid. *Vreesagtiger, vervaarder, bloeder, verſaagder.*

MĔTŬO, is, tŭī, tŭĕrĕ. Cic. *Vreezen, dugten; vervaard, verſaagd zyn.*

Metuit loqui. Ovid. *Ik vreeze, ik ben vervaard te ſpreken. Ik durf of darre niet ſpreken.*

Metuit crimen. Cic. *Hy vreeſt voor den naam van miſdaad, dat is, dat men hem daar over beſtraffen zal.*

Metuo fratrem, ne intus ſit. Ter. *Ik vreeze, dugte, ben vervaard dat myn broeder binnen of in huis zal zyn.*

* De lanificio neminem metuo. Plaut. *In 't wolle werken vreeze of ontzie ik niemand.*

Metuo tibi. Plaut. *Ik vreeze of ben bedugt voor u.*

Eadem metuo ab hac parte. Cic. *Ik vreeze dezelve dingen aan deze zyde of kant.*

Quid à nobis metuis? Plaut. *Wat vreeſt of dugt gy van ons?*

Digitized by Google

Metuo de vita. Cic. *Ik vreeze voor myn leven.*
Metuo quid ſit. Ter. *Ik vreeze wat'er van zal worden.*
Metuo ut ne pereat. Cic. *Ik vreeze dat hy'er van zal ſterven.*
Metuens formica ſenectæ. Virg. *Een miere vreezende, dugtende, dat is, zorg dragende tegen den ouderdom, of den ouden dag.*

MĔTŪS, ūs. Cic. *Vreeze, dugtinge, vervaardheid, bloodheid.*
In metu eſſe. Ter. *In of vol vreeze zyn.*
Sublatus eſt metus. Celſ. *De vrees is weg genomen, is over of verdwenen.*
Morbi metus eſt. Celſ. *Daar is vrees voor ziekte.*
Ad bellum excitabat metus Pompeii victoris. Salluſt. *De vrees voor den overwinnenden Pompejus wekte hen op, porde hen aan tot den oorlog.*

MĔUS, ă, ūm. Cic. *Myn, myne, myn eigen.*
Non mea eſt ſimulatio. Ter. *Het veinzen is my niet eigen: Ik veinze niet.*
Meus eſt hodie dies. *Het is heden myn dag (van de koorts).*
Nihil addo de meo. Cic. *Ik voeg'er niets van't myne by.*
* Unguenta olet de meo. Ter. *Hy ruikt na reukwerken op myne koſten: of, hy pronkt met het myne.*
* Meus ſum. Perſ. *Ik ben myn eigen meeſter of voogd.*
* Mea eſt deſcriptio. Cic. *Het is myn ontwerp, afteekeninge, ſchets.*

MEXĬCĂNĂ, æ. f. *Mexico:* Een Koningryk in't Noord America.

MEXĬCŪM, ī. n. *Mexico*, de Hoofdſtad van nieuw Spanje in America.

MICĂ, æ. f. Ovid. *Een morſel, een krippel, een brokje, of korreltje, grein.*
Mica ſalis. Ovid. *Een korrel zout.* Thuris. Plin. H. *Een grein wierook.* Auri. Lucret. *Een brokje, klompje, ſtukje goud.*

MĪCO, ās, mĭcŭī, mĭcātŭm. Virg. *Pryken, blinken, glinſteren, ſchynen, ſchitteren, blikken.*
** Micare gladiis. Virg. *Met de zwaarden blinken: De zwaarden of degens zwaayen.*
** Micare. Cic. *Op zyn Rotterdams kip, kip, kabel ſpelen: als d'eene jonge op de andere zit die blind gehouden worden, en vraagt hoe vele vingeren hy opſteekt. Het ſpel van harmen den bok.*
** Meru micuere ſinus. Ovid. *De boezem, het hart ſloeg, of jaagde in hem van vreeze.*
Cur timore micat? Ovid. *Waarom beeft of trilt hy van vreeze?*
Arteriæ micant. Cic. *De ſlagaderen ſlaan, jagen.*
Micat auribus equus. Virg. *Het paard beweegt, of ſteekt zyn ooren op.*

MĪCTŪRĬO, īs, īrĕ. Juven. *Groote piſſe hebben.*

MĪCŬLĂ, æ. f. Celſ. *Een klein morzeltje, brokje, krippeltje, korreltje.*

MĪDĀS, æ, f. g. Gr. Jun. *Een worm in de boonen.*

MIGRĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Verhuizinge, verwiſſelinge van woonplaats.*

MIGRĀTŪ difficile. Liv. *Moeylyk, bezwaarlyk om te verhuizen, of te vervoeren.*

MIGRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. *Verhuizen, van huis veranderen, verwiſſelen.*
Migrare domo. Cic. *Verhuizen, van huis verwiſſelen.* Ex urbe. Ter. *Uit een ſtad verhuizen, vertrekken.*
Migrare nidum. A. Gell. *Zyn neſt verwiſſelen, verlaten, overbrengen.*
Migrare de *of* ex vita. Cic. *Uit het leven verhuizen, ſterven, overlyden.*
Migrare in cœlum. Plaut. *Ten hemel varen.*
** Migrant dicta. Plaut. *De woorden vliegen in de wind, vervliegen.*
** Omnia migrant. Lucret. *Alle dingen vervliegen, gaan voorby, zyn vergankelyk, wiſſelvallig.*
Anima migrat in varias figuras. Ovid. *De ziel neemt verſcheide gedaantens aan.*
Fluvius migrat adverſo meatu. Claud. *De vloed, de rivier wend, of keert na des zelfs oorſprong.*

MĪLĔS, ĭtis. m. Cic. *Een krygsman of krygsknegt, een ſoldaat.* Ovidius gebruikt dit woord in fœminino.
Imitari militem glorioſum. Cic. *Den roemrugtigen krygsman ſpelen, als een voornaam krygsheld ſnoeven, ſnarken, opgeven.*
Milites. Ulp. *De lyfwagten, hellebaardiers,* van verſten; overheden, enz.
** Nova miles eram. Ovid. *Ik was een nieuwe, onbedreve, onervare krygsvrouw.*

MĪLĬĂRĬĂ, æ. f. Plin. H. *Zeker onkruid, dat de geers of hirſe verſtikt.*

MĪLĬĂRĬŪM, ĭī. n. Sen. Ph. Colum. *Een ſoort van een boog en eng vaartuig.*

MĪLĬĂRĬŬS, ă, ūm. Varr. *Dat geers of hirſe eet.* Van een vogel ſprekende.

MĪLĬTĀRĬS, ĭs. m. & f. ĕ, ĭs. n. Cic. Hor. *Van den oorlog, van een ſoldaat, daar toe behoorende.*
Militare munus fungi. Corn. Nep. *Krygsdienſt waarnemen, voor ſoldaat dienen.*
Militaris homo. Plaut. *Een krygs- of oorlogs man.*
Aſſueſcere militaribus ingeniis. Liv. *Zig aan oorlogs-gemoederen gewennen,* om die te beſtieren. *Zig gewennen met ſoldaten om te gaan.*
Navare operam militarem. Liv. *Oorlogs- of krygsdienſt doen, waarnemen.*
Diſcere rem militarem. Liv. *Den oorlogs- of krygshandel of kunde leeren.*
* Via militaris. Varr. *Een Groote of Heeren weg.*
** Herba militaris. Plin. H. *Een zeer goed kruid om wonden te genezen.*

MĪLĬTĀRĬTĔR. adv. Liv. *Als een oorlogsheld, of krygsman, gelyk een braaf ſoldaat.*
Militariter loqui. Tac. *Als een oorlogsheld, of krygsman ſpreken.*

† MĪLĬTĀRĬŬS, ă, ūm. Plaut. *Van den kryg of den oorlog, daar toe behoorende.*

MĪLĬTĬĂ, æ. f. Cic. *Den kryg, den oorlog.*
Labor militiæ. Ovid. *Den arbeid of moeite van den oorlog of den kryg.*
* Militia. Cic. *De oorlogs- of krygshandel of kunde.*
Gnarus militiæ. Tac. *Verſtandig, ervaren, bedreven in den oorlog of kryg.*
Spes honoratioris militiæ. Liv. *Hope van verderinge in den oorlog, of van hooge krygsbedieningen.*
Rudimenta militiæ. Stat. *De leerbeginſelen of gronden van den oorlog of de kryg.*
Domi & militiæ. Cic. *In vrede en oorlog.*
** Militia urbana. Cic. *Gedingen, of ſtryd van voorſpraken en pleitbezorgers.*

MĪLĬTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. *Krygen, ſtryden, ten oorlog dienen.*
In eadem legione cum illo militabat. Cic. *Hy diende in dezelve keurbende met hem.*
Bellum militatur. Hor. *Den oorlog word gevoert, men oorlogt.*
Militare ſub Annibale. Plin. H. *Onder Annibal oorlogen, dienen.*

MĪLĬŬM, ĭī. n. Plin. H. *Geers, of hirſe.*

MĪLLĔ, indecl. Cic. *Een duizend,* in *plurali* mīllĭă, mīllĭum, mīllĭbŭs.
Mille pedites *of* Mille peditum. Liv. *Duizend voetknegten.*
Mille nummûm. Cic. *Duizend rykdaalders.*
Mille paſſuum. Cic. *Duizend ſtappen of ſchreden.*
* Mille. Virg. *Adjectivè ſumptum. Duizend.*
Mille meæ Siculis errant in montibus agnæ. Virg. *Duizend van myne ſchapen zwerven, loopen op de Sicilianſche bergen.*
Ter centum mille cadi. Hor. *Drye honderd duizend tonnen.*
Ter mille *of* Tria millia. Cic. *Drye duizend.*
Mille, by Virgilius, in plaats van een onbepaald getal. Mille colores. Virg. *Oneindige verwen.*

MĪLLĔFŎLĬĂ, æ. f. Plin. H. *Duizend-blad, garw.* Zeker kruid.

MĪLLĔFŎLĬŪM, ĭī. n. Plin. H. *Zie* Millefolia.

MĪLLĔPĔDĂ, æ. f. Plin. H. *Een ſoort van een roſp met vele pooten: Een duizendbeen.*

MĪLLĔSĬMŬS, ă, ūm. Cic. *De duizendſte.*
Milleſimo anno. Cic. *In het duizendſte jaar.*

MĪLLĬĂRE, ĭs, n. g. & MĪLLĬĂRĬŪM, ĭī. n. Cic. *Een myl, een lengte van* 1000 *landmeters voeten.*

MĪLLĬĂRĬŬS, ă, ūm. Varr. *Duizend ponden wegende,* van 1000 *ponden.*
* Milliarius grex. Varr. *Een kudde van* 1000 *beeſten.*

Digitized by Google

Porticus milliariæ. Suet. *Galeryen van duizend schreden.*

MĪLLIĒS. adv. Ter. Cic. *Duizend malen, duizend reisen, duizend werven.*

MĪLLŪM, ī. n. Varr. MĪLLŪS, ī. m. Scipio Æmil. apud Fest. *Een honden halsband met spykers.*

MĪLTŪS, ī. f. Vitruv. *Roode verwstoffe:* een soort van meny. Cera ex milto. Vitruv. *Roode was.*

MĪLVĪNŪS, ă, ūm. Cic. Plin. H. *Van een kieken-dief, of wouwe.*

* Pes Milvinus. Colum. Plin. H. *Kiekendieve-klaauw.* Zeker kruid.

MĪLVŪS, ī. m. Mart. *Een kieken-dief, of wouwe.* Zeker roofvogel.

** Milvus. Plaut. *Een roover of roof-vogel.* Van een mensch.

* Milvus. Plin. H. *Een visch,* met horens anderhalve voet lang, en die uit het water springende schynt te vliegen gelyk een kieken-dief.

MĪMĂ, æ. f. Cic. *Een guichel tooneelspeelster: Een guichelaarster, of guichelares.*

MĪMĪCĒ. adv. Incedere mimicè. Catul. *Gaan, treden gelyk een guichelaar.* Muretus schryft *Myrmicè, gelyk een mier.* Dog Scaliger en anderen houden het met *Mimicè.*

MĪMĪCŪS, ă, ūm. *Van een guichelaar, goochelaar, of potsemaker:* daar toe behoorende.

MĪMŪLĂ, æ. f. Cic. *Een guichelaresje, een potsemaaksterstje.*

MĪMŪS, ī. m. Cic. *Een Guichelaar, goochelaar: Een potsemaker.*

Agere mimum. Juven. *Voor guichelaar, of goochelaar spelen.*

Mimum componere. Petron. *Zig tot guichelen, of goochelen vervaardigen.*

Mimi, orum. m. plur. Cic. Ovid. *Guichel of goochel-spelen, klugten, potsen.*

MĪNĂ, æ. f. Plin. H. *Een gewigt by de Grieken,* omtrent een Romeinsche pond van honderd dragma's of vierde deelen van een loot.

* Mina ovis. Plaut. Varr. *Een schaap 't welk kaal aan den buik is.*

† MĪNĂCIÆ, ārūm. f. Plur. Plaut. *Bedreigingen, dreigementen.*

MĪNĂCĪTĒR. adv. Cic. *Op een dreigende wyze.*

MĪNÆ, ārūm. f. plur. Cic. *Bedreigingen, dreigingen, dreigementen.*

** Minæ murorum. Virg. *Dreigende of groote hoogtens van wallen, of muren.*

MĪNANTĒR. adv. Ovid. *Zie* Minaciter.

MĪNĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Bedreiginge, dreginge, dreigement.*

MĪNAX, ācis. omn. gen. Cic. *Bedreigende, dreigende.*

Literæ minaces. Cic. *Dreigende brieven, brieven vol dreigementen.*

Oculi in morte minaces. Lucan. *Oogen, die zelfs op 't oogenblik van de dood dreigen,* dat is, *ontzaggelyk zyn.*

** Minax. Stat. *Hoog, verheven.*

MĪNERVĂ, æ. f. Cic. *Minerve, of Pallas.* De Godin van wysheid, konsten en wetenschappen, uit Jupiters brein zonder moeder gesproren, gelyk de Ouden verdigt hebben.

* Minerva. Virg. *De konst van wol-werken of bereiden.*

** Aliquid pingui *of* crassâ minervâ agere. Cic. *Iets lompelyk, ruwelyk, onbeschaafdelyk doen.*

Sus Minervam. Cic. Scil. docet. *Het kind leert zyn moester.* Een spreekwoord, als iemand een ander wil onderwyzen die veel verstandiger is als hy.

Invitâ Minervâ. Cic. *In tegenwil der Goden. Zonder zegen der Goden.*

Frequenti Senatu causam tuam egi non invitâ Minervâ. Cic. *Ik hebbe uwe zake in den raad bepleit met een zegen der Goden, met goeden uitslag.*

* Invitâ Minervâ. Hor. *Tegen den aart, inborst, of zinlykheid.*

Tu nihil invitâ facies dicesve Minerva. Hor. *Gy zult niets tegen den aart of zinlykheid doen of zeggen.*

Quisquis amat servam, servam putat esse Minervam. *Elk heeft zyn taddetje lief, al is ze schoon besnot.*

MĪNERVĂL, ālis. n. Varr. *School- of leergeld, vereeringe aan de meesters:* ook, *een gastmaal voor oorlofstyd.*

MĪNGO, ĭs, minxī, mīctŭm, mingĕrĕ. Cic. *Pissen, wateren, water maken.*

MĪNĬĀCĔŪS, ă, ūm. Vitruv. *Van meny of vermilioen.*

MĪNĬĀRĬĂ, æ. f. Plin. H. *Een meny- of vermilioen-myn.*

MĪNĬĀRĬŪS, ă, ūm. Plin. H. *Van meny of vermilioen.*

MĪNĬĀTŪLŪS, ă, ūm. Cic. Plin. H. *Meny- of vermilioen-rood geschilderd.*

MĪNĬĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Meny- of vermilioen-rood geschilderd.*

MĪNĪME. adv. Cic. *In't minste niet, in geenen deele, geensins, gantsch niet.*

Minimè gratum spectaculum. Liv. *Een geensins aangenaam schouspel of gezigt.*

Quàm minimè sit ignis in castris. Corn. Nep. *Ze maken zoo weinig vyer in de legerplaats als het mogelyk is.*

Minimè feceris. Plaut. *Doe het geensins, in't minste niet, gantsch niet.*

Nullius rei, minimè beneficiorum, honesta largitio est. Sen. Ph. *De verquistinge, verspillinge is nergens van of in eerlyk, voornamentlyk met, van of in weldaden.*

Non omnium me credo fidei atque omnium minimè Ætolis. Liv. *Ik vertrouwe of verlate my niet op alle menschen, en veel minst op de Ætolers.*

* Minimè. Colum. *Ten minsten, voor't allerminste.*

Ea exter minimè tribus pedibus. Colum. *Laat ze ten minsten drye voeten lang uitsteken.*

Minimè gentium. Ter. *In geenen deelen, geensins, ter werelt niet.*

Id ad te minimè omnium pertinebat. Cic. *Dat hoorde u minder dan alle anderen toe.*

Minimè verò. Cic. *Neen waarlyk, geensins, in geenen deelen.*

Placet augeri exercitum? Minimè. Sallust. *Belieft het u dat het leger vergroot worde? Dat men het leger vermeerdere? In geenen deele, geensins.*

MĪNĪMŪM. adv. Varr. *Ten minsten, voor't allerminste.*

MĪNĪMŪS, ă, ūm. Plaut. Cic. *Allerminst, kleinst.*

Minimus natu. Liv. *De jongste.*

Decus non minimum. Hor. *Geen de minste eere.*

‡ Provocare aliquem minimo. Hor. *Iemand met het toonen van de kleinste vinger of de ping uitarten.* Als of hy zeggen wilde dat hy meerder kragten in de ping hadde, dan den anderen in zyn gansche lighaam: Men verstaat 'er *digito* onder.

Minimum habet firmitatis. Cic. *Hy heeft de minste standvastigheid, of gestadigheid.*

MĪNĬŌ, ās, āvī, ātŭm, āre. Plin. H. *Met meny, of vermilioen schilderen, rood maken.*

MĪNĬSTĔR, trī. m. Cicer. *Een dienaar, ampenaar, ampenaresse.*

* Minister libidinis. Cic. *Een dienaar, voortzetter, aanstoker van wellust.* Consiliorum. Cic. *Een uitvoerder van raadslagen, of voornemens.*

MĪNĬSTĔR, trī, trūm. Ovid. *Tot iets dienende, dienstig.*

MĪNĬSTĒRĬŪM, ī. n. Plin. J. *Dienst, bediening, ampt.*

* Ministerium. Virg. *Allerhande arbeid, of werk.*

Corpora diurnis fessa ministeriis. Ovid. *Lighamen door dagelykschen arbeid vermoeid, afgesloofd.*

* Ministerium. Paul. Jurisc. *Een dienaar, dienstknegt, dienstbode.*

Ministerio destitutus. Petron. *Van dienaren of gevolg ontbloot, beroofd.*

Ministerium. Vell. Paterc. *Een eerampt, of aanzienlyke bediening, dapper ampt.*

MĪNĬSTRĂ, æ. f. Cic. *Een dienares, dienstmaagd, of dienstmeid.*

Ministra voluptatum suarum. Sen. Ph. *Een dienstmaagd of slavin van hare wellusten.*

Voluptatum ministras esse voluisti. Cic. *Gy hebt gewilt dat ze slavinnen van wellusten zouden zyn.* Van deugden gesproken.

Mors est summorum bonorum liberalis ministra. Cic. *De dood is een milde uit- of verdeelster, of verspilster van de grootste goederen, of vrykomen.*

MĪNĬSTRĀTŌR, ōris. m. Cic. *Een dienaar.* Ook, *een helper.*

Ministratorem postulabas, non adversarium. Cic. *Gy verzogt een helper, en geen wederstrever of tegenparty.*

* Ministrator. Varr. *Iemand die 't eeften voeder of aas geeft.*

* Ministrator. Sen. Ph. *Een tafeldienaar of opperster.*

Digitized by Google

MĪNISTRĀTŌRĬŬS, ă, ūm. Mart. *Van een dienaar, van den dienſt, tot den dienſt behoorende, of daar men dienſt mede doet.*

MĪNISTRĀTRĪX, īcĭs. f. Cic. *Dienende, ergens toe dienſtig.* Nonius leeſt *Miniſtratrices*, hoe wel men in de handſchriften *Miniſtras* vind.

MĪNISTRO, ās, āvī, ātūm, āre. Cic. *Dienen, verſchaffen, bezorgen.*

Divitias alicui miniſtrare. Ovid. *Iemand rykdommen verſchaffen, geven, beſchikken.*

Amor miniſtrat mille vias fallendi. Ovid. *De liefde verſchaft, beſchikt duizend wegen, liſten, konſten, middelen om te bedriegen.*

Clavum regit, veliſque miniſtrat. Virg. *Hy regeert het roer en paſt op de zeilen.*

** Vinum verba miniſtrat. Hor. *De wyn verſchaft of levert woorden, maakt welſprekend.*

** Luna miniſtrat iter. Prop. *De maan wyſt ons de weg.*

MĪNĪTĀBŪNDŬS, ă, ūm. Liv. *Dreigende.*

‡ MĪNĪTO, ās, āre. Plaut. *Bedreigen, dreigen, ſterk dreigen.*

MĪNĪTŌR, āris, ātŭs sŭm, āri. Cicer. *Dreigen, bedreigen.*

Gladio alicui minitari. Salluſt. *Iemand met het zwaard of den degen dreigen.*

Minitari malum. Ter. *Met iets quaads dreigen.*

Mortem. Cic. *Met de dood dreigen.*

Vobis, atque huic urbi, ferro flammaque minitantur. Cic. *Ze dreigen u en deze ſtad met zwaard en vyer.*

MĪNĬŬM, ĭi. n. Vitruv. Plin. H. *Menij, vermilioen.*

MĪNO, ās, āvī, ātūm, āre. Feſt. *Mennen, leiden, dryven.*

MĪNŌR, āris, ātŭs sŭm, āri. Cic. *Bedreigen, dreigen.*

Crucem minatur illi. Cic. *Hy dreigt hem met het kruis, of de galg.*

* Minari bellum. Virg. *Den oorlog dreigen*, dat is, *beteekenen.*

* Minari. Virg. *Den hemel dreigen*, dat is, *hoog, ſteil, of verheven zyn of ſtaan.* Van een rots of boom geſproken. Hy voegt 'er nu en dan *Cælum* by.

Vultus erat multa & præclara minantis. Hor. *Hy had een veel belovend en deftig wezen. Men zag hem uit zyn wezen voor een man van aanzien.*

MĪNŌR, ōrĭs. m. & f. ūs, ōrĭs. n. Cic. *Kleiner, minder, geringer, ſlegter.*

Cætera ut profeſſione ſua minora deſpiciunt. Quintil. *Ze veragten, verſmaden de overige of andere dingen als minder dan of beneden hun beroep.*

Minor natu. Cic. *Jonger.*

Filius minor. Ter. *Een jonger zoon.*

Minorum gentium patricii. Cic. *Raadsheeren uit het gemeene volk of de gemeene burgery verkoren.*

** Verbis minoribus uti. Ovid. *Kleine, zagte, lieffelyke, zoete, zuikere woorden gebruiken.*

Quaſi minor mea res agatur quàm tua. Ter. *Als of 't my minder raakte dan u. Als of 'er my minder aan gelegen leg, of was dan u.*

* Minores. Hor. *Jonge, onmondige luiden.*

Cenſor minorum. Hor. *Een beriſper, beſtraffer van jonge luiden.*

MĪNŌRĀTŬS, ă, ūm. Scævola. Juriſc. *Verminderd, kleiner gemaakt, verkleind.*

Minorato pretio vendidit. Scævola. *Hy heeft het voor een minder of kleine prys verkogt.*

MĪNŌRĪCĀ, æ. *Minorka.* Een eiland in de Middellandſche zee, de kroon van Spanje toebehorende.

MĪNŬO, ĭs, ŭi, ūtum, ŭĕre. Cic. *Verminderen, verkleinen: minder of kleiner maken.*

Haud tu eâ causâ minueris quæ facis. Ter. *Gy zult niet minder zyn of geacht worden om dat gy die dingen doet.*

Gentis cujuſdam oſtentationem minuere. Cæſ. *De boegmoed, opgeblazendheid van een volk verminderen, keer paalen, ſtuiten.*

Non minuam meum conſilium. Ter. *Ik zal myn voornemen, toeleg of beſluit niet verminderen, afgaan.*

Æs alienum minuere. Plin. H. *Schulden verminderen, afdoen.*

Minuere religionem. Com. Nep. *De Godsvrugt verminderen, de verbied voor heilige dingen laten varen.*

Minuitur aliquantulum ex febre. Celſ. *De koorts neemt eenigſins af.*

MĪNŬRĬO, ĭs, īvī, ītūm, īre. Vel MĪNŪRIZO, ās, āvī, ātūm, āre. *Keren, of een geluid maken gelyk de wilde duiven.* Ook, *lieffelyk zingen.*

MĪNŬS. adv. Cic. *Min, minder, weiniger.*

Patrem quantulo minùs occidiſti. Sen. Ph. *Het ſcheelt min of meer*, dat is, *luttel, of weinig, of gy hebt uw vader gedood, omgebragt.*

Me minùs diu ſenem eſſe mallem, quàm eſſe ſenem antequam eſſem. Cic. *Ik wenſchte wel was minder oud te blyven, dan een oud man te zyn voor ik het was.*

Ne aquam quidem aſſumere debet, ſin minùs, certè quàm minimum ejus. Celſ. *Hy moet zelfs geen water nemen of drinken, of zoo het niet anders kan zyn, maar zeer weinig van dien.*

Quantò rerum minùs, tantò minus cupiditatis fuit. Liv. *Hoe minder middelen zy hadden, hoe minder begeerlykheid dat 'er was.*

MĪNUSCŬLŬS, ă, ūm. Cic. Varr. *Wat kleiner, geringer, kleintjes.*

Reſcripſi ad maximam epiſtolam, audi nunc de minuſcula. Cic. *Ik heb op den grootſten brief weder geſchreven, geantwoord, hoor nu wat ik op de kleinſte zegge.*

MĪNŪTĀL, ālis. n. Juven. *Klein gekapt, of gehakt vleeſch of moes: hakzel.*

MĪNŪTĀTIM. adv. Colum. *Kleintjes, aan kleine ſtukken.*

Concidito minutatim. Cat. *Snyd het kleintjes, aan kleine ſtukken.*

* Minutatim interrogare. Cic. *Iemand ſtukswyze vragen.*

* Minutatim aliquid addere aut demere. Cic. *Iets met ſtukken en brokken byvoegen, of afnemen.*

* Minutatim. Virg. *Een weinig teffens, zaftjes, zaftjes.*

Fundere minutatim. Varr. *Een weinig teffens, zaftjes, of met druppelen gieten.*

Ætas minutatim frangit vires. Lucret. *Den ouderdom breekt, krenkt allengtjes, of van langzamer hand de krachten.*

MĪNŪTĒ. adv. Colum. *Zeer kleintjes, met ſtukjes, beetjes, of brokjes.* Cicero zegt *Minutiùs*, en Seneca Phil. *Minutiſſimè.*

Hiſtoria minutiſſimè ſcripta. Sen. Ph. *Een geſchiedenis, of geſchigt boek met zeer kleine letteren, of in 't klein geſchreven.*

* Minutè. Cic. *Op een kleinmoedige, laffe manere.*

* Grandia minutè dicere. Cic. *Groote dingen op een laffaartige, kleinmoedige wyze verhalen, voorſtellen.*

MĪNŪTĬA, æ. f. Sen. Ph. *Een ſtukje, brokje, zeertje, beetje van iets.*

Grana franguntur donec in minutiam redigantur. Sen. Ph. *De granen worden gebroken, gemalen tot dat ze tot gruis of meel gebragt worden.*

MĪNŪTĬM. adv. Colum. *Zeer kleintjes, met ſtukjes, beetjes, of brokjes.*

MĪNŪTĬO, ōnis. f. A. Gell. *Verkleininge, vermindering.* Een ſpreekwyze, als men in een reden iets minder voorſtelt dan het is.

** Capitis minutio. A. Gell. *Verminderinge, veranderinge van ſtaat, als men armer word.*

MĪNŪTŬLŬS, ă, ūm. Plaut. *Zeer klein.*

Pueri minutuli. Plaut. *Zeer kleine, of jonge kinderen.*

MĪNŪTŬS, ă, ūm. Cic. *Klein.*

Fruges minutæ. Cic. *Kleine vrugten of gewaſſen.* Gelyk koren, enz.

Piſciculi minuti. Ter. *Kleine viſjes.*

* Minutus animus. Cic. *Een klein, laf, bloo hart.*

Minuti Philoſophi. Cic. *Kleine, ongeagte wysgeeren.*

* Vulnere minutus. Liv. *Door een wonde of quetſuure verzwakt.*

MĪRĀBĬLIS, is. m. & f. ĭlĕ, is. n. Cic. *Wonderbaar, verwonderens waardig.*

Mirabile opus viſu. Ebn. *Een verwonderlyk, verwonderdig werk om te zien.*

Mirabilis ratitate arbor. Plin. H. *Een boom verwonderens waardig door des zelfs zeldzaamheid.*

Mirabilem in modum. Cic. *Op een wonderlyke, verwonderens waardige maniere.*

MĪRĀBĬLĬTĀS, ātis, f. g. Cic. *Verwonderinge, wonder.*

MĪ-

Digitized by Google

MĪRĀBĪLĪTĔR. adv. Cic. *Verwonderlyk, op een wonderlyke wyze.*

MĪRĀBŪNDŬS, ă, ūm. Liv. *Verwonderd ſtaande, verwonderende.*

MĪRĀCŬLŪM, ī. n. Plin. H. *Een wonder, wonderwerk, wonderlyke zaak.*

* Miraculum. Virg. *Een gedrogt, monſter, ſchrik-ſchepſel, ſchrikdier.*

* Miraculum. Liv. *Een wonderteeken.*

MĪRĀNDŬS, ă, ūm. Cic. *Wonderlyk, verwonderens waardig.*

Loqui miranda. Sil. Ital. *Wonderlyke, vremde dingen ſpreken, verhalen.*

Mirandum in modum gaudeo. Cic. *Ik ben wonderlyk, of zeer verblyd, verheugd.*

MĪRĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Verwondering.*

Cauſarum ignoratio mirationem facit. Cic. *De onwetendheid van oorzaken, maakt, baard verwondering.*

MĪRĀTŎR, ōrĭs. m. Ovid. Sen. Ph. Mart. *Een verwonderaar.*

MĪRĀTRĪX, īcĭs. f. Juven. Sen. Trag. *Vrouwe die verwonderd is.*

Fama miratrix ſenioris ævi. Sen. Trag. *Het gerugt of de faam die over den ouderdom verwonderd is; dat is, die den roem van oude eeuwen verkondigt.*

Miratrix ſui vetuſtas. Luc. *De oudheid, die over haar zelve verwonderd, of verſteld ſtaat.*

MĪRĀTŬS, ă, ūm. Hor. *Verwonderd zynde, of ſtaande, verwonderd.*

MĪRĀTŬS, ūs. m. Sen. Ph. *Verwondering.* Men vind niets dan de *ablativus admiratu.*

Res digna miratu. Sen. Ph. *Een verwonderens waardige, wonderbaarlyke zaak.*

MĪRĔ. adv. Cic. *Wonderlyk, verwonderlyk: op een wonderlyke, verwonderens waardige, wonderbaarlyke maniere.*

* Puero mirè favent. Cic. *Ze begunſtigen het kind wonderlyk, op een wonderbaarlyke wyze.*

MĪRĬFĪCE. adv. Cic. *Wonderlyk, verwonderlyk: op een wonderlyke, verwonderens waardige, wonderbaarlyke maniere.*

His ſtudiis mirificè deditus. Cic. *Wonderlyk geleerd in deze beſpiegelingen, oefeningen.*

† MĪRĬFĪCO, ās, āvī, ātŭm, āre. Plaut. *Wonderbaarlyk, of verwonderens waardig maken.*

MĪRĬFĪCŬS, ă, ūm. Cic. *Wonderen doende, wonderbaarlyk, wonderlyk, verwonderens waardig.* Terentius zegt *Mirificiſſimus.*

Homo mirificus. Cic. *Een verwonderens waardig, uitmuntend, uitſtekend, deftig, voortreffelyk man.*

‡ MĪRMĬLLO, ōnĭs. m. Cic. *Een ſoort van zwaardſchermers, vegters of kampers op zyn oud Gauliſch gewapend,* hebbende op hunne helmen de gedaante van een viſch *Perotus* genoemd: Die tegen een van dezen vogt, had een net, *Mirmillo* genoemd, waar mede hy dezen zwaardſchermer tragte te vangen of belemmeren. Pittacus een der zeven Griekſche Wyzen, was de vinder van deze wyze van ſtryden, hebbende daar mede Phinon, den voornaamſte van Athenen in een tweegevegt verſtrikt.

MĪRŎR, āris, ātŭs sŭm, āri. Cic. *Zig verwonderen, verwonderd zyn of ſtaan.*

* Mirari. Virg. *Iets met groot genoegen of vermaak aanzien, aanſchouwen.*

Miror ſi quemquam habere potuit. Cic. *Ik ben verwonderd indien hy iemand heeft konnen krygen.*

Miror quòd audierim, &c. Cic. *Ik ben of ſta verwonderd, verſteld, dat ik gehoord of verſtaan hebbe, enz.*

Miror quapropter hæc curet. Plaut. *Ik ben of ſta verwonderd, het komt my vremd voor, dat hy agt op deze dingen ſlaat, dat hy'er over bedugt, of bekommerd is.* Quomodo. Terent.

MĪRŬS, ă, ūm. Cicer. *Wonder, wonderlyk, verwonderlyk, wonderbaar, verwonderens waardig.*

Mirum in modum. Cic. *Op een wondere, wonderlyke, wonderbaare, verwonderens waardige maniere.*

Mirum, ni domi eſt. Ter. *Het zal wonder of vremd zyn, zoo hy niet t'huis is.*

MĪSCELLĀNĔŬS, ă, ūm. Varr. *Gemengd.*

MĪSCĔLLŬS, ă, ūm. Varr. *Half tam half wild, gemengeld.*

Miſcellum genus columbarum. Varr. *Duiven, die nog wild nog tam zyn.*

Miſcella uva. Varr. *Eerſte pluk-druive, niet van de beſte ſoort.*

MĪSCĔO, ēs, mīscŭī, mīstŭm, mīscērĕ. Colum. *Mengen, vermengen, mengelen, onder een doen, of gieten.*

* Miſcere pocula. Ovid. *Schenken, te drinken geven.*

** Omnia miſcere. Cic. *Alles verwarren, 't onderſte boven keeren, of over hoop ſmyten.*

Pectore miſcentur vario motu. Virg. *De harten worden door een verſcheide beweginge gedreven, verward.*

Prælia miſcere. Virg. *Stryden, ſlaan, vegten, ſlag leveren.*

Miſcere tumultum in concionem. Liv. *Een oproer in een vergaderinge verwekken, veroorzaken.*

MĪSĔLLŬS, ă, ūm. Cic. *Ellendig, rampzalig, beklagelyk.*

MĪSĔR, ĕra, ĕrum. Ter. Cic. *Ellendig, rampzalig, ongelukkig, beklagelyk.* Men zegt *Miſerior* en *Miſerrimus.*

** Miſerum carmen. Virg. *Een ellendig, ſlegt, jammerlyk gedigt.*

MĪSĔRĀBĬLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Cic. *Ellendig, rampzalig, ongelukkig.*

Miſerabilis ignoratio veri. Cic. *Een ellendige, jammerlyke onwetenheid van de waarheid.*

* Miſerabile carmen. Virg. *Een treurdigt, of lied.*

MĪSĔRĀBĬLĬTĔR. adv. Cic. *Ellendiglyk, rampzaligly, ongelukkiglyk, jammerlyk.*

MĪSĔRĀNDŬS, ă, ūm. Cic. *Deernis waardig, jammerlyk. Daar men medelyden mede moet hebben, dat men beklagen moet, jammerlyk, betreurens waardig.*

Oratio tua omnibus miſeranda viſa eſt. Cic. *Uw vertoog ſcheen aan allen ellendig, jammerlyk.*

MĪSĔRANTĔR. adv. A. Gell. *Barmhartiglyk, met medelyden.*

MĪSĔRĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Medelyden, barmhartigheid.*

Miſeratione mens Judicum permovenda eſt. Cic. *Men moet het gemoed der Regteren door medelyden bewegen.*

MĪSĔRĀTŬS, ă, ūm. Virg. *Ontfermt, of medelyden gehad hebbende.*

Phœbe graves Trojæ ſemper miſerate labores. Virg. *O Apollo, die u altyd ontfermt hebt over de zware rampen of ongevallen der Trojanen.*

MĪSĔRE. adv. Cic. *Ellendiglyk, rampzaligly, deerlyk, ongelukkiglyk, jammerlyk.*

Miſerè periit. Cic. *Hy is ellendiglyk, deerlyk, jammerlyk geſtorven.*

* Miſerè aliquem amare. Ter. *Iemand zeer heviglyk beminnen.*

Invidere miſerè. Ter. *Iemand jammerlyk, deerlyk benyden.*

MĪSĔRĔŎR, ĕrĭs, sĕrtŭs sŭm, sĕrērī. Cic. *Ontfermen, medelyden hebben, beklagen.*

Veſtri miſerebor. Brut. ad Cic. *Ik zal medelyden of deernis met u lieden hebben.*

Miſerere laborum. Virg. *Heb medelyden of deernis met onze rampen, ongevallen.*

MĪSĔRĔSCO, ſcĭs, ĕſcĕrĕ. Virg. *Medelyden hebben of krygen t ontfermen, barmhartig zyn of worden.*

Arcadii miſereſcite Regis. Virg. *Krygt of hebt medelyden, deernisſe met den Koning van Arcadie.*

MĪSĔRĔT, mīsĕrtŭm ĕſt, mīsĕrērĕ. Cic. *Medelyden of deernisſe hebben.* Men vind in Plautus en Terentius *Miſerisum eſt.*

Miſeret me illius. Ter. *Ik hebbe medelyden, of deernisſe met hem.*

Me ejus miſertum eſt. Plaut. *Ik hebbe medelyden, of deernisſe met hem gehad.*

MĪSĔRĬA, æ. f. Cic. *Ellende, ramp, ongeluk, ongeval.*

In miſeria eſſe. Cic. *In ellende zyn; ellendig, ongelukkig, rampzalig zyn.*

Te premunt miſeriæ. Cic. *U drukken de rampen, ongevallen, ongelukken.*

MĪSĔRĬCŌRDĬA, æ. f. Cic. *Barmhartigheid, ontferminge, medelyden.*

Vivo alienâ miſericordiâ. Cic. *Ik leve door 't medelyden of de barmhartigheid van anderen: De barmhartigheid van anderen doet my nog leven.*

MĪSĔRĬCŌRS, ordĭs. omn. gen. Cic. *Barmhartig, genadig, medelydende, ontfermende.*

** Miſericors mendacium. Cic. *Een leugen uit barmhartigheid, medelyden, of gunſt.*

† MĪSĔRĬTĔR. adv. Catul. *Ellendiglyk, deerlyk.*

Digitized by Google

MĪSĔRŌR, āris, ātūs sūm, āri. Cic. *Medelyden, deerniſſe hebben: barmhartig zyn, ontfermen.*
Miſerari ſortem alicujus. Cic. Virg. *Medelyden of deerniſſe met iemands noodlot hebben, het zelve beklagen.*
† MĪSSĬCŪLO, ās, āre. Plaut. *Dikwils zenden, ſtieren.*
MĪSSĬLĔ, is. n. Virg. MĪSSĬLĬA, ĭum. n. plur. Virg. *Werpſchiet-geweer. Alle ſoorten van pylen of ſchigten die men met handen werpt.* Men verſtaat'er *Telum* of *Tela* onder.
* Miſſilia. Suet. *Grabbel-ſchenkadjes, werp-geſchenken, die de*
‡ *Keiſers onder 't volk wierpen.* Gelyk als ſuiker of reukwerken, geld, enz. Dit geſchiede meeſt op den dag van Saturnus.
MĪSSĬLĬS, is. m. & f. lĕ, is. n. Virg. Liv. *Dat men gemakkelyk van verre werpen of ſlingeren kan.*
MĪSSĬO, ōnis. f. Cic. *Zending.*
Literarum miſſio. Cic. *Zending, afvaardiginge van brieven.*
Legatorum miſſio. Cic. *Zending, afvaardiginge van Gezanten.*
* Miſſio telorum. Vitruv. *Werpinge, ſlingeringe van pylen, ſchigten.*
* Sanguinis miſſio. Celſ. *Ader- of bloed-latinge.*
* Miſſio. Suet. *Afzendinge, verloſ, oorloſ, afſcheid.*
Honeſta miſſio. Front. *Een eerlyke afzendinge, een eerlyk afſcheid.*
† MĪSSĬTO, ās, āre. Liv. *Dikwils zenden, ſtieren.*
MĪSSŬS, a, ūm. Cic. *Gezonden, geſtierd.*
Miſſum facere. Cic. *Weder zenden, verloſ geven, afſcheid verleenen.*
Miſſum facere. Cic. *Overſlaan, laten varen.*
Miſſum facere amorem. Plaut. *De lieſde of min laten varen, de zak geven.*
Miſſam facere uxorem. Suet. *Zyn vrouwe laten varen, de zak of ſchop geven.*
Miſſo convivio. Liv. *Het gaſtmaal geëindigt hebbende.*
Miſſos facere honores. Cic. *Eer-ampten laten varen, verlaten, afſtaan.*
* Miſſus. Ovid. *Geworpen, gegooid, geſlingerd.*
MĪSSŬS, ūs. m. Cæſ. Liv. *Zendinge, ſtieringe, afvaardiginge.*
* Miſſus. Suet. *Loslatinge van de beeſten in 't ſtryd-perk.*
MĪSTĬM. adv. *Onder den anderen, zonder onderſcheid.* Aſſidebat miſtim. Suet. *Hy zat zonder onderſcheid by hun.* Te weten de Regters; van Tiberius geſproken.
MĪSTŪRA, æ. f. Corn. Gall. Sen. Ph. *Manginge, vermenginge.*
Nullum magnum ingenium ſine miſtura dementiæ fuit. Sen. Ph. *Daar is nooit een groote geeſt, groot verſtand of vermuft geweeſt, zonder vermenginge van groote dwaasheid.*
MĪSTŬS, a, ūm. Cic. *Gemengd, vermengd.*
Miſtum gaudio ac metu animum gerere. Liv. *Een gemoed hebben 't welk tuſſen vreugde en vreeze verdeeld is.*
MĪTE, mītius, mītiſſĭmē. adv. Cæſ. *Zaftjes, zoetjes, zaftzinniglyk, zaftmoedigly.*
MĪTĔLLA, æ. f. Cic. Virg. *Een kleine huive, of vrouwen hoofdband of doek.*
* Mitella. Celſ. *Een zwagtel daar men een gebroken arm in vervangt of ophoud.*
MĪTĔSCO, ſcis, ĕſcĕre. Cic. Liv. *Zaftzinnig, zagtmoedig, zagt of zaft worden, bedaren.*
Frigora miteſcunt zephyris. Hor. *De koude word door de Weſte winden verzagt, verzoet.*
Miteſcit mare. Ovid. *De zee word ſtil, kalm.*
Miteſcit hyems. Liv. *De winter word zaft, neemt af, bedaard.*
Ira miteſcit. Ovid. *De gramſchap ſtilt, verdwynt, gaat over.*
* Miteſcere. Liv. *Tam, mak, handelbaar worden.* Van wilde beeſten geſproken.
* Miteſcere. Plin. H. Colum. *Murw, of ryp worden.* Van vrugten ſprekende.
MĪTĬFĬCŌR, āris, ātūs sūm, āri. Plin. *Tam, mak, handelbaar, gedwee gemaakt worden.* Van elephanten geſproken.
MĪTĬGĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Verzaftinge, verzoetinge, ſtillinge.* Van bewegingen, die men in een vertoog verwekt heeft.
MĪTĬGĀTŌRĬŬS, a, ūm. Plin. H. *Dat dienſtig of kragtig is om te verzoeten, verzaften, ſtillen.*
MĪTĬGĀTŬS, a, ūm. Cic. *Verzaft, verzoet, geſtild, vermurwd, te vrede geſteld.*
MĪTĬGO, ās, āvī, ātūm, āre. Cic. *Verzaften, verzoeten, ſtillen, vermurwen, bevredigen.*
Dolores vetuſtate mitigantur. Cic. *De ſmarten worden door de tyd verzagt, verzoet.*
Ferro agros mitigare. Hor. *Velden met yzer gereedſchap opvroeten, zuiveren.*
Cibum mitigare. Cic. *Een ſpyze verteren, verkoken.*
Patientiæ & fortitudinis fomentis mitigatur dolor. Cic. *De ſmart of hartzeer word door de koeſtermiddelen van lydzaamheid en dapperheid verzagt, verzoet.*
* Mitigare fruges. Cic. *De vrugten murw, of ryp maken.*
MĪTĬS, is. m. & f. tĕ, is. n. Cic. *Zaft, zaftmoedig, zaftzinnig, goedaardig.* Van perſonen: Men zegt *Mitior* en *Mitiſſimus.*
Mitis in aliquem. Cic. Liv. *Zaftmoedig, zaftzinnig, goedaardig jegens iemand.*
Dii mites hoſtibus. Ovid. *Zaftmoedige, barmhartige Goden tegen de vyanden.*
Dolorem mitiorem facit patientia. Cic. *Het geduld, de lydzaamheid verzaft, verzoet de hartzeer, of de ſmart.*
Mores mitiſſimi. Colum. *Zeer zaftmoedige, zaftzinnige, goedaardige zeden.*
Aliquid mitiorem in partem interpretari. Cic. *Iets op de zaftſte wyze uitleggen.*
Mite ſtagnum. Virg. *Een ſtilſtaande water.*
Mites uvæ. Virg. *Rype druiven.*
MĪTĬSSĬME. adv. Cic. *Zeer zaftzinniglyk, zaftmoediglyk, goedaardiglyk.*
MĪTĬŪS. adv. Ovid. *Zaftelyker, zaftmoediglyker, zaftzinniglyker, goedaardiglyker.*
MĪTRA, æ. f. Cic. Virg. *Een myter, pronk-muts, zeker hoofdcieraad.*
MĪTRĀTŬS, a, ūm. Propert. *Gemyterd, een myter dragende.*
MĪTTO, is, mīsī, mīſsūm, mittĕre. Ter. Cic. *Zenden, ſtieren.*
Mitto litteras tibi of ad te. Cic. *Ik zende of ſtiere u brieven.*
Mittere Legatos circa Reges. Liv. *Gezanten by de Koningen zenden, afvaardigen.*
Legatos ad me miſit ſe venturum. Cic. *Hy zend of vaardigde my Gezanten af dat hy komen zoude.*
Mittere foras ad cœnam filium. Cic. *Zyn zoon zenden om buitens huis het avondmaal te houden.*
Miſſus eſt Romam de captivis mutandis. Cic. *Hy is na Roomen gezonden geweeſt, om wegens 't uitwiſſelen van de gevangenen te handelen.*
* Mittere. Cic. *Schryven.*
Curio miſi ut Medico honos haberetur. Cic. *Ik hebbe aan Curius gezonden, geſchreven, op dat men den Geneesheer eere aan zoude doen.*
Miſi qui pro vectura ſolveret. Cic. *Ik hebbe iemand gezonden die de vragt zoude betalen.*
* Mittere carpentum ſupra aliquem. Varr. *Een wagen over iemand voeren, dryven.*
Corpus mittere ſepulcro. Stat. *Een lyk ten grave beſtellen, begraven.*
** Mittere in acta. Sen. Ph. *In de rollen ſtellen, ſchryven.*
Aliquem in fabulas mittere. Quintil. *Iemand tot een gelagje maken, beſpotten.*
Haſtam mittere in ora. Ovid. *Een ſpies in 't aangezigt (van iemand) werpen.*
Orbem totum ſub leges mittere. Virg. *De gantſche wereld onder zyne wetten of zyn gebied brengen. De wereld onder brengen, overwinnen.*
Luna eam lucem quam à Sole accepit, mittit in terras. Cic. *De Maan verſpreid het ligt, datze van de Zonne heeft ontfangen, op de aarde.*
Ad mortem aliquem mittere. Cic. *Iemand ter dood zenden, doen ſterven.*
Salutem alicui mittere. Ovid. *Iemand doen groeten, de gebiedenisſe doen.*
Vocem pro Republica nemo miſit. Cic. *Niemand liet zyne ſtemme voor het gemeene beſt of den Staat hooren, niemand ſprak'er een woord voor.*
Mittere ſe præcipitem ex alto. Ulp. *Zig van een hoogte ter neder werpen.*

Digitized by Google
Ta-

Talos mittere. Prop. *De hiltikken, of dobbelſteenen werpen.*

* Mittere folia. Plin. H. *Bladeren ſchieten, voortbrengen, krygen.* Fructum. Plin. H. *Vrugten dragen, voortbrengen.*

Mittere ſanguinem. Cic. *Bloedſtorten, doodſlaan.*

Mittere ſanguinem. Celſ. *Ader laten, een ader openen.*

* Mittere. Ter. *Laten varen, ſtaken.*

Lacrymas mitte. Ter. *Laat uwe tranen varen, ſtaak het ſchreyen.*

Mitto prælia. Cic. *Ik ſla de veldſlagen over, ik ſpreke van geen veldſlagen.*

Mitto de melle. Cic. *Ik zwyge van den honig, ik ſpreke van den honig niet.*

Mitto quòd omnia mea pericula ſubierie. Cic. *Ik ſla over, ik zwyge dat gy alle myne gevaren hebt doorgeſtaan.*

Jacere ac mittere ridicula. Cic. *Schertſen en boerteryen op de baan brengen.*

MĬTŬLŬS, i. m. Hor. *Een Meſſel*, of allerhande viſch tuſſen twee ſchulpen.

MITYLENE, es. f. Plin. H. *Mitilene*, een ſtad in 't eiland Lesbos.

MIXTŪRĂ. *Zie* Miſtura.

MNĂ, æ. f. Plaut. *Zie* Mina.

MNĒMŌNĪCĂ, ōrūm. n. plur. Auct. ad Her. μνημονικά. *Geheugenis-leeringen, inzettingen, regelen omtrent de geheugeniſſe.*

MNEMŌSYNŌN, i. n. g. Catul. *Een gedenk-teeken, pand, of gedagtenisſe van iets.*

MŌBĬLĬS, is. m. & f. ĭlĕ, is. n. Cic. *Beweegelyk, vervoerbaar, tilbaar, roerbaar.* Men zegt *Mobilior* en *Mobiliſſimus.*

* Res mobiles. Ulp. *Tilbare.* Vulgo, *Roerende goederen.*

* Mobili animo eſſe. Cic. *Van een veranderlyk, wiſpeltuwig, ongeſtadig, ligtvaardig gemoed zyn.*

MŌBĬLĬTĀS, ātis. f. Cic. *Beweegelykheid, geſwindheid, ligtheid in 't bewegen.*

* Linguæ mobilitas. Cic. *Labberheid, radheid van tong.*

* Mobilitas. Cic. *Onſtandvaſtigheid, ongeſtadigheid, wiſſelvalligheid, wiſpeltuwigheid, veranderlykheid, ligtvaardigheid.*

MŌBĬLĬTĔR. adv. Cic. *Ligtelyk, ligt bewegelyk.*

MŌBĬLĬTŌR, āris, ātus sum, āri. Lucret. *Bewogen, verzet, verroerd of getild worden.*

MŌDĔRĀBĬLĬS, is. m. & f. ĭlĕ, is. n. Ovid. *Matig, middelmatig, zedig.*

Vinum nihil moderabile ſuadet. Ovid. *De wyn raad niets middelmatigs of zedigs: De wyn vervoert den menſch tot buitenſporigheden.*

MŌDĔRĀMĔN, ĭnis. n. Ovid. *Mate, middelmate, matiging, regering, beſtiering.*

Rerum moderamen capere. Ovid. *Het bewind of beſtier van zaken aan nemen, aanvaarden.*

Moderamen equorum. Ovid. *Menninge van paarden.* Van een koetſier geſproken.

* Moderamen. Ovid. *Het roer van een ſchip.*

Capere moderamen (navis.) Ovid. *Het roer van een ſchip in de hand nemen, aanvaarden.*

MŌDĔRĀMĔNTĂ, ōrūm. n. plur. A. Gell. *De klank of galm ſtrepen, ſtippen, of teekens, die de ouden op de woorden zetteden.*

MŌDĔRĀNTĔR. adv. Lucret. *Matiglyk, middelmatiglyk.*

MŌDĔRĀTE. adv. Cic. *Zedigly, met bedaardheid, of bezadigdheid.* Men zegt *Moderatius* en *Moderatiſſimè.*

MŌDĔRĀTĬM. adv. Lucret. *Allengsjes, tamelyk.*

Moderatim creſcere. Lucret. *Allengsjes groeyen.*

MŌDĔRĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Matiging, ingetogenheid, bezadigheid, bedaardheid.*

* Sunt innumerabiles moderationes machinationum. Vitruv. *Daar zyn ontelbare maak-wyzen, of toeſtellingen van konſtwerktuigen.*

* Moderatio cœli. Cic. *Gematigdheid van de lugt.*

MŌDĔRĀTŌR, ōris. m. Cicer. *Een regeerder, beſtierder, bewindhebber of voerder.* Van God geſproken.

Moderator conſiliorum meorum. Cic. *De beſtierder van myne beraadſlagingen, of voornemens.*

Moderator juventæ. Mart. *Een beſtierder, regeerder, leider van de jeugd.*

Eloquens temporum moderator. Cic. *Een welſprekend onderſcheider, kenner der tyden.*

MŌDĔRĀTRĪX, īcis. f. Cic. *Beſtierſter, regeerſter, bewindheldſter.* Van de voorzienigheid, gemeene beſt, enz. geſproken.

Curia moderatrix officii. Cic. *De Vroedſchap, of raad die de pligt beſiert, die de menſchen in hun pligt houd.*

MŌDĔRĀTŪS, ă, ūm. Cicer. *Gematigd, geregeld, ingetogen.* Men zegt *Moderatior.*

Moderatæ perturbationes. Cic. *Gematigde, geregelde, ingetoge, ingeteugelde driften, hartstogten.*

* Moderatus vir. Cic. *Een bezadigd, bedaard, ingetoge, zedig man.*

† MŌDĔRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. dat. Plaut. Salluſt. *Zie* Moderor.

MŌDĔRŎR, ārĭs, ātus sūm, āri. Ter. Cic. *Matigen, regeren, beſtieren, beteugelen, intoomen.*

Moderari navim ex ſcapha. Cic. *Een ſchip in een boot ſtieren, beſtieren.*

Equum brevi moderari ac flectere. Cæſ. *Een paard kort op den toom houden, en omdraayen, omkeeren, zweuken, of doen zweuken.*

Moderari verba. Cic. *Zyne woordan matigen, beteugelen: met bedaardheid of ingetogenheid ſpreken.*

* Pudor tuus moderatur orationi meæ. Cic. *Uw zedigheid matigt, beteugelt myne reden, belet my meer te zeggen.*

Moderari alicui. Tac. *Iemand beſtieren, regeren, leiden.* Iræ. Liv. *Zyn gramſchap matigen, beteugelen, intoomen.*

In aliquo ordine moderari. Salluſt. *De eerſte, of voornaamſte zyn in een orde, vennootſchap, vergaderinge, of maatſchappy.*

Ortus naſcentium Luna moderatur. Cic. *De maan beſiert den oorſprong der kinderen die geboren worden.*

Auditorum aures moderantur Oratori prudenti. Cic. *De ooren der toehoorders, dat is, der zelver zinlykheid, beſtieren een voorzigtig redenaar.*

Animo moderari. Cicer. *Zyn gemoed, driften, of hartstogten wel beſtieren, matigen, beteugelen, intoomen.*

Quamquam moderabor ipſe, ne, &c. Cic. *Hoewel ik zelve het zoo zal beſtieren, of wel zal toe zien, op dat niet, enz.*

MŌDĔSTĔ. adv. Ter. Cic. *Zedigly, met ingetogenheid, matiglyk, zagtzinniglyk, bedaardelyk.* Men zegt *Modeſtius*, en *Modeſtiſſimè.*

Modeſtè munificus. Hor. *Matiglyk mildadig, die gematigd, ingetogen in geſchenken is.*

Linguâ non modeſtè uti. Ovid. *Zyn tonge onredelyk, te ſtout, vermetelyk gebruiken.*

MŌDĔSTĬĂ, æ. f. Cic. *Zedigheid, gematigdheid, ingetogenheid, bezadigdheid, bedaardheid.*

MŌDĔSTŬS, ă, um. Cic. *Zedig, ingetoge, gematigd, bezadigd, bedaard.* Men gebruikt *Modeſtior*, en *Modeſtiſſimus.*

Modeſta verba. Ovid. *Zedige, ingetoge, manierlyke, beuſche, of beleefde woorden.*

* Modeſtus. Cic. *Bezadigd, die uiterlyk zedig, ingetogen, matig is.*

MŌDĬĀLĬS, is. m. & f. lĕ, is. n. Plaut. *Van een mudde [modius] een* Modius *houdende. Zie* Modius.

MŌDĬCĔ. adv. Plaut. Cic. *Matiglyk, tamelyk, redelyk.*

Modicè ſapis. Plaut. *Gy zyt tamelyk, of redelyk wys.*

Modicè agere. Cic. *Matiglyk, redelyk doen, of handelen.*

Modicè ferre dolorem. Cic. *Een ſmart of droefheid matiglyk, lydzamelyk, met geduld dragen.*

MŌDĬCĔLLŬS, ă, ūm. Suet. *Tamelykies, redelykjes goed.*

MŌDĬCŪM. adv. Plaut. *Matiglyk, tamelyk, redelyk.*

MŌDĬCŬS, ă, ūm. Cic. Plin. H. *Matig, middelmatig, redelyk groot, klein, gering.*

Pecunia mea eſt ad vulgi opinionem mediocris, ad meam modica, ad tuam nulla. Cic. *Myn geld of rykdom is middelmatig volgens 't gevoelen van 't gemeene volk, volgens myn eigen gering, en volgens uw gevoelen niets met allen.*

Patellâ modicâ cœnare. Hor. *Met een middelmatige, of tamelyke ſchotel 't avondmaal houden, een tamelyk of matig avondmaal doen.*

Modico gradu ire. Plaut. *Een tamelyke ſtap of tred gaan: zoetjes, zagtjes gaan, voort treden.*

Modicus originis. Tac. *Van een middelmatige afkomſt of geboorten.*

Modicus virium. Vell. Paterc. *Middelmatig van kragten, van ta-*

Digitized by Google

tamelyke ſterkte.
Voti modicus. Perſ. *Gematigd, ingetogen in zyn wenſch.*
Modicus voluptatum. Tac. *Matig, middelmatig, ingetogen, van of in vermaak.*
Modicus cultu *of* in cultu. Plin. H. *Matig, middelmatig in cieraad of kleederen.*
* Modicus. Cic. *Middelmatig, gematigd, tamelyk.*
Exercitationibus modicis utendum. Cic. *Men moet middelmatige oeffeningen gebruiken.*
Genus dicendi modicum. Cic. *Een middelmatige maniere van ſpreken.*

MŎDĬFĪCĀTĬO, ōnĭs. f. Sen. Ph. *Mate, die men in vaarzen of gedigten houden moet, gedigt mate.*

MŎDĬFĪCĀTŬS, ă, ŭm. Cic. *Oneigen, geleend, overgebragt.*
Van woorden geſproken.
Cibus modificatus. Cic. *Spys die in voedſel-ſap van 't lighaam veranderd is.*

MŎDĬFĪCŎR, āris, ātŭs sŭm, āri. A. Gell. *Meten, de mate nemen.*

MŎDĬŎLŬS, ī. m. Vitruv. *Een kleine maat, een muddatje.*
Rotæ modiolis aquam haurientes. Vitruv. *Raderen die met emmers water opbrengen.*
Modiolus. Celſ. *Een wondheelers of handmoeſters tuig om gebeente mede uit te ſnyden, wat kleiner dan 't ſnytuig* Terebra.
Modioli. Vitruv. *De blaaspypjes in water-werk-tuigen.*
Modiolus. Scævola. Juriſc. *Een kopje, kroesje, roemer,* om uit te drinken.
Modiolus. Vitruv. *Een vaatje.*
Modiolus. Vitruv. *Een waterloop of gote.*
Modiolus. Vitruv. *De buis, bak, of 't vak van een pomp.*
* Modiolus. Plin. H. *De tuit, velge, nave van een rad.*

MŎDĬPĔRĀTŎR, ōris, m. g. Varro. *Die de gaſten een zekere maat van drinken ſtelde.*

MŎDĬŬS, ĭi. m. Cic. *Een mudde.*

MŎDŎ. adv. Ter. Cic. *Aanſtonds, van ſtondaan aan, ſluysjes, ſtrakjes, terſtond, op ſtaande voet.*

* Modò. Cic. *Tegen of jegenwoordig, thans, alsthans, nu, op dit pas.*
Advenit modò. Ter. *Hy komt zoo even aan.*
Contudi animum, ſi modò permanſero. Cic. *Ik hebbe myn gemoed of hart verwonnen, bedwongen, indien ik maar dus kan blyven.*
Modò ut. ſeq. ſubj. Plaut. Cic. *Mits dat enz. behoudens dat enz.*
Quid iſtud eſt? ſcies, modò ut facere poſſis. Ter. *Wat is dat? Gy zult het weten indien gy maar zwygen kunt.*
Modò id faciat. Cic. *Mits, of behoudens dat dat geſchiede.*
* Nemo aliter Philoſophus ſenſit, in quo modò eſſet autoritas. Cic. *Geen ander Wysgeer, die maar van eenig aanzien was, heeft van andere gedagten of gevoelens geweeſt.*
* Modò ait hoc, modò illud. Cic. *Nu zegt hy dit, dan dat.*
* Modò. Hor. *Eenige malen of reizen.*
* Modò. Ter. Cic. *Alleenlyk, maar.*
Qui ea mediocriter modò conſiderant. Cic. *Die die dingen maar of alleenlyk tamelyk overwegen, bedenken, betragten.*
* Modò non. Ter. *Op een weinig na, byna.*
Senem per epiſtolam pellexit, modò non montes auri pollicens. Ter. *Hy heeft den ouden man door een brief verlokt, verleid, gewonnen, byna bergen van goud belovende.*
* Non modò cùm ſecunda ſperare debeas, ſed etiam, &c. Cic. *Niet alleen als gy voorſpoed moet verhopen, maar ook, enz.*

MŎDŪLĀMĔN, ĭnĭs. n. Ovid. & MŎDŪLĀMĔNTŪM, ī. n. g. Gell. *Een gezang, zang, lied.*

MŎDŪLĀTĔ. adv. Cic. *Zingende, met maat-gezang, op de mate.*

MŎDŪLĀTĬO, ōnĭs. f. Plin. Quintil. *Maat-gezang.*
Columnæ ex ratione modulationis Doricæ perfectæ. Vitruv. *Pilaren op de Doriſche maniere afgemeten.*
Ceteri operis modulationes ita perficientur. Vitruv. *De maate van 't overige werk zal dus volbrokken, voltooit worden.*

MŎDŪLĀTŎR, ōris. m. Hor. *Een maatzanger, zinger, zanger.*
Modulator cantûs. Colum. *Een zangmeeſter, maatzinger, zangeres.*

MŎDŪLĀTŬS, ă, ŭm. Quintil. *Op de mate gezongen.* Van een lied.

MŎDŪLĀTŬS, ūs. m. Sen. Trag. *Maat-gezang.* Men vind niet dan d'*ablativus Modulatu.*

MŎDŪLŎR, āris, ātŭs sŭm, āri. Liv. *Op of volgens de mate doen, ſchikken, leiden, zingen.*
* Hominum aures vocem modulantur. Cic. *De ooren der menſchen leiden, beſtieren de ſtemme.*
Modulari carmen avenâ. Virg. Arundine. Ovid. *Een gedigt op een riet of fluit of pyp ſpelen.*

MŎDŬLŬS, ī. m. Cic. Vitruv. *Een mate.*
Cur non ponderibus moduliſque ſuis ratio utitur. Hor. *Waarom gebruikt de reden haar eigen gewigt en mate niet, dat is, waarom gebruikt ze haar eigen billykheid niet?*
* Modulus. Plin. H. *Mate, wyze, of maniere van zingen by yder byzonder volk.*

MŎDŬS, ī. m. Cic. Virg. *Manier, wys, wyze.*
Nullo modo. Cic. *Geenzins.*
Peto à te majorem in modum, ut, &c. Cic. *Ik verzoeke van u op een zeer ernſtige maniere, dat, enz.*
Mirum in modum gaudere. Cic. *Op een wondere wyze,* dat is, *ongemeen verheugd, verblyd zyn.*
Servilem in modum cruciari. Cic. *Op een ſlaaffſche maniere gepynigt worden.*
Umbrarum vagari modo. Cic. *Als geeſten of ſpoken zweven, dwalen, waren.*
* Modus. Cic. *Een mate.*
Tribuere pecunias ex modo detrimenti. Tac. *Geld geven, betalen naar mate van de ſchade.*
* Modi carminum. Cic. *De maten van gedigten of vaarzen.*
Flebiles modi. Cic. *Droevige gedigten, treurdigten, of klaagliederen.*
Statuere modum unicuique rei. Cic. *Yder zake de mate ſtellen.*
* Modus. Cic. *Pale, bopalinge, einde.*
Modum facere alicui rei. Cic. *Een zake palen, ſtellen, bepalen.*
Agri reliquit ei non magnum modum. Plaut. *Hy heeft hem geen groote ruimte of uitgeſtrektheid van land nagelaten.*
* Modus. Quintil. *De modus van een verbum.*

MOECHĂ, æ. f. Catul. Juven. *Een overſpeelſter.*

MOECHISSO, ās, āre. Plaut. *Overſpel bedryven, begaan.*

MOECHŎR, āris, ātŭs sŭm, āri. Catul. *Overſpel doen, plegen.*

MOECHŬS, ī. Ter. Cic. *Een overſpeler.*

MOENIĂ, ĭum. n. plur. Cic. Cæſ. *De muuren, wallen.*
Mœnia muro amplexus eſt. Flor. *Hy heeft de wallen met een ſteene muur omringt.*
* Intra mœnia copioſiſſimi hoſtis. Suet. *Binnen de grenzen van een zeer volkryken vyand.*

MOENĪTŬS, ă, ŭm. Plaut. *Bemuurd, met wallen omringd.*

MOEREO, ēs, ŭi vel æſtŭs sum, ēre. Cic. *Zie* Mœreo cum derivativis.

MOGUNTIĂ, æ. f. *Ments.* Een Aartsbiſſchoppelyke, en Keurvorſtelyke ſtad in Duitſchland.

MŎLĂ, æ. f. Cic. *Een mole.*
* Mola. Plin. H. *Een onbezielde klomp vleeſs zonder gedaante in de baarmoeder.*
* Mola. Cic. Virg. *Een koek van tarwe meel met zout en water gemaakt,* die de Ouden aan de Afgoden offerden.
Molâ Deos teſtari. Virg. *De Goden in 't offeren van een koek aanroepen.*

MŎLĀRĬS, ĭs. m. & f. rĕ, ĭs. n. Plin. H. *Van een mole, tot een mole behoorende.*

MŎLĀRĬS, ĭs. m. Juven. Plin. H. *Een maal- bak- of kies-tand, een kies.*
* Molaris. Stat. *Een ſtuk van een moleſteen.*

MŎLĀRĬŬS, ă, ŭm. Catul. *Van een mole, tot een mole behoorende.*
Aſinus molarius. Catul. *Een ezel die de molen rondom doet gaan.*

MŎLENDĪNĀRĬŬS, ă, ŭm. Paul. Juriſc. *Van een molen, daar toe behoorende.*
Mola molendinaria. Paul. *Een mole.*

MOLES, ĭs. f. Cic. Virg. *Een groote hoop, of klomp.*
Rudis indigeſtaque moles. Ovid. *Een ruwe en ongeſchikte groote hoop, klomp.*
* Moles mali. Lucret. *De aangelegenheid, zwarigheid, de grootte, het gewigt van een quaad, of ramp.*

* Mo-

Digitized by Google

* Moles cognitionis. Tac. *De aangelegentheid van een onderzaek.*
* Haud magna mole trahi in ſententiam. Tac. *Zonder groote zwarigheid of moeite tot een gevoelen gebracht of gebragt worden.*
* Summa belli mòles in Sicilia eſt. Liv. *De grootſte zwarigheid, hitte of hevigheid, van den oorlog is in Sicilie.*
* Moles. Cic. Ovid. *Een hooft in een zeehaven tegen 't geweld der baren.*
* Moles. Cic. *Allerhande ſoort van dyken, kaden, of dammen tegen 't water.*
* Moles. Virg. *Zwarigheid, moeite, werk, arbeid.*
Tantæ molis erat Romanam condere gentem. Virg. *Van zoo groot een moeite, werk, of zwarigheid was het, zoo veel had het in, 't Roomſche volk, of Roome te ſtigten, in ſtaat te brengen.*

MŌLĒSTĒ. adv. Cic. *Bezwaarlyk, met moeite, ongemak, of zwarigheid.*
Moleſtè ferre aliquid. Cic. *Iets ongeduldiglyk verdragen.*

MŌLĒSTIĀ, æ. f. Cic. *Moeite, bekommeringe, kommer, zwarigheid.*
Abſtergere ſenectutis moleſtias. Cic. *De bekommeringen of zwarigheden van den ouderdom afwiſſchen, weren, verdryven.*
Mihi jucunditatis plena epiſtola hoc aſperſit moleſtiæ. Cic. *De brief, vol vermaak, bragt my egter die ongenengte aan.*
Moleſtiam vorare. Cic. *Een zwarigheid of kommer verzwelgen.*

MŌLĒSTO, ās, āvī, ātūm, āre. Petron. *Moeylyk vallen, quellen, ontrusten, bedroeven, ſmert of hartzeer aandoen.*

MŌLĒSTŪS, ă, ūm. Cic. *Moeylyk, laſtig, bedroefd.* Men zegt *Moleſtior* en *Moleſtiſſimus.*
* Moleſtus. Cic. Ulp. *Moeylyk, ongemakkelyk, zwaar om te doen.*

MŌLĒTRĪNĂ, æ. f. Catul. *Een mole.*

MŌLĪLĒ, is. n. Catul. *Een halsband,* dien men om den nek der ſlaven en oſſen deed, om de molen om te trekken.

MŌLĪMĒN, ĭnis. n. Cæſ. *en*
MŌLĪMENTŪM, ī. n. Liv. *Poginge, tragtinge.*
Eo minoris molimenti, ea clauſtra eſſe, quòd, &c. Liv. *Dat die poort van zoo veel minder moeite zoude zyn, om dat, enz.*

MOLĪNÆ, ārūm. f. plur. *Moulins,* de hoofdſtad van 't Hartogdom van Bourbon in Vrankryk.

MŌLĪŌR, īrīs, ītūs ſum, īrī. Liv. *Bewegen, roeren, reppen, aanvangen.*
* Quædam (naves) à Nicandro, dum moliuntur à terrâ, captæ. Liv. *Eenige ſchepen wierden van Nikander genomen terwyl ze die van 't ſtrand poogden te brengen, voeren.*
* Terram moliri. Colum. *De aarde bebouwen, akkeren.*
Moliri aliquid. Cic. *Iets pogen, tragten, ondernemen, beramen, voornemen.*
Molitur fugam in proximum Diem. Front. *Hy beraamt de vlugt, vervaardigt zig tot de vlugt tegen des anderen daags.*
† Moliri alicui periculum. Cic. *Iemand levens gevaar brouwen, beſteken, berokkenen.*
Gratiam à Fabio moliebantur. Petron. *Ze verzogten gunſt of vergiffenisſe van of door voorſprake van Fabius.*
Viam moliri. Virg. *Een reis aanvaarden, doen, beginnen, ondernemen.*
* Moliri anchoras. Liv. *De ankers ligten, opwinden.*
* Oppida moliri. Virg. *Steden bouwen, ſtigten.*
Moliri corruptelam judiciis. Cic. *Den Regter pogen, tragten om te koopen.*
Moliri res novas. *Muiten.*

MŌLĪTĬO, ōnis. f. Cic. *Poginge, tragtinge, ondernemnge.*
Tanta rerum molitio. Cic. *Zoo groot, oſ deftig een ſcheppinge van alle dingen.* Sprekende van de wereld door God geſchapen.
* Agrorum molitio. Colum. *De landbouw, akkeringe.*
Magna molitione bellum inire. Front. *Den oorlog met grooten toeſtel, of magtige toerustinge beginnen.*

MŌLĪTŌR, ōris. m. g. *Een molenaar.*
MŌLĪTŌR, ōris. m. Cic. *Schepper, maker, ſtigter.*
* Molitor. Ovid. *Maker, uitvinder.*
Primæ ratis molitor Jaſon. Ovid. *Jaſon de eerſte maker, bouwer van een ſchip.*

Molitores novarum rerum. Suet. *Verzinners, beramers, bedenkers, beſtekers van nieuwe dingen, of nieuwigheden, moeitemakers, menitemakers, omruſtmakers.*

MŌLĪTRĪX, īcis. f. Suet. *Een vrouw die tragt, poogt, of haar beſt doet om iets te doen: Een vrouw van ondernemingen, of pogingen. Een wakker, daadvaardig wyf.*
MŌLĪTRĪX, īcis, f. g. *Een molenaars vrouw.*
MŌLĪTŪRĂ, æ. f. g. Plin. *Malinge.*
MŌLĪTŪS, ă, ūm. Cæſ. *Gemaald.*
MŌLĪTŪS, ă, ūm. Cic. *Gepoogt, getragt, ondernomen, of zyn beſt gedaan hebbende.*

MŌLLĒSCŌ, ſcis, ſcĕrĕ. Lucret. Ovid. Catul. *Zagt, zaft, week, of murw worden.*
* Pectora molleſcunt. Ovid. *Zyn of haar hart word verzagt, vermurwd, bewogen, of gedwee.*

MŌLLĬCŪLŪS, ă, ūm. Plaut. *Wat of tamelyk zaft, zagt, murw, of week.* Van een kaas geſproken.
* Molliculi verſus. Catul. *Zafte, zoete, zoetvloeyende, teedere gedigten, vaarzen.*

MŌLLĬCĔLLŪS, ă, ūm. Catul. *Wat zagt, zaft, teeder.*

MŌLLĪMENTŪM, ī. n. Sen. Ph. *Verzagtinge, verzaftinge, verzoetinge.*
Calamitatum mollimentum. Sen. Ph. *Een verzagtinge, verzoetinge van rampen, ongevallen, ongelukken.*

MŌLLĬŌ, īs, īvī, ītūm, īrĕ. acc. Lucret. Hor. *Verzagten, verzaften, verzoeten.*
* Mollire terram. Colum. *De aarde bebouwen, akkeren.*
Mollire clivum circuitu. Cæſ. *Den opgang van een ſteilte verzoeten, gemakkelyk maken door een kringswys ronde of ſchuins opgaande weg.*
* Fructus feros mollire colendo. Virg. *Den ſmaak der wilde vrugten door konſt verzagten, verzoeten, verbeteren.*
* Mollire animos. Cic. Ovid. *De gemoederen laf, of verwyfd maken.*
* Mollire animos. Cic. Virg. *De gemoederen verzaften, vermurwen, ſtillen, verzoeten, ter neder zetten.*
Mollire aliquem. Ter. Hor. Tac. *Iemand verzaften, vermurwen, bevredigen, ſtillen, te vrede ſtellen.*
Mollire impetum. Liv. *Den drift verzaften, ſtillen, betengelen.* Iras. Liv. *De gramſchap verzagten, ſtillen, bevredigen.* Invidiam. Tac. *De nyd betengelen, verwinnen, verminderen.* Ignominiam. Tac. *Een ſchande of hoon verzoeten, verminderen.*
Legem cenſuræ mollire. Propert. *De wet van de tugt verzaften, verminderen, verzoeten.*
Mollire pœnam. Ovid. *Een ſtraffe verzaften, verminderen.*
* Dura verba uſu mollienda. Cic. *Harde, ruwe woorden moeten door 't gebruik verzaft, verzoet worden.*
Acceſſus molliet iſta tuos. Ovid. *Zy zal uwe komſte tot haar bevorderen, gemakkelyk maken: zy zelve zal u aanhalen.*

MOLLĪPĒS, ĕdis. omn. gen. Poëta apud Cic. *Zagt, zaft, teeder, kleinzeerig van voeten.*

MŌLLĬS, is. m. & f. lĕ, is. n. Cic. Virg. *Zagt, zaft, teeder.* Men zegt *Mollior* en *Molliſſimus.*
Mollis caſeus. Plaut. *Een zagte, of zafte, verſche, of jonge kaas.*
* Alicujus molles aditus noſſe. Virg. *De bequaamſte, of gunſtigſte tyden weten om iemand te ſpreken.*
* Mollem & jucundam efficere ſenectutem. Cic. *Den ouderdom zoet en vermakelyk maken.*
* Molle dicendi genus. Cic. *Een zafte, zoete, lieflallige maniere van ſpreken.*
* Molli brachio objurgare aliquem. Cic. *Iemand zoetjes, zaftzinniglyk bekyven, beriſpen, beſtraffen.*
* Molles citharæ modi. Hor. *De zoete, zafte, lieffelyke, bevallige toonen, klanken, wyzen van de lier,* dat is, die tot geen helden vaarzen bequaam zyn.
* Lacrymis mollis. Prop. *Ligtelyk tot weenen te bewegen.*
* Mollis. Cic. *Verwyfd, laf, laſhartig, kragteloos.* Van een reden.

MŌLLĬTĔR. adv. Cic. *Zagt, oſ zaftelyk, zoetelyk, zoetjes.* Men zegt *Mollius* en *Molliſſimè.*
* Ponere aliquid molliter. Sen. Ph. *Iets zagt of zaftjes, zoetjes op de aarde neder zetten.*
* Nimis molliter ægritudinem patiebatur. Salluſt. *Hy droeg, of leed zyn droefheid te laffelyk, laſhartiglyk, gevoeliglyk, verwyfdelyk.*

Digitized by Google

In patria molliter vivere. Ovid. *Zafjes, zoetjes, gerustelyk in zyn vaderland leven.*

Molliter ferre dolorem. Cic. *Een ſmart of hertzeer zaftmoediglyk, geduldiglyk verdragen.*

MŌLLĪTIĀ, æ. f. Cic. *Zagt- of zaftheid, tederheid.*

* Mollitia corporis. Cic. *Zaft- of tederheid van lighaam.*

* Mollitia animi. Cic. Salluſt. *Slapheid, lafheid van moed.*

* Mollitiæ. Vell. Paterc. *Lafheden, lafhartigheden, verwyfdheden, verwyfde manieren van leven.*

Otio ac mollitiis ultra feminam fluens. Vell. Paterc. *In ledigheid en lafhartigheden een vrouw voorby ſtrevende, overtreffende.*

MŌLLĪTIĒS, ēī. f. Cic. *Zie* Mollitia.

Mollities maris. Plin. H. de vir. Illuſt. *Stilte, kalmte van de zee.*

MŌLLĪTŪDŌ, ĭnis. f. Cic. *Zagt- of zaftheid, tederheid.*

* Mollitudo corporis. Cicer. *Zagt- zaft- of tederheid van lighaam.*

Vocis. Auct. ad Her. *Zagt, zaftheid, zoetheid, lieffelykheid, bevalligheid, bekoorlykheid, aangenaamheid, lieftalligheid van ſtemme.*

MŌLLĪTŪS, ă, ūm. Cic. *Verzaft, verzagt.*

Agri Molliti. Cic. *Landen door water zaft of week gemaakt.*

* Mollitus. Ovid. *Verzoet, verzagt, verzaft, gedwee gemaakt.*

Feritas mollita. Ovid. *Verzagte, beſchaafde, gedwee gemaakte woeſtheid, wildheid, ruwheid.*

MŌLLĬŪSCŬLŬS, ă, ūm. Plin. *Zie* Molliculus.

MŌLLŬSCĂ, æ. f. Plin. H. *Een noot met een zafte ſchulp of beſtel.*

MŌLLŬSCŪM, ī. n. Plin. H. *Een ſoort van knop of knobbel, in of op een ahorn erle- balder- of maashoutenboom.*

MŌLO, ĭs, mŏlŭī, mŏlĭtūm, mŏlĕrĕ. Plin. H. *Malen.*

MŌLŎCHĒ, ēs. f. g. Plin. *Winterroos.*

MŌLŎCHĪNĀRĬŬS, ĭī. m. Plaut. *Een purper verwer.*

MŌLŎCHĪNŬS, ă, ūm. Sil. apud Non. *Purperverwig.*

MŌLŎCHĪTĒS, æ. f. Plin. H. μολοχίτης. *Een edele ſteen van verwe gelyk de winterroos.*

MŌLŌRCHŬS, ī. m. Stat. *Een peilſtok of dieploot van ſchippers gereedſchap, om zanden, banken, klippen te peilen.* Anderen lezen *Molorchus.*

MŌLŌSSŬS, ī. m. Virg. Hor. *Een engelſche dogge, een bleikers hond.* Zeker zoort van honden, die uit Moloſſia, een gedeelte van Epirus quamen.

* Moloſſus. Quintil. *Een Latynſche digtvoet van drie lange letter-*

‡ *greepen.*

MOLUCÆ, ārŭm. f. plur. *De Molukſche eilanden,* in de Indiaanſche zee.

MŌLUCRŪM. i. n. Feſt. *Een mole. Zie* Mola.

MŌLY, n. g. indeclinabile. Ovid. Plin. H. μωλύ. *Zeker kruid, zeer heilzaam tegen vergif.*

MŌLYBDÆNĂ, æ. f. Plin. H. μολύβδαινα. *Een zilvere en loode door een loopende myn-ader.*

MŌLYBDĪTĪS, ĭs. f. Plin. H. μολυβδίτις. *Schuim van lood.* De derde ſoort van quikſilver.

MŌMĔN, ĭnis. n. Lucret. *Zie* Momentum.

MŌMENTŌSŬS, ă, ūm. Quintil. *Van gewigt, gewigtig, zwaar, wigtig.*

MŌMENTŬM, ī. n. Cic. *Een oogenblik, zeer korte tyd, of ſtond.*

Fulgor faciei rapitur momento. Sen. Trag. *De glans van 't aangezigt word in een oogenblik weg gerukt, verdwynt in een zeer korten tyd.*

* Momentum. Plin. H. *Een ſtukje, krippeltje, zierlje van iets.*

* Momentum. Liv. *Gewigt, zwaarwigtigheid, aangelegentheid, gevolg van een zake.*

Momenta maximarum rerum. Cic. *De grootſte aangelegentheden, of gewigt van zaken.*

* In his ſunt ad beatè vivendum maxima momenta. Cic. *Hier in zyn of beſtaan de zwaarwigtigſte dingen, de zaken van de grootſte aangelegentheid om wel of gelukkig te leven.*

Momenti nihil eſt in eo. Cic. *Daar is geen aangelegentheid, gewigt in: Dat is van geen gevolg.*

Nullius momenti putatur ejus teſtimonium. Cic. *Zyn getuigenis word van geen gewigt geoordeeld.*

* Momenta paria contrariarum rationum. Cic. *Evenwigtige redenen van tegenſtrydigen klem.*

Magnum ad ſalutem momentum preces attulere. Quintil. *Zyne gebeden of ſmeekingen hebben zeer veel tot zyne behoudenisſe toegebragt.*

Diducere corpus orationis in parva momenta. Quintil. *Het lighaam van een vertoog in kleine deelen, of leden verdeelen.*

MONACHĪŪM, ĭī. n. *Munchen.* De hoofdſtad van 't Keurvorſtendom Beyeren.

MŌNĂCHŬS, ī. m. g. Gr. Jun. *Een Monnik.*

MŌNĂRCHĂ, æ. m. g. Gr. Jun. *Een opperverſt, een alleen heerſcher.*

MŌNĂRCHĬĂ, æ. f. g. Gr. *Een opperverſtendom, eenhoofdige regeeringe.*

MONĂSTĔRĬŪM, ĭī. n. *Munſter.* De hoofdſtad van Weſtphalen in Duitſchland.

MŌNAŬLŌS, ī. f. Mart. μόναυλος. *Een enkele ſluis.*

MŌNĔDŬLĂ, æ. f. Cic. *Een kaauw.*

MŌNĔO, ēs, mŏnŭī, mŏnĭtŭm, mŏnērĕ. Cic. *Vermanen, waarſchouwen, erinneren.*

Monere aliquem aliquam rem, *of* de aliqua re. Cic. *Iemand iets vermanen, wegens iets waarſchouwen.*

Res ipſa monebat. Cic. *De zake ſprak van zelfs.*

Monere aliquem ut veniat. Ter. *Iemand vermanen, waarſchouwen dat hy kome, om te komen.*

* Monere. Cic. *Berispen, beſtraffen.*

MŌNĔTĂ, æ. f. Cic. Mart. *Geld, munt.*

Adulterina monets. Ulp. *Valſch geld, valſche munt.*

* Moneta. Cic. *Een munt of plaats om geld te ſlaan.*

* Proferre aliquid ex ſua moneta. Sen. Ph. *Iets van zynen doen voortbrengen.*

MŌNĔTĂLĬS, ĭs. m. Cic. *Een geldmunter of ſlager.*

Monetales Triumviri. Ulp. *Muntmeeſters, opzienders van de munt, of van 't geld.*

MŌNĔTĀRĬŬS, ĭī, m. g. Firm. *Een geldmunter.*

MŌNĪLĔ, ĭs. n. Cic. *Een hals kleinood, cieraad, of keten.*

Gemma monilia. Claud. *Een halscieraad, keten van edele ſteenen.*

MŌNĪMENTŬM, ī. n. g. *Zie* Monumentum.

MŌNĪTĬO, ōnis. f. Cic. *Vermaninge, waarſchouwinge.*

MŌNĪTŌR, ōris. m. Terent. Cicer. *Een vermaner, waarſchouwer.*

* Monitor. Ter. *Een raadgever, raadsman, rader.*

Monitor. Ter. *Een die de luiden tot het avond eten ging noodigen.*

* Monitores. Feſt. *Boekhouwers in tonneelſpelen, die de ſpelers voorlezen.*

MŌNĪTŌRĬŬS, ă, ūm. Sen. Ph. *Vermanende, waarſchouwende, voorzeggende.* Van blixem enz. geſproken.

MŌNĪTŪM, ī. n. Cic. *Vermaninge, waarſchouwinge.*

MŌNĪTŪS, ūs. m. Cic. *Vermaninge, waarſchouwinge.*

MŌNĪTŬS, ă, ūm. Cic. *Vermaand, gewaarſchouwd.*

MŌNŌCĔRŌS, ōtis. m. Plin. H. μονόκερως. *Een eenhoorn.*

MŌNOCHRŌMĂTĔŬS, ă, ūm. Plin. H. *Met eenerhande verw geſchilderd.*

MŌNOCHRŌMĂTŌS, ī. m. & f. Plin. H. Monochromaton, ī. n. Plin. H. *Een ſchildery van eene verwe.*

MŌNŌDĬĂ, æ. f. g. Gr. Jun. *Een lyk gezang.*

MŌNOGRĂMMŬS, ī. m. Cicer. μονόγραμμος. *Geſchetſt, geteekend, ontworpen.*

Dii monogrammi. Cic. *Geſchetſte, afgeteekende Goden.*

MŌNŌMĂCHĬĂ, æ. f. g. Gr. Jun. *Een twee gevegt, kamp van tween.*

MŌNŌMOTAPĂ, æ. f. *Monotape,* een ſtad in Afrika, het hoofd van 't keizerryk van die naam, en een gedeelte van 't zuid America.

MŌNŌPŌDĬŌN, ĭī. m. Liv. Plin. H. μονόποδιον. *Een tafel met eene voet.*

MŌNŌPŌLĬŪM, ĭī. n. Plin. H. μονοπώλιον. *Alleen- of inkoop: voorregt om iets alleen in te koopen.*

MŌNŌPTĔRŌS, ă, ūm. *Van een gewelf, dat op pilaren ſtaat.*

‡ Monoptera ædes. Vitruv. *Een gepilaarde kerk.*

MŌNŌSYLLĂBŬS, ă, ūm. Plin. H. *Van eene lettergreep.*

MŌNOTRĪGLYPHŬS, ă, ūm. Monotriglyphum opus. Vitruv. *Enkel gebeeldwerk met drie binnewerken.*

MŌNŌXYLŬS, ă, ūm. Monoxyli linitres. Plin. H. *Van een ſtuk houts gemaakt. Vaartuigen, ſchuiten uit een ſtuk gemaakt.*

MŌNS,

Digitized by Google

MŌNS, ōntis. m. Cic. *Een berg.*
MŌNS-Albanus. *Montauban*, Een Franſche ſtad in Guyenne.
MŌNS-PĔSSŪLĀNŬS, i. m. *Montpellier*, een biſſchoppelyke ſtad in Languedoc.
MŌNSTRĀBĬLĬS, is. m. & f. ĭle. is. n. Plin. J. *Waardig om te toonen, aanzienlyk, uitmuntend, deftig, voortreffelyk.*
Homo probitate morum & ingenii elegantiâ monſtrabilis. Plin. J. *Een aanzienlyk, deftig, uitſtekend man door vroomheid van zeden, en groot verſtand.*
MŌNSTRĀTĬO, ōnis. f. Ter. *Tooninge, vertooninge, wyzinge* van de weg, enz.
Te cum tua monſtratione magnus perdat Jupiter. Ter. *Den grooten Jupiter verdelge u, verſla u met u weg wyzen.*
Habemus ab ipſa natura ſolertem & expeditam monſtrationem. Vitruv. l. 6. c. 1. *Wy hebben van de nature zelf een ſchrandere en vaardige aanwyzinge, onderwyzinge, betooginge.*
MŌNSTRĀTŌR, ōris. m. Virg. *Een vertooner, tooner, onderwyzer, aanwyzer.*
MŌNSTRĀTŪS, ūs. m. Sen. Ph. *Vertooninge, tooninge, aanwyzinge, onderwyzinge.*
Ignotarum urbium monſtratus novo hoſpiti gratus eſt. Sen. Ph. *Het vertoonen van onbekende ſteden is een nieuwlyks aangekomen gaſt of vremdeling aangenaam.*
MŌNSTRĀTŪS, ă, ūm. Virg. *Vertoond, getoond, aangewezen.*
MŌNSTRĬFĔR, ă, ūm. Plin. H. *Gedrogtelyk, gedrogtagtig, een gedrogt gelykende.*
Monſtrifer. Lucan. *Gedrogten, monſters voortbrengende.*
† MŌNSTRĬFĬCĀBĬLĬS, is. m. & f. ĭle, is. n. Lucil. *Gedrogtagtig, vervaarlyk, afſchuwelyk, zeldzaam.*
MŌNSTRĬFĬCE. adv. Plin. H. *Op een gedrogtelyke, gedrogtagtige, vervaarlyke, zeldzame wyze.*
MŌNSTRĬFĬCŬS, ă, ūm. Lucil. *Gedrogtelyk, vervaarlyk.*
Speculum monſtrificum. Sen. Ph. *Een ſpiegel die iemand als een gedrogt of monſter vertoont.*
* Monſtrificus. Plin. H. *Wonderlyk, ongemeen, zeldzaam.*
MŌNSTRO, ās, āvī, ātum, āre. Cicer. Virg. *Vertoonen, toonen, aanwyzen, wyzen.*
Monſtrare viam. Cic. *De weg toonen, wyzen.*
Prætereuntium digito monſtrari. Hor. *Met de vinger der voorbygaanden nagewezen worden.*
Monſtrare remedium. Plin. H. *Een hulp of geneesmiddel toonen, wyzen, leeren.*
* Monſtrare. Cic. *Vertoonen, aanwyzen, leeraren, onderwyzen.*
Tu ſi quid librarii non intelligent, monſtrabis. Cic. *Zoo het de uitſchryvers niet verſtaan of weten, zult gy't hun aanwyzen, leeraren, onderwyzen.*
MŌNSTRŌSE. adv. Cic. *Zie* Monſtrificè.
MŌNSTRŌSŬS, ă, ūm. Cic. Lucan. Claud. *Gedrogtelyk, gelyk een gedrogt.* Men vind *Monſtroſiſſimus* in Cicero.
MŌNSTRŪM, i. n. Cic. *Een gedrogt, ſchrikdier, wanſchepſel, wanvrugt.* Ook, *een wonder, al wat wonder is, of monſter, wanſtaltig ſchepſel.*
Monſtra quis tanta explicet? Sen. Trag. *Wie zal zoo groote wonderen uitleggen, verklaren, verhalen?*
* Chryſippus mera monſtra nunciarat. Cic. *Chryſippus hadde enkele wonderen verhaald.*
MŌNTĀNĂ, ōrum. n. g. *Hooge, bergagtige plaatzen, landen.*
MŌNTĀNŬS, ă, ūm. Cæſ. Suet. *Van een berg, tot een berg behoorende.*
Montanus. Cæſ. Ovid. *Op een berg wonende.*
Armenta montana. Ovid. *Op bergen loopende, weydende beeſten.*
Ligures montani. Cic. *De op bergen woonende Liguriërs.*
* Montanus. Plin. H. *Bergagtig, vol bergen.*
Montana ſunt omnia. Plin. H. *Alles is vol bergen, bergagtig, hoogland.*
MŌNTĒS, ĭum. m. plur. *Bergen*, De hoofdſtad van Henegouwen in de Spaanſche Nederlanden.
MŌNTĬCŌLĂ, æ. m. Ovid. *Die op bergen woond, een berg bewoonder.*
MŌNTĬCŬLŬS, i. m. g. Jun. *Een bergje, of heuvel.*
MŌNTĬGĔNĂ, æ, m. g. *Op een berg geboren.*
MŌNTĬVĂGŬS, ă, ūm. Cic. *Op de bergen zwervende.*
Dea montivaga. Stat. *De op de bergen zwervende Godin Diana.*
MŌNTŌSŬS, ă, ūm. Cic. *Bergagtig, vol bergen.*
MŌNTŪOSŬS, ă, ūm. Cic. *Bergagtig, vol bergen.*
MŌNŪMENTŪM, i. n. Cicer. *Een gedenk-teeken.* Gelyk beelden, graffteden, enz.
Monumentum amoris. Virg. *Een teeken, of gedenkteeken, een gedagtenis van liefde.*
* Monumentum. Plin. H. *Een gedenk-ſchrift.*
In Græcorum monumentis. Plin. H. *In de gedenk-ſchriften der Grieken.*
Commendare res monumentis annalium. Cic. *Iets in de jaarlykſche gedenk-ſchriften, of geſchigt-boeken ſchryven, te boek ſtaan.*
* Monumentum. Cic. *Een graf, graffteede, gedenk graf.*
Aditus monumentorum carminibus exornare. *Den ingang van graffteden met vaarzen vercieren.*
MŌRĂ, æ. f. Cic. *Toevinge, vertoevinge, uitſtel, beidinge.*
Confirmas moram mihi nullam fore. Cic. *Gy verzekert my dat'er geen vertoevinge zal zyn, dat ik niet opgehouden zal werden.*
Moram alicui rei afferre. Cic. *Iets ophouden, vertragen, uitſtellen, verſchuiven, opſchorten.*
Alicui malo moram producere. Ter. *Een quaad dralende, ſlepende houden.*
* Mora. Cic. *Uitſtelling, uitſtel, tyd gunning.*
Acquirere moram ad aliquid agendum. Cic. *Uitſtel of tyd verkryzen om iets te doen.*
Non tulit moras. Ovid. *Hy konde geen uitſtel verdragen, kon niet langer wagten.*
In me tibi iſthic non eſt mora. Ter. And. 2. ſc. 3. *Gy word in die zaak van my niet uitgeſteld. Ik houde u in die zake niet op.*
* Interpoſitâ fluminis morâ. Liv. *Het beletſel van een rivier tuſſen komende.*
* In Pamphilo nihil eſt moræ. Ter. And. 1. ſc. 1. *In Pamphilus is geen vertraging, uitſtel: Pamphilus zal niet toeven, dralen, is gereed.*
In mora eſſe alicui. Ter. *Iemand doen vertoeven, wagten. Iemand ophouden, ſlepende houden.*
Quæ tantæ tenuere moræ? Virg. *Wat groote beletſelen, hinderpalen hebben u zoo lang opgehouden?*
* Mora. Celſ. *Een zwagtel, band of doek, om bloed van een wonde te ſtelpen.*
* Mora in aliquo loco. Celſ. *Verblyf, toevinge in een plaats.*
* Mora. Corn. Nep. *Een bende afgezonden om de vyanden op te houden, belemmeren.*
MŌRĀLĬS, is. m. & f. ĭle, is. n. Cicer. *Zedelyk, van zeden, tot zeden behoorende.*
Moralis Philoſophia. Cicer. *De zedelyke wysgeerte, zedekunde.*
MŌRĀMENTŪM, i. n. g. Apul. *Zie* Mora.
MŌRĀTĬO, ōnis. f. Vitruv. *Vertoeving, toeving, beiding, draling.*
Ex ſtellæ faciunt morationes. Vitruv. *Die ſtarren ſtaan ſtil.*
MŌRĀTŌR, ōris. m. Liv. *Een uitſteller, op of tegenhouder, beletter, vertrager van iets.*
Morator publici commodi. Liv. *Een vertrager, beletter, tegenhouder of ſtrever van't gemeene nut, of goed.*
MŌRĀTŌRĬŬS, ă, ūm. Paul. Juriſconſ. *Vertragende, uitſtellende, dat doet vertoeven.*
MŌRĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Vertoeft, getoeft, gebleven hebbende.*
MŌRĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Tot zeden of manieren behoorende.*
Bene moratus. Cic. *Van goede zeden, wel gemanierd.*
Quid mulieris uxorem habes, & quibus moratam moribus? *Wat hebt gy voor een vrouw, en met hoedanige manieren begaafd?*
Bene morata civitas. Cic. *Een wel gemanierde, dat is, wel geregeerde ſtad.*
Fabula recte morata. Hor. *Een blyſpel't welk de zeden wel vertoont, aanwyſt, beſchryft.*
MŌRBĬDŬS, ă, ūm. Plin. H. *Zickelyk, onpaſſelyk, ziek, krank.*
Magis animo quàm corpore morbidus. Sen. Ph. *Zieker, kranker van gemoed, dan van lighaam.*

Digitized by Google

* Morbidus. Lucret. *Ziektens veroorzakende, ongezond.*

MÖRBÖSÜS, a, üm. Cat. Cic. *Ziek, krank, ziekelyk, ontſtelyk.*

Majores noſtri iracundos ſolos morboſos nominaverunt. Cic. *Onze voorouders noemden alleenlyk den vergramden ziek, of krank.*

MÖRBÜS, i. Cic. *Een ziekte, krankte, onpaſſelykheid.*

Morbus regius. Celſ. *De geele zugt.* Sonticus of comitialis. Plin. H. *De valtende ziekte.* Major. Celſ. *Een groote, zware ziekte.*

In morbum cádere of incidere. Cic. *In een ziekte vallen, vervallen, ziek worden.*

Recreari è gravi morbo. Cic. *Uit een zware ziekte opkomen, opſtaan.*

* Morbus qui eſt in Republica. Cic. *De ziekte, de quale die in den ſtaat is.*

MÖRDÄCÍTÄS, ātīs. f. Plin. H. *Bytagtigheid.* Ook, *ſtekinge van netelen, enz.*

MÖRDÄX, ācis. omn. gen. Cic. *Bytende.* Men zegt *Mordaciſſimus.*

Mordax janua. Plaut. *Een ſluitende deur.* Folium. Plin. H. *Een ſtekend blad.* Ferrum. Hor. *Een ſnydend yzer of ſtaal.*

* Mordax homo. Cic. *Een bytend*, dat is, *ſtekend, ſchimpend man.*

Mordax carmen. Ovid. *Een ſchimp- of ſmaaddigt.*

MÖRDĚO, ēs, mŏmŏrdi, mŏrsŭm, mŏrdĕrĕ. Cicer. *Byten.*

Mordere frenum. Cic. *Den toom byten, tuſſen de tanden neemen.*

Mordere frenos. Sen. Ph. *Op den toom byten*, dat is, *vervoerd, hevig, yverig werden.* Van een redenaar, digter, enz. geſproken.

* Mordere. Plin. H. *Steken.* Van kruiden geſproken.

* Amnis mordet aquâ rura. Hor. *De rivier of beke beſproeit de landeryen met des zelfs water. De rivier vloeit langs de landen.*

* Scribis mordere te interdum, quòd, &c. Cic. *Gy ſchryft, dat gy nu en dan op uw tanden byt, gram, toornig word, om dat*, enz.

Mordere. Ter. *Byten, ſchelden, laſteren, qualyk ſpreken.*

Dente iniquo mordere. Ovid. *Schelden, laſteren, te na ſpreken.*

* Mordere aliquem. Ter. Cic. *Iemand ſcherp ſteken, treffen, op zyn zeer trappen, levendig raken.*

Valde me momorderunt epiſtolæ tuæ. Cic. *Uwe brieven hebben my zeer diep getroffen, levendig geraakt.*

* Oleam æſtus momordit. Hor. *De hitte heeft de olyven geſchroeit, beſchadigt.*

* Morderi conſcientiâ. Cic. *In zyn gewiſſe geknaagt worden: een knagend geweten hebben.*

MÖRDÍCES, ūm. m. plur. Plaut. *De byters, de tanden.*

MÖRDÍCÜS. adv. Cic. Hor. *Met de tanden, al bytende.*

* Mordicus aliquid tenere. Cic. *Iets als met de tanden*, dat is, *ſtyf en ſterk vaſt houden, iets niet willen afſtaan.*

† MÖRE. adv. Plaut. *Zottelyk, dwaaſſelyk, gekkelyk, als een naar.*

MORÉÄ, æ. f. *Morea*, een geweſt in Griekenland, voor heen Peloponneſus geheten.

MÖRĚTŬM, i. n. Ovid. *Een ſoort van een koek*, van meel, melk, wyn, kaas, en eenige kruiden gemaakt.

MÖRÍBŬNDŬS, a, üm. Cic. *Op ſterven, of dood krank leggende, dood-ziek.*

† MÖRÍGĚRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. alicui. Plaut. *Iemand gehoorzamen: zyn genegentheid, of wille op volgen, involgen, iemands zin doen.*

MÖRÍGĚRŎR, ārīs, ātŭs sŭm, ārī. Cicer. *Gehoorzamen, iemand in of opvolgen.*

Voluptati aurium morigerari debet oratio. Cic. *Een vertoog moet het vermaak van de ooren op volgen, moet de ooren ſtreelen.*

MÖRÍGĚRŬS, a, üm. Ter. *Gehoorzaam, gehoorzamende, opvolgend, toegevend.*

Mihi ſemper morigera fuit in omnibus. Ter. *Ze is my altyds in alles gehoorzaam geweeſt, ze heeft my in alles opgevolgt.*

MÖRÍO, ōnīs. m. Mart. *Een hofnar, gek, of klingtemaker, potsnar.*

MÖRÍŎR, ĕrīs, mŏrtŭŭs sŭm, mŏrī. Cic. *Sterven, overlyden, ontſlapen.*

Ex vulnere mori. Liv. *Van een wonde ſterven.*

Pater ei moritur. Liv. *Zyn vader ſterft hem af, ſterft, geeft de geeſt.*

MÖRMYRĂ, æ. f. Plin. H. *en*

MÖRMYRES, üm. m. plur. Ovid. *μορμύροι. Een ſoort van veelverwige zee viſch.*

MÖRÖLÖGŬS, a, üm. Plaut. *Zot, dwaas, beſpottelyk, belagchelyk.* Van een reden.

MÖRÖR, ārīs, ātŭs sŭm, ārī. Cic. *Vertoeven, toeven, verbeiden, beiden, blyven.* Ook, *Ophouden, uitſtellen, vertragen, ſtutten.*

Egomet convivas moror. Ter. *Ik doe zelfs myne gaſten wagten.*

Belli celeritatem morari. Cic. *De ſnelle voortgang van den oorlog ſtutten, den oorlog verlengen.*

Iter alicujus morari. Ovid. *Iemands reis beletten, ophouden.*

Morari flumina. Cic. *Rivieren ſtutten, ophouden.*

Carmina oculos morantur. Hor. *De vaarzen doen de oogen na zig wenden.*

Ne multis morer. Cic. *Om kort te gaan, op dat ik hier niet lang op blyve ſtaan, om 't kort te maken.*

* Pervulgatum eſt, nihil moror. Plaut. *Dat is zeer gemeen, ik agt het niet, ik geef er niets om.*

Non moror. Ter. Cic. *Ik wederſta het niet, heb 'er niets tegen.*

Nihil moror officium quod me gravat. Hor. *Ik agte een ampt of bedieninge niet, die my laſtig of moeilyk valt.*

Morari ſolutionem. Paul. Juriſc. *Een betalinge uitſtellen, verſchuiven.*

Morari aliquid. Lent. ad Cic. *Iets verwagten, wagten.* Præſidium. Lent. ad Cic. *Een bezettinge of hulp verwagten.*

* Morari. Cic. *Woonen, zyn verblyf houden.*

Morari in Italia. Cic. *In Italie wonen, vertoeven.*

* Alvus dura moratur. Hor. *Den afgang is geſtopt, geſtremd. Hy is hardlyvig.*

* Moratur, impersonale. Cælius ad Cic. *Men vertoeft, blyft ſtaan.*

Plus biennium in his tricis moratur. Cælius ad Cic. *Men blyft meer als twee jaren op deze beuzelingen, wisje warjes, voddery staan.*

MÖRÖSĚ. adv. Cic. *Styfhoofdiglyk, koppiglyk, eigenzinniglyk,* Suetonius gebruikt *Morosiſſimè.*

MÖRÖSÍTĀS, ātīs. f. Cic. *Styfhoofdigheid, koppigheid, eigenzinnigheid, gemelykheid.*

MÖRÖSŬS, a, üm. Cicer. *Styfhoofdig, koppig, eigenzinnig, gemelyk, misſelyk.*

Mirabiliter moroſus es. Cic. *Gy zyt wonderlyk grimmig, koppig, eigenzinnig, gemelyk, kortzel.*

Arbor moroſa natu of naſci. Plin. H. *Een traag opwaſſende, opſchietende boom.*

MÖRS, tīs. f. Cic. *De dood.*

Præclare mortes ſunt Imperatoriæ. Cic. *De dood, het ſterven van veldheeren is roemrugtig, maakt veel gerugts.*

Mors accerſita. Plin. J. *Een dood, die iemand op zyn hals gehaald heeft.*

Mortem oppetere, obire. Cic. Morti, morte, mortem occumbere. Cic. *Sterven, overlyden, ontſlapen, den geeſt geven.*

† MÖRSÍSCĀTÍM. adv. Varr. *Bytende, al bytende.*

MÖRSÍÚNCŬLĂ, æ. f. Plaut. *Een beetje.*

MÖRSŬS, a, üm. Plin. H. *Gebeten.*

Morſi à rabioſo cane. Plin. H. *Luiden van een dollen honde gebeten.*

MÖRSŬS, ūs. m. Cic. *Een beet.*

Bibere morſu. Plin. H. *Gulpen, gulzigly, gretigly drinken, of zuipen.*

* Unci morſus. Lucan. *De kromme haken, of lepels van ankers.*

* Morſus. Lucret. *Een lidteeken van een bete.*

* Morſus *alleen.* Sen. Ph. *of* Morſus animi. Cic. *Hartzeer, droefheid.*

Confuſus ex recenti morſu animi. Liv. *Ontſteld, verward, bekommerd door verſch hartzeer of droefheid.*

Morſus doloris. Cicer. *Treffinge, hevigheid, gevoelen van de ſmart of hartzeer.*

* Morſus. Cicer. Catul. Hor. *Bytinge, ſtekinge*, dat is, *ſchimpinge, ſchimp, ſmaal-reden, laſteringe, quaadſprekinge.*

MÖR-

Digitized by Google

MŌRTĀLIS, is. m. & f. ĭlĕ, is. n. Cic. *Doodelyk, ſterfelyk, de dood onderworpen, onderhevig.* Men zegt *Mortalior.*

* Mortalis. Cic. Virg. Ovid. *Sterfelyk, menſchelyk, van een menſch, tot den menſch behoorende.*

Mucro mortalis. Virg. *Een zwaard van een menſch gemaakt.*

Facta mortalia. Hor. *Menſchelyke daden.*

* Inimicitiæ mortales. Cic. *Doodelyke vyandſchappen.*

* Mortalis. Plin. H. *Vergankelyk, bederfelyk.*

Fulgor ſiderum mortalis. Plin. H. *De glans der ſtarren is vergankelyk.*

MŌRTĀLIS, is. m. Cic. Virg. *Een ſterveling, een menſch.*

MŌRTĀLĬTĀS, ātis. f. Cic. *Sterfelykheid, den ſterfelyken of menſchelyken ſtaat.*

Omne quod ortum eſt, mortalitas conſequitur. Cicer. *De ſterfelykheid volgt alles wat 'er geſchapen is.*

* Mortalitas. Plin. H. *De ſtervelingen, de menſchen.*

* Mortalitas. Ulp. *De ſterfelykheid, de dood.*

Extinguitur crimen mortalitate. Ulp. *De miſdaad word door de dood uitgewiſcht.*

MŌRTĀRĬUM, ii. n. Colum. *Een vyzel, mortier,* Om , iets in te ſtampen.

* Mortarium. Vitruv. *Een put daar men kalk maakt.*

* Mortarium. Vitruv. *Kalk.*

MŌRTĬCĪNUS, ă, ūm. Varr. *Van zelfs geſtorven.*

Morticina caro. Sen. Ph. *Dood, verſtorve vleeſch.* Ovis. Varr. *Een van zelfs geſtorve ſchaap of ooy.*

Morticini clavi. Plin. H. *Vereelde, harde knobbels, of eeltige bladders in de voetzolen.*

MŌRTĬFĔR. *Zie* Mortiferus.

MŌRTĬFĔRE. adv. Ulp. *Doodelyk, ter dood, tot de dood.*

Vulneratus mortiferè. Ulp. *Doodelyk, ter doodgewond.*

MŌRTĬFĔR *of* MŌRTĬFĔRŬS, ă, ūm. Lucret. Cic. Celſ. *De dood veroorzakende, doodelyk.*

Vulnus mortiferum. Cic. *Een doodelyke wonde, quetſure.*

† MŌRTŬĀLIS, is. m. & f. ălĕ, is. n. Plaut. *Van dooden.*

MŌRTŬUS, ă, ūm. Cic. *Dood, overleden.*

† MORŬLĂ, æ. f. Plaut. *Een morinnetje, een meisje zoo zwart als een morin.*

MŌRŪM, i. n. Virg. *Een moerbezy.*

MŌRŬS, i. f. Plin. H. *Een moerbezyen boom.*

MŌRŬS, i. m. Plaut. μῶρος. *Een gek, dwaas, zot, nar.*

MŌS, ōris. m. Cic. *Een gewoonte, manier, wys, of wyze.*

Mos obliviſci hominibus. Plaut. *De menſchen hebben een gewoonte van te vergeten.*

Mos eſt hominum ut nolint. Cic. *Het is de maniere der menſchen dat ze niet willen.*

Erat tum in more publica magnificentia. Tac. *De openbare pragt of heerlykheid was toen de manier, ging toen in zwang.*

Ut mos eſt. Cic. *Gelyk de gewoonte of de manier is.*

Moris eſſe Græcorum negant. Cic. *Ze ontkennen dat het de gewoonte of manieren der Grieken is.*

Mos veſtis. Juſtin. *De manier van een kleed, gewaad.* Vulgo, *mode.*

Noſti morem dialogorum. Cic. *Gy weet de maniere van 't zamenſpraken tuſſen twee luiden.*

More ſcribo. Cic. *Ik ſchryve na myn gewoonte of maniere.*

More beſtiarum. Cic. *Op de maniere van beeſten.*

More Romano. Cic. *Op de Romeinſche wyze,* dat is, *vryborſtiglyk, openhartiglyk.*

More. Virg. De more. Virg. Ex more. Hor. *Volgens de gewoonte, maniere.*

In morem fluminis elabi. Virg. *Als een rivier afvloeyen, ſtroomen.*

* Mores. Cic. *Manieren, zeden, aart, imborſt, neigingen.*

Præfectus morum. Corn. Nep. *Een zede- of tugtheer, of meeſter.*

Commodis eſſe moribus. Cic. *Van zaftzinnige, goedaardige, beuſche zeden of manieren zyn.*

* Alii nunc ſunt mores. Plaut. *De zeden of manieren zyn nu anders, veranderd.*

Mores conveniunt. Ter. *De zeden, neygingen, imborſten komen over een.*

Innumeris moribus aptus. Ovid. *Bequaam tot (het opvolgen van) verſcheide zeden, imborſten, genegenheden.*

Morum doctus imitator. *Een geleerd, bequaam afſchetſer, beſchryver, verbeelder van zeden.*

Illud tua ſingularis humanitas ſuaviſſimique mores à te ſunt impetraturi. Cic. *Uwe byzondere beleefdheid, en zeer goedaardige zeden zullen dat van u verwerven.*

In mores alicujus ſe vertere. Ovid. *Zig in of volgens iemands zeden veranderen, ſchikken.*

* Cæli mores. Plin. H. *De matigheid, geſtaldheid, houding van de lugt.*

Morem gerere alicui. Ter. Cic. *Iemand gehoorzamen, opvolgen. Iemands zin doen.* Animo. Plaut. *Zyn neiginge opvolgen.* Amori. Ovid. *Zyn liefde opvolgen, zig aan de min overgeven.*

Pacis morem imponere populis. Virg. *De voorwaarden van vrede de volkeren opleggen.*

Jam dolor in morem venit mens. Ovid. *Myn ſmart is reeds in een gewoonte veranderd.*

Sine more. Virg. *Zonder mate, onmatiglyk.*

MŌSĂ, æ. f. Tac. Plin. H. *De Maas.* Een rivier die in Champagne zyn oorſprong heeft, en door Lotharingen, 't land van Luik, Namen, enz. en door Holland in zee loopt.

MOSAMBĬCŪM, i. n. *Moſambike.* Een ſtad in Africa.

MŌSCHĂ, æ. f. *Muſchouw, of Moskou.* De Hoofdſtad van Muskovie, en verblyfplaats der Czaren.

MŌSCHŪS, i. m. g. Jun. *Muskus, muskeljaat.*

MŌSCŌVĬA, æ. f. *Muskovie, of zwart Ruſland.*

MŌSĔLLĂ, æ. f. Tac. *De Moezel,* een rivier in Lotharingen.

MŌTĂCĬLLĂ, æ. f. Varr. *Een quikſtaartje.* Dus genoemd om dat het geduriglyk de ſtaart beweegt.

MŌTĬO, ōnis. f. Cic. *Beweginge, verroeringe.*

Motiones lineæ. Vitruv. *De bewegingen, verroeringen van een lyn, of ſtreep.*

* Animi motio. Cic. *Beweginge van 't gemoed, harts-togt, drift.*

MŌTĬŪNCŪLĂ, æ. f. Sen. Ph. *Een kleine beweginge, verroeringe.*

Montiunculis interim perſtringitur. Sen. Ph. *Hy word ondertuſſen, of nu en dan door ligte bewegingen getroffen, aangedaan.* Van een gezond wordende zieke.

MŌTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Virg. *Dikwils bewegen, verroeren.*

MŌTŌR, ōris. m. Mart. *Een beweger, verroerder:* ook, *ontroerder, ſtoorder.*

Cunarum motor. Mart. *Een wieger.*

MŌTŬS, ă, ūm. Virg. *Bewogen, geroerd:* ook, *beroerd, ontroerd, geſtoord, ontruſt.*

MŌTŬS, ūs. m. Cic. *Beweginge, verroeringe:* ook, *ontroering, ſtorting, ontruſtinge.*

Interiore motu cietur id quod eſt animal. Cic. *Een dier word door innerlyke beweginge opgewekt, aangeprikkelt, of gedreven.*

Terræ motus. Cic. *Een aardbevinge.*

* Motus animi. Cic. *Een beweginge van 't gemoed, een hartstogt, een drift.*

Totius Italiæ motus. Cic. *De beweginge, ontroeringe, ontruſtinge van gantſch Italie.*

In motu eſſe. Cic. *In beweginge, beroerte, of ontruſt zyn.*

* Motus. Plin. J. Epiſt. 4. l. 3. *Een bewogenheid, rede, oorzaak.*

Audiſti conſilii mei motus. Plin. J. *Gy hebt de bewoogredenen van mynen raad gehoort, verſtaan.*

MŌVĒNS, ēntis. omn. gen. Liv. *Bewogende, verroerende.*

* Moventes res. Liv. A. Gell. *Bewegende, roerende, tilbare goederen.*

MŌVĔO, ēs, mōvī, mōtūm, mŏvērĕ. Cic. *Bewegen, verroeren:* ook, *ontroeren, ontruſten, ſtooren.*

Omnia quæ moveri poſſunt. Corn. Nep. *Alle dingen die vervoert konnen werden, alle roerende, tilbare goederen.*

Venæ æquis intervallis moventur. Celſ. *De aders of ſlag-aders worden met evenmatige tuſſen tyden,* dat is, *evenmatiglyk bewogen.*

Movere alvum. Cat. *Loslyvig maken.* Vomitionem. Cat. *Brakinge veroorzaken, verwekken.*

Moveri de opinione. Cic. *Van zyn gevoelen bewogen, verzet worden: van gedagten veranderen.*

Ex ea opinione nullius oratio me movebit. Cic. *Niemands vertoog zal my van dat gevoelen bewogen, verzetten, bepraten.*

* Movere ſe. Cic. *Vertrekken, weg gaan.*

Movere ab urbe. Liv. *Zyn leger van een ſtad afvoeren, van de ſtad*

Digitized by Google

ſtad vortrekken, afweyken. Van een leger ſprekende. Hy verſtaat'er *Caſtra* onder.

Movere ſe ad motum fortunæ. Cæſ. *Zig bewegen, gedragen, aanſtellen na de beweginge, of 't beloop van 't geluk.*

Loco movere verba. Hor. *Woorden verplaatſen, verzetten.*

Aliquem. Cic. *Iemand uit een plaats, of poſt dryven, jagen.*

Move abs te moram. Plaut. *Verwerp de traegheid, haaſt, of ſpoed u, maak haaſt.*

Movere aliquem Senatu. Cic. *Iemand uit den Raad dryven.*

Imminens fatum nullâ providentiâ moveri potuit. Liv. *Dat over 't hooſd hangend of genakend gevaar konde door geen voorzigtigheid afgewend, afgekeert, ontgaan worden.*

Admirationes, plauſus, movere debet Orator. Cic. *Een Redenvoerder moet verwonderingen en handgeklap verwekken, veroorzaken.*

Hoc non me movet æſtimatione. Catul. *Deze zaak beweegt my niet door de pryze, of waardy.*

Janua faciles movet cardines. Hor. *De deur gaat gemakkelyk open.*

Cytharam cum voce movere. Ovid. *Zingende op de luit ſlaan, ſpelen.*

Fides movere. Ovid. *De ſnaren bewegen:* dat is, *op ſnaren ſlaan, ſpelen.*

Dolorem movere. Celſ. *Smart, pyn, of hartzeer verwekken, veroorzaken.*

Dicta Jovis movêre Deos. Ovid. *De woorden van Jupiter bewogen de Goden.*

Quantam mihi moves expectationem de ſermone Bibuli? Cic. *Hoegroot een verwagtinge verwekt of veroorzaakt gy in my omtrent de redeneeringe van Bibulus?*

Faſtidium alicui movere. Juven. *Walginge in iemand verwekken, iemand doen walgen.*

Fletum movere. Cic. *Geween, geſchrey verwekken, veroorzaken.*

Movere fidem. Liv. *Zyn trouw breken, verraden.*

Hæredes veros movere. Cic. *De waare erfgenamen uitſluiten, onterven.*

Multa animo movere. Virg. *Vele dingen in zyn gemoed overleggen, overwogen: Groote dingen overdenken.*

Stomachum movere alicui. Cic. *Iemand tot gramſchap verwekken.*

Suſpicionem alicui movere. Cic. *Vermoeden, agterdogt in iemand verwekken, veroorzaken.*

Nec me movet, præſens ſit ille, necne. Papin. Juriſc. *Ook roert of raakt het my niet, ſchoelt het my niet of hy tegenwoordig dan niet, of niet is.*

Moveri ſuper aliqua re. Virg. *Over of door een zake geraakt, getroffen worden.*

Plumâ aut folio faciliùs moveri. Cic. *Ligter bewogen worden, ligter zyn dan een veder of blad.*

Terra in urbe movit. Suet. *Daar was een aardbevinge in de ſtad.*

MŌX. adv. Cic. *Aanſtonds, terſtond, ten eerſten, van ſtonden aan, ſpoedig, dadelyk.*

* Mox. Plin. H. *Daar na, vervolgens, naderhand, kort daar na.*

MŪCEO, ēs, ērē. Cat. *Schimmelen, verſchimmeld, of vermuſt zyn.*

MŪCESCO, ſcĭs, ēſcĕrĕ. Plin. H. *Verſchimmelen, verſchimmeld of vermuſt worden, of zyn.*

MŪCĬDŬS, ă, ūm. Colum. *Verſchimmeld, vermuſt.*

MŪCŌR, ōrĭs. m. Colum. *Schimmel, verſchimmeldheid, vermuſtheid.*

MŪCŌSŬS, ă, ūm. Colum. *Vol ſnot, ſnotterig.*

MŪCRO, ōnĭs. m. Cic. Virg. *De punt, het ſpits.* Van een degen, pyl, enz.

Mucrones herbarum. Plin. H. *De punten, of ſcherpte van kruiden.* Unguium. Plin. H. *De punten, of ſcherpte van klauwen.*

* Mucro. Cic. Virg. *Een zwaard, of degen.*

Hic eſt mucro defenſionis tuæ. Cic. *Dit is de ſcherpte,* dat is, *de kragt, ſnedigheid, het gewigt van uwe verdediginge.*

MŪCRŌNĀTŬS, ă, ūm. Plin. H. *Gepunt, met een punt, ſcherp van punt.*

MŪCŬS, ī. m. Plaut. Catul. *Snot.*

MŪGĬL, ĭlis. m. Plaut. MŪGĬLIS, ĭs. m. Juven. *Een harder, zekere viſch met een groote kop, die zig in zee en verſch water onthoud.*

MŪGINŌR, ārĭs, ātŭs sūm, ārī. Cic. *Morren, dralen, aarzelen.*

MŪGIO, īs, īvī of ĭī, ītūm, īrĕ. Cic. Propert. Liv. *Loeyen gelyk oſſen of koeyen.* Men vind *Mugiverat* in Propertius.

Sub pedibus mugit ſolum. Virg. *De aarde loeit onder de voeten, men hoort een groot geloey onder de aarde.*

Malus mugit procellis. Hor. *De maſt loeit, kraekt, kraakt, maakt een groot gelwid door den ſtorm of het onweder.*

Mugiens ſonitus. Catul. *Een loeyend geluid: Een gedruis gelyk 't loeyen van een os of ſtier.*

MŪGĪTŬS, ūs. m. Virg. *Loeyinge, geloey.* Van oſſen, enz.

Mugitus terræ. Cic. Nemorum. Plin. H. *Geloey,* dat is, *gedruis onder de aarde, in boſſchen.*

MŪLĂ, æ. f. Varr. *Een muilin, of muil-ezelin.*

MŪLĀRĬS, ĭs. m. & f. rĕ, ĭs. n. Colum. *Van een muil ezel of ezelin.*

† MŪLCĒDO, ĭnĭs. f. A. Gell. *Aanlokſel, ſtreelinge, vleyend verzoek, gevley.*

MŪLCĔO, ēs, mŭlsī, mŭlsūm, mŭlcērĕ. Cic. Catul. Virg. *Streelen, vleyen, pluimſtryken.*

Mulcere aliquem laudibus. Pacuv. *Iemand met loftuiteryen ſtreelen, kittelen.*

Æthera mulcere cantu. Virg. *De lugt door de lieffelykheid van gezang doen weder-galmen.*

Mulcere feras. Ovid. *Wilde dieren temmen, tam of mak maken.*

Auræ florem mulcent. Catul. *De zaſte of zoete koeltens bewegen de bloemen zoetjes.*

Vulnera mulcere. Ovid. *Wonden verzaften.*

MŪLCTRĂ, æ. f. Virg. *Melkinge.* Columella gebruikt ook *Mulctra* om melk te beteekenen.

MŪLCTRĀLE, ĭs. n. Virg. *Een melk-emmer, enz.* Daar men een koe in melkt.

MŪLCTRŪM, ī. n. Hor. *Zie* Mulctrale.

MŪLCTŪS, ūs. m. Colum. *Zie* Mulctra.

MŪLGĔO, ēs, mŭlsī, mŭlctŭm, mŭlgērĕ. oves. Virg. *Schapen, ooyen melken.* Men vind in *præterito* zelden *Mulxi*, en in *ſupino Mulſum.*

MŬLĬEBRĬS, ĭs. m. & f. brĕ, ĭs. n. Cic. *Vrouwelyk, van een vrouw.*

* Muliebris animus. Cic. *Een vrouwelyk, verwyfd, laf, laſhartig gemoed.*

Muliebre bellum gerere. Cic. *Een vrouwen oorlog voeren, daar een vrouw de oorzaak van is.*

Muliebris fides. Plaut. *Een vrouwelyke, ongeſtadige, onbeſtendige trouwe.* Sententia. Cic. *Een vrouwelyke, verwyfde laffe raad.*

MŬLĬEBRĬTĔR. adv. Cic. Hor. *Vrouwelyk, wyfagtig: Gelyk een vrouw.*

MŬLĬĔR, ĕrĭs. f. Cic. *Een vrouw, wyf, of vrouwsperſoon.*

MŬLĬERCŬLĂ, æ. f. Cic. *Een vrouwtje, wyfje.* Sprekende van een vrouwsperſoon die men niet veel agt: ook, *een hoertje.*

Muliercula. Cic. *Een arme vrouw.*

MŬLĬERCŬLĀRĬŬS, ĭ, m. g. Alciat. *Een liefhebber van vrouwen, die vremde vrouwen bemint.*

MŬLĬEBRŌSĬTĀS, ātĭs. f. Cic. *Vrouwagtigheid, liefhebbery van, of drift tot vrouwen.*

MŬLĬEBRŌSŬS, ă, ūm. Cic. *Vrouwagtig, vrouwen liefhebbende.*

MŬLĬĔRĀRĬŬS, ă, ūm. *Van een vrouw.* Mulieraria manus. Cic. pro Cælio. *Een bende van een vrouw ergens geplaatſt of gepoſteerd.*

MŬLĬĔRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Varro. *Verwyfd maken.*

MŬLĬĔRŌSĬTĀS, ātĭs. f. Cic. *Vrouwagtigheid, liefhebbery van, of drift tot vrouwen.* Dit woord was ten tyde van Cicero nog niet doorgaans aangenomen, want hy gebruikt het met een verzagtinge: *Mulierositas, ut ita appellem eam, quæ Græcè eſt φιλογυνία.* Cic.

MŪLĪNŬS, ă, ūm. Vitruv. *Van een muilezel, of ezelin.*

Mulina ungula. Vitruv. *De hoef van een muilezel, of ezelin.*

MŪLIO, ōnĭs. m. Cic. Juven. *Een muildryver.*

* Mulio. Plin. H. *De vlieg, die de muilezels plaagt.*

MŪLIŌNĬŬS, ă, ūm. Cic. *Van een muildryver, tot een muildryver behoorende.*

† MŪL-

Digitized by Google

‡ MŬLLĔŬS, ĕi. m. Feſt. *Een ſoort ſchoenen halverbeen komende, welke de Koningen van Alba eerſt en naderhand de zoonen van Raadsheeren gebruikt hebben.* Men vind in Cato *Calceos Mulleos*, zoo dat men gelooven mag dat *Mulleus* een *adjectivum* is.

MŬLLŬLUS, ī. m. Cic. *Een kleine barbeel.* Zekere viſch: Cicero voegt'er *Barbatulus* by.

MŬLLŬS, ī. m. Cic. Hor. *Een barbeel.*

MŬLSĔUS, ă, ūm. Colum. *Met honig gemengd.*
Mulſeus ſapor. Colum. *Een honigagtige ſmaak.*

MŬLSŬM, ī. n. Cic. *Honig-wyn: Wyn met honig gemengd.*

MŬLSUS, ă, ūm. Colum. *Met honig gemengd.*
Loqui mulſa. Plaut. *Honigzoete, lieffelyke, aangename dingen praten, verhalen.*

MŬLTA, æ. f. Cic. *Een boete, geldboete, breuke.*
Irrogare multam alicui. Cic. *Iemand een boete opleggen, in een geldboete verwyzen.*
Multa ei eſto, vino viginti dies ut careat. Plaut. *Dit zy hem een boete of ſtraffe, dat hy twintig dagen wyn zal moeten miſſen, derven.*

MULTĂNGŬLUS, ă, ūm. Lucret. *Veel hoekig, dat vele hoeken heeft.*

MŬLTĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Verwyzinge in een boete.*
Multatio bonorum. Cic. *Verbeurd verklaringe, verbeurtmakinge van goederen.*

MŬLTĀTĬTĬUS, ă, ūm. Liv. *Van een boete of geldboete, daar toe behoorende.*
Ex multatitio argento ſigna ænea ad ædem Cereris dedĕre. Liv. *Ze gaven kopere beelden voor den tempel van Ceres, uit het geld van de boetens.*

MŬLTĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Geſtraft.*
A Senatu agris multati ſunt. Cic. *Ze zyn door den Raad met verlies van hunne landgoederen geſtraft, van hunne landeryen beroofd.*
Maleficium exilio multatum. Cic. *Een miſdaad door ballingſchap geſtraft.*
Malè multati fuſtibus repelluntur. Cic. *Qualyk, digt met ſtokſlagen begroet, onthaald zynde: wierden ze weder weg gejaagt, terug gedreven.*
Morte multatus. Cic. *Met de dood geſtraft.*

MULTESĬMUS, ă, ūm. Multeſima pars. Lucret. *Een klein gedeelte van een groot geheel: Van vele gedeeltens een.*

MŬLTĬBARBŬS, ī. m. g. Apul. *Die een grooten baard heeft.*

† MULTĬBĪBŬS, ă, ūm. Plaut. *Veel, of onmatig drinkende.*

MŬLTĬCĀVĀTŬS, ă, ūm. Varr. *Vele gaten hebbende, vol holen, of gaten.* Van honig-raten.

MŬLTĬCAŬLIS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Plin. H. *Vele ſtelen hebbende, vol ſtelen.*

‡ MŬLTĬCĂVUS, ă, ūm. Ovid. 8. Metam. Sommigen vertalen 't, *vele gaten of holen hebbende, of vol gaten, of holen:* anderen, *zeer hol.* De plaats van Ovidius ſchynt met het eerſte beſt over een te komen.

MŬLTĬCŎLŎR, ōris. omn. gen. Plin. H. *Veelverwig.*

MŬLTĬFĀRĬAM. adv. Cic. Suet. *Op vele, verſcheide, of velerhande manieren: verſcheidentlyk.*
Multifariàm ſcalis appoſitis. Liv. *De ladders of ſtormladders op verſcheide plaatſen geſtelt, gehegt zynde.*

MŬLTĬFĀRĬE. adv. Plin. H. *Zie* Multifariam.

MŬLTĬFĀRĬUS, ă, ūm. A. Gell. *Velerhande, velerley, meenigerley, verſcheiden.*
Militares coronæ multifariæ ſunt. A. Gell. *De krygs- of oorlogs-kroonen zyn velerhande, verſcheiden.*

MŬLTĬFĔR, ă, ūm. Plin. H. *Vele dingen voortbrengende, vrugtbaar, veel dragende.*

MŬLTĬFĬDŬS, ă, ūm. Plin. H. *Op vele plaatſen geſpleten, gekloofd, gekliefd.*
Diſcrimen multifidum. Claud. *Een veelvuldig onderſcheid.*
Flumen multifidum. Lucan. Mart. *Een veelarmige rivier.*

MŬLTĬFŎRĬS, ĭs. m. & f. ŏrĕ, ĭs. n. Plin. H. *Vele gaten of holen hebbende, met vele holen of gaten.*

MŬLTĬFŎRMIS, ĭs. m. & f. mĕ, ĭs. n. Cic. *Van velerhande gedaantens, vormen of ſoorten.*
Partus multiformes. Cic. *Vrugten, dragten van verſcheide gedaantens of ſoorten.*
Multiformes ſumus. Sen. Ph. *Wy zyn veranderlyk, onſtandvaſtig, ongeſtadig, wispelturig.*

MŬLTĬFŎRMĬTĔR. adv. A. Gell. *Op vele, verſchiede manieren, verſcheidentlyk.*

MŬLTĬFŎRŬS, ă, ūm. Ovid. *Vele gaten of holen hebbende, vol gaten of holen.*
Tibia multifora. Sen. Trag. *Een fluit met vele gaten, vol gaten.*

MŬLTĬGĔNŬS, ă, ūm. Plin. H. *Velerhande, meenigerley, van vele ſoorten.*
Multigenæ figuræ. Lucret. *Velerhande, meenigerley gedaantens.*

MŬLTĬGĔNĔRĬS, ĭs. m. & f. rĕ, ĭs. n. Plaut. *Velerhande, meenigerley, van vele ſoorten.*
Multigeneribus opus eſt tibi militibus. Plaut. *Gy hebt velerhande krygsknegten van doen, van nooden.*

MŬLTĬJŬGĬS, ĭs. m. & f. gĕ, ĭs. n. Cic. *Verſcheide, velerhande, meenigvuldig.*
Multijuges literas accepi. Cic. *Ik hebbe vele brieven van u ontfangen.*

MŬLTĬJŬGUS, ă, ūm. Multijugi equi. Liv. l. 28. c. 9. circa fin. *Vele paarden te zamen geſpannen.*

† MŬLTĬLŎQUĬUM, ĭi. n. Plaut. *Veel praats of ſnaps, gekal, gebabbel, kalling.*

MŬLTĬLŎQUUS, ă, ūm. Plaut. *Een grootſpreker, prater, ſnapper, babbelaar.*

MŬLTĬMŎDŬS, ă, ūm. Liv. *Velerhande, velerley, van verſcheide manieren, of ſoorten.*

MŬLTĬMŎDĬS. adv. pro Multis modis. Lucret. *Op vele, velerhande manieren, wyzen.*
Multimodis vocem flectere. Lucret. *Zyn ſtemme op velerhande manieren buigen, veranderen.*

MŬLTĬNŪMUS, ă, ūm. Varr. *Daar veel geld aan te winnen is, van veel geld, of groot voordeel of gewin.*

MŬLTĬPĀRTĬTUS, ă, ūm. Plin. H. *In velen verdeeld.*

MŬLTĬPĀTĔNS, ēntis. omn. gen. Plaut. *Op vele plaatſen open.*

MŬLTĬPĔDĂ, æ. f. Plin. H. *Een veelvoet, een worm met vele pooten:* Zommige zeggen, *een ruſp.*

MŬLTĬPES, ĕdis. omn. gen. Plin. H. *Vele voeten hebbende, van of met vele voeten.*

MŬLTĬPLEX, ĭcis. omn. gen. Cic. *Veelvoudig, velerhande, verſcheide.*
Multiplici flagravit invidiâ. Suet. *Hy had een veelvuldigen haat op zyn hals: Hy was wegens vele ſnoode daden zeer gehaat.*
Ingenium multiplex. Cic. *Een geveinſde, dubbelhartige inborſt, aart.*
Homo variâ multiplicique naturâ. Cic. *Een man van een veranderlyke en geveinſden aart.*
Multiplex doctrina. Suet. *Veelvoudige, groote geleerdheid.*

MŬLTĬPLĬCĀBĬLIS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Poëta apud Cic. *Vol vouwen, vol kronkelen:* Van een ſlang geſproken.

MŬLTĬPLĬCĀTĬO, ōnis. f. Colum. *Vermeenigvuldiging:* Vulgò, *multiplicatie.*
Multiplicationes habere notas. Vitruv. *De regelen van vermeenigvuldiging, of* Vulgò *multiplicatie vaſt hebben, verſtaan.*

MŬLTĬPLĬCĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Vermeenigvuldigd.*

MŬLTĬPLĬCĬTĔR. adv. Quintil. *Op veelvoudige, velerhande, verſcheide manieren of wyzen.*

MŬLTĬPLĬCO, ās, āvī, ātum, ārĕ. Front. Plin. H. *Vermeenigvuldigen.*
Multiplicare numerum in ſe. Colum. *Een getal in of door zig zelven vermeenigvuldigen,* Vulgò, *multipliceren.* Numeros inter ſe. Colum. *Getallen door malkander vermeenigvuldigen,* Vulgò, *multipliceren.* Numerum cum numero. Colum. *Een getal met een ander optellen, oprekenen.*
Verbis aliquid multiplicare. Liv. *Iets met woorden vermeerderen, vergrooten, verzwaren.*

MŬLTĬPŎTĔNS, ēntis. omn. gen. Plaut. *Veel vermogende.*

MŬLTĬSCĬUS, ă, ūm. Apul. *Veel wetende.*

MŬLTĬSŌNŌRŬS, ă, ūm. Claud. *Veel of groot geluid makende, luidrugtig.*

MŬLTĬSŎNŬS, ă, ūm. Mart. *Veel of groot geluid makende, luidrugtig.* Van een vogel geſproken die dikwils zingt.
Catenæ multiſonæ. Stat. *Groot geluid of gedruis makende ketenen, kettingen.*

MŬLTĬTĬĂ, ōrum. n. plur. Juven. *Doorſchynende kleedy, een ſoort van gewaad van zeer dun of ſagt geklopt garen geweve.*

Bu-

Digitized by Google

Budæus zegt, dat dit zomerkleeden van tafferaas waren.

MULTITŪDO, ĭnis. f. Cic. *Een menigte, groot getal, schare, groote vergaderinge.*

Fugit consultò multitudinem Philosophia. Cic. *De Wysbegeerte ontwykt, vermyd, schuwt met voordagt de menigte,* dat is, *veragt, verſmaad de goedkeuringe van 't volk.*

Multitudo, aut servit humiliter, aut superbè dominatur. Liv. *De menigte is of onderdaniglyk dienſtbaar, of heerſchs hoogmoediglyk, trotſelyk.*

MULTIVĂGUS, ă, ūm. Plin. H. *Veel zwervende.*

MULTIVŎLUS, ă, ūm. adj. Catul. *Veel begerende.*

MULTO, ās, āvī, ātūm, āre. Cic. *In een boete verwyzen, veroordeelen.*

Aliquem multare exilio. Cic. Tac. *Iemand met ballingſchap ſtraffen, bannen.* Pecuniâ. Curt. *Iemand in een geldboete verwyzen, veroordeelen.* Morte. Cic. *Iemand met de dood ſtraffen.*

Multabere quingentis aureis. Plaut. *Gy zult in vyfhonderd goude kroonen verwezen, veroordeelt worden.*

* Malè multare aliquem. Cic. *Iemand qualyk handelen, mishandelen, onteeren.*

* Multari. Cic. Virg. *Beroofd worden.*

Regno multari. Cic. *Van zyn Ryk ontbloot, beroofd worden.*

Multantur bonis exules. Cic. *De ballingen worden van hunne goederen beroofd.*

Iniquitate laboris multari. Colum. *Door de hardheid van den arbeid afgeſlooft, afgemat worden.*

Multare aliquem matrimonio. Ter. *Egtſcheidinge met iemand aangaan.*

MULTŌ. adv. Cic. *Veel.*

Multò aliter. Ter. Secus. Cic. *Heel anders.*

Multò antè. Cic. *Veel of lang te voren.*

Multò anteponere. Cic. *Veel voorſtellen, beter keuren, hooger agten.*

Multò præſtat memorem eſſe. Salluſt. *Het is veel beter indagtig te zyn, te gedenken, gedenken.*

Multò citiùs. Lucret. *Veel, ongelyk raſſer, eerder.*

Multò minoris vendidit. Cic. *Hy heeft het veel, of ruim minder verkogt.*

Multo gratiſſima lux. Hor. *Een zeer veel aangenamer ligt.*

Multò maxima pars. Cic. *Op veel na het grootſte gedeelte.*

MULTŌPĔRĔ. adv. Plaut. *Veel, zeer veel.*

MULTŪM. adv. Cic. *Veel, zeer, grootelyks.*

Fundit multùm lacrymas. Virg. *Ze ſtort vele tranen, ze ſchreit geweldig, weent zeer bitterlyk.*

Multùm uti aliquo. Cic. *Zeer gemeenzaam met iemand zyn, handelen, leven.*

* Vivere multùm. Cic. *Lang leven.*

MULTŪS, ă, ūm. Cic. *Veel, talryk.*

Unus è multis Orator. Cic. Unus multorum. Hor. *Een Redenveerder uit velen:* dat is, *Een Redenaar uit den gemeenen hoop.*

* Multus eſt in illa re. Cic. *Hy is daar in zeer bezig, hy oeffent zig veel in die zake.*

Multi ſunt in venationibus. Cæſ. *Ze zyn veel of dikwils op de jagt.*

Non eſt quod multa loquamur. Hor. *Het is niet noodzakelyk, noodwendig, datwe veel ſpreken, zeggen.*

Satis multa. Cic. *Genoegzaam vele dingen.*

Haud multa moratus, dat dextram juveni. Virg. *Niet veel of lang vertoeft hebbende, geeft hy een jongeling zyn regter hand.*

Tuum nomen multum eſt in his locis. Cic. *Men ſpreekt veel in die plaatſen van uw naam.*

Baccho multo hilarare convivia. Virg. *De gaſtmalen met veel wyn vervrolyken, vrolyk maken.*

Ad multum diem. Cic. *Tot diep in den dag.*

Lacrymis non ſine multis noctes agit. Hor. *Hy brengt nagten met vele tranen door.*

Cum multa libertate notare aliquem. Hor. *Iemand met veel vrymoedigheid teekenen, of met vryheid van hem ſpreken.*

Literas multo manè mihi dedit. Cic. *Hy heeft my de brieven zeer laat in de morgenſtond gegeven.*

Multa jam nocte. Cic. Virg. *Laat in de nagt.*

MŪLUS, I. Cic. *Een muil-ezel.*

MŪNDĂNDŬS, ă, ūm. Plin. H. *Dat men moet reinigen, of ſchoonmaken.*

MŪNDĀNŬS, ă, ūm. Cic. *Wereldſch, van de wereld.*

Interrogatus cujas eſſet, mundanum ſe eſſe reſpondit. Cic. *Gevraagd zynde wat landsman hy was, antwoorde, dat hy een wereldling, of burger des werelds was.*

MŪNDĔ. adv. Sen. Ph. *Zuiverlyk, ſchoontjes, reintjes, net, zindelyk.*

MŪNDĬTĔR. adv. Plaut. *Zie* Mundè.

MŪNDĬTIĂ, æ. f. Cic. *Reinheid, zuiverheid, zinlykheid.*

Urbanis munditiis ſeſe exercere. Salluſt. *Zig in wereldſche zinlykheden of beſchaafde nette maniren oeffenen.*

MŪNDĬTIĒS, ēī. f. Catul. *Zie* Munditia.

MŪNDO, ās, āvī, ātūm, āre. Plin. *Zuiveren, reinigen, ſchoonmaken.*

MŪNDŬLŬS, ă, ūm. Plaut. *Wat of tamelyk rein, zuiver, net, ſchoon, zinlyk:* ook, *van een gemaakte of gezogte netheid, zinlykheid, zuiverheid.*

MŪNDŬS, ă, ūm. Lucret. Hor. *Rein, net, ſchoon, zuiver, zinlyk.* Van zaken. Men zegt *Mundior.*

Mundior juſto cultus. Liv. *Een al te net* (dat is, *boven de betaamelykheid*) *net kleed.*

Mundæ cœnæ. Hor. *Reine, zuivere, eerlyke maaltyden.*

* Mundus. Cic. Hor. *Zuiver, rein, net, zinlyk.* Van perſonen.

MŪNDŬS, I. m. Cic. *De wereld, het geheel al.*

* Mundus. Lucret. Cic. Vitruv. *Den hemel.*

Mundus muliebris. Varr. Cic. Liv. *Vrouwen cieraad, vrouwen tooiſel, alles dat tot opprondinge van vrouwen dient.* Gelyk ſpiegels, geſteenten, hulſels, kleederen, enz.

MŪNĔRĀLIS, is. m. & f. ālĕ. is. n. *Van geſchenken, geſchenken aangaande.* Lex muneralis. Plaut. Feſt. *Een met aangaande ſchenkaadjen.* Deze wet verbood de voorſpraken verteeringen aan te nemen om te pleiten.

MŪNĔRĀRĬUS, ĭī. m. Suet. Quintil. *Die een vertooninge van zwaard-ſchermers geeft of bekoſtigt.* Plinius gebruikt het ook om, *een gever of bekoſtiger van gevegten van wilde dieren,* te beteekenen.

* Munerarius. Colum. *Die giften, of geld ontfangt om leeuwen, beeren en andere wilde dieren te laten zien.*

MŪNĔRĀTŎR, ōris. m. Flor. *Zie* Munerarius.

MŪNĔRĬGĔRŬLŬS, I. m. Plaut. *Een drager, brenger van ſchenkaadjes, giften, verceringen.*

MŪNĔRO, ās, āvī, ātūm, āre. aliquem aliqua re. Cic. *Iemand met iets begiftigen, iets ſchenken, geven, vereeren.*

MŪNĔRŎR, āris, ātus ſum, āri. aliquem aliqua re. Ter. Cic. Hor. *Zie* Munero.

† MŪNGO, mūngis, mūnxī, mūnctūm, mūngĕre. Plaut. *Snuiten.*

MŪNĬĂ. n. plur. Cic. Liv. *Pligten, bedieningen, ampten.* Men vind niet dan de *nominativus* en *accuſativus, Munia.*

Qui ſuis cervicibus tanta munia ſuſtinent. Cic. *Die zoo groote bedieningen, ampten op hunne halzen dragen, torſen.*

Munia Regis obire. Liv. *Het ampt van een Koning waarnemen, bekleeden.*

Munia induere ducis. Tac. *Het ampt van een Veldheer bekleeden.*

Vitæ munia. Hor. *De pligten van 't leven.*

MŪNĬCEPS, cĭpis. m. Varr. Cic. Ulp. *Een burger van een mindere ſtad, een poorter.*

Municeps meus. Cic. *Myn burger.*

MŪNĬCĬPĀLIS, is. m. & f. ālĕ, is. n. Cic. *Van een ſtad, die de Roomſche voorregten genoot.*

* Municipalis. Cic. Tac. Juven. *Van een wingewest: Die geen gebore burger van de ſtad Roome was.*

MŪNĬCĬPĀTĬM. adv. Suet. *Door de bevoorregte ſteden: In verſcheide ſteden die de Roomſche voorregten genieten.*

‡ MŪNĬCĬPĬŬM, ĭī. n. Cæſ. Cic. *Een Roomſche poorter-ſtad: Een ſtad, die de Roomſche burger-voorregten genoot.* Der zelver burgers hadden regt van burgerſchap te Roome, hoewelze hunne byzondere wetten onderhielden.

Stoïci totum hunc mundum municipium ſuum eſſe exiſtimabant. Cic. *De Stoïſche wysgeren meenden, dat deze gantſche wereld hun ſtad of vaderland was.*

MŪNĬFEX, ĭcis. m. & f. Veget. *Die eenigen dienſt of pligt onderworpen is.* Van een krygsknegt.

Munifex mamma. Plin. H. *Een uyer of pram die zog moet geven.*

MŪNĬFĬCE. adv. Cic. Liv. Plin. H. *Mildelyk, mildadiglyk, rykelyk, heerlyk, pragtiglyk.*

Digitized by Google

MŪNĬFĬCENTĬA, æ. f. Tac. Plin. H. *Mildheid, milddadigheid.*

MŪNĬFĬCO, ās, āvī, ātūm, āre. aliquem aliqua re. Lucret. *Iemand met iets begiftigen, iets ſchenken, vereeren, geven.*

MŪNĬFĬCŪS, a, ūm. Cicer. Ovid. Liv. *Mild, milddadig, edelmoedig.* Cicero gebruikt *Munificentiſſimus*, en Cato *Munificentior* en *Munificentiſſimus*.

Munificus bonis. Plaut. *Mild, milddadig jegens eerlyke vrome luiden.*

Munificus laudis. Plaut. *Mild in loftuiteryen, in't loven, pryzen.*

Munifica ſylvarum genera. Plin. H. *Zeer voordeelige ſoorten van boſſchaadjes*

MŪNĪMĔN, ĭnĭs. n. Virg. Lucan. *Een ſterkte, verſterkinge, bolwerk, veſte, veſtinge.*

MŪNĪMENTŪM, ī. n. Liv. Tac. *Zie* Munimen.

Tunc munimento corporis ſumto, proceſſit ad milites. Curt. *Toen zyn lyfwapentuig (of lyfwapenruſting) aangenomen, aangedaan hebbende, ging hy na of by de krygsknegten.*

MŪNĬO, īs, īvī, ītūm, īre. Cicer. Cæſ. *Verſterken, ſterk maken, met bolwerken enz. voorzien, omringen.*

Munire urbem præſidiis. Cic. *Een ſtad met bezettinge verſterken, voorzien.* Aditus inſulæ molibus. Cic. *Den toegang van een eiland met hoofden, opgeworpe werken verſterken.*

Viam munire. Cic. *Een weg plaveyen, met ſteenen beleggen.*

Munire ſibi viam in cœlum. Cic. *Zig een weg ten hemel banen, openen.*

Munire ſe benevolentiâ multorum. Cicer. *Zig door de gunſt, goede wille, of genegentheid van velen verſterken, ſterk maken, wapenen.*

Munire ſe contra aliquid. Tac. *Zig tegen iets ſterk maken, wapenen, voorzien, vervaardigen.*

Munire alicui viam ad aliquid. Cic. *Iemand den weg tot iets banen, openen.*

MŪNĬTĬO, ōnĭs. f. Cic. Cæſ. *Verſterkinge, bolwerk, veſtingwerk.*

Urbem aliquam munitionibus ſepire. Cic. *Een ſtad met bolwerken, ſterktens omringen.*

Caſtellum duplici munitione inſtructum. Front. *Een kaſteel of ſlot met dubbele werken voorzien.*

Viarum munitio. Cic. *Plaveyinge van wegen, wegſtrating.*

MŪNĬTŎR, ōrĭs. m. Cæl. Liv. Ovid. *Een veſtingbouwer, bolwerkmaker.*

MŪNĪTŪS, a, ūm. Cicer. *Met bolwerken verſterkt, voorzien.* Men zegt *Munitior* en *Munitiſſimus*.

Munitiſſima arx. Liv. *Een zeer ſterk ſlot of kaſteel.*

Contra hoſtes munitus. Cic. *Tegen de vyanden verſterkt, wel voorzien.*

Palpebræ tanquam vallo pilorum munitæ ſunt. Cic. *De winkbraauwen zyn als met een bolwerk van hair verſterkt, voorzien.*

* Munitus amicis. Ovid. Amicitiis. Cic. *Verſterkt, magtig, vermogend door vrienden, vriendſchappen.* Virtute. Cic. *Door deugd geſterkt, gewapend.*

Munita ad aliquid via. Cic. *Een gebaande, geopende weg tot iets.* Een ampt, enz.

Deliƈta munita autoritate alicujus. Salluſt. *Miſdaden door iemands gezag verdedigd, voorgeſtaan, onderſteund.*

MŪNŬS, ĕrĭs. n. Cicer. *Een ſchenkaadje, geſchenk, vereering, gift, gave.*

Naturæ munus decoris. Ovid. *De natuurlyke gave van ſchoonheid.*

Terræ munere veſcimur. Hor. *Wy eten de gaven of vrugten van de aarde, wy leven door de mildheid van de aarde.*

* Munus. Cic. *De pligt van iemand.*

Munere vacare. Front. *Buiten bedieninge zyn.*

Hoc proprium tuum munus eſt, ut, &c. *Het is uw eigen pligt of ampt, dat, enz.*

Principum munus eſt reſiſtere, &c. *Het is de pligt of 't ampt van vorſten te wederſtaan of beletten, dat, enz.*

Munera amicitiæ explere. Cicer. Munere amici fungi. Horat. *De pligten van vriendſchap vollbrengen, betragten, waarnemen.*

Munctibus fungi corporis. Cic. *De pligten van 't lighaam betragten, waarnemen.*

* Munus. Cic. Suet. *Een ſchouwſpel*, Van zwaardſchermers of kampers, of van beeſten, die de Burgermeeſters aan 't Roomſche volk ten beſten gaven, of vertoonden.

* Munus. Cic. *Een ampt of bedieninge*, 't zy eerlyk als laſtig.

Immunitatem munerum alicui dare. Cic. *Iemand vrydom of bevryding van ampten ſchenken, iemand van ampten ontheffen, bevryden, ontſlaan.*

Munus Conſulare ſuſtinere. Cic. *Het burgermeeſters ampt handhaven, onderſteunen.*

Honoribus ac muneribus Reipublicæ perfunctus ſenex. Cic. *Een oudman, die de eerampten en bedieningen van ſtaat heeft bekleet, waargenomen, uitgediend.*

MŪNŬSCŬLŬM, ī. n. Cic. Catul. Hor. *Een kleine ſchenkaadje, gift, vereeringe, een gering geſchenk.*

MŪRÆNA, æ. f. Plaut. Cic. *Een ſoort van negenoog, of lamprey.* Zeker viſch.

MŪRĀLĬS, ĭs. m. & f. ālĕ, ĭs. n. Cæſ. Vitruv. *Van een muur, tot een muur behoorende.*

Machina muralis. Plin. H. Tormentum murale. Virg. *Een muurbreker, een ram of ander tuig om muuren te breken.*

Corona muralis. Liv. Plin. H. *Een muur- of walkroon.* Een kroon die gegeven wierd aan de eerſte die de wallen van een belegerde veſting in den ſtorm beklom.

Herba muralis. Plin. H. Celſ. *Glaskruid.*

MŪRCĬA, æ. f. *Murcie*, Een ſtad van 't ryk Murcie, onder Spanje.

† MŪRCĬDŬS, a, ūm. Plaut. *Laf, laſhartig, bloo.*

† MŪRCĬŌLŬM, ī. n. Colum. *Het zaad van een maſtikboom.*

MŪREX, ĭcĭs. m. Horat. Tibul. Ovid. *Purper-vis*, Zeker ſchulp-vis, daar de ouden purper mede verwden.

* Murex. Virg. Sil. *Purper.*

* Murex. Virg. *Purpere verwe.*

* Murex. Curt. *Een mink-yzer, of voet-angel.* Een zeker yzer tuig met drie of vier punten waar van de eene altyds regt ſtaat.

* Murex. Virg. 5. Æn. *De punt of ſcherpte van een rots.*

† MŪRGĬSO, ōnĭs. m. Feſt. *Een laf, laſhartig, bloo*, ook, *lui, traag, of vadzig menſch.*

MŪRĬA, æ. f. Cic. Hor. Colum. *Pekel.*

MŪRĬĀTĬCŪS, a, ūm. Plaut. *Gepekeld, dat eenigen tyd in pekel heeft gelegen.*

MŪRĬCĀTĬM. adv. Colum. *Gelyk een mink-yzer of voet-angel.*

MŪRĬCĀTŪS, a, ūm. Plin. H. *Voet-angels-wyze*, dat is, *gelyk een mink-yzer of voet-angel gemaakt.*

MŪRĬES, ēī. f. Cat. *Pekel.*

MŪRĪNA, vel MYRĪNA, æ. f. g. Plin. *Wyn met myrrhe en andere ſpeceryen gemengd.* By de Grieken Nektar of Goden drank genoemd.

MŪRĪNŪS, a, ūm. Plin. H. *Van een muis of rat.*

Color murinus. Colum. *Van verwe als een rat of muis, muisvaal.*

MŪRMŪR, ūrĭs. n. Cic. Virg. *Geruiſch, gedruis*, van water of wind.

Murmure jucundo labentes rivi. Ovid. *Met een zoet geruiſch of geluid vloeyende, ſtroomende rivieren, vloeden.*

Murmur cornuum. Hor. Tubæ. Sil. *Het geluid van trompetten, of kromhoornen.*

Murmur erat ingens in ædibus. Ovid. *Daar was een geweldig, zeer groot gedruis, geraas in het huis.*

Tenui murmure dicere aliquid. Ovid. *Iets met een zaſte, zoete ſtemme of geluid zeggen.*

MŪRMŪRĀTĬO, ōnĭs. f. Plin. H. *Geruiſch, gedruis, geraas.*

* Murmuratio. Sen. Ph. *Gemor, morringe, knorringe, klagte tegen iemand.*

MŪRMŪRĬLLO, ās, āre. Quid murmurillas tecum? Plaut. *Wat mort, knort, of mompelt gy in uzelven?*

MŪRMŪRĬLLŬM, ī. n. Plaut. *Gerugtje het welk men door't ſtil ſpreken maakt.*

MŪRMŪRO, ās, āvī, ātūm, āre. Cic. Virg. *Geruiſch, of gedruis maken*, ook, *morren, knorren*, ook, *zaft ſpreken, mompelen.*

Flebile murmurat lingua exanimis. Ovid. *De ſtervende tonge uit of ſpreekt iets treurigs, of bedroefds.*

Ut ſceleſta ſola ſecum murmurat! Plaut. *Hoe mort, mompelt, knort*

Digitized by Google

knort dat ſchelms vrouwmenſch, die pry, dat varken in haar zelven.

MURRĂ, æ. f. Plin. H. *Een ſoort van koſtelyke ſteen daar men drinkkoppen van maakte.* Beſonius zegt dat het *Paarlemoer* is. Voor 't naaſte *Porcelein.*

* Murra. Mart. *Een kop van de ſteen* Murra *gemaakt.*

MURRĔUS, ă, ŭm. Propert. MURRĪNUS, ă, ŭm. Plin. H. *Van (Murre) ſteen. Zie* Murra.

Murrina picta. Mart. *Geſchilderde vaten van (Murre) ſteen.* Cardanus zegt dat dit Porcelein goed is.

Murrina. Plaut. *Zekere lekkere drank,* dat de Roomſche Juffers dronken. *Potio* word'er onder verſtaan.

MŪRŬS, ī. m. Cic. *Een muur, of wal.*

* Muri. Ovid. Sen. Trag. Lucan. *Een ſtad.*

Hoſtis habet muros Virg. *De vyand heeft de muuren of de ſtad in.*

Triplici circumdata mœnia muro. Virg. *Wallen met drie dubbele bolwerken, of buitenwerken omringd.*

* Dum memoria mei Conſulatus erit veſtris mentibus infixa, firmiſſimo me muro ſeptum eſſe arbitrabor. Cic. *Zoo lang als de geheugeniſſe van myn Burgermeeſterſchap in uwe gemoederen gehegt of geprent zal zyn, zal ik my met een zeer vaſte, ſterke, hegte muur, of wal omringt agten, overdeelen.*

Dare murum ſceleri. Claud. *Schelmſtukken of ſchelmen voorſpreken, verdedigen, beſchermen, onderſteunen.*

Hic murus aheneus eſto, nil conſcire ſibi, nullâ palleſcere culpâ. Hor. *Dit zy u een kopere muur niets quaads bewuſt te zyn, en geen bedreve miſdaad te vreezen, ſchroomen.*

MŪS, ūris. m. Cic. Hor. *Een muis, een rat.*

* Mus marinus. Plin. *Een zee-rat.*

* Mus araneus. Plin. H. *Een zie muis.*

* Mus. Sen. Ph. *Een Sabel,* of diergelyk dier, met welkers vel de Scythen zig dekten.

‡ MŪSĂ, æ. f. Cic. *Een zang-Godin. De naam der negen zang-Godinnen.*

* Muſa. Virg. *Een gezang, een lied.*

Agreſtis muſa. *Een boere-gezang, of lied.*

MŪSÆ, ārum. f. plur. Cic. *Edele, goede, geleerde, vrye konſten, wetenſchappen.*

Cum muſis habere commercium. Cic. *Met konſten en wetenſchappen omgaan: konſten en wetenſchappen oefenen.*

Ab oratoribus disjungo me ferè, referoque ad manſuetiores muſas. Cic. *Ik ſcheide my byna van de redenvoerders of pleiters af, en begeve my tot aangenamer, zafter oefeningen of beſpiegelingen.* Zommige meenen dat Cicero hier door *Manſuetiores muſa* de digtkunde, t'ſamenſpraken van twee luiden, en andere mindere werken verſtaat, die zoo hoogdravend een ſtyl niet vereiſchen.

Cum omnibus muſis rationem habere cogito. Cic. *Ik ben van gedagten my tot de beſpiegelinge van alle konſten en wetenſchappen te begeven.*

Delectare ſe cum muſis. Cic. *Zig in konſten en geleerde wetenſchappen vermaken.*

Averſus à muſis. Cic. *Afkeerig, malgende van geleerde konſten en wetenſchappen.*

MŪSCĂ, æ. f. Cic. *Een vlieg.*

* Muſca. Cic. *Een laſtig, moeilyk, laſtigvallend menſch.*

* Muſca nulla fœminæ eſt in ædibus. Plaut. *Daar is geen laſtig of moeilyk vrouwsperſoon in het huis: Anders, daar is nog wyf, nog wyfs gelyke in huis.*

MŪSCĀRĬUM, ĭi. n. Matt. *Een vlieg lap.*

MŪSCĀRĬUM, ĭi. Plin. H. *Kruiden om vliegen te verjagen, gelyk venkel, enz.*

MUSCĀRĬUS araneus. Plin. H. *Een vliegen vangende ſpin of ſpinnekop.*

Clavus muſcarius. Vitruv. *Een nagel of ſpyker met een hooſd, of plat hooſd.*

MŪSCERDA, æ. f. Plin. H. *Stront, drek, keutelen van muizen, of ratten.*

MŪSCĬPŬLA, æ. f. Varr. Sen. Ph. *Een muize- of rotte-val.* Zeker tuig met yzere tralytjes om muizen en rotten te vangen. Phædrus zegt *Muſcipula, orum.* n. plur. lib. 6. fab. 1.

MŪSCŌSUS, ă, ŭm. Virg. *Mosagtig, vol mos, met mos bedekt.* Cicero zegt *Muſcoſior.*

MŪSCŬLŌSUS, ă, ŭm. Celſ. *Spieragtig, vol ſpieren.*

MŪSCŬLUS, ī. m. Cic. *Een muisje, of ratje.*

* Muſculus. Plaut. Plin. H. *Een ſpier,* in een lighaam van vleeſ en vliesjes te zamen gehegt, en die de leden helpt bewegen.

Muſculus. Cæſ. *Een ſoort van een oorlogs-tuig gelyk een brugge,* waar onder de krygsknegten gedekt gingen om de grachten van een ſtad te vullen.

MŪSCŬS, ī. m. Vitruv. *Mos.*

MŪSEŬM, ĕi. n. Plin. H. *Een Boek-oeffen-kamer: Boek-oeffenplaats.*

MŪSĬCĂ, æ. f. Quintil. *De zang-konſt, of kunde.*

MŪSĬCĂ, ōrŭm. n. plur. Cic. *Zie* Muſica, æ.

Quis muſicis ſe dedidit? Cic. *Wie heeft zig aan de zang-konſt overgegeven?*

* MŪSĬCĀ, æ. f. Plin. H. *Een zangſter, zingſter, zangeres.*

MŪSĬCE. adv. Plaut. *Gelyk een zang- of zing-kundige: gelyk een liefhebber van de zang-kunde.*

Muſicè ætatem agitis. Plaut. *Gylieden verſlyt uw leven gelyk zangers of zangkundige,* dat is, *met drinken en vermaak nemen,* om dat die menſchen zulks gewoonelyk doen.

MŪSĬCŬS, ă, ŭm. Cic. *Van de zang- of zing-kunde, daar toe behoorende.*

Studium muſicum. Ter. *Oeffeninge van of in de digt-konſt of kunde.*

Muſicis modis cantica excipere. Quintil. *Liedjes op de zangmaat zingen.*

MŪSĬCŬS, ī. m. Cic. *En zanger, zinger, zangkundige: Een liefhebber van de zangkunde.*

In fidibus muſicorum aures vel minima ſentiunt. Cic. *De ooren der zangkundigen hooren zelfs de allerminſte dingen in ſnaren ſpel.*

MŪSĬMŌN, of gelyk anderen willen, MŪSMON, ōnis. m. Plin. H. *Een ſoort van een ram,* die in plaats van wol, haar gelyk een bok heeft.

MŪSSĬPŌNTUM, ī. n. *Pont-à-Mouſſon.* Een ſtad in Lotharingen aan de Moezel.

MŪSSĬTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Plaut. Ter. *Morren, knorren, mompelen.*

Accipienda & muſſitanda mihi hæc injuria eſt. Ter. *Ik moet dezen hoon, dit ongelyk voor zoet opnemen, en zwygen.*

MŪSSO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Plaut. Virg. Plin. J. *Mompelen, zoetjes of zagtjes, binnen 's monds ſpreken, prevelen.* Winnecr men niet wil dat een byſtaande iets hoore.

* Muſſare. Virg. *Stilletjes morren, knorren.*

Flent mœſti muſſantque Patres. Virg. *De bedroefde, bedrukte Raadsheeren weenen, en morren of mompelen onder malkanderen.*

* Muſſare. Virg. *Niet durven, niet dorren, ſchromen te zeggen.*

Cuncti ſe ſcire fatentur quid forruna ferat, ſed dicere muſſant. Virg. *Ze bekennen al t'zamen te weten, wat het geval mede brengt, dog durven het niet zeggen.*

MŪSTĂCĔUM, ĕi. n. Juven. *Een ſoort van koek met moſt gekneed.* Als men die bakte, deed men'er laurier-bladeren onder aan.

* Laureolam in muſtaceis quærere. Cic. *Roem in geringe zaken zoeken. Spykers op laag water zoeken.*

MŪSTĂCĔUS, ĕi. m. Cat. *Zie* Muſtaceum.

MŪSTĂRĬUS ūrcĕus, ī. m. Cat. *Een moſt-vat.*

MŪSTĔLA, æ. f. Plin. H. *Een wezel.*

MŪSTĔLA, æ. f. Plin. H. *Een wezeltje.*

* Muſtela. Plin. H. *Een vis als een Lamprey, of negenoog.* Zie *Murana.*

MŪSTĔLĪNUS, ă, ŭm. Plin. H. *Van een wezel.*

Color muſtelinus. Plin. H. *Wezelagtige verwe.* Gelyk olyfverwe.

MŪSTĔUS, ă, ŭm. Cat. Plin. *Moſtagtig, zoet gelyk moſt.*

Poma muſtea. Plin. *Moſt-zoete vrugten.*

MŪSTĔUS, ă, ŭm. Plin. H. *Nieuw, verſch.*

Caſeus muſteus. Plin. *Nieuwe, verſche kaas.*

* Liber muſteus. Plin. J. *Een nieuw boek.*

MŪSTRĬCŬLA, æ. f. g. Feſt. *Een leeſ.*

MŪSTŬLENTUS, ă, ŭm. Plaut. *Zoet gelyk moſt.*

MUSTUM, ī. n. Ovid. Virg. Plin. H. *Moſt, nieuwe zoete wyn.*

Muſtum lixivium. Colum. *Lak-moſt, van zelfs gelekte moſt zonder perſinge.* Dit zegt Columella uitdrukkelyk.

MŪTĂBĬLIS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Cic. Virg. *Veranderlyk, wiſſelvallig, ongeſtadig, onbeſtendig, weiffelig.*

MŪTĂBĬLĬTAS, ātis. f. Cic. *Veranderlykheid, ongeſtadigheid, ligt-*

Digitized by Google

ligtvaardigheid. Van geeſt of gemoed.

MŪTĀTĬO, ōnĭs. f. Plin. H. *Veranderinge, verwiſſelinge.*
Morum facienda mutatio. Cic. *Men moet van zeden, of aart veranderen, verwiſſelen.*

MŪTĀTŪS, ă, ūm. Cic. Plin. H. *Veranderd, verwiſſeld.*
Mutatus in deterius. Tac. *Tot ſlimmer of arger veranderd, verwiſſeld.*
Mutatus ab illo. Virg. *Van hem verſchillende. Veranderd van den genen, die hy te voren was.*

MŪTĬCŪS, ă, ūm. Mutica ſpica. Varr. l. 1. de R. R. c. 48. *Koren airen zonder baardjes.*

MŪTĬLĀTŪS, ă, ūm. Liv. *Verminkt, geſtompt, geknot, afgeſneden.*
Rami mutilati. Ovid. *Afgeſnede, geſneede, geknotte takken.*
Exercitus mutilatus. Cic. *Een half verſlage leger.*

MŪTĬLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Ter. *Verminken, ſtompen, knotten, afſnyden.*

MŪTĬLŪS, ă, ūm. Cæſ. *Verminkt, geſtompt, geknot, afgeſneden.*
Cornibus mutilus. Cæſ. *Een beeſt, daar de hoornen afgeſneden zyn.*
Navis mutila. Liv. *Een ontrampenneerd, reddeloos, beſchadigd, ſchaloos ſchip.*

* Loqui mutila quædam & hiantia. Cic. *Verminkte, lamme en niet t'zamen-hangende dingen ſpreken.*

MŪTĬLŪS, ī. m. Hor. *Een moſſel.*

MŪTĬNĂ, æ. f. Liv. *Modena.* De Hoofdſtad van 't Hartogdom van Modene in Italie.

MŪTĬO, īs, īvī, ītūm, īrĕ. Ter. *Binnens monds kikken, knorren, mompelen, prevelen.*
Jam nil mutire audeo. Ter. *Ik durve of darre nu niets kikken.*

MŪTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Veranderen, verwiſſelen.*
Mutare ſe loco. Hor. *Van plaats veranderen, verwiſſelen.*
Mutare aliquid ad omnem rationem. Cic. *Iets op alle manieren veranderen, omkeeren, wenden, in alle voozen of plooyen ſchikken.*
Vario amplexu mutare brachia. Prop. *Elkanderen met den eenen arm boven en d'andere onder omhelzen, omarmen.*

* Animum mutare. Ter. *Zyn voornemen of gedagten veranderen, verwiſſelen.*
Hâc repulsâ ſe mutavit. Cic. *Na deze weigeringe heeft hy zig verandert.*
Mutare in horas. Hor. *Alle uren veranderen, verwiſſelen.*
Nihil de victu mutavit. Corn. Nep. *Hy veranderde niets van zyn oude leven.*
Nihil mutat de te. Ter. *Hy verandert niets omtrent u, blyft ten aanzien van u in de zelve gedagten.*
Haud muto factum. Ter. *Ik hebbe geen berouw van't gene ik gedaan hebbe.*
Mutare fidem cum aliquo. Ter. *Zyn trouwe met iemand breken.*
Vellera mutare. Virg. *Wolle verwen.*
Mutare aërem. Cels. Cœlum. Hor. *Van lugt veranderen, verwiſſelen.*
Vitam priorem mutare. Lucret. *Zyn verige leven veranderen, zyn oude leven verwiſſelen.*
Mutare ad celeritatem jumenta. Cæſ. *Wiſſel-beeſten nemen om te vaardiger voort te geraken.*
Mutare aliquid ære. Catul. *Iets om geld koopen.*
Mutare gaudium mœrore. Plin. J. *Blydſchap in droefheid verwiſſelen.*

MŪTO, ōnĭs, m. g. Jun. *De ſchaamelheid van een man.*

MŪTŬĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Leninge, te leen neminge.*

MUTŬE. adv. Cic. *Onderling, wederzyds, over en weder.*

MŪTŬLŪS, ī. m. Vitruv. *Een korbeil, of ſteen die buiten de muur komt om een balk te onderſteunen.*

† MŪTŬO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cæcil. apud Non. *Leenen, te leen nemen.*

MŪTŬŌ. adv. Plaut. Planc. ad Cic. *Onderling, wederzyds, over en weder.*

MŪTŬŌR, ārĭs, ātŭs sūm, ārī. Mart. *Leenen, te leen nemen.*
Mutuari. Cic. *Leenen, van elders halen, nemen, ontleenen.*
Ab amore temerarium mutuari conſilium. Liv. *Van de liefde een roekeloozе raad leenen, nemen.*
Subtilitatem ab Academia mutuatur Orator. Cic. *Een Redenaer leert de ſpitsvinnigheid in de Hooge ſchole.*
Mutuari laudem aliundè. Cic. *Van elders lof leenen.*

MŪTŬUM, ī. n. g. Cic. Digeſt. *Een geleend ding.*

MŪTŬS, ă, ūm. Cic. *Stom, ſprakeloos.*
Muta animalia. Sen. Ph. *Stomme, ſprakelooze, onredelyke dieren.*

MŪTŬŬS, ă, ūm. Cic. *Onderling, wederzydſch.*
Mutuis animis amant, & amantur. Catul. *Ze beminnen en worden bemint met onderlinge genegenheid, of liefde.*
Convivia mutua inter ſe curant. Virg. *Ze bezorgen, vervaardigen onderlinge gaſtmalen onder den anderen.*
Mutuis vulneribus ſe concidere. Plin. de vir. illuſt. *Zig met onderlinge wederzydſche wonden doden, ter neder vellen, ſlaan.*
Argentum mutuum. Plaut. *Geleend geld.*
Miſer ſum, argentum nuſquam invenio mutuum. Plaut. *Ik ben ellendig, ongelukkig, ik vinde nergens geld te leen.*
Mutua quinque ſeſtertia petere. Mart. *Vyf ſeſtertien hier of daar van dien te leen verzoeken.*

MYĂ, æ. f. Plin. H. μύα. *Een ſoort van een ſchelp- of ſchulpviſch.*

MYĂCĀNTHŎN, ī. n. Plin. H. μυάκανθον. *Wilde Aſpergie.* Zeker kruid.

MYĂX, ăcĭs. m. Plin. H. μύαξ. *Een ſoort van ſchelpviſch, zoo van moſſel als alykruik.*

MYCENÆ, ārŭm. f. plur. Plin. H. *Mycene.* Een Griekſche ſtad in Peloponneſus, thans *Agros Adrianos* genoemd.

MYLOECŌS, ī. m. Plin. H. *Een ſoort van kleine worm.*

MYŌCTŌNŌS, ī. f. g. Plin. *Wolfskruid, door welkers reuk de muizen ſterven.*

MYŌPĂRO, ōnĭs. m. Cic. Μυοπάρων. *Een Roofſchip met vyf roeybanken en van vyftien riemen of daar omtrent.*

MYŌPS, ōpĭs. m. Ulp. *Die een kort gezigt heeft, ſteek- of lyziende.*

MYRĬCĂ, æ. f. Virg. Ovid. *Heide daar men bezems van maakt.* Een wilde plant: Sommige zeggen, dat't de *Tamarinboom* is.

MYRĬCĒ, ēs. f. Plin. H. *Zie* Myrica.

MYRĬŌPHYLLŎN, ī. n. Plin. H. Μυριόφυλλον. *Zie* Millefolia.

MYRMĔCĬĀS, æ. m. Plin. H. Μυρμηκίας. *Een ſoort van edele ſteen met zwarte vlakjes op de maniere van wratten.*

MYRMĔCĬŎN, ī. n. Celſ. *Een ſoort van een wrat*, by Celſus, lib. 5. c. ult.

* Myrmecion. Plin. H. *Een ſoort van ſpinne of ſpinnekop gelyk een mier.*

MYRMĔCĪTĒS, æ. m. Plin. H. Μυρμήκιτης. *Een mierſteen, of geſteente daar de gedaante van een mier op ſtaat.*

MYRŌBĂLĀNŪM, ī. n. Plin. H. Μυροβάλανον. *Een ſoort van een ſpecery-noot.*

MYRŌBRECHĂRĬI, ōrŭm. m. plur. Plaut. *Reukmengers, werkers, makers.*

MYRŌPŌLĂ, æ. m. Plaut. Μυροπώλης. *Een verkooper van reukwerken.*

MYRŌPŌLĬŪM, ī. n. Plaut. Μυροπώλιον. *Een reukwerkers, mengers winkel.*

MYRŌTHĒCĬŪM, ī. n. Cic. Μυροθήκιον. *Plaats, daar men zalven en reukwerken bewaart.* Cicero gebruikt het oneigentlyk voor, *de cierlykheden van een vertoog.*

MYRRHĂ, æ. f. Ovid. Plin. H. *De Myrrhe-boom.*

* Myrrha. Virg. Prop. *Myrrhe*, een ſoort van welriekende gomme in 't gelukkig Arabia.

MYRRHĀTŪS, ă, ūm. Sil. Ital. *Met myrrhe beſtreken, gewreven.*

MYRRHĔŪS, ă, ūm. Prop. *Van myrrhe, daar myrrhe in is.*
Myrrheus crinis. Hor. *Met myrrhe beſtreke, gezalfde haaren.*

MYRRHĪTĒS, æ. m. Plin. H. Μυρρίτης. *Een koſtelyke ſteen van verwe gelyk myrrhe.*

MYRTĂ, ōrŭm. n. plur. Celſ. Μύρτα. *Myrte.*

MYRTĂCĔŪS, ă, ūm. Celſ. *Van myrte.*

MYRTĀTŪS, ă, ūm. Varr. Plin. H. *Daar myrte in is.* Sprekende van beulingen, enz.

MYRTĔTŪM, ī. Plaut. Virg. Salluſt. *Een plaats met myrtebeomen beplant: Een myrte-boſch.*

MYRTĔŪS, ă, ūm. Tibul. Ovid. *Van myrte, van myrte gemaakt.* Sprekende van een ruiker, roede, enz.
Myrteum oleum. Celſ. *Oly van Myrte.*

Digitized by Google

MYRTÝDĀNŪS, ă, ūm. *Daar myrte in is.* Myrtidanum vinum. Plin. H. *Zie* Myrtites.

MYRTĪNŪS, ă, ūm. Plin. H. *Van myrte, tot myrte behoorende.*

MYRTĬŌLŪS, ă, ūm. Colum. *Gelyk myrte.*

MYRTĪTĒS, æ. Colum. *Mirte-wyn.*

MYRTŌS, ī. f. Plin. H. *Myrtos.* Een klein eiland in de Ægeesche zee: Men weet thans niet welke het is.

Mare Myrtoum. Hor. *Een gedeelte van de Ægeesche zee, thans il mari di Mandria.*

MYRTŪS, ī. f. Virg. *Een myrte-boomtje.*

MYS, yŏs. m. Plin. H. *Een zee-rat:* ook, *een soort van schildpad, of schelpvisch.*

MYSIĂ, æ. f. Plin. H. *Mysie.* Een gewest in klein Asie.

MYSTĂ, æ. m. Sen. Trag. μύστης. *In heilige dingen ingewyd.* Dus wierden de genen genoemd die in de plegtigheden van offerhanden onderwezen wierden.

MYSTĂGŌGŪS, ī. m. μυσταγωγός. *De groote of Opperpriester, die in de tempelen, en plegtigheden voorzat. De Kapaap.*

Unumquodque ostendere solent, quos illi Mystagogos vocant. Cic. *Die zy* Mystagogi *of Kaspapen, Kesprieſters noemen, zyn gewoon alles [in den tempel aan vreemdelingen] te toonen.*

MYSTĔRĬUM, ĭi. n. Cic. *Een verborgentheid of geheim.*

MYSTĬCŪS, ă, ūm. Ovid. *Verborgen, geheim.*

MYSTŪS, ī. m. Plin. H. *Een Barbeel.* Zeker visch.

MYTĪLŪS, ī. m. g. Mart. *Een mossel.*

MYXÆ, ārūm. f. plur. Plin. H. *Een soort van pruimen.*

MYXŌS, ī. m. Mart. μύξος. *De buis van een lamp daar men't lemmet in steekt, of, 't lemmet van een lamp.*

N

NA

NABĪS, ĭs. m. Plin. H. *Een wild schaap,* dus genoemd om dat het egter zoo wild niet is als andere dieren; het heeft (zoo men vertelt) een hals van een paard, de voeten van een os, een hoofd gelyk een kemel, des zelfs vel is ros en vol witte vlakken. Men zag ze eerst te Roome in de Schouwspelen van Cæsar.

NĂBLĬŪM, ĭi. n. Ovid. *Een soort van snaar-speel-tuig.* Gelyk een Psalter.

NĂCTŪS, ă, ūm. Cic. *Verkregen, gekregen, erlangt, gevonden, verworven hebbende.*

Nacti occasionem meridiani temporis. Cæs. *De gelegentheid van de middag of noen-tyd waargenomen, gade geslagen hebbende.* Hyginus zegt *Nacta occasione:* dog men moet hem niet na volgen: 't word ook *Camelopardalis* genoemd.

Faxo se haud dicat nactam quem derideat. Plaut. *Ik zal maken, zorgen, zorge dragen, dat zy niet zal zeggen datze iemand gekregen, gevonden, opgedaan heeft, die zy zal bespotten, uitlagchen, doeken.*

‡ NÆ. adv. Ter. Cic. *Waaragtig, in waarheid, zekerlyk, waarlyk, voorwaar.* Eenige zeggen, dat men *Ne* zonder een *dyphthongus* of twee klinker moet schryven, dog om een onderscheid te maken tussen *Ne,* 't welk beteekent, *op dat niet,* zoo is 't beter *Næ* onderscheids halven met een twee klinker te schryven.

Næ illi vehementer errant. Cic. *In waarheid, waarlyk zy dwalen, dolen geweldiglyk, grootelyks, ten hoogsten.*

Faciunt næ intelligendo, ut nihil intelligant. Ter. *Zy maken waarlyk met alle haar verstaan, of verstand, datze niets begrypen. Ze spelen den verstandigen en verstaan niets. Zy zyn van wysheid gek.*

NÆNĬĂ, æ, & NÆNĬÆ. ārūm. f. g. Cic. *Graf-lied.*

NÆVŬLŪS, ī. m. A. Gell. *Zie* Nævus.

NÆVŬS, ī. m. Cic. Ovid. *Een natuurlyke vlak, vlek, of plek in't lighaam.*

NĀM. conjunctio. Ter. Cic. *Want.*

* Nam is postquam excessit ex ephebis. Ter. *Want na dat hy uit zyn viertiende in't vyftiende jaar getreden was. Nam* word gevoegelyk in het begin van een verhaal gestelt.

Nam quid ego putem? &c. Cic. *Want, wat of waarom zal ik denken, gelooven? enz.*

Nam quis te jussit? &c. Virg. *Want wie heeft u bevolen, belast, gebeten? enz.*

NAMŪRCŪM, ī. n. *Namen.* De Hoofdstad van 't Graafschap van de zelve naam in de Spaansche Nederlanden.

NĀNCEĬŪM, ī. n. *Nancy.* Een stad in Lotharingen.

NĀNCĬSCŎR, ĕrĭs, nāctŭs sŭm, nāncĭsci. Plaut. Cic. *Vinden, ontmoeten.*

Adversarium nancisci valentiorem. Plaut. *Een sterker, magtiger tegenparty krygen, ontmoeten.*

Belluas venando nancisci. Cic. *Beesten op de Jagt opsporen.*

Causam moriendi se nactum esse Cato gaudebat. Cic. *Cato was verblyd, dat hy een oorzake of reden gevonden hadde om te sterven, of zig te dooden.*

Nancisci aliquid. Cic. *Iets verkrygen, bekomen, erlangen, verwerven.*

NĀNNĒTÆ, ārūm. f. plur. *Nantes,* een Fransche stad in Bretagne.

NĀNQUE, conjunctio causalis, Cic. *Want, maar, waarom, voorwaar.*

NĀNQUĪNŪM, ī. n. *Nanquin,* een groote stad in China, en de Hoofdstad van 't geweest van die naam.

NĀNS, ānțis part. à nō, ās. Cic. *Zwemmende.*

NĀNŬS, ī. m. A. Gell. νάνος. *Een dwerg, een naam.*

NĀPHĂ, æ. f. Plin. H. *Een soort van vergif van Jodenlym gemaakt.*

NĀPĪNĂ, æ. f. Colum. *Een stuk lands met knollen of raapen bezaaid, knol-land.*

NĀPŪS, ī. m. Colum. *Een knol, of raap.*

NĀRBO, ōnĭs. f. Cæs. *Narbonne,* een stad in neder-Languedok in Vrankryk.

NĀRCĬSSĪNŪS, ă, ūm. Oleum narcissinum. Plin. H. ναρκισσινος. *Oly van de Narcisse-bloem.*

NĀRCĬSSĪTĒS, æ. m. Plin. H. *Een kostelyke steen dus genoemd om dat die in verwe de Narcisse gelykt.*

NĀRCĬSSŪS, ī. m. Plin. H. *De Narcisse-bloem.*

NĀRDĪNŪS, ă, ūm. Plin. H. *Van spyk, of de spykenard-boom.* Unguentum nardinum. Celf. *Oly van spyk, spyk-olie.*

NĀRDŪM, ī. n. Tibul. Ovid. *en*

NĀRDŬS, ī. f. Ovid. Hor. νάρδος. *Het spyk of spykenard-boomtje.* Dit is een speecery-boomtje.

NĀRĬCĂ, æ. f. Fest. *Een soort van kleine visch.*

NĀRĬS, ĭs. f. Cic. Ovid. *Een neusgat.*

* Homo emunctæ naris. Hor. *Een schrander, verstandig, gaauw, scherpzinnig man.*

Ad hæc ego naribus uti formido. Hor. *Ik darre hier myn neus niet aan steken, ik durf hier niet bedillen, berispen.*

Obesæ naris juvenis. Hor. *Een dom, bot, plomp jongeling.*

* Nares. Vitruv. *De opening, het gat van een oven.*

Canalis habens nares ad locum patentem. Vitruv. *Een waterleidinge, riool die in een wyde plaats zyn openinge heeft.*

NĀRĪTĂ, æ. f. Plaut. *Een soort van schelp- of schulp-visch.*

NĀRRĀBĬLĬS, ĭs. m. & f. ĭle, ĭs. n. Ovid. *Dat men vertellen, verhalen kan of mag.*

NĀRRĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. Quintil. *Verhaal, vertellinge.*

NĀRRĀTĬŪNCŬLĂ, æ. f. Quintil. *Een klein of kort verhaal, een vertellingje.*

NĀRRĀTŌR, ōrĭs. m. Cic. *Een verhaler, verteller.*

NĀRRĀTŪS, ă, ūm. Ovid. Plin. H. *Verhaald, verteld.*

NĀRRĀTŪS, ūs. m. Ovid. *Een verhaal, vertelling.*

NĀRRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. aliquid. Cic. Hor. Ovid. *Verhalen, vertellen, melden.*

Quid narras? Ter. *Wat verhaalt, vertelt, of zegt gy?*

Tu isti narrato omnem rem ordine ut factum sit. Ter. *Verhaal, vertel gy aan hem netjes de zaak hoe die zig heeft toegedragen, of voorgevallen is.*

Crassi libertum ais tibi de mea solicitudine narrasse. Cic. *Gy zegt dat de vrygemaakte slaaf van Crassus u myn bekommeringe of kommer verhaalt heeft.*

De tauris narrat arator. Prop. *Den ploeger of landman verhaalt, praat, snoeft van zyne stieren of ossen.*

Narrat ut virgo à se integra sit. Ter. *Hy verhaalt hoe de maagd nog van hem ongeschonden is.*

Narro tibi, hæc loca venusta sunt. Cic. *Ik zegge u deze plaats-*

Digitized by Google

ſen zyn vermakelyk, aanlokkelyk, aangenaam.
Solvi pericula narrant. Plin. H. Ze zeggen dat de gevaren afgekeerd, of afgewend zyn.
Narrat epiſtola. Plaut. De brief verhaalt, zegt, meld, is van inhoud.
Tempora narrando fallere. Ovid. Den tyd met verhalen, vertullen korten, verſlyten, doorbrengen.
NĀRTHĒCIĀ, æ. f. Plin. H. Een ſoort van birke-wortel niet hoogwaſſende.
NĀRTHĒCIŪM, ĭī. n. Cic. Mart. νάρθηκιον. Een kleine arizeny of zalf-doos of hus.
NĀRTHEX, ĕcĭs. m. Plin. H. νάρθηξ. Een ſoort van birkewortel gelyk venkel.
NĀSĀMŌNĪTĒS, æ. m. Plin. H. ναυαμωνῖτης. Een koſtelyke bloedverwige ſteen met kleine zwarte aderen, gelyk Plinius zegt, lib. 37. c. 10.
NĀSCENTIĀ, æ. f. Vitruv. Geboorte, geboorte ſtond.
NĀSCŎR, ĕrĭs, nātŭs ſum, nāſcī. Ter. Cic. Geboren worden, ter wereld komen.
Verna huic urbi natus eſt. Valer. Max. Hy is een ſlaaf in deze ſtad geboren.
In miſeriam naſcimur ſempiternam. Cic. Wy worden tot een gedurige ellende geboren.
* Unde iſte natus eſt error. Cic. Waar uit die dwalinge of misſlag is geſproten, ontſtaan.
Nulla tam deteſtabilis peſtis eſt, quæ non homini ab homine naſcatur. Cic. Daar is geen zoo vervloekte peſt of boosheid, die den eenen menſch van den anderen niet overkome of aangedaan word.
Apud nos facinus natum eſt novum. Plaut. By ons is een nieuw ſchelmſtuk begaan, bedreven.
Ex cupiditatibus odia naſcuntur. Cic. Uit begeerlykheden, hartstogten ontſtaat, ofſpruit haat.
Scribes ad me, ut mihi naſcatur epiſtolæ argumentum. Cic. Gy zult aan my ſchryven, op dat my ſtoffe van een brief gegeven werde.
Opinio naſcens. Cic. Een aangroeyend, opwaſſend gevoelen.
Nihil unquam ſimile natum puto. Cic. Ik geloove, dat 'er nooit iets dergelyks gebeurt of voorgevallen is.
Hiſtoria maxima naſcitur de nihilo. Propert. Uit niets ontſtaat een groot verhaal: Men maakt van niets of van misjewasjes een groot gerugt.
NĀSĬTĔRNA, æ. f. Catul. Varr. Een vat met drie handvaten, boven zeer wyd, om water in te bewaren. Een koelvat.
NĀSSA, æ. f. Plaut. Cic. Een viſch- of viſſchers korf van teen.
NĀSTŬRTĬŪM, ĭī. n. Plin. H. Tuinkers, ſterkers. Een kruid.
NĀSŪM, ī. n. Plaut. De neus.
NĀSŬS, ī. m. Cic. De neus.
* Naſus. Hor. Oordeel, onderſcheidinge.
Nullus illis naſus erat. Hor. Ze hadden geen oordeel, of verſtand.
* Naſus. Plin. H. Mart. Beſpottinge, ſpot, uitlagchinge, ſcherts.
Non cuique datum eſt habere naſum. Mart. Alle menſchen verſtaan, begrypen geen doorſlepe, ſcherpzinnige ſchertſen, boerteryen.
Aliquem naſo ſuſpendere. Hor. Iemand beſpotten, doeken, uitgekken: den gek met iemand ſteken, ſcheren.
* Naſus. Juven. Een handvat van een pot.
NĀSŪTŬS, ă, ūm. Hor. Groot of lang van neus.
* Naſutus. Mart. Een ſpotter, ſpotvogel, een ſpreeuw.
Nil naſutius hac maligniuſque eſt. Mart. Daar is niets ſpotagtig en quaadaardig als zy.
NĀSŪTŬLŬS, ă, ūm. adj. Wat geneusd, wat groot van neus: ook, Wat tot ſpotten en ſpreeuwen genegen.
NĀTĂ, æ. f. Hor. Een dogter.
NĀTĀLES, ĭum. m. plur. Plin. J. Tac. Geboorte, opvoedinge, ſtaat.
Natalibus clarus. Plin. H. Van een groote geboorte, van deftigen huize.
Natales diverſarum gentium. Plin. H. Den oorſprong van verſcheidene volkeren.
* Natales. Hor. Een geboorte dag.
* Natales. Juven. Een gaſtmaal op een geboorte dag.
NĀTĀLĬS, ĭs. m. & f. ālĕ, ĭs. n. Ovid. Van de geboorte, daar men geboren is.
Natalis inſula. Hor. Het eiland daar men geboren is.
Natale aſtrum. Hor. De geboorte ſtar.
NĀTĀLĬTĬŬM, ĭī. n. Perſ. Verecringen die men op de geboortedagen zond, pillegift.
Dare natalitia. Cic. Een maaltyd op zyn geboorte-dag geven: zyn vrienden onthalen ter geboorte verjaring.
NĀTĀLĬTĬŬS, ă, ūm. Cic. Van de geboorte, daar toe behoorende.
Natalitia ſidera. Cic. Geboorte-ſtarren.
Natalitia prædicta. Cic. Voorzeggingen uit iemands geboorteſtarre in het oogenblik van de geboorte.
NĀTĀTĬLĔ, ĭs. n. Varr. 3. de R. R. c. 5. Een plaats om enden en andere vogelen in te laten zwemmen: In eenige drukken vind men *Navalia* in plaate van *Natatilia*.
NĀTĀTĬLĬS, ĭs, ĕ. adj. Prudent. Rom. Dat zwemmen kan.
NĀTĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. Zwemminge, het zwemmen, of baden.
In omni tuſſi utilis eſt natatio. Celſ. In allerhande hoeſten is het baden goed.
NĀTĀTŎR, ōrĭs. m. Varr. Ovid. Een zwemmer.
NĀTĀTŬS, ūs. m. Claud. Zwemminge, het zwemmen, of baden.
Segnis natatus. Claud. Trage, langzame zwemminge.
NĀTĒS, ĭum. f. plur. Hor. De billen. Men vind de ablativus *Nate* in Horatius.
NĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. Een volk, Landaart.
Natione Macedo. Plin. Een Macedonier van volk.
Natio me hominis impulit, ut ei non crederem. Cic. Het volk, of 't vaderland van de man bewoog my, dat ik hem niet geloofde.
* Natio. Cic. Gezelſchap, vennoeſchap, maatſchappy.
Natio optimatium. Cic. Het volk, de luiden van ſtaat of aanzien: de voornaamſte luiden, den grooten adel.
NĀTĪVĪTĀS, ātĭs. f. Ulp. Geboorte.
NĀTĪVŬS, ă, ūm. Ovid. Plin. H. Ingeboren, ingeſchape, natuurlyk, eigenaartig.
Aqua ex ſuo fonte nativa. Sen. Ph. Water uit des zelfs natuurlyke of eige bron.
Nativus color. Plin. H. Een natuurlyke verwe.
Coma nativa. Ovid. Natuurlyk, eigen hair.
Nativi Dii. Cic. Gebore Goden, die niet eeuwig zyn.
Verba nativa. Cic. Oorſpronkelyke woorden.
NĀTO, ās, āvī, ātŭm, āre. Mart. Zwemmen, baden. Van menſchen en beeſten.
Natare aquas. Mart. In 't water zwemmen, baden.
Aquæ natantur multo piſce. Ovid. In 't water zwemmen vele viſſchen.
Arma naufraga natant. Luc. De wapenen dryven na de ſchipbreuk.
Natabant pavimenta vino. Cic. De vloeren zwommen in de wyn, dat is, de vloer liep van wyn onder.
Vinis oculique animique natabant. Ovid. De oogen en verſtanden zwommen in de wyn, waren in Bacchus nat verdronken, verzonken.
Tenebræ natant ante oculos. Ovid. De duiſternisſen zweven, zweven voor de oogen.
* Natare. Colum. Uitbotten, uitſchieten: Zig uitſtrekken, uitbreiden, uitſpreyen. Van wynſtokken en wortelen.
* Natare. Hor. Wankelen, wankel- of twyffelmoedig zyn, in bedenken of beraad ſtaan.
Pars multa natat, modò reſta capeſcens, interdum vitiis obnoxia. Hor. Een groot gedeelte is wankelbaar, ongeſtadig, nu de regte weg inſlaande, dan weder de ondeugden onderhevig zynde.
NATŌLĬĀ, æ. f. Natolie, klein Aſie.
NATRIX, ĭcĭs. Cic. Een waterſlang, die zyn vergif in 't water uitſchiet. Men vind voorbeelden om dit *nomen maſculinum* en *femininum* te maken.
Natrix violator aquæ. Luc. De waterſlang, een vergiftiger, beſmetter van 't water. Dit voorbeeld is genoeg om te bewyzen dat *natrix* ook *maſculini generis* is.
NATRĪX, ĭcĭs. Plin. H. Zeker ſtinkend onkruid met een wortel die een bokke reuk heeft.
NĀTŪ, ablatif. Grandi natu. Cic. Oud, hoog van jaren.
Natu major, minor. Cic. Ouder van jaren: jonger van jaren.
Mulier magno natu. Corn. Nep. Een zeer oude vrouw, eenwyf van hooge jaren, een bes.

Digitized by Google

NATŪRĂ, æ. f. Cic. *De natuur, den aart van alle dingen.* De ‡ oude wysgeeren gaven dit woord verſcheide beteekeningen, verſtaande eenſdeels daar door den oorſprong van alle noodzakelyke bewegingen, en gaven voor, dat deze oorſprong niet vry was, en geen reden hadde; ten anderen gaven ze voor, dat de Natuur van God zelfs niet onderſcheiden was.

Aliquid è rerum natura evellere. Cic. *Iets uit de natuur der dingen rukken*, dat is, *verdelgen, vernielen, vernietigen.*

In rerum naturam cadere. Quintil. *In de natuur geſchieden, van tyd tot tyd gebeuren, voorvallen.*

Naturæ cedere *of* concedere. Salluſt. *Sterven, overlyden.*

Fingit homines imitatores ac narratores facetos natura. Cic. *De natuur maakt de menſchen aardige naboorſers en vertellers of verhalers.*

* Natura. Cic. *Natuur, aart, inborſt, neiginge, zeden.*

Si nacti ſumus cujus cum natura congruamus. Cic. *Indien we iemand ontmoet of gevonden hebben met wiens aart of inborſt wy over een komen.*

Naturam habuit mirabilem ad dicendum. Cic. *Hy had een verwonderenswaardige natuurlyke bequaamheid om wel te ſpreken.*

Secundùm naturam dicere. Quintil. *Volgens de nature, natuurlyk ſpreken, redeneren.*

* Natura. Cic. *Geſtaltenis, vernuft.*

Curæ plus in Demoſthene, in Cicerone plus naturæ. Quintil. *In Demoſthenes was meer zorg of konſt; in Cicero grooter vernuft* van welſprekendheid.

Adverſante natura nihil decet. Cic. *Niets betaamt, of is gevoegelyk, daar de natuur tegen ſtryd.*

Aſpera natura. Cic. *Een harde, ruwe, woeſte, wilde, natuur, aart, inborſt.*

Facere ſibi naturam alicujus rei. Quintil. *Zig iets natuurlyk maken, zig't eenemaal tot iets gewennen.*

Ut fert natura, aliquid facere. Ter. *Iets volgens de natuur, zonder konſt, of gemaaktheid doen.*

* Natura. Virg. *Ingevinge, ingebore eigenſchap, aart.*

Naturas expediam, quas Jupiter apibus addidit. Virg. *Ik zal u de ingeſchapene eigenſchappen, die Jupiter de byen heeft gegeven, ontvouwen, verhalen.*

* Natura. Lucret. Plin. H. *Aart, kragt, eigenſchap, dengd, van kruiden, enz.*

* Natura cœli, & ſoli. Cic. *Den aart, mengeloid van lugt, en grond, of land.*

Cœli plenior natura. Cic. *Een voller, of dikker grover aart van lugt.*

* Secundùm naturam fluminis. Cæſ. *Volgens de natuurlyke loop van de rivier, ſtroom, of vlood.*

NĂTŪRĂLĬS, ĭs. m. & f. ālĕ, ĭs. n. Cic. *Natuurlyk, eigenaardig, met de natuur over een komende.*

Naturalis pater. Cic. *Een natuurlyke, eigen vader.* Tot onderſcheid van een vader, die iemand als een kind aangenomen heeft.

Lex naturalis. Cic. *De natuurlyke wet, de wet van de natuur.*

Quæſtiones naturales. Cic. *Natuurkundige geſchillen.*

* Naturalis nitor. Cic. *Natuurlyke glans, ſchoonheid.*

Naturale. Celſ. Naturalia. Celſ. Colum. *De ſchamelheden.*

NĂTŪRĂLĬTĔR, adv. Varr. Cic. *Natuurlyk, door de kragt of eigenſchap van de natuur.*

Naturaliter obligari. Paul. Juriſc. *Natuurlyker wyze verbonden, gehouden, verpligt zyn*, om iets te doen, dat men volgens 't burger regt niet vorderen kan. Gelyk als om geſchenken of vriendſchap te vergelden, beantwoorden.

NĂTŪS, ī. m. Cic. Virg. *Een zoon, een kind.*

* Natus. Colum. *Een kuiken, of kieken.*

NĂTŪS, ă, ūm. Cic. *Geboren, voortgebragt.*

Hem alterum, ex homine hunc natum dicas? Ter. *Zie den anderen, zoud gy niet zeggen dat hy zyn zoon of kind was?* anderen zeggen dat het beteekend, *zoud gy zeggen dat hy van een menſch geboren of geſproten was?*

Natus aliquo. Cicer. Horat. Ex aliquo. Ter. De aliquo. Ovid. *Van iemand geſproten, geteeld: een zoon of kind van iemand.*

Summo loco. Cic. De ſummo genere. Plaut. *Uit zeer grooten geſlagte of huize geboren, geſproten, afkomſtig.*

Sexaginta annos natus. Cic. *Zeſtig jaren oud.*

Natus animo leni. Ter. *Zaftzinnig van gemoed.*

Ex ſe natus. Tac. *De uitwerker of voortzetter van zyn eigen geluk, voorſpoed, of welvaren.*

* Natus ad aliquid. Ter. Cic. Alicui rei. Ter. Cic. *Tot iets geboren, natuurlyk bequaam, genegen.*

Vir natus in arma. Liv. *Een man tot de wapenen, of den oorlog geboren, geſchapen.*

Foro nata eloquentia. Cic. *De welſprekendheid is tot de vierſchaar geboren, natuurlyk geſchikt: is de regtbank eigen.*

Loca nata ad equeſtrem pugnam. Liv. *Plaatſen tot een ſlag te paard geſchapen, geſchikt, eigen, bequaam.*

Saxa uti ſunt nata collocare. Vitruv. *Steenen zoo als ze voortgebragt zyn of ongehouwe plaatſen.*

Verſus malè nati. Hor. *Qualyk, ſlegt gemaakte gedigten, vaarzen.*

E re nata meliùs fieri haud potuit quàm factum eſt. Terent. *In deze ſtand van zaken konde het niet beter gedaan worden dan het gedaan is.*

NĂVĂLĔ, ĭs. n. Cic. Virg. Ovid. *Een have.*

* Navale. Cic. Cæſ. *Een ſcheeps timmer werf.*

Navalia. Liv. *Een ſcheeps voorraad pakhuis.* Vulgò *magazyn.*

NĂVĂLĬĂ, ĭōrūm. n. Vitruv. *Een ſcheeps timmer werf.*

NĂVĂLĬS, ĭs. m. & f. ālĕ, ĭs. n. Cic. Liv. *Van een ſchip, tot een ſchip of de zee behoorende.*

Navale prælium. Plin. H. Quintil. Certamen. Virg. Pugna navalis. Cic. *Een zee- of ſcheeps-gevegt, ſtryd, of ſlag.*

Diſciplina navalis. Cic. *Scheeps tugt, zeevaardy tugt.*

Materia navalis. Liv. *Stoffe, of hout om ſchepen te bouwen.*

Socii navales. Liv. *Roeyers, bootsgezellen, matroozen, zeelieden.*

Navalis tuba. Mart. *Een zee trompet.*

NĂVĂRCHŪS, ī. m. Cic. *Een ſcheepsvoogd, ſchipper, een loots.*

NĂVĂRRĂ, æ. f. *Navarre*, een ryk in Europe.

NAŪCI, Een *genitivus*, anderen zeggen dat het *indeclinabile* is. *De ſchulp, baſt, ſchil of vliesje van een noot.* Aliquem nauci non habere. Cic. *Iemand niet een vidzel, niet een zier agten.* Nauci facere. Plaut. *Gantſch niet agten.*

NAŪCLĔRĬĂCŪS, ă, ūm. Plaut. *Van een ſchipvoogd, ſchipper of loots.*

NAŪCLĔRĬŪS, ă, ūm. Plaut. *Tot een ſchipvoogd, ſchipper of loots behoorende.*

Nauclerius ornatus. Plaut. *Het gewaad van een zee man.*

NAŪCLĔRŪS, ī. m. Plaut. *Een ſchipvoogd, ſchipper of loots.*

NAŪFRĂGĬŪM, ĭī. n. Cic. *Schipbreuk; blyvinge, verongelukkinge van een ſchip.*

Facere naufragium. Cicer. *Schipbreuk lyden, een verlore reis doen.*

* Naufragia rei familiaris. Cic. *Schipbreuk, verlies van middelen, goederen.*

Naufragium fortunarum. Cic. *Schipbreuk, verlies van alle zyne middelen, goederen.*

Hæc una ex hoc naufragio tabula me delectat. Cic. *Dit eenigſte overblyfzel vermaakt, vertroost my in deze myne rampen of ellenden.*

NAŪFRĂGŬS, ī. m. Cic. *Een ſchipbreukeling, die ſchipbreuk heeft geleden, of een verloren reis doet.*

Naufragus patrimonio. Cic. *Die ſchipbreuk van zyne goederen geleden heeft, die alle zyne middelen verloren heeft.*

NAŪFRĂGŬS, ă, ūm. Virg. *Die ſchipbreuk lyd.*

Corpora naufraga. Virg. *Lyken der gener die ſchipbreuk geleden hebben.*

Mare naufragum. Hor. *Een woedende, onſtuimige zee, die ſchipbreuken veroorzaakt.*

NĂVĬCŬLĂ, æ. f. Cic. Cæſ. *Een ſcheepje, een boot, ſchuit.*

NĂVĬCŬLĂRĬĂ, æ. f. Cic. *De zeevaart kunde, de ſtiermans konſt, zeevaardy konſt.*

Navicularium facere. Cic. *De ſtiermans konſt, of zeevaart konde oeffenen, voor ſchipper of ſtierman varen.* ‡ Deze uitlegginge is beter dan die van Pater Gaudin, die zegt dat *naviculariam* hier beteekent, een ſchip te vragt verhuuren, hoe wel 'er in de gantſche plaats niets en is 't welk de eerſte vertalinge tegen ſpreekt.

NĂVĬCŬLĂRĬŪS, ĭī. m. Cic. *Een ſchipvoogd, ſchipper of loots.*

‡ Men kan 'er den eigenaar van 't ſchip ook mede beteekenen. Het eerſte is klaar in Cicero.

NĂVĬCŬLĀTŌR, ōrĭs. Cic. *Een ſchipvoogd, een ſchipper of loots.*

NĂVĬCŬLŌR, ārĭs, ātŭs sŭm, ārī. Matt. *Varen, ter zee varen.*

Digitized by Google

NĀVĪFRĀGŬS, ă, ūm. Ovid. *De ſchepen brekende, ſchipbreuk veroorzakende.*

NĀVĪGĀBĪLĪS, ĭs. m. & f. ĕ, ĭs. n. Colum. Liv. *Dat men bevaren kan, vaarbaar, of bevaarbaar.*
Navigabile flumen. Colum. *Een vaarbare rivier.*
Mare navigabile. Liv. *Een vaarbare zee, een zee die men bevaren kan.*

NĀVĪGĀTĬO, ōnĭs. f. Cicer. *Varinge, zeevaart, ſcheepvaart, ſcheepvaardy.*
Secunda navigatio. Tac. *Een voorſpoedige vaart of zeevaart.*
Committere ſe navigationi. Cic. *Zig op de vaart of op zee begeven.*
* Navigatio. Cic. *Bequame, regte tyd om ter zee te varen.*
Prima navigatio. Cic. Prima navigatione nunciabant te eſſe tranſmiſſurum. Cic. *Hy liet weten, dat gy met de eerſte bequame tyd om ter zee te varen zonde overſtoken, over komen.*
* Navigatio. Cic. *Zee vaart, den tyd die men op zee is, een reis, zee togt.*
Longa navigatio. Cic. *Een lange zee vaart, reis, of zee togt.*

NĀVĪGĀTŌR, ōrĭs. m. Quintil. *Een zee vaarder.*

** NĀVĪGĔR, ă, um. Lucret. *Dat een ſchip draagt.*

* Navigera ſimilitudo. Plin. H. *Een gelykenis van een ſchip, ſcheeps-gelykeniſſe.*

NĀVĪGĬŎLŪM, ī. n. Lent. Senatui apud Cic. *Een klein vaartuig, ſchip.*

NĀVĪGĬŪM, ĭī. n. Plin. H. *Allerhande zee-vaartuigen.*

* NĀVĪGĬŪM, ĭī. n. Scæv. Juriſc. *Vaart, zee of ſcheepvaart.*
In omnes navigii dies. Scæv. *Alle dagen van de zeevaart.*

NĀVĪGO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. *Varen, ter zee varen: een zee-reis of togt doen.*
Navigare ſine nauſea. Cic. *Zonder zeeziekte varen.*
Alexandri milites navigavere in Indos. Plin. H. *De krygsknegten van Alexander voeren ter zee na Ooſt-Indie.*
* In portu navigo. Ter. *Ik ben in zekerheid, ik ben veilig: ik heb myne ſchaapjes op het droge.*
Navigare mare. Cic. *De zee bouwen, ter zee varen.*

NĀVĬS, ĭs. f. Cic. *Een ſchip.*
Actuariæ naves. Liv. *Roeyſchepen.*
Naves annotinæ. Cæſ. *Voorraad- of leeftogt-ſchepen.*
Prætoria navis. Liv. *Het Admiraals ſchip.* Dit Latynſch woord word meeſt van galeyen gezegt, waar in 't hoofd of den Admiraal is.
Conſcendere navem. Cic. *of* In navem. Quintil. *T' ſchoep of aan boort gaan.*
Deprimere navem. Cic. *Een ſchip in de grond ſchieten, boren.*

NĀVĬTĂ, æ. m. Virg. *Een ſchipper, zeeman, boots gezel, of matroos.*

NĀVĬTĀS, ātĭs. Cic. *Naarſtigheid, vlyt, ernſt, yver, zorg.*

NĀVĬTĔR. adv. Ter. *Naarſtiglyk, met yver, zorgvuldiglyk, vlytiglyk:* ook, *moediglyk, dapper.*
Naviter agere. Ter. *Zig moediglyk, dapper dragen.*
* Naviter. Lucret. *Gantſchelyk, t'eenemaal.*
Naviter plenum. Lucret. *Gantſch, t'eenemaal vol, tens boonde vol.*

NAŬLŬM, ī. n. Juven. *Vragt, ſchiploon.* Voor't voeren van perſonen of goederen.

NAŬMĂCHĬĂ, æ. Mart. ναυμαχία. *Een ſcheep- of zee gevegt, ſlag, ſtryd.*
* Dare naumachiam. Mart. *Het vermaak van een ſcheep ſpiegel-gevegt geven.*
* Naumachia. Suet. *De plaats daar een ſcheep ſpiegel-gevegten vertoont wierden.*

NAŬMĂCHĬĀRĬŬS, ĭī. m. Suet. *Die in ſpiegel-ſcheep gevegten ſtryden moſt.*

NAŬMĂCHĬĀRĬŬS, ă, ūm. Plin. H. *Tot een ſpiegel-ſcheep-gevegt gemaakt, vervaardigd.*

NĀVO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. *Iets naarſtiglyk, vlytiglyk, zorgvuldiglyk, met yver doen.*
Bellum navare. Tac. *Den oorlog met vlyt of yver voeren, voortzetten.*
Benevolentiam alicui navare. Cic. *Iemand groote gunſt of teekenen van genegentheid toonen.*
Navare alicui operam. Cic. *Zyn beſt doen om iemand te helpen, voor iemand arbeiden.*

NAŬPĂCTŬS, ī. f. Cæſ. *Lepante*, een ſtad van Ætolie in Griekenland.

NAŬPĒGŬS, ī. m. g. *Een ſchipmaker, ſchoepstimmerman.*

NAŬPLĬŬS, ĭī. m. Plin. H. *Een zeil-ſlak: Een zeeſchulp-viſje.*

NAŬSĔĂ, æ. Plaut. Cic. *De walg, walginge.*

NAŬSĔĀTŌR, ōrĭs. m. Sen. Ph. *Zeeziek, walgende op zee.*

NAŬSĔO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. Hor. *Walgen, trik hebben om te braken.*
* Nauſeare. Cic. *Van iets walgen: Iets verſmaden, veragten.*

NAŬSĔŎLĂ, æ. f. g. *Een kleine walginge.*

NAŬSĔŌSŬS, ă, ūm. Plin. H. *Walgagtig, dat doet walgen.*

NAŬTĂ, æ. f. Cic. *Zie* Navita.

NAŬTĔĂ, ēæ. Plaut. *Water, daar de leertouwers 't leder mede waſſchen:* ook, *water uit het hol of de pomp van 't ſchip.*

NAŬTĬCŬS, ă, ūm. Cic. *Van een zeeman, matroos, of boots-gezel.*
Caſtra nautica. Corn Nep. *Ankeringe, vertooyinge van een vloot.*

NAŬTĬLŬS, ī. m. Plin. H. *Zeker viſch*, die boven op 't water komt, en dan alle ingenome water uit ſpuwt, en vervolgens boven op 't water zwemt, gelyk een ſchip dat ledig gepompt is.

NĀVŬS, a, um. Cic. *Naarſtig, zorgvuldig, vlytig, yverig.*

NĀXŬS, ī. f. Plin. H. *Naxi*, een eiland van Griekenland in de Ægeeſche zee, en een der Cycladen, volgens tuig van Strabo.

NĔ. adv. Plaut. Cic. *Niet.*
Ne fugite hoſpitium. Virg. *Schuwt deze herberg of verblyf-plaats niet.* Itane? Ter. *Is het zoo, dus? is het waar?*
* Ne. conjunctio ſubjunctivum regens. Ter. Cic. *Op dat niet, uit vreeze dat.*
Ut ne quid meorum tibi eſſet ignotum. Cic. *Op dat niets dat my aangaat u onbekend zy.*
* Ne hoc quidem tacebit. Cic. Ter. *Hy zal dit zelfs niet zwygen.*
Ne ſint vera quæ dixerunt. Liv. *Ik wenſch dat de dingen, die ze gezegt of verhaalt hebben, niet waar mogen zyn.*
Ne plura. Cic. *Om 't er niet meer van te zeggen.*
Ne vivam. Cic. *Laat ik niet leven, dat ik ſterve.*
Quidne es alacris? Ter. *Waarom zyt gy niet vrolyk, blygeeſtig?*
Honeſtumne factum ſit, an turpe dubitant. Cic. *Ze twyffelen of het een eerlyke of ſmoede daad is.*
Peto à te, ut id à me, neve in hoc, neve in aliis requiras. Cic. *Ik verzoeke van u dat gy dit nog in of omtrent dezen man nog anderen verzoekt, of vergt.*
In tam leves, ne dicam in tam ineptas, ſententias incidit. Cic. *Hy is tot zoo ſlegte, geringe, ens niet te zeggen beſpottelyke gevoelens, vervallen.*
Hæc lex carminibus data eſt jocoſis, ne poſſint, niſi pruriant, juvare. Mart. *Deze wet is op ſcherts gedigten geſteld, dat ze niet vermaken konnen, 't en zyze ſcherpzinnig, aardig, volgeeſtig zyn.*
Nene incœpto deſiſtam. Virg. *Dat ik van myn voornemen afſtaa.*
Ne amicis nihil tribuamus. Cic. *Om onze vrienden iets te geven, zoo te ſtaan.*
Egône? Ter. *Ik? ben ik het?*
Ne ſit ſanè. Cic. *Laat dit waarlyk alzoo niet zyn.*

NEBRĬS, ĭdĭs. f. Stat. *Het vel van een das, of geit.* Men vind niet dan de *pluralis Nebrides.*

NĔĀPŎLĬS, ĭs. f. Cic. *Napels*, De hoofdſtad van 't Ryk van die naam in Italie.

NĔBŬLĂ, æ. f. Virg. Catul. Ovid. *Een wolk, een miſt, of nevel.*

NĔBŬLO, ōnĭs. m. Ter. Cic. *Een boef, ſchurk, bedrieger, deugniet.*

NĔBŬLŌSŬS, ă, ūm. Cic. Colum. *Nevel- of miſtagtig, vol nevel of miſt.* Cato zegt *Nebuloſior.*

NEC. Conjunctio. Cic. *Noch, noyte, ook niet.*
Nec melior fuit Africano quiſquam nec clarior. Cic. *Noch is'er iemand beter, vromer, noch doorlugtiger geweeſt, dan Scipio den Afrikaner.*
Ut hanc lætitiam nec opinanti primus ei objicerem. Ter. *Op dat ik hem deze blydſchap zulks ook niet verwagtende mede deele.*
Ab iis longè diſſentimus, nec mirum. Cic. *Wy verſchillen veer van hun allen, dog of ook is het geen wonder.*
Nec non etiam poëmata faciebat ex tempore. Suet. *Hy maakte*

Digitized by Google

maakte ook gedigten voor de vuist op ſtaande voet.

Parthi tranſierint, necne, præter te video dubitare neminem. Cic. *Ik zie niemand buiten u twyffelen, of de Parthers overgetrokken, geruki zyn dan niet.*

Necdum etiam cauſæ irarum exciderant animo. Virg. *De oorzaken van verbolgentheid of gramſchap waren nog uit haar gemoed niet geweken, gewiſcht.*

NĔCĀTOR, ōris, m. g. Macrob. *Een doodſlager, moordenaar, moorder.*

NĔCĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Gedood, omgebragt, doodgeſlagen.*

NĔCESSĀRĬĂ, æ. f. Cic. *Bloedverwante, bloedvriendin, goede vriendin.*

NĔCESSĀRĬE. adv. Cic. *Noodzakelyk, noodwendiglyk, door of uit nood.*

NĔCESSĀRĬŌ. adv. Cic. *Noodzakelyk, noodwendiglyk, door of uit nood.*

NĔCESSĀRĬŬS, ă, ūm. Cic. *Noodzakelyk, noodwendig, van nooden.*

Neceſſarius illi rei. Cic. *Tot die zaak noodzakelyk, noodwendig, van nooden.*

Quæ ſunt neceſſaria ad victum. Ter. *Dingen, die noodzakelyk, noodwendig tot het leven zyn.*

* Neceſſarius. Cic. *Bloedverwant, vermaagſchapt, vriend.*

NĔCESSĔ eſt. Cic. *Het is noodzakelyk, noodwendig, van nooden.*

Mori neceſſe eſt. Cic. *Men moet noodzakelyk ſterven.*

Neceſſe habere. Cic. *Van nooden hebben, in nood zyn.*

Neceſſe habeo ſcribere. Cic. *Ik moet noodzakelyk ſchryven: Ik heb iets noodzakelyks te ſchryven.*

NĔCESSĬTĀS, ātis. f. Cic. *Noodzakelykheid, noodwendigheid, nood, nooddwang.*

Denunciare ultimam neceſſitatem. Tac. *Met de uiterſte nood of de dood dreigen.*

* Neceſſitates. Plin. J. *Noodwendige, gewigtige zaken, dingen.*

* Neceſſitas. Cæſ. *Bloedverwantſchap, maagſchap, vriendſchap.*

NĔCESSĬTŪDO, ĭnis. f. Cic. *Noodzakelykheid, noodwendigheid, nood.*

* Neceſſitudo. Cic. *Bloedverwantſchap, maagſchap, vriendſchap.*

Contubernii neceſſitudo. Cic. *Vriendſchap, kenniſſe door't zamen woninge.*

Adjungere ad neceſſitudinem ſuam bonos viros. Cic. *Vriendſchap met vrome eerlyke mannen maken.*

NĔCO, ās, āvī, ātŭm, āre. Cic. *Dooden, ombrengen, doodſlaan, moorden.*

* Odore tetro aliquem necare. Lucret. *Iemand door een leelyke, vuile ſtank dooden, doen ſterven.*

* Necantur herbarum radices. Colum. *De wortelen der kruiden ſterven.*

* Indolem rectam necas. Sen. Trag. *Gy bederft een goeden inborſt, bluſcht een goeden aart uit.*

‡ NĔCRŌMĀNTĬĂ, æ. f. Plin. H. νεκρομαντεία. *De zoo genaamde Geeſt-voorzegging of zwarte konſt.* Zekere voorzegginge door het doen wederkeeren (gelyk men voorgaf) van de zielen in de lighamen der genen, die onlangs geſtorven waren om hen iets te vragen. Cicero ſchryft dit woord in 't Grieksch.

NĔCTĂR, ăris. n. Cic. *Goden drank.* Van de verdigte Goden.

* Nectar. Hor. *Zoetheid.*

NĔCTĂRĔĂ, æ. f. Plin. H. *Alants-wortel.*

NĔCTĂRĔŬS, ă, ūm. Ovid. *Van Goden-drank.*

NĔCTĂRĪTĒS vinum. Plin. *Wyn van 't kruid Nectarea, Alants-wyn.*

NĔCTO, is, nexŭī, nexŭm, nectĕrĕ. Virg. Hor. *Breyen, knoopen, binden, te zamen voegen.*

Catenas alicui nectere. Hor. *Iemand ketenen aandoen, in de ketenen ſlaan.*

Brachia nectere. Ovid. *Omarmen, omhelzen.*

Aranea nectit opus ſub trabe. Ovid. *De ſpin of ſpinnekop breid of weeft zyn webbe of werk onder een balk.*

Veneris nectere vincula. Virg. *Den broek of voorbroek toeknoopen.*

Nectere aquas in glaciem. Prop. *Het water toe doen vriezen, ſtremmen, in ys veranderen.*

Aliud ex alio nectitur. Cic. *Het eene vloeit, volgt uit het andere.*

Nectere dolum alicui. Liv. *Iemand een liſtige pots brouwen, beramen.*

Jurgia cum aliquo nectere. Ovid. *Met iemand kyven.*

Moras alicui nectere. Valer. Argon. *Iemand ophouden, doen vertoeven, beiden.*

NĔCŬBĬ. Liv. *Op dat niet ergens, uit vreeze dat ergens.*

Videndum necubi aqua conſiſtat. Varr. *Men moet toezien dat het water niet ergens blyve ſtaan.*

Necubi. adv. Liv. *Geenſins, in geenen deele.*

Necubi conſiſtere coëgit. Liv. *Hy heeftze nergens gedwongen ſtil te ſtaan, halte te houden.*

NĔCŬNDĔ. adv. Liv. *Op dat nergens van daan.* Necunde ex ſtationibus conſpiceretur. *Op datze nergens van daan in hunne poſten gezien zouden worden.*

NĔCȲDĂLŬS, ī. m. Plin. H. *Een zy-worm.* In des zelfs geſponne webbe, eer die in een draakje of worm verandert is.

NĔDŬM. conj. *Veel min.* De beteekeningen konnen uit het volgende beſpeurt worden.

Mortalia facta peribunt, nedum ſermonis ſtet Honos. Hor. *De menſchelyke daden zullen vergaan, vergeten worden, veel min zal de cierlykheid van taal blyven ſtaan.*

Funderem pro te ſanguinem nedum pecuniam. *Ik zoude myn bloed voor u ſtorten, verſpillen, laat ſtaan myn geld.*

NĔFANDŬS, ă, ūm. Cic. *Onuitſprekelyk, ſchrikkelyk, gruwzaam, vervloekt, yſſelyk.*

† NĔFĀNS, āntis. omn. gen. Lucil. apud Non. *Zie* Nefandus. Dit is een oud woord. Lucilius heeft 'er *Nefantia* van gemaakt, dog het word niet gebruikt.

NĔFĀRĬŬS, ă, ūm. Cic. *Vervloekt, ſchrikkelyk, gruwelyk, wreed, godloos.*

Nefarius homo. Cicer. *Een vervloekt, ſchelmagtig, godloos, gruwelyk menſch, een vervloekte ſchelm, ſielt, guit.*

Nefarium facinus. Cæſ. *Een gruwelyk, vervloekt, eerloos ſchelmſtuk.*

NĔFĀS. n. indecl. Ovid. Virg. *Een misdaad, eerlooze daad, ſchelmſtuk.*

Capitale nefas. Ovid. *Een misdaad of ſchelmſtuk, 't welk de dood verdient, een hals misdaad.*

Mihi nefas ſit obliviſci, &c. Cic. *Het zoude een misdaad in my zyn te vergeten, enz.*

Nefas dictu eſt. Cic. *Het is ongeoorloft, het is verboden te zeggen, melden, verhalen.*

* Quidquid corrigere eſt nefas. Hor. *Alles dat men niet verbeteren kan.*

NĔFĀSTŬS, ă, ūm. Hor. *Ongeoorloft, verboden.*

Nefaſti dies. Ovid. *Dagen waar in men geen regt oeffende of dede, en die met een N. geteekend waren, gelyk Feſtus zegt.*

NEFRENDES. Feſtus zegt dat men dus de *rammen* noemt, ‡ om dat ze niet op de tanden konnen knarſen. Varro zegt dat het *biggens* zyn die het zuigen pas gelaten hebben, om dat ze nog geen akers konnen aan ſtukken byten.

NĔGĀBŪNDŬS, ă, ūm. adj. Feſt. *Ontkennende, loochenende.*

NĔGĀNS, āntis. omn. g. Cic. *Zie* Negabundus.

NĔGĀNTĬĂ, æ. f. Cic. *Ontkentenis, ontkenninge, loochening.* Men vind dit woord maar eene reis in Cicero.

NĔGĀTĬO, ōnis. Cic. *Ontkentenis, ontkenninge, loochening.*

NĔGĀTŬS, ă, ūm. Horat. *Geweigerd, afgeſlagen, verboden.*

Via negata. Hor. *Een geweigerde, verbode weg.*

Cupimus negata. Ovid. *Wy begeren, menſchen verbode, ongeoorloofde dingen.*

† NĔGĬTO, ās, āvī, ātŭm, āre. Plaut. Salluſt. *Zie* Nego.

NĔGLĔCTĬO, ōnis. f. Cic. *Veragtinge, verſmadinge, verwerpinge van iets.*

NĔGLĔCTŬS, ūs. m. Ter. *Veragtinge, verſmadinge, verwerpinge, verwaarloozinge.* Men vind alleenlyk de dativus *Neglectui.*

Neutiquam hæc res neglectui eſt mihi. Ter. *Ik verwerpe, miſpryze deze zake geenſins, in geenen deele.*

NĔGLĔCTŬS, ă, ūm. Cicer. *Veragt, verworpe, verſmaad.* Van perſonen.

Relinquere aliquid neglectum. Quintil. *Iets verwaarloofd, verſmaad, veragt laten leggen, iets verzuimen.*

Coma neglecta. Ovid. *Ongecierd, ongebreid, losbangend hair.*

Fides

Digitized by Google

Fides neglecta. Ovid. *Een verwaarloosd of gebroke woord, verzuimde trouwe.*
Arva neglecta. Horat. *Verwaarloosde, onbebouwde landeryen, akker.*
NĔGLĪGENS, ēntĭs. omn. gen. Cic. *Onagtzaam, zorgeloos.* Men zegt *Negligentior.*
Negligens de alieno. Plin. *Onagtzaam, zorgeloos in een anders goed.*
In aliquem negligens. Cicer. *Geen zorg over iemand dragende.*
Negligens in amicis eligendis. Cic. *Onagtzaam, zorgeloos in 't verkiezen, uitkippen van vrienden.*
* Negligens. Catul. *Die niet op zyn hoede is, niet om- of voorzigtig.*
Negligens sui. Sen. Ph. *Die zig zelven of zyn eigen voordeel verwaarloost, niet gade slaat.*
Alarum negligens sudor. Petron. *Het ligt voortkomende zweet van de oxslen of armputten.*
NĔGLĪGENTĔR. adv. Cicer. *Onagtzaamlyk, zorgeloozelyk.* Men zegt Negligentius.
NĔGLĪGENTĬA, æ. f. Cicer. *Onagtzaamheid, zorgeloosheid.*
Negligentia aliquid faciendi. Quintil. *Sloffheid, traagheid om iets te doen.*
Negligentia fortunæ. Cic. *Veragtinge, verfmadinge van de Fortuin.*
Quædam negligentia est diligens. Cic. *Daar is een zekere verwaarlooziug, die men met voordagt zoo bewerkt.*
Negligentiâ tuâ non feci. Ter. *Ik hebbe dat niet gedaan uit veragtinge of tot fmaad van u.*
NĔGLĪGO, ĭs, nēglēxī, nēglēctum, nēglĭgĕre. Cic. *Verwaarloozen, verzuimen, veragten, verzmaden.*
Negligere imperium alicujus. Cæf. *Iemands bevel in de wind flaan, verzuimen, verwaarloozen, veragten.*
Minas alicujus negligere. Cic. *Iemands dreigementen veragten, verfmaden, in de wind flaan.*
Alicujus injurias negligere. Cæf. *De ongelyken iemand aangedaan, niet agten, zig 'er niet aan kreunen, ftoren.*
Periculum fortunarum & capitis præ mea salute neglexit. *Hy heeft het gevaar van zyne middelen, en hoofd of leven voor myn behoudenifle, of welftand, veragt, verfmaad,* dat is, *zyn middelen en leven voor myn behoudenis gewaagt, in de waagfchaal geftelt.*
NĔGO, ās, āvī, ātum, ārĕ. Ter. Cic. *Ontkennen, loochenen.*
Aut ai, aut nega. *Beken, of ontken het.*
Negare factum. Ter. *Een daad of feit ontkennen.*
Negaris esse domi. Mart. *Men ontkent dat gy t' huis zyt.*
Negare. Ter. *Weigeren, afflaan.*
Præcisè alicui negare. Cic. *Iemand iets uitdrukkelyk weigeren, afflaan.*
Veniam negare. Ovid. *Vergiffenifle weigeren, afflaan.*
Electionem nobis temporis negat regio. Colum. *Het land of 't gewest weigert of verbied ons de keur of verkiezinge van de tyd.*
* Stimulis negare. Lucan. *Na de fporen niet luifteren.*
NĔGŌTĬĀLĬS, ĭs. m. & f. ālĕ, ĭs. n. Cic. *Van zaken of bezigheden:* daar toe behorende.
NĔGŌTĬĀTĬO, ōnĭs. m. Cic. *Handel, handelinge, hanteringe, neringe.*
Facite me dominum, si negotiatio placet. Petron. *Maak my meefter, indien de zaak, de handel of myn vinding u behaagt, aanftaat.*
NĔGŌTĬĀTŎR, ōrĭs. m. Labeo Juriſc. *Die eens anders dingen waarneemt.* Vulgò, *Een Factoor.*
* Negotiator. Cic. *Een handelaar, een koopman.*
Mancipiorum negotiator. Quintil. *Een handelaar, koopman in of van ſlaven.*
NĔGŌTĬŎLUM, ī. n. Cic. *Geringe zaak, of bezigheid.*
NĔGŌTĬŎR, āris, ātŭs sum, āri. Cicer. *Handelen, koopmanfchap, koophandel doen, dryven.*
Negotiari animas. Plin. H. *Zielen verhandelen: Geld winnen met luiden om hals te brengen.* Van artzen geſproken.
Negotiari aliquo genere mercaturæ. Colum. *In eenige ſoort van koopmanfchap handelen.*
NĔGŌTĬŌSŬS, ă, ūm. Cic. *Vol van, of belemmerd met zaken, bezigheden.*
Negotiosi eramus nos noſtris negotiis. Plaut. *Wy waren bezig, onledig in onze eige zaken, dingen.*
Quid crudelitate negotiosius? Sen. Ph. *Wat is 'er werkzamer dan de wreedheid?*
NĔGŌTĬŬM, ĭi. n. Ter. Cic. *Werk, bezigheid, zaak.* Ook, *Koophandel, nering, hanteering.*
Negotii plenus. Plaut. *Vol bezigheden, zyn hals vol werk hebbende.*
Forenſia negotia. Quintil. *Regt zaken.*
Negotia umbratica. A. Gell. *Bezigheden die een zittend menſch vereiſchen.*
Non ſine negotio aliquid facere. Plin. H. *Iets n it zonder moeite of arbeid doen, verrigten.*
Nullo negotio. Cic. *Met geen moeite of arbeid.*
Agere negotium ſuum. Cic. *Zyn eigen dingen doen, voor zig zelven arbeiden.* Publicum. Plin. J. *Voor het gemeen arbeiden, zwoegen*
Paucis verbis negotium conficere. Cic. *Een zake met weinig woorden afdoen, afhandelen.*
Negotium alicui faceſſere. Cicer. *Iemand moeite veroorzaken, brouwe., berokkenen, leſteken.*
Dedo tibi iſthuc negotii. Ter. *Ik geve u die zake over.*
Facere negotium. Ulp. *Beſchuldigen.*
Mirabar quid hic negotii tibi eſſet. Ter. *Ik was verwonderd, ik ken niet begrypen wat gy hier te doen of verrigten had.*
Negotii nihil eſt id præſtare. Cic. *Het is geen werk dat uit te werken of voeren, dat te weeg te brengen.*
Magnum negotium eſt navigare, atque id menſe Quintili. Cic. *Het is wat ſchoons ter zee te varen en dat in hoolmaand.* Ironicè.
Quid tibi negotii mecum eſt? Plaut. *Wat hebt gy met my te doen, of uitſtaande?*
NEMAŪSŬS, ĭ. f. Plin. H. *Niſmes*, een Franſche ſtad in Languedok, vermaard door 't gemaakte, dog nu geſchonde (Edict), tot voordeel der Franſche hervormden.
NĔMO, ĭnĭs. m. *ſelden* f. Cic. *Niemand, geen menſch.*
Nemo intus eſt. Ter. *Daar is niemand binnen, daar is geen menſch of levende ziel in huis.*
Nemo me convenire valuit, quin fuerim occupatus. Cicer. *Niemand heeft my konnen komen ſpreken, of ik ben bezig geweeſt.*
Omnium hominum neminem facio pluris. Cic. *Van alle menſchen agt ik niemand meer of hooger.*
Nemo ex noſtris. Cic. *Niemand van onze landsgenoten, of Romeinen.*
Nemo hoc neſcit. Cic. *Niemand is hier onwetend van, een yder weet dit, is hier van bewuſt.*
Non nemo in ipſa curia hoſtis eſt. Cic. *In den raad zelfs is wel eenigen vyand, verrader.*
Unus omnes artis partes conſequi nemo potuit. Auct. ad Her. *Niemand heeft alle de deelen van deze konſt konnen verkrygen, bekomen, meefter worden.*
Contingit tibi quod haud ſcio an nemini. Cic. *Het is u gebeurt, dat ik niet wete of aan iemand geſchied is.*
* Nemo. Cic. *Een zeer gering, veregt, arm menſch, een armen bloed.*
Quem tu neminem putas. Cic. *Dien gy voor een flegten bloed, of geenſis agt.*
Nemo homo. Cic. *Geen menſch, geen levende ziel.*
Eſſe hominem qui id ignoret, arbitror neminem. Cic. *Ik meene dat 'er niemand is, die dat niet weet.*
NĔMŌRĀLĬS, ĭs. m. & f. ālĕ, ĭs. n. Mart. *Van een boſſchaadje, boſch, of woud.*
* Antrum nemorale. Ovid. *Een boſch-ſpelonk, ſpelonk, hol, of kuil in een boſch.*
NĔMŌRĔNSĬS, ĭs. m. & f. ēnsĕ, ĭs. n. Colum. *Van een boſſchaadje, boſch of woud.*
Mel nemorenſe. Colum. *Boſch- of wilde honig,* welk men op eenige boomen in boſchen vind.
Rex nemorenſis. Suet. *De koning of de voornaamſte in offerhanden die in boſſchen aan Diana gedaan wierden.*
** NĔMŌRĪVĀGŬS, ă, ūm. Catul. *Door boſſchen zwervende, loopende.* Van wilde zwynen, enz.
NĔMŌRŌSŬS, ă, ūm. Virg. Plin. H. *Vol boſſchaadjen, boſſchen, boomryk.* Van bergen en eilanden.
NĔMŌRŌSŬS, ă, ūm. Nemoroſæ ſylvæ. Ovid. *Dikke, boom-*

Digitized by Google

boomryke boſſchen.

NĔMPĔ. adv. In de volgende beteekeninge.

Nempe negas ad beatè vivendum ſatis eſſe virtutem. Cic. *Gy ontkent dan of derhalven, dat de deugd genoegzaam is om gelukzalig te leven.*

Nempe hoc ſic eſſe opinor dicturum patrem. Ter. *Want ik geloove, dat myn vader zal zeggen dat dit zoo is.*

Bene volo facere. P. Nempe de tuo. Plaut. *Ik wil hem gaarne wel doen. P. Te weten van 't uwe, of op uwe koſten.*

Legiones abducis à Bruto: quas? nempe illas quas, &c. Cic. *Gy trekt keurbenden van Brutus af: maar hoedanige? Te weten die, de welke, enz.*

Scimus nempe, hæremus nihilominus. Cic. *We weten het immers wel, dog wy ſtaan egter in twyffel, beraad, of bedenken.*

Scio quid velis, nempe me hinc abire. Plaut. *Ik wete wat gy hebben wilt, te weten dat ik van hier ga, of vertrekke.*

NĔMŬS, ŏris. n. Cic. *Een boſſchaadje, boſch, of wouwd.* Het is eigentlyk een boſch van vermaak, met aangename wandeldreven: Men neemt het ook voor alle ſoorten van hout of boomen.

NĒNĬĂ, æ. Varr. *Een treur-lied of gezang.* Waar in men den lof van een doode meld. Een graf-lied.

NĔO, ēs, ēvī, ētŭm, ērĕ. Ovid. *Spinnen.*

Donum quod noſtræ nevêre manus. Sil. *Een geſchenk 't welk myn eigen handen geſponnen of gemaakt hebben.*

NĔŎGĂMŬS, ī, m. g. Gr. *Een nieuw getrouwde, die onlangs een vrouw getrouwt heeft.*

NĔŎMĂGŬS, ī. f. *Nimegen.* Een ſtad in Gelderland, een der zeven vereenigde Nederlanden.

NĔŎMĒNĬĂ, æ, f. g. Gr. Iſid. *De tyd van de nieuwe maan.*

NĔŎPHYTŬS, ă, ŭm. adj. Gr. Iſid. *Onlangs geplant, gepoot:* Ook, *nieuwlyks in een belydenisſe of geloof aangenomen.*

NĔŌTĔRĬCE. adv. Aſc. Pæd. *Nieuwlyks, voor de eerſte reize.*

Neotericè dictum. Aſc. Pæd. *Een nieulyks gebruikt woord.*

NĔPĂ, æ. m. Cic. *Een Scorpioen.*

NĒPĒNTHĒS, is. n. Plin. H. Een kruid waar van Helena een artzeny maakte, om Telemachus vrolyk of blymoedig te maken.

NĔPĔTĂ, æ. Colum. Celſ. *Nippe, of katte kruid.* Men vind ook *Nepita.*

NĔPŌS, ōtis. m. Cic. *Een kinds zoon, neef.* Nonius zegt, dat men een kinds dogter ook *nepos* kan noemen.

Ex filia nepos. Cic. *Een dogters zoon.* Ex filio. Sczv. JC. Een zoons zoon.

Nepos. Eutrop. *Een neef, of na neef.*

Nepotes. Virg. *De nakomelingen, na-neven.*

NĔPŌS, ōtis. Sil. *Een opeter, verſpiller, verquiſter, verſlemper van zyne middelen: Een groot ligtmis.* Plinius Hiſtor. zegt dat dit woord komt van *Nepa*, een ſoort van ſcorpioen, welkers wyfje alle hare jongen op een na verſlind.

Non minùs eſt in populi Romani nepos, quàm in ſuo. Cic. *Hy is niet minder een doorbrenger of verquiſter in de goederen van 't Roomſche volk dan in zyn eigen.*

NĔPŌTĀTŬS, ūs. Plin. H. *Verquiſtinge, doorbringe, buitenſporigheid van leven.*

NĔPŌTĬNŬS, ă, ŭm. adj. Suet. *Slampampende, de ligtmis ſpelen.*

NĔPŌTŌR, ārĭs, ātŭs sŭm, āri. Sen. Ph. *Verquiſten, doorbrengen, buitenſporig leven, de ligtmis ſpelen.*

NĔPŌTŬLŬS, ī. m. Plaut. *Een kinds zoontje, of na neefje.*

NĔPTĬS, is. f. Cic. Ovid. *Een kinds dogter, nigt.*

NĔQUĀ. adv. Cic. *Op dat nergens door.*

NĔQUĀM. adjectivum indeclinable. Cicer. Hor. *Ondeugend, quaad.*

Nequam homo. Plaut. Cicer. *Een ondeugend, quaad, ſnood menſch: een boef, deugniet.*

Liber nequam. Ovid. *Een ondeugend, quaad boek.*

* Nequam vitis. Colum. *Een quade, ſlegte, onvrugtbare wynſtok.*

NĔQUĀM facere. Plaut. *Quaad doen. Nequam* word hier adverbialiter gebruikt.

NĔQUĀNDO. adv. Cic. *Op dat niet t'eeniger tyd.*

Ut nequando amare inciperemus eum, quem, &c. Cicer. *Op dat wy niet t'eeniger tyd hem zouden beginnen te beminnen: dewelke, enz.*

NĒQUĀQUĀM. adv. Cic. Hor. *Geenzints, in geenen deelen, in 't minſte niet.*

NĔQUĔ. adv. Plaut. Cic. *Neg, nogte, ook niet.*

Reſpondit ad id ſibi, neque opes deeſſe, animum etiam ſupereſſe. Liv. *Hy antwoorde, dat hem daar toe nog geene rykdommen ontbraken, ja dat hy nog overvloed van moed hadde.*

At nunc faciet, neque, ut opinor, ſine tuo magno malo. Ter. *Maar hy zal 't nu doen, dog niet, gelyk ik mene, zonder uw groot nadeel.*

Neque ſecius eo. Suet. *Neg daar om te min, dog des niet tegenſtaande.*

Neque id quidem facient. Cic. *Ook zullen zy dat zelfs niet doen.*

Neque verò me Athenienſes magis moverint, quàm, &c. Cic. *Ook zullen my de Athenienzers niet meer bewegen, dan enz.*

NĔQUĔO, īs, īvī & ĭī, ītŭm. Cic. Hor. *Niet konnen.*

Dormire nequeo. Hor. *Ik kan niet ſlapen.*

Nequeo quin ſleam. Plaut. *Ik kan my van wenen niet onthouden.*

NĒQUĬCQUĀM. adv. Cic. Ovid. Virg. *Te vergeefs, onnuttelyk, ydelyk.*

Nequicquam voles. Terent. *Gy zult te vergeefs willen, wenſchen.*

NĔQUĬŎR, ōrĭs. m. & f. ŭs, ōrĭs. n. Cicer. Hor. *Quader, boozer, arger, ſnooder, ondeugender.*

NĔQUĬS, nĕquĭ, nĕquŏd. ſeq. ſubj. Cic. *Op dat niemand.*

Nequid nimis. Ter. *Niets te veel! maat houd ſlaat.*

Ut nequid hujus rerum ignores. Ter. *Op dat gy niet onbewaft zoud zyn van iets van deze man zyn zaken.*

NĔQUĬSSĬMŬS, ă, ŭm. Cic. *Aller quaadſt, booſt, argſt, ſnoodſt, ondeugendſt.*

NĔQUĬTĔR. adv. Cic. *Boos of quaadaardiglyk, ſnoodelyk.*

Nequiter nihil facere. Cic. *Niets quaads doen, bedryven.*

NĔQUĬTĬĂ, æ. f. Cic. *Quaad- of boosaardigheid, ſnoodheid, ongeregeld leven, optrekkinge, ligtmiſſery.*

Nequitiæ fige modum tuæ. Hor. *Stel uw buitenſporig of ongeregeld leven de maat.*

Feneſtram ad nequitiam aperire. Ter. *Een venſter, of deur openen tot boosheid, of quaad.*

Me ipſum nequitiæ condemno. Cic. *Ik beſchuldige myn zelven van quade laſhartigheid.*

Nequitia. Ulp. *Bedrog, ſchalkheid, ſnoodheid, doortraptheid.*

Pœta ſuæ nequitiæ. Ovid. *Een dichter van zyn eigen ligtmiſſeryen, optrekkingen.*

Nequitia eſt quæ te non ſinit eſſe ſenem. Ovid. *Het is de buitenſporigheid, of ongeregeldheid van leven, die u niet oud laat worden.*

Aceti nequitiæ ineſt virtus magnos ad uſus. Plin. H. *In de ſcherpheid van den azyn is een deugd of kragt tot groote gebruiken.*

NĔQUĬTĬĒS, ēī. f. Hor. *Laſheid, laſhartigheid, bloodheid.*

NĔRĪTĂ, æ. f. g. Plin. *Een ſoort van ſchelp of ſchulp viſch.*

NĔRĬŪM, ĭī. n. Plin. H. *Oleander, een klein boomtje.*

† NĔRVĬĂ, æ. f. Varr. Non. *Een ſnaar of pees van een laut, enz.*

† NĔRVĬŪM. ĭī. n. Varr. *Zie* Nervia.

NĔRVŌSĔ. adv. Planc. ad Cic. *Kragtiglyk, doordringend.*

* Nervosè dicere. Cic. *Iets kragtiglyk, nadrukkelyk, bondig zeggen.* Cicero gebruikt *Nervoſius* in dezen zin.

* Vigilanter nervoſeque aliquem ſubornare. Planc. ad Cic. *Iemand met vlyt en kragtiglyk voortzetten, verheffen, pryzen.*

NĔRVŌSĬTĀS, ātĭs. f. Plin. H. *Het geluid van een draad of ſnaar, die men tuſſchen de tanden en de vingeren geſpannen houd.* Ook, *Kragt, ſterkte.*

NĔRVŌSŬS, ă, ŭm. Plin. *Vol zenuwen, zenuwagtig, peesagtig.*

* Nervoſus Orator. Cic. *Een zenuwryk, dat is, kragtig, doordringend redenaar, redenvoerder.* Cicero zegt in dezen zin: Quis Ariſtotele nervoſior? *Wie is 'er kragtiger, doordringender dan Ariſtoteles.*

NĔRVŬLŬS, ī. m. Cicer. *Een zenuwtje, of peesje.* Cicero gebruikt dit woord niet dan in den oneigen zin. Ner-

Digitized by Google

vulos ſuos adhibere. *Zyne kragtjes inſpannen.* Sprekende van een perzoon, die met zagtzinnigheid zyne zaken uitvoeriglyk bevorderd.

NERVŪS, ī. m. Cic. *Een zenuw, pees.*

Nervis & oſſibus Dii non continentur. Cic. *De Goden worden met geen zenuwen of gebeente vervat. Hebben zenuwen noch beenen.*

* Duci nervis alienis. Hor. *Door een anders zenuwen,* dat is, *raad geleid worden.*

* Nervus. Hor. Cic. *Kragt, ſterkte.*

Nervi animi. Cic. *De kragt, ſtandvaſtigheid van 't gemoed.*

Nervi Reipublicæ. Cic. *De zenuwen van 't gemeene beſt.* Gelyk als geld, vlooten, legers, enz.

* Nervi orationis. Cic. *De kragt, doordringendheid van een reden.*

Eſt tuorum nervorum. Cic. *Hy is van uwe kragten, hy is uws gelyk.*

Contendere omnibus nervis *of* omnes nervos. Cic. *Alle zyne kragten inſpannen.*

Intendere nervos in aliqua re. Ter. *Zyn kragten in een zake inſpannen, zyn beſt in iets doen.*

* Nervus. Plaut. *Een yzere halsband, welke men de miſdadigen aandeed.*

Noſtrâ causâ ſcilicet in nervum potiùs ibit? Ter. *En zonde hy om onzent wille liever in de gevangenis gaan?*

* Nervus. Virg. *De pees van een boog.*

Vereor ne iſthæc fortitudo in nervum erumpat denique. Ter. *Ik vreeze dat die ſterkheid op uw kop zal uitbarſten.*

* Nervi. Cic. *De ſnaren van ſpeeltuigen.*

NĒSCĬO, īs, īvī, ītūm, īrĕ. Cic. *Niet weten, onwetend zyn.*

Liceat fateri neſcire quòd neſciam. Cic. *Dat het my geoorloſd zy te bekennen, 't gene niet te weten, 't welk ik niet wete of verſtaa.*

Neſcio quid. Ter. *Ik wete niet wat.*

Neſcio quis. Cic. *Ik wete niet wie.*

Tyro neſcio quis. Cic. *Ik wete niet welk een jong krygsknegt, of nieuweling.*

Neſcio quomodo ad aures iſtius pervenit. Cic. *Ik wete niet, het is my niet bekend of bewuſt hoe het tot zyne ooren gekomen is, hoe hy d'er agter of te weten gekomen is.*

Neſcio unde eam. Ter. *Ik wete niet welke weg ik zal gaan.*

* Neſcio te ego? Plaut. *Ken ik u niet?*

Lacrymare neſcit. Sen. Trag. *Hy kan niet weenen, ſchreyen.*

Neſcit ſtare loco. Virg. *Hy kan op geen plaats blyven ſtaan, of ruſten.*

Latinè neſcit. Cic. *Hy kan geen Latyn ſpreken, verſtaat geen Latyn.*

Si ſapis, quod ſcis, neſcis. Terent. *Indien gy wys of voorzigtig zyt, zoo weet gy niet 't geen gy weet,* dat is, *zoo veinſt gy dat niet te weten, 't welk gy weet.*

NĒSCĬUS, ă, ūm. Ovid. Colum. *Onwetend, onkundig, onbewuſt.*

Non ſum neſcius. Cic. *Ik ben niet onkundig, onbewuſt.*

Fati neſcia Dido. Virg. *Dido onkundig, onwetend, onbewuſt van 't noodlot.*

* NĒSCĬUS, ă, ūm. Virg. *Dat niet kan.* Corda manſuefcere neſcia. Virg. *Harten die niet konnen getemt of bewogen worden.*

* NESCĬUS, ă, ūm. Plaut. Gell. *Onbekend.*

* Neſcia tributa populi Romani aliis gentibus. Tac. *Schattingen, tollen, laſten van 't Roomſche volk by andere volkeren onbekend.*

Repentinus neſcius periculi nuntius. Gell. *Een ſchielyke onbekende mare, of nieuws, van een gevaar.*

NĒSSŌTRŌPHĪUM, ĭī. n. Colum. νησοτροφεῖον. *Een endekooy om zee te meſten.*

NĔŪ, NĔVĔ. Ter. *Op dat niet.*

Neu lacryma, ſoror. Plaut. *Ween, ſchrey niet, myn zuſter.*

NEURĬCŪS, ă, ūm. Vitruv. *Gequeld met jigt, kramp, of pyn in de zenuwen.*

NEURŌBĀTA, æ. m. g. Jul. Firm. *Een koorde danſer.*

NEURŌPĀSTA, ōrūm. Plin. H. Aul. Gell. *Beelden, die door ongeziene koorden bewegen,* in 't Franſch, *Marionetten.*

NEŪTĔR, ă, ūm. Ter. *Geen van beiden of tween, noch d'een noch d'ander.* In genitivo ſingulari *Neutrius*, in dativo *Neutri* in omni genere.

Neutrum ab altero ſeparo. Quintil. *Ik ſcheide geen van beide van malkander.* Men moet zeggen *ab altero*, en niet *à neutro.*

Quid ſit bonum, quid malum, quid neutrum. Cicer. *Wat goed, wat quaad, wat geen van beiden is.*

NEŪTĬQUAM. adv. Ter. *Geenzints, in geenen deelen, gantſch niet.*

NEŪTRĀLĬS, ĭs, ĕ. Quint. *Van geen van beide zyden, onzydig, onpartydig.*

NEŪTRŌ. adv. Liv. *Aan geen van beide zyden, noch aan d'eene noch d'andere zyde of kant.*

Prælia parva fiunt neutrò inclinata ſpe. Liv. *Daar vielen ſchermutſelingen voor, hellende de hope (van overwinninge) aan geen van beide zyden.*

NEŪTRŌBĪ. adv. Plaut. *Noch op deze noch gene plaats, noch aan deze noch gene zyde of kant.*

Neutrobi habeam ſtabile domicilium. Plaut. *Ik zal op geen van deze twee plaatſen een vaſte of duurzame woonplaats hebben.*

NĔX, nĕcĭs. f. Cicer. *Een geweldige dood.* Plinius Hiſtor. gebruikt *Neces* in nominativo, accuſativo, en vocativo plurali. En Cicero zegt, Multorum civium neces. *De moorden van vele burgers.*

Quotidianæ neces. Cicer. *Het dagelykſch afſterven van menſchen.*

* In necem alterius. Ulp. *Tot ſchade, nadeel van een ander.*

NEXĬLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Ovid. *Dat men binden kan.*

Coronis nexilibus redimita turba. Sen. Trag. *Een hoop menſchen met gevlogte kroonen gekroond, vercierd.*

† NĔXO, ās, ārĕ. Virg. *Zie* Necto.

NĔXŪS, ă, ūm. Cic. *Gebonden, geknoopt, gehegt.*

Nexi. Liv. Feſt. *Gevangenen over ſchulden.* Men noemde te Rome dus ook den genen, die onmagtig zynde om hunne ſchulden te betalen, gehouden waren den ſchuldeiſſchers een jaar te dienen als of zy hunne ſlaven waren.

NĔXŪM, ī. n. Cic. Dit is volgens ſommiger oordeel een civile obligatie, gelyk men dat, naar den trant van regten noemt, waar door de gene die zyn ſchuldeiſſchers niet betalen konde, zig verbond om de zelve te dienen: Dit is ook 't gevoelen van Budæus. Varro zegt, dat men door dit woord verſtond alle obligatien of verbinteniſſen, die gemaakt wierden met de weegſchaal in de hand, om 't geld, dat gereed geteld wierd, te wegen.

NĔXŪS, ūs. m. Cic. *Zie* Nexum.

NĔXUS, ūs. Plin. *Bindinge, knoopinge.* Ook, *de knoop, of band zelf.*

NĔXŪS, ūs. Plin. H. *De kronkelinge van een ſlang.*

NĪ, conj. Cic. *'t En zy, indien niet.*

Ni res ita ſe haberet. Cic. *'t En zy de zaak zoo geſchapen ſtond, indien de zaak zoo niet gelegen was.*

NĪCĔTERĬA, ōrūm, n. g. Juv. *De pryzen, beloningen die de overwinnaars gegeven wierden.*

NĪCŎLĂŪS, ī. m. Plin. H. νικολάος. *Een ſoort van Syriſche dadel.* Hebbende de naam van den genen die de zelve eerſt in zwang gebragt heeft.

NĪCTĀTĬO, ōnĭs. f. Plin. H. *Wenkinge met de oogen.*

NĪCTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. Plin. H. *Met d'oogen wenken, blikken.*

NĪCTŎR, ārĭs, ātŭs ſum, ārī. dep. Plin. H. *Zie* Nicto, as.

NĪCTO, ĭs, ctĕ. Feſt. *Doorſlaan, baſſen.* Van een hond die de reuk, het ſpoor, of de voet van een haas, enz. in de neus heeft.

NĪDĬFĬCO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Virg. Colum. *Een neſt maken, neſtelen.*

Ex alga nidificare. Plin. *Zyn neſt van zee-gras of kruid maken.* Van zeker zee-viſch.

Luto nidificare. Plin. *Een neſt van ſlyk of modder maken.*

NĪDĬFĬCŪS, ă, ūm. Sen. Trag. *Een neſt makende, neſtelende.*

Vere nidifico. Sen. Trag. *In de lente wanneer de vogelen neſten maken.*

NĪDŌR, ōrĭs. m. Virg. *Stank, bange reuk van iets dat brand:* ook, *de geur van gebraad.*

Nidor culinæ. Mart. *Stank, bange reuk van een keuke.*

NĪDŬLŌR, ārĭs, ātŭs ſum, ārī. Plin. H. *Zie* Nidifico.

* Nidulari. Varr. *Zitten broeyen.* Van den Alcyon of Ys-vogel.

NĪDŬLŬS, ī. m. Cic. *Een neſtje.*

NĪDŬS, ī. m. Cic. *Een vogel-neſt.*

Digitized by Google

Conſtruere ſibi nidum. Ovid. *Zig een neſt maken.*
* Nidus. Colum. *Een neſt, kot van een verken.*
* Tu nidum ſervas. Hor. *Gy bewaart uw neſt, of het huis.*
* Nidi. Mart. *De verſcheide verdeelingen, laden of gaten in een winkel,* om waren in te leggen.
NĪGELLŬS, ă, ūm. Varr. *Zwartagtig.*
NĪGĔR, grā, grūm. Cic. *Zwart, zwartverwig.* Men zegt *Nigrior* en *Nigerrimus.*
NIGRĀNS, āntis. omn. gen. Virg. Colum. *Zwartagtig: Duiſter, donker-bruin.*
NĪGRĪFĬO, īs, āctŭs ſum, fĭĕri. Plin. Colum. & NĪGRĬCO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plin. *Zwartagtig zyn.*
NIGRĔSCO, ſcis, nigrŭī, nigrēſcĕrĕ. Virg. Colum. *Zwart worden.*
NIGRĪCĀNS, āntis omn. gen. Plin. H. *Wat zwart, zwartagtig, donker-bruin.*
NIGRĪTIĀ, æ. f. Plin. H. *Zwartheid.*
NIGRĪTIĔS, ēī. f. Celſ. *Zwartheid.*
NĪGRĪTŪDO, ĭnis. f. Plin. H. *Zwartheid.*
NIGRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Stat. *Zwart maken.*
* Nigrare. Lucret. *Zwart zyn.*
NĪGRŎR, ōris. m. Cic. *Zwartheid.*
Nigror mortis. Lucret. *De zwartheid, of bleekheid van de dood.*
NĪHĪL. n. nominativum indeclinabile. Cic. *Niets, niet met allen.*
Proſsus nihil abeſt quin ſim miſerrimus. Cic. *Het ſcheelt of verſchilt genſch niet of ik ben de ellendigſte, of rampzaligſte.*
Hunc cognovimus virum bonum, & non illiteratum, ſed nihil ad Perſium. Cic. *Wy hebben dezen een goed en niet ongeleerd man gekent, dog gantſch niet by Perſius hebbende, of te vergelyken.*
Nihil ad te. Ter. *Dat raakt u niet, dat gaat u niet aan.*
Nihil ad hanc rem eſt. Ter. *Het doet niet tot deze zake, raakt deze zake niets.*
Nihil admodum litterarum ſciebat. Cic. *Hy wiſt gantſch niet van letter-oeffeningen, of geleerdheid.*
Satius eſt otioſum eſſe quam nihil agere. Cato. *'T is beter ſtil geſtaan, dan verloren werk gedaan.*
Nihil magnopere. Liv. *Een weinig, niet veel, een luttel.*
Nihil agere. Cic. *Niets of verloren arbeid doen, zyn tyd verſpillen, verliezen.*
Amare nihil aliud eſt, niſi, &c. Cic. *Te beminnen is niets anders dan, enz.*
Nihil aliud habet quod agitet in mente. Cic. *Hy heeft niets anders dat hy in zyn gemoed overweegt, overlegt: Hy heeft geen ander voornemen, denkt nergens anders op.*
Nihil mihi cum illo fuit. Ter. *Ik hebbe niets met hem te doen of uitſtaande gehad.*
Quod ſperem nihil eſt. Ter. *Ik hebbe niets om te hopen.*
Nihil dictu facilius. Ter. *Daar is niets ligter, gemakkelyker te zeggen.*
Nihil feſtinare. Cic. *Geen haaſt maken, niet ſpoeden, verdoten.*
Nihil opus eſt exemplis hoc facere longius. Cic. *Het is niet noodzakelyk, dit met voorbeelden langer of wydloopiger te maken, of uit te breiden.*
Nihilne? Nihil proſsus. Ter. *Is 'er niets? Gantſch niet, niet met allen.*
Nihil mea refert. Ter. *Daar is my niets aan gelegen, het gaat my niet aan, raakt my niet: Ik heb 'er geen belang by.*
Nihil non arrogat armis. Hor. *Hy ſchryft alles de wapenen toe.*
Nihildum audieramus. Cic. *Wy hadden nog niets gehoort.*
NĪHĪLŪM, i. n. Ter. *Niet, niet met allen.*
Nihilo ſum illi aliter ac fui. Ter. *Ik ben jegens hem niet anders dan ik geweeſt hebbe.*
In nihilum interire. Cic. *Tot niets vergaan, vernietigt worden.*
Nihilo beatior Jupiter, quàm Epicurus. Cic. *Jupiter is niet gelukkiger dan Epicurus.*
NĪHĪLĬFĂCIO, ĭs, fēci, factŭm, făcĕrĕ. Plaut. *Niet agten, niet om iets geven.*
NĪHĪLIPĔNDO, is, pĕndĕrĕ. Ter. *Niet agten, niet om iets geven.*
‡ NĪHĪLŌMĬNŬS. adv. Cic. *Niet tegenſtaande, des niet te min, egter, evenwel.* Sommige geleerden beweren, dat het beter is met twee woorden *Nihilo minus*, volgens de naauwkeurigſte oude handſchriften, te ſchryven en leezen, gelyk *Nihil magis, Nihil ſecius.*
Ut ego abſim, nihilo minùs hæc fieri poſſunt. Cic. *Hoewel ik afweezend ben, konnen deze dingen evenwel gedaan of verrigt werden.*
Phædriæ ſe oſtendit, nihilo minùs amicum eſſe, quàm Antiphoni. Ter. *Hy heeft getoont, dat hy niet min een vriend van Phadria dan van Antipho is.*
NĪL, adv. Cic. *Niets, niet met alle.*
NĪLŬS, ī. m. *De Nyl,* een vermaarde rivier van Ægypten in Africa.
NĪLŬS, ī. m. Cic. *Een gragt, water-boezem, of leidinge,* om 't water van een rivier af te wenden.
NĪMBĀTŬS, ă, ūm. Plaut. *Veragtelyk, beſpottelyk:* Anderen zeggen, *met geurige zalven en reukwerken gezalfd, beſtreken.*
NĪMBŌSŬS, ă, ūm. Virg. Ovid. *Buyagtig, ſtormagtig, dat ſlag- of ſtort-regens mede brengt.*
NĪMBŬS, ī. m. Cic. *Een ſlag- of ſtort-regen: Een zware regen, buy.*
* NĪMBŬS, ī. m. Virg. *Een dikke, duiſtere wolk.*
NĪMĬE. adv. Plaut. *Te veel, overtolliglyk, onmatiglyk.*
NĪMĬĔTĀS, ātis. f. Colum. *Overtolligheid, onmatigheid.*
NĪMĬŌPĔRĔ. adv. Cic. *Te veel, overtolliglyk, onmatiglyk.*
NĪMĪRŪM. adv. Cic. *Waaragtig, zekerlyk, zonder twyffel.*
* Uter melior dicetur Orator? Nimirum qui homo quoquo melior. Quintil. *Wie zal de beſte Redenaar genoemt worden? zekerlyk de gene, die ook de vroomſte man is.*
* Nimirum. Cic. *Te weten, namentlyk.*
NĪMĬS. adv. Cic. *Te veel, overtolliglyk, onmatiglyk.*
NĪMĬŪM. adv. Cic. *Idem.*
Nimium quàm delectabiliter. A. Gell. *Op een zeer vermakelyke, genengelyke wyze.*
NĪMĬŬS, ă, ūm. Cic. *Te groot, te veel, overtollig, onmatig.*
Nimias delicias facis. Plaut. *Gy bedryft of maakt te veel vreugde.*
Sermonis nimius erat. Tac. *Hy was overtollig van praat, of ſpreken.*
Nimius commemorandis quæ meruiſſet. Tac. *Onmatig, overtollig in 't verhalen van 't gene hy verdient hadde.*
Nimius mero. Hor. *Onmatig in den wyn.*
Nimius imperii. Liv. *Te regeer- of gebied-zugtig.*
NĪNGO, ĭs, ninxī, nīngĕrĕ. Virg. *Sneeuwen.*
Ningunt roſarum floribus. Lucret. *Zy regenen of ſtrooyen rozebloemen.*
NĪNGUĪDŬS, ă, ūm. Auſon. *Vol ſneeuw.*
† NINGUĬS, ĭs. f. Lucret. *Sneeuw.*
NĪSI, conjunctio. Cic. *'T en zy: Indien niet.*
Niſi caves. Ter. Cic. *'T en zy gy u wagt: Indien gy niet op uwhoede zyt.*
Nihil aliud niſi Philumenam volo. Ter. *Ik wil niet anders dan Philumena.*
Niſi in bonis non poteſt eſſe amicitia. *Daar kan geen vriendſchap zyn dan in of tuſſen vrome menſchen.*
NĪSŬS, ī. m. Ovid. *Een ſperwer.* Zeker roofvogel.
NĪSŬS, ūs. m. Virg. Hor. *Poginge, tragtinge, moeite.*
NĪTĒDŬLA, æ. f. Cic. *Een ſoort van een kleine rat of muis: ook, een wormtje, of mugge, die des nagts blinkt.*
NĪTĒLA, æ. f. Mart. *Zie* Nitedula.
NITĒLĪNŬS, ă, ūm. Plin. H. *Van verwe gelyk de muis of rat* Nitela *genoemd.*
NĪTĒNS, ēntis. omn. gen. Catul. Ovid. *Blinkende, ſchynende, glinſterende, ſchitterende.*
Ingenium nitens. Stat. *Een blinkend,* dat is, *deftig, voortreffelyk, doordringend verſtand.*
Non valde nitens, non valde horrida oratio. Cic. *Een niet zeer beſchaafde, natte, nog zeer ruwe, onbeſchaafde reden.*
Taurus nitens. Virg. *Een blinkende, of vette ſtier, bul.*
NĪTĔO, ēs, nĭtŭī, nītērĕ. Plaut. *Blinken, ſchynen, glinſteren, ſchitteren.*
Nitere unguentis. Cic. *Van zalf- reukwerken blinken.*
* Illorum vides quàm niteat oratio. Cic. *Gy ziet hoe hun redevoeringe blinkt,* dat is, *hoe net, hoe beſchaafd die is.*
Ubi plura nitent in carmine. Hor. *Daar veele dingen in een gedigt blinken,* dat is, *uitmunten.*
NĪTĒSCO, ſcis, ēſcĕrĕ. Cic. *Beginnen te blinken, ſchynen, glinſteren.*

Digitized by Google

ſteren, ſchitteren.

* Ingenio niteſcere & doctrinâ. Cic. *Door verſtand en geleerdheid blinken, uitmunten.*

NĪTĬBŪNDŬS, ă, ūm. A. Gell. *Pogende, tragtende, moeite doende.*

† NĪTĬDĬTĀS, ātĭs. f. Non. *Netheid, fraaiheid, cierlykheid.*

NĪTĬDĬŬSCŬLE. adv. Plaut. *Zeer netjes, zuivertjes, fraaitjes, cierlykjes.*

NĪTĬDO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Colum. *Net, rein, zuiver, fraay, cierlyk maken: beſchaven.*

NĪTĬDŬS, ă, ūm. Plaut. *Net, blinkend, glinſterend, cierlyk, beſchaafd, fraay.* Men zegt *Nitidior* en *Nitidiſſimus.*

Aurum nitidum. Ovid. *Blinkend goud.*

Capilli nitidi. Hor. *Nette, gezalfde, met reukwerken beſproſde hairen.*

Colles nitidi. Cic. *Nette, welbebouwde heuvelen.*

In picturis alios horrida & opaca forma, alios nitida & colluſtrata delectat. Cic. *In ſchilderyen ſchept den eene vermaak in een vervaarlyke en duiſtere gedaante, den anderen in een blinkende of nette en ligte.*

Genus verborum nitidum. Cic. *Een nette, cierlyke maniere van woorden: beſchaafde, fraaye, uitgekipte woorden.*

* Nitidus & bene curata cute. Tibul *Die vet en glad is, en een wel bezorgd vel,* dat is, *lighaam heeft.*

Vacca nitida. Ovid. *Een zeer vette koe.*

Vita nitidior. Plin. H. *Een zeer zuiver, rein, onbeſproke leven.*

Undæ nitidæ. Ovid. *Klare, zuivere, reine wateren.*

* Nitidus. Hor. *Zagt, teeder, blank van vel.*

* Nitidus. Hor. *Net, fraay, beſchaafd, cierlyk.*

NITROBRIGES, ūm. m. plur. Cæſ. *Het volk van Agenne,* in Guyenne.

NĪTŌR, ōrĭs. m. Auct. ad Her. *Glans, klaarheid, ligt, ſchoonheid.*

* Nitor. Cic. *Netheid, beſchaafdheid, cierlykheid.*

Generis nitor. Ovid. *Vermaardheid, deftigheid, edelheid van een geſlagt.*

Eloquii nitor. Ovid. *De welſprekendheid, cierlykheid, deftigheid, hoogdravendheid van of in 't ſpreken.*

Orationis nitor. Cic. *Netheid, cierlykheid, deftigheid van een vertoog of reden.*

Vires ſine nitore ac palæſtrâ. Cic. *Kragten zonder behendigheid of ervarenheid.*

* Nitor. Lucret. *Blankheid, witheid.*

NĪTŌR, ĕrĭs, nīsŭs, *of* nīxŭs ſum, nītī. Cic. *Pogen, tragten, zyn beſt doen.*

* Verâ viâ niti. Salluſt. *Volgens, langs, of op de regte weg pogen, tragten,* om roem te verkrygen.

Niti ad ſidera. Virg. *Pogen, tragten om zig tot de ſtarren te verheffen.*

Aſtra quæ ſuper terram nituntur. Vitruv. *De ſtarren, die boven de kimme of den gezigt-eindar ryzen.*

Niti alis. Virg. *Vliegen.*

Radicibus ſuis nituntur arbores. Cic. *De boomen ſteunen op hare wortelen.*

Niti haſtâ. Virg. *Op een ſpies ſteunen.*

Telis in aſcenſu nitebantur. Front. *Zy ſteunden in 't opklimmen op hun ſchigten.*

Niti conſilio de aliqua re. Cic. *Zig met voordagt op of tot iets gaan zetten.*

Militare ærarium eo ſubſidio nititur. Tac. *De krygs ſchatkiſt word uit die ſchattinge onderhouden.*

Nititur in conjectura divinatio. Cic. *Het raden, of waarzeggen ſteunt op giſſinge.*

Quo confugies? ubi nitere? Cic. *Waar henen zult gy vlugten? waar op zult gy ſteunen, u zelven vertrouwen?*

Niti auctoritate alicujus. Cic. *Op iemands gezag ſteunen.*

Furtim & per latrocinia potius quàm bonis artibus ad imperia & honores niti. Salluſt. *Na gebied en eerampten meer door dievery en rooven dan door goede konſten tragten.*

Tu eris unus, in quo nitatur civitatis ſalus. Cic. *Gy zult de eenigſte zyn, op wien de behoudenis van de Stad zal ruſten, ſteunen.*

NITRĀRĬĂ, æ. f. Plin. H. *Een plaats daar ſalpeter gevonden word.*

NITRĀTŬS, ă, ūm. Mart. *Daar ſalpeter in is.*

NITRŌSŬS, ă, ūm. Plin. H. *Daar ſalpeter in is: na ſalpeter ſmakende.*

Fontes nitroſi. Plin. H. *Bronnen na ſalpeter ſmakende.*

NITRŪM, ī. n. Plin. H. *Bergzout.* Een ſoort van ſalpeter 't welk uit d'aarde word gedolven, zynde warm, droog, wit, en van ſmaak gelyk zout.

NĪVĀLĬS, ĭs. m. & f. ālĕ, ĭs. n. Virg. *Van ſneeuw, ſneeuwagtig.*

Nivalia loca. Plin. H. *Plaatſen vol ſneeuw.*

* Nivalis. Virg. *Wit als ſneeuw.*

NĪVĀRĬŬS, ă, ūm. Saccus nivarius. Plin. H. *Een zak waar door men ſneeuw laat zypen, lekken.* Eenigen geven voor dat 'er *Vinarius* moet ſtaan.

Colum nivarium. Pompon. Juriſc. *Een lekzak, zypdoek om ſneeuw door te laten zypen, lekken.*

NĪVĀTŬS, ă, ūm. Suet. *Met ſneeuw koel, of fris gemaakt.*

Nivatæ potiones. Sen. Ph. *Dranken met ſneeuw koel, of fris gemaakt.*

NIVĔRNŪM, ī. n. *Nevers.* Een ſtad in Vrankryk en 't hooſd van 't Nivernois.

NĪVĔŬS, ă, ūm. Cic. *Van ſneeuw.*

* Niveus. Virg. *Sneeuw-wit.*

NĪVŌSŬS, ă, ūm. Liv. Colum. *Vol ſneeuw.*

Nivoſa hyems. Liv. *Een ſneeuwagtige winter.*

Sidus nivoſum. Stat. *Een ſneeuw veroorzakend of medebrengend geſtarnte.*

NĪX, īvĭs. f. Cic. *Sneeuw.*

** Capitis nives. Hor. *Grysheid, witheid van 't hooſdhair: Den ouderdom.*

† NĪXŎR, ārĭs, ātŭs ſum, ārī. Lucret. *Zie* Nitor.

NĪXŬS, ă, ūm. Cic. *Steunende.*

Nixæ genibus matronæ. Liv. *Juffers op hare knyen leggende.*

Haſtili nixus. Cic. *Op zyn ſpies ſteunende, ruſtende.*

Nixus in cubitum. Corn. Nep. *Op zyn elleboog leunende.*

Nixi æquitate veſtra. Cic. *Op uw billykheid, regtvaardigheid ſteunende, vertrouwende, ons verlatende.*

NĪXŬS, ūs. m. Virg. Ovid. *Werpinge van Jongen.* Van beeſten.

* Nixus. Ovid. *Pynen van barens nood.*

Nixus. Virg. Quintil. *Poginge, tragtinge, moeite, arbeid.*

Nixus aſtrorum. Cic. *De beweginge der ſtarren.*

NO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. Plin. H. *Zwemmen.*

* Carinæ nant freto. Ovid. *De kielen,* dat is, *ſchepen dryven op de zee.*

* Protendere manum nanti. Lucan. *Een zwemmende de hand toereiken,* dat is, *iemand die in verlegenheid is de hand bieden, te hulpe komen.*

NŌBĬLĬS, ĭs. m f. ĭlĕ, ĭs. n. Plaut. Cic. *Bekend, edel, beroemd, roemrugtig, vermaard.* Men gebruikt *Nobilior* en *Nobiliſſimus.*

* Nobilis. Salluſt. *Edel, doorlugtig, hoog geboren.*

Nobili loco natus. Cic. *Van een doorlugtig, edel huis geboren: uit verheve ſtamme geſproten.*

Nobile facinus. Cic. *Een edelmoedige, deftige, roemrugtige daad.*

NŌBĬLĬTĀS, ātĭs. f. Cic. *Edelheid: Doorlugtige, verheve, hooge geboorte.*

* Nobilitas. Cic. Ovid. *Vitnemendheid, voortreffelykheid, deftigheid van iets.*

Eloquii nobilitas. Ovid. *Deftigheid, verhevenheid, hoogdravendheid van een reden.*

* Nobilitas. Cic. *Roem, luiſter, aanzien, agtinge, naam.*

NŌBĬLĬTĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Edel, bekend, vermaard gemaakt.*

Teſtis eſt Phalaris, cujus eſt præter ceteros nobilitata crudelitas. Cic. *Phalaris is getuige, wiens wreedheid boven anderen berugt gemaakt is.*

NŌBĬLĬTĔR. adv. Plin. H. *Edelmoedigly, adelyk: op een edele, deftige wyze.*

NŌBĬLĬTO, ās, āvī, ātum, ārĕ. Cic. *Edel, roemrugtig, beroemd, vermaard maken.*

Nobilitare famam aliquam. Liv. *Een gerugt aanzien geven.*

Nobilitare aliquem flagitiis. Ter. *Iemand door des zelfs ſchelmſtukken berugt, of zwart maken, ten toon ſtellen.*

NŌBĪSCŪM. *Met ons.* Men moet nooit *cum nobis* zeggen.

NŎCĒNS, ēntĭs. omn. gen. Cic. *Schadelyk, nadeelig, verderfelyk.* Men zegt *Nocentior* en *Nocentiſſimus.*

Aurum nocentius ferro. Ovid. *Het goud is verderfelyker dan het*

Digitized by Google

mus. Cic. *Laat ons zelve naauwer vrienden weʒen, dan wy tot nog toe geweeſt zyn.*

NŌSŌCŌMĬUM, ĭi, n. g. Jun. Gr. *Een zieken- of gaſthuis.*

NŌSTĔR, trā, trūm. Cic. *Ons, ons toebehoorende of eigen.*

Noſter eſt. Ter. *Hy is van ons huis, of huisgeſin, ons huisgenoot.*

Noſtra omnis lis eſt. Plaut. *Het gantſche geding is ons, wy hebben de geheele zake gewonnen.*

* Noſter ludos ſpectaverat. Hor. *Als een van ons zyde, heeft hy de ſpelen aangeſchouwt.*

* Noſter. Ter. *Van ons land, of ſtad, onze landsman.*

Haud ſimilis virgo eſt noſtrarum. Ter. *Deze maagd is niet gelyk die van ons land.*

Arbores noſtræ. Virg. *Boomen die in ons land, of eigen grond waſſen.*

* Noſter. Virg. *Die ons gunſtig is.* Van Mars, enz. geſproken.

Noſtrapte culpâ facimus ut malos expediat eſſe. Ter. *Wy maken door ons eigen ſchuld, dat wy quaad moeten zyn.*

NŌSTRĀS, ātis. Cic. Plin. H. *Van ons vaderland, ons landsgenoot, landsman.*

Noſtratia verba. Cic. *Onze vaderlandſche woorden.*

NŌTĂ, æ. f. Cic. *Een teeken, kenteeken, merk.*

Notæ amoris. Cic. *Kentekenen van liefde of vriendſchap.* Salutis & mortis. Celſ. *Teekenen van gezondheid, en de dood.*

Illi nos de meliore nota commenda. Cic. *Pryſt ons, beveel ons hem aan op de beſte wyze.*

* Ex hac nota domina eſt mea. Petron. *Myn meeſtreſſe is van dezen aart of inborſt, van dit ſlag.*

Ex hac nota corporum aër eſt. Sen. Ph. *De lugt is van deze ſoort van lighamen.*

Homo urbanioris notæ. Petron. *Een man van zeer beleefden, hupſchen aart, inborſt.*

* Notæ muſicæ. Quintil. *De maat-klanken (noten) van de zangkonſt.*

* Figere notas dente. Tibul. *Teekens met de tanden zetten, byten.*

* Literarum notæ. Cic. *De lettermerken.*

Marmora inciſa notis. Hor. *Marmer daar iets op gehouwen is of ſtaat.*

* Nota. Plin. H. *Het beeld van een Vorſt op geld.*

* Nota. Cic. Suet. *Een verkortinge van woorden*, gebruikelyk by den genen die ras wilden ſchryven, of die niet wilden dat het een ander zoude lezen.

Verborum notis citata excipitur oratio, & celeritatem linguæ manus aſſequitur. Sen. Ph. *Een verhaast vertoog word in woorden-teekens vervat, en de hand onderhaalt de radheid van de tong.*

Notis ſcribere. Modeſtin. Juriſc. *Met woorden-teekens of verkortingen ſchryven.*

* Servitutis quædam nota inerat in illo fœdere. Cic. *In dat verbond was een zeker kenteeken van ſlaverny.*

* Nota. Cic. Plin. H. *Beriſpinge, bekribbelinge, bedillinge.*

* Nota. Lucil. Cic. *Een ſchandvlek.*

Subite notam turpitudinis. Cic. *Een ſchandvlek ondergaan: met ſchande gebrandmerkt worden.*

* Nota. Virg. Sen. Trag. *Een vlak*, in dieren.

** Ille Numantina traxit ab urbe notam. Ovid. *Hy heeft zyn naam getrokken gekregen van 't veroveren van de ſtad Numantia.*

NŌTĀBĬLĬS, ĭs. m. & f. ĭle, ĭs. n. Cic. Ovid. *Merkelyk, aanmerkelyk, merkens- of aanmerkens waardig.* Men zegt *Notabilior.*

* Notabilis. Colum. *Dat men merken of aanmerken kan; zigtbaar.*

Urbium dirutarum fundamenta vix notabilia. Sen. Ph. *Grondleggingen van verwoeſte ſteden die men naauwlyks beſpeuren, kennen, of onderſcheiden kan.*

* Notabilis. Quintil. *Beriſpelyk, beſtraffens waardig.*

* Notabilis. Cic. Suet. *Ongemeen, zeldzaam, groot, geweldig.*

In een goeden of quaden zin.

Conſtantia notabilis. Tac. *Een aanmerkens waardige, ongemeene, zeldzame ſtandvastigheid.*

Notabilis tempeſtas. Tac. *Een geweldige, groote, grouwzame ſtorm.*

NŌTĀBĬLĬTĔR. adv. Plin. J. *Merkelyk, aanmerkelyk, baarblykelyk.* Tacitus zegt *Notabilius.*

NŌTĀNDŬS, ă, ūm. Hor. Ovid. *Merkelyk, aanmerkelyk, merkens of aanmerkens waardig.*

* Notandus. Hor. *Merkelyk, aanmerkelyk, merkens of aanmerkens waardig, dat men aan of opmerken moet.*

NŌTĀRĬŬS, ĭi. m. Plin. J. *Een beampt-ſchryver, een uit- of overſchryver.*

* Notarius. Mart. *Iemand die met merkjes, verkortingen, of cyffer ſchryft.*

NŌTĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Merkinge, aan- of opmerkinge.*

Res notatione digna. Cic. *Een aan- of opmerkens waardige zake.*

Notatio naturæ peperit artem. Cic. *De op- of aanmerkinge van de natuur, heeft de konſt voortgebragt.*

* Cenſoria notatio. Cic. *Straffe, kaſtydinge door de Tugthoeren opgelegd.*

* Notatio. Cic. *De oorſpronkelykheid van een woord.*

NŌTĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Geteekend, gemerkt.*

* Domus indignè notata. Liv. *Een huis door een ſchandvlek gebrandmerkt, bevlekt.*

Notatus ſcelere. Cic. *Door een ſchelmſtuk bezoedeld, beſmet, bevlekt.* Cicero zegt *Notatiſſimus* in denzen zin.

* Notatus. Cic. Quintil. *Aan- of opgemerkt.*

Notatior ſimilitudo. Auct. ad Her. *Een merkelyker, aanmerkelyker gelykenis.*

* Indoluit ſe notatam. Ovid. *Het was haar leed, datze aangewezen wierd.* Van Juno, die van Jupiter met bedekte woorden gedreigd was.

NŌTĔSCO, ĕre. Catul. Propert. *Bekend worden.*

Malis facinoribus noteſcere. Tac. *Door ſchelmſtukken bekend, berugt worden.*

Janitoribus ejus noteſcere. Tac. *Van zyne deurwagters bekend zyn of worden.*

NŌTHŬS, i. m. Virg. Quintil. *Een ſpeelkind, een onegteling, baſtaard, uterling.*

NŌTHŬS, ă, ūm. Plin. H. *Onegt, baſtaard, dat vervalſcht of niet van de beſte ſoort is*, Sprekende van dieren, kruiden, enz.

Luna dicta eſt notho lumine. Catul. *De maan is Luna genoemd van het onegte*, dat is, *het geleende ligt.*

Nothæ declinationes. Varr. *Onegte, ongewone gelezende declinationes.*

NOTĬA, æ. f. Plin. H. *Een ſoort van een paarl, die met den regen valt.*

NŌTĬFĬCO, ās, āvī, ātūm, āre. Ovid. *Bekend maken, verwittigen, verſtendigen, laten weten.*

NŌTĬO, ōnis. f. Plin. H. *Kenniſſe, verſtand van iets.*

Tradere notionem alicujus rei. Plin. H. *Iemand kenniſſe of een denkbeeld van een zake geven.*

* Notio. Cic. *De bequaamheid om iets te weten, begrypen, verſtaan.*

* Notio. Liv. *Het regt om kenniſſe van een zake te nemen.* Van een Regter geſproken.

Præfecti urbi notio non eſt. Ulp. *De ſtads Overſte of Gezaghebber, heeft geen regt om kenniſſe van de zake te nemen.*

NŌTĬTĬĂ, æ. f. Cic. *Kennis.*

Habere notitiam alicujus rei. Quintil. *Kenniſſe van iets hebben.*

Venire in notitiam alicui. Ovid. *In iemands kenniſſe komen, geraken.*

NŌTĬŬS, ă, ūm. Hygin. *Zuid, zuidelyk.*

† Notium mare. Plin. H. De Grieken noemen dus dat gedeelte van de Middelandſche zee, 't welk tuſſen de Liguriſche en Siciliaanſche zee is.

NŌTO, ās, āvī, ātūm, āre. Cic. *Teekenen, merken.*

Manu aliquid notare. Ovid. *Iets met de hand wyzen, toonen, aanwyzen, aantoonen.*

Dicta alicujus mente notare. Ovid. *Iemands woorden in zyn gemoed prenten, drukken.*

* Notare. Mart. *Iets merken, een teeken op iets ſtellen om 't te kennen.*

Notare aliquid ab alio. Liv. *Het een van 't ander onderſcheiden.*

Notare tanquam ſtellis orationem. Cic. *Een vertoog als met (blinkende) ſtarren verciëren, oppronken.*

* Notare. Quintil. *Met teekens, verkortingen, of cyffers ſchryven.*

Notarunt hoc Annales. Plin. H. *De Jaarboeken hebben dit aangemerkt, gemelt.*

Digitized by Google

* No-

* Notare. Cic. Plin. H. *Aan- of opmerken.*
* Notare aliquem in perpetuum. Cic. *Iemand voor eeuwig zwart maken, voor altoos een ſchandvlek aanwryven.*
Maledicto communi notari. Cic. *Door een gemeene vloek aangewezen worden.*
* Notare. acc. Cic. *Iemand of iets beriſpen, beſtraffen, laken.*

NŌTŌR, ōris. m. Sen. Ph. Petron. *Een kenner of lieſhebber van iets.*

NŌTŌRIĂ, æ. f. Paul. Juriſc. *Ontdekkinge, ontvouwinge, aanbrenginge van een miſdaad.*

* Notoria. Trebel. *Een verſtendig- of verwittig-brief:* Vulgò *een (advys) brief.*

NŌTŌRIŪS, ă, ūm. Paul. Juriſc. *Kennelyk, kenbaar, bekend, klaar, baarblykelyk.*

NŌTŪS, ă, ūm. Cic. *Bekend.* Men zegt *Notior* en *Notiſſimus.*
Nota apud omnes, & pervulgata res. Cic. *Een by alle man, ieder een bekende en geopenbaarde zake.*
Nondum erat id mihi notum. Cic. *Dat was my nog niet bekend: Ik wiſt het nog niet.*
Notiſſimi inter ſe. Liv. *Zeer bekende luiden, of vrienden onder malkanderen.*
Notus omnibus improbitate & vitiis. Cic. *By alle menſchen bekend door zyn boosheid en ondeugden.*
Noti. Cic. Hor. *Onze bekenden, goede kenniſſen of vrienden.*
* Notus. Plaut. *Iets wetende of verſtaande.*
Notis prædicas. Plaut. *Gy verhaalt of ſpreekt tegen luiden hen des verſtaande.*

NOTŬS, i. m. Virg. *De zuide wind.*

NŎVĂCŪLĂ, æ. f. Cic. *Een ſcheermes.*

* Novacula. Colum. *Allerhande ſoort van een mes.*

NŎVĀLĔ, is. n. Virg. *Braakland, dat het eene jaar bezaaid, en 't andere braak of ſtil legt.*

NŎVĀLIS ager. Varr. *Zie* Novale.

NŎVĀLIS, is. f. Colum. ſcil. terra. *Zie* Novale.

NŎVĀTŌR, ōris, m. g. Ovid. *Een vernieuwer.*

NŎVĀTRIX, īcis. f. Ovid. *Een vernieuwſter van iets.*

NŎVĀTŪS, ă, ūm. Ovid. *Vernieuwd, hernieuwd.*
Vox & facies novata eſt. Ovid. *Zyn ſtem en wezen of aangezigt is vernieuwd, veranderd.*

* Novata verba. Cic. *Nieuwe woorden.*

NŎVĔ. adv. *Nieuwlyks.* Ne quid novè dicamus. Auct. ad Her. *Op dat wy niets nieuws ſpreken.*
Sed veſtita, ornata, ut lepidè, ut concinnè, ut novè! Plaut. *Maar ze is gekleed, opgepronkt; och hoe cierlyk, netjes, en na de nieuwſte zwier!*

NOVĔLLĔTŪM, i. n. Paul. Juriſc. *Een nieuw geplante wynſtok.*

NŎVĔLLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Suet. *Nieuwe wynſtokken planten, poten:* of, *velden omſpitten, zuiveren.*

NŎVĔLLŪS, ă, ūm. Virg. *Nieuw.*
Novelli Aquileienſes. Liv. *Die van de nieuwe volk-plantinge van Aquileie.*

NŎVĔM, indeclinabile. Cic. *Negen.*

NŎVĔMBĔR, bris. m. Cic. *Slagtmaand.*

NŎVĔMPŎPŪLŌNĬĂ, æ. f. Thans *Gaſcogne.*

NŎVĔNĀRIŪS, ă, ūm. *Van negen.* Novenarius numerus. Plin. H. *Het getal van negen.*
Novenaria regula. Varr. *De negende regel.*

NŎVĔMDĬĀLIS, is. m. & f. ālĕ, is. n. *Van negen dagen, negen dagen durende.* Novemdiales feriæ. Cic. (*Vacantiæ*) *of regts-opſchorſinge van negen dagen.*
Novemdiale ſacrum ſuſceptum eſt. Liv. *De offerhande, die men negen dagen na de dood plagt te doen, is opgeofferd, volbragt.*

NŎVĔNI, æ, ă. Liv. *Van negen, negen.*
Anni noveni. Ovid. *Negen jaren.*

NŎVĔRCĂ, æ. f. Cic. Virg. *Eenſtiefmoeder.*

* Quibus umbra noverca eſt. Plin. H. *Dingen, die door de ſchaduwe beſchadigt worden.*

NŎVĔRCĀLIS, is. m. & f. ālĕ, is. n. Sen. Trag. Claud. *Van een ſtiefmoeder.*

NŎVĔSĬŪM, ii. n. Tac. *Nuis*, een ſtad in Duitſchland.

NŎVĬĔS. adv. Varr. Virg. *Negen malen, reizen, keeren.*

NŎVĬŌDŪNŪM, i. n. Cæſ. *Noyon*, een Franſche ſtad in Picardie.

NŎVISSĬME. adv. Planc. ad Cic. *Eindelyk, ten of voor 't laatſte, laatſtelyk.*

NŎVISSĬMŬS, ă, ūm. Cic. *De laatſte, jongſte.*
* Ne in noviſſimis quidem erat hiſtrionibus. Cic. *Hy wierd zelfs niet onder de jongſte blyſpelers getelt.*
Spes noviſſima. Tac. *De uiterſte laatſte hope.*
Verba noviſſima dixit. Virg. *Hy zeide het laatſte vaar wel.*

NŎVĬTĀS, ātis. f. Cic. *Nieuwheid, nieuwigheid.*
* Novitas. Salluſt. Cic. *Nieuwen adel.* Cicero voegt'er nu en dan *generis* by.
Novitatem meam contemnunt, ego illorum ignaviam. Salluſt. *Zy verſmaden myn nieuwen adel, en ik haar laſheid of laſhartigheid.*

NŎVĬTĔR. adv. Plin. *Nieuwelyks, onlangs.*

NŎVĬTĬŪS, ă, ūm. Plaut. Cic. *Nieuw.*
Opus novitium. Plin. H. *Een nieuw werk.*
Novitia puella. Ter. *Een maagd, die eerſt begint te dienen.*
Mancipia novitia. Martian. Juriſc. *Nieuwe ſlaven, ſlaven die nog geen jaar gedient hebben.*
De grege novitiorum. Cic. *Van 't getal der ſlaven, die nog geen jaar gedient hebben.*

NŎVO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Nieuw maken, vernieuwen, hernieuwen.*
Verba novare. Cic. *Woorden vernieuwen, nieuwe woorden maken.*
Novare ardorem militum. Liv. *De heviglheid, 't vyer der krygsknegten vernieuwen, weder opwekken.*
* Novare. Cic. *Op nieuw invoeren, veranderen, verwiſſelen.*
Novare aliquid in legibus. Cic. *Iets in de wetten of keuren veranderen.*
Nomen faciemque novavit illi. Ovid. *Hy veranderde zyn naam en aangezigt.*
* Novare res. Liv. *De zaken verwarren: Opſchuddingen in een Staat verwekken.*
* Novare. Celſ. *Verandert, verwiſſelt worden*, in ſignificatione neutrâ.

NŎVŬS, ă, ūm. Cic. *Nieuw.*
Novi Poëtæ. Ter. *Nieuwe, hedendaagſche, jonge Digters.*
Verba nova. Hor. *Nieuwe woorden.*
Novæ ædes. Plaut. *Een nieuw huis.*
Nova Luna. Cic. *De nieuwe maan.*
Novus annus. Ovid. *Het nieuwe jaar.*
Novus annus. Tibul. *De Lente, de tyd als 'er nieuwe vrugten komen.*
* Furor novus. Virg. *Een nieuwe ongewoone woede, razerny.*
* Homines novi. Cic. *Nieuwe door eigen deugd opgekome menſchen, welker voorouders onbekend waren.*
* Rebus novis ſtudere. Cic. *Op nieuwigheden toeleggen, nieuwigheden beminnen.*

NŌX, nŏctis. f. Cic. *De nagt.*
Nox. Virg. Stat. *De ſlaap.*
Accipere oculis & pectore noctem. Virg. *Slapen.*
* Nox. Virg. Catul. *De dood.* Voornamentlyk als 'er *Æterna, Perpetua*, of dergelyk een *adjectivum* by ſtaat.
* Animi nox. Ovid. *Onwetendheid.*
* Nox Reipublicæ. Cic. *Verval van den Staat.*
* Objicere noctem peccatis. Hor. *Zyn miſdaden verbergen, verholen houden.*
Noctes & dies. Plaut. Virg. *By nagt en dag; zonder ophouden.*
De nocte. Hor. *Des nagts, in de nagt.*
Sub noctem. Virg. *Omtrent de nagt.*
Multâ nocte profectus eſt ad Cæſarem. Cic. *Hy reiſde diep of laat in de nagt na Cæſar.*

NŌXĂ, æ. f. Cic. Liv. *Een miſdaad, miſlag.*
* Noxa. Ulp. *Schade, nadeel.*
* Noxam concipere. Colum. *Een ziekte krygen, vatten: ziek worden.*

NŌXĀLIS actio. Digeſt. *Aantal (actie) van geledene ſchade.*

NŌXĬĂ, æ. f. Plaut. Ter. Cic. *Moedwillige miſdaad*, hoewel Valla zegt, dat men dit woord by geen Schryver in dezen zin vind.

NŌXĬŌSŬS, ă, ūm. Sen. Ph. *Bequaam om ſchade of quaad te doen.* Men vind niet dan *Noxioſiſſimus.*

† NŌXĬTŪDO, ĭnis. f. Accius apud Non. *Zie* Noxia.

NŌXĬŪS, ă, ūm. Cic. Liv. *Schuldig, ſtraſbaar.*
Noxius conjurationis. Tac. *Schuldig, medepligtig aan een t'zamenzweringe, of vloek-verwantſchap of geſpan.*

Digitized by Google

⁂ Noxius. Claud. *Schadelyk, nadeelig.*
Venena noxia. Claud. *Schadelyke, doodelyke vergiften.*
NŪBĔCŬLA, æ. f. Plin. H. *Een wolkje.*
* Frontis nubecula. Cic. *Een stuursagtig wezen, een gefronst voorhoofd.*
NŪBĔS, is. f. Cic. *Een wolk.*
* Nubes pulveris. Curt. *Een wolk van stof. Stofwolk.* Peditum. Liv. *Een wolk of grooten hoop voetknegten.*
* Objicere nubem oculis. Ovid. *Iemand een wolk voor de oogen brengen, iemand verblinden.* Fraudibus. Hor. *Zyn bedryegeryen verbergen, verholen houden.*
* Deme supercilio nubem. Hor. *Laat dit treurig wezen varen.*
* Tristi nube caret vita. Ovid. *Zyn leven heeft geen bedroefde of donkere wolk,* dat is, *geen groote tegenspoed gehad.*
* Nubes. Virg. *Damp.*
⁂ NŪBĬFĔR, ă, ūm. Ovid. Sil. *Wolken, of onweder medebrengende.* Van winden gesproken.
⁂ Nubifer. Ovid. *De wolken dragende, torsende, ondersteunende.* Sprekende van zeer hooge bergen.
⁂ NŪBĬFŪGŬS, ă, ūm. Colum. *De wolken verdryvende, verstrooyende.* Van de wind gesproken.
NŪBĬGĔNĂ, æ. m. Virg. Ovid. *Van een wolk geboren, gesproten.* Van de Centauren.
* Amnes nubigenæ. Stat. *Rivieren uit wolk-water of regen gesproten.*
NŪBĬLĂ, ōrūm. n. plur. Virg. *De wolken.*
* Nubila humani animi Sol serenat. Plin. H. *De Zon verdryft, verstrooit de wolken of droefheid van het menschelyk gemoed.*
NŪBĬLĀRĬŪM, ĭi. n. Colum. *Een bedekte plaats of schuur by de dorsch-vloeren, daar men't koren onder brengt, als men van den regen overvallen word.*
NŪBĬLIS, is. m. & f. ĭle, is. n. Cic. Virg. Ovid. *Huwbaar, bequaam om een man te trouwen.*
NŪBĬLO, ās, āvī, ātūm, āre. Cat. *Met wolken bedekken, verduisteren.*
* Nubilat aër. Varr. *De lugt is vol wolken.*
NŪBĬLŌR, āris, ātus sum, āri. Cat. *Met wolken bedekt, of vol wolken zyn.* Van de lugt.
NŪBĬLŪM, i. n. Plin. H. *Donker weder.*
NŪBĬLŬS, ă, ūm. Ovid. Plin. H. *Wolkagtig, met wolken bedekt, vol wolken.*
Nubili dies. Cels. *Donkere, duistere, wolkagtige dagen.*
Nubilus color. Plin. H. *Een duistere, treurige verwe.*
* Parca nascenti mihi fuit nubila. Ovid. *Parca zag stuursch toen ik geboren wierd.*
* Tempora si fuerint nubila, solus eris. Ovid. *Als de tyden tegenspoedig zyn of u tegen loopen, zult gy alleen zyn: In rampen en ongevallen zult gy van alle uwe vrienden verlaten zyn.*
NŪBO, is, nūpsī, nūptūm, nūbĕre alicui. Cic. Ovid. *Met een man trouwen.*
Illi data est nuptum. Ter. *Zy is hem ten huwelyk gegeven.*
Nupta est cum illo. Cic. *Zy is met hem getrouwd, in den huwelyken staat getreden.*
Nupta est malè. Plaut. *Zy is qualyk of slegt getrouwd, uitgehuwelykt.*
Nubere in familiam claram. Cic. *In een vermaard, deftig huis gezin uitgehuwelykt worden.*
In familiæ luctum nupsit mulier. Cic. *Deze vrouw is tot droefheid, tot d'ondergang van haar geslagt getrouwd.*
* Vites in campano agro populis nubunt. Plin. H. *In Kampanie hegten de wynstokken zig aan de populier boomen.*
* Nubere alicui. Ovid. *Een vrouw trouwen.*
NŪCĀMĔNTŪM, ī. n. Plin. H. *Een bloesem van een noteboom.*
NŪCĒTŪM, ī. n. Stat. *Een plaats met note boomen of hazelaars beplant.*
NŪCĔŬS, ă, ūm. Plin. H. *Van een note-boom.*
NŪCĬFRĀNGĬBŬLŪM. ī. n. Plaut. *Een note-kraker:* ook, *een tand, gekswyze.*
NŪCĬPRŪNŪM, ī. n. Plin. H. *Een pruime op een noot geënt.*
NŪCLĔŬS, ĕi. m. Plaut. Plin. H. *De pit, de kern, of korrel van een noot, amandel, enz.*
* Nucleum amisi. Plaut. *Ik hebbe de kern, het beste, het edelste verloren.*
* Nucleus. Plin. H. *Een kluftje look.*
Nucleus acini. Plin. H. *Het binnenste van een bezye.*
* Nucleus. Vitruv. *Het bovenste van een geplaveide vloer.*
NŪCŬLĂ, æ. f. Plin. H. *Een nootje, kleine noot.*
NŪDĀTĬO, ōnis. Plin. H. *Naaktmaking, ontbloeting, ontkleeding.* Plinius beteekent'er ook naaktheid mede.
NŪDĀTŬS, ă, ūm. Catul. Virg. *Naakt, naakt gemaakt, ontkleed, bloot.*
Caput nudatum. Virg. *Een ongedekt, bloot hoofd.*
Pede nudato currere. Tibul. *Met bloote voeten loopen.*
* Cacumina sylvæ nudata. Ovid. *De bloote, van bladeren beroofde kruinen van bossen.*
* Nudatum tecto culmen. Liv. *Een huis van dak ontbloot.*
* Fraus nudata. Claud. *Een ontdekt bedrog.*
* Respublica interitu Consulum nudata. Planc. ad Cic. *Den Staat door de dood der Burgermeesteren van beschermheeren ontbloot.*
* Juris civilis scientiâ nudata vis ingenii. Cic. *Een groot verstand ontbloot, beroofd van de kennisse van het burgerlyk Regt.*
Nudatus defensoribus murus. Cæs. *Een muur of wal onvoorzien, ontbloot van beschermers, verweerders, verdedigers.*
* NŪDĬTĀS, ātis. f. Quintil. *Mangel, gebrek van welsprekendheid, wetenschap, enz.*
NŪDĬŪS quartus. Plaut. *Vier dagen geleden.* Quintus. Plaut. *Vyf dagen geleden.* Sextus. Plaut. *Zes dagen geleden.* Tertius. Plaut. *Drye dagen geleden.* Festus zegt dat dit te zamen gestelde woorden zyn, als of men zeide, *Nunc est dies tertius, quartus, &c.*
NŪDO, ās, āvī, ātūm, āre. Cic. *Naakt maken, ontbloeten, ontkleeden, ontdekken.*
Nudare tegulis muros. Liv. *De muren, wallen van tichelsteenen ontbloeten.*
Nudare crinibus caput. Petron. *Zig't hair van't hoofd doen scheeren.*
Nudare armis jacentem. Ovid. *Een leggende ontwapenen, van geweer beroeven, ontbloeten.*
Nudare agros populando. Liv. *De landen door strooperyen van alles beroeven, ontbloeten.*
Nudatur arbor foliis. Plin. H. *Den boom word van bladeren beroofd.*
Nudare gladios. Liv. *De zwaarden ontbloeten, trekken, uitrukken.*
Refugia hostium nudare. Front. *De wykplaatsen der vyanden ontblooten, zwak maken.*
* Nudare litora. Cæs. *Den oever of't strand bloot laten, verlaten.*
* Nudare alicujus pericula non modò civium præsidio, sed etiam quorumdam deprecatione. Cic. *Iemand niet alleen door hem de beschermingo der burgeren, maar ook door smeeginge voorbede te ontnemen, bloot voor gevaar stellen.*
* Nudare corpus ad ictus. Liv. *Zyn lighaam voor slagen bloot stellen.*
* Facta alicujus nudare. Ovid. *Iemands daden bloot leggen, verkondigen, ontdekken, openbaren.*
* Nudare suam inscitiam. Varr. *Zyn onkunde ontbloeten, ontdekken, openbaren, ten toon stellen.*
* Ætoli defectionem suam satis nudabant. Liv. *De Ætolers openbaarden, ontdekten genoeg saam haar afval, of wederspannigheid.*
* Nudare aliquem. Hor. *Iemands streken, toeleg, voornemens openbaren, ontdekken, ten toon stellen.*
Maritima ora nondum nudaverat animos. Liv. *De zeekust,* dat is, *het volk aan de zeekust had nog haar gevoelens of gedagten niet geopenbaart, bekend gemaakt.*
Aliquantum urbis nudaverant. Liv. *Zy hadden de stad eenigzins bloot gemaakt, zy hadden een kleine stormbreuk gemaakt.*
⁂ Quem alea nudat, Hor. *Dien den dobbelsteen, of het dobbelen naakt en bloot, of kaal maakt.*
NŪDŬS, ă, ūm. Plaut. Catul. *Naakt, bloot, ongedekt, van kleederen beroofd.*
Nuda pedem. Ovid. *Naakt, bloot van voeten.* Græcismus.
Campi nudi. Ovid. *Naakte, bloote, van kruiden en gras, enz. beroofde velden.*
Ensis nudus. Virg. *Een bloot, getrokke, uitgerukt zwaard.*
Nudus inopsque. Hor. *Naakt, bloot, en arm.*
* Nuda verba. Plin. H. *Opregte, eenvoudige woorden.*
* Nuda ab iis rebus quibus iste delectatur, civitas. Cic. *Een stad ontbloot van dingen, daar hy vermaak in schept.*

Digitized by Google

Nuda atque inanis domus. Cic. *Een bloot, naakt, en ledig huis: een huis van alles beroofd.*

* Nudus à propinquis. Cic. *Van bloetverwanten ontbloot, beroofd.*

Urbs nuda præſidio. Cic. *Een ſtad van bezettinge ontbloot, beroofd.*

* Nummis nudus. Hor. *Naakt, kaal, beroofd van penningen, geld.*

* Aſperitas nuda quæſtionum. Quintil. *Een bloote, enkele ruwheid van vragen, vraag- of geſchil-ſtukken.*

** Vires nudas movent in prælio. Stat. *Zy roeren haar bloote kragten in den ſtryd: Zy vegten, ſtryden zonder wapenen.*

* Nudus. Virg. *Onbegraven.*

* Certamen nudum operum. Ovid. *Een bloote, enkele ſtryd wegens 't getal van gemaakte werken.*

NŪGÆ, ārūm. f. plur. Cic. *Beuzelingen, wijsmasjes, zotternyen.*

Tu ſolebas meas eſſe aliquid putare nugas. Mart. *Gy plagt myne beuzelingen of kleine werkjes iets te agten.*

NŪGĀLĬS, ĭs. m. & f. ālĕ, ĭs. n. A. Gell. *Beuzelagtig, beſpottelyk, belachelyk.*

NŪGAMENTA, ōrūm. n. g. Apul. *Zie* Nugæ.

NŪGĀTŌR, ōrĭs. m. Cic. *Een beuzelaar, ſpotter.*

Ad ſapientiam hujus Thales nimius nugator fuit. Plaut. *By de wysheid van deze man is Thales een groot beuzelaar geweeſt.*

NŪGĀTŌRĬĒ. adv. Auct. ad Her. *Op een beuzelagtige, beſpottelyke, belachelyke wyze.*

NŪGĀTŌRĬŪS, ă, ūm. Cic. *Beuzelagtig, beſpottelyk, belachelyk, ongerymd.*

Mala ac nugatoria accuſatio. Cic. *Een quaadaardige en beſpottelyke, ongerymde beſchuldiginge.*

NŪGAX ācĭs. o. g. adj. *Zie* Nugalis.

NŪGĬVĒNDŬS, ī. m. Plaut. *Een verkooper van beuzelingen, van ſnuisteryen,* daar de vrouwen zig voor dezen mede vercierden.

NŪGŎR, ārĭs, ātŭs ſum, āri. Cic. *Beuzelen, onnuttelyk ſnappen, klappen.*

Democritus non inſcitè nugatur. Cic. *Democritus klapt niet onaardiglyk.*

Cum aliquo nugari. Hor. *Met iemand ſpelen, ſpoeyen.*

NŪLLĪBĪ. adv. Vitruv. *Nergens.*

NŪLLŬS, ă, ūm. Cic. *Geen, niemand.* Van perſonen, en zaken.

* Nullus. Cic. *Van geener waarde, gewigt, of gevolg.*

Nullus rogaberis. Catul. *Gy zult niet gevraagt of verzogt worden.*

Philotimus nullus venit. Cic. *Philotimus is niet gekomen.*

Si non quæret me, nullus dixeris. Ter. *Indien hy my niet zoekt, na my vraagt, ſpreek van my niet.*

Nullus Imperator fuit ex illo tempore vir ille ſummus. Cic. *Die zeer groote, vermaarde man is na dien tyd geen Veldheer geweeſt.*

Quinctio tenues opes, nullæ facultates. Cic. *Quinctius heeft geringe middelen, en geen vermogen, geloof, of aanzien.*

Ars nulla, aut pertenuis. Cic. *Geene of geringe kleine konſt.*

Nulla de virtutibus deeſt. Cic. *Geen van de deugden ontbreekt hem, hy heeft, bezit alle de deugden.*

Nulla fides ſociis. Lucan. *Daar is geen vertrouwen op de bondgenooten: Men kan op bondgenooten niet vertrouwen, ſteunen.*

Nulla fides eſt quæ infideli data. Cic. *Het is geen trouwe die men aan een ontrouwe gegeven heeft. Men behoeft zyn trouwe met een trouweloze niet te houden.*

Nullis literis. Vir. Plin. J. *Een man van geen of zonder geleerdheid.*

Nullo loco deeſſe alicui. Cic. *Iemand nergens verlegen laten, overal, in alle gelegentheden byſtaan.*

Nullo negotio. Cic. *Zonder eenige moeite, of zwarigheid.*

Nullo numero homo. Cic. *Een man van geen aanzien, of verdienſten.*

Oratio nulla ſit neceſſe eſt. Cic. *Het vertoog moet noodzakelyk van geen waarde, kragten, beſpottelyk, ongerymd zyn.*

Nullo ordine. Liv. *Zonder eenige ſchikkinge.* Pacto. Plaut. *Op geen maniere, of wyze.*

Rempublicam nullam habere. Cic. *Niet langer in een vryen Staat leven.*

Ecce me nullum ſenem. Plaut. *Aanſchouw my een onnut oud man, een kragteloozen gryſaart.*

Nullus ſum. Ter. *Ik ben bedorven, het is met my gantſch gedaan.*

Nullius non ſcinoris ſocietas. Suet. *Een maatſchappy, of gezelſchap van alle ſchelmſtukken.*

Cùm verò non liceret mihi nullius partis eſſe. Aſin. Poll. ad Cic. *Maar toen het my niet geoorloft was eenzydig te zyn.*

NŪM. adv. Num cogitat quid dicat? Ter. *Denkt hy wel wat hy zegt?*

Num furis, an prudens ludis me? Hor. *Zyt gy dul of ſcheert gy de gek met voordagt met my?*

Num quod eloquentiæ veſtigium apparet? Cic. *Verſchynt 'er wel, ziet men wel eenig voetſtap van de [ware] welſprekendheid.*

NŪMELLÆ, ārūm. f. plur. Plaut. *Hals en voet boeyen,* voor misdadigen als ze gepynigt ſtaan te worden.

* Numellæ. Varr. *Blokken,* die men aan de voeten van paarden enz. doet, om 't loopen te beletten.

NŪMĔN, ĭnĭs. n. Cic. *Bevel, laſt, wil der Goden.*

* Numen. Cic. *Godheid.*

Amicum mihi numen. Virg. *Een Godheid my goedgunſtig, goedertieren.*

Numina Divûm. *De Godſpraken der Goden.*

Conceptum numen pectore. Lucan. *Een Goddelyke ingeving in de ziel.*

Manifeſto numine. Virg. *Baarblykelyk met of volgens de wille der Goden.*

NŪMĔRĀBĬLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Hor. *Telbaar, dat men tellen, rekenen kan.*

NŪMĔRĀTĬO, ōnĭs. f. Colum. *Tellinge, optellinge, oprekeninge.*

NŪMĔRĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Geteld, opgerekend.*

Si mihi dantur duo talenta numerata in manum. Plaut. *Indien men my twee talenten in myn hand geteld geeft.*

* Ingenium in numerato habere. Quintil. *Zyn verſtand, geeſt, vernuft gereed, vaardig hebben.*

NŪMĔRŌ. adv. Plaut. *Te rat, te ſchielyk.*

NŪMĔRO, ās, āvī, ātūm, āre. Virg. Ovid. *Tellen, optellen, oprekenen.*

Stipendium numerare militibus. Cic. *Soldye aan de krygsknegten tellen, betalen.*

Numerare pecuniam. Cic. *Gereed geld tellen, betalen.*

Nullo loco numerare rem aliquam. Cic. *Iets geheel en al veragten, verſmaden.*

Sapientem eſſe, & numerari velle. Cic. *Wys zyn en voor zoodanig geagt willen worden.*

Aliquid in mercedis potiùs quàm in beneficii numerare loco. Cic. *Iets meer als een belooninge dan een weldaad rekenen, agten.*

NŪMĔRŌSĔ. adv. Cic. *Met een groot getal, op mate.*

Cadit numerosè ſententia. Cic. *Deze zin valt talryk.*

NŪMĔRŌSĬTAS, ātĭs. f. g. Macrob. *Talrykheid, groote meenigte, groot getal.*

NŪMĔRŌSŬS, ă, ūm. Plin. J. *Talryk, in groot getal.* Men vind *Numeroſior.*

Hoc opus numeroſas poſcit manus. Plin. J. *Dit werk vereiſcht talryke of vele handen.*

* Numeroſa oratio. Cic. *Een zinryk vertoog. Een reden van een vollen ronden zin.*

NŪMĔRŬS, ī. m. Cic. *Een getal, meenigte.*

* Magnus frumenti numerus. Cic. *Een groote meenigte koren.*

* Quo apud Cæſarem numero fuiſti? Cic. *In wat plaats of rang hebt gy by Cæſar geweeſt?*

Adolevit Gladiatorum numerus. Vell. Paterc. *Het getal der zwaardſchermers is toegenomen.*

Diſtribuere in numeros. Plin. H. *In getal ſchikken.*

In numero & loco hoſtium duci. Cic. *In 't getal en in plaats van vyanden geagt worden.*

Numero eximere aliquem. Quintil. *Iemand uit het getal van mindere luiden onderſcheiden, voor een deftig man doen doorgaan.*

In numero amicorum aliquem habere. Cic. *Iemand in 't getal zyner vrienden agten, tellen.*

Habui nunc numerum ſedulò. Plaut. *Ik hebbe het zorgvuldig getelt.*

Nos numerus ſumus. Hor. *Wy zyn van 't gemeene volk, van den grooten hoop.*

Deorum numero eſſe alicui. Liv. *By iemand als een God geagt worden.*

Digitized by Google

* Numerus. Virg. *Stemval.*
* Omnibus numeris abſolutus. Plin. J. *Volmaakt.*
* Nihil extra numerum modumque facere. Hor. *Niets buiten den regel en de mate of gevoeglykheid doen.*
Numerus & modus oratorius. Cic. *Een ſtemleiding, en mate in een vertoog.*
* Impares numeri. Ovid. *Treurvaarzen.*
Numerus perfectus. Vitruv. *Een volmaakt getal.* De Ouden, voornamentlyk Plato, meenden dat dit het getal van tien was.
Ludere in numerum. Virg. *Op de mate ſpelen.*
Per ſuos numeros componitur infans in utero. Ovid. *Het kind word allengskens in de lyfmoeder gevormt.*
* Numerus. Quintil. *Het een of meervoudig getal in de Grammatica of Spraakkonſt.*

NUMIDIA, æ. f. Plin. H. *Numidie*, een gedeelte van Africa, aan 't Noorden bepaald door de Middelandſche zee.

NŪMISMA, ătis. n. Hor. *Een ſtuk gelds.* Item, *gedenkpenning, gedenkmunt.*
Regale numiſma. Hor. *Een Koninglyk ſtuk gelds, een ſtuk daar 's Konings beeld op ſtaat.*

NŪMMARIUS, ă, ūm. Cic. *Van geld, tot geld behoorende.*
Num tanta difficultas rei nummariæ eum tenuerit? Cic. *Heeft hem zoo groot een gebrek van geld verlegen gehouden?*
Judices nummarii. Cic. *Regters, die zig door geld laten omkoopen.*
Judicium nummarium. Cic. *Een omgekogt oordeel, een gewyſde door geld verworven.*

NŪMMĀTIO, ōnis. f. Cic. *Een grooten hoop, of ſchat van geld, Geldhoop.*

NŪMMĀTUS, ă, ūm. Cic. *Geldryk, die veel of groot geld heeft.*
Marſupium nummatum. Plaut. *Een beurs vol geld, een wel voorziene buidel.*

NŪMMŌSUS, ă, ūm. A. Gell. *Geldryk, die veel geld heeft.*

NŪMMŪLĀRIŎLUS, i. m. Sen. Ph. *Een bankiertje, wiſſelaartje.* Dit word veragtelyk gezegt.

NŪMMŪLĀRIUS, ii. m. Ulp. *Een wiſſelaar, bankier.*

NŪMMŪLĀRIUS, ă, ūm. Scævola Juriſc. *Van een wiſſelbank, daar toe behoorende.*

NŪMMŪLUS, i. m. Cic. *Een ſtukje geld, of zilver.*

NŪMMUS, of NUMUS, i. m. Cic. *Een ſtuk geld: Een penning.*
Nummus argenti. Plaut. *Een ſtuk zilver geld.*
Bibliotheca multorum nummorum. Cic. *Een boekzaal die veel geld gekoſt heeft.*
Nummus adulterinus. Cic. *Een ſtuk valſch geld.* Aſper. Perſ. *Een nieuw of nog ruw ſtuk gelds.*
Reſpondit quod in nummis haberet, neſcire quo loco eſſet. Cic. *Hy antwoorde niet te weten op wat plaatſe dat gene was, 't welk hy in geld hadde.*
Eſſe in ſuis nummis. Cic. *In geld wentelen, veel eigen geld by zig hebben.*

NUNC. adv. Cic. *Nu, tegen- of jegenwoordig, althans, thans.*
Tibi nunc ignoſco quidem. Cic. *Ik vergeve u nu wel.*

NUNCIA, æ. f. Cic. *Een bodin, nieuws-brengſter, boodſchapſter.*

NUNCIATIO, ōnis. f. Cic. *Boodſchappinge, verkondiginge.*

NUNCIĀTOR, ōris. m. Ulp. *Een boodſchapper, verkondiger.*

NUNCIO, ās, āvi, ātum, āre. Cic. *Boodſchappen, verkondigen.*
Vidiſtine an de auditu nuncias? Plaut. *Hebt gy het gezien, of verhaalt gy het van hooren zeggen?*
Voluptatem magnam nuncias. Cic. *Gy boodſchapt my, verhaalt my een groot vermaak, een zaer aangename tydinge.*
Hi hoſtibus de victoria noſtra nuncient. Front. *Laat deze onze overwinningen aan de vyanden boodſchappen, verkondigen.*
Miſit ad me qui ſalutem nunciaret. Cic. *Hy zond iemand by my om de groetenisſe, gebiedenisſe te doen.*
Nunciare monſtra. Cic. *Ongeloofſelyke, wonderlyke, verbaaſdmakende dingen verhalen, vertellen.*
Ne ſenſus quidem vera nunciant. Cic. *De zinnen zelfs verkondigen ons altyd de waerheid niet.*

NUNCIUM, ii. n. Tibul. Varr. *Iets nieuws, een nieuwmare, tyding.*

NUNCIUS, ii. m. Cic. *Een bode, nieuws, of tyding brenger.*
Men ſchryft nu en dan *Nuntius* met een *t.*

NUNCIUS, ii. m. Cic. *Zie* Nuncium.
Secretis nunciis monet Rhadamiſtum. Tac. *Hy waarſchouwt Rhadamiſtus door heimelyke boden onder de hand.*
Ineſt lepos in tuo nuncio magnus. Plaut. *In uw nieuws of tydinge u een groote aangenaamheid, groot genoegen.*

NUNCIUS, ă, ūm. Ovid. *Boodſchappende, verkondigende, verwittigende, verſtendigende.*

NUNCŪBI. adv. Nuncubi meam benignitatem ſenſiſti? Ter. *In eenige zaek, in eenig geval hebt gy myn goedwilligheid in iets beproeft?*

NUNCŪPATIO, ōnis. f. Plin. H. *Een opdragt.*

NUNCŪPO, ās, āvi, ātum, āre. Cic. *Noemen.*

* Nuncupare. Plin. H. *Verhalen, vertellen.*
Vota nuncupare alicui. Cic. *Zyn bede beloften aan iemand rigten, opdragen, opofferen.*
Teſtamentum nuncupare. Plin. H. *Een mondelinge uiterſte wille maken.*

‡ NUNDINÆ, ārum. f. plur. Cic. *Een kermis, jaarmarkt.*
Men noemde die voor heen *Nundina*, om datze toen alle 9. dagen gehouden wierden.

NUNDINĀLIS, is. m. & f. ālē, is. n. Plaut. *Van een kermis, jaarmarkt, of markt.*

NUNDINĀRIUS, ă, ūm. Plin. H. *Van of tot een kermis of jaarmarkt behoorende.*
Epulæ nundinariæ. Ulp. *Jaarmarkt of kermis gaſtmalen.*

NUNDINATIO, ōnis. f. Cic. *Koophandel.*
Juris nundinatio. Cic. *Koopinge en verkoopinge van regt.*

NUNDINĀTŌR, ōris. m. g. Feſt. *Een koopman die jaarmarkten, en markten bywoont.*

NUNDINŌR, āris, ātus ſum, ārī. Cic. *Koopen, verkoopen: Koophandel dryven.*

NUNDINUM, i. n. Liv. Quintil. *Een markt of markdag. Zie* Nundinæ.
Lex trino nundino nuncupata. Quintil. *Een wet drye marktdagen na dan anderen verkondigd, afgelezen.*

NUNQUĀM. adv. Cic. *Noost, nimmermeer.*

NUNQUID? adv. Cic. Plaut. *Is het?*
Nunquid sedeat incertum? Plaut. *Is het onzeker of hy wederom komen of keeren zal?*

NUNQUIS, quæ, quod, vel quid. Id eſt num *of* an aliquis, *onz.*

NŪO, is, ŭi, ūtum, ĕre. *Met het hoofd wenken, knikken.*

NŪPER. adv. Cic. *Onlangs, niet lang geleden, kortelings.*
Hæc inter nos nuper notitia admodum eſt. Ter. *Deze onze onderlinge kennis is maar van zeer korten tyd.*

NŪPERRIME. adv. Cic. *Zedert zeer korten tyd.*

NŪPĔRUS, ă, ūm. Plaut. *Onlangs geſchied, gekomen, gedaan.*

NŪPTĀ, æ. f. Cic. Ovid. Nova nupta. Catul. *Een nieuw getrouwde vrouw.*
Singulis Indis plures ſolent eſſe nuptæ. Cic. *Met yder Indiaan pleegen vele vrouwsperſonen te trouwen.*

NŪPTIÆ, ārum. f. plur. Cic. *Huwelyk, trouw, bruiloft.*
Multarum nuptiarum mulier vetula. Cic. *Een oude vrouw, die dikwils getrouwd is geweeſt.*
Nuptiarum expers puella. Hor. *Een ongetrouwd meisje.*

NŪPTIĀLIS, is. m. & f. ālē, is. n. Cic. *Van 't huweliyk, van de bruiloft, daar toe behoorende.*

NŪPTURIO, is, īvi, ītum, īre. *Verlangen, luſt hebben om te trouwen, trouw-ziek zyn.*

NŪPTUS, ă, ūm. Cic. *Getrouwd.*

NŪPTŪS, ūs. m. Cæſ. Colum. *Het trouwen, of huweliyken.*
Nuptui collocare ſorores ſuas. Cæſ. *Zyne zuſters uithuweliyken.*

NŪRUS, ūs. f. Ter. Cic. *Een ſchoon-dogter: Een zoons vrouw.*

NŪSQUAM. adv. Cic. *Nergens.*
Ille autem bonus vir nuſquam apparet. Ter. *Maar deze goede man verſchyn nergens.*
Nuſquam tuta fides. Virg. *De trouwe is nergens veilig: Men vind de getrouwheid nergens.*
Nuſquam profecturus fueram. Ter. *Ik zonde nergens na toegereiſt, gegaan hebben.*
Nuſquam gentium. Ter. *Nergens ter wereld.*

NŪTĀMĔN, ĭnis. n. Sil. Ital. *Schuddinge.* Men vind dit woord niet dan in den oneigen zin, om de beweginge der

Digitized by Google

pluimen op een helm te betoekenen.
NŪTĀTIO, ōnis. f. Plin. H. *Knikkinge met het hoofd*, gelyk wanneer men zit en slaapt.
* Nutatio montis. Sen. Ph. *Schuddinge, bevinge van een berg.*
NŪTO, ās, āvī, ātūm, āre. Plaut. *Teekenen met het hoofd maken, knikken.*
* Nutare. Liv. *Schudden, wankelen.* Van een boom.
Victoria nutat. Plin. H. *De overwinninge helt aan eene zyde.*
Fortuna nutat. Liv. *Het geluk of de kans helt, begint te veranderen, verwisselen.*
Animi nutant. Stat. *De gemoederen wankelen, zyn onstandvastig.*
* Nutare in aliqua re. Cic. *Ergens in twyffel of beraad staan, wankelbaar zyn.*
Democritus nutare videtur in natura Deorum. Cic. *Democritus schynt omtrent de natuur der Goden te wankelen, twyffelmoedig te zyn.*
NUTRICĀTIO, ōnis. f. Varr. Gell. *Voedinge, opvoedinge, opbrenginge.*
NUTRICO, ās, āvī, ātūm, āre. Plaut. *Voeden, opvoeden, opbrengen.*
NUTRICŌR, āris, ātus sum, āri. Cic. *Idem.*
NUTRICŪLA, æ. f. Hor. *Een voedstertje.* Dit is een woord van verſmadinge.
NUTRIMĔN, ĭnis. n. Suet. *Voedsel.*
NUTRIMĔNTŪM, i. n. Cic. *Voedsel.*
Nutrimenta ignis. Virg. *Voedsel van 't vyer, brand-stoffe.*
Nutrimentorum ejus ostenditur adhuc locus. Suet. *De plaats van zyn opvoedinge word nog vertoont.*
NŪTRIO, īs, īvī, ītūm, īre. fœtus. Plin. H. *De jongen voeden.* Van een Walvisch, enz. geſproken.
* Amorem nutrire. Ovid. *De liefde voeden, koesteren, onderhouden.*
Multi privatorum audacias nutrierunt. Cicer. *Vele hebben de stoutheid van gemeene perſonen geſtyft, aangezet, gekoesterd.*
NŪTRĪTĬĂ, ōrum. n. g. Digeſt. *Voedsterloon.*
NUTRĪTĬUS, a, um. Sinus nutritius. Colum. *Den boezem van een voedster.*
NUTRĪTĬUS, ĭi. m. Cæſ. *Een voedsterheer, een opvoeder.*
NUTRĪTŌR, ōris. m. Suet. Claud. *Een voedsterheer, opvoeder.*
NUTRĪTŪS, a, ūm. lacte. Ovid. *Met melk opgevoed, opgebr. gt.*
NUTRĪTŪS, ūs. m. Sen. Ph. *Opvoedinge:* ook, *voedsel.*
Senectam longam mulsi tantùm nutritu toleravere. Plin. H. *Ze hebben een hoogen ouderdom bereikt, alleenlyk door 't voedsel van oude wyn met honig gemengd.*
NUTRIX, īcis. f. Ter. Cic. *Een voedster, minne.*
* Nutrix. Plin. H. *Een boom queekery.*
* Leonum nutrix tellus. Hor. *Een land dat leeuwen voed, daar vele leeuwen zyn.*
Africa nutrix ferarum bestiarum. Vitruv. *Africa de voedster van wilde dieren, daar vele wilde dieren zyn.*
* Curarum nutrix nox. Ovid. *De nagt, de voedster van bekommeringen, droefheid.*
** Nutricum tenus. Catul. *Tot de borsten toe.*
NŪTŪS, ūs. m. Cic. Tibul. *Knikkinge, wink, winking met het hoofd.* Om te kennen te geven wat men zeggen wil.
Quid opus est de Dionysio tam valde affirmare? an mihi nutus tuus non faceret fidem? Cic. *Wat behoefd gy's my van Dionysius zoo sterk te verzekeren? zoude my een knikje van uw hoofd het niet doen gelooven?*
* Nutus. Cic. *Het natuurlyk gewigt van een ligbaam*, waar door het na zyn middelpunt gevoerd word.
* Nutus. Valer. Flacc. *Een val, ter nederstortinge van een ligbaam.*
* Nutus. Cic. *Wille, begeerte.*
Sub nutu alterius ætatem degere. Lucret. *Zyn leven onder een anders gebied, gezag, beleid verslyten.*
NŪX, nŭcis. f. Ovid. *Een noteboom.*
* Nux. Cic. *Een noot.*
Castaneæ nuces. Virg. *Een kastanje.*
Nux Græca. Plin. H. *Een amandel.*
Nuces pineæ. Matt. *Een pyn appel.*
Nux pontica *of* avellana. Plin. H. *Een hazel noot.*
NYCTĂLŌPS, ōpis. omn. gen. *Die des avonds of des nagts niet by de kaars kan zien, hoe wel hy op den dag wel ziet.*
NYCTĬCŌRAX, ācis, m. g. Gr. Jun. *Een nagt rave.*
NYMPHA, æ. f. g. Plin. *De bruid.*
NYMPHĂ, æ. f. g. Gal. *De kittelaar der vrouwen.*
NYMPHÆ, ārum, f. g. Pl. *Berggoden, watergoden.*
NYMPHÆ, ārum. Plin. H. *Jonge byen eenigen tyd voor ze bequaam zyn om te vliegen.*
NYMPHÆĂ, æ. f. Plin. H. *Plompen, waterroos, zeebloem, meerbladeren.*
NYMPHÆŪM, i. n. g. Plin. *Een waterwerpend beeld gelyk een water Godin (Nymph).* Anderen zeggen, *een bad.*

O

O B

O! Cic. Virg. Een interjectio welk men gebruikt als men iemand roept of aanspreekt; als men verwonderd is, als men uitroept in een vertoog, als men iemand of iets bespot, enz. gelyk men in de volgende voorbeelden zien zal.
O Regina! Virg. *O koningimne!*
O mi Furni! *O myn lieve Furnius!*
O faciem pulcram! Ter. *O schoon bevallig aangezigt!*
O miraculum! *O wonderwerk!*
O Jupiter! *O Jupiter!*
O audaciam peccandi! *O stoutheid van of in zondigen!*
O miseras hominum mentes! Lucret. *O Ellendige, rampzalige gemoederen der menschen!*
O præclaram sapientiam! Cic. *O deftige, voortreffelyke wysheid!*
O factum bene! Ter. *O hoe wel is't gedaan! Dat gaat wel of deftig!*
O utinam! Ovid. *Och! of.*
O si! Virg. *O Indien! O dat!*
OB. præp. Ter. Cic. *Om, over, ter zake, wegens, voor.*
Ob avaritiam cæsus. Virg. *Om, wegens zyn gierigheid doodgeslagen.*
Eum à quo pecuniam ob absolvendum acceperis, condemnare. Cic. *Hem veroordeelen van wien gy geld ontfangen hebt om hem vry te spreken.*
* Ob. Cic. *Voor.*
Ob oculos mihi sæpe mors versata est. Cic. *De dood is my dikwils voor oogen geweest.*
ŎBÆRĀTUS, a, um. Liv. Cæſ. *Vol schulden stekende, tot d'ooren in schulden verward.* Een Obæratus was by de oude Gaulen een persoon in dienst van een groot heer, of om dat hy veel schuldig en onvermogend was om te betalen, en te veel met schattingen beladen, of om den aanstoot van andere grooten te vermyden, hy verzelde zyn beschermheer altyds, en diende hem in veldslagen als schildknaap of voerman van zyn stryd wagen.
‡ Obæratos suos eodem conduxit. Cæſ. *Hy voerde derwaarts den genen die over schulden van hem af hingen.*
OBAMBŬLĀTIO, ōnis. f. Auct. ad Her. *Rondom wandelinge, spanceringe, keuyeringe.*
ŎBAMBŬLO, ās, āvī, ātūm, āre. Plaut. Ovid. *Rondom wandelen, spanceren, keuyeren.*
Lupus gregibus nocturnus obambulat. Virg. *De wolf zwerft by nagt rondom de kudden.*
ŎBARMO, ās, āvī, ātūm, āre. Hor. *Met wapenen bedekken wapenen.*
ŎBĂRO, ās, āvī, ātūm, āre. Liv. *Rondom akkeren, 't land bouwen.*
ŎBĀTĔR, trā, trūm. Plin. H. *Zwartagtig, wat zwart.*
ŎBBĂ, æ. f. Varr. *Een groot drinkvat, een kit.*
ŎBBĬBO, īs, ŏbbibī, ŏbbibĭtūm, ĕre. Cic. *Gulzigly drinken.*
ŎBBRŪTĒSCO, ĭcis, ŏbbrūtŭi, ŏbbrūtēscĕre. Lucret *Beestagtig worden; dom, driest worden: zyn zinnen en verstand quyt raken.*
ŎBCÆCO, ās, āvī, ātūm, āre. Colum. *Blind maken, verblinden.*

Digitized by Google

* Obcæcat orationem totam narratio obſcura. Cic. *Een duiſter verhaal, verblind, verduiſtert, maakt een gantſch vertoog onverſtaanbaar.*

* Æther obcæcat ſidera. Ovid. *De lugt verduiſtert de ſtarren.*

Caligo obcæcaverat diem. Liv. *De nevel of miſt had den dag verduiſtert.*

* Obcæcare foſſas in agro. Colum. *De ſlooten of gragten in een veld dempen, vullen, dekken.*

ŌBDO, dis, obdĭdī, obdĭtūm, obdĕrĕ. Plaut. Ter. *Tegen doen of zetten, ſluiten, toe doen.*

Obdere fores. Ter. *De deur toe doen.*

Obdere peſſulum oſtio *of* foribus. Ter. *De grendel of klink voor de deur doen.*

* Obdere ceram auribus. Sen. Ph. *Was in d'ooren doen, d'ooren met was ſtoppen.*

Nullique malo latus obdit apertum. Hor. *Hy geeft zig voor geen quaad bloot; is altyds tegen quaad op zyn hoede.*

ŌBDŌRMĪSCO, ſcis, obdōrmīvī, obdōrmīſcĕrĕ, & obdōrmīrĕ. Cic. *Op iets ſlapen, vaſt ſlapen.*

In mediis viæ laboribus obdormiſcere. Cic. *Midden in de moeilykheden van de reis ſlapen.*

* Obdormire crapulam. Plaut. *Zyn dronkenſchap uitſlapen.*

ŌBDŪCO, cis, obdūxī, obdūctūm, obdūcĕrĕ. Plaut. *Iets dekken, iets rondom een ding zetten, ſtellen.*

Obducere vela. Plin. J. *De gordynen voor iets trekken, ſchuiven.*

* Obducere torporem. Plin. H. *Luyheid, vadzigheid, traagheid aan of mede brengen.*

Obducere rebus tenebras. Cic. *Zaken duiſter en onverſtaanbaar maken, verduiſteren.*

Obducunt cicatricem radices. Colum. *De wortels bedekken de gemaakte ſnede.* Van een boom geſproken.

Rubiginem obducere. Plin. H. *Roeſt over iets trekken, iets doen roeſten, verroeſten.*

* Frontem obducere. Quintil. *Het voorhoofd fronſelen, met rimpels trekken.*

Diuturna conſuetudo ſenſim callum obduxit ſtomacho. Cic. *De langdurige gewoonte heeft allengsjes myn ſmart vereelt gemaakt,* dat is, *my myn hartzeer doen vergeten, gewend gemaakt.*

* Labor quaſi callum obducit dolori. Cic. *Den arbeid maakt een zoo te ſpreken de hartzeer vereelt,* dat is, *ongevoelig.*

* Curium obducere. Cic. *Kurius brengen, geleiden ter plaatſe daar men ampten bekuipt, verzoekt.* Daar zyn d'er die willen, dat *Curium obducere* hier beteekent, *zyne misſlagen bedekt, verholen houden.*

* Obduxi poſterum diem. Cic. *Ik ging daar des anderen daags rondom.*

ŌBDŪCTĬO, ōnis. f. Cic. *Overtrekkinge, bedekkinge.*

Obductio capitis. Cic. *Dekkinge van 't hoofd of d'oogen van een misdadige.*

† ŌBDŪCTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. *Geleiden, leiden, brengen, voeren.* Men vind in Plautus niet dan *Obductavier. Geleid, gebragt, gevoert worden.*

Cicatrix obducta. Cic. *Een toegeloope lidteeken, een genezè wonde.*

Dolorem obductum vulgare. Virg. *Een vergete ſmert weder verkondigen, ophalen.*

* Frons obducta. Hor. *Een gerimpeld, gefronſt voorhoofd. Een ſtreng, ſtraf, ſtuurſch, bars wezen.*

ŌBDŪRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Hor. *Verharden, hard maken.*

Perſta atque obdura. Hor. *Blyft ſtaan, en zyt ſtandvaſtig.*

Catullus obdurat. Catul. *Catullus word ongevoelig, hard,* tegen de vriendſchap.

ŌBDŪRESCO, ſcis, obdūrŭī, obdūrēſcĕrĕ. Varr. *Hard worden.*

Hoc ſemen diuturnitate obdureſcit. Varr. *Dit zaad word hard door de langduurigheid van tyd.*

* Obduruit. Cic. *Hy is verhard, ongevoelig, by bemint my niet als voor dezen.*

* Obduruit animus ad dolorem novum. Cic. *Myn gemoed is hard of verhard geworden tegen nieuwe ſmert.*

Obdureſcere vultu. Prop. *Hard, ſtuurſch, ſtraf, bars van wezen worden.*

ŌBĒDĬENS, entis. omn. gen. Cic. *Gehoorzaamende, gehoorzaam, onderdanig.*

ŌBĒDĬENTĔR. adv. Liv. *Met gehoorzaamheid; onderdanigelyk.*

Obedienter imperata fecerunt. Curt. *Ze volbragten 't gene geboden was met gehoorzaamheid, onderdanigelyk.*

ŌBĒDĬENTĬA, æ. f. Cic. *Gehoorzaamheid, onderdanigheid, ootmoedigheid.*

ŌBĒDĬO, ōbēdīs, ōbēdīvī, ōbēdītūm, ōbēdīrĕ. Cic. *Gehoorzamen, onderdanig zyn.*

Obedire voluntati Dei. Cic. *De wille Gods gehoorzamen, onderdanig zyn.*

* Obedire tempori. Cic. *Zig na den tyd ſchikken, het zeil na de wind hangen.*

ŌBĔLISCŪS, ſci. m. Plin. H. *Een ſteen benaden breed en boven ſpits opgaande;* gelyk de Grafnaalden.

ŌBĔO, īs, ōbīvī, ōbĭī, ōbĭtūm, ōbīrĕ. Cic. *Rondom gaan, wandelen.*

Colonias reliquas obire. Cic. *De overige volplantingen rondom gaan.*

Regiones aliquas pedibus obire. Cic. *Eenige wingewesten te voet doorreizen.*

* Oculis obire exercitum. Plin. J. *Een leger rondom bezien, bezigtigen.*

* Omnes civitates oratione ſua obire. Cic. *Alle ſteden in zyn vertoog doorloopen, melden.*

* Obire aliquid. Cic. *Iets uitvoeren, doen uitvoeren.*

Bella obire. Liv. *Oorlogen voeren, oorlogstogten doen.*

Officia obire. Plin. J. *Ampten bedienen, bekleeden.* Negotia. Cic. *Zaken waarnemen, uitvoeren.*

Apud Regem liberaliter dextreque obibat officia. Liv. *Hy volbragt zyne pligten edelmoedigelyk en gevoegelyk by den Koning.*

Pericula obire. Liv. *Gevaar loopen, door of uitſtaan.*

Tantummodo recipiebat quantum videret obire ſe poſſe. Q. Cic. de pet. conſ. *Hy nam zoo veel aan als hy zag dat hy uit konde voeren.*

Rem privatam obire, & publicam. Cic. *Zyn eigen en des Staats zaken waarnemen, gade ſlaan, uitvoeren.*

* Multi annum petitionis ſuæ non obierunt. Cic. *Velc hebben geen jaar tyds beſteed in het ſtaan na't Burgermeeſterſchap.*

* Obire. Cic. *Sterven, overlyden.*

Obire rem ſupremam. Plin. H. Mortem. Cic. Diem ſuum. Sulpit. Cic. *Sterven, overlyden, den dood ſterven.*

Sidera obierant. Plin. H. *De ſterren waren onder gegaan, gedaalt, verdwenen.*

* Obire diem aliquem. Cic. *Eenige plegtigheden op een zekeren dag bywonen.*

ŌBĔQUĪTO, ōbĕquītās, ōbĕquītāvī, ōbĕquītātūm, ōbĕquītārĕ. Curt. *Rondom te paard ryden.*

Agmen obequitare. Curt. *Rondom een leger of heir te paard ryden.*

Stationibus hoſtium obequitare. Liv. *Rondom de poſten der vyanden ryden.*

Tumultuoſo genere pugnæ obequitabat ipſis propè portis. Liv. *Hy reed in een verwarde ſlagorde tot digt by de poorten zelfs.*

ŌBĔRRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plin. H. *Rondom dwalen, dolen.*

Quantum milvus oberret. Perſ. *Zoo veel als een kiekendief in eene kring-vlugt rondom vliegt.*

* Chordâ qui ſemper oberrat eâdem. Hor. *Die altyd aan het zelve lyntje trekt, of het onde deuntje zingt.*

ŌBĒSĬTAS, ātis. f. Colum. *Groote vetheid.* Van een zeer vet menſch geſproken.

ŌBĒSO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Col. *Meſten, vet maken.*

ŌBĒSŬS, ă, ūm. Colum. *Zeer vet: Een dik zak.*

ŌBĔX, icis. m. Virg. *Hinderpaal, leſtel:* ook, *alles waar door men een deur agter toeſluit, grendel, klink, enz.*

ŌBFĪRMĀTĔ. adv. Suet. *Hardnekkiglyk, ſtandvaſtiglyk, onverzettelyk.*

ŌBFĪRMĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Gehardigd, verſterkt, hardnekkig, halſterrig:* ook, *ſtandvaſtig, geſtadig.* Men vind *Obfirmatior* in dezen zin by Cicero.

Feram animo obfirmato. Plaut. *Ik zal het met een ſtandvaſtig, onverſchrokken gemoed verdragen, doorſtaan.*

ŌBFĪRMO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Ter. *Hardnekkig, halſterrig ſtyven:* ook, *ſtandvaſtig, geſtadig, onverwrikbaar zyn.*

Cenſen' poſſe me obſtinare? Ter. *Gelooft gy dat ik hardnek-*

Digitized by Google

onkkig, of halſtorrig kan zyn?
Obfirmare animum. Plaut. *Het zelve als* Obfirmare animum.
Obfirmare viam. Ter. *Zyn weg*, dat is, *voornemen, oogmerk, of voolag onverzettelyk of ſtandvaſtiglyk verwolgen, voortzetten.*
ŏBGANNĬO, īs, īvī, ītūm, īrĕ. Ter. *Geduurig verwyten, iemand t'elkens aan 't oor lellen.*
Aliquid alicui ad aurem obgannire. Ter. *Iemand t'elkens met zyn verwyt-geſnap het hoofd breken.*
ŏBHÆRĔO, ēs, ŏbhæsī, ŏbhæſūm, ŏbhærērĕ. alicui rei. Suet. *Ergens aanhangen, kleven, vaſt of gehegt zyn.*
ŏBHŎRRĔO, Plin. *Zie* Horreo.
ŏBJĂCĔO, ŏbjăcēs, ŏbjăcŭī, ŏbjăcērĕ. Colum. *Voor of tegen leggen.*
Quâ iſthmos alto objacet. Stat. *Daar de engte lands (by of van Corinthen) tegen de zee legt.*
ŏBJECTĂCŬLŬM, ī. n. Varr. *Een hinderpaal, letſel, belet: Alles't welk iets vertraagt, ophoud, of belet.*
ŏBJECTĀTĬO, ōnis. f. Cæſ. *Verwyt, beriſpinge.*
ŏBJECTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. aliquid alicui. Plaut. *Iemand iets tegenwerpen.*
Caput objectare periculis. Virg. *Zyn hoofd of leven aan gevaren bloot geven, ſtellen: zyn leven wagen.*
Aliquid alicui objectare in ægritudine. Plaut. *Iemand iets in droefheid verwyten.*
Falſum crimen bonis objectare. Cic. *Den vromen een valſche of verdigte miſdaad te laſte leggen, optigten.*
ŏBJECTŬS, ă, ŭm. Cic. Hor. *Tegengeworpen, tot belet voorgeworpen.*
Objectæ vallo munitiones. Liv. *Werken, of buiten werken om een bolwerk opgeworpen.*
Objectus fortunæ. Cic. *Aan de verwiſſelingen van de Fortuin voorgeworpen*, dat is, *bloot geſtelt.*
Ad omnes caſus objectus. Cic. *Alle gevallen of ongevallen voorgeworpen*, dat is, *bloot geſtelt, alle rampen onderhevig, onderworpen.*
Error in aliqua re objectus. Cic. *Een dwalinge in iets ons tegen geworpen, voorgeſtelt.*
* Objecta ſpecie voluptatis. Cic. *Als'er een ſchyn van vermaak voorgeworpen, voorgeſtelt is, of voorkomt.*
Objecta utilitas. Cic. *Een voorgeworpe, voorgeſtelde, voorkomend nut of voordeel.*
* Diluere objecta. Quintil. *Tegenwerpingen wegnemen, oploſſen, beantwoorden.*
Cùm eſſet illi objectum. Cic. *Toen hem tegen geworpen, verweten was.*
ŏBJECTŬS, ūs. m. Virg. Colum. Tac. *Tegenwerpinge, tegenſtellinge, ſtellinge van iets voor een ander ding.*
Luna Solem objectu ſuo abſcondit. Sen. Ph. *De Maan verbergt de Zon door haar tuſſenkomſt.*
* Eo objectu viſo. Corn. Nep. *Dat voorwerp gezien, aangeſchouwt hebbende.*
ŏBJĬCĬO, ĭs, jēcī, jĕctūm, jīcĕrĕ. Ter. *Tegenwerpen, voorſtellen, voorzetten, aanbieden.*
Objicere argentum alicui. Ter. *Iemand geld aanbieden.*
Objicere corpus feris. Cic. *De beeſten een lighaam voorwerpen.*
Objicere ſe in impetus hominum profligatorum. Cic. *Zig bloot ſtellen aan de geweldenaryen van ſchelmen, booze menſchen.*
Quæ res tantum iſtum furorem Sexto Roſcio objecit? Cic. *Wat zaak, of was heeft in Sextus Roſcius zoodanig een woede veroorzaakt?*
Mentem alicui objicere. Liv. *Iemand iets erinneren, indagtig maken.*
Ut hanc lætitiam nec opinanti primus objicerem. Ter. *Op dat ik hem, zulks niet verwagtende, deze vreugde eerſt mag voorwerpen, mede deelen, voorſtellen.*
Moram objicere. Plaut. *Vertoevinge veroorzaken: vertragen, ophouden, opſchorten.*
Religionem objicere. Plaut. *Zwarigheid, angſt, ſchroom, angſtvalligheid voorwerpen, veroorzaken.*
* Objicere aliquid alteri. Cic. *Iemand iets tegen werpen, verwyten, te laſte leggen.*
Quod objici poteſt occupare. Quintil. *Dat men kan tegenwerpen voorkomen, te voren oploſſen.*
ŏBĪNANĬS, is. m. & f. nĕ, is. n. Varr. *Zeer, of gantſch ledig, wan.*
ŏBĪRĀTŬS, ă, ŭm. Liv. *Zeer gram, toornig, of verſtoord.*
ŏBĪTĔR. adv. Juven. *In't voorby gaan, ligtjes.*
ŏBĪTŬS, ă, ŭm. Cic. Lucret. *Geëindigd, gedaan.* Morte obitâ. *Na de dood.*
ŏBĪTŬS, ūs. m. Servius ad Cic. *De dood.*
* Obitus ſiderum. Cic. *Het dalen, de ondergang der ſtarren.*
* Obitus tuus voluptati eſt. Ter. *Uw tegenkomſte is my een groot vermaak.*
ŏBJŪRGĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Bekyvinge, beſtraffinge, beriſpinge.*
ŏBJŪRGĀTŎR, ōris. m. g. Cic. *Een bekyver, beriſper, beſtraffer.*
ŏBJŪRGĀTŌRĬŬS, ă, ŭm. Cic. *Kyfagtig, kyvende, vol beriſpingen, beſtraffingen.*
Objurgatoria epiſtola. Cic. *Een kyfagtige brief, een brief vol beſtraffingen.*
ŏBJŪRGĬTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. *Dikwils bekyven, beſtraffen, beriſpen.*
ŏBJŪRGO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Ter. *Bekyven, beſtraffen, beriſpen.*
Objurgare à peccatis. Plaut. *Iemand bekyven, beſtraffen wegens miſdaden.*
Verecundiam alicujus in rogando objurgare. Cic. *Iemands zedigheid in't vragen van dingen beriſpen.*
* Ea villa objurgat ceterarum villarum inſaniam. Cic. *Dit landhuis verwyt, beſtraft, veroordeelt de dolheid of razerny*, dat wil zeggen, *de overtollige koſtelykheid van de anderen.*
Monendi ſæpe ſunt amici & objurgandi. Cic. *Men moet vrienden dikwils vermanen en beriſpen.*
ŏBLÆDO, ĭs, læſī, læſūm, lædĕrĕ. Plaut. *Wonden, quetſen, grieven, beleedigen.*
ŏBLĂNGUĔO, ēs, lāngŭī, lānguērĕ. Cic. *Quynen.*
Litterulæ meæ tui deſiderio oblanguerunt. Cic. *Myne letteroeffeningen hebben door't miſſen van u, door uw afweezen gequynt, zyn daar door verkoelt, verregtert.*
ŏBLĀTRĀTŎR, ōris, m. g. Plaut. *Een baſſer tegen iemand, die tegen iemand raaft, keft, en tiert.*
ŏBLATRĀTRĬX, īcis. f. Plaut. *Een tegenkeſſter, groote ſchreeuwſter, een helleveeg.*
ŏBLĀTRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. aliquem. Sil. Ital. *Tegen iemand baſſen, keffen, hard ſchreeuwen, roepen, tieren, baven.*
ŏBLĀTŬM, ī. n. Liv. *Een offerhande:* ook, *een aanbiedinge, bod, aanbad.*
Gallorum oblatum dimiſſum eſt. Liv. *De aanbiedinge der Gauleu wierd nagelaten, verworpen.*
ŏBLĀTŬS, ă, ŭm. Cic. *Aangeboden, geboden.*
Oblata facultate. Cæſ. *De gelegentheid voorkomende, zig opdoende.*
ŏBLECTĀMĔN, ĭnis. n. Cic. *Vermaak, geneugte, tydverdryf.*
ŏBLECTĀMENTŬM, ī. n. Cic. *Vermaak, geneugte, tydverdryf.*
ŏBLECTĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Zie* Oblectamen.
ŏBLECTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Ter. Cic. *Vermaken, vermaack, geneugte, vreugde aandoen.*
Fabula valde oblectavit populum. Hor. *Dit tooneelſtuk heeft het volk zeer vermaakt, groot genoegen gegeven.*
Oblectare vitam. Plaut. *Zyn leven vermakelyk verſlyten.*
Oblecta te cum Cicerone. Cic. *Vermaak u, neemt vermaak met Cicero.*
In eo me oblecto. Ter. *Ik ſcheppe vermaak daar in.*
Otium temporis oblectare. Plin. J. *Ledigen tyd in vermaak verſlyten, doorbrengen.*
ŏBLECTŎR, āris, ātūs ſum, ārī. Cic. *Vermaak nemen, ſcheppen; zig vermaken.*
ŏBLENĬO, is, īvī, ītūm, īrĕ. Sen. Ph. *Verzagten, verzoeten, vermurwen.*
Oblenire ingenium. Sen. Ph. *Een inborſt verzagten, vermurwen.*
ŏBLĪDO, ĭs, līsī, līſūm, līdĕrĕ. Colum. *Aan ſtukken ſlaan. Worgen:* ook, *quetſen, wonden.*
ŏBLĪGĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Een verbintenis, verband.*
* Propter linguæ obligationem. Juſtin. *Om de ſtyfheid, of liſpinge van de tonge.*
ŏBLĪGO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. Cic. *Rondom binden.*

Digitized by Google

Obligare manipulos. Colum. *De kore-ſchoven vaſt binden.*
Vulnus. Cic. *Een wonde verbinden.*
Oronà hoſtem obligavit. Front. *Hy omringde, omcingelde met zyn volk den vyand.*
* Obligare aliquem. Cic. *Iemand verbinden, verpligten.*
Gratos & bonos viros tibi obligares. Cæl. ad Cic. *Gy zoud dankbare en vrome mannen aan u verpligten.*
Obligare aliquem ſibi. Q. Cic. de pet. conſ. *Iemand aan zig verpligten, door dienſten op zyn zyde krygen, winnen.*
Obligare fidem pro alio apud aliquem. Papin. *Zyn trouwe by een ander voor iemand verbinden, verpligten.*
Obligare aliquem ſecundo militiæ ſacramento. Cic. *Iemand met een tweeden eed in krygsdienſt verbinden.*
Obligare omnia bona ſua. Sctvola. *Alle zyne goederen verbinden, verpanden.*
Caput obligaſti votis. Hor. *Gy hebt uw hoofd, uw leven door uwe beloften verbonden.*
Se furti obligare. A. Gell. *Zig aan dieffal, dievery ſchuldig, ſchuldpligtig maken.*
Obligare ſe ſcelere aliquo. Sen. Ph. *Zig door een ſchelmſtuk verbinden, ſchuldpligtig maken: zig aan een ſchelmſtuk ſchuldig maken.*

ŌBLĪGŪRIO, īs, īvī, ītūm, īrĕ. Cic. *Zyn goederen met lekker eten doorbrengen, verquiſten.* Of in 't ruw: *Zyn middelen door de billen lappen, opvreten.*
Fortunas ſuas obligurire. Cic. *Idem.*

ŌBLĪMĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Met modder, ſlyk bedekt, vet gemaakt.* Sprekende van land in Ægypten, als de Nyl weder in zyn boezem gekeerd is.
Foſſæ oblimatæ. Suet. *Modderige graften, ſlooten.*

ŌBLĪMO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Virg. Sen. Ph. *Met modder of ſlyk bedekken, vet maken.*
* Oblimare. Claud. *Verblinden, blind maken.*
Humanas oblimat copia mentes. Claud. *Den overvloed verblind de menſchelyke gemoederen.*
* Oblimare rem patris. Hor. *Zyn vaderlyke goederen, middelen verquiſten, opeten:* in 't ruw, *door de billen lappen, opvreten, opſlokken.*

ŌBLĪNĬO, īs, īvī, ītūm, īrĕ. aliquid aliquâ re. Colum. *Een ding met iets beſtryken, ſmeren.*

ŌBLĪNO, īs, lēvī, lĭtūm, līnĕrĕ. aliquid aliquâ re. Varr. Idem quod *oblinio.*
Malas ſeruſſa oblinere. Plaut. *De wangen, of koonen met blanketſel ſmeren, beſtryken.*
* Eloquentia ſe externis oblinit moribus. Cic. *De welſprekendheid beſtrykt, dat is, bekleed zig met uitheemſche zeden.*
* Verſibus atris oblinere aliquem. Horat. *Iemand door ſchendigdigt zwart maken, laſteren.*

ŌBLĪQUĔ, adv. Cat. Cic. Plin. H. *Zydelings, dwars, van ter zyde, ſcheuins.*
* Obliquè aliquem perſtringere. Tac. *Iemand van ter zyden beſtraffen, beriſpen.*

ŌBLĪQUĪTAS, ātĭs. f. Plin. H. *Dwarsheid, ſcheuinsheid.*

ŌBLĪQUO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Virg. Ovid. *Dwars zetten, ſtellen, krom buigen, maken.*
Obliquare ſinus. Virg. *De zeilen ſcheuins, of zydelings aanhalen.*
Obliquare enſem in latus. Ovid. *Den degen op de zyde hangen, ſteken.*
Obliquare crinem. Tac. *Zyn hair op knoopen.*
Viſus ſuperbos obliquare. Stat. *Hoogmoedige oogen over al ſlaan, werpen, laten gaan.*

ŌBLĪQUŬS, ă, ūm. Cic. *Dwars, krom, van ter zyde, ſcheuins.*
Muri per artem obliqui. Tac. *Muren door de konſt met in en uitgaande hoeken gemaakt.*
Obliquus ictus. Plin. H. *Een ſlag van ter zyden.*
* Obliquus adverſus potentes. Flor. *Wangunſtig, tegen vermogende.*
* Obliqui caſus. Quintil. Caſus qui à nominativo formantur.

OBLĪTTĔRĀTĬO, ōnĭs. f. Plin. H. *Vergetinge van iets dat men verſtaan of geweten heeft.* Ook, *Uitwiſſinge.*
Oblitteratio æris. Plin. H. *Vergetelheid hoe men 't koper giet.*

ŌBLĪTTĔRĀNDŬS, ă, ūm. Cic. *Dat men vergeten moet.*

ŌBLĪTTĔRĀTŬS, ă, ūm. Liv. *Vergeten, uitgewiſt.*
Tempora ultima & jam oblitterata. Quintil. *Zeer onde en reets vergetene tyden.*

ŌBLĪTTĔRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Liv. *De gehengenheſſe of gedagteniſſe uitwiſſen: Doen vergeten.*
Suo beneficio paternas ſimultates oblitteravit. Liv. *Hy heeft door zyn weldaad de vyandſchap van zyn vader uitgewiſt.*

ŌBLĪTESCO, ſcĭs, ĕſcĕrĕ. Sen. Ph. *Schuilen, zig verſchuilen, verborgen houden.*

ŌBLĪTŬS, ă, ūm. Cicer. *Met iets geſtreken, geſmeerd, gezalfd.*
Oblitus cruore. Tac. *Bebloed, met geronne bloed beſpat.*
* Facetiæ oblitæ Latio. Cic. *Snakeryen, boerteryen, klugtjes met Latyn vermengd.*
* Oblita oratio. Auct. ad Her. *Een geſmeerde rede of vertoog, dat is, een rede van groot boha, van grooten woorden pronk.*

ŌBLĪTŬS, ă, ūm. Virg. *Vergeten.*
Moris patrii oblitus. Ovid. *Die zyn vaderlandſche zeden vergeten heeft.*
Corda oblita laborum. Virg. *Harten, gemoederen die voorgaande arbeid of moeiten vergeten hebben.*
* Poma oblita nocendi. Colum. *Vruchten die de kragt om quaad te doen verloren hebben.*

ŌBLĪVĬA, ōrum. n. plur. Virg. *Vergetenheid.* Men vind dit woord niet dan in nominativo en accuſativo plur.

ŌBLĪVĬO, ōnĭs. f. Cic. *Vergetenheid.*
Eos juſtitiæ capit oblivio. Cic. *Zy vergeten de regtvaardigheid.*
Dare aliquid oblivioni. Liv. In oblivionem alicujus rei venire. Cic. *Iets vergeten, in 't vergeet boek ſtellen.*
Conterere oblivione injurias. Cic. *Ongelyk vergeten, in 't vergeet boek zetten.*
In oblivione jacuit. Cic. *Hy lag in vergetenheid: Men ſprak niet meer van hem.*

ŌBLĪVĬŌSŬS, ă, ūm. Cic. *Vergeetagtig, die iets ligtelyk vergeet, kort van geheugenis.*
Obliviоſus ſenex. Cic. *Een vergeetagtig oud man: Een gryſaart van een korte geheugenis.*
* Obliviоſus. Hor. *Dat vergeten doet.*
Obliviоſo ciboria Maſſico exple. Hor. *Vul de bekers met defftige Maſſiſche wyn die [hartzeer] doet vergeten, of verdwynen.* Maſſicus is een berg in Campanie daar zeer goede wyn valt.

ŌBLĪVĪSCŎR, ĕrĭs, lītŭs sŭm, lĭvīſcī. Ter. Cic. *Vergeten.*
Oblitus ſum dicere. Ter. *Ik heb 't vergeten te zeggen.*
Dignitatis ſuæ obliviſci. Cic. *Zyn waardigheid of ſtaat vergeten.*
Obliviſci aliquem. Virg. *Iemand vergeten.*
Nunc oblita mihi tot carmina. Virg. *Nu hebbe ik zoo vele of alle die vaarzen vergeten.*

ŌBLŎCO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Suet. *Verhuuren,* ook, *inneren.*

ŌBLŎCŪTŎR, ōrĭs. m. Plaut. *Een quaadſpreker.* Of gelyk anderen willen, *een tegenſpreker.*
Oblocutor non ſum alteri. Plaut. *Ik ſpreke niemand tegen.*

ŌBLŌNGŬS, ă, ūm, adj. Liv. *Lang, zeer lang,* ook, *langagtig.*

ŌBLŎQUŎR, ĕrĭs, lŏcūtŭs sŭm, lŏquī. Cic. *Iemand tegen ſpreken.*
* Obloqui. Plaut. *Quaad ſpreken, ſchenden, laſteren.*

ŌBLŬCTŎR, ārĭs, ātŭs sŭm, ārī. Virg. Colum. *Tegen iemand of iets aan worſtelen, arbeiden, ſtreven.*
Soli obluctandum Fabio. Sil. Ital. *Men moet Fabius alleen te keer gaan, weder ſtreven, het hoofd bieden.*

ŌBLŪDO, īs, lūſī, lūſum, lūdĕrĕ. Plaut. *Met iemand ſpelen.*

† ŌBMĂNENS, ēntĭs. omn. gen. Feſt. *Lang weg blyvende, vertoevende, draalende.*

ŌBMŌLĬŌR, īrĭs, ītŭs sŭm, īrī. Liv. *Met moeite of arbeid tegen zetten, ſtellen.*
Arborum truncos & ſaxa obmoliuntur. Curt. *Ze ſtellen van agteren tegen [de vyand] ſtammen van boomen en groote ſteenen.*

ŌBMŪRMŪRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Ovid. *Tegen iemand of iets morren, knorren.*
Precibus meis obmurmurat. Ovid. *Hy mort, knort tegen myne beden.*

ŌBMŪTĔSCO, ſcĭs, ĕſcĕrĕ. Cic. *Stom worden.* Ook, *Stilzwygen, niet een woord kikken.*
* Obmuteſcere. Plin. H. *Niet meer in zwang gaan, of in gebruik zyn.*

Digitized by Google

ŌBNĀTO, ās, āvī, ātūm, āre. Virg. *Tegen aan zwemmen.*
ŌBNĀTŪS, a, um. *Aan- of ingegroeid, aangewassen.* Obnata ripis saliēta. Liv. *Wilge boomen, aan d'oevers groeyende.*
ŌBNĪGĔR, gra, grum. Plin. H. *Zwartagtig, wat zwart, donker verwig.*
ŌBNĪTŌR, ēris, nixūs sum, nīti. Cic. *Tegen streven, pogen, tragten, moeten, arbeiden.*
Obniti adversis. Tac. *Tegen tegenspoed streven, worstelen, arbeiden, moeten.*
ŌBNIXĒ. adv. Plaut. *Kragtiglyk, met yver of ernst, met alle magt.*
Obnixè petii. Plaut. *Ik hebbe het ernstiglyk verzogt.*
Pedibus manibusque obnixè facere, ut, &c. Terent. *Alle kragten inspannen, alle middelen in 't werk stellen, op dat, enz.*
ŌBNIXŪS, a, um. Liv. *Pogende, tragtende, arbeidende, zyn best doende, alle kragten inspannende.*
Obnixus opibus. Plaut. *Op zyn rykdom gezet, zyn hart en gedagten op zyn schatten stellende.*
ŌBNŌXIĒ. adv. Liv. *Onderdaniglyk, op een slaafsche wyze.*
Obnoxiè dicere sententiam. Liv. *Zyn gevoelen bloo- of lafhartiglyk zeggen, uiten.*
ŌBNŌXIŪS, a, um. Plaut. *Onderworpen, onderhevig.*
Morbis obnoxius. Fest. *Ziekten onderworpen, onderhevig.*
* Obnoxius alicui. Plaut. *Slaaf van iemand.*
Vivat qui potest supplex & obnoxius. Brut. ad Cic. *Laat hem lafhartig en slaafagtig leven die kan.*
Minari cœpit ni sibi obnoxia foret. &c. Sallust. *Hy begon haar te dreigen, indien ze niet gehoorzaam wilde zyn, enz.*
* Inimicus obnoxius. Sallust. *Een vyand op wien men d'overhand heeft.*
Terra ventis obnoxia. Colum. *Een land de winden onderhevig, voor winden open of bloot leggende.*
Obnoxius injuriis. Plin. J. *Ongelyk, hoon onderhevig, onderworpen, daar voor bloot leggende.*
Obnoxius tibi sum. Ter. *Ik ben aan u verpligt, verbonden.*
Illi palam facti parricidii gratiâ obnoxius erat. Liv. *Hy was aan hem verpligt wegens de ontdekte vadermoord.*
Civitas illa diu Romanis obnoxia fuit. Liv. *Die stad is de Romeinen lang onderworpen, of onderdanig geweest.*
Arva non obnoxia curæ. Virg. *Landeryen die geen bezorging onderworpen zyn, die men niet behoeft te bouwen, akkeren.*
Luna obnoxia radiis fratris. Virg. *De maan ontfangt de stralen van haar broeder [de zonne.]*
Corpora obnoxia. Plin. H. *Lighamen aan ziekten onderworpen, ongezonde lighamen.*
Facies nullis obnoxia gemmis. Prop. *Een aangezigt 't welk geen pronk gesteentens van nooden heeft, een natuurlyke schoone troony.*
ŌBNŪBĪLO, ās, āvī, ātūm, āre. A. Gell. *Verduisteren, verdonkeren.* Sprekende van droefheid die men in 't wezen ziet.
ŌBNŪBĪLŪS, a, um. Cic. ex Poëta. *Vol wolken, wolkagtig, dyzig, duister.*
ŌBNŪBO, is, nūbĕre. Cic. *Dekken, bedekken, omwinden.*
Obnubere caput. Stat. *Het hoofd bedekken, omwinden.*
Mare obnubit terras. Var. *De zee bedekt d'aarde.*
ŌBNŪNCĬĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Boodschappinge, brenginge van quade tydingen.*
ŌBNŪNCĬO, ās, āvī, ātūm, āre. Ter. Cic. *Quade tydingen of maren boodschappen, verkondigen, brengen.*
* Obnunciare. Suet. *Een wet tegen spreken, tegen staan.*
ŌBŌLĔO, ēs, ŏlŭi, ŏlĕre. Plaut. *Qualyk ryeken, stinken.* Sprekende van een persoon, die iets van een quade geur gegeten heeft.
Oboluisti allium. Plaut. *Gy riekte of stonk na look.*
* Obolui huic marsupium istud quod habes. Plaut. *Hy heeft de reuk van de beurs, die gy hebt, in de neus: hy weet dat gy die beurs hebt.*
* Obolere. Plaut. Cic. *Van te veren rieken, gewaar worden.*
ŌBŌLŪS, i. m. Ter. Vitruv. *Een klein stukje gelds van omtrent een halve stuiver.*
ŌBŌRĬŌR, ēris, ōrtus sum, ōrīri. Cicer. *Ryzen, opkomen.*
Obortum est bellum. Liv. *Den oorlog ontstont.*
Risus obortus est. Liv. *Daar ontstont een groot gelach, men begon te lachen.*
ŌBŌRTŪS, a, um. Cic. Ovid. *Gerezen, opgekomen, schynende.*
Lux oborta. Cic. Sil. *Het schynende licht.*
Tenebræ obortæ oculis. Ovid. *Duisternis, die d'oogen verduistert.*
ŌBRĔPO, is, rēpsi, rēptum, rĕpĕre. Cic. *Heimelyk inkruipen, sluipen, tot iets komen of geraken.* Men gebruikt dit woord doorgaans in d'oneigen zin, om te beteekenen, ergens behendiglyk of met list in of toe te geraken.
Obrepit fames. Plaut. *De hongers nood begint in te sluipen, te woeden.*
Cùm non obreperet somnus. Plin. J. *Toen de slaap hem niet bekroop, overviel, toen hy niet konde slapen.*
Opere in longo fas est obrepere somnum. Hor. *De slaap mag iemand in een lang werk wel eens bekruipen, overvallen, dat is, men mag in een langdurig werk wel een misslagje begaan.*
* Obrepere ad honores. Cic. *Stilletjes, behendiglyk in eer ampten kruipen, tot eer ampten geraken.*
* Alicui imprudenti obrepere. Plaut. *Behendiglyk in iemands gunst kruipen, geraken zonder dat hy 't weet.*
ŌBRĔPTĬO, ōnis. f. Ulp. *Behendige kruipinge, sluipinge in een gezelschap, om de zelve voordeelen met hen te genieten.*
Aggressus est eos per obreptionem. Front. *Hy overviel hen door bekruipinge.*
ŌBRĔPTO, ās, āvi, ātūm, āre. Plaut. *In kruipen, sluipen.*
ŌBRĔTĬO, is, īvi, ītum, īre. Lucret. *Met een net omwinden, in netten verwarren.* Men vind niets dan de infinitivus passivus *Obretiri, In netten verward worden.*
ŌBRĪGĔO, ēs, rĭgŭi, rĭgĕre. Cic. *Styf van koude zyn, of worden.*
Obrigere pruinâ. Cic. *Styf worden door de ryp.*
Obrigere nive. Cic. *Styf, hard of gesloten worden door sneeuw.* Van de aarde gesproken.
ŌBRĪGĔSCO, scis, rĭgŭi, rĭgĕscĕre. Cic. *Zie* Obrigeo.
ŌBRĪZŪM, i. n. Plin. H. *Goud door 't vyer gezuiverd, geloutert.*
ŌBRŌDO, is, rōsi, rōsum, rōdĕre. Plaut. *Rondom knagen, knabbelen.*
ŌBRŌGO, ās, āvi, ātum, āre. Fest. *Iemand plotselyk in zyn reden vallen, berispen, tegenspreken.*
Obrogare legi. Cic. *Een andere wet of keur tegen een reets gemaakte stellen, werpen, zetten.*
ŌBRŌSŪS, a, um. Plin. H. *Rondom geknaagd, geknabbeld.*
ŌBRŪMPO, is, rūpi, rūptum, rumpĕre. Varr. *Afbreken, breken.* Men leest *Abrumpo* in de beste drukken.
ŌBRŪO, is, rŭi, rŭtum, rŭĕre. Cic. *Bedekken, verbergen, verschuilen.*
Obruere lapidibus, telis. Cic. *Met steenen en pylen bedekken, overrompelen.*
Obruere se arenâ. Cic. *Zig met zand bedekken.*
Numero obruimur. Virg. *Wy worden door 't getal overrompelt, overstolpt, overladen.*
Semina obruere. Ovid. *Het gezaaide [met aarde] bedekken.*
Obruere se vino. Cic. *Zig met wyn overladen, zig vol en zat van wyn zuipen.*
Tot voluptates obruere possunt unum dolorem. Quintil. *Zoo vele vermakelykheden konnen eene droefheid verdooven, verdryven.*
Quòd Dii omen obruant. Cic. *Dat de Goden dit voorteeken afwenden.*
Obruere caput tuniculâ. Petron. *Zyn hoofd met een kleedje dekken.*
Hanc Tribuni orationem obruit commemoratione rerum suarum. Liv. *Hy viel in het vertoog van den Gemeensman [of Gildhoofdman] met een verhaal van zyne daden.*
ŌBRŪSSĀ, æ. f. Cic. *Proeve of 't goud t'eenemaal gezuiverd of gelouterd is.*
ŌBRŪSSŪM, i. n. Plin. H. *Zie* Obrizum.
ŌBRŪTŪS, a, um. Ovid. *Verzonken, bedekt, verzwolgen.*
Obrutus esset aquis. Ovid. *Dat hy door de wateren verslonden, verzwolgen was.*
Somno obruta Legio. Stat. *Een keurbende door slaap overvallen, bekropen, in een diepe slaap verzonken.*
ŌBRYZŪM. *Zie* Obrizum.

Digitized by Google

ŌBSÆNO, ās, āvī, ātūm, āre. Plaut. *Ongeluk mede brengen.*
ŌBSÆVĪO, īs, īvī, itūm, īre. Plaut. *Woeden, zeer wreed zyn, groote wreedheid plegen, bedryven.*
† ŌBSĀLŪTO, ās, āvī, ātūm, āre. Fest. *Zig voor of by iemand begeven om hem te groeten.*
ŌBSĀTŪRŌR, āris, ātūs sūm, īrī. Ter. *Ten volle of overvloedig verzadigt worden, vol op krygen.*
ŌBSÆVO, ās, āvī, ātūm, āre. Plaut. *Ongeluk mede brengen.*
ŌBSCOENĒ. adv. Cic. *Onkuiſelyk, op een vuile, onreine, ſnoode wyze.* Men zegt *Obſcœnius.*
ŌBSCOENĪTAS, ātis. f. Cic. *Onkuiſheid, onreinigheid, vuiligheid.*
Obſcœnitas orationis. Cic. *Vuiligheid van een rede.*
ŌBSCOENŪS, ă, ūm. Virg. *Van een quaad voorteeken, ongeluk beteekenende.*
* Obſcœnus. Ovid. *Onkuiſch, onrein, vuil.*
Obſcœna carmina. Ovid. *Vuile, ſnoode gedigten.*
ŌBSCŪRĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Verduiſteringe, duiſternis.*
In his propter eorum exiguitatem obſcuratio ſequitur. Cic. *In deze zaken komt een verduiſtering wegens haar kleinheid.*
ŌBSCŪRĀTŪS, ă, ūm. Hor. *Verduiſterd, donker of duiſter geworden: verborgen, verholen.*
Senſim obſcurata eſt illorum memoria. Cic. *De gedachtenis of gedagtenis van die luiden is allengsjes verduiſterd, verdwenen.*
ŌBSCŪRĒ. adv. Cic. *Duiſterlyk.* Men zegt *Obſcuriùs.*
Loqui obſcurè. Cic. *Duiſterlyk ſpreken.*
* Obſcurè. Cic. *Zagtjes, zaſjes, dat men't niet merkt.*
Serpit obſcurè hoc malum. Cic. *Dit quaad kruipt, ſluipt ſtilletjes ongevoeliglyk in.*
Obſcurè ferre egeſtatem. Cic. *Zyn armoede ſtilletjes verdragen, uitſtaan, zyn armoede omveinzen.*
ŌBSCŪRĪTAS, ātis. f. Plin. H. *Duiſterheid.*
Obſcuritates ſanat. Plin. H. *Het geneeſt de zwakken van gezigt.*
* Obſcuritas naturæ. Cic. *De geheimen van de nature.*
* Obſcuritas. Cic. *Moeite, zwarigheid, verlegentheid.*
Obſcuritates ſomniorum. Cic. *Duiſterheden van droomen, moeite om droomen uit te leggen.*
* Obſcuritas. Cic. *Lage, onedele, ſlegte geboorte, afkomſt.*
ŌBSCŪRO, ās, āvī, ātūm, āre. Plaut. Cic. *Verduiſteren.*
Stantes ſuis umbris obſcurant lucem. Vitruv. *De omſtanders verduiſteren het ligt door hunne ſchaduwen.*
Tenebris obſcurat omnia nox. Cic. *De nagt verduiſtert alles.*
* Aquarum fonus operis ſtrepitum obſcurabat. Front. *Het gedruis der wateren verdoofde't geraas van het werk [der ſchansgravers].*
Hæc propter eorum exiguitatem obſcurantur in vitâ beatâ. Cic. *Deze dingen worden door haar geringheid verduiſtert,* dat is, *niet gevoelt in een gelukkig leven.*
Nummus in Crœſi divitiis obſcuratur. Cic. *Een rykdaalder word in den rykdom van Crœſus niet geagt.*
* Nobilitas non obſcuratur. Plin. J. *Den adel of d'edelmoedigheid word niet verduiſtert, verlieſt geen glans.*
* Conſilium obſcurare. Front. *Een voornemen, toeleg verborgen, verholen, geheim houden.*
Obſcurare aliquid dicendo. Cic. *Iets door zyne woorden duiſter maken.*
Affectatione & moroſitate nimia obſcurabat ſtylum. Suet. *Hy maakte zyn ſtyl duiſter door zyn gemaaktheid en al te groote ſtrafheid, ſtuursheid.*
Acta nova obſcurant vereres triumphos. Lucan. *Nieuwe daden verduiſteren oude zegepralingen.*
ŌBSCŪRŪS, ă, ūm. Virg. Ovid. *Duiſter, donker.* Men zegt *Obſcurior.*
Obſcurus. Virg. *Zwart, donker.*
* Obſcurus. Cic. *Duiſter, moeylyk te begrypen, bevatten.*
Diſcrimen obſcurum. Hor. *Een duiſter of zeer klein onderſcheid.*
Non erat obſcurum quid homo improbus cogitaret. Cic. *Het was niet duiſter, verhole, verborge,* dat is, *yder wiſt wat deze ſnoode dagt.*
Non obſcura benevolentia. Cic. *Een openbare bekende goedwilligheid, gunſt.*
Obſcura ſpes. Cic. *Een loſſe, ſlegte, ongewiſſe, onzekere hope.*
* Obſcurus. Cic. *Slegt, veragt, gering, van lagen afkomſt.*
Obſcuro loco natus. Cic. *Een menſch van een geringe, ſlegte geboorte, of afkomſt.*
* Obſcurus homo. Cic. *Een achterhoudend, ingetogen, gevoelloſe, ondoorgrondelyk menſch.*
ŌBSECRĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Een zeer ernſtig verzoek.*
* Obſecratio. Suet. *Een gebed, 't welk de Opperprieſter gewoon was in 't Kapitolium op te heffen, en 't welk het volk vervolgde.*
ŌBSECRO, ās, āvī, ātūm, āre. Cic. *Ernſtig verzoeken, ſmeeken, bidden.*
Obſecrare aliquem precibus. Marcell. ad Cic. *Iemand door gebeden bezweren.*
Obſecro ne facias. Ter. *Ik ſmeeke u, dat gy't niet en doet.*
Obſecro ut venias. Ter. *Ik bidde u, dat gy komt.*
Nunc te per amicitiam obſecro. Ter. *Ik ſmeeke, ik bezweere u nu by onze vriendſchap.*
Hem obſecro, an is eſt? Ter. *Ik bidde u, is hy't?*
Hoc te obſecro. Cic. *Dit bidde, verzoeke ik u.*
ŌBSĔCŪNDO, ās, āvī, ātūm, āre. Ter. Cic. *Helpen, byſtaan, te hulp komen, byſpringen.*
Non modo hoſtes obediunt, ſed etiam venti & tempeſtates obſecundant. Cic. *De vyanden gehoorzamen hem niet alleen, maar de winden en ſtormen zyn hem onderdanig.*
ŌBSĔPĬO, īs, sēpsī, sēptūm, sēpīre. Liv. *Omcingelen, omringen; omheiningen, beſluiten,* met een hegge, bolwerken, enz.
* Obſepire alicui iter ad honores. Liv. *Iemand de weg tot ampten afſluiten, afſnyden.*
Obſepire alicui viam adipiſcendi aliquid. Cic. *Iemand de weg of middelen om iets te verkrygen afſluiten, afſnyden.*
ŌBSĔPTŪS, ă, ūm. Liv. *Afgeſchoten, afgeſloten, afgeſneden.* Van een doortogt ſprekende.
† ŌBSĔQUELĂ, æ. f. Plaut. *Zie* Obſequium.
ŌBSĔQUĔNS, ēntis. omn. gen. Ter. *Gehoorzaam, onderdanig.* Men zegt *Obſequentior.*
Obſequens ſum patri. Ter. *Ik ben myn vader gehoorzaam, onderdanig.*
* Obſequens voluptati homo. Ter. *Een menſch, die de welluſt opvolgt, de loſſe toom gooft.*
* Obſequens. Cic. Plin. *Toegevende, believende, gedienſtig, involgende.* Cicero zegt *Obſequentior* in denzen zin.
ŌBSĔQUĔNTĔR. adv. Plin. H. *Gedienſtiglyk, onderdanglyk, met toegevinge, goedhartiglyk.* Men zegt *Obſequentiſſimè.*
ŌBSĔQUENTIĂ, æ. f. Cæſ. *Toegevinge, involginge, believinge.*
ŌBSĔQUĬBĬLIS, is. m. & f. ile, is. n. A. Gell. *Gedienſtig, toegevende, involgende, believende, verpligtende.*
ŌBSĔQUĬŌSŪS, ă, ūm. Plaut. *Idem.*
ŌBSĔQUĬŪM, ii. n. Ter. Cic. *Goede dienſt, gedienſtigheid: involginge, believinge, verpligtinge van iemand.*
Abuti alicujus obſequio. Planc. ad Cic. *Iemands gedienſtigheid misbruiken.*
Feci omni obſequio, ut neutri illorum quiſquam eſſet me charior. Cic. *Ik hebbe door allerh inde gedienſtigheid gemaakt, dat niemand aan geen van beide liever of aangenamer is dan ik.*
Vincere aliquem obſequio. Ovid. *Iemand door goeden dienſt, gedienſtigheid winnen.*
ŌBSĔQUŌR, ĕris, sĕcūtus sūm, sĕquī. Ter. *Iemand gehoorzamen, believen, involgen: gedienſtig zyn, toegeven.*
Æquum eſt ſenibus obſequi. Ter. *Het is billyk, of redelyk oude luiden gedienſtig te zyn, te believen, in te volgen.*
Obſequi animo ſuo. Ter. *Zyn neiginge, genegentheid opvolgen.*
Omnium obſequi ſtudiis. Ter. *De genegentheden, zinlykheden van alle menſchen in of opvolgen.*
Voluntati alicujus obſequi. Cic. *Iemands wille of genegentheid in of opvolgen.*
Ea quæ obſequi non oportet. A. Gell. *De dingen die men niet behoort op te volgen.*
Non obſequebantur, uti de Popilio referrent Senatui. Liv. *Zy (te weten de Burgermeeſteren) ſtonden niet toe, dat men mogens Popilius den Raad iets zoude voordragen.*
ŌBSĔRO, ās, āvī, ātūm, āre. Ter. *Met ſloten ſluiten: toeſluiten, toedoen.*
Oſtium obſera intus. Ter. *Sluit de deur van binnen toe.*
ŌBSĔRO, is, sēvī, sĭtūm, sĕrĕre. Cic. Colum. *Een ſtuk lands bezaayen.*

Digitized by Google

Antequam agrum vineis obſeras. Colum. *Voor dat gy't land met wynſtokken beplant, bepoot.*

* Obſerere mores. Plaut. *Goede zeden in iemand zaayen, prenten, drukken.*

ŌBSERVĀBĪLIS, is. m. & f. ĭlĕ, is. n. Sen. Ph. *Merkelyk, aanmerkelyk, dat men zien of aanmerken kan.* Van geſtarntens

* Obſervabilis. Quintil. *Waar voor men zig wagten moet.*

ŌBSERVĀNS, āntĭs. omn. gen. Cic. *Iemand hoog agtende, beminnende.* Men zegt *Obſervantior* en *Obſervantiſſimus.*

* Obſervans. Plin. J. *Naaukeurig, keurlyk.*

Omnium officiorum obſervantiſſimus. Plin. J. *Zeer naaukeurig, ſtipt in alle pligten.*

ŌBSERVĀNTĬA, æ. f. Liv. *Agtinge, aanzien, eerbiedigheid.*

Mea tibi obſervantia nunquam defuit. Cic. *Myn agtinge, of eerbiedigheid voor u of tot u heeft nooit ontbroken.*

* Obſervantia. Suet. *Herkomſte, gewoonte.*

ŌBSERVĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Op- of aanmerkinge.*

Antiqui ſermonis obſervatio. Suet. de clar. Orat. *Aanmerkingen op de oude maniere van ſpreken.*

* Obſervationi operam dare. Plaut. *Toeleggen, zyn beſt doen om aan te merken, agt te nemen.*

Inveniri obſervatione ſcientia non potuit. Cic. *De wetenſchap kon door geen opmerkinge gevonden worden.*

* Summa erat obſervatio in bello movendo apud Antiquos. Cic. *By de Oude was de grootſte opmerkinge of omzigtigheid in 't beginnen van een oorleg.*

* Notitiâ ſui corporis & obſervatione ſuſtentatur valetudo. Cic. *De gezondheid word onderhouden door kennisſe en opmerkinge van zyn eigen lighaam.*

* Religionibus ſua obſervatio redditur. Valer. Max. *Men geeft de Godsdienſt haar ſchuldige eerbiedigheid.*

* Obſervatio legum. Valer. Max. *Onderhoudinge, handhavinge van de wetten.*

* Obſervatio. Celſ. *Levens maniere of matigheid, voorzigtigheid* ten tyde van beſmettelyke ziekte, enz.

ŌBSERVĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Aan- of opgemerkt, gade geſlagen, waargenomen.*

Sidera obſervata. Ovid. *Aangemerkte, gade geſlage ſtarren.*

* Obſervatus. Cic. *Geëerd, geagt.*

ŌBSERVĀTŪS, ūs. m. Varr. *Aan- of opmerkinge.*

ŌBSERVĪTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Dikwils aan- of opmerken, opletten, gade ſlaan, agt opſlaan of geven.*

ŌBSERVO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Virg. *Aan- of opmerken, opletten, gade ſlaan, agt opſlaan of geven.*

Obſervare aliquem. Q. Cic. de pet. conſ. *Iemand aanmerken, gade ſlaan, waar nemen.*

Januam obſervare. Plaut. *Een deur gade ſlaan, de deur bewaren.*

Tempus ulciſcendi obſervare. Cic. *Zyn tyd van wrake waarnemen, beſpieden.*

* Leges obſervare. Cic. *De wetten onderhouden, handhaven, gade ſlaan.*

Obſervare ſcripturam alicujus. Ter. *Iemands geſchrift beſpeuren, ziften, bedillen.*

* Obſervare aliquem. Cic. *Zyn hof by iemand maken: Iemand oppaſſen, opwagten.*

Obſervat Lucium Domitium maximè. Cic. *Hy paſt Lucius Domitius geweldig op: Hy maakt'er zyn hof t'eenemaal by.*

Alicujus commendationes diligenter obſervare. Cic. *Iemands aanbevelingen naarſtiglyk opmerken, gade ſlaan.*

* Obſervare. Virg. *Aan- of opmerken.* By de Oude Waarzeggers, en Wiskonſtenaars.

Obſervare aliquem. Virg. *Iemand eeren, agten, eerbiedigheid toedragen.*

ŌBSĔS, ĭdis. m. & f. Cic. *Een gyzelaar.*

Accipere obſides. Cic. *Gyzelaars ontfangen.*

* Obſes. Cic. *Een pand, verzekering, zekerheid.*

Cæſaris ſententiam habemus, tanquam obſidem perpetuæ in Rempublicam voluntatis. Cic. *Wy hebben een beſluit, of gewyſde van Cæſar, als een pand van een eeuwige goede wille of gunſt voor of tot den Staat.*

ŌBSĔSSĬO, ōnis. f. Cic. *Een belegeringe, beleg.*

ŌBSĔSSŎR, ōris. m. Cic. Liv. *Een belegeraar.*

Obſeſſor curiæ. Cic. *Een belegeraar van 't Raadhuis.*

ŌBSĔSSŪS, ă, ūm. Cæſ. *Belegerd.*

Obſeſſis viis. Cæſ. *Alle de wegen belegerd, bezet, afgeſneden zynde.*

* Corpus obſeſſum glaciali frigore. Ovid. *Een lighaam met vriezende koude bezet, omringd.*

Fauces obſeſſæ. Virg. *Een bezette, bange, half verſtikte keel of ſtrot.*

* Pectora obſeſſa multis malis. Sen. Trag. *Een gemoed, of hart, met vele rampen bezet, overſtolpt.*

ŌBSĬDĔO, ēs, sēdī, sēssum, sidērĕ. Cic. *Belegeren.*

Armis obſedit Senatum. Cic. *Hy bezette, belegerde den Raad gewapender hand.*

Obſidere aures alicujus. Liv. *Iemand aan de ooren lellen, gedurig laſtig vallen.*

Obſidere alicujus tempus. Cic. *Iemands tyd bezetten, onderſchappen, onderkruipen.* Sprekende van een Redenvoerder, die, om Cicero het pleiten te beletten, gedurende den tyd van gehoorgevinge ſprak.

Latus lævum obſidet Charybdis. Virg. *Charybdis legt of is aan de linker zyde, bezet de ſlinker kant.*

Obſidere. Ter. *Zitten, blyven zitten.*

* Morbus ille labra fœdis ulceribus obſidet. Celſ. *Die ziekte bezet de lippen met vuile of leelyke zweren, puiſten.*

Certum eſt obſidere donec venerit. Ter. *Ik hebbe vaſtelyk, zekerlyk beſloten te blyven zitten, te wagten tot dat hy zal gekomen zyn.*

ŌBSĬDIÆ, ārum, f. g. Col. *Lagen. Inſidiæ* is beter.

ŌBSĬDIO, ōnis. f. Cic. Tac. *Een belegeringe, beleg.*

Obſidione capere urbes. Cic. *Een ſtad door beleg innemen, winnen.*

Eſſe in obſidione. Liv. *Belegerd zyn.*

Levari obſidione. Virg. *Van een beleg verloſt, bevryd worden.*

ŌBSĬDIŌNĀLIS, is. m. & f. ĭlĕ, is. n. Liv. *Van een belegeringe, of beleg.*

‡ Corona obſidionalis. Liv. *Een kroon die gegeven wierd aan den genen, die een beleg deed opbreken,* deze kroon wierd gemaakt van kruiden die in de belegerde plaats groeiden.

Obſidionalis moræ impatiens. Front. *Een langdurig beleg niet konnende verdragen.*

ŌBSĬDIŌR, āris, ātūs sum, āri. Colum. *Lagen rondom leggen.*

ŌBSĬDIŪM, ĭi. n. Colum. Tac. *Een belegeringe, beleg.*

Solvere obſidium. Tac. *Een beleg opbreken.*

* Dare aliquem obſidio. Tac. *Iemand tot gyzelaar geven.*

* Peſtis obſidia vitare. Colum. *Het gevaar van beſmettelyke ziekte ſchuwen, vermyden.*

ŌBSĬDO, ĭs, sīdĕrĕ. Lucret. Salluſt. *Belegeren.*

ŌBSĬGILLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Sen. Ph. *Bezegelen, zegelen, verzegelen.* Men vind dit woord niet dan in een geleenden zin om te beteekenen, *Iets geheim, verholen houden.*

ŌBSĪGNĀTŎR, ōris. m. Cic. *Een zegelaar, verzegelaar.*

ŌBSĪGNĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Verzegeld, gezegeld, toegezegeld.*

* Habere aliquid obſignatum. Lucret. *Iets in de geheugenisſe verzegeld,* dat is, *die gedrukt, geprent hebben.*

ŌBSĪGNO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Zegelen, verzegelen, toezegelen.*

Obſignare ſalem ſervo. Plaut. *Het zout verzegelen op dat'er een ſlaaf niet aankome.*

* Obſignare. Cic. *Teekenen, onderteekenen.*

Tabellas obſignaverunt viri boni complures. Cic. *Vele vrome mannen hebben geteekent.*

ŌBSĪPO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Feſt. *Werpen, ſmyten, gooyen.*

Obſipa pullis eſcam. Feſt. *Werp aas of eten voor de kiekens of't gevogelte.*

ŌBSĪSTO, ĭs, ſtĭtī, ſtĭtūm, sīſtĕrĕ. Cic. *Tegenſtaan, te keer gaan.*

Libidini alicujus obſiſtere. Cic. *Iemands welluſt tegenſtaan, beletten.*

Per metibi obſtiti. Cic. *Ik hebbe u alleen tegen geſtaan, te keer gegaan.*

ŌBSĪTŪS, ă, ūm. Liv. *Bedekt, bezet.*

Pædore obſitus. Sen. Trag. *Met vuiligheid of armoede overſtolpt, bezet.*

Nivibus obſitum iter. Curt. *Een weg met ſneeuw bedekt.*

Virgultis loca obſita. Liv. *Plaatſen met loomtjes beplant, bepoot.*

ŌBSŌLĔ-FĂCTŪS, ă, ūm. Sen. Ph. *Verouderd, oud of ouwerwets geworden, kragteloos, in ongebruik geraakt.*

Digitized by Google

* Obſolefactus. Valer. Max. *Gevlakt, beſmet.* Van een kleed of tabbaard.

ŌBSŌLĒFIO, īs, fēcī, factūs sūm, fĭĕrī. Ne paterentur nomen commiſſionibus obſolefieri. Suet. *Op dat zy niet zouden lyden, dat zyn naam door twiſten bezoedelt, bezwalkt zoude worden.*

ŌBSŌLĒSCO, ſcĭs, sōlēvī, sōlētūm, sōlēſcĕrĕ. Cic. *Oud, kragteloos worden: in ongebruik geraken, vervallen.*

Obſolevit jam iſta oratio. Cic. *Dat vertoog is al ouderwets geworden, heeft nu geen meer kragt.*

In homine turpiſſimo obſolebant dignitatis inſignia. Cic. *De kenteekenen van aanzien begonden verſmaad, veragt en gering te worden in dezen zeer ſchandelyken menſch.*

Hoc vectigal non obſoleſcit in bello. Cic. *Deze ſchattinge vervalt niet, raakt niet af in den oorlog, word in den oorlog geverdert.*

Chartæ obſoleverunt. Cic. *De geſchriften hebben haar oude kragt verloren.*

ŌBSŌLĒTE. adv. Cic. *Op de oude wyze, op zyn ouderwets.* Men zegt *Obſoletius.*

ŌBSŌLĒTŪS, ă, ūm. Cic. *Verouderd, vervalle, in ongebruik geraakt.*

Verba obſoleta. Cic. *Verouderde, in ongebruik geraakte woorden.* Men zegt *Obſoletior.*

Obſoleta ſtudia militaria. Cic. *De drift, neiginge, liefhebbery van de kryg is vervallen.*

Tectum obſoletum. Hor. *Een onderwets, oud, leemp, vuil huis.*

Veſtis obſoleta. Liv. *Een onderwets, oud, geſcheurd kleed.*

Dextra obſoleta ſanguine. Sen. Trag. *Een hand met bloed bezoedeld, beſmet.*

Color obſoletus. Colum. *Een onderweſte verw.*

Mulier obſoleta. Hor. *Een eerloos, veragtelyk wyf.*

Quibus (Philoſophis) obſoletis, floret Epicurus. Cic. *Welke (Wysgeren) onderwets geworden zynde bloeit nu Epicurus.*

ŌBSŌLĬDĀTŪS, ă, ūm. Vitruv. *Vaſt, hegt, en digt gemaakt.*

ŌBSŌNĀTŌR, ōrĭs. m. Plaut. Mart. *Een inkooper van mondkoſt.*

ŌBSŌNĀTŪS, ūs. m. Plaut. *Inkoopinge van ſpys of leeftogt.*

ŌBSŌNĬUM, ĭī. n. Plaut. *Allerhande mondkoſt,* brood en wyn uitgezonderd.

Auſtri coquunt obſonia. Hor. *De zuide winden doen roeten, bederven de mondkoſt.*

ŌBSŌNO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. *Mondkoſt inkoopen, verſchaffen, bezorgen.*

* Obſonare. Plaut. *Het avondmaal betalen.*

* Obſonare famem. Cic. *Graagheid, of etens luſt, krygen.*

ŌBSŌNŌR, āris, ātūs sūm, ārī. Ter. *Zie* Obſono.

Drachmis obſonatus eſt decem. Ter. *Hy heeft voor tien ſchellingen toeſpys voor 't avondmaal gekogt.*

ŌBSŌRBĔO, ēs, sōrpsī, sōrptūm, sōrbērĕ. Plaut. *Gantſch uitzuipen, uitdrinken:* in 't ruw, geheel en al in zyn gat lappen.

ŌBSŌRDĔO, ēs, ērĕ, vel ŌBSŌRDĒSCO, ſcĭs, ēſcĕrĕ. *Vuil, leelyk, en bemorſcht worden.*

ŌBSTĀCŬLŪM, ī. n. Plaut. *Hinderpaal, letſel, belet.*

ŌBSTĀNS, āntĭs. omn. gen. Hor. *Tegenſtaande, verhinderende.*

Obſtantes moras pellere. Ovid. *Alle vertoevinge wegnemen.*

ŌBSTĀNTĬĀ, æ. f. Vitruv. *Hinderpaal, letſel, belet.*

ŌBSTĀTŪRŬS, ă, ūm. Quintil. *Dat tegenſtaan of hinderen zal.*

ŌBSTĔTRĬX, ĭcĭs. f. Ter. Hor. *Een vroedvrouw.*

ŌBSTĪNĀTĔ. adv. Cic. *Hardnekkiglyk, halſtarriglyk, eigenzinniglyk, koppiglyk.*

ŌBSTĪNĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Hardnekkigheid, halſtarrigheid, eigenzinnigheid, koppigheid.*

Obſtinatio fidei. Tac. *Standvaſtigheid, volhardinge van of in gegeve trouwe.*

ŌBSTĪNĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Hardnekkig, halſtarrig, onverzettelyk, eigenzinnig, koppig:* ook, *ſtandvaſtig.* Men zegt *Obſtinatior.*

Animi obſtinati ad decertandum. Curt. *Gemoederen vaſtelyk beſloten hebbende te ſtryden.*

Cùm obſtinatis mori ſpes affulget. Liv. *Als de genen, die voorgenomen hebben te ſterven, eenige hope toelacht.*

Obſtinatus ad moriendum. Curt. *Vaſt voorgenomen hebbende te ſterven.*

Obſtinato animo in Tribunal aſcendit. Liv. *Hy klom met een onverzettelyk gemoed op den Regterſtoel.*

ŌBSTĪNO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. *Hardnekkig, halſtarrig, eigenzinnig, koppig, onverzettelyk zyn.*

Obſtinaverant animis vincere aut mori. Liv. *Ze hadden in hunne harten vaſtelyk beſloten, of te overwinnen of te ſterven.*

ŌBSTĪPO, ās, āvī, ātum, ārĕ. Plaut. *Stoppen.*

ŌBSTĪPŬS, ă, ūm. Poëta apud Cic. *Hellende, bukkende.*

Obſtipo capite. Hor. *Het hoofd op eene zyde hangende.*

ŌBSTĪTŪM, ī. n. Cic. *Een plaats van den blixem geſlagen.*

ŌBSTĪTŪS, ă, ūm. Lucret. *Krom, dwars in de weg ſtaande of leggende.*

ŌBSTO, ās, ſtĭtī, ſtĭtūm, ſtārĕ. Ovid. *Tegen over, of voor ſtaan, zyn.*

Turba mihi obſtitit mediâ in viâ. Ovid. *Den hoop, de menigte, ſtond voor my, quam my op 't midden van de weg tegen.*

* Obſtare. Ter. *Hinderen, verhinderen, weerhouden, tegenſtaan, beletten, te keer gaan, wederſtreven.*

Obſtat cur non fiat. Ter. *Hy ſtaat'er tegen, by belet dat het geſchiede.*

Obſtitiſti ne ex Italia tranſire poſſent. Cic. *Gy hebt het tegengeſtaan, belet, dat ze uit Italien zouden vertrekken.*

Portenta Deûm obſtant. Virg. *De wonderteekenen der Goden ſtaan der tegen, beletten het.*

Conatibus alicujus obſtare. Ovid. *Iemands pogingen, voornemen tegenſtaan, wederſtreven.*

ŌBSTRĀGŬLŪM, i. n. Plin. H. *Dekſel, ſprey, dekkleed.*

Obſtragula crepidarum. Plin. H. *Het bovenſte van een muil, of pantoffel.*

ŌBSTRĔPO, ĭs, strĕpŭī, strĕpĭtūm, strĕpĕrĕ. Cic. Salluſt. *Tegen morren, knorren.*

Obſtrepere omnes, atque parricidam vocare. Salluſt. *Zy begonden alle te morren, en hem vader-moorder te noemen.*

Laudi alicujus obſtrepere. Sen. Ph. *Tegen iemands lof morren, knorren, zig kanten, tegenſtellen.*

Ipſi ſibi in dicendo obſtrepere videntur. Cic. *Zy ſchynen zig in hun zeggen tegen te ſpreken, verwarren.*

* Obſtrepere portis. Liv. *Geraas of getier voor de poorten maken.*

Fontes obſtrepunt lymphis manantibus. Horat. *De bronnen ruiſchen door de uitvlietende wateren, of als ſy ſpringen.*

* Clamore obſtrepi. Cic. *Door getier of geroep doof geſchreeuwd worden, uitgekreten worden.*

ŌBSTRĬCTŪS, ă, ūm. Cic. *Om of aangebonden, vaſt gemaakt.*

Dit woord vind men niet dan in den oneigentlyken zin.

Obſtrictus voluptatibus tenetur. Cic. *Hy is een ſlaaf van de wellusten.*

Obſtrictus beneficiis. Cic. *Verbonden, verknogt, verpligt door weldaden.*

Religione voti obſtrictus. Cic. *Door den band van zyne beds beloſte verbonden.*

ŌBSTRĬCTŪS, ūs. m. Sen. Ph. *Bindinge, vaſtmakinge, toewringinge.*

Per hæc loca cùm ſe ſpiritus torſit, accendat flammam ipſo obſtrictu neceſſe eſt. Sen. Ph. *Als de wind zig in deze plaatzen gedrongen heeft, zoo moet die noodzakelyk door de vaſtgebondenheid, of klemming, een vlam ontſteken.*

ŌBSTRĬGĬLĀTŌR, ōrĭs. m. Varr. *Een berisper, laker, bediller.*

ŌBSTRĬGĬLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Varr. *Berispen, beſtraffen, tegenſpreken, bedillen.*

ŌBSTRĬNGO, ĭs, strīxī, strĭctūm, strĭngĕrĕ. Plaut. *Vaſt, om of aan binden, toewringen.*

Collum obſtringe homini. Plaut. *Wringt den ſchelm de keel toe.*

* Obſtringere ſibi aliquem beneficio. Cic. *Iemand door een weldaad aan zig verbinden, verpligten.*

Fidem ſuam obſtringere alicui. Plin. J. *Zyn geloof of woord aan iemand verbinden, te pand geven.*

Obſtringere ſe parricidio. Cic. *Zig aan een vader moord ſchuldig, ſtraſbaar maken.*

* Legibus obſtringi. Cic. *Door wetten verbonden zyn, de wetten onderworpen weezen.*

Obſtringere aliquem debito. Sen. Ph. *Iemand door een ſchuld verbinden, zyn ſchuldenaar maken.*

ŌBSTRŪCTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Verberginge, verholen houdinge,* ont-

Digitized by Google

ontveinzinge. Van een voorneme, misdaad, enz. In den eigen zin beteekend het, ſtopping, toemakinge.
Hæc obſtructio non diuturna erit. Cic. Deze ontveinzinge, of verberginge, zal niet langdurig zyn, niet lang duren.
ŌBSTRŪCTŪS, ă. ūm. Cic. Sil. Ital. Geſtopt, toegemaakt, toegeſloten.
Obſtructa eſt difficultatibus omnis cognitio. Cic. Alle kenniſſe is door moeilykheden, zwarigheden belemmerd, verduiſterd.
ŌBSTRŪO, ĭs, ſtrūxī, ſtrūctūm, ſtrŭĕrĕ. Cic. Stoppen, toemaken, toeſluiten.
Obſtruere aures. Sen. Ph. De ooren ſtoppen.
Obſtruere luminibus. Cic. Het ligt van een gebouw benemen, beletten.
OBSTRŪSŪS, ă, ūm. Ovid. Verborgen, verholen, geheim, ontveinſd.
ŌBSTŪPĔFĂCĬO, ĭs, fēcī, fāctūm, făcĕrĕ. Ter. Verbaazen, verſchrikken, verbaaſd maken.
ŌBSTŪPĔFĂCTŪS, ă, ūm. Cic. Verbaaſd, verſchrikt.
OBSTŪPĔO, ēs, ŭī, ērĕ, Ter. & OBSTŪPĒSCO, ĭs, ſtŭpŭī, ſtŭpēſcĕre. Ter. Cic. Verbaaſd, verſchrikt worden, of zyn.
Obſtupuit viſu Æneas. Virg. Æneas wierd door 't gezigt verbaaſd, verſchrikt, bedeeft: verſchrikt door dit gezigt, of ſchouwſpel.
ŌBSTŪPĬDŪS, ă, ūm. Plaut. Verbaaſd, verſchrikt, bedeeft.
ŌBSŪM, ōbēs, ōbfŭī, ōbēſŭm. Cic. Schadelyk, nadeelig zyn, beſchadigen.
Lingua obfuit Autori. Ovid. De tong van dezen ſchryver is hem ſchadelyk, nadeelig geweeſt: heeft hem quaad gedaan.
ŌBSŪO, ĭs, ŭī, ūtūm, ĕrĕ. Ovid. Rondom naayen, ſtikken.
ŌBSŪRDĒSCO, ſcĭs, ſūrdŭī, ſūrdēſcĕrĕ. Cicer. Doof worden.
* Obſurdeſcere. Cic. Niet willen hooren, hoorende doof zyn, den dooven ſpelen.
ŌBSŪTŪS, ă, ūm. Ovid. Rondom genaaid, geſtikt.
ŌBTĔGO, ĭs, tēxī, tēctūm, tĕgĕrĕ. Cic. Rondom dekken.
Obtegere ſe corpore alicujus. Cic. Zig met iemands lighaam bedekken, zig agter iemand verſchuilen.
Vetuſtas obtegitur denſa caligine. Sil. De oudheid, of oudheid word met een dikke duiſterniſſe bedekt, bevelt, is vol duiſterheden en zwarigheid.
Nihil obtegamus. Cic. Laat ons niets bedekt of verholen houden, ontveinzen.
Obtegens ſui. Tac. Geveinſd.
Domus obtecta arboribus. Virg. Een huis door boomen gedekt, in 't midden van boomen gelegen.
ŌBTĔMPĔRĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. Gehoorzaminge, gehoorzaamheid, opvolginge.
Obtemperatio legibus inſtitutiſque populorum. Cic. Gehoorzaminge, aan, of opvolginge, onderhoudinge van de wetten en inzettingen of gewoontens van volkeren.
ŌBTĔMPĔRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. Gehoorzamen, gehoorzaam zyn, opvolgen.
Imperio alicujus obtemperare. Cæſ. Iemands gebod of bevel gehoorzamen, opvolgen.
Scio Deos tibi obtemperaturos. Ter. Ik weete dat de Goden u zullen verhooren.
Te audi, tibi obtempera. Cic. Beraadſlaagt in of by u zelven, en volg u eigen gedagten.
ŌBTĔNDO, ĭs, tĕndī, tĕntūm, en zelden tĕnsūm, tĕndĕrĕ. Plin. H. Voorſpannen, voorſtellen, zetten: overdekken.
Volucres nube atra diem obtendebant. Tac. De vogelen verduiſterden den dag door de dikke wolke van haar vlugt.
Velis quibuſdam obtenditur uniuſcujuſque natura. Cic. Een yders aard of imborſt word met zekere behangzelen of dekkleedan bedekt, dat wil zeggen, is verborgen.
Pro viro obtendere nebulam. Virg. In plaats van een man een wolk voorwenden, of doen verſchynen.
Valetudinem corporis obtendere. Tac. Ziekte, of onpaſſelykheid van lighaam voorwenden, voorgeven.
Rationem turpitudini obtendere. Plin. J. Een verſchoon-reden van een ſchandelyke daad te berde brengen, voorwenden, voorgeven.
ŌBTĔNTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cicer. Vaſt houden, bezitten.
Spes quædam me obtentabat, fore, ut, &c. Cic. My bezat een zekere hope, dat het zoude gebeuren, dat, enz.
ŌBTĔNTŪS, ă, ūm. Cic. Verkregen, verworven.
* Obtentus. Virg. Voorgeſpannen, of uitgeſtrekt.
ŌBTĔNTŪS, ūs. m. Virg. Voorſpanninge, dekkinge.
Toros obtentu frondis inumbrant. Virg. Zy beſchaduwen haar bedden met het voorſpannen, van of 't dekken met groene takken.
* Obtentus. Tac. Gell. Ulp. Een voorwendſel, dekmantel, voorgeven: dekzel, ſchaduwe, voorwending, bewimpeling.
Obtentu Philoſophiæ nominis otium ſequuntur. Liv. Zy volgen of zoeken de ledigheid onder den dekmantel, of het voorwendzel van de naam van wysgeerte.
Paupertatis obtentu non excuſantur. Paul. Juriſc. Zy worden onder voorgeven van armoede niet verſchoont.
Secundæ res mirè ſunt vitiis obtentus. Salluſt. De voorſpoed dient wonderlyk tot een dekmantel van ondeugden.
ŌBTĔRO, ĭs, trīvī, trītūm, tĕrĕrĕ. acc. Varr. Lucan. Iets met voeten vertreden. Ook, Verbryzelen, aan ſtukken ſtampen, wryven, ſtooten.
* Religio pedibus obteritur. Lucret. De Godsdienſt word met voeten getreden, veragt, verſmaad.
Obterere exercitum. Liv. Een leger overrompelen, verdelgen, nederhouwen.
* Obterere laudes majorum. Cic. Den lof der voorvaderen bezwalken, verkorten, verminderen, te na ſpreken.
Philippi res obterere. Curt. De daden van Philippus verduiſteren, verkleinen.
Invidia laudem virtutis illius obterebant. Corn. Nep. De nyd verduiſterde, verminderde den lof van zyne deugd.
* Obterere militem verbis. Liv. De krygsknegten met woorden doorſtryken, beſtraffen, beriſpen, hekelen.
Obterere obtrectationes malevolorum. Cic. De laſteringen van boosaardige verdelgen, dempen, vertreden, vernietigen, verwinnen, wederleggen.
Populi jura obterere. Liv. De regten van 't volk vertreden, vernietigen, te niet doen.
* Vis quædam obterit res humanas. Lucret. Een zekere kragt verſlyt, verniels de menſchelyke zaken.
ŌBTĔSTĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. Bezwetinge, beroepinge tot getuigen. Door iets dat iemand dierbaar is.
ŌBTĔSTŌR, ārĭs, ātūs sūm, ārī. acc. Cic. Bezweren, betuigen, bidden, tot getuigen roepen. Door iets, dat iemant lief is.
Oro obteſtorque te pro vetere noſtra conjunctione. Cic. Ik bidde en bezwere u op onze oude vriendſchap.
Per tuam fidem te obteſtor, ne abs te hanc ſegreges. Terent. Ik bezwere u by uw trouwe dat gy dit vrouws perzoon niet van u afzondert.
Obteſtatur fidem veſtram. Cic. Hy verzoekt uw trouwe, of opregtigheid.
ŌBTĔXO, ĭs, tĕxŭī, tĕxtūm, tĕxĕrĕ. acc. Plin. H. Rondom weven.
* Cœlum obtexitur umbrâ. Virg. De hemel word door ſchaduwe, dat is, wolken bedekt.
ŌBTHŪRĀMĔNTŪM. Zie Obturamentum.
ŌBTHŪRO. Zie Obturo.
ŌBTĬCĒNTĬĂ, æ. f. Cell. apud Quintil. Verzwyginge, anders Apoſiopeſis, een figura Rhetorices.
ŌBTĬCĔO, ēs, tĭcŭī, tĭcĕrĕ. Terent. Hor. Zwygen, ſtilzwygen.
** Queritur nugas obticuiſſe meas. Mart. Hy klaagt dat ik geen meer beuzelingen ſchryve.
ŌBTĬNĔO, ēs, tĭnŭī, tēntūm, tĭnērĕ. acc. Cic. Houden, behouden, bezitten, hebben.
* Academiam Carneades obtinebat. Cic. Karneades regeerde de hooge Schole.
Summa tectorum obtinere. Curt. Het bovenſte dak in hebben, op 't bovenſte dak zyn.
Obtinere colorem. Plaut. Zyn verwe behouden, bewaren.
* Obtinere firmitudinem animi. Plaut. Zyn ſtandvaſtigheid van gemoed behouden, bewaren.
Eamdem rationem antiquam obtine. Terent. Houd uw oude gewoonte, of maniere van doen, begin weder op den eigen voet.

Digitized by Google

Obtinere ſummum gradum civitatis. Cic. *De hoogſte trap van eere in een ſtad beſitten: De voornaamſte van een ſtad zyn.*
Obtinere principem locum. Cæſ. *De voornaamſte plaats beſitten: De eerſte, de voornaamſte zyn.*
Principatum in civitate ſua obtinet. Cæſ. *Hy voert, hoeft het opperſte gezag, bewind in zyne ſtad.*
Ingenti pontem obtinebat gradu. Liv. *Hy ſtond pal op de brug.*
Partes accuſatoris obtinet. Cic. *Hy verdedigt de zake van den beſchuldiger, hy pleit voor den beſchuldiger.* Van een voorſpraak geſproken.
Caligo eadem noctem inſequentem obtinuit. Liv. *De zelve duiſternis duurden de volgende nagt.*
Admirationem obtinere. Plin. H. *In verwonderinge gehouden, geprezen, verheven worden.*
Omnia obtinet cædes. Liv. *Het doodſlaan woed, gaat over al zyn gang: Men hakt alles in de pan.*
* Obtinere aliquid. Cic. *Iets bekomen, erlangen, verwerven, verkryggen.*
Obtinere, ut, &c. Liv. *Verwerven, verkryggen, erlangen, dat, enz.*
Totam litem aut obtinemus, aut amittimus. Cic. *Wy winnen of verliezen het gantſche geding.*

ŌBTĬNGĬT, obtĭgĭt, obtĭngĕrĕ. Cic. *Gebeuren, voorvallen, geſchieden.* Men vind dit woord alleenlyk in de derde perſonen.
Obtigit tibi Conſularis provincia. Cic. *U is een Burgermeeſterlyk wingewest te beurt gevallen.*
Tibi obtigit quod plurimi exoptant ſibi. Plaut. *U is iets gebeurt, te beurt gevallen dat velen voor zig zouden wenſchen.*
Quod cuique obtigit, id quiſque teneat. Cic. *Dat een yder behoude, bezitte 't gene hem te beurt is gevallen.*
Diſcordia mihi tecum obtigit. Hor. *Daar is onenigheid tuſſen u en my voorgevallen.*
Occaſio obtigit. Plaut. *Daar is een gelegentheid voorgevallen.*
Obtigit tibi ex ſententia. Ter. *Het is na u wenſch gelukt, uitgevallen.*

ŌBTŌRPĔO, ēs, ŭī, ĕrĕ. Liv. & ŌBTŌRPĔSCO, ſcĭs, tōrpŭī, ĕſcĕrĕ. Cic. *Mat, moede, vadzig, ſlaperig van leden zyn of worden. Styf of verkleumd zyn, of worden.*
Manus obtorpuit. Cic. *Zyn hand is ſtyf of verkleumd geworden.*
* Obtorpuerant quodam modo animi. Liv. *De gemoederen waren eenigermaten vadzig, dof geworden.*

ŌBTŌRQUĔO, ēs, ōbtōrſī, ōbtōrtum, ōbtōrquĕrĕ. Stat. Plin. de Vir. Illuſt. *Styf omwringen, draayen.*
Ita collum obtorſit, ut multus ſanguis è naribus efflueret. Plin. de Vir. Illuſt. *Hy wrong, draayde hem den hals zoo ſtyf of gewelddig om, dat 'er veel bloed uit zyn neus vloeide, ſprong, quam.*

ŌBTŌRTUS, ă, ūm. Cic. *Sterk omgeworongen, omgedraaid.*

ŌBTRECTĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Laſteringe, ſcheldinge, te na ſprekinge, lakinge.* Van iets 't welk een ander bezit, en iemand zelfs wenſchte.
* Obtrectatio laudis. Cæſ. Cic. *Laſteringe, te naſprekinge, ſchendinge van iemands lof.*

ŌBTRECTĀTOR, ōrĭs. m. Cic. *Een benyder, misgunner.*
Obtrectator laudum mearum. Cic. *Een benyder van myn lof of roem.*
Obtrectator. Cic. *Een laſteraar, ſchelder, ſchender, quaadſpreker.*
Sermoni obtrectatorum locum non relinquere. Cic. *Geen plaats over laten voor 't gekal van laſteraars, quaadſprekers.*

ŌBTRECTO, ās, āvī, ātum, ārĕ. Cic. *Benyden, misgunnen.* Van iets dat een ander heeft, en wy wenſchen te hebben.
Obtrectarunt inter ſe Themiſtocles & Ariſtides. Corn. Nep. *Themiſtocles en Ariſtides waren nayverig tegen den anderen.*
* Obtrectare. Cic. *Laſteren, ſchelden, ſchenden, te na of qualyk ſpreken.*
Numen Deorum obtrectare. Valer. Max. *De Goden laſteren, te na ſpreken.*
Obtrectare legi. Cic. *Een wet tegenſpreken, daar tegen morren: Een wet laken.*
* Obtrectare aliquid. Plin. H. *Iets tegenſpreken, laken, veragten, verſmaden.*

ŌBTRĪTUS, ă, ūm. Cic. *Onder de voeten getreden, getrapt:* ook, *verbroken, verbryzeld.*
Oſſa obtrita. Luc. *Verbroke, vergruiſde beenderen.*

ŌBTRĪTŪS, ūs. m. Plin. H. *Stamping.* Van kruiden, enz. Men vind niets dan de *ablativus Obtritu.*

ŌBTRŪDO, ūdĭs, ōbtrūſī, ōbtrūſum, ōbtrūdĕrĕ. Plaut. *Voor of tegen ſtooten: ſterk ſtooten, duwen.*
Obtruſit fores. Plaut. *Hy ſtoote met geweld op de deur.*
* Obtrudere. Plaut. *Opdringen, tegen dank doen aannemen.*
Obtrudere uxorem. Ter. *Een wyf of huisvrouw opdringen, doen nemen.*

ŌBTRŪNCĀTĬO, ōnĭs. f. Colum. *Snoeyinge, ſnydinge van een wynſtok, enz.*
Obtruncatio vitis. Colum. *Het ſnoeiſel van een wynſtok.*

ŌBTRŪNCO, ās, āvī, ātum, ārĕ. Liv. *Doden, 't zy door* onthalzinge of anderſins.

ŌBTRŪSŪS, ă, ūm. Cic. *Met kragt voor of tegen iets aangeſtooten: met geweld opgedrongen.*

ŌBTŪĔŌR, ōbtŭērĭs, ōbtŭĭtŭs ſum, ōbtŭērī. Plaut. *Sterk aanzien, bekyken.*
Inimicos obtueri. Plaut. *Zyne vyanden ſterk aankyken, met een geſtadig of dreigend oog aanzien.*
Ætate non potes obtueri. Plaut. *Gy kunt door den ouderdom niet ſcherp zien.*

ŌBTŪMĔSCO, ſcĭs, ōbtūmŭī, ōbtūmĕſcĕrĕ. Celſ. *Zwellen.*

ŌBTŪNDO, ĭs, ōbtŭdī, ōbtūſum, ōbtūndĕrĕ. Colum. *Bot, ſtomp, plomp maken.* Van een ſikkel, enz.
* Obtundere aciem oculorum. Plin. H. *De ſcherpte van 't gezigt verzwakken.*
* Obtundere ingenia. Cic. *De vernuften plomp, bot maken, uitbluſſen.*
* Vocem in dicendo obtundere. Cic. *Heeſch worden in 't ſpreken.*
* Obtundere. Cic. *Iemand baloorig maken, vervelen, 't hoofd breken door 't herhalen van iets.* De *metaphora* of leenſpraak is genomen van het kloppen van de ſlotſmeden.
Deſine Deos gratulando obtundere. Ter. *Hou op van de Goden door u herhaalde dankzeggingen laſtig te vallen.*
* Obtundere aliquem longis epiſtolis. Cic. *Iemand door lange bricven baloorig maken, laſtig of moeilyk vallen.*
Obtundere ægritudinem. Cic. *Hartzeer, of ſmart verzaften, benemen.*

ŌBTŪRĀMĔNTŪM, i. n. Plin. H. *Een bonsme of ſtopſel:* by de wynkoopers, *een bond*, om oxhoofden, enz. te ſtoppen.

ŌBTŪRĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Geſtopt.*

‡ ŌBTŪRBĀTŌR, ōrĭs. m. Aſc. Pæd. Men gaf deze naam aan zekere weinig geagte voorſprake, die men liet ſpreken, tot dat de groote Pleiters gereed waren.

ŌBTŪRBO, ās, āvī, ātum, ārĕ. Ter. *Gantſch verſtoren, ontruſten.*
* Obturbare ſolitudinem alicujus. Cic. *Iemands eenzaamheid, of ruſt ſtoren.*

ŌBTŪRO, ās, āvī, ātum, ārĕ. acc. Varr. *Stoppen.* In den eigen zin.
Sulphur vapore obturat in eorum naribus ſpiritus animales. Vitruv. *De zwavel, verſtopt, verdooft in hun neusgaten de dierlyke geeſten door den damp.*
Obturare inferiorem partem follis. Plaut. *Het onderſte gedeelte van een blaasbalk ſtoppen.*
** Obturare amorem edendi. Lucret. *Zyn eetluſt of honger verzadigen.*

ŌBTŪSĔ, adv. Cic. *Bottelyk, plompelyk.*

ŌBTŪSŪS, ă, ūm. Virg. *Plomp, ſtomp, bot.* Men zegt *Obtuſior.*
Obtuſa cornua. Virg. *Botte, ſtompe hoornen.*
Angulus obtuſus. Lucret. *Een botte hoek.*
* Acies obtuſa ſtellis. Virg. *De verduiſterde glans der ſterren.*
* Viſus obtuſior. Virg. *Een zwakker gezigt.*
* Vires obtuſæ. Lucret. *Gebroke, vervloge, verdwene, afgeſloofde kragten.*
* Aures obtuſæ. Stat. *Grove, botte, doofagtige ooren.*
* Quid dici poteſt obtuſius? Cic. *Wat kan'er botter of plomper gezegt worden?*

ŌBTŪTŪS, ūs. m. Cic. *Aanſchouwing, bezigtiging, bekyving, aanzien.*
Effugit obtutum oculorum animus. Cic. *Het gemoed is bevryd van de aanſchouwinge der oogen.*

Digitized by Google

Figere obtutum aliquò. Cic. *Zyn gezigt, of oogen ergens heen werpen, laten gaan.*

ŌBVĀGĬO, īs, īvī, ītūm, īrĕ. Plaut. *Krytten, ſchreyen gelyk een kind in de wieg.*

ŌBVĂLLĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Met bolwerken, ſchanſen of borſtweringen verſterkt, omringd.*

ŌBVĔNĬT, vēnit, vĕnīrĕ. Varr. Cic. *Voorvallen, geſchieden, gebeuren.*

Obvenit ei hereditas. Auct. ad Her. *Hem is een erfenis te beurt gevallen.*

Obvenit occaſio. Curt. *Daar is een gelegentheid voorgevallen.*

Sorte Sicilia Verri obvenit. Cic. *Sicilie is Verres door 't lot te beurt gevallen.*

ŌBVĔNTĬO, ōnis. f. Ulp. *Onverwagte te beurtvallinge van goederen.* Door gifte, uiterſte wille, enz.

ŌBVĔRSĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Zwervinge voor of omtrend iemand.*

ŌBVĔRSŌR, āris, ātŭs ſum, āri. Plin. J. *Tegenwoordig of voor zyn, voor oogen zyn.*

Ante oculos obverſari. Lucret. *Voor iemands oogen of gezigt zyn, ſtaan.*

Obverſabantur Advocati. Plin. J. *De voorſpraken waren tegenwoordig, ſtonden der by.*

Mihi ante oculos obverſatur Reipublicæ dignitas. Cic. *De waardigheid of eere van den Staat is geſtadiglyk voor myne oogen.*

ŌBVĔRSŬS, ă, ūm. Plin. H. Colum. *Ergens tegen aan of na toe gekeerd, gedraaid, gewend.*

Obverſus alicui loco. Colum. *Na een plaats gekeerd, gewend.*

ŌBVĔRTO, īs, vĕrtī, vĕrſūm, vĕrtĕrĕ. Cic. *Ergens na toe of tegen keeren, draayen, wenden.*

Obvertere ordines ad clamorem volunt. Liv. *Ze willen de ryen en gelederen na 't geroep wenden, keeren, voeren.*

Arcum obvertere in aliquem. Ovid. *Zyn boog tegen of na iemand draayen, keeren, wenden.*

Proras obvertit pelago. Virg. *Hy wendde, zette de ſteven na de zee.*

Terga obvertere alicui. Virg. *Iemand den rug toekeeren.*

ŌBVĬAM. adv. Ter. Ire obviam alicui. Cic. *Iemand tegen, of tegemoed gaan, gaan ontmoeten.*

Fit ei obviàm Claudius. Cic. *Claudius komt hem te gemoet of tegen: ontmoet hem.*

* Ire obviàm periculis. Salluſt. *Gevaren te keer gaan, tarten.*

Ire obviàm conatibus talibus. Cic. *Zulke pogingen weren, voorkomen, beletten.*

* Obviam eſſe. Plaut. *Voorhanden, na by zyn.*

Obviàm itio, ōnis. f. Cic. *Ontmoetinge.*

ŌBVĬŬS, ă, ūm. Virg. *Ontmoetende, tegen of te gemoed komende.*

Obvium alicui ſe dare. Liv. *Zig ly of voor iemand begeven, vervoegen.*

* Obvius homo. Plin. J. *Een verpligtend, heuſch, beleefd man: een perſoon die iemands verzoek voorkomt door zyn daden.*

Obvius eſt & expoſitus amicis. Plin. J. *Hy is 't verzoek zyner vrienden in de voorbaat, en openhartig: Hy is toegevend en openhartig aan zyne vrienden.*

ŌBŪMBRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Virg. Plin. H. *Beſchaduwen, met ſchaduwe of duiſternis bedekken.*

Oleaſter obumbrat veſtibulum. Virg. *Een olyfboom beſchaduwt het portaal, of den ingang.*

* Obumbrare. Virg. *Bedekken, dekken, beſchermen, beſchutten.*

Magnum Reginæ nomen obumbrat. Virg. *De groote naam van de Koningin, beſchut, beſchermt, verzekert hem.*

* Obumbrare. Ovid. *Verſchoonen, ontſchuldigen.*

Crimen obumbrare ſub imagine erroris. Ovid. *Een miſdaad onder den ſchyn of dekmantel van een dwalinge of misſlag verſchoonen.*

ŌBŪNCŬS, ă, ūm. Virg. *Krom, haakagtig.*

ŌBŪNDĀTĬO, ōnis. f. Flor. *Overvloeyinge of overſtroominge van een rivier.*

ŌBŪNDO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Stat. *Overvloeyen, overſtroomen, overloopen.*

ŌBVŌLVO, īs, vōlvī, vōlūtūm, vōlvĕrĕ. Cic. Hor. *Omwinden, om of in rollen, wentelen: bedekken, verbergen, bewimpelen.*

Obvolvere vitium decoris verbis. Hor. *Een ondeugd met zedige, fraaye woorden bedekken, bewimpelen, omveinzen.*

ŌBVŌLŪTŬS, ă, ūm. Cic. *Omgewonden, omgerold, omgebonden.*

ŌBŪSTŬS, ă, ūm. Ovid. *Rondom gebrand.* Van een ſtaak enz. geſproken.

ŌCCA, æ. f. Colum. *Een egge.* Een gereedſchap daar de landbouwers de kluiten van geploegd land mede breken.

ŌCCÆCO. *Zie* Obcæco.

ŌCCĂLLĀTŬS, ă, ūm. Sen. Ph. *Vereelt, weeragtig, of hard geworden.*

Fauces occallatæ ſunt cibis ardentibus. Sen. Ph. *De keel is vereelt, ongevoelig geworden door heete ſpyzen.*

ŌCCĂLLĔSCO, ſcis, cāllŭī, cāllĕſcĕrĕ. Plaut. *Vereelt, weeragtig, hard worden.*

Tumor occaluit. Celſ. *Het gezwel is vereelt, of hard geworden.*

* Occalleſcere in odium. Sen. Ph. *In haat of vyandſchap verhard, onverzoenlyk worden.*

Jam prorſus occallui. Cic. *Ik ben thans gantſch verhard, ongevoelig geworden.*

ŌCCĂNO, īs, cănŭī, cănĕrĕ. Tac. *Zie* Occino.

ŌCCĀSĬO, ōnis. f. Cic. *Gelegentheid.*

Occaſio & cauſa illius opprimendi fuit hæc. Cic. *De gelegentheid en oorzaak om hem te bederven was deze.*

Imminere occaſioni. Curt. *Op een gelegentheid waken, loeren, uit zyn: Een gelegentheid zoeken.*

Tantæ laudis occaſioni aliquem privare. Cic. *Iemand een gelegentheid van zoo groot een lof benemen, berooven.*

Si occaſio fuerit. Cic. *Indien 'er gelegentheid is.*

ŌCCĀSĬŪNCŬLĂ, æ. f. Plaut. *Een kleine, geringe gelegentheid.*

ŌCCĀSŬS, ūs. m. Cic. *De dood.*

* Occaſus & interitus Reipublicæ. Cic. *Het verval, en den ondergang van den Staat.*

* Occaſus. Cic. *De ondergang van de zon, ſtarren, enz.*

Ab Ortu ad occaſum. Cic. *Van den opgang tot den ondergang, dat is, van 't ooſten tot het weſten.*

ŌCCĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Egginge, brekinge van de klompen of kluiten van geploegd land.*

ŌCCĀTŌR, ōris. m. Plaut. Colum. *Een egger, die egt.*

ŌCCĀTŌRĬŬS, ă, ūm. Colum. *Van de egginge, tot egginge behoorende.*

ŌCCĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Geëgt, daar de kluiten aarde van gebroken zyn.* Van een ſtuk lands.

ŌCCĔDO, īs, ĕſſī, ĕſſūm, ĕrĕ. Plaut. *Ontmoeten, tegenkomen.*

ŌCCĔNTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. *Zingen.*

Occentare fores. Plaut. *Voor een deur zingen.*

ŌCCĔNTŬS, ūs. m. Plin. H. *Gezang:* ook, *piepinge*, gelyk als van ratten, muizen, enz.

ŌCCĬDĔNS, ēntis. omn. gen. Cic. *Stervende, overlydende.*

Occidens Sol. Cic. *De dalende, ondergaande zon.*

ŌCCĬDĔNS, ēntis. m. Cic. *Het weſte.*

Ultima inſula Occidentis. Colum. *Het laatſte eiland van 't weſte.*

ŌCCĬDĔNTĀLĬS, is. m. & f. āle, is. n. Plin. H. *Weſt, weſtelyk, van 't weſte.*

ŌCCĬDĬO, ōnis. f. Liv. *Doodinge, moord, ſlagtinge, bloedbad.*

Van of in een leger of ſtad.

Occidione copiæ occubuiſſent. Tac. *De benden zouden door 't zwaard geſneuveld hebben, in de pan gehakt zyn geweeſt.*

Occidione occidere. Liv. *In de pan gehakt worden.*

* Ad occidionem vitis perducitur annorum negligentiâ. Col. *De nalatigheid of verwaarloozinge van jaren ſtrekt tot beder ſ van een wynſtok.*

ŌCCĪDO, īs, cīdī, cīsūm, cīdĕrĕ. Terent. Cic. *Dooden, doodſlaan, verſlaan.*

Me pugnis uſque occidit. Ter. *Hy heeft my by na met vuiſten dood geſlagen.*

Multos ferro, multos veneno homines occidere. Cic. *Vele menſchen door 't ſtaal, velen door vergif doden, om hals brengen.*

Ne me in illius ſecuritatem occidas. Liv. *Slaa my niet dood, dood my niet om zyn veiligheid.*

* Occidere. Hor. *Iemand pynigen, plagen, quellen.*

Occidiſti me tuis fallaciis. Ter. *Gy hebt my door uwe bedrieger-*

Digitized by Google

ryen razende gemaakt. *Schrikkelyk geplaagt.*
Occidis ſæpe rogando. Hor. *Gy plaagt hem, maakt hem balorig door dikwils vragen*
Legendo occidere aliquem. Hor. *Iemand dooden, plagen, balorig maken door zyn werk hem gedurig voor te lezen.*
ŏccĭdo, ĭs, cĭdī, cāsum, cĭdĕrĕ. Plaut. *Vallen, vervallen.*
* Occidere. Cic. *Sterven, overlyden.*
* Ferro occidit Priamus. Virg. *Priamus is door 't ſtaal geſneuveld, geſtorven.*
Occidunt lucernæ. Perron. *De lampen gaan uit.*
* Occidi. Ter. *Ik ben dood, bedorven, om hals: het is met my gedaan.*
* Occidit dolus. Plaut. *De liſt is vervallen, miſlukt.*
* Hæc domus occidit. Ovid. *Dit huis of huisgezin is vervalle, bedorven.*
* Occiderunt fundi. Plaut. *Deze landeryen zyn vervallen, onvruchbaar geworden.*
* Occidit memoria. Cic. *De geheugeniſſe vervalt, verdwynt.*
* Occidit ſpes noſtra. Hor. *Onze hope is vervallen, verdwenen, te niet.*
* Occidere. Virg. *Ondergaan, dalen.* Van ſtarren, enz.
ŏccĭdŭus, ă, ŭm. Ovid. *Vervallende, bouwvallig.*
Senecta occidua. Ovid. *Stok-ouderdom, hooge, gryze ouderdom.*
* Occiduus. Ovid *Ondergaande, dalende.* Van ſtarren, enz.
* Occiduus. Ovid. *Weſt, weſtelyk, weſterſch.*
Aquæ Occiduæ. Ovid. *De weſterſche wateren, de weſterſche zee.*
† ŏccĭllo, ās, āvī. alicui os. Plaut. *Iemand de tanden in de mond breken, aan ſtukken ſlaan.*
ŏccĭno, ĭs, cĭnŭī, cĕntum, cĭnĕrĕ. Liv. *Zingen.* Sprekende van een vogel van een quaad voorteeken.
ŏccĭpĭo, ĭs, cēpī, cēptum, cĭpĕrĕ. Ter. *Beginnen, aanvangen.*
Magiſtratum occeperant. Tac. *Zy hadden het overheids ampt begonnen te bekleeden.*
Quæſtum occipere. Ter. *Winſt, weringe, of koopmanſchap beginnen te doen.*
ŏccĭpĭtĭum, ĭī. n. Plaut. *Het agterſte van 't hoofd, het agter hoofd.*
ŏccĭpŭt, cĭpĭtĭs. n. Perſ. *Het agterſte van 't hoofd, het agter hoofd.*
ŏccĭsĭo, ōnĭs. f. Cic. *Doodinge, doodſlaan, moord.*
ŏccĭsŭs, ă, ŭm. Cic. *Gedood, doodgeſlagen, vermoord, om hals gebragt.* Plautus gebruikt *Occiſiſſimus. T'eenemal bedorven, verloren.*
* Occiſa eſt hæc res. Plaut. *Het is dood uit met deze zaak: Deze zaak is hopeloos.*
ŏccĭtānĭa, æ. f. *Languedok,* een geweſt in Vrankryk.
ŏccLāmĭto, ās, āvī, ātum, ārĕ. Plaut. *Voor, tegen, of by roepen, ſchreeuwen.*
ŏccLūdo, ĭs, clūsī, clūsum, clūdĕrĕ. Cic. *Toeſluiten, toedoen, ſluiten.*
Fores occludere ambobus peſſulis. Plaut. *De deur met beide de grendels of klinken toeſluiten.*
Tabernas occludere. Cic. *De winkels toeſluiten, toedoen.*
Ædes occluſerunt. Plaut. *Ze hebben het huis toegeſloten, toegedaan.*
Occludere linguam alicui. Plaut. *Iemand de tong ſluiten, de mond ſnoeren, doen zwygen.*
ŏccLūsŭs, à, ŭm. Cic. *Toegeſloten, gedaan, geſloten.*
Occluſis tabernis. Cic. *De winkels toegeſloten zynde.*
* Occluſum odium effundere. Cic. *Een ontweinſde, verborge haat op of tegen iemand uitſtorten, laten uitberſten, doen blyken.*
Dum ei libido occluſa eſt contumeliis. Ter. *Zoo lang als zyn wellust of drift door hoon of quade woorden wederhouden is.*
ŏcco, ās, āvī, ātum, ārĕ. Colum. *Eggen, de kluiten of klompen van geploegd land breken.*
ŏccŭbo, ās, cŭbŭī, cŭbĭtum, cŭbārĕ. Virg. *Sterven, overlyden, ſneuvelen.*
ŏccŭlco, ās, ārĕ. acc. Liv. *Met voeten vertreden, trappen.*
ŏccŭlo, ĭs, cŭlŭī, cultum, cŭlĕrĕ. Cic. *Verbergen, verholen houden, verſchuilen, wegſteken.*
Vitia corporis fuco occulere. Plaut. *De gebreken van 't lighaam door blanketſel verbergen.*
Jupiter occuluit aërem nubibus. Ovid. *Jupiter heeft de lugt met wolken verduiſtert.*
* Occulere ſecretum. Sen. Trag. *Een geheim verbergen, verholen, of by zig houden.*
Culpam parentum occuluit. Stat. *Hy heeft de misſlag van zyne ouders verborgen, verholen of geheim gehouden.*
ŏccŭltātĕ. adv. Cic. *Heimelyk, in 't verborgen, ſteelswyze.*
Men vind niet dan *Occultatius* by Cicero.
ŏccŭltātĭo, ōnĭs. f. Cic. *Verberginge, verſchuilinge.*
ŏccŭltātŏr, ōrĭs. m. Cic. *Die iets verbergt, verſchuilt, wegſteekt, verholen of geheim houd.*
Occultator latronum locus. Cic. *Een ſchuilplaats of hoek van roovers of moordenaars.*
ŏccŭltātŭs, ă, ŭm. Cic. *Verborgen, verholen, geheim gehouden.*
ŏccŭltē. adv. Cic. *Heimelyk, in 't verborgen, ſteelswyze.*
ŏccŭlto, ās, āvī, ātum, ārĕ. Cic. Virg. *Verbergen, verſchuilen, verholen of geheim houden, wegſteken.*
Occultare ſe latebris. Cic. *Zig in ſchuilhoeken, verbergen, verſteken, verſchuilen.*
Occultare ſe ab aliquo. Plaut. *Zig van of voor iemand verſchuilen, verbergen.*
Occultare rem aliquam alicui. Plaut. *Een zaak voor iemand verholen, verborgen, of geheim houden.*
Occultare aliquid apud ſe. Cæſ. *Iets by zig zelven geheim, verborgen houden.*
Occultare fugam. Cæſ. *Zyn vlugt verbergen, verholen of geheim houden: ter ſtuik vlugten.*
ŏccŭltŭs, ă, ŭm. Cic. *Verborgen, verholen, geheim.* Men zegt *Occultior* en *Occultiſſimus.*
Non occultus odii. Tac. *Openhartig, ongeveinſd van of in haat, die geen haat ontveinſt of verholen houd.*
Occultum habere aliquid. Salluſt. *Iets geheim, verborgen, verholen houden.*
In occulto propè ſtare. Cic. *Digt by in 't verborgen ſtaan.*
Ex occulto. Plin. H. *In 't verborgen, heimelyk.*
Ex occulto intervenire. Cic. *Heimelyk, ongezien tuſſen beiden komen.*
ŏccŭmbo, ĭs, cŭbŭī, cŭbĭtum, cŭmbĕrĕ. Cic. Ovid. *Sterven, overlyden, ſneuvelen.*
Occumbere morti. Virg. Mortem. Liv. Morte. Cic. *Den dood ſterven: overlyden, ſterven.*
Ferro occumbere. Ovid. *Door 't zwaard of 't ſtaal ſneuvelen, blyven.*
ŏccŭpātĭo, ōnĭs. f. Cic. *In bezit neminge, grypinge, inneminge.*
Sunt autem privata nulla naturâ, ſed aut vetere occupatione, &c. Cic. *Dog daar zyn geen dingen iemand in eigendom door de natuur, maar of door oude in bezit neminge, enz.*
* Occupatio. Cic. *Bezigheid.*
ŏccŭpātŭs, ă, ŭm. Cic. *Bezig, onledig, die veel te doen heeft.* Men zegt *Occupatior* en *Occupatiſſimus.*
Occupatus in aliqua re. Ter. Cic. *In een zake bezig.*
Occupatus de aliquo. Cic. *Voor iemand anders, in een anders zaken bezig, arbeidende.*
Vita occupata. Cic. *Een bezig, beſlommerd, onruſtig leven.*
Occupata mea tempora. Cic. *Myn tyden van bezigheid.*
* Occupatus in alio amore. Ter. *In een andere liefde of minnery bezig, gewikkeld.*
Si hîc animus occupatus eſt. Plaut. *Indien myn gemoed hier in bezig, in of opgenomen is.*
* Occupati animi beneficiis alicujus. Liv. *Gemoederen door iemands weldadan ingenomen, gewonnen.*
ŏccŭpo, ās, āvī, ātum, ārĕ. acc. Cic. *Innemen, grypen, vatten.*
Occupare Regnum. Cic. *Een Koningryk innemen.* Saltus. Cæſ. *De boſſchen innemen, bezetten, vermeeſteren.*
Manicis eum occupat. Virg. *Hy vat hem met handboeyen.*
* Occupare aliquid. Plaut. Varr. *Iets eerſt doen; een ander voorkomen in 't doen van iets; in de voorbaat zyn.*
Occupat in agrum Sabinum tranſire. Liv. *Hy tragt eerſt in 't Sabynſche land te trekken, rukken.*
Occupavi te, inquit, fortuna. Cic. *Ik ben u ô fortuin! zegt hy, voorgekomen, in de voorbaat.*
Familiam optimam occupavit. Plaut. *Hy heeft een zeer goed deftig huisgezin getroffen, verkoren, gevonden.* Sprekende van iemand die zyn zuſter in een magtig huis uitgehuwelykt heeft.

Digitized by Google

Hæc cauſa primos menſes occupabit. Cælius ad Cic. *Deze zaak zal de eerſte maanden tyd vereiſſchen, zal ons de eerſte maanden bezig houden.*

Occupare ſe ad aliquod negotium. Plaut. *Zig in een zake bezig houden.*

Occupare animum in aliqua re. Ter. *Zyn gemoed in iets bezig houden.*

Verba maximè cujuſque rei propria occupare. Cic. *De eigentlykſte woorden van yder ding uitkiezen, gebruiken, bezigen.*

Occupat animos terror. Cæſ. *De ſchrik bevangt de gemoederen.*

Eum occupat febris. Celſ. *De koorts bevangt hem, taſt hem aan.*

Animus ab iracundia occupatur. Cic. *Het gemoed word door toorn of gramſchap ingenomen, vervoert, aangedaan.*

* Occupare gratiam alicujus. Curt. *Iemands goede gunſt innemen, winnen, verkrygen.*

Occupare aliquem locum. Cic. *Een plaats nemen, innemen, zig in een plaats nederzetten, nederſlaan.*

Occupare miniſterium alicujus. Curt. *Iemands bedieninge waarnemen.*

Odii locum riſus occupat. Cic. *Men begint te lachen in plaats van haat op te vatten.*

Pecuniam adoleſcentulo grandi fenore occupat. Cic. *Hy leent die jongeling geld op groote woeker.*

Pecunias occupaverat apud populos. Cic. *Hy hadde zyn geld by den gemeenen man op woeker of renten gezet.*

* Occupare aliquem. Curt. *Iemand overvallen, ſchielyk, of onvoorziens vatten, grypen.*

Aram occupare. Plaut. *Een autaar grypen, vatten als een toevlugt.*

Occupare aliquem amplexu. Ovid. *Iemand digt omhelzen.*

Modeſtus occupat obſcuri ſpeciem. Hor. *Een zedig man neemt somtyds de ſchyn of gedaante aan van een perſoon die maar tamelyk verſtandig is.*

Sopor occupat artus. Virg. *De ſlaap of vaak bevangt de leden of ledematen.*

Continuò mors ipſam occupat. Ter. *De dood beving haar aanſtonts, zy overleed kort daar na.*

ŏccŭrro, ĭs, cŭrri, cŭrsŭm, cŭrrĕrĕ. Cic. Juven. *Te gemoet loopen, ontmoeten, te gemoet, of tegen gaan.*

Scripſi ad eum, ut mihi Heracleam occurreret. Cic. *Ik hebbe hem geſchreven, dat hy my tot aan Heraklea zoude te gemoet komen, komen ontmoeten.*

* Occurrere. Plaut. *Tegen of na toe loopen.*

Oculis tuis occurram. Ovid. *Ik zal voor uwe oogen komen, by u komen.*

Occurrere ad judicium. Ulp. *Voor't geregt verſchynen, gaan.*

Ad cauſam dicendam. Valer. Max. *Zig vervoegen, begeven, aanbieden om een zake te bepleiten.*

Nati occurrent præripere oſcula. Lucret. *Uwe kinderen zullen u te gemoed loopen om de eerſte kusjes van uw mond te plukken.*

* Occurrere. Cic. *Voorkomen.*

Occurram expectationi veſtræ. Cic. *Ik zal uwe verwagtinge voorkomen.*

Morbis occurrere. Celſ. *Ziekens, krankheden voorkomen, beletten.*

* Rationi illi ſic occurri. Cic. *Die reden, dat bewys hebbe ik dus tegengeſproken, beantwoord, wederlegt.*

* Occurrere. Cic. *Van zelfs komen, zig aanbieden.*

Ipſi occurrent. Cic. *Zy zullen van zelfs vrywilliglyk komen, verſchynen.*

* Occurrere. Cic. *Tegenſtaan, te keer gaan, beletten.*

Conſiliis Catilinæ occurri. Cic. *Ik hebbe de voornemens van Catilina tegengeſtaan, belet, verydelt: Ik ben die voorgekomen.*

Tibi turpe eſt non ei rei ſapientiâ tuâ te occurrere. Cic. *Het is ſchandelyk voor u, die zaak niet door uw wyshéid voor te komen, te beletten.*

Varietas ſatietati occurrit. Cic. *De verſcheidenheid, of verandering belet de zatheid of walginge.*

Occurrere pilæ excuſæ rigidè. Sen. Ph. *Snedig, ſcherp antwoorden: een droogen bokking geven:* Eigentlyk, *Een geſlege bal, ſterk of met kragt wederom kaatzen.* Remiſsè. Sen. Ph. *Zaftzinnigjes, met bedaardheid antwoorden: Den bal zaftjes wederom ſlaan.*

* Occurrere. Plin. H. *Genezen, helpen, voorkomen.*

Sanguinis vitio occurrit ille ſuccus. Plin. H. *Die ſap helet het bederven van't bloed, is goed tegen ongeſteldheid in't bloed.*

* Occurrere. Cic. *In den zin of de gedagten komen.*

Cùm de ſenectute aliquid vellem ſcribere, tu occurrebas dignus eo munere. Cic. *Toen ik iets van den ouderdom wilde ſchryven, quam gy my in gedagten als die onderneminge waardig.*

De noſtro itinere permulta mihi occurrunt. Cic. *Daar komen of ſchieten my vele dingen aangaande onze reis in den zin, in de gedagten.*

ŏccŭrsātĭo, ōnis. f. Cic. *Op en nederloopinge om een ampt te behuipen.*

ŏccŭrso, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Virg. *Iemand dikwils te gemoet loopen, komen, gaan.*

* Occurſare numinibus. Plin. J. *De Goden door gebeden voorkomen.*

* Occurſare. Plaut. Plin. J. *In den zin, of de gedagten komen, ſchieten, te binnen komen.*

Non ita me occurſant multa. Plaut. *Zoo vele dingen komen my niet te binnen, ſchieten my niet in den zin, of de gedagten.*

Ea res meo animo occurſat. Plin. J. *Die zaak komt my in gedagten, ſtaat my voor.*

ŏccŭrsŭs, ūs. m. Ovid. Plin. H. *Ontmoetinge, tegenkomſt, te gemoed loopinge.*

Occurſus maleficorum ſiderum. Plin. H. *Ontmoetinge van quade, ongelukkige geſtarnten.*

Rota fracta occurſu ſtipitis. Ovid. *Het wiel is gebroken door't ſtooten tegen een ſtronk.*

ŏcĕănŭs, ī. m. Cic. Virg. *De groote zee die rondom de wereld loopt. De Oceaan.*

ŏcĕănŭs, ă, um. Cic. Virg. *Van de groote zee, die de wereld omringt.*

Mare Oceanum. Cic. *De groote zee die de wereld omloopt.*

ŏcellă, æ. m. g. Jun. *Die kleine, of pink-oogen heeft.*

ŏcellātŭs, ă, ŭm. Suet. *Vol kleine oogen, of gaatjes.*

ŏcellī, ōrum. m. plur. Catul. *Kleine oogen, oogjes.*

* Meus ocellus. Plaut. *Myn oogje, of ooglyn, myn liefſte, myn engel, enz.* Vlyende woorden.

Peninſularum inſularumque ocellus. Catul. *Het ooglyn, dat is, het beſte, het puik van alle halve en heele eilanden.*

Cur ego villas meas, ocellos Italiæ non video? Cic. *Waarom zie ik myne luſthuizen, (de beſte van Italie) niet?*

ŏchră, æ. f. Plin. H. *Bergguel.* Zekere bergſtoffige aarde, daar verw van word gemaakt.

ŏcĭmŭm, ī. n. Plin. H. *Basilikom.* Een welriekende plante.

ŏcĭŏr, ōrĭs. m. & f. ūs, ōrĭs. n. Virg. Hor. *Sneller, radder, vlugger.* Dit is een comparativus zonder poſitivus, men zegt *Ociſſimus* in ſuperlativo.

Euro ocior. Hor. *Sneller, vlugger dan de wind.* Species pro genere.

ŏcĭŭs. adv. Ter. Cic. *Sneller, vlugger, radder.* Men zegt *Ociſſimè.*

Ociùs omnes ſurgimus. Ovid. *Wy ſtaan alle aanſtonds, ſnellyk, vliegens op.*

Ociſſimè ſeminare. Colum. *Zeer vroeg, of tydiglyk zaayen.*

ŏcrĕă, æ. f. Varr. Virg. Liv. *Een laars.*

ŏcrĕātŭs, ă, ŭm. Hor. *Gelaarſd.*

In nive dormis ocreatus. Hor. *Gy ſlaapt gelaarſd in de ſneeuw.*

ŏctăchŏrdŏs, ī. m. & f. ŏn, ī. n. Vitruv. ὀκτάχορδον. *Een ſpeeltuig met agt ſnaren.*

ŏctāns, āntis. m. Vitruv. *Een agten deel, of agtſte gedeelte.*

ŏctāstylŏs, ī. m. & f. ŏn, ī. Vitruv. ὀκτάστυλον. *Een gebouw met agt pilaren aan de voornaamſte zyden.*

ŏctāvŭs, ă, ŭm. Cic. *De agtſte.*

ŏctĭēs. adv. Cic. *Agt malen, reizen, keeren.*

ŏctĭngēnārĭŭs, ă, ŭm. Grex, octingenarius. Varr. *Een kudde van agt honderd ſchapen.*

ŏctĭngēntēsĭmŭs, ă, ŭm. Cic. *De agthonderdſte.*

ŏctĭngēntī, æ, ă, Cic. *Agt honderd.*

ŏctĭngēntĭēs. adv. Aſc. Pæd. *Agt honderd malen, reizen, keeren.*

ŏctĭpēs, ĕdis. omn. gen. Ovid. *Agtvoetig, dat agt voeten heeft.*

ŏctŏ. indeclin. plur. Cic. ὀκτώ. *Agt.*

Digitized by Google

ŌBSÆNO, ās, āvī, ātūm, āre. Plaut. *Ongeluk mede brengen.*
ŌBSÆVĬO, īs, īvī, itūm, īre. Plaut. *Woeden, zeer wreed zyn, groote wreedheid plegen, bedryven.*
† ŌBSĀLŪTO, ās, āvī, ātūm, āre. Fest. *Zig voor of by iemand begeven om hem te groeten.*
ŌBSĀTŪRŌR, āris, ātūs sūm, ārī. Ter. *Ten volle of overvloedig verzadigt worden, vol op krygen.*
ŌBSÆVO, ās, āvī, ātūm, āre. Plaut. *Ongeluk mede brengen.*
ŌBSCOENE. adv. Cic. *Onkuiſelyk, op een vuile, onreine, ſnoode wyze.* Men zegt *Obſcœnius.*
ŌBSCOENĬTAS, ātis. f. Cic. *Onkuiſheid, onreinigheid, vuiligheid.*
Obſcœnitas orationis. Cic. *Vuiligheid van een rede.*
ŌBSCOENŬS, ă, ūm. Virg. *Van een quaad voorteeken, ongeluk beteekenende.*
* Obſcœnus. Ovid. *Onkuiſch, onrein, vuil.*
Obſcœna carmina. Ovid. *Vuile, ſnoode gedigten.*
ŌBSCŪRĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Verduiſteringe, duiſternis.*
In his propter eorum exiguitatem obſcuratio ſequitur. Cic. *In deze zaken komt een verduiſtering wegens haar kleinheid.*
ŌBSCŪRĀTŬS, ă, ūm. Hor. *Verduiſterd, donker of duiſter geworden: verborgen, verholen.*
Senſim obſcurata eſt illorum memoria. Cic. *De gebeurtenis of gedagtenis van die luiden is allengsjes verduiſterd, verdwenen.*
ŌBSCŪRE. adv. Cic. *Duiſterlyk.* Men zegt *Obſcurius.*
Loqui obſcurè. Cic. *Duiſterlyk ſpreken.*
* Obſcurè. Cic. *Zagtjes, zaſjes, dat men't niet merkt.*
Serpit obſcurè hoc malum. Cic. *Dit quaad kruipt, ſluipt ſtilletjes ongevoeliglyk in.*
Obſcurè ferre egeſtatem. Cic. *Zyn armoede ſtilletjes verdragen, uitſtaan, zyn armoede omveinzen.*
ŌBSCŪRĬTAS, ātis. f. Plin. H. *Duiſterheid.*
Obſcuritates ſanat. Plin. H. *Het geneeſt de zwakken van gezigt.*
* Obſcuritas naturæ. Cic. *De geheimen van de nature.*
* Obſcuritas. Cic. *Moeite, zwarigheid, verlegenheid.*
Obſcuritates ſomniorum. Cic. *Duiſterheden van droomen, moeite om droomen uit te leggen.*
* Obſcuritas. Cic. *Lage, onedele, ſlegte geboorte, afkomſt.*
ŌBSCŪRO, ās, āvī, ātūm, āre. Plaut. Cic. *Verduiſteren.*
Stantes ſuis umbris obſcurant lucem. Vitruv. *De omſtanders verduiſteren het ligt door hunne ſchaduwen.*
Tenebris obſcurat omnia nox. Cic. *De nagt verduiſtert alles.*
* Aquarum ſonus operis ſtrepitum obſcurabat. Front. *Het gedruis der wateren verdoofde't geraas van het werk [der ſchansgravers].*
Hæc propter eorum exiguitatem obſcurantur in vitâ beatâ. Cic. *Deze dingen worden door haar geringheid verduiſtert*, dat is, *niet gevoelt in een gelukkig leven.*
Nummus in Crœſi divitiis obſcuratur. Cic. *Een rykdaalder word in den rykdom van Crœſus niet geagt.*
* Nobilitas non obſcuratur. Plin. J. *Den adel of d'edelmoedigheid word niet verduiſtert, verlieſt geen glans.*
* Conſilium obſcurare. Front. *Een voornemen, toeleg verborgen, verholen, geheim houden.*
Obſcurare aliquid dicendo. Cic. *Iets door zyne woorden duiſter maken.*
Affectatione & moroſitate nimia obſcurabat ſtylum. Suet. *Hy maakte zyn ſtyl duiſter door zyn gemaaktheid en al te groote ſtraſheid, ſtuursheid.*
Acta nova obſcurant vereres triumphos. Lucan. *Nieuwe daden verduiſteren oude zegepralingen.*
ŌBSCŪRŬS, ă, ūm. Virg. Ovid. *Duiſter, donker.* Men zegt *Obſcurior.*
Obſcurus. Virg. *Zwart, donker.*
* Obſcurus. Cic. *Duiſter, moeylyk te begrypen, bevatten.*
Diſcrimen obſcurum. Hor. *Een duiſter of zeer klein onderſcheid.*
Non erat obſcurum quid homo improbus cogitaret. Cic. *Het was niet duiſter, verhole, verborge*, dat is, *yder wiſt wat deze ſnoode dagt.*
Non obſcura benevolentia. Cic. *Een openbare bekende goedwilligheid, gunſt.*
Obſcura ſpes. Cic. *Een loſſe, ſlegte, ongewiſſe, onzekere hope.*
* Obſcurus. Cic. *Slegt, veragt, gering, van lagen afkomſt.*
Obſcuro loco natus. Cic. *Een menſch van een geringe, ſlegte geboorte, of afkomſt.*
* Obſcurus homo. Cic. *Een achterhoudend, ingetoge, geveinſd, ondoorgrondelyk menſch.*
ŌBSECRĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Een zeer ernſtig verzoek.*
* Obſecratio. Suet. *Een gebed, 't welk de Opperprieſter gewoon was in 't Kapitolium op te heffen, en 't welk het volk vervolgde.*
ŌBSECRO, ās, āvī, ātūm, āre. Cic. *Ernſtig verzoeken, ſmeeken, bidden.*
Obſecrare aliquem precibus. Marcell. ad Cic. *Iemand door gebeden bezweren.*
Obſecro ne facias. Ter. *Ik ſmeeke u, dat gy't niet en doet.*
Obſecro ut venias. Ter. *Ik bidde u, dat gy komt.*
Nunc te per amicitiam obſecro. Ter. *Ik ſmeeke, ik bezweere u nu by onze vriendſchap.*
Hem obſecro, an is eſt? Ter. *Ik bidde u, is by't?*
Hoc te obſecro. Cic. *Dit bidde, verzoeke ik u.*
ŌBSĔCŪNDO, ās, āvī, ātūm, āre. Ter. Cic. *Helpen, byſtaan, te hulp komen, byſpringen.*
Non modo hoſtes obediunt, ſed etiam venti & tempeſtates obſecundant. Cic. *De vyanden gehoorzamen hem niet alleen, maar de winden en ſtormen zyn hem onderdanig.*
ŌBSĒPĬO, īs, sēpsī, sēptūm, sēpīre. Liv. *Omcingelen, omringen; omheiningen, beſluiten*, met een hegge, bolwerken, enz.
* Obſepire alicui iter ad honores. Liv. *Iemand de weg tot eerampten afſluiten, afſnyden.*
Obſepire alicui viam adipiſcendi aliquid. Cic. *Iemand de weg of middelen om iets te verkrygen afſluiten, afſnyden.*
ŌBSĒPTŬS, ă, ūm. Liv. *Afgeſchoten, afgeſloten, afgeſneden.* Van een doortogt ſprekende.
† ŌBSĔQUELÆ, æ. f. Plaut. *Zie* Obſequium.
ŌBSĔQUĒNS, ēntis. omn. gen. Ter. *Gehoorzaam, onderdanig.* Men zegt *Obſequentior.*
Obſequens ſum patri. Ter. *Ik ben myn vader gehoorzaam, onderdanig.*
* Obſequens voluptati homo. Ter. *Een menſch, die de welluſt opvolgt, de loſſe toom geeft.*
* Obſequens. Cic. Plin. *Toegevende, believende, gedienſtig, involgende.* Cicero zegt *Obſequentior* in denzen zin.
ŌBSĔQUĒNTĔR. adv. Plin. H. *Gedienſtiglyk, onderdanigelyk, met toegevinge, goedhartiglyk.* Men zegt *Obſequentiſſimè.*
ŌBSĔQUENTIĀ, æ. f. Cæſ. *Toegevinge, involginge, believinge.*
ŌBSĔQUĪBĬLĬS, is. m. & f. ĭle, is. n. A. Gell. *Gedienſtig, toegevende, involgende, believende, verpligtende.*
ŌBSĔQUĬŌSŬS, ă, ūm. Plaut. *Idem.*
ŌBSĔQUĬŪM, ĭī. n. Ter. Cic. *Goede dienſt, gedienſtigheid: involginge, believinge, verpligtinge van iemand.*
Abuti alicujus obſequio. Planc. ad Cic. *Iemands gedienſtigheid misbruiken.*
Feci omni obſequio, ut neutri illorum quiſquam eſſet me charior. Cic. *Ik hebbe door allerhande gedienſtigheid gemaakt, dat niemand aan geen van beide liever of aangenamer is dan ik.*
Vincere aliquem obſequio. Ovid. *Iemand door goeden dienſt, gedienſtigheid winnen.*
ŌBSĔQUŌR, ĕris, sĕcūtus sūm, sĕquī. Ter. *Iemand gehoorzamen, believen, involgen: gedienſtig zyn, toegeven.*
Æquum eſt ſenibus obſequi. Ter. *Het is billyk, of redelyk oude luiden gedienſtig te zyn, te believen, in te volgen.*
Obſequi animo ſuo. Ter. *Zyn neiginge, genegentheid opvolgen.*
Omnium obſequi ſtudiis. Ter. *De genegentheden, zinlykheden van alle menſchen in of opvolgen.*
Voluntati alicujus obſequi. Cic. *Iemands wille of genegentheid in of opvolgen.*
Ea quæ obſequi non oportet. A. Gell. *De dingen die men niet behoort op te volgen.*
Non obſequebantur, uti de Popilio referrent Senatui. Liv. *Zy (te weten de Burgermeeſteren) ſtonden niet toe, dat men wegens Popilius den Raad iets zoude voordragen.*
ŌBSĒRO, ās, āvī, ātūm, āre. Ter. *Met ſloten ſluiten: toeſluiten, toedoen.*
Oſtium obſera intus. Ter. *Sluit de deur van binnen toe.*
ŌBSĔRO, ĭs, sēvī, sĭtūm, sĕrĕre. Cic. Colum. *Een ſtuk lands bezaayen.*

Digitized by Google

Antequam agrum vineis obſeras. Colum. *Voor dat gy't land met wynſtokken beplant, bepoot.*

* Obſerere mores. Plaut. *Goede zeden in iemand zaayen, prenten, drukken.*

ŌBSERVĀBĪLĪS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Sen. Ph. *Merkelyk, aanmerkelyk, dat men zien of aanmerken kan.* Van geſtarntens

* Obſervabilis. Quintil. *Waar voor men zig wagten moet.*

ŌBSERVĀNS, āntĭs. omn. gen. Cic. *Iemand hoog agtende, beminnende.* Men zegt *Obſervantior* en *Obſervantiſſimus.*

* Obſervans. Plin. J. *Naaukeurig, keurlyk.*

Omnium officiorum obſervantiſſimus. Plin. J. *Zeer naaukeurig, ſtipt in alle pligten.*

ŌBSERVĀNTĬĀ, æ. f. Liv. *Agtinge, aanzien, eerbiedigheid.*

Mea tibi obſervantia nunquam defuit. Cic. *Myn agtinge, of eerbiedigheid voor u of tot u heeft nooit ontbroken.*

* Obſervantia. Suet. *Herkomſte, gewoonte.*

ŌBSERVĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Op- of aanmerkinge.*

Antiqui ſermonis obſervatio. Suet. de clar. Orat. *Aanmerkingen op de oude maniere van ſpreken.*

* Obſervationi operam dare. Plaut. *Toeleggen, zyn beſt doen om aan te merken, agt te nemen.*

Inveniri obſervatione ſcientia non potuit. Cic. *De wetenſchap ken door geen opmerkinge gevonden worden.*

* Summa erat obſervatio in bello movendo apud Antiquos. Cic. *By de Oude was de grootſte opmerkinge of omzigtigheid in 't beginnen van een oorlog.*

* Notitia ſui corporis & obſervatione ſuſtentatur valetudo. Cic. *De gezondheid word onderhouden door kenniſſe en opmerkinge van zyn eigen lighaam.*

* Religionibus ſua obſervatio redditur. Valer. Max. *Men geeft de Godsdienſt haar ſchuldige eerbiedigheid.*

* Obſervatio legum. Valer. Max. *Onderhoudinge, handhavinge van de wetten.*

* Obſervatio. Celſ. *Levens maniere of matigheid, voorzigtigheid* ten tyde van beſmettelyke ziekte, enz.

ŌBSERVĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Aan- of opgemerkt, gade geſlagen, waargenomen.*

Sidera obſervata. Ovid. *Aangemerkte, gade geſlage ſterren.*

* Obſervatus. Cic. *Geëerd, geagt.*

ŌBSERVĀTŪS, ūs. m. Varr. *Aan- of opmerkinge.*

ŌBSERVĬTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Dikwils aan- of opmerken, opletten, gade ſlaan, agt opſlaan of geven.*

ŌBSERVO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Virg. *Aan- of opmerken, opletten, gade ſlaan, agt opſlaan of geven.*

Obſervare aliquem. Q. Cic. de pet. conſ. *Iemand aanmerken, gade ſlaan, waar nemen.*

Januam obſervare. Plaut. *Een deur gade ſlaan, de deur bewaren.*

Tempus ulciſcendi obſervare. Cic. *Zyn tyd van wrake waarnemen, beſpieden.*

* Leges obſervare. Cic. *De wetten onderhouden, handhaven, gade ſlaan.*

Obſervare ſcripturam alicujus. Ter. *Iemands geſchrift beſpien, ziften, bedillen.*

* Obſervare aliquem. Cic. *Zyn hof by iemand maken: Iemand oppaſſen, opwagten.*

Obſervat Lucium Domitium maximè. Cic. *Hy paſt Lucius Domitius geweldig op: Hy maakt'er zyn hof s'eenemaal by.*

Alicujus commendationes diligenter obſervare. Cic. *Iemands aanbevelingen naarſtiglyk opmerken, gade ſlaan.*

* Obſervare. Virg. *Aan- of opmerken.* By de Oude Waarzeggers, en Wiskonſtenaars.

Obſervare aliquem. Virg. *Iemand eeren, agten, eerbiedigheid toedragen.*

ŌBSĔS, ĭdĭs. m. & f. Cic. *Een gyzelaar.*

Accipere obſides. Cic. *Gyzelaars ontfangen.*

* Obſes. Cic. *Een pand, verzekering, zekerheid.*

Cæſaris ſententiam habemus, tanquam obſidem perpetuæ in Rempublicam voluntatis. Cic. *Wy hebben een beſluit, of gewyſde van Cæſar, als een pand van een eeuwige goede wille of gunſt voor of tot den Staat.*

ŌBSĔSSĬO, ōnĭs. f. Cic. *Een belegeringe, beleg.*

ŌBSĔSSŎR, ōrĭs. m. Cic. Liv. *Een belegeraar.*

Obſeſſor curiæ. Cic. *Een belegeraar van 't Raadhuis.*

ŌBSĔSSŪS, ă, ūm. Cæſ. *Belegerd.*

Obſeſſis viis. Cæſ. *Alle de wegen belegerd, bezet, afgeſneden zynde.*

* Corpus obſeſſum glaciali ſtigore. Ovid. *Een lighaam met vriezende koude bezet, omringd.*

Fauces obſeſſæ. Virg. *Een bezette, bange, half verſtikte keel of ſtrot.*

* Pectora obſeſſa multis malis. Sen. Trag. *Een gemoed, of hart, met vele rampen bezet, overſtolpt.*

ŌBSĬDĔO, ēs, sēdī, sēssūm, sĭdērĕ. Cic. *Belegeren.*

Armis obſedit Senatum. Cic. *Hy bezette, belegerde den Raad gewapender hand.*

Obſidere aures alicujus. Liv. *Iemand aan de ooren lellen, gedurig laſtig vallen.*

Obſidere alicujus tempus. Cic. *Iemands tyd bezetten, onderſcheppen, onderkruipen.* Sprekende van een Redenvoerder, die, om Cicero het pleiten te beletten, gedurende den tyd van gehoorgevinge ſprak.

Latus lævum obſidet Charybdis. Virg. *Charybdis legt of is aan de linker zyde, bezet de ſlinker kant.*

Obſidere. Ter. *Zitten, blyven zitten.*

* Morbus ille labra fœdis ulceribus obſidet. Celſ. *Die ziekte bezet de lippen met vuile of leelyke zweren, puiſten.*

Certum eſt obſidere donec venerit. Ter. *Ik hebbe vaſtelyk, zekerlyk beſloten te blyven zitten, te wagten tot dat hy zal gekomen zyn.*

ŌBSĬDĬÆ, ārūm, f. g. Col. *Lagen. Inſidiæ* is beter.

ŌBSĬDĬO, ōnĭs. f. Cic. Tac. *Een belegeringe, beleg.*

Obſidione capere urbes. Cic. *Een ſtad door beleg innemen, winnen.*

Eſſe in obſidione. Liv. *Belegerd zyn.*

Levari obſidione. Virg. *Van een beleg verloſt, bevryd worden.*

ŌBSĬDĬŌNĀLĬS, ĭs. m. & f. ālĕ, ĭs. n. Liv. *Van een belegeringe, of beleg.*

‡ Corona obſidionalis. Liv. *Een kroon die gegeven wierd aan den genen, die een beleg deed opbreken,* deze kroon wierd gemaakt van kruiden die in de belegerde plaats groeiden.

Obſidionalis moræ impatiens. Front. *Een langdurig beleg niet konnende verdragen.*

ŌBSĬDĬŌR, ārĭs, ātūs sūm, ārī. Colum. *Lagen rondom leggen.*

ŌBSĬDĬŪM, ĭī. n. Colum. Tac. *Een belegeringe, beleg.*

Solvere obſidium. Tac. *Een beleg opbreken.*

* Dare aliquem obſidio. Tac. *Iemand tot gyzelaar geven.*

* Peſtis obſidia vitare. Colum. *Het gevaar van beſmettelyke ziekte ſchuwen, vermyden.*

ŌBSĬDO, ĭs, sīdērĕ. Lucret. Salluſt. *Belegeren.*

ŌBSĬGĬLLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Sen. Ph. *Bezegelen, zegelen, verzegelen.* Men vind dit woord niet dan in een geleenden zin om te betekenen, *Iets geheim, verholen houden.*

ŌBSĬGNĀTŎR, ōrĭs. m. Cic. *Een zegelaar, verzegelaar.*

ŌBSĬGNĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Verzegeld, gezegeld, toegezegeld.*

* Habere aliquid obſignatum. Lucret. *Iets in de geheugenisſe verzegeld,* dat is, *die gedrukt, geprent hebben.*

ŌBSĬGNO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Zegelen, verzegelen, toezegelen.*

Obſignare ſalem ſervo. Plaut. *Het zout verzegelen op dat'er een ſlaaf niet aankome.*

* Obſignare. Cic. *Teekenen, onderteekenen.*

Tabellas obſignaverunt viri boni complures. Cic. *Vele vrome mannen hebben geteekent.*

ŌBSĬPO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Feſt. *Werpen, ſmyten, gooyen.*

Obſipa pullis eſcam. Feſt. *Werp aas of eten voor de kiekens of't gevogelte.*

ŌBSĬSTO, ĭs, stĭtī, stĭtūm, sīstĕrĕ. Cic. *Tegenſtaan, te keer gaan.*

Libidini alicujus obſiſtere. Cic. *Iemands welluſt tegenſtaan, belaſten.*

Per metibi obſtiti. Cic. *Ik hebbe u alleen tegen geſtaan, te keer gegaan.*

ŌBSĬTŪS, ă, ūm. Liv. *Bedekt, bezet.*

Pædore obſitus. Sen. Trag. *Met vuiligheid of armoede overſtolpt, bezet.*

Nivibus obſitum iter. Curt. *Een weg met ſneeuw bedekt.*

Virgultis loca obſita. Liv. *Plaatſen met boomtjes beplant, bepoot.*

ŌBSŌLE-FĂCTŪS, ă, ūm. Sen. Ph. *Verouderd, oud of ouwerwets geworden, kragteloos, in ongebruik geraakt.*

Digitized by Google

* Obſolefactus. Valer. Max. *Gevlakt, beſmet.* Van een kleed of tabbaard.

ŌBSŌLĒFĬO, īs, fēcī, factūs sūm, fĭĕrī. Ne paterentur nomen commiſſionibus obſolefieri. Suet. *Op dat zy niet zouden lyden, dat zyn naam door twiſten bezoedelt, bezwalkt zoude worden.*

ŌBSŌLĒSCO, ſcĭs, sōlēvī, sōlētūm, sōlēſcĕrĕ. Cic. *Oud, kragteloos worden: in ongebruik geraken, vervallen.*

Obſolevit jam iſta oratio. Cic. *Dat vertoog is al ouderwets geworden, heeft nugeen meer kragt.*

In homine turpiſſimo obſolebant dignitatis inſignia. Cic. *De kenteekenen van aanzien begonden verſmaad, veragt en gering te worden in dezen zeer ſchandelyken menſch.*

Hoc vectigal non obſolefcit in bello. Cic. *Deze ſchattinge vervalt niet, raakt niet af in den oorlog, word in den oorlog geverdert.*

Chartæ obſoleverunt. Cic. *De geſchriften hebben haar oude kragt verloren.*

ŌBSŌLĒTE. adv. Cic. *Op de oude wyze, op zyn ouderwets.* Men zegt *Obſoletius.*

ŌBSŌLĒTŪS, ă, um. Cic. *Verouderd, vervalle, in ongebruik geraakt.*

Verba obſoleta. Cic. *Verouderde, in ongebruik geraakte woorden.* Men zegt *Obſoletior.*

Obſoleta ſtudia militaria. Cic. *De drift, neiginge, lieſhebbery van de krygis vervallen.*

Tectum obſoletum. Hor. *Een ouderwets, oud, lomp, vuil huis.*

Veſtis obſoleta. Liv. *Een ouderwets, oud, geſcheurd kleed.*

Dextra obſoleta ſanguine. Sen. Trag. *Een hand met bloed bezoedeld, beſmet.*

Color obſoletus. Colum. *Een ouderwetſe verw.*

Mulier obſoleta. Hor. *Een eerloos, veragtelyk wyf.*

Quibus (Philoſophis) obſoletis, floret Epicurus. Cic. *Welke (Wysgeren) ouderwets geworden zynde bloeit nu Epicurus.*

ŌBSŌLĬDĀTŪS, ă, ūm. Vitruv. *Vaſt, begt, en digt gemaakt.*

ŌBSŌNĀTŌR, ōrĭs. m. Plaut. Mart. *Een inkooper van mondkoſt.*

ŌBSŌNĀTŪS, ūs. m. Plaut. *Inkoopinge van ſpys of leeftogt.*

ŌBSŌNĬUM, ĭi. n. Plaut. *Allerhande mondkoſt*, brood en wyn uitgezonderd.

Auſtri coquunt obſonia. Hor. *De zuide winden doen rotten, bederven de mondkoſt.*

ŌBSŌNO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. *Mondkoſt inkoopen, verſchaffen, bezorgen.*

* Obſonare. Plaut. *Het avondmaal betalen.*

* Obſonare famem. Cic. *Graagheid, of etens luſt, krygen.*

ŌBSŌNŌR, āris, ātūs sūm, ārī. Ter. *Zie* Obſono.

Drachmis obſonatus eſt decem. Ter. *Hy heeft voor tien ſchellingen toeſpys voor 't avondmaal gekogt.*

ŌBSŌRBĔO, ēs, sōrpsī, sōrptūm, sōrbērĕ. Plaut. *Gantſch uitzuipen, uitdrinken:* in 't ruw, *geheel en al in zyn gat lappen.*

ŌBSŌRDĔO, ēs, ērĕ, vel ŌBSŌRDĒSCO, ſcĭs, ēſcĕrĕ. *Vuil, leelyk, en bemorſcht worden.*

ŌBSTĀCŬLŪM, ī. n. Plaut. *Hinderpaal, letſel, belet.*

ŌBSTĀNS, āntĭs. omn. gen. Hor. *Tegenſtaande, verhinderende.*

Obſtantes moras pellere. Ovid. *Alle vertoevinge wegnemen.*

ŌBSTĀNTĬĀ, æ. f. Vitruv. *Hinderpaal, letſel, belet.*

ŌBSTĀTŪRŬS, ă, ūm. Quintil. *Dat tegenſtaan of hinderen zal.*

ŌBSTĔTRĬX, īcĭs. f. Ter. Hor. *Een vroedvrouw.*

ŌBSTĬNĀTĔ. adv. Cic. *Hardnekkiglyk, halſtarriglyk, eigenzinniglyk, koppiglyk.*

ŌBSTĬNĀTĬŌ, ōnĭs. f. Cic. *Hardnekkigheid, halſtarrigheid, eigenzinnigheid, koppigheid.*

Obſtinatio fidei. Tac. *Standvaſtigheid, volhardinge van of in gegeve trouwe.*

ŌBSTĬNĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Hardnekkig, halſtarrig, onverzettelyk, eigenzinnig, koppig:* ook, *ſtandvaſtig.* Men zegt *Obſtinatior.*

Animi obſtinati ad decertandum. Curt. *Gemoederen vaſtelyk beſloten hebbende te ſtryden.*

Cùm obſtinatis mori ſpes affulget. Liv. *Als de genen, die voorgenomen hebben te ſterven, eenige hope toelacht.*

Obſtinatus ad moriendum. Curt. *Vaſt voorgenomen hebbende te ſterven.*

Obſtinato animo in Tribunal aſcendit. Liv. *Hy klom met een onverzettelyk gemoed op den Regterſtoel.*

ŌBSTĬNO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. *Hardnekkig, halſtarrig, eigenzinnig, koppig, onverzettelyk zyn.*

Obſtinaverant animis vincere aut mori. Liv. *Ze hadden in hunne harten vaſtelyk beſloten, of te overwinnen of te ſterven.*

ŌBSTĬPO, ās, āvī, ātum, ārĕ. Plaut. *Stoppen.*

ŌBSTĬPŬS, ă, ūm. Poëta apud Cic. *Hellende, bukkende.*

Obſtipo capite. Hor. *Het hoofd op eene zyde hangende.*

ŌBSTĬTŪM, ī. n. Cic. *Een plaats van den blixem geſlagen.*

ŌBSTĬTŬS, ă, ūm. Lucret. *Krom, dwars in de weg ſtaande of leggende.*

ŌBSTO, ās, ſtĭtī, ſtĭtūm, ſtārĕ. Ovid. *Tegen over, of voor ſtaan, zyn.*

Turba mihi obſtitit mediâ in viâ. Ovid. *Den hoop, de menigte, ſtond voor my, quam my op 't midden van de weg tegen.*

* Obſtare. Ter. *Hinderen, verhinderen, weerhouden, tegenſtaan, beletten, te keer gaan, wederſtreven.*

Obſtat cur non fiat. Ter. *Hy ſtaat'er tegen, by belet dat het geſchiede.*

Obſtitiſti ne ex Italia tranſire poſſent. Cic. *Gy hebt het tegengeſtaan, belet, dat ze uit Italien zouden vertrekken.*

Portenta Deûm obſtant. Virg. *De wonderteekenen der Goden ſtaan der tegen, beletten het.*

Conatibus alicujus obſtare. Ovid. *Iemands pogingen, voornemens tegenſtaan, wederſtreven.*

ŌBSTRAGŬLŪM, ī. n. Plin. H. *Dekſel, ſprey, dekkleed.*

Obſtragula crepidarum. Plin. H. *Het bovenſte van een muil, of pantoffel.*

ŌBSTRĔPO, ĭs, ſtrĕpŭī, ſtrĕpĭtūm, ſtrĕpĕrĕ. Cic. Salluſt. *Tegen morren, knorren.*

Obſtrepere omnes, atque parricidam vocare. Salluſt. *Zy begonden alle te morren, en hem vader-moorder te noemen.*

Laudi alicujus obſtrepere. Sen. Ph. *Tegen iemands loſ morren, knorren, zig kanten, tegenſtellen.*

Ipſi ſibi in dicendo obſtrepere videntur. Cic. *Zy ſchynen zig in hun zeggen tegen te ſpreken, verwarren.*

* Obſtrepere portis. Liv. *Geraas of getier voor de poorten maken.*

Fontes obſtrepunt lymphis manantibus. Horat. *De bronnen ruiſchen door de uitvliedende wateren, of als ſy ſpringen.*

* Clamore obſtrepi. Cic. *Door getier of geroep doof geſchreeuwd worden, uitgekreten worden.*

ŌBSTRĬCTŪS, ă, ūm. Cic. *Om of aangebonden, vaſt gemaakt.*

Dit woord vind men niet dan in den oneigentlyken zin.

Obſtrictus voluptatibus tenetur. Cic. *Hy is een ſlaaf van de wellusten.*

Obſtrictus beneficiis. Cic. *Verbonden, verknogt, verpligt door weldaden.*

Religione voti obſtrictus. Cic. *Door den band van zyne beds beloſte verbonden.*

ŌBSTRĬCTŪS, ūs. m. Sen. Ph. *Bindinge, vaſtmakinge, toewringinge.*

Per hæc loca cùm ſe ſpiritus torſit, accendat flammam ipſo obſtrictu neceſſe eſt. Sen. Ph. *Als de wind zig in deze plaatzen gedrongen heeft, zoo moet die noodzakelyk door de vaſtgebondenheid, of klemming, een vlam ontſteken.*

ŌBSTRĬGĬLĀTŌR, ōrĭs. m. Varr. *Een berisper, laker, bediller.*

ŌBSTRĬGĬLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Varr. *Berispen, beſtraffen, tegenſpreken, bedillen.*

ŌBSTRĬNGO, ĭs, strīxī, strĭctūm, strĭngĕrĕ. Plaut. *Vaſt, om of aan binden, toewringen.*

Collum obſtringe homini. Plaut. *Wringt den ſchelm de keel toe.*

* Obſtringere ſibi aliquem beneficio. Cic. *Iemand door een weldaad aan zig verbinden, verpligten.*

Fidem ſuam obſtringere alicui. Plin. J. *Zyn geloof of woord aan iemand verbinden, te pand geven.*

Obſtringere ſe parricidio. Cic. *Zig aan een vader moord ſchuldig, ſtraffbaar maken.*

* Legibus obſtringi. Cic. *Door wetten verbonden zyn, de wetten onderworpen weezen.*

Obſtringere aliquem debito. Sen. Ph. *Iemand door een ſchuld verbinden, zyn ſchuldenaar maken.*

ŌBSTRŪCTĬŌ, ōnĭs. f. Cic. *Verberginge, verholen houdinge,* ens-

Digitized by Google

ontveinzinge. Van een voorneme, misdaad, enz. In den eigen zin beteekend het, ſtoppinge, toemakinge.

Hæc obſtructio non diuturna erit. Cic. *Deze ontveinzinge, of verberginge, zal niet langduryg zyn, niet lang duren.*

ŌBSTRŪCTŪS, ă. ūm. Cic. Sil. Ital. *Geſtopt, toegemaakt, toegeſloten.*

Obſtructa eſt difficultatibus omnis cognitio. Cic. *Alle kenniſſe is door moeilykheden, zwarigheden belemmerd, verduiſterd.*

ŌBSTRŪO, ĭs, ſtrūxī, ſtrūctūm, ſtrŭĕrĕ. Cic. *Stoppen, toemaken, toeſluiten.*

Obſtruere aures. Sen. Ph. *De ooren ſtoppen.*

Obſtruere luminibus. Cic. *Het ligt van een gebouw benemen, beletten.*

OBSTRŪSŪS, ă, ūm. Ovid. *Verborgen, verholen, geheim, ontveinſd.*

ŌBSTŪPĔFĂCĬO, ĭs, fēcī, fāctūm, făcĕrĕ. Ter. *Verbazen, verſchrikken, verbaaſd maken.*

ŌBSTŪPĔFĂCTŪS, ă, ūm. Cic. *Verbaaſd, verſchrikt.*

OBSTŪPĔO, ēs, ŭī, ērĕ, Ter. & OBSTŪPĔSCO, ĭs, ſtŭpŭī, ſtŭpĕſcĕre. Ter. Cic. *Verbaaſd, verſchrikt worden, of zyn.*

Obſtupuit viſu Æneas. Virg. *Æneas wierd door 't gezigt verbaaſd, verſchrikt, bedeeſt: verſchrikt door dit gezigt, of ſchouwſpel.*

ŌBSTŪPĬDŪS, ă, ūm. Plaut. *Verbaaſd, verſchrikt, bedeeſt.*

ŌBSŪM, ōbēs, ōbfŭī, ōbĕſsĕ. Cic. *Schadelyk, nadeelig zyn, beſchadigen.*

Lingua obfuit Autori. Ovid. *De tong van dezen ſchryver is hem ſchadelyk, nadeelig geweeſt: heeft hem quaad gedaan.*

ŌBSŪO, ĭs, ŭī, ūtūm, ĕrĕ. Ovid. *Rondom naayen, ſtikken.*

ŌBSŪRDĔSCO, ſcĭs, ſūrdŭī, ſūrdĕſcĕrĕ. Cicer. *Doof worden.*

* Obſurdeſcere. Cic. *Niet willen hooren, hoorende doof zyn, den dooven ſpelen.*

ŌBSŪTŪS, ă, ūm. Ovid. *Rondom genaaid, geſtikt.*

ŌBTĔGO, ĭs, tēxī, tĕctūm, tĕgĕrĕ. Cic. *Rondom dekken.*

Obtegere ſe corpore alicujus. Cic. *Zig met iemands lighaam bedekken, zig agter iemand verſchuilen.*

Veruſtas obtegitur denſa caligine. Sil. *De oloudheid, of oudheid word met een dikke duiſterniſſe bedekt, benevelt, is vol duiſterheden en zwarigheid.*

Nihil obtegamus. Cic. *Laat ons niets bedekt of verholen houden, ontveinzen.*

Obtegens ſui. Tac. *Geveinſd.*

Domus obtecta arboribus. Virg. *Een huis door boomen gedekt, in 't midden van boomen gelegen.*

ŌBTĔMPĔRĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Gehoorzaminge, gehoorzaamheid, opvolginge.*

Obtemperatio legibus inſtitutiſque populorum. Cic. *Gehoorzaminge, aan, of opvolginge, onderhoudinge van de wetten en inzettingen of gewoontens van volkeren.*

ŌBTĔMPĔRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Gehoorzamen, gehoorzaam zyn, opvolgen.*

Imperio alicujus obtemperare. Cæſ. *Iemands gebod of beveel gehoorzamen, opvolgen.*

Scio Deos tibi obtemperaturos. Ter. *Ik weet dat de Goden u zullen verhoren.*

Te audi, tibi obtempera. Cic. *Beraadſlaagt in of by u zelven, en volg u eigen gedagten.*

ŌBTĔNDO, ĭs, tĕndi, tĕntūm, *en zelden* tĕnsūm, tĕndĕrĕ. Plin. H. *Voorſpannen, voorſtellen, zetten: overdekken.*

Volucres nube atra diem obtendebant. Tac. *De vogelen verduiſterden den dag door de dikke wolke van haar vlugt.*

Velis quibuſdam obtenditur uniuſcujuſque natura. Cic. *Een yders aart of imborſt word met zekere behangzelen of dekkleeden bedekt, dat wil zeggen, is verborgen.*

Pro viro obtendere nebulam. Virg. *In plaats van een man een wolk voorwenden, of doen verſchynen.*

Valetudinem corporis obtendere. Tac. *Ziekte, of onpaſſelykheid van lighaam voorwenden, voorgeven.*

Rationem turpitudini obtendere. Plin. J. *Een verſchoon-reden van een ſchandelyke daad te berde brengen, voorwenden, voorgeven.*

ŌBTĔNTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cicer. *Vaſt houden, beziten.*

Spes quædam me obtentabat, fore, ut, &c. Cic. *My bezat een zekere hope, dat het zoude gebeuren, dat, enz.*

ŌBTĔNTŪS, ă, ūm. Cic. *Verkregen, verworven.*

* Obtentus. Virg. *Voorgeſpannen, of uitgeſtrekt.*

ŌBTĔNTŪS, ūs. m. Virg. *Voorſpanninge, dekkinge.*

Toros obtentu frondis inumbrant. Virg. *Zy beſchaduwen haar bedden met het voorſpannen, van of 't dekken met groene takken.*

* Obtentus. Tac. Gell. Ulp. *Een voorwendſel, dekmantel, voorgeven: dekzel, ſchaduwe, voorwending, bewimpeling.*

Obtentu Philoſophiæ nominis otium ſequuntur. Liv. *Zy volgen of zoeken de ledigheid onder den dekmantel, of het voorwenzel van de naam van wysgeerte.*

Paupertatis obtentu non excuſantur. Paul. Juriſc. *Zy worden onder voorgeven van armoede niet verſchoont.*

Secundæ res mirè ſunt vitiis obtentus. Salluſt. *De voorſpoed dient wonderlyk tot een dekmantel van ondeugden.*

ŌBTĔRO, ĭs, trīvī, trītūm, tĕrĕrĕ. acc. Varr. Lucan. *Iets met voeten vertreden.* Ook, *Verbryzelen, aan ſtukken ſtampen, wryven, ſlooten.*

* Religio pedibus obteritur. Lucret. *De Godsdienſt word met voeten getreden, veragt, verſmaad.*

Obterere exercitum. Liv. *Een leger overrompelen, verdelgen, nederhouwen.*

* Obterere laudes majorum. Cic. *Den lof der voorvaderen bezwalken, verkorten, verminderen, te na ſpreken.*

Philippi res obterere. Curt. *De daden van Philippus verduiſteren, verkleinen.*

Invidia laudem virtutis illius obterebant. Corn. Nep. *De nyd verduiſterde, verminderde den lof van zyne deugd.*

* Obterere militem verbis. Liv. *De krygsknegten met woorden doorſtryken, beſtraffen, beriſpen, hekelen.*

Obterere obtrectationes malevolorum. Cic. *De laſteringen van boosaardige verdelgen, dempen, vertreden, vernietigen, verwinnen, weêrleggen.*

Populi jura obterere. Liv. *De regten van 't volk vertreden, vernietigen, te niet doen.*

* Vis quædam obterit res humanas. Lucret. *Een zekere kragt verſlyt, vernielt de menſchelyke zaken.*

ŌBTĔSTĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Betweringe, beroepinge tot getuigen.* Door iets dat iemand dierbaar is.

ŌBTĔSTŌR, ārĭs, ātūs sūm, ārī. acc. Cic. *Betweren, betuigen, bidden, tot getuigen roepen.* Door iets, dat iemant lief is.

Oro obteſtorque te pro vetere noſtra conjunctione. Cic. *Ik bidde en bezweere u op onze oude vriendſchap.*

Per tuam fidem te obteſtor, ne abs te hanc ſegreges. Terent. *Ik bezweere u by uw trouwe dat gy dit vrouws perzoon niet van u afzondert.*

Obteſtatur fidem veſtram. Cic. *Hy verzoekt uw trouwe, of opregtigheid.*

ŌBTĔXO, ĭs, tĕxŭī, tĕxtūm, tĕxĕrĕ. acc. Plin. H. *Rondom weven.*

* Cœlum obtexitur umbrâ. Virg. *De hemel word door ſchaduwe, dat is, wolken bedekt.*

ŌBTHŪRĀMĔNTŪM. *Zie* Obturamentum.

ŌBTHŪRO. *Zie* Obturo.

ŌBTĬCĔNTĬĂ, æ. f. Cell. apud Quintil. *Verzwyginge, anders Apoſiopeſis, een figura Rhetorices.*

ŌBTĬCĔO, ēs, tĭcŭī, tĭcērĕ. Terent. Hor. *Zwygen, ſtilzwygen.*

** Queritur nugas obticuiſſe meas. Mart. *Hy klaagt dat ik geen meer beuzelingen ſchryve.*

ŌBTĬNĔO, ēs, tĭnŭī, tĕntūm, tĭnērĕ. acc. Cic. *Houden, behouden, beziten, hebben.*

* Academiam Carneades obtinebat. Cic. *Carneades regeerde de hooge Schole.*

Summa tectorum obtinere. Curt. *Het bovenſte dak in hebben, op 't bovenſte dak zyn.*

Obtinere colorem. Plaut. *Zyn verwe behouden, bewaren.*

* Obtinere firmitudinem animi. Plaut. *Zyn ſtandvaſtigheid van gemoed behouden, bewaren.*

Eamdem rationem antiquam obtine. Terent. *Houd uw oude gewoonte, of maniere van doen, begin weder op den eigen voet.*

Digitized by Google

Obtinere ſummum gradum civitatis. Cic. *De hoogſte trap van eere in een ſtad beſitten: De voornaamſte van een ſtad zyn.*
Obtinere principem locum. Cæſ. *De voornaamſte plaats beſitten: De eerſte, de voornaamſte zyn.*
Principatum in civitate ſua obtinet. Cæſ. *Hy voerd, heeft het opperſte gezag, bewind in zyne ſtad.*
Ingenti pontem obtinebat gradu. Liv. *Hy ſtond pal op de brug.*
Partes accuſatoris obtinet. Cic. *Hy verdedigt de zake van den beſchuldiger, hy pleit voor den beſchuldiger.* Van een voorſpraak geſproken.
Caligo eadem noctem inſequentem obtinuit. Liv. *De zelve duiſternis duurden de volgende nagt.*
Admirationem obtinere. Plin. H. *In verwonderinge gehouden, geprezen, verheven worden.*
Omnia obtinet cædes. Liv. *Het doodſlaan woed, gaat over al zyn gang: Men hakt alles in de pan.*
* Obtinere aliquid. Cic. *Iets bekomen, erlangen, verwerven, verkrygen.*
Obtinere, ut, &c. Liv. *Verwerven, verkrygen, erlangen, dat, enz.*
Totam litem aut obtinemus, aut amittimus. Cic. *Wy winnen of verliezen het gantſche geding.*

ŌBTĬNGĬT, obtĭgĭt, obtĭngĕrĕ. Cic. *Gebeuren, voorvallen, geſchieden.* Men vind dit woord alleenlyk in de derde perſonen.
Obtigit tibi Conſularis provincia. Cic. *U is een Burgermeeſterlyk wingewſt te beurt gevallen.*
Tibi obtigit quod plurimi exoptant ſibi. Plaut. *U is iets gebeurt, te beurt gevallen dat velen voor zig zouden wenſchen.*
Quod cuique obtigit, id quiſque teneat. Cic. *Dat een yder behoude, beziite't gene hem te beurt is gevallen.*
Diſcordia mihi tecum obtigit. Hor. *Daar is onenigheid tuſſen u en my voorgevallen.*
Occaſio obtigit. Plaut. *Daar is een gelegentheid voorgevallen.*
Obtigit tibi ex ſententia. Ter. *Het is na u wenſch gelukt, uitgevallen.*

ŌBTŌRPĔO, ēs, ŭī, ĕrĕ. Liv. & **ŌBTŌRPĔSCO**, ſcĭs, tōrpŭī, ĕſcĕrĕ. Cic. *Mat, moede, vadzig, ſlaperig van leden zyn of worden. Styf of verkleumd zyn, of worden.*
Manus obtorpuit. Cic. *Zyn hand is ſtyf of verkleumd geworden.*
* Obtorpuerant quodam modo animi. Liv. *De gemoederen waren eenigermaten vadzig, dof geworden.*

ŌBTŌRQUĔO, ēs, obtōrsī, obtōrtum, obtōrquĕrĕ. Stat. Plin. de Vir. Illuſt. *Styf omwringen, draayen.*
Ita collum obtorſit, ut multus ſanguis è naribus effligeret. Plin. de Vir. Illuſt. *Hy wrong, draayde hem den hals zoo ſtyf of geweldig om, dat 'er veel bloed uit zyn neus vloeide, ſprong, quam.*

ŌBTŌRTŬS, ă, ŭm. Cic. *Sterk omgewrongen, omgedraaid.*

ŌBTRĔCTĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Laſteringe, ſchelding, te na ſprekinge, lakinge.* Van iets 't welk een ander bezit, en iemand zelfs wenſchte.
* Obtrectatio laudis. Cæſ. Cic. *Laſteringe, te na ſprekinge, ſchendinge van iemands lof.*

ŌBTRĔCTĀTOR, ōrĭs. m. Cic. *Een benyder, miſgunner.*
Obtrectator laudum mearum. Cic. *Een benyder van myn lof of roem.*
Obtrectator. Cic. *Een laſteraar, ſchelder, ſchender, quaadſpreker.*
Sermoni obtrectatorum locum non relinquere. Cic. *Geen plaats over laten voor 't gekal van laſteraars, quaadſprekers.*

ŌBTRĔCTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. *Benyden, miſgunnen.* Van iets dat een ander heeft, en wy wenſchen te hebben.
Obtrectarunt inter ſe Themiſtocles & Ariſtides. Corn. Nep. *Themiſtocles en Ariſtides waren nayverig tegen dan anderen.*
* Obtrectare. Cic. *Laſteren, ſchelden, ſchenden, te na of qualyk ſpreken.*
Numen Deorum obtrectare. Valer. Max. *De Goden laſteren, te na ſpreken.*
Obtrectare legi. Cic. *Een wet tegenſpreken, daar tegen morren: Een wet laken.*
* Obtrectare aliquid. Plin. H. *Iets tegenſpreken, laken, verachten, verſmaden.*

ŌBTRĪTŬS, ă, ŭm. Cic. *Onder de voeten getreden, getrapt:* ook, *verbroken, verbryzeld.*
Oſſa obtrita. Luc. *Verbroke, vergruiſde beenderen.*

ŌBTRĪTŬS, ūs. m. Plin. H. *Stamping.* Van kruiden, enz. Men vind niets dan de *ablativus Obtritu.*

ŌBTRŪDO, ūdĭs, obtrūsī, obtrūſum, obtrūdĕrĕ. Plaut. *Voor of tegen ſtooten: ſterk ſtooten, duwen.*
Obtruſit fores. Plaut. *Hy ſtootte met geweld op de deur.*
* Obtrudere. Plaut. *Opdringen, tegen dank doen aannemen.*
Obtrudere uxorem. Ter. *Een wyf of huisvrouw opdringen, doen nemen.*

ŌBTRŪNCĀTĬO, ōnĭs. f. Colum. *Snoeyinge, ſtrydinge van een wynſtok, enz.*
Obtruncatio vitis. Colum. *Het ſnoeiſel van een wynſtok.*

ŌBTRŪNCO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Liv. *Doden, 't zy door onthalzinge of anderſins.*

ŌBTRŪSŬS, ă, ŭm. Cic. *Met kragt voor of tegen iets aangeſtooten: met geweld opgedrongen.*

ŌBTŬĔŌR, obtŭērĭs, obtŭĭtŭs ſŭm, obtŭērī. Plaut. *Sterk aanzien, bekyken.*
Inimicos obtueri. Plaut. *Zyne vyanden ſterk aankyken, met een geſtadig of dreigend oog aanzien.*
Ætate non potes obtueri. Plaut. *Gy kunt door den ouderdom niet ſcherp zien.*

ŌBTŪMĔSCO, ſcĭs, obtūmŭī, obtūmĕſcĕrĕ. Celſ. *Zwellen.*

ŌBTŪNDO, ĭs, obtŭdī, obtūſŭm, obtūndĕrĕ. Colum. *Bot, ſtomp, plomp maken.* Van een ſikkel, enz.
* Obtundere aciem oculorum. Plin. H. *De ſcherpte van 't gezigt verzwakken.*
* Obtundere ingenia. Cic. *De vernuftſen plomp, bot maken, uitblusſen.*
* Vocem in dicendo obtundere. Cic. *Heeſch worden in 't ſpreken.*
* Obtundere. Cic. *Iemand baloorig maken, vervelen, 't hoofd breken door 't herhalen van iets.* De *metaphora* of leenſpraak is genomen van het kloppen van de ſlotſmeden.
Deſine Deos gratulando obtundere. Ter. *Hou op van de Goden door u herhaalde dankzeggingen laſtig te vallen.*
* Obtundere aliquem longis epiſtolis. Cic. *Iemand door lange brieven baloorig maken, laſtig of moeilyk vallen.*
Obtundere ægritudinem. Cic. *Hartzeer, of ſmart verzaften, benemen.*

ŌBTŪRĀMĔNTŪM, ī. n. Plin. H. *Een bouwme of ſtopſel:* by de wynkoopers, *een bond*, om oxhoofden, enz. te ſtoppen.

ŌBTŪRĀTŬS, ă, ŭm. Cic. *Geſtopt.*

‡ **ŌBTŪRBĀTŌR**, ōrĭs. m. Aſc. Pæd. Men gaf deze naam aan zekere weinig geagte voorſprake, die men liet ſpreken, tot dat de groote Pleiters gereed waren.

ŌBTŪRBO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Ter. *Gantſch verſtoren, ontruſten.*
* Obturbare ſolitudinem alicujus. Cic. *Iemands eenzaamheid, of ruſt ſtoren.*

ŌBTŪRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. acc. Varr. *Stoppen.* In den eigen zin.
Sulphur vapore obturat in eorum naribus ſpiritus animales. Vitruv. *De zwavel, verſtopt, verdooft in hun neusgaten de dierlyke geeſten door den damp.*
Obturare inferiorem partem follis. Plaut. *Het onderſte gedeelte van een blaasbalk ſtoppen.*
** Obturare amorem edendi. Lucret. *Zyn eetluſt of honger verzadigen.*

ŌBTŪSE, adv. Cic. *Botteliyk, plompelyk.*

ŌBTŪSŬS, ă, ŭm. Virg. *Plomp, ſtomp, bot.* Men zegt *Obtuſior.*
Obtuſa cornua. Virg. *Botte, ſtompe hoornen.*
Angulus obtuſus. Lucret. *Een botte hoek.*
* Acies obtuſa ſtellis. Virg. *De verduiſterde glans der ſterren.*
* Viſus obtuſior. Virg. *Een zwakker gezigt.*
* Vires obtuſæ. Lucret. *Gebroke, vervloge, verdwene, afgeſloofde kragten.*
* Aures obtuſæ. Stat. *Grove, botte, doofagtige ooren.*
* Quid dici poteſt obtuſius? Cic. *Wat kan'er botter of plomper gezegt worden?*

ŌBTŪTŬS, ūs. m. Cic. *Aanſchouwing, bezigtiging, bekyving, aanzien.*
Effugit obtutum oculorum animus. Cic. *Het gemoed is bevryd van de aanſchouwinge der oogen.*

Fi-

Digitized by Google

Figere obtutum aliquò. Cic. *Zyn gezigt, of oogen ergens heen werpen, laten gaan.*

ŌBVĀGĬO, īs, īvī, ītūm, īrĕ. Plaut. *Krytem, ſchreyen gelyk een kind in de wieg.*

ŌBVĂLLĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Met bolwerken, ſchanſen of borſtweringen verſterkt, omringd.*

ŌBVĔNĬT, vēnĭt, vĕnīrĕ. Varr. Cic. *Voorvallen, geſchieden, gebeuren.*

Obvenit ei hereditas. Auct. ad Her. *Hem is een erfenis te beurt gevallen.*

Obvenit occaſio. Curt. *Daar is een gelegentheid voorgevallen.*

Sorte Sicilia Verri obvenit. Cic. *Sicilie is Verres door 't lot te beurt gevallen.*

ŌBVĔNTĬO, ōnīs. f. Ulp. *Onverwagte te beurtvallinge van goederen.* Door gifte, uiterſte wille, enz.

ŌBVĔRSĀTĬO, ōnīs. f. Cic. *Zwevinge voor of omtrend iemand.*

ŌBVĔRSŌR, āris, ātŭs ſum, āri. Plin. J. *Tegenwoordig of voor zyn, voor oogen zyn.*

Ante oculos obverſari. Lucret. *Voor iemands oogen of gezigt zyn, ſtaan.*

Obverſabantur Advocati. Plin. J. *De voorſpraken waren tegenwoordig, ſtonden der by.*

Mihi ante oculos obverſatur Reipublicæ dignitas. Cic. *De waardigheid of eere van den Staat is geſtadiglyk voor myne oogen.*

ŌBVĔRSŬS, ă, ūm. Plin. H. Colum. *Ergens tegen aan of na toe gekeerd, gedraaid, gewend.*

Obverſus alicui loco. Colum. *Na een plaats gekeerd, gewend.*

ŌBVĔRTO, ĭs, vĕrtī, vĕrſūm, vĕrtĕrĕ. Cic. *Ergens na toe of tegen keeren, draayen, wenden.*

Obvertere ordines ad clamorem volunt. Liv. *Ze willen de ryen en gelederen na 't geroep wenden, keeren, voeren.*

Arcum obvertere in aliquem. Ovid. *Zyn boog tegen of na iemand draayen, keeren, wenden.*

Proras obvertit pelago. Virg. *Hy wendde, zette de ſteven na de zee.*

Terga obvertere alicui. Virg. *Iemand den rug toekeeren.*

ŌBVĬAM. adv. Ter. Ire obviam alicui. Cic. *Iemand tegen, of te gemoed gaan, gaan ontmoeten.*

Fit ei obviàm Claudius. Cic. *Claudius komt hem te gemoet of tegen: ontmoet hem.*

* Ire obviàm periculis. Salluſt. *Gevaren te keer gaan, tarten.*

Ire obviàm conatibus talibus. Cic. *Zulke pogingen weren, voorkomen, beletten.*

* Obviam eſſe. Plaut. *Voorhanden, na by zyn.*

Obviàm itio, ōnīs. f. Cic. *Ontmoetinge.*

ŌBVĬŬS, ă, ūm. Virg. *Ontmoetende, tegen of te gemoed komende.*

Obvium alicui ſe dare. Liv. *Zig ly of voor iemand begeven, vervoegen.*

* Obvius homo. Plin. J. *Een verpligtend, heuſch, beleefd man: een perſoon die iemands verzoek voorkomt door zyn daden.*

Obvius eſt & expoſitus amicis. Plin. J. *Hy is 't verzoek zyner vrienden in de voorbaat, en openhartig: Hy is toegevend en openhartig aan zyne vrienden.*

ŌBŪMBRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Virg. Plin. H. *Beſchaduwen, met ſchaduwe of duiſternis bedekken.*

Oleaſter obumbrat veſtibulum. Virg. *Een olyfboom beſchaduwt het portaal, of den ingang.*

* Obumbrare. Virg. *Bedekken, dekken, beſchermen, beſchutten.*

Magnum Reginæ nomen obumbrat. Virg. *De groote naam van de Koningin, beſchut, beſchermt, verzekert hem.*

* Obumbrare. Ovid. *Verſchoonen, omſchuldigen.*

Crimen obumbrare ſub imagine erroris. Ovid. *Een miſdaad onder den ſchyn of dekmantel van een dwalinge of misſlag verſchoonen.*

ŌBŪNCŬS, ă, ūm. Virg. *Krom, haakagtig.*

ŌBŪNDĀTĬO, ōnīs. f. Flor. *Overvloeyinge of overſtroominge van een rivier.*

ŌBŪNDO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Stat. *Overvloeyen, overſtroomen, overloopen.*

ŌBVŌLVO, ĭs, vōlvī, vōlūtūm, vōlvĕrĕ. Cic. Hor. *Omwinden, om of in rollen, wentelen: bedekken, verbergen, bewimpelen.*

Obvolvere vitium decoris verbis. Hor. *Een ondeugd met zedige, fraaye woorden bedekken, bewimpelen, omveinzen.*

ŌBVŌLŪTŬS, ă, ūm. Cic. *Omgewonden, omgerold, omgebonden.*

ŌBŪSTŬS, ă, ūm. Ovid. *Random gebrand.* Van een ſtaak enz. geſproken.

ŌCCA, æ. f. Colum. *Een egge.* Een gereedſchap daar de landbouwers de kluiten van geploegd land mede breken.

ŌCCÆCO. *Zie* Obcæco.

ŌCCĂLLĀTŬS, ă, ūm. Sen. Ph. *Vereelt, weeragtig, of hard geworden.*

Fauces occallatæ ſunt cibis ardentibus. Sen. Ph. *De keel is vereelt, ongevoelig geworden door heete ſpyzen.*

ŌCCĂLLĒSCO, ſcĭs, cāllŭī, cāllēſcĕrĕ. Plaut. *Vereelt, weeragtig, hard worden.*

Tumor occaluit. Celſ. *Het gezwel is vereelt, of hard geworden.*

* Occalleſcere in odium. Sen. Ph. *In haat of vyandſchap verhard, onverzoenlyk worden.*

Jam prorſus occallui. Cic. *Ik ben thans gantſch verhard, ongevoelig geworden.*

ŌCCĂNO, ĭs, cănŭī, cănĕrĕ. Tac. *Zie* Occino.

ŌCCĀSĬO, ōnīs. f. Cic. *Gelegentheid.*

Occaſio & cauſa illius opprimendi fuit hæc. Cic. *De gelegentheid en oorzaak om hem te bederven was deze.*

Imminere occaſioni. Curt. *Op een gelegentheid waken, loeren, uit zyn: Een gelegentheid zoeken.*

Tantæ laudis occaſioni aliquem privare. Cic. *Iemand een gelegentheid van zoo groot een lof benemen, berooven.*

Si occaſio fuerit. Cic. *Indien 'er gelegentheid is.*

ŌCCĀSĬŪNCŬLĂ, æ. f. Plaut. *Een kleine, geringe gelegentheid.*

ŌCCĀSŬS, ūs. m. Cic. *De dood.*

* Occaſus & interitus Reipublicæ. Cic. *Het verval, en den ondergang van den Staat.*

* Occaſus. Cic. *De ondergang van de zon, ſtarren, enz.*

Ab Ortu ad occaſum. Cic. *Van den opgang tot den ondergang, dat is, van 't ooſten tot het weſten.*

ŌCCĀTĬO, ōnīs. f. Cic. *Egginge, brekinge van de klompen of kluiten van geploegd land.*

ŌCCĀTŌR, ōrĭs. m. Plaut. Colum. *Een egger, die egt.*

ŌCCĀTŌRĬŬS, ă, ūm. Colum. *Van de egginge, tot egginge behoorende.*

ŌCCĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Geëgt, daar de kluiten aarde van gebroken zyn.* Van een ſtuk lands.

ŌCCĔDO, ĭs, ĕſſī, ĕſſūm, ĕrĕ. Plaut. *Ontmoeten, tegenkomen.*

ŌCCĔNTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. *Zingen.*

Occentare fores. Plaut. *Voor een deur zingen.*

ŌCCĔNTŬS, ūs. m. Plin. H. *Gezang:* ook, *piepinge*, gelyk als van ratten, muizen, enz.

ŌCCĪDENS, ēntĭs. omn. gen. Cic. *Stervende, overlydende.*

Occidens Sol. Cic. *De dalende, ondergaande zon.*

ŌCCĪDENS, ēntĭs. m. Cic. *Het weſte.*

Ultima inſula Occidentis. Colum. *Het laatſte eiland van 't weſte.*

ŌCCĪDENTĀLĬS, ĭs. m. & f. ālĕ, ĭs. n. Plin. H. *Weſt, weſtelyk, van 't weſte.*

ŌCCĪDĬO, ōnīs. f. Liv. *Doodinge, moord, ſlagtinge, bloedbad.*

Van of in een leger of ſtad.

Occidione copiæ occubuiſſent. Tac. *De benden zouden door 't zwaard geſneuveld hebben, in de pan gehakt zyn geweeſt.*

Occidione occidere. Liv. *In de pan gehakt worden.*

* Ad occidionem vitis perducitur annorum negligentiâ. Col. *De nalatigheid of verwaarloozinge van jaren ſtrekt tot bederf van een wynſtok.*

ŌCCĪDO, ĭs, cīdī, cīsūm, cīdĕrĕ. Terent. Cic. *Dooden, doodſlaan, verſlaan.*

Me pugnis uſque occidit. Ter. *Hy heeft my by na met vuiſten dood geſlagen.*

Multos ferro, multos veneno homines occidere. Cic. *Velo menſchen door 't ſtaal, velen door vergif dooden, om huis brengen.*

Ne me in illius ſecuritatem occidas. Liv. *Slaa my niet dood, dood my niet om zyn veiligheid.*

* Occidere. Hor. *Iemand pynigen, plagen, quellen.*

Occidiſti me tuis fallaciis. Ter. *Gy hebt my door uwe bedriege-*

ryen

vyen razende gemaakt. Schrikkelyk geplaagt.

Occidis sæpe rogando. Hor. *Gy plaagt hem, maakt hem balorig door dikwils vragen*

Legendo occidere aliquem. Hor. *Iemand dooden, plagen, balorig maken door zyn werk hem gedurig voor te lezen.*

ŏccĭdo, ĭs, cĭdī, cāsum, cĭdĕrĕ. Plaut. *Vallen, vervallen.*

* Occidere. Cic. *Sterven, overlyden.*

* Ferro occidit Priamus. Virg. *Priamus is door 't staal gesneuveld, gestorven.*

Occidunt lucernæ. Petron. *De lampen gaan uit.*

* Occidi. Ter. *Ik ben dood, bedorven, om hals: het is met my gedaan.*

* Occidit dolus. Plaut. *De list is vervallen, misluckt.*

* Hæc domus occidit. Ovid. *Dit huis of huisgezin is vervalle, bedorven.*

* Occiderunt fundi. Plaut. *Deze landeryen zyn vervallen, onvruchtbaar geworden.*

* Occidit memoria. Cic. *De gedenkenisse vervalt, verdwynt.*

* Occidit spes nostra. Hor. *Onze hope is vervallen, verdweenen, te niet.*

* Occidere. Virg. *Ondergaan, dalen.* Van starren, enz.

ŏccĭdŭus, ă, ŭm. Ovid. *Vervallende, bouwvallig.*

Senecta occidua. Ovid. *Stok-ouderdom, hooge, gryze ouderdom.*

* Occiduus. Ovid *Ondergaande, dalende.* Van starren, enz.

* Occiduus. Ovid. *West, westelyk, westersch.*

Aquæ Occiduæ. Ovid. *De westersche wateren, de westersche zee.*

† ŏccĭllo, ās, āre. alicui os. Plaut. *Iemand de tanden in de mond breken, aan stukken slaan.*

ŏccĭno, ĭs, cĭnŭī, cĕntum, cĭnĕrĕ. Liv. *Zingen.* Sprekende van een vogel van een quaad voorteeken.

ŏccĭpĭo, ĭs, cēpī, cĕptum, cĭpĕrĕ. Ter. *Beginnen, aanvangen.*

Magistratum occeperant. Tac. *Zy hadden het overheids ampt begonnen te bekleeden.*

Quæstum occipere. Ter. *Winst, weringe, of koopmanschap beginnen te doen.*

ŏccĭpĭtĭum, ĭī. n. Plaut. *Het agterste van 't hoofd, het agter hoofd.*

ŏccĭpŭt, cĭpĭtis. n. Pers. *Het agterste van 't hoofd, het agter hoofd.*

ŏccīsĭo, ōnis. f. Cic. *Doodinge, doodslaan, moord.*

ŏccīsŭs, ă, ŭm. Cic. *Gedood, doodgeslagen, vermoord, om hals gebragt.* Plautus gebruikt *Occisissimus.* T'eenemal bedorven, verloren.

* Occisa est hæc res. Plaut. *Het is dood uit met deze zake: Deze zaak is hopeloos.*

ŏccĭtānĭa, æ. f. *Languedok,* een gewest in Vrankryk.

ŏcclāmĭto, ās, āvī, ātum, āre. Plaut. *Voor, tegen, of by roepen, schreeuwen.*

ŏcclūdo, ĭs, clūsī, clūsum, clūdĕrĕ. Cic. *Toesluiten, toedoen, sluiten.*

Fores occludere ambobus pessulis. Plaut. *De deur met beide de grendels of klinken toesluiten.*

Tabernas occludere. Cic. *De winkels toesluiten, toedoen.*

Ædes occluserunt. Plaut. *Ze hebben het huis toegesloten, toegedaan.*

Occludere linguam alicui. Plaut. *Iemand de tong sluiten, de mond snoeren, doen zwygen.*

ŏcclūsŭs, ă, ŭm. Cic. *Toegesloten, toegedaan, gesloten.*

Occlusis tabernis. Cic. *De winkels toegesloten zynde.*

* Occlusum odium effundere. Cic. *Een ontweinsde, verborge haat op of tegen iemand uitstorten, later uitbersten, doen blyken.*

Dum ei libido occlusa est contumeliis. Ter. *Zoo lang als zyn wellust of drift door hoon of quade woorden wederhouden is.*

ŏcco, ās, āvī, ātum, āre. Colum. *Eggen, de kluiten of klompen van geploegd land breken.*

ŏccŭbo, ās, cubŭī, cŭbĭtum, cŭbāre. Virg. *Sterven, overliden, sneuvelen.*

ŏccŭlco, ās, āre. acc. Liv. *Met voeten vertreden, trappen.*

ŏccŭlo, ĭs, cŭlŭī, cultum, cŭlĕrĕ. Cic. *Verbergen, verhelen houden, verschuilen, wegsteken.*

Vitia corporis fuco occulere. Plaut. *De gebreken van 't lighaam door blanketsel verbergen.*

Jupiter occuluit aërem nubibus. Ovid. *Jupiter heeft de lugt met wolken verduistert.*

* Occulere secretum. Sen. Trag. *Een geheim verbergen, verhelen, of by zig houden.*

Culpam parentum occuluit. Stat. *Hy heeft de misslag van zyne ouders verborgen, verholen of geheim gehouden.*

ŏccŭltātē. adv. Cic. *Heimelyk, in 't verborgen, steelswyze.*

Men vind niet dan *Occultatius* by Cicero.

ŏccŭltātĭo, ōnis. f. Cic. *Verberginge, verschuilinge.*

ŏccŭltātŏr, ōris. m. Cic. *Die iets verbergt, verschuilt, wegsteekt, verholen of geheim houd.*

Occultator latronum locus. Cic. *Een schuilplaats of hoek van roovers of moordenaars.*

ŏccŭltātŭs, ă, ŭm. Cic. *Verborgen, verholen, geheim gehouden.*

ŏccŭltē. adv. Cic. *Heimelyk, in 't verborgen, steelswyze.*

ŏccŭlto, ās, āvī, ātum, āre. Cic. Virg. *Verbergen, verschuilen, verholen of geheim houden, wegsteken.*

Occultare se latebris. Cic. *Zig in schuilhoeken, verbergen, versteken, verschuilen.*

Occultare se ab aliquo. Plaut. *Zig van of voor iemand verschuilen, verbergen.*

Occultare rem aliquam alicui. Plaut. *Een zake voor iemand verholen, verborgen, of geheim houden.*

Occultare aliquid apud se. Cæs. *Iets by zig zelven geheim, verborgen houden.*

Occultare fugam. Cæs. *Zyn vlugt verbergen, verholen of geheim houden: ter sluik vlugten.*

ŏccŭltŭs, ă, ŭm. Cic. *Verborgen, verholen, geheim.* Men zegt *Occultior* en *Occultissimus.*

Non occultus odii. Tac. *Openhartig, ongeveinsd van of in haat, die geen haat ontveinst of verholen houd.*

Occultum habere aliquid. Sallust. *Iets geheim, verborgen, verholen houden.*

In occulto propè stare. Cic. *Digt by in 't verborgen staan.*

Ex occulto. Plin. H. *In 't verborgen, heimelyk.*

Ex occulto intervenire. Cic. *Heimelyk, ongezien tussen beiden komen.*

ŏccŭmbo, ĭs, cŭbŭī, cŭbĭtum, cŭmbĕrĕ. Cic. Ovid. *Sterven, overlyden, sneuvelen.*

Occumbere morti. Virg. Mortem. Liv. Morte. Cic. *Den dood sterven: overlyden, sterven.*

Ferro occumbere. Ovid. *Door 't zwaard of 't staal sneuvelen, blyven.*

ŏccŭpātĭo, ōnis. f. Cic. *In bezit neminge, grypinge, inneminge.*

Sunt autem privata nulla naturâ, sed aut vetere occupatione, &c. Cic. *Dog daar zyn geen dingen iemand in eigendom door de natuur, maar of door oude in bezit neminge, enz.*

* Occupatio. Cic. *Bezigheid.*

ŏccŭpātŭs, ă, ŭm. Cic. *Bezig, onledig, die veel te doen heeft.* Men zegt *Occupatior* en *Occupatissimus.*

Occupatus in aliqua re. Ter. Cic. *In een zake bezig.*

Occupatus de aliquo. Cic. *Voor iemand anders, in een anders zaken bezig, arbeidende.*

Vita occupata. Cic. *Een bezig, beslommerd, onrustig leven.*

Occupata mea tempora. Cic. *Myn tyden van bezigheid.*

* Occupatus in alio amore. Ter. *In een andere liefde of minnery bezig, gewikkeld.*

Si hic animus occupatus est. Plaut. *Indien myn gemoed hier in bezig, in of opgenomen is.*

* Occupati animi beneficiis alicujus. Liv. *Gemoederen door iemands weldaden ingenomen, gewonnen.*

ŏccŭpo, ās, āvī, ātum, āre. acc. Cic. *Innemen, grypen, vatten.*

Occupare Regnum. Cic. *Een Koningryk innemen.* Saltus. Cæs. *De bosschen innemen, bezetten, vermeesteren.*

Manicis eum occupat. Virg. *Hy vat hem met handboeyen.*

* Occupare aliquid. Plaut. Varr. *Iets eerst doen; een ander voorkomen in 't doen van iets; in de voorhaat zyn.*

Occupat in agrum Sabinum transire. Liv. *Hy tragt eerst in 't Sabynsche land te trekken, rukken.*

Occupavi te, inquit, fortuna. Cic. *Ik hou u ô fortuin! zegt hy, voorgekomen, in de voorhaat.*

Familiam optimam occupavit. Plaut. *Hy heeft een zeer goed deftig huisgezin getroffen, verkoren, gevonden.* Sprekende van iemand die zyn zuster in een magtig huis uitgehuwelykt heeft.

Hæc

Digitized by Google

Hæc causa primos menses occupabit. Cælius ad Cic. *Deze zaak zal de eerſte maanden tyd vereiſſchen, zal ons de eerſte maanden bezig houden.*

Occupare ſe ad aliquod negotium. Plaut. *Zig in een zake bezig houden.*

Occupare animum in aliqua re. Ter. *Zyn gemoed in iets bezig houden.*

Verba maximè cujuſque rei propria occupare. Cic. *De eigentlykſte woorden van yder ding uitkiezen, gebruiken, bezigen.*

Occupat animos terror. Cæſ. *De ſchrik bevangt de gemoederen.*

Eum occupat febris. Celſ. *De koorts bevangt hem, taſt hem aan.*

Animus ab iracundia occupatur. Cic. *Het gemoed word door toorn of gramſchap ingenomen, vervoert, aangedaan.*

* Occupare gratiam alicujus. Curt. *Iemands goede gunſt innemen, winnen, verkrygen.*

Occupare aliquem locum. Cic. *Een plaats nemen, innemen, zig in een plaats nederzetten, nederſlaan.*

Occupare miniſterium alicujus. Curt. *Iemands bedieninge waarnemen.*

Odii locum riſus occupat. Cic. *Men begint te lachen in plaats van haat op te vatten.*

Pecuniam adoleſcentulo grandi fenore occupat. Cic. *Hy leent die jongeling geld op groote woeker.*

Pecunias occupaverat apud populos. Cic. *Hy hadde zyn geld by den gemeenen man op woeker of renten gezet.*

* Occupare aliquem. Curt. *Iemand overvallen, ſchielyk, of onvoorziens vatten, grypen.*

Aram occupare. Plaut. *Een autaar grypen, vatten als een toevlugt.*

Occupare aliquem amplexu. Ovid. *Iemand digt omhelzen.*

Modeſtus occupat obſcuri ſpeciem. Hor. *Een zedig man neemt zomtyds de ſchyn of gedaante aan van een perſoon die maar tamelyk verſtandig is.*

Sopor occupat artus. Virg. *De ſlaap of vaak bevangt de leden of lidmaten.*

Continuò mors ipſam occupat. Ter. *De dood bevang haar aanſtonts, zy overleed kort daar na.*

ŏccŭrro, ĭs, cŭrri, cŭrsŭm, cŭrrĕrĕ. Cic. Juven. *Te gemoet loopen, ontmoeten, te gemoet, of tegen gaan.*

Scripſi ad eum, ut mihi Heracleam occurreret. Cic. *Ik hebbe hem geſchreven, dat hy my tot aan Heraklea zoude te gemoed komen, komen ontmoeten.*

* Occurrere. Plaut. *Tegen of na toe loopen.*

Oculis tuis occurram. Ovid. *Ik zal voor uwe oogen komen, by u komen.*

Occurrere ad judicium. Ulp. *Voor 't geregt verſchynen, gaan.*

Ad cauſam dicendam. Valer. Max. *Zig vervoegen, begeven, aanbieden om een zake te bepleiten.*

Nati occurrent præripere oſcula. Lucret. *Uwe kinderen zullen u te gemoed loopen om de eerſte kusjes van uw mond te plukken.*

* Occurrere. Cic. *Voorkomen.*

Occurram expectationi veſtræ. Cic. *Ik zal uwe verwagtinge voorkomen.*

Morbis occurrere. Celſ. *Ziektens, krankheden voorkomen, beletten.*

* Rationi illi ſic occurri. Cic. *Die reden, dat bewys hebbe ik dus tegengeſproken, beantwoord, wederlegt.*

* Occurrere. Cic. *Van zelfs komen, zig aanbieden.*

Ipſi occurrent. Cic. *Zy zullen van zelfs vrywilliglyk komen, verſchynen.*

* Occurrere. Cic. *Tegenſtaan, te keer gaan, beletten.*

Conſiliis Catilinæ occurri. Cic. *Ik hebbe de voornemens van Catilina tegengeſtaan, belet, verydelt: Ik ben die voorgekomen.*

Tibi turpe eſt non ei rei ſapientiâ tuâ te occurrere. Cic. *Het is ſchandelyk voor u, die zaak niet door uw wysheid voor te komen, te beletten.*

Varietas ſatietati occurrit. Cic. *De verſcheidenheid, of verandering belet de zatheid of walginge.*

Occurrere pilæ excuſſæ rigidè. Sen. Ph. *Snedig, ſcherp antwoorden: een droogen bokking geven:* Eigentlyk, *Een geſlage bal, ſterk of met kragt wederom kaatzen.* Remiſsè. Sen. Ph. *Zaftzinnigjes, met bedaardheid antwoorden: Den bal zaftjes wederom ſlaan.*

* Occurrere. Plin. H. *Genezen, helpen, voorkomen.*

Sanguinis vitio occurrit ille ſuccus. Plin. H. *Die ſap helet het bederven van 't bloed, is goed tegen ongeſteldheid in 't bloed.*

* Occurrere. Cic. *In den zin of de gedagten komen.*

Cùm de ſenectute aliquid vellem ſcribere, tu occurrebas dignus eo munere. Cic. *Toen ik iets van den ouderdom wilde ſchryven, quam gy my in ged gten als die onderneminge waardig.*

De noſtro itinere permulta mihi occurrunt. Cic. *Daar komen of ſchieten my vele dingen aangaande onze reis in den zin, in de gedagten.*

ŏccŭrsātĭo, ōnis. f. Cic. *Op en nederloopinge om een ampt te bekuipen.*

ŏccŭrso, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Virg. *Iemand dikwils te gemoet loopen, komen, gaan.*

* Occurſare numinibus. Plin. J. *De Goden door gebeden voorkomen.*

* Occurſare. Plaut. Plin. J. *In den zin, of de gedagten komen, ſchieten, te binnen komen.*

Non ita me occurſant multa. Plaut. *Zoo vele dingen komen my niet te binnen, ſchieten my niet in den zin, of de gedagten.*

Ea res meo animo occurſat. Plin. J. *Die zaak komt my in gedagten, ſtaat my voor.*

ŏccŭrsŭs, ūs. m. Ovid. Plin. H. *Ontmoetinge, tegenkomſt, te gemoed looping.*

Occurſus maleficorum ſiderum. Plin. H. *Ontmoetinge van quade, ongelukkige geſtarntens.*

Rota fracta occurſu ſtipitis. Ovid. *Het wiel is gebroken door 's ſtoots tegen een ſtronk.*

ŏcĕănŭs, ī. m. Cic. Virg. *De groote zee die rondom de wereld loopt. De Oceaan.*

ŏcĕănŭs, ă, um. Cic. Virg. *Van de groote zee, die de wereld omringt.*

Mare Oceanum. Cic. *De groote zee die de wereld omloopt.*

ŏcellă, æ. m. g. Jun. *Die kleine, of pink-oogen heeft.*

ŏcellātŭs, ă, ūm. Suet. *Vol kleine oogen, of gaatjes.*

ŏcellī, ōrum. m. plur. Catul. *Kleine oogen, oogjes.*

* Meus ocellus. Plaut. *Myn oogje, of ooglyn, myn liefſte, myn engel, enz.* Vlyende woorden.

Peninſularum inſularumque ocellus. Catul. *Het ooglyn, dat is, het beſte, het puik van alle halve en heele eilanden.*

Cur ego villas meas, ocellos Italiæ non video? Cic. *Waarom zie ik myne luſthuizen, (de beſte van Italie) niet?*

ŏchră, æ. f. Plin. H. *Berggiel.* Zekere bergſtoffige aarde, daar verw van word gemaakt.

ŏcĭmŭm, ī. n. Plin. H. *Basilikom.* Een welriekende plante.

ŏcĭŏr, ōrĭs. m. & f. ŭs, ōrĭs. n. Virg. Hor. *Sneller, radder, vlugger.* Dit is een comparativus zonder poſitivus, men zegt *Ociſſimus* in ſuperlativo.

Euro ocior. Hor. *Sneller, vlugger dan de wind.* Species pro genere.

ŏcĭŭs. adv. Ter. Cic. *Sneller, vlugger, radder.* Men zegt *Ociſſimè.*

Ociùs omnes ſurgimus. Ovid. *Wy ſtaan alle aanſtonds, ſnellyk, vliegens op.*

Ociſſimè ſeminare. Colum. *Zeer vroeg, of tydiglyk zaayen.*

ŏcrĕă, æ. f. Varr. Virg. Liv. *Een laars.*

ŏcrĕātŭs, ă, ūm. Hor. *Gelaarſd.*

In nive dormis ocreatus. Hor. *Gy ſlaapt gelaarſd in de ſneeuw.*

ŏctăchŏrdŏs, ī. m. & f. ŏn, ī. n. Vitruv. ὀκτάχορδον. *Een ſpeeltuig met agt ſnaren.*

ŏctāns, āntis. m. Vitruv. *Een agten deel, of agtſte gedeelte.*

ŏctāstylŏs, ī. m. & f. ŏn, ī. Vitruv. ὀκτάστυλον. *Een gebouw met agt pilaren aan de voornaamſte zyden.*

ŏctāvŭs, ă, ūm. Cic. *De agtſte.*

ŏctĭĕs. adv. Cic. *Agt malen, reizen, keeren.*

ŏctĭngēnārĭŭs, ă, ūm. Grex, octingenarius. Varr. *Een kudde van agt honderd ſchapen.*

ŏctĭngēntēsĭmŭs, ă, ūm. Cic. *De agthonderdſte.*

ŏctĭngentī, æ, ă, Cic. *Agt honderd.*

ŏctĭngentĭĕs. adv. Aſc. Pæd. *Agt honderd malen, reizen, keeren.*

ŏctĭpēs, ĕdis. omn. gen. Ovid. *Agtvoetig, dat agt voeten heeft.*

ŏctŏ. indeclin. plur. Cic. ὀκτώ. *Agt.*

Digitized by Google

ŏctōbĕr, brĭs. m. Cic. *Wynmaand.* Men verſtaat'er *Menſis* onder.

ŏctōgenārĭŭs, ă, ūm. Vitruv. *Van tagtig*, te weten, duimen, voeten.

ŏctōgēnī, æ, ă. Colum. *Tagtig.*

ŏctōgēnŭs, ă, ūm. Cic. *Tagtig.*

ŏctōgesĭmŭs, ă, ūm. Cic. *De tagtigſte.*

ŏctōgiēs. adv. Cic. *Tatigmalen, reizen, keeren.*

ŏctōgintă. Cic. *Tagtig.*

ŏctōgōnŏs, ī. m. & f. ŏn. ī. n. Vitruv. ὀκτώγωνος. *Agthoekig of kantig: dat agt hoeken heeft.*

ŏctōgōnŭs, ă, ūm. Vitruv. Front. *Zie* Octogonos.

ŏctŏjŭges, ūm. m. plur. *Benden of rotten van agt luiden.*

‡ Titus Livius gebruikt dit woord, ſprekende van de Roomſche Patricii of edelen, die met agten gelyk quamen om bezit van krygsampten te nemen.

ŏctōnārĭŭs, ă, ūm. Plin. H. *Van agt duimen of voeten.* Na dat'er van geſproken word.

ŏctōnī, æ, ă. Ovid. *Agt.*

ŏctŏphŏrŏs, ī. m. & f. ŏn, ī. n. Cic. ὀκτώφορος. *Dat agt luiden dragen, of kennen dragen.*

Lectica octophoros. Cic. *Een rosbaar door agt mannen gedragen.*

ŏctŏphŏrŭm, ī. n. Cic. ὀκτώφορον. *Een rosbaar door agt mannen gedragen.*

ŏctŭplĭcātŭs, ă, ūm. Liv. *Agt malen verdubbeld.*

ŏctŭplex, ĭcis, & ŏctŭplŭs, ă, ūm. Cicer. *Agt malen verdubbeld.*

ŏctŭssĭs, is. m. Hor. *Een ſtuk gelds van agt aſſes.*

ŏcŭlārĭŭs, ă, ūm. Celſ. *Van de oogen, tot de oogen behoorende.*

Medicus ocularius. Celſ. *Een oogmeeſter.*

ŏcŭlātĭo, ōnis. f. g. Plin. *Inentinge, entinge.*

ŏcŭlātŭs, ă, ūm. Oculatus teſtis. Plaut. *Een ooggetuigen, die 't verklaarde gezien heeft.*

Oculatæ ſunt noſtræ manus, credunt quod vident. Plaut. *Onze handen helbm oogen, ze geloven't gene dat ze zien*, dat is, *men geeft of doet hier niet zonder geld.*

Oculata die aliquid emere. Plaut. *Iets voor gereed geld koopen.*

Oculatiſſimus locus. Plin. H. *Een zeer ope, onvryc plaats.*

ŏcŭlĕŭs, ă, ūm. Plaut. *Vol oogen.*

Argus oculeus totus fuit. Plaut. *Argus was teenemaal vol oogen.*

ŏcŭlissĭmŭs, ă, ūm. Plaut. *Zeer ſcherp ziende, zeer goed, ſnel, doordringend van gezigt.*

Salve oculiſſime homo. Plaut. *Zyt gegroet gy zeer doordringende van gezigt.*

* Oculiſſimus. Plaut. Feſt. *Die men als zyn oogen bemint.*

ŏcŭlĭtŭs. adv. Hunc amant oculitus. Plaut. *Ze beminnen hem als haar eigen oogen.*

ŏcŭlŭs, ī. m. Cic. *Een oog.*

Primi in omnibus prælliis oculi vincuntur. Tac. *In alle ſtryden worden de oogen eerſt overwonnen.*

Eruditi oculi. Cic. *Verſtandige, naauwkeurige, ſcherpe, doordringende oogen.*

* Adjicere ad omnia cupiditatis oculos. Cic. *Op alle dingen oogen van begeerlykheid werpen, ſlaan.*

Magnus in oculis civium, ſed intus domique præſtantior. Cic. *Groot in de oogen der burgers*, dat is, *in openbare ampten, dog binnen en in zyn huis nog deftiger, voortreffelyker.*

In oculis habere aliquid. Quintil. *Iets in't oog hebben: ergens met aandagt op letten.*

Arma & acies in oculis erant. Curt. *De wapenen en veldſlagen waren hem ſteeds voor oogen: Hy verlangde niet dan na wapenen en ſtryden.*

Æquis oculis aſpicere. Virg. *Met gunſtige oogen aanzien.*

* Ocule mi! Plaut. *Myn oogappel, myn lief, myn engel*, enz. Liefkoozery.

* Oculi. Cat. Colum. *Een ent, botje of ſpruitje van een boom.*

Imponere oculos. Virg. *Enten, inenten.*

* Oculi caudæ pavonum. Plin. H. *De oogen van paauwe ſtaarten.*

* Oculi. Plin. H. *Kleine ronde vlakken.* Gelyk in Panthers en Tygers vellen.

ŏdă, vel ŏdē. f. g. Hor. *Een gezang, lied.*

ŏdēŭm, ēi. n. Vitruv. ᾠδεῖον. *Een plaats daar de zangers en ſpeelers zaten.* Ariſtophanes gelooſde, dat het *Odeum* diende om vaarzen in op te zeggen. Plutarchus zegt dat het gemaakt was om de luiden in te plaatſen, die de ſpelers hoorden, als ze over de prys twiſteden. Het *Odeum* was van maakſel als een klein tooneel, met zit plaatzen en pilaren rondom.

ŏdī, īs, ŏdiſtī, ŏdiſsĕ. Cic. *Haten.*

Malè odiſſe aliquem. Cic. *Iemand onverzoenlyk, doodelyk haten.*

ŏdĭōsē. adv. Ter. Cic. *Op een hatelyke maniere.*

Dicere odiosè. Cic. *Op een hatelyke wyze ſpreken.*

Odiosè interpellare. Cic. *Iemand op een hatelyke, onbeſchofte maniere in zyn reden vallen, ſtoren.*

Odiosè facis. Plaut. *Gy doet onbeſchoftelyk, uw manier van doen is hatelyk.*

ŏdĭōsŭs, ă, ūm. Cic. *Hatelyk, onbeſchoft, onaangenaam.*

Senectus pleriſque odioſa eſt. Cic. *Den ouderdom is de meeſte menſchen hatelyk, verogtelyk.*

Difficultas navigandi fuit odioſa. Cic. *De moeilykheid van 't varen was hatelyk, laſtig.*

Odioſus Orator. Cicer. *Een hatelyk, onbeſchaafd, laſtig redenaar.*

Tandem es odioſus mihi. Plaut. Ter. *Eindelyk gy zyt my hatelyk, laſtig: ik mag u niet meer zien.*

ŏdĭŭm, ĭi. n. Cic. *Haat.*

Æterna odia agere. Sen. Trag. *Eeuwigen haat voeden, koeſteren, behouden.*

Exercere aliquem odiis. Virg. *Iemand door gedurigen haat quellen, vervolgen, ontruſten.*

In odio eſſe omnibus. Cic. *In alle menſchen haat zyn.*

Multitudini in odium venerunt. Cic. *Zy quamen, geraakten in den haat van de meenigte, of't gemeene volk.*

Facere odium ſtudiorum. Quintil. *Een haat of walg tegen't letterblokken verwerzaken.*

ŏdōntăgră, æ. f. g. Gr. Jun. *Een tand trekker.*

ŏdŏr, ōris. m. Cic. *Reuk, geur.*

De odore (vini) adeſſe me ſcit. Plaut. *Zy weet door den reuk van de wyn, dat ik hier ben.*

* Odores. Colum. *Reukwerken.*

Perfuſus liquidis odoribus. Hor. *Met balſamagtige reukwerken overgoten, geſtreken.*

* Eſt nonnullus odor Dictaturæ. Cic. *Daar is eenige reuk*, dat is, *reden om te gelooven, dat'er een oppergezagheberſchap zal zyn. Zie* Dictator.

Quodam odore ſuſpicionis Stalenum corruptum eſſe ſenſit. Cic. *Hy voelde als door zekere reuk van vermoeden, dat Stalenus omgekogt was.*

* Lucri bonus eſt odor ex re qualibet. Hor. *De reuk van winſt is goed uit wat zake het ook zy.*

ŏdōrāmentŭm, ī. n. Colum. *Reukwerk.*

ŏdōrārĭŭs, ă, ūm. Plin. H. *Welriekend, tot reuk, geur, of reukwerken behoorende.*

Odoraria myrrha. Plin. H. *Welriekende myrrhe.*

ŏdōrātĭo, ōnis. f. Cic. *Riekinge.*

ŏdōrātŭs, ă, ūm. Hor. *Met reukwerk doortrokken.*

Templum odoratum. Plin. H. *Een tempel vol reukwerk.*

Xyſtus violis odoratus. Plin. J. *Een wandeldreef vol geurige violetten.*

ŏdōrātŭs, ă, ūm. particip. *Doorgeurd, met reuk doortrokken.* Canos odorati capillos. Hor. *Welker witte of gryze hairen met reukwerken zyn doortrokken.*

* Odoratus. Virg. *Welriekend, geurig.* Men zegt *Odoratior*, en *Odoratiſſimus* in dezen zin.

ŏdōrātŭs, ūs. m. Plin. H. *De reuk, het rieken of ruiken.*

* Odoratus. Cic. *Reuk, geur.*

Pomorum jucundus non ſolùm guſtatus, ſed odoratus etiam & aſpectus. Cic. *De ſmaak van vruchten is niet alleen vermakelyk, maar ook de reuk en't gezigt.*

ŏdōrĭfĕr, ă, ūm. Plin. H. *Dat goeden reuk medebrengt, of geeft, dat geurige kruiden draagt.*

ŏdōro, ās, āvī, ātŭm, āre. Colum. *Een goeden reuk of geur geven of hebben: Wel of geurig te doen rieken, een zoeten reuk geven, met goeden reuk doorlugten of doorrooken.*

Odorant ærа fumis. Ovid. *Zy doorlugten of rooken de lugt met reukwerken, of geurigen rook.*

ŏdōrŏr, āris, ātus ſum, āri. Colum. *Rieken.* Cibum odoraris. Hor. *Gy riekt de ſpyze.*

* Odorari. Cic. *Iets voor af rieken, de ſmaf van iets in de neus hebben.*

Digitized by Google Ante-

Antequam Romam veniam, cupio odorari quid futurum ſit. Cic. *Eer of voor dat ik to Roome kome, ben ik begerig voor af te weten of de ſmeſ weg te hebben wat'er gebeuren zal.*

* Odorari aliquem. Cic. *Iemand beſnuffelen, polſen, ondertaſten, ondergaan.*

ŏDŏRŭS, ă, ŭm. Ovid. *Geurig, wel of zoet riekende.*

* Odora canum vis. Ovid. *De ſnuffelkragt van jaghonden om het wild te rieken. Odora canum vis* by Virgilius lib. 4. lin. 232. beteekent: *Een hoop of meenigte honden van een goed geſnuffel, of een party brakken.*

OECŌNŌMIĂ, æ. f. Quintil. *οἰκονομία. Huishoudinge, beſtier of bewind van een huis of huisgezin. Huishoudkunde.*

* OEconomia. Quintil. *De trant, ſchikkinge, orde, het vervolg van een verhoog.*

OECŌNŌMĬCŬS, ă, ŭm. Cic. *Huishouding, huishoudingkundig: Dat van huishoudinge handelt of ſpreekt.* Van een boek.

OECŌNŌMŬS, ĭ. m. g. Gr. *Een huishouder, een beſtierder van een huisgezin.*

OECŪS, ī. m. Vitruv. *οἶκος. Een gaſtmaal-zaal* by de Grieken. Deze waren zoo ruim datze vier byzondere tafelen elk met drye bedden konden houden.

OENĀNTHE, ēs. f. Plin. H. *De bloem van een wilde wynſtok die geen vrugt draagt.*

* OEnanthe. Plin. H. *Een ſoort van kruid't welk in ſteenen groeit.*

OENĀNTHĪNŬS, ă, ŭm. Plin. H. *οἰνάνθινος. Van bloemen van wilde wynſtok: of van't kruid* OEnanthe.

OENIPŌNS, ōntĭs. *Inſpruk,* een ſtad van Duitsland in Tirol.

OENŌPHŌRŬM, ĭ. n. Mart. Hor. Cic. *οἰνοφόρον. Een vat, kuip om wyn in te dragen.*

OENŌPHŌRŬS, ĭ. m. Plin. H. *Een wyndrager, een wynſchenker: Een knegt die ſchenkt.*

OENŌPŌLĬUM, ĭī. n. Plaut. *οἰνοπώλιον. Een wynverkopers pakhuis, of huis: Een drinkwinkel.*

OENOTRĬĂ, æ. f. Virg. *Een zeker geweſt in Italie,* of, *Italie zelf.*

OENOTRĬŬS, ă, ŭm. Sil. Ital. *Van Oenotrie, of van Italie.*

OENOTRŬS, ă, ŭm. Virg. *Idem.*

OESTRŪM, ī. Stat. *οἶστρος. Woede, razerny, dolheid.* Sommigen geven voor dat men OEſtrŭs, ĭ. m. g. moet lezen.

* OEſtrum. Virg. Colum. *Een paardevlieg, brem, een horzel, weſp.* Zekere vlieg die in't vliegen veel geluid maakt.

OESYPŪM, ī. n. Ovid. *οἴσυπος. Smeer of vet dat men uit de wolle van ongewaſſche ſchapen trekt.*

† OETŪM, ī. n. Plin. H. *Een Ægyptiſch kruid met weinige bladeren en een lange wortel:* De Ægyptenaren kaauwen het, volgens tuig van Plinius.

ŏFELLĂ, æ. f. Mart. *Een ſtukje vleez.* Gelyk een ſnede van een ham.

ŏFFĂ, æ. f. Colum. Varr. *Een rond ſtuk of bal van vleez of deeg. Een frikkedil.*

Offa melle ſoporata. Virg. *Een ſtuk brood met honig bereid, toegemaakt.*

Offæ quibus aves ſaginantur. Colum. *Deeg, broksel, daar de vogelen mede gemeſt worden.*

* Carminis offæ. Perſ. *Verwarringe, wanorde, mengelmoes van een gedigt.*

ŏFFECTŏR, ōrĭs, m. g. Feſt. *Een verwer.*

ŏFFENDĬCŬLŪM, ĭ. n. Plin. J. *Hinderpaal, letſel, belet:* of liever, *aanſtoot, argernis, een ſteen van aanſtoot.*

ŏFFENDĬMENTŪM, ĭ. n. Feſt. *Een knoopswys ſtukje leder aan't einde van een toom, om te beletten dat het niet ſlipt door't gantje.*

ŏFFENDĬX, cĭs. Feſt. *Zie* Offendimentum.

ŏFFENDO, ĭs, ŏffendĭ, ŏffenſŭm, ŏffendĕrĕ. aliquem. Cic. Ovid. Colum. *Tegen iemand aanſtooten, vallen.*

Caput ad fornicem offendere. Quintil. *Het hoofd tegen een gewelf of verwulſſel ſtooten.*

Puppis offendit in ſcopulis. Ovid. *Het ſchip ſtoot op de klippen, of ſteenroſſen.*

Offendere latus vehementer. Cic. *Zyn zyde geweldig quetſen, ſtooten.*

* Offendere aliquem. Ter. Cic. *Iemand ontmoeten, tegen komen, vinden.*

Imparatum aliquem offendere. Cic. *Iemand onverhoeds, onverwagt overvallen, aantreffen.*

Fragili quærens illidere dentem, offendet ſolido. Hor. *Zoekende zyn tanden op iets raſts te zetten, zal hy iets hards ontmoeten, vinden. Een onnoozele bloed meenende tegen een zwakke party zig aan te kanten, zal een ſterke vinden.*

* Aliquem offendere. Suet. *Iemand argeren, beleedigen; argernis of aanſtoot geven.*

Nunquam illum ne minima quidem re offendi. Cic. *Ik hebbe hem zelfs in't allerminſte niet beleedigt, of aanſtoot gegeven.*

Honeſtius putabat Agricola offendere, quàm odiſſe. Tac, *Agrikola oordeelde het eerlyker iemand met woordan te beleedigen, of te keerte gaan, dan te haten.*

Offendere alicui animum. Cic. *Iemands gemoed argernis of aanſtoot geven.*

Ne ejus ordinis rem aut voluntatem offenderes. Cic. *Op dat gy de middelen of genegentheid van die orde of maatſchappye niet zoud ergeren, benadeelen.*

Offendere exiſtimationem alicujus. Cic. *Iemands goede naam quetſen, ſchenden.*

Si in me aliquid offendiſtis. Cic. *Indien gy iets aanſtootelyks in my gevonden, beſpeurt hebt.*

Componi aliquid de ſe, niſi à præſtantiſſimis, offendebatur. Suet. *Hy was gebelgt, miſnoegd dat'er iets van hem, ten zy door de aller uitmuntendſte of beſte, gemaakt wierd.*

* Offendere aliquid in aliqua re. Cic. *Een miſſlag in een zaak begaan.*

Si quid offenderit, mihi totum, nihil tibi offenderit. Cic. *Indien hy iets miſdreven of miſdaan heeft zal alle de aanſtoot op my en niets op u komen, zal ik't gantſche verwyt en gy niet met allen te dragen hebben.*

ŏFFENSĂ, æ. f. Cic. *Ergernis, aanſtoot, beleedigінge, hoon.*

Periculoſa potentium offenſa. Quintil. *Het is gevaarlyk magtigen ergernis of aanſtoot te geven, beleedigen, miſdoen.*

Magna in offenſa ſum apud Pompeium. Cic. *Pompejus is grootelyks tegen my verbolgen.*

Carminum metra & pedes perducunt legentem ſine offenſa ad ſummam ſcriptorum terminationem. Vitruv. *De maat en voeten van vaarzen, brengen den lezer zonder aanſtoot of walg tot het einde van boeken,* dat is, *tot het uitlezen van de boeken.*

ŏFFENSĀCŬLŪM, ĭ. n. g. *Zie* Offendiculum.

ŏFFENSĀNS, āntĭs. omn. gen. Quintil. *Haperende, ſtootende.*

* Offenſans. Sen. Ph. *Dikwils tegen iets ſtootende.*

ŏFFENSĀTĬO, ōnĭs. f. Quintil. *Aanſtootinge, ſtootinge tegen iets.*

Offenſatio memoriæ. Sen. Ph. *Haperinge, gebrek van geheugenis.*

ŏFFENSĀTŏR, ōrĭs. m. Quintil. *Stamelende, haperende, hakkelaar in't lezen.*

ŏFFENSĬO, ōnĭs. f. Pedis offenſio. Cic. *Struikelinge.*

Ita tornavit, ut nihil offenſionis haberet. Cic. *Hy heeft het zoo effen gedraait, beſchaaft dat'er niets aanſtootelyks, of ruws by of in is.*

* Offenſio. Vitruv. *Hinderpaal, letſel, belet, verhindering.*

* Offenſio. Cic. *Aanſtoot, ergernis, nayver, nyd, af of wangunſt.*

Hoc facit ſine ulla offenſione. Cic. *Hy doet dit zonder ergernis, nyd, of afgunſt van iemand.*

Suſcipere offenſionem apud populum. Cic. *Den haat, af of wangunſt van't volk op zyn hals halen.*

Offenſionem vitare. Cic. *Aanſtoot, ergernis, haat, af- of wangunſt vermyden, ontgaan, ſchuwen.*

Hoc apud alios gratiam, apud alios offenſionem habet. Plin. H. *Dit word by dezen begunſtigt, by genen gelaakt: Van den eene geprezen van d'anderen veragt.*

* Offenſiones belli. Cic. *Verliezen, rampen, ongevallen van den oorlog.*

* Graves ſolent eſſe offenſiones ex gravibus morbis. Cic. *De wederinſtortinge van zware ziekens zyn gemeenlyk gevaarlyk.*

* Offenſio. Cic. *Verbolgentheid, belginge.*

In totius ordinis offenſione. Cic. *In of gedurende de verbolgentheid, of haat van de gantſche orde,* dat is, *den Raad.*

Privatam offenſionem oblitterare. Cic. *Byzondere hoon, ongelyk vergeten, in't vergeetboek ſtellen.*

Digitized by Google

Ad certas res habere vitioſam offenſionem & faſtidium. Cic. *Een ongeregelde, onbehoorlyken afkeer en walg van eenige dingen hebben.*

Majori mihi offenſioni ſunt poſſeſſiunculæ meæ, quàm delectationi. Cic. *Myne geringe middelen, goederen ſtrekken my meer tot aanſtoot of droefheid, dan tot vermaak.*

Ex ratione ſumta offenſio non apparet. Cic. *De ergernis of't misbedryf blykt uit de onderzogte reden niet.*

* Offenſionem negligentiæ vitare. Cic. *De naam, ergernis, of aanſtoot van nalatigheid vermyden, ſchuwen.*

ŌFFENSĬŪNCŬLĂ, æ. f. Cic. *Een kleine, geringe ergernis, aanſtoot.*

ŌFFENSO, ās, āvī, ātŭm, āre. capita. Liv. *De hoofden dikwils tegen den anderen ſtooten.*

Offenſare in aliquid. Sen. Ph. *Tegen iets aanſtooten.*

ŌFFĔNSŬM, ī. n. Cic. de Invent. *Aanſtoot, ergernis.*

Offenſum eſt, quod eorum qui audiunt, voluntatem lædit. Cic. *Het is, of men noemt het aanſtoot of ergernis, dat de gemoedtheid, van de genen die toehooren, quetſt, verſtoort.*

ŌFFĔNSŬS, ă, ŭm. Ovid. Liv. *Geſtooten, aangeſtooten.*

Pede offenſo procumbere. Ovid. *Vallen na de voet tegen iets aangeſtooten te hebben.*

Quòſcuta offenſa leniùs ſtreperent. Salluſt. *Op dat de tegen den anderen geſtoote ſchilden zagter zonden klinken, minder geluid zouden geven.*

* Offenſus. Cic. *Geërgerd, gebelgd, gehoond.* Cicero zegt *Offenſior.*

Deos offenſos mereri. Ovid. *De verbolgentheid, gramſchap der Goden verdienen.*

Offenſus animus. Cic. *Een geërgerd, gebelgd, verbolgen, getergd, verbitterd, gemoed.*

Offenſus alicui. Suet. *Tegen iemand gebelgd, verbolgen, vertoornt, verſtoord.*

ŌFFERCĬO, īs, īvī, ītŭm, īrĕ. Plaut. *Vol maken, vullen, vervullen, opvullen.*

ŌFFĔRO, ŏffĕrs, ŏbtŭlī, ŏblātŭm, ŏfferrĕ. Cic. *Opdragen, aanbieden.*

Opportunè te mihi offers. Ter. *Gy bied my u zelven ter regter tyd aan.*

Hæc tellus obtulit acceſſus faciles puppibus. Lucan. *Dit land verſchafte een gemakkelyke aankomſt aan de ſchepen.*

Caput obtulit leto. Lucret. Obtulit ſe ad mortem. Cic. *Hy gaf zig aan de dood over: Hy bood aan, was gewillig te ſterven.*

Jusjurandum offerre. Quintil. *Een eed aanbieden.*

Moram offerre. Plaut. *Iemand doen vertoeven, blyven, ophouden.*

Offerre alicui injuriam. Ter. *Iemand hoonen, verongelyken, ongelyk aandoen.*

Offerre occaſionem. Cic. *Een gelegentheid aanbieden, verſchaffen, geven.* Operam. Liv. *Zyn hulp of dienſt aanbieden, opdragen.* Religionem. Cic. *Zwarigheid, nabedenken in iemand verwekken, prenten.*

Se in ſocietatem gloriæ alterius offerre. Cic. *Zig in de maatſchappy of deelgenootſchap van iemands roem indringen.*

Se obviàm alicui offerre. Ter. *Zig begeven, vervoegen om iemand te ontmoeten.*

In diſcrimen vitam ſuam offerre. Cic. *Zyn leven in gevaar brengen, ſtellen.*

ŌFFĔRTŬS, ă, ŭm. partic. ab offercior. *Vol, vervuld, gevuld, opgevuld.*

ŌFFĔRTĬSSĬMŬS, ă, ŭm. Plaut. *Zeer vol.*

Offertiſſima hereditas. Plaut. *Een zeer ruime, groote, aanzienlyke erfenis.*

† ŌFFĔRŪMĔNTÆ, ārŭm. f. plur. Plaut. *Stokſlagen*, in boert taal, *rotting-oly.*

† ŌFFĔRŪMĔNTŬM, ī. n. Feſt. *Offerhande aan de Goden.*

† ŌFFĬCĬÆ, æ. f. Plaut. *Blanketſel. Zie* Offucia.

ŌFFĬCĬNÆ, æ. f. Cic. *Een winkel*, daar werkluiden in arbeiden.

Ex eadem officina exierunt. Cic. *Deze werken zyn uit eene winkel gekomen, zyn van de zelve hand.*

* Officina nequitiæ. Cic. *Een winkel, woonplaats, of ſchuilhoek van boosheid, of ondeugd.* Crudelitatis. Valer. Max. *Een woonplaats van wreedheid.*

Domus Iſocratis patuit, quaſi officina dicendi. Cic. *Het huis van Iſokrates ſtond open gelyk een winkel van welſprekendheid.*

* Officina. Plin. H. *De ſtellinge, ſchikkinge der deelen van een gebouw.*

Hæc erit officinæ cohortalis diſpoſitio. Colum. *De ſchikkinge van de vogelkooyen zal duſdanig zyn.*

ŌFFĬCĪNĀTŎR, ōrĭs. m. Vitruv. *Een werkbaas, konſtenaar, ambagtsman.* Voornamentlyk in't metſelen.

Cùm ſubtiliter opus perfectum erit, officinatoris probabitur exactio. Vitruv. *Als het werk konſtiglyk voltrokken, volmaakt is, dan zal men de naauwkeurigheid van de werkbaas pryzen, agten.*

ŌFFĬCĬO, īs, fēcī, fĭcĕrĕ. alicui. Cic. *Schade, quaad, of nadeel doen: beſchadigen:* ook, *nadeelig of ſchadelyk zyn.*

Claritati oculorum lactucæ officiunt. Plin. H. *De lattouw beſchadigt de, of is naadelig aan de klaar- of helderheid der oogen, verzwakt het gezigt.*

Officere commodis alicujus. Cic. *Iemands voordeel, of voorſpoed benadeelen, ſtuiten.* Nomini alicujus. Liv. *Iemands naam of luiſter verduiſteren, bezwalken.*

Horum ſententiis conciſis officit Theopompus elatione atque altitudine vocis ſuæ. *Theopompus overtreft, verduiſtert de beknopte en bondige zinſpreuken van deze luiden door de verhevenheid en hoogdravendheid van zyne redenen.*

Officit, quò minùs, &c. Plin. H. *Hy belet, dat, enz.*

Apricanti Diogeni offecerat Alexander. Cic. *Alexander ſtont Diogenes zig in de zonneſchyn bakerende, leggende in de weg.*

ŌFFĬCĬŌSĒ. adv. Cic. *Gedienſtiglyk, beleefdelyk: op een henſche, hupſche wyze.* Men zegt *Officioſiſſimè.*

Officioſè ſcribere. Cic. *Gedienſtiglyk, eerbiedigly, beleefdelyk ſchryven.*

ŌFFĬCĬŌSŬS, ă, ŭm. Cic. *Gedienſtig, beleefd, henſch, hupſch, wellevend.* Men zegt *Officioſior* en *Officioſiſſimus.*

Summè in omnes officioſus eſt. Cic. *Hy is zeer gedienſtig, hupſch, beleefd jegens alle menſchen.*

Natio candidatorum officioſiſſima. Cic. *ſcil. eſt. Het volk 't welk na ampten ſtaat is zeer gedienſtig, beleefd. De ampt-verzoekers zyn zeer beleefd, minzaam.*

ŌFFĬCĬŪM, ĭī. n. Cic. *Schuldige pligt, pligt.*

Officium Oratoris eſt dicere accommodate ad perſuadendum. Cic. *Het is de pligt van een Redenaar om geſchiktelyk, netjes, eigentlyk te ſpreken om luiden te overreden, bewegen.*

Regis officia & munera exequi. Cic. *De pligten, en ampten of bedieningen van een Koning volbrengen.*

* Officium. Cic. *Een goede dienſt, dienſt, vriendſchap.*

Magna ejus, non dico officia, ſed merita. Cic. *Ik ſpreke niet van zyne groote goede dienſten, maar van zyne verdienſten.*

Vir ſingulari in rem publicam officio. Cic. *Een man van zeer groote dienſten voor 't gemeene beſt.*

Deſeri ab officiis amicorum. Cic. *Van de dienſten van vrienden beroofd, ontbloot zyn of worden.*

Celebrare ſuprema officia. Sen. Ph. *De laatſte dienſten, of lykdienſten doen.*

Supremo aliquem mandare officio. Petron. *De laatſte of uiterſte pligten aan iemand doen, afleggen.*

* Colere officium. Cic. *Zyn pligt waarnemen, volbrengen, voldoen, afleggen.*

Fungi officio. Cic. Officium. Ter. *Zyn pligt doen, volbrengen, afleggen. Zig volgens pligt quyten.*

Officii duxit. Suet. *Hy agte, oordeelde het van zyn pligt.*

Neutiquam officium liberi eſſe hominis puto, &c. Ter. *Ik meene dat dit geenſins de pligt is van een vrygebore of eerlyk menſch, enz.*

Humani ingenii manſuetique animi officia. Ter. *De pligten, de kenteekenen van een beleefden aart, en nederig of zagtzinnig gemoed.*

* Officium. Cic. *Een ampt of bedieninge.*

Munus officii exequi. Cic. *De pligt van een ampt volbrengen, doen, volvoeren.*

ŌFFĪGO, īs, fīxī, fixŭm, fīgĕrĕ. Plaut. *Zie* Figo.

ŌFFLECTO, īs, flexī, flexŭm, flectĕrĕ. navem. Plaut. *Een ſchip omkeeren, omwenden, omſtieren.*

ŌFFŌCO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Feſt. Flor. *Verworgen, verſtikken.*

ŌFFŌCĂNDŬS, ă, ŭm. Flor. *Verworgd, verſtikt wordende worde n.*

ŌFFRĪNGO, īs, frēgī, frāctŭm, frĭngĕrĕ. *Wederom of voor de tweedemal rondom breken.* Terram. Varr. *Geploegd land*

Digitized by Google

weder om ploegen.
ŌFFŪCIĀ, æ. f. Plaut. *Blanketsel.*
* Offuciæ. A. Gell. *Bedrog, listige ſtreken, bedriegeryen, valſche ſchyn van dingen.*
ŌFFŪLĀ, æ. f. Suet. Colum. *Een ſtukje vleeſch.*
ŌFFŪNDO, ĭs, fūdī, fūſūm, fundĕrĕ. Plaut. *Rondom gieten, ſtorten, plengen.*
Offundere caliginem oculis. Liv. *Duiſterniſſe voor de oogen brengen, rondom werpen. De oogen verduiſteren.*
Obſcuratur & offunditur luce Solis lumen lucernæ. Cic. *Het ligt van een kaars word door 't ſchynen van de Zon verduiſtert en benevelt.*
Noctem rebus offundere. Cic. *Dingen verduiſteren, duiſter maken.*
Offundere cibum (avibus) Plaut. *Den vogelen aas toeſtrooyen, geven.*
Errorem alicui offundere. Liv. *Iemand in een dwaling doen vallen, doen dwalen, dolen.*
Incompoſitis ſubitum pavorem offundit. Liv. *Hy deed de verwarde benden een ſchielyke ſchrik aan.*
Species ingentis multitudinis offuſa eſt hoſtibus. Front. *Een ſchyn van een zeer groote meenigte verſcheen of quam de vyanden voor oogen: De vyand ſcheen een zeer groote meenigte te zien.*
ŌFFŪSCO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Juſtin. *Verduiſteren, donker maken.*
ŌFFŪSŪS, ă, ūm. Cic. *Rondom uitgegote, geſtort, geplengd.*
Offuſæ tenebræ. Cic. *Rondom verſpreide duiſterniſſen.*
* Offuſa Reipublicæ ſempiterna nox. Cic. *Het gemeene beſt is een eeuwige nagt-verduiſteringe van luiſter overgekomen.*
Hic error, & hæc indoctorum animis offuſa caligo eſt. Cic. *Deze dwalinge en duiſterniſſe is verſpreid in de gemoederen der ongeleerden.*
ŌGGĀNĬO, īs, īrĕ. *Zie* Obgannio.
ŌGGĔRO, ĭs, gēſſī, gēſtūm, gĕrĕrĕ. Plaut. *Voorvoeren, voorbrengen, zetten, ſtellen.*
Boves convivas faciunt, herbaſque oggerunt. Plaut. *Ze maken oſſen van hunne gaſten en zetten hen kruiden voor.*
ŌH. Plaut. Ter. *Och, ach!* Een *interjectio admirantis, affirmantis, dolentis, & lætantis*, enz.
ŌHĒ. Ter. *Hola! Interjectio exclamantis, & dolentis.*
ŌHŌ. Plaut. *Oho! ja ja!* Een *interjectio* by de blyſpelers als zy iets weder beginnen te kennen.
ŌLDĂ, æ. f. *De Lot.* Een rivier van Vrankryk in Guienne.
ŌLĔĂ, æ. f. Virg. *Een olyſboom.*
* Olea. Ovid. *Een olyf.*
Oleam facere. Cat. *Oly van olyven maken, perſen.*
ŌLĔĂCĔŪS, ă, ūm. Plin. H. *Van een olyſboom, of olyven: Olyfboomen, of olyven gelykende.*
Folia oleacea. Plin. H. *Bladeren van olyfboomen.*
ŌLĔĂGĪNŪS, ă, ūm. Virg. *Van een olyfboom, daar toe behoorende.*
ŌLĔĂGĪNĔŪS, ă, ūm. Varr. A. Gell. *Idem.*
Coronæ oleaginæ. Feſt. *Olyfloome-kroonen: kroonen van olyfboome-takken.*
ŌLĔĀRĬS, ĭs. m. & f. rĕ, ĭs. n. Plin. H. *Van een olyfboom, daar toe behoorende.*
Oleares cotes. Plin. H. *Olyſteenen, ſlypſteenen daar men oly by gebruikt.*
ŌLĔĀRĬŪM, ĭī. n. Vitruv. *Een olykelder, pakhuis, enz.*
ŌLĔĀRĬŪS, ă, ūm. Vaſa olearia. Colum. *Olyvaten.*
ŌLĔĀRĬŪS, ĭī. m. Colum. Plaut. *Een olymaker of verkooper.*
ŌLĔĀSTĔLLŪS, ī. m. Colum. *Een kleine wilde olyfboom: Een wild olyfboomtje.*
ŌLĔĀSTĔR, trī. m. Cic. *Een wilde olyfboom.*
ŌLĔĪTĀS, ātĭs. f. Cat. *De tyd om olyven te plukken: De olyventyd.*
Ubi oleitas facta erit, prælo extollito. Cat. *Als de olyve-tyd gedaan of voorby is, neem dan de perſen weg.*
ŌLĔŌ, ēs, ōlŭī, ōlĭtūm, ōlĕrĕ. Plin. H. *Rieken, reuk of geur geven, 't zy goede of quade: Stinken, qualyk rieken.*
Roſa recens à longinquo olet. Plin. H. *Een verſche roos ruikt of geeft een goeden geur van verre.*
Bene olere. Cic. *Wel, geurig, zoet, of aangenaam rieken.*
* Ex Academia nihil olet Epicurus. Cic. *Epikurus heeft geen reuk of geur van de hooge ſchool.*
Aurum huic olet. Plaut. *Hy riekt na goud.*
* Olet furtum. Plaut. *Dat riekt na dievery.*
* Olent ſupercilia illa malitiam. Cic. *Die wynbraauwen rieken na, dat is, beteekenen quaad- of boosaardigheid.*
Nihil olet peregrinum. Cic. *Hy riekt na niets vremds: Hy heeft niets vremds.*
Fertur per olentia ſulphura. Propert. *Hy word gedragen door na zwavel-ſtinkende plaatſen.*
ŌLĔŌSŪS, ă, ūm. Plin. H. *Olyagtig, vololy, vet, ſmerig.*
Oleoſum butyrum. Plin. H. *Olyagtige, vette, ſmerige, ſmoutige boter.*
ŌLĔRĂCĔŪS, ă, ūm. Plin. H. *Moeskruidagtig, moes gelykende.*
ŌLĔTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. aquam. Front. *Het water ſtinkend maken, doen ſtinken of bederven.*
ŌLĔTŪM, ī. n. Cat. *Een olyfboſch.*
* Oletum. Perſ. *Zie* Latrina.
ŌLĔŪM, ĕī. n. Cic. *Oly.*
* Plus temporis atque olei. Juven. *Meer tyd en bezorging, of beblokking.*
Oleum atque operam perdidi. Plaut. *Ik hebbe myne moeite en onkoſten verloren, verloren arbeid gedaan.*
ŌLFĂCĬO, ĭs, fēcī, fāctūm, făcĕrĕ. Cic. *Rieken, ruiken.*
* Olfeci ego. Ter. *Ik hebbe het geroken, wel gedagt, vermoed.*
Olfacere nummum. Cic. *Na geld rieken, ruiken.*
Olfacere incœptum alicujus. Ter. *Iemands voornemen rieken, in den neus hebben, weten.*
ŌLFĂCTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plin. *Dikwils rieken, ruiken.*
ŌLFĂCTŌRĬŪM, ĭī. n. Plin. H. *Een ruiker, of eenig reukwerk, dat men by zig draagt om ſtank te weren.*
ŌLFĂCTŪS, ūs. m. Plin. H. *Reuk, rieking, ruiking.*
ŌLĪDŪS, ă, ūm. Mart. *Sterk of kragtig van reuk, 't zy van goede of quade.* Men zegt *Olidior* en *Olidiſſimus.*
Veternum olidum. Catul. *Een ſtinkende, buikenſporige luiheid, traagheid.*
Vulpes olida. Mart. *Een ſtinkende vos.*
ŌLĪM. adv. Cic. *Voorheen, voordezen, van ouds.*
* Olim non ſtylum ſumpſi. Plin. J. *Ik hebbe in lange tyd geen penne in de hand genomen.*
* Olim. Ter. *Een maal.*
* Olim. Ter. *Onlangs, niet lang geleden, laatſt.*
* Olim. Virg. *T' eeniger tyd, den eenen of den anderen dag of tyd.*
* Olim. *Van nu af aan, in 't toekomende, voortaan.*
Non ſi malè nunc, & olim ſic erit. Hor. *Of het nu qualyk met ons gaat, zoo zal het voortaan zoo niet zyn.*
* Olim. Hor. *Van tyd tot tyd, altemet, nu en dan.*
Pueris olim dant cruſtula doctores. Hor. *De leermeeſters geven nu en dan ſtukjes lekkeryen aan de kinderen.*
OLISĬPPO, ōnĭs. f. Plin. H. *Lisbon*, de hoofdſtad van Portugaal.
ŌLĪTŌR, ōrĭs. m. Cic. *Een hovenier, tuinder, tuinman, tunier.*
ŌLĪTŌRĬŪS, ă, ūm. Liv. *Van een hovenier, of tuinman, daar toe behoorende.*
Olitoria oſtia. Plin. H. *De deur of poort van een tuin.*
Forum olitorium. Varr. *Een groenmarkt.*
OLĪVĂ, æ. f. Cic. *Een olyfboom.*
* Oliva. Plin. H. *Een olyf: de vrugt van den olyfboom.*
‡ ŌLĪVĀNS, ăntĭs. m. Plin. H. *Die olyven plukt.* Sommigen willen dat Plinius ſpreekt van de inzamelaars van de laſten op de olyven, en die zorg droegen dat men dezelve met geen ſtaken afſloeg en de boomen beſchadigde.
ŌLĪVĔTŪM, ī. n. Cic. *Een olyfboſch.*
Facere olivetum. Cic. *Olyfboomen, of een olyfloſch planten, poten.*
ŌLĪVĪFĔR, ă, ūm. Ovid. *Olyven dragende.*
ŌLĪVĪNĂ, æ. f. Plaut. *Groote overvloed of inzamelinge van oly.*
ŌLĪVĪTĀS, ātĭs. f. Varr. *Olyven.*
* Olivitas. Colum. *Den tyd om olyven te plukken en perſen.*
Olivitates largiſſimæ. Colum. *Groote overvloed, of inzamelingen van olyven.*
ŌLĪVO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plin. *Olyven plukken, inzamelen.*
ŌLĪVŪM, ī. n. Plaut. *Oly van olyven.*
ŌLLĂ, æ. f. Cat. Colum. *Een aarde pot.*
ŌLLĀRĬĂ, æ. f. Plin. H. *Sondeerſſel in een aarde pot.*

Digitized by Google

ŏLLĀRĬS, ỹs. m. & f. tĕ, ỹs. n. *Van den pot, tot de pot behoorende.* Uvæ ollares. Colum. *Druiven die men in aerde potten bewaart.*

ŏLLĬ, pro illĭ, & ŏllĭs, pro illis. Virg.

ŏLLŬLA, æ. f. Varr. *Een aarde potje.*

ŏLŎR, ŏrĭs. m. Virg. Ovid. *Een zwaan.*

ŏLŎRĪNŬS, ă, ŭm. Virg. *Van een zwaan.*

* Olorinus color. Plin. H. *Een zwaanwitte verwe.*

ŏLŬS, ĕrĭs. n. Plaut. Hor. Catul. *Allerhande moeskruid.*

ŏLŬS ATRŬM, ŏlĕrĭs atri *of* ŏlūsātrĭ. n. Plin. H. Met een of twee woorden *Olus atrum. Eppe kruid, Lavas.* Dus wegens de donkere bladeren genoemd.

ŏLŬSCŬLŬM, ĭ. n. Hor. *Klein moeskruid.*

* Olusculis nos ſoles paſcere. Cic. *Gy zyt gewoon ons met ſaladen te voeden, onthalen.*

ŏLYMPĬAS, ădis. f. Ovid. ὀλυμπιάς. *Een tyd van vyf jaren.*

ŏMĀSŬM, ĭ. n. Hor. *De vetſte of dikſte darm van een viervoetig gedierte.* By zommige, *het vetſte van den buik van een os.*

ŏMĔN, ĭnĭs. n. Cic. *Een voorteeken, voorzegginge.*

Fides ominis. Tac. *Geloof aan een voorteeken.*

Primis eam locarat ominibus. Virg. *Hy had haar voor de eerſte maal uitgehwoelykt.*

Omine quo formans animum. Virg. *Door welk voorteeken hy zyn gemoed verſterkende.*

Quod Dii priùs omen in ipſum convertant. Virg. *Welk voorteeken de Goden op hem zelven afwenden, keeren.*

Omen candidum. Catul. Fauſtum. Virg. Dextrum. Sil. Optimum. Cic. Secundum. Hor. *Een gelukkig, goed voorteeken.*

Siniſtrum, Infauſtum, Dirum, Triſte. Ovid. *Een rampzalig, ongelukkig, quaad voorteeken.*

Noſtro omine it dies. Plaut. *Het gaat ons heden na wenſch.*

Proſequi aliquid optimis ominibus. Cic. *Iets met zeergoede voorteekenen vervolgen, voortzetten.*

ŏMENTŬM, ĭ. n. Plin. H. *Het net daar de ingewanden in leggen.*

ŏMĪNĀTŎR, ōrĭs. m. Plaut. *Die goede of quade voorteekenen voorzegt, geluk of ongeluk voorſpelt.*

ŏMĪNŎR, ārĭs, ātŭs sŭm, ārī. Cicer. *Voorzeggen, voorſpellen.*

Ominamur tibi in proximum annum Conſulatum. Plin. J. *Wy voorzeggen, voorſpellen u tegen toe komende jaar het burgermeeſterſchap.*

ŏMĪNŌSŬS, ă, ŭm. Plin. J. A. Gell. *Van een quaad voorteeken, ongeluk bedwidende, mede brengende.*

ŏMĪSSŬS, ă, ŭm. Terent. Cic. *Nagelaten, overgeſlagen, verzuimd.*

* Omiſſus animus. Ter. *Een ſloef, traag, lauw gemoed.*

Omiſſis jocis. Plin. J. *Ook, boertaryen overgeſlagen, ter zyde geſteld zynde.*

Omiſſior ab re. Terent. *Zeer nalatig, ſloef in zyn belang of zaken.*

ŏMĪTTO, ĭs, mīsī, mīsŭm, mittĕre. aliquid. Ter. Cic. *Iets nalaten, overſlaan.*

Vetera omitto. Salluſt. *Ik ſla de oude dingen over, late die ſtaan.*

Ut alia omittam, hoc ſatis eſt. Cic. *Op dat ik d'andere dingen overſla, dit is genoeg.*

Ut omittam, quòd, &c. Ter. *Op dat ik late ſtaan, verzwyge, niet melde, dat, enz.*

* Omittere. Cic. *Verwaarloozen, verzuimen, ſtaken.*

Voluptates omittere majorum voluptatum causâ. Cic. *Zekere vermakelykheden om nog grooter verzuimen laten varen.*

Conſilium alicujus rei omittere. Liv. *Het voornemen van iets ſtaken, laten varen.*

* Omittere iracundiam. Ter. *Zyn gramſchap laten varen, ſtaken.*

Timorem. Cic. *Zyn vreeze laten varen.*

Memoriam alicujus rei omittere. Quintil. *De geheugeniſſe van iets verliezen.*

Omitte hunc. Ter. *Laat hem gaan, met vrede.*

Hoſtis omiſit Conſulem. Front. *De vyand liet den burgermeeſter ontſnappen, ontvlugten.*

Omitte Atticum Ciceroni tuo. Cic. *Laat Atticus om de liefde van uwen Cicero uyt, vergeeſt, verſchoon hem om uw Ciceroos wille.*

Omittere aliquid in tempus præſens. Hor. *Iets voor den tegenwoordigen tyd verſchuiven, ſtaken.*

Omitte rogare. Ter. *Houd op van verzoeken, vragen.*

OMNĪFĀRĬĀM, adj. Gell. *In allen deelen, in alle manieren.*

ŏMNĪFĔR, ă, ŭm. Ovid. *Alles dragende, voortbrengende.*

ŏMNĪGĔNŬS, ă, ŭm. Virg. *Allerhande, allerlei; van alle ſoorten.*

ŏMNĪMŎDĒ. adv. Lucret. *In of op alle manieren. Op allerlei wyze.*

ŏMNĪNŌ. adv. Cic. *Ganſchelyk, geheelyk, volkomentlyk, in allen deelen.*

ŏMNĪPĂRĒNS, ēntĭs. omn. gen. Virg. *Alles telende, voortbrengende, ſcheppende.*

ŏMNĪPŎTENS, ēntĭs. omn. gen. Virg. *Almagtig, almogend.*

ŏMNĪPŎTENTĬĂ, æ. f. g. Macrob. *Almagtigheid, almogendheid.*

ŏMNĬS, ĭs. m. & f. nĕ, ĭs. n. Cic. *Alle.*

Omne cœlum. Cic. *Al den hemel, den ganſchen hemel.*

Omnia facere omnis debet, ne, &c. Cic. *Ider een moet alles doen, op dat niet, enz.*

Omnibus æſtatibus. Plin. H. *Alle zomeren, in elke zomer. Ider zomer tyd.*

Omni animo intueri aliquem. Cic. *Iemand met allerhande genegentheid aanſchouwen, aanzien.*

Clamor omnis procul eſto. Hor. *Dat alle geroep of geraas verr van hier zy.*

Demetrius iis unus omnia eſt. Liv. *Demetrius alleen is haar alles in alles.*

Omnibus precibus petere contendit, ut, &c. Cæſ. *Hy poogt met alle beden te verzoeken, dat, enz.*

Omni quinquennio. Plin. J. *Alle vyf jaren.*

ŏMNĪTŪENS, ēntĭs, o. g. adj. Val. Flac. *Alles ziende, aanſchouwende.*

ŏMNĪVĀGŬS, ă, ŭm. adj. Cic. *Over al zwervende.*

ŏMNĪVŎLŬS, ă, ŭm, adj. Catul. *Die alles wil, of begeert.*

ŏMNĪVŎRŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Alles verſlindende, opſlokkende, opvretende, verzwelgende.*

ŏMPHĂCĪNŬS, ă, ŭm. Plin. H. ὀμφάκινος. *Van onrype vrugten gemaakt.*

Oleum omphacinum. Plin. H. *Oly van onrype olyven.*

ŏMPHĂCĬUM, ĭī. n. Plin. H. ὀμφάκιον. *Verjuis.*

ŏNĀGĔR, grī. m. Plin. H. ὄναγρος. *Een wilde, of woudezel.*

ONĔRĀRĬĂ, æ. f. Cic. *Een laſt of koopvaardy ſchip. Een hulk.* Men vind'er meeſt *Navis* by.

ŏNĔRĀTŬS, ă, ŭm. Plaut. Cic. Hor. *Geladen, belaſt.*

Oneratus veſte. Ter. *Met een kleed beladen.*

Atlas humeros oneratus Olympo. Ovid. *Atlas op de ſchouderen met den hemel beladen: den hemel op zyn ſchouders torſende.*

* Jumenta onerata plagis. Hor. *Beeſten, paarden met wonden beladen.*

* Lances oneratæ. Virg. *Vol gelade, opgediſchte ſchotelen.*

* Vino oneratus. Sen. Ph. *Met wyn beladen, geballaſt: Dronken, vol, zat.*

ONĔRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Virg. Hor. *Laden, laſt op leggen, belaſten.*

Humerum onerare pallio. Ter. *Den mantel om de ſchouders hangen.*

* Menſas onerare epulis. Virg. *De taſelen met ſpyzen beladen, ſpyzen op diſſen.*

Vina cadis onerare. Virg. *Wynen in vaten doen, gieten.*

Catenis aliquem onerare. Hor. *Iemand met ketenen belaſten, beladen.*

* Annonam onerare. Ulp. *De mondkoſt dier maken, opjagen, doen ſteigeren.*

* Onerare aliquem. Tac. *Iemand bezwaren, tot een laſt zyn, laſtig of moeilyk vallen.*

Injuriis onerare aliquem. Cic. *Iemand met ſcheldwoorden belaſten, beladen, bezwaren.*

Onerare aliquem mendaciis. Cic. *Iemand zoer vele leugens verhalen, wys maken.*

Laudibus onerare. Liv. *Iemand met lofreden overladen, overtollig pryzen, verheffen.*

Quan-

Digitized by Google

Quantis commoditatibus Antiphoni hunc oneratis diem? Ter. *Met hoe groote voordeelen hebt gy Antifo dezen dag overladen!*

* Onerare populum. Plin. H. *Het volk belaſten, bezwaren.*

* Pugnis onerare. Plaut. *Iemand met vuiſtſlagen beladen.*

* Æthera oneravit votis. Virg. *Hy heeft den hemel met gebeden laſtig gevallen.*

ŌNĔRŌSŬS, ă, ŭm. Virg. Plin. H. *Zwaar, zwaarwigtig, laſtig.* Men zegt *Onerosior.*

Aër onerosior igne. Ovid. *De lugt is zwaarder dan 't vyer.*

Onerosum capiti. Plin. H. *Dat het hoofd bezwaard, dat zwaarhoofdig maakt.*

* Onerosus. Ovid. *Laſtig, zwaar: laſtig, zwaar vallende, ongemakkelyk.*

Sors onerosior. Ovid. *Een zwaar, hard noodlot.*

ŌNĪSCŬS, ī. m. g. Plin. *Een rups, of ruſp.*

ŌNĪTĪS, ĭdis. f. Plin. H. *ὀνῖτις. Origo.*

ŌNŌCHĪLĒS, is. n. Plin. H. *ὀνοχειλὲς. En kynid by Plinius, Ezelslippen.*

ŌNŌCLĒA, æ. f. Plin. H. *ὀνόκλεια. Zie* Onochiles.

ŌNŌCRŌTĂLŬS, ī. m. Plin. H. *ὀνοκρόταλος. Een vogelheim.*

‡ *Een kropvogel.* Zekere vogel gelyk een zwaan, dus genoemd, om dat hy zyn kop in 't water ſtekende een geraas maakt als een kryſſenden ezel.

ŌNŬS, nĕris. n. Cic. *Een laſt, gewigt.*

* Magni ſunt oneris, quidquid imponas, vehunt. Plaut. *Zo zyn van een groote laſt, voeren alles dat gy'er op legt.*

* Vacuus onere. Sen. Ph. *Zonder laſt, van laſt bevryd, die niets te doen heeft.*

* Oneri eſſe. Liv. *Laſtig, moeilyk tot een laſt zyn: tot laſt verſtrekken.*

* Onus. Cic. *Laſt, bevel.*

Magnum eſt quoddam onus ſuſpicere. Cic. *Het is iets groots zekere laſt op zig te nemen.*

* Onus ſimultatis imponere alicui. Cic. *Iemand de laſt van de nyd op den hals leggen, ſchuiven.*

* Hoc nihil ad te, noſtrum eſt onus. Cic. *Dit gaat u niet aan, het ſtaat ten onzen laſte, is onze zaak.*

ŌNŬSTŬS, ă, ŭm. Cic. *Belaſt, beladen.*

Onuſta frumento navis. Cic. *Een ſchip met koren geladen.*

* Onuſtus cibo & vino. Cic. *Met ſpys en wyn volladen: die te veel gegeten en niet min wyn gedronken heeft.*

Corpus onuſtum heſternis vitiis. Hor. *Een lighaam door voorgaande overdaad verzwakt, uitgeput.*

* Onuſtum pectus lætitiâ. Plaut. *Een borſt of hart met vreugde vervuld.*

Aula onuſta auri. Plaut. *Een zaal vol goud.*

ŌNYCHĪNŬS, ă, ŭm. Colum. *ὀνύχινος. Gelyk een nagel van een vinger, van verwe en maakzel als een nagel.*

ŌNYX, ychis. f. Plin. H. *Een ſoort van geſteente gelyk een menſchen nagel.*

* Onyx. Plin. H. *Een ſoort van albaſt.*

* Onyx. Hor. *Een kleine reuk werk doos.*

ŌPĂ, æ. f. Vitruv. *ὀπή. Het gat waar in de balken in een muur geplaatſt worden.*

Opa. Vitruv. *Een duive kot, hol, of neſt.* Vitruvius zegt dat men 't in Latyn *Columbaria* noemt.

ŌPĂCĪTAS, ātis. f. Colum. *Duiſterheid, duiſternis, donkerheid.*

ŌPĂCO, ās, āvī, ātum, āre. Cicer. *Donker, duiſter maken.*

Ramus opacat humum. Virg. *De takken, verduiſteren, beſchaduwen de aarde, het aardryk.*

Rami opacant arborem. Virg. *De takken maken een boom duiſter, dik.*

ŌPĂCŬS, ă, ŭm. Catul. *Schaduwagtig, vol ſchaduwe.*

Loca opaca ſilvis. Catul. *Plaatzen door boſſen verduiſterd, verdonkerd.*

Frigus opacum. Virg. *Koelte in de ſchaduwe.*

* Opacus. Virg. *Dik, ſchaduwagtig.* Van een boom.

Opaca barba. Catul. *Een dikke baard.*

* Opacus. Virg. Ovid. *Duiſter, donker.*

Domus opaca intus. Virg. Ovid. *Het huis is van binnen duiſter.*

ŌPĂLŬS, ī. m. Plin. H. *ὄπαλος. Een Ooſtindiſch geſteente van vele aangename verwen.*

ŌPELLĂ, æ. f. Hor. *Kleine, geringe bezigheid of arbeid.*

ŌPĔRĂ, æ. f. Cic. *Arbeid, werk, bezigheid, naarſtigheid.*

Operam dare alicui rei. Ter. Ovid. *In iets arbeiden, zyn beſt doen.*

Multam operam conferre in res obſcuras, atque difficiles. Cic. *Veel of grooten arbeid of moeite beſteden in duiſtere en moeilyke zaken.*

Dare operam hoſpitiis. Cic. *Herberg houden. Gaſten of vremdelingen huisveſten.*

Operâ meâ. Ter. *Door myn arbeid, toedoen, of moeite.*

* Opera. Cæſ. *Een zeer moeilyke bezigheid, groote arbeid.*

Miles leviſſimæ operæ. Front. *Een krygsman van zeer ſlegten dienſt.*

Eadem operâ. Plaut. *Met de zelve moeite, met eenen.*

Eques claræ operæ. Front. *Een Ridder van bekende verdienſten, dienſten, dapperheid.*

Secundæ operæ homo. Lucan. *Een dienaar of jonge van een knegt.*

Qui eſt in operis ejus ſocietatis. Cic. *Die in dienſt, of de zaakuitvoerder of volmagtigde van die maatſchappy is.*

Operæ ſubciſivæ. Cic. *Bezigheden in ſpaar-uuren. Werk, dat men op geſtole uuren doet.*

Dare operam præceptori. Suet. *Onder een meeſter leeren.* Amicis. Ter. *Zyne vrienden dienen, dienſtig zyn, ten dienſt ſtaan.*

Dare operam valetudini. *Zorg voor zyn gezondheid dragen.*

Dare operam alicui in aliquâ re. Plaut. Cic. *Iemand in iets byſtaan, helpen, de hand reiken.*

Dixit mihi Judicem operam dare ſibi conſtituiſſe eo die. Plin. J. *Hy heeft my gezegt, dat den Regter hem beloofd heeft, dat hy op dien dag zyn zake zoude ter hand nemen.*

Date operam in exercitationem aliquam. Cic. *Zyn beſt in een oefeninge doen, zyn vlyt daar in aanwenden.*

Date operam ut aliquid fiat. Cic. *Zyn beſt doen, vlyt aanwenden, zorg dragen dat iets geſchiede.*

Id operam do. Ter. *Ik doe myn beſt daar toe, wende daar toe vlyt aan, zorg daar voor.*

Deditâ operâ. Plaut. Cic. *Van willens, met voorbedagten rade of opzet: opzettelyk.*

Lycurgus & Oreſtes unâ operâ mihi ſunt ſodales, quâ iſte. Plaut. *Lycurgus en Oreſtes zyn te gelyk myne medegezellen: of zy zyn myn medemakkers, zoo wel als hy.*

Tibi opera eſt. Plaut. *Gy hebt werk, of iets te doen, gy zyt bezig.*

Mihi non eſt operæ te audire. Liv. *Ik hebbe geen tyd, het komt my niet gelegen u te hooren.*

Nec Annibali operæ erat Legationes audire. Liv. *Ook hadde Annibal geen tyd of gelegentheid om de Gezanten te hooren.*

Navare *of* Ponere operam alicui. Cic. *Zyn beſt voor iemand doen, zyn vlyt voor iemand aanwenden, voor iemand arbeiden, alles inſpannen.*

ŌPĔRÆ, ārum. f. plur. Cic. *Arbeids-luiden, of volk: arbeiders.*

ŌPĔRÆ prĕtĭum, ĭi. n. Liv. *Iets dat de moeite of de pyne waardig is: iets van belang, gevolg, of gewigt.*

Si merces ſibi, in qua operæ pretium foret, conſtitueretur. Front. *Indien'er een beloninge, de moeite waardig voor hem geſtelt wierd.*

Operæ pretium eſt hoc facere. Ter. *Het is de, of der moeite, de pyne waardig dat te doen.*

ŌPĔRĀRĬA, æ. f. Plaut. *Een arbeidſter, handwerkſter.*

ŌPĔRĀRĬŬS, ĭi. m. Cic. *Een arbeits- of ambagtsman: een arbeider, handwerker.*

* Operarius linguâ celeri. Cic. *Een pleiter van een radde tong.*

ŌPĔRĀRĬŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Konſtig.*

Lapides operarii. Plin. H. *Steenen, bequaam om te bewerken.*

* Operarius. Plin. H. *Van arbeids- of ambagtsluiden; van handwerkers, of daar toe behoorende.*

Vinum operarium. Plin. H. *Wyn voor de arbeiders.*

* Pecus operarium. Colum. *Vee daar men 't land mede bouwt.*

Dies operarius. Catul. *Een werkdag.*

ŌPĔRĀTĬO, ōnis. f. Vitruv. Plin. H. *Werkinge, werk, arbeid.*

Vitiatur hæc arbor operatione humidæ poteſtatis. Vitruv. *Deze boom word bedorven door de kragt van vogtigheid.*

* Operatio. Plaut. *Een offeringe, of offerhande.*

ŌPĔRĀTŬS, ă, ŭm. alicui. Liv. *Die voor iemand gewrogt of gearbeid heeft.*

Operatus auditioni. Plin. H. *Die zyn beſt doet of vlyt aanwend om*

Digitized by Google

om te hooren.
* Operatus. Virg. *Die een offerhande geoffert heeft.*
Operatus Cereris ſacro. Front. *Die aan Ceres geoffert heeft.*
ŌPĔRCŪLĀTŪS, ă, ūm. Colum. *Met een dekſel gedekt.*
ŌPĔRCŪLO, ās, āvī, ātūm, āre. vaſa. Colum. *De vaten met dekſels dekken.*
ŌPĔRCŪLŪM, ī. n. Varr. Colum. *Een dekſel van een vat, pot, enz.*
ŌPĔRIMENTŪM, ī. n. Catul. Plin. H. *Een dekſel.*
ŌPĔRĬO, īs, ŏpĕrŭī, ŏpĕrtūm, ŏpĕrīre. acc. Virg. Tib. Propert. *Dekken, bedekken.*
Fronde operire domum. Tibul. *Een huis met groente, loof, of bladeren bedekken.*
Floribus & ſertis operit limina. Lucret. *Hy bedekt den drempel met bloemen en kranſen.*
Pellis operit humeros. Virg. *Een vel of beeſte-huid bedekt zyn ſchouders, hy met een beeſte-vel gekleed, gedekt.*
Nox operit terras. Virg. *De nagt bedekt, verduiſtert de aarde.*
* Oſtium operire. Ter. *De deur ſluiten.*
Morientibus oculos operire. Plin. H. *De oogen der ſtervende luiken, toeſluiten.*
Sopor operit oculos. Catul. *De vaak ſluit hem de oogen.*
* Luſtum operire. Plin. H. *Zyn rouw of droefheid bedekken, verbergen, ontveinzen.*
Arbor operitur frondibus. Ovid. *De boom word met bladeren of groente bedekt.*
* Uſque ad necem operiri loris. Ter. *Tot de dood toe met zweepſlagen gedekt, of afgeroſt worden.*
ŌPĔRŌR, āris, ātus sum, āri. Plin. H. *Arbeiden, werken.*
Operari alicui rei. Colum. *In iets arbeiden, zyn beſt of moeite doen.*
Operari ſtudiis. Tac. *In letter-oefeningen arbeiden, zyn beſt doen.*
* Operari. Virg. Propert. *Offeren, offerhande doen.*
Operari Deo. Tibul. *Gode offeren, offerhande doen.*
ŌPĔRŌSĔ. adv. Cic. *Met arbeid, moeite, bezwaarlyk.*
Id fiet operosè. Cic. *Dat zal met groote moeite of arbeid geſchieden.*
ŌPĔRŌSĬTĀS, ātis. f. Quintil. *Groote moeite of arbeid.* Quintilianus gebruikt dit woord met deze verzagtinge, *ut ſic dixerim operoſitas.*
ŌPĔRŌSŬS, ă, ūm. Cic. Ovid. *Werkzaam, arbeidzaam, bezig, vlytig.* Men zegt *Operoſior* en *Operoſiſſimus.*
Syria in hortis operoſiſſima. Plin. H. *Sirie is zeer vlytig, bezig, arbeidzaam in tuinen.*
Mulier operoſa capillis ornandis. Ovid. *Een naarſtige, bezige vrouw in 't opſchikken, vercieren van haar haair.*
* Operoſus. Cic. Hor. Ovid. *Moeilyk, ongemakkelyk, zwaar, bezwaarlyk.*
Sed res operoſa eſt, & hominis perdiligentis. Cic. *Dog het is een zware of moeilyke zaak, en van een zeer vlytig naarſtig man.*
Operoſiores pontes. Front. *Zeer moeilyke bruggen: bruggen met grooten arbeid en moeite gemaakt, geſlagen.*
Æs operoſum. Ovid. *Koper met groote moeite en arbeid gewrogt.*
Operoſus honor. Tac. *Een moeilyk, zwaar, laſtig eerampt.*
*** Vates operoſus dierum. Ovid. *Een digter die de dagen van 't jaar op telt.*
*** Operoſa herba. Ovid. *Een kruid van een groote deugd of kragt.*
ŌPĔRTĀNĔĂ ſacra. Plin. H. *Offerhanden in geſlote en bedekte plaatzen, daar yder een niet mogt in komen,* gelyk de Roomſche offerhanden aan Fauna, Fatua, Bona Dea.
ŌPĔRTĔ. adv. A. Gell. *Bedektelyk, duiſterlyk.*
ŌPĔRTŌRĬŬM, ii. n. Sen. Ph. *Een dekzel.*
ŌPĔRTŪM, ī. n. Cic. *Een bedekte plaats.*
ŌPĔRTŬS, ă, ūm. Cic. Hor. *Bedekt, gedekt.*
Montes operti arbore. Ovid. *Bergen met boomen bedekt.*
Eſſe capite operto. Cic. *Met gedekten hoofde zyn.*
* Opertus dedecore. Cic. *Met ſchande bedekt.*
Opertus prædâ. Plin. J. *Met buit of roof bedekt, beladen.*
* In operto eſſe. Cicer. *In 't verholen zyn, zig verborgen houden.*
ŌPĔS, ūm, ĭbŭs. plur. f. Cic. *Rykdommen, groote goederen, middelen.*

ŌPHĪTĒS, æ. m. Lucan. *Een ſoort van marmer,* met kleine vlakjes gelyk op de ſlange vellen.
ŌPHTHALMĪCŬS, ī. m. Mart. ὀφθαλμικός. *Een oogmeeſter, oog-arts.*
ŌPĪCŬS, ă, ūm. Plin. H. *Rum, woeſt, plomp, bot, lomp, onbeleefd.*
* Opicus, a, um. Juven. *Vuil, afſchuwelyk.*
ŌPĬFĔR, ă, ūm. Ovid. *Hulp mede brengende.*
ŌPĬFEX, ĭcis. m. Cic. *Een arbeids of ambagts man.*
* Rerum opifex. Ovid. *De werkmeeſter, maker of ſchepper van alle dingen, van de wereld.*
* Opifex verborum. Cic. *Een maker, uitvinder van nieuwe woorden.*
* Opifex perſuadendi Rhethorica. Quintil. *De reden konſt arbeid, doet haar beſt om te overreden, te bewegen.* Of van woord tot woord, *de redenkonſt is de Werkmeeſtreſſe of baziu van overreding.*
ŌPĬFĪCĪNĂ, æ. Cic. Plaut. *Een winkel.* De oude handſchriften van Cicero hebben *Officina.*
ŌPĬFĪCĬŪM, ii. n. Varr. *Arbeid, werk, handwerk,* van een konſtenaar.
ŌPĬLĬO, ōnis. m. Colum. *Een ſchaapharder, een harder.*
OPĪMĒ. adv. Plaut. *Overvloedelyk, rykelyk, heerlyk.*
Domus opimè inſtructa. Plaut. *Een zeer rykelyk behuisraad of voorzien huis.*
ŌPĪMĬTĀS, ātis. f. Plaut. *Overvloed van rykdom of middelen.*
ŌPĪMO, ās, āvī, ātūm, āre. Colum. *Vet maken, meſten.*
Opimare aves, animalia. Colum. *Vogelen, beeſten of dieren meſten.*
Milium celeriùs opimat turtures. Colum. *Geers maakt de tortels raſſer vet.*
ŌPĪMŬS, ă, ūm. Virg. *Vet, gemeſt.* Van een offerhande of dier geſproken.
* Spolia opima. Virg. *Groote rykelyke buit, koninglyke buit.*
Habitus corporis opimus. Cic. *Zeer goede ſtaat of houding van lighaam of gezondheid.*
* Opimum dictionis genus. Cic. *Een al te opgeblaze manier van ſpreken.* Of wel, *daar geen ſcherpzinnigheid genoeg in is.*
Deze plaats komt met de twee beteekeningen over een.
Rebus bonis opima regio. Lucret. *Een overvloedig geweſt van goede dingen.*
*** Acies opimæ. Stat. *Benden of legers die buit of roof zoeken.*
Cibus opimus. Plin. H. *Lekkere, heerlyke, deftige ſpys.*
Menſa opima. Sil. Ital. *Een goede deftige, wel voorziene tafel.*
* Quæſtus opimus. Plin. H. *Een rykelyke, zeer groote, merkelyke winſt.*
ŌPĪNĂBĬLĬS, is. m. & f. ĭle, is. n. Cic. *Waarſchynlyk.* Van een bewysreden geſproken.
Opinabilis. Cic. *Dat in een gevoelen of in gedagten beſtaat.*
ŌPĪNĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Toeſtemminge van een waarſchynlyke zake.*
Opinatio. Valer. Max. *Een meeninge, gevoelen.*
ŌPĪNĀTŌ. adv. Liv. Men vind dit adverbium niet dan met de conjunctio *Nec, Nec opinatò. Onverhoeds, onverwagt, onvoorziens.*
ŌPĪNĀTŎR, ōris. m. Cic. *Die zyn gevoelen twyffelagtig uit: Die niets verzakert.*
Magnus ſum opinator. Cic. *Ik ben een groot bedenker, overwager, overlegger: Ik zegge zelden iets rond uit of voor vaſt.*
ŌPĪNĬO, ōnis. f. Cic. *Meeninge, meininge, gevoelen, gedagten, oordeel,* overiets.
Ut opinio mea fert. Cic. *Gelyk myn gevoelen of oordeel mede brengt, volgens myn gedagten.*
Ad opinionem dolemus. Sen. Ph. *Wy lyden hartzeer, pyn, of ſmart door de gedagten of inbeeldinge.*
* Opinio. Cic. *Agtinge, goede naam, aanzien.*
Romani ingrati animi adverſus Scipionem opinionem habent. Liv. *De Romeinen worden beſchuldigt, zyn verdagt van een ondankbaar gemoed tegen Scipio.*
Magna eſt hominum de te opinio. Cic. *De menſchen hebben een groot gevoelen van u, agten u hooglyk, grootelyks.*
Virtutis opinio. Cic. *Gedagten, denkbeeld van de deugd.*
* Opinio. Cic. *Verwagtinge.*
Vincam opinionem tuam. Cic. *Ik zal uw verwagtinge overwinnen, overtreffen, te boven gaan.*

Con-

Digitized by Google

Contra opinionem omnium. Cic. *Tegen, buiten, boven alle verwagtinge.*

Homo omnium opinione damnatus. Cic. *Een verworpe man, volgens het gevoelen of de gedagten van alle menſchen.*

Prorſus à me opinionem hanc tuam amotam eſſe volo. Ter. *Ik wil, verſta, begere dat dit gevoelen, deze gedagten van my t'eenemaal van u afgeweert, verworpen werden.*

Multò majorem opinionem dicendi actione faciebat Lentulus, & quàm quanta in eo erat facultas. Cic. *Lentulus maakte een veel grooter gevoelen van zig door ſpreek gebaarden, dan door zyn begaafdheid van welſprekendheid.*

ŏPĪNĬŌSISSĬMŬS, ă, ŭm. Cic. *Zeer twyffelmoedig, die alles in twyffel trekt, die noit iets rond uit zegt of verzekert.*

ŏPĪNŏR, ārīs, ātŭs sŭm, ārī. Cic. *Meenen, denken, oordeelen.*

Ut opinor. Cic. *Gelyk ik meene, denke, oordeele, geloove.*

ŏPĪNŭS, ă, ŭm. Ovid. Men vind dit woord niet dan met de Conjunctio *Nec. Nec opinus. Onverwagt, ſchielyk, onvoorzien.*

ŏPĪPĂRE. adv. Plaut. Cic. *Overvloediglyk, rykelyk, heerlyk, koſtelyk, treffelyk.*

ŏPĪPĂRŭS, ă, ŭm. Plaut. *Overvloedig, rykelyk, heerlyk, koſtelyk, deftiglyk.*

ŏPĪS. Cic. Men vind de accuſativus *Opem*, de ablativus *ope* in ſingulari, en *opes opum* in plurali. *Hulp, byſtand, magt.*

Nihil opis in illis. Cic. *Daar is by hun geen hulp, byſtand.*

Non opis eſt noſtræ. Virg. *Het is van of in onze magt of vermogen niet.*

ŏPĪSTHŎGRĂPHŬS, ă, ŭm. Plin. J. ὀπισθόγραφος. *Dat op de rugge geſchreven is.* Van een bock.

ŏPĪSTHŎTŎNĬCŬS, ī. m. Plin. H. ὀπισθοτόνικος. *Opkrimpinge van zenuwen onderworpen.*

ŏPĪSTHŎTŎNŎS, ī. m. Plin. H. ὀπισθότονος. Noemt dus ‡ zekere opkrimpinge van zenuwen, die het hooſd en ſomtyds het gantſche lighaam zoodanig agter over doet hellen, dat men geen ander geſtalte kan maken.

ŏPĪTĔR, trĭs, m. g. Feſt. *Een jonge wiens vader dood is, en de groot vader in leven.*

ŏPĪTRĬX, ĭcis, f. g. Feſt. *Een dogter welkers vader dood is, en groot vader leeft.*

ŏPĪTŬLŏR, ārīs, ātŭs sŭm, ārī. Ter. Cic. *Helpen, byſtaan, byſpringen, onderſtand doen, de hulpzame hand bieden.*

Opitulari patriæ. Cic. *Zyn vaderland te hulp komen, helpen, byſtand doen.*

Remedia morbis opitulantur. Celſ. *Geneesmiddelen, artzenyen helpen, genezen, ziektens.*

ŏPĬŪM, ĭī. n. Plin. H. *Opium, ſap uit de ſteelen van ſlaapkruid.* 't welk ſterk en nu en dan den eeuwigen ſlaap doet ſlapen als men te veel genomen heeft, gelyk Plinius getuigt.

ŏPŏBĂLSĂMŬM, ī. n. Plin. H. ὀποβάλσαμον. *Sap uit den balſem-boom vloeyende, zypende:* als men'er in geſneden heeft.

ŏPŏBĂLSĂMŬS, ī. f. Juſtin. *Den balſem-boom.*

ŏPŏCĂRPĂTHŎN, ī. n. Plin. H. ὀποκάρπαθον. *Een ſoort van ſap,* van Plinius onder de vergiftige gerekend.

ŏPŏPĂNAX, ŏpŏpānācis. Plin. H. *Sap van't kruid Panacea,* welke alle ziektens geneeſt zoo men zegt.

ŏPŌRĬCĔ, ēs. f. Plin. H. *Een ſoort van treffelyke artzeny,* gemaakt van vrugten, die in de lente geplukt worden. Volgens de oorſpronkelykheid, ὅτι τ' ὀπώρας.

ŏPŌRĬNŬS, ă, ŭm. Mart. ὀπωρινός. *Van den herſſt, tot den herſſt behoorende.* Men vind dit woord niet geſchreven dan in 't Grieksch.

ŏPŌRŎTHĔCĂ, æ. f. Varr. *Solder, of plaats om herſſtvrugten in te ſluiten, bewaren.*

ŏPŌRTĔT, ŏpōrtŭĭt, ŏpōrtĕrĕ. imperſ. Cic. *Het of men behoort, 't heeft behoort, enz.*

Paſcere oportet oves. Virg. *Men behoort of moet de ſchapen weiden.*

Nequid fiat ſecus quàm oportet. Cic. *Op dat'er niets anders gebeure, dan behoort.*

Servum te eſſe oportet, qui irridens, &c. Plaut. *Gy behoort een ſlaaf te zyn, die beſpottende, enz.*

Hoc jampridem factum eſſe oportuit. Cic. *Dit behoorde overlang gedaan te zyn geweeſt.*

Men vind dit *verbum* ſomtyds gebruikt als een *verbum perſonale.*

Hæc facta ab illo oportebant. Ter. *Deze dingen behoorden van hem gedaan te zyn.*

† ŏPPĂNGO, ĭs, ŏppĕgī, ŏppāctŭm, ŏppăngĕrĕ. Plaut. *Opheften, voegen.* Oppangere ſuavium. Plaut. *Een zoen geven, op de lippen drukken.*

ŏPPĔDO, ĭs, ŏppēdĕrĕ. alicui. Hor. *Tegen iemand vyſten, een ſcheet voor iemand laten: Iemand grootelyks verſmaden, veragten.*

ŏPPĔRĬŎR, īrīs, ŏppĕrtŭs sŭm, ŏppĕrīrī. Ter. *Wagten, verwagten, vertoeven, verbeiden.*

Opperiar hominem hic ut ſalutem, & colloquar. Ter. *Ik zal de man hier verwagten om hem te groeten en ſpreken.*

Juvenes opperiuntur, dum reſidant aquæ. Ovid. *De jongelingen wagten, vertoeven tot dat de wateren bedaart, ſtil, of effen geworden zullen zyn.*

ŏPPĔSSŬLĀTŬS, ă, ŭm. Plaut. *Gegrendeld, met een grendel geſloten.*

Fores oppeſſulatæ. Plaut. *Een gegrendelde deur.*

ŏPPĔTĪTŬS, ă, ŭm. Cic. *Behaald, geleden.* Claræ mortes pro patria oppetitæ. Cic. *Doorluchtige dooden voor 't vaderland geleden, geſtorven.*

ŏPPĔTO, ĭs, ŏppĕtīī, ŏppĕtītŭm, ŏpĕtĕrĕ. Virg. *Sterven.* Men voegt'er gemeenlyk *Mortem* by.

ŏPPĬCO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Catul. *Rondom bepekken, bepikken.*

ŏPPĬDĀNŬS, ă, ŭm. Cic. *Van een ſtad, tot een ſtad behoorende.*

Oppidanum jus. Cic. *Stads of burgerregt.*

* Oppidanum dicendi genus. Cic. *Een ſoort van maniere van ſpreken in kleine ſteden, of in Roomſche wingeweſten. Een ſlegte maniere van ſpreken.*

ŏPPĬDĀNĪ, ōrŭm. Cæſ. *De borgers of ſtedelingen van een ſtad buiten Roome.*

ŏPPĬDĀTĬM. adv. Suet. *Van ſtad tot ſtad.*

‡ ŏPPĬDŌ. Cic. *Overvloediglyk, rykelyk, grootelyks.* Feſtus gelooft, dat dit woord komt van 't antwoord 't welk iemand, die een groote oogſt hadde, plagt te geven, als hem wierd gevraagt of den herſſt goed of rykelyk was, te weten, *Quantum oppido ſufficeret:* zoo veel als voor een ſtad genoeg zoude zyn.

Oppido quàm in litteris peritus. Gell. *Zeer geleerd, in letteren bedreven.*

ŏPPĬDŬLŬM, ī. n. Cic. *Een kleine ſtad, een ſtedetje, ſtedje.*

ŏPPĬDŬM. ī. n. Cic. *Een ſtad.*

ŏPPĬGNĔRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. *Verpanden, te pand geven, ſtellen.*

Oppignerare filiam. Ter. *Zyn dogter verlooven, ten huwelyk beloven.*

ŏPPĬLĀTŬS, ă, ŭm. Cic. *Geſloten, toegedaan.* Van een deur of poort geſproken.

ŏPPĬLŌ, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Lucret. *Sluiten, toedoen.* Van een deur: Ook, *ſtoppen, verſtoppen.*

ŏPPLĔO, ēs, ēvī, ētŭm, ērĕ. Ter. Liv. *Vervullen, opvullen, vol maken.*

Lacrymis opplet os totum ſibi. Ter. *Hy vervult, beſproeit zyn gantſche aengezigt met tranen.*

Opplevit opinio hæc totam Græciam. Cic. *Dit gevoelen heeft gantſch Griekenland vervult, is door Griekenland verſpreid.*

ŏPPLĒTŬS, ă, ŭm. *Gevuld, vervuld, opgevuld, vol gemaakt.* Hoc ſonitu oppletæ aures. Cic. *De ooren door dit geraas vervuld, of vol van dit getier.*

ŏPPLŌRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Auct. ad Her. *Voor of by iemand weenen, ſchreyen.*

Opplorare auribus meis non deſinitis. Auct. ad Her. *Gy laat niet af aan myne ooren te weenen, ſchreyen.*

ŏPPŌNO, ĭs, pŏsŭī, pŏsĭtŭm, pōnĕrĕ. Cic. *Voor of tegen aan zetten, ſtellen.*

‡ Opponere auriculam. Hor. *Het oor voorhouden, aanbieden.* Dit deden de Ouden als zy voor getuigen wilden dienen, en lieten hun oor aanraken, en antwoordden op de vrage, *licet anteſtari?* is 't geoorloft of mag men u tot getuige roepen? *Licet.* Het is geoorloft.

Opponere. Cic. *Iets als een hinderpaal of leitzel voor zetten, tegenſtellen.*

Opponere Rheni foſſam Germanorum gentibus. Cic. *Den*

Digitized by Google

boezem van den Rhyn tegen de Duitſche volkeren zetten, verſterken.

Auctoritatem ſuam opponere. Cic. *Zyn gezag, of vermogen tegen iets ſtellen, gebruiken.*

Corpus pro patria opponere. Cic. *Zyn lighaam voor 't vaderland bloot ſtellen, wagen.*

Formidines opponere. Cic. *Vreeze inboezemen, inprenten.*

Opponere vitium virtuti. Cic. *De ondeugd tegen de deugd ſtellen.*

Opponere. Cic. *Tegenwerpen, voorwerpen, tegenwerpingen doen.*

ŌPPŌRTŪNĒ, adv. Cic. *Ter regter tyd, ter goeder ure, van paſſe, tydelyk.* Men zegt *Opportunius.*

ŌPPŌRTŪNĪTĀS, ātĭs. f. Cic. *Gelegentheid, bequaamheid,* van tyd, enz.

Fluminum opportunitates. Cic. *Gelegentheden, gemak, geryf van rivieren.*

Temporis opportunitas. Cic. *Gelegentheid, geſteldheid, bequaamheid van tyd.*

Opportunitas loci. Cæſ. *Gelegentheid, bequaamheid van een plaats.*

Maritimas opportunitates urbi præbent portus illi. Liv. *Die havens verſchaffen alle zee geryf of gemakken aan die ſtad.*

ŌPPŌRTŪNŪS, ă, ūm. Plaut. Plin. H. *Tydelyk, van paſſe, ter regter tyd of ure komende: bequaam, gelegen.* Men zegt *Opportunior* en *Opportuniſſimus.*

Tempus opportunum. Cic. *Een bequame, gelege, regte, eigentlyke tyd.*

Urbs opportuna. Cic. *Een gemakkelyke ſtad.*

Seges opportuna pecori. Virg. *Bequaam voeder voor 't vee.*

* Opportunum morbis corpus. Plin. H. *Een lighaam aan ziekten onderworpen, onderhevig.*

Locorum opportuna, Tac. *Bequaamheden, gelegentheden, gemak van plaatſen.*

Inſula ob faciles appulſus copiis accipiendis opportuna. Tac. *Een eiland door des zelfs gemakkelyke aankomſten of naderingen bequaam om lieden te ontfangen.*

ŌPPŌSĪTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Tegenſtellinge, tegenzettinge, ſtrydigheid* tuſſen twee of meer dingen.

ŌPPŌSĪTŪS, ă, ūm. Cic. Hor. *Tegen, of tegen over geſteld.*

* Oppoſitus. Catul. *Bloot geſteld.*

Villula ad auſtri flatus oppoſita. Catul. *Een landhuisje aan de zuide wind bloot geſteld.*

Corpore oppoſito furorem à bonorum cervicibus depellere. Cic. *De woede of razerny van den hals der vromen weren, afkeren door 't tuſſen leide ſtellen of wagen van zyn lyf.*

Ager oppoſitus eſt pignori ob decem minas. Ter. *Het veld is verpand voor tien mina.* Een *mina* is omtrent zes dukatons.

Oppoſito dedecore ſententia depellitur. Cic. *Hy word van zyn voornemen afgewend door 't voorwerpen of voorhouden van de ſchande.*

ŌPPŌSĪTŪS, ūs. m. Cic. *Stellinge, zettinge van iets voor of tegen een ander ding.*

ŌPPRĔSSĬO, ōnĭs. f. Ter. *Verdrukkinge, bezwaringe, grieve.*

Legum & libertatis oppreſſio. Cic. *Verdrukkinge, vertredinge van de wetten en de vryheid,* als men die ſchend, enz.

ŌPPRĔSSĬŪNCŬLA, æ. f. g. Plaut. *Een kleine, geringe verdrukkinge.*

ŌPPRĔSSŌR, ōrĭs. m. Brut. ad Cic. *Een verdrukker.*

Oppreſſores dominationis. Brut. ad Cic. *Verdrukkers, ſtoorders, ontruſters van de regeringe, of heerſchappy.*

ŌPPRĔSSŪS, ă, ūm. Cic. *Verdrukt, onderdrukt.*

Oppreſſa metu civitas. Liv. *Een ſtad door vreeze verdrukt, benaaud, verſlage.*

Oppreſſus à prædonibus. Cic. *Door roovers vermoord, omgebragt.*

Oppreſſus doloribus. Cic. *Door hartzeer, droefheden verdrukt, overſtelpt.*

* Carmina oppreſſa. Lucret. *Opgehaalde, verduiſterde vaarzen.*

Litteræ oppreſſæ. Cic. *Letteren die niet uitgeſproken worden.*

Memoria oppreſſa. Plin. J. *Een belade, bezwaarde, belemmerde, beſlote geheugenis.*

Pectus oppreſſum. Sen. Trag. *Een verdrukte, belade, bezwaarde borſt.*

Ære alieno oppreſſus. Cic. *Met ſchulden beladen: Tot de ooren in ſchulden ſtekende, ſchatten en malen ſchuldig.*

ŌPPRĬMO, ĭs, preſſi, preſſūm, primĕrĕ. Cic. *Verdrukken, drukken, onderdrukken, bezwaren, grieven.*

Opprimere. Ter. *Overtuigen, doen bekennen, belyden.*

Dolor opprimitur patientiâ. Cic. *Hartzeer word door lydzaamheid, geduld overwonnen. Geduld verwint droefheid.*

Opprimere bellum exortum. Cic. *Een ontſtane, ontſteken oorlog dempen.*

Opprimere occaſionem. Plaut. *De gelegentheid by 't haar vatten, een gelegentheid of bequame tyd waarnemen.*

Opprimere dictum ſuum. Plaut. *Zyn woord ontkennen, in zyn hals halen.*

* Opprimere. Cic. *Overvallen, voorkomen.*

Hæc te tertia jam epiſtola antè oppreſſit, quàm tu ſchedulam aut litteram. Cic. *Deze derde brief heeft u reets overvallen, eer dat gy een brief of briefje geſchreven hebt.*

Somnus eum oppreſſit. Ter. *De ſlaap heeft hem overvallen, hy ſlaapt.*

* Opprimere. Cic. *Verbergen, verhollen of verborgen houden.*

Quod quò ſtudioſiùs opprimitur, eo magis eminet. Cicer. *'t Welk hoe men 't zorgvuldiger verbergt, hoe het meer blykt, of voor den dag komt.*

Opprimere. Plaut. *Door gebeden verkrygen.*

Opprimi. Cic. *Overvallen, onvoorzien aangetaſt worden.*

Opprimere aliquem manifeſtò. Plaut. *Iemand openlyk, of op de daad betrappen, vatten.*

Ignem opprimere. Liv. *Het vyer uitbluſſen.*

ŌPPRŌBRĀMENTŪM, ī. n. g. Plaut. *Zie* Opprobrium.

ŌPPROBRĀTĬO, ōnĭs. A. Gell. *Verwytinge, verwyt, beriſpinge, beſtraffinge.*

ŌPPROBRĬŪM, ĭi. n. Hor. *Schande, oneer, ſchandelyk.*

* Opprobrium. Hor. *Verwyt, beriſpinge, beſtraffinge: Smaad of ſcheldwoord.*

ŌPPROBRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. Gell. *Verwyten, beriſpen, beſtraffen.*

ŌPPŬGNĀTĬO, ōnĭs. f. Cæſ. Cic. *Aanval, ſtorm, beſtorminge, beſpringinge.*

Gallorum eadem atque Belgarum oppugnatio eſt. Cæſ. *Den aanval of ſtorm der Gaulen is de zelve als van de Belgers, of Belga.*

ŌPPŬGNĀTŌR, ōrĭs. f. Cic. *Bevegter, aanvaller, beſtormer, beſpringer, aantaſter.*

Oppugnatores Reipublicæ de civitate exterminati. Cic. *De bevegters, ondermyners van 't gemeene beſt zyn uit de ſtad gebannen.*

ŌPPŬGNĀTŌRĬŬS, ă, ūm. Res oppugnatoriæ. Cæſ. *Dingen tot een aanval of ſtorm behoorende.*

ŌPPŬGNO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. urbem aliquam. Cic. *Een ſtad aanvallen, bevegten, aantaſten, beſpringen, beſtormen.*

Oppugnare aliquem pecuniâ. Cic. *Iemand met geld aan woord komen, tragten te winnen.*

Oppugnare aliquem capite & fortunis. Metel. ad Cic. *Iemand zyn leven en middelen tragten te benemen, beroouwen.*

ŌPPŬTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plin. H. *Rondom afhouwen, ſnyden, ſnoeyen.*

ŌPSŌNĀTŌR, &c. *Zie* Obſonator, enz.

ŌPTĀBĬLĬS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n Cic. *Wenſchelyk, dat men moet wenſchen, waardig gewenſcht te worden.*

ŌPTĀBĬLĬTĔR. adv. Cicer. *Op een wenſchelyke wyze, na wenſch.*

ŌPTĀNDŬS, ă, ūm. Cic. *Dat men behoord te wenſchen, of wenſchen moet: wenſchelyk.*

ŌPTĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Wenſchinge, wenſch, begeerte.* Daar zyn 'er die zeggen, dat men in Cicero moet lezen *Optimas* en niet *Optationes.*

ŌPTĀTŌ. adv. Cic. *Na wenſch.*

Optato advenis. Ter. *Gy komt na wenſch, regt van paſſe, op de regte tyd.*

ŌPTĀTŪM, ī. n. Cic. *Wenſchinge, wenſch, begeerte.*

Reſpondet optatis meis fortuna. Cic. *De Fortuin beantwoord myn wenſchen, begeerten.*

ŌPTĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Gewenſcht, begeerd.* Men zegt *Optatior.*

ŌPTĬCE, ēs. f. Vitruv. *De gezigt-kunde.* Dat gedeelte van de wiskonſt, 't welk van 't gezigt handeld.

ŌPTĪMĀTĒS, ātŭm *of* ātum. m. plur. Cic. *De beſte, eerſte, voornaamſte van een ſtad.* Men vind de dativus ſingularis *Optimati* in Cicero, en de accuſativus *Optimatem* in een

Digitized by Google

een brief van Cælius aan Cicero.

ŌPTĪME. adv. Cic. *Zeer wel, beſt, deftiglyk, voortreffelyk.*

ŌPTĪMŬS, ă, ŭm. Cicer. *Zeer goed, beſt van allen, allerbeſt.*

ŌPTĬO, ōnĭs. f. Plaut. Cic. *Keure, verkieſinge.*

Optio hæc tua eſt. Plaut. *De keure is de uwe, gy hebt de keur.*

Optio ſit tua. Cic. *Verkies gy, neem de keur.*

Dare optionem. Cic. *De keur geven.*

ŌPTĬO, ōnis. m. Plaut. *Dit was een perzoon die in de plaats van Veldoverſten, of Overſten geſtelt wierd, om der zelver ampt te bekleeden als zy het zelf niet konden doen. Varro zegt, dat men dus ook noemde de krygsknegten die boven 't getal in de keurbenden waren, op dat ze altyds vol zouden zyn.* Vulgò, *Een Lieutenant.*

ŌPTĬVŬS, ă, ŭm. Hor. *Gekoren, gekozen, verkozen, verkoren.*

Cognomen optivum. Hor. *Een verkore, toe- of bynaam.*

ŌPTO, ās, āvī, ātŭm, āre. *Wenſchen, begeeren.*

Optare. Ter. Virg. *Verkiezen, kiezen, liever hebben.*

Inhoneſtè optavit parare divitias, potiùs quàm in patria honeſtè vivere. Ter. *Hy wilde liever op een oneerlyke wyze rykdommen winnen, verkrygen, dan in zyn vaderland eerlyk leven.*

Optare. Ter. *Verzoeken, eiſſchen, begeren.*

Quodvis donum à me optato. Ter. *Eiſcht, verzoekt zoodanigen vereeringe van my als gy wilt.*

ŌPŬLENS, ēntĭs. omn. gen. Corn. Nep. *Ryk, wel g goed, van groote middelen.*

ŌPŬLENTĒR. adv. Salluſt. *Rykelyk, hoerlyk, koſtelyk, overvloedigiyk.* Men zegt *Opulentiùs.*

ŌPŬLENTĬA, æ. f. Salluſt. Cic. Plin. H. *Rykdom, overvloed van goederen of middelen.*

ŌPŬLENTĬTĀS, ātĭs. f. Plaut. *Zie* Opulentia.

ŌPŬLENTO, ās, āvī, ātŭm, āre. Hor. Colum. *Verryken, ryk maken.*

Opulentare herum baccis olivæ. Hor. *Zyn meeſter door olyven verryken, ryk maken.*

ŌPŬLENTŬS, ă, ŭm. Cic. *Ryk, van groote middelen of goederen.* Men zegt *Opulentior* en *Opulentiſſimus.*

ŌPŬLESCO, ſcĭs, ĕſcĕre. Fur. Antias apud A. Gell. *Ryk, of van groote middelen worden.*

ŌPŬLŬS, ī. f. g. Colum. *Een Mashouwer boom.*

ŌPŬS, ŏpĕrĭs. n. Cic. *Allerhande werk,* zelfs werken van 't vernuft, gelyk gedigten, enz.

Opus. Cæſ. *Een werk, bolwerk,* enz. in de veſtingbouwkunde.

* Opus. Virg. *Arbeid, moeite.*

* Opus. Virg. *Bezigheid.*

* Opus. Cic. *Naarſtigheid, vlyt, konſt.*

Mirabili opere perfectum candelabrum. Cic. *Een kandelaar met wonderlyke konſt gemaakt.*

* Opere magno rogare. Plaut. *Met groot of ſterk aanhouden verzoeken.*

* Opus eſt feſſum quieſcere. Cic. *Het is noodig, dat een vermoeide, afgemaatte ruſt.*

Opus eſt hoc fieri. Cic. *Het is noodzakelyk, noodwendig dat dit geſchiede.*

Dux nobis opus eſt. Cic. *Wy hebben een leidsman, gidze van nooden.*

Opus ſunt milites. Ter. *Daar zyn krygsknegten van nooden.*

Opus eſt mihi viaticum. Cic. *Ik hebbe reisgeld van doen, van nooden, noodig.*

Opus eſt maturato. Liv. *Men moet haaſt maken, zig haaſten.*

Non opus eſt dicto, tibi quidem, at huic ſcito opus eſt. Ter. *Het is wel niet noodzakelyk dat men het u zegge, maar weet dat het noodig is dat men't haar verhale.*

Opus eſt ut ægram te aſſimules. Plaut. *Het is noodwendig, noodzakelyk, noodig dat gy u zelven ziek veinſt, houd.*

ŌPŬSCŬLŬM, ī. n. Cic. *Een werkje.*

ŌRA, æ. f. Virg. *De uiterſte paal, of bepalinge, boord, of rand van iets.*

Oræ vulneris. Cæſ. *De randen, lippen van een wonde.*

* Oræ, arum. Virg. *De landpalen, grenzen, de zeekuſten van een land.*

* Ora. Liv. *De kabel van een anker.*

* Ora. Cic. *Een gewoſt, land, of landſtreek.*

Ora. Cic. *Een lugtſtreek, lugtgeweſt.*

ŌRĀCŬLŬM, ī. n. Cicer. *Een Godſpraak, een antwoord of raad van een God.*

Edere oraculum. Cic. *Godſpraken uitſpreken, geven.*

Oraculo uti. Ter. *De Godſpraak gebruiken, raadvragen.*

* Oraculum. Plin. H. *Den tempel daar de Godſpraak geſchiede.*

Oraculum. Plin. H. *Een deftige, aanmerkelyke ſpreuk.*

ŌRĀRĬŬS, ă, ŭm. Plin. J. Orariæ naves. *Kuſt ſcheepjes, of ſchuiten, die alleenlyk langs de kuſten varen.*

ŌRĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Een vertoog, redenvoeringe, een rede, pleidoi, redeneringe.*

Orationis ſatis eſt, tace. Plaut. *Al reden of praats genoeg, zwyg.*

Honeſta oratio eſt. Ter. *Het is een eerlyke reden, het is een regtmatige verſchooning.*

Oratione beneficus. Plaut. *Weldoende in zyn praten, of in de mond: die veel belooft.*

* Oratio. Cic. *Een vertoog, redenvoeringe, een rede, pleidoi, redeneringe.*

ŌRĀTĬŪNCŬLĂ, æ. f. Cic. *Een vertoogje, kleine redenvoeringe.*

ŌRĀTŌR, ōrĭs. m. Cic. *Een redenvoerder, redenaar, vertoogdoender.*

* Orator. Cic. *Een gezant, of afgezant.*

Belli, pacis, induciarum oratores. Cic. *Afgezanten, verklaarders, maakers van vrede, oorlog, ſtilſtand van wapenen.*

ŌRĀTŌRĬĒ. adv. Cic. *Gelyk een reden of vertoog voerder, als een redenaar.*

ŌRĀTŌRĬŬS, ă, ŭm. Cic. *Van een vertoog of redenvoerder; van een redenaar,* daar toe behoorende.

ŌRĀTRIX, īcĭs. f. Plaut. *Een vrouw die iets bid, ſmeekt, of verzoekt.*

ŌRĀTŬM, ī. n. Ter. *Een bede, verzoek.*

ŌRĀTŬS, ă, ŭm. Hor. *Gebeden, verzogt, geſmeekt.*

ŌRĀTŬS, ūs. m. Plaut. Cic. *Gebed, bede, ſmeeking.* Men vind niet dan de ablativus.

Scripſit oratu tuo. Cic. *Hy heeft op uw bede of verzoek geſchreven.* Men leeſt *rogatu* in eenige drukken.

ŌRBĀTĬO, ōnĭs. f. Sen. Ph. *Beroovinge, ontblootinge.*

ŌRBĀTŌR, ōrĭs. m. Ovid. *Die iemands kinderen ontneemt, berooft, doet ſterven.*

ŌRBĀTŬS, ă, ŭm. Cic. *Beroo'd, ontbloot.*

Orbatus filio. Cic. *Van zyn zoon beroofd.* Dignitate. Cic. *Van zyn waardigheid ontbloot, beroofd, afgezet.*

ŌRBĬCŬLĀTĬM. adv. Plin. H. *Kringswyze, in't rond.*

ŌRBĬCŬLĀTŬS, ă, ŭm. Varr. Plin. H. *Kringswys, of rond gemaakt.*

Malis orbiculatis paſti. Colum. *Met ronde bolletjes ajkin gevoed.*

ŌRBĬCŬLŬS, ī. m. Plin. H. *Een kringetje, een kleine rondte.*

* Orbiculus. Cat. *Een katrolletje.*

ŌRBĬCŬS, ă, ŭm. Varr. *Rond, kringagtig.*

Sidera volvuntur motu orbico. Varr. *De ſtarren bewegen in 't rond, met of in een ronden kring.*

ŌRBĪLĔ, ĭs. n. Varr. *Den ommetrek van een wiel of rad.*

ŌRBĬS, ĭs. m. Cic. Plin. H. *Een kring, een rond, of rondte, een bol of kloot.*

Orbis pilæ. Plin. H. *De rondte van een bal of kloot.*

Orbis anguis. Ovid. *De kring of kromkel van een ſlang.*

* Orbis. Ovid. *Een groote meenigte, ſchare, toevloed van volk.*

Ingens orbis in urbe fuit. Ovid. *Daar was een zeer groote toevloed van menſchen in de ſtad.*

* Orbis doctrinæ. Quintil. *De ronde kring of omloop der geleerdheid,* dat is, *begrip, verzamelinge van alle weetenſchappen.*

* Orbis orationis. Cic. *Het vervolg, te zamenhang, ſchakeling van een vertoog.*

In Thucydide orbem orationis deſidero. Cic. *Ik vind geen vervolg, ſchakelinge van reden in Thucydides.*

Redit agricolis labor actus in orbem. Virg. *Den arbeid der akkerluiden gaat geſtadig rond, begint alle dag.*

Conficit orbem ſuum forma concinnitaſque verborum. Cic. *De cierlykheid, en deftigheid van woorden maakt de ſlotreden rond.*

Orbis aſtrorum. Virg. *De kring of ommeloop der ſtarren.*

Triginta orbes imperio explebit. Virg. *Hy zal dertig jaar rondt;*

Digitized by Google

rondt, dat is, *dertig jaren regeren.*

Orbis. Cic. *De wereldkloot, of aertkloot, het aerdtrondt, de wereld.* Men voegt'er nu en dan by *terrarum.*

* Orbis. Plin. H. *Een geweeft of kand.*

* Orbis. Mart. *Een ronde tafel.*

Orbis ſaltatorius. Cic. *Een ronde dans.*

ŌRBĬTĂ, æ. f. Plin. *Het ſpoor van een rad of wiel. Wagenſpoor.*

Orbita. Plin. H. *Een ſtreep of teeken in 't vleeſs, als een te vaſt gebonde band afgenomen is.*

Orbita. Vitruv. *Een kleine as of ſpil.*

ŌRBĬTĀS, ātis. f. Cic. *Verlies van kinderen.*

* Orbitas. Cic. *Weduwlyke ſtaat.*

* Orbitas luminis. Plin. H. *Beroovinge van gezigt, blindheid.*

Orbitas. Plin. J. *De ſtaat van een weeskind.*

† ŌRBĬTŪDO, inis, f. Acc. *Zie* Orbitas.

ŌRBO, ās, āvī, ātum, āre. Cic. *Beroven, ontbloten.*

Orbare ſe luce. Cic. *Zig van 't ligt beroven, dooden.*

Equitatu orbavit Alexandrum. Plin. H. *Hy heeft Alexander van ruitery ontbloot*, dat is, *Alexanders ruitery in de pan gehakt.*

ŌRBŬS, ă, ūm. Cic. *Beroofd, ontbloot*, van wat het ook zy.

Rebus omnibus orbus. Cic. *Van alle dingen ontbloot, beroofd.*

* Orba ab optimatibus concio. Cic. *Een vergaderinge van de voornaamſten of grooten niet bygewoond.*

* Orba Philoſophia in Græcia. Cic. *De Wysbegeerte, in Griekenland vervallen.*

* Orbus. Cic. *Van zyn kinderen beroofd, ontbloot. Kinderloos.* Van een vader ſprekende.

Orbus. Ter. *Die zyn ouders verloren heeft, een weeskind. Ouderloos.*

* Orbus. Juven. *Van gezigt beroofd, blind.* Men voegt'er dikwils *Luminibus* by.

Orbus altero lumine. Plin. H. *Van een oog beroofd, die maar een oog heeft.*

* Palmites orbi. Colum. *Wynſtok ranken zonder botten.*

ŌRCĂ, æ. f. Plin. H. *Een ſoort van zee gedrogt of groote viſch*, die de walviſchen beſtryd.

ŌRCA, ātum. Varr. *Een groote wynton.* Dus genoemd om dat het de viſch *Orca* in rondheid en groote gelykt.

ŌRCĂ, æ. f. Perſ. *Een hoorn om dobbelſteenen mede te werpen. Een hutſelbekertje.*

* Orca. Colum. *Een vat om vyg n te bewaren, een vygeton.*

* Orca. Plin. *Een doos*, waar in de vrouwen van ouds blanketſel, en reukwerk deden: *Een blanketſel of reukwerk doos.*

* Orca. Plin. H. *Een ſoort van koſtelyke ſteen*, daar men groen, zwart, en wit in zag.

‡ ŌRCHĒSTRĂ, æ. f. Cic. ὀρχήστρα. Dit was by de Grieken de plaats daar men danſte: By de Romeinen de plaats daar de Raadsheeren zaten. Het is nu de plaats daar men tuſſen de bedryven der ſpelen ſpeelt en zingt.

ŌRCHĬS, ĭtis. f. Colum. ὄρχις. *Een ſoort van olyf*, beter om te eten dan oly van te maken.

* Orchis. Plin. H. *Een ſoort van viſch*, die geen ſchobben hebbende, egter harder is dan andere viſſchen. Hy is byna niets dan hooſd.

ŌRCĬNIANŬS, ă, ūm. Mart. *Van een lykſtatie, of begravenis, daar toe behoorende.*

Orciniana ſponda. Mart. *Een doodbaar of berry.*

ŌRCĬNŬS, ă, ūm. Dig. *Van de hel.*

ŌRCŬLĂ, æ. Cat. de R. R. *Een doosje om geurige kruiden in te doen: een kruid-doosje.*

ŌRCŬS, i. m. Cic. *De hel, helle.*

Orcum morari. Hor. *Nog zoo raa niet ſterven.*

ŌRCYNŬS, i. m. Plin. H. *Een ſoort van zeer groote thannyn.*

ŌRDĔŬM, Ōrdeăceŭs, &c. *Zie* Hordeum, Hordeaceus, enz.

ŌRDĬNĀRĬŬS, ă, ūm. Colum. *In orde of rang geſchikt.*

Ordinaria ſemina. Colum. *In orde, of ſchikking gezaide zaden.*

Ordinaria vitis. Colum. *Een net, in orde, of rang geplante wynſtok.*

Silices ordinarii. Vitruv. *In orde of rang gemetſelde keyſteenen.* In een gebouw.

* Ordinaria oratio. Plin. J. *Een beſchaafd, net, zinlyk, cierlyk, ordentelyk vertoog.*

* Ordinarius pugil. Suet. *Een ervaren, bedreven, beqaame vuiſtvegter.*

* Ordinarium officium. Sen. Ph. *Bedieninge, dienſt van een ſlaaf van den eerſten rang.*

* Ordinarius ſervus. Ulp. *Een ſlaaf van den eerſten rang:* die ‡ tot d'eerlykſte dienſten gebruikt wierd. Ulpianus onderſcheid de ſlaven, die hy *ordinarii* noemt, van de gene die hy de naam geeft van *Vulgares* en *mediaſtini.*

Ordinarius ſervus. Ulp. *Een ſlaaf die andere ſlaven gebied, en onder zig heeft.*

* Ordinarius. Suet. *Op de gewoone tyd aangeſteld, verkoren.* Spreekende van een Burgermeeſter, die eens anders tyd niet vervult, maar die na gewoonte uit eigen hoofde verkoren word.

ŌRDĬNĀTE. adv. Auct. ad Her. *Geſchiktelyk, in goede ſchikkinge, of rang.*

ŌRDĬNĀTĬM. adv. Brut. ad Cic. *Ordentelyk, vervolgens, yder op zyn beurt, by beurten.*

* Petere ord natim honores. Serv. Cic. *Op zyn tyd, beurt, of in rang eerampten verzoeken, bekuipen.*

* Ordinatim. Cic. *In ryen, met ryen.*

ŌRDĬNĀTĬO, ōnis. f. Plin. J. *Orde, regel, ſchikkinge, inzettinge.* Om iets te doen.

Ordinatio vitæ. Plin. J. *Regel, maniere, ſchikkinge van 't leven.*

* Ordinatio vitis. Colum. *Schikkinge, ordentelyke plantinge van een wyngaard.*

* Ordinatio. Vitruv. *Orde, ſchikkinge, voegelykheid* van de deelen eenes gebouws.

* Ordinatio provinciæ. Suet. *Regeringe, beſtieringe van een wingeweſt.*

Ordinatio. Front. *Schikkinge van een ſlagorde.*

* Ordinatio. Suet. *Aanſtellinge, makinge van Overheden.*

ŌRDĬNĀTŌR, ōris. m. Sen. Ph. *Een ſchikker: die iets in orde of rang ſtelt.*

Ordinator litis. Sen. Ph. *Een beſtierder, aanlegger van een geding.*

ŌRDĬNĀTŬS, ă, ūm. Liv. *Geſchikt; in orde of rang geſteld.*

Magiſtratus aliter ordinati ab aliis ſcriptoribus. Liv. *Overheden van andere ſchryvers in een andere tydrekening geſteld.*

* Ordinatus vir. Sen. Ph. *Een geſchikt, geregeld man: een man van een goed beleid.*

ŌRDĬNO, ās, āvī, ātūm, āre. Suet. *Schikken: in orde of rang zetten, ſtellen.*

* Litem ordinare. Cic. *Een gedingh beſtieren, beleggen.*

* Ita Dii fata ordinavere. Curt. *De Goden hebben dus het lot geſchikt.*

Ordinare locum vitibus. Colum. *Een plaats tot wynſtokken ſchikken: of een plaats met wynſtokken beplanten, beporen.*

* Ordinare improbas cogitationes. Sen. Ph. *Gedooze gedagten vatten, opvatten, koeſteren.*

* Ordinare aliquem. Suet. *Iemand tot Overheid aanſtellen, beveſtigen.*

ŌRDĬŌR, īris, ōrsŭs ſum, ōrdīrī. Cic. *Beginnen, aanvangen.*

Altius ordiri. Cic. *Hooger op beginnen, van hooger aanvangen, ophalen.*

Ordiri a facillimis. Cic. *Van de ligſte, gemakkelykſte dingen aanvangen, een begin maken.*

Orationem ordiri. Cic. *Een vertoog, of reden beginnen, aanvangen.*

Telam ordiri. Plin. H. *Een webbe beginnen, aanſlaan.*

ŌRDO, ĭnis. m. Plin. H. *Orde, ſchikkinge, ry, rang van iets dat op zyn plaats is.*

* Ordo. Virg. Liv. *Een rye van krygsknegten, ter zyden of egter malkanderen.*

* Ordo. Virg. Plin. *Een ry*, van tanden, boomen, enz.

Dirigere in quincuncem arborum ordines. Cic. *Boomen in ryen van vyfhie ſchikken, planten.*

* Ordo. Cic. *Orde, rang, ſchakeling, vervolg* van tyden, geſchiedeniſſen, enz.

Aliquid ordine dicere. Ter. *Iets ordentelyk, met orde, in rang zeggen, verhalen.*

* Dicere ſententiam ex ordine. Cic. *Zyn gevoelen, of oordeel in rang, op zyn beurt verklaren, uiten.*

* Ordo. Hor. *Orde, geſchiktheid.*

Reſtum ordinem injicere licentiæ. Hor. *De ongebondenheid een*

Digitized by Google

een regtmatige orde of maatigheid opleggen.
* Ordo. Cic. *Orde, ſtaat, rang, hoedanigheid.* Te Roome waren drye ordens van Raadsheeren, Ridders, en 't Volk.
* Omnes uno ordine habetis achivos. Virg. *Gy ſtelt alle de Grieken in eene orde of rang, agt hen even hoog.*
In ordinem cogere aliquem. Sen. Ph. *Iemand in orde of tot reden of gehoorzaamheid brengen.*
ŌRĔĂ, æ. f. Cat. *Een bit, of gebit.*
ŌRĔŌN, i. n. Plin. H. ὄρεον. *Berg-peterſelie.*
ŌRĔŌSĔLĪNŪM, i. Plin. H. ὀρεοσέλινον. *Berg-eppe, veelgoed, kroonkens-kruid.*
ŌRĔXĪS, is. f. Cic. ὄρεξις. *Graagheid, luſt tot eten.* Anderen geven voor, dat dit woord *brakinge* in Juvenalis beteekent.
ŌRGĂNĂRĬŬS, ii. m. g. Firm. *Een ſpeeltuigmaker, een orgeliſt.*
ŌRGĂNĬCŬS, ă, ūm. Lucret. *Zoet, lieffelyk, aangenaam van geluid.*
ŌRGĂNĬCĬ, ōrūm. Lucret. *Spelers of ſpeeltuigen.*
ŌRGĂNŪM, i. n. Cic. ὄργανον. *Allerhande tuig, voornamentlyk ſpeeltuigen.*
* Organum. Quintil. *'T werktuig der ſtemme, een orgel.*
Exprimi ſermo organis non poteſt. Quintil. *Die reden kan met de ſtemme niet werden uitgeſproken.*
* Organum. Vitruv. *Timmer-tuig.*
* Organum pneumaticum. Plin. *Een wind-pomp.*
* Organa hydraulica. Quintil. *Water-orgelen.*
* Organum. Colum. *Een gereedſchap of tuig om land mede te meten.*
ŌRGĬĂ, ōrūm. Virg. ὄργια. *Feeſten ter eere van Bacchus.*
ŌRĬĂ, æ. f. Plaut. *Een viſſchers ſchuit of boot.*
ŌRĪCHĂLCŪM, i. n. Hor. Cic. ὀρείχαλκος. *Berg-koper, latoen.*
ŌRĪCĬLLĂ, æ. f. *Een oortje.* Imula oricilla. Catul. *Het onderſte oortje, of de lel, of het lelletje van 't oor.*
ŌRĪCŪLĀRĬŬS, ă, ūm. Celſ. *Van 't oor, tot de ooren behoorende.* Celſus ſchryft *Oricularius* en niet *Auricularius.*
Oricularium ſpecillum. Celſ. *Een tuig om 't oor te peilen.*
ŌRĪĔNS, ēntis. m. Virg. Ovid. *Het Ooſten,* daar de Zon opgaat.
* ŌRĪĔNS, ēntis. omn. gen. Cic. *Opgaande, ryzende.* Van ſtarren.
* Oriens. Catul. *Ontſtaande, ſpruitende, opkomende, geboren wordende.*
ŌRĪFĬCĬŪM, ii. n. g. Macrob. *Een opening.*
ŌRĪGĂNŪM, i. n. Plin. H. ὀρίγανον. *Orego.* Zeker kruid, goed by ansjovis.
ŌRĪGĬNĂTĬO, ōnis. f. Quintil. *Woord, oorſpronkelykheid, afkomſt van woorden.*
ŌRĪGO, ĭnis. f. *Oorſprong, geboorte, eerſte opkomſt van iets.*
* Origo. Cic. *Oorſprong, oorzaak, bronader.*
* Origo. Tac. *Staat, geboorte.*
Ducere ab aliquo originem. Hor. *Zyn oorſprong of afkomſt van iemand trekken.*
Modicus originis. Tac. *Van een middelmatige afkomſt, geboorte, ſtaat.*
Clarus origine. Ovid. *Doorlugtig van afkomſt, geboorte: Van grooten huize.*
Amator originis. Hor. l. 1. ſat. 2. *Een beminnaar, lieffhebber van goeden afkomſt, van deftige huizen.*
* Origines nominum. Quintil. *Oorſpronkelykheden, afkomſt van woorden.*
ŌRĬŌN, ōnis. ὠρίων. *Een geſtarnte onder den tweeling.*
ŌRĬŌR, rĕris, ōrtŭs ſum, ōrīrī. Cic. *Geboren worden, ontſtaan, uit ſpruiten.*
Oritur miſerrima cædes. Virg. *Daar ontſtaat een zeer ellendige, gruwelyke ſlagtinge, moord.*
Oritur ſacinus ex te. Plaut. *Het ſchelmſtuk komt of ontſtaat door u: Gy zyt den aanlegger van 't ſchelmſtuk.*
Tibi à me nulla orta eſt injuria. Ter. *Van my is u geen ongelyk gebeurt, gedaan, ontſtaan.*
Oritur ab his ſermo. Cic. *De rede begint van hen: zy beginnen eerſt te ſpreken.*
Sermo oritur de villis. Hor. *Daar begint, ontſtaat geſprek of praat over landhuizen.*
* Oriri. Ovid. *Opgaan, ryzen.*
ŌRĪŪNDŬS, ă, ūm. Liv. *Geboren, geboortig, geſproten.*
Oriundus Syracuſis. Liv. *Van Syracuſa geboortig, afkomſtig, van daan.*
* Oriundus ab Ulyſſe. Liv. *Van Ulyſſes geſproten, afkomſtig.*
ŌRNĀMĔNTŪM, i. n. Cat. Cic. *Verciersel, cieraad, verciering, oppronkinge.*
Lumen & ornamentum Reipublicæ Hortenſius. Cic. *Hortenſius is het cieraad en 't ligt of de glans, luiſter van 't gemeene beſt.*
ŌRNĀMĔNTĂ, ōrūm. n. plur. Cic. *Eerampten, waardigheden, hooge bedieningen.*
* Ornamenta columnarum. Vitruv. *Cieraden van pilaren, gelyk het ſnywerk, enz.*
Ornamenta orationis. Cic. *Cieraden, oppronkingen en fraaye ſpreekwyzen.*
ŌRNĀTĔ. adv. Cic. *Cierlyk, op een welſprekende maniere, deftiglyk.* Van een rede van een welſprekende geſproken.
Ornatè aliquid facere. Cic. *Iets cierlyk, netjes, deftiglyk doen.*
ŌRNĀTRĪX, īcis. f. Suet. *Een kamenier, palleerſter.*
ŌRNĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Verciert, opgepronkt, gepalleerd, opgetooid.* Men zegt *Ornatior* en *Ornatiſſimus.*
* Ornata ſunt cuncta. Cic. *Alle dingen zyn klaar, vervaardigd, gereed.*
Ornatiſſimus homo. Cic. *Een zeer braaf, volmaakt, voortreffelyk man.*
Ornatus verſus. Cic. *Een cierlyk, deftig, fraaygedigt.*
ŌRNĀTŬS, ūs. m. Ter. Cic. *Cieraad, verciersel, palleerſel, oppronkinge.*
Ornatus theatri. Vitruv. *Cieraad, verciersel van 't tooneel.*
Ornatus militaris. Cic. *Cieraad, kleed van een krygsman, krygsmans kleed.*
Ornatus orationis. Cic. *Cieraad, deftigheid, fraaiheid, eierlykheid van een vertoog.*
ŌRNĔŬS, ă, ūm. Colum. *Van een havereſſe, of wilde eſſeboom.*
ŌRNĪTHĪÆ, ārūm. f. plur. Vitruv. ὀρνιθίαι. *De wind alsze ten derde Zuid ooſt is.*
ŌRNĪTHŌBŌSCĬŪM, ii. n. g. Gr. Varr. *Een plaats daar men gevogelte eten of aas geeft.*
ŌRNĪTHŌGĂLĔ, ēs. f. Plin. H. ὀρνιθόγαλον. *Zeker kruid,* welkers bloem zeer wit is.
ŌRNĪTHŌTRŌPHĬŪM, ii. n. Gr. Varro. *Een vogel-kooy, of plaats om gevogelte te meſten.*
ŌRNĪTHŌN, ōnis. n. Colum. *Een vogel-kooy.*
ŌRNO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Vercieren, opſchikken, oppronken, palleren.*
Sepulcrum floribus ornare. Cic. *Een graf met bloemen vercieren.*
Ornare aliquem. Cic. *Iemand eeren, eerbiedigheid bewyzen.*
Aliquid ornare & augere oratione. Cic. *Iets door een vertoog opſchikken en grooter maken.*
Munus ornare verbis. Ter. *Een geſchenk met bevleſde woorden verzellen.*
Ornare orationem. Cic. *Een vertoog vercieren, oppronken, opſchikken.*
* Conſules ornare. Cic. *Burgermeeſteren met wingeweſten voorzien.*
* Ornare ſe. Cic. Ovid. *Zig toe- of uitruſten, opſchikken, gereed maken.*
Ornare ſe armis. Ovid. *Zig met wapenen toeruſten, voorzien.*
Ornare ſe lepidis moribus. Plaut. *Zig met bevallige lieflyke reden vercieren, aangenaam maken.*
Ornare claſſem. Cic. *Een vloot uit of toeruſten.*
* Fugam ornare. Ter. *Zig tot vlugten gereed maken.*
ŌRNŬS, i. f. Hor. *Een haveresſe of wilde eſſe-boom.*
ŌRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Bidden.*
Orare aliquem per omnes Deos. Hor. *Iemand om aller Goden wille bidden, ſmeeken.*
Oro te ut me tuendum ſuſcipias. Cic. *Ik bidde u, dat gy my aanneemt te beſchermen, te verdedigen.*
Orabo nato uxorem. Ter. *Ik zal een huisvrouw voor myn zoon verzoeken.*
Orare finem malorum. Ovid. *Om een einde van rampen, ongevallen, ongelukken bidden.*
* Orare. Cic. Orare cauſas. Virg. *Zaken bepleiten.*
ŌRŌBĀNCHĒ, ēs. f. Plin. H. ὀροβάγχη. *Smeerkruid.*
ŌRPHĀNŌTRŌPHĬŪM, ii. n. g. Gr. *Een weeshuis.*

Digitized by Google

ŌRPHĀNŪS, i. m. g. Gr. *Een wees: Een vader- en moederloos kind.*

ŌRSŪS, ă, ūm. Cic. *Die begint; begonnen of aangevangen hebbende.*
Dicere in foro orſus eſt Hortenſius admodum adoleſcens. Cic. *Hortenſius begon voor den geregte zeer jong te pleiten.*

ŌRSŪS, ūs. m. Cic. *Begin, beginſel, aanvang.*

ŌRTHŌDŌXŪS, ă, ūm. adj. Iſid. *Regtzinnig van of in leere of gevoelen.*

ŌRTHŌGŌNĬŪS, ă, ūm. Vitruv. ὀρθογώνιος. *Regt-hoekig, dat regte hoeken heeft.*

ŌRTHŌGRĀPHIĂ, æ. f. Quintil. ὀρθογραφία. *Konſt van om wel te ſchryven of ſpellen.*

* Orthographia. Vitruv. *Een woord in de bouwkunde.* Dit is een vlakke ſchets van een gebouw in zigteindige ſtrepen. Platte afbeelding.

ŌRTHŌMĀSTĬCŪS, ă, ūm. Orthomaſtica mala. Plin. H. *Appelen gelyk mammen.*

ŌRTHŌPNŌĒĂ, æ. f. Plin. H. ὀρθόπνοια. *Aamborſtigheid.* Voornamentlyk als men den adem niet kan halen dan met opgeregten halze, of hoofde.

ŌRTHŌPNŌĬCŪS, ă, ūm. Plin. H. ὀρθοπνοϊκός. *Aamborſtig.*

ŌRTHRĀGŌRĬSCŪS, i. m. Plin. H. ὀρθραγορίσκος. *Een zeer groote viſch,* welke gevangen zynde, als een varken ſchreeuwt.

ŌRTŪS, ă, ūm. Cic. *Geboren, geſproten, afkomſtig, omſtaan.*
Flos de ſanguine ortus. Ovid. *Een bloem, uit bloed geſproten.*
Ortus rumor ex Sulpitii litteris. Cic. *Het gerugt is ontſtaan uit den brief van Sulpitius.*
Ortus obſcuro loco. Cic. *Van geringen huize geboren, geſproten, afkomſtig.*
Homo à ſe ortus. Cic. *Een man door eigen vlyt, of deugd opgekomen, vermaard geworden.*

* Ortus. Ovid. *Gerezen, opgegaan.* Van een ſtarre.

ŌRTŪS, ūs. m. Cic. *Geboorte, afkomſt.*
Ortu Tuſculanus fuit Cato. Cic. *Kato was van Tuſculum geboortig, afkomſtig.*

* Ortus. Cic. *Opgang, ryzinge.* Van ſtarren.

ŌRTYGŌMĒTRĂ, æ. f. Plin. H. *De grootſte onder een trop quartelen, of quakkelen,* een weinig zwarter dan, en een leidsman der anderen.

ŌRTYX, ygis. f. Plin. H. *Een quartel, of quakkel.*

ŌRYX, ygis. f. Plin. H. *Een ſoort van een dier met eenen hoorn.*

ŌRYZĂ, æ. f. Hor. Plin. H. *Rys, of ryſt.*

ŌS, ōris. n. Cic. *De mond.*
Huic erat in falſo plurimus ore Deus. Ovid. *Vele Goden waren hem in den meineedigen mond: Hy deed vele valſche eeden.*

* Os. Virg. Ovid. *Het aangezigt.*
Os nocturnum. Plaut. *Een leelyk, afſchuwelyk wezen, aangezigt.*
Sublinere os alicui. Plaut. *Iemand honig om den mond ſtryken, opligten, doeken, bedriegen.*

* Os. Plin. *Een taal.*
Viginti gentium ora Mythridates loquebatur. Plin. de Vir. Illuſt. *Mithridates ſprak de talen van twintig volkeren.*
Diſcordia ora. Virg. *Verſcheide, verſchillende talen.*

* Os. Ovid. *Gaaf, bequaamheid van zingen.*

* Os. Ter. *Stoutheid, vermetelheid, roekeloosheid.*
Duri oris puer. Ovid. *Een hardnekkige, ſtyfkoppige jonge.*

* Omnes uno ore autores fuere, ut, &c. Ter. *Zy waren alle met eene mond aanraders, dat, enz. Zy raadden hem eenparigly.*
Platonem ex tuo ore admiror. Cic. *Ik verwondere my over Plato, uit uw mond of verhaal.*
Cui orationi Cæpionis ore reſpondit Ælius. Cic. *Op welk vertoog Ælius uit de naam, of laſt van Cæpio geantwoort heeft.*
Hoc totum ſtudium dicendi, niſi acceſſit os, nullum poteſt eſſe. Cic. *Deze gantſche betragtinge of oefeninge kan niet ter werreld baten, 't en zy dat'er een goede tong of bequaamheid van ſpreken by kome.*
Sermo qui tum ferè multis erat in ore. Ter. *Een ſpraak, die toen velen in de mond was.*
Venire in ora hominum. Hor. *Vermaard, beroemd worden.*

* Os. Ovid. *Schaamte, eerbaarheid.*

* Os. Cic. *Tegenwoordigheid, gezigt.*
In ore omnium hæc geſta ſunt. Cic. *Deze dingen zyn in 't gezigt van alle menſchen geſchied.*

* Os. Virg. *Allerhande openinge.*
Ulceris os. Virg. *De mond of openinge van een etterbuil, gezwel, of wonde.*
Vaſcula oris anguſti. Quintil. *Vaatjes met een naauwe mond of opening.*
Os portûs. Cic. *De mond, opening of inkomſt van een haven.*

ŌS, ŏſſis. n. Cic. *Een been.*

* Oſſa orationis. Cic. *De vaſtheid, klem, het merg, de pit van een vertoog.*

* Oſſa. Suet. *De ſteenen van vrugten.*

ŌSCĒDO, ĭnis. f. A. Gell. *Genegenheid om te geeuwen: Geeuwzugt.*

ŌSCILLĀTĬO, ōnis. f. Oſcillatione ludere. Petron. *Schoongeling, ſchongelen als de kinderen.*

ŌSCĬLLŬM, i. n. Colum. *Een mondje:* ook, *een kleine opening.*

* Oſcillum. Virg. *Een mom-aanzigt, of gryns.*
Oſcilla grani. Colum. *Een botje, of ſchoot van een graan, of zaadje.*

ŌSCĔN, ĭnis. omn. gen. Cic. Hor. Varro zegt, dat dit een vogel was, welkers gezang de Heidenen voor een voorteeken hielden.

ŌSCĪNES, ŭm. f. plur. Plin. H. *Allerhande zingende vogelen.*

ŌSCĪNŬM, i. n. g. Cic. *Wichtelary uit vogel-gezang.*

ŌSCĪTĀNS, āntis. Cic. *Geeuwende.*
Oſcitantes heſterna potatione. Quintil. *Geeuwende door den dronk van giſteren, of daags te voren.*

* Oſcitans. Ter. Cic. *Onagtzaam, ſlof, nalatig, lodig, lay.*

ŌSCĪTĀNTĔR. adv. Cic. *Onagtzaamly, tragely, ſlofagtigly.*

ŌSCĪTĀTĬO, ōnis. f. Plin. H. *Geeuwinge, gegeeuw.*

** Oſcitationes Bruti. Stat. *De misſlagen van Brutus in zyn ſchriften.*

ŌSCĪTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. A. Gell. *Geeuwen.*

* Eorum folia quotidie ad Solem oſcitant. Plin. H. *Der zelver bladeren openen, gapen dagelyks tegen de Zonne.*

ŌSCĪTŌR, āris, ātus ſum, āri. Plaut. *Geeuwen.*

ŌSCŬLĀTĬO, ōnis. f. Cic. Catul. *Zoeninge, kuſſinge.*

ŌSCŬLŌR, āris, ātus ſum, āri. Cic. *Zoenen, kuſſen: zoentjes, kuſjes geven.*

ŌSCŬLUM, i. n. Ovid. *Een mondje, of kleine mond.*

* Oſculum. Cic. *Een zoen of kus: een kuſje, een zoentje.*

ŌSŎR, ōris. m. Plaut. *Een haſer.*

ŌSSĔUS, ă, ūm. Colum. *Van been, van been gemaakt.*

* Oſſeus. Plin. H. *Beenagtig, gelyk been.* 't Zy van aanzien of hardheid.

ŌSSĬCŬLŬM, i. n. Plin. H. A. Gell. *Een beentje, kleine been.*

ŌSSĪFRĀGĂ, æ. f. Plin. H. Zeker arend met een zoo ſterken bek, dat hy beenderen aan ſtukken byt, waarom hy ook *Oſſifraga*, en *Oſſifragus* genoemt word. *Een beenbreker.*

ŌSSĪFRĀGŬS, i. m. Plin. H. *Idem quod Oſſifraga.*

ŌSSŬĀRĬŬM, ii. n. Cell. Juriſc. Ulp. *Een doodsbeender-huisje.* Op kerkhoven.

ŌSTĒNDĂ, æ. f. *Oſtende.* Een ſtad in 't Graafſchap van Vlaanderen.

ŌSTĒNDO, ĭs, tendi, tēnsŭm, *en zelden* tentŭm, tendĕrĕ. Cic. *Vertoonen, aantoonen, toonen, wyzen, aanwyzen.*
Qui ſimus oſtendamus. Cic. *Laat ons toonen, laten blyken wie wy zyn.*
Se oſtendere. Plaut. *Zig vertoonen, bekend maken, openbaren.*
Se optimè oſtendere. Cic. *Zig zeer wel, deftiglyk toonen, dragen, aanſtellen.*
Se virum oſtendere. Ter. *Zyn zelven een braaf man, een makker, moedig karel toonen.*
Se palam oſtendere. Cic. *Zig openlyk, in 't openbaar vertoonen. In 't openbaar verſchynen.*
In me planè Dii potentiam ſuam omnem oſtendêre. Ter. *De Goden hebben hunne gantſche magt in my getoont: Hebben my met alle magt bygeſtaan, begunſtigt.*
Spem alicujus rei oſtendere. Cic. *De hope van een zake vertoonen, hope van iets geven.*

* In eo quod oſtenderat, non ſtat. Cic. *Hy blyft niet by zyn bod.*

Digitized by Google

bod. Hy houd zig niet aan de koop, of zyn gegeve woord.

ŌSTENTĀRIŪS, ĭi. m. g. Macrob. *Voorteeken beduider. Een uitlegger van vremde voorteekenen, van wonderteekenen.*

ŌSTENTĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Beroeminge, snoevinge, opsnydinge, snorkery, hoog opgevinge, pocchinge.*

Gentis cujusdam ostentationem minuere. Cæs. *De hoogmoed, snoevinge van een volk verminderen, beteugelen, snuiken, kortwieken.*

* Ostentatio. Cic. *Vertooninge, uiterlyke schyn.*

ŌSTENTĀTŌR, ōris. m. Plaut. *Een roemer, beroemer, snorker, poccher, opsnyder, bohemaker.*

Factorum ostentator. Liv. *Een beroemer, snorker, poccher, opsnyder op of van zyne daden.*

ŌSTENTĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Getoond, vertoond, aangetoond, gewezen, aangewezen:* ook, *aangeboden.*

Ostentatâ pecuniâ. Cic. *Geld getoond, aangeboden hebbende.*

ŌSTENTO, ās, āvi, ātūm, āre. Tac. *Aantoonen, vertoonen, toonen, aanwyzen, wyzen: doen zien, of blyken.*

* Ostentare aliquid spe simulationis. Cic. *Iets laten blyken uit hope van zyn waar oogmerk te ontveinzen.*

Ostentare jugulum pro capite alterius. Cic. *Zyn hals voor iemands leven aanbieden.*

* Ostentare. Plin. J. *Bekend maken, openbaren.*

Dignitas oris principem ostentat. Plin. J. *De deftigheid, statelykheid van 't gezigt openbaart, ontdekt den vorst, of de voornaamste.*

* Ostentare. Ter. Cic. *Roemen, beroemen.*

Cicatrices suas ostentare. Ter. *Zyne wonden roemender wyze toonen, zig op quetsuren of lidteekenen beroemen.*

Ostentare se. Cic. *Zig beroemen: snorken, pocchen, opsnyden, breed opgeven van zig zelven.*

ŌSTENTŪM, ī. n. Cic. *Een wonderteeken. Een tecken van eenig ongeval of voorteeken, gelyk als door staartsterren, enz.* zoo men waant. Men gebruikt het ook voor een goed voorteeken.

ŌSTENTŪS, ūs. Sallust. *Nawyzinge, wyzinge met de vinger.*

Ostentui esse. Sallust. *Met de vinger nagewezen worden.*

ŌSTENTŪS, ă, ūm. Soli ostentus. Catul. *In de Zon gelegd.*

ŌSTĬĀRĬŪS, ĭi. m. Varr. Vitruv. *Een deurwagter, poortier.*

ŌSTĬĀTIM. adv. Cic. *Van stukje tot beetje, van pitje tot paaltje, van voren tot agteren.*

Nolite expectare, dum ego hoc crimen agam ostiatim. Cic. *Verwagt niet tot dat of dat ik u dit schelmstuk van 't begin tot het einde, of in alle omstandigheden verhale, vertelle.*

ŌSTĬGO, ĭnis, f. g. Col. *Schurft aan de mond en lippen van schapen, lammeren, oude en jonge geiten, daar ze dikwils van sterven als ze zuigen.*

ŌSTĬŎLUM, ī. Colum. Plin. H. *Een deurtje, een kleine deur, of ingang.*

ŌSTĬUM, ĭi. n. Ter. *Een deur, een poort.*

Ab ostio quærere aliquem. Cic. *Iemand aan de deur zoeken, na iemand aan de deur vragen.*

Ostium crepuit. Ter. *De deur heeft gekraakt: daar is geluid aan de deur geweest.*

* Ostium portûs. Cic. *Den ingang of mond van een haven.*

* Fluminis ostium. Cic. *De mond van een rivier.*

ŌSTRĂCĬAS, æ. m. Plin. H. ὀστρακίας. *Een soort van zeer harde kostelyke steen,* een schelp van een oester gelykende.

ŌSTRĂCĪTĒS, æ. m. Plin. H. *Zie* Ostracias.

ŌSTRĂCĬUM, ĭi. n. g. Plin. *Een oesterschelp.*

ŌSTRĔA, æ. f. Cic. Ostrea, orum. n. plur. Cic. *Een oester. Zekere welsmakende schelpvis.* Men vind *Ostreum*, i. niet in singulari.

ŌSTRĔĀRĬŪS, ă, ūm. Plin. H. *Van oesters, oesteragtig, oesters gelykende.*

Panis ostrearius. Plin. H. *Zeker brood dat de Ouden by oesters aten: oester-brood.*

Ostrearium vivarium. Plin. H. *Een oesterput,* om ze levend te houden, en vet te maken.

ŌSTRĔĀTŪS, ă, ūm. Plaut. *Hard, ruw,* gelyk een oesterschulp, of schelp.

Tergum ostreatum ulceribus gestito. Plaut. *Ik hebbe een rug door zweren buitagtig als 't buitenste van een oesterschulp.*

ŌSTRĔŌSŬS, ă, ūm. Catul. *Overvloedig, vol van oesters.* Men vind in deze schryver niet dan *Ostreosior.*

ŌSTRĬFĔR, ă, ūm. Virg. *Dat purper voortbrengt:* of liever, *Overvloedig van die schulpvisschen, daar men purper in vind.*

ŌSTRĪNŬS, ă, ūm. Propert. *Purperverwig.*

ŌSTRŪM, ī. n. Virg. *Purper: het sap en de vogt daar men purper mede verft.*

ŌSŪRŬS, ă, ūm. *Zullende haten.* Dicebat eas ita amare oportere, ut aliquando esset osurus. Cic. *Hy zeide, dat hy haar zoo behoorde te beminnen, als of hy ze eens zoude haten.*

ŌSŬS, ă, ūm. Plaut. A. Gell. *Hatende.*

Inimicos osa. Plaut. *Die haar vyanden haat.*

ŌTĬŎLUM, ī. n. Cæl. ad Cic. *Kleine ledige tyd. Een luttel ledigen tyd.*

Planè ubi delectem otiolum meum, non habeo. Cæl. ad Cic. *Ik hebbe niets ter wereld om myn kleine of korte ledige tyd of uren mede te vermaken, in vermaak te verslyten.*

ŌTĬŌR, ārĭs, ātūs sum, āri. Cic. *In ledigheid, of rust leven.*

Cùm se Syracusas otiandi, non negotiandi causâ, contulisset. Cic. *Toen hy zig na Syracusa begeven hadde om ledig of in rust te leven, en niet om te arbeiden.* Men vind van *Otior* niet als het *Gerundivum otiandi.*

ŌTĬŌSE. adv. Cic. *Met gemak, rust, of vrede.*

* Otiosè. Plaut. *Zagtjes, zoetjes, allengsjes.*

* Otiosè. Ter. *Zonder kommer, zorg: op zyn gemak.*

* Otiosè. Cicer. *Onagtzaamlyk, sloffelyk, met lauwheid, tragelyk.*

* Otiosè. Cic. *Zonder bezigheid, werk, in ledigheid.*

ŌTĬŌSŬS, ă, ūm. Ter. Cicer. *Ledig, zonder werk of bezigheid.*

Otiosus studiorum. Plin. H. *Onagtzaam, lauw in letteroefeningen.*

* Otiosus. Ter. *Vry, gerust, zonder kommer of onrust.*

Animus otiosus. Cic. *Een gerust, onbekommerd, zorgvry gemoed.*

Traducere ætatem otiosam. Cic. *Een gerust leven leiden, doorbrengen.*

* Otiosus. Quintil. *Ydel, onnut.*

Otiosæ sententiæ. Quintil. *Onnutte spreuken.*

Otiosus sermo. Quintil. *Een ydele, onnutte reden.*

Otiosum aliquem reddere. Cic. *Iemand luiten bezigheden stellen.*

ŌTĬS, ĭdis. f. οὶτις. *Een trap-gans.* De grootste vogel buiten de vogelstruis: ze onthoud zig op 't veld en schuwt het water.

ŌTĬUM, ĭi. n. Cic. *Ledigheid, rust, ledige tyd.*

Res plurimi otii. Cic. *Een zake van zeer veel tyd.*

Tantumne ab re tua est otii tibi? Cic. *Hebt gy zoo veel ledige tyd na uwe bezigheden?*

Mihi ne otium quidem fuit otiosum. Cic. *Myn rusttyd, spaar, of ledige uuren zyn niet zonder bezigheid of ledig geweest.*

Otium à senibus ad potandum ut habeam. Ter. *Op dat ik ledigen tyd van de oude luiden kryge om te gaan drinken.*

Mihi otium non est scribendi. Cic. *Ik hebbe geen ledige tyd om te schryven.*

Otium honestum & moderatum. Cic. *Een eerlyke en middelmatige ledigheid of rust.* Die men tegen leuiheid of slofheid kan stellen.

Pluribus scribam, cùm plus otii nactus ero. Cic. *Ik zal meer of wydloopiger schryven, als ik meer ledige tyd, of spaar uren bekomen zal hebben.*

Ponere rectè otia. Hor. *Zyne ledige tyd, of spaar uren wel besteden, gebruiken.*

Referre se ad otium. Cic. *Zig tot rust begeven.*

Cùm tota Italia arderet, in summo otio fuit. Cic. *Toen gantsch Italie in vyer en vlammen stond, was hy in de grootste rust.*

ŌTŪS, ī. m. Plin. H. *Een soort van schuilsuit, of negt uil.*

ŌVĀNS, āntis. omn. gen. Liv. Die de eere geniet van zekere zegepralinge by de Romeinen *Ovatio* genoemd, waar in de zegepralers te voet door de ridders en 't volk gevoert wierden na 't Capitolium, alwaar men een schaap offerde, in plaats van dat men in groote zegepralinge, de zegepralers in een zege wage met vier witte paarden na 't Capitool voerde, die dan door den Raad voorgegaan, daar in ging, alwaar stieren geoffert wierden. Zie Gell. lib. 5. cap. 6.

* Ovans. Virg. *Zegepralende, vol vreugde of blydschap.*

Digitized by Google

ŏvālĭs, ĭs. m. & f. ălĕ, ĭs. n. Gell. *Behoorende tot de zegepralinge in 't vertalen van 't woord* Ovans *beſchreven.*
Ovalis corona myrthea eſt. A. Gell. *De kroon van de tweede of mindere zegepralinge is van een mirtheboom.* Zie *Ovans.*

ŏvātĭo, ōnĭs. f. Gell. *Een ſoort van zegepralinge.* Zie *Ovans.*

ŏvātŭs, ă, ŭm. Plin. H. *Eyrond, gelyk een ey.*

ŏvātŭs, ūs. Valer. Flacc. Vreugde geſchreeuw van den
‡ overwinnaars, 't welk de woeſte volkeren voormamentlyk lieten hooren als zy eenig voordeel hadden. *Zege-gejuich.*

ŏvĭārĭă, æ. f. Varr. *Een kudde ſchapen.*

ŏvĭārĭcŭs, ă, ŭm. Colum. *Van ſchapen, tot ſchapen behoorende.*
Oviaricum pecus. Colum. *Schapen.*

ŏvĭcŭlă, æ. f. g. *Een ſchaapje.*

ŏvĭlĕ, ĭs. n. Vitruv. Liv. *Een ſchape ſtal.*

ŏvĭllŭs, ă, ŭm. Plin. H. *Van een ſchaap.*

ŏvĭs, ĭs. f. Cic. *Een ſchaap.*

* Aurata ovis. Ovid. *Het gulde ſchaap*, Of liever, *de gulde ſchape vacht, het gulde vlies.*

ŏvo, ās, ārĕ. A. Gell. *Zegepralen.* Zie *Ovans.*

* Ovare. Liv. *Van vreugde juichen, zeer verheugd of verblyd zyn.*

ŏvŭm, ī. n. Mart. *Een ey.*
Album of Albumen ovi, of Candidum ovi, of Albus liquor. ovi. Plin. H. *Het wit van een ey.*
Luteum ovi. Cic. *Het geele of de door van een ey.*
Excludere ova. Cic. *Eyeren uitbroeden.*
Fovere ova. Ovid. *Eyeren broeden.*
Ab ovo uſque ad mala. Horat. *Van 't begin tot het einde.* De ouden begonden hun maalen met eyeren, en eindigde met appelen.

ŏxălĭs, ĭdĭs. f. Plin. H. ὀξαλὶς. *Zuuring, of zurkel.* Zeker kruid.

ŏxălīnē, ēs. f. Plin. *Een ſoort van zeer ſcherpe zuuring.*

ŏxŏnĭŭm, ĭī. n. *Oxford.* De hoofdſtad van 't Graafſchap van die naam, alwaar een vermaarde hooge School is.

ŏxycedrŏs, ī. f. Plin. H. *Een ſoort van cederboom, vol takken en knobbels.*

ŏxygălă, æ. f. Colum. ὀξύγαλα. *Een ſoort van kaas*, met zekere kruiden gemaakt.

ŏxygălă, æ, f. g. vel ŏxygălŭm, ī. n. g. Plin. *Zure of goore melk.*

ŏxygărŭm, ī. n. Mart. ὀξύγαρον. *Een ſoort van doop of ſauce*, gemaakt van edik of azyn, en 't gene de Ouden *Garum* noemde.

ŏxylăpăthŭm, ī. n. Plin. H. ὀξυλάπαθον. *Zuuring*, zeker kruid.

ŏxymĕlī, n. indeclin. Plin. H. *Drank van zee water, honig, en azyn gemaakt.* Men vind dit woord niet dan in de *nominativus* en *accuſativus.*

ŏxymōrŭs, ī. f. Quintil. ὀξύμωρος. *Een ſtreek, kneep of greep van woorden.* Gelyk dit van Virgilius, *Num capti potuere capi? Konden de gevangenen wel gevangen worden?*

ŏxymyrcĭnē, ēs. f. Plin. H. ὀξυμυρσίνη. *Een ſoort van een boomtje*, met bladeren gelyk de myrte boom, dog veel ſcherper en vaſter, dragende een vrugt gelyk kerſen.

ŏxypōrŏs, ă, ŭm. Plin. H. ὀξύπορος. *Dat ligtelyk in de aderen dringt.* Van een genees-middel geſproken.

ŏxypŏrŏpŏlă, æ, m. g. Plin. *Een verkooper van in azyn gezulte koſt.*

ŏxys, ŏŏs. m. Plin. H. ὀξύς. *Kerkoeks brood, Alleluja, zuure klaver.*

* Oxys. Plin. H. *Een ſoort van een ſtekende bies.*

ōzĕnă, æ. f. Celſ. *Een ſoort van zweer of puiſt, komende by de neusgaten.*
Ozena. Plin. H. *Een ſoort van een vis*, veelvoet na de zwaarte van zyn kop dus genoemd.

ōzēnītēs, ĭs. f. Plin. H. ὀζαινῖτης. *Een ſoort van zeer ſlegt riekende ſpyk*, die op den oever van de Ganges gevonden word.

ōzymŭm, ī. n. Petſ. ὄζυμον. *Een ſoort van verſnapering, van pens gemaakt*, en een ſterke reuk hebbende.

P

PA

Pābŭlārĭs, ĭs. m. & f. ārĕ, ĭs. n. Colum. *Van voeder, tot voeder behoorende.*

pābŭlātĭo, ōnĭs. f. Varr. *Voedſel, ſap.* Sprekende van bloemen die de byen uitzuigen.
Ubi non eſt idonea pabulatio, fugitivæ fiunt. Varr. *Daar geen goed voedſel is verlopenze (de byen.)*

* Pabulatio. Cæſ. *Voederhalinge.*
Hoſtem pabulatione prohibere. Cæſ. *Den vyand het voeder halen beletten.*

pābŭlātŏr, ōrĭs. m. Cæſ. Liv. *Een voeder haler.*

pābŭlātōrĭŭs, ă, ŭm. Colum. *Van voeder halers.*
Pabulatoria corbis. Colum. *Een kerf om voeder in te halen, een voeder kerf.*

pābŭlŏr, ārĭs, ātŭs sŭm, ārī. Colum. *Weiden, gras of voeder eten.* Van kudden en beeſten geſproken: Men vind van dit woord niets dan het *Gerundivum pabulandi*, en 't *ſupinum pabulatum.*

* Pabulari. Cæſ. *Voeder halen.*
Pabulandi causâ. Cæſ. *Om voeder te halen, zoeken.*
Proficiſci pabulatum. Cæſ. *Uitgaan, vertrekken om voeder te halen.*

pābŭlŭm, ī. n. Virg. *Voeder, gras voor beeſten.* Het beteekent ook allerhande voedſel, gelyk granen, vrugten, enz.
Metere pabula falce. Ovid. *Voeder met een zeiſſen of ſikkel maayen.*

* Amoris pabulum. Lucret. *Voedſel van liefde.*

pācālĭs, ĭs. m. & f. ălĕ, ĭs. n. Virg. Ovid. *Van de vrede.*
Olea pacales. Ovid. *De vrede beteekenende olyfboomen.*

pācātē. adv. Cæſ. *In vrede, geruſtelyk, vreedzaamlyk.*

pācātŏr, ōrĭs. m. Sen. Trag. *Een bevrediger, vrede gever.*
Pacator orbis. Sen. Ph. *Bevrediger des werelds. Die de vrede aan de wereld geeft.*

pācātŭs, ă, ŭm. Cicer. *Bevredigd, geruſt, vreedzaam.*
Men zegt *Pacatior* en *Pacatiſſimus.*
Æquor pacatum. Ovid. *Een kalme, ſtille, effe zee.* De zeeluiden zeggen: *Slegt water.*
Huic viro poteritne pacatus eſſe Antonius? Cic. *Kan Antonius met deze man verzoent zyn, of worden?*
Provincia pacatiſſima. Cic. *Een zeer geruſt, vreedzaam, vredig win-geweſt.*
Iter pacatius ingredi. Sen. Ph. *Een geruſter, vreedzamer weg in ſlaan: Een vreedzaam, geruſt leven gaan leiden.*

pācĭfĕr, ă, ŭm. Ovid. Valer. Flacc. *Vrede of pais aan of mede brengende.*

pācĭfĭcātĭo, ōnĭs. f. Cic. *Vrede makinge, vrede, pais, eendragt.*
Si te in iſtam pacificationem non interpones. Cic. *Indien gy u in die vrede makinge niet tuſſen beiden ſtelt, niet mengt of ſteekt.*
Opem meam ad pacificationem quærit. Cic. *Hy verzoekt myn hulp of byſtand tot de vrede of pais makinge, om vrede te maken, treffen.*

pācĭfĭcātŏr, ōrĭs. m. Cic. *Een vrede of pais maker, herſteller van de vrede of ruſt.*

pācĭfĭcātōrĭŭs, ă, ŭm. Cic. *Van de vrede of pais*, tot vrede behoorende.
Pacificatoria legatio. Cic. *Een gezantſchap om van vrede of pais te handelen en ſluiten.*

pācĭfĭco, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. *Vrede of pais maken, ſluiten, treffen.*

* Pacificare. Liv. *Van vrede of pais handelen.*
Legati à Volſcis & Æquis pacificatum venerunt. Liv. *Daar quamen gezanten van de Volſci en Æqui om van vrede te handelen.*

* Pacificare aliquem. Catul. *Iemand bevredigen, te vrede ſtellen, ſtillen.*
Pacificari cum aliquo. Cic. *Met iemand verzoent worden.*

Digitized by Google

PĂCĬFĬCŬS, ă, ŭm. Cic. *Vrede of pais makend, vreedzaam, vrede of pais lievend.*
Pacifica perſona. Cic. *Een vreedzaam, vrede of pais lievend perſoon.*
Sermo pacificus. Lucan. *Een vreedzaam, vrede lievend, zagtzinnig vertoog.*
PĂCĬSCŎR, ĕrĭs, păctŭs sŭm, păcīſcī. Cicer. *Bedingen, een verdrag, of verbond maken, over een komen, verdragen.*
Cùm illo paciſci pauxillâ pecuniâ potes. Plaut. *Gy kunt met hem voor weinig geld goed vriend worden, over een komen, verdragen.*
Cum Xerxe nuptias filiæ ejus paciſcitur. Juſtin. *Hy handelt met Xerxes over een huwelyk met zyn dogter.*
Inducias aliquod dierum paciſci. Cic. *Een wapenſchorsing, of ſtilſtand van wapenen voor eenige dagen treffen, maken, ſluiten.*
Pretium prædonibus pro capite paciſci. Cic. *Met roovers verdragen over de prys van zyn hoofd, of leven.*
Hanc mercedem unam pro eo munere paciſcor. Liv. *Ik bedinge deze erkentenisse alleenlyk voor dat geſchenk, die ſchenkadje, of gifte.*
Vitam pro laude paciſci. Virg. *Zyn leven om of voor roem of eer wagen, in gevaar ſtellen.*
Aliquid paciſci. Plaut. *Iets beloven.*
PĂCO, ās, āvī, ātŭm, āre. Cic. *Verzoenen, verzagten, bevredigen, ſtillen, ter neder zetten.*
Voce feras pacavit Orpheus. Claud. *Orpheus verzagte, verzoete, ſtilde de wilde beeſten door zyne ſtem, of gezang.*
Sylvæ inculæ pacantur vomere. Hor. *Woeſte boſſen worden door den landbouw vrugtbaar.* Vomis pro agricultura.
PĂCTĂ, æ. f. Plaut. *Een verloofde, ten huwelyk verzogte en beloofde dogter of vrouw.*
PĂCTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Een beding, verdrag, overeenkomſt, verbond.*
Pactiones agere, facere, conflare, conficere. Cic. *Verbonden, bedingen, over een komſten treffen, maken, ſluiten.*
PĂCTĬLĬS, ĭs. m. & f. ĭle, ĭs. n. Pactilis corona. Plin. H. *Een kroon van vele dingen te zamen gevlogten of geweegd.*
PĂCTĬTĬŬS, ă, ŭm. A. Gell. *Daar men over verdragen, of over een gekomen is: in een verbond of verdrag beſloten, bedongen, vaſt geſteld.*
PĂCTŌLŬS, ī. m. Virg. *De Paktolus*, een rivier van Lybie in klein Aſie, thans Sarrabat genoemd.
PĂCTŎR, ōrĭs. m. Cic. *Een verbond of verdrag ſluiter:* Ook, *een zegsman, middelaar, of goed man.*
PĂCTŬM, ī. n. Cicer. *Beding, verdrag, verbond, over een komſt.*
Diſce quo pacto. Hor. *Leer op wat een wyze of maniere.*
Nullo pacto. Cic. *In of op geenerhande maniere of wyze.*
* Pactum. Cic. *Het bedonge, beſlotene in een verdrag, verbond, enz.*
Pacta conventa. Cic. *De bedonge, wederzyds beſlote, beloofde, toegeſtemde zaken.*
Formula pacti. Ovid. *De plegtelyke woorden, het ontwerp van een verbond, verdrag, of over een komſt.*
PĂCTŬS, ă, ŭm. Plaut. Cic. *Bedonge, beſloten, wederzyds beloofd.*
Pactæ cum hoſte induciæ. Cic. *Een ſtilſtand van wapenen of wapenſchorſing met den vyand gemaakt, getroffen, geſloten.*
Littoribus noſtris anchora pacta tua eſt. Ovid. *Gy hebt beloofd op onze kuſten te zullen komen ankeren. Gy zyt verpligt op onze kuſt het anker te werpen.*
Merces pacta. Hor. *Een bedonge loon of prys.*
Fides pacta. Ovid. *Gegeven woord, verbonde trouwe.*
Pacta verba. Ulp. *Bedonge plegtelyke woorden, in openbare geſchriften of (acten.)*
Pacta dies. Cic. *Een bedonge, beſlote, beloofde, vaſt geſtelde, gezette dag.*
Pacta conjux. Ovid. *Een verloofde vrouw.*
PĂDERBŎRNĂ, æ. f. *Paderborn*, Een hanſeatiſche ſtad van Duitsland in den Weſtphaalſchen kreits.
PĂDŬS, ī. m. *De Po*, Een vermaarde ſtroom in Italie.
PÆĂN, ānis. m. Virg. *Een gezang of lied ter eeren van Apollo.*
* Pæan. Cicer. *Een digtmaat, of vaarzen voet*, van vier lettergreepen, waar van de drie eerſte kort, en de laatſte lang, of van welke de eerſte lang, en de drie laatſte kort zyn.
Gelyk Pærĕbŏlăm of Pæcĭſĭcă.
PÆDĂGŌGĬŬM, ĭ. Plin. H. παιδαγωγεῖον. *De verblyfplaats of het vertrek in een huis voor de kinderen en ſlaven. Een ſlaaf of kinder vertrek.*
* Pædagogium. Ulp. *Een deel jonge ſlaven in dienſt van eenen meeſter.*
PÆDĂGŌGŬS, ī. m. Cic. παιδαγωγός. *Een leermeeſter van kinderen, kinder opzienet, onderwyzer, kindermeeſter.*
PÆDĔRŌS, ōrĭs. m. Plin. H. παιδίρως. *Kervel.*
* Pæderos. Plin. H. *Een ſoort van Amethiſt;* zeker geſteente.
PÆDŎR, ōrĭs. m. Cicer. *Stank; leelyke, ſterke, vieze reuk: vuiligheid, drek.*
PÆDŌTRĪBĂ, æ. m. g. Gr. Mart. *Een kinder ſchoolmeeſter.*
PÆNŬLĂ. *Zie* Penula.
PÆŌN, ōnĭs. m. Quintil. *Zie* Pæan.
PÆŌNĬĂ, æ. f. Plin. H. *Pioene.* Zeker kruid.
PÆTŬS, ī. m. Horat. *Gluuroogig, lonkend, die ter zyden kykt.*
PĂGĂNĂLĬĂ, ōrŭm, n. g. Ovid. *Dorp of boere feeſten.*
PĂGĂNĬCŬS, ă, ŭm. Mart. *Van een dorp.*
PĂGĂNĬCĂ pila. Mart. *Een bal daar de dorpluiden voorheen mede ſpeelden.* Deze was vol veederen.
PĂGĂTĬM adv. Liv. *In yder of elk dorp: van dorp tot dorp.*
Templa quæ pagatim ſacra habebant. Liv. *Tempelen die zy in alle dorpen heilig oordeelden, of gewyd hadden.*
PĂGĂNŬS, ī. m. Cic. *Een dorp bewooner, een boer.*
PĂGĂNŬS, ă, ŭm. Propert. Ovid. *Van een dorp, of dorpluiden.*
Pagana ſercula. Propert. *Dorp of boere geregten.*
PĂGĔLLĂ, æ. f. Cic. *Een zydje van een blad, bladzydje.*
PĂGĪNĂ, æ. f. Cic. *Een zyde van een blad, bladzyde.*
Fortuna utramque paginam facit. Virg. *De Fortuin vervoorzaakt goed en quaad, brengt geluk en ongeluk, voorſpoed en tegenſpoed of rampen mede.* Deze ſpreekwyze ſpeeld op rekenbocken waar in men aan de eene zyde den ontfang en aan de andere den uitgeef aanteekent.
* Pagina. Plin. H. *De wydte tuſſen twee latten.*
PĂGĪNŬLĂ, æ. f. Cic. *Zie* Pagella.
PĂGMENTŬM, ī. n. Vitruv. *Een ſtelling, bouwgeſtel.*
PĂGO, ĭs, pĕpĭgi, păctŭm, ĕre. Varr. Quint. *Een verbond of beding maken.*
PAGRŬS, ī. m. Plin. H. πάγρος. *Een ſoort van zeer grage zee viſch.* Sommigen ſchryven *Phager, gri.*
PĂGŪRŬS, ī. m. Plin. H. πάγουρος. *Een ſoort van groote kreeft of krabbe.*
PAGŬS, ī. m. Virg. *Een dorp.*
* Pagus. Cæſ. *Een gewest, landſtreek, land.*
PĂLĂ, æ. f. Cat. Varr. Plin. H. *Een ſchop,* om koren te verſchieten, of brood in den oven te doen.
Pala. Cic. *Een kas van een ring.*
* Pala. Plin. H. *Een ſoort van een appelboom.*
PĂLÆSTĪNĂ, æ. f. *Paleſtine*, een gewest in Aſie.
PĂLÆSTRA, æ. f. Cic. *Worſtelinge.*
* Palæſtra. Virg. *Worſtel plaats of park.*
* Palæſtra. Cic. *Goede geſtalte door 't worſtelen verkregen.*
In iis nullus motus eſt, qui non habeat palæſtram quandam. Cic. *Daar in is geen beweging, die niet eenige aardigheid, of aangenaamheid heeft.*
Vites agreſtes ſine palæſtra. Cic. *Boerſche, lompe, onbeſchofte kragten.*
PĂLÆSTRĬCE. adv. Cic. *Gelyk de worſtelaars, op de maniere der worſtelaars.*
PĂLÆSTRĬCŬS, ă, ŭm. Cic. *Van worſtelaars, tot de zelve behoorende.*
Ars palæſtrica. Quintil. *Konſt, behendigheid van worſtelen: worſtelkunde.*
PĂLÆSTRĬCŬS, ī. m. Quintil. *Een worſtelmeeſter.* Men gebruikt dit woord ook voor alle meeſters, die lighamelyke oeffeningen leeren om een goede geſtalte te maken.
PĂLÆSTRĪTĂ, æ. m. Cic. *Een worſtelaar: een worſtelmeeſter.*
PĂLĂM. adv. Cic. *Openlyk, in 't openbaar, openbaarlyk, voor de gantſche wereld.*
Luce palàm. Virg. *Op ligten dag, op volle van den dag.*
In foro palàm teſtari aliquid. Cic. *Iets openlyk voor de vierſchaar betuigen, zeggen.*

Digitized by Google

* Palàm eſt piſces audire. Plin. H. *Het is openbaar, klaar, bekend dat de viſſen hooren.*
Palàm eſt. Ter. *Het is openbaar, de zaak is bekend, aan den dag gekomen, ontdekt.*

PĂLĂNGÆ, ārūm. Varr. *Rollen*, die men op de oever van de zee hellende legt, om ſcheepen in 't water te brengen, of die men gebruikt om groote zwaartens te bewegen.

PĂLĂNGĀRĬI, ōrūm. Vitruv. *Arbeiders, die zware gewigten of laſten met rollen van de eene plaats na d'andere bragten.*

PĂLĀRĬS, ĭs. m. & f. ĕ, ĭs. n. Ulp. *Van ſtaken of latten: dienſtig tot ſtaken of latten.*

PĂLĀTHĂ, æ, f. g. Heſych. Gr. *Een klomp vygen.*

PĂLĀTĬM, adv. Liv. *Hier en daar, of verdeeld loopende. Zwervens wyze.*

PĂLĀTĪNĀTŪS inferior. *De neder Palts, het Paltsgraafſchap aan den Ryn, onder Keur-Palts.* Superior. *De opper-Palts, of Paltsgraafſchap van Beyeren.* Een Hoogduitſch geweſt in den Beyerſchen Kreits.

PĂLĀTĬO, ōnis. f. Vitruv. *Een grondſlag van palen: inheyinge van palen*, om op te bouwen.

PĂLĀTĬŪM, ĭi. n. Ovid. Mart. *Een paleis, koning of groot heers huis.* Men kan de eerſte lettergreep lang of kort maken.

PĂLĀTŪM, i. n. Horat. *Verhemelte van de mond, gehemelte.*
Erudita palata faſtidiunt hunc cibum. Colum. *Snedige, fyne tongen; luiden van goeden ſmaak, walgen van deze ſpyze.*

PĂLĀTŪS, i. m. Cic. *Verhemelte of gehemelte van de mond.*

PĂLĀTŪS, ă, ūm. Liv. *Verſtroid, in wanorde gebragt, overhoop vlugtende.* Sprekende van op de vlugt gedreve of geſlage ſoldaten.

PĂLĔA, æ. f. Cic. Virg. *Kaf.*

* Palea. Varr. Colum. *De telle onder den bek van een haan.*

* Palea æris. Plin. H. *Schuim van koper.*

PĂLĔAR, ăris. n. Colum. *De Keſſem*, dat is, *de quabbe van een os.* Men gebruikt *Palearia* in plurali meeſt.

PĂLĔĀRĬUM, ĭi. n. Colum. *Plaats daar men de kaf in bewaard, Een kaf kiſt.*

PĂLĔĀTŪS, ă, ūm. Colum. *Met kaf gedekt, of vermengd.*

PĂLĬLĬĂ, ōrūm. n. plur. Tibul. *Een feeſt*, dat de harders ter eere van de Godinne Pales vierden, op den elfden dag voor de kalenden, (dat is den eerſten dag) van Mey of bloeimaand; te weten, op den negentienden April of grasmaand.

PĂLĬMBĂCCHĬŪS, ĭi. m. Quintil. παλιμβάκχιος. Pes Proſodix. *Van twee lange en een korte lettergreepen.*

PĂLĬMPĬSSĂ, æ. f. Plin. H. παλίμπισσα. *Tweemaal gekookt pek of pik.*

PĂLĬMPSĒSTŪS, i. m. Cicer. *Een ſoort van ſchryftafel, een leye*, daar men 't geſchrift uitgewreven heeft om weder op te konnen ſchryven.

PĂLĬTĀNS, āntis. omn. gen. *Zwervende, dwalende.* Palitantes oves. Plaut. *Dwalende, dolende ſchapen.*

PALINŌDĬĂ, æ. f. Celſ. παλινῳδία. *Herroepinge.*

PĂLĬŪRŪS, i. m. Virg. *Een ſoort doornagtig boomtje, of ſtruik.*

‡ PĂLLĂ, æ. f. Cic. *Een vrouwe-tabbaard* (aliis *een huik*) *boven de andere kleederen.* Cicero ſpreekt ook van een zekere tabbaard, die de mans in Gaulen droegen, en van hem *Palla* genoemt word.

PĂLLĂCĂ, æ. of PĂLLĂCE, ēs. f. Suet. *Een hyzit, bywyf, byſtaapſter.*

PĂLLĂCĀNA, æ. f. Plin. H. *Een ſoort van look.*

PĂLLĔO, ēs, ŭī, ĭtĕ. Cic. *Bleek worden.*

* Pallere. Auct. ad Her. *Bleek zyn.*

, Multos pallere colores. Propert. *Dikwils van verwe veranderen: Rood en bleek worden.* Gelyk een overtuigde van misdaad.
Non ille palluit iras. Sil. *Hy vreeſde, ontzag geen gramſchap.*

PĂLLĬĂSTRŪM, i. n. g. Apul. *Een ruwe, grove mantel, of overkleed.*

PĂLLĬĂTŪS, ă, ūm. Cic. *Een lange-mantel dragende, gemanteld.* Op zyn Griekſch.
Judex modò togatus, modò palliatus. Cic. *Een Regter die nu gemanteld, dan weder getabbaard gaat.*

PĂLLĬDŬLŬS, ă, ūm. Catul. *Eenigſins bleek, bleekagtig.*

PĂLLĬDŪS, ă, ūm. Virg. Ovid. *Bleek, ongedaan, bedroefd van wezen.* Men zegt *Pallidior.*
Nomine in Hectoreo pallida eram. Ovid. *Ik wierd bleek op de naam van Hektor.*
Regio pallida. Claud. *De hel.* Een nare duiſtere plaats.

PĂLLĬŎLĀTĬM incedere. Plaut. *Met een wolle hoofd-dekſel of falie gedekt gaan. Palliolum* by de Romeinen genoemd.

PĂLLĬŎLĀTŪS, ă, ūm. Mart. Suet. *Gedekt met een wolle hoofdkleed of falie*, by de Romeinen *Palliolum* genoemd.

PĂLLĬŎLŪM, i. n. Cic. *Een ſoort van wolle hoofd-dekkleed of falie*, 't welk de mannen en vrouwen te Roome droegen alsze onpaſſelyk waren.

‡ PĂLLĬŪM, ĭi. n. Suet. Cic. Gell. *Een lange tabbaard of mantel*, welke de Grieken, en voornamentlyk de Wyſgeren, en luiden van aanzien droegen, als een teeken van ſtatelykheid.

* Pallia. Ulp. *Allerhande kleederen, gewaad van vrouwen of mannen.*

PĂLLŎR, ōris. m. Cic. *Bleekheid.*

PĂLLŬLĂ, æ. f. Plaut. *Kleine, of korte vroume tabbaard.*

PĂLMĂ, æ. f. Cic. *De palm, of holte van de hand.*

* Palma. Cic. *Een hand.*
Dextra palma. Cic. *De regter hand.*
Compreſſane palmâ, an porrectâ ferio? Plaut. *Zal ik met de platte hand of met de vuiſt ſlaan?*
Teneras arcebant vincula palmas. Virg. *De ketenen hielden de teedere handen vaſt geſloten.*

* Palma. Catul. *Het breedſte gedeelte van een riem:* ook wel, *een riem zelf.*

* Palma. Plin. H. *Een dadelboom.*

* Palma. Plin. H. *Een dadel*, de vrugt van een dadelboom.

* Palma, æ. Virg. Ovid. *Een teeken van overwinninge, een zegeteeken.*

* Palma. Virg *De overwinninge, zege.*
Palmam ferre. Cic. *De overwinninge wegdragen, overwinnen, de overhand hebben.*
In aliquam rem palmam poſſidere. Plaut. *In een zake uitmunten, anderen overtreffen, te boven gaan, de loef afſteken.*
Palmam alicui dare. Cic. *Iemand de zegen of overwinninge toeſtaan, de zake gewonnen of opgeven: zig verwonnen bekennen.*
Huic conſilio palmam do. Ter. *Ik oordeele dien raad beſt.*
Plurimarum palmarum homo. Cic. *Een man van vele overwinningen.*

* Palma. Varr. *Een druiven dragende wynſtok-rank.* In tegenſtellinge van de teedere ranken die nog niet dragen.

PĂLMĂRĬS, ĭs. m. & f. ĕ, ĭs. n. Cic. *Dat men als een prys of vergeldinge van den zegen of overwinninge ſchenkt of geeft.*
Palmaris ſtatua. Cic. *Een beeld ter eere van een of meer overwinningen opgeregt.*

PĂLMĂRĬŪM, ĭi. n. Ulp. *De prys, loon, of vergeldinge van een zege of overwinninge.*

PĂLMĂRĬŪS, ă, ūm. Ter. *Die de prys, of vergeldinge van een overwinninge verdient.*

* PĂLMĂRĬŪS, ă, ūm. Colum. *Een palm of vier vingeren lang, breed, dik, of hoog.*

PĂLMĀTŪS, ă, ūm. Liv. *Daar men zege teekenen op geſtikt ziet.* Van een wapenrok geſproken.

PĂLMĀTŪS, ă, ūm. Quintil. Palmatus paries. Quintil. *Een muur daar de palm van een hand op gedrukt ſtaat.*

PĂLMĔS, ĭtis. m. Plin. H. *Een druiven-dragende wynrank.*

* Palmes. Plin. H. *Een tak van een dadelboom.*

PĂLMĔTŪM, i. n. Plin. H. *Een dadelboome boſch.*

PĂLMĔŬS, ă, ūm. Colum. *Van een dadelboom.*
Vinum palmeum. Plin. H. *Dadelwyn.*

PĂLMĬFĔR, ă, ūm. Ovid. *Dadelboomen, of dadelen dragende.*

PĂLMĬPĔDĀLIS, ĭs. m. & f. āle, ĭs. n. Colum. *Van een voet en vier vingeren lang, dik, breed, hoog.*

PĂLMĬPES, ĕdis. omn. gen. Plin. H. *Een voet en vier vingeren.*

PĂLMO, ās, āvī, ātūm, āre. Colum. *Wynranken aan latten binden.*

* Palmare. Quintil. *Een palm van een hand, of 't teeken van dien in iets drukken.*

PĂLMŌSŬS, ă, ūm. Virg. *Vol, overloedig, vrugtbaar van dadelboomen.*

PĂLMŪLĂ, æ. f. Varr. *Een dadel*, de vrugt van een dadelboom.

Digitized by Google

* Palmula. Catul. Virg. *Het breede einde van een riem, 't welk in 't water ſteekt.*

PALMUS, i. m. Vitruv. Plin. H. *Een palm.* Daar zyn twee ſoorten, de eene van twaalf vingeren breed, de andere van vier: Vitruvius ſpreekt gemeenlyk van de kleinſte.

PALO, as, avi, atum, are. Colum. *Een wynſtok aan ſtaken of latten binden.*

PALOR, aris, atus ſum, ari. Liv. *Dolen, dwalen, heen en weder zweerven, loopen.*

PALPATIO, onis. f. Plaut. *Gevley, pluimſtrykinge: zagte aantaſtinge met de hand.*

PALPATOR, oris. m. Plaut. *Een vleyer, pluimſtryker.*

PALPEBRÆ, arum. f. plur. Cic. *De winkbraauwen*, die de oogen bedekken, en tegen de lugt, wind, enz. beſchermen.

* Palpebræ. Plin. H. *Het haar van de winkbraauwen.*

PALPITATIO, onis. f. Plin. H. *Kloppinge.*
Palpitatio cordis. Plin. H. *Kloppinge, bevinge van 't hart.*

PALPITATUS, us. m. Plin. H. *Kloppinge.*

PALPITO, as, avi, atum, are. Cic. *Kloppen, op en neder gaan, beven.*

PALPO, as, avi, atum, are. aliquem. Juven. *Iemand vleyen, pluimſtryken*, met hem zagtjes de hand te wryven of ſtryken.

PALPO, onis. m. g. Jun. *Zie* Palpator.

PALPOR, aris, atus ſum, ari. Plaut. *Zie* Palpo.

PALUM, i. n. g. Plaut. *Streelinge, pluimſtrykery, gevley.*

PALUDAMENTUM, i. n. Liv. *Een wapenrok.* Zeker krygsgewaad.
Imperatoria paludamenta. Plin. H. *Een wapenrok van een Veldheer, of Krygsoverſte.*

PALUDATUS, a, um. Cic. *Met een wapenrok gekleed.*

PALUDOSUS, a, um. Ovid. Stat. *Moeraſſig, Maraſſig, broekagtig.*

PALUM, i. n. Pau. De hoofdſtad van Bearn in Vrankryk.

PALUMBA, æ. f. Mart. *Een ringduif, hoelduif, wilde duif, ringelduif.*

PALUMBES, is. m. & f. Virg. *Een ring- hoel- of wilde duif.*

PALUMBINUS, a, um. Plin. H. *Van een ring- hoel- of wilde duif.*
Palumbina caro. Plin. H. *Vleeſch of gebraad van een ring- hoel- of wilde duif.*

PALUMBUS, i. m. Colum. Mart. *Een ringduif, hoelduif, wilde duif.*

PALUS, udis. f. Cæſ. *Een moeras, maras, of broek.*

PALUS, i. m. Tibul. Plin. H. *En paal, ſtaak.*

* Alligare aliquem ad palum. Cic. *Iemand aan een paal of ſtaak binden.*
Palus. Tibul. *Een lat.*

PALUSTER, tris. m. tris, is. f. tre, is. n. Cæſ. Ovid. Colum. *Moeraſſig, maraſſig, broekagtig: Van een moeras, maras of broek, daar toe behoorende.*
Paluſtres junci. Ovid. *Moeras, maras of broek biezen.*
Paluſtris locus. Cæſ. *Een moeraſſige, maraſſige, broekagtige plaats.*

PAMPILLUM, i. n. g. Lamprid. *Een ſoort van zeer cierlyke wage.*

PAMPINACEUS, a, um. Colum. *Gelyk een jonge, groene of teedere wynrank.*

PAMPINARIUS, a, um. Colum. *Van een jonge, groene wynrank.*
Palmes pampinarius. Colum. *Een wynrank.*

PAMPINATIO, onis. f. Colum. *Snoeyinge van de overvloedige groene ranken.*

PAMPINATOR, oris. m. Colum. *Een ſnoeyer, afſnyder van de overvloedige bladeren of groene ranken.*

PAMPINATUS, a, um. Plin. H. *Een groene wynrank of bladeren van een wynſtok gelykende, daar toe behoorende.*

PAMPINEUS, a, um. Virg. *Van een groene wynrank, van wynſtok bladeren.*

PAMPINO, as, avi, atum, are. Varr. Colum. *De groene overtollige ranken, de overvloedige bladeren van een wynſtok afſnyden.*

PAMPINOSUS, a, um. Colum. *Vol groene wynranken, of bladeren.*

PAMPINUS, i. m. Colum. *Een groene, teedere wynrank: Een wynſtok-blad.* Varro maakt dit woord nu en dan *feminin.*

PANACEA, æ. f. Virg. πανάκεια. *Al-genezend kruid.*

PANACES, is. n. Plin. H. *Idem.*

PANARIOLUM, i. n. Mart. *Een broodkorfje, of mandetje.*

PANARIUM, ii. n. Suet. *Een broodkiſt, ſpinde, kas.*

PANAX, acis. Colum. Plin. H. *Al-genezend kruid.* Het *genus* van dit woord is onzeker.

PANCRATIASTES, æ. m. Quintil. παγκρατιαστής. *Een worſtelaar:* Die alle kragten met handen en voeten inſpant om zyn tegenſtrever overhoop te werpen, en op allerley wyze te overwinnen.

PANCRATICE. adv. Plaut. *Op de maniere van de worſtelaars* Pancratiaſtes *genoemd.*

PANCRATIUM, ii. n. Prop. *Worſtelinge*, waar in men handen en voeten gebruikte om den anderen onder te werpen.

PANCHRESTUM medicamentum, i. n. Cic. παγχρηστον. *Een algemeen of alles genezend middel.*

PANDATIO, onis. f. Vitruv. *Buiginge, zakkinge van een balk*, daar te grooten laſt op legt.

PANDECTÆ, arum. f. plur. A. Gell. πανδέκται. *Een boek 't welk alles vervat, begrypt.* Het word thans genomen voor de 50 boeken van de *Digeſta*, waarinne de (advyſen) der oude Roomſche Regtsgeleerden vervat zyn.

PANDICULANS, antis. omn. gen. Plaut. *Zig uitrekkende en geeuwende.*
Pandiculans oſcitatur. Plaut. *Hy geeuwt al rekkende.*

PANDICULOR, aris, atus ſum, ari. dep. Plaut. *Zig geeuwende uitrekken.*

PANDO, as, avi, atum, are. Quintil. Plin. H. *Buigen, zakken.* Gelyk een overlade balk.

PANDO, is, pandi, paſſum, pandere. Plaut. *Openen, opendoen: toonen, verklaren.*
Alas ad Solem pandere. Virg. *Zyne wieken of vlerken tegen de Zonne uitbreiden.*
Brachia pandere. Virg. *De armen uitreikken, uitſteken.*
Crura in orbem pandere. Petron. *De beenen in 't rond uitſteken.*
Mœnia urbis pandere. Virg. *De muren van een ſtad open beuken, ſchieten: een ſtormbreuk of breſſe daar in maken.*
Iter alicui pandere. Ovid. *Iemand een weg openen, banen.*
Vela orationis pandere. Cic. *In een vertoog gaan uitweiden.*
Aliquid dictis pandere. Lucret. *Iets met woorden verklaren, uitleggen.*
Panditur planities. Liv. *De vlakte word gezien, doet zig op.*
Longè lateque ſe pandunt divina illa bona. Cic. *Die Goddelyke gaven vertoonen zig wyd en zyd, in het lange en 't breede.*

PANDOCHIUM, ii. n. g. Gr. Jun. *Een gaſthuis, een herberg.*

PANDOR, aris, atus ſum, ari. Vitruv. Plin. H. *Buigen, zakken.* Van een overlade balk.

PANDURA, æ. f. g. Gr. Jun. *Een veeltje.*

PANDURIZO, as, avi, atum, are. Lamprid. *Op de vedel, of vioel ſpelen.*

PANDUS, a, um. Virg. Vitruv. *In 't midden gebogen, gezakt.* Gelyk een overlade balk.
Carinæ pandæ. Virg. *Kromme ſchepen*, in 't midden diep, en voor en agter ondiep gaande.
Aſellus pandus. Ovid. *Een ezel wiens rug door den laſt buigt.*

PANEGYRICUS, i. m. Cic. πανηγυρικός. *Een lofrede.*

PANEGYRIS, is, f. g. Gr. Cic. *Een vergaderinge, toeloop van volk, gelyk op regtdagen of jaarmarkten.*

PANGO, is, panxi, pactum, pangere. Liv. *Hegten, planten, inſlaan of dryven.*
Pangere clavum. Liv. *Een nagel of ſpyker inſlaan.*
Oſculum pangere. Plaut. *Een zoen of kus geven: kuſſen, zoenen.*
Inducias pangere. Liv. *Een ſtilſtand van wapenen of een wapenſchorſinge ſluiten, treffen.* Societatem cum aliquo. Liv. *Een maatſchappy, of verbond met iemand maken, aangaan, ſluiten.*
Pangere. Colum. *Planten, poten.* Van een wynſtok.
Pangere verſus. Cic. Hor. *Vaarzen, gedigten maken.*
Ego mira poëmata pango. Hor. *Ik maak, digt wonderlyke vaarzen, gedigten.*

PANICULA, æ. f. Plin. H. *Een rietpluim van zekere gewaſſen daar het zaad in is*, gelyk men ziet in 't riet.

PANICUM, i. n. Cæſ. Plin. H. *Het graan of zaad 't welk uit de*

Digitized by Google

de rietpluim valt. Zie *Panicula.*

PĀNĪCŪM, i. n. g. Cat. Plin. H. *Een ſchielyke vrees of ſchrik.*

PĀNĪCŪS, ă, ūm. Cic. *Schrik, of ſchielyke ontſteltenisſe veroorzakende, mede brengende.*

Panicus caſus. Cic. *Een ſchrik of vrees barend geval.*

PĀNĪFICĪŪM, ĭi. n. Celſ. *Broodmakinge, broodbakkinge: het ambagt van een bakker: ook, het brood zelf.*

PĀNĪFEX, ĭcis, m. g. *Een bakker, broodmaker.*

PĀNĪS, ĭs. m. Cic. *Brood.*

Panis candidus. Quintil. *Witte brood.* Ater. Ter. *Zwart brood.* Cibarius. Cic. Secundus. Hor. *Bruin, grof of gemeen brood.* Nauticus. Plin. H. *Tweebak, (biſkuit).*

* Panis. Celſ. *Een ſoort van breed uitgeſtrekt zeer, op 't hoofd vol puiſten.*

PĀNNĔŪS, ă, ūm. adj. *Van laken.*

PĀNNĬCŬLĀRĬĂ, æ. f. Ulp. *Dat de gevangenen in 't gevangen-huis brengen.* Te weten haar plunje, en 't geld datze hebben.

PĀNNĬCŬLŪS, ĭ. m. Juven. *Zeer fyne dunne ſtoffe.* Gelyk zyde ſtoffen, enz.

* Pannículus. Celſ. *Een oud verſlete kleed, een ſtuk geſcheurd oud laken.*

PĀNNŌNĬĂ, æ. f. Liv. *Een land, thans Hongarie genoemd.*

PĀNNŌSŪS, ă, ūm. Cic. *Vol lappen, met lappen of oude lorren of vodden gekleed, gelapt en geſcheurd.*

PĀNNŬCĔŪS, ă, ūm. Perſ. *Zie* Pannoſus.

PĀNNŬCĬŌS, ă, ūm. Perſ. *Zie* Pannoſus.

PĀNNŪS, ĭ. m. Hor. Ovid. *Laken, ſtof.*

Pannus. Colum. *Linnen.*

* Pannus. Colum. *Een oud, verſlete, geſcheurd kleed: een lor, vodde, of oude lap.*

Pannus obſitus. Ter. *Met geſcheurde lappen, lorren, of vodden gekleed: ganſch ſober in de noppen, of plunje.*

PĀNOPLĬA, æ. f. g. Gr. *Volle harnas.*

PANŌRMŪS, ī. f. Liv. *Palermo*, een ſtad in Sicilie.

PANSA, æ. m. g. Plin. *Die breede voeten heeft, een plat voet.*

PĀNSŪS, ă, ūm. Virruv. Plin. H. *Uitgeſtrekt.*

PĀNTHĔŌN, ĭi. n. Plin. H. πάνθειον. *Den Tempel van alle de Goden te Roomen:* Des zelfs maakſel was rond, op dat die den Hemel gelyken zoude.

PĀNTHĔR, ĕrĭs. m. Varr. *Een vogel-net.* Dus genoemd om dat men'er allerhande gevogelte mede kon vangen.

PĀNTHĔRĀ, æ. f. Lucret. Ovid. *Een Panther.* Zeker wild roof-beeſt: andere, *Een Luipard, of Luipaard.*

PĀNTHĔRĪNŪS, ă, ūm. Plaut. Plin. H. *Van een Panther.*

PĀNTHĔRŌN vel PĀNTHĔRŪM, ĭ. n. Gr. *Een ſleep- of ſchrob-net.* Een net dat alles vangt.

PĀNTĪCES, ŭm. m. plur. Plaut. Mart. *Den buik, de pens.*

Panticibus laxis. Mart. *De buikloop hebbende, loslyvig zynde.*

PĀNTŎMĪMĂ, æ. f. Sen. Ph. παντόμιμος. *Een tooneel- of guichel-ſpeelſter, die allerhande gebaarden nabootſt, maakt, of naaapt, en zonder ſpreken alles te kennen geeft.*

PĀNTŎMĪMĪCŪS, ă, ūm. Sen. Ph. *Van een tooneel- of guichel-ſpeler, of ſpeelſter, die alle gebaarden nabootſt, namaakt, of naaapt, en alles te kennen geeft.*

PĀNTŎMĪMŪS, ĭ. m. Plin. J. *Een tooneelſpeler, die alle dingen na aapt, die met zyn gebaarden alles te kennen geeft.*

PĀNŪCĔLLĬŪM, ĭi. n. Varr. *Een wevers ſpoel.* Andere ſchryven *Panuclium*, en *Panuellium.*

PĀNŪRGĬĂ, æ. f. Plaut. πανουργία. *Argliſtigheid, liſt, bedrog, looze vond of ſtreek.*

PĀNŪS, ĭ. m. Varr. *Draad of garen, om een ſpille gewonden.*

* Panus. Celſ. *Een ſoort van gezwel aan den hals onder de ooren, enz.*

PĂPÆ! interj. Ter. *Interjectio admirantis.*

‡ PĀPĀVĔR, ĕrĭs. n. Virg. Plin. H. *Slaapkruid.* Men vind *Papavera* in Plautus: zoo dat het blykt dat hy 't *neutrius generis* maakt.

PĀPĀVĔRĀTŪS, ă, ūm. Plin. H. *Wit, dun.*

Papaveratæ veſtes. Plin. H. *Witte, dunne kleederen*, dus genoemd om datze dun en fyn waren, gelyk de bloemen van ſlaapkruid.

PĀPĀVĔRĔŪS, ă, ūm. Ovid. *Van ſlaapkruid, ſlaapkruid gelykende.*

PĀPĬLĬO, ōnĭs. m. Ovid. Colum. *Een kapelletje, vlinder, bez tervlieg.*

* Papilio. Plin. H. *Een tent, paviloen.*

PĀPĬLLĂ, æ. f. Colum. *De tepel van de borſt.*

* Papilla. Virg. *Een borſt, of mam.*

* Papilla. Varr. *De ſteutel van een kraan,* die 't water wederhoud of laat uitloopen.

PĀPĬLLĀTŪS, ă, ūm. Plaut. *Borſtwys gemaakt.*

PĂPPĀS. æ m. Vitruv. *Een voedſtervader.*

PĂPPO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Perſ. *Papa roepen.*

PĂPPŪS, ĭ. m. Lucret. *Een diſtelbloem, of de wolle of dons van dien, of zekere uitſpruitſels,* die een ſoort van ronde bloem maken, dewelke in de lugt vliegt als men'er tegen blaaft.

PĂPPŪS. Auſon. *Een grootvader.*

PĂPŪLA, æ. f. g. Virg. *Een puisje in 't aangezigt.*

PĂPYRĂCĔŪS, ă, ūm. Plin. H. παπυρακεῖος. *Gemaakt van 't Ægyptiſch boomtje Papyrus: Van papier.*

Papyraceæ naves. Plin. H. *Papiere ſchepen, ſchepen van de baſt van 't boomtje Papyrus gemaakt.*

PĂPYRĬFĔR, ă, ūm. Ovid. *Papyrus boomtjes dragende, vrugtbaar in Papyrus boomtjes.*

PĂPYRŪM, ĭ. n. Plin. H. *Zeker boomtje in de moeraſſen van Ægypten, op welkers ſchors men van ouds ſchreef.* Dit woord beteekent thans papier.

PĂPYRŪS, ĭ. f. Plin. H. Mart. πάπυρος. *Zie* Papyrum.

PĂR, ĭs. n. Cic. *Een paar, een koppel.*

Par columbarum. Ovid. *Een paar of koppel duiven.*

Nobiliſſimum par Gladiatorum. Cic. *Een paar, of twee vermaarde, beroemde zwaardſchermers.*

PĂR, ĭs. omn. gen. Cic. *Gelyk, gelykend, even gelyk, effen.*

Virtutes inter ſe pares. Cic. *Deugden onder malkander gelyk, egaal, even gelyk.*

Par rebus ipſis oratio. Cic. *Een vertoog, de zaken gelykende, voegende, daar mede over een komende.*

Par ac ſimilis ſceleſtorum. Cic. in Salluſt. *De ſchelmagtigen in alles gelykende, of gelyk zynde.*

Infima ſummis paria facere. Cic. *Alles over hoop, 't onderſte boven werpen.*

Pariſſimi eſtis. Plaut. *Gy zyt zeer gelyk, gy gelykt malkanderen zeer wel, of net.*

Par ingenium nactus. Ter. *Een gelyken inborſt of aart getroffen, ontmoet hebbende.*

Cantare pares. Virg. *Twee, die even wel of fraay zingen.*

Non par arbitror, &c. ſeq. inf. Plaut. *Ik oordeel het niet billyk, regtmatig, redelyk, dat, enz.*

Illius conſilio par erat ea proſpici. Ter. *Het was redelyk, dat'er in die dingen door zyn raad voorzien wierd.*

Par pari, *of* Parem gratiam referre. Ter. *Met gelyke vergelden, beloonen, betalen.* Van een weldaad ſprekende.

Cum aliquo paria facere. Sen. Ph. *Met iemand effen opmaken, alles afdoen: Iemand met gelyke munt betalen.*

Cùm Diis ex pari vivit. Sen. Ph. *Hy leeft even gelyk de Goden; egt of oordeelt zig zoo gelukkig als de Goden.*

Huic repugno quoad poſſum, ſed adhuc pares non ſumus. Cic. *Ik ſta hem zoo lang tegen, wederſtreve hem zoo lang als ik kan, dog wy zyn nog niet gelyk van kragten of vermogen.*

Par adulatoribus non eris. Sen. Ph. *Gy zult de vleyers niet magtig zyn, niet kennen wederſtaan.*

Par magis in adverſandum, quàm collega datur Conſuli. Liv. *Hy word den Burgermeeſter toegevoegt, gegeven, meer als een bequaam perſoon om hem tegen te ſpreken, of de voet dwars te zetten, dan als een amptgenoot.*

Par impar. Suet. *Het ſpel van paar of onpaar, even of oneven.* Als men uitſteekt.

Verbum Latinum par Græco, & idem valens. Cic. *Een Latynſch woord evenaart een Griekſch, en beteekent dezelve zake.*

Par laboribus corpus. Quintil. *Een bequaam, ſterk, welgemaakt lighaam tot arbeid.*

PĂR, ărĭs. n. Virg. Sen. Ph. *Een paar, een koppel.*

PĂRĂBĬLĬS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Cic. Corn. Nep. *Dat men krygen, bekomen, erlangen, verſchaffen kan.*

Victus parabilis. Curt. *Mondkoſt die ligt te bekomen is, gemeene ſpys.*

PĂRĂBŎLĂ, æ. f. Quintil. παραβολή. *Een gelykenis, vergelykinge.*

PĂRĂCĔNTĔSĬS, ĭs. f. Plin. H. παρακέντησις. *Een gaatinge die niet volbragt kan worden dan met het toemaaken van de wonde door den wondheeler.*

PĂRĂCHĂRĂCTĔS, æ. m. g. Gr. Digeſt. *Een valſch munter.*

PĂ-

Digitized by Google

PĂRĂCLETŪS, i. m. g. Gr. Isid. *Een voorſpraak, of verdediger.*

PĂRĂDŌXŪM, i. n. Cic. παράδοξον. *Een wonderlyke zeldzame zaak.*

PĂRĂDISŪS, i. m. g. Gr. Isid. *Een lusthof.*

PĂRĂDRŌMIS, idis. Vitr. *Een opegalery, of wandeldreef.*

PĂRÆTŌNIŪM, ii. n. Vitruv. *Zekere witte verwe uit Ægypten komende,* dus genoemd van de plaats daar die word gevonden.

PARAGUARÍA, æ. f. *Paraguay:* Een zeer groot geweſt in znid America.

PĂRĂLIŪS, ii. m. Plin. H. παράλιος. *Een ſoort van Wolfsmelk (een kruid)* in moeraſſige plaatſen groeyende.

PĂRĂLLELŌS, i. m. & f. ŏn. i. n. Plin. H. παράλληλος. *Even wyd van den anderen.*

PĂRĂLYSIS, is. f. Plin. H. παράλυσις. *Beroerdheid, geraaktheid, lamheid.*

PĂRĂLYTICŪS, ă, ūm. Plin. H. *Beroerd, geraakt, lam.*

PĂRĂNĒTĂ, æ. f. Vitruv. *De eerſte ſnaar van een ſpeeltuig.* Vulgò *de Quint.*

PĂRĂNYMPHŪS, i. m. g. Gr. Jun. *Een ſpeelnoot: Een ſpeelknegt of meisje van een bruidegom of bruid.*

PĂRĂPĒGMĂ, ătis. n. Vitruv. παράπηγμα. *Een ſoort van ſchryfiaſel,* om 't volk van zekere dingen te waarſchouwen, gelyk als keuren; enz. zynde in 't gemeen van koper waar op men die waarſchouwingen etſte.

PĂRĂPHERNA, ōrūm. n. g. Gr. Digeſt. *Goederen die een vrouw buiten haar bruidſchat aan de man toebrengt.*

PĂRĂPHRĂSIS, is. f. Quintil. παράφρασις. *Uitbreidinge, wydloopige verklaringe, uitlegginge, breedſpraak.*

PĂRĂPSIS, *Zie* Paropſis.

PĂRĂRIŪS, ii. m. Sen. Ph. *Een makelaar.*

Pararii interpoſitis nomina facere. Sen. Ph. *Door tuſſenkomſt van makelaars ſchulden maken, geld leenen.*

† PĂRĂSANGĂ, æ. f. Plin. H. παρασάγγης. *Zekere myl.*

PĂRĂSCEVE, ēs. f. g. Gr. Jun. *Voorbereidinge.* Dies Paraſceves. Jun. *Goede vrydag.*

PĂRĂSITĂ, æ. f. Hor. παρασίτισσα. *Een ſchuimloopſter, panlikſter, tallioorlikſter, een vrouw die alles doet om mede te ſmullen.*

PĂRĂSITĂSTĔR, tri. m. Ter. *Die de ſchuimloopers en panlikkers na-aapt, dog in dat ſchoone ambagt niet bedreven is.*

PĂRĂSITŌR, ăris, ātus sūm, āri. Plaut. *Op ſchuim hoven, in alles om de vrye ſmul en de lik gelyk geven, ſchuifelen, ſmarotſen.*

PĂRĂSITŪS, i. m. Plaut. παράσιτος. *Een ſchuimlooper, panlikker, tallioorlikker, ſchuifelaar, ſchuifelſchappray, ſmarotſer: die iemand gelyk geeft en vleit om mede te ſmullen en de vrye lik te helpen.*

PĂRĂSTĂTĂ, æ. f. Vitruv. παραστάτης. *Een pilaſter.*

Paraſtatæ. Vitruv. *De ſchoorſtanders, of twee regte ſtylen, die de kap van een zuil dragen.*

PĂRĂSTĬCĂ, æ. f. Vitruv. *Een pilaſter.*

PĂRĂSTĬCHIS, is. f. Suet. παράστιχος. *Een regiſter van een boek.*

PĂRĀTĒ. adv. Cic. *Vaardiglyk, gereedelyk, met voorbereidinge.* Men zegt *Paratiùs* en *Paratiſſimè.*

Paratè venire ad dicendum. Cic. *Wel bereid of gereed komen om teſpreken.*

Paratè. Plaut. *Vaardiglyk, op ſtaande voet, voor de vuiſt, ſluks.*

Paratiſſimè reſpondit. Plin. J. *Hy antwoorde zeer vaardiglyk, ſluks, aanſtonts.*

† PĂRĂTRĂGOEDĬO, ās, āre. Plaut. *Iets verzwaren, grooter maken.* Plautus heeft dit woord uitgevonden.

PĂRĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Vervaardigd, gereed gemaakt, bereid, vaardig gereed.* Men vind *Paratior* en *Paratiſſimus.*

Ab exercitu paratus. Cæl. ad Cic. *Met een goed leger gereed, vaardig, voorzien.*

Paratus ad prædam. Cic. *Gereed, vaardig tot den buit of roof.*

Ad dolores. Cic. *Bereid, gereed, getrooſt, om pynen uit te ſtaan.*

Ad omnem eventum. Cic. *Tegen alle gevallen voorzien, op zyn hoede.*

Ad mentiendum. Cic. *Gereed om te liegen.*

Structuræ genus ad faciendas ruinas paratum. Vitruv. *Een ſoort van gebouw gereed om te berſten.*

Paratus equitatu. Cic. *Vaardig met, of wel voorzien, ſterk van ruiterey.*

Paratiſſimus tuendæ civitatis. Cic. *Zeer vaardig, gereed, yverig om de ſtad te beſchermen, verdedigen.* Sommigen lezen *Peritiſſimus lib. 2. de leg.*

Homo in quovis loco paratus. Ter. *Een man in alle voorvallen vaardig, tot dienſt bereid.*

Paratus omnia perpeti. Cæſ. *Gereed, bereid om alles te lyden, verdragen, doorſtaan.*

Hoſpitium nobis paratum. Luc. *De herberg of huisveſtinge is voor ons gereed, vaardig, bereid.*

Alienis nummis parata domus. Sen. Ph. *Een huis met een anders geld gekogt.*

Vir iræ paratioris. Sen. Ph. *Een zeer haaſtig, toornig, oploopend man.*

PĂRĀTŪS, ūs. m. Quintil. Tac. *Vervaardiging, toebereidinge, toeſtel, toerusting.*

Paratus funebris. Tac. *Een lyk-ſtatie.*

Paratus Principis. Tac. *Het gevolg, de ſtoet, of treyn van een vorſt of prins.*

* Paratus. Ovid. *Cieraad, gewaad.*

Induta Tyrios paratus. Ovid. *Met Tyriſch gewaad gekleed, op zyn Tyriſch uitgedoſt.*

Largis paratibus uti. Ovid. *Zig treffelyk, deftig uitrusten, opſchikken, optooyen, vercieren.*

PĂRĂZŌNIŪM, ii, n. g. Mart. *Een gordel-zwaard, of pook.*

PĂRCĒ. adv. Plaut. Cic. *Spaarzaamlyk, zuinigly, zuinigjes, ſchraaltjes.* Men zegt *Parcius* en *Parciſſimè.*

Vivere parcè. Lucret. *Zuinig, ſpaarzaam, ſober leven.*

* Parcè & timidè de aliquo ſcribere. Cæcin. ad Cic. *Met matigheid en omzigtigheid van iemand ſchryven. Zedigly k en voorzigtigly k van iemand ſchryven.*

Objicere aliquid alicui parciùs. Virg. *Iemand iets zaftmoediglyk tegen werpen, te gemoed voeren.*

PĂRCĬMŌNĬA, æ. f. Ter. *Spaarzaamheid, zuinigheid.*

* Parcimonia. Sen. Ph. *Wetenſchap van zuinig te leven, of ſpaarzaam huis te houden.*

Parcimonia temporis. Plin. J. *Beſparinge, uitwinninge van tyd.*

Quædam alicujus Oratoris parcimoniæ. Cic. *Zekere ingetogenheid, wederhoudinge van een redenvoerder.*

PĂRCĬPRŌMŪS, i. m. Plaut. *Een zuinig, ſpaarzaam man.*

PĂRCĬTĀS, ātis. f. Parcitas animadverſionum. Sen. Ph. *Spaarzaamheid, mangel van ſtraffen, of beſtraffingen.*

PĂRCO, is, pĕpĕrcī, *ſomtyds* pārsī, pārsūm, pārcĕrĕ. Cic. Non. *Sparen, beſparen.*

Nihil parcunt promittere. Catul. *Zy ſparen, dat is, ontzien zig niet van alles te beloven. Zy beloven alles.*

Parcite credere. Ovid. *Gelooft het niet.*

Parcere auribus alicuius. Cic. *Iemands ooren ſparen, niet laſtig vallen.*

Non parcere injuriis. Sen. Ph. *Geen ſcheld woorden ſparen, ontzien.*

Sibi parcere. Ter. *Zig ſparen, niet te veel ſpreken.*

Sumtus ne parcas ulla in re. Cic. *Spaar, ontzie geen koſten in iets.*

* Parcere alicui. Cic. *Iemand vergeven, genade doen.*

Parce, precor. Hor. *Ik bidde vergeef my, ſpaar my.*

* Parcere. Plaut. A. Gell. *Bewaren.*

Parcere vitam alicui. A. Gell. *Iemand het leven ſparen, ſchenken.*

Parcere à cædibus & incendiis. Liv. *Ophouden van doodſlaan en branden: hat moorden en blaken ſtaken.*

PĂRCŪS, ă, ūm. Cicer. *Spaarzaam, zuinig, ſober:* Ook, *Gierig, ſchraal, karig.* Men zegt *Parciſſimus.*

Senex parcus. Hor. *Een gierig, karig oud man.*

Vini parciſſimus. Suet. *Zeer ſpaarzaam, matig in wyn.*

Parcus cruoris. Claud. *Bloed ſparende, 't bloed ſtorten ontziende, afkeerig van bloed plengen.*

Manu parcâ offerre aliquid. Hor. *Iets karigly k, ſchraaltjes aanbieden.*

Parciſſimus honorum. Plin. J. *Zeer zelden na eerampten ſtaande, dingende.*

Parcus operâ. Plaut. *Spaarzaam, luy in 't werken, die arbeid ontziet.*

Parcus comitatu. Plin. J. *Spaarzaam, zuinig in zyn gevolg, geſtoet, of gezelſchap.*

Parcus in ædificando. Cic. *Spaarzaam, zuinig in 't bouwen, of in gebouwen.*

Digitized by Google

Tellus parca. Stat. *Een ſchrale, onvruchtbare, dorre grond of aarde.*
Parcus & brevis ſomnus. Plin. J. *Een ligte en kerte ſlaap.*
PĂRDĂLĬS, ĭs. f. g. Plin. *Zie* Pardus.
PĂRDŪS, ī. m. Lucan. *Een luipaard.*
PĂRĔĂS, æ. m. g. Lucan. *Een ſoort van een ſlang in Syrie.*
PĂRECTĂTŪS, ī. m. Varr. apud Non. *Een jongeling die een baard begint te krygen.*
‡ PĂRĔLĬŎN, ĭī. Sen. Ph. παρήλιον. *Zonnebeeltenis. Zonnebeeld op een wolk.*
PĂRĒNS, ēntĭs. m. Cic. *Een vader.*
Parens. f. Cic. *Een moeder.*
Parentes. Cic. Virg. *De ouders, vader en moeder.*
PĂRĒNS, ēntĭs. omn. gen. Cicer. *Gehoorzaam, gehoorzamende.*
Dicto parens. Virg. *Een gebod gehoorzamende.*
Parens utilitati alicujus. Cic. *Dienſtig tot iemands welſtand, nut, of voordeel.*
PĂRENTĂLĬĂ, ĭūm. *of* ĭōrūm. n. plur. Cic. *Lyk-feeſten, die de Ouden plagten aan te regten, als ze de lyk dienſten of lykſtatien van hunne vaders, moeders, en andere vrienden vierden.* Ook, *Offerhanden voor de dooden, Doodmaaltyd, of doodmaal.*
PĂRENTĂLĬS, ĭs. m. & f. ălĕ, ĭs. n. Dies parentales. Ovid. *De dagen als men lykdienſten of lyk offerhanden deed.*
PĂRENTĒLĂ, æ, f. g. Jul. Capitol. *Maagſchap, bloedverwantſchap.*
PĂRENTHĔSĬS, ĭs. m. Quintil. παρένθεσις. *Een tuſſen ſtelling, tuſſen rede.*
PĂRENTĬĂ, æ. f. g. Digeſt. *Gehoorzaamheid, onderdanigheid.*
PĂRENTĬCĪDĂ, æ. m. Plaut. *Een vader of moeder moorder.*
PĂRENTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. alicui. Cicer. *Vaders, moeders, enz. lyk-ſtatie vieren.* Ook, *Voor de dooden offeren, doodmaal houden.*
Noxio ſanguine parentabo injuriæ meæ. Petron. *Ik zal het ſchuldig bloed opofferen aan myn hoon.*
PĂRENTŎR, ārĭs, ātŭs sŭm, ārī. alicui. Sen. Ph. *Zie* Parento.
PĂRĔO, ēs, pārŭī, pārĭtŭm. Mart. *Verſchynen, te voorſchyn komen, blyken.*
Parere. Cic. Virg. *Gehoorzamen, gehoorzaam zyn.*
Conſiliis alicujus parere. Cic. *Iemands raad gehoorzamen, opvolgen.*
Gulæ parere. Hor. *Zyn keel of lekkeren bek opvolgen.*
Legibus parere. Cic. *De wetten gehoorzamen, onderhouden.*
Regi paret oppidum illud. Plin. H. *Die ſtad is onder de gehoorzaamheid van, of ſtaat onder een koning.*
Paritum conditioni. Scæv. Juriſc. *Men heeft de voorwaarde, het bedongene voldaan.*
PĂRERGĂ, ōrūm. n. plur. Plin. H. Vitruv. παρέργα. *Bywerk, byvoegzel tot cieraad van een werk.*
PĂRĬĂTĬO, ōnĭs. f. Scæv. Juriſc. *Gelykmatigheid, overeenkomſt van ontfang en uitgave.*
PĂRĬĂTŎR, ōrĭs. m. Jul. Paul. *Die zyn rekeninge effen of den ontfang en uitgave net zonder overſchot geſlaten heeft.*
PĂRĬCĪDĂ, æ. m. g. Cic. *Een vader of moeder moorder.*
PĂRĬCĪDĂLĬS, ĭs. m. & f. g. lĕ, ĭs. n. g. *Tot de vader of moeder moord behoorende.*
PĂRĬCĪDĬŪM, ĭī. n. g. Cic. *Een vader of moeder moord.*
PĂRĬCŬLŬM, ī. n. Cic. *Het eerſte of voorſpronkelyk ontwerp van een verdrag, of opene brieven, enz. 't Welk in de Grifſien bewaard word. Een (minute.)*
PĂRĬĒS, ētĭs. m. Cic. Ovid. *Een muur, wand.*
Intra meos parietes. Cic. *Binnen myne muren, in myn huis.*
Paries cæcus. Virg. *Een blinde muur, een muur zonder venſters.*
PĂRĬĒTĂRĬĂ, æ. f. g. *Glaaskruid.*
PĂRĬĒTĪNÆ, ārūm. f. plur. Plin. H. *Vervalle, bouvallige muren.*
PĂRĬLEMĂ. Varr. *Een druifdragende wynſtok, rank.*
PĂRĬLĬS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Ovid. *Gelyk, gelykende, gelykmatig.*
Ætate parili. Ovid. *Van gelyke of eve hoogen ouderdom.*
PĂRĬLĬTĀS, ātĭs. f. A. Gell. *Gelykmatigheid.*
PĂRĬO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Ulp. *Aanwyzen, toonen dat men zoo veel heeft uitgegeven als ontfangen.*
PĂRĬO, ĭs, pĕpĕrī, pārĭtŭm *of* părĭtŭm, părĕrĕ. Cic. *Baren, voortbrengen.*
Parere ova. Cic. *Eyeren leggen.*
Ligna putrefacta pariunt vermiculos. Lucret. *Verrot hout baart wormen.*
* Parere. Colum. *Verkrygen, verwerven, erlangen.*
Gratiam ſibi apud aliquem parere. Liv. *Aanzien, gunſt by iemand verwerven, verkrygen.*
Voluptates pecuniâ pariuntur. Cic. *Vermakelykheden, welluſten worden met geld gekogt.*
Parere. Cic. *Veroorzaken, verwekken, te weeg brengen.*
Parere dolorem alicui. Cic. *Iemand ſmart of hartzeer veroorzaken.*
Lethum ſibi parere. Virg. *Zyn eigen dood veroorzaken.*
Somnum tibi peperi. Tibul. *Ik hebbe u doen ſlapen door drinken.*
Qui iſta peperit, homo eſt ſine arte. Cic. *Die deze dingen eerſt voorgeſtelt heeft is een man zonder konſt of kennis.*
Verba parere. Cic. *Nieuwe woorden maken.*
Urbes peperit Philoſophia. Cic. *De wysgeerte heeft ſteden veroorzaakt, geſtigt: heeft de menſchen in ſteden leeren woonen.*
PĂRĬSĬĒNSĬS, ĭs. m. & f. sĕ, ĭs. n. &
PĂRĬSĪNŬS, ă, ŭm. *Van Parys.*
PĂRĬSĬĪ, ōrūm. m. plur. Cæſ. *Parys*, De hooſdſtad van Vrankryk.
PĂRĬTĔR. adv. Cic. *Te gelyk, met eenen.*
Id pariter cum omni animante naſcitur. Cic. *Dit word te gelyk met alle dieren geboren.*
Tua laus pariter cum Republica cecidit. Cic. *Uw lof is te gelyk met het gemeene beſt vervallen, verdwenen, ondergegaan.*
* Pariter. Cic. *Van gelyken.*
Lætamur amicorum lætitiâ, & pariter dolemus angoribus. Cic. *Wy zyn verblyd door de blydſchap, verheugd door de vreugde van onze goede vrienden, en van gelyke bedroefd, bedrukt over hunne droefheden of ſmerten.*
† PĂRĬTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. *Vervaardigen, bereiden, gereed maken.*
† PĂRĬTŪDO, ĭnĭs. f. Plaut. *Baringe.*
PĂRMĂ, æ. f. Virg. *Een beukelaar of ſchild.* Van een voetknegt.
PĂRMĂ, æ. f. *Parme*, Een ſtad en hartogdom in Italie.
PĂRMĀTŬS, ă, ŭm. Liv. *Die met een ſchild of beukelaar gedekt is.*
PĂRMŬLĂ, æ. f. Hor. *Een beukelaartje of ſchildje*, van een voetknegt.
PĂRMŬLĀRĬŬS, ă, ŭm. Quintil. Den eene geeft voor dat dit woord *een voetknegt* met een beukelaar gewapend, *den anderen, dat het* een begunſtiger van zoo danig een voetknegt, en de derde, dat het een beukelaar of ſchildmaker *beteekent. Het tweede gevoelen is wel't onwaarſchynlykſte.*
PĂRNĂSSŬS, ī. m. *De Parnas*, een berg in Thracie.
PĂRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cicer. *Bereiden, vervaardigen, gereed maken, toerusten, toeſtellen.*
Parare convivium. Cic. *Een gaſtmaal bereiden, aanregten.*
Se parare ad aliquid. Cic. *Zig tot iets vervaardigen, bereiden, gereed maken, toerusten.*
Itane paraſti te? Ter. *Hebt gy u zoo aangeſtelt?*
His ego non paro ut me rideant. Ter. *Ik geve hun geen gelegenheid om my te beſpotten.*
* Ære parare aliquid. Hor. *Iets voor of met geld koopen.*
Parare in animo cupiditates. Ter. *Welluſten in zyn gemoed ſmeden, bedenken.*
Amicos parare. Ter. *Vrienden maken, verkrygen, bekomen.*
Parare ſibi ſervum. Ter. *Zig een ſlaaf koopen.*
Parare inter aliquos divortium & diſcordiam. Plaut. *Tuſſen luiden huwelyksſcheidinge en oneenigheid of tweedragt verwekken, veroorzaken.*
Animum æquum ſibi parare. Hor. *Zyn gemoed tot eenparigheid in voor of tegenſpoed bereiden, gewennen.*
† PĂRO, ōnĭs. m. Feſt. *Een gallioen*, ook, *een (brigantyn), roofſchip, kaper.*
PĂRŌCHŬS, ī. m. Horat. *Een ſchaffer*, die hout en brood verzorgde aan de genen die om ſtaats zaken na de wingewesten gezonden wierden.
PĂRŌDĬĂ, æ. f. Aſc. Ped. παρῳδία. *By-dicht.*

Digitized by Google

PĂROECŪS, i. m. g. Gr. Bud. *Een even naaſten, een geburr.*
PĂROEMĬĂ, æ. f. g. Gr. *Een gemeen ſpreekwoord.*
PĂRŌNŌMĀSĬĂ, æ. f. g. Gr. *Dubbelzinnigheid van woorden.*
PĂRŌNYCHĬĂ, æ. f. Plin. H. παρονυχία. *De vyk of vyt: Ook, Een gezwel aan de wortel van of by de nagelen der vingeren: Ook, Een nydnagel.*
PĂRŌPSĬS, ĭdis. f. Juven. παροψὶς. *Een ſchotel.*
PĂRŌTĬS, ĭdis. f. Celſ. παρωτὶς. *Een zweer, of etter gezwel digt by 't oor.*
PĂRŌXYSMŪS, i. m. g. *D'aankomſte van de koorts.*
PĂRRĂ, æ. f. Hor. *Een zeker vogel van een quaad voorteeken.*
PĂRRĬCĬDĂ, æ. m. Cic. *Een vader, of moeder moorder: Een verrader van zyn vaderland.*
PĂRRĬCĬDĀLĬS, ĭs. m. & f. ĕ, ĭs. n. Quintil. Petron. *Van een vader of moeder moorder.* Florus en Juſtinus zeggen *Parricidialis.*
PĂRRĬCĬDĬŌSE. adv. Cic. *Gelyk een vader of moeder moorder.*
PĂRRĬCĬDĬŪM, ĭi. n. Cic. *Een vader of moeder moord.*
Fraternum parricidium. Cic. *Een broedermoord.*
PĂRS, tis. f. Cic. *Een deel, gedeelte.*
Facere partes. Cic. *Gedeeltens of deelen maken, verdeelen.*
* Magnam partem lacte vivunt. Cæſ. *Ze leven voor een groot gedeelte van melk.*
* In contrarias partes fluxerunt flumina. Cic. *De rivieren vloeiden in verſcheide deelen of wegen.*
* In bonam partem aliquid accipere. Cic. *Iets ten goede, of wel nemen, duiden, uitleggen.*
Rapere aliquid in pejorem partem. Ter. *Iets qualyk of ten quade nemen, duiden, uitleggen.*
* Pejorem in partem verſa ſunt omnia. Cic. *Alle dingen zyn tot arger, ſlimmer, quader verkeerd, veranderd.*
* Pro virili parte. Ovid. *Met zyn gantſch vermogen, alle magt of kragt.*
Suis omnibus partibus ad aliquid conſpirare. *Zyn uiterſte beſt doen, of vlyt aan wenden om iets te doen. Iets met alle kragten beſtaan.*
* Pars ſanitatis eſt vomitum eſſe ſuppreſſum. Celſ. *Het is een gedeelte der gezondheid dat de braking geſtuit of geweert is.*
Milites, pars victoriæ fiduciâ, pars ignominiæ dolore, ad omnem audaciam proceſſerant. Suet. *De krygsknegten waren ten deele door een vaſt vertrouwen op de overwinninge, ten deele door de ſmart van de ſchande tot allerhande moedwilligheid of ſtoutheid gekomen, vervallen.*
* De parte ſua loquitur. Plaut. *Hy ſpreekt van zyn huisvrouw of wyf.*
* Primas partes agere. Ter. *De voornaamſte rolle in een bly- of treurſpel, enz. ſpelen.*
Perſona primarum partium. Cic. *De voornaamſte perſonaadje, de ſpeler van de voornaamſte rolle.*
Partes ſeni dedit Poëta, quæ ſunt adoleſcentium. Ter. *De Digter heeft aan een oud man de rolle van jongelingen gegeven, toegevoegt.*
* Tibi iſtius generis in ſcribendo priores partes tribuo, quàm mihi. Cic. *Ik geve u de voortogt, voorrang in dat ſoort van ſchryven.*
Priores partes habere apud aliquem. Ter. *By iemand de hoogſte agtinge, gunſt, of aanzien hebben.*
Partes illi datæ ſunt, ut, &c. Liv. *Hem is ten deele, te beurt gevallen, dat hy, enz. Hem is aanbevolen te, enz.*
* Meæ partes ſunt. Cic. *Het is myn pligt, werk, of beurt.*
Partes alicujus agere. Ter. *Iemands ampt of pligt waarnemen, doen.*
* Agere partes lenitatis & miſericordiæ. Cic. *De zyde van zagtmoedigheid en barmhartigheid kiezen.*
Cui dabit partes ſcelus expiandi Jupiter? Hor. *Aan wien zal Jupiter het verzoenen, verbeteren van het ſchelmſtuk toevoegen, te beurt laten vallen?*
Duriores partes alicui imponere. Cic. *Iemand moeyelyke, zware bevelen opleggen, een laſtig ampt geven.*
Innumeras adverſariorum copias multis partibus ipſi pauciores ſuperarunt. Suet. *Zy, zelf in velen deelen minder of zwakker, overwonnen der vianden ontelbare benden.*
Romanos exercitus per partes attentabat. Front. *Hy taſte de Roomſche benden in deelen aan.*
Parte utrâque auditâ. Plin. J. *Beide partyen, of tegendingers gehoort hebbende.*
Duras fratris partes prædicas. Ter. *Gy zegt of verhaalt my de ſterke partyen, of tegenſtrevers van myn broeder.*
Partis adverſæ Patronus. Quintil. *De voorſpraak van de tegenpartye, daar men tegen pleit.*
* Pars. Cic. *Party, aanhang.*
Fui moderatior quàm in ea parte quiſquam. Cic. *Ik ben of hebbe bezadigder, zediger, zaftmoediger geweeſt, dan iemand in of van dien aanhang.*
Eſſe partium of partis alicujus. Liv. De partibus alicujus. Aſc. Pæd. *Van of aan iemands zyde, of aanhang zyn.*
Se partium illius vocant. Cic. *Zy noemen hun zelven van zyn aanhang.*
PĂRSĬMŌNĬĂ. *Zie* Parcimonia.
PĂRTHĒNĬŪM, ĭi. n. Plin. H. *Mater, moeder-kruid.* Een artzeny-kruid.
PĂRTĬĂRĬŪS, ĭi. m. Cat. *Die met een ander voor de helft mede doet: Een hoevenier of akkerman, die voor de helft van de vrugten arbeid.*
PĂRTĬCĔPS, cĭpis. omn. gen. Ter. *Deelagtig.*
Meus particeps. Ter. *Myn deelgenoot, medeſtander, die met my te zamen voor de helft doet.*
Particeps belli eſſe cogor. Cic. *Ik word gedwongen den oorlog deelagtig te zyn.*
Genus divinationum particeps artis. Cic. *Een ſoort van wichelary, waarzeggen daar konſt by vereiſcht word.*
Particeps conjurationis. Cic. *Een deelagtige, medepligtige, of ſchuldige aan de t'zamenzweringe, het verraad.*
Omnium meorum conſiliorum particeps eſſe ſoles. Cic. *Gy zyt gewoon alle myne voornemens deelagtig te zyn, te weten.*
Animus rationis particeps. Cic. *Een met reden begaafd gemoed.*
Particeps pudoris ac verecundiæ homo. Cic. *Een man die ſchaamte en eerbaarheid deelagtig is, die zedig en eerbaar is.*
Omnes omnium participes virtutes ſunt. Cic. *Alle deugden zyn den anderen deelagtig, hebben deel aan malkanderen.*
Alicujus rei aliquem participem facere. Cic. *Iemand iets deelagtig maken, mede deelen.*
PĂRTĬCĬPĀTĬO, ōnis. f. Aſc. Pæd. *Mededeelinge.*
PĂRTĬCĬPĬĀLĬS, ĭs. m. & f. ālĕ, ĭs. n. Quintil. *Van een Participium, dat'er van afkomſtig is.*
PĂRTĬCĬPĬŪM, ĭi. n. Quintil. *Een Participium.* In de ſpraakkonſt.
PĂRTĬCĬPO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. *Iets mede deelen: deel in iets nemen, iets met een ander deelen.*
Laudes ſuas cum aliquo participare. Liv. *Zyn lof of roem met iemand deelen.*
Sui conſilii aliquem participare. Plaut. *Zyn voornemen iemand mede deelen, deelagtig maken.*
Participare lucrum alicujus. Pompon. Juriſc. *Iemands winſt deelen, deelagtig zyn.*
PĂRTĬCŬLĂ, æ. f. Cic. *Een klein deel of gedeelte, een deeltje.*
PĂRTĬCŬLĀTĬM. adv. Plin. H. *Met deeltjes, ſtukjes, in 't klein.*
PĂRTĬM. adv. Cic. *Ten deelen, voor een gedeelte, met deelen, deels.*
Partim deſeruerunt me amici, partim prodiderunt. Cic. *Myne vrienden hebben my ten deele verlaten, ten deele verraden.*
† PĂRTĬO, ōnis. f. Varr. *Baringe, het kinder-baren. Werpinge van jongen,* als men van beeſten ſpreekt.
PĂRTĬO, īs, īvī, ītūm, īrĕ. Lucret. *Deelen, verdeelen.*
PĂRTĬŌR, īris, ītūs ſum, īrī. Cic. *Deelen, verdeelen.*
Diſcrimen ex æquo partiemur. Tac. *Wy zullen 't gevaar evenmatig deelen, het gevaar gelykmatig loopen.*
Curas cum aliquo partiri. Virg. *Zorgen met iemand deelen, iemands zorgen deelagtig zyn.*
PĂRTĬTĔ. adv. Cic. *Verdeelender wyze, met deelen.*
PĂRTĬTĬO, ōnis. f. Cic. *Deelinge, verdeelinge.*
PĂRTĬTŌ. adv. Ulp. *Met de helft: In gelyke deelen.*
Hæreditatem meam cum Titio partitò dividito. Ulp. *Verdeelt myn erfeniſſe met Titius voor de helft.*
PĂRTĬTŌR, ōris. m. Cic. *Verdeeler, deeler.*
† PĂRTĬTŪDO, ĭnis. f. Plaut. *Baringe.*
PĂRTĬTŪS, ă, ŭm. Sil. *Verdeelende, deelende.*
* PĂRTĬTŪS, ă, ŭm. Ovid. *Verdeeld, gedeeld.*

Digitized by Google

PĀRTŌR, ōris. m. Plaut. *Een verkryger : die iets verkrygt, bekomt, verſchaft.*

PĀRTŪRIO, is, īrē. Ter. *In barens need zyn.*

* Nunc omnis parturit arbos. Virg. *Alle boomen botten nu, krygen nu loof.*

* Parturire dolorem. Cic. *Een ſmart of hartzeer doen uitbarſten.*

PĀRTŪS, a, ūm. Colum. *Gebaart, geboren.*

Alius Latio jam partus Achilles. Virg. *Daar is nu een ander Achilles tot verderf van Italie geboren.*

Ovis parta. Colum. *Een ooy, 't welk geworpen heeft.*

* Partus. Cic. *Verkregen, bekomen, verworven, gewonnen.*

Aliquem partis bonis privare. Cic. *Iemand van zyn gewonne, verkregе goederen beroven, ontblooten.*

Malè parta malè dilabuntur. Cic. *Qualyk gewonnen, qualyk verteerd : zoo gewonnen, zoo verteerd.*

PĀRTŪS, ūs. m. Cic. *Baringe.* Van een vrouw. *Werpinge van jongen.* Van beeſten geſproken.

Partus edere. Cic. Colum. *Eyeren leggen.*

Primus eſt partus quinque ferme ovorum. Colum. *Het eerſte leggen is van omtrent vyf eyeren.*

Partus arborum. Plin. H. *Het dragen van vruchten.* Van boomen.

Partus. Cic. Mart. Claud. *Een kind* van een vrouw. *Een jong* van een beeſt.

Partus perdere. Celſ. *Een miskraam of mirval krygen.*

PĀRVĒ. adv. Vitruv. *Een weinig, een luttel.*

PĀRVĬTAS, ātis. f. Cic. *Kleinheid.*

PĀRŪLĬS, idis, f. g. Celſ. *Zweeringe, zwellinge, brand in het tandvleeſch.*

PĀRŪM. adv. Cic. *Een weinig, een luttel.*

Parum ſplendoris. Hor. *Een weinig, een luttel glans of ſchynſel.*

Parum prudens. Ovid. *Weinig voorzigtig, niet zeer voorzigtig.*

Parum diu vivere. Cic. *Niet lang, korten tyd leven.*

Eſt parum. Plaut. *Het is weinig.*

Parumne eſt, Piſo, quòd tantùm homines fefellifti? Cic. *Is het weinig of een geringe zaak, Piſo, dat gy zoo vele menſchen bedrogen, opgeligt hebt?*

PĀRŪMPĔR. adv. Ter. Cic. *Een weinig, een luttel, een oogenblik.*

A me animum parumper avertas. Cic. *Wend of keert uw gemoed of gedagten een weinig van my of van myne zaken.*

PĀRŪNCŪLUS, i. m. Cic. In quodam verſu apud S. Iſidorum. *Een roofjagtje, een jagtje.*

PĀRVŪLUM. adv. Plin. J. *Een weinigje, een luttel, een zeertje.*

Ligni ineſt parvulùm. Plin. H. *Daar is een weinigje hout in.*

PĀRVŪLUS, a, ūm. Plaut. *Zeer klein of weinig.*

* Pecunia parvula. Cic. *Zeer weinig geld.*

A parvulo *of* A parvulis. Terent. *Van een kind, van kinds geleente, van kinds been af.*

* PĀRVŪLUS, i. m. Quintil. *Een klein kind.*

PĀRVUS, a, ūm. Cic. *Klein, gering.* Men vind nu en dan *Parviſſimus*, dog *Minimus* it beter.

Parvam habere fidem. Ter. *Weinig geloof aan iets geven, ſlaan.*

Sodales parvi. Hor. *Geringer, niet zoo doorlugtige medgezellen, made makkers.*

Parvi æſtimare aliquid *of* aliquem. Plaut. Cic. *Iemand of iets weinig agten : weinig zaak van iemand of iets maken.*

PĀRŪS, i. m. g. *Een mees.* Zeker zwart en geel vogeltje.

PĀSCĀLĬS, is, e. Feſt. *Hier en daar weidende.*

PĀSCHĀ, æ. f. g. vel PĀSCHA, ātis. n. g. Gr. Anſon. Paaſche.

PĀSCĔOLUS, i. m. Plaut. *Een leder beurſje.*

PĀSCĬTO, ās, āvi, ātūm, āre. Varr. *Weiden, gras, enz. eten.* Van beeſten geſproken.

PĀSCO, is, pāvi, pāſtūm, pāſcĕre. Ovid. Virg. *Weiden, gras, enz. eten.*

Ovis pavit pratum. Ovid. *Het ſchaap eet het gras van een weide.*

* Geſtis ire paſtum foras. Plaut. *Gy haakt, verlangt om uit eten te gaan.*

Eos furor Clodii rapinis, incendiis, &c. pavit. Cicer. *De woede van Klodius voedde hen met roven, brandſtigtingen, enz.*

* Paſcere. Cic. *Weiden, in de weide brengen, dryven.*

Boves paſcere. Virg. *Oſſen weiden, hoeden, bewaren.*

* Paſcere canem cibis. Virg. *Een hond voeden.*

* Splendidiſſimis lancibus oluſculis nos ſoles paſcere. Cic. *Gy plagt ons in ciertyke ſchotelen met ſaladen te ſpyzigen, ſaladen op te diſſen.*

Nummos alienos paſcet. Plaut. *Hy zal op een's anders beurs leven.*

* Animum paſcere pictura. Virg. *Zyn hart met ſchilderyen voeden, vermaken.*

* Spes paſcit amantes. Ovid. *De hope voed, vleid de minnaars, de verlieſden.*

Sapientem paſcere barbam. Hor. *Een baard als die van een wyſgeer laten groeyen.*

* Barbam paſcere. Hor. *Een langen baard dragen.*

Paſcere oculos. Sen. Ph. *De oogen verſriſſen, verpoozen.* Dit zegt men van een beeld Houwer, of een ſchilder die d'oogen lang op zyn werk geveſtigd gehouden heeft, en ze afwend om 't gezigt wat te verſterken.

PĀSCŌR, ĕris, pāſtus ſum, pāſci. Czl. ad Cic. Ovid. *Gevoed worden, leven.*

Cibo mendicato paſci. Ovid. *Van of op gebedelde koſt, of aalmoeſſen leven.*

Cibo paſto paſci. Ovid. *Herkaauwen.* Van een os geſproken.

* Paſci. Cic. *Door 't gezigt, enz. van iets gevoed, vermaakt, opgetogen worden.*

Paſci bibliothecâ alicujus. *In iemands boekzaal, vertrek, of kamer groot vermaak of genoegen ſcheppen.*

* Paſci diſcordiis. Cic. *Door tweedragt gevoed worden, in twiſt of tweedragt groeyen, vermaak of luſt hebben.*

* Paſci. Virg. *Gevoed worden.* Van 't vyer geſproken.

PĀSCŪUM, ūi. Cic. Virg. *Een weide, of beemd.*

PĀSCŪUS, a, ūm. Lucret. *Dat tot een weide dient.*

PASSĔR, ĕris. m. Cic. *Een muſch, of mus.*

* Paſſer. Plin. H. *Een ſcholle, pladys.*

PĀSSĔRCŪLUS, i. m. Cic. *Een muſchje, musje.*

PĀSSIM. adv. Cic. *Hier en daar, over al, op verſcheide plaatſen, doorgaans.*

* Paſſim. Virg. *Van alle zyden of kanten.*

* Paſſim. Brut. ad Cic. *In verwarringe, in wanorde.* Van de optogt van een leger ſprekende.

Ille iit paſſim, ego ordinatim. Brut. ad Cic. *Hy trok in wanorde en ik in een goede rang voort.*

PĀSSĬO, ōnis, f. g. *Lydinge.*

PĀSSUM, i. n. Plin. H. *Baſtard, een wyn, zoo genoemd.*

PĀSSUS, a, ūm. Virg. *Geladen, doorgeſtaan, verdragen hebbende.*

Pejora paſſi. Hor. *Arger, harder dingen geleden, doorgeſtaan hebbende.*

* Rura paſſa ligones. Luc. *Omgeſpitte landen.*

PĀSSŪLĂ uva Plin. H. *Een in de zon gedroogde druyf, een rozyn.*

PĀSSUS, a, ūm. Ter. Cicer. *Ontvouwe, uitgebreid, of los hangende.*

Velis paſſis pervehi. Cic. *Met loſſe zeilen voort varen, gevoert worden.*

Crines paſſi. Virg. *Loshangende hairen.*

Frons paſſa. Plaut. *Een ontrimpeld, glad voorhoofd.*

Paſſis palmis. Czl. Cic. *Met uitgeſtrekte, of geſtrekte handen of armen.*

PĀSSUS, ūs. m. Cic. *Een ſchrede of ſtap van vyf voeten en zeſtien vingeren.*

PĀSTĬLLUS, i. m. Hor. *Een vonk balletje, of vonk koekje, vink balletje.*

* Paſtillus. Celſ. Plin. H. Zeker klompje van drooge artzeny, 't welk de artzeny-mengers gebruiken om zekere qualen, gelyk wonden, enz. te genezen.

PĀSTĪNĂCĂ, æ. f. Plin. H. *Pinaſternake, paſtinake*, Ook, *Een witte of geele peen.*

Paſtinaca. Celſ. Plin. H. *Een pylſtaart.* Zekere zoort van see roch.

PĀSTĪNĀTĬO, ōnis. f. Colum. *Spittinge, delvinge, gravinge.*

PĀSTĪNĀTŌR, ōris. m. Colum. *Een ſpitter, delver, graver.*

PĀSTĪNĀTUM, i. n. Colum. *Een omgedolve, omgeſpit of gegrave ſtuk lands.*

Digitized by Google

PĀSTĪNĀTŪS, ă, ūm. Colum. *Geſpit, gedolven, gegraven, omgeſpit, omgedolven, omgegraven.*
PĀSTĪNĀTŪS, ūs. m. Plin. H. *Zie* Paſtinatio.
PĀSTĪNO, ās, āvī, ātūm, āre. Colum. *Land om delven, ſpitten, graven.*
PĀSTĪNŪM, ī. n. Colum. *Een ſchop, offpade.*
PĀSTĬO, ōnīs. f. Varr. *Weidinge, hoedinge van vee.*
PĀSTŌMIS, idis, f. g. Lucil. *Een muilprang,* om wilde paarden te teugelen.
PĀSTŌR, ōris. m. Cic. *Een harder.*
PĀSTŌRĀLIS, is. m. & ālē, is. n. Cic. *Van een harder.*
Canis paſtoralis. Colum. *Een harders hond.*
Cantus paſtoralis. Claud. *Een harders lied.*
PĀSTŌRĬTĬUS, ă, ūm. Cic. *Van een harder.*
PĀSTŌRĬUS, ă, ūm. Ovid. *Idem.*
PĀSTŪS, ă, ūm. Cic. *Gevoed, geweid, dat gegeten heeft.*
Vultur paſtus cadaver. Sil. *Een gier die van een lyk gegeten heeft.*
Boves paſti. Virg. *Oſſen die geweid hebben.*
*** Mœror paſtus fletu. Sil. *Een droefheid door geween gevoed, verligt.*
* Paſtus. Plin. H. *Afgeweid, gegeten, afgegeten.*
PĀSTŪS, ūs. m. Cic. *Voeder,* van beeſten.
Pecudum paſtus. Cic. *Voeder voor beeſten.*
* Paſtus hominum. Lucret. *Voedſel, koſt, ſpys, leef- of lyfstogt voor menſchen.*
* Suaviſſimus paſtus animorum oblectatio. Cic. *Het vermaak is een zeer zoet voedſel, een lieffelyke verſriſſinge der gemoederen.*
* Paſtus. Cic. *Weidinge, veeboedinge.*
PĀTĂGĬĀRĬŪS, ĭī. m. Plaut. *Een verkooper van zeker Roomſch Juffer cieraad.*
PĀTĂGĬĀTŪS, ă, ūm. Patagiata veſtis. Plaut. *Een kleed met zeker Roomſch Juffer cieraad.*
PĀTĂGĬŪM, ĭī. n. Feſt. *Zeker cieraad 't welk de Roomſche Jonkvrouwen op de kleederen droegen.* Een goude knop by ſommigen, by anderen een ſoort van een kap, of goude ſluyer.
PĀTĀLĬS, is. m. & f. ālĕ, is. n. Plaut. *Uitgeſtrekt, uitgebreid.*
Patalis bos. Plaut. *Een os met hoornen, met de punten van den anderen uitgeſtrekt.*
PĀTĀVĬUM, ĭī. n. Virg. Plin. H. *Padua,* een ſtad in Italie.
PĀTĔFĂCĬO, is, fēcī, factūm, facĕre. Cic. *Openen, openmaken, open doen.*
Patefacere januam. Cic. *De deur open doen, openen, ontſluiten.*
Iter alicui ad urbem patefacere. Cic. *Iemand de weg tot de ſtad openen, banen.*
Aſſentationibus aures patefacere. Cic. *De ooren tot of voor geley openen, leenen.*
Patefacere conjurationem. Cic. *Een t'zamenzweringe ontdekken, openbaren.* Odium ſuum in aliquem. Cic. *Zyn haat tegen iemand ontdekken, openbaren, toonen.*
PĀTĔFĂCTĬO, ōnīs. f. Cic. *Ontdekkinge, openbaringe, verklaringe.*
PĀTĔFĂCTŪS, ă, ūm. Virg. *Geopend, open.*
* Patefactus. Cic. *Ontdekt, geopenbaard, verklaard, openbaar, rugtbaar.*
PĀTĔFĬO, is, fāctūs ſum, fĭĕrī. Ter. Cic. *Open zyn, geopend worden.* Van een aftogt, of naderinge, enz. geſproken.
* Patefieri. Ter. *Ontdekt, geopenbaart, verklaart, openbaar, rugtbaar worden.*
Si hoc patefit, in probro ſim. Ter. *Indien dis openbaar of rugtbaar word, kom of verval ik tot ſchande.*
PĀTĔLLA, æ. f. Cic. *Een ſoort van een klein vaatje in offerhanden gebruikt.*
* Patella. Hor. *Een ſchotel.*
Patella. Plin. H. *Een ſoort van gebrek aan boomen,* voornamentlyk de Olyfboomen, alsze door de Zon geſchroeid zyn.
PĀTĔLLĀRĬŪS, ă, ūm. Plaut. *Van ſchotelen.*
PĀTĔNS, ēntis. omn. gen. Virg. *Open.* Men zegt *Patentior* en *Patentiſſimus.*
* Patens. Virg. *Uitgeſtrekt, breed, ruim.*
Campi patentes. Virg. *Groote, ruime, uitgeſtrekte velden.*
* Patens. Liv. *Bloot ſtaande.*
Vulneri patens equus. Liv. *Een paard voor wonden bloot ſtaande.*
PĀTĔNTER. adv. Cic. *Openlyk, in 't openbaar.*
PĀTĔNTĬUS. adv. Cic. *Openlyker, klaarlyker.*
PĀTĔO, ēs, pătŭī, pătĕrĕ. Cæſ. Cic. *Open zyn of ſtaan.*
Fores patuere. Ovid. *De deur was of ſtond open.*
Via patuit in cœlum. Sen. Trag. *Den weg na den hemel was of ſtond voor hem open.*
Patet huc aditus. Cic. *De weg hier na toe is open: Gy kunt hier na toe gaan.*
Nullo magis tempore ad ſimplices cogitationes patet animus. Tac. *Het gemoed legt op geen tyd meer open voor eenvoudige gedagten. Het gemoed is nooit bequamer om des zelfs gedagten opregtelyk te verklaren.*
* Patent aures tuæ querelis omnium. Cic. *Uwe ooren zyn of ſtaan open voor de klagten van alle menſchen: Gy leent u ooren aan alle klagende luiden.*
Ut intelligant omnia Ciceronis patere Trebatio. Cic. *Op datze verſtaan of weten, dat alle goederen van Cicero voor Trebatius open ſtaan, tot dienſt van Trebatius zyn.*
Latè patere. Quintil. *Wyd open of uitgeſtrekt ſtaan of zyn.*
Avaritia latiſſimè patet. Cic. *De gierigheid ſtrekt zig verre uit, gaapt zeer wyd.*
Exiſtimant libidinum peccatorumque omnium patere in amicitia licentiam. Cic. *Zy meenen dat de vryheid van wellusten en miſdaden in de vriendſchap open ſtaat, toegelaten is.*
Patere. Celſ. *Voor iets bloot ſtaan, iets onderhevig, onderworpen zyn.*
Longis morbis ſenectus, acutis magis adoleſcentia patet. Celſ. *Den ouderdom is langdurige, de jeugd ſcherpe ziekten onderhoven.*
* Patere. Cic. *Blyken, klaar, baarblykelyk, bekend zyn.*
Hæc omnibus patent. Cic. *Deze dingen zyn alle menſchen bekend.*
* Patere. Cic. *Openbaar, rugtbaar, kennelyk, wereldrugtig zyn.*
PĀTĔR, trĭs. m. Cic. *Een vader.*
Patres majoreſque noſtri. Cic. *Onze vaders en voorouders.*
* Pater. Cic. *Vader,* een woord van eerbiedigheid, 't welk de Ouden ten aanzien der Goden gebruikten.
Pater patriæ. Cic. *Een vader des vaderlands.*
Patres. Cic. *De Raadsheeren.*
Cœnæ pater. Hor. *De meeſter van een gaſtmaal.*
PĀTĔRFĂMĬLĬĀS, pătrĭsfămĭlĭās. m. Cic. *Een vader of 't hooſd eenes huisgezins.*
PĀTĔRĂ, æ. f. Cic. *Een drinkkop.*
PĀTĔRNŪS, ă, ūm. Cic. *Vaderlyk, van een vader.*
Animus paternus. Cic. *Een vaderlyk gemoed of hart.*
Rebus paternis abſumtis. Hor. *Zyn vaderlyke middelen verteert, opgegeten zynde, of hebbende.*
Inimicitias paternas perſequi. Cic. *Zyn vaderlyken vyandſchap of haat vervolgen, voeden.*
PĀTĔSCO, ſcĭs, ēſcĕrĕ. Tibul. *Open worden, gaan, of zyn.*
Quod ad mare pateſcit. Tac. *Dat tot de zee uitſtrekt, na de zeekant open legt.*
* Atria longa pateſcunt. Virg. *De lange zalen zyn open.*
Danaûm pateſcunt inſidiæ. Virg. *De hinderlagen der Grieken zyn ontdekt.*
Portus pateſcit jam propior. Virg. *De haven opent zig, doet zig wat nader op.*
* Latius pateſcit Imperium. Liv. *Het gebied ſtrekt zig verder uit.*
PĀTHĬCŪS, ī. m. g. Juv. *Die vuile, ſchandelyke dingen lyd.*
PĀTĬBĬLĬS, is. m. & f. ĭlĕ, is. n. Cic. *Die lyden of verdragen kan; lydzaam, verdraagzaam, geduldig.*
* Patibilis. Cic. *Lydelyk, verdraagelyk: Dat men verdragen, dulden, lyden, uitſtaan kan.*
Patibiles dolores & labores putandi. Cic. *Men moet de ſmerten en arbeid verdraagelyk, lydelyk oordeelen.*
Omne animal naturam patibilem habet. Cic. *Yder die heeft een natuur de ſmert of pyn onderworpen.*
PĀTĬBŬLĀTŪS, ă, ūm. Plaut. *Een galgbrok, een galgen aas.*
* Patibulatus. Plaut. *Aan een galg gehangen, opgehangen, opgeknoopt.*
PĀTĬBŬLŪM, ī. n. Cic. *Een galg.*
* Patibulum. Non. *Een ſlot,* om dat die dient tot het open doen van een deur.
* Patibulum. Plaut. *Een gevorkt ſtuk houts daar men miſdadige ſlaven in vaſt maakt.*

Digitized by Google

PĂTĬENS, ēntĭs. omn. gen. Cic. *Lydzaam, geduldig, verdraegzaam.*

* Patiens. Cic. *Verdragende, lydende, duldende, door- of mitſtaande.*

Genus hominum patientiſſimum. Plaut. *Een zeer lydzaam, geduldig ſlag of ſoort van menſchen.*

Patiens omnis incommodi. Colum. *Alle ongemak verdragende, doorſtaande.*

Operum patiens juventus. Virg. *Jeugd, die arbeid of werk kan verdragen.*

Belli patiens. Salluſt. *Bequaam om de wapenen te dragen, of de ongemakken van den oorlog door te ſtaan.*

Tellus patiens vomeris. Virg. *Een land dat men gemakkelyk beploegen, bouwen kan.*

Veri patiens. Sen. Ph. *Die duld, verdraagt dat men de waarheid zegt.*

Patiens vocari Cæſaris ultor. Hor. *Duldende, te vreden dat men hem den wreker van Caſar noeme.*

PĂTĬENTĔR. adv. Cic. *Geduldiglyk, lydzaamlyk, met geduld, of lydzaamheid.* Men zegt *Patienter.*

PĂTĬENTĬĂ, æ. f. Cic. *Lydzaamheid, geduld, verdraagzaamheid; ſtandvaſtigheid in tegenſpoed.*

* Patientia. Cic. *Lydzaamheid, geduld, moed om arbeid, enz. te verdragen.*

Patientia contra labores. Plin. H. *Geduld tegen arbeid.*

Patientia paupertatis. Cic. *Lydzaamheid, geduld, ſtandvaſtigheid in armoede.*

PĂTĬNĂ, æ. f. Hor. *Een ſchotel.*

PĂTĬNĂRĬŬS, ă, ūm. Plaut. *In een ſchotel gekookt, geſtooft.*

* Patinarius. Suet. *Een vraat, die de handen t'elkens in de ſchotels heeft.*

PĂTĬŎR, ĕrĭs, pāſsŭs sūm, pătī. Cic. *Lyden, verdragen, dulden, uit- of doorſtaan.*

Indignè aliquid pati. Cic. *Iets qualyk nemen, niet wel kennen verdragen.*

Pati æquo animo. Cic. *Iets met een eenparig bezadigd gemoed lyden, verdragen, doorſtaan.*

Ævum pati. Colum. *Een eeuw kennen doorſtaan: Van groote duurzaamheid zyn.*

Vinum iſtud non patitur ætatem. Sen. Ph. *Deze wyn kan den tyd niet uitſtaan, is niet duurzaam.*

Me graviùs accuſas quàm patitur tua conſuetudo. Cic. *Gy beſchuldigt my zwaarder dan uwe gewoonte lyd of mede brengt.*

Quoad dignitas tua patietur. Cic. *Zoo verre als uw waardigheid zal toelaten.*

Exilium pati. Virg. *Ballingſchap lyden.*

Stellæ quæ oculos noſtros patiuntur. Sen. Ph. *De ſtarren die wy zien konnen.*

Falcem pati. Plin. H. *Met een ſikkel afgeſneden worden.*

Jacturam pati. Colum. *Schade lyden, doen.*

* Pati. Cic. *Dulden, toelaten, gehengen, gedoogen.*

Patitur tangi. Ovid. *Hy laat zig aanraken.*

Eos deſertos eſſe patiuntur. Cic. *Zy lyden, dat die menſchen verlaten zyn of blyven.*

PĂTRĀTĬO, ōnĭs. f. Vell. Paterc. *Bedryf, daad, toedoen.*

Ejus patratione. *Door zyn bedryf of toedoen: Door middel van hem.*

PĂTRĀTŌR, ōrĭs. m. g. Ter. *Een bedryver, die iets doet.*

PĂTRĀTŬS, ă, ūm. Tac. *Bedreven, gedaan, volbragt.*

Maluit patrati, quàm incœpti facinoris reus eſſe. Tac. *Hy wilde liever aan't bedreven of volbragte ſchelmſtuk, dan aan het begonne ſchuldig zyn.*

Cæde ejus patrata. Tac. *Zyn doodſlag begaan zynde: Hy gedood of vermoord zynde.*

Bella patrata. Claud. *Geëindigde, uitgevoerde, volbragte oorlogen.*

Patres patrati. Liv. *Herauten, Wapenboden, Gezanten om vrede te maken en bezweren.*

PĂTRĬĂ, æ. f. Cic. *Een vaderland, geboorte land.*

PĂTRĬCĬĂTŬS, ūs. m. Suet. *De Raadsheerlyke, of adelyke ſtand der Patricii te Roome.*

PĂTRĬCĬDĂ, æ. m. Cic. *Een vadermoorder.*

PĂTRĬCĬĒ. adv. Plaut. *Edelmoedigly, op een edele of adelyke manier.*

PĂTRĬCĬŬS, ă, ūm. Cic. *Van een Patricius.* Zie *Patricius.*

PĂTRĬCĬŬS, ĭi. m. Liv. *Afkomſtig van de eerſte Raadsheeren van Roome. Een's Raadsheers zoon.*

Exit è Patriciis ut Tribunus fiat. Cic. *Hy gaat uit, verlaat den adelyke ſtant om een beſchermer van't volk te worden.*

PĂTRĬĒ. adv. Quintil. *Vaderlyk, met een vaders hart of gemoed.*

PĂTRĬMĀ, æ. f. A. Gell. *Een vrouwsperſoon welkers vader in leven is.*

PĂTRĬMŌNĬŬM, ĭi. n. Cic. *Vaderlyk goed, erfgoed, of middelen.*

PĂTRĬMŬS, ĭ. m. Catul. Liv. *Een mansperſoon wiens vader nog leeft.*

Pater patrimus. Feſt. *Die kinderen heeft, en nog een levende vader.*

Puer patrimus & matrimus. Tac. *Een kind wiens vader en moeder in leven is.*

PĂTRĬSSO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Ter. *Zyn vader gelyk zyn, navolgen, nadoen.*

PĂTRĬTŬS, ă, ūm. Cic. *Van een vader, van voorouders, daar toe behoorende.*

Patrita Philoſophia. Cic. *De Wysgeerte onzer vaderen.*

PĂTRĬŬS, ă, ūm. Ter. Cic. *Vaderlyk, van een vader.*

Res patria & avita. Cic. *Vaderlyk en grootvaderlyk goed, of erfgoed.*

Hoc patrium eſt conſuefacere filiam ſua ſponte rectè facere, quàm alieno metu. Ter. *Dit is vaderlyk, zyn dogter meer met haar eigen wille tot weldoen te gewennen, dan door vreeze van vremden.*

PĂTRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Iets bedryven, doen, uitvoeren, plegen.*

Facinus patrare. Liv. *Een daad bedryven, uitvoeren.*

Promiſſa patrare. Cic. *Zyn beloften volvoeren, volbrengen, voldoen.*

Patrare. Vell. Paterc. *Volvoeren, volbrengen, voltooyen, uitvoeren, voleinden.*

Reliqua belli patrare. Vell. Paterc. *Den oorlog voleindigen.*

Bellum hoc quadriennio patratum eſt. Flor. *Deezen oorlog is of was in vier jaren geëindigd, volbragt, uitgevoerd.*

PĂTRŌCĬNĬŬM, ĭi. n. Cic. *Verdedinge, beſchermінge, voorſpraak.*

Patrocinia quærimus vitiis. Plin. H. *Wy verzoeken verdedigingen, verſchooningen van onze ondeugden.*

Suſcipere patrocinium alicujus cauſæ. Cic. *De verdediging van een zake onder of aannemen.*

Difficultatis patrocinia præteximus ſegnitiæ. Quintil. *Wy bekleeden, dekken de luiheid met den dekmantel van moeite, zwarigheid.*

PĂTRŌCĬNŌR, ārĭs, ātŭs sūm, ārī. Plin. H. *Verdedigen, beſchermen, voorſtaan, voorſpreken.*

Patrocinari alicui. Plin. H. *Iemand voorſtaan, verdedigen, gunſtig zyn.*

PĂTRŌNĂ, æ. f. Cic. *Een beſchermſter, ſchutvrouwe.*

PĂTRŌNŬS, ĭ. m. Ter. Cic. *Een voorſpraak in regten.*

Patronus juſtitiæ. Cic. *Een verdediger, handhaver, voorſtander van de geregtigheid.*

* Patronus. Plaut. *De meeſter van een gevryde ſlaaf.*

PĂTRŬĔLĬS, ĭs. m. Suet. Patruelis frater. Cic. *Een volle neef aan's vaders zyde.*

Patruelis ſoror. Perſ. *Een volle nigt aan's vaders zyde.*

PĂTRŬĔLĬS, ĭs. m. & f. ĕlĕ, ĭs. n. Mart. *Van een volle neef of nigt aan de vaders zyde.*

Regna patruelia. Ovid. *Ryken van zyn volle neef.*

PĂTRŬŬS, ĭ. m. Cic. *Een oom van's vaders zyde.*

** PĂTRŬŬS, ă, ūm. Hor. *Van een oom aan's vaders zyde.*

PĂTŬLŬS, ă, ūm. Sil. *Uitgeſtrekt, wyd, ruim.*

* Patulus. Virg. *Uitgeſtrekt, dik.* Van een boom geſproken.

* Patulæ feneſtræ. Ovid. *Open venſters.*

PAŬCĬ, æ, ă. Cic. *Weinige.* Men zegt *Pauciores* en *Pauciſſimi.*

Reſpondere pauca. Hor. *Weinige, of in weinige woorden antwoorden.*

Ad paucos pœna, ad omnes metus pervenit. Cic. *De vrees quam tot of troſ hen alle, de ſtraf weinigen.*

Paucis. Ter. *In of met weinig woorden.* Men verſtaat'er verbis onder.

Paucis docere. Virg. *Met korte of weinige woorden leeraren, onderwyzen.*

PAŬCĬFS. adv. Non. *Weinig malen, zelden.*

PAŬCĬLŌQUĬŬM, ĭi. n. Plaut. *Weinige woorden, weinige praat.*

Digitized by Google

PAUCĬTĀS, ātĭs. f. Cic. *Weinigheid, klein getal, ſchaarsheid.*
Paucitas amicorum. Cic. *Een klein getal vrienden.*
Magna eſt Oratorum paucitas. Cic. *Daar is groote ſchaarsheid van Redenvoerders.*
PAUCŬLI, æ. ă. Cic. *Weinige.*
Miſi in Cyprum, ut ibi pauculos dies eſſet. Cic. *Ik hebbe hem na Cyprus gezonden, op dat hy'er eenige weinige dagen zoude zyn.*
PĂVĔFĂCTŬS, ă, ūm. Ovid. A. Gell. *Verbaaſd, vervaard gemaakt, verſchrikt, verſlage, bevreeſd.*
Videor paulum pavefactus. A. Gell. *Ik ſchyn wat verbaaſd, verſlage, vertſaagd.*
PĂVĔFIO, ĭs, ăctus ſum, ĕri. Ovid. *Vervaard, verſchrikt, verbaaſd, bevreeſd, verſlage, vertſaagd worden.*
PĂVENDŬS, ă, ūm. Plin. H. *Dat te vreezen ſtaat, vreſſelyk.*
PĂVĔO, ēs, ērĕ. Cic. *Vreezen, dugten.*
Id paves ne ducas illam, tu autem ut ducas. Ter. *Gy vreeſt dat gy haar niet zult trouwen, in gy zyt bekommerd of bevreeſd, dat gy haar zult trouwen.*
Pavere pugnam. Lucan. *Den ſtryd vreezen.*
PĂVESCO, ſcĭs, ĕſcĕrĕ. bellum. Tac. *Den oorlog vreezen, voor oorlog bedugt zyn.*
PĂVĬCŬLĂ, æ. f. Colum. *Een hei om ſtraatſteenen in of even te ſtampen.*
PĂVĬDE. adv. Liv. *Bloo of laſhartiglyk: met vrees of ſchroom.*
PĂVĬDŬS, ă, ūm. Virg. Ovid. *Vreeſagtig, bloo, beſchroomd.*
Men zegt *Pavidiſſimus.*
PĂVĬMENTĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Geplaveid, met ſteenen belegd, bevloerd.*
Pavimentata porticus. Cic. *Een geplaveide, met ſteenen bevloerde galery.*
PĂVĬMENTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plin. H. *Plaveyen, beſtraten, met ſteenen beleggen, bevloeren.*
PĂVĬMENTŪM, ī. n. Cic. *Plaveiſel, ſteene vloer van een kamer, huis, enz.*
Facere pavimenta. Cic. *Plaveyen, ſteene vloeren maken, ſtraten, beſtraten.*
† PĂVĬO, ĭs, īrĕ. Cic. Colum. *Slaan, met ſlaan hegt of in een gedrongen maken.* Gelyk men de aarde of ſteenen met een heiblok doet.
PĂVĬTĀNS, tĭs. omn. gen. Virg. *Bevend van vrees, verſchrikt, bevreeſd.*
Proſequitur pavitans. Virg. *Hy vervolgt, gaat al bevende voort.*
PĂVĬTO, ās, ārĕ. Ter. *Vreezen, dugten, vreeze hebben.*
PĂVĬTŬS, ă, ūm. Colum. *Geplaveid, met ſteenen belegd, geſtraat:* of liever, *door ſlaan of ſtampen in een gedrongen.* Van aarde geſproken.
PAŪLĀTĬM. Ter. Cæſ. Cic. *Allengskes.*
* Paulatim. Cat. *Een weinig, een luttel.*
Paulatim aquæ. Cat. *Een weinig, een luttel water.*
PAŪLISPĔR. Cic. *Een wenigje tyds, een oogenblik.*
Pauliſper mane. Ter. *Wagt, toef een weinigje, of een oogenblik.*
Pauliſper ſuſcipe partes meas. Cic. *Neem myn partye een weinigje aan, verkieſt myn zyde een korte tyd.*
PAŪLŌ. adv. Cic. *Idem quod parum.* Gelyk uit het volgende blykt.
Paulo amplius quàm homo privatus. Cic. *Een weinig meer als of dan een gemeen burger of man.*
Paulò antè. Cic. *Een weinig of kort van te voren.*
Benigniùs paulò. Hor. *Wat zaftmoediger, goedgunſtiger.*
Paulò magis. Cic. *Wat of een weinig te veel.*
Verbis uti paulò magis priſcis. Cic. *Een luttel te oude woorden gebruiken.*
Paulò minùs conſideratus. Cic. *Wat of eenigzins onbedagt, onvoorzigtig.*
* Paulò minùs utrumque evenit. Suet. *Het een en 't ander geſchiede ten naaſten by.*
* Paulo minùs quàm privatum egit. Suet. *Hy droeg zig by na als een gemeen man.*
Paulò plures malevolos eſſe quàm gratos cognovi. Cic. *Ik hebbe wat meerder quaadwillige dan gunſtige luiden gekent.*
Paulò pòſt. Cic. *Een weinig, een luttel, kort daar na.*
Tardior paulò. Hor. *Een weinig te luy, traag, ſlof.*
Paulò ſecus. Cic. *Een weinig anders.*
Eadem ſunt membra in utriſque diſputationibus, ſed paulò ſecùs à me partita. Cic. *De leden zyn de zelve in beide de verhandelingen, dog een weinig anders verdeeld.*
PAŪLŬLUM. Ter. *Een weinigje, een klein luttel, of zierije.*
Paululum abſcede. Ter. *Gaat een weinigje aan een zyde.*
Paululùm reſpirare. Cic. *Een weinigje adem halen, ſcheppen.*
PAŪLŬLŬS, ă, ūm. Liv. *Zeer klein.* Pro paulula via magnam mercedem ſolvere. Liv. *Voor een zeer kleine of korte weg groote huur of veel geld betalen.*
PAŪLŬM. adv. Ter. Cic. *Een weinig, een luttel.*
Paulùm recreant me tuæ epiſtolæ. Cic. *Uwe brieven vermaken my een weinig, verheugen my eenigzins.*
Paulùm inter ſe differunt. Cic. *Ze verſchillen een weinig onder malkanderen.*
† PAŪLŬS, ă, ūm. Plaut. Ter. *Klein, weinig.* Men vind dit *adjectivum* zelden, en niet dan in *ablativo.*
Paciſci cum aliquo paulâ pecuniâ. Plaut. *Met iemand voor klein of weinig geld overeenkomen.*
PĂVO, ōnĭs. m. & f. Cic. *Een paauw.* Zeker vogel.
PĂVŌNĪNŬS, ă, ūm. Varr. Colum. PĂVŌNĬŪS, ă, ūm. Colum. *Van een paauw.*
Pavoninum ovum. Colum. *Een ey van een paauwin.*
PĂVŎR, ōrĭs. m. Cic. *Angſt, ſchrik, groote vrees.*
PAŪPĔR, ĕrĭs. omn. gen. Cic. *Arm, armoedig.* Men zegt *Pauperior* en *Pauperrimus.* Men vind in Plautus, *Pauperæ hæc res eſt. Dit is een arme ellendige zaak.*
Meo ſum pauper in ære. Hor. *Ik ben arm dog niemand ſchuldig.*
Argenti pauper. Hor. *Arm, gebrekkelyk van geld.*
Aquæ pauper fluvius. Hor. *Een rivier gebrekkelyk van water. Een rivier daar weinig water in is. Een ondiepe rivier.*
Pauper & jejuna eloquentia. Quintil. *Een arme en ſchrale welſprekendheid.*
Sub paupere tecto. Hor. *Onder een arm of gemeen dak, in een arm of gering huis.*
Venâ pauperiore fluit carmen. Ovid. *Dat gedigt komt uit een arme ſchrale digt-ader.*
PAŪPĔRCŬLŬS, ă, ūm. Ter. Hor. *Arm, armoedig.*
PAŪPĔRIĔS, ēi. f. Virg. Hor. *Armoede, gebrek.*
* Pauperies. Paul. Juriſc. *Schade door een viervoetig dier toegebragt.*
Si quadrupes pauperiem feciſſe dicatur. Idem. *Indien men zegt, dat een viervoetig beeſt ſchade gedaan heeft.*
PAŪPĔRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. Hor. *Verarmen, arm maken.*
Aliquem aliqua re pauperare. Hor. *Iemand iets berooven, ontnemen.*
PAŪPĔRTĀS, ātĭs. f. Cic. *Armoede, gebrek.*
Cauſam paupertatis defendere. Cic. *De zaak van de armoede verdedigen: Staande houden dat d'armoede goed of nut is.*
Patientiâ paupertatis ornari. Cic. *Met geduld in armoede begaafd zyn.*
Ambitioſa paupertate vivimus. Juven. *Wy leven in een eerzugtige armoede: Wy maken een groot gerugt van onze armoede, ſtellen'er roem in.*
† PAŪPĔRTĪNŬS, ă, ūm. Varr. A. Gell. *Arm, armoedig, gebrekkelyk.*
PAŪSĂ, æ. f. Plaut. *Poos, tuſſen poos, verpoozinge, ruſt.*
Pauſam facere. Plaut. *Tuſſen-poos maken, tuſſen beiden ruſten, ophouden.*
PAŪSĀRĬŪS, ĭī. m. Sen. Ph. *Die in een galey de roeyers waarſchuwt als zy moeten ophouden of weder roeyen.*
PAŪSĬĂ, æ. f. Colum. *Een ſoort van olyf,* daar oly uit komt door 't afſlaan.
PAŪSO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. *Een tuſſen-poos maken, tuſſen beiden ophouden, ruſten.*
PĀVŪS, ī. m. A. Gell. *Een paauw.* Zeker vogel.
PAŪXĬLLĀTĬM. adv. Plaut. *Allengskes, een weinig gelyk.*
PAUXĬLLŪM. adv. Plaut. *Een weinigje, een luttel, een zierije.*
PAŪXĬLLŬS, ă, ūm. Plaut. *Zeer klein.*
PĀX, ācĭs. f. Cic. *De vrede.*
Pax, abi. Plaut. *Vrede zy u, ga henen.*
* Pax. Virg. *Verbond met iemand.*
* Pax. Cic. *Ruſt, ſtilte.*
* Pax. Ovid. *Vergiſſenis, vergevinge.*
Pacem rogare. Ovid. *Vergiſſenisſe verzoeken.*
Pace tua. Propert. l. 2. el. 25. v. 4. *Met uw verlof, toelatinge, oorlof, of believen.*

Digitized by Google

Pace tua dixerim. Cic. *Ik zal 't met uw verlof of believen zeggen.*
Pax ſit rebus. Cic. *Stilletjes! zoetjes! maak geen geraas! ſus wat!*
* Pax! Ter. *Zwyg ſtille! hou u ſtil!*
Ventorum paces. Lucret. *Ophoudinge, ſtilſtand der winden.*
Bella & paces. Hor. *Oorlogen, en vreden.*
PĂXILLŬS, ī. m. Colum. *Een ſtaakje, paaltje.* Paxillo nudior. Prov. *Zoo kaal als een neet.*
* Paxillus. Celſ. *Een ſtempel plaatje, om een uitpuilend end van een been in te houden.* Ook, *Een ſpy van een rad.*
PĂXĬŎLŬS, i. m. g. Gloſſ. *De ſteel, of halm van vrugten.*
PĔCCĀTŪM, ī. n. Cic. *Zonde, miſdaad, misbedryf, miſſlag, tegen zyn pligt.*
PĔCCO, ās, āvī, ātŭm; ārĕ. Cicer. *Zondigen, een miſdaad of miſſlag begaan.*
Si quid peccat, mihi peccat. Ter. *Indien hy zondigt, hy zondigt tegen my: bedryft hy een miſſlag, het is tegen my.*
Culpâ peccavi meâ. Plaut. *Ik helbe door myn eigen ſchuld of toedoen gezondigt.*
Peccare in aliquem. Ter. *Tegen iemand zondigen, iemand onregt of ongelyk doen.*
In eam partem potiùs peccant, quæ eſt cautior. Cic. *Zy zondigen meer in dat gedeelte 't welk het zekerſte is.*
Te plura in hanc rem peccare oſtendam. Ter. *Ik zal toonen, dat gy meer zondigt of grooter ongelyk hebt.*
In publica commoda peccare. Hor. *Tegen 't algemeen voordeel of nut zondigen, het gemeen benadeelen.*
Si unam peccaviſſes ſyllabam. Plaut. *Indien gy in eene lettergreep gemiſt, of u daar in vergrepen hadde.*
PĔCHYS, yŏs f. g. Gr. Jun. *De groote arm pyp* van den elleboog tot de hand. Ook, *een maat van anderhalve voet.*
PĔCŎRŌSŬS, ă, ūm. Prop. *Vee ryk, overvloedig van vee.*
PĔCTĔN, ĭnĭs. n. Ovid. *Een wevers kam.*
* Pecten. Plaut. Varr. Ovid. *Een kam voor 't hair.*
* Pecten. Ovid. *Een egge, om 't land te eggen.*
* Pecten. Colum. *Een hark,* om koren airen by een te vergaderen.
* Pecten. Virg. *Een ſoort van een ſtryksbok,* om op de vedel, enz. te ſpelen.
* Pecten. Hor. *Een Sant Jakobs ſchelp,* een zoort van moſſel.
PĔCTĬNĀTĬM. adv. Plin. H. *Kams wyze, gelyk een kam.*
Fundamenta pectinatim diſpoſita. Vitruv. *Kams wys gelegde grondſlagen, grondleggingen.*
PĔCTĬNĀTŬS, ă, ūm. part. Feſt. *Gelyk een kam gemaakt.*
PĔCTĬNO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Plin. H. *Geploegd land eggen.*
PĔCTĬTŬS, ă, ūm. Colum. *Gekaard, gekamd.*
Pectitæ lanæ. Colum. *Gekaarde, gekamde wolle.*
PĔCTO, ĭs, pexī & pexŭī, pectŭm, pectĕrĕ. Tibul. Hor. *Kammen.*
Pectere comas. Hor. *Het hair kammen.*
PĔCTŎRĀLĬĂ, ĭum. n. plur. Varr. Plin. H. *Een ſoort van borſt pleiſters.* Ook, *borſt wapenen.*
PĔCTŎRĀLĬS, ĭs. m. & f. ālĕ, ĭs. n. Celſ. *Van de borſt.*
PĔCTŎRŌSŬS, ă, ūm. Colum. *Groot borſtig, groot van borſt.*
PĔCTŬS, ŏrĭs. n. Virg. *De borſt.*
* Pectus. Plaut. Cic. Ovid. *Het hart.*
Amicus amatur toto pectore. Cic. *Een vriend word van gantſcher harte lemint, men heeft een vriend met al zyn hart lief.*
Certa pectora. Virg. *Standvaſtige, geſtadige, onverwrikbare harten, gemoederen.*
In pectus intimum alicujus inſpicere. Sen. Ph. *Iemand in 't binnenſte van 't hart zien, iemand tot in 't binnenſte van zyn gemoed doorgronden.*
* Pectus. Virg. *Het gemoed, de gedagten.*
PĔCTŬSCŬLŬM, i. n. g. * *Een kleine borſt.*
† PĔCŬĂ, ōrŭm. n. plur. Liv. Varr. *Vee, beeſten.* Men kan dit woord afkomſtig ſtellen van pecus, gelyk genua van genu. Men vind in Plautus pecu in ablativo.
PĔCŬĂRĬĂ, æ. f. Cic. *De maniere, konſt, of wetenſchap om vee te voeden, vet weyery.*
Pecuaria. Varr. *De plaats daar het vee of beeſten weiden.*
PĔCŬĂRĬĂ, ōrŭm. n. plur. Cic. *Weyden, weyland.* Ook, *een hoop of kudde beeſten.*
PĔCŬĂRĬŬS, ă, ūm. Cic. *Van vee of beeſten.*
De re pecuaria dicere. Varr. *Van vee hoeden of weiden ſpreken handelen.*
Erat ei res pecuaria ampla. Cic. *Hy had zeer veel vee, was zeer vee ryk.*
Pecuarius canis. Colum. *Een vee boeders, of een harders hond.*
PĔCŬĀRĬŬS, ĭī. m. Cicer. *Een veeboeder, een vee weider.* Ook, *een harder.*
PĔCŬLĀTŎR, ōrĭs. m. Cic. *Een land dief, een opſteker of dief van 's lands geld.*
PĔCŬLĀTŬS, ūs. m. Cic. *Landdievery, ſtelinge van 's lands geld.*
PĔCŬLĬĂRĬS, ĭs. m. & f. ārĕ. ĭs. n. Cic. *Eigen, byzonder.*
Hoc mihi peculiare eſt. Cic. *Dit is my eigen.*
PĔCŬLĬĂRĬTĔR. adv. Cic. *Eigentlyk, in 't byzonder, zonderling.*
PĔCŬLĬĀTŬS, ă, ūm. Aſin. Poll. ad Cicer. *Ryk, wel gegoed.*
Planè bene peculiatus. Aſin. Pollio ad Cic. *Zeer ryk, van overvloedige middelen.*
PĔCŬLĬŎ, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Plaut. *Iets van een ander nemen,* Ook, *in de leurs ſtraffen,* als mede, *iets aan iemand vereeren.*
PĔCŬLĬŌSŬS, ă, ūm. Plaut. *Geld of ſchatryk, van groote middelen.*
PĔCŬLĬŬM, ĭī. n. Cic. *Geld of goed door eigen naarſtigheid verkregen, gewonnen: Geld dat men een ſlaaf geeft, om koophandel mede te dryven.*
* Cura peculî. Virg. *Zorg over gewonne goed, zuinig beſtier van middelen.*
PĔCŬLŎR, ārĭs, ātŭs sŭm, ārī. Flor. *'s Lands, of eens vorſten geld ſtelen.*
PĔCŪNĬĂ, æ. f. Cic. *Geld.* Pecunia numerata. Cic. *Geteld, of geteed geld.*
Pecunia lecta eſt. Ter. *Het geld is goed.*
Exæquat omnium dignitatem pecunia. Cic. *Het geld maakt de waardigheid van alle menſchen gelykmatig.*
* Pecuniæ. *Goederen, rykdommen, middelen.*
Venire ad maximas pecunias paucis annis. Cic. *In weinige jaren tot zeer groote middelen of rykdommen komen.*
PĔCŪNĬĀRĬŬS, ă, ūm. Cic. *Van geld.*
Inopia rei pecuniariæ. Cicer. *Gebrek van geld zaken, mangel, ſchaarsheid van geld.*
Pecuniariâ pœnâ mulctari. Ulp. *In een geld boete verweezen worden.*
PĔCŪNĬŌSŬS, ă, ūm. Cicer. *Geldryk, veel geld hebbende.* Cicero zegt *Pecunioſiſſimus.*
* Artes pecunioſæ. Mart. *Konſten, ambagten daar men veel geld mede wint.*
PĔCŬS, ŏrĭs. n. Cic. *Vee.*
* Pecus. Virg. *Een hoop of kudde van vee of beeſten.*
Cujum pecus? Virg. *Wiens kudde beeſten is dit?*
* Pecus. Plin. H. *Een ſchaap.*
Pecoris vellus. Plin. H. *Een vlies, vagt, of vel van een ſchaap.*
* Pecus. Virg. *Allerhande ſoort van beeſten.*
Ignavum fucos pecus à præſepibus arcent. Virg. *Zy dryven, verjagen de hommelbyen een luy vee uit of van de bye korven.*
* Pecus. Cic. *Een beeſt, een lompen vlegel of ezel, een bommel.*
PĔCŬS, ūdĭs. f. Colum. *Allerhande ſoort van beeſten.* De nominativus *Pecus* is naauwlyks meer in gebruik.
* Pecus. Plin. H. *Een ſchaap.* Men leeſt in Plinius *Pecudum* in genitivo plurali, en in Cicero *Pecudem* in accuſativo ſingulari.
PĔDĀLĬS, ĭs. m. & f. ĕ, ĭs. n. Cic. Colum. *Van een voet: een voet lang, breed, dik, hoog.*
Pedalis trabs in latitudine. Cæſ. *Een balk van een voet breed.*
PĔDĀMĔN, ĭnĭs. Plin. H. Colum. *Een ſchoor, ſteunſel, onderzetſel.* Onder een boom of wynſtok.
PĔDĀMENTŬM, ī. n. Varr. *Zie* Pedamen.
PĔDĀNĔŬS, ă, ūm. Colum. *Van een voet, dat een voet beeft.*
Pedaneus Judex. Colum. *Een minder, of lager regter, een regter in kleine of geringe zaken.* Hy wierd *Pedaneus* genoemd, of om dat zyn inkomſten hem niet toelieten in een ſtatelyke draagſtoel gevoert te worden, volgens het gebruik der Romeinen, of om dat des zelfs regterſtoel zeer laag ſtond, en dat hy niet zat op een verheve ſtoel gelyk andere regters.

Digitized by Google

PĔDĀRĬŬS. Cic. Men noemde dus de raadsheeren die van eens anders gevoelen waren. De oorſpronk van dit woord is, dat de raadsheeren zonder te ſpreken van hunne plaatſen op rezen en zig vervoegden by den genen wiens gevoelen zy toevielen. Hier van daan komt het ſpreekwoord *Pedibus ire in ſententiam, van iemands gevoelen zyn, iemands gevoelen toevallen.*

PĔDĀTIM. adv. Plin. H. *Voet voor voet.*
Incedere pedatim. Plin. H. *Voet voor voet gaan, zoo dat de linker voet niet voor by de regter komt.* Sprekende van leeuwen, kameelen, die de eenigſte zyn die aldus gaan.

PĔDĀTIO, ōnĭs. f. Colum. *Onderſchraginge, of ſchoringe van een wynſtok.*

† PĔDĀTŪM, ī. n. Non. *Een herhaalde aankomſt.* Tertio pedato nobis bellum fecere. Cat. *Zy deden ons voor de derde maal den oorlog aan.*

PĔDĀTŪS, ă, ūm. Colum. *Onderſchraagd, geſchoord.*

PĔDĔMŌNTĬUM, ĭī. n. *Piemont*, een geweſt in Italie.

PĔDĔS, ĭtis. m. Plur. Plaut. *Luizen.*

PĔDĔS, ĭtis. m. Virg. *Een voet ganger.*
Pedites. Cæſ. *Voet volk, voetknegten.*

PĔDESTĔR, trĭs. m. Mart. *Te voet gaande.*

PĔDESTRĬS, ĭs. m. & f. Pĕdēſtrĕ, ĭs. n. *Idem.*
Pedeſtres copiæ. Cic. *Voet benden, benden voetvolk.*

* Statua pedeſtris. Plin. H. *Een beeld te voet.*
Scutum pedeſtre. Liv. *Een ſchild van een voetknegt.*
Sermo pedeſtris. Hor. *Een rede in onrym*, of wel, *een ſlegte, eenvoudige, magere rede.*

PĔDĔTENTĬM. Cicer. *Voetje voor voetje, zagtjes, zoetjes, langzamelyk.*

* Pedetentim accedere ad aliquam cauſam. Auct. ad Her. *Zagtjes, zoetjes, allengskens tot een zake komen.*
Cautè pedetentim omnia dicere. Cic. *Alle dingen voorzigtiglyk en zagtjes, zoetjes, of langzaam zeggen.*

PĔDĬCĂ, æ. f. Virg. *Een ſoort van ſtrikom vogelen by de poten te vangen.*

PĔDĬCŌSŬS, ă, ūm. Plaut. *Vol luizen, luizagtig.*

PĔDĬCŪLĀRĬS, ĭs. m. & f. ĕ, ĭs. n. Colum. *Van luizen.*
Herba pedicularis. Colum. *Luiskruid.*

PĔDĬCŪLĀTŪS, ă, ūm, adj. * *Dat een ſteel heeft.*

PĔDĬCŪLŬS, ī. m. Plin. H. *Een voetje, of kleine voet.*

* Pediculus. Plin. H. *De ſteel van peren, druiven, enz.*

* Pediculus. Colum. *Een luis.*

PĔDĬŎLŬS, ī. m. g. Non. *Een voetje.*

PĔDĬSĔQUĂ, æ. f. Ter. *Een kamenier of dienſtmaagd die haar juffrouw volgt.*

* Iſtam Juris ſcientiam eloquentiæ tanquam pediſequam adjunxiſti. Cic. *Gy hebt die regtsgeleerdheid by de welſprekendheid als een dienareſſe gevoegd.*
Puerorum pediſequa. Auct. ad Her. *Een oppaſſer, of volgſter van kinderen: een kindermeid.*

PĔDĬSĔQUUS, ī. m. Cic. *Een voetknegt, of jongen.*
Conculcari hunc à pediſequis juſſit. Cic. *Hy beval, dat hy van de voetknegten weg geſchopt of met voeten getreden zoude worden.*

PĔDĬTĀTŪS, ūs m. Cic. *Voet volk.*

PĔDO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Luc. Col. *Gaan*, ook, *de wynſtokken onderſtutten, onderſchoren of ſchragen.*

PĔDO, ĭs, pĕpĕdī, pēdĕrĕ. Hor. *Een ſcheet, of veeſt laten, ſchyten, vyſten.* Pace lectoris.

PĔDŪLĔ, ĭs. n. g. Front. *Een voetbank.*

PĔDŪM, ī. n. Virg. *Een harders ſtaf.*

PĔGMĂ, ătĭs. n. Sen. Ph. Suet. *Een zeker konſt werktuig, 't welk men verhoogen en laten dalen kan door middel van zekere veren.*

PĔJĔRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Valſch of meineedig zweren.*
Non erubeſcit pejerare de turdo. Mart. *Hy ſchaamt zig niet om een lyſter valſch te zweren.*
Non enim falſum jurare, pejerare eſt; ſed quod ex animi tui ſententia juraveris, ſicut verbis concipitur more noſtro, id non facere perjurium eſt. Cic. *Want valſchelyk zweeren is niet meineedig zweeren; maar wanneer men niet doet, 't geen men onder eede, volgens onze gewoonte, te doen aangenomen hadde, dat is een meineedigheid.*

PĔJŎR, ōrĭs. m. & f. pējŭs, ōrĭs. n. Cicer. *Arger, quader, ſlimmer, ondeugender.*
Turpitudo pejus eſt quàm dolor. Cic. *De ſchande, eener, of ſchaamte is een arger of ſlimmer ding dan de ſmart of hartzeer.*
Hier word *negotium* of *aliquid* onder verſtaan.
Pejore loco res eſſe non poſſunt. Ter. *De zaken konnen in geen arger ſtaat zyn, niet ſlegter gaan.*
In pejus ruere. Virg. *Tot arger of ſlimmer vervallen.*

PĔJŎRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Paul. Juriſc. *Arger, quader, ſlimmer maken: verargeren.*
Pejorare ſtatum ſuum. Paul. Juriſc. *Zyn ſtaat verargeren, quader of ſlimmer maken.*

PĔJŬS. adv. *Veel arger, quader, ſlimmer of ſlegter.*
Neminem veterani pejùs oderunt. Cic. *De oude krygsknegten hebben niemand arger of meer gehaat.*

PĔLĂGĬA, æ. f. g. Plin. Gr. *Zeker zeeviſch*, daar men purper mede verwde.

PĔLĂGĬCŬS, ă, ūm. Colum. Varr. *Van de zee.*

PĔLĂGĬŬS, ă, ūm. Colum. *Zie* Pelagicus.
Pelagiæ volucres. Petron. *Zee vogelen.*

PĔLĂGŬS, ī. n. *De zee, de openbare zee.* Men maakt dit woord nu en dan *maſculinum.*

PĔLĂMĬS, ydĭs. m. & f. Plin. H. Juven. *Een jonge thonnyn.*

PĔLĬCĂNŬS, ī. m. g. *Een lepelaar, pellikaan.*

PĔLLĂCĬĂ, æ. f. Lucret. *Bedrog, bedriegery, misleidinge, verleidinge, opligtinge, looze reden om te bedriegen, of misleiden.*

PĔLLĂX, ăcĭs. Virg. *Een verleider, bedrieger, opligter, misleider.*

PĔLLĔX, ĭcĭs. f. Cic. *Een bywyf, een hoer.*

PĔLLĬCĀTOR, ōrĭs. m. g. Feſt. *Een verleider, bedrieger door zoete woorden, een liſtig vleyer.*

PĔLLĬCĀTŪS, ūs. m. Cic. *Boelaadje, bywyfſchap.*

PĔLLĬCĔŬS, ă, ūm. Paul. Juriſc. *Van vellen, van een vel gemaakt.*

PĔLLĬCĔO, ēs, ēxī, ēctūm, ĭcērĕ. Colum. *Iemand door gevley, ſchoone beloften of woorden verleiden, verlokken, opligten, bedriegen, misleiden.*

PĔLLĬCĬO, ĭcĭs, ēxī, ēctūm, ĭcērĕ. Cic. *Door vleywoorden, of beloften verlokken, verleiden, opligten, bedriegen, misleiden.*
Pellicere aliquem. Corn. Nep. *Iemand op zyn zyde lokken, trekken, winnen door gevlei, of beloften.*

PĔLLĬCŬLĂ, æ. f. Cic. *Een velletje, een dun of klein vel.*
Curare pelliculam. Hor. *Zyn lyf wel bezorgen, bewaren: Zig zelven veel goed doen.*

* Continere ſe in ſua pellicula. Mart. *Zig in zyn ſtaat te vreden of vergenoegd houden.*

* Veterem pelliculam retinere. Perſ. *Zyne oude zeden, gewoontens, manieren behouden.*

PĔLLĬCŬLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Col. *Met vellen dekken.*

PĔLLĬO, ōnĭs. f. Plaut. *Een peltier of bontwerker.*

PĔLLĬS, ĭs. f. Cic. *Het vel of de huid van een dier, een pels, een vacht.*

* In propria pelle quieſcere. Hor. *In zyn eigen ſtaat geruſt blyven.*

PĔLLĬTŬS, ă, ūm. Propert. *Met een vel of huid gedekt.*

PĔLLO, ĭs, pĕpŭlī, pŭlſūm, pĕllĕrĕ. aliquem. Cic. *Dryven, verdryven: Jagen, verjagen.*
Tu ne has pepulisti fores? Ter. *Hebt gy op deze deur geklopt?*
Pellere aliquem ab aliquo loco. Ter. *Iemand uit een plaats jagen, verdryven.* Tectis. Ovid. *Iemand uit zyn huis jagen, verdryven.* E foro. Cic. *Iemand uit de vierſchaar jagen, dryven.*
Pellere in exilium. Cic. *In ballingſchap verdryven.*
Nulla me pepulit injuria. Cic. *Geen hoon heeft my geraakt, getroffen, is my gedaan.*
Pellere aciem. Cæſ. *Een leger op de vlugt jagen, dryven, ſlaan.*
Animum Scipionis non mediocri curâ pepulit. Liv. *Hy troſt of ontruſte het gemoed van Scipio met geen kleine droefheid.*
Curas pellere vino. Hor. *Zyn kommer of hartzeer met wyn verdryven.*
Pellere lyram. Ovid. *Op de lier ſpelen.*
Pellere metum. Cic. *Vreeze verdryven, verbannen.* Sitim. Hor. *Den dorſt leſſchen, verſlaan.* Moram. Ovid. *Zig haaſten.*

PĔLLŌS, vel PĔLLŬS, ī. m. g. Plin. *Een ſoort van een arend*, anderen zeggen, *een ſoort van reiger.*

PĔLLŪCĔO. *Zie* Perlucco.

Digitized by Google

PELLŪCIDŪS. *Zie* Perlucidus.

PELLŪVIA, æ. f. g. & PELLŪVIŪM, ĭi, n. g. Feſt. *Een bekken om de voeten in te waſſen.*

PĔLŌPŌNNESŪS, ī. f. Plin. H. *Peloponneſus*, een half of byna-eiland in Griekenland.

PĔLŌRĬS, ĭdis. f. Hor. πλωρὶς. *Een ſoort van groote ſchulpviſch.*

PELTA, æ. f. Virg. *Een ſoort van ſchild of benkelaar gelyk een halve maan:* ook, *een vierkante ſchild.*

PELTĀSTĒS, æ. m. Liv. *Gewapend met een ſchild of benkelaar* pelta *genoemd.*

PELTĀTŪS, ă, ūm. Liv. PELTĬFĔR, ĕra, ĕrum. Ovid. *Die een ſchild of benkelaar* pelta *genoemd draagt.*

PELVĬS, ĭs. f. Varr. Juven. *Een bekken.*

PĔMINŌSŪS, vel potius PÆMINŌSŪS, ă, ūm. Varr. *Vuil, ſtinkende.*

PĔNĀRĬA, æ. f. g. PĔNĀRĬŪM, ĭi. n. g. Varr. PĔNĀRĬŪS, ĭi. m. g. Feſt. *Een ſpinde of ſpyskas.*

PĔNĀRĬŪS, ă, ūm. Cic. *Van onkoſten in 't huis houden.*

Penaria cella. Cic. *Een kelder, ſpinde om mondkoſt te bewaren: Schippray.*

PĔNĀTĒS, ĭum. m. g. Cic. *Huisgoden.*

PĔNĀTĬGĔR, ă, ūm, adj. Ovid. *Huisgoden dragende.*

PĔNDĔO, ēs, pĕpĕndi, pēnſum, pēndērĕ. Cic. *Hangen, gehangen, opgehangen, of opgeknoopt zyn.*

Pendere per pedes. Plin. H. *Aan de voeten hangen.*

* Pendere. Ovid. *Afhangen.*

A veſtra ſalute noſtra ſalus pendet. Ovid. *Onze behoudenis hangt van de uwe af.*

In ſententiis civium fama noſtra pendet. Cic. *Onze roem, goede naam hangt van 't gevoelen der burgers af.*

Res publica pendet è Bruto. Cic. *Het gemeenebeſt hangt van Brutus af, is in Brutus hand-n.*

Pendemus ex laude. Quintil. *Wy hangen af van de lof, de lof heft groot vermogen op ons.*

Pendere ex arbitrio alterius. Liv. *Van een anders wille of goeddunken afhangen, onder een anders wille ſtaan.*

Populares ex illo pendent. Front. *Zyn landsgenooten hangen van hem af, hy heeft groot vermogen op of by zyne landsluiden.*

Non quæro rationes quæ ex conjectura pendent. Cic. *Ik zoeke geene redenen die van giſſinge afhangen.*

Pendere promiſſis. Cic. *Van beloften afhangen, door beloften bewogen, verwikt, of gewonnen worden.*

Fides pendet levi momento. Liv. *De trouw hangt aan een zyden draad. De getrouheid is zeer wankelbaar.*

Pendere ab ore narrantis. Ovid. *Iemand met aandagt aanhooren.*

* Pendere. Cic. *In overweginge, overlegginge of in twyffel ſtaan: wankelen, wankelmoedig zyn.* Cicero zegt ook *Pendere animi* en *animis.*

Tibi pendet animus. Ter. *Uw gemoed wankelt, is wankelbaar: gy zyt twyffelmoedig.*

* Pendere. Virg. *Afgebroken, geſtaakt blyven hangen.*

Pendent opera interrupta. Virg. *De werken blyven geſtaakt of afgebroken.*

PĔNDO, ĭs, pĕpĕndi, pēnſum, pēndĕrĕ. Plin. H. *Wegen.*

* Pendere. Ter. *Overwegen, overleggen, bedenken.*

Si apud hoc Conſilium, ex opibus, non ex veritate cauſa pendetur. Cic. *Indien de zake voor dezen Rade volgens den rykdom en niet volgens de waarheid overwogen word.*

Pendere res ex levi conjectura. Cic. *Van zaken of dingen uit een ligte, ongegronde giſſinge oordeelen.*

Aliquem pendere non ex fortuna, ſed ex virtute. Cic. *Iemand niet na zyn geluk maar volgens zyn dapperheid of deugden.*

* Pendere. Cic. Liv. *Betalen.*

Vectigal pendere. Cic. *Een ſchattinge betalen.*

Pendere grates. Stat. *Dankzeggen, bedanken.*

Pœnas pendere. Ter. Virg. Ovid. *Straffen lyden, geſtraft worden.*

PĔNDŪLŪS, ă, ūm. Hor. *Hangende, hellende.*

Pendula loca fimo juvanda ſunt. Cic. *De hellende plaatſen of zyden moet men met meſt of drek helpen.*

PĔNĔ. adv. Cic. *Byna, bykans, ten naaſten by, haaſt, ſchier.*

Pène par Oratori Poëta. Cic. *Een Digter, byna een Redenaar gelyk.*

Bibulum habuimus penè amicum. Cic. *Wy hebben Bibulus ten naaſten by of bykans tot vriend gehad.*

PĔNĔS. Een *præpoſitio* met een *accuſativus.* *In de magt, in 't vermogen.*

Penes eum eſt. Cic. *Het is in zyn magt, in zyne handen, het ſtaat aan hem.*

Eloquentia eos exornat, penes quos eſt. Cic. *De welſprekendheid verciert den genen by welke ze is.*

Conſiſtunt omnia penes unum. Auct. ad Her. *Alle dingen ſtaan in de magt, zyn in handen van een perſoon, een enkel menſch is meeſter van alles.*

Fides hujus rei penes Autores erit. Salluſt. *Het geloof van deze zake zal by de Schryvers zyn:* dat is, *Men zal dit geloven op de trouwe van de Schryvers.*

* Penes. Ter. *By, naby, aan.*

Penes vos eſt. Ter. *Hy is by u, tot uwent.*

Penes ſcenam. Auct. ad Her. *By, aan of op 't tooneel.*

PĔNETRĀBĬLIS, ĭs. m. & f. ĭle, ĭs. n. Virg. *Dat men doordringen, of doorſteken of ſchieten kan.*

Telum penetrabile. Ovid. *Een pyl of ſchigt die ligtelyk door dringt.*

* Penetrabilis. Ovid. *Ligt om door te dringen, ſteken, of ſchieten.*

Corpus nullo penetrabile telo. Ovid. *Een lighaam door geen ſchigt te doorſchieten.*

Caput haud penetrabile Nili. Stat. *Den oorſprong van de Nyl is niet te doorgronden, na te ſpeuren.*

PĔNETRĀLĔ, ĭs. n. Virg. Liv. *De binnenſte of geheimſte plaats van een huis.*

Conditorium & corpus Alexandri prolatum è penetrali ſubjecit oculis. Suet. *Hy vertoonde de doodkiſt en 't lyk van Alexander uit het binnenſte van, of uit de bewaarplaatſe gebragt zynde.*

PĔNETRĀLIS, ĭs. m. & f. ĭle, ĭs. n. Cic. Virg. *Dat binnen of in de grond is, van 't binnenſte van een huis.*

PĔNETRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Door of indringen, boren: ergens ingaan.*

Penetrare in aliquem locum. Cic. Quintil. *In een plaats dringen.*

Penetrare ſe in aliquem locum. A. Gell. *Zig in een plaats verſteken, verbergen.*

Penetrant ſe in fugam. Plaut. *Zy begeven zig op de vlugt.*

* Nulla acies humani ingenii penetrare in cœlum poteſt. Cic. *Geen ſnedigheid van 't menſchelyk vernuft kan in den hemel doordringen, den hemel begrypen, bevatten.*

Vox penetrat ad aures. Ovid. *De ſtemme dringt tot of in de ooren.*

Ad ſenſum alicujus penetrare. Cic. *Iemands gedagten doorgronden, bezeffen, begrypen.*

Pavor in præcordia penetrat. Sil. *De ſchrik, de vrees dringt tot in de ingewanden of 't hart.*

Nihil magis Tiberium penetravit. Tac. *Niets trof Tiberius meer, of gevoeliger.*

Tum penetrabat poſſe hæc, &c. Lucret. *Toen quam het hen in de gedagten, dat deze dingen konden, enz.*

PĔNĬCĬLLŪM, ī. n. Celſ. *Een wiek, om in een wonde te ſteken.*

* Penicillum. Quintil. *Een penceel, of verwquaſtje.*

PĔNĬCĬLLŪS, ī. m. Cic. *Idem.*

Penicillus tectorius. Plin. H. *Een quaſt om muren te witten, een wit-quaſt.*

* Penicillus. Celſ. *Een drukſel, drukbindſel op een geopende ader.*

PĔNĬCŪLĀMĔNTŪM, ī. n. Lucil. *Een ſtootkant, een boort, kant, of beleggſel van een kleed.*

PĔNĬCŪLŪS, ī. m. Ter. *Een wiſchdoek, of vodde, een dweil: een potdoek.*

PĔNĪNSŪLĂ, æ. f. Liv. *Een geweſt byna met water omringt, een byna-eiland.*

PĒNIS, ĭs. m. g. Cic. *De mannelyke roede.*

PĔNĪTĂ offa. Plaut. Feſt. *Een ſtuk varkens vlees met de ſtaart daar aan.*

PĔNĪTŪS, ă, ūm. Plaut. Catul. *Inwendig, innerlyk, dat binnen, diep in, of in de grond is.* Men zegt *Penitior* en *Penitiſſimus.*

Flamma penita. Catul. *Een innerlyke, inwendige vlamme: een inwendig, verborge vyer.*

Ex penitiſſimâ Arabiâ. Plaut. *Uit het binnenſte van Arabie.*

Pe-

Digitized by Google

Penitiſſimo pectore. Plaut. *Uit grond van 't hart, uit 's harten gronde.*

PĒNĪTŪS. adv. Virg. *Tot het binnenſte, tot de grond.*

Abditum penitùs aurum effodere. Cic. *Diep verborge goud uitgraven, uitdelven.*

Omnes animorum motus penitùs cognoſcendi. Cic. *Men moet alle de bewegingen der gemoederen grondig, tot de grond, of door en door kennen, verſtaan.*

Inſedit penitùs opinio. Cic. *Dit gevoelen is diep in de gemoederen geveſt, ingeworteld.*

* Penitus. Cic. Virg. *Gantſchelyk, geheelyk, t'eenemaal.*

Perdere penitùs ſe ipſum. Cic. *Zig zelven t'eenemaal, of in de grond bederven.*

PĒNNĂ, æ. f. Cic. Colum. *Een veder, een ſchaft, een penne.*

Men noemt dus de veders van ſtaarten en wieken.

* Pennæ. Cic. *De wieken, vlerken, vleugelen.*

Secat pennis aëra avis. Cic. *De vogel ſnyd, dat is, dringt door de lugt met zyne wieken.*

* Pennæ renaſcuntur. Cic. *Myne wieken groeyen wederom, dat is, ik begin te verkomen, ik kryge nieuwe kragten.*

PĒNNĀRĬŪS, ă, ūm. adj. Mart. *Van een penne.*

Theca pennaria. *Een pennekoker.*

PĒNNĀTŪS, ă, ūm. Ovid. Plin. H. *Dat vederen, wieken, vlerken, vleugelen of pennen heeft. Gewiekt, gevlerkt, gevleugeld.*

* Pennatum telum. Plin. H. *Een gevederde pyl.*

PĒNNĪGĔR, ă, ūm. Cic. *Dat wieken, vlerken, of vleugelen heeft.*

PĒNNĪFĔR, ă, ūm. Catul. *Dat wieken, vlerken, of vleugelen draagt.*

*** PĒNNĪPĒS, ĕdĭs. omn. gen. Catul. *Dat wieken, vlerken, of vleugelen aan de voeten heeft.*

*** PĒNNĪPŎTĒNS, ēntĭs. omn. gen. Lucr. *Een vogel.*

PĒNNŬLĂ, æ. f. Cic. *Een wiekje, vlerkje, of vleugeltje.* Gelyk als van jonge vogeltjes.

PĒNSĀNS, āntĭs. omn. gen. Sil. *Wegende, die iets weegt.* Goud, enz.

* Penſans damna. Sen. Trag. *Zyne ſchaden goedmakende, herſtellende.*

PĒNSĀTŎR, ōrĭs. m. Plin. H. *Een weger, die iets in de ſchale weegt.*

PĒNSĬCŬLĀTĒ. adv. A. Gell. *Na de zaken gewogen of overwogen te hebben.*

PĒNSĬCŬLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. A. Gell. *Iets naaukeuriglyk wegen, overwegen.*

PĒNSĬLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Hor. Vitruv. *Hangende, dat opgehangen is.*

Penſile horologium. Vitruv. *Een uurwyzer, 't welk aan de gordel hangt.*

PĒNSĬO, ōnĭs. f. Cic. *Betalinge, paai.*

Tribus penſionibus pecuniam ſolvere. Liv. *Geld in drye paayen betalen.*

Decem millia talenta deſcripta penſionibus ſuis. Cæſ. *Tien duizend talenten op paayen af- of uitgeſchreven.*

Penſione ſolutâ ante diem. Cic. *De betalinge voor de vervaldag gedaan zynde.*

* Penſio. Vitruv. *Het gewigt van iets:* ook, *het wegen of de weginge van iets.*

PĒNSĬŌR, ōrĭs. m. & f. ūs, ōrĭs. n. Plaut. *Beter, voordeeliger.*

Age tu, utra conditio penſior? habere, &c. Plaut. *Zeg my welke ſtaat is beter of voordeeliger? te hebben, enz.*

Nihil quicquam carius penſuſque nobis, quàm noſmetipſi. A. Gell. *Daar is ons niets lievers, of koſtelyker dan ons eigen zelven.*

PĒNSĬTĀTĬO, ōnĭs. f. Plin. H. *Vergoedinge, herſtellinge, vergeldinge.*

Penſitatio præteriti temporis. Plin. H. *Vergoedinge, uitwinninge van verſtreke tyd.*

* Penſitatio. Aſc. Pæd. *Betalinge,* van laſten, enz.

PĒNSĬTĀTŎR, ōrĭs. m. A. Gell. *Een weger: een overweger, overlegger; onderzoeker.*

Verborum penſitatores ſubtiliſſimi. A. Gell. *Zeer ſcherpzinnige, ſpitsvinnige wegers, onderzoekers, beproevers van woorden.* Om den zin en de kragt, enz. te ontdekken.

PĒNSĬTĀTŪS, ă, ūm. part. Plin. *Wel of dikwils overlegt, overwogen, bedagt.*

PĒNSĬTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plin. H. *Wegen:* ook, *wel overwegen, overleggen, bedenken.*

* Penſitare. Cic. *Dikwils betalen.*

Vectigalia penſitare. Cic. *Dikwils ſchattingen betalen, opbrengen.*

Prædia, quæ penſitant. Cic. *Landeryen die dikwils ſchattingen betalen.*

PĒNSĬŪNCŬLĂ, æ. f. Colum. *Een kleine betalinge.*

Reliquam penſiunculam percipe. Colum. *Ontfang uwe overige betalinge.*

PĒNSO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Liv. *Wegen.*

Penſare aurum. Liv. *Goud wegen.*

* Penſare. Liv. *Overdeelen.*

Penſare amicos fictis. Liv. *Van vrienden uit hunne daden oordeelen.*

Penſare ſingula. Curt. *De byzondere dingen overwegen, overleggen, onderzoeken.*

Penſare aliquid ex alio. Valer. Max. *Van een zaak uit iets anders oordeelen.*

* Trutinâ penſantur eâdem. Hor. *Ze worden in eene ſchale gewogen: Men oordeelt op eene wyze van hun.*

* Penſare. Tac. *Vergelden, vergoeden, goedmaken.*

Velocitate penſant moram. Sen. Ph. *Ze vergoeden haar vertoeven of traagheid door (volgende) naarſtigheid, of vlyt.*

Lætitiam mœrore penſare. Plin. H. *Blydſchap met droefheid evenaren. Zoo blyde als droevig zyn.*

Epheſiis Salamina penſavimus. Colum. *Wy helben de tegt van Salamine met die van Epheſen goed gemaakt, wy hebben te Epheſen zoo veel eer in gelegt als zy te Salamine.*

Prolationis injuriam liberalitate penſavit. Front. *Hy heeft de ſchade van den uitſtel of't wagten door zyne mildadigheid vergolden, goed gemaakt.*

PĒNSŪM, ī. n. Plaut. Ovid. *Een taak, of werk van een dag.*

Meque ad meum munus penſumque revocabo. Cic. *En ik zal my begeven tot myn ampt en dagelykſche bezigheid.*

* Penſum. Plaut. Liv. *Zorg.* Men vind niets dan *Penſi.*

Id quibus modis aſſequeretur, non penſi habebat. Salluſt. *Hy droeg geen zorge hoe hy dat verkrygen, of uitvoeren zoude.*

PĒNSŬS, ă, ūm. Ovid. *Gewogen.*

* Penſus. Ovid. *Overwogen, overlegt, onderzogt.*

PĒNTĂDŌRŎS, ī. m. & f. ŏn, ī. n. Vitruv. πεντάδωρος. *Vyf palmen hoog, dik, lang, breed, diep.*

PĒNTĂGŌNŬS, ă, ūm. Hygin. πεντάγωνος. *Vyfhoekig, van vyf hoeken, dat vyf hoeken heeft.*

PĒNTĂMĔTĔR, trī. m. Quintil. πενταμέτρος. *Een vaars van vyf voetmaten.*

PĒNTĂPHYLLŎN, ī. n. Plin. H. πενταφύλλον. *Vyfvinger- of vlooi-kruid.*

PĒNTĀSPĀSTŎS, ī. f. Vitruv. *Een konſtwig met vyf katrollen, om laſten mede te hyſſen.*

‡ PĒNTĀTHLŬS, ī. m. Plin. H. πένταθλος. *Een lieſhebber of ſpeler van vyf openbare ſpelen:* te weten, loopen, ſpringen, worſtelen, de ſpies werpen, en de ſchyf.

PĒNTĒCŌSTĒ, ēs. f. g. Ifid. Gr. *Het pinxter-feeſt, pinxteren.*

PĒNTĪRĒMĬS, ĭs. f. Oppius. *Een galey of roeiſchip met vyf ryen van riemen.*

PĔNŬĀRĬŪS, ă, ūm. adj. Varr. Cic. *Zie* Penarius.

PĒNŬĀRĬĂ cella. Ulp. *Een mondkoſt-kelder, ſpinde.*

PĒNŬLĂ, æ. f. Cic. Hor. *Een ſoort van een winter- of regen-tabbaard of mantel: reisrok.*

Penula. Vitruv. *Dekſel, dek of kap van eenig tuig.*

PĒNŬLĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Die een regen-mantel of tabbaard aan heeft.*

PĒNŪM, ī. n. Ter. *Mondkoſt, lyftogt.*

PĒNŪRĬĂ, æ. f. Ter. Cic. *Gebrek, mangel, ſchaarsheid.*

Penuria civium. Ter. *Gebrek, mangel, ſchaarsheid van burgers.*

Penuria conſilii. Plin. H. *Gebrek, mangel van raad.*

PĒNŪS, ūs. f. Plaut. *Mondkoſt, ſpys, leeftogt.*

Verba ſine penu & pecuniâ. Plaut. *Woorden zonder koſt of geld.*

PĒNŬS, ŏrĭs. n. Cic. *Mondkoſt, ſpys, leeftogt.*

PĔPĬGĪ, pĕpĭgiſſe. Cic. *Een verdrag of overeenkomſt geſloten, gemaakt hebben.*

Ducentis nummis rem pepigi. Plaut. *Ik hebbe de zaak voor twee*

Digitized by Google

twee honderd rijksdaalders vereffent.

PEPLŪM, ī. n. Virg. πέπλον. *Een huik, fluyer, faly.*

PEPLŪS, ī. f. Virg. *Zie* Peplum.

PĒPO, ōnis. m. Plin. H. πέπων. *Een pompoen.*

PĒPTĬCÆ, ārum. f. plur. Plin. H. *Een foort van artzeny om de maag te doen koken.*

PĒPTĬCŪS, a, um. Plin. H. πεπτικός. *Dat de maag verſterkt, of de kokinge helpt.*

PEQUINUM, i. n. *Peking*, de hoofdſtad en een geweſt in China.

PĔR, præpoſitio regens accuſat. *Door.*

Falli per ſervum. Ter. *Door of van een ſlaaf bedrogen, opgeligt, gedoekt worden.*

Per adoptionem pater. Plin. J. *Een vader door aanneminge van een kind.*

Per ætatem non poterat. ſeq. inf. &c. Ter. *Hy kende niet door zyn jeugd, enz.*

Per illum nunquam quietus fui. Cic. *Ik hebbe door hem of zyn toedoen nooit geruſt geweeſt.*

* Per. Liv. *Gedurende, durende, lang.*

Per multas ætates. Liv. *Vele eeuwen gedurende, lang.*

* Per. Cic. *Door, door middel.*

Per amicitiam impetravi à patre. Plaut. *Ik hebbe het door moddel van vriendſchap van myn vader verkregen.*

Per comitatem omnia diſperdidit. Plaut. *Hy heeft alles door zyn beleefdheid of heusheid verloren.*

Per vinum lapſus. Sen. Ph. *Een misſlag door wyn begaan hebbende.*

Per Deos, per homines. Ter. *By de Goden en by de menſchen.*

Per ſummam malitiam fingere aliquid. Cic. *Iets door of met de uiterſte quaad- of boosaardigheid verzinnen, verdigten, verzieren, mit zyn poet zuigen.*

Per ignaviam ſonum tubæ ferre non potes. Auct. ad Her. *Gy kunt het geluid van het trompet door uw laſhartigheid of bloodheid niet verdragen.*

Per me licet. Plaut. *Ik ſtaan of ſtemme het toe.*

Per inſidias interficere. Cic. *In of door hinderlagen dooden.*

Per intervalla. Plin. H. *Met tuſſen tyden, van tyd tot tyd.*

Per malitiam aliquid facere. Cic. *Iets mit of door quaad- of boosaardigheid doen.*

Per medios ruit. Virg. *Hy rent, loopt, rukt door 't midden van hun.*

Per ſomnium. Cic. *In een droom, droomende.*

Per occaſionem. Liv. *By gelegentheid.*

Diuſo quaſi per officium obviæ fuere legiones. Tac. *De keurbenden trokken voor Druſus gelyk als pligtshalven, of om hem eere te doen.*

Per ordinem. Quintil. *Met ſchikkinge, in orde, in rang.*

Studia per otium concelebrata. Cic. *Letter oeffeningen in ledigen tyd-betragt.*

Per riſum aliquid contemnere. Cic. *Iets door of met gelach veragten, verſmaden.*

Per omnia laudabilis. Vell. Paterc. *Loffelyk, pryſſelyk in alles.*

Illa per ſe expetita. Cic. ſcil. ſunt. *Die dingen zyn door haar zelven, om haar eigen wille begeerd, gewenſcht geweeſt.*

Per te tibi conſulis. Hor. *Gy bezorgt u zelven.*

Per te ſtetit quò minùs hæ fierent nuptiæ. Ter. *Het heeft aan u geſtaan, dat dit huwelyk niet voltrokken wierd.*

Per tempus advenis. Ter. *Gy komt ter regter tyd aan.*

Per id tempus. Liv. *In of gedurende dien tyd.*

Per viam fabulari in itinere. Plaut. *Op de weg durende de reis te zamen praten, kouten.*

Fructus per folia coctus. Plin. H. *Een vrugt dwars door de bladeren ryp geworden.*

PĔRA, æ. f. Mart. *Een zak, een knapzak, een bedelzak.*

PĔRĂBSŪRDŪS, a, um. Cic. *Zeer ongerymd, zot, onredelyk.*

PĔRĂCĔR, ācris, ācre. Cic. *Zeer ſcherpzinnig, ſpitsvinnig, ſchrander.* Van geeſt of verſtand.

Acetum peracre. Plaut. *Zeer ſcherpe, zuure azyn of edik.*

PĔRĂCERBŪS, a, um. Cic. *Zeer zuur, ſcherp, of wrang.*

Peracerba uva. Cic. *Een zeer zuure, wrange, ſcherpe druif.*

PĔRĂCĔSCO, ſcis, ăcŭi, ăcēſcĕre. Plaut. *Zeer zuur, wrang of ſcherp worden.*

Hoc eſt quod peraceſcit. Plaut. *Dit is het dat my zoo zuur, zoo bitter valt.*

PĔRĂCTĬO, ōnis. f. Cic. *Volmaking, volbrenginge, voltooyinge, einde.*

Senectus peractio ætatis eſt. Cic. *Den ouderdom is de voleindiging, het einde van de leven's tyd.*

Peractio fabulæ. Cic. *Het einde van 't treurſpel.*

PĔRĂCTŪS, a, um. Cicer. *Volmaakt, volbragt, voltooid, voleindigd.*

Receptus eſt reus, neque peractus. Tac. *Hy is beſchuldigt of aangeklaagd geweeſt, doch niet verweezen, of gevonniſt.*

Cædens ingens peracta. Virg. *Daar geſchiede een groote ſlagtinge of moord.*

Conſulatus peractus. Cic. *Bediend, bekleed, afgelegd Burgemeeſters ampt.*

Vita peracta ſine labe. Ovid. *Een leven zonder ſchande of ſchandvlek doorgebragt.*

PĔRĂCŪO, is, ăcŭi, ăcūtum, ăcŭĕre. Catul. *Zeer ſcherp maken, wetten.*

PĔRĂCŪTĒ. adv. Cic. *Zeer ſcherpzinniglyk, zeer ſpitsvinniglyk, met groote ſchranderheid.*

PĔRĂCŪTŪS, a, um. Cic. *Zeer ſcherp.* Van een Zeiſſen, enz.

* Peracutus. Cic. *Fyn, dun.*

* Peracutus. Cic. *Zeer ſcherpzinnig, ſpitsvinnig, ſchrander, volgeeſtig.*

Peracuta cauſa. Cic. *Een zeer ſcherpzinnige, ſpitsvinnige oorzaak of reden.*

Peracutum hoc mihi videtur. Cic. *Dit ſchynt my zeer ſcherpzinnig, volgeeſtig, ſchrander.*

* Peracuta vox. Cic. *Een ſeer ſcherpe, heldere ſtem.*

PĔRĂDŌLESCENTŪLUS, i. m. Corn. Nep. *Een zeer jong borſtje.*

PĔRÆDĬFĬCĀTUS, a, um. Colum. *Door of volbouwd.*

PĔRÆDĬFĬCO, ās, āvi, ātum, āre. Col. *Volbouwen.*

PĔRÆQUĒ. adv. Cic. *Zeer gelykmatiglyk.*

Hæc in omni agro peræquè reperietis. Cic. *Gy zult deze dingen gelykmatiglyk in alle velden vinden.*

Peræquè florere in omni genere dicendi. Cic. *Zeer gelykmatiglyk in alle ſoort van welſprekendheid bloeyen, uitmunten, uitſtekend zyn.*

PĔRÆQUO, ās, āvi, ātum, āre. Colum. *Zeer gelyk maken, opvullen.*

Septenos culeos peræquant. Colum. *Ze vullen zeven ledere vaten of zakken.*

PĔRÆQUŪS, a, um. Cicer. *Zeer gelyk, gelykmatig, of effen.*

PĔRĂGĬTĀTUS, a, um. Cæſ. Colum. *Sterk nagezet, nagejaagd, vervolgd.*

Vehementiùs peragitati ab equitatu montem excelſum capiunt. Cæſ. *Sterk vervolgd, nagejaagd zynde nemen zy een hooge berg in.*

PĔRĂGĬTO, ās, āvi, ātum, āre. Colum. *Zeer ſterk of vast bewegen, ſchudden.*

PĔRĂGO, is, pĕrēgi, pĕrāctum, pĕrăgĕre. Liv. *Volmaken, voltooyen, voleinden, volbrengen.*

Æſtates ſalubres peragere. Hor. *Zomers in gezondheid doorbrengen, ſlyten.*

Dicta alicujus peragere. Ovid. *Iemands geboden, bevelen volbrengen, uitvoeren.*

Peragere aliquem reum. Ulp. *Een ſchuldige verwyzen, veroordeelen.*

Latus enſe peregit. Ovid. *Hy ſtak hem door de zyde met een zwaard.*

PĔRAGRĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Doortogt, reis door een plaats.*

PĔRAGRĀTUS, a, um. Cic. *Doorgetoge, doorgereiſd, daar men door gereiſt heeft.*

Peragratus victor omnes partes Germaniæ. Vell. Paterc. *Als overwinnaar door alle deelen van Duitſchland gereiſt, gevrykken hebbende.*

PĔRAGRO, ās, āvi, ātum, āre. regiones. Cic. *Landen doorreizen, doortrekken.*

Fama peragravit ultra fines Imperii. Cic. *Het gerugt liep, verſpreide zig buiten de grenzen van 't Keizerryk, of gebied.*

Latebras ſuſpicionum peragrare. Cic. *De ſchuilhoeken, dat is, redenen of oorzaken van vermoedens doorſnuffelen, onderzoeken, doorgronden.*

PĔRĂMANTĔR. adv. Plin. H. *Zeer minnelyk, liefkalligk: met groote liefde of genegentheid.*

Digitized by Google

PĔRĀMBŬLO, ās, āvī, ātŭm, āre. Hor. *Doorwandelen, ſpanceren, kenyeren.*
Qualibèt perambula ædes, tanquam tuas. Plaut. *Wandel over al door 't huis als het uwe, of als of het uw eigen was.*
Rura perambulat bos. Hor. *Den os doorloopt de weiden.*
PĔRĀMPLŬS, ă, ŭm. Cic. *Zeer groot, ruim, wyd.*
Simulacra perampla. Cic. *Zeer groote, hoege beelden.*
PĔRĀMO, ās, āvī, ātŭm, āre. Cic. *Zeer of tederlyk beminnen.*
PĔRĀNGŪSTE. adv. Cic. *In zeer weinige woorden, zeer kortelyk, beknoptelyk.*
PĔRĀNGŪSTŬS, ă, ŭm. Cic. *Zeer eng, naauw.*
Jura libertatis ac ſervituris perangusto freto diviſa. Cic. *De regten van de vryheid en ſlaverny zyn door een zeer naauwe engte van den anderen geſcheiden, verdeeld*, dat is, *daar is geen groot onderſcheid tuſſen de vryheid en ſlaverny.*
PĔRĀNNO, ās, āvī, ātŭm, āre. Suet. *Een jaar lang duuren, leven.*
PĔRĀNTĪQUŬS, ă, ŭm. Cic. *Zeer oud, al oud.*
PĔRĀPPŌSĪTŬS, ă, ŭm. Cic. *Zeer bequaam, zeer net, zeer geſchikt of gevoegelyk.*
PĔRĀRĀTŬS, ă, ŭm. Ovid. *Door en door, over al, van 't een end tot het ander wel geſchreven.* Sprekende van een boek, blad, enz.
PĔRĀRDŪŬS, ă, ŭm. Cic. *Zeer moeilyk, zwaar, laſtig, ongemakkelyk: van grooten arbeid.*
PĔRĀRESCŌ, ſcĭs, ārŭī, ārēſcĕre. Varr. *Zeer droog of dor worden, teenemaal verdroogen, verdorren.*
PĔRĀRGŪTŬS, ă, ŭm. Cic. *Zeer ſchrander, ſcherpzinnig, ſpitsvinnig: ook, zeer loos, liſtig, doortrapt, ſlim, ſchalk.*
PĔRĀRĪDŬS, ă, ŭm. Colum. *Zeer droog, zeer dor, uitgedroogd, teenemaal verdroogd.*
PĔRĀRMĀTŬS, ă, ŭm. Curt. *Over al, van 't hoofd tot de voeten, of zeer wel gewapend.*
PĔRĀRO, ās, āvī, ātŭm, āre. Pontum. Sen. Trag. *De zee door kruiſſen, door zeilen.* De leenſpraak is van een ploeger genomen: Men vind dit woord niet in den eigentlyken zin.
Perarare carmina auro. Stat. *Gedigten, vaarzen met goude letteren ſchryven.*
Littera peraratur blandis verbis. Ovid. *Den brief wierd met vleyende, ſtreelende, zoete woorden geſchreven.*
Peraravit rugis ora. Ovid. *Hy vervulde zyn aangezigt met rimpels.*
PĔRĀSPĔR, ă, ŭm. Celſ. *Zeer ruw, grof, ſcherp, woeſt.*
PĔRĀSTŪTE. adv. Plaut. *Zeer ſchrandertyk, ſcherpzinniglyk, of ſpitsvinniglyk*, ook, *zeer looſſelyk, doortraptelyk, liſtiglyk, ſlim, ſchalkelyk.*
PĔRĀSTŪTŪLŬS, ă, ŭm, adj. Apul. *Zeer loosjes, ſchalkjes, liſtigjes.*
PĔRĀSTŪTŬS, ă, ŭm, adj. * *Zeer loos, liſtig, argliſtig.*
PĔRĀTTENTE. adv. Cic. *Zeer aandagtiglyk, met grooten aandagt.*
PĔRĀTTENTŬS, ă, ŭm. Cic. *Zeer aandagtig, zeer naarſtig toeluiſterende.*
PĔRBĂCCHŌR, ārĭs, ātŭs sŭm, ārī. Cicer. *Zeer ongeregeld leven, buitenſporiglyk ſtempompen, braſſen en dronken drinken: grooten overdaad doen.*
PĔRBĔĀTŬS, ă, ŭm. Cic. *Zeer gelukzalig, zeer gelukkig.*
PĔRBELLE. adv. Cic. *Zeer mooy, zeer fraay, zeer netjes.*
PĔRBELLŬS, ă, ŭm, adj. * *Zeer ſchoon, mooy, fraai, cierlyk.*
PĔRBĔNE. adv. Cic. *Zeer wel.*
PĔRBĔNĔVŌLŬS, ă, ŭm. *Zeer goedwillig, goedgunſtig of genegen.* Nobis eſt perbenevolus. Cic. *Hy is ons zeer genegen, toegedaan, of goedgunſtig.*
PĔRBĔNĪGNE. adv. Cic. *Zeer goedertierentlyk, gunſtiglyk, beleefdelyk, minnelyk.*
PĔRBĪBO, ĭs, bĭbī, bĭbĭtŭm, bĭbĕre. Plaut. *Teenemaal uit of opdrinken, uit of op zuipen, teenemaal uitvogen.*
Perbibere lacrymas. Ovid. *Zyn tranen verzwelgen, in, of wederhouden.*
PĔRBLĀNDŬS, ă, ŭm. Cic. *Zeer vleyend, ſtreelend, of pluimſtrykend.* Ook, *zeer beleefd, beuſch van woorden.*
Perblanda oratio. Liv. *Een zeer beleefde, beuſche, verpligtende, minzame rede.*

PĔRBŌNŬS, ă, ŭm. Cic. *Zeer goed.*
Agri naturâ perboni. Cic. *Landeryen uit den aart zeer goed of vrugtbaar.*
Perbono loco res erat, quoad mecum Rex fuit. Cic. *De zaak was in een zeer goede ſtaat, ging zeer wel zoo lang als de koning by my was.*
Hîc audivit eſſe ætatem perbonam. Plaut. *Hy heeft gehoord dat de zomer hier zeer goed, vermaklyk, of aangenaam was.*
PĔRBRĔVĬS, ĭs. m. & f. ĕ, ĭs. n. Cic. *Zeer kort.*
Quodque difficile eſt, idem & perornatus & perbrevis. Cic. *En dat zeer moeilyk is, den zelve was zeer cierlyk en bondig* in zyn reden.
Perbrevis ævi Carthago. Liv. *Carthago van een korte duurzaamheid oft ſtand.*
PĔRBRĔVĬTĔR. adv. Cic. *Zeer kortelyk, bondiglyk, beknoptelyk.*
PĔRCA, æ. f. Plin. H. *Een baars, zeker rivier viſch.*
PĔRCÆDO, pĕrcĕcĭdi, pĕrcæsŭm, pĕrcædĕre. Flor. *Teenemaal verſlaan, in ſtukken houwen, kappen, in de pan hakken, over de kling doen ſpringen.* Van een heir of leger.
PĔRCĂLĔFĂCTŬS, ă, ŭm. Lucr. *Zeer heet of warm gemaakt.*
Ferrum ab ignis vapore percalefactum molleſcit. Vitruv. *Het yzer door 't vyer warm gemaakt zynde word zaft of zagt.*
PĔRCĂLĔO, ēs, ŭī, ērĕ, & PĔRCĂLESCO, ſcĭs, ŭī, ēſcĕre. Ovid. *Zeer heet of warm worden.*
Ubi percaluit ventus. Lucret. *Als de wind zeer warm of zwoel geworden is.*
PĔRCĂLLĔO, ēs, & PĔRCĂLLESCO, ſcĭs, pĕrcăllŭī, pĕrcăllēſcĕre & pĕrcăllĕre. Cic. *Zeer hard, of vereelt worden.* In den oneigen zin.
Civitatis patientia percalluerat. Cic. *De lydzaamheid, of het geduld van de ſtad (Romen) was verhard, getergd, liep ten einde.*
* Percallere aliquid. Cic. *Iets zeer wel, door en door, in den grond verſtaan, weten.*
PĔRCĂNDĔFĂCĬO, ĭs, fēcī, făctŭm, făcĕre. *Heet of zeer warm maken.* Ignis ardore ſuo percandefacit terram. Vitr. *Het vyer maakt door des zelfs hitte de aarde heet of zeer warm.*
PĔRCĂNDĬDŬS, ă, ŭm. Celſ. *Zeer wit, blank.*
PĔRCĂNTĀTRĪX, trĭcis. f. Plaut. *Een tooveres.*
PĔRCĂRŬS, ă, ŭm, adv. Tacit. * *Zeer lief of aangenaam:* Ook, *zeer dier, dierbaar.*
PĔRCAUTŬS, ă, ŭm. Cic. *Zeer om of voorzigtig, zeer wel op zyn hoede zynde.*
Delectus in familiaritatibus percautus. Cic. *Een zeer voorzigtige verkiezinge in vriendſchappen, of vrienden.*
PĔRCĔLĔBRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. *Roemen, vermaard maken, loven, pryzen, verheffen.*
PĔRCĔLĔBRĀTŬS, ă, ŭm. Cic. *Zeer vermaard, beroemd, roemrugtig.*
Percelebrata res eſt. Cic. *Het is een zeer bekende, openbare, gemeene zaak.*
PĔRCĔLĔBRŌR, ārĭs, ātŭs sŭm, ārī. Cic. *Zeer vermaard, beroemd, roemrugtig zyn.*
Verſus qui in illius cupiditatem facti ſunt, totâ Sicilia percelebrantur. Cic. *De vaarzen of gedigten, die tegen of op zyn begeerlykheid of gierigheid gemaakt zyn, waren door gantſch Sicilien vermaard, beroemd, bekend.*
PĔRCĔLĔR, ĕris, ĕ. Cic. *Zeer ſchielyk, ſnel.* Sprekende van een dood door vergif.
PĔRCĔLLO, ĭs, pĕrcŭlī, pĕrcŭlsŭm, pĕrcĕllĕre. Cic. *Ter neder vellen, ſlaan.*
Percellere abietem. Var. *Een denne of maſtboom ter neder vellen, om verre houwen, hakken.*
* Perculit te dolor. Cic. *De ſmart, of hartzeer heeft u getroffen, gegrieft.*
Hæc te vox non perculit? Cic. *Heeft u deze ſtem niet getroffen, gegrieft, verſchrikt, verbaaſd gemaakt.*
PĔRCĔNSĔO, ŭī, ērĕ. Cic. *Het getal van iets over of na zien: Iets na rekenen, optellen.*
PĔRCĔPTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Inzamelinge, vergaderinge, inoogſtinge, plukkinge*, van vrugten.
* Perceptio. Cic. *Bevattinge, begrypinge, betaſſinge, begrip.*
PĔRCĔPTŬM, ī. n. g. Cic. *Een begrepe zake.*

Digitized by Google

PĒRCĒPTŪS, ă, ūm. Ovid. *Geplukt, ingezameld, vergaderd, ingeoogst.*
Voluptas percepta brevis. Ovid. *De genote wellust, het genote vermaak (is) kort.*
PĒRCĪĔO, ēs, īvī, pĕrcĭtūm, ēre. Lucret. *Zeer, of geweldiglyk, kragtiglyk bewegen, beroeren.*
PĒRCĪNGO, ĭs, pĕrcīnxī, pĕrcĭnctūm, pĕrcĭngĕre. Colum. *Omgorden, omringen, omcingelen, rondom bezetten.*
Percingere ſuas ſedes vitibus. Colum. *Zyn woonſtede of plaats met wynſtokken omringen, rondom beplanten.*
PĒRCĪPĬO, ĭs, cēpī, cēptūm, cĭpĕre. Cic. Plin. H. *Plukken, inzamelen, inoogſten.*
Fructus ex arbore percipere. Plin. H. *De vrugten van een boom plukken, vergaderen.*
Victoriæ fructus percipere. Cic. *De vrugten van een overwinninge genieten.*
* Percipere dolores acerbiſſimos. Cic. *Zeer bittere, zware pynen of ſmarten gevoelen.*
Percipere voluptatem ex aliqua re. Cic. *Vermaak uit iets genieten, vermaak in iets ſcheppen.*
Neque urbis, neque agri odium me unquam percipit. Ter. *Geen haat of walg treft my ooit van de ſtad of 't land.*
* Percipere artem. Cic. *Een konſt leeren, begrypen, bevatten, bezeffen.*
Percipere. Cic. *Begrypen, bevatten, bezeffen.*
Verba mea percipe. Ovid. *Begryp, vat, verſtaa myne woorden.*
PĒRCĪTŪS, ă, ūm. Ter. *Bewogen, ontroerd.*
Furore percitus. Sen. Trag. *Door razerny of woede bewogen, vervoerd.* Dolore. Sen. Trag. *Door ſmart of hartzeer ontroerd, vervoerd.*
Incredibili re atque atroci percitus inde me proripui. Terent. *Door (dit) een ongeloofelyk en wreed voorval, vloog ik, liep ik, ging ik daar van daan.*
PĒRCLĀMO, ās, āvī, ātūm, ārē. Plaut. *Hard, ſterk, of luid roepen, ſchreeuwen.*
PĒRCNŌPTĔRŪS, ī. *Een ſoort van een arend of adelaar,* dus genoemd om dat die zwarte vlakken op de wieken heeft.
PĒRCŌCTŪS, ă, ūm. Plin. H. *Zeer wel of gaar, door en door gekookt, gezoden.*
* Percoctus. Plin. H. *Zeer, teenemaal, door en door ryp.*
PĒRCŌGNĬTŪS, ă, ūm. Plin. H. *Zeer wel bekend.*
PĒRCŌGNŌSCO, ſcĭs, nōvī, nĭtūm, nōſcĕre. Plaut. *Zeer wel kennen, van haver tot gerſt kennen.*
PĒRCŌLĀTĬO, ōnis. f. Vitruv. *Doorklenzinge, doorkleinzinge* van een vogt om die klaar te maken.
PĒRCŌLĀTŪS, ă, ūm. *Door gekleinſd, of gekleinſd.* Aqua per aëris exercitationem percolata. Vitruv. *Het water word door de beweginge van de lugt gekleinſt, gezuivert.*
PĒRCŌLO, ās, āvī, ātūm, ārē. Colum. *Doorklenzen.*
PĒRCŎLO, ĭs, cŏlŭī, cūltūm, cŏlĕre. Tac. *Iemand hoogly eeren, agten, in groote eere houden, veel eerbied betoonen.*
PĒRCŌMĬS, ĭs. m. & f. mĕ, ĭs. n. Cic. *Zeer vriendelyk, beleefd, minzaam, hupſch, heuſch.*
PĒRCŌMMŎDĔ. adv. Cic. *Zeer gemakkelyk, ter regter tyd, wel van paſſe.*
PĒRCŌMMŎDŬS, ă, ūm. adj. * *Zeer gemakkelyk of ligt: zeer gevoegelyk, of wel paſſende.*
PĒRCŌNDĬTŬS, ă, ūm. Cicer. *Verholen, verborge.* Men leeſt in eenige drukken van Cicero de Orat. *per recondi-tam.*
PĒRCŌNTĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Ondervraginge, onderzoekinge, vrage, verneminge, onderzoek, naſpooringe.*
PĒRCŌNTĀTŎR, ōris. m. Hor. *Een ondervrager, vrager, onderzocker, naſpoorder, vernamer.*
PĒRCŌNTŌR, āris, ātŭs ſum, āri. Cicer. *Ondervragen, onderzoeken, vragen, naſporen, vernemen.*
Doctos percontari. Horat. *De geleerden vragen, onderzocken, polzen.*
Percontari ab aliquo. Cic. *Iemand vragen, van iemand vernemen.*
Percontari aliquem de aliqua re. Cic. Aliqu'd aliquem *of* ex aliquo. Plaut. *Iemand iets vragen, omtrent iets ondervragen, polſen.*
Si me ex aliis fuiſſes percontatus. Plaut. *Indien gy na my by anderen gevraagt of vernomen hadde.*
* Percontari. Ter. *Wagten, verwagten, verbeiden.*
Percontatum ibo ad portum, quoad ſe recipiat. Ter. *Ik zal hem by de haven gaan wagten, tot dat hy vertrekt.*
PĒRCŌNTŪMĀX, ācis. omn. gen. Ter. *Zeer ſteilhoorig, zeer hardnekkig, halſtarrig, ſtyfkoppig, eigenzinnig, ongehoorzaam.*
PĒRCŌPĬŌSŬS, ă, ūm. Plin. J. *Zeer overvloedig.*
In iis percopioſus fuiſti. Plin. J. *Gy zyt in dse dingen zeer wydloopend, wydluftig geweeſt.*
PĒRCŎQUO, ĭs, cōxī, cŏctūm, cŏquĕre. Plin. H. *Zeer wel, door en door, wel gaar koken, zieden.*
Ardor terram percoxerat. Lucret. *De hitte had de aarde verbrand.*
Bubulas carnes additi caules magno ligni compendio percoquunt. Plin. H. *Koolen by rund vlees gedaan, doen 't zelve met groote beſparinge van hout koken.*
Sol percoquit fructus. Senec. Ph. *De Zon maakt de vrugten ryp.*
PĒRCREBRĔSCO, ſcĭs, crebrŭī, crebrĕſcĕre. Cic. *Openbaar, vugtbaar, bekend, gemeen worden.*
Percrebruit fama. Cic. *Het gerugt is of heeft zig verſpreid.*
Percrebruit omnium ſermone opinio. Cic. *Het gevoelen is door aller menſchen praat verſpreid, vugtbaar geworden.*
PĒRCRĔPO, ās, crĕpŭī, crĕpĭtūm, crepārē. Cic. *Een groot geraas of gedruis maken.*
Lucus totus percrepat mulierum vocibus. Cic. *Het gantſche boſch klinkt, wedergalmt door de ſtemmen der vrouwen.*
PĒRCRŬCĬO, ās, āvī, ātūm, ārē. Plaut. *Zeer plagen, pynigen, quellen.*
PĒRCRŪDŬS, ă, ūm. Colum. *Zeer raauw, of onryp: groen.*
Pruna percruda. Colum. *Zeer onrype, wrange, groene pruimen.*
PĒRCŪDO, ĭs, cūdī, cūſum, cūdĕre. Colum. *Doorſlaan, ſtoten, of ſteken.*
Animadvertat an pulli ova roſtellis percuderint. Colum. *Laat hen gade ſlaan of acht nemen, of de kiekens de eyeren met hare bekjes door geſtooten, geſteken, of gepikt hebben.*
PĒRCŪLSŬS, ă, ūm. Cic. *Zeer geſlagen, getroffen, geraakt:* ook, *verſlagen, verſchrikt, verbaaſd.* Zie Percello.
PĒRCŪLTŬS, ă, ūm. Plaut. *Zeer cierlyk, net, fraai.*
PĒRCŪNCTĀTĬO, ōnis. f. Cæſ. *Ondervraginge, vrage, onderzoek, verneminge.* Zie Percontatio.
PĒRCŪNCTĀTŎR. *Zie* Percontator.
PĒRCŪNCTŌR. *Zie* Percontor.
PĒRCŪPĬDŬS, ă, ūm. Cic. *Zeer begerig, zeer genegen.*
Cognovi Hortenſium percupidum eſſe tui. Cic. *Ik weete dat Hortenſius zeer begerig is om u te zien, zeer na u verlangt.*
PĒRCŪPĬO, ĭs, cūpīvī, cūpītūm, cūpĕre. Ter. Cic. *Zeer of yverigly begeren, wenſchen.*
PĒRCŪRĬŌSŬS, ă, ūm. Cic. *Zeer zorgvuldig.*
Servus fidelis & percurioſus. Cic. *Een getrouw en zeer zorgvuldig ſlaaf.*
PĒRCŪRO, ās, āvī, ātūm, ārē. Hor. Sen. Ph. *Volkomently heelen, genezen.*
PĒRCŬRRO, ĭs, pĕrcŭrrī, *en* pĕrcŭcurrī, pĕrcŭrſum, pĕrcŭrrĕre. Cic. *Zeer ras of ſnel, zeer lang loopen.*
Percurrere ad aliquem. Cic. *Ras na iemand loopen.*
Percurrere. Cæſ. *Doorloopen.*
Percurrit omnem agrum Albanum. Cic. *Hy heeft door 't gantſche Albaanſche land geloopen.*
Telas percurrere pectine. Virg. *Linnen met een wevers ſpoel weven.*
Magiſtratum aliquem percurrere honeſtiſſimè. Plin. J. *Een Overheids ampt zeer eerlyk bedienen, bekleeden.*
Ampliſſimos honores percucurrit. Suet. *Hy heeft zeer groote eerampten doorloopen, bedient, bekleed.*
* Percurrere. Cic. *Doorloopen, ligtjes overloopen, ter loops aanraken.*
Quæ à te breviter percurſa ſunt. Cic. *De dingen, die gy ligtjes of ter loop aangeroert hebt.*
Omnes menſas percurrit mentha. Plin. H. *De munt doorloopt,* dat is, *komt op alle tafelen.*
PĒRCŪRSĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Doorloopinge, bezigtiging* van een geweſt.
PĒRCŪRSĬO, ōnis. f. Cic. *Doorloopinge, ligte aanroeringe, of beſpiegelinge van iets.*

Digitized by Google

PERCŪRSO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Liv. *Door of hier en daar loopen.*
Latronum modo percurſant totis finibus noſtris. Liv. *Ze loopen door alle onze grenzen op de maniere van ſtruikroovers.*
PERCŪRSŪS, ă, ūm. part. Cic. *Door geloopen.*
PERCŪSSĬO, ōnis. f. Cic. *Het ſlaan, ſmyting, treffinge, ſlag.*
* Percuſſio. Cic. Quintil. *De maatſlag in de zangkunde, of de ſlag, of het geſtryk op eenig zangkunſtig ſpeeltuig.*
PERCŪSSŌR, ōris. m. Cic. Cæſ. *Een moordenaar, doodſlager.*
Percuſſores ſubornare alicui. Suet. *Moordenaars omkoopen, opmaken tegen iemand.*
PERCŪSSŪS, ă, ūm. Virg. *Geſlagen, getroffen, geſmeten.*
* Alicujus facta canere pede ter percuſſo. Hor. *Iemands daden in drievoetmatige gedigten zingen, beſchryven, melden.*
PERCŪSSŪS, ūs. m. Vitruv. Plin. H. *De ſlag van de aderen.*
PERCŪTĬO, ĭs, cūſſī, cūſſūm, cūtĕrĕ. Cic. *Slaan, ſmyten, treffen.*
Strictō acutoque articulo aliquem percutere. Petron. *Iemand met een knip treffen, met een vinger knippen, een knip geven.*
Petita percutere. Sen. Ph. *Het doelwit of't gemikte treffen, raken.*
* Hoc percuſſit animum. Cic. *Dit heeft myn gemoed getroffen, my levendig geraakt.*
* Percutere. Sen. Ph. *Raken, treffen, grieven.*
Calamitate aliquâ percuti. Cic. *Door een ramp, of ongeval getroffen worden.*
Percutere fœdus. Plin. de Vir. Illuſt. *Een verbond treffen, maken, ſluiten, opregten.*
Percutere palpo. Plaut. *Vleyen, pluimſtryken, ſtreelen.*
PERDĔCŌRŬS, ă, ūm. Plin. H. *Zeer betamelyk, welvoegende, eerlyk.*
PERDENSŬS, ă, ūm. Colum. *Zeer of geweldig dik.*
PERDĔSPŬO, ĭs, ĕre. Catul. *Zeer, of t'eenemaal verſmaden, veragten.*
PERDĬCĬŪM, ĭi. n. Celſ. *Glaskruid.* Dus in 't Latyn genoemd, om dat de veldhoenderen of patryzen het gaarne eten.
PERDIFFĬCĬLIS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Cic. *Zeer moeylyk of zwaar.*
Perdifficilis quæſtio. Cic. *Een zeer moeilyke, zware, duiſtere vraag.* Navigatio. Cic. *Een zeer moeilyke, gevaarlyke zeevaart.*
PERDIFFĬCĬLĬTĔR. adv. Cic. *Met groote moeite, zeer bezwaarlyk.*
PERDIGNŬS, ă, ūm. Cic. *Zeer of t'eenemaal onwaardig, gantſch niet verdienende.*
Perdignus tuâ amicitiâ. Cic. *Uwe vriendſchap gantſch onwaardig, in geenen deelen verdienende.*
PERDĬLĬGĔNS, ēntis. omn. gen. Cic. *Zeer naarſtig, vlytig, zorgvuldig.*
PERDĬLĬGĔNTĔR. adv. Cic. *Zeer naarſtiglyk, met zeer groote vlyt of zorg.*
PERDISCO, ſcĭs, dĭdĭcī, dĭſcĕrĕ. Cic. *Door en door, volkomentlyk leeren.*
PERDĬTĔ. adv. Cic. *Schandelyk, gelyk een ligtmis, of ſtempemper.*
Perditè amare. Ter. *Buitenſporiglyk, uitzinniglyk lief hebben, beminnen.*
Perditè conari. Quintil. *Met alle kragten pogen, tragten: alle kragten inſpannen, alle middelen aanwenden.*
PERDĬTĬO, ōnis. f. g. Plin. *Verlies, ſchade, nadeel, verdervinge, vernielinge.*
PERDĬTŌR, ōris. m. Cic. *Een verderver, bederver, vernieler van iets.*
Perditor Reipublicæ. Cic. *Een verderver, verdelger van 't gemeene beſt, of den Staat.*
PERDĬTŬS, ă, ūm. Cic. *Verloren.* Men zegt *Perditior* en *Perditiſſimus.*
* Perditus. Cic. *Verloren, bedorven, verleid tot ontucht of overdaad.*
Ære alieno perditus. Cic. *Door ſchulden bedorven, tot de ooren in ſchulden ſteekende.*
Perditi animi homo. Plaut. *Een man van een bederve, verleid, ontaard gemoed.*
Perdita conſilia. Cic. *Gevaarlyke, verdorve, boeze raadgevingen.*
Perditæ, atque obrutæ res. Cic. *Verlorene en t'eenemaal vervalle zaken.*
Perdita valetudo. Cic. *Een verlore gezandheid.*
PERDĬŪ. adv. Cic. *Zeer lang, zeer langen tyd.*
PERDĪVĔS, ĭtis. omn. gen. Cic. *Zeer ryk.*
PERDĬŪS, ă, ūm. A. Gell. *Den gantſchen dag bezig, of aan 't werken.*
PERDĬŪTŪRNŬS, ă, ūm. Cic. *Zeer langdurig, of langwylig.*
PERDĬX, ĭcis. f. Plin. H. πέρδιξ. *Een veldhoen, of patrys, of perdrys.*
PERDO, ĭs, pĕrdĭdī, pĕrdĭtūm, pĕrdĕrĕ. Cic. *Verlieſen, quyt raken.*
Perdere liberos. Cic. *Zyne kinderen verlieſen, quyt raken.*
Perdere. Cic. *Verlies of ſchade doen.* Van ryke luiden geſproken.
Perdere urbes. Cic. *Steden bederven, verwoeſten, vernielen.*
Perdere aliquem. Ter. *Iemand bederven, verleiden tot ontucht, of overdaad.*
Perdis me tuis dictis. Plaut. *Gy bederft my, maakt my hoopeloos, miſmoedig door uwe woorden.*
Aquam perdere. Quintil. *Zyn tyd verlieſen, verquiſten.* Dit is een zinſpelinge op de water-uurwyzers.
Cauſam perdere. Cic. *Zyn zake of geding verlieſen.*
Operam perdere apud aliquem doctorem. Cic. *Zyn moeite by een leermeeſter verlieſen, gantſch niet onder een leeraar verderen.*
Operam & oleum perdere. Cic. *Verloren arbeid doen, koſten en moeiten verlieſen.*
Vitam perdere. Ter. *Zyn leven verlieſen.*
Bona perdere in cicere atque faba. Horat. *Zyne goederen in wisjewasjes of zottelyk verquiſten, verſpillen.*
PERDŌCĔO, ēs, dŏcŭī, dŏctūm, dŏcērĕ. Plaut. Perſ. *Volkomentlyk leeraren, onderwyzen, onderregten.*
Perdocere ſuam ſtultitiam. Quintil. *Zyn zotheid of dwaasheid toonen, doen blyken.*
PERDŌCTE. adv. Plaut. *Zeer geleerdelyk, met groote geleerdheid.*
PERDŌCTŬS, ă, ūm. Cic. *Zeer geleerd, van groote geleerdheid.*
PERDŎLĀTŬS, ă, ūm. Vitruv. *Zeer beſchaafd.*
PERDŎLĔO, ēs, dŏlŭī, dŏlĭtūm, dŏlērĕ. Cæſ. *Zeer groote ſmart, pyn, of hartzeer hebben, lyden: zeer bedroefd, of bedrukt zyn.*
PERDŎLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. arborem. Vitruv. *Een boom ſchaven, glad of effen maken.*
In materiem illæ arbores commodè perdolantur. Vitruv. *Die boomen worden gemakkelyk tot timmerhout geſchaaft.*
PERDŎMĬTŬS, ă, ūm. Colum. *T'eenemaal getemd, of mak of tam gemaakt.* Van een ſtier, enz.
Perdomitus. Liv. *Gedempt, ondergebragt, overwonnen.* Van een vyand, ſtad, of volk geſproken.
PERDŎMO, ās, dŏmŭī, dŏmĭtūm, dŏmārĕ. Mart. *T'eenemaal temmen, mak of tam maken.* Van wilde dieren.
Provinciam aliquam perdomare. Liv. *Een geweſt dempen, onderbrengen.*
PERDŌRMĬSCO, ſcĭs, ĭſcĕrĕ. Plaut. *De naagt doorſlapen.*
PERDŪCO, ĭs, dūxī, dūctūm, dūcerĕ. Cic. *Ergens door leiden, tot iets toeleiden.*
Vitam ad centeſimum annum perduxit. Cic. *Hy leefde tot zyn honderſte jaar.*
Rem ad exitum perducere. Cic. *Een zake tot een uitkomſt of einde brengen.*
Perducere aliquem ut credat. Plaut. *Iemand aanleidinge geven, bewegen te gelooven.*
Perducere aliquem in or ad ſuam ſententiam. Cic. *Iemand tot zyn gevoelen overbrengen, bewegen.*
Eò rem perduxi, ut, &c. Planc. ad Cic. *Ik hebbe de zake daar toe of in dien ſtaat gebragt, dat, enz.*
Ad libertatem perducere ſervum. Ulp. *Een ſlaaf tot vryheid brengen, vry maken.*
Perducere aquam ex aliquo loco. Plin. J. *Water uit een plaats leiden, brengen.*
PERDŪCTĬO, ōnis. f. Aquarum perductio. Vitruv. *Waterleidinge.*
PERDŪCTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. aliquem. Plaut. *Iemand leiden, brengen,* om een huis te laten zien.
PERDŪCTŌR, ōris. m. Plaut. *Een leider of brenger van luiden.*

Digitized by Google

den om een fraai huis, enz. te zien.

* Perductor. Cic. *Een verleider, een koppelaar*, ook, *brenger van vrouwen tegen haar wil by mans.*

PĔRDUCTŬS, ă, ŭm. part. Lucr. *Doorgeleid, doorgevoerd, geleid, gevoerd, gebragt.*

PĔRDŬELLĬO, ōnis. f. Cic. *Hoogſte magt ſchending.*

PĔRDŬELLĬS, is. m. Cic. *Een viand*, gelyk Varro zegt. Feſtus beweert dat het een halfſtarrige oorlogs-voerder is.

Perduellis hoſtis vocabatur, lenitate verbi triſtitiam rei mitigante. Cic. *Een verrader of ſchuldige aan gequetſte Oppermogendheid wierd een viand genoemd, om met dit min hatelyke woord de ſchande van de zake te verzaften.*

PERDUINT, & PERDUASSINT, apud antiquos pro perdant & perdiderint.

PĔRDŪRĀTŬS, ă, ŭm. Sen. Ph. *Veſt beſloten, vaſt geſteld.* Van een voornemen.

PĔRDŪRĔSCO, is, ĕre. Colum. *Zeer hard, of verhard worden.*

PĔRDŪRO, ās, āvī, ātŭm, āre. Plin. H. *Langen tyd duuren, langduurig zyn, beſtendig zyn.*

* Perdurare. Plaut. *Volharden, harden, uitharden, geduld nemen.*

PĔRĔDO, ĭs, ēdī, ēſum, ĕdĕre. Cic. *Knagende opeten.*

Quos durus amor peredit. Virg. *Luiden, dien een wreede liefde verteert, verſlyt.*

PĔRĔGRE. adv. Ter. *Buiten zyn vaderland, in een vreemd gewest: Buitenslands, van buiten.*

Peregrè ſum. Ter. *Ik ben in een uitheemſch of vremd land.*

Peregrè abire. Plin. H. *Buitenslands, na een uitheemſch gewest reizen.*

* Animus peregrè eſt. Hor. *Myn geeſt of gemoed is afgewend, afgetrokken, by een ander.*

PĔRĔGRĪNĂ, æ. f. Cic. *Een vremde, uitheemſche vrouw.*

PĔRĔGRĪNABŪNDŬS, ă, ŭm. Liv. *Reizende, uit, of buitenlandig.*

PĔRĔGRĪNATĬO, ōnis. f. Cic. *Reizinge, reis, buitenlandſche togt.*

PĔRĔGRĪNĬTĀS, ātis. f. Cic. *Vremdheid, ruwheid, woeſtheid, plompheid*, van tale, zede, enz.

PĔRĔGRĪNŎR, ātus sum, āri. Cic. *Reizen, uitlandig zyn, vremde gewoeſten bezoeken.*

Infinitatem omnem peregrinabatur. Cic. *Hy reiſde of trok de gantſche wereld door.*

PĔRĔGRĪNŬS, ī. m. Cicer. *Een vremdeling, een uitheemſch man.*

Peregrinus. Cic. *Een nieuweling, een groentje, een perſoon die 's lands wys of manier niet weet.*

PĔRĔGRĪNŬS, ă, ŭm. Plaut. Juven. *Vremd, uitheemſch, buitenlandſch: tot een vreemdeling behoorende.*

Arbores peregrinæ. Plin. H. *Vremde, uitheemſche, buitenlandſche boomen.*

* Peregrinus. Juven. *Vremd, onbekend, ongemeen, zeldzaam.*

PĔRĔLĔGANS, āntis, omn. gen. Cic. *Zeer cierlyk, fraay, deftig, beſchaafd.* Van een reden.

PĔRĔLĔGANTĔR. adv. Cicer. *Zeer cierlyk, beſchaafdelyk, neitjes.*

PĔRĔLŎQUENS, ēntis. omn. gen. Cic. *Zeer welſprekend, van groote welſprekendheid.*

PĔRĔMPTĀLIS, is. m. & f. ālĕ, is. n. Sen. Ph. Peremptale ſulmen. *De laatſte blixemſlag, die de vreeze, welke de anderen veroorzaakt hadden, verbant.*

PĔRĔMPTŌRĬŪM edictum, ī. Ulp. *Een uitvoerig, bepalend, beſliſſend gebod.*

PĔRĔMPTŬS, ă, ŭm. Virg. *Gedood, verſlagen, doodgeſlagen, vermoord.*

PĔRĔNDĬĔ. adv. Cic. *Overmorgen.*

PĔRĔNDĬNŬS, ă, ŭm. Cic. *Van overmorgen.*

Perendino die. Cæſ. *Op den dag van overmorgen, overmorgen.*

In perendinum diem. Plaut. *Tegen, of tot overmorgen.*

PĔRĔNNĔ. adv. Colum. *Geduriglyk, altyds, altoos.*

PĔRĔNNĬA, ōrum. n. plur. Cic. *Plegtigheden die in vogel wichelaryen onderhouden wierden.*

PĔRĔNNĬS, is. m. & f. ĕ, is. n. *Gedurig, eeuwig, altyds of altoos duurende.*

Vinum perenne. Colum. *Langduurende, of goedblyvende wyn.*

Aquæ perennes. Cic. *Altyds ſtroomende, vliejende, vloeyende wateren.*

Perennis loquacitas. Cic. *Gedurig, geſtadig, altoos durend geſnap, gebabbel, gepreat.*

† PĔRĔNNĬSERVŬS, ī. m. Plaut. *Een eeuwige ſlaaf.* Een ſcheldwoord by Plautus.

PĔRĔNNĬTĀS, ātis. f. Cic. *Lange, of eeuwige duurzaamheid.*

Fontium perennitas. Cic. *Gedurige, geſtadige loop van waterbronnen.*

PĔRĔNNO, ās, āvī, ātŭm, āre. Ovid. Colum. *Altyds, of zeer lang duuren.*

Fructus diutiùs perennat. Colum. *De vrugt duurt, of blyft zeer lang goed.*

PĔRĔO, īs, pĕrĭī, pĕrĭtŭm, pĕrīre. Plaut. *Vergaan, verloren, of bedorven zyn.*

* Perire. Plaut. *Sterven, ſneuvelen, blyven, overlyden.*

Perii. Plaut. Ter. *Ik ben bedorven, het is met my gedaan.*

Perierunt ædes. Plaut. *Het huis is vergaan, verdelgd, vernield.*

Decor perit. Sen. Trag. *De ſchoonheid vergaat, verwelkt, gaat voorby, verdwynt, is vergankelyk.*

Perit dies otio. Plin. H. *Den dag gaat door, of voorby, word verſleten in ledigheid.*

Nummi pereunt. Hor. *De penningen raken op, worden verteerd.*

Res & fides perit. Plaut. *Goed en geloof word verloren.*

Id perit tibi. Ulp. *Dat vergaat, of bederft tot uwen laſten.*

Peream, niſi, &c. Caſſius ad Cicer. *Dat ik ſterve, indien, enz.*

PĔRĔQUĪTO, ās, āvī, ātŭm, āre. Cæſ. Liv. *Te paard door ryden.*

Per omnes partes perequitant. Cæſ. *Ze ryden door alle plaatſen.* Van ſtrydwagens geſproken.

Per hoſtium agmen perequitare. Cæſ. *Door 't vyandlyk leger ryden.*

Inter duas acies perequitare. Cæſ. *Tuſſen twee legers ryden.* Van een bende ruiters.

PĔRĔRRĀTŬS, ă, ŭm. Virg. Ovid. *Doorgezworven, doorgeloopen, doorgetrokken.*

PĔRĔRRO, ās, āvī, ātŭm, āre. Virg. *Doorzwerven, doorloopen, doorreizen.*

PĔRĔRŬDĪTŬS, ă, ŭm. Cic. *Zeer geleerd, van groote geleerdheid.*

PĔRESŬS, ă, ŭm. Virg. *Opgegeten.*

* Languoribus pereſus. Catul. *Door quynngen, quynende ziekten opgegeten, uitgeteerd, uitgemergeld.*

† PĔREXCRŬCĬO, ās, āvī, ātŭm, āre. Plaut. *Wreedelyk pynigen, plagen, quellen, ontrusten.*

PĔREXĪGŬŬS, ă, ŭm. Cæſ. *Zeer klein, of gering.*

Diem perexiguam poſtulavi. Cic. *Ik hebbe een zeer korten dag of tyd verzogt.*

Factum perexiguum. Liv. *Een zeer kleine, geringe daad, een bedryf van gering gevolg.*

PĔREXĪLĬS, is. m. & f. ĭlĕ, is. n. Colum. *Zeer teenger, teeder, klein, dun.*

PĔREXPĔDĪTŬS, ă, ŭm. Cic. *Zeer ligt, of gemakkelyk.*

† PERFABRĬCO, ās, āvī, ātŭm, āre. Plautus gebruikt dit woord in den oneigen zin. Toxilus me perfabricavit. *Toxilus heeft my teenemaal bedorven door liſt.*

PERFĂCĔTE. adv. Cicer. *Zeer, of overaardiglyk, geeſtiglyk, klugtiglyk, of ſnaaks.*

PERFĂCĔTŬS, ă, ŭm. *Overaardig, overgeeſtig, overklugtig, ſnaaks.*

PERFĂCILĔ. adv. Cic. *Zeer gemakkelyk, of ligtelyk, zonder moeite.*

PERFĂCĬLĬS, is. m. & f. ĭlĕ. is. n. Cic. *Zeer gemakkelyk of ligt.*

Perfacilis. Cic. *Zeer gemakkelyk, goed, zagtzinnig, hupſch, heuſch, beleefd, beſcheiden, rekkelyk.*

Perfacilis in audiendo. Cic. *Zeer gunſtig in 't hooren.*

PERFĂMĬLĬARĬS, is. m. & f. ārĕ, is. n. Cic. *Zeer gemeenzaam.*

Perfamiliaris Antonii. Cic. *Een zeer gemeenzame vriend, een goede bekende van Antonius.*

Perfamiliaris Philiſto. Cic. *Zeer gemeenzaam met Philiſtus, een groot vriend van Philiſtus.*

PERFĀTŬŬS, ă, ŭm. Mart. *Zeer zot, dwaas, gek, ongerymd.* Van zaken ſprekende.

Digitized by Google

PĒRFECTĒ. adv. Cic. *Volmaaktelyk, volkomentlyk.*

PĒRFECTĬO, ōnis. f. Cic. Plin. H. *Volmaaktheid, volkomenheid.*

* Perfectio. Cic. *Volmaakinge, voltooyinge, voltrekkinge, volbringe, volwoeringe, voleindiginge.*

PĒRFECTŌR, ōris. m. Cic. *Een volmaker, voltooyer, voltrekker, volbrenger, volwoerder, voleinder.*

Perfector omnium mearum voluptatum. Ter. *Een voltooyer, voltrekker van myne vermaakelykheden, die myn vermaak ten top voert.*

PĒRFECTRĪX, īcis. f. Corn. Nep. apud Lact. *Een volmaakſter, voltrekſter, voltooiſter, volbrengſter, volwoerſter, voleindſter.*

PĒRFECTŪS, ūs. Vitruv. *Volmaaktheid, volkomenheid.*

Perfectus habere elegantes. Vitruv. *Deftige, cierlyke volmaaktheden hebben.*

PĒRFECTŪS, ă, ūm. Cicer. *Volmaakt, volbragt, voltooid, volwoerd, voltrokken, voleindigd.*

* Perfectus. Cic. *Volmaakt, volkome.*

Perfectus ad perſuadendum homo. Cic. *Volmaakt, uitnemend bequaam om te bewegen.*

Perfectus literis Græcis. Cic. *Volmaakt, zeer verſtandig in de Griekſche tale.*

* Perfectus in torno. Vitruv. *Volmaakt in 't rond: volkomentlyk rond gedraaid.*

PĒRFĔRO, fĕrs, tŭlī, lātūm, fĕrrĕ. Cic. *Door, tot, of ten einde dragen, brengen.*

Literas ad aliquem perferre. Cic. *Brieven aan iemand brengen, beſtellen.*

Verè quam habebant opinionem, perferunt. Cæſ. *Ze verhaalen de zake waaragtiglyk, volgens 't gevoelen dat zy 'er van hebben.*

Opem perferre alicui. Valer. Flac. *Iemand hulp of lyſtand toebrengen.*

Ventus nos ad littus pertulit. Plaut. *De wind bragt, dreef ons na of op den oever of 't ſtrand.*

Perferre legem. Cic. *Een wet maken, geven.* Nuncium. Cic. *Een nieuwe tydinge of mare brengen.*

Ad me tardiſſimè omnia perferuntur. Cic. *Alle dingen worden my zeer laat aangebragt, verhaald.*

* Perferre. Cic. *Verdragen, lyden: door, of uitſtaan.*

Paupertatem perferre. Ter. *Armoede, gebreklyden.*

Supplicium perferre. Cic. *Een ſtraffe lyden, uit of doorſtaan: geſtraft worden.*

Laborem perferre. Virg. *Arbeid door of uitſtaan: zwaren arbeid doen.*

PĒRFERVĬDŪS, ă, ūm. Colum. *Zeer heet of warm, overheet.*

Perfervida æſtas. Colum. *Een zeer hete of warme zomer.*

PĒRFĔRŪS, ă, ūm. Varr. *Zeer wild, woeſt, ruw.*

PĒRFĪCĬO, īs, fēcī, fĕctūm, fĭcĕrĕ. Cic. *Volmaken, voltooyen, volbrengen, volwoeren, voltrekken, voleindigen.*

Annos centum perficere. Hor. *Honderd jaren halen, oud zyn.*

Cibum perficere. Plin. H. *Koſt verteeren, koken.*

Juſſa alicujus perficere. Valer. Flacc. *Iemands bevelen, geboden volbrengen, uitvoeren.*

Promiſſa perficere. Ter. *Zyne beloften volbrengen, voltrekken, volvoeren.*

* Perficere. Ter. *Te weeg brengen.*

Perficere ut quodcunque acciditſſet, prædictum videretur. Cic. *Te weeg brengen, dat alles was 'er geſchied ſchyne voor gezegd te zyn.*

PĒRFĬDE. adv. Liv. *Ongetrouwelyk, trouwloozelyk, valshartiglyk, meineedigly.*

PĒRFĬDĔLĬS, is. m. & f. ĕlĕ, ĭs. n. Cic. *Zeer trou, of getrouw.*

PĒRFĬDĬĂ, æ. f. Cic. *Trouwloosheid, ontrouw, valsheid.*

PĒRFĬDĬŌSE. adv. Plaut. *Zie* Perfidè.

Perfidioſus rebellare. Suet. *Trouloozelyk, verraderlyk, meuiten, wederſpannig zyn, tegen iemand opſtaan.*

PĒRFĬDĬŌSŪS, ă, ūm. Cic. *Trouwloos, ongetrouw, ontrouw, valſch, meineedig, verraderlyk.*

PĒRFĬDŪS, ă, ūm. Cicer. *Ongetrouw, trouwloos, ontrouw, meineedig.*

Perfidum ſacramentum dicere. Hor. *Een valſchen eed doen.*

† PĒRFIXŪS, ă, ūm. Lucret. *Doorſteken, doorgrieſd.*

PĒRFLABĬLĬS, is. m. & f. lĕ, ĭs. n. Cic. *Daar door geblazen kan worden, daar de wind door kan dringen, of waayen.*

PĒRFLĀTŪS, ūs. m. Vitruv. Colum. *Wind, tocht.*

Ædificium liberiùs capit perflatus. Cic. *Het gebouw ontfangt tocht, is tocht of winden onderworpen.*

PĒRFLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Virg. *Doorblazen, of waayen: Ook, ſterk of hard waayen.*

Perflare terras turbine. Virg. *De aarde met een wervel, of draaiwind doorblazen, vervullen.*

Venti perflant nubila. Lucret. *De winden waayen, dryven de wolken weg.*

Superiora magis perflantur. Sen. Ph. *De bovenſte deelen worden meer doorwaait, zyn de winden meer onderhevig.*

PĒRFLŪCTŬO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Lucret. *Doorvlieten, vloeyen, of loopen.*

PĒRFLŬO, ĭs, flūxī, flūxūm, flŭĕrĕ. Lucret. *Ergens doorvloeyen, ſtroomen, vlieten, loopen.*

Plenus rimarum ſum, hac illàc perfluo. Ter. *Ik ben vol reten of ſcheuren, ik lek over al, dat is, ik ben niet digt, ik kan niets zwygen, of geheim houden.*

Perfluere voluptatibus. Cic. *In welluſt gedompeld of verzonken leggen.*

* Perfluere. Liv. *Vloeyen, ſtroomen, vlieten, loopen.* Van een rivier.

Infima valle perfluit Tibris. Liv. *Den Tiber loopt of ſtroomt door 't laagſte van 't dal.*

PĒRFŌDĬO, ĭs, fōdī, fōſſūm, fōdĕrĕ. Cic. *Doorgraven, doorboren, doorſteken, doordelven.*

Perfodi Gladiis. A. Gell. *Met degens of zwaarden doorſteken, doorregen, doorſteken worden.*

PĒRFŌRĀTŪS, ă, ūm. Cicer. *Doorgeboord, doorgeſteken, doorgedolven.*

PĒRFŌRMŌ, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Quint. *Volkomentlyk opmaken, voltooyen, een volkome gedaante geven.*

PĒRFŌRMĀTŪS, ă, ūm. Quintil. *Volkomentlyk gevormd, opgemaakt, voltooid.* Sommigen lezen *Præformata materia* in dezen Schryver.

PĒRFŌRMĬDĀTŪS, ă, ūm. Sil. Ital. *Zeer gevreeſd, gedugt, ontzien, ontzachelyk, vreeſſelyk.*

Performidatus Batavo. Sil. *Zeer ontzachelyk voor, of gevreeſd van den Batavier.*

PĒRFŌRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Colum. *Doorboren, doorſteken.*

PĒRFŌRTĬTĔR. adv. Terent. *Zeer dapperlyk, manhaftiglyk, kloekmoediglyk.*

PĒRFŌSSŪS, ă, ūm. Virg. Plin. H. *Doorgegraven, doorſteken.*

Perfoſſæ naves. Plin. H. *Lekkende, endichte, lek-gaande ſchepen.*

PĒRFRĀCTŪS, ă, ūm. Sil. *Teenemaal gebroken.*

PĒRFRĔMO, ĭs, frĕmŭī, frĕmĭtūm, frĕmĕrĕ. *Zeer groot geraas en getier maken.*

PĒRFRĔQUĔNS, ēntis. omn. gen. Emporium perfrequens. Liv. *Een volkryke koopſtad.*

PĒRFRĔTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Solin. *Overſchepen, overvaren.*

PĒRFRĬCĀTŪS, ă, ūm. Plin. H. *Door of hard gewreven.*

PĒRFRĬCO, ās, frĭcŭī, frictūm, frĭcārĕ. Cicer. Colum. *Door of hard wryven.*

Perfricuiſſe dentes. Ovid. *De tanden gewreven hebben.*

Os perfricare. Cic. *Een hard voor zyn aanzigt of voorhoofd maken, een ſtaal bakkes krygen, eer en ſchaamte afleggen, verwerpen.*

PĒRFRICTĬO, ōnis. f. *Kilheid, huiverigheid.* Sanat perfrictiones. Plin. H. *Het verdryft de huiverigheid, of 't beven van koude.*

PĒRFRĪGĔFĂCĬO, ĭs, fēcī, făctūm, făcĕrĕ. Plaut. *Zeer of doorkoud maken, iemands bloed in de aderen doen ſtremmen.*

Perfrigefacere aliquem metu. Plaut. *Iemand zeer koud door vreeze maken, van vreeze doen beven.*

PĒRFRĪGĔRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plin. H. *Verfriſſen, ... verſchen.*

PĒRFRĪGĔO, ēs, ŭī, ērĕ. Mart. *Zeer, of ſel koud zyn.*

PĒRFRĪGĔSCO, ſcis, frixī, frigeſcĕrĕ. Celſ. *Zeer, of geweldig koud worden.*

PĒRFRĪGĬDŪS, ă, ūm. Cic. *Zeer koud, ſel koud.*

Hyems perfrigida. Cicer. *Een zeer koude, harde, felle winter.*

Digitized by Google

PĔRFRĪNGO, ĭs, frēgī, frāctūm, frīngĕrĕ. Liv. *Breken, verbreken, verbryzelen.*

* Perfringere conſpirationem bonorum. Cic. *De t'zamenſpanninge, of 't goed voornemen der vromen verbreken, vernielen.*

Leges. Cic. *De wetten breken, ſchenden, vernietigen, vertreden.*

PĔRFRŪŌR, ĕrĭs, frŭctŭs sŭm, frŭī. aliquâ re. Cic. *Iets volmaaktelyk genieten.*

Expetuntur divitiæ ad perfruendas voluptates. Cic. *De rykdommen worden begeert, gewenſcht om wellußten te genieten.*

Mandata patris perfruar. Ovid. *Ik zal de bevelen van myn vader met vermaak volbrengen, uitvoeren.* Sommigen lezen *Proſequar.*

PĔRFŪGA, æ. m. Cic. *Een overlooper.*

PĔRFŪGĬO, ĭs, fūgī, fūgĭtūm, fūgĕrĕ. ad aliquem. Cic. *Na of tot iemand vlugten, zyn toevlugt nemen.*

Perfugere in Capitolium. Cic. *Na 't Kapitool vlugten, wyken.*

PĔRFŪGĬŪM, ĭi. n. Cic. *Een toevlugt, verzekerde ſchuil- of wykplaats.*

PĔRFŪLCĬO, ĭs, fūlsī, fūltūm, fūlcīrĕ. Ovid. *Wel onderſchragen, onderſtutten, onderſchoren.*

PĔRFŪLGŪRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Stat. *Weerligten.*

PĔRFŪNCTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Bediening, bekleeding van een ampt.*

Laborum perfunctio. Cic. *Verdraayinge, het uit of doorſtaan van arbeid.*

PĔRFŪNCTŌRĬE. adv. Ulp. *Zaftjes, ligtjes, ter loops.*

Me non perfunctorie verberavit. Petron. *Hy heeft my onzaft, niet luttel geſlagen, afgeroſt, den huid geſmeert.*

PĔRFŪNCTŪS, ă, ūm. Cic. *Bedient, bekleed, waargenomen hebbende.*

Perfunctus Conſulatu. Cic. *Het Burgermeeſterſchap bedient, bekleed hebbende.*

Bello miſero perfuncto eſt Reſpublica. Cic. *Den Staat heeft een rampzaligen, ongelukkigen oorlog uitgeſtaan.*

Perfunctus à febri. Varr. *Van de koorts verloſt, bevryd.*

Hercules laboribus perfunctus. Cic. *Herkules zyn arbeid uit of doorgeſtaan, volbragt hebbende.*

Fato perfunctus. Virg. Mart. *Dood, overleden, geſtorven.*

Tot tantiſque miſeriis unâ morte perfuncta es. Cic. *Door eene dood zyt gy van zoo vele en zoo groote rampen, ellenden, ongevallen verloſt, bevryd.*

PĔRFŪNDO, ĭs, fūdī, fūsūm, fūndĕrĕ. Virg. Hor. *Overal uitgieten, ſtorten, plengen.*

Perfundere animum religione. Liv. *Godsvrugt of Godsdienſt in een gemoed inſtorten, imprenten, inboezemen.*

Animum voluptate perfundere. Cic. *Het gemoed door vermaak overſtorten, vervullen.*

Perfudit me horror. Cic. *De ſchrik overſtelpte my, bevong my.*

PĔRFŪNGŌR, ĕrĭs, fūnctŭs sŭm, fūngī, aliquâ re. Cic. *Zyn pligt, ampt in iets doen, quyten, waarnemen: zyn beſt in iets doen.*

Periculis aliquibus perfungi. Cic. *Eenige gevaren uit of doorſtaan.*

PĔRFŪRO, ĭs, fūrĕrĕ. Lucret. *Zeer woeden, door woede of razerny vervoerd zyn: zeer dol, razend, of uitzinnig zyn.*

PĔRFŪSĬO, ōnĭs. f. Plin. H. *Overgietinge, overſtorting.*

PĔRFŪSŌRĬE. adv. Scævola Juriſc. *Verwardelyk.*

PĔRFŪSŪS, ă, ūm. Virg. *Overgoten, overſtort, hier en daar geplengt, bevogtigd.*

Perfuſus ſanguine. Virg. *Met bloed overgoten, overſtort.*

Lacrymis perfuſus. Ovid. *Met tranen overgoten, in tranen zwemmende.*

Senſus dulcedine perfuſi. Cic. *Zinnen door zoetheid overſtroomd, opgetogen.*

Supplicii metu perfuſus. Liv. *Door vreeze van ſtraf overſtelpt, overvallen, bevangen.*

Veſtes perfuſæ oſtro. Virg. *Kleederen met ſcharlaken geverwd.*

PĔRGAŪDĔO, ēs, gāvīsūs sūm, gaūdērĕ. Cic. *Zeer blyde of verheugd zyn.*

PĔRGĪGNO, ĭs, gĕnŭī, gĕnĭtūm, gīgnĕrĕ. Catul. *Telen, voortbrengen.*

Eurotæ flumina pergignunt myrtos. Catul. *De vloed of rivier Eurotas brengt Myrteboomen voort.*

PĔRGO, ĭs, pĕrrēxī, pĕrrēctūm, pĕrgĕrĕ. Tet. Cic. *Voortgaan, voortvaren, ſpoeden,* ook, *volharden.*

Pergere aliquò. Cic. *Ergens na toe gaan.*

Pergit in mea maledicta. Cic. *Hy gaat met die ſcheldwoorden voort.*

Perge reliqua. Cic. *Ga voort met het overige: zeg, verhaal het overige.*

Pergere ire ad aliquem. Cic. *Volharden in 't gaan na iemand.*

Ut facis, perge. Cic. *Volhard, vaar voort gelyk gy doet.*

Tenere viam quam inſtituiſti, perge. Q. Cic. Perge quò cœpiſti. Cic. *Volhard, vaar voort gelyk gy hebt begonnen.*

* Pergere. Cic. *Zwygende voorby gaan, overſlaan.*

Pergo præterita. Cic. *Het vorige, de voorlede dingen zwygende, ga ik voorby.*

PĔRGRĂCĬLĬS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Plin. H. *Zeer tengr, dun, klein.*

PĔRGRÆCŌR, ārĭs, ātŭs sŭm, ārī. Plaut. *Onmatiglyk drinken, zuipen: zyn maag vol zuipen.*

PĔRGRĀNDĬS, ĭs. m. & f. dĕ, ĭs. n. Cic. *Zeer groot, geweldig, overgroot.*

Pergrande veſtigal. Cic. *Een overgroote, geweldige ſchattinge.*

Pergrandis natu. Liv. *Zeer oud.*

PĔRGRĂPHĬCŬS, ă, ūm. Plaut. *Volmaakt, volkomen.*

Pergraphicus ſycophanta. Plaut. *Een volmaakt, doortrakte vleyer, ſchuimer, panlekker.*

PĔRGRĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Zeer aangenaam.*

Pergratum mihi feceris. Cic. *Gy zult my een zeer aangenaam zake doen, gy zult my ten hoogſten verpligten.*

PĔRGRĂVĬTĔR. adv. Cic. *Zeer zwaarlyk, geweldiglyk.*

Pergraviter reprehendere. Cic. *Zeer zwaarlyk, ſcherpelyk, heviglyk berispen, beſtraffen.*

Pergraviter offenſus. Cic. *Zeer zwaarlyk beledigd, gekwetst.*

PĔRGŪLA, æ. f. Prop. Plin. H. *Een luif, of luiffel: een balkon.*

* Pergula. Ulp. *Een winkel, kraam.*

* Pergula. Colum. *Een wynſtok-priel.*

PĔRGŪLĀNŬS, ă, ūm. Colum. *Van een wynſtok-priel.*

Pergulana vitis. Colum. *Een wynſtok, boquaam om prieelen mede te dekken, of van te maken.*

PĔRHĪBĔO, ēs, hĭbŭī, hĭbĭtūm, hĭbērĕ. Cic. Virg. Colum. *Zeggen, beweren, verzekeren.*

Ut perhibent. Virg. *Gelyk men zegt.*

Vatem hunc perhibebo optimum. Cic. *Ik zal dezen Digter voor de beſte beroemen.*

Teſtimonium perhibere. Varr. *Getuigeniſſe geven.*

Aurum, veſtem perhibere. Plaut. *Goud en geld geven, vereeren, langen.*

Honorem alicui perhibere. Plin. H. *Iemand eere doen.*

Latinus ſermo nolentibus nobis ſe perhibet. Quintil. *De Latynſche taal komt in weerwil van ons in onze mond.* Sommigen lezen *Prabet.*

PĔRHŌNŌRĬFĬCE. adv. Cic. *Zeer heerlyk, met groote eere, overaanzienlyk.*

PĔRHŌNŌRĬFĬCŬS, ă, ūm. Cic. *Zeer heerlyk.*

PĔRHŌRRĔO, ēs, ŭī, ēre. *en.*

PĔRHŌRRĔSCO, ſcĭs, hŏrrŭī, hŏrrĕſcĕrĕ. Cic. *Zeer grauwelen, zeer vreezen, ſchrikken: een groote afſchrik of grauwel van iets hebben.*

Navita Boſphorum perhorreſcit. Hor. *Den zeeman of ſchipper ſchrikt zeer voor, of heeft een afſchrik van den Boſphorus.*

Memoriam alicujus diei perhorreſcere. Cic. *Een grauwel of afſchrik van de geheugeniſſe van een dag hebben.*

PĔRHŌRRĬDŬS, ă, ūm. Liv. *Zeer grauwelyk, grauwzaam, yſſelyk, ſchrikkelyk, vervaarlyk, vreeſſelyk.*

PĔRHŌSPĬTĀLĬS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. *Zeer herbergzaam, of gaſtvry.* Perhoſpitalis domus. Cic. *Een zeer gaſtvry huis; daar de vremdelingen wel worden onthaalt.*

PĔRHŪMĀNŬS, ă, ūm. Cic. *Zeer beleefd, beſcheyden, beſcheyd, zagtmoedig.*

PĔRHYĔMO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Colum. *De winter lang doren, over leggen of blyven, overwinteren.*

Sulcos vacuos perhyemare patiemur? Colum. *Zullen wy de ledige voren de winter laten overleggen?*

PĔRĬĀMBŬS, ī. m. Quintil. περίαμβος. *Een pes proſodia, van twee korte lettergrepen.*

PĔRĬCĀRPĬŪM, ĭi. n. gr. Jun. Gr. *De peul, of 't huisje daar de vrugt of het zaad van een gewas in is.*

Digitized by Google

PĔRICLĪTĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Beproevinge, onderzoek, waginge.*
Uſu & temporis periclitatione percepimus. Cic. *Wy hebben het door 't gebruik en onderzoek of ervarentheid van de tyd begrepen, geleert, gevat.*
PĔRĬCLĪTĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Beproefd, onderzogt, gewaagd.*
PĔRĬCLĪTŌR, āris, ātūs ſum, āri. Plin. H. *Gevaar loopen, in gevaar zyn.*
Abortum periclitari. Celſ. *Gevaar van een misgraam of misdragt loopen.*
Arbores gelu periclitantur. Plin. H. *De boomen loopen gevaar door de vorſt.*
Veneno periclitatus eſt. Juſtin. *Hy was in of liep gevaar van vergeven te worden, van vergif, of venyn.*
Periclitari capite. Mart. *Gevaar van zyn hooft of leven loopen, in levens gevaar zyn.*
* Periclitari. Cic. *Beproeven, onderzoeken, wagen: een proeve nemen.*
Periclitari fortunam belli. Cic. *Het geluk van den oorlog beproeven.*
Alicujus animum periclitari. Plaut. *Iemands gemoed, of genegentheid onderzoeken, onderſaſten, polſen.*
Omnia periclitari. Cic. *Alle middelen beproeven, aanwenden, in 't werk ſtellen.*
Periclitari equeſtribus copiis quid hoſtis virtute poſſit. Cæſ. *Beproeven met de ruitery wat den vyand door dapperheid vermag, of kan doen.*
PĔRĬCLYMĔNŎN, ī. n. Plin. H. ἐρεικλύμενον. *Memmekens kruid, geite blad.*
PĔRĬCRĀNĬON *of* PĔRĬCRĀNĬŪM, ĭi. n. g. Celſ. *Bekkeneel, of panne-vlies.*
PĔRĬCŪLŌSĒ. adv. Cic. *Gevaarlyk.*
Ægrotare periculosè. Cic. *Gevaarlyk ziek zyn.*
Facere periculosè. Cic. *Zig in gevaar begeven, voor gevaar bloot ſtellen.*
PĔRĬCŪLŌLŪS, ă, ūm. Cic. *Vol gevaar, gevaarlyk.* Men zegt *Periculoſior.*
Periculoſus alicui. Sen. Ph. *Gevaarlyk voor iemand.*
PĔRĬCŪLŪM, ī. n. Cic. *Gevaar, nood.*
Periculo meo. Plaut. *Op myn gevaar, voor myn rekeninge.*
* Periculum. Ter. Cic. *Proeve, ervarentheid, ondervindinge.*
Facere periculum innocentiæ. Cic. *De onnozelheid beproeven.*
PĔRĬDŌNĔŬS, ă, ūm. Cæſ. *Zeer bequaam, gevoegelyk.*
Locus peridoneus caſtris. Cæſ. *Een zeer bequame, gemakkelyke plaats voor een leger, of om te legeren.*
PĔRĬLLŪSTRĬS, ĭs. m. & f. trĕ, ĭs. n. Cic. *Zeer doorlugtig, roemrugtig, vermaard, hoog beroemd.*
PĔRĬMBĔCĬLLŪS, ă, ūm. Cic *Zeer zwak, ſlap.*
PĔRĬMETRŎS imi theatri. Vitruv. *Den ommetrek van 't onderſte van 't tooneel.*
PĔRĪMŌ, ēmī, ēmtūm, ĭmĕrĕ. Lucret. Cic. *Verdelgen, omverre werpen, vernielen.*
Conſilium alicujus perimere. Cic. *Iemands voornemen dempen, verydelen, vernietigen.*
Cauſam publicam perimere. Cic. *De gemeene zake, het gemeene nut dempen, ondermynen, benadeelen.*
* Dolo aliquem perimere. Sen. Trag. *Iemand door liſt of verraad dooden, den hals breken.*
PĔRĬNCĔRTŪS, ă, ūm. A. Gell. *Zeer, geweldig onzeker.*
PĔRĬNCŌMMŎDĔ. adv. Cic. *Zeer ongemakkelyk, bezwaarlyk.*
Accidit perincommodè quòd eum nunquam vidiſti. Cic. *Het komt zeer ongemakkelyk dat gy hem nooit hebt gezien.*
PĔRĬNCŌMMŎDŪS, ă, ūm. Liv. *Zeer ongemakkelyk, zwaar, laſtig.*
PĔRĬNCŌNSĔQUĔNS, ēntĭs. omn. gen. A. Gell. *Dat gantſch niet volgt.* Men vind in dezen Schryver, *per antem, inquit, inconſequens.*
PĔRĬNDĔ. adv. Cic. *Even gelyk, hot zalve.*
Perinde ac ſi. Cic. *Even als of.*
* Perinde. Cic. *Van gelyken.*
Ars operoſa & perinde fructuoſa. Cic. *Een arbeidzame moeilyke, doch van gelyke voordeelige konſt.*
PĔRĬNDŪLGĔNS, ēntĭs. omn. gen. Cic. *Zeer toegevende, believend, gedwee, ondergdanig.*
Perindulgens in patrem. Cic. *Zeer verbiedig, believende, geneerzaam jegens zyn vader.*
PĔRĬNFĀMĬS, ĭs. m. & f. mĕ, ĭs. n. Suet. *Zeer eerloos, ſchandelyk, ſnood.*
PĔRĬNFĪRMŪS, ă, ūm. Cic. *Zeer zwak, of ſlap.*
PĔRĬNGĔNĬŌSŪS, ă, ūm. Cic. *Zeer vernuftig, ſchrander geeſtig, verſtandig.*
PĔRĬNGRĀTŪS, ă, ūm. Sen. Ph. *Zeer ondankbaar.*
PĔRĬNĬQUŪS, ă, ūm. Cic. *Zeer onregtvaardig, onregtmatig, onbillyk.*
PĔRĬNSIGNĬS, ĭs. m. & f. nĕ, ĭs. n. Cic. *Zeer aanmerkelyk, voornaam, aanmerkens waardig.*
PĔRĬNTEGĔR, grā, grūm. Caſtitatis erat perintegræ. A. Gell. *Hy was gantſch onbevlekt, onbeſmet van kuisheid: Hy was van een gantſch ongeſchonde kuisheid, zuiverheid.*
PĔRĬNVĂLĬDŪS, ă, ūm. Curt. *Zeer zwak, ſlap, kragteloos.*
PĔRĬNVĪSŪS, ă, ūm. Cic. *Zeer benyd, gehaat.*
PĔRĬNVĪTŪS, ă, ūm. Cic. *Zeer ongewillig, ongaarne.*
Perinvitus legerem literas, ſi longiores miſiſſes. Cic. *Ik zoude uwen brief zeer ongewillig, of ongaarne gelezen hebben, indien gy een langer gezonden hadde.*
PĔRĬŌCHĂ, æ. f. Gr. Cic. *Kort begrip of inhoud van iets.*
PĔRĬŎDĬCŪS, ă, ūm. Plin. H. *Dat op gezette, of vaſte tyden of uren weder komt.* Van een vierdendaagſche koorts, enz. geſproken.
PĔRĬŌDŪS, i. f. Cic. περίοδος. *Een omloop,* item, *een volkomen zin.* Ook, *een zekere ſtreek of omloop van tyd, waar in iets volbragt word.*
PĔRĬPĂTĔTĬCĪ, ōrūm. m. plur. Cic. Περιπατητικοί. *Die van de Ariſtoteliſche of Peripatetiſche wysgeerte.*
PĔRĬPĒTĂSMĂ, ătĭs. n. Cic. περιπέτασμα. *Een behangzel, tapyt of tapiſſery.*
PĔRĬPHRĂSĬS, ĭs. f. Quintil. περίφρασις. *Een uitbreidinge, omſpraak.*
PĔRĬPNEŪMŌNĬĂ, æ. f. g. Celſ. *Ontſtekinge, brand, gezweer in de longe, longe zugt.*
PĔRĬPNEŪMŌNĬCŪS, ă, ūm. Plin. H. περιπνευμονικός. *Een long zieke, longzugtige.*
PĔRĬPTERŌS, ī. f. Vitruv. *Een rondom op zuilen ſtaande kerk, een pilaar gebouw.*
PĔRĬRĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Zeer vergramd, gram, toornig, verſtoord.*
PĔRĬSCĔLĬS, ĭdĭs. f. Hor. περισκελίς. *Been cieraad.* Gelyk een kouſſeband, enz.
PĔRĬSTĔRĔŌN, ōnĭs, n. g. Varro. Gr. *Een Duif-huis of hok.*
PĔRĬSTĔRŌTRŌPHĬŪM, ĭi. n. g. Varr. *Zie* Periſtereon.
PĔRĬSTRŌMĂ, ătĭs. n. Plaut. περίστρωμα. *Een behangzel, (tapyt,) of (tapiſſery.)*
PĔRĬSTYLĬŪM, ĭi. n. Vitruv. περίστυλον. *Een plaats met zuilen of pilaren omringd.*
PĔRĬSTYLŪM, ī. n. Cic. Vitruv. *Zuylgebouw, kerk.*
PĔRĪTĒ. adv. Cic. *Met ervarentheid, kennis of wetenſchap, geleerdelyk.*
PĔRĪTĬĂ, æ. f. Plin. H. *Ervarendheid, kenniſſe, wetenſchap.*
PĔRĪTO, ĭs, āvī, &c. Plin. *Vergaan, dikwils in gevaar of nood zyn.*
PĔRĪTŪS, ă, ūm. Cic. *Ervaren, bedreven, verſtandig, geleerd, geoeffend.*
Dicendi peritus. Cic. *Ervaren in't ſpreken, welſprekend.*
Cantare peritus. Virg. *Ervaren, bedreven, verſtandig in 't zingen: Een lieſhebber of kenner van de zang konſt.*
Jure peritus. Cic. Juris. Hor. *Ervaren, geoeffend in de regten: Een regtsgeleerde.*
Peritus exercitus. Front. *Een ervaren, geoeffend leger.*
PĔRJŪCŪNDĔ. adv. Cic. *Zeer vermakelyk, geneuchelyk: op een zeer vermakelyke, geneuchelyke wyze.*
PĔRJŪCŪNDŪS, ă, ūm. Cic. *Zeer aangenaam, vermakelyk, geneuchelyk, luſtig.*
PĔRJŪRĀTĬO, ōnĭs, f. g. * *Vals zweeringe, verzweeringe.*
PĔRJŪRĀTĬŪNCŪLA, æ. f. Plaut. *Valſche zweeringe in een geringe zake.*
PĔRJŪRĬŌSŪS, ă, ūm. Plaut. *Meineedig.*
PĔRJŪRĬŪM, ĭi. n. Cic. *Een valſchen eed, meineedigheid.*
PĔRJŪRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Hor. *Valſchelyk, meineedigly zweeren, een valſchen eed doen, zyn eed ſchenden, breken.*

Digitized by Google

PERJŪRŪS, ă, ūm. Horat. *Meineedig.*
PERĪZŌMA, ătis, n. g. *Een broek.* Item, *Een schort.*
PERLĀBŎR, ĕris, lāpsūs sūm, lābī. Cic. *Vallen, nederstorten of ploffen.*
Neptunus perlabitur æquora cursu. Sil. *Neptuin vaert door de zee.*
Campum perlabi. Sil. *Tot in een veld vallen.*
Ad imos animi perlapsa recessus. Stat. *Tot in de binnenste vertrekken, of het binnenste van 't gemoed geraakt, gekomen, ingedrongen.*
PERLÆTŪS, ă, ūm. Liv. *Zeer blyde, verheugd: door blydschap of vreugde opgetogen.*
PERLĀTĒ. adv. Cic. *Zeer breedelyk, in 't wyde en breede.*
Id perlatè patet. Cic. *Dat ſtrekt zeer wyd uit.*
PERLĀTŪS, ă, ūm, adj. Liv. *Zeer wyd, breed, ruim, of uitgeſtrekt.*
PERLĀTŪS, ă, ūm. part. à perfero. *Door of overgedragen, gebragt.*
† PERLĔCEBRĂ, æ. f. Plaut. *Vleyery, gevley, pluimſtrykery, verlokkinge, aanlokzal.*
PERLECTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Door vleyery, of gevley verlokken, verleiden.*
PERLECTŪS, ă, ūm. part. *Door, uit, of ten einde gelezen.*
PERLĔGO, ĭs, lēgī, lĕctūm, lĕgĕrĕ. Cic. *Door, of tot het einde uit lezen, doorloopen, door bladeren.*
PERLĔPĬDŪS, ă, ūm. Plaut. *Zeer genoeghelyk, vermakelyk, aangenaam, luſtig, vrolyk.*
PERLĔVĬS, ĭs. m. & f. vĕ, ĭs. n. Cic. *Zeer ligt.*
Perlevi fortunæ momento. Cic. *Door een ligtvaardige ongeſtadigheid, verwiſſelinge van 't geluk.*
PERLĔVĬTĔR. adv. Cic. *Zeer ligtelyk.*
PERLĪBĔNTĔR. adv. Cic. *Zeer gewilligly k, gaarne.*
PERLĪBĔRĀLĬS, ĭs. m. & f. ălĕ, ĭs. n. Ter. *Zeer mild, milddadig, edelmoedig.*
PERLĪBĔRĀLĬTĔR. adv. Cic. *Zeer mildelyk, milddadiglyk, edelmoedigly k, ryklyk.*
PERLĪBRĀTĬO, ōnis. f. Vitruv. *Waterpaslegginge.*
PERLĪBRĀTŪS, ă, ūm. Vitruv. *Waterpas gelegd, gemaakt.*
Terra perlibrata. Colum. *Een zeer effe, gladde, vlakke grond.*
PERLĪBRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Colum. *Waterpas leggen, maken.*
PERLĬCĬO, ĭs, ĕrĕ. Liv. *Zie* Pellicio.
PERLĪGĀTŪS, ă, ūm. Plaut. *Zeer vaſt gebonden, ter degen vaſt gemaakt.*
PERLĪGO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. *Zeer ſtyf, of vaſt binden.*
PERLĪMO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. aciem. Vitruv. *Het gezigt ſcherp, doordringend maken.*
PERLĪNĬO, ĭs, īvī, ītūm, īrĕ. Colum. *Smeren, beſmeren, ſtryken, beſtryken, zalven.*
PERLĪNO, ĭs, lēvī, lītūm, līnĕrĕ. Colum. Idem.
PERLĪQUĬDŪS, ă, ūm. Cels. *Zeer vogtig, of nat.*
PERLĪTO, ās, āvi, ātūm, ārĕ. Liv. *Offeren, opofferen, en wel met goed gevolg.*
Perlitare Saluti. Liv. *Een offerhande doen [en wel met goed gevolg] aan den God van de gezondheid.*
Perlitare bobus tribus. Liv. *Drie oſſen offeren: een offerhande van drie oſſen doen.*
Primis hoſtiis perlitatum eſt. Liv. *De eerſte offerhande der eerſte ſlagtofferen is gelukkiglyk volbragt.*
PERLĪTŪS, ă, ūm. Plaut. *Geſmeerd, beſmeerd; geſtreken, beſtreken, gezalfd.*
PERLŌNGE. adv. Ter. *Zeer lang.*
PERLŌNGĬNQUŪS, ă, ūm. Plaut. *Zeer verre afgelegen.*
PERLŌNGŬS, ă, ūm. Cic. *Zeer lang.*
PERLŪBĔNS, ēntis. omn. gen. Cic. *Zeer gewillig, die iets zeer gaarne, of van goeder harte doet, of toeſtaat.*
Me perlubente. Cic. *Met al myn hart, met myn gewillige toeſtemminge.*
PERLŪBĔT hunc hominem colloqui. Plaut. *Ik hebbe groote luſt om dezen man te ſpreken.*
PERLŪCĔO, ēs, luxi, lūcērĕ. Plin. H. *Doorligten, doorſtralen, zeer helder of ligt zyn.*
Perlucens oratio. Cicer. *Een helder, beſchaafd, cierlyk vertoog.*
PERLŪCĬDĬTĀS, ātis. f. Vitruv. *Ligt, glans, helderheid, klaarheid.*
Patietes ita ſunt tectoria operibus expoliti, ut vitri perluciditatem videantur habere. Vitruv. *De muuren zyn zoodanig met pleiſterwerk verciert, dat ze de glans van 't glas ſchynen te hebben.*
PERLŪCĬDŪLŪS, ă, ūm. Catul. *Doorlugtig, helder, klaar.*
PERLŪCĬDŪS, ă, ūm. Cic. *Doorlugtig, helder, klaar.*
PERLŪCTŬOSŪS, ă, ūm. Cicer. *Zeer bedroefd, vol rouw, treurig.*
PERLŪDO, ĭs, lūſī, lūſūm, lūdĕrĕ. Propert. *Spelen.*
PERLŬO, ĭs, lŭī, lūtūm, lŭĕrĕ. Hor. Tibul. *Ter degen, door en door waſſen.*
PERLŪSŌRĬŪS, ă, ūm. Ulp. *Gevaarlyk, valſch, bedriegelyk.*
PERLŪSTRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Liv. *Doorkyken, met aandagt bezigtigen, bezien.*
Campos oculis perluſtrare. Sil. *De velden met aandagt bezigtigen, doorkyken.*
* Perluſtrare animo aliquid. Cic. *Iets in zyn gemoed overleggen, overwegen, bedenken.*
Dicta alicujus perluſtrare. Stat. *Iemands woorden overwegen, overleggen, onderzoeken.*
PERLŪTŪS, ă, ūm. Colum. *Wel gewaſchte.*
PERMĂCĔR, ă, ūm. Celſ. Plin. H. *Zeer mager.*
PERMĂCĔRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. calcem. Vitruv. *De kalk ter degen bluſſen.*
PERMĂDĔFĂCIO, ĭs, fēcī, făctūm, fĭcĕrĕ. Plaut. *Zeer nat of vogtig maken.*
PERMĂDĔO & PERMĂDESCO, mădŭī, mădērĕ. Col. *Zeer nat of vogtig zyn.*
* Permadere deliciis. Sen. Ph. *In lekkernyen doordrunken, verzonken leggen.*
PERMĀGNŬS, ă, ūm. Cic. *Zeer groot, geweldig.*
Permagna res tua agitur. Cic. *Daar word een zeer gewigtige zaak voor u verhandeld.*
Permagnum æſtimare. Cic. *Zeer grootelyks, of hoog agten.*
Permagni refert of Intereſt. Ter. Cic. *Daar is zeer grootelyks, ten hoogſten, of zeer veel aan gelegen.*
† PERMĂNĀNTĔR. adv. Lucret. *Vitſtrekkender wyze, uitgeſtrektelyk.*
PERMĀNĀSCO, ſcis, āſcĕrĕ. ad aliquem. Plaut. *Tot iemands kenniſſe, of oren komen.* Van een gerugt, iets nieuws, enz. geſproken.
PERMĀNĔO, ēs, mānſī, mānsūm, mānērĕ. Cic. *Tot het einde blyven, duuren.*
Permanere in amicitia. Cæſ. *In vriendſchap ſtandvaſtig of geſtadig blyven.* In eadem mente. Cic. *In 't zelve gevoelen blyven.* In officio. Cæſ. *In zyn pligt blyven.* In diſciplina multos annos. Cæſ. *Vele jaren in 't leeren van een konſt blyven, doorbrengen.*
Virtus ſola ſui tenoris permanet. Sen. Ph. *De deugd alleen blyft van haar ende vaſtheid, ſtand, of houding.*
PERMĀNO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Doorvloeyen, ſtroomen, vlieten: tot een plaats toevloeyen, ſtroomen, vlieten.*
Frigus permanat ad oſſa. Lucret. *De koude dringt tot in 't gebeente.*
Permanavit in hanc civitatem doctrina Pythagoræ. Cic. *De leere van Pythagoras is tot in deze ſtad gedrongen, verſpreid.*
Ea ad noſtras aures ſæpe permanant. Cic. *Die dingen komen dikwils tot onze oren.*
Ne aliquâ viâ ad patrem hoc permanet. Ter. *Op dat dit niet door eenig middel ter oren of kenniſſe van myn vader kome.*
PERMĀNSĬO, ōnis. f. Cic. *Blyving, beklyving, ſtandvaſtigheid, geſtadigheid:* Ook, *lang verblyf in een plaats.*
PERMĀTŪRĔSCO, ſcis, tūrŭī, tūrēſcĕrĕ. Celſ. *Door en door, of geheel en al ryp worden.*
Oleæ quæ in arbore permaturuerunt. Celſ. *De olyven die op de boomen teenemaal zyn ryp geworden.*
PERMĔDĬOCRĬS, ĭs. m. & f. crĕ, ĭs. n. Cic. *Zeer middelmatig, maar tamelyk.*
PERMĔNSŬS, ă, ūm. Cic. *Ter degen, zorgvuldiglyk gemeten hebbende.*
Iter durum permenſus. Stat. *Een moeilyke, zwaare, laſtige reis afgelegt, gedaan hebbende.*
* Permenſus. Colum. *Ter tegen gemeten.*
PERMĔO, ās, āvi, ātūm, ārĕ. Plin. H. *Door gaan, door reizen.*
Maria & terras permeare. Ovid. *Zeen en landen door reizen.*

Digitized by Google

Permeare extra lacum. Colum. *Voorby een meer door dringen, door trekken.*

PERMĔRĔO, ēs, mĕrŭī, mĕrĕrĕ. Stat. *In 't leger dienen, in krygsdienſt zyn.*

PERMESSŬS, ī. m. Propert. Een rivier in Griekenland aan de zang Godinnen toegewyd.

PERMĒTĬOR, īrīs, mēsŭs sŭm, mētīrī. Cic. *Ter degen, zorgvuldiglyk meten.*

* Permetiri. Cic. *Afleggen, voltrekken, volbrengen.* Van een reis geſproken.

PERMĒTŬO, īs, ŭī, ĕrĕ. Virg. *Zeer vreezan, bedugt, of bekommerd zyn.*

PERMĪNŪTŬS, ă, ŭm. Cic. *Zeer klein.*

PERMĪRUS, ă, ŭm. Cic. *Zeer wonderlyk, wonderbaar.*

Illud mihi permirum accidit. Cic. *Dat quam my zeer wonderlyk, wonderbaar voor.*

PERMĪSCĔO, ēs, mīſcŭī, mīſtŭm, mīſcērĕ. Cic. *Doormengen, vermengen, mengen.*

* Permiſcere. Cic. *Verwarren.*

Permiſcere omnia. Cic. *Alles holder de bolder, of 't onderſte boven werpen.*

Permiſcere Græciam. Cic. *Griekenland op de been of in roeren helpen.* Van een redenaar ſprekende.

Cœlum pelago permiſcuit Eurus. Sil. *De wind deed de baren ten hemel ſteigeren.*

PERMĪSSĬO, ōnīs. f. Cic. *Toelatinge, verlof, oorlof.*

Grata manſionis permiſſio. Cic. *Een aangename toelatinge, of verlof van verblyf, of om te mogen blyven.*

* Permiſſio. Auct. ad Her. *Een konſtige ſpraakwyze Toeſtaning geheten.*

PERMĪSSŬS, ūs, m. g. Cic. *Toelatinge, verlof, oorlof.*

PERMĪSSŬS, ă, ŭm. Cicer. *Toegelaten, toegeſtaan, geoorloft.*

PERMĪSTĒ. adv. Cic. *Verwardelyk, door malkander.*

PERMĪSTĬM. adv. Confuſè & permiſtim diſpergere aliquid. Cic. *Iets verwardelyk en onder een verſpreiden, verſtrooyen.* Sommigen lezen *Permiſtè.*

PERMĪSTĬO, ōnīs. f. Cic. *Vermenginge, menginge, mengſel, mengelmoes.*

PERMĪSTŬS, ă, ŭm. Cic. *Vermengd, gemengd.*

Conſiliis alicujus permiſtus. Tac. *In iemands raadſlagen vermengd, gewikkeld.*

PERMĪTĬS, īs. m. & f. tĕ, īs. n. Colum. *Zeer zoet, zaft, of ryp:* ook, *zeer zaft of zagtmoedig.*

PERMĪTTO, īs, mīſī, mīſŭm, mittĕrĕ. Colum. *Ergens na toe zenden.*

Hoc genus caſei poteſt trans maria permitti. Colum. *Deze ſoort van kaas kan over zee gezonden worden.*

* Permittere. Liv. *Afzenden, laten gaan.*

Equos in hoſtem permittere. Liv. *De paarden op den vyand afzenden, los laten gaan.*

Equo effuſas permittere habenas. Tibul. *Het paard den loſſen toom laten, geven, op een volle ren doen loopen.*

Carinas permittere turbinibus. Claud. *De ſchepen aan de genade der winden of ſtormen over laten.*

Permittere ſeſe militibus. Liv. *Zig aan de genade of 't goeddunken der krygsknegten overlaten, overgeven.*

Permittere alicui bellum. Tac. *Iemand den oorlog, of 't voeren van dien overlaten, toevertrouwen.*

Permittere ſe fidei alicujus *of* in fidem alicujus. Cæſ. *Zig aan iemands trouwe overlaten, in iemands handen of magt ſtellen, begeven.*

Romam Legatos mittite, per quos Senatui de vobis permittatis. Liv. *Zend Gezanten na Roome, door welke gy u in handen of de magt van den Raad ſtelt, geeft.*

* Permittere. Cic. *Toelaten, toeſtaan, gehengen, dulden, gedoogen.*

Permittere aliquid iracundiæ alicujus. Cic. *Iets aan iemands gramſchap of toorn overgeven.*

Permittere omnia judicio alterius. Ter. *Alles aan 't oordeel van een ander overlaten, overgeven, ſtellen.*

Inimicitias cum aliquo ſuſceptas Reipublicæ permittere. Cic. *Vyandſchap tegen iemand opgevat aan 't gemeene weſt opofferen.*

Licentiam permittere. Cic. *Verlof of oorlof geven.*

Si conjectare permittitur. Plin. H. *Indien 't toegelaten is te giſſen.*

Totum negotium alicui permittere. Cic. *De gantſche zake aan iemand overlaten, overgeven: Iemand meeſter van de geheele zake maken.*

Sententiis judicum vitam alicujus permittere. Cic. *Iemands leven aan het gewyſde of vonnis der regteren overgeven, ſtellen.*

Odor longiùs permittitur. Lucret. *De reuk word zeer verre verſpreid.*

Cognitio ejus rei Æmilio permiſſa eſt. Liv. *De kenniſſe, het geregtelyk onderzoek van die zake is aan Æmilius overgelaten, geſteld, aanbevolen.*

Permiſſum eſt in lege. Cic. *Het is in de wet toelaten, geoorloft.*

Uti permiſſo. Hor. *Het toegeſtane genieten, doen.*

PERMŎDĔSTŬS, ă, ŭm. Cic. *Zeer zedig, bezadigd.*

PERMŎDĬCE. adv. Colum. *Zeer weinig, matiglyk, of zeer luttel.*

Permodicè findito. Colum. *Klief, of kloof een luttel.*

PERMŎLĔSTE. adv. Cic. *Met groote moeite, pyn, ſmart of droefheid.*

PERMŎLĔSTŬS, ă, ŭm. Cic. *Zeer moeyelyk, zwaar, laſtig.*

PERMŎLLĬS, īs. m. & f. lĕ, īs. n. Quintil. *Zeer zagt of zaft, verwyfd, laf.*

PERMŌTĬO, ōnīs. f. Cic. *Beweginge van ziel of gemoed, ontroeringe, ontſteltenis, hartſtogt.*

PERMŌTŬS, ă, ŭm. Cic. *Zeer bewogen.*

Iracundiâ permotus. Cic. *Zeer bewogen, vervoerd door gramſchap.*

Hoc contingit mente permotis. Cic. *Dit gebeurt aan luiden die van zig zelven, of in zwym zyn.*

PERMŎVĔO, ēs, mōvī, mōtŭm, mŏvērĕ. Cic. *Geweldig, zeer bewegen, ontroeren.*

Permovere fletibus aliquem. Claud. *Iemand door geween, geſchrey, of tranen bewegen, vermurwen, buigen.*

PERMŬLCĔO, ēs, mŭlſī, mŭlctŭm, mulcērĕ. Salluſt. *Verzoeten, verzaften, ſtreelen.*

Solatia vitæ permulcent animos. Lucret. *De vertrooſtingen van 't leven ſtreelen de gemoederen.*

Aliquâ conſolatione permulcere ſenectutem. Cic. *Zyn ouderdom door eenigen trooſt verzoeten.*

Aures permulcere. Cic. Hor. *De ooren ſtreelen, bekoren, vermaken.*

Ex ejuſmodi vocum concordia omnes lætiſſimâ voluptate permulcentur. Cic. *Door de overeenkomſt van zulke ſtemmen, worden alle menſchen met een zeer geneuchelyke of lyde luſt geſtreelt.*

* Permulcere. Ovid. *Zaftjes ſtreelen, aanraken, aanroeren, aantaſten.*

Ter manu permulſit eum. Ovid. *Hy ſtreelde hem, ſtrek hem drie malen met de hand.*

PERMŬLCTŬS, ă, ŭm. Salluſt. *Vermurwd, bewogen, verzagt, bevredigd.*

PERMŬLSŬS, ă, ŭm. Cic. Auct. ad Her. *Idem.*

PERMŬLTŌ. adv. Cic. *Zeer veel.* Dit woord word niet gebruikt dan by *comparativa.*

Permultò clariora dicit. Cic. *Hy zegt veel klaarder zaken.*

PERMŬLTŬM. adv. Cic. *Zeer veel.*

Permultùm intereſt, utrum perturbatione aliqua animi, an conſultò fiat injuria. Cic. *Daar is zeer veel aangelegen of het ongelyk, den hoon door eenige vervoeringe des gemoeds dan met voorbedugten rade geſchied is.*

PERMŬLTĬ, æ, ă. Cic. *Zeer vele.*

Imitatores Principum permulti exiſtunt. Cic. *Daar zyn vele navolgers van Vorſten.*

PERMŬNDŬS, ă, ŭm. Varr. *Zeer rein, zuiver, net, ſchoon.*

PERMŬNĬO, īs, īvī, ītŭm, īrĕ. Liv. *Zeer ſterk maken, volkomenlyk verſterken.*

Munimenta quæ inchoaverat, permunivit. Liv. *Hy voltrok, voltooide de begonne veſtingen.*

PERMŬNĪTŬS, ă, ŭm. Liv. *Zeer ſterk gemaakt, volkomentlyk verſterkt.*

PERMŪTĀTĬO, ōnīs. f. Cic. *Verruiling, verandering, verwiſſeling.*

* Permutatio. Cic. Quintil. *Wiſſel van geld.*

* Pecunia quæ mihi ex permutatione debetur. Cic. *Geld dat my van de wiſſel, of door een wiſſelbrief ſchuldig is, of toekomt.*

Digitized by Google

naaukeuriglyk, zorgvuldiglyk zoeken.

* Perquirere. Cic. *Vragen, onderzoeken, vernemen, onderſtaan.*

PĒRQUISĪTĒ. adv. Cic. *Na vlytig onderzoek, naaukeuriglyk, vlytiglyk.* Men vind niets dan *Perquiſitius.*

PĒRQUĪSĪTŌR, ōris. m. Plaut. *Een verſpieder, onderzoeker, naſpeurder.*

Malevoli perquiſitores actionum pereant. Plaut. *Dat de quaadaardige verſpieders, onderzoekers (van iemands doen en laten) de moord ſteke.*

PĒRQUĪSĪTŪS, ă, ūm. Plin. H. *Door gezogt, met vlyt of yver gezogt, onderzogt.*

PĒRRĀRŌ. adv. Cic. *Zeer zelden, zeer weinig.*

PĒRRĀRŪS, ă, ūm. Plin. H. *Zeer zeldzaam, of raar.*

Perratum eſt. Plin. H. *Het is zeer zeldzaam of raar.*

PĒRRĒCŌNDĪTŪS, ă, ūm. Cic. *Zeer verborgen, duiſter.*

PĒRRĒPO, ĭs, rēpsī, rēptūm, rĕpĕrĕ. Colum. *Doorkruipen, kruipen.*

Vitis perrepit. Colum. *De wynſtok kruipt voort, verſpreid zig.*

Tellurem genibus perrepere. Tibul. *Met de knyen op de aarde kruipen.*

PĒRREPTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. Ter. *Alles dikwils doorkruipen, doorſnuffelen om iets met vlyt te zoeken of vinden.*

Perreptavi omnes plateas. Plaut. *Ik hebbe alle de ſtraten doorkropen, doorgeloopen, doorgekruiſt.*

Latebris omnibus perreptavi quærere illum. Plaut. *Ik hebbe alle ſchuilhoeken doorkropen, doorſnuffelt om hem te zoeken.*

PĒRRĪDĪCŪLĒ. adv. Cic. *Zeer belachelyk, zeer beſpottelyk, zottelyk, ongerymdelyk.*

PĒRRĪDĪCŪLŪS, ă, ūm. Cic. *Zeer belachelyk, beſpottelyk, dwaas, zot.*

PĒRRŌDO, ĭs, rōsī, rōsūm, rōdĕrĕ. Celſ. Plin. H. *Doorknagen, opknagen.*

PĒRRŌGŌ, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plin. J. *Ernſtig vragen, verzoeken.*

Perrogare ſententias. Liv. *Aller menſchen gevoelens verzoeken, opmerken.*

PĒRRŪMPO, ĭs, rūpī, rūptūm, rūmpĕrĕ. Cæſ. *Door of doormidden breken: breken, verbreken, verbryzelen, in ſtukken breken, ſlaan.*

* Perrumpere. Cæſ. *In een plaats breken, met kragt en geweld dringen.*

Aciem perrumpere. Tac. *Door de ſlagorde breken.*

Perrumpere ſtationem. Front. *Een poſt overrompelen.*

Perrumpere aërem. Cic. *Door de lugt breken, de lugt klooven.*

Perrumpere difficultates. Plin. H. *Door zwarigheden breken, die te boven komen.* Faſtidia. Hor. *Walging of afkeer overwinnen.* Leges. Cic. *Wetten breken, ſchenden.* Periculum. Cic. *Gevaar te boven komen.*

Perrumpi affectu. Tac. *Door een hartstogt of drift geknakt, overwonnen, vervoert worden.*

PĒRSÆPĒ. adv. Cic. *Zeer dikwils, zeer vele reizen of maalen.*

PĒRSĀLSĒ. adv. Cic. *Zeer geeſtiglyk, of aardiglyk.*

Perſalsè & humaniter mihi gratias egit. Cic. *Hy bedankte my zeer aardiglyk of verſtandiglyk, en beleefdelyk. Hy bedankte my met groote aardigheid en beleefdheid.*

PĒRSĀLSŪS, ă, ūm. Cic. *Zeer geeſtig, volgeeſtig, aardig, verſtandig.*

PĒRSĀLŪTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Dikwils groeten.*

PĒRSĀNCTĒ. adv. Ter. *Zeer heiliglyk.*

Jurare perſanctè. Plaut. *Zeer heiliglyk, of plegtiglyk zweren.*

PĒRSĀNO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plin. H. *Door en door, 't eenemaal genezen.*

PĒRSĀPIĒNS, ēntĭs. omn. gen. Cic. *Zeer wys, verſtandig, ſchrander.*

PĒRSĀPIENTĔR. adv. Cic. *Zeer wyſſelyk, verſtandiglyk.*

PĒRSCIENTĔR. adv. Cic. *Met groote wetenſchap of kennisſe.*

PĒRSCĪNDO, ĭs, ſcīdī, ſcīſſūm, ſcīndĕrĕ. Liv. Tibul. *Door of midden door ſnyden, klieven, klooven, ſcheuren.*

Ventus perſcidit nubem. Lucret. *De wind doorſneed, of brak, ſcheurde, kloofde, of kliefde de wolk.*

PĒRSCĪSSŪS, ă, ūm. Lucret. *Door, of midden doorgeſneden, gekloofd, gekliefd, geſcheurd.*

PĒRSCRĪBO, ĭs, ſcrīpsī, ſcrīptūm, ſcrībĕrĕ. Cic. *Schryven, uit of tot het einde ſchryven.*

De ſuis rebus ad aliquem perſcribere. Metel. ad Cic. *Aan iemand over zyne zaken ſchryven.*

Perſcribere in tabulas. Cic. *In tafelen, rollen, blaſſerts ſchryven.*

Caſtelli planitiem perſcribere. Salluſt. *De vlakte van een ſtad of kaſteel afteekenen.*

PĒRSCRĪPTĬO, ōnis. f. Cic. *Opſchryvinge in een rol, blaſſert, enz.*

Senatusconſultum ea perſcriptione eſt, ut officium meum in te obſcurum eſſe non poſſit. Cic. *Het raadsbeſluit is zoodanig geſchreven, dat myn goede dienſt (t'zwaarts) niet verborgen kan blyven.*

PĒRSCRĪPTŌR, ōris. m. Cic. *Een opſchryver, geheimſchryver, boekhouder.*

PĒRSCRĪPTŪS, ă, ūm. Cic. *In een rol, blaſſert, enz. opgeſchreven, aangeteekend.*

PĒRSCRŪTĀTĬO, ōnis. f. Sen. Ph. Conſol. ad Helvid. c. 9. *Onderzoekinge, onderzoek, doorgrondinge.* Quid opus eſt profundi perſcrutatione? *Waar toe is 't noodig of dient het dat de zee doorgrond werde?*

PĒRSCRŪTŌR, āris, ātus ſum, ārī. Cic. *Naarſtiglyk onderzoeken, naſporen, doorgronden.*

Totam domum perſcrutari. Sen. Ph. *Het gantſche huis doorzoeken, doorſnuffelen.*

* Perſcrutari. Cic. *Alles verſpieden, opmerken.*

Naturam criminis penitus perſcrutari. Cic. *De natuur, den aart van de miſdaad t'eenemaal doorgronden, grondiglyk onderzoeken.*

PĒRSĔA, æ. f. Plin. H. *μηλέα. Zekere boom in Ægypten.* Strabo zegt dat des zelfs vrugt zoo groot is als een peer, en in een bolſter legt gelyk een amandel.

PĒRSĔCO, ās, sĕcŭī, sĕctūm, sĕcārĕ. Cic. *Door, of midden door ſnyden, klooven, klieven.*

Perſecare vitium aliquod, ne ſerpat. Liv. *Een ondeugd afſnyden, op dat die niet voort kruipe.*

PĒRSĔCTŌR, āris, ātus ſum, ārī. Lucret. *Iets vervolgen, met, van ſtuk tot ſtuk onderzoeken.*

PĒRSĔCŪTĬO, ōnis. f. Cicer. *Vervolginge, najaginge, nazettinge.*

PĒRSĔCŪTŪS, ă, ūm, part. *Gevolgt, vervolgt, nagejaagt, nagezet hebbende.*

PĒRSĔDĔO, ēs, sēdī, sēssūm, sĕdērĕ. Vitruv. *Door, of tot het laatſte zitten:* Ook, *zitten, neder zitten.*

Perſedere in equo dies noctesque. Liv. *Dagen en nagten te paard zitten.*

PĒRSĔGNIS, ĭs. m. & f. nĕ, ĭs. n. Liv. *Zeer laf, laſhartig.* Van een ſtryd ſprekende.

PĒRSĔNEX, nĭs. omn. gen. Suet. *Zeer oud, ſtuk oud.*

PĒRSENTĬO, īs, sēnsī, sēnsūm, sēntīrĕ. Virg. *Door en door, zeer wel voelen, gevoelen.*

Perſentire pectore curas. Virg. *Kommer of droefheid in 't hart voelen.*

PĒRSENTĪSCO, ſcĭs, sēntīſcĕrĕ. Ter. Lucret. *Door en door, zeer wel voelen, gevoelen.*

Perſentiſcere aliquid. Ter. *Iets beginnen te voelen, begrypen, bevatten, leeren.*

PĒRSĔQUĒNS, ēntĭs. omn. gen. *Vervolgende, najagende.* Inimicitiarum perſequentiſſimus. Auct. ad Her. *Een groot vervolger, een onverzoenlyk wreker van vyandſchap.*

PĒRSĔQUŎR, ĕrĭs, sĕcūtŭs ſum, sĕquī. Plaut. *Vervolgen, najagen, nazetten.*

Bello aliquem perſequi. Cæſ. Cic. *Iemand met oorlog vervolgen.*

Veſtigiis ipſius aliquem perſequi. Cic. *Iemand op 't ſpoor of zyne voetſtappen vervolgen, najagen, nazetten.*

Putamen ovi manu perſequi. Petron. *De ſchaal van een ey met de hand afdoen.*

* Antiqua perſequi. Cic. *Oude, aloude dingen onderzoeken, naſporen.*

Veſtigia naturæ perſequi. Vitruv. *De voetſtappen of wegen van de natuur naſporen, doorgronden.*

Omnia Dii perſequuntur. Cic. *De Goden beſtieren alle dingen, dragen zorge voor alles.*

* Artem aliquam perſequi. Cic. *Een konſt leeren, of pogen te volleeren.*

Vias omnes perſequar, quibus putabo pervenire poſſe. Cic. *Ik zal alle wegen inſlaan waar door ik zal denken te zullen konnen komen tot enz.*

Bona ſua perſequi lite. Cic. *Zyne goederen in regten vervolgen, eiſſen.*

Digitized by Google

Diverticula & ſolitudines perſequi. Cic. *Afgezonderde plaatſen en wilderniſſen zoeken.*
Injurias perſequi. Cic. *Ongelyk, hoon wreken.*
Philoſophiam Latinis literis perſequi. Cic. *De wyslegeerte in 't Latyn beſchryven.*
Mandata alicujus perſequi. Cic. *Iemands bevelen, geboden uitvoeren.*
Solis defectiones numeris perſequi. Cic. *De verdwiſteringen van de zonne uit of na rekenen.*
Omnes odio perſequi. Sen. Trag. *Alle menſchen haten.*
Otium perſequi. Hor. *Ruſt najagen, zoeken.*
Venuſtatem perſequitur viſus. Vitruv. *Het gezigt jaagt, tragt, haakt na aangenaamheid, fraaiheid, cierlykheid.*
Diligentiſſimè res Annibalis eſt perſecutus. Cic. *Hy heeft de daden van Annibal zeer naarſtiglyk, met groote vlyt beſchreven.*
* Perſequi mores patris. Plaut. *De reden of het beleid van zyn vader navolgen.*
Spem infinitam perſequi. Cic. *Een oneindige hope na jagen*, dat is, *op ydele, grondelooze hope bouwen: ydele hope voeden.*
Feras perſequi. Ovid. *Wilde dieren jagen.*
PĔRSĔRO, ĭs, sĕrŭī. Plaut. *Overal zaayen.*
* Inde veniſſe perſerit. Plaut. *Hy ſtreeft uit dat hy van daar komt.*
PĔRSĔVĔRĀNTĔR. adv. Liv. *Standvaſtiglyk, beſtendiglyk.*
PĔRSĔVĔRĀNTĬA, æ. f. Cic. *Volhardinge, ſtandvaſtigheid.*
Retinere perſeverantiam ſententiæ ſuæ. Cic. *Standvaſtigheid in zyn gevoelen behouden: beſtendig by zyne gedagten blyven.*
PĔRSĔVĔRĀTĬO, ōnis, f. g. Apul. *Zie* Pĕrsĕvĕrāntĭa.
PĔRSĔVĔRO, ās, āvī, ātum, āre. Cic. *Volharden, ſtandvaſtig, beſtendig blyven.*
Si læſus in querela perſeverat. Petron. *Indien de beleedigde, gehoonde in zyne klagte volhard, ſtandvaſtig blyft.*
In errore perſeverare. Cic. *In zyne dwalinge volharden*; *hardnekkig, halſtarrig blyven.*
In labore uno perſeverare. Cic. *In een en de zelve arbeid volharden, volſtandig blyven.*
Perſeverare id ſe facturos. Vell. Paterc. *Volharden*; *van gevoelen of voornemen blyven dat te zullen doen.*
Obligatio perſeverat. Paul. Juriſc. *De verbintenisſe blyft duren, kragtig, van waarde.*
PĔRSĔVĔRUS, ă, ūm. Tac. *Zeer geſtreng, ſtraf.*
PĔRSĔUS, ĕi. m. Vitruv. *Perſeus.* Een geſtarnte.
PĔRSĬA, æ. f. Plin. H. *Perſie*, een ryk in Aſie.
PĔRSĬCA, æ. f. Plin. H. *Een Perzikboom.*
PĔRSĬCCUS, ă, ūm. Cels. *Zeer droog.*
PĔRSĬCUS, ă, ūm. Perſicus Oceanus. *De Perſiſche zee.*
PĔRSĬCŪM, ī. n. Colum. *Een perzik.*
PĔRSĬCUS, ī. f. Colum. *Een perzikboom.*
PĔRSĪDĔO, ēs, sēdī, sēſsūm, sĭdēre. Plin. H. *Lang blyven zitten.*
Pruina lapſa perſidet. Plin. H. *De gevalle ryp blyft lang leggen.*
PĔRSĬDO, ĭs, ĕdī, ĕre. Lucret. *Neder zinken, zakken.*
PĔRSĬGNO, ās, āvī, ātum, āre. Liv. *Zegelen, toezegelen, verzegelen.*
PĔRSĬMĬLĬS, is. m. & f. ĭle, ĭs. n. Hor. *Zeer gelyk, of gelykende.*
PĔRSĬSTO, ĭs, stĭtī, stĭtum, sĭstĕre. Cic. Liv. *Op iets blyven ſtaan: in iets volharden, ſtandvaſtig, volſtandig blyven.*
Pertinaciſſimus fueris, ſi in eo perſtiteris. Cic. *Gy zult zeer hardnekkige menſchen zyn, indien gy daar op blyft ſtaan.*
PĔRSŌLĀTĂ, æ. f. Plin. H. By Plinius *ungula Caballina. Hoefbladeren, paardsklaauw, brand lattouw.* Meyer.
PĔRSŌLĬDO, ās, āvī, ātum, āre. Stat. *Hard maken, toe doen, vriezen.* Van water geſproken.
PĔRSŌLVO, ĭs, pĕrsōlvī, pĕrsōlūtum, pĕrsōlvĕre. Cic. *Teenemaal, of af betalen, voldoen, afloſſen.*
* Perſolvi primæ epiſtolæ, venio ad ſecundam. Cic. *Ik hebbe uw eerſte brief voldaan, beantwoord, ik trede tot de tweede.*
* Grates perſolvere. Virg. *Bedanken, danken, dankzeggen.*
* Honorem perſolvere. Virg. *Schuldige eere of eerbiedigheid doen, toonen, bewyzen.*
* Pœnas perſolvere. Cic. *Straffen lyden, geſtraft worden.*
Pœnas Reipublicæ graves perſolvit. Cic. *Hy heeft zware ſtraffen tot voldoeninge van zyn misdaad tegen 't gemeene beſt of den ſtaat geleden.*
* Perſolvere quæſtionem. Cic. *Een vrage voldoen, beantwoorden, oploſſen.*
Rationem officii ſui perſolvere. Cic. *Rekenſchap of rekeninge van zyn ampt geven, doen.*
† PĔRSŎLŬS, ă, ūm. Plaut. *Enkel, alleen.* Perſolæ nugæ. Plaut. *Enkele bewzelingen, vodderyen.*
Oculum effodito perſolum mihi. Plaut. *Steek myn eenigſte overgebleve oog uit.*
PĔRSŌNĂ, æ. f. Cic. *Een perſoon*, dat, 't gene 't welk den eenen menſch van den anderen onderſcheid.
Digna tuâ perſonâ quæ ſunt, reminiſcere. Servius. Cic. *Erinner u, geheug, gedenk de dingen die u waardig of gevoeglyk, of betamelyk zyn.*
* Perſona. Mart. *Een gryns, momaangezigt, masker.*
* Perſona. Ter. *Een perſoonaadje*, op 't tooneel in een treur of bly ſpel, enz.
Perſona primarum partium. Cic. *De voornaamſte perſonaadje, of ſpeler: die de voornaamſte rolle ſpeelt.*
* Perſona. Cic. *Hoedanigheid, ſtaat, ampt.*
Illam verò gravitatis perſonam non expetivi. Cic. *Dog ik hebbe nooit die hoedanigheid of perſonaadje van ſtuurelykheid gewenſcht, begeert.*
Non egeſtas animi, non infirmitas ingenii ſuſtinent tantam perſonam. Cic. *Noch wo mangel of gebrek van moed, noch zwakheid van verſtand konnen zoodanig een waardigheid of perſoonaadje ſtaande houden.*
* Perſona. Cic. *Ampt, bedieninge, waardigheid.*
Abjecta Quæſtoriâ perſonâ. Cic. *De waardigheid van ſchatmeſter of ontfanger neder of afgelegd hebbende.*
* Alienam ferre perſonam. Liv. *De perſoon van een ander verbeelden, ſpelen.*
Suſtineo unus tres perſonas, meam, adverſarii, judicis. Cic. *Ik ſpele alleen drie perſoonaadjes: myn eigen, van myn party, en van regter.*
Tueri perſonam Principis. Cic. *De waardigheid van den vorſt beſchermen, verdedigen, handhaven.*
Vos mihi perſonam hanc impoſuiſtis, ut, &c. Cic. *Gy hebt my deze rolle opgedrongen, opgelegt, gy hebt my dit bevolen, belaſt, dat, enz.*
* Perſona. Varr. *Een perſoon in de letterkunde.*
PĔRSŌNĀLĬS, is, ĕ, adj. Ulp. *Van een perſoon, tot een perſoon behoorende.* Actio perſonalis. Dig. *Aantaal op een perſoon.*
PĔRSŌNĀTĂ, æ. f. Plin. H. *Groot kliſſen kruid.*
PĔRSŌNĀTŬS, ă, ūm. Cic. Suet. *Vermomd, verkleed, met een gryns of momaangezigt bedekt.*
Perſonatus pater. Hor. *Die de rol van vader ſpeelt, een perſoon die een vader verbeeld.*
Perſonata felicitas. Sen. Ph. *Een geluk inſchyn, een gewaand geluk.*
PĔRSŌNO, ās, pĕrsŏnŭī, pĕrsŏnĭtum, āre. Cic. *Doorklinken, groot gelnid overal maken.*
Cerberus latratu regna perſonat. Virg. *Cerberus maakt door zyn gebaf een groot geluit in de onderaardſche ryken.*
Eſt mihi qui crebrò perſonat aurem. Hor. *Ik hebbe iemand die my dikwils in 't oor luiſterd, waarſchuwt.*
Perſonare aures hujuſmodi vocibus non eſt inutile. Cic. *Het is niet onnut zulke woorden in de ooren te laten klinken.*
Perſonat domus cantu tibiarum. Cic. *Het huis wedergalmt, klinkt door 't geluit van fluiten of pypen.*
** PĔRSŎNŬS, ă, ūm. Valer. Flacc. *Doorklinkend, geluid gevend, wedergalmend.*
PĔRSŌRBĔNS, ēntis. omn. gen. Plin. H. *Uitſlorpende, uitdrinkende, opzuipende.*
PĔRSŌRBĔO, ēs, ŭī, ĕre. Plin. *Alles uitſlorpen, zuipen, drinken.*
PĔRSPĔCTĔ. adv. Plaut. *Verſtandiglyk, voorzigtiglyk, vlytiglyk.*
PĔRSPĔCTO, ās, āvī, ātum, āre. Plaut. Suet. *Doorzien, met vlyt zien, kyken, doorſnuffelen.*
Sinite me perſpectare, an uſpiam inſidiæ ſint. Plaut. *Laat my zorgvuldiglyk doorzien, bezigtigen, doorſnuffelen of 'er geene hinderlagen gelegd zyn.*
Aliquid otioſè perſpectare. Plaut. *Iets op zyn gemak doorzien.*

Digitized by Google

PERSPECTUS, a, um. Cic. *Bekend, baarblykelyk, openbaar, klaar.*

PERSPECULOR, aris, atus sum, ari. Plin. H. *Ernſtiglyk beſpiegelen, overwegen, bedenken, overleggen.*

Perſpeculatus locorum ſitus. Suet. *De gelegentheden der plaatſen vlytiglyk aanſchouwt, bezigtigt hebbende.*

PERSPERGO, is, ſi, ſum, pĕrſpĕrgĕrĕ. Cicer. *Door of rondom beſprocyen, ſtrooyen.*

* Facetiarum quidam lepos, quo omnis oratio perſpergitur. Cic. *Zekere aardigheid van ſnakeryen, boertaryen: daar alle reden mede opgepronkt, verciert worden.*

PERSPICACIA, æ. f. g. & PERSPICACITAS, atis. f. g. Cic. *Scherpheid, doordringendheid van gezigt, of verſtand.*

PERSPICAX, acis. omn. gen. Cic. *Doordringend van gezigt, verſtandig, ſchrander in iets.*

Patrem noviſti ad has res quàm ſit perſpicax. Ter. *Gy weet hoe doorzigtig, ſchrander, loos myn vader in deze zaken is.*

PERSPICIBILIS, is. m. & f. ile, is. n. Vitruv. *Daar men door zien kan, ook, zigtbaar.*

PERSPICIENTIA, æ. f. Cic. *Doorzigtigheid, doorzigt.*

Perſpicientia veri. Cic. *Doorzigtigheid, dat is, grondige kenniſſe van de waarheid.*

PERSPICIO, is, pexi, pectum, icĕrĕ. Cic. *Door of wel zien: wel weten, begrypen, kennen.*

Perſpicere conjecturâ. Cic. *Iets door giſſingen zien, begrypen, beſpeuren.*

PERSPICUE. adv. Cic. *Oogenſchynlyk, zigtbaarlyk, klaarlyk, baarblykelyk.*

PERSPICUITAS, atis. f. g. Cic. *Klaarheid.*

PERSPICUUS, a, um. Ovid. Stat. *Klaar, helder.*

Amnis perſpicuus. Stat. *Een rivier welkers grond men kan zien: Een zeer heldere vloed.*

PERSPICUUS, a, um. Cic. *Klaar, baarblykelyk, openbaar.*

Perſpicuum eſt omnibus *of* inter omnes. Cic. *Het is alle menſchen bekend, bewuſt.*

Perſpicua ſua conſilia fecit. Cic. *Hy heeft zyn voornemens ontdekt, geopenbaart.*

Se ad mortem perſpicuum per medios hoſtes injicere. Cicer. *Zig door 't midden der vyanden in een gewiſſe dood werpen.*

PERSTERNO, is, ſtrāvi, ſtrātum, ſtĕrnĕrĕ. Liv. *Alles bedekken, beſtrooyen, en plaveyen, beſtraaten, ſtraten.*

PERSTIMULO, as, avi, atum, arĕ. Tacit. *Aanprikkelen, aanporren, aanmoopen, opwekken, aanzetten.*

PERSTO, as, ſtiti, ſtitum, arĕ. Cic. *Volſtandig, ſtandvaſtig blyven, volharden.*

Negare aliquid, & in eo perſtare. Cic. *Iets ontkennen, loochenen, en daar in volſtandig blyven, of volharden.*

Perſtat contendere. Sil. Ital. *Hy blyft volſtandig in 't vegten.*

Hyems perſtat. Ovid. *De winter houd aan, duurt.*

PERSTRATUS, a, um. Liv. *Overal geſtraat, geplaveid.*

Via perſtrata. Liv. *Een geſtrate, geplaveide weg.*

PERSTREPO, is, pĕrſtrĕpŭi, pĕrſtrĕpĭtum, pĕrſtrĕpĕrĕ. Ter. *Een groot geraas, gedruis, of geluid maken.* Sprekende van iets daar men op ſlaat.

Rumor in aula perſtrepit. Stat. *Men hoort een gerugt in 't hof.*

PERSTRICTUS, a, um. Plin. H. *Geſtremd, bevrozen.*

Humor gelu perſtrictus. Plin. H. *Een vogt door de vorſt geſtremd, bevrozen.*

PERSTRINGO, is, perſtrinxi, pĕrſtrictum, pĕrſtringĕrĕ. Cat. de R. R. *Sterk wringen.*

Vitem nimiùm perſtringere. Cat. de R. R. *Een wynſtok te vaſt knypen in 't binden.*

* Perſtringere oculos ſplendore. Lucil. *De oogen door glans doen ſchemeren, verblinden.*

* Aures perſtringere. Hor. *De ooren verdooven,* door een groot geluid.

* Horrore perſtringi. Liv. *Door ſchrik bevangen worden.*

* Perſtringere aliquem. Cic. *Iemand zagtjes of ter loops overhalen, berispen, beſtraffen.*

* Perſtringere. Cic. *Beknoptelyk, kort en bondig, met of in weinige woorden zeggen.*

Aliquid breviter perſtringere. Cic. *Iets kortelyk, beknoptelyk, in 't voorby gaan aanroeren.*

PERSTUDIOSUS, a, um. Cic. *Zeer naarſtig of vlytig:* ook, *veel van iets houdende, zeer begerig na iets.*

Muſicorum perſtudioſus. Cic. *Een groot liefhebber van de zangkonſt.*

PERSUADEO, es, perſuāſi, perſuāſum, perſuādērĕ. Cic. *Wys, vroed, of diets maken:* ook, *bewegen, overtuigen, overreden, bepraten.*

Auditori aliquid perſuadere. Cic. *Een toehoorder in iets overtuigen, iets doen gelooven.*

Perſuadere alicui, ut ad hoſtes tranſeat. Cæſ. *Iemand overreden, bewegen, bepraten dat hy tot den vyand overloopt.*

Prorſus ita eſſe illi perſuade. Cic. *Overtuig, overreed hem, doe hem gelooven dat het t'eenemaal zoo is.*

PERSUASIBILIS, is. m. & f. ile, is. n. Cic. *Dat men iemand kan wys, vroed of diets maken, of doen gelooven.*

Rhetorice eſt vis inveniendi omnia in oratione perſuaſibilia. Quintil. l. 2. c. 16. *De Redenryk-konſt is een kragt of vermogen om alles in een vertoog uit te vinden dat kan overtuigen, bewegen of doen gelooven.*

PERSUASIBILITER. Quintil. *Op een bewegelyke wyze.*

Dicere perſuaſibiliter. Quintil. *Bewegelyk ſpreken.*

PERSUASIO, onis. f. Cic. *Gevoelen, gedagten, oordeel.*

Falſam ſibi ſcientiæ perſuaſionem induxit. Quintil. *Hy heeft zig valſchelyk ingebeeld kenniſſe te hebben.*

PERSUASORIUS, a, um. Suet. *Bequaam om te bewegen, overtuigen, doen gelooven.*

PERSUASTRIX, icis. Plant. *Een beweegſter, bepraatſter, bekoutſter.*

PERSUASU. abl. Cic. *Door beweginge, bepratinge, bekoutinge.*

PERSUASUS, a, um. Cic. *Bewoge, bepraat, bekout:* ook, *wys, vroed, of diets gemaakt.*

Malum perſuaſum. Cic. *Een quaad daar men van overtuigd is.*

De tua fide eſt mihi perſuaſum. Cic. *Ik ben overtuigd, voldaan over uw getrouwheid.*

Perſuaſiſſimum eſt mihi. Brut. Cic. *Ik ben'er ten hoogſten, ten vollen van overtuigd.*

Perſuaſiſſimum habebit domi ſe morari oportere. Colum. *Zy zal ten uitterſten overtuigd zyn, dat zy t'huis behoort te blyven.*

* Perſuaſus. Auct. ad Her. *Overtuigd, bepraat, overredend.*

PERSUBTILIS, is. m. & f. ile, is. n. Lucret. *Zeer klein, teer, dun.*

Perſubtilis. Cic. *Zeer ſcherpzinnig, ſpitsvinnig, ſchrander, vernuftig, volgeeſtig,* van een redeſprekende.

PERSULTO, as, avi, atum, arĕ. Lucret. Sen. Ph. *Van vreugde opſpringen: ſpringen, opſpringen, danſen.*

Perſultare ſuper ſtagna glacie concreta. Sen. Ph. *Op bevroze ſtaande wateren ſpringen, danſen.*

Pecudes perſultant pabula læta. Lucret. *De beeſten ſpringen van vreugde in vruchtbaren weiden.*

* Perſultare campos. Tac. In agris. Liv. *Velden en landeryen doorlooper, ryden,* van een leger.

PERTÆDESCIT. Imp. Cato. *Zie* Pertædet.

PERTÆDET, pertæſum eſt, pertædērĕ. *Zeer verdrieten, of verdrietig vallen.*

Illos incœpti pertæſum eſt. Virg. *Haar onderneminge verdriet hen, is hen leet.*

PERTÆSUS, a, um. Plaut. Tac. *Verdriet hebbende, dien iets verdriet.*

Convivii pertæſus. Plaut. *Verdriet of geen luſt hebbende in 't gaſtmaal.*

Pertæſus ignaviam ſuam. Suet. *Verdriet of berouw hebbende van zyn laſhartigheid.*

PERTĔGO, is, texi, tectum, tĕgĕrĕ. Vitruv. *Gaatſchelyk, of zeer wel toedekken.*

Pertegamus villam, dum ſudum eſt. Plaut. *Laat ons het landhuis met een dak overtrekken, terwyl het goed weder is.*

PERTĔNDO, is, tĕndi, tĕndĕrĕ. Cat. *Uitſtrekken, uitſpannen.*

* Pertendere. Liv. *Regelregt na een plaats toe gaan.*

Pertendere Romam. Liv. *Regt na Roome gaan.*

* Pertendere. Cic. *Vergelyken, 't eene tegen 't andere ſtellen, leggen.*

* Pertendere. Ter. *Volmaken, volbrengen, voleindigen, voltrekken, voltooyen.*

Video non licere ut cœperam, hoc pertendere. Ter. *Ik zie wel dat het niet geoorloft is, dat te volbrengen zoo als ik begonnen hadde.*

PERTENTO, as, avi, atum, arĕ. Cic. *Beproeven, verzoe-*

Digitized by Google

ken, een proeve nemen, door- of ondertaſten.
Pertentare aliquem. Cic. *Iemand beproeven, polſen.*
Gaudia pertentant mentem. Virg. *De blydſchap of vreugde ſtreelt het gemoed of 't hart.*
* Pertentare. Lucret. Cic. *Zie* Pertento.
* Pertentare cauſam omnibus ex partibus. Cic. *Een zake in allen deelen onderzoeken, doorgronden.*
PĔRTĔNŬĬS, ĭs. m. & f. ĕ, ĭs. n. Cic. *Zeer tenger, klein, gering.*
Argumentum pertenue. Cic. *Een zeer gering ſlegt voorwerp.*
PĔRTĔREBRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. *Door en door boren.*
PĔRTĔRGĔO, ēs, tērſī, tērſŭm, tĕrgērĕ. Lucr. *Door en door, overal, ter degen ſchoonmaken, zuiveren, reinigen.*
PĔRTĔRGO, ĭs, tērſī, tērſŭm, tĕrgērĕ. Colum. *Idem.*
PĔRTĔRO, ĭs, trīvī, trītŭm, tĕrĕrĕ. Plaut. *Aan ſtukken wryven, tot ſtof malen, verbryzelen.*
PĔRTĔRRĔFĂCĬO, ĭs, fēcī, fāctŭm, făcĕrĕ. Ter. *Zeer verſchrikken, verbaaſd, vervaard, verſlage maken.*
PĔRTĔRRĔO, ēs, tērrŭī, tērrĭtŭm, tĕrrērĕ. Cic. *Zeer verſchrikt, verbaaſd, verſlage, vervaard maken.*
PĔRTĔRRĬCRĔPŬS, ă, ŭm. Lucr. *Dat door geraas of gedruis verſchrikt, vreeze of ſchrik veroorzaakt.*
PĔRTĔRRĬTŬS, ă, ŭm. Cic. *Zeer verſchrikt, verbaaſd, vervaard, bevreeſd.*
Perterritus conſcientiâ. Cic. *Door zyn geweten of gewiſſe verſchrikt, verbaaſd, ontſteld.*
PĔRTĔXO, ĭs, tĕxŭī, tĕxtŭm, tĕxĕrĕ. Cic. *Volmaken, voltooyen, voleinden, volvoeren, volbrengen.* Men vind dit woord niet dan in den oneigen zin.
Pertexe, Antoni, quòd exorſus es. Cic. *Antonius volbreng, voltrek dat gy begonnen hebt.*
PĔRTĬCA, æ. f. Plaut. *Een ſtaak, lange ſtok.*
* Pertica. Propert. *Een gereedſchap van de Landmeters.* Dit is een maat van 18 en ſomtyds twintig regte voeten.
PĔRTĬCĀLIS, ĭs. m. & f. ālĕ, ĭs. n. Colum. *Daar men ſtaken van kan maken.* Van boomen.
PĔRTĬMĔO, ēs, ŭī, ērĕ. Plaut. *en*
PĔRTĬMĒSCO, ſcĭs, tĭmŭī, tĭmēſcĕre. aliquid. Cic. *Iets zeer of geweldig vreezen: grootelyks bekommerd, bedugt of bevreeſd zyn.*
Pertimeſcere de ſuis fortunis. Cic. *Voor zyne middelen vreezen, of zeer bevreeſd of bedugt zyn.*
PĔRTĬNĂCĬĂ, æ. f. Cic. *Hardnekkigheid, halſtarrigheid, ſtyfkoppigheid, eigenzinnigheid, dwarsdryvinge.*
* Pertinacia. Cæſ. *Standvaſtigheid, volſtandigheid, geſtadigheid, volhardinge.*
PĔRTĬNĂCĬTĔR. adv. Liv. *Hardnekkiglyk, halſtarriglyk, eigenzinniglyk.* Men zegt *Pertinaciſſimè.*
Vitis hæc pertinaciter vivit. Colum. *Deze wynſtok leeft met geweld:* dat is, *blyft in weêrwil van allerley ongemak nog leven.*
RTĬNAX, ācĭs. omn. gen. Cic. *Hardnekkig, halſtarrig, ſtyfkoppig, eigenzinnig, dwarsdryvend.* Men zegt *Pertinaciſſimus.*
Pertinax in diſputando. Cic. *Hardnekkig, eigenzinnig, dwarsdryvend in 't twiſtreden.*
Pertinax. ſeq. inf. Hor. *Tot een zake zeer genegen.*
* Pertinax. Cic. Tac. *Standvaſtig, volſtandig, volhardend.*
Pertinax recti. Tac. *Standvaſtig, volſtandig, volhardend in 't goede.*
Pertinax in rem aliquam. Sen. Ph. *Zeer genegen, driftig, ſtyfvergegeven tot iets.*
Certamen pertinax. Liv. *Een hardnekkige, hevige ſtryd.*
PĔRTĬNĔO, ēs, tĭnŭī, tĭnērĕ. Cic. *Ergens toe reiken, aan ſtrekken.*
Pertinere ad Lunam. Cic. *Tot de Maan uitſtrekken.*
Sylva longè pertinet. Cæſ. *Het boſch ſtrekt verre uit.*
Ratio per omnem naturam pertinens. Cic. *Een rede door de gantſche nature verſpreid.*
* PĔRTĬNĔT, imperſ. Cic. *Toebehooren, toekomen.*
Ad te ſuſpicio maleficii pertinet. Cic. *Het vermoeden van de misdaad gaat u aan, raakt u.*
Hoc ad rem pertinet. Cic. *Dit behoort tot de zake, dient of komt ter zake.*
Comparare quæ ad proficiſcendum pertinent. Cæſ. *Alles bezorgen, verſchaffen dat tot de reize behoort.*
Id valde pertinet ad Rempublicam. Cic. *Dat gaat den Staat ten hoogſten aan.*
Pertinet oratio mea ad fœdus infirmandum. Cic. *Myn vertoog dient tot het verzwakken van 't verbond.*
Pertinet oratio mea ad plures. Cic. *Myn vertoog is tot veelen gerigt, raakt vele menſchen.*
PĔRTĬNGO, ĭs, pĕrtĭgī, pĕrtĭngĕrĕ. Plin. H. *Tot een plaatſe reiken, ſtrekken.*
Ab oculis pertingere ad cerebrum. Plin. H. *Van de oogen tot het brein ſtrekken.*
Lux oculos pertingit. Lucret. *Het ligt treft het gezigt.*
PĔRTŌLĔRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Plaut. Lucret. *Tot het uiterſte verdragen, lyden, door of uitſtaan.*
PĔRTŌRQUĔO, ēs, ērĕ. ora. Lucret. *Een leelyk aangezigt doen maken, of trekken.* Van alſem.
PĔRTRĂCTĀTĬO, ōnĭs. f. Poëtarum pertractatio. Cic. *Het doorbladeren, het lezen van Digters.*
PĔRTRĂCTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. *Handelen, aanraken, roeren.*
* Pertractare aliquid. Cic. *Iets overwegen, overleggen, overdenken.*
Pertractare de aliqua re. Cic. *Van een zake handelen.*
Pertractare Philoſophiam. Cic. *De Wysbegeerte verhandelen.*
PĔRTRĂHO, ĭs, trāxī, trāctŭm, trahĕrĕ. Liv. *Met geweld trekken, ſlepen.*
Pertrahere aliquem in caſtra. Liv. *Iemand in 't leger trekken, ſlepen.*
Pertrahere vitam. Plin. H. *Het leven verlengen.*
PĔRTRĀNSĔO, īs, sīvī, sĭtŭm, sītĕ. Plin. H. *Door trekken, gaan.*
PĔRTRĀNSLŪCĬDŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Doorlugtig, lugtig.*
PĔRTRĔCTO. *Zie* Pertracto.
PĔRTRĬBŬO, ĭs, trĭbŭī, trĭbūtŭm, trĭbŭĕrĕ. Plin. J. *Geven, opbrengen.*
Teſtimonium alicui rei pertribuere. Plin. J. *Getuigeniſſe voor een zake geven.*
PĔRTRĬSTĬS, ĭs. m. & f. tĕ, ĭs. n. Cic. *Zeer bedroefd, bedrukt, treurig.*
* Pertriſtis. Cic. *Zeer bedroefd, betreurlyk, treurig.* Van zaken, die bedroefd maken.
PĔRTRĪTŬS, ă, ŭm. Colum. *Klein gemaalt.*
* Scio hoc eſſe pertritum quod adjecturus ſum. Sen. Ph. *Ik weete wel dat het gene ik er byvoegen zal zeer bekend of gemeen is.*
PĔRTŪMŬLTŬŌSĒ, adv. Cic. *Met groot getier, gedruis, geraas.*
PĔRTŪNDO, ĭs, tŭdī, tūsŭm, tundĕrĕ. Colum. *Door kloppen, ſlaan, dawen, ſtooten.*
Guttæ pertundunt ſaxa. Lucret. *De druppelen boren door de ſteenen.*
* Pertundere. Colum. *Boren, doorboren, doorpriemen.*
Pertundere aures. Petron. *De ooren doorboren, doorpriemen.*
PĔRTŬRBĀTĒ. adv. Cic. *Verwardelyk, zonder ſchikkinge.*
Perturbatè aliquid dicere. Cic. *Iets verwardelyk, zonder ſchikkinge zeggen.*
PĔRTŬRBĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Beweginge, ontroeringe.*
Perturbatio rerum. Cic. *Verwarringe, beroerte, beroeringe van den Staat.*
* Perturbatio cœli. Cic. *Ontſteltenis van den hemel: ſtorm, onweder.*
Perturbatio valetudinis. Cic. *Ontſteltenisſe der gezondheid, dat is, onpaſſelykheid.*
Perturbatio animi. Cic. *Ontroeringe, ontſteltenis van gemoed.*
PĔRTŬRBĀTŌR, ōrĭs. m. g. Cic. *Een ontroerder, verſtoorder, ontruſter, beroerder, ſtoorder.*
PĔRTŬRBĀTRĪX, īcĭs. f. Cic. *Een beroerſter, verſtoorſter, ontroerſter.*
PĔRTŬRBĀTŬS, ă, ŭm. Cic. *Ontroerd, verſtoord.* Men zegt *Perturbatior.*
Seditionibus perturbata civitas. Cic. *Een ſtad door oproeren, meuiteryen, ontroerd, verſtoord.*
Perturbata res rei. Sen. Ph. *Een ding met een ander vermengd.*
PĔRTŬRBO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. *Ontroeren, beroeren, verſtoren, ſtoren, ontrußen.*
Perturbare aliquem. Cic. *Iemand ontroeren, verſtoren, ontrußen, quellen.*
De Reipublicæ ſalute magis, quàm de ſua perturbari. Cic. *Meer*

Digitized by Google

Meer ontruſt, ongeruſt, of bekommerd zyn over de welſtand van 't gemeene beſt dan over zyn eigen.

Clamore aliquorum perturbari. Cic. *Door 't geſchreeuw van eenigen ontroerd, ontſteld, verbaasd worden.*

Perturbare equites. Cæſ. *De ruiters overrompelen, verſtrooyen, in wanorde ſlaan.*

PĔRTŪRPIS, ĭs. m. & f. pĕ, ĭs. n. Cic. *Zeer ſchandelyk, zeer ſnood, zeer vuil.*

PĔRTŪSŪS, ă, ūm. Cat. *Doorgeboord, gebroken, in ſtukken geſtampt.*

* In pertuſum dolium dicta ingerere. Plaut. *Voor een doove ſpreken, te vergeefs praten.* Dit is een ſpreuk van Plautus.

PERŪA, æ. f. *Peru*, een geweſt in America.

PĔRVĀDO, ĭs, vāsī, vāsūm, vādĕrĕ. Tac. *Doorgaan, doortrekken, doorrukken, doordringen.*

Non pervaſere hoſtes niſi admodum pauci. Tac. *De vyanden zyn niet door gedrongen dan in zeer kleinen getalle.*

Pervadere ad aliquem locum. Liv. In aliquem locum. Cicer. *In een plaats gaan, treden.*

Fama urbem pervaſit. Liv. *Het gerugt is tot in de ſtad verſpreid.*

Pervaſit opinio per animos hominum. Cic. *Dit gevoelen is in de gemoederen der menſchen verſpreid, door gedrongen, ingeſloopen.*

Pervaſit morbus. Cic. *De ziekte is ingeſloopen, ingekropen.*

Pallor ora pervaſit illius. Sil. *De bleekheid is door zyn aangezigt verſpreid, zyn wezen is bleek.*

PĔRVĀGĀTŪS, ă, ūm. Liv. *Doorgezworven, doorgeloopen, door geruke of getrokken hebbende.*

Natio pervagata bello propè orbem terrarum. Liv. *Een volk dat by na de gantſche wereld oorlogende door gezworven, geruke of afgelopen heeft.*

Vulgaris & pervagata declamatio. Cic. *Een zeer gemeen en zeer gebruikelyk vertoog.*

Pervagata alicujus rei fama. Cicer. *Een verſpreid gerugt van iets.*

PĔRVĀGŌR, ārĭs, ātŭs sum, ārī. deponens. Cicer. *Door, of omzwerven, herwaarts en derwaarts gaan, loopen.*

PĔRVĀGŬS, ă, ūm. Ovid. *Door of om zwervende, loopende.*

Puer toto orbe pervagus. Ovid. *Een kind, dat de gantſche wereld door zwerft.*

PĔRVĂLĬDŬS, ă, ūm. adj. Liv. *Zeer ſterk, kragtig.* Ook, *zeer dapper, klockmoedig, manhaftig.*

PĔRVĂRĬĔ. adv. Cic. *Zeer verſcheidentlyk.*

PĔRVĀSTĀTŬS, ă, ūm. Tac. *Tot den grond, teenemaal verwoeſt, verdelgd, uitgeroeid.*

PĔRVĀSTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. agros. Liv. *Alom verwoeſten. Het land alom plunderen.*

PĔRVĔCTŬS, ă, ūm. Plin. H. *Door, of tot een plaats gevoerd, gebragt.*

PĔRVĔHO, ĭs, vēxī, vĕctūm, vĕhĕrĕ. Liv. *Door, of tot een plaats voeren, brengen.*

Paſſis velis pervehi in aliquem locum. Cic. *Met loſſe zeilen na een plaats gevoert worden.*

Navigatione ſecundâ pervehi. Tac. *Door een voorſpoedige vaart gebragt worden.*

Pervehi ad exitus optatos. Cic. *Tot een gelukkige uitkomſt geraken.*

PĔRVĔLLO, ĭs, vellī, vulsūm, vĕllĕrĕ. Cicer. *Knypen, plukken, grypen, treffen.*

Cur cedis fortunæ quæ pervellere te forſitan potuit, non potuit certè vires frangere? Cic. *Waarom wykt of bezwyke gy voor 't geluk, het welk u miſſchien kan treffen, dog geenzins de kragten verbreken of ter neder vellen.*

Si te dolor aliquis pervellerit. Cic. *Indien u eenige ſmart of hartzeer heeft getroffen.*

Pervellere ſtomachum. Hor. *Graagheid verwekken.*

PĔRVĔNĬO, ĭs, vēnī, vēntūm, vĕnīrĕ. ad aliquem locum. Cic. *In of tot een plaats komen, aan komen.*

Pervenire ad ſeptuageſimum annum. Cic. *Het zeventigſte jaar bereiken.* Ad eloquentiam. Quintil. *Tot welſprekendheid komen, geraken, welſprekend worden.*

Fama ad aures meas pervenit. Cic. *Het gerugt quam tot myne ooren, of my ter ooren.*

PĔRVĔNŌR, ārĭs, ātŭs sūm, ārī. [illegible]. *Door of over al jagen: over al zoeken.*

Deſeſſus ſum urbem totam pervenarier. Plaut. *Ik ben moede van de ſtad door te lopen, van over al te zoeken.*

PĔRVĔRSE. adv. Cic. *Verkeerdelyk, averegts, qualyk.* Men zegt *Perverſius.*

PĔRVĔRSĬTĀS, ātĭs. f. Cic. *Quaad- of boosaardigheid, boosheid, verdorvenheid.*

* Perverſitas. Cic. *Zotheid, dwaasheid.*

Quæ perverſitas, ut, inventis frugibus, glande veſcantur. Cic. *Wat dwaasheid of ongerymdheid dat men vrugten gevonden hebbende eikelen eet.*

Perverſitas opinionum. Cic. *Ongerymdheid, buitenſporigheid van gevoelens.*

PĔRVĔRSŬS, ă, ūm. Cic. *Verkeerd, omgekeerd.*

Erat perverſiſſimis oculis. Cic. *Hy hadde teenemal omgekeerde, verdraaide, of ſcheele oogen.*

Perverſus dies. Plaut. *Een ongelukkige, bedroefde dag*

* Perverſus. Cic. *Boos- of quaadaardig, boos, quaad, verderve.*

PĔRVĔRTO, ĭs, vērtī, vērsūm, vĕrtĕrĕ. Plaut. Cic. *Omkeeren, omdraayen, omwenden.*

Tecta pervertere. Cic. *Huizen 't onderſte boven werpen, verdelgen, verwoeſten.*

Pervertere civitatem. Corn. Nepos. *Een ſtad 't onderſte boven werpen, teenemaal vernielen, verdelgen.*

Jura omnia divina & humana pervertere. Cic. *Alle Goddelyke en menſchelyke regten of wetten om verre werpen, vertreden, ſchenden, breken.*

Pervertere aliquem. Cic. *Iemand verleiden, bederven, misleiden.*

Pervertere aliquem. Tac. *Iemand in zyne middelen bederven, uitputten, uitmergelen, zoo kaal als een rat maken.*

PĔRVESPĔRI. abl. Cic. *Des avonds zeer laat.*

PĔRVESTĪGĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Naarſtige onderzoekinge, navorſchinge: vlytig onderzoek.*

PĔRVESTĪGO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Met vlyt of yver zoeken, onderzoeken, uit of navorſchen.*

PĔRVĔTŬS, tĕris. omn. gen. Cic. *Zeer oud, aloud.*

PĔRVĔTŬSTŬS, ă, ūm. Cic. *Zeer oud, aloud.*

Pervetuſta verba. Cic. *Zeer oude, aloude woorden.*

PĔRVĬCĀCĬĂ, æ. f. Cic. *Hardnekkigheid, halſtarrigheid, ſtyfkoppigheid, eigenzinnigheid.* Ook ſomtyds, *ſtandvastigheid, geſtadigheid, volhardinge.*

PĔRVĬCĀX, ācĭs. omn. gen. Ter. *Hardnekkig, halſtarrig, ſtyfkoppig, eigenzinnig, ſteilhoofdig.* Ook, *ſtandvastig, volſtandig, geſtadig, volhardend.*

† PĔRVĬCŬS, ă, ūm. Plaut. *Halſtarrig, hardnekkig.*

PĔRVĬDĔO, ēs, vīdi, vīsūm, vĭdērĕ. Cicer. *Klaarlyk, ter degen zien.*

Pervideamus, utrum, &c. Lucret. *Laat ons ter degen zien, onderzoeken, of enz.*

PĔRVĬGĔO, ēs, vigŭī, vĭgērĕ. Tac. *Kragtig, magtig, ſterk, vermogend zyn.*

Opibus pervigere. Tac. *Vermogend, magtig zyn in middelen of rykdom.*

PĔRVĬGĬL, ĭlĭs. omn. gen. Ovid. Plin. Ut. *Zeer waakzaam.*

Ignis pervigil. Stat. *Een vyer dat niet word uitgebluſcht.*

PĔRVĬGĬLĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Wakinge den ganſchen nagt door.*

PĔRVĬGĬLĬŬM, ĭi. n. Plin. H. *Doorwakinge, lang waken.*

* Pervigilium. Petron. *Wakinge een nagt lang ter eere van eenige Godheid.*

PĔRVĬGĬLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. Mart. *Door of veel waken, dikwils op blyven zitten.*

Dea pervigilare. Plaut. *Ter eere van een Godin waken, blyven opzitten.*

Noctem pervigilare. Cic. *Een nagt door waken.*

Pervigilatum eſt ab omnibus. Front. *Daar wierd van alle menſchen de nagt door gewaakt.*

PĔRVĬLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Liv. *Zeer goed koop, van een zeer geringe prys.*

Annona eo anno pervilis fuit. Liv. *De mendkoſt, leef of lyfstogt was dat jaar zeer goed koop, tot een lage prys.*

PĔRVĬNCO, cĭs, vīcī, pĕrvĭctūm, pĕrvĭncĕrĕ. Cic. *Overwinnen, verwinnen, winnen.*

Cato reſtitit, & pervicit. Cic. *Cato ſtond het tegen, en won het, of dreef boven.*

Dictis pervincere aliquid. Lucret. *Iets met woorden bewyzen, toonen.*

Per-

Digitized by Google

Pervincere voces evaluere ſonum, quem, &c. Horat. *De ſtemmen konden het geluid overtreffen 't welk: De ſtemmen maakten grooter gedruis dan het geluid, dat enz.*

PĔRVĪRĪDĬS, ĭs. m. & f. ĭdĕ, ĭs. n. Plin. H. *Zeer groen.*

PĔRVĪVO, ĭs, vīxi, victŭm, vivĕrĕ. uſque ad ſummam ætatem. Plaut. *Tot een zeer hooge of grooten ouderdom toe leven.*

PĔRVĬŬS, ă, ŭm. Ter. *Open, daar men door gaan of trekken kan.*

Loca non pervia equo. Ovid. *Plaatſen daar men niet door te paard kan ryden.*

Pervius uſus tectorum. Virg. *Doorgang van 't eene huis in 't ander.*

PĔRŬLĂ, æ. f. Sen. Ph. *Een zakje.*

PĔRŬNCTĬO, ōnis. f. Plin. H. *Zalvinge, ſtrykinge.*

PĔRŬNGO, gis, xi, ctŭm, gĕrĕ. Cicer. *Tweemaal, zeer wel, rondom zalven, ſtryken.*

PĔRVŎLGO, ās, āvi, ātŭm, ārĕ. Lucret. *Doorloopen, doorzwerven.*

Eodem tempore quo fulgura pervolgant cœlum. Lucret. *Op den zelven tyd wanneer het weerlicht door den hemel vliegt.*

PĔRVŎLĬTĀNTĬĂ, æ. f. Mundi circa terram pervolitantia. Vitruv. *Beweginge des hemels rondom de aarde.*

PĔRVŎLĬTO, ās, āvi, ātŭm, ārĕ. Virg. *Door vliegen, zeer ſnellyk doorloopen.*

PĔRVŎLO, ās, āvi, ātŭm, ārĕ. Virg. *Snellyk vliegen, doorvliegen.*

Majorem curſum pervolare. Vitruv. *Een grooter loop maken, betrekken.*

PĔRVŎLO, pĕrvis, pĕrvŏlŭi, pĕrvĕllĕ. Cicer. *Zeer gaarne willen, van harten wenſchen, begeren.*

Hoc à te mihi ignoſci pervelim. Cic. *Ik wenſche van harten dat gy my dit vergeeft.*

PĔRVŎLVO, is, pĕrvŏlvi, pĕrvŏlūtŭm, pĕrvŏlvĕrĕ. Plin. H. *Sterk, met kragt rollen, wentelen.*

Torrens erumpit tanta vi, ut ſaxa pervolvat Plin. H. *De ſtroom berſt of barſt met zoo groot een geweld uit, dat die de ſteenen weg rolt, of mede ſleept.*

Pervolvere aliquem in luto. Ter. *Iemand in ſlyk rollen, omwentelen.*

* Pervolvere librum. Catul. *Een boek met vlyt doorlezen, doorbladeren, doorloopen.*

PĔRVŎLŪTO, ās, āvi, ātŭm, ārĕ. libros. Cicer. *Boeken doorbladeren, door of uit lezen, doorloopen.*

Omnium artium ſcriptores pervolutandi. Cic. *Men moet de ſchryvers van alle konſten, naarſtig doorlezen.*

PĔRŪRBĀNŬS, ă, ŭm. Cic. *Zeer beleefd, hoffelyk, beleefd, hupſch, beſchaafd, fraai.* Van een perſoon, reden, enz.

PĔRŪRO, ĭs, pĕrūſi, pĕrūſtŭm, pĕrūrĕrĕ. Sen. Pl. *Geheel verbranden, door branden.*

PĔRŪSTŬS, ă, ŭm. Prop. Liv. *Door gebrand, gantſch verbrand.*

Pectus peruſtum curis. Senec. Trag. *Een gemoed of hart door droefheid of kommer uitgeput, quynende.*

PĔRŪTĬLIS, is. m. f. ĭle, ĭs. n. Cicer. *Zeer nut, of oorbaar.*

PĔRVŬLGĀTŬS, ă, ŭm. Cic. *Zeer gemeen of bekend, zeer rugtbaar, of openbaar.*

Viâ pervulgatâ patrum. Ter. *Op de bekende gemeene maniere en zeer voorouderen.*

PĔRVŬLGO, ās, āvi, ātŭm, ārĕ. Cic. *Overal gemeen, rugtbaar, bekend maken, uitſtrooyen, openbaren, verkondigen.*

Pervulgare librum. Cic. *Een boek in 't ligt geven.*

Præmia in mediocribus hominibus pervulgare. Cic. *Beloningen veragtelyk maken door 's geven van dien aan luiden van geringe verdienſten.*

PĔS, pĕdis. m. Cic *Een voet.*

Tardo pede abire. Ovid. *Stilletjes, langzaam, zoetjes weg gaan.*

* Unum mihi ſolum pedem dat. Cic. *Hy begunſtigt my maar ten halven.*

Huc fert pedem & illuc. Sen. Trag. *Hy gaat of loopt hier en daar.*

* Subjicere pedibus aliquid. Virg. *Iets onder de voeten werpen, verſmaden, veragten.*

Jam peduu viſa eſt via. Ter. *Ik hebbe myn voetpad, de weg die ik moet inſlaan, of de middelen die ik moet in 't werk ſtellen al gezien.*

Pedibus ire. Cic. *Te voet gaan.*

Pedibus ſtipendia facere. Liv. *Te voet, of voor voetknegt dienen.*

Ædificia quæ plano pede inſtituuntur. Vitruv. *Gebouwen die op een vlakke voet of tyen ſteenen geſtigt ſtaan.*

* Pes. Cic. Nullum in Italiâ video pedem, qui non in illius ſit poteſtate. Cic. *Ik zie in Italie geen voet lands, die niet in zyn magt of bezit is.*

‡ Pes. Hor. Vitruv. *Een maat van een voet.*

* Pes menſæ. Plin. H. *Een voet van een tafel.* Veli. Sen. Ph. *Het onderſte van een zeil.* Caſtrorum. Front. *De voet, het benedenſte van een legerplaats.*

* Pes vinaceorum. Colum. *De droeſſem van de wynegſt.*

* Pes. Virg. *Een touw aan 't einde van een zeil om 't zelve in te halen, en laten loopen: de ſchoot van een zeil.*

Proferre alterum pedem. Plin. H. *De ſchoot aan eene zyde vieren.*

Una omnes fecere pedem. Virg. *Zy zeilden alle by de wind.*

* Pes. Hor. *Een (pes projodia:) Een voet, dichtmaat,* gelyk een dactylus, enz.

Claudere verba pedibus. Hor. *In gedigt ſchryven.*

Servare pedem carminis lyrici. Hor. *De maat van liergedigten onderhouden.*

* Pes betæ. Varr. *De ſteel van bete, of biete-kruid.*

* Pedes. in plur. Varr. *Luizen.*

PĔSSĬMĔ. adv. Cic. *Zeer qualyk, argſt van allen.*

PĔSSĬMŬS, ă, ŭm. Cic. *Argſt, ſlegſt, quaadſt, zeer quaad.*

PĔSSŬLŬS, i. m. Ter. *Een grendel, klink, om een deur agter toe te ſluiten.*

PĔSSŬM. adv. Plaut. *Om laag, ter neder, onder de voeten.*

Peſſum ire. Colum. *Ondergaan, zinken, te grond gaan.* Van iets zwaars geſproken 't welk in 't water valt.

* Peſſum ire. Plaut. *Onder of verloren gaan, t'eenemaal vervallen: bederven worden.*

PĔSSŬNDO, dās, dĕdi, dătŭm, dărĕ. Ter. *Iemand bederven, uitputten: iets 't onderſte boven werpen, vertreden.*

PĔSTĬFĔR, ă, ŭm. Cic. *Peſtig, doodelyk, zeer ſchadelyk, nadeelig, gevaarlyk.*

Motus in dolore peſtifer. Celſ. *Beweginge is in pyn zeer gevaarlyk.*

PĔSTĬFĔRE. adv. Cic. *Op een peſtige, doodelyke, gevaarlyke wyze.*

PĔSTĬFĔRŬS, ă, ŭm. Celſ. *Beſmettelyk, peſtig, doodelyk.*

Sudor peſtiferus. *Een doodelyk zweet, zweeten 't welk een teeken des doods is.*

PĔSTĬLENS, entis. omn. gen. Cic. *Peſtig, beſmettelyk.*

* Invidia peſtilens. Sen. Trag. *Een peſtige, vergiftige, doodelyke nyd.*

PĔSTĬLENTĬĂ, æ. f. Cic. *De peſt, lugtziekte, beſmettelyke ziekte.*

PĔSTĬLĬTAS, ātis. f. Lucret. *Zie* Peſtilentia *of* Peſtis.

PĔSTĬS, is. f. Cic. *De peſt, lugtziekte, beſmettelyke ziekte.*

* Peſtis. Cic. *Een peſt, het verderf.*

Imperii peſtes. Cic. *De peſten van den Staat.* Sprekende van boozaardigen, en oproermakers.

Peſtis eſt in amicitia pecuniæ cupiditas. Cic. *Begeerlykheid, gierigheid van geld is de peſt, of het verderf van vriendſchap.*

Fugientibus major peſtis intermiſtis quadrigis elephantiſque erat & ſuâ ipſorum turba. Liv. *Den vlugtenden gebeurde, overquam nog een doodelyker geval, door de tuſſenloopende wagens en elifanten, en hun groot getal.*

PĔTĂSĀTŬS, ă, ŭm. Suet. *Een hoed dragende:* voornamentlyk een groote, of breede.

PĔTĂSĬO, ōnis. m. Varr. *Een ham.*

PĔTĂSĪTES, is. m. g. Jun. Gr. *Dokke-bladeren: Peſtilentien kruid.*

PĔTĂSO, ōnis. m. Mart. *Een ham.*

PĔTĂSŬNCŬLŬS, i. m. Juven. *Een hammetje, kleine ham.*

PĔTĂSŬS, i. m. Plaut. πίναξ. *Een groote ioed, een breede viltboed.*

PĔTAURĬSTĂ, æ. Varr. *Een perſoon die in een vliegtuig ſpeelt als of hy vloog.*

PĔTAURŬM, i. n. Mart. *Vliegwerk.* Een ſoort van konſttuig, 't welk men in ſchouwſpelen gebruikte, om iemand als vliegende door de lugt te voeren.

Digitized by Google

PĔTĒSCO, & PĔTĪSCO, is, ĕrĕ. Luc. Lucret. *Zie* Peteſſo.

PĔTĔSSO, ēſsīs, ēſsĕrĕ. *Zoeken, najagen, bejagen.* Gloriam. Cic. *Roem of eere zoeken; najagen.*

PĔTĪGO, ĭnĭs. f. g. Lucil. *Schurftheid, wildvier, roodvonk.*

PĔTĬLĬŪS, ĭ. m. Plin. H. *Een bloem gelyk van een eglantier.* Plinius zegt, dat de Latynen die een wilde rooze noemden.

PĔTĬLŬS, ă, ūm. Lucil. Plaut. *Dun, rank, teeder.*

PĔTĪMĒN, ĭnĭs. Lucil. *Een etter-gezwel, of zwere in paarden.*

PĔTĬŎLŬS, ĭ. m. Colum. *De ſteel van vrugten:* gelyk van een peer, enz.

Petioli agnorum. Celſ. *De pooten van lammeren.*

† PĔTĪSCO, ſcīs, īſcĕrĕ. Lucret. *Zeer, vieriglyk, of ernſtiglyk wenſchen, verzoeken.*

PĔTĬTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Verzoek.*

* Petitio. Cic. *Verzoek van dinging na een ampt, kuipery.*

* Petitio. Cic. *Schote, of ſlag na iets.* Cicero gebruikt dit woord oneigentlyk.

Quot ego petitiones tuas effugi? Cic. *Hoe vele van uwe aanſlagen, booze voornemens hebbe ik ontweken, vermyd?*

Niſi petitio fuerit apta. Cic. *Indien de ſlag niet net gedaan of toegebragt werd.*

Petitio ita conjecta, ut vitari non poſſit. Cic. *Een ſlag zoodanig toegebragt dat die niet ontgaan of vermyd kan werden.*

PĔTĬTŎR, ōrĭs. m. Cic. *Een eiſſcher in een geding.*

* Petitor. Sen. Ph. *Een verzoeker, zoeker van iets.*

* Petitor. Cic. *Een verzoeker, bekuiper van, of dinger na een ampt.*

PĔTĬTRĬX, īcĭs. f. Paul. Juriſc. *Een eiſſcherſſe.*

PĔTĪTŬS, ă, ūm. Ovid. *Verzogt, begeerd, gewenſcht.*

Bellua petito ferro. Hor. *Een beeſt, daar met een pyl na geſchoten is.*

Spiritus petitus imo latere. Hor. *Een zugt uit de grond van't hart gehaald.*

PĔTO, is, tīvī, tītūm, tĕrĕ. Cic. *Verzoeken, eiſſchen, begeren, wenſchen.*

Petere aliquid ab aliquo. Cic. *Iets van iemand verzoeken, eiſſchen, begeren.*

Precibus omnibus petere. Cic. *Zeer ernſtig, met groote aanhoudinge verzoeken, bidden, ſmeecken.*

Veniam in præteritum petit. Tac. *Hy verzoekt vergiffenisſe van't voorledene of voorgaande.*

Auxilium petere. Cic. *Hulp of byſtand verzoeken.*

Aliquid ſibi petere. Cic. *Iets voor zig zelven verzoeken, eiſſchen.*

Petere alicui aliquid. Virg. Tac. *Iets voor iemand eiſſchen, verzoeken, bidden.*

* Petere. Virg. *Verzoeken, bekuipen: naſtaan, of dingen.*

Honores petere. Cic. *Eerampten verzoeken, bekuipen: na waardigheden ſtaan, of dingen.*

Patricii tres in eumdem locum petierunt. Liv. *Drie edelen, of zoons van Raadsheeren ſtonden na de zelve plaats.*

Mortem per vulnera petere. Virg. *De dood door wonden zoeken:* dat is, *zig zelf bloot geven om gewond te werden en op't bed van eere te ſterven.*

Petere pœnas ab aliquo. Cic. *Zig van iemand wreken.*

Aliquem læſæ majeſtatis crimine petere. Tac. *Iemand van gequetſte, geſchonde Oppermogendheid beſchuldigen, betigten.*

* Petere. Cic. *Trekken, nemen.*

Petere argumentum à parvis. Cic. *Een voorwerp uit kleine geringe dingen trekken, nemen.*

Turduli Cordubam petunt jura. Plin. H. *De Turdulers halen hunne wetten te Kordove:* dat is, *behooren onder den regtsdwang van Kordove.*

Originem petere ab aliquo. Cic. *Zyn oorſpronk of afkomſt van iemand trekken, hebben.*

A Philoſophorum ſcholis virtutis præcepta petere. *Inzettingen, geboden, leerſtukken van de deugd uit de ſcholen der Wysgeeren trekken.*

Riſum ex aliquo petere. Quintil. *Stoffe om te lacchen uit iets trekken.*

* Petere. Plin. H. *Gaan.*

Petere ad Æthiopas uſque. Plin. H. *Tot naby de Æthiopers reizen.*

Petere aliquem dextrâ. Virg. *Iemand de regter hand aanbieden.*

Petere blanditiis novercam. Quintil. *Zyn ſtiefmoeder met gevleyen te keer gaan, aanſprekken.*

Criminibus aliquem petere. Tac. *Iemand van miſdaden beſchuldigen, betigten.*

* Petere. Virg. *Slaan, ſmyten, treffen.*

Aliquem petere vehementer. Cic. *Een geweldigen ſlag na iemand ſlaan, doen.*

Caput petere. Cic. *Na't hoofd mikken, op't hoofd aan of toeleggen.*

Genas ungue petere. Ovid. *De wangen met de nagelen openkrabben, ſcheuren.*

Bello urbem petere. Virg. *Een ſtad vyandlyk aantaſten.*

Petere inſidiis vitam alicujus. Liv. *Met lagen na iemands leven ſtaan.*

Trojanos hæc monſtra petunt. Virg. *Deze wonderteekenen gaan de Trojanen aan, raken, betreffen de Trojanen.*

Aliquem in vincla petere. Virg. *Iemand in boeyen, of banden ſlaan, vaſt zetten.*

† PĔTŌRĬTŬM, ĭ. n. Hor. *Een ſoort van wage.* Sommigen ſchryven *Petorrita* met een dubbelde *r.*

PĔTRĂ, æ. f. Curt. *Een rots, rotſteen, ſteenrots, of klip.*

PĔTRĪCŌSŬS, ă, ūm. Mart. *Vol rotſen, rotſteenen, of klippen, klip- of rotsagtig.* Martialis gebruikt dit woord niet dan in den oneigen zin.

* Res petricoſa eſt. Mart. *Het is een zeer harde, zware, moeylyke zaak.*

PETRO, ōnĭs. m. Plaut. *Een ram.* Gelyk Lambinus zegt.

PETRŌSĔLĪNŬM, ĭ. Plin. H. *Een ſoort van peterſelie op de rotſen groeyende:* ook, *tuin-peterſelie.*

PETRŌSŬS, ă, ūm. Plin. H. *Vol ſteenrotſen, rotſteenen, klippen: rotſteenegtig, klipagtig.*

PĔTŪLANS, āntĭs. omn. gen. Cic. *Moedwillig, ſtout, roekeloos, onbeſchaamd.* Men zegt *Petulantiſſimus.*

Petulantia dicta. Petron. *Onbeſchaamde, vuile woorden.*

Petulans. Cic. *Vermetel, verwaand, brooddronke, dartel.*

* Petulans. Cic. *Geil, onkuiſch.*

PĔTŪLANTĔR. adv. Cic. *Moedwilliglyk, onbeſchaamdelyk, ſtoutelyk.* Men zegt *Petulantius* en *Petulantiſſimè.*

* Petulanter. Cic. *Onkuiſſelyk, geilagtiglyk, dartelyk.*

* Petulanter. Cic. *Op een verongelykende, honende wyze, vermetelyk, roekeloozelyk.*

PĔTŪLANTĬĂ, æ. f. Cic. *Moedwilligheid, ſtoutheid, roekeloosheid, onbeſchaamdheid, vermetelheid, verwaandheid, brooddronkenheid, dartelheid, onkuisheid, geilheid.*

Petulantia pecoris. Colum. *Dartelheid, levendigheid van't vee.*

Petulantia ramorum. Plin. H. *Te groote vrugtbaarheid van ranken of takken.*

PĔTŪLCŬS, ă, ūm. Virg. *Dat met de hoornen ſtoot.* Van vee.

PĔTŪS, & PĔTŪLŬS, ĭ. m. g. Plaut. *Die kleine en teedere oogen heeft,* andere ſchryven *Petus.*

PEŪCĔDĀNŪM, ĭ. n. Plin. H. πευκέδανον. *Verkens-venkel, ſolfer-wortel.* Meyer.

PĔXĀTŬS, ă, ūm. Mart. *Gekleed met een rok met lange vlokken.*

PĔXĬTĀS, ātĭs. f. Plin. H. *Een draad of vlokje van een wolle ſtoffe,* dat men'er heeft vergeten af te ſnyden.

PĔXŬS, ă, ūm. Cic. *Gekamd.*

Pexa veſtis. Plin. H. *Een kleed van een ruige, of vlokagtige ſtoffe gemaakt.*

PĔZĬCÆ, ārūm. f. plur. Plin. H. πεζίκαι. *Een ſoort van kampernoelje, Wolfs-voet, balagtig duivelsbrood.*

PHÆCĀSĬĀTŬS, ă, ūm. Sen. Ph. *Die ſchoenen op zyn Griekſch draagt.*

PHÆCĀSĬŪM, ĭi. n. Plin. H. *Een ſoort van Griekſche ſchoenen.*

PHĀLÆ, ārūm. f. g. Juven. *Hooge houte oorlog torens.*

PHĀGĔDÆNĀ, æ. f. Plin. H. φαγέδαινα. *Een ſoort van rot in het been invretende kanker,* hondshonger of de wolf genoemd.

PHĀGĔDÆNĪCŬS, ă, ūm. Plin. H. Phagedænicum ulcus. *De kanker.*

PHĀGĔR, grĭ. m. Plin. H. *Een ſoort van zeer grage zeevisch.*

PHĀLACRŌCŌRAX, ācĭs. m. Plin. H. φαλακροκόραξ. *Een water-rave.* Junius noemt die een *zwemmer-gans: Anderen, een ſchollevaar.*

PHĀLĀNGÆ. *Zie* Palangæ.

PHĀLĀNGĪTÆ, ārūm. m. plur. Liv. *Krygsknegten van het La-*

Digitized by Google

Lacedæmoniſche Phalanx. Zie Phalanx.

PHĀLĀNGITĒS, æ. m. Plin. H. *Een kruid*, goed tegen ſlange beten.

PHĀLĀNGIŪM, ĭi. n. Plin. H. φαλάγγιον. *Een ſoort van een ſpinne of ſpin iekop.*

PHĀLĀNX, ăngis. f. Curt. φάλαγξ. *Een bende voetvolk op zyn Macedoniſch*, beſtaande uit zeſtien duizend mannen.

PHĀLĀRĪCA, æ. f. g. Virg. *Een krygſchigt met vyer daar aan*, om werken van hout in brand te ſteken.

PHĀLĀRIS, ĭdis, f. g. Plin. *Kanary-zaad.*

PHĀLĔRÆ, ārum. f. plur. Cic. φάλαρα. *Een ſoort van ridderlyk halsciraad.*

* Phaleræ. Cic. *Paarden-cieraad, paarden-tooiſſel.*

PHĀLĔRĀTŪS, ă, ūm. Liv. Suet. *Met paarden-cieraad getooid, opgepronkt.*

Phalerata verba. Ter. *Schoone, zoete, vleyende, ſtreelende woorden*, om iemand te doeken.

PHĀLERĪS, ĭdis. f. Plin. H. φαλερίς. *Zeker water-vogel*, welkers vlees by de Ouden geagt wierd.

PHĀNĀTĪCŪS, ă, ūm. *Zie* Fanaticus.

PHĀNTĀSĬĀ, æ. f. g. Gr. Cic. *Inbeeldinge, droomgezigt.*

PHĀNTASMĀ, ătis. n. Plin. H. φάντασμα. *Een inbeeldinge, droomgezigt.*

PHĀNŪM, ī. n. *Zie* Fanum.

PHĀRĔTRĀ, æ. f. Virg. φαρέτρα. *Een pylkoker.*

PHĀRĔTRĀTŪS, ă, ūm. Ovid. *Een pylkoker dragende.*

PHĀRĪĀS, æ. m. Luc. *Een ſoort van een ſlang*, die in 't kruipen, met zyn ſtaart een voor in d'aarde maakt.

PHĀRMĀCĀ, ōrum. n. plur. Cic. de Conſol. *Geneesmiddelen, artzenyen.*

PHĀRMĀCEŪTRĬĀ, æ. f. g. Virg. *Een toovereſ.*

PHĀRMĀCŌPŌLĀ, æ. m. Cic. *Een artzeny-verkooper.* Vulgò, *apotheker.*

PHĀRMĀCUM, ī. n. g. Gr. Caj. *Allerhande artzeny:* ook, *ſpecery.*

PHĀRŪS, ī. m. g. Jun. Gr. *Een vierbake.*

PHĀSĔLŪS, ī. m. *of* f. Catul. *Een bark, ſnauw.*

* PHĀSĔLŪS. Colum. Virg. *Een Turkſche boon.* Van Virgilius *Phaſeolus* genoemd.

PHĀSĬĀNĀ ăvis. Plin. H. φασιανός. *Een fazant, fazant-vogel.*

PHĀSĬĀNĀRĬŪS, ĭi. m. g. Plaut. *Een fazant-houder of voeder.*

PHĀSĬĀNŪS, ī. m. g. Gr. Mart. *Een fazant.*

PHASĪS, ĭs. m. Plin. H. *De Phaſis*, een rivier die zig in de Pontus Euxinus ontlaſt.

PHĀULĬĀ, æ. f. g. Gr. Jun. *Een ſoort van groote, vette olyf, met een klein ſteentje.*

PHĔLLŪS, ī. m. Plin. H. φελλός. *Kurk, of kork.*

PHĒNGĪTĒS, æ. m. Plin. H. φεγγίτης. *Een ſoort van witte heldere ſteen zoo hard als marmer.*

PHĪĂLĂ, æ. f. Juven. φιάλη. *Een fiool, kop, of ſchale*, om wyn, water, enz. in te doen.

‡ PHĪDĪTĬŪM, ĭi. n. Cic. *Zeker zuinig gaſtmaal*, by die van Lacedæmonien, waar toe yder meel, wyn, kaas, en vygen bragt, wordende niets anders daar in gegeten.

PHĪLANTRŌPOS, ī. m. g. Gr. Plin. *Menſch-lievend.*

PHĪLAŪTIA, æ. f. g. Gr. Cic. *Eigen-liefde.*

PHĪLIPPĒŪS, ſive PHĪLĬPPŪS, ī. m. g. Plaut. Horat. *Een ſtuk goud*, dus van den Macedoniſchen Philippus genoemd.

‡ PHĪLĬPPĪNÆ, ārum. f. plur. *De Philippynſche*, Eilanden in den Ooſterſchen Oceaan, hebbende China ten noorden en de Molukken ten zuiden, hoewel zeer verre afgelegen: het voornaamſte is Manille.

PHĪLOGRÆCŪS, ī. m. Varr. *Een lieſhebber van't Griekſch of de Griekſche tale: Die gaarne Griekſche woorden en ſpreekwyzen gebruikt.*

PHĪLŌLŌGĬĀ, æ. f. Cic. φιλολογία. *Liefde tot geleerdheid, redeneringe of welſprekendheid, of taalkunde.*

PHĪLŌLŌGŪS, ī. m. Suet. φιλόλογος. *Een lieſhebber, begunſtiger van geleerdheid, redeneringe, of welſprekendheid, of taalkunde.*

PHĪLŌMĔLĂ, æ. f. Virg. *Een nagtegaal.*

PHĪLŌMŪSŪS, ī. m. Mart. φιλόμουσος. *Een lieſhebber der Zanggodinnen, van geleerdheid, of digtkunde.*

PHĪLŌSŌPHĬĀ, æ. f. Cic. φιλοσοφία. *De Wyſgeerte.*

PHĪLŌSŌPHĪCŪS, ă, ūm. Cic. φιλοσοφικός. *Van de Wyſgeerte, of Wyſgeeren: daar toe behoorende.*

PHĪLŌSŌPHŌR, ārīs, ātūs sūm, ārī. Cic. *De zaken als een Wyſgeer onderzoeken, naſporen: als een Wyſgeer redenkavelen, redeneren.*

PHĪLŌSŌPHŪS, ī. m. Cic. φιλόσοφος. *Een Wyſgeer.*

PHĪLŌTĔCHNŪS, ī. m. Vitruv. *Een lieſhebber van deſtige konſten.*

PHĪLŌTHĔŌROS vel PHĪLŌTHĔŌRUS, ī. m. g. *Een lieſhebber van beſpiegelingen: Tot overdenkingen genegen.*

PHĪLTRŪM, ī. n. Ovid. φίλτρον. *Een ſoort van minne-drank.* Men vind dit woord niet dan in *plurali.*

‡ PHĪLYRA, æ. f. Hor. φίλυρα. *Sommigen zeggen dat dit de boom is:* Anderen dat het is, *het dunne vlies tuſſen de ſchors en den boom, 't welk men gebruikte om op te ſchryven.*

PHLĔBŌTŌMĬA, æ. f. g. Gr. *Aderlatinge.*

PHLĔBŌTŌMUM, ī. n. g. Gr. *Een vlym*, om ader te laten.

PHLĒGMA, ătis, n. g. Gr. Jun. *Fluim, ſlym.*

PHLĒGMĂTĪCUS, ă, ūm. adj. Gr. *Fluimagtig, ſlymagtig.*

PHLĒGMŌNE, ēs. f. Plin. H. φλεγμονή. *Zekere ontſteking.* Meyer noemt die, *een bloed-gezwel, of zwym-puiſt.*

PHŌCĀ, æ. f. Virg. φώκη. *Een zee-kalf.*

PHOENĪCE, ēs. f. Plin. H. *Fenicie*, een geweſt in Syrie.

PHOENĪCĬUM mare. *De zee van Fenicie.*

PHOENĪCĔŪS, ă, ūm. Ovid. φοινικοῦς. *Purper-verwig: Purper.*

PHOENĪCĪĀS, æ. m. Plin. H. *De zuidooſte wind.*

PHOENĪCŌPTĔRŪS, ī. m. Juven. φοινικόπτερος, *Zeker vogel met roode wieken.*

PHOENĪCŪRŪS, ī. m. Plin. H. φοινίκουρος. *Een vogel*, dus genoemd om dat hy een roode ſtaart heeft, en die in de winter *Eraticus* geheten word.

PHOENIX, īcis. m. Ovid. *Een Phenix.* Een vogel die d'eenigſte van zyn ſoort is, gelyk de Digters verdigten.

PHŌNĀSCŪS, ī. m. Suet. Quintil. φωνασκός. *Een zangmeeſter, een meeſter die de ſtemme wel onderwyſt te leiden.*

PHŌSPHŌRŪS, ī. m. Mart. φώσφορος. *De morgen-ſtarre.*

PHRĀSIS, ĭs. f. Quintil. φράσις. *Manier van ſpreken, ſpreekwyze, ſtyl.*

PHRĒNĒSĪS, ĭs. f. Juven. φρενῖτις. *Een razende ziekte, krankzinnigheid, razerny, dolheid, uitzinnigheid.*

PHRĒNĒTĪCŪS, ī. m. Cic. φρενητικός. *Razend, krankzinnig, uitzinnig, dol.*

PHRĒNĪTĪS, ĭdis. f. Celſ. *Zie* Phreneſis.

PHRYGĬĀ, æ. f. Hor. Φρυγία. *Phrygie*, een land in klein Aſie.

PHRYGĬĀNŪS, ă, ūm. Plin. H. Phrygianæ togæ. Plin. H. *Geſtikte kleederen.*

PHRYGIŌ, ōnis. m. Plaut. *Een kleed- of tapyt-ſtikker, borduurwerker.*

PHRYGĬŪS, ă, ūm. Cic. Φρύγιος. *Van Phrygie, in Phrygie, geboren, gegroeid.*

PHTHĪRĬĀSIS, ĭs. f. Plin. H. φθειρίασις. *Luis-ziekte.*

PHTHĪSĬCŪS, ī. m. Vitr. φθισικός. *Die de longe-tering heeft.*

PHTHĪSIS, ĭs. f. Plin. H. φθίσις. *Teringe in de longe*, zekere quynende ziekte.

PHTHŌNGŪS, ī. m. Vitr. φθόγγος. *Een toon of gelmid van een ſtemme of ſpeeltuig.*

PHŪ. Gr. Jun. *Speerkruid, St. Joris kruid.*

PHY interjectio mirantis. Ter. *Fy.*

PHYLACA, æ. f. Plaut. φυλακή. *Een kerker, gevangenis, gevangenhuis.*

PHYLĂCISTA, æ. m. Plaut. *Een ſlokhouder of gevangenhuis beſtaarder, een Cipier.* Plautus noemt dus leenſprakelyk (metaphoricè) konſtenaars en koopluiden, die de wagt houden voor de deuren van hunne ſchuldenaars om dezelve te manen.

PHYMĀ, ătis. n. Celſ. φῦμα. *Een ſoort van bloedzweer, dog grooter en ronder dan de gemeenen.* Meyer vertaalt dit woord, *een klier-ontſteking door ſlymig bloed.*

PHYSĒTĒR, ēris. m. Plin. H. φυσητήρ. *Een ſoort van groote zee-viſch.*

PHYSĪCĀ, æ. f. Cic. φυσική. *De natuurkunde.*

PHYSĪCĀ, ōrum. n. plur. Cic. *Natuurlyke of natuurkundige dingen.*

PHYSĪCE. adv. Cicer. *Natuurkundiglyk, als een natuurkundige.*

Digitized by Google

PHYSÍCUS, ī. m. Cic. *Een natuurkundige.*
PHYSÍCUS, ă, ūm. Cic *Natuurlyk, eigenaardig: Van de natuurkunde, daar toe behoorende.*
PHYSIÓGNŌMŌN, ōnis. m. Cic. *Een aangezigt- of gelaat-kundige: die iemands aart uit zyn wezen beſpeurt.*
PHYSIÓLŌGIĂ, æ. f. Cic. *Natuurkunde; naſporinge, navorſchinge van natuurlyke dingen.*
PYSIÓLŌGUS, ī. m. g. *Een natuurkenner, een onderzoeker van de nature.*
PĬABĬLIS, is. m. & f. ĭlĕ, is. n. Ovid. *Dat men kan boeten, verzoenen, of beteren.*
PĬACŬLARIS, is. m. & f. rĕ, is. n. Liv. *Dat men in 't werk ſtelt om iemand te verzoenen, vermurwen, verbidden.*
Mene piacularem eſſe oportet ob ſtultitiam tuam? Plaut. *Behoor ik, moet ik een zoen-offer zyn, of moet ik lyden om uw zotheid, dwaasheid?*
Piacularia ſacrificia. Liv. *Zoen-offeren of offerhanden: boet-offeren, offerhanden.*
PĬACŬLUM, ī. n. Virg. Hor. *Een zoen- of boet-offer, of offerhande: Een boete, of zoen van zonden.*
* Piaculum. Virg. *Zonde, misdaad.*
** PĬAMĔN, ĭnis. n. Ovid. *Zoeninge, verzoeninge, boete: zoen- of boet-offer, offerhande.*
PĬAMENTUM, ī. n. Plin. H. *Idem.*
PĬĀTĬO, ōnis. f. Plin. H. *Idem.*
PICĂ, æ. f. Plin. H. *Een exter.* Zeker vogel.
PĪCARDĬĂ, æ. f. *Pikardie.* Een geweſt in Vrankryk.
PICĀTUS, ă, ūm. Varr. Colum. *Bepekt, met pek beſtreken.*
PĪCĔĂ, æ. f. Virg. *De pek, of roode denne-boom, daar de pek uitzypt;* een ſoort van pyn-boom.
PĪCĔASTĔR, trī. m. Plin. H. *Een ſoort van wilde pyn-boom, daar pek uitzypt.*
PĪCĔĀTUS, ă, ūm. Mart. *Bepekt, met pek beſtreken.*
PĪCĔUS, ă, ūm. Virg. *Van pek, zwart gelyk pek.*
PĪCO, ās, āvī, ātum, ārĕ. Vitruv. Colum. *Bepekken, met pek beſtryken.*
PICRĬS, ĭdis. f. Plin. H. *Een ſoort van bittere Latteuw of wilde Cikorey.*
PĬCTĀVĬUM, ĭī. n. *Poitiers,* de hoofdſtad van Poitou in Vrankryk.
PĬCTŌR, ōris. m. Cic. *Een ſchilder.*
PĬCTŌRĬUS, ă, ūm. adj. Digeſt. *Van een ſchilder.*
PICTŪRĂ, æ. f. Cic. *De ſchilderkonſt:* ook, *een ſchildery.*
PICTŪRĀTUS, ă, ūm. Virg. *Geſchilderd met verſcheide verwen.*
PĬCTUS, ă, ūm. Cic. *Geſchilderd, afgemaald.*
* Stragulum textile magnificis operibus pictum. Cic. *Een bedde-kleed, deken, of ſprey met heerlyke werken geſtikt.*
* Picta colit Spartani frigora ſaxi. Mart. *Hy woont in koele huizen van marmerſteen van Sparta.* Plinius zegt dat het marmer van Sparta groen is.
* Pictus. Cic. *Verciert, opgepronkt, opgetooid: fraay, ſchoon.*
Nihil poteſt eſſe pictius. Cic. *Daar kan niets cierlyker, fraaier, ſchooner zyn.*
PĪCŬS, ī. m. Plin. H. *Een ſpecht.* Zeker vogel.
PĬE. adv. Ter. *Godvruchtiglyk, heiliglyk, vroomlyk.*
* Piè. Cic. *Heiliglyk.* Sprekende van gevoelens of pligt jegens 't vaderland, onze ouders, enz.
PĬĔTAS, ātis. f. Cic. *Vroomheid.*
* Pietas. Cic. *Godvrugtigheid, Godsvrugt, Heiligheid, Vroomheid.* Ten aanzien van God.
PĬĔTĀTĪCŬLTRIX, īcis. f. Petron. *Godvrugtigheid, vroomheid, of godsvrugt oeffenende jegens zyn ouders.* Petronius noemt den ooyevaar aldus.
PĬGENDUS, ă, ūm. Ovid. *Daar men beroum, of leedwezen van moet of behoort te hebben.*
Verba pigenda. Prop. *Woorden daar men beroum of leedwezen van moet hebben.*
PĪGĔR, grā, grūm. Cic. *Luy, traag, vadzig, langzaam, loom.* Men zegt *Pigrior* en *Pigerrimus.*
Piger ferre laborem ſcribendi. Hor. *Luy in doorſtaan van den arbeid van ſchryven, opſtellen.*
Ad litteras ſcribendas pigerrimus. Cic. *Zeer traag om brieven te ſchryven.*
Piger in re militari. Cic. *Traag, loom in den oorlog.*
Campi pigri. Hor. *Bevrozē velden.*
* Humor piger. Colum. *Een dikke, loomagtige vogt.*
Palus pigra. Ovid. *Een ſtilſtaande maras, daar luttel beweging in is.*
Pigriora remedia. Colum. *Zeer langzame, langwylige, trage hulpmiddelen.*
PĪGĔT, pigŭit, pigĕrĕ. Cic. *Leed zyn, verdrieten, beroum of leedwezen hebben.*
Hoc te facere nullo modo piguit. Ter. *Het heeft u geenzins verdroten, leet geweeſt dat te doen.*
Negat ſe id pigere. Ter. *Hy ontkent dat hem dat leet is, dat hy daar beroum van heeft.*
Num facti piget? Ter. *Heeft hy beroum of leedwezen van de daad? is de daad of het bedryf hem leet?*
PĪGMENTĀRĬUS, ĭī. Cic. *Een verw-verkooper: Een blanketſel-verkooper.*
PĪGMENTUM, ī. n. Plaut. *Verw, blanketſel.* Daar de vrouwen zig mede blanketten.
* Pigmenta. Cic. *Verwen van een ſchilder.*
Aſperſa temere pigmenta. Cic. *Los of by geval opgekleefde verwen.*
* Pigmenta. Cic. *Spraakblanketſels, redenierſſels. Cieraadjen, oppronkingen, ſpreuken in een vertoog.*
* Sententiæ ſine pigmentis. Cic. *Spreekwoorden, ſpreuken zonder oppronkſelen: Waare, eenvoudige, opregte ſpreuken.*
PĪGNĔRĀTĪTĬUS, ă, ūm. Pompon. Juriſc. *Verpand, verbonden.* Van een ſtuk lands, enz.
PĪGNĔRĀTĪTĬUS, ă, ūm. Ulp. *Daar men iets aan verpand of verbonden heeft.* Van een ſchuldenaar.
PĪGNĔRĀTŌR, ōris. m. Cic. *Een pandnemer.*
PĪGNĔRO, ās, āvī, ātum, ārĕ. Suet. *Verpanden, verzetten, te pand geven.*
Ex aure matris detractum unionem pigneravit ad itineris expenſas. Suet. *Hy verpande tot de onkoſten van de reis een paarl uit of van de oor van zyn moeder getrokken, genomen.*
PĪGNĔRŌR, ārĭs, ātus ſum, ārī. Liv. *Iets te pand nemen.*
PĪGNŌRĀTUS, ă, ūm. Fideus militis pignoratus. Suet. *De trouwe der krygsknegten door geld aan zig verpligt, verbonden hebbende.*
PĪGNUS, ŏris. n. Cic. *Een pand,* tot zekerheid van een ſchuld of geleend geld.
* Magnis pignoribus Lepidum Reſpublica obligatum tenet. Cic. *Lepidus is grootelyks aan den Staat verbonden, verpligt, gehouden.*
* Pignus. Virg. *Pand, onderpand, teeken, verzekering.*
Pignus amoris. Sil. *Pand, onderpand, teeken van liefde.*
Habere pignus vocis alicujus. Ovid. *Iemands woord te pand hebben.*
* Pignora. Ovid. *Kinderen.*
Dulcia geſtabant pignora matres. Ovid. *De moeders droegen haare lieve of zoete panden, haare kinderen.*
* Pignus. Virg. *Geld of pand dat men by zich als men wed.*
Tu dic mecum quo pignore certes. Virg. *Zeg my waarom gy wedden wilt.*
* Pignus. Front. *Een pandsman of gyzelaar.*
Contraria pignora. Front. *Tegenpands luiden of gyzelaars.*
PIGRE. Colum. *Leuyelyk, tragelyk, langzaamlyk, loomagtiglyk.*
PIGRĔSCO, ſcĭs, pigrĕſcĕrĕ. Plin. *Leuy, traag, loom, vadzig worden.* Mox pigreſcit. Plin. H. *Kort daar na loopt by tragelyk, langzaam.* Van den Nyl.
PIGRĬTĬĂ, æ. f. Cicer. *Leuyheid, traagheid, loomheid, vadzigheid, langzaamheid.*
PIGRĬTĬES, ēi. & PIGRĬTĀS. *Zie* Pigritia.
PIGRŎR, ārĭs, ātus ſum, ārī. Cicer. *Leuy, traag, loom zyn.*
Scribere ad me ne pigrere. Cic. *Zyt niet traag in 't ſchryven aan my.*
PĪLĂ, æ. f. Catul. *Een vyzel.* Van bergſtof of marmer, enz. om iets in te ſtampen.
* Pila. Plin. H. *Een pilaar, zuil,* van een gebouw.
* Pila. Virg. *Een dyk, hoofd,* in zeehavens tegen het geweld der baren.
* PĪLĂ, æ. Mart. *Een bal, kaatsbal.*
* Pilâ ludere. Cic. *Met den bal ſpelen, kaatſen.*
* Pila. Vitruv. *Een kloot.* Van wat ſtoffe het ook zy.
Pilam manibus facere. Vitruv. *Een kloot met handen maken.*
PĪLĀNUS, ī. Ovid, *Een krygsknegt, die een ſpies droeg die de*

Digitized by Google

Romeinen Pilum *noemen.*

PĪLĀRIS, is. m. & f. āre, is. n. Stat. In præf. Silvar. *Van 't kaatſen, of 't kaats ſpel.*

Pilaris luſio. Stat. *Het kaatſen, of kaats ſpel.*

PĪLĀRĪŪS, ii. m. Quintil. *Die met ballen of met of uit de goochel of guichel zak of tas ſpeelt. Een goochelaar of guichelaar.*

PĪLĀTIM. adv. Vitruv. *Met pilaren, of zuilen.*

PĪLĀTŪS, a, um. Mart. *Met een ſpies gewapend, by de Romeinen* Pilum *genoemd.*

PĪLĔĀTŪS, a, um. Liv. *Met een hoed, muts, of bonnet gedekt, een hoed, muts, of bonnet dragende.*

PĪLENTŪM, i. n. Liv. Hor. *Een ſoort van hangende wagen by na gelyk een karos,* waar van zig de Romeinſche Jonkvrouwen bedienden.

PĪLĔŌLŪS, i. m. Colum. *Een hoedje, mutsje, of bonnetje.*

PĪLĔUM, i. n. Plaut. *Een hoed, muts, of bonnet.* Men vind *Pileus* niet dan in 't opſchrift van 't honderd en twee en dertigſte puntdigt van 't vierde boek van Martialis, gelyk Pater Gaudin aanmerkt.

Servos ad pileum vocare. Suet. *De ſlaven tot de hoed, bonnet of de vryheid roepen, ſlaven vry maken,* deze hoed of muts was een teeken van de vryheid.

PĪLICRĔPŪS, i. m. Sen. *Die kaatſt.* Sommigen zeggen, dat dit iemand was die in de baden pekballen in 't vyer wierp als het begon uit te gaan, dog deze uitlegginge is de beſte niet. Junius meend dat dit een hairſnyder in de baden was, die in 't ſcheren met de ſchaar klonk.

† PĪLO, ās, āvi, ātum, āre. Non. *Hair krygen.*

Tum primùm pilabant genæ. Non. *Toen quam 'er eerſt hair op de wangen.*

* Pilare. Mart. *Hair uit trekken.*

PĪLŌSŪS, a, um. Cic. *Met hair bedekt, vol hair, ruig.* Plinius zegt *Piloſior.*

PĪLŪLĂ, æ. f. Plin. H. *Een balletje, kloetje.* Van wat het ook zy.

PĪLŪLÆ, ārum. Plin. H. *Pillen, artzeny pillen, of balletjes.*

PĪLŪM, i. n. Cic. *Een ſoort van werpſchigt,* van voetknegten te Roome, vyf voet en een half lang, met een ſtaal yzer voor aan van negen duimen.

* Pilum. Plin. H. *Een ſtamper.* Zeker tuig om iets te ſtampen.

PĪLŪS, i. m. Cic. Plin. H. *Een hair.*

Ne pilo quidem minùs me amabo. Cic. *Ik zal my daarom niet een hair minder beminnen.*

PĪNĂCŌTHECĂ, æ. f. Varr. Petron. πινακοθήκη. *Een ſchildery- tafereel- beeld- of wapen-vertrek.*

PĪNĀSTĔR, i. m. Plin. H. *Een wilde pyn- of roode denne-boom.*

PĪNCERNĂ, æ. Aſc. Pæd. *Een ſchenker.*

PĪNĔĂ, æ. Colum. *Een pyn-appel.* Sommigen verſtaan'er *Nux* onder, en maken *Pinea* een adjectivum. *Zie* Pineus.

PĪNĒTŪM, i. n. Plin. H. *Een pynboome boſch.*

PĪNĔŪS, a, um. Virg. *Van een pynboom.*

Tecta pinea. Ovid. *Schepen:* om dat die van pynboomen gemaakt wierden.

Nuclei pinei. Celſ. *De korrels van een pyn-appel.*

PĪNGO, gis, xi, pictum, pingĕre. Cic. *Schilderen.*

* Mollia luteolâ pingit vaccinia calthâ. Virg. *Ze ſtikt of borduurt ridder-ſporen by gele goudsbloemen.*

PĪNGUĀRĬŪS, ii. m. g. Mart. *Een vettewarier:* ook, *een die veel van vette koſt hand.*

PĪNGUĪS, is. m. & f. gue, is. n. *Vet.* Men zegt *Pinguior.*

* Pingues horti. Virg. *Vette, vrugtbare, gemeſte tuinen.*

PĪNGUĔ, is. n. Plin. H. *Vetheid, het vet van iets.*

PĪNGUĔDO, inis. f. Plin. H. *Vetheid.*

PĪNGUĔFĂCIO, is, fēci, factum, facĕre. Plin. H. *Vet maken, meſten.* Van een varken, enz.

PĪNGUĔSCO, ſcis, ĕſcĕre. Colum. *Vet worden.*

* Si pingue cœlum. Cic. *Indien 't weder of de lugt dik, nevelagtig, of wolkagtig is.*

* Pingue flumen. Virg. *Een riviet die 't land vet maakt of meſt.*

* Pinguis toga. Juven. *Een vette, beſmeerde tabbaard.*

* Pingui minerva aliquid facere. Colum. *Iets lompelyk, plompelyk, bottelyk doen.*

* Ingenium pingue. Ovid. *Een grof, plomp, bot, dom verſtand, vernuft.*

Cordubæ natis oëris pingue quoddam & peregrinum ſonantibus aures ſuas præbebat. Cic. *Hy leende zelfs het oor aan Digters te Cordua geboren, die plompe of lompe en vreemde dingen verhaalden.*

PĪNGUĪTĔR. adv. Colum. *Vettelyk, vet, vetagtig.* Ulpianus gebruikt *Pinguius.*

PĪNGUĪTŪDO, inis. f. Colum. *Vetheid.*

Pinguitudo ſoli. Vitruv. *Vetheid van grond, aarde, of van 't aardryk.*

PĪNĪFĔR, ĕra, um. Virg. *Pynboomen dragende, voortbrengende.*

PĪNNĂ, æ. f. Varr. *Een groote veder of pen, een ſlag pen.* Gelyk die van een wiek van een vogel.

* Pinna. Varr. *Een ſoort van veder of pluim,* die de krygsknegten op den helm droegen.

* Pinnæ. Plin. H. *De vinnen van viſſchen.*

* Pinna. Celſ. *Een wiek, om in een wond te ſteken.*

* Pinnæ. Cæſ. Varr. *De kanteelen, of pinnen van muuren.*

* Pinna. Vitruv. *Een trede of treê,* gelyk als van een orgel, of diergelyk ſpeeltuig.

* PĪNNĂ, æ. f. Cic. Plin. H. *Een ſoort van zee-ſchulpviſch.*

PĪNNĀTŪS, a, um. Cic. *Groote vederen, ſlagpennen hebbende, wieken of vlerken hebbende.*

PĪNNĪGĔR, ĕra, um. Ovid. *Vinnen hebbende, met vinnen voorzien.*

PĪNNĪRĂPŪS, i. m. Juven. *De pluim of vederbos* van den helm zyns vyands wegnemende, afrukkende.

PĪNNŪLĂ, æ. f. Cic. *Een pennetje of veder,* in een wiek of vlerk.

PĪNNŪLĂ, æ. f. Plin. H. *Een vin van een viſch.*

PĪNSĀTĬO, ōnis. f. Vitruv. *Stampinge* in een vyzel.

PĪNSĪTŪS, a, um. Colum. *Geſtampt* in een vyzel.

PĪNSO, is, pinsŭi, pinsum, pinsĭtum, pīſtum, pinsĕre. Colum. *In een vyzel ſtampen, ſtooten.* Gelyk de Ouden toen zy nog geen molens hadden.

PĪNSĀRĔ humum. Varr. *Op de aarde ſtampen,* gelyk de genen ſtervende doen die men dood ſlaat.

PĪNSŌR, ōris. m. Varr. *Die in een vyzel ſtampt, of ſtoot.*

PĪNŪS, i. f. Plin. H. *Een pynboom.* Dit woord heeft alle de *caſus* gelyk de *nomina ſecundæ declinationis,* uitgezonderd de *ablativus ſingularis Pino,* en de *accuſativus pluralis Pinos,* men zegt ook *Pinos.*

PĪO, ās, āvi, ātum, āre. Cic. *Een ontheiligde plaats zuiveren, weder inwyen: herwyen.*

Aras piare thure. Prop. *De altaren met wierook zuiveren, reinigen.*

* Piare delicta. Sil. Ital. *Miſdaden boeten, vergoeden.*

† Piare. Nonius. *Natuurlyke genegentheid hebben, zeer genegen zyn.*

Piare ſuos liberos. Non. *Zyn kinderen zeer genegen zyn, teederlyk beminnen.*

PĪPĀTŪS, ūs. m. Varr. *Gepiep van jonge vogeltjes.*

PĪPĔR, ĕris. n. Hor. πέπερι. *Peper.*

Piperis baccæ. Vitruv. *Peper korrelen.*

PĪPĔRĀTŪS, a, um. Colum. Petron. *Gepeperd.*

PĪPĔRĪTĬS, idis. f. Plin. H. πιπερῖτις. *Peperkruid.*

PĪPĬLO, ās, āvi, ātum, āre. Catul. *Piepen, ſchreeuwen.* Van een muſch.

PĪPĬO, ōnis. m. g. Lamprid. *Een jonge duif.*

PĪPĬO, is, pipīre. Colum. *Piepen, ſchreeuwen,* gelyk een jong vogeltje, of kieken.

PĪPO, ās, āvi, ātum, āre. Varr. *Klokken,* gelyk een hen.

† PĪPŪLŪM, i. n. of PĪPŪLŬS, i. m. Plaut. *Een ſcheldwoord.*

PĪRĀTĂ, æ. m. Cic. πειρατής. *Een zee roover.*

PĪRĀTĬCĂ, æ. f. Cic. *Zee roovery.*

Piraticam facere. Cic. *Zee roovery begaan, zee roven.*

PĪRĀTĬCŪS, a, um. Cic. *Van een zee roover, tot zee roovers behoorende.*

PĪRŪM, i. n. Cic. *Een peer.*

PĪRŪS, i. f. Virg. *Een pereboom.*

PISCĀRĬA, æ. f. Ulp. *Een viſchmarkt.*

PISCĀRĬA. Varr. *Viſſchery, goede viſchplaats.*

PISCĀRĬŪS, a, um. Plaut. *Van een viſch.*

Piſcarius hamus. Plaut. *Tot viſſery behoorende: Een vishoek, of haak.*

Piſcarium forum. Plaut. *Een viſchmarkt.*

PISCĀRĬŪS, ii. m. Varr. *Een viſchkooper, of viſchverkooper.*

PISCĀTŎR, ōris. m. Cic. *Een viſſcher.*

PISCĀTŌRĬŪS, a, um. Cæſ. *Van een viſſcher.*

Digitized by Google

Piſcatoria navis. Cæſ. *Een viſch- of viſſchers ſchip, ſchuit, of bark.*

Piſcatorium forum. Liv. *Een viſchmarkt.*

PĪSCĀTRIX, īcīs. f. Plin. H. *Een ſoort van kikvors die op kleine visjes aaſt.* Men noemt die te met *rana Piſcatrix.*

PĪSCĀTŪS, ūs. m. Plaut. *Viſſchery, viſſchinge.*

* Piſcatus. Plaut. *Viſchvangſt.*

Piſcatus tibi hodie evenit bonus. Plaut. *Gy hebt van daag of heden een goede vangſt gehad.*

PĪSCĪCŪLŪS, ī. m. Cic. *Een viſchje.*

PĪSCĪNĂ, æ. f. Varr. Cic. *Een vyver, of viſch-put of gragt.*

* Piſcina. Tac. *Een drink-waterbak.*

* Piſcina. Cic. *Een waterbak van een bad.*

* Piſcinæ pecorum. Colum. *Een waterbak of poel voor 't vee.*

* Piſcina. Plin. H. *Een groote waterbak of kuip.*

PĪSCĪNĀLĪS, ĭs. c. Pallad. *Van een vyver.*

PĪSCĪNĀRĬŪS, ĭī. m. Cic. *Een liefhebber van viſch in vyvers, enz. te houden, voeden.*

PĪSCĪS, ĭs. m. Cic. *Een viſch.*

* Piſces. Colum. *Het hemelſch teeken der viſſchen*, in de teekenkring.

PĪSCŌR, ārīs, ātūs ſum, ārī. Cic. *Viſſchen.*

Piſcari in aëre. Plaut. *In de lugt, in 't wagenſpoor viſſchen: verloren arbeid doen, zyn tyd verquiſten, verliezen.*

PĪSCŌSŪS, ă. ūm. Ovid. Sen. Ph. *Vol viſch, viſchryk.*

PĪSCŪLĒNTŪS, ă, ūm. Cat. *Vol viſch, viſchryk.*

PĪSO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Varr. *Stampen, ſtooten.*

PĪSSĂSPHĂLTŪS, ī. f. Plin. H. *πισσάσφαλτος. Pek met Jodenlym gemengd.*

PĪSTĂCĬŪM, ĭī. n. Plin. H. *πιστάκιον. Een wilde pimpernoot, St. Teunis noot.* Vulgò, *een Piſtach.*

PĪSTILLŪM, ī. n. Plaut. *Een ſtamper.*

PĪSTĪLLŪS, ī. m. Virg. *Een ſtamper.*

PĪSTŌR, ōrĭs. m. Cic. *Een bakker, een paſteybakker.*

Piſtor dulciarius. Mart. *Een ſuikerbakker.*

PĪSTŌRĬCŪS, & PĪSTŌRĬŪS, ă, ūm. Plin. H. *Van een bakker of paſteybakker.*

Opus piſtorium. Celſ. *Een bakſel, gebak.*

PĪSTRILLĂ, æ. f. Ter. *Een moletje, kleine mole, handmole.*

PĪSTRĪNĀLĪS, ĭs. m. & f. ālĕ, ĭs. n. Colum. *Van een mole, daar toe behoorende.*

PĪSTRĪNĀRĬŪS, ĭī. m. Ulp. *Een molenaar.*

PĪSTRĪNĒNSĪS, ĭs. m. & f. sĕ, ĭs. n. Suet. *Van een mole, tot een mole behoorende.*

PĪSTRĪNA, æ. f. g. Plin. H. vel PĪSTRĪNŪM, ī. n. Cic. Ter. *Een mole, handmole.*

Homo piſtrino dignus. Ter. *Een quant die verdient in de molen te arbeiden.*

PĪSTRĪX, īcīs. f. Cic. *Een zeer groote viſch, gelyk een walviſch:* ook, *een babſter of koren ſtampſter.*

PĪSTŪRĂ, æ. f. Plin. H. *Stampinge, ſtootinge in een vyzel.*

PĪSTŪS, ă, ūm. Plin. H. *Geſtampt, geſtooten.*

PĪSŪM, ī. n. Colum. Plin. H. *Een erwete, een ert, of errit.*

PĪTHĒCĬŪM, ĭī. n. Plaut. *πίθηκος. Een leelyk, miſmaakt wyf,* gelyk 't wyfje van een aap.

PĪTHĪSSO, ās, āvī, ātum, ārĕ. Ter. *Wyn, enz. pasjes proeven of die goed is.*

PĪTTĂCĬŪM, ĭī. n. Celſ. *Een ſoort van een pleiſter,* of wel, *een ſtukje linnen met zalf daar op.*

* Pittacium. Petron. *Een papiertje of brieſje aan een ſles,* daar de hoedanigheid van den drank op ſtond.

PĪTŪĪTĂ, æ. f. Cic. *Snot, fluim, ſlym.*

* Pituita. Celſ. *De pip.* Een quale in hoenderen.

PĪTŪĪTĂRĬĂ, æ. f. Plin. H. *Zeker kruid dat fluimen of ſlym in den mond verdroogt.*

PĪTŪĪTŌSŪS, ă, ūm. *Fluimagtig, ſlymagtig, ſnotagtig.*

PĪTYŌCĂMPĒ, ēs. f. Plin. H. *πιτυοκάμπη. Een worm of ruſp in een pynboom.*

PĪŪS, ă, um. Virg. *Godvrugtig, vroom, heilig, eerbiedig.*

Cicero ſchynt Antonius te beſchuldigen, dat hy een nieuw woord gemaakt heeft als hy *Piiſſimus* zegt: dog het ſchynt, dat dit woord egter ſtand heeft gegrepen, gelyk men ziet uit de getuigeniſſe van eenige andere Schryvers.

Lucus pius. Hor. *Een heilig gewyd boſch. Een gewyde boſſchadie.*

Ad mercedem pii ſumus, ad mercedem impii. Sen. Ph. *Na belooninge, of belang zyn wy godvrugtig of goddeloos.*

Pius in parentes. Cic. *Eerbiedig, vroom, zeer gezagen jegens zyn ouders*

* Pius. Cic. *Zaft of zagtzinnig, zaft of zagtmoedig, goedaardig.*

Non ſecus in me pius, quàm pater in filios. Cic. *Zoo goedaardig jegens my als een vader jegens zyne kinderen.*

* Pius. Ovid. *Onnoozel, eenvoudig, opregt.*

Fraus pia. Ovid. *Een eenvoudig, opregt bedrog.*

PĬX, īcīs. f. Plin. H. *Pek.*

PLĂCĂBĬLĬS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Cic. *Ligt, gemakkelyk om te verzoenen, te vreden te ſtellen, verbidden.*

Id noſmet indicare placabilius eſt. Ter. *Het zal een beter verzoen-middel zyn dat wy het zelfs zeggen.*

PLĂCĂBĬLĬTĀS, ātīs. f. Cic. *Verzoenelykheid, zaft of zagtmoedigheid, zaft of zagtzinnigheid, goedaardigheid.*

PLĂCĂMĔN, ĭnĭs. n. Liv. *Verzoeninge, bevredeginge: Dat men doet om te verzoenen.*

PLĂCĂMĔNTŪM, ī. n. Plin. H. *Zie* Placamen.

PLĂCĀTĒ. adv. Cic. *Vredelyk, vreedzamelyk, ſtilletjes, geduldiglyk, zaft of zagtmoedigly k, zoetjes, zaftjes.* Men zegt *Placatius.*

Placatiùs ferre. Cic. *Zeer geduldiglyk verdragen.*

PLĂCĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Verzoeninge, bevrediginge.*

PLĂCĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Verzoend, bevredigd, vermurwd.* Men zegt *Placatior* en *Placatiſſimus.*

Placatus. Cic. *Zaft of zagtmoedig, zaft of zagtzinnig: lydzaam, geduldig.*

Placatus. Cic. *Stil, geruſt.*

Res placatæ & minimè turbulentæ. Cic. *Zeer ſtille en gantſch niet ontroerde of verwarde zaken.*

Procella placata. Prop. *Een geſtilde ſtorm.*

PLĂCĔNS, ēntĭs. omn. gen. Hor. *Behagende, behagelyk, aangenaam.*

PLĂCĔNTĂ, æ. f. Hor. *Een koek, vlade, of taart.*

PLĂCĔNTĬĂ, æ. f. Cic. *Poginge of begeerte om te behagen.*

PLĂCĔO, ēs, cŭī, cĭtūm, cērĕ. Cic. *Behagen, believen, behagelyk of aangenaam zyn.*

Placere facie alicui. Ovid. *Door 't aangezigt aan iemand behagen, aangenaam zyn.*

Nunquam mihi minùs quàm heſterna die placui. Cic. *Ik hebbe myn zelven nooit minder dan giſteren behaagt, voldaan.*

* Medico quid placeat videbis. Cic. *Gy zult zien wat den arts zal behagen, believen, wat de Geneesheer zal oordeelen.*

Poſtridiè placuit ut breviter ſententias diceremus. Cic. *Den anderen dagt behaagde het, wierd goed gevonden dat wy onze gevoelens kortelyk zouden zeggen.*

PLĂCĬDE. adv. Cic. *Vredelyk, geruſtelyk, zaft of zagtmoedigly k, zaft of zagtzinniglyk, goedaardiglyk.*

Placidè ire. Ter. *Zaftjes, langzaam gaan.*

* Placidè. Cic. *Geduldiglyk, lydzamelyk.*

Ferre placide injuriam. Cic. *Een ongelyk, of hoon geduldiglyk met geduld verdragen.*

PLĂCĬDĬTĀS, ātīs. f. Varr. A. Gell. *Zaft of zagtmoedigheid, zaft of zagtzinnigheid, goedaardigheid.*

PLĂCĬDŪS, ă, ūm. Cic. *Vreedzaam, zaft of zagtzinnig, zaft of zagtmoedig, goedaardig.* Men zegt *Placidior* en *Placidiſſimus.*

Mare placidum. Virg. *Een ſtille, kalme zee.*

Dies placidus. Plin. J. *Een ſchoone, mooye, aangename dag.*

Dare ſe alicui placidum. Ovid. *Zig zaft of zagtmoedig, zaft of zagtzinnig, of goedaardig jegens iemand toonen, dragen.*

PLĂCĬTĂ, ōrum. n. plur. Plin. H. *Geveelens, gedagten, oordeelen van Artzen, Wyſgeren, enz. thans ook, plakaten der Staten.*

PLĂCĬTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. *Behagen, behagelyk of aangenaam zyn:* ook, *dikwils behagen.*

PLĂCĬTŪS, ă, ūm. Colum Ovid. *Behaagt hebbende: behagelyk, aangenaam geweeſt zynde.*

Ubi cognitæ, placitæ ſunt. Ter. *Zoo alzze bekend of uitgezogten waren hebbenze behaagt of aangenaam geweeſt, van zyne blyſpelen ſprekende.*

PLĂCO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Verzoenen, bevredigen, vermurwen, verbidden.*

Deos placare. Cic. *De Goden verzoenen, verbidden.*

Nunquam animo placari in eum potuit. Corn. Nep. *Hy konde nooit in zyn gemoed met hem verzoent, of bevredigt worden.*

* Pla-

Digitized by Google

* Placare aliquem Reipublicæ. Cic. *Iemand met den Staat verzoenen, bevredigen, vereenigen.*
Placare æquora. Virg. *De zee ſtillen, ſtil, of kalm maken.*
Eſca placavit iratum ventrem. Hor. *De koſt heeft zyn uitgehongerde buik verzadigt, te vreden geſtelt.*
PLĂGĂ, æ. f. Cic. *Een wonde, quetſure.*
* PLĂGĂ, æ. f. Cic. *Een ſlag van een zweep, ſtok, enz.*
Nulla alia vox inter dolorem crepitumque plagarum audiebatur, niſi hæc, &c. Cic. *Daar wierd geen andere ſtemme tuſſen de ſmart en 't geluid der ſlagen gehoort, dan deze, enz.*
* Plaga. Plin. H. *Een inſnydinge, of ſnede in een boom.*
PLĂGĂ, æ. f. Cic. Virg. *Een gewæſt, oord, of landſtreek, kuſt, of gedeelte des werelds.*
* Plaga. Varr. *Een deken, of ſprei van een bedde.*
PLĂGÆ, ārūm. f. plur. Cic. Virg. *Groote netten om wild in te vangen.*
‡ PLĂGĬĂRĬŪS, ĭī. m. Ulp. *Een kooper of verkooper van een vry perſoon:* ook, *een kooper of verkooper van een ander mens ſlaaf, of die hem verleid om zyn meeſter te verlaten of te vlugten.* Dus genoemd om dat de *Lex Fabia* deze quanten tot geeſſelen verwees.
* Plagiarius. Mart. *Een Schryver die zig eens anders werk toeëigent, of eens anders werk vertaalt hebbende als eigen uitgeeft en opdraagt.*
PLĂGĬĔR, ă, ūm. Plaut. *Die vele ſlagen krygt, met ſlagen beladen.* Van een ſlaef geſproken.
PLĂGĬUM, ĭī. n. g. Digeſt. *Koopinge of verkoopinge van een vry perſoon:* ook, *een kooper of verkooper van een ander mans ſlaaf.*
PLĂGŌSŬS, ă, ūm. Hor. *Zeer ſtraf; gereed of vaardig om te ſlaan:* ook, *vol wonden of ſlagen.*
PLĂGŬLĂ, æ. f. Plin. H. *Een kleine dekkleed, deken, of ſprei.*
* Plagula. Plin. H. *Een blad papier.*
PLĂNCĂ, æ. f. Plin. H. *Een plank.*
Per raritatem plancarum translucentibus fluviis. Plin. H. *De rivier door de reten der planken ſchynende.*
PLĂNCTŬS, ūs. Luc. *Kloppinge op de borſt.*
* Planctus. Stat. Sen. *Geſchrey, geween, gehuil.*
PLĂNCŬS, ă, ūm. Plin. *Die platte voeten heeft, een platvoet.*
PLĀNE. adv. Cic. *Klaarlyk, baarblykelyk.* Men zegt *Planius* en *Planiſſimè.*
Planè video. Plaut. *Ik zie het baarblykelyk, voor myne oogen.*
Planè loqui. Cic. *Klaarlyk, duidelyk, verſtaanelyk ſpreken.*
* Planè. Cic. *Geheelyk, gantſchelyk, t'eenemaal.*
Si te habebo, non videbor planè periiſſe. Cic. *Indien ik u mag hebben zal ik niet ſchynen t'eenemaal bedorven te zyn.*
PLĂNĒTĂ, æ. m. Cic. *Een dwaal-ſtarre, een zweef- of zwerſtarre.*
PLĂNĒTĒS, æ. m. Cic. *Zie* Planeta.
PLĂNGO, gĭs, xī, ctūm, gĕrĕ. Ovid. *Slaan, kloppen.*
Plangere pectora palmis. Ovid. *De borſt op de borſt met handen ſlaan, kloppen van droefheid. Misbaar maken met op de borſten te kloppen, enz.*
* Plangere. Lucret. *Slaan, met geweld ſtorten.* Van golven die tegen de rotſen of op 't ſtrand ſtorten.
* Plangere. Stat. *Weenen, ſchreyen, huilen, kryten.*
Plangere aliquem. Stat. *Iemands verlies of dood beweenen, beſchreyen, beklagen.* Sua damna. Stat. *Zyne verliezen, ſchaden beweenen, betreuren.*
PLĂNGŌR, ōrĭs. m. Cic. *Beweeninge, beſchreyinge, betreuringe, rouw.*
PLĂNGŪNCŬLĂ, æ. f. Cic. *Een klein meuje.*
PLĂNĬLŌQUŬS, ă, ūm. Plaut. *Klaar, duidelyk, openhartiglyk ſprekende.*
‡ PLĂNĬPĒS, ĕdĭs. m. Quintil. *Een ſoort van tooneelſpelers, die bloots voets voor den dag quamen.*
PLĂNĬTĬĂ, æ. Vitruv. l. 9. c. 8. *Oppervlakte, vlakte.*
PLĂNĬTĬĒS, ēī. f. Lucr. *Zie* Planitia.
Speculi planities. Lucret. *De vlakte van een ſpiegel.*
* Æquata agri planities. Cic. *Een effe vlakte.*
PLĂNĬTŪDO, ĭnĭs, f. g. Colum. *Zie* Planitia *en* Planities.
PLĂNTĂ, æ. f. Plin. H. *Het platte van de voet, de zool of bal van de voet.*
* Planta. Plin. H. *Een plant.* Van een boom of kruid.
* Planta. Cic. *Een boomtje om te planten.*
PLĂNTĀGO, ĭnĭs. f. Plin. H. *Weegbree, weegblad.*
PLĂNTĀRES ĭlĭum. Stat. *Wieken aan de voeten.*
PLĂNTĀRĬŪM, ĭī. n. Virg. *Een boomtje, 't welk men uittrekt om te verplanten.*
PLĂNTĀRĬŪM, ĭī. n. Plin. H. *Een plaats daar men boomtjes plant, een plant-queekery.*
PLĂNTĀTĬO, ōnĭs. f. Plin. H. *Plantinge, potinge.*
PLĂNTĬGĔR, ă, ūm. Plin. H. *Planten, of ſchoten dragende,* om te verplanten. Van een boom geſproken.
PLĀNTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plin. H. *Planten, poten.*
PLĀNŬS, ī. m. g. Gr. Horat. *Een loos bedrieger, een liſtig oplichter.*
PLĀNŬS, ă, ūm. Cic. *Vlak, glad, effe.*
* Ager planus. Varr. *Een onvrugtbaar, ongebouwd ſtuk lands.*
* Planus. Cic. *Vlak land.*
* Plani piſces. Plin. H. *Platte viſſchen.* Gelyk tongen, ſchollen, ſcharren, enz.
* Planus. Cic. *Klaar, baarblykelyk, openbaar, kennelyk.*
Aliquid planum facere. Lucret. *Iets verſtaanbaar maken, openbaren, uitleggen.*
* Planam viam facere ad honores quærendos. Plaut. *Een weg effen maken, banen om eerampten te verkrygen.*
Conclavia quæ ſunt plano pede. Vitruv. *Kamers, vertrekken, die neevens de grond zyn.*
Hoc tibi de plano poſſum promittere. Lucret. *Dit kan ik u ligtelyk, aanſtonds beloven.*
De plano libellus dari poteſt. Papin. *Men kan een verzoekſchrift den Regter aanbiedan voor dat hy op den Regter-ſtoel gezeten is.*
PLĀSMĂ, ătĭs. Perſ. *Een ſoort van drank om de ſtemme helder te maken,* welke de Ouden dronken alsze in 't openbaar ſpreken moeſten.
PLĀSTĒS, æ. m. Plin. H. *Een leeme, of kley beelde-maker.*
* Plaſtes. Petron. *Allerhande beeldhouwer of ſnyder.*
PLĀSTĬCE, ēs. f. Plin. H. *De konſt van leeme of kleye beelden te maken.*
PLĀSTĬCŬS, ă, ūm. Vitruv. *Van de konſt van leeme of kleye beeldmakery.*
PLĂTĂLĒĂ, æ. f. Cic. *De Pelikaan,* een vogel.
PLĂTĂNĪNŬS, ă, ūm. Colum. *Van een ahorn-boom.*
PLĂTĂNŌN, ōnĭs. Martial. Vitruv. πλάτανον. *Een boſch van ahorn-boomen.*
PLĂTĂNŬS, ĭ. f. Cic. πλάτανος. *Een ahorn boom.*
PLĂTĒĂ, æ. Ter. *Een groote, wyde ſtraat.* Men kan de tweede lettergreep in een vaars kort maken.
* Platea. Plin. H. *De Pelikaan:* Een vogel dus om des zelfs wyden bek genoemd.
PLAŬDO, ĭs, sī, ſūm, plaūdĕrĕ. Cic. *De handen klappen,* tot tecken van vreugde of goedkeuringe.
Plaudere ſibi. Plin. J. *Zig zelven vleyen, behagen, genegen zyn.*
Plaudere aliquem. Stat. Alicui. Cic. *De handen tot lof van iemand te zamen klappen: Iemand prysen.*
* Plaudit pennis perdix. Ovid. *De veldhoen klept, of ſlaat met de vlerken.*
* Pedibus plaudere choreas. Virg. *Danſſen.*
PLAŬSĪBĬLĬS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Cic. *Loffelyk, pryſſelyk, aangenaam.*
PLAŬSŌR, ōrĭs. m. Hor. *Die de handen klept, die iets goed keurt of pryſt met hand geklap.*
PLAŬSTRŬM, ī. n. Cic. *Een wage.*
PLAŬSŬS, ă, ūm. Virg. *Geſlagen, geklept, daar men geluid mede geſlagen heeft.*
Plauſis circumvolat alis. Ovid. *Hy vliegt rondom met zyne klappende of ſlaande wieken.*
PLAŬSŬS, ūs. m. Cic. *Hand geklap: goedkeuringe, lof, prys door hand geklap.*
* Plauſus. Cic. *Klappinge, ſlag, geluid* van wieken, enz.
PLĒBĔCŬLĂ, æ. f. Cic. *Het gemeene volkje, het graauw, Jan hagel.*
PLĒBĒĬŬS, ă, ūm. Cic. *Van 't gemeene volk.*
* Plebeïus. Plin. H. *Gemeen, ſlegt.*
Plebeïus ſermo. Cic. *Een gemeene, ſlegte, onbeſchaafde reden.*
Amictus plebeïus. Propert. *Een gemeen, ſlegt, grof gewaad of kleed.*
PLĒBĬCŌLĂ, æ. m. Cic. *Een eerder, begunſtiger, handhaver van 't gemeene volk.*
PLĒBĬSCĪTŬM, ī. n. Cic. *Een gebod, keure van 't gemeene volk of de gemeente.*

PLĒBS,

Digitized by Google

PLEBS, plēbĭs, f. Cic. *Het gemeene volk, de gemeente.* Men vind *Plebes* in *nominativo* by de beſte Schryvers.

PLECTĬLIS, is. m. & f. ĭlĕ, is. n. Plaut. *Dat men kan vlegten.* Van een laurier-tak, daar men een kroon van gemaakt heeft, geſproken.

PLECTO, is, plexī, plexum. Plaut. *Straffen.* De *praterita plexi*, en *plexui* zyn weinig in gebruik.

Plecti capite. Cic. *Met de dood geſtraft worden.*

† PLECTŌ, is, plexum, plectĕre. Lævius ad Priſcianum. *Vlegten.*

PLECTRŪM, ī. n. Hor. Martial. *Strykſtok*, van een vedel, enz.

PLEIĀDĒS *of* PLEIĂDĒS, um. f. plur. Ovid. *Dit zyn de zeven ſtarren*, die de tyd van de zeevaart aan de Ouden te kennen gaven.

PLĒNE, adv. Cic. *Ten vollen, t'oenemaal, volkomentlyk.* Men zegt *Plenius* en *Pleniſſimè.*

PLĒNILŪNĬUM, ĭī. n. Colum. *De tyd van de volle maan, volle maan.*

PLĒNĬTAS, ātĭs. f. Vitruv. Cibi plenitas. Vitruv. *Volheid, verzadinge, voedzaamheid van koſt.*

Infirmare corpora cibi plenitate. Celſ. Vitruv. *Lichamen door overvloedige koſt of ſpys verzwakken.*

Aër imminuit plenitates. Vitruv. *De lugt vermindert, ſlyt de overtolligheden.* Van de nature.

Plenitas humoris. Vitruv. *Volheid, overvloed van vogten, (humeuren).*

PLĒNĬTŪDO, ĭnĭs. f. Plin. H. *Volheid, dikheid, gezatheid.*

Homo creſcit in longitudinem, deinde ad plenitudinem. Plin. H. *De menſch groeit in de lengte, daar na tot dikheid, of gezatheid.*

Plenitudo cujuſdam vocis. Auct. ad Her. *Zekere volheid, kragt, nadrukkelykheid van een woord.*

PLĒNUS, ă, ŭm. Cic. *Vol.* Men zegt *Plenior* en *Pleniſſimus.*

* Orator plenus. Cic. *Een zinryk Redenaar.*

* Plenus Orator. Cic. *Een volmaakt Redenaar.*

* Annus plenus. Hor. *Een vol, geheel, of gantſch jaar.*

* Plenâ manu. Cic. *Met een volle, of milde hand, rykelyk.*

Exigere ab aliquo plenam operam. Quintil. *De volle pligt van iemand afeiſſchen, afvergen.*

Cadus à ſummo plenus. Plaut. *Een vat tot boven toe vol.*

Ad plenum noſſe cauſam. Aſc. Pæd. *Een zaak ten vollen weten, grondelyk verſtaan.*

Pleno gradu. Salluſt. *Met volle of groote ſchreden.*

* Ætatis plenus. Plaut. *Zeer oud, ſtok oud.*

Cohortes pleniſſimæ. Cic. *Zeer volle krygsbenden.*

* Plenus. Celſ. *Dik, grof gezet.* Van een vet menſch.

Cibus plenior. Celſ. *Voedzamer, magtiger koſt, ſpys.*

PLĔRĬQUĔ, plĕrăque, plĕrăquĕ. Cic. *De meeſte:* ook, *zeer vele.*

Plerique omnes adoleſcentuli. Ter. *De meeſte, byna alle de jongelingen.*

PLĔRŪMQUĔ. adv. Cic. *De meeſten tyd, voor 't meeſte gedeelte, gemeenlyk.*

PLĒTHRUM, ī. n. g. *Een zaſde deel van een ſtadium.*

PLEURĪTĬS, ĭdĭs. f. Vitruv. πλευρῖτις. *Zydwee of pyn: ontſtekinge van de zyde: de (pleuris).*

PLEURĪTĬCUS, ă, ŭm. Plin. H. *Die zydwee of pyn: die ontſtekinge in de zyde of de (pleuris) heeft, of onderworpen is.*

PLEXUS, ă, ŭm. Lucret. *Gevlegten, omgewonden.*

PLĪCATĬLIS, is. m. & f. ĭle, is. n. Plin. H. *Dat gevouwen kan worden.*

PLĪCĀTŪRĂ, æ. f. Plin. H. *Vouwinge.*

PLĪCO, ās, plĭcāvi *of* plĭcŭi, plĭcātum, plĭcāre. Lucret. *Vouwen.*

PLINTHĬS, ĭdĭs. f. Vitruv. *Een plint, zuil- of pilaar-plint.*

PLŌDO. *Zie* Plaudo.

PLŌRĂBŪNDUS, ă, ŭm. Plaut. *Bitterlyk ſchreyende, weenende, huilende, in tranen zwemmende.*

PLŌRĀTŎR, ōrĭs. m. Mart. *Een ſchreyer, beweener, beklager.*

PLŌRĀTUS, ūs. m. Cic. *Geſchrei, geween, gehuil.*

PLŌRĀTUS, ă, ŭm. Ovid. *Beſchreid, beweend, beklaagd.*

PLŌRO, ās, āvi, ātum, ārĕ. Cic. *Schreyen, weenen, huilen.*

Plorare aliquid. Hor. *Iets beſchreyen, beweenen, beklagen.*

PLŌSTELLUM, ī. n. Hor. *Een wagetje.*

PLŌSTRUM. *Zie* Plaustrum.

PLŪMĂ, æ. f. Cic. Matt. *Een veder, pluim.* Dat is de zagte vederen in tegenſtellinge van de pennen, of ſlagpennen der wieken.

PLŪMĀRĬUS, ĭī. m. Catul. Vitruv. *Die iets op veder-kuſſens ſtikt.*

PLŪMĀRĬUS, ă, ŭm. Plin. *Van vederen, pluimen.*

PLŪMĀTĬLIS, is. m. & f. ĭlĕ, is. n. Plaut. *Van vederen gemaakt.*

PLŪMĀTUM, ī. n. Petron. *Een kleed van vederen van gevogelte gemaakt.*

** PLŪMĀTUS, ă, ŭm. Cic. In Arato. *Beplumd, gevederd, met vederen bedekt.*

PLŪMBĀGO, ĭnis. f. Plin. H. *Een zilver-myn met lood vermengd.*

* Plumbago. Plin. H. *Loodagtige verwe.* Een gebrek in geſteentens, alsze in de Zon gehouden wordende, een donkere loodagtige verwe hebben.

Plumbago. Plin. H. *Een ſoort van kruid: Zie* Molibdæna.

PLŪMBĀRĬUS, ă, ŭm. Officina plumbaria. Plin. H. *Een lood, of loodgieters winkel.*

Plumbarius artifex. Vitruv. *Een loodwerker of gieter.*

PLŪMBĀRĬUS, ĭī. m. Front. *Idem.*

PLŪMBĀTA, æ. f. g. Veget. *Een loode kogel, of bal.*

PLŪMBĀTŪRĂ, æ. f. Caſſius apud Paul. Juriſc. *Souderinge.*

PLŪMBĔUS, ă, ŭm. Plaut. *Van lood, van lood gemaakt.*

Auſter plumbeus. Hor. *De nevelagtige zuide wind.*

Plumbeus homo. Ter. *Een plomp, bot, dom menſch.*

Plumbeus homo. Plaut. *Een bleek, ongedaan, loodverwig menſch.*

Homo in Phyſicis plumbeus. Cic. *Een plomp, dom, bot, onbedreve menſch in natuurlyke of natuurkundige zaken.*

PLŪMBO, ās, āvi, ātum, ārĕ. Plin. H. *Souderen.*

Plumbare. Plin. H. *Verlooden, met lood dekken, overtrekken.*

PLŪMBŌSUS, ă, ŭm. Plin. H. *Loodryk, vol lood.*

PLŪMBUM, ī. n. Plin. H. *Lood.* Men gebruikt *Plumba* niet in *plurali*, gelyk Varro aanmerkt.

Plumbum liquidum. Hor. *Geſmolte, gegote lood.* Candidum. Plin. H. *Tin.*

Plumbum. Ovid. *Een bal of kogel van lood.*

Plumbum. Plin. H. *Een loodverwige vlek in 't oog.* Zeker gebrek.

PLŪMESCO, ſcĭs, ĕſcĕre. Plin. H. *Vederen, of pluimen krygen:* Van jonge vogeltjes.

PLŪMĔUS, ă, um. Cic. *Van vederen of pluimen.*

Torus plumeus. Ovid. *Een veder-bed.*

PLŪMĪGĔR, ă, ŭm. Plin. H. *Vederen of pluimen dragende: Met vederen of pluimen gedekt.* Van gevogelte geſproken.

PLŪMĬPES, ĕdĭs. omn. gen. Catul. *Vederen, of pluimen aan de voeten hebbende.*

PLŪMO, ās, āvi, ātum, ārĕ. Gell. *Vederen beginnen te krygen.*

PLŪMŌSUS, ă, ŭm. adj. Ovid. *Zie* Plumatus.

PLŪMŬLA, æ. f. Colum. *Een pluim.je, of vedertje.*

PLŬO, is, plŭi, plŭĕre. Cic. *Regenen.* Het *ſupinum* der t'zamen geſtelde woorden eindigt in *Plutum.*

In terris pluere. Virg. *Op de aarde regenen.*

Lapidibus pluiſſe nunciatum eſt. Liv. *Men heeft verhaalt dat het ſteenen geregent hadde.*

Sanguine pluit. Cic. *Het heeft bloed geregent.* Men vind in eenige drukken van Cicero *Sanguinem.*

PLŪRĀLIS, is. m. & f. ālĕ, is. n. Quintil. *Meervoudig.*

PLŪRĀLITĔR. adv. Sen. Ph. Quintil. *In 't meervoudig getal, meer of veelvoudiglyk.*

Tonitrua nos pluraliter dicimus. Sen. Ph. *Wy zeggen tonitrua, donders, in 't meervoudig getal.*

PLŪRĀTĬVUS numerus. A. Gell. *Het meervoudig, of veelvuldig getal.*

PLŪRES, ium. & f. plurĭa, rĭum. n. plur. Cic. *Meer.*

Plura dicam de peccatis tuis. Ter. *Ik zal meer van uwe misdaden zeggen, verhalen.*

PLŪRĬES. adv. A. Gell. *Meermalen, vele reizen, menigwerf.*

PLŪRĬFĂRĬAM. adv. Suet. *Op velerhande manieren, wyzen.*

PLŪRĬMUM. adv. Ter. Cic. *Zeer veel, grootelyks.*

Poſſe plurimùm apud aliquem. Cic. *Zeer veel by iemand vermogen: Groot aanzien by iemand hebben.*

* Plurimùm. Ter. *Zeer dikwils, veeltyds, meermaals.*

Digitized by Google

Ibi plurimùm eſt. Ter. *Hy is daar zeer dikwils.*
Plurimùm domi eſt. Ter. *Hy is zeer dikwils, meerendeels t'huis.*
Plurimùm ætatis ſuæ in cauſis aliquibus verſari. Cic. *Den meeſten tyd van zyn leven in eenige zaken bezig zyn.*
PLŪRĬMŪS, ă, ūm. Ter. *Zeer veel.*
Plurima ſalute aliquem impertire. Ter. *Iemand zeer hartelyk groeten, doen groeten.*
Labor plurimus. Hor. *Zeer groote, zware arbeid.*
* Plurimus. Virg. *Zeer groot, hoog, of lang.*
Aliquid plurimi æſtimare. Cic. *Iets zeer veel, of hooglyk agten.*
PLŪS, ūris. n. Cic. *Meer.*
Plus plauſtrorum. Plaut. *Meer, of een grooter getal wagens.*
Plus vitium habet alius alio. Cic. *D'eene heeft meer kragten dan den andere.*
Plus annum obtinere provinciam. Cic. *Een win geweſt meer dan een jaar behouden, regeren, beſtieren.*
Plus profici ad miſericordiam commovendam virtus, quàm humilitas. Cic. *De dapperheid dient meer, in kragtiger om tot barmhartigheid of medelyden te bewegen dan de laſhartigheid, of laffe nedergheid of eotmoed.*
Plus minùs. Plin. H. Mart. *Meer, of min.*
Caleſces plus ſatis. Ter. *Gy zult meer dan warm of heet genoeg worden.*
PLŪSCŬLE. adv. Plaut. *Wat te veel, een weinig meer dan behoord.*
PLŪSCŬLŪM. ī. n. Cic. *Wat of een weinig meer.*
Pluſculum mellis. Colum. *Wat of een weinig meer honig.*
PLŪSCŬLŪM. adv. Cic. *Een weinig of wat meer.*
Pluſculum quàm concedit veritas. Cic. *Een weinig meer dan de waarheid toe laat.*
PLŪSCŬLŪS, ă. ūm. Ter. Pluſcula ſuppellectile opus eſt. Ter. *Daar is een weinig meer huisraad van nooden.* Men vind weinig caſus van dit woord.
PLŪTĔŪS, ĕī. m. Cæſ. *Een ſoort van oorlogtuig gelyk een helm,* gemaakt van teen met leder overtrokken, waar mede de krygsknegten hunne hoofden dekten om ſchoot vry te zyn als zy de wallen gingen beſtormen.
* Pluteus. Juven. *Een boekkas, enz.*
* Pluteus. Perſ. *Een leſſenaar om op te ſchryven.*
* Pluteus. Suet. Mart. *'t Hoofdeinde van een bedde.*
* Pluteus. Ulp. *Een Rabat.*
* Pluteus. Vitruv. *Een hek, penye.*
PLŪVĬA, æ. f. Cic. *Regen.*
PLŪVĬĀLĬS, ĭs. m. & f. ĕ, ĭs. n. Colum. Virg. *Van regen.*
Aqua pluvialis. Colum. *Regenwater.*
* Pluvialis. Ovid. *Regenagtig, regen veroorzakende.* Sprekende van ſommige winden of geſtarntens.
PLŪVĬĀTĬLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Colum. *Zie* Pluvialis.
PLŪVĬŌSŬS, ă, ūm. Plin. H. *Regenagtig.*
PLŪVĬŪS, ă, ūm. Cic. *Zie* Pluvialis.
PNEŪMĂ, ătĭs, n. g. Gr. *Een geeſt, wind, blazinge.*
PNEŪMĂTĬCŬS, ă, ūm. Plin. H. *Dat zig door wind beweegt.* Van zekere konſtruigen.
Res pneumaticas invenit. Vitruv. *Hy heeft de wind tuigen uitgevonden.*
PNEŪMŌNĬCŬS, ī. m. g. *Die longezugt heeft.*
PNĪGĔŪS, ĕī. m. Vitruv. *Een zeker gereedſchap in waterwerktuigen, 't welk altyds naauwer toegaat.*
PŌCĬLLĀTŌR, ōris, m. Plin. H. *Een ſchenker.*
PŌCĬLLŪM, ī. n. Cat. *Een kopje, drink-potje, glaasje.*
PŌCOENĬŪM, ĭī. n. g. Herm. *Een verſnapering na 't avondmaal.*
PŌCŪLENTŬS, ă, ūm. Cicer. *Goed om te drinken, drinkbaar.*
PŌCŪLŪM, ī. n. Cic. *Een kop, drink-pot, of glas.*
* PŌCŪLŪM. ī. n. Cic. *Drank, vogt of nat dat men drinkt.*
* Cum canibus timidi venient ad pocula damæ. Virg. *De vreesagtige dassen zullen met de honden komen drinken.*
PŎDĀGĔR, ĭ. m. Claud. *Voetjigt, of voetzeuvel hebbende, onderworpen, onderhevig.*
PŎDAGRĂ, æ. f. Cic. *Voetjigt, voetzeuvel.*
PŎDAGRĬCŬS, ă, ūm. Plin. H. *Zie* Podager.
PŎDAGRŌSŬS, ă, ūm. Plaut. *Zie* Podager.
PŌDEX, ĭcis. m. Hor. *Zie* Anus.
PŎDĬŪM, ĭī. n. Plin. H. Juven. Een plaats gelyk een (balkon), uitſtek daar men zag wat in de ſpelen, in de renbaan voorviel.
PODIUM, ĭī. n. *Pui.* de hoofdſtad van Velay.
PŎĒMĂ, ătĭs. n. Cic. *Een gedigt.*
POENĂ, æ. f. Cic. *Straffe, pyn, boete.*
Expendere pœnas. Cic. *Straffe lyden, geſtraft worden.*
Luere pœnas facinorum. Sen. Trag. *Straffe over ſchelmſtukken lyden.*
Sumere pœnas. Cic. *Straffen, ſtraffen oeffenen.*
POENĀLĬS, ĭs. m. & f. ălĕ, ĭs. n. Plin. *Van ſtraffe, tot ſtraf behoorende.*
POENĀRĬŪS, ă, ūm. Quintil. *Zie* Pœnalis.
POENĪTENDŬS, ă, ūm. Liv. *Daar men berouw of leedwezen van moet hebben.*
Magiſter non pœnitendus. Liv. *Een zeer goed, bequaam, verſtandig, ervaren leermeeſter.*
O pœnitendum Reipublicæ ſtatum! Cic. *O beweenelyke, betreurens waardige ſtaat van 't gemeene beſt.*
POENĪTĒNS, ēntĭs. omn. gen. Cic. *Berouw, leedwezen hebbende.*
Non multò pòſt pœnitens facti. Suet. *Niet lang naderhand berouw of leedwezen van de daad hebbende.*
POENĪTĒNTĬĂ, æ. f. Liv. *Berouw, leedwezen.*
Pœnitentiam inutilem ſequi. Liv. *Vergeeſſch, onnut, vrugteloos berouw of leedwezen hebben.*
POENĪTĔT, pœnĭtŭit, pœnĭtĕrĕ. Cic. *Berouwen, berouw of leedwezen hebben.*
Ineptiarum ſuarum eos pœnitet. Cic. *Het berouwt hen, zy hebben berouw of leedwezen van hare ongerymdheden, dwaasheden, zotheden.*
Quòd te offenderim, me pœnitet. Cic. *Het berouwt my, het is my leed dat ik u beleedigt, verſtoord hebbe.*
Sapientis eſt nihil quod pœnitere poſſit facere. Cic. *Het is de pligt van een wys man niets te doen dat hem kan berouwen.*
Facinus quod pœnitere neceſſe eſt. Cic. *Een daad daar men noodzakelyk berouw of leedwezen van moet hebben.*
Si pœnitere poſſunt. Liv. *Indien ze berouw of leedwezen konnen hebben.*
Pœnituit juraſſe patrem. Ovid. *Het berouwde zyn vader dat hy gezworen hadde.*
Virium haud pœnitebat. Liv. *Het was hem niet leet zoo veel magt te hebben.*
Noſtri noſmet pœnitet. Ter. *Wy zyn op ons zelven t'onvreden.*
PŎĒSIS, ĭs. Cic. *Digtery, Poëzy, het digten, 't werk van Digters.*
PŎĒTĂ, æ, m. Cic. *Een digter.*
PŎĒTĬCĂ, æ. f. Cic. PŎĒTĬCĔ, ēs. f. Varr. *De digtkunſt, de digtkunde.*
PŎĒTĬCĔ. adv. Cic. *Gelyk een digter, digt- of digters-wyze.*
PŎĒTĬCŬS, ă, ūm. Cic. *Van een digter, een digter voegende, betamende, paſſende.*
PŎĒTRĬĂ, æ. f. Cic. *Een digteres, digteresſe.*
PŌGŌNĬĀS, æ. m. Plin. H. πωγωνίας. *Een ſtaart-ſterre.* Eigentlyk, *een ſterre met een baard.*
POL. adv. Jurantis. Plaut. *Voorwaar.*
PŎLĔMŌNĬĂ, æ. f. Plin. H. πολεμόνιον. *Zeker kruid,* dus genoemd ter oorzaak van de twiſt van twee Koningen, die yder de eere wilden hebben van die te hebben gevonden. *Wilbeen.*
PŎLENTĂ, æ. f. Colum. *Gedroogde bloem of meel van gerſt.*
Dit was der ſlaven voedſel by de Grieken.
PŎLENTARĬŪS, ă, ūm. adj. Plaut. *Van gerſte meel.*
PŎLĬO, ĭs, ĭvī, ĭtūm, īrĕ. Cic. *Glad, effen ſtypen, doen blinken, polyſten.*
Arma polire Deorum. Stat. *De wapenen der Goden glad ſtypen, doen blinken.*
* Polire carmina. Ovid. *Gedigten beſchaven.*
Parietem opere albario polire. Vitruv. *Een geſplete, geborſte muur met kalk glad toeſtryken.*
PŎLĬO, ōnis, m. g. Firmic. *Die wopenen ſchoon maakt.*
PŎLĬŌN, ĭī. n. Plin. H. Gryskruid. Zeker weltiekend kruid.
PŎLĬSPĀSTŌS, ī. f. Vitruv. l. 10. c. 5. *Zeker konſtruig met vele katrollen,* om laſten vaardiglyk te hyſſen.
PŎLĪTĔ. adv. Cic. *Beſchaafdelyk, cierlyk, netjes.* Men zegt *Politius.*
Scribere politè. Cic. *Beſchaafdelyk, cierlyk ſchryven.*

Digitized by Google

PŎLĪTĬĀ, æ. f. Cic. *Staatkunde, regeerkunde, borgerlyke regeerkunde.* Cicero noemt dus de boeken van Plato *de Republicâ.*

PŎLĪTĬCŬS, ă, ūm. Cic. *Van ſtaatkunde, ſtaatkundig, regeerkundig.*

PŎLĪTŬLŬS, ă, ūm. Cic. *Beſchaafd. Zie* Limatulus.

PŎLĪTĬO, ōnĭs. f. Vitruv. *Slypinge, gladmakinge.* Van marmer, enz.

PŎLĪTŎR, ōrĭs. m. Cat. de R. R. c. 5. *Een ſlyper, gladmaker, beſchaver.*

PŎLĪTŪRĂ, æ. f. Vitruv. *Zie* Politio.

Corporum politura. Sen. Ph. *Vercieringe, oppronkinge der lighamen,* door blanketſel, kleederen, enz.

PŎLĪTŬS, ă, ūm. *Vercierd, opgepronkt.* Eſt omni liberali doctrina politiſſimus. Cic. *Hy is een man zeer beſchaafd, door of vercierd met alle deſtige wetenſchappen.*

Politus torno. Vitruv. *Rondom glad gedraaid.*

PŎLLĔN, ĭnĭs. n. Cæſ. *Bloem van meel.*

PŎLLĒNS, ēntĭs. part. omn. gen. Ovid. *Magtig, vermogend, mogend.*

Opibus pollens. Lucret. *Vermogend, magtig door rykdom, zeer ryk.*

† PŎLLENTĬĀ, æ. f. Plaut. *Magt, kragt, mogendheid, vermogen.*

PŎLLĔO, ēs, pōllĕrĕ. Cic. *Magtig of vermogend zyn: vermogen hebben, vermogen.*

Nec eſt ulla res quæ plus apud eum polleat. Cic. *Ook is'er niets dat meer op hem vermag,* of, *grooter vermogen op hem heeft.*

Pollet in Republica. Cæſ. *Hy vermag veel, heeft groot vermogen in den Staat.*

Pollere conſtantiâ. Cic. *Veel door ſtandvaſtigheid vermogen, zeer ſtandvaſtig zyn.*

* Pollere. Plin. H. *Kragtiger, van grooter vermogen zyn, meer vermogen.*

PŎLLEX, ĭcĭs. m. Cic. *Een duim:* ook, *den grooten teen.*

‡ Vertere pollicem. Plin. H. Juven. *Den duim (keeren) draayen:* dat is, *iets verwerpen, quaad keuren, tegenſpreken.* De Ouden hadden een maniere van den duim van de voorſte vinger af te keeren alsze iets verwierpen, en van die tegen de voorſte vinger te duwen alsze iets goed keurden.

Utroque tuum laudabit pollice ludum. Plin. H. *Hy zal uwe oeffeninge volkomentlyk pryzen.*

* Pollex. Colum. *Een wynrank kort boven de eerſte of tweede geſneden.* Men noemt dus ook, *de ſterkte en beſte rank van den wynſtok die men laat aanblyven in 't ſnoeyen, om drniven te dragen.*

PŎLLĬCĂRĬS, ĭs. m. & f. ārĕ, ĭs. n. Plin. H. *Een duim dik, of breed: van een duim, daar toe behoorende.*

PŎLLĬCĔŎR, ĭcĭtŭs ſum, pōllĭcērī. Ter. *Beloven, toezeggen.*

Alicui operam ſuam polliceri. Cic. *Zyn dienſt aan iemand beloven, toezeggen, aanbieden.*

PŎLLĬCĬTĀTĬŌ, ōnĭs. f. Cæſ. *Beloſte, toezegginge.*

PŎLLĬCĬTŎR, ārĭs, ātŭs ſum, ārī. Ter. *Beloven, toezeggen.*

PŎLLĬCĬTŬM, ĭ. n. Ovid. *Beloſte, toezegginge.*

PŎLLĬCĬTŬS, ă, ūm. Cic. *Beloofd, toegezegd hebbende.*

* Pollicitus. Ovid. *Beloofd, toegezegd.*

Fides pollicita. Ovid. *Beloofde, toegezegde, gegeve trouwe, of woord.*

PŎLLĬNĀRĬŬS, ă, ūm. Plaut. *Van bloem van meel.*

Pollinarium cribrum. Plaut. *Een bloem-zeef.*

† PŎLLĬNCĬO, ĭs, pōllĭnxī, pōllĭnctŭm, pōllĭncĕrĕ. Plaut. *Alles tot een begraaffeniſſe of uitvaart vervaardigen.* Dit woord is naauwlyks in gebruik, men vind niet dan de *præteritum* in Plautus.

PŎLLĬNCTŎR, ōrĭs. m. Plaut. *Een lykzalver, die zorg draagt voor begraaffeniſſen, en balſemen, enz. van dooden. Een doodgraver.*

PŎLLĬNCTŪRĂ, æ. f. Plaut. *Zorg over een lyk:* om het te balſemen, begraven, enz.

PŎLLĬNTOR, ōris. m. g. Cato. *Die gemaakt koren buidelt.*

† PŎLŪBRŬM, ĭ. n. g. Feſt. vel PŎLLŪBRŬM, ĭ. n. Non. *Een bekken, daar 't water in valt, daar men de handen mede waſcht.*

† PŎLLŪCĔO, ēs, pōllūxī, pōllūctŭm, pōllūcērĕ. Cat. de R. R. *Iets opofferen, een offerhande van iets doen.*

Decimam partem Herculi polluceam. Plaut. *Laat my het tiende deel aan Herkules opofferen.* Budæus zegt dat men dit woord kan gebruiken als men ſpreekt van Godvrugtige makingen.

PŎLLŪCĬBĬLIS cœna. Macrob. *Een pragtig, heerlyk, koſtelyk avondmaal.*

* PŎLLŪCĬBĬLĬTĔR. adv. Plaut. *Pragtiglyk, heerlyk, koſtelyk, deftiglyk.*

† PŎLLŪCTŬM, ĭ. n. Caſſius Hemina apud Plin. H. *Een ſoort van offerhande,* ter eere van Jupiter, enz.

† PŎLLŪCTŬM. Plaut. *Een heerlyk, pragtig, deftig gaſtmaal:* of wel, *een zeer lekker geregt.*

† PŎLLŪCTŪRĂ, æ. f. Plaut. *Zie* Pollūctum.

PŎLLŬO, ĭs, pōllŭī, pōllūtŭm, pōllŭĕrĕ. Cic. *Bezoedelen, bevlekken, beſmetten.*

* Polluere Conſulatum. Salluſt. *Het Burgermeeſters ampt bezoedelen, onteeren, ſchande aanwryven.*

PŌLLŪTŬS, ă, ūm. Cic. *Bezoedeld, bevlekt, beſmet.*

* Polluta ſacra. Cic. *Ontheiligde, bevlekte heiligdommen.*

PŎLŌNĬĂ, æ. f. *Polen.* Een Ryk in Europe.

PŎLŪS, ī. m. Cic. *Een Aſpunt,* daar den hemel op draait.

* Polus. Vitruv. *Een zeer heldere aſpunt ſterre,* by het hooſd van den grooten beer.

PŎLYĂNDRĬŎN, ĭī. n. g. Gr. Jun. *Een openbare, algemeene begraafplaats, of kerkhof.*

PŎLYĂNTHĔMŪM, ĭ. n. g. Plin. *Een boter bloem.*

PŎLYGŌNĂTŌN, ī. n. g. Plin. *Salomons zegel.* Een kruid.

PŎLYGŌNĬŪS, ă, ūm. Vitruv. πολυγώνιος. *Vel hoekig, vele hoeken hebbende.*

PŎLYGŌNŬS, ă, ūm. Hyginus. *Zie* Polygonius.

PŎLYGŌNŬS, ĭ. f. Plin. H. *Varkens gras, duizendknoop, preupelgras, weggras.* Zeker onkruid.

PŎLYMĪTĂRĬŬS, ĭī, m. g. Gr. *Een bordduurwerker, ſtikker.*

PŎLYMĪTŬS, ă, ūm. Plin. H. πολύμιτος. *Stoffe van veelverwig garen gewerven.*

PŎLYMĬXŌS, ī. adj. Matt. *Een lamp met vele ligten of lonnetten.*

PŎLYPŎDĬŎN, ĭī. n. Plin. H. πολυπόδιον. *Boomvaare.* Zeker kruid.

PŌLYPŌSŬS, ă, ūm. Mart. *Die een Vleeſagtig uitwas of gezwel in de neus heeft.*

PŎLYPŬS, ĭ. m. Celſ. *Een veelvoet.* Zeker viſch.

* Polypus. Celſ. *Een vleeſagtig uitwas of gezwel in de neus of neusgaten,* den ademtogt belettende.

PŎLYTRĬX, ĭchĭs. f. Plin. H. *Een ſoort van edelgeſteente die 't haar doet uitvallen.*

PŎLYTRĬCHĂ, æ. f. PŎLYTRĬCHĒ, ēs. f. Plin. H. *Zie* Polytrix.

PŌMĀRĬŪM, ĭī. n. Colum. *Een boomgaard.*

* Pomarium. Plin. H. *Een vreuitkamer of zolder.*

PŌMĀRĬŬS, ĭī. m. Flor. *Een voſt of vreuit verkooper.*

POMERĀNĬĂ, æ. f. *Pomeren,* een geweſt in Duitſchland.

PŌMĒRĬDĬĀNŬS, ă, ūm. Cic. *Van de namiddag, dat des namiddags of na de noen geſchied.*

Scholæ pomeridianæ. Quintil. *Agter of namiddag ſcholen.*

PŌMĒRĬŪM, ĭī. n. Plin. H. Een zekere wydte zoo binnen als buiten van de wallen af, daar men niet mogt bouwen, alwaar de vogelwichelaars de vlugt der vogelen aanmerkten.

PŌMĬFĔR, ă, ūm. Hor. *Ooſt, vreuit, of vrugt dragende.* Van vrugtboomen.

PŌMŌSŬS, ă, ūm. Colum. *Ooſt of vreuitryk, overvloedig van ooſt of vreuit.*

Pomoſa corona. Prop. *Een kroon van takken daar de vrugt nog aan is.*

PŌMPĂ, æ. f. Cic. *Allerhande openbaar ſchouſpel,* met voorbereidſelen en plegtigheden.

* Pompa. Cic. *Pragt, heerlykheid, koſtelykheid, deftigheid.*

Adhibere pompam in dicendo. Cic. *Statelykheid, deftigheid in 't ſpreken gebruiken.*

Pompâ plena petitio. Cic. *Een verzoek vol van hoogmoed, vermetelheid.*

PŌMPĀLĬS, ĭs, ĕ. adj. Capitol. *Tot pragt, ſtaat, heerlykheid behoorende.*

PŌMPHŎLYX, ygĭs. f. Plin. H. πομφόλυξ. *De bloem van Pompeljoen.*

Digitized by Google

PŌMPĪLŪS, ī. m. Ovid. Een viſch die de ſchepen volgt en by na van de gedaante als een thonnyn is.
PŌMŪM, ī. n. Plin. H. Colum. *Allerhande ooſt, fruit, of gewas* van boomen.
PŌMŪS, ī. f Plin. H. *Een ooſt, fruit of vrugtboom.*
PŌNDĔRĀTĬO, ōnis, f. Vitruv. *Gewigt, weginge.*
PŌNDĔRO, ās, āvī, ātūm, āre. Plin. H. *In een ſchale wegen.*
* Ponderare. Cic. *Overwegen, overleggen, overdenken, onderzoeken.*
PŌNDĔRŌSŬS, ă, ūm. Plin. H. *Zwaar, zwaarwigtig, van gewigt.*
Ponderoſa epiſtola. Cic. *Een gewigtige brief, een brief daar veel in ſtaat.*
PŌNDŌ. indecl. n. Plaut. *Een gewigt van een pond, een pond.*
Quod pondo te eſſe cenſes? Plaut. *Hoe veel ponden geloeft gy dat gy weegt?*
Corona aurea libræ pondo. *Een goude kroon van een pond gewigt.*
PŌNDŬS, ĕris. n. Cic. *Gewigt, zwaarte, zwaarheid.*
* Pondus. Virg. *Laſt.*
* Pondus. Cic. Magnum auri pondus. Cic. *Een groote laſt, of gewigt van goud.*
* Pondus. Varr. Magnum pondus artificum. Varr. *Een grooten hoop konſtenaars.*
* Pondus. Cic. *Een weeg ſchaal.*
Meis ponderibus examinabo. Cic. *Ik zal 't naar mynen evenaar* (dat is, *oordeel*) *overwegen.*
* Pondus. Ovid. *Zwarigheid, hartzeer, zorg, kommer, droefheid.*
* Pondera verborum. Cic. *Kragt, nadruk van woorden.*
* Pondus. Cic. *Gewigt, vermogen, gezag, magt.*
Habere pondus apud aliquem. Cic. *Vermogen, of gezag by iemand hebben.*
Scelus hoc meriti pondus & inſtar habet. Ovid. *Deze misſlag kan een verdienſte ophalen.*
PŌNDŬSCŬLUM, ī. n. Colum. Plin. H. *Een klein gewigt, gewigtje.*
PŌNĔ. præp. Ter. Cic. *Agter, van agteren.*
Ponè nos recede. Plaut. *Wyk, ga agter ons.*
* Ponè. adv. Cic. Ter. *Agter, van agteren.*
PŌNO, pōnis, pŏsŭī, pŏsĭtum, pōnĕre. Cic. *Zetten, ſtellen.*
Epicurei collationem beneficiorum imbecillitatem ponebant. Cic. *De Epicuren ſtelden dat het doen of beſteden van weldaden een zwakheid was.*
* Ponere animum ſuum in aliqua re. Cic. *Zyn gemoed of gedagten op iets ſtellen, zetten, veſten.*
* Omnis amplitudo in virtute poſita eſt. Cic. *Alle grootheid is in de deugd geſteld, beſtaat in de deugd.*
* Caput ponere. Virg. *Zyn hoofd neder leggen, te ruſt leggen.*
* Caſtra ponere. Cæſ. *Een leger neder ſlaan, legeren.*
* Pro certo ponere. Liv. *Als vaſt, voor vaſt of gewis ſtellen.*
Ponere in conſpectu. Cic. *Voor oogen in 't gezigt ſtellen, zetten.*
* Ponere in contentionem rem aliquam. Cic. *Een zaak in verſchil ſtellen, trekken.*
* Finem ponere ſcelerum. Luc. *Een einde van ſchelmſtukken maken.*
Fundamenta ponere. Cic. *Grondſlagen, grondleggingen, grondveſten leggen.*
Templa ponere. Virg. *Tempelen bouwen, ſtigten.*
Ponere fundamenta alicujus rei in voluptate. Cic. *Iets op de welluſt grondveſten.*
* Leges ponere. Horat. *Wetten vaſt ſtellen, geven.*
* Ponere aliquid in beneficii loco. Cic. *Iets als een weldaad te boek ſtellen, rekenen.*
* Ponere in medio ſententias Philoſophorum. Cic. *De gevoelens der wysgeeren voordragen, uitleggen.*
* Diem totum in aliqua re ponere. Cic. *Den gantſchen dag in iets verſlyten.*
Modum orationi ponere. Tac. *Zyn vertoog of reden palen zetten, bepalen.*
* Multum ponere in miſericordia alicujus. Curt. *Veel ſtaat of rekening op iemands barmhartigheid maken.*
Nomina rebus ponere. Cic. *De dingen namen geven.*
* Ponebamus conſilium, cui nos urbi crederemus. Petron. *Wy overwogen, overleiden na welke ſtad wy zouden gaan.*
* Ova ponere. Colum. *Eyeren leggen.* Van een henne.
* Rudimenta virtutis ponere. Quintil. *De gronden van deugd leggen.*
* Sumptus numquam meliùs poteſt poni. Cic. *De onkoſten konnen nooit beter beſteed worden.*
* Ponere. Virg. *Gaan leggen, ophouden.*
Cùm venti poſuere. Virg. *Toen de winden waren gaan leggen, geſtild waren.*
* Ponere. Cic. *Afleggen, laten varen.*
Ponere metum. Plin. J. *Vreeze laten varen, verbannen, afleggen.* Iras. Cic. *Gramſchap laten varen, afleggen, matigen, bedwingen.* Vitam. Prop. *Sterven.*
Multa hic hodie vitia ponemus. Cic. *Wy zullen hier veele ondeugden afleggen, laten varen, verbannen, dempen.*
* Ponere. Ter. *Onderſtellen.*
Pone eum eſſe victum. Ter. *Onderſtel dat hy verwonnen is, onderſtel hem verwonnen te zyn.*
* Solers hominem aut Deum ponere. Horat. *Bequaam om een menſch of God te ſchilderen, af te malen.*
PŌNS, tis. m. Cic. *Een brugge.*
Pontem facere. Cic. *Een brugge maken, of leggen.*
Jungere ponte fluvium. Curt. *Een brugge over een rivier ſlaan.*
PŌNTĬCŬLŬS, ī. m. Cic. Catul. *Een bruggetje.*
PŌNTĬFEX, ĭcis. m. Cic. *Een opperprieſter.* Thans *Paus.*
PŌNTĬFĬCĀLĬS, is. m. & f. ālĕ, is. n. Cic. *Van een opper of hooge prieſter.*
PŌNTĬFĬCĀTŬS, ūs. m. Cic. *Het ampt, de bedieninge, of waardigheid van opper of hooge Prieſter.*
PŌNTĬFĬCĬĀ, ōrūm. n. plur. Cic. *De boeken die de opper of hoogeprieſter in plegtigheden gebruikten.*
PŌNTĬFĬCĬŪM, ĭi. n. A. Gell. *Magt, vermogen, gezag, of regt van iemand in zyn ampt, enz.*
PŌNTĬFĬCĬŬS, ă, ūm. *Van een opper of hooge prieſter,* tot hem behoorende.
PŌNTO, ōnis. m. Cæſ. *Een pont, of platte ſchuit om menſchen en paarden over te zetten.*
PŌNTŬS, ī. m. Cic. *De zee.*
Pontus Euxinus, ī. m. Plin. H. *De zwarte zee.*
PŌPĂ, æ. m. Suet. *Die de beeſten in offerhanden ſloeg of keelde.*
PŌPĂNŪM, ī. n. Juven. *Een ſoort van een koek.*
PŌPĔLLŬS, ī. m. Hor. *Het gemeene, of geringe volk: de gemeene man, 't graauw.*
PŌPĪNĂ, æ. f. Cic. *Een wynhuis, herberg, of kroeg: een drinkwinkel.*
PŌPĪNĀLĬS, is. m. & f. ālĕ, is. n. Colum. *Van een wynhuis, herberg, kroeg, of drinkwinkel.*
Popinales deliciæ. Colum. *Lekkernyen, ſmakelyke koſt der herbergen.*
PŌPĪNĀRĬŬS, ĭi, m. g. Lampſid. *Een herbergier, waard, kroeg of drinkwinkel houder.*
PŌPĪNĀTĬO, ōnis. f. Aul. Gell. *Optrekkinge, ſtempinge in herbergen, wynhuizen, kroegen.*
PŌPĪNĀTŌR, ōris, m. g. Macrob. *Zie* Pōpīno, onis.
PŌPĪNO, ōnis. m. Hor. *Een kroeglooper, kroegiſt.*
PŌPĪNOR, āris, ātus sum, āri. depon. Capitol. *Gulzig eten en drinken, in kroegen en drinkwinkels looper.*
PŌPLĔS, ĭtis. m. Cic. *De knieſchyf.*
PŌPPĪSMĂ, ătis. n. Juven. *Streelinge van paarden met woorden of handen.* Plinius Hiſtor. gebruikt dit woord ook voor *handgeklap* tot een teeken van eerbiedigheid of vreugde.
PŌPPĪSMŬS, ī. m. Plin. H. *Zie* Poppiſma.
PŌPŬLĀBĬLĬS, is. m. & f. ĭlĕ, is. n. Ovid. *Dat men verwoeſten, uitplonderen, beroven, plonderen, vernielen, roven, verdelgen kan.*
Quodcunque fuit populabile flammâ. Ovid. *Alles dat door de vlamme vertecrt, verſlonden konde worden.*
PŌPŬLĀBŪNDŬS, ă, ūm. Liv. *Verwoeſtende, plonderende, vernielende.*
PŌPŬLĀRĬĂ, ĭum. n. plur. Suet. *Een plaats daar 't volk zat om de Schouwſpelen te zien.*
PŌPŬLĀRĬS, is. m. & f. ārĕ, is. n. Hor. *Van 't volk, van de gemeente, of gemeene man.*
* Popularis. Non. *Van den gemeenen of ſlegten volke.*
Popularia agimus per ludum. Non. *Wy nemen met den gemeenen man wat vermaak in ſpelen.*

Digitized by Google

* Popularis. Cic. *Die den inborst van 't volk involgt.*
* Popularis. Cic. *Die 't volk tegemsligt.*
* Popularis. Ter. Cic. Popularis meus. Cic. *Myn landsman of landsgenoot.*
Populares ejusdem sylvæ. Plin. H. *Bewooners van 't zelve bosch.* Van dieren.

PŎPŪLĀRĬTĀS, ātĭs. f. Quintil. *Genegentheid voor 't volk, of de gemeente.*

PŎPŪLĀRĬTĔR. adv. Cic. *Het volk ten gevalle, op een behagelyke wyze aan 't volk.*
* Populariter. Cic. *Beleefdelyk, gemeenzaamlyk.*
* Populariter loqui. Cic. *Duidelyk, gemeenzaamlyk, beleefdelyk spreken.*

PŎPŪLĀTIM. adv. Non. *Van volk tot volk, door al het volk.*

PŎPŪLĀTĬO, ōnĭs. f. Liv. *Verwoestinge, plonderinge, rooving.* Van vyanden in een land.
* Populatio volucrum. Colum. *Schade,* van vogelen in een wyngaard, enz.
* Populatio morum. Plin. H. *Verderf, verdorvenheid, verval van zeden, goede manieren.*

PŎPŪLĀTŎR, ōrĭs. m. Ovid. *Een verwoester, plonderaar, rover, verdelger,* Van een land, enz.

PŎPŪLĀTRĬX, īcĭs. f. Ovid. *Zy die verwoest, roost, plonderd, of verdelgt.*

PŎPŪLĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Verwoest, verdelgd, beroofd, geplonderd.*
* Populatus. Stat. *Verwoest, verdelgt, beroofd, geplondert hebbende.*
Populatus urbes. Stat. *Steden verwoest, beroofd, geplondert hebbende.*

PŎPŪLĀTŪS, ūs. m. Liv. *Verwoestinge, verdelginge, plondering.*

PŎPŪLĔTŪM, ī. n. Plin. H. *Een populier bosch.*

PŎPŪLĔŬS, ă, ūm. Virg. *Van een populierboom.*

*** PŎPŪLĬFĔR, ă, ūm. Ovid. *Populier boomen dragende.*

PŎPŪLNĔŬS, ă, ūm. Colum. *Van een populier boom.*

PŎPŪLNŬS, ă, ūm. Plaut. *Zie* Populneus.

PŎPŪLO, ās, āvī, ātum, ārĕ. agros. Cic. *Velden verwoesten, verdelgen, bederven, vertreden.*

PŎPŪLŎR, āris, ātŭs sŭm, ārī. Cic. *Verwoesten, verdelgen, plonderen, rooven, een land doorstroopen, afloopen.*
* Formam populabitur ætas. Ovid. *Den ouderdom zal de schoonheid beroven.*

PŎPŪLŬS, ī. m. Cic. *Het volk, een volk.*
Populum amicorum describere. Sen. Ph. *Een hoop of meenigte vrienden optellen, oprekenen.*

PŎPŬLŬS, ī. f. Virg. *Een populierboom.*

PŎRCĂ, æ. f. Virg. *Een zog.*
* Porca. Varr. Colum. *Een bedde van aarde tussen twee voren,* in geploegd land.

PŎRCĀRĬŬS; ĭī. m. g. Firm. *Een varken-hoeder, of dryver.*

PŎRCĀRĬŬS, ă, ūm. Plin. H. *Van een varken of zwyn.*

PŎRCĔLLŬS, ī. m. Varr. *Een zwyn of varken, een bigge.*

PŎRCETRA, æ. f. g. Gell. *Een zog die eens geworpen heeft.*

PŎRCĬNĀRĬŬS, ĭī. m. Plaut. *Een spek-verkooper.*

PŎRCĬNŬS, ă, ūm. Plaut. *Van een zwyn of varken.*
Vox porcina. Sen. Ph. *Het geschreeuw van een varken.*

PŎRCŬLĀTĬO, ōnĭs. f. Varr. *Houdinge, mestinge van varkens.*

PŎRCŬLĀTŎR, ōrĭs. m. Colum. *Een houder of mester van varkens.*

PŎRCŬLŬS, ī. m. Plaut. *Een varken of zwyn.*
* Porculus marinus. Plin. H. *Een bruinvisch.* Zeker zeevisch.

PŎRCŬS, i. m. Hor. Colum. *Een varken.*
Porcus Trojanus. A. Gell. *Een bigge of varkje, gevuld met wildbraat, enz.* Dit is een zinspelingje op 't Trojaansche paard.

PŎRPHYRĔTĬCŬM mārmŏr. Suet. *Porphyr-steen:* Zeker marmer.

PŎRPHYRĬĂCŬS, ă, ūm. adj. Ovid. *Purper, purperverwig.*

PŎRPHYRĬO, ōnĭs. m. Plin. H. πορφυρίων. *Zeker vogel,* met lange roode pooten en roode bek.

PŎRPHYRĬS, idis. f. g. Gr. *Een purper kleed of gewaad.*

PŎRPHYRĪTĒS, æ. m. Plin. H. πορφυρίτης. *Porphyr-steen.* Zeker rood marmer met wit doortrokken.

PŎRRĂCĔŬS, ă, ūm. Plin. H. *Van look of knoflook.*
Porraceus color. Plin. H. *Lookagtige verwe.*

PŎRRECTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Uitreikinge, rekkinge, uitstrekkinge.* Van handen, armen, enz.

PŎRRECTŬS, ă, ūm. Cic. *Uitgereikt, uitgerekt, uitgestrekt.*
Porrectus somno. Stat. *In de lengte, of uitgestrekt slapende.*
* Porrectiore fronte loqui. Plaut. *Met een trotsch, verheugd aangezigt spreken.*
* Porrecta syllaba. Quintil. *Een lange lettergreep.*

† PŎRRĬCĬO, īs, pŏrrĭcĕrĕ. Virg. Liv. *De ingewanden van slagtofferen op den autaar branden.* Na zekere plegtigheden met reukwerk te doorrooken en met wyn te besprengen, enz.

PŎRRĬGO, ĭs, pŏrrexī, pŏrrectŭm, pŏrrĭgĕrĕ. Cic. Liv. *Uitreiken, uitrekken, uitstrekken.* Men vind in Statius *Porgi* in plaats van *Porrigi*, en *Perxit* voor *Perrexit per syncopen.*

PŎRRĬGO, gĭnĭs. f. Hor. Celf. *Schurft, of schilfer op 't hoofd.*

PŎRRĪNA, æ. f. g. Scævol. *Een plaats daar look waft, een lookbed.*

PŎRRŌ. adv. Cic. *Zekerlyk, in waarheid, waaragtig.*
Nihil porrò tam inhumanum. Cic. *Daar is zekerlyk, in waarheid niets zoo onmenschelyk, of wreed.*
* Porrò. Cic. Virg. *Wel aan.* Een woord om aan te moedigen.
Perge porrò. Cic. *Wel aan! Sa! ga voort.*
* Porrò. Cic. *Voor't overige.*
* Porrò. Cic. *Vervolgens, naderhand.*
Porrò. conjunct. Ter. *Maar, edog, dog.*

PŎRRŪM, ī. n. *of* PŎRRŬS, ī. m. Celf. *Look, knoflook.*

PŎRTĂ, æ. f. Cic. *Een poort.*
Porta tonat Cœli. Virg. *De hemelspoort dondert, dawert.*

PŎRTĀTĬO, ōnĭs. f. Portationes armorum, telorum. Salluft. *Vervoeringe, overbrenginge van wapenen, schigten.*

PŎRTENDO, ĭs, pŏrtendī, pŏrtendĕrĕ. Cic. *Voorspellen, voorbeteekenen, voorzeggen.*

PŎRTENTĬFĬCŬS, ă, ūm. Ovid. *Wonderbaar, wonderen voortbrengende, beteekenende, van wonderlyke uitwerkselen.*
Venena portentifica. Ovid. *Wonderen werkende vergiften.*

PŎRTENTŌSŬS, ă, ūm. Cic. *Wonderlyk, wonderbaar, zeldzaam.*

PŎRTENTŬM, ī. n. Cic. *Een wonderteeken, een wonderbaar zeldzame zaak.* Die eenig ramp, of een geluk beteekent.

PŎRTHMĔŬS, ĕī. m. Juven. *Een veerman, of veerschipper,* die iemand over een rivier zet.

PŎRTĬCŬLĂ, æ. f. Cic. *Een klein portaal, of overdekt gangetje.*

PŎRTĬCŬS, ūs. f. Cic. Ter. *Een portaal, galery, of wandelgang.*

PŎRTĬŌ, ōnĭs. f. Cic. *Een gedeelte, aandeel, deel.*
Batavi exigua Gallorum portio. Tac. *De Bataviers zyn een klein gedeelte van Gaulen.*
Asini opera supra portionem respondent. Colum. *Het werk van een ezel vergoed, het aalt zyn voedsel ruim.*

PŎRTISCŬLŬS, ī. m. Plaut. Non. Een bediende van een roeischip of galey, die met een stokje, *Portiſculus* genoemd, een teeken gaf aan de roeyers om te roeyen, of op te houden.
Portiſculus. Fest. Plaut. *Een stokje van zeker bevelhebber op een roeischip.* Waar van in 't voorgaande woord gesproken is.

† PŎRTĬTO, ās, āvī, ātum, ārĕ. A. Gell. *Dragen.*

PŎRTĬTŎR, ōrĭs. m. Virg. *Een veerman of veerschipper.*
* Portitor. Plaut. *Een invorderaar van 't haven-geld, havenmester.*

PŎRTIŬNCŬLA, æ f. Apul. *Een klein gedeelte.*

PŎRTO, ās, āvī, ātum, ārĕ. Cic. *Dragen, brengen.*
* Nuntium portare. Plin. H. *Nieuwe tydinge brengen.*
* Auxilium portare alicui. Salluft. *Iemand hulp toe brengen: Iemand bystand doen, byspringen, bystaan.*
* Bellum portare. Virg. *Oorlog voeren.*
* Fallaciam portare alicui. Ter. *Iemand bedriegen, opligten, doeken, bedotten.*

PŎRTŌRĬŬM, ĭī. n. Plaut. *Veer-geld.*
*. Portorium. Cic. *Haven-geld, tol-geld,* van goederen of koopmanschappen.
Portoria Regni parvo pretio redemta habere. Cæſ. *De haven-gelden, de tol-gelden van 't Ryk zeer goed koop gepagt hebben.*

PŎRTŬLĂ, æ. f. Liv. *Een poortje, kleine poort.*

PŎRTŬLĀCĂ, æ. f. Plin. H. *Porcelein,* Zeker kruid.

Digitized by Google

PŌRTŪŌSŪS, ă, ūm. Sall. Cic. *Vol havens.* Van een land of zee geſproken.

PŌRTŪS, ūs. m. Cic. *Een haven.* Men vind *Portibus* in plaats van *Portubus* in Cæſar.

* In portu res eſt. Plaut. *De zaak is gewonnen, is veilig, zeker.*

* In portu impingere. Quintil. *In de haven aan de grond ſtooten, alles verliezen als men het meent gewonnen te hebben.*

In portu navigare. Ter. *Buiten gevaar zyn.*

PŌRŪS, i. m. g. *Tuſſteen.*

PŌRŪS, i. m. g. Jun. *Een zweet gat.*

PŌSCĂ, æ. f. Plin. H. Celſ. *Koudſchaal.*

PŌSCO, ſcĭs, pŏpōſcī, pōſcĭtūm, pōſcĕrĕ. aliquid ab aliquo, *of* aliquid aliquem. Cic. *Iets van iemand verzoeken, eiſſchen, bidden, ſmeeken, vorderen.*

Cauſas veniendi poſcere. Virg. *De redenen van komſte afvorderen, vragen.*

Honorem Deûm ſibi poſcit. Virg. *Hy vordert, eiſcht de eere die de Goden toekomt.*

* Reum poſcere aliquem. Liv. *Iemand beſchuldigen, betigten.*

PŌSĬTĬŌ, ōnĭs. f. Cic. *Geſteltenis, gelegentheid,* van een plaats, ſtad, enz.

Poſitio caſtrorum. Front. *Geſteltenis, gelegentheid, geſtalte van een legerplaats.*

* Poſitio. Sen. Ph. Colum. *De gedaante, het gezigt,* van een leger, gebouw na 't Ooſten, Weſten, Zuiden, Noorden, enz.

* In quacumque poſitione mentis ſim. Sen. Ph. *In wat geſteltenisſe van gemoed ik ook zy.*

* Poſitio. Quintil. *Uitgang, einde van een woord:* Gelyk wanneer men zegt, *Garumna in terminatione fœminina,* hoewel het *maſculini generis* is.

* Poſitio. Quintil. De eerſte perſoon van een (*verbum*) of werkwoord, daar de andere *tempora* van gemaakt worden: *ook,* de *nominativus* van *nomina,* daar de andere *caſus* van komen.

* Poſitio. Quintil. *Stellingen.* Als twee (*conſonanten*) of medeklinkers na een (*vocalis*) of klinkletter volgen, en dan is de (*ſyllaba*) of lettergreep *poſitione longa.*

* Poſitiones. Quintil. *Stellingen of voorwerpen,* van vertoog of Redenvoerders.

* Poſitio vinearum. Colum. *Plantinge, potinge van wynſtokken.* Men zegt het ook van olyven, enz.

PŌSĬTOR, ōrĭs. m. g. Ovid. *Een ſteller, zetter, plaatſer.*

PŌSĬTŪRĂ, æ. f. Celſ. Propert. *Geſteltenis, plaats,* van 't hart, de longe, enz. in 's menſchen licchaam.

* Poſitura ſtellarum. A. Gell. *Starrezigt.* Animadvertere quâ poſiturâ ſtellarum aliquis naſcitur. A. Gell. *Geſtalte, gedaante, hoogte der ſtarren ten tyde van iemands geboorte.*

PŌSĬTŪS, ă, ūm. Cic. *Ergens geſteld, gelegd, gezet, geplaatſt.*

* Poſitis omnium aliarum rerum curis. Liv. *De zorge of kommer van alle andere dingen verworpen, afgelegt, verbannen hebbende.*

* Poſitus. Virg. *Dood, geſtorven, overleden.* Tene ego ſuſtineo poſitum videre? Virg. *Heb ik de magt of kragt, kan ik verdragen, of het over my krygen u dood te zien?*

* Corpus poſitum. Lucret. *Een begrave lyk.*

* Poſitus ſuper armamentarium. Curt. *Over 't wapen, of tuighuis geſteld, gezet.*

* Eſt totum poſitum in te. Cic. *Het is alles aan u geſteld, alles ſtaat aan u, hangt van u af.*

Nummi in fenore poſiti. Hor. *Penningen op woeker of renten gezet.*

* Hoc poſito. Cic. *Dit geſteld of onderſteld zynde.*

PŌSĬTŪS, ūs. m. Ovid. Tac. *Geſteltenis, geſtalte, gelegentheid. Zie* Poſitio.

PŌSSESSIO, ōnĭs. f. Cic. *Have, bezit, eigendom.*

* Poſſeſſio. Cic. *Bezittinge, eigendom, middelen, goederen, heerlykheden.* Van landeryen, enz.

* Poſſeſſio fiduciaria. Liv. *Een vertrouwd bezit.*

PŌSSESSIŪNCŪLĂ, æ. f. Cic. *Een klein bezit, gering goed, of have, tamelyke middelen.*

PŌSSESSŌR, ōrĭs. m. Cic. *Een bezitter, eigenaar.*

Italici littoris poſſeſſor. Petron. *Die op de Italiaanſche kuſt heerſcht.*

PŌSSESSŌRIŪS, ă, ūm. adj. Digeſt. *Van een bezit, tot een bezit behoorende.*

PŌSSESSĪVŪS, ă, ūm. Quintil. *Van bezit.* Een konſtwoord in de Grammatica. De *pronomina poſſeſſiva* zyn *meus, tuus, ſuus,* en dergelyk.

PŌSSESSŪS, ă, ūm. Ovid. *Dat men bezit of heeft bezeten.*

PŌSSESSŪS, ūs. m. g. Apul. *Zie* Poſſeſſio.

PŌSSĬBĬLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Plaut. Quintil. *Megelyk, doenlyk.*

PŌSSĬDĔŌ, ēs, sēdī, sēſſūm, sĭdērĕ. Ter. Cic. *Bezitten, genieten, in eigendom hebben.*

Inverecundum ingenium poſſidere. Cic. *Een onbeſchaamd inborſt hebben, onbeſchaamd van aart zyn.*

Hujus ſeculi mores in ſe poſſidet. Plaut. *Hy bezit,* dat is, *hy verſtaat de zeden van deze eeuw volkomentlyk.*

PŌSSŬM, pŏtēs, pŏtŭī, pŏssĕ. Cic. *Konnen, vermogen.*

Plurimùm poſſe apud aliquem. Cic. *Veel by iemand konnen, vermogen: veel vermogen op iemand hebben.*

Fieri poteſt ut fallar. Cic. *Het kan gebeuren dat ik bedrogen werde, dat ik my vergyge.*

Non poſſum quin exclamem. Cic. *Ik kan niet nalaten uit te roepen.*

Poſſe aliquid per ſe. Cic. *Iets door zig zelven konnen, vermogen, magtig zyn.*

Quantùm potui per ætatem. Plin. J. *Zoo veel als ik door den ouderdom hebbe gekonnen.*

Poſſunt oculi, poteſt caput, pulmones poſſunt omnia. Cic. *Myne oogen, myn hoofd, myne longen vermogen alles,* dat is, *zyn in een zeer gezonde ſtaat.*

PŌST. præpoſitio. Cic. *Na, agter.*

Poſt diem tertium. Cic. *Na den derden dag, na drie dagen.*

Optimus longè poſt homines natos. Cic. *Verre de beſte van alle gebore menſchen.*

Poſt tergum. Cæſ. *Agter den rug.*

* Poſt. adv. Cic. *Daar na, naderhand.*

Anno pòſt. Cic. *Een jaar naderhand.*

Multò pòſt. Plaut. *Lange tyd daar na.*

Omnia ſibi pòſt putavit eſſe præ meo commodo. Ter. *Hy heeft gedagt dat alles beneden myn belang of welvaren was:* dat is, *Hy offerde alles op aan myn welvaren.*

PŌSTĔĂ. adv. Salluſt. *Na dat, na de tyd.*

Poſteà quàm profectus [eſſes]. Cic. *Na dat gy vertrokken waart, na de tyd van uw vertrek.*

Quid poſteà? Cic. *Wat nog, of nog meer?*

Poſteà quàm. Cic. *Na dat.*

PŌSTĔRĬ, ōrūm. m. plur. Cic. *De nakomelingen, nazaten.*

Indicare poſteris aliquid. Cic. *De nakomelingen, nazaten iets te kennen geven, openbaren.*

Degenerarunt horum poſteri. Cic. *Hunne nakomelingen, nazaten worden ontaard.*

PŌSTĔRĬŌR, ōrĭs. m. & f. ūs, ōrĭs. n. Cic. *Volgende, nakomende, naaſt, de tweede, de laatſte van twee.*

Non Poſteriores feram. Ter. *Ik zal geen tegenſtrevers dulden, ik zal my niet laten overſnoeven, overbluffen.*

Poſterior ætate. Cic. *Jonger van ouderdom of jaren.*

Omnes res poſteriores ponere, atque operam alicui dare. Plaut. *Alle dingen aan een kant zetten, laten varen en iemand dienen of behulpzaam zyn.*

Suam ſalutem poſteriorem ſalute communi ducere. Cic. *Zyn eigen behoudenisſe minder dan 't gemeene welvaren agten.*

Poſteriores pedes. Plin. H. *De agterſte of hinderſte voeten.*

PŌSTĔRĬTĀS, ātĭs. f. Cic. *De nakomelingſchap, de nakomelingen, onze nazaten.*

PŌSTĔRĬŪS. adv. Cic. *Naderhand, later.*

Si Thucydides poſteriùs fuiſſet. Cic. *Indien Thucydides naderhand, of in later eeuwen geleeft hadde.*

PŌSTĔRŪS, ă, ūm. Cic. *Volgende, naaſtkomende, aanſtaande.*

Poſtera dies. Cic. *De volgende of aanſtaande dag.*

Laude creſcere poſtera. Hor. *In lof of vermaardheid meer en meer toenemen.*

Infamiam impudicitiæ refutavit, & præſentis & poſteræ vitæ caſtitate. Suet. *Hy heeft zig van de ſchandvlek van onkuisheid gezuivert, door de kuisheid van zyn leven welk hy toen en naderhand leide.*

Poſtero. Tac. *Op den volgenden dag.* Subintelligitur *die.*

In poſterum. Cic. *In, of voor 't toekomende, voortaan, regtevoort.*

PŌSTFĔRO, fĕrs, fĕrrĕ. Plin. H. *Agter ſtellen, minder agten.*

Digitized by Google

PŌSTFŪĪT. Sallust. Ubi periculum advenit, invidia atque ſuperbia poſtfuere. Sall. *Toen't gevaar genaakte, naderde, bleef zyn nyd of haat en hoogmoed agter.*

PŌSTGĔNĪTI, ōrūm. m. plur. Hor. *Na of afkomelingen, nazaten.*

PŌSTHĂBĔO, ēs, hăbŭī, hăbĭtŭm, hăbērĕ. Cic. *Agter ſtellen, minder agten.*

Colere aliquem poſthabito altero. Stat. *Iemand boven een ander eeren, beminnen.*

PŌSTHĀC. adv. Cic. *Na dezen, na deze tyd, voortaan, in't toekomende.*

PŌSTHĬNC. adv. Virg. *Naderhand, hier namaals.*

PŌSTHŬMŬS, ī. m. Cic. *Na de vaders dood geboren.*

PŌSTĬCA, æ. f. g. Ammian. PŌSTĬCŬLA, æ. f. g. Apul. *Zie* Poſticium.

PŌSTĬCĬŪM, īī. n. Vitruv. *Het agterſte van een huis.*

PŌSTĬCŬLŪM, ī. n. Plaut. *Een hoekje, kroetje, vertrekje in een agterhuis.*

PŌSTĬCŪM, ī. n. Hor. *Een agterdeur, een valſche of geheime deur, een ſluipdeur.*

*** Poſtico fallere aliquem. Hor. *Iemand door de agterdeur bedriegen: Iemand door een agter- of ſluipdeur ontſnappen.*

PŌSTĬCŬS, ă, ūm. Liv. Suet. *Dat agter ons is, of geſchied.*

PŌSTĬDĔĂ loci. Plaut. *Naderhand.*

PŌSTĬLĔNĂ, æ. f. Mart. *De ſtaartriem van een paard.*

PŌSTĬLLA, adv. Plaut. Terent. *Daar na.*

PŌSTĬNDĔ. adv. Lucret. *Daar na.*

PŌSTĬS, is. m. Cic. *Een ſtyl of poſt van een deur:* ook ſomtyds, *Een klopper van een deur.*

PŌSTLĪMĬNĬŪM, īī. n. Cic. *Het regt dat een Romein, uit vremde ſlaverny komende, heeft, om zyn verloren goed weder te eiſſchen en na zig te trekken.* Dit woord beteekent eigentlyk, *de wederkeering van een vervremd ding van iets dat van den vyand weggevoerd was.*

PŌSTMĔRĬDĬĂNŬS, ă, ūm. Cic. *Van de namiddag, dat des namiddags of na den noen geſchied.*

PŌSTMŎDO. adv. Hor. *Naderhand, daar na.*

PŌSTMĬTTO, is, īſī, īſſŭm, ĕre. Cic. *Minder agten.*

PŌSTMŎDŪM. adv. Ter. *Naderhend, daar na.*

PŌSTŎMĬS, ĭdis. f. g. Lucil. *Een muil-yzer, kin-yzer.*

PŌSTPŌNO, is, pōsŭī, pōsĭtŭm, pōnĕrĕ. Cic. *Agter ſtellen, minder agten.*

Omnia poſtpoſui dummodo præceptis patris paretem. Cic. *Ik hebbe alles agterwegen geſtelt, laten varen, behoudens dat ik myn vaders geboden, bevelen gehoorzaamde.*

PŌSTPRĬNCĬPĬŪM, īī. n. Varr. apud Gell. *De voortgang, het vervolg.*

PŌSTQUĀM. conjunctio. Cic. *Na dat.*

* Poſtquàm. Cic. *Na dat.*

Biennium jam factum eſt, poſtquàm abii domo. Plaut. *Het is twee jaren geleden na dat ik van huis gegaan, vertrokken, geweſt ben.*

Undecimo die poſtquàm à te diſceſſeram. Cic. *Den elfden dag na dat ik van u ſcheide, of afging.*

PŌSTRĔMŌ. adv. Ter. *Ten laatſten, eindelyk, laatſtelyk.*

PŌSTRĔMŪM. adv. Cic. *Voor de laatſte, of jongſte reis of maal.*

Hodie poſtremùm me vides, ſi id facis. Ter. *Indien gy dat doet zult gy my van daag, heden, of huiden voor de laatſte of jongſte maal zien, of nooit meer zien.*

PŌSTRĔMŬS, ă, ūm. Cic. *De laatſte.* Van meer dan twee geſproken.

Hæc fuit poſtrema ejus oratio. Ter. *Dit was zyn jongſte reden, zyn laatſte vertoog.*

Non in poſtremis eſſe. Cic. *Niet van de laatſte of minſte zyn.*

Poſtremi homines. Brut. ad Cic. *De laatſte,* dat is, *de ſlegtſte, veragtſte, booſte, quaadſte menſchen.*

In fuga poſtremus, in periculo princeps. Cic. *De laatſte in't vlugten en de eerſte of voornaamſte in gevaar.*

PŌSTRĬDĬĔ. adv. Cic. *Des anderen daags, 's daags daar aan of daar na, op den volgenden dag.*

Poſtridiè ludos. Cic. *Den dag na't vertoonen der ſpelen.*

Poſtridiè ejus dici. Sulpit. ad Cic. *Des daags na dien dag,* dat is, *des anderen daags.*

Poſtridiè nundinas. Suet. *Des daags na de markt, jaarmarkt, of kermis.*

Quid cauſæ fuerit, poſtridiè intellexi, quàm è vobis diſceſſi. Cic. *Ik verſtond des anderen daags, toen ik van u vertrokken was, wat de oorzaak of reden was.*

PŌSTVĔNĬO, īs, vēnī, vĕntŭm, vĕnīrĕ. Plin. H. *Na of naderhand komen.*

PŌSTŬLĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Verzoek, bede, ſmeeking.*

Poſtulationibus vacare. Plin. J. *Zitten om verzoeken, of ſmeekſchriften te hooren.*

* Poſtulatio. Plaut. Ter. *Klagte.*

* Poſtulationes. Cic. *Eiſſchen der Goden,* alsze een offerhande ‡ tot zoen begeerden, wanneer een volk van zekere ramp ſtond verloſt te worden.

PŌSTŬLĀTĬTĬŬS, ă, ūm. Sen. Ph. *Dit waren de gewoonelyke* ‡ *zwaardſchermers, die van 't volk verzogt wierden te ſchermen.*

PŌSTŬLĀTŌRĬŬS, ă, ūm. Fulmina poſtulatoria. Sen. Ph. ‡ *Blixemen,* waar door de Goden te kennen gaven, dat zy begeerden een afgebroke offerhande volbragt, of een niet behoorlyk gedane, wederom begonnen wilden hebben.

PŌSTŬLĀTŪM, ī. n. Cic. *Een verzoek, bede, eiſch, ſmeeking.*

* Poſtulatum. Cic. *Een beſchuldiging, betigting.*

PŌSTŬLĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Beſchuldigd, betigt.*

Poſtulatus ab aliquo repetundis *of* repetundarum. Tac. *Van iemand over afknevelinge, of afgeperſt geld beſchuldigd, betigt.*

PŌSTŬLĀTŬS, ūs. m. Liv. *Verzoek, eiſch, bede.* Men vind niets dan de *ablativus.*

Poſtulatu matris audito. Liv. *Zyn moeders verzoek gehoort hebbende.*

PŌSTŬLO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Ter. Cic. *Verzoeken, eiſſchen, bidden, ſmeeken.*

Poſtulare ab aliquo omnia. Cic. *Alle dingen van iemand verzoeken, eiſſchen, verderen.*

Poſtulo abs te vehementer, ut, &c. Ter. *Ik verzoeke, bidde u zeer ernſtiglyk, dat, enz.*

Hæc dies alios mores poſtulat. Ter. *Deze dag, deze tyd vereiſcht andere zeden, manieren.*

Longiorem orationem cauſa forſitan poſtulat. Cic. *De zaak vereiſcht mogelyk, miſſchien een langer vertoog.*

Etiam me iſtis dictis ducere poſtulas? Ter. *Meent gy my nog met die woorden om den tuin te leiden, te beſpotten?*

Poſtulare fidem publicam. Cic. *De openbare trouwe te hulp roepen, verzoeken.*

* Poſtulare. Cic. *Beſchuldigen, betigten.*

Aliquem poſtulare repetundis. Cic. *Iemand van afknevelinge, of afperſinge van geld beſchuldigen, betigten.* Men zegt nu en dan *de repetundis.*

Poſtulare. Ter. *Iets begeren, willen.*

PŌSTŬMŬS. *Zie* Poſthumus.

PŌTĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Drinkinge.*

PŌTĀTŎR, ōrĭs. m. Plaut. *Een drinker.*

PŌTĀTŪS, ūs. m. g. Senec. *Zie* Potatio.

PŌTĀTŬS, ă, ūm. Plin. H. *Gedronken.*

PŌTĔNS, ēntis. omn. gen. Cic. *Magtig, vermogend, magend.* Men zegt *Potentior* en *Potentiſſimus.*

Potens Cypri. Hor. *Meeſteres, Godin van't eiland Cyprus.*

Armis potens. Virg. *Magtig van wapenen, of in den oorlog.*

Pietate potens. Propert. *Zeer godvrugtig, vroom, heilig.*

Potens civitas. Cic. *Een magtige, vermogende ſtad.*

Herbæ potentes. Ovid. *Kragtige, ſterke kruiden.*

Potentiſſimus odor. Plin. H. *Een zeer kragtige, ſterke reuk.*

Nec potens erat mentis. Sen. Trag. *Ook was hy niet by zyne zinnen of zyn verſtand.*

PŌTĔNTĀTŪS, ūs. m. Cæſ. *Magendheid, magt, vermogen: Heerſchappy, opperſte gebied.*

Æmuli potentatus hoſtes. Liv. *Vyanden nayverig van het vermogen of gezag.*

PŌTĔNTĔR. adv. Hor. Quintil. *Met kragt, of vermogen: kragtiglyk.* Men zegt *Potentius.*

Cui lecta potenter erit res. Hor. *Die een zake of ſtoffe na zyne kragten of vermogen verkozen, of uitgekipt heeft.*

PŌTĔNTĬĂ, æ. f. Ovid. *Kragt, magt, ſterkte, geweld.*

Potentia morbi. Ovid. *De kragt, het geweld van de ziekte.*

* Potentia. Cic. *Magt, vermogen, magendheid, gezag, ryk dom, aanzien.*

Sine potentia eſſe. Plin. J. *Zonder magt, gezag, of aanzien zyn.*

PŌTĔRĬŪM, īī. n. Plaut. *Een drinkkop, of pot.*

PŌTE-

Digitized by Google

PŌTĒSTĀS, ātis. f. Cic. *Kragt, magt, vermogen, mogendheid.*

* Poteſtas. Cic. *Mogendheid, magt, gebied, gezag.*

Poteſtatem ſui facere. Cic. *Zig vertoonen, laten zien: gehoor geven, verleenen.* Sprekende van de Hoofdſchouten.

Nunquam in campo ſui fecit poteſtatem. Corn. Nep. *Hy liet zig nooit in 't vlakke veld zien, vertoonde zig nooit in vlaktens, wilde nimmermeer in 't vlakke veld ſtryden.*

Habere aliquem in ſua poteſtate. Cic. *Iemand in zyn magt, vermogen, of handen hebben.*

Cum poteſtate proficiſci in provinciam. Cic. *Met magt of mogendheid na een wingeweſt trekken, reizen.*

In poteſtate tua eſt. Cic. *Het is in uw magt, hand, of vermogen.*

Poteſtatem tantæ habeo aſtutiæ. Ter. *Ik ben meeſter van zoo groot een loosheid, behendigheid, of ſtreek.*

Poteſtas plumbi. Lucret. *Lood.*

PŌTĬO, ōnis. f. Cic. *Drinkinge.*

Potionem petere. Petron. *Drank, of drinken eiſſchen.*

Potio extrema mergit eos. Sen. Ph. *De laatſte toog bevangt hen, doet hen quaad.*

* Potio. Celſ. *Een drank, of drankje voor een zieke.*

PŌTĬŌNĀTŪS, ă, ūm. Suet. *Die een drank ingenomen heeft.*

Potionatus amatorio medicamento. Suet. *Een minnedrank ingenomen hebbende.*

PŌTĬŌNO, ās, āvī, ātūm, āre. Suet. *Een artzeny-drank of drankje ingeven.*

PŌTĬŌR, ōris. m. f. ūs, ōris. n. Cic. *Beter, voordeeliger, liever.*

Nihil ad legendum eſt potius. Cic. *Daar is niets beter, nutter om te lezen.*

Honeſta mors turpi vitâ potior. Tac. *Een eerlyke dood is beter, deftiger dan een ſchandelyk of ſnood leven.*

Sententia potior. Virg. *Een beter raad.*

Potior eſt patre. Cic. ex Poëta. *Hy is beter, vromer dan zyn vader.*

PŌTĬŌR, īris, ītūs ſum, īrī. Cic. *Genieten, gebruiken.*

Potiri gazâ. Cic. *Een ſchat in zyn magt of handen krygen.*

Potiri voluptatum. Cic. *Welluſten genieten.* Rerum. Cic. *Koning zyn, regeren, gebieden.*

Sceptra potiri. Lucret. *Een Konings ſtaf, of Ryk genieten, beziſten.*

Potitus hoſtium. Plaut. *Door de vyanden gevangen.*

Potitus mortis. Lucret. *In doods nood of gevaar.*

Potiri aliquo. Vell. Paterc. *Iemand in zyn magt, vermogen, of handen hebben.*

PŌTĬS, is. m. & f. pŏtĕ, is. n. Ter. *Die kan, die magtig, of vermogend is.*

Non ferri Clitipho potis eſt. Ter. *Ze kennen Clitipho niet verdragen.*

Potis es. Lucret. *Gy kunt.*

PŌTĬSSĬMĒ. adv. Cic. *Voornamentlyk, allermeeſt, meeſt van allen.* Sommige meenen dat hier een misſlag is, en dat men overal *Potiſſimum* moet lezen in plaats van *Potiſſimè.*

PŌTĬSSĬMŪM. adv. Cic. *Voornamentlyk, voor al, boven alles, allermeeſt.*

PŌTĬSSĬMŪS, ă, ūm. Quintil. *Voornaamſte, byzonderſte.*

Potiſſima cura. Stat. *De voornaamſte zorg.*

Potiſſima nobilitas. Plin. H. *De voornaamſte, doorlugtigſte, beſte adel.*

PŌTĬTO, ās, āvī, ātūm, āre. Plaut. *Dikwils drinken.*

Pocula potitare cum aliquo. Plaut. *Glazen, kerkemeyers dikwils met iemand drinken, uitwegen, ledigen, ſtorten.*

PŌTĬTŪS, ă, ūm. Cic. *Genietende, bezittende, in zyn magt of handen hebbende.* *Zie* Potior.

PŌTĬŪNCŬLĂ, æ. f. Suet. Modicam ſumere potiunculam. *Een matig teugje nemen, drinken: zeer weinig drinken.*

PŌTĬŪS. adv. Cic. *Liever.*

Perpeſſus eſt omnia potiùs Zeno, quàm conſcios indicaret. Cic. *Zeno heeft liever, eerder alles willen lyden; uit- of doorſtaan, dan dat hy zyne medepligtigen wilde ontdekken.*

Abeo potiùs. Ter. *Ik ga liever heen, of weg.*

PŌTO, ās, āvī, ātūm, āre. Cic. *Drinken, zuipen.*

Huc venient potum. Virg. *Ze zullen hier komen drinken.*

Merum potare. Mart. *Zuivere wyn drinken.*

** Lanæ potant. Plin. H. *De wolle drinkt*, dat is, *trekt de vogt in,*

PŌTŌR, ōris. m. Hor. *Een drinker, zuiper, drenkeling, natbals.*

Aquæ potores. Hor. *Waterdrinkers.*

Vini potor. Hor. *Een wyndrinker, zuiper.*

PŌTŌRĬŪS, ă, ūm. Mart. *Van drinken, tot drinken behoorende.*

Vitrea potoria. Paul. Juriſc. *Drink-glazen.*

PŌTŌRĬŪM, ĭi. n. g. Plin. *Zie* Poterium.

PŌTŪLĒNTŪS, ă, ūm. Suet. *Dronken, zat, vol van wyn, die zyn maag vol heeft.*

PŌTŪS, ă, ūm. Ter. *Gedronken, gezopen hebbende.*

Bene potus. *Wel of veel gedronken, gezopen hebbende.*

* Potus. Ovid. Hor. *Gedronken, uitgedronken, of gezopen.*

Sanguine tauri poto concidit Themiſtocles. Cic. *Themiſtocles ſtierf toen hy bloed van een ſtier gedronken had.*

PŌTŪS, ūs. m. Cic. *Drank, drinken.*

Serpentes exiguo potu indigent. Plin. H. *De ſlangen hebben weinig drank van nooden.*

Potui dare medicamentum. Celſ. *Een drink-artzeny of een drankje ingeven.*

Aqua potui idonea. Colum. *Bequaam goed water om te drinken.*

PRÆ. præp. Cic. *Voor.*

Præ ſe armentum agens Tiberim nando trajecit. Liv. *Zyn vee voor zig dryvende zwoom hy over den Tyber.*

Præ. Ter. I præ, ſequar. Ter. *Ga voor, ik zal u volgen.*

Præ. Cic. *In vergelykinge van ons, by ons vergeleken.* Tu præ nobis beatus. Cic. *Gy zyt gelukkig by ons vergeleken.*

Sibi omnia poſt putavit eſſe præ meo commodo. Ter. *Hy oordeelde dat alles voor myn belang of welvaren moeſt agterleggen, wyken.*

* Præ. Cic. Præ multitudine. Cic. *Ter zake, ter oorzaak, van wegen de groote meenigte.*

Præ ira. Cic. *Door (zyn) gramſchap.*

Præ ſe ferre aliquid. Cic. *Iets voorgeven, voorwenden.*

Præ manibus. Plaut. *Voor of in handen.*

Aurum quod mihi fuit præ manibus. Plaut. *Het gond dat my voor of in handen was, of dat ik gereed hadde.*

PRÆĂCŬO, ĭs, ŭī, ūtūm, ĕre. Cato. *Voor ſcherp maken, zeer ſcherp maken.*

PRÆĂCŪTŪS, ă, ūm. Cæſ. *Zeer ſcherp.*

Scopulus præacutus. Plin. H. *Een zeer ſcherpe rots, klip, ſteenrots, of rotſteen.*

PRÆĂLTŪS, ă, ūm. Liv. *Zeer hoog, verheve, ſteil.*

Rupes præalta. Liv. *Een zeer hooge, ſteile, verheve ſteenrots, rots, rotſteen, klip.*

PRÆĂLTŪS, ă, ūm. Liv. *Zeer diep.*

Flumen præaltum. Liv. *Een zeer diepe rivier.*

PRÆĂUDĪTŪS, ă, ūm. Part. Digeſt. *Te voren gehoord.*

PRÆBĔO, es, præbŭī, præbĭtūm, præbēre. Cicer. *Toe of uitreiken: geven, toonen, langen.*

Præbere de manu cibos. Colum. *Spyze met de hand in de mond ſteken.*

Præbere ſermones populo. Colum. *Het volk gelegentheid tot ſpreken geven, verſchaffen.*

Appetitum rationi obedientem præbere. Cic. *De begeerte na de reden ſchikken, voegen.*

Aurem præbere alicui rei. Plin. H. *Ergens het oor aan leenen.*

Turris inclinata ſpeciem ruentis hoſtibus, trepidationemque ſuperſtantibus præbuit. Liv. *De hellende toren veroorzaakte in de vyanden gedagten van inſtorten, en vreeze in den geenen die 'er boven op ſtonden.*

Sepes inſtar muri munimenta præbebant. Cæſ. *De heggens verſchaften hun een beſtweringe gelyk een wal.*

Se attentum præbere. Cic. *Zig aandagtig toonen; aandagtiglyk, met aandagt toe luiſteren.*

* Gratum ſe præbere. Cic. *Zig dankbaar of erkennende toonen.*

PRÆBĬTĬO, ōnis. f. Ulp. *Toe- of uitreikinge, verſchaffinge.*

PRÆBĬTŌR, ōris. m. Cic. *Een toe- of uitreiker, ſchaffer, verſchaffer, verzorger, bezorger.*

PRÆBĬTŪS, ă, ūm, part. Col. *Gegeven, toegereikt, gelangd.*

PRÆCĂLVŪS, ă, ūm. Suet. *Kaal van voren.*

PRÆCĂNTĀTĬO, ōnis. f. Quintil. *Toovery.*

PRÆCĂNTĀTRĬX, īcis. f. Plaut. *Een toovereſs.*

PRÆCĂNTRĬX, īcis. f. Varr. *Zie* Præcantatrix.

PRÆCĂNŪS, ă, ūm. Hor. *Wit, blank, of grys voor den tyd.*

Ook,

Digitized by Google

Ook, zeer gryt.

PRÆCĀRŪS, ă, ūm. Ter. *Zeer dier, te dier koop.* Sommigen leezen op deze plaats van Terentius *Percarus.*

PRÆCĀVĔO, ēs, cāvī, præcautūm, præcāvĕrĕ. Ter. *Voorzorgen, voorzien, te voren zig wagten, of op zyn hoede zyn.*

Præcavere alicui ab ira multitudinis. Liv. *Iemand beſchutten, beſchermen, bevryden van de gramſchap der menigte.*

Præcavere ab inſidiis. Liv. *Op zyn hoede zyn, wel wagt houden tegen lagen, hinderlagen.*

Præcavere ſibi. Ter. *Zig wagten, op zyn hoede zyn.*

Præcautum eſt à me. Cic. *Ik hebbe het voorzien, ik ben op myn hoede.*

PRÆCAŪTŎR, ōrĭs. m. Plaut. *Die iets voorziet, die op zyn hoede is, die een wakend oog houd.*

PRÆCAŪTŪS, ă, ūm. Cic. *Voorzien, daar men zorg voorgedragen heeft, of tegens op zyn hoede is.*

Res mihi tota præcauta eſt. Cic. *De gantſche zake is van my voorzien, ik hebbe over zorg voor gedragen.*

Præcauto opus eſt. Plaut. *Men moet zig wagten, op zyn hoede zyn.*

PRÆCĔDO, ĭs, præceſſī, præceſsūm, præcĕdĕrĕ. Virg. *Voor gaan, voor uit trekken.*

Agmen præcedere. Virg. *Voor een leger of heir gaan, treden.*

* Præcedere. Plaut. Plin. H. *Te boven gaan, overtreffen, uitmunten, de loef aſſteken, de kroon ſpannen.*

Veſtræ fortunæ meis præcedunt. Plaut. *Uwe middelen of goederen gaan de myne te boven, overtreffen de myne.*

Vinum illud alterum ſuavitate præcedit. Plin. H. *Die wyn gaat de andere in zoetheid te boven, is veel zoeter dan de andere.*

PRÆCĔLĔR, præcĕlĕrĭs, præcĕlĕrĕ. Plin. H. *Zeer ſnel, rad, vlug, gezwind.*

PRÆCĔLĔRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Stat. *Zig voor uit haaſten, ſpoeden.*

PRÆCĔLLENS, ēntĭs. omn. gen. Cic. *Uitſtekende, uitnemende, uitmuntende, overtreffende, voortreffelyk, treffelyk, deftig.* Men zegt *Præcellentior* en *Præcellentiſſimus.*

Res aliqua aliâ præcellentior. Plin. H. *Een zaak uitnemender, treffelyker, deftiger dan een andere.*

Omnibus rebus præcellentiſſimus vir. Cic. *Een zeer uitmuntend, uitſtekend, voortreffelyk, deftig man in alle dingen.*

PRÆCĔLLO, ĭs, ŭī, præcĕllĕrĕ. Plin. H. *Overtreffen, uitmunten, te boven gaan, de loef aſſteken, de kroon ſpannen.*

Robore mentis præcellere. Sil. Ital. *In kragt, of vermogen van vernuft uitmunten, de kroon ſpannen.*

* Præcellere alicui. Tac. *Gezag, magt, vermogen over iemand hebben.*

PRÆCĔLSŬS, ă, ūm. Cic. Virg. *Zeer verheven, hoog.*

Fortuna præcelſa. Stat. *Een zeer verheve, hooge, aanzienlyke ſtand of ſtaat.*

PRÆCĔNTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Voorzinginge.*

PRÆCĔPS, præcĭpĭtĭs. omn. gen. Cic. Virg. *Hellende.* Van een plaats geſproken.

* Præceps. Virg. *Die zig te veel haaſt of ſpoed: te ras gaande.*

** Præceps. Virg. Mart. *Zeer haaſtig, voorbarig, onbedagt, onbedagtzaam.*

Præceps amentiâ homo. Cic. *Een menſch tot zotheid of dwaasheid vervallende.*

Præceps ingenio in iram. Liv. *Door of uit den aart tot gramſchap geneigen, hellende.*

Conſiliis omnibus præceps. Cic. *Voorbarig, onbedagt in alle raadſlagen.*

** Præceps. Hor. *Gevaarlyk.*

In præcipiti eſt ægrotus. Celſ. *Hy is gevaarlyk ziek, krank.*

* Præceps in noctem diei tempus. Curt. *De tyd van den dag die na de nagt helt, daalt.*

** Senectus præceps. Cic. *Een hooge ouderdom, een ouderdom die het graf nadert.*

* Præceps. Ovid. *Steil, afgebroken.*

Præcipites foſſæ. Ovid. *Steile gragten.*

* Præceps. Cic. *Schielyk, onvoorzien.*

* Præcipitem agere, trahere, projicere, ruere, &c. Virg. *Iemand van boven neder, hol over bol werpen, ſtooten, duwen.*

PRÆCĔPTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Gebod, leere, inzettinge.*

PRÆCĔPTĬVŬS, ă, ūm. Sen. Ph. *Die geboden, leerſtukken, inzettingen geeft, of voorſchryft.*

Pars Philoſophiæ præceptiva. Sen. Ph. *Het gedeelte van de wyſgeerte 't welk leerſtukken, inzettingen voorſchryft.*

PRÆCĔPTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Feſt. *Dikwils gebieden, belaſten, bevelen.*

PRÆCĔPTŎR, ōrĭs. m. Cic. *Een meeſter, leermeeſter, leeraar, onderwyzer.*

Arandi præceptor. Ovid. *Een leermeeſter in 't landbouwen, of ploegen.*

Eloquentiæ præceptor. Quintil. *Een leermeeſter, onderwyzer, leeraar van of in de welſprekendheid.*

PRÆCĔPTRĪX, ĭcĭs. f. Cic. *Een meeſteres, leermeeſteres, onderwyſter.*

Sapientia præceptrice in tranquillitate vivi poteſt. Cic. *Men kan in ruſt of vrede leven als de wysheid leermeeſteres is.*

PRÆCĔPTŬM, ī. n. Cic. *Een gebod, leere, leerſtuk, inzetting.*

Præcepta dicendi. Cic. *Leerſtukken, inzettingen, regelen van welſprekendheid.*

* Præceptum. Virg. *Gebod, bevel, laſt.*

Exequi præcepta alicujus. Virg. *Iemands geboden, laſten, bevelen uitvoeren, volstrekken.*

PRÆCĔPTŬS, ă, ūm. Ovid. *Te voren verkregen, reets gemeten.*

Ad præcepta gaudia venis ſeriùs. Ovid. *Gy komt te laat tot de vreugde, door een ander reets genoten.*

PRÆCĔRPO, ĭs, præcĕrpsī, præcĕrptūm, præcĕrpĕrĕ. Plin. H. *Voor den tyd plukken.* In den eigen zin van vrugten ſprekende.

** Non præcerpo fructum officii tui. Cic. *Ik plukke, ik bevoorder u de vrugten niet van uw ampt.*

PRÆCĔRTĀTĬO, ōnĭs. f. Auct. ad Her. *Aanvang, begin van een zinwiſtinge.*

PRÆCĬDĀNĔŬS, ă, ūm. Varr. Præcidanea porca. Varr. Feſt. *Een zeug die men voor 't maayen van 't koren offerde.* Agna. Feſt. *Een lam dat voor andere of eerſt wierd geoffert.*

PRÆCĪDO, ĭs, præcīdī, præcīsūm, præcīdĕrĕ. Cic. *Afſnyden, afhouwen, afkappen.*

Præcidere fiſtulas, quibus aqua ſuppeditatur. Cic. *De buizen afſnyden waar door 't water geleid, verſchaft of gebragt word.*

** Præcidere amicitias. Cic. *Vriendſchappen gantſch en al afſnyden, afbreken.*

Spem alicujus rei præcidere. Cic. *De hope van iets afſnyden, benemen.*

** Præcidere. Cic. *Iets ſtiptelyk aftekenen, te kennen geven om zig daar na te ſchikken.* De leenſpraak is genoemt van de ſchrynwerkers, die een ſtreep maken om die te volgen voor dat ze iets afſnyden.

Præcide & ſtatue aliquando quid libet. Cic. *Geef my te kennen, en ſtel vaſt wat u belieft, of gy begeert te hebben.*

Prima ſtatim verba præcidit. Sen. Ph. *Hy ſneed aanſtonds de eerſte woorden af, ſloot of ſtopte hen ten eerſten de mond.*

PRÆCĬNCTĬO, ōnĭs. f. Vitruv. *Een trap vry grooter dan de andere die rondom den Schouwburg ging.*

Præcinctio collis. Vitruv. *Den omme kring of ommetrek van een heuvel.*

Per mediam præcinctionem collis platea facta eſt. Vitruv. *Daar wierd een ſtraat in 't midden van den ommetrek van de heuvel gemaakt.*

PRÆCĬNCTŌRĬŬS, ă, ūm. Vitruv. *Omringende, omgordende, omcingelende.*

PRÆCĬNCTŬS, ă, ūm. Hor. *Omgord, gegord.*

Capilli præcincti flore. Ovid. *Hairen met bloemen omgevlogten, gekroond.*

* Præcinctus. Ovid. *Omgevlogten, gekroond.*

* Præcinctus. Plin. J. *Omringd, omcingeld.*

Parietes coronis præcincti. Vitruv. *Muuren met wandeldroms omringd.*

PRÆCĬNGO, ĭs, cīnxī, cīnctūm, cīngĕrĕ. Sil. Ital. *Omcingelen, omringen.*

Enſe præcingi. Ovid. *Met een degen of zwaard omgord worden.*

Caſtris fluvium præcingere. Claud. *Een rivier met een legerplaats omringen, Vlangs een rivier legeren (campeeren).*

PRÆCĬNO, ĭs, cĭnŭī, cĕntūm, cĭnĕrĕ. aliquid. Cic. *Iets voorzeggen, voorſpellen.*

Præcinere fugam. Tibul. *Waarſchouwen te vlugten, den aftogt blazen.*

* Epulis Magiſtratuum fides præcinunt. Cic. *Ze ſpelen op feeſtgeryen*

Digitized by Google

tuigen in 't begin van der Overheden gastmalen.

PRÆCÍPÍO, ís, cēpī, cēptūm, cípĕrĕ. Colum. *Voorkomen.* Men vind in Cato *Præcepsi* in plaats van *Præcepi.*

Fata præcipere. Flor. *De dood voorkomen.*

Aliquantum viæ præceperat Rex. Liv. *De Koning was een weinig voor uitgetrokken.*

Piræum portum præcepit. Liv. *Hy ankerde, liet het anker vallen by de Pireesche haven.*

* Præcipere. Virg. *Voorzien, voor af bezeffen.*

Præcipere cogitatione futura. Cic. *Toekomende dingen met gedagten of in zyn gemoed voorzien, bevatten, beseffen.*

* Præcipere. Ter. Salluſt. *Gebieden, beveelen, belasten.*

* Præcipere. Cic. *Onderwyzen, leeraren: geboden, inzettingen geven.*

Præcipere de aliqua re. Cic. *Inzettingen, leerstukken aangaande iets geven.*

Artem nandi præcipere. Ovid. *De konst van zwemmen leeraren, onderwyzen.*

Præcipe lugubres cantus, Melpomene. Hor. *O Melpomene, leeraar my, onderwys my treurliederen, treurdigten.*

Præcipiendum fuit ut diligentiam adhiberemus. Cic. *Men moest ons geboden hebben, dat wy naarstigheid of vlyt zouden gebruiken.*

PRÆCÍPÍTĀNS, ántis. omn. gen. Cic. *Met geweld of gedruis nedervallende, ſtortende.* Van een rivier geſproken.

* Præcipitante Republica. Cic. *Den Staat vervallende, in 't verval van 't gemeene best.*

PRÆCÍPÍTĀNTĔR. adv. Lucret. *Onbedagtelyk, te haastelyk, voorbariglyk, rockeloozelyk, onvoorzigtiglyk.*

PRÆCÍPÍTĀNTÍA, æ. f. A. Gell. *Nedervallinge, ploffinge, ſtortinge met gedruis.*

PRÆCÍPÍTĀTÍO, ónis. f. Sen. Ph. *Voorbarigheid, te groote haast, onbedagtzaamheid in 't doen van iets.*

PRÆCÍPÍTĀTŬS, a, um. Cic. *Van boven neder, of hol over bol geworpen, gegooid, geſtooten, gedumd.*

Nox præcipitata. Ovid. *De aankomende nagt.*

Ætas præcipitata. Caïus Martius ad Cic. *Een ſtokoude, hooge, gryze ouderdom.*

PRÆCÍPÍTÍŪM, ii. n. Quintil. *Een ſteilte, een afgrond.*

PRÆCÍPÍTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Ter. *Van boven neder, hol over bol werpen, gooyen, ſtooten, dumen.*

Se præcipitare. Ter. *Zig zelf van boven neder werpen, ſtorten.*

Se præcipitare in flumen. Cæſ. *Zig in een rivier werpen.*

Præcipitat hyems. Cæſ. *De winter loopt ten einde.* Nilus. Cic. *De Nyl valt, ſtroomt met geweld.*

Præcipitare vitem. Colum. *Een wynſtok neder buigen, laag binden.*

Ira & furor mentem præcipitant. Virg. *De gramſchap en woede vervoeren het hart.*

Præcipitare moras. Virg. *Zig haasten, ſpoeden.*

PRÆCÍPŬE. adv. Cic. *Voornamentlyk, boven al, voor al.*

Unum illud te præcipuè rogo. Cic. *Dat eenigſte verzoeke ik u boven alles.*

Nihil datum præcipuè eſſe homini à natura dicemus. Cic. *Wy zullen zeggen dat 'er niets in 't byzonder van de natuur aan den menſch gegeven is.*

* Præcipuè. Cic. *In 't byzonder.*

PRÆCÍPŬŬS, a, um. Cic. *Byzonder, eigen.*

Id iſtius præcipuum eſt. Cic. *Dat is hem byzonder, of eigen.*

Vir in eloquentia præcipuus. Quintil. *Een voornaam, deftig, uitnemend, uitſtekend, voortreffelyk man in de welſprekendheid.*

Unam hanc rem præter alios habere præcipuam arbitror. Ter. *Ik meene dat ik deze zake boven alle anderen als eigen hebbe.*

Præcipua bonitas. Plin. H. *Een byzondere goedheid.*

Dolore præcipuo angi. Cic. *Door een byzondere, of zeer groote ſmart getroffen worden.*

* Præcipuus. Cic. *Voornaam.*

* Præcipuus. Plin. H. *Nuw, zeer goed.*

Præcipuum contra morſus remedium. Plin. H. *Een voornaam, zeer kragtig, of goed middel tegen beten.*

PRÆCÍSĒ. adv. A. Gell. *Kortelyk, in 't kort, met verzwyging van iets.*

Sed id præcisè dicitur. Cic. *Indien dat kortelyk, of zonder een behoorlyke uitlegginge gezegt word,* gelyk wanneer men zekere woorden verzwygt die men 'er genoeg onder verſtaat.

* Præcisè dicere. Cic. *Iets kortelyk, beknoptelyk, bondiglyk zeggen.*

* Id præcisè negavi. Cic. *Dat hebbe ik uit of nadrukkelyk, plotſelyk afgeſlagen, van de hand gewezen.*

PRÆCÍSÍO, ónis. f. Vitruv. *Afsnydinge:* ook, *verkortinge, kortmakinge.*

PRÆCÍSŬS, a, um. Cic. Plin. H. *Afgeſneden.*

Iter utrinque præciſum. Salluſt. *Een weg aan beide zyden ſteil.*

* Præciſus. Quintil. A. Gell. *Verkort, kort gemaakt, beknopt, bondig.*

Præciſa narratio. Quintil. *Een kort, bondig, beknopt verhaal.*

Præciſus. Cic. *Afgeſneden, benomen, beroofd.*

Præcisâ opitulandi poteſtate. Cic. *De vryheid van te hulp te komen afgeſneden, benomen zynde.*

PRÆCLĀMÍTĀTOR, óris, m. g. Feſt. *Een vooruitroeper.*

PRÆCLĀRE. adv. Cic. *Zeer wel, deftiglyk, konſtiglyk, of meesterlyk.*

Simulacrum præclarè factum. Cic. *Een zeer net, of meesterlyk gemaakt beeld.*

* Præclarè actum nobiſcum. Cic. *Men heeft zeer wel met ons gehandelt.*

Præclarè intelligere aliquid. Cic. *Iets volkomentlyk, deftiglyk verſtaan.*

Pacem vult Lepidus? præclarè: ſi tamen poteſt efficere qualem nuper effecit. Cic. *Wil Lepidus de vrede? deftiglyk, zeer wel: Mits dat hy die zoodanig kan maken gelyk hy onlangs heeft gedaan.*

PRÆCLĀRŬS, a, um. Cic. *Doorlugtig, roemrugtig, vermaard, beroemd, gedenkwaardig, deftig.* Men zegt *Præclarior.*

Præclara indoles. Cic. *Een deftige, brave, treffelyke inborst.*

Præclari in Philoſophia. Cic. *Vermaarde, wydberoemde mannen in de Wysgeerte.*

Locus præclarus ad aſpectum. Cic. *Een fraaye, ſchoone plaats voor de uitzigt.*

PRÆCLŪDO, ís, clūsī, clūsūm, clūdĕrĕ. Cic. *Sluiten, afſluiten.*

Vocem alicui præcludere. Liv. *Iemand den mond ſtoppen, ſluiten.*

Aditum patriæ præcludere alicui. Cic. *Iemand den toegang of weg tot zyn vaderland afſluiten, afſnyden.*

Effugium alicui præcludere. Lucret. *Iemand de vlugt afſnyden.*

Uſus vocis præcluditur. Ovid. *Het gebruik van de ſtemme word belet, belemmert, benomen.*

PRÆCLŪSÍO, ónis. f. Vitruv. *Sluitinge.*

PRÆCO, ónis. m. Cic. *Een openbaar uitroeper.* Zyn ampt beſtond in vele dingen: De voornaamſte waren het uitroepen van verkore Overheden, en gemaakte wetten; het roepen van getuigen en misdadigen voor 't geregt, en 't luid uit zeggen van de prys van verkogt goed in openbare verkoopingen.

Voci præconis bona civium ſubjicere. Cic. *De goederen der burgers door den uitroeper doen verkoopen.*

* Præco. Cic. *Een lof verkondiger.*

O fortunate adoleſcens, qui tuæ virtutis præconem Homerum inveneris. Cic. *O gelukkig jongeling die Homerus tot een verkondiger van uw dapperheid gevonden hebt.*

PRÆCŌCTŬS, a, um. Plin. H. *Te voren, of reets gekookt.*

PRÆCŌGÍTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Quint. *Te voren bedenken, overwegen, bepeinzen.*

PRÆCŌGĪTĀTŬS, a, um. Sen. Ph. *Alvorens bedagt, gedagt,* dat is, *voorzien, verwagt.*

PRÆCŌGNÍTŬS, a, um. Plaut. ad Cic. *Te voren geweten.*

** PRÆCŌMPŌSÍTŬS, a, um. Ovid. *Vervaardigd, gereed of toegemaakt.*

PRÆCŌNCEPTŬS, a, um. Part. *Te voren ontfangen.*

PRÆCŌNÍŪM, ii. n. Cic. *Uitroepinge.*

Præconium facere. Cic. *Het ampt van uitroeper bedienen, bekleeden.*

* Præconium. Cic. Ovid. Plin. H. *Lof.*

* Præconium. Cat. *Uitroepers loon.*

PRÆCŌNSŪMO, is, sūmsī, sūmtūm, sūmĕrĕ. Ovid. *Te voren vertecren.*

PRÆCŌNTRĔCTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Ovid. *Te voren handelen, aanraken.*

PRÆCŌQUÍS & PRÆCŌQUŬS, a, um. Colum. *Te voren*

Digitized by Google

of voor den tyd ryp. Men vind *Præcoquem* in *accuſativo* en *Præcoque* in *ablativo ſingulari*, ook, *Præcoques* in *plurali*, welke *caſus* van *Præcoquis* moeten komen: Men vind inſgelyks *Præcoqua*, en *Præcoquas*, welke niet dan van *Præcoquus* komen konnen.

PRÆCŌQUO, ĭs, cōxī, cŏctŭm, cŏquĕrĕ. Cic. *Voor den tyd, of te vroeg ryp worden.*

PRÆCŌRDIĂ, ĭōrŭm. n. plur. Plin. H. *Het vlies, 't welk 't hart, de long, de lever en de milt van een ſcheid.*

* Præcordia. Cic. *De ingewanden.*

Præcordia mutare. Propert. *Van aart, wille, of neiginge veranderen.*

Redit in Præcordia virtus. Virg. *De dapperheid komt, ſchiet hen weder in 't hart.*

PRÆCŌRRŬMPO, ĭs, rūpī, rŭptŭm, rŭmpĕrĕ. Ovid. *Iemand te voren bederven, verleiden.*

PRÆCŌRRŬPTŬS, ă, ŭm. Ovid. *Te voren bedorven, verleid.*

PRÆCŌX, ŏcis. omn. gen. Colum. Plin. H. *Ryp voor den tyd, te vroeg ryp.*

* Ingenium præcox. Quintil. *Een vernuft 't welk voor de tyd ryp is, een voorbarig vernuft.*

PRÆCRĂSSŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Zeer dik.*

PRÆCŬLTŬS, ă, ŭm. Cic. *Te voren geloowd, geakkerd: Te voren bereid, opgemaakt, vervaardigd.*

Animus ad virtutem quaſi præcultus. Cic. *Een vernuft 't welk als tot de deugd voor afbereid is.*

PRÆCŬPĬDŬS, ă, ŭm. alicujus rei. Suet. *Zeer begeerig, begeerlykna iets.*

PRÆCŬRRO, ĭs, cŭrrī, cŭrsŭm, cŭrrĕrĕ. Cæſ. *Voorloopen:* ook, *voorby loopen.*

Appetitus ne præcurrant rationem. Cic. *Laat de begeerlykheden, drifien, de reden niet voorby loopen.*

Ætate aliquem præcurrere. Cic. *Iemand in onderdom ontloopen, overtreffen, te boven gaan.*

Neque quidquam eſt turpius, quàm cognitioni approbationem præcurrere. Cic. *Ook is'er niets ſchandelyker dan dat de goedkeuringe voor de kenniſſe gaat.*

Præcurrere alicui. Cic. *Iemand voorkomen, de voorrang voor iemand nemen.*

Illum vobis præcurrere vix honeſtum eſt. Cic. *Het is niet eerlyk dat hy voor u gaat, voor u ſpreekt.*

Nullis amicis ſeptus hominem plurimorum ſtudio bonaque exiſtimatione ſeptum præcurrit. Cæſ. *Door geene vrienden onderſteund heeft hy gegaan voor of boven een man, door de liefde en agtinge van velen.*

PRÆCŬRSĬO, ōnis. f. Cic. *Voorlooping.*

* Præcurſio. Cic. *Voorbereidiging, vervaardiging, ſchikking, toebereidſel.*

Præcurſionem adhibere. Cic. *Eenig toebereidſel by brengen.*

PRÆCŬRSŌR, ōris. m. Cic. *Een voorlooper.*

PRÆCŬRSŌRĬŬS, ă, ŭm. Plin. J. *Van een voorlooper.*

Præcurſoriâ epiſtolâ rogo quod ſum præſens petiturus. Plin. J. *Ik verzoeke u door dezen voorloopende, of voor af gezonde brief, dat gene, 't welk ik u by u zynde, zal afeiſſchen.*

PRÆCŬRSŬS, ūs. m. Plin. H. *Voorlooping, voorgang.* Men vind alleenlyk de *ablativus Præcurſu.*

PRÆDĂ, æ. f. Varr. Cic. *Roof, buit, prooy.*

* Præda. Ovid. *Wild, wild gedierte dat men jaagt, of vangt.*

* Præda. Ovid. *Prooy.*

Cervus præda canum. Ovid. *Het hart is een prooy van de honden.*

PRÆDĂBŬNDŬS, ă, ŭm. Salluſt. *Roovende, buit makende, vrybuitende, plonderende.*

PRÆDĂCĔŬS, ă, ŭm. Prædacea pecunia. A. Gell. *Geld van verkogte buit of roof gemaakt.*

PRÆDĂMNO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Suet. *Van te voren veroordeelen, verwyzen, doemen.*

Hoſtis prædamnata ſpe æquo dimicandi campo, &c. Liv. *De vyand de hope van in 't vlakke veld te ſtryden, reets benomen zynde, enz.*

PRÆDĀTĬO, ōnis. f. Vell. Paterc. *Roovinge, vrybuitinge, plondering.*

PRÆDĀTĬTĬŬS, ă, ŭm. Prædatitia pecunia. A Gell. *Zie* Prædacea pecunia.

PRÆDĀTŌR, ōris. m. Cic. *Een roover, vrybuiter, plonderaar.*

* Prædator apronum. Ovid. *Een jager of vanger van wilde zwynen.*

PRÆDĀTŌRĬŬS, ă, ŭm. Liv. *Van een roover, vrybuiter, plonderaar.*

Prædatoriæ claſſes. Liv. *Vloten van zeeroovers, vrybuiters.*

PRÆDĀTRĪX, īcis. f. Stat. *Roofſter, vrybuitſter.*

PRÆDĀTŬS, ă, ŭm. Cic. *Geroofd, buit gemaakt, geplonderd hebbende.*

PRÆDĔLĀSSO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Ovid. *Te voren vermoeyen, afmatten, moede of mat maken.*

PRÆDĔNSŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Zeer dik.*

PRÆDĔSTĪNO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ, Æmil. Prob. *Voorſchikken, een voornemen in zyn gemoed beſluiten.*

Macedoniam occupare prædeſtinaverat. Æmil. Prob. *Hy hadde reeds voorgenomen, beſloten Macedonie in te nemen, te overweldigen.*

PRÆDĬĀTŌR, ōris. m. Cic. *Verſtandig, ervaren, bedreven, ſchrander in zaken van landeryen, erven.*

PRÆDĬĀTŌRĬŬS, ă, ŭm. Cic. *Van landeryen of erven: daar toe behoorende.*

PRÆDĪCĀBĬLIS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Cic. *Waardig geloofd, geprezen, verheven te worden.*

PRÆDĪCĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Verkondiginge, bekendmakinge, verbreidinge van iets.*

Beneficiorum alicujus prædicatio. Cic. *Verkondiginge, verbreidinge, verhaal van iemands weldaden.*

* Prædicatio. Cic. *Uitroepinge* van een uitroeper.

Acerba prædicatio præconi futura eſt. Cic. *De uitroepinge zal den uitroeper bezwaarlyk of gevaarlyk vallen.*

Prædicatio. Cic. *Levinge, pryzinge, lof, prys, verheffinge, loftuitery.*

PRÆDĪCĀTŌR, ōris. m. Cic. *Een verkondiger, bekendmaker, verbreider, uitſtrooyer van iets in 't openbaar.*

PRÆDĪCO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. *Verkondigen, bekendmaken, verbreiden, uitſtrooyen.*

Actum eſt, ſi vera prædicat. Cic. *Het is gedaan, indien hy de waarheid ſpreekt, verhaalt, verkondigt.*

* Prædicare. Cic. *Loven, pryzen, verheffen.*

Glorioſus de ſe ipſo prædicare. Cic. *Roemrugtiglyk, met woorden, gepoch, of gefnork van zig zelven ſpreken.*

Virtutem alicujus prædicare. Cic. *Iemands deugd, of dapperheid loven, pryzen, verheffen.*

PRÆDĪCO, ĭs, dīxī, dīctŭm, dīcĕrĕ. aliquid. Vell. Paterc. *Iets te voren zeggen, melden, verhalen.*

Ut prædiximus. Vell. Paterc. *Gelyk wy te voren gezegt, verhaalt hebben.*

Cneius Martius, de quo prædiximus. Vell. Paterc. *Cneius Martius, waar van wy te voren geſproken, of gewag gemaakt hebben.*

* Prædicere. Cic. *Voorzeggen, voorſpellen.*

* Prædicere diem alicui. Tac. *Iemand een dag vaſt ſtellen.*

Bellum paulo antè prædixerunt aruſpices. Cic. *De weerſchelaars hadden den oorlog kort te voren voorzegt, voorſpelt.*

In multos annos Solis defectiones prædicuntur. Cic. *De Zon verduiſteringen worden vele jaren te voren voorzegt, voorſpelt, uitgerekent.*

PRÆDĪCTĬO, ōnis. f. Cic. *Voorzegginge, voorſpellinge.*

PRÆDĪCTŪM, ī. n. Cic. *Idem.*

PRÆDĪCTŬS, ă, ŭm. Cic. *Voorzegd, voorſpeld.*

* Prædictus. Quintil. *Te voren of reeds gezegd, verhaald, vermeld.*

Hiſtoria prædictis minor. Quintil. *Een verhaal of vertelling geringer, ſlegter dan de reets verhaalde, gemelde.*

* Prædictus. Suet. *Te voren gezegd; vaſtgeſteld, beſloten, beſtemd.*

Prædicta cœnæ hora. Suet. *Een beſtemd, vaſtgeſteld uur van 't avondmaal.*

PRÆDĪCTO. abl. Tac. *Beſloten, vaſtgeſteld, beſtemd zynde.*

Als of men zeide: *cum prædictum eſſet.*

PRÆDĬŌLŪM, ī. n. Cic. *Een klein landgoed, klein erf, kleine pagthoeve.*

PRÆDĪSCO, ſcĭs, prædĭdĭcī, prædĭſcĕrĕ. Cic. *Van te voren leeren.*

Prædiſcere, & meditari aliqua. Cic. *Iets van te voren leeren en beſpiegelen, bedenken.*

Varium cœli prædiſcere morem cura ſit. Virg. *Dat men zig drage de verſcheide verwiſſelingen of veranderingen van den hemel*

Digitized by Google

meel te voren te leeren, verſtaan.

PRÆDĪTŪS, ă, ūm. Cic. *Begaafd, die iets heeft of bezit;* ten goede of ten quade, dog zelden in een quade zin.

Summo ingenio & prudentia prædītus. Cic. *Met een zeer groot verſtand en voorzigtigheid begaafd.*

Ætate prædītus. Cic. *Oud geworden, oud of hoog van jaren.*

Magiſtratu ſummo prædītus vir. Cic. *Een man, die een zeer hoog ampt bekleed, bedient.*

Medicamentis prædītum cornu. Plin. *Een hoorn die vele qualen geneeſt.* Van een hartshoorn geſproken.

Ea ſpe prædītus, ut, &c. Cic. *Met die hope begaaft, die hope hebbende, dat, enz.*

Tumore prædītus. Auct. ad Her. *Gezwollen.*

PRÆDĪVĔS, ĭtis. omn. gen. Plin. H. *Zeer ryk, ſchat ryk.*

PRÆDĪVĪNĂTĬO, ōnis. f. Plin. H. *Voorzeggingen, voorſpellinge.* Van de vogelen von Ægypten geſproken, die hare eyeren verder op 't land leggen dan de Nyl yder jaar overvloeit, of ſtroomt.

‡

PRÆDĪVĪNO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plin. H. *Te voren weten, giſſen, voorſpellen wat 'er gebeuren zal.*

PRÆDĪVĪNŬS, ă, ūm. adv. Plin. *Zeer Goddelyk.*

PRÆDĬŪM, ĭi. n. Cic. *Een landhuis, pagthoeve of woning, hoeve, landgoed, een erf:* ook, *allerhande goed in de ſtad of op 't land.*

Triquetra prædia. Hor. *Landeryen in Sicilie.* Van de Grieken *Trinacria* genoemd.

Bona prædia. Aſc. Pæd. *Goede verzekerde landeryen of goederen, daar borgen, waarborg, of onderpand voor is.*

PRÆDO, ōnis. m. Cic. *Een roover, ſtruikroover.*

PRÆDŌCTŬS, ă, ūm. Prædoctus ab aliquo. Salluſt. *Te voren onderregt, onderwezen van iemand.*

PRÆDŌNĬŬS, ă, ūm, adj. Digeſt. *Zie* Prædātōrĭus.

PRÆDŌMO, ās, dŏmŭī, dŏmĭtŭm, ārĕ. Sen. Ph. *Te voren temmen, mak maken.*

** Omnes caſus prædomuit meditando. Sen. Ph. *Hy heeft door beſpiegelingen alle voorvallen overwonnen, zig boven alle voorvallen verheven.*

PRÆDŌR, ārĭs, ātŭs ſum, ārī. Cic. *Roeven, met geweld ontvoeren.*

** Piſces prædari. Prop. *Viſſchen vangen.*

PRÆDŪCO, ĭs, prædūxī, prædūctŭm, prædūcĕrĕ. Plin. H. *Voorleiden, brengen, voeren.*

* Foſſam præducere homini obſeſſo. Sen. Ph. *Een gragt rondom een belegerd man trekken, maken.*

Murum ab aliquo loco præducere. Cæſ. *Een muur van een plaats afleiden, beginnen te maken.*

PRÆDŬLCĬS, is. m. & f. dulcĕ, ĭs. n. Celſ. Plin. H. *Zeer zoet.*

PRÆDŪRĀTŬS, ă, ūm. Plin. H. *Reeds of te voren verhard, hard gemaakt, zeer hard gemaakt.*

PRÆDŪRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Plin. *Te voren hard, of zeer hard maken.*

PRÆDŪRŬS, ă, ūm. Plin. H. *Zeer hard.*

Gemma prædura. *Een zeer hard geſteente.*

Prædura ætas. Colum. *Een zeer hooge, groote ouderdom.*

Labor prædurus. Valer. Flacc. *Zeer harde, zware arbeid, zeer moeilyk werk.*

Viribus prædurus. Virg. *Zeer ruw, ſterk, grof van krachten, ſterkte.*

PRÆĔO, ĭs, prælvī, prælī, prælĭtŭm, prælīrĕ. Liv. *Voorgaan.*

* Præi verbis quod vis? Plaut. *Zeg my, wat gy gezegt wilt hebben.*

Mihi præire digneris quid me putes obſervare debere. Plin. J. *Verwaardig u, hob de goedheid van my te zeggen, wat gy denkt dat ik moet opmerken, of doen.*

Præire alicui verba. Liv. *Iemand voorzeggen wat hy ſpreken moet: iemand de woorden in de mond ſteken, geven.*

PRÆFĂCĬLĬS, is. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Plaut. *Zeer ligt of gemakkelyk.*

PRÆFĂNDŬS, ă, ūm. Cic. Cætera ſi appelles, honor præfandus eſt. Cic. *Indien gy het overige noemt, moet gy uit eerbiedigheid verlof verzoeken.*

PRÆFĀNS, āntis. omn. gen. Catul. Præfantes Parcæ. Catul. *De voorzeggende, voorſpellende ſchik Godinnen.*

PRÆFĀRĬS, præfātŭs ſum, præfārī. aliquid. Cic. Colum. *Iets te voren zeggen, melden.*

Quæ de Deorum natura præfati ſumus. Cic. *Dingen die wy te voren of reeds van de Natuur der Goden gezegt hebben.*

PRÆFĀTĬO, ōnis. Liv. *Voor af ſprake, keure, waarſchuwinge.* Præfatio ſacrorum prophanos ſacris arcet. Liv. *Het gene voor af gezegt word, eer dat men de offerhanden begint, verbied ongewyde menſchen dezelve by te wonen.*

Præfatus Divos. Virg. *De Goden eerſt aangeroepen, aangebeden hebbende.*

Præfari honorem. Cic. *Verſchoon-woorden gebruiken.* Als men iets aanſtootelyks moet verhalen of zeggen, gelyk men zegt behoudens uw eerwaardigheid, met verlof, enz.

PRÆFĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Een voorrede.*

PRÆFĔCTŌRĬŬS vir, ī. m. Ulp. *Een man die Opper-bevelhebber van een leger of ſtad, enz. geweeſt is.*

PRÆFĔCTŪRĂ, æ. f. Cic. *Bevelhebberſchap, een Drooſtſchap, Baljuwgie.* Kleine Landvoogdy daar iemand geſtelt wierd om regt te doen.

PRÆFĔCTŬS, ī. m. Cic. *Een Landvoogd, Stad- of Stedehouder.*

Præfectus Prætorio. Suet. *De Overſte der lyfwagten.* Urbi. A. Gell. Urbis. Tac. *De Stadvoogd.*

Præfectus moribus. Cic. Morum. Corn. Nep. *De Tugtheer of Tugtmeeſter.*

Præfectus annonæ. Liv. *Den Opziender of Meeſter van de leeftogt.*

Præfectus claſſis. Cic. Plin. H. *Een Vlootvoogd, Scheepsvoogd, Admiraal.*

Præfecti regii. Liv. *De onder Veldoverſtens, of Veldheeren (Lieutenants Generaal).*

Præfectus oræ Ponticæ. Plin. J. *Landvoogd van 't gewſt of 't Ryk Pontus.*

Præfectus gymnaſii. Plaut. *Het hoofd van een ſchole.*

PRÆFOECŪNDŬS, ă, ūm. Plin. H. *Zeer vrugtbaar.*

PRÆFĔRO, præfĕrs, prætŭlī, prælātŭm, præfĕrrĕ. Ovid. *Voor dragen.*

Facem præferre dextrâ. Cic. *Een toorts of fakkel met de regterhand voor uit dragen.*

Præferre alicui facem ad libidinem. Cic. *Iemand de weg tot wellust baanen: Iemand verleiden, bederven.*

* Præferre. Cic. *Voorſtellen, hooger agten, ſchatten.*

Se aliis præferre. Cic. *Zig boven anderen ſtellen.*

Salutem Imperii ſuis commodis præferre. Cic. *De behoudenisſe van den Staat boven zyn eigen welvaren ſtellen, agten, ſchatten.*

* Præferre. Plin. *Vertoonen, een vertooninge doen, laten blyken, te kennen geven.*

Sapientiæ ſtudium habitu corporis præferre. Plin. J. *De betragtinge van wysheid door of in zyn aangezigt en gewaad willen vertoonen, te kennen geven.*

Præferre in vultu habituque inſignem memoriam ignominiæ acceptæ. Liv. *Een vaſte of merkelyke gedenteniſſe van een ontfange hoon in zyn gelaad en kleederen vertoonen, te kennen geven, laten blyken.*

PRÆFĔRŌX, ōcis. omn. gen. Liv. *Zeer fier, hoovaardig, trots, bars:* ook, *zeer wreed.*

PRÆFFRRĀTŬS, ă, ūm. Plin. H. *Van voren of aan de punt met yzer beſlagen.*

* Præferratus. Plaut. *Geketend, met yzere ketenen omringd, gebonden.*

PRÆFĔRVĬDŬS, ă, ūm. Colum. *Zeer heet.* Van de heete wereld of lugtſtreek.

* Præfervidus. Liv. *Zeer vierig, hevig, driftig.* Van een hartstogt geſproken.

PRÆFĔSTĪNĀTĪM. adv. Siſenn. Hiſt. l. 4. *Zeer haaſtelyk, met grooten haaſt, zeer ſpoedigly.*

PRÆFĔSTĪNĀTŬS, ă, ūm. Ovid. Colum. *Voor den tyd gemaakt, verhaaſt.*

Præfeſtinatum opus. Colum. *Een verhaaſt, voor den tyd gemaakt werk.*

PRÆFĔSTĪNĔ. adv. Plaut. *Zeer haaſtelyk, ſpoedigly, met grooten haaſt of ſpoed.*

PRÆFĔSTĪNO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Plaut. *Zeer haaſten, te veel haaſten:* of, *iets zeer ras of haaſtig doen.*

PRÆFĪCĂ, æ. f. Plaut. *Een vrouw, die gehuurt wierd om op begraffeniſſen te huilen, ſchreyen.*

PRÆFĪCĬO, ĭs, fēcī, præfĕctŭm, præfĭcĕrĕ. Cic. *Iemand over een ſtad, plaats, leger, enz. ſtellen, voogd, of overſte maken.*

Digitized by Google

Imperatorem alicui bello præficere. Cic. *Een veldoverſte of veldheer tot een oorlog aanſtellen.*
Negotio aliquem præficere. Cic. *Iemand over een zake ſtellen, het bewind of beſtier van een zake geven.*
Reipublicæ ſeditioſos homines præficere. Cic. *Oproerige menſchen over den ſtaat ſtellen, of 't bewind van of over 't gemeene beſt opdragen.*

PRÆFĪDĒNS, ēntis. omn. gen. ſibi. *Zig zelven te veel betrouwende, vertrouwende.*

PRÆFĪDO, īs, ĕrĕ. Cic. *Te veel op zig zelven betrouwen, of vertrouwen.*

PRÆFĪGO, gis, præfixī, præfixūm, præfīgĕrĕ. Virg. *Iets ergens voor vaſt maken, hegten, ſteken.*
* Præfigere. Virg. *Sluiten, toeſluiten.*
Præfigere ora capiſtri. Virg. *De monden met muilbanden ſluiten.* Van paarden.

PRÆFĪNĪO, īs, īvī, ītūm, īrĕ. Cic. *Bepalen, voorſchryven, aanſtellen, vaſt ſtellen.*
Præfinire diem. *Een dag bepalen, vaſt ſtellen.*
Præfinire ſumptum funerum. Cic. *De onkoſten van lyk-ſtatien, uitvaarten bepalen, beſnoeyen.*
Præfinito loqui. Ter. *Op de maat, of zyn tyd ſpreken.* Men verſtaat'er *Modo* of *Tempore* onder.

† PRÆFISCĪNĔ. Plaut. De Ouden gebruikten dit woord om tooveryen op te doen houden, als'er gevaar was. *Præfiſcinè* of *Præfiſcini* was zoo veel by de Ouden, als *zonder roem of myd geſproken.*

PRÆFĪXŬS, ă, ūm. Plin. H. *Ergens voor gehegt, geſteken, vaſt gemaakt.*
Roſtra navium Tribunali præfixa. Plin. H. *Stevens van ſchepen voor den vertoog ſtoel vaſt gehegt.*
* Haſtilia præfixa ferro. Virg. *Pieken, ſpieſſen voor met yzer beſlagen.*
* Feneſtra habere præfixas. Caïus Juriſc. *Zyne venſters geſloten houden.*

* PRÆFLŌRĀTŬS, ă, ūm. Plin. *Daar de eerſte bloem of bloeſſem van geplukt is*, in den oneigen zin.
Gloria ejus victoriæ ad Thermopylas præflorata eſt. Liv. *De roem van die overwinninge was tot Thermopyle gevloegen.*

PRÆFLŌRĔO, ēs, ŭī, ĕrĕ. Plin. H. *Voor den tyd, te vroeg bloeyen, in bloeſem ſtaan.*

PRÆFLŌRO, ās, āvī, ātum, ārĕ. A. Gell. *De eerſte bloem plukken.* In den oneigen zin.

PRÆFLŬĒNS, ēntis. omn. gen. Plin. H. *Voor of eerſt vloeyende, ſtroomende, vlietende.*

PRÆFLŬO, īs, præfluxī, præfluĕrĕ. Plin. H. *Voor vloeyen, ſtroomen, vlieten, loopen.*
* Præfluere aliquem locum. Hor. *Voor of voorby een plaats vloeyen, ſtroomen: een plaats beſproeyen.* Van een rivier.

PRÆFŌCO, ās, āvī, ātum, ārĕ. Ovid. *Verſtikken, verworgen, den adem beletten.*

PRÆFŌDĬO, īs, præfōdī, præfōſūm, præfōdĕrĕ. Plin. H. *Te voren graven, delven, ſpitten.*
* Præfodere. Plin. H. *Diep graven, delven, ſpitten.*
* Præfodiunt portas. Virg. *Ze delven gragten voor de poorten*, volgens de uitlegginge van Servius.
* Aurum quod ante præfoderat. Ovid. *Het goud, dat hy te voren begraven hadde.*

PRÆFŌRMĀTŬS, ă, ūm. Quintil. *Alvorens onderrigt.*

PRÆFŌRMĪDO, ās, āvī, ātum, ārĕ. Quintil. *Voor den tyd vreezen:* ook, *zeer vreezen.*

PRÆFŌRMO, ās, āvī, ātum, ārĕ. Sil. Ital. *Iemand van te voren leſſen, leerſtukken geven, onderwyzen, leeraren.*

PRÆFRĀCTĒ. adv. Cic. *Hardnekkiglyk, halſtarriglyk, ſtyfkoppiglyk.*

PRÆFRĀCTŬS, ă, ūm. Cic. *Gebroken.* Van een houte ſplinter die in een wonde is blyven ſteken.
* Præfractus. Cic. *Hard, ruw, onaangenaam.* Sprekende van de ſtyle van Thucydides. Cicero zegt op die plaats *Præfractior.*
Præfractæ ſtirpes. Catul. *Taaye, harde wortels, moeilyk om uit te roeyen.*
** Præfractus. Valer. Max. *Hardnekkig, halſtarrig, ſtyfkoppig.* Dit is de *Poſitivus* van de *comparativus Præfractior* by Val. Maximus in dezen zin.

PRÆFRĪGĬDŬS, ă, ūm. Plin. H. *Zeer, geweldig, ſel, of bitter koud.*

PRÆFRĪNGO, gis, præfrēgī, præfrāctūm, præfrīngĕrĕ. Liv. *Te voren breken, aanſtukken ſlaan.*

PRÆFŬLCĬO, īs, præfulſī, præfultūm, præfulcīrĕ. Cic. *Onderſteunen, onderſchragen, onderſtutten.*
** Primum illud præfulci. Cic. *Beveſtig, bewys, betoon dat eerſt, of elvorens.*

PRÆFŬLGĔO, ēs, præfulſī, præfulgērĕ. Auct. ad Her. *Te voel blinken, glinſteren, ſchitteren, ſchynen.* Van een ſchildery die in te groot een ligt ſtaat.

PRÆFŬLGŪRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Valer. Flacc. *Een glans maken, ſchitteren, weerligt geven, blixemen.*
Strictoque vias præfulgurat enſe. Valer. Flacc. *Hy blixemt met zyn bloot zwaard op de wegen.*

PRÆFŪRNĪUM, īi. n. Catul. de R. R. *De mond van een oven.*

PRÆFŪRO, ĭs. præfūrĕrĕ. Stat. *Zeer woeden, razen, razende dol zyn.*
Putes agmina decertare, & martem in gurgite præfurere. Stat. *Gy zoud denken, zeggen dat de legers ſtoegen, handgemeen waren, en dat den oorlog alomme yſſelyk woede.*

PRÆGĔLĪDŬS, ă, ūm. Colum. *Zeer, geweldig, ſel, of bitter koud: al te koud.*

PRÆGERMĬNO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plin. H. *Voor den tyd of te vroeg ryp worden.*

PRÆGESTĬO, īs, īvī, īrĕ. Cic. *Te voren zeer verheugd of verblyd zyn, van vreugde opſpringen.*
Prægeſtire. Catul. *Zeer groote luſt, trek, of genegentheid tot iets hebben: zeer na iets haken, verlangen.*

PRÆGĪGNO, īs, gĕnŭī, gĕnĭtūm, prægignĕrĕ. Plaut. Prægignor in paſſivo. *Te voren voortbrengen, ter wereld brengen.*
Nolebam ex me morem prægigni malum. Plaut. *Ik wilde niet dat uit my eerſt een quade maniere zoude ontſtaan, of voortkomen.*

PRÆGNĀNS, āntis. f. Cicer. Mulier prægnans. Plin. H. *Zwanger, zwaar, bevrugt.*
Bos prægnans. Varr. *Een koe die met kalf is.*
Arbor prægnans. Plin. H. *Een boom die op 't bloeyen ſtaat.*
* Plagæ prægnantes. Plaut. *Harde, zware zweepſlagen.*

PRÆGNĀTĬO, ōnis. f. Varr. de R. R. *Het zwanger, zwaar, of bevrugt zyn,* Van een vrouw. *Met jongen zyn,* van een beeſt.

PRÆGRĀNDĬS, is. m. & f. dĕ, is. n. Cic. *Zeer groot, over groot, geweldig, geweldig groot.*

PRÆGRĀVĀTŬS, ă, ūm. Colum. *Zeer zwaar gemaakt, zeer zwaar geworden, geweldig zwaar, of wigtig.*

PRÆGRĀVĬDŬS, ă, ūm. Stat. *Zeer of geweldig zwaar of wigtig, laſtig.*

PRÆGRĀVĬS, is. m. & f. vĕ, is. n. Plin. H. Idem.
* Prægravis. Plin. H. *Zeer zwaar, hard, onverdragelyk, laſtig.*
Vir principi prægravis. Tac. *Een man by den vorſt gehaat, dien de vorſt niet kan verdragen, niet mag zien noch lyden.*

PRÆGRĀVO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plin. H. *Zeer zwaar, wigtig, laſtig maken:* Ook, *zeer zwaar, laſtig of moeilyk zyn, of vallen.*
Corpus prægravat animum vitiis. Hor. *Het lichaam valt de ziel laſtig, bezwaart de ziel met of door ondeugden.*
* Prægravare. Sen. Ph. *Zeer zwaar, gewigtig, van groote zwaarte of laſt zyn, zeer zwaar wegen.* In den oneigen zin.
Prægravare artes. Hor. *Anderen in konſten overtreffen, te boven gaan.*
Omnes aras Bithyniæ pectus Annibalis prægravaſſet. Valer. Max. *Het gevoelen van Annibal zoude alle de waarzeggers, of voorzeggingen van Bithynie opgehaalt hebben.*

PRÆGRĔDĬŎR, dĕrĭs, prægrēſſus ſum, prægrĕdī. Cicer. *Voor, of voor uit treden, gaan, komen.*
* Prægredi. Liv. *Voorby treden, gaan.*
* Prægredi alios. Salluſt. *Anderen te boven gaan, overtreffen.*

PRÆGRĔSSĬO, ōnis. f. Cic. *Voorwit tredinge:* Ook, *overtreffinge.*

PRÆGRĔSSŬS, ă, ūm, part. Stat. *Voornit, of voorby gegaan, of getreden zynde.*

PRÆGŬSTĀTŎR, ōris. m. Suet. *Een voor proever, een proever, een proef nemer.*

PRÆGŬSTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. cibos. Ovid. *Te voren of voor proeven, de proef van ſpys nemen.*

PRÆHĔNDO, & PRÆNDO. *Zie* Præhendo.

† PRÆ-

Digitized by Google

† PRÆHĪBĔO, ēs, būī, bĭtūm, bēre. Plaut. *Zie* Præbeo.

PRÆJĂCĔO, ēs, jăcŭī, præjăcĕre. Plin. H. *Ergens voor leggen, gelegen zyn.*

PRÆJĂCĬO, ēcī, ăctūm, ĕre. Col. *Voor werpen, gooyen.*

PRÆJŪDĬCĀTĬO, ōnis. f. Quintil. *Een vooroordeel.*

PRÆJŪDĬCĀTŪS, ă, ūm. Cic. Opinio præjudicata. Cic. *Vooringenoome gedagte, of oordeel, een vooroordeel.*

PRÆJŪDĬCĬŪM, ĭi. n. Cic. *Een vooroordeel, vooringenome gevoelen.*

* Præjudicium. Ulp. *Schade, nadeel.*

PRÆJŪDĬCO, ās, āvī, ātūm, āre. Brut. ad Cic. *Te voren oordeelen.*

* Præjudicare. Cic. *Een voorbeeldig oordeel vellen, een oordeel ſtryken, 't welk tot een voorbeeld, of gevolg kan dienen.*

PRÆJŬVO, ās, jūvī, præjŭvāre. Tac. *Te voren helpen, byſtaan, byſpringen.*

PRÆLĂBŎR, bĕris, lāpsūs sūm, lābī. Cic. *Voorby, voor uit treden, gaan.* Cicero gebruikt dit woord ook om voor uit zwemmen te beteekenen, van twee viſſchen ſprekende, waar van de eene voor uit zwemt.

Feras quidem mentes ira obſidet, eruditas prælabitur. Petron. *De gramſchap belegert, bezit, beheerſcht de woeſte gemoederen wel, maar gaat de verſtandige voorby, of treft die niet.*

* Tyberis prælabitur mœnia Romæ. Luc. *De Tyber vloeit voor by de wallen van Rome.*

PRÆLĂMBENS, ēntis. omn. gen. Hor. *Van te voren proevende.*

PRÆLĂMBO, ĭs, ĕre. Horat. *Van te voren proeven.*

PRÆLĂSSĀTŪS, ă, ūm. Front. Prælaſſatos facile ſuperavit. Front. *Hy verwon de te voren of reets afgematte, vermoeide ligtelyk, gemakkelyk, zonder moeite.*

PRÆLĀTŪS, ă, ūm. Ovid. *Voorgeſteld, hooger of beter geagt.* Effuſe prælati hoſtes. Liv. *Vyanden wyd en zyd voor uit leggende.*

PRÆLĔCTĬO, ōnis. f. Quintil. *Voorlezinge, verklaringe, uitlegginge.*

PRÆLĔCTŎR, ōris, m. g. Gell. *Een voorlezer.*

PRÆLĔGO, ĭs, ēgī, ēctūm, ĕre. Quint. *Iemand iets voorlezen, uitleggen, verklaren.*

PRÆLĬĂRĬS, is. m. & f. ăre, ĭs. n. Plaut. *Van een ſtryd of veldſlag, daar toe behorende.*

PRÆLĬĀTŎR, ōris. m. Tac. *Een oorlogs man, oorlogs held, een ſtrydbaar, dapper man.*

PRÆLĪBO, ās, āvī, ātūm, āre. Stat. *Te voren proeven.*

PRÆLĪCENTĔR. adv. A. Gell. *Zeer of al te ongelonde, baldadiglyk, vermetelyk.*

PRÆLĪGĀNĔUM vīnum. Cat. *Wyn van de eerſte geſnede druiven gemaakt.*

PRÆLĪGĀNĔUS, ă, ūm. adj. Catul. *Eerſt geplukt.*

PRÆLĪGĀTUS, ă, ūm. Pectus præligatum. Plaut. *Een betooverd gemoed.*

PRÆLĪGO, ās, āvī, ātūm, āre. Liv. *Van voren binden.*

Præligemus capita veſtibus. Petron. *Laat ons onze hoofden met kleederen bedekken, omwinden.*

PRÆLĬŎR, āris, ātus sūm, āri. Cæſ. *Stryden, vegten, ſlaan.*

Præliari cum equitibus. Cæſ. *Met ruiters of de ruitery ſlaan.*

* Prælіari acriter. Cic. *Heviglyk, dapper, hardnekkiglyk ſtryden, ſlaan, vegten.*

PRÆLĬUM, ĭi. n. Cic. *Een veldſlag, ſtryd, gevegt, ſlag.*

PRÆLŌNGO, ās, āvī, ātūm, āre. Plin. *Zeer lang maken, verlangen.*

PRÆLŌNGŬS, ă, ūm. Plin. H. *Zeer lang.*

PRÆLŎQUŎR, quĕris, lŏcūtus sūm, prælŏquī. Cæl. ad Cic. *Voor of eerſt ſpreken.*

Vix hoc erat prælocutus. Cæl. ad Cic. *Naaulyks had hy dit voor afgeſproken, gezegt.*

Hoc neceſſarium fuit præloqui. Sen. Ph. *Het was noodig, noodwendig, noodzakelyk, van nooden, dit voor af te zeggen, melden, verhalen.*

PRÆLŪCĔO, ēs, præluxī, prælūcēre. Mart. *Voor uit ligten.*

Alicui prælucere. Suet. *Iemand (met een fakkel) voor uit ligten.*

PRÆLŪCĬDŬS, ă, ūm. Plin. H. *Zeer ligt, klaar, of helder.*

PRÆLŪDĬŪM, ĭi, n. g. Cic. *Een voorſpel, proefſpel.*

PRÆLŪDO, ĭs, lūsī, lūsūm, prælŭdĕre. Virg. *Voorſpel maken, voorſpelen, een proefſpel houden, een proeve nemen.*

Præludere ad pugnam. Virgil. *Een proeve van den ſtryd nemen.*

PRÆLŪSĬO, ōnis. f. Plin. H. *Een proeve, proefſpel.*

PRÆLŪSTRĬS, is. m. & f. ſtrĕ, is. n. Ovid. *Zeer doorlugtig, roosrugtig, wydberoemd, vermaard.*

PRÆMĀNDO, ās, āvī, ātūm, āre. Vatinius ad Cic. *Voor af, van te voren gebieden, bevelen, belaſten.*

PRÆMĀTURE. adv. Plaut. A. Gell. *Voor den tyd, ontydiglyk, voorbaarglyk.*

PRÆMĀTŪRŬS, ă, ūm. Colum. *Te vroeg ryp, ontydig, ryp voor den tyd.* Van vrugten.

** Præmatura mors. Plin. H. *Een ontydige, verhaaſte, al te vroege dood.*

PRÆMĔDĬCĀTŬS, ă, ūm. Ovid. *Voorkemende, behoedende, bewarende artzenyen genomen, of gebruikt hebbende.*

PRÆMĔDĬTĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Voorgaande bedenkinge, beſpiegelinge, overweginge.*

PRÆMĔDĬTĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Voor bedagt, te voren overlegd, overwogen.*

Mala fiunt præmeditata leviora. Cic. *De voorziene rampen zyn ligter.*

PRÆMĔDĬTŎR, āris, ātus sūm, āri. Cic. *Te voren beſpiegelen, overdenken, overwegen.*

PRÆMĔNSŬS, ă, ūm. Tibul. *Te voren, voor af gemeten.* Sommigen lezen hier *Permenſus.*

PRÆMĔRCŎR, āris, ātus sūm, āri. Plaut. *Te voren, voor af, of eerſt koopen.*

PRÆMĔTĬŎR, īris, ēnsus sūm, īri. Tibul. *Te voren, voor af meten.*

PRÆMĔTŬENS, ēntis. omn. gen. Lucret. *Te voren vreezende, dugtende, bedugt.*

Præmetuens ſuis. Cæſ. *Zeer bevreesd, bedugt, bekommerd voor de zynen.*

PRÆMĔTŬO, ĭs, ĕtŭī, ĕre. Lucret. *Te voren vreezen.*

PRÆMĬĀTŎR, ōris. m. Non. *Een dief, roover.* Ook, *Een vergelder, belooner.*

Noctturnus præmiator. Nævius apud Non. *Een nagt dief, een huisbreker.*

PRÆMĪGRO, ās, āvī, ātūm, āre. Plin. H. *Te voren verhuizen.*

PRÆMĬŎR, āris, ātus sūm, āri. Suet. *Winnen,* volgens de uitlegginge van Budæus. *Zie* Lucror.

PRÆMĬŌSŬS, ă, ūm. Accius apud Non. & Feſtum. *Geldryk, ſchatryk, ryk, van groote middelen.*

PRÆMĪSSŬS, ă, ūm. Virg. *Voor af, of uit gezonden, geſtuurd.*

PRÆMĪTTO, mīsī, mīssūm, mittĕre. Cic. *Voor af, voor uit zenden, ſtuuren.*

PRÆMĬUM, ĭi. n. Cic. *Een vergeldinge, belooninge, loon, prys.*

* Legis præmio licet. Cic. *Het is toegelaten volgens 't voorregt van de wet, of keure.*

* Præmium. Nævius apud Non. *Geld.*

Sine præmio ſum. *Ik ben zonder geld, ik heb geen geld.*

* Præmium. Tibul. *Beuit, roof.*

PRÆMŎDĔRŎR, āris, ātus sūm, āri. Gel. *Te voren matigen.*

PRÆMŎDŬM. adv. Gell. *Boven maten, uiter maten, zeer, buiten gemeen, geweldig.*

PRÆMŎLESTĬA, æ. f. Cicer. *Voorbode van ramp of hartzeer.*

Alii metum præmoleſtiam appellabant. Cic. *Anderen noemen de vreeze een voorbarige hartzeer of kommer, of een voorbode van hartzeer.*

PRÆMŎLĬŎR, īris, ītus sūm, īri. Liv. *Voor af, van te voren vervaardigen, toeſtellen, bereiden, gereed maken.*

PRÆMŎLLĬO, īs, īvī, ītūm, īre. Quintil. *Te voren verzagten, zagt maken.*

** His velut fermentis, ſi quid erit aſperum, præmolliemus. Quintil. *Indien 'er iets ruws of aanſtootelyks is, zullen wy het door deze dingen als met gyl verzaften.*

PRÆMŎLLĬS, is. m. & f. lĕ, is. n. Plin. H. *Zeer zaft of zagt, zeer gedwee.*

PRÆMŎLLĪTŬS, ă, ūm. Quintil. *Te voren verzaft, verzagt.*

In den eigen zin.

Digitized by Google

** Mentes præmollitæ. Quintil. *Alvorens, of te voren verzagte, verzaafte, geſtilde, vermorwde gemoederen.*

PRÆMŌNĔO, ēs, ŭī, ĭtŭm, ērĕ. Cic. *Te voren, voor af vermaanen, waarſchouwen.*

* Præmonere. Plin. H. *Voorzeggen, voorſpellen.*

PRÆMŌNĬTŌR, ōrĭs. m. g. Apul. *Een waarſchouwer, vermaner.*

PRÆMŌNĬTŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Te voren, voor af vermaand, gewaarſchouwd.*

PRÆMŌNĬTŬS, ūs. m. Valer. Max. *Voorzegginge, voorſpellinge.*

PRÆMŌNSTRĀTŌR, ōrĭs. m. Plaut. *Die iets van te voren, of voor af vertoont, aan of onderwyſt.*

PRÆMŌNSTRO, ās, āvī, ātŭm, ātrĕ. Plaut. *Te voren, voor af aan toonen, onderwyzen, onderregten.*

* Præmonſtrare. Cic. ex Poëta. *Voorzeggen, voorſpellen, voorbeteekenen, beduiden, een voorteeken zyn.*

PRÆMŌRDĔO, ēs, præmōrdī, præmōrsŭm, præmōrdĕrĕ. Plaut. A. Gell. *Byten.*

PRÆMŌRĬŌR, ĕrĭs, præmōrtŭŭs sŭm, præmŏrī. Ovid. *Ontydig, of voor den tyd ſterven.*

PRÆMŌRTŬŬS, ă, ŭm. Liv. *Ontydig, voor den tyd, ook, te voren geſtorven, overleden.*

Homo præmortui pudoris. Liv. *Een man, die de ſchaamte over lang afgeſtorven is.*

Præmortuum corpus. Sen. Ph. *Een beroerd, lam, zeer zwak lighaam.*

PRÆMŬNĬO, īs, īvī, ītŭm, īrĕ. Cæſ. *Te voren verſterken, ſterk maken.*

* Præmunire. Cic. Primum illud præmuni, quæſo, ut ſimus annui. Cic. *Maak dat eerſt vaſt, bezorg dat eerſt, bid ik u, dat wy een jaar aanblyven, of ons ampt bekleeden.*

Præmuniendæ regalis potentiæ gratia Tribunatus ingreſſus. Vell. Paterc. *Hy vaarde het Gild-hoofdmanſchap aan, om den weg tot de koninglyke magt, of tot het ryk te banen.*

* Hæc præmuniuntur reliquo ſermoni noſtro. Cic. *Deze dingen gaan als een voorbereidinge voor myn volgend vertoog.*

PRÆMŬNĬTĬO, ōnĭs. Cic. *Voor af gaande beweringe.* Sine ulla præmunitione orationis invehi in aliquem. Cic. *Zonder eenige voorbereidinge van de gemoederen tegen iemand uitvaren.*

PRÆNĀRRO, ās, āvī, ātŭm, ātrĕ. Ter. *Te voren, voor af verhalen, vertellen.*

PRÆNĀTO, ās, āvī, ātŭm, ātrĕ. Plin. H. *Voor, voor uit zwemmen.*

** Prænatat amnis domos. Virg. *De rivier vloeit, ſtroomt voor by het huis.*

PRÆNĀVĪGO, ās, āvī, ātŭm, ātrĕ. Plin. H. l. 6. c. 23. *Voor of voorby varen, zeilen.*

PRÆNĀVĪGĀTĬO, ōnĭs. f. Plin. H. l. 6. c. 31. *Vaart, voorbyvaringe.*

† PRÆNĪMĬS, adv. A. Gell. *Te veel, al te veel.*

PRÆNĪTĒNS, ēntĭs omn. gen. Cic. *Zeer blinkende, glinſterende, ſchynende, klaar, helder.*

PRÆNĪTĔO, ēs, ērĕ. Hor. Alicui prænitere. Hor. *Meer als een ander uitblinken, uitmunten, uitſteken.*

PRÆNĪTĬDŬS, ă, ŭm, adj. Plin. *Zeer net, rein, zuiver, blinkend.*

PRÆNŌMĔN, ĭnĭs. n. Cic. *Een voornaam, een eige naam.*

‡ Men gaf aan ieder perſoon een byzonderen naam buiten die van zyn geſlagt, tot onderſcheid van anderen van den zelven huize: Deze naam wierd gemeenlyk genomen of van 't getal, gelyk Quintus, Sextus, Decimus, om te kennen te geven dat hy de vyfde, zeſde, of tiende was van dat huisgezin: of van omſtandigheden van de geboorte, gelyk als Manius, 't welk mogelyk te kennen gaf dat hy des morgens geboren was, en Lucius om te beteekenen dat hy ter wereld quam terwyl 't nog ligt was, enz. Deze Namen wierden nooit geheel uitgeſchreven, maar door een enkele letter beteekent, gelyk A. voor Aulus, C. voor Cajus; Varro geeft voor, dat alle deze namen by de Romeinen tot dertig gebragt konnen worden.

PRÆNŌSCO, ſcĭs, nōvī, nōtŭm, nōſcĕrĕ. Cic. *Te voren kennen, weten, voor af kennen.*

PRÆNŌTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Voor kenniſſe, een ingebore, ingeſchape kenniſſe:* Gelyk van de Godheid, enz.

PRÆNUBĬLŬS, ă, ŭm. Ovid. *Zeer vol wolken, bevolagtig, duiſter.*

PRÆNŪNTĬO, ās, āvī, ātŭm, ātrĕ. Ter. *Te voren, voor af boodſchappen.*

* Prænuntiare. Cic. *Voorzeggen, voorſpellen.*

PRÆNŪNTĬĀTĪVŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Dat de dingen te voren, of vooraf boodſchapt, verkondigt, openbaart, te kennen geeft, waarſchouwt.* Gelyk vyerbakens.

PRÆNŪNTĬŬS, ă, ŭm. Cic. *Voor af boodſchappende, waarſchouwende, bekendmakende.*

PRÆNŪNTĬŬS, ĭī. m. Lucret. Ovid. *Een voorbode, voorloper.*

PRÆŌBTŪRO, ās, āvī, ātŭm, ātrĕ. Vitruv. *Sluiten, toedoen, toemaken.*

PRÆŌCCĪDO, ĭs, præōccīdī, præōccīdĕrĕ. Plin. H. *Eerſt, of voor onder gaan,* van een ſtarre ſprekende.

Cui præoccidere Caniculam neceſſe ſit. Plin. H. *Voor de welke het hondsgeſtarnte eerſt moet onder gaan.*

PRÆŌCCŪPĀTŬS, ă, ŭm. Cæſ. *Te voren ingenomen, bezet, bemagtigd.*

Præoccupatus animus ſpe vanâ. Liv. *Een gemoed met ydele, vergeefſche hopen voor ingenomen.*

PRÆŌCCŪPO, ās, āvī, ātŭm, ātrĕ. Cæſ. *Te voren innemen bezetten, bemagtigen.*

Præoccupavit animos timor. Cæſ. *De vrees had de gemoederen voor ingenomen, reeds bezeten.*

Quas partes mihi ſumpſeram, eas præoccupavit oratio tua. Cic. *Het gene ik meende te zeggen, dat heft gy in uw vertoog reeds voor my verhandelt.*

Præoccupavit ferre legem. Liv. *Hy haaſte of ſpoede zig in 't maken van de wet, of keure.*

Hilaritas præoccupaverat mentes. Petron. *De vrolykheid had de gemoederen voor af ingenomen.*

PRÆŌPTO, ās, āvī, ātŭm, ātrĕ. Ter. *Liever, of meer menſchen, willen, begeeren.*

Mortem præoptare, quàm ut alter alterius ſubjiceretur imperio. Liv. *Liever de dood wenſchen, dan dat den een des anders gebied onderworpen zoude worden.*

Præoptares puerum perire. Ter. *Gy zoud liever wenſchen een kind te ſterven.*

His omnibus Theſei præoptavit amorem. Catul. *Boven alle deze dingen wenſchte, begeerde zy de liefde van Theſeus.*

Nemo non illos ſibi quàm vos dominos præoptat. Liv. *Daar is niemand die hem niet liever tot heeren of heerſchers wil hebben dan u.*

PRÆPĀNDO, ĭs, dī, sŭm, dĕrĕ. Plin. H. *Voor uitbreiden, ſpreyen.*

Majores aranei cavernarum veſtibula præpandunt. Plin. H. *De grooter ſpinnen of ſpinnekoppen breiden hare webben voor de gaten.*

PRÆPĀRĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Voorbereidinge, toeruſtinge.*

* Præparatio multùm poteſt ad minuendum dolorem. Cic. *De voorbereidinge vermag veel tot het verminderen van hartzeer.*

PRÆPĀRĀTŌ. adv. Quintil. *Met of na voorbereidinge, zig bereid, toegeruſt hebbende.*

Ex præparato loqui. Sen. Ph. *Na voorbereidinge, of overleg ſpreken.*

PRÆPĀRĀTŬS, ūs. m. g. Gell. *Zie* Præparatio.

PRÆPĀRĀTŬS, ă, ŭm. Cic. *Voorbereid, bereid, vervaardigd, toegeruſt.*

Pœnæ apud inferos impiis ſunt præparatæ. Cic. *In de helle zyn ſtraffen voor de Goddeloozen bereid, vervaardigd.*

PRÆPĀRCŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Zeer ſpaarzaam, zuinig, gierig.*

PRÆPĀRO, ās, āvī, ātŭm, ātrĕ. Cic. *Voorbereiden, bereiden, vervaardigen, toeſtellen, toeruſten.*

Animos ad aliquid præparare. Cic. *De gemoederen tot iets voorbereiden.*

Hyemi cibos præparare. Plin. H. *Koſt voor de winter bereiden, verſchaffen, verzamelen.*

PRÆPĒDĪMĔNTŪM, ī. n. Plaut. *Belet, letſel, hinder, hinderpaal.*

PRÆPĒDĪO, īs, īvī, ītŭm, īrĕ. Ter. *Beletten, verhinderen, hinderen, belet doen.*

Præpeditus morbo. Cic. *Door ziekte belet, verhinderd, wederhouden.*

Digitized by Google PRÆ-

PRÆPENDĔO, ēs, præpendī, præpēnsūm, præpendĕrĕ. Prop. Vitruv. *Voor iets hangen.*

PRÆPĔS, ĕtis. omn. gen. Virg. *Zeer snel, vlug.*

* Præpetes aves. Feſt. *Goedvoorſpellende vogels.* De Digters gebruikten 't woord *Præpetes* voor allerhande vogelen.

** Præpetes loci. Enn. *Gunſtige, gelukkige plaatſen, die men kieſt na wicchelaars raad gevraagt te hebben.*

† **PRÆPĔTO**, īs, īvī, of ĭī, ĭtūm, ĕrĕ. Feſt. *Voor uit of voor af gaan, treden.*

PRÆPĬLĀTŬS, ă, ūm. Quintil. *Een knop voor of boven aan hebbende.* Van een bloem.

Præpilata miſſilia. Liv. *Spiesſen met ronde knoppen*, daar de Romeinen oeffeningen mede deden.

PRÆPĬNGŬIS, is. m. & f. guĕ, is. n. Colum. *Zeer vet, wel gemeſt.*

** Solum præpingue. Virg. *Een zeer vette grond.*

PRÆPŌLLENS, ēntis. omn. gen. Liv. *Zeer magtig, vermogend, mogend.*

Præpollens divitiis. Liv. *Zeer magtig, vermogend, in of door rykdom.*

PRÆPŌLLĔO, ēs, ŭī, ērĕ. Liv. *Zeer mogend of magtig zyn, veel vermogen.*

PRÆPŌNDĔRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Stat. *Te voren overwegen, overleggen, onderzoeken.*

* Præponderare. Cic. *Zwaarder wegen, opwegen, ophalen.*

Honeſtas præponderat. Cic. *De eerlykheid weegt zwaarder, haalt over.*

* Præponderare. Quintil. *Voorſtellen, hooger of meer agten.*

Inter duos filios da bonum patrem, non præponderabit alterutrum. Quintil. *Geef een goeden vader twee zonen en hy zal den eenen niet hooger agten dan den anderen.*

PRÆPŌNO, is, pŏsŭī, pŏsĭtūm, præpōnĕrĕ. Hor. *Voor of voor aan ſtellen, zetten, plaatſen.*

Ubicumque res poſtulabat, præſidium eſt præpoſitum. Salluſt. *Men ſtelde een bezettinge of wagt over al, daar de zaak het vereiſchte.*

* Præponere. Cic. *Voorſtellen, hooger, meer agten, ſchatten.*

Amicitiam patriæ præponere. Cic. *De vriendſchap voor zyn vaderland ſtellen, hooger dan zyn geboorteland agten, ſchatten.*

* Præponere muneri, negotio, &c. Cic. *In een ampt, over een zake zetten, ſtellen, enz.*

Imperatorem exercitui præponere. Cic. *Een Veldheer of Overſte over een leger of heir zetten, ſtellen.*

PRÆPŌRTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. in Arato. *Voor, voor uit, of voor of dragen.*

Frons præportat pectoris iras. Catul. *Het voorhoofd draagt de teekens van de gramſchap zyn's gemoeds.*

PRÆPŌSĬTĬO, ōnis. Cic. *Een voorſtelſel woord.* Een konſtwoord in de Spraakkonſt.

PRÆPŌSĬTŬS, ă, ūm. Cic. *Voorgeſteld, gezet, of geplaatſt.*

Verbum præpoſitum. Cic. *Een voor af geſteld, geplaatſt, gezet woord.*

* Præpoſita toro effigies. Tac. *Een beeld voor een bed geſteld, gezet.*

* Præpoſitus. Cic. *Over een zake geſteld, gezet: dien 't bewind van een zake opgedragen is.*

Toti officio maritimo præpoſitus. Cæſ. *Een Bewindhebber van alle de zeezaken*, of wel, *een Admiraal.*

Bello præpoſitus Imperator. Cic. *Een Veldheer, of Veldoverſte over den oorlog geſteld.*

Præpoſitus ſupplicio alicujus. Sen. Ph. *Over iemands ſtraffe geſteld.*

* Præpoſitus Cic. *Voorgeſteld, hooger geagt, geſchat.*

PRÆPŌSSŬM, præpŏtŭī, præpŏſsĕ. Tac. *Meer konnen, vermogen.*

Ubi Macedones præpotuere. Tac. *Toen de Macedoniers de overhand hadden, meeſters waren.*

PRÆPŌSTĔRĔ. adv. Cic. *Ontydiglyk, ten ontyde, verkeerdelyk, averegts.*

Ut præpoſtere tecum agam. Cic. *Om u de dingen zonder ſchikkinge, verwardelyk te zeggen.*

PRÆPŌSTĔRŬS, ă, ūm. Cic. *Iets verkeerdelyk, of averegts doende.*

Ut erat ſemper præpoſterus, initium fecit à Balbo. Cic. *Gelyk hy altyds dingen verkeerd of averegts dede, maakte hy een begin, begon by van Balbus.*

* Præpoſterus. Cic. *Ontydig.*

Conſilia præpoſtera. Cic. *Ontydigen raad.*

* Præpoſterus. Ovid. Omnia naturæ præpoſtera legibus ibunt. Ovid. *Alles zal verkeerd of averegts tegen de wetten van de natuur gaan.*

PRÆPŎTENS, ēntis. omn. gen. Cic. *Zeer magtig, vermogend, mogend.*

Opibus præpotens. Plin. H. *Zeer magtig, vermogend, mogend in of door rykdom.*

PRÆPRŎPĔRANTĔR. adv. Lucret. *Te haaſtelyk, te ſpoedigly k: Met te grooten haaſt of ſpoed.*

PRÆPRŎPĔRĔ. adv. Liv. *Idem.*

PRÆPRŎPĔRŬS, ă, ūm. Cic. *Zeer haaſtende: ſpoedende: iets zeer vor doende.*

* Præpropera ac fervida ingenia. Liv. *Al te voortvarende en driftige vernuften.*

PRÆPŪTĬUM, ĭī. n. Juven. *De voorhuid.*

PRÆRĀDĬO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Ovid. *Meer blinken, ſchynen.* Van een ſtarre.

PRÆRĀDO, ĭs, rāsī, rāsūm, rādĕrĕ. Cat. de R. R. *Schrappen, afſchrappen.*

PRÆRĀNCĬDŬS, ă, ūm. A. Gell. *Al te oud, ondeugend.* Deze Schryver gebruikt dit woord oneigentlyk: het beteekent eigentlyk, *zeer garſtig.*

** PRÆRĀPĬDŬS, ă, ūm. Sil. Ital. *Zeer ſnel, rad, vlug, gezwind, ſchielyk.*

PRÆRĔPTŬS, ă, ūm. Plin. de Vir. Illuſt. *Ontnomen, ontrooſd, beroofd, ontrukt.*

Præreptus immatura morte. Plin. de Vir. Illuſt. *Door een ontydige dood weggerukt, ontrukt.*

PRÆRĬPĬO, ĭs, præripŭī, præreptūm, præripĕrĕ. Cic. *Van te voren weg of ontrukken, weg of ontrooven, ontnemen.*

Demoſthenes tibi præripuit ne eſſes primus Orator. Cic. *Demoſthenes heeft u de eere van de eerſte Redenvoerder benomen, ontrukt.*

Conſilia hoſtium præripere. Cic. *De raadſlagen, aanſlagen der vyanden voorkomen, verydelen.*

PRÆRŌDO, ĭs, sī, sūm, dĕrĕ. Colum. *Knagen.*

PRÆRŌGĀTĪVĂ, æ. f. Cic. *Een voorregt.* Zeker regt dat eenige Roomſche wyken of gildens hadde, om eerſt te ſtemmen.

PRÆRŌGĀTĪVŬS, ă, ūm. Cic. *Bevoorregt, die 't voorregt heeft van eerſt te ſtemmen:* Sprekende van een Roomſche wyk of gilde.

PRÆRŌGO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Ulp. *Te voren vragen, voor een ander vragen:* ook, *voor den verval-dag, of op de hand betalen.*

PRÆRŌSŬS, ă, ūm. Hor. *Van te voren geknaagd.*

PRÆRŪMPO, ĭs, prærūpī, prærŭptūm, prærumpĕrĕ. Ovid. *Breken.*

PRÆRŬPTĒ. adv. Plin. H. *Op een ſteile, hellende wyze.*

Mons præruptè altus. Plin. H. *Een ſteile, hooge berg.*

PRÆRŬPTŬS, ă, ūm. Cicer. *Steil.* Men vind *Præruptiſſimus.*

Ripa prærupta. Cæſ. *Een ſteile oever.*

Præruptiſſima urbis pars. Cæſ. *Het ſteilſte gedeelte van de ſtad.*

PRÆS, ēdis. m. Cic. *Een borg.*

PRÆSĀGĬO, ĭs, præsāgīrĕ. Cic. Plin. H. *Voorzeggen, voorſpellen, voorbeduiden of beteekenen.*

Præſagire victoriam. Plin. H. *Een overwinninge voorſpellen, voorbeteekenen.*

Præſagire. Sen. Trag. *Een aanſtaande zake voor af gevoelen, voorzien, dugten, vreezen.*

Animus præſagit magna mala. Sen. Trag. *Myn gemoed voorſpelt my, geeft my groote rampen in.*

* Præſagire. Lucret. *Een voorteeken zyn.*

Id præſagit mortalem mentem vivere. Lucret. *Dat is een teeken dat de ziele ſterfelyk in ons leeft.*

PRÆSĀGĬTĬO, ōnis. f. Cic. *Voorſpellinge, voorzegginge, voorzieninge, voorgaande gedagten van iets.*

PRÆSĀGĬŬM, ĭī. n. Colum. *Een voorteeken, of voorſpellinge.*

PRÆSĀGŬS, ă, ūm. Virg. *Voorſpellende, voorzeggende, iets voorziende, te voren gevoelende.*

Malorum præſagus. Lucret. *Rampen voorſpellende, voorziende; een voorgaand gevoelen van ongelukken hebben.*

Digitized by Google

Fulmina præsaga. Valer. Flacc. *Voorspellende, voorbeteekenende blixemslagen.*

PRÆSANASCO, is, ĕre. Col. *Te voren genezen of geheelt worden.*

PRÆSANATUS, a, um. *Te voren genezen, geheeld.*

PRÆSANO, ās, āvī, enz. Col. *Te voren genezen, heelen.*

PRÆSCATĔO, ēs, ŭi, ērĕ. Gell. *Zeer vol of overvloedig zyn.*

PRÆSCIO, īs, īvī, ītum, īrĕ. Ter. *Te voren, voor af weten.*

PRÆSCISCO, īs, īvī, ītum, īscĕrĕ. Ter. *Zie* Præscio.

* Præscisscere. Liv. *Iets te voren, voor af bevelen, belaſten, gebieden.*

PRÆSCITUM, i. n. Plin. H. *Voorspellinge, voorzeginge, voorkennisse, voorwetenschap, voorgaand gevoelen van iets.*

PRÆSCIUS, a, um. Virg. *Voorwetend.*

Venturi præscius. Valer. Flacc. *Voorwetend van 't toekomende.*

PRÆSCRIBO, īs, psī, ptum, scrībĕrĕ. Cic. *Boven op schryven.*

Pagina quæ Vari nomen præscribit. Virg. *Een blad daar de naam van Varus op staat.*

* Præscribere aliquid alicui. Cic. *Iemand iets voorschryven, belaſten, bevelen, gebieden.*

Præscribere leges. Cic. *Wetten voorschryven, maken, geven.*

* Præscribere. Vell. Paterc. *Te voren, voor af schryven.*

Ut jam præscripsimus. Paterc. *Gelyk wy te voren, of reeds geschreven hebben.*

PRÆSCRIPTIO, ōnis. f. Cic. *Gebod, bevel, laſt, wet, regel.* Van de natuur, de rede, enz.

* Præscriptio. Cic. *Zie* Exceptio.

* Præscriptio. Cæs. *Voorwendsel, dekmantel, bewimpeling.*

Ut honesta præscriptione rem turpissimam tegerent. Cæs. *Op dat ze een zeer schandelyke snoode zake met een eerlyken dekmantel zouden bedekken.*

PRÆSCRIPTUM, i. n. Cic *Voorschrift, gebod, wet, inzettinge, regel,* die men moet volgen.

Ex præscripto civitatis unamquamque rem administrare. Cic. *Alle dingen beſtieren volgens de wet van de ſtad.*

PRÆSĔCO, ās, ŭi, sĕctum, sĕcārĕ. Ovid. *Te voren snyden.*

* Præsecare. Liv. Qui ejus hostiæ exta præsecuisset, ei victoria daretur. Liv. *Dat hem, die eerſt de ingewanden van die ſlagt-offer zoude afgesneden hebben, de overwinninge zoude gegeven of toegeſtaan zoude werden.*

PRÆSEGMĔN, ĭnis. n. Plaut. *Afsnydsel.* Van nagelen, enz.

PRÆSEMINATIO, ōnis. f. Vitruv. *Het voren gezaaide.*

PRÆSENS, ēntis. omn. gen. Cic. *Tegen- of jegenwoordig, by de hand zynde.*

* Præsens. Cic. *Tegen- of jegenwoordig, hedendaagsch.*

* Præsens ingenio. Plin. H. *Vaardig, vlug, schrander van oordeel of verſtand.*

* Præsens. Cic. *Gunſtig.* Men zegt *Præsentior* en *Præsentissimus* in dezen zin.

* Præsens. Colum. *Kragtig, gereed.* Van een geneesmiddel geſproken.

Præsentissimum remedium. Colum. *Een zeer kragtig of gereed hulpmiddel.*

Gratiam præsentem refero. Cic. *Ik bedank u op ſtaande voet, aanſtonds.*

Præsens pecunia. Cic. *Gereed, baargeld.*

Præsentiore animo aliquid facere. Liv. *Iets met een zeer vlugge, ſchrandere geeſt doen.*

PRÆSENSIO, ōnis. f. Cic. *Voorweten, voormerkinge, voorgaande gevoelen.*

PRÆSENSUS, a, um. Cic. *Te voren geweten, gemerkt, gevoeld.*

Satis est non modò plura, sed etiam pauciora divinè præsensa reperiri. Cic. *Het is genoeg, dat'er niet alleen vele, maar ook dat'er weinige zaken bevonden werden door Goddelyke ingevinge voor af geweten, of gevoeld te zyn.*

PRÆSENTĀNĔUS, a, um. Plin. H. *Vaardig, ſchielyk, aanſtonds werkend.*

Præsentaneum venenum. A. Gell. *Een vaardig, ſchielyk werkend vergift.*

PRÆSENTĀRIUS, a, um. Plaut. Præsentarium aurum. Plaut. *Gereed goud.*

PRÆSENTIA, æ. f. Cic. *Tegen- of jegenwoordigheid.*

Præsentia animi. Cic. *Tegenwoordigheid,* dat is, *vlugheid, geſwindheid, vaardigheid, ſchranderheid van gemoed of geeſt.*

In præsentia. Cic. *Tegen- of jegenwoordig,* thans, *heden, ten huidigen dage.*

In præsentiarum. Corn. Nep. *Idem.*

PRÆSENTIO, īs, sī, sum, præsentīrĕ. Tibul. *Te voren gevoelen, weten* dat iets zal gebeuren.

Per te præsentit aruspex. Tibul. *Door u weet, voorſpelt de wichelaar't toekomende.*

PRÆSENTISCO, īs, ĕre. Ter. *Zie* Præsentio.

PRÆSENTO, ās, āvī, ātum, ārĕ. Plin. H. *Iets als tegenwoordig verbeelden, voorſtellen, vertegenwoordigen.*

Præsentare alicui mercedem. Front. *Iemand een vergelding, belooninge of loon aanbieden, geven.*

PRÆSEPĔ, is. n. Virg. *Een kribbe.*

PRÆSEPIS, is. f. Colum. *Zie* Præsepe.

* Præsepe. Hor. *Een eet-tafel of plaats.* Sprekende van een persoon die geen vaſte eetplaats heeft. Non qui certum præsepe teneret. *Een persoon die geen vaſte tafel of eetplaats heeft.*

PRÆSEPIO, īs, sēpsī, sēptum, sēpīrĕ. Cæs. *Met hegge omringen, afſluiten, afſluiten.*

PRÆSEPIUM, ĭi, n. g. Col. *Zie* Præsepe.

PRÆSEPULTUS, a, um. Quintil. *Te voren begraven.*

Senex meliori sui parte præsepultus. Quintil. *Een oud man meer als half in 't graf, meer als half dood.*

PRÆSERTIM. adv. Cic. *Voornamentlyk, in 't byzonder, boven al.*

PRÆSERVIO, īs, īvī, ītum, īrĕ. Plaut. Præservire alicui. Plaut. *Iemand dienen, dienſt doen.*

PRÆSĔS, ĭdis. m. Cic. *Een voorzitter, regent, beſtierder.*

Dea præses terræ. Sen. Trag. *De Godin, die bewind over de aarde heeft, die de aarde beſtiert.*

Rerum præses Cæsar. Ovid. *Cæsar, die alles beheerſcht, beſtiert, regeert.*

PRÆSIDĀLIS, is. ĕ. adj. Spartian. *Van een* Præses. *Zie* Præses.

PRÆSIDĀTUS, us. m. g. Vopisc. *Voorzitterſchap, voorzitters, of regents-ampt. Zie* Præses.

PRÆSIDĔO, ēs, sēdi, præsēsum, præsidērĕ. Cic. *Beſtieren, heerſchen, bewind hebben, beſchermen, begunſtigen.* Van de Goden ſprekende.

Dii qui huic urbi præsident. Cic. *De Goden die deze ſtad bewaren, beſchermen, begunſtigen.*

* Præsidere. Cic. *Voorzitten, 't bewind of beſtier over iets hebben.*

Præsidere ludis. Suet. *In de ſpelen voor zitten, de ſpelen beſtieren.*

Præsidere exercituum. Tac. *Een leger gebieden.*

* Alii ut urbi præsiderent relicti. Liv. *De andere wierden agter gelaten om de ſtad te bewaren, bewaken, beſchermen.*

Haud spernenda civium manus littora Oceani præsidebat. Tac. *Geen verachtelyke, dat is, een aanzienlyke talryke hoop burgers bewaarde, bewaakte de zeekuſten.*

PRÆSIDIARIUS, a, um. Præsidiarii milites. Liv. *Krygsknegten van een bezettinge, bezettelingen.*

Præsidiarii malleoli. Colum. *Ranken om de opene wyngaarden mede te vervullen.*

PRÆSIDIUM, ĭi. n. Cæs. *Een bezettinge,* Vulgò, (*guarnizoen*).

Præsidium agitare alicubi. Tac. *Ergens in bezettinge,* Vulgò, (*guarnizoen*) *leggen.*

* Præsidium. Cic. *Een kaſteel, ſlot, burgt, of plaats, daar men in bezettinge legt.*

Præsidium. Liv. *Een wagthuis, plaats van de hoofdwagt.*

* Præsidium. Cic. *Beſchutting, ſchut, ſcherm, onderſteuninge, ſteunſel, hulp, onderſtand.*

Naturæ & doctrinæ præsidia. Cic. *De hulpmiddelen, voordeelen, gaven van de nature en geleerdheid.*

Magnum in pecunia præsidium. Cic. *Daar is veel onderſtand, ſteunſel, hulp in geld.*

PRÆSIGNIFICO, ās, āvī, ātum, ārĕ. Cic. *Te voren te kennen geven, beduiden, beteekenen, bekend maken.*

PRÆSIGNIS, is. m. & f. nĕ, is. n. Ovid. *Zeer aanmerkelyk, aanmerkens waardig, of merkelyk, byzonder.*

Facie præsignis mulier. Ovid. *Een vrouw van een zeer merkelyke, byzondere ſchoonheid.*

PRÆSIGNO, ās, āvī, ātum, ārĕ. Plin. H. *Te voren teekenen, merken, beteekenen.*

Digitized by Google

* Præſignare furunculos jejunâ ſalivâ. Plin. *De wratten met nugter ſpeekſel wryven.*

PRÆSĬLĬO, īs, sĭlŭī, *of* īī, ſŭltŭm, sĭlīrĕ. Plaut. Ut præ lætitia lachrymæ præſiliunt mihi. Plaut. *Gelyk my de traenen van vreugde of blydſchap uit de oogen ſpringen, biggelen.*

PRÆSPĀRGĒNS, ēntĭs. omn. gen. Lucret. *Voorſpreidende, voorſtrooyende.*

PRÆSPĀRGO, is, ārſī, ārſŭm, ĕrĕ. Lucret. *Voorſpreiden, ſtrooyen.*

PRÆSTĀBĬLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Cic. *Uitnemend, uitmuntend, voortreffelyk, treffelyk, deftig.* Men zegt *Præſtabilior.*

Mihi multò fuerat præſtabilius vitam agere. Ter. *Het ware my veel beter het leven te behouden, te leven.*

PRÆSTĀNS, āntĭs. omn. gen. Cic. *Overtreffend, te boven gaande, uitnemend, uitmuntend, voortreffelyk, treffelyk, deftig.* Men zegt *Præſtantior*, en *Præſtantiſſimus.*

Longè præſtans omnibus ingenio & doctrinâ. *Anderen verre overtreffende, te boven gaande in verſtand en geleerdheid.*

Valetudine præſtans. Cic. *Zeer fris, en kloek van, of in gezondheid.*

Præſtans animi. Virg. *Zeer dapper, kloek, heldhaftig, manhaftig van moed.*

Atque hoc mihi fuerit ad lætitiam animi præſtantius. Cic. *En dit zal my veel kragtiger tot blydſchap myn's gemoeds verſtrekken.*

PRÆSTĀNTĬĂ, æ. f. Cic. *Uytnemendheid, voortreffelykheid, treffelykheid, deftigheid, verhevenheid.*

Virtutis, ingenii, fortunæ præſtantia. Cic. *Uitnemendheid, voortreffelykheid, deftigheid van deugd, verſtand, en middelen.*

Præſtantia partium corporis. Cic. *Deftigheid, welgemaaktheid, ſchoonheid der deelen van 't lichaam.*

PRÆSTĀT, præſtĭtĭt, præſtĭtĭt, præſtārĕ. Cic. *Het is beter, nutter, voordeeliger.*

Emori potiùs quàm ſervire præſtat. Cic. *Het is beter te ſterven dan ſlaaf te zyn.*

PRÆSTĔGA, æ. f. g. Plaut. *Een prieel.*

PRÆSTĔRNO, ĭs, ſtrāvī, ſtrātŭm, ſtĕrnĕrĕ. Stat. *Voorſpreyen, ſtrooyen.*

Præſternere ariſtas. Catul. *Koren afmaayen.*

* Præſternere. Plin. J. *Vervaardigen, bereiden, gereed maken, toeſtellen.*

PRÆSTĔS, ĭtĭs. m. g. Ovid. *Een kerk- of kloofter-voogd.*

PRÆSTĬGĬÆ, ārŭm. f. plur. Cic. *Bedriegeryen, guichelaryen, begoochelingen.*

* Præſtigiæ. Cic. *Tooveryen.*

* Præſtigiæ verborum. Cic. *Tooveryen, tooverwoorden.*

PRÆSTĬGĬĀTŎR, ōrĭs. m. Plaut. *Een guichelaar, guichel- of goochelſpeler.*

PRÆSTĬGĬĀTRĬX, īcĭs. f. Plaut. *Een guichelſter: Een guichel- of goochelſpeelſter.*

PRÆSTĬGĬŌSŬS, ă, ŭm, adj. Gell. *Zie* Præſtigiator.

† PRÆSTĬNO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Plaut. *Koopen.*

PRÆSTĬTOR, ōrĭs. m. g. Apul. *Zie* Præbitor.

PRÆSTĬTŬO, ĭs, ŭī, ūtŭm, ŭĕrĕ. Cic. *Voor of vaſt ſtellen, beſtemmen, beſluiten, bepalen, beramen.*

Tempus, quamdiu dicat, alicui præſtituere. Cic. *Iemand een tyd voorſchryven, ſtellen hoe lang hy zal ſpreken.*

PRÆSTĬTŪTŪS, ă, ŭm. Cic. *Voor of vaſt geſteld, beſtemd, beſloten, bepaald, beraamd.*

Nulla præſtitutâ die. Cic. *Geen dag vaſt geſtelt, beſtemd, beſloten, bepaald, beraamd zynde of hebbende.*

PRÆSTO, ſum, es, eſt, præſtò eſſe. Cic. *Tegenwoordig zyn, iets by wonen, by de hand of voor handen zyn.*

* Præſtò multis fuit. Cic. *Hy heeft velen by- of onderſtand gedaan, geholpen.*

PRÆSTO, ās, præſtĭtī, præſtĭtŭm, præſtārĕ. Cic. *Geven.*

Præſtare alicui ſuam benevolentiam. Cic. *Iemand zyn goede gunſt betoonen, bewyzen.*

Ego certè meum Reipublicæ, atque Imperatori officium præſtitero. Cæſ. *Ik zal gewiſſelyk myn pligt jegens 't gemeene beſt en myn Veldheer gedaan, betragt hebben.*

Præſtare diligentiam alicui. Cic. *Naarſtigheid of vlyt voor iemand betoonen, aanwenden.*

Culpam præſtare. Cic. *Een mißlag op zig nemen.*

Ut cognoſcas te homini amiciſſimo tribuiſſe auxilium, te tibi præſtabo. Cic. *Ik zal u doen erkennen, bevinden, dat gy uwen beſten vriend onderſtand hebt gedaan.*

Reliqui artifices ſuas per orcheſtram præſtant actiones. Vitruv. *De andere konſtenaars (in ſpelen) doen hunne vertooningen in de geſtoeltens, of af geſchote byzondere kykplaatſen.*

Præſtare. Cic. *Doen, uitvoeren.*

Per ſe ipſum præſtare aliquid. Cic. *Iets door zig zelven doen, uitvoeren, te weeg brengen.*

Iter tutum præſtare. Cic. *Een weg veilig maken, beveiligen.*

Operam in re militari præſtare. Salluſt. *In krygsdienſt zyn, in den oorlog dienen.*

Promiſſum præſtare. Cic. *Zyn beloſte voltrekken, volvoeren, volbrengen.*

Principem præſtare. Suet. *Zig een Vorſt of Prins toonen: de pligt van een Vorſt betragten.*

Præſtare Achillem. Virg. *Zig een Achilles toonen: Een tweede Achilles zyn.*

Mobilitatem equitum, & ſtabilitatem pedi um in præliis præſtant. Cæſ. *Zy betoonen in veldſlagen de gezwindheid van ruiters, en de ſtandvaſtigheid van voetknegten.*

* Præſtare aliquem alicui negotio. Cic. *Iemand over een zake ſtellen, zetten, het bewind van iets opdragen.*

* Præſtare. Cic. *Overtreffen, te boven gaan, uitmunten, uitſteken, de kroon ſpannen.*

Virtus præſtat cæteris rebus. Cic. *De deugd ſpant de kroon boven alles, overtreft alles.*

Intelligens præſtat imperito. Cic. *Een verſtandig man overtreft een onbedreven of onwetend menſch.*

Præſto tibi ſcientiâ. Cic. *Ik ga u te boven, overtreffe u in wetenſchap.*

Galli virtute cæteros mortales præſtant. Liv. *De Gaulen overtreffen de andere menſchen in moed.*

Inter ſuos æquales longè præſtare. Cic. *Zyne tydgenooten verre overtreffen, te boven gaan.*

Hoſtes nos numero præſtant. Liv. *De vyanden overtreffen ons in getal, zyn talryker dan wy.*

PRÆSTŎLŌR, āris, ātŭs ſum, īrī. aliquem. Ter. Alicui. Cic. *Iemand wagten, verbeiden, verteeven.*

PRÆSTRĪNGO, ĭs, xī, ctŭm, ſtrĭngĕrĕ. Stat. Ovid. *Styf binden, prangen.*

* Præſtringere. Liv. *De oogen verblinden, doen ſcheemeren; verdonkeren.*

Hujus ſplendor præſtringebat oculos Vatinii. Cic. *De glans van dezen man deed de oogen van Vatinius ſcheemeren.*

PRÆSTRŬCTŬS, ă, ŭm. Colum. *Te voren gebouwd, geſtigt.*

* Præſtructus. Suet. *Te voren bereid, vervaardigd, gereed gemaakt, toegeſteld.*

PRÆSTRŬO, ĭs, præſtrūxī, præſtrŭctŭm, præſtrŭĕrĕ. Aditum montis præſtruere. Ovid. *Den toegang van een berg ſtoppen, ſluiten.* Præſtruere. Col. *Te voren bouwen, ſtigten.*

Fidem ſibi præſtruere. Liv. *Zig van te voren geloof of aanzien zoeken te verwekken.*

PRÆSŪDO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Stat. *Te voren zweeten, te voren arbeiden, zwoegen, blokken.*

PRÆSŪL, ŭlis, m. g. Liv. *Een kerkvoogd.*

PRÆSŪLSŬS, ă, ŭm. Colum. *Zeer zout, zout als pekel.*

PRÆSŪLTĀTŎR, ōrĭs. Liv. *Een voordanſer, of leider van een dans.*

PRÆSŪLTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Liv. *Voor een plaats ſpringen.*

Præſultare hoſtium ſignis. Liv. *Voor de vanen of vaendels der vyanden ſpringen, rukken.*

PRÆSŪLTŌR, ōrĭs. m. Cic. *Zie* Præſultator.

PRÆSŬM, præēs, ēſt, præfŭī, præēſſĕ. Cic. *Voorzitten, bewind, beſtier, of beleid van iets hebben.*

Præeſſe agro colendo. Cic. *Het beſtier over 't bouwen van den landbouw hebben.*

Exercitui præeſſe. Cic. *Overſte of Opperhoofd van een leger zyn, een heir gebieden.*

Præeſſe provinciæ. Cic. *Een wingewest regeeren.*

PRÆSŪMO, ĭs, præſumpſī, præſumptŭm, præſumĕrĕ. Plin. H. *Te voren, voor uit nemen.*

Theophraſtus auctor eſt potores in certamine bibendi præſumere farinam ejus lapidis. Plin. H. *Theophraſtus raad de drinkers om ſtryd het meel van dezen ſteen te voren in te nemen.*

Digitized by Google

Supplicium in aliquem præſumere. Tac. *Iemand te voren ſtraffen.*

Præſumere aliquid animo. Sen. de Ira. *Iets in 't gemoed verbeelden, overwegen, bedenken.*

Ingenium judicio præſumitur. Quintil. *Men ziet iemands oordeel eer als zyn verſtand.*

Otium, quia uſu non poterat, cogitatione præſumebat. Plaut. *Hy ſmaakte of genoot de ruſt in zyne gedagten, om dat hy het niet door 't genot konde doen.*

PRÆSŪMPTĬO, ōnis. f. Plin. J. *Voorkominge.*

* Præſumptio. Quintil. *Een behendige voorkominge, of voorbeantwoordinge van zyn 's tegenſtrevers aanſtaande tegenwerpingen.*

PRÆSŪO, ĭs, præſŭī, præſūtŭm, præſŭĕrĕ. Plin. H. *Voormaayen.*

PRÆTĔCTŬS, ă, ŭm. Liv. *Te voren, van voren gedekt.*

PRÆTĔGO, is, ēxī, ĕctŭm, ĕrĕ. Plin. *Van voren, of voor: te voren dekken.*

PRÆTĒNDO, ĭs, prætĕndī, prætĕntŭm, dĕrĕ. Virg. *Voorſpannen, uitſtrekken.*

Prætendere retia. Plin. H. *Netten ſpannen, voorſpannen.*

** Prætendere ſepem ſegeti. Virg. *Een hegge rondom 't gezaaide planten, maken.*

* Prætendere. Cic. *Bewimpelen, met een dekmantel dekken.*

Ignorantia prætendi non poteſt. Quintil. *Onwetendheid kan of mag niet voorgewend worden: Men mag de onwetendheid niet tot verſchooninge by brengen.*

Feſſam ætatem & actos labores prætendere. Tac. *Afgeſloofde onderdom en uitgeſtane arbeid voorwenden, tot verſchooninge bylrengen.*

Tu qui doctiſſimi hominis nomen tuis immanibus moribus prætendis. Cic. *Gy die den naam van een zeer geleerd man gebruikt, tot een dekmantel van uwe wreede daden.* Hy ſpreekt van een man die zig voor een Pythagoriſt uitgaf.

* Prætendere. Paul. Juriſc. Prætendunt duo idem debitum. *Twee perſonen eiſchen, vorderen de zelve ſchuld.*

PRÆTĒNĔR, ă, ŭm. Plin. H. *Zeer teeder.*

PRÆTĒNTĀTŬS, ă, ŭm. Cic. *Te voren, of reets onderzogt, overwogen.*

Prætentata cauſa. Cic. *Een reets onderzogte zake.*

PRÆTĒNTĀTŬS, ūs. m. *Voor uit taſtinge, voelinge.* Men vind niet dan de *ablativus Prætentatu.*

PRÆTĒNTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Ovid. *Te voren beproeven, een proef nemen, eerſt onderzoeken.*

Prætentare ſuas vires. Ovid. *Zyne kragten te voren beproeven.*

Prætentare in exordio judicis miſericordiam. Quintil. *De barmhartigheid van den Regter in de inleidinge beproeven, peilen, onderſtaſten.*

* Prætentare fides. Ovid. *De ſnaren ſtellen.*

* Prætentare iter. Plin. H. *Na de weg taſten, voelen.*

PRÆTĒNTŬS, ă, ŭm. Sen. Trag. *Voor geſpannen.*

* Locus prætentus aquis. Claud. *Een plaats met water omringd.*

PRÆTĒNŬIS, is. m. & f. ŭĕ, ĭs. n. Plin. H. *Zeer dun.* Van een draad. *Zeer klein, eng, ſmal.* Van een weg geſproken.

PRÆTĔ. ĔO, ēs, tĕpŭī, tĕpĕrĕ. Ovid. *Laauw zyn of worden, half warm of koud zyn of worden. Koel worden, verflaauwen.*

PR. TĔ ESCO, ſcĭs, ēſcĕrĕ. Ovid. *Zie* Prætepeo.

PRÆTĔR. præp. Cic. *Behalven, uitgezonderd, uitgenomen.*

Omnes præter eum. Cic. *Alle behalven hem.*

* Præter rem loqui. Auct. ad Her. *Iets buiten de zake, of niet ter zake zeggen.*

* Multa erant præter hæc, quæ objici poterant. Quintil. *Daar waren vele dingen, behalven of buiten deze die tegen geworpen konnen worden.*

* Præter ripam ire. Liv. *Voor by, buiten, of verder dan 't ſtrand gaan.*

* Præter ætatem ſtultus es. Plaut. *Gy zyt dwaas of gek boven uw onderdom.*

* Teſtis eſt Phalaris, cujus eſt præter cæteros crudelitas nobilitata. Cic. *Phalaris is getuige, wiens wreedheid boven alle anderen vermaard, of berugt is.*

* Præter conſuetudinem. Cic. *Tegen of buiten gewoonte.*

Quod eſt præter expectationem. Cic. *'T welk tegen verwagtinge is.*

* Præter modum gratus. Cic. *Uitermaten, bevenmaten, uitneemend aangenaam.*

* Præter modum crevit lacus. Cic. *Het meer is ongemeen opgezwollen.*

* Præter modum juſtus Ariſtides. Cic. *Ariſtides was boven maate regtvaardig, was al te regtvaardig.*

* Præter ſpem. Ter. *Buiten of tegen hope.*

Præter propter. A. Gell. *Min of meer.*

PRÆTĔRĀGO, ĕgī, ăctŭm, ĕrĕ. Hor. *Verder of voorby dryven, jagen.*

PRÆTĔRDŪCO, ĭs, xī, ctŭm, cĕrĕ. Plaut. *Voor leiden, leiden, mede voeren.* Als in zegepraal.

PRÆTĔRĔA. adv. Cic. *Daar en boven, nog meer, buiten of behalven dat.*

PRÆTĔRĔO, ĭs, ĭvī, *of* ĭī, ĭtŭm, ĭrĕ. Ter. *Voorby gaan.*

Præterii imprudens villam. Ter. *Ik ging onwetende, overhoeds het landhuis of de woninge voorby.*

* Æſtas præteriit. Virg. *De zomer is voorby, of voorby gegaan, is over, of verſtreken.*

Tua præteriit ad decundum ætas. Ter. *Uw levens-tyd van trouwen gaat voorby.*

* Præterire malum. Ter. *Een ramp of ongeval ontwyken, ſchuwen, vermyden.*

** Præterire aliquid. Ter. *Iets ſtilzwygend voorby gaan, overſlaan.*

* Præterire non potui, quin ad te ſcriberem. Cic. *Ik kondt niet onder of nalaten aan u te ſchryven.*

** Hæc res me præteriit. Ter. *Die zaak is my uit het hoofd gewaaid, is my ontgaan, vergeten.*

** Non te præterit. Cic. *Het is u niet onbewuſt, gy weet.*

** Animo præterire ſuos annos. Ovid. *Zyn jaren door moed overtreffen: Moed boven zyne jaren hebben.*

* Suffragiis præteriri. Cic. *In 't ſtemmen voorby of overgeſlagen worden: Geen ſtemmen genoeg tot een ampt hebben.*

* Præterire. Cic. Varr. *Te boven gaan, overtreffen, boven ten ander uitmunten, uitſteken.*

Aliquem nobilitate præterire. Varr. *Iemand in adel overtreffen.*

PRÆTĔRĔQUĪTO, ĭs, ĭvī, ĭtŭm, ĭrĕ. Liv. *Te paard voorby ryden.*

PRÆTĔRFĔRŌR, fĕrrĭs, præterlātŭs ſum, præterfĕrrī. aliquem locum. Liv. *Voorby of over gedragen of gevoert worden.*

PRÆTĔRFLŬO, ĭs, flūxī, xŭm, ĕrĕ. Varr. *Voorby, of digt by vloeyen, ſtroomen, vlieten, loopen.*

** Præterfluere ſinere voluptatem. Cic. *Een vermaak laten voorby loopen.*

PRÆTĔRGĔO, ēs, ſī, ſum, gĕrĕ. Lucret. *Zagtjes wryven, aanraken.*

PRÆTĔRGRĔDĬŎR, ĕrĭs, grĕſſŭs ſum, grĕdī. Cic. *Voorby, of verder treden, gaan.*

Prætergredi caſtra. Cic. *Voorby 't leger gaan.*

PRÆTĔRĬĒNS, ēuntĭs. omn. gen. Cic. *Voorby, of verder gaande.*

PRÆTĔRĪTŬS, ă, ŭm. Cic. *Verſtreke, voorby gegaan, verig.*

Opus præteritum retexere. Ovid. *Een verig werk weder, of op nieuws, beginnen, by de hand nemen.*

Viri præteriti. Prop. *Geweezene, overlede mannen.*

Vive moribus præteritis, loquere verbis præſentibus. Phavor. apud Gell. *Leef volgens de oude wyze, en gebruik tegenwoordige of hedendaagſche woorden.*

** Nihil relinquere in præteritis. Cic. *Niets vergeten, overſlaan.*

* Præteriti. Cic. *Overgeſlagene, voorbygegane, niet geſtemde tot Staats ampten.*

Præteritum *of* Præteritum perfectum. Quintil. *De voorleede tyd,* een letterkonſtig woord in 't voegen der werkwoorden.

PRÆTĔRLĂBŎR, ĕrĭs, lāpsŭs ſum, lābi. Virg. *Voorby, of digt by ſtroomen, vloeyen, vlieten.* Van een rivier geſproken.

Præterlabi. Cic. *Ontgaan, ontvallen.* Sprekende van iets, dat iemand heeft vergeten.

Hoc ántè præterlabitur, quàm perceptum eſt. Cic. *Dit ontgaat, ontzakt, of ontvalt iemand, eer het begrepen is.*

PRÆTĔRLĀTŬS, ă, ŭm. adj. Lucret. *Voorby of verder gebragt, gevoerd, gedragen.*

PRÆTĔRMĬSSĬO, ōnis. f. Cic. *Agterlatinge, nalatinge.*

PRÆTĔRMĬTTO, ĭs, mīsī, mĭſſŭm, mittĕrĕ. Cic. *Overſlaan,*

Digitized by Google

ſlaan, na of agterlaten, voorby gaan.

Prætermittere aliquid ſilentio. Cic. *Iets ſtilzwygend voorby gaan, overſlaan.*

Nullum locum laudandi tui prætermitto. Cic. *Ik ſla geen gelegentheid over van u te pryzen, verheffen.*

Sceleris pœnam prætermittere. Cic. *De ſtraffe van een ſchelmſtuk verzuimen.*

Voluptates prætermittere. Cic. *Welluſten veragten, verſmaden.*

PRÆTERNAVIGATIO, ōnis. f. Plin. H. *Vaaringe, of vaart voorby of digt by een plaats.*

PRÆTERNAVIGO, ās, āvī, ātūm, āre. * *Voorby, digt by varen, zeilen.*

PRÆTĔRO, īs, trīvī, trītūm, tĕrĕre. Plin. H. *Malen, fyn ſtampen:* ook, *voor verſlyten.*

PRÆTERQUAM. adv. Cic. *Behalven, buiten.* Nullius id intereſt prætarquàm patris. Cic. *Daar is niemand buiten myn vader aangelegen.*

Prætarquàm quod. Cic. *Behalven dat, buiten dat.*

PRÆTERVECTIO, ōnis. f. Cic. *Voorby varinge, of voaringe.*

PRÆTERVECTUS, a, um. Cic. *Voorby gevoerd.* Sprekende van varende luiden.

** Oratio ſcopulos prætervecta. Cic. *Een vertoog dat de klippen ontkoman is,* dat is, *'t welk zeer gewigtige zaken gelukkiglyk verhandelt heeft.*

** Prætervecta non eſt oratio mea aures veſtras. Cic. *Myn vertoog, myne redeneringe, dien gy gehoort hebt, is u niet vergeten, ontgaan.*

PRÆTERVĔHENS, ēntis. omn. gen. Suet. *Voorby gaande (paſſerende)* in een ſchip, te paard, enz.

Judæam prætervehens. Suet. *Voorby of voor Judea varende, reizende.*

PRÆTERVĔHO, is, exī, ectum, ĕre. Cic. *Voorby, digt by een plaats voeren.*

PRÆTERVĔHOR, hĕris, vectus ſum, vĕhī. Cic. *Voor of voorby een plaats gevoert worden, varen, zeilen.*

PRÆTERVŎLO, ās, āvī, ātum, āre. Cic. *Voorby vliegen, ſnel voorby gaan.*

*** Haſta prætervolat aures. Sil. *Die ſpies vliegt raſſer dan de wind.*

** Sententiæ quæ non acutorum hominum ſenſus prætervolant. Cic. *Zinſpreuken die 't verſtand van ſcherpzinnige menſchen niet te boven gaan.*

PRÆTEXO, īs, ŭī, prætĕxtum, ĕre. Ovid. Virg. *Den boord of rand dekken, omſlikken.*

Captivis latera euntium prætexere. Front. *De zyde of (ſlank) der trekkende benden met gevangene dekken.*

Littora prætexere. Virg. *De kuſten aandoen, voorby zeilen.*

Nationes illæ uſque ad Oceanum Rheno prætexuntur. Tac. *Die volkeren ſtrekken zig van de Noord-zee af langs den Rhyn.*

* Prætexere. Cic. *Beginnen, aanvangen, een begin, of aanvang maken.*

Omnia quæ aguntur acerrimè, levioribus principiis natura prætexuit. Cic. *De nature heeft met zeer gematigde beginſelen alle dingen, die zeer ſterk bewogen worden, begonnen.*

* Prætexere Autores quos ſequamur. Plin. H. *Schryvers op een lyſt ſtellen, een voor een optellen om na te volgen.*

* Prætexere. Virg. *Bedekken, bewimpelen, verſchoonen.*

* Hoc prætexit nomine culpam. Virg. *Ze verſchoont, bedekt haar miſlag met dezen naam.*

PRÆTEXTA, æ. f. Cic. *Een ſoort van lange tabbaard met purper geboord,* welke de kinderen by de Roomeinen tot hun zeventiende jaar droegen.

* Prætextæ & togatæ. Hor. *Toneelſtukken, of ſpelen.* Sommigen zeggen, dat *Prætexta* treurſpelen, en *Togata* blyſpelen zyn: anderen zeggen dat beide woorden blyſpelen beteekenen; en dat de gene welkers voorwerp van de Lateinen oorſpronkelyk was *Prætexta*, en die welkers oorſpronk van de Grieken quam *Togata* genoemt werden.

Prætextam de ſuo itinere poſuit. Aſin. Poll. ad Cic. *Hy liet een blyſpel van zyne reis ſpelen.*

PRÆTEXTATUS, a, um. Suet. *Die de tabbaard* Prætexta *gebeten, draagt. Zie* Prætexta.

Ætas prætextata. A. Gell. *Den ouderdom waar in men de tabbaard* Prætexta *droeg.*

Amicitia prætextata. Matt. *Een vriendſchap van kindsbeen af.*

Prætextatæ puellæ. Catul. *Jonge Juffers die de tabbaard* Prætexta *nog dragen,* die zy niet afleiden voor dat zy getrouwd waren.

* Prætextata verba. Suet. *Zeer vuile, ſchandelyke, onkuiſche, oneerlyke ſnoode woorden.*

PRÆTEXTUM, i. n. Sen. Ph. *Een voorwendſel, dekmantel, voorgeven om iets te bewimpelen, of bedekt te houden.*

PRÆTEXTUS, ūs. m. Tac. *Zie* Prætextum.

Hoc prætextu. Suet. *Onder dit voorwendſel, dit voorgeven, onder dezen dekmantel.*

Sub prætextu quæſtionis ſanguinem petiiſti. Petron. *Onder voorwendſel, of voorgeven van te zoeken, hebt gy na myn bloed getragt.*

PRÆTĪMĔO, ēs, uī, ēre. Plaut. *Te voren vreezen.*

Sibi prætimet. Plaut. *Hy vreeſt van te voren voor zig zelven.*

PRÆTINCTUS, a, um. Ovid. *Met vergif, enz. gewreven: in vergif, enz. gedoopt.*

PRÆTOR, ōris. m. Cic. Men noemde te Roome dus alle Overheden, die Bevelhebbers of Veldoverſten van een leger waren.

Prætor pedeſtribus copiis. Corn. Nep. *Een Overſte van 't voetvolk.*

Prætor. Cic. *Een Hoofdſchout,* zeker Overheid uit den Raad verkozen om regt in de ſtad Roome te doen.

Prætoriani milites. Plin. H. *Lyfſchut-benden, hof-benden, 's Keizers lyf-wagten, en hof-ſoldaten,* krygsknegten die te Roome woonden.

PRÆTŌRĬTĬUS, a, um. Mart. *Van een Veldheer.*

PRÆTŌRĬUM, ĭi. n. Liv. *De tent van een Veldheer.*

* Prætorium. Suet. *Een heerlyk luſthuis of paleis op 't land;* daar zeer groote koſten aan gedaan wierden.

* Prætorium. Cic. *Plaats of vierſchaar, daar de Hoofdſchout regt doet, of plaegt.*

PRÆTŌRĬUS, a, um. Cic. *Van een Veldoverſte.*

Prætoria navis. Liv. *Het ſchip van een Admiraal.*

Vir Prætorius. Cic. *Een man die Hoofdſchout van Roome is geweeſt.*

PRÆTORTUS, a, um. Colum. *Zeer kroom gedraaid, zeer krom.*

PRÆTRĔPĬDANS mens. Catul. *Een gemoed, 't welk te voren vreeſt of bedugt is.*

PRÆTRĔPĬDUS, a, um. Suet. *Te voren vreezende, bedugt.*

PRÆTRUNCO, ās, āvī, ātum, āre. Plaut. *Afſnyden, afkappen, afhouwen.*

PRÆTŪMĬDUS, a, um. adj. Claud. *Zeer opgeblaza, hoogmoedig, trots.*

PRÆTŪRA, æ. f. Cic. *Een Hoofdſchouts, Veldoverſtens ampt.*

PRÆVĂLĔO, ēs, uī, ēre. Plin. H. *Beter, meer waardig, van grooter waarde zyn: overtreffen, te boven gaan, de overhand behouden.*

Vulturum prævalent nigri. Plin. H. *Van gieren zyn de zwarten de beſte; ſpannen zwarte de kroon: muiten de zwarten uit.*

* Prævalere arcu. Stat. *In 't ſchieten met de boog overtreffen, te boven gaan: beter met de boog ſchieten.*

Sententia illius prævaluit. Ulp. *Zyn gevoelen dreef boven, behielt de overhand, wierd gevolgt.*

PRÆVĂLĔSCO, ſcis, prævălĕſcĕre. Colum. *Zeer ſterk zyn of worden: in zyn volle kragt en volmaaktheid zyn.*

Antequam prævaleſcat arbor. Colum. *Eer dat de boom groot of ſterk wierd.*

PRÆVĂLĬDE. adv. Plin. H. *Kragtiglyk, met groote kragt, geweldiglyk.*

PRÆVĂLĬDUS, a, um. Virg. *Zeer ſterk, magtig, kragtig, vermogend.*

Tellus prævalida. Virg. *Een zeer vrugtbaar, en dikwils draagend land.*

Prævalidus juvenis. Liv. *Een zeer ſterk, kragtig jongeling.*

Vitia prævalida. Tac. *Ingewortelde ondeugden.*

* Prævalidus. Liv. *Magtig, vermogend, mogend, ryk.* Van een ſtad, gebied, enz.

Prævalidus. Tac. *Beter, meer waardig.*

PRÆVĂRĬCATIO, ōnis. f. Cic. *Verradinge van zyn meeſters regtzaak.*

PRÆVĂRĬCATŌR, ōris. m. Cic. *Een verrader van een zaak, die hy heeft aangenomen te verdedigen.*

PRÆVĂRĬCŌR, āris, ātus ſum, āri. Cic. *Een zaak verra-*

Digitized by Google

den, die men aangenomen heeft voor te ſtaan.

PRÆVĒCTŬS, ă, ūm. equo. Sil. *Voor uit te paard gevoerd, of rydende.*

Prævectus. Tac. *Voorby, of in iemands gezigt voorby gevoerd, gebragt, of gaande.*

PRÆVĔHO, is, ēxī, ĕctŭm, ĕrĕ. Liv. *Voor of voor uit voeren, brengen.*

PRÆVĔLO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Claud. *Van te voren dekken.*

PRÆVĔLŌX, ōcis. omn. gen. Plin. H. *Zeer ſnel, rat, vlug, gezwind.*

PRÆVĔNĬO, īs, vēnī, prævēntŭm, īrĕ. Liv. *Te voren of eerder komen, verraſſen: ook, voorkomen, beletten.*

Nuntius prævenerat. Liv. *De bode was te voren of eerder gekomen.*

* Prævenire deſiderium alicujus. Liv. *Iemands begeerte voorkomen.*

PRÆVĔNTŬS, ă, ūm. Tac. *Voorgekomen, vooringenomen.*

Prævento gratiam intelligit. Liv. *Hy begrypt, verſtaat, dat die gunſt aan een ander betoond is.*

PRÆVĔRTO, ĭs, prævērtī, prævĕrſŭm, prævērtĕrĕ. Virg. *Voor, voor uit of voorby gaan, treden.*

Curſu prævertere ventos. Virg. *Sterker loopen dan de winden, de winden in't loopen voorby of te boven gaan, overtreffen.*

Hoc primum præverti decet. Plaut. *Dit behoort eerſt voor al gedaan te worden.*

Prævertit luctum metus. Ovid. *De vreeze gaat voor rouw of droefheid.*

Neſas prævertere morte. Sen. Trag. *Een ſchelmſtuk door zyn dood voorkomen, beletten.*

Illuc prævertamur. Hor. *Laat ons eerſt van deze zake ſpreken, handelen.*

PRÆVĔRTŎR, ĕrĭs, vĕrsŭs ſum, prævĕrtī. Virg. *Zie* Prævertor.

PRÆVĔTO, ās, prævĕtŭī, prævĕtĭtŭm, prævĕtārĕ. Sil. *Te voren verbieden.*

PRÆVĪDĔO, ēs, vīdī, vīſŭm, vīdērĕ. Virg. *Te voren zien.*

Hœrus eſt, neque prævideram. Ter. *Het is myn meeſter, en ik hadde hem nog niet gezien.*

* Prævidere. Cic. *Iets voorzien, voorweten.*

PRÆVĪSŬS, ă, ūm. Ovid. *Te voren gezien.*

* Prævisus. Cic. *Voorzien.*

PRÆVĪNCĬO, īs, vīnxī, vīnctŭm, vīncīrĕ. A. Gell. *Te voren binden, vaſt maken.*

PRÆVĪNCTŬS, ă, ūm. part. Gell. *Te voren, of voor aangebonden.*

PRÆVĪTĬO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Ovid. *Te voren bederven, vergiftigen.* Van een rivier geſproken, daar Circe vergif in geſmeten hadde.

PRÆVĬŬS, ă, ūm. Cic. *Voor uit gaande of tredende, voor gaande, de weg wyzende.*

PRÆVŎLO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. *Voor vliegen, voor uit vliegen.*

Curam adhibe, ut prævolet mihi quò tu velis. Plaut. *Draag zorg datze voor my vliegt alwaar gy wilt hebben.*

PRÆŪMBRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Tacit. *Verduiſteren, verdonkeren.*

PRÆŪRO, is, ūſī, ūſtŭm, ĕrĕ. Plin. *Voor, van voren branden:* ook, *zeer branden, gantſch verbranden.*

PRÆŪSTŬS, ă, ūm. Plin. H. *Van voren, aan't einde gebrand.*

* Præuſtus. Plin. H. *Gantſch verbrand, door 't vier verteerd, verſlonden.*

Membra nive præuſta. Plin. H. *Ledematen, leden door de ſneeuw geſchroeid.*

PRĂGMĂTĬCŬS, ī. Quintil. Juven. Πραγματικός. Men noemde dus den genen die jonge voorſpraken (Advocaten) onderwezen. Cicero gebruikt dit woord, dog ſchryft het in't Grieksch. *Een (practizyn).*

PRĂGĂ, æ. f. *Praag.* Een ſtad in Boheme.

PRĀNDĔO, ēs, dī, ſum, ērĕ. Cic. *Het noen- of middagmaal houden.*

PRĀNDĬCŬLŪM, ī. n. g. & PRĀNDĬŎLŪM, ī. n. g. Feſt. *Een klein of gering noen- of middagmaal.*

PRĀNDĬŪM, ĭī. n. Cic. *Het noen- of middagmaal.*

Vocare aliquos ad prandium. Cic. *Eenige luiden tot het noen- of middagmaal noodigen, verzoeken.*

PRĀNSĬTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Plaut. *Dikwils 't middagmaal houden, dikwils eten.*

PRĀNSŎR, ōrĭs. m. Plaut. *Die het noen- of middagmaal met iemand houd.*

PRĀNSŌRĬŬS, ă, ūm. Quintil. *Van 't noen- of middagmaal, daar toe behoorende.*

Pranſorium candelabrum. Quintil. *Een kandelaar, die men over't middagmaal gebruikt.*

PRĀNSŬS, ă, ūm. Cic. *Het noen- of middagmaal gehouden, of des middags gegeten hebbende.*

Homo pranſus, potus. Cic. *Een perſoon die des middags wel gegeten en gedronken heeft.*

PRĀSĪNŬS, ă, ūm. Praſinus color. Mart. *Look-groene verwe.*

PRĀSŌĪDĒS, ĭs. f. Plin. H. Πρασοειδής. *Een ſoort van Topaaſſteen.*

PRĀSĪŬS, ĭī. m. Plin. H. Πράσιος. *Een ſoort van groen geſteente.*

PRĀTĒNSĬS, ĭs. m. & f. sĕ, ĭs. n. Hor. *Van een beemd, in een beemd of weide groeyende.*

PRĀTŬLŪM, ī. n. Cic. *Een beemdje, een kleine weide.*

PRĀTŪM, ī. n. Cic. *Een beemd of weide. Een vry open veld.*

PRĀVĒ. adv. Cic. *Qualyk, tegen de wetten of inzettingen, niet wel.*

PRĀVĬTĀS, ātĭs. f. Cic. Pravitas membrorum. Cic. *Wangeſchiktheid, miſmaaktheid, leelykheid van leden of ledematen.*

* Pravitas. Cic. *Quaadheid, quaadaardigheid; boosheid, boosaardigheid.*

Pravitas animi. Cic. *Verdorvenheid, boosheid, quaadaardigheid van gemoed.*

PRĀVŬS, ă, ūm. Cic. *Leelyk, mismaakt.* Van lichaam, aangezigt, enz. Men zegt *Præviſſimus.*

* Pravus. Cic. *Quaad, quaadaardig, boos, boosaardig, verdorve.*

Pravi mores. Cic. *Verdorve, bedorve, booze zeden, manieren.*

PRĔCĀRĬO. adv. Cic. *Door bede, by vergunninge, ter leen.*

Quaſi precario regnare. Plin. de Vir. Illuſt. *Gelyk als by vergunninge regeeren.*

PRĔCĀRĬŬS, ă, ūm. Brut. ad Cic. *Door bede verkregen, by vergunninge erlangd, verworve.*

Forma precaria. Ovid. *Een geleende of ontleende gedaante.* Sprekende van Acheloüs, die in de gedaante van een ſlang ſtreed.

PRĔCĀTĬO, ōnĭs. f. Liv. *Bede, gebed.*

Precationes peragere. Liv. *Gebeden doen, bidden.*

PRĔCĀTŎR, ōrĭs. m. Ter. *Die voor een ander bid, ſmeekt, als middelaar komt.*

PRĔCĬ. Ter. Dit is een *dativus ſingularis*, men zoude konnen zeggen dat het van *Prece* of *Precis* komt, dog men vind geen van beiden. Men vind *Precem* en *Prece:* en by Cicero alle de *caſus* in *plurali.*

Preces & vota. Cic. *Gebeden, en geloften.*

Petere precibus ut aliquid fiat. Cic. *Door gebeden verzoeken dat iets geſchieden of gebeuren mag.*

PRĔCĬÆ uvæ. Virg. *Druiven die vroeg ryp worden.*

PRĔCŎR, ārĭs, ātŭs ſum, ārī. Cic. *Bidden, ſmeeken, verzoeken.*

Precari aliqua. Cic. *Eenige dingen verzoeken.* Veniam. Cic. *Vergiffenisſe verzoeken.*

Precari ab aliquo. Cic. *Van iemand bidden, verzoeken.*

Bene alicui precari. Cic. *Iemand zegenen, veel goeds wenſchen.*

PRĔHĔNDO, ĭs, dī, ſum, dĕrĕ. Cic. *Nemen, vatten, grypen.*

Manu prehendere aliquem. Cic. *Iemand by de hand vatten, grypen.*

Prehendere aliquem ſolum. Ter. *Iemand alleen brengen, roepen.*

Prehendere oras Italiæ. Virg. *De kuſten van Italie aandoen.*

Ille eſt prehendendus & adhortandus mihi. Ter. *Ik moet hem aan een zyde nemen en aanmanen, opwekken, aanſpreken, aanneopen, aanporren.*

Stylum prehendere. Cic. *De ſchryfpriem aanvatten.* Cùm ſtylum prehenderat. Cic. *Toen hy de penne of ſchryfpriem in de handen genomen hadde* [om te ſchryven].

PRĔHĔNSĀTĬO, vel PRĔNSĀTĬO, ōnĭs, f. g. Cic. *Vatting, grypinge met de hand, enz.*

Digitized by Google

PRĔHENSĬO, ōnis. f. Cæſ. *Wippinge, oplichtinge, optillinge.*

PRĔHENSO, ās, āvī, ātūm, āre. Cic. *Kuipen, een gunſt verzoecken, zyn hof by iemand maken.* Men gebruikt ook, *Prenſare.*

* Prenſare. Virg. *Nemen, vatten, grypen.*

Prenſare genua circumſtantium. Tac. *De kuyen der tegenwoordigen omhelzen.*

PRĔHENSŬS, ă, ūm. Ovid. *Gevat, gegrepen.*

PRELŪM, ī. n. Colum. *Een wynpers.*

PRELŬM, ī. n. *Een pers van een drukker,* enz.

PRĔMO, ĭs, prēſsī, prēſsūm, prĕmĕre. Virg. *Perſſen, drukken, duwen, prangen, benaauwen.*

* Premere. Quintil. *Iemand pal of vaſt zetten, prangen daar men tegen redeneert.*

Premere aliquod argumentum. Cic. *Een bewysteden aandringen.*

Veſtigia premere. Virg. *Stille houden, zyne ſchreden ſtaken.*

Veſtigia alicujus premere. Tac. *Iemand op de hielen volgen, van naby volgen, op de hakken zitten.*

* Premere. Virg. *Drukken, perſen, vervolgen: Wan- of afgunſtig, nadeelig zyn.* Van Goden geſproken.

Numina nulla premunt. Virg. *Geen Godheden vervolgen ons, zyn ons wan- of afgunſtig.*

* Premere aliquid. Plin. J. *Op iets blyven ſtaan, iets wydloopig verhandelen.*

* Premere. Virg. *Van naby volgen, op de hielen of hakken zitten, ſterk najagen, nazetten.*

* Premere habenas. Virg. *Den toom ſtrak houden.*

Premere vulgi ſermones. Tac. *De praatjes, het gemor van 't gemeene volk ſtuiten, beletten.*

* Premere. Hor. *Bedekken, verbergen: bedekt, verborgen, verholen houden.*

Dolorem premere. Virg. *Zyn hartzeer verbergen, ontveinzen; verborgen, bedekt, verholen houden.*

Ære alieno premi. Cic. *Door ſchulden geperſt, geprangt worden: Tot de ooren in ſchulden ſteken, Schotten en Walen ſchuldig zyn.*

Re frumentaria premi. Cæſ. *Groote ſchaarsheid van koren hebben, groot gebrek van koren lyden.*

Premere caſeum. Virg. *Kaas maken.*

Premere opuſcula alicujus. Hor. *Iemands werkjes, ſchriften laken, beriſpen, bedillen.*

Ea parte Solis curſu premitur tellus. Vitruv. *Aan de wereldſtreek is de aarde naby de Zon.*

Invidiâ & odio premi. Cic. *Door nyd en haat geperſt, geprangt, vervolgt worden.*

Regiones quæ premuntur à calore. Vitruv. *Geweſten die door de hitte geplaagt, geprangt worden.*

Propoſitum premere. Ovid. *Zyn voornemen, toeleg, of aanſlag vervolgen, bevorderen, voortzetten.*

Premere littus. Hor. *Langs ſtrand varen, zeilen.*

PRENDO. *Zie* Prehendo.

PRENSĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Kuipinge, bekuipinge, verzoek van een ampt.*

PRENSO. *Zie* Prehenſo.

PRESBYTER, ri, m. g. Gr. *Een onderling.*

PRESSE. adv. Cic. *Kortelyk, bondiglyk, bekoptelyk, kort en bondig.*

PRESSO, ās, āvī, ātūm, āre. Virg. Prop. *Perſſen, drukken.*

PRESSŌRĬŬS, ă, ūm. Colum. *Om te perſſen, drukken: dat tot het perſſen, of drukken dient.*

Preſſorium vas. Colum. *Een persvat, daar men iets in perſt.*

PRESSŪRĂ, æ. f. Colum. *Perſinge, drukkinge, pranginge.* Gelyk de perſinge van de lugt, enz.

PRESSŬS, ă, ūm. Virg. Colum. *Geperſt, gedrukt, gedauwd, geprangd.* Met de hand, enz. Men zegt Preſſior.

Preſſus Orator. Cic. *Een beknopt, bondig Redenvoerder.*

* Preſſo greſſu incedere. Liv. *Een vaſte trede gaan, ſtyf op zyne koten gaan.*

* Dolor ſub corde preſſus. Stat. *Een hartzeer, in 't hart geſmoord, verborgen, verholen.*

* Vina Torquato Conſule preſſa. Hor. *Wyn geperſt, toen Torquatus Burgermeeſter was.*

PRESSŬS, ūs. m. Cic. *Perſinge, drukkinge.*

PRESTĔR, ēris. m. Plin. H. *Een ſoort van ſlange,* wiens bete van dorſt deed ſterven.

* Preſter. Plin. H. *Een ſoort van ſuigvyer.*

PRĔTĬŌSE. adv. Cic. *Koſtelyk, rykelyk, pragtiglyk.*

PRĔTĬŌSĬTAS, ātis, f. g. Mart. *Koſtelykheid, heerlykheid, pragt.*

PRĔTĬŌSŬS, ă, ūm. Cic. *Koſtelyk, ryk, pragtig, heerlyk, uitnemend, van groote waarde.* Men zegt Pretioſior en Pretioſiſſimus.

Pretioſiſſima rerum in munimenta urbis deponere. Front. *Het koſtelykſte in een verſterkte ſtad in verzekeringe ſtellen, brengen.*

Pretioſus vinitor. Colum. *Een koſtelyk, deftig, uitſtekend wyngaard-bouwer.*

PRĔTĬŬM, ĭi. n. Cic. *De prys of waarde van iets.*

Pretium facere alicui rei. Plin. H. *De prys van een zake zetten, ſtellen: een zaak waarderen.*

* Pretium. Ter. *Belooninge, loon, vergeldinge.*

* Germanico pretium fuit convertere agmen. Tac. *Het was een groote zaak voor Germanikus met het leger om te trekken, het leger te doen omtrekken.*

* Pretium ob ſtultitiam fero. Ter. *Ik draag de ſtraffe van myn dwaasheid, zotheid.*

* Pretio. Liv. *Door, met, voor, of om geld, belooninge.*

Homo maximi pretii. Ter. *Een man van zeer groote waarde, van uitnemende verdienſte.*

Videtur homo quantivis pretii. Ter. *Hy ſchynt een man van een groot aanzien, van vermogen, of verdienſte.*

PRĪDĔM. adv. Cic. *Lang geleden.*

Non ita pridem. Cic. *Zoo lang niet geleden.*

PRĪDĬĀNŬS, ă, ūm. Suet. *'s Daags te voren geſchied, voorgevallen, gedaan.*

Pridiana obſonia. Suet. *Koſt, des daags te voren bezorgd, verſchaft.*

PRĪDIE. adv. Cic. *'s Daags van te voren, een dag van te voren.*

Uſque ad pridie Calendas Maïas. Cic. *Tot des daags voor den eerſten Mey of bloeimaand.*

Pridie ejus diei. Cic. *Des daags voor dien dag.*

Pridie quàm exceſſit è vita. Cic. *Des daags voor dat hy ſtierf, overleed.*

PRĪMÆVŬS, ă, ūm. Virg. *Ouder, van hooger ouderdom, d'oudſte.*

PRĪMĀNI, ōrum. m. plur. Tac. *Krygsknegten van de eerſte keurbende.*

PRĪMĀRĬŬS, ă, ūm. Cic. *Voornaamſt, doorlugtigſt, deftigſt, treffelykſt van een ſtad,* enz.

Primario loco eſſe. Cicer. *Van de eerſte rang of grootſte ſtaat zyn.*

PRĪMĀTES, ātūm, m. g. plur. num. *De eerſte, voornaamſte, aanzienlykſte, beſte,* van een ſtad, enz.

PRĪMĀTŬS, ūs. m. Varr. *De eerſte of voornaamſte rang, ſtand, of ſtaat.*

Primatum dare alicui. Varr. *De eerſte rang of plaats aan iemand geven, toeſtaan.*

PRĪMĪGĔNĬŬS, ă, ūm. Cic. *De eerſte in des zelfs ſoort.*

Primigenia ſemina. *De eerſte, of oorſpronkelyke zaden: de eerſte zaden, die de nature voortbrengt.* Gelyk het Cicero zegt.

Primigenia verba. Varr. *Wortelwoorden, oorſpronkelyke woorden, daar de anderen van afkomſtig zyn.*

PRĪMĪGĔNŬS, ă, ūm. Lucret. *Die eerſt iets voort gebragt of geteelt heeft.*

Dies primigenus. Lucret. *De dag, waar in de dingen aller eerſt voort gebragt zyn.*

PRĪMĬPĂRĂ, æ. f. Plin. H. *Die voor de eerſte reize gebaard heeft.*

PRĪMĬPĪLĀRĬS, is. m. Quintil. *Die hopman van de eerſte bende in 't Roomſch leger geweeſt is.*

PRĪMĬPĪLŬS, ī. m. Liv. *Een hoofd of hopman van de eerſte bende van honderd van een keurbende.*

Primipilum ducere. Cæſ. *De eerſte bende van honderd, leiden, gebieden.*

† PRĪMĬTĔR. adv. Pomp. apud Non. *Ten eerſten, in 't eerſte, in 't begin, aanſtonds.*

PRĪMĬTĬÆ, ārum. f. plur. Plin. H. *De eerſte vrugten, de eerſtelingen.*

Frugum primitiæ. Ovid. *De eerſte vrugten, of eerſtelingen van vrugten.*

PRĪMĬTĬŬS, ă, ūm. Ovid. *De eerſte of voornaamſte,* waar in het ook zy.

Digitized by Google

Rapere primitium torrem. Ovid. *Het grootſte brandhout nemen.*

PRĪMĬTĪVŪS, a, ūm. Colum. *Eerſt, oorſpronkelyk.*

Arbor primitivis annis fertilis. Colum. *Een vrugtbare boom in de eerſte jaren.*

PRĪMĬTŪS. adv. Varr. *Zie* Primiter.

PRĪMŌ. adv. Cic. *Eerſtelyk, in de eerſte plaats, voor eerſt.*

PRĪMŌGĔNĪTŪS, a, ūm. Plin. H. *De eerſt geborene, de oudſte.*

PRĪMŌRDĬUM, ĭi. n. Cic. *Den oorſprong, het begin, den aanvang.*

Primordia belli. Stat. *De beginzelen, den oorſprong van den oorlog.*

PRĪMŌRIS. Dit is een genitivus waar van geen nominativus gevonden word. Cato gebruikt *primorem* in accuſativo, en Tacitus de ablativus *primori* in ſingulari. Men vind in plurali *primores* in accuſativo en *primoribus* in ablativo. *De eerſte, de voorſte, de voornaamſte.*

Naſi primoris acumen. Lucret. *De voorſte tip of ſpits van den neus.*

** Primoribus labris guſtare aliquid. Cic. *Iets met het voorſte der lippen proeven*, dat is, *de ſchors van een zaak verſtaan, en de kern niet.*

Quæ in Philoſophia abdita ſunt, ne primoribus quidem labris attigiſſe. Cic. *De verborge dingen in de wysgeerte zelfs met de voorſte lippen niet geproeft hebben*, dat is, *in de kenniſſe van de zelve niet geoeffend te zyn.*

* Primores imbres. Varr. *De eerſte regens.*

* Primores. Virg. *De eerſte, voornaamſte, aanzienlykſte*, van een ſtad, enz.

PRĪMŬLŪM. adv. Ter. *Van eerſt af aan, van den beginne, nu eerſt.*

PRĪMŬLŬS, a, ūm. Primulo diluculo abiiſti ad legiones. Plaut. *Gy vertrok met het eerſte krieken van den dageraad na de keurbenden.*

PRĪMŬM. adv. Cic. *Ten eerſten, eerſt, in 't begin.*

PRĪMŬS, a, ūm. Cic. *Eerſt, de eerſte.*

Municipii ſui facilè primus. Cic. *Zekerlyk de voornaamſte van zyne ſtad.*

Prima adoleſcentia. Cic. *De eerſte, of teedere jeugd.*

Aſpectu primo. Virg. *In of op 't eerſte gezigt, in den eerſten opſlag.*

Prima fronte. Cic. *Ten eerſte, aanſtonds, van ſtonden aan.*

Primum agmen. Cæſ. *Devoorhoede, voortogt.*

Primis labris aliquid guſtare. Cic. *Iets met de voorſte lippen proeven*, dat is, *een geringe kenniſſe van iets hebben.*

Primo manè. Colum. *Zeer vroeg.*

Primâ æſtate. Cæſ. Colum. *In't eerſte, of 't begin van de zomer.*

Homo in primis improbiſſimus. Cic. *De Godloofſte, ſnoodſte menſch van alle.*

Jam mihi prima Dea eſt. Ovid. *Een Godin gaat my voor, toont my een voorbeeld.*

Primas tenere. Cic. *De eerſte, voornaamſte, of aanzienlykſte zyn.* Men verſtaat'er *Partes* onder.

Deferre alicui primas. Cic. *Iemand den eerſten rang, de eerſte plaats geven, opdragen, aanbieden.*

Primos ſe omnium rerum volunt. Ter. *Zy willen bazen van of in alle dingen zyn, ze willen in alles den baas, of den gebraden haan ſpelen.*

A primo. Ter. *Ten eerſte, in't begin, van't begin af.*

A primo. Cic. *In't eerſte, of 't begin, van eerſt af.* Deinde. Cic. *Daar na.* Poſt. Cic. *Na.*

PRĪNCEPS, cĭpĭs. m. Cic. *Een vorſt, een prins.* Gelyk als keizers, koningen, enz.

* Princeps. Cic. *De eerſte.*

Princeps prælium inibat. Liv. *Hy rukte eerſt in den ſtryd.*

Herodotus qui princeps hoc genus ornavit. Cic. *Herodotus die deze ſtoffe eerſt verhandeld, of beſchreven heeft.*

* Princeps. Cic. *De voornaamſte, eerſte, aanzienlykſte, voortreffelykſte.*

Philoſophorum princeps Socrates. Cic. *Socrates de eerſte, voornaamſte, het hoofd van alle wysgeren.*

* Princeps. Cic. *Een maker, ſtigter.*

Princeps legis. Cic. *Een maker, gever, voortzetter van een wet of keure.*

Princeps ſermonis ordiendi fuit Craſſus. Cic. *Craſſus was de eerſte, die deze manieren van ſpreken gebruikt heeft.*

In eo bello principem me poſuit. Corn. Nep. *Hy ſtelde my tot hoofd of overſte in dien oorlog.*

Princeps ſceleris. Cæſ. *Den aanlegger, aanſtoker, berokkener, beſteker van een ſchelmſtuk.*

Princeps legationis. Cæſ. *De voornaamſte, eerſte, het hoofd van een gezantſchap.*

Stoïcorum princeps Zeno. Cic. *Zeno het hoofd de voornaamſte van de Stoïſche wysgeren.*

Princeps noſtri generis. Ovid. *De voornaamſte, aanzienlykſte, eerſte van ons geſlagt.*

* Princeps. Cic. *Een voornaam, aanzienlyk, deftig perzoon*, in een Stad, Staat, enz.

Princeps femina. Quintil. *Een voorname, uitmuntende, verheve vrouw.*

* Princeps, omn. gen. *De eerſte.*

Princeps menſis Januarius. Colum. *Januarius, of Louwmaand is de eerſte maand.*

Roma princeps urbium. Hor. *Rome (is) de eerſte, of voornaamſte ſtad des werelds.*

* Princeps. Cic. *Voornaam, aanzienlyk, deftig, uitſtekend, voortreffelyk.*

PRĪNCĬPĀLĬS, ĭs. m. & f. ăle, ĭs. n. Tac. Plin. J. *Vorſtelyk, princelyk: van een prins of vorſt: tot een vorſt of prins behoorende.*

Arrogantia Principalis. Plin. J. *Hoogmoed, trotsheid van vorſten.*

Domus Principalis. Sen. Ph. *Een huis, hof of paleis van een vorſt of prins.*

* Principalis. Quintil. *Voornaam.*

Quæſtio principalis. Quintil. *De voornaamſte vrage, het grootſte verſchil.*

PRĪNCĬPĀLĬTĔR. adv. Plin. J. *Princelyk, vorſtelyk, als een prince of vorſt.*

* Principaliter. Ulp. *Voornamelyk.*

Sive principaliter hoc negotium gerat. Ulp. *Het zy dat hy dit voornamentlyk doet, of dezen handel byzonderlyk dryft.*

PRĪNCĬPĀTŪS, ūs. Cæſ. *Een prins of vorſtendom. Waardigheid van vorſten. Vorſtelyk gebied, vorſtelyke hoogheid, vorſten ſtaat.*

Regius principatus. Cic. *De koninglyke waardigheid.*

Delere Principatum. Cic. *De opperhoofdigheid afſchaffen, vernietigen, te niet doen.*

Dare alicui homini principatum. Cic. *Iemand het oppergebied of een vorſtendom op dragen.*

** Dare alicui rei principatum. Plin. H. *Iets boven andere dingen ſtellen, agten, verheffen.*

Principatum tenere alicujus rei. Cic. *Bewind of beſtier van iets hebben, de eerſte of voornaamſte in een zaak zyn.*

PRĪNCĬPĬĀLĬS, ĭs, ĕ. adj. Lucret. *Eerſt, oorſpronkelyk.*

PRĪNCĬPĬŌ. adv. Ter. Cic. *Eerſtelyk, voor eerſt, in d'eerſte plaats.*

PRĪNCĬPĬUM, ĭi. n. Terent. Cic. *Een begin, aanvang, beginzel.*

A principio. Cic. *Van't begin, van eerſt af aan.*

Principio lucis. Tac. *In't begin, of't krieken van den dag.*

Exalbeſcere in principiis dicendi. Cic. *Bleek worden in 't begin of den aanvang van een vertoog.*

* Principium. Cic. *Een beginſel, hoofdſtoffe.* Dus noemt men eerſte beginſelen der nature die te zamen komen in de t'zamen ſtellinge van alle dingen.

* Principium. Ovid. *Oorſprong, bron, afkomſt.*

Principium ducere à ſanguine Teucri. Ovid. *Zyn oorſprong of afkomſt hebben uit het bloed van Teucer, van Teucer afkomſtig zyn.*

* Principia, orum. Front. Corn. Nep. *De voornaamſte plaats van een leger*, Vulgò, *het hoofd (quartier) daar de tent van den veld overſte is.*

PRĬŎR, ōris. m. & f. prĭus, ōris. n. *De eerſte van twee of meer perſonen.*

Priore æſtate. Cic. *In de voorgaande zomer.*

Priore libro. Colum. *In 't voorgaande boek.*

Loco priore cauſam dicere. Cic. *Eerſt zyn zaak beploiten.*

Prior puericia. Taurus Ph. apud A. Gell. *De eerſte kindsheid.*

Priores noſtri. Plin. J. *Onze voorouders.*

Priora. Plin. H. *Dingen die voor of voor aan zyn of ſtaan*, in tegenſtellinge tegen iets dat agter een ding is.

* Prior. Hor. *De voornaamſte, aanzienlykſte, deftigſte, voor-*

Digitized by Google

treffelykste, beste.

PRISCE. adv. Cic. *Op zyn oud burgers, of zyn vaderwets.*

Prisce cum aliquo agere. *Op de oude maniere met iemand handelen.*

PRISCUS, a, um. Cic. *Oud, al oud, ouderwets, van voorgaande tyden.*

Gens prisca mortalium. Horat. *De ouden, de luiden die van ouds leefden.*

Prisca fides facto. Virg. *Oude beproefde trouwe. Vaste trouw als in den ouden tyd.*

Græcorum priscæ literæ. Cic. *De oude geleerdheid, taal- of letterkunde der Grieken.*

Vocabula prisca. Cic. Verba prisca. Suet. de clar. Gram. *Oude, alaude woorden.*

PRISTINUS, a, um. Cicer. *Voorgaande, vorig, oud, al-oud.*

Conjux pristinus. Virg. *Een vorig of voorgaande man, de eerste man.*

Gloria pristina. Virg. *Voorgaande, vorige, oude roem, luister vermaardheid.*

Pristinus mos judiciorum. Cic. *De oude of vorige gewoonte in oordeelen, vonnissen, gewysdens.*

Recidere ad pristinum statum. Cic. *Tot zyn voorgaande staat weder vervallen.*

PRISTIS, is. f. Plin. H. *Een wonderlyke lange zee visch. Een soort van Walvis.*

PRIVANTIA, um. n. plur. Cic. *Een soort van strydige dingen,* die in de redenkonst verklaart worden.

PRIVATIM. adv. Cic. *In 't byzonder, afzonderlyk, of alleen, stilletjes, in 't verholen:* ook, *als een gemeen man.*

* Privatim. Cic. *In 't byzonder,* van een persoon sprekende.

Nulla me privatim pepulit injuria. Cic. *Geen ongelyk of hoon heeft my in 't byzonder getroffen.*

* Privatim. Cic. *In 't byzonder, afzonderlyk,* van zaken gesproken.

Mandare rem aliquam privatim. Cic. *Iets in 't byzonder bevelen, belasten, gebieden.*

PRIVATIO, onis. f. Cicer. *Berooving, ontrooving, beneminge.*

Omni privatione doloris putat Epicurus terminari sum mam voluptatem. Cic. *Epicurus meent dat het hoogste vermaak bestaat in 't bevryd te zyn van alle hartzeer.*

PRIVATIVUS, a, um. A. Gell. *Beroovende, een berooving betekenende.* Een konstwoord in de spraakkonst.

Particula privativa. A. Gell. *Een beroovend deeltje.*

PRIVATUS, a, um. Ovid. *Beroofd, ontbloot, dien iets ontnomen of ontrooft is,* dat hy hadde of dat hem toequam.

Privatus lumine. Ovid. *Van gezigt beroofd, ontbloot: blind.*

PRIVATUS, a, um. Cic. *Byzonder, eigen.* Sprekende van goederen, zaken, enz.

Privatus locus. Ovid. *Een verholen, eenzame, geheime plaats.*

Tibi est cum Antonio odium privatum. Brut. ad Cic. *Gy hebt een byzonderen haat tegen Antonius.*

* Privatus. Cic. *Een gemeen of burger man: een enkel burger, een persoon zonder bediening.*

Galba major privato visus, dum privatus fuit. Tacit. *Galba scheen meer dan een gemeen man, toen of terwyl hy een enkel burger was.*

PRIVIGNA, æ. f. Cicer. *Een stiefdogter, een voordogter:* ten aanzien van een stiefvader of stiefmoeder.

PRIVIGNUS, i. m. Cic. *Een stiefzoon, voorzoon,* ten opzigt van een stiefvader of stiefmoeder.

PRIVILEGIARIUS, ii. m. Ulpian. *Een voorregt hebbende, bevoorregt.*

PRIVILEGIUM, ii. n. Cic. *Een byzondere wet, aangaande een enkel burger, meer tot zyn nadeel, dan tot zyn voordeel.*

* Privilegium. Sen. Ph. *Een voorregt, handvest.* Een byzonder regt aan een persoon, stad, enz. toegestaan.

PRIVO, as, avi, atum, are. Cic. *Berooven, ontblooten, ontnemen, ontrooven, benemen.*

Privare aliquem bonis. Plaut. *Iemand van zyne goederen berooven, ontblooten.*

Ægritudo me somno privat. Cic. *De droefheid beneemt my de slaap, de rust.*

PRIVUS, a, um, adj. Liv. *Iemand eigen of toebehoorende, enkel, byzonder.* Ook, *ontbloot, berooft.* Priva verz rationis. Apul. *Beroofd ontbloot van de ware reden.*

PRIUS. adv. Cic. *Te voren, van te voren.*

Discse prius quid sit vivere. Ter. *Leer eerst, wat het is of zy, te leven.*

Nihil prius mihi faciendum putavi, quàm ut tibi gratularer. Cic. *Ik oordeelde dat my niets eerder te doen stond, dan dat ik u zoude geluk wenschen.*

Prius orto sole. Hor. *De Zon eerst opgegaan of gerezen zynde.*

Prius quam hanc uxorem duxi. Cic. *Voor dat ik deze vrouw trouwde.*

Prius quam aggrediar ad causam. Cic. *Eer of voor dat ik tot de zake trede.*

PRŌ. interj. Cic. *Prô Jupiter!* Ter. *O Jupiter!*

Prô inversi mores! Cic. *O bedorve, ontaarde zaden!*

Prô Deûm atque hominum fidem! *O trouwe der Goden en menschen!* dat is, *Het moet Goden en menschen geklaagd zyn!*

PRŌ. præp. Cic. *Voor, om.*

Pro ejus peccatis ego supplicium feram? Ter. *Zal ik voor of om zyne misslagen gestraft worden?*

Hoc non modò non contra me valet, sed etiam pro me est. Cic. *Dat is niet alleen tegen my kragteloos, maar strokt of is zelfs tot myn voordeel.*

Aliquem pro absoluto habere. Cæl. ad Cic. *Iemand voor vrygesproken houden.*

Hoc pro beneficio est habendum. Brut. ad Cic. *Dit moet men voor een weldaad houden, oordeelen, agten.*

Gerere se pro cive. Cic. *Zig voor een burger uitgeven: zig dragen of men burger was.*

Uti aliquâ re pro suâ. Ter. *Een ding voor of als eigen gebruiken.*

Adoptavi, amavi pro meo. Ter. *Ik hebbe hem voor zoon aangenomen en als myn eigen bemint, liefgehad.*

Pro mea consuetudine. Cic. *Volgens of naar myn gewoonte of gebruik.*

Aliquid pro certo habere. Cic. *Iets voor zeker of gewis houden.*

Pro rata parte. Cic. *Naar yders aandeel.*

Pro nihilo aliquid ducere. Cic. *Iets niet met allen agten, geen de minste zaak van iets maken.*

Non dubito pro tua singulari prudentia, quin prospicias, &c. Cic. *Ik twyffele niet of gy zult volgens uwe byzondere voorzigtigheid voorzien, zorg dragen, enz.*

Pro suo jure esse in aliquo loco. Cic. *Volgens of uit kragt van zyn regt in een plaats zyn.*

Pro suggestu. Cæs. *In de spreek- of vertoog-stoel.*

Pro æde Jovis. Cic. *Voor den tempel van Jupiter.*

Pro se quisque faciebat. Ter. *Ider deed zyn best, alles wat hy konde.*

Hoc minimè esse reor pro agricola. Colum. *Dat oordeel ik geenzins tot voordeel van een landbouwer te strekken, of te zyn.*

Pro castris. Cæs. *Voor 't leger, de leger plaats.*

Pro eo ac debui. Cic. *Gelyk ik moest, gelyk ik verpligt was: Zoo als ik schuldig was te doen.*

PRŌAUCTOR, ōris, m. g. Suet. *Een hoofd, stigter, of de voornaamste.*

PRŌAVIA, æ. f. Suet. Tac. *Een over grootmoeder. Een grootmoeders moeder.*

PRŌAVITOR. Suet. *Zie* Proavus.

PRŌAVITUS, a, um. *Zie* Avitus.

PRŌAVUS, i. m. Cic. *Een over grootvader, of grootvaders vader.*

PRŌBABILIS, is. m. & f. ile, is. n. Cic. *Bewysselyk, waarschynlyk, gelooffelyk.*

Non est probabile. Cic. *Het is niet waarschynlyk, gelooffelyk.*

* Erat voce magna, nec aliâ re probabilis. Cic. *Hy hadde een groote stemme, en munte in niets anders uit.*

Probabili sermone ægrum levare. Cels. *Een zieken of kranken door een aangename reden verquikken, vertroosten.*

Probabilis Orator. Cic. *Een loffelyk, goed Redenvoerder.*

* Bos animi probabilis. Colum. *Een os van beproefde moed.*

Institutum probabile. Valer. Max. *Een loffelyke, goede gewoonte.*

PRŌBABILITAS, atis. f. Cic. *Waarschynlykheid.*

PRŌBABILITER. adv. Cic. *Waarschynlyk, op een waarschynlyke, bewysselyke maniere.*

Probabilius. Valer. Max. *Met grooter eere, roem, of voordeel.*

PRŌBATIO, onis. f. Cic. *Goedkeuringe, toestemminge.*

* Pro-

Digitized by Google

* Probatio. Quintil. *Bewys, bewyzinge, bewysrede.*
Potentissimæ probationes. Quintil. *Zeer kragtige, dringende bewyzen.*
Probatio. Vitruv. *Beproevinge, het nemen van een proeve van iets.*

PRŌBĀTŌR, ōrĭs. m. Cic. *Een goedkenner of keurder, toestemmer.*

PRŌBĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Goed gekeurt, gekend, beproesd.*
Men zegt *Probatior* en *Probatissimus.*
Homo probatissimus. Cic. *Een man, van elk een geprezen: Een zeer hoog geagt man, een zeer vermaard persoon.*

* Probatus. Cic. *Beproesd, getoetst.*
Fides probata. Claud. *Een beproesde trouwe.*
Probata venustas. Vitruv. *Een welgemaakte, evenmatige schoonheid.*

* Probatus. Ovid. *Bewezen, getoont.*

PRŌBĒ. adv. Ter. *Wel, ter dege.* Men zegt *Probissimè.*
Vivere probè. Plaut. *Wel, vromelyk, eerlyk leven.*
Decipere probè. Plaut. *Netjes, fraaitjes bedriegen, opligten, doeken.*
Percutere probè. Plaut. *Ter degen, hard slaan, treffen.*

PRŌBĪTĀS, ātĭs. f. Cic. *Vroomheid, goedheid.*
Probitas laudatur & alget. Juven. *De vroomheid word geprezen, en ondertussen laat menze loopen of varen. De vromen worden geëert, deg zyn arm en ellendig.*

* PRŌBĬTĔR. adv. Varr. *Zie* Probè.

PRŌBLĒMĂ, ătĭs. n. Suet. *Een voorgeworpe vraagstuk, of vraaggeschil,* dat men voor en tegen kan staande houden.

PRŌBO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Goed maken: of iets doen keuren, doen toestemmen.*
Non dubito ne hoc Servilio non probem. Cic. *Ik twyffele niet of ik zal Servilius dit doen goed keuren, dit by Servilius goed maken.*

* Probare. Cic. *Toestemmen, goedkeuren.*
Ea laudo & probo. Cic. *Ik love en keure die dingen voor goed.*
Ea sentit quæ non probantur in vulgus. Cic. *Hy heeft gevoelens, die niet goed gekeurt worden van 't gemeene volk.*

* Probare. Cic. *Bewyzen, aantoonen.*
Causam suam probare alteri. Cic. *Zyn zake aan of by een ander bewyzen, hem van het regt zyner zake overtuigen.*
Quid mihi refert Chrysalo esse nomen, nisi factis probo? Plaut. *Wat is my aan de naam van Chrysalus gelegen: Indien ik het met geen daden bewyze, of goed make?*

* Se probare. Cic. Civibus & sociis ita se probavit. Cic. *Hy heeft zig zoo loffelyk, pryffelyk by de burgers en bondgenooten gemaakt.*
Memorem se alicui probare obsevantiâ. Cic. *Zig door eerbiedigheid dankbaar of erkennende jegens iemand toonen.*

* Forma, ætas ipsa est facilè ut te pro virgine probes. Ter. *Uw gedaante, ja zelfs uw ouderdom, valt u mede, om u voor een jonge dogter uit te geven.*

* Probare. Ovid. *Beproeven, een proeve nemen, toetsen.*

PRŌBŌSCĬS, ĭdis. f. Plin. H. *De snuit van een Olifant.*

PROBRŌSŬS, ă, ūm. Cic. *Schandelyk, eerloos, vuil, snood.*

PROBRŪM, ī. n. Suet. *Een schandelyke, eerlooze, vuile, snoode daad, schelmery.*

* Probrum. Cic. *Schande, oneer, eerloosheid.* Na of van een schelmstuk, enz.
Dicere multa probra alicui. Ovid. *Vele smaad of scheldwoorden tegen iemand zeggen, uitbraken.*

PRŌBŬS, ă, ūm. Cic. *Vroom, goed.* Van personen en zaken.
Men zegt *Probior.*
Vir probus. Cic. *Een vroom, eerlyk man.*
Moribus probus. Plin. H. *Zeer vroom, goed, beschaafd van zeden.*
Argentum probum. Liv. *Goed, onvervalscht geld.*
Affer mihi duas clavas, sed probas. Plaut. *Breng my hier twee knodzen, dog goede.*

PRŌCĀCĬTĀS, ātĭs. f. Liv. *Stoutheid, onbeschaamdheid, moedwil, moedwilligheid, dartelheid, ongebondenheid.*

PRŌCĀCĬTĔR. adv. Liv. *Stoutelyk, onbeschaamdelyk, moedwilliglyk.*

PRŌCĀX, ācĭs. omn. gen. Ter. *Stout, onbeschaamd, moedwillig, dartel, ongebonden.* Men zegt *Procacior.*

* Procax. Musa procax. Hor. *Een vrymoedige, of al te vrymoedige Zanggodin.*
Austri procaces. Virg. *Harde, sterke zuide winden.*

PRŌCĔDO, ĭs, cĕssī, cessūm, cĕdĕrĕ. Ter. *Voort, voorby, of voor uit gaan of treden.*

* Procedere. Cic. *In't openbaar verschynen,* in eenige plegtigheid.
In cella curuli sedit, & cum purpurea veste processit. Cic. *Hy zat in een stoel van staat, en quam met een purper kleed te voorschyn.*
Venienti ad urbem tota civitas obviàm processit. Cic. *By de stad komende, ging hem de gantsche burgery te gemoet.*

* Procedere ex aliquo loco. Cæs. *Uit een plaats te voorschyn komen.*
Castris procedere. Virg. *Uit zyn legerplaats trekken, rukken, voorttrekken.*
In hostili agro sine violatione ullius rei agmine processit. Liv. *Hy trok, rukte in slagorde het vyandlyk land in, zonder iets te beschadigen.*

* Procedere ad opus. Plin. H. *Tot een werk treden, gaan arbeiden.*

* Procedite in medium. Cic. *Komt verschynt gylieden in 't midden van ons.*
Processerat trecenta stadia. Cic. *Hy was drie honderd stadia, of 156300. schreden voort gegaan, of gereist.* Een Italiaansche stadium is 125. schreden.

* In multum vini processerat. Liv. *Hy had reets veel wyn gedronken.*

* In sublime vites procedunt. Colum. *De wynstokken groeyen, wassen, schieten na om hoog.*
Procedere foras. Plaut. *Buiten gaan, komen.*

* Stipendia procedunt militibus. Liv. *Den krygsknegten word soldy betaalt.*
Eorum pars detrectavit Imperium, & Aurelius Cotta deinde à Patribus obtinuit ne eis præterita æra procederent. Front. *Een gedeelte van hen weigerde gehoorzaamheid, en Aurelius Kotta verworf of verkreeg naderhand van den Raad, dat men hen geen soldy zoude betalen,* of wel, *dat hunne gedane diensten niet toegerekent zouden werden.*
Ad virtutem procedere *of* in virtute. Cic. *Voortgang in de deugd doen, in deugd toenemen.*
Ætate processit. Cic. *Hy is in ouderdom toegenomen, oud geworden.*
Processit eo insolentiæ, ut, &c. Plin. J. *Hy is tot zoo groot een moedwilligheid, vermetelheid gekomen, dat, enz.*

* Dies alter, & alter processit. Virg. *Daar is een dag of twee verstreken.*
Iræ longius procedunt. Virg. *De gramschap, de toorn gaat verder, neemt toe.*

* Procedere. Ter. Cic. *Gelukken, uitvallen.*
Omnia, ut spero, prosperè procedent. Cic. *Alle dingen, bespeik, zullen wel gelukken, voorspoediglyk uitvallen.*
Hodie processisti bene. Plaut. *Gy zyt heden wel gevaren, het is u van daag wel gelukt.*

PRŌCELLĂ, æ. f. Cic. *Een storm, stormwind, onweder.*

* Temporis devitare procellam. Cic. *Den storm of rampen van de tyd schuwen, vermyden, ontwyken.*

* Excitare procellam. Liv. *Oproer, oploop verwekken, veroorzaken, maken.*

PRŌCELLO, ĭs, prōcŭlī, prōcŭlsūm, prōcellĕrĕ. Plin. J. *Slaan, omverre slaan, werpen, smyten.*

PRŌCELLŌSŬS, ă, ūm. Colum. Liv. *Stormagtig, stormen onderhevig, vol stormen of onweder.*

PRŌCĔRE. adv. Cic. *Hoog, zeer hoog, in de hoogte, in de lengte hoog op, om hoog.* Men zegt *Procerius.*

PRŌCĔRĔS, ūm, ĭbŭs. Virg. *De groote, hooge bediende, voornaamste* van een Staat of gemeene best. Men vind *Procerem* in *accusativo singulari* by Juvenalis.

PRŌCĔRĬTĀS, ātĭs. f. Cic. *Hoogte.*
Proceritates arborum. Cic. *De hoogte van boomen.*
Proceritas pedum. Cic. *De langte of langheid van maat,* in een vaars, ja zelfs in onrym als de *pedes* bestaan uit vele lange lettergrepen.

PRŌCĔRŬS, ă, ūm. Hor. *Zeer hoog, lang, kloek, of groot.* Men zegt *Procerior* en *Procerissimus.*
Proceræ arbores. Hor. *Zeer hooge boomen.*
Procerum corpus. Luctet. *Een zeer lang kloeklighaam.*

PRŌCESSŬS, ūs. m. Cic. *Voortgang, voortreding, vordering.*
Processus partium, aut recessus. Cels. *De verwyderende,*

Digitized by Google

dat is, *genezen doelen des lichaams, of de min voorſpoediglyk geheelde.*

Magnos proceſſus efficere. Cic. *Groote voortgang doen, grootelyks vorderen.*

Vertebræ quinque coſtis proximæ proceſſus duos ab utroque latere exigunt. Celſ. *Vyf wervelbeenen naaſt de ribben hebben twee van beide zyden.*

Officiorum proceſſus. Sen. Ph. *Vorderinge, voortzet in eerampten.*

Proceſſus. Suet. *Voordeel, voortgang.*

Habere *of* Facere proceſſum in literis. Suet. *Voortgang in de taalkunde doen, vorderen in de geleerdheid of letterwysheid.*

Proceſſus tuos ſtudeo cognoſcere. Cic. *Ik ben begerig om uwen voortgang of vorderinge te weten.*

* Proceſſus. Sen. Ph. *Goeden uitſlag, uitkomſt, of voordeel.*

PRŌCĪDENTĬĀ, æ. f. Plin. H. *Zakkinge*, van 't ingewand, enz.

PRŌCĪDO, ĭs, prōcīdī, prōcīdĕrĕ. Hor. *Vallen, nedervallen, ſtorten, ploffen.*

Cupreſſus latè procidit. Horat. *Een Cypreſſe boom valt wyd en zyd.*

Ad pedes alicujus procidere. Horat. *Voor iemands voeten vallen.*

Procidit ante proram. Liv. *Hy viel voor de voorſteve, of de ſteve.*

PRŌCĪDŪŪS, ă, ūm. Plin. H. *Vallende.* Van een boom.

* Prociduus. Plin. H. *Zakkende, neêrgaande*, van darmen geſproken.

PRŌCĬĔO, ēs, ĭvī, ĭtūm, ĕrĕ. Liv. *Tergen, ſarren, quellen.* Ook, *Opwekken, noemen.*

PRŌCINCTŪS, ūs. m. Plin. H. Ad procinctum tendere. Plin. H. *Ten ſtryde of op een uittogt gaan, of trekken.*

* Aliquid in procinctu facere. Ovid. *Iets raſ, ſpoediglyk, met ſpoed doen, verrigten.*

In procinctu ſtare. Quintil. *Gereed, of op zyn hoede ſtaan.*

Neſcit mortem in procinctu habendam. Quintil. *Hy weet niet dat men altyd gereed moet zyn te ſterven, dat men de dood voor oogen moet hebben.*

PRŌCĬNGO, ĭs, ĭnxī, ĭnctūm, ĕrĕ. * *Vervaardigen, gereed maken.* Ook, *Omgorden.*

PRŌCĬNCTŪS, ă, ūm, part. Gell. *Omgegord, vaardig, gereed, toegerust om te ſtryden.*

PRŌCLĀMĀTŌR, ōrĭs. m. Cic. *Een luid roeper, een ſchreeuwer, die in 't pleiten niets doet dan ſchreeuwen.*

PRŌCLĀMO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cicer. *Luid roepen, ſchreeuwen.*

PRŌCLĪNĀTĬO, ōnĭs. f. Vitruv. *Hellinge.*

PRŌCLĪNĀTŪS, ă, ūm. Ovid. *Hellende, bouwvallig.* Van een muur geſproken.

Proclinata tecta. Vitruv. *Hellende, afgaande daken.*

Proclinatus ad aliquem locum. Vitruv. *Na een plaats hellende, afzakkende, afgaande, dalende.*

PRŌCLĪNO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cæſ. *Neigen, nederbuigen.*

PRŌCLĪNŌR, ārĭs, ātūs sūm, ārī. Colum. *Hellen, afgaan, afdalen.*

Proclinare in aliquam partem. Colum. *Na een plaats hellen, afgaan.*

PRŌCLĪVĬS, ĭs. m. & f. vĕ, ĭs. n. Colum. *Hellende, afdalende, afgaande.*

Per proclivia. Colum. *Door hellende, ſteil neerwaarts gaande plaatſen.*

* Proclivis. Ter. Cic. *Geneigd, genegen, een drift hebbende tot iets.* Men vind *proclivior* in dezen zin.

Sceleri proclivis. Sil. Ital. *Tot ſchelmery genegen.*

Ingenium proclive ad libidinem. Ter. *Een aart tot wellust genegen, geneigd.*

Circa aliquid proclivior. Quintil. *Meer genegen, geneigd tot iets.*

Procliviores alii ad alios morbos. Cic. *Sommige zyn andere ziektens of qualen meer onderworpen, onderhevig.*

* Proclive. Plaut. *Een gemakkelyke of ligte zake om te doen, als ofze natuurlyk was.*

Dictu eſt proclive. Cic. *Het is gemakkelyk of ligt te zeggen.*

*. In proclivi eſſe. Plaut. *Gemakkelyk of ligt zyn om te doen.*

Hoc tibi eſt in proclivi. Plaut. *Dat hebt gy zeker of gewis, dat kunt gy gemakkelyk doen, dat kan u niet miſſen, ontgaan, ontſnappen.*

Id faciam in proclivi quod eſt. Ter. *Ik zal dat gene doen, 't welk te pas zal komen, of dienſtig of noodig zal zyn.*

PRŌCLĪVĪTĀS, ātĭs. f. Cic. *Gemakkelykheid, ligtheid:* ook, *genegentheid, zugt, of neiginge tot iets.*

Proclivitas. Cic. *Genegentheid, drift tot quaad.*

* Proclivitas. Cic. *Geſteltenis, natuurlyke lyfs geſteltenis, of neiging tot zekere qualen.*

PRŌCLĪVĪTĔR. adv. Cic. *Ligtelyk, gemakkelyk.*

PRŌCLĪVĬŪM, ĭī. n. Front. *De hellinge, dalinge, afgank, het hellen of dalen van een berg.*

PRŌCLĪVŬS. adv. Cic. *Gemakkelyker, ligtelyker: met minder moeite of arbeid.*

PRŌCLĪVŬS, ă, ūm. Varr. *Zie* Proclivis.

† PRŌCO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. *Onbeſchaamdelyk eiſchen, vergen. Zie* Poſco.

PRŌCOĔTŌN, ōnĭs. n. Plin. J. *Een voorzaal.*

PRŌCŌNSŬL, ĭs. m. Cic. *Zeker overheids perſoon die van Rome met een burgermeeſterlyke magt na een wingewest gezonden wierd. Een ſtadhouder van een wingewest.*

PRŌCŌNSULĀRĬS, is, m. & f. ārĕ, ĭs. n. Tac. *Van een proconſul. Zie* Proconſul.

PRŌCŌNSŬLĀTŬS, ūs. m. Plin. H. *De waardigheid, het ampt van een proconſul. Zie* Proconſul.

PRŌCŌR, ārĭs, ātŭs sūm, ārī. Sen. l. 4. de Quæſt. Natur. *Kouten, praaten, aardigheden, ſnakeryen verhalen, vertellen, koozen als de vryers, die een praatje zoeken.*

PRŌCRĀSTĪNĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Uitſtel, uitſtellinge van dag tot dag.*

PRŌCRĀSTĪNO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Van dag tot dag uitſtellen, verſchuiven.*

PRŌCRĔĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Voort teelinge, teelinge.*

* Procreatio vitis. Cic. *Een plant van een wynſtok.*

PRŌCRĔĀTŌR, ōrĭs. m. Cic. *Een vader, teeler, voortteeler.*

* Procreator mundi Deus. Cic. *God de Maker, de Schepper des werelds.*

PRŌCRĔĀTRĪX, īcĭs. f. Cic. *Een moeder, voortbrengſter of teelſter.*

PRŌCRĔĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Geteeld, voortgebragt.*

PRŌCRĔO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Teelen, voortteelen, voortbrengen.*

PRŌCRĒSCO, ſcĭs, crēvī, crētūm, crēſcĕrĕ. Lucret. *Aangroeyen, aanwaſſen, groeyen, toenemen.*

Vis morbi procreſcit. Lucret. *De kragt, het geweld van de ziekte neemt toe.*

† PRŌCŬBĬTŌR, ōrĭs. m. Feſt. *Een ſchildwagt.*

PRŌCŬBO, ās, cŭbŭī, cŭbĭtūm, cŭbārĕ. Virg. *Leggen, nederleggen, gaan leggen ſlapen.*

PRŌCŪDO, ĭs, dī, ſūm, dĕrĕ. Virg. *Smeden.*

Procudere enſem. Hor. *Een zwaard ſmeden.*

Procudere linguam. Cic. *Een tong in de uitſpraake oeffenen.*

Procudere dolos. Plaut. *Liſten, looze ſtreken, bedriegeryen ſmeden, bedenken, verzinnen.*

PRŌCŪL. adv. Cic. *Verre.*

Haud procul Neapoli. Plin. H. *Niet verre van Napels.*

* Procul. Plaut. *Van verre.*

Quem procul video? Ter. *Wien zie ik van verre?*

Procul hinc. Ter. *Verre van hier.*

Procul eſte, prophani. Virg. *Verre van hier ô godloozen, of ongewyde.*

* Errare procul. Salluſt. *Grovelyk miſſen, dwalen.*

Cœleſtia procul ſunt à cognitione. Cic. *De hemelſche dingen zyn verre van of buiten onze kenniſſe.*

Procul vero eſt quod plerique crediderunt. Colum. *Dat de meeſte geloofd hebben is verre van de waarheid.*

Procul dubio. Suet. *Zonder, of buiten twyffel.*

PRŌCŪLCĀTĬO, ōnĭs. f. Suet. Proculcatio Regni. *Vertredinge, verwoeſtinge, verdelginge van een Ryk.*

PRŌCŪLCO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Liv. *Met de voeten treden, vertreden, trappen.*

Proculcare ſegetes. Ovid. *Het koren vertreden, over hoop werpen.*

** Fata proculcare. Sen. Trag. *De dood veragten.*

PRŌCŪLŬS, ī. m. g. Feſt. *Die geboren is terwyl zyn vader uitlandig, of als zyn vader zeer oud is:* ook, *een vryertje, kouertje.*

PRŌCŪMBO, ĭs, prōcŭbŭī, prōcŭbĭtūm, prōcŭmbĕrĕ.

Digitized by Google

Colum. Virg. *Neder leggen, te bedde leggen.*
Terræ procumbere. Ovid. *Op de aarde leggen.*
Procumbere in dentes. Vitruv. *Op 't aangezigt, of voorover leggen.*
Genibus alicujus procumbere. Ovid. Ad genua. Liv. *Voor iemands kuyen of voeten vallen of leggen.*
Procumbere in voluptates. Sen. Ph. *Tot wellusten vervallen, vervoert, verrukt worden.*
* Procumbere. Cæsar. Stat. *Sneuvelen, kluyven in een slag, enz.*
PRŌCŪRĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Volle magt, de bezorginge, het bestier, bewint of 't beleid van iets.*
Procurationem habere alicujus negotii. Cic. *Volle magt of bewind van of over iets hebben.*
Magistratibus sua procuratio autoritasque est restituta. Cic. *Aan de Overheden wierd hare magt en gezag weder gegeven.*
* Procuratio. Cic. *Een zoen-offer, om vergramde Goden te verzoenen, by voorbeeld na een aardbevinge.*
Prodigiorum procuratio. Liv. *Zoen-offerhanden na wonderteekenen.*
PRŌCŪRĀTĬŪNCŬLĂ, æ. f. Sen. Ep. 31. *Een kleine volle magt, een gering of klein bewint, bestier.*
PRŌCŪRĀTŌR, ōris. m. Cic. *Een volmagtigde tot iets: Een bezorger, bestierder, bewinthebber van iets.*
Agere per procuratorem. Cic. *Door een volmagtigde iets doen.*
* Procurator regni. Cæs. *Een voogd of bestierder van een Ryk, of minderjarig ryks erfgenam van een Ryk.*
* Procurator insulæ. Petron. *Een opziender van een wyk, wykmeester.*
PRŌCŪRĀTRĪX, īcis. f. Cic. *Bezorgster, bestierster, beleidster.* Van de wysheid gesproken.
PRŌCŪRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Iets bezorgen, verzorgen: het bewind, bestier, volle magt van iets door een lastschrift hebben.*
* Procurare provinciam. Plin. H. *Een wingewest regeren.*
* Procurare. A. Gell. *Verzoenen, zoen-offerhanden doen.*
Procuravi ne possent nocere somnia. Tibul. *Ik hebbe offerhanden gedaan, op dat de droomen ons niet nadeelig zouden zyn.*
Procurare sacras ædes. Varr. *Zorg over de tempelen dragen: De tempelen bezorgen, voorzien.*
Procurare arbores. Cat. *Zorg over de boomen dragen, de boomen bezorgen, havenen.*
PRŌCŪRRO, ĭs, cŭcūrrī, prōcūrsūm, prōcūrrĕrĕ. Cæs. Liv. *Voor, voort, voor uit loopen.*
Procurrere in Occidentem. Colum. *Na 't Westen voort loopen.*
Adversus aquam procurrere. Front. *Tegen 't water, tegen stroom oploopen.*
Quando in mare procurrerit Apenninus. Hor. *Als den berg Apenninus in zee geloopen zal zyn.*
Procurrens in longitudinem radix. Plin. H. *Een wortel die in de lengte uitloopt, een zeer lange wortel.*
PRŌCŪRSĀTĬO, ōnis. f. Liv. *Loop, renninge, aanval op den vyand.*
Hostes procursatione lacessere. Liv. *De vyanden door aanvallen tergen, uit tarten, dagen.*
PRŌCŪRSĀTŌR, ōris. m. Liv. *Een voorlooper: ontdekker, verspieder, van een vyand of land.*
PRŌCŪRSĬO, ōnis. f. Quintil. *Vit of afweidinge, zydgang, zytred.*
Procursio. Quintil. *Redens-loop.* Hy spreekt van Redenaars die in 't spreken somtyds een weinig rasser mogen te werk gaan, mits datze het van passe en zelden doen.
PRŌCŪRSO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Liv. *Dikwils op den vyand aanloopen, rennen, aanvallen, op party loopen.*
PRŌCŪRSŪS, ūs. m. Liv. *Loopinge, ren, aanval, stroop op den vyand.*
* Procursus virtutis. Valer. Max. *De voortgang, aangroei, of aanwassen der deugd.*
PRŌCŪRVŬS, ă, ŭm. Virg. *Zeer krom, krom.*
PRŌCŬS, ī. m. *Een vryer: Een mansperson die een vrouwensch ten huwelyk verzoekt.*
PRŌDĔĀMBŬLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Ter. *Hier en daar, van de eene tot de andere zyde wandelen, kuyeren.*
PRŌDĔO, īs, īvī, vel ĭī, ĭtūm, īrĕ. Ter. *Voortgaan, uitgaan.*

Prodire ad aliquem. Plaut. *Na iemand gaan.*
Prodire ex portu. Cæs. *Uit de haven gaan, vertrekken.*
* Prodire. Ter. *Verschynen, te voorschyn of voor den dag komen.*
Prodire in conspectum alicujus. Ter. *In iemands gezigt verschynen.*
In scenam prodire. Cic. *Op het toneel komen, verschynen.*
* Alicui obviam prodire. Cic. *Iemand te gemoet gaan, of aan ontmoeten.*
PRŌDĬGE. adv. Cic. *Als een verquister, spilpenning, doorbrenger, quistgoed.*
Prodige vivere. Cic. *Als een verquister, spilpenning, doorbrenger leven.*
PRŌDĬGENTĬĂ, æ. f. Tac. *Verquistinge, doorbrenginge, verspillinge: Te groote kosten.*
PRŌDĬGĬĂLIS, is. c. adj. Plaut. *Zie* Prodigiosus.
PRŌDĬGĬĂLĬTĔR. adv. Ovid. *Op een wonderlyke, wonderbaarlyke, zeldzame wyze.*
PRŌDĬGĬĂTOR, ōris. m. g. Fest. *Die iets uit een wonderteeken voorspelt, of voorzegt.*
PRŌDĬGĬŌSĔ. adv. Plin. H. *Zie* Prodigialiter.
PRŌDĬGĬŌSŬS, ă, ŭm. Plin. *Wonderbaar, wonderlyk, zeldzaam, onnatuurlyk.*
PRŌDĬGĬTAS, ātis, f. g. Lucil. *Zie* Prodigentia.
PRŌDĬGĬŬM, ĭī. n. Cic. *Een wonderteeken: een wonderteere, wonderlyke, zeldzame, vremde zaak.* Dus genoemt zegt Cicero, om dat het iets schynt voor te beteekenen.
Implere prodigium. Plin. H. *Een wonderteeken vervullen, waar of goed maken.* Sprekende van een persoon, die vliet na dat hem zulks uit een wonderteeken voorspeld was.
PRŌDĬGO, ĭs, prōdēgī, prōdĭgĕrĕ. Plaut. *Zyn goederen verquisten, verdoen, doorbrengen, verspillen.*
* PRŌDĬGĔRĔ. Varr. *Voort dryven, jagen, slaan.* Van verkens of varkens gesproken.
Prodigere sues in sterquilinium, ut volutentur. Varr. *De varkens na een mest- of slykhoop jagen, op datze daar in zouden wentelen.*
PRŌDĬGŬS, ă, ŭm. Ovid. *Zeer milddadig, edelmoedig.*
* Prodigus. Cic. *Een verquister, doorbrenger, verspiller van zyne goederen in slempen, enz.*
PRŌDĬSPĂRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Alvum prodisparare. Plaut. *Loslyvig maken.*
PRŌDĬTĬO, ōnis. f. Cic. *Verraad, verradinge.*
Proditio arcanorum. Plin. H. *Verradinge, openbaringe, ontdekkinge van geheimen.*
PRŌDĬTŌR, ōris. m. Cic. *Een verrader.*
* Proditor culpæ. Ovid. *Een ontdekker, openbaarder van een misslag.*
PRŌDĬTŬS, ă, ŭm. Cic. *Verraden, bedrogen, opgeligt.*
* Proditâ die, quâ id sit futurum. Cic. *Den dag, wanr op dat geschieden zoude, verraden, ontdekt zynde.*
* Prodita ira. Luc. *Een openbare, bekende gramschap of toorn.*
† PRŌDĬŪS. adv. Varr. *Langer van te voren.*
PRŌDO, ĭs, prōdĭdī, prōdĭtum, ĕrĕ. Cic. *Verraden, bedriegen, opligten.*
Patriam prodere. Cic. *Zyn vaderland verraden.*
Fidem prodere. Sallust. *Zyn trouwe schenden, verbreken, kranken.*
Classem prodere prædonibus. Cic. *De vloot aan zeeroovers verraden.*
Officium prodere. Cic. *Zyn pligt verraden, schenden.*
* Prodere. Cic. *Ontdekken, openbaren, aan den dag brengen.*
Prodere conscias. Cic. *De medepligtigen, of schuldigen ontdekken, openbaren.*
Furor proditur vultu. Sen. Trag. *Zyn woede word door zyn aangezigt of wezen ontdekt, blykt uit zyn vroony.*
* Prodere. Cic. *Verlangen, uitstellen, verschryven.*
Dies aliquot prodet nuptias. Ter. *Hy zal zyn bruiloft eenige dagen uitstellen, verschuiven, opschorten.*
Prodere aliquid posteris. Cic. *Iets aan de nakomelingen ontdekken, nalaten, overlaten.*
Prodere litteris. Cic. *In geschrift na of overlaten.* Memoriæ. Cic. *Der geheugenisse, gedagtenisse of den nakomelingen na of overlaten.*
Prodere aliquem. Liv. *Iemand noemen, te kennen geven, melden, ontdekken, verklaren.*
Prodit fama. Cels. *Het gerugt loopt, men zegt.*
PRŌDŌCĔO, ēs, dŏcŭī, dŏctum, dŏcērĕ. Hor. *Iets uit opra-*

Digitized by Google

openbaar zeggen, openbaren, volmondig verklaren.

PRŌDRŌMŬS, ī. m. Cic. *Een voorloper.*
Prodromi fructus. Plin. *Vroeg rype vrugten.*
Prodromi venti. Plin. *Noorde winden die agt dagen voor de opkomſt van de hondſtarre waayen.*

PRŌDŪCO, ĭs, dŭxī, ductŭm, dūcĕrĕ. Cic. *Verlangen, uitſtellen, verſchuiven, uitrekken.*
Cœnam producere. Hor. *Het avondmaal lang maken, uitrekken.*
Ignem longiùs produxit ſubita vis venti. Paul. Jurisc. *De ſchielyke kragt van de wind verſpreide het vyer verder.*
Moram alicui malo producere. Ter. *Een ramp ophouden, beletten, ſtutten, ſtuiten.*
Sermonem aliquem longiùs producere. Cic. *Een rede lang uitrekken, uitbreiden.*
* Producere. Cic. *Voor den dag, of te voorſchyn brengen.*
In proſpectum populi Romani producere aliquem. Cic. *Iemand in 't gezigt van 't Roomſche volk te voorſchyn brengen, voeren, geleiden.*
Speciosiorem nemo familiam producit. Sen. Ph. *Niemand brengt beter gevolg of ſtoet voor den dag, verſchyns met een deftiger gevolg.*
Producere teſtes. Cic. *Getuigen voor den dag of te voorſchyn brengen.*
In judicium aliquem producere. Cic. *Iemand voor 't regt roepen, dagen, dagvaarden: in regten betrekken.*
Producere aliquem. Cic. *Iemand op, weder, of tegen houden, ſtutten, ſtuiten.*
Producere aliquem falsâ ſpe. Ter. *Iemand met een valſche of ydele hope ophouden, ſlepende houden, na of in 't lange pak laten loopen.*
Producere aliquem ad aliquid. Plin. H. *Iemand tot iets brengen, bewegen, aanporren, aanprikkelen, aanmoopen, aanleidinge geven.*
* Producere. Plaut. *In de wind of de lugt zetten.*
Producere filios. Plaut. *Kinderen telen, baren.*
Memoriam alicujus ſcriptorum monumento producere. Sen. Ph. *Iemands gedagteniſſe vereeuwigen, doen leven in gedenkſchriften der Schryvers.*
Moram alicui rei producere. Ter. *Iets uitſtellen, verſchuiven.*
Producere. Virg. Lucan. *Geleiden, leiden.*
Producere funus ad tumulum. Lucan. *Een doode na 't graf geleiden, volgen.*
Producere. Quintil. *Lang maken.*
Producere ſyllabam. Rhem. Palæm. *Een lettergreep lang maken.*

PRŌDŪCTĔ. adv. Productè dici. Cic. *Lang uitgeſproken worden.* Van een lettergreep geſproken.

PRŌDŪCTĬO, ōnis. f. Cic. *Deelſtjes, die een woord lang maken.*
Productio. Cic. *Lange uitſpraak van een lettergreep.*
Productio temporis. Cic. *Verlanginge, rekkinge van den tyd.*

PRŌDŪCTŬS, ă, um. Cic *Verlangd, uitgerekt.* Men zegt *Productior* en *Productiſſimus.*

* Productus. Cic. *Voor 't regt geroepen, gedaagd, gedagvaard.*
Nomen productum. Cic. *Een naam van een ander woord afgeleid met eenige byvoeginge.* Cicero brengt zelfs voorbeelden by, gelyk *Portunus à portu, Neptunus à nando.*
Dies productior. Sen. Ph. *Een langer dag.*
Syllaba producta. Cic. *Een lange lettergreep.*
Productiſſimum vitis flagellum. Colum. *De langſte rank van een wynſtok.*

PROĔBĬĂ, ōrum. n. plur. Varr. *Een hulp of behoed-middel,* dat de Ouden by zig droegen, zoo om zekere qualen te genezen, als om die voor te komen.

PROĔLĬUM, ĭi. n. Cic. *Een gevegt, ſtryd, veldſlag, ſlag.*

PRŌFĀNĀTĬO, ōnis, f. g. Plin. *Ontheiliging, ontwyding.*

PRŌFĀNĀTŬS, ă, ŭm, part. *Ontheiligd, ontwyd, bezoedeld, beſmet.*

PRŌFĀNO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Ovid. *Gewyde zaken ontheiligen, ſchenden, ontwyen.*

PRŌFĀNŬS, ă, ŭm. Cic. *Ongewyd, onheilig, wereldſch, gemeen.*
Locus profanus. Cic. *Een ongewyde plaats.*
* Profanum facere aliquid. Cic. *Iets ontheiligen, verſmaden, veragten.*
Profanus. Tac. *Dat men onverſchilliglyk of in 't gemeen gebruikt.*
* Profanus. Virg. *Ongewyd, leeke, niet tot gewyde zaken gebuld, nog toegelaten.*
* Profanum. Varr. de L. L. *Een plaats of ruimte voor een tempel, kerkportaal.*

PRŌFĀRIS, fātŭs sŭm, prōfārī. Virg. *Spreken.* De eerſte perſoon van dit *verbum,* 't welk *Profor* zoude moeten zyn, is niet in gebruik.

PRŌFĀTŬM, ī. n. Varr. *Een ſpreuk, zinſpreuk, ſpreekwoord.*

PRŌFĀTŬS, ūs. m. Stat. A. Gell. *Sprekinge, aanſpraak:* ook, *voorzegginge.*

PRŌFĔCTĬO, ōnis. f. Cic. *Vertrek, het weggaan.*
* Profectio. Cic. *Een reis.*
Ingredi longinquam profectionem. Suet. *Een lange reis aanvangen, aanvangen, ondernemen.*

PRŌFĔCTŌ. adv. Cic. *Zekerlyk, voorwaar, waaragtig, in waarheid.*

PRŌFĔCTŬS, ūs. m. Quintil. *Het voordeel, de vrugten, baten van een zaak.*

PRŌFĔCTŬS, ă, ŭm. Cic. *Van een plaats gereiſt, vertrokken, gegaan zynde.*
* Profectus. Cic. *Na een plaats gereiſt, vertrokken, gegaan zynde.*
* Profectus. Cic. *Geſproten, ontſtaan, afkomſtig.*
Noſter inter nos amor ab his initiis profectus. Cic. *Onze onderlinge liefde is uit die beginſelen geſproten, ontſtaan.*

PRŌFĔRO, fĕrs, prŏtŭlī, prōlātŭm, prōferrĕ. Cic. *Voor den dag, of te voorſchyn brengen, toonen.*
Ex arca pecuniam proferre. Cic. *Geld uit een kiſt of koffer brengen, halen.*
Gaudium oculis proferre. Plin. J. *Blydſchap door de oogen openbaren, in zyne oogen vertoonen.*
Dolum proferre. Plaut. *Een liſt of bedrog voor den dag brengen, gebruiken.*
Verba proferre. Ovid. *Spreken, woorden uitſpreken.*
Proferre audaciam. Cic. *Stoutheid, onbeſchaamdheid toonen, gebruiken.*
* Beneficium in aliquem proferre. Cic. *Een weldaad, of goeden dienſt aan iemand doen.*
* Proferre gradum. Stat. Plaut. *Zig haaſten, ſpoeden.*
* Proferre. Cic. *Verkondigen, openbaren, ontdekken.*
* Aliquid in aſpectum lucemque proferre. Cic. *In 't ligt geven, wereldkundig maken, uitgeven.* Van een boek geſproken.
In lucem proferre res occultiſſimas. Cic. *De verborgenſte, geheimſte, meeſt verhole zaken ontdekken.*
* In medium proferre rem aliquam. Cic. *Iets luidruchtig, volmondig zeggen, verklaren.*
Scelus in medium proferre. Cic. *Een ſchelmſtuk ontdekken, aan den dag brengen.*
* Proferre. Cic. *Verlangen, verſchuiven, uitſtellen.*
Diem proferre. Cic. *Idem. Van dag tot dag uitſtel maken.*
Vicit ſententia, quæ diem non proferebat. Liv. *Den raad, die geen uitſtel verleende, had de overhand, werd gevolgd, toegeſtemt.*
* Imperium proferre. Cic. *Een gebied uitſtrekken, vermeerderen, vergroten, uitbreiden.*
* Proferre. Cic. *Te voorſchyn brengen, bybrengen, aanwyzen.*
Ut ſibi ignoſcatur, ſua beneficia proferat. Cic. *Dat hy zyne goede dienſten bybrenge, aantoone, op dat men hem vergeve, of vergiffenisſe toeſtaa.*
Proferre teſtes. Cic. *Getuigen te voorſchyn of bybrengen.*
Proferre exempla. Cic. *Voorbeelden bybrengen, melden.*
* Illius nulla fraus, nulla perfidia, &c. profertur. Cic. *Daar word geen bedrog, geen trouwloosheid van hem bewezen, getoont.*

PRŌFĔSSĬO, ōnis. f. Cic. *Verklaringe voor een Regter.*
Pecunia iſta non eget profeſſione. Cic. *Dat geld, die ſchuld behoeft geen bekentenisſe.*
* Profeſſio dicendi. Cic. *Het beroep van Redenvoerders.*
* Profeſſio. Vell. Paterc. *Beroep, ſtaat, ſtand, hoedanigheid.*

PRŌFĔSSŎR, ōris. m. Plin. H. Suet. Quint. *Een hoog-leeraar, een leeraar.*
Conſummati profeſſores. Quintil. *Volmaakte, deftige hoog-leeraars, leeraars.*
Magni nominis profeſſores. Quintil. *Hoog-leeraars van een groote naam, van groot aanzien.*

Digitized by Google

PRŌFESSŌRIŬS, ă, ūm. Tac. *Van een hoog-leeraar of leeraar.*

Lingua profeſſoria. Tac. *Een gheuurde welſprekendheit, een huurtonge.*

PRŌFESSŬS, ă, ūm. Hor. *Iets beloofd, verzekerd hebbende.*

PRŌFESTŬS dies. Hor. *Een werkdag.*

PRŌFĬCĬO, ĭs, fēci, fectūm, ficerĕ. Cic. *Vorderen, voortgang doen:* ook, *goed of dienſtig zyn, tot iets dienen.*

Arbor quæ humore proficit, ſicco tempore contriſtatur. Colum. *Een boom die door vogt groeid en, vogt van nooden heeft verſlantert in droog weder.*

Proficere nihil poteſt. Cic. *Hy kan niets vorderen, winnen: hy kan geen voorgang, of voordeel doen.*

Multùm autoritate profecit. Cic. *Hy heeft veel door zyn gezag gevorderd, gewonnen.*

Nihil teſtibus illis profeci. Virg. *Ik hebbe niets met die getuigen gevordert, gewonnen, verrigt.*

Multùm ad ea quæ quærimus, explicatio iſta profecit. Cic. *Die uitlegginge heeft veel gedaan tot het verſtand van de dingen die wy zoeken, naſporen.*

PRŎFĬCĬSCOR, pröficiſcĕris, pröfectŭs sŭm, pröficiſci. Cic. *Vertrekken, weggaan, reizen.*

Proficiſci Cyprum. Cic. *Na Cyprus vertrekken, reizen.*

Proficiſcor quæſitum. Plaut. *Ik ga hem zoeken.*

Leni vento proficiſci. Cæſ. *Met een zaafte, ſtille wind, of labber koelte vertrekken.*

Quò profectus ſum, ibo. Plaut. *Ik zal myn begonne reis voltrekken.*

Profectus ſum adoleſcentulus ad Capuam. Cic. *Ik ben zeer jong na Kapua gereiſt, vertrokken.*

Proficiſci ad Catonem. Cic. *Na, of by Kato vertrekken, gaan.*

Proficiſci in exilium. Cic. *In ballingſchap vertrekken, gaan.*

Proficiſci ad ſomnum. Cic. *Gaan ſlapen.*

Proficiſci de, ex aliquo loco. Cic. *Uit een plaats vertrekken, gaan, reizen.*

Proficiſci obviàm. Cæſ. *Te gemoet reizen, gaan.*

Proficiſci ab aliqua materia. Cic. *Zyn vertoog van een zake beginnen, aanvangen.*

* Proficiſci ad reliqua. Cic. *Tot het overige treden, het overige vervolgen.*

* Proficiſci. Cic. *Spruiten, ontſtaan, afkomſtig zyn.*

Tua laus à meis conſiliis proficiſcitur. Cic. *Uw loſ ſpruit, ontſtaat uit myne raadgevingen.*

Venæ à corde proficiſcuntur. Cic. *De aderen ſpruiten uit het hart.*

Omnia à me in te profecta ſunt, quæ ad tuum commodum pertinerent. Cic. *Alle dingen, die tot uw voordeel dienden, zyn van my geworden, mede gedeeld.*

Ut oratio mea proficiſcatur, unde, &c. *Op dat myn vertoog beginne, waar van daan, enz.*

PRŌFĬNDO, ĭs, pröfindĕrĕ. Stat. *Ploegen.* In den eigen zin, *Kloven, kluiven.*

Diu inarata profindunt juvenci. Stat. *De ſtieren ploegen de lang ongebouwde of braak gelegen hebbende landeryen.*

PRŎFĪTĔŎR, ĕrĭs, pröfeſſŭs sŭm, pröfitĕrī. Cicer. *Beloven, verzekeren, betuigen, zig ſterk voor iets maken.*

Imprudentiæ eſt profiteri quod non poſſis implere. Cic. *Het is een zake van onbedugtzaamheid of onvoorzigtigheid, te beloven dat men niet volbrengen, of doen kan.*

Profiteri operam ſuam alicui. Cic. *Zyn hulp of byſtand aan iemand beloven, verzeekeren.*

* Profiteri. Cicer. *Iets betuigen, verklaren, verzekeren, openlyk zeggen.*

Ei me profiteor inimicum. Aſin. Poll. ad Cic. *Ik betuige, verklare een vyand van hem te zyn.*

Verum profiteri. Ovid. *De waarheid 'er of bekennen, belyden.*

Profiteri æs alienum. Sen. Ph. *Zyne ſchulden 'er of bekennen, belyden.*

* Profiteri nomen. Liv. *Zyn naam melden, opgeven: Zig laten opſchryven, zig in teekenen.*

* Profiteri. Cic. *Staat zyner goederen geven.*

* Profiteri indicium. Plin. J. *Iets verklaren, bekennen, belyden, erkennen.* Sprekende van een perſoon die in 't geregt word gevraagd, by voorbeeld na zyne medepligtigen, enz.

* Profiteri. Cic. *Een wetenſchap in 't openbaar leeraren, onderwyzen.*

Philoſophiam profiteri. Cic. *Hoogleeraar van de wysgeerte zyn.*

Profiteri ſe Grammaticum. Cic. *Zig voor een ſpraakkundige uitgeven.*

Omnium ſuorum excellens ſtudium profitebatur. Cæſ. *Hy verzekerde hem van de uitſtekende genegentheid van alle zyne vrienden.*

* Profiteri onus. Cic. *Een laſt op zig nemen.*

* Acclamationibus ſtudia ſua multitudo profitetur. Curt. *De menigte betuigt haar lieſde of genegentheid door vreugden geſchreeuw, of gejuich.*

PRŌFLĀTŬS, ūs. m. Colum. *Blazinge, waayinge, wind, koelte.*

Æſtivo profiatu refrigerantur. Colum. *Ze worden door de zomerſche koelte, of wind verfriſt.*

PRŌFLĬGĀTŎR, ōrĭs. m. Tac. *Een verquiſter, verſpiller, doorbrenger, opvreter van zyne goederen.* In ſlempen, braſſen, enz.

PRŌFLĬGĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Verſlage, bedrukt, bedroefd.*

Quantò illum mœrore profligatum putatis? Cic. *Door hoe groot of welk een droefheid of hartzeer meent gy dat hy overſlagen of getroffen is?*

* Profligatus. Cicer. *Door ligtmiſſery, ſlempen, enz. bederven.* Men zegt *Profligatiſſimus* in dezen zin.

* Judicia perdita, & profligata. Cicer. *Verdorve en vervalſchte wysdommen, of oordeelen, vonniſſen, gewyſdens.*

* Profligatus. Cic. *Volbragt, voltrokken, geëindigd.*

Quæſtio profligata. Cic. *Een verhandeld, opgeloſt, geantwoord vraag ſtuk.*

Profligatum bellum. Cic. *Een volvoerde, volbragte, geëindigde oorlog.* Voornamentlyk als men overwint.

PRŌFLĬGO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Verſlaan, in ſtukken houwen, hakken, in de pan hakken.* Van een leger, enz. geſproken.

Hoſtium copias profligare. Cic. *De benden der vyanden verſlaan, in de pan hakken.*

* Profligare. Cic. *Bederven.*

Profligare Rempublicam. Cic. *Den Staat bederven, verdelgen.*

* Profligare. Tac. *Volbrengen, volvoeren, voltooyen, eindigen, ten einde brengen.*

Profligaverat bellum Judæicum Veſpaſianus. Tac. *Veſpaſianus had den Joodſchen oorlog gelukkiglyk volvoert, ten einde gebragt, uitgevoerd.*

PRŌFLŌ, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plin. H. *Blazen.*

* Proflare flammas. Varr. Flacc. *Vlammen uitblazen, uitwerpen,* uit den neus van zekere ſtieren, ſprekende.

Proflare iras. Plin. H. *Iemands gramſchap aanblazen, aanvatten, ophitzen, ontſteken.*

PRŌFLŬENTĔR. adv. Cic. *Overvloediglyk.* Men zegt *Profluentius.*

PRŌFLŬENTĬĂ, æ. f. Cic. Profluentia loquendi. Cic. *Overvloed van woorden.*

PRŌFLŬO, ĭs, flūxī, fluxūm, flŭĕrĕ. Cic. *Voort vloeyen, uit vloeyen, ſtroomen.*

Profluit ex monte. Cæſ. *Hy vloeit, of heeft zyn oorſprong uit een berg.*

Profluunt lacrymæ ab oculis. Colum. *De tranen vloeyen uit de oogen.*

Corpus profluit. Celſ. *Het lighaam dryft of ſmelt van zweet.*

* Cujus ſermo melle dulcior profluebat. Auct. ad Her. *Wiens reden zoeter als honig uit den mond vloeide.*

* Profluere ad hominum famam. Cicer. *Roemrugtig, beroemd, vermaard worden by de menſchen.*

Profluere ad libidines. Tac. *Tot welluſten vervallen, vervoert, verlokt worden.*

His fontibus profluxi ad hominum famam. Cic. *Door deze middelen ben ik in agtinge of aanzien by de menſchen gekomen, geraakt.*

PRŌFLŬVĬŪM, ĭī. n. Colum. Profluvium ſanguinis. Col. *Vloed, vloeyinge. Een vloed van bloed. Bloedvloeyinge.*

Fœminarum profluvium. Plin. H. *Zie* Menſes.

PRŌFLŬĒNS, ēntĭs. omn. g. Cic. PRŌFLŬŬS, ă, ūm. Ovid. *Vloeyende, vlietende, loopende, ſtroomende.*

Pars littoris quæ profluo receſſu nunquam deſtituitur. Col. *Een gedeelte van 't ſtrand dat nooit van de ebbe of 't laag water bevryd is.*

PRŌFŎRĔ. inf. Hor. *Zie* Profum.

PRŌFŬGĬO, ĭs, fugī, gitūm, gĕrĕ. Cicer. *Vlugten, uitvlugten.*

Digitized by Google

vlugten, voornamentlyk als men verre meent af te wyken.

Anima profugit. Lucret. *De ziel is ontvlugt, vervlogen, verdweenen.*

Ad aliquem profugere. Cic. *Na iemand vlugten, zyn toevlugt tot iemand nemen.*

PRŌFŪGĬŪM. ĭī. n. Cic. *Toevlugt, veilige schuilplaats.*

PRŌFŪGŬS, ă, ŭm. Salluſt. Liv. *Voortvlugtig, uit zyn vaderland verdreven, gejaagd, gebannen.*

* Bis vinclorum Annibalis profugus. Plin. H. *De banden of gevangenisse van Annibal tweemalen ontvlugt, ontsnapt, ontkomen.*

A domino profugus. Plin. H. *Van zynHeer of meester vlugtig weg geloopen, vlugtende.* Van een slaaf gesproken.

* Profugus. Hor. *Zwervende, omzwervende, dolende.* Van de Scythen die dikwils van woonplaatse veranderen.

PRŌFŪNDĬTĀS, ātĭs. f. g. Macrob. *Diepte.*

PRŌFŪNDO, ĭs, fūdī, fūsŭm, fūndĕrĕ. Plaut. *Overvloedigly uitgieten, schenken, uitstorten.*

* Animam profundere. Cic. *De geest geven, sterven.* Lacrymas. Virg. *Tranen storten, weenen.*

Lacrymæ se subitò profuderunt. Cic. *De tranen vielen schielyk, sprongen aanstonds uit de oogen.*

Sanguinem pro patria profundere. Cic. *Zyn bloed voor 't vaderland storten, plengen.*

Omnes profudi vires ingenii mei. Cic. *Ik hebbe alle de kragten van myn vernuft of verstand uitgestort, dat is, gebruikt, te werk gestelt.*

Profundere patrimonium. Cic. *Zyn erfdeel verquisten, doorbrengen, verspillen, verdoen.*

Laborem profundere. Cic. *Zyn arbeid verliezen, vergeefschen arbeid of moeite doen.*

Profundere folia. Vitruv. *Bladeren krygen, voortbrengen.*

Pecuniam in aliquam rem profundere. Cic. *Geld aan iets uitgeven, besteden.*

PRŌFŪNDŬS, ă, ŭm. Cic. *Diep.*

* Profunda avaritia. Salluſt. *Een grondeloze, of zeer groote gierigheid.*

PRŌFŪNDUM, ī. n. Cicer. Subſtantivè ſumptum. *De zee. Diepte der zee.*

In profundum abjicere. Cic. *In de zee werpen, gooyen, smyten.*

PRŌFUSĔ. adv. Suet. *Overdadiglyk, met groote onkosten.*

* Profuse in caſtra tendentibus obſtitit. Liv. *Hy wederstond hen, die in meenigte na 't leger liepen.*

PRŌFŪSĬO, ōnĭs. f. Celſ. *Vergietinge, uitgietinge, storting, plenginge.*

Profuſio ſanguinis. Celſ. *Vergietinge, storting, plenginge van bloed.*

PRŌFŪSŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Verquistende, doorbrengende, verspillende.* Men zegt *Profuſiſſimus.*

Sumptibus profuſis vivere. Cic. *Zeer kostelyk leven: overgroote onkosten doen.*

Perditus ac profuſus nepos. Cic. *Een bedorve en verquistend ligtmis, slempemper.*

Profuſa hilaritas. Cic. *Een ongemeene, zeer groote blydschap.*

PRŌGĔMMANS, ăntĭs. omn. gen. Colum. *Botten, knoppen krygende, bottende.* Van een wynstok.

PRŌGĔMMO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Colum. *Botten, knoppen of botten krygen.*

PRŌGĔNĔR, ĕrī. Sen. Ph. Tac. *De man van een kinds dogter* ten aanzien van de Grootvader. Ook, *Een zwagers vader*, Gelyk by Suetonius in 't leven van Auguſtus.

PRŌGĔNĔRĀTĬO, ōnĭs. f. Plin. H. *Voortteelinge, teelinge.*

PRŌGĔNĔRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Plin. H. *Voortteelen, teelen.*

Aquilæ non progenerant columbam. Hor. *De arenden brengen geen duiven voort.*

PRŌGĔNĬĔS, ēī. f. Cic. *Afkomst, geslagt, stam.*

Progenies. Ovid. *Een zoon of dogter.*

Hujus vineæ progeniem ſtudemus ſubmittere. Colum. *Wy zyn begeerig een telg of rank van deze wyngaard te planten.*

PRŌGĔNĬTŌR, ōrĭs. m. Ovid. *Een grootvader.*

PRŌGĔRMĬNO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Colum. *Botten, uitbotten, botten krygen, schieten.*

PRŌGĔRO, ĭs, gĕſſī, gĕſtŭm, gĕrĕrĕ. Colum. *Buiten dragen, brengen, werpen, storten.*

PRŌGĬGNO, ĭs, gĕnŭī, gĕnĭtŭm, gĭgnĕrĕ. Cicer. Catul. *Voortteelen, telen.*

PRŌGNĀRĬTĔR. adv. Plaut. *Moedigly, heldhaftigly, mannelyk.*

PRŌGNĀTŬS, ă, ŭm. Cic. *Van iemand geteeld, voortgebragt, afkomstig, gesproten.*

Tantalo prognatus. Cic. *Geteeld, afkomstig van Tantalus.*

Italo prognatus patre. Plaut. *Van een Italiaansch vader geteeld, afkomstig.*

Ex Cimbris prognati. Cæſ. *Afkomelingen van de Cimbren.*

* Prognati. Plaut. *De kinderen.*

Quemadmodum ea res ſunt prognatæ, non alienum eſt dicere. Vitruv. *Het is niet vremd van de zake, het is dienstig dan oorsprong of uitvindinge van die dingen te melden.*

PRŌGNŌSTĬCA, ōrŭm. n. plur. Cic. *Een voorzegginge, voorspelling, voorbeduidsel.*

Si prognoſtica noſtra vera ſunt. Cic. *Indien onze voorzeggingen, voorspellingen, voorbeduidingen waar zyn.*

PRŌGRĔDĬŌR, ĕrĭs, prōgrĕſſŭs ſum, prōgrĕdī. Cic. *Voorttreden, voortgaan, voortstrekken, voortrukken.*

Nihil progredi. Cic. *of* Ne digitum quidem progredi. *Niet verderen, geen vingerbreed voortgaan, verderen.*

Progredi magnis itineribus. Cæſ. *Met lange dagreizen voortstrekken, voortrukken, voortgaan.*

Tridui viam progreſſus revenit. Cæſ. *Drie dagen reizens gevordert of afgelegt hebbende, keerde hy te rug.*

** Progredi longiùs. Cic. *Verder voorttreden: Iets wydloopiger zeggen, verhandelen.*

* Progredi. Cic. *Zig verspreiden, verbreiden.* Van laatertaal sprekende.

Divinatio ultra conjecturam progredi non poteſt. Cic. *De voorzegging-konst kan niet verder gaan dan gissinge.*

* Philoſophia rationibus progreditur. Cic. *De Wysgeerte gaat voort, word bevordert door redenen, of redekavelingen.*

PRŌGRĔSSĬO, ōnĭs. f. Cic. *Voortgang, verderinge:* ook, *voorttredinge.*

Progreſſio ad virtutem. Cic. *Voortgang, verderinge in of tot de deugd.* Als men een begin daar in maakt en als een nieuweling is.

* Progreſſio. Cic. *Aangroey, aanwasch, toeneminge.*

Progreſſio virtutum. Cic. *Aangroey, toeneminge der deugden.*

PRŌGRĔSSŬS, ă, ŭm. Cic. *Voortgetreden, voortgegaan:* ook, *gevorderd, of toegenomen hebbende.*

PRŌGRĔSSŬS, ūs. m. Cic. *Voorttredinge, voortgang:* ook, *verdering.*

Arcere à progreſſu. Cic. *Iemand beletten voort te gaan, te verderen.*

* Progreſſus. Cic. *Voortgang, vervolg, gevolg.*

Homo rationis particeps cauſas rerum videt, earumque progreſſus. Cic. *Een mensch met reden begaafd, ziet de oorzaken van dingen en der zelver voortgang, of vervolg.*

Progreſſus ætatis. Cic. *Toeneminge in ouderdom.*

Cæſar ineunte ætate docuit progreſſum ætatis expectari non oportere. Cic. *Cæsar heeft in zyn groene jeugd getoont, dat men na geen hooger jaren moet verwagten.*

Facere progreſſum in ſtudiis. Cic. *Voortgang in letter-oefeningen doen, in geleerde beſpiegelingen verderen, toenemen.*

Habere progreſſum in Stoicis. Cic. *Verderen in de leere der Stoïken.*

PROGYMNĀSTĂ, æ. m. Sen. Ph. *Een mede-leerling.*

PRŌH. *Zie* PRŌ.

PRŌHĪBĔO, ēs, bŭī, prōhĭbĭtŭm, prōhĭbērĕ. Cic. *Beletten, verhinderen, verhoeden, wederhouden.*

Ea prohibet facere. Terent. *Hy belet, verbied die dingen te doen.*

Prohibentur adire ad filios ſuos. Cic. *Zy worden belet, verhindert na hare zonen te gaan.*

* Prohiberi aquâ, commeatu, &c. Lentul. ad Senatum. *Van water, leeftogt, of mondkost beroofd, ontbloot zyn.*

Hæc me uxore prohibent. Plaut. *Deze dingen houden my van een wyf af, beletten my een vrouw te nemen.*

Aliquem calamitate prohibere. Cic. *Iemand van of voor een ramp of ongeval behoeden, bevryden.*

* Dolorem dentium hoc prohibet. Plin. H. *Dit belet de tandpyn.*

Digitized by Google

* Prædones ab insula prohibere. Cic. *De roovers van een eiland verdryven, wegjagen.*
A periculo Rempublicam prohibere. Cic. *Het gemeene beſt, den Staat van een gevaar bevryden, behoeden.*
* Aliquem provincia prohibere. Planc. ad Cic. *Iemand uit een wingewest houden, bannen, weeren.*
Prohibere aliquem domo. Ter. *Iemand uit zyn huis houden, weeren, van zyn huis afjagen.*
Voce aliquem prohibere. Cic. *Iemand beletten te spreken, de mond toeoeren, doen zwygen.*

PRŌJECTA, ōrūm, n. g. Plin. *Voor, of afdaken, luifels, uitſteeksels.*

PRŌJECTĬO, ōnis. f. Cic. *Voortwerpinge, uitreikinge, uitrekkinge, uitſtrekkinge:* Van de armen.

PRŌJECTĬTĬUS, ă, ūm. Plaut. *Te vondeling gelegd.* Van een kind geſproken.
Captus amore hujus projectitiæ. Plaut. *Door lieſde tot deze te vondeling gelegde of verlatene dogter ingenomen, getroffen.*

PRŌJECTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. *Dikwils voort of uitwerpen, ſmyten, gooyen.*

PRŌJECTŪRĂ, æ. f. Vitruv. *Een uitſteeksel, voor- of afdak.*
Habeat paries projecturas coronarum. Vitruv. *Laat de muur uitſteeksels als van looſwerk hebben.*

PRŌJECTŪS, ă, ūm. Colum. *Voortgeworpen, weggeworpen, of geſmeten.*
Ex naufragio ad ſaxa projectus. Cic. *Na een ſchipbreuk op de rotſteenen of klippen geworpen.*
Cadavera projecta. Varr. *Lyken, doode rompen tot aas van gevogelte, enz. voortwerpen.*
Pudore projecto loquar tua facta. Ovid. *De ſchaamte verworpen hebbende, zal ik uwe daden melden, verhalen.*
* Projectus puer. Plaut. *Een te vondeling gelegd kind.*
* Projectus. Cic. *Voort, uit, of weggeworpen, geſmeten:* ook, *Uitgerekt, uitgeſtrekt.*
Viridi projectus in amœno. Virg. *In een hol of dal uitgeſtrekt.*
* Projectus. Cic. *Uitgeſtrekt, ergens na toe leggende, ſtrekkende.*
Urbs projecta. *Een ſtad na de zeekant leggende, ſtrekkende.*
** Projecta audacia. Cic. *Overgegeve moedwil, roekeloozе, vermetele ſtoutheid, of onbeſchaamdheid.*
* Gens ad libidinem projectiſſima. Tac. *Een volk zeer tot wellust geneigd, genegen, overgegeven.*
* Projectus. Tac. *Veragt, verſmaad.*
Iis projecta Senatus autoritas. Tac. *Het gezag van den Raad is of word by of van hen verſmaad, veragt.*

PRŌJECTŪS, ūs. m. Lucret. *Voort- uit- of wegwerpinge, ſmyting.*

PRŌJĬCĬO, ĭs, prōjēcī, prōjĕctūm, prōjĭcĕrĕ. Virg. *Voort- uit- of wegwerpen, ſmyten:* ook, *werpen, ſmyten.*
Projicere tela. Virg. *Pylen werpen, ſchieten.*
Projicere ſeſquipedalia verba. Hor. *Woorden van anderhalve voet uitwerpen: Groote, ſtoute, groote woorden ſpreken.*
Diem projicere. Stat. *Sterven, overlyden.*
Strato projecerat artus. Valer. Flacc. *Hy was van't bedde geſprongen, opgeſtaan.*
In exilium projici. Cic. *In ballingſchap gezonden, verdreven worden.*
* Projicere rem viliore pretio. Ulp. *Iets tot een zeer ſlegte of geringe prys verkoopen, iets ſchandekoop geven.*
* Se projicere. Cic. *De moed verloren geven, laten zakken, ne'erſlagtig worden.*
Parthi ſe in patentes campos projecerunt. Front. *De Parthen begaven zig, rukten in de vlakke velden.*
Se ad pedes alicujus projicere. Cic. *Zig voor iemands voeten nederwerpen.*
Se ex navi projicere. Cæſ. *Zig uit een ſchip of buiten boort werpen.*
Virtutem patriam projicere. Cæſ. *De deugd zyn's vaders verwerpen, verlaten, verzaken.*

PRŌĬN. adv. Ter. De Digters maken maar eene lettergreep van dit woord. *Bygevolge, vervolgens, daarom.*

PRŌINDE. adv. Ter. *Derhalven, bygevolge, vervolgens, daarom.*
* Proinde. Ter. *Aldus, dus, dan, weshalven.*
* Proinde ac. Lucret. Varr. *Gelyk als of, als of.*

PRŌLĂBŎR, ĕrĭs, prōlāpsŭs ſum, prōlābī. *Vallen:* ook, *voort, of afvallen:* ook, *ſlibberen, ſlippen.*
Prolabi in caput. Liv. *Op't hoofd vallen.*
Prolabi ex arbore. Plin. H. *Uit een boom vallen.*
* Familiæ nobilium ſtudio magnificentiæ prolabuntur. Tac *De huizen der edelen vervallen door de zugt tot pragt.*
* Prolapſa eſt huc libido. Cic. *De welluſt is hier toe geſteigert, dus verre gekomen.*
Longiùs prolapſus ſum quàm ratio veſtri judicii poſtulabat. Cic. *Ik ben wydlopiger geweeſt dan de rigtſnoer van uw oordeel mede brengt.*

PRŌLĂPSĬO, ōnis. f. Cic. *Val, verval.*
Prolapſiones ædificiorum. Suet. *Verval, inſtortingen van huizen.*

PRŌLĂPSŬS, ă, ūm. *Gevallen, ter neder geſtort.*
Pergama prolapſa. Virg. *Het vervallе, verwoeſte, verdelgde Troye.*

PRŌLĀTĀTĬO, ōnis. f. Tac. *Uitſtellinge, uitſtel, verlenginge, verſchuivinge.*

PRŌLĀTĀTŬS, ă, ūm. Tac. *Uitgeſteld, verlengd, verſchoven.*
Prolatatum bellum. Tac. *Een verlengde, ſlepend gehouden oorlog.*

PRŌLĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Bybrenginge, aantrekkinge.*
Exemplorum prolatio. Cic. *Bybrenginge, aantrekkinge, meldinge van voorbeelden.*
Prolatio. Liv. *Uitbreidinge, uitſtrekkinge.*
Prolationem finium exta portendebant. Liv. *De ingewanden beteekenden, voorſpelden een uitbreidinge der grenzen, of van 't gebied.*
* Prolatio. Cic. *Uitſtellinge, uitſtel, verlenginge.*
* Prolatio nominis. Liv. *De uitſpraak van een woord.*

PRŌLĀTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Uitbreiden, uitſtrekken, breeder maken, vergrooten.*
* Prolatare diem ex die. Tac. *Van dag tot dag uitſtellen, verſchuiven.*
* Vitam prolatare. Tac. *Het leven verlengen.*

PRŌLĀTŬS, ă, ūm. Lucan. *Te voorſchyn, voor den dag gebragt; getoond.*
* Prolatus. Cic. *Bygebragt, aangetrokken, vermeld.* Sprekende van een getuigeniſſe, voorbeeld, enz.
* Prolatæ res. Cic. *Geregts-ſtilſtand, uitſtel van pleitzaken.*

PRŌLĔCTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Aanlokken, verlokken, door geules of ſchoone woorden winnen, muleuden.*
Verborum elegans diſpoſitio prolectat ſenſus legentium. Vitruv. *Een cierlyke ſchikkinge van woorden ſtreelt de zinnen der lezers.*

PRŌLĔPSĬS, ĭs. f. Aſc. Pæd. προλαμβανομένη. Een redenkonſtige ſpreekwyze *voorkominge* genaamd, beſtaande in 't voorkomen van de zwarigheden, die een Regter of toehoorder zoude konnen vinden in het gene een Redenaar zegt. Cicero ſchryft dit woord niet dan in 't Grieksch.

PRŌLES, ĭs. f. Cic. Colum. *Het kroost, de nakomelingen, de kinderen, d'afkomst, het geſlagt:* Van menſchen. *De jongen:* Van beeſten.
Proles olivæ. Virg. *De vrugten van een olyfboom.*

† PROLETĀRĬI, ōrūm. m. plur. A. Gell. *De armſte luiden van Rome.* Dus volgens 't gevoelen van Nonius genoemd, om dat zy den Staat niet konden onderſtand doen, dan met het geven van hunne kinderen in oorlogstyden.
Proletarius ſermo. Plaut. *Viſchmarkts, of Jan hagels taal, praatjes van 't graauw.*

PRŌLĬBO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plin. H. *Eenige vogt uitſtorten, gieten, plengen,* gelyk de Ouden in hunne offerhanden deden.

† PRŌLĬCĬO, ĭcĭs, prōlēxī, prōlĕctūm, prōlĭcĕrĕ. Plaut. *Verlokken. Zie* Pellicio.

PRŌLĬXĔ. adv. Ter. *Mildelyk, milddadiglyk:* ook, *in de lengte, in't breede.*
Age prolixè. Ter. *Handel mildelyk, beleefdelyk.*

PRŌLĬXĬTĀS, ātĭs. f. Ulp. *Lengte, langwyligheid.*
Loci prolixitas. Ulp. *Lengte, uitgeſtrektheid van een plaats.*

† PRŌLĬXĬTŪDO, ĭnis. f. Pacuv. apud Nonium. *Lengte.*
Fandi prolixitudo. *Wydloopigheid in 't ſpreken.*

PRŌLĬXO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Colum. *Verlengen, langmaken.*

PRŌLĬXŬS, ă, ūm. Virg. *Lang.*
Barba prolixa. Virg. *Een lange baard.*
Arbores prolixæ. Varr. *Hooge boomen.*

* Pro-

Digitized by Google

* Prolixus. Cic. *Mild, milddadig, beuſch, hupſch.*
Aliquid animo prolixo facere. Cic. *Iets uit een goedaardig, milddadig, edelmoedig gemoed doen.*
† PRŌLŌGĬUM, ĭi. n. Feſt. *De voorrede of inleidinge van een tooneelſpel.*
PRŌLŌGUS, i. m. Ter. *De voorrede, of inleidinge van een tooneelſpel;* waar in de misſlagen van den Digter verſchoont, of't ſtuk geprezen word.
* Prologus. Ter. *Die de voorreden uitſpreekt.*
PRŌLŌNGO, ās, āvī, ātūm, āre. Sen. Ph. *Verlengen, verſchuiven, uitſtellen.*
PRŌLŌQUĬUM, ĭi. n. Varr. *Een voorſtellinge, ſtellinge,* welkers zin volkomen en bepaald is.
PRŌLŌQUŌR, ĕrĭs, lŏcūtŭs ſum, prōlŏquī. Varr. *Vitſpreken, uitdrukken, zyn gedagten uiten.*
PRŌLŪBĬUM, ĭi. n. A. Gell. *Luſt, verlanginge, zugt, begeerte, vermaak.* 'T welk men heeft in't doen of't hooren.
PRŌLŪDĬUM, ĭi. n. A. Gell. *Een voorproeve of oeffeninge eer men iets in ernſt doet.*
PRŌLŪDO, ĭs, prōlūſi, prōlūſum, prōlūdĕre. Varr. *Een voorſpel houden, een proeve doen, of nemen, zig te voren oeffenen,* tot een ſtryd, enz.
Proludere ad pugnam. Virg. *Zig te voren tot den ſtryd oeffenen.*
PRŌLŪGĔO, ēs, ūxī, ūctūm, ēre. Feſt. *Lang weenen, treuren, rouw bedryven.*
PRŌLŬO, ĭs, lŭī, prōlūtūm, prōlŭĕre. Colum. *Lang ofter degen waſſen.*
PRŌLŪSĬO, ōnĭs. f. Cic. *De inleidinge, het begin van een reden.*
* Proluſio. Cic. *Proef- of voorſpel, voorproeve, oeffeninge voor een ſtryd,* enz.
PRŌLŪTŬS, ă, ūm. Multâ prolutus vappâ. Hor. *Vol, zat van verſchaalde wyn of lekwyn.*
PRŌLŬVĬĒS, ēi. f. Cic. *Een groote waterſtortinge, uitvloeijing.*
Ventris proluvies. Virg. Colum. *De buikloop.*
PRŌLŬVĬUM, ĭi. n. Ter. *Verquiſtinge, verſpillinge, doorbrenginge.* Sommigen beweeren, dat men moet lezen *Proluſium.* Het is zeker, dat men in eenige handſchriften *Prolubium,* en in andere *Proluvium* leeſt.
PRŌMĔRCĀLIS, ĭs. m. & f. āle, ĭs. n. Colum. *Iets dat een vader des huisgezins verkoopt, na dat hy zig of zyn gezin van't zelve wel voorzien heeft.*
Aurum promercale. Suet. in Cæſ. *Goud, het welk Cæſar verkogt na dat hy'er wel van voorzien was.*
PRŌMĔRCĬUM, ĭi, n. g. Horat. *Allerhande waren die te koop ſtaan.*
PRŌMĔRĔO, ēs, ŭī, prōmĕrĭtŭm, prōmĕrēre. Terent. *Eu.*
PRŌMĔRĔŌR, ĕrĭs, mĕrĭtŭs ſum, prōmĕrērī. Terent. *Verdienen.*
Bene promereri. Ter. *Wel of een vergeldinge verdienen, goeden dienſt doen.*
Vota tua promeruere Deos dextros marito. Stat. *Uwe bedebeloften hebben de Goden tot gunſt voor uw man bewogen.*
Promereri de aliquo. Plaut. *Wel van iemand verdienen, iemand verpligten, verbinden, goeden dienſt doen.*
PRŌMĔRĬTŬM, ĭ. n. Lucret. Plaut. *Verdienſte.*
* Promeritum. Cic. *Weldaad, goede dienſt, dienſt.*
PRŌMĬNENS, ēntĭs. omn. gen. Liv. *Boven uitſtekende, verheveſtaande, voorwaarts ſtrekkende.*
* Prominentes oculi. Plin. H. *Vitpuilende oogen.*
PRŌMĬNENTĬA, æ. f. Vitruv. *Een uitſteeksel, over, of afdak.*
PRŌMĬNĔO, ēs, ŭī, prōmĭnērē. Plin. H. *Boven of voorwaarts ſteken, voorwaarts ſtrekken, verheven ſtaan.*
Prominere à cætera acie. Liv. *Boven of verder van overige leger uitſtrekken.*
Collis prominet in pontum. Ovid. *De heuvel ſtrekt tot in de zee uit.*
PRŌMĬNŬLUS, ă, ūm, adj. Capitol. *Een weinig boven of voor uit ſtekende, hellende.*
† PRŌMĬSCĀM. Plaut. Varr. *Zie* Promiſcuè.
PRŌMĬSCŬĒ. adv. Cic. *In't gemeen, zonder onderſcheid.*
Id promiſcuè ſtultis ac ſapientibus à natura datum. *Dat is den wyzen en den dwazen zonder onderſcheid van de nature gegeven.*
* Promiſcuè. Liv. *Onder een gemengd, verwaardelyk, hol over bol, in't henderd.*
* Promiſcuè. Cic. *Tegelyk, in't gemeen.*
Promiſcuè toto quàm propriè patvâ uti parte malletis. Cic. *Gylieden zoud liever het geheel in't gemeen, dan een klein gedeelte in't byzonder willen gebruiken, bezitten.*
PRŌMĬSCŬUS, ă, ūm. Liv. *Verward, zonder ſchikkinge geplaatſt, onder malkanderen gemengd.*
In promiſcuo ſpectabant Senatus & populus. *Den raad en't volk zagen onder den anderen zittende de ſpelen aan.*
* Victus promiſcuus. Plin. H. *Een gemeene maniere van leven.*
* In promiſcuo habere aliquid. Plin. H. *Iets in't gemeen bezitten.*
* Promiſcuam operam dare. Plaut. *Malkanderen wederzyds dienſt doen.*
* Promiſcuum genus. Quintil. *Een gemeen geſlagt,* dat is, *zoo wel mannelyk, als vrouwelyk.*
PRŌMĬSSĬO, ōnĭs. f. Cic. *Belovinge, beloſte.*
PRŌMĬSSŌR, ōrĭs. m. Hor. *Een belover, die een beloſte doet.*
PRŌMĬSSUM, i. n. Cic. *Een beloſte, beloofde zake.*
Manere promiſſis. Virg. Stare. Cic. *By zyne beloften blyven, zyne beloften houden, nakomen, voldoen.*
Teneri promiſſo. Cic. *Door een beloſte verbonden, verpligt worden of zyn.*
PRŌMĬSSUS, ă, ūm. Cic. *Beloofd, toegezegd.*
Fides promiſſa. Virg. *Beloofde, gegeve, verbonde trouwe.*
* Promiſſus. Liv. Virg. *Lang, nederhangend.*
Promiſſæ comæ. Liv. *Lang, nederhangend hair.*
Barba promiſſa. Virg. *Een lange baard.*
PRŌMĬTTO, ĭs, prōmīſi, prōmīſum, prōmittĕre. Cic. *Beloven, toezeggen.*
Promittere ad cœnam. Plaut. *Beloven, toezeggen, dat men ten Avondmaal zal komen.*
De voluntate alicujus prolixè promittere. Cic. *Wydloopig wegens iemands gunſt beloven, verzekeren.*
Promittere ſe factûrum aliquid. Plaut. *Beloven dat men iets doen zal.*
* Promittit ſe arbor. Plin. H. *De boom ſtrekt zig, of hare takken uit.*
* Promittere barbam. Liv. *Zyn baard laten groeyen, lang worden, lang laten hangen.*
* Tela promittere longius. Cæſ. *De pylen zeer verre werpen.*
* Promittere aliquid. Petron. *Zig uitgeven iets te verſtaan.*
PRŌMO, ĭs, prōmſi, prōmptŭm, prōmĕre. Virg. *Uitnemen, uithalen, uittrekken, uitlangen.*
Vina promere dolio. Hor. *Wyn uit een vat tappen.*
Ex armario promere aurum. Cic. *Goud uit een Geldkas of kiſt nemen, krygen.*
Promere juſtitiam. Plin. J. *Openbyk regt doen, of plegen.*
* Diem pronit & celat. Sol. Hor. *De zon doet den dag zien en verdwynen.*
* Jubes quæ ſentimus promere in medium. Plin. J. *Gy beveelt ons in't openbaar te zeggen wat wy gevoelen, of wat gedagten wy hebben.*
PRŌMŌNTŌRĬUM, ĭi. n. Cic. *Een hoofd, kape, berg in de zee uitſtrekkende gelyk een elleboog.*
PRŌMŌTĬO, ōnĭs. Aſc. Pæd. *Beverderinge, vorderinge, voortzettinge.*
PRŌMŌTŬS, ă, ūm. Stat. *Voort bewogen, beverderd, gevorderd.*
Promotus ad dignitates. Plin. J. *Tot waardigheden of eerampten gevorderd, verheven.*
PRŌMŎVĔO, ēs, mōvī, prōmōtūm, prōmŏvēre. Terent. *Voort treden, voort gaan, vorderen in't gaan.* Ook, *Voortzetten, bevorderen, of verder bewegen.*
Moves te quidem, nihil promoves. Ter. *Gy beweegt u wel, dog gy vordert niets.*
Doctrina vim promovet inſitam. Hor. *De geleerdheid beverdert het ingeplant vermogen, of de gaven van de nature.*
* Promovere caſtra. Cæſ. *Zyn leger plaats verder voort zetten.*
Gradum promovere ab aliquo loco. Stat. *Van een plaats afwyken, afſtrekken, vertrekken.*
Oſſa ſuis ſedibus promoventur. Cæſ. *De beenderen worden uit hunne plaatſen bewogen.*

* Pro-

Digitized by Google

* Promovere. Plin. J. *Vitſtrekken, uitbreiden.*
Imperium promovere. Ovid. *Een gebied uitbreiden, vergrooten.*
Ex tenui principio ſe promoverat. Sen. Ph. *Hy hadde zig van een gering beginſel tot een grooten ſtaat gevordert, verheven. Hy was van een lage tot een hooge ſtaat geſtegen.*
* Promovere. Ter. *Vitſtellen, verſchuiven.*
Promovere alicui nuptias. Ter. *Iemands huwelyk uitſtellen, verſchuiven.*
* Promovere. Ter. *Vorderen, voortgang doen.*
Abibo hinc, quando promoveo parum. Ter. *Ik zal van hier gaan of vertrekken, dewyl ik weinig vorder, of luttel uitregte.*
Nihil promoveris. Ter. *Gy zult niets gevordert, uitgehaalt, of gewonnen hebben.*
PRŌMTĒ. adv. Plin. *Vaardiglyk, met den eerſten, terſtond, opſtaande voet.*
PRŌMTĬSSĬMĒ. adv. *Van ganſcher harte, met yver, met genegentheid.* Ook, *Zeer vaardiglyk.*
* Promtiùs. Celſ. *Vaardiglyker, ligtelyker, gemakkelyker.*
† PRŌMTO, ās, āvī, ātūm, āre. Plaut. *Zie* Promo.
PRŌMTŪĀRĬUM, ĭī. n. Cic. *Een ſpyskamer, bottelery, ſchapray, ſpinde.* Promptuarium navis. *De Kombuis.*
PRŌMTŪĀRĬŪS, ă, ūm, adj. Plaut. *Daar men iets in bergt of bewaard, of iets uit nemen kan.*
PRŌMTŪS, ă, ūm. Cicer. *Vaardig, gereed, bereid, klaar, toegeruſt.* Men zegt *Promptior* en *Promptiſſimus.*
Manu promtus. Salluſt. *Vaardig, gaauw van handen.*
* Homo veritatis exhibendæ promtiſſimus. A. Gell. *Een man zeer vaardig, bereid of gewillig om de waarheid te verhalen, zeggen, verklaren.*
* Promtus. Cic. Tac. *Gemakkelyk, ligt te doen.*
Mœnia promta oppugnanti. Liv. *Wallen die gemakkelyk voor de belegeraars vermeeſtert konnen worden.*
Haud promtum. Plin. H. *Niet klaar, niet wel te vinden, of na te ſporen.*
* Loca promta. Lucret. *Opene, openbare, voor yder openſtaande plaatſen.*
Res eſt in promtu. Cic. *De zake is klaar, baarblykelyk, blykt van zelve.*
In promtu aliquid ponere. Cic. *Iets openbaren, verkondigen, verklaren, ontdekken.*
PRŌMŪLGĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Afkondiginge, verkondiging, bekend makinge,* van een wet, enz.
PRŌMŪLGĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Afgekondigd, verkondigt, bekend gemaakt, afgeleezen.*
PRŌMŪLGO, ās, āvī, ātūm, āre. Cic. *Afkondigen, verkondigen, bekend maken, afleezen,* van een wet, enz.
Cato legem promulgavit de imperio Lentuli abrogando. Cic. *Cato verkondigde een wet om 't gebied van Lentulus af te ſchaffen, vernietigen.*
PRŌMŪLSĬDĀRĬĂ, ōrūm. n. plur. *Schotelen, waar in men de voorgeregten opdiſchte.*
PRŌMŪLSĬS, ĭdis. f. Cic. *Voorgeregt van ſpys en drank om de etens-luſt te verwekken.*
PRŌMŪS, ī. m. Colum. *Een ſpysmeeſter, hofmeeſter.*
PRŌMŪSCĬS, ĭdis. f. g. Plin. *De ſnuit van een olifant.*
PRŌMŪTŪŪS, ă, ūm. Exigere inſequentis anni vectigal promutuum. Cæſ. *De nog niet verſchene renten van 't volgende jaar opeiſſchen.*
PRŌNĀŪM, ī. n. Vitruv. *πρόναον. Het voorſte van een tempel. Kerkpertaal.*
PRŌNĔCTO, īs, prōnĕctĕre. Stat. *In de lengte aan een binden. Zie* Necto.
PRŌNĔPŌS, ōtis. m. Cic. *Een na neef, een kinds kinds zoon.*
PRŌNĔPTĬS, is. f. Paul. Juriſc. *Een na nigt, een kinds-kinds dogter.*
PRŌNĪTĀS, ātĭs. f. Sen. Ph. *Neiginge, genegentheid, drift tot iets.*
Pronitas ad malum. Sen. Ph. *Neiginge, genegentheid, drift tot quaad.*
PRŌNŌMĔN, ĭnĭs. n. Quintil. *Een woord in de ſpraakkonſt, voorſtelwoord genaamd.*
PRŌNŪBĂ, æ. f. Virg. *De Godin of beſtierſter van 't huwelyk.* Ook, *Een ſpeelmaagd die de bruid oppaſte en na des bruidegoms huis geleide.*
PRŌNŪNCĬĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Uitſpraak van een vertoog met bequame ſtemmen en gevoegelyke gebaarden.*
Pronunciatio. Quintil. *Uitſpraak van een woord of lettergreep.*
PRŌNŪNCĬĀTŌR, ōrĭs. m. Cic. *Een verhaler, verkondiger van iets.* Van een Hiſtorieſchryver ſprekende.
Thucydides rerum geſtarum pronunciator ſincerus fuit. Cic. *Thucydides was een opregt verhaler van voorgevalle zaken.*
PRŌNŪNCĬĀTŪM, ī. n. Cic. *Een ſpreuk, zinſpreuk, ſpreekwoord.*
PRŌNŪNCĬĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Uitgeſproken.* Van een lettergreep, woord, vaars, enz.
PRŌNŪNCĬĀTŪS, ūs. m. A. Gell. *Uitſpraak,* van een woord, enz. Men vind niets dan d'*ablativus Pronunciatu.*
PRŌNŪNCĬO, ās, āvī, ātūm, āre. Cic. *Uitſpreken.* Van een lettergreep, woord, vaars, enz.
* Pronunciare. Plin. H. *Van buiten opzeggen.*
* Pronunciare aliquid ad comicum morem. Quintil. *Iets op de wyze van een blyſpeler verhalen, vertellen.*
* Uno ſpiritu multos verſus pronunciare. Cic. *Met eenen adem vele vaarzen opzeggen.*
* Pronunciare aliquem Prætorem. *Iemand Hoofdſchout verklaren.*
* Pronunciare ſententiam. Cic. *Zyn gevoelen verklaren, uiten, zeggen.*
* Non poſſum pronunciare utrum ſit difficilius ſcribere aliquid, quàm, &c. Plin. *Ik kan niet zeggen welk het moeyelykſte is iets te ſchryven, dan, enz.*
* Pronunciare. Quintil. *Oordeelen, uitſpreken.*
Non cujuſvis eſt pronunciare. Quintil. *Het oordeelen ſtaat yder niet vry, komt een ygelyk niet toe.*
* Pronunciare. Iter ad Euphratem pronunciavit. Curt. *Hy verklaarde dat de reize na den Euphrates ſtrekte.*
Pronunciare prælium in poſterum diem. Liv. *De veldſlag tegen des anderen daags verklaren; bekend maken, dat men des anderen daags den vyand zal aangrypen.*
PRŌNŪPĔR. adv. Plaut. *Twee dagen geleden,* om te kennen te geven dat het niet lang geleden is. *Onlangs.* Andere zeggen dat het beteekent, *Een geruime tyd geleden.*
PRŌNŪRŬS, ūs. f. Ovid. *De vrouw van een neef of kinds zoon.*
PRŌNŬS, ă, ūm. Ovid. *Voorover hellende, neigende, of gebogen.*
Terra exiguè prona. Colum. *Zaftjes dalende, hellende grond.*
* Pronus. Cic. *Na de aarde zakkende, hellende.*
Quò altiùs ſurrexit, vergit proniùs in occaſum. Sen. Ph. *Hoe hooger iets geſtegen is, hoe meer het na des zelfs val helt.*
Pronus in ventrem. Varr. *Op den buik leggende.*
Mittere aliquem pronum. Catul. *Iemand voorover ter nederwerpen, ſmyten, ſtooten.*
Prona noſtris victoria fuit. Front. *De overwinninge helde aan onze zyde.*
* Pronus. Plin. J. *Gemakkelyk, ligt te doen.*
Pronum ad honores iter. Plin. J. *Een gemakkelyke, gebaande weg tot eerampten.*
* Aures pronas accommodare. Claud. *Gunſtige ooren, of een gunſtig gehoor verloenen.*
* Soli *of* Ad Solem pronus. Colum. *In de Zon, of voor de Zon bloot leggende.*
* Proni anni. Hor. *Vlugge, ſnelle, voortvliegende, voorby gaande jaren.*
* Dies prona. Stat. *Een op 't einde loopende dag.*
* Pronus. Cic. *Genegen, geneigd tot iets.* Men zegt *Pronior* in dezen zin.
Pronum in omnia mala ſæculum. Flor. *Een eeuw tot alle boosheden genegen, geneigd.*
Pronus alicui rei, *of* ad aliquam rem, *of* in aliquam rem. Hor. Virg. *Tot iets geneigd, genegen.*
In obſequium plus æquo pronus. Hor. *Te veel tot laffe gedienſtigheid genegen.*
PRŌŒMĬŌR, ārĭs, ātŭs sūm, ārī. Plin. J. *Een aanvang van een vertoog maken, een inleidinge doen.*
PRŌŒMĬŪM, ĭī. n. Cic. *Een proefdoentje,* om te hooren of de ſnaren der ſpeeltuigen over een komen.
* Proœmium. Quintil. *Een voorreden, of inleidinge van een vertoog, reden, enz.*
PRŌPĀGĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Propagatio vitium.* Cic. *Het leggen van oude wynſtokken in de aarde om jonge ſpruiten te krygen, voortplantinge.*
* Propagatio vitæ. Cic. *Verlenginge van 't leven.*

Digitized by Google

Finium Imperii propagatio. Cic. *Uitſtrekkinge, uitbreidinge, vergrootinge van de grenzen van een gebied.*

PRŎPĀGĀTŎR, ōris. m. Cic. *Een uitſtrekker, uitbreider, vergroter van een gebied.*

PRŎPĀGO, ās, āvī, ātūm, āre. Cat. *Een oude wynſtok in de aarde leggen, of voortplanten om ſpruiten voort te brengen.*

* Propagare. Cic. *Uitſtrekken, uitbreiden, vergroten, voortplanten.*

Vitam propagare. Cic. *Het leven verlengen.*

* Laudem alicujus in ſempiternam memoriam propagare. Cic. *Iemands lof tot een eeuwige gedagtenisſe verbreiden, verkondigen.*

* Ex iis bona multa propagantur. Cic. *Uit die dingen worden vele goede zaken voortgebragt, ſpruit veel goeds.*

PRŎPĀGO, gĭnis. f. g. Cic. Virg. *Een oude wynſtok in de aarde gelegd om jonge ſcheuten of ſpruiten te teelen.*

* Propago. Virg. Ovid. *Een ſtam, geſlagt, of afkomſt.* Ennius zegt *Propages, is*, in dezen zin.

PRŎPĀLĀ, æ. m. Plaut. *Een marskramer, een kramer*, die zyne waren op een ſtaak te koop ſtelt.

PRŎPĀLĀM. adv. Cic. *Openlyk, in 't openbaar, in 't gezigt van de gantſche wereld.*

PRŌPANDENS, ēntis. omn. gen. Propandentes canis aures. Colum. *Wyd nederhangende ooren van een hond.*

PRŌPĀTŬLŬS, ă, ŭm. Cic. *Openbaar, ontdekt.*

In propatulo. Colum. *In 't openbaar, in 't gezigt van de geheele wereld.*

PRŎPĔ. præp. Cic. *By, na by, digt by, niet verre van.*

Prope Cæſaris hortos. Hor. *Digt by Cæſars tuinen.*

Bellum tam prope à Sicilia. Cic. *Een oorlog zoo digt by Sicilie.*

* Propè. adv. Cic. *Van na of digte by.*

Intueri propè. Cic. *Van na by of van digte by aanſchouwen, beſien, bekyken.*

Propè adventat. Plaut. *Hy komt zoo aanſtonds, hy is hier al digt by.*

* Propè. Cic. *Byna, bykans, ten naaſten by.*

Propè ſolus. Cic. *Byna, ten naaſten by alleen.*

Propè factum eſt, ut injuſtu Prætoris exirent. Liv. *Het ſcheelde weinig of zy vertrokken tegen 't bevel van den Hoofdſchout.*

PRŎPĔDĬĒM. adv. Cic. *Binnen weinige dagen, in 't korte, eerlang.*

PRŌPELLO, ĭs, pŭlī, pŭlsum, ĕre. Lucret. *Voort of weg dryven, ſtooten, jagen.*

Propellere à caſtris. Liv. *Buiten of van de legerplaats jagen, dryven.*

Impetum inimicorum propellere. Cic. *Den aanval der vyanden verdryven.*

PRŎPĔMŎDŬM. adv. Cic. *Byna, bykans, ten naaſten by.*

PRŌPĒNDĔO, ēs, prōpēndi, prōpēnsum, prōpēndēre. Cic. *Over hangen, of hellen.* Sprekende van een ſchaal, van een gewigt, of van iets dat meer aan d'eene dan aan d'andere zyde hangt.

Propendere in aliquem inclinatione voluntatis. Cic. *Tot iemand door een neiginge van goedwilligheid of gunſt genegen zyn.*

PRŌPENSE. adv. Lent. ad Cic. *Met of uit genegentheid, gunſt, of een goed hart.*

PRŌPENSĬO, ōnis. f. Cic. *Neiginge, genegentheid.*

PRŌPENSŬS, ă, ŭm. Cic. *Geneigd, genegen tot iets.* Men zegt *Propenſior* en *Propenſiſſimus.*

Ad lenitatem propenſus. Cic. *Tot zagtmoedigheid of zagtzinnigheid genegen.*

In aliquid propenſior. Quintil. *Meer of kragtiger tot ietwes genegen, geneigd.*

Dei propenſi ad vota. Ovid. *Goden, die de bede-beloften gunſtiglyk verhooren.*

PRŎPĔRANS, āntis, adj. Ter. *Zig haaſtende, ſpoedende: haaſt makende.*

PRŎPĔRANTĔR. adv. Lucret. *Haaſtelyk, met haaſt of ſpoed, met een vaart, ſpoediglyk.*

PRŎPĔRANTĬA, æ. f. Salluſt. *Haaſt, ſpoed.*

PRŎPĔRANTĬŬS. adv. Tac. *Met grooter haaſt of ſpoed: Met grooten haaſt, zeer haaſtelyk.*

PRŎPĔRĀTIM. adv. A. Gell. *Haaſtelyk, met haaſt of ſpoed, met een vaart, ſpoediglyk.*

PRŎPĔRĀTIO, ōnis. f. Cic. *Haaſt, ſpoed, voortvarendheid.*

PRŎPĔRĀTO, adv. Tac. *Haaſtelyk, met haaſt of ſpoed, met een vaart.* Properatò opus eſt. Cic. *Daar is haaſt by, of van nooden.*

PRŎPĔRĀTŪS, ūs. m. g. A. Gell. *Zie* Properatio.

PRŎPĔRĀTŬS, ă, ŭm. Tac. Ovid. *Met haaſt of ſpoed, haaſtelyk gedaan, verhaaſt.*

Tela ad ſubitum uſum properata. Tac. *Pylen tot een ſchielyk gebruik met haaſt vervaardigd, gemaakt.*

Carmina properata. Ovid. *Met haaſt gemaakte vaerzen.*

Nihil erat cur properato opus eſſet. Cic. *Daar was niets waarom het noodig was zig te haaſten, ſpoeden, of haaſt te maken.*

PRŎPĔRE. adv. Ter. *Haaſtelyk, met haaſt of ſpoed, met een vaart, ſpoediglyk.*

PRŎPĔRĬTĔR. adv. Catul. *Zie* Properè.

PRŎPĔRO, ās, āvī, ātūm, āre. Cic. *Haaſten, ſpoeden, haaſt maken, vaergaan.*

Properare Romam. Cic. *Zig na Rome haaſten, ſpoeden.*

Propera ire in urbem. Plaut. *Haaſt u om na de ſtad te gaan.*

* Properare aliquid. Virg. *Iets haaſtelyk, vaer, met haaſt of ſpoed doen.*

Deditionem properare. Tac. *Haaſt maken tot de overgeevinge, of om zig over te geven.*

PRŎPĔRŬS, ă, ŭm. Ovid. *Zig haaſtende, ſpoedende: haaſtmakende, voortvarende.*

Ira properus. Ter. *Genegen, geneigd tot gramſchap of toorn: haaſtig, oploopend.*

PRŌPĔTRO, ās, āvī, &c. Feſt. *Verbum antiquum, idem quod mando.*

PRŌPĔXŬS, ă, ŭm. Virg. Ovid. *Gekamd.*

PRŎPHĒTĀ, æ. m. Feſt. *Een voorzegger, voorſpeller.* Eccleſiaſticis noſtris, *een Profeet.* Feſtus zegt, dat de Ouden de Prieſters van hunne tempelen, en de uitleggers der Godſpraken dus noemden.

PRŎPHĒTĬA, æ. f. g. Iſid. Gr. *Een voorzeggінge, openbaringe.*

PRŎPHĒTO, ās, āvī, ātūm, āre. *Voorzeggen, openbaren, prediken.*

PRŌPĪNĀTĬO, ōnis. f. Sen. Ph. *Voordrinkinge op iemands gezondheid, inſtellinge van een gezondheid, toedrinkinge, brenginge van een glas.*

Ne propinationem meam recuſes velim. Sen. Ph. *Ik verzoek, dat gy de gezondheid die ik inſtelle, of u toebrenge, niet weigert, of afſlaat.*

* Propinatio. A. Gell. *Slempinge, optrekkinge, ligtmiſſery.*

Propinationem alicujus deplorare. A. Gell. *Iemands ligtmiſſery, zuipen en zwelgen beklagen, betreuren.*

PRŌPĪNĀTŎR, ōris. m. Ovid. *Een inſteller van een gezondheid, die op iemands welvaren drinkt.*

PRŌPĪNO, ās, āvī, ātūm, āre. Cic. *Voor of toedrinken: Iemands gezondheid inſtellen, op een gezondheid drinken.* De maniere van zulks te doen word zeer wel uitgedrukt door dit woord, 't welk voordrinken beteekent volgens de kragt van 't Grieksche woord προπίνειν, van 't welk *Propinare* afkomſtig is. De voornaamſte van 't gaſtmaal nam een kop vol wyn, en na een druppel of teugje gedronken te hebben, leverde hy die aan den genen, op wiens gezondheid hy gedronken hadde, zeggende, *propino tibi.* Men dronk ook op de gezondheid der afwezenden, hen met name noemende, na dat men de kop aan de lippen gezet hadde.

Cadum tibi veteris vini propinò. Plaut. *Ik ſchenke, verecre u een pyp ouden wyn.*

* Propinare aliquem alicui deridendum. Ter. *Iemand tot een ſpot van iemand ten toon ſtellen.*

PRŎPĪNQUE. adv. Plaut. *Naby, digt by, omtrent, niet verre van.*

PRŎPĪNQUĬTAS, ātis. f. Cic. *Nabyheid, gebuurſchap.*

* Propinquitas. Cic. *Maagſchap, bloedverwantſchap.*

Alicui propinquitate conjunctus. Cic. *Iemand in maagſchap of bloedverwantſchap beſtaande.*

PRŌPĪNQUO, ās, āvī, ātūm, āre. Virg. *Naderen, aannaderen, genaken.*

Scopulo propinquare. Virg. *Een rots of klip naderen, genaken.*

Supplicium propinquat. Stat. *De ſtraffe nadert, is naby of aanſtaande.*

Digitized by Google

PRŌPĪNQUŬS, ă, ŭm. Cic. *Naaſt, gebuur, nabuurig.* Men zegt *Propinquisius.*

Provinciæ propinquæ. Cic. *Nabuurige, aangrenzende wingewesten.*

* Spes propinqui reditus. Cic. *De hope van een aanſtaande, of haaſtige wederkomſte.*

In propinquo ſunt caſtra. Liv. *De legerplaats is digt by, legt niet verre.*

* In propinquo mors eſt. Celſ. *De dood is naby, is op handen.* Sprekende van teekenen eener ziekte.

* Propinquus. Cic. *Naboſtaande, vermaagſchapt, bloedverwant.*

* Propinquus. Cic. *Naby komende, iets gelykende, na iets zwemende.*

PRŌPĬŌR, ōrĭs. m. & f. ŭs, ōrĭs. n. Cic. *Nader, digter by.*

Propior funeri. Hor. *Nader aan of digter by de dood.*

* Propior vero. Liv. *Nader aan, digter by de waarheid.*

Paucitas hoſtium damno ſentiendo propior erat. Liv. *Het kleingetal der vyanden deed hen de ſchade te meer gevoelen.*

* Exemplo tangi non propiore potes. Ovid. *Gy kunt door geen nader voorbeeld getroffen, geraakt worden, geen voorbeeld raakt u nader.*

Propior religioni quàm privatæ charitati. Valer. Max. *Nader geraakt door Godsdienſt dan liefdadigheid in 't byzonder.*

* Propior gradu ſanguinis. Ovid. *Nader in een graad van bloede, nader vermaagſchapt.*

PRŌPĬTĬĀBĬLĬS, ĭs, ĕ, adj. Enn. *Genegen om verzoent te worden, verzoenbaar, verbiddelyk, ligt om te vreden te ſtellen.*

PRŌPĬTĬĀTĬO, ōnĭs, f. g. Sen. *Verzoeninge, bevredginge, vermurwinge.*

PRŌPĬTĬŌ, ās, āvĭ, ātŭm, ārĕ. Plaut. Suet. *Tot genade of gunſt bewegen, verzoenen:* ook, *ſtillen, vermurwen, te vrede ſtellen.*

* Propitiare ſollicitudinem animi. Plin. H. *De hartzeer des gemoeds ſtillen, verzachten.*

PRŌPĬTĬŬS, ă, ŭm. Cic. *Genadig, ontfermende, barmhartig, gunſtig.*

Fortuna propitia. *Een gunſtige, voorſpoedige fortuin.*

PRŌPĬŬS. adv. *Nader, digter by.*

Propiùs urbem Romam. Cic. *Nader, digter by de ſtad Rome.* Men moet'er *Ad* onder verſtaan.

Aliquem ſubſequi propius. Plaut. *Iemand zeer kort op de hielen volgen.*

PRŌPLĀSMĂ, ătĭs, n. g. Plin. *Een verm om beelden van aarde, enz. in te maken.*

PRŌPLASTĬCE, ēs, f. g. Plin. *Bootzeer vormkonſt, de konſt van vormen te maken om aarde en andere beelden in te maken.*

PRŌPNĪGEŬM, ī. n. Plin. J. προπνιγεον. *De mond, of opening van een oven.*

PRŌPŌLĀ, æ. m. Plaut. *Een voorkooper, iemand die het gekogte weder tot winſt verkoopt.*

PRŌPŌLĬS, ĭs. f. Celſ. Plin. H. *Zekere ſtoffe gelyk waſch voor aan in de bieckerven; half gemaakte was.* Junius noemt het in zyn woordboek, *'t ſchuurſel van een bieckerf, het voorhuuſje.*

PRŌPŌNO, ĭs, prōpŏſŭī, prōpŏſĭtŭm, prōpōnĕrĕ. Cic. *Iets voorſtellen, voordragen, voorſlaan, voorhouden.*

Quid dicturus ſis, propone. Cic. *Stel voor, meld wat gy zult zeggen, of te zeggen hebt.*

Conditionem alicui proponere. Cæſ. *Iemand een voorwaarde voorſtellen, voorſlaan, voordragen, voorhouden.*

Hæc aliquâ propone columnâ. Propert. *Stel, hegt, plak deze dingen op of aan een pilaar, maak deze dingen aan een pilaar vaſt.*

Locus ubi edicta proponuntur. Cic. *De plaats alwaar de keuren aangeplakt worden.*

Vexillum proponere. Cæſ. *De veldvlag of ſtandaard op de tent van den Veldoverſte ten toon ſtellen:* Gelyk de Romeinen deden als ze ſlag wilden leveren. Ter zee zegt men: *De bloedvlag laten waayen.*

Aliquem ſibi ad imitandum proponere. Cic. *Iemand zig voorſtellen om na te volgen.*

Minas proponere. Cic. *Dreigementen voorſtellen, voorhouden.*

Venale aliquid proponere. Cic. *Iets te koop zetten, ſtellen.*

Hoc igitur tibi propone. Cic. *Stel derhalven dit u zelven voor.*

Propoſitum eſt mihi hoc loco laudare eloquentiam. Cic. *Het is myn voornemen, of oogmerk, alhier de welſprekendheid te pryzen, verheffen.*

PRŌPŌRRO. adv. Lucret. *Zie* Præterea.

PRŌPŌRTĬO, ōnĭs. f. Vitruv. *Evenredenheid, even- of gelykmatigheid.*

PRŌPŌSĬTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Een voorſtellinge, voorſtel, voorſlag: dat gene, 't welk een Redenaar voorſtelt om te verhandelen of bewyzen.*

* Propoſitio. Cic. Quintil. *Een voorſtellinge, of 't voorgeſtelde,* in een *ſyllogiſmus*, of ſluitreden.

PRŌPŌSĬTŬM, ī. Cic. *Een voornemen, toeleg, aanſlag.*

Tenax propoſiti. Ovid. *By een voornemen blyvende, ſtandvaſtig, beſtendig, onwrikbaar in een voornemen.*

* Propoſitum. Cic. *Een oogmerk, oogwit, doelwit.*

Aberrare à propoſito. Cic. *Van zyn oogmerk afdwalen.*

* Propoſitum habet offendere. Varr. *Hy heeft een oogmerk om te toonen.*

PRŌPŌSĬTŬS, ă, ŭm. Cic. *Voorgeſteld, voorgedragen, voorgehouden, voorgeſlagen:* ook, *bloot geſteld.*

Omnibus telis fortunæ propoſita vita noſtra eſt. Cic. *Ons leven is voor alle de ſchichten van de Fortuin bloot geſteld.*

Propoſito metu, ſpes tamen ſupereſt. Celſ. *De vreeze voorgeſteld, voorgedragen zynde, is 'er egter nog hope overig.*

* Propoſitus. Cic. *Voorgenomen, beſloten.*

Provenire ad exitum ſibi propoſitum. Cic. *Tot zyn voorgenom oogmerk komen.*

Neque mihi in omni vita res tam erit ulla propoſita, quàm ut, &c. Cic. *Ook zal my in myn ganſche leven geen ding meer voor oogen geſteld blyven, of ter harten gaan, dan dat, enz.*

PRŌPRÆTŌR, ōrĭs. m. Cic. *Een ſtedehouder van een hoofdſchout.*

PRŌPRĬE. adv. Cic. *Eigentlyk, in 't byzonder.*

Quod tam amandus es, id propriè tuum. Cic. *Dat gy zoo zeer bemint moet worden, behoord eigentlyk, in 't byzonder aan u: ſpruit uit uwe eigene verdienſten.*

* Propriè de unoquoque dicere. Cic. *Eigentlyk, gevoegelyk van yder een, van een ygelyk ſpreken.*

* Quod propriè & verè honeſtum eſt. Cic. *'t Gene eigentlyk en waarlyk eerlyk is.*

PRŌPRĬĒTĀRĬUS. Juriſconſultis, *Een eigenaar.*

PRŌPRĬĒTĀS, ātĭs. f. Cic. *Eigenſchap, aart, van iets.*

Ferrum reſtituitur in antiquam proprietatem. Vitruv. *Het yzer word tot des zelfs vorige eigenſchap of hardheid herſtelt.*

Morborum proprietates. Celſ. *De eigenſchappen, den aart van ziekens of qualen.*

Qui proprietates tenent artium. Vitruv. *Die de eigenſchappen der konſten verſtaan, weten.*

* Proprietas terræ. Liv. *De eigenſchap, den aart van de aarde.*

* Proprietas verborum. Quintil. *De eigenſchap, den aart, de eigen kragt van woorden.*

PRŌPRĬTĬM. adv. Lucret. *Zie* Proprië.

PRŌPRĬŬS, ă, ŭm. Ter. Virg. *Eigen, byzonder aan iets.*

Rem aliquam ſuo proprio vocabulo nominare. Cic. *Een ding met des zelfs eigen name noemen.*

Quod eſt epiſtolæ proprium. Cic. *'t Welk een brief eigen is.*

Aëris proprium eſt gignere. Cic. *Het voortteelen is de lugt eigen.*

Proprium eſt nobis mentis agitatio. Quintil. *De beweginge des gemoeds is ons eigen.*

Voluptates propriæ. Ter. *Eigenlyke, louttere, met geen droefheid vermengde vermakelykheden.*

PRŌPTĔR. præp. Cic. *Van wegen, wegens, ter zake, uit hoofde, om, uit.*

Propter tuum in me amorem. Cic. *Ter zake, uit hoofde van, om uwe liefde tot my.*

Legi propter metum parêre. Cic. *De wet door of uit vreeze gehoorzamen.*

* Propter. Cic. *Naby, digt by, by, niet verre van.* Deze *Præpoſitio* is cierlyk in dezen zin, 't zy men van zaken of van perſonen ſpreekt.

Propter Siciliam. Cic. *By, digt by Sicilie.*

Eurotas fluit propter Lacedæmonem. Cic. *De Eurotas vloeit, ſtroomt digt by Lacedamonie.*

Propter aquam. Ovid. *Digt by, op de kant van 't water.*

Propter patrem cubabat. Cic. *Hy lag digt by zyn vader.*

* Propter. adv. Ter. *Zeer digt of naby.*

PRŌPTĔRĔĀ. adv. Cic. *Daarom, om dies wille, dienthalven,*

Digitized by Google

te dier overrake, om dat.

* Propterea quòd ferviebas liberaliter. Ter. *Om dat gy blymoedighlyk, zeer wel, getrouwelyk dienda.*

Hæc propterea de me dixi, ut Tubero ignoſceret, &c. Cic. *Ik hebbe deze dingen aangaande myn zelven gezegt, op dat hy Tubero verſchoonen, of niet qualyk nemen zoude, enz.*

PRŌPŪDĬŌSŪS, ă, ūm. Plaut. Propudioſa mulier. *Een ſchaamteloos, onbeſchaamd, eerloos wyf.* Men vind dit woord niet dan in fœminino.

PRŌPŪDĬUM, ĭi. n. Plaut. Plin. H. *Schaamteloosheid, ſchande, ſchandelyk, oneere, eerloosheid.*

PRŌPŪGNĀCŪLŪM, ī. n. *Een bolwerk, ſchans, veſtinge, ſterkte, flot.*

** Propugnaculum. Cic. *Verdeedinge, beſchermінge, beſchuttinge.*

Propugnaculo eſſe alicui. Cic. *Iemand tot een beſchermінge, beſchuttinge, of beſchermwoord verſtrekken.*

Claſſis Siciliæ propugnaculum. Cic. *Een vloot tot beſchermінge van Sicilie.*

PRŌPŪGNĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Beſchermінge, verdedinge, beſchuttinge:* ook, *voorſprake.*

PRŌPŪGNĀTŌR, ōris. m. Cic. *Een verdediger, beſchermer, beſchutter, behoeder.*

PRŌPŪGNO, ās, āvī, ātūm, āre. Cic. *Voor iemand of iets vegten, ſtryden, kampen:* Ook, *iemand of iets verdedigen, beſchermen, beſchutten, behoeden.*

PRŌPŪLSĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Afweringe, afwendinge, afdryvinge.* Van een gevaar, vyand, enz.

PRŌPŪLSĀTŌR, ōris. m. Valer. Max. *Een afweerder, verjager, verdryver.*

PRŌPŪLSO, ās, āvī, ātūm, āre. Cic. *Afweren, afſlaan, verdryven, verjagen, in de vlugt ſlaan.*

PRŌPŪLSŪS, ă, ūm. Luc. *Afgeweerd, afgeſlagen, verdreven, verjaagd, in de vlugt geſlagen.*

PRŌPŪLSŪS, ūs. m. Sen. Ph. *Zie* Propulſatio.

Ventum propulſu ſuo concitat. Sen. Ph. *Hy verwekt de wind door zyne beweginge.*

PRŎPYLÆUM, ī. Cic. *Een portaal van een tempel of ander gebou.*

PRŌQUÆSTŌR, ōris. Cic. *Een ontfanger van of in een Roomſch wingeweſt.*

PRŌRA, æ. f. Cic. *De ſteve, de voorſteve, het voorſchip.*

PRŌRĔPO, ĭs, prōrēpſi, prōrēptūm, prōrĕpĕre. Horat. *Voort kruipen, voort ſluipen.*

PRŌRĒTA, æ. m. Plaut. *Een bevelhebber op 't voorſchip.*

PRŌRĬPĬO, ĭs, prōrĭpŭi, prōrēptūm, prōrĭpĕre. Virgil. *Voort af weg rukken, nemen.*

Proripere ſe ex ædibus. Plaut. *Schielyk uit een huis loopen.*

PRŌRĪTO, ās, āvī, ātūm, āre. Colum. *Torgen, tarten, ſarren,* ook, *ophitſen, aanſteken.*

Illum ſpes aliqua proritat. Sen. Ph. *Eenige hoope zet hem aan, prikkelt of lokt hem aan.*

Feracitatem vitis proritare. Colum. *De vrugtbaarheid van een wynſtok, aanqueeken, aanzetten, vergrooten.*

PRŌRŌGĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Verlenginge, verſchuivinge, uitſtellinge.*

Prorogatio diei. Liv. *Uitſtellinge, uitſtel.*

PRŌRŌGĀTĪVŪS, ă, ūm. Sen. Ph. Prorogativum fulmen. *Een blixem welkers bedreiginge men eenigen tyd kan ophouden, afwenden.*

PRŌRŌGO, ās, āvī, ātūm, āre. Cic. *Verlengen.*

Dies aliquos alicui ad ſolvendum prorogare. Cic. *Iemand uitſtel van eenigedagen tot betalinge toeſtemmen, vergunnen, toeſtaan.*

PRŌRSĀ, æ. f. *Zie* Proſa.

PRŌRSŪM. adv. Ter. *T'eenemaal, ganſchelyk, geheelyk, in 't geheel. Zie* Prorſus.

PRŌRSŪM. adv. Plaut. *Regel regt. Regt toe, regt aan.*

Prorſum Athenas adibo tecum. Plaut. *Ik zal met u regel regt na Athenen gaan.*

PRŌRSŬS. adv. Cic. *T'eenemaal, ganſchelyk, geheelyk, in 't geheel.*

Prorſus perii. Ter. *Ik ben t'eenemaal bedorven.*

* Prorſus. Cic. *In 't algemeen.*

Es expectatus, non ſolum nobis, ſed prorſus omnibus. Cic. *Gy zyt niet alleen van ons, maar van allen in 't algemeen verwagt.*

PRŌRŪMPO, ĭs, prōrūpī, prōrūptūm, prōrūmpĕre. Virg. *Voort of uitbreken, barſten, zig met geweld verſpreiden.*

Prorumpit vox in auras. Sil. Ital. *De ſtemme breekt door, ſpreid zig uit in de lugt.*

* Prorumpere. Virg. *Uitwerpen, uitbraken.* Sprekende van den berg Ætna, die vier en dampen uit werpt.

Prorumpere. Cæſ. *Uitberſten, uitſtroomen, ſpringen, of vloeyen.* Van een waterbron, enz. geſproken.

PRŌRŬO, ĭs, prōrŭī, prōrŭtūm, prōrŭĕre. Liv. *Om verre, overhoop, ter aarde werpen, ſtooten, ſmyten.*

Proruere pede columnam. Hor. *Een zuil of pilaar met de voet om verre of overhoop ſtooten.*

Proruere vallum. Liv. *Een bolwerk overhoop of om verre werpen, ſtooten.*

Proruere ſe foras. Ter. *Met geweld of haaſt na buiten loopen.*

PRŌRŬPTŬS, ă, ūm. Virg. *Met geweld uit gebroke, uit geborſte, ſtroomende, zig verſpreidende.* Van de zee geſproken.

** Prorupta audacia. Cic. *Een openbare, roekeloze, onbeſchaamde ſtoutheid, of moedwilligheid.*

Proruptus. Cæſ. *Omverre, overhoop, 't onderſte boven, ter neder gebroken, geworpen, geſmeten, geſtooten.* Van een muur, enz. geſproken.

PRŌRŬTŬS, ă, ūm. Liv. *Omverre, overhoop, 't onderſte boven, ter neder geworpen, geveld, geſmeten.*

PRŌSĂ, æ. f. A. Gell. *Onrym.* Columella zegt *Proſa Oratio.*

Proſa eloquentia. Paterc. *Welſprekendheid in onrym, welſprekendheid der redenvoerders.*

Proſaïca oratio. Plin. H. *Onrym.*

PRŌSĂPIĂ, æ. f. Cic. & PRŌSĂPĬĒS. Non. *Afkomſt, geſlagt, bloed.* Quintilianus zegt, dat dit woord niet veel in gebruik is, en Cicero gebruikt het in der daad niet anders dan een oud woord.

Vereris proſapiæ homo. Salluſt. *Een man van een zeer ouden afkomſt.*

PRŌSCĒNĬUM, ĭi. n. Plaut. *Het voor toneel, of voorſte van een toneel.*

PRŌSCĬNDO, ĭs, prōſcĭdī, prōſcĭſſūm, prōſcĭndĕre. Varr. *Snyden.*

Proſcindere agrum. Colum. *Een akker voor de eerſte maal bouwen, of ploegen.*

Proſcindere aliquem convitiis. Suet. *Iemand met ſchuldwoorden ſmaden, honen, ſchenden, laſteren.*

PRŌSCĬSSĬO, ōnis. f. of PRŌSCĬSSĬO terræ. Colum. *Landbouwinge, landbouwery, akkeringe.*

PRŌSCĬSSŬS, ă, ūm. Virg. *Gebouwd, geakkerd, geploegd.*

Proſciſſus convitiis. Plin. H. *Met ſcheldwoorden verſcheurd, geſchonden, gelaſterd.*

Pectus proſciſſum vulneribus. Stat. *Een borſt met wonden doorboord, doorgrioſd.*

PRŌSCRĪBO, ĭs, pſī, ptūm, prōſcrībĕre. Cic. *Met een briefje te koop zetten, ſtellen.*

Proſcribere bona alicujus. Cic. *Iemands goederen door een uitroeper of met brieven te koop zetten, ſtellen: opveilen.*

Proſcribere aliquem. Cic. *Iemand bannen, in balling ſchap zenden, jagen, verdryven.*

PRŌSCRĬPTĬO, ōnis. f. Cic. *Ban, balling ſchap.*

* Proſcriptio. Cic. Bonorum alicujus proſcriptio. *Te koop ſtelling, opveilinge van iemands goederen, door brieven of den uitroeper.*

PRŌSCRĪPTŌR, ōris. m. Plin. H. *Een verbanner, die iemand band, of in balling ſchap zend.*

PRŌSCRĪPTŬS, ă, ūm. Cic. *Door brieven, den uitroeper, of in 't openbaar te koop geſteld, gezet, opgeveild.*

* Proſcriptus. *Gebannen, verbannen, in balling ſchap gezonden.*

PRŌSĔCO, ās, prōſĕcŭi, prōſĕctūm, prōſĕcāre. Liv. *Snyden.*

PRŌSĔCTŪM, ī. n. Ovid. *Het afgeſnede gedeelte der ingewanden in een ſlagtoffer.* Men vind niet dan de pluralis van dit woord by de Schryvers.

PRŌSĔCTŬS, ă, ūm. part. Luc. *Af of door geſneden.*

PRŌSĔDĂ, æ. f. Plaut. *Zie* Meretrix.

PRŌSĔMĬNĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Voort geſtrooit, voort geſpreid.*

PRŌSĔMĬNO, ās, āvī, ātūm, āre. Vitruv. *Voortſtrooyen, hier en daar zaayen, verſtrooyen:* Ook, *iets uitſtrooyen, verbreiden, ruchtbaar maken.*

Digitized by Google

PRŌSĔQUŎR, ĕrĭs, prōsĕcūtŭs sŭm, prōsĕqui. Cic. *Volgen, navolgen, vervolgen.*
Rus prosequi aliquem. Plaut. *Iemand na 't land volgen.*
Lacrymis in discessu suo aliquem prosequi. Cic. *Iemands vertrek, beweenen, beschreyen, betreuren.*
Mortem inediâ prosequi. Petron. *De dood door vasten zoeken, najagen. Van honger willen sterven.*
Prosequi usque ad extremum. Sen. Ph. *Tot het einde, of laatste toe vervolgen, voortgaan, volharden.*
Ut eum bona existimatio usque ad rogum prosequatur. Cic. *Op dat hem een goede naam tot zyn graf of dood volge, verzelle.*
Prosequi antiquitatem. Cic. *De Ouden navolgen, naboosten, na-apen.*
Amore aliquem prosequi. Cic. *Iemand beminnen, liefhebben.*
Laudibus. Colum. *Iemand loven, pryzen, verheffen.*
PRŌSĔRPO, ĭs, psī, ptŭm, pĕrĕ. Plaut. *Voortkruipen.* Van een slang sprekende.
Proserpit hæc herba. Plin. H. *Dit kruid kruipt voort, strekt of breid zig uit.*
PRŌSEŪCHĂ, æ. f. Juven. *Een tempel.*
PRŌSĬLĬO, ĭs, ŭī, īrĕ. Ter. *Voort of opspringen.*
Prosilire à sede. Liv. *Van zyn stoel opspringen.*
In campos hostes prosiliunt. Ovid. *De vyanden rukken, trekken te velde.*
In flagellum prosiliit vitis. Colum. *De wynstok groeit tot ranken op.*
Stratis prosiluit. Valer. Flacc. *Hy sprong van zyn bedde, hy vloog ten bedde uit.*
PRŌSŎCĔR, ĕrī. Ovid. *Een schoon- of behoud-vaders vader.*
PRŌSŌPŌPOEĬĂ, æ. f. Quintil. *Spraakverbeelding.* Een konstwoord in de Redenkunde, bestaande in afwezende personen zoodanig sprekende in te voeren, als hen in zekere gevallen soude voegen.
PRŌSPĔCTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. *Aanschouwen, bespiegelen:* ook, *dikwils aanschouwen, bezigtigen, bezien.*
Pars ex fenestris prospectant. Liv. *Een gedeelte ziet door de vensteren.*
PRŌSPĔCTŬS, ūs. m. Cic. *Gezigt, tegenwoordigheid.*
In prospectum populi producere. Cic. *In 't gezigt, in de tegenwoordigheid van 't volk brengen, voeren.*
* Prospectus. Cic. *Vitzigt, gezigt, gedaante.* Van 't gezigt van een wandeldreef, enz. gesproken.
O præclarum prospectum! Cic. *O heerlyk, destig, voortreffelyk gezigt!*
PRŌSPĔCŬLŎR, ārĭs, ārī. è muris alicujus adventum. Liv. *Iemands aankomst van de wallen bespieden, voor af zien.*
PRŌSPĔR, ă, ŭm. Cic. *Voorspoedig, voordeelig, gunstig.* Men zegt *Prosperior.*
Prospera fortuna. Cic. *Een voorspoedige, gunstige Fortuin.*
Dii prosperi. Cic. *Genadige, barmhartige, gunstige Goden.*
Prospera valetudo. Suet. *Een goede, frisse gezondheid.*
Prosperos successus dare. Liv. *Goede, voordeelige uitkomsten geven, verleenen.*
Si quid ex progenie suâ parum prosperum sit, mutæ etiam fovent bestiæ. Liv. *De stomme beesten zelve koesteren hunne jongen schoon ze niet wel vallen, dat is, misgaakt zyn.*
PRŌSPĔRĔ. adv. Cic. *Voorspoedigly, gelukkiglyk.* Men zegt *Prosperiùs.*
Evenire prosperè. Cic. *Voorspoedigly, gelukkiglyk, tot voordeel uitvallen, gelukken.*
PRŌSPĔRGO, ĭs, sī, sŭm, ĕrĕ. Tac. *Besproeyen, besprengen.*
PRŌSPĔRĬTĀS, ātĭs. f. Cic. *Voorspoed, goed geluk, goede uitkomst.* Men vind ook in Cicero *Prosperitates.*
Improborum prosperitates. Cic. *De voorspoed der godloozen.*
PRŌSPĔRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Liv. *Begunstigen; geluk, voorspoed, goeden uitkomst geven, verleenen.*
Prosperabo amico meo. Plaut. *Ik zal myn vriend begunstigen, goeden uitkomst doen erlangen.*
Prosperare Reipublicæ consilia. Cic. *De voornemens van den Staat bevorderen, voortzetten, begunstigen.*
PRŌSPĔRŬS, ă, ŭm. Tac. *Voorspoedig, gelukkig.*
PRŌSPĬCĬENTĔR. adv. A. Gell. *Voor- of omzigtiglyk, met overleg.*
PRŌSPĬCĬO, ĭs, prōspexī, Prōspectŭm, prōspĭcĕrĕ. Ter. *Van verre zien of bespeuren.*
* Prospicere. Ter. Cic. *Voorzien.*
Prospicere futuros casus. Cic. *Toekomende gevallen voorzien.*
* Prospicere. Ter. *Ergens in voorzien; bezorgen, zorg dragen om een ongeluk te verhoeden.*
Prospicere filiis. Cic. *Zyne kinderen voorzien, bezorgen.*
Saluti suæ prospicere. Ter. *Zorg voor zyne gezondheid dragen.*
* Prospicere senectutem. Sen. Ph. *Den ouderdom naderen, genaken; oud worden.*
PRŌSPĬCŬŬS, ă, ŭm. Sen. Ph. *Aanzienlyk, voortreffelyk, destig.* Zie Conspicuus.
PRŌSPĪRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cat. *Wyd en zyd den adem laten gaan.*
PRŌSTĔRNO, ĭs, prōstrāvī, prōstrātŭm, prōstĕrnĕrĕ. Liv. *Ter neder, of ter aarde vellen: omverre, overhoop, 't onderste boven werpen, stooten, slaan.*
Lapidibus aliquem prosternere. Valer. Max. *Iemand met steenen ter nederwerpen, gooyen, vellen.*
Humi aliquem prosternere. Ovid. *Iemand ter aarde werpen, smyten, vellen.*
* Prosternere aciem. Plin. H. *Een leger overhoop werpen, verrompelen, ter neder houwen.*
* Prosternere in terram vineas. Colum. *Wynstokken in de aarde leggen.*
, Prosternere opes Regni. Sil. *De schatten van een Ryk verquisten, verspillen, doorbrengen.*
* Prosternitur campus gloriæ alicujus. Plin. J. *Daar word een veld tot iemands luister of roemopen gelegd: of daar word een ope weg tot iemands roem gebaant.*
Prosternere se. Cic. *Zig ter neder, of ter aarde werpen.*
Ad meos pedes se prostravit lacrymans. Cic. *Hy wierp zig weenende voor myne voeten ter neder.*
* Prosternere se. Cic. *Zig te veel vernederen, veragt maken, verkleinen, zyn agtbaarheid krenken, verkorten.*
Sic te prosternes, ut nihil inter te atque quadrupedem putes interesse? Cic. *Zult gy u zelven zoodanig verkleinen, veragtelyk maken, uw naam en faam krenken, dat gy denken zult, dat'er geen onderscheid is tussen u en een beest?*
PRŌSTĬBŬLĂ, æ. f. Plaut. *Een gemeene, of allemans hoer, een smots, een snorre.*
PRŌSTĬBŬLŬM, ī. n. Plaut. *Zie* Prostibula.
PRŌSTĬTŬO, ĭs, ŭī, ūtŭm, ŭĕrĕ. Catul. *Zig tot plegtinge van onkuisheid aan yder een overgeven.*
PRŌSTĬTŪTĂ, æ. f. Sen. Ph. *Een gemeene of allemans hoer, smots, of snorre.*
PRŌSTO, ās, prōstĭtī, prōstātŭm, prōstārĕ. Lucret. *Naby zyn of uitstaan, of steken.* Sprekende van hoeken, enz.
* Prostare. Juv. *Zie* Prostituo. *Als een hoer tot yders gebruik gereed staan, voor allemans hoer spelen.*
* Prostare. Hor. *Te koop staan.*
PRŌSTRĀTŬS, ă, ŭm. Cic. *Ter neder geworpe, geslage, geveld.*
* Prostratus. Cic. *Verslagen.*
Vitis prostrata. Colum. *Een in de aarde gelegde wynstok.*
PRŌSTYLŌS, ī. m. & f. prōstylŏn, ī. n. Vitruv. πρόστυλος. *Zuilen of pilaren in de voorgevel hebbende.* Van een tempel gesproken.
PRŌSTYPŬS, ă, ŭm. Plin. H. πρόστυπος. *Een weinigje verheven, niet hoog uitgehouwen.* Sprekende van beeldwerk.
PRŌSŪBĬGO, ĭs, ēgī, prōsūbĭgĕre. Virg. *Ter neder of instampen, stooten, dammen: diep graven.*
Pede prosubigit terram. Virg. *Hy stampt tegen of op de aarde met zyn voet.*
Prosubire fulmina. Valer. Flacc. *Blixemen smeden.* Van de Siciliaansche bergreuzen gesproken.
PRŌSŬM, prōdĕs, prōfŭī, prōdĕssĕ. Cic. *Nut, voordeelig, dienstig zyn, tot voordeel, nut, of dienst strekken, baten.*
Nihil tibi meæ litteræ proderunt. Cic. *Myne brieven zullen u geen voordeel doen, niet baten.*
Prodesse ad concordiam. Liv. *Voordeelig, nut, dienstig zyn tot de eendragt of vrede.*
Contra araneorum ictus prodest. Plin. H. *Het is goed, kragtig tegen de beten van spinnen of spinnekoppen.*
PRŌSŪMĬĂ, æ. f. Plaut. *Een soort van een klein verspie-jagt, of bark.*
PRŌTĔCTOR, ōrĭs, m. g. Jul. Firm. *Een beschermer, verdediger.*
PRŌTĔCTUM, ī. n. g. Digest. *Een voor- of afdak, een luifel,*

Digitized by Google

of uitſteekſel.

PRŌTECTŪS, ă, ūm. Ovid. *Overdekt, gedekt.* Cicero gebruikt *Protectior.*

Protectus humeros capillis. Ovid. *Met haar over de ſchouderen gedekt.*

PRŌTĔGO, gis, tēxī, tēctūm, prōtĕgĕrĕ. Cic. *Overdekken, dekken.*

Arbor ſe vaſtis protegens ramis. Plin. H. *Een boom die zig met geweldige, of zeer groote takken bedekt.*

* Quibus claritudo ſua obſequiis protegenda erat. Tac. *Die hun grootheid, of grootachtbaarheid door beliewingen, of toegevinge moeſten ſtaande houden.*

* Protegere. Cic. *Beſchermen, verdedigen, beſchutten, behoeden, de hand boven 't hooſd houden.*

Aliquem armis protegere. Ovid. *Iemand met de wapenen beſchermen, verdedigen, de hand boven 't hooſd houden.*

A vento naves protegere. Cæſ. *De ſchepen tegen of van de wind beſchutten, behoeden, bevryden.*

PRŌTĔLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. aliquem. Ter. *Iemand quellen, tergen, ſarren.*

Ne te ſuis lævis dictis protelet. Ter. *Op dat hy u niet door zyne hevige ſcheldwoorden quelle, bedroeve, ontſtelle.*

* Protelare. Plaut. *Verjagen, verdryven.*

* Protelare. Ulp. *Uitſtellen, verſchuiven, verlengen, opſchorten.*

† PRŌTĔLŪM, i. n. Lucret. *Een doorgaande ſtryd zonder rust of verpoozinge.*

PRŌTENDO, is, prōtendī, prōtentūm, prōtendĕrĕ. Plin. H. *Uitſpannen, uitſtrekken, uitraiken.*

Dextram protendere. Virg. *De regterhand uitſtrekken, uitrekken.*

* Protendere. Cic. *Uitſtellen, verſchuiven, verlengen, opſchorten.*

Comitia in Januarium protendere. Cic. *De Staatsvergaderingen tot Louwmaand uitſtellen, verſchuiven, opſchorten.*

PRŌTENTŪS, ă, ūm. Virg. Tac. *Uitgeſpannen, uitgeſtrekt, uitgerekt.*

PRŌTĔRO, is, prōtrīvī, prōtrītūm, prōtĕrĕrĕ. Plaut. Cæſ. *Met de voeten treden, trappen.*

Januam limâ proterere. Plaut. *Een deur met een vyl openen.*

Proterere leonem. Plaut. *Een leeuw ter neder werpen, vellen, ſmyten.*

PRŌTERRĔO, ŭī, prōterrĭtūm, prō.errĕrĕ. Ter. *Verſchrikken, verbaaſd maken, verbazen.*

PRŌTERVĒ. adv. Ter. *Moedwillig, ſtoutelyk, ſchaamteloozelyk, zonder eer of ſchaamte.*

PRŌTERVĬA, æ. f. *Moedwil, ſtoutheid, onbeſchaamdheid, vermetelheid, broddronkenheid, dartelheid.*

PRŌTERVĬTĀS, ātis. f. Cic. *Zie* Protervia.

Grata protervitas. Hor. *Aangename, vermakelyke, luſtige vrymoedigheid.*

PRŌTERVŬS, ă, ūm. Cic. *Moedwillig, ſtout, onbeſchaamd, vermetel, broddronke, dartel.*

Frons proterva. Hor. *Een ſchaamteloos, onbeſchaamd wezen, of bakkes.*

† PRŌTHYMĒ. adv. *Op een vrolyke wyze, blymoediglyk, met vreugde.*

PRŌTHYMĬA, æ. f. Plaut. προθυμία. *Vrolykheid, blymoedigheid, blygeeſtigheid, vreugde.*

PRŌTHYRŪM, i. n. Vitruv. *Een ſoort van een portaal voor aan de deur van een huis.*

PRŌTHYRĬS, ĭdis. f. Vitruv. *Een gevel-lyſt, lyſt aan de voorgevel.*

† PRŌTĪNAM. adv. Plaut. *Aanſtonds, van ſtonden aan, met den eerſten, ten eerſten.*

PRŌTĪNŬS. adv. Cic. *Aanſtonds, ſtrax, terſtond, van ſtonden aan, met den eerſte.*

* Protinus. Cic. Cels. *Ten eerſte, op 't eerſte gezigt, in 't eerſte oogenblik.*

PRŌTŌLLO, is, prōtŏllĕrĕ. Plaut. *Opligten, opheffen, opnemen, oprapen.*

Manum protollere. Plaut. *De hand opligten, opheffen.*

* Protollere. Plaut. A. Gell. *Uitſtellen, verſchuiven, verlengen.*

Vitam illius non ſinet in craſtinum protolli. Plaut. *Hy zal niet dulden dat zyn leven tot morgen verlengt werde.*

Protollo mortem mihi. Plaut. *Ik ſtelle myn dood maar uit.*

PRŌTŎNO, ās, tŏnŭī, tŏnātŭm. Virg. *Donderen.*

Tali protonat irâ. Valer. Flacc. *Hy dondert of raaſt in zulk een toorn of gramſchap.*

PRŌTŌTŎMUS, ă, ūm. Colum. πρωτότομος. *Dat men eerſt ſnyd. Van d'eerſte ſnee.* Van kool-ſpruiten geſproken.

PRŌTRĂHO, is, trāxī, trāctūm, trahĕrĕ. Propert. *Voort, voor den dag, of uit trekken, rukken.*

Omnia protrahere in lucem. Lucret. *Alles voor den dag rukken, brengen.*

Antorem ſe facinoris protrahit. Liv. *Hy verraad, ontdekt zig zelven als den aanlegger van 't ſchelmſtuk.*

Caput alicunde protrahere. Propert. *Zyn hooſd ergens uit trekken.*

* Protrahere. Valer. Max. *Vergrooten, bezwaren, zwaarder ten toon ſtellen, breeder uitmeten.*

Ut victoris inſolentiam dicti tumore protraheret. Valer. Max. *Op dat hy de moedwil of vermetelheid van den overwinnaar door zyne hoogdravende reden breeder uitmeten, of zwarter ten toon zoude ſtellen.*

* Protrahere. Ter. *Slepende houden, uitſtellen, verlengen, verſchuiven.*

PRŌTRĔPTĬCŬS, ă, ūm. adj. Auſon. *Vol leere, vermaninge, of opwekkinge.* Van een boek.

PRŌTRĪTŬS, à, ūm. Liv. *Met voeten vertreden, vertrapt.*

PRŌTRŎPŬM, i. n. Plin. H. l. 18. c. 14. *De eerſte wyn, die zonder perſen in 't vat lekt.* Men moet'er onder verſtaan *Vinum*, 't welk Plinius nergens uitdrukt.

PRŌTRŪDO, is, prōtrūsī, prōtrūsūm, prōtrūdĕrĕ. Cic. *Voor of voor uit ſtooten, dumen.*

PRŌTŪRBO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Virg. Liv. *Verjagen, verdryven, afſlaan, afweren.*

Hoſtem proturbare. Virg. *Den vyand verjagen, afſlaan, afweren, afkeeren.*

A ſolio aliquem proturbare. Valer. Flacc. *Iemand van den Vorſtelyken zetel werpen, verjagen, verdryven.*

PRŌVĔCTŪS, ă, ūm. Cic. *Gevorderd, voort gegaan zynde na een plaats.*

* Homo provectus ætate. Cic. *Een oud, of bejaard geworde man.*

Nox erat provecta. Tac. *De nagt was meeſt verſtreken.*

PRŌVĔHO, is, prōvēxī, prōvĕctūm, prōvĕhĕrĕ. Plin. H. *Voortvoeren, vervoeren, voeren.*

Provehere mulis. Plin. H. *Met kamelen of kameelen vervoeren, voeren.*

Ulterius provehere. Prop. *Verder vervoeren.*

* Provehere vitam ſuam in periculum. Cic. *Zyn leven in gevaar brengen.*

* Provexit orationem meam veſtra in me attentè audiendo benignitas. Cic. *Uwe goedgunſtigheid in my met aandagt te hooren, heeft myn vertoog langer of wydloopiger gemaakt.*

* Provehere aliquem ad dignitatem. Plin. J. *Iemand tot waardigheid verheffen, vorderen.*

Ad ſummos honores illos eloquentia provexit. Liv. *De welſprekendheid heeft hen tot de grootſte eere verheven.*

* Provehit ſtudioſos. Plin. J. *Hy verheft, vordert geleerde luiden.*

Te tua virtus provexit. Cic. *Uw deugd heeft u verheven, gevordert.*

PRŌVĔNĬO, is, vēnī, vēntūm, vĕnīrĕ. Plaut. *Voort, voor den dag, of te voorſchyn komen; verſchynen.*

Provenire in ſcenam. Plaut. *Op het tooneel verſchynen.*

* Provenire. Cic. Ovid. *Voort of opkomen: geboren of voort gebragt worden.*

Proveniebant Oratores ſtulti. Cic. *Daar quamen zotte Redenaars voor den dag.*

* Provenire. Plaut. *Groeyen, waſſchen, toenemen.*

Rectè proveniſti. Plaut. *Gy zyt wel of veel gegroeid.*

* Provenire. Cic. *Gebeuren, voorvallen, geſchieden.*

PRŌVĔNTŪS, ūs. m. Virg. Plin. *Inkomſte, of vrugt van iets.*

* Proventus. Plin. H. *Overvloed.*

* Magnum proventum Poëtarum hic annus attulit. Plin. J. *Dit jaar heeft een grooten overvloed van Digters voortgebragt, uitgelevert.*

* Proventus. Cæſ. *Uitkomſt, uitſlag.*

PRŌVĔRBĬUM, ĭī. n. Cic. *Een ſpreekwoord, ſpreuk, zinſpreuk.*

Quod proverbii loco dici ſolet. Cic. *'T welk als een ſpreekwoord gezegt plagt te worden.*

Digitized by Google

In proverbio eſt ovorum ſimilitudo. Cic. *De gelykheid van eyeren is een ſpreekwoord geworden.*

PRŌVĪDE. adv. Plin. H. *Voor- of omzigtiglyk.*

PRŌVĪDENS, ēntis. omn. gen. Plin. H. *Voor- of omzigtig, wel toeziende.* Men vind *Providentior* en *Providentiſſimus.*

Providentiſſimus Imperator. Plin. J. *Een zeer voor- of omzigtig Veldheer, of Veldoverſte.*

PRŌVĪDENTĔR. adv. Ulp. *Voor- of omzigtiglyk.* Cicero zegt *Providentiſſimè.*

PRŌVĪDENTĬŪS. adv. comp. Cic. *Voor of omzigtiglyker.*

PRŌVĪDENTĬĂ, æ. f. *Voorzienigheid.*

* Deorum providentiâ mundus adminiſtratur. Cic. *De wereld word door de voorzienigheid der Goden geregeert, beſtiert.*

Regiturne providentiâ mundus? Quintil. *Word de wereld door de voorzienigheid geregeert, beſtiert?*

PRŌVĪDĔO, ēs, prōvīdī, prōvīſūm, prōvīdērĕ. Cic. *Voorzien, te voren zien.*

Ne id accidat providebo. Cic. *Ik zal daar in voorzien dat het niet geſchiede: Ik zal zorge dragen dat zulks niet gebeure.*

Ego mihi providero. Plaut. *Ik zal zorge voor my zelven dragen.*

* Publicè providere. Cic. *Voor de welſtand van 't gemeen zorge dragen.*

Ex aliorum eventibus rationibus ſuis providere. Auct. ad Her. *Zyn eigen rekeninge of eigen zaken uit, of volgens den uitkomſt van anderen bezorgen, ſchikken.*

* Providere rei frumentariæ. Cæſ. *Voorraad van kooren bezorgen.*

Providere pabulum. Plin. H. *Voeder, voeraadje verzorgen, verſchaffen.*

PRŌVĪDŪS, ă, ūm. *Voor- of omzigtig, toeziende, naarſtig.*

* Providus. Cic. *Voorziende.*

* Providus Orator. Cic. *Een voor- of omzigtig Redenaar.*

† PRŌVĪNCĬĂ, æ. f Cic. *Een wingeweſt.* De oude Romeinen noemden dus alle hunne landen buiten Italie. Zy verdeelden de wingeweſten, en lieten die door byzondere Stedehouders of Landvoogden regeren. Men noemt thans een *Provincie* zekere landſtreek, in welke de ſpraak byna de zelve is als die van de Hoofdregeringe, en welke onder 't zelve regt en dezelve Regeringe ſtaat.

Provincia. Cic. *Laſt, bevel, of poſt om iets te doen.*

Hanc omnes fugitant provinciam. Plaut. *Alle menſchen vermyden, ſchuwen deze laſt, dit werk.*

Eam provinciam ſuſcepi. Cic. *Ik hebbe deze laſt op my genomen.*

Hæc erat antea provincia paraſitorum. Plaut. *Dit was voorheen het feit of de poſt der panlekkers.*

PRŌVĪNCĬĀLĬS, ĭs. m. & f. ālĕ, ĭs. n. Cic. *In een wingeweſt geboren.* Men noemde te Romen yder een die buiten Italie geboren was, *Provincialis.* Ulpianus ſchynt hier mede niet over een te komen, als hy zegt: Provinciales eos accipere debemus qui in Provincia domicilium habent, non eos qui ex provincia oriundi ſunt: dat is, *Wy moeten voor* Provinciales *houden den genen, die in een wingeweſt hun woonplaatſe hebben, en niet de gene die geboren zyn in een wingeweſt.*

‡ Italicus es an provincialis? Plin. J. *Zyt gy een Italiaan, of in een wingeweſt geboren?*

Vineæ provinciales. Colum. *Wynſtokken van een wingeweſt.*

Provincialis. Cic. *Van een wingeweſt, daar toe behoorende.*

Provincialis moleſtia. Cic. *De moeite, zorg, of kommer van een wingeweſt te regeeren.*

PRŌVĪNCĬĀTĬM. Suet. *Met wingeweſten, van wingeweſt tot wingeweſt.*

PRŌVĪSĬO, ōnĭs. f. Cic. *Het voorzien, voorzienинge van iets.*

* Proviſio. Cic. *Voor- of omzigtigheid, zorgvuldigheid, bedagtzaamheid.*

PRŌVĪSO, ĭs, prōvīsī, prōvīsūm, prōvīsērĕ. Ter. *Gaan zien, bezoeken.*

* Proviſere aliquem. Plaut. *Gaan zien of iemand komt: Iemand gaan zoeken.*

Si quem exſpectant, illum ſolent proviſere. Plaut. *Indien zy iemand verwagten, zyn zy gewoon te gaan zien of hy komt.*

Proviſo quid agat Pamphilus. Ter. *Ik ga zien wat Pamphilus doet.*

PRŌVĪSŌR, ōrĭs. m. Hor. *Een bezorger, verzorger, verſchaffer van iets.*

Utilium tardus proviſor. Hor. *Een traag bezorger van zyn eigen nut of zaken.*

PRŌVĪSŪS, ă, ūm. Cic. *Voorzien.*

Proviſa fiunt leviora. Cic. *Voorzienen dingen zyn ligt, vallen zoo zwaar niet, treffen zoo hard niet.*

* Multum erat frumentum proviſum. Cæſ. *Daar was veel koren verzorgd, by een gebragt.*

Proviſæ frugis in annum copia. Hor. *Een overvloede wondkoſt voor een jaar.*

His rebus proviſis ſequitur, ut, &c. Colum. *Deze dingen verzorgd, bezorgd zynde, volgt'er, of is'er nog overig, dat, enz.*

PRŌVĪSŪS, ūs. m. Tac. *Voorzieninge, het voorzien.*

PRŌVĪVO, ĭs, prōvīxī, prōvīctūm, prōvīvĕrĕ. Tac. *Langer leven.*

PRŌVŌCĀTĬO, ōnĭs. f. Liv. *Uitdaginge, uiteiſchinge, tartinge, terginge, ſarringe tot een ſtryd.*

* Provocatio. Cic. *Hooger beroep van een vonnis of gewyſde, enz.*

PRŌVŌCĀTŌR, ōrĭs. m. Cic. *Een uitdager, uiteiſcher, tartſter, tergſter.*

PRŌVŌCĀTŌRĬŪS, ă, ūm. Gell. *Van een uitdager of uiteiſcher, hem toebehoorende.*

PRŌVŌCĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Uitgedaagd, uitgeëiſcht, getart, getergd, geſard* tot een ſtryd, enz.

* Te amavi, beneficio à te provocatus. Cic. *Door weldaden bewogen, aangeprikkeld zynde hebbe ik u bemint.*

De te mecum ſæpiſſime, non ſolùm à me provocatus, ſed etiam ſua ſponte communicare ſolet. Cic. *Hy is gewoon, niet alleen door my daar toe aangeſet zynde, maar ook uit eigen beweginge van u met my te ſpreken, komen.*

PRŌVŌCO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. ad certamen, &c. *Uitdagen, uiteiſchen, tarten, ſarren, tergen,* tot een ſtryd, enz.

* Provocare aliquem. Cic. *Iemand door zyn voorbeeld bewegen 't zelve te doen.*

Reſponde iis à quibus provocere. Cic. *Antwoord den genen die u voorgegaan zyn.*

* Provocare aliquem injuriis. Cic. *Iemand met ſcheldwoorden tergen, ſarren.*

* Provocare. Quintil. Plin. H. *Overtreffen, te boven gaan.*

Elegiâ Græcos provocamus. Quintil. *Wy overtreffen den Grieken in treurdigten.*

Provocare aliquem in aleam. Plaut. *Iemand tot dobbelen of ſpelen verzoeken.*

Naturam ipſam picturâ provocavit. Plin. *Hy tarte de natuur zelve met zyn ſchilderen.*

Lutatium ſponſione provocavit. Valer. Max. *Hy tarte Lutatius met een weddingſchap: Hy wilde met Lutatius wedden.*

Eam cantatum provocemus. Ter. *Laat ons haar tot zingen noodigen, verzoeken.*

* Provocare ad. Cic. *Hooger beroepen op.*

Provoco ad populum. Cic. *Hooger op of tot den volke beroepen.*

PRŌVŌLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plin. H. *Voort vliegen, ter vlugt omvliegen, ontſnappen.*

* Provolare. Liv. *Haaſtelyk op aan vliegen, loopen. Schielyk op aan vallen, ſtorten.*

Hoſtes ſubitò omnibus copiis in noſtros provolarunt. Cæſ. *De vyanden vlogen, ſtorteden, vielen met alle hunne benden op de onzen aan.*

* Provolare in locum alterius. Liv. *In een anders plaats vliegen,* dat is, *ſchielyk een anders plaats innemen, bezetten, vallen.*

PRŌVŌLVO, vī, vŏlūtūm, prōvŏlvĕrĕ. Lucret. *Voort rollen, wentelen.*

Hunc ego in mediam viam prævolvam. Lucret. *Ik zal hem tot in 't midden van den weg rollen, wentelen.*

* Provolvere ſe ad pedes alicujus. Liv. *Zig voor iemands voeten neder werpen, buigen.*

PRŌVŌLŪTŪS, ă, ūm. Tac. Genibus ejus provolutus. Tac. *Voor iemands knyen neder gebogen.*

PRŌVŌMO, prōvŏmĭs, prōvŏmĕrĕ. Lucret. *Uitbraken, uitſpuwen, uitwerpen.*

PRŌŪT. adv. Cic. *Gelyk als, gelyk, volgens.*

Prout cuique libido eſt. Ter. *Gelyk als een yders luſt is, of een yder luſt, of behaagt.*

Prout tempus patiebatur. Liv. *Zoo verre, of zoo veel als de tyd toe liet.*

PRŌ-

Digitized by Google

PRŌXĔNĔTĂ, æ. m. Mart. *Een makelaar, een middelaar in 't koopen en verkoopen van waren.*
Equorum proxeneta. Mart. *Een paarden makelaar.*
PRŌXĔNĔTĬCŬM, ī. n. g. Digeſt. *Makelaars loon, kortaadje.*
PRŌXĬMĔ. adv. Cic. *Zeer na by, digt of deun by.*
Proximè januam eſſe oportet. Varr. *Hy moet zeer digt by de deur zyn.* Men verſtaad'er *Ad* onder.
Habere exercitum quàm proximè hoſtem. Cic. *Een leger zeer na of digt by den vyand hebben.*
Proximè accedere ad verum. Cic. *Zeer na of digt by de waarheid komen.*
* Proximè. Cic. *Jongſt- of zeer kort geleden, binnen korten tyd, of weinige dagen, laatſt, onlangs, kortelings.*
Litteræ quas à te proximè accepi. Cic. *De brieven, die ik kortelings, jongſt geleden, onlangs, of laatſt van u hebbe entfangen.*
* Proximè, mox, tertiò. Plin. *Eerſtelyk, vervolgens of ten tweede, ten derde.*
* Ut proximè differentiam utriuſque ſignem. Quintil. *Op dat ik op het naaſte het onderſcheid van beide te kennen geve, verklare, openbare.*
PRŌXĬMĬTĀS, ātĭs. f. Ovid. *Nabuurſchap.*
* Proximitas. Ovid. *Bloedverwantſchap, maagſchap.*
PRŌXĬMO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. *Zeer na, digt, of digt by zyn, naderen, genaken.*
Capiti Equi proximat Aquarii dextra. Cic. *De regterhand van 't hemels teeken, de Waterman is zeer digt by of naaſt het hoofd van 't geſterrte het paard.*
PRŌXĬMŌ. adv. Cic. *Jongſt, laatſt, of zeer kort geleden, binnen korten tyd, of dagen, laatſt, onlangs, kortelings.*
Accepi proximò litteras à fratre. Cic. *Ik hebbe binnen zeer weinige dagen brieven van myn broeder entfangen.*
PRŌXĬMŬS, ă, ŭm. Ter. *Aller naaſt, naaſt, digt by.* Seneca Phil. zegt *Proximior.*
In proximum annum transferre. Cic. *Tot het naaſte, eerſt komende, of aanſtaande jaar uitſtellen, verſchuiven.*
Proximis menſibus illum non vidi. Terent. *Ik hebbe hem in de laatſte of jongſte maande niet gezien.*
Proximum eſt, ut de iis dicam. Celſ. *Myn naaſte werk is van die dingen te ſpreken.*
* Proximus. Cic. *Zeer gelyk, zeer na by komende.*
Carmina proxima Phœbi verſibus. Cic. *Gedigten die zeer na by de vaarzen van Apollo komen.*
* Proximus. Cic. *Naaſt, de tweede na iemand, die pas na iemand volgt.*
* Proximus à vino ſomnus. Plin. H. *De ſlaap volgt de Wyn,* dat is, *na wyn gedronken te hebben, geraakt men ligtelyk aan ſlaap.*
Proximus ſum egomet mihi. Ter. *Ik ben my zelven aller naaſt:* of gelyk wy zeggen, *het hemd is my nader dan de rok: beter een goed vriend verlegen dan de man zelf.*
* Habere aliquem proximum. Cic. *Iemand zeer lief hebben, koeſteren, weldoen.*
PRŪDENS, ēntis. omn. gen. Cic. *Voor- of omzigtig, bedagt, wys.* Men vind *Prudentior* en *Prudentiſſimus.*
Prudens ingenio. Cic. *Voorzigtig van aart of inborſt.*
Ad conſilia prudens. Cic. *Voor- of omzigtig, ſchrander, wys in 't raad geven.*
* Prudens artis. Ovid. *Behendig, ſchrander, verſtandig, bedreven, ervaren in een konſt.*
Gens adulandi prudentiſſima. Juven. *Een volk zeer behendig, doorſlepen, bedreven, ſchrander in vleyen, pluimſtryken.*
Prudens rei militaris. Corn. Nep. *Kundig, bedreven, ervaren, geoeffend in oorlogs of krygs zaken.*
* Omitto prudens. Plin. H. *Ik ſla het willende, wetende, of met voordagt over.*
Prudens ad interitum ruebam. Cic. *Ik liep al willens, wetende in myn verderf.*
PRŪDENTĔR. adv. Cic. *Voor- of omzigtig, wyſſelyk.*
PRŪDENTĬĂ, æ. f. Cic. *Voor- of omzigtigheid, wysheid.*
* Prudentia. Cic. *Kennis, wetenſchap, ervarentheid.*
Prudentia Juris civilis. Cic. *Kenniſſe, wetenſchap van of ervarendheid in 't Roomſch burger regt.* Rerum militarium. Cæſ. *Regtgeleerdheid.* Ook, *Oorlogskunde, krygskunde.*
* Rerum prudentia. Cic. *Kenniſſe, ervarentheid, ondervindinge van zaken.*

PRŪĪNĂ, æ. f. Cic. *Ryp.*
PRŪĪNŌSŬS, ă, ŭm. Colum. *Vol ryp, met ryp bedekt.*
PRŪNĂ, æ. f. Hor. *Een geglomme, gevonkte, gloeyende kole.*
PRŪNŬM, ī. n. Hor. *Een pruim.*
PRŪNŬS, ī. f. Colum. *Een pruimboom.*
PRŪRĪGO, ĭgĭnĭs. f. Colum. *Jeukte, jeukzel, jeukkinge.*
PRŪRĪGĬNŌSŬS, ă, ŭm. Paul. Juriſc. *Vol jeukte, jeukzel hebbende.*
PRŪRĪO, īs, īvī, ītŭm, īrĕ. Plaut. Celſ. *Jeukken, jeukkinge hebben.*
Caput prurit. Plaut. *Myn hoofd jeukt.*
* Prurire. Martial. *Na iets jeukken, groote luſt of begeerte tot iets hebben: na iets haken, verlangen.*
In pugnam prurire. Martial. *Na den ſtryd jeuken, haken, verlangen.*
* Carmina quæ pruriunt. Martial. *Stekende, ſchimpende vaarzen.*
PRŪRĪTŬS, ūs. m. Plin. H. *Jeukkinge, jeukzel, jeukte.*
PRŪSSĬĂ, æ. f. *Het Hartoglyk Pruiſſen,* een geweſt in 't Ryk Polen.
PRYMNĒSĬŬM, ĭī. n. g. *Een anker kabel.*
PRYTĀNĒŬM, ēī. n. Liv. *Het raadhuis van Athene,* alwaar de Regters gewoon waren te vergaderen tot het doen van regt.
PRYTĀNĬS, ĭs. m. Sen. Ph. *Een der Overheden, die na de dood van den Koning Codrus de Stad Athenen begon te regeeren.* Men leeſt in Seneca lib. de Tranquil. Vitæ Prytanes in nominativo.
PSĂLLO, ĭs, psăllī, psăllĕrĕ. Hor. *Zingen, op de harp, luit of ander geſnaard ſpeeltuig ſpelen.*
Pſallere eleganter. Salluſt. *Zeer fraay, deftig, konſtig op de harp, luit, enz. ſpelen:* of, gelyk anderen willen, *zeer wel, of deftig zingen.*
PSĂLLŌCYTHĂRĬSTĂ, æ. m. Suet. *Een ſnaren- of Cyterſpeler, die d'er niet onder zingt.*
PSĂLTĔRĬŬM, ĭī. n. Varr. *Een Pſalter.* Zeker zeer zoet luidend ſnaarſpeeltuig.
PSĂLTĒS, æ. m. Quintil. *Een zanger of zinger, een harp of luitſpeler, enz.*
PSĂLTRĬĂ, æ. f. Cicer. *Een zangſter, harp of luitſpeelſter, enz.*
PSĒPHĬSMĂ, ătĭs. n. Cic. ψήφισμα. *Een gebod, keure, wet, beſtemd vonnis.*
PSEŪDĬSŌDŌMŬM, ī. n. Vitruv. ψευδισόδομον. *Een ſoort van gebouw, als de ryen of lagen van ſteenen oneven of ongelyk leggen.*
PSEŪDŌGRĂPHĬĂ, æ. f. Quintil. ψευδογραφία. *Valſch ſchryven.* Zekere ſtreek in 't cyfferen, waar door men een valſche optellinge voor goed kan doen doorgaan.
PSEŪDŌNĂRDŬS, ī. f. Plin. H. ψευδόναρδος. *Wilde ſpyk.*
PSEŪDŌTHYRŬM, ī. n. Cic. ψευδόθυρον. *Een valſche of looze poort of deur:* ook, *een agter deur.*
PSEŪDŌŪRBĀNŬS, ă, ŭm. Vitruv. *Na de ſteedſche zwier gelykende of gemaakt.* Van een hofſtede geſproken, welke gemaakt is gelyk de huizen in een ſtad.
PSĪLĂ, æ. f. Lucil. *Een behangſel dat aan eene zyde ruw is.*
PSĪLŌCYTHĂRĬSTĂ, æ. m. Suet. *Een luitſpeler,* die niet zingt in of onder 't ſpelen.
PSĪLŌTHRŬM, ī. n. Plin. H. ψίλωθρον. *Zekere artſeny, welke 't hair doet uitvallen.*
PSĪTTĂ, æ. f. Plin. H. ψίττα. *Een ſoort van viſch.* Sommigen meenen dat het de ſchol is.
PSĪTTĂCŬS, ī. m. Ovid. ψίτταξ. *Een papegaai.*
PSŌRĂ, æ. f. Plin. H. ψώρα. *Een ſoort van ſchurft, of krauwaadje.*
PSŌRĬCŬS, ī. m. Celſ. *Het ſchurft of krauwaadje onderworpen, onderhevig.*
PSYCHŌMĂNTĪŬM, ĭī. n. Cic. ψυχομαντεῖον. *De plaats daar men de ſchimmen uit de helle dede opkomen.*
PSYCHRŌLŪTĂ, æ. m. Sen. Ph. ψυχρολουτῶν. *Die zig in koel of koud water baad.*
PSYCHRŌLŪTĒS, æ. m. Sen. Ph. *Zie* Pſychroluta.
PSYLLĬŌN, ĭī. n. Plin. H. ψύλλιον. *Vlooi-kruid.*
PSYTHĬŬM, ĭī. n. Plin. H. *Een ſoort van gekookte wyn.*
PTĔRŌMĂ, ătĭs. Vitruv. πτέρωμα. *Een vleugel van een kerk.* Junius maakt 'er kruiswerken van in zyn woordboek.
PTĔRYGĬŬM, ĭī. n. Plin. H. πτερύγιον. *Een ſoort van ze-*

Digitized by Google

nuwagtig vliesje, ſtrekkende van een hoek van 't oog tot den appel van 't oog: een paarl in 't oog.

* Pterygium. Plin. H. *Een nymagel.*

PTISÄNÄ, æ. f. Plin. H. *Gerſte-drank.*

PTYSÄNÄRIUM orizz. Hor. *Nat van rys.*

PŪBĒNS, ēntis. omn. gen. Virg. *Groeyende, bloeyende, uitbottende, uitſpruitende.*

Pubenteſque ſecant herbas. Virg. *Zy maayen de bloeyende kruiden.*

PŪBĒRTĀS, ātis. f. *Meerderjarigheid, mondigheid, den ouderdom van veertien jaren in een knegtje, en van twaalf in een meisje by de Romeinen.*

PŪBES, is. f. Celſ. *Het eerſte haar van den baard.*

* Pubes. Virg. Cic. *De jeugd, of jonge luiden* van een ſtad, geweſt, enz.

PŪBES, pūberis. m. & f. Cic. *Mondig, meerderjarig: veertien jaren in een jongeling, en twaalf jaren in een dogter.*

PŪBĒSCO, ſcis, pūbeſcĕre. Cic. *Mondig of meerderjarig worden: in zyne mondige dagen treden.*

* Pubeſcere. Cic. *Groeyen, opwaſſen, groot worden: opſchieten; uitbotten of ſpruiten.*

PŪBLĪCĀNŪS, i. m. Cic. *Een tollenaar, pagter.*

PŪBLĪCĀTIO, ōnis. f. Cic. *Verbeurd-verklaringe, verbeurdmakinge.*

Publicatio bonorum. *Verbeurd-verklaringe van goederen.*

PŪBLĪCĀTŪS, a, um. Liv. *Verbeurd verklaard, aangeſlagen.*

PŪBLĪCE. adv. Cic. *In 't openbaar, voor de gantſche werelt.*

PŪBLĪCĪTŪS. adv. Ter. *Zie* Publicè.

* Publicitus. Plaut. *Ten of op koſten van 't gemeen.*

Hoſpitio publicitus accipiar. Plaut. *Ik zal in 't gevangenhuis geworpen, geſmeten, gebragt worden.*

PŪBLĪCO, ās, āvī, ātum, āre. Plin. H. Juſt. *Verkondigen, gemeen maken, openbaren.*

Zeno præceptorum fidem exemplo ſuo publicavit. Valer. Max. *Zeno heeft de waarheid zyner leerſtukken door zyn voorbeeld beveſtigt.*

Librum publicare. Plin. J. *Een boek uitgegeven, in 't ligt geven.*

* Publicare. Cic. *Verbeurd verklaren, aanſlaan.*

PŪBLĪCŪM, i. n. Cic. *Een openbare, algemeene plaats, een plaats voor yder openſtaande.*

* Publicum. Cic. *Tol, ſchattinge.* Publicanus komt van dit woord.

PŪBLĪCŪS, a, um. Cic. *Openbaar, gemeen.*

Egredi in publicum. Tac. *Uit, buiten, op ſtraat, of in 't openbaar gaan, verſchynen.*

Abſtinere publico. Cic. *Zig van de ſtraat, of buiten 't gezigt van de werelt houden.*

* Eorum pars publica eſſe poteſt. Cic. *Haar gedeelte of aandeel kan verbeurd verklaard of aangeſlagen worden.*

PŪDĔFĂCIO, is, fēcī, factum, facĕre. Gell. *Beſchaamt maken.*

PŪDĔFACTŪS, a, um. A. Gell. *Beſchaamd gemaakt, beſchaamd geworden.*

PŪDĔFIO, is, factus ſum, fiĕri. Gell. *Beſchaamt zyn of worden.*

PŪDENDŪS, a, um. Ovid. *Daar men zig over behoort te ſchamen: ſchandelyk, ſnood, eerloos.*

Lucra pudenda. Ovid. *Schandelyke, eerlooze winſten.*

Dictu pudenda. Quintil. *Schandelyke zaken om te ſpreken.*

PŪDENS, ēntis. omn. gen. *Schaamte hebbende, zedig, eerbaar.* Men vind *Pudentior* en *Pudentiſſimus.*

Riſus pudens ac liberalis. Auct. ad Her. *Een zedige en eerlyke lach.*

PŪDENTĔR. adv. Cic. *Met ſchaamte; zedigly.*

Licentia ſumpta pudenter. Hor. *Een vryheid met zedigheid genoman, gebruikt.*

PŪDĔT, pudŭit, pudĭtum eſt, pudēre. Ter. Cic. *Schamen, beſchaamd zyn.*

Non me hoc dicere pudebit. Cic. *Ik zal my niet ſchamen dit te zeggen, melden.*

Non te hujus criminis pudet. Cic. *Gy ſchaamt u niet over deze misdaad, zyt over deze euvel- of misdaad niet beſchaamd.*

Non te hæc pudent? Ter. *Schaamt gy u niet, zyt gy niet beſchaamd over deze dingen?*

PŪDĪBŪNDŪS, a, um. Plin. H. *Schaamte hebbende, zedig, eerbaar.*

PŪDĪCE. adv. Ovid. *Met ſchaamte, of eerbaarheid, zedigly.* Men vind *Pudicius.*

PŪDĪCĪTIA, æ. f. *Schaamte, eerbaarheid, zedigheid, zuiverheid, onbevlektheid, kuisheid.*

PŪDĪCŪS, a, um. Cic. *Eerbaar, kuiſch, zuiver, onbevlekt, zedig, rein.* Men leeſt *Pudicior.*

PŪDŌR, ōris. m. Cic. *Schaamte:* ook, *ſchande, oneer.*

* Vulgar noſtrum pudorem. Ovid. *Hy openbaart onze ſchande, oneere.*

* Pudor. Cic. *Zedigheid.*

* Pudor. Ovid. *Eerbaarheid, kuisheid, zuiverheid, onbevlektheid.*

PŪELLA, æ. f. Cic. *Een meisje, een dogtertje, vryſter, maagdeke.*

* Puella. Scævol. Juriſc. *Een jonge vrouw, een jong wyf.*

PŪELLĀRIS, is. m. & f. āre, is. n. Ovid. Quintil. *Van een meisje, maagd, jonge dogter of vryſter, de zelve toebehoorende.*

PŪELLĀRITĔR. adv. Plin. J. *Gelyk een meisje, maagdeke, jonge dogter of vryſter: op de maniere van een meisje, enz.*

PŪELLĀSCO, ſcis, pūellāſcĕre. Varr. *Weder jong worden, jong of teeder gelyk een meisje worden.*

PŪELLŪLA, æ. f. Catul. *Een klein meisje, dogtertje, maagdeke, vryſtertje.*

PŪELLŪS, i. m. Lucil. *Een jongetje, een kleine jonge.*

PŪĔR, pŭĕri. m. Cic. *Een kind.*

A puero. Ter. Cic. *Van kindsbeen af.*

A pueris. Ter. Cic. *Van hun kindsbeen af.* Van velen geſproken.

Ut primum à pueris exceſſit Archias. Cic. *Zoo ras als Archias uit zyn kindsheid getreden was.*

* Puer. Ter. *Een knegt of jonge.*

* Puer. Hor. *Een zoon, een jonge.*

PŪĔRA, æ. f. Varr. *Een meisje, dogter, maagd, vryſter.*

PŪĔRĀSCO, ſcis, āſcĕre. Suet. *Groot worden.* Van een kind geſproken: anderen zeggen, *weder kindſch worden.*

PŪĔRĪLIS, is. m. & f. ĭle, is. n. Cic. *Kinderlyk, kindſch, van een kind.*

Ætas puerilis. Cic. *Kindſche ouderdom, kindsheid.*

* Puerilis. Cic. *Kinderagtig, kinderlyk.*

Conſilium puerile. Cic. *Een kinderagtig, dwaas beſluit, voornemen, of onderneminge.*

PŪĔRĪLITAS, ātis. f. Sen. Ph. *Kinderagtigheid, kinderlyke ongeſtadigheid.*

Non pueritia in nobis, ſed, quod gravius eſt, puerilitas manet. Sen. Ph. *De kindsheid blyft niet by ons, maar, dat vry arger is, de kinderagtigheid, of kindſche wispeltuurigheid.*

PŪĔRĪLITĔR. adv. Cic. *Kinderlyk, op een kindſche, kinderlyke wyze.*

PŪĔRĪTIA, æ. f. Cic. *Kindsheid, kinderlyken ouderdom.*

A pueritia. Cic. *Van myn kindsheid, van kindsbeen af, van de wieg af.*

Extremâ pueritiâ miles fuit. Cic. *In 't einde zyner kindſche jaren wierd hy een krygsknegt.*

* Pueritia. Varr. *Kuisheid, zuiverheid, onbevlektheid, reinheid.* Van een wyze, deftige vrouw geſproken.

PŪĔRPĔRA, æ. f. Ter. *Een kraamvrouw.*

PŪĔRPĔRIUM, ii. n. Plin. H. *Het kraambed, de kinderbaringe, het in de kraam leggen, de kinder kraam.*

* Puerperium. A. Gell. *Het kind waar van de vrouw bevallen is.*

PŪĔRPĔRUS, a, um. Ovid. *Dat kragt heeft om te doen baren.*

PŪĔRŪLUS, i. m. Cic. *Een klein kind, een jongetje.*

PŪĔRUS, i. m. Plaut. *Een knegt, een jonge.* Plautus gebruikt de *vocativus Puere* in dezen zin.

PŪGIL, ĭlis. m. Cic. *Een kamper, een kampvegter, kampioen, of voorvegter:* Voornamentlyk met vuiſten, gelyk in de Olympiſche ſpelen.

PŪGILĀTIO, ōnis. f. Cic. *Kampvegtinge met vuiſtslagen in de openbare ſpelen.*

PŪGILĀTŪS, ūs. m. Plaut. *Zie* Pugilatio.

PŪGILICE. adv. Plaut. *Gelyk een vuiſtvegter, kamper, of kampioen.*

PŪGILLĀRIS, is. m. & f. āre, is. n. Juven. *Groot als een vuiſt.*

PŪGILLĀRES, rum. m. plur. Plin. J. *Een handboekje, ſchryftafeltje, gebedboekje.*

PŪ-

Digitized by Google

PŪGILLĀTŌRĬŪS, ă, ūm. Pugillatorius follis. Plaut. *Een vuiſt bal, een boere kaatsbal.*

PŪGILLŬS, ī. m. Plin. H. *Een vuiſt of hand vol.* Van meel, enz. ſprekende.

PŪGĬO, ōnĭs. m. Cic. *Een pook, moordpriem, dagge.*

** O pugionem plumbeum! Cic. *O ſteek-priem zoo bot als lood!* dat is, *O ellendige, ſlegte reden!*

PŪGĬŬNCŬLŬS, ī. m. Cic. *Een pookje, moordpriemtje.*

PŪGNĀ, æ. f. Cic. *Een gevegt, ſtryd, ſlag, veldſlag.*
Nonnunquam etiam res ad pugnam veniebat. Cic. *De zaak quam nu en dan tot een gevegt, tot vegten en ſmyten.*
Pedeſtris pugna. Virg. *Een ſtryd, gevegt, of ſlag te voet.* Equeſtris. Sil. Ital. *Een gevegt, ſlag, of treffen te paard.* Navalis. Cic. *Een ſcheeps-ſtryd, een zee ſlag.* Forenſis. Quintil. *Een geſchil voor de vierſchaar.*

PŪGNĀCĬTĀS, ātĭs. f. Plin. H. *Begeerte, verlangen, yver of drift tot iets.* Gelyk jagen. enz.
Pugnacitas argumentorum. Quint. *Strydigheid van bewysredenen.*

PŪGNĀCĬTĔR. adv. Cic. *Heviglyk, met grooten ernſt of yver, driftiglyk.* Sprekende van luiden, die iets in een zintwiſtinge verdedigen. Men vind *pugnaciſſimè.*
Sententiam pugnaciſſimè defendere. Cic. *Een gevoelen ernſtiglyk, heviglyk, met grooten yver of drift voorſtaan, verdedigen, ſtaande houden.*
In illa diſputatione pugnaciùs locutus es. Sen. Ph. *Gy hebt in die zintwiſtinge te heviglyk geſproken.*

† PŪGNĀCŬLŬM, ī. n. Plaut. *Een plaats daar, of van waar men ſtryd, of vegt.*

PŪGNĀNS, āntĭs. omn. gen. Ovid. *Vegtende, ſtrydende, bezig met ſlaan, treffen, handgemeen zynde.*

* Pugnans. Cic. *Strydende, ſtrydig, tegenſtrydig.*
Pugnantia loqui. Cic. *Tegenſtrydige dingen ſpreken.*
Pugnantes venti contrà. Lucret. *Nadeelige winden, tegenwinden.*

PŪGNĀTŌR, ōrĭs. m. Liv. *Een ſtryder, vegter, kamper.*

PŪGNĀTŌRĬŪS, ă, ūm. Suet. *Daar men mede ſtryd, dienſtig in 't ſtryden.*
Pugnatoria arma. Suet. *Wapenen om mede te ſlaan, ſtryden.*

PŪGNĀTŬS, ă, ūm. Hor. *Geſtreden, gevogten.*

PŪGNĀX, ācĭs. omn. gen. Cic. *Strydbaar, dapper: verlangende na den ſtryd, tot vegten gereed.*
Galli pugnaciſſimi. Petron. *Zeer tot vegten of kampen genegene hanen.*

* Pugnax. Ovid. *Strydende, ſtrydig, tegenſtrydig.*
Ignis aquæ pugnax. Ovid. *Het vier ſtryd tegen 't water.*

* Pugnax. Cæl. ad Cic. In vitiis pugnax. *Halſtarrig, hardnekkig, ſtyfkoppig, onverzettelyk in ondeugden.*

* Pugnax. Cic. *Geweldig, hevig, driftig.*
Exordium pugnax. Cic. *Een hevige inleidinge.*
Pugnacior ventus. Sen. Ph. *Een geweldiger, ſterker, kragtiger wind.*

PŪGNO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. *Vegten, ſtryden, ſlaan, handgemeen zyn.*
Pugnam pugnare. Plaut. *Een ſlag, of veldſlag ſlaan, doen.*
Viribus cum aliquo pugnare. Cic. *Met iemand ſtryden wie de ſterkſte is.*
Pugnare contra aliquem. Plin. H. *Tegen iemand ſtryden, vegten, ſlaan. Met iemand handgemeen zyn.*
Cum ſenectute pugnare. Plin. *Tegen den ouderdom ſtryden, worſtelen.*
Rumoribus mecum pugnas, rationes autem requiro. Cicer. *Voor iemand ſtryden, binnen ſlaan: Iemand verdedigen, voorſlaan.*
Pro aliquo pugnare. Cic. *Gy ſtryd tegen my met gerugten,* dat is, *Gy voert my gerugten te gemoed, dog ik vereiſſche redenen.*

* Pugnare. Virg. *Tegen of wederſtaan.*
Pugnare amori. Virg. *De liefde wederſtaan.*
Cum eorum vita pugnat oratio. Cic. *Hun vertoog of redenvoering ſtryd tegen haar leven.*
Sententia mea pugnat ſecum. Horat. *Myn gevoelen of meeninge ſtryd tegen zig zelven.*

* Pugnare aliquid. Cic. *Iets verdedigen, voorſtaan, ſtaande houden in een zintwiſtinge.*
Hoc pugnatur. Cic. *Dit word verzogt, geëiſcht, gevorderd.*

* Pondera pugnant deducere deorſum. Lucret. *De gewigten doen met kragt nederdalen.*

* Pugnare. Ovid. *Pogen, tragten, zwoegen, zyn beſt doen, zyn kragten ſpannen.*
Pugnat ire in adverſas aquas. Ovid. *Hy tragt tegen het gety op te gaan.*

* Pugnaveris. Ter. *Gy zult zeer veel uitgeregt, uitgevoert hebben.*

PŪGNŬS, ī. m. Cic. *Een vuiſt.*
Contendere of Certare pugnis. Cic. *Met vuiſten vegten.*
Contendere aliquem pugnis. *Iemand met vuiſten ſlaan, afroſſen, kloppen.* Ruwelyk, *iemand vuiſtlook geven.*
Facere pugnum. Cic. *Een vuiſt maken, de vuiſt ſluiten.*
Impingere pugnum. Plaut. *Een vuiſtſlag geven, met de vuiſt ſlaan.*
Pugnos ferre. Cic. *Vuiſtſlagen, of vuiſtlook ontfangen.*
Pugnus in mala hæreat. Ter. *Geef hem een vuiſtſlag op de wang of koon, dat'er 't teeken op blyft.*

* Pugnus æris. Sen. Ph. *Een hand vol geld.*

PŪLCHĔLLŬS, ă, ūm. Cic. *Mooy, fraay, ſchoon, cierlyk, net.* Sprekende van een kind of kleine dingen.

PŪLCHĔR, ră, rūm. Cic. *Schoon, mooy, fraay, cierlyk.* Men gebruikt *Pulchrior* en *Pulcherrimus.*
Aſpectu pulcher. Cic. *Schoon, fraay, mooy, goelyk, cierlyk om te zien.*

* Bos pulcher. Feſt. *Een ſchoone, vette, wel gemaakte os.*

* Pulcherrimus Poëtarum. A. Gell. *De fraaiſte, deftigſte, cierlykſte der digteren.*

* Dies pulchra. Hor. *Een ſchoone, mooye dag.*

* Mors pulchra. Virg. *Een eerlyke, brave, roemrugtige dood.*

* Tecta pulchra. Hor. *Schoone, deftige, fraaye, cierlyke, pragtige huizen.*

* Urbs pulchra. Virg. *Een ſchoone, deftige, brave ſtad.*

PŪLCHRĔ. adv. Plaut. *Fraay, deftiglyk, zeer wel, cierlyk, treffelyk.*

* Pulchrè dicere. Cic. *Deftig, wyſſelyk, cierlyk ſpreken.*

* Pulchrè ſobrius. Ter. *Zeer ſober, wys, bedaard.*

* Pulchrè locare operam. Plaut. *Zyn arbeid of moeite zeer wel, treffelyk beſteden.*

* Tibi pulchrè eſt. Hor. *Uwe zaken gaan of ſtaan zeer wel, het gaat u wel.*

* Pulchrè valet. Catul. *Hy vaart zeer wel, is klock en geſond.*

PŪLCHRĬTŪDO, ĭnĭs. f. Cic. *Schoonheid, fraaiheid, mooiheid, goelykheid, cierlykheid, netheid.* Van perſonen en zaken.
Nihil erat illi adjumenti ad pulchritudinem. Ter. *Zy had geen behulp tot haar ſchoonheid.*

PŪLĔGĬŪM, ĭī. n. Cic. Colum. *Polei,* zeker kruid.

PŪLEJŪM, jī Colum. *Zie* Pulegium.

PŪLEX, ĭcĭs. m. Colum. *Een vlooi of vloo.*

PŪLĬCŌSŬS, ă, ūm. Colum. *Kieken wichelaar, een opziender van de kiekens, die men in vogel wicchelaryen gebruikte, of die iets voorzeide uit de kiekens te zien eten.*

PŪLLĀRĬŪS, ĭī. m. Cic. *Vol vlooyen, vlooyagtig.*

PŪLLĀSTRĂ, æ. f. Varr. *Een jong hoentje, of hennetje.*

PŪLLĀSTĔR, ī. m. g. Varr. *Een jong haantje.*

PŪLLĀTĬO, ōnĭs. f. Colum. *Uitbroedinge van kiekens, de kiekens die te zamen zyn uitgebroed.*

PŪLLĀTŬS, ă, ūm. Quintil. *In 't zwart, of met rouw gewaad gekleed.*

* Pullatus. Suet. *Een gering, ſlegt, ongeagt perſoon.*

* Circulus pullatus. Quintil. *Een hoop onwetende, ruwe, ongeleerde menſchen.*

PŪLLĬGO, ĭgĭnĭs. f. Plin. *Donkere, bruine verw.*

PŪLLĬNI dēntēs. Plin. H. *De eerſte tanden van een veulen.*

PŪLLĬTĬĒS, ēi. f. Colum. *Zie* Pullatio.

PŪLLŪLĔSCO, ſcĭs, pūllūlēſcĕrĕ. Colum. *Uitbotten, uit ſpruiten, uitſchieten, ſpruiten krygen.* Van een wynſtok geſproken.

PŪLLŪLO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Virg. *Uitbotten, uitſpruiten, uitſchieten.* Van boomen ſprekende.

PŪLLŪLŬS, ī. m. Plin. H. *Een groen ſpruitje, of ſcheutje aan de wortel van een boom.*

PŪLLŬS, ī. m. Hor. *Men noemt dus in 't Latyn de jongen van alle dieren.*
Pullus ranæ. Hor. *Een jongetje van een kikvorſch, een klein kikvorſje.* Hirundinis. Plin. H. *Een jonge van een zwaluw.* Aquilæ. Plin. *Een jonge van een Adelaar of arend.* Equæ. Lucret. *Een veule van een merry.*

* Pulli arborum. Cat. de R. R. *De groene ſpruiten, ſcheuten aan*

Digitized by Google

de wortelen der boomen.

PŪLLŪS, ă, ūm. Cic. *Donker graauw, bruin of donker verwig.*
Hostia pulla. Tibul. *Een zwart slagtoffer.*
Vestis pulla. Cic. *Een rouw-kleed.*

PŪLMENTĀRIS, is. m. & f. āre, is. n. Plin. H. *Van moes, nat, of pottagie.*

PŪLMENTĀRIŪM, ii. n. Juven. *Zeker moes, nat, of potspys van peulvrugten by de Ouden.*
Tu pulmentaria quære sudando. Hor. *Zoek gy met zweogen, draven en arbeiden, lekkere smulling te krygen.*

PŪLMENTUM, i. n. Plaut. *Zie* Pulmentarium.

PŪLMO, ōnis. m. Cic. *De long.*

PŪLMŌNĀRIŪS, ă, ūm. Colum. *Longagtig.*

PŪLPĀ, æ. f. Perf. *Een spier van vleesch.* Zynde teeder vleesch daar geen been by is.

* Pulpa. Plin. H. *De pit of de muis van een boom.*

PŪLPAMENTŪM, i. n. Ter. *Het lekkerste beetje van eenige spyze.*
Pulpamentum quæris. Ter. *Gy zoekt het lekkerste brokje, het edelste van de spyze.*
Mihi pulpamentum est fames. Cic. *De honger is my de lekkerste spyze, of sauce.*

PŪLPĪTŪM, i. n. Plin. J. *De verhevenste plaats van een tooneel waar in men in de blyspelen de vaarzen opzeide.*

* Pulpitum. Suet. *Allerhande verheve plaatsen om in te spreken.* Gelyk predikstoelen, regterstoelen, enz.

PŪLS, pŭltis. f. Plin. H. *Een soort van potspys, van peulvrugten, honig, eyeren, enz.* 't Welk de Ouden gebruikten, Zie *Pulmentum.*

PŪLSĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Kloppinge.*
Pulsatio fenorum. Liv. *Kloppinge, geklank, geklater van schilden.*

PŪLSĀTŌR, ōris. m. Valer. Flacc. Citharæ pulsator. Apollo. Valer. Flacc. *Apollo de luitslager, de speler op de luit.*

PŪLSĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Geklopt, gestooten, geslagen, gesmeten.*
Pulsatum æquor remige. Ovid. *Een zee door roeyers getroffen, bewogen.*

* Crimine falso pulsatus. Claud. *Van een valsche misdaad beschuldigd, betigt.*

* Dii pulsati. Virg. *Vertoornde, vergramde, getergde Goden.*

PŪLSO, ās, āvi, ātum, āre. Cic. *Kloppen, stooten, slaan, smyten.*

* Ululatus pulsat aures. Ovid. *Het geschrey of gehuil treft de ooren.*

* Pulsare postes. Ovid. *Aan een deur kloppen.*

* Pulsare citharam. Virg. *Op een luit slaan, spelen.*

PŪLSŪS, ă, ūm. Cic. Ovid. *Geraakt, geslagen.* Van zang spreekluigen gesproken.

* Arbor pulsa ventis. Lucret. *Een boom door de winden geslagen, getroffen.*

* Pulsus. Virg. *Gejaagd, verjaagd, verdreven.*
Solio pulsus. Virg. *Van den Throon of verstelyken zetel verjaagd, verdreven.*

PŪLSŪS, ūs. m. Cicer. *Kloppinge, geklop, stootinge, gestoot, smytinge, gesmyt.*

* Pulsus. Cic. *Beweginge.*
Inanimum est quod pulsu agitatur externo. Cic. *Alles dat door een uiterlyke beweginge bewogen word is van ziel ontbloot.*

* Pulsus venarum. Tac. *Slag of kloppinge der aderen.* Vulgò, *de pols.*
Venarum pulsum attingere. Tac. *De slagader.* Vulgò, *de pols voelen.*

PŪLTĀRIŪS, ii. m. Colum. Cels. *Vat, pot, enz. Waar in men de pot spys* Puls *geheten kookte. Zie* Puls.

PŪLTĬCŪLA, æ. f. Plin. H. *Potspysje van boonen, enz.* Zie Puls.

PŪLTO, ās, āvi, ātum, āre. Ter. Plaut. *Dikwils kloppen, stooten, smyten, slaan.*

PŪLVĔRĀTĬO, ōnis. Colum. *Het breken van aarde kluiten tot stoffe om rondom de wynstokken te strooyen: stampinge tot poeder of stof.*

PŪLVĔRĔUS, ă, ūm. Virg. *Van poeder of stof.*
Turbo pulvereus. Claud. *Een dwarrelwind, of wolk van stof.*

PŪLVĔRO, ās, āvi, ātum, āre. Colum. *Ontkluiten, de aarde kluiten om een wynstok breken. Zie* Pulveratio.
Pulverare se. Plin. H. *Zig in stof rollen, wentelen,* gelyk de hoenders.

PŪLVĔRŪLENTUS, ă, ūm. Cic. *Vol poeder, of stof.*

PŪLVILLUS, i. m. Hor. *Een kussentje, of oorkussentje.*

PŪLVĪNAR, āris. n. Catul. *Een oorkussen, een kussen.*

* Pulvinar. Cic. *Een bed,* waar op de beelden der Goden by
‡ de Ouden gestelt wierden, rondom een tafel met uitgezogte geregten voorzien, in offerfeesten. De gene die 't opgedischte aten, waren op gelyke bedden gezeten.

PŪLVĪNĀRIŪM, ii. n. Cic. Liv. *Zie* Pulvinar.

PŪLVĪNĀTUS, ă, ūm. Vitruv. *Gelyk een kussen, of oorkussen gemaakt.*
Capitula pulvinata. Vitruv. *Hoofdcierssels aan timmeraadjes gelyk een kussen, of oorkussen gemaakt.*

PŪLVĪNŪLUS, i. m. Colum. *Een beddetje in een tuin. Tuinbeddeke.*

PŪLVĪNUS, i. m. Colum. *Een bedde in een tuin. Tuinbedde.*

* Pulvinus. Colum. *Gebouw land tussen twee voren.*

* Pulvinus. Vitruv. *De zyde van een pylaar-kroon,* Vulgò, *kapiteel.*
Pulvinus. Vitruv. *Een ladder- of steé-gestel,* om eenige zware last te kelderen, of te zolderen.

PŪLVIS, ĕris. m. Cic. *Stof.*
Non indecoro pulvere sordibus. Hor. *Met eerlyk, roemrugtige stof bedekt.*

* Pulvis & umbra sumus. Hor. *Wy zyn stof en schaduwe,* of gelyk wy zeggen, *wy zyn niet dan stof en asschc.*

* Pulvis. Cic. *Het strydperk.* Cicero noemt dus de vierschaar *per metaphoram.*
Educere dictionem ex domestica exercitatione in pulverem, æque aciem forensem. Cic. *Het spreken en pleiten, dat men t'huis, en onder meesters geleert heeft ter baan, en ter vierschaar brengen.*

** In suo pulvere currere. Ovid. *In zyn eigen baan of strydperk loopen,* dat is, *schryven over een voorwerp dat men grondig verstaat.*
Citra pulveris jactum. Plin. H. *Buiten het stuiven van 't stof,* dat is, *gemakkelyk, ligtelyk, zonder arbeid of moeite, zonder dat men met stof bemorst word,* gelyk de stryders in de Olympische spelen wierden.

PŪLVĬSCŬLUS, i. m. Plaut. *Kleine, fyne, dunne poeder, of stof.*

PŪMEX, ĭcis. m. Plaut. *Een puimsteen.* Men vind nu en dan, dog niet dikwils *Pumex* in fœminino genere.
Arida pumice expolitus libellus. Catul. *Een zeer net boek,* volgens de boekbindery der Oude, netjes met puimsteen gewreven.

PŪMĬCĀTUS, ă, ūm. Plin. J. *Met een puimsteen glad of effen gemaakt, beschaafd, glad.*
Homo pumicatus. Plin. J. *Een beschaafd, net, mooy, volgemaakt man.*

PŪMĬCĔUS, ă, ūm. Plaut. *Van een puimsteen.*

PŪMĬCO, ās, āvi, ātum, āre. Tibul. *Met een puimsteen glad of effen maken.*

PŪMĬCōSUS, ă, ūm. Plin. H. *Gelyk een puimsteen, puimsteenagtig, vol holletjes gelyk een puimsteen.*

PŪMĬLIO, ōnis. m. Colum. *Een dwerg, een naan.*
Pumiliones aves, nisi quem humilitas earum delectat, non probo. Colum. *Ik agt geen dwerg- of kleine vogeltjes, 't en zy der zelver kleinheid iemand vermaak toebrenge.* Hy spreekt hier van hoenderen.
Parvula pumilio. Lucret. *Een vroutje, of wyfje: Een klein kleintergat.*

PUNCTĪM. Liv. *Met de punt, met het spits, stekende.*
Punctim petere hostem. Liv. *Den vyand met de punt of 't spits te keer gaan, treffen, grieven.*

PŪNCTIO, ōnis. f. Cels. Plin. H. *Steek, stekinge, gesteek, prikkeling, geprikkel.*

PŪNCTIŪNCŬLA, æ. f. Sen. Ph. *Een steekje, prikkeltje.*
Articuli punctiunculas sentiunt. Sen. Ph. *De ledekens voelen kleine stekingen,* dat is, *men voelt steekjes in de ledekens, of kneukels.*

PŪNCTŪM, i. n. Sen. Ph. *Een stip, of punt.* Hebbende volgens 't gevoelen der wiskundigen nog langte, breedte nog diepte.

* Punctum junci. Plin. *Stekinge, of gesteek van een bies.*

* Punctum temporis. Cic. *Een oogenblik.*

* Punctum. Hor. *Stem, stemminge, stemzetting, stemschryvinge,*
‡ *tot een ampt, enz.* De Ouden stelden een stip, of punt

by

Digitized by Google

by de naamen der genen die zy aannamen, en aan welken zy hunne ſtemmen gaven: Waarom de voorby gegane ook *Expuncti* genoemt wierden.

Omne tulit punctum, qui miſcuit utile dulci. Hor. *Die 't nutte vermengt heeft met het vermakelyke, heeft de toeſtemminge, toe wichinge, goedkeuringe van yder een of van de gantſche wereld verdient.*

* Punctum. Celſ. *Stekinge, geſteek in eenig gedeelte van 't lighaam.*

PŪNCTŪS, ă, ūm. Cic. *Geſteken.*

PŪNCTŪS, ūs. m. Plin. H. *Zie* Punctum.

Punctus. Plin. H. *Stekinge, geſteek, ſteek, prikkeling, geprikkel, punt.*

PŪNGŌ, ĭs, pŭpŭgī, pūnctūm, pūngĕrĕ. Cic. *Steken, prikkelen.*

Gladius qui pungere non poteſt. Cic. *Een zwaard dat niet ſteken kan.*

Aſpis admota pungit. Varr. *Een opgelegde adder ſteekt.*

* Si ignominia pupugit. Cic. *Indien den hoon getroffen, gegrieft heeft.*

* Dolor pungit eos. Cic. *De ſmart, het hartzeer ſteekt, treft, grieft hen.*

Epiſtola illa ita me pupugit, ut ſomnum ademerit. Cic. *Die brief heeft my zoo geſteken, getroffen, gegrieft, datze my den ſlaap benomen heeft.*

PŪNĪCĔŪS, ă, ūm. Virg. *Scharlaken rood, rood.*

PŪNĪCŪS, ă, ūm. Cic. *Van Karthago.*

Punica fides. Liv. *Trouwloosheid, quade trouwe,* om dat, gelyk Livius getuigt, dat volk van trouloosheid beſchuldigt wierd.

Punicum malum. Celſ. *Een granaad-appel.*

PŪNĪENDŪS, ă, ūm. Cic. *Dat men ſtraffen moet, ſtraffbaar, te ſtraffen.*

PŪNĪŌ, ĭs, īvī, ītūm, īrĕ. Cic. *Straffen, kaſtyden.*

PŪNĪŌR, īrĭs, ītĭs ſŭm, īrī. Cic. *Straffen.* Cicero gebruikt dit woord als een *verbum deponens*; en andere Schryvers als een *verbum paſſivum.*

PŪNĪTŌR, ōrĭs. m. Cic. *Een ſtraffer, die ſtraft.*

PŪPĂ, æ. f. Matt. *Een jong meisje, of dogtertje.*

Pupa. Varr. *Een pop.*

PŪPĬLLĂ, æ. f. Cic. *Een ouderloozе minderjarige dogter, een weeze.*

* Pupilla. Hor. *De oog-appel.*

PŪPĬLLĀRĬS, ĭs. m. & f. ārĕ, ĭs. n. Liv. *Van een wees, of minderjarig ouderloos kind.*

PŪPĬLLŪS, ī. m. Cic. *Een wees, een minderjarig ouderloos zoontje.*

PŪPPĬS, ĭs. f. Cic. *Het agterſchip, de agterſteven.*

* Puppis. Ovid. *Een ſchip.*

PŪPŪLĂ, æ. f. Hor. Catul. *De oog-appel.*

PŪPŪLŪS, ī. m. Catul. *Een jong, of klein kind, een knaapje.*

PŪPŪS, ī. m. Varr. *Zie* Pupulus.

PŪRĔ. adv. Cic. Tibul. *Zuiverlyk, reinelyk, zonder ſchuld.*

* Purè. Plaut. *Netjes, ſchoontjes.*

* Purè. Hor. *Zuiverlyk, enkelyk, zonder mengſel.*

* Loqui purè. Cic. *Zuiverlyk, zoet wel, volgens de regelen van een taal ſpreken.*

* Purè. Ulp. *Volkomentlyk, onbepaaldelyk, zonder beding of voorwaarden.*

PŪRGĂBĬLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Plin. H. *Dat men kan zuiveren, reinigen, of ſchoonmaken.*

PŪRGĂMĔN, ĭnĭs. n. Ovid. *Vuilgheid, drek, vuilnis, 't welk men weg neemt uit een plaats die men ſchoon maakt.*

PŪRGĂMĔNTŪM, ī. n. Colum. *Vide* Purgamen.

Oris purgamentum. Sen. Ph. *Speekſel. Een kladde, een rochchel.*

Humus purgamenta creat pro frugibus. Sen. Ph. *Dat land brengt onkruid voort in plaats van vrugten.*

PŪRGĀTĬO, ōnĭs. f. Plin. H. *Zuiveringe, reiniginge.* By de Ouden gebruikelyk na een gevegt, waar in groote moord bedreven was.

Purgatio mulierum. Sen. Ph. *De maandſtonden.*

* Purgatio. Celſ. *Darmzuivermge.*

* Purgatio. Ter. Cic. *Zuiveringe, regtvaardiginge, verdedinge, verſchooninge.* Dat is, zegt Cicero, als men een daad erkent en teffens bewyſt dat'er niets in misdreven is.

PŪRGĀTŪS, ă, ūm. Hor. *Gezuiverd, gereinigd, ſchoon gemaakt.*

* Purgatus æther. Sil. Ital. *Een gezuiverde, heldere, klare, ſchoone lugt.*

* Purgatus. Gic. *Gezuiverd, geregtvaardigd, verſchoond, verdedigd, onſchuldigd.*

PŪRGO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Zuiveren, reinigen, ſchoon maken.*

Purgare ungues. Hor. *De nagels zuiveren, reinigen.*

Falcibus purgarunt locum. Cic. *Zy hebben de plaats met ſikkels gezuivert, opgeruimt.*

Piſces purga. Ter. *Maak de viſſchen, of de viſch ſchoon.*

Purgare à foliis. Cat. *Van bladeren zuiveren, de bladeren weg- of afnemen.*

Exercitum purgare miſſionibus turbulentorum. Liv. *Een leger zuiveren, door 't afdanken der muitmakers.*

* Purgare. Hor. *Darm-zuiveren,* door artzeny.

Purgo bilem. Hor. *Ik zuiver myn gal.*

Purgare ſe apud aliquem *of* alicui de aliqua re. *Zig by of voor iemand zuiveren, regtvaardigen, verdedigen, verſchoonen, verontſchuldigen.*

Te ipſum purgare ipſi coràm placabilius eſt. Ter. *Het is beter, raadzamer, gevoegelyker dat gy u zelven by hem verſchoont, verontſchuldigt, regtvaardigt.*

Crimen purgare. Cic. *Zig van een miſdaad zuiveren, regtvaardigen, onſchuldigen, verſchoonen, verdedigen.*

* Nefas purgare ferro. Sil. *Een miſdaad met den zwaarde ſtraffen, wreken.*

* Faſtidium purgare. Plin. *Een walginge, afkeerigheid, of tegenheid genezen, wegnemen, verdryven.*

PŪRĬFĬCĀTĬO, ōnĭs. f. Plin. *Zuiveringe, reiniginge.* Met eenige plegtigheden: ook, *zuiveringe, ſchoonmakinge.*

PŪRĬFĬCO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Suet. *Met plegtigheden zuiveren, reinigen:* ook, *ſchoonmaken, zuiveren, reinigen.*

PŪRĬTĔR. adv. Catul. *Zie* Purè.

PŪRPŪRĂ, æ. f. Plin. H. *Zeker ſchulpviſch,* waar uit men het ſap neemt, dat zoo vermaard is om mede te verwen.

* Purpura. Cic. *Purper,* 't ſap dat men uit de mond van de viſch *purpura* trok.

* Purpura. Cic. *Het purper, of de purpere tabbaard van een Koning of Overheid.*

PŪRPŪRĀRĬŪS, ă, ūm. Purpuratia officina. Plin. H. *Een purper-verwery.*

PŪRPŪRĀSCO, ſcĭs, pūrpūrāſcĕrĕ. Cic. *Purperagtig, of purper verwig worden.*

PŪRPŪRĀTŪS, ă, ūm. Cic. *In 't purper gekleed, uitgedoſt.*

PŪRPŪRĀTĪ, ōrūm. Liv. *De grooten, of voornaamſten van een hof.*

PŪRPŪRĔŪS, ă, ūm. Cic. *Van purper, purper-verwig.*

Os purpureum. Hor. *Een roode mond.*

Purpureus. Virg. Hor. *Schoon, mooy.*

Olores purpurei. Hor. *Schoone, ſneeuwitte zwanen.*

* Purpureus. Hor. *In't purper gekleed, uitgedoſt.*

Purpurei Tyranni. Hor. *In't purper uitgedoſte Koningen.*

PŪRPŪRĬSSĀTŪS, ă, ūm. Plaut. *Rood gemaakt met zekere verwe* purpuriſſum *by de Latinen genoemd.* Purpuriſſata bucca. Plaut. *Een wang of mond met* purpuriſſum *rood geverwd.*

PŪRPŪRĬSSŪM, ī. Plin. H. *Zekere verwe van 't ſchuim van purper gemaakt.* Voor dezen by de hoeren gebruikelyk.

PŪRPŪRO, ās, āvī, ātum, ārĕ. Colum. *Purper-verwig zyn.*

* Purpurare. A. Gell. *Purper-verwig maken, verwen.*

PŪRŪLENTĔ. adv. Plin. H. *Met etter:* Van een wonde geſproken.

PŪRŪLENTŪS, ă, ūm. Plin. H. *Etterachtig, vol etter.*

PŪRŪS, ă, ūm. Cic. *Zuiver, rein, onbevlekt, onſchuldig, onnoozel.* Men zegt *Purior* en *Puriſſimus.*

* Purus. Cic. *Zuiver, vry.*

Purus ab hac labe. Cic. *Zuiver, vry van deze ſchandvlek.*

Purus ſcĕlĕris. Hor. *Zuiver, vry van of onſchuldig aan een ſchelmſtuk.*

* Purus. Hor. *Zuiver, rein, ſchoon, helder, klaar.*

Amnis purus. Hor. *Een zuivere, heldere, klare rivier, vloed, of ſtroom.*

Aër purus. Lucret. *Een zuivere, heldere, onbeſmette lugt.*

Purz ſunt platex. Hor. *De ſtraten zyn ſchoon, helder.*

* Purus. Cic. *Zuiver, louter, onvermengd.*

Digitized by Google

Argentum purum. Cic. *Zuiver, louter zilver.*
* Campus purus. Liv. *Een ope, ruim, vlak, onbelemmerd veld,* daar niets 't gezigt belet.
* Charta pura. Ulp. *Zuiver, ſchoon, wit papier.*
Pura corona. Vitruv. *Een lyſt zonder loofwerk.*
* Dies purus. Claud. *Een ſchoone, heldere, klare dag.*
* Purus. Paul. Juriſc. *Zuiver, onbepaald, zonder voorwaarde of beding.* Van een verbinteniſſe, gifte, enz. geſproken.

PŪS, ūris. n. Celſ. *Etter.*
Movere pus. Celſ. *Etter veroorzaken, trekken.* Van een pleiſter ſprekende.

† PŪSĂ, æ. f. Varr. *Een jong deugertje.*

PŪSILLUM. adv. Treb. ad Cic. *Een weinigje, een luttel, een beetje.*
Puſillum laxamenti. Treb. ad Cic. *Een weinigje, een luttel uitſpanninge, ruſt.*

PŪSILLŬS, ă, ūm. Cic. *Klein, ſmal, dun, teuger.*
PŪSILLUS animus. Cic. *Een laf gemoed, kleinmoedig.*

PŪSĬO, ōnis. m. Cic. *Een klein jongetje.*

PŪSTŬLĂ, æ. f. Tibul. Celſ. *Een puiſt, blaar, zweer, blein.*
Door ſcherpe vogten veroorzaakt.

PŪSŬLĂ, æ. f. Celſ. *Zie* Puſtula.
* Puſula. Colum. *Een ſoort van beſmettelyke ziekte* in 't vee van Columella, *Ignis ſacer* genoemd. Vulgò, *St. Antonys vyer.*

PŪSTŪLĀTŬS, ă, ūm. Puſtulatum argentum. Suet. *Zilver dat maar even gemunt is.*

PŪSTŪLĀTUM argentum. *Zie* Puſtulatus.

PŪSŪLŌSŬS, ă, ūm. Celſ. *Vol puiſten, zweren, bleinen.*
Puſuloſa ovis. Colum. *Een ſchurfs ſchaap, of dat het St. Antonys vyer heeft.*

PŪTĂ. adv. Celſ. *Te weten, by voorbeeld, neem eens.*

PŪTĀMĔN, ĭnis. n. Cic. *Het overvloedige dat men ergens afſnyd: Een ſchelp of ſchulp van een noot, enz., een ſchil, ſchaal, baſt.* Teſtudinis. Plin. *De ſchulp van een ſchildpad.*
Putamen ovi. Plin. H. *Een eyer ſchaal.*

PŪTĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Snydinge, ſnoeyinge van een wyngaard.*
* Putatio. Cic. *Snoeyinge van een boom.*

PŪTĀTŎR, ōris. m. Virg. *Een wyngaardſnoeyer.*
* Putator. Varr. *Een boomſnoeyer.*

PŪTĀTŌRĬŬS, ă, ūm. Ulp. *Dienſtig tot ſnoeyen.* Van ſnoeymeſſen, enz. geſproken.

PŪTĔĂL, ālis. n. Cic. *Een dekſel van een waterput.*

PŪTĔĀLĬS, is. m. & f. ālĕ, is. n. Ovid. *Van een waterput, een put.*
Putealis aqua. Colum. *Putwater.*

PŪTĔĀNŬS, ă, ūm. Colum. *Zie* Putealis.

PŪTĔĀRĬŬS, ĭi. m. Plin. H. *Een waterput, of putmaker, graver, delver.*

PŪTĔO, ēs, pūtērĕ. Hor. *Stinken, qualyk of leelyk rieken, een quade reuk of ſtank uitwerpen.*
Diurno mero putere. Hor. *Stinken na den wyn, die men des daags, of op den dag heeft gedronken.*

PŪTĔSCO, ſcis, ĕſcĕrĕ. Celſ. *Beginnen te ſtinken, ſtinkend worden.*

PŪTĔŬS, ĕi. m. Cic. *Een waterput, een put.*

PŪTĬDĔ. adv. Ter. *Op een lompe, gemaakte, onaangename wyze.* Men zegt *Putiatius.*

PŪTĬDĬŬSCŬLŬS, ă, ūm. Sumus putidiuſculi quam per te licet. Cic. *Wy zyn wat vyzer, en over zulks ſtouter of vrymoediger dan gy gaarne toeſtaat, of dan u aangenaam is.*

PŪTĬDŬLŬS, ă, um. Mart. *Een weinig ſtinkende, of qualyk riekende.*

PŪTĬDŬS, ă, ūm. Cic. *Stinkend, qualyk of leelyk riekend.*
* Putidus. Cic. *Lomp, bot, te gemaakt.*

PŪTO, ās, āvi, ā'ūm, āre. Colum. *Boomen ſnoeyen.*
* Putare vitem. Virg. *Een wynſtok ſnoeyen.*
* Putare. Ter. *Denken, meinen, van gevoelen zyn, overwegen, overleggen, overdenken.*
Rem ipſam putemus. Ter. *Laat ons de zake zelve overwegen, overdenken, aanmerken.*
* Putare aliquo in numero aliquem. Cic. *Iemand agten, eerbied gheid voor iemand hebben.*
Qui ſibi me pro ridiculo putat. Ter. *Die my voor zyn gek of tot zyn ſpot houd.*
Putare aliquem pro nihilo. Cic. *Iemand gantſch niet agten, iemand verſmaden.*
Magni putare honores. Cic. *Eerampten hoog agten.*
* Putare cum aliquo rationem. Plaut. *Een rekeninge met iemand opmaken, ſluiten: met iemand af rekenen.*

PŪTŌR, ōris. m. Lucret. *Stank, quade reuk.*

PUTREDO, ĭnis. f. Ovid. *Verrottinge, vervuilinge.*

PUTRĔFĂCĬO, is, putrĕfēcī, putrĕfăctūm, putrefacĕrĕ. Liv. *Doen verrotten, bederven.*
Ardentia ſaxa infuſo aceto putrefaciunt. Liv. *Zy verbryzelen de brandende of barnende ſteenen met overgeſtorte azyn of edik.*

PUTRĔFĂCTŬS, ă, ūm. Ovid. *Verrot.*

PUTRĔO, ēs, putrŭi, ĕrĕ. Plaut. *Verrotten, rot worden of zyn.*

PUTRESCO, ſcis, putrĕſcĕrĕ. Cic. *Verrotten, rot worden.*
Veſtis putreſcit in arca. Hor. *Het kleed verrot in de kiſt.*

PUTRĬDŬS, ă, ūm. Cic. *Verrot, rot.*

PUTRĬS, is. m. & f. putrĕ, is. n. Virg. *Verrot, rot.*
* Putris. Virg. Plin. J. *Tot pulver, poeder, of ſtof vervallende.* Van aarde of zekere ſteenen geſproken.

PŪTŬS, ă, ūm. Juven. A. Gell. *Zuiver, louter, onvervalſcht.*
* Putus ſycophanta eſt. Plaut. *Hy is een louter ſchelm, of ſchurk.*

PYCNŌSTYLŎS, i. m. & f. ŏn, i. n. Vitruv. πυκνόστυλος. *Een wandeldreef met digt by een ſtaande pilaren of zuilen omringd.*

PYCTĂ, æ. m. Plin. H. *Een ſtryder, kampvegter.*

PYCTĂCĬŪM, ĭi. n. g. Lamprid. *Een ſchry, bock.*

PYCTĒS, æ. m. Colum. *Zie* Pycta.

PYGĂRGŬS, i. m. Plin. H. πύγαργος. *Een ſoort van vogel met witte vederen in de ſtaart.*

PYGNŌSTYLŎS, i. Vitruv. *Een gebouw of tempel met pilaren of zuilen,* zoo digt by een ſtaande, dat der zelver tuſſenwydte niet grooter is dan de middellyn van anderhalve pilaar.

PYLĂ, æ. f. g. Cic. *Een deur, of poort.*

PYRĂ, æ. f. Virg. πυρά. *Een hoop houts, waar op men voorheen de lyken verbrande.*

PYRĂLĬS, ĭdis. f. Plin. H. πυραλίς. *Een gekerve dier of worm,* in 't vier levende.

PYRĂMĬDĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Graſnagels wyze gemaakt.*

PYRĂMĬS, ĭdis. f. Cic. πυραμίς. *Een graſnaalde: Een graſſtede, van onder breed en om hoog na boven zeer ſpits opgaande. Een graſſpits.* De voornaamſte zyn in Egypten.

PYRAUSTĂ, æ. m. Plin. H. *Zie* Pyralis.

PYRĒN, ēnis. f. Plin. *Zeker edel geſteente,* de korl van een olyf gelykende.

PYRENÆI montes. *De Pyreneeſche bergen.*

PYRETHRŪM, i. n. Celſ. πύρεθρον. *Bertram, tandkruid.* Zeker kruid dat op de tonge gelegd zynde byt.

PYRGŬS, i. m. Hor. πύργος. *Een dobbel-boorn: Een boorn om met dobbel- of tuſſchſteenen te ſpelen.*

PYRĪTĒS, æ. m. Plin. H. πυρίτης. *Een vyer-ſteen.*
* Pyrites. Plin. H. πυρίτης. *Een haart-ſteen.*

PYRĪTĪS, ĭdis. f. Plin. H. πυρίτης. *Een brandſteen: Zeker zwart geſteente,* 't welk brand als men het wryft.

PYRŌPŬS, i. m. Plin. H. *Een ſoort van gemengde bergſtoffe,* volgens tuig van Iſidorus, van twee derde zilver en een derde goud. *Alii,* een Robyn.

PYRRHĪCHĂ, æ. f. Plin. H. πυρρίχη. *Zekere dans van gewapende krygsknegten,* eerſt door Pyrrhus uitgevonden. Suet. *Een harnas-dans.*

PYRRHĪCHĪŪS, ĭi. m. Quintil. πυρρίχιος. *Een pes proſodia van twee korte lettergrepen.*

PYRRŌCŌRAX, ăcis. m. πυρρόκοραξ. Plin. H. *Een kaam.* Zeker vogel van groote als een duif met een geele bek.

PYTĬSMĂ, ătis. n. Juven. *Speekſel, geruchbel, kladde.*

PYXĬDĀTŬS, ă, ūm. Plin. H. *Gelyk een doos gemaakt.*

PYXĬDĬCŬLĂ, æ. f. Celſ. *Een doosje.*

PYXĬS, ĭdis. f. Cic. *Een doos van allerhande ſtoffe,* hoewel dit woord afkomſtig is van πύξος, 't welk *palm-boomen hout* beteekent.

Digitized by Google

Q

QUA

QUĀ. adv. Cic. Virg. *Langs welke weg, door wat weg, welk of waar henen.*
Licet illi vagari quà velit. Cic. *Het is hem geoorloft, ſtaat hem vry te zwerven waar hy wil.*
* Quà quà. Plaut. *Zoo wel in, enz. als in, enz.*
* Quà. Paulus Juriſc. *Voor zoo veel, gelyk als.*
Non quà filius alicujus, ſed quà homo æſtimatur. Paul. Juriſc. *Hy word niet geagt als een zoon van iemand, maar als een menſch.*
QUĀCŪMQUĔ. adv. Cic. *Door of langs wat weg het ook zy, waar of welk henen het ook zy, overal.*
Quacumque iter facit. Cic. *Door of langs welke weg, waar of welk henen hy ook reiſt.*
QUĀDĀNTĔNŪS. adv. Plin. H. *Eenigermaten, eenigzins, voor een gedeelte.*
Quadantenus rubens. Plin. H. *Eenigzins rood.*
QUADRĂ, æ. f. Juven. Virg. *Een vierkant tafelbord.* Virgilius noemt dus de vierkante ſtukken brood, waar op de Trojanen op hun reis na Italie aten.
* Quadra caſei. Mart. *Een ſtuk, of vierkant ſtuk kaas.*
* Quadra. Virg. *Een koek,* die met twee dwarsſtrepen geteekend was, om te beter in vieren te verdeelen.
Aliena vivere quadra. Juv. *Van een anders tafel leven: Op de ſchuim loopen.*
Quadra. Vitruv. *Het bovenſte vierkant van een pilaar of zuil.*
* Quadra. Vitruv. *De plint van een voetſtuk.*
QUĀDRĀGĒNĀRĬŪS, ă, ūm. Vitruv. Front. *Van veertig jaren, veertig jarig, veertig jaren oud.* Van perſonen en zaken.
QUADRĀGĒNI, æ, ă. Cic. *Veertig.*
QUADRĀGĒSĬMŬS, ă, ūm. Plin. H. *De veertigſte.*
QUADRĀGIĒS. adv. Cic. *Veertig malen, reizen, keeren, werven.*
Quadragies accuſatus. Plin. de Vir. Illuſtr. *Veertig malen of reizen beſchuldigd, betigt.*
Seſtertiûm quadragies. Cic. *Veertig ſeſtertiën.*
QUADRĀGĬNTĂ. indecl. Plin. H. *Veertig.*
Jugera quadraginta arvi. Catul. *Veertig bunderen lands*
Annos natus magis quadraginta. Cic. *Meer dan veertig jaren oud.*
QUADRĀNGŪLŬS, ă, ūm. Plin. H. *Vierhoekig, vier hoeken hebbende.*
QUADRĀNS, āntĭs. Plin. H. *Een ſtuk gelds,* bedragende het vierde deel van een *As.*
* Quadrans. Celſ. *Een vierling,* zekere drinkmaat.
* Quadrans. Colum. *Een vierendeel, of vierde gedeelte van een bunder lands, een voet, enz.*
* Quadrans. Plin. H. *Een gewigt van drie oncen, of een vierde deel van een Roomeinſche pond.*
QUADRĀNTĀL, ālis. n. Plaut. Plin. H. *Een mate van natte waren,* houdende agtenveertig vierlingen.
* Quadrantal. A. Gell. *Een vierkant.*
QUADRĀNTĀLIS, is. m. & f. ālĕ, is. n. Plin. H. *Een vierde van een voet lang, breed, dik, diep.*
QUADRĀNTĀRĬŪS, ă, ūm. Cic. *Dat een vierde van een As keſt, 't geen men voor een* quadrans *of vierde van een As kan koopen.*
QUADRĀRĬŪS, ă, ūm. *Vierkant.*
QUADRĀTĀRĬŪS, ĭi. m. g. Sen. *Een ſteenhouwer, die de ſteenen in't vierkant hakt, houwt.*
QUADRĀTĬO, ōnis. f. Vitruv. *Vierkante gedaante, ſchets.*
QUADRĀTUM, i. n. Cic. *Een vierkant.*
QUADRĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Vierkant.*
Quadratum agmen. Cic. *Een vierkante bende of drom: een (bataillon quarré).*
Quadrati boves. Colum. *Welgemaakte, ſterke, friſſe Oſſen.*
Quadrata compoſitio. Quintil. *Een vierkante,* dat is, *gelyke, en wel op koten ſtaande opſtelling, of ſtyl.*
Corpus quadratum. Celſ. *Een vierkant, middelmatig, welgemaakt, regtſchape lighaam.*
Canis quadratus. Colum. *Een hond van een middelmatige groote.*
Quadratus lapis. Liv. *Een vierkante ſteen.*
QUADRĬDĔNS, ēntĭs. omn. gen. Cat. de R. R. *Van vier tanden, vier tandig, vier tanden hebbende.* Sprekende van een hark, enz.
QUADRĬĒNNĬS, is. m. & f. nĕ, is. n. Flor. *Vier jarig, van vier jaren, vier jaren oud.*
Quadriennis requies poſt bellum. Flor. *Een vier jarige ruſt of ſtilſtand na den oorlog.*
QUADRĬĒNNĬŪM, ĭi. n. Cic. *De tyd van vier jaren.*
QUADRĬFĀRĬĂM. adv. Liv. *In vier deelen:* ook, *op vierderley wyzen, of manieren.*
QUADRĬFĀRĬTĔR. Paul. Juriſc. *Zie* Quadrifariam.
QUADRĬFĬDŬS, ă, ūm. Virg. *In vieren gekloofd, geſpleten: dat men in vieren kan kloven of ſplyten.*
‡ QUADRĬFLŪVĬŬM, ĭi. n. Vitruv. Men vind niet dan d'ablativus van dit woord *Quadrifluvius,* welke van *Quadrifluvius* afkomſtig zyn. Het beteekent op die plaats van Vitruvius, *de vier aderen die men op een muite denne-boome plank,* gelyk een rivier ziet.
QUADRĬFŎRĬS, is. m. & f. ĕ, is. n. Plin. H. *Met of van vier deuren, vier deuren hebbende:* ook, *dat vier gaten heeft.*
Quadriforis. Vitruv. *Een deur in vieren verdeeld.*
QUADRĬGÆ, ārŭm. Cic. *Een wagen, getrokken van vier paarden, zydelings nevens malkanderen ingeſpannen.*
* Quadrigæ. Colum. *Paarden om vier nevens den anderen zydelings ingeſpannen, een wagen voort te trekken. Een geſpan van vier paarden.*
Igitur initiorum quadrigæ, locus & corpus, tempus & actio. Varr. *Daar zyn derhalven vier ſoorten van beginſelen, de plaats, het lighaam, de tyd, en de werkinge.*
QUADRĬGĀRĬŬS, ĭi. m. Varr. *Een voerman van een wagen met vier paarden.*
QUADRĬGĀRĬŬS, ă, ūm. Suet. *Van een voerman van een wagen met vier paarden, tot hem behoorende.*
QUADRĬGĀTŬS, ă, ūm. Liv. *De ſtempel van een wagen met vier paarden op een hoek hebbende.* Sprekende van zekere ſtukken gelds *Quadrigati* genoemd.
QUADRĬGĔMĬNI, æ, ă. Plin. H. Quadrigemina cornicula. Plin. H. *Vier kleine hoornen.*
QUADRĬCŬLĂ, æ. f. Plin. H. *Een wagetje getrokken van vier paarden nevens den anderen ingeſpannen.*
QUADRĬJŬGĒS. Vir. *Vier paarden zydelings nevens den anderen ingeſpannen:* Men verſtaat'er *equi* onder.
QUADRĬJŬGŬS, ă, ūm. currus. Virg. *Een wagen, getrokken door vier zydelings nevens malkanderen ingeſpanne paarden.*
QUADRĬLĪBRĬS, is. m. & f. brĕ, is. n. Plaut. *Van vier ponden, vier ponden zwaar of wegende.*
QUADRĬMĀTŬS, ūs. m. Plin. H. *Den ouderdom van vier jaren.*
QUADRĬMŬLŬS, ă, ūm. Plaut. *Byna, of maar vier jaren oud.*
QUADRĬMŬS, ă, ūm. Cic. *Vier jarig, van vier jaren, vier jaren oud.*
QUADRĬNGĒNĀRĬŬS, ă, ūm. Liv. *Van vier honderd.*
Quadringenariæ cohortes. Liv. *Drommen, benden, hoopen krygsvolk van vier honderd mannen, koppen.*
QUĀDRĬNGĒNI, QUĀDRĬGĒNI, vel QUĀDRĬCĒNI, æ, ă. Liv. *Veertig.* Andere zeggen, *vier honderd.*
QUADRĬNGĒNTĒNI, æ, ă. Vitruv. *Vier honderd.*
Quadringentenæ verſationes. Vitruv. *Vier honderd keeringen, wendingen.*
QUADRĬNGĒNTĒSĬMŬS, ă, ūm. Plin. H. Anno urbis quadringenteſimo. Plin. H. *In het vierhonderdſte jaar van (de ſtigtinge van) de ſtad Rome.*
QUADRĬNGĒNTI, æ, ă. Plin. H. *Vier honderd.*
QUADRĬNGĒNTIĒS. adv. Cic. *Vier honderd malen, reizen, werven, keeren.*
QUADRĪNI, æ, ă. Plin. H. *Vier.*
Quadrinis diebus. Plin. *Alle vier dagen, van vier tot vier dagen.*
QUADRĬPĂRTĬTĬO, ōnis. f. Varr. *Verdeelinge, deelinge in vier deelen.*
Quadripartitio magis ſic apparebit. Varr. *De verdeelinge in vier-*

Digitized by Google

vieren tal dat te beter blyken, gezien worden.

QUADRÍPÁRTÍTUS, á, úm. Cic. Plin. H. *In vier deelen, in vieren verdeeld, gevierendeeld.*

QUADRÍRÊMÍS, ís. f. Cic. *Een galey, of roeyſchip met vier ryen riemen.*

QUADRÍVÍUM, íi. n. Catul. *Een vierſprong.*

QUÁDRO, ás, ávi, átum, áre. Hor. Colum. *Vierkant maken.*

* Quadrandæ orationis induſtria. Cic. *Vierkanten*, dat is, *vierkantig maken.*

* Quadrare. Cic. *Paſſen, voegen, over een komen.*

Quadrare ad multa. Cic. *Tot vele dingen dienen, bequaam zyn.*

Hæc omnia in iſtam quadrare aptiſſimè videntur. Cic. *Alle deze dingen ſchynen zeer bequamelyk of wel op haar te paſſen, met haar over een te komen.*

Quoniam tibi ita quadrat omnia fuiſſe in Themiſtocle paria Coriolano. Cic. *Dewyl het u dus gevoegelyk ſchynt, dat alle dingen in Themiſtokles Coriolanus gelyk zyn geweeſt.*

QUADRÚM, í. n. Men vind dit woord niet dan met de *præpoſitio In.*

Perticæ dolantur in quadrum. Colum. *De ſtaken worden tot een vierkant, of vierkantig geſchaaft. Men maakt in de planken vierkantige gaten.*

Deni in quadrum pedes. Colum. *Tien voeten in 't vierkant.*

Sententias in quadrum numerumque redigere. Cic. *Men maakt in de planken vierkantige gaten.*

QUADRÚPĔDANS, ántis. omn. gen. Plaut. Virg. *Viervoetig, op vier voeten of pooten loopende.*

QUADRÚPĔS, pĕdis. omn. gen. Cic. *Viervoetig, op vier voeten of pooten loopende. Quadrupes* is nu en dan een *ſubſtantivum*, en beteekent *een viervoetig dier.*

QUADRÚPLÁTÓR, óris. m. Cic. *Aanbrengers, verklikkers, kraayers van miſdaden tegen het gemeen*, dewelke men een vierde van de verbeurd verklaarde goederen der miſdadigen, die zy verklikt hadden, toevoegde.

QUADRÚPLEX, icis. omn. gen. Plin. *Viervoudig, viervuldig, viervuldig veld.*

Quadruplex ordo Liv. *Een vierdubbelde rye.*

Quadruplices ſtellæ. Cic. in Arato. *Vier ſterren.*

* Quadruplex. Plin. Arbor magnitudine quadruplici. Plin. H. *Een boom van viermaal meer grootte.*

QUÁDRÚPLÍCÁTÍO, ónis. f. g. Digeſt. *Met vier vermeenigvuldiginge.*

QUADRÚPLÍCÁTÓ. adv. Plin. H. *Vier malen zoo veel.*

QUADRÚPLÍCO, ás, ávi, átum, áre. Plaut. *Met vier vermeenigvuldigen, vier malen meer of grooter maken.*

Quadruplicavit rem meam. Plaut. *Hy heeft myn goed vier malen grooter gemaakt.*

QUÁDRÚPLÓ. adv. Plin. *Zie* Quadruplicatò.

QUADRÚPLÓR, áris, átus sum, árí. Plaut. *Aanbrengen, verklikken, kraayen*, om 't vierde van zyn goed te hebben.

QUADRÚPLUM, í. n. Cic. *Viermalen zoo veel, of meer.*

Quadruplo major. Plin. H. *Viermalen grooter.*

QUÆRÍTO, ás, ávi, átum, áre. Ter. *Naerſtiglyk, met vlyt zoeken, vernemen.*

Lanâ victum quæritare. Plaut. *De koſt winnen met in wolle te werken.*

Quæritando alit familiam. Plaut. *Hy onderhoud zyn huisgezin met aalmoeſſen te verzoeken.*

QUÆRO, ís, quæsívi, quæsítum, quærĕre. Cic. *Zoeken.*

Cauſam quærere quamobrem. Ter. *Een oorzaak of reden zoeken waarom.*

Moram ſupplicio quærere. Cic. *Uitſtel, opſchorſinge van ſtraffe zoeken.*

Quæro doceri. Virg. *Ik zoeke geleerd, onderwezen, onderregt te worden.*

Quærere aliquem ad necem. Cic. *Iemand zoeken, opzoeken, naſporen om te dooden.*

Remedium ad aliquam rem quærere. Cic. *Een hulpmiddel voor of tot iets zoeken.*

* Sermonem quærere. Ter. *Gelegentheid zoeken om te ſpreken.*

* Quærere. Cic. *Kenniſſe van een zake nemen, een zake onderzoeken, berigt nemen.*

Quærere in aliquem. Cic. *Tegen iemand kenniſſe van zaken nemen.*

De repetundis quærere. Cic. *Van afknevelinge kenniſſe nemen.*

* Quærere rem tormentis. Cic. *Een zake met pynigen onthalen, zoeken te ontdekken.*

Suſpicionem iſtam quære ex illis. Ter. *Onderzoek dit vermoeden by henlieden, pols henlieden aangaande dit vermoeden.*

* Quærere. Cic. Ter. *Vragen, verzoeken.*

Quæro abs te *of* ex te. Cic. *Ik vrage u.*

* Quærere furtum. Plin. *Zoeken te ſtelen.*

Quærere rem mercaturis faciendis. Cic. *Geld of goed winnen met koophandel, of koopmanſchappen.*

Longâ faciem quærere deſidiâ. Propert. *Een ſchoon aangezigt zoeken te krygen door langheid van tyd.*

QUÆSÍTÍO, ónis. f. Plaut. *Zoekinge, gezoek, het zoeken.*

QUÆSÍTÓR, óris. m. Virg. *Een Regter over miſdadigen.*

* Quæſitor. A. Gell. *Een zoeker, onderzoeker.*

QUÆSÍTÚM, í. n. Ovid. *Een vrage, vraagſtuk, het gevraagde.*

* Quæſitum. Ovid. *Het gewonne, winſt.*

QUÆSÍTÚS, ús. m. Plin. H. *Zoekinge, gezoek, onderzoek, het zoeken of onderzoeken.*

QUÆSÍTÚS, á, úm. Ovid. *Gezogt, onderzogt.*

Quæſtiriores leges. Tac. *Uitgezogter, ſcherpzinniger, beſchaafder wetten.*

Quæſtiſſimi honores. Tac. *Ongemeene eerbewyzingen, bedieningen, of eeramptem.*

Ager nihil ferens, niſi multâ culturâ quæſitum. Cic. *Een akker, die niets draagt, dan 't gene met veel landbouwens word gezogt, ingehaalt.*

QUÆSO. Cic. *Ik bidde u.* Quæſumus. Cic. *Wy bidden u.*

Quæſo ut liceat. Ter. *Ik bidde u dat het my toegelaten of geoorloft zy, dat het my vry mag ſtaan.*

Quæſo Deos. Ter. *Ik bidde de Goden.*

Quæſo à vobis. Cic. *Ik verzoeke van u lieden.*

QUÆSTÍCÚLUS, í. m. Cic. *Winſje, kleine geringe winſt, of gewin.*

QUÆSTÍO, ónis. f. Plaut. *Zoekinge, onderzoek.*

Ne in quæſtione mihi ſit ille. Plaut. *Op dat ik hem niet behoeve te zoeken.*

Tibi ne quæſtioni eſſemus. Plaut. *Op dat gy ons niet zoud behoeven te zoeken.*

* Quæſtio. Cic *Een vrage, vraagſtuk, of geſchil.*

* Quæſtio. Cic. *Een vrage, ondervraginge.*

* Quæſtio. Cic. *Onderzoek, kennisneminge van een zake: ook, pyniginge om een zaak uit te halen, ontdekken.*

QUÆSTÍUNCÚLA, æ. f. Cic. *Een vraagje, kleine of geringe vrage.*

QUÆSTÓR, óris. m. Varr. *Een Regter over miſdaden tegen 't gemeen te Rome.*

Quæſtor patricidii, *of* rerum capitalium. Pompon. *Een Regter over halszaken.*

* Quæſtor. Cic. *Een ontfanger.* Zeker Overheid, de welke met de Burgermeeſteren of Veldoverſten in 't leger gezonden wierd, alwaar hy 't bewint over 't geld en een byzonder opzigt over den buit op de vyanden behaald hadde.

* Quæſtor urbanus. Liv. *De ontfanger van Rome.*

QUÆSTÓRÍUM, íi. n. Liv. *De tent van den ontfanger van een leger.*

QUÆSTÓRÍUS, á, úm. Cic. *Van een ontfanger, tot een ontfanger behoorende.*

QUÆSTÓRÍUS, íi. m. Cic. *Ontfanger geweeſt hebbende.*

QUÆSTUÁRÍUS, á, úm. Sen. Ph. *Om winſt arbeidende.*

QUÆSTUÓSÍSSÍMÉ. adv. Sen. Ph. *Met zeer groote winſt of gewin.*

Fenus eſt circumſpicere ubi quæſtuoſiſſimè habeas. Sen. Ph. *Om te zien waar men de grootſte winſt kan hebben is woeker.*

QUÆSTUÓSUS, á, úm. Cic. *Winſtzugtig, baatzugtig, begeerig na winſt.* Men vind *Quæſtuoſiſſimus.*

Scientiam quæſtuoſam habere. Cic. *Een winſt aanbrengende wetenſchap hebben.*

* Quæſtuoſus. Cic. *Vol winſt, groot gewin op of aanbrengende.*

* Quæſtuoſus. Q. Curt. *Veel op iets winnende, groote winſt doende.*

Gens navigiorum ſpoliis quæſtuoſa. Curt. *Een volk, dat groote winſt doet met den buit of roof van ſchepen.*

QUÆSTÚRA, æ. f. Cic. *Ontfangers ampt, waardigheid, bedieninge van ontfanger.*

Digitized by Google

QUÆSTŪS, ūs. m. Cic. *Winſt, gewin, baat, voordeel.*
Quæſtui equites habere. Cæſ. *Minder ruiters hebben dan betaalt worden, huurlingen onder zyne ruiters hebben.*
* Quæſtus. Cic. *Het doen van winſt, of voordeel.*
Facere quæſtum in aliqua re. Cic. *Winſt met iets doen.*
QUALĪBĔT. adv. Plaut. *Langs wat weg men wil, door wat weg men wil.*
QUALĪS, ȳs. m. & f. ĕ, ȳs. n. Qualis pater, talis filius. Cic. *Hoedanig een vader zoodanig een zoon,* of gelyk wy zeggen, *gelyk de ouden zingen zoo piepen de jongen.*
Quali fide exiſtimatis eſſe eos. Cic. *Van wat trouwe oordeelt gyliedan hen te zyn.*
Nihil intereſt ad beatè vivendum quali uteris victu. Cic. *Het doet niets tot het gelukkig leven, wat ſpyze, lyftogt, of mondkoſt gy gebruikt.*
Quid ſit hoc, non vides; at quale ſit, vides. Cic. *Gy ziet niet wat dit is, maer wel hoedanig het is.*
Qualis oratoris putas eſſe ſcribere hiſtoriam? Cic. *Welk een Redenaar meent gy het ſchryven van een hiſtorie te voegen, paſſen?*
Tale tuum carmen, quale ſopor feſſis. Virg. *Uw gedigt is zoo aangenaam als de ſlaap aan vermoeiden.*
Qualis philomela amiſſos queritur ſœtus. Virg. *Zoodanig, of gelyk de nagtegaal hare verlorene jongen beklaagt, betreurt.*
QUALĪSCŪNQUĔ. m. & f. QUALĔCŪNQUĔ. n. Cic. *Hoedanig hy zy, of het ook zy.*
QUALĪTAS, ātis. f. Cic. *Hoedanigheid, of eigenſchap van iets.*
Qualitatum aliæ principes, aliæ ex iis ortæ. Cic. *Van de hoedanigheden of eigenſchappen zyn 'er eenige de eerſte of voornaamſte, en anderen uit de zelve geſproten.*
QUALĪTĔR. adv. Plin. H. *Hoedaniglyk, op wat wyze, gelyk als.*
QUALĪTERCŪNQUĔ. Colum. *Op hoedanig een maniere of wyze het ook zy.*
QUALŪM, ī. n. Cat. Colum. *Een kerf, of mande van teen of wiſſen.*
QUALŪS, ī. m. Virg. *Idem.*
QUĀM. conjunct. Cic. *Als, gelyk, dan, zoo veel als.* Tam hoc ſcio quàm me vivere. Ter. *Ik weete dit zoo wel als dat ik leve.*
Libentiùs hæc in eum evomere videor quàm veriùs. Liv. *Ik ſchyne deze dingen met grooter vermaak dan waerheid tegen hem uit te braken, te zeggen.*
Videte quàm valde malitiæ ſuæ confidat. Cic. *Ziet hoe zeer hy zig vertrout op zyn boos- of quaadaerdigheid.*
Homo, non quàm iſti ſunt, glorioſus. Liv. *Een man zoo hoogmoedig, opgeblazen, of trots niet als of gelyk zy zyn.*
Quàm potero adjuvabo ſenem. Ter. *Ik zal den ouden man helpen zoo veel als ik kan, of in myn vermogen is.*
Re frumentariâ quàm celerrimè potuit comparatâ. Cæſ. *Het koren zoo ras als doenlyk of mogelyk was beſchikt, of verſchaft, of verzorgd zynde.*
Quàm vellem ut te ad Stoïcos inclinaviſſes! Cic. *Hoe zeer wenſchte ik wel, dat gy tot de Stoïken gehels hadde! of u zelven by hen gevoegd hadde!*
Quàm nihil prætermittis in conſilio dando. Ter. *Hoe weinig ſlaat gy over in 't raad geven?*
Quàm magis aſpecto, tam magis eſt, &c. *Hoe ik hem meer aanzie, of aanſchouwe hoe meer is hy 't, enz.*
Quàm quiſque peſſimè fecit, tam magis tutus eſt. Salluſt. *Hoe meer quaad iemand bedryft, hy is des te veiliger.*
Quàm proximè ad hoſtem poteſt. Liv. *Zoo na of digt by den vyand als hy kan.*
Iis utile eſt illum eſſe quàm deterrimum. Ter. *Het is nut, oorbaar of goed voor hen dat hy de booſte, argſte of ſnoodſte zy.*
Scribit ad me quàm honorificè. Cic. *Hy ſchryft zeer eerlyk aan my.*
Quinto die quàm id factum eſt. Colum. *Vyf dagen na dat dat gedaan is.*
Si tam diu vixerit tecum quàm ego cum eo. Plin. J. *Indien hy zoo lang met u leeft als ik met hem gedaan hebbe.*
Fluviam quàm longa eſt nocte tumentem leniit. Virg. *Hy ſtilde zoo lang als de nagt duurde de opgezwolle of ontſtuimige vloed, of ſtroom.*
Nihil quidquam libentiùs facio quàm ſcribo ad te. Cic. *Ik doe niets liever dan dat ik aan u ſchryve.*
Nihil magis deſideratur, quàm quòd in Africam non ierim. Cic. *Daar word niets meer gewenſcht, dan dat ik niet na Africa gaa.*
Hoc eſt altius, quàm ut nos ſuſpicere poſſimus. Cic. *Dit is te hooger verheven, dan dat wy het konnen beſchouwen, of beſpiegelen.*
Non ſuſcipiendæ plures cauſæ, quàm quibus ſuffecturum ſe ſciat. Quintil. *Hy moet geen meer zaken ondernemen dan hy wete dat hy kan uitvoeren.*
Contrà facis quàm pollicitus es. Cic. *Gy doet anders dan gy belooft hebt.*
Quàm facetè! quàm venuſtè! Plaut. *Hoe aardiglyk! hoe treffelyk! mooitjes!*
Nunc dicito quàm extemplò erit factum. Plaut. *Zeg nu, hoe ras het gedaan zal worden.*
Quàm plurimam braſſicam edere. Cat. *Zeer veel kool eten.*
QUĀMLĪBĔT tenuis. Plin. H. *Hoe teuger, teeder hy, zy, of het ook zy.*
QUĀMŌBREM? Ter. Cic. *Waer om? om wat reden?* Vraagswyze.
* Quamobrem. *Weshalven, waaromme, om welke reden dan.*
QUĀMPRIMŪM. adv. Cic. *Ten eerſten, met den eerſten, aanſtonds, terſtond, van ſtonden aan.*
QUĀMVĪS. conjunct. Cic. *Hoewel, niet tegenſtaande, ſchoon, al hoewel.*
* Quamvis. Cic. *Zoo veel als gy wilt, of als men wil. Zie* Quantumvis.
QUĀNDĪŪ? adv. Cicer. *Hoe lang? hoe langen tyd?* Vraagswyze.
Homo, quamdiu vixit, totâ Siciliâ clarus. Cic. *Een man, zoo lang hy geleeft heeft, in Sicilie vermaard, beroemd.*
Tandiu requieſco, quandiu ad te ſcribo. Cic. *Ik ruſte zoo lang, ben zoo lang geruſt als ik aan u ſchryve.*
QUĀNDŌ. *Wanneer, toen.* Utinam tunc eſſem natus, quando Romani, &c, Cic. *Och of ik toen geboren waer, wanneer de Romeinen, enz.*
Quando iſtud erit? Ter. *Wanneer zal dat zyn, geſchieden, of gebeuren?*
Quando te viſuri eſſemus, nihil ex tuis litteris potui ſuſpicari. Cic. *Ik hebbe uit uwe brieven niet konnen beſpeuren wanneer wy u zouden bezoeken.*
* Quando. Virg. *Dewyl, nademaal.*
Quando gentium Plaut. *Wanneer? op wat tyd?*
QUANDŌCŪNQUĔ. adv. Colum. *Wanneer het ook zy, zoo dikwils als.*
QUANDŌQUĔ. adv. Cic. *Somtyds, nu en dan.*
Quandoque bonus dormitat Homerus. Hor. *Den goede Homerus ſlaept nu en dan,* dat is, *heeft nu en dan misſlagen.*
QUANDŌQUĔ. Hor. *Zie* Quandocunque.
QUANDŌQUĪDEM. conjunct. Cic. *Dewyl, nademaal.*
QUANQUAM. conjunct. Cic. *Hoewel, alhoewel, niet tegenſtaande.* Men vind deze conjunctio met een ſubjunctivus of indicativus.
Quanquam animus meminiſſe horret. Virg. *Hoe wel myn gemoed een afſchrik heeft van die dingen te gedenken.*
Quanquam ita ſe rem habere arbitrarentur. Cic. *Hoe wel zy meenden, oordeelden dat de zake zoo ſtond, of gelegen was.*
QUANTĪLLŪM? adv. Plaut. *Hoe weinig? hoe luttel?* Vraagender wyze.
QUANTĪLLUS, ă, ūm. Plaut. *Hoe weinig, hoe luttel.*
QUANTĪTAS, ātis. f. Plin. *Hoe grootheid, grootte.*
* Quantitas. Paul. Juriſc. *Prys, waarde, waardy.*
QUĀNTŌ. Een *adverbium* 't welk by *comparativa* word gevoegt.
Tantò magis cupio, quantò diutiùs abeſt. Ter. *Hoe hy langer afweezend is, hoe ik meer na hem wenſch of verlange.*
Quantò plus delectationis habiturus eſt, quàm? &c. Quint. *Hoe veel meer vermaak zal hy hebben, ſcheppen, dan, enz.*
QUANTŌPĔRĔ. adv. Cicer. *Hoe grootelyks, hoe zeer, hoe veel.*
Quantopere expetenda eſſet Philoſophia, ſatis, ut arbitror, dictum eſt. Cic. *Het is myns bedunkens reeds genoeg geſeegt, aangewezen hoe wenſchelyk de wysbegeerte is.*
QUANTŪLŪM? adv. Cic. *Hoe weinig? hoe luttel?*
Quantulùm intereſt, utrum? &c. Cic. *Hoe weinig is 't er aan gelegen? of, enz.*
QUANTŪLUS, ă, ūm? Cic. *Hoe klein? hoe luttel?*
Id autem quantulum eſt? Cic. *Maer hoe klein? hoe gering is dat?*

QUAN-

Digitized by Google

QUĀNTŬLŪSCŪNQUĔ. quāntŭlăcūnquĕ, quāntŭlūmcūnquĕ. Cic. Colum. *Hoe klein, luttel, of gering het ook zy.*
Sed de mea quantulacunque facilitate. Cic. *Maar aangaande myne beleefdheid, zagtzinnigheid hoe klein die ook zy.*
* Quantulumcunque dicebamus. Cic. *Hoe luttel wy ook wisten te redeneren, of pleiten.* Quantulumcunque *word als een* adverbium *gestelt.*
QUĀNTŪM. adv. Cic. *Hoe veel.*
Quantum animis erroris ineſt! Ovid. *Hoe vele dwalingen zyn in de gemoederen!*
Quanti quanti benè emitur, quod neceſſe eſt. Cicer. *Dat noodzakelyk is word altyd goed koop genoeg gekogt, koſt nooit te dier.*
* Quantùm. Cic. *Zoo veel als.*
Quantùm aſſequi potui. Cic. *Zoo veel als ik hebbe konnen begrypen, bevatten, beſeffen.*
Quantùm illa ætas capit. Quintil. *Zoo veel als die ouderdom begrypt, bevat, beſeft.*
Quantùm in me erit. Cic. *Zoo veel als in my, of in myn vermogen zal zyn.*
Dedit mihi quantùm maximum potuit. Plin. J. *Hy heeft my zoo veel gegeven als hy beſt konde.*
* Quantùm eventu poſtea patuit. Suet. *Zoo veel als naderhand uit de uitkomſt bleek.*
* Quantum ad. Plin. J. *Voor zoo veel als betreft of aangaat, wat aangaat.*
Quantùm ad porticus. Plin. J. *Wat de beſtotene wandel dreven aangaat.*
* Quantùm eſt adhibere hominem amicum! Plaut. *Hoe groote lyks, of veel 's'er aan gelegen, een vriend te gebruiken.*
QUĀNTŪMCŪNQUĔ. adv. Cic. *Zoo veel als.*
QUĀNTŪMVĪS. adv. Hor. *Zoo veel als gy wilt, of men wil.*
Quantumvis prolationum. Plaut. *Zoo veel uitſtel als men begeert.*
* Quantumvis ruſticus. Hor. *Zoo boersch, plomp, of bot als hy is.*
QUĀNTŪS, ă, ūm? Cic. *Hoe groot?* Vragender wyze.
* Tanta eſt inter eos, quanta poteſt eſſe maxima morum diſtantia. *Daar is tuſſchen hen zoo groot een onderſcheid van zeden als 'er kan zyn.*
QUĀNTĪ? Cic. *Hoe veel?* Een *genitivus*, die by woorden van prys word geſtelt.
Quanti penderes illum, nunquam oſtendiſti. Ter. *Gy hebt nooit geoont hoe veel of groot elyks gy hem agte.*
Tu quantus, quantus es, nil niſi ſapientia es. Ter. *Gy zyt zoo groot als gy ben niet dan wysheid.*
* Quanti eſt ſapere. Ter. *Hoe groot een zake is het wys te zyn.*
QUĀNTŪSCŪNQUĔ, quāntăcūnquĕ, quāntūmcūnquĕ. Cic. *Hoe groot hy, zy, of het ook zy.*
QUĀNTŪSLĪBĔT, quāntălĭbĕt, quāntūmlĭbĕt. Colum. *Idem.*
QUĀNTŪSVĪS, quāntăvīs, quāntūmvīs. Liv. *Idem.*
QUĀPRŌPTĔR. adv. Ter. *Waarom.*
QUĀPRŌPTĔR. conjunct. Ter. *Daaromme dan, weshalven.*
QUĀQUĂ. adv. Quaquà tangit, omne amburit. Plaut. *Hy brand over al waar (daar) hy aanraakt.*
Quaquà incedit. Plaut. *Welk heen, door wat weg of plaats hy ook gaat.*
QUĀQUĀVĔRSŪM. adv. Cæſ. *Over al, van alle kanten of zyden.*
Legatos quaquaverſum mittere. Cæſ. *Na alle oorden, geweſten, over al na toe gezanten zenden.*
QUĀRE? adv. Cic. *Waarom, uit wat redenen.*
* Quare. Virg. *Derhalven.*
Quare agite, tectis ſuccedite noſtris. *Derhalven komt aan, gaat onder ons dak, treed in ons huis.*
* Quare. Cic. *Daaromme dan, derhalven.*
* Quare. Planc. ad Cic. *Op dat.*
Omnia feci, quare perditis reſiſterent. Planc. ad Cic. *Ik hebbe alles gedaan, aangewend op dat zy de booze menſchen zouden wederſtaan, te keer gaan.*
QUĀRTĂDĔCĪMĀNĪ, ōrūm. m. plur. Tac. *Krygsknegten van de veertiende keurbende.*
QUĀRTĀNĂ, æ. f. Cic. *Een vierdendaagſche koorts.* Men verſtaat'er *Febris* onder.
Quartanas excutere. Plin. *Vierdendaagſche koortſen verdryven, genezen.*
At ſi duæ quartanæ ſunt febres. Celſ. *Maar indien 'er twee vierdendaagſche koortſen zyn, of indien de vierdendaagſche koorts dubbeld is.*
QUĀRTĀNI, ōrūm. m. plur. Tac. *Krygsknegten van de vierde keurbende.*
QUĀRTĀRĬŪS, ĭī. m. Colum. *Een vierde deel van de groote mate.*
QUĀRTŌ. adv. Varr. *In de vierde plaats, ten vierde.*
QUĀRTŪM. adv. Cic. *Voor de vierde maal, reis, of keer.*
Quartùm Conſul. Liv. *Ten vierde maalen burgermeeſter.*
QUĀRTŬS, ă, ūm. Virg. *De vierde.*
QUĀRTŬSDĔCĪMŬS, ă, ūm. Quartadecima Luna. Plin. H. *De veertiende maan.*
QUĀSI. adv. Cic. *Gelyk, gelyk als, gelyk als of.*
Fuit olim quaſi ego ſum. Plaut. *Hy was eertyds gelyk als ik ben, in de zelve ſtaat als ik.*
Ita eſt vita hominum, quaſi cùm ludas teſſeris. Ter. *Het leven der menſchen is gelyk als of men met den teerling ſpeelde.*
* Quaſi. Ter. *Als of.*
Quaſi hæc tibi non renuntiata ſint. Ter. *Als of u deze dingen niet geboodſchapt, verhaald, of bekend gemaakt waren.*
Quaſi verò ego ad illos, non illi ad me venire debuerint. Cic. *Als of quamyys ik by hen en zy niet by myn moeſten komen.*
* Quaſi Cic. *By na, omtrent, ten naaſten by.*
Quaſi talenta quindecim. Ter. *By na of omtrent vyftien talenten.*
Quaſi duo talenta huic debet. Plaut. *Hy is hem ten naaſten by omtrent twee talenten ſchuldig.*
QUĀSĬLLĀRĬĂ, æ. f. Petron. *Een ſlavin, die men wolde in een teene kerfje gaf om alle dag te werken.*
QUĀSĬLLŬM, ĭ. Tibul. *Een kerfje of mandtje van teen, of wiſſen.*
QUĀSSĀTĬO, ōnĭs. f. g. Macrob. *Schuddinge, ſchokkinge, bevinge, daveringe, geſchok, ſtootinge, aanſtoot.*
QUĀSSĀTŪS, ă, ūm. Virg. *Geſchud, geſchokt, geſtooten, geſold, geſlingerd, gedreven, ontrampeneerd door een ſtorm, van een ſchip ſprekende.*
* Quaſſatus. Plin. H. Ovid. *Geſchud, geſchokt, gebroken, aan ſtukken geſtooten.*
* Quaſſatus. Cic. *Geſchokt, bedorven.*
** Quaſſata Reſpublica. Cic. *Een geſchokte, ontſtelde, verlegen Staat.*
Reficere quaſſata muri. Liv. *De ſtormbreuken, het geſchokte, verbrokene van een wal herſtellen, toemaken.*
QUĀSSO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. *Schudden, ſchokken, bewegen, doen daveren.*
Quaſſat caput. *Hy ſchud het hoofd.*
Quaſſare. Virg. *Breken, aan ſtukken ſtooten, verbryzelen, kneuzen.*
Tuſſis frequens quaſſavit me. Catul. *Een gedurige hoeſt heeft my geſchokt, gebroken, dat is, alle de leden ontſtelt.*
QUĀSSŬS, ă, ūm. Plaut. *Gebroken, aan ſtukken geſtooten, verbryzeld.*
QUĀSSŬS, ūs. m. Pacuv. apud Cic. *Schuddinge, geſchok, ſchokkinge, ſtootinge, aanſtoot.*
QUĀTĔFĂCĬO, ĭs, quătĕfēcī, quătĕfăctūm, quătĕfăcĕrĕ. Cic. *Schudden, doen daveren of beven, overhoop werpen: ook, met geweld verjagen, verdryven.*
Quatefeci Antonium. Cic. *Ik hebbe Antonius doen beven, verdreven.*
QUĀTĔNŬS. adv. Cic. *Hoe verre, tot wat einde, zoo veel als, voor zoo verre.*
Videamus quatenus amor in amicitia progredi debeat. Cic. *Laat ons zien hoe verre de liefde in de vriendſchap moet gaan.*
Quatenus. Plin. H. *Om dat, dewyl.*
QUĀTĔR. adv. Colum. *Vier malen, reizen, of keeren, vierwerven.*
QUĀTĔRDĔCĬĔS. Cic. *Veertig malen, reizen, of keeren.*
QUĀTĔRDĒNĪ, æ, ă. Ovid. *Veertig.*
QUĀTĔRNĀRĬŪS, ă, ūm. Plaut. *Van vier, vier getallig.*
Scrobs quaternarius. Colum. *Een graft van vier voeten breed, diep.*
QUĀTĔRNĪ, æ, ă. Cic. *Vier.*
Quaternis diebus latent. Plin. H. *Ze blyven vier dagen verborgen, verborgen.*
QUĀTĬO, ĭs, quāſſī, quāſſūm, quătĕrĕ. Virg. *Schudden, ſchokken, doen daveren of beven.*

Quate-

Digitized by Google

Quatere oppida bello. Virg. *Steden door den oorlog verdelgen, bederven, verwoeſten.*
Alas quatere. Virg. *De wieken, vlerken, of vleugels ſchudden, ſlaan.*
Fundamenta quatere. Virg. *De grondveſten, grondleggingen ſchudden, doen daveren, ſchokken.*
Tedam quatere manu. Catul. *Een toorts met de hand ſchudden.*

QUĀTRĬDŪŪM, ūi. n. Cic. *De tyd van vier dagen.*
Quatriduo antè. Cic. *Vier dagen te voren.*

QUĀTŬŎR. indecl. omn. gen. Virg. *Vier.*

QUĀTŬŎRDĔCIĒS. adv. Plin. H. *Veertien malen.*

QUĀTŬŎRDĔCĬM. n. plur. indecl. Poll. ad Cic. *Veertien.*

QUĔ. conjunct. Cic. *En.* Deze conjunctio vind men altyd aan 't einde der woorden.

QUEMĀDMŎDŪM. Cic. *Gelyk als, gelyker wys.*
Quemadmodum? Cic. *Hoe? hoedanig? op wat wyze of maniere?* Vraagswyze.
Quemadmodum es aſſervatus? Cic. *Hoe, op wat wyze zyt gy behouden?*

QUĔO, quīs, quīvī, quītŭm. Ter. *Konnen, vermogen.*

QUĔRCĔRĀ febris. Plaut. *Een gewaldige, ſterke koorts.* Andere zeggen, *een koorts die groote huiverigheid veroorzaakt.*

QUĔRCĔTŬM, ī. n. Varr. Hor. *Een eiken boſch.*

QUĔRCĬCŬS, ă, ŭm. Suet. *Van een eiken boom.*
Quercica corona. Suet. *Een eike kroon of krans.*

QUĔRCŬS, ūs. f. Cic. *Een eiken boom.*

QUĔRELĀ, æ. f. Cic. *Klagte, geklag, beklag* over quaden handel, enz.
* Querela. Cic. *Beklag, klaginge, klagte, ronklagte, betreuringe, geween, geſchrei.*
Complere querelis nemus. Lucret. *Een boſch met ronklagten, geween, geſchrei vervullen.*

QUĔRĬBŬNDŬS, ă, ŭm. Cic. *Klagende, klagten of beklag doende.*
Queribunda vox. Cic. *Een klagende, treurige, weenende ſtemme.*

QUĔRĬMŌNĬA, æ. f. Cic. *Klagte, beklag, geklag, klaginge over iemand of over iets.*
Querimoniam habere de aliqua re. Cic. *Over iets klagen, klagten of beklag doen.*

QUĔRĬTĀNS, ānt'is. omn. gen. Tac. *Klagende, klagten of beklag doende.*

QUĔRĬTOR, ārīs, ārī. Tac. *Dikwils klagen, zyn beklag doen.*

QUERNĔŬS, ă, ŭm. Colum. *Van een eiken boom.*

QUERNŬS, ă, ŭm. Virg. *Van een eiken boom.*
Corona querna. Ovid. *Een eike kroon.*

QUĔRŎR, ĕrīs, quæſtŭs ſŭm, quĕrī. Cic. *Klagen, klagten of beklag doen.*
Intuliſſe eos ſibi bellum querebantur: Cæſ. *Zy klaagden dat zy hen den oorlog aangedaan hadden.*
Queri ſuum fatum. Cæſ. *Zyn noodlot beklagen, betreuren, beweenen, beſchreyen.*
Queruntur ſemper aliquid. Cic. *Zy klagen altyd, gedurigly over iets, over dit of dat.*
Queſtus eſt mecum. Cic. *Hy heeft my geklaagt, zyn beklag aan my gedaan.*
Queſtus eſt de avaritia noſtrorum civium. Cic. *Hy heeft geklaagt, zyn beklag gedaan over de gierigheid onzer burgeren.*

QUERQUĔDŬLĀ, æ. f. Varr. *Een teeling, of taling,* zeker water vogel.

QUĔRŬLŬS, ă, ŭm. Mart. *Dikwils klagende, klagtig, klagtig vallende; klagten of beklag doende.*
* Querulus. Ovid. *Zeer luidend.* Sprekende van de ſnaren van een luit, enz.
Queruli libelli. Plin. J. *Klaag- of beklag ſchriften.*

QUĔSTŬS, ă, ŭm. Cic. *Geklaagt, klagten of beklag gedaan hebbende.*

QUĔSTŬS, ūs. m. Cic. *Klagte, klaginge, beklag, ronklagte, getreur, geween, geſchrei.*

QUĪ, quæ, quŏd, *of* quĭd, cŭjŭs, cuī. pronom. relat. *De welke, wat, wie, welk.*
Qui Deus appellandus? Cic. *Welk een God moet men te hulp roepen?*
Neſcis qui vir ſiet. Ter. *Gy weet niet welk of wat voor een man hy is.*
Quem te appellem? Cic. *Hoe zal ik u noemen, hieten?*
* Quæ tua eſt humanitas. Cic. *'T welk u beleefdheid is.*
Quæ mea mens fuit in ſuſcipienda cauſa, eadem in judicanda veſtra ſit. Cic. *Dat uw gemoed of oogmerk zoodanig in 't oordeelen zy als my in het ondernemen van de zake.*

QUĪ? adv. Cic. *Hoe? hoedanig? Op wat wyze of maniere?*
Quĭ vocare? Cic. *Hoe word gy genoemt?*
* Qui? Ter. *Waarom? uit, of om wat reden?*
Non poteſt. D. Qui? Ter. *Hy kan niet.* D. *Waarom? uit wat reden?*
* Qui iſthæc tibi incidit ſuſpicio? Ter. *Hoe is u dat vermoeden ingevallen, in 't hoofd gekomen, geſchoten?*
* Quĭ illum utinam omnes Dĭi perduint. Plaut. *Dat hem alle de Goden verdelgen, ſchenden.*
* Ego id agam mihi quĭ ne detur. Ter. *Ik zal het zoo doen, aanleggen, beſtieren, dat zy my niet zal werden gegeven.*

QUĬĀ. conjunct. Cic. *Om dat.*

QUĬĀNĀM? Virg. *Waarom? om of uit wat reden?*

QUĬCŪM? Cic. *Met wien,* in plaats van *Cum quo.*

QUĬCŪMQUĔ, Quæcumquĕ, Quŏdcūmquĕ. Cic. *Al wie, welke, wat, Wie, wat, of welk het ook zy.*

QUĬD? cūjŭs? cuī? n. Ter. *Wat? Wat ding, of zake?* Vraagender wyze.
Quid facerent miſeri? Cic. *Wat zouden zy ellendige doen?*
Quid te futurum eſt? Cic. *Wat zal nog van u geworden?*
Quid ego tibi ætatis videor? Plaut. *Van wat ouderdom ſchyne ik u?*
Quid tu hominis es? Ter. *Wat zyt gy voor een man?*
Quid iſtud gaudii eſt? Terent. *Wat vreugde of blydſchap is dat?*
Quid eſt quòd lætus ſis? Ter. *Wat is'er waarom gy zoo blyde of verheugd zyt?*
Quid eſt, cur, *of* quamobrem? Cic. *Wat is'er? waarom?*
Quid multa? Cic. *Wat behoeve ik veel of meer te zeggen?*
Quid ita? Cic. *Waarom? uit of om wat reden?*
Quid rum? Ter. Quid tum inde? Cic. *Wat dan? Wat zal 't dan zyn?*
Quid tibi vis? Ter. *Wat wilt gy zeggen of hebben?*

QUĪDĀM, quædām, quŏddām, *of* quĭddām. Cic. *Zeker, eenig menſch, d'een of d'ander, iemand, iets.*
Neque pugnas narrat, quod quidam facit. Ter. *Ook verhaalt hy zyne veldſlagen niet gelyk zeker perſoon doet.*
* Conſtamus corpore & animo quæ ſunt cujuſdam modi. Cic. *Wy beſtaan uit een ziel en lighaam welke op zekere wyze te zamen geſteld zyn.*
* Craſſi reſponſum excellentis cujuſdam ingenii eſt. Cic. *Het antwoord van Craſſus is van een zeker uitmuntend verſtand.*
Quiddam divinum. Cic. *Iets Goddelyks, zekere Goddelyke zake.*
Quiddam portenti ſimile. Cic. *Iets een wonderteken gelykende.*

QUĪDĔM. adv. Cic. *In waarheid, zekerlyk, waarlyk, wel.*
* Torquebis filium quidem, ſed mater fatebitur. Quintil. *Gy zult de zoon wel pynigen, maar de moeder zal bekennen, belyden.*
Philoſophi minimè mali illi quidem, ſed non ſatis acuti. Cic. *Wel geenzins quade of ſlegte Wysgeren, maar niet ſcherpzinnig genoeg.*
* Ego quidem ſcribo, tu verò legis. *Ik ſchryve wel, maar gy leeſt.*
Ego quidem valeo. Cic. *Ik ben wel gezond, of welvarende.*
Aut quidem nemo, (quod quidem magis credo) aut ſi quiſquam, ille ſapiens fuit. Cic. *Of niemand is waarlyk wys geweeſt ('t welk ik wel meeſt geloove) of indien iemand wys was, is hy 't geweeſt.*
* Nunquam deero (ne cum periculo quidem meo) officio meo. Cic. *Ik zal (zelfs met myn eigen gevaar) niet nalatig zyn in myn pligt.*
Quod ne quidem dictu fas eſt. Cic. *'T welk zelfs niet geoorloft is te zeggen.*
* Nobis verò placet, inquit Atticus, & vehementer quidem. Cic. *Dog het behaagt ons, zegt Atticus, ja zelfs boven maten.*
* Temporis quidem certè vix ſatis habui. Cic. *Ik hebbe voorwaar zelfs naauwlyks tyds genoeg gehad.*

QUĪDNĀM. n. Cic. In accuſativo en nominativo. *Wat.* Reviſo quidnam hîc rerum gerit. Cic. *Ik ga zien wat hy hier doet.*

Digitized by Google

Quidnam ille commotus venit? *Waarom komt hy hier verbaasd, ontsteld?*

QUIDNI? adv. Ter. *Waarom niet?*

Patris cognatum noſtin? P. Quidni? Ter. *Kent gy de neef van uw vader?* P. *Waarom niet?*

QUIDPIĀM. n. Cic. In accuſativo *en* nominativo. *Iets, ietwes, eenig ding.*

Num illi moleſtæ quidpiam hæ ſunt nuptiæ? Ter. *Is hem dit huwelyk eenigzins misbagelyk, onaangenaam?*

QUIDQUĀM. n. Cic. In nominativo *en* accuſativo. *Iets, ietwes, eenig ding.*

Nihil quidquam. Cic. *Niets ter wereld, niet met allen, gantſch niet.*

Quaſi quidquam tibi ſint viginti nummi. Ter. *Als of twintig rykſdaalders iets voor u waren, u iets konden deeren.*

QUIDQUĒ. n. Cic. In nominativo, *of* accuſativo. *Alles, elk, of yder ding.*

Ede mihi ſcriptum, unde quidque aut quanti emerit. Cic. *Geef my geſchreven op waar, en voor hoe veel hy elk ding gekogt heeft.*

QUIDQUID. Cic. Quidquid maleficii, ſceleris, cædis erit, proprium Roſciorum eſſe debebit. Cic. *Wat soort het ook zy van misdaden, schelmstukken, of moorden, moet of zal de Roſcii toegeëigent of toegeſchreven worden.*

Quidquid eſt. Plaut. *Wat het ook zy: wat het is, of niet en is.*

QUIDVĪS, cūjūſvis. n. g. Cic. *Al wat gy wilt.*

QUIDŪM. adv. *Hoe dan.*

QUIĒS, ētis. f. Cic. *Ruſt, uitſpanninge, verpoozinge van arbeid.*

Vobis parta quies. Virg. *De ruſt is u verſchaft, verkregen, gegeven.*

Quies doctrinarum. Plin. H. *Ruſt, verpoozinge, tuſſenpoos van letterbloklen.*

* Quies. Plin. H. *Vrede.*

* Quies. Virg. *Stilte, kalmte, bolderheid, bedaardheid* van de lugt.

* Quies. Cic. *Ruſt, ſlaap.*

Turbare quietem alicujus. Prop. *Iemands ſlaap ſtoren.*

QUIĒSCO, ſcis, quīēvī, quiētūm, quiēſcĕre. Cic. *Ruſten, ophouden van werken.*

* Quieſcere. Ter. *Stil zyn, zig ſtil of geruſt houden, geen moeite maken, of ontruſt veroorzaken.*

Ut quieſcant porro moneo. Ter. *Ik vermane hen dat zy zig voortaan geruſt of ſtil houden.*

* Statuere quieſcebant. A. Gell. *Zy hielden op met keuren of wetten te maken.*

* Quieſcere. Auct. ad Her. *Zwygen, ſtilzwygen, de mond houden.*

Quieſce tu. *Zwyg gy, hou u mond.*

* Quieſcere. Plaut. *Geruſt, buiten of zonder zorg of kommer zyn.*

Quieſcas cætera. Plaut. *Zyt omtrent de overige zaken geruſt, zonder kommer of vreeze.*

* Quieſcere. Cic. *Toeſtaan, toelaten, dulden, gehengen, gedoogen.*

Quieſcat res adduci ad interregnum. Cic. *Dat hy toeſtaa, toelate, lyde dat de zake tot een tuſſenryk gebragt werd.*

QUIĒTĒ. adv. Cic. Catul. *Met ruſt, geruſtelyk, ſtilletjes, zonder moeite.*

QUIĒTŪS, ă, ūm. Plaut. *Geruſt, ſtil, vreedzaam.* Men vind Quietior en Quietiſſimus.

Quietum aliquem reddere. Ter. *Iemand geruſt maken:* ook, *iemand te vreden ſtellen, ſtillen.*

Nunquam per Antonium quietus fui. Cic. *Ik ben door of wegens Antonius nooit geruſt, of zonder kommer geweeſt.*

Quietus eſto de iſto. Plaut. *Zyt daar over geruſt, onbekommerd, zonder zorge.*

* Æquor quietius. Hor. *Een ſtiller zee.*

* Urbs quieta. Virg. *Een geruſte, vreedzame, vredige ſtad.*

Quietum fuiſſet per hoſtem. Liv. *De vyanden zouden geruſt, of ſtil gebleven hebben.*

QUILĪBĔT, Quælĭbĕt, quōdlĭbĕt, *of* quīdlĭbĕt. Hor. *Ygelyk, yder, elk.* Arti cuilibet idoneus. Hor. *Bequaam tot elke konſt.*

* Quilibet. Plin. H. *Gemeen, ſlegt.*

Neque enim ei cum quolibet hoſte res fuit. Plin. *Hy hadde ook met geen gemeenen vyand te doen, te worſtelen.*

QUĪMĀTŪS, ūs. m. Plin. H. *De ouderdom van vyf jaren.*

QUĪN. Cic. *in plaats van* Qui non *of* Quæ non. Nemo noſtrûm eſt quin vota victoriæ ſuæ fecerit. Cæcin. Cic. *Daar is niemand onder ons die geen bede beloften voor of om zyn overwinninge gedaan heeft.*

Facere non poſſum quin ad te mittam. Cic. *Ik kan niet rusten of ik moet aan u zenden.*

Non poſſum quin exclamem. Cic. *Ik kan my niet bedwingen of ik moet uitroepen.*

Non dubito quin eo ſis animo, quo ego eſſem. Cic. *Ik twyffele niet of gy zyt zoodanig van gemoed als ik zonde zyn.*

Prorſus nihil abeſt quin ſim miſerrimus. Cic. *Het ſcheelt niet met allen of ik ben de ellendigſte, de rampzaligſte des werelds.*

* Quin dic quod eſt. Ter. *Zeg dan wat het is:* of, *waarom zegt gy niet, enz.*

* Quin huc ad vos venire propero. Cic. *Wat haaſt make ik niet om by u te komen, of waarom haaſte ik my niet, enz.*

Quin tu urges hanc occaſionem. Ter. *Waarom bedient gy u zelven niet op deze gelegentheid.*

* Quin *of* Quin etiam. Plaut. *Zelfs.*

* Quin. Ter. *In't tegendeel: ja daar en tegen.*

QUĪNĀRĬŪS, ă, ūm. Plin. H. *Van vyf voeten, of andere maten.*

QUĪNĀRĬŪS, ĭi. m. Varr. *Een ſtuk geld van vyf aſſes.*

QUĪNCŪNCIĀLIS, is. m. & f. ăle, is. n. *Van vyf duimen.*

Quincuncialis herba. Plin. H. *Kruid van vyf duimen.*

Quincuncialis ordinum ratio. Plin. H. *Plantinge van boomen in't verband:* item, *ruitswyze.*

QUĪNCŪNX, cuncis. m. Hor. *Vyf oncen.*

Cum admiraretur Lyſander directos in quincuncem ordines. Cic. *Toen Liſander verwonderd was over de boomen, die ruitswyze geplant ſtonden.*

* Quincunx. Mart. *Een ſoort van mate, houdende vyf drinkkoppen of glazen.*

QUĪNCŪPLEX, ĭcis. omn. gen. Mart. *Vyfdubbeld:* ook, *in vyven verdeeld.*

Quincuplex cera. Mart. *Met waſch beſtreken tafereelen, die men vyfmalen toeſloeg.*

QUĪNDĔCIĒS. adv. Cic. *Vyftien malen.*

QUINDĔCIM. indecl. Hor. *Vyftien.*

QUĪNDĔCIMVĪRI, ōrūm. m. g. pl. Plin. *Vyftien mannen, een Roomſche Overheid, beſtaande uit vyftien perſonen, hebbende 't regt tot de boeken der Sibyllen.*

QUĪNDĒNI, æ, ă, Liv. *Vyftien:*

Quindena jugera. Liv. *Vyftien bunderen, of dagen werks voor een paar oſſen om te ploegen.*

QUĪNĔTĬAM. conjunct. Cic. *Ja ook, en zelfs, ja zelfs.*

QUĪNGENĀRĬŪS, ă, ūm. Plin. H. *Vyfhonderd ponden zwaar, of wegende, van vyfhonderd ponden.*

Quingenarium lancem habuit. Plaut. *Hy hadde een ſchotel van vyfhonderd ponden.*

QUĪNGĒNI, æ, ă. Cic. Hor. *Vyfhonderd.*

QUĪNGĒNTĒSĪMŪS, ă, ūm. Plin. H. *Vyfhonderdſte.*

Anno Urbis quingenteſimo. Plin. H. *Het vyfhonderdſte jaar na 't ſtigten van de ſtad Rome.*

QUĪNGĒNTI, æ, ă. Cic. *Vyfhonderd.*

QUĪNGĒNTĬĒS. adv. Cic. *Vyfhonderd malen, reizen, keeren, werven.*

QUĪNI, æ, ă. *Vyf.*

QUĪNDĒNI, æ, ă. Curt. *Vyftien.*

QUĪNĬMŌ. Cic. Plin. J. *En zelfs, ja zelfs.*

QUĪNQUĀGENĀRĬŪS, ă, ūm. Varr. Cat. *Van vyftig, met vyftig beſtaande.*

Quinquagenaria cohors. Q. Curt. *Een drom, bende, of hoop van vyftig koppen.*

Quinquagenaria fiſtula. Vitruv. *Een buis van vyftig voeten lang.*

QUĪNQUĀGĒNI, æ, ă. Cic. *Vyftig.*

QUĪNQUĀGĒSĪMŪS, ă, ūm. Cic. *Vyftigſte.*

QUĪNQUĀGĬĒS. adv. Colum. *Vyftig malen, reizen, werven, keeren.*

QUĪNQUĀGĪNTĀ. omn. gen. plur. indecl. *Vyftig.*

QUĪNQUĀTRĬA, ōrūm *of* ĭūm, ĭōbus. n. plur. Suet. *Een feeſt by de Ouden ter eere van Minerva gevierd in (Maart) of Lentemaand, durende vyf dagen.* Het wierd Quinquatria genoemt om dat het vyf dagen na de *Idus* geviert wierd: want men noemde den dag die de *Idus* volgde *Does aver.*

Digitized by Google

QUINQUATRŪS, f. plur. Cic. *Zie* Quinquatria.
QUINQUĒ. omn. gen. m. plur. indecl. Cic. *Vyf.*
QUINQUĒFŌLIŪM, ĳ. n. Plin. H. *Vyfvinger- of vleoikruid.*
QUINQUĒLIBRĀLIS, is. m. & f. ĕlĕ, is. n. Colum. *Vyfpondig, van vyf ponden, vyf ponden zwaar of wegende.*
QUINQUĒMESTRIS, is. m. & f. ĕ, is. n. Plin. H. *Van vyf maanden, vyf maanden oud.*
QUINQUENNĀLIS, is. m. & f. ālĕ, is, n. Cic. *Vyflarig; wel te verſtaan dat alle vyf of om de vyf jaren een, of van vyf tot vyf jaren geſchied.*
* Quinquennalis magiſtratus. Liv. *Een Overheids ampt dat vyf jaren duurt, of bekleed word.*
* Tempus quinquennale. Varr. *De tyd van vyf jaren.*
QUINQUENNIS, is. m. & f. ĕ, is. n. Ovid. Colum. *Van vyf jaren, vyf jaren oud.*
QUINQUENNIŪM, ĳ. n. Cic. *De tyd van vyf jaren.*
QUINQUĒPARTĪTŌ. adv. Plin. H. *In vyven, in vyf deelen.*
QUINQUĒPARTĪTUS, ă, ūm. Cic. *Vyf deelen hebbende, in vyven verdeeld.* Sommigen lezen *Quinquepertitus.*
Quinqueparita argumentatio. Cic. *Een redeneringe in vyven verdeild.*
QUINQUĒRĒMIS, is. f. Liv. *Een roeiſchip, galei, van vyf ryen riemen.*
QUINQUERTIO, ōnis. m. Liv. apud Feſt. *Een ſtrydperk-ſpeler, of kampvegter in vyfderhande ſchouſpelen;* te weten, van vegten met vuiſten, worſtelen, loopen, ſpringen, en met de ſchyf werpen.
QUINQUERTIUM, ĳ. n. Feſt. *De vyfderlei ſpelen in't voorgaande woord gemeld.*
QUINQUĒVĪRĀTUS, us, m. g. Cic. *Het ampt van vyfmanſchap.*
QUINQUĒVĪRI, ōrūm. m. g. pl. Cic. *Vyfmannen, zekere Roomſche Overheid.*
QUINQUIES. adv. Cic. *Vyf malen, reizen, werven, keeren.*
QUINTANUS, ă, ūm. Plin. H. *De vyfde.*
QUINTĀNI, ōrūm. m. plur. Tac. *Krygsknegten van de vyfde keurbende.*
QUINTANÆ Nonæ. Varr. *De Nona, die in ſommige maanden op den vyfden dag vallen.*
Quintana. Liv. *De groote tuſſenwydte, of ſtraat, welke de legerwyk der hooge bevelhebberen van dat van de gemeene krygsknegten afſcheide.* Men verſtaat'er *Platea* onder.
QUINTĀRIUS, ă, ūm. Vitruv. *De vyfde.*
QUINTILIS, is. m. Cic. *De maand Julius of Hooimaand.* Dus ‡ genoemd om dat het de vyfde maand is van Maart of Lentemaand afte rekenen, gelyk de Romeinen deden. Men verſtaat'er *Menſis* onder.
QUINTŌM. adv. Liv. *Voor de vyfde maal, keer, of reis.*
Quintùm conſul. Liv. *Burgermeeſter voor de vyfde reis.*
QUINTUS, ă, ūm. Cic. *De vyfde.*
Non quinto menſe, ſed quinto die. Liv. *Niet in de vyfde maand, maar op den vyfden dag.*
QUINTŪSDĔCIMUS, ă, ūm. Paterc. Plin. H. *De vyftiende.*
QUIPŌTE. adv. Perſ. *Hoe is't mogelyk? hoe kan't zyn, geſchieden?*
QUIPPĔ. conjunct. Cic. *Want.* Men gebruikt deze *conjunctie* als men reden geeft van't gene vorens gezegd is.
Movet me quippe lumen Curiæ. Cic. *Want de glans van't Hof beweegt my.*
Convivia cum patre non inibat, quippe qui ne in oppidum quidem, niſi perraro, veniret. Cic. *Hy regte geen gaſtmalen met zyn vader aan, dewyl hy zelfs niet dan zeer zelden in de ſtad quam.*
Inſanabilis non eſt credendus, quippe quoniam & ſponte deſinit. Plin. *Men moet niet gelooven dat deze ziekte ongenezelyk is, dewyle van zelfs wel ophoud, of over gaat.*
QUIRĪTĀTIO, ōnis. f. Liv. *Klaginge, klagt, geſchrey.*
QUIRĪTĀTUS, ūs. m. Plin. J. *Zie* Quiritatio.
Quiritatus infantium. Plin. J. *Geſchrey, gewoen, gekryt van kleine kinderen.*
QUIRĪTO, ās, āvi, ātūm, ārĕ. Plin. J. *Klagen, ſchreyen, kryten.*
* Quirito. Varr. Varro in zyn vyfde boek van de Latynſche tale zegt, dat dit woord beteekent de Romeinen, ook *Quirites* genoemd, te hulp roepen. *Quiritare is dicitur, qui Quiritium fidem clamans implorat.*
QUIRĪTŌR, āris, ātus ſum, āri. Plin. H. *Klagen, ſchreyen, kryten, weenen.*
QUIS, quæ, quŏd, *of* quĭd, cūjus, cuī? Ter. Cic. *Wie? Vraagwyze.*
Quis me vult? Ter. *Wie wil my ſpreken, vraagt na my?*
Quis ea eſt quam vis ducere uxorem? Plaut. *Wie is zy die gy wilt trouwen? Quis* ſtaat hier in plaats van *Qua.*
Tum mihi neſcio quis in aurem inſuſurravit. Plin. J. *Toe luiſterde ik wete niet wie my in't oor.*
* Quis. Cic. *Hoedanig. Zie* Qualis.
Cui ſcribam video. Cic. *Ik zie aan wien, of aan hoedanig een perſoon ik ſchryve.*
Quis ego ſum? aut quæ in me eſt facultas? Cic. *Wie ben ik? of wat vermogen, of bequaamheid is'er in my?*
* Quis. Cic. *Iemand,* gelyk als na of agter de woorden, *Si, niſi, ne.* By voorbeeld, *ſi quis,* indien iemand; *niſi quis,* ten zy iemand; *ne quis,* op dat niet iemand.
QUISNĀM, quænām, quŏdnām *of* quĭdnām? Cic. *Wie? welk? wat?*
Quiſnam P. Scipionis memoriam tuebitur? Cic. *Wie zal de gedagtenisſe van Publ. Scipio verdedigen, voorſtaan?*
* Quonam modo Delphini audiant, mirum. Plin. H. *Het is wonderlyk, verwonderens waardig hoe de Dolfinen hooren.*
QUISPIĀM, quæpiām, quŏdpiām, *of* quĭd piam. Cic. *Iemand.*
QUISQUĀM, cūjūſquām, cuīquām, quĕmquām, quōquām. Cic. *Iemand.*
Sic egit cauſam ſuam, ut neque eloquentia majore quiſquam, nec contentione agere potuerit. Cic. *Hy bepleite zyn zake zoodanig, dat geen perſoon het met grooter welſprekendheid of kragt zoude hebben konnen doen.*
* Et quiſquam dubitabit quid virtute profecturus ſit, qui, &c. Cic. *En iemand zal twyffelen wat iemand met dapperheid zal verderen, die, enz.*
* Si quiſquam eſt, qui placere ſe ſtudeat bonis. Ter. *Indien'er iemand is die de vromen poogt of tragt te behagen.*
Niſi vos fortiores cogniſſem quam quemquam virum. Cic. *Indien ik u lieden niet kloekmoediger, man- of heldhaftiger dan eenig menſch kende.*
QUISQUĔ, quæquĕ, quŏdquĕ, *of,* quĭdquĕ, cūjūſquĕ, cuīquĕ. Cic. *Een yder, elk een, een ygelyk.*
Ego quid ad te tuorum quiſque neceſſariorum ſcribat neſcio. Cic. *Ik wete niet wat yder van uwe bloedverwanten of vrienden aan u ſchryft.*
Sorte decimus quiſque ad ſupplicium lecti. Liv. *Yder tiende krygsknegt* (dat is, *van de tien een*) *wierd door't lot ter doodſtraffe uitgekipt.*
Ut quiſque optimè dicit, ita maximè dicendi difficultatem timet. Cic. *Hoe een yder treffelyker, hoogdravender ſpreekt, hoe hy de zwarigheid of moeite meer vreeſt.*
Quotuſquiſque invenitur, qui? &c. Cic. *Hoe weenig deg word'er gevonden die, enz.? Wie word'er gevonden, die, enz.*
Tertio quoque verbo excitabantur. Cic. *Zy wierden door elk derde woord opgewekt, aangemoedigt.*
QUISQUĪLIÆ, ārūm. f. plur. Cicer. *Snoode, ondeugende, boze menſchen, uitvaagzel.*
QUISQUIS. Cic. *Zie* Quicunque.
Quiſquis eſt ille. Cic. *Wie hy ook zy.*
Quiſquis es, mulier, te volumus. Liv. *Vrouwe wie gy ook zyt, wy moeten u ſpreken.*
QUIVIS, quævis, quŏdvis, *of* quĭdvis, cūjūſvis, cuīvis. Cic. *Wie hy of zy of wat het ook zy.*
Non quivis unus è populo. Cic. *Geen man uit het gemeene volk, geen gering man.*
Quidvis perpeti malo, quàm, &c. Cic. *Ik wil liever lyden, verdragen, wat het ook zy, dan, enz.*
QUŌ? adv. Cic. *Werwaarts, waar na toe?* Adverbium ad locum.
Quò tenetis iter? Virg. *Waar gaat of reiſt gy na toe, werwaarts ſtrekt uwe reis?*
* Quò. Ter. *Dat, om dat.* Non quò quemquam plus amem. *Niet dat, of om dat ik iemand meer beminne.*
Quò minùs ingenio poſſum, ſubſidio mihi diligentiam comparavi. Cic. *Hoe minder ik door 't vernuft vermag, hebbe ik de naarſtigheid tot hulp genomen.*
Neque id feci quò tibi moleſtus eſſem. Plin. J. *Ook hebbe ik dat niet gedaan op dat ik u moeilyk zoude vallen.*

Digitized by Google

Non eò dico, quò mihi veniat in dubium fides tua. Cic. *Ik zeg het daarom niet, om dat uw trouwe by my verdagt is.*

Quò plus prodeſt, eò præſtantior. Cic. *Hoe voordeeliger het is, hoe beter.*

* Quò? Hor. *Waarom? uit wat reden? tot wat einde?*

* Quò minùs. *Waarom niet.* Nihil impedit quominùs, &c. Cic. *Niets belet, waarom men niet, enz.*

QUŌAD. Cic. ut. *Voor zoo veel ik konde.* Quoad poſſem, à ſenis latere nunquam diſcederem. Cic. *Op dat ik voor zoo veel in myn vermogen was, nooit van de zyde des ouden mans zoude afwyken.*

Quoad. Cic. *Tot dat, tot der tyd toe dat.*

Quoad munus officii exequi poſſis. Cic. *Tot dat gy de bedieninge van uw ampt kunt waarnemen.*

Quoad ejus facere poteris, ne intermittas ſcribere ad me. Cic. *Zoo verre als gy het doen kunt, ſta niet over, laat niet na aan my te ſchryven.*

Quoaduſque. Suet. *Tot dat, tot den tyd dat.*

Quoaduſque rem peragas. Suet. *Tot dat gy de zake uitvoert, af doet.*

QUŌCIRCĀ. conjunct. Cic. *Waarom, weshalven, om welke reden: Daarom, derhalven.*

QUŌCŪM pro cum quo? Cic. *Met wien.*

QUŌCŪNQUĔ. adv. Cic. *Werwaarts, of waar na toe het ook zy.*

QUŌD. conjunct. Cic. *Dat, om dat.*

Quòd re, Æſculapi! ne quid hujus ſit oro. Ter. *Weshalven ik u bidde, daarom bidde ik u, Æſculapius, dat hier niets van voorvalle, geſchiede.*

Illud quoque noſſe oportet, quòd ex labore ſudanti frigida potio perniciosiſſima eſt. Celſ. *Men moet dit ook weten, dat koude dranck den zweetende door den arbeid zeer verderfelyk, of ſchadelyk is.*

QUŌDĀMMŌDO. Cic. *Eeniger wyze, eeniger mate, eenigzins.* Het is beter hier twee woorden van te maken.

QUŌMŌDŌ. adv. Cic. *Hoe? op wat maniere of wyze?* Vraagswys.

* Si Reſpublica tibi narrare poſſet, quomodo ſese haberet. Cic. *Indien het gemeene beſt of dingen ſtaat u konde verhalen hoe 't met 't zelve geſchapen ſtond.*

* Quomodo potuiſſem, te conveniſſem. Cic. *Ik zoude, op wat wyze ik zoude gekonnen hebben, u gezogt hebben te ſpreken.*

QUŌMŌDŌCŪNQUĔ. adv. Cic. *Op wat wyze of maniere het ook zy, hoe 't ook zy.*

QUŌMŌDŌNĀM? Cic. *Op wat wyze? of maniere? hoe?* Vragender wyze.

QUŌNĀM? adv. Cic. *VVerwaarts? waar henen? waar na toe?* Vraagswys.

QUŌNDĀM. adv. Cic. *VVel eer, voor heen, eertyds.*

* Quondam. Virg. *Hier na maals, na dezen.*

QUŌNIĀM. conjunct. Cic. *Na de maal, dewyl, vermits, door dien.*

QUŌPIĀM. adv. Ter. *Ergens na toe, of henen.*

Iturane quopiam? Ter. *Zult gy ergens gaan?*

QUŌQUĀM. Cat. *Ergens na toe, of henen.*

QUŌQUĔ. conjunct. Cic. *Ook, insgelyks, mede.*

QUŌQUŌ. adv. Cic. *VVerwaarts, waar na toe of henen het ook zy.*

Quoquò ſe venterint Stoici, jaceat neceſſe eſt eorum ſolertia. Cic. *VVerwaarts zig de Stoïken ook wenden, draayen, of keeren, hun ſcherpzinnigheid, of ſpitsvinnigheid moet vervallen.*

QUŌQUŌMŌDŌ. Plaut. *Op wat wyze of maniere het ook zy, hoe het zy: op allerhande manieren.*

QUŌQUŌVĔRSŪM. adv. Cæſ. *Van of aan alle zyden of kanten, over al.*

QUŌQUŌVĔRSŪS. adv. Cæſ. *Zie* Quoquoverſum.

QUŌRSŪM? adv. Terent. *VVerwaarts? waar henen? waar na toe?*

* Quorſum? Ter. *Tot wat einde of oogmerk? waar toe? ten welken inzigte?*

* Quorſum? Hor. *VVaar toe dient of ſtrekt?*

Quorſum hæc tandem? Hor. *VVaar toe dienen, ſtrekken deze dingen eindelyk?*

QUŌRSŪS? adv. Cic. *Tot wat einde of oogmerk? waar toe dient, ſtrekt?*

QUŌT? indecl. plur. omn. gen. Cic. *Hoe veel?*

* Quot. Cic. *Als.* Wanneer 't by *tot* ſtaat.

Quot homines, tot ſententiæ. Cic. *Zoo veel menſchen, zoo veel zinnen. Zoo veel gevoelen als 'er menſchen zyn.*

QUŌTĀNNIS. adv. Cic. *Alle jaren, yder jaar.*

QUŌTCĂLENDIS. Plaut. *Alle de eerſte dagen der maanden.*

QUŌTĒNI, æ, ă. Cic. *Hoe veel, hoe ſterk van getal, of talryk.*

QUŌTIDIĀNŪS, ă, ūm. Cic. *Alle dagen voorvallende, dagelyksch.*

Sermo quotidianus. Cic. *Dagelyksche reden, praat.*

Febris quotidiana. Ter. *Een dagelyksche, alle daagsche koorts.*

* Quotidianus. Cic. *Gewoon, gewoonelyk.*

Sermo quotidianus. Cicer. *Gewoonelyke reden, praat, onderhoud, gekout. De gewoonelyke wyze van malkanderen te onderhouden, een praatje te verleenen.*

Verbis quotidianis texere ſolemnes epiſtolas. Cic. *Wy zyn gewoon brieven met dagelyksche woorden op te ſtellen, ſchryven.*

Forma quotidiana. Ter. *Een gemeene ſchoonheid.*

QUŌTĬDIĔ. adv. Cic. *Dagelyks, alle dagen.*

* Quotidie breviores ad te litteras mitto. Cic. *Ik zende u dagelyks, alle dagen korter brieven.*

QUŌTĬĒS? adv. Cic. *Hoe menig malen? hoe dikwils? hoe vele reizen, malen, keeren?* Vraagswys: De Ouden ſchreven gewonelyk *Quatiens.*

* Quoties. Cic. *Zoo dikwils als, zoo vele malen als, zoo menigmalen als.*

QUŌTĬESCŪNQUĔ. adv. Cic. *Zoo dikwils, of zoo vele reizen als.*

QUŌT MENSĪBŪS. Cat. Vitruv. *Alle maanden.*

QUŌTQUŌT. omn. gen. indecl. plur. Cic. Hor. Caſul. *Zoo vele als.* Quotquot eſtis omnes. Catul. *Zoo vele als gyluden zyt.*

Quotquot eunt dies. Hor. *Alle dagen.*

Quotquot annis. Varr. *Alle jaren.*

QUŌTŪPLEX, ĭcis. o. g. adj. *Hoe veelvuldig of menigerleiwyze? hoe velerley?*

QUŌTŪS, ă, ūm? Cicer. *Hoe veelſte? menigſte? hoe groot?* Vragender wyze: Ovidius gebruikt *quota pars* in dezen zin om 't kleinſte gedeelte te beteekenen.

* Quotus. Hor. *Hoe groot.* Zonder vragen.

QUŌTŪSCŪNQUĔ, quŏtăcūnquĕ, quŏtūmcūnquĕ. Cicer. Quotuſcunque eſt qui, mors cùm appropinquet, non exalbeſcat metu? Cic. ex Poëta. *Wie is 'er die niet bleek word door vreeze als de dood nadert.*

* Quotuſcunque. Tibul. Quotacunque pars. Tibul. *Het kleinſte geringſte gedeelte of deel.*

QUŌTŪSQUĬSQUĔ. Cic. *Zoo vele als 'er zyn.*

QUŌVIS. Ter. *Werwaarts, waarhenen gy wilt, het u belieft.*

Quovis gentium. Ter. *Over al na toe daar gy wilt, of het u wel gevalt, behaagt.*

QUŌVISCŪNQUĔ. Martial. *Over al na toe daar gy wilt.*

QUŌŪSQUĔ? adv. Cicer. *Hoe lang? tot wat tyd? hoe verre?* Vragender wyze.

QUŪM. adv. *Zie* Cūm.

R

RA

RĂBĬDĔ. adv. Cic. *Als, of gelyk een dolle of razende: verwoedelyk: met dolheid, woede, of razerny.*

RĂBĬDŪS, ă, ūm. Plin. H. Catul. *Dol, razend, woedend, verwoed.*

Canes rabidi. Ovid. *Dolle honden.*

* Ferarum rabidarum more. Suet. *Gelyk de woedende wilde dieren.*

* Rabidus animus. Ovid. *Een woedend, verwoed, razend, dol gemoed.*

Ira rabida. Ovid. *Een woedende, razende, dolle, verwoede gramſchap.*

RĂBĬES, ēi. Plin. H. *Dolheid.* Een quale in honden, welke door byten beſmet.

* Rabies. Cic. *Woede, verwoedheid, dolheid, razerny: hevige toorn*

Digitized by Google

toorn of gramſchap.

RĂBĬŌSE. adv. Cic. *Als, of gelyk een woedende, dolle, of razende: met dolheid, woede, of razerny.*

RĂBĬŌSŬLŬS, ă, ŭm, adj. Cic. *Eenigermate dol, verwoed, razend.*

RĂBĬŌSŬS, ă, ŭm. Plaut. *Dol, razend, woedend.* Van een hond, enz. in den eigen zin geſproken.

* Rabioſus. Sen. Trag. Hor. Jurgia rabioſa fori. Sen. Trag. *Razend, woedend, luidrugtig getwiſt voor den regtbank.*

Rabioſi Signi tempora. Hor. *De hondsdagen.*

RĂBO, ĭs, răbĕrĕ. Varr. Cæcil. apud Non. *Dol, woedend, verwoed, razend worden.* In den oneigen zin.

RĂBŬLĂ, æ. m. Cic. *Een ſchreeuwende, tierende, bulderende voorſpraak, (advocaat). Een zwetſer, kakelaar, ſnapper.*

RĂCEMĀTĬO, ōnĭs, f. g. *Na plukkinge of ſnydinge van druiven die de wynplukkers hebben laten ſtaan.* Wyn-naleſinge.

RĂCEMĀTŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Druiven of troſſen dragende: Met boſſen druiven voorzien.*

RĂCEMĬFĔR, ă, ŭm. Ovid. *Druiven of troſſen dragende.*

RĂCEMŌSŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Vol bezien; beziën, of beſſen dragende.* Van klim geſproken.

RĂCEMŬS, ĭ. m. Virg. *Een druif.*

* Racemus. Plin. *Een bezie, of bes.* Van zekere boomen of ſtruiken.

RĂDĬĀNS, āntĭs. omn. gen. Virg. *Stralen ſchietende, ſtralende, blinkende, ſchitterende, glinſterende.*

* Toga radians. Claud. *Een blinkende, glinſterende, glimpende tabbaard.*

RĂDĬĀTĬO, ōnĭs. f. Plin. H. *Vitſtralinge, ſchietinge van ſtralen, blinkinge, glinſteringe.*

Tanta marmoris radiatio eſt! Plin. H. *De ſtralinge, blinkinge, het ſchynſel van 't marmer is zoo groot.*

RĂDĬĀTŬS, ă, ŭm. Cicer. *Met ſtralen voorzien, ſtralende, ſchynende.*

Radiatum caput. Plin. J. *Een ſtralend hoofd, een hoofd met ſtralen geſchilderd.* Sprekende van 't hoofd der Keizeren, die men onder de Goden hadde gerekent.

* Rota radiata. Varr. *Een rad of wiel met ſpeeken, of ſporten.*

RĂDĬCĀTŬS, ă, ŭm. Colum. *Wortel geſchoten hebbende, met wortelen voorzien, geworteld.*

RĂDĬCĔSCO, ſcĭs, rădĭcĕſcĕrĕ. Sen. Ph. *Wortelen krygen, ſchieten.*

RĂDĬCĬTŬS. adv. Plin. H. *Tot de wortel toe.*

Herbas malas radicitus effodito. Plin. H. *Delf het onkruid, of ruk het onkruid tot de wortel uit.*

* Radicitus. Plaut. Cic. *Ganſchelyk, geheelyk, t'eenemaal.*

An poteſt cupiditas finiri? Tollenda eſt radicitus. Cic. *Kan een begeerlykheid of drift eindigen? Ze moet geheelyk, teenemaal uitgeroeit worden.*

RĂDĬCOR, ārĭs, ātŭs sŭm, ārī. Plin. H. *Wortelen krygen, ſchieten.*

RĂDĬCŌSŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Vol wortelen, met vele wortels voorzien.*

RĂDĬCŬLĂ, æ. f. Cic. *Een worteltje, kleine wortel.*

* Radicula. Plin. H. *Zeker kruid, waar mede de Vollers de wolle, enz. waſſen.*

RĂDĬO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Propert. Mart. *Stralen, ſtralen ſchieten, blinken, ſchynen, glinſteren, ſchitteren.*

RĂDĬOR, ārĭs, ātŭs sŭm, ārī. Ovid. *Blinkend, glinſterend gemaakt worden.*

Scuta & galeæ gemmis radientur & auro. Ovid. *Dat de ſchilden en helmen met geſteenten blinkende gemaakt, of verciert worden.*

RĂDĬŎLŬS, ĭ. m. Colum. *Een ſoort van langwerpige olyf.*

RĂDĬŌSŬS, ă, ŭm. Cic. Plaut. *Vol ſtralen, ſtralende, ſtralen ſchietende, ſchynende, blinkende.*

RĂDĬŬS, ĭ. Cic. *Een ſtraal.*

Radii Solis. Lucret. *De ſtralen van de zon.*

* Radius. Virg. *Een landmeters ſtaf.*

* Radius. Virg. *Een wevers ſpoel.*

* Radii rotarum. Plin. H. *De ſporten, de ſpeeken van wielen of raders.*

* Radius. Plaut. *Een ſtrykſtok om een maat koren af te ſtryken.* Plautus gebruikt dit woord in den oneigen zin.

Superi non tot gaudia ſine radio cumulent. Plaut. *Dat de Goden ons met zoo vele blydſchap niet onmatiglyk of boven mate op hoopen.*

* Radii. Virg. *Zekere langwerpige olyven.*

* Radius. Plin. *De ſpoor van een haan.*

* Radius. Celſ. *Het been of de pyp van den arm,* van de ſchouder tot d'elleboog.

* Radius. Plin. H. *Een ſteekvinne van een vis.*

RĂDIX, ĭcĭs. f. Cic. *Een wortel,* van een aardgewas.

* Radices montis. Cæſ. *De voet van een berg.*

* Radices. Varr. *De wortel- of oorſpronkelyke woorden van een taal.*

Radices dentium. Celſ. *De wortelen der tanden.*

RĂDO, ĭs, rāsī, rāsŭm, rădĕrĕ. Colum. *Schrappen, ſchaven, gladmaken.*

Radere caput. Suet. *Het hoofd ſcheren.*

Corvus radebat pedibus terram. Plaut. *Een raven ſchrapte de aarde met de pooten.*

* Radere littus. Virg. *Langs ſtrand zeilen, varen.*

Radere aures. Quintil. *De ooren vervelen, laſtig vallen, balorig maken.* Sprekende van een plompe onaangename reden.

RĂDŬLĂ, æ. f. Colum. *Een ſchrap- of ſchaaf-yzer,* daar men de vaten mede ſchrapt.

RĂDŬLĀNŬS, ă, ŭm. Plin. H. Radulana pix. Plin. H. *Pek, dat van de vaten met een yzer geſchrapt is,* 't welk reets eens op de vaten geſtreken is geweeſt, en weder afgeſchrapt word om weder op de vaten, enz. te ſtryken.

RAGŪSĪŪM, ĭī. n. *Reguze,* een ſtad en gemeene beſt in Dalmatie.

RĀJA, æ. f. Plin. H. *Een roch,* zeker zee-viſch.

RĂLLĂ tunica, æ. f. Plaut. *Een ſoort van zeer dunne en doorſchynende tabbaard.*

RĂLLĂ, æ. f. Plin. H. *Een tuig,* waar mede de ploegers de aarde van 't ploeg yzer doen. Anderen lezen hier *Ralle,* en zeggen dat het van *Rallum* komt.

RĂMĂLĒ, ĭs. n. Ovid. *Een afgehouwe, onnutte, dorre, verdroogde, doode tak van een boom.*

RĂMĔNTŬM, ĭ. n. Plin. H. *Afſchaafſel, afſchraapſel van iets: Een ſpaander, ſplinter.*

RĂMĔŬS, ă, ŭm. Virg. *Van takken, van takken gemaakt.*

RĂMEX, ĭcĭs. m. Plin. H. *Scheurſel, geſcheurdheid, zakkinge van 't ingewand.*

* Ramex. Colum. *Een afgehouwe, dorre tak van een boom.*

RĂMĬCES, ŭm. m. plur. Plaut. Varr. *De lenge.*

RĂMĬCŌSŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Een breuk hebbende, geſcheurd.*

RĂMŌSŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Vol takken, takryk, takken hebbende.*

* Cornua ramoſa cervi. Virg. *De takryke hoornen van een Hert.*

RĂMŬLŌSŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Gelyk een tak, als een tak gemaakt.*

Ramuloſa folia ulmo. Plin. H. *De bladeren van een Olmboom takken gelykende.*

RĂMŬLŬS, ĭ. m. Colum. Cic. *Een takje.*

RĂMŬS, ĭ. m. Cic. Virg. *Een tak van een boom.*

Nudi rami. Lucret. *Naakte of bladerloozе takken.*

* Ramus. Colum. *Een vezel van een wortel.*

* Ramus. Sen. Quæſt. Nat. *Een arm van een rivier.*

Multos nihilo minùs ignobiles ramos in aliud atque aliud litus porrigit Nilus. Sen. *De Nyl heeft verſcheide, niet min, vermaarde armen aan d'een en d'ander zyde van den oever.*

* Ramus montis. Plin. H. *Een gedeelte van een gebergte, een heuvel, gelyk als een tak aan een grooten berg.*

RĂMŬSCŬLŬS, ĭ. m. Plin. H. *Een takje.*

RĀNĂ, æ. f. Plin. H. Virg. *Een kikvorſch, een vorſch.*

* Rana. Colum. *Zeker gebrek of ziekte den Oſſen eigen, zynde een gezwel onder de tong.*

RĂNCENS, ēntĭs. omn. gen. Lucret. *Stinkend, verrot.* Sprekende van d'ingewanden van een lyk. Ook, *garſtig, vermuſt, beſchimmeld.*

RĂNCĬDĒ. adv. A. Gell. *Plompelyk, botteiyk, op een onaangename wyze.*

In collocandis verbis faciunt rancidè. A. Gell. *Ze handelen zeer plomp in 't plaatſen van de woorden, zy plaatſen of ſchikken hunne woorden zeer verwardelyk.*

RĂNCĬDŬLŬS, ă, ŭm. Juven. *Eenigzins ſtinkend, vermuſt, beſchimmeld, garſtig.* Van ſpys geſproken.

RĂNCĬDŬS, ă, ŭm. Hor. *Stinkend, verrot, garſtig, vermuſt, beſchimmeld.*

* Rancidus. Plin. H. *Onaangenaam, mishagelyk.*

Digitized by Google

Rancidus aſpectus. Plin. H. *Een onaangenaam, afſchuwelyk gezigt.*

RĀNCŌR, ōris. m. Pallad. *Sterke, leelyke reuk, ſtank, garſtigheid, beſchimmeldheid, verrotheid, vermuſtheid.*

RĀNŪNCŪLŪS, i. m. Cic. *Een kikvorſchje, of vorſchje.*

* Ranunculus. Plin. H. *Boterbloem.*

RĀPĀ, æ. f. Colum. *Zie* Rapum.

RĀPĀCĪTĀS, ātis. f. Cic. *Roofzugt, roofgierigheid: roof of diefagtigheid.*

RĀPĀX, ācis. omn. gen. Cic. *Roofzugtig, roofgierig: Roof- of diefagtig.* Men zegt *Rapacior* en *Rapaciſſimus.*

* Rapax. Lucret. *Afſnydende.* Van een ſikkel geſproken.

* Rapax. Virg. *Mede ſlepende, of voerende, mede of wegrukkende.* Van een ſtroom, wind, enz. geſproken.

Rapax ingenium. Sen. Ph. *Een doordringend, ſchrander verſtand, vernuft.*

RĀPHĀNĪNŪS, ă, ūm. Plin. H. ῥαφανῖνος. *Van radys.*

RĀPHĀNĪTIS, ĭdis. f. Plin. H. ῥαφανῖτις. *Een ſoort van viſch, of kalmus.*

RĀPHĀNŪS, i. m. Plin. H. ῥάφανος. *Radys.*

RĀPĪCĬŪS, ă, ūm. Cat. *Van een raap, of knol.*

Rapicia. *Loof, of bladeren van rapen of knollen.* Men verſtaat'er *Folia* onder.

RĀPĬDĒ. adv. Cic. *Met een ruk, of vaart: Snellyk, gezwindelyk, zeer ras.* Van een vloed.

* Rapidè. adv. Cic. *Heviglyk, driftiglyk: met groten ernſt of yver.* Van een reden geſproken.

RĀPĬDĬTĀS, ātis. f. Cæſ. *Snelheid van een rivier of ſtroom.*

RĀPĬDŬS, ă, ūm. Cic. *Snel, gezwind, vlug, rad.*

Æquor rapidum. Valer. Flacc. *Een ſterk ſtroomende, ſnelle zee.*

Currus rapidus. Virg. *Een ſnelle, gezwinde, ligt of ras loopende wagen.*

* Rapidus æſtus. Virg. *Een geweldige, zeer groote, ſchroeyende hitte.*

* Oratio rapida. Cic. *Een gezwind, driftig, hevig, vertoog.*

* Rapidus ventus. Virg. *Een ſnelle, vlugge, geweldige wind.*

RĀPĪNĂ, æ. f. Cic. *Roof, roovinge, buit, plonderinge.*

* Rapina. Colum. *Een ſtuk lands met rapen of knollen bezaaid.*

RĀPĬO, ĭs, ŭi, răptum, răpĕrĕ. Cic. *Rooven, plonderen, ſtelen, met geweld ontrukken, afnamen.*

* Rapere. Ter. Virg. *Met geweld mede rukken, ſlepen, voeren.* Van een ſtroom, enz. geſproken.

Frænos momordit, & rectorem rapuit. Sen. Ph. *Hy beet op den toom, nam den toom of't bit tuſſen de tanden, en voerde zyn beſtierder henen.*

* Victoriæ gloriam in ſe rapere. Liv. *De eere of roem van eens anders overwinninge zig zelven toeëigenen.*

* Rapi ad cognitionem rerum. Cic. *Tot kennisſe van zaken verheven worden.*

* Rapere ad mortem. Cic. *Ter dood rukken, weg voeren, ſlepen.*

* Cupiditate rapi. Cic. *Door begeerlykheid vervoert worden.*

* In errorem rapi. Cic. *Tot een dwalinge misleid worden, vervallen.*

Gemma quæ ſiderum fulgorem rapit. Plin. H. *Een geſteente, 't welk der ſterren glans beswist, of evenaart.*

* Fugam rapere. Valer. Flacc. *De vlugt nemen.*

* Rapi in invidiam. Cic. *Benyd, gehaat worden: In nyd of haat geraken.*

Tranſitum rapuit. Front. *Hy verkragte de overtogt, opende, baande die met geweld.*

* Rapere. Celſ. *Wegrukken, doen ſterven, de dood veroorzaken.*

Laterum dolores quàm celerrimè rapiunt. Celſ. *De pynen in de zyden rukken de menſchen zeer ſchielyk weg, doen ze in zeer korten tyd ſterven.*

Limis rapias quid prima ſecundo cera velit verſu. Hor. *Zie van ter zyden wat de eerſte uiterſte wille in de tweede regel zeggen wil, of wie dat daar als erfgenaam ſtaat.*

RĀPĬSTRŪM, i. n. Colum. *Een ſoort van raap of knol. Heedrik of heerik.*

RĀPTĬM. adv. Cic. *Haaſtelyk, ſchielyk, met een vaart, gezwindelyk.*

Hæc ſcripſi raptim. Cic. *Ik hebbe deze dingen met haaſt, ſchielyk geſchreven.*

Raptim cauſas odii exponit. Petron. *Hy verklaart, meld, verhaalt in't kort of beknoptelyk de oorzaken van den haat.*

RĀPTĬO, ōnis. f. Ter. *Schakinge, wegvoeringe, roovinge van een maagd of vrouw.*

RĀPTO, ās, āvi, ātum, ārĕ. Cic. *Dikwils, of met geweld ontrukken, ontrooven, mede ſlepen, wegvoeren.*

RĀPTŌR, ōris. m. Plaut. Virg. Hor. Propert. *Een roover, ontrukker, plonderaar, ſtruikroover, wegvoerder van iets: een ſchaker, vervoerder van een vrouwsperſoon.*

RĀPTŪM, i. n. g. Liv. *Een geroofde, geplonderde zaak.*

RĀPTŬS, ă, ūm. Cic. *Geroofd, ontrukt, weggenomen, wegvoerd, geſchaakt.* Van perſonen en zaken ſprekende.

Raptæ inter arma nuptiæ. Liv. *Een huwelyk met de wapenen in de vuist geſloten.*

Vivere rapto. Liv. Ex rapto *of* De rapto. Ovid. *Van den roof of buit, of het geroofde leven, beſtaan.*

RĀPTŪRA, æ. f. g. Plin. *Roovinge.*

RĀPTŬS, ūs. m. Cic. *Schakinge, vervoeringe van een vrouwsperſoon.*

RĀPŬLŪM, i. n. Hor. *Een kleine raap of knol, een raapje of knolletje.*

RĀPŪM, i. n. Plin. H. *Een raap of knol.*

RĀRĒ. adv. Colum. *Zelden: ook, dunnetjes, klaarlyk, helderdetjes.* Men zegt *Rarò* en *Rariſſimè.*

RĀRĒFĂCĬO, is, fēci, făctum, rārefăcĕrĕ. Colum. *Dun, lugtig, klaar, helder maken.*

RĀRĒFĪO, is, factus ſum, fĭĕri. Lucret. *Zie* Rareſco.

RĀRĒNTĔR. adv. Cat. *Zelden, maar nu en dan,* of gelyk wy zeggen, *te hooi en te gras.*

RĀRĒSCO, ſcis, rārēſcĕrĕ. Colum. *Raar, of zeldſaam worden, niet zoo gemeen worden of zyn.*

* Rareſcere. Virg. *Verder van malkander ſchynen af te wyken.* Sprekende van dingen, die van verre aan een ſchynen gevoegd te zyn, en die na mate dat menze nadert, van den anderen ſchynen af te wyken.

Sonitus rareſcit. Propert. *Het gelnid vermindert, neemt af, begint te verdwynen.*

* Rareſcere. Stat. *Klaar, ligt, helder, lugtig worden.* Van een dikke wolk geſproken.

* Rareſcere. Ovid. *Dun worden.*

Tellus in liquidas rareſcit aquas. Ovid. *De aarde word tot water verdunt.*

RĀRĬPĬLŪS, ă, ūm. Colum. *Weinig, of dun haar hebbende, dun hairig.*

RĀRĬTĀS, ātis. f. Plin. *Raarheid, zeldſaamheid, klein of gering getal.*

Raritas arborum. Plin. H. *Dunne plantinge of potinge, groote tuſſenwydte van boomen.*

Raritas in pulmonibus. Cic. *Spongagtigheden, lugtigheden in de longen.*

Raritates panni. Vitruv. *Lugtigheden, doorſchynende gaatjes in't laken daar men ligt door ziet.*

Pellucida raritas aquæ. Vitruv. *Heldere dunheid van't water.*

RĀRĬTŪDO, ĭnis. f. Varr. *Zie* Raritas.

RĀRŌ. adv. Cic. *Zelden, niet dikwils, maar nu en dan, te hooy en te gras.*

RĀRŬS, ă, ūm. Cic. *Zeldzaam, buiten- of ongemeen, ongewoonelyk.* Men zegt *Rarior* en *Rariſſimus.*

* Rarus. Virg. *Dun.* Van hair, enz. geſproken.

* Rarus in potu. Plin. H. *Zelden drinkende, zeer matig in't drinken.*

* Rarus. Ovid. Rara quidem facie, ſed rarior arte canendi. Ovid. *Vitmuntend in ſchoonheid, dog nog raarder in de konſt van zingen, of de zangkonſt.*

Homo omnium literarum genere rariſſimus. Sen. Ph. *Een zeer zeldzaam, of uitſtekend man in allerhande ſoort van geleerdheid.*

* Retia rara. Virg. *Dunne netten, netten met weinige, of wyde ſteken.*

RĀSĬLIS, is. m. & f. ĭlĕ, is. n. Plin. H. *Glad, effen: Glad of effen geſchrapt.*

* Torno raſile buxum. Virg. *Palmenhout, 't welk men glad kan draayen.*

RĀSĬTO, ās, āvi, ātum, ārĕ. barbam. A. Gell. *Zig dikwils ſcheeren, den baard ſchrappen.*

RĀSŌR, ōris. m. g. *Een ſcheerder, ſchaver, ſchrapper.*

RĀSŌRĬŬS, ă, um. adj. *Van een ſcheerder, ſchaver, ſchrapper.*

Digitized by Google

RĀSTĔLLŪM, I. n. Suet. *Een kleine egge, een eggetje.*
RĀSTRŪM, I. n. Ter. *Een egge.*
* Raſtrum. Virg. *Een hark, een kloove.*
* RĀSŪRĂ, æ. f. Colum. *Schrappinge, ſchavinge, ſcheeringe.*
RĀSŪS, ūs. m. Varr. *Zie* Raſura. Men vind niet dan de *ablativus Raſu.*
RĀSŬS, ă, ūm. Plaut. *Geſchoren.*
* Raſus. Ovid. *Glad of effen geſchraept.*
* Raſus. Ovid. *Geſchraept.*
Terra raſa ſquamis ſerpentis. Ovid. *De aarde of grond gehaekt of geſchraept met de ſchobben van een ſlang.*
* Raſus. Ovid. *Uitgeſchraept, uitgewiſcht, uitgeworeven, uitgedaen.*
RĂTĬHĂBĬTĬO, ōnĭs. f. Ulp. *Voor vaſt, goed, of van waerde houdinge, goedkeuringe, bekragtiging.*
RĂTĬO, ōnĭs. f. Cicer. *De rede, redelykheid,* waar door de menſchen van beeſten worden onderſcheiden.
Omni ratione valentior amor patriæ. Ovid. *De liefde tot het vaderland is kragtiger, van grooter vermogen dan alle redenen.*
Expers rationis. Cic. *Redeneloos, van reden beroofd, ontbloot, onredelyk.* Van beeſten.
Particeps rationis. Cic. *De reden deelagtig, redelyk, met reden begaaſd.*
Rationi conſentaneum eſt. Cic. *Het komt met de reden over een, het is redelyk.*
* Ratio. Cic. *Agtinge, aenzien, opzigt.*
Peto à te ut mei rationem habere velis. Cic. *Ik bidde u dat gy eenige agtinge of aenzien voor my wilt hebben.*
Commodi ſui rationem ducere. Cic. *Agt op zyn belang geven, ſlaan, nemen: Op zyn welſtand letten, paſſen.*
* Morum ratio prior eſt. Quintil. *Het inzigt, of opzigt der reden gaat voor, is van grooter belang.*
* Omnes quibuſcum mihi ratio fuit. Cic. *Alle menſchen met welke ik hebbe te doen gehad, gehandelt, of om gegaen.*
* Ratio. Cic. *Oorzaek, reden waerom.*
Propter rationem belli quinque dies ſum moratus. Cic. *Ik hebbe vyf dagen ter zake van den oorlog vertoeft, gebleven.*
* Ratio. Cic. *Gewoonte, maniere, wyze, beleid, beſtier.*
Ratio victûs. Celſ. *Maet van leeftogt, of ſpys en drank.*
Diſſimilitudo meæ rationis offendit hominem. Cic. *De ongelykheid van myne maniere van doen, of leven, van myn beleid argert dezen man, is hem aenſtootelyk.*
Veſtram ſatis non poſſum mirari rationem. Cic. *Ik kan my over uwe maniere van doen, over uw beleid niet genoeg verwonderen.*
Ratio Æolica. Quintil. *De Æoliſche ſpraekwyze, manure van ſpreken.*
* Ratio. Cic. *Een reden om iets te bewyzen, beveſtigen: een bewys reden.*
* Ratio dicendi. Cic. *De konſt van wel te ſpreken.*
* Duæ epiſtolæ eaudem in rationem ſcriptæ. Cic. *Twee brieven op de zelve wyze, van den ſelven inhoude geſchreven.*
* Oratorum partus ad noſtrorum annalium rationem veteres. Cic. *Stukken of vertogen van Oude redenvoerders, volgens de tydrekeninge onzer jaerboeken.*
Bene ratio accepti, atque impenſi inter nos convenit. Plaut. *De rekeninge van ontfang en uitgifte komt tuſſen ons wel over een, onze rekenig is effen.*
* Ratio. Cic. *Voornemen, beſluit.*
* Ad rationem antiquæ Religionis exquirere facta alicujus. Cic. *Iemands daden volgens den regel of inzettinge van den alouden Godsdienſt onderzoeken.*
* Ratio. Plin. H. Colum. *Rekeninge, oprekeninge, optellinge.*
Rationem inire *of* Rationem ſubducere. Cic. *Een rekeninge opmaken, optellen, optrekken.*
Habeo rationem quid à populo Romano acceperim. Cic. *Ik houde rekeninge van 't gene ik van 't Roomſche volk hebbe ontfangen.*
Ratio conſtat. Cic. *De rekeninge beſtaet, is goed, komt net uit.*
Putare rationes cum aliquo. Cic. *Een rekeninge met iemand op maken, met iemand rekenen.*
Fruſtra egomet mecum has rationes puto. Ter. *Ik make te vergeefs deze rekeninge of ſtaet by myn zelven.*
* Pro ratione fructuum. Cat. *Naer mate, of gelykmatigheid der vrugten.*
* Nunc alia eſt ratio omnium rerum. Cic. *Daer is thans een andere ſchikkinge of gedaente van zaken: De zaken zyn nu verandert.*
RĂTĬŌCĬNĂTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Redeneringe, redenkevelinge.*
Eadem cæterarum rerum invenitur ratiocinatio. Vitruv. *Men vind of heeft de zelve redekavelinge omtrent de andere dingen.*
RĂTĬŌCĬNĂTĪVŬS, ă, ūm. Cic. Quintil. *Van redeneringe of redekavelinge: daar men redekavelinge in gebruikt.*
RĂTĬŌCĬNĂTŌR, ōrĭs. m. Cic. *Een goed rekening maker, die net rekening houd.*
Ut boni ratiocinatores officiorum eſſe poſſimus. Cic. *Op dat wy goede rekeningmakers zouden mogen zyn van pligten, en gedienſtigheden.*
RĂTĬŌCĬNĬŪM, ĭi. n. Colum. *Een rekeninge: een redeneringe, redekaveling.*
RĂTĬŌCĬNŌR, ārĭs, ātŭs sŭm, āri. Cic. *Redeneren, redekavelen.*
Utilitates ædificiorum in eo volumine ratiocinatur. Vitruv. *In dat boek of ſtuk word van de nutheid der gebouwen geredeneert.*
* Ratiocinari. Cic. *Rekenen, oprekenen, optellen: een rekening op maken, ſluiten.*
RĂTĬŌNĂBĬLĬS, ĭs. m. &c. f. ĭlĕ, ĭs. n. Celſ. Quintil. Ulp. *Redelyk, met de reden over een komende.* Van een gevoelen, enz.
RĂTĬŌNĂLĬS, ĭs. m. & f. ālĕ, ĭs. n. Quintil. *Redelyk, met reden begaaſd.* Van een menſch.
Philoſophia rationalis. Sen. Ph. *De redenerende wysgeerte, of redeneer konſt.*
RĂTĬŌNĂLĬTĔR. adv. Sen. Ph. *Door redeneringe, redekavelinge, of de reden.*
RĂTĬŌNĀRĬŪM, ĭi. n. Suet. *Een rekenboek.*
RĂTĬŌNĀRĬŬS, ă, ūm. Cic. *Van een rekeninge, of rekenboek.*
RĂTĬS, ĭs. f. Curt. *Een vlot,* gemaakt van balken en planken, om groote rivieren over te varen.
* Ratis. Virg. *Allerhande ſchip, of vaertuig.*
* Ratis. Varr. *Een roeiſchip of galey.*
Ratis ſcirpea. Plaut. *Een jonk.*
RĂTĬSBŎNA, æ. f. *Regensburg,* Een hoogduitſche ſtad in den Beyerſche Creyts.
† RĂTĬTŬS, ă, ūm. Paul. apud Feſt. *Waer op de gedaente van een roeiſchip geſtempeld is.* Van een ſtuk geld geſproken.
RĂTĬŪNCŬLĂ, æ. f. Cic. *Een kleine, geringe reden.*
* Ratiuncula. Ter. *Een kleine, geringe rekeninge, optellinge.*
RĂTŬS, ă, ūm. Plaut. *Denkende, meenende, gelovende, zig inbeeldende.*
* Ratus. Cic. *Zeker, gewis, vaſt.*
Aſtrorum rati & immutabiles curſus. Cic. *Vaſte, gewiſſe, en onveranderlyke omloopen van geſtarnten.*
* Ratus. Cic. *Vaſt geſteld, beſloten, beraemd, beſtemd.*
Illud ratum fuiſſe vis. Cic. *Gy wilt dat dat vaſt geſteld, of beſloten is.*
* Ratum aliquid habere. Cicer. *Iets voor vaſt, bondig, en van waerden houden: iets goed keuren.*
Ratum id mihi eſt. Cic. *Ik keure het goed, ſtemme of ſta het toe.*
* Rato tempore. Cic. *Op den geſtelden, beſtemden, beraemden, gezetten tyd.*
* Ratæ preces. Ovid. *Verhoorde gebeden.*
* Pro rata. Ulp. *Naer yders aendeel, naer evenredentheid.* Men verſtaat'er *parte of portione* onder.
RAŪCA, æ. f. g. Plin. *Een aardworm, die de wortelen van boomen op eet.*
RAŪCĔO, ēs, ŭi, ēre, & raūcĕſco, ĭs, ĕre. Plin. *Heeſch, ſchor worden.*
RAŪCĬSŎNŬS, ă, ūm. Lucret. Catul. *Heeſch, of ſchor van geluid.*
RAŪCĬTĀS, ātĭs. f. Plin. H. *Heeſheid, ſchorheid van ſtem,* door roepen, ſchreeuwen, enz. veroorzaakt.
RAŪCŬS, ă, ūm. Cic. *Heeſch, ſchor.*
** Rumor raucus eſt factus, te veniſſe, &c. Cic. *Het gerugt dat gy gekomen waert is ſtil of verdwenen.*
*** Chartæ raucæ. Mart. *De ſtukken, beſcheiden, of papieren van een geding.*

Digitized by Google

Postes rauci. Propert. *Een deur die een enaengenaem gekraak maakt, of geluid geeft*, als men ze opent of ſluit.

† RAŪDŪS, ī. m. Varr. *Van koper, van ruw of ongewrogt koper.*

RAŪDŪSCŪLŪM, ī. n. Cic. *Een weinig gelds, een kleine ſomme gelds.*

Nec me hercule, me rauduſculum movet. Cic. *En waarlyk, ik ben voor geen ſommetje gelds verwaard.*

RĀVĬDŪS, ă, ūm. Colum. *Donker- bruin- of zwartagtig geel, Tanet.*

Ravidi oculi. Colum. *Donker of bruin gele oogen.*

RĀVĬO, īs, īrĕ. Plaut. *Heeſch, of ſchor zyn, of worden.*

RĀVĬS, is. f. Plaut. *Heesheid, ſchorheid. Zie* Raucitas.

RĀVĬSCĔLLŪS, ă, ūm. Plaut. *Heesagtig, ſchoragtig.*

RAŪSŪRŪS, ă, ūm. Lucil. Poëta. *Die heeſch of ſchor zal worden.*

RĀVŪS, ă, ūm. Hor. *Donder bruin, of zwartagtig geel, Tanet.*

RĔÆDĬFĬCO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Herbouwen, weder op timmeren.*

RĔĀPSĔ. Cic. *In der daad, met de daad.*

RĔĀSSŪMO, īs, ūmpsī, ūmptum, ĕrĕ. Plin. J. *Weder aan nemen, hervatten.*

RĔĀTŪS, ūs. m. Plin. H. *De ſtaat van een beſchuldigd perſoon.*

RĔBĔLLĀTŎR, ōrīs. m. g. Cæſ. *Een oproermaker, een meuit maker, een wederſpannige.* Ook, *Een tegenſtryder.*

RĔBĔLLĀTĬO, ōnīs. f. Valer. Max. *Wederſpannigheid, opſtand, meuitery, afvallinge, oproer.*

RĔBĔLLĀTRĪX, īcis. f. Ovid. *Wederſpannig, meuitend, afvallig, oproerig.* Van een volk, enz.

RĔBĔLLĬO, ōnīs. f. Cæſ. *Wederſpannigheid, oproer, opſtand, meuitery, afvallinge.*

RĔBĔLLĬŪM, ĭī. n. Liv. *Zie* Rebellio.

RĔBĔLLĬS, is. m. & f. ĕ, is. n. Stat. *Wederſpannig, oproerig, meuitend, afvallig.*

RĔBĔLLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Ovid. *Den oorlog weder of op nieuw beginnen.*

* Rebellare. Cæſ. *Wederſpannig zyn, oproermaken, meuiten, tegen zyn overheid opſtaan.*

* Vitia rebellant. Plin. H. *De ondeugden komen weder te voorſchyn, beginnen op nieuw in zwang te gaan.*

† RĔBĬTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. *Dikwils weder keeren, wederom komen.* In plaats van *reito.*

RĔBŎO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Virg. Cat. *Wederom loeyen:* Ook, *Wedergalmen.*

Scopuli omnes ac luſtra ferarum Pyrenem reboant. Sil. Ital. *Alle de ſteenrotſen en holen der beeſten wedergalmen de naam van Pyrene.*

RĔCĂLCĬTRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Hor. *Wederom ſchoppen, agter uit ſlaan met de hiel.*

RĔCĂLCO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. terram. Colum. *Dikwils met de voet op de aarde ſtampen.*

RĔCĂLĔO, ēs, ŭī, ērĕ. Virg. *Weder heet of warm worden.*

** Recalent noſtro Tyberiana fluenta ſanguine. Virg. *Het water van den Tiber is nog warm van ons bloed.*

RĔCĂLĔSCO, ĕſcīs, ĕſcĕrĕ. Cicer. *Weder heet of warm worden.*

Motu & exercitatione recaleſcere. Cic. *Weder warm of heet worden door beweginge en oeffeninge.*

RĔCĂLFĂCĬO, īs, fēcī, făctum, făcĕrĕ. Ovid. *Weder heet of warm maken, verwarmen.*

RĔCĂLVĀSTĔR, trī. Sen. Ph. *Kaal aan of op 't voorhoofd, of van voren.*

RĔCĂLVŪS, ă, ūm. Plaut. *Idem.*

RĔCĀNDĔO, ēs, rĕcāndŭī, rĕcandērĕ. Ovid. *Zeer heet of weder heet of gloeyend worden.* Percuſſa recanduit unda. *Het water met de riemen geſlagen, wierd wit of ſchuimde.*

* Ira recanduit. Ovid. *Den toorn, de gramſchap begon weder te ontſteken, hevig te worden.*

RĔCĀNDĔSCO, ſcīs, ĕſcĕrĕ. Ovid. *Zie* Recandeo.

RĔCĂNO, īs, rĕcănĕrĕ. Plin. H. *Zie* Recino.

RĔCĀNTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Mart. *Wederom of herzingen: Iets wederom of herzeggen.*

* Recantare. Hor. *Het gezegde herroepen, in zyn hals halen.*

Recantatis opprobriis. Horat. *De ſcheldwoorden herroepen, in den hals gehaald hebbende.*

RĔCĔDO, īs, rĕcēſſī, rĕcēſſūm, rĕcēdĕrĕ. Cic. *Afwyken, weggaan, vertrekken, afſcheiden.*

Recedere ab aliquo procul. Plaut. *Verre van iemand af gaan, wyken, vertrekken, ſcheiden.*

** Secreta Anchiſæ domus receſſit. Virg. *Het huis van Anchiſes ſtont verre agter af.*

* Recedere ab armis. Cic. *De wapenen laten varen, neder werpen.*

* Recedere à conſuetudine. Cic. *Van een gewoonte af wyken, af ſtaan.*

* Recedere à lege. Cic. *Van een wet afwyken, een wet niet onderhouden.*

Ab officio. Cic. *Van zyn pligt afwyken, zyn pligt verzuimen.*

* Recedere ab oculis. Plin. J. *Sterven, overlyden.*

* Recedere à ſtatu ſuæ dignitatis. Cic. *Van't aanzien of de ſtatelykheid zyner waardigheid afwyken, zyn deftigheid of rang niet ſtaande houden.*

Recedere in ſe ipſum. Sen. Ph. *Weder tot zig zelven komen.*

* Recedere ab aliquo loco. Cic. *Van een plaats afwyken, gaan, vertrekken.*

* Recedere Plin. J. *Verminderd worden, afnemen, overgaan.*

Receſſit venter. Plin. J. *De buik is ſlank of dun geworden.*

* Recedere. Gelſ. *Uit het lid, of van den anderen gaan, geraken.*

Van twee gebeentens geſproken.

* Maritima ora, & pleraque à mari recedentia. Curt. *De zee kuſt, en de meeſte van de zee afgelegene plaatſen.*

Ut ſenes in otia tuta recedant. Hor. *Op dat zy end zynde in veilige ruſtplaatſen zouden konnen wyken.*

RĔCĔLLO, īs, rĕcēllĕrĕ. Liv. *Te rug of nederwaarts trekken, drukken.*

Gravi libramento plumbi recellente ad ſolum. Liv. *Het zwaar tegengewigt van lood na beneden drukkende, dalende, zakkende.*

RĔCĔNS, ēntīs. omn. gen. Cic. *Verſch, nieuw, onlangs voorgevallen, of gemaakt.*

* Recens. Curt. *Verſch, nieuw, en vermoeid.* Van benden geſproken.

* Pullus à partu recens. Varr. *Een nieuw geworpe veulen of jonge.* Hy ſpreekt van een jong ezeltje.

* Recens à vulnere Dido. Virg. *De verſch-gewonde, gegriefde, getroffe Dido.*

* Homerus qui recens ab illorum ætate fuit. Cic. *Homerus, die kort na hen leefde.*

* Recens è Provincia. Cic. *Onlangs, jongſt uit een Wingewest gekomen.*

* Recentiores ex Auctoribus. Plin. H. *De jongſte der Schryvers.*

Cauſa recens acceſſit ad iras. Ovid. *Daar quam een nieuwe reden by de gramſchap.*

* Fluvii recentes. Virg. *Verſche ſtroomen.*

* Literæ recentiſſimæ. Cic. *Jongſte, nieuwſte, laatſte brieven.*

* Recentiore memoria. Cic. *Van verſcher gedenkenisſe, weinigje van te voren.*

Quàm recentiſſimi rigoris aqua. Colum. *Water van een zeer friſſe koelte, zeer koel, of zoo even gepuit, of geſchept water.*

RĔCĔNS. adv. *Zoo even, ſtraks, jongſt, onlangs, verſtaande.* Men zegt *Recentiſſimè.*

* Recens dives. Ovid. *In korten tyd, onlangs ryk geworden.*

RĔCĔNSĔO, ēs, ŭī, rĕcēnsĭtūm, rĕcēnsērĕ. Colum. *Over of optellen, optekenen, overzien.*

Recenſere exercitum. Liv. *Een leger monſteren: Een wapenſchouwinge doen.*

* Recenſere. Cic. *Verhalen, vertellen, melden.*

Facta fortia recenſere. Ovid. *Dappere of heldendaden verhalen, melden.*

RĔCĔNSĬO, ōnīs. f. Cic. *Optellinge, optekeninge:* ook, *monſtering.*

RĔCĔNSĬTŪS, ă, ūm. Suet. *Opgeteld, opgerekend, overgezien.*

RĔCĔNSŪS, ă, ūm. Suet. *Idem.*

RĔCĔNSŪS, ūs. m. Suet. *Optellinge, optekeninge.*

† RĔCĔNTŎR, ārīs, ātūs ſum, ārī. A. Gell. *Vernieuwt worden, op een nieuw verſchynen.*

RĔCĔPTĀCŪLŪM, ī. n. Cic. *Een toevlugt: Een plaats daar men iets in bergt of bewaart.*

Receptaculum aquæ. Vitruv. *Een waterbak.*

Illud

Digitized by Google

Illud oppidum tibi receptaculum prædæ. Cic. *Die ſtad was een bewaar- of bergplaats van uwen roof of buit.*
Fugientibus receptaculum Macedonia erat. Liv. *Macedonie was de toevlugt voor de vlugtigen.*
* Corpus animi quaſi receptaculum eſt. Cic. *Het lighaam is als een bewaar- of woonplaats van de ziele.*
Receptaculum omnium purgamentorum urbis. Liv. *De verval- of zink-put, het riool van alle vuiligheden van de ſtad.*
RĔCĔPTĀTŎR, ōris. m. Ulp. *Een verberger of herberger* van dieven, enz.
Rhenus hoſtium receptator. Flor. *Den Rhyn alwaar de vyanden verborgen lagen.*
RĔCĔPTĬO, ōnis. f. Plaut. *Ontfanginge, herberginge, verberginge van iemand.*
RĔCĔPTĬTĬŬS, ă, ūm. Ulp. *Dat men aan zig behoud.*
Receptitia dos. Caïus Juriſc. *Bruidſchat die de vrouw aan haar zelven behoud.*
RĔCĔPTO, ās, āvī, ātūm, āre. Virg. *Wederom ontfangen, weder nemen:* ook, *ontfangen.*
Meum receptas filium ad te. Liv. *Gy ontfangt, herbergt, huiſvest myn zoon by u.*
Quò in tectum te receptes. Ter. *Alwaar gy u zelven onder dak kunt begeven, verbergen.*
RĔCĔPTŌR, ōris. m. Cic. *Een heler, of verberger van geſtolen goed.*
RĔCĔPTRĪX, īcis. f. Cic. *Een heelſter, of verbergſter van geſtolen goed.*
RĔCĔPTŪM, i. n. Cic. *Een beloſte, een aangenome zaak.*
RĔCĔPTŪS, ă, ūm. Virg. *Weder van den vyand afgenomen, ontweldigd.*
* Receptus. Ovid. *Ontfangen, in een plaats op of aangenomen.*
Cœlo receptus. Quintil. *In den hemel opgenomen.*
* Enſis receptus pectore. Sen. *Een zwaard in de borſt geſteken.*
* Receptus mos eſt. Feſt. *Het is een aangenome gewoonte.*
* Perſuaſio publicè recepta. Quintil. *Een gevoelen in 't openbaar, van al de wereld aangenomen.*
Preces receptæ. Stat. *Verhoorde gebeden.*
RĔCĔPTŬS, ūs. m. Liv. *Aftogt.*
Receptui canere. Cic. *Den aftogt blazen.*
Receptus. Cic. *Een wyk-plaats of toevlugt.*
Habere receptum. Planc. ad Cic. *Een wyk plaats of toevlugt hebben.*
* Receptui canere ab aliquibus cogitationibus. Cic. *Sommige gedagten laten varen, uit zyn gemoed bannen.*
RĔCĔSSĬM adv. Plaut. *In 't wyken, deinzen, in den aftogt.*
RĔCĔSSĬO, ōnis. f. Vitruv. *Afwykinge, vertrek.*
RĔCĔSSŬS, ūs. m. Cic. *Afwykinge, vertrek:* ook, *aftogt.*
* Receſſus. Cic. *Wyk-plaats, eenzaamheid, verholen vertrek.*
* Receſſus oculorum. Plin. H. *De holte der oogen.*
* Receſſus. Mart. *Dieptens, holen.*
Lati in collibus receſſus. Mart. *Groote holen in de heuvelen.*
* Alti receſſus in vita hominum. Plin. J. *Diepe, groote gebeimen in 't leven der menſchen.*
* Receſſus. Cic. *De diepſels*, dat is, *de duiſterſte, donkerſte verwen in een ſchildery*, waar door de andere verwen levendiger voorkomen. Cicero gebruikt dit woord in een oneigentlyken zin.
Habeat tamen illa in dicendo admiratio umbram aliquam, aut receſſum, quò magis id quod erit illuminatum, extare videatur. Cic. *Laat egter die verbuzen le reden eenige ſchaduwe of diepſel hebben, op dat het gene, 't welk verligt zal zyn des te meer uitblinke, uitmunte.*
RECHAMŬS, i. m. Vitruv. *Een katrol-ſchyve.*
RĔCĬDĬVŬS, ă, ūm. Celſ. *Dat weder herſteld, of in vorigen ſtaat gebragt is, weder opkomende, of opluikende.*
Recidiva poſſuiſſent Pergama. Virg. *Zy zouden het opkomende Trojen herſtelt, herſtigt hebben.*
Recidivæ febres. Celſ. *Wederkomende koortſen na datze genezen waren.*
RĔCĬDO, ĭs, rĕcĭdī, rĕcīsūm, rĕcīdĕrĕ. Cic. *Weder vallen, terug vallen.* Men vind ſomtyds by de Digters *Recido* met twee c c.
In graviorem morbum recidere. Liv. *Wederom in een zwaarder ziekte vervallen, inſtorten.*
Ad nihilum recidere. Cic. *Tot niets vervallen.*
In te recident hæ contumeliæ. Plaut. *Alle deze ſcheldwoorden zullen weder op u of op uw hooſd vallen, komen, zullen u vergolden worden.*
Per vos muſica recidit ad paucos. Ter. *Door u is de zangkunde tot weinige menſchen vervallen, door uw toedoen begeven zig weinige perſonen tot de zangkunde.*
RĔCĬDO, ĭs, rĕcīdī, rĕcīsūm, rĕcīdĕrĕ. Ovid. *Wederom ſnyden, afſnyden, ſnoeyen, kappen, houwen.*
Barbam recidere. Ovid. *Den baard afſcheren.*
Ornamenta ambitioſa recidere. Hor. *Eerzugtige, trotſe, grootſe cieraadjen, gepronk, of pragt afſnyden.*
RECĬNCTŬS, ă, ūm. Ovid. *Ontgord, ongegeſpt, ongeregen:* ook, *ontwapend:* ook, *weder in den oorlog dienende.*
Veſtis recincta. Virg. *Een ontgord, loshangend kleed.*
RĔCĬNGŎR, ĕrĭs, rĕcĭnctŭs sūm, rĕcĭngī. Ovid. *Ontgord worden, ongeſpt of ongeregen worden.*
Sumptum recingitur anguem. Ovid. *Zy ontgort zig, ontſlaat zig van de ſlang die zy om 't lyf hadde.*
RĔCĬNO, ĭs, rĕcīnŭī, rĕcīnĕrĕ. Cic. *Wederom, of overzingen, herzingen, nazingen.*
* Recinere nomen alicujus. Hor. *Iemands naam herhalen, wedergalmen.* Van een wederklank, of (eccho) geſproken.
RĔCĬPĬO, ĭs, rĕcēpī, rĕcēptūm, rĕcĭpĕrĕ. Cic. *Wederom nemen, krygen, ontfangen.*
Recipere animum ex pavore. Liv. *Weder moed uit een ſchrik krygen, ſcheppen, nemen.*
Recipere anhelitum. Plaut. *Weder adem ſcheppen, halen.*
Libertatem priſtinam recipere. Cic. *De vorige vryheid weder krygen, bekomen, herwinnen.*
Recipere urbem aliquam. Cic. *Een ſtad hernemen, herwinnen.*
Pœnas à fratre recepi. Virg. *Ik hebbe ſtraffe over myn broeder geoeffent, gepleegt: ik hebbe my over myn broeder gewroken.*
* Recipere ſe in aliquem locum. Cic. *Zig in een plaats begeven, vervoegen.*
Rurſum in portum recipimus. Plaut. *Wy varen, loopen, of keeren weder in de haven.*
Recipere ſe ad aliquem fuga. Cæſ. *Zig met de vlugt by iemand begeven, vervoegen.*
\- Te recepiſti ad tuos. Cic. *Gy begaaft, of vervoegde u zelven by de uwen, of uwe vrienden.*
Greſſum recipere ad aliquem locum. Virg. *Weder na een plaats treden, keeren, gaan, vertrekken.*
Recipere ſe ab undis. Virg. *Zig uit de golven begeven, redden.*
* Se ad frugem bonam recipere. Cic. *Zig tot een goed leven begeven, ſtellen, zetten, voegen.*
* Recipere ſe. Cic. *Weder bekomen, tot zig zelven komen: Weder kragten of moed krygen.*
* Non recipit cunctationem hæc res. Liv. *Deze zake lyd geen uitſtel, ſammeling, draalen, telmery, getalm of ſukkelinge.*
* Detrimentum recipere. Cæſ. *Schade krygen, lyden, doen.* Incrementum. Colum. *Aangroeyen, aanwaſſen.*
* Recipere aliquem. Cic. *Iemand ontfangen, aannemen, onthalen.*
Recipere hoſpites in domum. Cic. *Gaſten in zyn huis ontfangen, onthalen.*
Recipere aliquem menſâ. Cic. *Iemand aan zyn tafel ontfangen, onthalen.*
Recipere aliquem civitate. Cic. *Iemand in 't burgerregt ontfangen, aannemen: Iemand burger of poorter maken.*
In amicitiam aliquem recipere. Cic. *Iemand in zyn vriendſchap ontfangen, aannemen.*
Ignorantiam alicujus recipere. Ulp. *Iemands onwetendheid, onkunde aannemen, verſchooven, verontſchuldigen.*
* Recipere aliquid. Plaut. *Iets voor zig behouden, bedingen.*
Hoc recipit, cùm ædes vendidit. Plaut. *Hy heeft dit bedongen toen hy 't huis verkogt.*
* Recipere aliquid. Cic. *Iets aannemen, op zig nemen, of beloven te doen.*
Hoc in me recipio. Ter. *Ik neme dit op my, of tot myn laſte.*
In me recipio fore eum tibi uſui. Cic. *Ik neme het op my, ik belove, ik verzekere u dat hy u dienſtig of voordeelig zal zyn.*
Hunc ego tibi recipio Lugduni natum. Sen. Ph. *Ik verzekere u, ſtaa u borg dat hy te Lions geboren is.*
Tibi ſpondeo in meque recipio. Cic. *Ik belove en neme het op my.*
Thermes omnia ſe facturum recepit. Cic. *Thermes heeft op zig genomen, heeft beloofd dat hy alles zal doen.*

Digitized by Google

* Recipere aliquid in cibum. Plin. H. *Iets tot ſpys of voedſel nemen, gebruiken, nuttigen.*

Recipi in cibum, in menſas. Plin. H. *Tot voedſel of ſpys gebruikt worden: Tot voedſel dienen, goed zyn om op tafel voorgedicht, of gegeten te worden.* Sprekende van zekere vogelen, die in ſommige landen gegeten worden.

Carmen illud nondum recepit ultimam manum. Petron. *Aan dat gedigt is de laatſte hand nog niet geſlagen: Dat vaars is nog niet t'eenemaal volmaakt, voltooid.*

RĔCIPRŌCĀTĬO, ōnis. f. Plin. H. *Wederkeeringe tot de plaats die men heeft verlaten, verwiſſelinge.*

Obſervata æſtûs reciprocatione. Plin. H. *De verwiſſelinge, of omkeeringe van't getyy, of ebbe en vloed waargenomen hebbende.*

RĔCIPRŌCO, ās, āvī, ātŭm, āre. Liv. *Doen wederkeeren of komen:* ook, *wederkeeren, komen.*

Fretum ſtatis temporibus reciprocat. Liv. *De engte van de zee, de Straat ebt en vloeit op gezette tyden.*

Reciprocare animam. Liv. *Adem halen, ſcheppen.*

Reciprocare cœpit mare. Curt. *De zee begon te vallen, ebben.*

Si quidem iſta ſic reciprocantur, ut ſi divinatio ſit, Dii ſint, & ſi Dii ſint, ſit divinatio. Cic. *Dewyl die dingen over en weder zoodanig te zamen hangen of over en wier gaan, dat'er Goden zyn, indien'er eenige voorzegginge is, en dat'er voorzegginge is, indien'er Goden zyn.*

Triremis in adverſum æſtum reciprocari non poteſt. Liv. *Het roeiſchip kan tegen de ſtroom niet opgeroeit werden.*

RĔCIPRŌCŬS, ă, ŭm. Varr. *Wederkeerend, van waar't uitgegaan is.*

Reciprocus amnis. Plin. H. *Een vloed, ſtroom, rivier die ebt en vloeit.*

RĔCISAMĔNTŪM, ī. n. Plin. H. *Een afgeſnede ſtukje, brokje, ſpaander, of ſplinter: afſnydſel.*

RĔCISĬO, ōnis. *Afſnydinge, ſnydinge, herſnydinge.*

RĔCISŬS, ă, ŭm. Hor. *Af- of wederom-geſneden, geſneden.*

* Opus reciſum. Paterc. *Een kort gemaakt werk, of't welk goen behoorlyke uitbreidinge of uitgeſtrektheid heeft.*

RĔCĬTĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Voor- of oplezinge, opzegginge met luider ſtemme.*

Literarum recitatio. Cic. *Voor- of oplezinge van brieven, met luider ſtemme.*

RĔCĬTĀTŌR, ōris. m. Cic. *Een opzegger, voor- of oplezer, lezer.*

Acerbus recitator. Hor. *Iemand die anderen laſtig valt met het voorlezen van zyne werken. Een ſnorker, opſnyder op zyne gemaakte werken.*

RĔCĬTĀTŬS, ă, ŭm. Recitatus hæres teſtamento. Plin. H. *Erfgenaam in een uiterſte wille geſteld, genoemd.*

RĔCĬTO, ās, āvī, ātŭm, āre. Cic. *Luid op of voorlezen, opzeggen.*

Recitare litteras in Senatu. Cic. *Brieven in den Raad voorlezen, lezen.*

* Recitare. Quintil. *Van buiten opzeggen.*

Recitavit legem. Quintil. *Hy zeide de wet van buiten op.* Van een blinde geſproken.

RĔCLAMĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Tegenroepinge, tegenſprekinge met geroep.*

RĔCLĀMĬTO, ās, āvī, ātŭm, āre. Cic. *Dikwils tegenroepen of ſchreeuwen.* Reclamitat iſtiuſmodi ſuſpicionibus ipſa natura. Cic. *De natuur zelve ſchreeuwt, ſtryd tegen zulke vermoedens, heeft een gruwel, of afkeer van zulke vermoedens.*

RĔCLĀMO, ās, āvī, ātum, āre. Cic. *Tegenroepen, of ſchreeuwen: met geroep of getier tegenſpreken.*

Vehementer ab omnibus reclamatur. Cic. *Dit word van allen met geroep geweldig tegengeſproken, met drift verworpen.*

* Reclamare. Virg. Stat. *Wedergalmen.*

Plangoribus arva reclamant. Stat. *De velden wedergalmen van't gekerm, klagten, geſchrey.*

RĔCLĪNĀTŬS, ă, ŭm. Hor. *Nedergebogen, of leunende, nederleggende.*

RĔCLĪNĬS, ĭs. m. & f. īnĕ, ĭs. n. Stat. *Nedergebogen, leunende, of leggende.*

RĔCLĪNO, ās, āvī, ātŭm, āre. Cic. in Arat. *Nederbuigen, nederwaarts leunen, of laten hangen.*

Reclinare caput humeroſque. Cic. in Arat. *Het hoofd en de ſchouders nederwaarts laten hangen, zakken.*

* Reclinare. Sen. Ph. In quem onus Imperii reclinaret. Sen. Ph. *Op wien den laſt van't gebied ruſt, ſteunt.*

RĔCLĪVĬS, ĭs. m. & f. īvĕ, ĭs. n. Ovid. *Nederwaarts buigende, hellende, dalende.*

RĔCLŪDO, ĭs, ūsī, ūsŭm, ūdĕre. Plaut. Virg. *Ontſluiten, openen, open doen.*

Portas recludere. Prop. *De deuren ontſluiten, openen.*

* Occulta recludere. Stat. *Verborge, geheime dingen ontdekken, openbaren.*

* Recludere. Juſtin. lib. 1. *Sluiten, opſluiten, toedoen.*

, Recludor cuſtode. Propert. *My word van den deurwagter open gedaan: Ik word van hem ingelaten.*

RĔCLŪSŬS, ă, ŭm. Hor. *Ontſloten, geopend, open gedaan.*

RĔCŌCTŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Herkookt, weder gekookt.*

* Senex recoctus. Catul. *Een ervaren, bedreven, wel geoeffend oud man in iets; een ouden trein-vogel:* of gelyk anderen willen, *een oud man die weder jong ſchynt te worden.*

* Recoctus ſcriba. Hor. *Een door en door geoeffend, bedreven, out ouds ervaren ſchryver, geheim- of beampt-ſchryver.*

RĔCŌGĬTO, ās, āvī, ātŭm, āre. Plaut. Cic. *Iets herdenken, weder overdenken, ernſtiglyk overwegen, overleggen: Iets herkaauwen.*

RĔCŌGNĬTĬO, ōnis. f. Cic. *Overzieninge, ſchouwinge:* ook, *erinneringe.*

Per recognitionem Conſulis ager ille recuperatus in publicum fuit. Liv. *Dat veld of ſtuk lands is door het onderzoek van den Burgemeeſter weder in't bezit van de gemeente herſteld, geraakt.*

Recognitio eorum quæ in familia ſunt. Colum. *Schouwinge, bezigtiginge, optellinge, opſchryvinge van de dingen of goederen die in een huis zyn.*

Recognitio ſui. Sen. Ph. *Onderzoek, overweginge, overdenkinge van zig zelven, van zyn daden, of gewiſſe.*

Recognitio ſceleruin ſuorum. Cic. *Onderzoek, overdenkinge van zyn eigen ſchelm- of boeve-ſtukken.*

RĔCŌGNŌSCO, ſcis, rĕcōgnōvī, rĕcōgnĭtŭm, rĕcōgnōſcĕre. Cic. *Iemand weder kennen,* die men te voren heeft gezien.

* RĔCŌGNŌSCĔRĔ. Cic. Recognoſce mecum ſuperiorem illam noctem. Cic. *Erinner, overdenk met my die voorgaande nagt, of't gene die nagt is voorgevallen.*

* Recognoſcere. Cic. *Overzien, verbeteren.* Van een werk geſproken.

* Recognoſcere. Colum. Curt. *Bezigtigen, nazien, tellen, onderzoeken.*

* Recognoſcere equitum turmas. Suet. *De ruiterbenden bezigtigen, bezien: De herſchouw over de ruitery doen.*

RĔCŌLLĪGO, ĭs, rĕcōllēgī, rĕcōllĕctŭm, rĕcōlligĕrĕ. Colum. *Weder by een vergaderen, verzamelen.*

Se recolligere. Front. *Zig weder opregten, weder opſtaan na een val:* ook, *weder tot zig zelven komen.*

* Recolligere. Cic. Quod ſcribis, etiamſi hujus animus eſſet in te offenſior, a me recolligi oportere. Cic. *'T geen gy ſchryft, dat, hoewel hy in zyn gemoed vry op my verontrerd is, zulks van my behoorde bygelegt, verſchoont, of goed gemaakt te werden.*

Quidquid omiſſum eſt, id diligentiæ uſu præſentis vitæ animus recolliget. Sen. Ph. *Het gemoed zal alles dat verzuimd is door't naerſtig of goed gebruik of beleid van't tegenwoordige leven vergoeden, goed maken, herſtellen.*

RĔCŎLO, ĭs, recŏlŭi, rĕcōltŭm, rĕcōlĕre. Liv. *Weder om bouwen, of akkeren.* Van een ſtuk lands, enz. geſproken.

* Recolere. Cic. *Iets herdenken, weder overleggen, overwegen, in zyn gedagten brengen.*

Si hæc tecum ipſe recolis. Cic. *Indien gy deze dingen by u zelven overweegt, overdenkt, onderzoekt.*

* Studia recolere. Cic. *Het letterlooken weder beginnen, hervatten.*

* Ingenium recolere. Plin. J. *Het vernuft, 't verſtand, de geeſt be haven, opbouwen.*

RĔCŌMMĬNĪSCŎR, ſcĕris, rĕcōmmĭnīſcī. Plaut. *Iets herdenken, weder in gedagten krygen, erinneren.*

RĔCŌMPŌNŌ, nis, rĕcōmpŏſŭi, rĕcōmpŏſĭtŭm, rĕcōmpōnĕre. Ulp. *Weder by een geſtelt, herſtelt, of opgemaakt worden.*

RĔCŌNDĬTŬS, ă, ŭm. Ovid. *Weder by een geſteld, herſteld, of opgemaakt.*

RĔCONCILĬĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Verzoeninge, herſtelling, ver-*

Digitized by Google

vereeniginge, hereeniging.

RĔCONCĪLIĀTŌR, ōris. m. Liv. *Een verzoener, bevrediger, vredemaker, vereeniger, hereeniger.*
Pacis reconciliator. Liv. *Een maker, ſtuiter, bemiddelaar van de vrede.*

RĔCONCĪLIĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Verzoend, bevredigd, te vreden geſteld, vereenigd, hereenigd.*
Reconciliata gratia. Cic. *Herſtelde gunſt.*
Videbatur nobis Senatûs reconciliata voluntas. Cic. *De goede gunſt van den Raad ſcheen't ons waarts herſteld.*
Fructu libertatis reconciliato. Cic. *De vruchten der vryheid herbloeyende, de vryheid herſteld zynde.*

RĔCONCĪLIO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Verzoenen, bevredigen, te vreden ſtellen, vereenigen, hereenigen.*
Hæc oratio Regem reconciliavit Annibali. Liv. *Dit wertoog verzoende Annibal met den Koning, herſtelde Annibal in des Konings gunſt.*
Reconciliare pacem. Liv. *De vrede herſtellen, weder doen bloeyen.*

* Reconciliare. Cic. *Herwinnen, wederkrygen of bekomen.*
Exiſtimationem reconciliare. Cic. *Zyn goeden naam of aanzien weder bekomen.*

RĔCONCINNO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. *Weder net opmaken, herſtellen, by een voegen.*
Tribus locis ædificio, cætera reconcinno. Cic. *Ik timmere, ik bouwe op drie plaatſen, en herſtelle of vermake het overige.*

RĔCONDĪTŪS, ă, ūm. Cic. *Verholen, verborge, geheim, bedekt.* Cicero gebruikt *Reconditior.*
Angulus reconditus. Cic. *Een geheime, afgelege, verborge hoek.*
Litteræ reconditæ. Cic. *Geheime, verborge wetenſchap of geleerdheid.*
Naturâ triſti ac reconditâ fuit. Cic. *Hy was van een treurige en agterdogtigen aart.*
Reconditiora à Lucullo deſidero. Cic. *Ik verzoeke, verwagte de geheimer of verborgener zaken van Lucullus.*

RĔCONDO, is, rĕcondĭdī, recondĭtum, rĕcondĕrĕ. Virg. *Verbergen, wegſluiten: verholen, geheim, of verborgen houden.*
Recondere gladium in vaginam. Cic. *Een zwaard of degen in de ſcheede verbergen, ſteken.*
Multi quos fama obſcura recondit. Virg. *Veele luiden, die de duiſterre faam verborgen houd, niet meld.*

RĔCONDŪCO, ĭs, dūxī, dūctum, rĕcondūcĕrĕ. Ulp. *Weder inhuuren, huuren:* ook, *weder verhuuren.*

RĔCONFLŌR, ārĭs, ātūs sūm, ārī. paſſ. Lucret. *Herſtelt, verſtelt, of vermaakt worden.*

RĔCŌQUO, rĕcōxī, rĕcōctum, rĕcŏquĕrĕ. Cic. *Weder of ten tweedemale koken, zieden.*

* Se Apollonio recoquendum tradidit. Quintil. *Hy begaf zig onder Apollonius om weder op een nieuws onderwezen te worden.*

RĔCORDĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Gedenkeniſſe, gedagteniſſe, erinneringe van iets.*
Veteris memoriæ non ſatis explicata recordatio. Cic. *Een niet genoeg onderſcheidene, klare erinneringe van een oude gedagteniſſe van iets.*

RĔCORDŌR, ārĭs, ātūs sūm, ārī. Cic. *Gedenken, gedenken, erinneren, indagtig zyn.*
Recordor hujus rei of hanc rem of de hac re. Cic. *Ik gedenke, gedenke deze zake, ben dit indagtig, dit ſtaat my voor.*
Et vultum Anchiſæ vocemque recordor. Virg. *Ik gedenke, kenne het wezen en de ſtemme van Anchiſes.*
Recordari cum animo ſuo vitam alicujus. Cic. *Iemands leven in zyn gemoed overdenken, overwegen.*
Recordor longè omnibus rerum anteferre Demoſthenem. Cic. *Het gedenkt my, is my nog indagtig, dat ik Demoſthenes verre boven alle anderen ſtelde, agtede.*

RĔCORRĬGO, ĭs, rĕcorrexī, rĕcorrectum, rĕcorrĭgĕrĕ. Sen. Ph. *Verbeteren.*
Animum recorrigere. Sen. Ph. *Zyn gemoed of geeſt verbeteren, hervormen.*

RĔCRĀSTĬNO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Colum. *Tot des morgens, of des anderen daags uitſtellen, verſchuiven.*
Recraſtinari ſeges matura non debet. Colum. *Een oogſt moet tot des anderen daags niet uitgeſteld of verſchoven worden.*

RĔCRĔĀTĬO, ōnĭs. f. Plin. H. ab ægritudine. *Herſtellinge, verfriſſinge, toeneminge in gezondheid.*

RĔCRĔĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Die weder moed geſchept of gegreepen heeft:* ook, *herſteld, verfriſcht.*
Valetudo jucundior eſt eis qui è morbo recreati ſunt. Cic. *De gezondheid is aangenamer aan den genen, die uit een ziekte herſteld of opgekomen zyn.*

RĔCRĔMENTŪM, i. n. Plin. H. *Overblyvende kaf of vuiligheid van gedorſcht of gezuiverd koren.*
Recrementum plumbi. Celſ. *Schuim van lood.*

RĔCRĔO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Conſules. Cic. *Ten tweedemale Burgermeeſters maken.*

* Recreare. Cic. *Verfriſſen, vervrolyken, verblyden, vertroeſten.*
Animos afflictos recreare. Cic. *De verdrukte gemoederen verblyden, vertroeſten, moed geven.*

* Ardor recreatur aurâ. Hor. *De hitte word door de koele wind verfriſt, vermindert.*

* Conſpectus veſter recreat mentem meam. Cic. *Uw gezigt verfriſt, verheugt myn gemoed of geeſt.*

* Ex magno timore ſe recreare. Cic. *Zig uit een groote vreeze herſtellen, uit een groote ſchrik weder bekomen, moed ſcheppen, grypen.*
Recreari ex morbo. Cic. *Uit een ziekte herſtelt worden, opkomen.*
Siciliam recreare. Corn. Nep. *Sicilien herſtellen, in vryheid ſtellen.*

** RĔCRĔPO, ās, ārĕ. Catul. *Wedergalmen, wederklank geeven, weder klinken.*

RĔCRĔSCO, ſcĭs, crēvī, rĕcrētĕrĕ. Liv. *Op een nieuws, of weder groeyen, opkomen, uitbotten, opſchieten.*

RĔCRŪDĔSCO, ſcĭs, rĕcrudŭī, rĕcrūdĕſcĕrĕ. Cic. *Weder ranzuw, of pynelyk worden.* Van een wonde, enz. geſproken.
Recruduit pugna. Liv. *Den ſlag of het gevegt begon op een nieuws.*
Recrudeſcit amor. Sen. Ph. *De liefde ontſonkt wederom.*

RĔCTĀ. adv. Cic. *Regt uit, de regte weg heen, langs de regte weg.*
E navi rectà ad me venit. Cic. *Hy quam regel regt na my toe uit het ſchip.*

RĔCTĔ. adv. Cic. *Te regt, zeer wel.* Men zegt *Rectius.*
Recte an ſecus, nihil ad nos. Cic. *Wel of qualyk, het raakt ons niet, daar legt ons niets aan gelegen.*
Atomi quæ rectè, quæ obliquè feruntur. Cic. *Verzelingen, die regt en ſchuins gevoert worden.*

* Rectè. Ter. *Ja.*
Tu rus abis? D. Rectè. *Gaat, vertrekt gy na't land?* D. *Ja.*

* Non rectè dicere alicui. Plaut. *Qualyk van iemand ſpreken, iemand te na ſpreken.*

* Rectè admones. Cic. *Gy waarſchouwt ter regter tyd.*

* Ei rectè eſt. Cic. *Het gaat hem wel, hy vaart wel.*

* Ego hîc rectè eſſe poſſum. Cic. *Ik kan hier wel, of zonder opſpraak blyven.*

* Sperare rectè. Cic. *Het beſte of een goede uitkomſt hopen.*
Licebit mox cœnare rectius. Plaut. *Men zal aanſtonds beter, deftiger hét avondmaal konnen houden.*

RĔCTĬO. ōnĭs. f. Cic. *Regeringe, of wyze van dien.*

RĔCTŌR, ōrĭs. m. Cic. *Een regeerder, bevelhebber, beſtierder,* van een ryk, ſtad, enz.
Juvenum rectores. Virg. *Beſtierders, regeerders van jongelingen.*
Elephanti rector. Plin. H. *Een beſtierder van een elephant.*

RĔCTRĬX, ĭcĭs. f. Colum. *Een regeerſter, beſtierſter, voogdeſſe.* Van de ziele, een geweſt, enz. geſproken.
Italia rectrix mundi. Plin. H. *Italie de beſtierſter voogdeſſe van de wereld.*

RĔCTŪM, i. n. Virg. Hor. *Het regt, de geregtigheid, billikheid, de rede.*

* Curvo dignoſcere rectum. Hor. *Het regt van't kromme of't onregt onderſcheiden.*
Amor recti. Stat. *Liefde tot het regt of de geregtigheid.*

RĔCTŬS, ă, ūm. Plaut. *Geregeerd.*

RĔCTŬS, ă, ūm. Cic. *Regt.* Men zegt *Rectior* en *rectiſſimus.* Zie de volgende bereekeningen.
Recta coma. Sen. Ph. *Sluik, regt, nederhangend hair.*
Recto curſu. Plin. H. *In een regte loop,* dat is, *de regte weg, regt uit.*

** Conſcientia recta. Cic. *Een opregt, regtſchapen, zuiver, on-*

Digitized by Google

bevlekt gewiſſe of geweten.

** Viâ rectâ rem narrare. Ter. *Iets rond of regt uit, of zonder kewimpelinge verhalen.*

* Longa trabe rectior. Ovid. *Regter dan een langen balk.*

* Cœna recta. Suet. *Een regtſchapen, deftig, pragtig avondmaal.*

Ingenium rectum. Sen. Ph. *Een opregt, regtſchapen, deftig inborſt.*

Habuiſſem te rectum ad ingenium bonum. Plaut. *Ik hadde u regt uit tot een vromen of goeden inborſt gebragt, geleid.*

Nihil rectum putant, niſi quod moribus ipſorum conveniat. Corn. Nep. *Zy oordeelen niets regt of pryſſelyk dan 't gene met hunne zeden over een komt.*

* Rectus. Varr. *De Nominativus caſus.* Men verſtaat 'er caſus onder.

RĔCŬBO, ās, rĕcŭbŭī, rĕcŭbĭtŭm, rĕcŭbārĕ. Cic. *Nederleggen, uitgeſtrekt leggen.*

Recubare ſub tegmine fagi. Virg. *Onder dekzel of de ſchaduwe van een benke of boeke boom leggen, ruſten.*

Toro recubare. Tibul. *Op een bedde leggen.*

RĔCŬDO, ĭs, rĕcūdī, rĕcūsŭm, rĕcūdĕrĕ. Varr. *Her- of weder ſmeden, verſmeden.*

Vetera metalla recudere. Varr. *Oude bergſtoffen verſmeden.*

RĔCŬLĂ, æ. f. g. *Een dingetje.*

RĔCŬLTŬS, ă, ŭm. Ovid. *Weder gebouwd, geakkerd.*

Humus reculta. Ovid. *Weder gebouwd of geakkerd land.*

RĔCŬMBO, ĭs, rĕcŭbŭī, rĕcŭbĭtŭm, rĕcŭmbĕrĕ. Ovid. *Neder leggen.*

Recumbere lectis. Hor. *of* Recumbere, *alleen. Op bedden aan de tafel leggen,* gelyk de Ouden aten.

Humo recumbere. Ovid. *Op de aarde leggen.*

Cervix in humeros recumbit. Virg. *Het hoofd legt of hangt op de ſchouders.*

RĔCŬPĔRĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Wederkryginge.*

RĔCŬPĔRĀTŌR, ōrĭs. m. Cic. *Een minder of aangeſteld regter over iets.*

* Recuperator urbis. Tac. *Een herwinnaar van een ſtad.*

RĔCŬPĔRĀTŌRĬŬS, ă, ŭm. Cic. *Van een minder of aangeſteld regter.*

Recuperatorium judicium. Cic. *Een vonnis, wyſdom, of gewyſde van een minder of aangeſteld regter.*

RĔCŬPĔRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. *Het verlore weder krygen, herwinnen.*

Libertatem recuperare. Cic. *Zyn vryheid weder bekomen, herwinnen.*

Somnum interruptum recuperare. Suet. *De geſtoorde ſlaap hervatten. Weder in ſlaap vallen.*

Vires cibo recuperare. Tac. *Zyne krogten door ſpyze weder krygen, herwinnen.*

Si vos ac me ipſum recuperaro. Cic. *Indien ik u lieden en my zelven in den vorigen ſtaat kan herſtellen.*

RĔCŬPĬO, ĭs, īvī, ītŭm, rĕcŭpĕrĕ. Plaut. *Weder, of op een nieuw begeren.*

Recupis facere ſumptum. Plaut. *Gy begeert weder onkoſten te maken, doen.*

RĔCŪRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Vitruv. *Wederom genezen, heelen.*

RĔCŪRRO, ĭs, rĕcūrrī, rĕcūrsŭm, rĕcūrrĕrĕ. Cic. *Wederom, weder, of op een nieuw loopen.*

Recurrere in arcem. Liv. *Weder in of na 't kaſteel of ſlot loopen.*

* Recurrunt in contrarium argumenta. Quintil. *De bewyzen loopen ook tot nadeel, zyn ook nadeelig: helben zoo veel kragt voor als tegen den bybrenger.*

* Recurrere. Ovid. *Wederkomen, wederom beginnen.*

Recurrit hyems. Ovid. *De winter komt, begint wederom.*

Recurrere memoriæ hominum. Plin. J. *Weder in de geheugeniſſe der menſchen komen.*

RĔCŪRSO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. *Zie* Recurro.

RĔCŪRSŬS, ūs. m. Liv. *Wederkomſt, te rug komſt.*

Maris curſus & recurſus. Sen. Ph. *Vloed en ebbe van de zee.*

Recurſus facilis ad bonam valetudinem. Celſ. *De herſtellinge tot een goede gezondheid is gemakkelyk, ligt uit te werken.*

RĔCŪRVĀTŬS, ă, ŭm. Colum. *Weder of nog eens krom gemaakt; krom gemaakt.*

RĔCŪRVO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Ovid. *Weder of nog eens krom maken; krom macken, buigen.*

Aquas recurvare in caput. Ovid. *De wateren weder na hun oorſprong leiden.*

RĔCŪRVŬS, ă, ŭm. Colum. *Weder of nog eens krom gemaakt, krom.*

RĔCŪSĀTĬO, ōnĭs. f. Cæſ. *Weigeringe, ontzeggінge.*

* Recuſatio. Cic. *Verſchooninge, ontſchuldiginge.*

Adimere omnem recuſationem Craſſo volui. Cic. *Ik hebbe Craſſus alle verſchooninge of verontſchuldiginge willen benemen.*

* Recuſatio ſtomachi. Perron. *Ontſteltenisſe, ongeſteldheid van de maag, als die geen ſpys kan verdragen.*

RĔCŪSO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. *Iets weigeren, afſlaan, ontzeggen.*

Recuſare nomen Imperatoris. Plin. de Vir. Illuſt. *De naam van Keizer afſlaan, weigeren, verwerpen.*

Recuſare quod imperatur. Cic. *Weigeren, 't gene geboden word.*

* Quid quæque regio recuſet. Virg. *'t Gene yder gewest of land niet voort brengt.*

* Vires recuſant ferre illud. Hor. *Myne krogten konnen dat niet uit of doorſtaan, verdragen.*

* Amicitiam alicujus recuſare. Cæſ. *Iemands vriendſchap weigeren, afſlaan, ontzeggen, verwerpen.*

* Vincla recuſare. Virg. *Niet gaarne gebonden of geketend willen zyn.* Van leeuwen geſproken.

Non recuſas, quin, &c. Cic. *Gy weigert niet, ſtaat niet af, maakt geen zwarigheid te, enz.*

* Recuſare Judicem. Cic. *Een regter wraken, verwerpen.*

RĔCŬSSŬS, ă, ŭm. Virg. *Weder geſchud, geſchokt, aangroerd: Geſchud, geſchokt.*

RĔCŬSSŬS, ūs. m. Plin. H. *Schuddinge, ſchokkinge.*

RĔCŬTĬO, ĭs, ĕrĕ. *Wederom ſlaan, ſmyten.*

RĔCŬTĪTŬS, ă, ŭm. Mart. *Gevild, daar 't vel of de huid af geſtroopt is: Beſneden gelyk een Jode.*

† RĔDĂBSŌLVO, ĭs, vī, ūtŭm, vĕrĕ. Plaut. *Zie* Abſolvo.

RĔDĂMBŬLO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. *Wederom of te rug wandelen, gaan, keeren.*

Bene ambula & redambula. Plaut. *Gaa en keer gelukkiglyk: Geluk op de uit en t'huis reize.*

RĔDĂMO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. *Weder beminnen, lief hebben.*

† RĔDĂNDRŬO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Lucil. *Wederom of te rug keeren, komen.*

RĔDĂRDĔSCO, ſcĭs, rĕdārdĕſcĕrĕ. Ovid. *Wederom branden, of in brand geraken.*

RĔDĂRGŬO, ĭs, rĕdārgŭī, rĕdārgūtŭm, rĕdārgŭĕrĕ. Cic. *Berispen, beſtraffen, bekyven: over den kakel halen.*

Redargue me ſi mentior. Cic. *Berisp, beſtraf my indien ik lege.*

Inconſtantiam alicujus redarguere. Cic. *Iemands onſtandvastigheid, ongeſtadigheid, wispelturigheid berispen, beſtraffen.*

RĔDĂUSPĬCŌR, ārĭs, ātŭs sŭm, ārī. Plaut. *Wederom wichelen, de wichelary hervatten.*

RĔDDĬTĬO, ōnĭs. f. Aſc. Pæd. *Wedergevinge.*

* Redditio. Quintil. *De toepaſſinge van een gelykenisſe.*

RĔDDĬTŬS, ă, ŭm. Cic. *Wederom gegeven, of ter handen geſteld.*

* Redditus his primùm terris. Virg. *Eerſt of de eerſte reize aan deze kuſten geland.*

RĔDDĪTŬS, ūum, ĭbŭs. m. plur. Aſc. Pæd. *Inkomſten van goed of jaarlykze renten.*

RĔDDO, ĭs, rĕdĭdī, rĕdĭtŭm, rĕddĕrĕ. Cic. *Iets wederom geven, of ter handen ſtellen.*

* Reddere. Plin. H. *Verhalen, vertellen, melden.*

Ea ſuis locis reddam. Plin. H. *Ik zal die dingen op hunne plaatſen verhalen, melden.*

* Aliquem ſibi ipſi reddere. Cic. *Iemand in vryheid, op vrye voeten, of in zyn vorigen ſtaat herſtellen.*

* Clodius omnes Catilinas reddidit. Cic. *Klodius heeft alle de Katilinaas doen herleven, heeft hen in ſchelmſtukken vernieuwd.*

* Anhelitum reddere & recipere. Plin. H. *Den adem laten gaan, en ſchepppen of halen.*

* Animam reddere. Virg. *De geeſt geven: ſterven, overlyden.*

* Beneficium reddere. Ter. *Een weldaad wederom vergelden, beloonen.*

* Conciliatum reddere animum alicujus. Cic. *Iemands gemoed vermurwen, verzaften, ſtillen, te vreden ſtellen.*

* Quieti

Digitized by Google

* Quieti ſe reddere. Plaut. *Zig weder tot ruſt begeven.*
* Rationem reddere vitæ ſuæ. Cic. *Rekenſchap van zyn leven geven, of doen.*
Rationem reddere cur id eveniat. Cic. *Reden geven waarom zulks geſchied, gebeurt.*
Reddidi illi voces ſuas. Petron. *Ik hebbe hem't gene hy my zaide wederom gezegt, ik hebbe hem met zyn eigen woorden betaalt.*
Reddere ſepulcro corpus. Virg. *Een lyk ter aarde beſtellen, begraven.*
Puerum credas dictata magiſtro reddere. Hor. *Gy zoud gelooven dat een jonge zyn les voor zyn meeſter op zaide.*
Sonitum reddere. Cic. *Geluid geven, ſlaan.*
Vicem reddere. Ovid. *Met gelyke munt betalen, vergelden: iets betaald zetten.*
Vitam reddere pro Republica. Cic. *Zyn leven voor't gemeene beſt of den ſtaat ten beſten geven, opofferen.*
* Vocem humanam reddit pſittacus. Plin. H. *De papegaey ſlaat of geeft een menſchelyk geluid, ſpreekt als een menſch.*
Quæ ſecum commentatus eſſet, ea ſine ſcripto verbis iiſdem reddebat. Cic. *Hy herhaalde, hy zaide op de dingen, die hy by zig zelven bedagt, en aangeteekent hadde, zonder ſchrift met de zelve woorden.*
Reddere aliquem inter Philoſophos. Quintil. *Iemand in't getal der wyſgeeren ſtellen, tellen.*
Dolabellam redde meum. Cic. *Maak Dolabella myn vriend, breng hem op myn zyde, of tot myn belang over.*
* Fructum quem reddunt prædia. Ter. *De vrugten of inkomſten die de landhoeven opbrengen.*
* Reddere aliquid Latinè. Cic. *Iets in't Latyn vertalen, vertolken, overzetten.*
* Se convivio reddidit. Liv. *Hy begaf, vervoegde zig weder by't gaſtmaal.*
RĔDĔMTĬO, ōnis. f. Cic. *Pagtinge van de ſchattingen.* Ook, *Verloſſinge, loſſinge, vrykooping.*
* Redemtio. Cic. *Vrykooping, loſſinge met geld.*
Redemtio hujus judicii eſt facta grandi pecunia. Cic. *De vrykooping van dit vonnis wierd met groot geld gedaan, te weeg gebragt. Men bevryde zig met een groote ſomme van dit oordeel.*
RĔDĔMTŎR, ōris. m. Cic. *Een aannemer van eenig werk,* te weten een gebouw, enz. Ook, *Een pagter, tollenaar.*
RĔDĔMTŪRÆ, æ. f. Liv. *Pagtinge van de ſchattingen.*
Redemturis patrimonia augeri. Liv. *Zyne middelen, goederen met pagtinge der ſchattingen of laſten vergrooten, vermeerderen.*
RĔDĔMTŬS, ă, ūm. Virg. *Wederom of ingekogt, geloſt.*
RĔDĔO, īs, īvī, ĭtūm, īrĕ. Cic. *Weaerom of te rug gaan, keeren, tredan.*
* Color rediit in ora. Ovid. *De verwe is weder in't aangezigt gekomen.*
In concordiam redire. Plaut. *Weder tot eendragt of vriendſchap komen, treden: verzoent worden.*
In gratiam cum aliquo redire. Cic. *Met iemand weder tot vriendſchap keeren, komen, treden: Nieuwe vriendſchap met iemand aangaan: weder in iemands gunſt geraken.*
In gratiam redire cum libris. Cic. *Zig weder tot de boekoeffeningen begeven.*
Ad ineptias redire. Cic. *Weder tot beuzelingen vervallen.* Ad ingenium. Ter. Ad ſe. Cic. *Tot zyn verigen inborſt komen.*
Redire in memoriam alicujus. Cic. *Tot gedagtenisſe of gedagtenisſe van iemand weder komen. Aan iemand herdenken.*
Ad ſe redire diſcuſſis terroribus. Lucret. *De vreeze verdreven hebbende tot zig zelven komen.*
Vires rediere mihi. Valer. Flacc. *Myne kragten zyn weder gekomen, vernieuwt.*
Ad te ſumma rerum redit. Ter. *Het voornaamſte of de laſt der zaken komt weder op u: Alles ſteunt, bruſt wederom op u.*
In viam redire. Ter. *Op den regten weg weder keeren.*
Sed redeamus unde divertimus. Cic. *Dog laat ons weder keeren ter plaatſe daar wy van uit of afgeweid, of't zyds geweken hebben: daar wy laaſt van geſproken hebben.*
* Hæc pecunia ex metallis redit. Corn. Nep. *Dit geld komt uit de bergſtoffen, of de bergſtof mynen.*
RĔDĬENS, rĕdĕūntĭs. omn. gen. Cic. *Wederom of te rug gaande, keerende, komende.*
RĔDHĪBĔO, ēs, būi, bĭtūm, rĕdhĭbērĕ. Cic. *Het gekogte voor de bedonge prys weder aan den verkooper geven.*
RĔDHĪBĬTĬO, ōnis. f. Quintil. *Wedergevinge van't verkogte aan den verkooper voor de betaalde prys.*
† RĔDHŌSTĬO, īs, īvī, ĭtūm, īrĕ. Non. *Een weldaad met een andere vergelden, beloonen.*
RĔDĬGO, ĭs, rĕdēgī, rĕdāctūm, rĕdĭgĕrĕ. Cic. *Wederom of te rug brengen:* ook, *brengen.*
* Redigere bona alicujus. Cic. *Iemands goederen verzamelen, by een brengen.*
Redigere penes aliquem copiam frumenti. Cic. *Overvloed van koren by iemand brengen, toevoeren.*
Ex bonis alicujus pecuniam redigere. Cic. *Geld van of uit iemands goederen maken.*
Quæſtum totum ad ſe redigere. Cic. *Den geheele of gantſche winſt na zig trekken, ſlepen.*
* In ditionem ſuam redigere. Cic. *Onder zyn gebied, of magt brengen.*
In gratiam redigere aliquos. Ter. *Eenige luiden verzoenen, bevredigen, weder vrienden maken.*
Ad ultimam maciem redigere. Colum. *Tot de uiterſte magerheid brengen: T' eenemaal mager doen worden.*
Ad paucos redigere. Cic. *Tot een klein of gering getal brengen.*
* Redigere. Liv. *Brengen, voeren, leiden, geleiden.*
In urbem redigere. Plin. de Vir. Illuſt. *In de ſtad brengen, geleiden, voeren.*
RĔDĬMĬCŬLŪM, i. n. Cic. *Een hoofd-cieraad,* eigentlyk van vrouwen.
RĔDĬMĬO, īs, īvī, ĭtūm, īrĕ. Cic. *Kroonen, omvlegten.*
RĔDĬMĪTŬS, ă, ūm. Virg. Ovid. *Gekroond, omgevlogten.*
Frondibus redimita. Ovid. *Met loof of groente gekroond, omgevlogten.*
* Loca ſylvis redimita. Catul. *Plaatſen met boſſchen omringd.*
RĔDĬMO, ĭs, rĕdēmī, rĕdēmtūm, rĕdĭmĕrĕ. Cic. *Wederom koopen, inkoopen, vrykoopen, afkoopen, loſſen, verloſſen.*
Voluntatem militum redimere largitione. Cæſ. *De genegentheid der krygsknegten door mildheid weder erlangen.*
Redimere captos. Cic. *De gevangenen weder of vry koopen, loſſen, verloſſen.*
Redimere aliquem conceſſione aliquâ. Tac. *Iemand door iets af te ſtaan of toe te geven, weder op zyn zyde krygen.*
* Redimere præteritam culpam. Cic. *Een voorgaande misſlag vergoeden, goed maken, verbeteren.*
* Redimere vectigalia. Cic. *De ſchattingen pagten.*
* Redimere delatorem. Ulp. *Een aanbrenger, kraayer, of verklikker met geld omkoopen,* op dat hy zwyge.
Vitium auctore redemit. Ovid. *Hy heeft zyn misſlag door* [*'t aanzien van*] *den aanrader goed gemaakt.*
RĔDĬNTEGRĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Vernieuwinge, herſtellinge.*
Amantium iræ amoris redintegratio eſt. Ter. *De geſchillen van vrienden of minnaars zyn een vernieuwinge van liefde.*
RĔDĬNTEGRĀTŬS, ă, ūm. Cæſ. *Vernieuwd, hermaakt, herſteld.*
Redintegrato animo. Cæſ. *De moed vernieud zynde, weder moed gevat hebbende.*
RĔDĬNTEGRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plin. J. *Vernieuwen, herſtellen, hermaken.*
Animum redintegrare. Cæſ. *Den moed vernieuwen: weder moed grypen, ſcheppen, vatten.*
Prælium redintegrare. Brut. ad Cic. *Een gevegt vernieuwen, hervatten.*
Hoſtium adventu redintegratus ſeditio. Tac. *Den oproer word door de aankoinſt der vyanden vernieut, vervat.*
RĔDĬPĪSCŎR, ſcĕrĭs, rĕdĭpīſcī. Plaut. *Weder krygen, bekomen.*
Inter eoſne homines condalium redipiſci poſtulas? Plaut. *Verzoekt, meent, of hoopt gy uw ring onder die menſchen of dat volk wederom te krygen, of magtig te worden?*
RĔDĬTĬO, ōnis. f. Cic. *Weder- of te rug komſt, wederkeeringe.*
Domum reditionis ſpe ſublatâ. Cæſ. *De hope van weder na huis te keeren benomen zynde.*
RĔDĬTŪRŬS, ă, ūm. Cic. *Die wederom of te rug zal gaan, keeren, komen.*
RĔDĬTŬS, ūs. m. Cic. *Weder of te rug komſt, wederkeeringe.*
Reditus in gratiam. Cic. *Wederkomſt, herſtellinge in iemands goede gunſt, verzoeninge.*
* Reditus. Ovid. *Inkomſte van iets.*
Reditus pecuniæ. Ulp. *Rente van geld.*

Digitized by Google

RĔDĪVĪA, æ. f. g. Cic. *Zie* Reduvia.

RĔDĪVĪVŬS, ă, ūm. Sen. Ph. Juven. *Herlevende, weder in of tot leven gebragt.*
Bella rediviva. Sil. *Hervatte, verniende oorlogen.*
Lapides redivivi. Cic. *Steenen die wederom bearbeid of gebruikt worden.*
Rudus redivivum. Vitruv. *Een ſteen, dien men uit een oud gebouw neemt om weder te gebruiken.*
Redivivus homo. Prudent. Pro Chriſto.

RĔDŌLĔO, ēs, rĕdŏlŭī, rĕdŏlĭtŭm, rĕdŏlērĕ. Cic. *Rieken, reuk of geur geven.*
Mella thymo redolent. Virg. *De honig riekt na tym, heeft een geur of reuk van tym.*
* Fetorem redolere. Plin. H. *Stinken, qualyk of laelyk rieken. Stank van zig geven.*
* Antiquitatem redolere. Cic. *Na oudheid rieken.*

RĔDŌNO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Hor. *Wederom geven, ſchenken, vereeren.*
Quis te redonavit patrio ſolo? Hor. *Wie heeft u weder aan uw vaderland gegeven,* dat is, *weder in uw vaderland gebragt?*
Injurias alicui redonare. Hor. *Ongelyk om iemands wille vergeven, verſchoonen.*

RĔDŌRDĬŌR, īrīs, ītŭs sŭm, īrī. Plin. H. *Een webbe af nemen en wederom beginnen. Ten tweedemale aanvangen.*

RĔDŌRMĬO, īs, īvī, ītum, īrĕ. Cæſ. *Wederom ſlapen, in ſlaap geraakt of gevallen zyn.*

RĔDŌRMĬTĬO, ōnīs. f. g. Plin. *Wederom ſlapinge.*

RĔDŪCO, īs, dūxī, dūctŭm, dūcĕrĕ. Cic. Plaut. *Wederom leiden, brengen, geleiden.*
Munitiones reliquas à foſſâ pedibus centum reduxit. Cæſ. *Hy bragt of maakte de andere werken honderd voeten van de gragt te rug.*
Domum reducere aliquem. Cic. *Iemand weder na huis leiden, brengen.*
Veſper ad tecta virulos reducit. Virg. *Den avond brengt de kalven weder na 't ſtal, doet ze na 't ſtal keeren.*
* Animum alicujus ad miſericordiam reducere. Ter. *Iemands gemoed tot barmhartigheid brengen, bewegen, verinurwen, verzaften.*
Ingenium ſe reducit introrſum. Sen. Ph. *Het verſtand brengt zig by zig zelven weêr te regt.*
In gratiam reducere. Ter. *Weder in gunſt brengen, herſtellen: weder verzoenen, vrienden maken.*
In memoriam reducere. Cic. *In de geheugeniſſe brengen.*
Te ſomnia noſtra reducunt. Ovid. *De droomen brengen u in myne gedagten.*

RĔDŪCTĬO, ōnīs. f. Cic. *Wederom of te rug leidinge, brenginge, voeringe.*

RĔDŪCTŌR, ōrīs. m. Cic. *Wederom of te rug leider, brenger, voerder.*
** Literarum ſenescentium reductor. Plin. H. *Een herſteller van de vervallende geleerdheid.*

RĔDŪCTŬS, ă, ūm. Cic. *Wederom of te rug geleid, gebragt, gevoerd.*
Vallis reducta. Virg. *Een diep, geheim, afgelegen dal.*
Virtus eſt medium vitiorum, & utrinque reductum. Hor. *De deugd is 't middelpunt tuſſen de ondeugden, en even veel van beide afgezonderd of verſchillende.*

RĔDŪLCĔRŌR, āris, ātŭs ſum, āri. Colum. *Weder aan 't zweren gebragt worden, geraken.*

RĔDŪNCŬS, ă, ūm. Ovid. *Krom.*

RĔDŪNDANS, āntīs. omn. gen. Cic. *Overtollig, overſtallig, onmatig, te overvloedig.*
Redundantes nos juvenili quadam dicendi impunitate repreſſit. Cic. *Hy betengelde ons, toen wy door een zekere onbeſtraafde jeugdige maniere van ſpreken buiten 't ſpoor traden.*

RĔDŪNDANTĔR. adv. Plin. J. *Overtolliglyk, onmatiglyk, in te grooten overvloed.*

RĔDŪNDANTĬĂ, æ. f. Cic. *Overtolligheid, onmatigheid, te grooten overvloed.*
Illa pro Roſcio juvenilis redundantia. Cic. *Die jeugdige overtolligheid (van woorden) ter verdediginge van Roſcius.*

RĔDŪNDĀTĬO, ōnīs. f. Plin. H. *Overtolligheid, onmatigheid, te groote overvloed van vogten.*

** RĔDŪNDĀTŬS, ă, ūm. Ovid. *Overvloeyende, overloopende, overſtroomende:* ook, *overgevloeid, geloopen, of geſtroomd. Van wateren geſproken.*

RĔDŪNDO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. *Overvloeyen, overſtroomen, overloopen. Van een rivier, meir, enz.*
Redundat pituita. Cic. *De ſnotterigheid of overlaſt van vogten is zwaar.*
Africa eorum ſanguine redundavit. Cic. *Afrika is door hun bloed overſtroomd, overgoten, beſproeid geweeſt.*
* Redundare aliqua re. Cic. *Te grooten overvloed, te veel van iets hebben.*
Tuus Deus non digito uno redundat, ſed capite, &c. Cic. *Uw God heeft niet alleen een vinger te veel, maar ook een hoofd, enz.*
* Nihil prætermittatur, nihil redundet. Cic. *Laat'er niets worden overgeſlagen, en niets overtollig zyn.*
Earum rerum cognitione efflorescat oportet ac redundet oratio. Cic. *Een verloog behoorde door de kennisſe van die zaken te bloeyen en overvloeyen:* dat is, *des zelfs daſigheid en luiſter te hebben.*
* Infamia redundat ad amicos. Cic. *De ſchande komt, of valt op de vrienden.*
* Redundat aurum. Lucret. *Het goud is overtollig, daar is te veel goud, of meer als 'er van nooden is.*

RĔDŪRĔSCO, ſcīs, rĕdūrĕſcĕrĕ. Vitruv. *Weder hard worden.*

RĔDŪVĬĂ, æ. f. Cic. *Een wy-knip- of wyd-nagel. Zeker velletje 't welk om de nagelen groeit, met vezelkes afberſt, en pyn veroorzaakt.*
Reduviam curare. Cic. *Een wy-nagel, of geringe zaekte genezen.*
Cum capiti Sexti Roſcii mederi debeam, reduviam curo. Cic. *Terwyl ik de hoofdwonde van Roſcius behoorde te genezen heele ik een wy-nagel:* dat is, *terwyl ik de hoofdzaeke behoorde te verhandelen, vervalle ik tot kleinigheden of beuzelingen.*

RĔDŬX, ūcīs. m. & f. Cic. *Gezond, welvarende, of behouden weder gekeerd, gekomen.*
Gratari reducem. Virg. *Een gezond wedergekome perſoon verwellekomen, wellekom heten.*

† RĔFĂCĬO, īs, rĕfăcĕrĕ. Plaut. *Herdoen, wederom of nog eens doen.*

RĔFECTĬO, ōnīs. f. Colum. *Herdooninge, her- of vermakinge, verſtellinge.*
Si refectionem deſiderant, fabris tradantur. Colum. *Indien ze vermakinge of verſtellinge vereiſchen, van noden hebben, laatze aan de werkbazen gegeven werden.*
Habent in refectionibus moleſtiam magnam. Vitruv. *Ze hebben in't verſtellen, vermaken, groote moeite in.*
* Refectio. Cels. Quintil. *Verfriſſinge, verquikkinge door ſpyze, het nuttigen van ſpyze en drank.*

RĔFECTŌR, ōrīs. Suet. *Her- of vermaker, verſteller.*
Coloſſi refectorem magna mercede donavit. Suet. *Hy beſchonk den vermaker of herſteller [van 't Koloſſus-beeld] met een groote loon of vergeldinge.*

RĔFECTŬS, ă, ūm. Cic. *Her- of vermaakt, verſteld.*
* Conſules refecti. Liv. *Nieuwlyks gemaakte Burgermeeſteren.*
Refectum convivium. Petron. *Het gaſtmaal word vernieuwt, hervat: Daar word op een nieuw opgedischt.*
Opibus curiſque amici refectus. Hor. *Herſteld, genezen door de zorg en op koſten van zynen vriend.*
Refectus ab jactatione maritimâ. Liv. *Verfriſcht, verquikt na 't ſtollen van of ſukkelen op zee.*

RĔFECTŬS, ūs. m. Plin. H. *Verfriſſinge, ververſinge, verquikkinge door ſpyze en drank. Met nuttigen van ſpys en drank.*
Men vind niet dán de *ablativus pluralis Refectibus.*

RĔFELLO, īs, rĕfēllī, rĕfēllĕrĕ. Cic. *Iemand wederleggen, beantwoorden, tegen preken, zyne redenen oplosſen.*
* Refellere. Quintil. *Verwerpen, tegenſpreken, quaad keuren.*

RĔFERCĬO, cīs, rĕfērsī, rĕfērtŭm, rĕfĕrcīrĕ. Cic. *Vol maken, vullen, ophoopen.* Van violen geſproken.
Referſerunt omnia libris. Cic. *Zy hebben alles met boeken opgevult, opgepropt.*
Refercire aures hominum ſermonibus. Cic. *De ooren der menſchen met praten vullen, opproppen, luſtig vullen.*

RĔFĔRĬO, rĕfĕris, rĕfĕrīrĕ. Ter. Plaut. *Wederom ſlaan, ſtoppen, treffen.*

RĔFĔRO, fĕrs, rĕtŭlī, rĕlātŭm, rĕfĕrrĕ. Cic. *Wederom of te rug dragen, brengen.*

Digitized by Google

Navem in mare referre. Hor. *Een ſchip weder in de haven brengen, voeren.*
Ad Senatum referre de aliqua re. Cic. *Een zake in den raad voordragen, berigt van iets in den raad doen.*
Referre ad certa capita. Quintil. *Tot zekere hoofden, of hoofdſtukken brengen.*
Referre ad ſe ipſum qui alteri animi ſint. Cic. *By hem zelven oordeelen welke gedagten of gevoelens een ander heeft.*
Aliquid acceptum alicui referre. Cic. *Erkennen, dank weten, dat men wegens iets aan een ander verpligt, verbonden, of gehouden is.*
Acceptum refero verſibus, eſſe nocens. Ovid. *Ik wete het myne gedigten dank, dat ik ſchuldig ben, of ſchuld hebbe.*
In acta referre. Juven. *In de rollen, daglyſten, of blafferts te boek ſtellen, ſlaan.*
Aliquem ore referre. Virg. *Iemand in weezen gelyk zyn.*
Referre amiſſos colores. Hor. *Verlore verwe weder krygen: tot zyn vorige verwe komen.*
Omnia ad arbitrium alterius referre. Cic. *Alles aan 't goeddunken of welgevallen van een ander ſtellen.*
Æneam animo noxque dieſque refert. Ovid. *De nagt en den dag brengen Æneas in myne gedagten.*
Conſilia referre aliquò. Cic. *Zyne voornemens tot iets rigten, ſchikken, ſtellen.* In melius. Virg. *Zyne voornemens tot een beter oogmerk rigten, ſchikken: beter voornemens neemen.*
In deos cœlum & terram referre. Cic. *Den hemel en d'aarde onder de Goden ſtellen, tellen, rekenen.*
Enſem vaginæ referre. Sil. *Het zwaard of den degen weder in de ſchee de ſteken.*
Gradum referre. Liv. *Wyken, deinzen, grond verliezen.*
Gratiam referre. Cic. *Dank weten, zeggen: bedanken, danken.*
Etſi gratiam referre non poteſt, habere certè poteſt. Cicer. *Hoe wel hy het niet kan vergelden, kan hy ten minſten wel bedanken, of dank zeggen.*
Referre in litteras publicas. Cic. *In de openbare rollen of gedenkſchriften te boek zetten, ſtellen, ſlaan.*
Referunt Conſules de Republica. Cic. *De burgermeeſteren dragen zaken aangaande het gemeene beſt voor.*
Mores patris referre. Plin. J. *De manieren, zeden van zyn vader na volgen.*
Referre fabulam. Ter. *Een blyſpel of klugt vertoonen.*
Repulſam referre. Cic. *Verſtooten, verworpen, afgeſlagen worden.*
Romam ſe referre. Cic. *Zig weder na Rome begeven, vervoegen: weder na Rome reizen.*
Se ad Philoſophiam referre. Cic. *Zig weder tot de wysbegeerte begeven.*
Ad voluptatem omnia referre. Cic. *Alles tot de welluſt t'huis brengen.*
O mihi præteritos referat ſi Jupiter annos! Virg. *O dat Jupiter my myne verſtreke jaren weder gaf of verleende!*
Referre. Cic. *Verhalen, vertellen.*
Pugnas referre. Ovid. *Gevegten, veldſlagen, ſtryden verhalen, vertellen.*
Vera referre. Virg. *Ware dingen verhalen, zeggen, de waarheid zeggen.*
* Cùm Legati reſponſa retulerint. Cic. *Toen de gezanten berigt van 't geantwoorde gedaan hadden.*
Referre. Cic. *Antwoorden, antwoord geven.*
Referre victoriam. Liv. *De overwinning wegdragen, bekomen.*
RĔFĔRT, impers. Cic. *Daar is aan gelegen, daar is belang by, het raakt, of veert.*
Parvi refert. Cic. *Daar is weinig aan gelegen, of klein belang by, het raakt luttel.*
Mea refert. Cic. *Het raakt, het veert my, daar is my aangelegen, ik heb'er belang by.*
Multùm, crede mihi refert. Mart. *Geloof my daar is my veel aangelegen, ik heb'er groot belang by.*
Quid id ad me, aut ad meam refert, Perſæ quid rerum gerant? Plaut. *Wat gaat het my aan, wat raakt het my, of wat is'er my aangelegen wat die Perſianen uitvoeren, doen.*
Aves paſcantur, necne, quid refert? Cic. *Wat is'er aan gelegen of de vogelen gevoed worden of eten, dan niet.*
RĔFĔRTŬS, a, um. Cic. *Vervuld, vol, wel voorzien.*
Mare refertum prædonum. Cic. *Een zee vol of krielende van zeeroovers.*
Saltus referti elephantorum. Plin. H. *Boſſen, boſſchaadien vol Olifanten, overvloeyende van Olifanten.*
Annus refertus pecuniâ. Cic. *Een overvloedig jaar van geld.*
RĔFĔRBĔO, ēs, bŭi, ĕrĕ. Plin. & RĔFĔRVĔO, ēs, bŭi, ĕrĕ, & RĔFĔRVĔSCO, ſcis, rĕfĕrvi, rĕfĕrvĕſcĕrĕ. Cic. *Wederom zieden, koken, of heet worden.*
RĔFĪBŬLO, ās, āvi, ātŭm, ārĕ. Col. *Ontgeſpen.*
RĔFĪCĬO, is, rĕfēci, rĕfectŭm, rĕficĕrĕ. Hor. *Hermaken, vermaken, verſtellen, herſtellen.*
Reficere ſe. Cic. *Zig verſterken, verquikken, verfriſſen.*
Rates quaſſas reficere. Hor. *Ontramponneerde, beſchaadigde, reddeloozе ſchepen kalefateren.*
* Reficere Tribunos. Cic. *Wederom wykmeeſteren maken, een nieuwe verkiezinge van de zelve doen.*
* Reficere exercitum. Cæſ. *Een leger ververſchen, verfriſſen, verquikken.*
* Reficere memoriam Judicum brevi repetitione. Quintil. *De gehengenisſe der regteren door een korte herhalinge ververſchen.*
Refici incipit. Cic. *Hy begint weder herſteld te worden, op te komen, kragten te krygen.*
RĔFĪGO, is, rĕfixi, rĕfixŭm, rĕfigĕrĕ. Cicer. *Af rukken, of trekken, los maken.*
* Refigere leges. Cic. *Wetten afſchaffen, vernietigen.*
RĔFLAGĬTO, ās, āvi, ātum, ārĕ. Catul. *Wederom ſmeeken, verzoeken, eiſſchen.*
RĔFLĀTŬS, ūs. m. Cic. *Tegen, of nadeelige wind.*
* Reflatu fortunæ deprimi. Cic. *Door 't tegen loopen van 't geluk verdrukt worden.*
RĔFLĔCTO, is, rĕflexi, rĕflexŭm, rĕflectĕrĕ. Plin. H. *Weder of tegen buigen.*
Pedem reflexit inde. Catul. *Hy trok zyn voet van daar te rug.*
Oculos reflectere. Ovid. *De oogen van iets af keeren, af wenden.*
RĔFLĔXŬS, a, um. Plin. H. *Weder of tegen gebogen.*
Cervix reflexa. Stat. *Een nedergeboge hals, een geboge, hangend hoofd.*
RĔFLO, ās, āvi, ātŭm, ārĕ. Cic. *Tegen waayen.*
Etſi Ereſiæ valde reflarint. Ovid. *Hoe wel de weſte winden zeer tegen waayden, of zeer nadeelig waren.*
Sin autem reflantibus velis rejiciemur. Cic. *Dog zoo wy door tegen winden te rug worden gedreven.*
RĔFLŌRĔO, ēs, flōrŭi, flōrētŭm. Plin. H. *Weder bloeyen, herbloeyen.*
RĔFLŌRĔSCO, ſcis, ĕſcĕrĕ. Plin. H. *Zie* Refloreo.
Juventa reflorescente, ibat ovans. Sil. *Zyn jeugd herbloeyende ging hy zegepralende.*
RĔFLŬO, is, rĕflŭxi, rĕflŭxŭm, rĕflŭĕrĕ. Virg. *Wederom of te rug vloeyen, ſtroomen, loopen.*
RĔFLŬŬS, a, um. Plin. H. *Wederom of te rug vloeyende, ſtroomende, loopende.*
RĔFŌCILLO, ās, āvi, ātŭm, ārĕ. Plin. J. *Ververſchen, verquikken, verfriſſen, verſterken, vertrooſten.*
Lugentem efficacibus remediis refocillare. Sen. Ph. *Een bedrukte, bedroefde door kragtige middelen verquikken, verſterken, vertrooſten.*
RĔFŌDĬO, is, rĕfōdi, rĕfoſsŭm, rĕfōdĕrĕ. Plin. *Weder op of uit delven, ſpitten, graven.*
RĔFŌRMĀTĬO, ōnis. f. morum. Sen. Ph. *Hervorminge, verbeteringe van zeden, manieren.*
RĔFŌRMĀTŌR, ōris. m. Plin. J. *Hervormer, verbeteraar, herſteller.*
Literarum jam ſenescentium reformator. Plin. J. *Een hervormer, herſteller van de reets vervallende geleerdheid.*
RĔFŌRMĪDĀTĬO, ōnis. f. Cicer. *Groote vreeze, ſchrik, of vervaardheid.*
RĔFŌRMĪDO, ās, āvi, ātŭm, ārĕ. Cicer. *Zeer vreezen, ſchrikken, grootelyks vervaard, bevreeſd, of bedugt zyn.*
* Membra ſaucia reformidant tactum. Ovid. *De gewonde, gequetſte leden ſchrikken voor 't aanraken, konnen niet verdragen dat ze aangeraakt worden.*
RĔFŌRMO, ās, āvi, ātŭm, ārĕ. Ovid. *Hervormen, herſtellen, in beter ſtaat brengen, verbeteren.*
* Reformare aliquem. Sen. Ph. *Iemand hervormen, verbeteren, tot beterſchap brengen.*
Se Apollonio reformandum dedit. Quintil. *Hy gaf zig over aan Apollonius om op nieuw hervormt, of beſchaafd te worden.*

Digitized by Google

RĔFŎVĔO, ēs, rĕfōvī, rĕfōtum, rĕfŏvērĕ. Ovid. *Wederom koesteren, verwarmen, stoven.*
Absumptas vites refovere stercore. Colum. *De uitgeputte wynstokken met mest verquikken, versterken.*
* Arma refovere. Sen. Ph. *Den oorlog vernieuwen, weder ontsteken.*

REFRACTĀRĬŪS, ă, ūm. Sen. Ph. *Hardnekkig, halsstarrig, wederspannig, styfkoppig.*

REFRĂCTĀRĬŎLŪS, ă, ūm. Cicer. *Eenigzins hardnekkig, halsstarrig, wederspannig, styfkoppig.*

RĔFRĂCTŪS, ă, ūm. Lucret. Stat. *Gebroken, verbryzeld.*
Refractis pudoris clausstris. Plin. J. *De palen van de schaamte opgebroken hebbende.*

REFRĂGĂTŎR, ōrĭs. m. Asc. Pæd. *Een tegenspreker, tegenstryder, tegenstrever, tegenstander.*

REFRĂGŎR, āris, ātŭs sum, āri. Plin. H. *Tegenstryden, spreken, streven, ofstaen.*
Si cætera non refragantur. Plin. J. *Indien de andere dingen daar niet tegen stryden.*
Refragari alicui. Cic. *Iemand tegenstaen, streven, ofspreken.*

REFRĒNĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Intoominge, intengelinge, wederhoudinge, matiginge.*

REFRĒNĀTŪS, ă, ūm. Lucret. *Ingetoomd, ingetengeld, wederhouden, bedwongen, gematigd.*

REFRĒNO, ās, āvi, ātum, āre. Cic. *Intoomen, intengelen, wederhouden, bedwingen, matigen.*
Refrenare aquas. Ovid. *De wateren wederhouden, bedwingen.*
Adolescentes refrenandi potius à gloria, quàm incitandi. Cic. *De jongelingen moeten eer van de zugt tot roem of luister wederhouden, dan aangeprikkelt worden.*

REFRĪCO, ās, frīcŭi, frictum, frīcārĕ. Cat. *Wederom wryven.*
* Refricare. Cic. *Hernieuwen, vernieuwen, ververschen, verfrissen.*
Refricare cicatricem. Cic. *Een lidteeken weder opwryven, een wonde weder open wryven, ofop halen.* Desiderium. Cicer. *Een begeerte vernieuwen, weder opwekken.*
Refricare memoriam alicujus rei. Cic. *De gedenkenisse van iets hernieuwen, ververschen, weder ophalen.*

REFRĪGĔRĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Koelmakinge, verkoelinge, verfrissinge, verquikkinge door koelte.*
Corpora à refrigerationibus solidantur. Vitruv. *De lighamen worden door verkoelinge versterkt, verquikt, verfrist.*
* Refrigeratio. Vitruv. *Verkoelinge.*

REFRĪGĔRĀTOR, ōris, m. g. Plin. *Verkoelder, ververscher, verfrisser.*

REFRĪGĔRĀTRĪX, īcis. f. g. Plin. *Een verkoelster, ververschter, verfrischter.*

REFRĪGĔRĀTŌRĬŪS, ă, ūm. Plin. H. *Verkoelende, verfrissende, verquikkende.*

REFRĪGĔRĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Verfrist, verquikt.*
* Refrigeratus. Cic. *Verkoeld, koelgemaakt ofgeworden.*
Amor inventionis refrigeratus. Quintil. *De liefde tot uitvindinge is verkoeld, verflaauwd, koelgeworden.*

REFRĪGĔRO, ās, āvi, ātum, āre. Cic. *Koel maken, verkoelen, verfrissen, verquikken.*

REFRĪGESCO, īcis, refrixi, frīgēscĕrĕ. Ter. Cic. *Koel, ofkoud worden.*
Refrixit res. Ter. *Die zaak is al koud en dood, men spreekt niet meer van die zake, daar is gras over gewassen,* gelyk men zegt.
Non refrixit amor. Plin. J. *Zyn liefde is niet verkoeld, verflaauwd.*

REFRĪNGO, ĭs, frēgi, frāctum, frīngĕrĕ. Liv. Horat. *Open breken, breken.*
Refringere carcerem. Liv. *Een gevangenhuis open breken.*
Discordia refregit hostes. Hor. *De tweedragt heeft de vyanden verbroken, magteloos gemaakt.*
Refringere unguium mucronem. Plin. H. *De punt, het spits der klaauwen stomp ofkot maken.*
Gloriam alicujus refringere. Cic. *Iemands roem, luister, ofeere verminderen.*
Radius solis refringitur. Plin. H. *De straal van de zon word gebroken.*

RĔFŪGĂ, æ. m. g. Dig. *Een overlooper,* (renegaat) *afvallige.*

RĔFŪGĬO, ĭs, fūgi, fŭgĭtum, fŭgĕrĕ. Virg. Cæs. *Vlugten, vlieden, de vlugt nemen, het op een loopen zetten, wyken, deinzen.*
Refugere ab aliqua re. Cic. *Iets ontwyken, schuwen, vlieden, myden, vermyden.*
Refugere ad aliquem. Cic. *Na iemand vlugten, zyn toevlugt tot iemand nemen.*
Mandatum dextra refugit opus. Ovid. *Myn hand heeft het bevolen werk niet konnen volvoeren, voltooyen.*
Ista refugiunt memoriam nostram. Colum. *Die dingen ontvlieden onze gedenkenisse. Wy gedenken die dingen niet.*
Refugere ab admonendo aliquo. Cic. *Schuw, ongenegen zyn om iemand te vermanen.*

RĔFŪGĬŪM, ĭi. n. Cic. *Een toevlugt, wykplaats.*

RĔFŪGŬS, ă, ūm. Tac. *Vlugtig, vlugtende, vliedende.*
Mare refugum. Stat. *De vallende, ofebbende zee.*
Quidam in castra refugi omnia formidine implebant. Tacit. *Sommigen in de legerplaats gevlugt vervulden alles met schrik, ofvreeze.*

RĔFŪLGĔO, ēs, fūlsi, fŭlgērĕ. Virg. Plin. H. *Wederom schynen, glinsteren, blinken:* Ook, *schynen, glinsteren, blinken.*
Sol refulget in liquida aqua. Ovid. *De zon schynt, word gezien in 't klare water.*
Fama splendida refulget. Prop. *De faam blinkt helder uit.*

RĔFŪNDO, ĭs, fudi, fūsum, fŭndĕrĕ. Cic. *Storten, plengen, uitgieten.*
Urna refundit aquas. Propert. *De kruik geeft, ofstort water uit.*
Luna refundit glaciem. Plin. H. *De maan smelt het ys, doet het ys smelten.*
Refundere. Ulp. *Wederom geven, ter handen stellen, ofbetalen.*

RĔFŪSE, adv. Cic. *Overvloedigly, ruim genoeg.*

RĔFŪSŬS, ă, ūm. Virg. Plin. H. *Overgevloeid, gestroomd, ofgeloopen.* Van de zee of een rivier gezegd.

RĔFŪTĀTĬO, ōnis. f. Quintil. *Wederlegginge, oplossinge, tegensprekinge.*

RĔFŪTĀTŪS, ūs. m. Lucret. *Idem.* Men vind niet dan d'ablativus *Refutatu.*

RĔFŪTO, ās, āvi, ātum, ārĕ. Cic. *Wederleggen, tegenspreken, oplossen.*
Nationes bello refutare. Cic. *Volkeren door den oorlog verjagen, verdryven, afweren.*
Conatum alicujus refutare. Cic. *Iemands poginge intoomen, betengelen, verydelen.*

RĔGĂLĬŎLŪS, i. m. g. Suet. *Een winterkoningje.* Zeker klein vogeltje.

RĔGĂLĬS, ĭs. m. & f. ălĕ, ĭs. n. Cic. *Koninglyk, van een Koning, een Koning toebehoorende.*
Virgo Regalis. Ovid. *Een Koninglyke maagd, een Konings dogter.*

RĔGĂLĬTĔR. adv. Ovid. *Als een Koning, op een Koninglyke wyze.*

RĔGĔLO, ās, āvi, ātum, ārĕ. Colum. Varr. *Dooyen, het ys doen smelten, ontdooyen.*
Vix æstas mea media regelatur æstate. Sen. Ph. *Myn ouderdom ontdooyt naauwelyks midden in de zomer. Ik worde naauwlyks in myn ouderdom ter halver zomer ontdooyt,* dat is, *warm.*

RĔGĔMO, ĭs, gēmŭi, gēmĭtum, gĕmĕrĕ. Stat. *Wederom zugten, kermen: Van gezugt, gekerm, gejammer wedergalmen.* Van de helle gesproken.

RĔGĔNĔRO, ās, āvi, ātum, ārĕ. Plin. H. *Wederom teelen, weder voortbrengen.*
Regenerare avum. Plin. H. *Zyn grootvader doen herleven,* dat is, *zeer gelyken.*
Drusus regenerasse patrem Tiberium ferebatur. Plin. H. *Men zeide dat Drusus zyn vader Tiberius geleek.*

RĔGĔRMĬNĀTĬO, ōnis. f. Plin. H. *Weder uitbottinge, sprutinge,* van telgen, loten.

RĔGĔRMĬNO, ās, āvi, ātum, ārĕ. Plin. H. *Weder uitbotten, ofnieuwe telgen, spruiten, ofloten schieten.*

RĔGĔRO, ĭs, gĕsi, gĕstum, gĕrĕrĕ. Colum. *Weder brengen ofdragen:* ook, *weder tegen werpen, te gemoet voeren.*
Communem culpam in aliquem regerere. Plin. J. *De algemeene schuld op iemand werpen.*
Injuriam regerere. Sen. Ph. *Ongelyk met ongelyk vergelden, betaald zetten.*

Digitized by Google

Alicui regerere alterum. Caſſ. ad Cic. *Een ander tegen iemand zetten, ſtellen.*

RĒGESTŪM, ī. n. Colum. *Opgeworpe aarde om in te poten, planten.*

RĒGESTŪS, ă, ūm. Tellus regeſta. Ovid. *Wederom of te rug gebragte aarde.*

REGIĂ, æ. f. Cic. *Een Koninglyk Hof of Paleis.*

REGIĒ. adv. Cic. *Koninglyk, gelyk een Koning, op een Koninglyke wyze.*

REGIFĪCĒ. adv. Poëta apud Cic. *Zie* Regiè.

REGIFĪCŪS, ă, ūm. Virg. Valer. Flacc. *Koninglyk.*

RĒGIGNŎR, ĕrĭs, gīgnī. Lucret. *Wederom voort geteelt of her-voort gebragt worden.*

REGILLĂ, æ. f. Plaut. *Een Koninglyk gewaad.*

RĒGIMĔN, ĭnĭs. n. Liv. *Regeeringe, bewind, beſtier.*

Regimen navis. Sen. Ph. *Het beſtier, bewind, voegdy van een ſchip.*

Vocis regimen primores dentes tenent. Plin. H. *De voorſte tanden hebben het beſtier van de woorden uit te ſpreken.*

RĒGĪNĂ, æ. f. Cic. *Een Koninginne.*

RĒGĬO, ōnĭs. f. Cic. *Een geweſt, land, landſchap, landsdouwe, landſtreek.*

Maximas terræ regiones incultas videmus. Cic. *Wy zien de grootſte geweſten, landſtreken der aarde ongebouwd leggen.*

Regiones urbis. Plaut. *De wyken, oorden van een ſtad.*

Regiones vineæ. Cic. *De beſtekken, binnen welke een wynſtok is geplant.*

Regionibus officii ſeſe continere. Cic. *Zig binnen de palen van zyn ampt of pligt houden.*

Regiones Juris Civilis. Cic. *Het beſtek, binnen 't welke het burgerregt beperkt is.*

E regione. Cic. Cæſ. *Tegen, of regt over.*

RĒGĬŌNĀLĬTĔR. adv. Apul. & RĒGĬŌNĀTĬM. adv. Liv. *Van geweſt tot geweſt, van landſchap tot landſchap: Met geweſten, landen, of landſchappen.*

Commercia regionatim interrumpere. Liv. *Den koophandel, of ommegang veeler volkeren, landſchappen, of geweſten afbreken.*

RĒGĬŪS, ă, ūm. Cic. *Koninglyk, van een Koning, een Koning toebehoorende.*

Morbus regius. Celſ. Hor. Plin. H. *De geele zugt.*

REGLŪTĬNO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Catul. *Het gelymde losmaken, ontlymen.*

Aliquid à manu furis reglutinare. Catul. *Iets uit de hand eens dieſs rukken.*

RĒGLŪTĬNŌSŬS, ă, ūm. Plin. *Zeer lymagtig.*

REGNĀTŎR, ōrĭs. m. Virg. *Een regeerder, heerſcher, heerſchappy voerder.*

REGNĀTRĪX, īcĭs. f. Tac. *Een regeerſter, heerſcherſſe, heerſchappy voerdſter.*

REGNĀTŬS, ă, ūm. Hor. *Geregeerd, beheerſcht.*

Regnatus alicui. Hor. *Door iemand geregeerd, beheerſcht.* Van een plaats geſproken.

REGNO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Regeeren, heerſchen.*

Advenæ in nos regnaverunt. Tac. *De vremdelingen, uitheemſchen hebben over ons geheerſcht, geregeert.*

Regnare alicui oppido. Cic. *Een ſtad regeeren, beheerſchen.*

Ardor edendi regnat per viſcera. Ovid. *De graagte, luſt, of begeerte om te eten heerſcht in of door de ingewanden.*

In hoc uno regnat oratio. Cic. *Het vertoog doelt op deze eene zake, legt daar op toe, moet op dit toegepaſt worden.*

Regnare. Cic. *Vermogen, magt, aanzien, gezag hebben.*

REGNŪM, ī. n. Cic. *Een Ryk, een Koningryk.*

Regnum. Plaut. *Heerſchappy, gebied, regeeringe.*

Sortiri regna vini. Hor. *Koning van een gaſtmaal zyn.*

Regnum. Cic. *Koninglyke waardigheid.*

Regnum alicujus. Cic. *Iemands Ryk, gebied, heerſchappy: plaats daar iemand heerſcht.*

RĒGO, ĭs, rexī, rēctūm, rĕgĕrĕ. Cic. *Regeeren, heerſchen, gebieden.*

Principis ætatem regere. Liv. *Een onmondig Vorſt beſtieren.*

Regere. Cic. *Regeeren, beſtieren, matigen.*

Animos dictis regere. Virg. *De gemoederen door woorden leiden, beſtieren.*

Senatum conſiliis regere. Quintil. *Den Raad door zyne raadgevingen beſtieren, leiden.*

Remo reguntur rates. Ovid. *De ſchepen worden met riemen of roeyen geregeert, beſtiert, regt gehouden.*

Regere. Prop. *Beſtieren, aanleggen.*

Iter rexit Iino Theſeus. Prop. *Theſeus beſtierde zyn gang of weg met een draad.*

REGRĔDĬŎR, ĕrĭs, grĕſsŭs sūm, grĕdī. Liv. *Wederom of te rug treden, keeren, gaan.*

Regredi ab oſtio. Plaut. *Van de deur weder afwyken, treden, gaan.*

In memoriam regredior audiſſe. Plaut. *Ik erinnere my, het komt my te binnen, of ſchiet my in 't hooſd dat ik gehoort hebbe.*

REGRĔSSĬO, ōnĭs. f. Cic. *Hertred, wederom of te rug tredinge: wederkomſt, of keeringe.*

REGRĔSSŬS, ūs. m. Liv. Tac. *Hertred, wederom of te rug tredinge: wederkomſt of keeringe.*

Egreſſus & regreſſus. Colum. *Uitgang en wederkomſt; uit- en ingang.*

Regreſſus. Cic. *Te rug wykinge, deinzinge.*

Sine ullo regreſſu. Valer. Max. *Zonder eenige te rug wykinge, zonder een ſtap te rug te zetten.*

Æſtûs regreſſus. Valer. Max. *Afgang, het zakken, vallen van 't ty.*

REGŬLĂ, æ. f. Cic. Colum. *Een lyn waar mede men iets afmeet.*

Regula. Cic. *Een regel, inzettinge.*

Regula Philoſophiæ. Cic. *Den regel van de Wyſgeerte.*

Ad regulam loqui. Quintil. *Volgens den regel, of net ſpreken.*

Regula non quàm formoſa, ſed quàm recta ſit quæritur. Sen. Ph. *Daar word niet onderzogt hoe mooi, fraai of ſchoon, maar hoe regt den regel is.*

RĒGŬLĀRĬS, ĭs. m. & f. ārĕ, ĭs. n. Palæm. Gram. *Regelmatig, volgens den regel gedaan, enz.*

Regulare æs. Plin. H. *Blad koper, dat ligtelyk gebogen of gewrogt word.*

RĒGŬLĀRĬTĔR. adv. Ulp. *Regelmatiglyk, volgens den regel.*

RĒGŬLŬS, ī. m. Liv. *Een Koninkske, Koningje, een klein of gering Koning.*

RĒGŪSTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Crebrò tuas literas reguſto. Cic. *Ik hebbe dikwils de ſmaak van uwe brieven, ik lezе uwe brieven dikwils.*

Laudationem alicujus reguſtare. Cic. *Iemands lofreden meenigmalen lezen.*

RĔJECTĀNĔŬS, ă, ūm. Cic. *Verworpeling, verworpen, verſmaad.*

RĔJECTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Verwerpinge, verſtootinge, verſmadinge.*

Rejectio Judicum. Cic. *Verwerpinge, uitſluitinge van Regteren door 't lot.*

Rejectio ſanguinis. Plin. H. *Storting, verlies van bloed.*

Rejectio. Plin. H. *Braking, overgeving.*

RĔJECTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Lucret. *Verwerpen, verſmaden, veragten.*

RĔJECTŬS, ă, ūm. Cic. *Verworpen, verag't.*

Capillus circum caput rejectus negligenter. Ter. *Hair onagtzamelyk om 't hooſd ſlingerende.*

Manibus ad tergum rejectis. Aſin. Poll. ad Cic. *De handen op de rug gelegt hebbende.*

Rejectus. Cic. *Verſtooten, verſmaad, afgeſlagen, geweigerd.*

RĔJECTŬS, ūs. m. Celſ. *Braking, overgeving.*

RĔJĬCĬO, ĭs, jēcī, jĕctūm, jĭcĕrĕ. Virg. *Verwerpen, verſtooten, verſmaden, veragten.*

Boves in bubile rejicere. Plaut. *De oſſen in 't ſtal jagen, dryven.*

Hoſtem ab aliquo loco rejicere. Cic. *Den vyand uit een plaats werpen, ſlaan, jagen, dryven.*

Rejicere à flumine capellas. Virg. *De geiten van de rivier afdryven, jagen.*

A libris te obſcuritas rejecit. Cic. *De duiſterheid heeft u 's lezen der boeken moede gemaakt.*

Aliquid à ſe rejicere. Cic. *Iets verwerpen, veragten, verſtooten, verſmaden.*

Flens rejicit ſe in patrem. Ter. *Hy wierp zig weenende op zyn vader, in de armen van zyn vader.*

Rejicere. Cic. *Uitſtellen, verſchuiven, opſchorten.*

In menſem Quintilem rejecti ſumus. Cic. *Wy zyn tot hooimaand uitgeſteld.*

Ad ipſam te epiſtolam rejicio. Cic. *Ik wyze u tot den brief zelve.*

Digitized by Google

Rejicere cauſam ad Senatum. Liv. *De zake aan den Raad overwyzen, ſtellen.*

Rejicere ſanguinem. Plin. H. *Bloed braken, ſpuwen, quyt raken.*

Fatigata membra rejicere. Curt. *De vermoeide, afgematte leden of ledematen neder- of tot ruſten leggen.*

RĔJĬCŬLUS, ă, ūm. Varr. Rejiculæ oves. *Dat men moet verleggen, verwerpen, of uitſchieten.*

RĔĬTĔRĀTĬO, ōnis. f. Quintil. *Herhalinge.*

RĔĬTĔRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Ovid. *Herhalen.*

RĔLĀBŎR, ĕris, lāpsŭs ſum, lābī. Ovid. *Weder vallen, vervallen.*

* Relabi. Hor. *Wederom of te rug ſtroomen, loopen, vloeyen.* Van een rivier die na des zelfs oorſprong weder loopt.

RĔLĀNGUĔSCO, ſcis, lāngŭī, lāngŭĕſcĕrĕ. Cæſ. Ovid. *VVederom quynen, verſlaauwen: ſlaauw, magteloos worden: Quynen, ſlaauw of magteloos zyn.*

Relangueſcere. Sen. Ph. *Bleek, ſlaauw worden.* Van een verwe geſproken.

Relangueſcere. Cæſ. Liv. *Flaauw worden, verſlaauwen, zakken, afnemen, verminderen.* Van moed geſproken.

Relangueſcere. Sen. Ph. *Slap, ſtil, kalm worden: gaan leggen, afnemen.* Van de wind.

His rebus relangueſcunt animi. Cæſ. *De moed zal door deze dingen verſlaauwen, zakken.*

RĔLĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Berigt.*

Criminis relatio. Ulp. *Berigt, verhaal van een miſdaad.*

Gratiæ relatio. Sen. Ph. *Dankzeggінge, bedankinge, dank.*

* Relatio. Quintil. *Verhaal, verhalinge, vertellinge, meldinge.*

Per commentariorum relationes cogitata tradunt poſteris. Vitruv. *Zy leveren hare uitgevonde dingen aan de nakomelingen over, door 't verhaal hunner geheug- of geſchigt boeken.*

RĔLĀTŎR, ōris. m. Cic. *Een berigter, die berigt doet, die iets verhaalt, vertelt.*

RĔLĀTŪS, ūs. m. Tac. *Berigt, verhaal, melding.* Men zegt in d'*ablativus Relatu.*

RĔLĀTŪS, ă, ūm. Cic. *VVederom of op nieuw gedragen, gebragt.*

Sonus relatus amplificatur. Cic. *Een wedergebragt, keerend, of ſtuitend geluid is grooter, neemt toe.*

* Relatus. Cic. *Berigt, daar berigt van is gedaan, verhaald, verteld, gemeld.*

Cauſa relata. Cic. *Een zake, waar van berigt is gedaan.*

RĔLĂVO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Lucret. *VVeder waſſen.*

RĔLĂXĀTĬO, ōnis. f. Cic. Animi relaxatio mihi viſa eſt profuiſſe. Cic. *De uitſpanninge, ruſt van 't gemoed ſcheen my nut of voordeelig te zyn geweeſt.*

RĔLĂXĀTŪS, ă, ūm. Paries relaxatus. Vitruv. *Een los-ſtaande, of op zig zelven ſtaande muur.*

RĔLĂXO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Ont- of uitſpannen, losmaken, ontſluiten.*

Denſa relaxare. Virg. *Dikke zaken klaar of dun maken.*

Calor relaxat cæca ſpiramenta. Virg. *De hitte ſmelt digte openingen [van waſch].*

* Pater nimis indulgens quidquid aſtrinxi relaxat. Cic. *Zyn te veel toegevende, toelatende vader ſtaat alles toe dat ik verboden hebbe.*

Relaxare aliquid à contentione quâ uti ſolemus. Cic. *Iets ontſpannen, of laten zakken van den drift, of de hevigheid dien wy plegen te gebruiken.*

* Relaxare animum. Cic. *Den geeſt ontſpannen, de geeſt een uitſpanning geven. Zyn gemoed of geeſt ruſt geven.*

RĔLĂXŬS, ă, ūm, adj. Col. *Los, ſlap.*

RĔLĔGĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Verbanninge, banniſſement, ban.*

RĔLĔGĀTŪS, ă, ūm. Cicer. *Gebanne, balling's lands, of in ballingſchap gezanden, gebannen, verbannen.*

RĔLĔGO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Bannen, verbannen, in ballingſchap zenden.*

* Relegare alicui cauſas alicujus rei. Tibul. *Iemand de oorzaak van iets toe ſchryven.*

* Relegare. Virg. *Scheiden, afzonderen, ter zyden van anderen afzetten.*

RĔLĔGO, ĭs, rĕlēgī, rĕlēctūm, rĕlĕgĕrĕ. Cic. *Herlezen, overlezen, wederom lezen.*

* Relegere. Ovid. *Vergaderen, verzamelen, by een brengen.* Pecuniam relegere. Ovid. *Geld verzamelen.*

* Iter relegere. Stat. *Weder langs den zelven weg reizen.*

RĔLĔNTĔSCO, ſcis, ĕſcĕrĕ. Ovid. *Zaft, zagt, week, teer worden.*

RĔLĔVO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Ovid. *Verligten:* Ook, *opligten, opheffen, optillen.*

Corpus è terra relevare. Ovid. *Een ligbaam van de aarde opligten, opheffen, tillen.*

* Relevare æſtus. Ovid. *De hitte verminderen, verkoelen.*

* Aliquem relevare. Cic. *Iemand verligten, ontſchuldigen, verſchoonen.*

* Animum relevare alicui. Ter. *Iemands gemoed verligten, opwekken: Iemand moed geven, aanmoedigen.*

* Laborem longum requie relevare. Ovid. *Langer arbeid met ruſt verligten, verzoeten, vergoeden.*

* Publicanos tertia mercedum parte relevavit. Suet. *Hy heeft de tollenaars een derde deel van de pagt quyt geſcholden, of van een derde van de pagt ontlaſt, omſlagen.*

* Relevari. Ovid. *Genezen, verligt, geholpen worden.*

Non eſt in Medico ſemper relevetur ut æger. Ovid. *Het is in de magt van een Arts niet, ſtaat aan geen Arts dat de zieke altyds genezen, geholpen werd.*

RĔLĬCTĬO, ōnis. f. Cic. *Verlatinge.*

RĔLĬCTŪS, ă, ūm. Ter. *Verlaten.*

Relictus ſum mihi. Plin. J. *Ik ben aan my zelven of myn eigen beleid gelaten.*

Relictus ab omni honeſtate. Cic. *Van alle eerlykheid beroofd, ontbloot.*

* Fides relicta. Ovid. *Geſchonde, gebroke trouwe.*

* Repetere relicta. Hor. *Het overgeſlagene verhalen, melden, zeggen.*

RĔLĬGĀTĬO, ōnis, f. Cic. *Opbindinge, bekking van een wynſtok.*

RĔLĬGĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Gebonden, vaſt of aangebonden.*

RĔLĬGĬO, ōnis. f. Cic. *Godsdienſt, aanbiddinge van de Godheid.*

* Religio. Cicer. *Godvrugtigheid, Godsvrugt, Godsdienſtigheid.*

* Religio loci. Cic. *Wyinge, of heiligheid van een plaats.*

* Declinare ab religione officii. Cic. *Van de verbintenis, of pligt van zyn ampt afwyken.*

* Religio. Cic. *Naauwgezetheid, keurlykheid, ſtiptheid.*

Religioni Athenienſium cùm ſerviret Orator, nullum verbum inſolens ponere audebat. Cic. *Terwyl de reden voerder de naauwgezetheid der Atheners opvolgde, bevogde, dat hy geen ongewoon gebruikt woord gebruiken.*

Oratio nimia religione attenuata. Cic. *Een kragteloos vertoog door des zelfs al te groote naaukeurigheid.*

* Religio. Cic. *Angſt, angſtvalligheid, kommer, zwarigheid van gewiſſe.*

Eximere religionem. Liv. *Angſt, kommer, of zwarigheid benemen.*

Religio mihi eſt quominus id faciam. Cic. *Ik ben bekommerd, ik make zwarigheid am dat te doen.*

Nova religio in te inceſſit. Terent. *Een nieuwe bekommering, angſt, of zwarigheid is in u gekomen, omſtaan, en 't hoofd geſchoten.*

Inducere religiones inexpiabiles in Rempublicam. Cicer. *Onverzoenelyke gramſchappen der Goden den Staat op den hals brengen.*

In religionem ea res apud Pœnos verſa eſt. Liv. *De Carthagers waren over die zaak Godsdienſtigheids halven angſtig, of naauw bezet. Die van Carthago geloofden, dat die zake de Goden misbaagde.*

RĔLĬGĬŌSĔ. adv. Cic. *Godvrugtiglyk, Godsdienſtiglyk.* Men zegt *Religioſiſſimè.*

* Religiosè teſtimonium dicere. Cic. *Getrouwelyk getuigenis geven. Ter goeder trouwe getuigen.*

* Religiosè. Cic. *Naaukeuriglyk, keurlyk, ſtiptelyk.*

RĔLĬGĬŌSŬS, ă, ūm. Plaut. Cic. *Godvrugtig, Godsdienſtig, heilig, vroom.* Men zegt *Religioſiſſimus.*

* Religioſus. Cic. *Angſtvallig, bekommerd, zwarigheid makend.*

* Religioſus. Ter. *Over, of by-geloovig.*

* Religioſus. Cic. *Keurlyk, naaukeurig.*

Atticorum aures religioſæ. Cic. *De ooren der Atheners zyn zeer keurlyk, vies.*

RĔLĪGO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Colum. *Aan binden, hegten, vaſt maken.*

* Rem

Digitized by Google

* Bona alicujus religionibus religare. Cic. *Iemands goederen aan een Godheid toeheiligen, opofferen.*

RĔLĪNO, īs, rēlēvī, rēlĭtum, rēlīnĕrĕ. Ter. *Ontſmeeren, openen, dat is, een vat, enz. openen, welkers bom gat met pek, was, of dergelyk toegeſtopt is.* Ook, *Openen, ontſteken.*

Relevi omnia dolia. Ter. *Ik hebbe alle de vaten geopent, ontſteken.*

RĔLĪNQUO, īs, rēlīquī, rēlĭctum, rēlinquĕrĕ. Cic. *Verlaten, laten varen, de zak geven.*

Eum Plautus locum reliquit integrum. Ter. *Plautus liet die plaats in zyn geheel, onaangeroerd.*

* Aliquid alicui relinquere. Plaut. *Iemand iets nalaten, maken.*

* Relinquere aliquem. Cic. *Iemand verlaten, begeven, verlegen laten.*

* Æs alienum relinquere. Cic. *Schulden na laten, ſterven zonder zyne ſchulden betaalt te hebben.*

* Relinquit eam animus. Plaut. *De moed verliet, begaf, ontviel, ontzonk haar.*

* A febre quartana relinqui. Cic. *Van de vierden daagſche koortſe verlaten worden.*

* Relinquitur, ut ſi vincimur in Hiſpania, quieſcamus. Cic. *Indien wy in Spanje overwonnen worden, blyft ons niets over dan ons geruſt of ſtil te houden.*

RĔLĪQUĀTĬO, ōnīs. f. Paul. Juriſc. *Agterſtallige ſchuld.*

RĔLĪQUĀTŎR, ōrīs. m. Paul. Juriſc. *Die agterſtallen ſchuldig is.*

RĔLĪQUŎR, īrīs, ītŭs ſum, īrī. Ulp. *Agterſtallen ſchuldig blyven.*

RĔLĪQUĬÆ, ārum. f. Cic. *Overblyfzelen, overſchot.*

Vellem me ad prandium invitaſſes, reliquiarum nihil fuiſſet. Cicer. *Ik wenſchte wel dat gy my op 't middagmaal genoodigt hadde, daar zoude niets over gebleven hebben.*

* Reliquiæ. Virg. *De overblyfzelen, het overſchot der dooden,* te weten, het gebeente, de aſſche, enz.

Colere reliquias ſuorum. Virg. *De overblyfzelen, het gebeente, de aſſche zyner vrienden eeren.*

* Conjurationis reliquiæ. Cic. *De overblyfzelen, het overſchot van een t'zamenzweeringe.*

Avi reliquias perſequere. Cic. *Vervolg het overgebleven van uw groot vader:* dat is, *Voltooy, volmaak 't gene hy begonnen, nagelaten heeft.*

RĔLĪQUŬS, ă, ŭm. Cicer. *Overig, overſchietend, of blyvend.*

Qualis talis in reliqua Græcia nemo. Cic. *Een man wiens gelyk in 't overige van Griekenland niet was.*

Quos belli calamitas reliquos fecit. Cic. *Dien de ramp of ellende van den oorlog had laten overblyven, geſpaart?*

Reliqui nihil fecit. Cic. *Hy heeft niets overig gelaten, hy heeft alles verquiſt, verſpilt, doorgebragt.*

Reliquum vitæ. Cic. *Het overige van 't leven.*

Reliquum eſt ut de me ſcribam. Cic. *Daar blyft nog over dat ik aangaande myn zelven ſchryve.*

RĔLĪQUĂ, ōrum. n. plur. Cic. *Agterſtallige ſchulden.*

Reliqua mea Camillus ſcribit ſe accepiſſe. Cicer. *Camillus ſchryft dat hy myne agterſtallige ſchulden heeft ontfangen.*

RĔLŪCĔO, ēs, rēlūxī, rēlūcērĕ. Virg. Varr. *Weder ſchynen, blinken, glinſteren:* Ook, *ſchynen, blinken, glinſteren.*

Dies reluxit exco. Tac. *De blinde bigtnam zyn gezigt.*

RĔLŪCTĀNS, ăntĭs. omn. gen. Horat. *Tegen worſtelende, ſtaande, ſtrevende, ſtrydende.*

RĔLŪCTĀTŪS, ă, ŭm. Quintil. *Tegen geworſteld, geſtaan, geſtreeft, geſtreden hebbende.*

Sum equidem reluctatus. Quintil. *Ik hebbe daar waarlyk tegen geſtaan, geſtreden, geſproken.*

RĔLŪCTŎR, āris, ātŭs ſum, ārī. Horat. *Tegen ſtryden, tegen ſtaan, tegenſtreven.*

RĔLŬO, īs, ŭī, ĕrĕ. Plaut. *Een pand loſſen, het geleende weder betalen.*

RĔMACRĔSCO, ſcĭs, rĕmacrŭī, rĕmacrĕſcĕrĕ. Suet. *Weder mager worden.*

RĔMĂLĔDĪCO, īs, ĕrĕ. Suet. *Wederom qualyk ſpreken, ſchelden: ſchelduoorden met gelyke munt betalen.*

RĔMANCĬPO, ās, āvī, ātum, ārĕ. Feſt. *Iets aan den verkooper weder verkoopen of over doen: Iemand iets weder ter handen ſtellen.*

RĔMĀNDO, ās, dī, ſum, ārĕ. Plin. H. *Herkaauwen.*

* Lecta ſæpius remandere. Quintil. *Het gelezene dikwils herkaauwen, herdenken, overwegen.*

RĔMĂNĔO, ēs, sī, ſum, ērĕ. Cicer. *Blyven, verblyven, agter blyven.*

* Remanere. Ovid. *Volſtandig, ſtandvaſtig, beſtandig blyven: volharden.*

Amicum remanere in duris rebus. Ovid. *Een vriend in tegenſpoed van vrienden blyven: Een ſtandvaſtige getrouwe vriend in nood blyven.*

† RĔMĀNO, ās, āvī, ātum, ārĕ. Lucret. *Zie* Reſluo.

RĔMĀNSĬO, ōnīs. f. Cicer. *Verblyf, blyvinge, agterblyvinge.*

RĔMĔABĬLĬS, īs. m. & f. ĭlĕ, īs. n. Stat. *Dat weder, of te rug komen, of keeren kan.*

RĔMĔĀTŪS, ūs. m. Martian. Juriſc. *Weder- of te rug komſt, wederkeeringe.*

RĔMĔDĬŬM, ĭī. n. Cic. *Een hulp middel.*

* Remedium. Cic. *De wyze van iemand te helpen.*

RĔMĔNSŬS, ă, ŭm. Mart. *Wederom of over gemeten hebbende.*

Mari remenſo. Virg. *De zee weder doorgekruiſt of gezeilt hebbende.*

Iter remenſus. Stat. *Langs den zelven weg gereiſt hebbende.*

RĔMĔO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Plaut. Mart. *Wederom, of te rug gaan, komen, keeren. Een her, of wedertogt doen.*

Remeare urbem. Virg. *Weder na de ſtad gaan, of in de ſtad keeren, komen.*

RĔMĔTĬŌR, īrīs, rĕmēnsŭs ŭm, rĕmĕtīrī. Virg. *Hermeten, wederom over, of na meten.*

* Facta ſua ſecum remetiri. Sen. Ph. *Zyne daden by zig zelven overwegen, onderzoeken.*

Frumentum pecuniâ remetiri. Quintil. *Koren na de waardy van 't gold op of af zetten.*

RĒMEX, ĭgĭs. m. Cic. *Een roeyer.* Op een roeiſchip, chaloup, boot, enz.

RĒMI, ōrum. m. plur. Cæſ. *Rheims,* in Champagne.

RĔMĬGĀTĬO, ōnīs. f. Cic. *Roeyinge, het roeyen op een vaartuig.*

RĔMĬGĬŬM, ĭī. n. Virg. *De riemen, het roeituig van een roeiſchip:* Ook, *Roeyinge, geroei, of beweginge der riemen.*

** Pennarum remigium. Lucret. *De wieken, vlengelen, vlerken.*

Navem remigio ſequi. Plaut. *Een ſchip roeyende vervolgen, jagen: Met riemen jagt op een ſchip maken.*

* Remigium. Cicer. *De gezamentlyke roeyers van een roeyſchip.* Ook, *Het roeyvolk van een boot.*

RĔMĬGO, ās, āvī, ātum, ārĕ. Cic. *Roeyen.*

Remigare Romam. Liv. *Na Rome roeyen, varen.*

RĔMĬGRO, ās, āvī, ātum, ārĕ. Cic. *In zyn verige woonplaats of huis keeren, weder komen wonen.*

* Ad argumentum volo remigrare. Plaut. *Ik wil weder tot myn voorwerp of ſtuk keeren, treden.*

RĔMĬNĬSCŎR, ſcĕrĭs, rĕmĭnĭſcī. Cic. *Zig erinneren, iets weder te binnen brengen, bedenken, of indagtig worden.*

Reminiſci Calendarum. Cic. *De eerſte dagen der maanden indagtig worden.*

Tempus illud reminiſcitur mœrens. Ovid. *Hy denkt bedroefd, met droefheid op dien tyd: Hy erinnert zig dien tyd met leedweezen.*

Reminiſci de re aliqua. Cic. *Zig iets erinneren, gedenken, zig weder te binnen brengen, indagtig worden.*

RĔMĬSCĔO, ſcēs, rĕmĭſcŭī, rĕmĭſtum of rĕmĭxtum, rĕmiſcērĕ. Hor. *Mengen, vermengen, onder een doen.*

RĔMĬSSĔ. adv. Salluſt. *Laf, of flaauhartiglyk, zonder moed.* Men zegt *Remiſſius.*

* Remiſsè diſſerere. Cic. *Flaauhartiglyk, weemoedigliyk, zonder kragt of klem ſpreken.*

* Remiſsè. Cicer. *Ootmoedigliyk, met nederigheid, zaftzinniglyk, beleefdelyk.*

RĔMĬSSĬO, ōnīs. f. Cic. *Uitſpanninge, verpoozinge, ruſt, ſtilſtand van arbeid.*

* Remiſſio. Cic. *Vergiffenisſe, vergevinge, quytſcheldinge, ontſlaging.*

Remiſſio febris. Celſ. *Vermindering, verſlapping van de koorts.*

Digitized by Google

* Remiſſio vocis. Cic. *Verminderinge, matiging, wederhoudinge van zyn ſtemme.*
* Remiſſio. Colum. *Afſlag, aftrek van volle betaling.*
Remiſſionem petere. Colum. *Afſlag verzoeken.*
RĔMISSŬS, à, ūm. Hor. *Laf, laſhartig, lui, traag, bloo.* Men zegt *Remiſſior.*
* Ambage remiſsâ. Ovid. *Alle belemmeringe weg genomen zynde.*
* Remiſſum dicendi genus. Cic. *Een laſſe, kragteloose, niet hoog dravende wyze van ſpreken, of pleiten.*
* Frigus remiſſius. Cæſ. *Een zagter, lydelyker, mindere koude.*
* Remiſſi digiti. Prop. *Loſſe, hangende, ſlappe vingers.*
* Remiſſus arcus. Hor. *Een loſſe, ontſpanne boog.*
RĔMISTŬS, ă, ūm. Hor. *Gemengd, vermengd.*
Venenum vim ſuam remiſſam cibis perdidit. Sen. Ph. *Het vergif heeft des zelfs kragten dis onder de ſpyze gemengd waren, verloren.*
RĔMĬTTO, ĭs, mīsī, mĭssŭm, mittĕrĕ. Cic. *VVederom of te rug zenden, ſtieren.*
Aquam acceptam ore remittunt. Plin. H. *Zy ſpuwen, loozen het ingenome, ontfange water weder uit de mond.*
Remiſit ille beneficium. Tac. *Hy bedankte hem voor de aangebode weldaad.*
Pilam remittere. Sen. Ph. *Den bal wederom, of te rug ſlaan.*
* Remittere. Cic. *Vergeven, quytſchelden, vergiffenisſe verleenen.*
Debitum remittere. Cic. *Een ſchuld quytſchelden.*
Remittere fidem promiſſi. Ovid. *Iemand van zyn beloſte ontſlaan, ontheffen.*
Remittere culpam. Valer. Flacc. *Een misſlag vergeven, verſchoonen.*
* Remittere. Plaut. *VVederom brengen.*
Remittere aliquem ſub furca. Plaut. *Iemand den halsband van ſlaaf weder aandoen.*
* Remittere. Ter. *Aflaten, ophouden, laten ſtaan, ſtaken.*
Remitte me onerare injuriis. Ter. *Houd op, laat af my met ſcheldwoorden te overladen.*
* Remittere animum. Cic. *Zyn geeſt verpoozen, rust geven.*
* Ardorem pugnæ remittere. Liv. *De hitte, hevigheid van 't gevegt verminderen.*
De voluntate nihil remittere. Cic. *Niets van zyn wil of voornemen laten vallen, of zakken.*
* Fræna remittere equo. Ovid. *Het paard den loſſen toom geven.*
* Frontem remittere. Plin. J. *Vriendelyker, minnelyker, min ſtuurs worden.*
* Hyems ſe remittit. Tib. *De winter verſlapt, word zagt.*
* Librum remittere. Colum. *De baſt of ſchors afwerpen, laten vallen.* Sprekende van een boom diens ſchors of baſt van zelve afvalt.
* Nuntium remittere. Cic. *Verlaten, laten varen, begeven.*
Nuntium remittere uxori. Cic. *Zyn wyf of huisvrouw verſtooten, laten varen.*
RĔMŌLĬŌR, īrĭs, ītŭs ſum, rĕmōlīrī. Ovid. *Iets met kragt uit zyn plaats doen, douwen, nemen, ſtooten, verplaatſen.* Ook, *wederom beginnen, hervatten.*
* Arma remoliri. Sil. *De wapenen weder opvatten, aangrypen: den oorlog hervatten.*
RĔMOLLĔSCO, ſcĭs, ĕſcĕrĕ. Ovid. *Zaft, zagt, of gedwee worden.*
Cera remolleſcit Sole. Ovid. *VVaſch word zaft, of ſmelt in de Zon.*
* Remolleſcere. Cæſ. *Laf, laſhartig, verwyfd worden.*
* Remolleſcere. Ovid. *Verzaft, bevredigt, vermurwt worden.*
RĔMOLLĬO, ĭs, īvī, ītŭm, īrĕ. Ovid. *Verzaften: zaft, zagt, gedwee maken.*
RĔMOLLĬTŬS, ă, ūm. Suet. *Zaft of zagtmoedig, minzaam, beleefd gemaakt:* ook, *zaft, gedwee, of murw gemaakt.*
RĔMŌRĂ, æ. f. Plin. H. *Een ſoort van zee-visje.* De kragt hebbende (zoo men zegt) om een ſchip onder volle zeilen ſtil te houden.
* Remora. Plaut. *Allerhande ſoort van belet, hinderpalen, of uitſtel.*
RĔMORBĔSCO, ĭs, ĕre. Feſt. *VVeder ziek worden, in een ziekte vervallen.*
RĔMŌRDĔO, ēs, rĕmōrdī, rĕmōrſŭm, rĕmōrdērĕ. Virg. *VVederom byten:* ook, *pynigen, quellen, knagen, ontrusten.*
Hæc cura te remordet. Virg. *Deze zorg quelt, pynigt, ontrust u.*
Peccata remordent. Lucret. *De zonden of misſlagen knagen ons gemoed.*
RĔMŌRŌR, āris, ātŭs ſum, āri. Ter. *VVeder- of ophouden, vertragen.*
* Remorari aliquem à pœna. Cic. *Iemands ſtraffe ophouden, vertragen, uitſtellen.*
Ne veſtrum remorer commodum. Ter. *Om uw voordeel niet te wederhouden, vertragen, beletten.*
RĔMŌTĬO, ōnĭs. f. Cic. *VVegdoeninge, wegleggінge, verleginge.*
Criminis remotio. Cic. *Verſchooninge, verdedigінge, zuivering, regtvaardiging van een misdaad.*
RĔMŌTŬS, ă, ūm. Virg. *VVeggelegd, genomen, gedaan, verlegd, verplaatſt.*
* Joco remoto. Cic. *Jok, boertery aan een zyde geſteld: zonder jok of boertery, in ernſt.*
* Remotus. Cic. *Verre, of vremd van iets.* Men zegt *Remotior* en *Remotiſſimus.*
Homo à dialecticis remotus. Cic. *Een man die vremd is van, of onbedreven in de Redeneerkonſt.*
Ab omni vitio remotus. Hor. *Vremd, bevryd, zuiver, onbeſmet van alle ondeugd.*
Res à memoria remota. Cicer. *Een zaak uit de gedagtenisſe ontſlipt, ontvallen, daar men naauwlyks gedagtenisſe van heeft.*
RĔMŌVĔO, ēs, rĕmōvī, rĕmōtŭm, rĕmŏvērĕ. Plaut. *Iets wegdoen, nemen of leggen: iets verplaatſen, verleggen.*
Removere aliquem à legibus. Cic. *Iemand afhouden, afzetten, verſtooten van 't maken van wetten.*
* Se ab aliquo removere. Cic. *Zig van iemand afzonderen, ſcheiden: Iemands gezelſchap verlaten.* A negotiis. *Zig van alle zaken, handelingen afhouden, ontſlaan, bevryden.*
* Si de quicunce remota eſt uncia, quid ſuperat? *Indien 'er van vyf oncen een afgenomen of afgetrokken is, wat blyft 'er over?*
RĔMŪGĬO, īs, gīī, rĕmūgītŭm, rĕmūgīrĕ. Virg. Carul. *VVederom bulken, loeyen* in den eigen zin. Oneigentlyk, *wedergalmen, wederklank geven.*
RĔMŬLCĔO, cēs, cērĕ. Stat. *Verzaften, verzagten, bevredigen, te vreden ſtellen, vermurwen.*
Remulcere caudam. Virg. *De ſtaart tuſſen de beenen ſteken.* Van een bevreeſde of verſchrikte wolf geſproken.
RĔMŬLCŬS, ī. m. Cic. *Een vuurkabel,* Junius zegt, *een vuyrkabel, krekkabel.* Remulco trahere navem. Liv. *Een ſchip voort boegsjaarden: Met een daar aan vaſt gemaakte toue of chaloup voort roeyen.*
RĔMŪNĔRĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Vergeldinge, belooninge, erkentenis van iets.*
RĔMŪNĔRĀTŬS, ă, ūm. Aſc. Ped. *Vergolden, beloond, geloond, erkend.*
RĔMŪNĔRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. *Vergelden, beloonen, erkennen.*
RĔMŪNĔRŌR, āris, ātŭs ſum, āri. Cic. *Zie* Remunero.
Remunerari præmio. Cæſ. *Met een vereering of erkentenisſe beloonen, vergelden.*
Remunerari aliquem munere. Cic. *Iemand met een ſchenkaadje beloonen, vergelden.*
RĔMŪRMŪRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Stat. *Mompelen, morren, een zaft gemompel maken.*
RĔMŬS, ī. m. Cic. *Een riem, een roeispaan.*
RĔMŪTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Tac. *Wider veranderen, verwisſelen, vertuilen.*
RĔN. *Zie* Renes.
RĔNĀRRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Virg. *VVederom, of op een nieuw verhalen, vertellen.*
RĔNĀSCŌR, ſcĕrĭs, rĕnātŭs ſum, rĕnāſcī. Liv. *Herboren, of wedergeboren worden, weder ontſtaan.*
Renatum eſſe Scipionem quiſque dicat. Liv. *Een yder zonde zeggen dat Scipio herboren, of weder opgewekt was.*
Ardor occultus renaſcitur. Stat. *Een verborge hitte, of brand, barſt weder uit.*
Renaſcitur malum. Cic. *Het quaad word herboren, groeit weder op, begint op een nieuw.*
RĔNĀTŬS, ă, ūm. Plin. *Herboren, hervoort of weder voortgebragt.*

Digitized by Google

* Re-

* Renatus. Varr. *VVeder gekomen, weder gegroeid.* Van een tand geſproken.
* Renatum bellum. Cic. *Een vernieude, hervatte oorlog.*
RĔNĀVĪGO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *VVederom varen, zeilen.*
RĔNĀVO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *VVeder tragten, pogen.* Renavare operam. Cic. *Zyn beſt op een nieuw doen.* Het is zeer onzeker of men dit woord dus lezen moet in den negenden brief van 't eerſte boek aan Atticus.
RĔNĒS, ŭm. m. plur. Cic. *De nieren.*
Laborare è renibus. Cic. *Pyn in de nieren hebben.*
RĔNĪDĔO, ēs, rĕnīdērĕ. Hor. *VVederſchynen, blinken, glinſteren.*
Hæc oratio renidet. Quintil. *Dit is een luiſterryk, deftig vertoog, een reden vol glans of luiſter.*
Renidere. Catul. *Lachen, toelachen, vreugde betuigen.* Men gebruikt dit woord in een oneigen zin, zelfs als men ſpreekt van ziellooze dingen, die iets vrolyks vertoonen.
RĔNĪDĔSCO, ĭs, ĕre. Lucret. *Zie* Renideo.
RĔNĪTĒNS, ēntĭs. omn. gen. Plin. H. *VVederſchynende, blinkende, glinſterende.*
* RĔNĪTĒNS, ēntĭs. omn. gen. Liv. *VVeder of tegenſtaande, wederhoudende, tegenſtrevende.*
RĔNĪTĔO, ēs, tŭī, erĕ. Plin. *Zie* Renideo.
RĔNĪTŎR, ĕrĭs, rĕnīxŭs ſum, rĕnīti. Celſ. *VVeder of tegenſtaan, houden, ſtreven.*
RĔNĪXŬS, ūs. m. Celſ. *VVeder of tegenſtand.*
RĔNO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Hor. *VVederom of te rug zwemmen.*
RĔNŌDANS, āntĭs. omn. gen. Hor. *Knoopende, in of met een knoop bindende, vaſt makende.*
RĔNŌDĀTŬS, ă, ŭm. Valer. Flacc. *Geknoopt, in of met een knoop gebonden, vaſt gemaakt.*
RĔNŌDO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Valer. Flacc. *Knoopen, in een knoop leggen, binden, vaſtmaken.*
RĔNŌVAMĔN, ĭnĭs. n. Ovid. *Vernieuwinge, hernieuwinge.*
RĔNŌVĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Vernieuwinge, hernieuwinge.*
Renovatio timoris. Cic. *Vernieuwinge van vreeze of ſchrik.*
RĔNŌVĀTŬS, ă, ŭm. Cic. *Hernieuwd, vernieuwd, ververſcht, vermaakt, herſteld.*
Ager renovatus. Ovid. *Een op een nieuw geboud ſtuk lands, akker, of veld.*
RĔNŌVELLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Colum. *Hernieuwen, vernieuwen, ververſchen, wedermaken, verſtellen.*
RĔNŌVO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Hernieuwen, vernieuwen, ververſchen, wedermaken, verſtellen.*
Quoties defecerat lumen renovabat. Petron. *Zoo dikwils als 't ligt uitgegaan was vernieuwde of ontſtak hy het.*
Renovare bellum. Cæſ. *Den oorlog vernieuwen, vervatten.*
* Animum à fatigatione renovare. Quintil. *Zyn geeſt of gemoed na vermoeidheid of arbeid ververſchen, verfriſſchen, verquikken.*
RĔNŪMĔRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Ter. *Wederom tellen, geven.*
Renumeret dotem. Ter. *Dat hy myn bruidſchat wederom telle, geve.*
RĔNŪNTĬĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Boodſchappinge, bekendmakinge, verwittiging.* Sommigen ſchryven *Renunciatio.*
* Renuntiatio. Ulp. *Afſtand, ontzeggінge.*
RĔNŪNTĬO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Ter. *Iets boodſchappen, bekend maken, verwittigen, verſtendigen, laten weten.* Item, *herboodſchappen, wederom kundſchappen.*
Renuntiare legationem. Liv. *Berigt van zyn gezantſchap doen.*
Renuntiare alicui de aliqua re. Plaut. *Iemand iets boodſchappen, verwittigen, verſtendigen, laten weten.*
* Renuntiare alicui rei. Ulp. *Iets afſtaan, op- of ontzeggen.*
* Renuntiare. Cic. *Verlaten, begeven, laten varen.*
Renuntiare Stoïcis. Cic. *De Stoïſche wyſgeren verlaten, begeven, laten varen.*
* Renuntiare. Cic. *Verklaren.*
Conſulem renuntiare aliquem. Cic. *Iemand Burgermeeſter verklaren.*
* Renuntiare alicui amicitiam. Suet. *Iemand zyn vriendſchap opzeggen: verklaren dat men zyn vriendſchap niet langer begeert.*
Renuntiare conductionem. Aſc. Pæd. *Het verdrag aangaande een aanbeſteed of aangenome werk opzeggen.*
RĔNŪO, ŭĭs, ŭī, ŭĕrĕ. Cic. *Weigeren, afſlaan,* voornamentlyk met geknik van 't hoofd.
Nullum convivium renuere. Cic. *Geen gaſtmaal weigeren, afſlaan, laten ontglippen: Geen ſmulmaal verzuimen.*
RĔNŪNTĬŬS, ĭi. Plaut. *Die iets weder of voor de tweedemaal boodſchapt, verhaalt.*
RĔNŪTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Lucret. *Weigeren, afſlaan.*
RĔNŪTŬS, ūs. m. Plin. H. *Weigeringe, teeken waar door men iets afſlaat.*
RĔŌR, rĕrĭs, rătŭs ſum, rĕrī. Cic. *Denken, meenen, peinzen, oordeelen.*
RĔPĀGŬLA, ōrūm. n. plur. *De wervelen of grendels van deuren.* Men vind *Repagulum* niet in *ſingulari* by goede Schryvers.
Portæ repagula ceciderunt. Ovid. *De wervelen, grendels van de deur zyn gevallen.*
RĔPĀNDŬS, ă, ŭm. Cic. *Krom.*
Calceoli repandi. Cic. *Kromme ſchoentjes.*
RĔPĀNGO, gĭs, rĕpēgĭ, rĕpāctŭm, rĕpĕgĕrĕ. Colum. *Her- of verplanten, poten: op een nieuw planten, poten.*
RĔPĀRĀBĬLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Cic. *Dat men kan her- of vermaken, her- of verſtellen.*
Pudicitia nulla arte reparabilis. Ovid. *De eerbaarheid, kuisheid is door geen konſt te herſtellen.*
* Reparabilis. Cic. *Dat men kan wederkrygen of bekomen.* Van verlies geſproken.
RĔPĂRĀTĬO, ōnĭs. f. Sall. *Her- of vermakinge, her- of verſtellinge.*
RĔPĂRĀTŎR, ōrĭs. m. Stat. *Her- of vermaker, her- of verſteller.*
RĔPĂRĀTŬS, ă, ŭm. Ovid. *Her- of vermaakt, her- of verſteld.*
RĔPĂRCO, ĭs, rĕpārsī, rĕpārcĕrĕ. Plaut. *Sparen, beſparen, berninigen.*
RĔPĂRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Ovid. Plin. J. *Her of vermaken, her of verſtellen: tot den vorigen ſtaat brengen.*
Auguſtus amicos reparare non potuit. Sen. Ph. *Auguſtus kon nooit zyne vrienden weder winnen, op zyn zyde trekken.*
Satius eſt amicum reparare, quàm plangere. Sen. Ph. *Het is beter een vriend weder aan te nemen, dan te betreuren, beweenen.*
* Reparare. Cic. *Het verloren weder krygen, winnen.*
* Juſſit alios reparari boves his nummis qui recepti erant. D. *Hy belaſte dat'er andere oſſen gekogt zouden werden voor die penningen welke ontfangen waren.*
RĔPĀSTĪNĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. Colum. *Tweede omſpittinge van een wyngaard.*
RĔPĀSTĪNO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Colum. *Een wyngaard voor de tweede reis omſpitten.*
RĔPĀTRĬO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Solin. *Wederom gaan, te rug keeren.*
RĔPĔCTO, ĭs, rĕpēxī, rĕpēxŭm, rĕpĕctĕrĕ. Stat. *In de war kemmen, het gekemde herkemmen, of ontkemmen,* dat is, verwarren.
RĔPĔDO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Lucil. *Wederom gaan, te rug keeren.* Ook, *met de beenen agter uit ſlaan.*
RĔPĔLLO, ĭs, rĕpŭlī, rĕpŭlsŭm, rĕpĕllĕrĕ. Cic. *Te rug dryven, jagen, ſlaan.*
Repellere contumeliam. Cicer. *Een hoon wreken, vergelden, ſtraffen.*
Arte humili repulit famem. Ovid. *Hy won zyn nooddruft of koſt met een geringe konſt.*
Vim vi repellere. Cic. *Geweld met geweld verdryven, afkeeren.*
RĔPĔNDO, dĭs, rĕpēndī, rĕpēnsŭm, rĕpēndĕrĕ. Plaut. Stat. *Boeten, vergelden.*
Ingenio formæ damna rependo meæ. Ovid. *Ik make de ſchade of gebreken van myn aangezigt met myn vernuft of verſtand goed.*
RĔPĔNS, ēntĭs. omn. gen. Plin. H. *Kruipende.*
* Repentes ſermones. Hor. *Laag by de aarde kruipende,* dat is, *ſlegte, gemeene, kragteloozе redenen, praatjes.*
RĔPĔNS, ēntĭs. omn. gen. Cic. Liv. *Schielyk, haaſtig, ſnel, onverwagt.*
Bellum repens. Liv. *Een ſchielyke, onverwagten oorlog.*
RĔPĔNSŌ, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Rem aliquam. Colum. *Een zaak met iets anders vergelden, beloonen.*

Digitized by Google

Merita meritis repenſare. Sen. Ph. *Verdienſten, goede dienſten, weldaden met verdienſten, enz. beloonen, vergelden.*

RĔPĔNSŬS, ă, ūm. Cic. Repenſum auro illius caput. Cic. *Zyn hooſd wierd met goud weder gekogt, geloſt.*

RĔPĔNTĔ. adv. Cic. *Schielyk, onverwagt, onvoorziens.*

RĔPĔNTĬNŌ. adv. Cic. *Zie* Repentè.

RĔPĔNTĬNŬS, ă, ūm. Cic. *Schielyk, onverwagt, onvoorzien.*

* Homo repentinus. Cic. *Een man die ſchielyk van zyn zelven opgekomen is, of zyn fortuin heeft gemaakt.*

RĔPĔRCŪSSŬS, ă, ūm. Plin. *Weder geſtuit, weder geſlagen.*

RĔPĔRCŪSSŬS, ūs. m. Plin. J. *Wederſtuitinge, wederſtuit, wederſlag.*

Repercuſſus Solis. Plin. H. *De wederſtuitinge van de zon.*

Repercuſſus ventorum. Plin. *De wederſtuit, de ſlag of ſchokkinge der winden, rekwinden, hortwinden.*

RĔPĔRCŪTĬO, ĭs, cūſſī, cūſſūm, cūtĕrĕ. Cic. *Wederom of te rug ſlaan, ſmyten.*

Repercutere alicujus dicta. Quintil. *Iemands woorden weder tegen hem gebruiken: Iemand met zyn eigen woorden betalen, overtuigen.*

* Repercutere faſcinationes. Plin. H. *Toveryen verydelen.*

Repercutere aciem oculi. Sen. Ph. *De ſcherpte van 't gezigt verſtompen. Het gezigt doen ſchemeren.*

Repercutere pilam. Sen. Ph. *Den bal wederom of te rug ſlaan.*

RĔPĔRĬO, rĕpĕrĭs, rĕpĕrī, rĕpĕrtŭm, rĕpĕrīrĕ. Cic. *Vinden, uitvinden, bevinden.*

RĔPĔRTĬTĬŬS, ă, ūm. Salluſt. *Gevonden, uitgevonden.*

RĔPĔRTŌR, ōrĭs. Ovid. Plin. H. *Een vinder, uitvinder, ontdekker van iets,* te weten een land, enz.

* Legum repertor. Quintil. *Een uitvinder, maker, gever van wetten.*

RĔPĔRTŌRĬŬM, ĭi. n. Ulp. *Een lyſt, tafel, of rol.*

RĔPĔRTŬS, ă, ūm. Virg. *Gevonden.*

RĔPĔTĬTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Herhaling, herzegginge.*

* Repetitio. Sen. Ph. *Weder of te rug eiſſchinge.*

Repetitionem beneficii tollimus. Sen. Ph. *Wy nemen het wedereiſſchen van weldaden weg: verbieden het zelve.*

RĔPĔTĬTŌR, ōrĭs. m. Ovid. *Hereiſſer, wederom eiſſer, verzoeker.*

RĔPĔTĪTŬS, ă, ūm. Ovid. *Hereiſt, wederom of te rug geëiſcht, verzogt, gevergd.*

Per arma repetitus. Ovid. *Door de wapenen hereiſcht.*

* Ex alto of altè repetitus. Cicer. *Van verre weder gezogt, herhaald.*

Altè repetita oratio. Cic. *Een van verre gezogt, gehaald vertoog.*

Loci ex intima ſubtilitate quæſtionum repetiti. Quintil. *Plaatſen van de Redenryk-konſt, uit de diepſte ſcherpzinnigheid van vraagſtukken gehaald, getrokken.*

* Repetitus. Hor. *Herhaald, wederom gezegd.*

RĔPĔTO, ĭs, īvī, *of* rĕpĕtĭī, rĕpĕtītŭm, rĕpĕtĕrĕ. Cicer. *Hereiſſen, wederom eiſſen, verzoeken, vergen.*

Repetere. Cic. *Herhalen, wederom zeggen, weder beginnen, vervatten, hervatten.*

Solita miniſteria repetere. Plin. J. *Zyn gewoonelyken dienſt weder waarnemen, aanvaarden, doen.*

Sacrum repetere. Curt. *Een offerhande hervatten, weder beginnen.*

Studia repetere. Cic. *Het letterblokken, de letteroeffeningen vervatten, weder beginnen.*

Altè aliquid repetere. Cic. *Iets van verre herhalen.*

* Caſtra repetere. Liv. *Weder na de legerplaats gaan, trekken, rukken.*

Repetere pedem. Sen. Ph. *Weder of te rug komen: Op zyn oude tred komen.*

* Repetere ab aliquo pœnas. Cic. *Iemand ſtraffen.*

* Auctorem ſcelus repetit. Sen. Trag. *Het ſchelmſtuk of 't quaad loont zyn meeſter.*

RĔPĔTŪNDĀRŪM. gen. plur. Men vind ook de ablativus *repetundis.* Men moet 'er onder verſtaan *pecuniarum* of *pecuniis*, 't geen men 'er ſomtyds by uit drukt. *Afgeperſt, geſchachcherd, of af gekneveld geld door een Overheids perſoon.*

Poſtulare aliquem repetundis. Tac. *Iemand van afknevelinge, of afperſinge beſchuldigen.*

Ferre legem de pecuniis repetundis. Cic. *Een wet tegen afknevelinge, of afperſinge maken, geven.*

Inſimulari repetundarum. Quintil. *Van afknevelinge, ſchatchery, of afperſinge betigt, beſchuldigt worden.*

RĔPĔXŬS, ă, ūm. Ovid. *Wederom of over gekamd, herkamd.*

RĔPĬGNĔRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Rem pignori appoſitam. Ulp. *Een verpandding loſſen.*

RĔPLĔO, ēs, ēvī, ētŭm, ērĕ. Cic. *Vullen, vervullen, opvullen, volmaken.*

* Gemitu tectum omne replebat. Virg. *Zy vervulde het gantſche huis met gekerm, gewoen.*

RĔPLĔTŬS, ă, ūm. Cic. *Gevuld, vervuld, opgevuld, volgemaakt, vol.*

* Terrore repletus. Lucret. *Vol ſchrik of vreeze.*

* Repletum corpus. Celſ. *Een vol lighaam.*

RĔPLĬCĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Omwenteling, omrolling.*

RĔPLĬCĀTŬS, ă, ūm. Plin. H. Vitruv. *Ontvouwd.* Ook, *hervouwd.*

RĔPLĬCO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cat. de R. R. *Iets ontvouwen, of hervouwen.*

Replicari in rugas. Plin. H. *Rimpels, of fronzen maken.*

* Replicare. Plin. J. *Herhalen, weder of nog eens verklaren, uitleggen.*

Replicare memoriam temporum. Cic. *De gebeurteniſſe, dat is, gedenkſchriften der tyden ontvouwen, in de gedagten brengen, erinneren.*

* Replicare radios. Sen. Ph. *De ſtralen te rug ſlaan, ſtooten, kaatſen.*

** RĔPLĬCTŬS, ă, ūm. Stat. *Ontvouwd, hervouwd.*

RĔPLŪMBŌR, ārĭs, ātŭs ſŭm, ārī. Sen. Ph. *Bangen gelyk lood, zaft of gedwee worden.* Anderen zeggen, *Ontſonderen, afſtukken.*

RĔPO, ĭs, rĕpſī, rĕptŭm, rĕpĕrĕ. Horat. *Kruipen, ſluipen.*

RĔPŎLĬŌR, īrĭs, ītŭs ſŭm, rĕpŏlīrī. Colum. *Op een nieuw af weder gezuivert, gereinigt worden,* van koren geſproken.

RĔPŌNO, ĭs, rĕpŏſŭī, rĕpŏſĭtŭm, rĕpōnĕrĕ. Cic. *Wederom ſtellen, zetten, plaatſen, leggen.*

* Reponere. Virg. *Verzamelen, vergaderen, op of weg leggen.*

* Reponere fructus. Virg. *Vrugten opleggen.*

Reponere in hyemem alimenta. Quintil. *Voedſel voor of tot de winter opleggen, bewaren.*

* Reponere. Cic. *Het genome of ontfangene weder geven, toetellen, opleggen en betalen.*

Reponere alicui nummos. Plaut. *Iemand zyne penningen, of zyn geld weder geven, opleggen en betalen.*

* Reponere. Juven. *Antwoorden, beantwoorden.*

* Reponere fulmina. Stat. *Opgevatte blixemen weder leggen.*

Reponere odium. Tac. *Haat weder of afleggen, laten varen.*

In numero Deorum reponere. Cic. *In 't getal der Goden ſtellen, rekenen, tellen.*

Plus reponere in duce quàm in exercitu. Tac. *Meer ſtaat maken op den veldheer dan het leger.*

RĔPŎRTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Salluſt. *Weder of te rug brengen, dragen, winnen.* Ook, *verhalen.*

* Hæc triſtia verba reportat. Virg. *Hy verhaalde deze droevige, treurige woorden.*

* Victoriam ab aliquo rege reportare. Cic. *De overwinninge op een Koning weg dragen, behalen, bevogten.*

* Gloriam reportare ex Conſulatu. Plin. J. *Roem, luiſter, eere behalen, verkrygen, inleggen, in, of door zyn Burgermeeſterſchap.*

* Reportare exercitum. Cic. *Een leger te rug voeren, leiden.*

RĔPŎSCO, ſcĭs, rĕpŏpŏſcī, rĕpŏſcĕrĕ. Cicer. *Wederom of te rug eiſſen, verzoeken, vergen, afvorderen.*

Rationem vitæ ab aliquo repoſcere. Cic. *Rekenſchap van leven van iemand afvorderen, eiſſchen.*

* Repoſcit cauſa. Ulp. *De zaak vereiſcht het.*

* Pœnas ab aliquo repoſcere. Catul. *Iemand ſtraffen, zig van iemand wreken.*

RĔPŌSĬTŌRĬŬM, ĭi. n. Plin. H. Petron. Dit was voorheen een pottebank, waar op de ſchotelen of geregten ſtonden, die men opdiſchte. *Een geregt-bank, een (buffet,)* Ook, *een toobank.* Item, *Voorraad-plaats.*

RĔPŌSĬTŬS, ă, ūm. Cic. *Weder of op een nieuw geſtelt, geset.*

Re-

Digitized by Google

Repoſiti & frigidi cibi. Quintil. *Koude en weder opgediſchte ſpyzen.*

Terras tentare repoſtas. Virg. *Een reis na verre afgelege landen aannemen. Repoſtas* ſtaat hier in plaats van *Repoſitas.*

RĔPŌTĬĂ, ōrŭm. n. plur. Hor. Aul. Gell. *Een gaſtmaal, weêrbruiloft, weêrreis.*

RĔPRÆSĔNTĀTĬO, ōnĭs. f. Plin. H. *Verbeeldinge, vertoninge van iets.*

* Repræſentatio. Cicer. *Betalinge voor den verval- of verſchyndag.*

RĔPRÆSĔNTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Celſ. Colum. *Iets ver- of afbeelden, vertoonen.*

Repræſentare rem animo. Curt. *Iets in zyn gemoed erinneren, verbeelden.*

Repræſentare faciem maris. Colum. *De gedaante, het gezigt van een zee vertoonen, de zee gelyken.* Van een Meir geſproken.

Repræſentare. Cic. *Voor den verval of verſchyn dag betalen.*

Repræſentare diem. Cic. *Den verval of verſchyn dag in 't betalen voorkomen.*

RĔPRĔHĔNDO, ĭs, dī, sūm, rĕprĕhĕndĕrĕ. Plaut. *Het verlorene weder grypen, vatten.*

Fugitivum reprehendere. Quintil. *Een vlugtende vatten, grypen, betrappen.*

* RĔPRĔHĔNDĔRĔ. Ter. *Beſtraffen, beriſpen, laken.*

Factum alicujus reprehendere. Ovid. *Een daad van iemand beſtraffen, beriſpen, laken.*

RĔPRĔHĔNSĬO, ōnĭs. f. Cic. *Beſtraffinge, beriſpinge, laking.*

Incurrere in varias reprehenſiones. Cic. *Verſcheide beſtraffinge, beriſpingen verdienen.*

RĔPRĔHĔNSO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Liv. *Scherpelyk, of dikwils beriſpen, beſtraffen.*

RĔPRĔHĔNSŎR, ōrĭs. m. Cic. *Een beriſper, beſtraffer.*

RĔPRĔSSŎR, ōrĭs. m. Cic. *Een wederhouder, ſtutter, ſtuiter, leletter.*

Repreſſor cædis. Cic. *Een ſtutter of beletter van een moord.*

RĔPRĔSSŬS, ă, ŭm. Cicer. *Wederhouden, geſtut, geſtuit, belet.*

RĔPRĬMO, ĭs, ĕſſī, ĕſſŭm, ĭmĕrĕ. Cicer. *Wederhouden, ſtutten, ſtuiten, beletten:* ook, *dempen, beteugelen.*

Bella naſcentia repreſſit. Cic. *Hy dempte, ſmoorde in de geboorte de opkomende oorlogen.*

Conſuetudinem peccandi repreſſit. Cic. *Hy beteugelde, ſtutte, bedwong de gewoonte van misdoen.*

Curſum repreſſit. Cæſ. *Hy wederhield, ſtutte zyn loop.*

Ferocitatem ejus repreſſit. Cic. *Hy dempte, beteugelde zyn hoogmoed, trotsheid.*

Iram reprimere. Cicer. *Zyn gramſchap beteugelen, in toomen matigen, bedwingen.*

Hos ego ſermones laceſſivi numquam, ſed non valde repreſſi. Cicer. *Ik hebbe die redenen nooit te berde gebragt, gevoerd, dog ik hebbe niet zeer geſtut, belet, of tegen geſproken.*

RĔPRŌBO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. *Quaad keuren, verwerpen.*

RĔPRŌMĬSSĬO, ōnĭs. f. Cic. *Belofte, verbintenis.*

RĔPRŌMĬTTO, ĭs, mīsī, mīssŭm, mittĕrĕ. Suet. *Beloven, toezeggen.*

Repromittere. Cic. *Zig met een plegtig verdrag verbinden, verpligten.*

RĔPTĂBŪNDŬS, ă, ŭm. Sen. Ph. *Kruipende.*

Reptabundus me ſequitur. Sen. Ph. *Hy volgt my kruipende.*

RĔPTĀTĬO, ōnĭs. f. Quintil. *Kruipinge op handen en voeten.* Gelyk de kinderen, die niet konnen gaan.

RĔPTĀTŬS, ă, ŭm. Stat. *Daar door of opgekropen, doorgekropen.*

Ager reptatus. Stat. *Een doorgekropen veld.*

RĔPTĀTŬS, ūs. m. Plin. H. *Kruipinge.*

RĔPTĬLIS, ĭs. c. adj. *Op den buik kruipende.*

RĔPTĬTĬUS, ă, ŭm. adj. Sall. *Zaftjes voort kruipende.*

RĔPTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Hor. Plin. H. *Kruipen.*

RĔPŬBĔSCO, ſcĭs, ĕſcĕrĕ. Colum. *Weder jong worden, zyne oude kragten weder krygen. Herjeugdigen.*

RĔPŪDĬĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Weigeringe, ontzegginge: het weigeren, of afſlaan van iets.*

RĔPŪDĬĀTŬS, ă, ŭm. Ter. *Verworpen, verſtooten, afgeſlagen.*

Repudiatus repetor. Ter. *Verſtooten, verſmaad, afgeſlagen zynde word ik weder aangezogt.*

RĔPŪDĬO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. *Iets afſlaan, weigeren, ontzeggen, verſmaden, verſtooten.*

Repudiare aliquod conſilium. Ter. *Een raad of raadgevinge verwerpen, quaadkeuren, niet goed vinden.*

Conditionem æquiſſimam repudiare. Cic. *Een zeer billyke voorwaarde verwerpen, afſlaan, weigeren.*

* Repudiare uxorem. Suet. *Zyn wyf of huisvrouw verſtooten, verlaten.*

RĔPŪDĬŌSŬS, ă, ŭm. adj. Plaut. *Schandelyk, oorloos, ſnood.*

RĔPŪDĬŬM, ĭi. n. Ter. *Verſtootinge van zyn huisvrouw.*

RĔPŬĔRĀSCO, ſcĭs, āſcĕrĕ. Cic. *Weder een kind, of kindſch worden.*

RĔPŪGNĀNTĔR. adv. Cic. *Tegen zyn en dank, noode, met tegenſpreelinge, ongewilligly.*

RĔPŪGNĀNTĬĂ, æ. f. Cic. *Ongewilligheid, tegenſtrevinge, weêrwil, tegenheid, tegenſtribbeling.*

Rerum repugnantiam non videt. Cic. *Hy ziet de ſtrydigheid der zaken niet.*

RĔPŪGNĀTŌRĬŬS, ă, ŭm. Vitruv. *Dienſtig om zyn vyand af te ſlaan, af te weren, verdryven.*

RĔPŪGNAX ācĭs. o. g. Cic. *Overal tegenſtrydende, tegenſtrevende, dwarsdryvende.*

RĔPŪGNO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. alicui of alicui rei. Cic. *Iemand of iets tegen of wederſtaan, ſtreven: zig tegen iemand of iets aankanten, ſtellen, zetten.*

Repugnare contra veritatem. Cic. *De waarheid weder of tegenſtaan, ſtreven: De waarheid tegenſpreken.*

Repugnant hæc inter ſe. Cic. *Deze dingen ſtryden onder malkanderen.*

RĔPŬLLŬLĀSCO, ſcĭs, rĕpŭllŭlāſcĕrĕ. Colum. *Weder uit beginnen te ſpruiten, botten, ſchieten.* Van een boom gezegd.

Novis frondibus vinea repullulaſcit. Colum. *De wynſtok bot met nieu loof of nieuwe bladeren uit.*

RĔPŬLLŬLO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Plin. H. *Zie* Repullulaſco.

RĔPŬLSĂ, æ. f. Cic. *Weigeringe, verwerpinge, verſtootinge,* wanneer een perſoon die een ampt verzoekt word voorby gegaan.

Sine repulſa aſſequi magiſtratum. Cic. *Een overheids ampt zonder tegenſpreken van iemand bekomen.*

* Repulſa. Ovid. *Weigeringe, ontzegginge van wat het ook zy.*

Repulsâ creſcit amor. Ovid. *Afgeſlage, ontzegde, verſtoote liefde groeit aan, word kragtiger.*

Nullius rei à me repulſam tulit. Corn. Nep. *Hy heeft nooit weigeringe van iets van my geleden: Ik hebbe hem niets geweigert, afgeſlagen, ontzegt.*

* Ferre repulſam. Cic. *Weigeringe lyden: geweigert, afgeſlagen, verſtooten, verworpen worden. Slip vangen, bot vangen, een blaauwe ſcheen loopen.*

RĔPŬLSO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Lucret. *Dikwils te rug ſtooten, dryven, afweren, afſlaan.*

RĔPŬLSŬS, ă, ŭm. Hor. *Verdreven, verjaagd, afgeſlagen.*

** Repulſus. Tibul. *Geſlagen.* Van een ketelstrom geſproken.

RĔPŬLSŬS, ūs. m. Cic. *Verdryvinge, verjeginge, verſtootinge van iemand of iets.*

* Repulſus. Plin. H. *Wederom ſtuitinge.*

RĔPŬMĬCĀTĬO, ōnĭs. Plin. H. *Glad makinge met een puimſteen.* Plinius gebruikt dit woord in den oneigen zin, *van een wynſtok.*

RĔPŬMĬCO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. *Glad maken met een puimſteen.*

RĔPŬNGO, gĭs, xī, ctŭm, gĕrĕ. Cic. *VVederom ſteken. Smaad- of ſtekende woorden met gelyke munt betalen.*

RĔPŬRGO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Plin. H. *VVederom zuiveren, reinigen:* ook, *zorgvuldig zuiveren, reinigen.*

RĔPŬTĀTĬO, ōnĭs. f. Plin. H. *Overdenkinge, overweginge, overleg.*

* Reputatio. Caïus Juriſc. *Oprekeninge, optellinge.*

RĔPŬTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. *Iets overdenken, overwegen, overleggen.*

Tecum ipſe reputa furores, &c. Sil. Ital. *Overdenk, overleg, overweeg by u zelven de razernyen of woede, enz.*

* Reputare. Ulp. *Oprekenen, optellen, rekenen, tellen.*

RĔQUĬĒS, ētĭs. f. Cic. *Rust, geruſtheid, gemak.* Dit woord heeft

Digitized by Google

heeft in *accuſativo Requiem* en *Requietem*.

RĔQUĪESCO, ſcĭs, ēſcĕrĕ. Cic. *Ruſten: in ruſt, gemak, of vrede leven.*

A malis requieſcere. Cic. ex Ennio. *Van zyne rampen of ongevallen ruſten, ruſt genieten.*

In ſpe alicujus adoleſcentis requieſcere. Cic. *Op de hope van een jongeling ruſten, geruſt zyn.*

In ſermone alicujus requieſcere. Cic. *Zig ontledigen om iemands reden te hooren.*

* Flumina ſuos curſus requierunt. Virg. *De rivieren hebben hun loop geſtut: hebben ſtil geſtaan.*

RĔQUĪĔTŪS, ă, ūm. Liv. Sen. Ph. *Ruſtende, geruſt: in ruſt, gemak, of vrede levende.* Men zegt *Requietior.*

Ager requietus. Ovid. *Een ſtuk braakland.*

† RĔQUĪRĪTO, ās, āre. Plaut. *Dikwils vragen, onderzoeken, vernemen.*

Res novas requiritare. Plaut. *Dikwils na nieuwigheden, nieuwe tydingen, of nieuws vragen, vernemen.*

RĔQUĪRO, ĭs, sīvī, ītūm, ĕrĕ. Cic. *Iemand of iets zoeken: na iemand of iets zoeken, vragen, vernemen.*

Aliquid ex aliquo requirere. Cic. *Iemand iets vragen, iets van iemand vernemen.*

Vereor ne litterarum à me officium requiras. Cic. *Ik vreeze dat gy my rekenſchap zult vorgen van myn pligt omtrent 't ſchryven van brieven.*

* Requirere. Cic. *Verzoeken, vorgen, eiſſchen, vereiſſchen.*

Virtus hoc honeſto nixa, nullam requirit voluptatem. Cic. *De deugd op de eerlykheid ſteunende vereiſcht geen wellust, heeft geen wellust van nooden.*

RĔQUĪSĪTŪS, ă, ūm. Cic. *Verzogt, geëiſcht, gevorgd, gevraagd.*

RĔS, rĕi. f. Cic. *Een ding.*

Cauſas rerum cognoſcere. Virg. *De oorzaken der dingen weten, kennen, verſtaan.*

Res ampliſſimæ. Cic. *Zeer groote dingen.*

* Proriſus res ibat. Cic. *De zaak ging zeer wel, ſtond na wenſch.*

Rem gerere. Liv. *Stryden, vegten.*

* Res. Cic. *Een zaak.*

Sic ſe res habet. Cic. *De zaak is zoo gelegen, ſtaat zoo.*

Res tua agitur. Cic. *Het gaat u aan, het raakt, of betreft u.*

Aptus rebus gerendis. Ovid. *Bequaam om zaken uit te voeren.*

Ex re ipſa defendere. Quintil. *Iets uit den grond van de zake zelve, zonder gezogte bewyzen verdedigen, ſtaande houden.*

E re nata. Ter. *Ter gelegener tyd, van paſſe.*

Pro re nata. Cic. *Na gelegentheid, gelyk het te pas of gelegen quam.*

* Res. Martian. Juriſc. *Koſte, onkoſte.*

* Res. Cic. *Nut, voordeel, baat, belang.*

In rem illius eſt. Plaut. *Het is tot zyn voordeel: is van zyn belang.*

Si in rem eſt utrique. Ter. *Indien 't hen beide tot nut of voordeel ſtrekt.*

* Res mihi eſt cum illo. Ter. *Ik hebbe met hem te doen, te handelen. Ik hebbe verſchil met hem.*

* Res. Ter. *Erfenis, erfgoed.*

* Res. Cic. *Goederen, middelen.*

Ampla res domi. Juven. *Groot goed of geld: groote aanzienlyke middelen.*

Arctæ res. Valer. Flacc. *Gering goed, tamelyke of kleine middelen.*

Res familiaris. Cic. *Het goed, de middelen van een huis, of huisgezin.* Frumentaria. Cic. *Koren.*

Res divina. Cic. *Een offerhande.* Nautica. Cic. *Zee zaken.* Militaris. Cic. *Krygs- of oorlogs zaken.*

RĔSÆVĬO, īs, īre. Ovid. *Vederom woeden, razen: weder toornig of gram worden.*

RĔSĂLŪTO, ās, āvī, ātūm, āre. Cic. *Vederom groeten.*

RĔSĂNESCO, ſcĭs, sānŭī, sānĕſcĕrĕ. Ovid. *Veder gezond worden: weder tot zyn zinnen of zig zelven komen, bedaren.*

Animi reſanuit ardor. Ovid. *De hevigheid of drift van 't gemoed is bedaard, geſtild.*

RĔSĂRCĬO, īs, rĕsārsī, rĕsārcīrĕ. Suet. *Vederlappen, vermaken, herſtellen, verſtellen.*

Veſtem reſarcire. Ter. *Een kleed verſtellen.*

Damna reſarcire. Cic. *Schade goed maken, wederom winnen.*

RĔSĂRRĬO, īs, īvī, ītūm, īrĕ. Plin. H. *Vederom of op een nieuw wieden.*

Reſarrire campos. Plin. H. *De velden weder over wieden.*

RĔSCĪNDO, ĭs, rĕſcīdī, rĕſcīſſūm, rĕſcīndĕrĕ. Cic. Colum. *Af of door ſnyden, kloven.*

Terram reſcindere. Colum. *De aarde ploegen, bouwen.*

Vitem reſcindere. Colum. *Een wynſtok ſnoeyen.*

Reſcindere. Ter. *Vernietigen, afſchaffen, te niet doen, breken.*

Reſcindere judicium. Cic. *Een oordeel of gewyſde te niet doen, breken, vernietigen.*

Æra militi reſcindere. Front. *Een krygsknegt zyn ſoldy afbreken, benemen.*

Reſcindere voluntates mortuorum. Cic. *De uiterſte willen der overledenen vernietigen, breken.*

Recentem cicatricem reſcindere. Petron. *Een verſch lidteeken open halen.*

RĔSCĬO, īs, īvī, ītūm, īrĕ. Cic. Et RĔSCĪSCO, ĭs, īvī, ītūm, ĕre. Ter. *Vreten, verſtaan, verwittigd zyn.*

Reſcivit omnem rem. Cic. *Hy wiſt de gantſche zake, wat eigter de geheele zake gekomen.*

RĔSCĪSSĬO, ōnis. f. Ulp. *Afſchaffinge, vernietiginge, verbreking.*

Reſciſſio matrimonii. Ulp. *Breking, ſcheidinge van een huwelyk: egtſcheidinge.*

RĔSCRĪBO, ĭs, rĕſcrīpsī, rĕſcrīptūm, rĕſcrībĕrĕ. Cic. *Vederom ſchryven: Iemands ſchrift beantwoorden.*

Reſcribere alicui ad omnia quæ quæruntur. Cic. *Iemand wederom ſchryven, antwoorden op alle dingen die gevraagt of verzogt worden, die hy verzoekt of vraagt.*

* Reſcribere veteribus orationibus. Quintil. *Tegen de maniere of wyze der oude vertogen ſchryven: op een anderen of verſcheiden voet ſchryven.*

Reſcribere legionem ad equum. Cæſ. *Een keurbende order de ruitery inſchryven.*

* Reſcribere nummos. Plaut. *Teekenen dat men penningen op zekeren dag zal betalen.*

RĔSCRĪPTUM, i. n. Tac. *Schriftelyk antwoord van Vorſten, etc. op voorgedragte geregts-vragen, of ſtellingen.*

RĔSĔCO, ās, rĕsĕcŭī, rĕsĕctūm, rĕsĕcārĕ. Cic. *Afſnyden, afhouwen, afkappen, ſnoeyen.*

Ad vivum reſecare. Colum. *Tot het leven toe ſnyden, ſnoeyen.*

* Libidinem reſecare. Cic. *Wellust of ongebondenheid afſnyden.*

RĔSĔCRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. *De zalve gebeden of offerhanden herhalen, of ſtrydige gebeden doen.*

Reſecrare aliquem. Corn. Nep. *Iemand weder inwyen, van den kerkelyken ban ontſlaan: weder toelaten de offerhanden by te wonen.*

RĔSĔCTĬO, ōnis. f. Colum. *Afſnydinge, afhouwinge, afkappinge, afſnoeyinge.*

RĔSĔCTŪS, ă, ūm. Ovid. *Afgeſneden, gehouwen, gekapt, geſnoeid.*

Barba reſecta. Ovid. *Een afgeſnede, geſchore baard.*

RĔSĔCŪTŪS, ă, ūm. Ovid. *Een ander gevolgt hebbende: ook, iets na een ander gedaan hebbende.*

His eſt reſecuta rogantem. Ovid. *Zy antwoorde den vrager met deze woorden.*

RĔSĔDĂ, æ. f. Plin. H. *Zeker kruid om ettergezwellen te doen breken.*

RĔSĔDO, ĭs, āvī, ātūm, ārĕ. Plin. H. *Stillen, bevredigen, te vrede ſtellen.*

RĔSĔGMĔN, ĭnis. n. Plin. H. *Afſnydſel, afſneiſel van wat het ook zy.*

Reſegmina unguium. Plin. H. *Afſnydſel van nagelen.*

RĔSĔMĬNO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Ovid. *Vader zaayen, op nieuw bezaayen.*

RĔSĔQUOR, ĕris, ūtūs ſum, ĕquī. Ovid. *Volgen, navolgen, na gaan.*

RĔSĔRĀTŪS, ă, ūm. Ovid. *Ontſloten, open gedaan, geopend, open.*

RĔSĔRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Virg. *Ontſluiten, open doen, openen, open maken.*

Urbem reſerare. Virg. *Een ſtad openen, de poorten van een ſtad ontſluiten.*

Reſerare Italiam exteris gentibus. Cic. *Italie aan vreemde of uitheemſche volkeren ontſluiten, openen, open doen.*

* An-

Digitized by Google

* Annum referat Janus. Ovid. *Janus ontſluit, opent, begint het jaar.*
* Oracula referare. Ovid. *Godſpraken openbaren, verkondigen, bekend maken, ontdekken, verklaren.*

RĒSĔRO, īs, rēsēvī, rēsĕrĕrĕ. Plin. H. *Her- op een nieuw, of weder zaayen, planten, poten.*

* Arborem referere. Colum. *Een boom verplanten.*

RĒSĔRVO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plin. J. *Bewaren, behouden, ſparen.*

Præſenti ſermoni reſerventur cætera. Cic. *VVy zullen de reſt ſparen, tegen datwe met elkanderen eens t'zamen praten.*

Quartam partem agri in pratum reſervare. Cat. *Een vierde deel van een ſtuk lands tot een beemd, weide of weiland bewaren.*

Se ad majora reſervare. Virg. *Zyn zelven tot grooter dingen behouden.*

RĒSĔS, ĭdĭs. m. & f. Liv. *Ledig, onagtzaam, lui, traag, onluſtig, vadzig.*

Reſes animus. Virg. *Een vadzig, onluſtig, traag gemoed.*

Reſes aqua. Varr. *Een ſtaande water.*

RĒSEX, ĕcĭs. m. Colum. *Het bovenſte van een wynſtok-rank die na't ſnoeyen over blyft.*

RĒSĬDĔO, ēs, rēsēdi, rēsĭdērĕ. Cic. Virg. *Zitten, nederzitten, gezeten zyn.*

In ſolio reſidere. Ovid. *Op een throon of zetel gezeten zyn.*

Reſidet in nobis culpa. Lucret. *De ſchuld is in of op ons: het is ons ſchuld.*

* Reſident iræ. Liv. *De gramſchap is geſtild, bedaard, verdwenen.*
* Reſidet apud eum pecunia publica. Martian. Juriſc. *Het geld van den Staat, het's lands geld beruſt of legt ledig onnut by hem.*

RĒSĬDO, īs, rēsīdērĕ. Virg. *Nederzitten:* ook, *ſtil worden, bedaren.*

RĒSĬDŬŬS, ă, ūm. Cic. *Overig, overblyvend, overſchietend.*

RĒSĬGNO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Hor. *Ontzegelen: het gezegelde openen, opbreken, open doen.* Te weten een briet, een beſlote uiterſte wille, enz.

* Reſignare. Virg. *Sluiten, toedoen.*

Lumina morte reſignare. Ovid. *Het gezigt door de dood ſluiten, doen ſterven, het leven benemen.*

Fata venientia reſignare. Ovid. *Toekomende gevallen openbaren, voorzeggen, voorſpellen.*

* Reſignare. Hor. *Wederom geven, ter handen ſtellen.*

Omnem tabularum fidem reſignare. Cic. *Al het geloof van de openbare rollen of blaffers benemen, vernietigen.*

RĒSĬLĬO, īs, rēsĭlŭī, *of* rēsĭlīvī, *of* rēsĭlĭī, rēsĭlīrĕ. Ovid. *Terug ſpringen, weder ſtuiten.*

* Reſilire. Plin. H. *Zakken, ſtuik of dunner worden.*

Reſilire à conditione. Aſc. Pæd. *Van een voorwaarde of beding afwyken, afſtaan: Zig aan een voorwaarde niet houden, gedragen.*

Quoties ulcus reſiliverit. Celſ. *Zoo dikwils als de etter-buil weder open ſpringt.*

RĒSĬMŬS, ă, ūm. Colum. Varr. *Die een opgekromde platte neus heeft gelyk de moren.*

RĒSĬNĂ, æ. f. Plaut. *Hars.* Zekere vogt, die uit de pynboomen zypt.

RĒSĬNĂCĔŬS, ă, ūm. Plin. H. *Gelyk hars, van hars, harsagtig.*

RĒSĬNĀTŬS, ă, ūm. Juven. *Met hars beſtreken, geharſt.*

Reſinata bibis vina. Mart. *Gy drinkt geharſte of met hars gemengde wynen.*

RĒSĬNŌSŬS, ă, ūm. Plin. *Vol hars, gelyk hars, harsagtig.* Men vind *Reſinoſiſſimus.*

RĒSĬPĬO, īs, rēsīpŭī, rēsīpĕrĕ. Cic. *Weder wys worden, of tot zyn verſtand of oordeel komen.*

* Reſipere. Plin. H. *Een ſmaak of geur van iets hebben, na iets ſmaken, rieken.*

Reſipere picem. Plin. H. *Na pek ſmaken, rieken.* Van zekere gemengde wynen geſproken.

RĒSĬPĬSCO, ſcĭs, rēsīpŭī, rēsīpĭſcĕrĕ. Cic. *Weder wys worden, tot zyn verſtand of oordeel komen.*

* Reſipiſco. Ter. *Ik kryge, ſcheppe, grype weder moed.*
* Reſipiſcere. Suet. *Tot zig zelven komen uit een bezwyminge.*

RĒSĬSTO, ĭs, rēſtĭtī, rēſtĭtūm, rēsĭſtĕrĕ. Cic. *Stil ſtaan, ſtil blyven, ruſten.*

Reſtitit ad noſtras fores. Ovid. *Hy bleef ſtil ſtaan, of ruſte voor onze deur.*

In hoc reſiſto. Cic. *Hier ruſt, of blyf ik op, of in. Hier op blyve ik ſtaan.*

* Reſiſtere ad aliquid faciendum. Liv. *Stil ſtaan, blyven om iets te doen.*
* Reſiſtere. Cæſ. *Weder, of tegenſtaan, weder, of tegen ſtreven: Iemand te keer gaan.*

Legiones hoſtibus reſiſtunt. Cic. *De keurbenden wederſtaan de vyanden, bieden hen't hooſd, ſtutten of ſtuiten hen.*

Arbor reſiſtit ventis. Ovid. *Den boom wederſtaat of ſtuit de winden, ſtaat die uit.*

* Reſiſtere Peripateticis. Cic. *De Peripatetiſchen wederſtaan, tegenſpreken, wederleggen.*
* Reſiſtens oratio. Quintil. *Een ſtuitende, hortende, niet vloeyende reden.*

RĒSŌLVO, īs, vī, ūtūm, rēsōlvĕrĕ. Ovid. *Ontbinden, los maken.*

* Fas mihi ſacrata reſolvere jura. Virg. *Dat het my geoorloſd zy of vry ſtaa de heilige regten,* dat is, *geheimen of geheimeniſſen te openbaren, ontdekken.*
* Reſolvere in pulverem. Plin. H. *Tot ſtof ſcheiden, malen, verbryzelen, pletten.*

Reſolvere margaritas. Plin. H. *Paarlen ſmelten, doen ſmelten.* Van azyn geſproken.

* Reſolvere. Plaut. *Afbetalen, betalen, voldoen.*
* Reſolvere dicta. Petron. Quintil. *Het gezegde oploſſen, wederleggen.*
* Reſolvere. Hor. *Ontſchuldig verklaren, vryſpreken.*
* Reſolvere hominem. Sen. Ph. *Een perſoon moede maken, afmatten: Laſhartig of verwyfd maken.*
* Reſolvere epiſtolam. Sen. Ph. *Een brief openen, opbreken.*

RĒSŌLŪTĬO, ōnīs. *Ontbindinge, losmakinge, losheid.* Reſolutio nervorum. Celſ. *Beroerdheid, geraaktheid.*

Reſolutio alvi. Celſ. *Loslyvigheid.* Stomachi. Celſ. *Neiginge tot braken in de maag.*

RĒSŌLŪTŬS, ă, ūm. Tibul. *Ontbonden, ongebonde, losgemaakt, los:* ook, *verloſt, gered, bevryd.*

Reſoluta terra. Colum. *Tot ſtof gebroke aarde.*

* Reſoluta gaudia. Sil. Ital. *Loſſe blydſchap; overtollige, onmatige, overdadige vreugde.* Reſolutus Rhenus. Suet. *De ongebonde,* dat is, *de overvloeyende, overſtroomende Rhyn.*
* Corpora reſoluta. Colum. *Vermoeide, afgematte, moede, afgeſloofde, matte lighamen.*

RĒSŌNĂBĬLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Ovid. *Wederklinkende, wedergalmende.*

RĒSŌNĀNS, āntĭs. omn. gen. Cic. *Wederklinkende, wedergalmende.*

RĒSŌNĀNTĬĂ, æ. f. Vitruv. *Wederklank, wedergalm.*

RĒSŌNO, ās, rēsōnŭī, ārĕ. Cic. *Wederklinken, wedergalmen.*

RĒSŌNŬS, ă, ūm. Ovid. *Wederklinkend, wedergalmend.*

Ictus reſoni. Valer. Flacc. *Wederklinkende, wedergalmende ſlagen.*

RĒSŌRBĔO, ēs, rēsōrbŭī, rēsōrbĕrĕ. Ovid. *Weder opſlorpen, opſlikken, opzwelgen.*

* Lacrymas reſorbere. Stat. *De tranen verzwelgen, opſlorpen,* dat is, *opkroppen, inhouden, bedwingen.* Vocem. Plin. H. *De ſtemme weder- of binnen houden, bedwingen.* Saxa. Virg. *De klippen weder verzwelgen, inſlokken.* Van de zee geſproken.

RĒSPĔCTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Na een perſoon of iets toezien, kyken, zyn gezigt ergens na toe wenden, ſlaan.*

Obliquo oculo reſpectare aliquem. Stat. *Iemand zydelingt, van ter zyden, of met een dwars of ſcheef oog aanzien, aanſchouwen.*

* Janua Ditis vaſto reſpectat hiatu. Lucret. *De poort van Pluto,* dat is, *van de hel komt iemand met een geweldige opſpalkinge, openinge, of wydte voor; is geweldig breed, of ruim.*

RĔSPĔCTŬS, ūs. m. Cic. *Aanſchouwing, gezigt, gelyk.*

* Reſpectus. Cic. *Aanzien, opzigt, agting, ontzag, opmerking.*

Reſpectum habere ad aliquem. Cic. *Agtinge, ontzag voor iemand hebben.*

Faciet nos moderatiores reſpectus noſtri, ſi conſuluerimus nos. Sen. Ph. *De opmerking van ons zelven zal ons matiger of bezadigder maken, indien wy by ons zelven te rade gaan,*

Digitized by Google

of ons zelven wel aanmerken.

* Reſpectus. Liv. *Een gezigt, of ſchouſpel.*

Fugientibus miſerabilis reſpectus erit. Liv. *Het zal een ellendig, erbarmelyk, deerlyk, jammerlyk gezigt voor de vlugtende zyn.*

RĒSPĔRGO, gĭs, rēſpērsī, rēſpērsūm, rēſpērgĕrĕ. Cic. *Beſprengen, beſproeyen, bevogtigen, nat maken, beſpatten, beſpeeten.*

Reſpergere mero Altaria. Colum. *De Altaren met wyn beſprengen, beſproeyen, bevogtigen.*

RĒSPĔRSĬO, ōnĭs. f. Cic. *Beſprenging, bevogtiging, beſproeying, natmaking.*

RĒSPĔRSŬS, ūs, m. g. Plin. *Zie* Reſperſio.

RĒSPĔRSŬS, ă, ūm. Cic. *Beſprengd, beſproeid, bevogtigd, nat gemaakt, beſpat, beſpeet.*

Menſa cruore reſperſa. Liv. *Een tafel met bloed beſprengd, bevogtigd, beſpat, bevlekt, bezoedeld.*

RĒSPĬCĬO, ĭs, rēſpēxī, rēſpĕctūm, rēſpĭcĕrĕ. Cic. *Aanzien, bezien, aanſchouwen, bekyken.*

* Me in tuis ſecundis rebus reſpice. Ter. *Zie my aan, aanſchouw my, of zy my gunſtig, indagtig in uw voorſpoed, of welvaren.*

* Dii nos reſpiciunt. Ter. *De Goden aanſchouwen ons, ſlaan een gunſtig oog op ons, begunſtigen ons.*

* Non te reſpicis. Ter. *Gy ziet niet na u zelven, gy ſlaat, neemt, of geeft geen agt op u zelven, gy ontziet u zelven niet.*

Summa Imperii ad me reſpicit. Cæſ. *Het opper beſtier of bewint van 't gebied of den ſtaat komt my toe, behoort aan my: het regeeren of de heerſchappy ſtaat aan my.*

RĒSPĪRĀMĔN, ĭnĭs. n. Ovid. *Ademing, adem haling, adem ſchepping.*

RĒSPĪRĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Zie* Reſpiramen.

* Reſpiratio aquarum. Cic. *Vitwaaſſeming, uitdampinge, damp, waaſſem der wateren.*

* Reſpiratio. Cic. *Adem haling of ſchepping in een vertoog: tuſſen-poos om adem te halen in een reden.*

RĒSPĪRĀTŬS, ūs, m. g. Cic. *Zie* Reſpiramen.

RĒSPĪRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Ademen, adem halen, ſcheppen.*

Ab aliqua re reſpirare. Quintil. *Van iets adem halen, ruſten.*

A me reſpirare. Cic. *Na vreeze adem ſcheppen, bekomen, herſtelt, of bevryd worden.*

* Reſpirabo ſi te videro. Cic. *Ik zal weder adem ſcheppen, of halen: Ik zal weder bekomen als ik u zie of aanſchouwe.*

RĒSPLENDĔO, ēs, ēre. Cic. *Blinken, ſchynen, glinſteren, ſchitteren:* ook, *weder glans geven.*

RĒSPŌNDĔO, ēs, rēſpōndī, rēſpōnsūm, rēſpōndērĕ. Ter. Cic. *Antwoorden, antwoord geven, verantwoorden.*

Ad rogatum reſpondere. Cic. *Op het gevraagde antwoorden: het gevraagde beantwoorden.*

Hoc mihi reſponde? Ter. *Beantwoord my dit; antwoord my hier op.*

Non reſpondit. Marcellus Juriſc. *Hy heeft niet geantwoord,* dat is, *hy is niet voors 't gerigt verſchenen.*

Ad tempus reſpondere. Cic. *Op den beloofden tyd betalen, voldoen, afloſſen.*

Nominibus non reſpondet. Sen. Ph. *Hy betaalt, of voldoet zyne ſchulden niet.*

* Reſpondet ad ſpem eventus. Liv. *De uitkomſt of uitſlag beantwoord de hope of verwagtinge.*

* Laudibus Græcorum reſpondere. Cic. *Den lof der Grieken evenaren.*

In amore alicui reſpondere. Cic. *Iemand in liefde, of iemands liefde beantwoorden: Iemand weder beminnen, of weder liefde toonen.*

* Reſpondere patri. Cic. *Zyn vader evenaren: Gantſch niet van hem ontaarden.*

Illi de officio meo reſpondebo. Cic. *Ik zal hem wegens myn ampt beantwoorden:* dat is, *rekening doen, of rekenſchap geven.*

* Reſpondere. Virg. *Regt of tegen over leggen of ſtaan.*

Contrà reſpondet Gnoſſia tellus. Virg. *Het land of eiland Kandie legt'er tegen over.*

* Reſpondere. Cell. *Verwagtinge of hope beantwoorden; goeden uitſlag of uitkomſte hebben.* Van een geneesmiddel geſproken.

* Bella non reſponſura Auguſti lacertis. Hor. *Oorlogs- of krygsbenden die den arm of de krygten van Auguſtus niet zullen konnen wederſtaan.*

RĒSPŌNSĬO, ōnĭs. f. Cic. *Antwoordinge, antwoord, beantwoordinge, verantwoordinge.*

RĒSPŌNSĬTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Dikwils of vele luiden antwoorden, beantwoorden.*

RĒSPŌNSĪVE. adv. Aſc. Ped. *Antwoordender wyze, by maniere van antwoord, al antwoordende.*

RĒSPŌNSO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. *Antwoorden, beantwoorden, verantwoorden, antwoord geven.*

* Reſponſare. Hor. *Tegen- of wederſpreken, of ſtaan. Tegenkakelen.*

RĒSPŌNSŌR, ōrĭs. m. Hor. *Een verantwoorder of borg.*

* Reſponſor. Hor. *Een antwoordende of raadgevende voorſpraak,* Vulgò, *Advokaat.*

RĒSPŌNSŪM, ī. n. Cic. *Een antwoord.*

A me id reſponſum tuliſti. Cic. *Gy hebt dat antwoord van my ontfangen: Ik helbe u zulks geantwoord.*

* Reſponſum Aruſpicum reſponſa. Cic. *De antwoorden, voorſpellingen, of voorzeggingen der Wichelaars.*

* Reſponſa Juriſconſultorum. Cic. *De antwoorden, raadgevingen der Regtsgeleerden.*

RĒSPŌNSŪS, ūs. m. Vitruv. *Gelykmatigheid, evenredenheid, overeenkomſte van de verſcheiden ſtukken van een werk.*

Reſponſus linearum ad centrum. Vitruv. *De gelykmatigheid, of gelykmatige loop der ſtrepen na het middelpunt.*

RĒSPŪBLĪCĂ, Rēſpūblĭcæ. Cic. *Een gemeene beſt, of Staat, Statendom.*

Accedere ad Rempublicam. Cic. *Tot beſteringe of bewind van 't gemeene beſt of den Staat komen, geraken, verheven worden.*

RĒSPŬO, ĭs, rēſpŭī, rēſpŭĕrĕ. Liv. *Met ſmaad, of ſmadelyk verwerpen: wederwaardiglyk afſlaan, weigeren, ontzeggen.*

Reſpuere aliquid. Cicer. *Iets verſmaden, veragten, verwerpen.*

Conditionem reſpuere. Cæſ. *Een voorwaarde verwerpen.*

* Reſpuunt aliquid aures. Quintil. *De ooren verwerpen wel iets,* dat is, *konnen ſomtyds iets niet verdragen.*

* Conſolationem reſpuere. Cic *Trooſt, of vertroeſtinge verwerpen, veragten: Na geen troeſtreden willen luiſteren.*

* Reſpuit hoc lignum ſecures. Plin. H. *Dit hout wederſtaat de bylen: dit hout kan men met geen bylen kloven, of klooven.*

RĒSTĂGNĀTĬO, ōnĭs. f. Plin. H. *Overvloeying, overſtroming, overlooping,* van een rivier of de zee geſproken.

RĒSTĂGNO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Colum. *Overvloeyen, overſtroomen, overloopen,* van de zee.

RĒSTAŬRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Tacit. *Herſtellen, verſtellen, vermaken, vernieuwen.*

RĒSTĬĀRĬŬS, ĭī. m. Corn. Front. *Een ſeel, touw, of koorde draayer, een touwſlager.*

RĒSTĬBĬLĬS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Varr. Reſtibilis ager. Varr. *Een ſtuk lands dat alle jaren vrugten draagt.*

Sponte reſtibilis ſeges. Plin. H. *Oogſt of oogſt die van zelve of zonder zaayen groeit.*

RĒSTĬCŬLĂ, æ. f. Varr. Vitruv. *Een ſoeltje, tonje, reepje, koordje.*

RĒSTĬNCTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Uitbluſſing, bluſſing, leſſing: ook, leſſing of 't verſlaan van dorſt.*

RĒSTĬNCTŬS, ă, ūm. Cic. *Uitgebluſcht, geleſcht.*

RĒSTĬNGUO, guĭs, xī, ctūm, guĕrĕ. Plaut. Cic. *Uitbluſſen, bluſſen, leſſen, uitdoen, van 't vier in den eigen zin.*

Reſtinguere cupiditates. Cic. *Begeerlykheden, of hartstogten uitbluſſen, verdooven, dempen.*

Reſtinguere ſitim. Cic. *Den dorſt leſſen, verſlaan.*

Sermones reſtinguere. Cic. *Redenen, praatjes afſnyden, ſtuiten.*

RĒSTĬO, ōnĭs. m. Corn. Front. *Een ſeel, koord, of touwdraayer, een touwſlager.*

* Reſtio. Plaut. *Een galgebrek, een galgen aas: een gehange dief, ſchelm, enz. Een die de ſtrop waardig is.*

RĒSTĬO, ĭs, īvī, ītūm, īrĕ. Colum. *Bequaam zyn om beploegt, geakkert of bezaait te worden.*

RĒSTĬPŪLĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Tegen of weder belofte: onderlinge belofte of toezeggingе.*

RĒSTĬPŪLŌR, āris. ātŭs sūm, āri. Cic. *Onderling of over en weder beloven, toezeggen.*

RĒSTĬS, ĭs. f. Plin. H. Colum. *Een ſeel, touw, koord, of reep.*

Digitized by Google

reep. Men noemd ook dus allerhande ſcheeps touw werk. Ook, *Een bos ajuin, of hoek.*

Operâ tuâ ad reſtim res redit. Ter. *Door uw toedoen of ſchuld is de zaak tot ophangens, dat is, tot wanhoop toe verbrod.*

RESTÍTO, ās, āvī, ātūm, āre. Terent. *Stilſtaan, ruſten, blyven ſtaan.*

Etiam reſtitas? Ter. *Blyft gy nog ſtaan?*

RESTÍTŪO, ūis, ūī, reſtitūtūm, reſtituĕre. Cæſ. *Wederom geven of ter handen ſtellen.*

* Reſtituere aliquem. Cic. *Iemand vergeven, vergiſſenisſe verleenen.*

* Reſtituere. Ter. *Herſtellen.*

Reſtituere alicui majorum locum. Cæſ. *Iemand in zyner voorouderen plaats of bedieninge herſtellen.*

* A limine mortis aliquem reſtituere. Catul. *Iemand uit de kaken des doods herſtellen, verloſſen, redden.*

Reſtituere in gratiam cum Cæſare. Cic. *In Cæſars gunſt herſtellen.*

Aciem reſtituere. Liv. *Een ſtryd her of vervatten, vernieuwen.*

Reſtituere aliquem ſanitati. Plin. H. *Iemand in gezondheid herſtellen.*

Stomachum levibus cibis reſtituere. Celſ. *De maag door ligte of lugtige ſpyzen herſtellen.*

RESTÍTŪTIO, ōnis. f. Cic. *Herſtelling.*

Reſtitutio fortunæ. Cicer. *Herſtellinge van zyn geluk of voorſpoed.*

Reſtitutio ædificiorum. Ulp. *Herſtellinge, vermakinge, vernieuwing van gebouwen.*

RESTÍTŪTŌR, ōris. m. Cic. *Een herſteller, vermaker, vernieuwer.*

Reſtitutor ſalutis meæ. Cic. *De herſteller van myn gezondheid.*

RESTO, ās, rēſtitī, rēſtitūm, rēſtāre. Cic. *Over, overig zyn, blyven, overſchieten.*

De viginti reſtabam ſolus. Ovid. *Ik bleef of ſchoot alleen van twintig over.*

Reſtabat aliud nihil, niſi. ſeq. inf. Ter. *Daar bleef, was, of ſchoot niet anders over, of daar was niets anders overig, dan dat, enz.*

Reſtat ut his reſpondeam. Cic. *Daar is niet overig dan dat ik deze luiden antwoorde, beantwoorde.*

Reſtare. Cic. *Ergens voor een tyd ſtil blyven, of wonen.*

RESTRÍCTĒ. adv. *Strengelyk, ſtiptelyk, op een aas.* Men zegt *reſtrictius* en *reſtrictiſſimè.*

* Reſtrictè. adv. *Spaarzaamlyk, zuiniglyk, kariglyk, ſchraaltjes.*

RESTRÍCTIM. adv. Aſr. *Zie* Reſtrictè.

RESTRÍCTŪS, ă, ūm. Hor. Catul. *Vaſt gebonden, aan gebonden.*

Carenâ reſtrictus. Catul. *Aan een ketting of keten gebonden.*

* Reſtrictus. Tac. *Geſtreng, ſtreng, ſtraf, hard, ruw.*

* Reſtrictus. Cic. *Gierig, karig.* Cicero zegt *reſtrictior* in dezen zin, en Plinius Junior *reſtrictiſſimè, zeer gierigly, zeer kariglyk, ſchraaltjes.*

RESTRÍNGO, ĭs, rēſtrinxī, rēſtrictūm, rēſtrĭngĕre. Plin. H. *Vaſt of aan binden.*

* Reſtringit nauſeam hæc herba. Plin. H. *Dit kruid belet, ſtuit de walging, of afkeer van 't eten: belet het braken.*

RĒSŪLTO, ās, āvī, ātūm, āre. Virg. Plin. H. *Dikwils te rug ſpringen:* Ook: *weder klinken, weder galmen.*

Reſultant clamore colles. Virg. *De heuvelen wedergalmen door 't geſchreeuw.*

Imago vocis reſultat. Ovid. *De wederklank.* Vulgò, *Echo van de ſtemme keert te rug, wedergalmt.*

RĒSŪMO, ĭs, rēſumpſī, rēſumptūm, rēſumĕre. Ovid. Varr. *Wederom of te rug nemen, ontfangen.*

Tela reſumere. Ovid. *De ſchigten weder op nemen, vatten, rapen.*

Vires reſumere. Ovid. *Zyne kragten weder krygen, bekomen, ontfangen.*

RĒSŪO, ĭs, ŭī, ūtūm, ŭĕre. Suet. *Weder of op nieuw naayen, hernaayen.*

RĒSŪPĪNĀTŪS, ă, ūm. Celſ. Juven. *Op den rug uitgeſtrekt, agter over leggende, of gelegen.*

Pali reſupinati. Vitruv. *In de lengte dwars gelege palen.*

RĒSŪPĪNO, ās, āvī, ātūm, āre. Ter. *Op den rug of achter over leggen.*

* Reſupinas rem omnem, ſoror. Non. *Zuſter gy werpt alles 't onderſte boven.*

RĒSŪPĪNŪS, ă, ūm. Plin. H. *Op den rug leggende, gelegen.*

* Reſupinus. Quintil. *Verwyfd, laf, laſhartig.*

RĒSŪRGO, gis, rēsurrēxī, rēsurrēctūm, rēsurgĕre. Liv. Vell. Paterc. *Weder op ſtaan, op komen, herſelt worden.*

Victa tamen Troja, reſurges. Virg. *Gy overwonne Troje zult egter weder op komen, herſelt worden.*

Res Romanæ reſurgunt. Liv. *Den ſtaat van Rome word herſteld.*

* Reſurgere. Plin. H. *Na 't ſnoeyen weder uitbotten, groeyen, ſchieten,* van een boom, enz.

RĒSŪSCĪTO, ās, āvī, ātūm, āre. Ovid. *Weder opwekken, wakker maken, verwekken.*

Reſuſcitare iram. Ovid. *De gramſchap of toorn weder opwekken, ontſteken.*

RĒSŪTŪS, ă, ūm. Suet. Tunica reſuta. *Een weder of hernaaide rok.*

RĒTÆ, ārum. f. plur. Caïus apud A. Gell. *Boomen aan de zyde van of in de rivieren zelve geplant,* die de ſchepen belemmeren.

RĒTARDĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Vertraging, veragtering, weder op of tegenhouding, belet.*

RĒTARDĀTŪS, ă, ūm. Suet. *Vertraagd, veragterd, opgehouden, belet.*

* Juventa retardata arte. Claud. *Een jeugdig aangezigt of gelaat door konſt behouden.*

RĒTARDO, ās, āvī, ātūm, āre. Cicer. *Vertragen, veragteren, weder op of tegen houden, beletten.*

Retardare impetum hoſtium. Cic. *Den aanval, indruk der vyanden ſtuiten.*

RĒTAXO, ās, āvī, ātūm, āre. Suet. *Wederom beriſpen, beſtraffen, laken: beriſpinge met gelyke munt betalen.*

RĒTĒ, ĭs. n. Virg. *Een net.*

RĒTECTŪS, ă, ūm. Virg. *Ontdekt, bloot gemaakt.*

RĒTĔGO, gis, rētēxī, rētēctūm, rētĕgĕre. Virg. *Ontdekken, ontblooten.*

Animi commenta retegere. Ovid. *De vonden of konſt grepen van 't gemoed ontdekken.*

Orbem retexit Titan radiis. Virg. *De zon heeft de wereld door zyne ſtralen ontdekt, verligt.*

Ramus ad gelicidium retectus. Varr. *Een tak voor de vorſt bloot geſteld.*

RĒTĔNDO, ĭs, rētĕndī, rētĕntūm, rētĕndĕre. Ovid. *Ontſpannen.*

Retendere arcus. Ovid. *Bogen ontſpannen.*

RĒTĔNTĬO, ōnis. f. Cic. *Weder op of tegenhouding, ſtuiting.*

Sprekende van een koetſier die de paarden beteugeld.

Retentio omnium aſſenſionum. Cic. *Opſchorſinge van allerhande toeſtemminge of oordeel.*

RĒTĔNTO, ās, āvī, ātūm, āre. Plaut. Cic. *Weder op of tegen houden; ſtuiten.*

Cur me retentas? Plaut. *Waarom houd gy my op of tegen? Waarom belet gy my?*

Tempora malè exacta retentare. Sen. Ph. *Qualyk of onmuttelyk doorgebragte, of beſteden tyd zig erinneren, te binnen brengen.*

* Cœlum à terris retentare. Lucret. *Den hemel van de aarde af houden, beletten dat hemel en aarde zig met in een mengen.*

* Retentare. Ovid. *Iets weder of op een nieuw beproeven, bezoeken.*

RĒTĔNTŪS, ă, ūm. Ovid. *Ontſpannen.*

* Retentus. Cic. *Weder op of tegen gehouden; geſtuit.*

Verba dolore retenta. Ovid. *Woorden door de hartzeer of ſmart weder gehouden, geſtuit, belet.*

RĒTĔRO, ĭs, trīvī, trītūm, ĕrĕre. Col. *Wederom of over ſtampen.*

RĒTĔXO, ĭs, rētēxŭī, rētēxtūm, rētēxĕre. Cic. *Ontweven, ontwynen, ontwinden, ontwernen.*

* Fata retexere. Ovid. *Wederom leven, herleven, weder op de wereld komen,* van een doode geſproken.

* Retexere. Cic. Retexere orationem. Cic. *Een vertoog of reden vervatten, weder beginnen, op een nieuw aanvangen.*

* Noxas retexere. Stat. *Zyne misſlagen overwegen, bedenken, overzinnen.*

RĒTĬĀRĬUS, ĭi. m. Suet. *Een ſoort van zwaard ſchermer, die zyn tegenſtrever met een net over 't hoofd te werpen tragte te belemmeren.*

Digitized by Google

RĔTĬCENTĬA, æ. f. Cic. *Verzwyging.* Als men iets, 't welk men niet gehouden is te openbaren, verborgen houd, te weten, eenig merkelyk gebrek in iets, dat men verkoopt, enz.

* Reticentia. Cicer. *Verzwyging, achterhouding. Een redemrykkonſtige zwier.*

RĔTĬCĔO, ēs, rĕtĭcŭī, rĕtĭcĭtŭm, rĕtĭcēre. Cic. *Zwygen, ſtilzwygen, de mond houden.*

* Reticere. Cic. *Iets verzwygen, verborgen of verholen houden.*

Reticere de aliquo. Cic. *Van iemand zwygen, geen gewag maken, niet gewagen.*

Dolores reticere. Propert. *Zyne ſmarten verzwygen, verborgen, geheim houden, ſmoren.*

RĔTĬCŬLĀTŬS, ă, ŭm. Vitruv. *Nets gewys, of gelyk een net gemaakt.*

Feneſtræ reticulatæ. Varr. *Venſters met netswyze gemaakte ramen.*

Structuræ reticulatum genus. Vitruv. *Metzelwerk, netswyze geſlagen.*

RĔTĬCŬLŬM, ī. n. Plin. H. *Een klein net, een netje.*

* Reticulum. Juven. *Een ſoort van een kap, nets gewys gemaakt,* daar de vrouwen haar hair in deden. *Een huive, hulſel, toot, of kuive.*

* Reticulum. Ovid. *Een kaats net.* Vulgò, *Een raquet.*

* Reticulum. Hor. *Een net gelyk een zak gemaakt,* waar in de reizigers hun broot, enz. droegen. *Een knapzak.*

RĔTĬCŬLŬS, ī. m. Varr. *Zie* Reticulum.

RĔTĬNĀCŬLŬM, ī. n. Virg. *Alles waar mede iets vaſt gehouden, gebonden, of gehegt word.* Gelyk touwen, ſpykers, klampen, houw vaſten, enz.

* Retinacula vitæ abrupit multa. Plin. J. *Het heeft vele hou-vaſten des levens af gebroken.*

RĔTĬNĔO, ēs, ŭī, ēntŭm, ĭnērē. Cic. *Weder- tegen- of ophouden.*

Retinere liberalitate & pudore pueros ſatius eſt, quàm metu. Ter. *Het is beter of raadzamer de kinderen met mildheid en beleefdheid te wederhouden of betoogelen dan door vreeze.*

* Siniſtrâ retinere arcum. Cic. *Een boog met de ſlinkerhand vaſt houden.*

* Retinere majeſtatem. Cic. *Zyn hoogachtbaarheid of waardigheid behouden, bewaren.*

Caritatem in aliquem retinere. Cic. *Gunſt of genegentheid jegens of voor iemand behouden.*

* Fidem in amicitia retinere. Cic. *Getrouwheid of trouwe in vriendſchap behouden, betragten.*

* Gaudia non retinere. Ovid. *Zyn vreugde of blydſchap niet weder of inhouden, niet betoogelen, bedwingen.* Gemitus. Ovid. *Zyn zugten niet wederhouden, bedwingen: zyne zugten den loſſen toom geven.*

* Memoriam gratiſſimam alicujus rei retinere. Cic. *Een zeer aangename gedagteniſſe of gehengeniſſe van iets bewaren, behouden, met zeer groot vermaak aan iets gedenken.*

* Modum ludendi retinere. Cic. *De maat van ſpelen bepalen, matiglyk ſpelen.*

* Officium retinere. Cic. *Zyn pligt onderhouden, betragten, doen: zig by of in de palen van zyn pligt houden.*

Labebar longiùs, niſi me retinuiſſem. Cic. *Ik zoude verder vervallen of uitgeweid hebben, indien ik my niet hadde bedwongen.*

* Retinere alienum. Cic. *Een anders goed houden, beziiten.*

* Hunc civem retinete. Cic. *Behoed, behoud, bewaar dezen burger: ſpaar hem het leven.*

RĔTĬNGO, gĭs, rĕtĭnxī, rĕtĭnctŭm, rĕtĭngĕrĕ. ferrum. Stat. *Het yzer weder in 't water, enz. ſteken.*

RĔTŎNO, ās, ārĕ. Catul. *Wedergalmen, wederklinken: we'erklank, of we'egalm geven.*

Fremitu hæc loca retonant. Catul. *Deze plaatſen wedergalmen, wederklinken van 't gedruis of geraas.*

RĔTŌRQUĔO, ēs, rĕtōrſī, rĕtōrtŭm, rĕtōrquērĕ. Colum. *Vardraayen, omdraayen, verwringen, omwringen.*

Retorquere aliquem. Quintil. *Iemand van een andere zyde afwenden, winnen, overhalen.*

* Retorquere telam. Plin. H. *Omdraayen, ontwinden, losmaken: Een webbe ontweven.*

Retorquere oculos ad urbem. Cic. *De oogen of 't gezigt na de ſtad draayen, wenden, keeren, ſlaan.*

Animum retorquere ad præterita. Sen. Ph. *Op voorledene of gedane zaken denken.*

Se in præteritum retorquere. Sen. Ph. *Zig voorledene zaken erinneren.*

RĔTŌRRĔO, ēs, ēre. Plin. *Verdroogen, dor maken, ſchroeyen:* ook, *droog, dor, of geſchroeit worden.*

RĔTŌRRĔSCO, ſcĭs, rĕtōrrĕſcĕrĕ. Colum. *Dor, droog worden, verdorren, verdroogen.*

RĔTŌRRĬDE. adv. Plin. H. Retorridè nata. Plin. H. *Zeer droog, verlept, verbrand.*

RĔTŌRRĬDŬS, ă, ŭm. Colum. *Dor, droog, ſappeloos.*

Retorridi rami. Sen. Ph. *Dorre, droege, verdorde, ſappeloze takken, telgen.*

RĔTŌRTŬS, ă, ŭm. Hor. *Verdraaid, omgedraaid, omgewrongen, verwrongen.*

Brachia tergo retorta. Hor. *Armen op den rug gedraaid, gewrongen, gebonden.*

* Specus in cochleam retorti. Colum. *Holen, kuilen gelyk de ſchulpen van viſſen omdraayende.*

RĔTŌSTŬS, ă, ŭm. Hor. *Weder of op een nieuw gerooſt, geſchroeid, gebraden.*

RĔTRĀCTĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Overziening, verbetering:* ook, *herroeping, verzaging van iets dat gezegd of geſchreven is.*

RĔTRĀCTĀTŬS, ă, ŭm. Quintil. *Verbeterd, overgezien, beſchaafd.*

* Eandem materiam à me retractatam ſcribere de integro jubebam. Quintil. *Ik beval, belaſte, gebood de ſtoffe of 't onderwerp van my nagezien en verbeterd, weder op een nieuw te verſchryven, of weder op te ſtellen.*

RĔTRĀCTĬO, ōnĭs. f. Vitruv. Retractiones gradumm. Vitruv. *De tuſſenwydte der ſtappen van een trap.*

RĔTRĀCTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Plin. J. *Overzien, verbeteren, beſchaven.*

* Largitiones retractare. Plin. J. *Vereeringen, geſchenken wederroepen, herhalen.*

* Pedamenta retractare. Colum. *De ſteunſelen, onderſteunſelen, ſtutten vermaken, verſtellen, verbeteren,* om nog meermalen te gebruiken.

* Retractare librum. Sen. Ph. *Een boek overzien, verbeteren, beſchaven.*

* Retractare aliquid. Hor. *Iets weder beginnen, aanvangen, onder handen nemen.*

Memoriam retractare alicujus. Sen. *Iemands gehengeniſſe, of gedagteniſſe herhalen, ververſchen, den menſchen erinneren, te binnen brengen.*

* Dicta retractare. Virg. *Het gezegde herroepen, in den hals halen, ontkennen.*

* Deſueta verba retractare. Ovid. *Ongewone, in ongebruik geraakte woorden weder ophalen, op nieuws gebruiken.*

* Vulnera retractare. Ovid. *De wonden weder ophalen: hartzeer weder ophalen, op de baan brengen, zig erinneren, te binnen brengen,* in den oneigen zin.

* Retractare adoleſcentiam. Sen. Ph. *De jeugd weder ophalen, in gedagten brengen.*

RĔTRĀCTŬS, ă, ŭm. Cic. *Wederom, of te rug getrokken, geruk.*

Ita mœſtus rediit, ut retractus, non reverſus videretur. Cic. *Hy is zoo bedroefd, bedrukt, nederſlagtig wederom gekomen, dat hy wederom getrokken, dog niet weder gekeerd ſcheen te zyn.*

* Retractus. Liv. *Afgezonderd, afgelegen, verborgen, geheim.* Men zegt *Retractior* in dezen zin.

Retractius paulò cubiculum. Plin. H. *Een weinigje afgezonderder, afgelegener, geheimer kamer.*

* Retracti. Cic. *Betrapte, opgevange, agterhaalde overloopers.*

RĔTRĀHO, hĭs, trāxī, trāctŭm, trahĕrĕ. Cic. *Wederom, of te rug trekken, rukken, halen.*

Non habeo certum quæ te res hinc maximè retrahat. Cic. *Ik weete niet zeker wat zaken van hier meeſt zal afrekken, afrukken, afbrengen, afwenden.*

* Ab ictu ſe retrahere. Ovid. *Zig zelven van een ſlag te rug wenden, keeren: Een ſlag ontwyken.*

* Aliquem à ſtudio retrahere. Ter. *Iemand van 't letterbloken, geleerde- of boek-oeffeningen, of beſpiegelingen afrekken, afwenden, afkeerig maken.*

Aliquid ad ſpem haud dubiam retrahere. Tac. *Iets tot een twyffelagtige hope, of tot een zekere, gewiſſe of vaſte hope trekken.*

RĔ-

Digitized by Google

RĔTRĪBŬO, īs, ŭī, būtūm, bŭĕrĕ. Cic. *Wederom geven, ter handen ſtellen: weder vergelden, beloonen.*
Pecuniam acceptam alicui retribuere. Liv. *Ontfangen of genoten geld iemand wederom geven, opleggen, betalen, voldoen, afloſſen.*
RĔTRĪMENTŪM, ī. n. Varr. *Droeſſem van olie.* Ook, *allerhande ſchuim van bergſtoffen.*
Retrimentum plumbi. Celſ. *Schuim van lood.*
RĔTRŌ. adv. Ter. Cic. *Te rug, wederom, agter uit, van agteren.*
Retro fluere amnes vidit noſtra ætas. Plin. H. *Onze eeuw heeft de rivieren zien te rug of tegen den natuurlyken loop aan vloeyen:* dat is, *wy hebben zulks gezien.*
RĔTRŌĀGO, is, ēgī, āctūm, ĕrĕ. Plaut. *Agterwaarts of te rug dryven.*
Retro ambulare. Plin. H. *Te rug of wederom wandelen.*
RĔTRŌCĔDO, īs, cēſſī, cēſſūm, cēdĕrĕ. Liv. *Te rug of agter uit wyken, deinzen, treden, gaan.* Het is beter dat men *retro cedo* met twee woorden ſchryve.
RĔTRŌĔO, īs, īvī, ĭtūm, īrĕ. Plin. *Te rug of wederom gaan.*
RĔTRŌGRĂDĬŎR, dĕrīs, grēſſūs ſum, grădi. Plin. H. *Te rug of agter uit treden, gaan, keeren, wyken.* Een konſtwoord in de Starrekunde.
RĔTRŌGRĂDŬS, ă, ūm. Plin. H. *Te rug tredende, gaande, keerende, wykende.*
Jupiter retrogradus. Sen. Ph. *Het te rug keerende, loopende geſtarnte Jupiter.*
RĔTRŌRSŬM. adv. Cic. Hor. *Agterwaarts, agter uit, te rug.*
Rejectæ retrorſum Annibalis minæ. Hor. *Verſmade, verworpe dreigementen van Annibal.*
RĔTRŌRSŬS. adv. Plin. H. *Zie* Retrorſum.
RĔTRŪDO, īs, ūſī, ūſūm, ūdĕrĕ. Plaut. *Wederom of te rug ſtooten, dauwen.*
RĔTRŪSŬS, ă, ūm. Cic. *Verborge, verholе.*
RĔTUNDO, īs, rĕtŭdī, rĕtūſūm, rĕtundĕrĕ. Cic. *Stomp of bot maken, verſtompen.*
* Tela conjurationis retundere. Cic. *De ſchigten der t'zamenzweringe ſtomp of bot maken, verſtompen:* dat is, *een t'zamenzweringe dempen, verydelen.*
* Mucronem ſtyli Cenſorii retundere. Cic. *De ſcherpte van een 's Tuchtmeeſters keure verſtompen:* dat is, *zyn ſcherpe keure kragteloos maken.*
Linguam & ſermones quorundam retundere. Liv. *De tong en redenen of praatjes van ſommigen beteugelen.* In plat duits, *ſommigen den bek ſnoeren, den mond ſtoppen.*
Retundere improbitatem alicujus. Quintil. *Iemands boosheid of godloosheid beteugelen, in toom houden.*
RĔTŪRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Varr. *Ontſloppen, open doen.*
Returare aures alicui. Varr. in Fragm. *Iemands ooren openen, iemand weder doen hooren.*
RĔTŪSŬS, ă, ūm. Colum. *Plomp, bot, groſ.*
** Retuſum ingenium. Cic. *Een plompe, botte geeſt: Een groſ, bot verſtand.*
*** Res retuſæ. Sil. *Hopeloozе, ſlegtſtaande, verwarde zaken.*
RĔVĂLĔSCO, ſcīs, rĕvălĕſcĕrĕ. A. Gell. *Weder gezond worden, opkomen, bekomen, herſtelt worden.*
Ex capitali morbo revaleſcere. Ovid. *Uit een doodelyke ziekte of krankte opkomen, herſtelt worden.*
RĔVĀNĔSCO, rĕvānŭī, rĕvānĕſcĕrĕ. Ovid. *Verdwynen, verzwindelen.*
RĔVĔHO, hīs, vēxī, vĕctūm, rĕvĕhĕrĕ. Liv. *Weder, wederom, of te rug voeren, brengen.*
Revectus eſt triumphali curru. Plin. H. *Hy wierd met een praalwage te rug gevoert, gebragt.*
*** Manus revehere. Sen. Trag. *Een leger te rug voeren.*
Ad ſuperiorem ætatem revehi. Cic. *Tot een hooger of ouder eeuwe vervoert worden, of te rug keeren, of opklimmen,* in een vertoog.
RĔVELĀTŬS, ă, ūm. Ovid. *Ontdekt, geopend, geopenbaard.*
Os revelatum. Ovid. *Een ontdekt aangezigt.*
RĔVELLO, īs, rĕvēllī, rĕvūlſūm, rĕvĕllĕrĕ. Cic. *Met kragt of geweld afrukken, aftrekken, afryten, ſcheuren, afneemen.*
Clauſtrum portarum revellere. Cic. *Het ſlot, of de grendel van een der poorten of deuren afrukken.*
RĔVELO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Ovid. *Openbaren, ontdekken, verkondigen, bekend maken, toonen, aanwyzen.*
Mentita ſacra revelat. Ovid. *Hy ontdekt de valſche of gewaande offerhande.*
RĔVĔNĬO, īs, rĕvēnī, rĕvēntūm, rĕvĕnīrĕ. Cic. *Weder, wederom, of te rug komen, keeren.*
* Revenire in gratiam. Plaut. *Weder in gunſt komen, herſtelt worden.*
RĔVĔRA. Cic. *In der daad, in waarheid, waarlyk, zekerlyk.* Het is beter *re vera* met twee woorden te ſchryven.
RĔVĔRBĔRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Sen. Ph. *Weder, wederom, of te rug ſlaan.*
Omnem fortunæ impetum reverberabit. Sen. Ph. *Hy zal alle het geweld,* dat is, *de aanvallen van de Fortuin afkeeren, afweeren, uit of wederſtaan.*
RĔVĔRENDŬS, ă, ūm. Ovid. *Eerwaardig, dat men in eere of waarde moet houden, daar men eerbiedigheid of ontzag voor moet hebben.*
RĔVĔRENTĬŎR, ōrīs. m. & f. Suet. *Meer eerbiedigheid, of ontzag hebbende, zediger.* Nec reverentior erga Senatum erat. Suet. *Hy hadde ook geen grooter eerbiedigheid of ontzag voor den Raad.* Men vind *Reverentiſſimus.*
RĔVĔRENTĔR. adv. Plin. J. *Eerbiediglyk, met eerbiedigheid.*
Men zegt *Reverentiùs* en *Reverentiſſimè.*
Reverentiùs illis viſum eſt hoc facere. Tac. *Het ſcheen hen eerbiediger, zedigers of grooter eerbiedigheid te zyn dit te doen.*
RĔVĔRENTĬĂ, æ. f. Cic. *Eerbiedigheid, ontzag voor iemand.*
Libertas reverentiam remiſit. Stat. *De vryheid, of vrypoſtigheid, heeft de eerbiedigheid of't ontzag vermindert.*
Rumpere ſacramenti reverentiam. Tac. *De eerbiedigheid, de heiligheid van een eed breken, ſchenden.*
RĔVĔRĔŎR, ĕrīs, rĕvĕrĭtŭs ſum, rĕvĕrērī. Cic. *Eerbied, eerbiedigheid, of ontzag voor iemand hebben: In eere houden.*
Virtutem revereri. Auct. ad Her. *Eerbiedigheid of ontzag voor de deugd hebben.*
* Non revereor aſſentandi ſuſpicionem. Cic. *Ik vreeze het vermoeden van gevlei niet: Ik vreeze niet dat iemand my van gevlei verdagt zal houden.*
RĔVĔRRO, īs, rĕvĕrrī, rĕvĕrſūm, rĕvĕrrĕrĕ. Plaut. *Weder,* ‡ *of op een nieuw vegen.* Men zoude konnen twyffelen, of het niet het tegendeel was, te weten, *Het geveegde weder vuil maken.* De plaats in Plautus beſlegt myn's bedunkens de zake niet.
RĔVĔRSĬO, ōnīs. f. Cic. *Weder, wederom, te rug keering, of komſt.*
Reverſionem ad terram facere. Plaut. *Uit een ſchip weder aan land treden, ſtappen.*
* Reverſio febrium. Cic. *Wederkomſt, of verdubbeling van koortſen.*
RĔVĔRTO, īs, rĕvĕrtī, rĕvĕrſūm, rĕvĕrtĕrĕ. Cæſ. *Weder, wederom, te rug keeren, komen.* De *tempus præſens* en *imperfectum* van dit *verbum* worden byna niet gebruikt in wat *modus* het ook zy.
Ad animum reverti priſtinum. Cic. *Ik ben tot myn vorig gemoed of vorige gedagten of genegentheden weder gekeert.*
RĔVĔRTŎR, ĕrīs, rĕvĕrſus ſum, rĕvĕrtī. Cic. Vell. Paterc. *Weder, wederom, te rug keeren, komen.*
Domum reverti. Ter. *Na huis keeren, weder na huis gaan.*
In gratiam cum aliquo reverti. Liv. *Met iemand weder goed vriend worden.*
Ad propoſitum reverti. Cic. *Tot zyn voorſtellinge, of voornemen weder keeren.*
RĔVĪLĔSCO, ſcīs, lĕſcĕrĕ. Sen. Ph. *Slegt, veragtelyk, verſmadelyk worden: vervallen.*
RĔVINCĬO, īs, rĕvīnxī, rĕvīnctūm, rĕvīncīrĕ. Cæſ. *Binden, vaſt maken: van agteren binden, omgorden.*
Latus enſe revincit. Prop. *Hy gord of ſteekt een zwaard op zyde.*
RĔVĪNCO, īs, rĕvīcī, rĕvīctūm, rĕvīncĕrĕ. Cic. *Overwinnen, overtuigen, pal zetten.*
RĔVĪRĔSCO, ſcīs, rĕvīrĕſcĕrĕ. Ovid. Colum. *Weder, of op een nieuw groen worden.*
RĔVĪSĪTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plin. H. *Weder, wederom, op een nieuw bezoeken, gaan zien, 't bezoek afleggen.*
RĔVĪSO, īs, rĕvīſī, rĕvīſūm, revīſĕrĕ. Cic. *Weder, wederom, op een nieuw bezoeken, gaan zien, 't bezoek afleggen.*
Aliquem ſæpius revitere. Virg. *Iemand dikwils bezoeken, gaan zien: het bezoek dikwils by iemand afleggen.*

Digitized by Google

* Remiſſio vocis. Cic. *Verminderinge, matiging, wederhoudinge van zyn ſtemme.*
* Remiſſio. Colum. *Afſlag, aftrek van volle betaling.*
Remiſſionem petere. Colum. *Afſlag verzoeken.*
RĔMĪSSŬS, ă, ūm. Hor. *Laf, laſhartig, lui, traag, bloo.* Men zegt *Remiſſior.*
* Ambage remiſſâ. Ovid. *Alle belemmeringe weg genomen zynde.*
* Remiſſum dicendi genus. Cic. *Een laffe, kragtelooze, niet hoog dravende wyze van ſpreken, of plaiten.*
* Frigus remiſſius. Cæſ. *Een zagter, lydelyker, mindere koude.*
* Remiſſi digiti. Prop. *Loſſe, hangende, ſlappe vingers.*
* Remiſſus arcus. Hor. *Een loſſe, ontſpanne boog.*
RĔMĪSTŬS, ă, ūm. Hor. *Gemengd, vermengd.*
Venenum vim ſuam remiſſam cibis perdidit. Sen. Ph. *Het vergif heeft des zelfs kragten die onder de ſpyze gemengd waren, verloren.*
RĔMĪTTO, ĭs, mīſī, mīſſŭm, mittĕrĕ. Cic. *VVederom of te rug zenden, ſtieren.*
Aquam acceptam ore remittunt. Plin. H. *Zy ſpuwen, lozen het ingenome, ontfange water weder uit de mond.*
Remiſit ille beneficium. Tac. *Hy bedankte hem voor de aangebode weldaad.*
Pilam remittere. Sen. Ph. *Den bal wederom, of te rug ſlaan.*
* Remittere. Cic. *Vergeven, quytſchelden, vergiffeniſſe verleenen.*
Debitum remittere. Cic. *Een ſchuld quytſchelden.*
Remittere fidem promiſſi. Ovid. *Iemand van zyn beloſte ontſlaan, ontheffen.*
Remittere culpam. Valer. Flacc. *Een misſlag vergeven, verſchoonen.*
* Remittere. Plaut. *VVederom brengen.*
Remittere aliquem ſub furca. Plaut. *Iemand den halsband van ſlaaf weder aandoen.*
* Remittere. Ter. *Aflaten, ophouden, laten ſtaan, ſtaken.*
Remitte me onerare injuriis. Ter. *Houd op, laat af my met ſcheldwoorden te overladen.*
* Remittere animum. Cic. *Zyn geeſt verpoozen, ruſt geven.*
* Ardorem pugnæ remittere. Liv. *De hitte, hevigheid van 't gevegt verminderen.*
De voluntate nihil remittere. Cic. *Niets van zyn wil of voornemen laten vallen, of zakken.*
* Fræna remittere equo. Ovid. *Het paard den loſſen toom geven.*
* Frontem remittere. Plin. J. *Vriendelyker, minnelyker, min ſtuurs worden.*
* Hyems ſe remittit. Tib. *De winter verſlapt, word zagt.*
* Librum remittere. Colum. *De baſt of ſchors afwerpen, laten vallen.* Sprekende van een boom diens ſchors of baſt van zelve afvalt.
* Nuntium remittere. Cic. *Verlaten, laten varen, begeven.*
Nuntium remittere uxori. Cic. *Zyn wyf of huisvrouw verſtooten, laten varen.*
RĔMŌLIŎR, īrĭs, ītŭs ſum, rĕmōlīrī. Ovid. *Iets met kragt uit zyn plaats doen, duwen, nemen, ſtooten, verplaatſen.* Ook, *wederom beginnen, hervatten.*
* Arma remoliri. Sil. *De wapenen weder opvatten, aangrypen: den oorlog hervatten.*
RĔMōLLĔSCO, ſcĭs, ĕſcĕrĕ. Ovid. *Zaft, zagt, of gedwee worden.*
Cera remolleſcit Sole. Ovid. *VVaſch word zaft, of ſmelt in de Zon.*
* Remolleſcere. Cæſ. *Laf, laſhartig, verwyfd worden.*
* Remolleſcere. Ovid. *Verzaft, bevredigt, vermurwt worden.*
RĔMŌLLĬO, ĭs, īvī, ītŭm, īrĕ. Ovid. *Verzaften: zaft, zagt, gedwee maken.*
RĔMŌLLĬTŬS, ă, ūm. Suet. *Zaft of zagtmoedig, winzaam, beleefd gemaakt:* ook, *zaft, gedwee, of murw gemaakt.*
RĔMŌRA, æ. f. Plin. H. *Een ſoort van zee-viſje.* De kragt hebbende (zoo men zegt) om een ſchip onder volle zeilen ſtil te houden.
* Remora. Plaut. *Allerhande ſoort van bolet, hinderpalen, of uitſtel.*
RĔMŌRBĔSCO, ĭs, ĕre. Feſt. *VVeder ziek worden, in een ziekte vervallen.*
RĔMŌRDĔO, ēs, rĕmōrdī, rĕmōrſŭm, rĕmōrdērĕ. Virg. *VVederom byten:* ook, *pynigen, quellen, knagen, ontruſten.*
Hæc cura te remordet. Virg. *Deze zorg quelt, pynigt, ontruſt u.*
Peccata remordent. Lucret. *De zonden of misſlagen knagen ons gemoed.*
RĔMŌRŌR, āris, ātŭs ſum, ārī. Ter. *VVeder- of ophouden, vertragen.*
* Remorari aliquem à pœna. Cic. *Iemands ſtraffe ophouden, vertragen, uitſtellen.*
Ne veſtrum remorer commodum. Ter. *Om uw voordeel niet te wederhouden, vertragen, beletten.*
RĔMŌTĬO, ōnĭs. f. Cic. *VVegdoeninge, wegleginge, verleginge.*
Criminis remotio. Cic. *Verſchooninge, verdediginge, zuivering, regtvaardiging van een misdaad.*
RĔMŌTŬS, ă, ūm. Virg. *VVeggelegd, genomen, gedaan, verlegd, verplaatſt.*
* Joco remoto. Cic. *Jok, boertery aan een zyde geſteld: zonder jok of boertery, in ernſt.*
* Remotus. Cic. *Verre, of vremd van iets.* Men zegt *Remotior* en *Remotiſſimus.*
Homo à dialecticis remotus. Cic. *Een man die vremd is van, of onbedreven in de Redeneerkonſt.*
Ab omni vitio remotus. Hor. *Vremd, bevryd, zuiver, onbeſmet van alle ondeugd.*
Res à memoria remota. Cicer. *Een zaak uit de gedenkenisſe ontſlipt, ontvallen, daar men naamlyks gedenkenisſe van heeft.*
RĔMŎVĔO, ēs, rĕmōvī, rĕmōtŭm, rĕmŏvērĕ. Plaut. *Iets wegdoen, nemen of leggen: iets verplaatſen, verleggen.*
Removere aliquem à legibus. Cic. *Iemand afhouden, afzetten, verſtooten van 't maken van wetten.*
* Se ab aliquo removere. Cic. *Zig van iemand afzonderen, ſcheiden: Iemands gezelſchap verlaten.* A negotiis. *Zig van alle zaken, handelingen afhouden, ontſlaan, bevryden.*
* Si de quincunce remota eſt uncia, quid ſuperat? *Indien 'er van vyf ounzen een afgenomen of afgetrokken is, wat blyft 'er over?*
RĔMŪGĬO, ĭs, gĭī, rĕmūgītŭm, rĕmūgīrĕ. Virg. Catul. *VVederom bulken, loeyen* in den eigen zin. Oneigentlyk, *wedergalmen, we'erklank geven.*
RĔMULCĔO, cēs, cērĕ. Stat. *Verzaften, verzagten, bevredigen, te vreden ſtellen, vermurwen.*
Remulcere caudam. Virg. *De ſtaart tuſſen de beenen ſteken.* Van een bevreeſde of verſchrikte wolf geſproken.
RĔMULCŬS, ī. m. Cic. *Een vuurkabel,* Junius zegt, *een vuyrkabel, krekkabel.* Remulco trahere navem. Liv. *Een ſchip voort boegsjaarden: Met een daar aan vaſt gemaakte boot of chaloup voort roeyen.*
RĔMŪNĔRĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Vergeldinge, beloooninge, erkentenis van iets.*
RĔMŪNĔRĀTŬS, ă, ūm. Aſc. Pæd. *Vergolden, beloond, geloond, erkend.*
RĔMŪNĔRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. *Vergelden, beloonen, erkennen.*
RĔMŪNĔRŌR, āris, ātŭs ſum, ārī. Cic. *Zie* Remunero.
Remunerari præmio. Cæſ. *Met een vereeringe of erkenteniſſe beloonen, vergelden.*
Remunerari aliquem munere. Cic. *Iemand met een ſchenkaadje beloonen, vergelden.*
RĔMŪRMŪRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Stat. *Mompelen, morren, een zaft gemompel maken.*
RĔMŬS, ī. m. Cic. *Een riem, een roeiſpaan.*
RĔMŪTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Tac. *Weder veranderen, verwiſſelen, verruilen.*
RĔN. *Zie* Renes.
RĔNĀRRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Virg. *VVederom, of op een nieuw verhalen, vertellen.*
RĔNĀSCŎR, ſcĕrĭs, rĕnātŭs ſum, rĕnāſcī. Liv. *Herboren, of wedergeboren worden, weder ontſtaan.*
Renatum eſſe Scipionem quiſque dicat. Liv. *Een yder zoude zeggen dat Scipio herboren, of weder opgewekt was.*
Ardor occultus renaſcitur. Stat. *Een verborge hitte, of brand, barſt weder uit.*
Renaſcitur malum. Cic. *Het quaad word herboren, groeit weder op, begint op een nieuw.*
RĔNĀTŬS, ă, ūm. Plin. *Herboren, hervoort of weder voortgetragt.*

Digitized by Google

* Re-

* Renatus. Varr. *VVeder gekomen, weder gegroeid.* Van een tand geſproken.

* Renatum bellum. Cic. *Een vernieude, hervatte oorlog.*

RĔNĀVĪGO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *VVederom varen, zeilen.*

RĔNĀVO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *VVeder tragten, pogen.* Renavare operam. Cic. *Zyn beſt op een nieuw doen.* Het is zeer onzeker of men dit woord dus lezen moet in den negenden brief van 't eerſte boek aan Atticus.

RĔNĒS, ūm. m. plur. Cic. *De nieren.*

Laborare è renibus. Cic. *Pyn in de nieren hebben.*

RĔNĪDĔO, ēs, rĕnīdērĕ. Hor. *VVederſchynen, blinken, glinſteren.*

Hæc oratio renidet. Quintil. *Dit is een luiſterryk, deftig vertoog, een reden vol glans of luiſter.*

Renidere. Caul. *Lachen, toelachen, vreugde betuigen.* Men gebruikt dit woord in een oneigen zin, zelfs als men ſpreekt van ziellooze dingen, die iets vrolyks vertoonen.

RĔNĪDĔSCO, ĭs, ĕre. Lucret. *Zie* Renideo.

RĔNĪTĒNS, ēntĭs. omn. gen. Plin. H. *VVederſchynende, blinkende, glinſterende.*

* RĔNĪTĒNS, ēntĭs. omn. gen. Liv. *VVeder of tegenſtaande, wederhoudende, tegenſtrevende.*

RĔNĪTĔO, ēs, ŭī, ērĕ. Plin. *Zie* Renideo.

RĔNĪTŌR, ĕrĭs, rĕnīxŭs ſum, rĕnītī. Celſ. *VVeder of tegenſtaan, houden, ſtreven.*

RĔNĪXŬS, ūs. m. Celſ. *VVeder of tegenſtand.*

RĔNO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Hor. *VVederom of te rug zwemmen.*

RĔNŌDĀNS, āntĭs. omn. gen. Hor. *Knoopende, in of met een knoop bindende, vaſt makende.*

RĔNŌDĀTŬS, ă, ūm. Valer. Flacc. *Geknoopt, in of met een knoop gebonden, vaſt gemaakt.*

RĔNŌDO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Valer. Flacc. *Knoopen, in een knoop leggen, binden, vaſtmaken.*

RĔNŎVĀMĔN, ĭnĭs. n. Ovid. *Vernieuwinge, hernieuwinge.*

RĔNŎVĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Vernieuwinge, hernieuwinge.*

Renovatio timoris. Cic. *Vernieuwinge van vreeze of ſchrik.*

RĔNŎVĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Hernieuwd, vernieuwd, ververſcht, vermaakt, herſteld.*

Ager renovatus. Ovid. *Een op een nieuw geloud ſtuk lands, akker, of veld.*

RĔNŎVELLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Colum. *Hernieuwen, vernieuwen, ververſchen, wedermaken, verſtellen.*

RĔNŎVO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Hernieuwen, vernieuwen, ververſchen, wedermaken, verſtellen.*

Quoties defecerat lumen renovabat. Petron. *Zoo dikwils als 't ligt uitgegaan was vernieude of ontſtak hy het.*

Renovare bellum. Cæſ. *Den oorlog vernieuwen, vervatten.*

* Animum à fatigatione renovare. Quintil. *Zyn geeſt of gemoed na vermoeidheid of arbeid ververſchen, verfriſſen, verquikken.*

RĔNŪMĔRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Ter. *Wederom tellen, geven.*

Renumeret dotem. Ter. *Dat hy myn bruidſchat wederom telle, geve.*

RĔNŪNTĬATĬO, ōnĭs. f. Cic. *Boodſchappinge, bekendmakinge, verwittiging.* Sommigen ſchryven *Renunciatio.*

* Renuntiatio. Ulp. *Afſtand, ontzegginge.*

RĔNŪNTĬO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Ter. *Iets boodſchappen, bekend maken, verwittigen, verſtendigen, laten weten.* Item, *herboodſchappen, wederom kundſchappen.*

Renuntiare legationem. Liv. *Berigt van zyn gezantſchap doen.*

Renuntiare alicui de aliqua re. Plaut. *Iemand iets boodſchappen, verwittigen, verſtendigen, laten weten.*

* Renuntiare alicui rei. Ulp. *Iets afſtaan, op- of ontzeggen.*

* Renuntiare. Cic. *Verlaten, begeven, laten varen.*

Renuntiare Stoïcis. Cic. *De Stoïſche wyſgeren verlaten, begeven, laten varen.*

* Renuntiare. Cic. *Verklaren.*

Conſulem renuntiare aliquem. Cic. *Iemand Burgermeeſter verklaren.*

* Renuntiare alicui amicitiam. Suet. *Iemand zyn vriendſchap opzeggen: verklaren dat men zyn vriendſchap niet langer begeert.*

Renuntiare conductionem. Aſc. Pæd. *Het verdrag aangaande een aanbeſteed of aangenome werk opzeggen.*

RĔNŪO, ŭĭs, ŭī, ŭĕrĕ. Cic. *Weigeren, afſlaan,* voornamentlyk met geknik van 't hoofd.

Nullum convivium renuere. Cic. *Geen gaſtmaal weigeren, afſlaan, laten ontglippen: Geen ſmulmaal verzuimen.*

RĔNŪNTĬŬS, ĭ. Plaut. *Die iets weder of voor de tweedemaal boodſchapt, verhaalt.*

RĔNŪTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Lucret. *Weigeren, afſlaan.*

RĔNŪTŬS, ūs. m. Plin. H. *Weigeringe, teeken waar door men iets afſlaat.*

RĔŌR, rĕrĭs, rătŭs ſum, rĕrī. Cic. *Denken, meenen, peinzen, oordeelen.*

RĔPĀGŬLĂ, ōrūm. n. plur. *De wervelen of grendels van deuren.* Men vind *Repagulum* niet in *ſingulari* by goede Schryvers.

Portæ repagula ceciderunt. Ovid. *De wervelen, grendels van de deur zyn gevallen.*

RĔPĀNDŬS, ă, ūm. Cic. *Krom.*

Calceoli repandi. Cic. *Kromme ſchoentjes.*

RĔPĀNGO, gĭs, rĕpēgī, rĕpāctŭm, rĕpāngĕrĕ. Colum. *Her- of verplanten, poten: op een nieuw planten, poten.*

RĔPĂRĀBĬLĬS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Cic. *Dat men kan her- of vermaken, her- of verſtellen.*

Pudicitia nulla arte reparabilis. Ovid. *De eerbaarheid, kuisheid is door geen konſt te herſtellen.*

* Reparabilis. Cic. *Dat men kan wederkrygen of bekomen.* Van verlies geſproken.

RĔPĂRĀTĬO, ōnĭs. f. Sall. *Her- of vermakinge, her- of verſtellinge.*

RĔPĂRĀTŌR, ōrĭs. m. Stat. *Her- of vermaker, her- of verſteller.*

RĔPĂRĀTŬS, ă, ūm. Ovid. *Her- of vermaakt, her- of verſteld.*

RĔPĂRCO, ĭs, rĕpārsī, rĕpārcĕrĕ. Plaut. *Sparen, beſparen, beminigen.*

RĔPĂRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Ovid. Plin. J. *Her of vermaken, her of verſtellen: tot den vorigen ſtaat brengen.*

Auguſtus amicos reparare non potuit. Sen. Ph. *Auguſtus kon nooit zyne vrienden weder winnen, op zyn zyde trekken.*

Satius eſt amicum reparare, quàm plangere. Sen. Ph. *Het is beter een vriend weder aan te nemen, dan te betreuren, beweenen.*

* Reparare. Cic. *Het verloren weder krygen, winnen.*

* Juſſit alios reparari boves his nummis qui recepti erant. D. *Hy beloofde dat'er andere oſſen gekogt zouden worden voor die penningen welke ontfangen waren.*

RĔPĀSTĬNĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. Colum. *Tweede omſpittinge van een wyngaard.*

RĔPĀSTĬNO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Colum. *Een wyngaard voor de tweede reis omſpitten.*

RĔPĂTRĬO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Solin. *Wederom gaan, te rug keeren.*

RĔPĔCTO, ĭs, rĕpēxī, rĕpēxŭm, rĕpĕctĕrĕ. Stat. *In de war kemmen, het gekemde herkemmen, of ontkemmen,* dat is, *verwarren.*

RĔPĔDO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Lucil. *Wederom gaan, te rug keeren.* Ook, *met de beenen agter uit ſlaan.*

RĔPĔLLO, ĭs, rĕpŭlī, rĕpŭlsŭm, rĕpĕllĕrĕ. Cic. *Te rug dryven, jagen, ſlaan.*

Repellere contumeliam. Cicer. *Een hoon wreken, vergelden, ſtraffen.*

Arte humili repulit famem. Ovid. *Hy wen zyn nooddruft of koſt met een geringe konſt.*

Vim vi repellere. Cic. *Geweld met geweld verdryven, afkeeren.*

RĔPĔNDO, dĭs, rĕpēndī, rĕpēnsŭm, rĕpēndĕrĕ. Plaut. Stat. *Boeten, vergelden.*

Ingenio formæ damna rependo meæ. Ovid. *Ik make de ſchade of gebreken van myn aangezigt met myn vernuft of verſtand goed.*

RĔPĔNS, ēntĭs. omn. gen. Plin. H. *Kruipende.*

* Repentes ſermones. Hor. *Laag by de aarde kruipende,* dat is, *ſlegte, gemeene, kragteloze redenen, praatjes.*

RĔPĔNS, ēntĭs. omn. gen. Cic. Liv. *Schielyk, haaſtig, ſnel, onverwagt.*

Bellum repens. Liv. *Een ſchielyke, onverwagten oorlog.*

RĔPĔNSŌ, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Rem aliquam. Colum. *Een zaak met iets anders vergelden, beloonen.*

Digitized by Google

Merita meritis repenſare. Sen. Ph. *Verdienſten, goede dienſten, weldaden met verdienſten, enz. beloonen, vergelden.*

RĔPĔNSŬS, ă, ŭm. Cic. Repenſum auro illius caput. Cic. *Zyn hooſd wierd met goud weder gekogt, geloſt.*

RĔPĔNTĔ. adv. Cic. *Schielyk, onverwagt, onvoorzien.*

RĔPĔNTĪNŌ. adv. Cic. *Zie* Repentè.

RĔPĔNTĪNŬS, ă, ŭm. Cic. *Schielyk, onverwagt, onvoorzien.*

* Homo repentinus. Cic. *Een man die ſchielyk van zyn zelven opgekomen is, of zyn fortuin heeft gemaakt.*

RĔPĔRCŪSSŬS, ă, ŭm. Plin. *Weder geſtuit, weder geſlagen.*

RĔPĔRCŪSSŬS, ūs. m. Plin. J. *Wederſtuitinge, wederſtuit, wederſlag.*

Repercuſſus Solis. Plin. H. *De wederſtuitinge van de zon.*

Repercuſſus ventorum. Plin. *De wederſtuit, de ſlag of ſchokkinge der winden, rekwinden, hortwinden.*

RĔPĔRCŪTĬO, ĭs, cūſī, cūſsŭm, cŭtĕrĕ. Cic. *Wederom of te rug ſlaan, ſmyten.*

Repercutere alicujus dicta. Quintil. *Iemands woorden weder tegen hem gebruiken: Iemand met zyn eigen woorden betalen, overtuigen.*

* Repercutere faſcinationes. Plin. H. *Toveryen verydelen.*

Repercutere aciem oculi. Sen. Ph. *De ſcherpte van 't gezigt verſtompen. Het gezigt doen ſchemeren.*

Repercutere pilam. Sen. Ph. *Den bal wederom of te rug ſlaan.*

RĔPĔRĬO, rĕpĕrĭs, rĕpĕrī, rĕpĕrtŭm, rĕpĕrīrĕ. Cic. *Vinden, uitvinden, bevinden.*

RĔPĔRTĬTĬŬS, ă, ŭm. Salluſt. *Gevonden, uitgevonden.*

RĔPĔRTŌR, ōrĭs. Ovid. Plin. H. *Een vinder, uitvinder, ontdekker van iets,* te weten een land, enz.

* Legum repertor. Quintil. *Een uitvinder, maker, gever van wetten.*

RĔPĔRTŌRĬŬM, ĭī. n. Ulp. *Een lyſt, tafel, of rol.*

RĔPĔRTŬS, ă, ŭm. Virg. *Gevonden.*

RĔPĔTĬTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Herhaling, herzeggінge.*

* Repetitio. Sen. Ph. *Weder of te rug eiſſchinge.*

Repetitionem beneficii tollimus. Sen. Ph. *Wy nemen het wedereiſſchen van weldaden weg: verbieden het zelve.*

RĔPĔTĬTŌR, ōrĭs. m. Ovid. *Hereiſſer, wederom eiſſer, verzoeker.*

RĔPĔTĪTŬS, ă, ŭm. Ovid. *Hereiſt, wederom of te rug geëiſcht, verzogt, gevergd.*

Per arma repetitus. Ovid. *Door de wapenen hereiſcht.*

* Ex alto *of* altè repetitus. Cicer. *Van verre weder gezogt, herhaald.*

Altè repetita oratio. Cic. *Een van verre gezogt, gehaald vertoog.*

Loci ex intima ſubtilitate quæſtionum repetiti. Quintil. *Plaatſen van de Redenryk-konſt, uit de diepſte ſcherpzinnigheid van vraagſtukken gehaald, getrokken.*

* Reperitus. Hor. *Herhaald, wederom gezegd.*

RĔPĔTO, ĭs, īvī, *of* rĕpĕtĭī, rĕpĕtītŭm, rĕpĕtĕrĕ. Cicer. *Hereiſſen, wederom eiſſen, verzoeken, vergen.*

Repetere. Cic. *Herhalen, wederom zeggen, weder beginnen, vervatten, hervatten.*

Solita miniſteria repetere. Plin. J. *Zyn gewoonelyken dienſt weder waarnemen, aanvaarden, doen.*

Sacrum repetere. Curt. *Een offerhande hervatten, weder beginnen.*

Studia repetere. Cic. *Het letterblokken, de letteroefeningen vervatten, weder beginnen.*

Altè aliquid repetere. Cic. *Iets van verre herhalen.*

* Caſtra repetere. Liv. *Weder na de legerplaats gaan, trekken, rukken.*

Repetere pedem. Sen. Ph. *Weder of te rug komen: Op zyn oude tred komen.*

* Repetere ab aliquo pœnas. Cic. *Iemand ſtraffen.*

* Auctorem ſcelus repetit. Sen. Trag. *Het ſchelmſtuk of 't quaad loont zyn meeſter.*

RĔPĔTŪNDĀRŪM. gen. plur. Men vind ook de ablativus *repetundis.* Men moet 'er onder verſtaan *pecuniarum* of *pecuniis*, 't geen men 'er ſomtyds by uit drukt. *Afgeperſt, geſchachcherd, of afgekeveld geld door een Overheids perſoon.*

Poſtulare aliquem repetundis. Tac. *Iemand van afknevelinge, of afperſinge beſchuldigen.*

Ferre legem de pecuniis repetundis. Cic. *Een wet tegen afknevelinge, of afperſinge maken, geven.*

Inſimulari repetundarum. Quintil. *Van afknevelinge, ſchachcherv, of afperſinge betigt, beſchuldigt worden.*

RĔPEXŬS, ă, ŭm. Ovid. *Wederom of over gekamd, herkamd.*

RĔPĪGNĔRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Rem pignori appoſitam. Ulp. *Een verpandding loſſen.*

RĔPLĔO, ēs, ēvī, ētŭm, ērĕ. Cic. *Vullen, vervullen, opvullen, volmaken.*

* Gemitu tectum omne replebat. Virg. *Zy vervulde het gantſche huis met gekerm, gewoen.*

RĔPLĔTŬS, ă, ŭm. Cic. *Gevuld, vervuld, opgevuld, volgemaakt, vol.*

* Terrore repletus. Lucret. *Vol ſchrik of vreeze.*

* Repletum corpus. Celſ. *Een vol lighaam.*

RĔPLĬCĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Omwenteling, omrolling.*

RĔPLĬCĀTŬS, ă, ŭm. Plin. H. Vitruv. *Ontvouwd.* Ook, *hervouwd.*

RĔPLĬCO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cat. de R. R. *Iets ontvouwen, of hervouwen.*

Replicari in rugas. Plin. H. *Rimpels, of fronzen maken.*

* Replicare. Plin. J. *Herhalen, weder of nog eens verklaren, uitleggen.*

Replicare memoriam temporum. Cic. *De gebeurteniſſe, dat is, gedenkſchriften der tyden ontvouwen, in de gedagten brengen, erinneren.*

* Replicare radios. Sen. Ph. *De ſtralen te rug ſlaan, ſtooten, kaatſen.*

** RĔPLĬCTŬS, ă, ŭm. Stat. *Ontvouwd, hervouwd.*

RĔPLŪMBŌR, ārĭs, ātŭs sŭm, ārī. Sen. Ph. *Bargen gelyk lood, zaft of gedwee worden.* Anderen zeggen, *Ontſouderen, afrukken.*

RĔPO, ĭs, rēpsī, rēptŭm, rēpĕrĕ. Horat. *Kruipen, ſluipen.*

RĔPŌLĬŌR, īrĭs, ītŭs sŭm, rēpōlīrī. Colum. *Op een nieuw af weder gezuivert, gereinigt worden,* van koren geſproken.

RĔPŌNO, ĭs, rēpōsŭī, rēpōsĭtŭm, rēpōnĕrĕ. Cic. *Wederomſtellen, zetten, plaatſen, leggen.*

* Reponere. Virg. *Verzamelen, vergaderen, op of weg leggen.*

* Reponere fructus. Virg. *Vrugten opleggen.*

Reponere in hyemem alimenta. Quintil. *Voedſel voor of tot de winter opleggen, bewaren.*

* Reponere. Cic. *Het genome of ontfangene weder geven, toetellen, opleggen en betalen.*

Reponere alicui nummos. Plaut. *Iemand zyne penningen, of zyn geld weder geven, opleggen en betalen.*

* Reponere. Juven. *Antwoorden, beantwoorden.*

* Reponere fulmina. Stat. *Opgevatte blixemen neder leggen.*

Reponere odium. Tac. *Haat neder of afleggen, laten waren.*

In numero Deorum reponere. Cic. *In 't getal der Goden ſtellen, rekenen, tellen.*

Plus reponere in duce quàm in exercitu. Tac. *Meer ſtaat maken op den veldheer dan het leger.*

RĔPŌRTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Salluſt. *Weder of te rug brengen, dragen, winnen.* Ook, *verhalen.*

* Hæc triſtia verba reportat. Virg. *Hy verhaalde deze droevige, treurige woorden.*

* Victoriam ab aliquo rege reportare. Cic. *De overwinninge op een Koning weg dragen, behalen, bewegen.*

* Gloriam reportare ex Conſulatu. Plin. J. *Roem, luiſter, eere behalen, verkrygen, inleggen, in, of door zyn Burgermeeſterſchap.*

* Reportare exercitum. Cic. *Een leger te rug voeren, leiden.*

RĔPŌSCO, ſcĭs, rēpŏpōſcī, rēpōſcĕrĕ. Cicer. *Wederom of te rug eiſſen, verzoeken, vergen, afvorderen.*

Rationem vitæ ab aliquo repoſcere. Cic. *Rekenſchap van leven van iemand afvorderen, eiſſchen.*

* Repoſcit cauſa. Ulp. *De zaak vereiſcht het.*

* Pœnas ab aliquo repoſcere. Catul. *Iemand ſtraffen, zig van iemand wreken.*

RĔPŌSĬTŌRĬŬM, ĭī. n. Plin. H. Petron. Dit was voorheen een pottebank, waar op de ſchorelen of geregten ſtonden, die men opdiſchte. *Een geregt-bank, een* (*buffet,*) Ook, *een toonbank.* Item, *Voorraad-plaats.*

RĔPŌSĬTŬS, ă, ŭm. Cic. *Weder of op een nieuw geſtelt, geraſt.*

Re-

Digitized by Google

Repoſiti & frigidi cibi. Quintil. *Koude en weder opgediſchte ſpyzen.*

Terras tentare repoſtas. Virg. *Een reis na verre afgelege landen aannemen. Repoſtas* ſtaat hier in plaats van *Repoſitas.*

RĔPŌTĬĂ, ōrŭm. n. plur. Hor. Aul. Gell. *Een gaſtmaal, weêrbruiloft, weêrreis.*

RĔPRÆSENTĀTĬO, ōnĭs. f. Plin. H. *Verbeeldinge, vertoninge van iets.*

* Repræſentatio. Cicer. *Betalinge voor den verval- of verſchyndag.*

RĔPRÆSENTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Celſ. Colum. *Iets ver- of afbeelden, vertoonen.*

Repræſentare rem animo. Curt. *Iets in zyn gemoed erinneren, verbeelden.*

Repræſentare faciem maris. Colum. *De gedaante, het gezigt van een zee vertoonen, de zee gelyken.* Van een Meir geſproken.

Repræſentare. Cic. *Voor den verval of verſchyn dag betalen.*

Repræſentare diem. Cic. *Den verval of verſchyn dag in 't betalen voorkomen.*

RĔPRĔHENDO, ĭs, dī, sŭm, rĕprĕhendĕrĕ. Plaut. *Het verlorene weder grypen, vatten.*

Fugitivum reprehendere. Quintil. *Een vlugtende vatten, grypen, betrappen.*

* RĔPRĔHENDĔRĔ. Ter. *Beſtraffen, beriſpen, laken.*

Factum alicujus reprehendere. Ovid. *Een daad van iemand beſtraffen, beriſpen, laken.*

RĔPRĔHENSĬO, ōnĭs. f. Cic. *Beſtraffinge, beriſpinge, laking.*

Incurrere in varias reprehenſiones. Cic. *Verſcheide beſtraffinge, beriſpingen verdienen.*

RĔPRĔHENSO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Liv. *Scherpelyk, of dikwils beriſpen, beſtraffen.*

RĔPRĔHENSŎR, ōrĭs. m. Cic. *Een beriſper, beſtraffer.*

RĔPRESSŎR, ōrĭs. m. Cic. *Een wederhouder, ſtutter, ſtuiter, beletter.*

Repreſſor cædis. Cic. *Een ſtutter of beletter van een moord.*

RĔPRESSŬS, ă, ŭm. Cicer. *Wederhouden, geſtut, geſtuit, belet.*

RĔPRĬMO, ĭs, ēssī, ēssŭm, ĕrĕ. Cicer. *Wederhouden, ſtutten, ſtuiten, beletten:* ook, *dempen, beteugelen.*

Bella naſcentia repreſſit. Cic. *Hy dempte, ſmoorde in de geboorte de opkomende oorlogen.*

Conſuetudinem peccandi repreſſit. Cic. *Hy beteugelde, ſtuite, bedwong de gewoonte van misdoen.*

Curſum repreſſit. Cæſ. *Hy wederhield, ſtutte zyn loop.*

Ferocitatem ejus repreſſit. Cic. *Hy dempte, beteugelde zyn hoogmoed, trotsheid.*

Iram reprimere. Cicer. *Zyn gramſchap beteugelen, in toomen matigen, bedwingen.*

Hos ego ſermones laceſſivi numquam, ſed non valde repreſſi. Cicer. *Ik hebbe die redenen nooit te berde gebragt, gevoerd, dog ik hebbe niet zeer geſtut, belet, of tegen geſproken.*

RĔPRŌBO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. *Quaad keuren, verwerpen.*

RĔPRŌMĪSSĬO, ōnĭs. f. Cic. *Belofte, verbintenis.*

RĔPRŌMĬTTO, ĭs, mīsī, mīssŭm, mittĕrĕ. Suet. *Beloven, toezeggen.*

Repromittere. Cic. *Zig met een plegtig verdrag verbinden, verpligten.*

RĔPTĂBŬNDŬS, ă, ŭm. Sen. Ph. *Kruipende.*

Reptabundus me ſequitur. Sen. Ph. *Hy volgt my kruipende.*

RĔPTĀTĬO, ōnĭs. f. Quintil. *Kruipinge op handen en voeten.* Gelyk de kinderen, die niet konnen gaan.

RĔPTĀTŬS, ă, ŭm. Stat. *Daar door of opgekropen, doorgekropen.*

Ager reptatus. Stat. *Een doorgekropen veld.*

RĔPTĀTŬS, ūs. m. Plin. H. *Kruipinge.*

RĔPTĬLIS, ĭs. c. adj. *Op den buik kruipende.*

RĔPTĬTĬŬS, ă, ŭm. adj. Sall. *Zaftjes voort kruipende.*

RĔPTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Hor. Plin. H. *Kruipen.*

RĔPŬBESCO, ſcĭs, ēſcĕrĕ. Colum. *Weder jong worden, zyne oude kragten weder krygen. Herjeugdigen.*

RĔPŬDĬĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Weigeringe, ontzegginge: het weigeren, of afſlaan van iets.*

RĔPŬDĬĀTŬS, ă, ŭm. Ter. *Verworpen, verſtooten, afgeſlagen.*

Repudiatus repetor. Ter. *Verſtooten, verſmaad, afgeſlagen zynde word ik weder aangezogt.*

RĔPŬDĬO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. *Iets afſlaan, weigeren, ontzeggen, verſmaden, verſtooten.*

Repudiare aliquod conſilium. Ter. *Een raad of raadgevinge verwerpen, quaadkeuren, niet goed vinden.*

Conditionem æquiſſimam repudiare. Cic. *Een zeer billyke voorwaarde verwerpen, afſlaan, weigeren.*

* Repudiare uxorem. Suet. *Zyn wyf of huisvrouw verſtooten, verlaten.*

RĔPŬDĬŌSŬS, ă, ŭm. adj. Plaut. *Schandelyk, oorloos, ſnood.*

RĔPŬDĬŬM, ĭi. n. Ter. *Verſtootinge van zyn huisvrouw.*

RĔPŬĔRĀSCO, ſcĭs, āſcĕrĕ. Cic. *Weder een kind, of kindſch worden.*

RĔPŬGNĀNTĔR. adv. Cic. *Tegen wil en dank, noode, met tegenſporrelinge, ongewilliglyk.*

RĔPŬGNĀNTĬĂ, æ. f. Cic. *Ongewilligheid, tegenſtrevinge, weêrwil, tegenheid, tegenſtribbeling.*

Rerum repugnantiam non videt. Cic. *Hy ziet de ſtrydigheid der zaken niet.*

RĔPŬGNĀTŌRĬŬS, ă, ŭm. Vitruv. *Dienſtig om zyn vyand af te ſlaan, af te weren, verdryven.*

RĔPŬGNAX ācĭs. o. g. Cic. *Overal tegenſtrydende, tegenſtrevende, dwarsdryvende.*

RĔPŬGNO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. alicui *of* alicui rei. Cic. *Iemand of iets tegen of wederſtaan, ſtreven: zig tegen iemand of iets aankanten, ſtellen, zetten.*

Repugnare contra veritatem. Cic. *De waarheid weder of tegenſtaan, ſtreven: De waarheid tegenſpreken.*

Repugnant hæc inter ſe. Cic. *Deze dingen ſtryden onder malkanderen.*

RĔPŬLLŬLĀSCO, ſcĭs, rĕpŭllŭlāſcĕrĕ. Colum. *Weder uit beginnen te ſpruiten, botten, ſchieten.* Van een boom gezegd.

Novis frondibus vinea repullulaſcit. Colum. *De wynſtok bot met nieu loof of nieuwe bladeren uit.*

RĔPŬLLŬLO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Plin. H. *Zie* Repullulaſco.

RĔPŬLSĂ, æ. f. Cic. *Weigeringe, verwerpinge, verſtootinge,* wanneer een perſoon die een ampt verzoekt word voorby gegaan.

Sine repulſa aſſequi magiſtratum. Cic. *Een overheids ampt zonder tegenſpreken van iemand bekomen.*

* Repulſa. Ovid. *Weigeringe, ontzegginge van wat het ook zy.*

Repulsâ creſcit amor. Ovid. *Afgeſlage, ontzegde, verſtoote liefde groeit aan, word kragtiger.*

Nullius rei à me repulſam tulit. Corn. Nep. *Hy heeft nooit weigeringe van iets van my geleden: Ik hebbe hem niets geweigert, afgeſlagen, ontzegt.*

* Ferre repulſam. Cic. *Weigeringe lyden: geweigert, afgeſlagen, verſtooten, verworpen worden. Slip vangen, bot vangen, een blaauwe ſcheen loopen.*

RĔPŬLSO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Lucret. *Dikwils te rug ſtooten, dryven, afweren, afſlaan.*

RĔPŬLSŬS, ă, ŭm. Hor. *Verdreven, verjaagd, afgeſlagen.*

** Repulſus. Tibul. *Geſlagen.* Van een ketelkrom geſproken.

RĔPŬLSŬS, ūs. m. Cic. *Verdryvinge, verjeginge, verſtootinge van iemand of iets.*

* Repulſus. Plin. H. *Wederom ſtuitinge.*

RĔPŬMĬCĀTĬO, ōnĭs. Plin. H. *Glad makinge met een puimſteen.* Plinius gebruikt dit woord in den oneigen zin, *van een wynſtok.*

RĔPŬMĬCO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. *Glad maken met een puimſteen.*

RĔPŬNGO, gĭs, xī, ctŭm, gĕrĕ. Cic. *VVederom ſteken. Smaad- of ſtekende woorden met gelyke munt betalen.*

RĔPŬRGO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Plin. H. *VVederom zuiveren, reinigen:* ook, *zorgvuldig zuiveren, reinigen.*

RĔPŬTĀTĬO, ōnĭs. f. Plin. H. *Overdenkinge, overweginge, overleg.*

* Reputatio. Caïus Juriſc. *Oprekeninge, optellinge.*

RĔPŬTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. *Iets overdenken, overwegen, overleggen.*

Tecum ipſe reputa furores, &c. Sil. Ital. *Overdenk, overleg, overweeg by u zelven de razernyen of woede, enz.*

* Reputare. Ulp. *Oprekenen, optellen, rekenen, tellen.*

RĔQUIĔS, ētis. f. Cic. *Rust, gerustheid, gemak.* Dit woord heeft

Digitized by Google

heeft in *accusativo Requiem* en *Requietem*.

RĔQUIESCO, scīs, ēscĕrĕ. Cic. *Rusten: in rust, gemak, of vrede leven.*

A malis requiescere. Cic. ex Ennio. *Van zyne rampen of ongevallen rusten, rust genieten.*

In spe alicujus adolescentis requiescere. Cic. *Op de hope van een jongeling rusten, gerust zyn.*

In sermone alicujus requiescere. Cic. *Zig ontledigen om iemands reden te hooren.*

* Flumina suos cursus requierunt. Virg. *De rivieren hebben hun loop gestut: hebben stil gestaan.*

RĔQUIĔTŬS, ă, ūm. Liv. Sen. Ph. *Rustende, gerust: in rust, gemak, of vrede levende.* Men zegt *Requietior.*

Ager requietus. Ovid. *Een stuk braakland.*

† RĔQUĪRITO, ās, ārĕ. Plaut. *Dikwils vragen, onderzoeken, vernemen.*

Res novas requiritare. Plaut. *Dikwils na nieuwigheden, nieuwe tydingen, of nieuws vragen, vernemen.*

RĔQUIRO, ĭs, sīvī, ītūm, ĕrĕ. Cic. *Iemand of iets zoeken: na iemand of iets zoeken, vragen, vernemen.*

Aliquid ex aliquo requirere. Cic. *Iemand iets vragen, iets van iemand vernemen.*

Vereor ne litterarum à me officium requiras. Cic. *Ik vreeze dat gy my rekenschap zult vergen van myn pligt omtrent 't schryven van brieven.*

* Requirere. Cic. *Verzoeken, vergen, eischen, vereischen.*

Virtus hoc honesto nixa, nullam requirit voluptatem. Cic. *De deugd op de eerlykheid steunende vereischt geen wellust, heeft geen wellust van nooden.*

RĔQUĪSĪTŬS, ă, ūm. Cic. *Verzogt, geëischt, gevergd, gevraagd.*

RĔS, rĕi. f. Cic. *Een ding.*

Causas rerum cognoscere. Virg. *De oorzaken der dingen weten, kennen, verstaan.*

Res amplissimæ. Cic. *Zeer groote dingen.*

* Prorsus res ibat. Cic. *De zaak ging zeer wel, stond na wensch.*

Rem gerere. Liv. *Stryden, vegten.*

* Res. Cic. *Een zaak:*

Sic se res habet. Cic. *De zaak is zoo gelegen, staat zoo.*

Res tua agitur. Cic. *Het gaat u aan, het raakt, of betreft u.*

Aptus rebus gerendis. Ovid. *Bequaam om zaken uit te voeren.*

Ex re ipsa defendere. Quintil. *Iets uit den grond van de zake zelve, zonder gezogte bewyzen verdedigen, staande houden.*

E re nata. Ter. *Ter gelegener tyd, van passe.*

Pro re nata. Cic. *Na gelegentheid, gelyk het te pas of gelegen quam.*

* Res. Martian. Jurisc. *Koste, onkoste.*

* Res. Cic. *Nut, voordeel, baat, belang.*

In rem illius est. Plaut. *Het is tot zyn voordeel: is van zyn belang.*

Si in rem est utrique. Ter. *Indien 't hen beide tot nut of voordeel strekt.*

* Res mihi est cum illo. Ter. *Ik hebbe met hem te doen, te handelen. Ik hebbe verschil met hem.*

* Res. Ter. *Erfenis, erfgoed.*

* Res. Cic. *Goederen, middelen.*

Ampla res domi. Juven. *Groot goed of geld: groote aanzienlyke middelen.*

Arctæ res. Valer. Flacc. *Gering goed, tamelyke of kleine middelen.*

Res familiaris. Cic. *Het goed, de middelen van een huis, of huisgezin.* Frumentaria. Cic. *Koren.*

Res divina. Cic. *Een offerhande.* Nautica. Cic. *Zee zaken.* Militaris. Cic. *Krygs- of oorlogs zaken.*

RĔSÆVĬO, īs, īrĕ. Ovid. *Vederom woeden, razen: weder toornig of gram worden.*

RĔSALŪTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Vederom groeten.*

RĔSANESCO, scīs, sānŭī, sānescĕrĕ. Ovid. *Veder gezond worden: weder tot zyn zinnen of zig zelven komen, bedaren.*

Animi resanuit ardor. Ovid. *De hevigheid of drift van 't gemoed is bedaard, gestild.*

RĔSARCĬO, īs, rĕsārsī, rĕsārcīrĕ. Suet. *Vederlappen, vermaken, herstellen, verstellen.*

Vestem resarcire. Ter. *Een kleed verstellen.*

Damna resarcire. Cic. *Schade goed maken, wederom winnen.*

RĔSARRĬO, īs, īvī, ītūm, īrĕ. Plin. H. *Vederom of op een nieuw wieden.*

Resarrire campos. Plin. H. *De velden weder over wieden.*

RĔSCĪNDO, ĭs, rĕscĭdī, rĕscīsūm, rĕscīndĕrĕ. Cic. Colum. *Af of door snyden, kloven.*

Terram rescindere. Colum. *De aarde ploegen, bouwen.*

Vitem rescindere. Colum. *Een wynstok snoeyen.*

Rescindere. Ter. *Vernietigen, afschaffen, te niet doen, breken.*

Rescindere judicium. Cic. *Een oordeel of gewysde te niet doen, breken, vernietigen.*

Æra militi rescindere. Front. *Een krygsknegt zyn soldy afstrekken, benemen.*

Rescindere voluntates mortuorum. Cic. *De uiterste willen der overledenen vernietigen, breken.*

Recentem cicatricem rescindere. Petron. *Een versch litteken open halen.*

RĔSCĬO, ĭs, īvī, ītūm, īrĕ. Cic. Et RĔSCĪSCO, ĭs, īvī, ītūm, ĕre. Ter. *Weten, verstaan, verwittigd zyn.*

Rescivit omnem rem. Cic. *Hy wist de gantsche zake, was agter de geheele zake gekomen.*

RĔSCĪSSĬO, ōnis. f. Ulp. *Afschaffinge, vernietiginge, verbreking.*

Rescissio matrimonii. Ulp. *Breking, scheidinge van een huwelyk: egtscheidinge.*

RĔSCRĪBO, ĭs, rĕscrīpsī, rĕscrīptūm, rĕscrībĕrĕ. Cic. *Vederom schryven: iemands schrift beantwoorden.*

Rescribere alicui ad omnia quæ quæruntur. Cic. *Iemand wederom schryven, antwoorden op alle dingen die gevraagt of verzogt worden, die hy verzoekt of vraagt.*

* Rescribere veteribus orationibus. Quintil. *Tegen de maniere of wyze der ouds vertogen schryven: op een anderen of verscheiden voet schryven.*

Rescribere legionem ad equum. Cæs. *Een keurbende onder de ruitery inschryven.*

* Rescribere nummos. Plaut. *Teekenen dat men penningen op zekeren dag zal betalen.*

RĔSCRĪPTUM, ī. n. Tac. *Schriftelyk antwoord van Vorsten, over opgevoorgedragte geregts-vragen, of stellingen.*

RĔSĔCO, ās, rĕsĕcŭī, rĕsĕctūm, rĕsĕcārĕ. Cic. *Afsnyden, afhouwen, afkappen, snoeyen.*

Ad vivum resecare. Colum. *Tot het leven toe snyden, snoeyen.*

* Libidinem resecare. Cic. *Vvellust of ongebondenheid afsnyden.*

RĔSĔCRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. *De zelve gebeden of offerhanden herhalen, of strydige gebeden doen.*

Resecrare aliquem. Corn. Nep. *Iemand weder trouwen, van den kerkelyken ban ontslaan: weder toelaten de offerhanden by te wonen.*

RĔSĔCTĬO, ōnis. f. Colum. *Afsnydinge, afhouwinge, afkappinge, afsnoeyinge.*

RĔSĔCTŬS, ă, ūm. Ovid. *Afgesneden, gehouwen, gekapt, gesnoeid.*

Barba resecta. Ovid. *Een afgesnede, geschore baard.*

RĔSĔCŪTŬS, ă, ūm. Ovid. *Een ander gevolgt hebbende:* ook, *iets na een ander gedaan hebbende.*

His est resecuta rogantem. Ovid. *Zy antwoorde den vrager met deze woorden.*

RĔSĔDĂ, æ. f. Plin. H. *Zeker kruid om ettergezwellen te doen breken.*

RĔSĔDO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plin. H. *Stillen, bevredigen, te vrede stellen.*

RĔSĔGMĔN, ĭnis. n. Plin. H. *Afsnydsel, afsneisel van wat het ook zy.*

Resegmina unguium. Plin. H. *Afsnydsel van nagelen.*

RĔSĔMĬNO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Ovid. *Veder zaayen, op nieuw bezaayen.*

RĔSĔQUOR, ĕris, ūtŭs sum, ĕquī. Ovid. *Volgen, navolgen, na gaan.*

RĔSĔRĀTŬS, ă, ūm. Ovid. *Ontsloten, open gedaan, geopend, open.*

RĔSĔRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Virg. *Ontsluiten, open doen, openen, open maken.*

Urbem reserare. Virg. *Een stad openen, de poorten van een stad ontsluiten.*

Reserare Italiam exteris gentibus. Cic. *Italie aan vreemde of uitheemsche volkeren ontsluiten, openen, open doen.*

* An-

Digitized by Google

* Annum referat Janus. Ovid. *Janus ontſluit, opent, begint het jaar.*

* Oracula referare. Ovid. *Godſpraken openbaren, verkondigen, bekend maken, ontdekken, verklaren.*

RĔSĔRO, ĭs, rĕsēvī, rĕsĕrĕrĕ. Plin. H. *Her-op een nieuw, of weder zaayen, planten, poten.*

* Arborem referere. Colum. *Een boom verplanten.*

RĔSĔRVO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Plin. J. *Bewaren, behouden, ſparen.*

Præſenti ſermoni reſerventur cætera. Cic. *VVy zullen de reſt ſparen, tegen dezwe met elkanderen eens t'zamen praten.*

Quartam partem agri in pratum reſervare. Cat. *Een vierde deel van een ſtuk lands tot een beemd, weide of weiland bewaren.*

Se ad majora reſervare. Virg. *Zyn zelven tot grooter dingen behouden.*

RĔSĔS, ĭdis. m. & f. Liv. *Ledig, onagtzaam, lui, traag, onluſtig, vadzig.*

Reſes animus. Virg. *Een vadzig, onluſtig, traag gemoed.*

Reſes aqua. Varr. *Een ſtaande water.*

RĔSĔX, ĕcis. m. Colum. *Het bovenſte van een wynſtok-rank die na 't ſnoeyen over blyft.*

RĔSĬDĔO, ēs, rĕsēdī, rĕsĭdērĕ. Cic. Virg. *Zitten, nederzitten, gezaten zyn.*

In ſolio reſidere. Ovid. *Op een throon of zetel gezaten zyn.*

Reſidet in nobis culpa. Lucret. *De ſchuld is in of op ons: het is ons ſchuld.*

* Reſident iræ. Liv. *De gramſchap is geſtild, bedaard, verdwenen.*

* Reſidet apud eum pecunia publica. Martian. Juriſc. *Het geld van den Staat, het 's lands geld beruſt of legt ledig onnut by hem.*

RĔSĬDO, ĭs, rĕsĭdērĕ. Virg. *Nederzitten:* ook, *ſtil worden, bedaren.*

RĔSĬDŬŬS, ă, ŭm. Cic. *Overig, overblyvend, overſchietend.*

RĔSĬGNO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Hor. *Ontzegelen: het gezegelde openen, opbreken, open doen.* Te weten een briet, een beſlote uiterſte wille, enz.

* Reſignare. Virg. *Sluiten, toedoen.*

Lumina morte reſignare. Ovid. *Het gezigt door de dood ſluiten, doen ſterven, het leven benemen.*

Fata venientia reſignare. Ovid. *Toekomende gevallen openbaren, voorzeggen, voorſpellen.*

* Reſignare. Hor. *Wederom geven, ter handen ſtellen.*

Omnem tabularum fidem reſignare. Cic. *Al het geloof van de openbare rollen of blaffers benemen, vernietigen.*

RĔSĬLĬO, īs, rĕsĭlŭī, *of* rĕsĭlīvī, *of* rĕsĭlĭī, rĕsĭlīrĕ. Ovid. *Te rug ſpringen, weder ſtuiten.*

* Reſilire. Plin. H. *Zakken, ſtuik of dunner worden.*

Reſilire à conditione. Aſc. Pæd. *Van een voorwaarde of beding afwyken, afſtaan: Zig aan een voorwaarde niet houden, gedragen.*

Quoties ulcus reſiliverit. Celſ. *Zoo dikwils als de etter-buil weder open ſpringt.*

RĔSĬMŬS, ă, ŭm. Colum. Varr. *Die een opgekromde platte neus heeft gelyk de moren.*

RESĪNA, æ. f. Plaut. *Hars.* Zekere vogt, die uit de pynboomen zypt.

RESĪNĂCĔŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Gelyk hars, van hars, harsagtig.*

RESĪNĀTŬS, ă, ŭm. Juven. *Met hars beſtreken, geharſt.*

Reſinata bibis vina. Mart. *Gy drinkt geharſte of met hars gemengde wynen.*

RESĪNŌSŬS, ă, ŭm. Plin. *Vol hars, gelyk hars, harsagtig.* Men vind *Reſinoſiſſimus.*

RĔSĬPĬO, ĭs, rĕsīpŭī, rĕsĭpĕrĕ. Cic. *Weder wys worden, of tot zyn verſtand of oordeel komen.*

* Reſipere. Plin. H. *Een ſmaak of geur van iets hebben, na iets ſmaken, rieken.*

Reſipere picem. Plin. H. *Na pek ſmaken, rieken.* Van zekere gemengde wynen geſproken.

RĔSĬPĬSCO, ſcĭs, rĕsīpŭī, rĕsĭpĭſcĕrĕ. Cic. *Weder wys worden, tot zyn verſtand of oordeel komen.*

* Reſipiſco. Ter. *Ik kryge, ſcheppe, grype weder moed.*

* Reſipiſcere. Suet. *Tot zig zelven komen uit een bezwyming.*

RĔSĬSTO, ĭs, rĕstĭtī, rĕsĭtŭm, rĕsĭſtĕrĕ. Cic. *Stil ſtaan, ſtil blyven, roeſten.*

Reſtitit ad noſtras fores. Ovid. *Hy bleef ſtil ſtaan, of ruſte voor onze deur.*

In hoc reſiſto. Cic. *Hier ruſt, of blyf ik op, of in. Hier op blyve ik ſtaan.*

* Reſiſtere ad aliquid faciendum. Liv. *Stil ſtaan, blyven om iets te doen.*

* Reſiſtere. Cæſ. *Weder, of tegenſtaan, weder, of tegen ſtreven: Iemand te keer gaan.*

Legiones hoſtibus reſiſtunt. Cic. *De keurbenden wederſtaan de vyanden, bieden hen 't hooſd, ſtutten of ſtuiten hen.*

Arbor reſiſtit ventis. Ovid. *Den boom wederſtaat of ſtuit de winden, ſtaat die uit.*

* Reſiſtere Peripateticis. Cic. *De Peripatetiſchen wederſtaan, tegenſpreken, wederleggen.*

* Reſiſtens oratio. Quintil. *Een ſtuitende, hortende, niet vloeyende reden.*

RĔSŌLVO, ĭs, vī, ūtŭm, rĕsōlvĕrĕ. Ovid. *Ontbinden, los maken.*

* Fas mihi ſacrata reſolvere jura. Virg. *Dat het my geoorloſd zy of vry ſtaa de heilige regten,* dat is, *geheimen of geheimeniſſen te openbaren, ontdekken.*

* Reſolvere in pulverem. Plin. H. *Tot ſtof ſcheiden, malen, verbryzelen, pletten.*

Reſolvere margaritas. Plin. H. *Paarlen ſmelten, doen ſmelten.* Van azyn geſproken.

* Reſolvere. Plaut. *Afbetalen, betalen, voldoen.*

* Reſolvere dicta. Petron. Quintil. *Het gezegde oploſſen, wederleggen.*

* Reſolvere. Hor. *Onſchuldig verklaren, vryſpreken.*

* Reſolvere hominem. Sen. Ph. *Een perſoon moede maken, afmatten: Laſhartig of verwyfd maken.*

* Reſolvere epiſtolam. Sen. Ph. *Een brief openen, opbreken.*

RĔSŌLŪTĬO, ōnis. *Ontbinding, losmaking, losheid.* Reſolutio nervorum. Celſ. *Beroerdheid, geraaktheid.*

Reſolutio alvi. Celſ. *Loslyvigheid.* Stomachi. Celſ. *Neiging tot braken in de maag.*

RĔSŌLŪTŬS, ă, ŭm. Tibul. *Ontbonden, ongebonde, losgemaakt, los:* ook, *verloſt, gered, bevryd.*

Reſoluta terra. Colum. *Tot ſtof gebroke aarde.*

* Reſoluta gaudia. Sil. Ital. *Loſſe blydſchap; overtollige, onmatige, overdadige vreugde.* Reſolutus Rhenus. Suet. *De ongebonde,* dat is, *de overvloeyende, overſtroomende Rhyn.*

* Corpora reſoluta. Colum. *Vermoeide, afgematte, moede, afgeſloofde, matte lighamen.*

RĔSŌNĂBĬLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Ovid. *Wederklinkende, wedergalmende.*

RĔSŌNĀNS, āntis. omn. gen. Cic. *Wederklinkende, wedergalmende.*

RĔSŌNANTĬĂ, æ. f. Vitruv. *Wederklank, wedergalm.*

RĔSŌNO, ās, rĕsōnŭī, ārĕ. Cic. *Wederklinken, wedergalmen.*

RĔSŌNŬS, ă, ŭm. Ovid. *Wederklinkend, wedergalmend.*

Ictus reſoni. Valer. Flacc. *Wederklinkende, wedergalmende ſlagen.*

RĔSŌRBĔO, ēs, rĕsōrbŭī, rĕsōrbĕrĕ. Ovid. *Weder opſlorpen, opſlikken, opzwelgen.*

* Lacrymas reſorbere. Stat. *De tranen verzwelgen, opſlorpen,* dat is, *opkroppen, inhouden, bedwingen.* Vocem. Plin. H. *De ſtemme weder- of binnen houden, bedwingen.* Saxa. Virg. *De klippen weder verzwelgen, inſlokken.* Van de zee geſproken.

RĔSPĔCTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. *Na een perſoon of iets toezien, kyken, zyn gezigt ergens na toe wenden, ſlaan.*

Obliquo oculo reſpectare aliquem. Stat. *Iemand zydelings, van ter zyden, of met een dwars of ſcheef oog aanzien, aanſchouwen.*

* Janua Ditis vaſto reſpectat hiatu. Lucret. *De poort van Pluto,* dat is, *van de hel komt iemand met een geweldige opſpalkinge, openinge, of wydte voor; is geweldig breed, of ruim.*

RĔSPĔCTŬS, ūs. m. Cic. *Aanſchouwing, gezigt, gekyk.*

* Reſpectus. Cic. *Aanzien, opzigt, aging, ontzag, opmerking.*

Reſpectum habere ad aliquem. Cic. *Agtinge, ontzag voor iemand hebben.*

Faciet nos moderatiores reſpectus noſtri, ſi conſuluerimus nos. Sen. Ph. *De opmerking van ons zelven zal ons matiger of bezadigder maken, indien wy by ons zelven te rade gaan,*

Digitized by Google

of ons zelven wel aanmerken.

* Reſpectus. Liv. *Een gezigt, of ſchouſpel.*

Fugientibus miſerabilis reſpectus erit. Liv. *Het zal een ellendig, erbarmelyk, deerlyk, jammerlyk gezigt voor de vlugtende zyn.*

RĒSPERGO, gĭs, rēſpērsī, rēſpērsūm, rēſpĕrgĕrĕ. Cic. *Beſprengen, beſproeyen, bevogtigen, nat maken, beſpatten, beſpeeten.*

Reſpergere mero Altaria. Colum. *De Altaren met wyn beſprengen, beſproeyen, bevogtigen.*

RĒSPERSĬO, ōnis. f. Cic. *Beſprenging, bevogtiging, beſproeying, natmaking.*

RĒSPERSŬS, ūs, m. g. Plin. *Zie* Reſperſio.

RĒSPERSŬS, ă, ūm. Cic. *Beſprengd, beſproeid, bevogtigd, nat gemaakt, beſpat, beſpeet.*

Menſa cruore reſperſa. Liv. *Een tafel met bloed beſprengd, bevogtigd, beſpat, bevlekt, bezoedeld.*

RĒSPĬCĬO, ĭs, rēſpĕxī, rēſpĕctūm, rēſpĭcĕrĕ. Cic. *Aanzien, bezien, aanſchouwen, bekyken.*

* Me in tuis ſecundis rebus reſpice. Ter. *Zie my aan, aanſchouw my, of zy my gunſtig, indagtig in uw voorſpoed, of welvaren.*

* Dii nos reſpiciunt. Ter. *De Goden aanſchouwen ons, ſlaan een gunſtig oog op ons, begunſtigen ons.*

* Non te reſpicis. Ter. *Gy ziet niet na u zelven, gy ſlaat, neemt, of geeft geen agt op u zelven, gy ontziet u zelven niet.*

Summa Imperii ad me reſpicit. Cæſ. *Het opper beſtier of bewint van 't gebied of den ſtaat komt my toe, behoort aan my: het regeeren of de hoerſchappy ſtaat aan my.*

RĒSPĪRĀMĔN, ĭnis. n. Ovid. *Ademing, adem haling, adem ſchepping.*

RĒSPĪRĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Zie* Reſpiramen.

* Reſpiratio aquarum. Cic. *Vitwaaſſeming, uitdampinge, damp, waaſſem der wateren.*

* Reſpiratio. Cic. *Adem haling of ſchepping in een vertoog: tuſſen-poos om adem te halen in een reden.*

RĒSPĪRĀTŬS, ūs, m. g. Cic. *Zie* Reſpiramen.

RĒSPĪRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Ademen, adem halen, ſcheppen.*

Ab aliqua re reſpirare. Quintil. *Van iets adem halen, ruſten.*

A me reſpirare. Cic. *Na vreeze adem ſcheppen, bekomen, herſtelt, of bevryd worden.*

* Reſpirabo ſi te videro. Cic. *Ik zal weder adem ſcheppen, of halen: Ik zal weder bekomen als ik u zie of aanſchouwe.*

RĒSPLENDĔO, ēs, ēre. Cic. *Blinken, ſchynen, glinſteren, ſchitteren:* ook, *weder glans geven.*

RĒSPŌNDĔO, ēs, rēſpōndī, rēſpōnsūm, rēſpōndērĕ. Ter. Cic. *Antwoorden, antwoord geven, verantwoorden.*

Ad rogatum reſpondere. Cic. *Op het gevraagde antwoorden: het gevraagde beantwoorden.*

Hoc mihi reſponde? Ter. *Beantwoord my dit; antwoord my hier op.*

Non reſpondit. Marcellus Juriſc. *Hy heeft niet geantwoord,* dat is, *hy is niet voors 't gerigt verſchenen.*

Ad tempus reſpondere. Cic. *Op den beloofden tyd betalen, voldoen, afloſſen.*

Nominibus non reſpondet. Sen. Ph. *Hy betaalt, of voldoet zyne ſchulden niet.*

* Reſpondet ad ſpem eventus. Liv. *De uitkomſt of uitſlag beantwoord de hope of verwagtinge.*

* Laudibus Græcorum reſpondere. Cic. *Den loſ der Grieken evenaren.*

In amore alicui reſpondere. Cic. *Iemand in liefde, of iemands liefde beantwoorden: Iemand weder beminnen, of weder liefde toonen.*

* Reſpondere patri. Cic. *Zyn vader evenaren: Gantſch niet van hem ontaarden.*

Illi de officio meo reſpondebo. Cic. *Ik zal hem wegens myn ampt beantwoorden:* dat is, *rekening doen, of rekenſchap geven.*

* Reſpondere. Virg. *Regt of tegen over leggen of ſtaan.*

Contrà reſpondet Gnoſſia tellus. Virg. *Het land of eiland Kandie legt'er tegen over.*

* Reſpondere. Cell. *Verwagtinge of hope beantwoorden; goeden uitſlag of uitkomſte hebben.* Van een geneesmiddel geſproken.

* Bella non reſponſura Auguſti lacertis. Hor. *Oorlogs- of krygsbenden die den arm of de krogten van Auguſtus niet zullen konnen wederſtaan.*

RĒSPŌNSĬO, ōnis. f. Cic. *Antwoordinge, antwoord, beantwoordinge, verantwoordinge.*

RĒSPŌNSĬTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Dikwils of vele luiden antwoorden, beantwoorden.*

RĒSPŌNSĪVĔ. adv. Aſc. Pæd. *Antwoordender wyze, by maniere van antwoord, al antwoordende.*

RĒSPŌNSO, ās, āvi, ātūm, ārĕ. Plaut. *Antwoorden, beantwoorden, verantwoorden, antwoord geven.*

* Reſponſare. Hor. *Tegen- of wederſpreken, of ſtaan. Tegenkakelen.*

RĒSPŌNSŎR, ōris. m. Hor. *Een verantwoorder of borg.*

* Reſponſor. Hor. *Een antwoordende of raadgevende voorſpraak,* Vulgò, *Advokaat.*

RĒSPŌNSŪM, ī. n. Cic. *Een antwoord.*

A me id reſponſum tuliſti. Cic. *Gy hebt dat antwoord van my ontfangen: Ik helbe u zulks geantwoord.*

* Reſponſum Aruſpicum reſponſa. Cic. *De antwoorden, voorſpellingen, of voorzeggingen der Wichelaars.*

* Reſponſa Juriſconſultorum. Cic. *De antwoorden, raadgevingen der Regtsgeleerden.*

RĒSPŌNSŬS, ūs. m. Vitruv. *Gelykmatigheid, evenredentheid, overeenkomſte van de verſcheiden ſtukken van een werk.*

Reſponſus linearum ad centrum. Vitruv. *De gelykmatigheid, of gelykmatige loop der ſtrepen na het middelpunt.*

RĒSPŪBLĪCĂ, Rēſpŭblicæ. Cic. *Een gemeene beſt, of Staat. Statendom.*

Accedere ad Rempublicam. Cic. *Tot beſtieringe of bewind van 't gemeene beſt of den Staat komen, geraken, verheven worden.*

RĒSPŬO, ĭs, rēſpŭī, rēſpŭĕrĕ. Liv. *Met ſmaad, of ſmadelyk verwerpen: wederwaardiglyk afſlaan, weigeren, ontzeggen.*

Reſpuere aliquid. Cicer. *Iets verſmaden, veragten, verwerpen.*

Conditionem reſpuere. Cæſ. *Een voorwaarde verwerpen.*

* Reſpuunt aliquid aures. Quintil. *De ooren verwerpen wel iets,* dat is, *konnen ſomtyds iets niet verdragen.*

* Conſolationem reſpuere. Cic *Trooſt, of vertrooſtinge verwerpen, veragten: Na geen trooſtreden willen luiſteren.*

* Reſpuit hoc lignum ſecures. Plin. H. *Dit hout wederſtaat de bylen: dit hout kan men met geen bylen klieven, of klooven.*

RĒSTĀGNĀTĬO, ōnis. f. Plin. H. *Overvloeying, overſtroming, overlooping,* van een rivier of de zee geſproken.

RĒSTĀGNO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Colum. *Overvloeyen, overſtroomen, overloopen,* van de zee.

RĒSTAŬRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Tacit. *Herſtellen, verſtellen, vermaken, vernieuwen.*

RĒSTĬĀRĬŬS, ĭi. m. Corn. Front. *Een ſeel, touw, of koorde draayer, een touwſlager.*

RĒSTĬBĬLĬS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Varr. Reſtibilis ager. Varr. *Een ſtuk lands dat alle jaren vrugten draagt.*

Sponte reſtibilis ſeges. Plin. H. *Oogſt of oogſt die van zelve of zonder zaayen groeit.*

RĒSTĬCŬLĂ, æ. f. Varr. Vitruv. *Een ſeeltje, touwtje, reepje, koordje.*

RĒSTĬNCTĬO, ōnis. f. Cic. *Uitbluſſing, bluſſing, leſſing:* ook, *leſſing of 't verſlaan van dorſt.*

RĒSTĬNCTŬS, ă, ūm. Cic. *Uitgebluſcht, geleſcht.*

RĒSTĬNGUO, guĭs, xī, ctūm, guĕrĕ. Plaut. Cic. *Uitbluſſen, bluſſen, leſſen, uitdoen,* van 't vier in den eigen zin.

Reſtinguere cupiditates. Cic. *Begeerlykheden, of hartstogten uitbluſſen, verdooven, dempen.*

Reſtinguere ſitim. Cic. *Den dorſt leſſen, verſlaan.*

Sermones reſtinguere. Cic. *Redenen, praatjes afſnyden, ſtuiten.*

RĒSTĬO, ōnis. m. Corn. Front. *Een ſeel, koord, of touwdraayer, een touwſlager.*

* Reſtio. Plaut. *Een galgbrok, een galgen aas: een gehange dief, ſchelm, enz. Een die de ſtrop waardig is.*

RĒSTĬO, īs, īvī, ītūm, īrĕ. Colum. *Bequaam zyn om te ploegt, geakkert of bezaait te worden.*

RĒSTĬPŪLĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Tegen of weder belofte: onderlinge belofte of toezegginge.*

RĒSTĬPŪLŌR, āris, ātŭs sūm, ārī. Cic. *Onderling of over en weder beloven, toezeggen.*

RĒSTĬS, ĭs. f. Plin. H. Colum. *Een ſeel, touw, koord, of*

Digitized by Google

veep. Men noemd ook dus allerhande ſcheeps touw werk.
Ook, *Een bos ajuin, of look.*
Operâ tuâ ad reſtim res redit. Ter. *Door uw toedoen of ſchuld is de zaak tot ophangens, dat is, tot wanhoop toe verbrod.*
RĔSTĬTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Terent. *Stilſtaan, ruſten, blyven ſtaan.*
Etiam reſtitas? Ter. *Blyft gy nog ſtaan?*
RĔSTĬTŪO, ŭis, ŭī, rĕſtĭtūtūm, rĕſtĭtŭĕrĕ. Cæſ. *Wederom geven of ter handen ſtellen.*
* Reſtituere aliquem. Cic. *Iemand vergeven, vergiffenisſe verleenen.*
* Reſtituere. Ter. *Herſtellen.*
Reſtituere alicui majorum locum. Cæſ. *Iemand in zyner voorouderen plaats of bedieninge herſtellen.*
* A limine mortis aliquem reſtituere. Catul. *Iemand uit de kaken des doods herſtellen, verloſſen, redden.*
Reſtituere in gratiam cum Cæſare. Cic. *In Cæſars gunſt herſtellen.*
Aciem reſtituere. Liv. *Een ſtryd her of vervatten, vernieuwen.*
Reſtituere aliquem ſanitati. Plin. H. *Iemand in gezondheid herſtellen.*
Stomachum levibus cibis reſtituere. Celſ. *De maag door ligte of lugtige ſpyzen herſtellen.*
RĔSTĬTŪTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Herſtelling.*
Reſtitutio fortunæ. Cicer. *Herſtellinge van zyn geluk of voorſpoed.*
Reſtitutio ædificiorum. Ulp. *Herſtellinge, vermakinge, vernieuwing van gebouwen.*
RĔSTĬTŪTŌR, ōrĭs. m. Cic. *Een herſteller, vermaker, vernieuwer.*
Reſtitutor ſalutis meæ. Cic. *De herſteller van myn gezondheid.*
RĔSTO, ās, rĕſtĭtī, rĕſtĭtūm, rĕſtāre. Cic. *Over, overig zyn, blyven, overſchieten.*
De viginti reſtabam ſolus. Ovid. *Ik bleef of ſchoot alleen van twintig over.*
Reſtabat aliud nihil, niſi. ſeq. inf. Ter. *Daar bleef, was, of ſchoot niet anders over, of daar was niets anders overig, dan dat, enz.*
Reſtat ut his reſpondeam. Cic. *Daar is niet overig dan dat ik deze luiden antwoorde, beantwoorde.*
Reſtare. Cic. *Ergens voor een tyd ſtil blyven, of wonen.*
RĔSTRĬCTĔ. adv. *Strengelyk, ſtiptelyk, op een aas.* Men zegt *reſtrictiùs* en *reſtrictiſſimè.*
* Reſtrictè. adv. *Spaarzaamlyk, zuiniglyk, kariglyk, ſchraaltjes.*
RĔSTRĬCTĬM. adv. Aſr. *Zie* Reſtrictè.
RĔSTRĬCTŬS, ă, ŭm. Hor. Catul. *Vaſt gebonden, aan gebonden.*
Carenâ reſtrictus. Catul. *Aan een ketting of keten gebonden.*
* Reſtrictus. Tac. *Geſtreng, ſtreng, ſtraf, hard, ruw.*
* Reſtrictus. Cic. *Gierig, karig.* Cicero zegt *reſtrictior* in dezen zin, en Plinius Junior *reſtrictiſſimè, zeer gieriglyk, zeer kariglyk, of ſchraaltjes.*
RĔSTRĬNGO, ĭs, rĕſtrīnxī, rĕſtrĭctūm, rĕſtrĭngĕrĕ. Plin. H. *Vaſt of aan binden.*
* Reſtringit nauſeam hæc herba. Plin. H. *Dit kruid belet, ſtuit de walging, of afkeer van 't eten: belet het braken.*
RĔSŬLTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Virg. Plin. H. *Dikwils ze rug ſpringen:* Ook: *weder klinken, weder galmen.*
Reſultant clamore colles. Virg. *De heuvelen wedergalmen door 't geſchreeuw.*
Imago vocis reſultat. Ovid. *De wederklank.* Vulgò, *Echo van de ſtemme keert te rug, wedergalmt.*
RĔSŪMO, ĭs, rĕſūmpſī, rĕſūmptūm, rĕſūmĕrĕ. Ovid. Varr. *Wederom of te rug nemen, ontfangen.*
Tela reſumere. Ovid. *De ſchigten weder op nemen, vatten, rapen.*
Vires reſumere. Ovid. *Zyne krogten weder krygen, bekomen, ontfangen.*
RĔSŬO, ĭs, ŭī, ūtūm, ŭĕrĕ. Suet. *Weder of op nieuw naayen, hernaayen.*
RĔSŪPĪNĀTŬS, ă, ŭm. Celſ. Juven. *Op den rug uitgeſtrekt, agter over leggende, of gelegen.*
Pali reſupinati. Vitruv. *In de lengte dwars gelegte palen.*
RĔSŪPĪNO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Ter. *Op den rug of achter over leggen.*
* Reſupinas rem omnem, ſoror. Non. *Zuſter gy werpt alles 't onderſte boven.*
RĔSŪPĪNŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Op den rug leggende, gelegen.*
* Reſupinus. Quintil. *Verwyfd, laf, laſhartig.*
RĔSŪRGO, gĭs, rĕſūrrexī, rĕſūrrĕctūm, rĕſūrgĕrĕ. Liv. Vell. Paterc. *Weder op ſtaan, op komen, herſtelt worden.*
Victa tamen Troja, reſurges. Virg. *Gy overwonne Troje zult egter weder op komen, herſtelt worden.*
Res Romanæ reſurgunt. Liv. *Den ſtaat van Rome word herſtelt.*
* Reſurgere. Plin. H. *Na 't ſnoeyen weder uitbotten, groeyen, ſchieten,* van een boom, enz.
RĔSŬSCĬTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Ovid. *Weder opwekken, wakker maken, verwekken.*
Reſuſcitare iram. Ovid. *De gramſchap of toorn weder opwekken, ontſteken.*
RĔSŪTŬS, ă, ŭm. Suet. Tunica reſuta. *Een weder of hernaaide rok.*
RĔTÆ, ārŭm. f. plur. Cæſius apud A. Gell. *Boomen aan de zyde van of in de rivieren zelve geplant,* die de ſchepen belemmeren.
RĔTĀRDĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Vertraging, veragtering, weder op of tegenhouding, belet.*
RĔTĀRDĀTŬS, ă, um. Suet. *Vertraagd, veragterd, opgehouden, belet.*
* Juventa retardata arte. Claud. *Een jeugdig aangezigt of gelaat door konſt behouden.*
RĔTĀRDO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cicer. *Vertragen, veragteren, weder op of tegen houden, beletten.*
Retardare impetum hoſtium. Cic. *Den aanval, indruk der vyanden ſtuiten.*
RĔTĀXO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Suet. *Wederom berispen, beſtraffen, laken: berispinge met gelyke munt betalen.*
RĔTĔ, ĭs. n. Virg. *Een net.*
RĔTĔCTŬS, ă, ŭm. Virg. *Ontdekt, bloot gemaakt.*
RĔTĔGO, gĭs, rĕtēxī, rĕtĕctūm, rĕtĕgĕrĕ. Virg. *Ontdekken, ontbloten.*
Animi commenta retegere. Ovid. *De vonden of konſt grepen van 's gemoed ontdekken.*
Orbem retexit Titan radiis. Virg. *De zon beeft de wereld door zyne ſtralen ontdekt, verligt.*
Ramus ad gelicidium retectus. Varr. *Een tak voor de vorſt bloot geſteld.*
RĔTĔNDO, ĭs, rĕtēndī, rĕtēntūm, rĕtēndĕrĕ. Ovid. *Ontſpannen.*
Retendere arcus. Ovid. *Bogen ontſpannen.*
RĔTĔNTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Weder op of tegenhouding, ſtuiting.*
Sprekende van een koetſier die de paarden beteugeld.
Retentio omnium aſſenſionum. Cic. *Opſchorſinge van allerhande toeſtemminge of oordeel.*
RĔTĔNTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. Cic. *Weder op of tegen houden; ſtuiten.*
Cur me retentas? Plaut. *Waarom houd gy my op of tegen? Waarom belet gy my?*
Tempora malè exacta retentare. Sen. Ph. *Qualyk of onmuttelyk doorgebragte, of beſteden tyd zig erinneren, te binnen brengen.*
* Cœlum à terris retentare. Lucret. *Den hemel van de aarde af houden, beletten dat hemel en aarde zig met in een mengen.*
* Retentare. Ovid. *Iets weder of op een nieuw beproeven, bezoeken.*
RĔTĔNTŬS, ă, ŭm. Ovid. *Ontſpannen.*
* Retentus. Cic. *Weder op of tegen gehouden; geſtuit.*
Verba dolore retenta. Ovid. *Woorden door de hartzeer of ſmart weder gehouden, geſtuit, belet.*
RĔTĔRO, ĭs, trīvī, trītūm, ĕrĕ. Col. *Wederom of over ſtampen.*
RĔTĔXO, ĭs, rĕtĕxŭī, rĕtĕxtūm, rĕtĕxĕrĕ. Cic. *Ontweven, ontwynen, ontwinden, ontwermen.*
* Fata retexere. Ovid. *Wederom leven, herleven, weder op de weereld komen,* van een doode geſproken.
* Retexere. Cic. Retexere orationem. Cic. *Een vertoog of reden vervatten, weder beginnen, op een nieu aanvangen.*
* Noxas retexere. Stat. *Zyne misſlagen overwegen, bedenken, overinneren.*
RĔTĬĀRĬŬS, ĭī. m. Suet. *Een ſoort van zwaard ſchermer, die zyn tegenſtrever met een net over 't hoofd te werpen tragte te belemmeren.*

Digitized by Google

RĔTĬCENTĬĂ, æ. f. Cic. *Verzwyging.* Als men iets, 't welk men niet gehouden is te openbaren, verborgen houd, te weten, eenig merkelyk gebrek in iets, dat men verkoopt, enz.

* Reticentia. Cicer. *Verzwyging, achterhouding. Een redemrykkonstige zwier.*

RĔTĬCĔO, ēs, rĕtĭcŭī, rĕtĭcĭtŭm. Cic. *Zwygen, ſtilzwygen, de mond houden.*

* Reticere. Cic. *Iets verzwygen, verborgen of verholen houden.*

Reticere de aliquo. Cic. *Van iemand zwygen, geen gewag maken, niet gewagen.*

Dolores reticere. Propert. *Zyne ſmarten verzwygen, verborgen, geheim houden, ſmoren.*

RĔTĬCŬLĀTŬS, ă, ŭm. Vitruv. *Nets gewys, of gelyk een net gemaakt.*

Feneſtræ reticulatæ. Varr. *Venſters met netswyze gemaakte ramen.*

Structuræ reticulatum genus. Vitruv. *Metzelwerk, netswyze geſlagen.*

RĔTĬCŬLŬM, ī. n. Plin. H. *Een klein net, een netje.*

* Reticulum. Juven. *Een ſoort van een kap, nets gewys gemaakt,* daar de vrouwen haar hair in deden. *Een huive, hulſel, toot, of kuive.*

* Reticulum. Ovid. *Een kaats net.* Vulgò, *Een raquet.*

* Reticulum. Hor. *Een net gelyk een zak gemaakt,* waar in de reizigers hun broot, enz. droegen. *Een knapzak.*

RĔTĬCŬLŬS, ī. m. Varr. *Zie* Reticulum.

RĔTĪNĀCŬLŬM, ī. n. Virg. *Alles waar mede iets vaſt gehouden, gebonden, of gehegt word.* Gelyk touwen, ſpykers, klampen, houw vaſten, enz.

* Retinacula vitæ abrupit multa. Plin. J. *Het heeft vele hou-vaſten des levens af gebroken.*

RĔTĪNĔO, ēs, ŭī, ēntŭm, īnērĕ. Cic. *Weder- tegen- of ophouden.*

Retinere liberalitate & pudore pueros ſatius eſt, quàm metu. Ter. *Het is beter of raadzamer de kinderen met mildheid en beleefdheid te wederhouden of betengelen dan door vreeze.*

* Siniſtrâ retinere arcum. Cic. *Een boog met de ſlinkerhand vaſt houden.*

* Retinere majeſtatem. Cic. *Zyn hoogachtbaarheid of waardigheid behouden, bewaren.*

Caritatem in aliquem retinere. Cic. *Gunſt of genegentheid jegens of voor iemand behouden.*

* Fidem in amicitia retinere. Cic. *Getrouheid of trouwe in vriendſchap behouden, betragten.*

* Gaudia non retinere. Ovid. *Zyn vreugde of blydſchap niet weder of inhouden, niet betengelen, bedwingen.* Gemitus. Ovid. *Zyn zugten niet wederhouden, bedwingen: zyne zugten den loſſen toom geven.*

* Memoriam gratiſſimam alicujus rei retinere. Cic. *Een zeer aangename gedagteniſſe of geheugeniſſe van iets bewaren, behouden, met zeer groot vermaak aan iets gedenken.*

* Modum ludendi retinere. Cic. *De maat van ſpelen bepalen, matiglyk ſpelen.*

* Officium retinere. Cic. *Zyn pligt onderhouden, betragten, doen: zig by of in de palen van zyn pligt houden.*

Labebar longiùs, niſi me retinuiſſem. Cic. *Ik zonde verder vervallen of uitgeweid hebben, indien ik my niet hadde bedwongen.*

* Retinere alienum. Cic. *Een anders goed houden, bezitten.*

* Hunc civem retinete. Cic. *Behoed, behoud, bewaar dezen burger: ſpaar hem het leven.*

RĔTĪNGO, gĭs, rĕtĭnxī, rĕtĭnctŭm, rĕtĭngĕrĕ. ferrum. Stat. *Het yzer weder in 't water, enz. ſteken.*

RĔTŌNO, ās, ārĕ. Catul. *Wedergalmen, wederklinken: we'erklank, of we'ergalm geven.*

Fremitu hæc loca retonant. Catul. *Deze plaatſen wedergalmen, wederklinken van 't gedruis of geraas.*

RĔTŌRQUĔO, ēs, rĕtōrsī, rĕtōrtŭm, rĕtōrquērĕ. Colum. *Verdraayen, omdraayen, verwringen, omwringen.*

Retorquere aliquem. Quintil. *Iemand van een andere zyde afwenden, winnen, overhalen.*

* Retorquere telam. Plin. H. *Omdraayen, entwinden, losmaken: Een webbe ontweven.*

Retorquere oculos ad urbem. Cic. *De oogen of 't gezigt na de ſtad draayen, wenden, keeren, ſlaan.*

Animum retorquere ad præterita. Sen. Ph. *Op voorledene of gedane zaken denken.*

Se in præteritum retorquere. Sen. Ph. *Zig voorledene zaken erinneren.*

RĔTŌRRĔO, ēs, ĕre. Plin. *Verdroogen, dor maken, ſchroeyen:* ook, *droog, dor, of geſchroeid worden.*

RĔTŌRRESCO, ſcĭs, rĕtōrrŭĭſcĕrĕ. Colum. *Dor, droog worden, verdorren, verdroogen.*

RĔTŌRRĬDE. adv. Plin. H. Retorridè nata. Plin. H. *Zeer droog, verlept, verbrand.*

RĔTŌRRĬDŬS, ă, ŭm. Colum. *Dor, droog, ſappeloos.*

Retorridi rami. Sen. Ph. *Dorre, droege, verdorde, ſappeloze takken, telgen.*

RĔTŌRTŬS, ă, ŭm. Hor. *Verdraaid, omgedraaid, omgewrongen, verwrongen.*

Brachia tergo retorta. Hor. *Armen op den rug gedraaid, gewrongen, gebonden.*

* Specus in cochleam retorti. Colum. *Holen, kuilen gelyk de ſchulpen van viſſen omdraayende.*

RĔTŌSTŬS, ă, ŭm. Hor. *Weder of op een nieuw gerooſt, geſchroeid, gebraden.*

RĔTRĀCTĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Overziening, verbetering:* ook, *herroeping, verzaging van iets dat gezegd of geſchreven is.*

RĔTRĀCTĀTŬS, ă, ŭm. Quintil. *Verbeterd, overgezien, beſchaafd.*

* Eandem materiam à me retractatam ſcribere de integro jubebam. Quintil. *Ik beval, beloſte, gebood de ſtoffe of 't onderwerp van my nagezien en verbeterd, weder op een nieuw te verſchryven, of weder op te ſtellen.*

RĔTRĀCTĬO, ōnĭs. f. Vitruv. Retractiones gradumm. Vitruv. *De tuſſenwydte der ſtappen van een trap.*

RĔTRĀCTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Plin. J. *Overzien, verbeteren, beſchaven.*

* Largitiones retractare. Plin. J. *Vereeringen, geſchenken wederroepen, herhalen.*

* Pedamenta retractare. Colum. *De ſteunſelen, onderſteunſelen, ſtutten vermaken, verſtellen, verbeteren,* om nóg meermalen te gebruiken.

* Retractare librum. Sen. Ph. *Een boek overzien, verbeteren, beſchaven.*

* Retractare aliquid. Hor. *Iets weder begunnen, aanvangen, onder handen nemen.*

Memoriam retractare alicujus. Sen. *Iemands gedenkenisſe, of gedagteniſſe herhalen, ververſchen, den menſchen erinneren, te binnen brengen.*

* Dicta retractare. Virg. *Het gezegde herroepen, in den hals halen, ontkennen.*

* Deſueta verba retractare. Ovid. *Ongewone, in ongebruik geraakte woorden weder ophalen, op nieuws gebruiken.*

* Vulnera retractare. Ovid. *De wonden weder ophalen: hartzeer weder ophalen, op de baan brengen, zig erinneren, te binnen brengen,* in den oneigen zin.

* Retractare adoleſcentiam. Sen. Ph. *De jeugd weder ophalen, in gedagten brengen.*

RĔTRĀCTŬS, ă, ŭm. Cic. *Wederom, of te rug getrokken, geruk.*

Ita mœſtus rediit, ut retractus, non reverſus videretur. Cic. *Hy is zoo bedroefd, bedrukt, nederſlagtig wederom gekomen, dat hy wederom getrokken, dog niet weder gekeerd ſcheen te zyn.*

* Retractus. Liv. *Afgezonderd, afgelegen, verborgen, geheim.* Men zegt *Retractior* in dezen zin.

Retractius paulò cubiculum. Plin. H. *Een weinigje afgezonderder, afgelegener, geheimer kamer.*

* Retracti. Cic. *Betrapte, opgevange, agterhaalde overloopers.*

RĔTRĀHO, hĭs, trāxī, trāctŭm, trahĕrĕ. Cic. *Wederom, of te rug trekken, rukken, halen.*

Non habeo certum quæ te res hinc maximè retrahat. Cic. *Ik weete niet zeker wat zaken u van hier meeſt zal afrukken, afrukken, afbrengen, afwenden.*

* Ab ictu ſe retrahere. Ovid. *Zig zelven van een ſlag te rug wenden, keeren: Een ſlag ontwyken.*

* Aliquem à ſtudio retrahere. Ter. *Iemand van 't letterbloken, geleerde- of boek-oeffeningen, of beſpiegelingen aftrekken, afwenden, afkeerig maken.*

Aliquid ad ſpem haud dubiam retrahere. Tac. *Iets tot geen twyffelagtige hope, of tot een zekere, gewiſſe of vaſte hope trekken.*

Digitized by Google

RĔTRĪBŬO, īs, ŭī, būtūm, bŭĕrĕ. Cic. *Wederom geven, ter handen ſtellen: weder vergelden, beloonen.*
Pecuniam acceptam alicui retribuere. Liv. *Ontfangen of genoten geld iemand wederom geven, opleggen, betalen, voldoen, afloſſen.*
RĔTRIMENTŪM, ī. n. Varr. *Droeſſem van olie.* Ook, *allerhande ſchuym van bergſtoffen.*
Retrimentum plumbi. Celſ. *Schuim van lood.*
RĔTRŌ. adv. Ter. Cic. *Te rug, wederom, agter uit, van agteren.*
Retro fluere amnes vidit noſtra ætas. Plin. H. *Onze eeuw heeft de rivieren zien te rug of tegen den natuurlyken loop aan vloeyen:* dat is, *wy hebben zulks gezien.*
RĔTRŌĀGO, is, ēgī, āctūm, ĕrĕ. Plaut. *Agterwaarts of te rug dryven.*
Retro ambulare. Plin. H. *Te rug of wederom wandelen.*
RĔTRŌCĔDO, ĭs, cēſſī, cēſſūm, cĕdĕrĕ. Liv. *Te rug of agter uit wyken, deinzen, treden, gaan.* Het is beter dat men *retro cedo* met twee woorden ſchryve.
RĔTRŌĔO, īs, īvī, ītūm, īrĕ. Plin. *Te rug of wederom gaan.*
RĔTRŌGRĂDĬŌR, dĕrĭs, grēſſus ſum, grădi. Plin. H. *Te rug of agter uit treden, gaan, keeren, wyken.* Een konſtwoord in de Sterrekunde.
RĔTRŌGRĂDŬS, ă, ūm. Plin. H. *Te rug tredende, gaande, keerende, wykende.*
Jupiter retrogradus. Sen. Ph. *Het te rug keerende, loopende geſtarnte Jupiter.*
RĔTRŌRSŪM. adv. Cic. Hor. *Agterwaarts, agter uit, te rug.*
Rejectæ retrorſum Annibalis minæ. Hor. *Verſmade, verworpe dreigementen van Annibal.*
RĔTRŌRSŬS. adv. Plin. H. *Zie* Retrorſum.
RĔTRŪDO, ĭs, ūſī, ūſūm, ūdĕrĕ. Plaut. *Wederom of te rug ſtooten, duwen.*
RĔTRŪSŬS, ă, ūm. Cic. *Verborge, verhole.*
RĔTUNDO, ĭs, rĕtŭdī, rĕtūſūm, rĕtŭndĕrĕ. Cic. *Stomp of bot maken, verſtompen.*
* Tela conjurationis retundere. Cic. *De ſchigten der t'zamenzweringe ſtomp of bot maken, verſtompen:* dat is, *een t'zamenzweringe dempen, verydelen.*
* Mucronem ſtyli Cenſorii retundere. Cic. *De ſcherpte van een 's Tuchtmeeſters keure verſtompen:* dat is, *zyn ſcherpe keure kragteloos maken.*
Linguam & ſermones quorundam retundere. Liv. *De tong en redenen of praatjes van ſommigen beteugelen.* In plat duits, *ſommigen den bek ſnoeren, den mond ſtoppen.*
Retundere improbitatem alicujus. Quintil. *Iemands boosheid of godloosheid beteugelen, in toom houden.*
RĔTŪRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Varr. *Ontſloppen, open doen.*
Returare aures alicui. Varr. in Fragm. *Iemands ooren openen, iemand weder doen hooren.*
RĔTŪSŬS, ă, ūm. Colum. *Plomp, bot, groſ.*
** Retuſum ingenium. Cic. *Een plompe, botte geeſt: Een groſ, bot verſtand.*
*** Res retuſæ. Sil. *Hopeloze, ſlegtſtaande, verwarde zaken.*
RĔVĂLĔSCO, ſcĭs, rĕvălĕſcĕrĕ. A. Gell. *Weder gezond worden, opkomen, bekomen, herſtelt worden.*
Ex capitali morbo revaleſcere. Ovid. *Uit een doodelyke ziekte of krankte opkomen, herſtelt worden.*
RĔVĂNĔSCO, rĕvănŭī, rĕvănĕſcĕrĕ. Ovid. *Verdwynen, verzwindelen.*
RĔVĔHO, hĭs, vēxī, vĕctūm, rĕvĕhĕrĕ. Liv. *Weder, wederom, of te rug voeren, brengen.*
Revectus eſt triumphali curru. Plin. H. *Hy wierd met een praalwage te rug gevoert, gebragt.*
*** Manus revehere. Sen. Trag. *Een leger te rug voeren.*
Ad ſuperiorem ætatem revehi. Cic. *Tot een hooger of ouder eeuwe verwoert worden, of te rug keeren, of opklimmen,* in een vertoog.
RĔVĔLĀTŬS, ă, ūm. Ovid. *Ontdekt, geopend, geopenbaard.*
Os revelatum. Ovid. *Een ontdekt aangezigt.*
RĔVĔLLO, ĭs, rĕvēllī, rĕvūlſūm, rĕvĕllĕrĕ. Cic. *Met kragt of geweld afrukken, aftrekken, afryten, ſcheuren, afnemen.*
Clauſtrum portarum revellere. Cic. *Het ſlot, of de grendel van een der poorten of deuren afrukken.*
RĔVĔLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Ovid. *Openbaren, ontdekken, verkondigen, bekend maken, toonen, aanwyzen.*
Mentita ſacra revelat. Ovid. *Hy ontdekt de valſche of gewaande offerhande.*
RĔVĔNĬO, īs, rĕvēnī, rĕvĕntūm, rĕvĕnīrĕ. Cic. *Weder, wederom, of te rug komen, keeren.*
* Revenire in gratiam. Plaut. *Weder in gunſt komen, herſtelt worden.*
RĔVĔRĀ. Cic. *In der daad, in waarheid, waarlyk, zekerlyk.* Het is beter *re vera* met twee woorden te ſchryven.
RĔVĔRBĔRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Sen. Ph. *Weder, wederom, of te rug ſlaan.*
Omnem fortunæ impetum reverberabit. Sen. Ph. *Hy zal alle het geweld,* dat is, *de aanvallen van de Fortuin afkeeren, afweeren, uit of wederſtaan.*
RĔVĔRENDŬS, ă, ūm. Ovid. *Eerwaardig, dat men in eere of waarde moet houden, daar men eerbiedigheid of ontzag voor moet hebben.*
RĔVĔRENTĬŌR, ōrĭs. m. & f. Suet. *Meer eerbiedigheid, of ontzag hebbende, zediger.* Nec reverentior erga Senatum erat. Suet. *Hy hadde ook geen grooter eerbiedigheid of ontzag voor den Raad.* Men vind *Reverentiſſimus.*
RĔVĔRENTĔR. adv. Plin. J. *Eerbiedigly, met eerbiedigheid.* Men zegt *Reverentiùs* en *Reverentiſſimè.*
Reverentiùs illis viſum eſt hoc facere. Tac. *Het ſcheen hen eerbiediger, zediger; of grooter eerbiedigheid te zyn dit te doen.*
RĔVĔRENTĬĂ, æ. f. Cic. *Eerbiedigheid, ontzag* voor iemand.
Libertas reverentiam remiſit. Stat. *De vryheid, of vrypoſtigheid, heeft de eerbiedigheid of 't ontzag vermindert.*
Rumpere ſacramenti reverentiam. Tac. *De eerbiedigheid, de heiligheid van een eed breken, ſchenden.*
RĔVĔRĔŎR, ĕrĭs, rĕvĕrĭtŭs ſum, rĕvĕrērī. Cic. *Eerbied, eerbiedigheid, of ontzag voor iemand hebben: In eere houden.*
Virtutem revereri. Auct. ad Her. *Eerbiedigheid of ontzag voor de deugd hebben.*
* Non revereor aſſentandi ſuſpicionem. Cic. *Ik vreeze het vermoeden van gevlei niet: Ik vreeze niet dat iemand my van gevlei verdagt zal houden.*
RĔVĔRRO, ĭs, rĕvĕrrī, rĕvĕrſūm, rĕvĕrrĕrĕ. Plaut. *Weder, of op een nieuw vegen.* Men zoude konnen twyffelen, of het niet het tegendeel was, te weten, *Het geveegde weder vuil maken.* De plaats in Plautus beſlegt myn's bedunkens de zake niet.
RĔVĔRSĬO, ōnĭs. f. Cic. *Weder, wederom, te rug keering, of komſt.*
Reverſionem ad terram facere. Plaut. *Uit een ſchip weder aan land treden, ſtappen.*
* Reverſio febrium. Cic. *Wederkomſt, of verdubbeling van koortſen.*
RĔVĔRTO, ĭs, rĕvĕrtī, rĕvĕrſūm, rĕvĕrtĕrĕ. Cæſ. *Weder, wederom, te rug keeren, komen.* De *tempus præſens* en *imperfectum* van dit *verbum* worden byna niet gebruikt in wat *modus* het ook zy.
Ad animum reverti priſtinum. Cic. *Ik ben tot myn vorig gemoed of vorige gedagten of genegentheden weder gekeert.*
RĔVĔRTŌR, ĕrĭs, rĕvĕrſus ſum, rĕvĕrtī. Cic. Vell. Paterc. *Weder, wederom, te rug keeren, komen.*
Domum reverti. Ter. *Na huis keeren, weder na huis gaan.*
In gratiam cum aliquo reverti. Liv. *Met iemand weder goed vriend worden.*
Ad propoſitum reverti. Cic. *Tot zyn voorſtellinge, of voornemen weder keeren.*
RĔVĪLĔSCO, ſcĭs, lĕſcĕrĕ. Sen. Ph. *Slegt, veragtelyk, verſmadelyk worden: vervallen.*
RĔVĪNCĬO, īs, rĕvīnxī, rĕvīnctūm, rĕvīncīrĕ. Cæſ. *Binden, vaſt maken: van agteren binden, omgorden.*
Latus enſe revincit. Prop. *Hy gord of ſteekt een zwaard op zyde.*
RĔVĪNCO, ĭs, rĕvīcī, rĕvīctūm, rĕvīncĕrĕ. Cic. *Overwinnen, overtuigen, pal zetten.*
RĔVĪRĔSCO, ſcĭs, rĕvīrĕſcĕrĕ. Ovid. Colum. *Weder, of op een nieuw groen worden.*
RĔVĪSĬTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plin. H. *Weder, wederom, op een nieuw bezoeken, gaan zien, 't bezoek afleggen.*
RĔVĪSO, ĭs, rĕvīſī, rĕvīſūm, rĕvīſĕrĕ. Cic. *Weder, wederom, op een nieuw bezoeken, gaan zien, 't bezoek afleggen.*
Aliquem ſæpius revitere. Virg. *Iemand dikwils bezoeken, gaan zien: het bezoek dikwils by iemand afleggen.*

Digitized by Google

* Furor revisit. Lucret. *De woede, dolheid, razerny quam weder.*

RĔVĪVĪSCO, scis, rĕvīxī, rĕvīctum, rĕvīvīscĕrĕ. Cic. *Herleven, weder levend worden.*
Senatus ad auctoritatis pristinæ spem reviviscit. Cic. *De Raad of Vroedschap komt weder tot een hope van haar vorig gezag, of van herstellinge tot oude agtbaarheid.*
Reviviscere à meru alicujus mali. Cic. *Weder bekomen, herstelt, of bevryd worden van de vreeze van eenig ongeluk, ramp of ongeval.*
Ad verba alicujus reviviscere. Ovid. *Weder leven, of moed scheppen op iemands woorden.*
Adventu nostro reviviscunt clementia, justitia. Cic. *Door onze aankomst krygt de goedertierenheid en de regtvaardigheid een nieuw leven.*

RĔŪNCTŌR, ōris. m. Plin. H. *Een Arts, die den zieken met zalven, of smeren genas:* andere zeggen, *de knegt van een Arts of Wondheeler die de luiden, welke om hun gezondheid, het worstelen of dergelyk oeffenden, met zalve bestreek.*

RĔVŎCABĬLIS, is, m. & f. ĭle, is. n. Ovid. *Herroepelyk, wederroepelyk, dat men her- of wederroepen kan.*

* Revocabile damnum. Claud. *Een herstelbaar, vergoedelyk verlies.*

RĔVŎCAMĔN, ĭnis. n. Ovid. *Her- of wederroeping.*

RĔVŎCATĬO, ōnis. f. Cic. *Wederkomst.*
Revocatio brumalis. Cic. *De gewoone wederkomst van de winter tyd.*

RĔVŎCĀTUS, a, um. Cic. *Her- of wedergeroepen.*

RĔVŎCO, as, āvī, ātum, ārĕ. Cic. *Her, wederom, weder, of te rug roepen.*

* Revocare. Cicer. *Iemand afwenden, afstrekken, iets doen laten.*
Revocare aliquem à cupiditate. Cic. *Iemand van begeerlykheid of wellust afwenden, afstrekken.*
Revocare à consilio. Cic. *Iemand van een voornemen afwenden, afstrekken.*

* Revocare gradum *of* pedem. Virg. *Te rug, agterwaarts gaan, keeren, wyken, treden.*

* Revocare ad memoriam alicujus rei. Cic. *Iemand tot de gedagtenisse of geheugenisse van een zake brengen, iemand iets erinneren, te binnen brengen, indagtig maken.*

* Revocare vires amissas. Cic. *Zyne verlore kragten weder krygen, bekomen.*

* Revocare antiquam militiam. Tac. *De oude krygsmagt herstellen.*

* Revocare opus. Ovid. *Een werk weder of op een nieuw beginnen, aanvangen.*
Revocare studia intermissa. Cic. *Zyn afgebroke letter-oeffeningen weder aanvaarden, aanvangen.*

* Se revocare. Cic. *Zig bedenken, van gevoelen of gedagten, veranderen.*

* Mare se revocat. Sen. Ph. *De zee valt, ebt, zakt.*
Revocare promissum. Sen. Ph. *Zyn belofte herroepen.*

* Omnia ad scientiam revocare. Cic. *Alles tot de wetenschap of kennisse overbrengen, toepassen.*

* Vitis ad unam virgulam revocatur. Colum. *De wynstok word tot een enkele rank gebragt, gesneeit.*

RĔVŎLO, as, āvī, ātum, ārĕ. Cic. *Weder, wederom, te rug vliegen.*
Revolat ad patriam. Vell. Patere. *Hy vliegt, keert haastelyk na zyn vaderland.*

RĔVŎLŪBĬLIS, is. m. & f. ĭle, is. n. Ovid. *Dat men weder, wederom, of te rug wentelen, rollen, keeren, of wenden kan.*

RĔVŎLVO, is, rĕvōlvī, rĕvōlūtum, rĕvōlvĕrĕ. Colum. *Weder, wederom, te rug wentelen, rollen, keeren, wenden.* Ook, *Op en neder of dikwils wentelen, rollen, wenden, keeren.*
Revolvere iter. Virg. *Weder op zyn ende weg keeren, komen. De zelve weg wederom keeren.*
Revolvere casus Iliacos. Virg. *De Trojaansche gevallen, of het lot van Troje nog eens ondergaan, ondernemen.*
Revolvere libros. Liv. *Boeken door bladeren, door lezen.*
Loca jam recitata libri revolvere. Hor. *Reeds opgezegde, of gemelde plaatsen van een boek nazien, nalezen.*
Revolvor in Tusculanum. Cic. *Ik keer na myn hofstede Tusculum.*

Revolvi ad sententiam alicujus. Cic. *Tot iemands gevoelen gebragt, overgehaalt worden.*
Imprudens eò quò minimè vult revolvitur. Cic. *Hy verrukt onwetende, zonder zyn weten tot iets, daar hy in 't minste niet toe genegen was.*

RĔVŎLŪTUS, a, um. Virg. *Afgebeukeld, gerold, gespeeld, door water, enz.*

RĔVŎMO, is, rĕvōmŭī, rĕvōmĭtum, rĕvōmĕrĕ. Plin. H. *Weder braken, uitspuwen, overgeven.*

* Revomere. Liv. *Verwerpen, uitwerpen, opwerpen, uitbraken,* op wat wyze het zy.

RĔŪS, i. m. Cic. *Een gedaagde, of verweerder in 't gerigt.*

* RĔŪS. Ulp. *Een borg.*

* Reus voti. Virg. *Verpligt, verbonden, schuldig aan een bede-beloste.*
Reus satis dandi. Ulp. *Een borg.*

* Reus. Cic. *Schuldig, betigt, aan gehandeld.*
Ambitus reus. Cicer. *Schuldig aan bekruipinge van eer dingers.*
Avaritiæ. Cic. *Schuldig aan gierigheid, zeer gierig.* Cicero voegt 'er *nocens* by, om dat *reus* alleen niet eigentlyk schuldig beteekent.

* Reus suæ stationis tutandæ. Liv. *Schuldig, verpligt, verbonden om zyn post te verdedigen, beschermen.*

* Reus de vi. Cic. *Schuldig aan 't plegen van kragt en gewelt.*
Facere aliquem reum apud Judicem. Tac. *Iemand by of voor den Regter beschuldigen, betigten, aanklagen.*
Reum peragere. Plin. J. *Iemand schuldig doen verklaren, vervolgen tot hy veroordeelt of gedoemt word.*

RĔVŬLSĬO, ōnis. f. Plin. H. *Afrukking, afrekking, afschouring, afryting.*

RĔVŬLSUS, a, um. Cic. *Afgerukt, afgetrokken, afgescheurd, afgereten.*
Revulsum è monte saxum. Ovid. *Een rots, steen rots, of klip uit een berg gerukt.*

RĔX, Rĕgis. m. Cic. *Een Koning.*

* Rex. Hor. *Een groot, vermogend, ryk, aanzienlyk heer.*
Regibus hic mos est. Hor. *De Grooten hebben deze gewoonte, zyn dit gewend.*

RHA, & RHĀCŌMA. Plin. *Rabarber.*

RHĀGĀDES, um. plur. f. Plin. H. *Kloven in de handen, lippen, enz.* door koude, enz.

RHĀGĀDĬA, æ. f. Plin. H. *Zie* Rhagades.

‡ RHĀMNŪS, i. m. Plin. H. *Een zeker aard gras, of beester, als een Braamberzie-struik.* Aliis, *Rynbezoen.*

RHĀPHĀNŪS, i. m. g. Dioſc. Gr. *Een radys.*

RHĀPSŌDĬA. æ. f. Corn. Nep. *Een stuk of boek in een geheel Gedigt,* gelyk in de Iliados van Homerus.

RHEDA, æ. f. Cic. *Een wage, of kar.*

RHEDĀRĬUS, ii. m. g. Cic. *Een voerman of wagenaar.*

RHEDĀRĬUS, a, um. Varr. *Van een voerman of wagenaar.*
RHEDĀRĬUS mulus. Varr. *Een wage- of kar-muil-ezel.*

RHEDŌNES, um. m. plur. Cæſ. *Rennes,* de hoofdſtad van Bretanje in Vrankryk.

RHENO, ōnis. m. Cæſ. Sall. *Een soort van kleed van schapen vellen, by de oude Hoogduitschers gebruikelyk en tot de middel komende.*

RHENUS, i. m. Cæſ. *Den Ryn.* Een vermaarde Rivier, loopende door Duitschland tot voor by Katwyk op Rhyn by Leiden.

RHĒON, i. n. g. *Chinasche Rabarber.*

RHĒTOR, ōris. m. Cic. *Een redekonſtenaar, die anderen de redenrykkenſt leeraart.*

RHETŌRĬCA, ōrum. n. plur. Cic. *De inzettingen, regelen, wetten van de reden kenſt.*

RHETŌRĬCA, æ. f. Cic. *De redenryk kenſt.*

RHETŌRICE, es. f. Quintil. *Idem.*

RHETŌRICE. adv. *Gelyk een redekonſtenaar: Volgens de inzettingen of wetten van de redenryk kenſt.*

RHETŌRĬCUS, a, um. Cicer. *Van de redenryk kenſt, daar toe behoorende.*

RHEUMA, ătis. n. g. Plin. *Een zinking.*

RHEUMĀTĬCI, ōrum. plur. m. Plin. H. *Met zinkingen gequeld.*

RHEUMĀTĬSMUS, i. m. Plin. H. *Een zinking.*

RHĪNA, æ. f. Plin. H. *Zeker zeevisch.*

RHĪNŌCĔRŌS, ōtis. m. Plin. H. *Een Neushoorndier, of Rin-*

Digitized by Google

Rhinoceros. Zeker dier met een hoorn op den neus, en een musket ſchoot vrye huid.

RHŎDĀNŬS, ī. m. Cæſ. *De Rhone*, een rivier in Vrankryk.

RHŎDĪNŬS, ă, ūm. Plin. H. ῥόδινος. *Van rozen, van rozen gemaakt.*

Rhodinum oleum. Plin. H. *Oly van rozen.*

RHŎDŎDĀPHNĒ, ēs. f. Plin. H. *Een Oleanderboom.*

RHŎDŎDĒNDRŎS, ī. m. Plin. H. *Zie* Rhododaphne.

RHŎDŬS, ī. f. Plin. H. *Rhodes*, een eiland van klein Aſie.

RHŌMBŬS, ĭ. m. Ovid. Prop. Martial. *Een ſoort van een wiel*, 't welk de toveraars in hunne aperyen gebruikten.

* Rhombus. Hor. ῥόμβος. *Een tarbot*, zekere zee viſch.

RHŌMPHÆĂ, æ. f. Liv. ῥομφαία. *Een houw zwaard, een houw zabel.*

RHŌNCHĬSSO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. *Ronken, ſnorken.*

RHŌNCHŬS, ī. m. Mart. *Ronkinge, geronk, geſnork.*

RHŪS, Rhŏĭs. m. Celſ. ῥοῦς. *Een aard gewas, of Heeſter.* Had. Junio, *Ren, rin, ſmak.*

RHYPĂRŌGRĀPHŬS, ī. m. Plin. H. *Een ſchilder van geringe zaken.* Vulgò, *Een dozyn ſchilder.*

RHYTHMĬCĬ, ōrūm. plur. m. Cic. ῥυθμικοί. *Die een maatklank in hun reden onderhouden. Op mate ſprekende.*

RHYTHMŬS, ī. m. Quintil. *Maat klank, getal klank.*

Venarum rhythmus. Vitruv. *Gelykmatigheid van aderſlag, of aderen.*

RHYTĬUM, ĭī. n. Martial. *Een ſoort van vat gelyk een hoorn gemaakt.*

RĪCĂ, æ. f. Varr. *Een ſoort van dekzel, of kap, of huik, waar mede de Roomſche vrouwen hare hoofden dekten.* Ook, *Een zweetdoek.* Non.

RĪCĪNĬŪM, ĭī. n. Varr. *Een ſoort van Romeinſche vrouwen tabbaard.*

RĪCĪNŬS, ī. m. Colum. Varr. *Een ſoort van een worm, die de oſſen en honden plaagt. Een teeke, een hond luis.*

* Ricinus. Plin. *Zeker boomtje, dat vrugten draagt die de worm* Ricinus *gelyken. Wollekruidboom, wonderboom, kruisboom.*

RICOMĂGŪM, ī. n. *Riom*, Een ſtad in Auvergne.

RĪCTŪM, ī. n. Cic. *Opſpalkinge, opſparringe van den muil, de muil der beeſten.*

RĪCTŬS, ūs. m. Cic. *Zie* Rictum.

Rictus ad aures dehiſcens. Plin. H. *Een muil tot de ooren toe openſtaande, opgeſpalkt, opgeſpart.*

Riſu diducere rictum. Hor. *De mond in't lacchen wyd openen: Met een wyde mond lacchen.*

RĪCŬLĂ, æ, f. g. Feſt. *Een vrouwe hoofd dekzeltje, kapje. Zie* Rica.

RĪDĔO, ēs, rīsī, rīsūm, rīdērĕ. Cic. *Lacchen.*

* Ridere alicui. Virg. *Iemand toelacchen, lacchende aanzien, een vriendelyk gezigt toonen.*

* Ridere aliquem *of* aliquid. Ter. Cic. *Iemand of iets uitlacchen, belacchen, beſpotten.*

Ridere de aliqua re. Cic. *Ergens om of over lacchen.*

RĪDĪBŪNDŬS, ă, ūm. Plaut. *Lacchend.*

RĪDĪCĂ, æ. f. Plaut. Varr. *Een lat of ſtaak van een wynſtok.*

RĪDĪCŬLĂ, æ. f. Sen. Ph. *Een ſoort van een dwarſe paal daar de verwers hun geverwde ſtoffen op droogen.*

RĪDĪCŬLĀRĬŬS, ă, ūm. Plaut. *Belacchelyk, beſpottelyk.*

RĪDĪCŬLĒ. adv. Cic. *Op een belacchelyke, beſpottelyke, zotte, dwaze wyze.*

* Ridiculè. Cic. *Op een vrolyke, aangename, vermakelyke wyze.*

RĪDĪCŬLOSISSĬMŬS, ă, ūm. Plaut. *Zeer belacchelyk, zeer beſpottelyk.* Plautus heeft dit woord eerſt gebruikt.

* RĪDĪCŬLŬM, ī. n. Ter. *Boertery, jok, ſcherts.*

Sæpe etiam ſententiosè ridicula dicuntur. Cic. *Boerteryen, of jok worden dikwils zinſpreuks wyze gezegt, verhaalt.*

Jacere ridiculum. Cic. *Boertery, jok, of ſcherts op de baan werpen, te berde brengen.*

* Per ridiculum. Cic. *Uit lacchery, uit boertery, jok, of ſcherts.*

Ridiculi causâ. Plaut. *Om te doen lacchen.*

RĪDĪCŬLŬS, ă, ūm. Plaut. Ter. *Belacchelyk, beſpottelyk.*

* Ridiculus. Cicer. *Vrolyk, vermakelyk, kortswylig, koddig, ſnaakſch, geeſtig.* Plautus zegt *ridiculiſſimus* in dezen zin.

O rem ridiculam! Catul. *O aangename, vermakelyke, geneuchelyke zake!*

RĪGĀTĬO, ōnĭs. f. Colum. *Beſproeying, beſprenging, bevogtiging.*

RĪGĔO, ēs, rīgŭī, rīgērĕ. Cic. *Zeer of ſel koud zyn.* Van ſommige landſchappen ſprekende.

Rigent frigore partes mundi incultæ. Cic. *De onbewoonde geweſten of deelen des werelds zyn uitermaten koud.*

* Rigere gelu. Plin. J. *Styf zyn door de vorſt, bevrozen zyn.*

* Rigent illi metu capilli. Ovid. *Zyn hairen ſtaan hem van vreeze te bergen.*

* Rigere. Virg. *Zeer hard of ſtyf zyn.*

RĪGĔSCO, ĭscĭs, ĕscĕrĕ. Virg. *Hard worden, ſtyf worden.*

Veſtes rigeſcunt indutæ. Virg. *De aangetrokke kleederen, dat is, de kleederen aan't lyf worden ſtyf van de vorſt.*

RĪGĬDĔ. adv. Sen. Ph. *Met hardheid, kragtiglyk.*

RĪGĬDĬTĀS, ātĭs. f. *Hardheid.* Van hout in den eigen zin ſprekende.

RĪGĬDŎR, ārĭs, ātŭs sūm, ārī. Sen. Ph. *Hard, of ſtyf worden.*

RĪGĬDŬS, ă, ūm. Virg. *Koud*, van een landſchap geſproken.

* Rigidus. Ovid. *Bevrozen, ſtyf van de vorſt.*

* Rigidus. Virg. *Hard.*

Rigida quercus. Virg. *Een harde eiken boom.*

* Ferrum rigidum. Ovid. *Hard yzer.*

* Capilli rigidi. Ovid. *Harde, ruwe, barſe hairen.*

* Rigida mens. Ovid. *Een ſtraf, ſtreng, onverzettelyk, onbewegelyk gemoed.*

* Rigidus leo. Mart. *Een wreede leeuw.*

* Vultus rigidus. Ovid. *Een wreed, ſtraf, ſtreng wezen of aangezigt.*

RĪGO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Ovid. Colum. *Beſproeyen, beſprengen, bevogtigen.*

** Arva ſanguine rigare. Virg. *De velden met bloed beſproeyen, beſpatten.*

* Lux Solis rigat cœlum. Lucret. *Het ligt van de Zon ſpreid zig over*, dat is, *verligt den hemel.*

* Hortus rigatur fonte. Ovid. *De tuin word van een bron bevogtigt, beſproeid: Daar is een bron in den tuin.*

* Ora rigavit fletibus. Ovid. *Hy beſproeide, bevogtigde zyn aangezigt of wangen met tranen.*

* Rigant venæ ſanguinem vitalem membris. Plin. H. *De aderen verſpreyen, verbreiden het bloed des levens door de leden.*

** Omnium irrigare ingenia. Auct. ad Her. *De verſtanden van alle menſchen beſproeyen*, dat is, *oeffenen, onderwyzen.*

RĪGŎR, ōrĭs. m. Plin. H. *Groote koude, koelte, of koelheid.* Van een bron, enz.

Quàm recentiſſimi rigoris aqua. Colum. *Water van een zeer verſche of friſſche koelheid: Zeer koel, eerſt geput water.*

* Rigor fluminis curſûs. Ulp. *Snelheid van den loop van een rivier.*

* Rigor. Virg. *Hardheid, ſtyfheid.*

Ferri rigor. Virg. *Hardheid van't yzer.*

* Rigor nervorum. Celſ. *Stramheid, ſtyfheid, onbuigzaamheid der zenuwen of pezen.* Arborum. Vitruv. *Styfheid, hardheid, onbuigzaamheid van boomen.*

* Rigor. Suet. *Straſheid, ſtrengheid, wreedheid, hardheid.*

RĪGŌRĀTŬS, ă, ūm. Plin. H. *Hard, of ſtyf geworden.*

RĪGŬŌS, ă, ūm. Colum. *Beſprengd, beſproeid, bevogtigd: Nat, vogtig.*

Hortus riguus. Ovid. *Een vogtige, met water voorziene tuin.*

* Riguus. Virg. *Beſproeyend, beſprengend, bevogtigend.*

Amnes rigui. Virg. *Beſproeyende rivieren, ſtroomen, vloeden.*

RĪMĂ, æ. f. Ter. Cic. *Een ſpleet, ſcheur, kloef, of reet.*

Plenus rimarum. Ter. *Vol ſcheuren*, dat is, *die niets kan verzwygen, of geheim houden.*

* Nec infarciat verba, quaſi rimas expleat. Cic. *Dat hy geen woorden ophoope, vermeenigvuldige, als of hy'er ſpleten of ſcheuren mede wilde ſtoppen.*

* Rimam invenire. Plaut. *Een ſcheur of ſpleet*, dat is, *een uitkomſt of gat vinden.*

* Rima. Vitruv. *Een barſt.*

Sine rimis inareſcere. Vitruv. *Verdroogen, droog worden zonder barſten, of kepen.*

RĪMŎR, ārĭs, ātŭs sūm, ārī. Cic. *Naarſtiglyk, met yver onderzoeken, navorſchen, naſporen.*

* Rimari terram. Virg. *De aarde, of het binnenſte van dien doorgraven, doorzoeken.*

Digitized by Google

RĪMŌSŬS, a, ūm. Vitruv. Prop. *Vol ſpleten, ſchcuren, klooven, of reten.*

* Auris rimoſa. Hor. *Een oor vol ſpleten: een ontrouw oor, 't welk niets kan verzwygen of geheim houden.*

* Cymba rimoſa. Virg. *Een boot, ſchuit, huis, pink, of bark vol ſcheuren, ſpleten, of tekken.*

RĪMŬLĂ, æ. f. Celſ. *Een ſpleetje, ſcheurtje, kloofje, of reetje.*

RĪNGO, ĭs, īnxī, ĭctŭm, ĕrĕ. & RĪNGŎR, ĕris, ringī. Ter. *Het voorhoofd fronſen, in rimpels trekken, de neus opſparren, grynzen, grimmen.*

RĪPĂ, æ. f. Cæſ. *Den oever of kant, de boord van een rivier.*

RĪPĀRĬŬS, ă, ūm. Plin. H. *Zig aan den oever van een rivier of de kant van 't water onthoudende.*

RĪPŬLĂ, æ. f. Cic. *Een kleine oever van een rivier.*

RĪSCŬS, ī. m. Ter. *Een ledere kiſt of koffer.*

† RĪSĬO, ōnis. f. Plaut. *Lachinge: Gelach, het lachen.*

RĪSŎR, ōris. m. Hor. *Een lacher.*

RĪSŬS, ūs. m. Cic. *Lacching, gelach, het lacchen.*

* Concitare riſum. Cic. *Gelach, lachen verwekken, veroorzaken.*

Elicere riſum alicui *of* Movere riſum alicui. Juven. *Iemand lachen afperſen: Iemand doen lachen.*

Riſu inepto res ineptior nulla eſt. Catul. *Daar is niets ongevoegelyker dan een dwaas gelach, dan zonder reden of oorzaak te lachen.*

Tollere riſum. Hor. *Gelach opheffen, luidskeels lacchen.*

* Riſus. Sen. Ph. *Boertery, jokkerny, ſpotterny, uitlacching.*

Vir materia risûs benigniſſima. Sen. Ph. *Een man die overvloedige ſtoffe tot lacchen verſchaft.*

RĪTĔ. adv. Cic. *Plegtelyk, behoorlyk, zeer wel, ten regte.*

RĪTŬĀLĬS, ĭs. m. & f. ālĕ, ĭs. n. *Van plegtigheden.* Rituales libri. Cic. *Boeken die van plegtigheden handelen.*

RĪTŬS, ūs. m. Cic. *Plegtigheid, gewoonte.* Men vind in *Status Rite* in *ablativo* in plaats van *Ritu.*

Vivere latronum ritu. Cic. *Op de wyze, of na de gewoonte van roovers leven.*

Exuere ritus. Tac. *Gewoontens laten varen.*

Barbarici ritus. Luc. *Woeſte, wilde, ruwe gewoontens.*

RĪVĀLĬS, ĭs. m. Ter. Cic. *Een mede vryer: Die een vrouwsperſoon ten huwelyk verzoekt daar een ander over vryt:* ook, *van een rivier.*

* Sine rivali amare. Hor. Cic. *Iets zonder medevryer beminnen: dat is, iets beminnen 't welk de moeite niet waardig is, of 't welk van niemand word begeert.*

RĪVĀLĬTĀS, ātis. f. Cic. *Nayver tuſſen medevryers.*

† RĪVĪNŬS, ī. m. Plaut. *Van een rivier. Zie* Rivalis.

RĪVŬLŬS, ī. m. Cic. *Een riviertje: Een kleine vloed, of ſtroom, een beek.*

RĪVŬS, ī. m. Cic. *Een rivier, ſtroom, vloed, of waterloop.*

RIXĂ, æ. f. Cic. *Gekyf, twiſt, krakkeel, oneenigheid, tweedragt, tweeſpalt.*

Rixam ciere. Parere *of* excitare. Plaut. *Twiſt of krakkeel baren, verwekken, ſtoken.*

Rixator. Quintil. *Een kyver, twiſter, krakkeelar: Een liefhebber van twiſt, of krakkeelen.*

RĪXŎR, āris, ātŭs sŭm, āri. Cic. *Kyven, twiſten, krakkeelen.*

Rixari de lana caprina. Hor. *Over wiſſewasjes, vodderyen, zaken van geen belang twiſten, kyven, krakkeelen.*

RĪXŌSŬS, ă, ūm. Colum. *Kyfagtig, twiſtagtig, krakkeelagtig.*

Rixoſæ aves. Colum. *Vogelen, die tekens vogten.*

RŌBĪGO, gĭnis. f. *Zie* Rubigo.

RŌBŎRĀRĬŬM, ĭi. n. Pub. Scipio apud A. Gell. *Een park met eike planken afgeſchoten.* Dit woord komt van *Robur, een eiken boom.*

RŌBŎRĔŬS, ă, ūm. Colum. *Van een ſoort van eike boom* Robur *genoemd.*

Pons roboreus. Ovid. *Een brug van zulke eiken-boomen hout gemaakt.*

RŌBŎRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. *Verſterken, ſterkmaken: bekragtigen, beveſtigen.*

RŌBŬR, ŏris. n. Cic. *Een ſoort van zeer harde eike boom.*

* Robur. Lucret. *Een ſtok waar mede men de miſdadigen ſloeg.*

Nodoſum robur. Ovid. *Een knods.*

* Robur. Cic. *Kragt, vermogen, ſtandvaſtigheid, beſtendigheid van gemoed.*

* Robur. Cic. *Sterkte, kragt van lighaam.*

* Robur ætatis. Cic. *Sterkte, kragt van ouderdom.*

* Robur. Colum. *Hardheid.*

Robur ferri. Virg. *Hardheid van 't yzer.*

* Robur. Cic. *Kragt, klem, drang,* van een beſchuldiging, of bewysreden.

* Verborum robur. Quintil. *Kragt, klem van woorden.*

RŌBŬRNĔŬS, ă, ūm. Vitruv. *Van die harde eikeboom* Robur *genoemd.*

RŌBŬS, ſ. m. g. Col. *Een ſoort van ſchoone roode tarw.*

RŌBŬSTĔŬS, ă, ūm. Varr. *Zie* Roburneus.

RŌBŬSTŬS, ă, ūm. Colum. *Sterk, kragtig, fors.* Men zegt *Robuſtior.*

* Robuſtus in clamando. Cic. *Sterk, kragtig in 't roepen.*

* Ætate robuſtior. Cic. *Hooger van ouderdom, van grooter ouderdom.*

* Robuſtius malum. Cic. *Een ingekankerd, ingeworteld, verouderd quaad.*

* Robuſtus animus. Cic. *Een ſterk, ſtandvaſtig, beſtendig, onverwrikbaar gemoed.*

RŌBŬSTŬS. Plaut. *Zie* Roboreus.

RŌDO, ĭs, rōsī, rōsŭm, rōdĕrĕ. Cic. *Knagen, knabbelen.*

Rodere ungues. Hor. *De nagelen knagen, byten.*

* Flumina rodunt ripas. Lucret. *De rivieren ſpoelen de oevers weg, verminderen de oevers.*

** Rodere abſentem amicum. Hor. *Een afweezend vriend laſteren, te naſpreken.*

RŎGĀLĬS, ĭs. m. & f. ālĕ, ĭs. n. Ovid. *Van een hout-hoop of ſtapel,* waar op de Ouden de lyken verbrandeden.

RŎGĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Een vrage, bede, verzoek, ſmeeking, geſmeek.*

* Rogatio. Cic. *Vraginge, verzoek van des volks toeſtemminge tot een wet.*

Accipere rogationem. Cic. *Een wet aannemen, ontfangen, goed keuren.*

Perferre rogationem per vim. Cic. *Een wet met geweld doordringen.*

RŎGĀTĬŪNCŬLĂ, æ. f. Cic. *Een kleine of geringe vrage, een vraagje: Een verzoekje.*

RŎGĀTŎR, ōris. m. Cic. *Een vrager, verzoeker, bidder, ſmeeker.*

* Rogator comitiorum. Cic. *Een verzoeker van een Staats-vergadering.*

* Rogator. Plaut. *Een bedelaar.*

Rogator oſtiatim panem petam. Plaut. *Ik zal als een bedelaar van deur tot deur om brood bidden, ſmeeken.*

RŎGĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Gevraagd, verzogt, gebeden, geſmeekt.*

Rogatus ſententiam. Cic. *Zyn gevoelen, of gedagten afgevraagd zynde.*

Primus rogatorum. Cic. *De eerſte van wien men hun gevoelen of gedagten afvraagt, of verzoekt te uiten.*

RŎGĀTŪM, ī. n. Auct. ad Her. *Een vrage, verzoek, bede.*

RŎGĀTŪS, ūs. m. Cic. *Bede, ſmeeking, verzoek.* Men vind niets dan de *ablativus Rogatu.*

Rogatu meo impetravit. Cic. *Hy heeft het op myn bede of verzoek verworven, verkregen.*

RŎGĬTĀTĬO, ōnis. f. Plaut. *Zie* Rogatio.

RŎGĬTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Ter. *Dikwils vragen, bidden, ſmeeken, verzoeken.*

* Rogitare ſuper aliquo. Virg. *Wegens, of na iemand vragen, vernemen.*

RŎGO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. *Vragen, verzoeken, bidden, ſmeeken.*

Rogare auxilium. Cæſ. *Hulp of byſtand verzoeken.*

Rogare aliquem de aqua per fundum ejus ducenda. Cic. *Iemand vragen, verzoeken, bidden om water door zyn land of erf te leiden.*

Rogare Deos divitias. Martial. *De Goden om rykdommen, bidden, ſmeeken.*

* Rogare. Cic. *of* Rogare utendum. Cat. *Iets te leen of om te gebruiken verzoeken.*

Malo emere quàm rogare. Cic. *Ik wil liever iets koopen, dan (te leen) verzoeken.*

Rogare inſpicienda vaſa. Cic. *Vaten leenen om die te beſien.*

* Rogare legem. Cic. *Een wet maken, of wel, een wet voordragen, voorſtellen aan 't volk om goed te keuren.* Dit was een voor-

Digitized by Google

voorregt van 't Roomſche volk, dat geen wet dan met hun toeſtemminge gemaakt konde werden.

RŌGŪS, ī. m. Cic. *Een houtſtapel of hoop houts om een lyk te verbranden: Een lykvyer.*

Plebeïo rogo dare corpus. Ovid. *Een lyk op een geringe of ſlegte houtſtapel verbranden:* thans, *Een lyk ſlegtjes ter aarde beſtellen.*

Ad rogum uſque proſequi. Cic. *Tot de houtſtapel, 't lykvyer, of de dood toe volgen.*

RŌMĂ, æ. f. Cic. *De ſtad Rome.*

RŌRĂLIS, is. m. & f. ălĕ, is. n. Ovid. *Gelyk dauw.*

Virga laurea rorales miſit aquas. Ovid. *Men ſprengde water met een lauwertak.*

RŌRĀNS, āntis. omn. gen. Ovid. *Bedauwd dauw-gevend.* Capilli rorantes. Ovid. *Vogtige hairen.* Daar eenige vogt afdrupt.

Aſtra rorantia. Virg. *Dauw-gevende*, dat is, *bevogtigde ſtarren.*

Pocula rorantia. Cic. de Senect. *Glazen, waar uit de vogt druppels-wyze gegoten word.*

Roratii miiites. Liv. *Ligt gewapende krygsknegten die den ſtryd begonden, en ſchermutſelden voor dat den ſtryd regt aanging.* Deze wyze van ſpreken is geleend van den dauw, die gewoon is te vallen voor zwaren regen.

RŌRĀTĬO, ōnis. f. Plin. H. *Dauw*, die valt als de wynſtokken bloeyen, en die de vrugt doet afvallen.

RŌRĔSCO, ĭs, ĕre. Plin. *Bedauwd, of met dauw bevogtigt worden.*

RŌRĀTŪS, ă, um. Ovid. *Bedauwd, met dauw bevogtigd.*

RŌRĔSCĔNS, ēntis. omn. gen. Plin. H. *Bedauwd, met dauw bevogtigd.*

*** RŌRĬFĔR, ă, ūm. Stat. *Dauw gevende.*

RŌRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Ovid. *Bedauwen, met dauw bevogtigen.*

Terra rorat. Suet. *Het dauwt, of regend zagtjes op de aarde.*

Rorat. Colum. *Het dauwt, daar valt dauw.*

Oculi rorantur lacrymis. Ovid. *De oogen zyn met tranen bedauwd, beſproeid, bevogtigd.*

RŌRŬLENTŪS, ă, ūm. Colum. *Vol dauw, bedauwd.*

Ne rorulentæ baccæ legantur cavendum eſt. Colum. *Men moet zig wagten van bedauwde bezien te plukken: dat men die af plukt.*

RŌS, ōris. m. Cic. *Dauw.*

RŌSA, æ. f. Cic. *Een roos.*

* Roſa. Celſ. *Oly van rozen.*

RŌSĂCĔŪS, ă, ūm. Plin. H. *Van rozen, of rozen gemaakt.*

Roſaceum oleum. Plin. H. *Oly van rozen.*

Roſacea corona. Plin. H. *Een kroon of kyns van rozen.*

RŌSĀRĬŪM, ĭī. n. Plin. H. *Een rozengaard, een plaats met rozen beplant, een bedde van rozen.*

RŌSCĬDŪS, ă, ūm. Virg. Plin. H. *Bedauwd, met dauw bevogtigd.*

Nubes roſcida. Sen. Ph. *Een wolk vol dauw, een dauw-wolk.*

RŌSĔTŪM, ī. n. Virg. *Een rozen gaard, een plaats met rozen beplant, een bedde van rozen.*

RŌSĔŪS, ă, ūm. Virg. Plin. H. *Rozen verwig, van rozen verwe, rood gelyk een roos.*

*** Aurora roſea. Ovid. *Den roos ontſluitenden morgenſtond.*

Os roſeum. Virg. *Een roos roode mond.*

RŌSĬO, ōnis. f. Plin. H. *Knaginge, ſnydinge in de maag of't ingewand.*

RŌSMĂRĪNŪM, ī. n. Plin. H. &

RŌSMĂRĪNŬS, rōrĭſmărīnī. m. Virg. *Roosmaryn.* Zeker boomtje.

RŌSTELLŪM, ī. n. Colum. *Een bekje van een vogel. Een ſteevemje van een ſchip.*

* Roſtellum muris. Plin. H. *Het ſnuitje van een muis.*

RŌSTRĀTŪS, ă, ūm. *Gebekt, met een bek voorzien.* Navis roſtrata. Cic. *Een ſchip met een ſpitſe of ſcherpe ſteven gewapend, voorzien.*

* Impetus roſtratus. Plin. H. *Schok, ſchuddinge van de ſteven van een ſchip.*

* Falces roſtratæ. Colum. *Gebekte, kromme ſikkels, of zeiſſen.*

RŌSTRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plin. *Met den bek ſteken, pikken.*

RŌSTRŪM, ī. n. Cic. *De bek der vogelen.*

* Roſtrum. Plin. H. *De ſnuit van ſommige beeſten.*

* Roſtrum ſuum. Colum. *De ſnuit, of voorſte van de muil der varkens.*

* Roſtrum falcis. Colum. *Den bek, of voorſte kromte van een ſikkel, of zeiſſen.*

* Roſtrum navis. Virg. *De voorſteve van een ſchip.*

* RŌSTRĂ, ōrūm. Cic. *De vertoog of redenaer ſtoel.* Om dat die met ſtevens van genome ſchepen vercierd was.

RŌTĂ, æ. f. Cic. *Een rad, wiel.*

** Rota fortunæ. Cic. *Het rad van de Fortuin of't geluk.* Vulgò, *'t Rad van avonture.*

* Rota. Cic. *Het rad, rad, of raêbraken, of breken.* Een bekende ſtraffe van zware miſdadigers. Of gelyk anderen zeggen, *een ſoort van pyniging of foltering om hem de miſdaad te doen bekennen.*

RŌTÆ, ārūm. f. plur. Varr. *Een ſoort van wilde bok of geit*, die men in Samothracie en in eenige delen van Italie vind.

RŌTĀTĬO, ōnis. f. Vitruv. *Omdraayinge, omkeeringe, omwendinge*, gelyk een rad of wiel.

RŌTĀTŪS, ūs. m. Stat. *Rondom draaying, keering, wending.* Men vind alleen de *ablativus rotatu.*

RŌTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Colum. *Rondom draayen, keeren, winden*, gelyk een rad of wiel.

Caput enſe rotare. Luc. *Met een zwaard rondom 't hoofd draayen: een zwaard om 't hoofd zwaayen.*

* Rotare. Colum. *De ſtaart verſpreyen, uitbreiden.* Van een paauw geſproken.

RŌTŬLĂ, æ. f. Plaut. *Een radertje, een wieltje.*

RŌTŪNDĀTĬO, ōnis. f. Vitruv. *Rondmaking, ronddraaying, wending.*

In rotundationibus lædere non poſſunt arietes. Vitruv. *In rond draayingen of kringen kennen de rammen niets doen.*

RŌTŪNDĔ. adv. Cic. *Rondelyk, in 't rond.* Ook, *Netjes, fraaitjes, ſtiptelyk, cierlyk.*

RŌTŪNDĬTĀS, ātis. f. Plin. H. *Rondheid, rondte.*

Rotunditas theatri. Vitruv. *Rondheid, ronte van een ſchouwburg.*

RŌTŪNDO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Rondmaken.*

* Rotundare. Hor. *Een getal of rekening vol of volmaakt maken, opmaken.*

Mille talenta rotundentur. Hor. *Dat 'er duizend talenten uit of opgemaakt, of vol gemaakt werden.*

RŌTŪNDŪS, ă, ūm. Plin. H. *Rond, van een ronde gedaante.* Men zegt *Rotundior.*

* Verborum rotunda conſtructio. Cic. *Een ronde, wel over een komende, nette, geſchakelde t'zamenſtelling of ſchakeling van woorden.*

* Thucydides non ſatis, ut ita dicam, rotundus. Cic. *Thucidides was, om zoo te zeggen, niet rond, wydloopig, of volſtrekt genoeg van ſtyl.*

Loqui ore rotundo. Hor. *Rondom net, cierlyk, beſchaafdelyk redeneren, redekavelen.*

RŪBĔFĂCĬO, ĭs, rūbĕfēci, factūm, făcĕrĕ. Sil. *Iemand rood, of ſchaamrood maken, doen blozen.*

RŪBĔFĂCTŪS, ă, ūm. Ovid. *Rood, ſchaamrood gemaakt.*

RŪBELLĬO, ōnis. m. Plin. H. *Een roô zeebraaſſem.* Zeker viſch. Ook, *Een roodbaardie.* Zeker vogeltje.

RŪBELLŪS, ă, ūm. Martial. Rubellum vinum. Martial. *Roode, of graves wyn.* Gallice, *Vin Clairet.*

RŪBĔNS, ēntis. omn. gen. Virg. *Rood.*

RŪBĔO, ēs, ŭī, rūbērĕ. Virg. *Rood zyn.*

* Rubere. Cic. *Schaamrood zyn, van ſchaamte blozen.*

RŪBĔR, brā, brūm. Colum. *Rood.* Plinius zegt *Rubrior.*

Ruber crine. Martial. *Rood, of ros van hair: een rood vos.*

Mare rubrum. Cic. *De roode zee, het roode meer.*

RŪBĔSCO, ſcis, ēſcĕrĕ. Plin. H. *Rood worden, rood zyn.*

Mare radiis rubeſcit. Virg. *De zee is rood of brand van de zonne ſtralen.*

RŪBĔTĂ, æ. f. Plin. H. *of* Rana rubeta. Plin. H. *Een ſoort van vergiftige kikvorſch, ender bramen, enz. zig onthoudende.*

RŪBĔTŪM, ī. n. Ovid. *Een braamboſch. Een doornboſch.*

RŪBĔŪS, ă, ūm. Virgil. *Van bramen, van braambezien, of braambezie-ſtruik.*

RŪBĔŪS, ă, ūm. Colum. *Rood, roodagtig.* Sommigen willen met regt, dat men zal leezen *Colore rubro* in plaats van *rubeo.*

RŪBĬA, æ. f. Plin. H. *Meo, meo kruid.* Zeker gewas om rood mede te verwen.

Digitized by Google

RŪBĪCŪNDŪLŪS, ă, ūm. Juven. *Roodagtig, blozend van verw:, roſagtig.*
RŪBĪCŪNDŪS, ă, ūm. Ter. *Rood, blozend van verwe, bloed rood.*
RŪBĪDŪS, ă, ūm. Plaut. *Rood, donker rood, bruin rood.*
Rubidus panis. Plaut. *Ongaar, of niet wel gebakke brood:* of gelyk anderen zeggen, *tweebak.*
RŪBĪGINŌR, āris, ātūs sūm, ārī. Apul. *Verroeſten, verroeſt worden.*
RŪBĪGĪNŌSŪS, ă, ūm. Plaut. *Vol roeſt, verroeſt, met roeſt bedekt, van roeſt opgevreten.*
RŪBĪGO, gĭnis. f. Virg. Hor. *Roeſt,* op bergſtoffen.
* Rubigo. Plin. H. *Brand, ſchreyzing in 't koren.*
RŪBŌR, ōris. m. Plin. H. Cic. *Roodheid, roode verw.*
* Rubor. Virg. *Schaamroodheid; blozing van ſchaamte of eerbaarheid: een eerbare bloos.* Die men voor de ſchaamte of eerbaarheid zelve neemt.
RUBRICĀ, æ. f. Colum. *Roode aarde.*
* Rubrica. Perſ. *Een wet;* om dat der zelver inleidingen met roode letteren begonnen wierden.
RUBRICĒTĀ, æ. f. Plaut. *Vermiljoen,* 't welk ſommige vroutjes plagten te gebruiken.
RUBRICŌSŪS, ă, ūm. Colum. *Vol, of overvloedig van rode aarde. Zie* Rubrica.
RŪBRŪS. Solin. *Zie* Ruber, 't welk beter is.
RŪBŪS, ī. m. Virgil. *Een braam, braamboſch, braambeziënboſch.*
RŪBŪS caninus. Plin. *Hondsbraam, haagdoorn.*
RŪCTĀTRIX menta. Martial. *Munt die doet opruſpen, of oprijſpen.*
RŪCTĀTŪS, ă, ūm. Sil. *Ruſpende, of rijſpende uitgeworpen.*
RŪCTO, ās, āvī, ātūm, ārē. Cicer. *Opruſpen, of oprijſpen.*
RŪCTŌR, ārĭs, ātūs sūm, ārī. Hor. *Zie* Ructo.
RŪCTŪŌSŪS, ă, ūm. Quintil. *Dat doet opruſpen, of oprijſpen.*
Ructuoſos ſpiritus geminare. Quintil. *Dikwils opruſpen, of oprijſpen: het zelve verdubbelen.*
RŪCTŪS, ūs. m. Celſ. *Opruſping, of oprijſping.*
RŪDENS, ēntis. f. Virg. *Een kabel van een anker.*
Complicare unam rudentem. Plaut. *Een kabel twynen, draayen.*
RŪDENS, ēntis. omn. gen. Ovid. *Balkende, die balkt als een Ezel.*
* Rudens. Virg. *Brieſſchend, brullend.* Van een leuw geſproken.
RŪDĔRĀTĬO, ōnis. f. Vitruv. *Een vloer van geſtampte puin van een oud gebouw, met kalk en zand.*
RŪDĔRO, ās, āvī, ātūm, ārē. Vitruv. *Een vloer maken van geſtampte puin of oude ſteenen.*
RŪDĔTŪM, ī. n. Ovid. *Een puinhoop.*
RŪDĬĀRĬŪS, ĭī. m. Suet. *Een zwaardſchermer die zyn tyd uitgedient heeft en ontſlagen is.*
RŪDĬMENTŪM, ī. n. Virg. *Eerſte onderwys, of beginzel,* van een konſt, wetenſchap, enz.
Protogenis rudimenta cum ipſius naturæ veritate certantia. Petron. *De beginzelen van Protogenes ſtrydende met de waarheid der nature zelve.*
* Rudimentum lucis. Plin. H. *Het begin, den aanvang van 't leven.*
RŪDĬS, ĭs. f. Cic. *Een ruw ſtokje, waar meê de zwaardſchermers zig oeffenden.* Ook, *een ſtokje,* 't welk de zwaardſchermers tot een teeken van ontſlaging van 't ſchermen wierd gegeven.
‡ Rude donatus. Hor. *Van zyn dienſt ontſlagen.* Men gaf aan de zwaardſchermers een ſtokje tot teeken van ontſlaging. Horatius brengt het over om te beteekenen, *een digter die geen vaarzen meer behoeft te maken.*
RŪDĬS, ĭs. m. & f. ĕ, ĭs. n. Cic. *Ruw, onwetend, dom, bot, plomp, onbedreven, onervaren.*
Ad bella rudis. Liv. *Ruw, onbedreve, ongeoeffend, onervaren in den oorlog.*
Rudis in Jure Civili. Cic. *Ruw, ongeoeffend, onwetend in het burgerlyk regt.*
In communi vita rudis. Cic. *Ruw, onbedreven, onbeſchaafd in de gemeene maniere van leven.*
Belli rudis. Hor. *Ongeoeffend, onervaren, onbedreven, onwetend in oorlogs zaken.*
Dicendi rudis. Tac. *Ruw, onbedreven, onwetend in de welſprekendheid.*
* Capilli rudes. Sen. Trag. *Ruw, ongekamd haar.*
Ingenium rude. Hor. *Een ruw, onbeſchaafd, ongeoeffend vernuft, of verſtand.*
RŪDO, ĭs, rūdĕrĕ. Ovid. *Balken als een Ezel.*
RŪDŬS, ĕris. n. Vitruv. *Geſtampte ſteen van een oud gebouw,* waar van de Ouden zekere vloer maakten, *Ruderatio* genoemd.
RŪDĔRĂ, ūm. n. plur. Liv. *Puin.*
RŪFĔO, ēs, ērĕ, & RŪFESCO, ſcis, ēſcĕrĕ. Plin. H. *Ros of roodagtig worden.*
RŪFO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plin. H. *Ros of roodagtig maken, doen worden.*
RŪFŪLŪS, ă, ūm. Plin. H. *Rosagtig, aan de roſſe kant, roodagtig.*
RŪFŪS, ă, ūm. Lucret. Plin. H. *Ros, roodagtig, een rudlel.* Men vind *Ruſior* in Plinius.
RŪGĂ, æ. f. Cic. *Een rimpel, of fronſe.*
Senectus frontem exarat rugis. Hor. *Den ouderdom doet het voorhoofd rimpelen.*
* Ruga. Vitruv. Plin. H. *Een vouw, kreuk, of ploi in een kleed.*
* Ruga. Plin. H. *Een rimpel of kloof in vrye vrugten.*
RŪGĀTŪS, ă, ūm. Plin. H. *Gerimpeld, gevouwd, gekreukt.*
RŪGĬO, ĭs, īvī, *of* ĭī, ītūm, rūgīrĕ, leonum eſt. Auctor Philomelæ v. 49. *Brieſſchen, brullen.*
RŪGĪTŪS, ūs, m. g. *Brieſſchinge van een Leeuw.*
RŪGO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. *Vouwen, of kreuken hebben.* Van een kleed geſproken.
RŪGŌSŪS, ă, ūm. Ovid. Plin. H. *Rimpelagtig, vol rimpelen.* Men vind *Rugoſior* in Claudianus.
RŪĪNĂ, æ. f. Cic. *Inſtortinge, val, neder ploffing* van een gebouw.
Cœli ruinâ oppreſſus. Virg. *Verdrukt, overſtelpt, geſlagen door donder en blixem.*
* Ruina. Cic. *Ondergang, bederf.*
Fortunarum ruina. Cic. *Bederf, verdelginge van middelen of goederen.*
* Neronis ruina. Plin. H. *De val, ondergang, de dood van Nero.*
* Facere ruinam. Lucret. *Een muſlag begaan, dwalen.*
* Subdere caput ruinæ. Curt. *Zig voor of aan gevaar bloot ſtellen.*
Horrificis tonat Ætna ruinis. Virg. *De berg Ætna donderd met ſchrikkelyke uitberſtingen.*
RŪĪNŌSŪS, ă, ūm. Cic. *Bouwvallig, dat vallen wil, dat dreigt in of neder te ſtorten.*
RŪLLĂ, æ. f. *Zie* Ralla.
† RŪMEN, ĭnis. n. Plin. H. *De maan of borſt van een vrouw.*
† RŪMEN, ĭnis. n. Feſt. *De krop van de keel,* waar door de ſpys word verzwolgen.
RŪMEX, ĭcis. f. Plin. H. *Zuurig, paatig.*
* Rumex. Feſt. *Een ſoort van ſpies of ſchigt.*
RŪMĬFĬCO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. *Een gerugt, of mare verwekken, uitſtrooyen, verbreiden, doen loopen.* Lambinus wil, dat men dus leze, Nonius beweert dat het moet zyn *Rumifero.*
RŪMĬNĀTĬO, ōnis. f. Plin. H. *Herkaauwen,* gelyk de oſſen, enz. doen.
* Hiemis ruminatio. Plin. H. *Wederkomſt, vernieuwing van de winter, koude, of vorſt.*
* Ruminatio. Cic. *Herkaauwing in 't gemoed, herdenking, erinnering.*
* Ruminatio. Cic. *Op of aanmerking, overweging,* van ſtreken, liſten, enz.
RŪMĬNO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Varr. *Herkaauwen,* van oſſen, enz. geſproken.
** RŪMĬNŌR, ārĭs, ātūs ſūm, ārī. Varr. *Herkaauwen, herdenken, weder overwegen, of aanmerken.*
RŪMĬS, ĭs. f. Varr. *De borſt of maan van een vrouw.* Dog eigentlyk, *de uyer van een boek.*
RŪMŌR, ōris. m. Cic. *Een gerugt, of mare, loopmare.*
Varios Rumores ſerere. Virg. *Verſcheide gerugten of maren zaayen, uitſtrooyen, verbreiden, doen loopen.*
Rumor eſt. Ter. *Daar is, of loopt een gerugt.*

Digitized by Google
Iter

Iter inceptum peragunt rumore ſecundo. Virg. *Zy beverderen hun begonne reis met een voorſpoedig gerugt, dat is, met betuiginge van yder een, dat hy goede moed op een goeden uitſlag hadde.*

RŪMPI, ōrūm. m. plur. Varr. Idem quod Tradux. *Een overſcheut*, van den eenen boom in den anderen aan 't einde overgevlogten, en vaſt gebonden.

RŪMPO, ĭs, rūpī, rūptūm, rūmpĕrĕ. Cic. *Breken, verbreken, verbryzelen, in ſtukken ſlaan.*

* Rumpere ſe currendo alterius cauſâ. Plaut. *Berſten van door te loopen om eens anders wille of zaken.*

Cantando rumpitur anguis. Virg. *De ſlang berſt door toeverzangen.*

* Amnes fontibus rumpuntur. Virg. *De rivieren, of ſtroomen berſten, vloeyen uit hunne bronnen.*

Fulmen rupit diem. Luc. *De blixem geeft door haar berſting ligt.*

* Horrea rumpunt meſſes. Virg. *Den oogſt doet de ſchueren berſten, vullen de ſchueren.*

* Moras rumpere. Virg. *Het vertoeven, het talmen, of ſammelen afbreeken: zig haaſten, ſpoeden.*

Rumpere nuptias. Hor. *Een huwelyk afbreken, ſcheiden.*

Queſtus pectore rumpere. Virg. *Klagten uitſtorten, doen.*

* Rumpere ſilentium. Virg. *Stilzwygendheid afbreken.*

* Invidiâ rumpi. Virg. *Van of door nyd berſten.*

Ut patientiam rumperent. Suet. *Tot dat zy hun geduld verloren.*

RŪMPŌTĬNĒTŪM, ī. n. Colum. *Een plaats met boomen beplant om wynſtokken mede te onderſtutten.*

RŪMPŌTĬNŬS, ă, ūm. Rumpotina arbor. Colum. *Een boom, waar op een wynſtok ſteunt, of geſtut word.*

RŪMPŬS, ī. m. g. Jun. *Zie* Rumpi, orum.

RŪMŬSCŬLŬS, ī. m. Cic. *Een gerugtje, klein gerugt.*

RŪNCĪNĂ, æ. f. Plin. H. *Een ſoort van een ſchaaf:* ook, *zeker ſlag van zaag:* ook, *een houweel.*

RŪNĂ, æ. f. g. Feſt. *Een ſoort van een pyl, of ſchigt met een breede punt.*

RŪNCĀTĬO, ōnĭs. f. Plin. H. *Wieding.*

RŪNCĀTŎR, ōrĭs. m. Colum. *Een wieder* van onkruid.

RŪNCĪNO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Varr. *Hout ſchaven*, ook, *zagen.*

RŪNCO, ās, āvī, ātūm, ātĕ. Varr. *Wieden*, van onkruid.

Runcare Triticum. Plin. H. *Het koren wieden.*

RŬO, ĭs, rŭī, rŭĭtūm, rŭĕrĕ. Cic. *Inſtorten, vallen, nederploffen.* Van een huis, enz.

In ſe ipſa fortuna ruit. Sen. Ph. *De Fortuin vervalt in haar zelven: vergaat, verdwynt van haar zelven.*

* Ver ruit. Virg. *De lente komt ſterk aan, nadert, genaakt.*

* Unde ruunt totidem voces. Virg. *Van waar of waar uit zoo vele ſtemmen komen.*

* Flumina ruunt per apertos campos. Virg. *De rivieren loopen, ſtroomen door de opene of vlakke velden.*

* In media arma ruere. Virg. *In't midden der wapenen of gewapende loopen, dringen, vallen, ſtorten.*

* Ruere cumulos male pinguis arenæ. Virg. *De ſchrale zandige kluiten breken, verbryzelen.*

* Ruere. Ter. *Iemand overhoop, onder de voet, of ter aarde werpen, ſmyten.*

RŪPĔLLĂ, æ. f. *Rochelle*, een ſtad in Vrankryk.

RŪPĔS, ĭs. f. Cæſ. *Een rots, ſteenrots, rotsſteen, klip.*

RŪPĔX, ĭcĭs. m. Lucil. *Een houte ſtyve klaas.*

RŪPĬCĀPRĂ, æ. f. Plin. H. *Een wilde geit, een klip-geit.*

RŪPTĬO, ōnis, f. g. Digeſt. *Breking, verbreking, ſcheuring.*

RŪPTŎR, ōrĭs. m. Liv. Tac. Ruptor fœderis. *Een breker, verbreker, ſchender van een verbond.*

RŪPTŬS, ă, ūm. Liv. *Gebroken, verbroken, verbryzeld.*

Aggeres rupti. Virg. *Gebroken, overhoop geworpe dyken.*

* Puſtula rupta. Tibul. *Een doorgebroke puiſ, zweer, bladder, of blein.*

* Teſtamentum ruptum. Cic. *Een gebroke, vernietigde, te niet gedane uiterſte wil.*

* Rupta ſingultu verba. Ovid. *Woorden, door den hik afgebroken, geſtuit, belet.*

RŪRĀLĬS, & RŪRĔSTRĬS, is, ĕ. Apul. *Van't land.*

RŪRĀTĬO, ōnis, f. g. Apul. *Landbouw, akkering.*

*** RŪRĬCŌLĂ, æ. m. Ovid. *Die't land bouwt of ploegt.* Van oſſen geſproken.

*** RŪRĬGĔNĂ, æ. m. Ovid. *Op't land geboren.*

† RŪRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. *Op't land zyn, wonen, leven.*

RŪRŎR, ārĭs, ātŭs ſŭm, ārī. Varr. *Zie* Ruro.

RŪRSŬM. adv. Ter. *Weder, wederom, nog eens, op nieuws.*

RŪRSŬS. adv. Cic. *Idem.*

RŬS, rūrĭs. n. Ter. *Land, boere land.*

* Rus amœnum. Cic. *Een ſchoon, vermakelyk, deftig landhuis: Een fraaye hofſtede.*

Eſt ruri of rure. Plaut. *Hy is op't land.*

Mittere aliquem rus. Quintil. *Iemand na't land zenden, ſtieren.*

* Rura. *Landeryen, landsdouwen, velden, akkers, land-goederen.*

* Rus. Catul. Annales pleni ruris. Catul. *Boerſche, plompe, ſlegte, onbeſchaafde jaarboeken.*

RŪSCĂRĬŬS, ă, ūm. Catul. *Van ſteek- of ſtik-palm, van muisdoorn.*

Ruſcaria falx. *Een ſikkel om ſteek- of ſtik-palm of muisdoorn af te ſnyden.*

RŪSCŬLŬM, ī. n. g. Gell. *Een ſtuk land-goed.*

RŪSCŬM, ī. n. & RŪSCŬS, ī. m. Virg. *Steek- of ſtik-palm, muisdoorn. Een ſoort van wilde myrte.*

† RŪSPŎR, ārĭs, ātŭs ſŭm, ārī. Non. *Zorgvuldiglyk, met yver zoeken:* ook, *ſchrappen met de pooten als een haan.*

RŪSSĀTŬS, ă, ūm. Plin. H. *In't geel gekleed.*

RŪSSĔŬS, ă, ūm. Catul. *Ros, roodagtig.*

RŪSSĬĂ, æ. f. *Ruſland.* Een merkelyk gedeelte van 't Ryk Polen.

RŪSSŬS, ă, ūm. Catul. *Zie* Ruſſeus.

RŪSTĬCĀNŬS, ă, ūm. Cic. *Boerſch, van een boer, boeragtig, dorper.*

Vir ruſticanus. Cic. *Een boer, huisman, landman.*

Verbum ruſticanum. Cic. *Een boerſch, boeragtig woord.*

* Vita ruſticana. Cic. *Een boerſch leven, een land-leven.*

RŪSTĬCĂRĬŬS, ă, ūm. Varr. *Zie* Ruſticanus.

RŪSTĬCĀTĪM. adv. Pompon. *Op zyn boers, huis- of landmans.*

RŪSTĬCĀTĬO, ōnĭs. f. Colum. *Landbouwing, akkering.*

RŪSTĬCE. adv. Cic. *Op zyn boers, huis- of landmans: botteliyk, plompelyk.*

RŪSTĬCĬTĀS, ātĭs. f. Plin. H. *Boersheid, dorperheid, botheid, plompheid.*

RŪSTĬCŎR, ārĭs, ātŭs ſŭm, ārī. Cic. *Op't land wonen, een boeren leven leiden.*

RŪSTĬCŬLA, æ. f. g. Mart. *Een hout-ſnip.* Ruſticula minor. Jun. *Een water- of poel-ſnip.*

RŪSTĬCŬLŬS, ă, ūm. Cic. *Wat boerſch, of boeragtig: eenigzins dorper.*

RŪSTĬCŬS, ă, ūm. Cic. *Boerſch, van't land.*

Homines ruſtici & agreſtes. Cic. *Boeren en landbouwers.*

Manus ruſticæ. Quintil. *Boeragtige, plompe, ruwe, onbedreve, ongeoeffende handen.*

Vita ruſtica. Cic. *Een boerſch, of landleven.*

RŪTĂ, æ. f. Ovid. Celſ. *Wynruit.*

RŪTĂ, ōrūm. Ulp. *Dingen die men uit de aarde delft, of graaft:* gelyk kryt, zand, enz. Ruta Cæſa. Ulp. *Loſſe, roerende, tilbare goederen in een huis.*

RŪTĀBŬLŬM, ī. n. Colum. *Een oven-gaffel, kool-krabber, rakel ſtok.* By bakkers gebruikelyk om de kolen, en hout in den oven te roeren.

RŪTĀTŬS, ă, ūm. Plin H. *Met wynruit gemengd.*

Rutatum vinum. Plin. H. *Wyn met wynruit gemengd.*

RŪTĔLLŬM, ī. n. Lucil. apud Non. *Een koren-ſchop.*

RŪTĬLĀTŬS, ă, ūm. Liv. Tacit. *Goudgeel, of blond gemaakt.*

RŪTĬLĔSCO, ſcĭs, rūtĭlĕſcĕrĕ. Plin. H. *Goudgeel, blond worden.*

RŪTĬLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Virg. *Goudgeel of blond maken:* ook, *goudgeel of blond zyn, blinken.*

Coëgit eos rutilare & ſummittere comam. Suet. *Hy dwong hen hun hair goudgeel te maken, en te laten groeyen.*

RŪTĬLŬS, ă, ūm. Cic. *Goudgeel, blond, blinkend.*

RŪTRŪM, ī. n. Liv. *Een ſoort van ſchop, of ſpade.*

* Rutrum. Plin. H. *Een metzelaars troffel of truweel.*

† RŪTŪRĂ, æ. f. Varr. *Verdelging, ondergang, bederf van een Staat.*

Digitized by Google

S

SAB

SĂBÆI, ōrūm. Valer. Flacc. *De Sabbeërs.* Een volk in 't gelukkig Arabie.

SĂBÆŬS, ă, ūm. Virg. *In 't gelukkig Arabie groeyende.* Van wierook ſprekende.

SĂBAŪDIĂ, æ. f. *Savoyen.* Een Hertogdom in Italie.

SĂBBĂTĂRIŬS, ĭi. m. Mart. *Den Sabbath, of zevenden dag der weke onderhoudende.*

SĂBBĂTŪM, ī. n. Hor. Perſ. *De Sabbath- of ruſt-dag. De zevende dag der weke.*

SĂBĪNĂ, æ. f. Colum. Plin. H. *Zavel- of zevenboom.* Daar zyn twee ſoorten van, eene die de Cypreſſeboom, en d'andere die de Tamarin gelykt.

SĂBŪCŬS, ī. f. *Zie* Sambucus.

SĂBŬLĔTŪM, ī. n. Plin. H. *Een zand- zavel- of graveel-put, kuil, of groeve.*

SĂBŬLO, ōnĭs. m. Varr. Colum. *Grof zand.*

SĂBŬLŌSŬS, ă, ūm. Colum. *Vol zand of zavel.*
Palma gignitur ſabulosâ terrâ. Plin. H. *De palmboom groeit, waſt in zandige aarde, of grond.*

SĂBŬLŬM, ī. n. g. Plin. *Zavel, zand.*

SĂBŬRRĂ, æ. f. Virg. *Ballaſt.* Te weten zand, keyen, enz. op den bodem van 't ſchip, om het zelve in zee regt te houden.

* Saburra. Plin. *Steen,* die de kranen nemen om zig te konnen beſtieren alsze zekere hoofden of kapen moeten overvliegen.

SĂBŬRRĀLĬS, ĭs. m. f. ālĕ, ĭs. n. Vitruv. *Van ballaſt, tot ballaſt hoorende, dienſtig tot ballaſt.*

** SĂBŬRRĀTŬS, ă, ūm. Plaut. *Geballaſt: Met ſpys geballaſt, verzadigd.*
Ubi ſaburratæ ſumus, largiloquæ ſumus. Plaut. *Als wy geballaſt zyn,* dat is, *wel gegeten hebben, dan zyn wy vromtjes wydloopig van praat, kalagtig, ſnapagtig.*

SĂBŬRRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Plin. H. *Ballaſten.* Met zand, keiſteenen, enz.

SĂCCĂRĬŬS, ĭi. m. Paul. Juriſc. *En zakke drager, een pak- of laſt drager.*

SĂCCĀTŬS, ă, ūm. Plin. H. *Dat men door een zak of kleins heeft laten zypen, druipen.* Van vogt geſproken.

SĂCCĔLLŬS, ī. m. Aſc. Pæd. *Een zakje, kleine zak. Een beurs.*

SĂCCHĂRŬM, ī. n. Plin. H. *Suiker.*

† SĂCCĬPĔRĬŬM, ĭi. n. Plaut. *Een zak.*

SĂCCO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Plin. H. *Door een zak of kleins kleinzen, laten zypen, druipen.* Van een vogt ſprekende. Men vind de *modus paſſivus* in Martialis.
Linteo triplici aliquid ſaccare. Plin. H. *Iets door drie dubbeld linnen kleinzen, laten zypen, druipen.*

SĂCCŬLĀRĬŬS, ĭi. m. Aſc. Pæd. *Die's lands geld uit de zakken ſteelt.*

* Saccularius. Ulp. *Die onder het goochelen eens anders zak, of beurs luiſt, of laat luizen. Een beurze-ſnyder.*

SĂCCŬLŬS, ī. m. Aſc. Pæd. *Een kleine zak, een zakje: een beurs of buidel.*

SĂCCŬS, ī. m. Cic. *Een zak.*

SĂCĔLLŬM, ī. n. Plin. H. *Een tempeltje, kerkje, kapelle.*
Quaſi ſacra Cella ſecundum Trebatium Juriſconſultum. *Een kerk, kapelle.*

SĂCĔR, crā, crūm. Cic. *Heilig, Gode toegewyd.*
Ædes ſacra. Cic. *Een heilig huis, een tempel.*

* Dies ſacer Dianæ. Hor. *Een dag Diane toegewyd.*

* Feræ ſacræ Liberi Patris. Plin. H. *Een wild dier aan Bacchus toegewyd.*

* Sacer. Plaut. Virg. *Vervloekt, verfoeyelyk, gruwelyk, ſnood, ſchendig:* ruwelyk, *verdoemd.*
Auri ſacra fames. Virg. *De vervloekte, gruwelyke, ſchendige goudzugt, goudgierigheid.*

* Servus Sacerrimus. Plaut. *Een vervloekt, zeer boosaardig, ſchendig ſlaaf.*

* Ignis ſacer. Colum. *St. Antonys vyer.* Een ziekte zoo genaamd.
Sacer morbus. Jun. *De vallende ziekte.*

SĂCĔRDŌS, ōtĭs. m. Cic. *Een Prieſter.*
Muſarum Sacerdos. Hor. *Een Prieſter of dienaar der Zang-godinnen: een Digter.*

* Sacerdos. f. Virg. *Een Prieſteresſe.*

SĂCĔRDŌTĀLĬS, ĭs. m. & f. ālĕ, ĭs. n. Liv. *Prieſterlyk, van een Prieſter, tot een Prieſter behoorende.*

SĂCĔRDŌTĬSSĂ, æ. f. A. Gell. *Een Prieſteresſe.*

SĂCĔRDŌTĬŬM, ĭi. n. Cic. *Prieſterſchap, waardigheid van Prieſter, Prieſterdom.*
Sancto ſacerdotio præditus. Cic. *Met een heilig Prieſterſchap begaafd: daar in geſteld.*
Gentis Potitiæ familiare ad aram Herculis ſacerdotium erat. Liv. *Het Prieſterſchap van Herkules was het huisgezin of 't geſlagt der Potitien erfelyk.*

SĂCĔRDŌTŬLĂ, æ. f. Varr. *Een kleine Prieſteresſe.*

SĂCŌMĂ, ătĭs. n. Vitruv. *Tegenwigt, dat tot tegenwigt dient.*

* Aurum ad ſacoma appendit redemtori. Vitruv. *Hy woog of verkogt het gond by gewigt aan den aannemer van 't werk.*

SĂCRĂMĔNTŬM, ī. n. Cic. *Een eed, eedzwering, het doen van een eed.*
Perfidum ſacramentum dicere. Hor. *Een trouweloozen of valſchen eed doen, meineedig zweren.*
Mortem illi minatus eſt, niſi acciperet ſacramentum. Front. *Hy dreigde hem met de dood, 't en zy hy den eed aannam te doen.*

* Contendere ſacramento. Cic. *Geld verpanden, wedden, verwedden:* ook, *geld tot onderpand geven dat men gelyk heeft in een geding.* Zie de volgende beteekeningen.

* Sacramentum. Varr. *Geld, dat de partyen in een geding den Opperprieſter ter handen ſtelden:* Als het geding was uitgewezen kreeg de winnende party zyn geld wederom, en 't geld van de verliezende wierd verbeurd verklaard.
Qui judicio vicerat, ſuum ſacramentum à Sacro auferebat; victi, ad ærarium redibat. Varr. *Die in 't gerigt overwon trok zyn geld uit het heiligdom of van den hoogen Prieſter wederom, en dat van den overwonne ging na des ſtads ſchatkist,* dat is, *wierd verbeurd verklaart.*

SĂCRĂRĬŬM, ĭi. n. Liv. *Het heiligdom. De plaats in een tempel daar men gewyde dingen in bewaarde.* Vulgò, *Sacriſtie.*

* Sacrarium. Cic. Suet. *Een tempeltje, kerkje, kapelle.* Zie Sacellum.

SĂCRĀTŬS, ă, ūm. Ovid. *Aan een Godheid toegewyd, toegeheiligd.*

* Sacratus. Virg. Plin. H. *Geheiligd, heilig.* Men zegt *Sacratior* en *Sacratiſſimus* in dezen zin.
Sede ſacrata aliquid recondere. Virg. *Iets in een heilige plaats bergen, verbergen.*
Grajorum ſacrata reſolvere jura. Virg. *De eeden (aan de Grieken gedaan) ſchenden, breken.*

SĂCRĔS porci. Varr. Plaut. *Geſpeende varkens van twee jaren om op te offeren.*

SĂCRĬCŎLĂ, æ. m. Tac. *Een offeraar,* die in den tempel woonde. *Een tempel-bewoner.*

** SĂCRĬFĔR, ă, ūm. Ovid. *Een drager van gewyde, of heilige dingen, van heiligdommen.*
Sacriferæ rates. Ovid. *De heiligdommen voerende ſchepen.* Hy meent, *de ſchepen waar in Æneas de beelden der Goden mede voerde.*

SĂCRĬFĬCĀLĬS, ĭs. m. & f. ālĕ, ĭs. n. Tac. *Van een offerhande, daar toe behoorende.*
Sacrificalis apparatus. Tac. *Toeſtel tot offerhande.*

SĂCRĬFĬCĀTĬŌ, ōnĭs. f. Cic. *Offering, offerhande, offer.*

SĂCRĬFĬCĬŬM, ĭi. n. Cic. *Een offerhande, offering, offer.*
Sacrificium facere. Cic. Perpetrare. Liv. *Een offerhande doen, volbrengen; offeren.*

SĂCRĬFĬCO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Plaut. Ovid. *Een offerhande doen; offeren.*
Suem ſacrificare. Ovid. *Een zog offeren, opofferen.*
Deæ ſacrificare. Ovid. *Een offerhande aan een Godin doen, aan een Godin offeren.* Orco. Plaut. *Aan de hel offeren.*
Sacrificare Jovi argento. Plaut. *Geld aan Jupyn offeren, toewyden.*
Sacrificare, & nunquam litare. Plaut. *Offeren, offerhande doen,*

Digitized by Google

doen, en nooit zyn offerbede verwerven. Altyds te vergeefs offeren, of vrugteloozen offerhanden doen.

SACRĬFĬCŬLŬS, i. m. Liv. *Een offeraar*; ook, *een Prieſter.*

SACRĬFĬCUS, i. m. Ovid. *Een offeraar*; ook, *een Prieſter.*

SACRĬFĬCŬS, ă, ŭm. Ovid. *Van een offerhande, daar toe behoorende.*

SACRĬLĔGĬŬM, ĭi. n. Cic. *Kerkroovery, kerkroof, kerkdievery: ſchendinge van gewyde dingen, kerkſchendinge.*

Sacrilegium facere, admittere, committere. Quintil. *Kerkroovery, kerkdievery, kerkſchendinge doen, begaan, plegen, bedryven.*

SACRĬLĔGŬS, ă, ŭm. Cic. *Een kerkroover, kerkdief, kerk- of heiligdom ſchender.*

** Sacrilegum bellum. Cic. *Een kerkroovende, een kerk- of heiligdom ſchendende oorlog. Een ſchendige oorlog.*

SACRO, ās, āvī, ātŭm, āre. Plin. H. *Een tempel, enz. wyen, toewyen, toeheiligen* aan een Godheid.

Sacravit templum Soli. Cic. *Hy wydde een tempel aan de Zon, heiligde de Zon een tempel toe.*

* Sacrare. Ovid. *Onſterfelyk maken, eeuwig doen leven*, door gedigten, lofredenen.

Carmina ſacrarunt avum tuum. Ovid. *De vaarzen of gedigten hebben uw grootvader onſterfelyk gemaakt, eeuwig doen leven, zyn gedagteniſſe vereeuwigt.*

* Sacrare fœdus. Liv. *Plegtelyk een verbond maken, aangaan, treffen.*

* Sacrare aliquem. Liv. *Iemand eerloos verklaren, vogelvry verklaren, een yder verlof geven om hem te dooden, den nek te breken.* Dit dede men ten aanzien van de vyanden des vaderlands.

Sacrare caput cum bonis alicujus. Plaut. *Iemands hoofd of leven met zyne goederen veroordeelen, verbeurd verklaren.*

SACRŌSĂNCTŬS, ă, ŭm. Plin. *Heilig, dat men zonder zware ſtraffen niet mogt ſchenden, ontheiligen.* Sprekende van beëedigde beloften: Valerius Maximus zegt *Sacroſanctior.*

* Sacroſanctus. Cic. Sacroſanctas tuas poſſeſſiones futuras putas. Cic. *Meent gy dat uwe goederen heilig of geheiligd zyn; dat men die als heiligdommen zal aanmerken?*

SACRŬM, i. n. Virg. *Een offerhande.* De *plur.* *Sacra* is meer in gebruik.

Piaculare ſacrum facere. Liv. *Een zoen-offerhande doen, offeren tot zoen van een miſdaad.*

* Sacra canere. Virg. *Loſzangen, heilige of geeſtelyke liederen zingen.*

* Sacrum. Paul. Juriſc. *Een tempel, gewyde plaatſe.*

* Inter ſacrum & ſaxum ſto, nec quid faciam ſcio. Plaut. *Ik ben in een zeer groot of merkelyk gevaar, en ik weete niet wat ik zal doen* Een ſpreekwoord als men in een zeer groote verlegenheid was.

SÆPE. adv. Cic. *Dikwils, dikmaals.* Men zegt *Sepius* en *Sæpiſſimè.*

SÆPĚNŬMĔRŌ. adv. Cic. *Zie* Sæpe.

SÆPĒS. *Zie* Sepes.

SÆPĬO. *Zie* Sepio.

SÆPĬCŬLE. adv. & SÆPĬŬSCŬLE. Plaut. *Tamelyk, dikwils, eenige malen.*

SÆVĬDĬCTŬM, ī. n. Ter. *Een ſtraf, ſcherp, hard, ſtreng gezeg, of woord.*

SÆVĬO, īs, ſævĭī, ſævītŭm, ſævīre. Liv. *Tegen iemand woeden, razen, wreed zyn, wreedheid toonen.*

Flagellis ſævire. Juven. *Met de zweep, roede, of geeſſel ſlaan, aſſmeren.*

In aves omnes ſævit accipiter. Ovid. *De ſperwer woed tegen alle vogelen, voert oorlog tegen alle vogelen.*

* Sævire. Virg. *Woeden, razen; dol of uitzinnig zyn.*

SÆVĬTĔR. adv. Plaut. *Wreedelyk, ſtraffelyk, ſtrengelyk.*

Domus æſtate ſæviſſimè ardet. Colum. *Dat huis is des zomers vervaarlyk, ſchrikkelyk, ſmoor heet.*

SÆVĬTĬA, æ. f. Plin. H. *Woede, wreedheid, onmenſchelykheid, overgroote ſtrafheid, ſtrengheid.*

* Maris ſævitia. Vell. Paterc. *De woede, ongeſtuimigheid van de zee: ſtorm, onweder, vaarweder.*

SÆVŬS, ă, ŭm. Ter. Virg. *Wreed, ſtraf, ſtreng.* Men zegt *Savior* en *Saviſſimus.*

Ex amore quàm ſævus eſt! Plaut. *Hoe wreed, boosaardig, quaadaardig is hy door de liefde! Hoe wrevelig heeft hem de min gemaakt.*

Sævus alicui. Virg. *Wreed, ſtreng, ſtraf tegen iemand.* Virgilius wil zeggen, *vertoornd, vergramd, verbitterd op iemand.*

Sævum ambobus Achillem. *Den vertoornden, vergramden, verbitterden Achilles op hen beiden.*

* Sævus Tridens. Virg. *De vermogende kragtige [Neptunis] gaffel met drie tanden.*

Sævus Hector. Virg. *De heldhaftige, dappere, vrome Hektor.*

* Sæva paupertas. Hor. *Wreede, harde, overgroote, knellende armoede.*

* Ventus ſævus. Cic. *Een geweldige, ſterke wind: een vliegende ſtorm.*

SĀGA, æ. f. Cic. Hor. *Een tooveres.*

* SĀGA. Cat. *Een ſoort van kleeding, of gewaad. Zie* Sagum.

SĀGACĬTAS, ātĭs. f. Cic. Narium ſagacitas. Cic. *Snedigheid, ſcherpheid, doordringendheid, ſynheid van reuk, brakken om het wilt op 't ſpoor of den voet te volgen.*

* Sagacitas ſenſuum. Sen. Ph. *Snedigheid, ſcherpheid, ſynheid, doordringendheid der zinnen.*

* Sagacitas. Cic. *Snedigheid, ſchranderheid, behendigheid, ſcherpzinnigheid, doordringendheid, kloekheid, ſchalkheid, loosheid, doortraptheid.*

SĀGĀCĬTĔR. adv. Colum. *Snedigly, ſcherpzinniglyk, bekendiglyk.* Men zegt *Sagacius* en *Sagaciſſimè.*

Odorari ſagacius. Hor. *Snediger, beter, ſyner rieken.* Van quade reuken.

Odorari ſagaciſſimè quid alii ſentiant. Cic. *Zeer ſynelyk, ſnediglyk rieken; beſpeuren, doorgronden wat anderen gevoelen.*

SĀGĂPĒNŬM, ī. n. Celſ. Plin. H. l. 20. c. 18. *Sap van 't kruid ferula,* 't welk in overvloed in Medie groeit.

SĀGĀRĬĀM exercere. Ulp. *Wapenrokken, dat is, ſoldaten kleedy verkoopen.*

SĀGĀRĬŬS, ĭi, m. g. Varr. *Een verkooper van wapenrokken.*

‡ SĀGĀTŬS, ă, ŭm. Cic. *Met een wapenrok voorzien, gekleed.*

SĀGAX, ācĭs. omn. gen. Plaut. Ovid. *Snedig, ſyn, ſterk, doordringend van reuk.* Sprekende van jagthonden: Men zegt *Sagacior* en *Sagaciſſimus.*

* Sagax. Cic. *Snedig, ſyn, doordringend, ſchrander, ſcherpzinnig, behendig, kloek, gaauw.* Ook, *loos, doortrapt, doorſlepen, liſtig, ſnood, oolyk.*

SĀGĒNĀ, æ. f. Manil. σαγήνη. *Een groot viſchnet, een ſchakel, zegen, of ſleepnet; een korre.*

SĀGĪNĀ, æ. f. Juven. *Meſting, meſtkoſt, koſt of ſpys die vet maakt.*

* Sagina. Plaut. *Vetheid, lyvigheid.*

* Sagina dicendi. Quintil. *Overvloed, zaak- of woord-rykheid van een vertoog.*

SĀGĪNĀRĬŬM, ĭi. n. Varr. *Een meſthok, een plaats daar men gevogelte, enz. meſt.*

SĀGĪNĀTĬO, ōnĭs. f. Plin. H. *Meſting, vetmaking.*

SĀGĪNĀTŬS, ă, ŭm. Liv. *Gemeſt, vet, lyvig.* Van menſchen en beeſten geſprooken.

Porcus ſaginatus. Prop. *Een gemeſt, vet varken.*

SĀGĪNO, ās, āvī, ātŭm, āre. Colum. Varr. *Meſten, vet maken.* Van dieren.

Piſces ſanguine humano ſaginare. Sen. Ph. *Viſſchen met menſchen bloed meſten, vet maken.*

Saginari ſanguine civium. Cic. *Gemeſt worden, vet worden van 't bloed der burgers:* dat is, *in 't burgermoorden groeyen.*

SĀGĪO, īs, īre. Cic. *Snedig, ſyn, ſchrander, doordringend, ſcherpzinnig, kloek, gaauw van verſtand of geeſt zyn.* Ook, *zeer ſyn van reuk zyn, voornamentlyk in jagthonden.*

SĀGĪTTĂ, æ. f. Hor. *Een pyl, ſchigt.*

* Sagitta. Colum. *Het einde of de ſpits van een wynſtok-rank.* Columella zegt, dat het de punt is van een rank die men niet kan planten.

* Sagitta. Plin. H. *De Schutter.* Een der twaalf hemels-teekenen.

* Sagitta. Plin. H. *Slange tonge.* Zeker kruid in moeraſſen.

SĀGĪTTĀRĬŬS, ĭi. m. Cic. *Een boogſchutter.*

* Sagittarius. Plin. H. *De Schutter.* Een der twaalf hemelsteekenen.

* Sagittarius, ă, ŭm. Plin. *Van een pyl of ſchigt, daar toe behoorende.*

SĀGĪTTĬFĔR, ă, ŭm. Virg. *Pylen dragende.*

Pharetræ ſagittiferæ. Stat. *Pyldragende kokers, kokers vol pylen.*

Digitized by Google

*** SĂGITTĬPŌTĔNS, ēntĭs. omn. gen. Cic. in Arat. *Het hemels teeken de ſchutter.* Ook, *een treffelyk boog-ſchutter.*

SĂGITTO, āre, āvī, ātum, ātĕ. Curt. Juſtin. *Met boog en pylen ſchieten.*

SĂGMĬNĂ, ūm. n. plur. Liv. Martian. Juriſc. *Een ſoort van gras 't welk overal groeit, ſommige zeggen yzerkruid,* dat de Burgermeeſter of Hoofdſchout plukte om aan de gezanten te geven, als zy uit gingen om vrede te maken of een oorlog aan te zeggen.

SAGŬLĀTŬS, ă, ūm. Suet. *Met een wapenrok gekleed, voorzien.* Zie Sagatus.

SĂGŬLUM, ī. n. Cic. *Een ſoort van wapen- of krygs rok.*

SĂGŬM, ī. n. Cic. *Idem.*

Ad ſaga ire, & redire ad togas. Cic. *Ten oorlog uit trekken, en in vrede weder t'huis keeren.* Om dat men in den oorlog wapen rokken droeg, en dat de Roomſche Overheid in de Vreede tabbaarden droegen.

Aliquem diſtento ſago impoſitum in ſublime jactare. Suet. *Iemand op een uitgeſtrekte rok of wapenrok leggende, in de lugt werpen.*

*** SĂGŬS, ī. m. Stat. *Een voorzegger, voorſpeller.*

SĂL, ălis. m. Cicer. *Zout.* Dit woord vind men nu en dan in *neutro genere.*

Multos modios ſalis ſimul edendos eſſe aiunt, ut amicitiæ munus expletum ſit. Cic. *Men zegt dat men vele maten zout met den anderen moet gegeten hebben, eer dat de plight van vriendſchap volmaakt is, of om opregte goede vrienden te zyn.*

‡ Montes nativi ſalis. Plin. H. *Bergen van natuurlyk zout.* Plinius zegt dat'er in Indië zulke bergen zyn, op welke 't afgenome zout weder aan groeit.

Aſpergere tritis ſalibus. Colum. *Met fyn zout beſprengen.*

** Sal. Ter. *Wysheid, verſtand, vernuft, ſchranderheid.*

** Sal. Catul. *Zout,* dat is, *vermakelykheden, aangename ſcherts, volgeeſtige praat. Vrolyke, geneuchelyke reden, zout gekout.*

Non eſt mica ſalis. Catul. *Het is geen korrel zout, het is geen woord om te lachen.*

Liberi ſales. Sen. Ph. *Al te vrypoſtige boertery, jokkerny, of ſcherts.*

Urbani ſales. Cic. *Beleefde, heuſche, eerlyke quinkſlagen, boertery, jokkerny of ſcherts.*

** Sal. Hor. *Een ſteek, ſchimpreden.* Hic delectatur ſale nigro. Hor. *Deze ſchept vermaak in een ſcherpe, ſteekende, of bytende ſchimpreden.*

*** Sal. Virg. *Deze.*

SĂLĂCĬTĀS, ātĭs. f. Plin. H. *Geilheid, onkuisheid.*

SĂLĂMĂNDRĂ, æ. f. Plin. *Een Salamander.* Zeker diertje gelyk een Hagedis, 't welk men niet ziet dan in grooten regen.

SĂLĂRĬŪM, ĭī. n. Plin. H. *Soldy, wedde van bevelhebbers over een leger.* Ook, *loon, van arbeid, enz.*

SĂLĂRĬŪS, ĭī. m. Martial. *Een zout verkooper, koopman in zout.*

* SĂLĂRĬŪS, ă, ūm. Liv. *Van zout, tot zout behoorende.*

SĂLAX, sălācĭs. Ovid. Colum. *Geil, onkuisch: tot geil- of onkuisheid genegen.* Men vind Sălācĭſsĭmŭs.

Cibi ſalaces. Ovid. *Tot geil- of onkuisheid verwekkende ſpyzen.*

SĂLĔBRĂ, æ. f. Cic. *Een oneffe, ruwe, ondoorgankelyke plaats.* De pluralis *Salebra* is beter.

** Salebra. Cic. *Moeite, verlegentheid, belemmering.*

** Salebra. Cic. *Ruwheid, onbeſchaafdheid van een reden.*

Si conſuetudinem verborum teneret, nunquam in tantas ſalebras incidiſſet. Cic. *Indien hy het gewoonelyk gebruik der woorden vaſt hadde of verſtond, hy zoude nooit tot die ruwheid of onbeſchaafdheid zyn vervallen.*

** Hærere in ſalebra. Cic. *In verlegentheid, belemmering, of moeite ſteken, zitten.*

SĂLĔBRŌSŬS, ă, ūm. Virg. *Ruw, oneffen, hobbelig.*

Exiliens ac ſalebroſa oratio. Sen. Ph. *Een kortend, ſtuitend, en ruw of onbeſchaafd vertoog.*

SĂLERNŪM, ī. n. *Salerne,* de hoofdſtad van 't Ryk Napels.

SĂLGĂMĂ, ōrŭm. n. plur. Colum. *Allerley ingelegd ooft, kruiden, wortelen, enz.* By de Ouden, gezulte kosjes, die men in potten droog of vogtig bewaarde. Men noemde dus voornamentlyk, alles dat met zout en azyn in gezult wierd om goed te bewaren.

SĂLGĂMĂRĬŪS, ĭī. m. Colum. *Een inzouter en verkooper van Aperſie, Kappers, enz.*

SĂLĬCĀSTRŪM, ī. n. Plin. H. *Een ſoort van wilde wyngaard, die by de wilgeboomen groeit.*

SĂLĬCĔTŪM, ī. n. g. Cic. & per Syncopen Salictum. *Een wilge boſch.*

SĂLĬCTĂRĬŪS, ă, ūm. Cat. *Van een wilge boom.*

Salictarius lupus. Plin. H. *Hop, daar men hier mede brouwt.*

SĂLĬCTĂRĬŪS, ĭī. m. g. Cat. *Die wilgeboomen gadeſlaat, daar op paſt.*

SĂLĬCTŪM, ī. n. Cic. *Een wilgeboomen boſch.*

Salictis denſis obſeſſa palus. Ovid. *Een moeras met dikke wilge boomen omringd, beplant.*

SĂLĬĔNS, ēntĭs. omn. gen. Virg. *Springende, danſende.*

Aqua ſaliens. Plin. J. *Springend, loopend, vlietend water.*

Vena ſaliens ſanguine. Virg. *Een bloed ſpuitende ader.*

* Sal ſaliens. Tibul. *Springend zout, als het in 't vyer is geworpen.*

SĂLĬENTĒS, ĭŭm. m. plur. Cic. *Het voorſte der buizen in ſonteinen waar uit het water ſpringt.*

* Salientes. Vitruv. *Waterwerpingen.*

* Saliens. Ovid. Mica ſaliens. Ovid. *Een korrel zout.*

SĂLĬFŎDĪNĂ, æ. f. Vitruv. l. 8. c. 3. *Een zout myn.*

SĂLĬGNĔŬS, ă, ūm. Colum. *Van een wilgeboom, van wilge hout.*

SĂLĬGNŬS, ă, ūm. Virg. *Van een wilgeboom, van wilge hout.*

Fuſtis ſaligNus. Hor. *Een ſtok van een wilgeboom.*

SĂLĬLLŪM, ī. n. Plaut. *Een klein zoutvat, een zoutvaatje.*

Purior ſalillo. Catul. *Zuiverder, netter, reiner dan een zoutvaatje.*

SĂLĪNĂ, æ. f. Cic. *Een plaats daar men zout maakt, een zoutkeet, zout makery.*

** Salina. Cic. *Boertery, ſcherts, jokkerny.*

* Salina. Valer. Max. *Een zoutvat.*

SĂLĪNĂRĬŪS, ă, ūm. Area ſalinaria. Vitruv. *Een zoutpan.*

SĂLĪNŪM, ī. n. Perſ. *Een zoutvat.*

SĂLĬO, īs, sălĭī, săltŭm, sălīrĕ. Virg. *Springen, opſpringen, danſen, huppelen.*

Salire de muro. Liv. *Van een muur ſpringen.*

* Grando ſalit in tectis. Virg. *De hagel ſpringt, of valt op de daken.*

Salit mihi cor. Plaut. *Het hart ſpringt my op, het hart ſlaat my in 't lyf.*

SĂLĬO, īs, sălīrĕ. Ovid. *Zouten, met zout beſprengen.*

SĂLĬTŪRĂ, æ. f. Colum. *Zouting, inzouting.*

SĂLĬTŪS, & SĂLLĬTŪS, ă, ūm. Cor. Sever. *Gezouten.*

SĂLĪVĂ, æ. f. Plin. H. *Speeksel, quyl.*

Jejuna ſaliva. Colum. *Nugter ſpeeksel.*

* Saliva lacrymationum. Plin. *Tranen vogt, tranen.*

* Saliva ſyderum. Plin. H. *Dauw door zekere ſterren veroorzaakt.*

* Saliva. Perſ. *De ſmaak van ſpys.*

** Hoc tibi ſalivam movet. Sen. Ph. *Dit doet u de tanden wateren.*

SĂLĪVĂRĬŪS, ă, ūm. Plin. H. *Speeksalagtig, kuylagtig: gelyk ſpeeksel of quyl.*

Salivarius lentor. Plin. *Taaye ſpeeksalagtige ſlym.*

SĂLĪŪNCĂ, æ. f. Virg. Sommigen nemen dit woord voor *een ſoort van Lavendel,* anderen voor een *ſoort van ſpyk.*

SĂLĪVO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Plin. H. *Spuwen, ſpeeksel uitwerpen, quylen.*

SĂLĪVŌSŬS, ă, ūm. Plin. *Speeksalagtig, quylagtig: gelyk ſpeeksel of quyl: vol ſpeeksel.*

SĂLIX, ĭcĭs. f. Virg. Vitruv. *Een wilgeboom.*

Salix munda. Caïus Juriſc. *Een witte wilge rys.*

SĂLLO, sāllĭs, sāllĕrĕ. Varr. *Zouten, met zout beſprengen.*

SĂLMĂCĬDĂ aqua, æ. f. Plin. H. *Zilting, brak water.*

SĂLMĂNTĬCĂ, æ. f. *Salamanke,* een Stad in Spanje in 't Ryk Leon.

SĂLMO, ōnĭs. m. Plin. H. *Een zalm.*

SĂLMŪRĬŪM, ĭī. n. *Saumur,* Een ſtad in Anjou in Vrankryk.

SĂLPĂ, æ. f. Plin. H. *Een ſtokviſch.* Zeker zeeviſch, die men niet murw kan koken, 't en zy die alvoreas gebeuzt is.

SĂLPŪGĂ, æ. f. Plin. H. *Zekere venynige mier.*

SĂLSĂMĔNTĀRĬŪS, ă, ūm. Colum. *Van zoute viſch.*

Digitized by Google

Cadus ſalſamentarius. Plin. H. *Een vat om zoute viſch of andere zoute koſt te bewaren.*

SĂLSĂMĔNTĂRĬŪS, ĭī. m. Auct. ad. Her. *Een verkooper van zoute viſch, of zout vleeſch: Die viſch of vlees zout.*

SĂLSĂMĔNTŪM, ī. n. Ter. Cic. *Gezoute viſch of vlees.*

Salſamenta hæc fac macerentur pulcrè. Terent. *Maak dat deze zoute ſpyze wel geweekt werd.*

SĂLSĔ. adv. Cic. *Vermakelyk, geneuchelyk, al boertende, of ſchertſerder wyze.*

Dicere ſalsè. Quintil. *Geneuchelyk, vermakelyk, zootjes praten, kouten.*

SĂLSĬLĂGO, gĭnĭs. f. Plin. H. *Zie* Salſugo.

SĂLSĬTŪDO, dĭnis. f. Plin. H. *Zoutheid.* Salſitudines corporis. Plin. H. *Zoute, ziltige vogten der lichamen.*

SĂLSŪGO, gĭnĭs. f. Plin. H. *Brem, ziltige vogt in zout putten of pannen.*

SĂLSŪRĂ, æ. f. Colum. *Zoutinge, of de maniere van 't zouten of beſprengen van vlees of viſch.*

* Nunc ſalſura bona eſt. Plaut. *Het zouten of inzouten of zulten is thans goed: het is nu de regte tyd van vlees of viſch te zouten.*

SĂLSŬS, ă, ŭm. Virg. *Gezout, zout, met zout geſprengd.*

* Salſus. Cic. *Op een aardige, aangename, geneuchelyke, volgeeſtige, vermakelyke wyze boertende, jokkende, ſchertſende: vermakelyk keutende,* Men vind *Salſior* in dezen zin.

Dictum ſalſum. Quintil. *Een woord met zout gemengd,* dat is, *Een aardig, verſtandig, volgeeſtig, vernuftig, vermakelyk, geneuchelyk woord.*

Hoc ſalſum eſſe putas. Catul. *Gy geloost dat dit aardig, geneuchelyk, vermakelyk of vol geeſtig is.*

SĂLTĂTĬO, ōnis. f. Cic. *Danſinge, gedans, dans: ſpringing, geſpring, ſprong.*

Titius tam ſolutus in geſtu, ut ſaltatio naſceretur, cui ſaltationi Titius nomen eſſet. Cic. *Titius is zoo los of gezwind in zyn gebaarden, dat men daar uit een dans zoude konnen maken, die Titius genaamt mogt werden.*

Armatam ſaltationem Curetes docuere. Plin. H. *De Kureten hebben den wapendans geleeraart, of ingevoert.*

SĂLTĂTOR, ōrĭs. m. Cic. *Een danſer, ſpringer.*

SĂLTĂTŌRĬŪS, ă, ŭm. Cic. *Van danſinge, of het danſen;* daar toe behorende.

SĂLTĂTRĬCŬLĂ, æ. f. A. Gell. *Een danſtertje, een lieſhebſtertje van danſen.* Een woord van veragting.

SĂLTĂTRĬX, ĭcĭs. f. Cic. *Een danſter, lieſhebſter van danſen.*

SĂLTĂTŬS, ūs. m. Liv. *Danſinge, gedans, dans: ſpringing, geſpring, ſprong.* Men vind alleenlyk de *ablativus Saltatu.*

SĂLTĔM. conjunct. Cic. *Ten minſten.*

SĂLTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. *Danſen, ſpringen.*

Saltare eleganter. Salluſt. *Fraai, net, cierlyk, mooi danſſen.*

Ad tibicinis modos ſaltare. Liv. *Op 't gequeel een fluit- of pypſpeler danſen.*

** In oratione ſaltare. Cic. *In een vertoog van 't een op 't ander ſpringen.*

SĂLTŬĂRĬS, ĭs, ĕ. Plin. *Danſende.*

SĂLTŬĂRĬŪS, ĭī. m. g. Pomp. *Een beſchwagter.*

SĂLTŬĂTĬM. adv. A. Gell. *Al danſende, of ſpringende.*

Saltuatim currere. A. Gell. *Danſende, ſpringende, of huppelende loopen.* Sprekende van menſchen met eene been, die egter hard liepen.

SĂLTŬŌSŬS, ă, ŭm. Liv. *Vol boſſchen, boſſchaadjen; Boſchagtig.*

Saltuoſa regio. Corn. Nep. *Een boſchagtig geweſt, een landſtreek vol boſſchen of boſſchaadjen.*

SĂLTŬRĂ, æ. f. g. Plaut. *Danſinge, ſpringinge.*

SĂLTŬS, ūs. m. Cic. *Danſinge, gedans, dans: ſpringing, geſpring.*

* Saltus. Virg. *Een ſprong.*

* SĂLTŬS, ūs. m. Cic. *Een boſch, boſſchaadje, wout.* Sommige wanen, dat *Saltus* beteekent, *een plaats zonder boomen, daar 't vee al ſpringende kan weiden,* volgens zeker vaars in 't derde boek Georgicorum van Virgilius, *Saltibus in vacuis paſcant:* Dog die plaats moet van zekere ledige plekken in boſchaadjen verſtaan worden.

* Saltus. Catul. *Groot land goed, groote erſtanden.*

* Saltus. Cæſ. Liv. *Een engte tuſſchen bergen.*

* Saltus. Plin. H. *Het leger of ruſtplaats van een hert, enz.*

SĂLŬBĔR. m. Virg. Varr. *Gezond.* Van een plaats, lugt, enz.

SĂLŬBRĬS, ĭs. m. & f. lŭbrĕ, ĭs. n. *Gezond, heilzaam.*

Annus ſalubris. Cic. *Een gezond jaar, een jaar waar in geen beſmettelyke ziekte is geweeſt.*

Aura ſalubris. Ovid. *Een gezonde, zuivere, goede, friſſe lugt.*

* Salubris. Cic. *Gezond, fris.* Men vind *Salubrior* en *Saluberrimus* in dezen zin.

Conſilium ſalubre. Cic. *Gezonde,* dat is, *heilzame, goede raad.*

Dicere ſententiam ſaluberrimam Reipublicæ. Cic. *Zeer heilzamen raad voor 't gemeene beſt geven.*

* Salubris. Liv. *Gezond, fris, welvarend.*

Corpora ſalubriora eſſe cœperunt. Liv. *De lighamen begonden gezonder, friſſer te worden, wierden herſtelt. Ze begonden friſſer te worden.*

SĂLŬBRĬTĀS, ātĭs. f. Plin. H. *Gezondheid, friſheid, welgeſteldheid.* Cœli ſalubritas. Plin. H. *Gezondheid, friſheid van lugt.*

Urbis alicujus ſalubritas. Cic. *De Gezondheid, of friſſe lugt van een ſtad.*

** Dictionis ſalubritas. Cic. *Zuiverheid van een woord of tale.*

SĂLŬBRĬTĔR. adv. Liv. *Heilzaamlyk, nuttelyk, voordeelig lyk, tot welſtand.* Men zegt *Salubrius* en *Saluberrime.*

Trahere bellum ſalubriter. Liv. *Een oorlog tot voordeel, heil, of welſtand verlengen, ſtepende houden.*

* Salubriter. Cic. *Om de gezondheid, gezondheids halven.*

Ubi enim poteſt refrigerari ſalubrius? Cic. *Want waar kan men meer om de gezondheid verfriſt worden, of zig verfriſſen, verquikken?*

SALŪCĬÆ, ārŭm. f. plur. *Saluces,* een Italiaanſche ſtad in Piemont, de Hoofdſtad van 't Markgraafſchap van die naam.

SĂLVE. imp. Cic. verbum defectivum. *Zyt gegroet, goeden dag, goeden morgen, enz.* Deze *imperativus* heeft niets dan *Salve* en *Salvete in præſenti tempore,* en *Salveto, ſalvetote, in futuro.* Daar zyn'er, die willen dat men in 't ontmoeten zeide *Salve, enz.* en in 't ſcheiden *Vale, enz.*

‡

Salvebis à meo Cicerone. Cicer. *Gy zyt of word gegroet van myn vriend Cicero: Myn Cicero doet u de gebiedenis, of groetenis.*

Dionyſium velim ſalvere jubeas. Cic. *Ik verzoek dat gy Dionyſius van mynent wegen de gebiedenis doet.*

SĂLVĬĂ, æ. f. Plin. H. *Salie of Savie.* Zeker kruid.

SĂLVĬĂTŬM, ī. n. Colum. *Een ſoort van drank om paarden, oſſen, enz. van zekere ziektens te bevryden.*

SĂLVĬŌR, ārĭs, ātŭs sŭm, ārī. Colum. *Het drank Salviatum in nemen.* Van paarden, oſſen, enz. geſproken. Zie Salviatum.

SĂLVO, ās, ārĕ. Cic. *Zie* Servo *dat beter is.*

** SĂLŪM, ī. n. Virg. *De zee.*

Nec tam ærumnoſo navigaſſem ſalo. Cic. *En ik zoude in zoo een onſtuimige zee niet gevaren hebben.*

SĂLŪS, ūtĭs. f. Cic. *Gezondheid, heil.*

Stabili ſalute potiri. Ovid. *Een beſtendige, duurzame, friſſe, goede gezondheid genieten: daer fris en gezond zyn, zeer wel varen.*

Signa ad ſalutem. Ter. *Teekenen van gezondheid.*

* Salus. Cic. *Behoudenis, welſtand, welvaart, goede ſtaat of toeſtand van iets.*

Salus Reipublicæ. *De behoudenis, welſtand, welvaart van den Staat.*

* Salus omnis in ſociis. Plin. *De gantſche behoudenis ſteunt, ruſt op; of beſtaat in de bondgenooten.*

* Salutem ſuam alicui debere. Ovid. *Zyn behoudenis aan iemand ſchuldig zyn.*

* Salutem dicere alicui. Plaut. *Iemand de groetenis of gebiedenis doen.*

Dionyſio plurimùm ſalutem. Cic. *Groet Dionyſius hartelyk van mynent wegen: De hartelyke groeteniſſe aan Dionyſius:* men verſtaat'er *dic* onder.

Adſcribere alicui ſalutem. Cic. *Iemand van eens anders wegen groeten, de groetenis of gebiedenis doen.*

** Salutem dicere foro. Cic. *De regtbank, of vierſchaar waar men*

Digitized by Google

wel zeggen, laten varen.

* Salus. Celſ. Virg. *Een genees- of hulpmiddel : ook, genezing.*

Facilis eſt ſalus. Celſ. *De genezing is gemakkelyk, ligt.*

SĂLŪTĀRĬS, is. m. & f. āre, ĭs. n. Cic. *Gezond, heilzaam, dienſtig voor of tot de gezondheid.*

Nulla remedia tam faciunt dolorem, quàm quæ ſunt ſalutaria. Cic. *Geen hulp- of genees-middelen vereorzaken grooter pyn dan de gene die heilzaam of goed zyn.*

* Salutaris. Cic. *Heilzaam, voordeelig, nut, dienſtig in of tot alles.*

Generi univerſo ſalutaris. Cic. *Heilzaam, nut, voordeelig voor 't ganſche menſchelyk geſlagt.*

Salutaris ad ortus puerorum. Cic. *Heilzaam, nut, tot voortbrenging van kinderen.*

* Salutaris. Cic. *Heilzaam, trooſtelyk, verquikkend.*

Salutares litteræ. Cic. *Troost-brieven, trooſtelyke brieven.*

Digitus ſalutaris. Suet. *De voorſte vinger.*

SĂLŪTĂRĬTĔR. adv. Cic. *Tot heil, welſtand, nut of voordeel : Nuttelyk, voordeeliglyk.*

Armis uti gloriosè & ſalutariter. Cic. *De wapenen roemrugtiglyk en tot welſtand, met luiſter en voordeel gebruiken.*

SĂLŪTĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Groetinge, het groeten, groetenis, groete.*

Quis deinceps communi ſalutatione te dignum putet? Cic. *Wie zal u na dezen het burgerlyk gegroet waardig agten? Wie zal na dezen oordeelen dat gy de gemeene burgerlyke beleefdheid, of 't ligten van den hoed verdient?*

SĂLŪTĀTŎR, ōris. m. Cic. Suet. *Een groeter; Iemand die Overheids perſonen gaat begroeten om hun toeſtemminge te verwerven.*

* Salutator mercenarius. Colum. *Een baatzugtig groeter, een groeter uit eigenbaat of om voordeel te doen.*

SĂLŪTĀTŌRĬŬS, ă, ūm. Plin. H. *Bequaam om te groeten.* Van een plaats geſproken.

SĂLŪTĀTŌRĬŬM, ĭi. n. Salutatorium publicum exercere. Sen. Ph. *Voor algemeene groeter ſpelen.* Zoo noemt Seneka het ampt van een kamerbewaarder, of deurwagter.

SĂLŪTĬFĔR, ă, ūm. Ovid. *Heilzaam, gezond, voordeelig, nut.*

Venit urbi ſalutifer. Ovid. *Hy is tot behoudenis van de ſtad aangekomen, hy heeft door zyn komſt de ſtad behouden.*

SĂLŪTO, ās, āvī, ātum, āre. Cic. *Groeten, begroeten.*

Opperiar hìc hominem ut ſalutem. Ter. *Ik zal dezen man inwagten op dat ik hem groete, of om hem te groeten.*

* Italiam magno clamore ſalutant. Virg. *Zy groeten (of naderen blyde) Italie met een groot geſchreeuw of gejuich.*

Cur ſternutamentis ſalutemur? Plin. H. *Waarom worden wy in 't niezen gegroet?*

* Salutare. Plin. H. *Behouden, behoeden, bewaren.*

Sequenti anno gemini palmites ſalutentur. Plin. H. *Laat 'er 't volgende jaar twee wynſtok-ranken of ſcheuten over gehouden worden, of over blyven.*

* Salutare. Plaut. *Vaar wel zeggen.*

* Salutare Deos. Ter. *De Goden eeren, aanbidden.*

* Cur ego Poëta ſalutor? Hor. *Waarom word ik als een Digter gegroet of aangemerkt? Om wat reden word ik als een Digter geëert?*

SĂLVŬS, ă, ūm. Ter. *Gezond, klook, fris, welvarend.*

Salvum te advenìſſe gaudeo. Ter. *Ik ben verheugd of blyde, het is my lief dat gy gezond of behouden zyt aangekomen.*

Salva res eſt. Liv. *De zaak is behouden, of in zeer goeden ſtaat, gaat zeer wel.*

** Salvus clypeus. Cic. *Een gaaf, geheel, ongeſchonde ſchild.*

Salva fide, & ſalvo officio aliquid facere. Cic. *Iets doen met een ongeſchonde, ongekrenkte trouwe en behoudene zyn pligt.*

Nec diſſentire ab iis ſalvâ gratiâ, nec conſentire ſalvâ conſcientiâ poſſum. Sen. Ph. *Ik kan behoudens hun gunſt van hen niet verſchillen of hen tegenſpreken, noch met een geruſt of ongeſchonde gewiſſe van hun gevoelen zyn.*

Salva eſt Reſpublica. Cic. *Het gemeene beſt of den Staat is behouden, in een goeden ſtand, of buiten alle gevaar.*

** Salvos præſtare ſocios. Cic. *De bondgenooten behouden, beſchermen, handhaven.*

SAMARĬĂ, æ. f. Plin. H. *Samarië*, een gedeelte van Paleſtine.

SAMARĬĂ, æ. f. *Samarie*, de hoofdſtad van 't geweſt van de zelve naam.

SĂMBŪCĂ, æ. f. Perſ. σαμβύκη. *Zeker ſnaren-ſpeeltuig : ſommigen zeggen, een harp.*

* Sambuca. Feſt. *Een ſoort van oorlogs- of krygs-tuig.*

SĂMBŪCĔŬS, ă, ūm. Plin. H. *Van een vlierboom.*

Baculus ſambuceus. Plin. de Vir. Illuſt. *Een vlierboome, of vliere ſtok.*

SĂMBŪCĪNĂ, æ. f. Plaut. *Een ſpeelſter op 't ſnaartuig* Sambuca. *Zie* Sambuca.

SĂMBŪCĪSTRĬĂ, æ. f. Liv. *Een harpſpeelſter.*

SĂMBŪCŬS, ī. f. Plin. H. *Een vlierboom.*

SĂMĔRĂ, æ. f. Colum. *Het zaad, of de korrel van een Olmboom.*

SĂMĬŎLŪM ſcil. vas. Plaut. *Een aarde vaatje.*

SĂMĬŪM, ĭi, n. g. Cic. ſubauditur *vas. Een aarde vat.*

SĂMŎS, ī. f. Virg. Liv. *Samos*, een eiland van klein Aſie in de Egeeſche zee.

SĂMPSĂ, æ. f. Colum. *De droeſſem van Olyven.*

SĂMPSŪCHĪNŬS, ă, ūm. Plin. H. *Van mariolein-kruid.*

Sampſuchinum oleum. Plin. H. *Mariolein-oly.*

SĂMPSŪCHUM, ī. n. Colum. *Mariolein-kruid.*

SĂMPSŪCHŬS, ī. f. Plin. *Idem.*

SĂNĂBĬLĬS, is. m. & f. ĭle, is. n. Cic. *Geneeſſelyk, dat men genezen kan, dat men heelen kan.*

Vulnus ſanabile. Ovid. *Een geneeſſelyke wonde, een quetſure die men heelen kan.*

** Sanabile ingenium. Sen. Ph. *Een aart, verſtand, of inborſt, die men op de regte weg kan brengen, of kan verbeteren, genezen.*

SĂNĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Genezing, heeling.*

Eorum malorum in eo poſita ſanatio eſt. Cic. *Het genezen, of herſtellen van die qualen is daar in gelegen, beſtaat in die zake.*

SĂNCĬO, cīs, sānxī, sānctum & sāncītum, sāncīre. Cic. *Iets op zekere ſtraffe of verbeurte vaſt ſtellen, gebieden, bevelen, beveſtigen : of op ſtraffe verbieden.*

Leges ſancire. Cic. *Wetten vaſt ſtellen, maken, geven.*

* Sanxerunt ne quis emeret mancipium, niſi in demortui locum. Cic. *Zy hebben vaſt geſteld dat niemand een ſlaaf zoude koopen dan alleenlyk in de plaats van een afgeſtorve. Zy hebben verboden dat niemand een ſlaaf zouda koopen ten zy hem'er een afgeſtorven was.*

* Sancire aliquem augurem. Cic. *Iemand tot wichelaar inwyen, beveſtigen, aanſtellen : Iemand wichelaar verklaren, maken.*

* Carmina ſancire alicui. Stat. *Gedigten aan iemand opdragen.*

* Fœdera fulmine ſancire. Liv. *Een verbond door een bliksemſlag beveſtigen, goed keuren.* Van Jupiter geſproken.

SĂNCĬTŬS, ă, ūm. Cic. *Op zekere ſtraffe of boete vaſt geſteld, bevolen, geboden, belaſt, beveſtigd.*

SĂNCTĒ. adv. Cic. *Heiliglyk, opregtelyk, zuiverlyk.* Men zegt *Sanctius* en *Sanctiſſimè.*

Sanctè Deum colere. Cic. *God heiliglyk of met Godvrugtigheid aanbidden, eeren.*

* Sanctè. Cic. *Heiliglyk, vaſtelyk, onverbrekelyk, opregtelyk.*

* Sanctè adjurat. Ter. *Hy zweert, betuigt heiliglyk, opregtelyk.*

* Id mihi eſt ſanctius & antiquius. Cic. *Dat is my heiliger of meerder eerbiedigheid waardiger en ouder.*

SĂNCTĬMŌNĬĂ, æ. f. Cic. *Heiligheid.*

* Nuptiarum ſanctimonia. Auct. ad Her. *Heiligheid, of heilige inſtelling, reinheid van 't huwelyk.*

SĂNCTĬO, ōnis. f. Cic. *Keure*, Vulgò, *Ordonnantie, gebod, bevel :* ook, *verbod op zekere ſtraffe of boete.*

* Sanctio. Cic. *Beveſtiging, vaſt ſtelling, bekragtiging.*

Fœderis ſanctio. Cic. *Opregting, ſluiting, beveſtiging, vaſtſtelling, bekragtiging van een verbond.*

SĂNCTĬTĀS, ātis. f. Cic. *Heiligheid, Godsvrugt, Godvrugtigheid, eerlykheid, billykheid.*

Summâ ſanctitate bellum geſſit. Corn. Nep. *Hy voerde den oorlog met de uiterſte of grootſte regtvaardigheid, billykheid, en opregtheid.*

SĂNCTĬTŪDO, ĭnis. f. Cic. *Heiligheid.*

SĂNCTŌNĒS, ūm. m. plur. *Saintes*, de hoofdſtad van Saintonge in Vrankryk.

SĂNCTŌR, ōris. m. Tac. *Een vaſtſteller, beveſtiger.*

Servius Tullius ſanctor legum fuit. Tac. *Servius Tullius was een vaſtſteller of maker van wetten, was een wetgever.*

SĂNCTŪĂRĬĂ, ōrum. n. plur. Plin. H. *Een heilige, verborge, geheim-*

Digitized by Google

geheime plaats, een verhole afgezonderd vertrek, waar in heiligdommen, schatten, enz. bewaard wierden.

SĀNCTŪS, ă, ūm. Liv. *Op zekere straffe of boete vast gesteld, bevolen, geboden, belast. Van schendinge of ongelyk door wetten bevryd.*

Lex diligentiùs sancta. Liv. *Een wet met groote voor of omzigtigheid vast gesteld, gemaakt, gegeven.*

* SĀNCTŪS, ă, ūm. Cicer. *Heilig, geheiligd; dat men niet mag schenden.* Men zegt *Sanctior* en *Sanctissimus.*

Fides inducirum sancta. Liv. *De trouwe van een bestand of stilstand van wapenen is heilig, mag niet geschonden worden.*

* Sanctus. Cic. *Heilig, Godvrugtig, vroom, rein, zuiver, onbesmet, eerlyk, onschuldig.*

Vir sanctissimus. Planc. ad Cic. *Een zeer heilig,* (dat is, *dengdelyk, opregt*) *man.*

SĀNDĀLĬDES, ūm. plur. f. Plin. H. *Een soort van dadel,* de pantoffel *Sandalium* genoemd gelykende.

SĀNDĀLĬGĔRŬLŬS, ă, ūm. Plaut. *Die pantoffelen Sandalia genoemd gelykende.*

SĀNDĀLĬŬM, ĭi. n. Ter. *Een pantoffel, Junius zegt, stoodse.*

SĀNDĂPĬLĂ, æ. f. Mart. *Een doodbaar.* Ook, *Een doodkist.*

SĀNDĂPĬLĀRĬŬS, ĭi. m. g. Jun. *Een maker of vervaardiger van doodbaren, of kisten.*

SĀNDĂRĂCHĂ, æ. f. Vitruv. Plin. H. *Een soort van roode bergstoffe.* Sommige schryven *Sandaraca.*

* Sandaraca. Vitruv. *Zekere Oranje roode verwe gemaakt van gebrand loodwit.*

SĀNDĂRĂCHĀTŬS, ă, ūm. Plin. H. *Met die verwe bestreken, gewreven, geverniſt.*

SĀNDĂRĂCHĪNŬS, ă, ūm. Næv. *Oranjeagtig rood, of geel-rood.*

SĀNDYX, ycis, *of* SĀNDĬX, ĭcis. f. Plin. H. Virg. *Roode verwe.* Andere beweren dat *Sandyx* een kruid is.

SĀNE. adv. Cic. *Voorwaar, zekerlyk, waaragtig, inder daad, in waarheid, voor zeker.*

SĀNĔSCO, scis, ĕscĕrĕ. Colum. *Gezond, geheeld, of genezen worden.*

Ulcera difficilè sanescunt. Plin. H. *De zweren of etter gezwellen worden met moeite genezen.*

SĀNGUĬCŬLŬS, i. m. Plin. H. *Een bloedbeuling: Een beuling van bokke of varkens bloed gemaakt.*

SĀNGUĪNĀLIS, is. m. & f. ālĕ, is. n. Colum. *Van bloed, tot bloed behoorende, bloedig.*

Sanguinalis herba. Celſ. *Bloedſtelpend kruid, bloedkruid.*

SĀNGUĪNĀRĬŬS, ă, ūm. Cic. *Bloedig, bloeddorſtig, bloedgierig, wreed.*

Sententia ſanguinaria. Plin. J. *Een bloedige, bloeddorſtige raad.*

* Herba ſanguinaria. Colum. *Bloedkruid.* Zeker kruid welkers ſap in de neusgaten gegoten 't bloed ſtelpt.

SĀNGUĪNĔŬS, ă, ūm. Cic. *Bloedig, van bloed.*

Guttæ ſanguineæ. Ovid. *Bloedige druppelen.*

* Mora ſanguinea. Virg. *Bloedroodt moerbezyen.*

* Rixæ ſanguineæ. Hor. *Bloedige krakkeelen, onëenigheden, twisten.*

* Virga ſanguinea. Plin. H. *Een bloedrood ſtokje of roede.*

SĀNGUĪNO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Quintil. *Bloeden, bloed lozen.*

SĀNGUĪNŌLENTŬS, ă, ūm. Auct. ad Her. Ovid. *Bloedig, met bloed beſpat.*

SĀNGUĪS, ĭnis. m. Cic. *Bloed.*

Habitus ſanguinis. Celſ. *De geſteldheid, hoedanigheid van 't afgetapte bloed.*

Vitioſus ſanguis utiliter effunditur. Celſ. *Het quade of bedorve bloed word tot voordeel of eens menſchen gezondheid afgetapt.*

Pinguis ſanguis. Plin. H. *Vet,* dat is, *dik bloed.*

Fluit mihi ſanguis è naribus. Celſ. *Het bloed vloeit my uit de neus, ik bloede uit de neus.*

Occupare ſanguinem. Celſ. *Het bloed wederhouden, beletten, ſtremmen in 't uitvloeyen.*

** Homo plenus ſanguinis. Plaut. *Een bloedryk menſch, een menſch vol bloed.*

** Alternum dare ſanguinem. Sen. Trag. *Onderling bloed quyt raken,* dat is, *aan beide zyden gewond, gequetſt worden.*

** Sanguis reliquit corpus. Ovid. *Het lighaam is zeer bleek geworden.*

** Sitire ſanguinem. Sen. Trag. *Na bloed dorſten, bloed dorſtig, of bloed gierig zyn.*

** Sanguis ærarii. Cic. *Het bloed,* dat is, *de ſchatten van 's lands ſchatkamer of kiſt.*

** Sanguis civitatis. Cic. *De kragt, magt, of 't vermogen van een ſtad.*

** Sanguis orationis incorruptus. Cic. *De zuivere kragt van een verhaag.*

** Sanguis. Cic. *Bloed, afkomſt, geboorte, geſlagt, ſtam.*

Auctor ſanguinis. Hor. *Het hoofd, de ſtigter van een geſlagt, huis, of ſtam.*

Claro ſanguine genitus. Sen. Trag. *Uit doorlugtigen bloede, ſtamme, of huize geſproten.*

** Sanguinis vincula. Stat. *Banden van naamagſchap, Bloedverwantſchap.*

Conjungi ſanguine alicui. Cic. *Iemand in bloede beſtaan, iemands bloedverwant, of van zyn maagſchap zyn.*

SĀNGUISŪGĂ, æ. f. Plin. H. *Een bloedzuiger.*

SĀNIES, ēi. f. Celſ. *Bedorve, geronne bloed, etter.* Van of in wonden, of zweren.

** Oleæ ſanies. Plin. H. *Droeſſem van Olyfolie.*

SĀNĬŌSŬS, ă, ūm. Plin. H. *Vol geronne of bedorve bloed, of etter,* van een etter gezwel.

SĀNĬTĀS, ātis. f. Cic. *Gezondheid, friſheid.*

* Sanitas. Cic. *Gezonde zinnen of gedagten.*

Redire ad ſanitatem. Cic. *Weder tot zyn gezonde zinnen of verſtand komen.* Men voegt'er nu en dan *animi* by.

** Eloquentia omnem ſanitatem perdidit. Cic. *De welſprekendheid heeft alle haar gezondheid,* dat is, *kragt, vermogen, of aanzien verloren.*

SĀNNĂ, æ. f. Perſ. *Beſpottinge, ſtekende ſpot reden.*

SĀNNĬO, ōnis. m. Cic. *Een potſemaker, hansop, ſpot vogel, ſpotter, boerter, ſchertſer: een ſpreeuw of ſnaak.*

SĀNO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. *Genezen, heelen.*

Vulnera ſanare. Ovid. *Wonden genezen, heelen.*

** Sanare vulnera Reipublicæ. Cic. *De wonden of rampen van een Staat heelen, genezen, herſtellen.*

** Sanare curas. Tibul. *Zorgen, kommer, bekommeringen genezen, heelen, verdryven, doen verdwynen, bannen.*

SĀNQUĀLIS, is. f. Plin. H. *Een viſch-arend,* zekere watervogel.

SĀNTĔRNĂ, æ. f. Plin. H. *Soudeerſel om goud te ſoudeeren.*

SĀNŬS, ă, ūm. Cicer. *Gezond, friſ, welvarend.* Van een perſoon, het lighaam, of gedeelte van dien geſproken.

Fieri ſanum ex morbo. Cæs. *Gezond of herſtelt worden uit een ziekte.*

** Sanus. Cic. *Gezond van zinnen, by zyn af haar zinnen, zyn verſtand magtig.* Men zegt *Sanior.*

Homo ſanæ mentis. Cic. *Een man van een gezond verſtand, die by zyn zinnen is.*

** Sana Reſpublica. Cic. *Een welvarend gemeene beſt, een bloyende Staat.*

** Sanum genus dicendi. Cic. *Een gezonde,* dat is, *zuivere, onvervalſchte maniere van ſpreken.*

** Saniores Oratores. Cic. *De gezondſte, beſte, welſprekendſte redenvoerders.*

Pro ſano aliquid facere. Plaut. *Iets met verſtant of oordeel doen.*

Malè ſanus. Cic. *Niet wel by zyn zinnen. Uit of ontzinnig, zinneloos, herſenloos, in de herſens geprikt.*

Bene ſanus. Hor. *Een zeer voor of omzigtig, wys, wel bedagt man.*

SĂPĂ, æ. f. Colum. Varr. *Tot op een derde verkookte wyn.*

* Sapa. Pallad. *Het ſap van planten.*

SĂPĔRDĂ, æ. m. Perſ. *Een ſoort van ſchulp viſch.*

** Saperda. Varr. *Een vrolyke, vrome ziel.*

Omnes videmur nobis eſſe ſaperdæ. Varr. *Wy ſchynen ons zelven zeer geneuchelyk, vermakelyk, of aangename konters te zyn.*

SĂPĬDŬS, ă, ūm. *Van goede ſmaak, ſmakelyk, lekker.*

SĂPĬENS, ēntis. omn. gen. *Wys.* Men zegt *Sapientior* en *Sapientiſſimus.*

* Sapiens. Cic. *Voor of omzigtig, wel bedagt, ſchrander, verſtandig, vernuftig.*

Ætas ſapientior. Ovid. *Ryper, bezadigder ouderdom.*

SĂPĬENTĔR. adv. Cic. *Wyſſelyk,*

Digitized by Google

* Sapienter. Cic. *Voor of omzigtiglyk, verſtandiglyk, met oordeel of overleg.*

SĂPĬĔNTĬĂ, æ. f. Cic. *Wysheid.*

Sapientiæ doctores. Tac. *Leeraars van wysheid, wysgeeren.*

* Sapientia. Cic. *Voor of omzigtigheid, verſtand, oordeel, ſchranderheid, goed beleid.*

Sapientia cuſtodiendæ civitatis. Cic. *Wysheid, voor of omzigtigheid, goed beleid om een ſtad te bewaren.*

SĂPĬĔNTĬPŌTĔNS, ēntĭs. o. g. Enn. *Vermogend door wysheid.*

SĂPĬNĔĂ, æ. f. Vitruv. *Het onderſte gedeelte van een denne boom.*

SĂPĬNĔŬS, ă, ūm. Colum. *Van een denne boom.*

Nux ſapinea. Colum. *Een denneboome noot, de vrugt van een denne boom,* waar uit de hars komt.

SĂPĬNŪS, ī. f. g. Plin. *Het benedenſt van een denne boom,* ook, *een denne boom.*

SĂPĬO, ĭs, săpīvī, *of* săpŭī, săpĕrĕ. Plin. H. *Smaken, eenige ſmaak of geur hebben,* Van koſt of drank ſprekende, de *præteritum Sapivi* word zelden gebruikt.

Jucundiſſimè ſapit. Colum. *Dit ſmaakt zeer lekker, deſtiglyk, uitnemend wel.*

* Unguenta quæ terram ſapiunt. Plin. H. *Zalven die na aarde rieken, een geur van de aarde hebben.*

* Sapere. Ter. *Wys, verſtandig, van een goed of gezond oordeel, of wel bedagt zyn.*

Cùm primùm ſapere cœpit, acerbiſſimos dolores miſeriaſque percepit. Cic. *Zoo ras als hy wys of verſtandig begon te worden, wierd hy zeer gevoelige ſmarten of groot hartzeer en ellenden gewaar. Gevoelde hy zwaare bekommeringen en rampen.*

Haud ſtultè ſapis. Ter. *Gy zyt niet al gek, gy zyt zoo gek niet als u de muts ſtaat.*

* Suam rem ſapit. Plaut. *Hy weet of verſtaat zyn eigen zaken of belang wel.*

* Si recta ſaperet Antonius. Cic. *Indien Antonius de zaken regt of wel verſtond, begreep, vatte: Indien hy een goed begrip der zaken hadde.*

* Sapis multum ad genium. Perſ. *Gy weet u zelven zeer wel goed te doen, zeer goede ciere te maken.*

Ad omnia alia ætate ſapimus rectiùs. Ter. *Tot alle andere dingen zyn wy door den ouderdom wyzer, hebben of krygen wy door den ouderdom meer wysheid, verſtand, of bequaamheid.*

SĂPĬŪM. *Zie* Sappium.

SĂPO, ōnĭs. m. Plin. H. *Zeep.*

SĂPŌR, ōrĭs. m. Cic. *Smaak, geur,* Van ſpys, enz.

Domare ſaporem durum. Virg. *Harde, ruwe, wrange ſmaak verzaften, verzoeten,* van vrugten, enz.

* SĂPŌR, ōrĭs. m. Plin. H. *De ſmaak, het ſmaken, proeven.*

* * Sermo publici ſaporis. Petron. *Reden van een algemeene ſmaak,* dat is, *taal of praat, die 't gemeen wel behaagt.*

SĂPPHĬCŬS, ă, ūm. Catul. *Van de digteres Sappho.*

Muſa Sapphica. Catul. *Sappho, de vindſter van Sapphiſche maat gedigten.*

SĂPPHĪRĪNŬS, ă, ūm. Plin. H. *Van Saphir.*

SĂPPHĪRŬS, ī. f. Plin. H. *Een Saphir ſteen.*

SĂPPĪNŬS, ă, ūm. Varr. *Van een denne boom.*

SĂPPĬŪM, ĭī. n. Plin. H. *Een ſoort van pyn boom,* waar uit hars zypt.

SĂRCĪNĂ, æ. f. Plaut. *Pakkaadje, een pak, zak, of reis zak, of tros zak,* om reis goed of nooddruft in te doen.

SĂRCĪNÆ, ārūm. Quintil. *Tilbare goederen die in koffers of huizen zyn. Tros.*

SĂRCĪNĂRĬŬS, ă, ūm. Cæſ. *Van reis goed, of tros, pakkaadje.*

Sarcinarium jumentum. Cæſ. *Een laſt of tros beeſt, of paard. Een pakdragend dier.*

SĂRCĪNĂTŎR, ōrĭs. m. Lucil. *Een herſteller of lapper van kleederen.*

SĂRCĪNĂTRĪX, ĭcĭs. f. Varr. *Een verſtelſter of lapſter van kleederen, een naayſter.*

SĂRCĪNĂTŬS, ă, ūm. Plaut. *Met een pak, zak, of een tros beladen.*

Viden' homines ſarcinatos conſequi? Plaut. *Ziet gy de menſchen met pakken zak, of den tros beladen volgen?*

SĂRCĪNO, ās, ārĕ. *Met een pak of zak beladen, den tros op leggen.*

SĂRCĪNŬLÆ, ārūm. f. plur. Catul. Petron. *Een pakje, of bondel reis goederen of tuig. Kleine pakkaadje.*

Colligere ſarcinulas. Juven. *Zaken pakken pakken, zig wegpakken*

SĂRCĬO, cīs, sārsī, sārtŭm, sārcīrĕ. Plaut. *Verſtellen, herſtellen, vermaken:* eigentlyk, *kleederen verſtellen.*

Aliquid nummo ſarcire. Plaut. *Iets voor een penning herſtellen, of laten verſtellen.*

Damna ſarcire. Colum. *Schade vergoeden, goed maken, goed doen.*

Uſuram temporis quâ caruimus, magnitudine officiorum ſarciam. Cic. *Het verlies van den tyd die wy gemiſt hebben, zal ik met de grootheid van myne goede dienſten vergelden, goed maken.*

Infamiam ſarcire. Cæſ. *Een ſchandvlek uitwiſſen, herſtellen, goed maken, vergoeden.*

SĂRCŎCŌLLĂ, æ. f. Plin. H. *Een gom van een boom, die de kragt heeft van wonden toe te genezen.*

SĂRCŎPHĂGŬS, gī. m. Plin. H. *Een ſoort van ſteen, waar van men graſſteden maakte, die de kragt hadde van lyken te verteeren, een zark.*

* * Sarcophagus. Juven. *Een graf of graſſtede.*

Contentus ſarcophago. Juven. *Met zyn zark, graf, of graſſtede te vreden.*

SĂRCŬLĀTĬO, ōnĭs. f. Plin. H. *Egging.*

SĂRCŬLO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Colum. *Eggen, het koren eggen.*

SĂRCŬLŬM, ī. n. Vitruv. *Een egge.*

Agros findere ſarculo patrio. Hor. *Zyn eigen erfland bebouwen.*

SĂRDĂ, æ. f. Plin. H. *Een korneol. Een geſteente.*

* Sarda, æ. f. Plin. H. *Sproet, een Sardyn.*

SĂRDĬĂNŬS, ă, ūm. Sardiani balani. Plin. H. *Kaſtanjen;* Om dat die te Sardes gevonden waren.

SĂRDĪNĬĂ, æ. f. Colum. *Sardyn.* Zeker visje.

SĂRDĪNĬĂ, æ. f. Cic. Plin. H. *Sardinie,* een eiland in de Middelandſche zee.

SĂRDŌNYCHĂTŬS, ă, ūm. Martial. *Met een Sardonyx ſteen vercierd.*

SĂRDŎNYCHŬS, ī. m. Juv. *Een Sardonyx,* zeker geſteente.

SĂRDŎNYX, ychĭs. m. & f. Plin. H. Idem.

SĂRGŬS, gī. m. Plin. H. *Zeker viſch in de Ægyptiſche zee.*

SĂRĬSSĂ, æ. f. Liv. *Een ſoort van Macedoniſche piek, ſpies, of ſchigt.*

Macedonia ſariſſa. Ovid. *Idem quod Sariſſa.*

SĂRMĔNTĬTĬŬS, ă, ūm. Colum. *Van takken, telgen, ſchooten, of ranken.*

Vulnera ſarmentitio cinere cum argenti ſpuma linienda ſunt. Colum. *De wonden moeten met aſſche van takken of ranken en ſchuim van zilver gewreven worden.*

SĂRMĔNTŌSŬS, ă, ūm. Plin. H. *Vol telgies, of ſchooten; gelyk takken of ranken,* van zekere kruiden geſproken.

SĂRMĔNTŬM, ī. n. Cic. Colum. *Een wynſtok-rank, 't zy afgeſneden of niet.* Ook, *een tak, ryſje, telg, of ſchoot van een boom.*

Vitis ſylveſcit ſarmentis. Cic. *De wynſtok word dik door de ranken, ſchiet veel hout.*

SĂRRĀCŬM, ī. n. Cic. Vitruv. *Een ſoort van laſt-wagen.*

SĂRRĪO, īs, īvī, ītŭm, īrĕ. Plin. H. *Het onkruid uit het gezaaide koren uitroeyen:* ook, *harkelen, wieden, eggen.*

SĂRRĪTĬO, ōnĭs. f. Colum. *Harkeling, wieding, egging.*

SĂRRĪTŎR, ōrĭs. m. Varr. Colum. *Een wieder, egger.*

SĂRRĪTŪRĂ, æ. f. Colum. *Harkeling, wieding, egging.*

SĂRTĀGO, ĭnĭs. f. Plin. H. *Een pan om iets in te fruiten. Een braad-pan, boekweite koeks-pan.*

SĂRTŎR, ōrĭs. m. Plaut. *Zie* Sartitor.

SĂRTŎR, ōrĭs. m. *Een naayer, een ſnyder.*

SĂRTŪRĂ, æ. f. Colum. *Leidinge of bindinge van een wynſtok op latten.*

* SĂRTŪRĂ, æ. f. Plin. H. *Harkeling, wieding, egging.* Dit woord in dezen zin komt van *Sarrio.*

SĂRTŬS, ă, ūm. Hor. *Verſteld, vermaakt, gelapt, weergenaaid.*

SARTŬS-TĔCTŬS, ă, ūm. Cic. *Belgis, in rak en dak gebonden. Wel onderhouden, telkens her- of verſteld.* Van gebouwen ſprekende.

SĂRTĂ TĔCTĂ, ōrūm. n. plur. Cic. *Onderhoudinge, herſtellinge,*

Digitized by Google

linge, vernieuwinge van openbare gebouwen : Het ampt van openbare gebouwen te onderhouden.

** SARTŪS-TECTŪS, ă, ūm. Cic. Gaaf, gebeel, ongeschonde, onbeschadigd.

** Sarta-tecta tua præcepta habui. Plaut. Ik hebbe uwe geboden volkomentlyk, stiptelyk, naaukeuriglyk onderhouden, geheorzaamt, nagekomen.

SĂT. adv. Cic. Genoeg, wel genoeg.

Sat commodè. Ter. Wel genoeg.

Sat est, curabo. Ter. Het is genoeg ik zal'er zorg voor dragen.

Testium sat est. Cic. Daar zyn getuigen genoeg, of genoegzame getuigen.

Sat scio. Ter. Ik wete genoeg.

SĂTĂGĔŪS, ī. m. Sen. Ph. Een persoon die altyds veel te doen heeft, of veel werks maakt. Een man van vele bezigheden.

SĂTĂGĬTO, ās, ārĕ. Plaut. Zie Satago.

SĂTĂGO, gis, sătăgĕrĕ. Plaut. Genoeg, veel, of zoo veel als men doen kan te verrigten hebben : Bezig of zeer naarstig in of omtrent iets zyn.

* Satagere de aliqua re. A. Gell. Ongerust, bedugt, bekommerd zyn over iets.

Satagit rerum suarum. Ter. Hy is ongerust, bekommerd, bedugt, met zorg beladen, bezorgd over zyne zaken.

SĂTELLĔS, ĭtis. m. Cic. Een lyfwagt, of lyfstrawant, een lyfschut.

* Administri & satellites alicujus. Cic. Dienaars, en trawanten ; of volvoerders van iemands bevelen, voornamentlyk indien die wreed zyn.

Manlius audaciæ satelles, atque administer tuæ. Cic. Manlius de bedienaar en volvoerder van uwe stoutheid of wreedheid.

Jovis satelles. Cic. Een arend, of adelaar, om dat Jupiter quansuis op een arend ryd.

SĂTĬABĬLĬS, is, ĕ. Sallust. Verzadelyk.

SĂTĬĀTĒ. adv. Vitruv. Over genoeg, overvloedigly, in overvloed, vol op.

SĂTĬĀS, ātis. f. Ter. Lucret. Liv. Zie Satietas.

Satias me tenet eorum studiorum. Ter. Ik hebbe vol op, over genoeg, of een walg, ik ben zat van die vermakelykheden.

** SĂTĬĀTŪS, ă, ūm. Cic. Zat, verzadigd, vervuld. Satiatus ævi & decoris. Sil. Ital. Zat, of hoog van ouderdom, en vol van roem, of zeer roemrugtig of vermaard, en hoog van jaren.

Somno satiatus. Liv. Vanslaap verzadigd, dat is, die uit heeft geslaapt of gerust, zat van slapen.

Ira satiata. Luc. Een voldane, gestilde, bedaarde gramschap of toorn.

Paries materiâ satiatus. Vitruv. Een muur met genoegzame kalk opgemetseld.

SĂTĬĒS, ēi. f. Sil. Ital. en

SĂTĬĔTĀS, ātis. f. Cic. Zatheid, walg, afkeer, tegenheid.

Cibi satietas. Cic. Zatheid, walg, afkeer van spys.

** Satietas voluptatibus non deest. Plin. H. Het ontbreekt de wellusten aan geen zatheid, of walg : men heeft wel een afkeer van wellusten.

** Satietas vitæ. Plin. H. Walg, afkeer van't leven.

SĂTĬO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Colum. Verzadigen, met spys of aas opkroppen. Van beesten.

** Satiari delectatione non possum. Cic. Ik kan my met geen vermaak verzadigen.

Legendo non posse satiari. Cic. Door lezen niet konnen verzadigt worden. Niet konnan des lezens zat worden.

Nunquam satiatur voluptatum sitis. Cic. Den dorst der wellusten word nooit verzadigt, gelescht, voldaan.

Satiare odium. Cic. Zyn haat verzadigen, voldoen.

* Satiare. Plin. H. Overvloeyen, vol, overvloedig zyn.

Prout in Mauritania nives satiaverint, ita & Nilus crescit. Plin. H. Naar mate dat de sneeuw in het Moorenland overvloedig is groeit ook de Nyl aan, of zwelt de Nyl.

SĂTĬO, ōnis. f. Cic. Zaayinge.

Frumentum in sationes convertere. Front. Koren zaayen.

* Satio. Virg. Plantinge, potinge.

SĂTĬS. adv. Cic. Genoeg.

Tantum pecuniæ, quantum ad illud satis sit. Cic. Zoo veel geld als daar toe genoeg, genoegzaam, noodig, noodwendig of noodzakelyk is, of vereischt word.

Satis audacter. Plaut. Stoutelyk genoeg, met genoegzame stoutheid.

Satis diu. Ter. Lang genoeg.

Satis diu hoc jam saxum volvo. Ter. Ik heb dezen steen lang genoeg gewentelt : dat is, Ik hebbe nu lang genoeg zwaren en vergeefschen arbeid gedaan : Ik hebbe lang genoeg gestoost, gewroet, in moeite en onrust geleest.

Satis tempore. Cic. Genoeg in tyds.

Imbrem satis largum demittere. Virg. Overvloedigen regen laten vallen.

Non ego sum satis ad tantæ præconia laudis. Tibul. Ik ben niet mans of bequaam genoeg om zoo groot een lof uit te galmen.

Satis magna pecunia. Cic. Een genoegzame somme gelds.

Plus quàm satis ópus est, dolco. Cic. Ik hebbe of gevoele meer dan hartzeer of smart genoeg.

Satis historiarum est. Plaut. Al genoeg historien, of geschiedenissen.

Satis superque. Virg. Genoeg, ja te veel.

Non satis habet avaritiam explere. Cic. Het is niet genoeg zyn gierigheid, of geldzugt te verzadigen, voldoen.

SĂTĬSACCEPTĬO, ōnis. f. g. Pomp. Borg aanneminge.

SĂTĬSACCĬPĬO, ĭs, cēpī, cĕptūm, cĭpĕrĕ. Cic. Borg of borgstelling aannemen.

SĂTĬSDĂTĬO, ōnis. f. Cic. Borgstelling.

SĂTĬSDĂTŌR, ōris. m. Asc. Pæd. Borgsteller.

SĂTĬSDO, dās, dĕdī, dătum, dărĕ. Cic. Borgstellen.

Cures ut satisfetur fide mea. Cic. Draag zorg dat'er op myn goeddoening borg werde gestelt.

SĂTĬSFĂCĬO, ĭs, fēcī, făctūm, făcĕrĕ. Cic. Voldoen, te vreden stellen.

Alicui argento satisfacere. Liv. Iemand in of met geld voldoen.

Satisfacere cumulatè alicui. Cic. Iemand ten vollen voldoen, te vreden stellen.

Officio suo satisfacere. Cic. Zyn pligt voldoen, volbrengen, betragten.

Mandatis alicujus satisfacere. Cic. Iemands beveelen voldoen, volbrengen, uitvoeren, nakomen.

* Satisfacere suis. Cæs. Zyn schuldeischers voldoen, betalen, te vrede stellen.

* Naturæ satisfacere. Cic. Sterven, overlyden.

Satisfacere alicui. Suet. Iemand voldoen, zig by iemand verschoonen, ontschuldigen.

SĂTĬSFĂCTĬO, ōnis. f. Cic. Voldoening, verschooning, verontschuldiging.

Accipere alicujus satisfactionem. Cæs. Iemands verschooninge, of verontschuldiginge aannemen.

SĂTĬŬS est. Cic. Het is beter, dienstiger, voordeeliger.

Nonne fuit satius pati Amaryllidis iras? Virg. Was het niet beter geweest de gramschap van Amarillis uit of door te staan?

SĂTĬVŬS, ă, ūm. Plin. H. Dat men zaayt of plant : niet wild.

* Sativum tempus. Plin. H. De zaaytyd.

SĂTŌR, ōris. m. Colum. Een zaayer of planter.

* Sator. Virg. Een vader.

Sator Deorum. Virg. De vader der Goden.

Omnium rerum sator mundus. Cic. De wereld zaayt alles voort.

** Sator litis. Liv. Een zaayer, verwekker, stoker van een geding, van twist, tweespalt, tweedragt, onëenigheid, verschillen.

SĂTŌRĬŬS, ă, ūm. Colum. Dienstig tot zaayen, van een zaayer.

Satoria trimodia. Colum. Een zaayzaak van drie maten.

SATRĂPĒS, æ. of ĭs. m. Ter. Een Landvoogd, een Stadhouder van een wingewest.

SATRĂPĬĂ, æ. f. Plin. H. Laandvoogdyschap, een gewest door een Landvoogd of Stadhouder geregeerd, bestierd.

SĂTŪLLO, ās, ārĕ. Varr. Zie Saturo.

SĂTULLŬS, ă, ūm. Varr. Verzadigd, zat, zyn bekomst hebbende, vervuld.

Agni lacte satulli. Varr. Lammetjes met melk of zog verzadigd, vervuld.

SĂTŪM, ī. n. g. Virg. Dat gezaaid of geplant is, koren in de aarde.

SĂTŪR, ă, ūm. Plaut. Verzadigd, zat, zyn bekomst hebbende.

Men zegt Saturior.

Saturior lactis agnus. Colum. Een lam met zog overladen, 't welk te veel gezogen heeft.

Digitized by Google

** Satura jejunè dicere. Cic. *Overvloedige, ryke, wydluftige ſtoffen ſchraaltjes, magertjes verhandelen, voordragen.*
** Rus ſaturum. Perſ. *Een vrugtbaar, vet ſtuk lands, of landgoed.*
** Satur color. Virg. *Een diepe verwe.*
** Lavando ſatur. Plaut. *Zat, moede van waſſen of baden. Die genoeg in 't bad heeft geweeſt.*
Gemma ſaturo colore. Plin. H. *Een geſteente van een diepe verwe.*
SĂTŬRĂ, æ. f. Varr. *Een ſchotel vol van verſcheide vrugten.*
* Sententias quaſi per ſaturam exquirere. Salluſt. *Stemmen afvragen, gelyk als met vermomming, en niet als hm de zaak te beſluiten.*
SĂTŬRĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Verzadigd, zyn bekomſt hebbende, vervuld.*
** Saturatus dolorem. Virg. *Die zyn hartzeer, of ſmart heeft voldaan.*
** Homines ſaturati honoribus. Cic. *Luiden met eerampten verzadigd, opgehoopt, voorzien.*
** Saturatæ veſtes murice. Mart. *Kleederen in ſcharlake geverwd.*
Saturatior color. Plin. H. *Een dieper verwe.*
SĂTŬREIĂ, æ. f. Colum. *Saturey, keule, hofkun, lochte koel.* Zeker kruid.
SĂTŬREIĂ, ōrūm. n. plur. Mart. *Idem.*
† SĂTŬRĬO, ōnis. m. Plaut. *Verzadigd, zat, vervuld.*
SĂTŬRĬTĀS, ātis. f. Plaut. *Verzadiging*, ook, *verzaadheid, zatheid, volheid* van ſpys, enz.
Fraudare ſaturitatem. Plin. H. *Zyn maag te kort doen, zig niet verzadigen, zyn bekomſt niet eten.*
* Saturitas rerum quæ ad victum pertinent. Cic. *Zatheid, overvloed, volheid van dingen die tot de leeftogt behooren.*
* Saturitas. Plin. H. *Afgang, aftrek, drek, vuiligheid.*
Saturitatem emittere. Plin. H. *Afgang of aftrek hebben, kakken.*
* Saturitas coloris. Plin. H. *Diepheid van verwe.*
SĂTŬRNI ſtella. f. Cic. *De ſtar van Saturnus, Saturnus.* Een der zeve zweef of dwaalſtarren.
SĂTŬRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Een menſch of beeſt verzadigen, zyn bekomſt of vol op te eten geven.*
Saturare arenas. Sen. Ph. *De zanden bevogtigen, nat maken, beſproeyen.*
Saturare ſe annis. Cic. *Der jaren zat, dat is, zeer oud zyn.*
** Odium ſaturare. Cic. *Zyn haat voldoen.*
** Saturare animum bonarum cogitationum epulis. Cic. *Zyn gemoed of geeſt met de lekkernyen van goede gedagten verzadigen.*
Materiem fœcibus ſaturare. Vitruv. *Een plank vol droeſſem van oly laten trekken.*
Tabulas pice ſaturare. Vitruv. *Planken met pek beſtryken.*
SĂTŬS, ă, ūm. Plin. H. *Geplant, gepoot.*
* Satus. Virg. *Gezaaid.*
* Satus. Virg. *Geteeld.*
Satus Anchiſa. Virg. *Van Anchiſes geteeld: De zoon van Anchiſes.*
Ætas aurea ſata eſt prima. Ovid. *De goude eeuw is eerſt voort gebragt.*
SĂTĂ, ōrūm. n. plur. Virg. *Het gezaaide, den oogſt of oegſt.*
SĂTŬS, ūs. m. Cic. *Zaaying*, ook, *planting, poting.*
** Philoſophia præparat animos ad ſatus accipiendos. Cic. *De Wysgeerte bereid, vervaardigt de gemoederen tot het ontfangen van 't zaad der goede wetenſchappen, enz.*
* Satus. Cic. *Telinge, voorttelinge, voortbrenginge.*
Jovis ſatu Hercules editus. Cic. *Herkules is uit den lenden van Jupiter geſproten.*
SĂTYRĂ, æ. f. Hor. *Een ſchimp- hekel- of ſteek digt*, tegen ondeugden, quade zeden.
SĂTYRĬCŬS, ă, ūm. Plin. H. *Van een ſchimp- of hekel-digt, daar toe behoorende.*
SĂTYRŬS, ī. m. Cic. *Een boks-voet*, vulgò, *Satyr.* Een gedrogt met een menſchen hoofd, en 't onderſte lyf gelyk een bok.
SAŬCĬĂTĬO, ōnis. f. Cic. *Wondinge, quetſinge.*
SAŬCĬĂTŬS, ă, ūm. Colum. *Gewond, gequetſt, getroffen, gegrieſd.*
SAŬCĬO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Wonden, quetſen, treffen, grieven.*

Quid cauſæ eſt, quin te virgis uſque ad ſaturitatem ſaucient Plaut. *Wat reden is 't er of wat belet my dat ik u niet met roeden ſla tot dat ik het zat of moede werde?*
Genas ſauciat ungue. Ovid. *Zy kraakt, queetſt, ſchend haar wangen met haare nagelen.*
** Famam ſauciare. Plaut. *Iemands goede naam quetſen, ſchenden, zwart maken.*
SAŬCĬŬS, ă, ūm. Cic. *Gewond, gequetſt, gegrieſd, getroffen.*
Vulnere gravi ſaucius. Virg. *Met een zware of gevaarlyke wonde gequetſt, gewond, gegrieſd, getroffen.*
** Sævo amore ſaucius. Cic. *Van een geweldige liefde getroffen.*
SĂVĬLLŬM, ī. n. Cat. *Een ſoort van koek.*
SĂVĬOR, āris. Catul. *Zie* Suavior.
SAVŌNĂ, æ. f. *Savone*, een ſtad in Italie.
SĂURA, æ. ſfid. *Een hagedis*, die in de heggen ſchuilt.
SAŬRĪTĒS, æ. m. Plin. H. *Een ſoort van geſteente*, die in den buik van een groene hagediſſe word gevonden.
SĂXĀTĬLĬS, is. m. & f. ĭle, is. n. Plin. H. *Zig onder roſſen of klippen onthoudende.* Van viſſchen geſproken.
Saxatiles aves. Varr. *Vogelen, die zig omtrent ſteenroſſen of klippen onthouden.*
Saxatilis piſcatus. Plaut. *Viſchvangſt, viſſchinge, viſſchery in of tuſſen de ſteenroſſen.*
SĂXĔTĀNŬS, ă, ūm. Martial. *Zie* Saxatilis.
SĂXĔTŬM, ī. n. Cic. *Een ſteenrots-agtige, klipagtige plaats.*
SĂXĔŬS, ă, ūm. Plin. H. *Van een rots, ſteenrots, of klip.*
SĂXĬFĬCŬS, ă, ūm. Ovid. *Steenen makende, in ſteenen veranderende.*
** Saxifica Meduſa. Luc. *Meduſa, die de aanſchouwers in ſteenen verandert.*
SĂXĬFRĂGŬM, ī. n. Plin. H. *Steenbreke, Bevernaart, bevernel.* Dit is een ſoort van vrouw Venus hair; het zwarte is beter als het andere. Dit kruid, zegt men, heeft de kragt van een ſteen in 's menſchen lighaam te breken.
SĂXŎNĬĂ, æ. f. *Het Keurvorſtendom van Saxe*, in Hoogduitſchland.
SĂXŌSŬS, ă, ūm. Virg. *Vol ſteenroſſen, roſſen, klippen of ſteenen, ſteenagtig, klipagtig.*
Saxoſum ſonans. Virg. *Met gedruis tuſſen de ſteenroſſen ſtroomende.* Van een rivier gezegd.
Fluctus ſaxoſus. Plin. H. *Een ſpruit of beoſter tuſſen de roſſen groeyende.*
SĂXŬLŬM, ī. n. Cic. *Een ſteenrotsje, een klipje.*
SĂXŬM, ī. n. Cic. *Een rots, ſteenrots, klip, of groote ſteen.*
Aſperare ſaxo mucronem. Tac. *Een degen of dolk op een rots ſlypen, ſcharp maken.*
* Satisdiu hoc ſaxum volvo. Ter. *Ik hebbe dezen ſteen lang genoeg gewentelt:* dat is, *Ik hebbe lang genoeg zwaren en vergeefſchen arbeid gedaan, lang genoeg geſlooft, gewroet, in moeite en onruſt geleeft.* In 't ruw, *ik ben lang genoeg gebruikt of geplaagd geweeſt.*
SCABĔLLŬM, ī. n. Cic. *Een bankje, kleine bank, een voetbank.*
SCĂBĔR, brĭ, brūm. Celſ. *Ruw, grof, ſcherp, oneffen, om te handelen, of aan te taſten.*
* Dentes ſcabri rubigine. Ovid. *Tanden ruw door roeſt.*
Pectus illuvie ſcabrum. Cic. *Een ſmoed, vuil, ſchendig gemoed.*
** Pecus ſcabrum. Cat. *Schurft vee.*
SCĂBĬĒS, ēi. f. Celſ. *Schurft, ſchurftheid, krauwaadje.*
** Scabies, & dulcedo voluptatis. Cic. *Walg en zoetheid van de wellust.*
* Scabies. Colum. *Een gal in een paard.*
SCĂBĬLE, is. n. g. Cato. *Zie* Scabellum.
SCĂBĬŌSŬS, ă, ūm. Plin. H. *Schurft, vol ſchurft, vol gallen.*
SCĂBĪTŪDO, ĭnis. f. Perron. *Een roof van een wonde.*
SCĂBO, ĭs, ſcăbī, ſcăbĕrĕ. Varr. *Krauwen, krabben.*
Caput ſcabere. Hor. *Het hoofd krauwen, krabben.*
SCABRĂTŬS, ă, ūm. Colum. *Ruw, ſcherp, grof, oneffen gemaakt om aan te raken.*
SCĂBRE. Varro. *Ruwelyk.*
† SCABRĒS, ĭs. f. Varr. apud Non. *Ruwheid, ſcherpheid, grofheid van iets in 't aantaſten.*
SCABRĪTĬĂ, æ. f. Plin. H. *Ruwheid, ſcherpheid, grofheid van iets in 't handelen.*

Digitized by Google
Un-

Unguium ſcabritias expolire. Plin. H. *De ruwheid, ſcherpheid der nagelen glad maken.*

Scabritias cutis in facie emendat oleum raphaninum. Plin. H. *Oly van radyzen verdryft de bleinen van 't vel in 't aangezigt.*

SCABRĪTIĒS, ēī. f. Colum. *Zie* Scabritia.

Scabrities. Colum. *Schurft, ſchurftheid, kraauwaadje, gal in de beeſten.*

SCABRO, ās, āre. *Ruw, grof, ſcherp, oneffen maken* om te handelen.

SCABRŌSŪS, ă, ūm. Plin. H. *Ruw, ſcherp, grof om aan te raken.*

SCABRŪM, ī. n. Plin. H. *Ruwheid, ſcherpheid, grofheid in 't aantaſten.*

SCÆVĂ, æ. m. Ulp. *Een perſoon, die links of ſlinks is.* Men twyffelt niet of *Scævola* beteekent het zelve, dog men vind het niet dan als een toenaam.

* SCÆVĂ, æ. f. Plaut. *Een voorzegging, voorſpelling, of voorteeken.*

Bona eſt ſcæva mihi. Plaut. *Het is een goede voorſpelling of voorteeken voor my.*

* Scæva. Varr. *De linker of ſlinker hand.*

SCÆVŪS, ă, ūm. Varr. *Slinks, onbedagt:* ook, *ongelukkig, van een quaad voorteeken.*

Scævus profectò & cæcus animi forem. A. Gell. *Ik zonde zekerlyk of waarlyk wel onbedagt en blind van gemoed zyn.*

SCĀLÆ, ārūm. Cic. Salluſt. *Een ladder,* Vulgò, *leêr.* Men vind 'er die beweren, dat *Scala* in *ſingulari* beteekent een ladder die men overal kan brengen, en *Scala* een onbewegelyke: Dog Salluſtius gebruikt deze woorden zonder onderſcheid nevens andere goede Schryvers. Men vind *Scela* by den Regtsgeleerden Caïus.

SCĀLĀRĪS, is. m. & f. āre, is. n. Vitruv. *Van een ladder, of leêr.*

Forma ſcalari compactus. Vitruv. *Gelyk een ladder te zamen gevoegd, gemaakt.*

SCĀLĀRĬĀ, ūm. Vitruv. *De op en neêrgaande banken der ſchouwburgen.*

Dirigere ſcalaria. Vitruv. *De trappen afmeten.*

SCĀLDĪS, is. m. Cæſ. Plin. *De Schelde,* een vermaarde rivier in Vlaanderen.

SCĀLMŪS, ī. m. Cic. *De riem- of roeyſpaan pinne.*

SCĀLPĔLLŪS, ī. m. Celſ. *Een ſcheermes, wondheelers ſnymes, een vlym,* vulgò, *lancet om ader te laten:* ook, *een pennemes.*

SCĀLPĔR, ī. m. Celſ. *Een wondheelers mes om te ſnyden, enz.*

SCĀLPO, ĭs, ſcālpſī, ſcālptūm, ſcālpĕrĕ. Hor. *Schrappen, krauwen, krabben.*

Scalpere caput uno digito. Juven. *Het hoofd met een vinger krauwen.*

Scalpere aures alicujus. Sen. Ph. *Iemands ooren kittelen.*

* Scalpere. Cic. *Snyden, etſen, graveeren.*

SCĀLPRĀTŪS, ă, ūm. Colum. Ferramentum ſcalpratum. Colum. *Een yzer gereedſchap met een ſneede of ſcherpte gelyk een ſnoeimes.*

SCĀLPRŪM, ī. n. Hor. *Een ſchoenmakers mes.*

* Scalprum. Colum. *Dat gedeelte van een krom ſnoeimes, 't welk onder of van de kromte regt is.*

Scalprum falcis à flexu procurrit ad roſtrum. Colum. *De ſchrapper van een krom ſnoeimes gaat van de kromte tot den bek.*

* Scalprum. Celſ. *Een wondheelers mes om te ſnyden, enz.*

Scalprum librarium. Suet. *Een pennemes.*

Scalprum ſutorium. Hor. *Een ſchoenmakers ſnymes.*

SCĀLPTŌR, ōris. m. Vell. Paterc. Plin. H. *Een plaatſnyder, etſer, graveerder.*

SCĀLPTŪRĂ, æ. f. Plin. Vitruv. *Plaatſnyding, etſing, graveering, graveerſel.*

SCĀLPTŪRĀTŪS, ă, ūm. Plin. H. *Geëtſt, geſneden, gegraveerd, met ſny- etſ-werk verciert.*

SCĀLPTŪS, ă, ūm. Cic. *Geſneden, gehouwen, uitgehouwen.*

E ſaxo ſcalptus. Cic. *Uit een ſteen gehouwen.*

SCĀLPŪRĪGO, inis. f. g. Solin. *Jonkjel, kraauwaadje.*

SCĀLPŪRĪŌ, is, īre. terram ungulis. Plaut. *De aarde met de klaauwen ſchrappen, ſchravelen.* Van hoenderen gezegd.

SCĀMBŪS, ī. m. Suet. *Een krom-been: die kromme beenen heeft.*

SCAMILLŪM, ī. n. Vitruv. l. 10. c. 15. *Zie* Scamillus.

SCAMILLŪS, ī. m. *Een voetſtut.* Scamilli impares. Vitruv. *Ongelyke voetſtutten.*

* Scamilli. Vitruv. *Uitſteekende lyſten, als voetſtutten.*

SCĀMMŌNĬĀ, æ. f. Cic. Plin H. *σκαμμωνία. Scammony. Zeker artzeny kruid.*

SCĀMMŌNĬŪM, ĭī. n. Plin. H. *Het ſap van de wortel van Scammony.*

SCĀMNŪM, ī. n. Varr. *Een voetbank,* by de Ouden om op hunne hooge bedden te klimmen.

* Scamnum. Colum. *Een kleine tuſſen-wydte van land tuſſen twee veren,* welke door onagtzaamheid des akkermans ongeploegd blyft.

* Scamnum. Ovid. *Een bank.*

* SCĀMNĂ, ōrūm. Plin. H. *De takken der boomen,* waar op de wynſtok-ranken in 't opklimmen zig hegten, en die met verdiepingen opgaan.

SCĀNDĪNAVĬĂ, æ. f. *Skandinavie,* of die landſtreek daar thans de Ryken van Zweden en Noorwegen leggen.

SCĀNDĪX, ĭcis. f. Plin. H. *Naalde-kervel.*

SCĀNDO, dĭs, ſcāndī, ſcānsūm, ſcāndĕrĕ. Cic. *Klimmen, opklimmen.*

In aggerem ſcandere. Liv. *Op een bolwerk klimmen, ſtygen.*

Equum ſcandere. Virg. *Een paard beklimmen, te paard ſtygen.*

** Gradus ætatis paulatim ſcandere. Lucret. *De trappen van ouderdom allengſkes opklimmen; allengskes oud worden.*

** Super titulos majorum ſuorum ſcandere. Ovid. *De eernamen of eeramptën zyner voorzaten of voorouders te boven ſtreven of ſtygen.*

SCĀNDŪLĂ, æ. f. Vitruv. Plin. H. *Schalyen of dakberden,* om huizen of daken mede te dekken.

SCĀNDŪLACA, æ. f. g. Feſt. *Smeer-kruid.*

SCĀNDŪLĀRĬŪS, ĭī. m. Tarunt. Patern. Juriſc. *Een maker van ſchalyen of dakberden.*

SCĀNSĪLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Plin. H. *Ligt om op te klimmen, dat men gemakkelyk beklimmen, of daar men met gemak op kan klimmen.*

Ficus ſcanſilis. Plin. *Een vygeboom die men met gemak kan beklimmen.*

Scanſilis annorum lex. Plin. *De opklimmende wet of trap van jaren of des ouderdoms.*

SCĀNSĬO, ōnis. f. Varr. *Opklimming:* ook, *opgang.*

* Scanſio ſoni. Vitruv. l. 6. c. 10. *Verheffinge van een geluit, of van de ſtemme.*

SCĀNSŌRĬŪS, ă, ūm. Vitruv. Scanſoria machina. Vitruv. *Een konſtſtuig om te klimmen of te beklimmen.*

Scanſoria ratio non arte, ſed audacia gloriatur. Vitruv. *Het ſtygen, opklimmen na hooge of verheve plaatſen of hoogtens, vereiſcht geen konſt maar ſtoutmoedigheid.*

SCĀPHĂ, æ. f. Cic. *Een boot, ſloep, viſſers ſchuit of boot.*

SCĀPHĒ, ēs. f. Vitruv. *Een ſoort van zonnewyzer,* welkers uuren geteekend ſtaan in de holte van een kloot.

SCĀPHĬŪM, ĭī. n. Plaut. Cic. *Een drinkvat gelyk een Venetiaanſche gondel.*

* Scaphium. Ulp. *Een pot die men in of onder een ſtilletje of kamergemak zet.*

* Scaphium. Juven. *Een ſpaa.*

SCĀPŪLÆ, ārūm. f. plur. *De ſchouders, ſchouderbladen; of het agterſte der ſchouderen.*

Scapulæ machinarum. Vitruv. l. 10. c. 3. *Den top, 't bovenſte, 't opperſte, de kap van een konſt-werktuig.*

SCĀPŪS, ī. m. Vitruv. *De ſtam of 't ligchaam van een pilaar of zuil tuſſen de kroon, en de voetzuil.*

SCĀPŪS, ī. m. Colum. Plin. H. *De ſteel, ſtengel, ſpruit, halm van kruiden:* ook, *de tong van een ſchaal.*

Scapus candelabrorum. Plin. H. *De ſteel, of ſtam van kandelaren.*

Scapi uvarum. Varr. de R R. l. 1. 44. *De ſteel waar aan de druiven groeyen.*

* Scapus ſcalarum. Vitruv. *Het op- en neêrgaande hout (in de lengte) van een ladder.*

* Scapi cardinales. Vitruv. *De ſtylen daar de harren of hangen van deuren in geſlagen zyn.*

* Scapus. Plin. H. *Een riem papier.*

* Scapus. Vitruv. *De tong van een ſchaal, den evenaar.*

SCĀRĂBÆŬS, ī. m. Plin. H. *Een ſchalbyter.*

Scarabæus. Nigid. apud Plin. H. *Een groote zwarte vlieg,* by zom-

Digitized by Google

Sciſcitari aliquem. Suet. *Iemand vragen, peiſen.*

SCĪSCO, ſcīs, ſcīvī, ſcītum, ſciſcĕrĕ. Plaut. *Weten, kennen.*

Accurro ut ſciſcam quid velit. Plaut. *Ik kome aanloopen op dat ik wete, of om te weten wat hy wil hebben.*

* Sciſcere. Plaut. *Vaſt ſtellen, bevelen, gebieden, belaſten,* vulgo, *ordonneren.*

* Legem ſciſcere. Cic. *Een wet vaſt ſtellen, maken, geven, voorſchryven.*

SCĪSSĪLĪS, īs. m. & f. ĭlĕ, īs. n. Celſ. *Snybaar, klieſbaar, dat men kan ſnyden, ſplyten, klieven, of kloven.*

SCĪSSŎR, ōrīs. m. Petron. *Een voorſnyder, die iemand ſpys voorſnyd.*

SCĪSSŪRĂ, æ. f. Plin. H. *Verdeelinge, kloof, ſpleet, reet.*

* Nili ſciſſura. Plin. *De verdeelinge der armen van de rivier de Nyl.*

SCĪSSŬS, ă, ŭm. Liv. *Geſneden, gekloofd, geklieft, geſpleten, ge cheurd, gebroken.*

Sciſſus comam. Virg. *Zyn hair uitgetrokken, of gerukt hebbende.*

SCĪSSŪS, ūs. m. Varr. *Zie* Sciſſura.

SCĪTĀMĔNTĂ, ōrūm. n. plur. Plaut. *Lekkere, ſmakelyke geregten.*

* Scitamenta. A. Gell. *Uitgekipte, deftige, cierlyke woorden of redenen.*

SCĪTĔ. adv. Ter. Cic. *Fraaitjes, zinnelyk, netjes, cierlyk.*

* Scitè. Cic. *Verſtandiglyk, bequamelyk, met ſchranderheid, volgeeſtiglyk.*

* Scitè. Cic. *Behendiglyk, ſyntjes, aardiglyk.*

* Scitè. Cic. *Konſtiglyk, meeſterlyk, zeer net, uitnemende wel.* Van een ſtuk wel gemaakt werk.

SCĪTŌR, ārīs, ātūs ſum, ārī. Virg. *Vragen, vernemen, onderzoeken, uitvorſchen.*

Scitari aliquid ex aliquo. Hor. *Iets by iemand vernemen, onderzoeken.*

SCĪTŪLŬS, ă, ŭm. Plaut. *Aardig, cierlyk, fraay, mooy, ſchoon.*

SCĪTŪM, ī. n. Cic. *Een keure,* vulgò, *ordonnantie, gebod, laſt, bevel.*

Scitum facere. Cic. *Een keure,* vulgò, *ordonnantie maken.*

SCĪTŬS, ă, ŭm. Cic. *Gekeurd,* vulgo, *geordonneerd, geboden, belaſt, bevolen.*

* Scitus. Plaut. *Aardig, verſtandig, volgeeſtig, vernuftig, ſchrander.*

Nimirum ſcitè ſcitus es. Plaut. *Voorzeker gy zyt uitnemende vernuftig, behendig, bequaam.*

* Scitus. Ovid. *Die weet, kent, bewuſt is.*

Scitus lyræ. Ovid. *Die op de lier kan ſpelen.*

* Scitus. Quintil. *Ter ſnede komende, teregte dienende.*

Interrogationes ſcitæ. Quintil. *Ter zake dienende, vernuftige, wyze, verſtandige vragen.*

* Scitus. Ter. *Fraai, mooi, ſchoon.* Scitus puer eſt Pamphilus. Ter. *Pamphilus is een zoet, mooi, welgemaakt kind.*

Scita facies. Ter. *Een mooi, ſchoon, deftig aangezigt.*

SCĪŪRŬS, ī. m. Plin. H. *Een eekhoorntje.* Zeker ros viervoetig diertje met een lange dikke ſtaart.

SCŌBĪNĂ, æ. f. Plin. H. *Een vyl.*

SCŌBĪS, īs. f. Celſ. Colum. *Vylſel, afvylſel.* Men vind de *nominativus Scobs* niet.

SCŌLŎPAX ācis, Gr. *Een ſnep.*

SCŌLŎPĒNDRĂ, æ. f. Plin. H. *Een oorworm:* ook, *een ruſp.*

* Scolopendra. Plin. H. σκολόπενδρα. *Een ſoort van zee-viſch,* dus genoemd om dat hy 't dier *Scolopendra* gelykt.

SCŌLŎPĒNDRĬON, ĭī, n. g. Gr. *Steen varen.*

SCŎLYMŬS, ī. m. Plin. H. σκόλυμος. *Gulde diſtel.*

SCŌMBĔR, ĕrī. m. Plin. H. *Een makreel.*

SCŌMMA, ătis, n. g. Mart. *Een bedekt ſchimpwoord.*

SCŌPĂ rēgĭă, æ. f. Plin. H. Idem quod Roſcus. *Steek of ſtikpalm, muisdoorn.*

SCŌPÆ, ārūm. f. plur. Cic. *Een bezem, vloerbezem.*

* Scopæ diſſolutæ. Cic. *Geringe, ſlegte, botte, plompe, domme menſchen.*

Scopæ ulmeæ. Colum. *Bezemen van olmtakken.*

Scopæ manuales. Plin. H. *Handen vol kruiden.*

SCŌPĂRĬŪS, ĭī. m. Ulp. *Een vloerveger.*

SCŌPS, ŏpis. f. Plin. H. *Een ſoort van nagtvogel.*

SCŌPTŬLĂ. *Zie* Scutula.

SCŌPTŬLA, ſive ſcoptula operta. Celſ. *Het ſchouder-blad.*

SCŌPŬLĂ, æ. f. Colum. & SCŌPŬLÆ, ārūm. f. plur. *Een bezemtje, kleine bezem.*

SCŎPŬLŌSŬS, ă, ŭm. Cic. *Klippig, rotſig, vol rotſteenen, rotjen, ſteenrotſen, of klippen.*

** Intelligo quàm ſcopuloſo loco verſer. Cic. *Ik weete hoe gewigtige, moeyelyke, gevaarlyke, of zwarte zake ik verhandele.*

SCŎPŬLŬS, ī. m. Cæſ. *Een ſteenrots, rotſteen, klip.*

** Scopulus. Cic. *Een klip,* in den oneigen zin.

** Ad eoſdem ſcopulos rationes appellere. Cic. *Zyn redenen op de zelve klippen doen te gronde gaan,* dat is, *vervallen, tot niet vervallen.*

*** Geſtare ſcopulos in corde. Ovid. *Een verſteend, zeer hard, onbewegelyk hart hebben.*

* Scopulus. Suet. *Het wit, of doelwit, doel, daar men na ſchiet.*

SCŌTŬS, ī. m. Varr. *Zie* Scopio.

SCŌRDĂLŬS, ī. m. Sen. Ph. *Een vermetele, roekeloze, onverſtane, beeſtigtige vent: Een ſchurk, ſchavuit, ſchobbejak.*

SCŌRDĬŪM, ĭī. n. g. Plin. *Water-look.*

SCŌRĬĂ, æ. f. Plin. H. *Het ſchuim of 't groſſe in bergſteen, of berg-ertſen.*

Scoria auri. Plin. *Schuim van goud.*

SCŌRPÆNA, æ. f. g. Plin. *Zekere viſch.*

SCŌRPĬO, ōnīs. m. Plin. H. *Een ſcorpioen.* Een vergiftig dier.

* Scorpio. Cæſ. *Een oorlogs-tuig.*

* Scorpio. Plin. H. *Een ſoort van viſch.*

* Scorpius. Vitruv. *Scorpio.* Een der twaalf hemels-teekenen.

SCŌRPĬŪS, ĭī. m. Ovid. *Een ſcorpioen.*

* Scorpius. Colum. *Het hemels-teeken de ſcorpioen.*

* Scorpius. Plin. H. *Zeker kruid welkers zaad de ſtaart van een ſcorpioen gelykt. Scorpioen-kruid.*

SCŌRTĂTŌR, ōrīs. m. Cic. *Een hoere-jager, hoere voogd, hoereerder.*

SCŌRTĔŪM, čī. n. Sen. Ph. *Een mantel of dekkleed van leder.*

SCŌRTĔŬS, ă, ŭm. Mart. *Van leder.*

SCŌRTĔĂ, æ. f. Colum. *Een regen-mantel van beeſte-vellen.* Men verſtaat'er *pennula* onder.

SCŌRTĬLLŪM, ī. n. g. Catul. *Een hoertje.*

SCŌRTŌR, ārīs, ātūs ſum, ārī. Ter. *Hoereeren, ter hoer loopen, hoere-jagen.*

SCŌRTŪM, ī. n. Cic. *Een hoer, ſnoer, eerloos, onkuisch vrouwmenſch.*

SCŌTĬĂ, æ. f. Vitruv. *De holte van een kroon by 't loſwerk of 't cierraad van een Doriſche pilaar.* Een konſtwoord in de bouwkunde.

SCŌTĬĂ, æ. f. *Het Koningryk Schotland.*

SCŌTĬŌMA, ătis, n. g. Gr. *Zuiſelinge, draayinge van 't hoofd.*

SCRĔĂTŌR, ōrīs. m. Plaut. *Die dikwils, en met mooitje ſpuwt, een rocchelaar.*

SCRĔĂTŬS, ūs. m. Ter. *Spuwing, roccheling.*

Screatus abſtine. Ter. *Wegt u van ſpuwen, roccheling.*

SCRĔO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. *Spuwen, roc. helen.*

SCRĪBĂ, æ. m. Cic. *Een ſchryver, geheimſchryver, een beampt ſchryver.*

* Scriba. Cic. *Een ſchryver, boekhouder.*

Poſſem ad te de ſingulis rebus ſcribere, ſi M. Tullius ſcriba meus adeſſet. Cic. *Ik zoude aan u over alle byzonderheden konnen ſchryven, indien M. Tullius myn geheimſchryver was.*

SCRĪBĀTŪS, ūs. m. g. Digeſt. *Beampt ſchryvinge, geheimſchryvinge.*

SCRĪBĬLĪTĂ. *Zie* Scribilita.

SCRĪBO, bīs, ſcrīpſī, ſcrīptūm, ſcrībĕrĕ. Cic. *Schryven.*

Corticibus ſcribere. Propert. *Op baſten of ſchorſen van boomen ſchryven.*

Ad aliquem ſcribere de aliqua re. Cic. *Over iets aan iemand ſchryven.*

Notis ſcribere. Quintil. *In merk- of tal-letters ſchryven.*

Pluribus ſcribere. Cic. *Wydloopig, in 't breede ſchryven.*

* Scribere. Ter. Cic. *Schryven, maken, opſtellen.*

Poëmata ſcribere. Hor. *Gedigten maken, opſtellen.*

Amor ſcribendi. Hor. *De ſchryfzugt, ſchryfluſt, liefde, genegentheid tot ſchryven.*

* Leges ſcribere. Cic. *Wetten ſchryven, voorſchryven, maken, geven.*

* Aliquem hæredem ſcribere. Marial. *Iemand erfgenaam maken.*

* Scribere ſervo libertatem. Ulp. *Een ſlave zyn vryheid by uiterſte wille ſchenken.*

* Scri-

Digitized by Google

* Scribere. Plin. *Schilderen, uitſchilderen.*
Scripſit Apollinem & Dianam in leone ſedentes. Plin. *Hy ſchilderde Apollo en Diana op een Leeuw zittende.*
SCRĪNĬŪM, ii. n. Hor. Plin. H. *Een koffer, kas, of kiſt, om koſtelykheden en ſchriften in te bergen.*
Compilare ſcrinia alicujus. Hor. *Iemands ſchriften ſtelen, roven.*
SCRĪPTĬO, ōnis. f. Cic. *Schryving, geſchryf.*
Oratio digna ſcriptione. Cic. *Een vertoog waardig om geſchreven te worden.*
* Scriptio. *Gedenkwaardige geſchreve zaak,* om de gedagteniſſe van dien te bewaren.
* Scriptiones Philoſophicæ. Cic. *Geſchriften, ſchriften der Wysgeerte.*
Non modo impulſi ſumus ad Philoſophicas ſcriptiones, ſed etiam laceſſiti. Cic. *Wy zyn niet alleen tot het ſchryven over de Wysgeerte aangeport geweeſt, maar ook aangedrongen, of geperſt.*
* Scriptiones. Cic. *Schriften buiten de vierſchaar of regtzaken om zig te oeffenen.* Gelyk zekere redenvoeringen, vertogen, enz.
SCRĪPTĬTO, ās, āvī, ātūm, āre. Cic. *Dikwils of veel ſchryven.*
Diu multumque ſcriptitare. Cic. *Lang en veel ſchryven.*
SCRĪPTŌR, ōris. m. Cic. *Een ſchryver van een boek,* enz.
Tuarum rerum domeſticarum ſcriptores habes. Cic. *Gy hebt luiden die aan u over uwe huisſelyke zaken ſchryven.*
* Scriptor. Cic. *Een ſchryver, een uitſchryver.*
SCRĪPTŌRĬŪM atramentum. Celſ. *Inkt om mede te ſchryven.*
SCRĪPTŌRĬŪS, ā, ūm. Celſ. *Tot ſchryven behoorende of dienende.*
Calamus ſcriptorius. Celſ. *Een ſchryfpen.*
SCRĪPTŪLŪM, i. n. Varr. *Het vierentwintigſte deel van een once.*
SCRĪPTŪM, i. n. Cic. *Een geſchrift, ſchrift.*
* Scripta Poëtæ peſſimi. Catul. *De ſchriften van een zeer ſlegt Digter.*
* Scripto ſeſe abdicare. A. Gell. *Het beampt ſchryven laten varen.*
Tradere aliquid ſcripto. Quintil. *Iets in ſchrift overleveren, geven.*
SCRĪPTŪRA, æ. f. Auct. ad Her. *Schryving, opſtelling.*
Reliquum ſcripturæ conſumetur in exemplis. Auct. ad Her. *Het overige van dit geſchrift zal in voorbeelden beſtaan.*
Imitati ſcripturâ voces. Auct. ad Her. *Stemmen, of klenken, zoo navolgen in geſchrift, of beſchryven, dat men der zelver onderſcheid kan hooren.*
* Scriptura. Cic. *Styl of wyze van ſchryven.*
* Scriptura. Plaut. Cic. *Tol, of ſchatting op beeſten die in des Stads of de algemeene weide te grazen ſtepen.*
Magiſter ſcripturæ. Cic. *Een tolmeeſter, inverderaar, tollenaar, inzameler, ophaler van den tol op beeſten die in des ſtads landeryen weiden.*
Socius ſcripturæ. Cic. *Een geheimſchryver.*
* Scriptura. Cic. pro lege Manil. *Openbare verpagtinge van des ſtads of de algemeene weiden.*
SCRĪPTŪRĀRĬŪS, ii. m. Cic. *Een ſchryver of boekhouder van een pagter van 's ſtads weiden.*
SCRĪPTŪS, ā, ūm. Cic. Ovid. *Geſchreven, in geſchrift of op papier geſteld.*
* Dies ſcriptus. Sen. Trag. *Een beſtemde, vaſt geſtelde, gezette, afgeſproke dag.*
SCRĪPTŪS, ūs. A. Gell. *Inzameling, inverdering, opbaling van den tol op beeſten die in des ſtads weiden liepen: laſt om dien tol in te verderen.*
Scriptum facere. A. Gell. *Den tol op beeſten die in des ſtads weide liepen inverderen, inzamelen, ophalen.*
SCRŌBĬCŪLŪS, i. m. Colum. *Een kleine graft, een gragtje, een ſloot, een groefje, of grep.*
SCRŌBĬS, is. m. Colum. &
SCRŌBS, ſcrobis. m. Colum. f. Plin. H. *Een graft, groef, kuil, of put,* gelyk die daar men boonen in plant.
SCRŌFĂ, æ. f. Varr. Colum. *Een zog die meer als tens heeft geworpen.*
† SCRŌFĬPĂSCŪS, i. m. Plaut. *Een zog hoeder, een varken dryver.*
SCRŌFŪLĂ, æ. f. g. Plin. *Een klier.*

SCRŌTŪM, i. n. g. *Het klootzakje.*
SCRŪPĔŪS, ă, ūm. Virg. *Steenagtig, van ruwe ſteen.*
** Scrupeus victus. Plaut. *Ruwe, harde, ongemakkelyke, ſtrenge maniere van leven.*
SCRŪPŌSŪS, ă, ūm. Luc. *Ruw, ſcherp, grof om aan te raken.*
** Scrupoſus. Lucret. *Moeilyk, zwaar, laſtig: vol moeite of arbeid: moeite, of arbeid voorzakende.*
SCRŪPŪLĀRĬS, is. m. & f. ārĕ, is. n. Plin. H. *Het vier en twintigſte gedeelte van een once wegende.*
SCRŪPŪLĀTĪM. Plin. H. *Met vier en twintigſte gedeeltens van een once, met zeer weinig te gelyk.* Van drogiſt waren om artzenyen te maken.
SCRŪPŪLŌSĒ. adv. Colum. *Zeer kommerlyk, zorgvuldiglyk, ſtiptelyk, of naauwkeurigſtelyk: met angſt, zorg, kommer, of benaauwdheid.* Men zegt *Scrupuloſius.*
SCRŪPŪLŌSĬTAS, ātis. f. Colum. *Zorgvuldigheid, angſt, kommer, angſtvalligheid, benaauwdheid.*
SCRŪPŪLŌSŪS. Cicer. *Zorgvuldig, naauwkeurig, vlytig, naarſtig, bedugt, angſtvallig: vol kommer, angſt, of zorg.*
* Scrupuloſus. Plin. J. *Naauwkeuriglyk, zorgvuldiglyk, met vlyt gemaakt.*
* Scrupuloſior ventorum obſervatio. Plin. H. *Een te angſtvallige opmerkinge, waarneminge van winden.*
* Scrupuloſiſſima ſaltatio. Colum. *Een te naauwkeurige, gemaakte dans.*
SCRŪPŪLŪM, i. n. Martial. *Het vier en twintigſte gedeelte van een once.*
Scrupulum. Varr. *Een plek van tien voeten in 't vierkant in een ſtuk lands,* Columella zegt van honderd voeten.
SCRŪPŪLŪS, i. m. Cic. *Scrupulus,* ſollicitudo, difficultas, dubitatio à *Scrupo* (Eſt enim *Scrupus* lapis acutus & aſper. Feſtus *Scrupos* dici ait aſpera ſaxa, & difficilia attractatu. Vel juxta Servium *Scrupus* proprie eſt lapillus brevis, qui preſſus ſollicitudinem creat) propterea quod ſcrupuli pedum calceis incidentes torquent & moleſti ſunt. *Angſt, angſtvalligheid, bekommernis, kommer, zorg, zwarigheid, benaauwdheid, dugtinge van 't gemoed.*
Scrupulos domeſticarum ſollicitudinum occultare. Cic. *De zwarigheden van huisſelyke zorgen verbergen, ontveinzen.*
Evellere & eximere ſcrupulum. Cic. *Een zwarigheid, bekommernis, angſtvalligheid weg nemen.*
Injicere ſcrupulum alicui. Ter. *Iemand een zwarigheid voorwerpen, voordragen, voorhouden.*
* Scrupulus. Ter. *Zwarigheid, hinderpaal, belet, beletſel.*
E medio abiit, qui fuit in ea re ſcrupulus. Ter. *De zwarigheid, het ongemak dat in die zake was, is verdwenen, weg genomen.*
* Auri ſcrupulus. Vitruv. *Het vier en twintigſte gedeelte van een once gouds.*
SCRŪPŪS, i. m. Cic. SCRŪPĪ, ōrūm. Cic. Quid proprie ſit ſcrupus vide in vocabulo *Scrupulus.* *Damberd ſchyven.*
Scruporum ludus. Quintil. *Het dammen, ſpelen op 't damberd.*
Ludere ſcrupis. Cic. *Dammen, op 't damberd ſpelen.*
* Scrupus. A. Gell. *Een raadſel, een duiſtere vrage, een twyfelagtige zaak.*
SCRŪTĂ, ōrūm. n. Plaut. *Oude vodden, lorren: oud yzer, verſlete kleederen, oude rommelery.*
SCRŪTĀRĬŪS, ii. m. g. Lucil. apud Gell. *Een verkooper van oude lorren, vodden, oud yzer, prullen, lappen.*
SCRŪTĀTĬO, ōnis. f. Sen. Ph. *Onderſoeking, onderſoek, navorſching, naſporing.*
Permittere populo ſcrutationem. Sen. Ph. *Het volk tot het onderſoeken (van zyn huis) toe of inlaten.*
SCRŪTĀTŌR, ōris. m. Stat. *Een onderſoeker, betaſter.*
Salutatoribus ſcrutatores appoſuit. Suet. *Hy ſtelde onderſoekers, betaſters aan, om de luiden die hem quamen begroeten, te betaſten, bevoelen.*
Pelagi ſcrutator. Stat. *Een onderſoeker, doorſnuffelaar van de zee:* Dat is, *Een duiker of duikelaar om paarlen te ſoeken.*
SCRŪTŌR, āris, ātus ſum, āri. Plaut. *Onderſoeken, betaſten, bevoelen.*
Scrutari tabellarios. Cic. *De boden onderſoeken, betaſten, bevoelen.*
Totum diem mecum ſcrutor. Plin. H. *Ik onderſoeke, overwe-*

Digitized by Google

ge het den gantſchen dag by my zelven.

Ne omnium oculis vultus eorum ſcrutantibus falſi intelligerentur. Plin. H. *Op dat zy niet valſch of bevoinſd bevonden zouden werden door aller menſchen aanſchouwinge van hun wezen.*

* Scrutari veſtigia domini ſui. Plin. H. *De voetſtappen van zyn meeſter naſporen, op den reuk volgen*, van een hond geſproken.

** Scrutari argumenta. Cic. *Bewysredenen opzoeken, uitvorſchen, bedenken, verzinnen.*

** Arcanum alicujus ſcrutari. Hor. *Iemands geheim uitvorſchen, naſporen, doorgronden, pogen te ondekken.*

** Mentes Deûm ſcrutari in extis. Ovid. *De wille der Goden in de ingewanden der (geſlagte) beeſten naſporen, onderzoeken.*

SCŪLNĂ, æ. m. Varr. apud A. Gell. *Zie* Sequeſter.

SCŪLPO, ĭs, ſcŭlpſi, ſcŭlptŭm, ſcŭlpĕrĕ. Plin. H. *Snyden, in ſnyden, etſen, graveeren, houwen.*

Ebur ſculpſit mirâ arte. Ovid. *Hy ſneed het yvoor, of op het yvoor met een wonderlyke konſt.*

SCŪLPŌNĔA, æ. f. Cato de R. R. *Een ſoort van een klomp, hoosblok, houte ſchoe.* Voſſius meent van hout, gelyk klompen, of hoosblokken.

* Sculponea. Plaur. *Een oſſeledere vegtwant met lood gevoederd.*

SCŪLPŌNĔĀTŬS, ă, ŭm. Varr. *Die klompen of hoosblokken aan heeft.*

SCŪLPTĬLĬS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Ovid. *Geſneden, geëtſt, gegraveerd, gehouwen.* Van een beeld of ander ſnywerk geſproken.

SCŪLPTŌR, ōrĭs. m. Plin. H. *Een plaatſnyder, etſer, graveerder; een beeldhouwer.*

SCŪLPTŪRĂ, æ. f. Plin. H. *Plaatſnyding, etſing, graveering, beeldhouwing.*

SCŪRRĂ, æ. m. Cic. Hor. *Een potſemaker, klugt bedryver, potsnar.*

SCŪRRĀNS, āntĭs. omn. gen. *Potſen makende, klugten bedryvende, aanregtende.*

SCŪRRĬLĬS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Cic. *Van een potſemaker, of klugt bedryver.*

Scurrilis dicacitas. Quintil. *Het geſnap, gekakel, gekal van een potſemaker of klugt bedryver.*

SCŪRRĬLĬTĀS, ātis. f. g. *Overtollig, onmatig geſcherts, geſnap, ligtvaardige praat.*

SCŪRRĬLĬTĔR. Plin. *Gelyk een potſemaker, potsnar, of klugtige ſnaak.*

SCŪRRŌR, ārĭs, ātŭs sum, āri. Hor. *Potſen maken, klugten aanregten, bedryven.*

Scurror ego mihi, tu populo. Hor. *Ik regte potſen of klugten aan voor my zelven of tot myn gewin of belang, en gy om 't volk te behagen.*

SCŪTĂLĔ, ĭs. n. Liv. *Het leder van een ſlinger*, daar men de ſteen in legt die men werpen wil.

SCŪTĂRĬŬS, ĭi. m. Plaut. *Een ſchild of beukelaar maker.*

SCŪTĀRĬŬS, ă, ŭm. Virg. *Van een ſchild, of beukelaar.*

SCŪTĀTŬS, ă, ŭm. Liv. *Met een ſchild of beukelaar gewapend.*

SCŪTĔLLĂ, æ. f. Cic. *Een ſchotel.*

SCŪTĬCĂ, æ. f. Hor. *Een zweep van ledere ſtrengen gemaakt.*

Dignus ſcuticâ. Hor. *Die de zweep, of zweepſlagen waardig is, of verdient.*

SCUTRĂ, æ. f. Plaut. *Een ſoort van koper vat.*

SCUTRĬSCŬM, ĭ. n. Cat. *Een ſoort van vat.*

SCŪTŬLĂ, æ. f. Martial. *Een ſchotel, of ſchoteltje.*

* Scutula. Vitruv. *Een marmere vloer, een ronde marmere vloerſteen.*

* Scutula. Vitruv. *Een rol, een lang rond hout, een houte ſpil.*

* Scutula. Plin. H. *Een Ent-lapje, een ſtukje van de ſchors van een boom, 't welk men opligt als men wil enten of okuleeren.*

SCŪTŬLĂ operta, ōrŭm. n. plur. Celſ. *De ſchouder-bladen.*

SCŪTŬLĀTŬS, ă, ŭm. Plin. H. *In't rond gewerve, gevlogte*, Van ſpinnewebben ſprekende.

SCŪTŬLŬM, ĭ. n. Cicer. *Een kleine ſchild of beukelaar, een ſchildje of beukelaartje.*

SCŪTŬM, ĭ. n. Cic. *Een ſchild, een ſoort van langwerpige beukelaar.*

SCYLLĂ, æ. f. g. Hor. *Een ſoort van viſch in Italie.*

SCYMNŬS, ĭ. m. Lucret. *Een jonge leeuw, een leeuwtje.*

SCYPHŬS, ĭ. m. Hor. σκύφος. *Een drink glas, een kop.*

** Nati in uſum lætitiæ ſcyphi. Hor. *De bekers of bekermeyers zyn tot het plegen van vreugde gemaakt.*

SCYRĬCŬM, ĭ. n. Plin. H. Een verwe van rood aarde *Sinopis* genaamd, en van een andere roode ſtoffe die men *Sandix* noemt, gemaakt.

SCYTĂLĔ, ēs. f. Plin. H. σκυτάλη. *Een ſoort van ſtang*, ook, *Een ſpinnekop.* Colum.

* Scytale. Liv. *Een brief, zoodanig geſchreven, dat men die niet*
‡ *konde ontcyfferen.* De Lacedemoniërs gebruikten die om bevelen aan hunne Veldoverſtens te geven, zonder vreze dat de vyanden hunne voornemens zouden ontdekken, al wierden de brieven onderſchept.

SCYTHĬĂ, æ. f. *Scythië*, Een land in Aſie.

SĔ. De accuſativus van 't pronomen *Sui. Zie* Sui.

Orare juſſit ut ſi ſe ames. Ter. *Hy heeft my belaſt, bevelen te bidden, dat indien gy hem bemint.*

SĔBĂCĔŬS, ă, ŭm. Colum. *Van roet, talk, of ſmeer.*

SĔBO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Colum. *In roet, ſmeer, of talk doopen.*

Sebare candelas. Colum. *Kaarſen van roet, ſmeer, of talk maken.* Sommigen leſen *Sevare.*

SĔBŌSŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Roet, ſmeer, of talkagtig.*

SĔBŬM, ĭ. n. Colum. *Roet, ſmeer, talk.* Anderen zeggen *Sevum.*

SĔCĀLĔ, ĭs. n. Cic. *Rogge.*

SĔCĀMĔNTŬM, ĭ. n. Plin. H. *Dat men met een zeiſſen afſnyd, afmaait.*

SĔCĔDO, ĭs, cĕſſī, cĕſſŭm, sĕcĕdĕrĕ. Cic. *Afwyken, afſcheiden, zig afzonderen: vertrekken, weggaan.*

A luſu ſecedere. Prop. *Van ſpelen afwyken, het ſpelen ſtaken, de zak geven.*

Secedere de via. Plaut. *Van de weg afwyken.*

Secedere ab aliquo. Cic. *Van iemand afwyken, afſcheiden, afgaan, zig afzonderen.*

In hortos ſecedere. Ovid. *In de tuinen wyken, vertrekken, gaan.*

SĔCĔRNO, ĭs, sĕcrēvī, sĕcrētŭm, sĕcĕrnĕrĕ. Cicer. *Afſcheiden, van een ſcheiden, verdeelen, afzonderen.*

Populo ſecernere aliquem. Hor. *Iemand van 't volk onderſcheiden.*

Iniquum ſecernere juſto. Hor. *Het onbillyke van 't regtmatige onderſcheiden.*

* Secernere. Hor. *Kiezen, verkiezen, uitkippen, uitlezen.*

SĔCĔSPĪTĂ, æ. f. Suet. *Een langagtig mes*, met een yvoor hegt, enz. 't welk de prieſters en prieſterſſen in 't offeren gebruikten.

SĔCĔSSĬO, ōnĭs. f. Cicer. *Afwyking, afſcheidinge, afſcheid, vertrek.*

SĔCĔSSŬS, ūs. m. Virg. *Een wyk-plaats: Eenzaam vertrek, een afgezonderde, afgelege, verholе plaats.*

Seceſſus avium. Plin. H. *Wyk-plaats van vogelen.*

* Seceſſus. Plin. H. *Een eenzame, ſtille, geruſte plaats.*

SĔCĬŬS. adv. Virg. *Min, minder.*

Non ſeciùs ningit. Virg. *Het ſneeuwt niet minder.*

Nihilo ſeciùs. Cæſ. *Niet te min, niet tegenſtaande, des niet te min.*

SĔCLŪDO, dĭs, sĕclūsī, sĕclūsŭm, sĕclūdĕrĕ. Stat. *In't byzonder, afzonderlyk opſluiten, wegſluiten.*

* Secludere. Virg. *Buiten ſluiten, verdryven, verjagen, bannen.*

Secludite curas. Virg. *Verdryf, van uwe bekommeringen, droefheden.*

Vitam corpore ſecludere. Plaut. *Zig het leven benemen, zig zelven dooden.*

SĔCLŪM, ĭ. n. *Zie* Seculum.

SĔCLŪSŌRĬŬM, ĭi. n. Varr. *Plaats daar men iets afzonderlyk opſluit*, Van een hock van een vogelvlugt geſproken, daar men zekere vogelen in 't byzonder opſloot.

SĔCO, ās, sĕcŭī, sĕctŭm, sĕcārĕ. Cic. *Snyden, in tweên ſnyden, klieven:* ook, *verdeelen.*

Id totum ſecuit in duas partes. Cic. *Hy heeft dat alles in tweên verdeelt.*

Culta pinguia ſecat fluvius. Virg. *De vloed, de rivier deelt vette landeryen in tweên, loopt tuſſen, of beſprocit vette landerinnen.*

Terga ſecare verbere intorto. Tibul. *Den rug met zware zweepſlagen open halen.*

** Viam

Digitized by Google

** Viam ſecare ad naves. Virg. *De weg opſnaen na de ſchepen.*
** Æquora ſecare nave. Virg. *Op zee varen, de zee bouwen.*
Æthera pennis ſecare. Virg. *Vliegen, de lugt met de wieken klieven.* Van gevogelte geſproken.
Magnæ lites ſecantur bono judice. Hor. *Groote verſchillen; gedingen worden door een goed Regter bygelegt, beſlegt, beſlift, vereffent.*

SECORDIA. *Zie* Socordia.

SECRETIO, ōnis. f. Cic. *Verdeeling, afzondering, ſcheiding.*

SECRETŌ. adv. Cic. *Heimelyk, in't geheim of verborgen.*
Secretò hoc audi. Cic. *Hoor dit heimelyk*, dat is, *zonder het na te vertellen.*
Loqui cum aliquo ſecretò. Hor. *Heimelyk met iemand ſpreken.*
Secretò occidere filium. Quintil. *Zyn zoon heimelyk doden, om hals of om't leven brengen.*

SECRETUM, i. n. Ovid. *Een geheim, geheimenis, geheime zaak, verborgentheid.*
Secreta animi detegere. Quintil. *De geheimen of verborgenheden van zyn gemoed of hart ontdekken, openbaren.*
* Secretum. Plin. J. *Eenzaamheid, een eenzame afgezonderde, afgelege plaats.*

SECRETUS, a, um. Cic. *Afgezonderd, van een geſcheiden, verdeeld.*
Secretus à voluptate. Cic. *Van de welluſt afgezonderd, vervremd.*
* Secretus. Colum. Plaut. *Heimelyk, geheim, verborge: dat in't geheim of verborge geſchied.* Men vind *Secretiſſimus* in dezen zin.
Conſultant ſecretæ. Plaut. *Zy [wyven] houden heimelyk raad, plegen in't verborgen raad.*
* Domus ſecreta. Virg. *Een afgelege, afgezonderd huis.*
* Iter ſecretum. Hor. *Een heimelyke, afgelege, verborge weg.*

SECTA, æ. f. Cic. *Een aanhang van Wyſgeren.*
* Secta in proſcindendis agris. Colum. *Een maniere van landbouwing.*
* Secta & ratio vitæ. Cic. *Een maniere en wyze van leven.*
* Secta Cæſaris. Cic. *Den aanhang, de aanklevers of volgers van Cæſar.*

SECTĀRIUS, a, um. Plaut. Sectarius vervex. Plaut. *Een hamel die de andere ſchapen voorgaat, een belhamel.*

SECTĀTOR, ōris. m. Cæſ. *Een volger, opp.ſſer van iemand.*
* Sectator. Cic. *Die van iemands aanhang of gezindte is.*

SECTILIS, is. m. & f. lĕ, is. n. Ovid. *Dat men ſnyden, of klieven kan: dat geſneden is.*
Sectiles laminæ. Plin. H. *Geſnede, verdeelde, afgeſnede platen.*
Sectilia pavimenta. Suet. *Vloeren van ingelegde ſteenen.*

SECTIO, ōnis. f. Varr. *Snede, ſnyding.*
* Sectio. Cic. *Verbeurd verkl.ring van de helft van iemands goederen, of van iemands gantſche middelen.*
* Sectio. Tac. *Verbeurd verklaarde goederen.*
Reliquias ſectionum revocatis ab exilio conceſſit. Tac. *Hy gaf het overige der verbeurde goederen aan den genen, die uit hun ballingſchap t'huis geroepen waren.*
Sectionem ejus oppidi univerſam vendidit. Cæſ. *Hy verkoſt alle de goederen van die ſtad in't openbaar. Hy hield'er by uitroep verkooping van.*

SECTIVUS, a, um. Colum. *Dat men dikwils ſnyd.*

SECTŌR, āris, ātus ſum, āri. Cic. *Iemand volgen, agter of by iemand gaan, iemand opwagten.* Van een knegt, enz. geſproken.
Qui vult ſe à cane ſectari, ranam objiciat coctam. Ter. *Die zig van een hond wil gevolgt hebben, werpe hem een gezode kikvorſch toe, moet hem een gekookte kikvorſch toewerpen.*
* Sectari aliquid. Hor. *Iets na of uitvorſchen, iets naſporen, onderzoeken.*
Sectari lites. Ter. *Gedingen volgen, gedingen hebben, pleiten.*
Lævia ſectantem nervi deficiunt. Hor. *De zenuwen*, dat is, *kragt of klem van ſtyl ontbreken den genen die de beſchaafdheid, of keurlykheid te veel najaagt, of betragt.*
* Sectari cervos. Plaut. *Herten vervolgen, jagen.*
* Sectari aliquem. Ter. *Iemand in iets navolgen, iets na doen, naboetſen.*

SECTŌR, ōris. Cic. *Een ſnyder, afſnyder, afhouwer.*
Sector zonarius. Plaut. *Een gordel of riem-* dat is, *bemze-ſnyder:* Want de Ouden droegen hun geld in den gordel of riem.
* Sector. Cic. *Een koeper van opgeveilde verbeurd verklaarde goederen.* Dus legt het Aſconius Pædianus uit.

SECTRIX, īcis. f. Plin. H. *Een vrouw, die verbeurde goederen in't openbaar verkoopt.*

SECTURA, æ. f. Plin. H. *Snyding, afſnyding, afhouwing, afkapping, knotting.*
* Æraria ſectura. Cæſ. *Koper-mynen.*

SECTUS, a, um. Hor. *Geſneden, geknot, afgehouwen, afgekapt:* ook, *gezaagd, gekloofd.*
* Sectus. Quintil. *Verdeeld.*

SECŪBĪTUS, ūs. m. Catul. *Alleen legging, alleen ſlaping.*

SECŪBO, ās, sĕcŭbŭi, sĕcŭbĭtum, sĕcŭbāre. Prop. *Alleen leggen, alleen ſlapen.*

SĔCŪLA, æ. f. Varr. *Een ſikkel, een zeiſſen* om koren of gras te maayen.

SĔCŪLĀRIS, is. m. & f. āre, is. n. Plin. H. *Van een eeuw, dat in een eeuw, of van honderd tot honderd jaren eens gebeurt.*
Ludi ſeculares. Plin. H. *Eeuw-ſpelen, ſpelen die op't einde van yder eeuw aangeregt worden.*

SĔCŪLUM, i. Cic. *Een eeuw. De tyd van honderd jaren*, volgens't gemeene gevoelen.
* Seculum. Sen. Ph. *Eeuw of levens tyd: De zeden van een eeuw.*
Seculum ad magnam ſolertiam perductum. Sen. Ph. *Een eeuw tot groote ſchranderheid, klockheid van verſtand, of beſchaafdheid gebragt*, dat is, *geſtegen, geſteigerd.*
** Sic ſeculum eſt. Tac. *De eeuw is zoodanig, men leeft thans aldus: De zeden zyn nu zoo; 't is nu zoo de manier.*
* Seclum. Lucret. *Een ſoort.*
Omnia ſecla ferarum. Lucret. *Alle ſoorten van wilde dieren, allerhande wild.*

SĔCUM. Cic. *Met zig, met hem.*
Habeat ſecum. Virg. *Laat hy't mede nemen.*

SĔCŪNDÆ, ārum. f. plur. Plin. *Het vel of vlies waar in't ongebore kind beſloten legt.*

SĔCŪNDANI, ōrum. m. plur. Liv. *De krygsknegten van de tweede keurbende.*

SĔCŪNDĀRIUS, a, um. Suet. Plin. H. *Van den tweeden rang.*
Panis ſecundarius. Suet. *Grof of ſlegt brood.* Vinum ſecundarium. Plin. H. *Wyn van de tweede perſing.*
*** SĔCŪNDO, ās, āvi, ātum, āre. Virg. *Gelukkig of voorſpoedig maken.*
Di noſtra incœpta ſecundent. Virg. *Dat de Goden onze ondernemingen voorſpoedig maken, begunſtigen, zegenen.*
Aura ſecundat iter. Prop. *De wind begunſtigt hun reis, zy hebben voor de wind, of de wind vlak in't laken*, gelyk de zeeluiden zeggen.

SĔCŪNDŌ. adv. Cic. *Ten tweede, in de tweede plaats, voor de tweede maal.*
Secundo eum noveram. Cic. *Ik kende hem voor de tweede maal of reis.*

SĔCŪNDUM. Plaut. Cic. *By, digt by, na by, omtrent.*
Secundùm littus. Cic. *By, digt by't ſtrand, langs het ſtrand.*
* Secundùm. Plaut. *Na, naaſt aan.*
Secundùm Deos, homines hominibus maximè utiles eſſe poſſunt. Cic. *Na of buiten de Goden konnen de menſchen malkanderen het nutſte of voordeeligſte zyn, of't grootſte nut, voordeel toebrengen, of't meeſte goed doen.*
Secundùm te nihil eſt mihi amicius ſolitudine. Cic. *Na of buiten u, naaſt u is my niets liever of aangenamer dan de eenzaamheid.*
* Secundùm. Cic. *Tot voordeel.*
Secundùm illos judicavit. Cic. *Hy heeft tot hun voordeel geoordeelt.*
* Secundùm. Cic. *Volgens.*
Secundùm arbitrium tuum. Cic. *Volgens uw goeddunken of oordeel.*

SĔCŪNDUS, a, um. Plaut. Cic. *De tweede, of naaſt volgende.*
Menſa ſecunda. Cic. *Het tweede gevegt.*
* Secundus alicui. Virg. *Die iemand ergens in wyke.*
Nulli virtute ſecundus. Virg. *Niemand in dapperheid, of heldenmoed wykende.*
* Secundus à Rege. Hirtius. *De tweede perſoon van de Koning, of van't Ryk.*
* Secundus. Hor. Nil viget illi ſimile, aut ſecundum. Hor. *Daar is niets in de wereld dat hem gelyk of naby komt.*

Digitized by Google

* Secundus. Cic. *Gunſtig.* Men zegt *Secundior.*
Secundo populo aliquid facere. Cic. *Iets met volle begunſtiging, of genegentheid van 't volk doen.*
Secunda aura. Plin. H. *Een gunſtige, voordeelige wind.*
Secundis avibus. Plin. H. *Met gunſtige voortekenen der vogelen; gelukkiglyk, voorſpoediglyk.*
Secundis auribus aliquid accipere. Plin. H. *Iets met gunſtige ooren aanhooren.*
Secundior fama. Suet. *Een voordeeliger gerugt.*

SĔCŪRĬCLĀTŪS, ă, ūm. Vitruv. *Gelyk een zwaluwe ſtaart gemaakt.* Van een klamp geſproken.

SĔCŪRĬCŬLĂ, æ. f. Plin. H. *Een kleine byl: Een byltje.*

* Securicula. Vitruv. *Een buite klamp,* dus genoemd, om dat die zig uitſtrekte gelyk een zwaluwe ſtaart.

SĔCŪRĬDĀCĂ, æ. f. Plin. H. *Byltjes-kruid.* Voſſius leeft *Securiclaca,* en Turnebus *Securiclata.*

** SĔCŪRĬFĔR, ă, ūm. Ovid. *Een byl dragende, met een byl gewapend.*

SĔCŪRĬGĔR, ă, ūm. Ovid. *Idem.*

SĔCŪRĬS, is. f. Cic. *Een byl.* Securis Amazonia, Ovid. vel Romana, Horat. *Een hellebaard.*
Securi ferire aliquem. Cic. *Iemand met de byl ſtraffen,* dat is, *onthoofden, onthalzen.*

** Secures. Hor. *Eerampten, hooge waardigheden,* waar van het voordragen der bondelen, en bylen kenteekenen waren.

* Securis falcis. Colum. *Het ſtaal ſcherp, of de ſneê van een ſneêmes of houwer.*

SĔCŪRĬTĀS, ātis. f. Cic. *Geruſtheid, eenparigheid, ſtilheid, bedaardheid van gemoed. Vryheid van kommer, hartzeer, of zorgen: zorgeloosheid, onagtzaamheid.*

SĔCŪRŬS, ă, ūm. Plin. J. *Geruſt, eenparig, ſtil, bedaard, onbekommerd van gemoed. Vry, onbelaſt van kommer, zorgen, of hartzeer:* ook, *zorgeloos, onagtzaam.* Men zegt *Securior.* Tuſſen *Securus* en *Tutus* is dit onderſcheid, dat *Securus* beteekent, dat men zonder vreeze dog niet buiten gevaar is; en *Tutus* in tegendeel, dat men buiten gevaar dog niet zonder vreeze is. *Omnia tuta timent.*
Securus à metu ſomnus. Plin. H. *Een ſlaap van vreeze bevryd.*
Res ſecuræ ab Annibale. Liv. *De zaken zyn veilig van Annibal: Men behoeft Annibal niet te vreezen.*
Animi ſecuri homo. Cic. *Een man van een geruſt, beſtendig, ſtandvaſtig gemoed.*
Securus vulneris. Luc. *Onvervaard; geen vrees, zorg of ſchrik hebbende voor wonden: Geen wonden vreezende, ſchroomende.*
Nunquam pro me fui ſecurior. Tac. *Ik hebbe nooit meer onbekommerd voor myn zelven geweeſt.* Veniæ ſecurus. Luc. *Verzekerd van vergiffenis,* vulgò, *pardon.*

SĔCŬS. præp. Plin. H. *By, na of digt by.*

* SĔCŬS. adv. Cic. *Anders, anderzins.*
Mihi erit curæ, ne quid fiat ſecùs quàm volumus. Cic. *Ik zal zorge dragen, dat hy niet anders doet dan wy willen.*
Non dixi ſecùs ac ſentiebam. Cic. *Ik hebbe niet anders gezegt dan ik van gevoelen was: Ik hebbe niet tegen myn gevoelen of gedagten geſproken.*

SĔCŪTŌR, ōris. m. Juven. Suet. *Een zwaardſchermer die in de plaats van een gedoode volgde.*

SĔCŪTŪS, ă, ūm. Cic. *Gevolgt hebbende of zynde.*

SĔD. conj. Cic. *Maar, dog, edog.*

* Sed de illa re haſtenus. Cic. *Dog tot nog toe genoeg van die zake.*

SĔDĀTĒ. adv. Cic. *Bedaardelyk, op een bezadigde wyze, met bedaardheid, bezadigheid, of eenparigheid van gemoed: ſtilletjes, geruſtelyk.*

SĔDĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Stillinge, geruſtſtellinge.*
Perturbationum ſedatio. Cic. *Stillinge van beroerten of opſchuddingen.*

** Sedatio animi. Cic. *Bezadigheid, matiging,* ook, *bedaardheid, ingetogenheid, geruſtheid, eenparigheid van gemoed.*

SĔDĀTŬS, ă, ūm. Virg. Ovid. *Geſtild, bedaard, bezadigd, gematigd, geruſt, ſtil, vreedzaam.* Men vind *Sedatior.*
Sedatiora ſunt ea efficienda. Cic. *Men moet die dingen in een ſtiller, vreedzamer, geruſter ſtaat herſtellen.*
Amnes ſedati. Virg. *Stille, zagtjes vloeyende rivieren.*

** Animo ſedatiore ſcribere. Cic. *Met een gematigder, bezadigder, ſtiller, bedaarder, ingetogener, zagtzinniger gemoed ſchryven.*

** Homo ſedatus. Hor. *Een gematigd, bezadigd, bedaard, vredelievend man.*

** Orator ſedatus in numeris. Cic. *Een zagt, zoetvloeyend vertoogvoerder, of Redenaar.*

SEDĔCIES. adv. Hygin. Gram. *Zie* Sexdecies.

SĔDĔNIM. conj. Cic. *Maar, dog, edog.*

SĔDECŬLĂ, æ. f. Cic. *Een ſtoeltje, zitplaatsje.*

SĔDENTĀRĬŬS, ă, ūm. Colum. *Dat zittende gedaan word.*
Sedentaria opera. Colum. *Werk of arbeid, die men zittende doet.*

* SĔDENTĀRĬŬS, ĭi. m. Plaut. *Die zittende werkt.* Gelyk ſchoenmakers, enz. Item, *een blokker, die veel zit.*

SĔDĔO, ēs, ſēdi, ſēſūm, ſĕdērĕ. Cic. *Zitten, nederzitten, gezeten zyn.*
Ad latus alicujus ſedere. Cic. *Aan iemands zyde zitten, gezeten zyn.*
Sederur. Varr. *Men zit.*

** Ad gubernacula Reipublicæ ſedere. Cic. *Aan 't roer van den Staat zitten.*

** Judicem in aliquem ſedere. Cic. *Als regter over iemand zitten.*
In equo ſedere. Cic. *Op een paard, of te paard zitten.*
In ovis ſedere. Plin. H. *Op de eyeren zitten, te broeyen zitten.*
Vehiculo ſedere. Celſ. *Op een wagen zitten, ryden.*
Poſt equitem ſedere. Hor. *Agter een ryder of ruiter zitten.* Deze Digter gebruikt dit ſpreekwoord, ſprekende van hartzeer.

** Tegulæ ſedent in duabus regulis ferreis. Vitruv. *De tegelen zitten vaſt, of leggen in of op twee yzere baren.*

** Flumina ſederunt. Stat. *De rivieren ſtondem ſtil.*

** Animo ſedet fixum. Virg. *Het is vaſt geſteld in myn gemoed, Ik heb het vaſtelyk beſloten, voorgenomen.*
Sedet ſententia quoquo modo rebellandum. Flor. *Hun voornemen ſtaat vaſt, zy hebben vaſtelyk voorgenomen te muiten, afvallen, of weder ſpannig te zyn op wat maniere het ook zy.*

** Adeone ſedit hic tibi morbus? Martial. *Zit of is deze quale of ziekte zoo vaſt in u geworteld?*

** Toga melius ita ſedet. Quintil. *De tabbaard ſtaat op die maniere beter.*

* Sedere. Virg. *Op een verheve plaats zitten, ruſten.* Van gevogelte geſproken.

** Sedere. Virg. *Ledig zitten: lui, traag, onagtzaam zyn.*
Totos dies ſedere in villa. Cic. *Gantſche dagen op zyn hoffede ledig of met de handen voor hem zitten.*

** Sedere laſſitudinem. Plaut. *Na vermoeidheid door 't reizen uitruſten.*

SĔDES, is. f. Cic. *Een ſtoel, zetel, zitplaats.*

* Sedes. Cic. *Een woonplaats of huis, een verblyf plaats.*
Incolere ſedem aliquam. Cic. *Een plaats bewoonen.*

* Sedes. Celſ. *Een plaats.*
Reponere oſſa in ſedem ſuam. Celſ. *De beenen, het gebeente op de regte plaats zetten.*
Sedes vulneris. Celſ. *De plaats van een wonde.*

* Sedes. Plin. H. *Het agterlyf, daar men op zit.*

SĔDĬGĬTŬS, ă, ūm. Plin. H. *Zes vingeren hebbende.*

SĔDĬLĔ, is. n. Virg. *Een zetel, zitplaats, ſtoel, of bank.*

SĔDIMĔNTŬM, i. n. Plin. H. *Zakkinge, zinkinge, zatſel.*
Sedimento terræ facto. Plin. H. *De aarde gezakt of gezonken zynde.*

SĔDĬTĬO, ōnis. f. Cic. *Meuitery, oproer, oploop, opſchuddinge, weder ſpannigheid.*
Concitare ſeditionem. Cic. *Oproer of meuitery verwekken, ſtoken, brouwen.*
Extinguere ſeditionem. Liv. *Een oproer dempen, ſtillen.*

** Maris ſeditio. Stat. *Onſtuimigheid van de zee, ſtorm, vaarweder.*

SĔDĬTĬŌSE. adv. Cic. *Oproeriglyk, al meuitende, weder ſpanniglyk.*

SĔDĬTĬŌSŬS, ă, ūm. Cic. Aſc. Pæd. *Oproerig, meuitend, weder ſpannig.*
Seditioſus homo. Cic. *Een meuit- of oproer maker: een weder ſpanig menſch.*
Oratio ſeditioſa. Cæſ. *Een meuitende, weder ſpannige reden, een oproerig vertoog.*

Digitized by Google

Seditiosa disserere. Tacit. *Wederſpannige, meuitende redenen zaayen, verbreiden, praten, uitſtrooyen.*

SĔDO, ās, āvī, ātum, āre. Cic. *Stillen, verzoeten, verzachten, vermurwen.*

Animum sedare. Salluſt. *Een gemoed ſtillen, verzachten, vermurwen.*

Controversiam sedare. Cicer. *Een verſchil ſtillen, byleggen, beſlechten.*

** Ubi Nilus sedarit diluvia, & se sibi reddiderit. Pompon. Mela. *Als de Nyl zyn overſtroomingen beteugelt en weder in zyn boezem geweken zal zyn.*

** Flammam sedare. Prop. *Een vlam uitbluſſchen, leſſchen.*

** Sitim sedare. Ovid. *Den dorſt leſſchen, verſlaan.*

SĔDŪCO, īs, dūxī, dūctum, sēducĕre. Cic. Plaut. *Iemand aan een zyde leiden, trekken, brengen.*

Me solum seduxit. Plaut. *Hy leide of trok my alleen ter zyden.*

* Seducere. Ovid. *Verdaelen.*

Castra seducere. Ovid. *Een legerplaats verdeelen.*

* Seducere. Cic. *Verleiden, misleiden, bedriegen, opligten.*

Me istis dictis seducere postulas. Ter. *Zoekt gy my met die woorden te misleiden, bedriegen, doeken.*

SĔDŪCTĬLIS, is, e. *Ligt om te ver- of misleiden, of bedriegen.*

SĔDŪCTĬO, ōnis. f. Cic. *Afleidinge, aan een zyde leidinge.*

SĔDŪCTŪS, a, um. Liv. *Aan een zyde, ter zyden afgeleid, getrokken, gebragt.*

* Seductus. Ovid. *Afgezonderd, geſcheiden.*

Terræ ex æthere seductæ. Ovid. *De aarde van de lugt afgezonderd.*

SĔDŪCTŪS, ūs. m. Sen. Ph. *Wykplaats.* *Zie* Secessus.

SĔDŪLE. adv. Colum. *Zie* Sedulo.

SĔDŪLŌ. adv. Cic. *Naarſtiglyk, zorgvuldiglyk, naaukeuriglyk: Met vlyt, yver, ernſt, of aandagt.*

SĔDŪLĬTĀS, ātis. f. Cic. *Naarſtigheid, zorgvuldigheid, vlyt, yver, ernſt, aandagt.*

SĔDŪLUS, a, um. Cic. *Naarſtig, zorgvuldig, vlytig, yverig, ernſtig, aandagtig.*

SĔDUM, i. n. Colum. Plin. H. *Huisloek, donderbaard.* Zeker kruid.

SĔGĔS, ētis. f. Cic. *Allerhande ongemaaid of ſtaande koren.*

Hic segeres veniunt, illic felicius uvæ. Virg. *Hier groeit of waſt het koren, en daar de druiven beter.*

* Seges. Cic. *Gezaard land, het gezaaide, zaailand.*

** Seges. Cic. *Oogſt, oogſt.* Quid enim odisset Clodium Milo, segetem suæ gloriæ? Cic. *Want waarom zoude Milo Klodius gehaat hebben die een oogſt of oogſt van zyn roem was?*

SĔGĔSTRĔ, is. n. Varr. *Dat dient om iets in te pakken: pakpapier, linnen, enz.*

SĔGESTRĬA, ium. n. Varr. *Zie* Segestre.

SĔGMĔN, ĭnis. n. Plin. H. *Affnydſel: Een ſpaander, ſplinter, of afgeſnede ſtuk.*

SĔGMENTĀTUS, a, um. Martial. *Veelverwig, van verſcheide verwen.* Van ſtoffen, een kleed, enz. geſproken.

SĔGMENTUM, i. n. Plin. H. *Afſnydſel, een ſpaander, ſplinter, of afgeſnede ſtuk of brok van iets.*

* Segmentum. Ovid. Valer. Max. Sommige beweren dat dit een *halscieraad* was, anderen, dat het *linten waren van verſcheide verwen*, die de Roomſche vrouwen droegen.

SĔGNIPĔS, ĕdis. omn. gen. Juven. *Traag van voeten of in 't gaan.* Van zekere paarden ſprekende.

SĔGNIS, is. m. & f. sēgne, is. n. Virg. *Lui, traag.* Men zegt *Segnior.*

Ad credendum segnis. Liv. *Traag, niet voorbarig, omzigtig in 't gelooven: Die iets niet wel gelooft.*

Indoles segnis. Tac. *Een luye, trage, onagtzame, ſloffe inborſt.*

* Occasionum haud segnis. Tac. *Niet traag, luy, ſlof, of onagtzaam in gelegenheden waar te nemen, geen gelegenheden verwaarloozende.*

* Segnis. Virg. *Onvrugtbaar.* Van zekere boomtjes geſproken.

† SĔGNĪTĀS, ātis. f. Accius. *Luyheid, traagheid, onagtzaamheid, ſloſheid.*

SĔGNĪTĔR. adv. Cicer. *Luyelyk, tragelyk, onagtzaamlyk, langzaamlyk.*

SĔGNĪTĬA, æ. f. Cic. *Luyheid, traagheid, onagtzaamheid, ſloſheid.*

SĔGNĪTĬES, ēi. f. Ter. *Luyheid, traagheid, onagtzaamheid, ſloſheid.*

* Segnities. Plin. H. *Onvrugtbaarheid.*

Agrorum segnities. Plin. H. *Onvrugtbaarheid von ekkers of velden.*

SĔGŌDŪNŪM, i. n. *Rhodes*, de hoofdſtad van Rouërgue in Vrankryk.

SĔGŌVĬA, æ. f. *Segovie*, een ſtad van 't oude Kaſtilie in Spanje.

SĔGRĔX, ĕgis. omn. gen. Sen. Th. *Eenzaam, afgezonderd.* Men vind *Segregem vitam* in Seneca.

SĔGRĔGO, ās, āvī, ātum, āre. Cic. *Afzonderen, afſcheiden.*

Segreganda est à me mater, aut uxor. Ter. *Myn moeder of myn wyf moet van my afgezondert worden.*

Segregare aliquem à Senatu. Plaut. *Iemand uit den Raad zetten, jagen, dryven, ſtooten.*

* Segregare à se suspiciones of culpam. Plaut. *Vermoedens en misſlagen van zig afweren, zig van vermoedens en ſchuld bevryden, regtvaardigen.*

* Segregare. Cic. *Onderſcheiden, onderſcheid maken.*

Virtutem à summo bono segregare. Cic. *De deugd van 't hoogſte goed onderſcheiden, het hoogſte, grootſte goed niet ſtellen in de deugd.*

SĔGULLUM, i. n. Plin. H. *Zeker teeken in de oppervlakte van de aarde of 't zand*, te kennen gevende dat'er een goudmyn onder is.

SĔJŪGĀTUS, a, um. Cic. *Afgezonderd, afgeſcheiden.*

SĔJŪGES, gum, gibus. Liv. *Zes nevens malkanderen ingeſpanne paarden.*

SĔJŪGO, ās, āvī, ātum, āre. Cic. *Afzonderen, afſcheiden.*

SĔJŪNCTĬO, ōnis. f. Cic. *Afzonderinge, afſcheidinge.*

SĔJŪNCTŪS, a, um. Cic. *Afgezonderd, afgeſcheiden.*

Sejunctum à corpore. Lucret. *Van 't lighaam afgeſcheiden.*

SĔJŪNGO, gis, xi, ctum, gĕre. Cic. *Afzonderen, van een of afſcheiden, van den anderen zetten.*

SELĀGO, gĭnis. f. Plin. H. *Heidin ysop.*

SELECTĬO, ōnis. f. Cic. *Verkiezinge, uitlezinge, uitkippinge.*

SELECTŪS, a, um. Cic. *Verkoren, uitverkoren, uitgelezen, uitgekipt.*

SĔLĒNĪTĒS, æ. m. Plin. H. *Zeker geſteente*, helder, honigagtig, wit van verwe.

SELESTADĬUM, ii. *Scheleſtad*, een Hoogduitſche ſtad in neder Elzas.

SELEUCĬA, æ. f. *Seleucie.* Men vind vele ſteden van deze naam in Cilicie, Meſopotamie, en Syrie.

SĔLĬBRA, æ. f. Colum. Plin. H. *Een half pond.*

SĔLĬGO, gis, lēgi, lectum, ligĕre. Cic. *Verkiezen, uitkiezen, uitlezen, uitkippen, aan een zyde leggen.*

Exempla seligere. Cic. *Voorbeelden uitkiezen, uitkippen.*

SĔLĬQUASTRUM, i. n. Varr. *Zekere ouderwetſche ſtoel*, gelyk Feſtus zegt.

SĔLLA, æ. f. Cic. *Een ſtoel, zetel, of zitplaats.*

* Sella curulis. Cic. *Zekere ſtoelen*, waar op de Burgermeeſters, Tugtheeren, enz. te Roomen op hun wagens zaten om na den Raad te ryden.

* Sella gestatoria. Suet. *Een draagſtoel.*

* Sella familiarica. Varr. & familiaris. Mart. *Een ſtilletje, een kamer-gemak*, om zyn gevoeg te doen.

SELLĀRĬA, æ. f. Plin. *Een plaats daar ſtoelen en banken ſtaan om op te zitten. Een geſtoelte.*

SELLĀRĬŎLA, æ. f. g. Mart. *Een plaatsje met ſtoelen of banken voorzien om op te zitten.*

SELLŬLA, æ. f. Varr. *Een ſtoeltje, zeteltje.*

SELLŬLĀRĬUS, ii. m. Liv. *Een konſtenaar of ambagtsman, die op een ſtoeltje zit en werkt.*

SĔMBELLA, æ. f. Varr. *De helft van een as, of pond.* Het is in geld omtrent een half blank of drie duiten.

SĔMĔL. adv. Cic. *Eens, eenmaal, een enkele reis.*

Ubi animus semel se cupiditate devinxit mala. Ter. *Als het gemoed zig eens verbonden of overgegeven heeft aan, of vervoerd is door een quade begeerlykheid.*

Semel anno. Plin. H. *Eens, eenmaal, eene reis in een jaar.*

Cùm facilè exorari, tum semel exorari soles. Cic. *Gy zyt gewoon ligt verbeden, en maar de eerſte reize verbeden te worden.*

* Semel. Cic. *Maar eenmaal, byna nooit.*

Digitized by Google

Semel sit se in vita pertimuisse. Cic. *Hy zegt dat hy maar eens, of byna nooit gevreest heeft, of bang is geweest.*

* Non semel de hoc decretum erat. Quintil. *Men hadde over deze zake niet eens voor al, of voor altoos geoordeelt, het vonnisse gestreken.*

Semel & in perpetuum. Flor. *Eens voor al, eenmaal voor altoos.*

* Ut semel finiam. Quintil. *Om eens een einde te maken, om 't met een woord te zeggen.*

SĒMĔN, ĭnis. n. Cic. *Zaad, graan.*

* Semen. Colum. *Een ent, schoot, telgje, of afzetsel.*

* Semen. Colum. Virg. *Een jong boomtje, spruitje, een afzetsel van een wynstok.*

** Flammæ semina. Virg. *De vonken van het vyer.*

** Semen belli. Cic. *Den aanstoker, de aanleider van den oorlog.*

** Sunt in animis quasi virtutum semina. Cic. *In de gemoederen zyn, om zoo te spreken, zaden der deugden.*

* Semen. Virg. *Afkomst, stam, geslagt.*

Cœlesti semine sunt oriundi. Lucret. *Zy zyn van een hemelsche of Goddelyke afkomst gesproten.*

* Semen. Plin. H. *Een soort van koren*, by de Grieken ζεὰ genoemd.

SĒMENTĀTŪRUS, ă, ūm. Plin. H. *Dat zaad of graan voortbrengen zal.*

Herbæ sementaturæ. Plin. H. *Kruiden die zaden voort zullen brengen.*

SĒMENTĪCUS, ă, ūm. Plin. *Dat gezaait kan worden, goed om te zaayen.*

SĒMENTIS, is. f. Colum. *Zaayinge.*

* Sementis. Colum. *De zaaytyd.*

Mediâ sementi. Colum. *In 't midden van de zaaytyd.*

* Sementis. A. Gell. *Maayinge, den oogst of oogst.*

Ut sementem feceris, ita meres. Cic. *Gelyk gy gezaait hebt zult gy ook maayen, die veel zaait zal veel maayen, die wel doet zal wel vinden.*

* Sementis. Colum. *Het zaad, het gezaaide.*

Hanc igitur tantam à diis immortalibus arbitramur malorum sementem esse factam? Cic. de Nat. deorum. *Gelooven wy dan dat de onsterfelyke Goden, het zaad van zoo groote rampen of ongevallen gezaait hebben.*

SĒMENTĪNUS, ă, ūm. Catul. *Dat tot de zaaytyd duurt of goed blyft.*

SĒMESTRIS, is. m. & f. trĕ, is. n. Cic. Liv. *Zes maandelyk, van zes maanden, van een half jaar.*

Semestris Dictatura. Liv. *Een opper heerschappy, of hoogste staatsvoogdy van een half jaar.*

Infans semestris. Liv. *Een kind van zes maanden, een zesmaandelyk, of halfjarig kind.*

SĒMESTRIUM, ĭi. n. Colum. *De tyd van zes maanden, of een half jaar.*

SĒMESUS, ă, ūm. Hor. *Half gegeten, of opgegeten.*

Pisces semesi. Hor. *Half opgegetene visschen.*

SĒMĔTĬTO, ās, āvi, ātum, ārĕ. Plin. *Zaad voortbrengen.*

SĒMĬ. indeclin. *Half, de helft.*

SĒMĬAMBŪSTUS, ă, ūm. Suet. *Half gebrand of verbrand.*

SĒMĬĂNĬMIS, is. m. & f. mĕ, is. n. Liv. &

SĒMĬĂNĬMUS, ă, ūm. Cic. *Half dood, half ontzield.*

SĒMĬĂPĔRTUS, ă, ūm. Liv. *Half open, op een barre plaatse.*

SĒMĬASSUS, ă, ūm. Poet. apud Cic. *Half gebraden.*

SĒMĬATRĀTUS, ă, ūm. Varr. apud Non. *Met een half zwart kleed gekleed.*

SĒMĬBĀRBĂRUS, ă, ūm. Suet. *Half wreed, wild*, Vulgò, *Barbaarsch.*

SĒMĬBOS, bŏvis. m. Ovid. *Half os.*

SĒMĬCĂNĀLĬCŬLUS, ī. m. Vitruv. *Een half gootje, een klein gootje, of water leidingje.*

SĒMĬCĂPĔR, prī. m. Ovid. *Half bok.* Van den bos God Pan gesproken.

SĒMĬCĬNCTĬUM, ĭi. n. Martial. *Een halve gordel, een gordel die kleiner was dan de Zona.*

SĒMĬCĬRCŬLĀRIS, is. m. & f. ārĕ, is. n. Colum. *Gelyk een halve kring, of half rond gemaakt.*

SĒMĬCĬRCŬLĀTUS, ă, ūm Cels. *Idem.*

SĒMĬCĬRCŬLUS, ī. m. Colum. *Een halve kring, een half rond.*

SĒMĬCŌCTUS, ă, ūm. Plin. H. *Half gekookt of gezoden.*

SĒMĬCRĔMĀTUS, ă, ūm. Ovid. *Half gebrand of verbrand.*

** SĒMĬCRĔMUS, ă, ūm. Ovid. *Idem.*

SĒMĬCRŪDUS, ă, ūm. Colum. *Half raauw.*

Gravis semicruda carne. Front. *Vol van half raauw vleesch.*

SĒMĬCŬBĬTĀLIS, is. m. & f. ālĕ, is. n. *Een halve elleboog lang, breed, enz.*

SĒMĬDĔUS, ĕi. m. Ovid. *Een halve God.*

SĒMĬDĬGĬTĀLIS, is. m. & f. ālĕ. is. n. Vitruv. *Een halve vinger lang, breed, enz.*

SĒMĬDŌCTUS, ă, ūm. Cic. *Half geleerd: Die de zaken maar half verstaat.*

SĒMĬFĔRMIS, is. m. & f. mĕ, is. n. *Half gewapend.*

SĒMĬFĂCTUS, ă, ūm. Tac. *Half gemaakt, ten halve volmaakt.*

SĒMĬFĀSTĪGĬUM, ĭi. n. Vitruv. *Een halve gevel, een gevel die men maar ten halve ziet.*

SĒMĬFĔR, i. m. *Half beest, half wild dier.* Van de Centauren.

SĒMĬFĔRUS, ă, ūm. Plin. H. *Half beest, of wild dier.*

SĒMĬFŌRMIS, is. m. & f. mĕ. is. n. Colum. *Halfvormig, half gevormd.*

SĒMĬFŪLTUS, ă, ūm. Martial. *Half ondersteboven, gestoord, onderstut.*

SĒMĬGERMĀNUS, ă, ūm. *Half Hoogduitscher.* Een persoon die niet in maar by Hoogduitschland geboren is, en die den inborst en neigingen van een Hoogduitscher heeft.

SĒMĬGRÆCUS, ă, ūm. Varr. *Een halve Griek.*

SĒMĬGRĂVIS, is. m. & f. vĕ, is. n. Liv. *Half zwaar, aan de zwaare kant.* Semigravis vino. Liv. *Half dronken van wyn, half zat.*

SĒMĬGRO, ās, āvi, ātum, ārĕ. Cic. *Verhuizen.*

Semigrare à patre. Cic. *Uit zyn vaders huis verhuizen, vertrekken.*

SĒMĬHIĀNS, āntis. omn. gen. Catul. *Half open.*

Ridere semihiante labello. Catul. *Grimlachen.*

SĒMĬHŌMO, mĭnis. m. *Half mensch, half man.*

SĒMĬHŌRA, æ. f. Cic. *Een half uur.*

SĒMĬJŪGĔRUM, i. n. Colum. *Een halve bunder lands.*

SĒMĬLĂCĔR, crā, ūm. Ovid. *Half geschonden.*

SĒMĬLĀTĔR, ĕris. m. Vitruv. *Een halve tochtelsteen.*

Unâ parte laterum ordines, altera semilaterum ponuntur. Vitruv. *Aan de eene zyde worden ryen van heele, en aan de andere van halve tichtelsteenen gelegt.*

SĒMĬLĪBĔR, ĕrā, ūm. Cic. *Half vry.*

Semiliberi saltem simus. Cic. *Dat wy ten minsten half vry zyn.*

SĒMĬLĬXĂ, æ. m. Liv. *Een halve soetelaar, legerknegt.*

SĒMĬMĂDĬDUS, ă, ūm. Colum. *Half nat of vogtig, half besproeid.* Van een veld.

SĒMĬMĂRĪNUS, ă, ūm. Lucret. *Half zoutsch, half zeegtig.*

SĒMĬMAS, ārĭs. m. & f. Ovid. *Half man, of mannetje.* Spreekende van een dier van beide kunnen.

SĒMĬMĔTŌPĬUM, ĭi. n. Vitruv. *De helft of een gedeelte van de wydte of tussen ruimte die tussen de balken in timmeraadjes is.*

SĒMĬMŌRTŪUS, ă, ūm. Catul. *Half dood.*

SĒMĪNĀLIS, is, m. & f. ālĕ, is. n. Colum. *Dat men zaait, dat gezaait kan worden; goed, bequaam, eigen om te zaayen.*

SĒMĪNĀNIS, is. m. & f. ānĕ, is. n. Plin. H. *Half ledig, ydel, of wan.*

SĒMĪNĀRĬUM, ĭi. n. Colum. *Een boom queekery.*

Seminarium Senatûs. Liv. *Queekery van den Raad, of van raadsheeren, dat is, de luiden waar uit men de raadsheeren verkiest.*

** Seminarium Catilinarium. Cic. *Queekery van Catilinas gesinden of aanhang.*

** Seminarium triumphorum. Cic. *Een queekery, bron, of oorsprong van zegepralingen.*

SĒMĪNĀTIO, ōnis, f. g. Varr. *Zaayinge.*

SĒMĪNĀTŌR, ōris. m. Cic. *Een zaayer.*

SĒMĪNĔCEM. in accusativo singulari. Liv. SĒMĪNĔCES. in nominativo en accusativo plurali. Ovid. *Half dood.*

Oculi semineces. Ovid. *Zeer flaauwe half doode oogen.*

SĒMĪNĬUM, ĭi. n. Colum. *Het gezaaide, zaad.*

SĒMĪNO, ās, āvi, ātum, ārĕ. Colum. *Zaayen.*

SĒMĪNŪDUS, ă, ūm. Liv. *Half naakt.*

Digitized by Google

SĔMĬŎBŎLŬS, of SĔMĬŎBŬLŬS. Plin. *Een halve Obolus. Zie* Obolus.

SĔMĬŎNŬSTŬS, ă, ūm. Siſenna. *Half geladen.*

SĔMĬORBĬS, ĭs. m. Sen. Ph. *Een halve kloot, een half rond.*

SĔMĬPAGANŬS, ă, ūm. Perſ. *Half boerſch, boeragtig, dorper, ruw, bot, plomp.* Van een digter ſprekende.

SĔMĬPĂTĔR, trĭs. m. g. Ovid. *Een halve vader.*

SĔMĬPĔDĂLĬS, ĭs. m. & f. Vitruv. Plin. H. *Een halve voet hoog, lang, rond, enz.*

SĔMĬPĔDĀNĔŬS, ă, ūm. Colum. *Van een halve voet.*

SĔMĬPERFĔCTŬS, ă, ūm. Suet. *Half volmaakt, voltooit, volbragt.*

SĔMĬPES, ĕdĭs. m. Vitruv. Colum. Varr. *Een halve voet.*

SĔMĬPLĂCENTĬNŬS, ă, ūm. Cic. *Van Placentie aan de moeders zyde,* Van Piſo ſprekende.

SĔMĬPLĒNŬS, ă, ūm. Cic. *Half vol.*

SĔMĬPŪTĂTŬS, ă, ūm. Virg. *Half geſnoeid.*

Semiputata tibi vitis in ulmo eſt. Virg. *Uwe wynſtok hangt nog half geſnoeid aan den olmboom.*

SĔMĬRĂSŬS, ă, ūm. Catul. *Half geſchoren.* Dit woord beteekent luiden van zeer geringe ſtaat, gelyk ſlaven, enz. die men het hair zoodanig affneed, dat het by na afgeſchoren geleek.

SĔMĬRĔDŬCTŬS, ă, ūm. Ovid. *Half te rug, aan, of ingehaald,* van een zeil geſproken.

SĔMĬRĔFĔCTŬS, ă, ūm. Ovid. *Half herſteld, vermaakt.*

* Claſſis ſemirefecta. Ovid. *Een half herſtelde, hertakelde vloot.*

SĔMĬRŪTŬS, ă, ūm. Liv. *Half verwoeſt, verdelgd, vervallen.*

Tecta ſemiruta. Luc. *Half verwoeſte vervalle huizen.*

* Semirutam patriam aſpexit. Liv. *Hy aanſchouwde zyn half verwoeſte, verdelgde, bedorve vaderland.*

SĔMĬS. m. indecl. Varr. Vitruv. *De helft.* Semi is meer in gebruik, dog 't word niet gebruikt als in te zamen geſtelde woorden.

Latus pedes duos ſemis. Vitruv. *Twee voeten en een half breed.*

SĔMĬS, ĭſſĭs. m. Cic. *De helft van een As:* Sommige zeggen Sēmĭſſĭs, ĭs. m. g.

Homo ſemiſſis. Vatin. Cic. *Een kerel of vent van geene agtinge, die geen halve ſtuiver waardig is.* Ik zoude by na met anderen denken dat *Semiſſis* hier een *adjectivum* is, 't welk bevestigt word door een plaats in Scævola *in Lege qui Semiſſes uſuras promiſerat,* alwaar *Semiſſes* een *adjectivum* ſchynt te zyn. *Semiſſis uſura* was volgens het gevoelen van Manutius als men voor honderd *aſſes* alle maanden een halve voor renten gaf.

SĔMĬSĔNEX, ĕnis. Plaut. *Half oud.*

SĔMĬSĔPŬLTŬS, ă, ūm. Ovid. *Half begraven.*

SĔMĬSĬCĬLĬCŬS, i. m. Pallad. *De helft van een vierdedeel van een once, by de Latynen* Sicilicus *genoemd. Een aglie van een once.*

SĔMĬSŌMNŬS, ă, ūm. of SĔMĬSŌMNĬS, ĭs. m. & f. ĕ, ĭs. n. Cic. *Half ſlapende, half aan ſlaap; ſluimerende.*

Ex convivio prope ſemiſomnus raptus ſum. Liv. *Ik wierd by na half aan ſlaap uit het gaſtmaal weg gevoerd, gelagt, vervoert.*

Sparſos & ſemiſomnes adorti ſunt. Liv. *Zy overrompelden, overvielen hen, zy grepen, taſteden hen verſtroit leggende en half ſlapende aan.*

SĔMĬSŌPĬTŬS, ă, ūm. Liv. *Half ſlapende, half aan ſlaap: ſluimerende.* Sommigen meenen dat de drie eerſte lettergrepen van dit woord een dactylus uitmaken, brengende het vaarsje van Ovidius tot bewys, *Purpureo jacuit Semiſopita toro.* Dog zy merken niet aan, dat het zeer onzeker is, of men *Semiſopita* dan of men *Semiſupina* moet lezen.

SĔMĬSSĂLĬS, ĭs. m. & f. ălĕ, ĭs. n. Modeſtin. in L. Septitia. D. de pollicitat. *Van een halve Roomſche as of aſſis.*

Exolvere ſemiſſales uſuras. Modeſtin. *Renten tegen zes ten honderd, of een half ten honderd jmaands betalen.*

SĔMĬSSĂRĬŬS, ă, ūm. apud Florentinum in L. Legatum. de legat. Semiſſarius cohæres. *Een erfgenaam van of voor de helft.*

SĔMĬSŪPĪNŬS, ă, ūm. Ovid. *Half op den rug leggende, half achter over gelegen.*

SĔMĬTĂ, æ. f. Cic. *Een voet pad, een enge weg:* ook, *een ſteeg of ſteegje in een ſtad.*

Semitâ ſedere. Sen. Ph. *Voor iemand op de weg wyken, iemand de hooger hand geven.*

** Semita Lunæ. Claud. *De loop van de maan.*

** Semita. Cic. *Weg, maniere, wyze.*

Hæc pecunia eâdem ſemitâ revertit. Cic. *Dit geld is langs het zelfs pad,* dat is, *op de zelve maniere weder gekomen.*

SĔMĬTĂRĬŬS, ĭi. m. Catul. *Een herdersbrok, hoere voogd of jager,* om dat de hoerhuizen gemeenlyk in ſtegen waren.

SĔMĬTERTĬĀNĂ febris. Celſ. l. 3. in cap. 8. Inſcript. *Een halve derdendaagſche koortſe.*

SĔMĬTŌR, ārĭs, ātŭs sŭm, ārī. Plin. H. *In verſcheide paden of wyen verdeelt worden,* van een wyngaard geſproken.

SĔMĬTRĪTŬS, ă, ūm. Colum. *Half gedorſcht,* van koren in de ſchuur geſproken.

SĔMĬVĪĒTŬS, ă, ūm. Colum. *Half zagt, taai, of murw: half verrot of verwelkt,* van een druif geſproken.

SĔMĬVĪR, ī. m. Ovid. *Een half man,* van een Centaurus geſproken.

* Semivir. Sil. *Een gelubde.*

* Semivir. Liv. *Verwyfd, laf, laſhartig.*

Cum ſemiviro comitatu. Virg. *Met een verwyfd gezelſchap of geſtoet of gevolg.*

SĔMĬVĪVŬS, ă, ūm. Corn. Nep. *Maar half levend, half dood.*

Semivivum illum reliquit. Cic. *Hy liet hem half dood leggen.*

SĔMĬVŌCĂLĬS, ĭs. m. & f. ălĕ, ĭs. n. Varr. *Een verwarde ſtem hebbende.*

* Semivocalis. f. *Een halve klink letter.* Men verſtaat 'er *littera* onder. Dit zyn letters, die by na gelyk de klinkers uitgeſproken worden, te weten, L. M. N. R. S. X.

SĔMĬŬSTŬLĀNDŬS, ă, um. Suet. *Dat men half verbranden, of dat men half moet braden.*

SĔMĬŬSTŬLĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Half gebrand, half geſchroeid, half gebraden.*

SĔMĬŬSTŬS & SĔMŪSTŬS, ă, ūm. Virg. *Half gebrand, of verbrand.*

Corpus ſemiuſtum fulmine. Virg. *Een lichaam half door den blixem verbrand.*

SĔMĬZŌNĂRĬŬS, ă, ūm. Plaut. *Een maker of verkooper van gordels of riemen, die de helft naauwer zyn dan de Zona.*

SĔMŎDĬŬS, ĭi. m. Colum. *Een halve ſiſter, een halve mudde of ſchepel.*

SĔMŎVĔO, ēs, mōvī, mōtŭm, sēmŏvērĕ. Plaut. *Afkonderen, afſcheiden, van een zetten.*

Semovere abs ſe aliquem. Ter. *Iemands gezelſchap afſnyden, iemand myden, ſchuwen.*

A contemplatu mali ſemoveo me. Ovid. *Ik weederhoude my zelven van de gedagten van het quade.*

SĔMPĔR. adv. Cic. *Altyd, eenwiglyk, voor altoos.*

SEMPERVĪVŪM, ī. n. Plin. H. *Huislook, donderbaart,* zeker kruid.

SĔMPĪTĔRNŌ. adv. Vitruv. *Altyd, eenwiglyk, voor altoos.*

SĔMPĪTĔRNŬS, ă, ūm. Cic. *Eenwig, eenwig durend.*

Homo me miſerior nullus eſt, neque adverſa cui plura ſint ſempiterna. Ter. *Daar is geen ellendiger menſch dan ik, nog die geduriglyk meer rampen of ongevallen overkomen.*

SĔMŪNCĬA, æ. f Cic. *Een half once, een lood.*

Facere aliquem hæredem ex deunce & ſemuncia. Cic. *Imand erfgenaam maken van het elfde en de helft van het twaalfde deel zyner goederen.*

SĔMŪNCĬĀLĬS, ĭs. m. & f. ălĕ, ĭs. n. Plin. H. *Van een half once, van een lood.*

SĔMŪNCĬĀRĬŬS, ă, ūm. Liv. *Van een half once, of een lood.*

SĔNĀCŬLŬM, i. n. Liv. *Vroedſchaps-kamer, de Raad-kamer, een plaats daar de Roomſche Raadsheeren of Vroedſchappen vergaderden om Raad te plegen.*

SĔNĀRĬŎLĪ, ōrŭm. m. plur. Cic. *Vaarsjes van zes* pedes.

SĔNĀRĬŬS, ă, ūm. Jul. Frontin. de Aquæduct. *Zes duimen of zes voeten, enz. breed, lang, enz.*

Senarius verſus. Cic. *Een verſus Jambicus van zes* pedes.

SĔNĀTŌR, ōrĭs. m. Cic. *Een Raadsheer, een Raad.*

SĔNĀTŌRĬŬS, ă, ūm. Cic. *Van een Raadsheer of Raad.*

SĔNĀTŬS, ūs. m. Cic. *Den Raad, Vroedſchap, alle de Raadsheeren, de vergaderde Raden, Raadsvergadering.*

Frequenti Senatu. Cic. *In een talryken, vollen Raad, of Vroedſchap.*

Digitized by Google

Cogere Senatum. Cic. *Den Raad verzamelen, by een roepen.*
* Senatus. Cic. *Den Raadkamer, der Raadsheeren zael.*
SĔNĀTŪSCŌNSŬLTŬM, i. n. Cic. *Een raadsbesluit, of gebod van den Raad.*
SĔNĔCIO, ōnis. f. Plin. H. *Grindkruid, kruiskruid, kruiswortel.*
SĔNECTĀ, æ. f. Plin. H. *Ouderdom, oudheid, hooge jaren.*
* Senecta serpentium. Plin. *Het afgevalle vel van slangen, alsze vervelt hebben.*
Senectam exuunt serpentes. Plin. H. *De slangen doen hun oude vel af, verwisselen van vel, vervellen.*
SĔNECTŬS, ūtis. f. Cic. *Ouderdom, hooge jaren.*
Adipisci senectutem. Cic. *Ouderdom verkrygen, verwerven: dat is, oud of hoog van jaren worden.*
Desipere senectute. Cic. *Van ouderdom dutten, suffen, kindsch zyn.* Van een oud man gesproken.
* Senectus. Cic. *Oudheid, aloudheid.*
Oratio plena litteratæ senectutis. Cic. *Een vertoog vol aloude geleerdheid.*
* Senectus. Plin. H. *Het oude of vervelde vel van slangen.*
† SĔNECTŬS, ă, ŭm. Plaut. *Oud, oud geworden.*
Senectum corpus. Salluſt. *Een oud lichaam, het lyf van een oud man.*
† SĔNĔO, ēs, sĕnēre. Catul. *Oud of hoog van jaren zyn.*
SĔNESCO, scis, sĕnŭī, sĕnescĕre. Cic. *Oud of hoog van jaren worden.*
** Annibalem ipsum famâ senescere. Liv. *Dat den roem, of de vermaardheid van Annibal zelf verviel, verminderde.*
** Civitas otio senescit. Liv. *De stad legt in ledigheid verzopen, verzonke: vervalt door ledigheid.*
** Consilia cunctando senescunt. Liv. *De Raadplegingen, de ondernemingen vervallen, komen tot niet door het draalen, uitstellen, sammelen, sukkelen.*
** Senescere. Tac. *Oud worden.* Van een nieuwe tyding.
** Hyems senescit. Cic. *De winter begint voorby te gaan, te eindigen.*
** Laus senescit. Cic. *Den roem, de lof vervalt, neemt af, vermindert.*
** Morbus senescit. Cic. *De ziekte vermindert, neemt af.*
Pugna senescit. Liv. *De stryd word slap, neemt af, begint te eindigen.*
** Senescit Luna. Varr. *De Maan neemt af.*
SĔNEX, is. m. Cic. *Een oud man.*
Senex moribus. Front. *Een oud man in zeden, manieren, of inborst.*
SENĬ, æ. ă. Cic. *Zes.*
Anni decies seni. Ovid. *Tienmal zes, dat is, zestig jaren.*
SĔNĬLIS, is. m. & f. ĭlĕ, is. n. Cic. *Van een oud man.*
Judicio senili adolescens. Cic. *Een jongeling van een's oud mans oordeel of verstand.*
SĔNĬLĬTĔR. adv. Quintil. *Gelyk een oud man.*
Tremere seniliter. Quintil. *Beven gelyk een oud man.*
SENĬO, ōnis. m. Perſ. *Een werp van zes oogen met den teerling.*
SĔNIŌR, ōris. m. & f. Virg. *Een oud man of oude vrouw.*
Extat oratio senior, quàm illa ætas ferebat. Cic. *Daar is een ouder vertoog in of voor handen dan die eeuw mede bragt.*
* Seniores. Liv. *De Raadsheeren, den Raad. De Ouderlingen van een volk.*
Ad Seniores mandata habere. Liv. *Bevelen voor of aan den Raad hebben.*
SĔNIŪM, ii. n. Cic. *Ouderdom, hooge jaren.*
** Inhumanæ senium depone Camenæ. Hor. *Leg af die oude mans trant van al te ernstige gedichten.*
SĔNIŪM Lunæ. Plin. H. *Dalinge, afwyking van de maan.*
** Ut illum Dii senium perdant. Ter. *Dat de Goden dien ouden nar verdelgen.*
SĔNŌNES, nūm. m. plur. Cæſ. Plin. H. *Sens*, Een ſtad in Vrankryk.
SENSĀ, ōrum. n. plur. Cic. *De gedagten, de gevoelens, het oordeel.* Men voegt'er nu en dan *mentis* by.
SENSĪBĬLIS, is. m. & f. ĭlĕ, is. n. Vitruv. *Dat men door de zinnen gewaar word, vatten of begrypen kan.*
Sensibilis auditui. Vitruv. *Dat men kan hooren.*
SENSĬCŬLŬS, i. m. Quintil. *Kleine, geringe, slegte gedagte.*
† SENSĬFĔR, ă, ŭm. Lucret. *Gevoelen mede brengende, verootzakende.*
SENSĬFĬCŬS, ă, ŭm. Macrob. *Gevoelen veroorzakende, gevolg.*
SENSĬLIS, is. m. & f. ĭlĕ, is. n. Lucret. *Dat men door de zinnen kan vatten, begrypen.*
SENSĬM. adv. Cic. *Allengsjes, met der tyd, langzaamlyk.*
Sensim crescere. Plin. H. *Allengsjes, langzaamlyk groeyen.*
SENSŬM, i. n. g. Cic. *Gevoelen, gedagten, wille.*
SENSŬS, ūs. m. Cic. *Een zin, een der zoo genaamde vyf zinnen.*
Cassa sensu simulacra. Lucret. *Zinneloze, herſenloze beelden.*
Suffugit res illa sensum. Lucret. *Die zaak is boven onze zinnen, kan met geen zinnen bevat worden.*
Specie primâ sensus acerrimè commovere. Cic. *De zinnen in de eerſte vertooninge geweldig treffen, ontzetten.*
Sensus humanitatis. Cic. *Gedagten, gevoelen van beleefdheid, heusheid, wellevendheid.*
Timor mihi abstulit omnem sensum. Ovid. *De vreze heeft my alle gevoelens benomen.*
Sensus impellere voluptate. Cic. *De zinnen door wellust aanzetten.*
Affici sensu doloris. Cic. *Door gevoelen van smart of hartzeer aan gedaan, getroffen worden.*
* Sensus Actoris. Cic. *De gevoelens, of hartstogten van een pleister of tooneel speler.*
Percipere sensum & voluptatem. Plin. J. *Lust en vermaak ſchepen.*
Vitalem reddere sensum. Lucret. *Weder tot zig zelven doen komen, het gevoelen van 't leven weder geven.*
* Sensus. Cic. *Gedagte, bevatting, begrip, beſeffing, zin, wille.*
Continenti die ac nocte prælio ab sensu operis hostes avertebat. Liv. *Hy wendde de vyanden af van de gedagten of kennisse van zyn werk, door een ſtryd die nagt en dag duurde.*
Varios sensus expromit animus. Lucret. *Het gemoed brengt verſcheide gedagten voort.*
* Sensus. Cic. *Gedagten, gevoelen, oordeel.*
Illius sensum pulchrè calleo. Ter. *Ik weete zyn gedagten, zinnelykheid, of zin, zeer wel.*
Unus sensus bonorum omnium. Cic. *Het gevoelen van alle goede, vrome, of eerlyke luiden was 't zelve.*
* Sensus communis. Hor. *Gemeen of goed oordeel, goede gedagte.*
Carere sensu communi. Hor. *Van gemeen of gezond oordeel beroofd, ombloot zyn, zoo dom zyn als een varken.*
* Sensus verbi. Ovid. *De zin, beteekening van een woord.*
SĔNTĔNTĬA, æ. f. Cic. *Gevoelen, oordeel, gedagten, raad.*
Hæc mea sententia est. Ter. *Dit is myn gevoelen of gedagte.*
Hoc ad rem meâ sententiâ maximè pertinet. Ter. *Dit behoort na myn gevoelen t'eenemaal tot de zake, is van zeer groot gewigt in de zake.*
Res in multis sententiis posita. Plaut. *Een zake tuſſen verſcheide of verſchillende gevoelens geſteld, hangende, of daar verſcheide, of ſtrydige gevoelens over zyn.*
Quanrùm intellexi senis sententiam de nuptiis. Ter. *Voor zoo veel of zoo verre als ik de gedagten van den ouden man omtrent het huwelyk verſtaan, gehoort, begrepen hebbe.*
Accipere sententiam. Liv. *Een beſluit nemen.*
Decedere sententiâ. Tac. *Van gevoelen of gedagten veranderen.*
Dejicere de sententia. Cic. *Iemand doen veranderen van gedagten, van zyn gevoelen afwenden.*
Postularum est ut Bibuli sententia dividererur. Cic. *Daar wierd verzogt dat het gevoelen of den raad van Bibulus verdeelt zoude werden: dat is, dat men een gedeelte zoude toeſtaan, en 't overige verwerpen.*
* Sententia. Plin. J. *Toeſtemming, ſtem, ſtemgeving.*
Numerantur sententiæ, non ponderantur. Plin J. *De ſtemmen worden getelt of opgenomen, maar niet overwogen.*
Omnibus sententiis. Cic. *Met alle of gemeene ſtemmen.*
* Ex sententia navigare. Cic. *Na wenſch of zeer voorſpoedigly ter zee varen, zeilen.*
* Sententia. Quintil. *Een vonnis, oordeel, of gewyſde.*
Candida sententia. Ovid. *Een voordeelig vonnis.*
Triſtis sententia lata est. Ovid. *Daar is een bedroefd, dat is, nadeelig vonnis over hen gewezen, hy is verweezen, gedoemd, veroordeeld.*
* Sententia. Cic. *Een ſpreekwoord, ſpreuk, zinſpreuk, klenſpreuk.*

Gram-

Digitized by Google

Grandes ſententiæ. Quintil. *Hoogdravende, zinryke, kragtige, klemmende, volgeeſtige, nadrukkelyke ſpreukwoorden, ſpreuken.*

SENTENTIŎLĂ, æ. f. Cic. *Een kleine zin, of zinſpreuk, een ſpreukje.*

SENTENTIŌSE. adv. Cic. *Op de maniere van een klemſpreuk, op een zinryke, nadrukkelyke wyze, met nadruk.*

Sæpe etiam ridicula ſententioſè dicuntur. Cic. *Belachelyke dingen worden zelfs dikwils op een zinryke wyze gezegt.*

SENTENTIŌSŬS, ă, ŭm. Cic. *Zinryk, volgeeſtig, nadrukkelyk, klemmend.*

SENTĒS, sēntĭbŭs. m. Colum. *Een doorn-loom, een braamſtruik.*

SENTIS-CANIS. Colum. *Een eglantier.* Columella zegt *Sentem-canis.*

SENTĪCĒTŬM, ī. n. Plaut. *Een doornboſch, een doornhage.*

SENTĪCŌSŬS, ă, ŭm. Lucil. *Vol doornboomen, of braamſtruiken.* Lucilius gebruikt dit woord niet dan in een oneigen zin. Senticoſa verba. *Stekende, ſcherpe, bitſe woorden.*

SENTĪNĂ, æ. f. Cic. *De watergang binnen in een ſchip:* dat is, *het ſcheeps-ryool, met een eigen ſcheeps naam de durk, of den urk.*

** Sentina Reipublicæ. Cic. *Een vuilnis bak,* dat is, *een uitſpuwſel, uitweegſel, vuil rugt van de ſtad.* Dat is, *de ſnoodſte, argſte, veragtelykſte van de ſtad.*

** Sedebamus in puppi, nunc autem vix eſt in ſentina locus. Cic. *Wy zaten boven op 't agterſchip of aan 't roer; nu is 'er naauwlyks plaats voor ons in de watergang:* dat is, *wy zaten te voren in de verheevenſte plaats of aan 't roer van den Staat, nu vinden wy ter naauwer nood plaats op de mishoop.*

SENTĬO, tis, sēnsī, sēnsŭm, sēntīrĕ. Cic. *Gevoelen, voelen, gewaar worden.* Van de zinnen geſproken.

Sentio ſonitum. Plaut. *Ik hoore een geluid, word een geluid gewaar.*

Sentire odores. Lucret. *Reuk gewaar worden, vernemen.* Famem. Liv. *Honger voelen, grooten honger hebben.*

Labor non ſentitur ſedulitate. Ovid. *Den arbeid word door den yver niet gevoelt.*

* Vetuſtatem ſentire. Plin. H. *Na oudheid ryeken, oud worden.*

* Sentire. Ter. *Gewaar worden, bezeffen, begrypen, beſpeuren, vernemen.*

Si ſenſero quicquam te fallaciæ conari. Ter. *Indien ik beſpeure, kome te weten dat gy eenig bedrog tragt of poogt in 't werk te ſtellen.*

Si me ſenſerit filium quærere. Ter. *Indien hy beſpeurt, gewaar word dat ik zyn zoon loop zoeken.*

* Sentire. Cic. *Gevoelen, denken, oordeelen: van gedagten, gevoelen of oordeel zyn.*

De amicitia omnes ad unum idem ſentiunt. Cic. *Aangaande de vriendſchap zyn alle menſchen tot een toe van het zelve gevoelen, of oordeel, van de zelve gedagten.*

Sentire cum aliquo. Ter. *Met iemand van een gevoelen, oordeel, of gedagten zyn.*

Pro bonis contra improbos ſentire. Cic. *Tegen de godloozen met de vromen van het zelve gevoelen of oordeel zyn.*

* Sentire. Plaut. *Weten.*

Sentio ipſe quid agam. Plaut. *Ik weet zelf wat ik doen zal, of my te doen ſtaat.*

Sic cum eo de Republica diſputavi, ut ſentiret ſibi cum viro forti eſſe pugnandum. Cic. *Ik hebbe met hem zoodanig over 't gemeene beſt geredekavelt, dat hy wel konde begrypen dat hy met een dapper man te ſtryden of te doen hadde.*

SENTIS, is. m. & f. g. Plaut. *Doorn.*

SENTĪSCO, ſcĭs, ſcĕrĕ. Lucret. *Zie* Sentio.

SENTŪS, ă, ŭm. Virg. *Doornagtig, ruw, ſcherp door de meenigte van doornen.* Van een plaats geſproken.

* Sentus. Ter. *Wanſchikkelyk, yſſelyk, vervaarlyk, gruwzaam, ſchrikkelyk om te zien.*

SEŌRSŪM. adv. Liv. *Alleen, byzonderlyk, in 't byzonder, afzonderlyk.*

Omnibus habeo gratias, & ſeorſum tibi. Ter. *Ik bedanke hen alle en u in 't byzonder.*

Seorſum à patre habitare. Caïus Juriſc. *Van zyn vader afgezonderd woonen.*

Seorſum à te ſentio. Plaut. *Ik ben van een ſtrydig gevoelen met u: Myn gedagten komen met de uwe niet over een.*

† SEŌRSŬS, ă, ŭm. Lucret. Plaut. *Afgezonderd, afgelegen, ter zyde gezet.*

SĔPĂRĀBĬLIS, is, ĕ. Cic. *Dat men kan afzonderen of afſcheiden.*

SĔPĂRĔ. Een *ablativus* by Statius van 't woord *Separ* of *Separis*, 't welk men in geen Schryvers vind. *Afgezonderd.*

SĔPĂRĀTE & SĔPĂRĀTIM. adv. Cic. *Afzonderlyk, in 't byzonder.*

Nihil accidet ei ſeparatim à reliquis civibus. Cic. *Hem zal niets byzonders buiten de andere burgers gebeuren, overkomen: Hy zal niet anders dan de andere burgers gehandelt worden.*

SĔPĂRĀTĬO, ōnis. f. g. Gell. *Afzondering, afſcheiding.*

SĔPĂRĀTŬS, ă, ŭm. Cic. *Afgezonderd, afgeſcheiden, ter zyden gezet, geſteld.*

SĔPĂRO, ās, āvi, ātŭm, ārĕ. Plin. H. *Afzonderen, afſcheiden, ter zyde ſtellen of zetten: onderſcheiden.*

Separare vera à falſis. Cic. *Ware van valſche dingen onderſcheiden.*

* Separare. Ovid. *Verdeelen, ſcheiden, tuſſen beiden zyn.*

SĔPĔLĪBĬLIS, is. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Plaut. *Dat begraven kan worden:* dat is, *dat men verhelen, verborgen, of geheim moet of mag houden.*

SĔPĔLĬO, īs, īvī, ītŭm, īrĕ. Cic. *Een doode begraven, ter aarde beſtellen.*

** Sepelire dolorem. Prop. *Een ſmart begraven,* dat is, *doen verdwynen.*

** Sepelire ſe vino & epulis. Sen. Ph. *Zig in wyn en ſpys begraven,* dat is, *zyn maag met wyn en ſpys ballaſten, overladen: zig vol en zat ſuipen en vreten.*

SĒPES, ĭs. f. Cic. *Een hegge.*

Prætendere ſepem ſegeti. Virg. *Een hegge rondom gezaaid land maken.*

SĒPĬA, æ. f. Plin. H. *Een ſpaanſche zeekat.* Zekere viſch die een zwarte vogt uitwerpt als men hem wil vangen, waar door hy zig voor de oogen der viſſchers verbergt.

** Sepia. Perſ. *Inkt.*

SĒPIMĒNTŬM, ī. n. Varr. *Een hegge, of heining.*

Sepimento aliquid vallare. Varr. *Iets met een heggen of heining beſluiten, afſchieten, omringen.*

Militare ſepimentum. Varr. *Een gragt, een bolwerk.*

SĒPĪO, īs, īvī, *vel* sēpsī, sēptŭm, īrĕ. Cic. *Inſluiten, omringen, afſchieten,* met heggen, enz.

Sepſit gradientes obſcuro aëre. Virg. *Zy omringde hen toen zy gingen met een duiſtere lugt, of wolk.*

Sepire ſe difficultate abrogationis. Cic. *Zig voorzien, verſterken, beveiligen tegen de zwarigheid van afſchaffinge, of afgeſchaft of vernietigt te worden.* Van een wet geſproken.

SĒPĬŎLĂ, æ. f. Plin. H. *Een kleine of jonge Spaanſche zee kat. Zie* Sepia.

SĒPLĂSĬĂ, æ. f. Plin. H. *Makinge of verkoopinge van reukwerken,* dus genoemd van de ſtraat waar in zy te Kapua woonden.

SĒPLĂSĬĀRĬUS, ĭi. m. g. Lamprid. *Een zalf of reukwerk verkooper.*

SĒPŌNO, ĭs, pŏsŭī, pŏsĭtŭm, sēpōnĕrĕ. Cic. *Ter zyden, van malkander ſtellen, zetten, ſcheiden, afzonderen.*

Seponere aliquid ab alio. Cic. *Eene zaak van de andere afſcheiden.*

* Seponere pecuniam ad ædificationem. Liv. *Geld aan een kant, ter zyden leggen, om te bouwen, timmeren.*

* Seponere ſibi tempus ad rem aliquam. Cic. *Zig zelven een tyd tot iets ſtellen, ſchikken.*

SĒPŌSĬTŬS, ă, ŭm. Cic. *Ter zyden, van malkander geſteld, gezet, geſcheiden, afgezonderd.*

* Sepoſitus. Cic. *Verholen, verborgen, geheim.*

Fons ſepoſitus. Prop. *Een afgelegen water-bron.*

* Sepoſitus. Martial. Cæſ. *Verre afgezonderd, afgelegen.* Van een land of volk ſprekende.

SĒPS, ĭs. m. Plin. H. *Een hegge:* ook, *een ſoort van ſlang wolkers bete de leden doet rotten.*

SEPTĒM. omn. gen. plur. indecl. Cic. *Zeven.*

SEPTEMBĔR, brĭs. Cic. *Herſtmaand.* Men verſtaat 'er onder of voegt 'er *Menſis* by.

SEPTEMDĔCĬM. omn. gen. plur. indĕcl. Cic. *Zeventien.*

** SEPTEMFLŬUS, ă, ŭm. Ovid. *In zeven beezemen vloeyende, door zeve plaatſen loopende.*

** SEPTEMGĔMĬNUS, ă, ŭm. Virg. *Zeven monden heb-*

Digitized by Google

bende. Van de Nyl geſproken.

SĔPTĔMPĔDĀLIS, ĭs. m. & f. ālĕ, ĭs. n. Plaut. *Zeven voeten lang, breed, hoog, diep.*

SĔPTĔMPLEX, ĭcĭs. omn. gen. Virg. *Zevenvoudig.* Clypeus ſeptemplex. Virg. *Een zevenvoudig ſchild, een ſchild met zeven vellen over den anderen overtrokken.*

* Septemplex Nilus. Ovid. *De zevenmondige Nyl.*

SĔPTĔMVĪR, vĭrī. m. Cic. *Een zeven-man te Rome.* Deze waren zeven Overheids perſonen, die het opzigt hadden over offerhanden en der Opperprieſteren maaltyden *adjuciales* genoemd.

SĔPTĔMVĪRĀLIS, Liv. *Van de zeven mannen.* Judicium ſeptemvirale. *Idem. Een gewyſde van de zeven mannen.*

SĔPTĔMVĪRĀTŬS, ūs. m. Cic. *Het zeven-manſchap te Rome.*

SĔPTĒNĀRĬŬS, ă, ŭm. Cic. *Van zeven, dat zeve begrypt, vervat.*

Septenarius verſus. Cic. *Een vaars van zeven pedes.*

Septenarios fundere. Cic. *Vaarzen van zeven pedes maken.*

SĔPTĒNI, æ, ă. Cic. *Zeven in getal.*

SĔPTĔNNIS, ĭs, ĕ Plaut. *Van zeven jaren, zeven jarig, zeven jaren oud.*

SĔPTĒNŬS, ă, ŭm. Brut. ad Cic. Septenum numerum legionum alo. Brut. ad Cic. *Ik houde een getal van zeven keurbenden op myne koſten.*

SĔPTĔNTRĬO, ōnĭs. m. Cic. *Den grooten beer:* Zeker hemels teeken. Sommigen ſchryven *Septemtrio.*

* Septentrio minor. Cic. *De kleine beer.*

* Septentrio. Cic. *Het noorden, het noorder gedeelte des werelds.*

* Septentrio. Plin. H. *De noorden wind.*

SĔPTĔNTRĬŌNĀLIS, ĭs. m. & f. ālĕ, ĭs. n. Varr. *Noorden, in't noorden gelegen: Noordſch.*

Septrionalis circulus. Varr. *De noorder aſpunt.*

SĔPTĔNTRĬŌNĀRĬŬS, ă, ŭm. A. Gell. *Van 't noorde: Noordſch.*

Septentrionarius ventus. A. Gell. *De noorden wind.*

SĔPTĬCŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Bytende, metende, ſcherp.* Van geneesmiddelen geſproken.

SĔPTIĔS. adv. Cic. *Zeven malen, reizen, keeren, zeven werven.*

† SĔPTĬFĀRĬĀM. adv. Nonius. *In zeven deelen:* ook, *op zeven manieren.*

SĔPTĪMĀNŬS, ă, ŭm. Varr. Nonæ ſeptimanæ. Varr. *Nona, die op den zevenden dag van de maand komen.*

SĔPTĪMŬM. adv. Cic. *Voor de zevende maal, reis, of keer.*

Septimum Conſul. Cic. *Voor de zevende maal Burgermeeſter.*

SĔPTĪMŬS, ă, ŭm. Plaut. *De zevende.*

SĔPTĪMŬSDĔCĬMŬS, ă, ŭm. Cic. *De zeventiende.*

SĔPTĬNGĒNĀRĬŬS, ă, ŭm. Varr. *Van zevenhonderd:*

Septingenarius grex. Varr. *Een kudde van zevenhonderd ſchapen, enz.*

SĔPTĬNGĒNTĔSĪMŬS, ă, ŭm. Liv. *Het zevenhonderdſte, van een jaar, enz.*

SĔPTĬNGĒNTI, æ, ă. Liv. *Zeven honderd.*

SĔPTĬO, ōnĭs. f. Vitruv. *Inſluitinge, afſchietinge met een hegge of heining.*

SĔPTŬAGĒNĀRĬŬS, ă, ŭm. Front. *Van zeventig.*

SĔPTŬAGĒNI, æ, ă. Colum. *Zeventig.*

SĔPTŬAGĒNŬS, ă, ŭm. Plin. H. *De zeventigſte.*

SĔPTŬAGĬĔS. adv. Colum. *Zeventig malen, reizen, keeren. Zeventig werven.*

SĔPTŬAGĬNTĂ. omn. gen. plur. indecl. Cic. *Zeventig.*

SĔPTŬĔNNIS, ĭs. m. & f. ĕ, ĭs. n. Plaut. *Van zeven jaren, zeven jarig, zeven jaren oud.*

SĔPTŬM, ī. n. Celſ. *Het middel-rif,* 't welk het hart en de longen van de lever, de milt en de darmen ſcheid.

SĔPTĂ, ōrŭm. n. plur. Cic. *Een hegge of heining, beſlote, afgeſchote plaatſen, alles waar in men menſchen of beeſten inſluit, een ſchuthok,* ook, *een perk.*

SĔPTĬO, ōnĭs. f. Vitruv. *Een dyk, een dam.*

Septio. Vitruv. *Een beſloten, afgeſchoten plaats.*

Inter ſeptiones fundamenta fodiantur. Vitruv. *Laat de grondleggingen tuſſen de dammen gedolven werden.*

SĔPTŬNCĬĀLIS, ĭs. m. & f. ālĕ, ĭs. n. Colum. *Van zeven oncen, zeven oncen zwaar.*

SĔPTŬNX, cĭs. m. Liv. *Zeven oncen.*

SĔPTŬS, ă, ŭm. Cic. *Met een hegge, heining, of muur omringd, afgeſchoten.*

Per ſundum ſeptum facere ſemitam. Plaut. *Een voetpad maken door een grond met een hegge of muur afgeſcheiden.*

* Septus caritate. Plin. J. *Door liefde van zyn volk omringd, bewaard.* Van een Vorſt geſproken.

* Septus nebulâ. Virg. *Met een wolk omringd, bedekt.*

* Philoſophiæ præſidiis ſeptus. Cic. *Door hulp van de Wysgeerte verſterkt.*

SĔPŬLCRĀLIS, ĭs. m. & f. ālĕ, ĭs. n. Ovid. *Van een graf of graffſtede, tot een graf behoorende.*

Arx ſepulcrales. Ovid. *Altaren of Outers by graven geſigt.*

SĔPŬLCRETŬM, ī. n. Catul. *Een begraaf-plaats, een kerkhof.*

SĔPŬLCRŬM, ī. n. Cic. *Een graf of graffſtede.*

SĔPŬLTŪRĂ, æ. f. Sulp. ad Cic. *Een begraaf-plaats, kerkhof, graf, of graffſtede.*

* Sepultura. Cic. *Begraving, begravenis.*

* Sepultura. Cic. *De plegtigheden van een begravenis.*

SĔPŬLTŬS, ă, ŭm. Cic. *Begraven, ter aarde geſtagt.*

SĔPUM, ī. Non. *Zie Sebum.*

SĔQUĀNĂ, æ. m. Cæſ. *De Seine.* Een rivier in Vrankryk.

SĔQUĀNI, ōrŭm. m. plur. Cæſ. *Die van 't Franche Comté, of van 't Graaffſchap van Bourgogne.*

SĔQUĀX, ācĭs. omn. gen. Virg. *Dat ligt volgt.*

Equus ſequax. Ovid. *Een paard dat ligt zwenkt, draait, of keert.*

* Sequax. Plin. H. *Klam, taay, klevende.* Van pek geſproken.

* Lanæ ſequaces. Martial. *Rekkende, taſte, taaye wollen.*

SĔQUĔLĂ, æ. f. A. Gell. *Een gevolg.*

Sequela omnis generis. Front. *Allerhande ſoort van gevolg of naſleep van een leger,* gelyk ſoldate knegts, zoetelaars, enz.

SĔQUĔSTĔR, trĭ. m. Plaut. *Een middelaar, ſcheidsman, tuygman, goede man:* ook, *een perſoon die iets, daar verſchil over is, te bewaren gegeven word.*

SĔQUĔSTĔR, trĭs. m. Cic. *Idem.*

SĔQUĔSTRŌ. adv. A. Gell. *In't byzonder, afzonderlyk.*

SĔQUĬŎR, ōrĭs. m. & f. SĔQUĬŪS, ōrĭs. n. Sen. Ph. *Arger,* ‡ *ſlegter.* Voſſius meent dat *Sequior* en *Socior, Sequus* en *Socius* een en de zelve zyn. *Zie* Seciùs.

SĔQUŎR, ĕrĭs, sĕcūtŭs sŭm, sĕquī. Ter. Cic. *Volgen, navolgen.*

Funus ſequi. Ter. *Een begravenis, een lyk volgen, verzellen.*

** Auctoritatem alicujus ſequi. Cic. *Iemands aanzien volgen.*

Adulationem longius ſequi. Tac. *Het gevlei te verre involgen:* dat is, *te veel na gevlei luiſteren; zig door gevlei laten vervoeren.*

* Sequi. Lucret. *Volgen, na iemand komen.*

Cibum ſequitur ſomnus. Lucret. *De ſlaap volgt na het eten.*

Non ſine cauſa nares oris vicinitatem ſecutæ ſunt. Cic. *De neus is niet zonder oorzaak of reden by de mond geplaatſt.*

* Conſuetudinem ſequi. Plin. J. *Een gewoonte volgen.*

* Feras ſequi. Ovid. *Wilde dieren vervolgen, jagen, agter het zitten.*

* Fidem populi Romani ſequi. Cæſ. *Getrouwheid, of trouwe aan of voor 't Roomſche volk betragten, nakomen.*

* Matrimonium divitis ſequi. Plin. J. *Een huwelyk met een ryk perſoon najagen, zoeken.*

Otium & tranquillitatem vitæ ſequi. Cic. *De ledigheid en ruſt van 't leven najagen, zoeken.*

* Meliora ſequi. Virg. *Een beter zyde kiezen, volgen.*

* Militiam ſequi. Cic. *Den krygh volgen, de oorlegs zyde kiezen.*

* Officium ſequi. Cic. *Zyn pligt opvolgen, nakomen, betragten.*

* Sectam alicujus ſequi. Liv. *Iemands gezindheid of aanhang volgen.*

Mores Græcorum ſequi. Corn. Nep. *De zeden der Grieken navolgen.*

* Utilitates ſequi. Cic. *Zyn belang of voordeel najagen, betragten, waarnemen, zoeken.*

* Sequitur. Cic. *Het volgt.*

* Sequitur videre de eo quod veteres conſtituerunt. Paul. Juriſc. *Het volgt of nu ſtaat ons te zien wat de Ouden daar omtrent vaſt geſtelt hebben.*

SĔQUŬTOR, ōrĭs, m. g. Juv. *Een volger, navolger: die na iemand komt.*

SĔRĂ, æ. f. Tibul. *Een ſlot,* ook, *een klink, grendel, of boom om*

Digitized by Google

om een daar te ſluiten.

SĔRĀPIS, vel SĔRĀPHIS. Mart. *Een ſoort van een vyerige ſlang* welke de Egyptenaren aanbaden.

SĔRĀPĪĀS, ădis, f. g. Plin. *Standel-kruid.*

SĔRĒNĪTĀS, ātis. f. Cic. Plin. H. *Helderheid, klaarheid van lugt of weder:* Men voegt'er nu en dan *Cæli* by.

* Serenitas fortunæ. Liv. *Gunſt, toelacching van 't geluk.*

** Serenitas. Liv. *Geruſtheid, ſtilheid, bedaardheid, kalmte.*

SĔRĒNO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Virg. *Helder, of klaar maken.* Van de lugt, het weder, of de tyd geſproken.

** Serenat etiam nubila humani animi Sol. Plin. H. *De zon verdryft ook de wolken van 't menſchelyk gemoed. De zon heldert ook 's menſchen hert op.*

** Spem fronte ſerenat. Virg. *Hy vertoont de hope, doet de hoope in zyn aangezigt blyken.*

SĔRĒNŪM, ī. n. g. Virg. *Zie* Serenitas.

SĔRĒNŬS, ă, ūm. Plaut. Virg. *Helder, klaar, ſchoon, mooy.* Sprekende van de lugt, den hemel, 't weder. Juſtinianus zegt *Sereniſſimus Princeps. Een zeer doorlugtig vorſt.*

** Horæ ſerenæ current. Sil. *De uuren zullen vermakelyk, met geneugte verloopen, of doorgebragt of verfleten worden.*

** Animus ſerenus. Ovid. *Een geruſt, bedaard, ſtil, eenparig gemoed.*

** Os ſerenum. Martial. *Een helder, ſchoon, deftig aangezigt.*

** Vitam ſerenam degere. Lucret. *Een geruſt, ſtil, onbekommerd leven leiden.*

SĔRĒSCO, ſcĭs, ĕſcĕrĕ. Plin. H. *Tot wey worden,* van melk geſproken. Ook, *Helder, klaar worden.*

SĔRĬA, æ. f. Ter. Perſ. *Een langwerpig wynvat of pyp.*

Seria. Plaut. *Een vat waar in men zoute koſt dede: een kuip, een vleeſch kuip.*

Seria olearia. Varr. *Een olyvat of pyp.*

Seria. Perſ. *Een vat daar zilver of koper in is.*

SĔRĬCĀRĬŬS textor. Jul. Firm. *Een zyde-wever.*

SĔRĬCĀTŬS, ă, ūm. Suet. *In zyde gekleed, uitgedoſt.*

SĔRĬCUM, ī. n. g. Plin. *Zyde.*

SĔRĬCŬS, ă, ūm. Hor. *Zyde, van zyde.*

Pallia ſerica. Stat. *Zyde mantels.*

SĔRĬES, ēi. f. Cic. *Vervolg, t'zamenhang, ſchakeling* van zaken die den anderen volgen.

Series cauſarum. Cic. *Vervolg, t'zamenhang, ſchakeling van zaken.*

Series vitæ. Ovid. *Het vervolg, de loop van 't leven. Levensloop.*

SĔRĬŌ. adv. Ter. *Ernſtiglyk, ernſthaftiglyk, met of in ernſt, zonder lacchen.*

SĔRĬŎLĂ, æ. f. Perſ. *Een kleinaarde vat.*

SĔRĬPHĬUM, ĭī, n. g. Plin. *Zee alſem.*

SĔRĬS, ĭs. f. Varr. *Een ſoort van cikorey. Witte Endivie.*

SĔRĬŬS, ă, ūm. Cic. *Ernſtig, ernſthaftig, ſtatig, deftig.*

Ait rem ſeriam velle agere mecum. Ter. *Hy zegt dat hy iets ernſtigs met my te doen of te handelen heeft.*

Dicta ſeria. Hor. *Ernſtige, ernſthaftige redenen.*

Vertere ſeria ludo. Hor. *Ernſtige dingen in of tot jok of ſcherts veranderen, verdraayen.*

SĔRMO, ōnĭs. m. Cic. *Een taal, of ſpraak.*

Græcus ſermo. Cic. *De Griekſche taal.*

* Sermo. Cic. *Een rede, redenering, of redekaveling.*

Habere multum ſermonem de aliquo. Brut. ad Cic. *Veel praats van iemand hebben, voeren.*

* Sermo. Cicer. *Mondgeſprek, onderhoudinge, woorden wiſſeling.*

Conferre ſermonem cum aliquo. Cic. *Met iemand mondgeſprek hebben, met iemand ſpreken, redeneren.*

De te video eſſe ſermonem. Cic. *Ik zie dat'er praat van u is, dat'er van u geſproken werd.*

Eccum tibi lupum in ſermone. Plaut. *Zie daar is de man van wien gy ſpreekt, ſtil, daar is dak op 't huis. Daar komt iemand in de kaart kyken.*

Sermo facetus. Cic. *Vermakelyke, geneuchelyke, vrolyke reden, of praat: zoet gekout.*

* Siniſtris ſermonibus aliquem carpere. Plin. J. *Iemand ſchenden, laſteren, te na ſpreken, zwart maken.*

Minus commodi ſermones. Cic. *Nadeelige praat of redenen: quade gerugten.*

Delabi in ſermonem aliquem. Cic. *Tot zekere praat vervallen, tot zeker voorwerp treden.*

* Sermo. Cic. *Een gerugt, mare, loopmare, praatje.*

Dare ſermonem alicui. Cic. *Iemand voorwerp van praten of koutengeven, verſchaffen.*

Venire in ſermonem hominum. Cic. *Op der menſchen praat raken, een voor of onderwerp van der menſchen praat worden, op der menſchen tongen beginnen te ryden.*

Sermo pervagatus. Cic. *Een openbaar, loopend, algemeen gerugt.* Exploratus. Cic. *Een onderzogt of gewis gerugt.*

SĔRMŌCĬNĀTĬO, ōnĭs. f. Auct. ad Her. Een ſpreekwyze als men iemand als in zyn ampt of waardigheid ſprekende in voert.

* Sermocinatio. *Een tweeſpraak, of geſprek tuſſen twee perſonen.* Quintilianus verſekert, dat ſommige Schryvers dit woord in dezen zin gebruikt hebben.

SĔRMŌCĬNŌR, ārĭs, ārŭs sŭm, ārī. cum aliquo. Cicer. *Met iemand redeneren, redekavelen, woorden wiſſelen, te zamen ſpreken, praten, kouten.*

SĔRMŬNCŬLŬS, ī. m. Cic. *Een gerugtje, of klein gerugt.*

Urbani malevolorum ſermunculi. Cic. *Valſche gerugten van quaadaardige in de ſtad verbreid, uitgeſtrooid.*

SĔRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Col. *Aan ſlot doen, ſluiten.*

SĔRO, rĭs, sēvī, sătūm, sĕrĕrĕ. Cæſ. *Zaayen.*

* Serere. Cic. *Planten, poten, zetten.*

** Bella ſermonibus ſerere. Liv. *Oorlogen door praten of redenen zaayen,* dat is, *verwekken, veroorzaken.*

** Bella ex bellis ſerere. Liv. *Oorlogen uit oorlogen zaayen,* dat is, *verwekken, veroorzaken, doen ontſtaan.*

** Colloquia cum aliquo ſerere. Liv. *Mondgeſprek met iemand houden.*

** Serere aliquid occultis ſermonibus. Liv. *Iets door heimelyke praatjes uitſtrooyen, verbreiden.*

** Alia tota ſerenda eſt fabula. Liv. *Men moet een gantſch andere praat, of redeneringe te berde brengen, verzinnen.*

SĔRŌ. adv. Cic. *Laat, ſpade.* Men zegt *Serius,* en *Seriſſimè.*

* Serò. Cic. *Laat op den dag, op of omtrent den avond.*

SĔRŌTĪNŬS, ă, ūm. Colum. *Dat laat komt of ryp word,* van vrugten, enz. geſproken.

SĔRPĔNS, ēntĭs, o. g. Cic. *Kruipende.*

SĔRPĔNS, ēntĭs. Cic. Ovid. *Een ſlang.* Dit woord is nu en dan *maſculinæ,* dog meeſt *feminin.*

* Serpens. Vitruv. *Het ſlang geſtarnte.*

Pherecides copiâ ſerpentium ex corpore ejus erumpente expiravit. Plin. *Pherecides is geſtorven door een menigte ſlangen die uit zyn lichaam quamen.*

*** SĔRPĔNTĬGĔNÆ, ārŭm. m. Ovid. *Van een ſlang of draak geboren.* Van menſchen ſprekende die uit de tanden van een draak verdigt worden geboren te zyn.

*** SĔRPĔNTĬGĔR, ă, ūm. Ovid. *Slangen dragende.*

SĔRPĔNTĪNŬS, ă, ūm. Juſtin. *Van een ſlang.*

SĔRPĔRĀSTRŪM, ī. n. Varr. Zeker tuig, of bindſel, dat de Ouden aan de knyen der kinderen vaſt maakten, om hunne beenen regt te doen worden.

SĔRPO, sērpĭs, sērpsī, sērptūm, sērpĕrĕ. Cicer. *Kruipen,* Van ſlangen, enz.

Vipera ſerpit humo. Ovid. *De adder kruipt op de aarde.*

** Serpit amicitia per omnium vitam. Cicer. *De vriendſchap kruipt,* dat is, *wikkelt of dringt haar zelven in 't leven van alle menſchen.*

** Cura altiùs ſerpit. Plin. H. *De zorg, de kommer kruipt verder, of neemt toe, grocit aan.*

** Malum ſerpit. Cic. *Het quaad kruipt voort, verſpreid zig.*

* Serpit hic rumor. Cic. *Dit gerugt kruipt of loopt verder, verſpreid zig.*

* Serpentia ulcera. Celſ. *Voort kruipende, zig verſpreidende, uit zettende zweren, of etter gezwellen.*

SĔRPYLLŬM, ī. n. Virg. *Wilde tym, quendel, onzer vrouwen bedſtroo.* Zeker kruid.

SĔRRĀ, æ. f. Cic. Colum. *Een zaag.*

Stridor ſerræ. Cic. *Het geraas, of gekners van een zaag.*

Serrâ deſecare. Colum. *Met een zaag af zagen.*

* Serra. Plin. H. *Een ſoort van zee viſch.*

SĔRRĀTĂ, æ. f. Plin. H. *Gamanderlyk, zaagagtig kruid. Edele betonie.*

SĔRRĀTŪLĂ, æ. f. Plin. *Idem.*

SĔRRĀTŬS, ă, ūm. Plin. H. *Gelyk een zaag, of zaagswyze ge-*

Digitized by Google

gemaakt, zaagagtig, gezaagd.
Folia ſerrato ambitu. Plin. H. *Bladeren rondom zaagswyze geknipt.*
SERRĀTI, ōrūm. m. plur. Tac. *Stukken gelds met een opgeſtempelde zaag.*
SERRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Sil. *Zagen.*
SERRŪLA, æ. f. Cic. Colum. *Een zaagje.*
SERTĂ, æ. f. Pallad. *Een koordetje, of kleine koord, een lyn, een touwtje.*
SERTŪLA cāmpānā, æ. f. Plin. H. *Malloot, ſteenklaver,* een kruid.
SERTŪM, ī. n. Virg. *Een bloemkrans.*
SERTŬS, ă, ūm. Perſ. *Gevlogten.* Sertæ coronæ. Luc. *Een kroon of krans van bloemen: Een bloemkrans.*
SERVA, æ. f. g. Virg. *Een ſlavin, een meid, dienſtmaagd, dienſtmeid.*
SERVĀBILIS, is. m. & f. ĭlĕ, is. n. Ovid. *Dat men kan bewaren of overhouden.*
SERVANDŬS, ă, ūm. Cic. *Dat men moet bewaren, behoeden, behouden.*
Servandum aliquid alicui tradere. Cic. *Iemand iets te bewaren geven.*
SERVĀTŌR, ōris. m. Liv. *Een behoeder, behouder, verloſſer.*
Servator hominum. Plaut. *Een verloſſer, behouder der menſchen.*
SERVĀTRIX, īcis. f. Cic. Ter. *Een behoedſter, behoudſter, verloſſer.*
SERVĀTŬS, ă, ūm. Hor. *Bewaard, behoed, behouden.*
Centum clavibus ſervatus. Hor. *Onder of met honderd ſleutelen bewaard.*
* Servatus. Ovid. *Behouden, behoed, verloſt, bevryd, gered.*
* Amores ad finem ſervati. Ovid. *Liefde tot het einde toe onderhouden, gekoeſterd.*
SERVĬA, æ. f. g. Plin. Idem quod ſertum.
SERVILIS, is. m. & f. ĭlĕ, is. n. Cic. *Van een ſlaaf, ſlaaffch, ſlaafagtig.*
Supplicio ſervili animadvertere. Liv. *Met een ſlaaffche ſtraffe ſtraffen.*
Servile jugum. Cic. *Een ſlaaffch jok, ſlaverny, dienſtbaarheid.*
Indoles ſervilis. Liv. *Een ſlaaffche of ſlaafagtigen aart of imborſt.*
SERVILĬTĔR. adv. Cic. *Slaafagtiglyk, gelyk een ſlaaf, op zyn ſlaafs.*
Serviliter fictus. Petron. *Gelyk een ſlaaf verkleed, of vermomd.*
SERVĬO, īs, īvī of ĭī, ītūm, īrĕ. Cic. *Dienen; dienſtbaar of ſlaaf zyn.*
Uni domino ſervire. Catul. *Eenen heer alleen dienen.*
Apud te ſervio ſumptu ac veſtitu meo. Plaut. *Ik diene by u, betalende zelf myn koſt en kleederen.*
Servire alicui. Tibul. *Iemand ten dienſt ſtaan, zyn hof by iemand maken.*
* Ætati alicujus ſervire. Cic. *Iemands ouderdom ten dienſt ſtaan,* dat is, *ontzien, toegeven.*
* Incertis rumoribus ſervire. Cæſ. *Zig aan onzekere, ongewiſſe gerugten verbinden, op loſſe gerugten ſteunen, vertrouwen, vaſt gaan.*
* Auribus alicujus ſervire. Cæſ. *Iemands ooren ſtreelen.*
* Commodis alicujus ſervire. Ter. *Dienſtig, nut, voordeelig zyn, voor of aan iemands belangen: Iemands voordeel of welvaren betragten, voortzetten, bevorderen.*
Matris ſervibo commodis. Ter. *Ik zal de belangen, het voordeel, of de welſtand van myn moeder betragten, be-yveren, bevorderen.*
* Culturæ ſervire. Colum. *Zyn arbeid in den landbouw beſteden.*
Servire fructibus ruſticis. Vitruv. *Veldvrugten, ooſt of fruit verkoopen, in landvrugten, ooſt, of fruit handelen.*
** Scenæ ſervire of tempori. Cic. *Zig na den tyd ſchikken, den huik na de wind hangen, zetten.*
* Servire. Cic. *Eenige dienſtbaarheden, laſten of onderyheden onderworpen, onderhevig, of daar mede belaſt zyn,* ſprekende van huizen, landeryen, enz.
SERVĬTĬUM, ĭī. n. Virg. *Dienſtbaarheid, ſlaverny.*
Hoc tibi pro ſervitio debeo. Ter. *Dit ben ik u uit hoofde van myn dienſtbaarheid ſchuldig.*
* Servitium, & Servitia, ōrūm. Cic. *Slaven, alle de ſlaven van een perſoon, enz. Servitia* is meer in gebruik.
Servitia concitare. Cic. *De ſlaven oproerig maken, tot oproer, muitery, of opſtand verwekken, ophitzen, aanzetten.*
SERVĬTŪDO, ĭnis. f. Liv. *Slaverny, dienſtbaarheid.*
SERVĬTŬS, ūtis. f. Cic. *Idem.*
Servire ſervitutem. Quintil. *In ſlaverny of dienſtbaarheid zyn, of leven, dienſtbaar of lyfeigen zyn.*
SERŪM, ī. n. Suet. *Den avond, het vallen van den avond.*
Serum diei. Liv. *Het einde van den dag, den avond, het vallen van den avond.*
* SĒRUM, ī. n. Virg. *Wey, Wey van melk.*
SERVO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. Hor. *Bewaren, behouden, behoeden, verloſſen.*
Invitum qui ſervat, idem facit occidenti. Hor. *Die een ongewilligen, of iemand tegen zyn dank het leven behoud, doet zoo veel, of arg als een doodſlager.*
Servare hædos. Virg. *Bokken bewaren, hoeden, gade ſlaan.*
* Servare. Virg. *Opmerken, aanmerken, waarnemen, agt geven, gade ſlaan.*
Sidera ſerva. Virg. *Neem de ſtarren waar.*
* Servare amicos. Cic. *Zyne vrienden bewaren, behouden.*
* Conſuetudinem in aliqua re facienda ſervare. Vatin. ad Cic. *Een gewoonte onderhouden in iets te doen.*
* Leges ſervare. Hor. *De wetten onderhouden, betragten.*
Curſum eundem conſtantiſſimè ſervare. Cic. *Den zelven loop zeer naaukeurigly k onderhouden,* van ſtarren ſprekende.
* Fidem ſervare. Virg. *Zyn trouwe behartigen, betragten: zyn gegeven woord onderhouden, na komen.*
* Servare. Virg. *Inhouden, bezitten.*
Centum quæ ſylvas, centum quæ flumina ſervant. Virg. *Die honderd boſſchen en honderd rivieren bezitten, beſtieren, beheeren.*
* Servare. Virg. *Houden, behouden.*
Curvam ſervans ſub imagine falcem. Virg. *Met een krommen ſeiſſen of ſikkel afgebeeld.*
* Servaveris. Plaut. *Draag zorg dat gy het wel bewaart.*
SERŬS, ă, ūm. Virg. *Laat, traag, langzaam, lang agter blyvend.* Columella zegt *Serior*, en Plinius *Seriſſimus.*
Sera gratulatio. Cic. *Een late gelukwenſching of begroetinge.*
Seri ſtudiorum. Hor. *Die de letteroefeningen laat of ſpade aanvangen, beginnen.*
Segnities ſera. Virg. *Verzuimende, verwaarloozende, luiheid, traagheid, egteloosheid.*
SERVŬLA, æ. f. Cic. *Een ſlavinnetje, dienſtmaagdje.*
SERVŬLŬS, ī. m. Cic. *Een ſlaafje: of wel, een arme, ellendige ſlaaf of dienſtknegt.*
SERVŬS, ă, ūm. Cic. Ovid. *Dienſtbaar, dienſtbaarheid, loſ, of onvryheid onderhevig, onderworpen.* Van een ſtuk lands, een huis, enz.
* Servus, ă, ūm. Hor. *Dienſtbaar, ſlaaffch, lyf eigen; ſlaverny of dienſt onderworpen: In of tot ſlaverny geboren.* Van perſonen.
SERVŬS, ī. m. Cic. *Een ſlaaf, dienſtknegt, of lyf eigen.*
SĒSĀMA, æ. f. Curt. Plin. H. *Turkſch koren, of tarw.*
SĒSĀMUM, ī. n. Colum. *Zie* Seſama.
SĒSĀMĪNŬS, ă, ūm. Plin. H. *Van Turkſch koren gemaakt.*
SĒSĀMŎĪDES, is, n. Plin. H. *Een ſoort van Turkſch koren, of tarw.*
SĒSE. acculativus geminatus à ſui. Cic. *Zig zelven.*
SESCŪNCIA, æ. f. Colum. *Een anderhalve once, een once en een half, drie loot.*
Jugeri ſeſcuncia. Colum. *Een twaalfde gedeelte en een half van een bunder lands.*
SESCŪNCIĀLIS, is. m. & f. ālĕ, is. n. Plin. H. *Van anderhalve once of drie loot:* ook, *van anderhalve duim.*
Craſſitudo ſeſcuncialis. Plin. H. *Dikte van een duim en een half.*
SESCŪPLEX, icis. omn. gen. Cic. *Dat anderhalf maal zoo veel houd.*
SESCŪPLUM, ī. n. Quintil. *Anderhalf maal zoo veel.*
SĒSĒLIS, is. f. Cic. *Zekere ſoort van venkel, gekonkelde venkel.*
SESQUI. Cic. *Anderhalf maal zoo veel.*
SESQUIĀLTĔR, ă, ūm. Cic. *Van anderhalf maal zoo veel.*
Seſquialter numerus. Vitruv. *Negen,* ten aanzien van zes, zynde het volmaakſte getal by de Wiskonſtenaars; want negen begrypt zes, en nog half zoo veel te weten drie.
SESQUICŪLEARIS, is. m. & f. ārĕ, is. n. Colum. *Van anderhalve Roomſche* Culeus. *Zie* Culeus.
SESQUICYĀTHŬS, ī. m. Cels. *Anderhalve Cyathus.*

Digitized by Google

SESQUIDIGITALIS, is. m. & f. ale, is. n. Vitruv. *Anderhalve vinger breed lang, dik, breed, diep.*
SESQUIDIGITUS, i. m. Vitruv. *Anderhalve vinger in de lengte, dikte, breedte, diepte.*
Canalis altus ſeſquidigitum. Vitruv. *Een goot anderhalve voet diep.*
SESQUIHORA, æ. f. Plin. H. *Anderhalf uur, een uur en een half.*
SESQUIJUGERUM, i. n. Plin. H. *Anderhalve bunder, een bunder en een half.*
SESQUILIBRA, æ. f. Colum. *Anderhalf pond, een pond en een half.*
SESQUIMENSIS, is. m. Varr. *Anderhalve maand, een maand en een half.*
SESQUIMODIUS, ii. m. Varr. *Anderhalve ſiſter, een ſiſter en een half.*
SESQUIOBOLUS, i. m. Plin. H. *Anderhalve obolus.*
SESQUIOCTAVUS, a, um. Cic. *Van anderhalf maal egt, dat is, van acht en een half, of twaalf.*
SESQUIOPERA, æ. f. Colum. *Anderhalven dagwerk of arbeid. Zes ſchoſten.*
SESQUIOPUS, eris. n. Plaut. *Zie* Seſquiopera.
SESQUIPEDALIS, is. m. & f. ale, is. n. Hor. Vitruv. Plin. H. *Anderhalve voet lang, dik, breed, diep.*
Seſquipedalia verba. Hor. *Anderhalve voetſche, dat is, breede, groote, opgeblaze, grootſche, troſſe woorden.*
SESQUIPEDANEUS, a, um. Plin. H. *Zie* Seſquipedalis.
SESQUIPES, edis. m. Vitruv. Colum. *Anderhalve voet, een voet en een half.*
SESQUIPLEX, icis. omn. gen. *Zie* Seſcuplex.
SESQUITERTIUS, a, um. Cic. *Vier, drie en een derde van drie.*
† SESSIBULUM, i. n. Plaut. *Een ſtoel, een zetel.*
SESSILIS, is. m. & f. ile, is. n. Plin. H. *Zittende, dat ſchynt te zitten, daar men op kan zitten.*
Tergum ſeſſile. Ovid. *Een breede rug daar men op kan zitten.* Van de Centauren geſproken.
* Seſſilis lactuca. Mart. *Plat leggende, niet opſchietende lattouw.*
† SESSIMONIUM, ii. Deorum ſeſſimonium. Vitruv. Sommigen vertalen dit, *de zitplaatſen der Goden*; anderen, *den tempel der Goden:* Dog de uitlegginge van de Heer Perrault, te weten, *de Raad der Goden*, ſchynt de beſte.
Eorum templorum excellentia ſuſpectus habent in Deorum ſeſſimonio. Vitruv. *De deftigheid, cierlykheid, ſchoonheid dier tempelen, worden in den Raad der Goden met verwondering aanſchouwt.*
SESSIO, onis. f. Cic. *Zitting, nederzitting.*
* Seſſio. Cic. *Plaats daar men zit, zitplaats, zit-vertrek, of bank.*
In eo loco habent ſeſſiones matres familiarum. Vitruv. *De huiſmoeders, of moeders der huiſgezinnen hebben hare zitplaatſen, of haar verblyf in dieplaats, of in dat vertrek.*
SESSITO, as, avi, atum, are. Cic. *Dikwils zitten, nederzitten.*
SESSOR, oris. m. Hor. *Zitter.*
* Seſſor. Sen. Ph. *Een zitter te paard, enz. Een ruiter, of ryder.*
Seſſorem recuſare. Sen. Ph. *Zig niet willen laten beklimmen.* Van paarden, enz.
SESTERTIOLUM, i. n. Mart. *Een ſoort van dekkleed.*
SESTERTIUM, ii. n. Suet. *Idem.*
SESTERTIUS, ii. m. Cic. *Een ſoort van ſilvere munt omtrent een ſtuiver.* Sommige later geleerde maken der anderhalve ſtuiver (by ons twee blanken) van. Dat dit woord weinig of veel beteekent, hangt aan de bygevoegde woorden in 't Latyn.
SETA, æ. f. Cic. *Borſtelen van varkens, of lang grof hair van leeuwen, enz. De manen van een paard, paards hair:* ook, *ſins of lyn om te viſſen.*
Seta equina. Cic. *De manen van een paard, paards hair.*
* Ceram ſetâ inducere. Vitruv. *Was met een borſtel uittrekken.*
Prius in hac manu naſcentur ſetæ. *Zie* Eraſmi Apophthegm. pag. 538. *Eer zullen der borſtelen op deze hand groeyen, dat is, nimmermeer.*
SETIGER, a, um. Ovid. *en*
SETOSUS, a, um. Celſ. Colum. *Borſtelen, lang grof hair, of manen dragende, vol borſtelen, enz.*
Frons ſetoſa. Hor. *Een gerimpeld, of gefronſt voorhoofd.*
SEU. conjunctio. Cic. *'T zy dat, of.*
SEVERE. adv. Cic. *Strengelyk, geſtrengelyk, ſtraffelyk, hardelyk.* Men zegt *Severius* en *Severiſſimè.*
Severiſſimè acta ætas. Cic. *Een zeer ſtrengelyk, dat is, zeer matiglyk, geregeld doorgebragt leven.*
SEVERITAS, atis. f. Cic. *Geſtrengheid, ſtrengheid, hardheid, ſtraffheid.*
* Severitas. Plin. H. *Scherpheid.* Van zalf geſproken.
SEVERITUDO, inis. f. g. Plaut. *Zie Severitas*, 't welk beter is.
SEVERUS, a, um. Cic. *Streng, ſtraf, hard.* Men vind *Severior* en *Severiſſimus.*
Severus in filium. Cic. *Streng, ſtraf, hard tegen zyn zoon.*
* Severus. Cic. Virg. *Scherp, ruw.*
Severus. Virg. *Bedroefd, bedrukt, treurig.*
Supercilium ſeverum. Ovid. *Een ſtuurſch, ſtraf gezigt.*
Vita ſevera. Ovid. *Een ſtreng, ruw, hard, ongemakkelyk leven.*
SEVO. *Zie* Sebo.
SEVOCO, as, avi, atum, are. Cic. *Aan een zyde of weg roepen, trekken:* ook, *afzonderen, afſcheiden, afwenden.*
Sevocare ſe ab aliquo. Plaut. *Zig van iemand afzonderen.*
Sevocare animum ab omni negotio. Cic. *Zyn gemoed van alle bezigheden afwenden.*
De communi quidquid poterat ad ſe in privatam domum ſevocabat. Cic. *Hy nam, ſtal, roofde alles van 's lands of ſtads goed, en bragt het by zig in zyn eigen huis.*
SEVOSUS. *Zie* Seboſus.
SEVUM, i. n. *Zie* Sebum.
SEX. omn. gen. indeclinabile. Feſt. *Zes.*
SEXAGENARIUS, a, um. Front. *Van zeſtig duimen, voeten, enz.*
* Sexagenarius. Suet. *Van zeſtig jaren, zeſtig jaren oud. Iemand die zeſtigt.*
SEXAGENI, æ, a. Cic. *Zeſtig.*
SEXAGESIMUS, a, um. Cic. *De zeſtigſte.*
SEXAGIES. adv. Cic. *Zeſtig malen, reizen, werven, keeren.*
SEXAGINTA. plurale indeclinabile. omn. gen. Cic. *Zeſtig.*
SEXANGULUS, a, um. Ovid. Plin. H. *Zes hoekig, van zes hoeken.*
SEXCENARIUS, a, um. Cæſ. *Van zes honderd.*
Sexcenaria cohors. Cæſ. *Een bende van zes honderd koppen.*
SEXCENI, æ, a. Cic. Colum. *Zes honderd.*
Sexceni nummi. Cic. *Zes honderd rykdalers.*
SEXCENTENI, æ, a. Colum. *Zes honderd.*
SEXCENTESIMUS, a, um. Plin H. *De zes honderdſte.*
SEXCENTI, æ, a. Liv. *Zes honderd.*
* Sexcenti. Ter. Cic. *Een zeer groot getal, een zeer groote menigte.*
Sexcenti ſunt. Cic. *Daar zynder by menigte.*
SEXCENTIES. adv. Cic. *Zes honderd malen; reizen, werven, keeren.*
SEXDECIES. adv. Plin. H. *Zeſtien malen, reizen, werven, keeren.*
SEXDECIM. omn. gen. plurale indeclinabile. Plin. H. *Zestien.*
SEXENNIS, is. m. & f. ne, is. n. Plin. H. *Zes jarig, van zes jaren, zes jaren oud.*
SEXENNIUM, ii. n. Cic. *De tyd van zes jaren.*
SEXIES. adv. Colum. *Zes malen, reizen, werven, keeren.*
Sexies Conſul. Vell. Paterc. *Ten zeſden male Burgermeeſter. Burgermeeſter voor de zeſde maal of reis.*
SEXTANS, antis. m. Plin. H. *Het zeſde gedeelte van een Roomſche as, twee oncen:* ook, *het zeſde gedeelte van eenig geheel.*
Sextans. Vitruv. *Een zeſde van 't volmaakſte getal, 't welk zes is, bedragende vervolgens maar een.*
SEXTANTALIS, is. m. & f. ale, is. n. Vitruv. *Twee duimen breed, lang, wyd, diep, hoog.*
Fuſus ſextantalis. Vitruv. *Een pille van twee duimen.*
SEXTANTARIUS, a, um. Plin. H. *Van twee oncen, twee oncen zwaar.*
SEXTARIUS, ii. m. Cic. *Een zeſde gedeelte van de Congius*, zynde zekere natte mate.
SEXTILIS, is. m. Cic. *Oogſtmaand*, vulgò, *Auguſtus:* Dus genoemd, om dat die van Maart, of Lentemaand ge-

Digitized by Google

rekend, gelyk de Romeinen deden, de zeſde is.
SEXTŪLĀ, æ. f. Cic. *Een zeſde gedeelte van een once.*
* Sextula. Cic. *Een zeſde deel van een erfenis.*
SEXTŪM. adv. Cic. *Voor de zeſde maal, reis, werf, of keer, te zeſden, of ten zeſden male.*
SEXTŪS, ă, um. Cic. *De zeſde.*
SEXTŪSDĔCĪMŪS, ă, ūm. Curt. Vell. Paterc. *De zeſtiende.*
SEXŪS, ūs. m. Colum. *Kunne, geſlagt, aart,* vulgò, *ſex.*
Adoleſcens ambiguo ſexu. Liv. *Een jongeling van een wyffelagtige kunne.*
SI. conj. Cic. *Indien, is 't zake dat, by aldien, zoo.* Men vind deze conjunctio nu by een *indicativus*, dan by een *ſubjunctivus.*
Si minùs hominum famam timuiſſet, at illam ipſam noctem faceſque nuptiales. Cic. *Indien hy de opſpraak der menſchen niet vreeſde, zoo moeſt hy ten minſten deze nagt en den huwelyks fakkel hebben ontzien.*
Hæc habent nitorem orationis noſtrum, ſi modò is eſt aliquis in nobis. Cic. *In deze dingen beſtaat de glans of cierlykheid van myne vertogen, indien 'er eenige in my is.*
Hoc uno magnus Orator eſt, ſi non maximus. Cic. *Door dit alleen is hy een groot, indien niet de grootſte Redenvoerder.*
SĬAMUM Regnum, ī. n. *Het Ryk Siam*, in Aſie.
SĪBĬLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Zyffelen, ziffelen, ſchuiffelen*, als de ſlangen.
Populus me ſibilat. Hor. *Het volk verguiſt, of jouwt my uit.*
* Ore ſibilat draco. Virg. *Den draak ſchuiffelt, of zyffelt met de mond.*
SĪBĬLŪS, ī. m. Catul. Ovid. *Schuiffeling, zyffeling, gezyffel: ziffeling, geziffel.* Men zegt *Sibila, orum*, in plurali, dog *Sibili* ſchynt in geen gebruik te zyn.
Mittere horrenda ſibila. Ovid. *Schrikkelyk, vervaarlyk, yſſelyk geſchuiffel, of gezyffel maken.*
* Sibulus. Cic. *Schuiffeling, zyffeling, ziffeling: gezyffel, geziffel.* Ook, *Verguizinge, uitjouwing* om iemand te beſpotten.
Explodi ſibilis. Cic. *Verguiſt, beſpot, of uitgejouwt worden.*
Sibilo conſectari aliquem. Cic. *Iemand verguizende, ſpottende, uitjouwende navolgen.*
, Sibilus. Virg. *Gezyffel, geſchuiffel, gedruis, gepiep van de wind.*
SĪBĬLŬS, ă, ūm. Virg. *Zyffelende, ziffelende, geſchuiffel makende.*
Colla ſibila. Virg. *Een hals daar gezyffel uit komt.*
SĪBYLLA, æ. f. Cic. *Een Sibylle.* Varro zegt dat'er zes Sybillen geweeſt zyn, die haar zelven door 't voorzeggen van vele dingen vermaart gemaakt hebben.
SĪBYLLĪNŪS, ă, ūm. Hor. *Van de Sibyllen, tot de zelve behoorende.*
Verſus Sibyllini. Hor. in Carm. Secular. *Vaarzen der Sibyllen.*
SIC. adv. *Aldus, dus, op deze maniere of wyze, zoo, zoodanig.*
Sic eſt. Ter. *Het is zoo, ja.*
Sic eſt factum, ſic res eſt, ſic res habet. Ter. *Het is zoo, dus, of aldus gebeurd, de zaak is zoo, het is dus met de zake gelegen, geſteld, de zaak ſtaat dus.*
Sic cogitabam. Cic. *Ik dagt zoo, dat waren myne gedagten.*
Et equidem forma illius luculenta? C. Sic ſatis. Ter. *En waarlyk is haar gedaante of geſtalte zoo fray, deftig? C. ja, genoeg.*
* Sic ſum. Ter. *Dus ben ik, ik ben dus gemaakt.*
Sic vita erat. Ter. *Zoo was het leven, men leefde op die wyze.*
* Sic ei te commendavi ut diligentiſſimè potui. Cic. *Ik hebbe u zoodanig hem aan bevolen als ik beſt konde.*
* Nil ſic metuebat. Hor. *Hy vreeſde niets zoo zeer, hy was nergens zoo vervaard of bang voor.*
SĪCĂ, æ. f. Cic. *Een moordpriem, een pook, een dagge.*
SĪCĂRĬŪS, ĭī. Cic. *Een moordenaar.*
SICCANĔUM prātum, ī. n. Colum. *Een droege weide of beemd.*
Prati duo ſunt genera, quorum alterum eſt ſiccaneum, alterum riguum. Colum. *Daar zyn twee ſoorten van beemden of weiden, van welke eene droog; en de andere vogtig van aart is.*
SĪCCĀTŪS, ă, ūm. Ovid. *Gedroogd.*
SĪCCĔ. adv. Cic. *Droogjes.* Siccè ſtabulari. Cic. *In een droog ſtal ſtaan.*
** Siccè. Cic. *Droogjes, op een droogje, ſchraale, dorre, ruwe, oncierlyke wyze.*
Siccè dicere. Cic. *Droogjes; op een droogje, ſchraale, magere, dorre wyze ſpreken.*
SĬCCĔSCO, ſcis, ĕſcĕrĕ. Colum. Vitruv. *Verdroogen, opdroogen, droog worden.*
SĪCCĬNĔ? adv. Cic. *Is het zoo? of aldus.*
Siccine agis? Ter. *Doet gy zoo? gaat gy zoo te werk?*
SĪCCĬTĀS, ātis. f. Varr. Cat. *Droogheid, dorheid, barheid.*
* Siccitas. Celſ. Cic. *Droogte*, gelyk van de zomer.
* Aqua fluens maximâ ſiccitate. Cic. *Vloeyend, ſtroomend water in den tyd van zeer groote droogte.*
* Siccitas corporis. Cat. *Droogheid, droogte van lichaam.* Hy ſpreekt van de Perſianen, die hy zegt nooit te ſpuwen.
** Siccitas orationis. Cic. *Droogheid, ſchraalheid, barheid, magerheid van een vertoog.*
SĪCCO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plin. H. *Droogen, droog maken.*
Siccare calices. Hor. *Bekers uitvegen, herkemeyers ledigen, uitdrinken.*
Cruores ſiccabat veſte. Virg. *Zy veegde het bloed met haar gewaad of kleed af.*
Capreoli ſiccant ubera. Virg. *De bokjes zuigen de wyers droog.*
* Lacrymas ſiccare. Ovid. *De tranen opdroogen, afwiſſen, afvegen.* Ovidius gebruikt deze wyze van ſpreken in den eigen en oneigen zin.
† SĪCCŌCŬLŪS, ī. m. Plaut. *Droge oogen hebbende, die niet ſchreid of weent.* Dit woord ſchynt van Plautus te zamen geſteld te zyn.
Genus noſtrum ſiccoculum ſemper fuit. Plaut. *Ons geſlagt is altyds droog van oogen*, dat is, *nooit ſchreiagtig geweeſt.*
SĪCCŪS, ă, ūm. Virg. *Droog.*
* Sicca ſum ſiti. Plaut. *Ik ben droog van dorſt*, dat is, *ik verſmagt van dorſt.*
Agri ſicci. Horat. *Drooge, uitgedroogde, barre velden, of akkers.*
Oculi ſicci. Prop. *Drooge, of niet weenende oogen.*
Pocula ſicca. Tibul. *Drooge*, dat is, *ledige, uitgedronke, uitgeveegde kroezen, glazen.*
Pedibus ſiccis ſuper æquora currere. Ovid. *Met drooge voeten, of droogsvoets over de zee loopen.*
In ſicco. Plin. H. *Op het droge, op een drooge plaats.*
** Siccus. Hor. Cic. *Gématigd, bezadigd, bedaard, ſober.*
SĪCĔRĂ, æ. f. g. Jun. Gr. *Allerhande drank die dronk maakt:* ook, *appeldrank.*
SĪCĬLĬA, æ. f. Plin. H. *Sicilie*, het grootſte eiland in de Middelandſche zee.
* SĪCĬLĬCĔS, ĭcūm. f. Ennius. *Breede yzere of ſtale ſpitſen aan ſpiesſen, enz.*
SĪCĬLĬCŪM, ī. n. Plin. H. *Het gewigt van twee drachma's.*
SĪCĬLĬCŬS, ī. m. Plin. H. *Zie* Sicilicum.
SĪCĬLĬMENTŪM, ī. n. Cato de R. R. *Hoey dat na de eerſte maayinge gemaait word.*
SĪCĬLĬO, ĭs, īvī, ītūm, īrĕ. Plin. H. Varr. *Het gras, dat na de eerſte maayinge overgebleven is, afmaayen.*
SICINNISTÆ, ārūm. m. A. Gell. *Toneel ſpelers die onder 't* ‡ *danſen zongen:* Dus genoemd van eenen Sicinnus die 't uitvond.
SĪCŪBĬ. adv. Ter. *Indien in eenige plaatſe, indien ergens.*
Sicubi quercus tendat ramos. Virg. *Indien een eike boom ergens zyne takken uitſtrekt, verſpreid.*
SĪCŬLĂ, æ. f. Catul. *Een kleine moordpriem, een pookje, een kleine dagge.*
SĪCŪNDĔ. adv. Cicer. *Indien ergens, of van eenige plaats van daan.*
SĪCŪT, vel sīcŭti. adv. Plaut. *Gelyk, zoo, of gelyk als.*
SĪCYŌNĬI, ōrūm. plur. m. SĪCYŌNĬA, ōrūm. n. Lucil. *Vrouwen ſchoenen op zyn Sicyoniſch.*
SĪDĔRĀLIS, ĭs. m. & f. ālĕ, ĭs. n. Plin. H. *Van ſtarren of geſtarnte, daar toe behoorende.*
SĪDĔRĀLIS difficultas. Plin. H. *Zwarigheid, moeite in de ſterre kunde of loop der ſtarren.*
SĪDĔRĀTĬO, ōnis. f. Plin. H. *Zeker gebrek in boomen*, als de ‡ zelve van de ſtarren beſchadigt worden, 't zy door hitte, vorſt, of andere toevallen door de ſtarren veroorzaakt.

SĪ-

Digitized by Google

SĪDĔRĀTŪS, ă, ām. Plin. H. *Door de ſtarren of 't geſtarnte beſchadigd. Zie* Sideratio.

SĪDĔRĔŪS, ă, ūm. Virg. *Van ſtarren of geſtarnte, daar toe behoorende.*

SĪDĔRĔŪS Canis. Ovid. *De hondſtar. Het hondsgeſtarnte.*

* Sidereus. Virg. *Zeer hoog, zeer verheven,* Van een Coloſſus of groot beeld geſproken.

SĪDĔRĪTĒS, æ. m. Plin. H. *Een ſoort van diamant.*

SĪDĔRĪTĬS, ĭdĭs. f. Plin. H. *Glaaskruid.*

SĪDĔRŌR, ārĭs, ātŭs ſūm, ārī. Plin. H. *Door de ſtarren of geſtarnte beſchadigt worden.*

SĪDO, ĭs, sīdī, sīdĕrĕ. Colum. Vitruv. *Zinken, zakken, neder dalen, zig op de grond zetten.*

* Sidere. Virg. *Zitten, neder zitten, gaan zitten.*

Gemina ſuper arbore ſidunt. Virg. *Ze zitten op twee boomen.*

SĪDŬS, ĕris. n. Cic. *Een geſtarnte, een hemels teeken.*

* Sidus. Cic. *Een ſtarre.*

Feriam ſidera vertice. Hor. *Ik zal de ſtarren met myn kruin treffen, aanraken,* dat is, *Ik zal tot het geſtarnte ſteigen, ſteigeren, verheven worden.*

** Ferre ad ſidera nomen alicujus. Virg. *Iemands naam tot de ſtarren verheffen.*

** Gentis ſuæ ſidus. Ovid. *Het cieraad, het pronkjuweel, de eer van zyn geſlagt.*

** Dextro ſidere editus. Stat. *Onder een gelukkig, voorſpoedig geſtarnte geboren.*

* Sidus. Plin. H. *Een lugtſtreek.*

Sub eodem ſidere. Plin. H. *Onder de zelve lugtſtreek.*

* Sidus. Virg. *Jaargety, tyd van 't jaar.* Vulgo, *Saiſoen.*

Quo ſidere terram vertere conveniat. Virg. *Op wat tyd van 't jaar men 't land moet bouwen.*

SĪDŪS. Martial. *Zie* Sideratio.

SĪGĬLLĀRĬĂ, ōrŭm. n. plur. Suet. *Zekere feeſt of vier dagen, gevoegd by de genen die ter eere van Saturnus wierden gevierd, tot weelſtand van de ſlaven.* Dit woord beteekent ook, *De giften die men aan de ſlaven op die tyd vereerde.* Ook, *kleine beelden.*

SĪGĬLLĀRĬS, ĭs, ĕ. Gell. *Van een zegel of merk:* ook, *van kleine beelden.*

Cera ſigillaris. Jun. *Zegelwaſch, lak.*

SĪGĬLLĀTĬM. adv. Cic. Cæſ. *In 't byzonder, aan yder een, den een na den anderen.*

SĪGĬLLĀTŬS, ă, ūm. Cicer. *Met kleine gedreve beelden verciert.*

SĪGĬLLO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Varro. *Zegelen, verzegelen, toezegelen, ſluiten.* Ook, *kleine beelden op iets zetten, maken.*

SĪGĬLLŬM, ī. n. *Een verheve of gedreve beeldje.*

* Sigillum. Cic. *Een zegel, een merk.*

SĪGMĂ, ătĭs. n. Martial. σίγμα. *Een ſoort van bedde in een halve kring,* van zeven perſonen, waar op de ouden lagen om te eten.

SĪGNĀCŬLUM, ī. n. g. Ulp. *Een zegel.*

SĪGNĀTĒ. Macrob. *Zie* Significanter.

SĪGNĀTĬO, ōnis, f. g. Tacit. *Teekening,* ook, *zegeling.*

SĪGNĀTŎR, ōrĭs. m. Salluſt. Suet. *Een zegeler, toe of verzegeler. Die iets zegelt, toe of verzegelt,* te weten een uiterſte wille of eenig ander geſchrift.

SĪGNĀTŌRĬŬS, ă, ūm. Valer. Max. *Daar men mede zegelt, dat tot zegelen dient.* Signatorius annulus. Suet. Valer. Max. Paul. Juriſc. *Een zegel-ring.*

SĪGNĀTŪRĂ, æ. f. Suet. *Een zegel,* ook, *zegeling, toe of verzegeling.*

SĪGNĀTŬS, ă, ūm. Digeſt. *Geteekend,* ook, *gezegeld.*

SĪGNĬFĔR, ī. m. Cic. *Een vaandrager. Vendel- of ſtandaarddrager.*

SĪGNĬFĔR, ă, ūm. Luc. Puppis ſignifera. Luc. *Een ſchip daar een admiraals- of opper bevelhebbers vlag op waait.*

* Crater ſignifer. Valer. Flacc. *Een kop of beker met beelden verciert.*

* Signifer orbis. Cic. Circulus. Vitruv. *De teeken-kring, de kring der twaalf hemels-teekenen.*

SĪGNĬFĪCĀBĬLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Vox ſignificabilis. Varr. *Een beteekenend, nadrukkelyk, kragtig woord.*

SĪGNĬFĪCĀNS, āntis. omn. gen. Quin il. *Iets kragtiglyk beteekenend, nadrukkelyk, kragtig.* Men zegt *Significantior.*

Dilucida & ſignificans deſcriptio. Quintil. *Een klare, nette, en nadrukkelyke, kragtige beſchryvinge.*

SĪGNĬFĪCĀNTĔR. adv. Quintil. *Nadrukkelyk, kragtiglyk, met nadruk.* Men zegt *Significantiùs.*

Dicere ſignificanter. Quintil. *Nadrukkelyk, kragtiglyk, met nadruk ſpreken.*

Non majori ſtudio, ſed ſignificantiùs dignitatem tuam defendiſſem. Cic. *Ik zoude uw waardigheid of uwe belangen niet met grooter yver, maar met meer nadruk en klem verdedigt hebben.*

SĪGNĬFĪCĀNTĬĂ, æ. f. Quintil. Verborum ſignificantia. Quintil. *Nadruk, klem, kragt van woorden.*

SĪGNĬFĪCĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Beduidinge, beduidenisſe, beduidſel, beteekening van een woord.*

* Vox reſiliens incertas auribus refert ſignificationes. Vitruv. *Een wederklinkende ſtem geeft een onzeker, verward beduidſel aan de ooren.*

* Significatio. Cic. *Kenteekenen, teeken, merk.*

* Significatio. Cic. *Bekendmaking, verwittiging, verſtendiging.*

Significatio ſui adventûs. Cæl. *Bekendmaking, verwittiging van zyn aankomſte.*

Ignibus ſignificationem facere. Cæſ. *Teekenen met vyeren of vyerbakens geven.*

Una litterarum ſignificatione cives necandos denotavit. Cic. *Hy wees in een geteekende brief de burgers aan, die gedood of omgebragt moeſten worden.*

SĪGNĬFĪCĀTŬS, ūs. m. Plin. H. *Een teeken of voorteeken van iets toekomends.* Men vind niet dan de *ablativus ſingularis Significatu,* en de *accuſativus pluralis Significatus.*

Tempeſtatum ſignificatus poſt futuros antè pronunciare. Vitruv. *Langen tyd voorzeggen, wat in de jaargetyden gebeuren zal.*

SĪGNĬFĬCO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. *Beteekenen, beduiden.* Van een woord gezegd.

SĪGNĬFĪCĀRĔ. Cic. *Bekend maken, verwittigen, verſtendigen, laten weten.*

Significare per litteras. Cic. *Door brieven bekend maken, verwittigen, verſtendigen.*

* Canes aluntur ut ſignificent, ſi fures venerint. Cic. *De honden worden gevoed of gehouden, om te kennen te geven als'er dieven gekomen zyn.*

Significare manu. Virg. *Met de hand aanwyzen, toonen: een teeken met de hand geven.*

Significare per geſtum. Ovid. *Met gebaarden te kennen geven.*

SĪGNĬFĪCŬS, ă, ūm. Apul. *Een beeldemaker, een beeldhouwer.*

SĪGNĪNŪM ŏpŭs. Vitruv. *Zeker ciment van geſtampte ticchelſteenen en kalk gemaakt.* Men noemde dus ook zekere ſtad in Italie, daar de beſte ticchel-ſteenen waren: Vitruvius gebruikt *Signinum* nu en dan om, *allerhande mortel of kalk,* te beteekenen.

SĪGNO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. *Iets teekenen, merken, of zegelen: iets ergens op ſtempelen, drukken, prenten.*

Cera ſignatur figuris. Ovid. *Het waſch word met beelden of gedaantens geſtempelt.*

* Signare argentum Apolloniæ. Cic. *Geld te Vallone ſlaan, munten.*

** Nihil ita ſignari in animis noſtris à vero poteſt, quod non eodem modo poſſit à falſo. Cic. *Niets kan door de waarheid zoodanig in onze gemoederen worden geprent, of het kan ook op de zelve wyze door het valſche gedaan worden.*

* Signare. Plaut. Virg. *Door of met teekenen te kennen geven, wyzen, toonen.*

Signari oculis. Virg. *Door de oogen der menſchen aangewezen of aangemerkt worden.*

* Signare. Quintil. *Beteekenen, beduiden.* Van een woord ſprekende.

Carmine rem ſignare. Virg. *Iets met een gedigt te kennen geven: een opſchrift in gedigt op iets ſtellen.*

SĪGNŪM, ī. n. Cic. *Een teeken of teiken, kenteeken, merk, merkteeken.*

Oculis mihi ſignum dedit ne ſe appellarem. Ter. *Zy gaf my een tecken of wenkte my met de oogen, dat ik haar niet noemen zoude.*

Colligere aliquid ſignis. Quintil. *Iets uit tekenen beſluiten, giſſen, raden.*

Signa ad ſalutem. Ter. *Teekenen van gezond wordinge, of dat men haaſt herſteld zal zyn.*

* Signum. Ter. Cic. *Een veld teeken.*

Dare

Digitized by Google

Dare ſignum militibus. Ter. *De krygsknegten het veld teeken geven.*

* Signum. Cic. *Een zegel.*

Litteræ integris ſignis Prætori traduntur. Cic. *De brieven worden met geheele, gave, of ongeſchonde zegels aan den Hooſdſchout overgelevert.*

* Signum. Quintil. *Een uithang-bord of bord*, van een winkel.

* SIGNĂ, ōrūm. Plaut. Cic. *Beelden.*

Pocula aſpera ſignis. Virg. *Koppen, drinkbekers met beelden verciérd.*

* Signum. Cic. *Een vaandel, vaan: ſtandaard, krygsbanier.*

Abeſſe à ſignis. Plin. J. *Van zyn vaandel af zyn, niet by zyn vaandel zyn.*

Convenire ad ſigna jubentur milites. Cæſ. *De krygsknegten worden belaſt by hunne vaandels te verzamelen, by een te komen.*

* Signum. Cic. *Een wonderteeken, voorteeken, een zeldzaam of wonderlyk voorval.*

* Signum. Cic. Ovid. *Een teeken of hemelsteeken van den hemelkring.*

SĪL, sīlis. n. Plin. H. Vitruv. *Een ſoort van oker*, beter dan de gemeene, des zelfs deugd beſtaat in de hooge verwe: Salmaſius en andere taalzifters verzekeren, dat *Sil, roode oker is*; dog Vitruvius en Plinius geven genoegzaam te kennen, dat *Sil, gele oker is.*

SĪLĂCĔŬS, ă, ūm. Vitruv. Plin. H. *Van gele oker, oker geel, met gele oker geverwd.*

Cuneus ſilaceus. Vitruv. *Een driehoek van gele oker.*

SĪLĀNŬS, i. m. Lucret. Celſ. *De buis, of ſpuit van een waterbron, of't water dat'er door ſpringt.*

** SĪLĒNS, ēntis. omn. gen. Plin. H. *Stil, helder, klaar.* Van den hemel, of de lugt geſproken.

** Dies ſilens à ventis, *of* Spiritus ſilentis dies. Colum. *Een ſtille, ſchoone dag, of een koelte van een ſtille dag.*

** Flos ſilens. Colum. *Een bloem, die niet groeit, een verwelkende bloem.*

Vinea ſilens. Colum. *Een wynſtok die nog niet bot, of groen word.*

Surculi ſilentes. Colum. *Telgen, ſpruiten die nog niet uitbotten.*

** Luna ſilens. Plin. *De donkere maan.*

** Unda ſilens. Valer. Flacc. *Stil water, ſtille zee.*

* Silentes. Ovid. *De dooden of overledenen.*

Concilium vocare ſilentum. Virg. *De ſchimmen der dooden verzamelen, by een roepen.*

SĪLĒNTĬĀRĬUS, ii, m. g. Digeſt. *Een kamer bewaarder die de luiden doet zwygen, of zig ſtille houden.* Ook, *een geheimſchryver van een Vorſt, enz.*

SĪLĒNTĬŪM, ii. n. Cic. *Stilzwygendheid.*

Altum ſilentium. Ovid. *Een diepe of groote ſtilzwygendheid.*

Silentio. Quintil. *Stilzwygende, met ſtilzwygendheid, met of in ſtilte, zonder een woord te ſpreken.*

Diſſimulare aliquid ſilentio. Quintil. *Iets met ſtilzwygen, of zwygende ontveinzen, laten doorgaan.*

Facere ſilentium. Quintil. *Stilzwygen.*

Huic fabulæ facietis ſilentium. Plaut. *Gy zult ſtilzwygen of ſtil zyn om dit blyſpel te hooren: Gy zult dit blyſpel met aandagt hooren.*

Facere ſilentia. Perſ. *Doen zwygen, gebieden te zwygen.*

Suadere ſilentia digito. Ovid. *Met de vinger belaſten te zwygen.*

** Silentium eſt cauſarum, & juris. Cic. *De zaken en't geregt ſtaan ſtil.*

De Partho ſilentium eſt. Cic. *Men zwygt, men maakt geen gewag meer van den Parther.*

** Silentium. Liv. *Stilheid, ruſt.*

Silentium biduum fuit. Liv. *Daar was ruſt van of voor twee dagen: Men ruſte twee dagen: Men deed niets in twee dagen.*

** Silentium Lunæ. Plin. H. *De tyd van de nieuwe maan.*

* Silentium. Cic. Dat zonder gebrek was wierd by de oude Wicchelaars *Silentium* genoemt.

SĪLĔO, ēs, ŭi, sīlĕrĕ. Cic. *Zwygen, ſtilzwygen, de mond houden, niet een woord ſpreken.*

Silere de aliqua re. Cic. *Van iets zwygen, niet meer van iets ſpreken of gewagen.*

Silere aliquid. Cic. *Iets verzwygen, niet melden, by zig houden.*

** Silet æquor. Virg. *De zee is ſtil, kalm, bedaard.*

** Silent leges inter arma. Cic. *De wetten zwygen*, dat is, *zyn krygeloos onder de wapenen.*

** Loca latè ſilent. Virg. *Die plaatſen zyn rondom zeer ſtil.*

** Silent muſæ Varronis. *Varro ſchryft niets meer.*

† Sileo verbum facere. Hirt. *Ik ſpreke niet een woord: Ik kikke niet.*

De jurgio ſiletur. Ter. *Men zwygt, of ſpreekt niet een woord van dit krakkeel, van deze twiſt.*

SĪLĔR, ēris. n. Virg. Celſ. *Gheil.* Een ſoort van boomtje in 't water groeyende.

SĪLĔSCO, ſcis, ĕſcĕrĕ. *Zie* Sileo.

** Furor cœli ſileſcit zephyri auris. Catul. *De hitte van de lugt is door de koelens van de Weſte wind gemaeigd, bedaard, verdwenen.*

** Dum hæ ſileſcunt turbæ. Ter. *Terwyl deze beroertens of opſchuddingen, of dit geraas geſtild zyn.*

SĪLĔX, ĭcis. m. Lucret. Plin. H. *Een key, of vyerſteen.* Virgilius maakt dit woord *ſæminin.*

Silice in nuda connixa. Virg. *Haar jong op een bloote rots geworpen hebbende.*

** Stat tibi ſilex in corde. Tibul. *Gy hebt een key in't hart, uw hart is zoo hard als een keiſteen:* dat is, *gy zyt gantſch onbewegelyk.*

Silices. Vitruv. *Steenen om mede te metſelen: Metſel ſteenen.*

SĪLĬCĀRĬŪS, ii. m. Front. *Een delver of aanbrenger van metſel ſteenen.*

SĪLĬCERNĬŪM, ii. n. Varr. *Een maal*, 't welk men voor oude luiden, die op den oever van de dood waren, aanregte. Sommigen geloofden, dat dit een t'zamen geſmeed woord van Terentius is, om een gryzaart te beteekenen, om datze krom gaande tegen de ſteenen van de ſtraat zagen.

SĪLĬCĔŬS, ă, ūm. Vitruv. *Van of gelyk een keiſteen.*

Vir ſiliceus. Sen. Ph. *Een man zoo hard als een keiſteen, een onbewegelyk, onverzettelyk, onverbiddelyk, zeer ſtraf man.*

SĪLĬCĬĀ, æ. f. Plin. H. *Fenigriek*, zeker kruid.

SĪLĬCŬLĂ, æ. f. Varr. *De peul van een ſoort van peulvrugten.*

SĪLĪGĬNĀRĬŪS, ii. m. Ulp. *Een uitdeeler of verkooper van zeker tarw, Siligo* genoemd. *Zie* Siligo.

SĪLĪGĬNĔŬS, ă, ūm. Plin. H. *Gemaakt van zekere tarw, Siligo* by de Latinen genaamd.

** Siliginеus panis. Sen. Ph. *Zeer goed of ſmakelyk brood:* Want het brood van de tarw *Siligo* gemaakt, was zeer lekker.

SĪLĪGO, gĭnis. f. Plin. H. *Witte, fyne, of winter-tarw.*

* Siligo. Colum. *Zekere middelmatige tarw.*

* Siligo. Celſ. *Bloem van tarw.*

SĪLĪQUĂ, æ. f. Virg. Plin. H. *De peul of ſchelle* van erreten, boonen, enz.

* Siliqua. Colum. *Fenigriek*, zeker kruid. By anderen, *Turkſe of Roomſche boonen.*

* Siliqua Græca. Colum. *Zeker ſoort van peulvrugt, aan een g boomte dat men S. Jans-brood-boom heet.*

* Siliqua. Plin. H. *Het geboomte zelf van die peulvrugt.*

* Siliqua. Plin. H. *Een andere boom*, door die van Ionië Ceratonia genoemd.

SĪLĪQUĀSTRŪM, i. n. Plin. H. *Braſiliſche of Ooſtindiſche peper:* anderen zeggen, *water-peper.* Zeker kruid.

SĪLĪQUŌR, āris, ātūs sum, āri. Plin. H. *Tot een peul groeyen.*

SĪLLĪ, ōrūm. plur. m. A. Gell. σίλλοι. *Schimpdigten, ſteekende, quaadſprekende, laſterende gedigten.*

SĪLO, ōnis. m. Plaut. *Een opwaarts gekrulde neus hebbende*, gelyk ſommige Moren. Ook, *een kromme of geboc. helde neus hebbende.*

SĪLPHĬŪM, ii. n. Plin. H. *Een ſoort van een boom of ſtruikje*, waar uit het ſap *Laſer* of *Benſoin* getrokken word. Anderen zeggen, dat het *Benſoin* of *Angelika* is.

SĪLVA, æ. f. Cic. *Een boſch, boſſchaadje, of woud.*

** Comæ ſylvarum. Stat. *De bladeren der boomen in boſſchen.*

* Sylva. Virg. *Een boſch*, dat is, *groote meenigte van kruiden.*

** Sylva rerum comparanda eſt. Cic. *Men moet een boſch*, dat is, *een overvloed, hoopen, of ruimte van zaken of ſtoffen verzamelen:* te weten tot een vertoog.

** Omnis ſylva dicendi ab iis ducta eſt. Cic. *Alle den overvloed, ruimte, of meenigvuldigheid van zeggen is van hen her- of afkomſtig, geſproten.*

** Vir-

Digitized by Google

** Virtutum ſylva. Cic. *Een boſch, dat is, menigte, overvloed, geſpan van deugden.*
* Sylva. Quintil. *Mengeling van gedigten.*
SILVANECTUM, i. n. *Senlis*, een ſtad in Iſle de France.
SILVATICUS, a, um. Plin. H. *Van een boſch, boſſchaadje, of woud.*
Pyrus ſylvatica. Varr. *Een wilde peresboom.*
SILVESCO, ſcis, ſcĕre. Cic. *Veel hout of ranken ſchieten, krygen.* Van een wynſtok ſprekende. Men voegt'er nu en dan *Sarmentis* by.
SILVESTRIS, is. m. & f. tre, is. n. Cic. *Van een boſch, boſſchaadje, of woud.* Men zegt *Silveſtrior.*
Sylveſtris muſa. Virg. *Een boſch, woud of boeren lied.*
Gens ſylveſtris. Liv. *Een boſch bewonend volk.*
* Sylveſtris. Virg. *Wild.*
* Montes ſylveſtres. Cic. *Bergen vol kreupel-boſſchen, of doornen.*
Collis ab ſuperiore parte ſylveſtris. Cæſ. *Een heuvel of berg aan't bovenſte gedeelte met boomen bedekt.*
, SILVICOLA, æ. m. Prop. *Die in een boſch woont, een boſch of woud bewoner.*
, SILVICULTRIX, icis. f. Catul. *Haar zelven in boſſchen onthoudende:* van een hinde geſproken.
SILVIFRAGUS, a, um. Lucret. *Een boſchbouwer, die de boſſchen nederhouwt, velt.*
SILVIGER, a, um. Plin. H. *Boſſchen of boomen dragende, met boſſchen bedekt.*
Sylvigeri montes. Plin. H. *Boſchdragende bergen: Bergen met boſſchaadjen bedekt.*
SILVOSUS, a, um. Liv. *Boſchryk, vol boſſchen, of boſſchaadjen: Boſchagtig, woudagtig, met boſſchen bedekt.*
SILVULA, æ. f. Colum. *Een klein boſch of woud, een kleine boſſchaadje. Een boſchje, of woudje.*
SILURUS, i. m. Plin. H. *Een ſoort van groote viſch* alleenlyk in de Nyl gevonden: hoewel vele geleerden willen, dat de viſch *Strutio*, die in den Donauw gevonden word, dezelve is.
SILUS, i. m. Cic. *Een kromme of gebocchelde neus hebbende*, gelyk ſommigen, en voornamentlyk Feſtus willen. *Zie* Silo
SIMIA, æ. f. Cic. *Een aap, een fim.*
** Simia. Hor. *Een na-aper, een nabootſer van anderen*, van een perſoon geſproken.
Stoicorum ſimia. Hor. *De na-aper der Stoïſche Wyſgeren.*
SIMILA, æ. f. Martial. *Het zuiverſte meel of de bloem van tarw, enz.*
SIMILAGO, ginis. f. Plin. H. *Zie* Simila.
SIMILAGINEUS, a, um. Sen. Ph. Similagineus panis. Sen. Ph. *Brood van tarw, daar alle de bloem in is. Wittebrood.*
SIMILIS, is. m. & f. ile, is. n. Ter. Cic. *Gelyk, gelykende.* Men zegt *Similior* en *Simillimus.*
Fortuna ſimili utimur. Plaut. *Wy hebben een gelyk geluk of lot.*
Eſt ſimilis majorum. Ter. *Hy is zyn voorouders gelyk, gelykt zyn voorzaten, aart na zyn voorvaders.*
Similis domini es. Ter. *Gy zyt uw Heer gelyk, gy aart na uw meeſter.* Sommigen merken aan, dat *ſimilis* een *genitivum* regeert, als'er geſproken word van zeden, geleerdheid, enz. gelyk in dit voorbeeld; en een *dativum* als men ſpreekt van ouderdom, goederen, enz. gelyk in 't volgende voorbeeld: dog deze regel lyd vele uitzonderingen.
Os humeroſque Deo ſimilis. Virg. *Van wezen en ſchouders een God gelyk of gelykende: Het aangezigt en geſtalte van een God hebbende.*
Simile veri & vero. Cic. *Waarſchynlyk.*
Similis pavor erit ac bello Gallico. Liv. *De ſchrik, verſlagenheid, of vreeze zal de zelve zyn gelyk in den Gaulliſchen oorlog, of den oorlog tegen Gaulen.*
Sunt inter ſe ſimiles. Cic. *Zy zyn den anderen gelyk.*
Similem facere. Cic. *Gelyk maken.*
† SIMILITAS, atis. f. Vitruv. *Gelykheid.*
Cæteræ arbores non eaſdem habent inter ſe naturæ rerum ſimilitates. Vitruv. *De andere boomen hebben zulk een gelykheid van aart niet, of zyn zoo gelyk van aart niet.*
SIMILITER. adv. Cic. *Van gelyken, op een gelyke maniere of wyze, op de zelve wyze.*
Illum ſimiliter atque eram, commotum eſſe vidi. Cic. *Ik zag hem van gelyken, als ik zelve was, bewogen, ontſteld.*
Similiter his pariunt. Plaut. *Zy baren of werpen hare jongen gelyk deezen.*
SIMILITUDO, inis. f. Cic. *Gelykheid.*
Similitudo veri. Plin. H. *Waarſchynlykheid.*
Sunt quædam animi ſimilitudines cum corpore. Cic. *Daar zyn eenige gelykmatigheden of overeenkomſten van de ziel met het lichaam.*
SIMILO, as, are. Mart. *Gelyken, gelyk zyn, na iemand aarden.*
SIMIOLUS, i. m. Cic. *Een aapje, of kleine aap, een ſimmetje of kleine fim.*
SIMIUS, ii. m. Cic. *Een aap of ſim.*
SIMPLEX, icis. omn. gen. Cic. *Eenvoudig, enkel, ongemengd.* Celſus zegt *Simpliciſſor*, en Seneca Phil. *Simpliciſſimus.*
* Simplex. Cic. *Eenvoudig, zedig, oprecht, trouw, vroom, openhartig, vryhertig, ongeveinſd.*
Simplex mea erit oratio. Liv. *Myn vertoog zal eenvoudig, rondhertig, duidelyk zyn.*
Mundiciis ſimplex mulier. Hor. *Een vrouw eenvoudiglyk, zediglyk, tamelyk opgeſchikt.*
* Cibus ſimplex. Martial. *Een eenvoudige, natuurlyke, zonder lekkernyen toegemaakte ſpys of koſt.*
* Rura ſimplicia. Plin. H. *Landeryen (of een land leven) zonder pragt.*
SIMPLICITAS, atis. f. Ovid. *Eenvoudigheid, oprechtheid, zedigheid, trouheid, vroomheid, openhartigheid, vry of rondhertigheid, ongeveinſdheid.*
Gloriari ſimplicitate. Quintil. *Van een eenvoudigheid roemen.*
SIMPLICITER. adv. Plin. J. *Eenvoudiglyk, oprechtelyk, trouwelyk, zedelyk, openhartiglyk, vry of rondhertiglyk, ongeveinſdelyk.* Quintilianus zegt *Simplicius.*
Vivere ſimpliciter. Cic. *Eenvoudiglyk, oprechtelyk, ongeveinsdelyk leven.*
Facis ſimpliciter. Curt. *Gy doet oprechtelyk, als een eerlyk of vroom man.*
* Simpliciter. Paul. Juriſc. *Eenvoudiglyk, zuiverlyk, enkelyk.*
SIMPLUS, a, um. Plaut. Cic. Varr. *Enkel*, als by voorbeeld, *enkel tegen dubbeld wedden.*
† SIMPULARIUS, a, um. Varr. *Van geen of geringe waarde, zeer ſlegt.*
SIMPULATRIX, icis. f. Feſt. Men noemde dus de vrouwen, die in de offerhanden den dienſt hielpen doen.
SIMPULUM, i. n. Varr. Cic. *Een klein vat, kop of beker*, die de Ouden gebruikten om den drank in offerhanden te proeven. Feſtus legt het dus uit, anderen ſchryven *Simpuvium.*
* Excitare fluctus in ſimpulo. Cic. *Veel geſchreeuw of geruge om niet maken, veel ruigte, weinig wol.*
SIMUL. adv. Cic. *Gelykelyk, te gelyk, teffens, of tevens.*
Ex accuſatoribus vobiſcum ſimul audivi. Cic. *Ik hebbe het met of nevens u lieden van de beſchuldigers gehoort.*
Dummodo ſimus ſimul. Cic. *Als wy maar by malkanderen zyn; wats, of behoudens dat wy by malkander zyn.*
* Simul. Cic. *Op de zelve, of ter zelver tyd.*
Duas res ſimul nunc agere decretum eſt mihi. Plaut. *Ik hebbe beſloten nu twee zaken te gelyk uit te voeren, te doen.*
* Simul ut demererer amantiſſimos mei, ſimul ut alienis veſtigiis inſiſterem. Quintil. *Zoo om myne beſte vrienden te verpligten, als om de voetſtappen of 't voorbeeld van anderen te volgen: Eenſdeels om myne vrienden te believen, ten anderen om, enz.*
* Simul ac. Cic. *Zoo haaſt, vas, zoo dra, zoo vroeg als.*
Simul ut. Cic. Omne animal ſimul ut ortum eſt, ſeipſum diligit. Cic. *Elk dier zoo vas als het in de werald gekomen is heeft zig zelven lief.*
Simul. Cic. Simul inflavit tibicen. Cic. *Zoo vas als de fluitſpeler begon te blaazen of ſpelen.*
SIMULACRUM, i. n. Cic. *Een beeld, verheve beeld, gelykenis.*
* Nec leges ullæ ſunt, nec judicia, nec omnino ſimulacrum aliquod civitatis. Cic. *Ook zynder geene wetten, noch vonniſſen, noch eenige gelykeniſſe van een ſtad.*
Erunt in beſtiis humanarum ſimulacra virtutum. Cic. *Daar zullen in de beeſten gelykeniſſen van menſchelyke deugden zyn.*
* Utinam perfecti Oratoris ſimulacrum reperire poſſemus. Cic. *Och of wy het beeld van een volmaakt Redenveerder konden vinden:* dat is, *iemand, die een volmaakt Redenaar was.*

Digitized by Google

* Pugnæ ſimulacra. Quintil. *Vertooningen, verbeeldingen van een ſtryd, ſlag, of gevegt.*

* Concurrêre acies ad ſimulacrum pugnæ. Liv. *De legers rukten tegen den anderen aan als ofze ſlag wilden leveren.*

Habere ſimulacrum alicujus rei. Plaut. *Iets gelyken, gelyk zyn.*

Simulacrum, id quod Beſtiam Aſtrorum periti nominarunt. Vitruv. *Dat verſchynſel of geſtarnte, 't welk de ſterre kundigen het beeſt noemen.*

** SĪMŪLĀMĔN, ĭnis. n. Ovid. *Verbeeldinge, vertooninge, nabootſinge.*

Peraget annua plangoris noſtri ſimulamina. Ovid. *Hy zal de jaarlykſche verbeeldingen van onze droefheid of ons geween vertoonen:* dat is, *hy zal een jaarlykſche offerhande doen ter eeren van Adonis*, dien hy beweende.

SĪMŪLĀTĔ. adv. Cic. *Geveinſdelyk, al veinzende.*

Sive ex animo id fiat, ſive ſimulatè. Cic. *Het zy dit waarlyk of ter goeder trouwe of uit geveinſdheid geſchied.*

SĪMŪLĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Veinzinge, geveinſdheid, ſchyn.*

Copias ad periculum patriæ converterunt, quas ſimulatione Reipublicæ comparabant. Cic. *Zy misbruikten de benden, die zy voor 't gemeene beſt veinſden te werven, tot verderf van den Staat.*

Nullæ ſunt occultiores inſidiæ, quam hæ, quæ latent ſimulatione officii. Cic. *Daar zyn geen verholener lagen, dan die onder den ſchyn van pligt ſchuilen.*

Simulatio virtutis. Cic. *Na-apinge, nabootſinge van deugd.*

* Simulatio. Plin. H. *Gelykheid, gelykenis.*

Simiarum genera perfectam hominis ſimulationem continent facie, naribus, auribus, palpebris. Plin. H. *De apen hebben een volkome gelykenis of gedaante van een menſch in 't gezigt, de neus, de ooren, en oogen-leden, of oogſchelen.*

SĪMŪLĀTŎR, ōris. m. Cic. *Een veinzer, een geveinſde.*

Simulator figuræ. Ovid. *Die een gedaante aanneemt.*

SĪMŪLĀTŪS, ă, ūm. Ovid. *Geveinſd, nagemaakt.*

SĪMŬLO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. *Gelyken, verbeelden, naboetſen.*

Simulare anum. Ovid. *Een oude vrouw gelyken: Het wezen van een oud wyf aannemen. Voor een oud besje ſpelen.*

* Simulare. Cic. *Veinzen.*

Gaudia vultu ſimulare. Ovid. *Vreugde met zyn wezen veinzen.*

Simulo non ſentire. Plin. J. *Ik veinze dat ik het niet voele, gewaar werde.*

Non es quod ſimulas. Hor. *Gy zyt dat niet, 't welk gy veinſt.*

Ægrum ſimulare. Liv. *Zig ziek veinzen, houden; den kranken ſpelen.*

SĪMŪLTAS, ātis. f. Cic. *Een heimelyke, verborge vyandſchap, wrok, of haat.*

Exercere ſimultatem. Cic. *Een verborgen haat of wrok tegen iemand hebben, voeden.*

Habere ſimultatem cum aliquo. Cic. *Vyandſchap, verſchil met iemand hebben.*

SĪMŬLTER. Plaut. *Antiquè pro ſimiliter.*

SĪMŬLŬS, ă, ūm. Martial. *Die een plat opgekromd neusje heeft: Een kram plat neusje.*

SĪMŬS, ă, ūm. Virg. *Die een platte opgekromde neus heeft: Een kromme plat-neus.*

SĪN. conjunct. Cic. *Maar indien, dog by aldien, maar by zoo verre, maar is 't dat, ten minſten.*

Sin minùs. Sin aliter. Cic. *Indien niet, indien anders, anderzins.*

Ne aquam quidem aſſumere debet, ſin minùs quàm minimum ejus. Celſ. *Hy moet zelfs geen water nuttigen, drinken, of ten minſten maar zeer weinig van dien.*

SĪNÆRŪM Imperium. *China*, een Keizerryk in Aſie.

SĪNAPI. n. indecl. Varr. Colum. *Zennep, maſtaard-kruid of zaad.*

SĪNAPĬS, ĭs. f. Plaut. *Zie* Sinapi.

SĪNCĔRE. adv. Cic. *Opregtelyk, eerwoudiglyk, openhartiglyk, ongeveinſdelyk.*

SĪNCĔRĬTAS, ātis. Plin. H. *Zuiverheid, reinheid, goedheid, deugd.* Sprekende van zout, enz.

Sinceritas ligni. Colum. *Degdzaamheid, goedheid, gaafheid van hout.*

SĪNCĔRŬS, ă, ūm. Ovid. *Geheel, gaaf, ongeſchonden.*

Conſervare aliquem ab omni incommodo, detrimento, moleſtia ſincerum & integrum. Cic. *Iemand van alle ongemakken, ſchaden, en moeiten wy en vrank, of kaſteloos en ſchadeloos houden.*

Corpus ſincerum. Ovid. *Een fris, gezond, met geſteld lichaam.*

* Sincerus. Cic. *Zuiver, onvervalſcht, onvermengd, enkel, louter.*

Aqua ſincera. Sen. Ph. *Zuiver, rein, klaar, helder water.*

Voluptas nulla eſt ſincera. Ovid. *Daar is geen zuiver, oprecht, of volmaakt, enkel, of louter vermaak.*

** Sincerum equeſtre prælium erat. Liv. *Het was een enkel gevegt van ruiters.*

* Sincerus. Cic. *Oprecht, eerwoudig, vroom, openhartig, ongeveinſd.*

Sincera fide agere. Liv. *Iets ter goeder trouwe, of deugde doen.*

SĪNCĬPŬT, cĭpĭtis. n. Juven. *Het voorſte van 't hoofd: het hoofd.*

SĪNDŌN, ŏnis, f. g. Mart. *Fyn linnen of lynaad.*

SĪNĔ. præp. *Zonder.*

Sine auro. Ter. *Zonder goud.*

Sine delectu. Ulp. *Zonder keure, of verkieſinge.*

Sine dubio. Cic. *Zonder of buiten twyffel.*

Sine rivali amare. Cic. *Zonder een mededeyver beminnen.*

Homo ſine re. Cic. *Een man of perſoon zonder goed, geld, of middelen.*

SĪNGĪBĔRI. *Zie* Zimpiberi.

SĪNGĬLLĀTĬM. adv. Cic. *In 't byzonder, afzonderlyk.*

SĪNGŬLĀRĬS, is. m. & f. ārĕ, Is. n. Cic. *Eenvoudig, enkel, eenig.*

Qui ſingularis natus eſt. Plin. H. *Die alleen in eene draagt geboren is.*

Verbis ſingularibus gratias agere. Cic. *Iemand in 't byzonder, of met byzondere woorden bedanken.*

Rate ſingulari fretum ſecans. Sen. Trag. *Met een eenig of enkel ſchip varende, zeilende.*

Quos ſingulares è navi egredientes conſpexerant, adoriebantur. Cæſ. *Dien zy alleen uit het ſchip zagen gaan, groepen of taſſeden zy aan.*

* Singularis. Cic. *Zonderling, byzonder, deftig, niemand, treffelyk, ongemeen, zeldzaam.* Dit woord word ook in een quaden zin gebruikt.

Singularis immanitas. Cic. *Een zeldzame, byzondere, ongehoorde wreedheid.*

Ariſtoteles in Philoſophia ſingularis. Cic. *Ariſtoteles was een uitſtekend, voortreffelyk, deftig man in de Wysgeerte.*

Singularis impudentia. Cic. *Een zeldzame, ongehoorde, byzondere onbeſchaamdheid.*

* Singularis. Cic. *Byzonder, eigen, eigentlyk.*

Sunt quædam omnino in te ſingularia. Cic. *Daar zyn eenige dingen u in 't byzonder eigen.*

* Singularis. Varr. *De ſingularis numerus ('t enkel getal)* in de ſpraakkonſt.

SĪNGŬLĀRĬTĔR. adv. Cic. *Byzonderlyk, ongemeen, zeer.*

Hunc ſingulariter dilexi. Cic. *Ik hebbe hem byzonderlyk, uitſtekende, zeer teederlyk lief gehad, bemint.*

* Singulariter. Quintil. *Singulariter declinari.* Quintil. *In 't eenvoudig getal gebogen worden.*

† SĪNGŬLĀRĬŬS, ă, ūm. Plaut. *Eenig, enkel, eenvoudig.*

SĪNGŬLĀTĬM. adv. Cic. *In 't byzonder, afzonderlyk.*

Singulatim unicuique gratias agere. Cic. *Yder een in 't byzonder bedanken.*

Singulatim de unoquoque dicemus. Cic. *Wy zullen afzonderlyk, of in 't byzonder van elke zake ſpreken of handelen.*

SĪNGŬLTĀNS, āntis. omn. gen. *Hikkende, ſnikkende.*

Sanguine ſingultans. Virg. *Al bloed hikkende of ſpuwende ſpreeuen.*

SĪNGŬLTĬM. adv. Hor. *Zyn vertoog afbrekende, als of hy dan hik hadde.*

Singultim pauca loquor. Hor. *Ik zegge of ſpreke al hikkende een weinig woorden.*

SĪNGŬLTĬĒNS, ēntis. omn. gen. Plin. H. *Hikkende, ſnikkende.*

SĪNGŬLTĬO, īs, īvī, ītŭm, īrĕ. Plin. *Den hik hebben: ook, ſnikken.*

SĪNGŬLTO, ās, ārĕ. Virg. *Hikken, den hik hebben: ook, ſnikken.*

SĪN-

Digitized by Google

SINGULTUS, us. m. Cic. *Hikkinge, ſhikkinge, dem hik.*
Fletus cum ſingultu. Cic. *Geween met geſnik vermengd.*
* Singultus gallinæ. Colum. *Het gekluk van een klokken.*
SINGULUS, a, um. Plaut. Varr. *Yder, elk, een ygelyk. Singuli, æ, a.* in *plurali* is beter.
Nunquam ſumus ſinguli. Sen. Ph. *Wy zyn nooit alleen.*
Singulos pilos caudæ vellere. Front. *Enkele hairen uit den ſtaart trekken, de hairen een voor een uit de ſtaart rukken.*
Singulum video veſtigium. Plaut. *Ik zie maar eene of een enkele voetſtap.*
Eo itinere ſinguli carri vix ducebantur. Cæſ. *Op die weg kon men naauwlyks de karren een voor een voeren.*
Pandere ſingula ordine. Virg. *Elk ding in orde of rang uitbreggen, verklaren, ontdekken.*
Singulis annis. Cic. *Alle jaren, van-jaar tot jaar, ydet jaar.*
In dies ſingulos breviores literas ad te mitto. Cic. *Ik zende u dagelyks, of van dag tot dag korter briefjen.*
SINISTER, tra, trum. Liv. *Slinkſch, linkſch, dat aan de linker of ſlinker hand of zyde is.* Varro negt *Sinifterior.*
* Siniſter. Cic. *Van een goed voorteken, zeer goede betekenende, voorſpellende, bedoidende.* Dus legt het Varro uit, om dat het gene dat aan onze ſlinker zyde is, als wy na den hemel zien, aan de zeggers zyde der Goden is.
Avi ſiniſtra atque ex ſententia ducum legiones. Plaut. *Ik zag myne heerhandan onder een galinkig vogel geſchreeuw en goede wicchel-teeken voort leiden, voeren.*
* Siniſter. Virg. *Ongelukkig, noodlottig, doodelyk, rampzalig.*
† Sprekende van zaken buiten wicchelary, hoewel men voorbeelden vind, waar in *ſiniſter* ongelukkig, bereekent in wicchel-zaken.
SINISTRA, æ. f. Cic. *De linker of ſlinker hand.* Men verſtaat'er onder of voegt'er *manus* by.
A ſiniſtra. Cic. *Aan de ſlinker of linker hand of zyde.*
SINISTERITAS, ātis. f. Plin. J. *Slinkheid, quaad- of boosaardigheid.*
SINISTRE. adv. Hor. *Ongelukkiglyk, rampzaligly, ellendiglyk, qualyk, ten quade.*
Accipere eædem ſiniſtrè. Tac. *Een nederlage ten quade duiden: Iets quaads uit een nederlaag voorſpellen.*
SINISTRORSUM. adv. Cæſ. *Na de ſlinker of linker hand of zyde, ſlinks of linkswaarts, ter linker of ter ſlinker hand of zyde.*
Hic ſiniſtrorſum abit, ille dextrorſum. Hor. *Hy gaat ter linker en hy ter regter zyde henen.*
SINO, is, ſivi, ſitum, ſinĕrĕ. Cic. *Toelaten, gehengen, gedoogen, dulden, toeſtaen, lyden.*
Sine te hoc exorem. Ter. *Laat my toe, vergun my dit van u te verbidden, verwerven, erlangen.*
Paululum ſine ut ad me redeam. Ter. *Sta my een weinig tyd toe, geef my een oogenblik tyd op dat ik tot my zelven keme, dat ik myn adem herhale.*
SINOPICUS, a, um. Vitruv. Rubrica ſinopica. Vitruv. *Tot de roode aarde of vermiloen behoorend. Roode aarde.*
SINOPIS, idis. f. Plin. H. *Een ſoort van roode aarde, vermiloen.*
SINUM, i. n. Varr. *Zie* Sinus, i. m.
SINUO, as, avi, ātum, ārĕ. Virg. *Kronkelen, draayen, bogten maken, plooyen.*
Sinuare immenſa volumine terga. Virg. *De groote ruggen in bogten, kronkelen.* Van ſlangen geſproken.
** Muri per artem introrſum ſinuati. Tac. *Muuren door konſt met ingaande bogten gemaakt.*
Paulatim invicem ſinuantibus cornibus. Front. *De vlengelen van 't legerallengſkes na malkanderen toeloopende.*
* Sinuare. Celſ. *Uithollen, holmaken.*
SINUOSUS, a, um: Propert. *Vol bogten, kromtens, plooyen, of vouwen: krom, gedraaid.*
Veſtis ſinuoſa. Prop. *Een kleed vol vouwen of plooyen.*
** Sinuoſa narratio. Quintil. *Een verward, krom verhaal, een verhaal vol omwegen.*
SINUS, us. m. Cic. *De ſchoot.*
* Sinus. Cic. Ovid. *Een zee-boezem, of kromte.*
* Sinus. Virg. *Een vouw of plooy van oorkleed.*
* Sinus falcis. Colum. *De kromte van een ſikkel, of zeiſſen.*
* Sinus. Celſ. *De holte van een etter buil*, daar de etter in legt. *Etter holte.*
* Sinus oſſis. Celſ. *De holligheid of holte van een been.*
* Nunc dextros, nunc ſiniſtros ſolvere ſinus. Virg. *Nu aan ſtier- dan aan bakboort wenden, laveeren.*
** In ſinu urbis ſunt hoſtes. Salluſt. *De vyanden zyn in den boezem of het hart van de ſtad.*
** Confugit in ſinum tuum Reſpublica. Plin. J. *Den Staat neemt haar toevlugt in of tot uwen ſchoot:* dat is, *werpt haa zelven in uwe beſcherming.*
** Gaudere in ſinu. Cic. *In zyn zelven of alleen verblyd zyn, in zyn vuiſt lachen.*
** Calumniatores ex ſinu ſuo appoſuit. Cic. *Hy maakte laſteraars op, die uit zynen boezem quamen:* dat is, *die tot zyn dienſt altyd vaardig waren.*
SINUS, i. m. Virg. *Zeker vat*, zeer groot en rond, om wyn, melk, enz. in te doen. *Een melkmeouw.*
SION, ii. n. Plin. H. *Zie* Laver.
SIPARIUM, ii. n. Cic. *Een gordyn of voorhangſel*, waar mede de tooneelſpelers het tooneel afſchoten.
SIPHON, ōnis. m. Colum. Plin. H. σίφων. *Een pomp of hevel*, om wyn, enz. uit een vat te krygen: ook, *een ſpuit.*
SIPHUNCULUS, i. m. Plin. J. *Een pompje, heveltje:* ook, *een ſpuitje.*
SIQUANDO. adv. Ter. Cic. *Indien eoit. Zoo wanneer.* Siquando de amicitia diſputabunt. Cic. *Zoo wanneer, of indien zy ooit wegens de vriendſchap zullen zinnwiſſen.*
SIQUIDEM. conjunct. Cic. *Nademaal, dewyl.* Siquidem, ut ſcribis, ſalubres repentè facti ſunt. Cic. *Nademaal, dewyl, door dien zy ſchielyk gezond of genezen zyn geworden, gelyk gy ſchryft.*
* Siquidem. Ter. *Indien negtans, indien egter.*
* Siquidem. Cic. *Want.*
SIQUIS, ſiquĭ, ſiquŏd or ſiquid. Cic. *Indien iemand of iets.*
Siquid. Cic. *Indien iets.*
Nec vitia ſiqua ſunt, celant. Plin. J. *Zy verbergen ook hunne ondeugden of gebreken niet, als'er eenige zyn.*
Liber eſt, ſi quis alius. Suet. *Hy is vry indien iemand anders vry is, hy is zoo vry als een ander.*
Siquid aliud acciderit. Cic. *Indien'er iets anders voorgevallen, of gebeurd is.*
SIRÆUM, æi. n. Plin. H. *Een ſoort van gekookte wyn.*
SIREMPS. f. Cat. *Iets in alles gelyk: eenpaarig.* Een woord volgens 't gevoelen van Feſtus te zamen geſteld van deze drie, *Similis, re, ipſa.* Men vind niets dan de *nominativus* en *ablativus Sirempſe.*
Omnium ſiremps lex eſto. Cat. *Dat'er een gelyke of gelykmatige wet van alle dingen zy.*
SIREN, ēnis. f. Plin. H. *Een gekerve diertje, 't welk men in byekorven vind.* Men noemt het dus als het een hommel bye begint te worden.
* Siren. Virg. *Een meermimme.* Zeker gedrogt of verzierd zeemonſter, van boven gelyk een vrouw, en van onderen gelyk een viſch.
* SIRENES, um. f. plur. Plin. H. *Een ſoort van gevogelte*, in Indiën.
SIRIASIS, is. f. Plin. H. *Zekere quale in de kinderen door de hitte van de zomer zonneſtilſtand veroorzaakt.*
SIRIUS, ii. m. Virg. *Het hondsgeſtarnte, of hondſtarre.* Men noemt dus ook een ſtarre aan het hooſd van de hondſtarre.
† SIRPATUS, a, um. Varr. *Gebonden, met biezen gebonden.* Sirpata dolia. Varr. *Gebonde vaten.*
SIRPE, is. n. Plaut. *Zie* Silphium.
SIRPEA, æ. f. Varr. *Een korf van biezen:* ook, *een horde van biezen.*
SIRPICULA, æ. f. Varr. Prop. *Een korfje van biezen.* Men vind ook, *Sirpiculus, i. m. g.* en *Sirpiculum, i. n. g.*
SIRPOR, āris, ātus ſum, āri. Varr. *Gevlogten worden gelyk een korf van biezen:* ook, *gebonden worden.*
Virgis ſirpari. Varr. *Van ryſjes, telgen, of teen gevlogten worden.*
SIRUS, i. m. Colum. *Een onderaardſch hol om koren in te ſluiten.* Deze wierden in 't Ooſten gebruikt.
SIS. Cic. pro ſi vis. *Indien gy wilt, indien't u belieft.*
SISARA, æ. f. Plin. *Hey, heykruid.*
SISER, ĕris. n. Hor. Plin. H. *Suiker wortel:* anderen zeggen, *gele peen.*
SISTO, is, ſtĭti, ſtātum, ſiſtĕrĕ. Virg. *Op- of wederhouden: ſtil doen ſtaan.*
Siſtere profluvium ſanguinis. Plin. H. *Bloed ſtelpen.*

Digitized by Google

Siſte gradum. Virg. *Sta ſtil.*
Alvum ſiſtere. Plin. H. *Hardlyvig maken.*
* Se ſiſtere alicui. Cic. *Zig voor iemand vertoonen, voor iemand verſchynen.*
Siſtere ſe judicio of in judicio. Ulp. *In of voor den geregte verſchynen.*
Teſtificatur ſe ſtitiſſe. Cic. *Hy neemt getuigen, dat hy voor 't regt verſchenen is.*
SISTRĀTŪS, ă, ūm. Mart. Siſtrum tenens: *Een ratel houdende. Zie* Siſtrum.
SISTRŪM, ī. n. Ovid. *Een ratel*, zeker tuig, waar op de Egyptenaren in huune offerhanden aan Iſis ſloegen; zy gebruikten het ook in den oorlog.
SISYMBRIŪM, ĭi. n. Plin. H. *Waterkers, roode wilde munt, gekrulde balſem. Der lieve vrouwe bedſtroo, wilde tym.*
SITĀNĬUM, ĭi, n. g. *Zekere tarwe in drie maanden groeyende.*
SITĀNĬUS panis. *Brood van tarwe, die in drie maanden groeit.*
SITELLĀ, æ. f. Cic. *Een ſoort van kruik of pot*, naau van boven en wyder beneden, waar in men de namen der geenen wierp die tot een overheids ampt verkoren moeſten werden.
SITYCĒN, ĭnĭs. m. A. Gell. *Een ſpeler op zeker ſpeeltuig*, op de graſſteden der dooden.
SITIBŪNDŪS, ă, ūm. *Groote dorſt hebbende, zeer dorſtig.*
SITĬCŪLŌSŪS, ă, ūm. Plin. H. *Dorſt verwekkende, veroorzakende.* Van zekere vrugten geſproken.
* SITĬCŪLŌSŪS, ă, ūm. Hor. Colum. *Droog, dor, bar.* Sprekende van aarde die niet bevogtigd is.
Oſtrum eſt ſiticuloſum. Vitruv. *Het purper verdroogt, droogt op.*
SITIENS, ēntĭs. omn. gen. Cic. *Dorſtende, dorſt hebbende.*
** Sitientes aures. Cic. *Hongerige, aandagtige ooren.*
SITIENTĒR. adv. Cic. *Gretiglyk, yverigly k, met grooten yver.*
Sitienter quid expetere. Cic. *Iets yverigly k begeren, wenſchen.*
SITĬO, īs, īvī, ītŭm, īrĕ. Cic. *Dorſten, dorſt hebben of lyden.*
Aquæ ſitiuntur. Ovid. *Men verlangt water te drinken.*
** Nec ſitio honores, nec gloriam deſidero. Cic. *Ik dorſt, ik hake of verlange na geen eerampten, noch begere roem of luiſter.*
** Quò effluentiùs voluptates haurit, eò graviùs ardentiùſque ſitit. Cic. *Hoe meer hy de welluſten nederzwelgt of in overvloed geniet, hoe hy'er meer na dorſt, of hoe hy die driftiger en vieriger begeert of najaagt.*
** Ipſi fontes jam ſitiunt. Cic. *De bronnen zelve zyn thans droog geworden.*
** Sitit herba. Virg. *Het kruid is verdroogd, verdord, verwelkt.*
SĪTĬS, ĭs. f. Cic. *Dorſt.*
** Sitis. Cic. *Yverige begeerte of begeerlykheid van of tot iets. Hakinge na iets.*
SITŬLĀ, æ. f. Plaut. *Een lot-bus, een emmer of kruik, waar in de namen der genen die loten moeſten, geworpen wierden.*
* Situla. Cic. *Een water emmer.*
SITŬLŬS, ī. m. Plaut. *Een water emmer. Een puddle.*
SĪTŪS, ă, ūm. Liv. *Gelegen.* Van een ſtad, enz. geſproken.
Sinus in quo ſita eſt Carthago. Liv. *De Baay daar Karthago gelegen is.*
** Res omnis in incerto ſita eſt. Plaut. *De gantſche zake is zeer onzeker, ſtaat zeer twyfelagtig.*
Hujus rei poteſtas omnis in vobis ſita eſt. Cic. *Het bewind of 't beſtier van deze gantſche zake ſtaat aan u lieden.*
Minima in ſpe ſitus. Ter. *Zeer ſlegte of geringe hope hebbende, byna hopeloos.*
* Ara ſita Druſo. Liv. *Een autaar ter eere van Druſus geſtigt.*
* Hic eſt ſitus, &c. *Hier legt begraven, enz.*
In eo ſitam vitam beatam putas? *Meent gy dat een gelukzalig leven daar in gelegen is, of beſtaat?*
SĪTŪS, ūs. m. Cic. *Gelegentheid, ſtand van een plaats.*
* Situs. Plin. H. *Vunsheid, quade reuk in vogtige of vuile plaatſen:* ook, *ſchimmel door vogtigheid voorzaakt*, gelyk Servius zegt.
* Situs. Virg. *Schilfer*, en ander vuiligheid op 't hoofd en 's lichaam als men zig niet rein houd.
SIVĔ. conjunct. Ter. Cic. *Het zy.* Men herhaalt deze *conjunctio* gemeenlyk, by voorbeeld, Sive uxor, ſive ſoror. Ter. *Het zy die zyn huisvrouw of zuſter is.*
Sive dolo. Virg. *Het zy by zulks door bedrog of argliſtigheid gedaan heeft.* Men verſtaat'er onder *fecerit.*
SMĀRĀGDĪNŪS, ă, ūm. Cell. *Van verre gelyk een eſmeraud, groen.*
SMĀRĀGDŪS, ī. m. Ovid. Prop. Plin. H. *σμάραγδος. Een eſmeraud*, zeker groen geſteente.
SMĀRĪS, ĭdĭs. f. Plin. H. *Een hontiug. Een vis zoo genaamd.*
SMECTĬCŪS, ă, ūm. Plin. H. *σμεγτικός. Van een zeepende, afwaſſende kragt.*
SMEGMĀ, ătĭs. n. Plin. H. *σμῆγμα. Zeep, een waſch-bal.*
SMEGMĀTĬCŪS, ă, ūm. Plin. H. *Van een zeepende of afwaſſende kragt.*
SMĪLĀX, ăcĭs. f. *σμίλαξ. Een yvon boom.* Een aandgewas van verſcheide ſoorten, na dat het *adjectivum* is.
SMĪRIS, ĭs, f. g. Plin. *Amaril.*
* Smilax. Plin. H. *Winde, klokjes winde, wrange.* Zeker kruid.
SMYRNĀ, æ. f. Plin. H. *Smyrne.* Een ſtad van Ionië in klein Aſie.
SMYRNĬUM, ĭi. n. Plin. H. *Lavas.* Zeker kruid. *Macedoniſche pieterſelie.*
SŌBŌLES, ĭs. f. Cic. *Stam, geſlagt, afkomſt, aanaar.*
* Soboles. Colum. *Een ſpruit van een boom.*
* Soboles. Virg. Plin. H. *De jonge van dieren.*
SŌBŌLESCENS, ēntĭs. omn. gen. Liv. *Vermeerigwuldigende, aangroeyende, in moenigte toenemende.* Van een volk geſproken.
SŌBŌLESCO, ſcĭs, ĕſcĕrĕ. Liv. *Vermeerigwuldigen, aangroeyen, in moenigte toenemen.*
SŌBRIE. adv. Cic. *Matiglyk, nugter.*
* Sobriè. Plaut. *Wyſſelyk, voor- of omzigtiglyk.*
SŌBRIĔTAS, ātĭs. f. Sen. Ph. *Matigheid, nugterheid*, in drinken.
SŌBRĪNA, æ. f. Plaut. *Een zuſters dogter: oom volle nigt.*
SŌBRĪNŪS, ī. m. Ter. *Een zuſters zoon, een volle neef.*
SŌBRĬŪS, ă, ūm. Cic. *Matig.*
* Sobrius. Cic. *Nugter, niet dronken.*
* Sobrius. Ter. *By zyn verſtand of zinnen zynde; zyn zinnen of verſtand magtig.*
** Rura ſobria. Stat. *Landeryen daar geen wynſtokken groeyen.*
SOCCĀTŪS, ă, ūm. Cic. Schoenen dragende die van de Romeinen *Soccus* genoemt wierden.
SOCCŬLŪS, ī. m. Suet. *Een zeer laag ſchoentje by de Romeinen.*
SOCCŪS, ī. m. Cic. *Zeker ſchoen veel by de Romeinen gebruikt, en die de blyſpelers droegen.*
SŌCĔR, ĕrī. m. Cic. *Een ſchoonvader.* Zoo ten aanzien van een aangehuwelykte zoon als dogter.
SŌCIĀ, æ. f. Ovid. *Een medgezellin.*
SŌCĬĀBĬLĬS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Plin. H. *Dat in maatſchappy, of by een te zamen verbonden of gevoegt kan worden: Gezellig.*
Sociabilis conſortio. Liv. *Een vriendelyk gezelſchap.*
SŌCĬĀLĬS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Cic. *Van bontgenooten, of medgezellen.*
Socialia. Tac. *Zaken van bontgenooten.*
Equitatus ſocialis. Liv. *De ruitery der bontgenooten.*
* Socialis. Ovid. *Van een huwelyk.*
Carmina ſocialia. Ovid. *Een huwelyks digt.*
SŌCĬĀLĪTAS, ātĭs. f. Plin. J. *Gezelſchap, gemeenſchap, gemeenzaamheid, vriendſchap, maatſchappy.*
SŌCĬĀLĪTĔR. adv. Hor. De Arte Poët. *Als met gezellen, maats, makkers of kameraats.*
SŌCĬĀTRIX, ĭcĭs. f. Valer. Flacc. *Een maatſchappy maakſter.*
SŌCĬĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Vergezelſchapt, vereenigd.*
† SŌCIENNŪS, ī. m. Plaut. *Een medgezel, maat, makker, kameraad.*
SŌCĬĔTAS, ātĭs. f. Cic. *Maatſchappy, gemeenſchap onder menſchen in of van allerhande dingen:* ook, *Gezelſchap, vermootſchap, gemeenzaamheid.*
Crimina quorum tibi cum Verre ſocietas eſt. Cic. *Misſlagen of ſchelmſtukken, waar in gy met Verres hebt te zamen geſpannen.*
Coire cum aliquo periculi ſocietatem. Cic. *Met iemand gemeenſchap van gevaar aangaan: zig aan of voor de zelve gevaren of zwarigheden tezamen iemand bloot ſtellen.*
Facere ſocietatem cum aliquo. Cic. *Gezelſchap, maatſchappy, gemeenſchap, vermootſchap, vriendſchap met iemand aangaan, maken, ſluiten.*
Se conferre in ſocietates publicanorum. Cic. *Zig in de maatſchappy*

Digitized by Google

ſchappy of gemeenſchap der tollenaars begeven.

SŌCĬO, ās, āvī, ātŭm, āre. Colum. *Een ding aan iets anders voegen, hegten.*

Dextras ſociare. Sil. Ital. *Een verbond met iemand maken, treffen, aangaan.*

Gaudia ſociare cum aliquo. Tibul. *Iemand zyn vreugde mede deelen, of deelagtig maken.*

Sociare vires. Sil. Ital. *De magten te zamen voegen.*

Carmina ſociare nervis. Ovid. *Zingen onder 't ſnaren ſpel.*

SŌCĬUS, ĭi. m. Cic. *Een medgezel, maat, makker, kameraad.*

Addere ſe alicui ſocium. Virg. *Zig by iemand als een medgezel voegen, iemand gezelſchap houden.*

Aſciſcere ſibi ſocios. Cæſ. *Medgezellen of makkers aannemen.*

Culpæ ſocius. Cic. *Medgezel in, of medepligtig aan een misſlag.*

Doloris & periculorum ſocius. Cic. *Een medgezel, makker in hartzeer en gevaren.*

Conſiliorum ſocius & particeps. Cic. *Een medgezel in en deelagtig aan iemands raadſlagen, of voornemens.*

* Socius. Cic. *Een bontgenoot.*

SŌCĬUS, ă, ŭm. Cic. *Gunſtig, behulpzaam.*

Nox ſocia. Cic. *Een bequame nagt tot een ſchelmſtuk, enz.*

Agmina ſocia. Virg. *Benden van bontgenooten.*

SŌCŌRDĬA, æ. f. Cic. *Traagheid, luiheid, ſlofheid, onagtzaamheid, laſhartigheid.*

Fortunâ per ſocordiam uſus non eſt. Liv. *Hy heeft zyn geluk door zyn onagtzaamheid, ſlofheid, of laſhartigheid verwaarloofd, verzuimd.*

SŌCŌRDĬTĔR. adv. Liv. *Traegelyk, luyelyk, ſloffelyk, onagtzaamlyk, laſhartiglyk.* Men vind niet dan *Socordius* in Livius.

Ab Albanis ſocordiùs res acta. Liv. *Die van Alba handelden laſhartiglyk.*

SŌCŌRS, dis. Ter. Cic. omn. gen. *Traag, luy, ſlof, onagtzaam, laf, laſhartig.*

Socors futuri. Tac. *Zorgeloos, geen zorg draagende voor 't toekomende.*

SŌCRŪS, ūs. f. Ter. Cic. *Een ſchoonmoeder.*

SŌDĂLĬS, ĭs. m. Cic. *Een medgezel, maat, makker, kameraad, vriend,* in zaken van weinig gewigt. gelyk als een gaſtmaal, enz.

Primus meorum ſodalium. Hor. *Myn eerſte, grootſte of beſte maat; myn oudſte kennis.*

Nulli te facias nimis ſodalem. Mart. *Maak u niet te gemeenzaam met iemand.*

SŌDĂLĬTĀS, ātĭs. f. Cic. *Een gezelſchap, of gemeenſchap van menſchen,* die by den anderen eten of vrolyk zyn.

SŌDĂLĬTĬŪM, ĭi. n. Cic. *Zie* Sodalitas.

SŌDES. Cic. *Indien gy durft, of't hart hebt:* ook, *ik bidde u, ei lieve,* in plaats van *Si audes.*

SŌL, ĭs. m. Cic. *De zon, zonne.*

A primo ſole. Liv. *Van zonnen opgang.*

Defectio ſolis. Cic. *Een zon verduiſtering, zonnezwym.*

Procedere in ſolem & pulverem. Cic. *In de zon en het ſtof gaan, zig aan de zon en 't ſtof bloot ſtellen.*

Ambulare in ſole. Celſ. *In de zon wandelen, kuyeren, ſpanferen.*

Exuſtus in ſole. Celſ. *Door de zon gebrand.*

Solibus aptus. Hor. *Oud, bequaam om zig in de zonneſchyn te bakeren of verwarmen.*

** SŌLĀMĔN, ĭnĭs. n. Virg. *Vertrooſting, trooſt.*

SŌLĀNŪM, i. n. Plin. H. *Nagtſchade,* zeker kruid.

SŌLĀNŬS, i. m. Vitruv. *Ooſtelyke wind.*

SŌLĀRĬS, ĭs. m. & f. āre, ĭs. n. Ovid. *Van de zon.*

Lumen ſolare. Ovid. *Zonnelgt.*

Solaris herba. Celſ. *Zonnebloem.*

Solarium horologium. Cic. *Een zonnewyzer.*

* Solarium. Plaut. *Een ſoort van zoldering,* alwaar de Ouden zig gingen verwarmen in de zonneſchyn.

* Solarium. Ulp. *Grond-cyns, grond-rente.*

SŌLĀTĬŌLŪM, i. n. Cæl. *Een garinge, ſlagje, of kleine vertrooſting, trooſtreden of trooſt: een verligtingje van hartzeer.*

SŌLĀTĬUM, ĭi. n. Cic. *Vertrooſting, trooſt, trooſtreden, verligting van hartzeer.*

Luctum alicujus nullo ſolatio poſſe levare. Cic. *Iemands weeuw of droefheid door geen vertrooſtinge of trooſtreden kunnen verligten, verzaften, doen verdwynen.*

Habet hæc res aliquid ſolatii. Cic. *In deze zake is eenige trooſt: Men kan zig in dit geval nog eenigzins trooſten.*

SŌLĀTŌR, ōrĭs. m. Tibul. Stat. *Een vertrooſter.*

SŌLĀTŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Door de zon gebrand of geſchroeid: Onpaſſelyk door de hitte van de zon.*

† SŌLDŬS, i. m. Martial. *Een ſtuk goud geld by d'Oude.*

SŌLĔA, æ. f. Cic. *Een ſoort van ſchoenen zonder boven leder,* die men met banden boven op de voet vaſt bond. Sommigen nemen't voor *een pantoffel.*

* Solea ferrea. Catul. *Een hoefyzer.*

Jumentis ſoleas ex auro induere. Suet. *Paarden met goude hoefyzers beſlaan.*

* Solea. Colum. *Een zeker teug,* om oly te maken.

* Solea. Plin. H. *Een tonge.* Zekere viſch, men geeft deze naam aan meer andere plat-viſſchen van dit maakſel.

SŌLĔĀRĬŪS, ĭi. m. Plaut. *Een maker van de ſchoenen,* by de Romeinen *Solea* genoemd.

SŌLĔĀTŬS, ă, ŭm. Cic. *Schoenen aan hebbende die* Solex *genoemt wierden.*

SŌLEMNĬS, ĭs. m. & f. ĕ, ĭs. n. Cic. *Plegtelyk, plegtig, ſtatelyk, dat op zekere tyden van 't jaar gevierd word.*

Solemnis dies. Hor. *Een plegtelyke dag, vier-dag, heilig-dag.*

Solemne habere aliquid facere. Plin. *Een gewoonte hebben van iets te doen.*

Solemnia ſacra. Salluſt. *Plegtelyke offerhanden op zekere dagen van 't jaar.*

Funeris ſolemne celebratur. Tac. *De plegtigheid van de uitvaart word gevierd.*

SŌLEMNĬTĔR. adv. Liv. *Plegtelyk, ſtatelyker, of plegtelyker wyze:* ook, *gewoonlyk, gemeenlyk.*

SŌLĔO, ēs, sōlĭtŭs sŭm, sōlēre. Cic. *Gewoon, gewend zyn, plegen.* Salluſtius heeft het *præteritum Solui* gebruikt.

Quod vulgus ſervorum ſolet. Ter. *Dat de ſlaven in 't gemeen plegen, of gewoon zyn te doen.*

Ut ſolet. Cic. *Gelyk gewoonlyk is, gelyk men gewend of gewoon is, gelyk men plag te doen, volgens de gewoonte, of het gebruik.*

SŌLERS, tĭs. omn. gen. Ter. Cic. *Kloek, verſtandig, wys, ſchrander, gaauw, ſcherpzinnig, vernuftig, ſnedig:* ook, *loos, ſchalk, doortrapt, doorſlepen, liſtig, argliſtig, ſnood.*

Voſſius wil dat men *Sollers* moet ſchryven.

Cunctandi ſolers Fabius. Sil. Ital. *Fabius, ſnedig, erveren, ſchrander, doorſlepen in 't winnen van tyd, in den vyand ſlepende te houden.*

SŌLERTĔR. adv. Cic. *Verſtandiglyk, wyſſelyk, ſcherpzinniglyk, vernuftiglyk, ſnediglyk:* ook, *behendiglyk, loosſelyk, liſtiglyk, argliſtiglyk, ſnoodelyk.* Cicero zegt, *Solertiſſimè.*

SŌLERTĬA, æ. f. Cic. *Kloekheid, verſtand, wyſheid, gaauwheid, behendigheid, ſnedigheid, ſcherpzinnigheid, ſchranderheid, goed vernuft:* ook, *loosheid, liſt, liſtigheid, argliſtigheid, doortraptheid, doorſlepenheid, ſnoodheid.* Dit woord word in een goede en in een quaden zin gebruikt.

Fugienda eſt hæc ſolertia. Cic. *Die behendigheid moet vermyd worden, men moet die ſchuwen, vermyden.*

SŌLĬCĬTĀTĬO, SŌLĬCĬTO, &c. *Zie* Sollicitatio, Sollicito.

SŌLĬDĀTĬO, ōnĭs. f. Vitruv. *Hegt en ſterk makinge van den grondſlag van een gebouw.*

SŌLĬDE. adv. Plaut. *Geheelyk, gantſchelyk, t'eenemaal, in 't geheel:* ook, *volkomentlyk, zeer wel, ter degen.*

Hunc ſcio ſolidè mea gaviſurum eſſe gaudia. Ter. *Ik weete dat hy t'eenemaal of volkomentlyk over myn vreugde of geluk verblyd of verheugd zal zyn.*

SŌLĬDESCO, ſcĭs, ĕſcĕre. Vitruv. *Hard, hegt, ſterk worden.* Spreekende van pleiſtering van of op een muur.

* Solideſcere. Celſ. *Toeloopen, toegeheelt worden, ſluiten,* van een wonde.

SŌLĬDĬPĔS, ĕdĭs. omn. gen. Plin. H. *Heele of ongekloofde voeten hebbende,* gelyk paarden, enz.

SŌLĬDĬTĀS, ātĭs. f. Cic. *Hegtheid, gaasheid, vaſtheid, hardheid, ſterkte,* van een rots, een gebouw, enz. geſproken.

SŌLĬDO, ās, āvī, ātŭm, āre. Virg. *Hegt, hard, vaſt, ſterk maken.*

Oſſa fracta ſolidare. Plin. H. *Gebroke beenen hegten, weder vaſt maken, of aan een doen groeyen.*

SŌLĬDŌR, ātĭs, ātŭs sŭm, āri. Virg. *Hegt, hard, vaſt gemaakt worden.*

Digitized by Google

In ſomniis, *of* Per ſomnium. Cic. *Droomende, in een droom, of droomgezigt.*

Conjector *of* Interpres ſomniorum. Cic. *Een raader na, of uitlegger, verklaarder van droomen.*

Somniis uti jucundiſſimis. Cic. *Zeer vermakelyke, geneuchelyke droomen hebben, droomen: Zig iets vermakelyks in een droom verbeelden.*

** Somnia. Ter. *Droomen, zotternyen, wijswasjes, zotte inbeeldingen, dweeperyen, praatjes voor de vaak, zotte praat.*

SŌMNŌLĒNTUS, ă, ūm. Solin. Apul. *Slaperig, vadzig, vol vaak.*

SŌMNŪS, i. m. Cic. *De ſlaap.*

In ſomnis. Virg. *of* Per ſomnum. Cic. *In den ſlaap, al ſlapende.*

A ſomno. Celſ. *Na den ſlaap, of het ſlapen.*

Dare ſe ſomno. Cic. *Zig tot ſlapen begeven, nederleggen: gaan leggen ſlapen.*

* Somnum petere. Quintil. *Gaan ſlapen, zig tot ſlapen begeven, gaan leggen ſlapen.*

Excitare è ſomno. Cic. *Uit den ſlaap opwekken, wakker maken.*

Somnum capere. Cic. *Slapen, ruſten, ruſt genieten.*

Parere ſomnum alicui mero. Tibul. *Iemand door wyn doen ſlapen: Iemand door wyn vaak veroorzaken.*

** Proflare ſomnum pectore. Virg. *Ronken, leggen ronken: ſnorken.*

** Pigro torpebant æquora ſomno. Stat. *De zee was zeer ſtil of kalm.*

** SŌNĂBĬLĬS, is. m. & f. ĭlĕ, is. n. Ovid. *Klinkende, geluid gevende.* Van een ſpeeltuig geſproken.

SŌNCHŪS, ī, m. g. Plin. *Haze kool, ganze- haze- of douve diſtel: konyn kruyd, melkweye.*

SŌNĬPĒS, ĕdis. m. Virg. *Een hakkeney, een gezwind paard.*

SŌNĬTŪS, ūs. m. Cic. *Een gelnid, galm, klank.*

Sterilia ſonitu corpora. Lucret. *Lichamen die geen geluid geven, doove lichamen.*

Aquæ ſonitus. Ovid. *Het geruiſch, of gedruis van 't water.*

Armorum ſonitus. Virg. *Het geklank, gedruis, of het klinken van wapenen.*

Sonitus tubæ. Auct. ad Her. *De klank, 't geluid van een trompet.*

† SŌNĬVĬŬS, ă, ūm. apud Cic. *Klinkende, geluid gevende of ſlaande.* Een woord by de Wicchelaars gebruikt.

SŌNO, ās, āvī, ātūm, āre. Cic. *Luiden, geluid geven of ſlaan, klinken, galmen.*

** Aves dulce carmen ſonant. Tibul. *De vogelen zingen zoete deuntjes; queelen op een zoete of aangename wyze.*

* Vox hominem ſonat. Virg. *De ſtem geeft een geluid gelyk een menſch, gelykt na een menſch.*

* Non intelligit quid ſonet hæc vox voluptatis. Cic. *Hy verſtaat, bezeft, begrypt niet wat dit woord van welluſt beduid, beteekent, zeggen wil.*

Pingue & peregrinum ſonans Poëta. Cic. *Een Digter die grove, ruwe, onbeſchaafde vaarzen maakt: wiens digten lomp klinken.*

SŌNŌR, ōris. m. Virg. *Een geluid, klank, galm.*

SŌNŌRE, adv. Gell. *Met geluid, met geklank, geraas, gerugt, of gedruis.*

SŌNŌRŪS, ă, ūm. Virg. *Geluid gevende, klinkende, galmende.* Van een ſpeeltuig geſproken.

* Tempeſtates ſonoræ. Virg. *Bulderende, tierende, razende, onſtuimige, woedende, vliegende ſtormen.*

Nugæ ſonoræ. Hor. *Luidrugtige, opgepronkte beuzelingen, wijswasjes. Klank van woorden, zonder pit van zaken.*

SŌNS, tis. omn. gen. Cic. *Schuldig, handdadig aan iets.*

SŌNTĬCŪS, ă, ūm. Tibul. *Schadelyk, nadeelig.*

* Sonticus morbus. Plin. H. *De vallende ziekte.*

SŌNŬS, i. m. Cic. *Een geluid, klank, of galm.*

Sonum efficere. Cic. *Geluid maken, ſlaan.*

Sonus pronuntiandi. Cic. *Het geluid van uitſpreken, de uitſpraak.*

Sonus ſubruſticus. Cic. *Een boeragtige, boerſche, ſlegte uitſpraak.*

* Sonus vocis. Cic. *De klank, galm, of het geluid van de ſtem.*

Sonus inflexo crebriùs ſpiritu varistus. Plin. H. *Een verdeelde ſtem door een dikmaals veranderden adem.*

SŌPHĬA, æ. f. gr. Mart. Gr. *Wysheid.*

SŌPHĬSMĂ, ătis. n. Cic. *Een bedriegelyke, of verſtrikkende ſluitreden.*

SŌPHĬSTA & SŌPHĬSTĒS, æ. m. Cic. *Een gebruiker van bedriegelyke of verſtrikkende ſluitredenen.*

SŌPĬO, is, īvī, ītūm, īrĕ. Liv. *Aan ſlaap wiegen, doen ſlapen.*

SŌPĬTŪS, ă, ūm. Liv. *In ſlaap leggende, ſlapende, vaſt aan ſlaap.*

Sopitus vino. Liv. *In wyn verzopen, ſmoor dronken.*

** Sopitus ubique armorum furor. Patercul. *De woede der wapenen is overal geſtild, bedaard, verdwenen.*

** Sopiti ignes. Virg. *Gebluſchte, geſmoorde, uitgedoofde, ook, verborge, of opgerekende vieren.*

* Sopitus. Liv. *Zinneloos, uitzinnig.*

Sopitus eſt ſubito ictu. Liv. *Hy is uitzinnig, dof, en het geworden door een ſchielyke of onvoorziene ſlag.*

SŌPŌR, ōris. m. Virg. Hor. *De ſlaap, een diepe ſlaap.*

* Sopor. Plin. H. *Vaak, groote vaak, onlaſtigheid door vaak, ſlaapluſt of ziekte.*

** Sopor. Corn. Nep. *Een ſlaapdrank.*

SŌPŌRĀTŪS, ă, ūm. Plin. H. *Slapende, vaſt aan ſlaap leggende.*

Reliquas noctis partes malè ſoporati inſumpſimus. Petron. *Wie ſliepen het overige van de nagt zeer ongemakkelyk, of qualyk.*

** Offa ſoporata melle. Virg. *Een koek in honig gedoopt of met honig gemaakt om te doen ſlapen.*

* Dolor ſoporatus. Curt. *Een geſtilde, verzagte, verdwene ſmart.*

SŌPŌRĬFĔR, ă, ūm. Plin. H. *Slaap of vaak aanbrengende, veroorzakende, verwekkende.*

SŌPŌRO, ās, āvī, ātūm, āre. Stat. Plin. H. *Aan ſlaap wiegen, doen ſlapen.*

Iterum ſoporatur. Celſ. *Hy valt weder in ſlaap, ſlaapt wederom.*

** SŌPŌRŪS, ă, ūm. Luc. *Slapende, in ſlaap leggende, vaſt aan ſlaap.*

SŌRĂCŪS, ī. m. Plaut. *Een koffer, een kas, waar in de kleederen, enz. van tooneelſpelers gedragen worden.* Andere ſchryven *Sorracus* en *Sorracum*, ook, *Soracum.*

SŌRBĔO, ēs, ŭī, sōrptūm, sōrbērĕ. Plin. H. *Slorpen, opſlorpen, zuipen, verzwelgen.* Dit *verbum* heeft ook *Serpſi* in *præterito.*

Sorbere ovum. Plin. H. *Een ey opſlorpen.*

Charybdis ſorbet fluctus. Ovid. *De Charybdis verzwelgt de zee-baren, ſlokt de golven op.*

** Sorbere odia alicujus. Cic. *Iemands haat of vyandſchap uit of doorſtaan, verdragen, lyden.*

SŌRBĬLĬS, is. m. & f. ĭlĕ, is. n. Colum. *Dat men opſlorpen, zuipen, of zwelgen kan.*

Ova ſorbilia. Celſ. *Slorp- of zuip-eyeren.*

SŌRBĬLLĀNS, āntis. omn. gen. Ter. *Dikwils ſlorpende, vele teugen of dronkjes makende of doende, dikwils dog weinig drinkende.*

Sorbillans cyathos. Ter. *Volle koppen, bekers of kroezen, zoetjes, allengskes uitdrinkende.*

SŌRBĬLLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Ter. *Zoetjes, allengskes opſlorpen, uitdrinken.*

† SŌRBĬLLŪM, i. n. Plaut. *Eenig nat of ſap van iets:* ook, *een warm ſlorp drankje.*

SŌRBĬTĬO, ōnis. f. Perſ. *In of opſlorpinge, drinkinge, zuipinge.*

* SŌRBĬTĬO. Celſ. *Eenig nat of ſap van iets, een ſlorpdrankje.*

SŌRBĬTĬŪNCŪLĂ, æ. f. g. *Een ſlorpdrankje, een drankje.*

SŌRBŪM, i. n. Celſ. Colum. *Een ſorbe, een ſpreus-bézy.*

* Sorbum, i. n. Colum. *Een ſorben-boom, een ſpreus-bézyen boom.*

SŌRBŪS, i. f. Colum. *Idem.*

SŌRDĔO, ēs, sōrdŭī, sōrdērĕ. Plin. H. *Vuil zyn.*

** Illi ſordebat Macedonia Provincia. Cic. *Het Wingewest van Macedonie ſcheen hem een geringe, ſlegte, verachtelyke zaak.*

Suis etiam ſordebat. Liv. *Hy wierd zelf of ook by de zynen verzogt, verſmaad, miſprezen, gelaakt.*

SŌRDĒS, ūm. plur. f. Cic. *Vuiligheid, ſtank.*

* Sordes. Quintil. *Slordigheid, morzigheid.*

Ja-

Digitized by Google

Jacere in ſordibus. Cic. *In de vuiligheid leggen:* ook, *in groot gevaar of verlegentheid zyn.*

** Apud ſordem urbis ſidem ſumus quos reliquiſti. Cic. *Wy zyn by het ſchuim of het graauw van de ſtad de zelve gelyk gy ons verlaten hebt, of de zelve toen gy hunen verſtrok.*

* Sordes. Cic. *Gierigheid, wrekheid.*

* Sordes. Cic. *Schande, oneer.*

SÖRDESCO, ſcis, ęſcĕrĕ. Hor. Cæl. ad Cic. *Vuil, onrein worden.*

Contrectatus ubi manibus ſordeſcere vulgi cœperis. Hor. *Als gy door de handen van 't gemeene volk aangetaſt vuil zult beginnen te worden, of als gy in de handen van 't volk zult beginnen vuil of verſlaten te worden.* Van zyn boek ſprekende.

SÖRDĬDĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Morſig, ſlordig, ſlegt gekleed, ongedaan, ongezien.* Gelyk als luiden die in zeer groote verlegentheid zyn, of van zware miſdaden beſchuldigt worden.

SÖRDĬDO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. *Vuil, morſig, leelyk maken.*

SÖRDĬDĔ. adv. Cic. *Op een vuile wyze, ſlordiglyk, morſiglyk:* ook, *gierigly.*

SÖRDĬDŬLŬS, ă, ūm. Juv. *Vuilagtig, aan de ſlordige of morſige kant.*

SÖRDĬDŬS, ă, ūm. Cic. *Vuil, morſig, ſlordig, ſtinkende.* Men vind in dezen zin *Sordidior* by den Digter Seneca.

Sæpe eſt etiam ſub palliolo ſordido ſapientia. Cic. ex Poëta. *Daar is of ſchuilt dikwils wel wysheid onder een ſlegt, ſlordig manteltje.*

Sordidus panis. Sen. Ph. *Grof, bruin brood.*

* Sordidus homo. Cic. *Een vuil, gierig, eerloos, ſnood, veragt menſch.* Cicero zegt in dezen zin *Sordidior* en *Sordidiſſimus.*

** Sordido loco natus. Liv. *Een man van zeer ſlegte, geringe, veragtelyke afkomſt.*

Sordidus quæſtus. Cic. *Vuil gewin: ſchandelyke eerlooze winſt.*

** Lingua ſordida. Tibul. *Een onzuivere, gemengde taal.*

** Sordida oratio. Quintil. *Een onbeſchaafd, ruw vertoog.*

† SÖRDĬTŪDO, ĭnis. f. Plaut. *Vuilheid, vuiligheid, ſtank, ſlordigheid, morſigheid.*

SÖREX, ĭcis. m. Ter. *Een rat, een aard muis.*

SÖRĬCĪNŬS, ă, ūm. Plaut. *Van een rat, van een aard-muis.*

SÖRĬCŪLĀTŪS, ă, ūm. Plin. *Veſtis ſoriculata. Een veelverwig kleed of gewaad.*

SÖRĪTĒS, æ. m. Cic. *σωρείτης. Een ſtapel-reden. Een bewysreden, beſtaande in vele op malkanderen opgehoopte ſtellingen.*

SÖRÖR, ōris. f. Cic. *Een zuſter.*

Sororis filius. Cic. *Een zuſters zoon.*

SÖRÖRĬCĪDĀ, æ. m. Cic. *Een zuſter moorder.*

SÖRÖRĬO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plin. H. *Beginnen te zwellen, oppuilen.* Als de borſten van de meisjes beginnen te zwellen.

SÖRÖRĬŪS, ă, ūm. Cic. *Van een zuſter, tot een zuſter behoorende.*

SÖRS, tis. f. Cic. *Het lot, of geval.*

* Negotium quod non eſt ſuæ ſortis. Liv. *Een zaak die van zyn lot, beroep, of belang niet is, die hem niet raakt of aangaat.*

* Sors. Ovid. *Staat, ſtand, rang.*

Noſtra ſorte ſumus contentæ. Ovid. *Wy zyn met ons lot, met onzen ſtaat te vreden.*

* Sors. Ovid. Saturni ſors ego prima fui. Ovid. *Ik ben de eerſte dogter van Saturnus geweeſt.*

* Sors. Cic. *Het lot, noodlot, noodſchik, nooddwang,* by de Ouden, om 't gene wy voorzienigheid noemen, uit te drukken.

* Sors. Plaut. Ter. *Een hoofdſomme, of hoofdſchuld,* vulgò, *het kapitaal.* Men vind *Sortes* in *plurali* in dezen zin.

Etiam de ſorte venio in dubium. Ter. *Ik loope ook gevaar van de hoofdſomme te verliezen.*

* Sors. Virg. *Een oordeel of vonnis, gewyſde.*

Nec ſedes ſine ſorte datæ. Virg. *Deze plaatſen zyn ook niet zonder vonniſſe toegewezen.*

* Sortes. Ovid. *Godſpraken, antwoorden der Godſpraken.*

* Sortes. Cic. *Lot-briefjes,* die men voorheen uit een vat, enz. trok, om Overheden te verkiezen.

* Sors contigit me. Paterc. *Het lot heeft my getroffen, is op my gevallen.*

SÖRTĬCŪLĂ, æ. f. Suet. *Een klein of gering lot.*

SÖRTĬLĒGĬUM, ĭi, n. g. Plin. *Voorzegginge, of guichlery door loſinge.*

SÖRTĬLĒGŬS, ĭ. m. Cic. Hor. *Die toekomende dingen door loten voorzegt of voorſpelt.*

SÖRTĬŌR, rīris, rītŭs sŭm, rīrī. Cic. *Het lot trekken, om iets loten.*

Neceſſitas ſortitur æquâ lege inſignes & imos. Hor. *De noodzakelykheid van ſterven of de dood handelt de hoogſten en laagſten, of Koningen en Schaapherders op een gelyken voet.*

Sortiri uter, &c. Liv. *Loten, het lot trekken wie van beiden, enz.*

* Domos ſortiri. Virg. *Huizen met het los verdeelen.*

Sortiri Provincias. Cic. *De regeringe van Wingewesten door 't lot bekomen, verkrygen.*

* Sortiri. Virg. *Schikken.* Sic fata Deûm Rex ſortitur. Virg. *Den Koning der Goden ſchikt dus het noodlot van alles.*

SÖRTĬTĬO, ōnis. f. Cic. *Loting, trekkinge van 't lot.*

Sortitio Provinciarum. Cic. *Lotinge om het landvoogdyſchap van een Wingewest.*

SÖRTĬTŌ. adv. Cic. *Door 't lot, met het trekken van 't lot:* ook, *by geval.*

* Sortitò. Hor. *Natuurlyk, uit den aart.*

Lupis & agnis ſortitò obtigit diſcordia. Hor. *De wolven hebben uit den aart een haat tegen de lammeren.*

SÖRTĬTŌR, ōris. m. Sen. Trag. *Een werper of trekker van 't lot.*

SÖRTĬTŬS, ă, ūm. Virg. *Dien iets door 't lot toegevallen of gewezen is.*

Sortitus fortunam oculis. Virg. *Een gunſtige gelegentheid afkykende: Na een goede gelegentheid ziende.*

SÖRTĬTŬS, ūs m. Cic. *Lotinge, trekkinge van 't lot.* Men vind niets dan de *ablativus Sortitu.*

* SÖRTĬTŬS, ūs. m. Virg. *Het lot.*

Quæ ſortitus non pertulit ullos. Virg. *Die geen lot heeft uitgeſtaan, daar niet over geloot is.*

SÖSPĔS, ĭtis. m. & f. Hor. *Gezond, behouden, onbeſchadigd, gaaf, uit gevaar ontkomen, of gered.*

Navis ſoſpes ab ignibus. Hor. *Een ſchip uit de vlammen of 't vier gered, behouden.*

Juvenes ſoſpites. Hor. *Jongelingen, die 't gevaar ontſnapt zyn.*

SÖSPĪTĂ, æ. f. Cic. *Een vrouw die iemand uit een gevaar of nood helpt, red. Een verloſter.*

Juno ſoſpita. Cic. *Juno, die de kragt heeft van uit gevaren te verloſſen: de verloſter Juno.*

SÖSPĪTĀLĬS, ĭs. m. & f. ālĕ, ĭs. n. Plaut. *Die iemand uit een gevaar of de nood gered, verloſt, geholpen heeft.*

Hic tibi ſoſpitalis fuit. Plaut. *Deze heeft u uit gevaar gered, verloſt.*

SÖSPĪTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. Catul. Liv. *Behoeden, behouden, iemand in gezondheid bewaren: Iemand behouden, van gevaren of rampen bevryden, uit nood, gevaar, of rampen verloſſen, redden.*

Dii tibi unicum gnatum ſoſpitent. Plaut. *De Goden bewaren, behoeden u uwen eenigſten zone.*

SÖTĔR, ēris, m. g. Gr. Cic. *Een behoeder, behouder., verloſſer.*

SÖTĒRĬĂ, ōrum. n. plur. Martial. Stat. *Bede-beloften of offerhanden die men voorheen voor de gezondheid van Vorſten of goede vrienden dede.* Statius heeft een gedigt, waar in hy Rutilius Gallicus over zyn gezondheid begroet, *Soteria* genoemt.

* Soteria. Martial. l. 12. in Polycarmum. *Geſchenken, ſchenkaadjen die men zend aan vrienden, die uit een ziekte herſteld waren.*

SPĂDĬCĔŬS, ă, ūm. *Scharlake, blinkend of hoog rood:* ook, *kaſtanje bruin.*

SPĂDĬX, ĭcis. m. A. Gell. *Een tak van een dadel-boom met de vrugt daar aan.*

* Spadix equus. Virg. *Een kaſtanje-bruin paard.*

* Spadix. A. Gell. *Hoog roode verwe, ſcharlake verwe.*

* Spadix. Quintil. *Een ſoort van ſpeeltuig.*

SPĂDO, ōnis. m. Plin. H. *Een gelubde.*

** Spadones ſurculi. Colum. *Onvrugtbare takken, ſpruiten, telgen.*

Digitized by Google

SPĂDŌNĬŪS, ă, ūm. Plin. H. *Onvrugtbaar.* Van boomen, kernen, of vrugten geſproken.
Spadonia laurus. Plin. H. *Een onvrugtbare lauwer-boom.*
SPĂRGANĬUM, ĭi. n. g. Plin. *Waterliſch.*
SPĂRGO, gis, ſpārſi, ſpārſum, ſpărgĕre. Virg. *Spreiden, verſpreiden, hier en daar ſtrooyen, werpen.*
Spargere arenam. Virg. *Zand ſtrooyen, ſtof of zand doen vliegen, of ſtuiven.*
Spargere humum foliis. Virg. *Bladeren op de aarde ſtrooyen.*
Spargere ſe in ariſtas. Plin. H. *Aren voortbrengen, ſchieten, krygen.*
* Aliquem in fluctus ſpargere. Virg. *Iemand in 't water werpen.*
* Nebulam ſtellis ſpargere. Hor. *De ſtarren door nevel of miſt verduiſteren.*
* Fama nomen ſparſerat per urbes. Ovid. *De faam of 't gerugt had zyn naam door de ſteden verbreid.*
Semen ſpargere. Cic. *Zaad verſpreiden, ſtrooyen: zaayen.*
Spargere corpus aquâ. Virg. *Een lighaam met water beſprenkelen, beſprooyen, bevogtigen.*
* Spargere. Plin. H. *Verdeelen.*
Genus in multas ſpecies ſe ſpargit. Plin. H. *Het geſlagt verdeelt zig in verſcheiden, of byzondere ſoorten.*
Lucerna tenue lumen ſpargit. Petron. *De kaars of de lamp geeft weinig ligt.*
SPĂRSĬM. adv. Plin. H. *Hier en daar, 't een met het ander, door malkanderen.*
SPĂRSĬO, ōnis. f. Stat. *Verſpreidinge, ſprenkelinge, bevogtiging, beſprooying met eenige vogt.*
SPĂRSŬS, ă, ūm. Virg. *Verſpreid, verſtrooid.*
* Sparſus. Ovid. *Beſprengd, bevogtigd, beſprooid, beſprenkeld.*
Sparſæ humanitatis ſale litteræ. Cic. *Brieven beſprengd, dat is, doormengd met beleefdheid, heusheid, en wellevendheid.*
SPĂRTĂRĬUM, ĭi. n. Plin. H. *Een plaats daar veel Spaanſche brem groeit.*
SPĂRTĔUS, ă, ūm. Plin. H. *Van Spaanſche brem, daar toe behoorende.*
SPĂRTUM, i. n. Plin. H. Juſtin. *Zeker ſtruik, waar van de Ouden koorden maakten: Spaanſche brem.*
SPĂRŬLUS, i. m. Ovid. *Zeker zee-viſchje.*
SPĂRUM, i. n. Lucil. *Een ſoort van ſtrydbyltje, krom gelyk een voet: Een Engelſch ſtrydbyltje.*
SPĂRUS, i. m. Cic. *Een ſoort van ſtrydbyl, krom gelyk een voet, een Engelſche ſtrydbyl.* Andere willen, *dat het een ſoort van ſchiet geweer is.*
* Sparus, i. Varr. *Een ſoort van zee viſch.*
SPĂSMA, ătis, n. g. & SPĂSMŬS, i. m. Plin. H. σπασμός. *De kramp, of opkrimpinge der zenuwen of pezen.*
SPĂSTĬCI, ōrum. m. plur. Plin. H. σπαστικοί. *De kramp of opkrimpinge der zenuwen of pezen helbende.*
SPĂTĂLĬUM, ĭi. n. Plin. H. σπατάλιον. *Een ſoort van armring of ſieraad.*
SPĂTHĂ, æ. f. Celſ. *Een ſpaan, ſchuimſpaan, potlipel, offchopje, daar men het kokende, enz. mede omroert:* ook, *een plat zwaard.*
SPĂTHĂLĬUM, ĭi. n. Plin. H. *Een takje van een dadelboom met de dadelen daar aan.*
SPĂTHĔ, ēs. f. Plin. H. *Een dadelboom.*
SPĂTHŌMĔLA, æ, f. g. Jun. *Een ſpaan om zalf mede te ſmeren.*
SPĂTHŬLĂ, æ. f. Celſ. *Een ſpaantje, ſchuimſpaantje, potlepeltje, offchopje, om het kokende, enz. mede te roeren.*
SPĂTĬĂTŌR, ōris. m. Cato, autore Feſto. *Een zwerver, landlooper.*
SPĂTĬĂTŬS, ă, ūm. Ovid. *Gewandelt, gekuyert, geſpanſeert hebbende.*
SPĂTĬŌR, āris, ātūs ſum, āri. Cic. *Wandelen, kuyeren, ſpanſeren:* ook, *reizen.*
** Vires iræ antequam ſpatientur, opprimere. Sen. Ph. *De kragt, het geweld, de hevigheid van gramſchap beteugelen, intoomen eer die uitberſt, of uitſpat.*
SPĂTĬŌSĔ. adv. Plin. H. *In 't breede, breedelyk.* Men zegt *Spatioſius* en *Spatioſiſſimè.*
SPĂTĬŌSŬS, ă, ūm. Colum. *Breed, ruim, wyd, groot.* Vitruvius zegt *Spatioſior* in dezen zin.
* Spatioſus. Ovid. *Langdurende, landuurig, lang, duurzaam.*
Bellum ſpatioſum. Ovid. *Een langduurige oorlog.*
* Spatioſus. Ovid. *Groot, zeer groot, geweldig.* Van een ſtem geſproken.
SPĂTĬUM, ĭi. n. Cic. *Een wydte, tuſſen-wydte,* van de eene plaats tot de anderen.
Æquali ſpatio diſtare. Ovid. *Met een gelyke tuſſen-wydte, of even verre afgelegen zyn.*
* Spatium. Cic. *Tyd om iets te doen.*
Cùm erit ſpatium. Cic. *Als ik tyd zal hebben.*
Spatium deliberandi habuerunt. Cic. *Zy hebben tyd gehad om te overleggen, of hen te beraden.*
Sumamus ſpatium ad cogitandum. Cic. *Laat ons tyd nemen om onze gedagten te laten gaan, om het te overwegen.*
* Spatium vitæ. Cic. *De levens tyd, het leven, de loop des levens.*
Trium dierum ſpatium. Cic. *De tyd van drie dagen.*
* Ubicumque datum erát ſpatium ſolitudinis. Ter. *Zoo ras als hem tyd gegeven wierd om alleen of eenzaam te zyn.*
* Spatium. Cic. *Een loop- of renbaan.*
Academiæ ſpatia. Cic. *De oeffinplaatſe van de Akademie of der Akademiſten te Athenen.*
* Spatium. Cic. *Een wandel-droef of laan.*
Duobus ſpatiis confectis. Cic. *Twee keeren omgewandelt hebbende.*
* Spatia fabularum. Vitruv. *De tuſſen ſpelen in een tooneel ſpel.*
Poëtæ diviſerunt ſpatia fabularum. Vitruv. *De Digters hebben de bedryven der tooneel ſpelen verdeelt.*
* Spatium hominum à veſtigio ad verticem. Plin. H. *De grootheid, de lengte en dikte, de gantſche geſtalte der menſchen van de voeten tot de kruin.*
SPĔCĬĀLĬS, ĭs. m. & f. ălĕ, ĭs. n. Aſc. Pæd. *Byzonder, eigen, niet gemeen, zonderling.*
Homo generalis ſub oculos non venit, ſed ſpecialis. Sen. Ph. *De menſch in 't gemeen komt ons niet voor of onder de oogen, maar in 't byzonder:* dat is, *men ziet de menſchen niet in 't algemeen genomen, maar in 't byzonder.*
SPĔCĬĀLĬTĔR. adv. Aſc. Pæd. Colum. *In 't byzonder, byzonderlyk, eigentlyk.*
SPĔCĬĀTĬM. adv. Cic. *Zie* Specialiter.
SPĔCIES, ēi. f. Cic. *De gedaante, het aanſchyn, de geſteltenis of de geſtalte van wat het ook zy:* ook, *een monſter, patroon van iets.*
Ut eorum membrorum ſpecies ad naturam reverteretur. Cic. *Op dat de geſteltenis van die ledematen weder tot hun voorigen aart of eigenſchap komen.*
Species interempti filii eum ditis agitabat. Liv. *De gedaante, het aanſchyn van zyn vermoorde zoon verſchrikte, plaagde, quelde, ontruſte hem vervaarlyk.*
* Species. Cic. *Schoonheid.*
* Species humana. Cic. *De gedaante van een menſch.*
* Species ſoli. Colum. *De hoedanigheid van een grond, of ſtuk lands.*
* Species urbis. Plaut. *De gelegentheid, het gezigt van een ſtad.*
* Globoſa ſpecies. Plin. H. *Een ronde gedaante, of geſtalte.*
Gemma quæ repræſentat cordis ſpeciem. *Een geſteente, dat de gedaante van een hart verbeeld.*
* Species. Cic. *Een ſoort,* 't welk onder een *genus* of gemeen geſlagt begrepen is.
* Species. Cic. *Schyn.*
Specie quidem blanda, ſed reipſa, &c. Cic. *Waarlyk wel in een ſchoonen ſchyn, maar in der daad, enz.*
In ſpeciem. Liv. *In ſchyn.*
Species ferinæ carnis ex manſueto ſue facta eſt condimentis. Liv. *Men heeft tam zwyne vleeſch door goede toebereidingen wild zwynen vleeſch doen ſchynen, gelyken: of doen ſmaken gelyk wild zwynen vleeſch.*
* Judicare quæ ſit optima ſpecies dicendi. Cic. *Oordeelen welke de beſte maniere van ſpreken, of de cierlykſte welſprekendheid is.*
* Species. Salluſt. *Een voorgeven, voorwendſel.*
* Species. Varr. *Een beeld, beeltenis, verbeeldinge.*
Species ænea viri. Varr. *Een koper beeld van een man.*
* Species. Virg. *Een gezigt, ſchouſpel.*
Non tulit hanc ſpeciem. Virg. *Hy konde dat gezigt niet verdragen, dulden, uitſtaan.*
* Species. Liv. *Een ſpook, ſchynſpookſel, ſchim, nagt gezigt.*
SPĔCĬLLUM, i. n. Celſ. *Een wond-yzer, een proef- of tenteryzer,* van een Wondheeler.

* Spe-

Digitized by Google

* Specillum. Celſ. *Een oorlepel.* Men voegt 'er nu en dan by *Auricularium.*
* Specillum. Varr. *Zeker gereedſchap dat men gebruikt om de oogen te ſmeren.*
* Specillum. Varr. *Een bril*, om te lezen, enz.

SPĔCĬMĔN, ĭnis. n. Cic. *Een proeve, proefſtuk, bewys, teeken.*

* Specimen. Cic. *Een ſchats, voorbeeld, ontwerp, beſtek.*
  Eſſe aliquibus ſpecimen. Cic. *Tot een voorbeeld aan ſommigen verſtrekken.*
  Sumere ſpecimen. Plin. H. *Een voorbeeld nemen.*
  Specimen antiquitatis. Tac. *Een proefſtuk, beeld, voorbeeld, pronk, praal, baak van de oudheid.* Sprekende van een groot man.

† SPĔCĬO, ſpĕcĭs, ſpexī, ſpĕctŭm, ſpĕcĕrĕ. Varr. *Zien, aanſchouwen, kyken.*

SPĔCĬŌSĔ. adv. Hor. *Aanzienlyk, heerlyk, pragtiglyk, met pragt, treffelyk, deftiglyk.*
  Non eſt qui ſpecioſius arma tractet. Hor. *Daar is niemand die de wapenen netter, treffelyker, lchendiger handels, of oefſene.*

SPĔCĬŌSŬS, ă, ŭm. Ovid. *Schoon, mooy, fraay, cierlyk, aangenaam te aanſchouwen.* Men zegt *Specioſior* en *Specioſiſſimus.*

* Specioſus. Liv. *Dat een goeden ſchyn heeft, waarſchynlyk.*
  Specioſa criminatio. Liv. Cauſa. Cic. *Een waarſchynlyke beſchuldiging.*
* Specioſus. Quintil. *Heerlyk, pragtig, koſtelyk, deftig, treffelyk, uitmuntend.*
  Familiam nemo ſpecioſiorem producit. Sen. Ph. *Niemand voert of houd een pragtiger, of deftiger gevolg of ſtoet.*
  Eloquentia ſpecioſa. Quintil. *Heerlyke, voortreffelyke, uitmuntende welſprekendheid.*
* Nomina ſpecioſa imponere culpæ. Ovid. *Aan een misſlag een ſchoon ſchynenden naam geven, met een goeden ſchyn verbloemen, tragten goed te maken.*
* Vocabula ſpecioſa. Hor. *Deftige, voortreffelyke, cierlyke, hoogdravende woorden.*

SPĔCĬTO, ās, āvī, enz. Verbum antiquum. Plaut. *Dikwils zien, aanſchouwen, kyken.*

SPĔCĬUM, ĭī, n. g. Pacuv. *Zie* Specillum.

SPECTĂBĬLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Cic. *Zigtbaar, zienlyk.*
  Campus undique ſpectabilis. Ovid. *Een veld, dat aan alle zyden zigtbaar of open is.*
* Spectabilis. Juven. *Waardig gezien te worden: aanzienlyk, deftig, treffelyk.*
  Signum ſpectabile. Juven. *Een aanzienlyk, beziens waardig, treffelyk beeld.*
  Victoria ſpectabilis. Tac. *Een aanzienlyke, deftige, aanmerkelyke overwinninge of zegen.*
* Spectabilis. Ovid. *Schoon, mooy, fraay, cierlyk, aangenaam om te zien.*
  Facie puer ſpectabilis. Ovid. *Een kind van een ſchoon, mooy, wel beſneden aangezigt.*

SPĔCTĂCŬLŬM, ī. n. Cic. *Een gezigt, ſchouſpel*, van ſpelen, vertooningen, enz.
  Scenæ ſpectacula amantur. Ovid. *De ſchouwſpelen, de vertooningen van 't toneel worden bemint, zyn aangenaam.*
* Spectaculum. Liv. Ovid. *Een plaats daar de ſchouſpelen vertoont worden, een ſchouburg.*
  Reſonant ſpectacula plauſu. Ovid. *De ſchouburgen wedergalmen van 't handgeklap, of de toejuiching.*

SPĔCTĂMĔN, ĭnis. n. Plaut. *Een proef, proefſtuk, bewys of kenteeken:* ook, *een gezigt, of ſchouſpel.*
  Spectamen bono ſervo. Plaut. *Een proef, bewys, of kenteeken van een goed, eerlyk of vroom ſlaaf.*

SPĔCTĂNDŬS, ă, ŭm. Hor. Plin. H. *Dat men moet of behoort te zien of aanſchouwen: beziens waardig, aanzienlyk.*

SPĔCTĂTĔ. adv. Plin. *Op een deftige, uitmuntende, uitnemende wyze.*

SPĔCTĂTĬO, ōnis. f. Cic. *Gezigt, aanſchouwing, beſchryving.*

SPĔCTĂTĬSSĬMĔ. adv. Plin. H. *Op een zeer aanzienlyke, deftige, voortreffelyke wyze.*
  Quæ ſpectatiſſimè florent, celerrimè marceſcunt. Plin. H. *De bloeme-gewaſſen die 't cierlykſte, of op 't aangenaamſte bloeyen verwelken, verſlenſen allerraſt.*

SPĔCTĂTĬVŬS, ă, ŭm. Quintil. *Beſchouwig.*
  Illa ſunt ſpectativæ partis, hæc activæ. Quintil. *Die dingen zyn van of behooren tot het beſchouwige of beſchouwende gedeelte, en deze tot het oeffenende of werkſtellige.*

SPĔCTĂTŌR, ōris. m. Cic. *Een aanſchouwer, toeziener, kyker*, van ſpelen, enz.

* Spectator. Ter. *Een beſchouwer, overweger, onderzoeker*, om zyn gevoelen over iets te zeggen.
  Noris quàm elegans formarum ſpectator ſim. Ter. *Gy weet hoe naaukeurig, naaugezet, vies aanſchouwer of opmerker ik van ſchoonheden ben.*
  Is erat unicus ſpectator cœli ſiderumque. Liv. *Hy was de eenigſte, voornaamſte, beſte beſchouwer van den hemel, en de ſterren:* dat is, *de vermaardſte ſterrekyker.*

SPĔCTĂTRĬX, ĭcis. f. Ovid. *Een aanſchouſter, bekykſter: Een beſchouſter, opmerkſter.*

SPĔCTĂTŬS, ă, ŭm. Cic. *Gezien, aangeſchoud, bekeken, beſpeurd.*
  Spectata amicitia. Ter. *Een beſpeurde, ondervondene, opgemerkte vriendſchap.*
* Spectatus. Cic. *Beproefd, getoetſt.*
  Spectata virtus. Cic. *Een beproefde deugd, of dapperheid.*
  Spectatæ integritatis vir. Liv. *Een man van beproefde vroomheid, of opregtigheid.*
* Spectatus. Cic. *Aanzienlyk, agtbaar, aanmerkelyk, deftig, treffelyk, heerlyk.* Men vind *Spectatiſſimus* in dezen zin.
  Vir maximus, & ſpectatus. Cic. *Een zeer groot en aanzienlyk, deftig, voortreffelyk man.*
  Spectatiſſimus ſui ordinis. Cic. *De aanzienlykſte, deftigſte, uitmuntendſte van zyn rang, of ſtaat.*

SPĔCTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. *Zien, bezien, aanzien, aanſchouwen, kyken.*
  Spectare fabulas. Ter. *Toneel-ſtukken of ſpelen zien, aanſchouwen.*
* Spectare. Cic. *Schynen.* Spectat Græciam potiùs quàm Hiſpaniam. Cic. *Hy ſchynt eer na Griekenland dan na Spanje te zullen of moeten gaan.*
  Spectabant illi ad rebellionem. Liv. *Zy helden na afval, oproer, muitery.*
  Spectat ad Orientem. Cic. *Het ziet, legt, of ſtrekt na het Ooſten, of Ooſtwaarts.*
  Spectare Orientem. Plin. H. *Na het Ooſten zien, leggen, ſtrekken.*
  Belgæ ſpectant in Septentrionem. Cæſ. *De Belgen leggen of wonen Noordwaarts.*
* Spectare. Cic. *Oordeelen, ſchatten, agten, op- of aanmerken.*
  Spectare animum alterius ex ſuo. Ter. *Van een's anders gemoed volgens zyn eigen oordeelen.*
* Spectare aliquem. Cic. *Iemand gade ſlaan, waarnemen: agt op iemand geven, op hem letten.*
  Spectare ad aliquid. Virg. *Iets gade ſlaan, waarnemen; agt op iets geven, neman, ſlaan.*
** Spectare nutum alicujus. Vitruv. *Iemands wenken gade ſlaan, op iemands wenken paſſen, letten: Na iemands oogen ommezien: Na iemands oogwenken, of welgevallen doen, handelen, leven.*
  Quod in judicando ſpectare oportet. Cic. *Dat men in 't oordeelen moet aan- of opmerken, in agt nemen, gade ſlaan*
* Spectare. Cic. *Strekken.* Quorſum hæc ſpectat oratio? Cic. *Waar toe ſtrekt, of dient dit vertoog?*
  Conſilium ejus ad bellum ſpectat. Cic. *Zyn voornemen ſtrekt tot den oorlog.*
  Utriuſque conſili ad concordiam ſpectabant. Cic. *Hun beider gedagten ſtrekten tot eendragt of vrede.*
* Spectare ne. Ter. *Toezien, op letten, oppaſſen, agt nemen, op zyn hoede zyn dat hy, zy, of het niet*, enz.

SPĔCTRŬM, ī. n. Cic. *Een ſpook, ſpookſel, ſchim, nagt-gezigt.*

SPĔCŬLĂ, æ. f. Virg. *Een wagt- of verſpied-toren.*
  In ſpeculis eſſe. Cic. *Op ſchildwagt ſtaan, iets ſtaan verſpieden.*
, In ſpeculis eſſe. Ovid. *Op ſchildwagt ſtaan, op zyn luiſpen leggen, verſpieden: Een oog in 't zeil houden.*
** Ex ſpecula proſpectare tempeſtatem futuram. Cic. *Een toekomende Staats-beroerte van verre voorzien.*

* SPĔCŬLĂ, æ. f. Cic. *Een kleine, geringe hope.*

SPĔCŬLABŬNDŬS, ă, ŭm. Suet. *Van een hoogte ziende, kykende, verſpiedende*, om iets van verre te ontdekken.

Digitized by Google

Ibi ſpeculabundus ſubſtitit. Tac. *Daar ſtond of bleef hy ſtil om (den uitkomſt) te aanſchouwen, verſpieden, verwongten.*

SPĔCŪLĀRĬĂ, ūm, ĭbūs. plur. n. Plin H. *Eēn ſoort van glazen*, gemaakt van een doorſchynende ſteen, die de Ouden in venſters deden. Seneca Philoſophus zegt *Specularium* in *genitivo plurali*.

SPĔCŪLĀRĬS, ĭs. m. & f. ārĕ, ĭs. n. Significatio ſpecularis. Plin. H. *Een teeken't welk men van een hoogte geeft.*

Lapis ſpecularis. Plin. H. *Een ſoort van heldere of doorſchynende ſteen*, waar van men glazen voor venſters maakte.

SPĔCŪLĀRĬUS, ĭī. m. g. Ulp. *Een bril- of glazemaker.*

SPĔCŪLĀTŎR, ōris. m. Cic. Prop. *Een beſpiegelaar, beſchouwer, een overweger, op- of aanmarker.*

* Speculator. Cæſ. Liv. *Een verſpieder, beſpieder*, vulgò, *ſpion.* Die men zend om iets te ontdekken.

Speculator. Ovid. *Een ſchildwagt.*

** Speculatores oculi. Cic. *Oogen die als ſchildwagten in't hooſd ſtaan.*

SPĔCŪLĀTŌRĬŬS, ă, ūm. Liv. *Gemaakt, bequaam, dienſtig om te verſpieden, ontdekken.*

Speculatoria navis. Liv. *Een verſpied jagt, ſchip, of ſnaauw.* Men gebruikt nu en dan *Speculatoria* alleen, dog men verſtaat'er *navis* onder.

SPĔCŪLĀTRĬX, ĭcĭs. f. Cic. *Een aanſchouſter, bekykſter*: ook, *een beſchouſter, aan- of opmerkſter, overweegſter, overlegſter.*

Furiæ ſunt Dex ſpeculatrices & vindices ſcelerum. Cic. *De Razernyen zyn verſpiedende Godinnen, en wreekſters van ſchelmſtukken of miſdaden.*

SPĔCŪLĀTŪS, ūs. m. Plin. H. *Aanſchouwinge, bekykinge, verſpiedinge van een hooge plaats: verſpiedinge van iemands doen en laten.* Men vind niets dan de *ablativus Speculatu.*

SPĔCŪLŎR, ārĭs, ātŭs ſum, ārī. Cæſ. *Op ſchildwagt ſtaan, van een hoogte toezien, kyken, verſpieden.*

* Speculari aliquid. Cic. *Iets beſchouwen, overwegen, overleggen, bedenken, onderzoeken.*

Speculari aliquem. Cic. *Iemand verſpieden, gade ſlaan: op iemand paſſen, letten: Iemand met loode ſchoenen na gaan, een wakend oog op hem hebben.*

Speculari obitus & ortus ſignorum. Virg. *Den onder en opgang der ſterren beſchouwen, overwegen, gade ſlaan.*

SPĔCŪLŬM, ī. n. Cic. *Een ſpiegel.*

In ſpeculum inſpicere. Plaut. *In een ſpiegel zien, kyken.*

SPĔCŪS, ūs. m. Hor. *Een ſpelonk, hol, kuil, ſchuilplaats.* Dit woord is *neutrum* by Virgilius.

Aquas omnes per ſpecus in unum locum condueere. Vitruv. *Alle het water door de onderaardſche waterleidingen in eene plaats leiden, brengen.*

Specus fodere. Vitruv. *Mynen, groeven, holen, kuilen graven, delven.*

* Specus. n. Virg. *Idem quod ſpecus in maſculino genere.* Men vind niets dan de *nominativus* en *accuſativus ſingularis.*

Specus horrendum. Virg. *Een vervaarlyk hol: een ſchrikkelyke, yſſelyke ſpelonk, kuil.*

** Specus vulneris. Virg. *De holte, of het binnenſte van een wonde.*

SPĔLÆŬM, ī. n. Virg. *Een ſpelonk, hol, kuil, of ſchuilplaats.*

SPĔLŬNCĂ, æ. f. Cic. *Idem.*

SPĔRĀBĬLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Plaut. *Dat men kan of mag verhopen, te hopen.*

Nulla vitæ meæ ſalus ſperabilis. Plaut. *Daar is geen behoudenis van myn leven te hopen.*

SPĔRĀTŬS, ă, ūm. Plaut. *Gehoopt, verhoopt, gewenſcht.*

*** SPĔRNĀX, ācĭs. omn. gen. Sil. Ital. *Verſmadende, veragtende.*

Viri ſpernaces mortis. Sil. Ital. *Mannen die de dood verſmaden, veragten, geenzins vreezen.*

SPĔRNO, ĭs, ſprĕvī, ſprĕtŭm, ſpĕrnĕrĕ. Cic. *Verſmaden, veragten, verwerpen.*

Conſilium alicujus ſpernere. Hor. *Iemands raad verſmaden, verugten, in de wind ſlaan.*

SPĔRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. *Hopen, verhopen.* Item, *verwagten, vreezen.* Eſt enim hujus ſignificationis apud optimos autores per ἀντιφρασιν.

Bene de aliquo ſperare. Cic. *Iets goed van iemand hopen, verwagten, te gemoet zien.*

* Tuum animum ex animo ſperavi meo. Ter. *Ik dagt myn hart by't uw.*

* Sperabam jam deferviſſe adoleſcentiam. Ter. *Ik hoopte dat zyn jeugd al bedaard, bezadigd was, dat hy't wilde hair al quyt was.*

* Sperare dolorem. Virg. *Een hartzeer, ſmart, of rouw vreezen.*

SPĔS, ſpĕī. f. Cic. Ter. *Hope.* Men vind ſomtyds de *nominativus* en *accuſativus pluralis* in goede Schryvers, dog nergens de *genitivus* of *dativus pluralis.*

Mitte leves ſpes. Hor. *Laat de ongegronde, ydele, ligtvaardige hoope varen.*

Spem pretio non emo. Ter. *Ik koop geen hope of verwagtinge zoo dier, ik koop geen kat in de zak.*

Æger in bona ſpe eſt. Celſ. *Daar is goede hope van den zieke.*

Præter ſpem. Cic. *Tegen hope of verwagtinge.*

Eximia ſpe adoleſcens. Cic. *Een jongeling van zeer groote hope.*

Irrita ſpes. Ovid. *Een bedroge, te leur geſtelde, verguſſche hope.*

** Spem alicujus alere. Cic. *Iemands hope voeden, koeſteren.*

Quo ſæpius tuæ leguntur litteræ, eò minorem faciunt ſpem. Cic. *Hoe meer ik uwe brieven leze, hoe minder hope zy my geven.*

Spem alicui facere magnæ fortunæ. Liv. *Iemand hope geven van een grooten ſtaat.*

* Spes. Stat. *Vreeze.*

Dum ſpes nulla necis. Stat. *Terwyl, of als'er geen vreeze des doods is.*

In ſpe eſſe. Cic. *In hope zyn of leven: hopen.*

Spem infinitam perſequi. Cic. *Op een ydele, onzeze, loſſe hope ſteunen, bouwen, zig verlaten.*

Magna me ſpes tenet. Cic. *Ik hebbe een groote hope.*

SPĔŪSTĬCŬS panis. Plin. H. *Haaſtig, ſchielyk, met haaſt gebakke brood.*

SPHĂCĔLUS, ĭ. m. g. Theophr. *Wilde ſaly*: ook, *brein oeſteking, brein zwering, het koud vuur.*

SPHÆRÆ, æ. f. Cic. σφαῖρα. *Een kloot, bol, of bal.*

SPHÆRĀLĬS, is, ĕ. Macrob. *Rond.*

SPHÆRĬSTĔRĬŬM, ĭī. n. Plin. J. σφαιριστήριον. *Een kaatsbaan*: ook, *een klos- of bol baan, het ſpel zelve.*

SPHÆRĬTĂ, æ. f. Cat. σφαιρίτης. *Een ſoort van koek.*

SPHÆRŎĪDĒS, m. & f. ēs, ĭdĭs. n. Vitruv. *Gelyk een bol of kloot, rond.*

Schema ſphæroïdes. Vitruv. *Een ronde ſchets.*

SPHÆRŎMĂCHĬÆ, æ. f. Sen. Ph. σφαιρομαχία. *Een kaatſpel, of't kaatſen.*

SPHĪNX, gĭs. f. Plin. H. *Een gedrogt*, 't welk volgens de verdigtſelen der Digters zig op een rots aan de zyde van een groote weg ophield, en den genen verſlond die des zelfs voorgeſtelde raadſel niet konde uitleggen. Plinius geeft voor dat in Æthiopie een dier van deze naam is, en dat het byna van dezelve gedaante is, die de Poëten de *Sphinx* toeſchryven.

SPHŎNDYLŬS. *Zie* Spondylus.

SPHYRÆNĂ, æ. f. Plin. H. *Een ſoort van viſch. Zie* Sudis.

SPĪCĂ, æ. f. Cic. *Een koren aar.*

* Spica murica. Varr. *Een koren aar zonder baard.*

* Spica Virginis. Colum. *Zeker geſtarnte.*

* Spica teſtacea. Vitruv. *Een langwerpig ſtuk gebakke ſteen.*

SPĪCĀTŬS, ă, ūm. Plin. H. *Dat aaren heeft*, van aard gewaſſen.

Spicatum teſtaceum. Vitruv. *Een vloerſteen, koren-aars wyze gevormd.*

SPĪCĔŬS, ă, ūm. Virg. Hor. *Van een koren aar.*

Corona ſpicea. Tibul. Plin. H. *Een kroon van koren aaren.*

SPĪCĬFĔR, ă, ūm. Sil. Martial. *Aaren dragende, voortbrengende.*

SPĪCĬLĔGĬŬM, ĭī. n. Varr. *Verzameling van koren aaren, die in't maayen zyn overgebleven, of gevallen.*

SPĪCĬO. Plaut. *Zie* Specio.

SPĪCO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Grat. Poëta. *Iets gelyk een koren aar maken*: ook, *aaren ſchieten, krygen.*

SPĪCŌR, ārĭs, ātŭs ſum, ārī. Plin. H. *Tot een aar groeyen.*

SPĪCŌRĀTŎR, ōris. m. Tac. Suet. *Een ſchigt, ſpies, of hardezaan drager.*

SPĪCŪLO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Plin. H. *Spitſen, ſcherpen, iets voor aan ſpits, ſcherp, of puntig maken.*

SPĪCŪLŬM, ī. n. Cic. *Een ſchigt, ſpies, pyl.*

* Spi-

Digitized by Google

* Spiculum. Virg. *De punt, het ſpits van een ſchigt, ſpies, of pyl.*
* Spiculum. Virg. *De angel van een bye.*
SPĪNĂ, æ. f. Virg. *Een doorn.*
* Spina. Cic. Plin. H. *Een ſtekel, pen,* van een zwyn-egel, enz.
Spinæ piſcium. Cic. *De graten van viſſchen.*
Spina dorſi. Varr. Celſ. *Den rug graat.*
Spina argentea. Petron. *Een zilvere tandſtoker.*
* Spinæ. Cic. *Doornen, zwaarigheden, moeilykheden, ſmarten, bekommeringen.*
SPĪNĒTŪM, ī. n. Virg. *Een doorn boſch.*
SPĪNĒŪS, ă, ūm. Catul. *Van doornen, doornagtig, vol doornen.*
** SPĪNĪFĔR, ă, ūm. Cic. in Arato. *Doornen dragende, vol doornen.*
SPĪNŌSŪS, ă, ūm. Plin. H. *Vol doornen.* Varro zegt *Spinoſior.*
Herbæ ſpinoſæ. Ovid. *Doornagtige kruiden: kruiden vol ſtekelen.*
** Spinoſus. Catul. *Doornagtig, moeilyk, vol moeite of zwarigheden.* Cicero zegt *Spinoſior* in dezen zin.
SPĪNTHĒR, n. Plaut. *Een ſoort van armring of geſp,* voorheen van de vrouwen boven aan den linker arm gedragen. Men vind niets dan de *nominativus ſingularis* van dit woord.
SPĪNTŪRNĪCĬŪM, ĭī. n. Plautus noemt dus, *een zeer leelyk misſmaakt wyf.*
SPĪNTŪRNĪX, ĭcis. f. Plin. H. *Een vogel van een quaad voorteeken.* Men noemde die ook *Incendiaria.*
SPĪNTYRNĪX, ĭcis. f. Feſt. *Een vogel van een vervaarlyke gedaante.*
SPĪNŪS, ī. f. Colum. *Een ſlee- of wild pruim boom.*
SPĪŌNĪA, æ. f. g. Col. *Zekere wynſtok:* ook, *Spinea* genoemd.
SPĪRĂ, æ. f. Plin. H. *Een kring, rondte, of kronkel.*
Anguis in ſpiram ſe colligit. Virg. *De ſlang trekt zig in een kronkeling.*
Spira. Juven. *Een band,* waar mede men een muts onder de mantel vaſt maakte.
Spira. Plin. H. *Een vrouwe hairwrong.*
Spira. Plin. H. *Het onderſte van een voetſtut een's zuils.*
Spira. Cat. *Een krakeling, een ſoort van gekronkelde koek.*
SPĪRĂ, æ. f. *Spiers,* een Hoogduitſche ſtad in den opper-Rhynſchen kreits.
SPĪRĀBĬLĬS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Cic. *Dat men inademen kan, of waar door men kan adem halen.*
SPĪRĀCŬLŪM, ī. n. Virg. *Een adem gat, een lugt- of togt gat,* om de lugt en dampen uit te laten trekken.
** SPĪRĀMĔN, ĭnĭs. n. Spiramina naris. Lucret. *De lugtgaten van de neus, de neusgaten.*
SPĪRĀMĔNTŪM, ī. n. Virg. *Een lugt- of togt gat,* om de lugt in te laten.
Spiramentum. Plin. H. *Een gat om rook uit te laten, een rookgat.*
Spiramentum. Sen. Ph. *Een adem gat, om adem door te ſcheppen.*
Spiramentum venti. Vitruv. *Het waayen, of de togt van de wind.*
SPĪRĀNS, ăntĭs. omn. gen. Cic. *Levendig, levend.*
SPĪRĬTĀLĬS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Vitruv. *Dat men door lugt of wind doet bewegen.* Van konſt-tuigen ſprekende.
Spiritale genus machinæ. Vitruv. *Een ſoort van wind- of lugtkonſt-tuig.*
SPĪRĬTŪS, ūs. m. Virg. *Den adem, adem haling of ſchepping, adems togt.*
Anguſtus ſpiritus. Cic. *Een benaauwde, korte adem.*
* Spiritus. Celſ. *Damp, uitwaaſſeming, ſtoom.*
* Excipere extremum ſpiritum alicujus. Cic. *Iemands laatſten adem, ſnik, of zugt ontfangen.*
Uſque ad extremum ſpiritum. Cic. *Tot den laatſten adem: Tot de dood.*
Ultimum reddere ſpiritum. Vell. Patere. *Den laatſten ſnik geven.*
Multos verſus uno ſpiritu pronunciare. Cic. *Vele vaarzen in eenen adem opzeggen.*
Auferre alicui ſpiritum. Sen. Trag. *Iemand dooden, ombrengen.*
Spiritum ducere. Cic. *Adem halen, ſcheppen.*
Cadentem ſpiritum firmare. Sen. Trag. *De vervalle moed verſterken opwekken, herſtellen.*
Graviorem ſpiritum reddit tibia. Quintil. *De fluit geeft een te zwaren geluid.*
* Spiritus. Cic. *Hoovaardy, hoogmoed, trotsheid, opgeblaasentheid.*
Avidus ſpiritus. Hor. *Een begeerlyk gemoed.*
Vir ingentis ſpiritus. Liv. *Een man van een hoogmoedige, eenzugtige, of ſtaatzugtige geeſt.*
Frangere ſpiritus alicujus. Liv. *Iemands hoogmoed knakken, betengelen, bedwingen, dempen.*
Alicui ſpiritus facere. Liv. *Iemand moed geven, aanmoedigen, een hart in 't lyf ſpreken.*
Sumere ſpiritus. Cæſ. *Moed ſcheppen, grypen.*
Res majoris ſpiritus. Quintil. *Een zaak van een grooter of langer adem,* dat is, *van grooter arbeid, of moeite.*
* Spiritus. Cic. *Ademing, adem haling, adem ſchepping.*
Cùm ſpiritus gravis eſt. Celſ. *Als de adem haling, of den adem benaaud, of kort is.*
Spiritûs difficultas. Celſ. *Kortheid, benaaudheid van adem.*
* Spiritus. Virg. *Reuk, geur.*
* Spiritus. Hor. *De geeſt, het gemoed.*
Tennis ſpiritus. Hor. *Een middelmatige geeſt.*
* Spiritus. Colum. *De wind.*
Dies placidi ſpiritus. Colum. *Een ſtille, kalme dag.*
* Spiritus. Celſ. *Een geeſt.* Gelyk als men zegt, *de levendige geeſten.*
* Divino afflati ſpiritu. Cic. *Door Gods Geeſt aangeblaazen, aangedaan, aangeport worden.*
Omnia uno divino & continuato ſpiritu continentur. Cic. *Alle dingen worden door de enkele en overal tegenwoordige Geeſt Gods omvangen, vervat.*
* Spiritus. Vell. Paterc. Subrefectus alloquio cariſſimi ſpiritus. *Een weinigje verquikt door de aanſpraak van een zeer lieven vriend.*
SPĪRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plin. H. *Ademen, adem halen, of ſcheppen.*
Ex facili ſpirare. Celſ. *Gemakkelyk ademen.*
Spirandi difficultas. Celſ. *Benaaudheid, kortheid van adem-halinge.*
Valentius ſpirat Eurus. Ovid. *De Ooſte wind blaaft, waait ſterker.*
* Spirare odorem. Virg. *De reuk of geur uitwerpen, geven, uitwaaſſemen.*
Tetrum odorem ſpirare. Colum. *Een quade reuk uitwerpen, geven: ſtinken, leelyk rieken.*
* Spirare ad aliquid. Liv. *Na iets ſtaan, dingen.*
Spirare Tribunatum. Liv. *Na een gild hoofdmanſchap, of gemeensmans ampt ſtaan, dingen.*
* Spirare ſanguinem. Sen. Trag. *Na bloed dorſten, bloed gierig of bloed dorſtig zyn.*
Videtur Lælii mens ſpirare in ſcriptis. Cic. *De geeſt van Lælius ſchynt nog in zyne ſchriften te leven.*
Dum animâ ſpirabo meâ. Cic. *Zoo lang als ik adem zal halen of ſcheppen: zoo lang als ik zal leven.*
SPĪSSĀMĔNTŪM, ī. n. Colum. *Iets daar men vogt of zalf mede dik maakt: verdikſtoffe.*
Meliori ſpiſſamento opus eſt. Sen. Ph. *Men moet de ooren beter ſtoppen.*
SPĪSSĀTŪS, ă, ūm. Lucan. *Verdikt, dik gemaakt.*
SPĪSSĒ. adv. Colum. Plin. H. *Dik, op een dikke wyſ, vaſt in een.*
Vaſa extrinſecùs ſpiſsè picari. Colum. *Vaten van buiten dik bepekken.*
Carbones ſpiſsè calcati. Vitruv. *Kolen dik op den anderen geſtampt.*
Spiſſiùs virere. Plin. H. *Duiſter- of donker-groen zyn.*
Spiſſè. Cic. *Met moeite, arbeid: bezwaarlyk.*
SPĪSSĒSCO, ſcĭs, ĕſcĕre. Lucret. *Dik worden.*
Ut docui ſpiſſeſcere. Lucret. *Gelyk ik getoont, gezegt hebbe dat een wolk dik word.*
† SPĪSSĪGRĂDĬSSĬMŬS, ă, ūm. Plaut. *Zeer traag, langzaam of loom gaande.*
SPĪSSĪGRĂDŬS, ă, ūm. Plaut. *Traag, loom, langzaam in 't gaan.*
SPĪSSĪTĀS, ātĭs. f. Vitruv. *Dikheid, dikte, grofheid.*
SPĪSSĪTŪDO, ĭnis. f. Sen. Ph. *Dikheid, dikte, grofheid.*
SPĪSSO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Celſ. *Dik maken, verdikken, doen ſtremmen.*

Digitized by Google

Lac igne ſpiſſatur. Plin. H. *De melk ſtremt door het vier, het vier verdikt de melk, doet die ſtremmen.*

Spiſſati in panem. Plin. H. *Tot deeg of brood dik worden.*

** Spiſſare officium. Petron. *Zyn goede dienſten verdubbelen, vermeerderen.*

SPĪSSŪS, ă, ūm. Virg. *Dik, groſ:* ook, *vaſt, hegt, digt in een gedrongen.* Men zegt *Spiſſior* en *Spiſſiſſimus.*

Æther ſpiſſus. Virg. *Een dikke lugt.*

Caligo ſpiſſa. Ovid. *Dikke, nare duiſterheid.*

Corona ſpiſſa viris. Virg. *Een talryke, groote vergadering van mannen.*

* Spiſſus. Virg. *Digt, in een gedrongen.*

Quali vimine ſpiſſo. Virg. *Korven van digt gevlogte biezen of ryzen gemaakt.*

Spiſſus tactus. Plin. H. *Een gevoel, aantaſting van iets dat dik is.*

* Spiſſus. Cic. *Langzaam, traag, loom, moeilyk, vol arbeids.*

Spiſſum opus. Cic. *Hard, zwaar, moeilyk werk: zware, laſtige arbeid.*

SPĪTHAMĀ, æ. f. Plin. H. *ἀνίσπαμα. Een ſpan,* in lengte, breedte, enz.

SPLEN, ēnĭs. m. Plin. H. *De milt.*

SPLENDĔO, ēs, ſplēndŭī, ſplēndērĕ. Plaut. *Schynen, blinken, glinſteren, ſchitteren: glans geven.*

* Splendet virtus. Cic. *De deugd blinkt of munt uit.*

Pleni ſordium oculi qui erant, jam ſplendent mihi. Plaut. *Myne oogen, die te voren vol vuiligheid waren, zyn my nu zeer klaar of helder.*

Suâ contumeliâ ſplendere. Liv. *Vermaard, roemrugtig, aanzienlyk worden door hoon die hem aangedaan is.*

SPENDĔSCO, ſcĭs, ĕſcĕrĕ. Cic. *Beginnen te ſchynen, blinken, glinſteren, ſchitteren: Glans beginnen te geven.*

* Nihil tam horridum, quod non ſplendeſcat oratione. Cic. *Daar is niets zoo ruw of plomp, of het kan een glans krygen door een (welſprekend) vertoog.*

Corpora ſplendeſcunt ſucco olivæ. Ovid. *De lighamen krygen een glans van olyve ſap.*

SPLENDĬDE. adv. Cic. *Heerlyk, pragtiglyk, deftiglyk: op een voortreffelyke, uitnemende, uitſtekende, uitmuntende wyze.* Men zegt *Splendidius.*

Splendidè acta ætas. Cic. *Een leven met roem of luiſter doorgebragt.*

Splendidè dicere. Cic. *Deftiglyk, hoogdravend, cierlyk ſpreken.*

Excipere aliquem ſplendidè. Auct. ad Her. *Iemand pragtiglyk, voortreffelyk, deftiglyk ontfangen, onthalen.*

SPLENDĬDŬS, ă, ūm. Lucret. Ovid. *Blinkende, ſchynende, glinſterende, ſchitterende.* Men zegt *Splendidior* en *Splendidiſſimus.*

Splendidus propter virtutem. Cic. *Doorlugtig, roemrugtig, vermaard door deugd of dapperheid.*

Facta ſplendida. Hor. *Doorlugtige, heldhaftige, wydberoemde, uitmuntende, voortreffelyke, deftige daden.*

* Fons ſplendidior vitro. Hor. *Een bron klaarder, helderer dan glas.*

* Nomen ſplendidum. Cic. *Een doorlugtige, wydberoemde, roemrugtige, vermaarde naam.*

Splendida perſona. Celſ. *Een doorlugtig, vermaard, beroemd, aanzienlyk, deftig perſonaadje.*

Verba ſplendida. Ovid. *Deftige, voortreffelyke, hoogdravende woorden.*

SPLENDŌR, ōrĭs. m. Cic. *Schynſel, ſchyn, glans, helderheid, klaarheid.*

Aquæ ſplendor. Lucret. *Helderheid, klaarheid van 't water.*

Argenti ſplendor. Hor. *Het blinken, de glans van zilver.*

** Splendor nominis. Cic. *Doorlugtigheid, vermaardheid, roem, luiſter van een naam.*

Splendor verborum. Cic. *Deftigheid, hoogdravendheid, cierlykheid van woorden.*

Splendor vocis. Plin. H. *Deftigheid, uitnemendheid, doordringendheid van de ſtemme.*

Splendor ordinis. Cic. *De waardigheid, deftigheid, aanzienlykheid, groot agtbaarheid van een gemeenſchap.*

Parum ſplendoris habere. Hor. *Weinig glans,* dat is, *aanzien, of vermaardheid hebben.*

SPLENĔTĬCI, ōrŭm. m. plur. Plin. H. *Mildzieke, mildzugtige.*

SPLENĬĀTŬS, ă, ūm. Mart. *Die een pleaſter heeft.*

SPLENĬŪM, ĭī. n. Plin. H. *Een ſoort van geneeskruid pleaſters, langwerpig naar de vorm van de mild.*

SPŎDĬŎN, ĭī. n. Plin. H. *σπόδιον. Vyervonken en roet van berg-erts.*

SPŌLĔTŪM, ī. n. *Spolete,* een ſtad in den kerkelyken Staat.

SPŎLĬĀRĬŪM, ĭī. n. Sen. Ph. *Een plaats alwaar men de in 't park gedoode zwaardkampers bragt en ontkleedt.*

SPŎLĬĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Roovinge, plondering, ontſchudding, afzetting.*

Antiquiſſimi templi ſpoliatio. Cic. *Plondering, berooving van een zeer oude tempel.*

* Spoliatio. Cic. *Berooving, beneming, ontbloting van iets.*

Spoliatio Conſulatûs. Cic. *Berooving, ontneming van 't Burgermeeſter ampt.*

SPŎLĬĀTŌR, ōrĭs. m. Cic. *Een roover, plonderaar, ſtrukroover, vryhuiter, dief.*

SPŎLĬĀTRĪX, ĭcĭs. f. Cic. *Een roofſter, dieſwegge.*

SPŎLĬĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Beroofd, ontroofd, geplonderd, uitgeſchud, afgezet.* Men zegt *Spoliatior.*

Nihil illo Regno ſpoliatius. Cic. *Daar is niets meer uitgeplonderd, of uitgeput dan dat ryk.*

SPŎLĬĀTŬS, ă, ūm. Cic. Virg. *Beroofd, ontbloot van iets.*

Corpus ſpoliatum lumine. Virg. *Een lichaam van 't licht, of 't leven beroofd, een lyk.*

Forum voce erudita ſpoliatum. Cic. *Een vierſchaar van een geleerde ſtemme,* dat is, *een geleerd voorſpraak ontbloot, beroofd.*

* Spoliatus. Cic. *Beroofd, ontroofd, geplonderd, uitgeſchud, afgezet.* Men zegt *Spoliatior.*

SPŎLĬO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Terent. *Berooven, ontrooven, plonderen, uitſchudden, afzetten.*

Fanum ſpoliare. Cic. *Een tempel berooven, plonderen.*

Deos ſpoliare. Lucan. *De Goden uitſchudden.*

Spoliare aliquem auxilio. Cic. *Iemand van hulp ontbloten, berooven.*

Spoliare aliquem famâ. Cic. *Iemands goeden naam rooven, ær rooven, ſtelen.*

Sylvæ ſpoliantur arboribus. Lucan. *De boſſchen worden van boomen ontbloot, men hakt de boomen der boſſchen om verre.*

Spoliare vitâ. Virg. *Iemand het leven berooven, benemen.*

Philoſophia quæ nos ſpoliat judicio. Cic. *Een aanhang van wysgeren, die beweren, dat wy van oordeel beroofd zyn.*

SPŎLĬUM, ĭī. n. Cicer. Virg. *Roof, buit,* op vyanden behaalt. Men vind de Pluralis *Spolia* meeſt.

Spolia ferarum. Ovid. *De vellen der boeſten.* Serpentum. Cic. *De afgeworpe vellen van ſlangen.*

SPŌNDĂ, æ. f. Virg. Hor. *De ſponde, de bedſponde.*

SPŌNDĂLĬA, ĭōrŭm. n. plur. Cic. *Zekere waarzeggingen, die gedaanende de offerhanden der Ouden gezongen wierden.* Voſſius wil dat men *Spondaulia* moet lezen.

SPŌNDĔO, ēs, ſpŏpōndī, ſpōnſŭm, ſpōndērĕ. Cic. *Beloven, toezeggen.*

Ego fide mea ſpondeo futurum ut invenias, &c. Plin. H. *Ik beloove u, ſta u vaſt op myn woord, dat gy zult vinden,* enz.

Spondere alicui officium. Ovid. *Iemand zyn dienſt beloven.*

Spondere pro aliquo. Cic. *Voor iemand binnen of borg ſtaan of blyven.*

Spondere de aliquo. Cic. *Iemands borg zyn.*

Spondere puellam. Plaut. *Een dogter ten huwelyk verloven, beloven.*

SPŌNDĬĂCŬS, ă, ūm. Cenſorin. *σπονδειακός. Dat op twee lange voetmaten (in de Digtkunſt* Spondæi) *gaat.*

SPŌNDYLE, ēs. f. Plin. H. *Een ſoort van worm, die de wortelen der boomen eet.*

SPŌNDYLĬŪM, ĭī. n. Plin. H. *σπονδύλιον. Een ſoort van kruid, waar uit men een weerſtekende vogt of ſap trekt.*

SPŌNDYLŬS, ī. m. Plin. H. *σπόνδυλος. Een ſoort van ſchulp, of ſchelpviſch.*

Spondylus. Plin. H. *Een ſoort van zee viſch.*

Spondylus. Plin. H. *De viſch van een oeſter.*

SPŌNDYLĪ, ōrŭm. m. plur. Mart. *De kleine beenderen van dieren.*

SPŌNGĬÆ, æ. f. Cic. *Een ſpons.*

* Spongia. Colum. *Te zamen in een gedronge wortelen.*

SPŌNGĬŎLĂ, æ. f. Plin. H. *Een ſoort van ſpons, of klein bollet'e*

Digitized by Google

op een Egelantierboom, een ſpons gelykende.

* Spongiolæ. Colum. *In een gevlogte wortelen van aſperjes.*

SPONGIŌSUS, ă, ūm. Plin. H. *Sponsagtig, een ſpons gelykende.*

SPONSĀ, æ. f. Cic. *Een bruid, een verloofde of ondertrouwde maagd of vrouw.*

SPONSĀLIĀ, ōrūm. n. g. Pl. *Trouw beloften, huwelykſche voorwaarden.*

SPONSĀLIS dies. Varr. *De dag van verlovinge, of ondertrouw.*

SPONSĀLIĀ, ĭum & ōrūm, ĭbŭs. n. plur. Cic. *Trouw beloften, verloving, ondertrouw.*

SPONSĬO, ōnis. f. Cic. *Een belofte, toezegging.*
Voti ſponſio. Cic. *Een bede beloſte.*

* Sponſio. Cic. *Een weddingſchap.*
Vincere ſponſionem. Cic. *Een weddingſchap winnen.*
Grandi ſponſione victus eſt. Auct. ad Her. *Hy heeft een groote weddingſchap verloren.*

SPONSO, ās, āvī, ātūm, ātĕ. Plaut. *Een vrouw of dogter ten huwelyk beloven.*

SPONSŌR, ōris. m. Cic. *Een borg, een perſoon die voor een ander ſpreekt of in ſtaat.*
Sponſores pro illo. Cic. *Gy ſtaat voor hem binnen.*

SPONSŪM, i. n. g. Cic. *Zie* Sponſio.

SPONSŪS, ă, ūm. Ter. *Beloofd, toegezegd.*

SPONSŪS, i. m. Cic. *Verloofd, ten huwelyk beloofd, ondertrouwd.*
Sponſus, i. m. g. *Een bruidegom.*

SPONSŪS, ūs. m. Varr. *Een belofte, toezegging.* Men vind niets dan de ablativus *Sponſu.*

SPONTĀLIS, is, ĕ. Apul. *Zie* Spontaneus.

SPONTĀNĔUS, ă, ūm. Sen. Ph. *Vrywillig, gewillig, gaarne, ongedwongen.*

SPONTIS. gen. f. Varr. A. Gell. Alia eſt ſativa, altera ſuæ ſpontis. Cic. *De eene word gezaait, de andere groeit van zelve,* van zekere pynboomen geſproken.
Homo ſuæ ſpontis. Celſ. *Een vry, niemand onderworpe, onafhangend perſoon.*

SPONTĔ. abl. Cic. Sua ſponte. Cic. *Van zelve, uit eigen beweginge.*
Rationes ſponte quadam ſequuntur. Quintil. *De redenen volgen als van zelve.*
Oſtia patuere ſua ſponte. Virg. *De deuren gingen van zelve open.*
Italiam non ſponte ſequor. Virg. *Ik trekke tegen dank, ongewillig na Italie.*
Sponte ducum. Luc. *Met tooſtemminge, verlof, toelatinge der bevel hebberen.*

* Vivere ſua ſponte. Lucret. *Van zyn eigen middelen leven.*

SPORTĂ, æ. Colum. *Een gevlogte korf of mandetje.*

SPORTELLĂ, æ. f. Aſc. Ped. *Een klein mandje of korf,* waar in de Ouden 't na geregt opdiſchten.

SPORTŬLĂ, æ. f. Plaut. *Een korfje.*

* SPORTŬLĂ. Martial. *Geld, dat van groote perſonaadjen ſomtyds aan 't volk uitgedeelt wierd, om dat het in deze korven gedragen wierd.*

* Sportula. Martial. *Spys die men in gaſtmalen aanzette,* om dat men die in deze korven droeg. Men neemt dit woord ook voor het gaſtmaal zelve.

SPRĔTĬO, ōnis. f. Liv. *Verſmadinge, veragtinge, ſmaad, wederwaardigheid.*
In ſpretionem Romanorum ſermones trahebant compoſitò. Liv. *Zy verlengden, rekten met voordagt hunne praat tot ſmaad van of om de Romeinen veragtelyk, verſmadelyk te maken, of ten toon te ſtellen.*

SPRĔTŌR, ōris. m. Ovid. *Een verſmader, veragter, verwerper.*
Deorum ſpretor. Ovid. *Een veragter, verſmader, onteerder der Goden.*

SPRĔTŬS, ă, ūm. Virg. *Veragt, verſmaad, verworpen, verſtooten.*

SPŪMĂ, æ. f. Virg. *Schuim.*

SPŪMĀTŬS, ūs. m. Stat. *Schuiminge, afſchuiminge.* Men vind niets dan de ablativus *Spumatu.*

SPŪMESCO, ſcis, ĕſcĕrĕ. Ovid. *Schuim worden, vol ſchuim worden, in ſchuim veranderen.*
Æquora ſpumeſcunt remo. Ovid. *De zee word door 't roeyen vol ſchuim.*

SPŪMĔUS, ă, ūm. Plin. H. *Schuimagtig, gelyk ſchuim.*
Spumeus color. Plin. H. *Een ſchuimagtige verwe.*

* SPŪMĒUS. Virg. *Vol ſchuim.*
Amnis ſpumeus. Virg. *Een rivier of ſtroom vol ſchuim.*

** SPŪMĬFĔR, ă, ūm. Plin. H. *Schuimdragend of opwerpend, vol ſchuim.*

** SPŪMĬGĔR, ă, ūm. Ovid. Idem.

SPŪMO, ās, āvī, ātūm, ātĕ. Virg. *Schuimen, ſchuim op of uitwerpen.*
Spumat plenis vindemia labris. Virg. *De geperſte druiven werpen het ſchuim uit tot de volle boorden der vaten.*

SPŪMŌSŬS, ă, ūm. Catul. Plin. H. *Vol ſchuim, veel ſchuim uit of opwerpend.* Men vind *Spumoſior.*

SPŪO, ĭs, ŭi, ūtūm, ŭĕrĕ. Virg. *Spuwen.*
Spuit ore viator aridus. Virg. *De reizer droog van mond, of zeer dorſtig, ſpuwt* op de weg.

SPURCĔ. adv. Cic. *Op een vuile, ſnoode, eerlooze, ſchandelyke, oneerlyke wyze.*

** SPURCĬDĬCŬS, ă, ūm. Plaut. *Vuil, oneerlyk, ſchandelyk, onkuiſch ſprekende.*

† SPURCĬFĬCŬS, ă, ūm. Plaut. *Leelyke, vervaarlyke ſtormen verwekkende, veroorzakende.* Van Neptuin geſproken. Eigentlyk, *Die iets vuils, ſnoods, ſchandelyks, of oneerlyks doet.*

SPURCĬTIĂ, æ. f. Plin. H. *Vuilheid, onreinheid,* van ſlyk.

* Spurcitia. Lucret. *Vuilheid, oneerlykheid, ſnoodheid, ſchandelykheid, ſchandvlek, eerloosheid, onkuisheid* van daden, woorden, enz.

SPURCĬTĬES, ēi. f. Lucret. *Vuilighcid, morſigheid, onreinheid.*

SPURCO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Paul. Juriſc. *Vuil of onrein maken, bezoedelen, bevlekken, onteeren.*
Aquas ſpurcare. Paul. Juriſc. *Wateren vuil of drabbig maken.*
Spurcari impuris moribus. Catul. *Door ſnoode, ſchandelyke zeden bezoedelt, bevlekt worden.*

SPURCŬS, ă, ūm. Catul. *Vuil, onrein, morſig, leelyk.* Men zegt *Spurciſſimus.*

* Spurcus. Cic. *Vuil, ſchandelyk, oneerlyk, eerloos, ſnood, onkuiſch.*
Jactari ſpurciſſima tempeſtate. Cic. *Door een zeer leelyke, zware, groote ſtorm geſlingert, geſolt worden.*

SPURĬŬS, ĭi. m. Ulpian. *Een baſtaard, een hoere kind.*

SPŪTĀTŌR, ōris. m. Plaut. *Een groot ſpuwer, een rochelpot, rochelaar.*

SPŪTĬSMĂ, ātis. n. Vitruv. *Speekzel,* ook, *dat men na 't ſpoelen van de mond uitſpuwt.*

SPŪTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. *Dikwils ſpuwen, rochelen.*
Jamdudum ſputo ſanguinem. Plaut. *Ik hebbe nu al lang bloed geſpogen.*

SPŪTŪM, i. n. Celſ. *Speekzel, een kladde.*
Sputa mittit in ſuos ſinus. Martial. *Hy ſpuwt op of in zyn ſchoot.*

SQUĀLĔO, ēs, ſquālŭi, ſquālērĕ. Virg. *Vuil, ſlordig, morſig, of onrein zyn.*

* Squalere. Cic. *In den rouw zyn.*
Squalebat civitas. Cic. *De gantſche ſtad was in den rouw.*
Serpentibus ſqualet humus. Ovid. *De aarde kriolt, krielt, grimmelt, en is ſlymvuil van ſlangen.*

SQUĀLĬDĔ. adv. *Op een lompe, plompe, botte, ruwe, onaangename, onbeſchaafde, of onbeſchofte wyze: ongeſchiktelyk, botteiyk, plompelyk, lompelyk.* Men vind in Cicero *Squalidius.*

SQUĀLĬDŬS, ă, ūm. Ter. *Vuil, ſlordig, morſig, onrein.*
Homo ſqualidus. Plaut. *Een vuil, morſig, ſlordig menſch.*

SQUĀLŌR, ōris. m. Cic. *Vuilheid, vuiligheid, morſigheid, ſlordigheid, onreinheid.*

* Squalor. Quintil. *Ruwheid, plompheid, botheid, onbeſchaafdheid.*
Detegere ſqualorem rudis ſæculi. Quintil. *De plompheid, botheid, onbeſchaafdheid van een ruwe onbeſchaafde eeuw ontdekken.*

* Squalor. Cic. *Rouw, getreur, droefheid.*

SQUĀLŬS, ĭ. m. Ovid. *Een roch, of vleet.* Dat deze vis in Ovidius ſtaat, als Tachart zegt, geloove ik dat onwaar is. Ik weet dat ze in Plinius ſtaat, maar geloof niet dat het een *Roch* is.

SQUĀLŬS, ă, ūm. Enn. Idem quod ſqualidus.

SQUĀMĂ, æ. f. Cic. *Een ſchubbe of ſchobbe* van een vis, ſlang, enz.

* Squa-

Digitized by Google

* Squamæ loricarum. Virg. *Malien, en het kettingwerk, gelyk ſchobben de harnaſſen bezettende.*
* Squama æris. Plin. H. *Hamerſlag van koper.*
SQUAMĀTIM. adv. Plin. H. *Gelyk viſchſchobben, of ſchubben, viſchſchobbens wyze.*
SQUAMĒŪS, ă, ūm. Virg. *Vol ſchobben, of ſchubben.*
, SQUAMĪFĔR, ă, ūm. *Schobben, of ſchubben dragende, hebbende: vol ſchobben of ſchubben, geſchobd.*
, SQUAMĪGĔR, ă, ūm. Ovid. *Idem.*
SQUAMŌSŪS, ă, ūm. Cic. in Arato. *Vol ſchobben, of ſchubben.*
Squamoſum pecus. Plaut. *Het ſchob- of ſchub-gedierte: de viſchen.*
SQUAMŪLĂ, æ. f. Celſ. *Een ſchobbetje, of ſchubbetje: een korſtje of roofje gelyk een ſchobbe.*
† SQUARRŌSŪS, ă, ūm. Lucil. *Ruw, ſcherp, vuil van vel om aan te raken.*
SQUĂTĪNĂ, æ. f. Plin. H. *Een ſchoorhaaye.*
SQUĪLLĂ, æ. f. Hor. Plin. H. *Een garnaat, of garnaal.* Item, *nog een zeker zee-viſchje.*
* Squilla. Plin. H. *Zee-ajuin*, zeker kruid.
STĂBĪLIMĔN, ĭnĭs. n. Cic. ex Poët. *Beveſtiging, verſterking, ſtut, ſteun, ſteunſel, onderſchraagſel.*
STĂBĪLIMENTŪM, ĭ. n. Plaut. *Zie* Stabilimen.
STĂBĪLĪO, īs, īvī, ītūm, īrĕ. Sen. Ph. *Staven, beveſtigen, vaſt ſtellen, onderſtutten, onderſteunen, onderſchragen.*
Alicui ſuum Regnum ſtabilire. Plaut. *Iemand in zyn ryk beveſtigen, beſchermen.*
* Stabilire Rempublicam. Cic. *Den Staat beveſtigen, vaſt ſtellen, onderſteunen.*
STĂBĪLIS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Cic. *Geſtadig, ſtandvaſtig, beſtendig, onveranderlyk.* Men zegt *Stabilior* en *Stabiliſſimus*, als men van een kragtige beveſtiging, of verzekerde ſtand ſpreekt.
* Animus ſtabilis amicis. Cic. *Een ſtandvaſtig, beſtendig, onverwrikbaar gemoed voor vrienden.*
Stabile eſt. Ter. *Het ſtaat vaſt, het is beſloten.*
* Patria ſtabilis. Plaut. *Een vaſt vaderland, een land daar men altyd woont.*
* Vita ſtabilis. Lucret. *Een beſtendig, geſtadig, gelukkig leven: Een leven 't welk geen gevals verwiſſelingen onderhevig is.*
STĂBĪLĪTĀS, ātĭs. f. Cic. *Geſtadigheid, beſtendigheid, ſtandvaſtigheid.*
* Stabilitas. Cic. *Vaſtmaking, aanhouding, bank-vaſt-making.*
Dare ſtabilitatem alicui. Cic. *Iemand beſtendigheid geven*, dat is, *beſtendig, ſtandvaſtig maken.*
Hæ ſunt ſententiæ quæ ſtabilitatem habeant. Cic. *Dit zyn gevoelens die een vaſten grond hebben.*
STĂBĪLĪTĔR. adv. Vitruv. *Beſtendiglyk, geſtadiglyk, ſtandvaſtiglyk.* Ook, *Vaſtelyk, hegt en digt.*
STĂBĪLĪTŌR, ōrĭs. m. Sen. Ph. *Een vaſt ſteller, beveſtiger, onderſteuner, onderhouder*, van God geſproken.
STĂBŬLĀRĬŪS, ĭī. m. Colum. *Een ſtalknegt, of jonge: een palfrenier.*
* Stabularius. Ulp. *Een herbergier.*
STĂBŬLĀTĬO, ōnĭs. f. Colum. *Stallinge, verblyf in een ſtal.*
Hibernæ ſtabulationi præparanda ſunt ſtramenta. Colum. *Men moet ſtroo vervaardigen, verzorgen voor winter ſtallinge.*
STĂBŬLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Varr. *De beeſten ſtallen, in 't ſtal brengen of houden.*
Stabulare pecus in ſuo fundo. Varr. *De beeſten op zyn grond of erf in 't ſtal brengen, houden. Stallen op zyn land hebben om beeſten in te houden.*
* Stabulare. Virg. *In 't ſtal blyven.*
Centauri in foribus ſtabulant. Virg. *De half paardemannen* [*zyn verbeeld voor aan de deur hun ſtal hebbende*] *blyven voor of aan de deur.*
STĂBŬLŌR, ārĭs, ātŭs ſum, ārī. Colum. Vitruv. *In 't ſtal zyn of blyven.* Van tamme dieren geſproken.
* Stabulari. Virg. Stat. *In het leger, een hol, enz. leggen.* Van wilde dieren ſprekende.
STĂBŬLŪM, ĭ. n. Cic. *Een ſtal*, om tamme beeſten in te houden: De Digters gebruiken dit woord ook, om de *ruſtplaatſen der wilde dieren* te beteekenen.
* Stabulum. Plaut. *Een herberg.*
STĂCHYS, yos. m. g. Plin. *Een ſtruik of boomtje, longerkruid gelykende.*
STĂCTĒ, ēs. f. Celſ. Plin. H. *Sap van een gekerfde of geſneden myrrhe boom.*
STĂCTĔUS, ă, ūm. Plin. *Van myrrhe ſap.*
STĂDĬĀTŪS, ă, ūm. Stadiata porticus. Vitruv. *Een overdekte galery*, alwaar de worſtelaars, enz. zig oeffenden, gelyk als in 't *Stadium.*
STĂDĬODRŌMŪS, ĭ. m. Plin. H. *Een looper in een perk of renbaan.*
STĂDĬŪM, ĭī. n. Cic. *Een ſtuk lands van 150. ſchreden.*
Stadium. Cic. Vitruv. *Een ſtryd-perk*, waar in de kamp-vegters zig oeffenden in 't worſtelen, rennen, loopen, enz.
STĂGNĀNS, āntĭs. omn. gen. Virg. *Met ſtilſtaand water bedekt: Vol ſtilſtaand water, dat gelyk een meir, ſtilſtaand water, of waal word.*
Campi ſtagnantes infuſo æquore. Sil. Ital. *Velden vol van ſtilſtaand zee water, met zee water overſtelpt, of overſtroomd.*
STĂGNĀTŪS, ă, ūm. Stat. *Zie* Stagnans.
STĂGNĪNŪS, ă, ūm. Front. *Van een meir, waal of ſtil ſtaande water.*
STĂLĂGMĪĀS, æ. m. Plin. H. στάλαγμίας. *Een ſoort van koperrood.*
STĂLĂGMĪŪM, ĭī. n. Plaut. *Een ſoort van oor-paarl*, gelyk een druppel water die in 't vallen bevrozen is. *Een val, die oorpaarl.*
STĂGNO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plin. H. Tac. *Overvloeyen, over de byzelege landen of velden vloeyen, ſtroomen*, van rivieren geſproken.
STĂGNŪM, ĭ. n. Cicer. *Een ſtil ſtaande water, een meir of waal.*
Nereii ſtagna. Virg. *De zee.*
STĂMĔN, ĭnĭs. n. Varr. *Het ſcheerſel van de webbe, de wol of het vlas aan de ſpinrok om te ſpinnen.*
Stamine intendere telas. Ovid. *Het ſcheerſel van een webbe opzetten, ſpannen.*
* Stamen. Varr. *De draad of gaarn die men uit de wol, of 't vlas van een ſpinrok trekt.*
STĂMĪNĔŪS, ă, ūm. Plin. H. *Van ſpinrokken draad of gaarn gemaakt.*
STĂNNĔŪS, ă, ūm. Colum. *Van tin.*
STĂNNŪM, ĭ. n. Plin. H. *Tin. Een ſoort van bergſtof.*
STĂPHĪS agrĭa, Stăphĭdis agrĭæ. f. Plin. H. *Luſtkruid.*
STĂPHYLĪNŪS, ĭ, m. Plin. H. *Een ſoort van een eetbare wortel.*
STĂTĀRĬŪS miles. m. Liv. *Een krygsknegt die pal ſtaat en vegt.*
Stataria fabula. Ter. *Een tooneelſtuk met weinige beweginge vertoont.* Men vind nu en dan *Stataria* alleen.
Date mihi poteſtatem ſtatariam agere per ſilentium. Terent. *Geef my verlof van dit ſtil tooneelſtuk met zwygen der toeziencrs of toehoorders te vertoonen.*
* Statarius. Cic. *Een ſpeler van ſtille of met weinig beweging vertoonde tooneel ſpelen.*
Statarius Orator. Cic. *Een redenaar of redenvoerder zonder vele bewegingen of gebaarden.*
STĂTĔR, ĕrĭs. m. g. *Geld dat ontrent twaalf ſtuivers doet.*
STĂTĔRĂ, æ. f. Cic. *Een groote weegſchaal.*
STĂTĬCĒ, ēs. f. Plin. H. στατική. *Zeker kruid met zeven ſtelen, dragende knoppen gelyk de knoppen van rozen.*
STĂTĬCŬLŪM, ĭ. n. Plin. H. *Een ſoort van wagen of rosbaar: Een hangend wagetje.*
STĂTĬCŬLŬS, ĭ. m. Plaut. *Een ſoort van dans zonder vele bewegingen.*
STĂTĪM. adv. Cic. *Aanſtonds, van ſtonden aan, terſtond, ten eerſten.*
Ut me ſalutavit, ſtatim Romam profectus eſt. Cic. *Zoo als hy my hadde gegroet, is hy na Rome gereiſt, vertrokken.*
Statim Catone abſoluto. Cic. *Zoo ras als Cato vry geſproken was.*
* STĂTĪM. adv. Plaut. *Geſtadiglyk, beſtendiglyk, ſtandvaſtiglyk, geduriglyk.* Sprekende van dingen, die niet afgebroken worden, maar die een gedurigen voortgang hebben.
STĂTĬO, ōnĭs. f. Curt. *Een poſt, ſtandplaats*, daar krygsknegten, of ſchildwagten, enz. voor zekere tyd blyven.
* Statio. Front. *Een hoofdwagt, een wagt.*

Digitized by Google

* Statio. Virg. *Een verblyf of wykplaats, een vertrek.*
Gratissima statio mergis. Virg. *Een zeer aangename fraaye plaats voor de schollevaars, of duikelaars.*
* Statio. A. Gell. *Zekere plaats daar men sommige zaken afdede.*
* Stationes. Plin. J. *Zekere openbare plaatsen*, alwaar men na afgedane huiszaken, enz. ging wandelen en praten.
* Rerum statio. Vitruv. *De staat, stand, of gelegentheid van zaken.*
* Statio vitæ. Cic. *De stand of staat des levens.*
De statione vitæ discedere. Cic. *Sterven, overlyden.*
* Stationes siderum. Plin. H. *Stilstand plaatsen der starren als ze maar weinig bewegen.*

STĂTĬŌNĀLĬS, ĭs, ĕ. Plin. *Staande, stilstaande.*

STĂTĬŌNĀRĬI milites, ōrŭm. plur. m. Ulp. *In bezetting leggende krygsknegten: Bezettelingen.*

STĂTĪVĂ, ōrŭm. n. plur. Cic. *Een leger-plaats: Een zomerleger.* Men verstaat 'er *Castra* onder, 't welk Cicero der nu en dan by voegt.

STĂTĪVÆ aquæ. Varr. *Stilstaande wateren, poelen, meiren, walen.*

STĂTĪVUS, ă, ŭm. Cic. *Staande, stilstaande.*

STĂTŌR, ōris. m. Cic. *Een overheids of gerigts dienaar, deurwaarder, bode, of hellebaardier*, die oppast om zyne bevelen uit te voeren.
* Stator. Petron. *Een knegt, die altyd by of agter zyn heer staat.*
Jupiter stator. Cic. Liv. *Jupiter de standhouder, Jupiter*, die de Romeinen ter bede van Romulus dede pal staan, toen zy van hun vyanden op de vlugt waren gedreven.

STĂTŬĂ, æ. f. Cic. *Een beeld.*
Inaurată statua pallidior. Catul. *Bleeker dan een verguld beeld.*

STĂTŬĀRĬA, æ. f. Plin. H. *Beeldhouwery, beeldsnyding: Beeldhouwer-konst, of kunde.* Men verstaat 'er *ars* onder.

STĂTŬĀRĬUS, ĭi, m. g. Quint. *Een beeldhouwer, of snyder.*

STĂTUM, i. n. g. Cic. *Een besluit of gebod.*

STĂTŪMĔN, ĭnis. n. Colum. *Een staak, stok, paal, of lat om een wynstok te onderstemmen.*
* Statumina, ŭm. plur. n. Colum. *De stutten of voeten van het tuig*, waar aan men de paarden vast bind, als ze zullen geroskamt worden.
* Statumina. Cæs. *De binnen houten, of kuyen van een schip.*
* Statumen. Vitruv. *De eerste laag steenen*, als men een soort van vloer met of van ruwe steenen maakt.

STATŪMĬNĀTĬO, ōnis. f. Vitruv. *Het leggen van de eerste laag steenen*, als men een vloer van ruwe steenen maakt.

STŪTŪMĬNO, ās, āvī, ātŭm, āre. Colum. *Een wynstok met staken, latten of stokken ondersteunen.*
* Statuminare. Vitruv. *De eerste laag steenen leggen van een vloer van ruwe steenen.*

STĂTŬO, ĭs, stătŭī, stătūtŭm, stătŭĕre. Cic. *Iets ergens zetten, stellen, plaatsen.*
Quis puer ad cyathum statuetur? Hor. *Wat jonge zal aan 't schenken gezet werden?* dat is, *schenker zyn?*
* Statuere. Cic. *Vast stellen, inzetten, keuren, bevelen, gebieden, belasten.*
* Statuere. Cic. *Iets vast stellen, besluiten.*
Senatus statuit hoc. Cic. *De Raad heeft dat bevolen, besloten, vast gesteld.*
* Sic statuo neminem omnium tot & tanta quanta sunt in Crasso habuisse ornamenta dicendi. Cic. *Ik stelle vast, bewere, verzekere dat niemand zoo vele en zoo groote gaven van welsprekendheid heeft gehad als Krassus.*
Statuit summum bonum, non dolere. Cic. *Hy stelt het opperste goed in geen hartzeer of smart te lyden.*
Statuit expectandam classem. Cæs. *Hy stelde vast, hy besloot dat de vloot verwagt moest werden.*
De aliqua re statuere. Plin. J. *Over iets oordeelen, wyzen, vonnissen.*
Exilium in aliquem statuere. Tac. *Iemand een ban of ballingschap opleggen.*
Hanc legem mihi statuo. Cic. *Ik stelle of schryve my deze wet voor: Ik stelle my deze wet.*
Modum statuere cupidinibus. Hor. *De begeerlykheden, hartstogten, of drift en de maat stellen, matigen, betengelen.*
Crateras duos pinguis olivi tibi statuam. Virg. *Ik zal u twee kelken oly opofferen.*
Jam habeo statutum, quid mihi agendum sit. Cic. *Ik hebbe reeds vast gesteld, besloten wat my te doen staat.*
Exemplum in aliquem statuere. Cic. *Een voorbeeld aan iemand stellen, iemand tot een voorbeeld stellen.*
Statuere aliquem ante oculos. Cic. *Iemand voor oogen stellen.*
Statuam alicui statuere. Plin. H. *Iemand een beeld opregten.*
Statuere pretium alicui rei. Ter. *De prys van iets stellen, iets waarderen.*
* Vox statuit se in alicujus sonitûs finitionem. Vitruv. *De stemme houd op tot een zeker bepaald geluid.*

STĂTŪRĂ, æ. f. Cic. *Gestalte, lyfsgroote, gestaltenis, grootte.*
* Statura arboris. Colum. *De hoogte van een boom.*
Mendacio staturam adjuvare. Sen. Ph. *Zyn gestalte door konst helpen*, dat is, *hooger of grooter doen schynen.*

STĂTŪS, ă, ŭm. Cic. *Vast gesteld, besloten, bepaald.*
Ædes stato die frequentissima. Plin. J. *Een tempel, die op een gezette of zekere dag zeer vol volk is.*
Stati æstivis flatibus dies. Tac. *Dagen, op welke de zomer winden altyd waayen.*
Stata sacrificia. Cat. *Op zekere dagen vast gestelde offerhanden.*
* Stata forma. A. Gell. *Een middelmatige, tamelyke schoonheid.*
Stata uxor. *Een tamelyk mooy wyf.*
Stata febris. Cels. *Een koorts die op gezette tyden komt.*

STĂTŬS, ūs. m. Cic. *De staat, stand of gelegentheid van een zake.*
Rerum mearum status. Ovid. *De staat, stand, of gelegentheid myner zaken.*
Concidere ex amplo statu. Cic. *Van of uit een hooge staat of stand vallen, vervallen.*
Convellere aliquem de pristino statu. Cic. *Iemand uit zyn vorigen staat of stand ter neder werpen, slooten, doen vallen.*
Retinere hunc statum nisi concordiâ possumus. Cic. *Wy konnen deze staat of stand niet behouden dan door eendragt.*
* Status. Hor. *Gestalte, gestaltenis, gedaante, gelaat.*
Status corporis qui est maximè è natura. Cic. *De gestalte of gestaltenis des lichaams die meest uit de natuure is, of die de natuurlykste is.*
Minax status. Hor. *Een dreigende gestalte, verbeeldmg.*
* Status. Quintil. *De staat van een zaak of geschil: het voornaamste waar in een zaak of geschil bestaat.*
* Status cœli. Colum. *De gesteltenis des hemels, de tyd, het jaar gety.*
* Voluptas mentem ex suo statu dimovet. Cic. *De wellust brengt of vervoert het gemoed buiten den regten staat of stand.*

STĂTŪTĬO, ōnis. f. Vitruv. *Zettinge, inzettinge, stellinge, plaatsinge* van een balk, enz.

STĂTŪTŪS, ă, ŭm. Cic. *Bevolen, geboden, belast: vast gesteld, besloten, bepaald.*
Statutâ die. Liv. *Een beslote, vast gestelde, gezette, bepaalde dag.*
Loco statuto sacrificia facitare. Cic. *Offerhanden in een aangestelde, bepaalde plaats doen.*
* Statui pall. Varr. *In de aarde gezette, gesteke palen.*

STĔĂTŌMĂ, ătis. n. Plin. H. *Smeerbuil, smeergezwel, spekgezwel.*

† STĔGĂ, æ. f. Plaut. *Het dek van een schip.*

STĒLĂ, æ. f. Plin. H. *Een verheve of opgeregte steen of zuil, waar op zekere dingen geschreven stonden, die men de wereld wilde laten weten.*

STĔLLĂ, æ. f. Cic. *Een starre.*
* In stellam vineam decussare. Colum. *Een wynstok stars wyze snoeyen.*
* Stella. Ovid. *Een gestarnte.*
* Stella Plin. H. *Een vyf voet*, zeker zeevisch, een star gelykende.

STĔLLĀNS, āntis. omn. gen. Virg. *Starligt, vol starren.*
* Stellans. Ovid. *Schynende, blinkende, glinsterende, schitterende, glimpende.*
Gemma stellans. Ovid. *Een blinkend, schynend gesteente.*

STĔLLĀTŪRĂ, æ, f. g. Lamprid. *Zie* Stellionatus.

STĔLLĀTŪS, ă, ŭm. Cic. Plin. H. *Vol starren, met starren bezaasd of versierd.*
Stellati oculi. Corn. Gal. *Oogen gelyk starren blinkende.*

STĔLLĬFĔR, ă, ŭm. Cic. *Starren dragende, vol starren*, van den hemel sprekende.

, STĔLLĪGĔR, ă, ŭm. Stat. Idem.

STĔLLĬO, ōnis. m. Virg. *Een soort van hagedis met vlakjes in den nek gelyk starren.*

Digitized by Google

STELLĪŌNĀTŪS, ūs. m. Ulp. *Bedrog in een verkooper als hy iets aan twee verſcheide perſonen verkoopt.*

STELLO, ās, āvī, ātē. Plin. *Schynen, glinſteren, blinken, glinſteren, ſchitteren.*

STĔMMA, ătĭs. n. Martial. *Een voorouders beeld. Een beeld van een voorvader:* De Ouden zetteden die in de voorzalen hunner huizen.

STĔRCŎRĀRĬŪS, ă, ūm. Varr. *Dienſtig om meſt te dragen.*
Crates ſtercoraria. Varr. *Horden om meſt te dragen.*

STĔRCŎRĀTĬO, ōnĭs. f. Colum. Varr. *Meſtinge van land.*
Stercoratione terram refovere. Colum. *Het land door meſtinge verquikken, ververſchen, herſtellen.*

STĔRCŎRĀTŪS, ă, ūm. Colum. *Gemeſt, van een ſtuk lands geſproken,* Columella zegt, Stercoratiſſimus locus. *Een zeer wel gemeſte grond.*

STĔRCŎRĔŪS, ă, ūm. Plaut. *Vol meſt, ſtront, drek, of vuiligheid.*

STĔRCŎRO, ās, āvī, ātūm, ātē. Cic. Colum. *Land meſten.*

* Stercorare. Colum. *Het land vet maken.*
Faba ſtercorare agrum dicitur. Colum. *Men zegt dat boonen't land vet maken.*

STĔRCŎRŌSŬS, ă, ūm. Colum. *Vol meſt, ſtront, drek.*

* Stercoroſus. Cic. *Wel gemeſt,* van een ſtuk lands.

STĔRCŬS, ŏrĭs. n. Cic. Colum. *Meſt.*

* Stercus. Hor. *Stront, drek, afgang.*
Color fucatus ſtercore crocodili. Hor. *Een toegemaakte, geblankette verw, met drek van een krokodil.*

* Stercus curiæ. Cic. *Het ſchuim, de ſchandvlek, het uitvegſel van den raad,* Sprekende van een ſchandelyk perſoon.

STĔRĔŎBĂTĂ, æ. m. Vitruv. *Een grondſlag of grond muur van een zuil, toren, enz.* Dit woord beteekend allerhande zwaare gebouwen om ligter te onderſchragen.

STĔRĪLĔSCO, ſcĭs, ſtĕrĭlĕſcĕrĕ. Plin. H. *Onvrugtbaar worden,* van planten, en wyfjes van beeſten geſproken.

STĔRĪLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Cic. *Onvrugtbaar.*
Ager ſterilis. Virg. *Een onvrugtbare akker.*
Juvenca ſterilis. Ovid. *Een onvrugtbare koe of vaars.*

* Manus ſterilis. Plaut. *Onvrugtbare,* dat is, *ledige, niets brengende handen.*
Pax ſterilis. Tac. *Een onvrugtbare, onvoordeelige, vrugteloze vrede.*
Cathedra ſterilis. Juven. *Een leeraars ſtoel zonder wedde of inkomſt.*

** Corpora ſterilia ſonitûs. Lucret. *Van geluid ontbloote lichamen.*

* Sterilis veri. Perſ. *Het ware niet kennende.*

STĔRĪLĬTĀS, ātĭs. f. Cic. *Onvrugtbaarheid.*
Sterilitas agrorum. Cic. *Onvrugtbaarheid van akkers, velden, of landerjen.* Feminarum. Plin. H. *Onvrugtbaarheid van vrouwen.* Annonæ. Tac. *Schaarsheid van levensmiddelen, of mondkoſt.*

STĔRNĀX, ācĭs. omn. gen. Virg. Sternax equus. Virgil. *Een paard dat zyn ryder ter neder afſmyt, afwerpt.*

STĔRNO, ĭs, ſtrāvī, ſtrātūm, ſtĕrnĕrĕ. Horat. *Ter neder, of ter aarde werpen, op de aarde uitſpreyen, ſtrooyen.*
Humi ſternere aliquem. Hor. *Iemand ter aarde werpen, ſmyten, botſen.*
Ictu ſternere aliquem. Sen. Trag. *Iemand met een ſlag om verre of ter neder ſlaan, ſmyten.*
Segetes ſternuntur. Ovid. *Het gezaaide word overhoop geworpen, vertreden.*

** Sternere ventos. Hor. *De winden verſtrooyen, ſtillen.*

* Sternere equos. Liv. *Paarden zadelen.*
Sternere lectos. Ter. *Bedden ſpreyen, maken.*
Triclinia ſternere. Cic. *Een zaal tot een gaſtmaal bereiden: De drie bedden ſpreyen, gereed maken by de tafel om te eten.*

* Eama tibi ſtravit benignum iter. Stat. *De Faam heeft u een gemakkelyke weg gebaant.*
Sternere locum aliquem. Cic. *Een plaats glad of effen maken.*

* Sternitur omne ſolum jaculis. Virg. *De aarde word met pylen bedekt.*

* Sternere ſe ſomno. Virg. *Zig zaftjes neder leggen om te ſlapen.*

STĔRNŬO, ŭĭs, ſtĕrnŭĕrĕ. Catul. Prop. Plin. H. *Niezen.*

STĔRNŪTAMENTŪM, ī. n. Cic. *Niezinge, genies.*
Sternutamenta movere. Plin. H. *Genies verwekken, doen niezen.*
Evocare ſternutamenta. Celſ. *Genies verwekken, zig zelven doen niezen.*
Salutare ſternutamentum. Celſ. *De niezende gezondheid of zegen wenſchen.*

STĔRNŪTĀTĬO, ōnĭs. f. g. Cic. *Niezinge, genies.*

STĔRNŪTO, ās, ātē. Plin. *Dikwils niezen.*

STĔRQUĪLĬNĬŪM, ĭī. n. Colum. *Een meſthoop, vuilnishoop of put.*

STĔRTO, ĭs, ſtĕrtŭī, ſtĕrtĕrĕ. Cic. *Ronken, ſnorken.*
Diem totum ſtertere. Hor. *Den gantſchen dag ronken.*

STĬBĂDĬŪM, ĭī. n. Plin. H. *Zeker ſoort van bedde waar op de ouden aan de tafel lagen om te eten.*

STĬBĬŪM, ĭī. n. Plin. H. *Spieglas.*

STĬCĂ, æ. f. Colum. *of* Allii ſtica. Colum. *Een kluſje look.*

* Stica. Plin. H. *Een ſoort van druif waar van men zeer zoete wyn perſte.*

STĬGMĂ, ătĭs. n. Plin. H. Sen. Ph. *Een brandmerk.*
Stigmata crimen alicujus teſtantia imprimere, inſculpere. Sen. Ph. *Brandmerken die iemands miſdaad betuigen op 't voorhoofd drukken, zetten.*
Dignus ſtigmate. Juv. *Een brandmerk waardig of verdienende, of gelyk wy ſchertswyze zeggen, een vogel of quaad dier een ſtadswapen op den rug behoort te dragen.*

STĬGMĀTĬĀS, æ. m. g. Gr. Cic. *Die een brandmerk heeft.*

STĬGMĀTĬCŬS, ī. m. Plin. H. *Dit een brandmerk op den rug, enz. heeft.*

STĬGMŌSŬS, ī. m. Plin. H. *Zie* Stigmaticus.

STĬLLĂ, æ. f. Cic. *Een vallende druppel, een drop.*
Stilla olei. Feſt. *Een druppel oly.*

STĬLLĀNS, ăntĭs. omn. gen. Ovid. *Druppelende, druipende, afzypende.*
Culter ſanguine ſtillans. Ovid. *Een mes, daar't bloed af druipt.*

STĬLLĀTĬM, adv. Varr. *Met droppen afdruppelen; d'eene druppel voor d'andere na.*

STĬLLĀTĬTĬŬS, ă, ūm. Plin. H. *Afdruppelend, druipend, met droppen afzypende.*

STĬLLĀTŬS, ă, ūm. Ovid. *Afgedruppeld, afgezypt.*

STĬLLĬCĬDĬŪM, ĭī. n. Cic. *Een huisdrop.*

* Stillicidium. Vitruv. *Een luif.* Plinius gebruikt dit woord ‡ ook om de dikke ommekring der takken, waar onder men tegen den regen ſchuilt, te beteekenen.

STĬLLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plin. H. *Druppelen, druipen, met druppelen afvallen, afzypen.*
Stillavit lacrymam *of* lacrymâ. Plin. H. *Heeft daarin van zig laten druipen.* Hy ſpreekt van boomen.

** Plumis dies ſtillat. Stat. *De vederen druipen uit de lugt.* Van een vogel-gevegt geſproken.

STĬLŬS, ī. m. Cic. *Een ſchryfpriem. Een priem of grif om mede te ſchryven.*

* Stilus. Ter. *De ſtyl van een rede, enz.*
Diſſimili facta ſunt ſtilo. Ter. *Ze zyn met een ongelyke of geen eenerley ſtyl gemaakt,* van twee toneelſpelen geſproken.

* Stilus. Cic. *De opſtelling, of veelvuldige oefeninge van opſtelling,* van een vertoog, enz.
Stilus dicendi opifex. Cic. *De oefeninge van't opſtellen of maken van vertogen, enz. is de leermeeſter der welſprekendheid.*
Stilum vertere. Hor. *Iets na zien en verbeteren.*

* Stilus. Colum. *De ſteel, ſtengel, of ſtronk van een plant.*

STĬMMĪ. indecl. n. Celſ. *Spieglas.*

STĬMŪLĀTĬO, ōnĭs. f. Plin. H. *Aanprikkelinge, aanporringe, aanmoopinge, opwekkinge, aanzetting.*

STĬMŪLĀTŌR, ōrĭs. m. Cic. *Een aanprikkelaar, aanporrer, aanmooper, opwekker, aanzetter.*
Stimulator ſeditionis. Cic. *Een ſtokebrand, aanhitſer, beſtuurder van een oproer.*

STĬMŪLĀTRĬX, ĭcĭs. f. Plaut. *Een ophitſter, opmaakſter van iemand tegen een ander.*

STĬMŪLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Sil. *Aanprikkelen, prikkelen, met prikkelen voort dryven,* van paarden, oſſen, enz.

* Stimulare. Cic. *Aanprikkelen, aanporren, aanmoopen, opwekken, aanzetten.*
Illius dicta magis me ſtimulant. Ter. *Zyne woorden prikkelen of treffen my meer, helpen meer indruk op my.*
Verbere caudæ ſtimulat ſe leo. Luc. *De leeuw wekt of hitſt zig op door hem zelven met de ſtaart te ſlaan.*

** Sti-

Digitized by Google

** Stimulare. Cic. *Quellen, tergen, plegen.*
STÍMÚLŬS, i. m. Plaut. *Een prikkel, ſtekel.*
* Stimuli doloris. Cic. *De ſteken, prikkels, van de ſmart of hartzeer.*
* Stimuli iræ. Stat. *Opwekkingen, prikkelen, aanzetſels van de gramſchap.*
* Admovere ſtimulos alicui. Cic. *Iemand aanprikkelen, noopen, aanmoedigen, opwekken.*
Dare laudum ſtimulos. Stat. *Tot roem aanprikkelen, noopen, opwekken.*
† STĪNGUO, guĭs, ſtīnxī, ſtīnctŭm, ſtīnguĕrĕ. Lucret. *Vitbluſſchen, bluſſchen.*
STĪPĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Een gevolg of ſtoet die iemand verzelt.*
* Stipatio. Plin. J. *Een hoop, meenigte, of ſchare volks.*
Tantâ ſtipatione cætera tenebantur. Plin. J. *De andere plaatſen waren van een zoo groote meenigte bezet, beſlagen.*
STĪPĀTŎR, ōrĭs. m. Cic. *Een lyfwagt van een Vorſt, enz.* Men vind dit woord zeer weinig als in *plurali.*
STĪPĀTŬS, ă, ŭm. Virg. *Beſtoot, bezet, omringd, verzeld.*
STĪPENDIĀRĬŬS, ă, ŭm. Cic. Cæſ. *Tol of ſchattinge onderworpen, onderhevig.*
Stipendiariæ civitates. Cæſ. *Tol of ſchatting onderworpe, betalende ſteden.*
* Stipendiarium vectigal. Cic. *Een vaſte ſchatſinge tot een zekere ſomme.*
STĪPENDIŎR, ārĭs, ātŭs ſūm, ārī. Plin. H. *Soldy of bezoldinge trekken: In krygsdienſt zyn.*
STĪPENDĬŌSŬS, ă, ŭm, adj. Virg. *Die ſoldy trekt, of lang getrokken heeft.*
STĪPENDĬŬM, ĭi. n. Cic. *Soldy, bezoldinge van een krygsknegt.*
Confectis ſtipendiis illos dimiſit. Cic. *Hy ontſloeg hen na dat zy hun tyd uitgedient hadden.*
Facere ſtipendia pedibus. Liv. *Te voet dienen.*
Mærere ſtipendia. Cic. *Bezoldinge verdienen, in krygsdienſt zyn, ten kryg, of oorlog dienen.*
Explevit quadraginta ſtipendia. Tac. *Hy heeft veertig veldtogten gedaan.*
STĪPĔS, ĭtĭs. m. Cæſ. *Een ſtaak, groote ſtok, of paal.*
* Stipes. Ovid. *Een ſtronk, of ſtam van een boom.*
* Stipes. Ter: *Een blok:* ook, *een plompaart, botterik, of dommekragt.*
STĪPS, & STĪPĬS. ſing. gen. f. Plin. H. *Zeker klein ſtuk gelds.*
‡ Men vind in *accuſativo Stipem*, in *ablativo Stipe*, en in *accuſativo pluralis Stipes:* De andere *caſus* worden niet gebruikt.
STĪPO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Virg. *Dik maken, verdikken.* Van honig geſproken.
* Stipare. Cic. *Iemand verzellen, opwagten, oppaſſen, omringen.*
STĪPTĬCŬS, ă, ŭm. Vel STYPTĬCŬS. Plin. *Verſtoppende, hardlyvig makende.*
STĪPŬLĂ, æ. f. Ter. *Een ſtroohalm, ſtoppel.*
* Stipula. Virg. *Riet-fluitje.*
STĪPŬLĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Een overkomſt of verdrag.* Waar in de eene plegtelyk vraagt of hy iets zal doen of geven, en de andere zulks op gelyke wyze aanneemt.
STĪPŬLĀTĬŪNCŬLĂ, æ. f. Cic. *Een gering verdrag. Zie* Stipulatio.
STĪPŬLĀTŬS, ūs. m. Plin. H. *Zie* Stipulatio.
STĪPŬLŎR, ārĭs, ātŭs ſūm, ārī. Cic. *Een plegtig verdrag te zamen aangaan. Zie* Stipulatio.
STĪRĬĂ, æ. f. Virg. Plin. H. *Een vallende drup waters; een ysdrup of kegel.*
STĪRĬĂ, æ. f. *Stiermark,* een geweſt in Duitſchland.
† STĪRĬCĬDĬŬM, ĭi. n. Cat. *Zie* Stillicidium.
STĪRPESCO, ſcĭs, ĕſcĕrĕ. Plin. H. *Tot een ſtronk of ſtam worden.*
STĪRPĬTŬS. adv. Cic. *Met ſtronk en al, wortelings, geheelyk, gantſchelyk, t'eenemaal.*
Exigere ſtirpitus errorem. Cic. *Een dwalinge wortelings, t'eenemaal uitroeyen, bannen.*
STĪRPS, pis. f. Cic. Virg. *De ſtam of ſtronk van een boom.*
* Stirps. Cic. *Een plant met wortelen, een ſpruit.*
* Stirps. Cic. *Een ſtam, afkomſt, of geſlagt.*
* Stirps. Cic. *De oorſprong, bron, bronader, 't begin van iets.*
Stirps quæſtionis. Cic. *De oorſprong, grond van 't geſchil.*
Altæ ſtirpes ſtultitiæ. Cic. *Diepe wortelen van dwaasheid.*
STĪVĂ, æ. f. Cic. *De ploegſtaart.*
STLĀTĂ, æ. f. A. Gel. *Een ſoort van een breed roofſchip.*
STLĀTĀRĬŬS, ă, ŭm. Juv. *Een ſpotter.*
Slataria purpura. Juv. *Zekere zeer ruime purpere tabbaard,* volgens ſommiger oordeèl de *Latus Clavus* niet ongelyk. Juvenalis oude uitlegger verklaart het *illecebroſa*, dat is, *verlokkend*; andere, *bedriegelyk*; andere, *over zee gebragt Purper.*
STLŎPPŬS, ĭ. m. Perſ. *Het geluid dat men maakt als men op de opgeblaze wangen ſlaat.*
STŌ, ſtās, ſtĕtī, ſtātŭm, ſtārĕ. Cic. *Staan, op de been zyn: ook, ruſten, vertoeven.*
Statur. Ter. *Men ſtaat, men ſtaat 'er.*
Stat cancer. Celſ. *De kanker blyft op zyn plaats, verſpreid zig niet verder.*
Illæ aquæ ſtant. Sen. Phil. *Die wateren ſtaan ſtil.*
* Hæc comœdia actoris operâ magis ſtetit quam ſuâ. Ter. *Dit blyſpel heeft meer luiſter gekregen, of is vermaarder geworden door de ſpelers dan door de maker.*
Æneus ut ſtes. Hor. *Op dat gy in 't koper verbeeld moogt ſtaan, op dat men u een koper beeld opregte.*
* Stare. Cic. *By zyn gevoelen blyven, op zyn gevoelen blyven ſtaan.*
* Stare ab *of* cum aliquo. Cæſ. Ter. Cic. *Aan iemands zyde, of van iemands aanhang zyn: Iemands zyde kiezen.*
Stat à cauſa bonorum. Cic. *Hy houd het met de zake der vromen, is aan de zyde der vromen.*
Stetit ad eam diem civitas illa Lycurgi legibus. Liv. *Die ſtad is tot dien dag blyven ſtaan, of heeft geblooft door de wetten van Lykurgus.*
In æquo alicui ſtare. Sen. Ph. *Met iemand gelyk ſtaan.*
* Animis ſtat. Cic. *Hy blyft moedig, hy houd moed.*
Animo ſtare. Hor. *By zyn verſtand, gedagten of zinnen zyn.*
Aliquo autore ſtare. Liv. *Op iemands gezag of aanzien ſteunen.*
* Stare aliquâ re. Hor. *Door iets in agting zyn, of anderen behagen.*
Conditionibus ſtare. Cic. *Op de voorwaarden ſtaan, zig aan de voorwaarden houden.*
Decreto Senatus ſtare. Cæſ. *Zig aan de uitſpraak of het gewyſde van den Raad houden.*
Fide ſtare. Liv. In fide. Cic. *Standvaſtig in zyn trouwe blyven.*
* Spes & victoria ſtabat in ducibus. Sil. *De hope en overwinninge beſtond in de Bevelhebberen, hing van de Veldheeren af.*
Stare loco. Cæſ. *Op een plaats ſtaan, blyven ſtaan: Van zyn poſt niet afwyken.*
Stare meliore loco. Cic. *In een goeden ſtand of ſtaat zyn.*
* Promiſſis ſtare. Cic. *Zyn beloften houden, nakomen, volbrengen.*
* Magno pretio ſtare. Hor. *Een groote prys koſten: zeer dier ſtaan.*
Multorum ſanguine ea victoria ſtetit. Liv. *Die overwinninge koſte het bloed van vele menſchen, was zeer bloedig.*
Centum talentis ea res ſtat. Liv. *Die zaak koſt honderd talenten.*
* Cùm in ſenatu pulcherrimè ſtaremus. Cic. *Toen wy in den Raad zeer wel ſtonden.*
* Ne pater per me ſtetiſſe credat. Ter. *Op dat myn vader niet geloove, dat het aan my heeft geſtaan, of geſchort.*
STOEBĒ, ēs. f. Plin. H. *Een kruid met vele ſtekels.*
STOECHAS, ădis. f. Plin. H. *Rynbloem, mottekruid, ſtichaskruid.* Zeker welriekend kruid.
STŌĪCĒ. adv. Cic. *Gelyk een Stoïſch Wyſgeer, op zy Stoïſch, of Stoïks.*
STŌĪCŬS, ī. m. Cic. *Een Stoïſch Wyſgeer.*
STŌLĂ, æ. f. Cic. στολή. *Een lange tabbaard die de Roomſche vrouwen droegen, en die de mannen en vrouwen in Griekenland gebruikten.*
STŌLĀTŬS, ă, ŭm. Hor. *Met de tabbard* Stola *gekleed.*
STŎLĬDĒ. adv. Liv. *Zottelyk, dwaaſſelyk, gekkelyk, botterlyk, plompelyk.*
Stolidè ferox. Tac. *Zottelyk, dwaaſſelyk, wild, woeſt of wreed.*
STŎLĬDŬS, ă, um. Ter. Cic. *Zot, dwaas, gek, bot, plomp, dom.*
* Stolidus. Ovid. *Een zot, dwaas, gek, of nar.*

Digitized by Google

Vatum ſtolidiſſimus. Ovid. *De zotſte, dwaaſte, grootſte van der Digters, of onder de Digters.*

* Stolidus. Ovid. *Onvoorzigtig, onbedagt, roekeloos.*

STŌLO, ōnis. m. Varr. *Een ſpruit aan den voet van een boom.*

STŌMĂCĂCĒ, ēs. f. Plin. H. *Scheurbuik, blaauwſchuit.* Zekere quale die de ſoldaten van Germanikus over quam door't drinken uit een verſche water bron by de zeekant.

STŌMĂCHĬCI, ōrūm. m. plur. Plin. H. *Maag-ziek, die een quale maag heeft.*

STŌMĂCHŌR, āris, ātūs sūm, āri. Cic. *Gebelgd, gram, of toornig worden.*

Stomachabatur ſi quid aſperius dixeram. Cic. *Hy wierd gebelgd, of toornig, als ik wat ſcherp geſproken hadde.*

Id mecum ſtomachabar modò. Ter. *Ik was in my zelven daar over gebelgd, gram, of verſtoord.*

STŌMĂCHŌSĒ. adv. Cic. *Toorniglyk, met gramſchap, of toorn.*

STŌMĂCHŌSŪS, ă, ūm. Hor. *Gramſturig, haaſtig, grimmig, oploopend.*

* Stomachoſus. Cic. *Gramſturig, haaſtig, of hevig ſprekende.* Men zegt *Stomachoſior* in dezen zin.

Stomachoſiores quas dicas meas litteras non intelligo. Cic. *Ik begrype of verſta niet, welke die ſcherpe, haaſtige of oploopende brieven zyn, daar gy van zegt:* andere willen, dat men moet vertalen, *brieven die ik in myn gramſchap of hevigheid hebbe geſchreven:* Dog die vertalinge treft den zin zoo wel niet.

‡ STŌMĂCHŪS, ī. m. Cic. *De maag.*

Mala copia ſollicitat ſtomachum. Hor. *Overdaad van ſpys verzuurt de maag.*

Laborare ſtomacho. Celſ. *Een quade maag hebben.*

Latrantem ſtomachum lenire. Hor. *Een baſſende maag ſtillen,* dat is, *grooten honger verzadigen.*

Reſpuit cibum ſtomachus. Celſ. *De maag kan de ſpys niet verdragen, verduwen.*

* Stomachus. Cic. Plin. J. *Zin, zinlykheid.*

Noſti ſtomachi mei in hominum inſolentium indignitate faſtidium. Cic. *Gy weet den afkeer myner gemoeds van den onwaardigen handel dezer moedwillige menſchen.*

* Ludi apparatiſſimi, ſed non tui ſtomachi. Cic. *Zeer pragtige ſpelen, doch niet van uw zinlykheid.*

* Stomachus. Plin. H. *Billykheid van gemoed.*

Argumentum ſtomachi mei habebis. Plin. H. *Gy zult een proefſtuk of bewys van myn billykheid hebben.*

* Stomachus. Cic. *Verbolgenheid, toorn, gramſchap, grimmigheid, haaſtigheid, oploopendheid.*

Epiſtola plena ſtomachi. Cic. *Een brief vol verbolgentheid: Een ſcherpe, haaſtige, gramſturige brief.*

Stomachum facere. Cic. *Verbolgenheid, toorn, of gramſchap verwekken.*

Non ſine aliquo ſtomacho. Cic. *Niet zonder eenige belginge, ſtryt, toorn, of gramſchap.*

Stomachum erumpere in aliquem. Cic. *Zyn toorn of gramſchap op iemand ontlaſten, uitraken.*

In ſtomacho ridere. Cic. *In zyn eigen grimmigheid zig vermaken.*

STŌMĂTĬCŪS, ī. m. Plin. H. *Die etter-gezwellen of zweren in de mond heeft.*

STŌMĂTĬCŪS, ă, ūm. Plin. H. *Goed of dienſtig om gezwellen in de mond te genezen.*

STŌRĂX. *Zie* Styrax.

STŌRĔĂ, æ. f. Cæſ. *Allerhande dekſel,* gelyk matten, enz. *Een mat.*

STRĂBO, ōnis. m. Cic. *Die ſcheel ziet.*

STRĀGES, gis. f. Cic. *Een nederlage, bloedbad, vleeſchbank, ſlagtbank.*

Nimbus dat ſtragem ſatis. Virg. *De ſtorm ſlaat het gewas genoegzaam ter neder.*

Undans amnis ſtrage virûm. Sil. Ital. *Een rivier rood van de nederlaag, of't vergote bloed.*

STRĀGŬLA veſtis. f. Cic. *Een ſoort van kleed,* 't welk de Ouden by dag droegen, en waar mede zy hen zelven des nagts dekten.

STRĀGŬLŪM, ī. n. Cic. Varr. *Een deken, of ſprei van een bedde gemeenlyk geſtikt, of geweven.*

** STRĀMĔN, ĭnis. n. Virg. *Stroo daar de paarden op leggen.*

STRĀMĔNTŪM, ī. n. Cæſ. *Idem.*

Stramenta ſecare. Front. *Voeder ſnyden, of maayen.*

Noctem in ſtramentis pernoctare perpetem. Plaut. *De gehele nagt op ſtroo ſlapen.*

** STRĀMĬNĔŪS, ă, ūm. Prop. *Van ſtroo.*

STRĀNGŪLĀTĬO, ōnis. f. Plin. H. *Worginge, verworginge, verſtikkinge.*

STRĀNGŪLĀTŪS, ūs. m. Plin. H. *Idem.*

STRĀNGŪLO, ās, āvī, ātūm, āre. Cic. *Worgen, verworgen, verſtikken.*

Strangulare divitias. Stat. *Rykdommen verbergen, begraven, verſteken.*

Strangulare ſemina. Colum. *Het gezaaide verſtikken, beletten te groeyen.*

STRĀNGŪRĬĂ, æ. f. Cic. *De koude pis, pyn in't water maken.*

STRĀTĀGĒMA, ātis. n. Cic. στρατήγημα. *Een oorlogs- of krygs-liſt, konſt-greep, of ſtreek,* om den vyand op te ligten.

STRĀTĀGĒŪM, ī. n. Vitruv. *Een tuighuis, waar in men den buit op den vyand behaald oplegde.* Men kan dus ook *de zaal van de krygs-raad* noemen. Sommigen lezen *Stratagemum.*

STRĀTĒGĬA, æ, f. g. Plin. *Een hopmans plaats:* ook, *een gedeelte van een geweſt.*

† STRĀTĒGŪS, ī. m. Plaut. στρατηγός. *Een Veldheer, Veldoverſte van een leger.*

STRĀTĬŌTĬCŪS, ă, ūm. Plaut. στρατιωτικός. *Van den krygof den oorlog.*

STRĀTĬŌTĬS, ĭdis. f. Plin. H. στρατιώτις. *Ruiters kruid, gerwe.*

STRĀTŌR, ōris, m. g. Am. Marcel. *Een toeruſter van een paard, die zyn heer te paard helpt.*

STRĀTŪM, ī. n. Cic. *Alles dat men ſpreid om op te leggen. Een bed, ruſt-bed.*

Corpus corripere è ſtratis. Virg. *Haaſtig uit het bedde ſpringen, vliegen.*

* Stratum. Sen. Ph. *Een paarde-kleed, zadel, enz.*

STRĀTŪRĂ, æ. f. Suet. *Het bewind om wagen te doen plaveyen,* ook, *het plaveyen zelve.*

STRĀTŪS, ă, ūm. Virg. *Geſpreid, uitgeſtrekt.* Van een behangſel, enz. ſprekende.

Stratæ vites. Colum. *Nedergeſlage, of gedoke wynſtokken.*

Poma ſtrata jacent. Virg. *Het ooſt legt neder geſlage, op de aarde verſpreid.*

Unda ſtrata æqualiter. Ovid. *Vlakke, ſtille zeebaar: ſtil, vlak water.*

Strata via. Liv. *Een geplaveide weg.*

STRĒNĂ, æ. f. Suet. *Een nieuw jaars gift.*

Strenarum commercium. Suet. *Het wederzydſch geven en ontfangen van nieuw jaars giften.*

STRĒNŬĒ. adv. Cic. *Vromelyk, kloekmoediglyk, dapperlyk, heldhaftiglyk.*

* Strenuè. Cic. *Haaſtiglyk, met een vaart, ſpoediglyk, met haaſt of ſpoed.*

STRĒNŬĬTĀS, ātis. f. Ovid. *Vroomheid, kloekmoedigheid, dapperheid, heldhaftigheid, manhaftigheid:* ook, *kragt, gezwindheid.*

STRĒNŬŬS, ă, ūm. Plin. H. *Vroom, kloekmoedig, dapper, held- of manhaftig.* Plautus zegt *Strenuior* en *Strenuissimus.*

Strenua facies. Plaut. *Een dapper, manhaftig, ſtandvaſtig, kloekmoedig aangezigt.*

* Strenuus. Ovid. *Voortvarend, naarſtig, yverig, vlytig:* ook, *dat met'er haaſt of ſpoediglyk gedaan of uitgevoerd is.*

Miniſtra ſtrenua. Ovid. *Een voortvarende, yverige, vlytige dienſtmaagd.*

Saltus ſtrenuus. Ovid. *Een behendige, ſnedige, gezwinde, ligtige ſprong.*

STRĔPĬTO, ās, āvī, ātūm, āre. Virg. *Ruiſchen, razen, tieren: geruiſch, gedruis, getier, of geraas maken.*

STRĔPĬTŪS, ūs. m. Cic. Liv. *Allerhande gedruis, geruiſch, geraas, getier.*

Strepitus hominum. Cic. *Het gedruis, geraas van menſchen.*

Fluminum. Cic. *Het geruiſch van ſtroomen.* Fori. Cic. *Het gekakel, of geraas, de geſchillen voor de vierſchaar of regtbank.*

* Strepitus. Hor. *Het gelnid van een ſpeeltuig.*

Dulcis ſtrepitus aureæ teſtudinis. Hor. *Het zoet of aangenaam gelnid van de gulde lier.*

STRĔ-

Digitized by Google

STRĔPO, ĭs, ŭi, ĭtŭm, ĕre. Cic. *Geraas, gedruis, geruiſch of getier maken: razen, tieren, bulderen.*
Strepere aliquid. Liv. *Iets mompelen, morren.*
Strepunt aures clamoribus. Liv. *De ooren tuiten, worden balooriq door 't geſchreeuw.*
STREPSĬCĔROS, ōtis. m. Plin. H. *Een ſoort van Reebok, met regte hoornen dog dwarſe keepen daar in.*
STRĬĂ, æ. f. Vitruv. *De vierkantige uitſtek aan yder hoek, daar de pylaren met groeven, of ſtrepen zyn.*
STRĬĀTŪRĂ, æ. f. Vitruv. *Het maken van langwerpige ſtrepen of keepen in een pilaar, zuil, enz.*
STRĬĀTŬS, ă, ŭm. Vitruv. *Dat keepen, of ſtrepen heeft.*
Striata columna. Plin. H. *Een pilaar die groeven, keepen of ſtrepen heeft.*
STRĬBĬLĬGO, gĭnis. f. A. Gell. *Wanſpraak, wanſchikking van woorden.* Sommigen ſchryven *Stribligo.*
STRĬBLĬTĂ, æ. f. Cat. Petr. *Een taart, of ſoort van kleine koek.* Eenige ſchryven *Scriblita.*
STRĬBLĬTĀRĬŬS, ĭi. m. Nonius. *Een koekbakker.*
STRĬCTĔ. adv. Cic. *Naaukeurigly, ſtiptelyk, nettelyk.* Men zegt *Strictius* en *Strictiſſimè.*
Obſervare aliquid ſtrictè. Cic. *Iets naaukeurigly, ſtiptelyk waarnemen, gade ſlaan.*
STRĬCTĬM. adv. Cic. *Beknoptelyk, bondiglyk, met korte woorden.*
Strictim dicere. Cic. *Beknoptelyk, bondiglyk, met korte en bondige woorden ſpreken.*
STRĬCTĬVŬS, ă, ŭm. Cat. *Dat men met de hand kan plukken.*
Strictivæ olex. Cat. de R. R. *Olyven die men met de hand kan plukken.*
STRĬCTŌR, ōris. m. Cat. de R. R. *Die de olyven met de handen plukt.*
STRĬCTŪRÆ, ārŭm. f. plur. Virg. *Het hamerſlag dat van 't gloeyend yzer ſpringt, als men het op den aanbeeld ſmeed.*
STRĬCTŬS, ă, ŭm. Cic. Strictus gladius. Cic. *Een uitgetogen, getrokken, bloot zwaard.*
Inſequi aliquem ſtricto gladio. Cic. *Iemand met een getrokken of bloot zwaard vervolgen, najagen.*
* Stricti artus. Tac. *In een gedronge ledematen.*
* Epiſtola ſtricta. Sen. Ph. *Een harde, ſcherpe, hevige, ſtrenge brief.*
STRĬDĔO, ēs, ŭi, ĭtŭm, ēre. Virg. *en*
STRĬDO, ĭs, ĭdi, ĭtŭm, ĕre. Hor. *Gedruis maken, knerſſen, kraken, ruiſchen.*
Cardo ſtridebat foribus ahenis. Virg. *Het hangſel aan de kopere deuren kraakte.*
Ignes ſtridet. Liv. *Het vyer kraakt, knerſt, ſpringt.*
Mare ſtridet. Virg. *De zee ruiſcht, buldert, maakt gedruis.*
Tibia ſtridebat. Tibul. *Men ſpeelde op de fluit.*
Stridere ſecreta aure ſuſurros. Hor. *Iemand ſtilletjes of heimelyk iets in 't oor luiſteren.*
Stridere dentibus. Celſ. *Op de tanden knerſen.*
STRĬDŌR, ōris. m. Cic. *Een ſcherp, ſchel geluid: geraas, getier, gedruis.*
Aquilonis ſtridor. Cic. *Het gedruis van de Noorde wind.*
Stridor ferræ. Cic. *Het geraas, de knerſſing van een zaag.*
Stridor rudentum. Virg. *Het geluid, gekraak der touwen.*
STRĬDŬLŬS, ă, ŭm. Ovid. *Dat eenig gelnid geeft, dat weinig geraas maakt, eenigzins krakende.*
Fax ſtridula. Ovid. *Een toorts of fakkel die eenigzins knarſt of kraakt in 't branden.*
Convitia ſtridula. Ovid. *Hevige ſcheldwoorden.*
STRĬGĂ, æ. f. Hygin. *Een grepje, 't welk men tuſſen twee voren met het ploeg yzer maakt.*
* Striga. Hygin. *Een ry paarden.*
STRĬGĀTŬS ager. Hygin. *Een beboud of geploegd ſtuk lands.*
STRĬGĬLECŬLĂ, æ, f. g. Apul. *Een roskammetje, kleine roskam.*
STRĬGĬLĬS, ĭs. f. Cic. *Zeker gereedſchap, om de luiden, die in de baden met oly waren beſtreken, te ſchrappen.* Men gebruikten 'er meermaals linnen of ſponſen toe, die zy ook *Strigilis* noemden. Strigil, & Strigilis. Plaut. *Een roskam.*
STRĬGMENTŪM, ĭ. n. Plin. H. *De vuiligheid, die de kampvegters van hun lighamen wreven, of ſchrapten, na dat zy die met oly, walch, enz. gewreven hadden.*
* STRĬGMENTŪM, ĭ. n. Plin. H. *Allerhande afſchrapſel.*
STRĬGO, ās, āvi, ātŭm, āre. Catul. *Stil ſtaan.*
STRĬGŌSŬS, ă, ŭm. Colum. *Mager, uitgemergeld, ſchraal.* Titus Livius zegt *Strigoſior.*
Strigoſus equus. A. Gell. *Een mager, uitgemergeld, ſchraal paard.*
* Strigoſus Orator. Cic. *Een mager, dor, ſchraal, ſlegt Redenaar.*
STRĬNGO, gis, ſtrīnxī, ſtrictŭm, ĕre. Plin. H. *Sluiten, prangen, perſen, drukken.*
* Stringere aliquid. Sil. Ital. *Iets met korte en bondige woorden verhalen.*
* Ad ſtringendam fidem nullum vinculum majus jurejurando. Cic. *Daar is geen grooter band om de trouwe te verbinden, verpligten dan een eed.*
* Stringere pectus alicujus. Ovid. *Iemand ligtelyk in de borſt treffen, wonden, quetſen.*
* Stringere frondes. Virg. *Loof, of groente van boomen afplukken.*
* Stringere glandes. Virg. *Eekelen, eikelen, of akers plukken.*
* Stringere remos ſylvis. Sil. Ital. *Riemen in de boſſchen maken.*
* Stringere ripas fluminis. Virg. *Langs den oever van een rivier varen.*
* Stringere enſem. Virg. *Een zwaard of degen uittrekken, trekken, uitrukken.*
STRĬO, ās, āvi, ātŭm, āre. Vitruv. *Strepen, keepen, groeven, of voren in een pilaar maken.*
STRĬX, ſtrĭgis. f. Ovid. Prop. *Een zekere ſchreeuwende nagtuil.*
STRĬX, ſtrĭgis *of* ſtrĭgĭlis. f. Vitruv. *Zie* Stria.
STRŎBĬLŬS, ĭ. m. Ulp. *De knop van een artichok; ook, een pyn-appel.*
STRŎBŬS, ĭ, f. g. Gr. Plin. *Zekere welriekende boom.*
STRŌMĂ, ătis, n. g. Gr. Feſt. *Een ſprei, of dekkleed, deken.*
STRŌMBŬS, ĭ. m. g. Gr. Plin. *Een ſoort van gedraaide ſchulpviſch.*
STRŎPHĂ, æ. f. Sen. Ph. *Een looze ſtreek of vond, een bedrog of konſtgreep.*
Ego aliquam ſtropham inveniam. Plin. J. *Ik zal een liſtige ſtreek, of looze vond uitvinden, bedenken.*
STRŎPHĬĀRĬŬS, ĭi. m. Plaut. *Een halsdoek, borſt- of kroplapmaker.*
STRŎPHĬŎLŪM, ĭ. n. Plin. H. *Een ſoort van bloemkrans,* die men op de hoofden der Prieſters zette.
STRŎPHĬŪM, ĭi. n. Catul. *Een ſoort van halsdoek, krop- of borſtlap,* waar mede de dogters haren boezem dekten.
STRŎPHŬS, ĭ. m. Vitruv. *Een roeyſpaan touw. Een riem-band.*
STRŎPHŬS, ĭ. m. Feſt. *Een ſoort van krans die de Prieſters droegen.*
STRŪCTĬLĬS, ĭs. m. & f. lĕ, ĭs. n. Colum. *Van vele ſtukken gemaakt.*
Columnæ ſtructiles. Colum. *Een pilaar van vele ſtukken of ſteenen gemaakt.*
Cloaca ſtructilis dextra atque ſiniſtra fiat. Vitruv. *Laat aan de regter en linker zyde een ſteene riool maken.*
STRŪCTŌR, ōris. m. Cic. *Een metſelaar of timmerman van een huis: een bouwer, ſtigter.*
* Structor. Martial. *Een kok, tafeldienaar, of opdiſſcher: een hofmeeſter.*
Structor annonæ. Cic. *Een verzorger, beſchikker van mondkoſt.*
STRŪCTŪRĂ, æ. f. Vitruv. Colum. *Metſelinge, timmeringe, bouwinge, ſtigtinge.*
Summis parietibus ſtructura teſtacea ſub tegula ſubjiciatur. Vitruv. *Laat op 't bovenſte der muuren onder het dak, een hogte laag van tegels leggen.*
* Æraria ſtructura. Cæl. *Koper mynen.*
* Structura verborum. Cic. *Schikkinge, plaatſinge van woorden. Woorden-ſtel, of ſtelſel.*
* Carminis ſtructura. Ovid. *Schikkinge, makinge van een vaars, of gedigt. Vaarzen-ſtel, of ſtelſel.*
STRŪCTŬS, ă, ŭm. Tac. Virg. *Geſtigt, geboud, getimmerd, gemetſeld.*
Acies ſtructa. Cic. *Een lever in ſlag orde ſtaande.*
STRŪĒS, ĭs. f. Liv. *Een hoop of ſtapel.*
STRŪMĂ, æ. f. Celſ. *Een krop-zweer, een klier-gezwel.* Men vind de *pluralis Struma, Strumarum* meerder.

Digitized by Google

STRŪMŌSŬS, ă, ūm. Colum. *Krop zweren, of klier-gezwellen hebbende, of onderhevig.*

STRŬO, ĭs, strūxi, strūctum, strŭĕrĕ. Hor. *Stigten, bouwen, metſelen, timmeren.*

* Struere aliquid. Ter. *Iets ſmeden, voor hebben, brouwen.*

Aciem ſtruere. Cic. *Een leger in ſlag-orde ſtellen, ſchikken.*

Calamitatem alicui ſtruere. Cic. *Iemand een ramp of ongeval brouwen, ſmeden.*

Epulas ſtruere. Hor. *Een gaſtmaal vervaardigen, aanregten, gereed maken.*

Inſidias alicui ſtruere. Liv. *Iemand lagen of hinderlagen leggen.*

Orationem ſtruere. A. Gell. *Een vertoog maiken, opſtellen.*

Penum ſtruere. Virg. *Mondkoſt verſchaffen, beſchikken, verzorgen.*

Sollicitudinem ſibi ſtruere. Cic. *Zig zelven droefheid of kommer verwerzaken: zig bekommerd of bedroefd maken.*

Durè verba ſtruere. Quintil. *Zyne woorden op een harde, ruwe, onbeſchaafde wyze ſchikken, plaatſen.*

STRŬPPŬS, ī. m. Liv. *Zie* Struphus.

STRŪTHĔA mala, ōrūm. n. plur. Varr. *Quaepeeren of appelen.* Men vind nu en dan *Struthea* alleen.

STRŪTHĬŌCĂMĒLĪNŬS, ă, ūm. Plin. H. *Van een vogel-ſtruis.*

STRŪTHĬŎCĂMĒLŬS, ī. m. Plin. H. *Een vogelſtruis.*

STRŪTHĪUM, ĭī. n. Plin. H. *Volders kruid,* om 't laken wit te maken, en het ſmeer uit te doen gaan.

STŬDĔO, ēs, ŭī, ēre. Cic. *Letterblokken, blokken: iets naarſtiglyk of met vlyt betragten, beſpiegelen.*

* Studes dare verba nobis. Ter. *Gy tragt of poogt ons te bedriegen, op te ligten.*

Stude verum invenire. Auct. ad Her. *Betragt, poogt de waarheid te vinden: Wend vlyt aan om de waarheid uit te vorſchen.*

* Cui virtuti ſtudes? Cic. *Wat of welke deugd betragt gy? behartigt gy?*

Studere optimis diſciplinis. Cic. *De beſte konſten of wetenſchappen behartigen, betragten, beyveren.*

* Auribus ſtudere. Martial. *De ooren tragten, pogen te ſtreelen.*

* Studere pecuniæ. Cic. *Geld of winſt betragten: zyn zinnen op geld of winſt zetten.*

Rebus novis ſtudere. Cic. *Nieuwigheden beyveren, betragten, of pogen in te voeren: tot nieuwigheden vervallen.* Novis impetiis. Cæſ. *Een nieuwe regeringe pogen of tragten in te voeren: De regeringe zoeken te veranderen.*

Studere alicui. Ovid. *Iemand begunſtigen, voorſtaan.*

Litteras ſtudere incipit. Cic. *Hy begint de geleerdheid te betragten, beyveren, behartigen.*

Omnes unum ſtudetis. Cic. *Gy betragt, beyvert, behartigt, zoekt alle een en het zelve.*

STŬDĬŌSE. adv. Cic. *Naarſtiglyk, vlytiglyk, ernſtiglyk: met yver of vlyt.*

STŬDĬŌSŬS, ă, ūm. Cic. *Betragtende, behartigende, beyverende: iets met vlyt of yver beſpiegelende, zoekende te weten of uit te vorſchen.*

Studioſiſſimi defenſores. Cic. *Zeer yverige, vlytige, ernſtige verdedigers.*

* Studioſus. Plin. J. *Leerzugtig, een lieſhebber van konſten en wetenſchappen.*

* Studioſus. Quintil. *Geleerd, wel geoeffend in konſten en wetenſchappen.*

Studioſa quæſtio. Quintil. *Een geleerde, diepzinnige vrage.*

* Studioſus alicujus. Cic. *Iemand begunſtigende, voorſtaande.*

* Equorum ſtudioſus. Ovid. *Een groot lieſhebber van paarden.*

STŬDĬUM, ĭī. n. Cic. *Beſpiegelingen, betragtinge, beyveringe, behartinge van konſten, wetenſchappen, enz.*

* Studium. Cic. *Gunſt, goede wille, genegentheid, vriendſchap, verbintenis.*

Studium tuum erga me. Cic. *Uwe gunſt of genegentheyd t' mywaarts.*

Meo de ſtudio ſtudia erant veſtra omnia. Plaut. *Uwe genegentheden of neiginge waren de myne gelyk.*

Tibi omnes navare ſtudium volunt. Cic. *Zy willen alle u hun gunſt of genegentheid betuigen, betoonen, u wyzen.*

Abeunt ſtudia in mores. Ovid. *De neiginge, of genegentheden veranderen in zeden.*

Accenſa populi in aliquem ſtudia. Tac. *De ontvonkte lieſde of yverige lieſde van 't volk voor iemand.*

* Studium. Cic. *Begeerte, wenſch, lieſde, zugt, trek.*

* Famæ ſtudium. Ovid. *Begeerte of zugt tot roem.*

* Studium. Virg. *Gevoelen, oordeel, gedagten.*

Scinditur ſtudia in contraria vulgus. Virg. *Het gemeene volk is in verſcheide gevoelens verdeeld.*

Is ſtudio diſſimili eſt. Ter. *Hy is van een verſchillende aart, neiginge.*

STŬLTĒ. adv. Cic. *Gekkelyk, zottelyk, dwaaſſelyk.* Men zeg. *Stultiſſimè.*

Stultè credere. Cic. *Iets zottelyk, ligtvaardiglyk geloven.*

STŬLTĬLŎQUENTĬĂ, æ. f. Plaut. *Zotte praat, dwaze kalling, gekke redenen.*

STULTĬLŎQUĬUM, ĭī. n. Plaut. *Zotte, dwaze, gekke praat: onvoorzigtig gekal.*

STŬLTĬTĬĂ, æ. f. Cic. *Gekheid, dwaasheid, zotheid:* Ook, *onvoorzigtigheid, onbedagtzaamheid.*

STŬLTŬS, ă, ūm. Cic. *Gek, zot, dwaas.* Ook, *onvoorzigtig, onbedagt.*

Stultum conſilium capere. Cic. *Een gek, zot, dwaas voornemen by de hand vatten, beſtaan, ondernemen.*

* Dies ſtulti. Tibul. *Zotte, dwaze, gekke, loſſe dagen: dat is, dagen in zotheden of ligtmiſſeryen doorgebragt.*

STŬPĂ, æ. f. Liv. *Ruw-vlas, werk.*

STŬPĀRĬŬS, ă, ūm. Plin. H. *Van ruw vlas of werk.*

Stuparius malleus. Plin. H. *Een hamer om ruw vlas of werk te breken.*

STŬPĔFĂCĬO, ĭs, fēcī, făctum, făcĕrĕ. Liv. *Verbaazen, ontſtellen, verſchrikken: verbaaſd, verſchrikt, vervaard, bedeeſt maken.*

STŬPĔFĬO, fis, stŭpĕfactus ſum, fĭĕrī. Cic. *Verbaaſd, ontſteld, verſchrikt, vervaard, bedeeſd worden.*

STŬPĔO, ēs, stŭpŭī, stŭpēre. Cic. Idem quod Stupefio.

* Verba ſtupuerunt palato. Ovid. *De woorden bleven hem van verbaaſdheid of ſchrik in den mond ſteken: hy kon van ſchrik niet ſpreken.*

Stupere in aliquo. Valer. Flacc. *Verbaaſd, ontſteld, verſchrikt worden in 't aanſpreken of ontmoeten van iemand.*

STŬPĔSCO, ſcis, stŭpĕſcĕrĕ. *Zie* Stupefio.

STŬPĔUS, ă, ūm. Virg. *Van ruw vlas of werk: daar van gemaakt.*

STŬPĬDĬTĀS, ātĭs. f. Cic. *Verbaaſdheid, ontſteltenis, groote ſchrik:* ook, *groote dwaasheid, domheid, plompheid, botheid.*

STŬPĬDŬS, ă, ūm. Cic. *Verbaaſd, ontſteld, verſchrikt, bedeeſd:* ook, *dwaas, bot, plomp, dom.*

STŬPŎR, ōris. m. Cic. *Verbaaſdheid, ontſteltenis, ſchrik:* ook, *groote dwaasheid, botheid, plompheid, domheid.*

Attendite ſtuporem hominis. Cic. *Zie de dwaasheid van dezen menſch.*

* Senſûs ſtupore ſuavitatem cibi non ſenſit. Cic. *Hy proefde de lekkerheid van de ſpys niet door zyn ontſteltenisſe van zyn gevoelen.*

STUPRĀTŌR, ōrĭs. Sen. Ph. *Een vrouwe ſchender, onteerder van een dogter, ſchoffeerder.*

STUPRO, ās, āvī, ātum, ārĕ. Cic. *Een vrouw of dogter onteeren, ſchenden, ſchoffeeren.*

STUPRŌSŬS, ă, ūm. Valer. Max. *Schofferende, vrouwen ſchendende.*

STUPRŪM, ī. n. Cic. *Schendinge, onteeringe, ſchoffeeringe van een vrouw of maagd.*

STŪRNŬS, ī. m. Plin. H. *Een ſpreeuw.*

STYGĬŬS, ă, ūm. Virg. *Helſch, van de helle.*

STYLŌBĀTĂ, æ. f. Vitruv. *Een doorgaande voet van vale pilaren.*

STYLŌBĀTĒS, æ. m. Varr. Idem.

STYLŬS. *Zie* Stilus.

STYPTĬCŬS, ă, ūm. Plin. H. στυπτικός. *Stoppende, hardlyvig makende, dat een ſtoppende of hardlyvig makende kragt heeft.*

STYRĀX, ăcĭs. f. Plin. H. συράξ. *Een welriekende boom.*

* STYRĀX. m. Plin. H. *Een welriekend ſap.*

STYX, ygis. f. Ovid. *De Styx,* De rivier van de hel.

SUĀDĔLĂ, æ. f. Plaut. *Aanraading, aanpryzinge, aanmaninge, aanporringe.*

SUĀDĔO, ēs, ſuāſī, ſuāſūm, ſuādērĕ. Cic. *Aanraden, aanmanen, aanporren.*

Suadere alicui aliquid. Cicer. *Iemand iets aanraden, aanpryzen.*

Ne-

Digitized by Google

Nemo eſt qui ſuadere tibi ſapientiùs poſſit te ipſo. Cic. *Daar is niemand, die u beter kan aanraden, of beter raad geven dan gy zelve.*

* Suaſit amor facinus. Ovid. *De lieſde, de min heeft die miſdaad aangeraden, heeft hem daar toe geport, misleid.*

Pacem ſuadere of de pace. Cic. *Tot vrede aanmanen, opwekken, noopen, aanporren.*

* Cadentia ſidera ſuadent ſomnos. Virg. *De dalende ſtarren raden, porren, verwekken tot ſlapen.*

Quod ſuadetur, minùs mihi placet. Plaut. *Dat my aangeraden, aangepreekt word behaagt my niet wel.*

Suadere alicui ut, &c. Cic. *Iemand aanraden, aanmanen, opwekken, aannoopen dat hy, enz.*

SUĀDŪS, ă, ūm. Stat. *Aanradende, aanmanende, aanporrende, opwekkende, of dat daar toe dienſtig is.*

SŪARĬŪS, ĭi. m. Plin. H. *Een varken dryver of hoeder.*

Suarius negotiator. Plin. H. *Een handelaar in varkens of zwynen.*

SUĀSĬO, ōnĭs. f. Cic. *Aanradinge, aanmaninge, aanporring, opwekking.*

SUĀSŎR, ōrĭs. m. Cic. *Aanrader, aanmaner, aanporter, opwekker.*

Suaſor fuiſti profectionis meæ. Cic. *Gy zyt een aanrader van myn reis of vertrek geweeſt.*

SUĀSŌRĬŪS, ă, ūm. Quintil. *Dienſtig tot aanraden, aanmanen, aanporren, opwekken.*

Declamare ſuaſoria. Quintil. *Aanradende, opwekkende redenen voordragen, voorhouden.*

SUĀSŪS, ūs. m. g. Digeſt. *Zie* Suaſio.

SUĀSŪS cŏlor. Var. Feſt. *Taneet verwe.*

SŪAVĬĀTĬO, ōnĭs. f. A. Gell. *Kuſſinge, gekus, gezoen, een zoen of kus.*

SŪAVĬDĬCŪS, ă, ūm. Lucret. *Zoet, lieflallig, aangenaam, lieffelyk ſprekende: lieflallig, aangenaam, zoet van taal.*

Verſus ſuavidici. Lucret. *Lieflallige, aangename, zoetvloeyende gedigten.*

† SŪAVĬLŎQUĒNS, ēntĭs. omn. gen. Lucret. Cic. ex Poëta. *Zoet, lieflallig, aangenaam, lieffelyk ſprekende.*

SŪAVĬLŎQUENTĬĂ, æ. f. Cic. *Zoetheid, lieflalligheid, aangenaamheid, lieffelykheid van ſpraak of taal.*

** SŪAVĬLŎQUŪS, ă, ūm. Lucret. *Zoet, lieflallig, aangenaam, lieffelyk, bekoorlyk ſprekende.*

SŪAVĬŎLŪM, ĭ. n. Catul. *Een kusje, zoentje.*

SUĀVĬŎR, ārĭs, ātŭs sŭm, ārī. Cic. *Kuſſen, zoenen: kusjes, zoentjes geven.*

SUĀVĬS, ĭs. m. & f. sŭāvĕ, ĭs. n. Cic. *Zoet, aangenaam, lief, minzaam, minnelyk, lieflallig, lieffelyk.* Men zegt *Suavior* en *Suaviſſimus.* De Digters maken maar eene letter-greep van *Sua* in *Suavis, Suavium,* en de woorden daar van afkomſtig.

Suavis amicus. Cic. *Een teeder, zeer lief, of aangenaam vriend: een hart vriend.*

Auræ ſuaves. Lucret. *Zoete, lieffelyke, aangename, friſſe winden of koeltens.*

* Suavis. Hor. *Zoet, lieffelyk, lekker, aangenaam van ſmaak.*

Herbæ ſuaves. Virg. *Zoete, lieffelyke, aangename, friſſe kruiden.*

SUĀVĬTĀS, ātĭs. f. Cic. *Zoetheid, lieffelykheid, aangenaamheid.*

Suavitas morum haud mediocre eſt amicitiæ condimentum. Cic. *De lieflalligheid, zagtmoedigheid der zeden is geen kleine of de minſte aangenaamheid of bevalligheid van de vriendſchap.*

Odoris ſuavitas. Plin. H. *Zoetheid, lieffelykheid, aangenaamheid van reuk of geur.*

Oſtrum habet aſpectûs ſuavitatem. Vitruv. *Het purper heeft of geeft een aangenaam gezigt, is fraay te aanſchouwen.*

SUĀVĬTŪDO, ĭnĭs. f. Plaut. *Zie* Suavitas.

SŪAVĬTĔR. adv. Cic. *Zoetelyk, zoetjes: op een zoete, aangename, lieffelyke, lieflallige wyze of maniere.* Men zegt *Suavius* en *Suaviſſimè.*

SŪAVĬUM, ĭi. n. Cic. *Een zoen, of kus: een kusje, of zoentje.*

SŪB. præp. Cic. *Onder.* Dit voorſtel woord, of deze *præpoſitio* regeert een *accuſativus caſus* als'er beweginge by word verſtaan, en een *ablativus* als 'er ruſt by betekend word.

Sub noctem. Hor. *Omtrent de nagt.*

Sub jugum mitti. Feſt. *Onder 't juk gebragt worden.*

Sub Alexandro. Quintil. *Onder Alexander, onder de regeringe van Alexander.*

Sub ea conditione. Cic. *Onder die voorwaarde of dat beding.*

Sub dio. Colum. *Onder den blauwen hemel, in de ope lugt.*

Eſſe ſub imperio alicujus. Ter. *Onder iemands gebied of bedwang ſtaan: van iemand afhangen.*

Sub manu tabellarios habere. Planc. ad. Cic. *De boden of poſtboden op of aan zyn hand of zyde, of tot zyn dienſt hebben.*

Hoc ſuccedit ſub manus negotium. Ter. *Deze zake gelukt zeer wel onder onze handen.*

Sub pœna mortis. Suet. *Op ſtraffe des doods.*

Sub umbra fœderis. Liv. *Onder ſchyn, of voorwendſel van een verbond.*

Sub finem. Virg. *Omtrent het einde.*

Sub horam pugnæ. Suet. *Omtrent het uur van de ſlag.*

Sub hoc tempus. Hor. *Omtrent dezen tyd.*

Sub eas litteras ſtatim recitatæ ſunt tuæ. Cic. *Na, kort na die brieven wierden aanſtonds de uwe gelezen.*

Sub ipſos poſtes. Virg. *Voor de deur zelve.*

Sub amplexus alicujus ire. Ovid. *Iemand gaan omhelzen, omarmen.*

Sub autore Themiſone. Celſ. *Op het aanzien, het zeggen, of de getuigeniſſe van Themiſo.*

SŪBĂBSŪRDĔ. adv. Cicer. *Wat, of eenigzins ongerymdelyk, zottelyk, dwaſſelyk.*

SŪBĂBSŪRDŬS, ă, ūm. Cic. *Wat, of eenigzins ongerymd, zot, dwaas.*

SŪBĂCCŪSO, ās, āvī, ātūm, ātĕ. Cic. *Eenigzins beſchuldigen, betigten, beriſpen: of by na beſchuldigen, beſtreffen, beriſpen.*

SŪBĂCĬDŬLŬS, ă, ūm. Cat. de R. R. *Wat, of eenigzins ſcherp, zuur: ſcherpagtig, zuuragtig.*

SŪBĂCĬDŬS, ă, ūm. Plin. H. *Wat, of eenigzins ſcherp, zuur: ſcherpagtig, zuuragtig.*

SŪBĂCTĬO, ōnĭs. f. Vitruv. *Menginge van kalk: knedinge.*

SŪBĂCTŪS, ūs. m. g. Plin. *Knedinge.*

SŪBĂCTŪS, ă, ūm. Cicer. *Ondergebragt, overwonnen, gedempt,* van vyanden ſprekende.

* Subactus. Colum. *Onder-gemengd, ſamen-gemengd, als in een vyſel by een geſtampt,* ook, *gekneed.*

* Subactus. Liv. *Geoeffend, bedreven, ervaren.*

Subacti tot bellis. Liv. *Door zoo vele oorlogen geoeffend, ervaren geworden.*

Oleo ſubactus. Vitruv. *Met oly zaft gemaakt, gekneed, doormengd.*

** Subactum ingenium. Cic. *Een geoeffend verſtand:* ook, *een geeſt door vele oefeningen geknakt.*

SŪBÆRĀTŪS, ă, ūm. Perſ. *Daar koper onder is.*

Subæratum aurum. Perſ. *Goud, of een ſtuk goud, geld, daar koper binnen in is.*

SŪBĂGĬTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. dictis aliquem. Plaut. *Iemand met woorden zoeken te bewegen, verlokken, verleiden.*

SŪBAGRĔSTĬS, ĭs. m. & f. tĕ, ĭs. n. Cic. *Dorperagtig, boeragtig, boerſch.*

SŪBĂLĀRĬS, ĭs. m. & f. ārĕ, ĭs. n. Corn. Nep. *Dat men onder de oxel verbergt,* van een pook of moordpriem ſprekende

SŪBALBĬCĀNS, ăntĭs. omn. gen. Var. *Wit of blankagtig: eenigzins of tamelyk wit of blank.*

SŪBĂLBĬCO, ās, ātĕ. Varr. *Wit of blankagtig, tamelyk of eenigzins wit of blank zyn.*

SŪBĂLBĬDŬS, ă, ūm. Celſ. *Wit of blankagtig: eenigzins of tamelyk wit of blank.*

SŪBĂLPĪNŬS, ă, ūm. Celſ. *Onder de Alpes-bergen leggende.*

SŪBĂMĂRŬS, ă, ūm. Cic. *Bitteragtig: eenigzins of tamelyk bitter: aan de bittere kant.*

SŪBĂQUĬLŬS, ă, ūm. Plaut. *Eenigzins of tamelyk bruin; bruinagtig, aan de bruine kant.*

SŪBĂRĀTŎR, ōrĭs. m. Plin. H. *Die onder de aarde delft, ſpit, of graaft. Een opdelver of ploeger.*

SŪBĂRESCO, ſcĭs, ĕſcĕrĕ. Vitruv. *Tamelyk droog worden, Droog beginnen te werden.*

SŪBĂRGŪTŪLŬS, ă, ūm. Gell. *Zie* Subargutus.

SŪB-

Digitized by Google

SŬBĂRGŪTŬS, ă, ūm. A. Gell. *Eenigzins of tamelyk listig, loos, doortrapt.*

SŬBĂRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ Plin. H. *De aarde opploegen, opgraven, spitten, delven.*

SŬBĂRRŌGĀNTĔR. adv. Cic. *Wat, of eenigzins hoovaardiglyk, hoogmoediglyk, trotselyk.*

Vereor ne subarroganter facias. Cic. *Ik vreeze, dat gy een weinig hoogmoediglyk doet of handelt.*

SŬBĂSPĔR, ĕră, ĕrūm. Celſ. *Wat, eenigzins, of tamelyk ruw of ſcherp om aan te raken: ruwagtig, ſcherpagtig.*

SŬBĂSSENTĬĒNS, ēntĭs. omn. gen. Quintil. *Die iets ten naaſten by toeſtemt of toeſtaat.*

SŬBAŪDĬO, īs, īvī, ītūm, īrĕ. Aſc. Pæd. *Iets onder een woord, enz. verſtaan.*

SŬBAŪSCŪLTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Een weinig, of in't voorbygaan toeluiſteren, toehooren.*

SŬBAŪSTĔRŬS, ă, ūm. Celſ. *Wat, eenigzins, of tamelyk ruw, wrang, of ſcherp: ruwagtig, ſcherpagtig, wrangagtig.*

Subauſterum vinum. Celſ. *Ruwagtige, ſcherpagtige, wrangagtige wyn.*

SŬBBĪBO, īs, ſubbĭbī, ſubbĭbĭtūm, ſubbĭbĕrĕ. Plaut. *Wat te veel of te ſterk drinken.*

Si paululum ſubbibiſſet. Suet. *Indien hy een weinigje te veel gedronken of gebekert hadde.*

SŬBBLĀNDĬŌR, īrĭs, ītŭs sūm, īrī. Plaut. *Wat, of eenigzins vleyen, pluimſtryken.*

Alicui ſubblandiri. Plaut. *Iemand wat vleyen, ſtreelen.*

SŬBCĀNDĬDŬS, ă, ūm. Plin. H. *Wat, eenigzins, of tamelyk blank of wit: witagtig, blankagtig.*

SŬBCĂVŬS, ă, ūm. Lucret. *Wat, eenigzins, of tamelyk hol: holagtig.*

SŬBCÆRŬLĔŬS, ă, ūm. Celſ. *Blaauwagtig, aan de blaauwe kant.*

SŬBCĒNO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Quintil. *'t Avondmaal beneden of om laag houden.*

SŬBCĒNTŬRĬO, ōnĭs. m. Liv. *Een onder hopman over honderd koppen.*

SŬBCĬNGO, gĭs, xī, ctūm, gĕrĕ. Vitruv. *Omringen, omcingelen.*

Anguis ſubcingit regionem Cancri. Vitruv. *De ſlang omvat, omringt het geweſt van den kreeft.*

* SŬBCĬNGŬLŪM, ī. n. Plaut. *Een gordel, riem, daar men een zwaard, enz. aanhangd.*

SŬBCĪSĪVŬS, ă, ūm. *Zie* Subſecivus.

SŬBCŌĂCTĂ, ōrūm. n. plur. Cæſ. *Vilt, ſtoffe daar men hoeden van maakt.*

SŬBCÆRŬLĔŬS, ă, ūm. Cæſ. *Blaauwagtig, tamelyk blaauw, aan de blaauwe kant.*

SŬBCŌNTŪMĔLĬŌSĒ. adv. Cic. *Wat ſpytiglyk, eenigzins op een verongelykende, veragtende, verſmadende wyze.*

SŬBCRĒSCO, ſcĭs, crēvī, crētūm, crēſcĕrĕ. Colum. *Van onderen groeyen.*

Subcreſcit herba. Colum. *Het kruid groeit van onderen.*

SŬBCRĪSPŬS, ă, ūm. Cic. *Die tamelyk gekruiſd, of gekroeſt haar heeft.*

SŬBCRŪDŬS, ă, ūm. Celſ. *Eenigzins rauw, raauwagtig, aan de raauwe kant, dat niet genoeg gekoken, enz. is.*

Subcrudum tuberculum. Celſ. *Een onrype zweer.*

SŬBCRŪENTŬS, ă, ūm. Celſ. *Bloedagtig, tamelyk bloedig.*

Subcruentus livor. Celſ. *Een buil, daar 't bloed voor ſtaat.*

SŬBCŪNĔĀTŬS, ă, ūm. Subcuneati poſtes. *Palen met weggen vaſt geſlagen.*

SŬBCŪSTŌS, ōdĭs. m. Plaut. *Een onder bewaarder, een bewaarders ſtedehouder.*

SUBDĔBĬLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ. ĭs. n. Suet. *Zwakjes, tamelyk, eenigzins zwak, of ſlap.*

SŬBDĔBĬLĬTĀTUS, ă, ūm. Cic. *Eenigzins, een weinig of wat verzwakt.*

SŬBDĬĀLĬS, ĭs. m. & f. ālĕ, ĭs. n. Plin. H. *Dat onder den blaauwen hemel, of in de open lugt is of ſtaat.*

Subdiales inambulationes. Plin. H. *Wandelingen in de open lugt.*

SŬBDĬFFĪCĬLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Cic. *Eenigzins of tamelyk moeilyk, zwaar.*

Quæſtio ſubdifficilis. Cicer. *Een tamelyke moeilyke, of zware vrage.*

SŬBDĬFFĪDO, dĭs, ſubdiffīdĕrĕ. Cic. *Eenigzins mistrouwen, vermoeden, of mistrouwen beginnen te krygen.*

Subdiffidere cœpi. Cic. *Ik begon eenig mistrouwen, agterdogt, of vermoeden te krygen.*

SŬBDĪSTĬNGŬO, guĭs, īnxī, īnctūm, guĕrĕ. Aſc. Pæd. *Een nieuwe of tweede verdeelinge maken: iets ſmaldeelen.*

SŬBDĪTĪTĬŌS, ă, ūm. Cic. *In een 's anders plaats gezet, geſteld: valſch, gewaand.*

† SŬBDĪTĪVŬS, ă, ūm. Plaut. *Idem.*

SŬBDĪTŬS, ă, ūm. Cic. *Onder gezet, geſteld, gedaan, geſteken.*

Subditi ignes. Cic. *Ondergeſtookte vyeren.*

Subditus Judex. Paul. Juriſc. *Een regter, die in een 's anders plaats geſteld, of verkoren is.*

* Subditus. Cic. *In een 's anders plaats geſteld, gezet: valſch, gewaand.*

SŬBDĬŪ. adv. Plaut. *Des daags, by dag.*

SŬBDO, dĭs, dĭdī, dĭtūm, ſubdĕrĕ. Liv. Plin. H. *Iets onder iets anders zetten, ſtellen, doen, ſteken.*

* Subdere aliquem in locum alterius. Cic. *Iemand in een 's anders plaatſe zetten, aanſtellen.*

Tantum te rogo ut in Hirtii locum me ſubdas ad tuum amorem, & ad meam obſervantiam. Cic. *Ik verzoeke u allerlyk, dat gy my wilt ſtellen in plaats van Hirtius, naar mate van uwe liefde en myne eerbiedigheid tot u.*

* Subdere boves jugo. Plin. H. *Oſſen onder 't jok ſpannen.*

Calcar ſubdere equo. Ovid. *Een paard de ſporen geven.*

Is riſus ſtimulos animo muliebri ſubdidit. Liv. *Dat lachen ontſtak, verbitterde het gemoed van de vrouw.*

* Partum ſubdere. Paul. Juriſc. *Het eene kind in eens anders plaats ſtellen.*

SŬBDŎCĔO, ēs, dŏcŭī, dŏcērĕ. Cicer. *Leeraren, onderwyzen, onderregten.*

SŬBDŎLE. adv. Cic. *Liſtiglyk, ſchalkelyk: met bedrog, argliſt, of leesheid.*

SŬBDŎLŬS, ă, ūm. Plaut. Ovid. *Bedriegelyk, argliſtig, liſtig, loos, ſchalk, doortrapt.*

Mendacia ſubdola. Lucret. *Bedriegelyke, liſtige, doortrapte leugens.*

SŬBDŪBĬTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Eenigzins twyffelen, of in twyffel ſtaan.*

SŬBDŪCO, cĭs, dūxī, dūctūm, ſubdūcĕrĕ. Cæ. *Onder uit halen, trekken.*

Subducebat corpus ab ictu. Petron. *Hy ontrok zyn lyf van de ſlag, hy ontweek de ſlag.*

Subducere aurum terræ. Ovid. *Goud uit de aarde halen, graven.*

Subducere cibum athletæ. Cic. *Een kampvegter zyn koſt benemen.*

Colla ſubducere oneri. Ovid. *Zyn hals den laſt ontrekken, een laſt ſchuwen.*

* Pugnæ aliquem ſubducere. Virg. *Iemand uit den ſtryd trekken, voeren.*

Subducere ſe cuſtodiæ. Sen. Ph. *Zig uit een gevangenis redden, uit een kerker, of hegtenis ontkomen, ontſnappen.* Alicui. Tac. *Van iemand ontſnappen, ontvluchten.*

* Subducere. Plaut. *Steelswyze ontnemen: Iets ontſtelen, ontdragen.*

Cùm dormiſcit, ei ſubduco annulum. Plaut. *Ik ontſtele hem zyn ring terwyl hy ſlaapt.*

* Subducere copias in collem. Plin. de Vir. Illuſt. *Zyne benden op een heuvel of hoogte voeren.*

Subducere claſſem in aridum. Cæſ. *Een vloot, of ſchepen op 't droge brengen.*

Subducere vela tempeſtati. Petron. *De zeilen voor een ſtorm inhalen, beſlaan.*

Subducere ſuccum ſpiritu. Plin. *Sap met zyn adem in zuigen, na zig trekken.*

Subducere ſupercilia. Sen. Ph. *Het voorhoofd doen rimpelen, zyn voorhoofd fronſen.*

* Subducere aliquem. Plaut. *Iemand opligten, bedriegen.*

* Subducere rationes. Plaut. *Rekeningen opmaken: overrekenen, optellen.* Men zegt nu en dan *Subducere rationes* of *Summam*; en ſomtyds word *rationes* of *ſummam* d'er onder verſtaan.

Nunquam ita quiſquam bene ſubductâ ratione ad vitam fuit, quàm, &c. *Niemand is ooit zoo naaukeurig, ſtipt, of goede rekeningmaker in zyn maniere van leven geweeſt als, enz.*

SŬB-

Digitized by Google

SŪBDŪCTĀRĬŪS, ă, ūm. Cat. de R. R. Subductarius funis. Cat. de R. R. *Een koord van een katrol, of hysblok,* om iets zwaarts op te hyſſen.

SUBDŪCTĬO, ōnis. f. Cæſ. *Het brengen van ſchepen op 't ſtrand of het droege.*

SŪBDŪLCĬS, is. m. & f. cĕ, is. n. Plin. H. *Eenigzins, of tamelyk zoet, zoetagtig, aan de zoete kant.*

SŪBDŪRŪS, ă, ūm. Cæſ. *Wat, eenigzins, of tamelyk hard: hardagtig, aan de harde kant.*

SŪBĔDO, dis, sūbēdi, sūbēsūm, sūbĕdĕrĕ. Ovid. *Onder uit eten, onder aan doen ſlyten,* gelyk water een muur doet.

SŪBĔO, is, īvī, ĭtūm, sūbīrĕ. Cæſ. *In treden, in gaan.*

Tecta ſubire. Virg. *In huis gaan, treden.*

Subire ad hoſtes. Liv. *Na den vyand gaan.*

Subire vultum alicujus. Cic. *Onder iemands gezigt, oogen, of in iemands tegenwoordigheid komen, verſchynen.*

Muro ſubire. Virg. *Een muur of wal naderen, genaken.*

* Onus ſubire dorſo. Hor. *Een laſt op den rug of de ſchouders nemen.*

Vitiorum ſubire nomina. Cic. *De namen der ondeugden ophalen, optellen.*

Subire conditionem pacis. Cæſ. *De voorwaarde van de vreden aannemen.*

Leges ſubire. Stat. *Wetten ontfangen, aannemen.*

Omnia potiùs ſubire conſtituit quàm id pati. Cic. *Hy beſloot liever alles te ondergaan, door of uit te ſtaan, dan dat te lyden, gebengen, dulden, verdragen.*

* Labores ſubire. Cic. *Arbeid, moeite ondergaan, uitſtaan.*

Subire cruciatum. Cic. *Pynen lyden, verdragen.*

Ne famam ſubeam temeritatis. Cic. *Op dat ik de naam van roekeloosheid, of voorbarigheid niet kryge.*

Minus ſermonis ſubiiſſem. Cic. *Ik zoude zoo veel praats of gekal niet hebben moeten uitſtaan.*

Delationem ſubit. Tac. *Hy neemt aan zulks (den vorſt) aan te brengen, verwittigen, melden.*

* Subire. Liv. *Na volgen.*

Subire in locum alicujus. Ovid. *In een anders plaats treden, volgen.*

Primæ legioni tertia ſubiit. Liv. *De derde keurbende nam de poſt of plaats van den eerſten in.*

* Subire odium alicujus. Cic. *Iemands haat ondergaan, op zyn hals halen, verwekken.*

Vicem eandem ſubire. Ulp. *Het zelve lot of gevaar ondergaan, onderhevig zyn.*

Periculum ſubire. Cic. *In gevaar treden, zig aan gevaar bloot ſtellen.*

* Tædia ſubeunt animo. Ovid. *Het verdriet onderkruipt, treft het gemoed, neemt het gemoed in.*

Subit religio animos. Plin. H. *De angſt, bekommering, ſchroom bekrupt de gemoederen, begint de zelve te treffen.*

Horum cogitatio ſubibat animum illius. Curt. *Deze gedagten quamen hem in den zin.*

Auxilio ſubire alicui. Virg. *Tot iemands hulp of byſtand komen.*

SUBĔR, ĕris. n. Vitruv. *De kurkboom,* ook, *de baſt van dien; kurk, of vlot hout.*

SŪBĔRĔŪS, ă, ūm. Colum. *Van kurk, of vlot hout.*

SŪBĔRRŌ, ās, ārĕ. Claud. *Onder dolen, dwalen.*

SŪBFĔRVĔFĂCTŪS, ă, ūm. Plin. H. *Eenigzins, of tamelykheet gemaakt.*

SUBFĔRFĔFĬO, is, ēcī, factūs sūm, fĭĕrī. Plin. H. *Eenigzins, of tamelyk heet worden, of zyn.*

SŪBFLĀVŪS, ă, ūm. Suet. *Eenigzins, of tamelyk geel, of blond, geelagtig, blondagtig.*

SŪBFRĪGĬDĔ. adv. A. Gell. *Koeltjes.*

SŪBFRĪGĬDŪS, ă, ūm. *Koudagtig, tamelyk koud, aan de koude kant.*

SŪBFŪSCŪS, ă, ūm. Tac. *Eenigzins of tamelyk donker of bruinverwig.*

SŪBGRĂNDĬS, is. m. f. dĕ, is. n. Cic. *Tamelyk groot, aan de groote kant, grootagtig.*

SŪBGRĂVĬS, is. m. & f. vĕ, is. n. Plin. H. *Tamelyk zwaar, moeilyk, laſtig, of onaangenaam.*

SŪBGRŪNDÆ, ārūm. f. plur. Vitruv. *Overſtekken aan een dak of huis.*

SŪBGRŪNDĀTĬO, ōnis. f. Vitruv. *Making van overſtekken aan een dak of huis.*

SŪBHÆRĔO, ēs, hæsī, hæsūm, sūbhærērĕ. Celſ. *Onder aanhangen.*

Ubi cartilago ſubhæſit. Celſ. *Als het knaars-been pas daar onder voorkomt.*

SŪBHŌRRĬDŪS, ă, ūm. Cic. *Eenigzins ſchrikkelyk, vervaarlyk, gruwzaam, of gruwelyk, wat afſchuwelyk om te zien.*

SŪBHŪMĬDŪS, ă, ūm. Celſ. *Een weinig, eenigzins nat of vogtig: aan de vogtige of natte kant.*

SŪBJĂCĔO, ēs, sūbjăcŭī, sūbjăcērĕ. Plin. H. *Onder, of beneden leggen of zyn.*

Apennino ſubjacent. Plin. J. *Zy zyn onder het Apennynſch gebergte gelegen.*

SŪBJĂCTŌ, ās, ārĕ. Var. *Zie* Subjecto.

SŪBĬCŪLUM flagri. Plaut. *Die telkens met roeden of de zweep geſlagen word.* Zeker verwyt aan een ſlave.

SŪBJĔCTĬO, ōnis. f. Auct. ad Her. *Onder of agter aan ſtellinge:* ook. *onderwerpinge, gehoorzaamheid.*

* Subjectio. Vitruv. *Een onderwerp, voorbeeld, beſtek, ſchets.*

* Subjectio teſtamentorum. Liv. *Onderſtekinge, voortbrenginge, vertooninge van valſche uiterſte willen.*

* Subjectio. Vitruv. *Een grondſlag, of onderſte laag ſteenen, enz.*

Rerum quaſi gerantur ſubjectio. Cic. *Een vertooninge, verbeeldinge van zaken, gelykze worden uitgevoert, of gedaan.*

Subjectio, Oratoribus eſt. *Een antwoord of oplosſinge van een vraagſtuk.*

SŪBJĔCTĬSSĬMĒ. adv. Cæſ. *Zeer onderdaniglyk, of eotmoedigly.*

SŪBJĔCTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Ovid. *Onderwerpen:* ook, *onder zetten, ſtellen, ſteken.*

SŪBJĔCTŌR, ōris. m. Cic. *Een vertooner, voorbrenger van valſche uiterſte willen.* Subjector teſtamentorum. Cic. *Een vervalſcher, namaker van uiterſte willen.*

SŪBJĔCTŪS, ūs. m. Plin. H. *Onderzettinge, ſtellinge, legginge.* Men vind niets dan de *ablativus Subjectu.*

SŪBJĔCTŪS, ă, ūm. Cic. *Ondergeworpen:* ook, *ondergezet, geſteld, gedaan, gelegd.* Men vind in Horatius *Subjectior.*

Subjectus ignis. Cic. *Ondergelegd, of geſtoke vyer.*

* Urbs oculis ſubjecta. Liv. *Een ſtad in 't gezigt leggende.*

* Subjectus alicui. Cic. *Iemand onderworpen, onderdanig.*

Subjectus Solis curſui. Vitruv. *Onder den loop van de zon woonende.*

* Verborum ſonitus inanis nullâ ſubjectâ ſententiâ. Cic. *Het geluid der woorden is ydel, ennut, vrugteloos, als 'er geen zin in is of ſteekt.*

* Subjectus. Cic. *Dat kort na iets volgt, dat men kort na iets anders doet.*

Cibus exercitationi ſubjectus. Celſ. *Spyze, na oeffeninge gegeten.*

* Subjecti. Tac. *De onderdanen, onderzaten* van een Vorſt.

SŪBJĬCĬTO, ās, ārĕ. Verb. Ant. Plaut. *Zie* Subjecto.

SŪBJĬGO, gis, sūbēgī, sūbāctūm, sūbĭgĕrĕ. Salluſt. *Onderwerpen, onderbrengen, dempen, overwinnen.*

* Subigit fateri. Virg. *Hy dwingt, perſt hem te bekennen, belyden.*

Cum candela linteiſque puris ſubigere expolitum parietem. Vitruv. *Een muur met een kaars en linne doeken glad en effen maken.*

Ad deditionem aliquem ſubigere. Liv. *Iemand tot overgave dwingen.*

* Subigere terram. Cic. *Landbouwen, akkeren.*

* Subigere ſecures in cote. Virg. *Bylen op een ſlypſteen ſlypen, wetten, aanzetten.*

* Farinam ſubigere. Cat. *Koren malen.*

* Subigere lembum adverſo flumine. Virg. *Een vaartuig of ſcheepje tegen ſtroom opvoeren.*

SŪBJĬCĬO, cis, sūbjēcī, sūbjēctūm, sūbjicĕrĕ. Virg. *Onderwerpen:* ook, *onderzetten, ſtellen, leggen, doen, ſteken.*

Ova ſubjicere gallinis. Plin. H. *Eyeren onder hennen te broeyen leggen.*

* Præla ſubjicere. Colum. *Onder de drukpers leggen.*

* Se legibus ſubjicere. Plin. J. *Zig de wetten onderwerpen.*

* Subjicere ferro terram. Colum. *Landbouwen, akkeren.*

* Subjicere cogitationi ſuæ aliquid. Cic. *Iets in zyn gedagten brengen, zig iets erinneren.*

Subjicitur Metellus ab inimicis Cæſaris, qui hanc rem diſtrahat. Cæſ. *Metellus word van Cæſars vyanden opgemaakt, opgehitſt om deze zake te belemmeren.*

Digitized by Google

* Vineta meridiana ſubjicere. Colum. *Wynſtokken tegen't Zuiden planten.*

* Subjicere carmina alicui. Prop. *Iemand vaerzen of gedigten inſteken, verſchaffen, verzorgen.*

* Subjicere aliquem in locum alterius. Liv. *Iemand in een anders plaats zetten, ſtellen.*

* Subjicere teſtamenta. Cic. *Valſche uiterſte willen onderſteken, bybrengen, vertoonen: Uiterſte willen vervalſchen, nabootſen.*

Subjicere exemplum. Colum. *Een voorbeeld bybrengen, verhalen.*

* Corpora ſaltu ſubjiciunt in equos. Liv. *Ze werpen hen zelven met een ſprong te paard: Zy ſpringen te paard.*

* Subjicere. Virg. *Antwoorden, iets opleſſen.*

Bona civium præconis voci ſubjicit. Cic. *Hy laat de goederen der burgers door den uitroeper verkoopen.*

Vis quæ vocibus ſubjecta eſt. Cic. *De kragt die in de woorden is.*

SŪBIMPŪDĒNS, ēntis. omn. gen. Cic. *Wat, eenigzins, of tamelyk onbeſchaamd: aan de onbeſchaamde kant.*

SŪBĪNĀNIS, is. m. & f. ānĕ, is. n. Cic. *Een weinig ydel, of ligtvaardig.*

SŪBĪNDĔ. adv. Hor. Liv. *Vervolgens, daar na.*

* Subinde. Suet. *Van tyd tot tyd, ook, dikwils, ook, aanſtonds, ten eerſten.*

SŪBĪNFLŪO, is, xī, ctum, ŭĕrĕ. Sen. Ph. *Onder of onder invloeyen.* Van wateren geſproken.

Aliæ aquæ ſubinfluunt terras, aliæ circumfluunt. Sen. Ph. *Sommige wateren ſtroomen of vloeyen onder andere rondom, of boven de aarde.*

SŪBĪNSŪLSŪS, ă, ūm. Cic. *Wat, of eenigzins beſpottelyk, belacchelyk, ongerymd, dot, plomp.*

SŪBĪNVĪDĔO, ēs, vīdī, sūm, ērĕ. Cic. *Eenigzins, of een weinig benyden, nydig of wangunſtig zyn.*

Subinvideo tibi ultro te ab eo accerſitum. Cic. *Ik benyde u eenigzins dat gy van hem uit eigen beweginge ontboden zyt.*

SŪBĪNVĪSŪS, ă, ūm. Cic. *Eenigzins, een weinig, of tamelyk benyd, gehaat.*

SŪBĪNVĪTŌ, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Iemand eenigzins noodigen; ook, tarten, perſen.*

Me quidam epiſtolâ ſubinvitâras, ut, &c. Cic. *Gy had my door zekeren brief eenigzins getart, genoodigt, geperſt, dat, enz.*

SŪBĪRĀSCŌR, ſcĕrĭs, īrātŭs ſum, īrāſcī. Cic. *Een weinig of eenigzins gram, toornig worden.*

SŪBĪRĀTŪS, ă, ūm. alicui. Cic. *Een weinig of eenigzins op iemand vergramd, verſtoord, verbolgen, gram, of toornig.*

SŪBĪS, is, f. g. Plin. *Zeker vogel, die der arenden eyeren breekt.*

SŪBĪTĀNĔŪS, ă, ūm. Colum. *Schielyk, onverwagt, onvoorzien.*

Subitaneus ignis. Sen. Ph. *Een ſchielyk, of ras aangeſtoke of ontvonkt vyer.*

SŪBĪTĀRĬŪS, ă, ūm. Plaut. *Zie* Subitaneus.

Legiones ſubitariæ. Liv. *Schielyk of met haaſt geworve kemberden.*

SŪBĪTŌ. adv. Cic. *Schielyk, haaſtelyk.*

Subitò in febrim incidit. Cic. *Hy viel ſchielyk in een koorts.*

SŪBĪTŪS, ă, ūm. Cic. *Schielyk, onverwagt, onvoorzien.*

Flammas ſubitas extinguere. Ovid. *Schielyke vlammen, of een ſchielyk vyer uitbluſſchen.*

Subita oratio. Cic. *Een ſchielyk of voor de vuiſt gemaakt vertoog.*

SŪBJŪGĀTŪS, ă, ūm. Aſc. Pæd. *Onder't jok of juk gebragt: ondergebragt, overwonnen, gedempt.*

SŪBJŪGĬA, ōrūm. n. plur. Cat. de R. R. *Lange banden, riemen daar men de oſſen mede in't jok ſpant.*

SŪBJŪGĬS, is, ĕ. Plin. *Gewend onder't juk of jok te gaan.*

SŪBJŪGO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. acc. Claud. *Onder't jok of juk brengen, tot ſlaaf maken, in ſlaverny brengen, onderwerpen, dempen, overwinnen.*

SŪBJŪNGO, gis, xī, ctum, gĕrĕ. Cic. *Onder, by, of toevoegen.*

Oratori omnes artes ſubjungere. Cic. *Een Redenaar alle konſten toevoegen, toeſchryven.*

* Mihi res, non me, rebus ſubjungere conor. Hor. *Ik tragt my zelven meeſter, maar geen ſlaaf myner bezigheden, te maken.*

* Tigres ſubjungere curru. Virg. *Tygers voor een wagen ſpannen.*

Subjungere urbem ſub Imperium Romanum. Cic. *Een ſtad onder't Roomſch gebiet brengen.*

SŪBLĂBŎR, bĕrĭs, psūs ſum, lābī. Sen. Ph. *Onder vloeyen, ſtroomen, loopen, vanden rivier.*

* Sublabi. Sen. Ph. *Vervallen, inſtorten, bouwvallig zyn.*

Memoria ſublabitur. Sen. Ph. *De gedenkenisſe vervalt.*

SŪBLĂPSŪS, ă, ūm. Virg. *Vervallen, ingeſtort, bouwvallig.*

Omnia fatis pereo ſublapſa referuntur. Virg. *Alle dingen vervallen door de ſchikking van't noodlot tot haar eerſten of vorigen ſtaat.*

SŪBLĀTĒ. adv. Cic. *Op een hoogdravende, welſprekende, verheve wyze.*

Oratores ſublatè dicentes. Cic. *Hoogdravende, verheve, welſprekende Redenaars.*

* Sublatè. Cic. *Vermetelyk, verwaandelyk, trotſchlyk, hoogmoediglyk.* Cicero zegt *Sublatius* in dezen zin.

Nihil unquam de me dixi ſublatiùs. Cic. *Ik hebbe nooit iets zoo roemende van my zelven gezegt.*

SŪBLĀTĔO, ēs, lātŭī, lātĭtūm, lātērĕ. Varr. *Onder ſchuilen, verborgen of verholen leggen, of zyn.*

SŪBLĀTĬO, ōnis. f. Quintil. *Opligtinge, optillinge, opneminge: ook, ontneminge, afneminge, ontroovinge, beroovinge, ontblootinge.*

Sublatio animi ſine ratione. Cic. *Verwoeringe, of opgeblazenheid van gemoed zonder eenige reden.*

SŪBLĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Opgenomen, getild, opgeligt: ook, ontnomen, ont- of beroofd.*

Eo prælio ſublati Helvetii. Cæſ. *De Zwitſers wierden door dit ſlag hoogmoedig, opgeblazen.*

* Sublatus. Ter. Quia paululum acceſſit pecuniæ, ſublati animi ſunt. Ter. *Om dat zy lieden een weinigje geld ter hand gekomen is, zyn uwe gemoederen trots, hoogmoedig, opgeblazen geworden.*

* Sublatus. Cic. *Om hoog gelegt, verheven.*

* Clamor ad æthera ſublatus. Virg. *Een ten hemel geſteigerd geroep of geſchreeuw.*

Errore ſublato. Luc. *De dwalinge weggenomen, of verdwenen zynde.*

Lex ſublata. Prop. *Een weggenome, afgeſchafte, vernietigde wet.*

Sublatis liberis deceſſit. Paul. *Hy is geſtorven kinderen gebad hebbende.*

SŪBLĔGO, gis, lēgī, lēctūm, lĕgĕrĕ. Hor. Colum. *Iets plukken, verzamelen:* ook, *ter loops leezen.* Gell.

* Carmina quæ tibi nuper ſublegi. Virg. *Vaerzen, die ik u onlangs ontrooft, ontſtolen hebbe.*

* Sublegere aliquem in demortui locum. Liv. *Iemand in de plaats van een overledene, of afgeſtorve verkiezen.*

* Sublegere alicujus ſermonem. Ulp. *Iemands woord of reden opvatten.*

SŪBLĔGŌ, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Digeſt. *Een ander in iemands plaats aanſtellen.*

SŪBLĔCTŪS, ă, ūm. in alicujus locum. Varr. *In iemands plaats verkozen.*

† SŪBLĔSTŪS, ă, ūm. Plaut. *Zwak, ſlap, kragteloos, ſlegt, vervallen.*

Quid tu ergo ſubleſtus? Plaut. *Waarom zyt gy dan laf?*

Fides fit ſubleſtior. Plaut. *Hun geloof of trouwe begint te vervallen, wankelen.*

SŪBLĔVĀTŪS, ă, ūm. Cæſ. Ab [illegible]ſublevatus murum aſcendit. Cæſ. *Van hen opgeligt zynde, klom hy de muur op.*

* Sublevatus. Cic. *Onderſteund.*

Deriſus eſt à cæteris, à Socrate ſublevatus. Cic. *Was de anderen beſpot, en van Sokrates onderſteund, verdedigd.*

SŪBLĔVO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Opheffen, opligten, opnemen, tillen.*

Stratos ad pedes ne ſublevat quidem. Cic. *Hy neemt, haft, of ligt zelfs de luiden die voor zyne voeten leggen niet op.*

* Sublevare quemquam in aliquem locum. Sen. Ph. *Iemand in of op een plaats verheffen:* of, *iemand op een verheve plaats brengen, plaatſen.*

* Sublevare. Cic. *Helpen, onderſtunen, de handen boven't hoofd houden, onderſtand doen.*

Auxilio ſuo ſublevare aliquem. Ovid. *Iemand met zyn hulp onderſteunen.*

Digitized by Google

Eos usus sublevabat. Cæs. *De ervarenheid help hen, quam hen te baat.*

Sublevare alicujus inopiam. Cæs. *Iemands armoede onderstand doen, ondersteunen.*

* Nominis novitatem dicendi gloriâ sublevabis. Q. Cic. de Petit. Cons. *Gy zult de nieuwheid van uw naam, gy zult uw geringe afkomst door den roem of luister van welsprekendheid verheffen, vermaard, of roemrugtig maken.*

SŪBLĪCA, æ. f. Cæs. *Een paal,* daar een houte brug op rust.

* Sublica. Vitruv. *Een paal, balk, of staak,* die men in de grond heid.

Sublicæ pro pariete subjectæ vim fluminis excipiebant. Cæs. *Palen in plaats van een muur in de grond geheid of geslagen, hielden 't geweld van de rivier tegen.*

SŪBLĪCĬUS pons. Liv. *Een houte brug, een brug op houte palen.*

SŪBLĪGĀCŪLŪM, i. n. Cic. *Een soort van nederkleed, gordel, zwagtel, of broek,* waar mede de kampvegters, enz. hun naaktheid dekten.

SŪBLĪGĀR, āris. n. Martial. *Zie* Subligaculum.

SŪBLĪGO, ās, āvī, ātum, āre. Plin. H. *Onder, van onder, of onder aan binden.*

Subligare ensem lateri. Virg. *Een zwaard of degen aan de zyde binden, gorden, steken.*

Subligare vites. Plin. H. *De wynstokken opbinden.*

SŪBLĪMĀTŪS, a, um. Vitruv. *Verheven, hoog opgeligt, gevoerd.*

SŪBLĪMĒ. adv. Cic. Sublimè ferri. Cic. *Hoog verheven, gevoert, of gebragt worden.*

Aër extenuatus sublimè fertur. Cic. *De verdunde lugt word om hoog gevoert.*

SŪBLĪMĬS, is. m. & f. mĕ, is. n. Cic. Virg. *Verheven, hoog, hoog verheven.*

Pectora sublimia. Ovid. *Hoog verheve, groote, edelmoedige harten.*

Tectum sublime centum columnis. Ovid. *Een dak op honderd pilaren verheven staande.*

Sublimis abiit Romulus. Liv. *Romulus verdween om hoog in de lugt.*

Sublimem intrò hunc rape. Ter. *Neem hem vliegens op na binnen.*

SŪBLĪMĬA, ium. n. plur. Sen. Ph. *Verhevelingen.*

SŪBLĪMĬTĀS, ātis. f. Plin. H. *Verhevenheid, hoogheid.*

SŪBLĪMĬTĔR. adv. Colum. *Hoog, zeer hoog.*

Sublimiter volare. Colum. *Zeer hoog vliegen.*

† SŪBLĪMŬS, a, um. Lucret. *Zie* Sublimis.

† SŪBLĪMO, ās, āvī, ātum, āre. Ennius. *Verheffen, opheffen, om hoog voeren, opligten.*

SŪBLĪNO, is, lēvī, lĭtum, līnĕre. Cels. Plin. H. *Wryven, zalven.*

** Os alicui sublinere. Plaut. *Iemand bespotten, opligten, bedriegen: de gek of den draak met iemand steken, iemand iets wys of diets maken.*

SŪBLĪVĬDŬS, a, um. Cels. *Eenigzins bont en blaauw.*

SŪBLŪCĀNŬS, a, um. Plin. H. Sublucanis temporibus. Plin. H. *Met het krieken van den dageraad.*

SŪBLŪCĔO, ēs, lūxī, lūcēre. Plin. *Een weinig of tamelyk licht zyn, of schynen.*

SŪBLŪCŌ, ās, āvī, ātum, āre. Fest. *De takken der boomen afsnoeyen, om een boom van onderen lugt te geven.*

SŪBLŪO, is, sublŭī, sublūtum, sublŭĕre. Colum. *Van onderen of onder aan wassen, afspoelen.*

Collis radices duo flumina subluebant. Cæs. *Twee rivieren bespraeiden den voet van dien heuvel.*

SŪBLŪRĬDŬS, a, um. Plaut. *Eenigzins bont en blaauw.*

Cicatrix sublurida. Plaut. *Een tamelyk bont en blaauw litteeken.*

SŪBLŪSTRĬS, is. m. & f. trĕ, is. n. Virg. Hor. *Een weinig ligt gevende, schynende, blinkende, glinsterende.*

Nox subluſtris. Hor. *Een tamelyk ligte nagt.*

Verba subluſtria. A. Gell. *Tamelyk verheve, deftige, hoogdravende woorden.*

SŪBLŪVĬES, ēi. f. Colum. *Vuiligheid.*

SŪBMĔRGO, gis, sī, sum, gĕre. Cic. *Dompelen, verdrinken, doen verdrinken.*

SŪBMERSŬS, a, um. Virg. *Gedompeld, verdronken, gezonken, van de golven verslonden.*

SŪBMĬNĬSTRĀTŎR, ōris. m. Sen. Ph. *Zie* Ministrator.

SŪBMĬNĬA, æ, f. g. Plaut. *Een soort van vrouwen gewaad.*

SŪBMĬNĬSTRO, ās, āvī, ātum, āre. Cic. *Iemand iets verschaffen, bezorgen, verleenen.*

Pecuniam alicui subministrare. Cic. *Iemand geld verschaffen, bezorgen.*

Subministrare auxilia & adjumenta. Cæs. *Iemand hulp en onderstand verschaffen, verleenen, aanbieden.*

Subministrare vires. Colum. *Krachten geven.*

SŪBMĪSSE. adv. Cic. *Onderdanigly, ootmoedigly.* Men zegt *Submissius.*

Submisse supplicare. Cic. *Ootmoedigly smeeken, bidden.*

* Submisse loqui. Cic. *Zagtjes of zagtjes spreken.*

SŪBMĪSSIM. adv. Suet. Submissim fabulari. Suet. *Zagtjes, of zagtjes, stilletjes praten, konten, spreken.*

SŪBMĪSSĬO, ōnis. f. Cic. *Vermindering van stem, zagtjes spreking.* Ook, *nederlatinge, vernederinge.*

SŪBMĪSSŬS, a, um. Liv. *Nedergelaten, vernederd.*

Lupa submissas infantibus præbuit mammas. Liv. *Een wolvin gaf de kinderen haar nederhangende mammen.*

* Submissa fastigio planities. Liv. *Een vlakte, of plein onder een hoogte of berg gelegen.*

* Submissus. Cic. *Laf, lafhartig; zig te veel vernederende:* ook, *ootmoedig, onderdanig, nederig.*

* Submissa voce agam, tantùm ut Judices audiant. Cic. *Ik zal met een zagte stem pleiten, dat de Regters alleen maar zullen hooren.*

* Submissum dicendi genus. Quintil. *Een bedaarde, matige, stemmige wyze van spreken.*

* Submissus. Suet. *Heimelyk gezonden.*

SŪBMĬTTO, tis, mīsī, mīssum, mittĕre. Plin. H. *Onder leggen, zetten, neder laten.*

Fasces submisit is, cui se Oriens Occidensque submiserat. Plin. H. *Hy, aan wien zig het Ooſten en 't Weſten onderworpen hadde, gaf zyn gezag over.*

* Submittere pampinum vitis. Colum. *De wynranken laten groeyen, de wynstok niet snoeyen.*

* Submittere fœtum matribus. Colum. *De jongen onder de moer zetten om te zuigen.*

* Submittere genua. Plin. H. *De knyen buigen.*

* Submittere fidem tormentis. Sen. Ph. *Door pynigen de waarheid bekennen.*

* Submittere animos. Liv. *Zig onderwerpen.* Animum. Liv. *Den moed verloren geven, laten zakken.*

* Fasces alicui submittere. Cic. *Iemand wyken.*

* Submittere pretia. Plin. H. *De pryzen verminderen.* Vinum. Plin. H. *De prys van wyn verminderen.*

* Submittere se in amicitia. Cic. *In vriendschap zig nederig of toegevende jegens zyn mindere dragen.*

Ad mensuram discentis se submittere. Quintil. *Zig schikken naar mate van de bequaamheid eenes leerlings.*

* Submittere alicui. Cic. *Iemand in een 's anders plaats zetten, stellen.*

Huic vos judices non submittetis? Cic. *Zult gy Regters niemand in de plaats van dezen man stellen.*

* Submittere barbam & capillum. Sen. Ph. *Zyn baard en hair laten groeyen, lang worden.*

* Submittere aliquem. Suet. *Iemand onder de hand, heimelyk zenden, stieren.*

SŪBMŌLESTĒ. adv. Cic. *Tamelyk, wat, of eenigzins moeilyk.*

Submoleste fero te non esse Romæ. Cic. *Het is my leed, het spyt my dat gy niet te Rome zyt.*

SŪBMŌLESTŬS, a, um. Cic. *Eenigzins moeilyk, zwaar, lastig.*

SŪBMŌNĔO, ēs, ŭī, ĭtum, ērĕ. Ter. *Heimelyk, onder de hand vermanen, verwittigen, verstendigen, laten weten.*

SŪBMŌRŌSŬS, a, um. Cic. *Wat of tamelyk trots, bars, scherp.*

Submorosa ridicula. Cic. *Tamelyk trotse, scherpe, spytige scherts-redenen.*

SŪBMŌTŎR, ōris. m. Liv. *Die plaats of ruimte onder 't volk maakt.*

SŪBMŌTŬS, a, um. Hor. *Weggenomen, aan een zyde gesteld, gezet.*

SŪBMŎVĔO, ēs, mōvī, mōvēre. Liv. *Plaats of ruimte onder 't volk doen maken.*

Digitized by Google

Submove turbam. Liv. *Plaats of ruimte onder een menigte doen maken.*

* Submovere. Colum. *Verjagen, verdryven, afwenden.*

Submovere aliquem à negotiatione. Colum. *Iemand uit een zake of handel houden, bannen.*

* Submovere. Plin. H. *Verdeelen, ſcheiden.*

Germaniam ab Italia ſubmovent. Plin. H. *Ze ſcheiden, of verdeelen Duitſchland van Italië.*

SŪBNĀSCŌR, ſcĕrĭs, ſubnātus ſum. Plin. H. *Onder groeyen, in plaats van anderen groeyen.* Sprekende van vrugten, vederen, enz.

SŪBNĔCTO, ĭs, ſubnexŭī, ſubnexum, ſubnectĕrĕ. Virg. *Onder, onder aan, of van andere bindan, knoopen, vaſt maken.*

* Subnectere. Plin. H. *Byvoegen, by of toe doen.*

His ſubnectemus ea, quæ, &c. Plin. H. *Wy zullen hier de andere dingen, de welke, enz. byvoegen.*

SŪBNĔGO, ās, āvī, ātum, ārĕ. Cic. *Byna ontkennen, loochenen.*

SŪBNĪGĔR, grā, grum. Varr. *Zwartagtig, bruin: tamelyk zwart.*

SŪBNĪTOR, ĕrĭs, ĭxŭs ſum, ĭtī. Cic. *Op iets ſteunen, ruſten, leunen: op iets vertrouwen, ſteunen, ſtaat maken.*

SŪBNĪXŬS, ă, ŭm. Virg. *Steunende, vertrouwende.*

Subnixus victoriâ. Liv. *Steunende op zyn overwinninge.*

Subnixus innocentiæ animus. Liv. *Een gemoed op onſchuld ſteunende, vertrouwende.*

SŪBNŌTO, ās, āvī, ātum, ārĕ. Martial. *Iemand of iets onder de hand, of heimelyk op of aanmerken.*

Grammaticus hoc ſubnotat. Sen. Ph. *De ſpraakkundige merkt dit aan, teekent dit op.*

* Subnotare libellis. Plin. J. *Verzoekſchriften onderteekenen.*

SŪBNŪBĂ, æ. f. Ovid. *Een tweede huisvrouw.*

SŪBNŪBĪLŬS, ă, ŭm. Cæſ. *Wat, tamelyk, of eenigzins met wolken bedekt of duiſter: redelyk wolkagtig.*

SŪBO, ās, ārĕ. Plin. *Togtig zyn van een zog.*

SŪBOTĬO, ōnĭs. f. g. Plin. *De togt der varkens.*

SŪBŌBSCĒNŬS, ă, ŭm. Cic. *Wat of eenigzins onkuiſch, vuil, oneerlyk.*

SŪBŌBSCŪRŬS, ă, ŭm. Cic. *Duiſteragtig, donkeragtig: eenigzins, tamelyk, of redelyk duiſter of donker.* Van een Redenaar geſproken.

SŪBŌDĬŌSŬS, ă, ŭm. Cic. *Tamelyk, eenigzins, een weinig hatelyk of gehaat.*

SŪBŌFFENDO, dĭs, dī, ſum, dĕrĕ. Cic. *Iemand een weinig aanſtoot geven, eenigzins vertoornen.*

SŪBŌLĔT, ŭĭt, ſubŏlērĕ. Plaut. *Rieken, gewaar worden.*

Corrumpitur cœna, hem ſubolet. Plaut. *Het avondmaal word bedorven, ik riek het.*

* Subolere. Ter. *De lugt, ſnof of reuk van iets krygen; iets rieken, merken.*

Nunquid patri ſubolet? Ter. *Heeft myn vader der eenige lugt van? Merkt, of rieki myn vader iets?*

SŪBŌRĬŌR, ōrĕrĭs, ōrtŭs ſum, ſubōrīrī. Plin. H. *Beginnen op te ſpruiten, groeyen, op te komen.*

SŪBŌRNO, ās, āvi, ātum, ārĕ. Cic. *Een weinig, of tamelyk pryzen, loven.*

* Subornare. Cic. *Iemand opmaken, omkoopen.*

Criminibus ſubornatus. Liv. *Opgemaakt, omgekogt om iemand van misdaden te betigten.*

SŪBPĂLLĬDŬS, ă, ŭm. Cel. *Bleekagtig, aan de bleeke kant: Een weinig of tamelyk bleek.*

SŪBPĪNGUIS, ĭs. m. & f. guĕ, ĭs. n. Cel. *Vetagtig, aan de vette kant: Tamelyk of redelyk vet.*

SŪBRĀNCĬDŬS, ă, ŭm. Cic. *Een weinig of eenigzins ſtinkend, beſchimmeld, garſtig.* Van ſpys geſproken.

SŪBRĀŪCŬS, ă, ŭm. Cic. *Heeſchagtig: een weinig of tamelyk heeſch, of verkouwe.*

SŪBRĔCTŬS, ă, ŭm. Part. à ſubrigor. Sil. *Half opgeregt, of opgeheven.*

SŪBRĔFĔCTŬS, ă, ŭm. Vell. Paterc. *Tamelyk, redelyk verfriſcht, verquikt, herſteld.*

SŪBRĔMĪGO, ās, āvī, ātum, ārĕ. Virg. *Van onder roeyen, onder roeyen: ook, helpen roeyen.*

SŪBRĔPO, ĭs, pſī, ptum, pĕrĕ. Plin. H. *Stilletjes inkruipen, inſluipen.*

* Æras inertis ſubrepit. Tibul. *De trage ouderdom ſluipt ſtilletjes in, komt allengskes aan.*

* Subrepere ſe alicui. Plaut. *Iemand ontſnappen, van iemand ongemerkt ſcheiden.*

SŪBRĔPTĬTĬŬS, ă, ŭm. Plaut. *Dat heimelyk, ter ſmuik, of ſteelswyze geſchied.*

SŪBRĪDĔO, ēs, rīſī, rīſum, rīdērĕ. Cic. *Grimlachen.*

SŪBRĪDĬCŬLĔ. adv. Cic. *Eenigzins op een belachelyke, beſpotelyke maniere.*

SŪBRĪGO, ĭs, ſubrēxī, ſubrēctum, ſubrĭgĕrĕ. Virg. *Oprigten, opſteken, opheffen,* de ooren, 't hoofd, enz.

Subrigit criſtam. Plin. H. *Hy regt of ſteekt zyn kam of kuif op.* Van een vogel geſproken.

SŪBRĪGŬŌS, ă, ŭm. Plin. H. *Tamelyk, of redelyk vogtig, of beſproeid.*

SŪBRĪNGŌR, gĕrĭs, ſubrīngī. Cic. *Eenigzins moeilyk, gram, of toornig worden.*

SŪBRĬPĬO, ĭs, ſubrĭpŭī, ſubrĕptum, ſubrĭpĕrĕ. Cic. *Ontſtelen, heimelyk wegnemen, roven.*

SŪBRŌGO, ās, āvī, ātum, ārĕ. Cic. *In een's anders plaats ſtellen, zetten.*

Alicui Conſulem ſubrogare. Cic. *Iemand als Burgemeeſter in een anders plaats ſtellen.*

SŪBRŌTĀTŬS, ă, ŭm. Vitruv. *Op raderen gezet, geſteld.*

Aries ſubrotatus. Vitruv. *Een ram op raderen of wielen gezet.*

SŪBRŌTŪNDŬS, ă, ŭm. Cel. *Rondagtig; tamelyk, of redelyk rond.*

SŪBRŪBĔO, ēs, būī, bērĕ. Ovid. *Roodagtig zyn: tamelyk of eenigzins rood, of aan de roode kant zyn.*

SŪBRŪBĔR, brā, brum. Cel. *Roodagtig, aan de roode kant: tamelyk of redelyk rood.*

SŪBRŪBĪCŪNDŬS, ă, ŭm. Sen. Ph. *Roodagtig, of rosagtig, aan de roode of roſſe kant: tamelyk rood of ros.*

SŪBRŪFŬS, ă, ŭm. Vitruv. *Rosagtig, aan de roſſe kant: tamelyk, een weinig, of redelyk ros.*

SŪBRŪMO, ās, āvī, ātum, ārĕ. Colum. *Laten zuigen, te zuigen zetten.* Van een geitje of lam geſproken.

SŪBRŪMŬS, ă, ŭm. Varr. *Zuigend, dat nog zuigt.* Van een lam, enz.

SŪBRŪO, ŭĭs, ŭī, ŭtum, ŭĕrĕ. Cæſ. *Om verre of ter neder werpen, ſmyten.* Van een muur, enz.

Muneribus ſubruere Reges. Hor. *Koningen door ſchenkaadjen overwinnen, onderbrengen.*

SŪBRŪSTĬCĒ. adv. A. Gell. *Op een boeragtige wyze.*

SŪBRŪSTĬCŬS, ă, ŭm. Cic. *Boeragtig, wat boerſch.*

SŪBRŪTĪLŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Goudgeelagtig; aan de goudgele kant: eenigzins ſchynende.*

SŪBSĀLSŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Zoutagtig, aan de zoute kant, tamelyk, of redelyk zout.*

SŪBSCRĪBO, ĭs, pſī, ptum, bĕrĕ. Cic. *Onderſchryven, onderteekenen.*

* Cauſam parricidii ſubſcribere. Cic. *Vadermoord by brengen tot een oorzaak van verwyzinge, ſtraf, enz.*

* Subſcribere in crimen. Ulp. *Zig in een misdaad wikkelen, ſteken.*

* Subſcribere. Ovid. *Onderſchryven,* dat is, *van 't zelve oordeel of verſtand zyn: iets goed keuren.*

Iræ alicujus ſubſcribere. Ovid. *Iemands toorn of gramſchap goed keuren, voorſpreken.*

Votis alicujus ſubſcribere. Ovid. *Iemands wenſch of begeerte goedkeuren, begunſtigen.*

SŪBSCRĪPTĬO, ōnĭs. f. Cicer. *Onderſchryving, onderteekening.*

* Subſcriptio. Sen. Ph. *Onderlinge toeleg of aanſpanning om iemand te beſchuldigen.*

SŪBSCRĪPTŌR, ōrĭs. m. Cic. *Een medeſtander van, of aanſpanner met den voornaamſten of hoofd-beſchuldiger.*

SŪBSCŪS, ūdĭs. f. Vitruv. *Houte of andere banden, bindten, † nagels, klampen, zwaluwſtaarten.*

Subſcus ferrea. Vitruv. *Een Molenyzer.* Item, *Muuranker.*

SŪBSĔCĪVŬS, ă, ŭm. *Dat men van het voornaamſte overhaud.*

Subſecivum tempus. Cic. *Geſpaarde tyd buiten gewoonelyke of dagelykſche bezigheden.*

Subſecivæ operæ. Cic. *Werk of arbeid na de dagelykſche bezigheden gedaan.*

SŪBSĔCO, ās, cāī, ctum, cārĕ. Colum. Varr. *Van onderen, onder aan ſnyden.*

SŪBSĔCŪNDĀRĬŬS, ă, ŭm. *Zie* Subſecivus.

SŪBSĔLLĬUM, ĭī. n. Cic. *Een ſtoel, of zitbank, gelyk van een*

Digitized by Google

een regter of ander aanzienlyk perſoon.
* Subſellia. Suet. *De zitbanken in de Schouburg.*
* Subſellia. Cic. *De bank alwaar de miſdadige, getuigen, en beſchuldigers zaten.*
* Vir imi ſubſellii. Plaut. *Een man van de laagſte of geringſte bank, dat is, van een zeer geringe, veragtelyke ſtaat: Een ſchuimlooper die aan 't laagſte van de tafel zat.*
SŪBSĔNTĬO, īs, sūbsēnsī, subsēnsūm, sūbsĕntīrĕ. Ter. *Iets beginnen te merken, rieken, gewaar worden, vermoeden: De ſnuf in de neus krygen.*
Subſenſi id quoque illos ibi eſſe. Ter. *Ik hebbe ook getwyffelt of zy daar waren: Ik hebbe ook vermoed, wel gedagt dat zy daar waren.*
SŪBSĔQUŌR, ĕrĭs, ūtŭs sūm, sūbsĕquī. Cæſ. *Kort na iemand volgen, of komen.*
* Subſequi voluntatem alterius. Ulp. *Iemands wille of genegentheid opvolgen.*
* Subſequi aliquem. Plin. J. *Iemand navolgen, na bootſen, naapen, of iets na doen.*
Mirificè ſuo ſermone ſubſecutus eſt humanitatem tuarum litterarum. Cic. *Hy heeft de beleefdheid, hen'ſcheid uwer brieven op een wonderlyke wyze met zyn redenen nagevolgt.*
SŪBSĔRO, sēvī, sūbsĕrĕrĕ. Colum. *Onderzaayen, planten, poten.*
SŪBSĔRVĬO, vīs, īvī, ītūm, īrĕ. alicui. Terent. *Iemand dienen, ten dienſt ſtaan.*
Tu ut ſubſervias orationi utcumque opus ſit verbis, vide. Ter. *Zie toe, dat gy over al daar 't noodig zal zyn, myn zeggen met uwe woorden beveſtigt, of ſtaande houd.*
SŪBSĔSSÆ, ārūm, f. g. Veget. *Lagen, hinderlagen.*
SŪBSĔSSŎR, ōris. m. Valer. Max. *Die heimelyke lagen legt: een beſpieder, of ſtraatſchender.*
* Oculi ſubſeſſores alienorum matrimoniorum. Valer. Max. *Oogen, die anderluiden egte bedden belagen, of lagen leggen.*
SŪBSĪDĔO, ēs, sūbsēdī, sūbsēssūm, sūbsīdērĕ. Cic. *Stilſtaan, ruſten.*
Subſidere in caſtris. Cæſ. *In een legerplaats ruſten, ſtil leggen.*
Subſidet pecunia apud eum. Plin. J. *Het geld legt ledig of annuit by hem.*
* Subſidere. Cic. *Lagen leggen, belagen.*
Milites circa ſilvas ſubſidere inſidiis juſſit. Liv. *Hy belaſte de krygsknegten omtrent de boſſchen in hinderlagen te leggen.*
SŪBSĪDĬĀRĬŬS, ă, ūm. Cæſ. *Tot hulp of onderſtand gezonden, of gekomen.*
Subſidiariæ cohortes. Liv. *Hulp benden.*
Subſidiarii. Liv. *De krygsknegten der hulpbenden.*
Subſidiarius palmes. Colum. *Een geſnoeide tak, die gelaten is om vrugten te dragen.*
SŪBSĪDĬŎR, ārĭs, ātŭs sūm, ārī. Hirt. *Helpen, te hulp komen, onderſtand of hulp doen, of bieden.*
SŪBSĪDĬŪM, ĭi. n. Cæſ. *Hulp, byſtand: hulp benden.*
* Subſidia. Cæſ. *Spaar benden.* Vulgò, *troupes de reſerve.*
* Vectigalia ſubſidia belli. Cic. *Schattinge die den oorleg onderſteunen.*
* Venire ſubſidio alicui. Cic. *Iemand te hulp komen, by ſpringen.* Men zegt ook *currere, ire, proficiſci.*
* Subſidium ſenectutis. Cic. *Een hulp, ſtut, of ſteun van ouderdom.* Sprekende van iemand, die groote zorg voor een oud man draagd.
SŪBSĪDO, īs, sūbsēdī, sūbsīdērĕ. Cic. *Stil blyven, ſtil ſtaan, ruſten.*
Mala humanæ mentis interdum ſimulatâ ſanitate ſubſidunt. Sen. Ph. *De qualen van den geeſt blyven ſomtyds onder een ſchynende gezondheid verborgen.*
* Subſidere. Virg. *Zakken, vallen, dalen.*
Prata ſubſidunt. Colum. *De velden of weiden zakken.*
* Subſidunt valles. Ovid. *De dalen zyn onder de bergen.*
* Mare ſubſidit. Ovid. *De zee word ſtil, kalm.*
* Impetus dicendi ſubſidit. Quintil. *Het vyer, de heviglheid of drift in 't ſpreken is geſtild.*
* Subſidere. Celſ. *Zinken, te grond gaan, zakken.*
Naves ſubſidunt. Plin. H. *De ſchepen zinken, gaan te gronde.*
SŪBSĪGNĀNI milites. Tac. *Krygsknegten, die by de vaandels ſtonden, in tegenſtellinge van de genen, die by den adelaar bleven, welke Legionarii wierden genoemt.*
SŪBSĪGNO, ās, āvī, ātum, ārĕ. Cic. Plin. H. *Onderteekenen.*
SŪBSĬLĬO, īs, ŭī, *of* ĭī, sūbsūltūm, sūbsĭlīrĕ. Plaut. *Springen, of ſpringen, huppelen.*
SŪBSĬMĬLĬS, ĭs. m. & f. ĭle, ĭs. n. Celſ. *Bynagelyk, tamelyk of eenigzins gelyk of gelykende; na iets zwemende.*
SŪBSĬMŬS, ă, ūm. Varr. *Eenigzins plat of opgekromd van neus.*
SŪBSĬPĬO, īs, subsīpŭī, sūbsīpĕrĕ. Varr. *Een tamelyke ſmaak van iets hebben*
SŪBSĬSTO, ĭs, sūbstĭtī, sūbstĭtūm, sūbsīſtĕrĕ. Virg. *Verblyven, ſtil blyven, ruſten, verſoeven, beiden.*
Subſiſtit unda. Virg. *Het water ſtaat of is ſtil.*
* Subſiſtere ſumptibus. Brut. ad Cic. *De koſten konnen voldoen, betalen: genoeg zyn om de koſten te dragen.*
Non ſi Varronis theſauros haberem, ſubſiſtere ſumptibus poſſem. Brut. ad Cic. *Al hadde ik de ſchatten van Varro, zoude ik deze koſten niet konnen dragen.*
* Subſiſtit proceritas balſami ad duos cubitos. Plin. H. *De hoogte van den balſem boom bereikt twee ellelegen.*
Feras ſubſiſtere. Liv. *Wilde dieren tegenſtaan en vangen, of doden.*
SŪBSŌLĀNŬS, ă, ūm. Plin. H. *De Ooſte wind.*
SŪBSŌRTĬŌR, īrĭs, ītŭs sum, īrī. Cic. *Iemand in plaats van een ander, die gewraakt of verworpen is, door het los ſtellen, verkiezen,* van een regter geſproken.
SŪBSŌRTĬTĬO, ōnĭs. f. Suet. *Verkiezinge van een regter door het lot in plaats van een ander die verworpen is.*
SŪBSŌRTĬTŬS, ă, ūm. Cic. *Door 't lot in een anders plaats verkozen.*
SŪBSTĀNTĬĂ, æ. f. Plin. H. *De zelfſtandigheid, wezentlykheid van iets.*
* Subſtantia omnis orationis fuit cohortatio ejus ad pacem. Quintil. *De zelfſtandigheid of 't voornaamſte van 't vertoog was zyn aanradinge, vermaninge, opwekkinge tot de vrede.*
* SŪBSTĀNTĬĂ. Quintil. *Goed, goederen, middelen, rykdom.*
SŪBSTĔRNO, ĭs, strāvī, strātūm, stĕrnĕrĕ. Terent. *Onder ſpreyen, ſtrooyen.*
Subſternere herbas ovibus. Cat. *Kruiden onder de ſchapen leggen, ſpreyen.*
SŪBSTĬLLŬM, ī. n. g. Feſt. *Water drop van een dak, enz.* Ook, *Watermakinge met druppelen.*
SŪBSTĬTŬO, ŭĭs, ŭī, ūtūm, ŭĕrĕ. Cic. *In plaats van een ander aanſtellen, ſtellen, zetten.*
Subſtituere aliquem alicui. Colum. *of* in alicujus locum. Cic. *of* pro altero. Cic. *Iemand in plaats van een ander ſtellen, zetten.*
SŪBSTĬTŪTĬO, ōnĭs. f. Ulp. *Onderſtellinge.*
SŪBSTĬTŪTŬS, ă, ūm. Planc. ad Cic. *In eens anders plaats aangeſteld, geſteld, gezet.*
Subſtitutus filii loco. Planc. ad Cic. *In plaats van zyn zoon geſteld, aangenomen.*
SŪBSTO, ās, ārĕ. Cic. *Beſtaan, zelfſtandig of in wezen zyn.*
* Subſtare. Ter. *Beſtendig, ſtandvaſtig blyven: volharden, ſtaan.*
SŪBSTRĀMĔN, ĭnĭs. n. Varr. *Stroo, dat men onder beeſten legt.*
SŪBSTRĀTŬS, ūs. m. g. Plin. *Onderſtrooyinge.*
SŪBSTRĬCTŬS, ă, ūm. Sen. Trag. *Gebonden, geſtrikt:* ook, *geſloten.*
SŪBSTRĬNGO, gĭs, xī, ctūm, gĕrĕ. Quintil. *Opgyen, inhalen, leſſaan,* van zeilen geſproken.
* Subſtringere comas. Luc. *Hair opbinden, ſtrikken.*
* Subſtringere aurem. Hor. *Het oor ſtoppen.*
* Subſtringere. Colum. *Roskammen.*
SŪBSTRŬCTĬO, ōnĭs. f. Vitruv. *De grondſlag van een gebouw.*
* Inſana ſubſtructio. Plin. H. *Een geweldig of over groot gebouw.*
SŪBSTRŬO, ŭs, ūxī, ctum, ŭĕrĕ. Liv. *Onder bouwen, de grondſlag leggen.*
SŪBSŬLTĬM. adv. Suet. *Al ſpringende, huppelende, of danſende.*
SŪBSŬLTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. *Springen, huppelen, danſen.*
Tu ſubſultas, ego miſer vix adſto præ formidine. Plaut. *Gy ſpringt of danſt, en ik ellendig, kan van vreeze naauwlyks op myn beenen ſtaan.*
SŪBSŪM, sŭbēs, sŭbēſſĕ. Virg. Celſ. *Van onderen, onder of onder aan zyn.*

Digitized by Google

* Subeſſe. Virg. *Onder ſchuilen, verborgen, of verholen zyn.*
Suberat ſimultas. Cic. *Daar ſchuilde haat onder, daar ſtak haat of vyandſchap in.*
Spes aliqua ſubeſt. Cic. *Daar ſchuilt, ſteekt, of is nog eenige hope in.*
Periculi ſubeſt ſuſpicio. Cic. *Daar is eenig vermoeden van gevaar in.*

SUBSŬŌ, ĭs, ŭī, ūtŭm, ŭĕrĕ. Horat. *Onder, van onderen, of onder aan naayen.*

SUBSŪRDŬS, ă, ŭm. Quintil. *Doofagtig, half doof.* Ook. *Doof, verward, niet klaar,* van geluid van een ſtem ſprekende.

SŬBSŪTŬS, ă, ŭm. Hor. *Onder, of van onderen genaaid.*
Subſura inſtita. Hor. *Een onder aan genaaide kant, of boord.*

SŬBTEGMĔN. Ter. *Zie* Subtemen.

SŬBTEGŪLĀNĔŬS, ă, ŭm. Vitruv. Plin. H. *Dat onder dak, of de dak pannen is.*

SŬBTEMĔN, ĭnĭs. n. Virg. *Het ſcheerſel van een wever.* Voſſius wil dat men *Subtemen*, en niet *Subtegmen* moet lezen.

SUBTĔNDŎ, ĭs, ĕndī, ĕnsŭm, ĕrĕ. Catul. *Van onderen ſpannen, rekken.*

SŬBTĔNTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Plaut. *Iemand een weinig of eenigzins beproeven.*

SŬBTĔNTŬS, ă, ŭm. Cato. *Onder geſpannen, geſpannen.*
Lectus loris ſubtentus. Cato. *Een bed, op riemen geſpannen.*

SUBTĔNŬIS, ĭs. m. & f. ŭĕ, ĭs. n. Varr. *Wat, of tamelyk dun, teeder, of tenger: aan de dunne, tengere, of teedere kant.*
Subtenues ſetæ. Varr. *Dunne borſtels of haaren.*

SŬBTĔR. præp. Cic. Virg. *Onder.* Deze *præpoſitio* regeert meeſt een *accuſativus*, 't zy 'er beweginge by is of niet.
Subter mœnia. Stat. *Onder de muuren of wallen.*
Subter littore. Virg. *Aan 't ſtrand.*

* Subter. Cic. *Beneden, om laag.*

SŬBTĔRDŪCO, ĭs, dūxī, ductŭm, dūcĕrĕ. Plaut. *Zig heimelyk weg begeven: ſtilletjes vertrekken.* Se clam ſubterduxit. Plaut. *Hy heeft zig heimelyk weg begeven, is ter ſtuik vertrokken.*

SŬBTĔRFLŬO, ŭĭs, xī, xŭm, sŭbtĕrflŭĕrĕ. Plin. H. *Onder heen, of door vloeyen.*
Torrente minaciter ſubterfluente. Plin. H. *De ſtroom met gedruis onder door vloeyende.*

SŬBTĔRFŬGĬO, ĭs, fūgī, fŭgĭtŭm, fŭgĕrĕ. Cic. *Heimelyk ontvlieden, ontvlugten, ontkomen, ontſnappen.*

* Subterfugere pœnam. Cic. *De ſtraf ontgaan, ontkomen, vermyden, ontwyken.* Periculum. Cic. *Het gevaar vermyden, ontwyken, ontloopen.*

SŬBTĔRLĂBŎR, bĕrĭs, lāpsŭs sŭm, lābī. Virg. *Onder, of onder door loopen, ſtroomen, vloeyen.*

SŬBTĔRLĪNO, ĭs, sŭbtĕrlēvī, sŭbtĕrlĭtŭm, sŭbtĕrlĭnĕrĕ. Plin. H. *Onder aan, of van onderen wryven, zalven, beſtryken.*

SŬBTĔRMĔŎ, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Plin. *Van onderen gaan.*

SŬBTĔRO, ĭs, sŭbtrīvī, sŭbtrītŭm, sŭbtĕrĕrĕ. Colum. *Malen, ſtampen, aan ſtukken ſtooten, of breken, verbryzelen.*

SŬBTĔRRĀNĔŬS, ă, ŭm. Colum. *Onderaardſch.*

SŬBTEXO, ĭs, xŭī, xtŭm, tĕxĕrĕ. Liv. *Onder of by weven:* Ook, *by of agter voegen.*
Singulis corporum morbis remedia ſubtexemus. Plin. *Wy zullen agter yder ziekte van 't lichaam de genezinge by voegen.*
Cœlum ſubtexere fumo. Virg. *Den hemel met rook of damp bedekken.*

SŬBTĬLIS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Lucret. *Dun, klein, fyn.*

* Subtilis. Cic. *Scherpzinnig, diepzinnig, ſpitsvinnig, ſchrander, doortrapt, kloek.*
Subtilis argumentatio. Quintil. *Een ſcherpzinnige, ſpitsvinnige, verſtandige, ſchrandere redeneringe.*

* Hoc ſubtiliorem fecit multorum gulam. Colum. *Dit heeft vele menſchen lekkerder of fyner van tong gemaakt.*

* Succus ſubtiliſſimus. Plin. H. *Een zeer dunne doordringende vogt of zap.*

SŬBTĬLĬTĀS, ātĭs. f. Cic. *Scherpzinnigheid, ſpitsvinnigheid, ſchranderheid, kloekheid van verſtand.*

* Subtilitas ſcriptorum. Cic. *Schranderheid, ſcherpzinnigheid, beſchaafdheid van ſchriften.*

* Subtilitas ſculpturæ. Vitruv. *Zinlykheid, cierlykheid, aardigheid van een ſtuk ſnywerk.*

* Subtilitas. Quintil. *Schranderheid, diepzinnigheid, makkerheid van geeſt.*

* Subtilitas muliebris. Vitruv. *Vrouwelyke teergerheid, weigemaaktheid.*

SŬBTĬLĬTĔR. adv. Cic. *Scherpzinniglyk, diepzinniglyk, ſpitsvinniglyk.* Ook, *op een zinlyke, aardige, cierlyke, konſtige wyze.*
Ædificium ſubtiliter perfectum. Vitruv. *Een gebouw, met groote konſt volmaakt, voltooid.*

SŬBTĬMĔŎ, ēs, ŭī, sŭbtĭmētĕrĕ. Cic. *Benaauwen vreezen, beduyt, of beſchroomd zyn.*

SŬBTRĂHO, sŭbtrāhĭs, xī, ctŭm, sŭbtrāhĕrĕ. Plaut. *Iets zagtjes, of ſtaalwyze onttrekken, ontnemen, ſtelen.*
Subtrahere aliquid alicui. Plaut. *Iemand iets zagtjes afhandig maken, ontnemen, ontſtelen.*

* Subtrahere è pondere. Plin. H. *Van 't gewigt onttrekken, ontnemen, verminderen.*
Subtrahere ſe ab omni Reipublicæ parte. Cic. *Zig van alle Staats zaken onttrekken.*
Aſpectu alicujus ſe ſubtrahere. Virg. *Zig iemands gezigt onttrekken.*
Hunc bello fortuna ſubtraxit. Liv. *De Fortuin heeft hem uit den oorlog getrokken, gered.*

SŬBTRĬSTĬS, ĭs. m. & f. ĕ, ĭs. n. Ter. *Eenigzins droevig of bedroefd.*

SŬBTRĪTŬS, ă, ŭm. Plaut. *Onder aan of om laag verſleten.*

SŬBTŬNDŎ, ĭs, tŭdī, tūsŭm, ĕrĕ. Tibul. *Van onder ſtooten, kloppen, ſlaan, kneuzen.*

SŬBTŬRPĬCŬLŬS, ă, ŭm. Cic. *Wat, of eenigzins ſchandelyk.*

SŬBTŬRPĬS, ĭs. m. & f. ĕ, ĭs. n. Cic. Idem.

SŬBTŬS. adv. Varr. *Onder, onder aan.*

SŬBTŬSŬS, ă, ŭm. Tibul. *Geknevel'd, dik geſlagen.*
Flet teneras ſubtuſa genas. Tibul. *Zy ſchreit met haare teedere dik geſlagene wangen, of haar teedere koonen dik geſlagen bebbende.*

SŬBŬCŬLĂ, æ. f. Hor. *Een hembd.*

* Subucula. Feſt. *Een ſoort van koek,* die men aan de Goden offerde.

SUBŬCŬLĀTŬS, ă, ŭm. Quint. *Een hembd aan hebbende.*

SŬBVĔCTĬO, ōnĭs. f. Cæſ. *Voering, brenginge, toevoer.*

SŬBVĔCTŎ, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Colum. *Iemand toevoeren, brengen.*
Subvectare cimbâ. Virg. *Met een ſchuit of boot voeren.*

SŬBVĔCTŬS, ūs. m. g. Tac. *Zie* Subvectio.

SŬBVĔHO, ĭs, xī, ctŭm, vĕhĕrĕ. Ter. Cic. *Voeren, toevoeren, brengen* in allerhande tuig.

SŬBVĔNĬO, ĭs, vēnī, vĕntŭm, vĕnīrĕ. Cicer. *Onderſtand doen, te hulp komen, by ſpringen, helpen, byſtaan.*
Apollo, mihi ſubveni! Plaut. *Apollo help my! ſta my by!*

* Subvenire. Plin. H. *Helpen, of verligtinge geven;* by voorbeeld, *een zieke,* als men van geneesmiddelen ſpreekt.
His malis ſubvenit ratio victûs. Celſ. *De matigheid van ſpys en drank helpt of geneeſt die qualen.*
Huic rei ſubventum eſt à nobis. Cic. *Die zaak is door ons geholpen, op zyn ſtel gebragt.*

SŬBVĔNTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. *Zie* Subvenio.

SŬBVĔRĔŎR, rĕrĭs, vĕrĭtŭs sŭm, vĕrērī. Cic. *Een weinig vreezen, beduyt, beſchroomd, of bekommerd zyn.*

SŬBVĔRSO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Plaut. *Zie* Subverto.

SŬBVĔRSŬS, ă, ŭm. Plaut. *Ter neder geſmeten, geworpen, om verre geſmeten, om gekeerd, om geſmeten, om geworpen, 't onderſte boven gekeerd, geſmeten, geworpen.*

SŬBVĔRTO, tĭs, vĕrtī, vĕrsŭm, vĕrtĕrĕ. Ovid. Plin. H. *Het onderſte boven keeren: ter neder, of om verre werpen, ſmyten.*
Antiqua beneficia ſubverteris, niſi illa poſterioribus cumnles. Plin. J. *Gy zult de oude weldaden om verre ſmyten, ten zy gy de zelve met nieuwe vermeerdt.*

* Subvertere domum. Tac. *Een huisgezin bederven, tot verderf brengen, verdelgen.*
Subvertere aliquem. Tacit. *Iemand met een valſche beſchuldiging bederven.*

SŬBVĔSPĔRŬS. Vitruv. *De weſte wind, na den zuidweſten.*

SŬBVĔXŬS, ă, ŭm. Liv. *Opwaarts gewelfd, of gelyk een boog opgaande.*

SŬBVĪRĬDĬS, ĭs. m. & f. dĕ, ĭs. n. Celſ. Plin. H. *Groenagtig,*

Digitized by Google

aan de groene kant: tamelyk of eenigzins groen.
SŪBŪLĂ, æ. f. Colum. *Een ſchoenmakers elſe.*
SŪBŪLCŪS, i. m. Colum. *Een varken hooder of dryver.*
SŪBŪLO, ōnis. m. Plin. H. *Een ſoort van hart met enkele hoornen zonder takken.*
† Subulo. Varr. *Een fluit ſpeler.*
SŪBVŎLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Om hoog vliegen.*
SŪBVŎLVO, is, sūbvŏlvī, ūtūm, vĕrĕ. Virg. *Rollen, wentelen.*
Manibus ſubvolvere ſaxa. Virg. *Steenen met handen rollen, wentelen.*
SŪBŪRBĀNĬTĀS, ātis. f. Cic. *Een buurt by of rondom een ſtad.*
SŪBŪRBĀNŪM, i. n. g. Cic. *Een huis of woning in de voorſtad, dat onder, of buiten de ſtad.*
SŪBŪRBĀNŪS, ă, ūm. Cic. *Dat in een voorſtad legt of is.*
Hortus ſuburbanus. Cic. *Een tuin in een voorſtad.*
SŪBŪRBĬUM, ĭi. n. Cic. *Een voorſtad.*
SŪBŪRGĔO, ēs, ērĕ. Virg. *Een weinig, tamelyk, of eenigzins perſen, vergen.*
SŪBŪRO, is, ūſsī, ūſtūm, ūrĕrĕ. Suet. *Een wemig, of ligtjes branden, ſchroeyen: zengen.*
SŪBVŬLTŬRĬŪS, ă, ūm. Plaut. *De gieren wat gelykende, roof of ſteel ziek.*
SŪCCĔDĀNĔŪS, ă, ūm. Plaut. *In een anders plaats komende, of volgende.*
SŪCCĔDO, is, cēſsī, cēſsūm, cēdĕrĕ. Virg. *In treden, in gaan.*
Tecto ſuccedere. Virg. *Onder dak komen*, dat is, *in huis treden, gaan.*
Uſque ad munitiones nimia hoſtis fiducia ſuccedit. Front. *De vyand komt met een overgroote ſtoutheid tot aan onſe borſtweringe.*
Ad montes ſuccedere. Liv. *Na de bergen gaan, de bergen genaken, naderen.* Muris. Liv. *De wallen naderen, genaken.*
* Succedere in locum alterius. Cic. *In een 's anders plaats komen, treden.*
In ſtationem ſuccedere. Cic. *In een 's anders plaats na de wagt treden, een wagt afloſſen.*
* Succedere in paternas opes. Liv. *In 's bezit van zyn vaderlyke of erfgoederen treden.*
* Succedere alicui in cauſis. Cic. *Na een ander pleiten.*
* Succedere. Ter. *Wel uitvallen, gelukken.*
Militia ſuccedit talibus ducibus. Liv. *De krygh gelukt wel onder zulke Veldoverſten.*
Reliqua ex ſententia ſuccedunt. Cic. *De andere dingen gelukken na wenſch.*
* Succeſſit. Plin. H. *Het is gebeurt.*
Si ſucceſſerit hominem alienari mente. Plin. H. *Indien 't gebeurt, dat die man van zyn verſtand werd beroofd.*
SŪCCENDO, is, di, sūm, sūccendĕrĕ. Liv. *Aan of ontſteken, ontvonken, in brand ſteken.*
SŪCCENSĔO, ēs, sŭī, sūccēnsērĕ. Cic. *Toornig, gram, of gebelgd worden.*
Id nunc ſuccenſes mihi. Ter. *Gy zyt nu daar over tegen my verſtoord, vergramd, gebelgd.*
SŪCCENSŪS, ă, ūm. Cic. *Onder aan geſteken, in brand geſteken.*
Ignibus ſuccenſis torreri. Ovid. *Door onder aangeſteke vyeren gebraden worden.*
Amore alicujus ſuccenſus. Ovid. *Door liefde tot iemand ontvonkt, brandende.*
Irâ ſuccenſus. Sil. Ital. *Door gramſchap ontſteken.*
Mero multo ad bella ſuccenſus. Sen. Trag. *Door veel wyn drinkens tot den ſtryd opgewekt, aangemoedigd.*
SŪCCENTŬRĬĀTŬS, ă, ūm. Ter. Ego in inſidiis ero ſuccenturiatus. Ter. *Ik zal in een hinderlage leggen om tot hulp toe te ſchieten.* Men noemde *Subcenturiati* de genen, die aangenomen wierden om der vermiſte krygsknegten plaats in een bende van honderd koppen te vullen.
SŪCCENTŬRĬO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Feſt. *Een ander in de plaats van een vermiſte in een bende van honderd man ſtellen.*
SŪCCĔRDĂ, æ. f. g. Feſt. *Varkens ſtront.*
SŪCCERNO, is, crēvī, crētūm, sūccērnĕrĕ. Plin. H. *Ziften, teemzen.*
SŪCCESSĬO, ōnis. f. Cicer. *Volginge, tredinge in iemands plaats.*
Succeſſio in locum Antonii. Brut. ad Attic. in Epiſt. ad Brut. 17. *Na volginge, tredinge in de plaats van Antonius.*
* Amotio doloris ſucceſſionem efficit voluptatis. Cic. *De benéminge van hartzeer verwekt een gevolg van blydſchap.*
SŪCCESSŎR, ōris. m. Cic. *Een navolger, nazaat.*
SŪCCESSŪM, i. n. *Zie* Succeſſus.
SŪCCESSŬS, ūs. m. Liv. *Vitkomſt, uitſlag*, ten goeden of ten quaden.
Succeſſu exultans Chorœbus. Virg. *Chorœbus door den goeden uitſlag opſpringende, blyde of aangemoedigd.*
Carere ſucceſſu. Ovid. *Geen goeden uitſlag hebben, qualyk gelukken, uitvallen.*
* Succeſſus hoſtium. Cæſ. *De aanvaderinge van den vyand.*
SŪCCĪDĂ *allem.* Plin. *of* Succida Lana. *Zie* Succidus.
SŪCCĪDĀNĔŪS, ă, ūm. Hoſtia ſuccidanea. Feſt. *Een tweede ſlagtoffer, om de misſlagen in de eerſte te verbeteren.*
SŪCCĪDĬA, æ. f. Cic. *Een ſtuk of zyde gezouts ſpek, of varkens vlees.*
SŪCCĪDO, is, sūccīdī, sūccīsūm, sūccīdĕrĕ. Colum. *Af ſnyden, ſnyden.*
Frumenta ſuccidere. Cæſ. *Het koren ſnyden, maayen.*
SŪCCĬDO, is, sūccĭdī, sūccĭdĕrĕ. Plaut. *Vallen, nedervallen.*
SŪCCĬDŬS, ă, ūm. Plaut. *Vogtig, vol vogt.*
Succida lana. Celſ. Colum. *Wolle zoodanig als die is afgeſchoren;* Want gelyk Varro zegt, men ſchoor de ſchapen niet dan op heete dagen als ze begonden te zweeten: zoo dat dit woord van *Succus* komt, en niet van *Succido*, waarom ook de tweede lettergreep kort is.
SŪCCĬDŬŬS, ă, ūm. Ovid. *Dat ligtelyk valt.*
Succiduum genu. Ovid. *Een wankelende, van vreeze bevende knye.*
SŪCCĬNCTŬS, ă, ūm. Ovid. *Opgegord, de kleederen opgegord hebbende.*
Gladio ſuccinctus. Liv. *Met een zwaard omgord.*
Urbs ſuccincta portubus. Cic. *Een ſtad met havens omringd.*
SŪCCĪNĔŬS, ă, ūm. Plin. H. *Van amber.*
SŪCCĬNGO, gis, xī, ctūm, gĕrĕ. *Omringen, omgorden.*
Succingere ſe terrore. Plin. J. *Zig met een ſchrik makende, of vreeſelyke lyfwagt omringen, doen bewaren.*
SŪCCĬNO, is, ĭnŭī, sūccĭnĕrĕ. Hor. *Iets zeggen na dat een ander geſproken heeft.*
SŪCCĪNŪM, ī. n. Tac. *Amber.*
SŪCCĪSĬVŬS, ă, ūm. *Zie* Subſecivus.
SŪCCĪSŬS, ă, ūm. Liv. *Om lang, aan de voet, onder af geſneden, gekapt, gehouwe.*
SŪCCLĀMĀTĬO, ōnis. f. Liv. *Een geroep of geſchreeuw na een vertoog.*
SŪCCLĀMO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Liv. *Een geroep of geſchreeuw maken.*
Ad aliquid ſucclamare. Liv. Ad hoc cùm ſucclamatum eſſet. Liv. *Toen men na dit een groot geſchreeuw gemaakt hadde.*
* Succlamari. Quintil. *Over al van geſproken worden, op de tongen ryden.*
In illa virgine publica ſucclamat invidia. Quintil. *De algemeene nyd of haad ſchreeuwt of tiert tegen deze maagd.*
SŪCCŌLLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Suet. *Op den hals of de ſchouders dragen.*
SŪCCŌSŬS, ă, ūm. Colum. Celſ. *Vol ſap of vogt.* Columella zegt *Succoſior.*
SŪCCRĔSCO, ſcis, crēvī, crētūm, crēſcĕrĕ. Colum. *Onder of beneden groeyen*, van kruiden.
Succreſcere gloriæ ſeniorum. Liv. *Den roem zyner voorouderen deelagtig worden.*
Non mediocris Orator veſtræ ſuccreſcit ætati. Cic. *Geen gering reden voorder zal uw plaats na winnemen.*
* Succreſcere. Plaut. *Allengsjes groeyen, toenemen, inkruipen.* Van ondeugden, enz. geſproken.
SŪCCŬBŬS, i. m. g. Ovid. *Een overſpeler, hoerevoogd, hoerejager.*
SŪCCŪDO, is, sūccūdī, sūccūsūm, sūccūdĕrĕ. Varr. *Onder, heimelyk, of onder den duim ſmeden.* Ook, *ſmeden.*
Loricas ſuccuderunt Galli è ferro. Varr. *De Gaulen ſmeeden borſt-harnaſſen van yzer.*
SŪCCŪMBO, is, cŭbŭī, cŭbĭtūm, cŭmbĕrĕ. Liv. *Onderleggen.*

Oneri

Digitized by Google

Oneri ſuccumbere coacta plebs. Liv. *Het gemeene volk wierd gedwongen onder den laſt te leggen.*

* Succumbere. Cic. *Onder leggen, het onderſpit delven, bezwyken, wankelen, de moed verloren geven.*

* Culpæ ſuccumbere. Virg. *Onder een misſlag leggen*, dat is, *tot een misſlag vervallen, een misſlag begaan.*

Doloribus ſuccumbere. Cic. *Onder de pynen bezwyken.*

Fortunæ ſuccumbere. Cic. *Onder zyn ongeluk bezwyken.*

Precibus alicujus ſuccumbere. Cic. *Door iemands beden overwonnen, bewogen worden.*

Virtutem vidit ſuccumbere. Ovid. *Hy beeft de deugd of dapperheid zien bezwyken.*

Lumina neſcia ſuccumbere ſomno. Ovid. *Oogen, die door geen ſlaap overwonnen of bekropen worden, die voor geen vaak wyken, of door geen ſlaap bezwyken.*

Vitia ſuccumbunt virtutibus. Sen. Ph. *De ondeugden wyken voor de deugden.*

Philoſopho ſuccubuit Orator. Cic. *De Redenvoerder wierd door den Wyſgeer overwonnen.*

SŪCCŪRRO, īs, sūccūrrī, sūccūrsūm, sūccūrrĕrĕ. Cæſ. *Te hulp loopen, komen, toeſchieten: helpen, byſtaan: onderſtand doen.*

Miſeris ſuccurrere. Virg. *De ellendigen helpen, onderſtand doen, te hulp komen.*

* Succurrere. Cic. *Voortgaan, voort of toe treden.*

Licèt minæ impendeant, ſuccurram atque ſubibo. Cic. *Hoewel my dreigementen over 't hoofd hangen, zal ik egter toetreden en voortgaan.*

* Succurrere. Cic. *In de gedagten komen, in den zin ſchieten.*

Ut quidque ſuccurrit libet ſcribere. Cic. ad Attic. *Het luſt my alles zoo als 't my in 't hoofd ſchiet te ſchryven.*

Nunquam fragilitas veſtra ſuccurrit. Sen. Ph. *Uwe broosheid komt nooit in uwe gedagten: Gy erinneert u zelven uwe vergankelykheid niet.*

SŪCCŪS, ī. m. Cic. Colum. *De vogt of ſap* in de licchamen van dieren, en in planten.

Succus arboris. Plin. H. *Het ſap van een boom.*

** Succus orationis. Cic. *De kragt, klem, doordringendheid van een vertoog.*

SŪCŪSSĀRIŪS, ĭī. Non. & SŪCCŪSSĀTŌR, ōrĭs. m. Lucil. Succuſſator equus. Lucil. *Een paard dat zyn ryder ſchokt, een hard dravend paard.*

SŪCCŪSSĬO, ōnĭs. f. Sen. *Schuddinge, ſchokkinge, draf.*

Succuſſio terræ. Sen. Ph. *Een aardbeving.*

SŪCCŪSSŌR, ōrĭs. Lucil. *Zie* Succuſſator.

† SŪCCŪSSO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Accius apud Nonium. *Schudden, ſchokken*, gelyk een dravend paard zyn ryder doet.

SŪCCŪSSŪS, ūs. m. Poëta apud Cic. *Schuddinge, ſchokkinge.* Men vind niets dan de *ablativus Succuſſu.*

SŪCCŪTĬO, īs, sūccūſī, sūccūſūm, sūccūtĕrĕ. Ovid. *Schudden, ſchokken.*

SŪCTŪS, ūs. m. Plin. H. *Zuiginge.* Men vind niets dan de *ablativus Suctu.*

SŪCŪLĂ, æ. f. Plaut. *Een varkje, zogje.*

* SŪCŪLÆ, ārūm. Cic. *De zeven ſterren Hyades genoemd.*

* Sucula. Vitruv. *Een draaymolentje, pers-molentje.*

* Sucula. Plaut. *Een ſoort van onderkleed*, gelyk een kamizool, enz.

SŪDĀBUNDŪS, ă, ūm. Ovid. *Sterk zweetende, zeer bezweet, nat van zweet.*

SŪDĀRĬŪM, ĭī. n. Catul. *Een zweet- of neusdoek.*

SŪDĀTĬO, ōnĭs. f. Sen. Ph. *Zweetinge.*

* Sudatio. Vitruv. *Een zweet-plaats of vertrek in een bad.*

SŪDĀTŌR, ōrĭs. m. Plin. H. *Die veel zweet, een zweeter.*

SŪDĀTŌRĬŪM, ĭī. n. Sen. Ph. *Een zweet-vertrek in badſtoven.*

SŪDĀTŌRĬŪS, ă, ūm. Plaut. *Zweet verwekkende, dienſtig om te zweeten.*

SŪDĀTRĬX toga. Martial. *Een bezweete tabbaard, een van zweet vette tabbaard.*

SŪDĀTŪS, ă, ūm. Claud. *Gezweet, uitgezweet.*

SŪDĒS, ĭs. f. Cæſ. *Een ſtaak, tuinſtaak.*

Sudibus inter ſe concurrere. Liv. *Met ſtaken, of groote lange ſtokken vegten.*

* Sudes. Plin. H. *Een ſoort van viſch.*

SŪDO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Zweeten.*

Sudant ſaxa humorem. Lucret. *De ſteenen zweeten, geven, waaſſemen, of werpen een vogt uit gelyk zweet.*

Nemora ubi balſama ſudantur. Tac. *Boſſchen daar den balſem uit de boomen zypt.*

Quercus ſudabunt roſcida mella. Virg. *De eike boomen zullen een dauw van honig geven.*

Sudare ſanguine. Liv. *Bloed zweeten.*

* Sudare. Ter. *Met moeite, grooten yver, of ernſt arbeiden: zyn beſt doen, wyt aanwenden.*

Pro communibus commodis ſudare. Cic. *Voor 't gemeene welvaren zwoegen, arbeiden.*

SŪDŌR, ōrĭs. m. Cic. *Zweet.*

* Sudor. Cic. *Groote, zware, moeilyke arbeid: laſtig werk.*

SŪDŪM, ī. n. Plaut. Cic. *Schoon, helder, klaar weder.* Men verſtaat'er *tempus* onder.

SUECIĂ, æ. f. Cic. *Zweden.* Een Ryk in Europe.

SŪESCO, ſcĭs, sŭēvī, sŭētūm, sŭeſcĕrĕ. Cic. *Gewend of gewoon zyn.* Men vind de *præſens* en *præteritum* zelde.

SŪĒTŪS, ă, ūm. Liv. *Gewend, gewoon.*

Suetus ferre manum in prælia. Virg. *Gewend, gewoon te ſtryden.*

Suetæ ſuis legibus urbes. Cic. *Steden aan hare eigen wetten gewend.*

* Suetus. Tac. *Gewoonelyk, gewoon.*

Sueta adulatio. Tac. *Gewoonelyk gevlei.*

SŪEVĬĂ, æ. f. *Zweden*, een geweſt in Duitſchland.

SŪFFĂRCĬNĀTŪS, ă, ūm. Ter. *Iets onder de kleederen dragende.*

Suffarcinati incedunt. Plaut. *Zy gaan met iets, dat zy onder hunne kleederen dragen.*

SŪFFĂRRĀNĔŪS, ă, ūm. Plin. *Dat meel of koren na een leger, ſtad, enz. draagt.*

SŪFFECTŪS, ă, ūm. in alterius locum. Liv. *In een's anders plaats geſteld, gezet.*

Patri ſuffectus. Tac. *In plaats van zyn vader geſteld.*

* Suffectus. Virg. *Gevlakt.*

Maculis ſuffecta genas. Valer. Flacc. *Gevlakte wangen hebbende.*

SŪFFĔRO, fĕrs, sŭſtŭlī, sŭblātūm, sŭffĕrrĕ. Cic. *Verdragen, uitſtaan, doorſtaan, lyden, harden, dulden.*

Laborem ſufferre. Plaut. *Arbeid uit of doorſtaan, uitharden.*

Sufferre mulctam. Cic. *Een boete uitſtaan, betalen.*

Pœnam ſceleris ſufferre. Cic. *Straffe van zyn miſdaad dragen, lyden.*

SŪFFERTŪS, ă, ūm. Sen. Ph. *Vervuld, gevuld, vol, opgepropt.*

SŪFFERVĔFĂCĬŌ, ēcī, ăctūm, ĕrĕ. Plin. *Een weinig heet maken, of doen zieden.*

SŪFFERVĔFĂCTŪS. *Zie* Subferveſactus.

SŪFFERVĔFĬO. *Zie* Subferveſio.

SŪFFERVĔO, ēs, bŭi, ērĕ. Plin. *Een weinig heet zyn, of zieden.*

SŪFFĔS, ĕtĭs. m. Liv. *Een Burgermeeſter, of Overheid van Karthago.*

SŪFFĬCĬO, ĭs, sūffēcī, sūffĕctūm, sūffĭcĕrĕ. Cic. *Genoeg zyn.*

Mihi tua voluntas ſuffeciſſet. Plin. H. *Uwe goede wille of genegentheid zoude my genoegzaam zyn geweeſt, of voldaan hebben.*

Ne ſerviles quidem cruciatus illi ſuffecerint. Tac. *De ſlaafſche pynigingen zelve, zouden voor hem niet genoeg, niet te veel of niet te ſtraf hebben geweeſt.*

* Umbo non ſufficit ictibus. Virg. *Het ſchild is niet beſtandig of ſterk genoeg tegen de ſlagen.*

Animus ſufficit malis. Ovid. *De moed of het gemoed is beſtandig, ſtandvaſtig genoeg om de of die rampen te dragen.*

Suffecit ille truci ſarcinæ. Sen. Ph. *Hy was ſterk, kragtig, of magtig genoeg om die zware laſt te dragen.*

* Sufficit hic mons alimentis hominum. Liv. *Die berg is genoegzaam, of vrugtbaar genoeg tot der menſchen voedſel of onderhoud.*

* Scribæ non ſufficiunt. Cic. *Daar zyn geen Schryvers genoeg.*

* Sufficere. Virg. *Verzorgen, verſchaffen, beſchikken.*

Sufficere paſtoribus umbram, & pecori frondem. Virg. *De harders ſchaduwe of gelommer en het vee gras verſchaffen.*

* Sufficere. Virg. *In een's anders plaatſe ſtellen, zetten.*

Conſulem in locum alterius ſufficere. Liv. *Een Burgermeeſter*

Digitized by Google

in een's anders plaats ſtellen, zetten.

* Sufficere. Cic. *Verwen:* ook, *beſmetten.*

SŪFFICIĒNTĒR. adv. Digeſt. *Genoeg, genoegzaam.*

SŪFFIGO, gis, ſūffixī, ſūffixūm, ſūffigĕrĕ. Hor. *Aanhegten, vaſtmaken, aannagelen.*

Suffigere in cruce *of* cruci. Cic. *Aan een kruis nagelen, kruisigen.*

** Stimulos dolori ſuffigere. Sen. Trag. *De ſmart, of pyn ſcherper prikkelen aanzetten, of zwaarder maken.*

SŪFFIMĔN, ĭnis. n. Ovid. *Reukwerk om te branden.*

SŪFFIMENTŪM, ī. n. Cic. *Zie* Suffimen.

SŪFFIO, is, īvī, ītūm, īrĕ. Plin. H. *Een plaats met reukwerken berooken, met reuk of geur vervullen.*

SŪFFITĬO, ōnis. f. Plin. H. *Doorrookinge met reukwerken, vervulling met reuk of geur.*

SŪFFITŌR, ōris. Plin. H. *Een maker van reukwerken.*

SŪFFĪTŪS, ūs. m. Plin. H. *Doorrookinge, vervullinge met reukwerken, of geuren.*

SŪFFĪTŪS, ă, ūm. Colum. *Met reuk of geur doortrokken, vervuld.*

SŪFFIXŪS, ă, ūm. Luc. *Doorregen, doorgrieſd, doorgeſtoken:* ook, *aangehegt.*

SŪFFLĀMĔN, ĭnis. n. Juven. *Zeker tuig,* om de raders van een karos of wagen in het afgaan van een berg te wederhouden. *Een rad-ſparre, of wielſtok.*

SŪFFLĀMĬNO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Sen. Ph. *De raders of wielen van een rytuig met een rad ſparre of wielſtok wederhouden.*

SŪFFLĀTĬO, ōnis. f. Plin. H. *Een water-blaasje boven op 't water:* ook, *opblazinge.*

SŪFFLĀTŪS, ă, ūm. Plin. H. *Opgeblazen, vervuld met wind of adem.*

Multiplici ſcientia ſufflatus. Varr. apud Non. *Opgeblazen, trots hoogmoedig door veelerhande kennis.*

SŪFFLĀTŪS, ūs. m. Sen. Ph. *Adem, of blazinge.*

Monſtrum illud ſufflatu deurit quacumque inceſſit. Sen. Ph. *Dat gedrogt brand of ſchroeit met zyn adem, of aanblazing, alles daar het gegaan heeft.*

SŪFFLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plin. H. *Opblazen, aanblazen,* van vyer om 't te doen branden.

Sufflare buccas. Plaut. *De wangen of koonen opblazen.*

Sufflare ignem. Plin. H. *Het vyer op- of aanblazen.*

* Sufflavit neſcio quid uxori. Plaut. *Hy heeft iets, ik weet niet wat, myn vrouw in 't oor geblazen, gezegt, geluisterd.*

* Sufflare. Plin. H. *Waayen.* Van wind.

SŪFFŌCĀTĬO, ōnis. f. Plin. H. *Worginge, verſtikkinge.*

SŪFFŌCO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. Ovid. *Worgen, verſtikken:* ook, *perſen, prangen, benauwen.*

* Suffocare urbem fame. Cic. *Een ſtad door hongers nood prangen, benauwen.*

SŪFFŌDĬO, ĭs, ſūffōdī, ſūffōſſūm, ſūffōdĕrĕ. Colum. *Onder of van onder graaven, delven, ſpitten.*

Suffodere montem. Plin. H. *Onder een berg graven, delven, ſpitten.*

* Suffodere equos. Cæſ. *Paarden doorſteken, doorrygen, doorſtooten,* met een zwaard, pick, enz.

SŪFFŌSSĬO, ōnis. f. Vitruv. Sen. Ph. *Het onder of van onderen graven, ſpitten, delven.*

SŪFFŌSSŪS, ă, ūm. Plin. H. *Onder of van onderen gegraven, gedolven, geſpit.*

SŪFFŌSSŪS equus. Cæſ. *Een doorſteken, doorſtooten paard.*

SŪFFRĀGĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Gevinge van zyn ſtem voor iemand.*

Facilis ſuffragatio pro ſalute. Cic. *Het geven van zyn ſtemme tot iemands behoudeniſſe is gemakkelyk: Men word ligtelyk bewogen zyn ſtemme tot iemands behoudeniſſe te geven.*

SŪFFRĀGĀTŌR, ōris. m. Cic. *Die zyn ſtem aan iemand tot een ampt geeft.*

SŪFFRĀGĪNŌSŪS, ă, ūm. Colum. *De knieboog of ſtegel in de agterſte beenen hebbende.* Van oſſen en paarden geſproken.

Mula ſuffraginoſa. Colum. *Een muil-ezelinne, die een knieboog of de ſtegel heeft.*

SŪFFRĀGĬUM, ĭī. n. Cic. *Een ſtem voor iemand tot een ampt, ſtem van een Regter,* enz.

Eblandita ſuffragia. Cic. *Afgevleide, afgetroggelde ſtemmen.*

Ferre ſuffragium de capite alicujus. Cic. *Zyn ſtem over iemands leven of dood geven.*

SŪFFRĀGO, ginis. f. Colum. *Een knieboog, de ſtegel* in de agterſte beenen van oſſen of paarden, muil-ezels.

* Suffragines vitis. Colum. *Scheuten uit de onderſte ſtam van een wynſtok.*

SŪFFRĀGŌR, āris, ātūs sūm, āri. Cic. *Zyn ſtemme geven, ſtemmen.*

Suffragari alicui legi. Cic. *Zyn ſtemme voor of tot een wet geven? Een wet of keure toeſtemmen.*

Laudibus cujuſpiam ſuffragari. Lent. ad Cic. *Iemands lof toeſtemmen, bevorderen.*

Suffragari alicui ad Conſulatum. Cic. *Iemand zyn ſtem tot het Burgermeeſterſchap geven.*

* Suffragatur ſtatus cœli. Celſ. *De geſteltenis des hemels, of de lugtſtreek begunſtigt dit,* dat is, *is hier goed of voordeelig toe.*

Huic conſilio ſuffragabatur illa res. Cæſ. *Die zaak bevorderde dezen raad, of dit voornemen.*

Nullis ſuffraganibus meritis nemo honore afficitur. Cic. *Niemand word geëert zonder tuſſenkomende verdienſten.*

SŪFFRENĀTĬO, ōnis. f. Plin. H. *Vaſtmakinge der ſteenen,* in een gewelf, enz.

SŪFFRĬCO, ās, cŭī, ctūm, cārĕ. Colum. *Afwryven: zagtjes, zoetjes wryven.*

Sufficare palpebras medicamento. Celſ. *De wynbraauwen met balſem wryven.*

SŪFFRĪNGO, gis, ſūffrīnxī, ſūffrīnctūm, gĕrĕ. Plaut. Cic. *Breken, aan twëen breken.*

Crura alicui ſuffringere. Cic. *Iemand de beenen breken, aan ſtukken ſlaan.*

SŪFFRĬO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Col. *Kleintjes kruimelen.*

SŪFFŪGĬO, gis, ſūffūgī, ſūffūgĕrĕ. Liv. *Heimelyk vlugten.*

In tecta ſuffugere. Liv. *In de huizen vlugten, vlieden.*

Senſum ſuffugere. Lucret. *Niet gezien konnen worden, onzigtbaar zyn.*

Natura Deûm ſuffugit tactum manum. Lucret. *De Goden konnen met geen handen getaſt worden.*

SŪFFŪGĬŪM, ĭī. n. Ovid. Quintil. *Een toevlugt, wyk of ſchuilplaats.*

SŪFFŪLCĬO, cis, ſūffūlsī, ſūffūltūm, ſūffulcīrĕ. Varr. Lucret. *Onderſchragen, onderſteunen.*

* Suffulcire. Lucret. *Onderhouden, onderſtutten.*

Cibus ſuffulcit artus. Lucret. *De ſpys of het voedſel onderhoud, verſterkt de leden of lidematen.*

SŪFFŪLTŪS, ă, ūm. Varr. *Onderſchraagd, onderſteund.*

Porticus ſuffulta columnis. Lucret. *Een galerye met pilaren onderſchraagd.*

SŪFFŪMĪGO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Celſ. *Van onderen berooken, rooken.*

Scorpione ſuper prunas compoſito vulnus ſubfumigare. Celſ. *Een wonde met een op kolen gebrade Scorpioen berooken.*

Sulphure aliquid ſubfumigare. Celſ. *Iets met zwavel berooken.*

SŪFFŪNDĀTŪS, ă, ūm. Varr. apud Non. Lapides ſuffundati. Varr. *Tot een grondſlag gelegde ſteenen.*

SŪFFŪNDO, ĭs, ſūffūdī, ſūffūsūm, ſūffundĕrĕ. Plaut. Vitruv. *Uitgieten, ſtorten, plengen.*

Vires alicui ad aliquid cibo ſuffundere. Varr. *Iemand door ſpys krachten tot iets geven.*

* Maculis ſuffundi. Stat. *Met vlakken overgoten, of bevlekt worden.*

SŪFFŪROR, āris, ātūs sūm, āri. Plaut. *Heimelyk ſtelen, ontdragen.*

SŪFFŪSĬO, ōnis. f. Celſ. *Een zinking in de oogen, als de kryſtalline vogt des zelfs glans verlieſt.*

SŪFFŪSŪS, ă, ūm. Cic. *Ergens in of op gegoten, geſtort, geplengd.*

Cruore ſuffuſi oculi. Plin. H. *Bloed roode, of bloedige oogen.*

Suffuſus rubor genis. Liv. *Schaamroodheid op de wangen blykende.*

* Malevolentiâ in cæteros ſuffuſus animus. Cic. *Een gemoed met haat en nyd tegen de anderen overgoten, vervult, ingenomen.*

* Sales ſuffuſi felle. Ovid. *Steekredenen met gal vermengd: Galbittere, zeer ſcherpe ſteek- ſchimp- of ſpot redenen.*

SŪGGĔRO, ĭs, ſūggĕſſī, ſūggĕſtūm, ſūggĕrĕrĕ. Ter. *Verſchaffen, verzorgen, bezorgen.*

Digitized by Google

Tellus ſuggerit alimenta. Ovid. *De aarde verſchaft voedſel.*
Sumptus alicui rei ſuggerere. Ter. *De onkoſten tot iets verſchaffen, bezorgen.*
* Suggerit res. Ulpian. *De zake vereiſcht het, geeft het te kennen.*
Bruto ſtatim Horatium ſuggerunt. Liv. *Zy ſtellen aanſtonds Horatius in de plaats van Brutus.*
* Suggerere. Cic. *Iemand iets erinneren, te binnen brengen, inſteken, inlusſeren.*
Si memoria defecerit, tuum eſt, ut ſuggeras. Cic. *Indien myn geheugenisſe feilt, is het uw werk, my de zaken te erinneren, te binnen te brengen.*
* Suggerere. Ulp. Æquitas reſtitutionem ſuggerit. Ulp. *De billykheid gebied de wedergevinge.*
SŪGGĔSTŪM, ī. n. Cic. *Een verheve ſpreek- preek- of vertoogſtoel,* om 't volk iets voor te dragen.
* Suggeſtum. Cic. *Een verheven beord, kent van een rivier, ſloot, vyver, enz.*
SŪGGĔSTŪS, ūs. m. Liv. *Zie* Suggeſtum.
SŪGGILLĀTĬO, ōnis. f. Plin. H. *Een buil, blaauw gezwel, blaauwe plek,* door een ſlag, enz.
* Suggillatio. Plin. H. *Laſter, laſtering, ſchendinge.*
SŪGGILLĀTŪS, ă, ūm. Plin. H. *Bont en blaauw geſlagen, vol builen, blaauwe plekken.*
* Suggillatus. Liv. *Gelaſterd, geſchonden, zwart gemaakt, zeer geſchoond.*
SŪGGILLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Ulp. *Laſteren, ſchenden: iemand zwart maken, te na ſpreken.*
* Suggillare. Petron. *Beſchimpen, verſmaden, beſpotten.*
Suggillare miſerias alicujus. Petron. *Iemands ellenden of rampen beſchimpen.*
SŪGGRĔDĬŎR, ĕris, ĕſsŭs ſum, ĕdī. Tacit. *Zaftjes, zagtjes, ſtilletjes, heimelyk gaan, treden, ſluipen.*
SŪGGRĔSSŪS, ă, ūm. Tac. *Zaftjes, zagtjes, ſtilletjes voort of ingetreden of gegaan of geſlopen zynde.* Van een verſpieder geſproken.
SŪGRŪNDA. *Zie* Subgrunda.
SŪGO, gis, xī, ctūm, gĕrĕ. Cic. *Zuigen.*
Ubera ſugere. Ovid. *Borſten, mammen van vrouwen, of uyers van beeſten zuigen.*
SŬI, sibī, sĕ. Cic. *Van zig zelven,* pronomen tertiæ perſonæ in ſingulari & plurali.
Commendatio ſui. Cic. *Pryzinge, verheffinge van zig zelven.*
SŬIMĔT, ſuimetipſius. Liv. *Van zig zelven.*
SŪILĔ, is. n. Colum. *Een varkens kot of ſchot.*
SŪILLŬS, ă, ūm. Liv. *Van een varken.*
Suilla caro. Celſ. *Varkens vlees, ſpek.*
SŪLCĀTĪM. Pompon. *Met voren, van vore tot vore.*
** SŪLCĀTŎR, ōris. m. Undæ ſulcator. Stat. *Een zee-ploeger, een zee-vaarder, een zee-man.*
SŪLCO, ās, āvī, ātum, ārĕ. Colum. *Voren in bouwland maken.*
* Æquor ſulcare. Ovid. *De zee bouwen, ter zee varen.*
* Sulcare cutem rugis. Ovid. *Het vel doen rimpelen.*
SŪLCŪLŬS, ī. m. Colum. *Een grepje om boomtjes in te planten.*
SŪLCŬS, ī. m. Cic. *Een vore in een ſtuk bouwland.*
* Sulcus. Virg. *Een grepje om wynſtokken in te poten.*
SŪLPHŬR, ŭris. n. Virg. Ovid. *Zwavel.*
SŪLPHŪRĀTĬO, ōnis. f. Sen. Ph. *Het krygen van een zwavelagtige reuk.* Sprekende van water, dat in zekere plaatſen onder de aarde loopt.
SŪLPHŪRĀTŪS, ă, ūm. Celſ. *Gezwaveld.*
Sulphurata lana. Celſ. *Gezwavelde wolle.*
Aquæ ſulphuratæ. Sen. Ph. *Na zwavel ſmakende of zwavelagtige wateren.*
SŪLPHŪRĀTĂ, ōrūm. n. plur. Martial. *Zwavelſtokken.*
SŪLPHŪRĔŪS, ă, ūm. Ovid. *Van zwavel.*
Color ſulphureus. Plin. H. *Zwavel verwe.*
SŪLPHŪRŌSŪS, ă, um. Vitruv. *Gezwaveld, vol zwavel, na zwavel riekend.*
SŪLTĬS. Plaut. Pro ſi vultis. *Indien gy lieden wilt.*
SŪM, ĕs, ĕſt, fŭī, ĕſsĕ, fūturūm ĕſsĕ. Cic. *Zyn, wezen.*
* Pompeii totum me eſſe ſcis. Cic. *Gy weet dat ik t'eenemaal een vriend of begunſtiger van Pompejus ben.*
Hæc moris Græcorum non ſunt. Liv. *Deze dingen zyn niet van de gewoonte der Grieken, zyn by de Grieken niet in gebruik.*
Ea ingenii noſtri non ſunt. Cic. *Deze dingen zyn niet van of na onzen aart of inborſt, of behagen ons niet.*
Magni ſunt oneris. Plaut. *Ze zyn van een groote laſt, dragen zwaar, of groote laſten.*
Cibi minimi eſſe. Suet. *Zeer klein van eten zyn.*
* Boni judicis eſt facere, &c. Cic. *Het is de pligt van een goed Regter, te maken, dat, enz.*
* Non eſt noſtri ingenii, Judices, huic ſubvenire. Cic. *Het gaat boven myn verſtand ô Regters, dezen te verdedigen.*
* Magni eſſe apud aliquem. Cic. *Grootelyks, of hoog by iemand geagt zyn: zeer wel by iemand ſtaan.*
* Non mihi licet eſſe Romæ. Cic. *Het is my niet geoorloft of toegelaten te Rome te zyn.*
* Ea publico periculo ſunt. Liv. *Die dingen gaan voor rekening, of ten laſte van 't gemeen.*
* Sunt mihi bis ſeptem Nymphæ. Virg. *Ik hebbe veertien Nymphen.*
* Ea medicamenta puri movendo ſunt. Celſ. *Die geneesmiddelen zyn goed om de etter uit te jagen.*
* Eras mihi mortuus. Plaut. *Ik geloofde dat gy dood waart.*
* Eſſe in poteſtate medentium. Cic. *In der Geneesmeſteren magt of handen zyn.*
* Poſtrema pagina maximæ mihi moleſtiæ fuit. Cic. *Het laatſte zyd e ſtrekte my tot zeer groote droefheid.*
* Eſt mihi melius. Cic. *Het is of gaat beter met my: Ik vare beter.*
Apud herum reſtè erat. Cic. *Het was wel met myn Meſter: Myn Heer voer wel.*
* Crudelitas eſt omnibus odio. Cic. *De wreedheid word van alle menſchen gehaat, verfoeit.*
* Bono id Roſcii fuit. Cic. *Dat ſtrekte tot voordeel of nut van Roſcius.*
* Plus unus fuerit Cato quàm omnes leges. Cic. *Het voorbeeld van Kato alleen, is meer of van grooter gewigt dan alle de wetten.*
* Ab aliquo eſſe. Cic. *Van iemands aanhang zyn.*
Hoc totum eſt à me. Cic. *Dat is alles voor my, of ten myn voordeel.*
* In animo eſt. Cic. *Ik hebbe voorgenomen.*
* In invidia eſt. Cic. *Hy is in nyd of haat; word benyd of gehaat.*
* In aliquo numero eſſe. Cæſ. *In eenig aanzien of agtinge zyn.*
* Mirifico eſſe ſtudio in aliquem. Cic. *Wonderlyke, of groote lieſde of agtinge voor iemand hebben.*
In ſuis nummis multis eſt. Cic. *Hy heeft veel geld by hem.*
* Eſto. Ter. *Het zy zoo.*
In probro ſiem. Ter. *Laat my in de ſchande of ſchuld zyn.*
SŪMEN, ĭnis, n. g. Plin. *De buik van een zog onder de navel met de ſpeenen,* eertyds voor een lekker geregt gehouden, voornamelyk van een zog die daags te voren geworpen hadde. *Buikſpek.*
SŪMMĂ, æ. f. Cic. *Een hoofd getal:* ook, *een kort begrip.*
Summa. Virg. *Het voornaamſte ſtuk, het hoofd van een zaak.*
Naviget, hæc ſumma eſt. Virg. *Met een woord, laat hem in zee ſteken.*
* Belli ſummam credere puero. Virg. *Het voornaamſte, of de voornaamſte zorg van den oorlog een kind of jongen toevertrouwen.*
In hoc ſumma judicii tota conſiſtit. Cic. *Het voornaamſte van het vonnis hoft aat hier in.*
Summæ rei periculum facere. Tac. *Den algemenen ondergang in gevaar ſtellen.*
* Summa. Quintil. *Volmaaktheid.*
Summam tendere. Quintil. *Na volmaaktheid tregten.*
* Hæc eſt ſumma concluſionis mea. Cic. *Dit is het voornaamſte van myn ſluitreden.*
Hanc ſummam habuit orationis. Cic. *Zyn redan, of vertoog, quam hier op uit.*
Summam rerum adminiſtrare. Cic. *Het hoogſte of het opperbewind of gebied hebben.*
Ad ſummam. Cic. *Met een woord, eindelyk, met korte woorden.*
In ſumma. Cic. *Idem.*
Summa ſummarum. Sen. Ph. *Het uiterſte van de zaak.*
SŪMMĂRĬŪM, ĭi. n. Sen. Ph. *Een kort begrip van een vertoog, boek, enz.*

Digitized by Google

SŪMMĀTĒS, ūm. m. plur. Plaut. *De voornaamſten van een ſtad, enz. Luiden van den eerſten rang.*
SUMMĀTIM. adv. Cic. *In 't korte, met korte woorden, beknoptelyk, bondiglyk.*
SŪMMĀTŪS, ūs. m. Lucret. *Opper gebied, of heerſchappy.*
SŪMME. adv. Cic. *Ten hoogſten, uitermaten, zeer.*
Summè in omnes officioſus eſt. Cic. *Hy is zeer beleefd, gedienſtig jegens alle menſchen.*
* Summè. Celſ. *Boven, boven aan.*
SŪMMERGO. *Zie* Submergo.
SŪMMĪTĀS, ātis. f. Pallad. *Het bovenſte, de top, de kruin.*
SŪMMITTO. *Zie* Submitto.
SŪMMOENIĀNŪS, ă, ūm. Mart. *Onder de mouwen, veſten, of wallen zynde, of wonende.*
SŪMMŌPĔRĔ. Cic. *Voornamentlyk, boven al, ten hoogſten.*
SŪMMŌVĔO. *Zie* Submoveo.
SŪMMŪLĂ. æ. f. Sen. Ph. *Een klein getal.*
SŪMMŪS, ă, ūm. Cic. *Hoogſt, verhevenſt.*
Ab imo evertere ſumma. Lucret. *Het onderſte boven keeren.*
* Summus. Cic. *Laatſt.*
Venit ſumma dies. Virg. *De laatſte dag is gekomen, verſcheenen.*
Vivere ad ſummam ſenectutem. Cic. *Tot een zeer hoogen ouderdom komen, een zeer hoogen ouderdom bereiken.*
* Summus. Ter. *Grootſt.*
Amicus meus ſummus. Ter. *Myn grootſte vriend.*
Munificentiâ ſummus. Tac. *De grootſte, edelmoedigſte in milddadigheid.*
Summâ hyeme navigare. Cic. *In 't midde, felſte, of diepſte van de winter ter zee varen.*
Summum bonum. Cic. *Het hoogſte, of grootſte goed.*
Dolor ſummus. Plin. H. *Een zeer groote pyn.*
* Summi digiti. Celſ. *Het bovenſt of 't einde der vingeren.*
Summa aqua. Cic. *Het bovenſte, of de oppervlakte van 't water.*
SŪMMUM, I. n. g. Cic. *Zie* Summitas.
SŪMMŪM. adv. Cic. *Ten hoogſte, voor 't meeſte.*
Ad ſummum. Cic. Idem.
SŪMMŪTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Veranderen, vermilen, verwiſſelen.*
Verba ſummutare pro verbis. Cic. *De eene woorden in plaats van de anderen ſtellen.*
SŪMO, ĭs, sūmsī, sūmtūm, sūmĕrĕ. Ter. Cic. *Iets nemen, ontfangen.*
Pœnam ſumere. Ter. *De moeite nemen.*
Aliquid in manum *of* in manu ſumere. Cic. *In de hand nemen.*
Ego ſumſi mihi Sofiæ imaginem. Plaut. *Ik hebbe de gedaante van Sofia aangenomen.*
Arma ſumere. Cic. *De wapenen aannemen, opvatten.* Cibum. Plin. H. *Spys nemen, eten.*
* Sumere ſibi aliquid. Cic. *Zig iets toeſchryven.*
In ſe ſumſit de eo cogitationem. Vitruv. *Hy heeft op zig genomen daar op te denken.*
Non hoc mihi ſumſi ut à te peterem. Cic. *Ik hebbe my niet vermeten, niet darren of durven beſtaan u te vragen, of verzoeken.*
* Hilarem hunc ſumamus diem. Ter. *Laat ons dezen dag vrolyk door brengen.*
* Sibi aliquid ſumere. Cic. *Iets voor zig zelven nemen, kiezen.*
Conſilium à multis datum eſt, periculum pauci ſumſere. Tac. *Vele gaven raad, doch weinigen hebben 't gevaar willen uitſtaan.*
* Sumere in re aliqua. Plaut. *Ergens aan beſteden, uit geven, te koſte leggen.*
* Sumere. Salluſt. *Verkiezen.*
* Mutuum ſumere ab aliquo. Plaut. *Geld van iemand te leen nemen, leenen.*
Pecuniam hujus fide ſumſerat. Cic. *Hy had geld op borgtogt van dezen geleent.*
Otium ſibi ſumere. Cic. *Ruſt nemen, roſten.*
Supplicium de aliquo ſumere. Ter. *Iemand ſtraffen.*
* Principium à re aliqua ſumere. Plin. H. *Een begin met iets maken, met iets aanvangen, beginnen.*
Spiritus ſibi ſumere. Cæſ. *Hoogmoedig, opgeblazen, trots worden.*
* Sumere. Ter. *Gebruiken.*
Vultum ſumere ex vultu alicujus. Sen. Ph. *Zyn wezen na eens anders wezen ſchikken.*
SŪMPTŪS, ă, ūm. Cic. & SŪMTŪS, ă, ūm. *Genomen, ontfangen.*
SŪMPTŪS, ūs. m. g. *Zie* Sumtus, us.
SŪMTĬO, ōnis. f. Cato. *Neminge, zoo veel als men yder reis neemt, van oly, enz. ſprekende.*
SŪMTĬTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plin. H. *Dikwils nemen, nemen.*
SŪMTŪĀRĬŪS, ă, ūm. Cic. *Van onkoſten, aangaande onkoſten.*
Lex ſumtuaria. Cic. *Keure, rakende de toerkoſten. Een wet tot bepalinge van onkoſten.*
Rationes ſumtuariæ. Cic. *Rekeningen van onkoſten.*
SŪMTŪŌSĒ. adv. Catul. *Koſtelyk, op een koſtelyke, heerlyke wyze, pragtiglyk, diſtiglyk.*
* Sumtuosè. Cic. *Hoogmoediglyk, trotſelyk, vermetelyk.* Cicero zegt *Sumtuoſius* in dezen zin.
SŪMTŪŌSŪS, ă, ūm. Cic. *Groote onkoſten doende.*
Domus ſumtuoſa. Ter. *Een huis, waar in men groote onkoſten doet, waar in men koſtelyk leeft.*
* Sumtuoſus. Cic. *Koſtelyk, dat veel gekoſt heeft, pragtig, heerlyk.*
* Sumtuoſus cibus. Colum. *Een koſtelyke, zeer diere ſpyt.*
Ludi ſumtuoſiores. Cic. *Zeer koſtelyke, pragtige, heerlyke ſpelen.*
Portus operis ſumtuoſiſſimi. Suet. *Een haven van zeer koſtelyk werk.*
SŪMTŪS, ūs. m. Cic. *Onkoſten.*
Facere ſumtus in rem aliquam. Cic. *Koſten aan iets doen, hangen.*
Prodire ſumtu extra modum. Cic. *Ongemeen koſtelyk, of pragtig verſchynen, voor dan dag komen.*
SŪO, ĭs, sŭī, sūtūm, sŭĕrĕ. Varr. *Naayen.*
* Suere aliquid capiti ſuo. Ter. *Iets op zyn hoofd naayen, zetten.*
SUPELLĔX, ĕctĭlis. f. Cic. *Huisraad, have.* Dit woord heeft geen *pluralis.*
* Vitæ ſuppellex. Cic. *Nooddruft tot het leven.*
* Supellex Oratorum. Cic. *Uitgezogte plaatſen, waar van de redenaars zig bedienden.*
* Verborum ſupellex. Cic. *Een verzameling van woorden.*
SŪPĔR. præp. Cic. *Op, boven op.* *Super* regeert nu de *ablativus* en dan de *accuſativus caſus.*
Super ſe collocare aliquem. Suet. *Iemand boven zig plaatſen.*
Rogitare multa ſuper Priamo. Virg. *Vele dingen aangaande Priamus vragen.*
Requieſcere fronde ſuper viridi. Virg. *Op 't groene gras of loof roſten.*
* Super Indos. Virg. *Boven, of voorby de Indianen.*
Super octoginta annos. Tac. *Boven de tagtig jaren.*
* Super cœnam loqui. Plaut. *Over of gedurende het avondmaal ſpreken.*
Super vinum & epulas. Curt. *Onder het wyndrinken en goede cier maken.*
Animadvertit id ſuper gratiam eſſe. Salluſt. *Hy merkt, beſpeurt dat het boven zyn aanzien of ſtaat was.*
* Super. Virg. *Daar en boven.* Et ſuper ipſi Dardanidæ. Virg. *En daar en boven de Trojanen zelve.*
Super ſatisque habeo. Ter. *Ik hebbe over genoeg.*
SŪPĔRĂ, ōrūm. n. g. Virg. *Hemelſche dingen, den hemel.*
SŪPĔRĂBĬLIS, is. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Ovid. *Dat men kan overwinnen of te boven komen.*
Nulli ſuperabilis. Ovid. *Dat niemand kan verwinnen of te boven komen.*
Mediocribus ſcalis ſuperabilis. Liv. *Dat men met middelmatige ladders kan beklimmen.*
SŪPĔRĂBŪNDO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Ulp. *Overvloedig zyn, overvloeyen: te veel zyn, overſchieten.*
SŪPĔRĂDDO, ĭs, dĭdī, dĭtūm, dĕrĕ. Virg. *Boven by voegen, of doen.*
Tumulo ſuperaddere carmen. Virg. *Een gedigt boven op een graf ſtellen.*
SŪPĔRĂDŌRNĀTŪS, ă, ūm. Sen. Ph. *Boven aan verciert, opgepronkt.*
SŪPĔRĂGGĔRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Colum. *Boven op hoopen, op ſtapelen.*
SŪPĔRĂLLĬGO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plin. H. *Boven op of aan binden, vaſt maken.*

Digitized by Google

† SŪPĔRĀMENTŪM, i. n. Ulp. *Overſchot, overblyfſel.*
SŪPĔRĀTĬO, ōnis. f. Vitruv. *Nederlaag.*
** SŪPĔRĀTŌR, ōris. m. Ovid. *Een overwinnaar.*
SŪPĔRĀTŪS, ă, ūm. Ovid. *Overwonnen, overtroffen.*
SŪPĔRBĒ, adv. Ter. *Hoogmoedigly k, trotſelyk, vermaetelyk.*
Cicero zegt *Superbius.*
Superbiùs aliquem appellare. Cic. *Iemand vry hoogmoediglyk, of trotſelyk aanſpreken.*
Accipere preces alicujus ſuperbiùs. Tac. *Iemands beden met een te groote hoogmoed aan hooren.*
SŪPĔRBĬA, æ. f. Cic. *Hoogmoed, hoogmoedigheid, opgeblazentheid, trotsheid, hoovaardy, hoovaardigheid.*
** Superbia candoris. Vitruv. *De uitſtekendheid van 't wit.*
SŪPĔRBĪBO, ĭs, bĭbī, bĭbĭtūm, bĭbĕrĕ. Plin. H. *Ergens op of na drinken.*
Superbibere ebrietati. Plin. H. *Op de dronkenſchap zuipen; dronken zynde noch al meer binnen ſlaan.*
† SŪPĔRBĬFĬCŪS, ă, ūm. Sen. Trag. *Hoogmoedig, hoovaardig, opgeblazen, of trots makende.*
SŪPĔRBĬLŌQUENTĬA, æ. f. Cic. *Hoogmoedige, opgeblaze, troſſe maniere van ſpreken.*
SŪPĔRBĬO, ĭs, īvī, ītūm, īrĕ. Ovid. *Hoogmoedig, opgeblaze, hoovaardig, of trots zyn:* Ook, *roemen, pocchen, ſnorken, breed op geven of op ſnyden.*
Factis patriis ſuperbire. Ovid. *Op zyn's vaders daden roemen, ſnorken.*
* Superbire. Plin. *Overtreffen, uitmunten, te boven gaan, de kroon ſpannen,* ſprekende van verſtandige ſchriften, enz.
Apud Philandrum geminæ fabulæ ſuperbiunt. Plin. *Daar zyn twee fabelen in Philander die boven de anderen de kroon ſpannen.*
SŪPĔRBŬS, ă, ūm. Cic. *Hoogmoedig, hoovaardig, opgeblazen, trots.* Men zegt *Superbior.*
Præbere ſe ſuperbum in fortuna. Cic. *Zig hoogmoedig, opgeblazen, trots in voorſpoed toonen, dragen.*
* Superbus. Virg. *Doorlugtig, beroemd, deftig.*
Populus bello ſuperbus. Virg. *Een onlusgelyk volk in den oorlog.*
* Superbus. Virg. *Trots, heerlyk, pragtig, deftig,* van een huis, ſtad, enz.
* Superbus. Virg. *Onregtvaardig, onbillyk.*
Bellum ſuperbum. Virg. *Een onregtvaardige, onbillyke oorleg.*
* Aurium judicium eſt ſuperbiſſimum. Cic. *Het oordeel der ooren is het naaukeurigſte.*
SŪPĔRCĂLCŌ, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Colum. *Op treden, perſen,* van de wyn oogſt geſproken.
SŪPĔRCĔRNO, ĭs, sūpĕrcĕrnĕrĕ. Plin. H. *Boven op, of op ziften.*
SŪPĔRCĬDŌ, ĭs, ĕrĕ. Colum. *Boven op, of op vallen.*
SŪPĔRCĬLĬŌSŬS, ă, ūm. Sen. Ph. *Bars, ſtuurſch, trots van gezigt.*
SŪPĔRCĬLĬŬM, ĭi. n. Plin. H. *Een winkbraauw.*
* Severi ſupercilii matrona. Ovid. *Een Juffer van een zeer ſtatig, ernſthaftig wezen.*
* Triſte ſupercilium. Lucret. *Een treurig, bedroefd, bedrukt gelaat.*
Cenſorio ſupercilio aliquid examinare. Valer. Max. *Iets met een's tugtheers gelaat of ſtrengheid onderzoeken.*
Tollere ſupercilia. Catul. *Zyn winkbraauwen opſlaan,* een teeken van gramſchap.
Cuncta ſupercilio movere. Hor. *Alles met een wenk zyner oogen regeeren.*
* Supercilium. Juven. *Hoovaardy, hoogmoed, opgeblazenheid, trotsheid.*
Pone ſupercilium. Martial. *Laat uw hoogmoed varen.*
* Supercilium montis. Liv. *De kruin van een berg.*
* Supercilium. Vitruv. *De bovenſte ſtyl van een deur.*
SŪPĔRCLAŪDO, ĭs, ĕrĕ. Liv. *Van boven, of boven op ſluiten.*
SŪPĔRCŌNTĔGO, gĭs, xī, ctūm, gĕrĕ. Celſ. Tunicis ſupercontegi. Celſ. *Boven door vliezen bedekt zyn,* van zekere beenderen geſproken.
SŪPĔRCŌRRŬO, ĭs, ŭī, ŭĕrĕ. Valer. Max. *Boven op vallen.*
SŪPĔRCRĔSCO, ſcĭs, vī, tūm, ſcĕrĕ. Celſ. *Boven op groeyen, waſſen.*
SŪPĔRCŬBO, ās, ārĕ. Colum. *Boven op leggen.*
SŪPĔRCŪRRO, ĭs, sūpĕrcŭrrī, sūpĕrcŭrrĕrĕ. Plin. J. *Boven over loopen.*
Ager quod vectigali longè ſupercurrit, dominum, à quo exerceatur, inveniet. Plin. J. *Een ſtuk lands, dat verre boven de ongelden op brengt, zal een meeſter vinden om het te bouwen.*
SŪPĔRDANDŬS, ă, ūm. Celſ. *Dat men boven of nog by moet geven.*
SŪPĔRDĪCO, ĭs, ĕrĕ. Cic. *Daar en boven, of nog meer zeggen.*
SŪPĔRDO, ās, dĕdī, dătūm, dărĕ. Celſ. *Boven op doen, of leggen.*
SŪPĔRDŪCO, ĭs, xī, ctūm, cĕrĕ. Plaut. *Meer bybrengen.*
Superducas qui comedant cibum. Plaut. *Brengt nog meer luiden om de ſpyze te eten.*
* Superducere novercam. Quintil. *Een tweede vrouw trouwen, hebbende kinderen by de eerſte.*
SŪPĔRĔDO, ĭs, ēdēsĕ. aliquid. Plin. H. *Op of na iets eten.*
SŪPĔREMĬNĔO, ēs, ŭī, ĕrĕ. Virg. *Ergens in uitmunten, of overtreffen.*
Viros ſupereminet omnes. Virg. *Hy ſteekt het hoofd boven alle de anderen uit, hy is langer dan alle de anderen.*
Supereminet extra aquam. Plin. H. *Het ſteekt boven 't water.*
* Supereminere. Colum. *Boven op komen.*
Olivæ premantur, & jus ſupereminеat. Colum. *Laat de olyven geperſt worden, en 't ſap boven op komen.*
SŪPĔRFĔRŌR, fĕrrĭs, fĕrtŭr, sūpĕrlātŭs sŭm, sūpĕrfĕrrī. Plin. H. *Boven op gedragen of gebragt worden.*
SŪPĔRFĔTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plin. *Met jong zynde nog ontfangen,* van zekere dieren.
SŪPĔRFĬCĬĀRĬŬS, ă, ūm. Ulp. *Op een's anders grond gebouwd.*
** Mathematica ſuperficiaria eſt. Sen. Ph. *De wiskunde raakt gronden van andere weetenſchappen.*
SŪPĔRFĬCĬES, ēī. f. Cic. *De oppervlakte, van iets wat het zy.*
SŪPĔRFLŌRĔSCO, ĭs, ĕrĕ. Plin. *Na bloeyen.*
SŪPĔRFLŪĬTĀS, ātĭs. f. Plin. H. *Overvloed, overſchot, overblyfſel.*
SŪPĔRFLŪO, ĭs, xī, xūm, flŭĕrĕ. Plin. H. *Boven over vloeyen, ſtroomen, loopen,* ſprekende van een overloopende bron.
* Superfluere. Cic. *Overtollig, overvloedig, of te veel zyn.*
Superfluens pecunia. Sen. Ph. *Overtollig geld.*
SŪPĔRFLŪŬS, ă, ūm. Plin. J. *Overtollig, overvloedig, te veel.*
SŪPĔRFOĔTO, ās, āvī, ātum, ārĕ. Plin. *Zie* Superfeto.
SŪPĔRFŬLGĔO, ēs, ĕrĕ. Stat. *Boven op ſchynen.*
SŪPĔRFUNDO, ĭs, fūdī, fūsum, fundĕrĕ. Colum. *Boven op gieten,* van een vogt geſproken.
* Macedonum virtus ſuperfudit ſe in Aſiam. Liv. *De dapperheid der Macedoniers overſtroomde Aſie.*
Superfundens ſe lætitia. Liv. *Een blydſchap die aanſtonds uitbarſte.*
SŪPĔRFŪSŬS, ă, um. Liv. *Over gevloeid, geſtroomd, gelopen,* van een rivier.
Inſula ſuperfuſa. Sen. Ph. *Een overſtroomd eiland.*
Gens montibus ſuperfuſa. Plin. H. *Een volk op de bergen verſpreid.*
Superfuſi hoſtes. Liv. *Verſpreide, wyd en zyd leggende vyanden.*
SŪPĔRGĔRO, ĭs, essī, ēſtum, ĕrĕ. Colum. *Boven op dragen, brengen.*
SŪPĔRGESTŬS, ă, um. Colum. *Boven op den anderen gelegd, gehoopt, geſtapeld.*
SŪPĔRGRĔDĬŎR, dĕrĭs, sūpĕrgrĕſſŭs sŭm, sūpĕrgrĕdī. Plin. H. *Boven over gaan, treden.*
* Supergredi omnem laudem. Quintil. *Alle lof te boven gaan, overtreffen.*
Supergredi aliquem aliquâ re. Tac. *Iemand ergens in te boven gaan, overtreffen.*
SŪPĔRJĂCĬO, cĭs, jēcī, jăctūm, jacĕrĕ. Colum. *Op werpen, gooyen, ſmyten.*
SŪPĔRJĂCTO, ās, ārĕ. Plin. *Dikwils op werpen:* ook, *dikwils overwerpen.*
SŪPĔRJĔCTĬŌ, ōnis. f. Quintil. *Een vergrootende manier van ſpreken.*

SŪ-

Digitized by Google

SŪPERJECTŪS, ă, um. Hor. Superjectum æquor. *Boven op geworpen zee water.*
SŪPERJĬCĬO, ĭs, jēcī, jĕctum, jĭcĕrĕ. Colum. *Boven op werpen, gooyen, smyten, by doen.*
SŪPĔRĪ, ōrum. m. g. Horat. *De Hemellingen, de Goden.*
SŪPĔRILLĬGO. *Zie* Superalligo.
SŪPĔRILLĬNO, ĭs, ēvī, ĭtum, ĕrĕ. Plin. *Boven op smeren, zalven.*
SŪPĔRILLĬTŪS, ă, ūm. *Zie* Superlitus.
SŪPĔRĬMPENDĒNS, ēntĭs. omn. gen. Catul. *Boven over hangende.*
SŪPĔRĬMPŌNO, ĭs, pŏsŭī, ĭmpŏsĭtum, ĭmpōnĕrĕ. Celſ. *Boven op ſtellen, zetten.*
SUPĔRINCĪDENS, ēntĭs. omn. gen. *Boven op vallende.*
SŪPĔRINCĪDO, ĭs, ĕrĕ. Liv. *Boven op vallen.*
SŪPĔRINDŪCO, ĭs, ĕrĕ. Plin. *Boven op leggen, zetten, ſtellen.* Ook, *overdekken, overtrekken.*
SŪPĔRINDŪCTŪS, ă, um. Plin. *Boven op, of op iets gezet, geſteld, gelegd.*
SŪPĔRINDŪO, ŭĭs, ĭndŭī, ĭndūtum, ĭndŭĕrĕ. Suet. *Iets boven of over een ander kleed aan doen, aan trekken,* van een mantel of overtrek rok geſproken.
SŪPĔRINGĔRO, rĭs, sūpĕrĭngēſsī, sūpĕrĭngĕſtum, sūpĕrĭngĕrĕrĕ. Plin. H. *Boven op leggen, hoopen, of ſtapelen.*
SŪPĔRINJĬCĬO, ĭs, jēcī, jĕctum, jĭcĕrĕ. *Zie* Superjacio.
SŪPĔRINTĔGO, gĭs, xī, ctum, gĕrĕ. Celſ. *Boven op dekken, leggen.*
SŪPĔRINTŌNŌ, ās, ōnŭī, ātŭm, ārĕ. Virg. *Van boven donderen.*
SŪPĔRĪNUNGO, gĭs, xī, ctum, gĕrĕ. Celſ. *Boven in of op ſmeeren, zalven, wryven.*
SŪPĔRĬŌR, ōrĭs. m. & f. ūs, ōrĭs. n. Cic. *Hooger, verhevener.*
Domus ſuperior. Cic. *Het bovenſte huis, het levenſte of hoogſte van een huis.*
Dicere aliquid de ſuperiore loco. Cic. *Van een verheve plaats af ſpreken,* Van een preekſtoel, enz. geſproken.
Superior ætas. Cic. *De voorgaande, laatſte, of jongſte eeuw.*
SŪPĔRĬŌRES, ūm. m. plur. Cic. *Voorouders, voorvaders, voorzaten.*
* Superiores. Cæſ. *Anderen overtreffende, te boven gaande.*
Ego ſi ſuperior omnibus rebus eſſem. Cic. *Ik, indien ik in alles overtrof, of te boven ging.*
* Superior. Cic. *Verheven, van hooger ſtaat, of gezag.*
Quantò ſuperiores ſumus, tantò nos geramus ſummiſſiùs. Cic. *Laat ons, hoe hooger wy in ſtaat, of grooter wy van aanzien zyn, ons des te nederiger dragen.*
SŪPĔRJŪMENTĀRĬŪS, ĭī. Suet. *Een ſtalknegt.*
SŪPĔRLĂCRYMO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Colum. *Op iets druppelen,* van een wynſtok geſproken.
SŪPĔRLĀTĬO, ōnĭs. f. Auct. ad Her. *Grootſpraak, een vergrootende wyze van ſpreken.*
SŪPĔRLĀTĬVŪS, ă, ūm. Palæmon. *De Gradus Superlativus in comparatione Grammaticâ.*
SŪPĔRLĀTŪS, ă, ūm. Plin. H. *Boven, of boven op gedragen.*
* Superlata verba. Cic. *Vergrootender wyze geſproke woorden.*
SŪPĔRLĪMĬNĀRĔ, ĭs. n. Plin. H. *De bovenſte ſtyl van een deur.*
SŪPĔRLĪTŪS, ă, ūm. Plin. H. *Boven op geſmeerd, gezalfd, gewreven.*
SŪPĔRMĀNDO, ĭs, dī, sūm, dĕrĕ. Plin. H. *Herkaauwen,* of, *iets op een ander ding eten.*
SŪPĔRMĔO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Plin. H. *Boven op, of over gaan, vloeyen, vlieten, ſtroomen.*
SŪPĔRMĬCO, ās, ārĕ. Senec. *Overtreffen, uitmunten, te boven gaan, de kroon ſpannen.*
SŪPĔRNĀS, ātĭs. omn. gen. Plin. H. *Dat op een hooge of verheve plaats groeit.*
Infernas abies ſupernati præfertur. Plin. H. *Een denneboom in een laagte of dal gegroeid word hoger geagt dan een die op een hoogte gewaſſen is.*
SŪPĔRNĀTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Plin. H. *Boven op of over zwemmen, dryven.*
SŪPĔRNĀTŪS, ă, ūm. Plin. *Nageboren.*
SŪPĔRNE. adv. Hor. Liv. Sen. Ph. *Van boven, boven op.*
* Injurias ſupernè deſpicere. Sen. Ph. *Aangedane hoon verſmaden, veragten.*
SŪPĔRNŪS, ă, ūm. Plin. H. *Hoog, verheve, dat boven is.*
SŪPĔRNŪMĔRĀRĬI. Suet. *Krygsknegten boven het getal van een kuurtende.*
SŪPĔRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Liv. *Over gaan, over reizen, over trekken,* Van een rivier of berg geſproken.
Viam ſuperare ſaltu. Virg. *Over een weg heen ſpringen.*
* Sumtus fructum ſuperat. Plaut. *De onkoſten overtreffen de inkomſt, loopen hooger.*
* Superare. Virg. *Overwinnen, overtreffen, te boven gaan.*
Phœbum ſuperare canendo. Virg. *Apollo of Phœbus in't zingen te boven gaan, overtreffen,* dat is, *beter zingen.*
Curſu canem ſuperare. Hor. *Een hond in't loopen te boven gaan, overtreffen: ſneller loopen dan een hond.*
Ferrum ſuperare duritiâ. Ovid. *Yzer in hardheid te boven gaan, overtreffen: harder zyn dan yzer.*
Longè omnes ſuperabit. Cic. *Hy zal hen alle verre te boven gaan, overtreffen.*
* Superare ſpem alicujus. Cic. *Iemands hope overtreffen, te boven gaan.*
* Aliquem ferro ſuperare. Virg. *Iemand met het zwaard overwinnen, dooden.*
* Superare. Virg. Si ſuperant fœtus. *Indien 'er meer bloemen, of bloeiſems dan loof of bladeren zyn.*
* Superare. Virg. *Nog leven, of in levenden lyve zyn.*
Superatne, & veſcitur aurâ? Virg. *Leeft en ademt hy nog?*
SŪPĔRŌBRŬO, ĭs, ŭī, ŭtum, ĕrĕ. Propert. *Ergens meda overſtelpen, overdekken.*
SŪPĔRPĒNDĒNS, ēntĭs. omn. gen. Liv. *Boven over hangende.*
Superpendentia ſaxa. Liv. *Boven over hangende roſſen, klippen.*
SŪPĔRPĒNDĔO, ēs, ērĕ. Liv. *Boven of over heen hangen.*
SŪPĔRPĬNGO, ĭs, ĭnxī, ĭctum, ĕrĕ. Plin. *Boven op, of over ſchilderen.*
SŪPĔRPŌNDĬŪM, ĭī. n. g. Apul. *Over gewigt.*
SŪPĔRPŌNO, ĭs, pŏsŭī, pŏsĭtum, pōnĕrĕ. *Boven, boven op ſtellen, zetten, leggen.*
SŪPĔRRĀDO, ĭs, ĕrĕ. Plin. *Boven af ſcheren.*
SŪPĔRSCĀNDO, dĭs, dī, sūm, dĕrĕ. Colum. *Boven op, of op klimmen.*
SŪPĔRSCRĪBŌ, ĭs, īpſī, īptum, ĕrĕ. Liv. *Boven op ſchryven.*
SŪPĔRSĔDĔO, ēs, sēdī, sūpĕrsēſsum, sūpĕrsĕdērĕ. Cic. *Van iets ophouden, iets ſtaken, na laten, laten ſteken, blyven, of beruſten.*
Superſede iſtis rebus jam. Cic. *Laat die dingen nu varen, blyven ſteken, beruſten.*
Superſedent operam quam dare rogati ſunt. A. Gell. *Zy laten hun afgevergden dienſt ſteken.*
Superſedere pugnæ. Hirt. *Het ſtryden na laten, laten ſteken.*
Superſedi ſcribere. Plin. J. *Ik hebbe het ſchryven geſtaakt, laten ſteken, de zak gegeven.*
SŪPĔRSĬLĬENS, ēntĭs. omn. gen. Colum. *Boven op, of op ſpringende.*
SŪPĔRSĬLĬO, ĭs, lŭī, ultum, īre. Colum. *Boven op, of op ſpringen.*
SŪPĔRSPĀRGO, ĭs, sī, sūm, gĕrĕ. Cato. *Boven op, of op ſtrooyen, ſprengen.* Sale ſuperſpargere aliquid. Cato. *Iets met zout beſprengen,* van ſpys, enz.
SŪPĔRSTĀGNO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Tac. *Met water overſtroomen, bedekken,* van een rivier geſproken.
SŪPĔRSTĔRNO, ĭs, strāvī, strātum, ſtĕrnĕrĕ. arenæ. Colum. *Op het zand ſtrooyen.*
SŪPĔRSTĔS, tĭtĭs. omn. gen. Cic. *Overlevende, na een ander in't leven gebleven, langſt levende.*
Superſtitem alicui eſſe. Ter. *Iemand overleven.*
* Superſtes toti convivio. Sen. Ph. *De laatſte die in een gaſtmaal op ſtaat.*
Opus ſuperſtes manſurum. Ovid. *Een werk, dat na des makers dood zal over blyven.*
* Superſtes. Ter. Deos quæſo ut ſit ſuperſtes. Ter. *Ik bidde de Goden, dat hy behouden of veilig mag zyn: dat hem geen rampen over komen.*
SŪPĔRSTĬTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Bygeloovigheid, overgeloof, valſche of bygeloovige Godsdienſt.*
Aliqua ſuperſtitione infectus. Tac. *Met zekere of eenige bygeloovigheid bezet.*

Digitized by Google

SÜPERSTÍTIÓSÈ. adv. Cic. *Bygeloovigliyk, met by of overgeloovigheid.*

* Facere aliquid ſuperſtitioſè. Quintil. *Iets beſchroomdelyk, met ſchroom, of overgroote ſiptheid, of naaugezetheid doen.*

SÜPERSTÍTIÓSÚS, ă, ūm. Cic. *By, of over geloovig.*

Homo ſuperſtitioſus. Plaut. *Een by, of overgeloovig menſch.*

Superſtitioſa ſollicitudo. Cic. *Een bygeloovige bekommernis of zorgvuldigheid.*

* Superſtitioſus Plaut. *Een voor, of waarzegger.*

Superſtitioſus eſt, vera prædicat. Plaut. *Hy is een waarzegger, hy voorzegt de dingen zoo als ze gebeuren.*

† SÜPERSTÍTO, ās, āvī, ātūm, āre. Plaut. *Over blyven, over ſchieten, over of overig zyn.*

SÜPERSTO, ās, āre. Liv. *Ergens boven op, of op ſtaan.*

Sedenti aquila ſuperſtabat. A. Gell. *Een Arend of Adelaar ſtond boven hem terwyl hy zat.*

SÜPERSÚM, ēs, sūpērfŭī, sūpērēſſe. Cic. *Over of overig zyn of blyven: overſchieten.*

Duæ partes orationis mihi ſuperſunt illuſtrandæ. Cic. *Twee deelen van myn vertoog zyn my nog overig te ontvouwen.*

* Supereſſe. Ter. *Overtollig, overvloedig zyn.*

Cui tanta res erat, & ſuperera-. Ter. *Die zoo vele goederen, en meer, of ja meer als noodig hadde.*

* Supereſſe alicui doctrinâ. Cic. *Iemand in geleerdheid te boven gaan, overtreffen.*

* Supereſſe alicui. Cic. *Iemand overleven.*

* Supereſſe. Virg. *Duuren, overblyven.*

Modò vita ſuperſit. Virg. *Mits dat myn leven duurt.*

SÜPERVĂCĀNĔUS, ă, ūm. Cic. *Overtollig, te veel, onnut, vergeefs, ydel.*

SÜPERVĂCŬÒ. adv. Ulp. *Overtolliglyk, te veel, onnuttelyk, te vergeefs, onnoodiglyk.*

SÜPERVĂCŬUS, ă, ūm. Cic. *Overtollig, te veel, onnoodig, vergeefs, onnut, ydel.*

Metus habere ſupervacuos. Ovid. *Overtollige, ydele, dwaze vrees hebben.*

Hoc deſcribere ſupervacuum habeo. Quintil. *Ik oordeel het overtollig, onnoodig dit te beſchryven.*

SÜPERVĂDO, ĭs, sūpērvādĕre. Salluſt. *Overkomen, overwinnen, te boven gaan, overtreffen.*

Omnes aſperitates ſupervadere. Salluſt. *Alle zwarigheden, of moeiten te boven gaan, over komen, over winnen.*

SÜPERVĂGĀNĔUS, ă, ūm. Feſt. *Om heen of boven zwervende, zwevende.*

SÜPERVĂGŎR, āris, ātus sūm, āri. Colum. *Te wyd en zyd of te wild groeyen, uitſchieten,* Van een wynſtok geſproken.

SÜPERVĔHŎR, vĕctus sūm, vĕhi. Catul. *Boven op, op of over gevoert worden.*

Montem ſupervehi. Catul. *Op een berg gevoert, of gebragt worden.*

SÜPERVĔNĬO, ĭs, vēnī, vēntūm, vēnīre. Hor. *Over komen, ſchielyk of onverwagt komen: overvallen.*

* Ulcus ſupervenit ulceri. Celſ. *Het eene etter gezwel komt, of volgt na het ander.*

* Supervenire lætitiæ alicujus. Liv. *By iemand, die zeer blyde is, komen.*

Antequam legiones Duci ſuperveniſſent. Front. *Voor dat de keurbenden by den Veldheer gekomen waren, of zig by den Veldoverſte gevoegt hadden.*

SÜPERVĔNTŬS, ūs. m. Plin. H. *Schielyke aankomſt, overvalling.*

SÜPERVĔSTĬO, īs, īvī, ītūm, īre. Plin. H. *Boven overheen kleeden. Van boven bekleeden, dekken.*

Foliis aliquid ſuperveſtire. Plin. H. *Iets met bladeren dekken.*

SÜPERVĪVO, ĭs, ĕre. Spart. in Hadr. *Iemand overleven.*

SÜPERŬNGO, gĭs, xī, ctūm, gĕre. Celſ. *Van boven, of boven op zalven, ſmeren.*

SÜPERVŎLITO, ās, āre. Virg. *Dikwils boven op, of overvliegen.*

SÜPERVŎLO, ās, āvī, ātūm, āre. Ovid. *Boven op, of overheen vliegen.*

SÜPERVŎLVO, ĭs, ĕre. Colum. *Boven op wentelen, rollen.*

SÜPĔRŬS, ă, um. Cic. Virg. *Hoog, verheven.* Men vind in *ſingulari* niets dan het *neutrum Superum:* De *pluralis Superi, æ, a,* is meer in gebruik.

SÜPĔRI, ōrum. Virg. *De Goden.* Dus noemden de Ouden die.

SÜPĪNĀTŬS, ă, um. Sen. Ph. *Agter over of op den rug geworpen, geſmeten.*

* Glebas ſupinatas Aquiloni oſtendere. Virg. *De omgekeerde kluiten na 't Noorden leggen, zetten.*

Manus ſupinata. Quintil. *Een hand met de palm boven gehouden.*

SÜPĪNĔ. adv. Sen. Ph. *Tragelyk, onagtzaamlyk, zorgeloozelyk, ſloffelyk.*

SÜPĪNĪTĀS, ātis. f. Quintil. *Het leggen op den rug in menſchen of dieren.*

SÜPĪNO, ās, āvī, ātum, āre. Stat. *Op den rug of agter over werpen, ſmyten.*

* Quid te tantopere ſupinat! Sen. Ph. *Wat keert uw geeſt zoo om? Wat veranderd u gemoed zoodanig?*

Naſum nidore ſupinor. Hor. *De reuk van de ſpys bevalt my wonderlyk wel.*

SÜPĪNŬM, ī. n. *Het ſupinum in de werk-woorden.* Een woord in de ſpraakkonſt.

SÜPĪNŬS, ă, ūm. Celſ. *Op den rug of agter over leggende.* Men vind *Supinior,*

* Curſus ſupinus. Ovid. *Agter uit loopinge.*

* Ignorantia ſupina. Ulp. *Grove, plompe, botte onwetendheid.*

* Supinis manibus excipere aliquem. Suet. *Iemand met open armen ontfangen, omhelzen.*

* Animus ſupinus. Catul. *Een ſlof, luy, traag, zorgeloos, onagtzaam gemoed.*

* Supina aure audire. Martial. *Iets met een onagtzaam of zorgeloos oor hooren.*

* Supinus. Hor. *Afhellende.* Van een heuvel geſproken.

Urbs ſupina. Hor. *Een afhellende ſtad, een ſtad op 't hangen van een berg gebouwd, gebigt.*

SÜPPĂCTŬS, ă, um. Plaut. *Onder aan gebogt, onder in geſtoken.*

SÜPPĂR, ăris. omn. gen. Paterc. *Byna evenmatig, of gelyk.*

Huic ætati ſuppares Alcibiades, Critias, &c. Cic. *Alcibiades, Kritias, enz. leefden omtrent die tyd.*

SÜPPĂRĀSĪTŎR, ōris, ātūs sūm, āri. Plaut. *Vleyen, plaimſtryken, iemand ſtreelen om de koſt.*

Supparaſitabor patri. Plaut. *Ik zal myn vader vleyen, hoog om de mond ſtryken.*

SÜPPĂRŬM, ī. n. Plaut. *Zie* Subucula.

* Supparum. Sen. Ph. *Een top of kranzeil van de groote maſt.*

SÜPPĒDĀNĔUM, ī. n. g. Jun. *Een voetbank, alles daar men onder de voeten zet.*

SÜPPĒDĪTĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Beſchikking, verzorging, verſchaffing.* Suppeditatio bonorum. Cic. *Overvloed van middelen of goederen.*

SÜPPĒDĪTO, ās, āvī, ātum, āre. Ter. *Beſchikken, verzorgen, verſchaffen.*

Suppeditare ſumtibus. Ter. *Iets tot de onkoſten bezorgen, verſchaffen.*

* Suppeditare. Plaut. *Genoeg zyn.*

Labori ſuppeditare non queo. Plaut. *Ik kan den arbeid of het werk niet uit of doorſtaan.*

Si vita ſuppeditaſſet. Cic. *Indien hy tyd van leven gehad hadde.*

Chartæ non ſuppeditant. Cic. *Gy hebt geen papier.*

SÜPPĒNDĔO, ēs, ēre. Colum. *Onder hangen, of gehangen zyn.*

SÜPPĔTĬÆ. f. plur. Plaut. *Onderſtand, byſtand, hulp.* Men vind niets dan de *nominativus* en *accuſativus pluralis.*

Ferre ſuppetias. Plaut. *Byſtand of onderſtand doen: hulp toebrengen.*

Suppetias ire alicui. Cæſ. *Iemand gaan helpen, tot iemands onderſtand gaan, loopen, toeſchieten: Iemand byſpringen.*

Nuntiabatur auxilia magna equitatûs oppidanis venire ſuppetias. Cæſ. *Men bootſchapte, verhaalde, berigte dat'er een groot onderſtand van ruitery de ſtedelingen of de ſtad te hulp quam.*

SÜPPĔTĬOR, ātus, āri. Apul. *Helpen, byſtaan: by of onderſtand doen: te hulp komen.*

SÜPPĔTO, ĭs, suppĕtĕre. *Overig zyn.* Men vind niets dan de derde perſonen in *ſingulari* en *plurali* van 't *præſens* en *imperfectum* van dit woord, *Suppetit, Suppetunt, Suppetebat, Suppetebant.*

Pauper non eſt cui rerum ſuppetit uſus. Hor. *Hy is niet arm daer*

Digitized by Google

dien 't gebruik der dingen ten dienst is.

Ut ambitioni & sumtibus copiæ suppetant. Cicer. *Op dat de middelen of goederen genoegzaam zouden zyn om de eerzucht en onkosten te voldoen, onderhouden.*

Dum vires suppetent. Cæs. *Zoo lang myne krachten overblyven: zoo lang ik krachten hebbe.*

Cui suppetunt res omnes prosperæ. Plaut. *Dien alle dingen voorspoedigh of na wensch uitvallen.*

Non suppetit lingua libertati. Liv. *Daar is geen vryheid van spreken.*

Ut materies suppetat artificibus. Plaut. *Op dat voor de arbeiders werkstoffe genoeg, by de hand, of in voorraad zy.*

Mihi ad remunerandum nihil suppetit præter voluntatem. Cic. *My is niets overig om de luiden te vergelden, dan de goede wille, of genegentheid.*

Non suppetit consilium. Liv. *Ik weete geen raad.*

* Dictis facta supperunt. Plaut. *De daden beantwoorden* [dat is, *komen over een met*] *de woorden.*

SŪPPĬLO, ās, āvī, ātūm, āre. Plaut. *Iets met list, of heimelyk stelen.*

SŪPPINGŌR. *Zie* Suppactus.

SŪPPLĀNTO, ās, āvī, ātūm, āre. Colum. *Onder of beneden planten, poten.*

* Supplantare. Cic. *Iemand ter aarde werpen door 't zetten van een been: Iemand de benen van onder uit slaan: Iemand onderstek doen, opligten.*

* Vis aquæ immissa supplantavit fulturas. Vitruv. *Het instroomende water heeft alle de stutten, schoren over hoop geworpen.*

* Supplantare verba. Cæs. *De woorden, welluidendheids-halven in 't spreken snyden.*

SŪPPLĒMENTŪM, i. n. Cic. Cæs. *Vervullinge* van een krygsbende, enz.

Censebant omnes ut supplementum meis legionibus scriberetur. Cic. *Zy oordeelden alle, dat men myne keurbenden vol moest werven.*

* Supplementum. Colum. *Een nieuwe zwerm tot aanspoking van byen.*

SŪPPLĔO, ēs, ēvī, ētūm, ēre. Ovid. *Vullen, invullen, het opene of openstaande vervullen, vol of opmaken.*

* Si scætura gregem suppleverit. Virg. *Indien de jonge myn kudde schapen zullen grooten.*

* Legiones supplere. Liv. *Keurbenden vervullen, in getal opmaken.*

Remigio naves supplere. Liv. *Schepen met riemen voorzien.*

* Remis zephyro supplere. Stat. *Gebrek van wind met roeyen goed maken.*

* Supplere. Cæs. *Iets opvullen.* Sprekende van lekkende dingen, gelyk zout, enz.

Legiones egregie supplerat. Liv. *Zeer wel of destiglyk vervulde keurbenden.*

SŪPPLEX, ĭcis. omn. gen. Cic. *Ootmoedig, demoedig, nederig, onderdanig:* ook, *smeekende, of een smeek-schrift overgevende.*

Nunquam putavi fore ut supplex ad te venirem. Cic. *Ik hebbe nooit gedagt, gelooft dat ik smeekende by u zoude komen.*

* Libellus supplex. Mart. *Een smeek-schrift, verzoek-schrift.*

SŪPPLĬCATĬO, ōnis. f. Cic. *Openbaar gebed, Bede-dag. Bedestond.*

SŪPPLĬCĬTĔR. Cic. *Ootmoedigh, demoedigh, onderdanigh.*

Suppliciter orare. Liv. *Ootmoedigh, onderdanigh bidden, smeeken.*

Venerans suppliciter aram. Virg. *Den altaar onderdanigh eerbiedigh aanbiddende.*

SŪPPLĬCĬUM, ii. n. Sallust. *Een openbaar gebed. Zie* Supplicatio.

* Supplicium. Cic. *Een straf, straffe.*

Trahi ad supplicium. Cic. *Tot straffe weggerukt, getrokken, of gesleept worden.*

SŪPPLĪCO, ās, āvī, ātūm, āre. Cic. Ter. *Onderdanigh bidden, smeeken.*

Supplicare alicui pro aliquo. Cic. *Iemand voor een ander bidden, smeeken.*

Supplicare deo thure & vino. Plaut. *Een God in 't offeren van wierrook en wyn bidden.*

SŪPPLŌDO, ĭs, supplōsī, supplōsūm, supplōdĕre. pedem. Cic. *Met den voet tegen de aarde stampen.* Gelyk men in openbare vergaderinge dede, als 'er iets buiten de zake of ontydiglyk wierd voorgestelt.

SŪPPLŌSĬO, ōnis. f. Cic. Supplosio pedis. Cic. *Stamping met den voet tegen de aarde.*

SŪPPOENĪTĔT, bat, ŭit, ēre. Cic. *Eenigzins berouw of leedwezen hebben.*

SŪPPŌNO, ĭs, sŭī, sĭtūm, nĕre. Cic. *Een ding onder iets anders stellen, zetten, plaatsen, leggen.*

Prælo supponere. Colum. *Onder de pers leggen; drukken.*

Ova supponere gallinis. Cic. *Eyeren onder de hoenderen te broeyen leggen.*

Colla supponere oneri. Ovid. *Den hals onder een last zetten, bukken om een last op den hals te nemen.*

* Deæ arbitrio Paridis formam supposuere. Ovid. *De Godinnen stelden haar schoonheid aan 't oordeel van Paris.*

* Supponere rationem. Cic. *Een reden onder of by iets voegen.*

Aliquem in alterius locum supponere. Cic. *Iemand in een's anders plaats stellen, zetten.*

Testamentum supponere. Cic. *Een valsche uiterste wille in plaats van een ware stellen: Een uiterste wille vervalschen, naloopen, namaken.*

SŪPPŌRTO, ās, āvī, ātūm, āre. Liv. Cæs. *Aan- of toevoeren, brengen.* Te water of te land.

SŪPPŌSĬTĬO, ōnis. f. Colum. *Onderstellinge, onderzetting.*

* Pueri suppositio. Plaut. *Een verandering van een kind, stellinge van een gewaand kind in plaats van een waaragtig.*

SŪPPŌSĬTĬTĬUS, a, um. Varr. *In een's anders plaats gesteld, gezet.*

SŪPPŌSTOR, ōris. m. g. Plaut. *Een vervuiler van een kind: Een steller van een valsch of ander kind in plaats van iemands eigen.*

SŪPPŌSĬTŪS, a, um. Cic. *Ondergesteld, gezet. In een's anders plaats gesteld, gezet.*

SŪPPŌSTRĬX, ĭcis. f. Plaut. Suppostrix puerum. Plaut. *Een vrouw die een kind in een's anders plaats zet.*

SŪPPRESSĬO, ōnis. f. Cic. *Verstoppinge, verduistering, verdonkeringe van iemands goed:* ook, *onder- of verdrukkinge.*

* Suppressiones nocturnæ. Plin. H. *Benaaudheden des nagts,* op de borst, enz.

SŪPPRESSŪS, a, um. Justin. *In de grond geboord of geschoten: gezonken.* Van een schip.

* Suppressus. Luc. *Verborge, verhole, geheim.*

Dolor suppressus. Luc. *Een verborge, verhole smart of hartzeer.*

* Fuga suppressa. Ovid. *Een belette, tegengehoude vlugt.*

* Pars vocis suppressa in medio sono. Ovid. *Een gedeelte van de stemme bleef steken in 't midden van 't geluid,* dat is, *in 't midden van 't spreken.*

* Dicere voce suppressâ. Cic. *Zagtjes, zagtjes, of zoetjes spreken.*

Suppressior oratio. Cic. *Een stegt, laf, kragteloos vertoog.*

SŪPPRĪMO, ĭs, essī, suppressūm, supprimĕre. Cic. *Iets verstieken, verduistren, verdonkeren: iets agter wege of verborgen houden.* Sprekende van dingen die men niet wil laten blyken. Ook, *onderdrukken, verdrukken, dempen.*

* Famam rei supprimere. Liv. *Het gerugt van iets beletten, stremmen, dempen.*

* Fletum supprimere. Propert. *Zyn geween, of zyne tranen wederhouden, bedwingen.* Impetum. Liv. *Geweld wederstaan, dempen, betengelen.*

Querelas supprimere. Ovid. *Zyne klagten wederhouden, betengelen, bedwingen, verkroppen.*

* Nummos supprimere. Cic. *Zyne penningen, zyn geld verstieken, verbergen.*

Supprimere alvum. Cels. *Zyn agterlaat of gevoeg minouden.*

* Animus supprimitur cibis. Plin. H. *De geest word door spyze belemmert, verdooft, vadzig.*

* Sanguinem supprimere. Cels. *Bloed stelpen.*

Spissæ tenebræ Solem suppresserunt. Cels. *Dikke duisternissen verdonkeren, of verduisteren de Zon.*

SŪPPRŌMO, ĭs, prōmsī, prōmtūm, prōmĕre. Plaut. *Zie* Promo.

SŪPPRŌMŪS. m. Plaut. *Zie* Promus.

SŪPPŪDĔT, supppudŭit, supppudĕre. Cic. *Een woinig, wat, of eenigzins beschaamd zyn.*

Puto jam te suppudere. Cic. *Ik meene of geloove, dat gy nu eenigzins beschaamd zyt.*

Sup-

Digitized by Google

Supputdet me illius rei. Cic. *Ik ben hier over beſchaamd, ſchaamrood.*

SŪPPŪRĀTĬO, ōnis. f. Colum. Celſ. *Zweringe, verettering: zettinge tot etter.*

SŪPPŪRĀTŌRĬŪS, ă, ūm. Plin. H. *'T welk doet zweren, dat dan etter doet voortkomen, of zetten.*

SŪPPŪRĀTŪM, i. n. Plin. H. *Zie* Suppuratio.

SŪPPŪRĀTŪS, ă, ūm. Plin. *Verettert, tot etter gezet.*

SŪPPŪRO, ās, āvī, ātūm, āre. Celſ. Colum. *Zweren, veretteren, tot etter worden.*

SŪPPŪTO, ās, āvī, ātum, āre. Plin. H. *Een boom ſnoeyen.*

* Supputare. Plaut. *Oprekenen, optellen.*

Supputare rationem. Plaut. *Een rekeninge optrekken, opmaken.*

SUPRĀ. præp. Virg. *Boven, boven op, op.*

Supra caput. Virg. *Boven op, of over 's hooft.*

Mare ſupra terram eſt. Cic. *De zee is boven, of hooger dan de aarde.*

* Qui ſupra bibliothecam erant. Vitruv. *Die over de boekzaal of het boek vertrek geſteld waren.*

* Supra quinquagies. Celſ. *Boven de, of meer dan vyftig malen, reizen, werven, of keeren.*

Supra tres cyathos. Hor. *Boven drie drink koppen.*

Supra fidem. Quintil. *Boven het geloove, meer dan men kan gelooven.*

Supra modum. Colum. *Boven maten, onmatiglyk, overdadiglyk, te veel.*

* SUPRĀ. adv. Cic. Sine regimine. *Voor heen, voor dezen, in vorige tyden.*

Quæ ſuprà ſcripſi. Cic. *Dingen die ik voor heen geſchreven hebbe.*

* Ita accuratè, ut nihil poſſet ſuprà. Cic. *Zoo naaukeuriglyk dat niets het te boven zonde kennen gaan.*

SUPRĀDĬCTŪS, ă, ūm. Plin. H. *Reeds gezegd, te voren verhaald, vermeld.*

SUPRĀPŌSĬTŪS, ă, ūm. Cic. *Boven geſteld.*

SUPRĀSCRIPTŪS, ă, ūm. Cic. *Boven of te voren geſchreven.*

SUPRĒMO. adv. Plin. H. *De laatſte maal, voor het laatſte, eindelyken ten laatſten.*

SUPRĒMŪS, ă, ūm. Plin. H. *Allerhoogſt, grootſt.*

Supreme Jupiter! Ter. *Allerhoogſte Jupiter!*

Montes ſupremi. Virg. *Zeer hooge, ſteile bergen.*

* Supremus. Cic. *De laatſte.*

Honores ſupremi. Ovid. *De laatſte eere of eerbewyzingen: de eere van begravinge.*

Manum ſupremam imponere bellis. Ovid. *Oorlogen eindigen, ten einde brengen.*

* Germanici ſuprema deflere. Tac. *De dood van Germanicus beklagen, beweenen, betreuren.*

Solvere alicui ſuprema. Tac. *Iemand de laatſte eere, lykplegt, of eere van begravinge aandoen.*

SŪRĂ, æ. f. Plin. H. *De kuit of't dikke van't been.*

* Sura. Celſ. *De ſchinkel van't been.*

* Sura. Virg. *Een been.*

SŪRCŪLĂCĔŪS, ă, ūm. Plin. H. *Gelyk een telg, ſcheut, loot, of ſpruit van een boom.*

SŪRCŪLĂRĬS, ĭs. m. & f. āre, ĭs. n. Colum. *en*

SŪRCŪLĂRĬŪS, ă, ūm. Colum. *Van telgen, ſchenten, of ſpruiten van boomen, daar toe behoorende.*

Surcularius ager. Varr. *Een akker, daar vele telgen of ſtruiken van boomen groeyen.*

SŪRCŪLO, ās, āvī, ātūm, āre. Colum. *De telgen, ſchenten, of ſpruiten onder aan de boomen afſnyden.*

SŪRCŪLŌSE. Plin. *Met ſchenten, telgen, loten, enten of ſpruiten.*

SŪRCŪLŌSŪS, ă, ūm. Plin. H. *Vol telgen, ſchenten, of ſpruiten.*

Rami ſurculoſi. Plin. H. *Takken met vele telgjes, entjes, of ryſies.*

SŪRCŪLŪS, i. m. Plin. H. *Een telg, ſpruit, of ſchent van een boom.*

* Surculus. Cic. *Een entje of gref om te enten.*

SŪRDĀSTĔR, trā, trum. Cic. *Dooſagtig, hardhoorende.*

SŪRDĬTĀS, ātis. f. Cic. *Dooſheid, hardhoorendheid.*

SŪRDŪS, ă, ūm. Ter. *Dooſ. Men zegt Surdior.*

Freto ſurdior. Ovid. *Doover dan de zee.*

* Surdus. Ovid. *Dooſ, die zig niet laat buigen, of verbidden.*

Ad munera ſurdus. Ovid. *Dooſ jegens geſchenken, die onbewoegelyk, of onbuigzaam door giften is.*

* Herbæ ſurdæ. Plin. *Slegte, reukeloeze, van geur ontbloote kruiden.*

* Surdus. Vitruv. *Een bedompte, doffe plaats.*

* Spirare ſurdum. Perſ. *Geen reuk of geur geven of hebben.*

* Surdus color. Plin. H. *Een doove, dat is, donkere, duiſtere verwe.*

SŪRGO, gis, sūrrēxī, sūrrēctūm, sūrgĕre. Cic. *Opſtaan, opryzen.*

Surgere maturè. Cic. *Vroeg opſtaan.*

Surgere è lecto. Ter. *Uit het bedde opſtaan.* E menſa. Ter. *Van de tafel.*

De cœna ſurgere. Hor. *Van't avondmaal opſtaan.*

Surgere ad reſpondendum. Cic. *Opſtaan, opryzen om te antwoorden.*

A patre ſurgere. Corn. Nep. *Van zyn vaders zyde opſtaan.*

* Ædes ſurgit. Plin. *De tempel, kerk, of kerk kapel ſtaat opgerezen, ryſt, of verheft zig.*

* Surgere in altitudinem. Colum. *Tot een hoogte ryzen, opſtygen, opgroeyen, opklimmen,* van een boom.

* Surgere. Virg. *Opwaſſen of groeyen, opſchieten, groot worden.* Van jonge luiden geſproken.

* Surgere. Virg. *Opryzen,* van ſtarren.

* Surgere. Virg. *Zwellen, hoog worden, ryzen.*

* Sententia ſurgit animo. Virg. *Daar komt een gedagte in myn gemoed.*

* Venti ſurgunt. Virg. *De winden ryzen, beginnen op te ſteken, zig te verheffen.*

SŪRPĬCŪLŪS, i. m. g. Propert. *Een korfje van biezen of wilgen.*

SŪRRECTŪS, ă, ūm. Colum. *Regt, niet krom.*

Mucrone ſurrecto. Liv. *Het zwaard opgeheven hebbende.*

SŪRREPTĬTĬUS. *Zie* Subreptitius.

SŪRREPO. *Zie* Subrepo.

SŪRREPTŪS, ă, ūm. Cic. *Heimelyk weggenomen.*

SŪRRĬGO. *Zie* Subrigo.

SŪRRĬPĬO. *Zie* Subripio.

SŪRRŎGO, ās, āre. Cic. *In een's anders plaats ſtellen.*

SŪRSŪM. adv. Cic. *Boven, om hoog.*

Surſum deorſum. Cic. *Boven en beneden, om hoog en om laag.*

Surſum verſus. Cic. *Bovenwaarts, na boven of na om hoog toe.*

SŪRŪS, i. m. g. Feſt. *Een paal, of ſtaak.*

SŪS, ſūis. m. & f. Cic. *Een zwyn of zog.*

SŪSCEPTOR, ōris, m. g. Digeſt. *Een ondernemer, een meester tot zyn laſte.*

SŪSCEPTUM, i. n. g. Ovid. *Een aangenome werk.*

SŪSCEPTŪS, ă, ūm. Cic. *Onthaald, ontfangen.*

SŪSCĬO, ĭs, īvī, īre. Verbum antiquum. Plaut. *Weten, vernemen.*

SŪSDEQUĔ. Suſdeque habere aliquid. Plaut. *Iets veragten, verſmaden: om iets lachen.*

Id ſuſdeque fero. Cic. *Ik lach daar mede, geef'er niet een zier om, dat raakt my in 't minſte niet, 't ſcheelt my niet, dus, of zoo.*

SŪSCEPTĬO, ōnis. f. Cic. *Onderneminge*

SŪSCIPĬO, ſūſcēpī, ſūſcēptum, ſūſcĭpĕre. Cic. *Ondernemen, beſtaan, in handen nemen.*

Negotium ſuſcipere. Cic. *Een zaake onder- of aannemen.*

Suſcipere bellum civile. Cic. *Een inlandſchen oorlog ondernemen, beſtaan, aanvangen.*

* Æs alienum amicorum ſuſcipere. Cic. *De ſchulden zyner vrienden op zig, of tot zyn laſte nemen.*

* Aliquem ſuſcipere & tueri. Cic. *Iemand aannemen of ontfangen, en beſchermen.*

* Cicatrices pectore adverſo ſuſcipere. Quintil. *Wonden van voren op de borſt ontfangen.*

De imperio inter eos diſceptationem ſuſcepi. Valer. Max. *Ik hebbe het verſchil tuſſen hen over't gebied aangenomen te beſlegten.*

* Cogitationem de aliqua re ſuſcipere. Cic. *Een voornemen, of beſluit omtrent iets nemen.*

* Suſcipere aliquod crimen. Cic. *Een miſdaad bekennen, belyden.*

Inimicitias ſuſcipere. Cic. *Vyandſchap maken.*

* Liberos ex alicujus filia ſuſcipere. Cic. *Kinderen by iemands dogter verwekken, telen, krygen.*

Suſcipere ægritudinem propter aliquem. Cic. *Droefheid of hartzeer uit liefde tot iemand zetten.*

Pare-

Digitized by Google

Patrocinium rei alicujus ſuſcipere. Cic. *De verdadiginge van een zake onder- aan- of opzig nemen.*

* Perſonam viri boni ſuſcipere. Cic. *De perſonaadje van een goed of eerlyk man aannemen, ſpelen.*

Sibi legationem ſuſcepit. Cæſ. *Hy ondernam 't gezantſchap.*

* Suſcipere Deo vota pro re aliqua. Plin. J. *Bede- beloften aan God doen voor een zake of de goede uitkomſte van een zake.*

Suſcipere. Virg. *Antwoorden, hervatten.*

Nec te ſuſpenſum, nate, tenebo, ſuſcipit Anchiſes. Virg. *Ik zal u, myn zoon, niet lang in twyffel houden, antwoorde, of hervatte Anchiſes.*

* Suſcipi in lucem. Cic. *Voortgebragt, of geboren worden.*

SŪSCĬTĀBŬLŪM, I. n. Varr. *Opwekkinge, een wekker.*

SŪSCĬTO, ās, āvī, ātūm, āre. Plaut. *Opwekken, wekken, wakker maken.*

E ſomno ſuſcitare. Cic. *Uit den ſlaap opwekken.*

* Suſcitare. Virg. *Opwekken, aanporren, noopen, aanprikkelen, aanſteken.*

In prælio ſuſcitare aliquem. Virg. *Iemand in den ſtryd opwekken, aanmoedigen.*

Bellum civile ſuſcitare. Brut. ad Cic. *Een inlandſchen of burgerlyken oorlog verwekken, veroorzaken.*

Crepitum ſuſcitare pede. Prop. *Geluid met zyn voet maken.*

* Muros urbis ſuſcitare. Front. *De muuren van een ſtad weder opbouwen, optrekken.*

SŪSĬNŬM unguentum, I. n. Cell. *Oly van lely-knoppen, of bollen.*

SŪSPECTĬO, ōnis. f. Ter. *Vermoeden, verdagtheid, agterdogt.*

SŪSPECTO, ās, āvī, ātūm, āre. Tac. *Iets vermoeden, verdagt houden.*

Suſpectare perfidiam. Tac. *Verraad vermoeden, vreezen.*

* Suſpectare. Martial. *Na boven of om hoog zien.*

* Aruntium ducem egregiis artibus promptum, & pari famâ publicè ſuſpectabat. Tac. *Hy hield den Veldheer Aruntius, die zeer geoeffend was in deftige kenſten, en zoo vermaard was als hy, openlyk verdagt.*

SŪSPECTŪS, a, um. Ter. Tac. *Verdagt van iets, daar men vermoeden op heeft.* Men zegt *Suſpectior* en *Suſpectiſſimus.*

Criminum capitalium ſuſpectus. Tac. *Verdagt van hals of lyfſtraffelyke misdaden.*

Habere aliquem ſuſpectum. Cic. *Iemand verdagt houden, een quaad vermoeden op iemand hebben.*

Suſpectus aliquâ re. Plin. de Vir. Illuſt. *Verdagt van iets.*

Omnia mihi ſunt ſuſpecta. Cic. *Alle dingen zyn my verdagt: Ik heb een quaad vermoeden op alles.*

Falsâ famâ ſuſpectus. Ter. *Verdagt door een valſch gerugt.*

SŪSPECTŪS, us. m. Virg. *Zieninge na om hoog of na boven. Om hoog kyking.*

* Suſpectus. Sen. Ph. *Verwonderinge over iets.*

Nimius ſui ſuſpectus. Sen. Ph. *Een al te groote agtinge voor zig zelven.*

SŪSPENDĬŌSŬS, a. m. Plin. H. *Een galg-brok, een galgen-aas, of een gehange misdadige.*

SŪSPENDĬŪM, ii. n. Plaut. *Ophanging van iemand.*

Suſpendio vitam finivit. A. Gell. *Hy eindigde zyn leven met een ſtrop, verhing zyn zelven.*

SŪSPENDO, dis, di, ſum, dĕre. Hor. *Iets ophangen, in een tempel, enz.*

* Suſpendere. Cic. *Ophangen, opknoopen, met de ſtrop ſtraffen.*

Suſpendere ſe è fico. Quintil. *Zig zelven aan een vygeboom op- of verhangen.*

* Piſcem hamo ſuſpendere. Ovid. *Een viſch aan een hoek wagen.*

* Suſpendere rem aliquam. Liv. *Iets verſchuiven, uitſtellen, ſlepende houden.*

* Fletum ſuſpendere. Ovid. *Geween wederhouden, bedwingen.*

* Fluxiones oculorum hoc ſuſpendit. Plin. H. *Dit belet de zinkingen op de oogen.*

* Suſpendere aliquem expectatione. Plin. J. *Iemand in verwagtinge of twyffel houden.*

* Suſpendere ſpiritum. Quintil. *Stil houden om adem te halen,* in 't lezen, enz.

Sciat puer ubi ſuſpendere ſpiritum debeat. Quintil. *Dat een kind wete wanneer hy ſtil of op moet houden om adem te ſcheppen,* in 't lezen, enz.

SŪSPENSĬO, ōnis. Animi ſuſpenſio. Hirtius. *Twyffelmoedigheid: onzekerheid, of wankelinge van geeſt.*

SŪSPENSŪRA, æ. f. Sen. Ph. *Opgang.*

Suſpenſuræ caldariorum ita ſunt faciendæ. Vitruv. *Men moet de opgangen van de badſtoven zoo maken.*

SŪSPENSŬS, a, um. Cic. *Opgehangen, gehangen.* Men vind *Suſpenſiſſimus.*

Suſpenſus currus Neptuni. Cic. *De wagen van Neptunus in de lugt hangende.*

* Lacrymæ ſuſpenſæ. Ovid. *Bedwonge, wederhoudene, opgekropte tranen.*

Vir ſuſpenſæ ex fortuna fidei. Liv. *Een man wiens getrouheid van 't geluk afhangt.*

* Suſpenſus. Virg. *Onzeker, ongewis, twyffelagtig.*

Expectatione novarum rerum ſuſpenſus. Cic. *Twyffelmoedig door de verwagtinge van nieuwigheden of veranderingen.*

Detinere aliquem ſuſpenſum. Cic. *Iemand in twyffel, of twyffelmoedig houden.*

* Suſpenſus animi. Liv. *Twyffelmoedig: onzeker of wankelende van geeſt.*

* Suſpenſus animus. Cic. *Een ongeruſt, bekommerd gemoed.*

Suſpenſis auribus iſta bibam. Prop. *Ik zal die dingen met aandagtige ooren hooren.*

* Suſpenſus ſomnus. Cic. *Een ongeruſte, bekommerde ſlaap.*

* Suſpensâ manu aliquid facere. Plin. J. *Iets met een twyffelagtige hand,* dat is, *gemoed doen.*

* Suſpenſo ire gradu. Ter. *Met een zeer ſtille tred gaan: of zeer zagtjes, zagt es, zoetjes, of ſtilletjes gaan.*

Suſpenſiſſimum debet eſſe paſtinarum. Colum. *Omgeſpit land moet zeer lugtig op een leggen.*

SŪSPĪCAX, ācis. omn. gen. Tac. *Vol vermoeden of agterdogt: agterkoenſig, wantrouwende.*

SŪSPĪCĬO, is, xi, ctūm, cĕre. Cic. *Na boven of om hoog zien, kyken.*

Suſpicere in cœlum. Cic. *Na den hemel zien, kyken.*

* Suſpicere aliquem. Cic. *Iemand eeren, verheffen, met verwonderinge aanſchouwen.*

Illo te nomine ſuſpice, quòd facies non coactus. Sen. Ph. *Hebt alleenlyk goede gedagten van u zelven over 't gene dat gy ongedwongen doet.*

* Suſpicere aliquem. Salluſt. *Iemand verdagt houden: vermoeden, agterdogt, of wantrouwe op iemand hebben.*

SŪSPĪCĬO, ōnis. f. Cic. *Vermoeden, agterdogt, wantrouwe.*

Suſpicio in aliquem. Plin. H. *Vermoeden, agterdogt, wantrouwe op iemand.*

Expurgare, levare, à ſe removere ſuſpicionem. Cic. *Vermoeden, of agterdogt van zig weren: zig van vermoeden zuiveren.*

Incidit de me ſuſpicio. Ter. *Daar viel vermoeden op my, ik was verdagt.*

* Suſpicio. Cic. *Giſſinge.*

SŪSPĪCĬŌSE. adv. Cic. *Met vermoeden, of agterdogt.*

Non modò non credibiliter, ſed ne ſuſpiciosè quidem id cogitatum eſt. Cic. *Dat is niet alleenlyk niet met waarſchynlykheid, maar zelfs ook niet met eenig vermoeden of agterdogt bedagt.*

SŪSPĪCĬŌSŬS, a, um. Ter. *Verdagt, vermoedelyk.* Men vind *Suſpicioſiſſimus* in Cicero.

Suſpicioſiſſimum tempus. Cic. *Een zeer verdagte, of gevaarlyke tyd.*

Suſpicioſiſſimum negotium. Cic. *Een zeer gevaarlyke, moeylyke zake.*

Suſpicioſum verbum. Aſc. Pæd. *Een verdagt woord, een woord dat vermoeden geeft.*

* Suſpicioſus. Ter. *Vol vermoeden, agterdogtig, beſchroomd, agterkoenſig.* Van perſonen geſproken.

Civitas maledica & ſuſpicioſa. Cic. *Een quaadſprekende en agterdogtige ſtad.*

SŪSPĪCŌR, āris, ātus ſum, āri. Cic. Cæſ. *Iets vermoeden, twyffelen, dugten.*

De ingenio alicujus ſuſpicari aliquid mali. Cic. *Iets quaads uit iemands inborſt vermoeden.*

* Suſpicari. Cic. *Giſſen, giſſinge maken.*

Scribe non modò, ſi quid ſcies; ſed etiam ſi quid ſuſpicabere. Cic. *Schryft my niet alleenlyk indien gy iets zult weten, maar ook indien gy iets zult vermoeden, of giſſen.*

SŪSPĪRĀTĬO, ōnis. f. Sen. Ph. *Zugtinge, gezugt.*

SŪSPĪRĀTŪS, ūs. m. Ovid. *Idem:* Men vind niets dan de *ablativus.*

Digitized by Google

SŪSPĪRĬŌSĒ. adv. Colum. Suſpiriosè laborantibus aures ſunt ferro reſcindendæ. *Men moet de aamborſtige ſchapen een ſnede met een mes in de ooren geven.*

Suſpirioſa mula. Colum. *Een aamborſtige muilezelinne.*

SŪSPĪRĬŌSĪ, ōrūm. m. plur. Plin. H. *Aamborſtige, kortademige menſchen.*

SŪSPĪRĬŌSŪS, ă, ūm. Plin. *Kortaamig, aamborſtig.*

SŪSPĪRĬŪM, ĭi. n. Cic. *Een zugt.*

* Suſpirium. Plin. H. *Aamborſtigheid, kortheid van adem.*

SŪSPĪRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Zugten.*

Amore ficto ſuſpirare. Lucret. *Door of van geveinſde liefde zugten.*

* Suſpirare. Juven. *Na iets dingen, ſtaan, of haken.*

Ad honores ſuſpirare. Valer. Flacc. *Na eerampten dingen, of ſtaan.*

* Suſpirare. Lucret. *Uitwaaſſemen.* Van dampen, enz.

SŪSQUĒDĔQUĔ habere aliquid. Plaut. *Iets verſmaden, zeer weinig of niet agten.*

SŪSTĔNTĀCŪLŪM, ĭ. n. Tac. *Een onderſteunſel, ſtut, ſtutſel.*

SŪSTĔNTĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Uitſtel, uitſtellinge:* ook, *ophouding.*

SUSTĔNTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. *Ophouden, onderſteunen, onderſtutten, onderſchragen.*

* Suſtentare. Plaut. *Onderhouden, voeden.*

Ex meis anguſtiis illius ſuſtento tenuitatem. Cic. *Ik onderhoude zyne armoede uit myn geringe middelen.*

Solus omnem familiam ſuſtentat. Ter. *Hy onderhoud alleen het geheele huisgeſin.*

* Caſus ſuos alienis opibus ſuſtentare. Cic. *Zyne ongevallen door andere luiden haar rykdom onderhouden, onderſteunen.*

* Hoſtes ſuſtentare. Virg. *De vyanden ſtaande houden, het hoofd bieden.*

* Vitia alicujus ſuſtentare. Salluſt. *Iemands ondeugden koeſteren.*

Suſtenta te ut potes. Cic. *Houd u zelven zoo wel op of op de been als gy kunt.*

* Ædificationem ad tuum adventum ſuſtentari placebat. Cic. *Ik wilde, dat het bouwen tot uw komſte uitgeſteld wierd.*

SŪSTĪNĔO, ēs, sūstĭnŭī, sūstēntūm, sūstĭnērĕ. Cic. *Onderſtaan of ophouden, onderſteunen, onderſtutten, onderſchragen.*

Galea ſuſtinet chymæram. Virg. *Op den ſtormhoed ſtaat een Chimeer.*

* Suſtinere. Ter. *Verdragen, lyden, uit- of doorſtaan.*

Suſpicionem ſuſtinet causâ meâ. Plaut. *Hy lyd vermoeden of 't verdagt om myner't wille.*

Caſus fortuitos magno animo ſuſtinere. Colum. *Toevallen met een groote moed uit of doorſtaan.*

* Suſtinere ſe. Cic. *Zig ont- of wederhouden.*

* Ab omni aſſenſu ſe ſuſtinere. Cic. *Zig zelven van alle toeſtemminge of oordeel onthouden.*

* Suſtinere ſe à lapſu. Liv. *Zig van vallen ophouden.*

* Suſtinere ſigna. Cæſ. *De vaandels of benden doen ſtil ſtaan, of halte houden.*

* Non ſuſtineo ſuſpendere fletum. Ovid. *Ik kan myn geween, of myne tranen niet ophouden, bedwingen.*

* Suſtinuit ſcribere mihi. Curt. *Hy beſtond aan my te ſchryven: of had de ſtoutheid van my te ſchryven.*

* Suſtinere. Cic. *Staande houden, verdedigen, bewyen.*

Commeatus noſtros ſuſtinebant. Cæſ. *Zy verſchafteden, verzorgden ons leeftogt.*

* Rem in noctem ſuſtinere. Liv. *Een zake tot de nagt uitſtellen, verſchuiven.*

* Aliquem ſua autoritate ſuſtinere. Brut. ad Cic. *Iemand door zyn gezag of aanzien beſchermen, verdedigen, de hand boven 't hoofd houden.*

* Fronte & vultu ſimulationem ſuſtinere. Plaut. *Met een onveranderlyk gelaat veinzen. Met een ſtout aanzigt zyn perſonaadje ſpelen.*

* Currum ſuſtinere. Cic. *Een wage tegenhouden, ſtuiten.*

* Suſtinere non parvam expectationem. Cic. *Een groote verwagtinge van zig doen hebben.*

* Perſonam aliquam ſuſtinere. Suet. *Een perſonaadje of rolle ſpelen.*

* Sumptum ſuſtinere. Brut. ad Cic. *Onkoſten onderhouden, dragen.*

SŪSTŎLLO, ĭs, sūstŭlī, sūblātum, sūstŏllĕrĕ. Cic. *Zie* Tollo. *Oplygen, opheffen, opheuren.* Dit verbum word weinig gebruikt buiten de *infinitivus.*

SŪSŪRRĀTĬO, ōnĭs. f. Cæl. ad Cic. *Geruiſch:* ook, *een ſtil of heimelyk gerugt.*

SŪSŪRRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Ovid. *Zeer zagtjes, zagtjes, of zoetjes ſpreken, in 't oor luiſteren.*

Aure *of* In aurem ſuſurrare. Ovid. *Iets in 't oor luiſteren.*

SŪSŪRRO, ōnĭs, m. g. *Een oorblaazer, een quaadſpreker, laſteraar.*

SŪSŪRRŪS, ĭ. m. Cic. *Het klein geluid, dat men maakt als men zeer zagtjes ſpreekt: een klein geruiſch.*

* SŪSŪRRŪS, ă, ūm. Ovid. *Een klein geruiſch makende.*

Lingua ſuſurra. Ovid. *Een zagt geluid ſlaande tong.* Daar zyn'er

‡ die gelooven dat *Suſurra* in dit vaarsje van Ovidius, *Linguâque refert audita ſuſurra*, een *ſubſtantivum* is van *Suſurrum*, dog hun giſſinge word niet goed gekeurt.

SŪTĔLĂ, æ. f. Plaut. *Een bedrog, looze of liſtige ſtreek.*

SUTĬLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Virg. *Genaaid.*

Cimba ſutilis. Virg. *Een gelapte ſchuit of boot.*

SŪTŎR, ōrĭs. m. Cic. *Een ſchoenmaker.*

SŪTŌRĬŪS, ă, ūm. Cic. *Van een ſchoenmaker.*

SŪTŌRĬŪM atramentum. Cic. *Schoenmakers inkt.*

SŪTRĪNĂ, æ. f. Liv. Varr. *Het ſchoenmaken, het ambagt van een ſchoenmaker.*

SŪTRĪNŪS, ă, ūm. Senec. *Zie* Sutorius.

SŪTŪRĂ, æ. f. Liv. *Een naad.*

* Sutura. Celſ. *Een naad*, gelyk als in de herſſen-pan, enz.

SŪTŪS, ă, ūm. Cic. *Genaaid.*

SŬUS, ă, ūm. Cic. *Zyn, zyne.*

Suus ſibi pater. Plaut. *Zyn eigen vader.*

Suo ſibi gladio hunc jugulo. Ter. *Ik doode hem met zyn eigen geweer, of ik overtuige hem met zyne eige woorden.*

* Suo maximè tempore bellum incipit. *Hy begon den oorlog op zyn regte tyd.*

* Suâ morte defungi. Suet. *Zyn eigen, of een natuurlyke dood ſterven.*

Ex tantis manubiis nihil in ſuum convertit. Front. *Hy ſtak niets van zoo grooten buit in zyn eigen zak.*

SYCĪTĒS, æ. m. Plin. H. συκῖτης. *Wyn daar droge vygen op zyn.*

SYCŎMŎRŬS, ī. f. g. Ulp. *Een boom half moerbezie, en half vyg.*

SYCŎPHĀNTĂ, æ. m. Plaut. συκοφάντης. *Een laſteraar, agterklapper, naamſchender, eerroover.* Eigentlyk, *een verklikker.*

SYCŎPHĀNTĬĂ, æ. f. Plaut. συκοφαντία. *Laſter, laſteringe, agterklap, naamſchending, eerrooving.*

SYCŎPHĀNTĬŌSĒ. adv. Plaut. *Laſterlyk, gelyk een Laſteraar of eerroover.*

SYCŎPHĀNTŎR, ārĭs, ātūs ſum, ārī. Plaut. *Laſteren, ſchenden, eerrooven.*

SYDĔRĀLĬS. *Zie* Sideralis.

SYDŪS. *Zie* Sidus.

SYLLĂBĂ, æ. f. Cic. συλλαβή. *Een lettergreep.*

SYLLĂBĀTIM. adv. Cic. *Met lettergrepen, van lettergreep tot lettergreep.*

SYLLŎGĬSMŪS, ĭ. m. Quintil. συλλογισμός. *Een ſluit-reden.*

SYLLŎGĬSTĬCŪS, ă, ūm. Quintil. συλλογιστικός. *Van een ſluit-reden, daar een ſluit-reden in word gebruikt.*

SYLVĂ-DŪCĬS, SYLVÆ-DŪCĬS, f. *'S Hartogen-boſch.* Een ſtad in Brabant onder het gebied der vereenigde Nederlanden.

SYLVĂ, Sylvāticus, Sylvŭlă. *Zie* Silva, Silvaticus, &c.

SYMBŎLĂ, æ. f. Plaut. συμβολή. *Een yders aandeel der onkoſten van een gemeen gaſtmaal, het gelag.*

SYMBŎLŬM, ĭ. n. Plaut. σύμβολον. *Een lens, het woord, kenteeken.*

Symbolum dedit. Ter. *Hy heeft zyn aandeel gegeven, of gelag betaalt.*

SYMBŎLŬS, ĭ. m. Plaut. *Zie* Symbolum.

SYMMETRĬĂ, æ. f. Vitruv. συμμετρία. *Juiſte evenredenheid of gelykmatigheid aller deelen van een timmeraadje.*

SYMMĬSTA, æ, m. g. Gr. *Een geheime Raad, een perſoon die mede van een geheim weet.*

SYMPĂTHĬĂ, æ. f. Cic. συμπάθεια. *Medeneiginge, medelydinge.*

SYMPHŌNĬĂ, æ. f. Cic. συμφωνία. *Een onderling maat-gezang. Overeenſtemming van gezang of ſpeeltuigen.*

Digitized by Google

SYMPHŌNIĀCŪS, i. m. Cic. συμφωνιακός. *Een zanger, of zinger.*

SYMPHREĀTIDES. Gr. *Die een en de zelve water-put gebruiken.*

SYMPINIUM, ii, n. g. Juven. *Een ſoort van wynkop of vat in offerhanden gebruikelyk.*

SYMPLEGAS, ădis, f. g. & SYMPLEGMA, ătis. n. g. Mart. Zie Complexio.

SYMPŌSĬĀCUS, ă, ūm. *Tot een gaſtmaal behoorende.*

SYMPŌSĬĀRCHA, æ, m. g. & SYMPŌSĬĀSTES, æ, m. g. *Het hooſd van een gaſtmaal.*

SYMPŌSĬUM, ii. n. g. Cic. *Een gaſtmaal.*

SYNĀGŌGA, æ, f. g. *Een vergaderinge.*

SYNĀNCHE, ēs, f. g. Celſ. *Een keel-ontſteckinge*, vulgò, *de Squinantie.*

SYNCĒRE, Syncērūs, &c. Zie Sincerè, &c.

SYNCHRŌNŪS, ă, ūm. Gr. *Op de zelve tyd levende, Een tydgenoot.*

SYNDĪCUS, i. m. g. Cic. *Eenſtads- of Lands voorſpraak*, vulgò, *Penſionaris.*

SYNECDŌCHE, ēs. f. Quintil. συνεκδοχή. *Figura Rhetoricis*, als een geheel door een gedeelte, of een gedeelte door 't geheel word verſtaan.

SYNGRĀPHĂ, æ. f. Cic. συγγραφή. *Een handſchrift, ſchuldbrief.*

Syngraphan exigere ab aliquo. Suet. *Een handſchrift, ſchuldbrief, of brieſje van iemands hand eiſſchen, vorderen, vergen.*

SYNGRĀPHUS, i. m. Plaut. *Zie* Syngrapha.

* A Prætore ſumere ſyngraphum. Plaut. *Een vrybrief van den Prator eiſſchen.*

SYNŌDUS, i. f. g. *Een vergaderinge, of by een komſt.*

SYNŌDUS, ſynōdūntis. m. Plin. H. *Een ſoort van viſch met zeer groote tanden.*

SYNŌPSIS, is. f. Front. de Limit. Agror. σύνοψις. *Een beſtek, ontwerp, ſchets van een gebouw.*

* Synopſis bonorum. Ulp. *Een lyſt*, [vulgò, Inventaris] *van goederen.*

SYNTĒCTĪCI, ōrūm. m. plur. Plin. H. συντηκτικοί. *Kragteloozen, uitgemergelde, zwakke menſchen, door lang duurige ziektens.*

SYNTĒXIS, is. f. Plin. H. σύντηξις. *Groote zwakheid, quyning door een langduurige quaale.*

SYNTHĒSIS, is. f. Stat. σύνθεσις. *Zameling, ſtapeling, by een zetting.*

SYRĬĂ, æ. f. *Syrie*, een zeer groot geweſt in Aſie.

SYRMĂ, ătis. n. Juven. σύρμα. *Een lange ſleep van een mans of vrouwe tabbaard.*

SYRMÆĂ, æ. f. g. *Een ſoort van ſpys gemaakt met vet en honig, zeer dienſtig tot afgang.*

SYRŪPUS, i. m. g. *Syroop van iets.*

SYSTYLŌS, i. m. & f. ŏn, i. n. Vitruv. συστυλος. *Als de pilaren zoo verre van een ſtaan als de dikte van twee pilaren.*

Syſtylos eſt in qua duarum columnarum craſſitudo in intercolumnio poterit collocari. Vitruv. *Een Syſtylos is, als tuſſen de tuſſenwydte der pilaren de dikte van twee pilaren kan geſet worden.*

T

T A

TABANŪS, i. m. Plin. H. Varr. *Een koe vlieg, een brem: Een ſoort van groote vlieg.* Sommigen maken de eerſte lettergreep van *tabanus* kort, en de tweede lang.

TĂBĔFĂCIO, ēci, ăctum, ĕrĕ. *Doen verteren, of uitdroogen.*

TĂBĔLLĂ, æ. f. Cic. *Een tafereel, een ſchildery.*

Tabellis locum aliquem ornare. Cic. *Een plaats met ſchilderyen op ſchikken, vercieren.*

* Tabellæ, arum. Ovid. *Een brief, brieven.*

* Tabella. Cic. *Een berdje, dat men aan yder regter gaf om zyn vonnis ofſtem op te ſchryven.*

TĂBELLĀRĬUS, ă, ūm. Cic. Lex tabellaria. Cic. *Een wet, die belaſte dat de regters hun vonnis op een berdje zouden ſchryven om meerder vryheid te genieten.*

* Tabellaria navis. Sen. Ph. *Een advys jagt.*

TĂBELLĀRĬUS, ii. m. Cic. *Een briefdrager, een bode.*

TĂBĔO, ēs, tăbŭi, ērĕ. Ovid. *Quynen, uitgeput, kragteloos zyn: verdroogen, verdorren, uit teeren.*

TĂBĔRNĂ, æ. f. Cic. *Een winkel, een kraam.*

Taberna Libraria. Cic. *Een boekwinkel.*

* Taberna diverſoria. Cic. *Een herberg.*

Tabernam claudere. Cic. *De winkel ſluiten.*

Tabernam exercere. Vitruv. *Herberg houden, een drinkwinkel houden.*

TĂBĔRNĀCŪLUM, i. n. Cic. *Een pavilioen, tent, of oorlogs tent.*

TĂBĔRNĀRĬUS, ii. m. Cic. *Een winkelier.*

* Tabernarius. Cæl. ad Cic. *Een herbergier, een waard.*

TĂBES, is. f. Celſ. *De teering, ziekte waar door 't ligbaam word uitgedroogt.*

* Tabes arborum. Plin. H. *Verdorringe, opdrooginge in boomen.*

TĂBĔSCO, ſcis, ĕſcĕrĕ. Cic. *De teering hebben: quynen, dor of droog worden.*

Dolore tabeſcere. Ter. *Van ſmart of hartzeer quynen.*

Deſiderio tabuit, exanimatuſque eſt. A. Gell. *Hy heeft gequynt van begeerte of verlangen, en is geſtorven.*

* Otio tabeſcere. Cic. *In ledigheid verzopen, of verzonken leggen: luy en ledig leven.*

* Dies tabeſcit. Plaut. *De dag neemt af, loopt ten einde.*

TĂBĬDUS, ă, ūm. Ovid. *Slap, kragteloos, uitgeteerd.*

* Tabidus. Martial. Ovid. *De vogten of ſappen verteerende, bedervende, uitputtende.*

Peſtis tabida. Martial. *Een ziekte die 't bloed, de kragten, enz. verteert, bederft, uit put.*

* Vetuſtas tabida. Ovid. *De verſlindende, verterende ouderdom.*

* Tabida. nix. Liv. *Half geſmolte, beſmette, vuile ſneeuw.*

TĂBĬFĪCUS, ă, ūm. Plin. H. *De teering veroorzakende, uitmergelende, verdroogende.*

Tabificæ mentis perturbationes. Cic. *Quellingen die 't gemoed doen quynen.*

TĂBĬTŪDO, ĭnis. f. Plin. H. *De teering.*

TĂBLĪNŪM, i. n. Vitruv. Plin. H. *Een vertrek of Kabinet daar men ſchilderyen, papieren, giften van huizen of landeryen, by de Latynen* tabulæ *genoemd, in bewaard.*

TĂBŪLĂ, æ, f. Cic. *Een tafel, tafereel, een bord, of berd, een plank.*

* Tabula picta. *Een ſchildery.*

Votiva tabula. Hor. *Een ſchildery, die men beloft heeft in een tempel op te hangen.*

* Tabula ærea. Vell. Paterc. *Een kopere plaat.*

* Tabula. Sen. Ph. *Een damberd.*

* Tabula. Cic. *Een plakaat.*

* Tabula. Cic. *Een bord met was overtrokken*, daar de Ouden op ſchreven. *Een ſchryfberd.*

* Tabulæ accepti & expenſi. Cic. *Een boek van ontfang en uitgifte, Rekenboek.*

* Tabulæ novæ. Cic. *Nieuwe rekening.*

Tabulas teſtamenti aperire. Caius Juriſc. *Een uiterſte wille openen.*

TĂBŪLĀRĬĂ, ōrūm. pl. n. g. Senec. *Een ſoort van pynbank.*

TĂBŪLĀRĬS, is. m. & f. ārĕ, is. n. *Van een tafereel: daar men tafereelen of platen van maakt.*

TĂBŪLĀRĬUM, ii. n. Cic. *Een vertrek of plaats daar men de openbare rollen, blafferts, handveſten, enz. bewaart.*

TĂBŪLĀRĬUS, ii. m. Suet. *Een beampt ſchryver*, vulgò, *Notaris.*

Tabularius Sen. Ph. *Een rekenmeeſter van een Vorſt.*

TĂBŪLĀTĬO, ōnis. f. Cæſ. Vitruv. *Belegginge met planken, zolderinge.*

TĂBŪLĀTUM, i. n. Cæſ. *Een zolder.*

* Tabulatum. Liv. *Een verdiepinge.*

Turris duorum aut trium tabulatorum. Cæſ. *Een toren van twee of drie zolders of verdiepingen.*

* Summas ſequi tabulata per ulmos. Virg. *Langs de takken van olmboomen op klimmen, op groeyen.*

Digitized by Google

TABULATUS, a, um. Plin. J. *Met planken belegd, gedekt, gezolderd.*
TABULO, as, avi, atum, are. *Met planken beleggen, zolderen.*
TABUM, i. n. Quintil. *Etteragtig, bedorve bloed in een wonde.*
TACENDUS, a, um. Ovid. *Dat men moet of behoord te zwygen.*
Loqui tacenda. Ovid. *Dingen spreken of verhalen die men behoorde te zwygen.*
TACEO, es, cui, citum, tacere. Ter. Cic. *Zwygen, stilzwygen, den mond houden.*
Tacere aliquid. Ter. *Iets verzwygen, niet melden.*
Tacere de aliqua re. Plin. H. *Van iets zwygen, niets van een ding reppen.*
Amor tacetur in medio marte. Ovid. *In 't midden van den oorlog word van de liefde gezwegen, niet gerept, geen gewag gemaakt.*
* Plectra tacent. Ovid. *De speeltuigen leggen stil, laten zig niet hooren.*
* Fluvius tacens. Sen. Trag. *Een stille rivier.*
TACITE. adv. Cic. *Zonder een woord te spreken, stilletjes, bedektelyk, heimelyk.*
* Tacitè. Cic. *Stilzwygende, of stilzwygens.*
Tacitè concedere. Cic. *Stilzwygens toestaan.*
TACITO. adv. Cic. *Zie* Tacitè.
TACITURNITAS, atis. f. Cic. *Stilzwygendheid, het stilzwygen.*
Taciturnitas imitatur confessionem. Cic. *De stilzwygendheid gelykt na een bekentenis.*
* Taciturnitas. Cic. *Verzwyginge van een geheim, trouwheid in 't zwygen van een geheim.*
Experiri taciturnitatem alicujus. Cic. *Iemands getrouwheid in 't verzwygen van een geheim beproeven.*
TACITURNUS, a, um. Hor. *Van een zwygenden aart, weinig sprekende, stil.*
* Taciturnus. Plaut. *Dat weinig geraas of gerugt maakt, stil.* Plautus gebruikt *Taciturnissimus* in dezen zin.
Taciturnissimum ostium. Plaut. *Een zeer stille deur.*
TACITUS, a, um. Cic. *Zwygende, die niet een woord spreekt.*
Abi tacitus tuam viam. Plaut. *Ga stilletjes, of zonder spreken uw 's weegs, of henen.*
* Tacitus. Virg. *Daar men van zwygt, of niet van spreekt, rept, of meld.*
Quis te tacitum relinquat? Virg. *Wie zal u ongemeld laten? wie is 'er die niet van u zal spreken?*
* Tacitus. Ovid. *Stil, geen geraas, of gerugt makende.*
Annis tacitis senescimus. Ovid. *Wy worden met stille jaren, dat is, ongevoelglyk oud.*
Cursus tacitus fluminis. Ovid. *Een stille, zoete, zagte loop van een rivier.*
* Tacito signo exercitum abduxerunt. Liv. *Zy voerde hun leger met stille trom af.*
* Tacitus. Ovid. *Geheim, verborge, verhole, stil.*
Irâ tacita exæstuare. Ovid. *Van een geheime toorn ontsteken zyn.*
* Tacitus. Cic. *Stilzwygende.*
Tacita assensio. Cic. *Een stilzwygende toestemminge.*
TACTIO, onis. f. Cic. *Aanraking, of tastinge, het gevoel, aanroeringe.*
TACTUS, a, um. Cic. *Aangeraakt, getast, gevoeld, aangeroerd.*
De cœlo tactus. Virg. *Door hemels vyer of blixem geraakt, getroffen, geslagen.*
Tactus fulmine. Plin. H. *Door den blixem geslagen.*
* Tactus. Ovid. *Geraakt, bewogen, aangeprikkeld.*
Laudis cupidine tactus. Ovid. *Geraakt, getroffen, gewoopt door begeerte van lof of roem.*
* Tactus. Cic. *Bedrogen, opgelegt.*
TACTUS, us. m. Cic. *Het gevoel,* een der zinnen.
* Tactus. Cic. *Voelinge, aanraakinge, aanroeringe, aantastinge.*
TEDA, æ. f. Virg. *Een soort van toorts of fakkel van pynboomen hout.*
* Teda. Virg. *Allerhande toorts, of fakkel.*
* Teda Plin. H. *De boom daar men pik van maakt.*
* Teda. Plin. H. *Een soort van gebrek in de pynboomen door te groote overvloed van vogten of sappen.*
* Teda. Ovid. *Een huwelyk of bruiloft.*
* Teda. Sen. Trag. *Een bruilofts lied, of gedigt.*
TÆDET, tædebat, tædüit, tædere. Ter. Cic. *Verdrieten.*
Tædet audire eadem millies. Ter. *Het verdriet my die zelve dingen duizend malen te hooren.*
Tædet sermonis tui. Ter. *Uw reden verdriet my.* Men moet'er *Me* onder verstaan.
TÆDIUM, ii. n. Hor. Quintil. *Verdriet.*
Capere tædia cœpti. Ovid. *Verdriet of berouw van zyn onderneminge hebben.*
Tædium laboris. Quintil. *Verdriet van of in arbeid of werk.*
TÆNIA, æ. f. Virg. *Een enge en lange wolle, gare, of zyde lint, of band, gelyk galon, enz.* Item, *Een rygsnoer, nestseling.*
* Tænia. Vitruv. *Een platte vries,* een woord in de bouwkunde.
* Tænia. Colum. *Een zeer lange worm die in de darmen van een mensch groeit.*
* Tænia. Plin. H. *Een soort van visch.*
TÆNIOLA, æ. f. Colum. *Een bandje, lintje, rygsnoertje. Zie* tænia.
TAGAX, acis. omn. gen. *Een gaandief, een dief die zeer behendiglyk steelt.* Cujas beweert, dat men dus moet lezen, in in plaats van *Sagax.*
TALARIA, ium, iorum. Virg. *De vlerken of wieken die de Dichters Mercurius aan zyn enkels toeschryven.*
TALARIS, is, e. Cic. *Lang of hangende tot den enkel.*
TALARIUS ludus. Cic. *Het biltik of koten-spel.*
TALEA, æ. f. Varr. Colum. *Een poot, of schoot van een afgeknotte om te planten, of poten.*
* Talea. Cæl. *Zeker soort van geld, dat de Engelschen ten tyde van Cæsar hadden.*
TALENTUM, i. n. Cic. *Een talent.* Het talentum Atticum, † waar van de Schryvers zoo veel gewag maken, was waardig zestig *mina*, of zes duizend *drachmæ*, of *denarii*. Sommigen beweren, dat een talent omtrent vyfhonderd en zestig Ryksdaalders waardig was.
* Talentum. Vitruv. *Een gewigt van honderd en twintig ponden.*
TALEOLA, æ. f. Colum. *Een afgesnede lot, poetje, telgje, of struikje om te poten of planten.*
TALIO, onis. f. Cic. A. Gell. *Straffe van gelykmaatige vergelding,* als men iemand het gene hy aan een ander gedaan heeft wederom doet lyden.
TALIS, is. m. & f. e, is. n. Cic. *Zoodanig, dusdanig, dergelyk, zulk, zulk een.*
Qui tanti talem genuere parentes? Virg. *Welke deftige ouders hebben zulk een zoon gezeelt.*
Quales sumus, tales esse videamur. Cic. *Laat ons zoodanige schynen te wezen, als wy zyn.*
Cum vino & aliis talibus. Sallust. *Met wyn en andere dergelyke dingen.*
TALITER. Cic. *Zoodanigelyk, dusdanigelyk, op zulk een wyze, zoo.*
TALITRUM, i. n. Suet. *Een knip.* Salmasius en Vossius schynen zonder reden te beweren dat dit een vuilstlag is, by Suet. in Tib. c. 68.
TALPA, æ. m. & f. Cic. *Een mol.* Het is best dit woord in *masculino* te gebruiken.
TALUS, i. m. Cels. *De enkel, de koot.*
* Talus. Plin. H. *Een biltik.*
Ludere talis. Cic. *Met biltikken spelen.*
* Talus. Plin. H. *De hiel.*
Purpura usque ad talos demissa. Cic. *Een purpere tabbaard tot de enkelen of hielen hangende.*
** Securus, cadat, an recto stet fabula talo. Hor. *Niet bekommerd of het toneelstuk wel op zyn koten staat of niet.*
TAM. adv. Cic. *Zoo zeer, zoo veel, zoo.*
Ecquis tam stupidus, ut non videat? &c. *Is 'er wel iemand zoo dom, bot, of plomp die niet en ziet, enz.?*
Tam sui liber quàm gnatus tuus. Plaut. *Ik was zoo vry als een zoon.*
Quæ te tam læta tulerunt fæcula? Virg. *Wat gelukkige eeuw heeft u voortgebragt?*
Quàm quisque pessimè fecit, tam maximè rutus est. Ter. *Hoe iemand meer op zyn snoodste of argste gedaan heeft, hy is des te verlegener.*
Tam felix utinam essem, quàm. Ovid. *Och of ik zoo gelukkig was als.*
Tam ob parvulam rem. Ter. *Om zoo een geringe zake.*
Neque tam manè egredior, neque tam vesperi. Ter. *Ik ga zoo*

Digitized by Google

zoo vroeg des morgens nog zoo laat des avonds niet uit.

Tam eam reddam atram, quàm carbo eſt. Ter. *Ik zal haar zoo zwart maken als een kole.*

TĀMĂRICE, ēs. f. Plin. H. *De Tamariſch-boom.*

TĀMĂRIX, icis. f. Plin. H. *Tamariſch.*

TĀMĒN. conjunct. Cic. *Nogtans, niet te min, egter, evenwel, niet tegenſtaande.*

Quod velis, actum eſt tamen. Plaut. *Het gene gy wilt is evenwel gedaan.*

Tamen à malitia non diſcedis. Cic. *Nogtans, des niet tegenſtaande wyke gy van uw boosaardigheid of boosheid niet af.*

* Quod optavi, tamen aſſequar. Cic. *Ik zal egter 't gene ik gewenſcht hebbe verwerven.*

Ita faciam, ita placeat, quid tum tamen? Plaut. *Ik zal 't dus doen, het behaagt my zoo, wat zal'er dan van zyn, of op volgen?*

TĀMĒSIS, is. m. *De Teems.* Een rivier in Engeland.

TĀMĒTSI. Cic. *Hoewel, alhoewel, ſchoon.*

TĀMĪNIĂ ŭvæ, æ. f. Celſ. *Een ſoort van wilde druif.*

TĀNAIS, is. m. Virg. *De vloed Tanais.*

TĀNDEM. adv. Cic. *Eindelyk, ten laatſten.*

TĀNDIŪ *of* TĀMDIŪ. adv. Cic. *Zoo lang.*

Ego te abfuiſſe tandiu à nobis doleo. Cic. *Het is my leed, dat gy zoo lang van ons zyt af geweeſt.*

Illa ignominia tamdiu in illo fuit, quamdiu in provincia manſit. Cic. *Die ſchande bleef hem by zoo lang als hy in dat wingewest bleef.*

Vixit tandiu quàm licuit in civitate beatè vivere. Cic. *Hy leefde zoo lang, als by gelukkiglyk in de ſtad Rome konde leven.*

TĀNGO, gis, tĕtĭgi, tāctum, tăngĕrĕ. Cic. *Raken, taſten, aanraken, aantaſten, aanroeren.*

Tangere terram. Plaut. *De aarde raken.*

Baculo tetigit juvenem. Ovid. *Hy trof of ſloeg den jongeling met zyn ſtok.*

Signata citâ loca tangere fundâ. Tibul. *Een doelwit met een ſlinger raken, treffen.*

* Carinæ tetigere portum. Virg. *De ſchepen zyn in de haven geankerd, vertoeid.*

* Tangere Tyberim. Cic. *Digt by den Tyber zyn.*

* Tangere aliquem. Ter. *Iemand in 't ſchertſen raken, ſteken, beſchimpen.*

Tangere aliquid. Cic. *Iets aanroeren, van iets ſpreken.*

Omnia leviter tangere. Cic. *Alles ligtjes aanroeren.*

* Tetigit rem acu. Plaut. *Hy heeft de ſpyker op 't hooft geſlagen, dat is, de zake net getroffen.*

* Tetigit vox aures meas. Plaut. *Zyn ſtem is tot myn ooren gekomen, ik hebbe hem gehoort.*

Metam tangere vitæ. Ovid. *Op 't einde of laatſte van 't leven zyn.*

* Tetigin' tui quidquam? Ter. *Hebbe ik iets van 't uwe aangeraakt, vermindert?*

* Tangere. Cic. *Raken, treffen, bewegen.*

Hæc modicè me tangunt. Cic. *Deze dingen raken of treffen my eenigermate, niet veel.*

* Tangi odore. Plin. H. *Een reuk krieken.*

* Tangere aliquem. Plaut. *Iemand bedriegen, opligten, doeken.*

Tetigi te triginta minis. Plaut. *Ik hebbe u voor dertig minæ opgeligt, bedrogen, geſnoten.*

Tetigit calicem clanculum. Plaut. *Hy heeft den beker heimelyk geſtolen.*

TĀNQUAM. conjunct. Cic. *Als of, gelyk als.*

Tanquam neſciamus hanc eſſe ſolam, quæ. Plin. H. *Als of wy niet wiſten dat deze de eenigſte is, die.*

* Gloria virtutem tanquam umbra ſequitur. Cic. *De roem of luiſter volgt de deugd [of dapperheid] als een ſchaduw.*

Sudeo hoc videas, tanquam tua res agatur. Cic. *Ik zade in dit na te ſpeuren of uwe zake daar aan leg.*

Hunc noſtine? D. Tanquam te. Ter. *Kent gy hem wel? D. Zoo wel als u.*

Hoc te primum rogo, ne te obrui tanquam fluctu, ſic magnitudine negotii ſinas. Cic. *Dit verzoek ik u eerſtelyk of voor eerſt, dat gy u door de grootheid van de zake niet laat overſtroomen of overſtelpen als door zee-baren.*

TĀNTILLUM. adv. Cic. *Een weinig of luttel, zoo weinig als 't is.*

Nec poſſum tantillùm veſtræ demere ſævitiæ. Catul. *Ik kan niets hoe luttel het ook is, van uw wreedheid verminderen.*

TĀNTILLŬS, ă, ŭm. Plaut. *Zoo klein of gering.*

Tantilla, tanta verba funditat? Plaut. *Zoo ſlegt of gering als zy is, ſpreekt zy nog zulke grootſe woordan?*

TĀNTISPĔR. adv. Cic. *Een weinigje, een oogenblikje ook, zoo lang als.*

Latendum tantiſper, dum audiam quemadmodum negotium confectum ſit. Cic. *Men moet een weinig verholen of verborgen blyven, tot dat ik hoore hoe de zake uitgevoert of volbragt is.*

TĀNTŌ. adv. *Zoo veel te, des te.* Tantò pejor ipſa eſt. Plaut. *Zoo veel te arger is zy.*

Tantò antè. Cic. *Zoo lang te voren.*

Vicies tantò addito aquæ. Plin. H. *Doe'er twintig malen zoo veel water by.*

Ter tantò pejor eſt, quàm tu eum eſſe vis. Plaut. *Hy is driemaal zoo arg, boos, of quaad als gy wilt dat hy is.*

TĀNTŌPĔRĔ. adv. Cic. *Zoo veel, zoo zeer, zoodanig, zoo.*

Ah! ne ſævi tantopere. Ter. *Ah! woed zoo zeer niet, zyt zoo wreed niet.*

TĀNTŬLUM. adv. Cic. *Een weinig, zoo weinig als 't is.*

TĀNTŬLŬS, ă, ŭm. Cic. *Zoo klein.*

Epiſtola tantula. Cic. *Een zoo kleine brief.*

TĀNTŪM. adv. Cic. *Alleenlyk.*

Tantùm dicam. Cic. *Ik zal alleenlyk zeggen, verhalen.*

Non tantùm parum commodè, ſed etiam turpiter. Cic. *Niet alleen op een onaangename of ſlordige, maar ook op een ſchandelyke wyze.*

* Tantùm quod ex Arpinate veneram, cùm mihi à te litteræ redditæ ſunt. Cic. *Ik was naauwlyks van myn landhuis Arpinum gekomen, toen uwe brieven aan my beſtelt of gelevert wierden.*

* Ut vidit tantùm non circuiti ſe à dextro cornu. Cic. *Zoo ras als hy zag dat hy byna door de regter vleugel omringt wierd.*

Tantùm non Sparta capta eſt. Liv. *Het ſcheelde zeer weinig of Sparte wierd genomen.*

* Tantùm quòd hominem non nominat. Cic. *Vitgezonderd dat hy den man niet noemt.*

* Vi reddidit mille nummûm. N. Tantùm debuit. Plaut. *Hy heeft hem door geweld gedwongen duizend daalers weder te geven. N. Hy was zoo veel ſchuldig.*

* Tantùm mihi confido. Planc. ad Cic. *Zoo veel vertrouw ik op my zelve, zoo groot een vertrouwe ſtel ik op my zelven.*

Tantùm abeſt ut id conſentaneum ſit, ut maximè etiam repugnet. Cic. *Het is'er zoo verre van daan, dat dit'er mede overeen komt, dat het zelfs ten hoogſten daar tegen aan ſtryd.*

Quoniam tantùm ponitis in ea re. Cic. *Dewyl gy zoo veel vertrouwen op die zake ſtelt of hebt.*

* Tantùm præſidii eſt, ut ne murus quidem cingi poſſit. Cæſ. *Daar is zoo weinig bezettinge, dat de wallen niet in 't rond bezet konnen werden.*

TĀNTŪMMŎDŎ. adv. Cic. *Alleenlyk.*

TĀNTŪMDEM. nominat. & accuſ. Tantidem. gen. Cic. *Zoo veel, even zoo veel, juiſt zoo veel.* Tantumdem Scipioni ſolutum eſt. Cic. *Zoo veel is'er aan Scipio betaalt.*

Undique ad inferos tantumdem viæ eſt. Cic. *De weg na de helle is overal even groot of breed.*

Petitio tantidem ponderis eſt. Pompon. Juriſc. *Den eiſch is van een gelykmatig, even zwaar, of zoo groot, of van het zelve gewigt.*

Malo beneſacere tantumdem eſt periculum, quantum bono maleſacere. Plaut. *Daar is zoo groot gevaar in een boos menſch goed te doen, als in een goed of vroom man quaad te doen.*

TĀNTŬS, ă, ŭm. Cic. *Zoo groot.*

Urbs tanta. Cic. *Een zoo groote ſtad. Zoo groote of zoo groot een ſtad.*

Tantum laborem capere ob talem filium. Ter. *Zoo veel moeite nemen om zulk een zoon.*

Eſt ergo res ulla tanti? Cic. *Is'er dan wel eenig ding van zoo groot een waarde, of aangelegentheid?*

Tantus natu. Plaut. *Zoo oud, of hoog van jaren.*

Tantus natu, Deorum neſcis nomina? Plaut. *Weet gy, zoo oud zynde, de namen der Goden niet?*

Sol majorne quàm terra eſt, an tantus quantus videtur? Cic. *De Zon is die grooter dan de aarde, of zoo groot als hy ons toeſchyne, of gelykt?*

Digitized by Google

Tantus homo. Ter. *Een zoo groot, vermaard, doorlugtig, voorstreffelyk, deftig man.*

* Tantus. Cic. *Zoo klein.*

Sin autem, aut non erit istic bellum, aut tantum erit, ut vos, aut successores paucis additis copiis sustinere possint. Cæl. ad Cic. *Dog indien of alsdan geen oorlog is, of dat die zoo gering of klein is, dat gy of uwe navolgers die met weinig by gevoegde hulpbenden kunt gaande houden, of uitharden.*

TĂPĒS, ētis. m. Virg. *Een behangsel, tapyt.* Men vind by Plautus *Tapetia* in *nominativo* en *accusativo*, en *Tapetis* in *dativo* en *ablativo plurali* in Cicero.

TĂRĂNDŬS, i. m. Plin. H. *Een dier, zoo groot als een os, en de kop en hoornen gelyk een hert, en hair gelyk een beer.*

TĂRDĂTŬS, ă, ŭm. Virg. *Opgehouden, veragterd, belet, vertraagd.*

TĂRDĒ. adv. Cic. *Laat, te laat.*

Citius tardiusve. Sen. Ph. *Te vroeg, of te laat.*

* Tardè. adv. Cic. *Traegelyk, langzaamlyk, loomelyk, luyelyk, onagtzaamlyk.*

** TĂRDĒSCO, scis, ĕscĕrĕ. Lucret. *Luy, traag, loom, vadzig worden.*

** TĂRDĪGRĂDŬS, ă, ŭm. Poët. apud Cic. *Zoetjes, zagtjes, zagties, of loom gaande.*

** TĂRDĪLŌQUUS, ă, ŭm. Sen. Ph. *Langzaam, traag sprekende.*

** TĂRDĪPĔS, ĕdis. omn. gen. Catul. *Traag, loom, langzaam in 't gaan.*

TĂRDĪTĀS, ātis. f. Cic. *Langzaamheid, loomheid, luiheid, traagheid.*

Tarditatibus uti mollioribus. Cic. *Zeer traag, loom, langzaam, zagt en laf in zyn beleid zyn.*

* Tarditas. Cic. *Verschuivinge, vertraginge.*

* Tarditas. Cic. *Vitstel.*

* Tarditas ingenii. Quintil. *Traagheid*, dat is, *botheid, plompheid, vadzigheid van vernuft.* Cicero laat'er nu en dan *ingenii* uit.

TĂRDĪTĪES, ēi. f. Acc. apud Non. *Zie* Tarditas.

TĂRDĪTŪDO. *Zie* Tarditas.

TĂRDĪŬSCŬLŬS, ă, ŭm. Ter. *Traagjes, wat of eenigzins traag, loom, luy.*

TĂRDO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. *Vertragen, ophouden, uitstellen, beletten, stuiten.*

* Tardare impetum alicujus. Cæs. *Iemands geweld bedwingen, of aanval stuiten.*

* Tardare alicujus studia. Cic. *Iemands pogingen stuiten, belemmeren, vertragen.*

* Tardare negotium aliquod. Cic. *Een zake uitstellen, of slepende houden, vertragen.*

* Tardare hic, & commorari melius est. Cic. *Het is beter hier stil te staan en te verblyven.*

Tardare alvum. Cels. *Hardlyvig maken.*

* Auster tardat sensus. Cels. *De Zuide wind maakt de zinnen vadzig.*

TĂRDŬS, ă, ŭm. Cic. *Traag, loom, luy, vadzig.* Men zegt *Tardior.*

Tardus incessu. Plin. H. *Traag of loom in 't gaan.*

Tarda ad pastum pecus. Cic. *Vee dat traag eet*, gelyk ossen, paarden, enz.

Ad referendam gratiam tardiorem esse. Cic. *Te traag zyn in dank te vergelden.*

Tardus in cogitando. Cic. *Langzaam in het denken, of overwegen.*

* Tardum est dictu. Plin. H. *Het is moeylyk om te zeggen.*

* Homo tardus. Cic. *Een bot, plomp, dom mensch.*

* Sensus tardi. Cic. *Vadzige, belemmerde, doffe zinnen.*

* Unda tarda. Virg. *Stilstaand water.*

TĂRMĒS, ĭtis. m. Vitruv. Plaut. *Een soort van worm die het hout knaagt.*

TĂRTĂRĔUS, ă, ŭm. Cic. *Van de hel, helsch.*

TĂRTĂRŬS, i. m. g. & TĂRTĂRĂ, ōrŭm. n. g. Virg. *De helle.*

TĂRTĂRĬĂ, æ. f. *Tartarii*, een zeer groot geweest in Asië.

TĂSCŌNĬŬM, ĭi. n. Plin. H. *Een soort van witte aarde*, gelyk die daar men sinelrkroezen van maakt.

TĂTA, æ, m. g. Mart. Zoo veel als *Papa* by ons.

TAŪRĂ, æ. f. Varr. Colum. *Een onvrugtbare koe.*

TAŪRĔĂ, æ. f. Juven. *Een stieren ledere bolpoes. Een soort van geeffel of zweep van een stiere huid gemaakt.*

TAŪRĔŬS, ă, ŭm. Ovid. *Van een stiere huid.*

TAŪRĪFĔR, ă, ŭm. Luc. *Vele stieren voortbrengende.*

TAURĪFŌRMĪS, is. m. & f. mĕ, is. n. Hor. *Van gedaante gelyk een stier, of bul.*

TAŪRĪNŬS, ă, ŭm. Virg. Plin. H. *Van een stier, of bul.*

TAŪRŬS, i. m. Cic. *Een stier of bul.*

* Taurus. Vitruv. *De stier*, een hemels-teeken.

TĂX. Plaut. *Een klets van een slag.*

TĂXĀTĬO, ōnis. f. Sen. Ph. *Schattinge, waardering.*

Intra pecuniam verisimilitur taxatio. Sen. Ph. *Het gewyfde zal in geld bestaan.*

TĂXĀTOR, ōris, m. g. Fest. *Een beriffer, beftraffer.*

TĂXĔŬS, ă, ŭm. Stat. *Van Iben- Ieven- of Taxis boom.*

TĂXĬLŬS, i. m. Vitruv. *Een stukje vierkant hout, waar mede men gelyk als met den teerling speelde.*

TĂXO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Plin. H. *Iets waarderen, schatten.*

* Taxare. Plin. H. *Beschraffen, berispen.*

TĂXŬS, i. f. Virg. *Een Iben- Ieven- of Taxis-boom.*

TĔCHNĂ, æ. f. Ter. *Een konstgreep, een bedrog, loozen vond, streek, of trek.*

TĔCHNĪCI, ōrŭm. m. plur. Quintil. τεχνικοί. *Konstmeesters; leeraars, inzetters van konst-regelen.*

TĔCOLĪTHŬS, i. m. Plin. H. τεκόλιθος. *Een zeker gesteente dat de steen in de blaas breekt.*

TĔCTĔ. adv. Cic. *Bedektelyk, met bedekte woorden.* Men zegt *Tectius.*

TĔCTŌR, ōris. m. Varr. Vitruv. *Die een muur met kalk, enz. bestrykt.*

TĔCTŌRĬŌLŬM, i. n. Cic. *Witsel of kalk om een muur te bestryken.*

TĔCTŌRĬŬM, ĭi. n. Cic. *Witsel, of kalk om een muur te bestryken.*

Colores udo tectorio inducti. Vitruv. *Schildery op natte kalk.*

TĔCTŌRĬŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Daar men witsel of kalk, om de muuren te bestryken, van maakt.*

TĔCTŬM, i. n. Cic. *Het dak van een huis.*

* Tectum. Cic. *Een huis.*

TĔCTŬS, ă, ŭm. Ter. Cic. *Gedekt, bedekt.*

Antrum arboribus tectum. Ovid. *Een hol met boomen bedekt.*

Tectus lanugine malas. Ovid. *Die den eerften baard aan zyn wangen heeft gekregen.*

* Navis tecta. Liv. *Een schip met een dak.*

* Innocentiâ tectus. Cic. *Door zyn onschuld gedekt, of beveiligd: Op zyn onschuld steunende.*

* Tectus. Cic. *Bedekt, verborgen, verholen, gevoinsd.* Men zegt *Tectior* en *Tectissimus.*

* Verba tecta. Cic. *Bedekte, duistere woorden.*

Sermone tecto dicere aliquid. Ovid. *Iets met een bedekte of duistere rede, of met bedekte, duistere woorden zeggen.*

Tecti esse ad alienos possumus. Cic. *Wy kennen wel gevoinsd zyn by vremdelingen.*

Tectior homo. Cic. *Een zeer ingetoge, gevoinsd man.*

TĔCŪM. adv. Plaut. *Met of by u zelven.*

TĔDĂ. *Zie* Taeda.

TĔDĪFER, ă, ŭm. Ovid. *Een toorts of fakkel dragende.*

TĔGĔS, tĕgĕtis. f. Colum. *Een mat van stroo of biezen.*

Teges palmea. Plin. H. *Een mat van een palmboom.*

TĔGĔTĬCŬLĂ, æ. f. Colum. Varr. *Een matje.*

TĔGILLŬM, i. n. Plaut. *Een soort van een dekseltje, dat de harders in 't veld mede namen, om'er voor den regen onder te schuilen. Een harders regen-matje, of kleedje.*

TĔGĪMĔN, ĭnis. n. Ovid. *Een deken, of dekfel.*

TĔGMĔN, ĭnis. n. Cic. *Idem.*

TĔGMĔNTŬM, i. n. Cæs. Tegmenta scutis detrahere. Cæs. *De dekfels van de schilden aftrekken, afnemen.*

TĔGO, is, xi, ctŭm, gĕrĕ. *Dekken:* ook, *verholen houden.*

Tegens adversus proximos. Tac. *Zig bedekt, ingetogen houden jegens zyn naafte vrienden.*

* Tegebant illius latera. Liv. *Zy gingen aan zyn zyde. Zy verzelden hem.*

TĔGŬLĂ, æ. f. Cic. Ter. *Een tichelsteen, een tichel, of tegel.*

TĔGŬLŬM, i. n. Plin. H. *Alles dat dient om een huis mede te dekken.* Gelyk biezen, riet.

TĔGŪMĔN, ĭnis. n. Liv. *Een dekfel.*

TĔGŪMĔNTŬM, i. n. Cic. *Een dekfel.*

TĔ-

Digitized by Google

TĒLA, æ. f. Cic. *Een webbe.*

TĒLĂMŌN, ōnis. m. Vitruv. *Een menſchen beeld*, dat pilaren enz. ſchynt te onderſtutten. *Zie* Vitruv. c. 6. l. 9. ad finem.

TĒLĔPHĬŎN, ĭi. n. Plin. H. *Een ſoort van wilde porceleyn.*

TĔLĬFĔR, ă, ŭm. Sen. Ph. *Schigten, of pylen dragende.*

TĔLĬNŬM unguentum, i. n. Plin. H. *Een ſoort van welriekende zalf, zeer hoog by de Ouden geagt.*

TĔLLŪS, ūris. f. Cic. *De aarde.*

TĔLŬM, i. n. Cic. *Een ſchigt, ſpies, of pyl*, en allerhande werp-geweer.

Aſſultant undique, non uſque ad teli jactum. Tac. *Ze vallen van alle kanten aan, dog niet tot op een werp van een ſpies of ſchigt, of een pylſchoot.*

* Telum. Cic. Virg. *Allerhande ſteek geweer*; waar mede men van naby vegt, gelyk een degen, enz.

** Intendere telum in jugulum innocentis. Plin. J. *Zyn geweer op de ſtrot van een onſchuldige zetten*, dat is, *een onſchuldige met voordagt beſchuldigen.*

In me uno omnia conjurationis tela adhæſerunt. Cic. *Alle de ſchigten (geweldige voornemens) der te zamenzweringe zyn tegen my alleen vereenigd, te zamen geſmeed.*

** Tela diei. Lucret. *De ſtralen van de Zon.*

TĔMĔRĀRĬŬS, ă, ŭm. Cic. *Roekeloos, ligtvaardig, onbedagt, vermetel, onvoorzigtig.*

Vox temeraria. Ovid. *Roekelooze, onbedagte woorden.*

TĔMĔRĀTŎR, ōris. m. Stat. *Een bederver, beſmetter, verkragter.*

TĔMĔRĀTŬS, ă, ŭm. Liv. *Geſchonden, bedorven.*

TĔMĔRĔ. adv. Ter. *Roekeloozelyk, ligtvaardiglyk, onbedagtelyk, vermetelyk.*

* Temere. Cic. *By geval, zonder reden, te vergeefs.*

Temere non eſt. Ter. *Het is niet zonder reden, of te vergeefs.*

* Non hâc temere tranſiri poteſt. Plaut. *Men kan dit heenen niet zonder gevaar gaan.*

TĔMĔRĬTĀS, ātis. f. Cic. *Roekeloosheid, ligtvaardigheid, vermetelheid, onbedagtzaamheid.*

* Credendi temeritas. Tac. *Ligtvaardigheid in 't gelooven, ligtgeloovigheid.*

Linguæ temeritas. Curt. *Ligtvaardigheid, roekeloosheid, onbedagtzaamheid van tonge.*

† TĔMĔRĬTĔR. Accius. *Zie* Temere.

TĔMĔRĬTŪDO, ĭnis. f. Pacuv. *Zie* Temeritas.

TĔMĔRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Tac. *Heilige dingen ſchenden, ontheiligen.*

* Temerare. Ovid. *Beſmetten, bezoetelen.*

TĔMĔTŬM, ī. n. Hor. *Wyn.*

TĔMNO, ĭs, tĕmsī, tĕmtŭm, tĕmnĕrĕ. Virg. *Veragten, verſmaden.*

TĔMO, ōnis. m. Ovid. *Een diſſel-boom*, van een wage, enz.

TĔMPĔRĀMENTŬM, ī. n. Cic. *Middelmatigheid, matiging.*

Temperamentum linguæ. Liv. *Matiging, bedwinging, betengeling van de tong.*

TĔMPĔRĀNS, ăntis. omn. gen. Cic. *Matig, gematigd, bezadigd, bedaard.*

TĔMPĔRĀNTĔR. adv. Tac. *Matiglyk, met matigheid.*

TĔMPĔRĀNTĬĂ, æ. f. Cic. *Matigheid, ſpaarzaamheid, bedaartheid.*

Summa fuit in ejus victu temperantia. Cic. *Zyn matigheid in mondkoſt of in ſpys was zeer groot.*

* Temperantia. Cic. *Matigheid, gematigdheid*, in begeerten, ſtaatzugt, enz.

TĔMPĔRĀTĒ. adv. Cic. *Matiglyk, met matigheid.*

Humoris habet temperatè populus. Vitruv. *De populier-boom heeft een middelmatige vogt.*

TĔMPĔRĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Geſteltenis van 't lighaam.*

* Temperatio æris. Cic. *Vermenging van koper.*

* Cœli temperatio. Cic. *Geſteldheid van de lugt.*

* Temperatio civitatis, Reipublicæ. Cic. *Staatkundige regeringe van een ſtad, gemeene beſt.*

TĔMPĔRĀTŎR, ōris. m. Cic. Sen. Ph. *Een matiger, regeler, ſchikker.*

* TĔMPĔRĀTŪRA, æ. f. Temperatura cœli. Var. *Geſteldheid van de lugt*, Ferri. Plin. H. *Tempering van yzer.* Minii. Vitruv. *Bereidinge van Menij.* Corporis. Sen. Ph. *De geſteldheid van 't lighaam.*

* Temperatura. Vitruv. *Evenmatigheid, evenredenheid.*

TĔMPĔRĀTŬS, ă, ŭm. Cic. *Gematigd, bezadigd, bedaard.*

Men vind in Varro *Temperatiſſimus.*

Loca temperata. Pallad. *Gematigde plaatſen, plaatſen van een middelmatige hitte.*

* Temperatum dicendi genus. Cic. *Een gematigde, bezadigde, bedaarde maniere van ſpreken.*

Oblectatio temperata ex varietate ſonorum. Cic. *Een vermaak door de verſcheidenheid van geluid veroorzaakt.*

Tempus anni temperatiſſimum. Varr. *De gematigdſte, bedaardſte tyd van 't jaar.*

TĔMPĔRĬĒS, ēi. f. Ovid. *Matigheid, gematigdheid.*

Temperies fruendi. Stat. *Matigheid in dingen te nuttigen.*

* Temperies cœli. Ovid. *De geſteldheid van de lugt.*

Temperies. Plin. H. *De tyd, tydigheid, de regte of bequaame tyd*, vulgò, *ſaiſoen* om iets te doen.

TĔMPĔRĬŪS. adv. Cic. *Vroeger.*

TĔMPĔRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. *Matigen, regelen, ſchikken.*

* Rempublicam majores noſtri melioribus legibus temperarunt. Cic. *Onze voor onders hebben den ſtaat door beter wetten geſtigt.*

* Temperare æquor. Ovid. *De zee ſtillen, doen bedaren.*

* Aquam temperare ignibus. Hor. *Het water met vyer laauw maken.*

* Iras temperare. Virg. *Zyn gramſchap matigen, bedwingen, betengelen.*

* Sumptus temperare. Ovid. *Onkoſten regelen, ſchikken, matigen.*

Natale temperare aſtrum. Hor. *De geboorte ſtarre beſtieren.*

* Temperare alicui. Cic. *Iemand gehoorzamen, na iemand luiſteren.*

* Ætati juvenum temperare. Plaut. *Den ouderdom der jongelingen ontzien.*

* Cædibus temperare. Liv. *Zig van doodſlaan onthouden.* Lætitiæ. Liv. *Zyn blydſchap matigen, bedwingen.*

Nequeo mihi temperare quominùs unum exemplum antiquitatis referam. Plin. H. *Ik kan my niet bedwingen of ik moet een voorbeeld van de oudheid verhalen.*

Vino temperare. Liv. *Van wyn onthouden.*

A lacrymis temperare. Virg. *Van tranen onthouden: De tranen matigen, bedwingen.*

* A maleficio ſe temperare. Auct. ad Her. *Zig van quaad doen onthouden.*

Temperare maledicere. Plaut. *Van quaad ſpreken onthouden.*

TĔMPĔSTĀS, ātis. f. Cic. *De tyd.*

Ea tempeſtate fuere in exercitu noſtro complures ignobiles. Salluſt. *Op die tyd waren vele onedelen in ons leger.*

* Tempeſtas. Cic. *Het weder.*

Undè hæc tam clara repentè tempeſtas? Cic. *Waar van daan komt dit ſchoon of helder weder zoo ſchielyk?*

* Tempeſtas. Plaut. *Onweder, ſtorm.*

** Invidiæ tempeſtas. Cic. *Storm (felle ſtoot) van de nyd.*

* Tempeſtates alicujus ſubitæ. Cic. *Schielyke gevaren of rampen van iemand.*

TĔMPĔSTĪVĔ. adv. Cic. *Tydiglyk, op de regte tyd, in 't regte ſaizoen.*

TĔMPĔSTĪVĬTĀS, ātis. f. Cic. *De regte, eige, of bequame tyd om iets te doen: het regte ſaizoen.*

* Columbæ præparant tempeſtivitatem cibo. Plin. H. *De duiven maken haar ſpys bequaam, eer ze die opeten.*

TĔMPĔSTĪVŬS, ă, ŭm. Cic. *Tydig, dat op de regte tyd of in 't eigen ſaizoen geſchied.*

Tempeſtivus homo. Plin. H. *Een perſoon die alles op zyn tyd doet.*

Mare tempeſtivum ad navigandum. Cic. *Een zee bequaam om te varen.*

Viro tempeſtiva virgo. Hor. *Een huwbare vryſter, een maagd die bequaam is te trouwen.*

Ludum tempeſtivum pueris concedere. Hor. *De kinderen ter bequamer tyd laten ſpelen.*

Multa mihi ad mortem tempeſtiva fuerunt. Cic. *Vele dingen vloeiden tydig by een, om my de dood te doen wenſchen.*

TĔMPĔSTŬŌSŬS, ă, ŭm. A. Gell. *Vol ſtormen, of onweder.*

TĔMPLŬM, i. n. Cic. *Een tempel.*

* Templum. Vitruv. *Een dwarſe balk, of bint, over de ſparren by het dak.*

Digitized by Google

* Templum. Varr. *Een ope plek aerde*, door de Wiechelaars met zekere woorden aangewezen, en waar men van alle kanten den hemel konde zien.
* Templum. Virg. *Een graf, of graftede.*
TĔMPŌRĀLIS, is. m. & f. ālĕ, is. n. Quintil. *Tydelyk, maar voor een tyd durende.*
* Temporalis. Curt. *Ongeſtadig, onſtandvaſtig, onbeſtendig, veranderlyk, wiſſelvallig.*
Græcorum ſunt temporalia ingenia. Curt. *Den inborſt of aart der Grieken is ongeſtadig, veranderlyk.* Sommigen lezen *Temporaria.*
TĔMPŌRĀRIŪS, ă, ūm. Plin. J. *Tydelyk, maar voor een tyd durende.*
* Temporarius. Sen. Ph. *Ongeſtadig, onſtandvaſtig, onbeſtendig, veranderlyk, wiſſelvallig.*
Amiciti æ temporariæ. Sen. Ph. *Ongeſtadige, onſtandvaſtige, onbeſtendige vriendſchappen.*
TĔMPŌRIUS, ă, ūm. Plin. *Eenigen tyd geduurende, tydelyk.*
TĔMPŌRE *of* TĔMPŌRI adv. Cic. *Ter regter of gelegener tyde.*
TĔMPŌRIŌS. adv. Ovid. Colum. *Vroeger.*
TĔMPŪS, ŏris. n. Cic. *De tyd.*
Ad tempus. Cic. *Voor een tyd.*
* Quantum in hac urbe polleat multorum obedire tempori. Cic. *Hoe voordeelig en nut het in deze ſtad zy zig na veler menſchen zinlykheid, of goeddunken te ſchikken.*
In tempore venire. Ter. *In tyd, ter goeder of regter ure, van paſſe komen.*
Tempore. Cic. Tempori. Plaut. *Tydelyk, op den geſtelden tyd.*
Per id tempus. Cic. *In of geduurende dien tyd.*
Dum tulit tempus ætatis. Ter. *Zoo lang als zyn tyd des levens zulks toeliet.*
* Anni tempus temperatiſſimum. Varr. *De gematigdſte, zoetſte tyd van 't jaar.*
Acerbitas, atrocitas, iniquitas temporis. Cic. *Ellende, ongevallen, rampen van den tyd.*
Temporis brevitas, anguſtiæ. Cic. *Kortheid, mangel van tyd.*
Id temporis. Cic. *In dien tyd, op dien tyd.*
Longinquitas temporis. Cic. *Langheid, langduurigheid des tyds.*
* Maturitas temporis. Liv. *Rypheid, volheid des tyds.*
Si maturitas temporis expectata foret. Liv. *Indien men de volheid of bequaamheid des tyds hadde afgewagt.*
Alienum tempus. *Een onbequame tyd.*
Difficile tempus Reipublicæ. Cic. *Een gevaarlyke, bedroefde tyd voor den Staat.*
Erat Græcis etiam litteris, in temporibus illis, ſatis eruditus. Cic. *Hy was in die tyden ook geleerd of ervaren genoeg in de Griekſche tale.*
Summo Reipublicæ tempore. Cic. *In de tyd van de uiterſte nood, of het grootſte gevaar van den Staat.*
Multas uno tempore accepi litteras. Cic. *Ik ontfong vele brieven op eenen tyd.*
Cedere tempori. Cic. *Den tyd wyken, den huik na de wind zetten, zig na den tyd ſchikken.*
Egere tempore. Cic. *Tyd gebrek of van nooden hebben.*
* Tempus eſt ut eamus ad forum. Plaut. *Het is tyd, dat wy na de markt gaan.*
Tempus venit liberè loquendi. Plaut. *De tyd van vryborſtiglyk te ſpreken is gekomen.*
* Tempus. Quintil. De *tempus* van een *verbum*, gelyk *tempus præſens, tempus imperfectum*, enz.
* Tempus. Catul. *De ſlaap van 't hoofd.* De *pluralis Tempora* is meeſt in gebruik in dezen zin.
TĔMTŌR, ōris. m. Sen. Trag. *Een veragter, verſmader.*
TĔMŪLENTĔR. adv. Colum. *Gelyk een dronke menſch, dronkemans wyze.*
TĔMŪLENTIA, æ. f. Plin. H. *Dronkenſchap.*
TĔMŪLENTŪS, ă, ūm. Cic. *Dronken, vol wyn, zat.*
Sopor temulentus. Quintil. *Een dronke ſlaap, een ſlaap door wyn veroorzaakt.*
TĔNĀCIA, æ, f. g. Enn. & TĔNĀCĪTĀS, ātis. f. Cic. *Sterkte, kragt in 't vaſthouden van iets, vaſthoudendheid.*
Unguium tenacitas. Cic. *Vaſthoudendheid der klaauwen*, van gevogelte.
* Tenacitas. Plin. H. *Vaſthoudendheid, gierigheid.*
TĔNĀCĪTĔR. adv. Ovid. *Hardnekkiglyk, halſterrigly k.*
Miſeros fortuna tenaciter urget. Ovid. *De fortuin ſolt, plaagt, vervolgt de ellendigen hardnekkiglyk.*
TĔNĀSMŪS, i. m. g. Plin. *Geduurige dog vergeefſche begeerte tot afgang, kakken.*
TĔNAX, ācis. omn. gen. Virg. *Vaſthoudende, vaſt aanklevend, gelyk pek, enz.* Men zegt *Tenacior* en *Tenaciſſimus.*
Tenax equus. Liv. *Een hardnekkig paard, een paard dat hard van bek is.*
* Tenax. Ovid. *Geſtadig, duurzaam.*
Ira tenax ad extremum. Ovid. *Een gramſchap tot het laatſte of het einde duurende.*
Fides tenax. Ovid. *Een ſtandvaſtige, beſtendige, onverwrikbare getrouheid.*
* Tenax. Plin. J. *Beſtendig, ſterk, vaſt.*
Memoria tenax. Plin. J. *Een ſterke, goede geheugenis.*
Morbus tenax. Suet. *Een taaye, duurzame, lange ziekte.*
* Tenaciſſimus diſciplinæ. Plin. J. *Een zeer naauwgezet, ſtipt onderhouder van de regt, of de wetten.*
Tenax ſui juris. Colum. *Zyn eigen regt vaſt houdende, ſtipt op zyn regt ſtaande.*
Juſtitiæ tenax. Juven. *De regtvaardigheid aanklevende: zeer regtvaardig.*
Tenax propoſiti. Hor. *Standvaſtig, beſtendig, onverwrikbaar in een voornemen.*
* Tenax. Ter. Cic. *Vaſthoudend, gierig, wrek, karig.*
Pater parcus & tenax. Tac. *Een zuinige en vaſthoudende of gierige vader.*
TĔNDĪCŪLA, æ. f. Cic. *Een ſtrik*, om vogelen, enz. te vangen.
TĔNDŌ, ōnis. m. Celſ. *Een pees.*
TĔNDO, tĕndis, tĕtĕndi, tĕnſum *of* tĕntum, tĕndĕre. Cic. *Spannen, uitſpreyen, uitſtrekken, uitrekken.*
Tendere vela. Virg. *De zeilen ſpannen*, dat is, *vol waayen.* Van de winden geſproken.
Tendere arcus. Virg. *Bogen ſpannen.*
Tendere barbiton. Hor. *Een luit ſpannen, of ſtellen.*
* Tendere accipitri rete. Ter. *Een net voor een havik ſpannen.*
Inſidias alicui tendere. Salluſt. *Iemand lagen leggen.*
* Tendere. Virg. *Tragten, pogen.*
Tendit manibus divellere nodos. Virg. *Hy tragt de knoopen met zyne handen los te maken.*
* Tendere ad altiora. Liv. *Na hooger dingen tragten.*
* Tendere adverſus Senatus auctoritatem. Liv. *Tegen 't gezag van den Raad ſtribbelen.*
* Tendere. Cic. *Gaan, reizen, trekken.*
Romam tendere. Cic. *Na Rome trekken, gaan.*
* Tendere ad reliqua. Cic. *Tot het overige treden: De reſt vervolgen, afhandelen.*
* Tendere ſurſum. Colum. *Na om hoog ſtrekken, groeyen, opklimmen*, van een boom.
* Tendere curſum aliquò. Liv. *Zyn loop ergens na toe rigten, ſchikken: ergens na toe loopen.*
* Tendere aliquem alicui. Virg. *Iemand aan een perſoon aanbieden, toonen.*
Parvumque patri tendebat Iulum. Virg. *Zy toonde den kleinen of jongen Iulus aan zyn vader.*
* Palmas ad cœlum tendere. Virg. *De handen na den hemel uitſtrekken.* Lumina. Virg. *De oogen na den hemel ſlaan, wenden.*
* Eò res tendit. Plaut. *De zaak ſtrekt daar na toe, of tot dien einde.*
* Tendere. Valer. Max. *Tenten ſpannen.*
TĔNEBRÆ, ārum. f. plur. Cic. *Duiſternisſe, donkerheid van de nagt.*
* Tenebræ. Cic. *Allerhande duiſternis*, in een oneigentlyken zin.
Offundere tenebras alicui rei. Cic. *Iets duiſter maken.*
* Trahere vitam in tenebris. Virg. *In duiſterheid leven.*
* Tenebræ Reipublicæ. Cic. *Duiſternisſe, rampen, of ongevallen van den Staat.*
TĔNEBRĪCŌSŪS, ă, ūm. Cic. *Duiſter, donker.*
* Libidines tenebricoſæ. Cic. *Verholе, geheime, heimelyke begeerlykheden, welluſten, driften.*
** TĔNEBRĪCŪS, ă, ūm. Poët. apud Cic. *Zie* Tenebroſus.

TĔ-

Digitized by Google

TĔNEBRĬO, ōnis. m. Varr. *Iemand die zig verholen houd, die 't ligt ſchuwt:* ook, *een nagtdief.*

TĔNĔBRŌSŬS, ă, ūm. Varr. Virg. *Duiſter, donker.* Cicero gebruikt *Tenebroſiſſimus:* anderen lezen *Tenebricoſiſſimus.*

TĔNĔDOS, i. f. Plin. H. *Tenedos,* een eiland in klein Aſie.

TĔNELLŬLŬS, ă, ūm. Catul. *Zeer teer, tenger, of klein.* Van een jong bokje.

TĔNĔLLŬS, ă, ūm. Varr. *Idem.*

TĔNĔO, ēs, ŭi, tĕntŭm, tĕnēre. Cic. *Houden, vaſthouden,* met de hand of tuſſen de vingers, enz.

In manu poculum tenere. Ovid. *Een drinkkop in de hand vaſt houden.*

* Gurgitis ima tenes. Virg. *Gy bewoont het diepſte van de draaykolk.*

* Tenere. Cic. *Behouden, bewaren, bezitten, hebben.*

Tulliam adhuc mecum teneo. Cic. *Ik houde Tullia nog by my.*

* Tenuere Patres ut Fabius Conſul crearetur. Liv. *De Raadsheeren hielden ernſtig aan of ſtaande, dat Fabius Burgermeeſter gemaakt zoude worden.*

Bonos ſpecie quadam virtutis aſſimulatæ tenebat. Cic. *Hy behield de vromen door een zekere ſchyn van geveinſde deugd op zyn zyde.*

* Tenere. Cic. *Ophouden, tegenhouden, ſtuiten, ſtuiten.*

Niſi quid te tenuit. Cic. *'T en zy u iets heeft opgehouden, geſtuit, belet.*

Non tenebo te pluribus. Cic. *Ik zal u met geen meer woorden ophouden.*

Vix teneor, quin, &c. Plaut. *Ik kan my naauwlyks bedwingen, of, enz.*

* Tenere. Virg. *Onthouden, gedenken, van buiten kennen.*

Numeros memini, ſi verba tenerem. Virg. *Ik onthoude de wys wel, indien ik de woorden maar van buiten kende.*

* Amore alicujus teneri. Virg. *Door liefde tot iemand ingenomen, getroffen zyn, iemand lief hebben, beminnen.*

Animo aliquid tenere comprehenſum. Cic. *Iets in zyn gemoed begrepen of bevat hebben.*

Te non alius belli tenet aptiùs artes. Tibul. *Niemand verſtaat de oorlogs-liſten beter dan gy.*

Tenes quid dicam? Ter. *Vat of begrypt gy wel wat ik zegge?*

* Attentos animos tenere. Cic. *De gemoederen aandagtig houden.*

Hiſtoriæ per ſe tenent lectores. Vitruv. *De hiſtorien of geſchigt-boeken onderhouden of vermaken de lezers door haar zelven.*

* Tenere cauſam. Sueton. *Een geding winnen.*

* Tenere conſuetudinem ſuam. Cic. *Zyn gewoonte onderhouden.*

Tenuit conſuetudo, ut, &c. Quintil. *Het is de gewoonte, dat, enz.*

Omnium aditus tenebat. Cic. *Hy had vryen toegang tot alle [grooten]. Hy wierd van alle menſchen zeer wel ontfangen, enthaalt.*

* Curſus tenere ſecundiſſimo vento. Cic. *Met een zeer goede wind koers zeilen.*

Curſum alicujus tenere. Ovid. *Iemands zeetogt beletten.*

* Tenere dextrum cornu. Liv. *De regte vleugel in houden.*

Delectum rerum tenere. Cic. *Een verkiezinge van zaken doen.*

Teneri deſiderio alicujus. Plin. J. *Na iemands tegenwoordigheid wenſchen, haken, verlangen.*

Errore aliquo teneri. Ovid. *Door een dwalinge ingenomen zyn.*

Lacrymas tenere. Cic. *De tranen wederhouden, bedwingen.*

Legem aliquam tenere. Ter. *of* Lege aliqua teneri. Cic. *Een wet onderworpen zyn.*

Perſonam aliquam tenere. Cic. *Een perſonaadje ſpelen:* of wel, *van eenig beroep zyn.*

Ulmus tenet. Colum. *De olmboom heeft wortel gevat.*

Pœnâ aliquâ teneri. Cic. *In een ſtraffe of boete vervallen zyn.*

Portum tenere. Liv. *In een haven gekomen zyn.*

Veſtigia alicujus tenere. Liv. *Iemands voetſtappen volgen.*

Voto teneri. Cic. *Door een bedebelofte verbonden zyn.*

Teneri ad pretium reſtituendum. Ulp. *Verbonden of verpligt zyn om de prys weder te geven.*

* Teneri. Cic. *Overtuigd zyn.*

Manifeſto teneri. Plaut. *Op een baarblykelyke miſdaad betrapt worden.*

Quæ ſi dices, tenebere. Cic. *'T welk indien gy zegt, zoo zult gy overtuigd zyn.*

* Tenetur vita animantium cibo. Cic. *Het leven der dieren word door ſpyze onderhouden.*

* Imber per totam noctem tenuit. Liv. *De ſlagregen heeft den geheelen nagt aangehouden, geduurt.*

Aquilones per aliquos dies tenuerant. Liv. *De noorde winden hadden eenige dagen aangehouden, geduurt.*

TĔNĔR, ră, rŭm. Virg. Plin. H. *Teeder, teer, tenger.* Men zegt *Tenerior* en *Tenerrimus.*

* Aqua tenera. Celſ. *Ligt, of lugtig water: water dat wel afzet.*

Ætas tenera. Ovid. *Teedere jaren, teedere, zeer jonge ouderdom.*

* Animus tener. Cic. *Een teeder, zaftmoedig, gedwee, buigzaam gemoed.*

* Verſus nimiùm teneri. Hor. *Al te teedere, verwyfde vaarzen.*

De tenero ungui. Hor. *Van de teedere jaren af.*

A teneris. Virg. *Van kindsheid, of kindsbeen af.*

TĔNĔRĀSCO, ſcĭs, ĕſcĕre. Lucret. *Teeder, teer, tenger of zaft worden.*

TĔNĔRE. adv. Plin. *Teederlyk.*

TĔNĔRESCO, ſcĭs, ĕſcĕre. Plin. H. *Zie* Teneraſco.

TĔNĔRĬTĀS, ātis. f. Plin. H. *Teederheid, tengerheid, zaftheid.* Van kruiden, lammeren, enz.

* Teneritas Floræ. Vitruv. *De teederheid, aangenaamheid van Flora.* Ætatis. Vitruv. *Teederheid van ouderdom.*

TĔNĔRĬTŪDO, ĭnis. f. Varr. *Zie* Teneritas.

TĔNESMŬS, i. m. Celſ. Plin. H. *Stoelgang perſing, de perſing.*

TĔNŌR, ōris. m. Cic. *Vervolg, ſchakeling, t'zamenhang.*

Incœptum tenorem peragere. Ovid. *Zyn begonne werk voltrekken.*

Proſequitur fati tenor. Ovid. *De loop van 't noodlot vervolgt ons.*

Uno tenore in dicendo fluit. Cic. *Hy behielt de zelve ſchakelinge, of orde in 't ſpreken.*

* Tenor vitæ meæ eſt ſine labe. Ovid. *De loop van myn leven is zonder ſchandvlek.*

Tenor. Quintil. *Een woordklank of galm.* Acutus. *Een ſcherpe woordklank.* Gravis. *Een zware woordklank.*

TENSĂ, æ. f. Cic. *Een ſoort van rosbaar of wagen,* waar in of op de beelden der Afgoden werden gedragen.

TENSĬO, ōnis. f. Hyginus Grammaticus. *Spanninge,* van tenten, enz.

TENSŬS, ă, ūm. Sat. *Geſpannen,* van een boog-pees geſproken.

TĔNTĂBŬNDŬS, ă, ūm. Liv. *Beproevende.*

TĔNTĀMĔN, ĭnis. n. Ovid. *Een proeve, beproevinge, onderneminge.*

TĔNTĀMĔNTŬM, i. n. Cic. Virg. *Idem.*

Tentamenta alicujus pangere. Virg. *Iemand polſen, ondertaſten.*

TĔNTĀTĬO, ōnis. f. Liv. *Zie* Tentamen.

Tentationes morbi. Cic. *Overvallingen, aankomſten van een ziekte.*

TĔNTĀTŎR, ōris. m. Hor. *Een verzoeker, verleider tot iets quaads.*

TĔNTĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Beproefd.*

TĔNTO, ās, āvi, ātŭm, ārĕ. Cic. *Beproeven, onderzoeken, bezoeken.*

Tentare alicujus ſententiam. Ter. *Iemands gevoelen beproeven, ondertaſten, polſen.*

* Tentare ſcalis mœnia. Cæſ. *De wallen met ladders pogen te beklimmen.*

Tentavi quid in eo genere poſſem. Cic. *Ik hebbe beproeft wat ik daar in vermag, of kan doen.*

Tentare caſtellum. Front. *Een kaſteel of ſlot beſtormen, aantaſten, beſtoken.*

* Tentare aliquem donis. Cæſ. *Iemand door giften tragten om te koopen, aan zyn zyde te winnen.*

* Tenta quà lubet. Plaut. *Voel, taſt waar het u luſt of belieft.*

Exercitum gravis autumnus valetudine tentarat. Cæſ. *De herſt had het leger met ziekte aangetaſt, gequelt.*

Cauſas latentes tentare. Virg. *Verhole oorzaken naſporen, onderzoeken, doorgronden.*

Omnia tentare. Cic. *Alles beproeven, in 't werk ſtellen, aanwenden.*

Digitized by Google

* Tentari morbo. Cic. *Door een ziekte aangetast, overvallen worden.*
Scripſeras te quodam valetudinis genere tentari. Cic. *Gy ſchreef dat gy door zekere ſoort van ziekte aangetast wierd.*
* Tentare pedes. Virg. Caput. Plin. H. *De voeten of het hoofd beproeven*, dat is, *dronken maken:* Want als men dronken is, heeft men een ligt hoofd en kan niet wel gaan.

TĒNTŌRĬŎLUM, ī. n. Plin. H. *Een tentje, paviljoentje.*

TĒNTŌRĬŪM, ĭi. n. Ovid. *Een tent, een paviljoen.*

TĒNTŪS, ă, ūm. Hor. *Geſpannen.*

TĔNŬĬCŬLŪS, ă, ūm. Cic. *Zeer gering, klein, teeder, dun.*

TĔNŬĬS, ĭs. m. & f. ŭĕ, ĭs. n. Colum. *Teeder, gering, klein.* Men zegt *Tenuior* en *Tenuiſſimus.*
* Tenuis. Plaut. *Dun, fyn.*
* Aër tenuis. Cic. *Een dunne, fyne lugt.*
* Autoritas tenuis. Cic. *Een gering, of klein gezag of aanzien.*
* Cultu tenuiſſimo vivere. Cic. *Zeer ſoberlyk leven.*
* Homo tenuis. Cic. *Een gering man, een perſoon van geen groote middelen.*
* Loco tenui ortus. Liv. *Van een geringe geboorte.*
* Oppidum tenue. Cic. *Een kleine, of geringe ſtad.*
* Oratio tenuis. Ter. *Een ſlegt, ſchraal, kragteloos vertoog.*
* Suſpicio tenuis. Cic. *Een ligt of gering vermoeden.*

TĔNŬĬTĀS, ātĭs. f. Plin. H. *Kleinheid, geringheid, dunheid.*
* Tenuitas. Cic. *Armoede, geringe ſtaat.*
* Tenuitas rarii. Cic. *Armoede, ſlegte ſtaat van's ſtads of's lands ſchatkiſt.*
* Tenuitas frugum. Cic. *Schraalheid, gebrek van vrugten der aarde.*
* Verborum tenuitas. Cic. *Eenvoudigheid van woorden.*
* Tenuitas. Cic. *Magerheid, tengerheid, ſchraalheid*, van een mager lighaam.
* Tenuitas vocis. Vitruv. *Zwakheid, teederheid van ſtemme.*
* Animæ tenuitas. Cic. *Fynheid van het weezen der ziele.*

TĔNŬĬTĔR. adv. Cic. *Dunnetjes, ſchraaltjes, magertjes:* ook, *armoediglyk.* Men zegt *Tenuius* en *Tenuiſſimè.*
* Tenuiter diſſerere. Cic. *Schraaltjes, zonder klem redeneeren.*
* Tenuiter. Cic. *Fyntjes.*
* Tenuiter. Cæſ. *Op een dunne wyze.* Sprekende van de maniere van zekere vellen te bereiden.

TĔNŬO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Virg. *Dun, mager, ſchraal, tenger maken: verzwakken, uitputten.*
Curæ tenuant corpus. Ovid. *De zorgen, of droefheden verzwakken het lighaam.*
* Tenuare carmen. Propert. *Aardige teedere vaarsjes maken.*
* Tenuare. Hor. *Verminderen, minder maken.*
Magna modis tenuare parvis. Hor. *Groote dingen door ſlegte vaarzen verminderen*, dat is, *der zelver luiſter benemen. Groote zaken niet aanzienlyk genoeg in lagen vaarzen trant opzingen.*
Vomer tenuatur ab uſu. Ovid. *Het ploeg-yzer verſlyt door't gebruik.*

TĔNŬS. præp. Cic. *Tot iets toe.* Deze *præpoſitio* regeert een *ablativus ſingularis.*
Antiochus Tauro tenus regnare juſſus eſt. Cic. *Antiochus wierd bevolen te heerſchen tot den berg Taurus toe.*
* Lateri capulo tenus abdidit enſem. Virg. *Hy ſtak hem den degen tot het geveſt toe in de zyde.* Men vind deze *præpoſitio* nu en dan by een *accuſativus ſingularis*, gelyk in't volgende voorbeeld.
* Et Tanaïm tenus deſcendit. Valer. Flacc. *En hy daalde tot aan den vloed Tanais.* Men voegt *tenus* ook wel by een *genitivus*, ja wel by een *ablativus pluralis.*
Crurum tenus. Virg. *Tot de dyen toe.*
Labrorum tenus. Lucret. *Tot de lippen toe, tot aan de lippen.*
Demittere ſe inguinibus tenus in aquam calidam. Celſ. *Zig tot de lieſſen in warm water begeven.*

TĔPĔFĂCĬO, ĭs, fēcī, factum, făcĕrĕ. Cic. *Laauw maken, wat verwarmen.*
Ferrum tepefecit in jugulo matris. Hor. *Hy verwde zyn zwaard in 't bloed zynes moeders.*

TĔPĔO, ēs, tĕpŭī, tĕpērĕ. Hor. *Laauw, of tuſſen koud en warm zyn.*

TĔPĔSCO, ſcĭs, ĕſcĕrĕ. Cic. *Laauw, of tuſſen warm en koud worden.*

TEPHRĪAS, æ. m. Plin. H. τεφρίας. *Een ſoort van asgraauwe marmer.*

TEPHRĪTĬS, ĭdĭs. f. Plin. H. τεφρῖτις. *Een gryze ſteen waar in men de gedaante van een nieuwe maan ziet.*

TĔPĬDĀRĬŪM, ĭi. n. Celſ. *Een plaats in de baden*, daar men zig met laauw water baad.

TĔPĬDĔ adv. Celſ. *Laauwelyk, koeltjes.*

TĔPĬDO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plin. H. *Laauw maken, eenigzins verwarmen.*

TĔPĬDŬS, ă, ūm. Plin. H. *Laauw, nog warm nog koud.* Men zegt *Tepidior* en *Tepidiſſimus.*
Tepidum lac. Virg. *Laauwe melk, pas gemelkte melk.*
Tepidus. Ovid. Martial. *Heet, brandend.*
Ignes tepidi. Ovid. *Brandende vyeren.*
* Tepidus. Plaut. *Koud, koel, onverſchillig.* Van perſonen geſproken.
Hic homo factus eſt tepidior. Plaut. *Deze man is koeler, onverſchilliger geworden.*

TĔPŎR, ōrĭs. m. Cic. *Laauwheid, tamelyke hitte.*

TĔPŌRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plin. *Zie* Tepefacio.

TĔPŌRĀTŪS, ă, ūm. Plin. H. *Laauw, of eenigzins warm gemaakt.*

TĔR. adv. Cic. *Drie malen, reizen, werven, keeren.*

TERCĔNTĒNI, æ, ă. Mart. *Zie* Tercentum.

TERCĔNTŪM. omn. gen. Virg. *Drie honderd.*

TERDĒNI, æ, ă. Varr. *Dertig.*

TĔRĔBĪNTHĪNŪS, ă, ūm. Colum. *Van terpentyn.*
Terebinthina reſina. Colum. *Terpentyn.*

TĔRĔBĪNTHŬS, ī. f. Virg. *De terpentyn-boom.*

TĔREBRA, æ. f. Colum. *Een boor.*
* Terebra. Celſ. *Een heyſſenpan-boor*, die de Wondhelers bezigen.

TĔRĔBRĀTĬO, ōnĭs. f. Colum. Vitruv. *Boringe, doorboringe.*
Obturare terebratione. Vitruv. *Het geboorde ſtoppen.*

TĔRĔBRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Colum. *Boren, doorboren.*
* Terebrare. Plaut. *Iemands hart doorboren, treffen, bewegen door't bidden voor iemand.*

TĔRĔDO, ĭnĭs. f. Colum. Vitruv. *Een worm die't hout van ſchimpen knaagt en doorboort.*
* Teredo. Vitruv. Plin. H. *Een mot, zeker beeſtje dat kleederen knaagt.*

TĔRĔS, ētĭs. omn. gen. Virg. *Langwerpig rond.* Gelyk een pilaar, enz.
Plagæ teretes. Hor. *Linnen met rond garen geweven.*
Puer teres. Hor. *Een mooye, ſchoone, wel gemaakte jonge.*
* Aures teretes & religioſæ. Cic. *Keurlyke en beſchroomde ooren*, die niets ruws of woests konnen horen.
* Totus teres atque rotundus. Horat. *Ganſch rond en zonder omwegen. Geheel rond en onbewimpeld.*

TĔRGĔMĪNŪS, ă, ūm. Liv. *Drie dubbelt.*
Tergeminæ victoriæ. Liv. *Drie dubbele overwinningen.*
Ignis tergeminus. Stat. *Den drieſtralige blixem van Jupiter. Zie* Triſulcus.
Tergemini. Plaut. *Drielingen, drie broeders van eene draagt.* Men voegt'er nu en dan *fratres* by.

TĔRGĔO. *Zie* Tergo.

† TĔRGĪNŪM, ī. n. Plaut. *Een ſoort van geeſſel of polpees om de ſlaven mede te ſlaan.*

TĔRGĪNŬS, ă, ūm. Plaut. *Van een oſſe huid, van leder.*

TĔRGĪVĔRSĀNTĔR. adv. Paterc. *Al aarzelende, tegenſtribbelende: ongewilliglyk.*

TĔRGĪVĔRSĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Aarzeling, tegenſtribbeling, zoeking van uitvlugtjes.*
* Tergiverſatio. Front. *Vertraginge, uitſtel, verſchuivinge.*

TĔRGĪVĔRSŎR, ārĭs, ātŭs sŭm, ārī. Cic. *Aarzelen, tegenſtribbelen: uitvlugtjes, uitſtel, of omwegen zoeken.*
Tergiverſari huc, & illuc. Cic. *Heen en weder omwegen of uitvlugtjes zoeken: dan het eene dan het andere zeggen.*
* Tergiverſari. Martian. Juriſc. *Van een beſchuldiging afſtaan, afwyken, afſtand doen.*
* Tergiverſari. Cic. *Traag, loom, luy zyn: iets dralende of ſtaande houden.*

TĔRGO, gis, sī, sūm, gĕrĕ. Plaut. Juven. *Vegen, afvegen, afwiſſen, reinigen, ſpoelen.*
Tergere foſſas veteres. Cato. *Oude gragten of ſlooten ſchoon maken, zuiveren.*
~~Lumina terſit manu. Ovid. *Hy wrogte of wiſte zyn oogen af met zyn hand.*~~

Digitized by Google

TERGŌRO, ās, āvī, ātūm, āre. Plin. H. *De rug wryven.* Luxo ſe tergorantes. Plin. H. *Zig den rug met ſtyf wryvende.*

TERGŪM, ī. n. Cic. *De rug.*
Poſt terga. Virg. *Agter den rug.*
Terga boum non ſunt ad onus accipiendum figurata. Cicer. *De rug der oſſen is niet gevormd of geſchikt om laſt te dragen.*
* Dare terga. Quintil. *Den rug toonen, de hielen laten zien,* dat is, *vlugten, de vlugt nemen.* Virgilius voegt'er *fugâ* en Ovidius *fuga* by.
Terga vertere. Liv. *Den rug keeren, vlugten, vlieden, de vlugt nemen.*
* A tergo. Juven. *Op den rug, agter op,* van een blad papier geſproken.
Aliquem à tergo adoriri. Cic. *Iemand van agteren aantaſten, beſpringen, aanvallen.*
Hærebat in tergis fugientium. Curt. *Hy zat de vlugtende op de hakken of hielen, of digt agter her.*
* Tergum collis. Liv. *Het agterſte van een heuvel.*
* Tergum. Virg. *Een ſchild of beukelaar:* Om dat men de zelve met hinden plag te overtrekken.

TERGŪS, ŏris. n. Plin. H. Virg. *De huid van een os, koe, enz.*

† TERMENTĀRIŪM, ĭī. n. Varr. *Linnen dat men aan 't lyf draagt,* gelyk hembden, enz.

† TERMENTŪM, ī. n. Plaut. *Zie* Detrimentum.

TERMĔS, ĭtis. m. Hor. *Een tak van een boom met de vrugt en de bladeren:* eigentlyk een tak van een olyfboom.

TERMĬNĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Einde, ſlot van een vertoog of rede; of de maniere van een vertoog te eindigen, ſluiten.*
Metra carminum & pedes perducit lectorem ſine offenſa ad ſummam ſcriptorum terminationem. Vitruv. *De maat en trant der vaarzen brengen den lezer zonder moeite te worden tot het einde van het gantſche werk.*
* Terminatione aurium verſus inventus eſt. Cic. *De vaarzen zyn gevonden door de ſtemval in de ooren.*

TERMĬNĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Geëindigt, volbragt, voltooid:* ook, *bepaald.*

TERMĬNO, ās, āvī, ātūm, āre. Cic. *Eindigen, voltrekken, voltooien, volmaken, volbrengen.*
Unde orſa eſt, terminetur oratio. Cic. *Laat een vertoog eindigen daar het begonnen is.*
* Terminare. Cic. *Bepalen, palen zetten.*
Imperium terminare Oceano. Virg. *Een gebied door de zee bepalen.*
* Terminare ſpem poſſeſſionum. Cic. *De hope van bezittingen of goederen bepalen.*
* Omni privatione doloris putat Epicurus terminari ſummam voluptatem. Cic. *Epikurus meent dat het grootſte vermaak bepaald, beſloten, of begrepen is in het teenemaal bevryd zyn van hartzeer.*
* Subjectos campos terminare oculis haud queas. Liv. *Gy zoud de voor u leggende velden niet kennen over zien.*
* Ratiocinandi utilitate hujus artis terminavimus modum. Cic. *We hebben de maat van deze konſt met de nuttheid van redenkavelen bepaalt.*
Stomachus palato extremo terminatur. Cic. *De maag komt of reikt tot aan 't onderſte van 't verhemelte.*

TERMĬNŪS, ī. m. Cic. *Een landpale, grenspale, grens.*
* Terminus. Cic. *Einde.*
Malorum terminus. Lucret. *Einde van ongevallen of rampen.*
Omnium ætatum certus eſt terminus, ſenectutis autem nullus eſt certus terminus. Cic. *Daar is een gezette bepalinge van alle tyden des levens, dog van den ouderdom is 'er geen zekere.*
* In extremo noſtri orbis termino. Paterc. *In of op de uiterſte grens pale van onze (bekende) wereld.*

TERNĀRĬŪS, ă, ūm. Colum. Ternarius ſcrobs. Colum. *Een ſloot van drie voeten diep of breed.*

TERNI, æ, ă. Cic. *Drie.*

TERNIDĒNI, æ, ă. Plin. H. *Dertien.*

TERNĬO, ōnis. m. A. Gell. *Een drietal.*

TĔRO, ĭs, trīvī, trītūm, tĕrĕre. Plaut. Virg. *Verbryzelen, vermorzelen, ſtampen, aan ſtuk wryven.*
* Terere. Ovid. *Slyten, verſlyten.*
Anguſtum formica terens iter. Virg. *De mier zig een enge weg banende.*
* In opere longinquo ſeſe terebant. Liv. *Zy morgelden zig niet door den langduurigen arbeid.*
* Tempus terere. Liv. *Tyd verſlyten, verlieſen.*
Ætas bellis teritur. Hor. *De levens tyd word door oorlogen verſleten.*
* Verbum ſatis trivimus. Cic. *Wy hebben dat woord lang genoeg gebruikt.*
* Terere. Nævius. *Bederven, verdelgen.*
Ut illum Dii terant, qui, &c. Nævius apud Priſcianum. *De Goden verdelgen hem, die, enz.*
Oculos terere. Ter. *De oogen wryven om tranen te verwekken.*

TERRĂ, æ. f. Cic. *De aarde.*
* Terra. Cic. *Een land, landſtreek, geweſt.*
Terrarum ardus. Virg. *De hoogtens of bergen der aarde.*
Hoſtilis terra. Cic. *Het vyandlyk land, des vyands grond of bedrm.*
Bonitas terræ. Lucret. *Goedheid, vrugtbaarheid, vetheid van de aarde.*
* Terræ filius. Cic. *Een duiſterling, een onbekend, onedel, gering, ſlegt menſch.*
Terram video. Cic. *Ik zie land,* dat is, *ik zie een einde van omgevallen of rampen.* Deze leenſpreuk is genomen van luiden die na een lange zee togt land zien.
Cujus tantæ res geſtæ terrâ marique fuerunt. Cic. *Wiens bedreve dappere daden te water en te land zoo groot zyn geweeſt.*
Conquirere aliquem terrâ marique. Cic. *Iemand te land en ter zee zoeken.*

TERRĒNUM, ī. n. Colum. Vitruv. *Land, grond, bodem.*
Quidquid herbidi terreni obarant. Liv. *Zy bouwen alle het land daar gras groeit.*

TERRĒNŬS, ă, ūm. Plin. H. *Aardſch, van de aarde, tot de aarde behoorende.* Terrenum animal. Plin. *Een land dier.*
Terrenum iter. Plin. H. *Een reis te land.*
Agger terrenus. Suet. *Een bolwerk van aarde.*
* Terreni colles planiſſimis campis fertilitate non cedunt. Plin. J. *De heuvelen van de aarde wyken de vrugtbaarſte of beſte velden niet in vrugtbaarheid.*
Campus terrenus omnis. Liv. *Een veld van zuiver land, zonder boomen, roſſen, of ſteenen.*
* Corpus terrenum & concretum. Cic. *Een aardſch en grof of zwaar lichaam.*

TERRĔO, ēs, ŭī, tĕrrĭtūm, tĕrrēre. Cicer. *Verſchrikken, verbaazen, verbaaſd maken, vervaard maken.*
Non me iſta terrent. Cic. *Die dingen verſchrikken my niet, jagen my geen vreeze aan.*
Terrere vultu. Hor. *Iemand door zyn gezigt verſchrikken, vervaard maken.*

TERRĔSTRĬS, ĭs. m. & f. ſtrĕ, ĭs. n. Plin. H. *Aardſch, van aarde.*
Agmen terreſtre. Lucan. *Een bende voetvolk.*
Iter terreſtre. Cic. *Een reis te land.*

TERRĔŬS, ă, ūm. Colum. Varr. *Aardſch, van aarde, van aarde gemaakt.*
Tumulus terreus ſatis grandis. Cæſ. *Een genoegzame groote hoop aarde.*

TERRĪBĬLĬS, ĭs. m. & f. bĭlĕ, ĭs. n. Cic. *Verſchrikkelyk, vervaarlyk, yſſelyk, gruwelyk, gruwzaam.*
Terribiles viſu formæ. Virg. *Vervaarlyke, yſſelyke gedaantens, of ſpoken om te zien.*
Aſpectu terribili incedere. Cic. *Met een vervaarlyk, vreeſſelyk gezigt voort treden.*

TERRĪCŪLĀMENTŪM, ī. n. g. Apul. &
TERRĪCŪLŪM, ī. n. Liv. *Een vervaarlyk ding: iets dat ſchrik of vrees aan jaagt.*
** TERRĪFĪCO, ās, āvī, ātūm, āre. Virg. *Verſchrikken, verbaazen: verbaaſd of vervaard maken, ſchrik baren.*
** TERRĪFĪCŪS, ă, ūm. Virg. *Verſchrikkelyk, ſchrik barende, vervaarlyk, vreeſſelyk.*
** TERRĪGĔNA, æ. m. Ovid. *Een zoon van de aarde.*
** TERRĪLŌQUUS, ă, ūm. Lucret. *Vervaarlyke, verſchrikkelyke dingen ſprekende.*

TERRĪFĬO, ās, āvī, ātūm, āre. Cæſ. *Verſchrikken, verbaazen: verbaaſd of vervaard maken.*

TERRĪFŌRĬŪM, ĭī. n. Varr. Cicer. *Een gebied, regtsban,* rondom een ſtad, genietende de zelve voorregten.

TERRĪTŪS, ă, ūm. Liv. *Verſchrikt, verbaaſd, vervaard, bevreesd.*

Digitized by Google

Territus inopino visu. Ovid. *Door een onverwagt gezigt verschrikt, verbaasd.*

TERRŌR, ōris. m. Cic. *Schrik, verbaasdheid, vervaardheid.*

* Terror. Virg. *Vrees.*

Liber terrore animus. Virg. *Een gemoed van vreeze bevryd.*

Terrorem injicere. Cic. *Vreeze veroorzaken, aanjagen: schrik op den hals jagen.*

Batonius miros terrores attulit Cæsarianos. Cic. *Batonius heeft my de wonderlyke vreeze van Cæsar verhaalt.*

TERRŌSŬS, ă, ŭm. Vitruv. *Daar veel aarde in is, met veel aarde gemengd, vol aarde.*

Arena terrosa. Vitruv. *Zand met aarde gemengd,* of gelyk andere zeggen, *zandige aarde.*

TERTIĀNA, æ. f. Cic. *Een derdendaagsche koorts.* Men verstaat'er *febris* onder.

TERTIĀNI, ōrŭm. m. plur. Tac. *Krygsknegten van de derde keurbende.*

TERTIĀRIŬM, ĭi. n. Catul. *Een derde, een derde deel of gedeelte.*

* Tertiarium tecti. Vitruv. *Een boog of kruisraam in het dak.*

TERTIĀRIŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Daar een derde deel in gaat, of dat een derde houd.*

* Tertiarius. Vitruv. *Dat een geheel getal en een derde van dat getal begrypt.*

TERTIĀTIŌ, ōnis. f. Colum. *Derde bebouwinge of bewerkinge,* van een stuk lands, een wynstok, enz.

* Tertiatio. Colum. *Oly van de derde persinge der olyven.*

TERTIŌ, ās, āvī, ātŭm, āre. Colum. *Voor de derde maal bebouwen, bewerken.* Van een stuk lands of wynstok gesproken.

TERTIŌ. adv. Plaut. *De derde reis, maal, of keer: of voor de derde reis, ten derden, ten derden malen.*

TERTIŬM. adv. Cic. *Idem.*

Iterùm ac tertiùm. Cic. *Twee en driemalen, of de tweede en derde reis.*

Tertiùm Consul. Cic. *Ten derden maal Borgermeester. Borgermeester voor de derde maal.*

TERTIŬS, ă, ŭm. Cic. *De derde.*

Tertio quoque die. Cic. *Van drie tot drie dagen: op yder derde dag.*

Tertio loco laudatur nardum Creticum. Plin. H. *De spyk van Kandië heeft de derde plaats.*

Ad tertias decoctus. Plin. H. *Tot of op een derde verkookt.*

Tertius decimus, ă, ŭm. Liv. *De dertiende.*

TERŪNCIŬS, ĭi. m. Cic. *Een stukje gelds, waardig een derde van een Roomsche as.*

TESCĂ *of* TESQUĂ, ōrŭm. n. plur. Varr. *Zekere bosch en heuvelagtige plaatsen aan een Godheid gewyd.*

Tesqua inhospita. Hor. *Onbewoonde, woeste plaatsen.*

TESSELLĂ, æ. f. Sen. Ph. *Een vierkant stuk steen of marmer in een vloer.*

TESSELLĀTŬS, ă, ŭm. Suet. *Van vierkante steentjes gemaakt.* Van een vloer sprekende.

TESSĔRĂ, æ. f. Cic. *Een dobbelsteen, een teerling.*

* Tessera. Liv. *Het woord, de leus, van een wagt,* enz.

* Tessera. Suet. *Een soort van teeken, waar door men toonde, dat men regt hadde om eenig koren, of geld in plaats van dien te ontfangen.*

* Tessera hospitalis. Plaut. *Een teeken waar door bewezen wierd, dat men regt hadde om in een plaats gehuisvest te worden.* Lambinus zegt dat dit een tamelyk lang, plat, en wederzyds glad stuk houts was.

* Apud aliquem tesseram confringere. Hor. *Met iemand vriendschap breken, quaad vriend worden. Zie* Tessera hospitalis.

TESSĔRĀRIŬS, ĭi. m. Tac. *Die het woord heeft.*

TESSĔRŬLĂ, æ. f. Varr. *Zie* Tessera.

* Tesserula. Cic. ex Lucil. *Zie* Tessella.

TESTĂ, æ. f. Hor. *Een aarde pot, of vat.*

* Testa. Hor. *Een groot aarde wyn-vat by de Ouden.*

* Testa. Vitruv. *Een in den oven gebakke steen, of tichel.*

* Testa. Vitruv. *Kalk, ciment.*

* Testa. Cels. *Een schilfer of stuk van een gebroken been.*

* Testa. Virg. *Een aarde lamp.*

* Testa. Hor. *Allerhande schulp- of schelpvisch.*

* Testa. Cic. *Een soort van ligt vaartuig,* om snel mede te zeilen.

TESTĂCĔUS, ă, ŭm. Plin. J. *Van gelakte aarde.*

Testacea operimenta piscium. Plin. H. *Schobbige dekzels van visschen: schobben, of schubben van visschen.*

TESTĀMENTĀRIŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Van een uiterste wille.*

Lex testamentaria. Plin. H. *De wet aangaande de uiterste willen.*

TESTĀMENTĀRIŬS, ĭi. m. Cic. *Een die zig bedient,* dat is, *een vervalscher, naboetser van een uiterste wille.*

TESTĀMENTŬM, i. n. Cic. *Een uiterste wille.*

Testamentum ruptum. Cic. *Een gebroke uiterste wille.* Ratum. Cic. *Een bekragtigde, goed gekeurde uiterste wille.*

TESTĀTIŌ, ōnis. f. Quintil. *Getuiginge, getuigenis-geving, getuigenis.*

TESTĀTŌ. adv. Testatò decessit. Pomp. Jurisc. *Hy is met een uiterste wille gestorven.*

TESTĀTŌR, ōris. m. Suet. *De maker van een uiterste wille.*

TESTĀTRIX, īcis. f. Scævol. Jurisc. *De maakster van een uiterste wille.*

TESTĀTŬS, ă, ŭm. Hor. *Getuigt, of getuigenisse gegeven hebbende.*

* Testatus Jovem. Cic. *Jupiter tot getuigen geroepen hebbende.*

* Testatus. Cic. *Betuigd, klaar, baarblykelyk, onwyffelbaar, zeker, gewis.* Cicero zegt *Testatior* in dezen zin.

Probitas testata in omne tempus. Ovid. *Een betuigde, bewezene vroomheid voor alle toekomende tyden.*

Testatæ tabulæ. Catul. *Een uiterste wille door getuigen getoekend.*

Res actis populi Romani testata. Cic. *Een zake door de gedenkschriften des Roomschen volks bevestigd.*

TESTĔŬS, ă, ŭm. Macrob. *Zie* Testaceus.

TESTĬCŬLŬS, i. m. g. Auct. ad Herm. *Een balletje, kloetje.*

TESTĬFĬCĀTĬŌ, ōnis. f. Cic. *Een getuigenis, kenteeken, blyk, bewys,* gelyk als van vriendschap, kennisse, enz.

* Testificatio. Cic. *Betuiginge, bewyzinge, bewys door getuigen.*

TESTĬFĬCĀTŬS, ă, ŭm. Cic. *Betuigd, getuigd, bewezen, getoond.*

Testificatus. Ovid. *Tot getuigen genomen of verzogt hebbende.*

Lingua testificata Deam. Ovid. *Een tong die een Godinne tot getuige aangeroepen heeft.*

TESTĬFĬCŌR, āris, ātŭs sum, āri. Cic. *Getuigen, betuigen, getuigenis geven.*

* Testificari aliquid. Cic. *Iets getuigen, verklaren.*

* Testificari Deos. Cic. *De Goden tot getuigen nemen, aanroepen.*

TESTĬMŌNĬŬM, ĭi. n. Cic. *Getuigenis, verklaringe van getuigen* voor een Regter.

Testimonium falsum. Cic. *Een valsche getuigenis of verklaringe.*

Falsum testimonium dicere. Cic. *Een valsche getuigenis geven, valschelyk verklaren.*

Testimonium dicere de conjuratione. Cic. *Getuigenisse of verklaringe, aangaande de t'zamenzweringe geven.*

* Testimonium. Cic. *Getuigenis tot voordeel of nadeel van iemand* buiten't geregt.

Tribuere testimonium virtutis alicujus. Cic. *Getuigenisse van iemands deugd geven.*

Debitum virtutis alicujus capere testimonium. Cic. *Een schuldige erkenteniſse of agtinge van of voor iemands deugd hebben.*

* Testimonium. Cels. *Een teeken, kenteeken, blyk, bewys.*

Mali morbi testimonium. Cels. *Een teeken, of blyk van een quaadaardige ziekte.*

TESTIS, is. m. Cic. *Een getuige.*

Testes facere. Ter. *Getuigen voor den dag, of by brengen.*

TESTIS. f. Suet. Asc. Ped. *Een getuigster, verklaarster.*

Inductâ teste in Senatu. Suet. *De vrouw tot, of als getuige in den Raad [of Vroedschap] gebragt zynde.*

* Testibus præsentibus aliquid facere. Plaut. *Iets in tegenwoordigheid van getuigen doen.*

* Teste Herodoto. Plin. H. *Volgens getuigenisse, of tuig van Herodotus.*

Pompeius mihi testis de voluntate Cæsaris. Cic. *Pompejus is my een getuige van Cæsars goede wille, gunst, of gemeenschap.*

Locupletissimus testis. Cic. *Een zeer goede, degtige, aanzienlyke, onwraakbare getuige.*

TESTĬS, is. m. g. Plin. *De kloeten aan de schaamelheid.*

TESTŌR, āris, ātŭs sum, āri. Cic. *Getuigen, betuigen, verklaren: ook, een blyk, teeken, of bewys zyn.*

Testa-

Digitized by Google

Teſtari aliquid. Cic. *Iets bewyzen, te kennen geven, doen blyken.*
Teſtari gaudia cantu. Ovid. *Zyn blydſchap door zingen betuigen, toonen.*
* Teſtari. Cic. *Tot getuige nemen, verzoeken, aanroepen.*
Teſtor omnes Deos. Cic. *Ik roepe alle de Goden tot getuigen.*
* Teſtari. Cic. *Verklaren, openlyk betuigen, of aantuigen.*
* Teſtari. Liv. *Een uiterſte wille maken.*

TESTŪ. n. indecl. Cato de R. R. *Een aarde vat of pan, waar onder iets word gebakken. Een aarde ſtoof-pan.* Zoo anders dit woord wel geſchreven is.

TESTŪACĔŪS, ă, ūm. Varr. *Onder een aarde pan gebakken.*

TESTŪDĬNĀTŪS, ă, ūm. Vitruv. *Gelyk een boog of gewelf gemaakt.*

TESTŪDĬNĔĀTŪS, ă, ūm. Colum. *Zie* Teſtudinatus.

TESTŪDĬNĔŪS, ă, ūm. Plaut. *Van een ſchild-pad.*
Teſtudineus gradus. Plaut. *De gang van een ſchild-pad, een langzame tred, pas, of gang.*

* TESTŪDĬNĔŪS. Martial. *Gelyk een boog of gewelf gemaakt.*

TESTŪDO, ĭnis. f. Cic. *Een ſchild-pad.*

* Teſtudo. Cic. Vitruv. *Een boog, of gewelf.* Dit is eigentlyk een gewelf aan 't einde van een ove, gelyk Vitruvius aanmerkt.

* Teſtudo. Vitruv. *Een ſoort van portaal,* voor de Paleizen der Grooten.

* TESTŪDO. Liv. *Een ſoldaten ſchild pad.* Als de krygsknegten in de oude oorlogen, en zonderling in het belegeren of beſtormen van plaatſen, hunne beukelaars of ſchilden boven hunne hoofden hielden om zig tegen de pylen der vyanden te dekken.

* Teſtudo. Cic. *Een luis, of allerley ſpeeltuig, dat daar naaſt aan komt.*

TESTŪLĂ, æ. f. g. Colum. *Een ſcherfje, poſcherfje.*

TESTŪM, ī. n. Petron. *Een tichelſteen:* ook, *een aarde pot, pan, of vat.*
Teſtum æreum. Plin. H. *Een kopere taart ſtoof-pan, of pot.*

TĔTĂNĬCI, ōrūm. m. plur. Plin. H. τετανικοὶ. *Wier rugſtrengen gekrompen zyn, ſtyf van rugge.*

TĔTĂNŌTHRŌN, ī. n. Plin. H. τετανοθρον. *Een ſoort van geneesmiddel om rimpels te verdryven.*

TĔTĂNŪS, ī. m. g. *Styfhalzigheid.*

TĔTĔR, ă, ūm. Cic. *Wreed, fel.* Men zegt *Teterrimus.*
Cruciatus teter. Cic. *Een wreede pyniging, of pyn.*
* Colores tetri. Lucret. *Afſchuwelyke, vervaarlyke, leelyke, vuile verwen.*
* Hyems teterrima. Cæl. ad Cic. *Een zeer ſtraffe, felle, overkonde winter.*
* Libido tetra. Hor. *Schandelyke luſt, of begeerlykheid.*
* Spiritus teter. Hor. *Een vergiftigde, vuile, of leelyk ſtinkende adem.*
* Cadavera tetra. Lucret. *Stinkende, verrotte lyken, rompen.*

TĔTHĔĂ, æ. f. Plin. H. *Een ſoort van ſchulp of ſchelp-viſch.*

TETRĂCHORDŌS, ī. m. & f. ŏn, ī. n. Vitruv. τετράχορδος. *Van vier ſnaren, of van vier geluiden,* als men van waterorgels ſpreekt.
Harmonia tetrachordorum. Vitruv. *Zoetluidendheid, overeenkomſte van vier ſnaren.*

TETRĂDŌRŌS, ī. m. & f. tetrădōrŏn, ī. n. τετράδωρος. *Van vier palmen, vier palmen lang, breed,* enz.

TETRĂDRĂCHMĂ, æ. f. Cic. τετράδραχμον. *Dat vier drachma's waardig is: een vierdubbele drachma.*

TETRĂGŌNŪM, ī. n. Cenſorin. *Een vierhoek.*

TETRĀNS, ăntis. m. Vitruv. *Een vierde deel van een kring, ſtreep,* enz. Men vind *Tetrantorum* in *genitivo plurali* by Vitruvius.

* Tetrans. Vitruv. *De plaats daar de ſtrepen iets in vieren aſdeelen.*

TETRĀO, ōnis. m. Plin. H. τετράων. *Een berg haan.* Zekere groote vogel.

TETRĂPHŌRI, ōrūm. m. plur. Vitruv. τετράφοροι. *Vier perſonen die iets met den anderen dragen.*

TETRĂRCHĂ, æ. m. Cic. τετράρχης. *Een Viervorſt: Een Landvoogd* over een vierde deel van een geweſt, of Ryk.

TETRĂRCHĬĂ, æ. f. Cic. *Een landvoogdy,* over een vierde van een geweſt, of Ryk.

TETRĂSTĬCHŌN, ī. n. Quintil. τετράστιχον. *Een zin in vier vaarzen begrepen.*

TETRĂSTYLŌS, ī. m. & f. ŏn, ī. n. Vitruv. τετράστυλος. *Vier ryen pilaren hebbende.* Van een tempel geſproken.

TĔTRE. adv. Cic. *Wreedelyk, felly, ſtraffelyk:* ook, *godloozelyk.*

TETRĬCĬTĀS, ātis. f. Ovid. *Droefheid, ſmart, hartzeer, druk, ſomberheid.*

TETRĬCŪS, ă, ūm. Colum. *Bedroefd, droevig, bedrukt, ſomber.*
Pavonum educatio magis urbani patris familiæ, quàm tetrici ruſtici curam poſcit. Colum. *Het opvoeden van paauwen vereiſcht meer de zorg van een burger huisheuder, dan van een ſomberen boer.*

TETTĬGŌNĬĂ, æ. f. Plin. H. τεττιγόνια. *Een ſoort van kleine ſpringhaan die weinig geluid ſlaat.*

TETTĬGŌMETRĂ, æ. f. Plin. H. τεττιγομήτρα. *Het tonnetje van de worm,* waar uit de ſpringhanen voort komen.

TEŪCHĪTĒS, æ. m. g. Plin. *Een riekende bies.*

TEŪCRĬUM, ĭi, n. g. Plin. *Harts tong.* Zeker kruid.

TĔXO, ĭs, tĕxŭi, tĕxtŭm, tĕxĕre. Ter. *Weven, vlegten, by een voegen.*
Fiſcellam texit hibiſco. Virg. *Hy vlegt een korfje van teen.*
Nidum texere. Quintil. *Een neſt maken.*
* Navigium texere. Plin. H. *Een ſchip maken, bouwen, timmeren.*
* Epiſtolas quotidianis verbis texere ſolemus. Cic. *Wy zyn gewoon brieven met dagelykſche of gewoonelyke woorden te ſchryven.*

TĔXTĬLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. *Geweve.*
Textilis pictura. Cic. *Behangſel,* vulgò, *tapyt.*
Textilis. Martial. *Door een gevlogte, gevlegt.*
Textilis umbra. Martial. *Een ſchaduw door in een gevlogte takken veroorzaakt.*

TĔXTŎR, ōris. m. Cic. *Een weuer.*

TĔXTŌRĬŪS, ă, ūm. Sen. Ph. *Van een wever.*

TĔXTRĪNĂ, æ. f. Cic. *Het weven, het ambagt of handwerk van weven.*
* Textrina plumarii. Vitruv. *Een getouw van een tapyt werker.*
* Textrina Cic. *Een wevers winkel.*

TĔXTRĪNŪM, ī. n. Cic. *Een wevers winkel.*

TĔXTRIX, īcis. f. Tibul. *Een linne weeſſter of breiſter.*

TĔXTŪM, ī. n. Virg. *Geweve of gebreid werk: een webbe.*
Textum illuſtre coronæ. Stat. *Een deftig gevlogte kroon of krans.*
Textum dicendi. Quintil. *Styl van ſpreken.*

TĔXTŪRĂ, æ. f. Lucret. *Wevinge, het weven.*

TĔXTŬS, ūs. m. Plin. H. *Wevinge, het weven.* Men vind niets dan de *ablativus.*

TĔXTŬS, ă, ūm. Virg. *Gevlogten.* Ook, *Geweven.* Ciſta texta. Ovid. *Een gevlogte mande, of ſuit mande.*

THĂLĂMŬS, ī. m. Virg. θάλαμος. *Een bruilofts bedde:* ook, *een bruidegoms en bruids ſlaapkamer.*

THĂLĂSSĬCŬS, ă, ūm. Plaut. *Zeegroen.*

THĂLĂSSĬNŬS, ă, ūm. Lucret. *Zee* Thalaſſicus.

THĂLĂSSĬO, ōnis. m. g. Martial. *Een bruilofts bedde.*

THĂLĂSSŌMĔLĪ, ĭtŏs, n. g. Plin. *Een ſoort van Syroop gemaakt van een derde honig, een derde zee, en een derde regen water.*

THĂLĬĔTRŪM, ī. n. Plin. H. *Melixoen kruid.* By anderen vind men *Thalictrum.*

THĂLLŬS, ī. m. Colum. *De ſteel van ajuin.*
* Thallus. Virg. *Een tak van een olyfboom met de bladeren.*

THĂPSĬĂ, æ. f. Plin. H. *Zeker kruid, zoo genaamd.*

THĔĂTRĂLĬS, ĭs. m. & f. ălĕ, ĭs. n. Cic. *Van een tooneel, tot een tooneel behoorende.*

THĔĂTRĬDĬŪM, ĭi. n. Varr. θεατρίδιον. *Een klein tooneel, of tooneeltje.*

THĔĂTRŪM, ī. n. Cic. θέατρον. *Een tooneel, of ſchouwburg.*
* Theatrum. Martial. *Een ſchouwſpel, of vertooninge.*
* Theatrum. Quintil. *De aanſchouwers van een tooneel ſtuk.*
* Verſari in theatro. Cic. *In een verheven ſtand, in een rang van aanzien, of in een bedryf zyn, daar al de wereld het oog op heeft.*
* Forum ingenii theatrum. Cic. *De vierſchaar is het tooneel van 't verſtand.*
* Nullum theatrum virtuti conſcientiâ majus eſt. Cic. *De deugd heeft geen beter tooneel dan het gewiſſe.*
Magno theatro ſpectara familiaritas. Cic. *Een gemeenzaamheid door yder een als op een ſchouburg gezien.*

Digitized by Google

Satis magnum alter alteri theatrum ſumus. Sen. Ph. *Wy zyn malkander een genoegzaam groot ſchouweneel*, dat is, *Wy hebben niemand van nooden tot getuigen, of pryzers van ons beleid.*

THĒCĂ, æ. f. Cic. Θήκη. Theca nummaria. Cic. *Een geld kas, lade, kiſt, of koffer.*

Theca calamaria. Martial. *Een penne of ſchryf koker.*

THĒLYGŌNŪM, ī. n. g. Plin. *Een ſoort van kruid, hebbende bezyn gelyk een olyf.*

THĒLYPTĒRĪS, ĭdis, f. g. Plin. *Een ſoort van varen kruid.*

THĒMĂ, ătis. n. Quintil. Θέμα. *Een voorſtelling, onderwerp, of ſtoffe van een redenaar.*

* Thema. Suet. *Een geboorte uur, of ſtond.*

Vulgare thema ſuum. Suet. *Zyn geboorte uur of ſtond openbaren.*

THENSĂ, æ. f. Feſt. *Een ſoort van wagen, waar in de Afgoden of hen toegewyde dingen gedragen wierden.*

THĔŌGŌNĪĂ, æ. f. Cicer. Θεογονία. *Goden-teelt, geſlagt of ſtamboom der Goden.* Heſiodus noemd dus een zyner boeken.

THĔŌLŌGĪĂ, æ. f. Varr. apud S. Aug. Θεολογία. *De Godgeleerdheid.*

THĔŌLŌGŪS, ī. m. Cic. Θεολόγος. *Een God geleerde.*

THĔŌRĒMĂ, ătis, n. g. Cic. *Een beſpiegeling.*

THĔŌRĒTĪCĔ, ēs, f. g. Quint. *Een beſpiegelende wetenſchap.*

THĒRĪĂCĂ, æ. f. Plin. H. Θηριακή. *Teriakel.* Een ſoort van tegen gift.

THĒRĪŌMĂ, ătis, n. g. Celſ. *Vygewerte, of een ſoort van gezwel, een vyg gelykende.*

THĒRĪŌTRŌPHĪUM, ĭi. n g. Varr. *Een park om wilde dieren in te bewaren, een diergaarde.*

THERMÆ, ārum. f. plur. Martial. *Badſtoven, warme baden.*

THERMŌPŌLĬUM, ĭi. n. Plaut. Θερμοπώλιον. *Een kokt, of braders huis*, vulgò, *Ordinarij.*

THERMŌPŌTĀRE. Plaut. *Warmen dranken drinken.*

THERMŪLÆ, ārum. f. plur. Martial. *Kleine badſtooven.*

THĒSAURĀRĬŪS, ă, ūm. Plaut. *Van een ſchat.*

THĒSAURŪS, ī. m. Cic. Θησαυρός. *Een ſchat.*

THESĪS, is. f. Sen. Ph. Θέσις. *Voorſtel van een vertoog. Vertoogſtelſel.*

THESSĂLĬĂ, æ. f. *Theſſalie*, een geweſt in Macedonie.

THĬĂSŪS, ī. m. Virg. Θίασος. *Een gezelſchap of hoop danſende luiden.*

THLĂPSI. n. Indecl. Plin. H. *Wilde kers, boere kers, ſchildkruid.*

THLĂPSĪS, is. f. Celſ. *Zie* Thlapſi.

THŌLŪS, ī. m. Varr. Vitruv. *Een rond gewelfd gebouw.*

* THŌLŪS. Virg. *Het gewelf van een tempel, alwaar den buit voor dezen by de Ouden opgehangen wierd.* Philander gelooft dat dit een *Lantaarn van een huis* is.

THŌRĀCĀTŪS, ă, ūm Plin. H. *Met een borſtharnas gewapend. Geborſtharnaſd.*

THŌRĀX, ăcis. m. Celſ. *De borſt.*

* Thorax. Suet. *Allerhande kleed dat de borſt dekt.* Gelyk een wambais, enz.

* Thorax. Plin. H. Virg. *Een borſtharnas of panſier.*

THŌS, thōis. m. Plin. H. *Een wilde katte, van de groote van een luipaard.* Zeker dier dat van een wolf en een panther komt.

THOŪS, ă, ūm. Ovid. Gr. *Snel, gezwind.*

* THRĀCĬŪS lapis. Plin. H. *Een ſoort van hartagtige ſteen, die door water aangeſtoken, en door oly gebluſt word.*

THRĀSCĬAS, æ. m. Plin. H. Vitruv. *De Noord weſt ten Noorde wind.*

THRĀX, ăcis. m. Cic. *Een zwaardſchermer op zyn Thraciërs gewapend.* Anderen lezen *Threx.*

THRĪPS, ĭpis. m. Plin. H. Θρίψ. *Een kleine worm, die't hout knaagt.*

THRŌNŪS, ī. m. Plin. H. Θρόνος. *Een koninglyke zetel*, vulgò, *Throon.*

THRYĂLLĬS, ĭdis. f. Plin. H. Θρυαλλίς. Een ſoort van kruid ook *Lychnitis* genoemd.

THŪNNŪS, ī. m. Horat. *Een tonnyn*, zekere groote zeevis.

THŪRĔŪS, ă, ūm. *Zie* Tureus, a, um.

THŪRĪBŪLŪM, ī. n. g. Cic. *Zie* Turibulum, en voorts alles dat van *Thus* komt, zie *tus.*

THŪS. *Zie* Tus.

THYĂ, æ. f. Plin. H. Θύα. *Een ſoort van groote welriekende boom. Een wilde Cypreſſe boom genoemd.*

THYĀSŪS, ī. m. g. Ovid. *Een dans ter eeren van Bacchus.*

THYMBRĂ, æ. f. Plin. H. *Koule, boſkomme*, een welriekend kruid.

THYMĒLĒ, ēs. Θυμέλη. *Een plaats op de tooneelen der ouden, alwaar de konſtenaars zongen, en op ſpeeltuigen ſpeelden.*

THYMĔLĪCI, ōrum. m. plur. Vitruv. *Allerhande zang of ſpeelkonſtenaars: Liefhebbers van zingen of ſpeeltuigen.*

THYMĬĀMĂ, ătis. n. Celſ. *Reukwerk, reuk-ſpecery.*

THYMĪNŪS, ă, ūm. Colum. *Van tym, van tym gemaekt.*

THYMĪTĒS, æ. m. Colum. Vinum thymites. *Wyn met tym gemengd, doortrokken: Tym wyn.*

THYMĬŪM, ĭi. n. Celſ. Plin. H. *Een ſoort van exteroog of lykdoorn aan de voeten*; dus genoemd om dat die tymverwis is.

THYMŌSŪS, ă, ūm. Plin. H. *Vol tym, daar veel tym groeit.*

THYMŪM, ī. m. Virg. Celſ. Θύμον. *Tym, zeker welriekend kruid.*

THYMŪS, ī. m. Plin. H. *Een ſoort van wrat.*

THYMNŪS, ī. m. Plin. H. *Een tonnyn*, zeker groote zeevilch.

THYRŌMĂ, ătis. n. Vitruv. Θύρωμα. *Een deur.*

THYRSĪGĔR, ă, ūm. Senec. Trag. *Die een Thyrſus draagt.* Zie *Thyrſus.*

THYRSŪS, ī. m. Hor. *Een ſoort van half piek met bladeren verciert, welke men in Bacchus ſpelen droeg.*

* Thyrſus. Plin. H. *De ſteel, ſtengel, ſtronk van allerhande kruiden.*

TĬĂRĂ, æ. f. Juven. *Een ſoort van hoofdcieraad van de Phrygiſche Prieſters.*

TĬĀRĀS, æ. m. Virg. *Zie* Tiara.

TĪBĔRĪS, ĭs. m. Hor. *De Tiber, een bekende Italiaanſche vloed, die door Rome loopt.*

TĪBĬĂ, æ. f. Celſ. *De ſcheen, het ſcheen been.*

* Tibia. Cic. *Een fluit.*

Adhibere tibias epulis. Quintil. *Fluiten by een gaſtmaal hebben.*

Canere tibiâ. Quintil. *Op de fluit ſpelen.*

TĪBĬĀLĬĂ, ĭum. n. plur. Suet. *Kouſſen, onderkouſſen:* ook, *een knie harnas.*

TĪBĬĀLĬS, ĭs. m. & f. ălĕ, ĭs. n. Plin. H. *Goed om fluiten van te maken.*

TĪBĪCĔN, ĭnis. m. Cic. *Een fluit ſpeler.*

* Tibicen. Juven. *Een ſchoor, of ſtut hout of paal van een huis.*

‡ De leenſpraak word genomen daar van daan, dat, gelyk een ſtem ſpeeltuigen tot ſteun van nooden heeft, zoo ook een huis ſtutten moet hebben: verders vind men in dezen zin niets dan de *ablativus.*

TĪBĪCĪNĂ, æ. f. Quintil. Martial. Hor. *Een fluit ſpeelſter.*

TĪCĪNŪM, ī. n. Plin. H. *Pavie.* Een ſtad in Italie, vermaard door zekere gewonne ſlag van Keizer Karel.

TĪGĬLLŪM, ī. n. Liv. *Een ribbe, of balkje.*

TĪGNĀRĬŪS, ă, ūm. Cic. *Van een timmerman, tot een timmerman behoorende.*

Tignarius faber. Caïus Juriſc. Cic. *Een timmerman.*

TĪGNŪM, ī. n. Cæſ. Vitruv. *Een balk, bind, een blok:* ook, *groote ſtaken, ſparren.*

TIGRĪNŪS, ă, ūm. Plin. H. *Gevlakt gelyk een tiger*, ook, *van een tiger.*

Tigrinæ menſæ. Plin. H. *Een tafel, gevlakt als een tiger.*

TIGRĪS, ĭs. *of* Tigrĭdis. f. Sen. Ph. Plin. H. Ovid. Τίγρις. *Een Tiger.*

TIGRĪS, ĭs. m. Plin. H. *De Tiger*, een vermaarde vloed in Aſie.

TĪLĬĂ, æ. f. Virg. Ovid. *Een lindeboom.*

* Tilia. Plin. H. *Het dunne vlies tuſſen de ſchors en 't hout van een boom.*

Corticis interior tilia lepras ſedat. Plin. H. *Het binnenſte vlies van een baſt van een boom geneeſt de melaatsheid.*

TĪLĬĀCĔŪS, ă, ūm. Colum. *Van lindeboomen hout gemaakt.*

Arculæ tiliaceæ. Colum. *Kasjes van lindeboomen hout.*

TĪMENDŪS, ă, ūm. Hor. *Dat men moet of behoort te vreezen.*

Dente timendus aper. Ovid. *Het wild zyn moet men om zyne tanden vreezen.*

Armis

Digitized by Google

Armis timendus. Stat. *Ontzacchelyk door de wapenen.*

TĪMĔO, ēs, ŭi, ētĕ. Ter. Cic. *Vreezen, bedugt of bevreesd zyn, schroomen.*

Timeo hoc quorsum accidat. Ter. *Ik vreeze hoe dit niet zal vallen.*

Timeo te tanquam inimicum. Cic. *Ik vreeze u, ben voor u beschroomd gelyk als voor een vyand.*

Nil magis quàm perfidiam timemus. Cic. *Wy vreezen niets meer dan trouwloosheid, of verraad.*

Timeo tibi. Ter. *Ik vreeze, ben bedugt, bekommerd voor u.*

Ejus vitæ timeo. Ter. *Ik vreeze voor zyn leven.*

Timeo mihi abs te mortem. Cic. *Ik vreeze de dood van u,* dat is, *dat gy my zult dooden.*

Nec timui de morte tamen. Ovid. *Ik vreesde egter de dood niet, of dat zy my zouden doen sterven.*

Timere de Republica. Cic. *Voor het gemeene best vreezen, benaaud of bekommerd zyn.*

Timet ne deseras se. Ter. *Hy vreest dat gy hem zult verlaten.*

Timeo ne non id impetrem. Cic. *Ik vreeze, ben bedugt dat ik dat niet zal verwerven, erlangen.*

Timere pro aliquo. A. Gell. *Voor iemand vreezen, benaaud of bedugt zyn.*

Hæc quo eruptura sint timeo. Cic. *Ik ben bedugt, bekommerd, waar toe deze dingen zullen uit barsten, waar op dit alles zal uit komen.*

Religiosus Judex libenter eum audit quem justitiæ suæ minimè timet. Quintil. *Een goed regter hoort gaarne den genen, die hy minst vreest dat hem in zyn regtvaardigheit zal bedriegen.*

* Timere. Cic. *Een afkeer of walg van iets hebben.*

Timent otium. Cic. *Zy hebben een walg of afkeer van of haat tegen de ledigheid.*

Bello timeri. Sil. Ital. *Ontzacchelyk zyn, gevreesd worden in den oorlog.*

TĪMĬDĔ. adv. Cic. *Met vreese, angst, of schroom.*

TĪMĬDĬTĀS, ātis. f. Cic. *Bloohoid, vreesagtigheid, mangel van moed, lafhartigheid.*

TĪMĬDŬS, ă, ŭm. Cic. Tibul. *Vreesagtig, bloo, of bloode, beschroomd, vervaard, bedugt.* Men zegt *Timidior* en *Timidissimus.*

Pro patria non timidus mori. Hor. *Niet bevreesd of beschroomd voor 't vaderland te sterven.*

Non timidus ad mortem. Cic. *De dood niet vreezende, schroomende.*

In labore militari timidus. Cic. *Vreesagtig, bloo in den oorlog.*

Timidus à febri. Vitruv. *De koortse vreezende, vervaard of bevreesd voor de koorse.*

Deorum timidus. Ovid. *De Goden vreezende.*

Timidus lucis. Sen. Ph. *Het ligt vreezende, het ligt niet konnende verdragen.*

TĪMŌR, ōris. m. Cic. *Vreeze, schroom, vervaardheid.*

Ponere timorem. Ovid. Omittere timorem. Cic. *Vreeze afleggen, laten varen.*

Utinam inspectare possis timorem de illo meum. Cic. *Och of gy myne vreeze voor hem mogt zien of bespeuren.*

TĪNĂ, æ. f. Varr. *Een soort van wynvat.*

TĪNCA, æ. f. gen. Auson. *Een zeelt, een louw.* Zeker rivier visch.

TĪNCTĬLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Ovid. *Goed of dienstig om mede te verwen.*

Inest virus tinctile volucri ferro. Ovid. *De vlugge of snelle schigt is vergiftigd.*

TĪNCTŌR, ōris. m. Vitruv. l. 7. c. 14. *Een verwer.*

TĪNCTŪRĂ, æ. f. Plin. H. *Verwinge.*

TĪNCTŪS, ūs. m. Plin. H. *Zie* Tinctura. Men vind niets dan de *ablativus* van dit woord in Plinius.

TĪNCTŬS, ă, ŭm. Cic. *Geverwd.*

Lana murice tincta. Ovid. *Purper geverwde wolle.*

* Tincta in aceto spongia. Cels. *Een spons in azyn gedoopt.*

* Tunica tincta sanguine. Cic. *Een rok met bloed geverwd, bespat.*

* Tincta sensu verba. Quintil. *Woorden vol zin, zinryke woorden.*

* Tinctus elegantiâ patris puer. Cic. *Een kind, dat des vaders welsprekendheid deelagtig is.*

* Literis tinctus. Cic. *Doortrokken in de letterkunde,* dat is, *niet ongeleerd.*

TĪNĔĂ, æ. f. Hor. *Een mot.* Zeker beestje dat kleederen, boeken, enz. knaagt.

* Tinea. Vitruv. *Een worm die hout knaagt.*

TĪNĔŌSŬS, ă, ŭm. Colum. *Vol motten.*

TĪNGO, gis, xi, tinctum, gĕrĕ. Ovid. *Verwen.*

* Tingere corpus sparsâ aquâ. Ovid. *Een of het lighaam met opgesprengd water wasschen, reinigen.*

Ferrum sanguine tingere. Ovid. *Een zwaard met bloed verwen, rood maken.*

TĪNNĪMENTŪM, ī. n. Plaut. *Het geklink, de klank van zilver, koper, enz.*

TĪNNĪO, īs, īnnŭī, ītŭm, īrĕ. Varr. *Klinken, klank geven.* Sprekende van bergstoffen die een helder geluid geven. Item, *tuiten, het klinken in de ooren.*

TĪNNĪTŬS, ūs. m. g. Plin. *Klinkinge, geklink.* Item, *tuiting in de ooren.*

TĪNNŬLŬS, ă, ŭm. Ovid. *Helder, schel, klaar van gelmd, gelyk zilver,* enz.

** Tinnulus Orator. Quintil. *Een Redenaar vol woorden-klank, en die juist het pit der zaken niet uithaalt.*

TĪNTĪNNĂBŬLŬM, ī. n. Plaut. *Een klokje, belletje, schel.*

† TĪNTĪNĂCŬLI viri. Plaut. *Beulen, scherpregters.*

‡ Sommigen beweren, dat men de misdadigen onder 't geluid van een bel, 't welk de beul droeg, na hun straffe voerde. Turnebus meent, dat menze dus noemde ter zake van 't geluid, 't welk de roeden maakten, waar mede zy de slaven geesselden.

TĪNTĪNNO, & TĪNTĬONO, ās, ārĕ. Catul. *Klinken.*

TĪNTĪNNUNCŬLŬS, ī. m. g. & TĪNNŪNCŬLŬS, ī. m. Colum. *Een soort van havik,* een vriend van duiven, die door zyn schel geluid andere havikken van de duifhuizen verjaagt.

TĪPŬLĂ, æ. f. Plaut. *Zekere zes voetige spinne,* die over 't water kan loopen.

TĪRO, ōnis. m. Cic. *Een jong, of ongeoefferd krygsknegt.*

Spatia interposita tironibus replevit. Front. *Hy vulde de openе plaatsen met jonge krygsknegten.*

* Tiro. Cic. *Een leerjonge, leerling van eenig ambagt,* wat het ook zy.

Tiro in re aliqua. Cic. *Een nieuweling, of leerling in iets.*

Homo, non ætate, sed usu forensi tiro. Cic. *Een man, die een nieuweling voor de vierschaar is, niet in ouderdom maar in ervarentheid.*

Exercitus tiro. Liv. *Een ongeoefferd, onervaren, onbedreven leger.*

TĪRŌCĬNĬŪM, ĭi. n. Suet. *Leerlingschap: staat van leerling, leerjonge, of jong krygsknegt:* ook, *een proefstuk van een leerling, of jong krygsknegt.*

Tirocinia ponere. Justin. *Zyn leerjaren voldaan hebben.*

Tirocinio lapsus, postea se correxit. Cic. *Door onervarentheid gefeilt hebbende, heeft hy zig naderhand gebetert.*

* Tirocinium. Liv. *Nieuwe geworvenheden.*

* Tirocinium navium. Plin. H. *Een proefstuk, of de eerste reis van schepen.*

TĪRŪNCŬLĂ, æ. f. Colum. Columella noemt dus *een teefje,* dat de eerste maal jongen heeft, en voed.

TĪRŪNCŬLŬS, ī. m. Juven. *Een jong leerling.*

TĪTHYMĂLŬS, ī. m. Plin. H. τιθύμαλος. *Wolfs-melk,* zeker kruid.

TĪTĬÆ. aves. f. plur. Varr. *Wilde of ring-duiven, of andere vogelen,* welker vlugt de Wichelaars opmerkten.

TĪTĬLLĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Kittelinge, gekittel.*

TĪTĬLLĀTŪS, ūs. m. Plin. H. *Idem.* Men vind niet dan de *ablativus* van dit woord.

TĪTĬLLO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. *Kittelen.*

* Ne vos titillet gloria. Hor. *Dat de roem u lieden niet kittele.*

TĪTĬO, ōnis. m. Cels. *Een uitgedoofd brandhout of houts-kole.*

TĪTĬVĬLLĬTĬŪM, ĭi. n. Plaut. *Een verrotte draad: een vodde, een leur of een zeur, een wisjewasje.* Plautus heeft dit woord gesmeed.

TĪTŪBANS, āntis. omn. gen. Ovid. *Struikelende, stronkelende.* Van de leden des lighaams gesproken.

Lingua titubante loqui. Ovid. *Stamelen, met een stamelende of belemmerde tonge spreken.*

TĪTŪBANTĔR. adv. Cic. *Onstandvastiglyk, ongestadiglyk, onbestendiglyk.*

* Titubanter loqui. Cic. *Stamelende spreken,* gelyk als wanneer

Digitized by Google

neer men niet verzekerd is van 't gene men zegt.

TĪTŬBĀNTĬĂ, æ. f. Suet. Oris titubantia. Suet. *Stameling.*

TĪTŬBĀTIO, ōnĭs. f. Cic. *Struikelinge, ſtronkelinge:* ook, *wankelinge, onſtandvaſtigheid, ongeſtadigheid, onbeſtendigheid, gebrek van moed:* ook, *ſtamelinge.*

TĪTŬBĀTŬS, ă, ūm. Virg. *Struikelende, ſtronkelende.*
Veſtigia preſſo haud tenuit titubata ſolo. Virg. *Hy ſtond niet vaſt op zyn beenen.*

TĪTŬBO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Ovid. *Stronkelen, ſtruikelen.* Van een dronke menſch ſprekende.

* Titubare. Cic. *Stamelen, hakkelen, blyven ſteken in 't ſpreken.*

TĪTŬLŬS, ī. m. Ovid. Plin. J. *Titel, opſchrift, naam,* van een boek, huis, beeld, graf, enz.

* Titulus. Liv. *Hoedanigheid, eernaam van iemand.*
Ingredi per alicujus titulos. Ovid. *Aanvangen met het verheffen van iemands hoedanigheden.*

* Titulus. Cic. *Titel, naam.*
Titulus ſapientis inſignis & pulcher. Cic. *De naam van een wys man is deftig en aanzienlyk.*

* Titulus. Paul. Juriſc. *Een voorwendſel, ſchyn, dekmantel.*
Excuſare ſe aliquo titulo. Paul. Juriſc. *Zig onder een ſchyn of dekmantel verſchoonen.*

TŎCŪLĬO, ōnĭs. m. Cic. *Een woekeraar. Zie* Fenerator.

TŌFĂCĔŬS, ă, ūm. Plin. H. *Gelyk tuitsſteen, tufſteen, of morzelſteen.* Van zekere aarde geſproken.

TŌFĪNŬS, ă, ūm. Suet. *Van tuits- tuf- of morzelſteen.*

TŌFŬS, ī. m. Vitruv. *Tuits- tuf- of morzelſteen.* Een ſoort van ſponsagtige weeke ſteen, men vind roode, zwarte, en witte.

TŎGĂ, æ. f. Cic. *Een tabbaard,* dien de Roomſche burgers droegen.

* Toga virilis. Cic. *De mannelyke talbaard,* dien de jonge Romeinen na het bereiken van zeſtien jaren aandeden.

* Toga prætexta. *Zie* Prætexta.

* * Toga. Hor. *Een ſoort van talbaard,* dien de gemeene Roomſche vrouwen droegen.

TŎGĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Gekleed met een tabbaard,* welke men te Rome in vredens tyd droeg.

* Opera togata. Martial. *Dienſt van boden, deurwaarders, enz.* die luiden van rang in-hunne tabbaarden opwagteden.

TŎGŬLĂ, æ. f. Cic. *Een Roomſch tabbaardje.*

TŎLĔRĂBĬLĬS, ĭs. m. & f. bĭlĕ, ĭs. n. Cic. *Verdragelyk, lydelyk.* Men zegt *Tolerabilior.*
Tolerabilis homo. Ter. *Een verdragelyk,* dat is, *redelyk, rekkelyk, zaftzinnig, mêegaande man.*

* Homo tolerabilis. Ter. *Een toegevend man.*

* Annona tolerabilis ſuppeditatur rerum aliarum. Liv. *Het word een genoegzame voorraad van andere levens middelen verſchaft, verzorgt.*

TŎLĔRĂBĬLĬTĔR. adv. Colum. *Op een verdragelyke, lydelyke, redelyke wyze.* Men zegt *Tolerabilius.*

* Tolerabiliùs pati dolores. Cic. *Smarten met grooter geduld lyden, verdragen.*

TŎLĔRĀNS, āntĭs. omn. gen. *Verdragende, verdraagzaam, lydende, door- of uitſtaande: geduldig, langmoedig, lydzaam.* Men zegt *Tolerantior* en *Tolerantiſſimus.*
Piſcium genera dulcis undæ tolerantia. Colum. *Soorten van viſſchen die het verſch water konnen verdragen.*
Tolerantiſſimus penuriæ. Colum. *Zeer lydzaam, geduldig in armoede.*

TŎLĔRĀNTĔR. adv. Cic. *Geduldiglyk: met geduld of lydzaamheid.*

TŎLĔRĀNTĬĂ, æ. f. Cic. *Lydzaamheid, geduld, verdraagzaamheid, langmoedigheid.*
Tolerantia doloris. Quintil. *Geduld, lydzaamheid in ſmart, of hartzeer.*

TŎLĔRĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Verdraginge, geduld, verdraagzaamheid, lydzaamheid, langmoedigheid.*

TŎLĔRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Ter. Cic. *Verdragen, lyden, dulden, uit- of doorſtaan.*
Una tecum bona malaque tolerabimus. Ter. *Wy zullen met u alles goeds en quaads door- of uitſtaan.*
Alicujus mores tolerare ſuâ modeſtiâ. Ter. *Iemands manieren met zedigheid verdragen, te gemoet komen.*

* Tolerare ſe. Ulp. *Zig onderhouden.*

* Tolerare ſuâ pecuniâ milites. Plin. H. *Krygsknegten met zyn geld onderhouden.*

* Impenſas tolerare. Plin. H. *De koſten of onkoſten dragen, betalen, voldoen.*

* Militiam tolerare ſub aliquo magiſtro. Virg. *De krygskunde onder een meeſter leeren.*

* Vitam tolerare. Cæſ. *De koſt winnen.*
Vitam tolerare colo. Virg. *De koſt winnen met ſpinnen.*
Se liberoſque agello tolerare. Front. *Hem zelven en zyne kinderen met een ſtukje lands onderhouden.*
Tolerare alicujus egeſtatem. Plaut. *Iemands armoede onderhouden, onderſteunen: Iemand in zyn armoede onderſtand doen.*

TŎLĔTĀNŬM Rēgnŭm, ī. n. *Het Koningryk van Toledo,* in Spanje.

TŎLĔTŬM, ī. n. *Toledo,* een ſtad en Aartsbisdom in Spanje.

TŎLLĒNO, ōnĭs. m. Plaut. Liv. Plin. H. & TŎLLO, ōnis, m. g. & TŎLLO, nis. Plaut. *Een wip,* om water te putten.

TŎLLO, ĭs, ſŭſtŭlī, ſūblātŭm, tollĕrĕ. Cic. Ovid. *Opnemen, opheffen, tillen, optillen, opbeuren, oprapen.*
Sol in currum Phaëtontem filium ſuſtulit. Cic. *De Zon nam zyn zoon Phaëton op zyn wagen.*

* Naves quæ equites ſuſtulerant. Cæſ. *De ſchepen die de ruiters ingenomen hadden.*

* Tollere aliquid oneris. Cic. *Een laſt op zig nemen.*

* Se tollere à terra altiùs. Cic. *Zig hooger van de aarde verheffen, opbeuren: hooger opgroeyen,* Van boomen geſproken.

* Animos tollere. Salluſt. *De hoornen opſteken,* dat is, *hoogmoedig, hoovaardig, opgeblazen, of trots worden.*

* Aliquem ad cœlum laudibus tollere. Cic. *Iemand met loftuiteryen ten hemel verheffen.*

* Tollere clamorem. Cic. *Een geſchreeuw opheffen.*
Tollere fluctus. Virg. *De baren verheffen, doen ryzen, ontroeren.*

* Humo ſe tollere. Virg. *Zig van de aarde opheffen:* dat is, *in aanzien komen, geraken.*

* Amicitiam è vita tollere. Cic. *De vriendſchap uit het leven bannen.*

* Tollere. Cic. *of* Medio aliquem tollere. Cic. *Iemand doden, ombrengen: van of aan kant helpen.*

* Æs alienum tollere. Plin. de Vir. Illuſt. *Zyn ſchulden betalen, afdoen.*

* Tollere dolorem dentium. Plin. H. *De tandpyn wegnemen, verdryven, genezen.*

* Errorem tollere. Cic. *Een dwaling weg nemen, bannen.*

* Fidem de foro tollere. Cic. *De trouwe uit de vierſchaar of regtbank bannen.*

* Metum tollere. Cic. *Vreeze benemen, verdryven.*

* Moram tollere. Cic. *Zig haaſten, ſpoeden.*

* Querelas tolle. Hor. *Laat uwe klagten varen, ſtaak het klagen.*

* Cedere, & manum tollere. Cic. apud Lact. *Wyken en lyfs genade,* vulgò, *quartier verzoeken.*

TOLŌSĂ, æ. f. Plin. H. *Toulouze,* de hoofdſtad van Languedocq in Vrankryk.

TŎLŪTĀRĬŬS equus, ī. m. Sen. Ph. *Een tollenaar, een paard dat een telle gaat.*

† TŎLŪTĬLŌQUENTĬĂ, æ. f. Nævius. *Gladheid, labberheid in 't ſpreken of van de tong.*

TŎLŪTĬM. adv. Varr. Equitare tolutim. Plaut. *Een telle gaan.*

TŌMĀCŬLŬM, ī. n. Juven. Petron. *Een ſoort van worſt van klein gehakt varkens vleeſ.*

TŌMĔNTŬM, ī. n. Varr. *Scheer wolle, vuilſel, bedde vuilſel.*

TŌMĬCE. Vitruv. *De* ablativus ſingularis *van* tomex *of* tomix, 't welk men in geen goede Schryvers vind; men vind *tomicen* in *accuſativo ſingulari,* en *tomicibus* in *ablativo plurali. Een koord van bierzen gemaakt.*
Tomex ex ſparto Hiſpanico. Vitruv. *Een koord van Spaanſche braam.*

TŌMŬS, ī. m. Martial. τόμος. *Een ſtuk van eenig groot boek.*

TŌNĀTĬO, ōnĭs. f. Senec. Ph. *Donderinge, donder, gedonder.*

TŌNDĔO, ēs, tŏtŏndī, tōnsŭm, tondĕrĕ. Cicer. *Scheren, 't hair of den baard ſcheren.*
Tondere oves. Plin. H. *Schapen ſcheren.*
Tondere caput ad cutem. Celſ. *Het hoofd tot het vel, of kaal ſcheren.*

Ton-

Digitized by Google

Tondere prata. Virg. *Hooyland af maayen.*
* Tondere dumeta. Virg. *De beggen afſcheren*, dat is, *afknabbelen.* Van koebeeſten geſproken.
* Tondere aliquem auro. Plaut. *Iemand zyn goud ontſtelen, afhandig maken.*
TŌNESCO, ſcis, ſcĕrĕ. *Zie* Tono.
TŌNĪTRŪ, ūs. n. Cic. *Donder, gedonder.*
TŌNĪTRŪS, ūs. m. Ovid. &
TŌNĪTRŪUM, ī. n. Cæl. ad Cic. *Donder, gedonder.*
TŌNO, ās, tōnŭī, tōnĭtūm, tōnāre. Cic. *Donderen.*
Tonat cœlum omne fragore. Virg. *De gantſche hemel kraakt of dreunt van den donder.*
* Tonare laudes alicujus. Plin. H. *Iemands loſ uit donderen, uit brommen, luids monds verkondigen.*
TŌNSÆ, ārum. f. plur. Virg. *Riemen, roeyſpanen.*
TŌNSĪLIS, is. m. & f. lĕ, is. n. *Dat men ſcheert, of dat geſcheren kan worden*, van wolle, enz.
* Silva tonſilis. Sen. Ph. *Een geſnoeyd, of gehouwe boſch.*
Tonſile buxetum. Martial. *Een geſchore palm boſch.*
TŌNSĪLLĂ, æ. f. Accius. *Een ſcherpe ſchip haak of boom.*
TŌNSĪLLÆ, ārum. f. plur. Cic. *De amandelen, in den mond.*
TŌNSĪTO, ās, āvī, ātum, ārĕ. Plaut. *Dikwils ſcheren. Zie* Tondeo.
Ter in anno tonſirantur oves. Plaut. *De ſchapen worden drie maalen in een jaar geſchoren.*
TŌNSŌR, ōris. m. Cicer. *Een hair- of baardſcheerder*, vulgò, *barbier.*
TŌNSŌRĪUS, ă, ūm. Cicer. *Van een hair- of baardſcheerder*, vulgò, *barbier.*
Tonſorius culter. Cic. *Een ſcheermes.*
TŌNSYRĬCŪLĂ, æ. f. Cic. *Een vroum, die het ſcheeren verſtaat. Een baardſcheerſter.*
TŌNSTRĪNĂ, æ. f. Ter. *Een haair- of baardſcheerders winkel.*
TŌNSTRIX, icis. f. Plaut. *Een hair- of baardſcheerſter.*
TŌNSŪRĂ, æ. f. Colum. *Scheringe, het ſcheren.*
TŌNSŪS, ă, ūm. Cic. *Geſcheren.*
* Myrthi tonſæ. Quintil. *Geſchore myrte boomen.*
* Valles tonſæ. Virg. *Dalen, daar geen boomen zyn.*
TŌNŬS, ī. m. Vitruv. *Een toon in de zang of ſpeel konſt.*
TŌPĀZĬŪS, ĭī. f. Plin. H. τοπάζιον. *Een topaas*, zeker geſteente.
TŌPHĂCĔŪS. *Zie* Tofaceus.
TŌPHŪS. *Zie* Tofus.
TŌPĬĂ, ōrūm. n. plur. Vitruv. *Zekere groene verbeeldingen door de hoveniers in geſchore palmboomen*, enz. *vertoond tot cieraad van een tuin.*
TŌPĬĂRĬŪS, ă, ūm. Cic. *Tot duſdanige verbeeldingen behoorende.*
Ars topiaria *of* Topiaria. *De konſt van palmboomen*, enz. *tot zekere beeld vertooningen te ſcheren.*
Topiariam facere. Cic. *Palmboomen*, enz. *tot zekere verbeeldingen ſcheren.*
Topiarium opus. Cic. *Beeldwerk door 't ſcheren van palmboomen*, enz. *vertoond tot cieraad van een tuin.* Sommigen gelooven dat dit *landſchippen in ſchilderyen of behangſels* zyn.
Servi topiarii. Cic. *Slaven, die de palmboomen*, enz. *tot zekere verbeeldingen ſcheren.*
TŌPĬĂRĬŪS, ĭī. m. Plin. H. *Een hoveniер, die palmboomen*, enz. *tot zekere beeld vertooningen weet te ſcheren.*
TŌPĬCĂ, ōrūm. n. plur. Cic. *Boeken, die van de uitvindinge der bewys redenen handelen.*
TŌPĬCE, ēs. f. Cic. *Dat gedeelte van de* Logica, *'t welk van 't uitvinden en maken van bewysredenen handelt.*
TŌPĬŪM, ĭī. n. g. Vitruv. *Zie* topiarium.
TŌPŌGRĂPHĬĂ, æ. f. g. Cic. *Een beſchryvinge van een plaats. Plaatsbeſchryving.*
TŌRĂL, ālis. n. Hor. *Een deken, ſprey*, van een bedde.
TŌRCŪLĂR, ārĭs. n. Varr. Colum. *Een wyn pers.*
* Torcular. Plin. H. *De plaats daar men wyn perſt.*
TŌRCŪLĂRĬŪM, ĭī. n. *Zie* Torcular.
TŌRCŪLĂRĬŪS, ă, ūm. Colum. *Van een wyn pers.*
Torcularia cella. Colum. *De wyn pers kelder, of plaats.*
TŌRCŪLĂRĬŪS, ĭī. m. *Een wyn perſer.*
TŌRCŪLŪM, ī. n. Plin. H. *Een wyn pers.*
TŌRCŪLŬS, ă, ūm. Catul. Varr. *Zie* Torcularius.
TŌREŪMĂ, ătis. n. Cic. τορεύμα. *Een geſnede goud of zilver vat.*

TŌREŪTĬCE, ēs. f. Plin. H. τορευτική. *De konſt van etſen, graveeren, of plaatſnyden.*
TŌRĬ, ōrum. m. plur. Cicer. *De ſpieren*, vulgò, *muskulen.*
TŌRMENTŪM, ī. n. Cicer. *Pyniging, pyn:* ook, *een pynbank.*
* Tormenta narium. Plin. H. *Quade, ſtinkende, vieze reuk.*
* Tormentum. Varr. *Malinge van koren.*
* Tormentum. Cic. *Allerhande oorlogs tuig, om ſteenen, ſchigten, enz. te werpen.* Men kan dus het geſchut noemen.
TŌRMĬNĂ, ūm. n. plur. Celſ. Plin. H. Colum. *De roode loop, rood melizoen.*
* Tormina. Plin. H. *Buik pyn, ſnydinge in 't ingewand.*
TŌRMĬNĂLĬS, is. m & f. ālĕ, is. n. Celſ. *Dat de roode loop of het rood melizoen veroorzaakt.*
TŌRMĬNŌSŬS, ă, ūm. Cic. *De roode loop, of het rood melizoen onderhevig, onderworpen, daar mede gequeld.*
TŌRNĂCŪM, ī. n. *Doornik*, een ſtad in Vlaanderen.
TŌRNO, ās, āvī, ātum, ārĕ. Cic. *Iets draayen.*
Mundum ita tornavit, ut nihil effici poſſit rotundius. Cic. *Hy heeft de wereld zoo rond gemaakt, dat'er niets ronder gemaakt kan worden.*
TŌRNŬS, ī. m. Virg. Vitruv. *Een draay bank, een draay yzer, of beitel. Draay gereedſchap.*
** Anguſto torno verſus includere. Ovid. *Beknopte vaarsjes maken.*
TŌRŌSŬS, ă, ūm. Colum. *Vol ſpieren, wel in 't vleeſ.*
* Toroſus. Sen. Ph. *Vol knoppen.*
TŌRPĔDO, ĭnis. f. Salluſt. *Vadzigheid, loomheid, verkleumdheid.*
* Torpedo. Cic. *Zekere viſch*, die zig in't ſlyk op de grond verbergd, en de over hem zwemmende viſſen bekleumd maakt, en dan verſlind.
TŌRPĔO, ēs, tōrpŭī, tōrpērĕ. Plaut. Cic. *Vadzig, loom, verkleumd zyn:* ook, *zwaarmoedig zyn.*
Animo & corpore torpet. Hor. *Hy is vadzig van gemoed en ligchaam.*
* Torpent conſilia ſenis. Liv. *De raad van een oud man is traag.*
* Torpere metu. Liv. *Verkleumd of ſtyf zyn van vreeze.*
TŌRPĔSCO, ſcis, ĕſcĕrĕ. Sen. Ph. *Vadzig, loom, verkleumd worden.*
* Torpeſcere. Salluſt. *Laſhartig, laf, luy, of traag worden.*
TŌRPĬDŬS, ă, ūm. Liv. *Vadzig, loom, verkleumd.*
* Torpidus. Liv. *Laſhartig, laf, luy, traag.*
TŌRPŌR, ōris. m. Cic. *Vadzigheid, loomheid, verkleumdheid.*
TŌRPŌRO, ās, ārĕ. Turpil. *Vadzig, ſlaperig, loom, verkleumd maken.*
TŌRQUĀTŬS, ă, ūm. Ovid. *Een hals ring of band aan hebbende.*
TŌRQUĔO, ēs, tōrſī, tōrtūm, tōrquērĕ. Liv. *Draayen, om draayen.*
Capillos torquere ferro. Ovid. *Het hair met een yzer krullen.*
* Stamina torquere pollice. Ovid. *Garen ſpinnen.*
* Aquas torſit remis. Ovid. *Hy voeide tegen ſtroom op.*
* Aurem torquere ab obſcœnis ſermonibus. Hor. *Zyn ooren van onkuiſche of vuile redenen afwenden, keeren.*
* Iter torquere. Stat. *Van de weg af wyken.*
* Oculos ad rem aliquam torquere. Virg. *De oogen na iets draayen, wenden.*
* Ora torquere. Cic. *De mond verdraayen.*
* Torquere. Virg. *Schieten, ſlingeren.*
Fulmina torquere Virg. *Blixemen ſchieten.*
* Torquere terras. Virg. *De wereld regeren.*
* Torquere cœlum. Virg. *Den hemel torſen, op de ſchouderen dragen*, van Atlas geſproken.
* Torquere. Cic. *Pynigen, quellen.*
Doloribus animi torqueri. Cic. *Met hartzeer gequeld of gepynigd worden.*
* Torquere. Virg. *Mede of weg ſlepen, rukken, rollen.*
TŌRQUĔS, is. m. Cic. *Een halsband of keten*; Varro maakt dit woord *fœminínum.*
TŌRQUĬS, is. m. & f. Cic. Plin. H. Idem.
TŌRRĔFĂCĬO, is, fēcī, fāctum, facĕrĕ. Colum. *Doen braden, rooſten.*
TŌRRĔNS, ēntis. omn. gen. Virg. *Brandende.* Men zegt *Torrentior* en *Torrentiſſimus.*

Digitized by Google

Sidera agros torrentia. Hor. *Geſtarnten die 't land ſchroeyen.*

* Torrens. Virg. Plin. H. *Geweldig, kragtig, driftig.* Men zegt *Torrentior.*

Flumine torrenti merſus. Ovid. *In een ſnel loopende rivier verdronken.*

* Oratio torrens. Quintil. *Een vaardiglyk uitgeſproken vertoog.*

Torrens dicendi copia. Juven. *Een vlugge, ras vloeyende welſprekendheid.*

TŌRRĔNS, ēntis. m. Cic. *Een ſchielyke ſtroom veroorzaakt door zware regens of geſmolte ſneeuw op bergen.*

* Verborum torrens. Quintil. *Een ſtroom van woorden.*

TŌRRĔO, ēs, uī, tōſtum, torrērĕ. Virg. Plin. H. *Braden, rooſten, ſchroeyen.*

* Sitis ora torret. Prop. *De dorſt verdroogt de mond.*

* Artus torrentur febribus. Ovid. *De leden worden door de koortſen gedroogd.*

Face mutuâ torrere aliquem. Hor. *Iemand door over en weder-min blaken, dat is, iemand weder liefde doen betoonen, of daar mede treffen.*

Sole cibum torrere. Plin. H. *Koſt in de zonne braden.*

TŌRRĔSCO, ſcis, ſcĕrĕ. Lucret. *Branden, gebrand, of geſchroeit worden.*

TŌRRĬDŬS, ă, ūm. Plin. H. *Gebrand, geſchroeid:* ook, *gebraden.*

Torridus Sole. Plin. H. *Door de zon gebrand.*

* Torridus macie. Cic. *Door magerheid verdroogd, uit gepm.*

* Æſtas torrida. Virg. *Een zeer hete zomer.*

* Zona torrida. Virg. *De gezengde wereld ſtreek.*

TŌRRĬS, is. m. Virg. *Een gloeyend brandhout.*

TŌRSĬO, ōnis. f. g. Plin. *Draayinge, wringinge, krommynge.*

TŌRTE. Lucret. *Scheef, krommelyk, ſchuins.*

TŌRTĬLIS, is. m. & f. ĭlĕ, is. n. Plin. H. *Gedraaid.*

TŌRTĬVŬS, ă, ūm. Muſtum tortivum. Colum. *Wyn van de tweede perſing.*

TŌRTŌR, ōris. m. Cic. *Een ſcherpregter, beul, pyniger.*

TŌRTŪŌSŬS, ă, ūm. Cic. *Verdraaid, krom, ſcheef, krombogtig, vol bogten.*

* Ingenium multiplex & tortuoſum. Cic. *Een bedriegelyke, en geveinſde aart, die gantſch niet opregt, maar vol verdraaidheid en omwegen is.*

Tortuoſum diſputandi genus. Cic. *Een verwarde, duiſtere manier van redentwiſting.*

* Tortuoſa viſa. Cic. de Divin. *Droom- of nagt-gezigten.*

TŌRTŪS, a, ūm. Hor. *Gedraaid, gekromd, gekronkeld.*

Anguis tortus. Ovid. *Een gekronkelde ſlang.*

Capillus tortus. Ovid. *Gekruld, gekronkeld hair.*

Facies torta. Ovid. *Een verdraayd, miſmaakt aangezigt.*

Linum tortum. Ovid. *Een koord, of touwwerk.*

* Tortus. Cic. *Gepynigd.*

* Vino tortus & irâ. Hor. *Door wyn en gramſchap bevangen.*

Tortus verberibus. Cic. *Dapper geſlagen, afgeroſt, gezweept, gegeeſſeld.*

TŌRTŪS, ūs. m. Virg. *De bogt of kronkeling van een ſlang.*

Fugiens dat corpore tortus. Virg. *Hy maakt bogten met zyn lyf in 't vlugten.*

TŌRVE. adv. Plaut. *Stuurlyk, ruuwlyk, gramſtuurlyk.*

Quid me torvè aſpectas? Plaut. *Waarom ziet gy my zoo ſtuurſch aan?*

TŌRVĬTĀS, ātis. f. Plin. H. *Stuurheid, gramſtuurigheid, hardheid, ſtraſheid.*

TŌRŬLŬS, i. m. Plaut. *Een bandje, een gedraaid bandje, een hoedband:* ook, *een beddetje.*

TŌRŬS, Cicer. Ovid. *Een ſpier, of hyſe vleeſch.* enz.

TŌRŬS, i. m. Plin. H. *Een bedde.*

* Torus. Vitruv. *Rond verheven of uitpuilend looſwerk aan timmeraadjes.*

* Tori venarum. Celſ. *De takken der aderen.*

TŌRVŬS, ă, ūm. Virg. *Wreed, vervaarlyk, vreeſſelyk, ſtraf, ſtuurs, ruuw, fel.*

Facies torva. Colum. *Een wreed, vreeſſelyk, ſtuurſch, ſtraf aangezigt.*

Torvus viſu. Stat. *Vervaarlyk, ſchrikkelyk, yſſelyk om te zien.*

Torva tueri. Virg. *Iemand ſtuurlyk, grimmiglyk, wanguſtiglyk aanzien.*

TŌSTŬS, ă, ūm. Cic. *Gebraden, gerooſt, geſchroeid.*

Maturitas toſta. Plin. H. *Rypheid door branden of de hitte van de Zon.*

TŌT. adj. plur. indecl. Cic. *Zoo vele.*

Quot homines, tot cauſæ. Cic. *Zoo vele menſchen, zoo vele zaken of gedingen.*

Tot ac tales viri. Cic. *Zoo vele en zoodanige of zoo groote mannen.*

TŌTĬDĔM. adject. plur. indecl. Cic. *Even zoo vele.*

Totidem annos vixerunt. Cic. *Zy hebben net zoo vele jaren geleeft.*

TŌTĬĒS. adv. Cic. *Zoo vele malen of reizen: zoo dikwils, zo manigmaal.*

Velim mihi ignoſcas, quòd ad te ſcribo toties. Cic. *Ik verzoeke dat gy my verſchoont, dat ik u zoo dikwils ſchryve.*

Quoties dico, toties mihi videor în judicium venire. Cic. *Zoo menigmaal als ik pleite, zoo dikwils ſchyn ik een oordeel te ondergaan.*

Quoties ibis, toties magis placebit. Cic. *Hoe meer gy gaat, hoe meer gy my zult behagen.*

TŌTŬS, ă, ūm. gen. tōtĭus. dat. tōtī. Cic. *Geheel, gantſch.*

Reliqua multitudo tota noſtra eſt. Cic. *De gantſche of geheele overige meenigte is aan onze zyde.*

Totos Antiochi Ætolos eſſe dicebat. Liv. *Hy zeide, dat de Ætolers t'eenemaal aan de zyde van Antiochus waren.*

Totus eſt alienus à Phyſicis. Cic. *Hy is gantſch vremd of afkeerig van natuurkundige zaken.*

Ædificantur totæ ædes denuo. Plaut. *Het gantſche huis word weder herbouwt.*

Cogitare totas noctes de aliquo. Cic. *Gantſche of geheele nagten op iemand denken.*

TŌTŪS, ă, ūm. Lucret. Om 't woord *Quotus* te beantwoorden. *Zie* Quotus.

TŌXĬCŪM, i. n. Plin. H. Prop. τοξικὸν. *Vergift, gift, tuyn.*

Miſcere toxica. Ovid. *Vergift mengen, vergiftigen, vergeven.*

TRĂBĀLĬS, is. m. & f. ălĕ, is. n. Virg. *Van de grootte van een balk.*

Telum trabale. Virg. *Een ſchigt of werpſpies gelyk een balk.*

* TRĂBĀLĬS. Virg. *Van een balk, tot een balk behoorende.*

Clavus trabalis. Virg. *Een nagel om balken aan een te hegten.*

TRĂBĔĂ, æ. f. Virg. *Men noemde dus drie ſoorten van tabbaarden.* 1. Die, dewelke men de beelden der Goden aantrok, geheel van purper. 2. Die der Koningen purper vereyd met wit gemengd. 3. Die der Wichchelaars van purper, en gemengd met de roode verwe *Coccum* genoemd.

‡

TRĂBĔĀTŬS, ă, ūm. Ovid. *Met de Tabbaard* trabea *gekleed.*

TRĂBĔCŬLĂ, æ. f. Vitruv. *Een balkje, ribbetje, of bindje.*

† TRĂBĔS, is. f. Ennius. *Een balk, ribbe, of bind.*

TRĂBS, bis. f. Cæſ. *Idem.*

* Trabs. Vitruv. *Het borſt-ſtuk,* op een pilaar.

TRĂCTĂ, ōrum. n. plur. Tibul. Tracta lanea. Varr. *Geſponne vlas dat men om een ſpille wind.*

* Tracta, orum. Cat. *Lange platte koeken.*

TRĂCTĂ, æ. f. Plin. H. *Een ſoort van lange platte koek.*

TRĂCTĂBĬLIS, is. m. & f. ĭlĕ, is. n. Cic. *Handelbaar, taſtelyk.*

* Tractabilis. Plin. J. *Hupſch, beleefd, zagtzinnig, beuſch, gezeggelyk, meegaande.* Men zegt *Tractabilior* in dezen zin.

Nihil eſt eo tractabilius. Cic. *Daar is niets meer beleefd, meegaande, of toegevend dan hy.*

* Pelagus tractabile. Plin. H. *Een bedaarde, bevaarbare zee,* als den tyd van varen gekomen is.

Non eſt tractabile cœlum. Virg. *Den hemel is vol ſtormen of onweder: het is geen handzaam weder.*

TRĂCTĂBĬLĬTĀS, ātis. f. Vitruv. *Bewerkelykheid, bequaamheid om tot eenig werk gebruikt te worden.* Sprekende van hout, dat de ſchrynwerkers met gemak gebruiken.

Illæ arbores in ſculpturis commodam præſtant tractabilitatem. Vitruv. *Die boomen zyn goed om tot beeldhouwers te gebruiken.*

TRĂCTĂTĬO, ōnis. f. Cic. *Handelinge of gebruik van iets.*

Tractatio armorum. Cic. *De wapenhandel, handeling van 't geweer.*

Tractatio tibiarum. Cic. *Het ſpeelen of de kunſt van ſpelen op de fluit.*

Tractatio vocis in nobis eſt. Cic. *De handelinge, leidinge, of 't gebruik van de ſtemme is in of ſtaat aan ons zelven.*

TRĂC-

Digitized by Google

TRĀCTĀTŌR, ōris. m. Sen. Ph. Ep. 66. *Een handelaar, hanteerder.*

TRĀCTĀTŪS, ūs. m. Cic. *Zie* Tractatio.

* Tractatus. Plin. H. *Handelinge, handteringe, bewerkinge, betastinge van iets.*

* Tractatus. Plin. H. *Een verhandeling, handeling, boek.*

TRĀCTĀTŪS, ă, ūm. Cic. *Verhandeld, daar van gehandeld of gesproken is.*

Aliquoties iste locus à te tractatus est. Cic. *Die zake is eenige malen van u verhandeld geweest.*

* Tractatus. *Gehandeld, ontfangen, bejegend.*

A nullo liberaliùs quàm à Cluentio tractatus est. Cic. *Hy is van niemand treffelyker ontfangen of onthaald geweest dan van Cluentius.*

TRĀCTĪM. adv. Plaut. Virg. *Met eenen trek, zonder ophouden, agter een.*

TRĀCTO, ās, āvī, ātūm, ātĕ. Virg. *Handelen, hanteeren, verhandelen.*

* Tractare. Cic. *Handelen, ontfangen, bejegenen.*

Aliquem acerbiùs tractare. Cic. *Iemand te bitter, ruwelyk of onbeleefdelyk handelen, bejegenen.*

Liberaliter aliquem tractare. Cic. *Iemand eerlyk, beleefdelyk, wel ontfangen, bejegenen.*

Omnibus rebus ita eum tractes, ut intelligat meam commendationem non vulgarem fuisse. Cic. *Handel of bejegen hem in alle dingen zoodanigliyk, dat hy verstaan of bespeuren mag, dat myn aanpryzinge meer als gemeen is.*

* Tractare animum alicujus. Ter. *Iemands geest leiden, bestieren.*

* Saxa mollia facilè tractantur. Vitruv. *Zagte steenen worden ligtelyk gehanteert, gehouwen.*

* Arma tractare. Hor. *De wapenen handelen, hanteeren, oeffenen.*

* Artem aliquam tractare. Ter. *Een konst oeffenen.*

* Nunquam mihi videor tractasse causam difficiliorem. Cic. *Het schynt my dat ik nooit een moeilyker of zwaarder zake hebbe verhandelt of bepleit.*

* Pecuniam tractare. Cic. *Een somme gelds bestieren, beleggen.*

In munere aliquo rectè se tractare. Cic. *Zig wel of eerlyk in een ampt dragen.*

* Vitam tractare. Lucret. *Zyn leven verlengen.*

* Rem aliquam tractare. Cic. *Een zake verhandelen.*

Hic locus à Theophrasto egregiè tractatus est. Cic. *Deze plaats is deftiglyk van Theophrastus verhandelt.*

Jus civile tractare. Cic. *Het burgerlyk regt verhandelen.*

* Orationis locum accuratiùs tractare. Cic. *Een stuk van een vertoog zeer naaukeurigliyk verhandelen.*

* Tractare aliquid animo. Cic. *Iets overwegen, overdenken, overleggen in zyn gemoed.*

* Tractare bibliothecam alterius. Cic. *Over een's anders boekzaal of boek-verzek opzigt hebben.*

TRĀCTŌRĬŪS, ă, ūm. Vitruv. *Dat goed of dienstig is om iets op te winden.*

Tractoria machina. Vitruv. *Een windas, een kraan.*

TRĀCTŪS, ă, ūm. Virg. *Getrokken, opgetrokken.*

* Tractum & fusum orationis genus. Cic. *Een gerekt en wydloopig vertoog.*

TRĀCTŪS, ūs. m. Plin. H. *Trekkinge, optrekkinge.*

* Tractus. Cic. *Een landstreek, gewest, of land.*

Corruptus cœli tractus. Virg. *Een bederve, of besmette hemelstreek.*

* Tractus flammarum. Virg. *Een nasleep van vlammen.*

* Anguis leni tractu labitur. Valer. Max. *De slang kruipt met zagte sleeplendenen voort.*

* Temporis tractus. Paterc. *Eenige lengte van tyd, een poos, een wyl.*

* Tractus. Quintil. *Afleidinge, of afkomst van't eene woord van het andere.*

TRĀDĬTĬO, ōnis. f. Cic. *Overleveringe, overgevinge* van iets aan een ander.

Traditio præceptorum. Quintil. *Overleveringe of gevinge van inzettingen, aangaande konsten, enz.*

TRĀDĬTOR, ōris, m. g. Tacit. *Een overleveraar, of overgever.*

TRĀDĬTŪS, ă, ūm. Senec. *Geleverd, overgegeven.*

TRĀDO, dis, dĭdi, dĭtum, dĕrĕ. Cic. *Overgeven, overleveren: Iets een ander ter handen stellen.*

Tradunt (sibi) operas mutuas. Ter. *Zy helpen malkanderen, zy leenen malkanderen de hand, of bieden den anderen de behulpzame hand.*

* Tradere regionem ad deripiendum. Cic. *Een land ten roof of buit geven.*

Tradere signum profectionis. Front. *Het teeken, of een schoot geven om te vertrekken.*

Ad supplicium tradere. Liv. *Ter straffe overleveren.*

* Consuetudini Latinæ tradere. Colum. *In Latyn overzetten, vertalen.*

Custodiæ tradere. Colum. In custodiam. Cic. *In bewaringe, hegtenisse, of gevangenis stellen, zetten.*

* Se in disciplinam alicujus tradere. Cic. *Zig onder iemands leertugt begeven.*

* Famâ traditur. Liv. *Daar loopt een gerugt, men zegt.*

* Tradere inimicitias posteris. Cic. *Vyandschap aan de nakomelingen overleveren, na laten.*

* Alterum in alicujus potestatem tradere. Cæs. *Iemand onder een's anders magt of handen stellen, leveren.*

Tradere aliquem in pistrinum. Plaut. *Iemand in de molen zetten, of zenden, op dat hy daar in arbeide.*

* Causam tradere adversariis. Ter. *Een zake aan de tegenstrevers over- op- of gewonnen geven.*

* Provinciam alicui tradere. Ter. *Iemand eenigen last, dienst, of bediening geven.*

* Necessitate coacti se tradiderunt. Cæs. *Door de nood gedwongen, gepaast, of geprangt zynde gaven zy hen zelven over.*

* Se quieti tradere. Cic. *Zig aan de rust over geven, zig tot rust begeven.*

* Traditum est Homerum cæcum fuisse. Cic. *Men zegt dat Homerus blind is geweest.*

* Memoriam alicujus rei posteris tradere *of* Memoriæ aliquid tradere. Cic. *De geheugenisse van iets aan de nakomelingen in geschrift over leveren.*

Res gestas tradere carminibus. Lucret. *Geschiedenissen in vaerzen over leveren, dat is, beschryven.*

* Tradere. Cæs. *Leeraren, onderwyzen.*

Artem dicendi tradere. Cic. *De konst van welsprekendheid leeraren.*

Tradere virtutem hominibus ratione. Cic. *De menschen de deugd op een geschakelde wyze leeraren.*

TRĀDŪCO, cis, xī, ctūm, cĕrĕ. Cæs. *Over leiden, over voeren, over brengen.*

Traducere copias flumen. Cæs. *Een leger over een rivier leiden, voeren.*

Traducere copias per fines alicujus populi. Cæs. *Zyne benden over de grenzen of land palen van een volk voeren, leiden, doen trekken.*

* Traducere animos ab aliqua re ad aliam. Cic. *De gemoederen van eene zake tot de andere brengen, leiden.*

* Traduxi omnem orationem in increpandum Cæpionis fugam. Cic. *Ik hebbe myn gantsch vertoog gerigt om de vlugt van Capio te bestraffen.*

* Traducere ad se valetudinem proximi membri. Cic. *De gezondheid van't naaste lid na zig trekken, sprekende van een ongezond lidmaat.*

* Eos qui audiunt, ad magnam admirationem traducere. Cic. *De toehoorders in of tot een groote verwondering brengen.*

Traducere omnes in ascensum sui consilii. Liv. *Alle menschen tot het toestemmen van zyn raad of gevoelen overhalen, brengen, bewogen.*

* Traducere tempus. Cic. *Den tyd verslyten, door brengen, gebruiken.*

Vitam otiosam traducere. Cic. *Een ledig leven leiden.*

TRĀDŪCTĬO, ōnis. f. Traductio temporis. Cic. *Verslytinge, gebruik van de tyd.*

* Traductio. Cic. *Een overgebragte of geleidde spreekwyze.*

* Traductio. Sen. Ph. *Schande, oneer.*

Cum traductione & dedecore vitam exigit. Sen. Ph. *Hy leed of sleet zyn leven in schande en oneer.*

TRĀDŪCTŌR, ōris. m. Cic. *Die van de eene plaats of staat tot de andere over voert, of geleid.*

TRĀDŪCTŪS, ă, ūm. Cic. *Gelaasterd, geschonden.* Ook, *over gevoerd.*

TRĀDŪX, ūcis. m. Cic. Varr. *Een lange wyvank met het eindeaan de naaste tak van een toom gebonden.* Columella maakt *traduces masculinos* en *fœmininos.*

Digitized by Google

TRĀGĀCANTHE, es. f. Plin. H. τραγάκανθα. Zeker boomtje, uit welkers gesnede schors de Dragant Gom zypt. *Bokkedoorn.*

TRĀGĀCANTHŪM, i. n. Cels. *Dragant gom, gom van Bokkedoorn.*

TRĀGEMĀTĀ, ātum, n. g. Macrob. *Banket, nageregt.*

TRĀGICE. adv. *Met een verheve, hoogdravende, deftige styl:* gelyk die der Treurspelen.

TRĀGICŪS, ă, ūm. Cic. *Van een treurspel,* daar toe behorende.

Tragicus actor. Liv. *Een treurspeelder.*

* Tragicus. Liv. *Betreurlyk, rampzalig, noodlottelyk, doodelyk.*

Scelus tragicum. Liv. *Een rampzalige, doodelyke, betreurlyke misdaad.*

TRĀGICŪS, i. m. Cic. *Een treurspel dichter, of schryver.*

TRĀGĒLĀPHŪS, i. m. Plin. H. τραγέλαφος. *Een soort van dier, ten deele een hart, ten deele een bok gelyk.*

TRĀGICŌMOEDIĀ, æ. f. Plaut. *Een half bly- en half treurspel. Een soort van spel waar in koningen en slaven verschynen.*

TRĀGOEDIĀ, æ. f. Cic. *Een treurspel.*

Tragœdias agere in nugis. Cic. *In beuzelwerk treurspelen aanrigten,* dat is, *wijsneusigheden, vodderyen, of beuzelingen hoog verheffen, met een hoogdravende styl verhandelen.*

Excitare tragœdias. Cic. *Geraas, of onrust verwekken.*

TRĀGOEDŪS, i. m. Cic. τραγῳδός. *Een schryver van een of meer treurspelen, een treurspel schryver.*

TRĀGŌPŌGŌN, ōnis. m. Plin. H. τραγοπώγων. *Bokkebaard, Josephs bloemen, morgenstar,* zeker kruid.

TRĀGŌRIGĀNŪM, i. n. Plin. H. τραγόριγανον. *Bokorega.* Zeker kruid.

TRĀGŪLĀ, æ. f. Cæs. *Een soort van schigt.*

* Tragula. Plin. H. *Een soort van visschnet.*

* Tragulam in te injicere adornat. Plaut. *Hy zoekt u't net over 't hoofd te werpen, hy zoekt u te verstrikken, of een looze trek of pots te spelen.*

TRĀGUM, i. n. Cels. τράγος. *Een soort van verkoel drank van koren gemaakt.*

TRĀHĀ, æ. f. Colum. *Een slede.*

† TRĀHAX, ācis. omn. gen. Plaut. *Na zig trekkende.*

TRĀHO, hīs, xī, ctum, trāhere. Ovid. *Trekken, na zig halen, rukken, slepen.*

Trahere rudentem. Plaut. *Een kabel na zig trekken, of slepen.*

Per me ista pedibus trahantur. Plaut. *Ik bekommer my niet eens over deze zaken.*

Trahere gladium de visceribus. Martial. *Een zwaard uit de ingewanden trekken, rukken.*

* Negotia me trahunt Romam. Hor. *Myn zaken trekken,* dat is, *roepen my na Rome.*

* Trahere puerum. Virg. *Een kind, dat niet alleen kan gaan, leiden.*

* Magnes ferrum ad se trahit. Cic. *De zeilsteen trekt het yzer na zig.*

* Trahere aliquem sermone. Valer. Max. *Iemand met woorden op of slepende houden.*

* Pœnam trahere. Sen. Ph. *Een straffe verlengen, verschuiven, uitstellen.*

Bellum trahere. Cic. *Den oorlog verlengen, slepende houden.*

Id malum interdum ægrotos trahit, interdum præcipitat. Cels. *Die quale houd de zieke nu en dan quynende, dog somtyds sleept ze die schielyk weg.*

* Trahere ad defectionem. Liv. *Tot afval brengen, bewegen.*

** Animam trahere. Virg. *Leven.*

* Trahunt diversè animum curæ. Ter. *De zorgen, bekommernissen verdrukken het gemoed aan verscheide kanten.*

* Trahere animis. Sallust. *Overwegen, overleggen, overdenken.*

Rationes belli atque pacis trahere. Sallust. *De redenen van oorlog en vrede overwegen, overleggen, overdenken.*

* Calorem trahere. Ovid. *Hitte na zig trekken,* dat is, *heet worden.*

* Cognomen ab aliquo trahere. Plin. H. *Een van of toenaam van iemand trekken.*

Laudem ab aliqua re trahere. Ovid. *Eere of lof door of uit een zake behalen.*

* Colorem rubicundum trahere. Colum. *Roodverwig worden.*

* In diversum hæc res me trahit. Liv. *Deze zaak brengt of lood my in twyffel, maakt my wankelmoedig.*

* Aliquem in invidiam trahere. Auct. ad Her. *Iemand in haat brengen, gehaat of hatelyk maken.*

TRĀJECTIŌ, ōnis. f. Cic. *Overzettinge, overvoeringe, overvaringe van de eene tot de andere plaats.*

Trajectio Acherontis. Cic. *Overvaringe van den Acheron, of helsche vlood.*

Verborum trajectio. Cic. *Verplaatsinge van woorden,* als men de zelve hun eigen plaats beneemt om een vertoog.

TRĀJECTO, ās, āvi, ātum, āre. Cels. *Van de eene tot de andere zyde overvoeren, overzetten.*

Ad imum acu trajectatur. Cels. *De naalde word tot den bodem toe gesteken.*

TRĀJECTŪM Francorum, i. n. *Frankfurt,* een stad in Duitschland.

TRĀJECTŪM inferius. *Utregt.*

TRĀJECTŪM ad Mosam. *Maastrigt,* Een stad dicht duitsche mylen van de stad Luik.

TRĀJECTŪRĀ, æ. f. Vitruv. *Dwars overleggingе. Het verspringen, gelyk als van d'een balk over d'ander, of over een muur,* enz.

TRĀJECTŪS, ūs. m. Liv. Suet. *Overzettinge, overvoeringe, overvaringe van een rivier,* enz.

In trajectu amnis submersus Liv. *In 't overvaren van de rivier verdronken.*

Brevissimus erat inde in Britanniam trajectus. Cæs. *Men konde daar van daan in zeer korten tyd na Britanje over varen, over zeilen. De overtogt na Britanje was aldaar zeer kort.*

TRĀJECTŪS, ă, ūm. Plin. *Doorsteken, doorgeschoten, doorgriefd.*

Pectus trajectum ferro. Virg. *Een borst met een pyl doorgeschoten.*

Aquæductus per domum alienam trajectus. Ulp. *Waterleiding door een's anders huis gebragt, gehaid.*

* Dolor lateris trajectus in cor. Hor. *Een pyn van de zyde tot in 't hart getrokken.*

Trajectus naviculâ in Africam. Cic. *Met een schuitje na Afrika overgevoerd.*

TRĀJICIŌ, cis, jēci, jectum, trājicĕre. Cic. *Over voeren, over zetten, over brengen, over varen.*

Trajicere copias fluvium. Liv. *Zyne benden over een rivier voeren, zetten, brengen.*

Trajicere classe in Italiam. Plin. de Vir. Illust. *Met een vloot na Italie over varen, over zeilen.*

* Aliquem pugione trajicere. Front. *Iemand met een pook of moordpriem doorsteeken, of steken.*

* Trajicere de nave in navem malos & antennas. Liv. *De masten en sprieten van 't eene schip in het andere zetten, brengen.*

* Trajicere culpam in alterum. Cic. *De schuld op een ander werpen, schuiven, leggen: een ander de schuld wyten.*

* Verba trajicere. Cic. *Woorden verplaatsen.*

* Trajicere. Cic. Ovid. *Doorsteeken, doorsteken, doorschieten, doorgrieven.*

Linguam trajecit arundine. Ovid. *Hy doorschoot de tong met een pyl.*

TRĀLĀTIO. *Zie* Translatio.

TRĀLŪCĔO. *Zie* Transluceo.

TRĀMĀ, æ. f. Plaut. *Den inslag van een wever.*

TRĀMĔO. *Zie* Transmeo.

TRĀMES, ĭtis. m. Cic. *Een voet pad, of dwars pad,* door een veld.

TRĀNO, ās, āvi, ātum, āre. Cic. *Over zwemmen.*

* Tranare. Virg. *Een rivier over varen.*

Nec tranare finit navim nec sistere ventos. Virg. *Die met de duivel geschaept is moet'er mée over.*

* Tranare. Virg. *Over dryven, over zweven,* van de wolken, enz. gesproken.

** Hastâ tranavit viri pectus. Sil. Ital. *Hy stak den man met een spies door de borst.*

** Pericla tranare. Sil. Ital. *Gevaren te boven komen.*

TRĀNQUILLĒ. adv. Cic. *Gerustelyk, in of met rust of vrede, vreedzaamelyk.* Suetonius zegt *Tranquillissimè.*

Tranquillè traducere vitam. Cicer. *Zyn leven in rust en vrede verslyten.*

TRĀNQUILLĪTAS, ātis. f. Plin. J. *Rust, gerustheid, vrede, stilheid, vreedzaamheid.*

* Tran-

Digitized by Google

* Tranquillitas maris. Cic. *Kalmte, ſtilte van dezee.*
Tranquillitate proficiſci. Cic. *In ſtil weder in zee ſteken, vertrekken.*
* Animi tranquillitas. Cic. *Geruſtheid, eenparigheid, vrede des gemoeds: ook ſtandvaſtigheid, beſtendigheid van geeſt.*

TRĀNQUĪLLO, ās, āvī, ātum, āre. Cicer. *In vrede of te vrede ſtellen, geruſt maken.*
Tranquillare animum. Cic. *Een gemoed te vreden ſtellen, doen bedaren, geruſt maken.*

TRĀNQUĪLLŪS, a, um. Ovid. Stat. *Stil, kalm, ſlegt;* van de zee geſproken.
* Facere tranquillum aliquem ex irato. Plaut. *Iemand uit zyn gramſchap doen bedaren.*
* Tranquillum eſt. Plaut. *Het is ſtil of ſchoon weder.*
* Tranquilliſſimus animus meus. Cic. *Myn gemoed is zeer geruſt.*
* Appetitus tranquilli. Cic. *Gematigde, bedaarde hartstogten.*
* Res eſt tranquilla. Ter. *De zaak is in een geruſten of goeden ſtaat.*
* Via tranquilla. Plaut. *Een gemakkelyke weg.*

TRĀNS, præp. Cic. *Over, aan de andere zyde.*
Trans mare. Virg. *Over zee.*
Cogito trans Tyberim hortos parare. Cic. *Ik meene over den Tyber tuinen te verwaardigen, of te laten maken.*

TRĀNSĂBĔO, īs, ăbĭī, trānsăbĭtum, trānsăbīrĕ. Stat. *Over gaan.*
Æquora longè transfabiit. Valer. Flacc. *Hy is verre over zee gegaan of gevaren.*

TRĀNSĂCTĬO, ōnis. f. Ulp. Scæv. Juriſc. *Een overkomſt, verdrag.*

TRĀNSĂCTŎR, ōris. m. Cic. *Een overkomſt of verdrag maker.*

TRĀNSĂCTŪS, a, um. Ter. *Afgedaan, bygelegd,* van een zake geſproken.
Re tranſactâ convertam me domum. Ter. *De zaak afgedaan zynde zal ik my na huis begeven.*
* Res tranſactæ. Cic. *Gedane, voorledene zaken.*

TRĀNSĂDĪGO, gis, trānsădēgī, trānsădāctum, trānsădĭgĕrĕ. Virg. *Doorſteeken, ſteken, of grieven.*
Tranſadigit juvenem coſtas. Virg. *Hy doorſtak den jongman in in de zyde.*

TRĀNSĂLPĪNŪS, a, um. Plin. *Overalpiſch.*

TRĀNSCĒNDO, is, trānſcēndī, ſum, dĕrĕ. Cic. *Overklimmen.*
Tranſcendere Alpes. Cic. *De Alpesbergen overklimmen, overreizen.*
* In Macedoniam tranſcendere. Liv. *Tot in Macedonie overklimmen, reizen.*
* Tranſcendendo media, ſumma imis continuare. Liv. *De middelmatige overſlappende, van de laagſte tot de hoogſte eerampten komen, opſtygen, ſteigeren.*
* Tranſcendit ætatem primæ juventæ. Colum. *Hy is den tyd van de eerſte jongelingſchap te boven getreden.*
* Fines tranſcendere juris. Lucret. *De palen van 't regt overtreden, te buiten gaan.*
* Tranſcendere feſtinat ordinem naturæ, moris, juris gentium. Liv. *Hy wil de wetten van de nature, der gewoonte, en der volkeren regt overtreden, ſchenden.*

† TRĀNSCĪNDO, īs, trānſcĭdī, trānſcĭſſum, trānſcĭndĕre. Plaut. *Teenemaal aan ſtukken of door ſnyden.*
Tranſcidi loris omnes adveniens domi. Plaut. *Ik hebbe 't huis komende alle den rug met geeſſels aan ſtukken geſlagen.*

TRĀNSCRĪBO, bis, pſi, ptum, bĕrĕ. Cic. *Overſchryven, uit of na ſchryven.*
Orationes ſua manu tranſcribere. Auct. ad Her. *Vertegen met eigen hand na of uitſchryven.*
* Tranſcribere aliquem Autorem. Plin. H. *Een Schryver naſchryven,* dat is, *zyn ſchriften toeëigenen: een numerus infauſtus vertalen.*
* Tranſcribere. Virg. *Iets, dat men een ander eerſt ontnomen heeft, aan iemand geven.*
* Cùm te in virum Philoſophia tranſcripſerit. Sen. Ph. *Als de Wysgeerte u tot een man, of beſthaafder gemaakt zal hebben.*

TRĀNSCRĪPTĬO, ōnis. f. Quintil. *Een verſchooninge, verontſchuldiginge, voorwendſel.*

TRĀNSCŪRRO, is, cūrrī, trānſcūrſum, trānſcūrrĕrĕ. Ter. *Overloopen, van de eene tot de andere plaats loopen.*
Tranſcurro ad forum. Ter. *Ik loope na de markt.*
In arcem tranſcurſo opus eſt. Ter. *Men moet na 't kaſteel loopen.*
* Æſtas tranſcurrit. Plin. J. *De zomer loopt voorby, verſlyt, verſtrykt.*
Tranſcurrere. Quintil. *Ligtelyk over iets heenen loopen, iets ligtelyk aanroeren.*

TRĀNSCŪRSŪS, ūs. m. Sen. Ph. *Haaſtige overloopinge.*
Acies tranſcurſu elephantorum perturbata. Liv. *Een bende, door den ſchielyken overval der Olyfanten in wanorde gebragt.*
In tranſcurſu ea attigere noſtri. Plin. *De onzen,* dat is, *de Latinen hebben die dingen in 't voorby gaan of ligtjes aangeroert, verhandelt.*
* Luna in tranſcurſu Solem aliquando ſtringit. Sen. Ph. *De Maan verduyſtert nu en dan in haar loop de Zon.*

TRĀNSDO, is, dĭdī, dĭtum, dĕrĕ. Ter. *Zie* Trado.

TRĀNSDŪCO. *Zie* Traduco.

TRĀNSENNĂ, æ. f. Cic. *Een tralie-venſter.*
Dicere per tranſennam. Cic. *Ter loops of in 't voorby gaan zeggen.*
Per tranſennam aliquid aſpicere. Cic. *Iets ter loops, of zonder aandagt aanzien, aanſchouwen.*
Tranſenna. Plaut. *Een ſtrik of mikje, om vogeltjes te vangen.*
† Tranſennâ turdus lumbricum petit. Plaut. *De lyſter gaat de worm door de ſtrik oppikken.*

TRĀNSĔO, is, īvī, ĭtum, īrĕ. Cic. *Over gaan.*
Tranſire mare. Cic. *Over zee gaan.*
* Tranſire domum. Plaut. *Na huis gaan.*
* Curſu tranſire equum. Virg. *Een paard in 't loopen te boven gaan, overtreffen.*
* Tranſiit dies. Cic. *De dag is voorby of geëindigd.*
* Tranſire. Sen. Ph. *Overgaan, niet beſchadigen.* Van hagel geſproken.
Agros peſſimi cujuſque tranſierat grando. Sen. Ph. *De hagel had de landerven der ſnoodſte menſchen niet beſchadigt.*
* Tranſire in affectum dicentis. Cic. *Tot het gevoelen van een Redenaar overgaan, overſtappen.*
* Tranſire aliquid leviter. Cic. *Iets ligtjes overſtappen, voorby gaan.*
Silentio aliquid tranſire. Cic. *Iets met ſtilzwygen voorby gaan.*
Lege Julià tranſitâ. Cic. *De wet Julia overgeſlapt, niet aangemerkt zynde.*
Ad adverſarios tranſire. Cic. *Na de vyanden overloopen.*
* In alterius ſententiam tranſire. Liv. *Tot een's anders gevoelen overgaan.*
Facilè tranſitur ad plures. Sen. Ph. *Men gaat ligtelyk over tot het gevoelen van vele luiden.*
* In colores varios tranſire. Plin. H. *Verſchaide verwen aannemen.*
In eum opes Darii tranſierunt. Front. *De rykdommen of ſchatten van Darius beſtierven op hem, vielen hem tot erfdeel te beurt.*
* Tranſire modum. Cic. *De maat te buiten gaan.*
* Legem tranſire. Cic. *Een wet overtreden, breken, ſchenden.*

TRĀNSĔRO, ĕrī, ĭtum, ĕrĕ. Stat. *Van de eene plaats in een andere verplanten.*

TRĀNSĔRTŪS, a, um. Stat. *Op een anderen boom geënt.*

TRĀNSFĔRO, fers, tŭlī, lātum, fĕrrĕ. Ter. Cæſ. *Overbrengen, dragen.*
Transferre in aliam domum. Cic. *In een ander huis overdragen of brengen.*
* Se ad aliquas artes transferre. Cic. *Zig tot eenige konſten, of weetenſchappen begeven.*
Si ad eorum cognitionem divina illa ingenia transferrem. Cic. *Indien ik die overdeftige verſtanden tot hun kennisſe overbragt,* dat is, *hunne ſchriften vertaalde.*
* Amorem ſuum alteri *of* in alterum transferre. Ter. *Zyn liefde van den eenen tot een ander overbrengen.*
Gemitum in riſus transfero. Cic. *Ik verandere, verwiſſele myn gezugt in lagchen.*
* Crimen in alium transferre. Cic. *De miſdaad op een ander werpen, ſchuiven, een ander wyten.*
Arbuſculas transferre. Plin. H. *Boomtjes verzetten, verplanten, verpoten.*
* Transferre Græcos Autores. Quintil. *Griekſche Schryvers overzetten, vertalen.*
* Verba transferre. Cic. *De woorden in een overgebragten of eigen-*

Digitized by Google

eigemlyken zyn gebruiken.

TRANSFÍGO, gis, fixi, fixum, figĕre. Liv. *Doorsteken, doorstooten, doorschieten, doorgrieven.*

Transfigere gladio aliquem. Liv. *Iemand met een zwaard doorstooten.*

TRANSFÍGÚRÁTIO, ōnis. f. Plin. H. *Veranderinge van gedaante, of gestalte.*

TRANSFÍGÚRÁTUS, ă, ūm. Suet. *Veranderd van gedaante of gestalte.*

Ædes Castoris & Pollucis in vestibulum transfigurata. Suet. *Den tempel van Kastor en Pollux in een portaal veranderd zynde.*

TRANSFÍGÚRO, ās, āvi, ātum, ārĕ. Suet. *Van gedaante of gestalte veranderen.*

* Transfiguran'ur amygdalæ ex dulcibus in amaras. Plin. H. *De amandelen worden van zoete in bittere verandert:* dat is, *worden van zoet bitter.*

* In lupum transfigurari. Plin. H. *In een wolf verandert worden.*

TRANSFIXÚS, ă, ūm. Virg. *Doorgestoote, gestoke, geschoten.*

TRANSFLŬO, ŭis, flūxi, flūxum, flŭĕre. Plin. H. *Overstroomen, overvloeyen, overloopen.*

TRANSFŌDIO, fōdi, fōssum, fŏdĕrĕ. Liv. *Doorsteeten, steken, schieten, grieven.*

Pectus gemino vulnere transfodit. Ovid. *Hy doorgriest hem de borst met twee wonden.*

TRANSFŌRMIS, is. m. & f. mĕ, is. n. Ovid. *Van gedaante of gestalte veranderd.*

Transformia corpora. Ovid. *Van gestalte veranderde, verwisselde lighamen.*

TRANSFŌRMO, ās, āvi, ātum, ārĕ. Ovid. *Van gedaante of gestalte veranderen, doen verwisselen.*

TRANSFŌRO, ās, āvi, ātum, ārĕ. Scn. Ph. *Doorsteeten, doorsteken, doorboren, doorgrieven.*

TRANSFRĔTO, ās, āvi, ātum, ārĕ. Plin. J. *Over een inham van de zee varen.*

TRANSFŪGA, æ. m. Liv. *Een overlooper.*

Patrii ritus transfuga. Valer. Max. *Een verlater, veragter, versmader van de manieren van zyn Vaderland.*

TRANSFŪGIO, is, fūgi, fŭgĭtum, fŭgĕrĕ. Liv. *Tot de vyanden overloopen.*

Ad hostes transfugere. Plaut. *Tot de vyanden overloopen, vluchten.*

TRANSFŪGIŬM, ii. n. Liv. *Overloopinge tot den vyand.*

** TRANSFŪMO, ās, āvi, ātum, ārĕ. Stat. *Rook over heen werpen, over heen rooken.*

TRANSFŪNDO, is, fūdi, fūsum, fundĕrĕ. *Overgieten.*

* Suas laudes ad alium transfundere. Cic. *Zyn lof aan een ander overgeven.*

* Amorem suum in alium transfundere. Cic. *Zyn liefde op een ander zetten.*

TRANSFŪSIO, ōnis. f. Cels. *Overgietinge, overstortinge.*

TRANSGRĔDIŎR, ĕris, grĕssus sum, trānsgredi. Cic. *Overgaan, over treden, over stappen.*

Montem transgredi. Cic. *Over een berg gaan, reizen.*

* Transgredi. Plin. H. *Te boven gaan, overtreffen.*

Solus Marcellum transgressus est. Plin. H. *Hy heeft alleen Marcellus overtroffen.*

TRANSGRESSIO, ōnis. f. Cic. *Het over gaan, of over reizen van een berg, enz.*

TRANSJECTIO *of* TRAJECTIO, ōnis. f. Cic. *Verzettinge, overzettinge.*

TRANSJECTUS, ă, ūm. Cic. *Overgevoerd, overgebragt, overgezet.*

TRANSÍGO, gis, ēgi, āctum, ĭgĕrĕ. Tac. *Doorsteeten, doorboren, doorsteken, doorschieten, doorgrieven.*

Gladio se ipsum transegit. Tac. *Hy doorstak zig met een zwaard.*

* Inchoatam transigere comœdiam. Plaut. *Een begonne blyspel voleindigen.*

Multitudinem rerum uno tempore transigere. Cic. *Een menigte van zaken op eene tyd afdoen, afhandelen.*

* Transigere. Cic. *Verdragen, een verdrag of overeenkomst maken.*

Roscius pro sua parte cum Flavio transegit. Cic. *Roscius is voor zyn deel met Flavius verdragen.*

Inter se transigant ipsi. Ter. *Laat hen onder malkanderen zelve verdragen, overeen komen, de zake afmaken.*

Controversiam transigere. Cic. *Een geschil afmaken, beslegten, of beslissen.*

TRANSJŬNGŌR, ĕris, jūnctus sum, jŭngi. Mela illa transjungi non potest. Ulp. *Die muslezelinne kan aan de andere zyde niet ingespannen worden:* dat is, *kan maar aan een van beide zyden gaan.*

TRANSÍLIO, is, silŭi *of* silĭi, sultum, silīrĕ. muros. Liv. *Over de muuren of wallen springen.*

Rates transiliunt vada. Hor. *De schepen zeilen over de zee.*

* Transiluit ad nos. Plaut. *Hy is tot ons gesprongen, gekomen.*

* Transilire aliquid. Cic. Plin. J. *Iets overstappen, of zwygende voorby gaan.*

Transilire ante pedes posita. Cic. *Dingen die voorhanden of tegenwoordig zyn overstappen, veragten, versmaden.*

** Munera Liberi transilire. Hor. *Bachus gaven te buiten springen:* dat is, *al te veel drinken, dronken zuipen.*

TRANSÍLIS, is, ĕ. Colum. *Iets te boven gaande, of over 't hoofd groeyende.*

TRANSÍLVÁNIĂ, æ. f. *Zevenbergen,* een geweest in Europe, en gedeelte van 't Oosterlyk Hungarie.

TRANSÍTIO, ōnis. f. Liv. *Overgang, overtogt.*

Donec Sol de eo in aliud signum transitionem fecerit. Vitruv. *Tot dat de Zon in een ander teeken zal getreden zyn.*

Transitio ad hostes. Liv. *Overloopinge tot den vyand.*

* Transitio. Cic. *Overstappinge van iets,* in een reden.

TRANSÍTŌRIŬS, ă, ūm. Suet. *Daar men op of mede overgaat.*

TRANSÍTŬS, ūs. m. Cic. Plin. H. *Een door of overgang,* een *door of overtogt.*

Dare transitum. Plin. J. *Doortogt geven, openen.*

Transitus in aliàs figuras. Plin. H. *Verwisselinge in andere gedaantens.*

* In transitu. Quintil. *In 't voorby gaan, ligtjes:* als men maar pasjes van iets spreekt.

TRANSJŬNGO, is, ĕrĕ. Ulp. *In malkanders plaats in spannen.*

TRANSLĂBŎR, ĕris, ăpsus sum, lābi. Claud. *Overstroomen, vlieten, vloeyen.*

TRANSLĀTIO, ōnis. f. Plin. H. *Verzettinge, verplantinge, verpootinge.*

* TRANSLĀTIO. Cic. *Overdragt, wyze van spreken of schryven, als men de woorden in een overgebragte oneigentlyke beduidenisse gebruikt.*

* Translatio pecuniarum à justis dominis ad alienos. Cic. *Beroovinge van geld van de regte eigenaars om het aan anderen te geven.*

* Criminis translatio. Cic. *Werpinge, of verschuivinge van een misdaad op een ander.*

TRANSLĀTĬTĬĔ. adv. Ulp. Suet. *Ligtjes, onagtzaamelyk.*

TRANSLĀTĬTĬUS *of* TRĀLĀTĬTĬUS, ă, ūm. Cic. *Niet nieuw, gewoonelyk, gemeen.*

Humanitas translatitia. Petron. *Een gewoonelyke beleefdheid.*

Funus translatitium. Suet. *Een gemeene, gewoonelyke uitvaart.*

TRANSLĀTĪVUS, ă, ūm. Translativa constitutio. Cicer. *Een toestand van zaken die een anderen regter schynt te verschicken.*

TRANSLĀTŎR, ōris. m. Cic. *Een over brenger, over drager.*

TRANSLĀTUS *of* TRĀLĀTUS, ă, ūm. Stat. *Over gevoerd, over gebragt.*

* Verba translata. Quintil. *Overgebragte, geleende, oneigene woorden.*

* Translatus in novas species. Ovid. *In nieuwe gedaantens veranderd.*

TRANSLĔGO, gis, lēgi, lēctum, lĕgĕrĕ. Plaut. *Over lezen, teenemaal uit lezen.*

TRANSLŪCENS, ēntis. omn. gen. Plin. H. *Doorschynende, doorblinkende, klaar, helder.*

TRANSLŪCĔO, cēs, xi, trānslūcērĕ. Plin. H. *Doorschynen, door blinken.*

TRANSLŪCĬDŬS, ă, ūm. Plin. H. *Doorschynend, doorblinkend, klaar, helder.*

TRANSMĀRINŬS, ă, ūm. Cic. Cæs. *Dat over zee is.*

TRANSMĔO, ās, āvi, ātum, ārĕ. Plin. H. *Over gaan.*

TRANSMĬGRO, ās, āvi, ātum, ārĕ. Liv. *Verhuizen.*

TRANSMĪSSIO, ōnis. f. Cic. *Overzettinge, overtogt, overvaringe.*

Digitized by Google

TRĀNSMĪSSŪS, ūs. m. Cæſ. *Overvaringe, overtocht, overvaringe: een veer.*

TRĀNSMITTO, ĭs, mīsī, mīssūm, mittĕrĕ. Plaut. *Over zenden, over ſtieren.*

* Tranſmittere. Liv. *Van de eene plaats na de andere over varen, over ſteken.*

Tranſmittere in Africam velis. Liv. *Na Afrika over ſteken, over zeilen.*

* Alicui tranſmittere bellum. Cic. *Iemand het bewind van of zorg over den oorlog over laten, aan bevelen.*

* Exercitum per fines ſuos tranſmittere. Liv. *Een leger over zyn grond of bedem laten trekken.*

* Tranſmittere litteras. Plin. H. *De letteren aan de andere zyde vertoonen,* ſprekende van vloeyend papier.

* Tranſmittere tectum lapide. Plin. H. *Over het dak met een ſteen werpen.*

* Tranſmittere menſes aliquot in ſpecu. Plin. H. *Eenige maanden in een hol verſlyten, over of doorbrengen.*

Operi tranſmittere noctes. Stat. *Nagten met of in het werken doorbrengen.*

* Tranſmittere diſcrimen. Plin. H. *Een gevaar ſchuwen, vermyden.*

* Tranſmittere aliquem. Stat. *Iemand ſtilzwygende voorby gaan, niet melden.*

TRĀNSMŌNTĀNŪS, ă, ūm. Liv. *Die over de bergen is of woont, overbergſche.*

TRĀNSMŌTŪS, ă, ūm. Tac. *Van de eene tot de andere plaats over gevoerd, gebragt.*

Syriâ tranſmotæ legiones. Tac. *Uit Syrie overgebragte keur benden.*

TRĀNSMŎVĔO, ēs, mōvī, mōtūm, mŏvērĕ. Ter. *Van de eene tot de andere plaats over voeren, brengen.*

Tranſmovere in ſe labore alieno partam gloriam. Ter. *Een anders roem door arbeid verkregen, zig zelven toeeigenen, toeſchryven.*

TRĀNSMŪTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Horat. *Veranderen, verwiſſelen.*

Fortuna tranſmutat incertos honores. Hor. *De Fortuin verandert, verwiſſelt de onbeſtendige eerampten.*

TRĀNSNĀTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cicer. *Over zwemmen.*

TRĀNSNO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Over zwemmen.*

TRĀNSNŌMĪNO, ās, āvī, ātum, ārĕ. Suet. *Iemands naam veranderen, hem een andere naam geven.*

TRĀNSNŪMĔRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Auct. ad Her. *Overtellen.*

TRĀNSPĀDĀNŪS, ă, ūm. Catul. *Over de rivier de Po wonende.*

TRĀNSPĔCTŪS, ūs. m. Lucret. Janua tranſpectum præbet apertum. Lucret. *De deur geeft een open doorzigt.*

TRĀNSPĪCĬO, ĭs, xī, ctūm, ĭcĕrĕ. Lucret. *Door of overzien.*

TRĀNSPŌNO, ĭs, pŏsŭī, pŏsĭtūm, pōnĕrĕ. A. Gell. *Over zetten, over voeren, over brengen.*

Copias Cherſoneſo tranſponere. Juſtin. *Zyne benden door Cherſoneſus over voeren.*

TRĀNSPŎRTĀTĬO, ōnĭs. f. Tranſportatio populi. Sen. Ph. *Overvoeringe van een volk, of volkplantinge.*

TRĀNSPŌRTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Over brengen, over voeren.*

Copias tranſportare. Cic. *Benden over voeren.*

TRĀNSPŎSĬTŪS, ă, ūm. A. Gell. Arbor tranſpoſita, A. Gell. *Een verplante, verpoote boom.*

TRĀNSRHĒNĀNŪS, ă, ūm, Cæſ. *Over den Ryn wonende, over Rynſch.*

TRĀNSTĪBĔRĪNŪS, ă, ūm. Mart. *Over den Tiber wonende.*

TRĀNSTĪLLĂ, ōrūm. n. plur. Vitruv. *Kleine balken, ribben.*

TRĀNSTRĂ, ōrūm. n. plur. Cæſ. *Roeybanken van een roeyſchip,* vulgò, *Galey.*

* Tranſtra. Vitruv. *De dwarſe balken van een huis.*

TRĀNSVĔCTĬO, ōnis. f. Cicer. *Overvoeringe, overvaringe, overtogt van een rivier.*

* Tranſvectio. Liv. *Een ſoort van monſteringe van ruiters.*

TRĀNSVĔHO, ĭs, ēxī, ēctūm, hĕrĕ. acc. Salluſt. *Overzetten, over voeren, over brengen.*

TRĀNSVĔHŌR, hĕrĭs, vĕctŭs sūm, trānſvĕhī. Liv. *Gemonſtert worden,* van Ruitery geſproken.

* Tranſvehi. Tac. *Over gevoerd of gebragt worden,* te water of te land.

TRĀNSVĔRBĔRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Virg. *Doorſtooten, doorſteken, doorboren, doorgrieven.*

TRĀNSVĔRSĀRĬŬS, ă, ūm. Cæſ. Vitruv. *Dwars over leggende,* van een balk, enz.

TRĀNSVĔRSE. adv. Vitruv. *Dwars, dwarſſelyk, over dwars.*

Tres regiones cellarum tranſversè deſignare. Vitruv. *Drie ryen kamerties van ter zyden afteekenen.*

TRĀNSVĔRSŪS, ă, ūm. Cic. *Dwars, dwars leggende.*

Ecce tibi è tranſverſo Strato. Cic. *Zie daar komt Strato van ter zyde.*

* Fortuna tranſverſa incurrit. Cic. *Een dwars ongeluk komt tuſſen beiden.*

Tranſverſo deambulare foro. Cic. *In't midden van de markt heen en weder wandelen.*

* Tranſverſa verba. Sen. Ph. *Qualyk geplaatſte of geſchikte woorden.*

* A recta conſcientia tranſverſum unguem non licet diſcedere. Cicer. *Men mag geen duim breed van een goed gewiſſe afwyken.*

* Tranſverſa itinera. Salluſt. *Dwarſe wegen.*

Tranſverſis prœliis iter exercitûs remorari. Salluſt. *De togt van een leger door aanvallen in de zyde,* (vulgò, *flank,*) *belemmeren.*

Tranſverſa tuentibus hircis. Virg. *De bokken van ter zyde kykende.*

TRĀNSŬLTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Liv. *Over ſpringen.*

Inter acerrimam pugnam in recentem equum ex feſſo armatis tranſultare mos erat. Liv. *Het was de gewoonte der kryghsknegten, in't hevigſte van den ſtryd van hun vermoeid paard op een verſch te ſpringen, ſtygen.*

TRĀNSŪMO, ĭs, pſī, ptūm, trānsūmĕrĕ. Stat. *Iets over of uit handen van een ander nemen, ontſangen.*

TRĀNSŪMTĬO, ōnĭs. f. Quintil. *Metalepſis, Overneminge,* Een ſpreekwyze die in de Redenryk-konſt word geleerd.

TRĀNSŬO, ĭs, sŭī, trānsūtūm, trānsŭĕrĕ. Colum. *Doornaayen.*

TRĀNSVŎLĬTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plin. H. *Dikwils overvliegen.*

TRĀNSVŎLO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plin. H. *Overvliegen.*

* Tranſvolare vela navium. Plin. H. *Over de zeilen van ſchepen ſpringen,* van dolfynen geſproken.

* Tranſvolare. Plaut. *Overloopen.* Van een overlooper geſproken.

TRĂPES, ĭs, m. g. Cato, & TRĂPĔTŬM, ĭ. n. Virgil. *Een olyven oly molen.*

TRĂPEZĪTĂ, æ. m. Plaut. *Een wiſſelaar, een bankier.*

TRĂPEZŌPHŌRŪM, ĭ. n. Digeſt. *Een tafelſchrage.*

TRĀVĬO, ās, ārĕ. Lucret. *Zie* Tranſeo.

TRĀVŎLO. *Zie* Tranſvolo.

TRĔCĔNĪ, æ, ă. Liv. *Drie honderd.*

TRĔCENTĪ, æ, ă. Cic. *Drie honderd.*

TRĔCENTĬĒS. adv. Catul. *Drie honderd malen, reizen, keeren, werven.*

TRĔCHĔDĪPNĂ, ōrūm. n. plur. Juven. *Een tabbaard, die de ouden op gaſtmalen droegen.*

TRĔDĔCĬĒS. adv. Cic. *Dertien malen, reizen, keeren, werven.*

TRĔDĔCĬM. plur. indecl. omn. gen. Liv. *Dertien.*

TRĔMĔBŬNDŬS, ă, ūm. Cic. *Bevende, zidderende.*

TRĔMĔFĂCĬO, ĭs, fēcī, factūm, făcĕrĕ. Virg. *Doen beven of zidderen.*

* Tremefacere olympum. Virg. *Den hemel doen beven.*

TRĔMENDŬS, ă, um. Ovid. *Vreeſſelyk, ontzagchelyk,* van perſonen geſproken.

* Tremendus. Hor. *Vervaarlyk, ſchrikkelyk, yſſelyk, naar,* van een plaats, enz.

TRĔMENS, o. g. Virg. *Bevende, zidderende.*

TRĔMĪSCO, ĭscĭs, ĭscĕrĕ. Virg. *Beven, zidderen, bevreeſd zyn.*

* Tremiſco. Ovid. *Beven, dreunen, daveren,* van de aarde, enz. geſproken.

TRĔMO, ĭs, trĕmŭī, trĕmĕrĕ. Cic. *Van vreeze beven, zidderen.*

* Tre-

Digitized by Google

* Tremere. Ovid. *Beven, dreunen, daveren*, van de aarde, enz. gesproken.
TRĔMŎR, ōris. Cic. *Bevinge, zidderinge*, door vreeze.
Invasit me tremor. Ovid. *Het beven heeft my bevangen.*
* Tremor soli. Sen. Ph. *Bevinge van de aarde.*
* Tremor stellarum. Lucret. *Flikkeringe, glinsteringe der starren.*
Dum tremor est clarus. Lucret. *Terwyl de starren helder flikkeren, schynen.*
TRĔMŬLŬS, ă, ūm. Ter. Ovid. Plin. H. *Bevende*, gelyk oude luiden.
* Cantus tremulus. Hor. *Een bevend gezang. Een gezang, met een bevende keel gezongen.*
* Cometa tremulus. Cic. *Een schynende, blinkende, flikkerende staart starre.*
TRĔPĬDANTĔR. adv. Cæs. Suet. *Al bevende of zidderende: met groote vreeze.* Men zegt *Trepidantius.*
Trepidanter agere. Cæs. *Met vreeze handelen, iets met een benaaud hert doen.*
TRĔPĬDĀTIO, ōnis. f. Liv. *Bevinge, zidderinge van vreeze, vreeze.*
* Trepidatio nervorum. Sen. Ph. *Bevinge der pezen of zenuwen.*
TRĔPĬDE. adv. Liv. *Al bevende of zidderende, met vreeze.*
TRĔPĬDO, ās, āvi, ātum, āre. Cæs. *Beven, zidderen van vreeze: zeer bevreesd, vervaard, of benaaud zyn.*
Pectus mihi trepidat. Pers. *Het hart klopt my in 't lyf.*
* Trepidare tota civitate ad excipiendum Annibalem. Liv. *De gantsche stad in rep en roeren zynde om Annibal te ontfangen.*
TRĔPĬDŬLŬS, ă, ūm. Plaut. *Eenigzins bevende van schrik, bevreesd, wat benaaud.*
TRĔPĬDŬS, ă, ūm. Liv. *Bevende, zidderende van vreeze.*
* Trepida vita. Tac. *Een onzeker, ongewis, twyffelagtig leven.*
* Trepida in re. Liv. *In een wacchtelyke, gevaarlyke tyd of toestand van zaken.*
TRĔPŎNDO. indecl. Quintil. *Drie penden.*
TRĔS. m. & f. trĭa. n. Cic. *Drie.*
TRĔSSIS, is. m. Varr. *Een stukje geld van drie Roomsche asses.*
TRĔSVĪRI, trium virorum. m plur. Plaut. Cic. *Zie* Triumviri.
TREVĪRI, ōrum. m. plur. Liv. *Trier*, een stad in Hoogduitschland.
TRĬĂNGŬLĀRIS, is. m. & f. ă. ĕ, is. n. Colum. *Driehoekig.*
TRĬĂNGŬLUM, i. n. Cic. A. Gell. *Een driehoek.* Men verstaat'er *Schema* onder.
TRĬĂNGŬLŬS, ă, um. Colum. Celsi. *Driehoekig, van een driehoek.*
Triangulâ formâ cutem excindere. Celsi. *Het vel op een driehoekige wyze uitsnyden.*
TRĬĀRĬI, ōrum. m. plur. Liv. *Oude en best geoefende krygsknegten, die men bewaarde om in een veldslag den uitersten schok uit te staan.*
TRĪBĂCCĂ mărgărītă. f. Petr. *Een oorhangsel met drie paarlen.*
TRĪBRĂCHYS. Quintil. τρίβραχυς. *Een voetmaat in de digtkunde, van drie korte letter-grepen, gelyk anima.*
TRĪBŪĀRĬŪS, ă, ūm. Cic. *Van een gild hoofdman of wykmeester, van een gilde of wyk, daar toe behoorende.*
TRĪBŪLĂ, æ. f. Colum. *Een dorsch wagie, om 't kore van 't kaf te scheiden.*
TRĪBŪLIS, is. m. & f. Cic. Ter. *Van een en 't zelve gilde of wyk.*
* Tribulis conviva. Hor. *Een geringe gast.*
TRĪBŪLUM, i. n. Varr. *Zie* Tribula.
TRĪBŪLŬS, i. m. Plin. H. τρίβολος. *Zeker distel met drie spitse punten: ook, een voet-angel of mink-yzer.*
TRĪBŪNĀL, ālis. n. Cic. *Een regterstoel, een vierschaar.*
* Tribunal. Vitruv. *De trappen rondom een altaar.*
TRĪBŪNĀTŬS, ūs. m. Cic. *Gild-hoofdmanschap, wykmeesterschap: het ampt, of de waardigheid van wykmeester, of volks-beschermer.*
TRĪBŪNĪTĬŪS, ă, ūm. Cic. *Van een wykmeester, of volksbeschermer.* Sommigen schryven *Tribunicius.*
Vir Tribunitius. Cic. *Een man die wykmeester is geweest.*
TRĪBŪNŬS, i. m. Cic. *Een wykmeester, gemeensman, of volksbeschermer.* Zeker amptman te Rome, die de voorregten van 't gemeene volk in alles moest voorstaan en handhaven. Men voegt'er nu en dan *Plebis* by.
Tribunus militum *of* militaris. Cic. *Een Veldmaarschalk.*
TRĪBŬO, is, ŭi, tributum, tribŭĕre. Cic. *Geven.*
Ve bonorum laudem alicui tribuere. Cic. *Iemand lof met woorden geven.*
Suum cuique tribuere. Cic. *Een yder het zyne geven.*
* Alicui aliquid tribuere. Cic. *Iemand iets toeschryven.*
* Multa alicui tribuere. Cic. *Iemand veel toegeven, veel agtinge voor iemand hebben.*
* Iis multum tribuebat. Cic. *Hy hadde veel agtinge of verbindigheid voor hen.*
* Fidem sensibus tribuere. Cic. *Zyn zinnen geloof geven, gelooven.*
* In duas partes tribuere. Cic. *In twee deelen verdeelen.*
* Misericordiam alicui tribuere. Cic. *Barmhartigheid jegens iemand gebruiken, aan iemand toonen.*
* Tribuere operam Reipublicæ. Cic. *Zyn dienst voor den Staat besteden.*
* Priores partes in scribendo alicui tribuere quàm alteri. Cic. *Aan iemand de overhand in 't schryven boven een ander, of den voorrang toeschryven.*
* Silentium orationi alicujus tribuere. Cic. *Iemands vertoog met stilzwygendheid aanhooren.*
* Multum temporis discendi causâ tribuere. Cic. *Veel tyd besteden om te leeren.*
Valetudini aliquid tribuere. Cic. *Zyn ziekte iets toegeven:* men kan ook zeggen, *zyn ziekte iets toeschryven.*
* Veniam tribuere. Quintil. *Vergiffenisse verleenen.*
TRĪBŬS, ūs. m. Cic. *Een stam.* Het Roomsche volk wierd in 't eerst in drie stammen of *Tribus* verdeelt, die naderhand tot vyfendartig zyn aangegroeid.
TRĪBŪTĀRĬŪS, ă, ūm. Plin. H. *Schattinge onderhoorig, onderworpen of betalende.*
TRĪBŪTIM. adv. Cic. *Met stammen, van stam tot stam.*
TRĪBŪTIO, ōnis. f. Cic. *Verdeelinge.*
Tributio fieri debet pro rata parte. Ulp. *De verdeelinge moet na evenredentheid geschieden.*
TRĪBŪTUM, i. n. Cic. *Een schattinge.* Daar waren tweederhande schattingen, eene op landeryen en goederen, de tweede op personen.
TRĪCÆ, ārum. f. plur. Plaut. *Vodderyen, wispeltuiten, leuren en zeuren.*
* Tricæ. Cic *Beletselen, belemmeringen.*
TRĪCENĀRĬŪS, ă, ūm. Front. *Van dertig daagen, voets, enz.*
TRĪCENI, æ, ă. Martial. *Dertig.*
* Triceni tauri. Hor. *Dertig stieren, of bullen.*
TRĪCENTENI, æ, ă. Colum. *Driehonderd.*
TRĪCENTIES. adv. Mart. *Driehonderd malen, reizen, werven, keeren.*
TRĪCEPS, cipĭtis. omn. gen. Cic. *Driehoofdig, drie hoofden hebbende.*
TRĪCĒSSIS, is. m. Varr. *Een stukje geld, van dertig Romeinsche Asses.*
TRĪCESĬMŬS, ă, ūm. Cic. *De dertigste.*
Tricesimo quoque die. Cic. *Op yder dertigste dag.*
‡ TRĪCHĂLCUM, i. n. Vitruv. τρίχαλκον. *Het vierde deel van een obolus.*
TRĪCHĪLĂ, æ. f. Colum. *Een wynstok-priool, een wynstok over een muur of dak geleid.*
TRĪCHĪLUM, i. n. g. Col. *Een soort van vat met drie hokken, daar 't water, enz. uitloopen kan.*
TRĪCHĪĂS, ădis. f. *of* TRĪCHĪAS, æ. m. Plin. H. *Zeker zeevisch e.*
TRĪCHĪTĪS, is. f. Plin. H. *Een soort van Alsem.*
TRĪCHŌMĂNĒS, is. n. Plin. H. τριχόμανες. *Wederdood, rondsteen-kruid.* Zeker kruid, anders *Polytrix* genoemd.
TRĪCHŌRUM, i. n. Stat. τρίχωρον. *Een gebouw in vier woonplaatsen verdeeld.*
TRĪCĬĒS. adv. Cicer. *Dertig malen, reizen, werven, keeren.*
TRĪCLINĬĀRCHES, æ. m. Petron. *Een opzigter van de tafel, hofmeester.*
TRĪCLINĬĀRIS, is. m. & f. ārĕ, is. n. Varr. *Van een tafel, daar toe behoorende.*
TRĪCLINĬĀRĬŪS, ă, ūm. Varr. *Zie* Triclinaris.

* TRĪ-

Digitized by Google

* TRĪCLINĀRĪUM, ĭī. n. Varr. *Een eetzaal.* Men verſtaat'er *Conclave* onder.

TRĪCLINĬŪM, ĭī. n. Varr. *Drie bedden*, rondom een tafel geſpreid, om op te eten.

* Triclinium. Cic. Varr. *De eetzaal*, alwaar de drie tafelbedden ſtonden.

† TRĪCO, ōnĭs. m. Lucil. *Een werkop, een verſchil- of krakkeelzoeker, een gemelyke aar.*

TRĪCŌCCŪS, ĭ. m. g. Plin. *Een ſoort van zonne-bloem.*

TRĪCOSŪS, ĭ. m. Lucil. *Zie* Trico.

TRĪCŎR, ārĭs, ātŭs sŭm, ārī. Cic. *Den tyd in of met wisjewasjes, of vodderyen doorbrengen, verſlyten.*

TRĪCŎRNĬS, ĭs. m. & f. nĕ, ĭs. n. Plin. H. *Drie hoornig, drie hoornen hebbende.*

*** TRĪCŎRPŎR, ŏrĭs. omn. gen. Virg. *Drie lyvig, drie lighamen hebbende.*

TRĪCŪSPĬS, ĭdĭs. m. & f. Ovid. *Drie puntig, drie punten of ſpitſen hebben.*

Polito tricuſpide telo mulcet aquas rector pelagi. Ovid. *De koning of voogd van de zee*, dat is, *Neptunus zyn drietandige, of driepuntige gaffel nedergezet hebbende, ſtilt de wateren of baren.* Hoewel *Tricuſpis* hier als *neutrum* ſtaat, zoo is het egter niet geraden te zeggen *Tricuſpis telum* in *nominativo.*

TRĪDENS, ēntĭs. omn. gen. Virg. *Drie tandig, drie tanden hebbende.*

* Tridens. m. Plin. H. *Allerhande tuig of geweer met drie tanden of punten.*

* Tridens. Virg. *De drie tandige vork of gaffel van Neptunus.*

** TRĪDENTĬFĔR, ă, ŭm. Ovid. *Een drie tandige gaffel dragende.*

** TRĪDENTĬGĔR, ă, ŭm. Ovid. *Idem.*

TRĪDENTŪM, ĭ. n. *Trente*, een Hoogduitſche ſtad in 't Graafſchap Tirol.

TRĪDŬUM, ĭ. n. Cic. *De tyd van drie dagen.*

TRĪENNĬUM, ĭī. n. Cic. *De tyd van drie jaren.*

TRĪENNĬS, ĭs, ĕ. & TRĪENNĀLIS. *Drie jaren oud, van drie jaren.*

TRĪĒNS, ēntĭs. m. Juven. *Een ſtuk geld*, een derde van een Romeinſche *As* waardig.

Triens. Cic. *Het derde deel van alles wat het zy.*

TRĪENTAL, is, n. g. Perſ. *Een ſoort van vat*, houdende een derde van een *Sextarius.*

TRĪENTĀLIS, ĭs. m. & f. ălĕ, ĭs. n. *Van vier duimen in 't vierkant.*

TRĪĒRARCHŪS, ĭ. m. Cic. *Een galey- of roeiſchip-voogd.*

** TRĪĒTĒRĬCŪS, ă, ŭm. Stat. Ovid. *Dat yder derde jaar gevierd word.* Sprekende van zekere offerhanden.

TRĪĒTĒRĬS, ĭdĭs. f. Stat. Martial. *De tyd van drie jaren.*

TRĪFĀRĬAM. adv. Liv. *Op drie manieren, of wyzen.*

* Trifariam. Suet. Liv. *In drie deelen.*

TRĪFAŬX, cĭs. omn gen. Virg. *Drie kelen of ſtroten hebbende.*

TRĪFĔR, ă, ŭm. Colum. *Drie malen in een jaar dragende.* Van zekere wynſtokken geſproken.

TRĪFĬDŬS, ă, ŭm. Ovid. *Op drie plaatſen geſpleten, gekloofd, of gekliefd.*

Flamma trifida. Ovid. *Den blixem.*

TRĪFŎLĬŬM, ĭī. n. Plin. H. *Klaverblad.*

TRĪFŌRMĬS, ĭs. m. & f. mĕ, ĭs. n. Hor. *Van drie gedaantens, drie gedaantens hebbende.*

Diva triformis. Hor. *Diana.* Om dat zy onder drie namen wierd aangebeden, te weten van *Luna, Diana*, en *Proſerpina.*

TRĪFŪR, trĭfūrĭs. Plaut. *Een gaandief, een groote dief.*

TRĪFŪRCĬFĔR, ĭ. m. Plaut. *Een drie dubbele galgbrok, of galgen-aas.*

TRĪFŪRCŪS, ă, ŭm. Colum. *Drie verken of punten hebbende.*

TRĪGÆ, ārŭm. f. plur. Varr. *Drie paarden nevens malkander ingeſpannen.*

TRĪGĀRĬUM, ĭī. n. Plin. H. *Een plaats alwaar de wagens met drie paarden lupen.*

TRĪGĀRĬUS, ĭī, m. g. Plin. *Een voerman van een wagen met drie paarden nevens een geſpannen.*

TRĪGĔMĪNI, ōrŭm. m. plur. Colum. *Drielingen gebroeders, drie broeders van eene dragt.*

TRĪGEMMĬS, ĭs. m. & f. mĕ, ĭs. n. Colum. *Drie knoppen, of borten hebbende.*

TRĪGESĬES. adv. Vitruv. *Dertig malen, reizen, werven, keeren.*

TRĪGESĬMŬS, ă, ŭm. Cic. *De dertigſte.*

TRĪGĪNTĀ. plur. indecl. omn. gen. Cic. *Dertig.*

TRĪGLYPHŬS, ĭ. m. Vitruv. *Driedubbel loofwerk aan timmeraadjes.*

TRĪGŌN, ōnĭs. m. Martial. *Een ſoort van bal, waar meda drie perſonen in een driehoek ſtaande, ſpelden.*

TRĪGŌNĀLĬS, is. m. & f. g. le, is. n. g. Matt. *Driehoekig.*

TRĪGŌNĬŪS, ă, ŭm. Hygenus Cromatic. de Caſtramet. *Driehoekig, met of in drie hoeken geſet.*

TRĪGŌNŬM, ĭ. n. Varr. *Een driehoek.*

TRĪGŌNŬS, ĭ. m. Vitruv. *Idem.*

Trigonum paribus lateribus & intervallis. Vitruv. *Een driehoek met even groote en wyde zyden en tuſſen-wydtens.*

Eſſe in trigono. Vitruv. *In een driehoek ſtaan.* Van zekere ſtarren geſproken.

TRĪGŌNŬS, ă, ŭm. Manil. *Driehoekig.*

TRĪLĪBRĬS, ĭs. m. & f. brĕ, ĭs. n. Hor. *Van drie ponden: drie ponden zwaar, of wegende.*

TRĪLĪNGUĬS, ĭs. m. & f. guĕ, ĭs. n. *Drie tongen hebbende.*

** TRĪLIX, lĭcis. m. & f. Virg. *Van of met drie byzondere draden geweven.*

TRĪMĀTŬS, ūs. m. Colum. *D'ouderdom van drie jaren.*

Trimatum explere. Colum. *Drie jaren vervullen, bereiken.*

TRĪMESTRĬS, ĭs. m. & f. trĕ, ĭs. n. Plin. H. *Van drie maanden, drie maanden oud, of durende.*

Trimeſtres aves. Plin. H. *Vogelen, die men maar drie maanden lang ziet.*

Trimeſtre triticum. Plin. H. *Zeker koren, dat in drie maanden rypt word.*

TRĪMĔTĔR, trĭă, trŭm. Hor. *Van drie gedigtmaten.*

Verſus trimeter. *Een vaars van drie gedigtmaten.* Sprekende van een *jambus* van zes *pedes.*

TRĪMŎDĬA, æ. f. Colum. *Een ſoort van vat, houdende drie koorn maten.*

TRĪMŬLŬS, ă, ŭm. Petron. *Drie jarig, drie jaren oud, van drie jaren.*

TRĪMŬS, ă, ŭm. Colum. Hor. *Idem.*

TRĪNĔPŌS, ōdĭs, m. g. Paul. Jur. *Een meer het after na neef.*

TRĪNŎCTĬĀLĬS, ĭs. m. & f. ălĕ, ĭs. n. Martial. *Drie nagten na malkander durende.* Trinoctiale domicænium. *Het houden van 't avondmaal t' huis drie nagten na malkander.*

TRĪNŌCTĬŬM, ĭī. n. Valer. Max. *De tyd van drie nagten.*

TRĪNŌDĬS, ĭs. m. & f. dĕ, ĭs. n. Ovid. *Van of met drie knoopen, drie knoopen hebbende.*

TRĪNŪNDĪNŬM, ĭ. n. Cic. *Drie markt dagen.*

TRĪNŬS, ă, ŭm. Cæſ. Trinis catenis vinctus. Cæſ. *Met drie ketenen gebonden.*

Trinis hybernis hiemare. Cæſ. *In drie winter leger plaatſen overwinteren.*

TRĪŌBŎLŬM, ĭ. n. Plaut. *Een ſtukje geld van drie oboli.*

Negat ſeſe debere tibi triobolum. Plaut. *Hy ontkent of loochent dat hy u een penning of duit ſchuldig is.*

Homo trioboli. Plaut. *Een vent die geen duit waardig is, een ſchurk, ſiels, of ſchoelje, of vagebond.*

TRĪŌNES, ŭm. m. plur. Martial. *De wagen van het geſtarnte den beer.*

TRĪŌRCHES, ĭs. m. g. Plin. *Een drie kloot*, Een ſoort van havik, *Buteo* by de Latynen genoemd.

† TRĪPARCŪS, ă, ŭm. Plaut. *Zeer of over ſpaarzaam, of zuinig: gierig.*

TRĪPARTĪTŌ. adv. Cic. Colum. *In drie deelen.*

Bona dividit tripartitò. Cic. *Hy verdeelt zyne goederen in drie deelen.*

Urbem tripartitò aggreditur. Liv. *Hy taſt de ſtad op drie plaatſen aan.*

TRĪPARTĪTŬS, ă, ŭm. Cic. *In drie deelen gedeeld.*

TRĪPĀTĪNŬM, ĭ. n. Plin. H. *Opdiſſching of geregt van drie ſchotelen.*

TRĪPECTŌRŬS, ă, ŭm. Lucret. *Drie borſten hebbende.*

Tripectora vis Gerionæ. Lucret. *De kragt van Geridon die drie boven lyven hadde.*

TRĪPĔDALĬS, ĭs. m. & f. ălĕ, ĭs. n. Liv. *Van drie voeten, drie voetig.*

Digitized by Google

TRIPĔDANĔUS, ă, ūm. Colum. Idem.
Altitudo tripedanea. Colum. *Een hoogte van drie voeten.*
TRIPĔRTITO, & TRIPĔRTĪTŪS. *Zie* Tripartito *en* Tripartitus.
TRIPĔS, ĕdis. omn. gen. Liv. *Drie voeten hebbende, drievoetig.* Tripes mensa. Hor. *Een tafel met drie voeten, een drievoetal.*
TRIPLEX, icis. omn. gen. Cic. *Drie dubbel, drievoudig, of drievuldig.*
Illi robur & æs triplex circa pectus erat. Hor. *Hy was een hartvogtig en onvertzaagt man.*
Probandi ratio triplex. Cic. *Driederhande maniere om te bewyzen.*
Deæ triplices. Ovid. *De drie schikgodinnen, de drie godinnen Parcæ.*
TRIPLICĀTŪS, ă, ūm. Plin. H. *Driemaal vermeenigvuldigd, of drie dubbel.*
TRIPLICO, ās, āre. Plin. *Drie malen verdubbelen.*
TRIPLŪS, ă, ūm. Cic. *Drie voudig, drievuldig, drie dubbel.*
TRIPŎLIS, is. f. *Tripoli.* Men vind verscheide steden van deze naam, de vermaardste zyn Tripoli in Barbarye, het oude Tripoli, en Tripoli in Syrie.
TRIPŎLIUM, ii. n. g. Plin. *Zeeflerre kruid.*
TRIPTŌTŪS, ă, ūm. τριπτωτος. Palæmon. in Art. Gramm. *Dat maar drie casus heeft,* van een nomen gesproken.
TRIPŪDIO, ās, āvi, ātum, āre. Cic. *Dansen, trippelen.*
TRIPŪDIUM, ii. n. Catul. Liv. *Dansinge, gedans, trippeldans.*
TRIPŪS, ŏdis. m. Cic. τρίπους. *Een drievoet, een soort van drievoetige tafel in den tempel van Apollo.*
TRIQUĒTRUM, i. n. g. Plin. *Een driehoek.*
TRIQUĒTRŪS, ă, ūm. Colum. *Driehoekig, drie hoeken hebbende.*
Insula naturâ triquetra. Cæs. *Een eiland uit de nature driehoekig.*
TRIRĒMIS, is. f. Cic. *Een roeischip,* vulgò, *galey met drie ryen riemen.*
TRISSĀGO, ĭnis. f. Plin. H. *Opstaande bethangel, gamanderlyn.* Zeker kruid.
TRISTĬCŪLUS, ă, ūm. Cic. *Eenigzins of een weinig bedroefd, droevig, treurig.*
*** TRISTĬFICUS, ă, ūm. Poët. apud Cic. *Bedroefd, of droevig makende.*
TRISTIS, is. m. & f. tē, is. n. Cic. *Bedroefd, droevig, treurig,* van personen. Men zegt *tristior* en *tristissimus.*
* Tristis. Hor. Virg. *Droevig, bedroefd, treurens waardig, rampzalig, ellendig.* Van zaken.
* Tristis. Cic. *Somber, zwaarmoedig.*
Triste dicendi genus. Cic. *Een sombere, zwaarmoedige maniere van spreken.*
* Tristis. Lucil. *Vergramd, gram, toornig.*
Timeo ne sit mihi tristior. Lucil. *Ik vreeze dat hy op my vergramd of verstoord is.*
* Tristis succus. Virg. *Een buttere, onaangename vogt of sap.*
TRISTĬTIA, æ. f. Cic. *Bedroefheid, druk.*
* Temporum tristitia. Cic. *Ongeluk, rampe, ellende der tyden.*
TRISŬLCUS, ă, ūm. Virg. *Van of met drie punten of spitsen: drie puntig, drie punten hebbende.*
TRISYLLĂBUS, ă, ūm. Varr. Quintil. *Van drie letter greepen.*
TRITĂVIA, æ. f. g. *Een meer bet over oud groot moeder.*
TRITĂVUS, i. m. Plaut. *Een meer bet over oud groot vader.*
TRITĬCĔUS, ă, ūm. Virg. *Van tarw.*
TRITĬCUM, i. n. Cic. *Tarw.*
TRITŌN, ōnis. m. τρίτων. *De trompetter Triton onder de zeegoden van de Poëten. Een zeegedrogt.*
TRITŌR, ōris. m. Plin. H. *Een warrewryver.*
Tritor stimulorum. Plaut. Een verwyt by Plautus aan een slaaf, als of men zeide, *gy bederver der roeden.*
TRITŪRA, æ. f. Colum. *Dorsinge van't koren.*
TRITŪS, ūs. m. g. Plin. *Wryving van't een tegen't ander.*
TRITŪS, ă, ūm. Plin. H. *Gestamt, aan stuk gewreven, ook versleten, gemeen.* Catullus zegt *Tritius,* meer gemeen of gebruikt.
Area trita frugibus. Ovid. *Een vloer daar koren op gedorst is.*
* Iter tritum. Cic. *Een gebaande, gemeene weg.*
* Vestis trita. Horat. *Een verslete kleed.*
* Verba trita Romæ. Cic. *Woorden die te Rome in zwang gaan, of in gebruik zyn.*
Nomen illud Græcum tritum est pro Latino. Cic. *Dat Griksch woord is gemeenlyk in't Latyn gebruikt.*
* Tritum sermone proverbium. Cic. *Een gemeen, bekend, oud spreekwoord.*
* Tritiores manus ad ædificandum perfecerunt. Vitruv. *Zy hebben hunne handen bequamer tot het bouwen gemaakt.*
TRIVĔNEFĪCA, æ. f. g. Plaut. *Een groote toovere.*
TRIVĬĂLIS, is. m. & f. ălĕ, is. n. Suet. *Gering, gemeen, slegt.*
Carmen triviale. Juven. *Een straat liedje of deuntje.*
* Trivialis scientia. Quintil. *Een gemeene wetenschap.*
TRIVIUM, ii. n. Cic. *Een driesprong, daar drie wegen by een komen.*
TRIUMPHĀLIS, is. m. & f. ālĕ, is. n. Cic. *Van een zegeprælinge,* daar toe behorende.
Currus triumphalis. Plin. H. *Een wagen om in zegeprael mede te ryden.*
Porta triumphalis. Cic. *Een zegepraal-poort, zegepraal-boog, triumfpoort.*
Vir triumphalis. Suet. *Een man die gezegepraald heeft.*
TRIUMPHĀTUS, ă, ūm. Virg. *Daar men over gezegepraalt heeft.*
Omnia à Cornelio Balbo triumphata. Plin. H. *Cornelius Balbus heeft over alles gezegepraalt.*
TRIUMPHĀTUS, ūs. m. Plin. H. *Zegeprælinge.*
TRIUMPHO, ās, āvi, ātum, āre. Cic. *Zegepralen.*
Bis Consul triumphavit. Cic. *Hy heeft burgermeester zynde, twee malen gezegepraalt.*
* Triumphavit hostes. Plin. de Vir. Illust. De hostibus. Cicer. *Hy heeft over de vyanden gezegepraalt, hy heeft den zegen over de vyanden bevogten.*
* Triumphare. Cæs. *Zeer verheugd of blyde zyn: van blydschap of vreugde opspringen.* Men voegt'er nu en dan *Gaudio* by.
In hoc ipso triumphat oratio mea. Cic. *Hier in zegeprael myn vertoog.*
TRIUMPHUS, i. m. Cic. *Zegeprælinge.* Zekere pragtige en plegtige inhalinge van een Veldheer die den Vyand overwonnen heeft.
Aliquem per triumphum ducere. Cicer. In triumpho. Plin. *Iemand zegepralende of in zegeprael geleiden, vertellen.*
TRIUMVIR, iri, m. g. Cic. *Een drie man, een der drie opper Regenten van Rome.*
TRIUMVIRĀLIS, is, e. Hor. *Van een drie man.*
TRIUMVIRĀTUS, ūs. m. g. Liv. *Het driemanschap, de waardigheid van drieman.*
TRIUNCIS, is, e. Plin. *Van drie oncen.*
TRŎCHÆUS, i. m. Cicer. τροχαῖος. *Een pes prosodiæ van twee lettergreepen, de eerste lang, en de tweede kort, gelyk* Sērmŏ.
TRŎCHILUS, i. m. Plin. H. *Een winter koningje.* Zeker klein vogeltje.
TRŎCHISCUS, i. m. Cels. τροχίσκος. *Een rond amezeyn balletje, of koekje.*
TRŎCHLEA, æ. f. Vitruv. *Een winde, een katrol.*
* Trochleis pituitam adducere. Quintil. *Het spreekzel of de slymen als met een katrol,* dat is, *met groote moeite ophalen.*
TRŎCHULUS, i. m. g. Plaut. *Een hoepje.*
TRŎCHUS, i. m. Hor. *Een hoep,* daar de kinderen mêe spelen.
TRŎJA, æ. f. Virg. *Troie,* een stad in klein Asie.
TRŎPÆUM, i. n. Cic. *Een zege teeken, teeken van overwinninge.* Sommigen schryven *Trophæum.*
TRŎPÆUS, i. m. Suet. *Een persoon die by een zieke waakt, dien de slaap schadelyk is, om hem wakker te houden, door omkeeren, enz.*
Venti tropæi. Plin. H. *Winden die uit de zee te rug waayen.*
‡ TRŎPICUS, i. m. Hygin. Poët. *De zonne keer kring.*
TRŎPIS, idis, f. g. Mart. *De bodem of de kiel van het schip.*
TRŎPUS, i. m. Quintil. τρόπος. *Een woord wisselinge in de Redenryk konst.*
TRŌSSŬLUS, i. m. Sen. Ph. *Een persoon die zig met opschik, poederd, enz. Een salot jonkertje.*
TRŪA, æ. f. Varr. *Een vat met een gat daar't water door lept.* Anderen zeggen, *een pot lepel, om't gekookte te roeren.*

Digitized by Google

TRŪCIDĀTĬO, ōnis. f. Cicer. Celſ. *Moord, vermoordinge.*

TRŪCIDO, ās, āvī, ātum, āre. Cic. *Moorden, vermoorden, dooden.*

* Trucidari fœnose. Cic. *Door woeker opgegeten, verſlonden worden.*

* Verbis gravibus trucidari. Cic. *Door zware of hevige ſcheldwoorden beladen worden.*

TRŪCTĀ, æ. Plin. *Een ſoort van viſch gelyk een zalm.*

TRŪCŪLENTĒR. adv. Cic. *Wreedelyk.* Men vind *Truculentius* in Cicero.

TRŪCŪLENTŪS, ă, ūm. Cic. *Wreed*, men zegt *truculentior* en *truculentiſſimus.*

Æquor truculentum. Catul. *Een onſtuimige, wilde, woedende zee.*

Facinus truculentiſſimum. Auct. ad Her. *Een zeer wreed, over ſnood ſchelmſtuk.*

TRŪDĒS, is. f. Tac. *Een ſtok of boom om een ſchip, enz. voort te ſtooten, ook, een tuig om iets ter neder te ſtooten.*

TRŪDO, is, trūsī, trūsūm, trūdĕre. Plaut. *Hard ſtooten, duwen.*

Fallacia alia aliam trudit. Ter. *Het eene bedrog ſtuurt het ander voort.*

Truditur dies die. Hor. *De dagen volgen malkander.*

Trudi ad mortem. Cic. *Ter dood geleid of gevoert worden.*

TRŪLLĂ, æ. f. Varr. *Een lepel, een pot lepeltje.*

* Trulla. Martial. *Een waterpot, pispot, kamerpot.*

* Trulla. Cic. *Een drinkkop.*

* Trulla. *Een trumeel.* Men vind geen bewys van deze beteekening, maar dewyl Vitruvius *Trullisſare*, dat is, *met kalk enz. over pleiſteren*, gebruikt, gelooft men dat dit woord in dien zin kan worden gebruikt.

TRŪLLĔUM, ī. n. Varr. *Een bekken*, om de handen in te waſſen.

TRŪLLĬSSĀTĬO; ōnis. f. *Bepleiſteringe, overſtrykinge met kalk, enz.*

TRŪLLĬSSO, ās, āvī, ātum, āre. Vitruv. *Met kalk, enz. bepleiſteren, overſtryken.*

Trulliſſare imum cœlum cameræ. Vitruv. *Het onderſte gewelf van een kamer met kalk, enz. bepleiſteren, over ſtryken.*

Paries teſtâ cum calce trulliſſetur. Vitruv. *Laat de muur met ſchelpen en kalk beſtreken worden.*

TRŪNCĀTŪS, ă, ūm. Plin. J. *Geknot, verminkt, afgeſneden.*

TRŪNCO, ās, āvī, ātum, āre. Valer. Flacc. *Knotten, verminken, afſnyden, afhouwen, of kappen.*

Truncare faciem ſuam. Front. *Zyn aangezigt ſchenden.*

TRŪNCŪLŪS, ī. m. Celſ. *Een ſtukje vleeſs uit een grooter geſneden.*

TRŪNCŪLĪ, ōrūm. m. plur. Celſ. *De uiterſte leden, die men buitenwaarts kan afkappen, gelyk als de pooten, ooren, vlerken van beeſten die men eet.*

TRŪNCŪS, ī. m. Cic. *De ſtam of romp van een boom.*

* Truncus corporis. Virg. *De romp van een lighaam.*

* Truncus. Cic. *Een dommekragt, een dom, bot, plomp menſch.*

* Truncus columnæ. Vitruv. *Het onderſte vierkant van een pilaar naaſt de grondſteg.*

TRŪNCŪS, ă, ūm. Colum. *Geknot, verminkt, afgehouwen, afgekapt, afgeſneden.*

TRŪO, ōnis, f. g. *Idem quod* onocratalus.

TRŪO, ās, āre. Cæſaub. *Iets met de potlepel roeren.*

TRŪSĀTĬLĬS, is. m. & f. lĕ, is. n. A. Gell. *Dat men omdraait.*

Truſatilis mola. A. Gell. *Een mole, die men met handen omdraait, een handmole.*

TRŪTĪNĂ, æ. f. Cic. *Een ſchaal, weegſchaal, een goudswigt.*

* Trutina. Cic. *Een oordeel of gevoelen.*

Popularis trutina. Cic. *Het oordeel van 't gemeene volk.*

Penſari eâdem trutinâ. Hor. *In de zelve ſchale gewogen worden.*

TRŪTĬNO, ās, āre. Jeron. & TRŪTĬNŌR, āris, ātus sum, āri. Perſ. *Iets onderzoeken, navorſchen, overwegen*, in den oneigen zin: *eigentlyk, iets wegen.*

TRŪX, trūcis. omn. gen. Cic. *Wreed, woeſt, wild.*

Truces oculi. Cic. *Wreede, vervaarlyke, zeer ſtraffe oogen.*

* Venti truces. Plin. H. *Vervaarlyke, ſchrikkelyke, geweldige winden.*

TRYBLĬUM, ĭī. n. Plaut. Varr. τρύβλιον. *Een ſchotel.*

TRYXĂLIS. Plin. *Een ſoort van ſprinkhaan.*

TŪ, tūī, tĭbī, tē. Cic. *Gy.* Het gebruik van dit *pronomen* is nu en dan nadrukkelyk en cierlyk, gelyk als, *obſecro te mea tu nutrix: Ik bidde u ô gy myne voeſter.*

Tune ille Æneas? Virg. *Zyt gy die Æneas?*

Egone? A. Tu tu. Ter. *Ik? A. Jagy, gy zelve.*

TŪĀTIM. adv. Plaut. Jam tuatim facis. Plaut. *Gy doet na uw gewoonte.*

TŪBĂ, æ. f. Cic. *Een trompet.*

Belli civilis tuba. Cic. *De ſtoker, bellhamel, oorzaak van den inlandſchen oorlog.*

* Tuba. Vitruv. *De looden buis of pyp van een pomp.*

TŪBĀRĬUS, ĭī, m. g. Calliſt. *Een trompetmaker.*

TŪBĔR, ĕris. n. Plin. H. *Varkens brood, een aard-appel.*

* Tuber. Tex. *Allerhande gezwel, buil, of bult.*

Colaphis tuber eſt totum caput. Tex. *Myn gantſche hoofd is vol builen van de vuiſtſlagen.*

* Tuber. Plin. H. *Een ſoort van gezwel*, in de baſt der boomen, die men voor een quaſt zonde nemen.

TŪBĔR, ĕris. f. Colum. *Een ſoort van boom die zeer kleine vrugten draagt.*

* Tuber. m. Martial. Suet. *De vrugt van die boom.*

TŪBERCŪLŪM, ī. n. Celſ. *Een gezwelletje, bultje, of bultje.*

TŪBĔRŌ, ās, āre. *Uitbuilen, uitbulten.*

TŪBĔRŌSĪSSĬMŪS, ă, ūm. Tuberoſiſſima frons. Petron. *Een zeer hoog voorhoofd.* Hy ſpreekt van een kaal oud man.

TŪBĬCĔN, ĭnis. m. Ovid. *Een trompetter.*

TŪBŪLĀTŪS, ă, ūm. Plin. H. *Gelyk een buis geboord.*

TŪBŪLŪS, ī. m. Varr. *Een buinje of pypje.*

Tubuli fictiles. Vitruv. *Buisjes of pypjes van pottebakkers gemaakt.*

† TŪBŪRCĬNŌR, āris, ātus sum, āri. Plaut. *Opſlokken, gulziglyk eten, opſchrokken.*

TŪBŪS, ī. m. Plin. *Een buis, pyp.*

TŪCĔTUM, ī. n. Perſ. *Een ſtuk oſſen-vleeſs*, dat men in een dikke ſauce leide om lang te konnen bewaren.

TŪDĬCŪLĂ, æ. f. Colum. *Een ſoort van gereedſchap om olyven te ſtampen, en oly te maken.* Item, *een potlepel.*

TŪDĬCŪLO, ās, āvī, ātum, āre. Varr. Mala alicui tudiculare. Varr. *Iemand iets quaads ſmeden, brouwen.*

TŪDĬTĀNS, ānt is. omn. gen. Lucret. *Dikwils ſtampende, ſtootende, ſlaande.*

TŪDĬTO, ās, āre. Lucret. *Met een hamer kloppen, ſmeden.*

TŪĔŌR, ēris, tūĭtus sum, ēri. Ovid. *Beſchermen, verdedigen, voorſtaan.*

* Impoſitam tibi perſonam tueris. Sen. Ph. *Gy ſpeelt u toevertroude perſonaadje of rolle zeer wel.*

* Amicitias tueri. Cic. *Vriendſchap onderhouden, koeſteren.*

* Tueri dignitatem. Cic. *Zyn waardigheid verdedigen, voorſtaan, ſtaande houden.*

Geometricæ munus tueri. Cic. *Landmetery leeraren, onderwyzen.*

* Tueri ſe. Scævol. Juriſc. *Zig onderhouden, voeden.*

* Tueri. Vitruv. *Beſchermt, behoed, behouden, bewaart worden.* Dezen Schryver gebruikt dit woord twee of drie malen in *paſſivo.*

TŪGŪRĬŎLŪM, ī. n. g. *Een hutje.*

TŪGŪRĬUM, ĭī. n. Virg. *Een hut, of boere huisje.*

TŪĬTĬO, ōnis. f. Cic. *Beſcherminge, verdediging, behoudinge, behoedinge.*

TULLŪM, ī. n. *Toul*, een Franſche ſtad op de grenzen van Lotteringen.

TŪLPĬA. *Een tulp, of tulpaan.*

TŪM. adv. Cic. *Dan.*

* Tum. conjunct. Cic. *Gelyk.*

Cùm multæ res in Philoſophia nequaquam adhuc ſatis explicatæ ſunt, tum perdifficilis quæſtio eſt de natura Deorum. Cic. *Gelyk'er vele dingen in de Wysgeerte in geenen deele genoegzaam verklaard zyn, zoo is ook het vraag-geſchil aangaande de natuure der Goden zeer moeilyk, zwaar.*

TŪMBA, æ. f. *Een onderaardſch gewelf om te begraven, een graf of graſſtede.*

TŪMĔFĂCĬO, is, fēcī, fāctum, făcĕre. Ovid. *Doen zwellen of opzwellen.*

TŪMĔFĂCTŪS, ă, ūm. Cor tumefactum. Sen. Trag. *Een op-*

Digitized by Google

opgeblaze, trots, hoogmoedig, hovaardig hart.

TŪMĔO, ēs, ŭī, tūmēre. Plaut. *Zwellen, opzwellen.*
Lumina fletu tument. Tibul. *De oogen zwellen, worden dik van het geween.*
* Tumere. Plin. H. *Opgeblazen, trots, hoogmoedig, hovaardig worden.*
* Laudis amore tumere. Hor. *Zeer roem- of eergierig zyn: na lof haken.*
* Bella tument. Ovid. *De oorlogen worden ontſtoken, worden hevig of fel.*
* Tumere rabie. Virg. *Door woede of gramſchap zwellen.*

TŪMĔSCO, ſcis, ĕſcĕre. Virg. *Zwellen, opzwellen, ontroert worden.* Van de zee, enz. geſproken.
Bellum jampridem tumeſcens. Pater. *Een oorlog die lange tyd heeft gedreigt uit te barſten.*
* Tumeſcere. Quintil. *Opgeblazen, trots, hoogmoedig, of hovaardig worden: van hoogmoed zwellen.*

TŪMĬDŬS, ă, ŭm. Cic. *Gezwollen.*
Membrum tumidum. Cic. *Een gezwolle lid.*
* Montes tumidi. Ovid. *Hooge bergen.*
* Mare tumidum. Virg. *Een gezwolle, ontroerde, ontſtuimige zee.*
* Tumidus. Ovid. *Opgeblazen, hoogmoedig, trots, hoovaardig.*
* Spiritus tumidi. Sen. Trag. *Opgeblaze, hoogmoedige geeſten, of gedagten.*
* Vultus tumidi ac truces. Sen. Trag. *Een van gramſchap gezwolle, en wreed aangezigt.*

TŪMŎR, ōris. m. Cic. Celſ. *Een gezwel.*
* Tumor. *alleen.* Sil. Ital. *of* Tumor animi. Cic. *Opgeblazenheid, trotsheid van gemoed, hoogmoed, hoovaardy.*
* Tumor rerum. Cic. ad Attic. I. 14. 303. *Een ongewiſſe, onzekere, onveilige toeſtand van Staats-zaken,* als men beroertens verwagt.

TŪMŬLO, ās, āvī, ātŭm, āre. Catul. *Begraven, in't graf, of ten grave brengen.*

TŪMŬLŌSŬS, ă, ŭm. Salluſt. *Heuvelagtig, vol heuvelen.* Van een land geſproken.

TŪMŬLTŪĀRIĒ. Apul. *Met grooten haaſt.*

TŪMŬLTŪĀRĬŬS, ă, ŭm. Liv. *Dat haaſtiglyk, ſchielyk, of hol over bol geſchied.*
* Tumultuarii milites. Liv. *Met haaſt, of in der yl, ſchielyk geworve krygsknegten.*
* Tumultuarius ſermo. Quintil. *Een voor de vuiſt, of ſchielyk gemaakt vertoog.*

TŪMŬLTŪĀTĬO, ōnis. f. Liv. *Oproer, oploop, opſchuddinge, beroerte, gemuit.*

TŪMŬLTŪO, ās, āvi, ātŭm, āre. Plaut. *Oproer verwekken, muiten, muitmaken. Tumultuor* is meer in gebruik.

TŪMŬLTŪŌR, āris, ātŭs sŭm, āri. Cic. *Oproer, opſchuddinge, oploop verwekken, muiten, muitmaken.*
Tumultuari. Cic. *Tieren, razen, bulderen, baren, zeer gram of toornig zyn.*

TŪMŬLTŪŌSE. adv. Cæſ. *Oproeriglyk, met geraas, getier, muitender wyze.* Men zegt *Tumultuoſior* en *Tumultuoſiſſimus.*
Ire tumultuosè Sen. Ph. *Verwardelyk, in wanorde gaan.*

TŪMŬLTŪŌSŬS, ă, ŭm. Cic. *Oproerig, oploopend, muitende, muitmakende.*
Mare tumultuoſum. Hor. *Een ontroerde, ontſtuimige zee.*
* Tumultuoſa vita. Cic. *Een ongeruſt leven, een leven vol moeiten, quelling, en verdriet.*
* Tumultuoſus. Liv. *Oproer of onruſt verwekkende.* Quintilianus zegt *Tumultuoſior*, en Seneca Phil. *Tumultuoſiſſimus* in dezen zin.
* Somni per ſomnia tumultuoſi. Celſ. *Onruſtige ſlaap door droomen.*

TŪMŬLTŬS, ūs. m. Cic. *Oproer, oploop, opſchuddinge, muitery, beroerte,* in een ſtad, leger, enz.
Cæci tumultus. Virg. *Heimelyke oproermakingen, zamenzweringen.*

TŪMŬLŬS, i. m. Cæſ. Virg. *Een heuvel, of hoogte.*
* Tumulus. Virg. *Een graf, of graſſtede.*
Componi tumulo eodem. Ovid. *In een graf te zamen begraven, gelegt worden.*

TŪNC. adv. Cic. *Dan, toen.*
Tunc temporis. Juſtin. *Toen ter tyd, toe.*

TŪNDO, ĭs, tŭtŭdī, tūnsŭm, tundĕre. Cic. *Stooten, kloppen.*
Tundere pectus. Plaut. *Op de borſt kloppen, ſlaan.*
Terram pede tundere. Hor. *Op de aarde met de voet ſtampen.*
Tundere aures alicujus. Plaut. *Iemand de ooren met iets moede of balooriq maken.*
* Tundere. Colum. *Stampen.*

TŪNĔTŬM, i. n. *Tunis,* een ſtad in Africa, de hoofdſtad van het Ryk van die naam.

TŪNĬCĂ, æ. f. Cic. *Een rok.* Dit was een manne bovenkleed zonder mouwen en vry kort. Als Virgilius in't negende boek van Æneas zegt, *& tunica manicas,* enz. beſchryft hy een rok van een bardaar.
Tunica funebris. Plin. H. *Een rouw-kleed.*
* Tunica. Ovid. *Een ſoort van hemd,* dat de Ouden droegen.
* Tunica. Sen. Ph. *Een ſoort van een benauwveld hemd,* dat men de miſdadigen aan dede als menze zoude verbranden. Men noemde het ook *Tunica moleſta.*
Alimentis ignium illita tunica. Sen. Ph. *Een met zwavel beſmeerd hemd.*
* Tunicæ oculorum. Plin. H. *De vliezen der oogen.*
* Tunicæ tuberculi. Celſ. *De vliezen van een bloedzweer.*
* Tenues tunicæ. Virg. *De dunne vliezen tuſſen de baſten en't hout der boomen.*

TŪNĬCĀTŬS, ă, ŭm. Cic. *Een rok aan hebbende, met een rok gekleed.*
* Tunicatus. Juv. *Maar eene rok aan hebbende, ligt gekleed.* Zie *Tunica* in de eerſte plaats.
* Tunicatum cæpe. Perſ. *De geroke,* dat is, *veelvliezige ajuin.* Om dat die beſtaat uit vele ſchillen die de zelve als rokken dekken.

TŪNĬCO, ās, āre. Varr. apud Non. *Een rok aandoen.*

TŪNĬCŬLĂ, æ. f. Plin. H. *Een rokje.*
* Tunicula. Plin. H. *Een vliesje,* van de oogen geſproken.

TŪOR, ēris, ūtŭs vel ūtĭtŭs sŭm, ēri. Virg. *Aanſchouwen, aanzien.*

TŪRBĂ, æ. f. Ter. Cic. *Beroerte, oproer, oploop, opſchuddinge.*
Excitare turbas populares. Quintil. *Beroerte, oproer, opſchuddingen onder't volk verwekken, veroorzaken.*
* Turba. Cic. *Een meenigte, ſchare, of troep van menſchen.*
* Turba ingens prunorum. Plin. H. *Een groote meenigte pruimen.*
* Vulnerum turba. Plin. H. *Een groot getal, of meenigte wonden.*

TŪRBĀMĔNTUM, i. n. Salluſt. *Ontroeringe, beroerte, opſchuddinge* van of in een Staat.
Turbamenta vulgi. Tac. *Beroerte, oproer, opſchuddinge onder't volk.*

TŪRBĀTĒ. adv. Cæſ. *Oproeriglyk, verwardelyk, in wanorde.*

TŪRBĀTŎR, ōris. m. Liv. *Een oproer- of muitmaker, een tumelgeeſt.*

TŪRBĀTŬS, ă, ŭm. Cæſ. *Ontroerd, beroerd.*
Turbatus ex inopino malo. Cæſ. *Door een onverwagte ramp ontroerd, ontſteld, verzet.*
* Placare res turbatas. Cic. *Een beroerte of oproer ſtillen.*

TŪRBĔLLĂ, æ. f. Plaut. *Een kleine of geringe oproer, of opſchudding.*

TŪRBĬDE. adv. Cic. *Oproeriglyk, verwardelyk, met of in wanorde.*

TŪRBĬDŬS, ă, ŭm. Cic. *Oproerig, oproer- of muitmakend, warkoppig.*
Mores turbidi. Plaut. *Oproerige, warkoppige zeden.*
Turbidus. Tac. *Ontroerd, beroerd, ontruſt.*
Animi turbidus. Tac. *Een oproerig, muitziek gemoed.*
* Actiones turbidiſſimæ. Quintil. *Verhaaſte, zeer ſchielyke daden.*
* Turbidus. Lucret. *Onklaar, vuil, dik, drabbig, geroerd,* vulgò, *troebel.* Van water, enz.
* Eſſe in turbidis rebus. Cic. *In moeite, of verlegenheid zyn of ſtoken.*
* Turbidus. Virg. *Met geweld op iemand aanvallende.* Sprekende van een ruiter die een ander aangrypt in een ſlag.

TŪRBĬNĀTĬO, ōnis. f. Plin. H. *Gedaante, of maakſel gelyk een tol of peer.*
Aliis turbinatio piri, aliis ovata ſpecies. Plin. H. *De een heeft de rondte van een peer, de andere van een ey.*

TŪR-

Digitized by Google

TURBĪNĀTŪS, ă, ūm. Plin. *Dat de gedaante van een tol of peer heeft.*
TURBĪNĔUS, ă, ūm. Ovid. *Idem.*
TURBO, ĭnis. m., Cic. *Een wervel- of dwarl-wind.*
* Turbo Reipublicæ. Cic. *Een verdelger, peſt, bederf van een Staat.*
, Martis agi turbine. Ovid. *Door een oorlogs-driſt vervoert worden.*
* Turbo. Stat. *Een draaykolk.*
* Turbo. Ovid. *Een kring of kronkel van een ſlang.*
* Turbo. Tibul. Virg. *Een tol.*
Turbinem verſare. Cic. *Een tol omſlaan.*
* Turbo. Ovid. *Alles dat de gedaante van een tol of pyn-appel heeft.*
TURBO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Cic. *Ont- of beroeren, ontruſten, quellen.*
Res me una turbat. Plaut. *Eene zake quelt, bekommert my.*
Omnia turbavit. Cic. *Hy heeft alles het onderſte boven, of overhoop geworpen, ontroert.*
* Ariſtoteles multa turbat à magiſtro Platone diſſentiens. Cic. *Ariſtoteles, van zyn meeſter Plato verſchillende, ſtoot vele dingen om verre.*
Quietem alicujus turbare. Propert. *Iemands ruſt ſtoren.*
* Capillos turbare. Martial. *Het haar verwarren.*
* Aquam turbare. Ovid. *Het water vuil, dik, of drabbig maken.*
TURBŬLENTĔ. adv. & TURBŬLENTĔR. Cic. *Oproeriglyk, in of met wanorde.*
TURBŬLENTŬS, ă, ūm. Plaut. Cic. *Ontroerd, ontſteld, verzet.*
* Turbulentus. Cic. *Beroerd, verſtoord, geſtoord, verward, ontruſt.* Van Staats-zaken, enz. geſproken. Men zegt *Turbulentior* en *Turbulentiſſimus* in dezen zin.
* Turbulentus. Cic. *Oproerig, oproer- of muitmakend, warkoppig.*
Civis turbulentus. Cic. *Een oproerig, muitmakend burger.*
Conciones turbulentæ. Cic. *Oproerige, tot oproer verwekkende redenen.*
* Turbulenta aqua. Phædr. Front. de Aquæduct. *Dik, vuil, drabbig water.*
TURCĀRŪM Imperium, ĭī. n. *Het gebied der Turken.*
TURDŬLŬS, ī. m. Plin. H. *Een kleine of jonge lyſter.*
TURDŬS, ī. m. Plaut. Plin. H. *Een lyſter.* Zeker vogel.
TURĔŬS, ă, ūm. Colum. *Van wierook.*
Turea planta. Colum. *Een wierook-plant, of boomtje.*
TURGĔO, ēs, ērĕ. Virg. *Zwellen, dik of gezwolle zyn.*
Turgent in palmite gemmæ. Virg. *De botten zwellen aan de wynſtok.*
* Oratio quæ turget. Auct. ad Her. *Een opgeblaze vertoog.*
* Turgere alicui. Plaut. *Tegen of op iemand vergramd, opgeblazen, vertoornd of verſtoord zyn.*
Tota turget mihi nunc uxor domi. Ter. *Myn huisvrouw is t'huis nu zeer op my verſtoord.*
TURGĔSCO, ſcĭs, ſcĕrĕ. Ovid. *Zwellen.*
Sapientis animus nunquam turgeſcit. Cic. *Het gemoed van een wys man word nooit opgeblazen, trots, of hoovaardig.*
Bullatis nugis mihi pagina turgeſcit. Perſ. *Myn papier zwelt, of raakt vol van opgepronkte woorden.*
TURGĬDŬLŬS, ă, ūm. Catul. *Wat gezwollen.*
TURGĬDŬS, ă, ūm. Cic. *Gezwolle.*
Turgidum mare. Hor. *Een ontroerde, ontſtuimige zee.*
Turgida vela. Hor. *Volle zeilen.*
TURĪBŬLUM, ī. n. Cic. *Een wierook-vat.*
, TURĪCRĔMŬS, ă, ūm. Virg. *Daar men wierook brand, of die wierook brand.*
TURĪFĔR, ă, ūm. Ovid. Vitruv. *Wierook voortbrengende.*
, TURĪLĔGŬS, ă, ūm. *Wierook inzamelende.*
TŪRIO, ōnis. f. Colum. *Het teeder topje van een tak van een boom.*
TURMĂ, æ. f. Cic. *Een ruiter-bende, een drom.*
* Turma. Vell. Paterc. *Een meenigte, hoop, of ſchare volks.*
TURMĀLĬS, is. m. & f. ālĕ, is. n. Cic. Liv. *Die van dezelve ruiter-bende is.*
* Turmalis ſtatua. Cic. *Een beeld, dat onder vele anderen ſtaat.*
TURMĀTĬM. adv. Cæſ. *Met ruiter benden of drommen.*
TURŌNES, ūm. m. plur. *Touro*, de hoofdſtad van't geweſt van die naam.
TURPĬCŬLŬS, ă, ūm. Cic. *Wat, of eenigzins ſchandelyk, vuil, of oneerlyk.*
TURPĬCŬLŬS. Catul. *Eenigzins leelyk of miſmaakt.*
TURPĬFĬCĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Leelyk, of miſmaakt geworden.*
TURPĬS, is. m. & f. ĕ, is. n. Cic. *Leelyk, miſmaakt.* Men zegt *Turpior* en *Turpiſſimus.*
* Turpis. Hor. *Vuil, oneerlyk, onkuiſch.*
* Turpis. Cic. *Schandelyk, ſnood.*
Fuga turpis. Cic. *Een ſchandelyke vlugt.*
TURPĬTĔR. adv. Cic. *Op een ſchandelyke, vuile, ſnoode, oneerlyk wyze.* Men zegt *Turpiùs.*
Turpiùs ejicitur quàm non admittitur hoſpes. Hor. *Een eens onthaalde gaſt word met meerder ſchande verſtooten, dan in't eerſte niet aangenomen.*
TURPĬTŪDO, ĭnis. f. Cic. *Leelykheid, miſmaaktheid.*
* Turpitudo. Cic. *Schandelykheid, oneerlykheid, ſnoodheid, onkuisheid.*
Verborum turpitudo. Cic. *Vuilheid, oneerlykheid van woorden.*
TURPO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Hor. *Leelyk maken.*
* Turpare. Lucret. *Bevlekken, bezoedelen, ontreinigen.*
Aram turparunt ſanguine. Lucret. *Zy hebben 't outer met bloed bevlekt, bezoedelt, ontheiligt.*
TURRĬCŬLĂ, æ. f. Vitruv. *Een torentje.*
TURRĬFĔR, ă, ūm. Ovid. *Een toren, of torenen dragende.*
TURRĪGĔR, ă, ūm. Ovid. *Idem.*
TURRĬS, is. f. Cic. *Een toren.*
TURRĪTŬS, ă, ūm. Ovid. *Torenen hebbende, daar torenen in zyn.* Van een kaſteel, ſtad, enz.
Elephanti turriti. Plin. H. *Torens dragende Oliſanten.*
TURSĬO, ōnis. m. Plin. H. *Een ſoort van zee-viſch*, een dolfyn gelykende.
TŬRTŬR, ĭs. m. Cic. *Een tortel-duif.*
TŪRŪNDĂ, æ. f. Cat. Varr. *Een deeg-brok*, die men de hoenderen geeft.
* Turunda. Cat. *Een wiek, om in een wonde te ſteken.*
TŪS, tūris. n. Cic. *Wierook.*
TUSCĬĂ, æ. f. Plin. H. *Toſkane*, een groot Hartogdom in Italie.
Tuſcum mare. Plin. H. *De Toſkaanſche zee.*
TŪSSĔDO, ĭnis, f. g. Apul. *Zie* Tuſſis.
TŪSSĬCŬLĂ, æ. f. Plin. J. *Een kleine hoeſt, en hoeſtje.*
TŪSSĬLĀGO, gĭnis. f. Plin. H. *Hoefbladeren, hoeſlattouw, brandlattouw, paardsklaauw.*
TŪSSĬO, īs, īvī, ītūm, īrĕ. Hor. Plin. H. *Hoeſten.*
TŪSSĬS, is. f. Ter. *De hoeſt.*
Tuſſis arida, ficca. Celſ. *Een droege hoeſt.*
* Tuſſes concoquere. Plin. H. *Den hoeſt verdryven door de vogten, waar uitze omſtaat te verzaften.*
TŪSŬS, ă, ūm. Col. *Geſtampt, geſtooten, vermorzeld.*
TŪTĀMĔN, ĭnis. n. Virg. *Beſcherminge, verdediging, tegenwyanden, enz.*
TŪTĀMĔNTŪM, ī. n. Liv. *Zie* Tutamen.
TŪTĔ. adv. Cic. *Veiligly, in zekerheid.*
TŪ-TĔ. Cic. *Gy zelve.*
Quod tu-te tecum iratus cogitas. Ter. *Dat gy vergramt zynde by u zelven denkt.*
TŪTĔLĂ, æ. f. Cic. *Voogdy, voogdyſchap, memberſchap.*
* Tutela. Cic. *Verdediginge, beſcherminge.*
* Tutela. Sil. Ital. Sen. Ph. *Het beeld van eenige Godheid*, in de ſpiegel van 't ſchip, die de beſchermer van het zelve was.
TŪTĔLĂ, æ. f. *Tule*, de hoofdſtad van het neder Limoſin.
TŪTĔLĀRĬS, is. m. & f. ārĕ, is. n. Ulp. *Van voogdy, tot voogdy behoorende.*
Inſtrumenta tutelaria. Ulp. *De ſtukken of beſcheiden van een voogdy.*
TŪTĔLĀRĬŪS, ĭī. m. Plin. H. *Een tempel voogd.*
TŪTŌ. adv. Cic. *Veiliglyk, met of in zekerheid.*
TŪTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plaut. *en*
TŪTŌR, ārĭs, ātŭs sŭm, ārī. Cic. *Beſchermen, verdedigen.*
Præſidio ſuo aliquem tutari. Hor. *Iemand onder zyn opzigt beſchermen.*
* Genæ tutantur oculos. Cic. *De wangen beſcherman de oogen.*
TŪTŌR, ōris. m. Cic. *Een voogd, momboir.*
* Tutor. Hor. *Een beſchermer, verdediger.*
TŪTŪLŬS, ī. m. g. Varro. *Een hoofdcieraad van een Opperprieſters vrouw.*

Digitized by Google

TŪTŪS, a, um. Cic. Cæſ. *Veilig, behoude*, van een plaats, enz.
Men zegt *Tutior*, en *Tutiſſimus*.
Statio tutiſſima nautis. Virg. *Een zeer veilige reede, of verblyfplaats voor de varende luiden.*
* Tutus. Liv. *Behoude, veilig.*
A perfidia tutus. Liv. *Geen verraad vreezende*, ook, *veilig tegen verraad.*
Ad omnes ictus tutus. Liv. *Veilig tegen alle ſlagen en ſtooten, ſtrekvry, ſtootvry.*
In tuto eſſe. Liv. *In veiligheid, of zekerheid zyn.*
In tuto res eſt. Ter. *De zake is behouden, of buiten gevaar, het is alles wel.*
In tuto collocare. Cic. *In veiligheid brengen.*
TŪUS, a, um. Cic. *Uw.*
De tuis unus. Cic. *Een van uwe vrienden.*
Tua ſui memoria. Cic. *Uw gedagteniſſe van of aangaande hem.*
* Tuum eſt mihi ignoſcere. Ter. *Het is uw pligt my te vergeven, verontſchuldigen: Gy moet het my vergeven.*
* Diem tuum notaveram. Cic. *Ik hadde uw koorts-dag opgeteekent of aangemerkt.*
TYMBŪS, i. m. g. Gr. Cic. *Een graf, of graffteede.*
TYMPĀNĪCI, ōrum. m. plur. Plin. H. τυμπανικοὶ. *Waterzugtige, die den buik zoo dik als een trommel hebben.*
TYMPĀNĪSTRĪA, æ. f. Petron. τυμπανιστρια. *Een vrouw die den trom ſlaat of roert.*
TYMPĀNĪSTĀ, & TYMPĀNĪSTĒS, æ, m. g. Gr. Jun. *Een trommelſlager.*
TYMPĀNĪTĒS, æ. m. Celſ. τυμπανίτης. *De waterzugt, waar door de buik als een trom zwelt.*
TYMPĀNĪZO, ās, āvī, ātum, āre. Suet. *Op den trommel ſlaan, trommelen.*
TYMPĀNŌTRĪBĀ, æ. m. Plaut. apud Priſcian. τυμπανοτρίβης. *Een trommelſlager.*
TYMPĀNŪM, i. n. Catul. τύμπανον. *Een trommel.*
* Tympanum. Vitruv. *Een rad van een kraan*, daar een man in gaat om die rond te doen gaan.
* Tympanum. Vitruv. Een ſtuk vierkant of ander hout in grooter ſtukken in gelegd. *Het paneel.*
TYPHŌN, ōnis. m. Plin. H. τυφών. *Een draayende ſtormwind.*
TYPŪS, i. m. Cic. Plin. H. τύπος. *Een vorm.*
TYRĀNNĪCĒ. adv. Cic. *Geweldadiglyk, gelyk een dwingland.*
TYRĀNNĪCĪDĀ, æ. m. Plin. H. *Een dooder van een dwingland, of geweldenaar.*
TYRĀNNĪCĪDĪŪM, ii. n. Plin. H. *Doodinge, de nek brekinge van een dwingeland, of geweldenaar.*
TYRĀNNĪCŪS, a, um. Cic. τυραννικός. *Dwingelandig, geweldig, van een geweldenaar of dwingland.*
TYRĀNNĪS, idis. f. τυραννίς. *Dwingland, geweldenary.*
TYRĀNNŪS, i. m. Cic. τύραννος. *Een dwingland, een geweldenaar, Tyran.* Dit woord wierd eertyds in een goeden zin gebruikt, om een koning te betekenen. *Pars mihi pacis erit dextram tetigiſſe tyranni. Virg. 7. Æneid. v. 266.* Het zal my een gedeelte van vrede of verbond zyn, de regter hand van uwen koning gevat te hebben.
TYRĪANTHĪNŪS, a, um. Martial. τυριάνθινος. *Violet, purper verwig.*
TYRO. *Zie* Tiro.
TYRŌCĪNĪŪM. *Zie* Tirocinium.
TYRŌTARĪCHŪS, i. m. g. Cic. *Een ſoort van toeſpys, van kaas, en andere zoute koſt gemaakt.*
TYRŪS, i. f. Plin. H. *Tyrus*, een ſtad in Syrie, thans *Sour* genoemd.

V

V A

VĀCĀNTĒR. adv. A. Gell. *Ydelyk, onnutteliyk, te vergeefs.*
VĀCĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Vryheid, bevryding.*
Legis vacatio. Cic. *Het ontheven of bevryd zyn van een wet.* Militiæ. Cæſ. *Het bevryd of ontlaſt zyn van krygsdienſt.*
VĀCCĀ, æ. f. Cic. *Een koe.*
VĀCCĪNĬŪM, ii. n. Virg. *De Hyacinth bloem*, de Roncinen noemden dus ook de bloem van ridderſpoore, ter zake van des zelfs donker-blaauwe verwe.
VĀCCĪNŪS, a, um. Plin. H. *Van een koe.*
VĀCCŬLĀ, æ. f. Virg. Catul. *Een kleine of jonge koe.*
VĀCĒRRĀ, æ. f. Colum. *Een paal daar men de paarden in een ſtal aan vaſt bind.*
* Vacerra. Colum. *Een ſoort van ſcheid ſtok, om de paarden in 't ſtal van malkanderen af te zonderen.*
VĀCĒRRŌSŪS, a, um. Suet. *Gek, zot, dwaas, uit of zinnig.*
VĀCILLĀTĬO, ōnis. f. Quintil. *Wankeling, waggeling*, als men nu op 't eene been dan weder op 't andere ſtaat, gelyk de menſchen die moede worden van 't ſtaan.
VĀCILLO, ās, āvī, ātum, āre. Cic. *Wankelen, waggelen, wankelbaar zyn, daveren, ſchudden, dreunen.*
Vacillare ex vino. Quintil. *Van wyn waggelen, heen en weder zwieren, of laveeren*, gelyk men zegt.
* Eorum fides non vacillat. Digeſt. *Haar geloof of geloofwaardigheid wankelt niet, is onwraakbaar, is bekend, beproefd.*
* Memoriolà vacillare. Cic. *Zwak of wankelbaar van gedagteniſſe zyn.*
Tellus vacillat ſub pedibus. Lucret. *De aarde daveert, dreunt onder de voeten.*
Teſtis vacillaris. Modeſtin. Juriſc. *Een wankelende, hoperende, zig tegen ſprekende getuige.*
* Vacillantes litterulæ. Cic. *Letteren die met een bevende of zieke hand geſchreven zyn.*
VĀCO, ās, āvī, ātum, āre. Cic. *Zig tot iets ontladigen, zyn tyd in of tot iets beſteden, tyd hebben om iets te doen.*
Armis vacare. Cic. *Zig in de wapenen oeffenen, de wapenen handteeren.*
* Corpori vacare. Plin. H. *Zorg voor zyn lichaam dragen.*
Vacare ſibi. Sen. Ph. *Tyd hebben om zyn eigen zaken te beſtieren, voor zig zelven zorgen.*
In opus aliquod vacare. Ovid. *Een werk behartigen, voort zetten.*
* Vacare. Plaut. *Ledig zyn.*
Fac vacent ædes. Plaut. *Maak dat het huis ledig zy.*
Vacat locus à cuſtodibus. Cæſ. *De plaats is van wagt ontbloot, daar is geen wagt in de plaats.*
Petierat ut militiâ vacaret. Quintil. *Hy hadde verzogt dat hy van den krygsdienſt ontſlagen of bevryd magt zyn.*
* Vacant agri. Cæſ. *De akkers leggen ledig of onbebouwd.*
* A ſcribendo vacare. Plin. J. *Ophouden van ſchryven, het ſchryven ſtaken.*
* Vacare munere. Front. *Niets te doen hebben, van bedieninge ontbloot zyn.*
* Vacare animo. Cic. *Van een geruſt, onbeſorgd gemoed zyn.*
* Culpâ vacare. Cic. *Van ſchuld vry, of zuiver zyn.*
* Vacare. Virg. *Tyd hebben tot iets.*
* Vacare alicui. Ovid. *Iemand hooren, gehoorzamen, opvolgen.*
Non vacat exiguis rebus, adeſſe Jovi. Ovid. *Jupiter heeft geen tyd, of 't komt hem niet gelegen om zig met kleinigheden te bemoeyen.*
VĀCŬĒFĂCTŪS, a, um. Valer. Max. *Ledig gemaakt, gezuiverd, gereinigd.*
Hâc erubeſcendâ ſententiâ vacuefactus noſter exercitus. Valer. Max. *Ons leger is van die ſchandelyke beſmettinge of walging gezuiverd, gereinigd geweeſt.*

* Va-

Digitized by Google

* Vacuefactus. Corn. Nep. Vacuefactæ bello poſſeſſiones. Corn. Nep. *Land goederen door den oorlog van meeſter of heer beroofd.*

VĂCŪĪTĀS, ātīs. f. Vitruv. *Ledigheid*, ook, *vryheid.* Dolorum vacuitas. Cic. *Bevryding, of het vry zyn van ſmarten.*

Vacuitas ab angoribus. Cic. *Het ontheven of bevryd zyn van angſtvalligheden.*

VĂCŪO, ās, āvī, ātūm, āre. Colum. *Ledig of ſchoon maken, zuiveren, reinigen.*

* Vacuare. Martial. *Een plaats ontvolken, van volk ontblooten, verwoeſten.*

VĂCŪŪS, ă, ūm. Cic. Virg. *Ledig, wan, ydel.*

* Vacuum defenſoribus oppidum. Cæſ. *Een ſtad van verdedigers ontbloot.*

Vacuus. Cic. *Hol.*

Agri vacui arboribus. Virg. *Velden van boomen ontbloot, of ledig.*

* Animus vacuus. Cic. *Een geruſt, eenparig, van zorg of kommer bevryd gemoed.* Ovidius gebruikt *vacuiſſimus* in dezen zin.

* Aures vacuas permulcere dictis. Horat. *Gewillige, vleizieke ooren ſtreelen.*

* Dies vacuos habere. Cic. *Ledige of vrye dagen hebben.*

Vacui ſumus. Cic. *Wy zitten ledig, hebben niets te doen.*

* Equus vacuus. Liv. *Een ledig paard*, dat is, *daar niemand op zit.*

* Ager vacuus. Liv. *Een ſtuk Lands zonder eigenaar, van meeſter ontbloot.*

* Gladius vaginâ vacuus. Cic. *Een bloot, of uitgetrokke zwaard.*

* Ager vacuus frugum. Salluſt. *Een onvruchtbaar ſtuk lands.*

* Ab omni moleſtia vacuus. Cic. *Van alle kommer bevryd, ontlaſt, ontheven.*

* Curis vacuus. Cic. *Van zorgen, bevryd, ontheven.*

* Virium vacuus. Plaut. *Van kragten beroofd, kragteloos.*

VĂDĪMŌNĪŪM, ĭī. n. Cic. *Borgtogt of belofte om op een gezette tyd te regten te verſchynen.*

— In vadimonium venire. Cic. *Op den gezetten tyd volgens borgtogt of beloſte verſchynen.*

Deſerere vadimonium. Plin. H. *Nalaten op den geſtelden dag volgens borgtogt te verſchynen.*

Promittere vadimonium. Varr. *Borg ſtellen of beloven op een gezetten dag voor 't geregt te verſchynen.*

Siſtere vadimonium. Cic. *Volgens borgtogt of beloſte op zyn tyd voor 't regt verſchynen.*

VĂDO, ĭs, dĕre. Cic. *Gaan, voort gaan, voort treden.*

Vade, age. Virg. *Wel aan, of ſaga voort, of loop.*

Vadere in præceps. Sen. Trag. *Zig van boven neder werpen, ſtorten.*

* Vadere per medios hoſtes. Liv. *Door 't midden der vyanden henen ſlaan.*

Vadit Euphrates in Meſopotamiam per Seleuciam. Plin. *De Eufrates loopt door Seleucië in Meſopotamie.*

VĂDO, ās, āvī, ātūm, āre. Solin. *Droogtens of ondieptens doorworden.*

VĂDŌR, āris, ātūs sum, āri. Cic. *Borg van iemand verderen dat hy voor 't geregt zal verſchynen.*

Vadari vis? promittit. Cic. *Wilt gy hem een dag van regten leggen? Hy beloofd te zullen verſchynen.*

VĂDŌSŪS, ă, ūm. Liv. *Dat men kan doorwaden*, van een rivier, enz.

VĂDŪM, i, n. Cic. Cæſ. *Een droogte of ondiepte daar men te voet of te paard kan doorwaden.*

* Vadum. Cæſ. *Een zand, bank, of droogte.* in zee.

* Vadum. Catul. *De zee.*

** Emergere è vadis. Cic. *Uit een zwarigheid gered worden.*

** Res eſt in vado. Ter. *De zaak is in een veiligen ſtand of ſtaat, daar is geen vreeze.*

VÆ. interject. Ter. Virg. *Wee!*

Væ miſero mihi. Ter. *Wee my ellendige, of rampzalige!*

VĂFĔR, fră, frum. Cic. *Loos, ſlim, ſchalk, doortrapt, liſtig, ſnood, ſchrander.*

VAFRĂMENTŪM, i. n. Valer. Max. *Een liſt, konſtgreep, loozeſtreek of vond.*

VAFRĔ. adv. Cicer. *Liſtiglyk, doortraptelyk; met loosheid, of liſt.*

VĂGĂBŪNDŪS, ă, ūm. Sen. *Hier en daar zwervende, een omzwerver, landlooper.*

VĂGĂTĬO, ōnis. f. g. Liv. *Zwerving hier en daar, omzwerving.*

VĂGE. adv. Auct. ad Her. Liv. *Hier en daar, in 't wild, op verſcheide plaatſen.*

VĂGĪNĂ, æ. f. Cic. *Een ſcheede van een degen, enz.*

* Vaginæ viſcerum. Plin. H. *De ſcheelen der ingewanden.*

* Vagina frumenti. Varr. Cic. *Korenhalm*, Eigenlyk, *het groen, dat het gewas om vat, eer het tot een halm is op geſchoten.*

VĂGĪNŪLĂ, æ. f. Plin. H. *Het baſtje daar de koren granen in leggen.*

VĂGĬO, īs, īvī, ītūm, īre. Cic. Terent. *Schreyen gelyk een kind in de wieg.*

Vagierant ambo pariter. Ovid. *Zy ſchreiden te gelyk, of lagen met malkanderen in de wieg.*

VĂGĪTO, ās, āvī, ātūm, āre. Stat. *Schreyen gelyk een kind in de wieg.*

VĂGĪTŪS, ūs. m. Virg. Quintil. *Geſchrei van kinderen in de wieg.*

VĂGŎR, ōris. m. Lucret. *Zie* Vagitus.

VĂGŎR, āris, ātūs sum, āri. Cic. *Zwerven, dwalen, dolen, over al loopen.*

Tota urbe vagari. Virg. *De ganſche ſtad door loopen, zwerven.*

Vagari in foro. Cic. *Op de markt heen en weder loopen, zwerven.*

Terras vagari. Propert. *De wereld door zwerven, of reizen.*

* Vagatur animus errore. Cic. *Het gemoed word door dwalingen misleid.*

Vagatur fama. Virg. *Het gerugt verſpreid zig, daar loopt een gerugt.*

VĂGŬS, ă, ūm. Cic. *Zwervende, dolende, dwalende, landloopende.*

* Errans & vaga ſententia. Cic. *Een dwalend en ongeſtadig gevoelen.*

VĂH. interject. Ter. Interjectio admirantis, gaudentis, & indignantis. *Hey! heyla! wel! is't mogelyk! foey! enz.*

VALACHĬĂ, æ. f. *Walachie*, een gedeelte van 't oude koningryk Hongarie.

VALAVĬĂ, æ. f. *Velay*, een Franſch geweſt in Languedok.

VĂLDĔ. adv. Cic. *Zeer, boven mate.*

Quid opus eſt de Dionyſio tam valde affirmare? Cic. *Wat behoeft gy uw zeggen aangaande Dionyſius zoo zeer te verzekeren?*

VĂLE. imperativ. Cic. *Vaar wel.* Valete, *Vaart gy lieden wel*, als men tegen twee of meer ſpreekt.

VĂLENS, ēntis. omn. gen. Cic. *Geſond, welvarende, fris.*

Medicus affirmat te propediem valentem fore. Cic. *De arts zegt dat gy eerſt daags fris en geſond zult zyn.*

* Cum valentiore pugnare. Cic. *Tegen een ſterker perſoon vegten, ſtryden.*

* Adjumentum valentiſſimum. Plin. H. *Een zeer kragtige, magtige, aanzienlyke hulp of byſtand.*

* Valentiſſimus cibus. Celſ. *Een zeer kragtige, voedzame ſpys.*

* Argumenta valentiora. Quintil. *Kragtiger, doordrugender bewys redenen.*

* Civitas valens. Cic. *Een magtige, ſterke ſtad.*

VĂLENTĔR. adv. Colum. *Kragtiglyk, met magt of krugt.* Men zegt *Valentius* en *Valentiſſimè.*

VĂLENTĬĂ, æ. f. Vitruv. *Valence.* De voornaamſte zyn *Valence in Spanje*, de hoofdſtad van 't Ryk van de zelve naam, *en Valence in het Dauphiné.*

† VĂLENTŪLŬS, ă, ūm. Plaut. *Eenigzins kragtig, ſterk, of vermogende.*

VĂLĔO, ēs, ŭi, vălĭtūm, vălērĕ. Cic. *Wel varen, fris en geſond zyn.*

Valere ab oculis. A. Gell. *Herſteld zyn van quade oogen.*

* Valere à pecunia. Plaut. *Magtig zyn van geld, of geldmiddelen.*

Ne valeam, ſi non, &c. Martial. *Dat ik niet welvare, indien niet, enz.*

* Valere. Ter. *Vermogen, gezag, aanzien, magt hebben.*

* Valere rogando. Ovid. *Veel vermogen door 't verzoeken of bidden hebben.*

Veſtrum judicium, veſtra exiſtimatio valebit. Ter. *Uwoordeel, en gevoelen zal krags of vermogen hebben.*

* Quidquid valebo gratiâ, valebo tibi. Cic. *Alles dat ik door my-*

Digitized by Google

myn aanzien vermag zal ik voor u doen.

Valere ſolis verbis. Liv. *Veel vermogen met of door enkele woorden.*

Valet auctoritas illius apud plebem. Cæſ. *Zyn gezag heeft groot vermogen, vermag veel by het gemeene volk.*

Quod eſt in litteris ſociorum, contra tuum caput & exiſtimationem valet. *Dat in de brieven der bondgenooten ſtaat, is magtig of bequaam om uw leven en agtinge in gevaar te brengen.*

* Cognomen in pueritia Beco fuerat, id valet gallinacei roſtrum. Cic. *Zyn toenaam was in zyn kindsheid Becus, dat beteekent den bek van een haan.*

Memoria offenſionis valebat. Tac. *De gedeugenisſe van den hoon was nog verſch.*

* Amicis valere. Cic. *Vermogen hebben door vrienden, groote of vele vrienden hebben.*

* Valeant qui inter nos diſſidia volunt. Ter. *Laatze voor St. Felten varen, die onder ons tweedragt willen ſtoken.*

* Valere. Plin. H. *Waardig zyn, geſchat of gewaardeerd zyn, mogen gelden.*

Valere vicenis ſeſterciis. Plin. H. *Twintig ſeſtertiën waardig zyn.*

Valere quinos æris. Varr. *Vyf koper-ſtukken gelds waardig zyn, mogen gelden.*

VĂLĔRĬĂ aquila, æ. f. Plin. H. *Een ſoort van arend*, de kleinſte van allen, dog die de ſterkſte is, en de donkerſte van vederen.

VĂLESCO, ſcis, ĕſcĕrĕ. Tac. *Sterk, magtig, kragtig of vermogend worden.*

VĂLĔTŪDĬNĀRĬŪM, ĭi. n. Sen. Ph. *Een ziekten- of gaſthuis.*

VĂLĔTŪDĬNĀRĬŬS, ă, ŭm. Celſ. *Ziek, onpaſſelyk, ongezond.*

VĂLĔTŪDO, ĭnis. f. Cic. *Gezondheid:* ook, *ziekte, krankheid, onpaſſelykheid.*

Proximi membri valetudinem ad ſe traducere. Cic. *De gezondheid van't naaſte lid na zig trekken.* Van een ongezond lid.

Valetudine impeditus non potui. Cic. *Door ziekte belet zynde, hebbe ik niet gekonnen.*

Cura valetudinis. Cic. *Zorg over de gezondheid.*

Infirma valetudo. Cic. *Ongezondheid, zwakke lyfs-geſteltenis.*

Inſuperabilis valetudo. Plin. J. *Een ongenezelyke ziekte of krankheid.*

Conſumi longiore valetudine. Quintil. *Door een lange ziekte of krankheid uitgeteert worden.*

Servire valetudini. Cic. *Op zyn gezondheid paſſen, zyn gezondheid gade ſlaan, in agt nemen.*

Menſium octo valetudinem ferre. Quintil. *Een ziekte van agt maanden uit- of doorſtaan.*

Tentari valetudine aliqua. Cic. *Door een ziekte aangetaſt worden.*

VĂLGŬS, i. m. Plaut. *De beenen na buiten gekromd of krom hebbende.*

VĂLĬDE. adv. Plaut. Cic. *Vremelyk, kragtiglyk, met magt, of kragt.* Men vind *Validius* en *Validiſſimè.*

Validè amare. Plaut. *Vierigliyk, zeer, boven maten beminnen, lief hebben.*

Validè cupere. Plin. J. *Uitermaten, zeer, driftiglyk begeren.*

Validiſſimè placere alicui. Cæl. ad Cic. *Iemand uitnemende, zeer, of wel behagen.*

VĂLĬDŬS, ă, ŭm. Plaut. *Sterk, magtig, kragtig, vermogend.* Van perſonen.

* Validus ex morbo. Liv. *Herſteld, gezond van of uit een ziekte.*

* Facundiâ validus. Plin. J. *of* Orandi validus. Tac. *Veel vermogend door welſprekendheid, uitmuntend, deftig, kragtig in't redeneeren.*

* Virium & opum validus. Tac. *Vermogend door kragten, of magt en rykdom.*

Validus animo alicujus. Tac. *Veel op iemands gemoed vermogende: Groot vermogen op iemands geeſt hebben.*

* Æſtus validus. Ovid. *Een groote hitte.*

* Vinum validum. Ovid. *Zeer ſterke, kragtige wyn.*

* Urbs valida muris. Liv. *Een ſtad zeer ſterk van wallen.*

VĂLLĂRĬS corona. Liv. *Een kroon of krans*, welke geſchonken wierd aan de gene, die eerſt op der vyanden bolwerken geſprongen hadde.

VĂLLĀTŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Met ſtormpalen beſet of omringd.* Van een legerplaats geſproken.

Vallatus ſicariis. Cic. *Met moordenaars omringd.*

VĂLLĔCŬLĂ vel VĂLLĬCŬLĂ, æ, f. g. Feſt. *Een daalije*, vulgò, *valeisje.*

VĂLLĔNCENÆ, ārŭm. f. plur. *Valenciennes*, een ſtad in Henegouwen.

VĂLLĬS, is. f. Virg. *Een dal*, vulgò, *valley.*

VĂLLĬS Ŏlĕtānă, is, æ. f. *of* VĂLLĬS ŌLĔTŬM, *Valladolid*, een Spaanſche ſtad in't oude Kaſtilien.

VĂLLO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. *Bolwerken, met bolwerken, enz. omringen, verſterken.*

Armis vallare aliquem. Valer. Flacc. *Iemand wapenen aandoen.*

VĂLLŬM, i. n. Plin. H. *Een muur, of wal van een ſtad:* ook, *een bolwerk*, ook, *een wan.*

VĂLLŬS, i. m. Cic. *Een ſtaak om ſtormpalen*, vulgò, *paliſſaden van te maken.*

* Vallus. Cæſ. *Een bolwerk.*

* Vallus. Varr. *Zie* Vannus.

VĂLŌR, ōris. m. g. Plin. *Prys, waarde.*

VĂLVÆ, ārŭm. f. plur. Cic. *De twee ſtukken of halve deuren van een poort of deur, die in tweën open gaat.*

* Stare ad valvas alicujus. Cic. *Voor iemands deur ſtaan.*

VĂLVĀTŬS, ă, ŭm. Vitruv. *Met twee vallen of halve deuren open gaande.*

VĂLVŪLŬS, i. m. Colum. *De peul van een boon*, enz.

VĂNDALĬCĬĂ, æ. f. *Andaluſie*, een ſtad in Spanje.

VĂNESCO, ſcis, ĕſcĕrĕ. Cic. *Zie* Evaneſco.

*** VĂNĬDĬCŬS, ă, ŭm. Plaut. *Idelyk ſprekende, wysjewaijes, vodderyen verhalende, veel kallende.*

VĂNĬLŌQUENTĬĂ, æ. f. Plin. H. *Idel, of onnut geklap, gekal.*

VĂNĬLŌQUŬS, ă, ŭm. Liv. *Idelyk, of onnuttelyk klappende, kallende: vodderyen, of leugen en zeuren verhalende.*

VĂNĬTĀS, ātis. f. Cic. *Idelheid, leugen-taal, bedrog, ongeſtadigheid.*

Non pudet vanitatis? Ter. *Schaamt gy u niet over uwe ontrouw of leugen-taal?*

* Vanitas. Cic. *Onſtandvaſtigheid, ongeſtadigheid, wiſſelvalligheid, wiſpeltuurigheid.*

* Vanitas. Sen. Ph. *Idelheid, onnutheid.*

* Vanitas. Cic. *Idelheid, ydele roem.*

VĂNĬTŪDO, ĭnis. f. g. Plaut. *Zie* Vanitas.

VĂNNO, is, ire. Varr. *Wannen.*

VĂNNŬS, i. f. Colum. *Een koren wan.*

VĂNŬS, ă, ŭm. Virg. *Idel, onnut, vrugteloos.*

* Vanus homo. Juven. *Een ydel, dom, bot, plomp menſch, die niets dan ydelheid na jaagt.*

* Vanus. Virg. *Een leugenaar, bedrieger.*

* Autor vanus. Liv. *Een ongeſtadig, ligtvaardig Schryver*, dien men niet kan vertrouwen.

* Media acies vana. Curt. *Het gros van't leger is zeer verzwakt.*

* Gaudia vana. Hor. *Idele vreugde.*

* Oratio vana. Cic. *Een ydel, kragteloos, ſlegt vertoog.*

* Ut vidit fulgentem armis, & vana tumentem. Virg. *Zoo ras als hy hem in de wapenen blinkende en door hoogmoed opgeblazen zag.*

VĂPĬDE. adv. Vapidè ſeſe habere. Suet. *Niet wel varen, ziek zyn.*

VĂPĬDŬS, ă, ŭm. Colum. Vinum vapidum. Colum. *Verſchaalde, bedorve wyn.*

Vapidum pectus. Perſ. *Een bedorve, ondeugend, boſmet hart.*

VĂPŌR, ōris. m. Cic. *Een damp, uitwaaſſeming, ſtoom.*

*** Vapor ſiderum. Hor. *De hitte der ſterren.*

VĂPŌRĀRĬŪM, ĭi. n. Cic. *Plaats daar de rook der ſtoven in of door trok.*

VĂPŌRĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Uitdamping, uitwaaſſeming.*

*** VĂPŌRĬFĔR, ă, ŭm. Stat. *Dampen mede brengende, uitwerpende.*

VĂPŌRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Plin. H. *Dampen uitwerpen.*

* Vaporare agrum. *De dampen van een ſtuk lands, of van een akker na zig trekken, een akker door hitte vrugtbaar maken.* Van de Zon geſproken.

Vaporare. Virg. *Met reukwerken doorrooken*, vulgò, *perfumeeren.*

VĂR-

Digitized by Google

VĀPPĂ, æ. f. Plin. H. *Verſchaalde, bedorve wyn: lek wyn.*
* Vappa. Plaur. *Een doorbrenger of verquiſter: Een ſchoeljo; een onnut, ſnood, ondeugend menſch.*
VĀPŬLO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Plaur. *Geſlagen worden, ſlagen op klop krygen.*
Suſurrationes veniunt ſeptimam legionem vapulaſſe. Cæl. ad Cic. *Daar komen ſtille gerugten dat de zevende kumbende geſlagen is geweeſt.*
Omnium ſermonibus vapulare. Cic. *Van alle menſchen beriſpt, beſtraft, of over den hekel gehaalt worden: op de tongen van alle menſchen ryden.*
VĀRÆ, ārŭm. f. plur. Vitruv. *Dwars-balken*, die een weinigje in 't midden boogswyze gekromd leggen.
VĀRĬ, ōrŭm. m. plur. Celſ. *Gevorkte ſtokken*, om de netten der jagers op te houden.
* VĀRĬ, ōrŭm. Celſ. Plin. H. *Puiſten in 't aangezigt, ſteenpuiſten.*
VĀRĬĀNS, āntĭs. omn. gen. Plin. H. *Onſtandvaſtig, ongeſtadig, veranderlyk, wiſſelvallig.* Van de fortuin, enz. geſproken.
Varians cœlum. Plin. H. *Ongeſtadigheid van de lugt of 't weder.*
Variantes adhuc, & acerbæ uvæ. Colum. *Druiven, die maar pas van verwe veranderen, en nog zuur en onryp zyn.*
VĀRĬĀTĬM. adv. A. Gell. *Zie* Variè.
VĀRĬĀTĬO, ōnĭs. f. Liv. *Veranderinge.*
VĀRĬĀTŪS, ă, ŭm. Lucret. *Verandert, verſcheiden, onderſcheiden.*
VĀRĬCO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Quintil. *De beenen wyd van malkanderen zetten: Met de beenen wyd van malkanderen gaan.*
VĀRĬCŌSŬS, ă, ŭm. Juven. Perſ. *Gezwolle aderen aan de beenen hebbende, aderbarſtig, kramp-aderig.*
VĀRĬCŬLA, æ. f. Celſ. *Een gezwolle aderje.*
VĀRĬCŬS, ă, ŭm. Ovid. *Groote ſchreden doende in 't gaan, wyd ſtappende.*
VĀRĬĒ. adv. Cic. *Verſcheidentlyk, op verſcheide wyzen of manieren.*
VĀRĬĒTĀS, ātĭs. f. Cic. *Verſcheidenheid.*
Sententiarum varietas. Cic. *Verſcheidenheid, verſchillinge van gevoelens.*
Varietas vocum. Cic. *Verſcheidenheid, verſchil van ſtemmen.*
* Stella Jovis multas efficit varietates. Cic. *Het geſternte Jupiter maakt of veroorzaakt vele veranderingen in de lugt.*
* Varietates. Plin. H. *Zekere gezwolle plekken aan 't lighaam, als men in de winter te digt by 't vyer komt.*
VĀRĬO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. *Onderſcheiden, verſcheiden maken, veranderen.*
* Cœlum variant ſidera. Ovid. *De ſterren vercieren den hemel.*
* Otium variare labore. Plin. J. *Den arbeid verpoozen. Nu en dan arbeidaa en dan weder ruſten.*
* Sententiam variavit timor. Liv. *De vreeze deed van gevoelen veranderen.*
* Oratoris eſt orationem variare. Cic. *Het is de pligt van een Redenvoerder zyn verteog behoorlyk te vercieren, of op te pronken.*
* Autores de morte ejus variant multa. Liv. *De Schryvers verſchillen in vele zaken aangaande zyn dood, ſchryven zeer verſcheidentlyk neopende zyn dood.*
* Cùm primùm baccæ variare cœperint. Colum. *Als de olyven eerſt beginnen van verwe te veranderen.*
* Variare pectora palmis. Catul. *Zyn borſt met vuiſten bont en blaauw ſlaan.*
VĀRĬŬS, ă, ŭm. Ter. Cic. *Verſcheiden, van vele verwen, bont.*
* Plato varius fuit. Cic. *Plato was in alles zeer welſprekende.*
* Varius. Virg. *Onſtandvaſtig, ongeſtadig, wiſſelvallig, wiſpelzuurig, veranderlyk.*
* Gentes variæ linguis. Virg. *De volkeren zyn verſcheiden van talen, hebben byzondere talen.*
* Aquæ variæ. Sen. Ph. *Byzondere wateren: wateren van byzondere hoedanigheden.*
* Uvæ variæ. Cat. *Druiven die van verwe verandert zyn, of die beginnen ryp te worden.*
* VĀRĬÆ, ārŭm. f. plur. Plin. H. *Panthers.*
VĀRIX, ĭcĭs. m. Celſ. *Een gezwolle ader in de beenen, een barſt of krampader.*
Cùm varices ſecabantur Mario. Cic. *Toen de kramp of barſt aderen van Marius geopent wierden.*
VĀRSŌVĬĂ, æ. f. *Warſchouw*, een ſtad in Polen.
VĀRŬS, ă, ŭm. Horat. *Krombeenig, een kromboen*, hoe het ook zy.
VĀS, ădĭs. m. Cic. *Een borg in lyfftraffelyke zake.*
VĀS, āsĭs. n. in plur. VĀSĂ, ōrŭm, ĭs. Cic. *Een vat.*
Vaſa pretioſè cælata. Cic. *Koſtelyk geëtſte geſnede vaten.*
* Vaſa colligere. Cic. *Zak en pak oppakken, de leger tros by een pakken.*
VĀSĀRĬŪM, ĭi. n. Cic. *Alle het huisraad, de pakkaadje, en meubelen die een Roomſch overheid mede gegeven wierden als hy na een wingeweſt gezonden wierd.*
VĀSĀRĬĂ, ōrŭm. n. plur. Vitruv. *Een kamer, alwaar de verſcheide vaten om water te putten en op de badende luiden te werpen bewaart wierden.*
VĀSCŌNES, ŭm. m. plur. Plin. H. Tac. *De Gaskons, of inwoonders van Goskonje.*
VĀSCŌNĬĂ, æ. f. *Gaskonje*, een land tuſſen de zee de Pyreneen en de rivier Geronne.
VĀSCŪLĀRĬŪS, ĭi. m. Cic. *Een maker van allerhande vaten, of vaatwerk.*
VĀSCŪLŬM, ĭ. Plin. H. Quintil. *Een vatje, of vaatje, klein vat.*
Vaſcula purè eluere. Plaut. *De vaten rein waſſen, of ſpoelen.*
VĀSSĬTANĬĂ, æ. f. *Het land der Baſques.*
VĀSTĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Verwoeſtinge, verdelginge, vernieling.*
VĀSTĀTŌR, ōrĭs. m. Ovid. *Een verwoeſter, verdelger, vernieler.*
Trojæ vaſtator Achilles. Stat. *Achilles de verwoeſter, of verdelger van Troje.*
VĀSTĀTRĬX, ĭcĭs. f. *Een verdelgſter, vernielſter.* Luxuria vaſtatrix terrarum mariſque. Sen. Ph. *De overdaad een verpuſter, verdelgſter van land en zee.*
VĀSTĀTŪS, ă, ŭm. Cic. *Verwoeſt, verdelgd, vernield.*
Fana vaſtata. Hor. *Verwoeſte, geplonderde tempelen.*
* Vaſtatus. Liv. *Van volk ontbloot, woeſt.*
Vaſtata urbs defenſoribus ſuis. Liv. *Een ſtad van beſchermers ontbloot, beroofd.*
VĀSTĒ. adv. Cic. *Zeer breedelyk, op een te wydloopige wyze.* Men zegt *Vaſtius* en *Vaſtiſſimè.*
*** VĀSTĬFĬCŬS, ă, ŭm. Poët. apud Cic. *Een land, enz. verwoeſtende*, van een wild dier geſproken.
VĀSTĬTĀS, ātĭs. f. Colum. *Geweldige, onmatige groote, overgrootheid.*
Vaſtitas trunci. Colum. *De grootheid van de ſtam van een boom.*
* Vaſtitas ſoli. Sen. Trag. *De uitgeſtrektheid, of groote van een land.*
* Vaſtitas. Cic. *Verwoeſtinge, verdelginge, vernielinge.*
* Vaſtitas alicujus ſcientiæ. Colum. *De uitgeſtrektheid van een wetenſchap.*
Inferre vaſtitatem. Cic. *Verwoeſtinge aan brengen*, dat is, *verwoeſten, verdelgen, vernielen.*
VĀSTĬTĬES, ēī. f. Planc. ad Cic. & VĀSTĬTŪDO, ĭnĭs. f. g. Plaut. *Woeſtheid, verderf, verwoeſtinge, verdelging.*
VĀSTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. Cæſ. *Verwoeſten, verdelgen, vernielen.*
Iter alicujus vaſtare. Sil. Ital. *De weg die iemand moet door trekken, verwoeſten, van alles ontbloten.*
Vaſtare omnia ferro & incendiis. Cic. *Alles te zwaard en te vyer verdelgen, vernielen.*
* Vaſtare agros cultoribus. Virg. *De landen van akkerlieden of landbouwers ontbloten.*
VĀSTŬS, ă, ŭm. Cic. *Geweldig groot, over groot, zeer wyd uitgeſtrekt.* Men zegt *Vaſtior* en *Vaſtiſſimus.*
* Urbem ferro vaſtam facere. Nonius. *Een ſtad door 't zwaard verwoeſten, ontvolken, uit moorden, over de kling doen ſpringen.*
* Bellua vaſta. Cic. *Een ongemeen of boven maten groot beeſt.*
* Latratus vaſtus. Colum. *Een zeer groot gebas, of gebaf.*
Ager vaſtus ab natura, & ab humano cultu. Salluſt. *Een veld uit de natuur en door gebrek van landbouwinge woeſt, onvruchtbaar.*
* Motus corporis vaſtus. Cic. *Een onbeſchoofte, plompe, lompe beweginge van 't lichaam.* Sprekende van de gebaarden eens Redenaars.
Vaſtius caput. Colum. *Een grooter bol [hoofd.]*
VĀSŪM, ī. n. Colum. *Zie* Vas.
VĀTĒS, ĭs. m. & f. Cic. *Een voorzegger, of voorzegſter, voorſpeller.*

Digitized by Google

* Vates. Cic. *Een waarzegger, of waarzeggerinne.*
* Vates. Hor. *Een digter.*
VĀTĪCĪNĀTĪŌ, ōnis. f. Cic. *Voorzeggingē, voorſpellinge van toekomende dingen.*
VĀTĪCĪNĀTŌR, ōris. m. Ovid. *Een voorſegger of waarzegger.*
VĀTĪCĪNĪŪM, ĭi. n. Plin. H. *Voorzeggingē, voorſpellinge.*
VĀTĪCĪNŌR, ārīs, ātūs sūm, ārī. Cic. *Voorzeggen, voorſpellen.*
Vaticinari vera. Cic. *Ware dingen voorzeggen, voorſpellen.*
VĀTĪCĪNŪS, ă, ūm. Liv. Ovid. *Voorzeggingen of voorſpellingen behelzende: van voorzeggingen*, daar toe behorende.
Liber vaticinus. Liv. *Een boek van voorzeggingen.*
Furor vaticinus. Ovid. *Een dríft van voorzeggingē.*
VĂTĬĂ, æ. m. Varr. *of* VATĬŪS, ĭi. m. Plin. H. *Die de voeten inwaards gekromd of kram heeft.*
ŪBĔR, ĕris. omn. gen. Cic. *Vruchtbaar, overvloedig.*
* Ingenium uberius. Ovid. *Een overvloediger, overvliegender, ſchranderer vernuft.*
* ŪBĔR, ĭs. n. Ovid. Hor. *Een mamme van een vrouw, een uyer van een dier.*
Depulſus ab ubere. Virg. *Geſpeend*, van een veulen, enz.
* Uber. Virg. *Vruchtbaarheid, overvloed.*
ŪBĔRĬŪS. adv. Cic. *Op een wydloopiger wyze, met een wydloopiger ſtyl.*
ŪBĔRRĬMĒ. adv. Cic. *Zeer wydloopiglyk, zeer breedelyk.*
ŪBĔRO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Plin. J. *Vruchtbaar maken.*
* Uberare. Colum. *Vruchtbaar zyn*, van bomen geſproken.
ŪBĔRTĀS, ātis. f. Cic. *Vruchtbaarheid, overvloed.*
ŪBĔRTĬM. adv. Catul. *Overvloediglyk, in overvloed.*
ŪBĔRTŪS, ă, ūm. A. Gell. *Idem quod* uber. adj.
ŪBĪ. adv. Cic. *Alwaar*, in een bereekeninge van ruſt.
Alexandriæ ubi thura interpolantur. Plin. H. *Te Alexandrie, alwaar de wierook gezuivert word.*
* Ubi? Ter. *Waar?*
Sed ubi eſt frater? Ter. *Maar waar is myn broeder?*
* Res digna ubi tu nervos intendas tuos. Ter. *Een zake, die verdient dat gy daar in uw uiterſte beſt doet, of al uw vlyt aanwend.*
* Ubi. Virg. *Nadat.*
Hæc ubi dicta dedit. Virg. *Na dat hy deze dingen gezegt hadde, na deze woorden geſproken te hebben.*
* Ubi primùm. Ter. *Zoo ras als.*
* Ubi ubi gentium. Plaut. *Waar, of op wat plaats het ook zy.*
* Ubi terrarum? Cic. *In wat plaats des werelds?*
ŪBĬCŪMQUĔ. Cic. *Waar, of op wat plaats het ook zy?*
ŪBĪNĀM? adv. Cic. *Waar? op wat plaats?*
ŪBĪQUĔ. adv. Cic. *Over al, in of op alle plaatſen.*
ŪBĪVĪS. Hor. *Waar gy wilt, waar het ook zy.*
Qui mihi videntur ubivis tutius, quam in Senatu fore. Cic. *Die my over al veiliger ſchynen, dan in den Raad te zyn.*
ŪDO, ōnis. m. Martial. Ulp. *Een ſoort van wolle of vilte ſchoenen.*
ŪDŪS, ă, ūm. Virg. *Nat, vogtig.*
* Udus. Colum. *Beſproeid, bevogtigd.*
VĔ. conjunct. Cic. *Of, ofte.* Deze conjunctio ſtaat altyds aan 't einde van een ander woord; *Plus minusve. Meer of min.*
VĔCORDĬĂ, æ. f. Ter. *Uit of ontzinnigheid, dwaasheid, zotheid.*
VĔCŌRS, dis. omn. gen. Cicer. *Uit of ontzinnig, dwaas, zot.*
VĔCTĀBŪLŪM, i. n. g. A. Gell. *Een wagen.*
VĔCTĀRĬŪS, ă, ūm. Equus vectarius. Varr. *Een laſtpaard.*
VĔCTĀBĬLĬS, is. m. & f. ĭlĕ, is. n. Sen. *Dat men kan vervoeren*, op wat wyze het ook zy.
VĔCTĀTĬŌ, ōnis. f. Sen. Ph. *Het laten voeren of brengen van zig zelven na eenige plaats in een wage, draagſtoel, enz.*
VĔCTĬĀRĬŪS, ĭi. m. Vitruv. *Een handboom gebruikende om eenig tuig om te draayen.*
VĔCTĬCŪLĀRĬĀM vitam agere. Feſt. *Van dievery en roverye leven.*
VĔCTĬCŪLĀRĬŪS, ă, ūm. adj. à vectis. Cato. *Van een handboom.*
VĔCTĪGĀL, ālis. n. Cic. *Schattinge.*
* Vectigal. Cic. *Inkomen, of rente van iemand.*
* Vectigal. Cic. *Tol, accys, laſt geld.*
Exigere vectigalia. Cic. *Tollen invorderen, inzamelen.*
Imponere vectigal. Cic. *Tollen of ſchattingen oplegen.*
Agrum levare vectigali. Cic. *Een ſtuk lands van ſchattinge ontheffen, bevryden.*
VĔCTĪGĀLĬS, is. m. & f. ālĕ, is. n. Cic. *Schattinge of tol onderhevig, of betalende.*
Pecunia vectigalis. Cic. *Het geld of de inkomſt van een ſchattinge of tol.*
Facere aliquos vectigales. Cæſ. *Eenige volkeren ſchattingen onderhevig maken.*
VĔCTĬŌ, ōnis. f. Cic. *Voeringe, vervoeringe, voervaar.*
VĔCTĬS, is. m. Ter. Cic. *Een yzere, enz. handboom of ſpeek*, om zware dingen op te ligten, of een konſtuig te draayen.
VĔCTO, ās, āvī, ātūm, ārĕ. Ovid. *Zie* Veho.
VĔCTŌR, ōris. m. Ovid. *Voerder, die iemand voert*, van een paard geſproken.
Sileni vector. Ovid. *De voerder*, dat is, *dem ezel van Silenus.*
* Vector. Cic. *Iemand die in een ſchip gevoert word*, vulgò, *een paſſagier.*
VĔCTŌRĬĂ, æ. f. g. Cæſ. *Vragt, voergeld.*
VĔCTŌRĬŪS, ă, ūm. Cæſ. *Van voeringe, of voervaringe.*
Vectorium navigium. Cæſ. *Een ſchip van voervaar of laſt, een klein ſchip.*
VĔCTŪRĂ, æ. f. Plaut. Cic. *Voeringe, vervoeringe.*
Pro vectura rei alicujus ſolvere. Cic. *Voor 't voeren of overbrengen van iets betalen.* Cicero ſpreekt hier van eenige beelden.
VĔCTŪS, ă, ūm. Catul. *Gevoerd, gedragt, vervoerd, overgevoerd, toegevoerd.*
VĔGĔTŌ, ās, ārĕ. A. Gell. *Sterkte, en kragt geven, verſterken, doen groeyen.*
VĔGĔS, ĕtis. omn. g. Liv. & VĔGĔTŪS, ă, ūm. Plaut. Cic. *Geſond, fris, wakker, welvarende, klaar.* Men zegt *Vegetior* en *Vegetiſſimus.*
* Vegeta mens. Cic. *Een klaare, wakkere, ſchrandere geeſt.*
* Vegetus pulſus venarum. Valer. Flacc. *Een radde adersſlag.*
VĔGRĀNDĬS, is. m. & f. dĕ, is. n. Varr. *Zeer klein.*
* Vegrandis. Lucil. *Zeer, of geweldig groot, over groot.*
VĔHĔMĒNS, ēntis. omn. gen. Cic. *Geweldig, heftig, hevig, ſterk.* Men zegt *Vehementior* en *Vehementiſſimus.*
Orator vehemens. Cicer. *Een yverig, vyerig, kragtig redenaar.*
Vehemens ſtatumen. Colum. *Een zeer groote wyngaard ſtok of lat.*
Vehementes litteræ. Cic. *Kragtige, ernſtige brieven.*
Vehemens cauſa ad objurgandum. Ter. *Een zeer groote oorzaak of reden om te beſtraffen, beſtraffen.*
VĔHĔMĒNTĔR. adv. Ter. Cic. *Geweldiglyk, boven maten, uitermaten, zeer.*
* Vehementer. Cic. *Met geweld, geweldadiglyk.*
VĔHĔMĒNTĬĂ, æ. f. *Heviglheid, kragt, ſterkte.* Flos candidus cum vehementia odoris. Plin. H. *Een witte bloem met een ſterke of kragtige reuk.*
VĔHES, is. f. Colum. *Een voeder, of wagen vol hooy, enz.*
VĔHĬS, is. f. Colum. *Zie* Vehes.
VĔHĬCŪLŪM, i. n. Cic. *Een wage, karre, enz.* om iets te voeren.
VĔHO, is, vēxī, vēctūm, vĕhĕrĕ. Cic. *Iets op of in een wagen, enz. voeren, brengen.*
Equo vehi. Ovid. *Op een paard gevoerd worden, te paard ryden, zitten.*
In curru vehi. Ovid. *In of op een wagen gevoert worden, ryden, zitten.*
Cibum ore vehit formica. Ovid. *De mier voert zyn ſpys in zyn mond.*
Bella vehere trans pontum. Sen. Trag. *Oorlogen over zee voeren.*
* Tanquam ratis noſtra vehitur oratio. Cic. *Myn vertoog vaart voort gelyk een ſchip.*
* Pretium vehendi. Ovid. *Vragt van een wagen of ſchip.*
VĔL. conjunct. Cic. *Of, ofte.*
* Vel. Cic. *Zelfs.*
Vel me audet provocare. Cic. *Hy durft my zelfs tarten.*
* Statuere quis ſit ſapiens, vel maximè videtur eſſe ſapientis. Cic. *Te oordeelen wie wys is, ſchynt wel voornaamelyk een wys man te wagen, paſſen.*

Digitized by Google

VELABRUM, I. n. g. Horat. *Een overdekte kraam om iets te verkopen.*

VELAMEN, inis. n. Virg. *Een behangſel, voorhangſel, dekſel, dekkleed, gordyn.*

VELAMENTUM, I. n. Liv. *Idem.*

VELANDUS, a, um. Plin. *Dat men bedekken moet.* Velanda corporis. Plin. *De ſchaamelheid.*

VELARIS, is. m. & f. are, is. n. Plin. H. *Van een behangſel of dekkleed, daar toe behoorende.*

Velares annuli. Plin. H. *Ringen daar behangſels of gordynen aan hangen.*

VELARIA, orum. n. plur. Juven. *Gordynen van touwen, om de hitte van de Zon te beletten.*

* Velaria. Juven. *Plaatſen met behangſels of gordynen bedekt.*

VELATUS, a, um. Cic. *Met behangſels, enz. gedekt, overſchaduwd.*

Capite velato. Cic. *Met een gedekt hoofd.*

* Velatus. Plaut. *Gekleed, gedekt.*

Muliebri velatus toga. Plaut. *Met een vrouwe gewaad gekleed.*

* Navis velata ramis oleæ. Liv. *Een ſchip met olyftakken bedekt.*

* Tempora velata coronâ. Ovid. *Een hoofd met een kroon gedekt.*

VELES, itis. m. Cic. *Een ligt gewapend krygsknegt.*

VELIFER, a, um. Ovid. *Zeilen dragende, zeil voerende, met zeilen voorzien.* Van een ſchip geſproken.

VELIFICATIO, onis. f. Cic. *Zeilinge.*

Mutata velificatione. Cic. *In 't zeilen gewend of 't ſchip overſtaag geſmeten, ook van koers verandert hebbende.*

VELIFICO, as, avi, atum, are. Prop. Plin. H. *Zeilen, varen.*

* VELIFICOR, aris, atus sum, ari. Cic. Velificari honori ſuo. Cic. *Tot eere of aanzien geraken.*

* Velificari alicui. Cæl. ad Cic. *Iemand tragten te behagen, te believen.*

Ne velificatus alicui dicaris. Cic. *Op dat gy niet gezegt werde iemand gevleid te hebben.*

VELIFICUS, a, um. Plin. H. Velificus curſus. *Zeilinge, koers of ſtreek in 't zeilen.*

VELITARIS, is. m. & f. are, is. n. Salluſt. Liv. *Van een ligt gewapend krygsknegt.*

Velitaria arma. Liv. *Ligte wapenen.*

VELITATIO, onis. f. Plaut. *Een ſchermutſeling.* Feſtus zegt dat dit maar een wederzydſche tartinge met woorden is.

VELITOR, aris, atus sum, ari. Plaut. *Schermutſelen, of malkanderen met woorden tarten, trotſeren.*

** VELIVOLANS, antis. omn. gen. Poët. apud Cic. *Zeilende.* Van een ſchip geſproken.

VELIVOLUS, a, um. Ovid. *Idem.*

* Mare velivolum. Virg. *Een zee vol zeilende ſchepen.*

VELLATURA, æ. f. Varr. *Voeringe, vervoeringe, toevoer.*

Vellaturam facere. Varr. *Waren, enz. van de eene plaats na de andere voeren.*

VELLEREUS, a, um. Aſc. Ped. *Van wolle, of van een vlies.*

VELLICATIO, onis. f. Sen. Ph. *Nypinge, knypinge.*

* Vellicatio. Sen. Ph. *Stekinge, ſchelding met woorden.*

VELLICATUS, us, m. g. Plin. *Zie* Vellicatio.

VELLICO, as, avi, atum, are. Propert. *Nypen, knypen, trekken.*

* Vellicare. Plaut. *Met woorden ſteken, ſchelden, beſpotten, tergen,* in den oneigen zin.

* Nullum eſt beneficium quod malignitas vellicare non poſſit. Sen. Ph. *Daar is geen goed werk, 't welk de boosaardigheid niet kan te na ſpreken, of daar de quaadaardigheid niet iets op zal weten te zeggen.*

Abſentem vellicare. Hor. *Een afweezende te na ſpreken, ſchenden.*

* Vellicare opus aliquod. Varr. *Een werk bedillen, beriſpen.*

VELLO, is, velli *of* vulsi, vulsum, vellere. Plin. H. *Uitrukken, trekken,* van kruiden, wortelen, enz.

Vellere radicitus. Colum. *Wortelmeg, of met wortel en al uitrukken, uitroeyen.*

* Barbam alicui vellere. Hor. *Iemand den baard plukken,* dat is, *Iemand beſpotten, uitgekken, ten uiterſte verſmaden.* Een ſoort van ſpreekwoord gelyk Eraſmus zegt.

* Pectora ſecreto morſu vellunur. Stat. *Het hart word door een heimelyke knaginge of droefheid ontruſt, gequelt, van een gerukt.*

* Piſces vellere ex aquore. Hor. *Viſſchen uit de zee rukken, vangen.*

* Poma vellere manu. Tibul. *Vruchten met de hand plukken.*

Poſtes vellere à cardine. Virg. *De poorten uit de hangen rukken.*

Spicula vellere. Virg. *De ſchigten uitrukken,* uit een ſchild, enz.

VELLUS, eris. n. Varr. *Een vlies of ſchape vagt, vel, of huid.*

VELO, as, avi, atum, are. Cic Virg. *Met een kleed of dekſel bedekken.* Sprekende van 't hoofd, enz.

VELOCITAS, atis. f. Cic. *Vlugheid, ſnelheid, gezwindheid, radheid.*

Concurrere velocitate nandi. Plin. J. *Stryden, tragten wie hardſt kan zwemmen.*

VELOCITER. adv. Cic. *Snellyk, gezwindelyk, vaardiglyk.* Men zegt Velocius en Velociſſimè.

VELONI, orum. m. plur. Cæſ. *Het volk van Velay.*

VELOX, ocis. omn. gen. Hor. *Vlug, ſnel, gezwind, radi.* Men zegt Velocior en Velociſſimus.

VELUM, i. n. Cic. *Een dekſel, of dekkleed, een behangſel.*

* Rem aliquam obtendere velis. Cic. *Iets verborgen of geheim houden, iets ontveinzen.*

* Velum. Cic. *Een zeil van een ſchip.*

Dare vela in altum. Virg. *In zee zeilen, in zee ſteken, op zee 't zeil gaan.*

Dare vela ſuæ famæ. Martial. *Zyn naam vermaard, roemrugtig maken,* in den oneigen zin.

* Vela contrahere. Sen. Ph. *Wyken, deinzen.*

* Velis equiſque *of* Velis remiſque. Cic. *Met alle magt, met alle kragten.*

VELUT & VELUTI. conjunct. *Gelyk, gelyk als: op de zelve maniere, of weize.*

Velut heſterno die. Cic. *Gelyk als giſteren.*

Beſtiæ quæ gignuntur in terra, veluti crocodili. Cic. *Beeſten, die op 't land voort gebragt worden, gelyk de krokodillen.*

VENA, æ. f. Cic. *Een ader.*

Venam ferire. Celſ. *of* Incidere. Cic. *Een ader openen.*

* Vena aquæ. Hirt. *Een water ader, ſpring ader van water.*

* Venæ arborum. Plin. H. *De aderen van boomen.*

* Venæ marmoris. Stat. *De aderen van marmer.*

* Silicis venis abſtruſus ignis. Virg. *Vyer in de aderen van de keyſteen verborgen.*

* Vena. Juven. *Een ader om iets te maken, goede, of ſchrandere geeſt om iets te maken.*

Homo cui non ſit publica vena. Juven. *Een man van meer als gemeene geeſt of bequaamheid.*

* Venas cujuſque hominum generis tenere. Cic. *De aderen of den grond of aart van alle luiden kennen, weten.*

* Vena. Plin. H. *Het toomtje, of tongriem onder de tong,* dat de ſpraak belemmert, indien het niet geſneden word.

VENABULUM, I. n. Virg. *Een jagt of zwyn-ſpriet.*

VENALIS, is. m & f. ale, is. n. Cic. *Dat te koop is of ſtaat.*

VENALITIARIUS, ii. m. Ulp. *Een verkooper van ſlaven, een handelaar in ſlaven.*

VENALITIUM, ii. n. g. Digeſt. *De ſlavenmarkt, daar de ſlaven te koop ſtaan.*

VENALITIUS, ii. m. Plin. H. *Te koop ſtaande.* Van een ſlaaf geſproken.

* Venalitius. Cic. *Een verkooper van, of handelaar in ſlaven.*

VENATICUS, a, um. Cic. Canis venaticus. Cic. *Een jagthond.*

VENATIO, onis. f. Cic. *De jagt, het jagen, jaginge.*

* Venatio. Celſ. Liv. Front. *Het gevange wild.*

VENATOR, oris. m. Cic. *Een jager, lieſhebber van de jagt, een weyman.*

* Venator naturæ. Cic. *Een naſpoorder, uitverſcher, onderzoeker van de nature.*

* Venator adeſt noſtris conſiliis cum auritis plagis. Plaut. *Daar ſtaat een man die na alle onze raadſlagen met aandagt luiſtert.*

VENATORIUS, a, um. Plin. J. *Van de jagt of een jager.*

VENATRIX, icis. f. Ovid. *Een jaagſter, lieſhebſter van de jagt.*

VENATUS, us. m. Cic. *De jagt, het jagen.*

VENDAX, acis. omn. gen. Cato de R. R. *Gaarne verkoopende, verkoopziek.*

Digitized by Google

VĒNDĪBĬLĬS, ȳs m. & f. ĭlĕ, ȳs. n. Cic. *Dat wel verkogt word, goed om te verkoopen.* Varro zegt *Vendibilior.*

* Vendibilis Orator. Cic. *Een goed, aangenaam Redenaar.*

Non erat ſatis populo vendibilis. Cic. *Hy was het volk niet aangenaam genoeg.* Van een Redenaar geſproken.

VĒNDĬCO. *Zie* Vindico.

† VĒNDĪTĀRĬŬS, ă, ŭm. Plaut. *Dat te koop is of ſtaat.*

VĒNDĪTĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Snorkinge, opſnydinge, gepoch, geſnoef.*

VĒNDĪTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Verkoopinge.*

VĒNDĪTO, ās, āvī, ātŭm, āre. Cic. *Verkoopen, te koop zetten, ſtellen: veilen.*

Aſſe venditare aliquid. Catul. *Iets voor een Romeinſchen As verkoopen.*

* Venditare. Cic. *Iets verheffen, loven, iets breed uitmeten.*

Se plebi per aliquem venditare. Liv. *Zig door iemand by't gemeene volk doen verheffen, loven, pryzen.*

* Qui ſe venditant Cæſari. Cic. *Die zig onder de beſcherminge van Cæſar begeven.*

VĒNDĪTŌR, ōrĭs. m. Cic. *Een verkooper.*

VĒNDO, ĭs, dĭdī, dĭtŭm, vĕndĕre. Cic. *Verkoopen.*

Merces ſuas vendere. Ovid. *Zyne waren of koopmanſchappen verkoopen.*

Talento inimicum mihi emi, amicum vendidi. Plaut. *Ik hebbe voor een talent een vyand gekogt en een vriend verkogt.*

* Patriam auro vendidit. Virg. *Hy heeft zyn vaderland voor goud verkogt, verraden.*

Aliquid quàm plurimo vendere. Cic. *Iets zeer dier of tot een zeer hooge prys verkoopen.*

Pluris aliquid vendere. Hor. *Iets voor hooger prys verkoopen.* Men zegt ook *Tanti, Quanti*, enz.

* Vendere. Cic. *Loven, pryzen, verheffen, breed uitmeten.*

VĒNĔFĬCĂ, æ. f. Ovid. *Een vergift of venyn-mengſter.*

VĒNĔFĬCĬŬM, ĭi. n. Cic. *Vergiftiging, vergeving, vergift of venyn menginge.*

VĒNĔFĬCŬS, ĭ. m. Cic. *Een vergiftiger, vergift-menger.*

VĒNĔFĬCŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Vergiftig, venynig.*

Veneficus aſpectus. Plin. H. *Een vergiftigd aangezigt.*

VĒNĒNĀRĬŬS, ĭi. m. Suet. *Een vergiftiger, vergift-menger.*

VĒNĒNĀTŬS, ă, ŭm. Cic. *Vergiftig, venynig.*

* Venenatus. Cic. *Vergiftigd, vergeven, venynig.* Van een pyl geſproken.

* Venenatus jocus. Ovid. *Een vergiftige, galbittere ſcherts.*

** VĒNĒNĬFĔR, ă, ŭm. Ovid. *Vergiftig, venynig.*

** VĒNĒNO, ās, āvī, ātŭm, āre. Lucret. *Vergiftigen, vergeven.*

Non quiſquam odio obſcuro moſuque venenat commoda mea. Hor. *Niemand laſtert myne vermakelykheden uit verborgen haat en met vergiftige woorden.*

VĒNĒNŌSŬS, ă, ŭm. *Vol vergift.*

VĒNĒNŬM, ĭ. n. Cic. *Vergift, gift, venyn.*

Tollere aliquem veneno. Cic. *Iemand door vergift wegnemen, ombrengen.*

* Venenum. Cic. *Tovery, of zoo genaamde betovering.*

Cùm ſibi venenis ereptam memoriam diceret. Cic. *Toen hy zeide dat hem zyn gehengenisſe door tovery ontnomen of beroofd was.*

* Venenum. Virg. *Verwe, blanketſel.*

Aſſyrio fucatur lana veneno. Virg. *De wolle word met Aſſyriſche*, dat is, *purpere verwe geverwt.*

* Venenum. Luc. *Hulp middel.*

VĒNĔO, ĭs, vēnĭī, futur. vēnĭbo, vēnīrĕ. Cicer. *Verkogt worden.* Voſſius wyſt aan, dat *Venum* een nomen, en geen *ſupinum* van *Veneo* is.

* Nelcis nunc venire te? Plaut. *Weet gy niet dat gy nu verkogt word? dat men u opligt of bedriegt?*

VĒNĔRĀBĬLĬS, ȳs. m. & f. ĭlĕ, ȳs. n. Liv. *Eerwaardig, grootelyks te eeren.*

VĒNĔRĀBŪNDŬS, ă, ŭm. Liv. *Vol eerbiedigheid, zeer eerbiedig, groote eerbiedigheid betoonende.*

VĒNĔRĀNDŬS, ă, ŭm. Cic. *Vol eerwaardigheid, groote agtinge verdienende, zeer eerwaardig, dien men eerbiedigheid moet betoonen.*

VĒNĔRĀNTĔR. adv. Apul. *Eerbiediglyk.*

VĒNĔRĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Betooninge, toedraginge van eerbiedigheid: eerbiedigheid, eer-bewyzinge.*

Habet venerationem juſtam quidquid excellit. Cic. *Alles dat uitmuntende of voortreffelyk is verdient met regt een groote agtinge of lof.*

VĒNĔRĀTŌR, ōrĭs. m. Ovid. *Een bewyzer van eerbiedigheid, die iemand eert.*

Venerator Scipionis. Valer. Max. *Een eerder, verheffer van Scipio.*

Domus veſtræ venerator primis ab annis. Ovid. *Een eerder, hoogagter van uw huis of geſlagt zedert zyne eerſte jaren.*

VĒNĔRĀTŬS, ă, ŭm. Horat. *Hoog geëerd.*

VĒNĔRĔŬS, ă, ŭm. Venereæ voluptates. Cic. *Vleeſchelyke, onkuiſſche welluſten.*

Venereus jactus. Cic. *Een worp met biltikken, de Venus worp, als de zelve alle vier op een byzondere wyze leggen.*

VĒNĔRŌR, ārĭs, ātŭs sŭm, ārī. Cic. *Eerbiedigheid of eere bewyzen, toonen, aandoen, zeer hoog agten of eeren.*

Deos venerari. Virg. *De Goden eeren, dienen, aanbidden.*

VĒNĔTĬ, ōrŭm. m. plur. Cæſ. *Die van Vannes* in neder Bretanje.

VENETĬÆ, ārŭm. f. plur. *Venetie*, de hoofdſtad van 't gemene beſt van die naam.

Venetiæ. Cæſ. *Vannes*, een France ſtad in neder Bretanje.

VENETĬ. Plin. H. *De Venetianen*, een volk in Italie.

VĔNĔTŬS Color. Veget. *Hemels blaauw.*

VĔNĬĂ, æ. f. Quintil. *Vergiffenis, vergevinge, quytſcheldinge*, vulgò, *pardon.*

Poſcere Deos veniam. Virg. *De Goden vergiffenisſe verzoeken.*

* Venia. Virg. *Oorlof, verlof.*

Veniam dicendi ante alios poſcere. Tac. *Verlof verzoeken om voor alle anderen, of om eerſt te ſpreken.*

Da veniam, ſine te exorem. Ter. *Geef my verlof, laat my toe dat ik u verbidde, bewege.*

Bonâ veniâ me audias. Cic. *Hoor my gunſtiglyk.*

* Exilii venia. Tac. *Quytſcheldinge van een ballingſchap of banniſſement.*

Veniam ad vos, ſi mihi Senatus det veniam. Auct. ad Her. *Ik zal by u komen, indien de Vroedſchap my verlof geeft, of toeſtaat.*

VĔNĬĂLĬS, ȳs, ĕ. Macrob. *Vergevelyk.*

VĔNĬO, īs, vēnī, vēntŭm, vēnīrĕ. Cic. *Komen.*

* Venire. Celſ. *Geſchieden, voorkomen, voorvallen, gebeuren*, Sprekende van iets, dat by geval gebeurd.

* Venire. Virg. *Groeyen, opwaſſen, groot worden.*

* Venire. Plin. H. *Uit een plaats komen, gebragt, of overgevoert worden.* Sprekende van zekere waren die uit andere landen komen.

* Venire. Cic. *Beſteld worden*, van brieven geſproken.

* In orationem venire. Quintil. *In een vertoog komen, plaats hebben, vermeld worden.*

In ſermonem hominum venire. Cic. *Op de praat van de menſchen komen, van hem zelve doen ſpreken.*

* Ad Carneadem veniamus. Cic. *Laat ons tot Karneades komen, treden*, dat is, *van hem ſpreken.*

* Mundi menſura venit ad digitos. Plin. H. *De maat des werelds kan op de vingers uitgerekent worden.*

* In amicitiam venire aliquorum. Liv. *In eenigor luiden gunſt of vriendſchap komen*, dat is, *hun vriend worden.*

Paucis annis ad maximas pecunias venire. Cic. *In weinige jaren tot zeer groote geld middelen komen*, dat is, *zeer gelukryk worden.*

* In partem impenſæ venire. Cic. *In een gedeelte van de onkoſten vervallen, een deel der koſten betalen, voldoen.*

* Venio oratum. Cæſ. *Ik kome om te bidden, ſmeeken, verzoeken.*

* Venitur in diſcrimen. Cic. *Men komt in gevaar, men ſtoort zig in gevaar.*

VĒNŌR, ātŭs, ātŭs sŭm, ārī. Virg. *Jagen, 't vermaak van de jagt nemen.*

* Venari laudem modeſtiæ in aliqua re. Auct. ad Her. *Den lof van zedigheid in een zake na jagen, betragten, zoeken.*

* Venari apros in mari. Plaut. *Haazen met koeyen jagen, zoeken te vangen: Snoeken op zolder zoeken, in 't ongeſpoor wiſſen, ſpykers by hoog water zoeken, verloren arbeid doen.*

VĒNŌSŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Aderryk, vol aderen.*

VĒNTĔR, trĭs. m. Cic. *De buik.*

* Venter. Vitruv. *Het hellen of hangen van een berg waar langs men een waterleidinge in de Laagte brengt.*

VĒNTĬLĀBRŬM, i. n. Colum. *Een keren mes.*

VĒN-

Digitized by Google

VĒNTĬLĀTĬO, ōnis. f. Plin. H. *In de wind ſtellinge, droginge in de wind of lugt.*
Ventilatione utiles fiunt (uvæ) ſtomacho ægriſque. Plin. H. *De druiven worden door het hangen in de lugt goed voor de maag en de zieken.*
VĒNTĬLĀTŌR, ōris. m. Colum. *Een koren wanner.*
* * Ventilator naturæ. Cic. *Een onderzoeker, naſporer, navorſcher van de natuure.*
* Ventilatores. Quintil. *Guichelaars, of goochelaars.*
VĒNTĬLO, āſ, āvī, ātum, āre. Prop. *Blazen om't vyur aan te ſteken.*
* Ventilare. Colum. Plin. H. *Koren wannen.*
* Ventilare. Sen. Ph. *Schermen, leeren ſchermen, of't geweer oefſenen, handelen.*
VĒNTĬO, ōnis. f. Plaut. *Komſt, aankomſt.*
Quid tibi huc ventio eſt? Plaut. *Waarom is of waar toe ſtrekt uw komſt herwaarts, uit wat reden komt gy hier.*
VĒNTĬTO, āſ, āvī, ātum, āre. Cic. *Ergens dikwils komen.*
Sæpius in agrum ventitare. Plin. H. *Dikwils op een ſtuk lands komen, gaan.*
Ad aliquem ventitare. Cic. *Dikwils by iemand komen, gaan.*
VĒNTŌSŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Winderig, vol winden, winden onderhevig, voor winden bloot leggende,* van de zee geſproken. Men zegt *Ventoſior* en *Ventoſiſſimus.*
* Ventoſus. Cic. Hor. *Ligt gelyk de wind, ongeſtadig, onſtandvaſtig, onbeſtendig, wispelturig,* van een volk geſproken.
Homo ventoſiſſimus. Cic. *Een zeer wispelturig, onſtandvaſtig man.*
* Ventoſa loquacitas. Petron. *Ligtvaardige, ydele praat, of kalzugt.*
* Ventoſus. Plin. *Vol ydele roem of waan, verwaand.*
VĒNTRĀLĒ, is. n. Plin. H. *Zie* Bulga.
VĒNTRĬCŬLŪS, i. m. Celſ. *De maag.*
VĒNTRĬCŌSŬS & VĒNTRĬŌSŬS, ă, ŭm. Plaut. *Een dikbuik.*
VĒNTRŌSŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Een dikken buik hebbende,* van een vat, enz. geſproken.
VĒNTŬLŬS, i. m. Terent. *Een windje, kleine wind van een waayer.*
VĒNTŪRŬS, ă, ŭm. Virg. *Dat toekomen of geſchieden zal, toekomende,* van zaken.
VĒNTŬS, i. m. Cic. *De wind.*
Secundos ventos habere. Cic. *Gunſtige, of goede winden hebben.*
* Ventus ſecundus. Cic. *Voorſpoed.*
Ventus operam dat. Plaut. *De wind is voorſpoedig, of goed.*
* Ventus. Cic. *Een ſtormwind, ſtorm, of buy,* in den oneigen zin, om een *vervolginge, beroerden ſtaat,* enz. te betekenen.
* Ventus carbaſeus. Tibul. *Een fyn ſtuk linnen daar men door kan zien.*
Ventus textilis. Petron. *Krip.*
* Ventum populárem in aliqua re quærere. Cic. *Des volks gunſt of genegentheid in iets zoeken.*
VĒNŬLĂ, æ. f. Celſ. *Een adertje, kleine ader.*
VĒNŪM īre. Salluſt. *Verkogt worden.*
Veno exercere aliquid. Tac. *Iets te koop hebben.*
VĒNŪNDĀTŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Verkogt.*
VĒNŪNDO, āſ, ūndĕdī, ūndātum, āre. Cic. *Verkopen.*
VĒNŬS, ĕris. f. Celſ. *Onkuisheid, vleeſſelyke luſt.*
* Veneris ſtella. Cic. *De ſtarre Venus.*
* Venus. Quintil. *Bevalligheid, cierlykheid, welſprekendheid,* van of in een vertoog, enz.
Omni quâ poteſt gratiâ & venere exornat orationem. Quint. *Hy verciert zyn vertoog met alle mogelyke aangenaamheid en bevalligheid.*
VĒNŬSTAS, ātis. f. Cic. *Schoonheid.*
VĒNŬSTAS, ātis. f. Cic. *Aardigheid, bevalligheid, cierlykheid, aangenaamheid in't ſpreken.*
VĒNŬSTE. adv. Cæl. ad Cicer. *Aardiglyk, aangenaamlyk, vermakelyk.*
Illud videtur cecidiſſe perquam venuſtè. Cæl. ad Cicer. *Dat ſchynt zeer vermakelyk gebeurt of voorgevallen te zyn.*
VĒNŬSTŬLŬS, ă, ŭm. Plaut. *Tamelyk mooy, ſchoon, fraay.* Ook, *eenigzins aardiglyk, vermakelyk, aangenaam.*
VĒNŬSTŬS, ă, ŭm. Cic. *Schoon, mooy, fraay.* Men zegt *Venuſtior* en *Venuſtiſſimus.*
* Venuſtus. Cic. Catul. *Aardig, aangenaam, beſchaafd, bevallig, hubsch, vermakelyk,* van perſonen geſproken.

VĒPRĔCŬLÆ, ārum. f. plur. Cic. *Kleine doornen, doorntjes.*
VĒPRES, ium, ibus. Virg. Colum. *Doornen.* Men vind in Columella *Veprem in accuſativo* en in Ovidius *Vepre in ablativo ſingulari.*
VĒPRĒTŬM, i. n. Colum. *Een doorne boſch, hegge of hage.*
VĒR, ĕris. n. Cic. *De lente.*
Vere. Virg. *In de lente.*
Primo vere. Liv. *In't eerſte of't begin van de lente.*
* Ver. Cic. *De jeugd.*
VĒRĀCĬTAS, ātis, f. g. *Waaragtigheid, waarheid.*
VĒRĀTRŪM, i. n. Celſ. *Nieskruid.*
VĒRAX, ācis. omn. gen. Cic. *Waaragtig, waar, ongeveinſd.*
Vates verax. Ovid. *Een waaragtig digter.*
* Veraces ſenſus. Cic. *Waaragtige zinnen,* die de dingen verbeelden gelyk ze zyn.
VĒRBĀSCŬM, i. n. Plin. H. *Wolle kruid, wolle bladeren, toorſe kruid.* Daar zyn twee zoorten, zwart, (bruin), en wit.
VĒRBĒNĂ, æ. f. Cic. *Takken van boomen in geheiligde plaatſen afgeplukt,* waar van men kranſen vlegte, die de krygsbodens droegen als zy in Gezantſchap gezonden wierden. *Ook,* takken van allerhande boomen aan eenige Godheden toegewyd, gelyk *Lauwer, enz.*
VĒRBĒNĂ. Plin. *Strookruid, yzerkruid, yzerhard, kerkkruid.*
VĒRBĔR, ĕris. n. Ter. Cic. *Een geeſſel, of zweep.* Men vind *verberis in genitivo,* en *verbere in ablativo ſingulari:* De *plurális* is meer in gebruik.
* Mens conſcia facti ſurdo verbere attonitos cædit. Juven. *Het gewiſſe doet haar gevoelen de heimelyke knagingen.*
VĒRBĔRĂ, ūm. plur. n. Cic. *Geeſſelen, zweepen.*
* Verbera. Cic. *Geeſſel of zweepſlagen.*
VĒRBĔRĀBĬLĬS, & VĒRBĔRĀLĬS, ĭs, ĕ. Plin. *Slagens of geeſſelens waardig.*
VĒRBĔRĀTĬO, ōnis. f. Calliſtratus. *Het ſlaan, of geeſſelen, gegeeſſel.*
* Verberatio. Quintil. Gic. ad Tironem. *Berisſpinge, beſtraffinge.*
VĒRBĔRĀTŬS, ă, ŭm. Plaut. *Gegeeſſeld, geſlagen, afgeroſt.*
VĒRBĔRĀTŬS, ūs. m. Plin. H. *Slaggevinge, klatſinge, geklets.*
* Verberatus. Cic. *Aanporringe, noopinge, aanprikkeling, aanradinge.*
Tuo verberatu ei omnes juravimus nos, &c. Cic. *Wy hebben op uw aanradinge, aanbeidinge gezworen, dat wy,* enz.
† VĒRBĔRĔŬS, ă, ŭm. Plaut. Verbereum caput. *Een ſlaaf die dikwils gegeeſſelt of met de zweep geſlagen word.* Zeker verwyt by Plautus, *Een zweep of geeſſel broek.*
VĒRBĔRO, āſ, āvī, ātum, āre. Liv. *Met de zweep ſlaan; geeſſelen.*
* Verberare. Propert. *Slaan, kloppen, afroſſen.*
* Verberare urbem tormentis. Cic. *Een ſtad met ſchiet of ſtormtuigen of rammen beuken.*
* Aquila alis auras verberat. Virg. *Den arend of adelaar ſlaat de lugt met zyne wieken:* dat is, *vliegt door de lugt.*
* Verberari ſole. Plin. H. *Door de Zon geſlagen,* dat is, *getroffen, geſchroeid, of gebrand worden.*
* Aliquem injuria verberare. Cic. *Iemand ongelyk of hoon aandoen.*
VĒRBĔRO, ōnis. m. Plaut. Ter. *Een guit, ſoelt die gedurigelyk verdient geſlagen te worden en geſlagen word.* Van een ſlave geſproken.
VĒRBŌSE. adv. Cic. *Met vele woorden, wydloopiglyk.* Men zegt *Verboſius* en *Verboſiſſimè.*
Verboſius aliquid exponere. Quintil. *Iets met meerder woorden of wydloopiger uitleggen, verklaren.*
VĒRBŌSŬS, ă, ŭm. Cic. *Vol woorden, veel ſprekende, of pratende.* Men zegt *Verboſior* en *Verboſiſſimus.*
* Locus verboſiſſimus. Quintil. *Een zeer woordryke, met woorden overvloeyende text.*
VĒRBŬM, i. n. Cic. *Een woord.*
* Verba iſthæc ſunt. Ter. *Dat zyn maar woorden of zegswoorden.*
* Verbum. Ter. *Een ſpreekwoord, ſpreuk.*
Iſtud verbum vere in te accidit. Ter. *Dat ſpreekwoord paſt u waarlyk, die ſpreuk is in der daad toepaſſelyk op u.*

Digitized by Google

* Quid istuc verbi est? Plaut. *Wat is dat te zeggen, of wat wil dat beduiden?*
* Verbis meis salutem ei adscribito. Plaut. *Schryf hem de groetenisse of gebiedenisse van mynent wegen.*
* Verbi gratiâ & causâ. Cic. *By voorbeeld.*
* Uno verbo. Cic. *Met een woord, met een woord gezegd.*
Cæterum verbum sat est. Plaut. *Dat is genoeg hier van gezegd. Een woord zoo veel als duizend.*
* Verba facere. Cic. *In 't openbaar spreken.*
Verbum de verbo expressum extulit eum locum. Ter. *Hy heeft die plaats van woord tot woord overgezet, vertaalt.*
* Verbum. Quintil. *Een* verbum, *een werkwoord.*
VĒRE. adv. Cic. *Waarlyk, waarachtiglyk, in waarheid.* Men zegt *Verius* en *Verissimè.*
* Verè. Cic. *In of met de daad, uitvoerlyk.*
VĒRECŪNDE. adv. Cic. *Eerbaarlyk, zedigly, met schaamte.* Men vind *Verecundius.*
VĒRECŪNDIĀ, æ. f. Cic. *Eerbaarheid, zedigheid, ingetogenheid, schaamte.*
* Verecundia. Cic. *Eerbiedigheid, agtinge, ontzag.*
Ætatis verecundia. Liv. *Eerbiedigheid aan of ontzag voor den ouderdom.*
VĒRECŪNDŌR, āris, ātus sum, āri. Plaut. Cic. *Beschaamd, of schaamrood zyn.*
Verecundari neminem ad mensam decet. Plaut. *Het betaamt of voegt niet beschaamd te zyn aan de tafel.*
VĒRECŪNDUS, ă, ūm. Cic. *Eerbaar, zedig, beschaamd, schaamrood, ingetogen.* Men zegt' *Verecundior* en *Verecundissimus.*
Homo verecundissimus. Petron. *Een zeer zedig, opregt, vroom man.*
* Fugit color verecundus. Hor. *Myn roode verwe of schaamroodheid is verdwenen.*
* Verecunda tralatio. Cic. *Een zedige leenspreuk of* metaphora.
VĒRĔDUS, ī. m. Martial. *Een snel of postpaard, een wedloop paard.*
VĒRENDĀ, ōrum. n. plur. *De schamelheid.*
VĒRENDUS, ă, ūm. Ovid. Liv. *Eerwaardig, agtbaar.*
VĒRENS, ēntis, o. g. Cic. *Vreezende, ontziende.*
VĒRĔOR, ērīs, vērĭtus sum, vērēri. Cic. *Met eerbiedigheid vreezen, ontzien.* Van God, zyn ouders, enz. gesproken.
Metuebant eum servi, verebantur liberi. Cic. *Zyne slaven vreesden hem, en zyne kinderen hadden een eerbiedig ontzag voor hem.*
* VĒRĒRI. Cic. *Vreezen.* Zie Timeo.
Vereri nonnihil ab aliquo. Ter. *Iets van iemand vreezen.*
Vereri de aliqua re. Cic. *Iets vreezen: voor iets bedugt zyn.*
Vereri alicui. Cic. *Voor iemand vreezen, bedugt of benaamd zyn.*
An verebamini ne non id facerem quod recepissem semel? Ter. *Waart gy liedan bevreesd, dat ik dat gene niet zoude doen 't welk ik eens hadde aangenomen?*
Non vereor ne meæ vitæ modestia parum valitura sit contra falsos rumores. Marius. Cic. *Ik vreeze niet, dat de zedigheid van myn leven niet zal konnen bestaan, uithardan, of uithouden tegen de valsche gerugten.*
Veritus es ne operam perdidisses. Cic. *Gy hebt gevreesd, dat gy uwe moeite verloren, of dat gy verloren arbeid gedaan hadde.*
Verebar quorsum evaderet. Ter. *Ik vreesde, ik was bedugt, bekommerd waar dit op uitkomen, of uitdraayen zoude.*
Addo istud, quòd vereor tibi ipsi ut probem. Cic. *Ik voeg'er by, dat ik vreeze, dat ik het by u niet zal konnen doen goed maken.*
VĒRETRĬLLUM, ī. n. g. diminutivum à veretrum.
VĒRETRUM, ī. n. g. Suet. *De roede van een man.*
VĒRGĬLĬÆ, ārum. f. plur. Vitruv. *De Plëiades,* of zeven sterren in het hemels teeken de stier.
VĔRGO, gis, gĕrĕ. Cic. *Ergens na toe hellen, draayen, neigen.*
Vergere ad Italiam quàm ad Asiam maluissemus. Cic. *Wy zouden liever na Italië dan na Asië hebben willen vervallen, dryven.*
Ætas vergit. Tac. *Den ouderdom neemt toe, komt aan.*
* Vergere. Lucret. *Storten, uitgieten, schenken, plengen, in offerhanden.*
Venenum vergere. Lucret. *Vergift of venyn uitstorten.*
VĒRĬDĬCUS, ă, ūm. Cic. Catul. *Waarheid sprekende of zeggende, waarachtig, opregt van woorden.*
VĒRĬLŌQUĬUM, ĭī. n. Cic. *Sprekinge van de waarheid,* met taal.
† VĒRĬMŌNĬĂ, æ. f. Plaut. *Zie* Veritas.
VĒRĬSĬMĬLIS, is. m. & f. ĭlĕ, is. n. Cic. *Waarschynlyk.*
VĒRĬSĬMĬLĬTŪDŌ, ĭnis. f. Cic. *Waarschynlykheid.*
VĒRĬTAS, ātis. f. Cic. *De waarheid.*
Homines veritatis expertes. Cic. *Menschen van waarheid ontbloot, beroofd.*
Limare veritatem in disputatione. Cic. *De waarheid in een zinnewisseling uitvorschen.*
* Veritas. Cic. *Waarheid, wezentlykheid, zelfstandigheid,* tegen de schyn gesteld.
* Veritas. Cic. *Regtvaardigheid, gerogtigheid, billykheid.*
VĒRĬTŪS, ă, ūm. Cic. *Gevreesd of ontzien hebbende.*
VĒRĬVERBĬUM, ĭī. Plaut. Vox antiqua. *Een waar woord.*
VĒRMĬCŪLĀTĬO, ōnis. f. Plin. H. *Wormschade, als de wormen de bladeren der boomen op eten.*
Esse obnoxium vermiculationi. Plin. H. *Wormschade, of wormen onderhoorig of onderworpen zyn.*
VĒRMĬCŪLĀTUS, ă, ūm. Plin. H. *Ingelegd.*
VĒRMĬCŪLŌR, āris, ātus sum, āri. Plin. H. *Van wormen gegeten of beschadigt worden.* Van boomen.
VĒRMĬCŪLUS, ī. m. Plin. H. *Een wormje.*
VĒRMĪNA, ūm. n. plur. Plin. H. *Pyn in de ingewanden,* gelyk snydingen, enz.
VĒRMĪNĀTĬO, ōnis. f. Plin. H. *Pyn in de darmen, darmkrimping, of steking,* in paarden.
* Verminatio. Plin. H. *Een scherpe pyn,* te weten in 't hoofd en de ooren, als men zig geknaagt voelt op een zeer pynlyke wyze. Men noemt dus ook de pynen van de jigt, enz.
VĒRMĪNO, ās, āvī, ātum, āre. Cels. *Wormen in den buik of de ingewanden hebben.* Van kinderen gesproken.
* Verminare. Martial. *Een scherpe jeukte gevoelen.*
* Verminari. Varr. *Scherpe, zware, treffende, snydende pynen gevoelen.* Sprekende van vrouwen die staan te bevallen.
Podagrâ minùs verminatur. Sen. Ph. *Zyn jigt is zoo pynlyk of scherp niet.*
VĒRMĪNŌSUS, ă, ūm. Plin. H. *Die zware, scherpe pynen in 't hoofd, de ooren, ingewanden,* enz. *heeft.*
Verminosæ aures. Plin. H. *Ooren daar men scherpe, knagende, of stekende pynen in voelt.*
VĒRMĬS, is. m. Plin. H. *Een worm.*
VĔRNA, æ. m. Plaut. Cæl. ad Cic. *Een slaaf, die in 't huis zyn's meesters geboren is.*
VĔRNĀCŪLUS, ă, ūm. Varr. *In zyn's meesters huis geworpen, voortgebragt.* Van een beest gesproken.
Res quotidianæ, & vernaculæ. Cic. *Dingen die alle dagen voorvallen en gemeen zyn.*
Vernaculæ volucres. Varr. *Vogelen die altyds in een land blyven,* in tegenstellinge van die, dewelke alle jaren vertrekken.
Uvæ vernaculæ. Plin. H. *Druiven die in een land groeyen,* in tegenstellinge van vremde.
Vernacula festivitas. Cic. *Natuurlyke, eigenaardige vrolykheid, blygeestigheid van een land of volk.*
VĔRNĀLIS, is. m. & f. ālĕ, is. n. Tac. *Slaafsch, slaafagtig, na een slaaf gelykende.*
VĔRNĀLĬTĀS, ātis. f. Plin. H. Quintil. *Snakery, boerery, of gevley van een slaaf.*
VĔRNĀLĬTĔR. adv. Hor. *Gelyk een slaaf, op de maniere van een slaaf.*
VĔRNĀTĬO, ōnis. f. Plin. H. *Het ende vel dat een slang in de lente afwerpt.*
VĔRNĬLIS, is. m. & f. ĭlĕ, is. n. Tacit. *Slaafsch, slaafagtig, na een slaaf gelykende.*
* Vernilis. Tac. *Van een klugtige snaak, of boerter.*
Vernile dictum. Tac. *Een klugtige, snaakse reden, of praat.*
VĔRNĬLĬTĀS, ātis. f. Plin. H. *Snakery, boerery, of gevley van een slaaf.*
* Vernilitas. Sen. Ph. *Onbeleefdheid, plompheid, onbeschoftheid, botheid.*
VĔRNĬLĬTĔR. adv. Sen. Ph. *Slaafs-wyze, gelyk een slaaf, op de maniere van een slaaf.*
VĔRNO, ās, āvi, ātum, āre. Ovid. *Groen worden,* uitbot-

Digitized by Google

ten. Sprekende van velden, boomen, enz. in de lente.
Anguis vernat. Plin. H. *De ſlang blinkt na het vervellen in de lente.*
* Dum vernat ſanguis. Prop. *Terwyl het bloed nog kookt, heet, of jongdig is.*
Bis floribus vernare. Flor. *Tweemaalen in een jaar bloemen voortbrengen.* Van zekere lande geſproken.
VĔRNŬLĂ, æ. m. Plin. H. *Een ſlaafje die in 't huis van zyn meeſter geboren is.*
VĔRNŬS, ă, ūm. Cic. *Van de lente.*
Species verna diei. Lucret. *De ſchoonheid van een lente dag.*
Vernum tempus. Cic. *De lente tyd, de lente.*
VĔRO, ās, āre. Enn. apud Gell. *Waarzeggen.*
VĔRŌ. Conjunct. Cic. *Maar, dog, edog.* De woorden die gemeenlyk by deze *conjunctie* ſtaan zyn deze, *neque, nec, tum, age, ſane, jam, enim, at, quaſi*, enz.
Ego verò. Cic. *Dog ik.*
* Hoc tibi fuit ſemper facillimum, & verò eſſe debuit. Cic. *Dit u u altyd zoer ligt te doen geweeſt, dog of waarlyk het moeſt ook zoo zyn.*
* Egregiam verò laudem! Virg. *Schoone eere voorwaar! Maar, ja zekerlyk, gewiſſelyk een uitmuntende, ongemeene, deſtige loſ!* Spotswyze.
VERŌNĂ, æ. f. *Verone*, een Italiaanſche ſtad in Lombardyen.
VĔRPA, æ. f. g. Catul. *Het mannelyk lid.*
VĔRPUS, ă, ūm. Catul. *Beſnedem gelyk een Jode.*
VĔRRĔS, is. m. Varr. *Een zwyn, een beest, ongelubd verken.*
VĔRRĬCŬLĀTUS, ă, ūm. Col. *Gelyk een ſleepnet gemaakt.*
VĔRRĬCŬLŪM, ī. Serv. *Een ſleepnet.*
VĔRRĪNŬS, ă, ūm. Plin. H. *Van een beer of ongelubd verken.*
VĔRRO, is, vērrī, vērſūm, vērrĕre. Cic. *Vegen.*
* Nautæ verrunt cærula. Virg. *De bootsgezellen, of matroozen roeyen'er luſtig op aan.*
Diripiunt verruntque dapes. Valer. Flacc. *Ze roeven en rukken de ſpys weg.* Van de Harpyen geſproken.
VĔRRŪCĂ, æ. f. Celſ. *Een wrat.* Item, *Een heuveltje.*
VĔRRŪCĀRĬA herba, æ. f. Plin. H. *Een kruid dat de wratten verdryft.*
VĔRRŪCŌSŬS, ă, ūm. Perſ. *Vol wratten.*
VĔRRŪCŬLĂ, æ. f. Colum. *Een wratje.*
VĔRRŪNCO, ās, āvī, ātūm, āre. Cic. *Zie* Averruncare.
VĔRSABĬLIS, is, m. & f. ĭle, is. n. *Dat omkeeren kan, wiſſelvallig, veranderlyk, ongeſtadig, onbeſtendig.*
VĔRSĀBŬNDŬS, ă, ūm. Vitruv. *Keerende.* Van ſtarren geſproken.
VĔRSĀLĬÆ, ārūm. f. plur. *Verſailles*, een ſtad in Iſle de France, vermaard door het pragtig paleis van Lodewyk de XIV.
VĔRSĀTĬLIS, is. m. & f. ĭle, is. n. Vitruv. Plin. H. *Dat ligtelyk omgedraait word.*
Verſatile ad omnia ingenium. Liv. *Een inborſt of geeſt, die ligtelyk tot alles bewogen, of omgepraat word.*
* Conditio verſatilis. Sen. Ph. *Een wiſſelvallige, ongeſtadige, onbeſtendige ſtaat van leven.*
VĔRSĀTĬO, ōnis. f. Plin. H. *Omkeeringe, omdraayinge.*
Verſatione totius oculi circumaſpicit. Plin. H. *Hy kykt met het draayen van zyn oogen rondom.*
* Verſatio. Vitruv. *De keerking der ſtarren.*
* Rerum verſatio. Sen. Ph. *Veranderinge, verwiſſelinge van zaken.*
VĔRSĀTŬS, ă, ūm. Ovid. *Omgekeerd, omgedraaid.*
Fuſo verſato ducere ſtamina. Ovid. *Garen met een gedraaide ſpille ſpinnen.*
* Verſatus in aliqua re. Cic. *In een zaak bedreven, geoefend, ervaren.*
VĔRSĬCŎLŌR, ōris. omn. gen. Cic. *Veelverwig, van verſcheide verwen.*
VĔRSĬCŬLŬS, ī. m. Cic. *Een vaarsje*, ook, *een regeltje in ourym.*
Tranſverſi verſiculi. Cicer. *Dwarſe regels ter zyden een vollen brief.*
Euntes molliùs verſiculi. Hor. *Zoetvloeyende vaarsjes.*
VĔRSĬFĬCĀTĬO, ōnis. f. Colum. Quintil. *Makinge van vaarzen of gedigten, digtinge.*
VĔRSĬFĬCĀTŎR, ōris. m. Quintil. *Een digter, of maker van vaarzen of gedigten.*
VĔRSĬFĬCO, ās, āvī, ātūm, āre. Quintil. *Vaarſen of gedigten maken, digten.*
VĔRSĬFĬCŬS, ă, ūm. Solin. *Net of in orde gemaakt, geſteld.*
VĔRSĬO, ōnis, f. g. *Omdraayinge, omkeering.*
VĔRSĬPĔLLIS, is. m. & f. ĕ, is. n. Plaut. *Zig in verſcheide gedaante verandernde*, van Jupiter geſproken.
* Verſipellis. Plin. H. *Een weerwolf*, een verwyt aan den geenen die zig in wolven veranderden volgens tuig van Plinius.
VĔRSO, ās, āvī, ātūm, āre. Cic. *Draayen, omkeeren, omwenden.*
* Verſare aliquem. Plaut. *Iemand opligten, bedotten, bedriegen, docken.*
* Verſabo illum hodie probè. Plaut. *Ik zal hem heden ter degen opligten, locren, by de neus hebben.*
* Animum verſat cupido regni. Liv. *De begeerte om te regeeren ontruſt het gemoed.*
* Animum per omnia verſare. Virg. *Zyn gemoed of geeſt over alles laten gaan, op alles ſcherpen.*
* Conſilia nova verſare pectore. Virg. *Nieuwe voornemens in zyn hart ſmeden.*
* Oves verſare. Virg. *Schapen weiden.*
* Se in utramque partem verſare. Cic. *Zig aan beide zyden wenden, keeren.*
* Verſare diu quid ferre recuſent, quid valeant humeri. Hor. *Lang overleggen, overwegen wat de ſchouders kunnen dragen of niet*, dat is, *wat men kan doen, of wat de magt te boven gaat.*
* Pecunias non ex fide verſare. Suet. *Gelden ter quader trouwe handelen, beſtieren.*
VĔRSŎR, āris, ātus ſum, āri. Cic. *Omdraayen, omkeren, of omgedraaid, omgekeert worden.*
Verſari in turbinem. Sen. Ph. *Tot een dwarlwind gedraaid, geſlingert worden.*
Ante oculos alicui verſari. Cic. *Iemand voor de oogen verſchynen.*
* Verſari cum aliquo. Cic. *By iemand woonen, zyn verblyf hebben.*
* In anguſtiis verſari. Cic. *In angſten, verlegenheden, zorgen of benaauwdheden zyn.*
* In artibus ingenuis verſari. Cic. *In vrye konſten bezig zyn.*
In errore verſari. Plin. J. *In een dwalinge zyn.*
* In munere ſuo verſari. Cic. *Zyn ampt of pligt waarnemen.*
* In ore vulgi verſatur illius nequitia. Cic. *Zyn boosheid is in den mond van 't volk*, dat is, *de gantſche wereld ſpreekt 't van.*
Verſatur circa res omnes Rhetorice. Quintil. *De redenrykkenſt heeft alle zaken tot haar voorwerp.*
VĔRSŌRĬA, æ. f. Plaut. *De ſchoot van een zeil.*
VĔRSŌRĬAM căpĕre. Plaut. *Zyn weg te rug nemen.*
VĔRSŪRĂ, æ. f. Varr. Vitruv. *Omkruisſel aan loofwerk van timmeraadjes.*
* VĔRSŪRA. Colum. *Omkeeringe om een nieuwe vore te beginnen*, van ploeg oſſen geſproken.
* Verſura. Colum. *Een vore*, in geploegd land.
* Verſura tubuli. Vitruv. *De kromte of bogt van een buis of pyp.*
* Verſuram facere. Cic. *Geld van iemand leenen, of op woeker nemen, om een ander te betalen.*
VĔRSŬS, ă, ūm. Cic. *Omgedraaid, of gekeerd.*
* Hoſtes verſi fugâ. Virg. *Vyanden die vlugtende den rug toegekeerd hebben.*
* Verſus. Ovid. *Veranderd.*
* Totus in Perſeum verſus. Liv. *Gantſch in Perſeus veranderd.*
Mens mea verſa eſt cum fortuna. Ovid. *Myn geeſt is met myn geluk veranderd, verwiſſeld.*
Amor verſus in tædia. Ovid. *Een lieſde in afkeer of walg veranderd.*
* Verſus. Tac. *Omgekeerd, omverre geworpen, 't onderſte boven gekeerd.*
Verſus civitatis ſtatus. Tac. *Een omgekeerde, verwiſſelde ſtaat van een ſtad tot arger.*
Leges funditus verſæ. Tac. *'t Onderſte boven gekeerde*, dat is, *t' eenemaal vernietigde, gebroke, vertrede wetten.*
* VĔRSŬS, ă, ūm. Plaut. *Geveegd.*
VĔRSŬS, ūs. m. Cic. *Een vaars of regel in ouryn.*
* Verſus. Virg. *Een vaars of gedigt.*
* Verſus. Virg. Liv. *Een regte ry boomen.*
* Remorum verſus. Liv. *Een ry riemen.*
* Verſus. Plin. H. *De ſtemme van een lied.*

Digitized by Google

Luſciniæ verſus quos imitentur, accipiunt. Plin. H. *De Nagtegalen leeren deuntjes om na te volgen of zingen.*

* Verſus. Varr. *Een ſtuk lands van honderd voeten in 't vierkant.*

* VERSŬS. adv. Cic. *Ergens na toe.* Men zegt ook *verſum.*

Ire Brunduſium verſus. Cic. *Na Brunduſium gaan.*

Ad Occidentem verſus. Cic. *Na het Oosten, oostwaarts.*

VERSŪTE. adv. Cic. *Doortraptelyk, ſchalkelyk, liſtiglyk.*

VERSŪTĬLŎQUŬS, ă, ŭm. Cicer. *Liſtiglyk, geveinſdelyk ſprekende.*

VERSŪTŬS, ă, ŭm. Cicer. *Doortrapt, ſchalk, liſtig, loos, doorſlepe, ſchrander, gaauw.*

Verſutus ingenii. Plin. H. *Doortrapt, liſtig, loos, ſchrander, gaauw van geeſt.*

* Verſuta triſtitia. Cic. *Een liſtiglyk geveinſde droefheid.*

VERTĂGŬS, gi. m. Martial. *Een jagt hond.*

VERTĔBRA, æ. f. Celſ. *Een wervelbeen.*

VERTĔBRĀTŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Gelyk een wervelbeen gemaakt.*

VERTĒNS annus, menſis. Cicer. Vitruv. &c. *Het loopende jaar, de loopende maand.*

VERTEX, ĭcis. m. Cic. *Een aſpunt des werelds.*

* Vertex. Liv. *of* Vortex. *Een draaykolk.*

* Vertex tortus. Luc. *Een draay of dwarrelwind.*

Vertices dolorum. Cic. ex Poët. *Tolkens hernieude ſmarten.*

* Vertex capitis. Cic. *De kruin van 't hoofd.*

Vertex arboris. Plin. H. *De kruin of top van een boom.*

Vertex montis. Virg. *De kruin of top van een berg.*

VERTĬCILLĀTŬS, ă, ŭm. Celſ. *Gelyk een wervelboom of wervelbeens wyze gemaakt.*

VERTĬCILLŬS, ĭ. m. Plin. H. *Een ſpin wervel,* om de ſpille te beter te doen draayen.

VERTĬCŌSŬS, ă, ŭm. *of* VŌRTĬCŌSŬS, ă, ŭm. Liv. *Rondom draayende, loopende,* van water geſproken.

† VERTĬCŬLÆ, ārum. f. plur. Lucil. *De leden of knokkels van 't lichaam.*

* Verticulæ. Vitruv. *Tzere veren in draaytuig-werken.*

VERTĬGO, gĭnis. f. Plin. H. *Omdraayinge, omkeering.*

* Vertigo. Luc. *Veranderinge, verwiſſeling.*

Rerum vertigine attonitus. Luc. *Verbaaſd, ontſteld, ontzet door de ſtaats veranderinge.*

* Vertigo cœli. Plin. H. *De omdraayinge, of ronde beweginge des hemels.*

* Vertigo. Plin. H. *Zwindeling, ſuizeling, draaying van 't hoofd,* zekere quale.

VERTO, ĭs, tī, sŭm, vĕrtĕre. Cic. *Omdraayen, omkeeren, omwenden.*

* Omnia vertere. Cic. *Alles het onderſte boven keeren.*

* Manum ne verterim quidem. Cic. *Ik zou'er myn hand niet om omgedraait hebben.*

* Agrum vertere. Plin. H. *Een akker bouwen.*

* Arma vertere in aliquem. Liv. *De wapenen tegen iemand wenden, keeren.*

* Dulcia ſe in bilem vertunt. Hor. *De zaetheden veranderen in gal.*

* Vertere ſe in alicujus imaginem. Plaut. *Zig in iemands gedaante veranderen.*

* In bonum auſpicia vertere. Liv. *De wiechel teekenen ten goede duiden, uitleggen.*

* In mercatura vertitur. Plaut. *Hy treed, of begeeft zig tot den koophandel.*

* Cauſa in eo vertitur. Quintil. *De zake beſtaat daar in.*

* In crimen vertere quod gloriæ eſſe debet. Liv. *Iets dat tot roem of eer behoort te ſtrekken tot een misdaad duiden, of als een misdaad aanmerken.*

* Aliquem in fugam vertere. Liv. *Iemand in de vlugt ſlaan, op de vlugt dryven.*

* Oculos ad ſidera vertit. Sil. Ital. *Hy wendde, of hefte zyne oogen na den hemel.*

* Quo me vertam neſcio. Cic. *Ik weet niet waar na toe ik my zal wenden of keeren.*

* Vertere Rempublicam in meliorem ſtatum. Suet. *Het gemeene beſt tot een beter ſtand brengen.*

* Regnum in provinciam vertere. Tacit. *Een koningryk tot een wingewest maken, veranderen.*

* Aliquid in rem ſuam vertere. Ulp. *Iets tot zyn gewin keeren of gebruiken.*

* Iter retro vertere. Liv. *De zelve weg weder om keeren.*

* Aliquid alicui ſtultitiæ vertere. Plaut. *Iemand iets tot zotheid of dwaasheid rekenen.*

Vertere funeribus triumphos. Hor. *De zegepralingen in begrafeniſſen of rouw veranderen.*

* Vertere. Cic. *Vertalen, overzetten, vertolken.*

* Vertere. Plaut. *Bedriegen, oplichten, doeken, bedotten.*

* Vertere pollicem. Juven. *Iemand veroordeelen, verwyzen, doemen.* Het was de gewoonte van een regter den duim om te keeren als hy een ſchuldige verwees.

* Paulatim totus vertere in plebem cœpit. Liv. *Hy begon zig allengskes, t'eenemaal aan de zyde van het gemeene volk te begeven.*

* Quæ res tibi bene feliciterque vertat. Plaut. *Het welk u wel en voorſpoediglyk uitvalle, gelukke.*

Verunt res malè. Plaut. *De zaken vallen qualyk uit, gelukken niet wel.*

* Vertere. Plaut. Curt. 9. *Geld leenen om een ander te betalen. Zie* verſuram facere.

* Vertitur. Liv. *Men onderzoekt, overlegt, overweegt, breugt in omvraage.*

Vertebatur utrum manerent in Concilio Lacedæmonii. Liv. *Men overwoog of de Lacedæmoniers in den Raad zouden blyven.*

* In voluntate Philippi id totum vertitur. Liv. *Dat ſtaat aan of hangt af van de wille van Filippus.*

VĔRŪ. n. Virg. *Een ſpit.* Dit woord is *indeclinabile* in *ſingulari.* Men zegt in *plurali Vera, verubus, veribus* en *veribus.*

* Veru. Virg. *Een ſoort van korte ſcherpe ſchigt.*

VĔRŪĪNĂ, æ. f. Plaut. *Idem.*

VERVĂCTŪM, i. n. Varr. Colum. *Land dat men een jaar braak heeft laten leggen.*

VĔRŪCŬLŬM, i. n. Plin. H. *Een klein ſpit, ſpitje of ſpétje.*

VERVECĔŬS, ă, ŭm. Plaut. *Van een weer of hamel.*

** Ex hac ſtatua vervecea volo erogitare quid meo factum ſit filio. Plaut. *Ik wil dezen dommen vlegel vragen waar zyn zoon henen, of wat 'er van hem geworden is.* Statua vervecea wordt hier oneigentlyk gebruikt voor *een botten ſlaaf.*

VERVECĪNŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Van een weer of hamel.*

VERVEX, ĕcis. m. Cic. *Een weer of hamel.*

VERŪM, i. n. Cic. *De waarheid.*

Cùm ventum eſt ad verum. Hor. *Als men tot de waarheid gekomen of gevordert is.*

Verum dicere. Ter. *De waarheid ſpreken, zeggen.*

VERŪM. conjunct. Cic. *Maar, dog, edog.*

VERŪNTĂMĔN. conjunct. Cic. *Maar nogtans, maar egter, maar evenwel: nogtans, des niet te min.*

VERŬS, ă, ŭm. Cic. *Waar, waaragtig.* Men zegt *Verior* en *Veriſſimus.*

* Verum eſt. Hor. *Het is waar, of waaragtig.*

* Verum. ſcilicet id eſt. Plaut. *Het is waar.*

Verùm modò. Plaut. *Mits dat dis waar zy.*

* Color verus. Ter. *Een ware of natuurlyke verwe.*

* Homo verus. Ter. *Een opregt, vroom, openhartig man.*

* Verus. Cic. *Waaragtig, onvervalſcht.*

VĔRŪTŬM, i. n. Cæl. *Een ſoort van korte ſcherpe ſpies.*

VĔRŪTŬS, ă, ŭm. Virg. *Met een korte ſcherpe ſchigt, ſpies, pyl gewapend.*

VESĀNĬA, æ. f. Hor. *Gekheid, zotheid, dwaasheid, uit- of ontzinnigheid, dolheid.*

VESĀNIĔNS, ēntis. omn. gen. Catul. *Dol, razend, woedend, uitzinnig.*

VESĀNĪO, īs, īre. Catul. *Uit- of ontzinnig zyn; dwaas, zot, of gek zyn.*

VESĀNŬS, ă, ŭm. Cic. *Dol, razend, uit- of ontzinnig: gek, zot, dwaas.*

VĔSCŎR, ſcĕris, vĕſci. Cic. *Nuttigen, eten.*

Glande veſci. Cic. *Eekelen, eikelen, of akers eten.*

* Aurâ veſci. Virg. *Adem ſcheppen, leven.*

Aves nonnullæ veſcuntur ea quæ rapuere pedibus. Plin. H. *Sommige vogelen eten dingen die ze met de pooten gevoeſt hebben.*

* Alexandrinæ ficus vix ſunt veſcendo. P. n. H. *De vygen van Alexandrië zyn naaulyks te eten, of eetbaar.*

Sus ad veſcendum hominibus apta eſt. Cic. *Een varken is goed of bequaam voor de menſchen om te eten.*

VĔSCŬLUS, ă, ŭm. Feſt. *Magetyes.*

VĔSCŬS, ă, ŭm. Virg. *Goed om te eten, eetbaar.*

Con-

Digitized by Google

Corpore veſco eſſe. Plin. H. *Zeer mager of uitgeteerd van lighaam zyn.*

VESICA, æ. f. Cic. *De blaas.*

VESICARIA, æ. f. Plin. H. *Blaaskruid, kriecken over zee.*

VESICULA, æ. f. Cic. *Een kleine blaas, een blaasje.*

VESPA, æ. f. Plin. H. *Een weſpe, ſoort van honig-bye.*

VESPER. Cic. Cæſ. *Den avond.* De caſibus van dit woord zyn niet regelmatig: Men zegt *Veſperum* in *accuſativo*, *Veſpere* en *Veſperi* in *ablativo*: ook kan men niet wel zeggen of *Veſperus* in *nominativo* in gebruik is geweeſt; *Veſperis* in *genitivo ſingulari* is niet wel te vinden.

Veſper erat. Liv. *Het was avond of laat.*

Perpotare ad veſperum Cic. *Tot den avond of de nagt drinken.*

Veſpere of Veſperi. Cic. *Op of tegen den avond.*

Heri veſperi. Cic. *Giſteren avond.*

Pridie veſperi. Cic. *Eergiſteren avond.*

* Veſper. Catul. *De avondſtarre*, die des avonds na zonnen ondergang ſchynt, en die dezelve als de morgenſtarre is.

VESPERA, æ. f. Liv. Primâ veſperâ. Liv. *In 't begin of 't eerſte van den avond.*

Flexo in veſperam die. Tacit. *Den dag ten einde zynde, tegen den avond.*

VESPERA, veſpĕrum. Plin. H. *Van den avond.* Men vind geen *maſculinum* van dit *adjectivum.*

Veſpera hora. Plin. H. *Het avond uur, den avond.*

Veſperum tempus. Plin. H. *De avond tyd, den avond.*

VESPERALIS, is, ĕ. Solin. *Van den avond.*

VESPERASCIT. Ter. *Het word avond, of laat.*

Veſperaſcente die. Tacit. *Met het vallen van den avond: toen het avond wierd: tegen den avond.*

* Veſperare. A. Gell. Ubi jam veſperaverat. A. Gell. *Toen het avond, of laat geworden was.*

Veſperante cœlo. Corn. Nep. *Tegen den avond.*

VESPERATUS dies. Solin. *Een ten einde geloope dag.*

VESPERNA, æ. f. g. Feſt. *Het avondmaal.*

VESPERTILIO, ōnis. m. Plin. H. *Een vleermuis:* ook, *een nagt-rave, of perſoon die des daags ſlaapt en des nagts op is.*

VESPERTINUS, ă, ūm. Cic. Hor. *Dat des avonds gebeurt.*

Veſpertinis temporibus. Cic. *By avond tyden.*

VESPERUGO, ginis. f. Plaut. *De avondſtarre.*

VESPILLO, ōnis. m. Martial. *Een doodgraver*, die de arme luiden, welke niet genoeg na lieten om de onkoſten van een lykſtatie te voldoen, des nagts ter aarde bragt.

VESTA, æ. f. g. Cic. *De Godin van 't vyer, en der aarde.*

Virgines veſtales. Cic. *De Nonnen van Veſta, die 't vyer in den tempel bewaarden.*

VESTER, tra, trum. Cic. *Uw, van u lieden.*

Veſtrum eſt dare. Ovid. *Het is u lieden pligt te geven.*

VESTIARIUM, ii. n. Plin. H. *Een kleerkamer, kas, of koffer.*

VESTIARIUM. Colum. *Kleederen.*

VESTIARIUS, ii. m. g. Digeſt. *Een kleermaker, kleerverkoper.*

VESTIBULUM, i. n. Cic. *Een ingang, of portaal* van een tempel, huis, enz.

VESTICEPS, cipis, m. g. Gel. *Die een baard begint te krygen.*

VESTIGATOR, ōris. m. Colum. *Een jager, volger op 't ſpoor, naſporer.*

VESTIGIUM, ii. n. Cic. *Een voetſtap*, in 't zand, enz.

Animalia circa cubile veſtigia ſua confundunt. Sen. Ph. *De dieren verwarren hunne voetſtappen, of hun ſpoor by hun leger.*

Negat è Republica eſſe veſtigium ab Annibale abſcedi. Liv. *Hy zegt dat 'er 't voordeel van den Staat aan hangt, Annibal niet een voet te wyken.*

** Veſtigium. Cic. *Een voetſtap, kenteeken, teeken*, in den oneigen zin.

* Omnibus veſtigiis indagare. Cic. *Iets met allen yver naſporen.*

* Agnoſco veteris veſtigia flammæ. Virg. *Ik kenne de teekenen van myn oude minnevlam.*

* Nullum eſt veſtigium civitatis. Cic. *Daar is geen voetſtap of overgebleven teeken van een ſtad.*

* Veſtigio temporis. Cæſ. *In een oogenblik tyds.*

VESTIGO, ās, āvi, ātum, ātĕ. Cic. *Met ernſt of yver zoeken, naſporen.*

Iter alicujus veſtigare. Stat. *Iemand op de voetſtappen volgen.*

* Cauſas rerum veſtigare. Cic. *De oorzaken der dingen naſporen, naverſchen.*

VESTIMENTUM, i. n. Cic. *Een gewaad, een kleed.*

Pretioſa veſtimenta. Hor. *Koſtelyke, pragtige kleederen.*

VESTIO, is, ivi, itum, ire. Ter. Cic. *Kleederen, gewaad aandoen.*

Alitur & veſtitur à Cæcilia. Cic. *Hy word van Cecilie gevoed en gekleed, Cecilie geeft hem koſt en kleederen.*

* Parietes tabulis veſtire. Cic. *De muuren met ſchilderyen dekken, vercieren, oppronken.*

* Colles veſtit vitis. Colum. *De wynſtokken dekken de heuvelen*, dat is, *de heuvelen zyn met wynſtokken beplant.*

* Membranis tenuiſſimis oculos Natura veſtivit. Cic. *De natuur heeft de oogen met zeer dunne vliezen bekleed, gedekt.*

* Reconditas exquiſitaſque ſententias mollis & pellucens veſtiebat oratio. Cic. *Met een zagte en doorlugtige taal bekleedde hy zyne diepzinnige en uitgezogte ſpreekwyzen.*

VESTIPLICA, æ. f. Quintil. *Een vouwſter van kleederen.*

VESTIS, is. f. Cic. *Een kleed, gewaad, dos.*

* Veſtis. Virg. Lucret. *De baard.*

* Serpentis veſtis. Lucret. *Het afgeworpe of vervelde vel van een ſlang.*

VESTISPICA, æ. f. g. Plaut. *Een kleerbewaarſter.*

VESTISPICUS, i. m. g. Plaut. *Een kleerbewaarder.*

VESTITUS, ă, ūm. Cic. *Gekleed, uitgedoſt.*

Citharœdus optimè veſtitus. Auct. ad Her. *Een zeer wel gekleed luitſpeler.*

* Montes veſtiti ſylvis. Liv. *Bergen met boſſchaadjen bedekt.*

Ripæ gramine veſtitæ. Colum. *Oevers met gras bedekt.*

* Veſtitiſſimum animal. Colum. *Een zeer ruig beeſt.*

VESTITUS, ūs. m. Cic. *Kleedinge, maniere van kleederen*, van een volk, eeuw, enz.

* Veſtitus. Cic. Victus veſtitusque neceſſarius. Cic. *Noodruft van koſt en kleederen.*

* Orationis veſtitus. Cic. *De ſchikking van een reden of vertoog.*

Montium veſtitus denſiſſimi. Cic. *De zeer dikke boſſchaadjes op de bergen.*

VESTPHALIA, æ. f. *Weſtfalen*, een geweſt in Duitſchland.

VESTPHRISIA, æ. f. *Weſtvriesland.*

VESTRAS, ātis. Cic. *Uw landsman, of landsgenoot.*

VESUNA, æ. f. *Perigeux*, een Franſche ſtad, de hoofdſtad van Perigord.

VESUNTIO, ōnis. f. Cæſ. *Beſançon*, een ſtad in 't Franche-Comté.

VETERAMENTARIUS ſutor, ōris. m. Suet. *Een ſchoenlapper.*

VETERANUS, ă, ūm. Liv. *Oud.*

Veterani milites. Cic. *Oude ſoldaten, die twintig jaren gedient hadden.*

Veterana vitis. Colum. *Een oude wynſtok.*

VETERASCO, ſcis, āſcĕrĕ. Colum. *Oud worden.*

VETERATOR, ōris. m. Ter. *Een ſnoode, liſtige, doortrapte bedrieger.*

* Veterator. Cic. *Een trein-vogel, looze vos*, in regtszaken, vitteryen, enz.

VETERATORIE. adv. Cic. *Op een bedriegelyke, argliſtige, looze wyze: gelyk een doortrapt bedrieger.*

VETERATORIUS, ă, ūm. Cic. *Vol looze, ſnoode, doortrapte liſten, ſtreken, vonden: vol bedrog.*

VETERINARIUS, ii. m. Colum. *Een opziender van laſt-beeſten.*

* Veterinarius. Colum. *Een paarde ſmit.*

Veterinaria medicina. Colum. *De konſt van paarden, enz. te genezen.*

VETERINUS, ă, ūm. Plin. H. *Bequaam om laſten te dragen.* Van paarden, muil-ezels, enz.

* VETERINA. Plin. H. *Laſt-beeſten.*

* Veterinus, a, um. Lucret. *Van laſt-beeſten, daar toe behoorende.*

VETERIOR, ōris. m. & f. ius, ōris. n. Plaut. *Ouder.*

VETERNOSUS ſenex. Ter. *Een ſlaapkoortſig oud man.*

VETERNOSI, ōrum. m. plur. Plin. H. *Slaapkoortſen hebbende.*

VETERNUS, i. m. Hor. *Een ſlaapkoortſe, ſlaapziekte*, waar van men ſomtyds dood ſlaapt.

* Veternus. Virg. *Luyheid, loomheid, ſlofheid, onagtzaamheid.*

Veternus civitatis. Cic. *Luyheid van de ſtad*, dat is, *van de burgers.*

VETERO, ās, āvi, ātum, ātĕ. Celſ. *Oud worden.*

VETERRIMUS, ă, ūm. Cic. *De oudſte, zeer oud.*

VETITUM, i. n. g. Virg. *Een verbode ding.*

VETITUS, ă, ūm. Virg. *Verboden.*

VETO, ās, ui, vĕtĭtum, ārĕ. Cic. *Verbieden.*

Vetuit aliquid novi negotii incipere. Ter. *Hy heeft hem verboden een nieuwe zake te beginnen.*

Digitized by Google

Vetor plura loqui. Ovid. *My is met geworlofd, my word verboden meer te ſpreken.*

VĔTŌNĪCĂ. *Zie* Betonica.

VĔTŪLŬS, ă, ŭm. Cic. *Tamelyk of redelyk oud, ouderdagtig, aan de oude kant.*

VĔTŬS, ĕrĭs. omn. gen. Cic. *Oud.*

* Vetus. Ter. *Oud, verſleten, bedorven.* Sprekende van oude dingen.

VĔTŬSTAS, ātĭs. f. Cic. *Oudheid, aloudheid, ouderdom.*

Vinum magnæ vetuſtatis. Celſ. *Wyn van een hoogen ouderdom, zeer oude wyn.*

Vina quæ vetuſtatem ferunt. Cic. *Wynen die den ouderdom konnen verdragen, uit of doorſtaan.*

Scripta ferent vetuſtatem. Ovid. *Die ſchriften zullen den ouderdom uitharden, doorſtaan, verduuren.*

* Vetuſtas. Ovid. *Het oude of vervulde vel van een ſlange.*

VĔTŬSTĔ. adv. Aſc. Pæd. *Op zyn ouderwets, na de wyze der ouden.*

Vetuſtiſſimè in uſu eſt. Plin. H. *Dat is van outs af in gebruik geweeſt.*

VĔTŬSTĔSCO, ſcĭs, ĕſcĕrĕ. Colum. *Oud worden.* Sprekende van wyn, die men in rook legt.

VĔTŬSTŬS, ă, ŭm. Cic. *Oud, aloud.* Men zegt *Vetuſtior* en *Vetuſtiſſimus.*

* Vetuſtus. Cic. *Die oude ſpreekwoorden of woorden gebruikt.*

VEXATĬO, ōnĭs. f. Cic. *Quellinge, pyninge, ontruſtinge, ontroeringe.*

* Vexatio. Cic. *Vervolginge, plaging,* in den oneigen zin.

* Simulatâ vexatione trajiciendi copias reduxit. Front. *Een ſpyt, dat hy zyne benden niet konde overvoeren, geveinſt hebbende, voorde hy dezelve te rug ge.*

VEXĀTŌR, ōrĭs. m. Cic. *Een queller, ontroerder, plager, pyniger.*

VEXĀTŬS, ă, ŭm. Cic. *Gequeld, ontruſt, beroerd, gepynigd, geplaagd.*

Excuſſit vexatam ſolo veſtem. Petron. *Hy trok zyn door de grond beſlykte rok uit.*

VEXILLĀRĬŬS, ĭi. m. Liv. *Een vaan- of ſtandaard-drager te paard,* vulgo, *een kornet.*

VEXILLĀTĬO, ōnĭs. f. Suet. *Een bende paarde volk.*

VEXILLĬFĔR, ĕrĭ. m. g. *Een vaandrager.*

VEXILLŬM, ĭ. n. Cæſ. *Een ſtandaard of vaandel van een drom paarden.*

VEXĪNŬM, ĭ. n. *Vexin.* Daar zyn twee kleine geweſten van deze naam, het eerſte in Iſle de France, hebbende Pontoiſe tot hoofdſtad: Het andere in Normandien, hebbende Giſors tot hoofdſtad.

VEXO, ās, āvī, ātŭm, āre. Cic. *Quellen, pynigen, plagen, ontruſten.*

* Peſtilentiâ vexari. Colum. *Door een beſmettelyke ziekte geplaagt worden.*

* Vexabat finitimas regiones. Corn. Nep. *Hy quelde, beſoekte, beroofde de naburige geweſten. Hy ſtroopte in de aangrenzende landen.*

VĬĂ, æ. f. Cic. *Een weg.*

Via militaris *of* publica. Plaut. *Een groote of hooge weg: 's Heeren weg.*

* Via. Cic. *Een ſtraat* in een ſtad.

Fit concurſus per vias. Plaut. *Daar is een groote toeloop door de ſtraten.*

* Via. Cic. *Een reis, of landtogt.*

Via aliquot dierum. Cic. *Een reis van eenige dagen.*

* Via. Cic. *Een weg, maniere, of wyze, middel.*

Tradere viam litigandi. Cic. *De maniere van pleiten leeraren, onderwyzen.*

* Redire in viam. Cic. *Weder op de weg komen,* zig weder op de weg begeven.

* Sequi aliquam viam. Cic. *Een weg volgen, inſlaan;* in den oneigen zin, *zig op zekere wyze dragen, aanſtellen.*

Græci omnes vias pecuniæ norunt, & omnia pecuniæ causâ faciunt. Cic. *De Grieken verſtaan alle middelen om geld te winnen, verſchaffen, en doen alles uit inzigt van geld of winſt.*

VĬĀRĬŬS, ă, ŭm. Viaria lex. Cæl. ad Cic. *Een wet aangaande de wegen.*

VĬĀTĬCŌR, ārĭs, ātŭs ſŭm, ārī. Plaut. Viaticati hercle admodum æſtivè ſumus. Plaut. *Wy zyn waarlyk zeer ſlegt van zeisgeld voorzien.* Hy zegt *æſtivè,* om dat de krygsknegten gewoon waren zig ſlegter in de zomer, dan in de winter te voorzien.

VĬĀTĬCŬLŬM, ĭ. n. Ulp. *Klein, of gering reisgeld.*

VĬĀTĬCŬM, ĭ. n. Cic. *Reisgeld:* ook, *reisbehoefte of noodzaak.*

VĬĀTŌR, ōrĭs. m. Cic. *Een reiziger.*

* Viator. Colum. *Reisboden* van Overheden.

VĬĀTŌRĬŬS, ă, ŭm. Vitruv. *Van een reis of reiziger, daar toe behoorende.*

Horologium viatorium penſile. Vitruv. *Een reizigers hanguurwyzer.*

VĪBĬCES, ĭcŭm, ĭbŭs. f. plur. Plaut. *Teekenen op 't vel van geſſel-ſlagen.*

VĪBĪSCĪ, ōrŭm. m. plur. Plin. H. *De volkeren, die rondom Bourdeaux wonen.*

VĪBRĀNS, ăntĭs. omn. gen. Oratio vibrans. Cic. *Een kwellende doorlugtige redem.*

VĪBRĀTŬS, ă, ŭm. Ovid. *Gedrild, gezwaaid, gezwenkt, geſlingerd, geſchoten, geworpen.* Van een pyl, of ſchigt.

Vibratus capillus. Virg. *Gekruld haar.*

VĪBRĪSSÆ, ārŭm, f. g. pl. & VĪBRĪSCĪ, ōrŭm, m. g. pl. Feſt. *De hairen in de neus.*

VĪBRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. *Zwaayen, zwenken, ſlingeren.* Van een piek, ſpies, of ſchigt.

* Vento vibrantur ariſtæ. Ovid. *Het koren word door de wind bewogen, heen en weder geſlingert, geſchud.*

* Vibrare. Virg. *Werpen, ſchieten.*

VĪBŪRNŬM, ĭ. n. Virg. *Moel-boom, lynen.* Zeker klein boomtje.

VĪCĀNŬS, ĭ. m. Cic. *Van een dorp-bewoner.*

VĪCĀRĬŬS, ă, ŭm. Cic. *Een anders ſtede houdende, waarnemende.*

VĪCĀRĬŬS, ĭi. m. Sen. Ph. *Een ſlaaf, ſtaande onder een hooger ſlaaf die als voor hofmeeſter ſpeelt.*

VĪCĀTĬM. adv. Plin. H. *Van dorp tot dorp.*

* Vicatim. Cic. *Van ſtraat tot ſtraat, of van wyk tot wyk.*

VĪCENĀRĬŬS, ă, ŭm. Vitruv. *Van twintig.*

Vicenaria fiſtula. Vitruv. *Een buis of pyp van twintig voeten, duimen, enz.*

VĪCĒNI, æ, ă. Liv. *Twintig.*

VĪCĒNNĬŬM, ĭi. n. Modeſtin. *De tyd van twintig jaren.*

VĪCENŌNĬĂ, æ. f. *De Vilaine,* een Franſche rivier in Bretanje.

VĪCĒQUÆSTŪRĂ, æ. f. Aſc. Pæd. *Onderſchaffnieſterſchap; of ontfangerſchap.*

VĪCĒSĬMA, æ. f. g. Cic. *Schattinge van 't twintigſte gedeelte van iemands goederen.*

VĪCĒSĬMĀNĪ, ōrŭm. m. plur. Tac. *Krygsknegten van de twintigſte keurbende.*

VĪCĒSĬMĀRĬŬS, ă, ŭm. Viceſimarium aurum. Liv. *Goud dat men uit een ſchattinge van het twintigſte deel van yder goederen ontfing.*

VĪCĒSĬMŬS, ă, ŭm. Cic. *De twintigſte.*

VĪCĬA, æ. f. Plin. H. *Vitſe, wikken,* een ſoort van peulvrugt 't welk men de duiven, enz. te eten gaf.

VĪCĬĀRĬŬS, ă, ŭm. Colum. Viciarium cribrum. *Een zift om vitſe te ziften.*

VĪCĬĒS. adv. Cic. *Twintig maalen, reizen, wervens, keeren.*

VĪCĪNA, æ. f. g. Cic. *Een buurvrouw.*

VĪCĪNĀLĬS, ĭs. m. & f. ālĕ, ĭs. n. Liv. *Van een buurt, daar toe behoorende.*

VĪCĪNĬĂ, æ. f. Cic. *Een buurt, of gebuurte.*

Ex Andro commigravit huic viciniæ. Ter. *Zy is uit het eiland Andros in deze buurt komen wonen.*

VĪCĪNĬTĀS, ātĭs. f. Cic. *Zie* Vicinia.

VĪCĪNŬS, ă, um. Cic. *Nabuurig, gebuurig.* Men vind *Vicinior.*

* Vicinus. Virg. *Dat naby is, of over 't hoofd hangt; naderende, aanſtaande, genakende.*

Vicinum malum. Plaut. *Een over 't hoofd hangende, aanſtaande ramp of ongeval.*

* Vicina Rhetoricæ Dialectica. Cic. *De Dialectica of Redeneerkonſt, komt zeer naby de Redenryk konſt.*

VĪCĬS, vicĭ, vicĕm, vicĕ. plur. vicēs, vicĭbŭs. *Een reis, maal, of beurt.* Men vind zelden *Vicis*, of *Vici* in *ſingulari.*

Alterna vice. Plin. J. *By of met beurten, met onderlinge beurten.*

* Benigna vice. Hor. *Door een gelukkige beurt verwiſſeling, of veranderinge.*

* Sua vice. Curtius. *Op zyn beurt.*

* De-

Digitized by Google

* Demandare vicem ſuam alicui. Liv. *Zyn ampt aan iemand overgeven*
* Vice tua. Hor. *Op uw beurt, of in uw plaats, of ſtede.*
Sumere ptiſanam in vicem vini. Celſ. *Een gerſt-drankje in plaats van wyn nemen, gebruiken.*
Vicem Solis ſupplet. Plin. J. *Hy doet, dat de Zon zou doen.*
* Fingere nomina vice Poëtæ. Cic. *Namen verzinnen, verdigten gelyk een Poëet, of Digter.*
Fungar vice cotis. Hor. *Ik zal tot voor, of in plaats van een ſlyp-ſteen verſtrekken.*
* Vicem alicujus dolere. Cic. Quintil. *Iemands ramp, ongeval, of ongeluk beklagen, betreuren.*
* Vicem reddere. Martial. *Met gelyke munt betalen.*
VĪCĪSSĪM. adv. Cic. *Met, of by beurten: yder op zyn beurt.*
* Viciſſim. Cic. *Van gelyken, wederom.*
Si ſint ea genera divinandi vera, certum eſt eſſe Deos, viciſſimque ſi Dii ſint, eſſe qui divinent. Cic. *Indien die ſoorten van voorzeggingen waar zyn, zoo is het zeker dat'er Goden zyn, en aan de andere zyde, of van gelyken indien'er Goden zyn, dat'er ook voorzeggers zyn.*
VĪCĪSSĪTŪDO, ĭnis. f. Cic. *Beurt verwiſſeling, wiſſelvalligheid van zaken.*
Tædium auſert viciſſitudo. Cic. *Verwiſſeling van werk benoemt het verdriet, den afkeer.*
VĪCTĪMĀ, æ. f. Cic. *Een ſlagt-offer.*
* Præbere ſe Reipublicæ victimam. Cic. *Zig tot een ſlagt-offer voor den Staat aanbieden.*
VĪCTĪMĀRĬŪS, ĭi. m. Liv. *Een binder van de ſlagt-offers, die alles tot een ſlagt-offer toeſtelde.*
VĪCTĪTO, ās, āvī, ātūm, āre. Plaut. Ter. *Leven, zig geneeren, of ernaeren, zig voeden, onderhouden.*
Ficis victitamus aridis. Plaut. *Wy leven van droge vygen.*
VĪCTŌR, ōris. m. Cic. *Een overwinnaar.*
VĪCTŌRĬA, æ. f. Cic. *Een overwinninge, zege.*
VĪCTŌRĬACŪM, ī. n. *Vitré*, een Franſche ſtad in Bretanje.
VĪCTŌRĬĀTŪS, ī. m. Cic. *Een ſtukje gelds*, van vyf Romeinſche Aſſes, waar op't beeld van de overwinninge ſtond.
† VĪCTŌRĬŌSŪS, ă, ūm. Cat. *Overwinnende.*
VĪCTRĪX, īcis. f. Cic. *Een overwinſter.*
VĪCTŪS, ă, ūm. Cic. *Overwonnen.*
Victi populi. Cic. *Overwonne volkeren.*
* Prece victus. Hor. *Door gebeden overwonnen, bewogen, vermurwd.*
* Metallum nullis formacibus victum. Tacit. *Een nooit in den oven gezweverde, of gesmolte bergſtoffe.*
* Corpora victa ſopore. Ovid. *Door vaak overwonne, afgematte, uitgeſloofde lighaamen.*
* Zeuxidis vidi manus nondum vetuſtatis injuriâ victas. Petron. *Ik hebbe ſtukken of ſchilderyen van Zeuxis gezien, die nog niet door den ouderdom overwonnen, dat is, gebleven, bedorven waren.*
VĪCTŪS, ūs. m. Cic. *Lyf- of leeftogt: allerhande mondkoſt.*
Tenuis victus. Cic. *Middelmatige leeftogt.*
Invigilare victu. Virg. *Arbeiden, zyn beſt doen om de koſt te winnen.*
Tolerare victum lacte. Colum. *Van melk leven.*
* Victus. Cic. apud Nonium. *Het leven.*
VĪCŪS, ī. m. Cic. *Een dorp.*
* Vicus. Cic. *Een ſtraat*, in een ſtad.
VĪDELĪCĔT. adv. Cic. *Zie* Scilicet.
VĪDĔŌ, ēs, vīdī, vīſum, vīdēre. *Zien.*
* Cauſas videre. Lucret. *De oorzaken zien, beſpeuren, begrypen, bezeffen, verſtaan.*
* Propediem te videbo. Cic. *Ik zal u eerſtdaags zien, of bezoeken.*
* Videre. Cic. *Iets voorzien, voorſpellen.*
* Videre alicui prandium. Cic. *Iemand het middagmaal verzorgen, verſchaffen.*
* De ſummo bono mox videbimus. Cic. *Wy zullen aanſtonds van het hoogſte goed handelen, ſpreken.*
* Me vide. Ter. *Zie of let op my, vertrouw my, of luiſter toe wat ik zegge.*
VĪDĔŌR, vīdĕrīs, vīdētur, vīſus ſum, vīdērī. Cic. *Schynen:* ook, *welgevallen.*
Videtur unam dimittere legionem. Cic. *Het ſchynt of dunkt my goed eene keurbende te rug te zenden.*
Sibi tibi videtur. Cic. *Indien het u wel gevalt, behaagt, of believt: indien gy het goed dunkt, of geraden vind.*
Bene meriturus videris de civibus. Cic. *Gy ſchynt my de burgers te zullen verpligten, of goeden dienſt te zullen doen.*
Videre videor illum diem. Ter. *My dunkt, dat ik dien dag zie.*
Viſus ſum mihi cum Galba ambulare. Cic. *Het ſchoen my toe, ik dagt dat ik met Galba wandelde.*
Hæc omnino viſa ſunt pro nihilo. Cic. *Deze dingen zyn gantſch niet geagt geweeſt.*
VĪDŬA, æ. f. Cic. *Een weduwe.*
VĪDŬĪTAS, ātis. f. Cic. *De wedauwlyke ſtaat.*
VĪDŬLUS, ī. m. Plaut. *Een leder zakje, buidel, of beurs.* Men gebruikt ook *Vidulum i. n. g.*
VĪDŬO, ās, āvī, ātūm, āre. Virg. *Berooven, ontblooten*, in den oneigen zin.
Dexteram enſe vidnare. Sen. Trag. *Den degen uit de hand nemen, rukken.*
Arbores viduantur foliis. Hor. *De boomen worden van bladeren ontbloot.*
Urbem viduare civibus. Virg. *Een ſtad van burgers ontbloten.*
VĪDŬUS, ī. m. Plaur. *Een wedauwenaar.*
VĪDŬUS, ă, ūm. Plin. H. *Ontbloot, beroofd.*
Ager viduus pecore. Colum. *Een ſtuk lands van vee ontbloot.*
* Vidua vitis. Catul. *Een wynſtok die op haar zelve ſtaat, die geen andere ſtut of ſteun heeft.*
VĪENNĂ, æ. f. *Vienne*, een Franſche ſtad in het Dauphiné.
Vienna. *Wenen*, de hoofdſtad van 't Aartshartogdom Ooſtenryk.
VĪĔO, vīes, vīevī, vīetūm, vīēre. Varr. *Met wiſſen of teenen binden, kuipen, hoopen omleggen.*
VĪETOR, ōris, m. g. Digeſt. *Een kuiper:* ook, *een maker van teenen mandens.*
VĪĔTŪS, ă, ūm. Varr. *Verſleten, verwelkt, kragteloos.*
Vietus homo. Ter. *Een kragteloos, zeer zwak, uitgeteerd, mager, vervalle menſch.*
Ficus vieta. Varr. *Een verrotte, verſleten vyg.*
* Vietus. Lucret. *Dun.*
Vieta tela aranei. Lucret. *Een dunne webbe van een ſpinne of ſpinnekop.*
VĪGĔNNĂ, æ. m. *De rivier Vienne*, in Vrankryk.
VĪGĔO, ēs, vīguī, vīgēre. Cic. *Sterk, kragtig, fris zyn, bloeyen, geagt worden.*
* Tui libri omnibus vigent. Czl. ad Cic. *Uwe boeken behagen alle menſchen, worden van een yder hoog geagt.*
* Vigebant ſtudia rei militaris. Cic. *De krygs-oefeningen bloeiden, gingen in zwang, wierden hoog geagt.*
* Animus poſt mortem ſentit & viget. Cic. *De ziel behoud haar gevoel en kragt na de dood. De ziel leeft en denkt na de dood.*
VĪGĔSCO, ſcis, ĕſcĕre. Catul. *Sterk, kragtig, fris worden.*
VĪGESIES. adv. Hyginus. *Twintig malen, reizen, werven, keeren.*
VĪGESĪMĂ, æ. f. g. Plin. *Zie* Viceſima.
VĪGESĪMĀRĬŪS, ă, ūm. Vigeſimarium aurum. *Zie* Viceſimarius, *en* viceſimarium aurum.
VĪGESĪMŪS, ă, ūm. Cic. *De twintigſte.*
VĪGESSĪS, is. m. g. *De waarde van twintig aſſes.*
GĪGĪL, ĭlis. omn. gen. Ovid. *Wakende, wakker.* Men vind geen *pluralis* van dit woord.
* Vigil. Ovid. *Waakzaam, wakker, vlytig.*
VĪGĪLES, ūm. m. plur. Cic. *De ſchildwagten* van een kaſteel, enz.
VĪGĪLANS, antis. omn. gen. Ter. *Wakende.*
* Vigilans. Cic. *Wakker, wel toeziende, die op zyn hoede is.* Men gebruikt *Vigilantior* en *vigilantiſſimus* in dezen zin.
VĪGĪLANTĔR. adv. Cic. *Met wakkerheid, vlyt, of naarſtigheid: vlytiglyk, naarſtiglyk, zorgvuldiglyk.*
VĪGĪLANTĬĂ, æ. f. Cic. *Waakzaamheid, wakkerheid, vlyt, zorg, naarſtigheid.*
VĪGĪLĀRĬŪS, ĭi. m. Sen. Ph. *Een ſchildwagt*, een ſoldaat uit de hoofdwagt gezonden om een poſt te bewaren.
VĪGĪLĀTŪS, ă, ūm. Ovid Nox convivio vigilata. Tacit. *Een nagt in een gaſtmaal doorgebragt.*
* Vigilatus. Ovid. *Des nagts wakende, of met vlyt gewrogt, gemaakt.*
Carmen vigilatum. Ovid. *Een gedigt dat met vlyt en wakende gemaakt is.*
VĪGĪLAX, ācis. omn. gen. Colum. Propert. *Zeer waakzaam, die by na nooit ſlaapt.* Sprekende van een zeer naarſtig man, of een hond die 't huis bewaart, enz.

Digitized by Google

VIGĪLIĀ, æ. f. Cic. *Gewaak, wakinge, de wagt.*
Cui non ſunt auditæ Demoſthenis vigiliæ? Cic. *Wie heeft niet gehoort van het waken, of des nagts blokken van Demoſthenes?*
VIGĪLIÆ, ārum. f. plur. Cic. *De wagt, de nagt of hoofdwagt, het volk van de wagt.*
Inire vigilias. Tacit. *Te wagt gaan, wagt houden.*
Manere in vigilia urbis. Cic. *Een ſtad bewaken, of zorg dragen voor de behoudeniſſe van een ſtad, in den oneigen zin.*
Vigiliâ ſuâ reddere aliquem vacuum metu. Cic. *Iemand door zyn waken, wakkerheid, of wakkere toezigt van vreeze bevryden.*
* VIGĪLIĀ. Celſ. *Het wakker leggen des nagts.*
Nocturnâ vigiliâ premi. Celſ. *Door het des nagts wakker zyn geplaagt, of gequelt worden.*
* Vigilia. Plaut. *De voorbereiding of de dag of avond die voor een heiligen dag gaat.*
VIGĪLO, ās, āvī, ātum, ātrē. Ter. Cic. *Waken, opzitten.*
Vigilare uſque ad lucem. Ter. *Tot ligten dag waken.*
Noctes vigilare ad ipſum mane. Hor. *Geheelen nagten tot des morgens toe waken, opzitten.*
Vigilare ad multam noctem. Cic. *Tot laat of diep in de nagt waken.*
* Vigila. Plaut. *Waak, word wakker, ſtaa op.*
* Vigilare. Virg. *Een wakend oog in't zeil houden, zorg dragen, in iets voorzien, op zyn hoede zyn.*
Vigilare pro re alterius. Cic. *Voor eens anders zaken waken, zorg dragen.*
VIGINTI. plur. indecl. *Twintig.*
VIGINTIVĪR, īrī. m. Varr. *Een twintig man, of een der twintig opzienders die nu en dan te Rome gemaakt wierden, om volk plantingen te geleiden, de landen te verdeelen, enz.*
VIGINTIVĪRĀTŪS, ūs, m. g. Cic. *Het ampt van een twintig man. Zie Vigintivir.*
VĪGŌR, ōris. m. Virg. *Sterke kragt, vermogen, frisheid.*
Ingenii vigor. Ovid. *Het vermogen, de kragt van't verſtand of de geeſt.*
VILĒSCO, is, ĕrĕ. *Slegt geagt worden.*
VILIS, is. m. & f. lĕ, is. n. Cic. *Slegt, ſnood, veragtelyk,* van perſonen en zaken. Men zegt *Vilior* en *Viliſſimus.*
Vile aliquid habere. Salluſt. *Iets veragten, verſmaden.*
* Vilius erat frumentum. Cic. *Het koren was beter koop, op een lager markt.*
* Vilis. Virg. *Gemeen, dat men overal vind.*
* Vili domum vendere. Martial. *Een huis tot of voor een ſlegte prys verkoopen.*
VILISSIMĒ. adv. Colum. *Zeer goede koop, tot een zeer ſlegte markt.*
VILĪTĀS, ātis. f. Curt. *Slegtheid, ſnoodheid, veragtelykheid, verſmadelykheid.*
Effugiendum ab omni verborum vilitate. Petron. *Men moet zig wagten van alle laſheid van woorden, men moet alle ſlegte lompe woorden vermyden.*
* Vilitas. Cic. *Goede koop, een lage markt, of prys.*
Vilitas fructus noſtros minuit. Ter. *De ſlegte markt vermindert onze inkomſten.*
VILĪTĒR. adv. Col. *Slegtjes, ſnoedelyk, veragtelyk.*
VILLĀ, æ. f. Cicer. Ter. *Een boeve, landhoeve, pagthoeve, een woning of landhuis.*
Villa urbana. Varr. *Een ſtaay, cierlyk land of luſthuis.* Ruſtica. Varr. *Een boere woning.*
VILLĀNŪS, ī. m. g. *Zie* Villicus.
VILLĀRIS, is. m. & f. ārĕ, is. n. Plin. H. *Van een land of pagthoeve: van een woning of landhuis,* daar toe behorende.
VILLĀTĪCŪS, ă, ūm. Colum. Varr. *Idem.* Ook, *dat op een landhuis of woning word opgebragt.*
VILLĪCĀ, æ. f. Colum. *De vrouw van een landhoef pagter.*
VILLĪCĀTIO, ōnis. f. Colum. *Beſtieringe of bewind over een landhoeve, of de inkomſten van dien.*
VILLĪCO, ās, ārĕ. Plaut. & VILLĪCŌR, āris, ātūs sūm, ārī. Plin. H. *Een landhoeve of woninge regeeren, beſtieren:* ook, *op het land wonen.*
VILLĪCŪS, ī. m. Cic. Hor. *Een pagter of huurder van een pagthoeve, of landhuis, of woninge.*
VILLŌSŪS, ă, ūm. Plin. H. *Vol lokken, vlokken, of hair: ruw van haair of bont.*
Veſtis villoſa. Tibul. *Een bont kleet.*
VILLŪLĀ, æ. f. Cic. *Een landhoefje, een woninge, of landhuisje.*

VĪLLŪM, ī. n. Terent. *Dit is een diminutivum van vinum. Wynje, kleine of ſlappe wyn.* Edormiſcam hoc villi. Ter. *Ik zal dit weinig je wyn gaan uitſlapen.*
VILLŪS, ī. m. Cic. *Het hair, bont, of de wolle van beeſten vellen:* ook, *een vlok, lok, of nop.*
Villus ovium. Cic. *Een ſchape vlies of vagt.*
VĪMEN, ĭnis. n. Czſ. Colum. *Allerhande ſoort van dunne ryſjes, of teen,* om iets mede te binden.
Viminibus raris feneſtræ factæ. Varr. *Venſters van wyd van een gevlogte ryſjes of teen.*
VĪMINĀLIS, is. m. & f. ālĕ, is. n. Colum. *Van ryſies of teen:* ook, *bequaam om mede te binden, ſprekende van dunne ryſjes.*
VĪMINĒTUM, ī. n. Varr. *Een teen, rys, of wilgen bos.*
VĪMINĔUS, ă, ūm. Czſ. *Van teen, ryzen of wilgen.*
VĪNĀCĔA, æ. f. Colum. &
VĪNĀCĔA, ōrum. n. plur. Colum. *Druivenkorlen.*
* Vinacea, orum. Cat. de R. R. *Droes, droeſſem, of moer van geperſte druiven.*
VĪNĀCĒI, ōrum. m. plur. *Droeſſem, of moer van druiven.*
VĪNĀCĔUS, ă, ūm. Cicer. Vinaceus acinus. *Een keri, keri van een druive.*
VĪNĀLIĀ, ōrum. n. g. pl. Ovid. *Feeſtdagen, op welke de oude den nieuwen wyn voor Jupiter uitproefden.*
VĪNĀRĬUS, ĭi. m. Plaut. *Een wynkooper.*
VĪNĀRĬUS, ă, ūm. Cic. *Van wyn, tot wyn behoorende.*
Vas vinarium. Cic. *Een wynvat.*
Cella vinaria. Cic. *Een wynkelder.*
Taberna vinaria. Varr. *Een wynherberg of kroeg, een drinkwinkel.*
VĪNCĂ, æ. f. Plin. H. *Vinkoorde, maegde palm.*
VĪNCĪBĪLIS, is. m. & f. ilĕ, is. n. Ter. *Winnelyk, winbaar, dat men winnen, of overwinnen kan.*
Cauſa vincibilis. Ter. *Een zaak die men ligtelyk winnen kan.*
Terra vix culturâ vincibilis. Colum. *Een land dat met naauwer nood kan bouwen.*
VĪNCĬO, is, vīnxī, vīnctum, vīncīrĕ. Cic. *Binden.*
Catenis aliquem vincire. Ovid. *Iemand met ketenen binden, in ketenen of zware banden ſlaan.*
In manipulos fœnum vincire. Colum. *Het hooy tot bondels binden.*
* Vincire præſidiis locum. Cic. *Een plaats met wagt bezetten, omringen, omcingelen.*
* Mentem vincire Lyæo. Propert. *Zig dronken maken.*
* Vincire legibus aliquid. Cic. *Iets door wetten vaſt ſtellen, bepalen.*
* Numeris vincire membra orationis. Cic. *Een ſtemvalling of maat aan zyn vertoog geven.*
VĪNCO, is, vīcī, victum, vīncĕrĕ. Cic. *Winnen, overwinnen, de zege bevegten.*
* Munere aliquem vincere. Sen. Ph. *Iemand door een geſchenk of ſchenkaadje winnen.*
* Vinci à voluptate. Cic. *Van de wellust overwonnen, vervoert worden.*
* Cibum vincere. Plin. H. *Spyze verteeren.*
* Vincere cauſam. Cic. *Een gading winnen.* Sponſionem. Cic. *Een weddingſchap winnen.*
* Vincere aliquem carminibus. Virg. *Iemand in't maken van gedigten overtreffen, te boven gaan.*
* Curſu vincere cervum. Plaut. *Een hart in't loopen overtreffen, te boven gaan.*
Cœnâ variâ vincere alicujus faſtidia. Hor. *Iemands walg of tegenheid door een treffelyk avondmaal overwinnen, verdryven,* dat is, *graagte door verlerhande geregten verwekken.*
* Expectationem vincere. Cic. *De verwagtinge te boven gaan.*
* Vincit omnem conſolationem dolor. Cic. *De ſmart of hartzeer overtreft alle vertroſtinge, niets is bequaam om my in deze ſmart te troſten.*
* Labor omnia vincit. Virg. *Arbeid overwint alles, komt alles te boven.*
* Ita eſſe ut prædico, vincam. Plaut. *Ik zal u overtuigen dat het zoo is gelyk ik zegge.*
VĪNCTĬO, ōnis. f. Varr. *Bindinge, aanbindinge.*
* Vinctio. Cic. *Vereeniging van twee harten, of gemoederen.*
VĪNTŪRĂ, æ. f. Plin. H. *Bindinge, aanbindinge.*
* Vinctura. Celſ. *Een band of zwagtel,* om een gebroke lit mede te zwagtelen.
VĪNCTŪS, ă, ūm. Cic. *Gebonden, aangebonden.*

Digitized by Google

VĪNCTŪS, ūs. m. Varr. *Een band*, om iets te binden. Men vind niets dan de *ablativus vinctio*.

VĪNCŬLŪM, ī. n. Colum. *Een band*, alles dat diend om te binden.

Vincula reſolvere calceamentorum. Petron. *De ſchoenbanden los maken.*

* In vinculis eſſe. Plin. H. *In banden of boeyen zyn of zitten.*

* Amicitiæ vincula rumpere. Liv. *De banden van vriendſchap breken.*

Vinculis amoris eſſe cum aliquo conjunctum. Cic. *Aan iemand door de banden van liefde verknogt zyn.*

VĪNDACINŪS Comitatus. *Het Graafſchap van Venaiſſin*, in Provence onder het gebied van den Paus.

VĪNDEMIA, æ. f. Virg. *Wyn oogſt of oogſt.*

Vindemia mellis, olivarum. Plin. H. *Inzamelinge van honig, olyven.*

VĪNDĒMĬĀLĬS, ĭs. m. & f. g. lĕ, ĭs. n. g. Macrob. *Zie* Vindemiatorius.

VĪNDĒMĬĀTŌR, ōris. m. Colum. *Wynplukker, wynlezer.*

* Vindemiator. Colum. *De wynplukker*, een geſtarnte.

VĪNDĒMĬĀTŌRIŬS, ă, ūm. Varr. *Tot de wyn oogſt of oogſt behoorende*, van vaten.

VĪNDĒMĬŌ, ās, āvī, ātŭm, ātĕ. Plin. H. *Wynplukken, wyn lezen, wyn oogſten, of oogſten: druiven ſuyden en perſen.*

VĪNDĒMĬŎLÆ, ārŭm. f. Cic. *Kleine wyn oogſtinge, lezinge.*

VĪNDEX, ĭcis. m. Cic. *Een wreker, of wraaknemer.* Statius maakt dit woord ook fœmininum. *Een wreekſter, wraaknemſter.*

Vindex libertatis. Cic. *Een beſchermer, verdediger, handhaver van de vryheid.*

VĪNDĬCĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Wrekinge, ofſtraffinge van miſdaden.*

* Vindicatio. Cic. *Wrekinge, ſtraffinge van eenig ongelyk.*

VĪNDĬCĬÆ, ārŭm. f. plur. Aſc. Pæd. *Regts of vryheids beſcherminge, verdediging. Regtelyke bewering voor iemands vryheid.*

VĪNDĬCO, ās, āvī, ātŭm, ātĕ. Cic. *Wreken*, ook, *ſtraffen.*

Graviter olim iſta vindicabat vetus Græcia. Cic. *Het oude Griekenland ſtrafte die dingen eertyds zwaarlyk.*

* Offenſas ſuas vindicare enſe. Ovid. *Ontfange, geleede hoon of ongelyk met het zwaard wreken.*

* Vindicare ſe ab aliquo. Sen. Ph. *Zig van iemand wreken.*

* Vindicare. Cic. *Verloſſen, handhaven, beſchermen, verdedigen.*

Aliquid ab interitu vindicare. Plin. J. *Iets beletten te vergaan of vervallen.*

Mare à pyraticis navibus vindicare. Curt. *De zee van zee rovers ſchuimen, zuiveren.*

* Vindicare aliquem ab omnibus viriis. Cic. *Iemand van alle ondeugden vryſpreken.*

* Aliquid ſibi vindicare. Cic. *Zig iets toeëigenen, toeſchryven, aanmatigen.*

Se ſibi vindicare. Sen. Ph. *Hem zelven ruſt, of een geruſt leven verſchaffen, zig van moeiten ontſlaan.*

VĪNDĬCTĂ, æ. f. Cic. *Een ſtokje, of roede*, 't welk een der bedienden van de hoofdſchout op het hoofd van een vry te makene ſlave leide.

Vindicta. Vell. Paterc. *Wrake, wrekinge.*

VĪNDOCINŪM, ī. n. *Vendôme*, een Franſche ſtad in Beauſſe.

VĪNĒA, æ. f. Cic. *Een wynſtok.* Ook, *een wyngaard.*

Vinea humilis. Varr. *Een lage wynſtok.* Sublimis *of* Jugata. Varr. *Een hooge of zamen gevlogte of vaſt gemaakte wynſtok.*

* Vinea. Colum. *De ſtam van een wynſtok.*

* Vinea. Liv. *Zeker ſtormtuig*, Een dekkinge of zolderwerk van dikke planken, die aangevoerd wierd tegen een muur of wal, dewelke men wilde overhoop werpen.

VĪNĒĀLĬS, ĭs. m. & f. ālĕ, ĭs. n. Colum. *Goed voor de wynſtok*, van een land geſproken.

VĪNĒĀRĬŬS, ă, ūm. Colum. *Van een wynſtok*, daar toe behoorende.

VĪNĒĀTĬCŬS, ă, ūm. Colum. *Zie* Vinearius.

Semen vineaticum. Varr. *Een wynſtok-plant.*

VĪNĒTŬM, ī. n. Cic. *Een wyngaard.*

VĪNĬPŌTŌR, ōris, m. g. Plaut. *Een wyndrinker of zuiper, een dronkaart.*

VĪNĬTŌR, ōris. m. Cic. *Een wyngaardenier, wyngaard bouwer:* ook, *een wyn oogſter, of druiven plukker.*

VĪNĬTŌRĬŬS, ă, ūm. Colum. *Van een wyngaard-bouwer' wyn oogſter, of druive plukker.*

† VĪNNŬLŬS, ă, ūm. Plaut. *Aanlokkelyk, bekoorlyk, aantrekkende, aantrekkelyk*, van een rede geſproken.

VĪNŌLĒNTĬA, æ. f. Cic. *Dronkenſchap.*

VĪNŌLĒNTŬS, ă, ūm. Cic. *Dronken, vol wyn, vol en zat.*

Vinolentus furor. Cic. *Een dronke woede of razerny.*

Vinolenta medicamenta. Cic. *Artzenyen met wyn gemengd.*

VĪNŌSŬS, ă, ūm. Hor. Ovid. Plaut. *Tot wyn genegen, geneigd.* Plautus zegt *Vinoſiſſimus.*

* Vinoſus fructus. Colum. *Een wynige vrugt, of die gelyk wyn ſmaakt.*

VĪNŬM, ī. n. Cic. *Wyn.*

Levia vina nihil valent in aqua. *Ligte wynen dengen niet met water gemengd.*

Vinum nullarum virium. Celſ. *Een wyn van geen kragten, een zeer ſlappe wyn.*

Vina quæ vetuſtatem ferunt. Cic. *Wynen die den ouderdom verdragen*, dat is, *die lang konnen bewaart worden.*

Vinum perenne. Colum. *Een zeer lang goedblyvende wyn, wyn die men zoo lang kan bewaren als men wil.*

VĪŎLA, æ. f. Cic. *Een viool, of violet.*

VĪŎLĀBĪLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Ovid. Numen non violabile. Ovid. *Een Godheid, die men niet ſchenden, of onteeren moet.*

VĪŎLĀCĔŬS, ă, ūm. Plin. H. *Viool, of violet verwig.*

VĪŎLĀRĬŬM, ĭī. n. Virg. *Een viool, of violet bloeme tuin.*

VĪŎLĀRĬŬS, ĭī. m. Plin. *Een violet verwer.*

VĪŎLĀTĬO, ōnis. f. templi. Liv. *Schendinge, onteeringe, ontheiliginge.*

Violatio fidei. Paterc. *Schendinge, breking van trouwe: trouwloosheid.*

Sine violatione ullius rei inceſſit agmen. Liv. *Het leger trok voort zonder iets te ſchenden of bederven.*

VĪŎLĀTŌR, ōris. m. Liv. Juris gentium violator. *Een ſchender, overtreder, breker van 't regt der volkeren.*

Violator templi. Ovid. *Een ſchender, ontheiliger van een tempel.*

VĪŎLĀTŬS, ă, ūm. Liv. *Geſchonden, onteerd, ontheiligd, ontreinigd:* ook, *verkragt.*

* Violata poteſtas. Luc. *Een geſchonde, gehoonde magt.*

** VĪŎLĒNS, ēntis. omn. gen. Horat. *Geweldig*, van een rivier geſproken.

VĪŎLĒNTĔR. adv. Cic. *Geweldiglyk, met geweld, of groote kragt.*

VĪŎLĒNTĬA, æ. f. Cic. *Geweld.*

VĪŎLĒNTŬS, ă, ūm. Cic. *Geweldig, zeer ſterk, zeer kragtig.* Men zegt *violentior* en *violentiſſimus.*

VĪŎLŌ, ās, āvī, ātŭm, ātĕ. Cicer. *Schenden, ontheiligen, ontreinigen.*

* Violare amicitiam. Cic. *De vriendſchap breken, ſchenden: de wetten van vriendſchap ſchenden, overtreden.*

* Aras violare. Sil. Ital. *De altaren ſchenden, ontheiligen.*

* Dignitatem alicujus violare. Cic. *Iemands waardigheid ſchenden, krenken, hoonen.*

* Fidem violare. Ovid. *Zyn trouwe ſchenden, breken.*

* Sylvam violare ſecuri. Ovid. *Een boſch met een byl ſchenden*, dat is, *om verre hakken, houwen.*

* Voce aliquem violare. Cicer. *Iemand met woorden ſchenden, ſchelden, te na ſpreken, laſteren.*

* Hoſpites violare. Cæſ. *De waarden qualyk of mishandelen: het regt van gaſtvryheid ſchenden.*

* Aliena opera violare. Vitruv. *Een's anders werken te na ſpreken, verſmaden, veragten.*

* Oculos noſtros violavit tua epiſtola. Ovid. *Uw brief heeft onze oogen ontſtigt*, dat is, *is niet aangenaam in 't lezen geweeſt.*

Exiſtimas in ea re violari tuam exiſtimationem. Cic. *Gy gelooft of denkt dat uw agtbaarheid of goede naam daar door geſchonden of gekrenkt werd.*

VĪPĔRA, æ. f. Cic. *Een adder.*

VĪPĔRĔŬS, ă, ūm. Virg. *Van een adder.*

VĪPĔRĪNŬS, ă, ūm. Cic. *Idem.*

VĪPĬO, ōnis. m. Plin. H. *Een kleine of jonge kraan of kraanvogel.*

VĪR, vīrī. m. Plin. H. *Een man.*

* Vir. Plin. H. *Een kloek man.*

* Si viri volumus eſſe. Cic. *Indien wy mannen willen zyn, of ons manhaftig toonen.*

* Vir. Ter. *Een man van een vrouw.*

Digitized by Google

* Vir gregis. Virg. *Het mannetje van de kudde.* Virgilius noemd dus *een bok.*

VĪRĀGO, gĭnis. f. Ovid. *Een manninne, een manlyk wyf, een heldin.*
Ancilla virago. Plaut. *Een mannelyke, ſterke ſlavin.*

VĪRDŪNUM, ī. n. *Verdun*, een ſtad in Lotteringen.

VĪRĒCTUM, ī. n. g. Virg. *Zie* Vireta, orum.

VĪRĔO, ōnis. m. g. Plin. *Een groenvogel.*

VĪRĔO, ēs, vīrŭi, vīrētĕ. Cic. *Groen zyn*, van boomen, kruiden, enz.
Pectora felle virent. Ovid. *Zyn hart is groen van gal. Hy is zeer nydig, verbolgen, vergramd, verſtoord.*

VĪRĔSCO, ſcis, ĕſcĕrĕ. Plin. H. *Groen worden.*

† VĪRĔSCĔRĔ. A. Gell. *Sterk, kragtig worden; in ſterkte of kragten toenemen.*

VĪRĒTĀ, ōrŭm. n. plur. Virg. *Vermakelyke tuinen, groene luſthoven: plaatſen vol groente of groene kruiden.*

VĪRGĂ, æ. f. Cic. *Een roede, rysje, ſtokje.*

VĪRGĀTŎR, ōris. m. Plaut. *Een geeſſelaar*, dit was een ſlaaf, die andere ſlaven in geval van misdoen, moeſt geeſſelen.

VĪRGĀTŪS, ă, ūm. Virg. *Geſtreept, vol ſtreepen, of ſtralen.*
Sagula virgata. *Geſtreepte wapenrokken.* Veſtes auro virgatæ Sil. *Kleederen met goude ſtreepen.*

VĪRGĔTŬM, ī. n. Cic. *Een wisſe, teen of ryzen bos.*

VĪRGĔUS, ă, ūm. Virg. *Van ryzen of roeden gemaakt.*

† VĪRGIDĔMĬA, æ. f. Plaut. Dit is een t'zamen geſmeed woord, beteekenende, een meenigte van roede of geeſſelſlagen die een ſlaaf heeft gekregen.

VĪRGĬLĬÆ. *Zie* Vergiliæ.

VĪRGĬNĀLĬS, ĭs. m. & f. ālĕ, ĭs. n. Cicer. *Van een maagd, maagdelyk.*
Virginalis modeſtia. Cic. *Een maagdelyke zedigheid.*

VĪRGĬNĔUS, ă, ūm. Virg. Hor. *Van een maagd.*

VĪRGĬNĬĂ, æ. f. *Virginie*, een land in Noord Amerika.

VĪRGĬNĪTĀS, ātis. f. Cic. *Maagdom, maagdelyke ſtaat.*

VĪRGO, gĭnis. f. Cic. *Een maagd.*

* Virgo. Vitruv. Het hemelsteecken *de Maagd.*

VĪRGŬLĂ, æ. f. Cic. *Een roedetje, geeſſeltje: kleine roede, of geeſſel.*

VĪRGŬLĀTŬS, ă, ūm. Plin. H. *Geſtreept, vol ſtreepen, of ſtralen.* *Zie Virgatus.*

VĪRGŬLTŬM, ī. n. Cic. *Een teen of rys boomtje.*

VĪRGŬNCŬLĂ, æ. f. Petron. Sen. Ph. *Een maagdetje, een kleine of jonge maagd.*

VĪRĬĀTŬS, ă, ūm. Lucil. apud Non. *Verſterkt, ſtark, magtig.*

VĪRĬCŬLŬM, ī. n. Plin. H. *Een ſoort van graveer yzer om in koper te werken.* Zie *Ceſtrum.* Het is twyffelagtig of de eerſte lettergreep kort dan lang moet zyn.

VĪRĬCŬLŬM, ī. n. g. *Een ſoort van ſchiet geweer.*

VĪRĬDĀNS, āntis. omn. gen. Virg. *Groen wordende, groen loof krygende.*

VĪRĬDĀRĬŬM, ĭi. n. Plin. H. *Een groene hof: een plaats met groene boomen beplant.*

VĪRĬDĀRĬŬS, ă, ūm. Servi viridarii. Ulp. *Slaven, die op de groentens en tuinen paſſen.*

VĪRĬDĔ. adv. Plin. H. *Groen, groenelyk.* Men zegt *Viridius.*

VĪRĬDĬS, ĭs. m. & f. ĕ, ĭs. n. Cic. *Groen.* Men zegt *Viridior* en *Viridiſſimus.*

* Viridis. Colum. Ovid. *Groen, fris, kragtig, ſterk, bloeyend.*
Obiit ille viridis. Sen. Ph. *Hy is in zyn groene jeugd, of zeer jong, in 't beſte van zyn leven geſtorven.*

* Animi virides auſus. Sil. Ital. *Moed, of harten bequaam tot groote aanſlagen.*
Cruda ac viridis ſenectus. Virg. *Een vaſte, en groene*, dat is, *nog vriſſe ouderdom.*

VĪRĬDĬĂ, ĭum. n. plur. Colum. *Boomen die altyd groen zyn.*

* Viridia, orum. Sen. Ph. *Groene tuinen.*

VĪRĬDĬCĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Groen gemaakt, groen.*

VĪRĬDĬTĀS, ātis. f. Cic. *Groenheid.* Senectus aufert eam viriditatem. Cic. *Den ouderdom benemt die groenheid*, dat is, *die jeugde luſt en geneugte.*

VĪRĬDŎR, ārĭs, ārī. Ovid. *Groen worden.*

VĪRĬLĬĂ, ĭum. n. g. pl. Plin. vīrilitās, ātis. f. g. Colum. *De mannelykheid, de mannelyke roede, ſchaemelheid.*

VĪRĬLĬS, ĭs. m. & f. ilĕ, ĭs. n. Cat. *Mannelyk, manhaftig, een man voegende.*

* Virilis animus. Terent. *Een manhaftige, dapper, heldhaftig moed.*

* Oratio virilis. Quintil. *Een mannelyk, kragtig, klemmend vertoog.*

* Virilis ratio. Cic. *Een mannelyke, manhaftige, kloekmoedige rede, of bewys rede.*

* Pro virili parte. Cic. *Met alle magt.*

* Partes viriles demandare puero. Hor. *Mannewerk een kind aan bevelen, geven.*

VĪRĬLĬTĀS, ātis. f. Valer. Max. Standi virilitas. Valer. Max. *Manhaftigheid van weezen, of gebaarden.*

VĪRĬLĬTĔR. adv. Cic. *Manhaftiglyk, als een man, kloekmoediglyk.*

VĪRĬŎLĂ, æ. f. Ulp. *Een ſoort van armband.*

VĪRĬPŌTĔNS, ēntis. f. Ulp. *Bequaam om een man te trouwen, huwbaar.*

* VĪRĬPŌTĔNS, ēntis. omn. gen. Plaut. *Sterk, kragtig, magtig, vermogend.*

VĪRĬTĬM. adv. Cic. Liv. *Man voor man, hoofd voor hoofd.*
Dividere aliquid viritim. Cic. *Iets man voor man gelykelyk verdeelen.*

VĪRŌR, ōris, m. g. Apul. *Groenheid, groenigheid.*

VĪRŌSŬS, ă, ūm. Virg. Varr. *Stinkend, van een quade reuk.*
Ook, *vol vergif.* Ook, *manzaek.*

VĪRTŪS, ūtis. f. Cic. *De deugd.*
Viam virtutis deſerere. Hor. *De weg van de deugd verlaten, van de deugd afwyken.*

* Virtus. Terent. *Kloekmoedigheid, dapperheid, manhaftigheid, heldhaftigheid, moed.*

* Virtute tua. Plaut. *Met of door uwe hulp of byſtand.*

* Arboris alicujus virtus. Cic. *De deugd, kragt, of eigenſchap van een boom.*

* Virtus formæ. Flaut. Cic. *De uitnemendheid, deftigheid, of kragt van de ſchoonheid.*

* Mercis virtus. Plaut. *De deugdzaamheid, of goedheid van een ware of koopmanſchap.*

* Virtus verbi. Cic. *De kragt van een woord.*

* Virtus orationis. Cic. *De kragt, het vermogen van een vertoog, of de welſprekendheid.*
Ornatus eſſes ex tuis virtutibus. Ter. *Gy zoud volgens uwe verdienſten omhangen, gehandeld zyn geweeſt.* Virtutibus *ſtaat hier* ironicè *voor ondeugden.*

VĪRŬLENTŬS, ă, ūm. A. Gell. *Vergiftig, venynig.*

VĪRŬS. n. Cic. *Vergift, venyn.* De *nominativus* en *accuſativus* van dit woord zyn in gebruik. Lucretius zegt *veri in genitivo* en *viro in ablativo.* Dit woord heeft geen pluralis.
Contactus viro. Lucret. *Met venyn beſmet, vergiftigd.*

* Virus. Colum. *Stank, quade reuk.*
Virus paludis. Colum. *De ſtank, of ongezonde reuk van een moeras.*

* Virus. Plin. H. *Wrangheid, zuurheid*, van onrype vrugten.

* Virus. Stat. *Groente, groenheid in velden of tuinen.*

VĪS. f. *Kragt, vermogen, geweld.* De *genitivus* is vind men in den ſchryver van de *Dialogus Oratorum*, 't welk men *Tacitus* toeëigent. Men vind de *accuſativus* vum, en de *ablativus* vi in alle goede Schryvers.

* Vis humana. Virg. *De menſchelyke kragt, het menſchelyk vermogen.*

* Vis herbarum. Cic. *De kragt, of 't vermogen van kruiden.*

* Vis Oratoris. Cic. *Het vermogen van een redenaar.*

* Vis amicitiæ. Cic. *De kragt of 't vermogen van de vriendſchap.*

* Vis. Cic. *Geweld, kragt en geweld.*
Ferre vim alicui. Virg. *Iemand kragt en geweld aan doen.*
Frigoris vis. Cic. *De kragt of doordringendheid van de koude.*

* Verborum vis. Cic. *De kragt, klem, of nadrukkelykheid van woorden.*

* Vis ingens navium. Liv. *Een groote magt of groot getal van ſchepen.*
Vim lacrymarum profundere. Cic. *Een groote menigte van tranen ſtorten.*
Vitæ ſuæ vim intulit. Paterc. *Hy heeft zyn leven geweld aangedaan:* dat is, *hy heeft hem zelven omgebragt.*

VĪSCĀTŬS, ă, ūm. Plin. H. *Met vogel-lym beſtreken.*
Viſcata vimina. Petron. *Met vogel-lym beſtreken takken of roeden.*

VĪSCĔRĀTĬO, ōnis. f. Liv. Sen. Ph. *Een verdeeling van vleeſch van raauw als gaar vleeſch*, die de Ouden aan hunne vrienden zonden, of aan 't volk gaven.

VĪSCĔ-

Digitized by Google

VISCĔRĀTIM. adv. Enn. *Van ingewand tot ingewand, door alle de ingewanden, of darmen.*

VISCŪS. n. *Het ingewand.* Men vind deze *nominativus* in Celsus: de *ablativus Viscere* in Lucretius en Suetonius. De *pluralis Viscera, Viscerum, Visceribus*, enz. is meer in gebruik, en word by Cicero en anderen gevonden.

Hæret id malum in viscéribus. Cic. *Dat quaad of die quale steekt of is in de ingewanden.*

* Terræ viscera. Ovid. *De ingewanden, het binnenste der aarde.*

* Sumere aliquid ex ipſis viscéribus cauſæ. Cic. *Iets uit de grond van de zake zelf halen, trekken.*

VISCŪM, I. n. Plin. H. *Vogel-lym.*

VISCŪS, I. m. Virg. *Idem.*

* Viſcus. Plin. H. *Lym.*

VISĪBĬLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Plin. H. *Zigtbaar, zienlyk, dat men kan zien.*

VISĬO, ōnis. f. Cic. *Het zien: aanſchouwinge.*

* Viſio. Quintil. *Een droom- of nagt-gezigt.*

VISĪTĀTĬO, ōnis. f. Vitruv. *Beſchouwinge van de maan in haar loop: ook, bezoekinge van iemand.*

VISĪTĀTŪS, ă, ŭm. Vitruv. *Gezien: ook, bezogt.*

VISĪTO, ās, āvi, ātŭm, ātĕ. Cic. *Bezoeken, gaan zien.* Van een zieke, enz.

VISO, ĭs, visi, vīsŭm, vīsĕre. Ter. Cic. *Bezoeken, gaan zien.*

VISŌR, ōris. m. Tacit. *Een verſpieder.*

VĪSTŪLA, æ. f. *De Weiſſel*, de grootſte rivier in Polen.

VISŪM, I. n. Cic. *Een gezigt, dat men zig inbeeld te zien.*

VISŪS, ă, ŭm. Ovid. *Gezien.*

Viſo opus eſt. Plaut. *Men moet het zien. Het behoort gezien te worden.*

VISŪS, ūs. m. Cic. *Het gezigt, de zin van 't zien.*

* Viſus. Stat. *Auferre viſus agris.* Stat. *Het gezigt van de akkeren of veldon benemen, beletten.*

* Viſus. Cic. *Schyn.*

Ea viſum habent illuſtrem. Cic. *Die dingen hebben een gooden offraayen ſchyn.*

VĪTA, æ. f. Cic. *Het leven.*

Integerrimè vitam agere. Cic. *Zeer eerlyk of vroom leven: Op een onbeſproken wyze zyn leven leiden.*

Abire è vita. Cic. *Uit het leven ſcheiden, ſterven, overlyden.*

Ducere vitam per omnia extrema. Virg. *In allerhande rampen, ongevallen, of ellenden leven.*

Trahere vitam luctu. Virg. *Zyn leven in droefheid, of rouw verſlyten.*

Sic vita erat. Ter. *Het leven was zoo, men leefde op die manier.*

* Mea vita. Cic. *Myn leven, myn ziel, myn engel.* Zeker vleywoord.

In vita mea. Cic. *In of van myn leven, gedurende myn leven.*

* Inſpicere vitas omnium jubeo. Ter. *Ik bevele u het leven van alle menſchen in te zien, te onderzoeken.*

* Tenues ſine corpore vitæ. Virg. *Van't lighaam afgezonderde zielen, geeſten, of ſchimmen.*

VĪTĀBŬNDŬS, ă, ŭm. Salluſt. Liv. *Vermydende, ſchuwende, ontwykende: die tragt te vermyden, wyken, ſchuwen.*

VĪTĀLĬS, ĭs. m. & f. ălĕ, ĭs n. Cic. *Dat het leven onderhoud.*

* Vitalis. Plin. H. *Dat lang leven kan, of zal: van een lang leven.*

VĪTĀLĪTAS, ātis. f. Plin. H. *Het leven, levendigheid, levende beweginge.*

Cæteris corruptis vitalitas in corde durat. Plin. *Het leven duurt nog in't hart als de andere deelen bedorven zyn.*

VĪTĀLĪTĔR. adv. Lucret. Vitaliter animatus. *Een levende ziel hebbende, met leven begaafd.*

VĪTĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Vermydinge, mydinge, ſchuwinge, ontwykinge.*

VĪTĀTŪS, ă, ŭm. Ovid. *Vermyd, gemyd, geſchouwd, ontweken, geweken, ontvloden, gevloden.*

VĪTELLŪS, I. m. Cic. *Het geele, de dooy van een ey.*

* Vitellus. Plaut. *Een jong kalf.*

VĪTĔŬS, ă, um. Virg. *Van een wynſtok.*

VĪTĔX, ĭcis. f. Vitruv. Plin. H. *Kruiſch-boom, Abrahams boom, zee wilge, kuiſch-lam, ſchaaps-neuil.* Zeker boomtje met dunne telgjes gelyk wiſſen, en bequaam om iets te binden.

VĪTĬĀRĬŪM, ĭi. n. Colum. Varr. *Een wyngaard, of wynberg.*

VĪTĬĀTĬO, ōnis. f. Sen. Ph. *Schendinge, beſmettinge, bedervinge.*

VĪTĬĀTŌR, ōris. m. Sen. Ph. *Een vrouwe- of maagde-ſchender, onteerder, ſchoffeerder.*

VĪTĬĀTŪS, ă, ŭm. Cic. *Bedorven, ſtinkende.* Van een wild zwyn geſproken.

VĪTĬCŬLA, æ. f. Cic. *Een kleine of jonge wynſtok.*

Viticula. Plin. H. *Klaauwjes daar de groene wynranken zig mede vaſt houden.*

VĪTĬFĔR, ă, ŭm. Plin. H. *Vrugtbaar van wynſtokken.*

VĪTĬGĬNĔŬS, ă, ŭm. Colum. *Van een wynſtok.*

** VĪTĬGĔNŬS, ă, ŭm. Lucret. *Van een wynſtok, dat van een wynſtok geſproten is.*

VĪTĬLĪGO, ĭnis. f. Celſ. *Witte vlakken of plekken op 't vel*, die ruwer zyn dan 't vel zelver. Meyer noemt het quaad zeer.

VĪTĬLĬS, ĭs. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Plin. H. *Ligtelyk buigende, zwak, bequaam om mede te binden*, van wiſſen, teen, enz.

VĪTĬLĪTĬGĀTŎR, ōris. m. Cat. apud Plin. H. *Een vitter, verlenger, ſtependhouder van, of kakelaar, hairkloover in gedingen.*

VĪTĬLĪTĬGO, ās, āvi, ātŭm, ātĕ. Cato apud Plin. H. *Gedingen verlengen, ſtepende houden: in gedingen hairkloven, kakelen, vitten.*

VĪTĬO, ās, āvi, ātŭm, ātĕ. Ovid. *Schenden, bederven.*

Auræ vitiantur odoribus. Ovid. *De lugt word door ſtank bedorven, beſmet.*

* Vitiare. Vitruv. *Een geneeskruid vervalſchen.*

* Vitiare. Vitruv. *De eerbaarheid, of kuisheid ſchenden, beſmetten.*

VĪTĬŌSE. adv. Quintil. *Op een ondeugende wyze, boos, of quaadaardiglyk, ſnoodelyk.*

* Vitioſe ſe habet quippiam membrum. Cic. *Een zeker lid heeft een gebrek, is niet wel geſteld.*

VĪTĬŌSĪTAS, ātis. f. Cic. 4. Tuſc. *Ondeugendheid, ongeregeldheid, luſteloosheid van leven.*

VĪTĬŌSŬS, ă, ŭm. Cic. *Ondeugend, bedorve, ſnood, boos, quaad.* Sprekende van een perſoon, of des zelfs beleid. Men zegt *Vitioſior* en *Vitioſiſſimus.*

Vitioſa vita. Cic. *Een ondeugend, quaad, ſnood, godloos leven.*

* Corpus vitioſum. Cic. *Een gebrekkelyk, ongezond lighaam.*

Vitioſa regio. Vitruv. *Een ongezond gewest.*

* Oves vitioſæ. Colum. *Zieke ſchapen.*

* Opus vitioſum. Cic. *Een gebrekkelyk werk, een werk vol misſlagen.*

VĪTĬŌSŬS, ă, ŭm. Virg. *Bedorve, verrot, beurs.* Van vrugten ſprekende.

VĪTĬS, ĭs. f. Cic. *Een wynſtok.*

* Vitis. Colum. *De onderſte ſtam van een wynſtok.*

* Vitis. Plin. H. *Een regiment ſtok, of ſtaf*, die de Roomſche hoplieden droegen om de ſoldaten te kaſtyden.

* Vitis. Plin. H. *Brionie, alſpape, quartelsbeyen.* Zeker kruid. *Vitis alba. Vitis nigra.*

** VĪTĬSĀTŎR, ōris. m. Virg. *Een wynſtok planter.*

VĪTĬSUS, I. m. g. Cic. *Een wynſtok met de ranken.*

VĪTĬŪM, ĭi. n. Cic. *Een ondeugd.*

Vitium. Ulp. *Een quale, gebrek, of ziekte*, van een ſlaaf of paard, die de verkooper gehouden is te openbaren.

* Vitium. Cic. Vitium in tecto. Cic. *Bouwvalligheid in een dak, of een huis.*

Ædes vitium fecerunt. Cic. *Het huis is bouwvallig, vervalt, ſtort in.*

* Liber plenus vitiis. Plaut. *Een boek vol misſlagen of fouten.*

* Vitium. Cic. *Fout, ſchuld.*

Meum vitium fuerit. Cic. *Het zal myn ſchuld zyn.*

* Vitio vini fecit. Plaut. *Hy heeft het door de wyn of den dronk gedaan.*

* Eſſe in vitio. Cic. *Schuld hebben, in de ſchuld zyn.*

Rem vitio dare. Ter. *Iets wyten, verwyten, te laſte leggen.*

Vitiis teneri. Hor. *Gebrekkelyk zyn.*

Vacare vitio. Cic. *Van ondeugd, gebrek, of ſchuld bevryd zyn.*

* Vitium oculorum. Celſ. *Gebrek in de oogen, quade oogen.*

* Vitium corporis. *Een gebrek in 't lighaam*, te weten een bocchel, enz.

* Vitium. Celſ. *Een quale, gebrek, of ziekte.*

In gingivarum labiorumque vitiis, fagi folia manducantur. Plin. H. *Men eet beuke- of bocke-boome bladeren, in geval van ongezond tandvleeſch of quade lippen.*

VĪTO, ās, āvi, ātŭm, ātĕ. Cic. *Schuwen, vermyden, myden, ontwyken, ontgaan.*

Se ipſum vitare. Horat. *Zyn zelven ſchuwen, niet konnen verdra-*

Digitized by Google

dragon, ter zake van een wroegend gewiſſe.
Pericula vitare. Virg. *Gevaren ſchuwen, vermyden, ontwyken.*
Vitare ſuſpiciones. Cæſ. *Vermoeden ontwyken, ſchuwen.*
Æſtum vitare ſub frondibus. Ovid. *De hitte onder 't gelommer der boomen ontwyken, ontgaan.*

VITRĂRIŬS, ii. Sen. Ph. *Een glas-werker, of blazer.*

VITRĔĂ, ōrŭm. n. plur. *en*

VITRĔĀMĪNĂ, ōrŭm. n. plur. *Werken van glas.*

VITRĔŬS, ă, ŭm. Colum. *Van glas.*

* Vitreus. Ovid. *Dun, klaar, helder, fyn, daar men door zien kan.* Van een kleed, enz. geſproken.

* Undæ vitreæ. Ovid. *Klare, heldere, reine, zuivere wateren, zoo klaar als glas.*

* Vitreus. Hor. *Broos als glas, vergankelyk, onbeſtendig.* Spreekende van roem, eer, of agtinge die men zoekt te behalen.

VITRĬĀRĬUS, ĭi, m. g. Senec. *Een glaz-emaker.*

VITRĬCŬS, i. m. Cic. *Een ſtiefvader, een twede man van iemands moeder.*

VITRŬM, i. n. Cic. *Glas, een glas.*
Vitrum ſpiritu in varios habitus formare. Sen. Ph. *Glas in verſcheide gedaanten blazen.*

* Vitrum. Vitruv. *Teeken-kryt.*
Vitro ſe inficere. Cæſ. *Zig met zekere krytverw ſmeren.* Dit deden de oude Engelſchen om vervaarlyk in den ſtryd te ſchynen.

VĬTTĂ, æ. f. Virg. *Een ſoort van naauwe hairband*, by de Ouden om 't hair, enz. op te binden. Men dede die de Prieſteren, en ſlagt-offers aan. *Prieſterlyke hoofdband, offerband.*

VĬTTĀTŬS, ă, ŭm. Ovid. Plin. H. *Die 't hair met naauwe banden opgebonden heeft. Zie* Vitta.

VĬTŬLĂ, æ. f. Varr. *Een vaars, of jonge koe.*

VĬTŬLĪNŬS, ă, ŭm. Cic. *Van een kalf.*
Caruncula vitulina. Cic. *Een ſtukje kalfs-vleez.*
Aſſum vitulinum. Cic. *Gebrade kalfs-vleez.*

VITŬLŌR, ārīs, ātŭs sŭm, ārī. Varr. *Van vreugde of blydſchap opſpringen, danſen.* Sommigen meenen, dat dit woord komt van *Vita*, en maken de eerſte lettergreep lang, anderen van *Vitulus*, en ſtellen de eerſte lettergreep kort.

VĬTŬLŬS, i. m. Cic. *Een kalf.*

* Vitulus. Plin. H. *Een jonge oliſant.* Plinius noemt dus *een jonge walviſch*, en *een jong zeepaard.* Virgilius geeft deze naam aan *een veulen.*

VĬTŬLŬS Marinus. Plin. *Een zeekalf.*

VĬTŬPĔRĂBĬLĬS, ĭs. m. & f. ĭle, ĭs. n. Cic. *Berispelyk, beſtraffelyk:* ook, *veragtelyk, verſmadelyk.*

VĬTŬPĔRĀTĬO, ōnĭs. f. Cic. *Berispinge, beſtraffinge, lakinge.*
In vituperationem venire. Cic. *Berispinge of beſtraffinge verdienen.*

VĬTŬPĔRĀTŌR, ōrĭs. m. Cic. *Een berisper, beſtraffer, quaadſpreker.*
In vituperatores meos ſi quando incidiſſes. Cic. *Indien gy in handen van myne berispers of quaadſprekers waart gevallen.*

VĬTŬPĔRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. Ter. Plaut. *Berispen, beſtraffen, laken.*
Iſti id vituperant factum. Ter. *Zy berispen, laken die daad.*
Cur mihi vituperas? Ter. *Waarom verwyt gy my? geeft gy my de ſchuld?*

VĪVĀCĬTĀS, ātĭs. f. Colum. *Levendigheid, kragt.*
Vivacitas herbæ. Colum. *De kragt van een kruid om te groeyen.*

VĪVĀRĬO, ōnĭs. f. of VĪVĀRĬŬM, ĭi. n. *Viviers*, de hoofdſtad van het Vivarés in Languedok in Vrankryk.

VĪVĀRĬŬM, ĭi. n. Colum. Plin. H. *Een diergaarde, een park of perk om beeſten in te houden.*

* Vivarium. Colum. *Een viſch-vyver.*

VĪVĀX, ācĭs. omn. gen. Colum. *Lang van leven, langlevende, levendig.* Men zegt *Vivacior* en *Vivaciſſimus.*
Arbor vivaciſſima. Colum. *Een boom die zeer lang leeft, groeit, duurt, of ſtaat.*
Vivax verborum gratia. Hor. *Levendige, kragtige, bloeyende bevalligheid, of cierlykheid van woorden.*

VĪVĔNS, ēntis, o. g. Horat. *Levende, levendig.*

VĪVĔRRĂ, æ. f. Plin. H. *Een foret, of fret.* Zeker beeſtje, dat men in konyne holen zet om die daar uit te jagen.

VĪVĬDŬLŬS, ă, ŭm. Vividulus flatus. Catul. *Een leven gevende, leven wekkende wind of adem.*

VĪVĬDŬS, ă, ŭm. Liv. *Levendig, ſterk, kragtig.*
Vivida virtus. Virg. *Een manhaftige dapperheid.*

* Vividus. Prop. *Levend, levendig, dat in 't leven is, of leven heeft.*
Vivida ſigna. Propert. *Wel na 't leven gemaakte beelden.*

VĪVĪRĂDĪX, ĭcĭs. f. Cic. *Een ſpruit met een wortel.*

† VĪVĔSCO, ſcĭs, ĕſcĕrĕ. Lucret. *Levend, of levendig worden, leven krygen.* Van beeſten.

* Viveſcit ulcus. Lucret. *Het etergezwel ontſteekt zig, begint tyerig te worden.*

VĪVĬSCO, ſcĭs, ĭſcĕrĕ. Plin. H. *Zie* Viveſco.

VĪVO, ĭs, xī, ctŭm, vīvĕrĕ. Cic. *Leven, in 't leven zyn.*

* Vivere caſeo. Plin. H. *Van kaas leven.*
In diem vivere. Colum. *Op dag leven, zyn koren groen eten.*
Extento zvo vivere. Hor. *Zeer lang leven.*
Vivere mille annorum. Plaut. *Duizend jaren leven.*
Annis *of* Annos centum vivere. Plin. H. *Honderd jaren leven.*
Si ad naturam vives, nunquam eris pauper; ſi ad opinionem, nunquam dives. Sen. Ph. *Indien gy volgens de natuur leeft zoo zult gy nooit arm zyn, maar indien volgens uw eigen welluſt, zoo zult gy nimmermeer ryk worden.*

* Cum aliquo conjunctiſſimè vivere. Cic. *Met iemand in een naauwe vriendſchaps-band leven.*
Uno animo vivunt. Liv. *Zy hebben een hart en ziel: leven zeer eendragtiglyk.*
Vivere alicui. Plaut. *Voor iemand leven, zyn zelven in iemands dienſt beſteden.*

* Vivere. Catul. *Gelukkig, vrolyk, vergenoegd leven.*

* Ita vivam. Cic. Sollicitat me ita vivam, mi Tyro, tua valetudo. Cic. *Zoo waar als ik leve, myn lieve Tyro, uw zieke bedroeft my, is my van harte leet.*
Ne vivam, ſi ſcio. Cic. *Laat ik niet leven, dat ik ſterve indien ik 't wete.*

VĪVŬS, ă, ŭm. Cic. *Levend, levendig.*
Sepes viva. Colum. *Een levendige of groene hegge.*
Aqua viva. Sen. Ph. *Levendig, of loopend water.*
Vivæ lucernæ. Hor. *Brandende kaarſen.*
Vivus cæſpes. Hor. *Een groene zode.*

* Viva indoles. Sen. Ph. *Een levendige, gaauwe, vlugge inborſt.*
Cutis viva. Plaut. *De levende, of gevoelige huid.*
Vultus vivos ducere. Virg. *Aangezigten na 't leven afmaalen, ſchilderen.*

* Tenere alicujus rei vivam memoriam. Cic. *Een levendige, of friſſe gedagtenisſe van iets behouden, hebben.*
Ad vivum reſecare. Cic. *Tot het leven, of gevoelen toe ſnyden.*

* De vivo aliquid detrahere. Cic. *Iets van 't hoofd-getal of de hoofd-ſomme aftrekken, verminderen, korten.*

VĪX. adv. Cic. *Naauwlyks, ter naauwer nood.*
In dicendo excellentes vix paucos proferre poſſumus. Cic. *Wy konnen maar ter naauwer nood of met moeite, een klein getal van uitſtekende Redenaars voor den dag brengen, noemen, melden.*

ŬLCĔRĀTĬO, ōnĭs. f. Cels. *Een etter-buil, of gezwel, een zwere.*

ŬLCĔRO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Plin. H. *Doen zweren, etter-gezwellen, of builen veroorzaken, het vel ophalen:* ook, *wonden, quetſen.* In den eigen zin.

ŬLCĔRŌSŬS, ă, ŭm. Hor. *Vol etter-builen, of gezwellen, vol zweren, of zeeren.*

* Ulceroſus. Plin. H. *Geretten, geſchonden.* Van een boom geſproken.

ŬLCĬSCŌR, ĕrĭs, ŭltŭs sŭm, ŭlcīſcī. Ter. Cic. *Wreken, wraake nemen.*

* Ulciſci aliquem. Cic. *Wraake van iemand nemen, iemand vervolgen, ſtraffen.*
Ulciſci aliquod factum. Ter. *Wraake van een daad nemen, een daad wreken, ſtraffen.*
Ab aliquo ſe ulciſci. Plin. H. *Zig van iemand wreken, wraake van iemand nemen.*
Mortem alicujus ulciſci. Cic. *Iemands dood wreken.*

ŬLCŬS, ĕrĭs. n. Virg. *Een etter-buil, of gezwel, een zwere, of zeere.*

* Ulcus tangere. Ter. *Wonden, treffen.*

ŬLCŬSCŬLŬM, i. n. Virg. *Een zweertje, etter-puisje.*

ŬLEX, ĭcis. m. Plin. H. *Een ſoort van boomtje, gelyk de jeneverbeſſe, dog ruwer om aan te taſten, 't welk dienſtig is om 't goud in de berggroeven te houden, als er waterſtroomen uitbarſten.*

ŬLĪGĬNŌSŬS, ă, ŭm. Varr. Colum. *Vettig, nat, waterig, drassig.* Van een veld.

Digitized by Google

ULIGO, ginis. f. Varr. Virg. *Natuurlyke vogtigheid, natheid, draſheid, moerasſigheid.* Van een ſtuk lands, enz.
ULLARUS, i. f. *Het eiland Oleron in Saintogne,* een eiland in de Aquitaniſche zee.
ULLUS, a, um. Cic. *Eenig, iemand.*
ULMARIUM, ii. n. Plin. H. *Een olmboſch, een plaats met olmboomen beplant.*
ULMEUS, a, um. Colum. *Van een olmboom.*
† ULMITRIBA, æ. m. Plaut. Dit is een verzonne verwyt van Plautus, beteekenende, *een die dikwils met olmryzen geſlagen, of met olmtakken gegeeſſelt wierd.*
ULMUS, i. f. Colum. *Een olmboom.*
ULNA, æ. f. Virg. *Een elle.*
*** Ulnæ. Ovid. *De armen:* ook, *ellebogen.*
ULPICUM, i. n. Colum. *Een ſoort van Afrikaanſche look.*
ULTERIOR, ōris. m. & f. ius, ōris. n. Cic. *Dat verder, voorby, of over, of aan de overzyde is.*
* Quis eſt ulterior? Ter. *Wie is of volgt'er aan, of na?*
* Ulterior ripa. Liv. *Den over aan de overzyde.*
ULTERIUS. adv. Ovid. *Verder.*
ULTIMO. adv. Suet. *Ten laatſten, laatſtelyk, in de laatſte plaats.*
ULTIMUM. adv. Liv. *Voor de laatſte maal.*
ULTIMUS, a, um. Cic. *De laatſte.*
Tempus ultimum. Cic. *De laatſte, of jongſte tyd.*
Terra ultima. Cic. *Het verſte, afgelegenſte land.*
Ultima Luna. Hor. *De laatſte maan.*
In ultima platea. Ter. *Aan't einde van de ſtraat.*
Ultima memoria. Cic. *De verſte, oudſte, of langſte gedenkenisſe.*
Origo ultima. Cic. *De oudſte, of de eerſte oorſprong.*
* Denuntiare ultimam calamitatem. Tacit. *Met de uiterſte, of grootſte ellende of rampen dreigen.*
Eſſe in ultimis. Petron. *Op zyn uiterſte of in doods nood leggen, zieltogen.*
Ultima experiri. Celſ. *Het uiterſte wagen, afwagten, verdragen, lyden, door- of uitſtaan.*
Sanguinis ultimus autor. Virg. *De eerſte ſtigter, of voorvader van een geſlagt.*
ULTIO, ōnis. f. Plin. H. *Wrekinge, wraakneminge, wrake.*
ULTOR, ōris. m. Cic. *Een wreker, wraaknemer, ſtraffer.*
ULTRA. præp. Cic. *Voorby, over.*
Ultra modum progredi. Cic. *Te verre voortgaan.*
Ultra quàm oportet. Quintil. *Meerder dan het behoort.*
Ultra debitum ſomno urgeri. Celſ. *Meer door ſlaapluſt of vaak geperſt worden dan noodig is, of vereiſcht word.*
ULTRAJECTUM, i. n. *Utregt,* de hoofdſtaſt van't Stigt van die naam.
ULTRIX, icis. f. Cic. *Een wreekſter, of wraakneemſter.*
Dextra ultrix. Sen. Trag. *Een wraaknemende hand.*
Flamma ultrix. Virg. *Een wraaknemende, of wrekende vlamme.*
Tela ultricia. Stat. *Wraaknemende, ſtraffende wapenen.*
ULTRO. adv. Cic. *Van of uit zig zelven, uit eigen beweginge, vrywilliglyk.*
Compellare aliquem ultro. Virg. *Iemand eerſt aanſpreken.*
Ultro negotium ſibi exhibere. Plin. J. *Zig zelven met voordagt, moeite of onruſt verwekken.*
Ultro citroque. Cic. Ulp. *Over en weder, wederzyds, aan beide zyden, aan de eene en d'andere kant of zyde.*
Multis verbis ultro citroque habitis. Cic. *Vele woorden over en weder gemaakt, geſproken, of gewiſſeld zynde.*
ULTRONEUS, a, um. Sen. Ph. *Iets uit eigen beweginge, uit of van zyn zelven zeggende, of doende.*
Quid intereſt ad mortem juſſi eamus, an ultronei? Sen. Ph. *Wat is'er aan gelegen of wy veroordeeld zynde, dan of wy van zelve, of gewilliglyk na de dood gaan.*
ULTUS, a, um. Cic. *Gewroken, of wraak genomen hebbende.*
* Ultus. Liv. *Gewroke, geſtraft, daar wraak van, of over genomen is.*
ULVA, æ. f. Vitruv. *Wier,* zeker groente dat in moeraſſen groeit.
ULULA, æ. f. Virg. *Een uil, nagt-uil.*
ULULANS, antis, o. g. Cic. *Huilende.*
ULULATUS, ūs. m. Virg. Plin. H. *Gehuil, huilinge.*
ULULO, as, avi, atum, are. Virg. *Huilen.*
Ædes ululârunt plangoribus. Virg. *Het huis wedergalmde van't meenigvuldig gehuil.*
ULYSIPPO, ōnis. f. *Lisbona, gemeenlyk Liſſabon,* de hoofdſtad van Portugaal.
UMBELLA, æ. f. Juven. *Een zonneſchermtje, zonnedoek-dekſel tegen de Zonne, en de kroon van kruiden,* enz.
UMBILICATUS, a, um. Plin. H. *Gelyk de navel gemaakt, navelagtig, een navel gelykende.*
UMBILICUS, i. m. Celſ. *De navel.*
* Umbilicus. Catul. *Een knop aan't einde van een rolſtok, waar op de Ouden hunne boeken rolden.*
* Umbilici. Cic. *Een ſoort van zee ſchulpviſch.*
* Umbilicus ovi. Plin. H. *Het hane getree van een ei.*
* Umbilicus. Oic. *Het midden van iets, iets dat in't midden ſtaat,* gelyk een ſtad die in't midden van een land, enz. legt.
Ad umbilicum dies deductus eſt. Plaut. *Het is middag, of noen geworden.*
* Umbilicus. Plin. H. *Een kring of rond,* om de winden te onderſcheiden en kennen.
UMBO, ōnis. m. g. Liv. *Het middelſte van een ſchild,* ook wel, *een ſchild zelfs.*
UMBRA, æ. f. Cic. *Een ſchaduw,* van wat het ook zy.
* Umbra. Cic. *Een ſchaduw, een ſchyn van iets.*
* Umbra veritatis. Plin. H. *Een ſchaduwe, of ſchyn van waarheid.*
* Ne umbram quidem ejus novit. Cic. *Hy weet'er zelfs de ſchaduwe,* dat is, *de eerſte beginſelen niet van.*
* Umbræ. Hor. *Een ongemoede gaſt,* die onder de vleugels van een genoode ſchuilt.
* Umbræ. Virg. *De ſchimmen, geeſten, ſpoken.*
UMBRACULUM, i. n. Virg. Colum. *Een overſchaduwde plaats.*
* Umbraculum. Cic. *Een ſchole.*
Proceſſerat in Solem è doctiſſimi hominis umbraculis. Cic. *Hy verſchoten in't openbaar uit de ſchole van een zeer geleerd man.*
UMBRATICUS, a, um. Plin. J. *Dat in de ſchaduwe, of heimelyk gebeurt.*
Umbraticus Doctor. Petron. *Een Leeraar die in zyn ſchole en niet in't openbaar ſpreekt, of onderwyſt.*
UMBRATILIS, is m. & f. ile, is. n. Cic. *Dat in een ſchaduwe of beſlote plaats geſchied.*
Umbratilis exercitatio. Cic. *Een afgezonderde oefeninge.*
Vita umbratilis & delicata. Cic. *Een afgezonderd en eigenzinnelyk leven.*
UMBRIA, æ. f. *Ombrië,* een Italiaanſch geweſt in de kerkelyken ſtaat.
UMBRIFER, a, um. Varr. *Schaduwen mede brengende, verooraakende.*
UMBRO, as, avi, atum, are. Colum. Plin. H. *Schaduwen maken, verooraken, geven.*
Vitis umbrat. Colum. *De wynſtok is vol bladeren.*
Tempora umbrata quercu. Virg. *Een hoofd met een eike kroon gedekt, gekroond.*
Umbrare aliquem locum. Plin. H. *Een plaats overſchaduwen, tegen de Zonne dekken.*
UMBROSUS, a, um. Cic. *Vol ſchaduwen, of gelommer, ſchaduwagtig.* Men zegt *Umbroſior* en *Umbroſiſſimus.*
UNA. adv. Cic. *Te zamen, tegader, tegelyk.*
Ambos unà necare. Cic. *Alle beide te zamen of te gelyk doden.*
Philoſophari unà cum aliquo. Cic. *Met iemand in de wysgeerte redeneeren.*
UNANIMIS, is. m. & f. ime, is. n. Liv. *Eenmoedig, eendragtig, eens gezind: van een en't zelve gevoelen.*
Fratres unanimes. Catul. *Eens gezinde, eendragtige broeders.*
UNANIMITAS, atis. f. Plaut. *Eenmoedigheid, eens gezindheid, eendragtigheid.*
UNANIMUS, a, um. Liv. *Zie* Unanimis.
UNCIA, æ. f. Plaut. *Een once,* het twaalfde deel van een Romeinſch pond.
* Uncia agri. Varr. *Het twaalfde deel van een bunder lands.*
* Uncia. Plin. H. *Een duim, het twaalfde deel van een voet.*
UNCIALIS, is. m. & f. ale, is. n. Plin. H. *Van een once, een once zwaar, of wegende.*
* Uncialis. Plin. H. *Van een duim, dat een duim lang, breed,* enz. *is.*
UNCIARIUS, a, um. Liv. Unciarium fenus. Liv. *Rente van twaalf ten honderd,* die te Rome vaſt geſteld wierd om woeker te beletten.
Unciaria ſtips. Plin. H. *Het twaalfde deel van een Romeinſche as.* Zynde het kleinſte ſtukje gelds.
UNCIATIM. adv. Plin. H. *Met oncen, once voor once.*
UNCINATUS, a, um. Cic. *Daar een haak aan is, gelyk een haak gemaakt.*
Uncinata corpora Cic. *Krommе, bogtige licchamen.*
UNCINUS, i. m. Vitruv. *Een haak.*

Digitized by Google

UNCIŎLĂ, æ. f. Juven. *Het twaalfde deel van een erfenis.*
UNCTĬO, ōnis. f. Cic. *Smeringe, zalvinge.*
UNCTĬTO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Plaut. *Dikwils smeren, zalven.*
Unguentis ſe unctitare. Plaut. *Zig met riekende balſems ſmeeren, zalven.*
UNCTĬUSCŬLŬS, ă, ŭm. Unctiuſculum pulmentum. Plaut. *Een tamelyk vette ſop, of nat.*
UNCTŌR, ōris, m. g. Cic. *Een zalver, ſmeerder.*
UNCTŌRĬŬS, ă, ŭm. Hypocauſtum unctorium. Plin. *Een zweet ſtove, of plaats daar men na't baden zig zalfde en ſmeerde.*
UNCTŬĀRĬŬM, ĭi. n. Plin. H. *Het zalf verſtrek, om perſonen in de baden te zalven.*
UNCTŪRĂ, æ. f. Cic. *Smeringe, zalvinge.*
UNCTŬS, ă, ŭm. Cic. *Geſmeerd, gezalfd.* Men vind unctior. Capilli uncti. Hor. *Gezalfd haar.*
Uncta popina. Hor. *Een vette keuken, een bradery, of herberg daar men wel ſchaft.*
Si quid melius contigit & unctius. Hor. *Indien'er iets beter en lekkerder voorvalt.*
UNCŬS, ī. m. Cic. Hor. *Een haak.*
UNCŬS, ă, ŭm. Colum. *Haakagtig.*
UNDĂ, æ. f. Cic. *Een golf of golve, een zee baar.*
* Undæ ventorum. Vitruv. *Rukken, vlagen, buyen van winden.*
* Undæ. Vitruv. *Gegolfd loofwerk aan timmeraadjes.*
UNDĀBŪNDŬS, ă, ŭm. A. Gell. *Op en neder gaande gelyk de water golven of zee baren.*
UNDĀNS, āntis. omn. gen. Virg. *Idem.*
UNDĀTĬM. adv. Plin. H. *Gelyk de water golven, of zee baren,* Sprekende van hair, of van hout met aderen gelyk golven op en neder gaande, enz.
UNDĀTŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Golvk water golven, of zee baren gemaakt.*
UNDĔ? adv. Cic. Ter. *Waar van daan? uit wat plaats.*
* Eloquentia, unde longè abſum. Cic. *De welſprekendheid van welke ik verre af ben,* dat is, *die op verre na niet hebbe.*
Non habet unde tibi ſolvat. Cic. *Hy heeft niets waar van of uit hy u kan betalen of voldoen.*
Si eſſet unde id fieret. Ter. *Indien'er iets was waar door dat te weeg gebragt konde worden.*
* Unde id ſcis? Ter. *Van waar, of hoe weet gy het?*
* Unde domo? Virg. *Waar van daan? van wat land of ſtad zyt gy? waar heert gy t'huis?*
De ea re (Orator dicet ornatiùs) quàm ille unde cognovit. Cic. *Een redenaar zal van die zake cierlyker, bevalliglyker ſpreken dan hy waar van hy zulks geleert heeft.*
UNDECĔNI, æ, ă. Plin. H. *Negen en negentig, honderd min een.*
Undeceni pedes. Plin. H. *Negen en negentig voeten.*
UNDECENTĔSĬMŬS, ă, ŭm. Valer. Max. *De negen en negentigſte.*
UNDĔCĔNTŬM. plur. indecl. omn. gen. *Honderd min een, negen en negentig.*
UNDĔCIĒS. adv. Cic. *Elf malen, reizen, werven, keeren.*
UNDĔCĬM. plur. indecl. omn. gen. *Elf.*
UNDĔCĬMŬS, ă, ŭm. Ovid. Plin. H. *De elfde.*
UNDĔCĪRĔMIS, is. f. Plin. H. *Een roeiſchip, vulgò, galei met elf ryen riemen.*
UNDĔCŬNQUĔ. adv. Liv. *Waar van daan, of van waar het ook zy.*
UNDĔLĬBĔT. adv. Auct. ad Her. *Idem.*
UNDĒNI, æ, ă. Hor. *Elf.*
UNDĒNŌNAGĬNTĀ. plur. indecl. omn. gen. *Negentig min een, negen en tagtig.*
UNDĒOCTŌGĬNTĀ. plur. indecl. omn. gen. *Tagtig min een, negen en zeventig.*
UNDĒQUADRĀGIĒS. adv. Plin. H. *Negen en dertig malen, reizen, werven, keeren.*
UNDĒQUADRĀGĬNTĀ. plur. indecl. omn. gen. *Veertig min een, negen en dertig.*
UNDĒQUĬNQUAGĒSĬMŬS, ă, ŭm. Cicer. *De negen en veertigſte.*
UNDĒQUĬNQUAGĬNTĀ. plur. indecl. omn. gen. *Vyftig min een, negen en veertig.*
UNDĒSEXĀGĬNTĀ. pl. n. Liv. *Zeſtig min een, negen en vyftig.*
UNDĒTRĪGĒSĬMŬS, ă, ŭm. Liv. *De negen en twintigſte.*
UNDĒTRĪGĬNTĀ. plur. indecl. omn. gen. *Dertig min een, negen en twintig.*

UNDĒVICĒNI, æ, ă. Quintil. *Twintig min een, negentien.*
UNDĒVICĒSĬMŬS, ă, ŭm. Colum. *De negentiende.*
UNDĒVIGĒSĬMŬS, ă, ŭm. Liv. *Idem.*
UNDĒVIGĬNTI. plur. indecl. omn. gen. *Twintig min een, negentien.*
, UNDĬSŌNŬS, ă, ŭm. Virg. *Ruiſchende, bruiſende, gelyk de water golven, of zee baren.*
UNDĬQUĔ. adv. Cic. *Aan alle kanten, over al.*
Locus ſeptus undique. Virg. *Een plaats van alle kanten omheining, omcingeld.*
UNDO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Claud. *Op en neder gaan gelyk water golven, of zee baren.*
UNDŌSŬS, ă, ŭm. Virg. *Vol water golven, of zee baren: op en neder gaande gelyk, of met golven, of baren.*
UNDŬLĂ, æ. f. g. Cic. *Een golfje, kleine baar.*
UNDŬLĀTŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Gelyk water golven, of zee baren gemaakt.*
UNĒDO, ōnis. f. Plin. H. *Een haag appel.*
* Unedo. Plin. H. *Een haag appel boom.*
UNGO, gis, xī, ctŭm, gĕrĕ. Cic. *Smeren, zalven.*
Ungi ex ceruſſa. Celſ. *Met ceruſſe of loodwit (en't aangezigt) geblanket worden.*
UNGUĔN, ĭnis. n. Varr. *Alles daar men wede ſmeert of zalft: zalf, ſmeerſel.*
UNGUENTĀRĬĀ, æ. f. Plaut. *De kunſt van met reukwerken te doorrooken, of van reukwerken te maken.*
Unguentariam facere. Plaut. *Reukwerken maken, neringe van reukwerken, of welriekende zalven doen.*
UNGUENTĀRĬŬS, ĭi. Cic. *Een zalf maker of verkooper.*
UNGUENTĀRĬŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Van vogtige reukwerken, of welriekende zalven, daar toe behoorende.*
Vas unguentarium. Plin. H. *Een reukwerk, of welriekende zalf vat, of pot.*
Unguentaria taberna. Varr. *Een reukwerk of welriekende zalf makers, of verkoopers winkel.*
UNGUENTĀTŬS, ă, ŭm. Plaut. Catul. *Met reukwerken, of wel riekende zalven doorrookt, of gezalfd.*
UNGUENTŬM, ī. n. Cic. *Wel riekende zalf, vogtig reukwerk.*
Perfricare caput unguento. Cic. *Het hoofd met wel riekende zalf wryven.*
UNGUĬCŬLŬS, ī. m. Cic. *Een nageltje, of klaauwtje.*
A teneris unguiculis. Cic. *Van kinds been af.*
Ab unguiculo ad capillum ſummum. Plaut. *Van de teenen tot de kruin van't hoofd.*
UNGUĬNŌSŬS, ă, ŭm. Plin. H. *Zalfagtig, olygtig.* Unguinoſiores ficcæ nuces. Plin. *De droge nat en zyn olygtiger.*
UNGUĬS, is. m. Ter. Ovid. Catul. *Een nagel, een klaauw.*
Ungues arrodere. Hor. *De nagels knagen, afknabbelen.*
* Unguis. Colum. *De hoef van een os of paard.*
* Perfectum ad unguem. Cic. *Op een aas, naauwkeurigh, zielykjes, net volteid, opgemaakt, volbragt, afgedaan.*
Carmen caſtigare ad unguem. Hor. *Een gedigt naauwkeurigh, met vlyt verbeteren, overzien.*
Unguem latum non diſcedere ab aliqua regula. Cic. *Het allerminſte niet afwyken van een regel of inrettinge.*
* Unguis. Celſ. *Een ſchelle of vlies op het oog.*
* Unguis. Plin. H. *Het witte ende van yder roze blad daar het ſmelt aan de knop vaſt is.*
UNGŬLĂ, æ. f. Colum. *Een hoef van een os of paard.*
* Non licet huc injicere ungulas. Plaut. *Men mag de klaauwen of de henden op hem niet ſlaan, men mag hem niet vatten, grypen.*
UNĪCĂLĂMŬS, ī. m. Plin. H. *Maar eenen halm hebbende.*
UNĪCAŪLIS, is. m. & f. lĕ, is. n. Plin. H. *Maar eene ſtal of ſtruik hebbende.*
UNĪCE. adv. Cic. *Eeniglyk.*
Diligere aliquem unicè. Plaut. *Iemand eeniglyk, dat is, boven al, of teederlyk beminnen.*
UNĪCŌLŌR, ōris. omn. gen. Plin. H. *Eenverwig, van een verwe.*
UNĪCŌRNIS, is. m. & f. nĕ, is. n. Plin. H. *Eenhoornig, maar eene hoorn hebbende.*
UNĪCŬS, ă, ŭm. Cic. *Eenig, eenigſt.*
Unicum ſolatium in malis. Cic. *De eenigſte trooſtin rampen of ongevallen.*
Unicus amicitiæ Romanæ cultor. Liv. *De eenigſte beminner, voorſtander, bevorderer van de Romeinſche vriendſchap, of van vriendſchap met de Romeinen.*
* Nequitia unica. Auct. ad Her. *Een meedogenloſe, zeer groote, ſnel-*

Digitized by Google

tensperige Godlooshеid.
Mulier marito gaudeas unico. Hor. *Een vrouw, die maar eene man heeft:* Hy spreekt van Livia.
UNIFORMIS, is, e. Jul. Firm. *Eenvormig.*
UNIGENA, æ. m. Cic. *De eenigste.*
Deus mundum unigenam procreavit. Cic. *God heeft maar eene wereld geschapen, gemaakt.*
UNIJUGUS, a, um. Unijuga vitis. Plin. H. *Een wynstok aan maar eene dwars leggende lat gebonden.*
UNIMANUS, a, um. Liv. *Maar eene hand hebbende, eenhandig.*
UNIO, onis, f. g. *Eendragt.* Unio, onis, m. g. Plin. *Een zekere paarl, een enkeling paarl, ook een soort van enkele djuin.*
UNIOCULUS, Plaut. *Zie* Unoculus.
UNISTIRPIS, is. m. & f. pe, is. n. Plin. H. *Eene stamme hebbende, van maar eene stam of stronk.*
UNITAS, atis. f. Colum. *Eenheid, eenigheid.*
Unitas coloris. Colum. *Eenheid van verwe, als vele dingen van de zelve verwe zyn.*
Ubi facta est unitas eorum quæ miscentur. Cels. *Als alle dingen die gemengd worden, vereenigd zyn.*
* Unitas. Sen. Ph. *Eendragt, eendragtigheid in een maatschappy, enz.*
† UNITER. adv. Lucr. *Te gelyk, te zamen.*
UNITUS, a, um. Sen. Ph. *Vereenigd.* Dit woord wierd niet in de gemeenen ommegang maar alleen by de wysgeeren gebruikt.
UNIVERSALIS, is. m. & f. le, is. n. Auct. ad Her. *Algemeen, gemeen.*
UNIVERSE. adv. Cic. *In 't algemeen, of gemeen.*
UNIVERSITAS, atis. f. Universitas generis humani. Cicer. *Algemeenheid van 't menschelyk geslagt, het menschelyk geslagt in 't algemeen.*
Rerum universitas. Cic. *Algemeenheid van zaken: alle zaken in 't algemeen genomen.*
Universitas tergoris maculis variat. Colum. *De gantsche rugge is met verscheide plekken gevlakt.*
De universitate libri pronunciare. Plin. J. *Van den algemeenen inhoud eenes boeks oordeelen,* zonder van byzondere dingen te spreken.
UNIVERSUS, a, um. Cic. *Algemeen, zonder uitzondering.*
Mare universum. Cic. *De gantsche zee.*
In universum. Plin. H. *In 't algemeen, in 't gemeen.*
UNIUSMODI, adj. indecl. Ter. *Van eene soort, eenerhande, eenerlei.*
UNOCULUS, a, um. Plaut. Varr. *Eenoogig, maar een oog hebbende.*
UNQUAM. adv. Ter. *Ooit, op eenige tyd, stond of ure.*
Quis homo te exupersvit unquam gentium impudentiâ? Cic. *Wat mensch heeft u ooit in onbeschaamdheid overtroffen? te boven gegaan?*
Ita sum afflictus ut nemo unquam. Cic. *Ik ben zoo bedroefd, of bedrukt als iemand ooit is geweest.*
Non unquam gravis ære domum mihi dextra redibat. Virg. *Ik ging nooit met geld na huis.*
UNIVERSUS. Lucret. *Zie* Universus.
UNUS, a, um, unius, uni, Cic. *Een, eenigh, enkel.*
Hic est unus homo ex omnibus, quo præsente minimè ineptus esse velim. Ter. *Dit is de eenigste mensch van allen, in wiens tegenwoordigheid ik minst wulps of dwaas zonde willen zyn.*
Unæ litteræ. Cic. *Een enkele brief.*
Compositio Ciceronis una est. Sen. Ph. *De styl van Cicero is een en de zelve, of eenparig.*
UNUSQUISQUE, unaquæque, unumquodque of unumquidque. Cic. *Een yder, yder een, elk een.*
VOBISCUM. Cic. *Met u lieden.* Men moet nooit zeggen *cum vobis.*
VOCABULUM, i. n. Cic. *De naam van yder ding.*
VOCALIS, is. m. & f. le, is. n. Cic. *Een goede stemme hebbende.* Men zegt *Vocalior* en *Vocalissimus.*
Ranæ ultra solitum vocales, sunt signa tempestatis. Plin. H. *De boven gewoonte krekende kikvorschen, zyn een teeken van onweder.*
Vocalis. Tibul. *Klinkende, geluid gevende of staande.*
Addamus hunc etiam, ne quem vocalem præteriisse videamur. Cic. *Laat ons hem'er ook byvoegen, op dat wy niet zouden schynen iemand, die wy kennen noemen, overgslagen te hebben.*
Vocalis. Cic. *Een klinkletter, klinkert.* Hy verstaat'er *littera* onder.
VOCALITAS, atis. f. Quintil. *Zagtheid, of zagtheid van uitsprake,* als de ontmoetinge der klinkletters geen hardheid mede brengt.
, VOCAMEN, inis. n. Lucret. *Zie* Vocabulum.
VOCANDUS, a, um. Ovid. *Die men roepen, of noemen moet.*
VOCATIO, onis. f. Varr. *Ontbiedinge, roepinge.*
* Vocatio. Carul. *Noodiging.* Quærunt in trivio vocationes. *Zy zoeken of tragten op de vier sprongen te gast genoodigt te worden.*
VOCATIVE. adv. A. Gell. *In vocativo casu.*
Vocativè dicit. A. Gell. *Hy zegt het in vocativo casu.*
VOCATIVUS, i. m. Varr. *De vocativus casus.* Men verstaat'er *casus* onder.
VOCATOR, oris. m. Suet. Plin. H. *Die uitgezonden word om luiden te gaan te noodigen, een bidder.*
VOCATUS, a, um. Ovid. Hor. *Genoemd:* ook, *geroepen.*
Vocata est opera. Plaut. *Myn hulp, dienst, of bystand is verzogt.*
VOCATUS, us. m. Cic. Suet. *Noeminge:* ook, *roepinge.*
Senatus frequens vocatu Drusi in curiam venit. Cic. *Den Raad vergaderde op 't raadhuis zeer talryk, op de ontbiedinge van Drusus.*
* Vocatus. Virg. *Aanroepinge om, of verzoekinge van hulp of bystand.*
, Nunquam frustrata vocatus hasta meos. Virg. *Een spies die nooit myn verzoek, of wensch te leur gestelt heeft.*
VOCIFERATIO, onis. f. Cic. *Roepinge, groot geroep, geschreeuw of geter.*
VOCIFERATUS, us. m. Plin. H. *Idem.*
VOCIFERO, as, avi, atum, are. Cic. *Roepen, schreeuwen: groot geroep, geschreeuw; misbaar, of geter maken.*
VOCIFEROR, aris, atus sum, ari. Cic. *Idem.*
VOCITO, as, avi, atum, are. Cic. *Noemen:* ook, *roepen.*
VOCO, as, avi, atum, are. Cic. *Noodeu, noodigen.*
Vocare Divos. Hor. *De Goden aanroepen.*
Vocare ad cœnam. Cic. *Ten avondmaal noodigen, verzoeken.*
Qui ad esum neque vocant, neque vocantur. Plaut. *Die nog ten eten noodigen, nog genoodigt worden.*
Vocare aliquem domum. Cic. *Iemand aan zyn huis noodigen, verzoeken.*
Vocaveras me in hunc diem. Plaut. *Gy had my tegen dezen dag beschreiden.*
In longum sermonem me vocas. Cic. *Gy wikkelt my in een lange reden.*
Vocare aliquid in crimen. Cic. *Iets een misdaad noemen, als een misdaad te boek stellen.*
Vocari in controversiam. Cic. *In verschil getrokken, of gebragt worden.*
In discrimen vocare aliquem. Cic. *Iemand in gevaar brengen, aan gevaar bloot stellen.*
In lucem è tenebris vocare obscuram familiam. Cic. *Een onbekend, of gering geslagt van de mededoop tot grooten staat verheffen.*
Vocare aliquem in partem alicujus rei. Virg. *Iemand tot deelgenoot van een zake roepen, deelagtig aan een zake maken.*
Vocare aliquem. Plaut. Cic. *Iemand noemen, een naam geven.*
VOCULA, æ. f. Cic. Prop. *Een stemmetje, een kleine stem.*
Vocula. Cic. *Een woordje, een klein, of gering woord.*
Falsæ voculæ. Cic. *Zekere stembuiginge of leidinge,* als de stem schynt te verdwynen; *ongevoelige stemzwym.*
VOCULATIO, onis. f. A. Gell. *Een woordklank, woordgalm.*
VOLA, æ. f. Plin. H. *De palm van de hand.*
VOLATICUS, a, um. Cic. *Vlugtig, ongestadig, onstandvastig, onbestendig.*
Mulieres volaticæ. Fest. *Onbestendige, onstandvastige, wispeltuurige, ongestadige, veranderlyke vrouwen.*
VOLATILIS, is. m. & f. le, is. n. Cic. *Snel, vlug, los, ongestadig.*
* Ætas volatilis. Ovid. *De vlugge, of snelle tyd.*
* Volatile ferrum. Virg. *Het yzer van een pyl.*
☞ Pecus volatile. Colum. *Het vliegend gedierte.*
VOLATURA, æ. f. Cic. Varr. Colum. *Vlieging of vlugt der vogelen.*
A volatura turtures farturæ destinantur. Colum. *Men schikt de tortel-duiven zoo vas als ze kunnen vliegen, tot de mestinge.*
VOLATUS, us, m. g. Cic. *Vlieging, de vlugt van een vogel.*
VOLEMA, orum. n. plur. Virg. A vola. *Groote peren,* dus genoemd om datze de hand vullen.

VŌLĒNS, ēntis, o. g. Liv. *Willende, gewillig.*
VŌLGĬŎLUM, ī. n. g. Plin. *Een ſoort van roltuig om de kluiten te breken.*
VŌLGĬVĂGUS. Lucret. *Zie* Vulgivagus.
VŌLĬTO, ās, āvī, ātūm, āre. Cic. *Vliegen.*
* Voces volitant per aures. Lucret. *De ſtemmen vliegen door de ooren.*
** Volitare per ora virûm. Virg. *Door de monden vliegen*, dat is, *vermaard, roemrugtig, of beroemd zyn.*
VŌLO, ās, āvī, ātūm, āre. Ovid. Plin. H. *Vliegen.*
* Volare. Cic. Ovid. *Vliegen, loopen, ras gaan.*
Volant litteræ. Cic. *De brieven vliegen*, dat is, *worden met alle ſpoed gebragt.*
Volare palmulis ſive linteo. Catul. *Met riemen of zeilen varen.*
Volat telorum vis. Virg. *Daar vliegt een gewoel of kragt*, dat is, *een groote menigte of hagelbui van pylen.*
VŌLO, vis, vŏlŭī, velle. Cic. *Willen, wenſchen, begeeren.*
Volo te paucis. Plaut. Ter. *Ik verzoeke u een woord of twee te ſpreken.*
Velint nolint. Cic. *Of zy het willen, of verſtaan of niet.*
Quid vultis ampliùs? Cic. *Wat wilt, of begeert gy lieden meer.*
Plane volo his Magiſtratibus. Cic. *Ik wete het deze Overheden dank.*
Volo defenſam tuam poteſtatem. Cic. *Ik wil, of wenſch uwe magt, of ontzag verdedigt, gehandhaaft te hebben.*
Volo me excuſatum iſtis. Cic. *Ik wenſche dat zy my ontſchuldigen, verſchoonen.*
Velim. Plaut. *Ik wilde, of wenſchte wel.*
* Velle. Cic. *Willen, voorgeven, oordeelen.*
Quatuor naturas divinas eſſe vult. Cic. *Hy wil, oordeelt, of beweert dat'er vier Goddelyke naturen zyn.*
Quid ſibi vult iſtud? Cic. *Wat wil dat zeggen, of beduiden? Wat is dat te zeggen?*
VŌLŌNES, ōnum. m. plur. Liv. *Vrywillige krygsknegten:* Men noemde dus de ſlaven, die na de nederlaag Kannas, zig aanboden om in plaatſe van hunne meeſters te velde te trekken.
VŌLSĔLLĂ, æ. f. Celſ. *Een wondheelers proefyzer.* Lambinus zegt, dat het een *nyptangetje* is om het hair uit te trekken. Anderen ſchryven, *Vulſella.*
VŌLSCĬ, ōrum m. plur. Liv. *De Volſcen, een zeker aloud volk van't land van Latium.*
VŌLŪBĬLĬS, is. m. & f. ĭlĕ, ĭs. n. Cic. *Dat men afwenden, afkeeren, of omdraayen kan.*
Volubile malum. Ovid. *Een ronde appel.*
* Volubilis. Cic. *Wankelbaar, onbeſtendig, wiſſelvallig, ongeſtadig, veranderlyk, wiſpelturig.*
Orator volubilis. Cic. *Een vaardig ſprekend Redenaar, een Redenverder die een labbere tong heeft.*
VŌLŪBĬLĬTĀS, ātis. f. Cic. *Ligtheid, gemag, vaardigheid in't draayen of keeren:* ook, *omdraayinge, ligtvaardigheid, ongeſtadigheid.*
Volubilitas linguæ. Cic. *Labberheid, radheid, vaardigheid van tong.*
Volubilitas fortunæ. Cic. *De ongeſtadigheid, onſtandvaſtigheid, wiſpeltuurigheid van de Fortuin, of het geluk.*
VŌLŪBĬLĬTĔR. adv. Cic. *Vaardiglyk, haaſtiglyk, ſpoedglyk:* ook, *in't rond, of draayender wyze.*
VŌLŪCĔR, crĭs. f. Stat. *Een vogel.*
VŌLUCRĂ, æ. f. Colum. *Een kleine worm, die zig in wynſtokbladeren wind.*
VŌLUCRĬS, is. m. & f. crĕ, ĭs. n. Cic. *Vlug, vlugtig, ſnel, ligt, dat ſchynt te vliegen.*
VŌLUCRĬS, is. f. Cic. *Een vogel.*
VŌLŪMĔN, ĭnis. n. Ovid. *Een kring, rondte, of kreits.*
Celeri volumine cœlum torquet ſidera. Ovid. *Den hemel doet de ſterren met een ſnelle omdraayinge omloopen.*
* Volumen. Cic. *Een boek, een ſtuk van een boek.*
Implere volumen falſis oraculis. Cic. *Een boek met valſche Godſpraken vullen.*
Volumina ſortis humanæ. Plin. H. *De wiſſelvalligheden van 't menſchelyk lot, of leven.*
VŌLŪNTĀRĬĒ. adv. Cæſ. *Gewilliglyk, uit zig zelven, uit eigen beweginge, gaarne.*
VŌLŪNTĀRĬUS, ă, ūm. Cic. *Vrywillig, gewillig, die iets uit zig zelven, of uit eigen beweginge doet.*
Mors voluntaria. Cic. *Een gewillige, of vrywillige dood.*
Voluntaria auxilia. Cic. *Vrywillige hylpende.*
* Voluntarius. Cic. Liv. *Die iets gaarne, van gantſcher harte, of uit eigen genegentheid doet.*
Voluntarii. Cæſ. Vell. Paterc. *Vrywilligen, vrywilligers, vulgò, voluntairen.*
VŌLŪNTAS, ātis. f. Cic. *De wille.*
Voluntas tua erga me. Cic. *Uwe goede wille mynwaarts.*
Reditus in patriam voluntate omnium concedi videbatur. Cic. *Myn wederkeeringe in't vaderland, ſcheen door de goede gunſt van allen toegeſtaan te worden.*
* Voluntas. Cic. *Een voornemen, toeleg, oogmerk, doelwit.*
Ad voluntatem loqui. Cic. *Iemand na den mond praten, vleyen, pluimſtryken.*
VŌLVO, is, vŏlvī, vŏlūtum, vŏlvĕre. Cic. Virg. *Wentelen, rollen, wenden, draayen.*
Amnis præceps volvitur. Sil. Ital. *De vlood rolt na beneden.*
Cogitationes volvere. Liv. *Gedagten of bedenkingen overwegen, overleggen.*
Oculos per ſingula volvere. Virg. *De oogen op alles ſlaan, van alle kanten bezien.*
Facilè verbis volvere ſententias. Cic. *Redenen gemakkelyk met woorden uitſpreken, uiten.*
VŌLVŌLŪS, ī. m. g. Plin. *Een roltuig om kluiten mede te breken, en de aarde vlak te maken.*
VŌLVŌX, ōcis. Plin. H. *Een worm, die de bollen van de wynſtok knaagt.* dub. gen.
VŌLŬP & VŌLŬPĔ. Plaut. Ter. *Een aangenaam, vermakelyk, luſtig, genuchelyk ding.* Men vind de nominativus en accuſativus.
Venire ſalvum volupe eſt. Ter. *Het is my lief, of aangenaam, dat gy gezond aangekomen zyt.*
VŌLŬPTĂBĬLIS, is, ĕ. Plaut. *Dat luſt, vermaak, of genoegte mede brengt: Luſtig, vermakelyk, genuchelyk.*
VŌLŬPTĂRĬUS, ă, ūm. Plaut. *Vermakelyk, luſtig, aangenaam, genuchelyk: dat vermaak geeft.*
* Philoſophi voluptarii. Cic. *De Epikuriſche Wyſgeeren, benoven dat het grootſte goed in welluſt beſtond.*
Voluptarii, atque potatores maximi. Plaut. *Welluſtigen, of tot welluſt genegen en zeer groote drinkers.*
* Locus voluptarius. Salluſt. *Een vermakelyke, luſtige, aangenaame plaats.*
VŌLŬPTĀS, ātis. f. Cic. *Vermaak, welluſt, luſt, vreugde.*
Voluptas in bibendo. Cic. *Vermaak, of luſt in het drinken.*
Omnis voluptas honeſtati eſt contraria. Cic. *Alle welluſt is ſtrydig tegen de eerlykheid of eerbaarheid.*
VŌLŬPTŬŌSŬS, ă, ūm. Plin. H. *Vermakelyk, luſtig, aangenaam, genuchelyk: vermaak gevende:* ook, *welluſtig, zeer tot welluſt genegen.*
VŌLŪTĂ, æ. f. Vitruv. *Een ſlange trek, een ſlange omtrek.* Een woord, de Bouwkunſt eigen.
VŌLŪTABRŪM, ī. n. Virg. *Een ſlenk, modderplas, daar de varkens haar in't ſlyk wentelen.*
VŌLŪTĀTĬO, ōnis. f. Sen. Ph. *Slingering, dobbering van een ſchip.* Men zou ook konnen zeggen, *Rollinge, of zwenkinge van een vat.*
VŌLŪTĀTĬM. adv. Plaut. *Al rollende, wentelende, of zwenkende.*
VŌLŪTĀTŬS, ūs, m. g. Plin. *Zie* Volutatio.
VŌLŪTĀTŬS, ă, ūm. Cic. *Gewenteld, gedraaid, gezwenkt.*
VŌLŪTO, ās, āvī, ātūm, āre. Prop. *Rollen, wentelen, draayen, omzwenken.*
Volutare onus. Prop. *Een laſt omrollen, omwentelen.*
* Aliquid animo volutare. Liv. *Iets in zyn gemoed overleggen, overwegen, overdenken, overſlaan.*
In ſecreto aliquid volutare. Liv. *Iets in't heimelyk overleggen, ſmeden.*
Vocem per atria volutare. Virg. *Een ſtemme door de zalen doen klinken.*
VŌLŪTŎR, ārĭs, ātŭs ſum, āri. Cic. *In't rond rollen, wentelen, wenden, draayen.*
* In luto volutari. Cic. *Zig in't ſlyk wentelen.*
In ſtupris volutari. Cic. *In onkuisheid verzopen, of verzonken leggen.*
* In veteribus ſcriptis ſtudioſè volutari. Cic. *Oude ſchriften met vlyt doorſnuffelen.*
VŌLŪTŬS, ă, ūm. Part. à volvor. Virg. *Gerold, gewenteld, gedraaid.*
VŌMĔR, ĕris. m. Virg. Colum. *De ploeg keerer, ſmijdsel van de ploeg.*
VŌMĬCĂ, æ. f. Celſ. *Een gezwel vol etter, een etter bulle, of zweer.*

Digitized by Google

VŌMIS, ĕris. m. Virg. *Zie* Vomer.
VŌMITĬO, ōnis. f. Plin. H. *Brakinge, overgevinge, ſpuwing.*
Concitare vomitiones. Plin. H. *Brakinge, overgevinge, of ſpuwinge veroorzaken, verwekken.*
VŌMĬTO, ās, āvī, ātūm, āre. Colum. *Dikwils braken, overgeven, ſpuwen.*
VŌMĬTŌR, ōris. m. Colum. *Die dikwils braakt, of't braken of overgeven onderhevig is.*
VŌMĬTŌRĬUS, a, um. Plin. H. *Dat brakinge, overgevinge of ſpuwing veroorzaakt, of verwekt.*
VŌMĬTUS, ūs. m. Plin. H. *Brakinge, overgevinge, ſpuwing.*
VŌMO, is, vŏmŭī, vŏmĭtum, vŏmĕre. Cic. *Braken, overgeven, ſpuwen.*
VŌPĪSCUS, i. m. Plin. H. *Een tweeling die in't leven blyft, na dat de andere dood ter wereld gekomen is.*
VŌRĀGĬNŌSUS, a, um. Hirt. *Vol afgronden, of grondelooze poelen.*
VŌRĀGO, gĭnis. f. Cic. *Een afgrond, of grondelooze poel.*
* Vorago. Curtius. *Een openinge of kuil in de aarde door een zware ſtroom van water veroorzaakt.*
* Vorago patrimonii. Cic. *Een afgrond, dat is, verquiſter, doorbrenger, verſlamper van zyn erfdeel.*
VŌRĀTĬO, ōnis. f. Catul. *Opſlikkinge, verſlindinge, opvretinge: onmatig eten.*
VŌRĀX, ācis. omn. gen. *Een vraat, opſlikker, onmatig eter.*
VORMĀTĬA, æ. f. *Worms*, een Hoogduitſche ſtad in de Neder Pfalts.
VŌRO, ās, āvī, ātūm, āre. Cic. *Opſlikken, opvreten, verſlinden, verzwelgen, onmatig eten.*
** Viam vorare. Catul. *Zeer vas loopen.*
* Vorare litteras. Cic. *Letteren eten, verſlinden, dat is, zeer naarſtig blokken.*
VŌRSŪM pro verſum. Vorſura pro verſura. & vortex pro vertex dixere veteres.
VŌRTEX, ĭcis. m. Virg. *Een draaykolk.* Zie *vertex.*
VŌS, veſtrī of veſtrūm, vōbis, vōs. Cic. *Gylieden.*
VŌSMĔTĬPSI. Cic. *Gylieden zelve.*
VŌVĬFĔR, a, um. Stat. *Gewyde dingen dragende, met gewyde dingen beladen.* Van een boom geſproken.
VŌTĪVUS, a, um. Cic. *In een bede beloſte beloofd.*
Ludi votivi. Cic. *In een bede beloſte beloofde ſpelen*, dat is, *ſpelen aangerigt volgens gedane kerkbeloften.*
Ædes votiva. Hor. *Een tempel in een bedebeloſte beloofd.*
VŌTUM, i. n. Cic. *Een bede beloſte, kerkbeloſte.*
Facere vota. Cic. *Bede beloften doen om iets te verwerven, erlangen.* Ook, *menſchen, yveriglyk begeren.*
Onerare votis æthera. Virg. *Den hemel met bedebeloften laſtig vallen, vele bede beloften doen.*
Fidem voti ſolvere. Ovid. *Een bedebeloſte volbrengen, voldoen.*
Vota nuncupare. Cic. *Bedebeloften doen.*
* Deplorata colonis vota jacent. Ovid. *De menſchen of hopen der landbouwers zyn te leur geſteld.*
Ad votum. Quintil. *Volgens of na wenſch.*
VŌTUS, a, um. Cic. *In een bedebeloſte beloofd, toegezegd.*
VŌVĔO, ēs, vōvī, vōtum, vōvēre. Cic. *Een bedebeloſte doen, in een bedebeloſte toezeggen, beloven.*
Vovere votum. Liv. *Een bedebeloſte doen.*
* Vovere caput pro ſalute patriæ. Cic. *Zyn leven voor de welſtand van't vaderland wagen.*
Vovere aliquid pro aliquo ægro. Liv. *Iets in een bedebeloſte voor of tot gezondheid van een zieke beloven.*
* Vovere. Sen. Ph. *Yveriglyk begeren, zeer na iets verlangen, of haken.*
VŌX, vōcis. f. Cic. *Een ſtemme.*
* Hæc una vox omnium eſt. Cic. *Dit is de eenparige ſtemme, of het eenparig zeggen van alle menſchen.*
* Vox. Cic. *Een woord.*
* Nihil eſt opis in hac voce, Civis Romanus ſum. Cic. *Daar is geen baat in het zeggen, ik ben een Romeinſch burger.*
ŬPĬLĬO, ōnis. m. Virg. *Een ſchaapharder.*
ŬPŬPA, æ. f. Plin. H. *Een wydoppe, of hoppe*, zeker vogel, ook, *een boer.* Plaut.
ŪRĀNŌSCŌPUS, i. m. g. Plin. *Zeker viſch met een oog*, welkers gal de wonden geneeſt.
ŪRBĀNĀTIM. adv. Pomp. antiq. *Zie* Urbanè.
ŪRBĀNĒ. adv. Cic. *Beleefdelyk, heuſſelyk, hupsjes, bevalliglyk, op een aangename, manierlyke wyze.* Men zegt *Urbanius* en *Urbaniſſimè.*
ŪRBĀNĪTĀS, ātis. f. Cic. *Beleefdheid, heusheid, hupsheid, wellevendheid:* ook, *aangename, beſchaafde, geneuchelyke ſcherts, of boertery.*
ŪRBĀNUS, a, um. Plaut. Cic. *Van een ſtad, tot een ſtad behoorende.*
* Urbanus. Cic. *Beleefd, heuſch, hupſch, wellevende:* ook, *beſchaafd, of wel bedreven in't ſcherſen, boerten.* Men zegt *Urbanior* en *Urbaniſſimus.*
Recentes urbani. Varr. *Beleefde, wellevende luiden na de nieuwſte zwier of mode.*
† ŪRBĬCĀPUS, i. m. Plaut. *Een nemer of winnaar van een ſtad.*
ŪRBĬCUS, a, um. Martial. Stat. *Van een ſtad.*
ŪRBS, bis. f. Cic. *Een ſtad.*
* Urbs vino ſepulta. Virg. *Een ſtad*, dat is, *de borgery in wyn begraven, verzopen, verzonken.*
* Urbs. Liv. *De ſtad Rome, Rome.*
ŪRBS vĕtus. *Orvietto*, een ſtad in den Roomſchen kerkſtaat.
ŪRCĔŌLARĬS, is. m. & f. āre, is. n. Urceolaris herba. Plin. H. *Glaskruid.* Het word dus genoemt om dat men'er kruiken, enz. mede wreef als men die ſchoon maakte.
ŪRCĔŌLUS, i. m. Colum. Petr. *Een aarde vatje, een kruikje.*
ŪRCĔUS, i. m. Martial. Colum. *Een aarde vat, een kruik.*
ŪRĔDO, ĭnis. f. Plin. H. *Droogte, brand, of ſchroeyinge* van of in planten, kruiden, of boomen, gemeenlyk door miſt veroorzaakt.
* Uredo. Plin. H. *Jenkinge, jenkzel, of jeukte in't vel.*
ŪRĒTĔR, ēris. m. g. Celſ. *Een lange weg, waar door de pis van de nieren tot de blaas geleid word.*
ŪRGĔO, ēs, ūrsī, ūrsūm, ūrgēre. Hor. Cic. *Vergen, perſen, noodzaken, prangen, drukken.*
* Urgere. Celſ. *Plagen, quellen, pynigen*, van dorſt of honger geſproken.
* Urgere. Cic. *Vergen, ernſtig afvragen, verzoeken.*
* Urgeri ab hoſte. Valer. Flacc. *Door den vyand geprangt, geperſt, benaauwt worden.*
* Morbo urgeri. Cic. *Door een ziekte gequels, geplaagt worden.*
* Somnus urgebat. Cic. *De ſlaap of vaak overviel of quelde my.*
* Tempus urget. Cic. *De tyd perſt.*
* Urgere occalionem. Cic. *Een gelegentheid behartigen, wel zoeken waar te nemen, of by't hair te grypen.*
Urgere aliquem locum. Cic. *Een plaats (in een vertoog) aandringen, met kragt of klem bewyzen.*
* Propoſitum urgere. Hor. *Zyn voornemen of tooleg voortzetten, bevorderen.*
* Urgere alicui veſtem. Virg. *Zig ſpoeden om een kleed voor iemand te maken.*
* Iter urgere. Ovid. *Zyn weg met vlyt bevorderen.*
Altum urgere. Hor. *In zee ſteken, zeilen.*
* Urgere ſaxum. Ovid. *Een ſteen voort ſtooten.*
ŪRĪ, ōrūm. m. g. pl. Plin. *Wondoſſen.* [tigheid.
ŪRĬCĂ, æ. Plin. *Een gebrek in allerhande granen door te groote vog-*
ŪRĬENSĬS pagus. *Het kanton van Urs*, een der dertien Zwitzerſche Kantons.
ŪRĪGO, gĭnis. f. Plin. H. *Droogte, brand, of ſchroeyinge van planten, kruiden, enz.*
ŪRĪNA, æ. f. Celſ. *Pis, water.*
Anguſtiæ urinæ. Plin. H. Difficultas. Celſ. *Stoppinge van de pis of het water.*
ŪRĪNĀTŌR, ōris. m. Liv. *Een duiker, of duikelaar.*
ŪRĪNŌR, āris, ātus ſum, āri. Plin. H. *Onder water duiken, duikelen, of zwemmen.*
ŪRĪNUM, i. n. Plin. H. *Een wind ey.*
ŪRĬTO, ās, āvī, ātum, āre. Plaut. *Branden, barnen.*
ŪRNA, æ. f. Colum. *Een kruik.*
* Urna. Cic. *Een doodbeen- of aabus of kruik. Een lyk-aabus.*
* Urna. Cic. *Een ſoort van vat*, waar in de ſtemmen by de Romeinen wierden geworpen. *Een loibus.*
* Urna. Cato de R. R. Een natte maat, houdende vier *Congii.*
ŪRNĀLĬS, is. m. & f. āle, is. n. Plin. H. Van de maat *Urna.*
ŪRNĀRĬUM, ii. n. Varr. *Een tafel daar men de kruiken in keukens op zette.*
ŪRNŪLA, æ. f. Cic. *Een kruikje.*
ŪRO, ĭs, ūssī, ūstum, ūrere. Plin. H. *Branden, barnen, ſchroeyen.*
Sol gravis urit arva. Ovid. *De heete zon ſchroeit of zengt de landsdouwen.*
* Sitis uſſerat herbas. Ovid. *De droogte had de kruiden geſchroeit, gezengt.*

Digitized by Google

* Uri virgis. Hor. *Met roeden gegeeſſelt, afgeroſt worden.*
* Calceus anguſtior urit pedem. Hor. *Een te naauwe ſchoen knypt of prangt de voet.*
* Urere. Ter. *Iemand verteornen, vergrammen, tergen, verbitteren.*
Uritur cor mihi. Plaut. *Myn hart zied van gramſchap, ik barſte van ſpyt.*
* Uri amore. Virg. *Door liefde branden.*

URŌPYGĬUM, ĭi. n. Martial. *Ὑγρώγιον. De ſteert, ſtuit, of ſliet van eenig gevogelte of bout,*

URPEX, ĭcis. m. Colum. *Een ſoort van hark of kloove met yzere tanden.*

URRŪNCUM, ī. n. Varr. *De halm ſpits.*

URSĂ, æ. f. Plin. H. *Een beerin, beerinne.*
Urſa major. Ovid. *De groote beer,* een geſtarne. Minor. Ovid. *De kleine beer,* een geſtarnte.

URSINĬĂ, æ. f. *Bern,* De hoofdſtad van 't Zwitzerſche Canton van die naam.

URSĪNŬS, ă, ŭm. Colum. *Van een beer.*

URSŬS, ī. m. Plin. H. *Een beer.*

URTĪCĂ, æ. f. Colum. *Een netel, of barnnetel.*
* Urtica. Plin. H. *Zekere zee viſch,* volgens zeg van Plinius.

URVO, ās, ātĕ. Enn. in Androm. pro Circumdare.

URŬS, ī. m. Virg. Plin. H. *Een buffel.*

URYŬM, ī. n. g. Feſt. *De kromme ſtaart van een ploeg.*

USETIĂ, æ. f. *Uſes,* een Biſſchoplyke ſtad van Vrankryk in Languedok.

USĬĂ, æ. f. g. A Græc. *Οὐσία.* Quint. *Weezentlykheid.* Ook, *Steffe of nature* by Cicero.

† **USĬO**, ōnis. f. Cato de R. R. *Zie* Uſus.

USĬTĀTĒ. adv. Cic. *Volgens 't gebruik of de gewoonte.*
Uſitatè loqui. Cic. *Volgens 't gebruik of de gewoonte ſpreken.*

USĪTĀTŬS, ă, ŭm. Cic. *Dat gebruikt word, of in gebruik is, of in zwang gaat.*
Uſitata conſuetudo. Cic. *Een aangenome, vaſte gewoonte.*
Vocabula uſitata. Cicer. *Woorden door 't gebruik goed gekeurt, woorden die in zwang gaan.* Ulpianus zegt *Uſitatiſſimus.*
Hoc quidem majorum exemplo multis in rebus uſitatum. Cic. *Dit is door 't voorbeeld van onze voorouders in vele zaken vaſt geſteld, ingevoerd.*

† **USĬTŌR**, āris, ātus sŭm, āri. A. Gell. *Gebruiken.* Zie *Utor.*

USPĬAM. adv. Ter. Cic. *Ergens.*

USQUĀM. adv. Cic. *Idem.*
An quiſquam uſquam gentium eſt æque miſer? Ter. *Is 'er wel iemand ter wereld zoo ellendig of rampzalig als ik?*
* Uſquam. adv. *In eenige zake of gelegentheid.*

USQUĔ ad. adv. Cic. *Tot aan.*
Uſque ad neceſſ. Cic. *Tot de dood toe.*
* Aſſenſerunt omnes Conſulares uſque ad eum. Plin. J. *Alle de Oudburgermeeſteren ſtonden het toe op hem na.*
* Uſque Romam *of* Romam uſque. Ter. *Tot Rome toe.*
Uſque ad hoc tempus. Cic. *Tot dezen tyd toe.*
Uſque illò. Plin. H. *Tot daar toe.*
* Uſque adhuc. Ter. *Tot hier toe.*
* Uſque illum occidit. Ter. *Hy heeft hem by na dood geſlagen.*
* Uſque. Cic. *Altyd.*
Mihi id quidem uſque curæ erit. Cic. *Ik zal daar altyd zorg voor dragen.*
* Uſque adeo. Cic. *Zoodanig of in zulker voegen dat.*
* Uſque dum. Cic. *Tot dat.*

USQUĔQUAQUĔ. adv. Cic. *Van alle zyden, over al.*
* Uſquequaque. Cic. *T'allen tyden, op wat tyd het ook zy.*

USQUĔQUŌ. adv. Varr. *Tot dat.*

USTĂ, æ. f. Vitruv. *Een ſoort van verwe:* daar zyn tweederhande ſoorten van, de eene van gebrande ceruſſe of loodwit gemaakt, zynde uitgevonden in een brand, waar in veel loodwit verbrand wierd; de tweede van oker, enz.

USTĬO, ōnis. f. Celſ. *Brandinge, verbrandinge.*
* Uſtio. Plin. H. *Schroeyinge.*

USTŌR, ōris. m. Catul. *Een ſlaaf die de lyken verbrandde.*

USTRĪNĂ, æ, f. g. Plin. *Een ſmiſſe van een ſmid.*

USTŪLĀNDŬS, ă, ŭm. Catul. *Dat men branden, verbranden, of barnen moet.*

USTŪLŌ, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Pacuv. *Branden, barnen, ſchroeyen.*

USTŬS, ă, ŭm. Ovid. *Gebrand, geſchroeid.*

USŪĂLĬS, ĭs. m. & f. ālĕ, ĭs. n. Martian. Juriſc. *Gebruikelyk, dat men gebruikt.*

USŪĀRĬŬS, ă, ŭm. A. Gell. *Idem.*

USUCĀPĬO, ĭs, cēpī, cāptŭm, cāpĕrĕ. Cic. *Iets door een lang en opregt bezit in eigendom verkrygen.*

USUCĀPĬO, ōnis. f. Cic. *Verkryginge van iets in eigendom door een lang en opregt bezit.*

USŪRĂ, æ. f. Cic. *Een gebruik, of genot van iets.*
* Uſura. Cic. *Woeker van geld,* ook wel, *rente.*

USŪRĀRĬŬS, ă, ŭm. Ulp. *Van woeker,* ook, *van rente, daar toe behoorende.*

USURPĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Onregtmatig bezit, of gebruik van iets.*
* Uſurpatio. Cic. *Gebruikinge of gebruik van een woord.*
Uſurpatio itineris inſoliti. Liv. *Gebruikinge, of het inſlaan van een ongewone weg.*

USURPO, ās, āvī, ātŭm, ārĕ. Cic. *Iets onregtmatiglyk als tegen bezitten, zig toeëigenen.*
* Uſurpare aliquid. Cic. *Iets dikwils gebruiken, of dikwils zeggen.*
* Uſurpare crebrò. Cic. *Een woord, enz. dikwils gebruiken.*
Apud Platonem uſurpata oratio. Cic. *Een ſpreekwoord of ſpreuke dikwils van Plato gebruikt.*
Uſurpare memoriam alicujus. Cic. *Gewag van iemand maken.*
Uſurpare nomen civitatis. Cic. *Zeggen, betuigen dat men een burger van Rome is.*
* Uſurpare oculis. Lucret. *Met oogen zien, aanſchouwen.*
Uſurpare pœnam in improbos. Cic. *Een ſtraffe tegens de Gelooſen oeffenen, uitvoeren.*

USŬS, ă, ŭm. Cic. *Gebruikt hebbende.*
Vir ampliſſimis uſus honoribus. Cic. *Een man die de hoogſte of deſtigſte eerampten bedient, of bekleed heeft.*

USŪS, ūs. m. Cic. *Het gebruik van iets:* ook, *een gebruik of gewoonte.*
In uſum aliquem aptus. Cic. *Bequaam, nut, of dienſtig tot een gebruik.*
Ad uſum belli hyberna ſumere. Corn. Nep. *Winterlegeringen volgens oorlogs gebruik of wetten nemen, betrekken.*
Non ex uſu noſtro eſt ille ſervus. Plaut. *Die ſlaaf is, of dient, niet tot ons gebruik, is ons niet nut, voordeelig, of dienſtig.*
Genitor vocabulorum uſus. Hor. *Het gebruik is de voortbrenger van woorden.*
Hæc veſtis propter vetuſtatem uſum non habet honeſtum. Vitruv. *Men kan dit kleed wegens de oudheid met geen voegelykheid gebruiken, of dragen.*
Mihi ſic uſus. Ter. *Ik gebruike het zoo.*
* Uſus. Cic. *Nut, voordeel, baat.*
Non uſus veniet, ſpero. Plaut. *Ik hope dat het niet noodig, of van nooden zal zyn.*
* Uſus mihi magnus cum eo. Cic. *Ik ben zeer gemeenzaam met hem.*

USŪFRŪCTŬĀRĬŬS, ĭi. m. Ulp. *Die het vrugtgebruik van eenig land, enz. heeft.*

USŪSFRŪCTŬS, ūs. m. Cic. *Een vrugtgebruik.* Zeker regt om eenig goed, dat een ander in eigendom toebehoort, te bezitten en de bladeren te trekken.

UT. conjunct. Cic. *Op dat, ten einde dat, dat.*
Ut alia obliviſcar. Cic. *Op dat ik andere dingen vergete,* om andere dingen te vergeten.
Ut ita dicam. Quintil. *Op dat ik zoo ſpreke,* dat is, *om zoo te zeggen, of te ſpreken.*
Suaſit ut ad te irem. Plaut. *Hy heeft my aangeraden, dat ik by u zoude gaan.*
Invitus feci ut Flaminium è Senatu ejicerem. Cic. *Ik hebbe ongewillig of tegen myn dank gedaan, dat ik Flaminius uit den Raad zettede:* dat is, *ik hebbe hem tegen dank uit den Raad gezet.*
Fieri non poteſt ut non dicas. Cic. *Het is onmogelyk dat gy het niet zegt.*
Scies modò, ut tacere poſſis. Ter. *Gy zult het aanſtonds weten, mits dat gy maar kunt zwygen.*
* Ut. adv. Plaut. *Zoo ras als.*
Ut hæc audivit. Cic. *Zoo ras als hy die dingen gehoort hadde.*
* Ut ut tu-te es, item cenſes omnes eſſe. Plaut. *Gy gelooft of oordeelt dat alle menſchen zyn gelyk gy zelf zyt:* of gelyk wy zeggen, *zoo als de waard u vertrout hy zyne gaſten.*
Ut ut hæc ſunt facta. Ter. *Op wat manière deze dingen ook gedaan of geſchied zyn.*
Hos non damno, ut qui dixerim in omnibus eſſe utilitatis aliquid. Quintil. *Ik veroordeele of doeme deze luiden niet, dewyl ik gezegt hebbe dat 'er in alle menſchen eenig nut of eenige bequaamheid is.*
Ut fit. Cic. *Gelyk het gebeurt.*

Digitized by Google

Ut par eſt. Cic. *Gelyk het gevoegelyk, redelyk, of behoorlyk is.*
Clithenes multùm, ut temporibus illis, valuit dicendo. Cic. *Kliſthenes was, ten aanzien van die tyden, zeer kragtig of welſprekende in 't redeneren.*
Ut ille humilis ac demiſſus erat! Cic. *Gelyk hy onderdanig of ootmoedig en nederig was.*
Ut ut eſt. Cic. *Hoe, of op wat maniere het ook zy.*
UTCŪNQUĔ. adv. Plaut. *Idem.*
Utcunque erit. Liv. *Hoe, of op wat wyze het ook zal zyn, gaan, of uitvallen.*
* Utcunque. Plin. H. *Zoo wat heen.*
UTENSĪLĔ, is. n. Varr. *Huisraad.* De *plurali utenſilia* is meer in gebruik.
UTĔR, tră, trŭm. Cic. *Welk van beide?*
UTĔR, tris. m. Plin. H. *Een ledere wyn-ſles of zak,* van een bokke of geite vel.
UTERCŪLŬS, i. m. g. Plin. *Zie* Utriculus.
UTERCŪNQUĔ, trăcūnquĕ, trŭmcūnquĕ. Cic. *Wie van beiden het ook zy.*
UTĔRINŬS, ă, ŭm. Juſtin. *Van een moeder.*
UTERLĪBĔT, trălībĕt, trŭmlībĕt. Cic. *Wie of welk van beiden het u laſt, of gelieft.*
UTERNAM? Hor. *Wie, of welk van beiden, of twéén?*
UTERQUĔ, trăquĕ, trŭmquĕ. Ter. *Beide, alle beide.*
UTERVĪS, trăvīs, trŭmvīs. Cic. *Wie, of welk van beiden gy wilt.*
UTĔRŬS, i.m. Cic. *De buik, of lyfmoeder van een zwangere vrouw.*
* Uterus. Tac. *De vrugt van een vrouw.*
ŪTĪ. conjunct. Cic. *Op dat:* ook, *gelyk, gelyk als.*
† ŪTĪBĪLIS, is. m. & f. lĕ, is. n. Ter. *Gebruikelyk, bruikbaar, nut, of oorbaar.*
Utibile ad aliquam rem. Plaut. *Dienſtig of nut tot iets.*
ŪTĪLIS, is. m. & f. lĕ, is. n. Cic. *Bruikbaar, nut, oorbaar, dienſtig, goed.* Men zegt *Utilier* en *Utiliſſimus.*
Utilis ad aliquid. Plaut. *Nut, of dienſtig tot iets.*
Cibus utilis ægro. Ovid. *Een nutte, of gezonde koſt voor een zieke.*
* Bis utilis arbos pomis. Virg. *Een boom die tweemalen in een jaar draagt.*
Illi potior eſt utilis quàm honeſti cura. Plin. H. *Hy droeg meer zorg voor het voordeelige, dan voor het eerlyke.*
ŪTĪLĪTAS, ātis. f. Cic. *Nutheid, voordeel.*
Omittere ſuas utilitates. Cic. *Zyn nut, voordeelen, of belangen verzuimen, verwaarloozen.*
Servire utilitati alicujus. Cic. *Iemands belang of voordeel bevorderen, voortzetten.*
Utilitatibus tuis carere poſſum. Cic. *Ik ken uwe dienſten miſſen, ontberen.*
ŪTĪLĪTĔR. adv. Cic. *Nuttelyk, voordeelig lyk: met voordeel.*
ŪTĪNAM. conjunct. Cic. *Och of! 't ware te wenſchen, dat enz.! och of God gaf!*
ŪTĪQUĔ. adv. Cic. *Zekerlyk, gewiſſelyk.*
Non quia eſt arbor, platanus eſt; at quòd non eſt arbor, utique platanus non eſt. Quintil. *Om dat het een boom is, is het juiſt geen ahorn-boom; maar om dat het geen boom en is, zoo is het zekerlyk, of gewiſſelyk geen ahorn-boom.*
ŪTŌR, tĕrĭs, ūsŭs ſum, ūtī. Cic. *Gebruiken.*
Uti aliquâ re. Cic. *Een ding gebruiken.*
Precibus utitur ille meis. Ovid. *Hy heeft of trekt het genot van myne gebeden.*
Cætera quæ volumus uti. Plaut. *De andere dingen, die wy willen gebruiken.*
Uti moribus ſuis. Valer. Max. *Volgens zyn eigen zinlykheid, goed dunken, of hoofd leven.*
* Is ſemper Fabriciis uſus erat familiariſſimè. Cic. *Hy heeft altyd zeer gemeenzaam by de Fabricii geweeſt, of met hen omme gegaan.*
Nihil te utor. Plaut. *Ik hebbe uwen dienſt niet van noden: Ik hebbe niets met u te doen.*
* Mihi ſi unquam filius erit, næ ille facili me utetur patre. Ter. *Indien ik ooit een zoon hebbe of krygе, hy zal zekerlyk een zagtmoedige, goedaardige, of toegevende vader aan my bevinden.*
Defenſore aliquo uti. Cic. *Iemand tot een verdediger gebruiken.*
Uſus eſt patre diligente. Ter. *Hy hadde een naarſtige of vlytige vader.*
* Da mihi operam, amabo. M. Tua eſt, utere, impera, ſi quid vis. Plaut. *Doe my een dienſt ik bidde u. M. Het is u omgeweigerd, gebruik het, gebied maar, indien gy iets begeert.*
* Parvo uti. Hor. *Van of op weinig leven: zeer zuinig of ſpaarzaam leven.*
* Vino uti modicè. Celſ. *Wyn matiglyk gebruiken, drinken.*
* Ad quem Juno his vocibus uſa eſt. Virg. *Jegens wien Juno deze woorden gebruikte, of ſprak.*
Me uti volo liberè. Plaut. *Ik wil dat men vrymoedіglyk, of zonder ontzag met my handele.*
ŪTPŌTĔ. adv. Cic. *Als zynde, dewyl in der daad, nademaal, het zoo zynde.*
UTRĀRĬŬS, ii. m. Liv. *Een water drager in een bokke vel.*
URRĪCŪLĀRĬŬS, ii. m. Suet. *Een ſpeler op de zak-pyp.*
UTRĪCŪLŬS, i. m. Celſ. *Een bokke vellatje om water in te doen.*
* Utriculus. Plin. H. *Het klein of dun baſtje daar de koren granen in beſloten zyn.*
UTRĪNQUĔ. adv. Cæſ. Hor. *Aan beide zyden of kanten, wederzyds.*
UTRO. adv. Plin. H. *Aan welke zyde of kant.*
UTRŌBĪQUĔ. adv. Liv. *Aan beyde zyden of kanten.*
Eadem veritas utrobique eſt. Cic. *De zelve waarheid is aan beide zyden of kanten.*
UTRŌLĪBĔT. adv. Quintil. *Aan welk van beide zyden of kanten het u belieft.*
UTRŌQUĔ. adv. Liv. *Aan beide zyden of kanten.*
UTRŪM. adv. Cic. *Of.*
Utrum ea veſtra, an noſtra culpa eſt? Cic. *Is het u of myn ſchuld?*
Quid tu curas, utrum crudum, an coctum edam? Plaut. *Wat raakt het u of ik raauw, of gekookte ſpyze ete?*
ŪVĂ, æ. f. Cic. *Een druif:* ook, *een bezye.*
* Uva. Celſ. *Het keelklapje, ſtrotklapje, de lelle in de keel.*
Uva jacens. Plin. H. *De neêrhangende lelle, den huig.*
ŪVESCO, ſcis, ūvēſcĕrĕ. Lucret. *Nat worden, vogtig worden.*
ŪVĪDŪLŬS, ă, ŭm. Catul. *Eenigzins vogtig, of nat, natagtig.*
ŪVĪDŬS, ă, ŭm. Virg. *Vogtig, nat.*
ŪVĪFĔR, ă, ŭm. Sil. Ital. *Druiven dragende.*
VŪLGA, *of* BŪLGA, æ. f. g. Lucil. *Een male, of valies.*
VŪLGĀRĬS, is. m. & f. ārĕ, is. n. Cic. *Gemeen, gering, ſlegt.*
Commendatio non vulgaris. Cic. *Geen gemeene, geringe, of ſlegte aanpryzinge, aanbevelinge.*
Hæc à vulgari intelligentia remota ſunt. Cic. *Deze dingen zyn boven de gemeene kenniſſe, of bevattinge.*
* Vulgares artes. Cic. *Gemeene kenſten, of handwerken, ambagten.*
VŪLGĀRĬTĔR. adv. Cic. *Volgens 't gemeene gebruik, op een gewoonelyke wyze.*
VŪLGĀRĬŬS, ă, ŭm. A. Gell. *Zie* Vulgaris.
VŪLGĀTŌR, ōris. m. Ovid. *Een verkondiger, verbreider, bekendmaker van iets.*
VŪLGĀTŬS, ă, ŭm. Liv. *Gemeen, of bekend gemaakt; verkondigd, verbreid.*
VŪLGĪVĂGŬS, ă, ŭm. Luc. *Overal zwervende.*
VŪLGO, ās, āvī, ātŭm, ātĕ. Tac. *Gemeen, of bekend maken: verkondigen, verbreiden.*
Vulgabat ire in melius valetudinem Principis. Tac. *Hy ſtrooide uit, of verbreidde dat het beter ſtond of ging met de gezondheid of ziekte van den Vorſt.*
VŪLGŌ. adv. Cic. *Overal, in of op alle plaatſen.*
Aſſyrium vulgò naſcetur amomum. Virg. *Het Aſſyriſch amomus boomtje zal over al groeyen.*
* Vulgò. Cic. *Gemeenlyk, in 't gemeen, doorgaans.*
Ejuſmodi tempus erat ut homines vulgò occiderentur. Cic. *Het was zoodanig een tyd, dat de menſchen met meenigte doodgeſlagen of vermoord wierden.*
VŪLGŬS, i. n. Cic. Virg. *Het gemeene volk, het graauw, of Jan Hagel.* Varro, Salluſtius, Cornelius Nepos, enz. maken dit woord maſculin.
* Rude vulgus. Ovid. *Het ruwe, onmetende, onbeſchaafde graauw.*
Digitis vulgi deſignari. Ovid. *Met de vingers van de gemeene luiden nagewezen worden.*
* Ut vulgus ſervorum ſolet. Ter. *Gelyk de gemeenen hoop ſlaven doet.*
* Cæteri omnes vulgus fuimus. Salluſt. *Wy wierden verders alle zonder onderſcheid gehandelt.*
VŪLNĔRĀRĬŬS, ă, ŭm. Plin. *Goed voor wonden, tot wonden dienende.*
VŪLNĔRĀRĬŬS, ii. m. Plin. H. *Een wondheler.*
VŪLNĔRĀTĬO, ōnis. f. Cic. *Wonding, wonde: quetſinge, quetſure.*
VŪLNĔRĀTŬS, ă, ŭm. Cic. *Gewond, gequetſt.*
Vulneratus mortiferè. Ulp. *Ter dood, of doodelyk gewond, gewond, gequetſt.*
VŪLNĔRO, ās, āvī, ātŭm, ātĕ. Cic. *Wonden, quetſen.*
Gravior nuntius aures vulnerat. Virg. *Een droevige tyding quetſt*

Digitized by Google

quetſt de oeren, dat is, *daar komt ſlegte tyding.*

** VULNIFICUS, ă, ūm. Virg. Ovid. *Wonden makende, wondende, queſtende*, van een zwaard, wild dier, enz. geſproken.

VULNUS, ĕris. n. Liv. *Een wonde, een queſture.*

VULPECULA, æ. f. Cic. *Een vosje, kleine vos.*

VULPES, is. f. Hor. *Een vos.*

VULPINOR, āris, ātus sum, āri. Varr. *Voſſe, of loeze ſtreken of venden gebruiken om iemand op te legten of bedriegen.*

VULPINUS, ă, ūm. Plaut. *Van een vos.*

** Vulpinus animus. Plaut. *Een loeze, doortrapte, liſtige geeſt.*

VULSURA, æ. f. Varr. *Uitrukkinge, of trekkinge*, te weten van hair, enz.

VULSUS, ă, ūm. Quintil. *Die't hair uitgetrokken is.*

* Vulſus. Luc. *Uitgerukt, uitgetrokken*, ſprekende van een ſchigt die men uit de wonde trekt.

VULTICULUS, i. m. Cic. *Een klein aangezigt, een bakkesje.*

VULTUOSUS, ă, ūm. Cicer. *Leelyk, mismaakt, afſchuwelyk.* Sprekende van een perſoon die een lelyk bakkes trekt.

Non immeritò reprehenditur pronuntiatio vultuoſa. Quintil. *Een uitſprake met vieze trekken in't aangezigt word niet ten ovrgte gelaakt, berispt, verworpen.*

VULTUR, ŭris. m. Virg. Plin. H. *Een gier*, zeker roofvogel.

VULTURINUS, ă, ūm. Plin. H. *Van een gier.*

VULTURIUS, ii. m. Liv. *Een gier.*

** Vulturius Reipublicæ. Cic. *Een gier of roofvogel van's lands geld. 's Lands uitzuiper.*

Vulturius. Catul. *Een perſoon, die na iemands dood, gelyk een gier na aas, verlangt om zyn erffenis te bezitten.*

VULTURNUS, i. m. Vitruv. *De Noordooſte wind.*

VULTUS, ūs. m. Cic. *Het aangezigt, het wezen, de trony, het gelaat.*

Alicujus vultum ſubire. Cic. *Onder iemands oogen, of in iemands tegenwoordigheid komen, verſchynen.*

In adverſis vultum ſecundæ fortunæ gerere. Liv. *Een aangezigt van voorſpoed, dat is, een vrolyk gelaat in rampen of tegenſpoed toonen.*

VULVA, æ. f. Liv. *De lyf- of baarmoeder.*

UVOR, ōris. m. Varr. *Vogt, vogtigheid, natheid.*

UXOR, ōris. f. Cic. *Een huisvrouw, een vrouw of wyf van een man.*

Uxore juſtâ natus. Cic. *Uit een wettelyke vrouw geboren, geſproten.*

Uxorem ducere. Cic. *Een vrouw trouwen.*

UXORCULA, æ. f. Plaut. *Een wyfje, vrouwtje.*

UXORIUS, ă, ūm. Cic. *Van een huisvrouw of wyf: dat een huisvrouw of haar goederen aangaat.*

UXORIUS, ii. m. Hor. *Die zig te veel van zyn wyf laat regeeren: een Jan Hen, een Mamme.*

X

XANTHUS, i. m. Ovid. *De Xanthus*, thans *Sirbi*, een vloed van Lycie in Aſie.

XENAGOGUS, i. m. g. *Die de vremdelingen leid om't een en't ander te bezien.*

XENIA, ōrum. n. plur. Mart. *Een ſchenkaadje van een huisvester aan zyn gaſt.*

XENIOLUM, i. n. g. Apul. *Een geſchenk aan een gaſt, of genoodigde.*

XENODOCHIUM, ii. n. g. *Een beyer of gemeene kamer om reizigers enz. in te zetten. Een gaſthuis.*

XERAMPELINUS, ă, ūm. ξηραμπελίνος. *Van verwe gelyk wynſtok bladeren.*

XERIA, ōrum. n. g. Gr. *Drooge plaſters.*

XEROMYRUM, i. n. g. Gr. *Droge zalf.*

XEROPHAGIA, æ. f. Gr. *Etinge van droge koſt.*

XEROPHTHALMIA, æ. f. g. Gr. *Jeukende roodheid in de oogen.*

XIPHIAS, æ. m. Plin. H. ξιφίας. *Een ſoort van viſch met een ſnuit gelyk een zwaard, waar mede hy door de ſchepen boort.*

* Xiphias. Plin. H. *Een ſtaart ſterre gelyk een zwaard.*

XIPHIUM, ii. n. Plin. H. ξίφιον. *Kalmus, welriekende liſch.*

XIPHOPÆUS, i. m. g. *Een degen maker.*

XYLINUS, ă, ūm. Plin. H. ξύλινος. *Van katoen, of van een katoen boom.*

XYLOBALSAMUM, i. n. Colum. ξυλοβάλσαμον. *De balſem boom.*

XYLOCINNAMOMUM, i. n. Plin. H. ξυλοκινναμωμον. *Het hout van den boom, die de Ouden* Cinnamomum *noemden.* Sommige gelooven dat het *Kaneel bomen hout* is.

XYLON, i. n. Plin. H. *De katoen boom.*

XYLOPHAGUS, i. m. g. *Een worm, onder de beſten van boomen groeyende.*

XYRIS, idis. f. Plin. H. *Wandluis kruid, ſtinkend liſch.*

XYSTICUS, i. m. Suet. ξυστικός. *Een kampvegter, een worſtelaar, die zig in een galerye of bedekte wandelgang oefende.*

XYSTIUS, ii. m. g. Plin. *Een Oostindiſche geſtoelte.*

XYSTUM, i. n. Vitruv. ξυστόν. *Een bedekte galery of wandelhuis, daar de worſtelaars, enz. zig in quaad weder oefenden.*

XYSTUS. i. m. Vitruv. *Idem.*

* Xyſtus. Plin. H. *Een voorgrond.*

Z

ZACHARUM, i. n. g. *Zuiker.*

ZACYNTHUS, i. f. g. Virg. Liv. *Zante*, een eiland in de Middelandſche zee.

† ZAMIA, æ. f. Plaut. ζημία. *Schade, verlies.*

* Zamia. Plin. H. *Een pyn appel, die aan de boom open gaat, en die men afſlaat, uit vreeze, dat de andere daar van bederven zouden worden.*

ZEA, æ. f. Plin. H. ζεία. *Spelt.*

ZELANDIA, æ. f. *Zeeland*, een eiland in Denemarken.

Zelandia. *Zeeland*, een der vereenigde Nederlanden.

ZELO, ās, ārĕ. & ZELOR, āris, āri. *Zie* Æmulari.

ZELOTES, is. m. g. *Een na yverig*, vulgò, *jaloers man.*

ZELOTYPIA, æ. f. Cic. ζηλοτυπία. *Minnenyd, na yver.*

ZELOTYPUS, i. m. Quintil. ζηλότυπος. *Minnenydig, na yverig*, vulgò, *jaloers.*

ZELUS, i. m. Vitruv. ζῆλος. *Yver.*

ZENITH. *Het punt des hemels regt boven ons hoofd.*

ZEPHYRIA övă. Plin. H. *Wind eyeren.*

ZEPHYRUS, i. m. Plin. H. ζέφυρος. *De weſte wind.*

ZETA, æ. f. Plin. J. *Een ſoort van vertrek met tegi gaatjes in de muur, om van beneden de koele lugt, en by gelegenheid de hitte van heet water te ontfangen.*

ZEUGITES, æ. m. Plin. H. ζευγίτης. *Een ſoort van rotting of riet, die de vogelvangers gebruikten om hunne netten op te binden.*

ZEUS, i. m. g. Plin. *De ſpiegelvis.* Men vangt die wel by Kadix in Spanje.

ZIMPIBERI *of* ZINGIBERI. n. indecl. Plin. H. ζιγγίβερις. *Gember.*

ZIZANIA, æ, & ZIZANIUM, ii, n. g. *Onkruid.*

ZIZIPHUM, i. n. Colum. ζίζιφον. *Een jujube, of boort bes.*

* Ziziphum. Plin. H. *Een jujube, of boortbes, zyn boom.*

ZIZIPHUS, i. f. Colum. *Zie* Ziziphum.

ZODIACUS, i. m. Hygin. Cic. in Arat. *Het taanrond, de teekenkring, de zonne weg.*

ZONA, æ. f. Catul. ζώνη. *Een gordel.*

* Zona. Virg. *Een wereld of luchtſtreek.* Men heeft'er vyf, *duæ temperatæ*, twee gematigde, *duæ frigidæ* of *glaciales*, twee koude, *et una* zona torrida, *Een gezengde.*

* Zona. Vitruv. *Het taanrond, de teekenkring, of zonne weg.*

ZONARIUS, ii. m. Cic. *Een gordelmaker.*

ZONARIUS, ă, ūm. Plaut. Zonarius ſector. Plaut. *Een boorze ſnyder:* De Ouden droegen hunne beurſen in of onder de gordels.

ZONULA, æ. f. Catul. *Een gordel.*

ZOOPHYTA, ζωόφυτα. *Een wiede, gemas tuſſen een dier en een plant, gelyk als een ſpongie, enz.*

ZOPISSA, æ. f. Plin. H. ζώπισσα. *Pek, dat men van ſchepen ſchraapt.*

ZOPHORUS, i. m. Vitruv. ζωοφόρος, *Een fries, een plat ſtuk.* Een woord den bouwkundigen eigen.

ZOSTER, ēris. m. Plin. H. ζωστήρ. *St. Antonys vyer.* Zekere quale.

ZYGIA, æ. f. Plin. H. ζυγία. *Een ſoort van boughout, kuilebalken.*

ZYGOSTATA. *Een waagmeeſter.*

ZYTHOPEPTA. *Een bier brouwer.*

ZYTHUM, i. n. Colum. ζῦθος. *Een ſoort van drank, gemaakt van gerſt en water.* Men kan dit woord gebruiken om te beteekenen Plinius zegt ook zythus, i. m.

AD MAJOREM DEI GLORIAM.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Princeton University Library
32101 065410761

Digitized by Google